UNDERSØGELSESKOMMISSIONEN OM SKAT

Delberetning

Bind 1-7

Delberetning om forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat

2021

Vidneoversigt for tillægskommissoriet (emneopdelt) *fortsættes på bagsidens inderside*

Skatteministre

Christensen, Peter, *skatteminister*
Dahl, Jonas, *skatteminister*
Engelbrecht, Benny, *skatteminister*
Jensen, Kristian, *skatteminister*
Lauritzen, Karsten, *skatteminister*
Nielsen, Holger K., *skatteminister*
Pedersen, Thor Möger, *skatteminister*
Poulsen, Troels Lund, *skatteminister*
Østergaard, Morten, *skatteminister*

Skattemyndighedernes ledelsesorganer og øverste ledelse

Agergaard, Merete, *kst. direktør for SKAT*
Andersen, Erik Blegvad, *fagdirektør i Koncerncentret*
Andersen, Erling, *direktør i SKAT*
Bak, Kim Allan, *direktør og underdirektør i SKAT*
Bergen, Karin, *direktør og underdirektør i SKAT*
Berggreen, Andreas, *afdelingschef i Skatteministeriets departement*
Brøchner, Jens, *departementschef i Skatteministeriet*
Brøns-Petersen, Otto, *direktør i Koncerncentret og chefrådgiver i Skatteministeriets departement*
Christensen, Birgitte, *juridisk direktør i Koncerncentret og afdelingschef i Skatteministeriets departement*
Damm, Eva, *chefkonsulent i Koncerncentret og i SKAT*
Fredenslund, Thomas, *direktør i SKAT*
Frederiksen, Niels Kleis, *chefrådgiver i Skatteministeriets departement*
Hansen, Jan Muff, *kontorchef i Koncerncentret samt specialkonsulent og chefkonsulent i SKAT*
Hansen, Steffen Normann, *produktionsdirektør i Koncerncentret og direktør i SKAT*
Jacobsen, Per, *skattedirektør og fungerende direktør i SKAT*
Jensen, Winnie, *fagdirektør i Koncerncentret og direktør i SKAT*
Juncher, Karsten, *økonomidirektør i Koncerncentret og direktør i SKAT*
Kjær, Ole, *direktør i Koncerncentret*
Kristiansen, Preben, *udviklingsdirektør og underdirektør i SKAT*
Loft, Peter, *departementschef i Skatteministeriet*
Ludolph, Kaj-Henrik, *kontorchef i Koncerncentret*
Lund, Jan, *fagdirektør i Koncerncentret og underdirektør i SKAT*
Madsen, Jens, *kontorchef i Koncerncentret og i SKAT*
Madsen, Lars Møller, *direktør i SKAT*
Otbo, Kirsten, *direktør og underdirektør i SKAT*
Poulsen, Jesper Skovhus, *direktør for Koncerncentret og fungerende departementschef i Skatteministeriets departement*
Rasmussen, Jan Topp, *direktør i SKAT*
Rasmussen, Lars Tjærby, *kontorchef i Koncerncentret*
Schloss, Jonatan, *direktør i SKAT*
Simonsen, Jesper Rønnow, *direktør for SKAT*
Stricker, Anne Sophie Springborg, *kontorchef i SKAT*
Sørensen, Jens, *regionsdirektør og direktør i SKAT*
Sørensen, Jim, *direktør i SKAT*
Sørensen, Kent D., *specialkonsulent og chefkonsulent i Koncerncentret samt chefkonsulent i SKAT*

Skatteministeriets Interne Revision

Daugaard, Bo, *specialkonsulent i SIR*
Ersbøll, Torben, *afdelingsleder i SIR*
Laustsen, Tina, *specialkonsulent i SIR*
Lundgaard, Jens, *konsulent i SIR*
Kristensen, Søren, *specialkonsulent i SIR*
Kørvell, Lars, *chefkonsulent i SIR*
Rasmussen, Kjeld, *revisionschef*
Severinsen, Linda, *fuldmægtig og specialkonsulent i SIR*
Wagner, Kurt, *revisionschef*

UNDERSØGELSESKOMMISSIONEN OM SKAT

Delberetning

Bind 1-7

Delberetning om forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat

2021

Titel:
Delberetning
Delberetning om forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat

Delberetning afgivet af:
Undersøgelseskommissionen om SKAT

År:
2021

Design og tryk:
Rosendahls a/s

Publikationen kan hentes på:
Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk)

ISBN: 978-87-93469-50-1
ISBN: 978-87-93469-49-5 (elektronisk udgave)

Indhold

FORORD **9**

DELBERETNINGEN OG DENS INDHOLD **15**

KOMMISSORIER **17**

ORDLISTE **27**

PROTOKOLLER **33**
5. marts 2019 Protokol nr. 2 **33**
Bo Daugaard 35
Jens Lundgaard 62
Linda Severinsen 82
Tina Laustsen 100
12. marts 2019 Protokol nr. 3 **107**
Lars Kørvell 109
Søren Kristensen 139
Torben Ersbøll 164
13. marts 2019 Protokol nr. 4 **181**
Tina Laustsen (fortsat afhøring) 183
Kjeld Rasmussen 192
Kurt Wagner 227
19. marts 2019 Protokol nr. 5 **257**
Bente Klein Fridberg 259
Birgitte Normann Grevy 285
Jette Knudsen 296
Inge Lise Baumann 310
26. marts 2019 Protokol nr. 6 **315**
Iben von Hallas 317
Hanne Villemoes Hald 347
27. marts 2019 Protokol nr. 7 **361**
Laurits Cramer 363
9. april 2019 Protokol nr. 8 **393**
Kaj Steen 394
Troels Holst Larsen 407
10. april 2019 Protokol nr. 9 **421**
Frank Høj Jensen 423

24. april 2019 Protokol nr. 10 **487**
Lars Nørding 489
Lars Kørvell (fortsat afhøring) 521
Søren Kristensen (fortsat afhøring) 534
30. april 2019 Protokol nr. 11 **541**
René Frahm Jørgensen 543
7. maj 2019 Protokol nr. 12 **621**
Lena Bardrum 622
Klaus Østergård Jensen 641
8. maj 2019 Protokol nr. 13 **663**
Jette Zester 665
Pia Eder 702
Vibeke Varnes Hoffgaard 706
14. maj 2019 Protokol nr. 14 **721**
Pia Kolind Nielsen 722
Henrik Kofoed Espersen 740
Jeanette Nielsen 750
21. maj 2019 Protokol nr. 15 **797**
Aino Olsen 799
Susanne Thorhauge 821
22. maj 2019 Protokol nr. 16 **879**
Susanne Thorhauge (fortsat afhøring) 881
Richard Hanlov 897
28. maj 2019 Protokol nr. 17 **935**
Johnny Schaadt Hansen 936
Linnea Nissen 962
Iame Pedersen 976
Karina Tangaa Jul Andersen 990
4. juni 2019 Protokol nr. 18 **999**
Lisbeth Rømer 1001
18. juni 2019 Protokol nr. 19 **1049**
19. juni 2019 Protokol nr. 20 **1053**
Poul Buus Lassen 1054
Maj-Britt Nielsen 1083
Peter Tøttrup 1100
Orla H. Kristensen 1108
25. juni 2019 Protokol nr. 21 **1137**
Bente Ekelund Oddershede 1139
Richard Hanlov (fortsat afhøring) 1158

20. august 2019 Protokol nr. 22 **1219**
Tom Stevns 1221
Ivar Nordland 1233
27. august 2019 Protokol nr. 23 **1293**
Torben Børge Rasmussen 1294
Anders René Andersen 1314
Preben Underbjerg Poulsen 1333
28. august 2019 Protokol nr. 24 **1363**
Christian Baden Ekstrand 1364
Lill Helene Drost 1430
3. september 2019 Protokol nr. 25 **1463**
Anne Munksgaard 1465
Kim Tolstrup 1539
10. september 2019 Protokol nr. 26 **1555**
Andreas Bo Larsen 1557
Jakob Ulrik Wassard Schou 1615
11. september 2019 Protokol nr. 27 **1639**
Jakob Ulrik Wassard Schou (fortsat afhøring) 1641
Lise Bo Nielsen 1674
24. september 2019 Protokol nr. 28 **1705**
Dorthe Pannerup Madsen 1707
25. september 2019 Protokol nr. 29 **1781**
Dorthe Pannerup Madsen (fortsat afhøring) 1782
8. oktober 2019 Protokol nr. 30 **1855**
Hans From 1856
Per Hvas 1882
9. oktober 2019 Protokol nr. 31 **1899**
Frank Høj Jensen (fortsat afhøring) 1900
Lars Nørding (fortsat afhøring) 1936
22. oktober 2019 Protokol nr. 32 **1967**
Kathrine Lange 1969
Thorbjørn Todsen 1981
Kristian Hertz 2000
23. oktober 2019 Protokol nr. 33 **2045**
Niels Kleis Frederiksen 2046
Kent D. Sørensen 2072
Lars Tjærby Rasmussen 2095
Kirsten Otbo 2108

5. november 2019 Protokol nr. 34 **2131**
Lars Møller Madsen 2132
Karin Bergen 2158
Jan Lund 2179
6. november 2019 Protokol nr. 35 **2211**
Preben Kristiansen 2213
Kaj-Henrik Ludolph 2257
12. november 2019 Protokol nr. 36 **2287**
Jan Lund (fortsat afhøring) 2289
Lisbeth Rømer (fortsat afhøring) 2309
19. november 2019 Protokol nr. 37 **2367**
Lisbeth Rømer (fortsat afhøring) 2369
20. november 2019 Protokol nr. 38 **2447**
Eva Damm 2448
26. november 2019 Protokol nr. 39 **2469**
Kim Allan Bak 2470
Jan Muff Hansen 2498
3. december 2019 Protokol nr. 40 **2533**
Jens Madsen 2535
Winnie Jensen 2587
4. december 2019 Protokol nr. 41 **2627**
Winnie Jensen (fortsat afhøring) 2629
Otto Brøns-Petersen 2680
10. december 2019 Protokol nr. 42 **2717**
Anne Sophie Springborg Stricker 2718
Per Jacobsen 2751
Jan Topp Rasmussen 2778
7. januar 2020 Protokol nr. 43 **2803**
Preben Kristiansen (fortsat afhøring) 2804
Ole Kjær 2826
Erik Blegvad Andersen 2869
8. januar 2020 Protokol nr. 44 **2881**
Lars Nørding (fortsat afhøring) 2882
21. januar 2020 Protokol nr. 45 **2911**
Steffen Normann Hansen 2913
22. januar 2020 Protokol nr. 46 **3003**
Jonatan Schloss 3004
18. februar 2020 Protokol nr. 47 **3089**
Erling Andersen 3091
Jim Sørensen 3134

19. februar 2020 Protokol nr. 48 **3165**
Karsten Juncher 3167
3. marts 2020 Protokol nr. 49 **3253**
Christian Hjerrild Ovesen 3255
Jens Sørensen 3268
4. marts 2020 Protokol nr. 50 **3337**
Jens Sørensen (fortsat afhøring) 3339
9. juni 2020 Protokol nr. 51 **3417**
Winnie Jensen (fortsat afhøring) 3419
Poul Christensen 3464
Thomas Fredenslund 3477
10. juni 2020 Protokol nr. 52 **3487**
Jens Sørensen (fortsat afhøring) 3489
1. september 2020 Protokol nr. 53 **3537**
Birgitte Christensen 3539
2. september 2020 Protokol nr. 54 **3621**
Jesper Skovhus Poulsen 3622
15. september 2020 Protokol nr. 55 **3679**
Jesper Rønnow Simonsen 3681
29. september 2020 Protokol nr. 56 **3759**
Andreas Berggreen 3761
30. september 2020 Protokol nr. 57 **3841**
Helene Skovsted 3842
Steffen Normann Hansen (fortsat afhøring) 3852
Merete Agergaard 3873
27. oktober 2020 Protokol nr. 58 **3893**
Peter Loft 3895
28. oktober 2020 Protokol nr. 59 **3961**
Jens Brøchner 3963
10. november 2020 Protokol nr. 60 **4037**
Lone Strøm 4039
Jens Brøchner (fortsat afhøring) 4053
11. november 2020 Protokol nr. 61 **4111**
Kristian Jensen 4113
Troels Lund Poulsen 4125
Peter Christensen 4134
24. november 2020 Protokol nr. 62 **4139**
Thor Möger Pedersen 4140
Holger K. Nielsen 4151
Jonas Dahl 4162

25. november 2020 Protokol nr. 63 **4167**
Morten Østergaard 4168
Benny Engelbrecht 4172
8. december 2020 Protokol nr. 64 **4181**
Karsten Lauritzen 4182
9. december 2020 Protokol nr. 65 **4233**
Carl Helman 4234
Ivar Nordland (fortsat afhøring) 4269

STØTTEBILAG 1 **4290**

STØTTEBILAG 2 **4292**

UDVIDET INDHOLDSFORTEGNELSE **4295**

FORORD

Justitsministeren har den 13. september 2017 nedsat Undersøgelseskommissionen om SKAT.

Kommissionen består af landsdommer, ph.d. Michael Ellehauge, advokat, LL.M. Elsebeth Aaes-Jørgensen og professor, dr.jur. Søren Højgaard Mørup. Som udspørger er udpeget advokat Jens Lund Mosbek, og som suppleanter for kommissionens medlemmer er udpeget landsdommer Rikke Holler, advokat, ph.d. Sune Troels Poulsen og professor, dr.jur. Karsten Revsbech. Suppleanterne deltager, som forudsat ved udpegningen, løbende i kommissionens arbejde.

Hovedkommissorium og tillægskommissorium
Kommissionen har ifølge Justitsministeriets kommissorium af 3. juli 2017 *(hovedkommissoriet)* til opgave at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, som knytter sig til

- forvaltningen af inddrivelsesområdet og planlægningen, udviklingen, idriftsættelsen og nedlukningen af det digitale inddrivelsessystem EFI (Et Fælles Inddrivelsessystem),

- sammenlægningen af den statslige og kommunale inddrivelsesmyndighed i SKAT og

- beslutningsgrundlaget for, implementeringen af og opfølgningen på de generelle effektiviseringstiltag i SKAT.

Af pkt. 6 i hovedkommissoriet fremgår:

> ”6. Der er i begyndelsen af 2017 iværksat en advokatundersøgelse af forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat. Advokatundersøgelsen skal bl.a. beskrive det administrative ansvar i SKAT og Skatteministeriet og de siddende ministres eventuelle rolle i sagen. Advokatundersøgelsen forventes afsluttet med udgangen af 2017. Der verserer endvidere en strafferetlig efterforskning ved Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.
>
> Når advokatundersøgelsen er afsluttet, vil der blive taget endelig stilling til en udvidelse af kommissoriet, for så vidt angår sagen om refusion af udbytteskat, og i hvilken form. I

> den forbindelse vil hensynet til at undgå at kompromittere den strafferetlige efterforskning skulle indgå."

Redegørelsen for advokatundersøgelsen blev offentliggjort den 19. december 2017.

Af Justitsministeriets tillægskommissorium af 9. april 2018 *(tillægskommissoriet)* fremgår, at regeringen i lighed med en række af Folketingets partier fandt, at udbytteskatteområdet burde undersøges yderligere, og Justitsministeriet anmodede på den baggrund kommissionen om, at forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat blev inddraget i kommissionens arbejde.

I tillægskommissoriet er anført, at undersøgelsen skulle omfatte perioden fra 2010 indtil den 1. juni 2015. Undersøgelsen skulle ikke omfatte forløbet efter dette tidspunkt, idet der i tillægskommissoriet er lagt afgørende vægt på at undgå risikoen for at kompromittere den strafferetlige efterforskning, jf. herved også pkt. 6 i hovedkommissoriet. Det fremgår, at kommissionen, i det omfang den finder det relevant, kan inddrage forhold, der tidsmæssigt ligger forud for 2010.

Det er i tillægskommissoriet forudsat, at kommissionen og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet i fornødent omfang drøfter de spørgsmål, der løbende måtte opstå om forholdet mellem kommissionens arbejde og den verserende strafferetlige efterforskning, herunder navnlig med henblik på at undgå risikoen for at kompromittere efterforskningen.

Videre fremgår det, at hvis det på et senere tidspunkt viser sig, at hensynet til de følsomme oplysninger, som indgår i efterforskningen, ikke længere er til hinder herfor, vil der kunne træffes beslutning om at gøre perioden efter den 1. juni 2015 til genstand for en undersøgelse.

Af brev af 26. oktober 2018 fra Justitsministeriet til kommissionen fremgår, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet havde vurderet, at det hensyn til de følsomme oplysninger, som er nævnt i tillægskommissoriet, ikke længere var til hinder for en udvidelse af de tidsmæssige rammer for undersøgelsen.

Justitsministeriet anmodede på den baggrund kommissionen om at udvide sin undersøgelse af forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, jf. tillægskommissoriet, til også at omfatte perioden fra den 1. juni 2015 til kommissionens nedsættelse den 13. september 2017. Det er i øvrigt forudsat, at undersøgelsen gennemføres i overensstemmelse med tillægskommissoriet.

I tillægskommissoriet er det videre forudsat, at undersøgelsen gennemføres i overensstemmelse med hovedkommissoriet, herunder pkt. 5 om forskellige ministres og ministeriers rolle, pkt. 7 om karakteren af kommissionens opgaver mv. og pkt. 8-10 om tilrettelæggelsen af kommissionens undersøgelse.

Som beskrevet i kommissionens løbende orienteringer på hjemmesiden, jf. nedenfor, koncentrerede kommissionen efter modtagelsen af tillægskommissoriet i vidt omfang sit arbejde om denne del af undersøgelsen og arbejdede i den forbindelse hen imod at påbegynde afhøringer til brug herfor i slutningen af 2018. Navnlig på baggrund af tidshorisonten for udleveringen af det relevante materiale og anskaffelsen af avancerede IT-redskaber var det imidlertid først muligt at påbegynde afhøringerne den 5. marts 2019.

Afhøringerne vedrørende tillægskommissoriet blev således påbegyndt før afhøringerne vedrørende hovedkommissoriet under hensyn til, at det var muligt at påbegynde disse afhøringer, mens det på baggrund af forhold vedrørende materialeudleveringen til brug for hovedkommissoriet først i marts 2021 har været muligt at påbegynde afhøringerne til brug for denne del af undersøgelsen.

Delberetningen
Kommissionen er i hovedkommissoriets pkt. 10 opfordret til at tilrettelægge sit arbejde således, at den undervejs i undersøgelsens forløb kan afgive delberetninger om et eller flere af de begivenhedsforløb, som kommissionen skal undersøge, hvis det efter kommissionens skøn er forsvarligt at afgive sådanne delberetninger. I den forbindelse skal kommissionen ifølge kommissoriet tage hensyn til de involveredes retssikkerhed, det samlede tidsforbrug for undersøgelsen samt til mulighederne for at gennemføre den videre undersøgelse og give en sammenhængende fremstilling af et eller flere af de undersøgte begivenhedsforløb.

Af kommissionens Orientering nr. 13 af 16. december 2020 fremgår:

> ”Spørgsmålet om delberetning vedrørende tillægskommissoriet (udbytteskat)
>
> De planlagte afhøringer til brug for tillægskommissoriet om udbytteskat er nu afsluttet. Det vil dog kunne vise sig nødvendigt at afhøre personer, som ikke er afhørt på nuværende tidspunkt, og at indkalde enkelte personer på ny med henblik på at stille yderligere spørgsmål.
>
> Kommissionen har derfor overvejet, om det vil være forsvarligt at afgive delberetning vedrørende undersøgelserne til brug for tillægskommissoriet, når det er afklaret, om der er behov for supplerende afhøringer, og sådanne i givet fald er gennemført. Kommissionen har i denne forbindelse taget hensyn til de involveredes retssikkerhed, det samlede

tidsforbrug for undersøgelsen samt mulighederne for at gennemføre den videre undersøgelse og give en sammenhængende fremstilling af et eller flere af de undersøgte begivenhedsforløb.

Kommissionen har på det foreliggende grundlag skønnet, at det vil være forsvarligt at afgive en delberetning med forklaringerne for kommissionen i perioden fra marts 2019 til december 2020.

Kommissionen gør sig løbende foreløbige overvejelser om de retlige vurderinger, som kommissionen skal foretage, men har vurderet, at det ikke vil være forsvarligt at afgive en delberetning vedrørende tillægskommissoriet, der omfatter retlige vurderinger.

Kommissionen har fundet, at retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger at drage nogen til ansvar, for en del vidners vedkommende bør afvente yderligere undersøgelser af en række mere generelle og strukturelle forhold vedrørende hovedkommissoriet, herunder ved afhøringer.

For nogle vidner har kommissionen vurderet, at der ud fra det, der indtil videre er kommet frem, ikke er grundlag for at antage, at de pågældende har begået tjenstlige forseelser eller tilsvarende tilsidesættelse af ansættelsesretlige forpligtelser. Kommissionen har for en del af disse vidner besluttet at afbeskikke en eventuel bisidder, idet kommissionen desuden har fundet, at det ikke er sandsynligt, at der vil fremkomme oplysninger, som vil give grundlag for en anden vurdering.

For en række vidners vedkommende har kommissionen vurderet, at der ikke bør ske afbeskikkelse, da det kan være retssikkerhedsmæssigt betænkeligt. Kommissionen har således ud fra et forsigtighedsprincip opretholdt beskikkelsen for en række vidner, som fortsat bør have en bisidder til at varetage deres interesser. Dette gælder, selvom der ikke ud fra det foreliggende er udsigt til at konkludere, at de pågældende har begået tjenstlige forseelser eller tilsvarende tilsidesættelse af ansættelsesretlige forpligtelser.

Det skal således understreges, at den omstændighed, at kommissionen ikke har afbeskikket et vidnes bisidder, ikke bør opfattes som udtryk for, at kommissionen foreløbig vurderer, at der er grundlag for kritik eller for, at det offentlige søger at drage vidnet til ansvar for vidnets handlinger eller undladelser.

Kommissionen har ved vurderingen af spørgsmålet om afgivelse af delberetning omfattende retlige vurderinger også lagt vægt på, at det samlede tidsforbrug for undersøgelsen antagelig vil blive øget, hvis afhøringerne til brug for hovedkommissoriet skal afvente, at kommissionen udarbejder og afgiver en delberetning vedrørende tillægskommissoriet med retlige vurderinger."

Delberetningen og dens indhold er nærmere omtalt nedenfor.

Kommissionens sekretariat
Den del af kommissionens sekretariat, der har bidraget til denne delberetning, består af juridisk sekretær, landsdommer Anders Raagaard, juridisk sekretær, byretsdommer Tine Børsen Smedegaard, fungerende chefkonsulent Johan Vinter, fungerende chefkonsulent Birgitte Thusing, fungerende chefkonsulent Simon Kærslund Terp og fuldmægtig Josefine Fejfer.

Kommissionens løbende orienteringer
Kommissionen har siden nedsættelsen offentliggjort 14 orienteringer om kommissionens fremdrift, ligesom kommissionen én gang årligt har informeret Folketingets Udvalg for Forretningsordenen om fremdriften i arbejdet. Orienteringerne findes på kommissionens hjemmeside, www.kommissionenomskat.dk

DELBERETNINGEN OG DENS INDHOLD

Delberetningen
Delberetningen består af de samlede forklaringer fra 108 vidner, som i perioden fra den 5. marts 2019 til den 9. december 2020 og over 64 afhøringsdage er blevet afhørt til brug for kommissionens undersøgelse vedrørende tillægskommissoriet (udbetaling af refusion af udbytteskat).

Delberetningen gengiver forklaringerne i den rækkefølge, de er blevet afgivet. Med enkelte undtagelser bl.a. som følge af udsættelser og genindkaldelser har afhøringerne været inddelt efter følgende overordnede emner:

- Skatteministeriets Interne Revision (5.-13. marts 2019)
- SKAT's administration af udbetaling af refusion af udbytteskat (19. marts-18. juni 2019)
- Skattemyndighedernes øvrige kontrolsystemer (19. juni-22. oktober 2019)
- Skattemyndighedernes ledelsesorganer og øverste ledelse (23. oktober 2019-10. november 2020)
- Skatteministre (11. november-8. december 2020).

Som bilag til delberetningen vedlægges i digital form den ekstrakt, som kommissionen har benyttet under afhøringerne.

Visse oplysninger i delberetningen og ekstrakten er anonymiseret eller på anden vis udeladt, jf. undersøgelseskommissionslovens § 32, stk. 1. Endvidere er visse oplysninger udeladt af hensyn til den strafferetlige efterforskning, der varetages af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, jf. tillægskommissoriets pkt. 2. Endelig har Justitsministeriet undtaget visse oplysninger fra offentliggørelse, jf. undersøgelseskommissionslovens § 32, stk. 2.

Ekstrakten
Forud for den første afhøring den 5. marts 2019 udarbejdede kommissionen en ekstrakt bestående af dokumenter, som skønnedes at være relevante for undersøgelsen og særligt for afhøringerne. I takt med at afhøringerne skred frem, er ekstrakten blevet udbygget. Ved den sidste afhøring den 9. december 2020 havde ekstrakten et samlet omfang på 7.281 sider og bestod af i alt 944 dokumenter. Det er sidstnævnte udgave af ekstrakten, der er vedlagt som bilag til delberetningen.

De enkelte dokumenter er i ekstrakten blevet forsynet med en titel, der i de fleste tilfælde indeholder dokumentets dato og en kort beskrivelse, fx 2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010. Det bemærkes i den forbindelse, at nogle dokumenter i ekstrakten er sammensat af flere individuelle dokumenter, hvis dette har været hensigtsmæssigt, fx en samlet e-mailkorrespondance eller en forelæggelse med tilhørende bilag.

Henvisninger til ekstrakten
Under afhøringerne er vidnerne blevet forevist og foreholdt uddrag af ekstrakten, og der er i den forbindelse i protokollerne henvist til en eller flere konkrete sider i ekstrakten, ligesom titlen på det konkrete dokument er anført. Ved forehold er det konkrete tekstuddrag fra ekstrakten endvidere gengivet, ligesom der i visse tilfælde efter dokumenttitlen er anført en kort hjælpetekst, der nærmere beskriver tekstuddraget, fx afsnit eller oplysninger om en e-mail.

Eksempler på ekstrakthenvisninger, hvor hjælpeteksten her er fremhævet med kursiv:

> Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, *afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning*").

> Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, *Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 til Ivar Nordland*).

Støttebilag
I ekstrakten indgår støttebilag, som har været benyttet ved udspørgningen, se ekstraktens side 4343, 4346, 4494, 4496, 4994, 5069 og 6857. Støttebilagene på ekstraktens side 4494 og 4496 er opdateret efter afhøringernes afslutning og bilagt delberetningen som støttebilag 1 og støttebilag 2.

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

Dato: 3. juli 2017
Kontor: Stats- og Menneskerets-kontoret
Sagsbeh: Henrik Skovgaard-Peter-sen
Sagsnr.: 2017-750-0562
Dok.: 2359725

Kommissorium for en undersøgelseskommission om SKAT

1. Justitsministeren nedsætter herved i medfør af § 1, stk. 1, i lov om undersøgelseskommissioner en kommission til undersøgelse af SKAT.

Undersøgelseskommissionen har efter lov om undersøgelseskommissioner § 4, stk. 2, til opgave at undersøge og redegøre for det samlede begivenhedsforløb, som knytter sig til

- forvaltningen af inddrivelsesområdet og planlægningen, udviklingen, idriftsættelsen og nedlukningen af det digitale inddrivelsessystem EFI (Et Fælles Inddrivelsessystem),
- sammenlægningen af den statslige og kommunale inddrivelsesmyndighed i SKAT og
- beslutningsgrundlaget for, implementeringen af og opfølgningen på de generelle effektiviseringstiltag i SKAT.

Undersøgelsen og redegørelsen skal omfatte perioden fra 2002 til tidspunktet for kommissionens nedsættelse. Undersøgelseskommissionen kan, i det omfang den finder det relevant, også inddrage forhold, der tidsmæssigt ligger uden for den angivne periode.

Fremkommer der i forbindelse med kommissionens undersøgelse andre forhold, som er af en sådan karakter, at de ud fra kommissoriet må anses for nærliggende at undersøge, men som ikke umiddelbart skønnes at være omfattet af kommissoriet, kan undersøgelseskommissionen rette henvendelse til Justitsministeriet med henblik på en drøftelse heraf.

2. Den 1. november 2005 blev der gennemført en sammenlægning af den statslige og kommunale inddrivelsesforvaltning. Til grund for sammenlæg-

ningen lå bl.a. lovforslag nr. L 110 af 24. februar 2005 til skatteforvaltningsloven og lovforslag nr. L 112 af 24. februar 2005 om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer, der sammen med en række øvrige lovforslag udgjorde første trin i bestræbelserne på at skabe et ensartet inddrivelsessystem, som skulle sikre en ensartet og retssikker inddrivelse. Lovforslagene, der blev vedtaget af Folketinget den 31. maj 2005, var et led i aftalen om en strukturreform fra juni 2004.

Undersøgelseskommissionen skal beskrive baggrunden for beslutningen om centraliseringen af inddrivelsesforvaltningen hos staten. Endvidere skal kommissionen bl.a. undersøge og redegøre for planlægningen og implementeringen af samt opfølgningen på denne centralisering. Undersøgelseskommissionen skal i den forbindelse inddrage lovgrundlaget, de økonomiske og personalemæssige rammer, ledelsesmæssig forankring og ansvar, styring af centraliseringsopgaven, it-understøttelsen af forvaltningen og sammenhængen mellem organisatoriske ændringer og den fysiske placering af den sammenlagte inddrivelsesforvaltning samt samspillet mellem disse forhold.

3. Undersøgelseskommissionen skal endvidere undersøge og redegøre for forvaltningen af inddrivelsesområdet. Kommissionens undersøgelse og redegørelse skal bl.a. omfatte organiseringen, it-understøttelsen og styringen af inddrivelsesforvaltningen, de bevillingsmæssige rammer, personalemæssige rammer og personalesammensætningen på området, ledelsesmæssig forankring og ansvar, udviklingen i skatterestancerne samt samspillet mellem disse forhold.

Herudover skal undersøgelseskommissionen undersøge og redegøre for digitaliseringen af inddrivelsesforvaltningen, herunder navnlig inddrivelsessystemet EFI. Undersøgelseskommissionen skal i den forbindelse inddrage beslutningsprocesserne i forbindelse med planlægningen og udviklingen af systemet, tilvejebringelsen af det nødvendige datagrundlag for systemet og tidsplanen for udviklingen og implementeringen af EFI, idriftsættelsen af EFI samt samspillet mellem disse forhold. Kommissionen skal endvidere inddrage risikostyringen i forløbet, herunder i forbindelse med de opståede forsinkelser af idriftsættelsen og håndteringen heraf med henblik på opretholdelse af driften, styring af sagsbehandlingstider og afbrydelse af forældelsesfrister. Undersøgelsen og redegørelsen skal desuden omfatte konsekvenserne af forløbet for borgernes retssikkerhed og lovligheden af forvaltningen på inddrivelsesområdet.

2

4. Undersøgelseskommissionen har desuden til opgave at undersøge og redegøre for beslutningsgrundlaget for, implementeringen af og opfølgningen på de generelle effektiviseringstiltag i SKAT i den undersøgte periode.

Ved undersøgelsen skal kommissionen inddrage de økonomiske og styringsmæssige rammer, herunder for så vidt angår bevillinger, effektiviseringskrav og personalemæssige rammer, som SKAT har ageret inden for i kraft af politiske og økonomiske rammer mv.

Undersøgelseskommissionen skal endvidere belyse betydningen af de generelle effektiviseringstiltag i den undersøgte periode for de forhold, der er beskrevet under pkt. 2 og 3.

5. I sammenhæng med undersøgelsen af de under pkt. 1-4 beskrevne forhold skal undersøgelseskommissionen belyse skiftende skatteministres og Skatteministeriets koncerns og eventuelle andre ministres og ministeriers, herunder Finansministeriets, rolle i de trufne beslutninger.

Desuden skal undersøgelseskommissionen inddrage beslutningsgrundlag og rådgivning udarbejdet af eksterne aktører, herunder konsulentrapporter mv. af betydning for de under pkt. 1-4 beskrevne forhold.

Undersøgelseskommissionen skal endvidere undersøge og redegøre for, om der i Skatteministeriets koncern eller fra eksterne eksperter mv. blev gjort opmærksom på muligt kritisable forhold mv. i forbindelse med de under pkt. 1-4 beskrevne forløb. I det omfang kommissionens undersøgelse måtte vise, at der forelå sådanne oplysninger, skal kommissionen undersøge og redegøre for, hvordan og i hvilket omfang skiftende skatteministre og andre ministre har haft kendskab hertil, og om og i givet fald hvornår der blev reageret og fulgt op herpå. Desuden skal kommissionen undersøge og redegøre for, hvornår og i hvilket omfang Folketinget er blevet orienteret herom, og om oplysningerne har været korrekte og fyldestgørende.

6. Der er i begyndelsen af 2017 iværksat en advokatundersøgelse af forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat. Advokatundersøgelsen skal bl.a. beskrive det administrative ansvar i SKAT og Skatteministeriet og de siddende ministres eventuelle rolle i sagen. Advokatundersøgelsen forventes afsluttet med udgangen af 2017. Der verserer endvidere en strafferetlig efterforskning ved Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

Når advokatundersøgelsen er afsluttet, vil der blive taget endelig stilling til en udvidelse af kommissoriet, for så vidt angår sagen om refusion af udbytteskat, og i hvilken form. I den forbindelse vil hensynet til at undgå at kompromittere den strafferetlige efterforskning skulle indgå.

7. Undersøgelseskommissionen skal efter lov om undersøgelseskommissioner § 4, stk. 4, foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar.

På baggrund af den beskrevne undersøgelse og redegørelse skal kommissionen efter § 4, stk. 3, i lov om undersøgelseskommissioner komme med forslag til sådanne ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, som undersøgelsen kan begrunde. Det forudsættes, at undersøgelseskommissionen i den forbindelse tager højde for de ændringer i Skatteministeriet og underliggende styrelsers organisering mv., som gennemføres sideløbende med kommissionens undersøgelse.

Undersøgelseskommissionen kan undlade at komme med forslag til ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, hvis kommissionen vurderer, at dette vil give anledning til en væsentlig forsinkelse af undersøgelsens afslutning. Det bemærkes i den forbindelse, at undersøgelseskommissionen vil kunne komme med en mere overordnet beskrivelse af mulige ændringer af love, administrative bestemmelser eller administrativ praksis, hvis en mere tilbundsgående beskrivelse heraf vurderes at medføre en uforholdsmæssig forlængelse af undersøgelsen.

8. En række af de under pkt. 1-4 beskrevne forhold har tidligere været gjort til genstand for undersøgelser mv. Der foreligger bl.a. et antal beretninger fra Rigsrevisionen om en række forhold vedrørende SKAT.

Der foreligger endvidere en række rapporter og handlingsplaner udarbejdet af Skatteministeriet, SKAT og eksterne konsulenter om bl.a. sammenlægningen af den kommunale og statslige inddrivelsesforvaltning og om inddrivelse af fordringer.

Det forudsættes, at undersøgelseskommissionen inddrager det materiale, som er tilvejebragt i forbindelse med sådanne undersøgelser mv., i det omfang det er relevant for at belyse de forhold, som kommissionen har til opgave at undersøge og redegøre for.

4

9. I overensstemmelse med § 30 i lov om undersøgelseskommissioner er møderne i undersøgelseskommissionen som udgangspunkt offentlige.

I lighed med tidligere undersøgelseskommissioners praksis kan kommissionen løbende orientere om fremdriften i undersøgelsen og redegøre for planlagte undersøgelsesskridt på kommissionens hjemmeside mv.

10. Undersøgelseskommissionen bør tilrettelægge sit arbejde således, at den kan afgive beretning om resultatet af sin undersøgelse hurtigst muligt.

Kommissionen vil blive tildelt fuld og omfattende sekretariatsbistand. Justitsministeriet vil løbende drøfte med kommissionen, om den har tilstrækkelige ressourcer, herunder for så vidt angår sekretariatets sagkundskab (f.eks. inden for offentlig forvaltning eller it) og størrelse, til at sikre, at undersøgelsen gennemføres hurtigst muligt.

Justitsministeren vil med passende mellemrum og mindst én gang årligt informere Folketingets Udvalg for Forretningsordenen om fremdriften i arbejdet, herunder når advokatundersøgelsen om udbytteskattesagen er afsluttet.

Undersøgelseskommissionen opfordres til at tilrettelægge sit arbejde således, at den undervejs i undersøgelsens forløb kan afgive delberetninger om et eller flere af de under pkt. 1-4 beskrevne begivenhedsforløb, hvis det efter undersøgelseskommissionens skøn er forsvarligt at afgive sådanne delberetninger. I den forbindelse skal kommissionen tage hensyn til de involveredes retssikkerhed, det samlede tidsforbrug for undersøgelsen samt til mulighederne for at gennemføre den videre undersøgelse og give en sammenhængende fremstilling af et eller flere af de undersøgte begivenhedsforløb.

5

JUSTITSMINISTERIET

Undersøgelseskommissionen om SKAT
Ceresbyen 68B, 1. sal.
8000 Aarhus C
DK Danmark

Dato: 9. april 2018
Kontor: Stats- og Menneskerets-kontoret
Sagsbeh: Henrik Skovgaard-Petersen
Sagsnr.: 2017-750-0037
Dok.: 668654

1. Følgende fremgår af pkt. 6 i kommissoriet af 3. juli 2017 for Undersøgelseskommissionen om SKAT:

> "**6.** Der er i begyndelsen af 2017 iværksat en advokatundersøgelse af forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat. Advokatundersøgelsen skal bl.a. beskrive det administrative ansvar i SKAT og Skatteministeriet og de siddende ministres eventuelle rolle i sagen. Advokatundersøgelsen forventes afsluttet med udgangen af 2017. Der verserer endvidere en strafferetlig efterforskning ved Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Når advokatundersøgelsen er afsluttet, vil der blive taget endelig stilling til en udvidelse af kommissoriet, for så vidt angår sagen om refusion af udbytteskat, og i hvilken form. I den forbindelse vil hensynet til at undgå at kompromittere den strafferetlige efterforskning skulle indgå."

Redegørelsen for advokatundersøgelsen blev offentliggjort den 19. december 2017.

Regeringen finder, i lighed med en række af Folketingets partier, at udbytteskatteområdet bør undersøges yderligere.

2. Justitsministeriet skal på den baggrund anmode Undersøgelseskommissionen om SKAT om, at forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat inddrages i kommissionens arbejde.

Undersøgelseskommissionen skal i den forbindelse undersøge og redegøre for SKAT's forvaltning af udbytteskatteområdet. Undersøgelsen og redegørelsen skal bl.a. omfatte SKAT's tilrettelæggelse og udførelse af sagsbehandlingen og sagsoplysningen i forbindelse med udbetaling af refusion af udbytteskat, herunder kontrollen med, at betingelserne for udbetalingerne var opfyldt.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Endvidere skal undersøgelseskommissionen undersøge og redegøre for de organisatoriske forhold vedrørende tilrettelæggelsen af SKAT's varetagelse af opgaverne på udbytteskatteområdet. Kommissionens undersøgelse og redegørelse skal bl.a. omfatte den organisatoriske forankring af ansvaret for udbytteskatteområdet og det ledelsesmæssige tilsyn med området. I den forbindelse skal undersøgelseskommissionen bl.a. inddrage den ledelsesmæssige opfølgning og reaktion på oplysninger om udviklingen på udbytteskatteområdet, herunder løbende regnskabsdata og oplysninger om mulige uregelmæssigheder mv., samt risikoanalysen og -styringen på området.

Undersøgelseskommissionen har desuden til opgave at undersøge og redegøre for Skatteministeriets tilsyn med udbytteskatteområdet. Undersøgelsen og redegørelsen skal bl.a. omfatte Skatteministeriets risikoanalyse og -styring af udbytteskatteområdet samt opfølgningen og reaktionen på oplysninger om udviklingen på området, herunder løbende regnskabsdata og oplysninger om mulige uregelmæssigheder, problemer mv.

Undersøgelseskommissionen skal i forbindelse med sin undersøgelse af og redegørelse for de ovennævnte forhold bl.a. inddrage retsgrundlaget, de økonomiske og personalemæssige rammer for opgavevaretagelsen, den it- og datamæssige understøttelse af forvaltningen og samspillet mellem disse forhold.

Undersøgelsen skal omfatte perioden fra 2010 indtil den 1. juni 2015. Det bemærkes i den forbindelse, at undersøgelsen ikke omfatter forløbet efter dette tidspunkt, idet der lægges afgørende vægt på at undgå risikoen for at kompromittere den strafferetlige efterforskning, jf. herved også pkt. 6 i kommissoriet af 3. juli 2017. Undersøgelseskommissionen kan, i det omfang den finder det relevant, inddrage forhold, der tidsmæssigt ligger forud for 2010.

Det forudsættes, at undersøgelseskommissionen og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet i fornødent omfang drøfter de spørgsmål, der løbende måtte opstå om forholdet mellem undersøgelseskommissionens arbejde og den verserende strafferetlige efterforskning, herunder navnlig med henblik på at undgå risikoen for at kompromittere efterforskningen.

Hvis det på et senere tidspunkt viser sig, at hensynet til de følsomme oplysninger, som indgår i efterforskningen, ikke længere er til hinder herfor, vil

der kunne træffes beslutning om at gøre perioden efter den 1. juni 2015 til genstand for en undersøgelse.

Foruden den ovennævnte advokatredegørelse er der foretaget en række tidligere undersøgelser af de beskrevne forhold på udbytteskatteområdet. Som anført i kommissoriet af 16. december 2016 for advokatundersøgelsen er der forud for advokatundersøgelsen gennemført fire større undersøgelser af Skatteministeriets Interne Revision, Rigsrevisionen, SKAT's borger- og retssikkerhedschef og Kammeradvokaten. Det forudsættes, at disse undersøgelser og det materiale, der er tilvejebragt i forbindelse hermed, inddrages i undersøgelseskommissionens arbejde.

Det forudsættes i øvrigt, at de beskrevne forhold undersøges i overensstemmelse med kommissoriet af 3. juli 2017 for Undersøgelseskommissionen om SKAT, herunder kommissoriets pkt. 5 om forskellige ministres og ministeriers rolle, pkt. 7 om karakteren af kommissionens opgaver mv. og pkt. 8-10 om tilrettelæggelsen af kommissionens undersøgelse.

3. Det bemærkes, at et udkast til denne anmodning har været sendt til Folketingets Udvalg for Forretningsordenen med henblik på eventuelle bemærkninger. Folketingets Skatteudvalg er endvidere blevet orienteret om udkastet.

Søren Pape Poulsen

/

Caroline Østergaard Nielsen

JUSTITSMINISTERIET

Undersøgelseskommissionen om SKAT
Ceresbyen 68B, 1. sal.
8000 Aarhus C
DK Danmark

Dato: 26. oktober 2018
Kontor: Stats- og Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Johan Næser
Sagsnr.: 2017-750-0037
Dok.: 761233

1. Ved brev af 9. april 2018 anmodede Justitsministeriet Undersøgelseskommissionen om SKAT om, at forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat inddrages i kommissionens undersøgelse i tillæg til kommissoriet af 3. juli 2017.

Om den tidsmæssige afgrænsning af undersøgelsen af forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat fremgår følgende af brevet:

> "Undersøgelsen skal omfatte perioden fra 2010 indtil den 1. juni 2015. Det bemærkes i den forbindelse, at undersøgelsen ikke omfatter forløbet efter dette tidspunkt, idet der lægges afgørende vægt på at undgå risikoen for at kompromittere den strafferetlige efterforskning, jf. herved også pkt. 6 i kommissoriet af 3. juli 2017. Undersøgelseskommissionen kan, i det omfang den finder det relevant, inddrage forhold, der tidsmæssigt ligger forud for 2010.
>
> […]
>
> Hvis det på et senere tidspunkt viser sig, at hensynet til de følsomme oplysninger, som indgår i efterforskningen, ikke længere er til hinder herfor, vil der kunne træffes beslutning om at gøre perioden efter den 1. juni 2015 til genstand for en undersøgelse."

2. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har vurderet, at det hensyn til de følsomme oplysninger, som er nævnt i tillægskommissoriet af 9. april 2018, ikke længere er til hinder for en udvidelse af de tidsmæssige rammer for undersøgelsen.

Justitsministeriet skal på den baggrund anmode Undersøgelseskommissionen om SKAT om at udvide sin undersøgelse af forholdene vedrørende

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, jf. tillægskommissoriet af 9. april 2018, til også at omfatte perioden fra den 1. juni 2015 til undersøgelseskommissionens nedsættelse den 13. september 2017.

Det forudsættes i øvrigt, at undersøgelsen gennemføres i overensstemmelse med tillægskommissoriet af 9. april 2018.

3. Et udkast til denne anmodning har været sendt til Folketingets Udvalg for Forretningsordenen med henblik på eventuelle bemærkninger. Folketingets Skatteudvalg er endvidere blevet orienteret om udkastet.

Søren Pape Poulsen

/

Anders Sparholt Jørgensen

ORDLISTE

Betegnelse	Forklaring
§ 38-regnskabet	Regnskab omfattende hovedkontiene på finanslovens § 38. Skatter og Afgifter. Udarbejdet af Skatteministeriet.
§ 9-aftale	Aftale indgået i henhold til rigsrevisorlovens § 9 mellem rigsrevisor og vedkommende minister om, at revisionsopgaver i henhold til lovens § 2, stk. 1, nr. 1 og 2, varetages i et nærmere fastlagt samarbejde mellem Rigsrevisionen og et organ for intern revision.
§ 9-regnskabet	Regnskab omfattende hovedkontiene på finanslovens § 9. Skatteministeriet. Udarbejdet af Skatteministeriet.
2010-arbejdsgruppen	Arbejdsgruppe vedrørende SIR's rapport "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge" af 10. maj 2010.
2010-rapporten	SIR's rapport "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge" af 10. maj 2010.
2013-arbejdsgruppen	Arbejdsgruppe vedrørende SIR's rapport "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" af 30. maj 2013.
2013-rapporten	SIR's rapport "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" af 30. maj 2013.
2015-rapporten	SIR's rapport "SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat" af 24. september 2015.
3S	Forkortelse for SKAT's SelskabsSkatteSystem. IT-systemet blev bl.a. anvendt af udbytteadministrationen til sagsbehandling.
Angivelse	Selskabers oplysning til SKAT om vedtagelse af udbetaling af udbytte. Oplysningerne var ikke individualiseret på udbyttemodtagere.

Bankordningen	Ordning til refusion af for meget indeholdt udbytteskat. SKAT indgik aftaler med banker, som indsendte refusionsanmodninger på vegne af deres kunder. Omtales også som regnearksordningen. Ordningen blev ophævet efter sommeren 2015.
Beneficial owner	Den skattemæssigt retmæssige ejer af et aktieudbytte.
Blanket 06.003	Blanket med titlen "Ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat", som skulle indsendes til SKAT i forbindelse med en ansøgning om refusion af udbytteskat.
Blanketordningen	Ordning til refusion af for meget indeholdt udbytteskat. Ansøgning om refusion efter denne ordning skete ved indsendelse af blanket 06.003.
Business Objects	IT-system, som gjorde det muligt for SKAT at tilgå data fra bl.a. 3S og eKapital.
CFA	Forkortelse for Committee on Fiscal Affairs. Forum under OECD, hvor bl.a. beskatning, herunder TRACE-projektet, blev drøftet.
Change Board	Change Board var et forum, hvor bl.a. SKAT's økonomidirektør var medlem. Forummet skulle bl.a. forelægges udgifter vedrørende IT over en given størrelse.
Cum-Ex	Betegnelse for handel med aktier, der handles med udlodning af udbytte (cum) og/eller uden ret til udbytte (ex). Betegnelsen er hyppigt anvendt i forbindelse med sager om angivelig svindel med udbetaling af refusion af udbytteskat.
Data Warehouse	Samling af data fra forskellige IT-systemer.
DBO	Forkortelse for dobbeltbeskatningsoverenskomst. Aftaler, som Danmark har indgået med andre lande for at undgå dobbeltbeskatning af den samme indtægt.
Den samfundsøkonomiske matrice	Et forum i Skatteministeriet til informationsudveksling med deltagelse af et udvalg af økonomer.
Det Eksterne Kontaktudvalg	Et forum med repræsentanter fra Skatteministeriet og eksterne samarbejdspartnere fra erhvervs- og rådgiverorganisationer til styrkelse af samarbejdet.
DURO	Forkortelse for Digitalt Udbytte Refusion Overgangsløsning. Et midlertidigt IT-system til sagsbehandling af anmodninger om refusion af udbytteskat modtaget efter den 1. januar 2016.

Early warning	Procedure, hvorefter medarbejdere i SKAT og Skatteministeriet var forpligtet til at advare om bl.a. huller i eller organiseret misbrug af skattelovgivningen.
EFI	Forkortelse for Ét Fælles Inddrivelsessystem. SKAT's IT-system til inddrivelse af restancer.
eKapital	IT-system i SKAT. Systemet modtog indberetninger fra VP Securities om udbyttemodtagere, som havde modtaget aktieudbytte. Der var tale om aktier mv. optaget til handel på regulerede markeder og aktier mv., der ikke var optaget til handel på regulerede markeder, men var registreret i en værdipapircentral ("noterede aktier").
EKKO	Betegnelse for Én Skattekonto (Skattekontoen). Én samlet konto for virksomheders økonomiske mellemværender med SKAT.
FATCA	Forkortelse for Foreign Account Tax Compliance Act. Et amerikansk lovkompleks, som krævede, at finansielle institutter uden for USA indberettede oplysninger om kunder, der var skattepligtige til USA, til det amerikanske skattevæsen IRS.
Firmakode	SKAT's regnskabsaflæggelse var opdelt i delregnskaber kaldet firmakoder. Udbytteskatteområdet havde firmakode 6112.
GPS	Forkortelse for God Processtyring i SKAT. Et projekt, som bl.a. havde til formål at styrke processtyringen i SKAT.
Hovedcentret	Forud for 2010 var SKAT opdelt i et Hovedcenter og seks regioner.
Indberetning	På udbytteområdet: Oplysning til SKAT om udbyttemodtagere og om størrelsen af det udloddede udbytte.
Indsatsprojekt	SKAT's kontrolaktiviteter i afdelingen Indsats var som hovedregel organiseret i indsatsprojekter.
Indtægtsliste	Månedlig oversigt over nettoindtægter fra skatter og afgifter. Udarbejdet af Skatteministeriet og sendt til Folketingets Skatteudvalg og Folketingets Finansudvalg.
Intern Kvalitetssikring	System, som bl.a. skulle modvirke fejl i administrationen af Skatteministeriets kerneområder og medvirke til evaluering, optimering og kvalitetssikring af processer. Omfattede udførelse af nærmere definerede interne kontroller.

Kildeskatteprojektet	Indsatsprojekt påbegyndt den 1. januar 2013 under Store Selskaber. Projektet skulle modvirke, at store pengestrømme fra danske selskaber til udlandet uberettiget ikke blev opkrævet kildeskat. Projektet var en fortsættelse af Gennemstrømningsprojektet og Kapitalfondsprojektet.
Kompetent Myndighed	Betegnelse for den myndighed i et land, som har den direkte kontakt til et andet land i anliggender, der angår en dobbeltbeskatningsoverenskomst (DBO). Udtrykket stammer fra OECD's modeloverenskomst, som ofte danner grundlag for de indgåede DBO'er.
Nominee-depot	I Skatteministeriets rapport om administration af udbyttebeskatning fra juni 2017 er det beskrevet som "Et depot, hvor en kundes aktier holdes i fx det kontoførende instituts navn. Aktierne ejes således af andre end den registrerede indehaver. Oftest bruges depotet dog kun for én aktionær.".
NTSE	Forkortelse for Ny TastSelv Erhverv. TastSelv-system anvendt af selskaber til bl.a. angivelse af udloddet udbytte og indberetning af udbyttemodtagere.
OECD	Forkortelse for Organisation for Economic Co-operation and Development.
Omnibusdepot	I Skatteministeriets rapport om administration af udbyttebeskatning fra juni 2017 er det beskrevet som "Et samledepot, som er ejet af fx et udenlandsk pengeinstitut, hvori danske aktier, der er ejet af personer hjemmehørende i udlandet, kan placeres.".
Procesejer	Udtryk der anvendes af ansatte i Skatteministeriet og SKAT med varierende meningsindhold, herunder som en angivelse af placeringen af en opgave eller et ansvar hos en medarbejder vedrørende implementering af lovgivning.
Regnearksordningen	Ordning til refusion af for meget indeholdt udbytteskat. SKAT indgik aftaler med banker, som indsendte refusionsanmodninger på vegne af deres kunder. Omtales også som bankordningen. Ordningen blev ophævet efter sommeren 2015.
Regnskabsgodkendelse	Regnskabsgodkendelserne var slutproduktet af den kontrol – herunder sandsynlighedskontrollen – som regnskaberne i SKAT blev underkastet, forud for at de blev aflagt. SKAT udarbejdede månedlige, kvartalsvise og årlige regnskabsgodkendelser, der blev underskrevet på forskellige ledelsesniveauer i SKAT.

Sandsynlighedskontrol	Sandsynlighedskontrollen er i regnskabsvejledninger beskrevet som en vurdering af, om indtægter og udgifter forekom rimelige i den forløbne periode ved sammenligning med indtægter og udgifter i forudgående regnskabsår.
SAP38	IT-system anvendt til bl.a. bogføring og udbetaling af refusion af udbytteskat. Tillige navnet på en enhed i Betaling og Regnskab fra 2013.
SIR	Forkortelse for Skatteministeriets Interne Revision.
SIR's 2010-rapport	SIR's rapport "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge" af 10. maj 2010.
SIR's 2013-rapport	SIR's rapport "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" af 30. maj 2013.
SIR's 2015-rapport	SIR's rapport "SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat" af 24. september 2015.
SKS	Forkortelse for IT-systemet Statens Koncernsystem. Systemet indsamlede regnskabsdata fra alle statslige institutioner til brug for det officielle statsregnskab.
Systemejer	Udtryk der anvendes af ansatte i Skatteministeriet og SKAT med varierende meningsindhold, herunder som en angivelse af placeringen af en opgave eller et ansvar hos en medarbejder vedrørende udvikling og vedligeholdelse af IT-systemer.
TRACE	Forkortelse for Treaty Relief and Compliance Enhancement. Et OECD-projekt med det formål at etablere et internationalt system til sikring af betaling af korrekt udbytteskat i henhold til de relevante dobbeltbeskatningsoverenskomster.
VP Securities A/S	Selskab der står for registrering af værdipapirer i Danmark. Tidligere kaldet Værdipapircentralen.
VP-ordningen	Ordning til nettoindeholdelse af udbytteskat. VP Securities skulle på baggrund af en aftale med SKAT indeholde den korrekte udbytteskat med udgangspunkt i de gældende dobbeltbeskatningsoverenskomster. Ordningen blev ophævet efter sommeren 2015.

PROTOKOL

5. marts 2019
Protokol nr. 2

Den 5. marts 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som protokolførere fungerede Johan Vinter og Ditte Johanne Sarto.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat John Petersen for Birgitte Christensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Karoly Laszlo Németh for Troels Lund Poulsen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Mette Lind-Hansen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla Hørsted Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

Undersøgelseskommissionens formand præsenterede rammerne for kommissionens undersøgelse og redegjorde for en række praktiske forhold under afhøringerne af betydning for såvel vidner, bisiddere, repræsentanter for medierne og tilhørere i øvrigt. Formanden oplyste i den forbindelse til bisidderne, at de ikke har pligt til at møde til afhøringerne, og at de som bisidder derfor bør overveje, om det er relevant at møde til en konkret afhøringsdag. Alle bisiddere vil få tilsendt en udførlig protokoludskrift af forklaringerne, og undersøgelseskommissionen er indstillet på at indkalde en person til at afgive forklaring igen, hvis der er behov for at stille yderligere spørgsmål. Formanden opfordrede på den baggrund bisidderne til endnu engang at overveje omfanget af behovet for at deltage i afhøringerne og til at gennemse afhøringslisten på ny med henblik på at begrænse tilstedeværelsen til det, der på forhånd skønnes direkte relevant for varetagelsen af hvervet som bisidder. Formanden opfordrede endvidere bisidderne til – forud for hver afhøringsdag, som de planlægger at deltage i – at formulere et udkast til salærindstilling med en konkretiseret begrundelse for, at det er fundet relevant at være til stede under den pågældende afhøring. Et sådant udkast vil kunne indgå i bisidderens overvejelser i forhold til tilstedeværelsens relevans, ligesom det vil kunne danne udgangspunkt for den konkretiserede begrundelse, som bisidderen vil skulle afgive i forbindelse med fastsættelsen af salæret.

BO DAUGAARD

Kl. 9.20 mødte Bo Daugaard som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2008 til september 2011 var ansat som specialkonsulent i SIR, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet skatterevisor og HD i regnskabsvæsen. Han har desuden en række certificeringer som IT-revisor og sikkerhedsleder.

Forespurgt om sin erhvervsmæssige erfaring forud for 2008 forklarede vidnet, at han begyndte fra bunden som kontorelev og var ansat i fire år i kommunernes revisionsafdeling som revisorassistent. Derefter var han ansat i syv år i ToldSkat, hvor han arbejdede med skatterevision af store selskaber. Herefter begyndte han i SIR. Han har haft sit fokus på den offentlige sektor. Efter han stoppede i SIR, blev han ansat i et kontor, som hed Informationssikkerhed, hvor han arbejdede frem til sommeren 2018 med revisionsopfølgning. Han arbejder nu med persondataret.

Forespurgt, hvilke konkrete arbejdsopgaver og hvilket konkret ansvar han havde i SIR, forklarede vidnet, at hans hovedopgave var at være IT-revisor. Han skulle revidere IT-systemer og de processer, der lå omkring IT-systemerne. I relation til SIR's rapport om udbytteskat fra 2010 var hans bidrag særligt hans IT-mæssige kundskaber. Han havde desuden sin fortid med selskabsrevision.

Forespurgt, hvem hans nærmeste leder var, forklarede vidnet, at det var Mads Blokhus.

Forespurgt om sit kendskab til udbytteskatteområdet, før de påbegyndte arbejdet med 2010-rapporten, forklarede vidnet, at han intet kendskab havde til udbytteskat forud for sit arbejde med rapporten.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3306-3307 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport).

Forespurgt, om denne logbog var et sædvanligt instrument, når de skulle gennemføre en opgave, forklarede vidnet, at det var det. Det var en god måde at finde tilbage til, hvad der var sket i revisionen, fx hvornår de havde fået opdraget, og hvornår de havde holdt de forskellige møder. Forespurgt, om der er noget i logbogen, der springer i øjnene, eller om det beskrevne forløb ser rigtigt ud, forklarede vidnet, at det ser ganske rigtigt ud.

Forespurgt, om det er korrekt, at SIR i forbindelse med arbejdet med rapporten var i dialog med de tre enheder, som fremgår af logbogen – Regnskab 2, Proces og Digitalisering og Jura og Samfundsøkonomi – forklarede vidnet, at det er korrekt. De var ikke i dialog med andre enheder end de nævnte. Forespurgt, om der var nogen relation til Indsats, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning.*
>
> *Ca. 75.000 danske selskaber udlodder hvert år udbytte, og den årlige udlodning har været op til ca. 300 milliarder ifølge modtagne angivelser.*
>
> *Intern Revision har den 21. oktober 2009 fået en henvendelse fra Departementschefen om en revisionsmæssig undersøgelse vedrørende refusionsordningen."*

Forespurgt, hvordan opgaven fra Peter Loft blev afgrænset, herunder om der var tale om en specifik opgave, som gik på netop udlændinge og refusionsspørgsmålet, eller om de ved samme lejlighed skulle lave en bredere afdækning, forklarede vidnet, at han opfattede det som et bredere opdrag. Noget af det handlede om, hvorvidt man kunne få de her ting afstemt på en eller anden måde. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han forstod opdraget som rettet mere bredt imod udbytteområdet og de kontrolfunktioner, som fandtes eller manglede, og ikke specifikt mod refusionsspørgsmålet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 260 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 4 "Revisionsmål"):

"Målet med den revisionsmæssige undersøgelse har været, at undersøge om:

-Der kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de indberetninger, der indsendes til SKAT om udbytter,

-SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen,

-Forretningsprocesserne til opkrævning af udbytteskat er dokumenteret og kendte,

-Regnskab og IT-systemer i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen."

Forespurgt, om de kiggede i mekanikken, eller om de lagde de modtagne udsagn til grund, forklarede vidnet, at de hovedsageligt lagde udsagnene til grund. De testede ikke IT-funktionaliteten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 261 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 6 "Revisionsmetode"):

"Revisionen er foretaget ved hjælp af møder og interviews med Skatteministeriet Jura og Samfundsøkonomi, det daværende Hovedcenter, Proces & Digitalisering - nu Borger og Virksomhed samt Midtjylland, Regnskab."

Forespurgt, hvilke centrale personer fra Regnskab 2 som deltog i møderne, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer var den altovervejende hovedindgangsvinkel til området. Hun havde været kontorchef for området i mange år. Forespurgt til Proces og Digitalisering (senere Borger og Virksomhed) forklarede vidnet, at det var Jette Zester, som deltog i møderne. Forespurgt til Jura og Samfundsøkonomi forklarede vidnet, at de havde et enkelt møde med afdelingen, hvor Kathrine Lange deltog. Forespurgt, om deres undersøgelse var baseret på, at de fik nogle oplysninger, som de verificerede på klassisk revisorvis, eller om det mere var sådan, at de fik nogle udsagn, som de lagde til grund, forklarede vidnet, at det nok var en blanding af begge dele. Forespurgt, om de var inde og vende bilag, forklarede vidnet, at det var de.

26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

"26.11.2009 Kort møde med Jura og Samfundsøkonomi"

Forespurgt, om det var dette møde, hvor den pågældende medarbejder fra Jura og Samfundsøkonomi deltog, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til temaet for mødet og Jura og Samfundsøkonomis rolle i undersøgelsen forklarede vidnet, at Jura og Samfundsøkonomi tidligere havde prøvet at lave en afstemning af alle de forskellige ting. SIR's tanke med mødet var et forsøg på at gå til kilden og forsøge at finde ud af, hvad det var, de havde gjort, og om det gav mening for SIR at prøve at lave en ny afstemning, når der allerede var nogle eksperter, som én gang havde været inde og kigge på det. Deres konklusion på mødet var, at det nok ikke var så nemt at få det afstemt.

Forespurgt, om opdraget var kommet til SIR fra Peter Loft gennem Jura og Samfundsøkonomi eller direkte fra Peter Loft, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Han mener, at det på en eller anden måde kom direkte fra Peter Loft.

Forespurgt, i hvilket omfang Jura og Samfundsøkonomi var orienteret om problemstillingerne, forklarede vidnet, at han tror, at Jura og Samfundsøkonomi var ret detaljeret informeret om problemstillingerne.

7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3311 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnit "Hvilke oplysninger om udbytter indberettes til SKAT?"):

> *"Der er i systemet ikke mulighed for at afstemme udbytteangivelse med indberetningen af udbyttemodtagere. Der gennemføres årligt en udbyttekontrol, hvor det udloddende selskabs selvangivelses felt 37 (udloddet udbytte ifølge regnskabet) afstemmes med de indgivne udbytteangivelser. For 2008 udbyttekørslen var startdifferencen 34 milliarder, hvor størstedelen formentlig er udlodninger datter/moderselskaber og fejlagtigt indkomstår i TastSelv."*

Forespurgt, hvilke overvejelser omfanget af differencen på 34 mia. kr. gav anledning til, forklarede vidnet, at de ikke drøftede dette konkret med Lisbeth Rømer. Som det fremgår et andet sted i rapporten, havde hun været inde over en anden del af undersøgelsen, hvor der var lavet afstemning vedrørende C20-indekset. Disse tal stemte i et eller andet omfang næsten. Forespurgt, om de undersøgte de oplysninger, som blev modtaget fra selskaberne i forbindelse med udlodningerne af udbytte og i for-

bindelse med selskabernes udfyldelse af selvangivelsens felt 37, forklarede vidnet, at de ikke undersøgte dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnittet "Refusioner i dag"):

> *"Så problemet er at der kan anmodes om refusion flere gange for samme udlodning og før der er betalt udbytteskat."*

Forespurgt, hvilke drøftelser og undersøgelser der blev gjort i den anledning, forklarede vidnet, at lovgivningen var tilrettelagt på den måde, at man skulle angive udbytte 10 dage efter udlodningen, og derfor kunne man, alt efter hvordan regnskabsåret lå, risikere at komme til at skulle betale skatten næsten 1 år efter. I den mellemliggende periode kunne man tilbagesøge udbytteskatten, selvom skatten reelt ikke var betalt endnu. Problemet med, at man kunne søge refusion flere gange for samme udlodning, var også noget, rapporten kom ind på i forbindelse med eksempelvis omnibusdepoter.

Forespurgt, hvor kritisk informationen om, at man kunne få refusion flere gange på en udlodning, blev vurderet i SIR, forklarede vidnet, at det blev anset for kritisk og også endte i rapportens konklusion. Men opgaven for SIR var også at se, om man kunne lave en afstemning og forsøge at afdække, hvilke problemer der var på området. Der var en masse forskellige systemer, hvor man indberettede forskellige oplysninger, og hvor nogle blev samleposter. Det var lidt en rodebutik. Forespurgt, hvor kritisk man i revisionen anså dette for at være, forklarede vidnet, at det var stærkt kritisk. Det er noget, som står og blinker med store røde lygter, når man fx kan få udbetalt noget flere gange, eller der ikke er funktionsadskillelse eller lignende. Forespurgt, om det var i den allermest alvorlige kategori, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnit "VP ordningen"):

> *"Den internationale udvikling har ikke gjort udbytteadministrationen nemmere, idet brugen af omnibusdepoter er vidt udbredt i hele verden og ikke i overensstemmelse med "vores" VP ordning. Problemerne kan løses ved at indføre et kaskadeansvar, fra den danske depotbank til bankens kunde (en bank) i udlandet og videre – måske gennem flere led – til beneficial owner, den endelige ejer og udbyttemodtager. Et sådant ansvar kendes allerede, når pengeinstitutterne får tilladelse til regnearksrefusioner."*

Forespurgt, om de overvejede løsningen med at indføre et kaskadeansvar, og om de havde nærmere drøftelser med Lisbeth Rømer om muligheden, forklarede vidnet, at de ikke havde nærmere drøftelser om dette. Der havde forud for rapporten været fokus på området adskillige gange, hvilket fremgår af den sidste del af rapporten. De gik ikke nærmere ind i løsningsforslaget vedrørende kaskadeansvar. Det er vigtigt at forstå, at dokumentet blev modtaget inden deres første møde med Lisbeth Rømer. Når man begynder en revision, er det vigtigt at danne sig et overblik og forstå, hvad det egentlig handler om, før man kan sige noget om, hvad man mener som revisor.

Forevist ekstraktens side 3317 (2009-12-02 (3) - Vedhæftning til Bo Daugaards e-mail til Lisbeth Rømer, "spørgeramme til Udbytte") forklarede vidnet, at skemaet blev lavet sammen med hans kollega Jens Lundgaard for at få overblik og forstå problemstillingen med udbytteskat. Det var vigtigt for dem at have noget struktur for at være sikre på at nå igennem alle emnerne. Det var helt sædvanligt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3317 (2009-12-02 (3) - Vedhæftning til Bo Daugaards e-mail til Lisbeth Rømer, "spørgeramme til Udbytte"), hvoraf fremgår punkterne "Procesejer", "Systemejer" og "Platformejer".

Forespurgt om betydningen af begrebet "procesejer" forklarede vidnet, at begreberne stadig bruges i dag. Procesejeren er den, der har ansvar for processen. Det vil sige ansvaret for, at en proces er systemunderstøttet, og at man har de rigtige redskaber til at udføre en opgave. Når der kommer ny lovgivning, har procesejeren desuden ansvaret for at få ændringerne indarbejdet i processen. Forespurgt om betydningen af begrebet "systemejer" forklarede vidnet, at denne er en slags bindeled mellem procesejer og den eksterne driftsleverandør. Den eksterne leverandør er den, der driver det pågældende IT-system, fx KMD eller DXC. Forespurgt om betydningen af begrebet "platformejer" forklarede vidnet, at en platformejer er en IT-løsning, hvor der kan udbydes flere services til forskellige ting på den pågældende platform. På udbytteområdet var der ikke nogen platformejer. Det blev dog taget med i spørgerammen for god ordens skyld, fordi de ikke kendte området, da de gik i gang.

Forespurgt, hvor det faglige ansvar for, at der træffes korrekte afgørelser i forhold til fx refusion, er placeret, forklarede vidnet, at der under den enkelte proces ligger en række kontorer, som skal udføre en given opgave. Processen går, fra man modtager data og helt ud i den anden ende, hvor der kommer et produkt ud, fx en årsopgørelse eller lignende. Forespurgt, om der ligger et fagligt afgørelsesansvar i procesejerskabet, forklarede vidnet, at det ikke ligger i procesejerskabet, men i kontorerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3309 (2009-11-23 (2) - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR til Proces & Digitalisering vedr. undersøgelse af 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"Intern Revision skal anmode om at få tilsendt baggrundsmaterialet for tabel 1-6 i notat om Provenuet fra Kildebeskatningen af udlændinge udarbejdet af Proces & Digitalisering samt Regnskab 2, Midtjylland (J.nr. 2009-351-0023). Materialet bedes fremsendt senest den 3. december 2009."*

Forespurgt, om de modtog dette materiale, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev forevist tabellerne på ekstraktens side 78 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår, at nettokildeskatten for 2006 var negativ, og at nettokildeskatten for 2006-2008 udgjorde 0,35 mia. kr., på trods af at bruttokildeskatten udgjorde 3,96 mia. kr.

Forespurgt, om de undersøgte tallene og baggrunden for dem, forklarede vidnet, at det ikke var noget, som de undersøgte eller forsøgte at finde en forklaring på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 78 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"At nettoprovenuet fra kildeskatterne direkte kan blive negativt i enkelte år, skyldes, at udlændinge - ifølge Regnskab 2, Midtjylland - kan få refunderet kildeskat i op til 20 år efter indeholdelsen af kildeskatten. Ifølge Regnskab 2, Midtjylland vedrører op til 0,27 mia. kr. af den udbetalte refusion i 2008, således udbytter fra før 2008."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 78 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"At udenlandske investorer over en treårig periode har ønsket at lade 0,5 mia. kr. ligge uforrentet i den danske statskasse i - i hvert fald - et år, giver imidlertid anledning til undren."*

Forespurgt, om de undersøgte dette, herunder hvordan tilbagebetalingsmønstret var, og hvor hurtigt begæringerne normalt blev modtaget, forklarede vidnet, at de slet ikke var nede i oplysningerne i så detaljeret omfang.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland. Således kan der principielt set refunderes ned til "skattefrihed" på trods af, at investor burde have betalt 15 pct. i nettokildeskat. Regnskabssystemet 3 S sikrer dog, at der ikke refunderes mere kildeskat, end der indeholdes af det enkelte selskab."*

Forespurgt, om det er korrekt, at 3S er det regnskabssystem, hvor udbytteangivelserne blev indtastet, og at systemet skulle sikre, at der ikke blev refunderet mere udbytteskat, end der var indeholdt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan sikringen virkede, herunder om den var knyttet til regnskabsåret eller selskabets levetid, forklarede vidnet, at han husker det sådan, at hvis der fx var angivet 1 mio. kr. i udbytte for et indkomstår, blev hver udbetalt refusion trukket fra på dette år. Hvis man derved kom ned på nul eller derunder, kom der en besked om, at grænsen var nået.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Der laves ikke en kontrol af, om den pågældende person reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende person reelt er skattepligtig til det pågældende udland. Blanketten gennemses om alle oplysninger er med. Herefter udbetales refusionen til personen. Blanketten arkiveres i Regnskab 2 fysiske arkiv. Der oprettes ingen journalsager."*

Forespurgt, hvad der blev drøftet i Regnskab 2 om kontrollen og mangel på samme, forklarede vidnet, at Regnskab 2 havde forholdsvis mange refusionsanmodninger, så der var ikke meget tid til at lave en effektiv kontrol. Hvis de skulle gøre det, skulle de have indhentet kontroloplysninger i de respektive lande. Det ville typisk skulle gøres gennem Kompetent Myndighed eller lignende. Forespurgt, hvad det gav anledning til af revisionsmæssige undersøgelser, og hvor alvorligt forholdet med manglende kontrol var efter SIR's opfattelse, forklarede vidnet, at det var en oplysning, de noterede sig, og som endte i rapportens konklusion. Forespurgt, om de gjorde sig overvejelser om de forvaltningsmæssige krav, herunder officialprincippet, som gælder for udbetalinger, forklarede vidnet, at så dybt var de ikke inde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 90 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Det er Regnskab 2's vurdering, at der er et kæmpe hul i forbindelse med udbyttebeskatningen."*

Forespurgt, hvad de fik at vide om, at der var et "kæmpe hul" i forbindelse med udbyttebeskatningen, forklarede vidnet, at der i afsnittet umiddelbart før står, at der ikke var en reel mulighed for at kontrollere, om der udbetaltes de korrekte beløb. Hvis der fx var tale om et omnibusdepot med en halv mia. kr., var der jo sådan set bare gennemtræk i kassen. Forespurgt, om han opfattede "hullet" som et hul i kontrolmulighederne eller som et hul, i forhold til at der blev refunderet for meget, forklarede vidnet, at da de lavede deres revision, var der ikke den store indikation på, at der var noget, der var ved at løbe løbsk på den måde. Foreholdt, at der som tidligere oplyst var et meget lille nettoprovenu set i forhold til bruttokildeskatten, forklarede vidnet, at han er enig i, at nettoprovenuet var meget lille.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Til dags dato har Regnskab 2 ikke oplevet, at der er udbetalt mere refusion, end der er indberettet. Regnskab 2 anser det derfor ikke som sandsynligt, at der kan opstå et negativt provenu. Allerede ved tastningen af blanketten vil systemet gøre opmærksom på, at der er noget galt, såfremt denne udbetaling bevirker, at udbetalingerne overstiger indberetninger. Derfor vil udbetalingen ikke blive gennemført før en dybere undersøgelse har været foretaget."*

Forespurgt, om de ikke anså det for alarmerende i forhold til risikoen for, at der faktisk skete svindel på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at risikoen var der. Det kunne man ikke komme udenom.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"VP ordningen er en ordning, som vedrører danske noterede aktier med udenlandske aktionærer. Det er en mere sikker ordning end refusionsordningen."*

Forespurgt til bemærkningen om VP-ordningen som en mere sikker ordning, forklarede vidnet, at ordningen var mere sikker, fordi man allerede fra starten afregnede med den rigtige skattesats. På den måde slap man udenom at refundere. De drøftede ikke ordningen i detaljer. Den blev ikke problematiseret. Vidnet blev foreholdt, at ordningen efterfølgende er blevet vurderet som værende juridisk problematisk på tidspunktet. Forespurgt, om de overvejede, om VP-ordningen var lovlig, forklarede vidnet, at deres undersøgelse ikke omfattede, om de anvendte ordninger var juridisk legale. Forespurgt, om deres undersøgelse var en ren risikokontrol, forklarede vidnet, at deres opgave hovedsageligt var at se, om de kunne lave en afstemning og prø-

ve at finde mulige fejlkilder til, hvorfor man ikke kunne dette. I kølvandet på dette arbejde kom en række andre konklusioner i rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, om de var i kontakt med Indsats, forklarede vidnet, at det var de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Ordningen omhandler 12 lande. På nuværende tidspunkt er der et forsøg i gang, for at få udvidet ordningen til at omhandle alle lande samt unoterede aktier. Ifølge bankerne er omnibusdepoterne problemet med at udvide ordningen, da der sker en samlet opgørelse, hvorfor det er svært at se hvem, den egentlige aktionær er."*

Forespurgt, hvem der arbejdede med udvidelsen af VP-ordningen til andre lande, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Oplysningen stammer fra Lisbeth Rømer. Forespurgt, om de fik oplyst en tidshorisont for denne løsningsmulighed, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, om de overvejede at anbefale en udvidelse af VP-ordningen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at de gjorde.

14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 95 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Regnskab 2 oplyste, at udlændinge - bortset fra VP-ordningen er ikke individualiserede."*

Forespurgt, hvad bemærkningen om manglende individualisering af udlændinge omhandler, forklarede vidnet, at det er et spørgsmål om, hvordan man læser det. Bortset fra VP-ordningen var der ikke individualiseret, dvs. alt andet end VP-ordningen var ikke individualiseret. VP-ordningen omfattede kun de børsnoterede virksomheder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 96 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Såfremt der er en difference mellem det angivne og det indberettede på de børsnoterede, er det ikke muligt for SKAT at se, hvori fejlen består på personniveau. Regnskab 2 oplyste, at da der ikke sker afstemning, findes differencer ikke - undtagen tilfældigt."*

Forespurgt, om SIR undersøgte IT-systemerne og mulighederne og begrænsningerne i denne forbindelse, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De lyttede til det, de fik at vide, og når eksperterne, fx Lisbeth Rømer, Jette Zester og dem i Jura og Samfundsøkonomi, ikke kunne foretage en afstemning, var det heller ikke muligt for SIR. Forespurgt, om "personniveau" skal forstås som "aktionærniveau", forklarede vidnet, at det er hans forståelse.

Forespurgt, hvor alvorligt problemet var set med revisionsøjne, forklarede vidnet, at det er helt normalt, at der skal laves afstemninger, når man taler om regnskaber.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 97 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Hverken værktøjerne til at udføre den kontrol, som er nødvendig, eller midlerne til at udvikle værktøjerne har været til stede tidligere samtidig med at tiden ikke har været moden."*

Forespurgt, hvordan han forstod udsagnet om manglende værktøjer, forklarede vidnet, at de på møderne talte om, at udviklingen i, hvordan bankerne drev forretning, udviklede sig hurtigere end kravene, som skattemyndighederne stillede til bankerne. Det drejede sig bl.a. om, hvordan man skulle indberette, og hvordan man skulle føre kontrol. Udviklingen gik meget hurtigt på dette tidspunkt, og det var derfor ikke muligt for udbytteadministrationen at følge med.

Forespurgt, hvor alvorligt man i revisionsmæssig sammenhæng anser dette for at være, forklarede vidnet, at det altid er uheldigt, men nogle gange har midlerne i skatteforvaltningen ikke været tilstrækkelige til at følge udviklingen. Nogle gange kræver det også, at man har en finger på pulsen, i forhold til hvad der foregår i erhvervslivet.

Forespurgt, om det var en generel problemstilling i SKAT, at midlerne ikke var til stede, eller om det var specifikt for udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det i et eller andet omfang nok har været trenden. Han har med interesse læst de forskellige papirer, og det er hans indtryk, at der på dette tidspunkt ikke var et ønske fra regeringen om at pålægge virksomhederne større byrder. Det talte mod mere kontrol.

Februar 2010 – e-mailkorrespondance mellem Bo Daugaard og Lisbeth Rømer vedrørende udbytteområdet

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3328-3331 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet).

Forespurgt, hvor langt de var i revisionsprocessen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at de stadig var i undersøgelsesfasen. Der forelå ikke et udkast til en rapport. Det var et komplekst område at forstå. Det var vigtigt for dem at komme rundt i alle hjørner og forstå, hvad det egentlig handlede om. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den foreholdte e-mail samler to lag af svar fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at de havde stillet nogle spørgsmål til Lisbeth Rømer, som hun i e-mailen besvarede med grøn skrift. Forespurgt, om der var blevet svaret ad to omgange, henholdsvis den 5. februar 2010 og på et senere tidspunkt, forklarede vidnet, at hvis det er vigtigt, skal man tilbage til den oprindelige e-mail, som han sendte. Det er hans indtryk, at det, der er skrevet med sort, indeholder både spørgsmål fra SIR og muligvis også nogle svar fra Lisbeth Rømer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 1 "Selskaber med både SE- og CVR-nummer"):

> *"Nogle selskaber har både SE- og CVR-nummer - hvor mange selskaber drejer det sig om?"*

Forespurgt, hvori problemet bestod, i forhold til at der var både SE- og CVR-numre, forklarede vidnet, at man på et tidspunkt overgik fra SE-numre til CVR-numre. De undrede sig over, at man bibeholdt SE-numrene. Som han husker det og med hans efterfølgende viden, er det hans indtryk, at man kan have et CVR-nummer og nogle underliggende entiteter, som har et SE-nummer. Forespurgt, om 3S benyttede sig af SE-numre til identifikation, forklarede vidnet, at det gjorde det. Forespurgt, hvorfor man ikke valgte at overgå til CVR-numre for at have en entydig identifikation, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 3 "Omnibusdepoter"):

> *"Såfremt det er muligt bedes i via print eller udskrifter fra 3S og erhvervssystemet at fremvise eksempler på indberetninger af aktieudbytter fra banker der har outsourcet aktieadministrationen til amerikanske banker."*

Forespurgt, hvorfor de ville se på eksempler på indberetninger fra banker, der havde outsourcet aktieadministrationen, forklarede vidnet, at det egentlig bare var for at forstå, hvordan det så ud i virkeligheden. Det var vigtigt for forståelsen af, hvordan udbytteadministrationen fik en sådan indberetning, og hvad der stod i papirerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, Lisbeth Rømers svar vedrørende afsnit 3 "Omnibusdepoter"):

> *"Altså står vi med et depot, hvor depotejer er en amerikansk bank, men skattemarkeringen vedrører en dansk skatteentitet. Hvor meget styr har vi så på tingene????????"*

Forespurgt, hvordan han forstod Lisbeth Rømers bemærkning om, "Hvor meget styr har vi så på tingene????????", forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer generelt var frustreret over, hvordan området blev administreret, og den gældende lovgivning. Hun følte sig ikke hørt. Forespurgt, om frustrationen knyttede sig til hendes ønske om at indføre et kaskadeansvar, forklarede vidnet, at frustrationen var generel over hele linjen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 5 "Afstemning mellem angivelse og indberetning"):

> *"Det er vores forslag, at udbyttemodtagerne og den udbytteskatteprocent, der skal indeholdes, tastes ind og at udbytteangivelsen dannes af denne indtastning. Det gør afstemning overflødig."*

Forespurgt, om han var enig i, at forslaget om at danne udbytteangivelsen på baggrund af det oplyste om udbyttemodtagere og skatteprocent kunne løse nogle af problemerne, forklarede vidnet, at det i hvert fald var en måde, man kunne lave afstemningen på. På det tidspunkt kom betalingen lang tid efter, så der var meget, der kunne gå galt. Det har han også beskrevet i rapporten.

Foreholdt, at forslaget ikke ses som en egentlig anbefaling i rapporten, og forespurgt, om man overvejede dette, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3329 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 6 "Regnearksordningen"):

> *"Er der indgået skriftlige aftaler med bankerne om "regnearksordningen?*
>
> *Regnearksordningen baseres på skriftlige bilaterale aftaler mellem SKAT og*
>
> *Danske Bank*
>
> *Nordea*
>
> *SEB*
>
> *Amagerbanken*"

Forespurgt, om de fik tilsendt de pågældende aftaler, forklarede vidnet, at han mener at have set dem. Forespurgt, om de undersøgte lovligheden af aftalegrundlaget, forklarede vidnet, at det lå uden for revisionsopgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3329 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, Lisbeth Rømers svar vedrørende afsnit 8 "Nettoprovenu fra kildebeskatningen af udlændinge"):

> *"Jeg har lidt bange anelser, for registreringerne i bankerne lader meget tilbage. For 2009 er det endnu mere usikkert på grund af de amerikanske og indiske administratorer, som forplumrer billedet."*

Forespurgt, hvordan han forstod Lisbeth Rømers bemærkninger om, at "registreringerne i bankerne lader meget tilbage", og om "de amerikanske og indiske administratorer, som forplumrer billedet", forklarede vidnet, at som han husker det, bed de ikke særligt mærke i dette på tidspunktet. Det var relativt tidligt i forløbet, og de var stadig i gang med at forstå, hvad det handlede om. Der kom rigtig mange oplysninger til dem, og de prøvede at forstå, hvad essensen var. Forespurgt, om opgaven var at koge det ned til nogle overordnede principper og ikke at undersøge hvert et hjørne, forklarede vidnet, at det er fuldstændig korrekt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3330 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, Lisbeth Rømers svar vedrørende afsnit 8 "Nettoprovenu fra kildebeskatningen af udlændinge"):

> *"Jeg skrev sidst, at jeg synes, at det kræver et møde. Kan vi det?????? Evt kan du tale med Laurits. Jeg skal opereres den 4. marts og er ukampklar i flere uger.*
>
> *Jeg håber, at være opkoblet derhjemme, det er usikkert for jeg skal flytte i morgen. Der sker rigtig meget lige nu."*

Forespurgt, om der blev afholdt et møde som foreslået af Lisbeth Rømer, og om det i givet fald var det møde om omnibusdepoter, som fremgår af logbogen under den 18. marts 2010 (ekstrakten side 3307: 2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport), forklarede vidnet, at de holdt et møde hjemme hos Lisbeth Rømer, efter hun var blevet opereret i benet. Forespurgt om drøftelserne og konklusionerne fra mødet, forklarede vidnet, at han husker, at de gennemgik de tegninger, som de havde lavet, for at se, om de var korrekte.

(Fra kl. 10.35 var der udfald i lydoptagelsen.)

10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Vidnet blev foreholdt, at senere rapporter fra SIR indeholdt dels en angivelse af, hvor kritisk rapporten overordnet anses for at være – fx meget tilfredsstillende, tilfredsstillende, ikke helt tilfredsstillende, ikke tilfredsstillende – og dels en angivelse af de enkelte punkter i rapporten som rød, gul eller grøn.

Forespurgt, hvorfor der ikke var angivet kritikhøjde i 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det skyldtes, at der var tale om en "undersøgelse" og ikke en revisionsrapport. Det ville ikke give mening at give den karakter. Konklusionen taler dog for sig selv. Det var bl.a. alvorligt, at man ikke havde fulgt op på de kritiske rapporter fra 00'erne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 263 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.3 "Efterfølgende korrektioner"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at de ikke får viden om rettelser og ikke har modtaget korrigerede angivelser."*

Forespurgt til problemstillingen om, at Regnskab 2 ikke fik viden om rettelser, forklarede vidnet, at det relaterede sig til regnearksordningen. Det handlede om, at bankerne af og til rettede fejl i indberetninger. Det kunne fx være en fejlagtig registrering af, om en person var udlænding eller ej, som blev ændret af bankerne. Problemet var, at SKAT ikke modtog oplysning om disse rettelser, og det kunne påvirke mulighederne for afstemning. Forespurgt, om de undersøgte problemet nærmere, forklarede vidnet, at de ikke undersøgte problemets omfang. Forespurgt, hvor alvorligt han anså dette problem for at være, forklarede vidnet, at det ikke var ligeså alvorligt, som hvis der fx manglede funktionsadskillelse eller kontrol, men det var naturligvis problematisk, fordi SKAT behandlede sagerne på baggrund af forkerte oplysninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Der er ingen automatiske afstemninger i SKATs systemer mellem angivelser og indberetninger. Der foretages heller ikke manuelle afstemninger."*

Forespurgt, om det var muligt at foretage manuel afstemning, forklarede vidnet, at det var ganske håbløst. Det kunne ikke lade sig gøre. Forespurgt, hvor alvorligt dette punkt må anses for at være i forbindelse med en revision, forklarede vidnet, at det har han svært ved at vurdere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til Skat vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.*
>
> *Afstemningen er foretaget på grundlag af de i 3S angivne udbytter med reduceret udbytteskat ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomst og de løbende indberetninger fra VP.*
>
> *Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."*

Forespurgt, hvad den omtalte afstemning vedrørende C20-indeksets selskaber nærmere gik ud, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad problemstillingen var. Han kan huske, at de så nogle afstemninger, som Lisbeth Rømer havde forsøgt at lave. Forespurgt, om det blev overvejet at undersøge alle C20-selskaberne, i lyset af at der var fejl vedrørende otte ud af ni af de udvalgte selskaber, forklarede vidnet, at de ikke overvejede at gå dybere ned i det. De konstaterede blot, at dette var endnu en fejlmulighed. Deres opgave var afgrænset til at undersøge, om der kunne laves en afstemning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Samlet set er det ikke muligt, at efterforske differencerne, da der mangler revisionsspor om hvilket kontoførende pengeinstitut aktien er i depot."*

Forespurgt om betydningen af begrebet revisionsspor forklarede vidnet, at et revisionsspor fx er, når man kan følge et udbytte fra udlodderen og hele vejen til modtageren. Forespurgt, om det svarer til en pengestrøm, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det anførte var Regnskab 2's eller SIR's formulering, forklarede vidnet, at det var Regnskab 2's formulering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Borger og Virksomhed er af den opfattelse, at det på tværs af systemerne er muligt at lave udsøgninger, således at en tilnærmelsesvis afstemning kan finde sted."*

Forespurgt, hvordan Borger og Virksomhed mente, at afstemningen kunne finde sted, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvordan de ville gøre. Lisbeth Rømer og Jette Zester havde divergerende holdninger til, om afstemningen kunne lade sig gøre. Det var SIR's opfattelse, at det ville være ekstremt vanskeligt at lave afstemningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til*

det pågældende udland. Blanketten gennemses af Regnskab 2 for at kontrollere, om alle oplysninger er med. Herefter udbetales refusionen."

Forespurgt, hvor alvorligt det var for revisionen, at Regnskab 2 ikke foretog kontrol af, "om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til det pågældende udland", forklarede vidnet, at det var meget alvorligt. Forespurgt, om det var en særlig problemstilling for udbytteområdet, eller om det var et forhold, som gjorde sig gældende andre steder i SKAT, forklarede vidnet, at han ikke havde set dette problem tidligere i forbindelse med andre undersøgelser. Forespurgt, om de overvejede de forvaltningsretlige principper som fx officialprincippet, i forhold til den måde refusionssagerne blev behandlet på, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det var uden for undersøgelsens scope.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."

Forespurgt, hvor kritisk det var, at der ved omnibusdepoter og nominee-depoter ikke var kendskab til de reelle ejere af aktierne, forklarede vidnet, at det var yderst kritisk. Det betød, at man reelt udbetalte i blinde. Det var et hul i kassen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.2 "Regnearksordningen"):

"For hver kunde oplyses identitet, aktie, udbyttes størrelse og den ønskede reduktion i udbytteskatten. Der sker ingen registrering af refusion i 3S."

Forespurgt, om det betød, at refusioner via regnearksordningen ikke blev sammenholdt med refusioner via blanketordningen, forklarede vidnet, at der var tale om to adskilte problemer. Det største problem var, at saldoen i 3S ikke blev nedskrevet med refusioner i regnearksordningen. Det betød, at man ikke kunne se, hvor meget der egentlig var refunderet, og at man dermed kunne have et negativt provenu uden at vide det. Forespurgt, om de så nogle af de regneark, som var modtaget af Regnskab 2, forklarede vidnet, at han mener, at de så nogle regneark. Forespurgt af kom-

missionens formand Michael Ellehauge, om der forelå oplysninger eller dokumentation for regnearkene, forklarede vidnet, at de ikke undersøgte, om oplysningerne i regnearkene var dokumenteret. Dokumentationen skulle ligge i bankerne, men de undersøgte ikke, om det var tilfældet.

Vidnet blev af kommissionens udspørger Jens Lund Mosbek foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.3 "Bogføring og udbetaling af refusion"):

> *"Hvis der er flere udbetalinger til samme investor eller pengeinstitut bogføres refusionerne som ét beløb til udbetaling via SAP 38. Vurdering af hensigtsmæssigheden i at slå beløb sammen og underretningen til pengeinstituttet foretages af den, som behandler refusionsanmodningen.*
>
> *Anmodning om refusion kan vedrøre udbytte for flere år, og vil i dette tilfælde blive bogført samlet i SAP38 på udbetalingsåret. Udbytte kan refunderes i op til 20 år efter indeholdelse af kildeskatten. Fra og med 2011 ændres dette til 3 år."*

Forespurgt, hvori problemet bestod, ved at man bogførte på denne måde, hvor udbetalinger til samme investor blev slået sammen til ét beløb, forklarede vidnet, at det største problem rent afstemningsmæssigt var, at bogføringen skete samlet på udbetalingsåret, selv om refusionen kunne vedrøre udbytte for flere år. Det vanskeliggjorde afstemningen, når en anmodning om refusion kunne vedrøre flere forskellige regnskabsår.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.4 "IT-understøttelse af opgaven"):

> *"Udbetaling af refusion nedskriver den angivne udbytteskat i 3S og udbetales gennem SAP38. Der er en indbygget kontrol i 3S, der gør opmærksom på, såfremt der anmodes om mere i refusion end der er angivet i udbytteskat. Regnskab 2 har kun 1 gang været udsat for, at denne situation opstod."*

Forespurgt, om dette er den kontrol, som vidnet tidligere omtalte, og som ikke omfattede refusioner gennem bankordningen, forklarede vidnet, at det er korrekt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.5 "Opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen"):

> *"Departementet har i samarbejde med Borger og Virksomhed samt Regnskab 2 udarbejdet en opgørelse over nettoprovenuet. Det er samstemmende oplyst, at de foretagne udsøgninger er behæftet med stor usikkerhed. Der er dog i enhederne ikke enighed om, dels hvordan nettoprovenuet bør opgøres, dels om det kan blive negativt, og dels om det overhovedet kan opgøres."*

Forespurgt til den beskrevne uenighed mellem enhederne vedrørende opgørelsen af nettoprovenuet, forklarede vidnet, at det drejede sig om den tidligere omtalte uenighed mellem Lisbeth Rømer og Jette Zester om mulighederne for afstemning. Han var enig med Lisbeth Rømer i, at det ikke kunne lade sig gøre at opgøre nettoprovenuet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.6 "Tidligere undersøgelser") og forespurgt, om han var bekendt med de tidligere undersøgelser af området. Vidnet forklarede, at det var han. Der var tale om tidligere revisioner, som viste, at mange af problemerne gik helt tilbage til 00'erne. Det skærpede alvoren, at problemerne havde været der i mange år.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.6.1 "Rapport om reduceret udbytteskat for udenlandske investorer"):

> *"Regionen konkluderede, at der kun i 37 % af tilfældene var den korrekte dokumentation til stede i bankerne. Regionen anbefalede, at SKAT følger op på denne undersøgelse, samt at der sker en undersøgelse af andre banker."*

Forespurgt, om denne oplysning gav anledning til at foretage yderligere undersøgelser, forklarede vidnet, at det ikke var noget, de gik ind i. De kiggede på de tidligere rapporter og udtrak de mest relevante oplysninger. Der var mange problemstillinger og kritiske områder, som man ikke havde behandlet. Det undrede ham, at der ikke blev gjort noget ved det.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valu-*

tarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet"

Forespurgt om anvendelsen af systemerne SAP38, 3S, RKO og BO forklarede vidnet, at 3S, som tidligere omtalt, er et indberetningssystem, som anvendes af udbytteadministrationen. SAP38 er SKAT's bogholderisystem, som bl.a. anvendes, når der skal udbetales beløb fra SKAT. BO står for Business Objects og er et datawarehouse, hvor der opbevares en kopi af alle data fra bl.a. SAP38. BO kan bruges til at lave undersøgelser ved at udsøge oplysninger fra systemet. RKO står for rentekontrolordningen.

Forespurgt, om de med formuleringen "stor usikkerhed" i konklusionen havde forsøgt at formulere sig diplomatisk, forklarede vidnet, at det havde de. Det kunne reelt ikke lade sig gøre at opgøre provenuet. Forespurgt, hvor kritisk revisionen opfattede dette, forklarede vidnet, at det selvfølgelig var kritisk, at man ikke kunne opgøre provenuet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning"

Forespurgt om betydningen af dette forklarede vidnet, at det drejede sig om det tidligere omtalte problem, som bestod i, at SKAT modtog oplysninger på forskellige tidspunkter. Forespurgt, hvor kritisk dette var, forklarede vidnet, at dette også var kritisk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT"

Forespurgt, hvor kritisk han anså dette for at være, forklarede vidnet, at det var kritisk, men måske lidt mindre kritisk, end hvis der fx ikke var funktionsadskillelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie"*

Forespurgt, hvor kritisk dette var, forklarede vidnet, at det var yderst kritisk. Foreholdt, at det fremgår af Regnskab 2's høringssvar (ekstraktens side 276), at Regnskab 2 ønskede at udvide VP-ordningen for at løse denne problematik, og forespurgt, om denne løsning blev drøftet, forklarede vidnet, at det kan han ikke erindre. Det indgik i anbefalingerne i rapporten, at man skulle kigge på tidligere anbefalinger bl.a. fra en tidligere arbejdsgruppe.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, hvor kritisk denne konstatering var, forklarede vidnet, at den var yderst kritisk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat"*

Forespurgt, om anbefalingen om et overordnet ansvar henviste til det tidligere omtalte procesejeransvar, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået. Forespurgt, om dette også indebar en placering af ansvaret for, at der blev truffet materielt korrekte afgørelser, forklarede vidnet, at det ikke var en del af deres opgave at tage stilling til,

om der blev truffet materielt korrekte afgørelser. Foreholdt, at anbefalingen om en fornyet vurdering af den tidligere arbejdsgruppes problemkatalog fremstår som en relativt afdæmpet anbefaling, forklarede vidnet, at det var det måske, men det skulle ses i sammenhæng med det, man forinden havde konkluderet i rapporten. Man måtte være blind, hvis man ikke reagerede på indholdet af rapporten. Forespurgt, hvorfor man fx ikke anbefalede, at man kun udbetalte udbytterefusion, når der forelå sikker dokumentation for, at den, der anmodede om refusion, havde krav på det, forklarede vidnet, at det var meget alvorlige ting, de påpegede, og at det var noget, som man burde have reageret på.

10. maj 2010 – høringssvar til 2010-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 10 "Høring hos de reviderede enheder"):

> *"Intern Revision har efter en gennemgang af de modtagne høringssvar taget en af konklusionerne ud."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3382 (2010-04-20 - SIR's høringsudkast til rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"der etableres en ensartet elektronisk arkivering af refusionsanmodninger"*

Forespurgt til begrundelsen for at fjerne anbefalingen om etablering af en ensartet elektronisk arkivering af refusionsanmodninger forklarede vidnet, at det skete på baggrund af oplysninger fra Frank Høj Jensen i et høringssvar til rapporten. Han kan ikke huske præcis, hvorfor konklusionen blev taget ud, men det skyldtes vist nok, at man løste det på en anden måde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 280 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, Borger og Virksomheds høringssvar):

> *"Indførsel af en hjemmel, som gør de forskellige kontoførende institutter ansvarlige for korrekt administration/indberetning af udbytteskat. En hjemmel som svarer til hjemlen i Kildeskattelovens § 65 omkring hæftelse ved anvendelse/administration af frikort."*

Forespurgt, om det blev overvejet at anbefale en sådan hjemmel, forklarede vidnet, at det selvfølgelig ville være relevant at kigge på, men de opfattede ikke dette som en del af opgaven. Formålet med deres undersøgelse var at påpege problemerne og ikke at vælge løsningerne. Det er en sædvanlig måde at arbejde på, når man laver intern revision.

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten

Vidnet blev forevist ekstraktens side 284-297 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport).

Forespurgt, om han var involveret i forelæggelsen for Peter Loft, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var generelt ikke indblandet i opfølgningen på rapporten. Han modtog den 11. november 2010 en e-mail fra Lisbeth Rømer, hvor hun fortalte, at arbejdsgruppen endnu ikke var begyndt på sit arbejde og ikke havde fået et kommissorium. E-mailen var kun til orientering.

SIR'S 2015-RAPPORT

Vidnet blev foreholdt, at SIR i 2015 udarbejdede endnu en rapport om udbytteadministrationen.

Forespurgt, om han var involveret i arbejdet med denne rapport, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han arbejdede ikke længere i SIR på det tidspunkt. Han blev dog indkaldt til et møde med bl.a. Kurt Wagner og de medarbejdere, som skulle lave rapporten. Formålet med mødet var faglig sparring og at få oplyst, hvad vidnet og de øvrige medarbejdere, som havde arbejdet på 2010-rapporten, havde undersøgt.

ORGANISATORISK FORANKRING

Forespurgt om samarbejdet mellem Rigsrevisionen og SIR forklarede vidnet, at han husker samarbejdet som uproblematisk. Rigsrevisionen udstak retningslinjer for SIR, men de lyttede også til, hvad SIR sagde. Han vil mene, at det var omtrent ligeligt fordelt, hvem der fastlagde opgaverne.

Forespurgt, hvor ofte de fik konkrete opgaver som fx rapporten om udbytteadministrationen i 2010, forklarede vidnet, at så vidt han husker, var det første gang, de havde fået et konkret opdrag på denne måde. Arbejdet bestod for 99 % vedkommende af rene revisionsopgaver.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Advarsel til ledelsen om problemer i udbytteadministrationen

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer i forbindelse med de møder, som hun deltog i, oplyste, at hun mange gange havde forsøgt at gøre ledelsen opmærksom på problemerne i udbytteadministrationen.

(Omkring kl. 11.00 blev lydoptagelsen genoptaget.)

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Revisionsspor

Forespurgt af kommissionens formand Michael Ellehauge om vidnets forståelse af begrebet "revisionsspor", herunder om det kun omfatter at følge pengestrømmen, eller om det også omfatter legaliteten – altså lovligheden af og grundlaget for en refusion – forklarede vidnet, at det ved han ikke rigtig. Forespurgt, om revisionsporet eksempelvis kunne vedrøre ejeren af aktien, forklarede vidnet, at han husker det som en reference til noget, Lisbeth Rømer havde sagt. Det var ikke noget, de efterprøvede i dybden.

SIR's undersøgelse af om udbetalinger af refusion af udbytteskat var berettigede

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om det er korrekt forstået, at omdrejningspunktet for undersøgelsen var, at der var risiko for, at SKAT refunderede udbytteskat til personer, som ikke havde krav på det, og at de i SIR var klar over, at SKAT ikke undersøgte, om de personer, som man udbetalte udbytteskat til, efter loven havde krav på refusion, men at SIR ikke undersøgte dette nærmere, fordi SIR havde fokus på kontrolmekanismerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvorfor der ikke var fokus på det nævnte, og hvorfor det ikke var en del af revisionen, forklarede vidnet, at det var et komplekst område at komme ind i. Man skulle læse op og navigere igennem en masse forskellige oplysninger, og der var divergerende holdninger til, hvordan tingene skulle forstås. SIR havde allerede bemærket dette i en tidligere revisionsrapport, og det er derfor hans indtryk, at de blot gentog sætningen. Det var selvfølgelig en kæmpe problemstilling.

Revisionstyper

Forespurgt af advokat Ann Rask Vang, hvilke typer revision, man kan foretage af offentlige virksomheder, forklarede vidnet, at der grundlæggende er finansiel revision, IT-revision og forvaltningsrevision. Forvaltningsrevision kan omfatte juridisk revision, kritisk revision og andre typer af revisionsopgaver. Deres opgave i 2010 faldt uden for de almindelige typer revision. Det var, hvad man kunne kalde en undersøgelse. Dette var grunden til, at de ikke kom med en vurdering af kritikhøjden i rapporten. Forespurgt til forskellen på en opgave fra departementschefen i forhold til en almindelig revisionsopgave forklarede vidnet, at en opgave fra departementschefen nærmere er en undersøgelse. Forespurgt, om dette var grunden til, at de ikke gik ned i de underliggende bilag, forklarede vidnet, at der altid er en afvejning af, hvor dybt man skal gå, når man laver en revision. Man kunne jo også have brugt et halvt år mere på at lave undersøgelsen, men det niveau, de fandt tilstrækkeligt for at løse opgaven, kom til udtryk i den foreliggende rapport. Det var noget, de drøftede med deres daværende leder, Mads Blokhus, og selvfølgelig også med Kjeld Rasmussen, som i sidste ende skulle godkende rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 89 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Intern Revision oplyste indledningsvis, at Intern Revision i forbindelse med notater udarbejdet af Regnskab 2 samt Proces & Digitalisering er blevet anmodet af Peter Loft om at kigge på problematikken omkring provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge.*
>
> *Formålet med undersøgelsen er at vurdere hvilken problematik, der er tale om."*

Forespurgt, om opgaven gik ud på at påpege problemerne, forklarede vidnet, at de ret hurtigt fandt ud af, at det var umuligt at foretage afstemninger på området. De skulle derfor forsøge at finde ud af, hvordan de kunne tilføre værdi med deres rapport. Det kunne de gøre ved at finde ud af, hvad det var for noget støj, der var i alle de forskellige oplysninger og systemer og den måde, man indberettede det på.

Afgrænsning af SIR 2010-arbejdsgruppens opgaver

Forespurgt af advokat John Kahlke, om afgrænsningen af opgaven blev foretaget af arbejdsgruppen, eller om det lå i opdraget fra departementschefen, forklarede vidnet, at det var revisionsgruppen, som lavede afgrænsningen sammen med deres daværende leder.

14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev af advokat Nicolai Mallet foreholdt fra ekstraktens side 97 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Hverken værktøjerne til at udføre den kontrol, som er nødvendig, eller midlerne til at udvikle værktøjerne har været til stede tidligere samtidig med at tiden ikke har været moden"*

Forespurgt, om der menes tekniske personalemæssige kompetencer eller økonomiske eller bevillingsmæssige midler, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han forestiller sig, at det måske kommer fra et af referaterne.

Begrebet procesejer

Forespurgt af advokat Jacob Aaes, hvordan man i SIR opfattede begrebet procesejer, forklarede vidnet, at procesejeren er den person, der er ansvarlig for, at der er tilrettelagt en proces omkring udbytteskat. Som han husker det, var Jette Zester – i hvert fald i en periode – i princippet procesejer for indberetningsdelen, men der var ingen decideret procesejer for resten af processen. Procesejeren er den, der tilrettelægger forretningsgangen og sørger for, at der er IT-systemer, der understøtter et givet procesområde og varetager opgaver med ny lovgivning og stiller krav til, hvordan man ændrer systemer mv.

JENS LUNDGAARD

Kl. 11.20 mødte Jens Lundgaard som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til juli 2015 var ansat som konsulent i SIR, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet el-installatør og har arbejdet hos IBM i mange år. Efterfølgende arbejdede han hos PBS, Danisco, Dan Net og Post Danmark. Han har for det meste arbejdet med informationssikkerhed. I 2004 kom han til SKAT's IT-afdeling, hvor han også skulle arbejde med informationssikkerhed. De sidste 2 år, inden han kom i revisionen, sad han med systemejerskab over erhvervssystemet 3S. De var to systemejere for 3S. Hans rolle var at beskrive processerne i systemet. Derefter kom han til SIR. Han gik på pension i april 2015.

Forespurgt, om han var med til at udarbejde SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han var inde over SIR's 2015-rapport om udbytteområdet, forklarede han, at han kun kender til det, han har læst i "Berlingeren".

Forespurgt om sine opgaver i SIR forklarede vidnet, at hans opgaver kun vedrørte informationssikkerhed og IT-revision. Han vurderede, om IT-systemerne fungerede, som de skulle, og som SKAT forventede. I forhold til revision i traditionel forstand er forskellen, at sikkerhed kigger fremad, og revision kigger bagud.

Forespurgt, hvem der var hans nærmeste leder, forklarede vidnet, at i 2009 og 2010 var det Mads Blokhus.

Forespurgt om sit kendskab til udbytteskatteområdet, før han påbegyndte arbejdet med 2010-rapporten, forklarede vidnet, at han absolut ikke kendte noget til udbytteskat på det tidspunkt. I den periode, hvor han var systemejer på 3S, blev han kontaktet af Lisbeth Rømer, som sagde, at der måske var nogle udfordringer, som hun godt kunne tænke sig, at 3S kunne håndtere. De havde derfor nogle møder med Lisbeth Rømer, hvor hun forklarede om nogle af problemerne. Han må indrømme, at han ikke forstod hele processen. Han syntes, at den var meget uoverskuelig. Forespurgt om tidspunktet for disse møder forklarede vidnet, at han tror, at det var i 2008. Forespurgt om emnet for møderne, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer gerne ville have mere hjælp til det indtastningsarbejde, som var i 3S. Hun ville også gerne have mere fokus på TastSelv og automatisering.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3306-3307 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport).

Foreholdt Bo Daugaards forklaring om logbogen og forespurgt, om det var normalt, at man i SIR lavede en sådan logbog, når man skulle udføre en opgave, forklarede vidnet, at det var en af opgaverne, som de udførte.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af logbogen, at SIR modtog en henvendelse fra departementschef Peter Loft, og at SIR sendte anmeldelsesbreve til de to enheder Regnskab 2 og Proces og Digitalisering (senere Borger og Virksomhed), ligesom SIR var i dialog med Jura og Samfundsøkonomi.

Forespurgt, om SIR var i dialog med andre enheder, forklarede vidnet, at det nok er korrekt, at det var disse tre enheder, som de var i kontakt med. Et revisionshold blev sat sammen på den måde, at der var en ledende revisor og – i dette tilfælde – tre andre, så de spredte sig over de felter, som de kunne. Det var den ledende revisor, som lavede den samlede konklusion. Forespurgt, hvem den ledende revisor var, forklarede vidnet, at det var Bo Daugaard. Forespurgt, om vidnet havde en afgrænset funktion i relation til rapporten, eller om revisionsholdet var solidarisk ansvarlige for rapportens indhold, forklarede vidnet, at de var solidariske omkring rapporten. Alle kom med input til indholdet. De var dog ikke allesammen med til at skrive selve rapporten, men alle havde nikket til indholdet. Forespurgt, om det kun var nogle punkter i rapporten, som han var inde over, forklarede vidnet, at han nok var inde over det hele. Forespurgt, om de var i dialog med enheden Indsats, forklarede vidnet, at det mindes han ikke, at de var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning.*
>
> *Ca. 75.000 danske selskaber udlodder hvert år udbytte, og den årlige udlodning har været op til ca. 300 milliarder ifølge modtagne angivelser.*

Intern Revision har den 21. oktober 2009 fået en henvendelse fra Departementschefen om en revisionsmæssig undersøgelse vedrørende refusionsordningen."

Forespurgt, om opdraget blev afgrænset til kun at dreje sig om refusion til udlændinge, eller om det gik mere bredt på udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at opgaven var meget specifik. Det hele var startet med, at Lisbeth Rømer havde brokket sig igennem flere år for at få ledelsen til at være opmærksom på, at hun mente, at der var en udfordring med de valutariske udlændinge. Det lykkedes hende at overtale Peter Loft til at starte en revision. Han var den eneste, der kunne gøre det. Det var også ham, der skulle have resultatet af revisionen.

Foreholdt, at rapporten indeholder punkter, som handler om udbytteadministrationen i bredere forstand end blot i relation til udlændinge, forklarede vidnet, at det er korrekt. De kunne ikke følge de økonomiske spor, og derfor kunne de ikke skrive særligt meget om udlændinge.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 260 (2010-05-10 - SIR's rapport 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge' af 10. maj 2010, afsnit 4 "Revisionsmål"):

"Målet med den revisionsmæssige undersøgelse har været, at undersøge om:

…

Regnskab og IT-systemer i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen."

Forespurgt, om han som IT-kyndig verificerede og afprøvede IT-systemerne, forklarede vidnet, at det hovedsageligt var oplysninger fra medarbejderne i Regnskab 2, som blev lagt til grund. Grunden til, at de ikke testede systemerne, var udelukkende, at ingen af systemerne havde samtlige oplysninger. Det gav derfor ingen mening at begynde at kigge på, om systemerne viste det rigtige, for hvis de ikke fik det rigtige input, kom der heller ikke det rigtige output.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 261 (2010-05-10 - SIR's rapport 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge' af 10. maj 2010, afsnit 6 "Revisionsmetode"):

"Revisionen er foretaget ved hjælp af møder og interviews med Skatteministeriet Jura og Samfundsøkonomi, det daværende Hovedcenter, Proces & Digitalisering - nu Borger og Virksomhed samt Midtjylland, Regnskab.

Endvidere er der foretaget indsamling, gennemgang og vurdering af relevant materiale i form af interne beskrivelser, vejledninger og forretningsgange."

Forespurgt, hvilke medarbejdere fra Regnskab 2 der deltog i møderne, forklarede vidnet, at det altovervejende var Lisbeth Rømer. Hun blev bistået af nogle af sine medarbejdere, som sad med det praktiske tastearbejde. Forespurgt, hvem der deltog i møderne fra Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det var Jette Zester. De holdt møder med Jette Zester for at forsøge at få et overblik over processerne. De kunne imidlertid ikke finde nogen, som overordnet havde ejerskab til processen. Det var fordelt på forskellige afdelinger, som havde ansvar for delprocesser. Derfor var processen heller ikke godt beskrevet. Forespurgt, hvem der deltog i møderne fra Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske.

Forespurgt, om de kiggede på bilag, forklarede vidnet, at det hovedsageligt var processerne, som de kiggede på. De undersøgte, om de kunne lave et revisionsspor. For at kunne lave det var de nødt til at kende processerne. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at de ikke gik videre, allerede fordi der var problemer med processerne, bekræftede vidnet dette.

26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

"26.11.2009 Kort møde med Jura og Samfundsøkonomi"

Forespurgt, om han deltog i dette møde, forklarede vidnet, at det mener han. Forespurgt om temaet for mødet, og hvad Jura og Samfundsøkonomis rolle var, forklarede vidnet, at Jura og Samfundsøkonomi var en del af departementet, og at han nok alligevel ikke deltog i dette møde. Fra sommeren 2009 var SIR rent fysisk placeret i departementet.

7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3311 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009):

"Der er i systemet ikke mulighed for at afstemme udbytteangivelse med indberetningen af udbyttemodtagere. Der gennemføres årligt en udbyttekontrol, hvor det udloddende selskabs selvangivelses felt 37 (udloddet udbytte ifølge regnskabet) af-

stemmes med de indgivne udbytteangivelser. For 2008 udbyttekørslen var start differencen 34 milliarder, hvor størstedelen formentlig er udlodninger datter/moderselskaber og fejlagtigt indkomstår i TastSelv."

Forespurgt, om de kiggede nærmere på differencen på 34 mia. kr., forklarede vidnet, at de kiggede på processen. Han har udarbejdet et bilag til rapporten, hvor han har forsøgt at tegne processen op. Det var meget svært at få overblik over processen. Det materiale, der er henvist til, indgik i udarbejdelsen af rapporten og bilagene. Rapporten viser bl.a., at man risikerede at refundere skat, som ikke var betalt. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at differencen på 34 mia. kr. ikke gav anledning til nærmere undersøgelse, men at man valgte at pege på, at der var et problem, forklarede vidnet, at de opfattede det sådan, at der var huller i strukturen, og at der var risiko for, at der blev lavet snyd. Som han forstod Lisbeth Rømer, kunne udbytteadministrationen dog ikke bevise noget som helst.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnittet "Refusioner i dag"):

"Så problemet er at der kan anmodes om refusion flere gange for samme udlodning og før der er betalt udbytteskat."

Forespurgt, hvad han fik oplyst om dette, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Han har hørt det omtalt, men det kom mere til udtryk i den tegning, som han lavede. Det var første gang, de allesammen hørte om, hvordan det fungerede. Som de fik det forelagt, kunne der godt være to eller flere refusioner af det samme beløb. Forespurgt, hvor kritisk han opfattede denne konstatering, forklarede vidnet, at i rapporten kom de med tre eller fire anbefalinger, og der var ingen af dem, der var positive. Senere i hans tid i SIR var de nødt til at ændre deres revisionsrapporter, fordi SKAT's ledelse allerhelst ville have en revisionsrapport på tre sider. Departementschefen sagde på det tidspunkt, at alt over trekvart side læste han ikke. Vidnet har været til møde med Peter Loft, hvor Peter Loft bl.a. sagde, at hvis den første side ikke fangede ham, så læste han ikke resten. Peter Lofts afløser læste heller ikke særligt meget, og derfor begyndte SIR at lave rapporter, som fangede opmærksomheden på første side. 2010-rapporten var en af de gamle og var derfor sikkert ikke en af de bedste. Senere kom rapporterne ud med rød, gul eller grøn markering. Han mener dog stadig, at denne rapport angiver at være "rød" allerede på første side. Det fremgår ikke direkte af rapporten, men intentionen var, at det skulle være tydeligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, Notatets afsnit "VP ordningen"):

"Den internationale udvikling har ikke gjort udbytteadministrationen nemmere, idet brugen af omnibusdepoter er vidt udbredt i hele verden og ikke i overensstemmelse med "vores" VP ordning. Problemerne kan løses ved at indføre et kaskade ansvar, fra den danske depotbank til bankens kunde (en bank) i udlandet og videre – måske gennem flere led – til beneficial owner, den endelige ejer og udbyttemodtager. Et sådant ansvar kendes allerede, når pengeinstitutterne får tilladelse til regnearksrefusioner."

Forespurgt, hvordan de forstod Lisbeth Rømers løsningsforslag om kaskadeansvar, forklarede vidnet, at han forstod, at der skulle ske noget mere. Det lå dog ikke inden for Intern Revisions opgave eller rammer at anbefale, at SKAT skulle gå ud og samarbejde med andre. Han har deltaget i møder med bl.a. VP om dette. Det var ret komplekst, og VP kunne på grund af tavshedspligt ikke udlevere alle oplysninger. Forespurgt, om de overvejede, om forslaget kunne løse en stor del af problemerne, forklarede vidnet, at det er han ikke i tvivl om, at det kunne. Det var de allesammen enige om. Foreholdt, at forslaget ikke kom med i rapporten som en anbefaling, forklarede vidnet, at rapporten ikke måtte blive for lang. De skulle sige til ledelsen, at der var et alvorligt problem, men det var en ledelsesmæssig opgave at løse det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3317 (2009-12-02 (3) - Vedhæftning til Bo Daugaards e-mail til Lisbeth Rømer, "spørgeramme til Udbytte").

Forespurgt om "spørgerammen" forklarede vidnet, at det var en huskeseddel til revisionsteamet. Det var for at sikre, at de fik stillet alle de relevante spørgsmål. Forespurgt om betydningen af begrebet "procesejer" forklarede vidnet, at det var den, der sad i forretningen og definerede, hvordan udbytte i det hele taget skulle håndteres. Procesejeren skulle beskrive, hvad der skulle ske og i hvilken rækkefølge. Systemejeren var den, der ejede IT-systemerne, og som beskrev, hvordan forretningsprocesserne blev understøttet. Platformejeren havde ansvar for platformen, som IT-systemerne fungerede på. Procesejeren og systemejeren skulle arbejde sammen, således at procesejeren skaffede penge til systemejeren, som skulle sørge for systemunderstøttelsen af de processer, som IT-systemet vedrørte. Forespurgt, hvor det faglige ansvar for bl.a. korrekte afgørelser lå, forklarede vidnet, at dette ansvar lå hos procesejeren. Forespurgt, om det er procesejeren, der stod inde for hjemlen og den rigtige ligning, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3309 (2009-11-23 (2) - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR til Proces & Digitalisering vedr. undersøgelse af 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"Intern Revision skal anmode om at få tilsendt baggrundsmaterialet for tabel 1-6 i notat om Provenuet fra Kildebeskatningen af udlændinge udarbejdet af Proces & Digitalisering samt Regnskab 2, Midtjylland (J.nr. 2009-351-0023). Materialet bedes fremsendt senest den 3.december 2009."*

Forespurgt, om de fik tilsendt dette materiale, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, men han mener, at det skete.

Vidnet blev forevist tabellen på ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår, at nettokildeskatten for 2006 var negativ, og at nettokildeskatten for 2006-2008 udgjorde 0,35 mia. kr., på trods af at bruttokildeskatten udgjorde 3,96 mia. kr.

Forespurgt, hvordan han reagerede på disse tal, forklarede vidnet, at han ikke reagerede. Han er IT-mand og interesserede sig for systemerne og ikke så meget for tallene. De kiggede dog på oplysningerne om, at man kunne få refunderet kildeskat op til 20 år efter udlodningen. De fik oplyst, at dette rent faktisk skete, og at det medførte, at man ikke umiddelbart kunne se på tallene i tabellerne, hvor meget der vedrørte tidligere år.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge" afsnit 1 "Refusionsordningen"):

> *"At udenlandske investorer over en treårig periode har ønsket at lade 0,5 mia. kr. ligge uforrentet i den danske statskasse i - i hvert fald - et år, giver imidlertid anledning til undren."*

Forespurgt, om dette gav anledning til bekymring på baggrund af det lille nettoprovenu, forklarede vidnet, at de havde en fornemmelse, hvilket også var grunden til, at de lavede revisionen. De forsøgte at se, om de kunne bevise noget. De forsøgte at finde en proces, som kunne følges hele vejen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', afsnit 1 "Refusionsordningen"):

> *"Regnskabssystemet 3S sikrer dog, at der ikke refunderes mere kildeskat, end der indeholdes af det enkelte selskab."*

Forespurgt, hvordan han opfattede kontrollen i 3S, forklarede vidnet, at kontrollen fungerede fra år til år. 3S var dog ikke et regnskabssystem, men et indberetningssystem for selskaber. 3S lagde tallene over i SAP38, hvorfra udbetalinger skete. Bogføringen skete i 3S, hvis det blev tastet ind. Der kom oplysninger fra selskaberne, men man kunne ikke se, hvor meget der var udbetalt til udlændinge, og hvor meget der var udbetalt til danskere. Det var ét samlet tal.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 90 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Det er Regnskab 2's vurdering, at der er et kæmpe hul i forbindelse med udbyttebeskatningen."*

Forespurgt, hvordan han forstod udsagnet om, at der var et "kæmpe hul" i forbindelse med udbyttebeskatningen, forklarede vidnet, at de ikke tænkte i kriminalitet, men der var et processuelt hul, der kunne udnyttes. Det var de alle enige om. Forespurgt, hvordan de undersøgte dette hul, forklarede vidnet, at de gik de forskellige forretningsgange igennem og prøvede at se, hvor hullet var, og hvad de ville anbefale, at SKAT gjorde. De kunne ikke se, hvor stort hullet var, når de ikke kunne se de rigtige tal i systemerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Grundet den tidsmæssige forskel mellem angivelse og indberetning kan det dels være svært at afstemme tallene, og dels være svært at se, om personen allerede en gang før har fået den pågældende refusion. Der laves ikke en kontrol af, om den pågældende person reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende person reelt er skattepligtig til det pågældende udland. Blanketten gennemses om alle oplysninger er med. Herefter udbetales refusionen til personen. Blanketten arkiveres i Regnskab 2 fysiske arkiv. Der oprettes ingen journalsager."*

Forespurgt, hvad der blev drøftet om dette, forklarede vidnet, at de kiggede uforstående på medarbejderne fra Regnskab 2, da de fik denne oplysning. Det alene gjorde, at der var et kæmpe hul. På baggrund af det, de fik at vide på mødet, var der efter deres opfattelse ret mange huller. Det tror han, at Lisbeth Rømer var enig med dem i. Det var dette, de prøvede at afdække. Forespurgt, om de overvejede de forvaltningsretlige krav til hjemmel og oplysning, for at der kan foretages en udbetaling, forklarede vidnet, at det var overvejelser, som skete i Regnskab 2 hos Lisbeth Rømer. Hun fortalte dem, at der gik ret kort tid – fra 14 dage til 1 måned – fra en anmodning

om refusion blev modtaget, og indtil udbetalingen skulle ske. Dette skyldtes, at de havde fået besked på, at SKAT under ingen omstændigheder ville betale renter, hvilket man skulle, hvis fristen blev overskredet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Til dags dato har Regnskab 2 ikke oplevet, at der er udbetalt mere refusion, end der er indberettet. Regnskab 2 anser det derfor ikke som sandsynligt, at der kan opstå et negativt provenu"*

Forespurgt, hvad han tænkte om dette i relation til de tidligere omtalte oplysninger om det negative nettoprovenu i 2006, forklarede vidnet, at størrelsen af provenuet virkede usandsynligt, men de kunne ikke bevise noget. De kunne ikke udelukke, at der blev refunderet flere gange for de samme aktier. De spurgte Regnskab 2, om det ikke var muligt at spørge på en enkelt aktie, hvad der var kommet af udbytte, og hvad der var refunderet, men det kunne man ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"VP ordningen er en ordning, som vedrører danske noterede aktier med udenlandske aktionærer. Det er en mere sikker ordning end refusionsordningen."*

Forespurgt, hvorfor VP-ordningen var mere sikker, forklarede vidnet, at det skyldtes, at VP havde mere styr på, hvem der ejede aktierne, og hvilke aktier der blev refunderet. De havde en-til-en-kontrol. Forespurgt, om de fik VP-ordningen præsenteret, forklarede vidnet, at de fik den præsenteret, men han kan ikke huske detaljeringsgraden. Forespurgt, om Intern Revision var enig i, at det var en mere sikker ordning, forklarede vidnet, at det var de enige i. Forespurgt, om de overvejede, om det var en lovlig ordning, forklarede vidnet, at det mente de, at den var, men de lavede ikke en nærmere fortolkning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Der udføres ingen egentlig kontrol omkring udbytteindberetninger eller betalinger. Dog føres der kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det*

enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."

Forespurgt, om de undersøgte, om Indsats foretog kontrol, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at de undersøgte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer):

"På nuværende tidspunkt er der et forsøg i gang, for at få udvidet ordningen til at omhandle alle lande samt unoterede aktier. Ifølge bankerne er omnibusdepoterne problemet med at udvide ordningen, da der sker en samlet opgørelse, hvorfor det er svært at se hvem, den egentlige aktionær er. Det vides derfor ikke, om eller hvornår det er muligt at udvide ordningen."

Forespurgt, hvem der arbejdede med forsøget på at udvide VP-ordningen, forklarede vidnet, at han mener, at det var Lisbeth Rømer. Forespurgt, om han fik oplyst status og tidshorisont på forsøget, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han fik. Lisbeth Rømer havde ret mange problemer med at komme igennem i Regnskab 2. Hun forsøgte at gå til sin nærmeste chef, men han var ikke specielt lydhør. Han kan ikke huske, hvad denne chef hed.

14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 95 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

"Regnskab 2 oplyste, at udlændinge - bortset fra VP-ordningen er ikke individualiserede."

Forespurgt, hvordan han forstod bemærkningen om manglende individualisering af udlændinge, forklarede vidnet, at han forstod det sådan, at det vedrørte bunkedepoter. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at det kun var i VP-ordningen, man kunne se ejerne, forklarede vidnet, at det var det, de fik at vide.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 96 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> ”Såfremt der er en difference mellem det angivne og det indberettede på de børsnoterede, er det ikke muligt for SKAT at se, hvori fejlen består på personniveau. Regnskab 2 oplyste, at da der ikke sker afstemning, findes differencer ikke - undtagen tilfældigt.”

Forespurgt om kernen i denne problemstilling forklarede vidnet, at som han husker det, havde det at gøre med, at når bankerne kom til at indrapportere forkert, rettede de det efterfølgende i den samlede indberetning, uden at SKAT fik viden om det. Tallene passede derfor ikke, når SKAT skulle lave afstemninger. Forespurgt, om ”personniveau” i den forbindelse betyder ”aktionærniveau”, forklarede vidnet, at det må det gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 97 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 ”Gennemgang af problemstillinger og processer”):

> *”Hverken værktøjerne til at udføre den kontrol, som er nødvendig, eller midlerne til at udvikle værktøjerne har været til stede tidligere samtidig med at tiden ikke har været moden.”*

Forespurgt, hvordan han forstod udsagnet om manglende værktøjer og manglende midler til udvikling, forklarede vidnet, at han opfattede det som et surt opstød. Lisbeth Rømer havde forsøgt at få ændret 3S, således at de kunne få flere input gennem det system. Hun fik dog aldrig penge til dette. Hverken midlerne eller intentionerne var der, og det er nok hovedsageligt det, der beskrives. Forespurgt, hvad der efter hans opfattelse lå i bemærkningen om, at ”tiden ikke har været moden”, forklarede vidnet, at ledelsen i SKAT nok ikke havde så meget fokus på dette. Det var vidnets indtryk, at det var svært for Lisbeth Rømer at komme igennem med sin linje i SKAT. Hun kunne ikke få penge til at rette i systemerne, som hun gerne ville have det gjort. Systemejeren skulle have pengene til rettelser fra procesejeren, så når Lisbeth Rømer bad om rettelser i 3S, fortalte de hende, hvor meget det ville koste. Det skulle hun således ud at skaffe.

Kl. 12.05 forlod advokat Lars Svenning Andersen og advokat Poul Heidmann mødet.

Februar 2010 – e-mailkorrespondance mellem Bo Daugaard og Lisbeth Rømer vedrørende udbytteområdet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 3 ”Omnibusdepoter”):

"Såfremt det er muligt bedes i via print eller udskrifter fra 3S og erhvervssystemet at fremvise eksempler på indberetninger af aktieudbytter fra banker der har outsourcet aktieadministrationen til amerikanske banker."

Forespurgt, om de så eksempler på indberetninger fra banker, der havde outsourcet aktieadministrationen, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, Lisbeth Rømers svar vedrørende afsnit 3 "Omnibusdepoter"):

"Altså står vi med et depot, hvor depotejer er en amerikansk bank, men skattemarkeringen vedrører en dansk skatteentitet. Hvor meget styr har vi så på tingene????????"

Forespurgt, om de havde drøftelser om Lisbeth Rømers bemærkning om, "Hvor meget styr har vi så på tingene????????", forklarede vidnet, at han tror, at de bare tog det til efterretning. De mente, at problemet var meget mere strukturelt, og det gav derfor ikke mening at grave helt dybt. Generelt set mente de, at det, der foregik, ikke var i orden. Kerneproblemet var, at der ikke var nogen ordentlige procesbeskrivelser, og at der ikke var nogen, der ville tage ansvar for den samlede del. Der var ikke en samlet IT-understøttelse, og det, der kom ind fra regnearksordningen, kom ikke ind på en måde, så det kunne kontrolleres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 5 "Afstemning mellem angivelse og indberetning"):

"Det er vores forslag, at udbyttemodtagerne og den udbytteskatteprocent, der skal indeholdes, tastes ind og at udbytteangivelsen dannes af denne indtastning. Det gør afstemning overflødig."

Forespurgt, om det blev vurderet som en mulig løsning at lade udbytteangivelsen danne på baggrund af det oplyste om udbyttemodtagere og skatteprocent, forklarede vidnet, at de tog de løsningsforslag med, som de modtog. Det var Regnskab 2, der var fagfolkene. Derfor måtte de i SIR lytte til de forslag, som Regnskab 2 kom med. Det var imidlertid ikke SIR's opgave at komme med forslag til ledelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3329 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 6 "Regnearksordningen"):

"Er der indgået skriftlige aftaler med banker om "regnearksordningen"?"

Forespurgt, om han var nærmere inde over undersøgelsen af regnearksordningen, forklarede vidnet, at de ikke fik andet at vide end det, der står i rapporten.

10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Foreholdt de senere anvendte røde, gule og grønne markeringer af kritikhøjde i revisionsrapporter og forespurgt, hvor alvorlig 2010-rapporten var helt overordnet, forklarede vidnet, at rapporten ville være i dybt rød kategori. Forespurgt, om de i rapporten formulerede sig høfligt, forklarede vidnet, at hvert eneste ord var blevet vendt og drejet mange gange. Det var Bo Daugaard og Linda Severinsen, der formulerede rapporten ud fra deres samlede revisionsmateriale. Derefter kom den forbi Mads Blokhus, der også rettede i den. Da den var færdig, blev den sendt i høring hos dem, de havde revideret, og høringssvarene blev indarbejdet. Intern Revision beholdt deres egne vurderinger og tilkendegav, hvad deres holdning var. Så måtte de andre mene, hvad de havde lyst til.

Forespurgt, om et trænet øje, der har læst mange rapporter fra SIR, ville kunne se, at rapporten havde anden alvorsgrad end en gennemsnitlig revisionsrapport, forklarede vidnet, at udfordringen på det tidspunkt var, at 90 % af alle IT-rapporter, som SIR leverede til ledelsen, var røde. Det var på alle områder. Det kan godt være, at de har råbt "ræven kommer" for mange gange, og at man til sidst ikke hørte på dem. I den periode, han var i SIR, fra januar 2009 og indtil 2015 var næsten alle de leverede IT-rapporter med rød kritikhøjde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 263 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.3 "Efterfølgende korrektioner"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at de ikke får viden om rettelser og ikke har modtaget korrigerede angivelser."*

Forespurgt, om det med revisorøjne var alvorligt, at Regnskab 2 ikke fik oplysninger om rettelser, forklarede vidnet, at det var det. Hvis Regnskab ikke får at vide, at der bliver korrigeret i tallene, har de jo svært ved at lave et regnskab. Efter hans opfattelse var det et rødt punkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Der er ingen automatiske afstemninger i SKATs systemer mellem angivelser og indberetninger. Der foretages heller ikke manuelle afstemninger."*

Forespurgt, om de manglende afstemninger var særegent for udbytteskatteområdet, eller om det var gældende for alle IT-systemer, forklarede vidnet, at i personsystemerne kunne man afstemme. Det var usædvanligt, at man ikke lavede afstemninger. Det var ikke reviderbart.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til Skat vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.*
>
> *Afstemningen er foretaget på grundlag af de i 3S angivne udbytter med reduceret udbytteskat ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomst og de løbende indberetninger fra VP.*
>
> *Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."*

Forespurgt, om det var noget, de undersøgte nærmere, forklarede vidnet, at det blev medtaget for at henlede ledelsens opmærksomhed på det og vise, at der var omstændigheder, som gjorde det ekstremt svært at have med at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Samlet set er det ikke muligt, at efterforske differencerne, da der mangler revisionsspor om hvilket kontoførende pengeinstitut aktien er i depot."*

Forespurgt, om det var en måde at advare om alvorligheden på, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Borger og Virksomhed er af den opfattelse, at det på tværs af systemerne er muligt at lave udsøgninger, således at en tilnærmelsesvis afstemning kan finde sted."*

Foreholdt, at SIR synes at have været uenige i Borger og Virksomheds opfattelse af, at der ved udsøgninger på tværs af systemerne kunne foretages en tilnærmelsesvis afstemning, og forespurgt, hvorfor dette ikke kom tydeligt til udtryk i rapporten, forklarede vidnet, at beskrivelsen ikke var Intern Revisions opfattelse. De var nødt til at tage det med, fordi Borger og Virksomhed mente, at det var muligt at foretage afstemningen. Det mente Intern Revision ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til det pågældende udland. Blanketten gennemses af Regnskab 2 for at kontrollere, om alle oplysninger er med. Herefter udbetales refusionen."*

Foreholdt, at det fremstår som en faktuel beskrivelse, og forespurgt, hvor alvorlig en konstatering dette var for en revision, forklarede vidnet, at det er rigtigt, at det var en faktuel beskrivelse. Det indgik ikke i Regnskab 2's procesbeskrivelse, at de skulle foretage en sådan kontrol. Derfor skrev de blot, at Regnskab 2 ikke foretog kontrollen, for at ledelsen kunne se, at dette var tilfældet. Rent revisionsmæssigt var det en problemstilling, og det var derfor, de tog det med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."*

Forespurgt, om dette var blevet medtaget for at advare om alvorligheden, bekræftede vidnet dette.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet"*

Forespurgt, hvad der nærmere lå i dette, forklarede vidnet, at SAP38, RKO og 3S var basissystemer, hvor alle basisinformationer kom ind. BO var et udtræk af samtlige systemer, som SKAT havde en vis evne til at gå ind og manipulere i. Derfor sagde de som revisorer, at man aldrig måtte bruge BO som fundament for kontroller. Der skulle man anvende basissystemerne. Udbytteadministrationen var nødt til at lave kontroller uden for BO, idet BO's oplysninger endte i et regneark, hvor der ikke var nogen kontrol med, hvad der så skete. Forespurgt, hvad han mener med, at der kunne manipuleres, forklarede vidnet, at SKAT kunne lave beregninger på baggrund af BO-regnearkene, men der var ingen kontrol af, at de formler, der dannede grundlag for beregningerne, var fejlfrie. Forespurgt, om det betyder, at datamateriale i BO var behæftet med en meget stor grad af usikkerhed, forklarede vidnet, at materialet kunne bruges til statistikker, men man kunne ikke bruge det til at behandle data. Det kan godt være, at SKAT var af en anden opfattelse, men det er hans opfattelse som IT-sikkerhedsmand.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus."*

Vidnet forklarede, at de var nødt til at få det over i BO og derefter se, om man kunne adskille det rent tidsmæssigt. De troede ikke, at det kunne lade sig gøre. De forsøgte ikke at gøre det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,"*

Forespurgt, om der er tale om to forskellige afstemninger, bekræftede vidnet dette. Rent revisionsmæssigt kunne de godt tænke sig, at der for hvert selskab var en liste over, hvilke aktionærer der havde modtaget så og så meget i udbytte, hvilke der skulle betale dansk skat, og hvilke der skulle betale udenlandsk skat. I så fald ville det være muligt at revidere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,*
>
> *- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,*
>
> *- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,*
>
> *- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Forespurgt, om dette tilsvarende var meget alvorligt, forklarede vidnet, at det var det. Specielt når det var udenlandske tilbagesøgninger, for i de tilfælde stolede man på de udenlandske myndigheder, ligegyldigt hvor i verden de var. Lisbeth Rømer

udtalte om dette, at det jo ikke er alle stater, der er lige troværdige, og som kontrollerer, hvor meget eller hvor lidt man skal have udbetalt i Danmark.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale,*
>
> *- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat"*

Forespurgt, hvorfor de ikke kom ind på spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget i forhold til ligningen på personniveau, forklarede vidnet, at det var en del af procesejeransvaret. SIR's rapporter kunne godt være grundlag for, at en procesejer spurgte, hvad der skulle gøres, men det skete ikke.

Forespurgt, om han deltog i opfølgningsprocessen, efter at rapporten blev afgivet i maj 2010, herunder om de hørte fra departementschefen eller andre steder i organisationen, forklarede vidnet, at når Intern Revision havde afgivet en rapport, og den var godkendt af Intern Revisions ledelse, sendte Intern Revisions ledelse den videre til departementschefen, til de reviderede og til Rigsrevisionen. I forbindelse med revisionen havde de løbende orienteret Rigsrevisionen mundtligt om, hvad der skete, således at Rigsrevisionen var fuldt opdateret hele tiden. De hørte ikke efterfølgende fra Rigsrevisionen. 2010-rapporten blev omtalt i Intern Revisions årsberetning, og han mener også, at noget blev medtaget i Rigsrevisionens årsrapport. Det er hans opfattelse, at revisionen rejste ret mange flag om, at der var noget, der skulle gøres her, men der blev ikke fulgt op.

10. maj 2010 – høringssvar til 2010-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 10 "Høring hos de reviderede enheder"):

"Intern Revision har efter en gennemgang af de modtagne høringssvar taget en af konklusionerne ud."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3382 (2010-04-20 - SIR's høringsudkast til rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

"der etableres en ensartet elektronisk arkivering af refusionsanmodninger"

Forespurgt, hvorfor denne konklusion blev taget ud, forklarede vidnet, at det var et ganske almindeligt fravalg. SKAT skulle registrere alt og burde også have registeret dette, men det gjorde man ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 280 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, Borger og Virksomheds høringssvar):

"Indførsel af en hjemmel, som gør de forskellige kontoførende institutter ansvarlige for korrekt administration/indberetning af udbytteskat. En hjemmel som svarer til hjemlen i Kildeskattelovens § 65 omkring hæftelse ved anvendelse/administration af frikort."

Forespurgt, hvorfor de ikke tog denne anbefaling med, forklarede vidnet, at det skyldtes, at den ledelse, de skrev til, ikke var designansvarlig for, hvad der skete. Man kunne bruge det beskrevne i forhold til den procesejer, der skulle have det op at stå. Der var en masse dokumentation, som var tilgængelig, og som en procesejer kunne tage fat i, hvis han fik besked af sin ledelse.

Forespurgt, om han deltog i opfølgningen ved Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han læste materialet fra Juridisk Forum, men det var hans holdning, at det var ubrugeligt, idet det var meget kortfattet og ikke fortalte noget om, hvilke beslutninger der blev taget eller noget andet. Det blev ikke bedre af, at Produktionsforum også fik nogle opgaver.

Forevist ekstraktens side 1187 (2014-06-27 - SIR's rapport af 27. juni 2014 vedr. 'SKATs opfølgning på SIR's anbefalinger og identificerede, ikke-korrigerede fejl fra tidligere år) og forespurgt, om han deltog i udarbejdelsen af denne rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det er hans indtryk, at denne rapport dannede grundlag for 2015-rapporten. Foreholdt, at 2015-rapporten vel var begrundet i afdækningen af forholdene i sommeren 2015, forklarede vidnet, at det vil han gå ud fra. Forespurgt, om han deltog i et møde den 20. november 2014 mellem SIR

og medarbejdere fra udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om han deltog i processen vedrørende en ansøgning til Change Board i marts 2015, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

LINDA SEVERINSEN

Kl. 13.30 mødte Linda Severinsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra juni 2009 til april 2010 var ansat som fuldmægtig og i perioden fra april 2010 til november 2013 som specialkonsulent i SIR, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige og erhvervsmæssige baggrund indtil ansættelsen i SIR forklarede vidnet, at hun er uddannet cand.merc.aud. Hun blev ansat i organisationen i 1997 i revisionsafdelingen i Skattecenter Nærum, hvor hun lavede forskellige revisioner af skat og moms. På et tidspunkt blev hun overført til en anden revisionsafdeling i Nærum, hvor de skulle forestå ligningen for Søllerød Kommune. Afdelingen blev flyttet til Ballerup, hvor hun blev udtaget til at foretage ligning på store selskaber. Der var hun i et halvt års tid, hvorefter hun overgik til Økokrim i Helsingør, indtil hun søgte til Intern Revision. Hun har haft en klassisk revisionsmæssig baggrund med fokus på revision for ligningsmyndighederne rettet mod borgere og virksomheder.

Forespurgt til sine konkrete arbejdsopgaver og ansvarsområder i SIR forklarede vidnet, at hun var en helt almindelig medarbejder. Hun var generalist med revisionsfaglig baggrund.

Forespurgt, hvem hendes nærmeste leder var i 2009-2010, forklarede vidnet, at det var Mads Blokhus.

Forespurgt, om hun også medvirkede i udarbejdelsen af 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3306-3307 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport) og forklarede, at logbogen var et vanligt arbejdsredskab for den proces, de havde i forbindelse med udarbejdelsen af rapporter.

Forespurgt, om hun var i dialog med andre enheder end Regnskab 2, Proces og Digitalisering og Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at de kun talte med de tre enheder, der fremgår af logbogen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning.*
>
> *Ca. 75.000 danske selskaber udlodder hvert år udbytte, og den årlige udlodning har været op til ca. 300 milliarder ifølge modtagne angivelser.*
>
> *Intern Revision har den 21. oktober 2009 fået en henvendelse fra Departementschefen om en revisionsmæssig undersøgelse vedrørende refusionsordningen."*

Forespurgt, hvilket opdrag de fik fra Peter Loft, herunder om det specifikt var en undersøgelse af refusionsordningen for valutariske udlændinge, eller om opdraget var en bredere undersøgelse af udbyttedelen, forklarede vidnet, at opgaven kom fra Peter Loft til Intern Revision via den daværende revisionschef Ole Ivan Pedersen. Ole Ivan Pedersen bad hendes daværende kontorchef, Mads Blokhus, om at sammensætte et revisionsteam. Revisionsteamet fik at vide, hvad Peter Loft ville have udført. Peter Loft var bekymret for, om provenuet kunne opgøres korrekt. Det var udelukkende det, han var interesseret i. Når de modtog en særlig opgave fra departements-

chefen, blev opgaven begrænset til det. Deres opdrag var derfor, at det specifikt var udlændinges refusion af udbytteskat, de skulle undersøge.

Forespurgt, om hun havde noget at gøre med den IT-mæssige side af opgaven, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 261 (2010-05-10 - SIR's rapport 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge' af 10. maj 2010, afsnit 6 "Revisionsmetode"):

> *"Revisionen er foretaget ved hjælp af møder og interviews med Skatteministeriet Jura og Samfundsøkonomi, det daværende Hovedcenter, Proces & Digitalisering - nu Borger og Virksomhed samt Midtjylland, Regnskab.*
>
> *Endvidere er der foretaget indsamling, gennemgang og vurdering af relevant materiale i form af interne beskrivelser, vejledninger og forretningsgange."*

Forespurgt, hvordan undersøgelsen blev tilrettelagt, herunder om der blev foretaget stikprøver, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, tog de ikke stikprøver fra eksempelvis regnskabsbilag som ved en almindelig revision. De så nogle forskellige vejledninger og procesbeskrivelser på skrift, men hun kan ikke huske, om de så regnskabsbilag. De udførte en opgave for departementschefen og ikke en klassisk revision.

26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

> *"26.11.2009 Kort møde med Jura og Samfundsøkonomi"*

Forespurgt, om vidnet deltog i mødet, forklarede vidnet, at hun mener, at hun var med til mødet. Hun kan ikke huske, hvad de talte om, eller hvorfor de holdt mødet. Hun mener, at der var to personer fra departementet med til mødet, men hun kan ikke huske, hvem det var.

7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3311 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009):

> *"Der er i systemet ikke mulighed for at afstemme udbytteangivelse med indberetningen af udbyttemodtagere. Der gennemføres årligt en udbyttekontrol, hvor det udloddende selskabs selvangivelses felt 37 (udloddet udbytte ifølge regnskabet) afstemmes med de indgivne udbytteangivelser. For 2008 udbyttekørslen var start differencen 34 milliarder, hvor størstedelen formentlig er udlodninger datter/moderselskaber og fejlagtigt indkomstår i TastSelv."*

Forespurgt, hvilke overvejelser omfanget af differencen gav anledning til, forklarede vidnet, at de spurgte ind til, hvilke kontroller der blev foretaget i forbindelse med udbytter. De spurgte, hvad der blev afstemt, og især hvad der ikke blev afstemt. De spurgte også, om det blev kontrolleret, om det var den rigtige aktionær, der anmodede om at få udbytte. Det var noget af det, de hæftede sig ved og medtog i rapporten som en generel problemstilling.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnittet "Refusioner i dag"):

> *"Så problemet er at der kan anmodes om refusion flere gange for samme udlodning og før der er betalt udbytteskat."*

Forespurgt, hvad de nærmere blev oplyst herom, forklarede vidnet, at de spurgte ind til det, og de konkluderede, at det særligt var et problem i forbindelse med omnibusdepoter. Det blev undersøgt som en relevant del af revisionen. Det var relevant for vurderingen af, om provenuet kunne opgøres korrekt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, Notatets afsnit "VP ordningen"):

> *"Den internationale udvikling har ikke gjort udbytteadministrationen nemmere, idet brugen af omnibusdepoter er vidt udbredt i hele verden og ikke i overensstemmelse med "vores" VP ordning. Problemerne kan løses ved at indføre et kaskade ansvar, fra den danske depotbank til bankens kunde (en bank) i udlandet og videre – måske gennem flere led – til beneficial owner, den endelige ejer og udbyttemodtager. Et sådant ansvar kendes allerede, når pengeinstitutterne får tilladelse til regnearksrefusioner."*

Forespurgt, om de overvejede at anbefale Lisbeth Rømers løsningsforslag om kaskadeansvar, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske, om de drøftede. Hun mener ikke, at det var en af de anbefalinger, de kom med. Så vidt hun husker, havde Bo Daugaard en rolle som koordinerende revisor på rapporten. Det indebar, at han bl.a. var medunderskriver på rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3315 (2009-12-02 (1) - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. spørgeramme):

> *"Vi har i Intern Revision forsøgt at sætte nogle overskrifter på det vi gerne vil høre lidt om – jeg kan se at du allerede er inde på en del af de områder vi gerne vil høre nærmere om i dit notat."*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3317 (2009-12-02 (2) - Vedhæftning til Bo Daugaards e-mail til Lisbeth Rømer vedr. spørgeramme), hvoraf fremgår punkterne "Procesejer", "Systemejer" og "Platformejer".

Forespurgt til sin forståelse af begreberne "procesejer", "systemejer" og "platformejer" forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun plejer at bytte rundt på dem. Forespurgt, hvem der havde det faglige ansvar for, at der blev truffet materielt rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om det faglige ansvar overhovedet ligger i et af de tre begreber. Så vidt hun husker, var et af de problemer, de fandt, at der ikke var et entydigt ansvar. Det var delt mellem fire forskellige enheder, hvor nogen havde ansvar for det ene og nogen for det andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3309 (2009-11-23 (2) - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR til Proces & Digitalisering vedr. undersøgelse af 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"Intern Revision skal anmode om at få tilsendt baggrundsmaterialet for tabel 1-6 i notat om Provenuet fra Kildebeskatningen af udlændinge udarbejdet af Proces & Digitalisering samt Regnskab 2, Midtjylland (J.nr. 2009-351-0023). Materialet bedes fremsendt senest den 3.december 2009."*

Forespurgt, om de fik tilsendt det nævnte baggrundsmateriale, svarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev forevist tabellen på ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår, at nettokildeskatten for 2006 var negativ, og at nettokildeskatten for 2006-2008 udgjorde 0,35 mia. kr., på trods af at bruttokildeskatten udgjorde 3,96 mia. kr.

Forespurgt, om hun hæftede sig ved tabellen, forklarede vidnet, at tabellen ikke blev udarbejdet af SIR, men i departementet. Hun kan ikke huske den konkrete tabel.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"At udenlandske investorer over en treårig periode har ønsket at lade 0,5 mia. kr. ligge uforrentet i den danske statskasse i - i hvert fald - et år, giver imidlertid anledning til undren."*

Forespurgt, hvilke nærmere overvejelser de gjorde sig om dette, forklarede vidnet, at de talte meget med Lisbeth Rømer, Lisbeth Rømers folk og Jette Zester om, at angivelserne ikke skete samtidigt. Det kunne godt give nogle udfordringer. Det var en af de problemstillinger, de nævnte i deres konklusion. Regnskab 2 ville gerne have, at der var krav om, at angivelse og indberetning skulle ske samtidigt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 90 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Det er Regnskab 2's vurdering, at der er et kæmpe hul i forbindelse med udbyttebeskatningen."*

Forespurgt, hvad det indebar, herunder om det var et hul, hvor der forsvandt penge, eller et hul i forhold til kontrollen, forklarede vidnet, at formålet med rapporten var at undersøge, hvilken form for "hul" der var tale om. Hun husker ikke, at de overvejede, om der foregik direkte svindel. De overvejede, hvordan man kunne kontrollere, at der skete en korrekt udbetaling. Formålet var, at det skulle kunne kontrolleres, at der ikke fossede penge ud til de forkerte konti.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Der laves ikke en kontrol af, om den pågældende person reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende person reelt er skattepligtig til det pågældende udland."*

Forespurgt, om det ikke var en indikation på, at der var fare, forklarede vidnet, at de ikke forestillede sig svig på den måde. De ønskede at gøre opmærksom på, at der var oplysninger, man ikke havde, og at man måske skulle lave nogle kontrolforanstaltninger og undersøge området nærmere. Forespurgt, om de havde overvejelser om de forvaltningsretlige krav til hjemmel og oplysning, inden man udbetaler, forklarede vidnet, at de netop havde fokus på, hvilken dokumentation der fulgte med refusionsanmodningerne, og hvad der ikke blev dokumenteret. Det havde de boret lidt i, og det var netop derfor, at de påpegede, at man ikke kunne være sikker på, at

man ikke sendte penge ud, man ikke burde. Hun husker ikke, at de anlagde en mere juridisk vurdering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"VP ordningen er en ordning, som vedrører danske noterede aktier med udenlandske aktionærer. Det er en mere sikker ordning end refusionsordningen."*

Forespurgt, om de verificerede VP-ordningen og vurderede, om den fremadrettet var en løsning, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det blev ikke problematiseret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, om der var dialog med enheden Indsats om kontrol, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, at der var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"På nuværende tidspunkt er der et forsøg i gang, for at få udvidet ordningen til at omhandle alle lande samt unoterede aktier. Ifølge bankerne er omnibusdepoterne problemet med at udvide ordningen, da der sker en samlet opgørelse, hvorfor det er svært at se hvem, den egentlige aktionær er. Det vides derfor ikke, om eller hvornår det er muligt at udvide ordningen."*

Forespurgt, om en udvidelse af VP-ordningen blev drøftet som en løsningsmulighed, forklarede vidnet, at det blev den ikke. Forespurgt, om de havde mere fokus på at identificere problemerne end at komme med anbefalinger, forklarede vidnet, at de havde fokus på, hvordan man kom videre for at lukke eventuelle huller.

14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 95 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Regnskab 2 oplyste, at udlændinge - bortset fra VP-ordningen er ikke individualiserede."*

Forespurgt, hvad der ligger i udsagnet om manglende individualisering af udlændinge, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 96 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Såfremt der er en difference mellem det angivne og det indberettede på de børsnoterede, er det ikke muligt for SKAT at se, hvori fejlen består på personniveau. Regnskab 2 oplyste, at da der ikke sker afstemning, findes differencer ikke undtagen tilfældigt."*

Forespurgt, hvor alvorlig en sådan konstatering var for en revisor, forklarede vidnet, at den ikke var god. Forespurgt, hvor punktet ville falde på en rød/gul/grøn-alvorsskala som den, der blev anvendt i SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det tør hun ikke udtale sig om. Forespurgt, om det var mellemalvorligt eller meget alvorligt, forklarede vidnet, at det kan hun ikke vurdere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 97 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Hverken værktøjerne til at udføre den kontrol, som er nødvendig, eller midlerne til at udvikle værktøjerne har været til stede tidligere samtidig med at tiden ikke har været moden."*

Forespurgt, hvordan hun forstod udsagnet om manglende værktøjer og manglende midler til udvikling, forklarede vidnet, at det var hendes klare indtryk, at Lisbeth Rømers folk følte, at de ikke havde de muligheder, de havde brug for generelt. Hun forstod "værktøjer" som noget helt generelt. Hun kan ikke huske, hvad de lagde i, at "tiden ikke har været moden".

Februar 2010 – e-mailkorrespondance mellem Bo Daugaard og Lisbeth Rømer vedrørende udbytteområdet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, Lisbeth Rømers svar vedrørende afsnit 3 "Omnibusdepoter"):

> *"Altså står vi med et depot, hvor depotejer er en amerikansk bank, men skattemarkeringen vedrører en dansk skatteentitet. Hvor meget styr har vi så på tingene????????"*

Forespurgt, hvordan hun forstod Lisbeth Rømers bekymring om, "Hvor meget styr har vi så på tingene????????", forklarede vidnet, at Regnskab 2 udtrykte en generel bekymring om, hvorvidt de foretog de rigtige udbetalinger. Det var ikke kun på dette punkt, at de ikke havde overblikket.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3328 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 5 "Afstemning mellem angivelse og indberetning"):

> *"Det er vores forslag, at udbyttemodtagerne og den udbytteskatteprocent, der skal indeholdes, tastes ind og at udbytteangivelsen dannes af denne indtastning. Det gør afstemning overflødig".*

Forespurgt, om det blev vurderet som en mulig løsning at lade udbytteangivelsen danne på baggrund af det oplyste om udbyttemodtagere og skatteprocent, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3329 (2010-02-23 - E-mail fra Bo Daugaard til Lisbeth Rømer vedr. diverse spørgsmål til udbytteområdet, afsnit 6 "Regnearksordningen"):

> *"Er der indgået skriftlige aftaler med banker om "regnearksordningen"?"*

Forespurgt, om de i SIR nærmere vurderede bankordningerne, forklarede vidnet, at det var ikke inden for deres scope. Hun husker ikke, om de fik kopi af aftalerne, men hun tror ikke, at de vurderede indholdet i forbindelse med revisionen.

10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Forespurgt, hvor kritisk 2010-rapporten var helt overordnet, forklarede vidnet, at rapporten var klart kritisk. Grunden til, at der ikke blev brugt den sædvanlige kritikhøjde-rating, var, at undersøgelsen blev foretaget efter anmodning fra Peter Loft.

Kl. 14.10 forlod advokat Anne Louise Wulff mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 263 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.3 "Efterfølgende korrektioner"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at de ikke får viden om rettelser og ikke har modtaget korrigerede angivelser."*

Forespurgt, hvad det indebar, at Regnskab 2 ikke fik viden om rettelser og ikke modtog korrigerede angivelser, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske problemstillingen, eller hvad de ellers fik at vide. For SIR var det vigtigt at beskrive fakta ud fra det, de fik oplyst. Det var det, de prøvede at belyse med det anførte. De undersøgte ikke omfanget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Der er ingen automatiske afstemninger i SKATs systemer mellem angivelser og indberetninger. Der foretages heller ikke manuelle afstemninger."*

Forespurgt, om de undersøgte, om der kunne foretages manuelle afstemninger, forklarede vidnet, at det er oplysninger, der blev videregivet fra Regnskab 2. De forsøgte ikke selv at foretage afstemninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til Skat vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.*

Afstemningen er foretaget på grundlag af de i 3S angivne udbytter med reduceret udbytteskat ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomst og de løbende indberetninger fra VP.

Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."

Forespurgt, om de undersøgte dette nærmere, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, hvor alvorligt det var for en revision, at det blev konstateret, at otte ud af ni af de undersøgte selskaber ikke stemte, forklarede vidnet, at det ikke var godt. Det er svært for hende at udtale sig om kritikhøjden. Hun kan ikke huske, om de drøftede, om det skulle undersøges nærmere. Når det var en særlig opgave fra departementschefen, var der et andet setup, end når de lavede sædvanlige revisioner. I sædvanlige revisioner kunne de udvide og indsnævre, men det kunne de ikke, når det var en opgave fra Peter Loft om at undersøge nogle bestemte problemstillinger. Det lå ikke i opgaven, at de skulle dykke alt for meget ned i problemstillingerne. Foreholdt, at nogle af deres konklusioner gik videre end problematikkerne med valutariske udlændinge, forklarede vidnet, at grunden til, at rapporten også berørte andet end udbytte til valutariske udlændinge, var, at Lisbeth Rømer bragte yderligere problemer på banen, som de medtog i rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

"Samlet set er det ikke muligt, at efterforske differencerne, da der mangler revisionsspor"

Forespurgt om formuleringen vedrørende revisionsspor forklarede vidnet, at det var en vurdering, der kom fra dem, de talte med. Hun kan ikke huske, om det kun var et udsagn, der kom fra Regnskab 2. Forespurgt, hvad det betyder, at der mangler revisionsspor, forklarede vidnet, at det betyder, at man ikke kan følge en betaling. Det giver en vis usikkerhed, og man kan ikke vide, om det er den rette modtager i sidste ende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

"Borger og Virksomhed er af den opfattelse, at det på tværs af systemerne er muligt at lave udsøgninger, således at en tilnærmelsesvis afstemning kan finde sted."

Forespurgt, om dette blev undersøgt nærmere, forklarede vidnet, at de også spurgte nogle andre, men de gik ikke i dybden med det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til det pågældende udland. Blanketten gennemses af Regnskab 2 for at kontrollere, om alle oplysninger er med. Herefter udbetales refusionen."*

Forespurgt, hvor alvorlig denne konstatering var for en revision, forklarede vidnet, at den var kritisk. Man ville i en almindelig revision hæfte sig ved, at man kunne risikere at udbetale pengene til de forkerte. Det her var dog ikke en almindelig revision, men en opgave fra departementschefen. Forespurgt, om man i en klassisk revision ville have overvejet, om der var hjemmel til udbetaling, når man ikke kontrollerede, om modtager var berettiget til udbetalingen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."*

Forespurgt, hvor kritisk dette forhold var, forklarede vidnet, at der her var tale om samme problematik som før.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.2 "Regnearksordningen"):

> *"For hver kunde oplyses identitet, aktie, udbyttes størrelse og den ønskede reduktion i udbytteskatten. Der sker ingen registrering af refusion i 3S."*

Forespurgt, om det betyder, at der ikke skete sammenhold med, om der også blev søgt om refusion via blanket- og VP-ordningen, bekræftede vidnet dette. Fore-

spurgt, hvor kritisk det var, forklarede vidnet, at det var kritisk. Hun kan ikke vurdere kritikhøjden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.3 "Bogføring og udbetaling af refusion"):

> *"Hvis der er flere udbetalinger til samme investor eller pengeinstitut bogføres refusionerne som et beløb til udbetaling via SAP 38. Vurdering af hensigtsmæssigheden i at slå beløb sammen og underretningen til pengeinstituttet foretages af den, som behandler refusionsanmodningen."*

Forespurgt, om de undersøgte denne praksis nærmere, og hvilken betydning den havde for efterfølgende kontrol, forklarede vidnet, at de ikke undersøgte det. De drøftede med sagsbehandlerne, at det ville gøre det umuligt at foretage kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.4 "IT-understøttelse af opgaven"):

> *"Udbetaling af refusion nedskriver den angivne udbytteskat i 3S og udbetales gennem SAP38. Der er en indbygget kontrol i 3S, der gør opmærksom på, såfremt der anmodes om mere i refusion end der er angivet i udbytteskat. Regnskab 2 har kun 1 gang været udsat for, at denne situation opstod."*

Forespurgt, hvordan hun forstår den beskrevne kontrol, forklarede vidnet, at der var en indbygget kontrol i systemet, som ville reagere, hvis den samme modtager bad om at få det samme udbytte tilbage mere end én gang. Hvis der var en difference, ville kontrollen vise det, og det havde kontrollen kun vist én gang. Forespurgt, om det ikke er en underlig kontrol, at man skal have et negativt nettoprovenu, før systemet reagerer, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det var betryggende, at der var en kontrol, så der var noget, der reagerede. Forespurgt, om ikke kontrollen burde reagere tidligere set i lyset af den sædvanlige procentsats i dobbeltbeskatningsoverenskomster, forklarede vidnet, at det overvejede de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.5 "Opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen"):

> *"Departementet har i samarbejde med Borger og Virksomhed samt Regnskab 2 udarbejdet en opgørelse over nettoprovenuet. Det er samstemmende oplyst, at de*

foretagne udsøgninger er behæftet med stor usikkerhed. Der er dog i enhederne ikke enighed om, dels hvordan nettoprovenuet bør opgøres, dels om det kan blive negativt, og dels om det overhovedet kan opgøres."

Forespurgt om uenigheden mellem enhederne forklarede vidnet, at hun ikke husker det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.6 "Tidligere undersøgelser").

Forespurgt, om hun var bekendt med indholdet af de tidligere undersøgelser, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, hvor langt de gik ind i det, men de læste de forudgående rapporter. Deres fokus i gennemgangen var, at de udtrak anbefalingerne for derefter at undersøge, om anbefalingerne var fulgt. Forespurgt, om det skærpede alvoren, at problemerne havde været der i mange år, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.6.1 "Rapport om reduceret udbytteskat for udenlandske investorer"):

"Regionen konkluderede, at der kun i 37 % af tilfældene var den korrekte dokumentation til stede i bankerne. Regionen anbefalede, at SKAT følger op på denne undersøgelse, samt at der sker en undersøgelse af andre banker."

Forespurgt, om dette gav anledning til et behov for kontrol fra SKAT, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, hvad de anbefalede i den tidligere undersøgelse, men det er klart, at når der kun var korrekt dokumentation i 37 % af tilfældene, har der nok været en anbefaling i rapporten. Det var ikke noget, de fulgte op på.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet"

Forespurgt om alvoren i denne konstatering forklarede vidnet, at det var kritisk, fordi man ikke kunne være sikker på, at det var et korrekt opgjort provenu. Hvis det havde været en normal revisionsopgave, ville man have udtalt kritik. Når det var et bestilt opdrag, som det var tilfældet her, angav de ikke kritikhøjde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus."*

Forespurgt, hvor kritisk dette var, forklarede vidnet, at det besværliggjorde en hel del ting. Det var det, som medarbejderne i Regnskab 2 påpegede. Det ville gøre kontrol meget nemmere, hvis indberetning og angivelse skete samtidigt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning"*

Forespurgt, om det var en generel udfordring i SKAT, eller om det var specifikt for udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at det i hvert fald var en udfordring på det pågældende system. Det var ikke noget, de konstaterede i alle IT-systemer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,*

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swiftmeddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Forespurgt, om det ikke var relativt alvorlige konstateringer, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale,

- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat"

Forespurgt, om det var en blid anbefaling, forklarede vidnet, at det synes hun ikke. De hæftede sig ved, at der ikke var det kontrolmiljø, der skulle være. Det var alvorligt. Arbejdsgruppen havde til hensigt at lave nogle løsningsforslag, og derfor påpegede de også nødvendigheden af, at arbejdsgruppen fortsatte. Det var markante indikationer, de kom med, og de syntes, at de var tydelige. Forespurgt, om man overvejede, om man skulle anbefale, at der ikke blev udbetalt refusion af udbytteskat, når der ikke var dokumentation for berettigelsen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De havde et konkret og afgrænset opdrag fra Peter Loft. De havde slet ikke overvejet, at der kunne være tale om direkte svig.

10. maj 2010 – høringssvar til 2010-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 10 "Høring hos de reviderede enheder"):

> *"Intern Revision har efter en gennemgang af de modtagne høringssvar taget en af konklusionerne ud."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3382 (2010-04-20 - SIR's høringsudkast til rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"der etableres en ensartet elektronisk arkivering af refusionsanmodninger"*

Forespurgt, hvorfor denne anbefaling blev taget ud, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 280 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, Borger og Virksomheds høringssvar):

> *"Indførsel af en hjemmel, som gør de forskellige kontoførende institutter ansvarlige for korrekt administration/indberetning af udbytteskat. En hjemmel som svarer til hjemlen i Kildeskattelovens § 65 omkring hæftelse ved anvendelse/administration af frikort."*

Forespurgt til deres overvejelser omkring de fremførte løsningsforslag forklarede vidnet, at det umiddelbare opdrag ikke var, at de skulle finde løsninger. De skulle klarlægge, om der var et problem i provenuopgørelsen.

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten

Forespurgt, om vidnet var involveret i forelæggelsen for Peter Loft, forklarede hun, at det var hun ikke. Det var Kjeld Rasmussens stab, der sørgede for at videresende rapporten til de relevante enheder. Så vidt hun husker, blev hun ikke efterfølgende kontaktet med spørgsmål til rapporten. En sådan henvendelse ville gå igennem revisionschefen.

SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT

Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det var Kjeld Rasmussen, der deltog i dette.

SIR'S 2015-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var involveret i SIR's 2015-rapport, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

REGNSKABSKONTROLLER

Forespurgt, om vidnet var inde over de centrale regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at hun havde ikke noget med dette at gøre. Det var samlet i Silkeborg under Egon Skindhøj.

ORGANISATORISK FORANKRING

Forespurgt, hvem der blev drøftet ressourcer med, forklarede vidnet, at ressourcefordelingen lå under departementschefen. Departementschefen skulle via § 9-aftalen sikre ressourcefordelingen. Revisionsplanen for de pågældende år blev fastlagt af SIR. SIR fremsendte udkast til revisionsplanen til Rigsrevisionen og modtog derefter Rigsrevisionens input. Forespurgt, om der var frie tøjler eller snærende bånd, forklarede vidnet, at det nok var en mellemting.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Revisionsopgaver fra departementschefen

Forespurgt af kommissionens formand Michael Ellehauge om forskellen på dybden i en almindelig revision i forhold til en opgave fra departementschefen, forklarede vidnet, at opgaven er mere specifik, når den kommer fra departementschefen. Der ønskes en klarlægning af, om der er et problem. Det var navnlig provenuopgørelsen, som Peter Loft havde fokus på. Forespurgt, hvorfor de så ikke fokuserede på, hvem der ejede aktien, forklarede vidnet, at de netop fremhævede i deres konklusion, at man ikke kunne være sikker på, hvem der var den rigtige aktieejer. Forespurgt, om

det ved en almindelig revision ville give anledning til stikprøver, forklarede vidnet, at man måske ville tage stikprøver, men man ville fremhæve det som kritisk, at man ikke vidste, hvem der fik pengene. Forespurgt, om det ville være nærliggende ved en almindelig revision at anmode om at se en konkret sag, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Man kan jo ikke være sikker på, at man rammer en sag med en forkert aktieejer. De gjorde opmærksom på, at der var en problemstilling, og at den var ekstremt væsentlig. Ved at bede om at se en almindelig sag ville man ikke få belyst noget yderligere. Problemstillingen var, hvordan man opgjorde provenuet, og dem, de talte med, var ikke enige om det. Hun tror ikke, at det ville have ændret noget, hvis de havde set en sag.

SIR's undersøgelse af om udbetalinger af refusion af udbytteskat var berettigede

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om man ikke skulle undersøge, jf. opdraget på ekstraktens side 259, om der var nogen, som fik udbytte uden at være berettiget til det, forklarede vidnet, at det var derfor, de påpegede, at det ikke kunne kontrolleres, om det var den rigtige, der bad om udbytte. Forespurgt, om det i den sammenhæng ikke ville være nærliggende at understrege det som en anbefaling, at man indskærpede princippet om lovmæssig forvaltning og undersøgelsesprincippet som grundlæggende for den praksis, man havde for udbytterefusion, forklarede vidnet, at de valgte at konkludere, som de gjorde, efter samråd med deres chefer. De var ekstremt kritiske. De mener, de har fremhævet det, de burde fremhæve.

TINA LAUSTSEN

Kl. 14.45 mødte Tina Laustsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til november 2013 var ansat som specialkonsulent i SIR, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige og erhvervsmæssige baggrund indtil ansættelsen i SIR forklarede vidnet, at hun i 1987 blev ansat som elev ved Statsskattedirektoratet i Birkerød. Hun blev udlært og fortsatte derefter i 3 måneder. Fra 1991 havde hun en række vikariater, inden hun den 1. januar 1994 blev fastansat. Hun varetog forskellige bogholderimæssige opgaver. Hun blev ansat i SIR i 2004.

Forespurgt, hvilke særlige faglige eller emnemæssige opgaver hun havde ansvar for i SIR omkring 2010, forklarede vidnet, at hun lavede klassisk finansiel revision. Det var hendes opgave at se på afstemning og regnskaber.

Forespurgt, hvem hendes nærmeste leder var i 2009-2010, forklarede vidnet, at det var Mads Blokhus.

Forespurgt, om vidnet også deltog i udarbejdelsen af 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om hun havde kendskab til udbytteskatteområdet, før de påbegyndte udarbejdelsen af 2010-rapporten, forklarede vidnet, at hun havde været inde over området før. Hun mener, at det var i forbindelse med rapporten i 2006, hvor hun var ude at revidere. Opgaven i 2006 bestod i finansiel revision, hvor de kiggede på afstemninger, og hvordan administrationen varetog deres opgave. Hun kan ikke huske konklusionen i den rapport.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3306-3307 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport).

Forespurgt, om logbogen er dækkende for den proces, de havde i forbindelse med udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at den efter hendes opfattelse er retvisende for forløbet. Forespurgt, om hun var i dialog med andre enheder end Regnskab 2, Proces og Digitalisering og Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om de var i dialog med enheden Indsats, forklarede vidnet, at det var de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

"Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning.

Ca. 75.000 danske selskaber udlodder hvert år udbytte, og den årlige udlodning har været op til ca. 300 milliarder ifølge modtagne angivelser.

Intern Revision har den 21. oktober 2009 fået en henvendelse fra Departementschefen om en revisionsmæssig undersøgelse vedrørende refusionsordningen."

Forespurgt, om opdraget for undersøgelsen specifikt var refusionsordningen for valutariske udlændinge, eller om det var en bredere undersøgelse af, hvordan udbytteskatteområdet blev forvaltet, forklarede vidnet, at de skulle finde ud af, om staten mistede provenu. Dette var hovedopgaven, og derudover skulle de finde ud af, hvordan opgaven blev forvaltet. Hun kan ikke huske, om opgaven var begrænset til en undersøgelse af valutariske udlændinge.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 260 (2010-05-10 - SIR's rapport "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" af 10. maj 2010, afsnit 4 "Revisionsmål"):

"Målet med den revisionsmæssige undersøgelse har været, at undersøge om:

…

Regnskab og IT-systemer i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen."

Forespurgt, om hun så på IT-systemerne som en del af undersøgelsen, forklarede vidnet, at hun undersøgte, hvordan regnskabssystemerne fungerede, og hvilke funktionaliteter de havde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 261 (2010-05-10 - SIR's rapport af 10. maj 2010, afsnit 6 "Revisionsmetode"):

"Revisionen er foretaget ved hjælp af møder og interviews med Skatteministeriet Jura og Samfundsøkonomi, det daværende Hovedcenter, Proces & Digitalisering - nu Borger og Virksomhed samt Midtjylland, Regnskab.

Endvidere er der foretaget indsamling, gennemgang og vurdering af relevant materiale i form af interne beskrivelser, vejledninger og forretningsgange."

Forespurgt, hvordan undersøgelsen blev tilrettelagt, herunder om der blev foretaget stikprøver, forklarede vidnet, at hun husker, at de tog stikprøver fra SAP-bogholderisystemerne. Ud fra det materiale, de modtog, undersøgte de, om de kunne lave afstemninger. Forespurgt, hvem de arbejdede sammen med i de forskellige enheder, forklarede vidnet, at fra Regnskab 2 deltog Lisbeth Rømer og de ansvarlige for regnskabet. Det var Frank Høj Jensen og Lars Nørding. Fra Borger og Virksomhed deltog Jette Zester. Hun kan ikke huske, hvem de talte med fra Jura og Samfundsøkonomi.

26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

"26.11.2009 Kort møde med Jura og Samfundsøkonomi"

Forespurgt, om hun deltog i mødet, forklarede vidnet, at det vil hun tro, at hun gjorde. Hun kan ikke huske, hvilken rolle Jura og Samfundsøkonomi havde i forløbet.

7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3311 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009):

"Der er i systemet ikke mulighed for at afstemme udbytteangivelse med indberetningen af udbyttemodtagere. Der gennemføres årligt en udbyttekontrol, hvor det udloddende selskabs selvangivelses felt 37 (udloddet udbytte ifølge regnskabet) afstemmes med de indgivne udbytteangivelser. For 2008 udbyttekørslen var start differencen 34 milliarder, hvor størstedelen formentlig er udlodninger datter/moderselskaber og fejlagtigt indkomstår i TastSelv."

Forespurgt, hvilke overvejelser omfanget af differencen gav anledning til, forklarede vidnet, at hun tror, at Lisbeth Rømer viste dem noget, der viste de 34 mia. kr., men det er ikke noget, hun husker nærmere eller foretog nærmere undersøgelser af.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnittet "Refusioner i dag"):

"Så problemet er at der kan anmodes om refusion flere gange for samme udlodning og før der er betalt udbytteskat."

Forespurgt, hvad de nærmere fik oplyst herom, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan huske, at Lisbeth Rømer oplyste, at det kunne lade sig gøre. Forespurgt, hvor kritisk denne konstatering var, forklarede vidnet, at det var ret kritisk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, Notatets afsnit "VP ordningen"):

"Den internationale udvikling har ikke gjort udbytteadministrationen nemmere, idet brugen af omnibusdepoter er vidt udbredt i hele verden og ikke i overensstemmelse med "vores" VP ordning. Problemerne kan løses ved at indføre et kaskade ansvar, fra den danske depotbank til bankens kunde (en bank) i udlandet og videre – måske gennem flere led – til beneficial owner, den endelige ejer og udbyttemodtager. Et sådant ansvar kendes allerede, når pengeinstitutterne får tilladelse til regnearksrefusioner."

Forespurgt, om de overvejede at anbefale Lisbeth Rømers løsningsforslag om kaskadeansvar, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Hun kan ikke huske, hvorfor det ikke blev drøftet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3317, (2009-12-02 (3) - Vedhæftning til Bo Daugaards e-mail til Lisbeth Rømer, "spørgeramme til Udbytte"), hvoraf fremgår punkterne "Procesejer", "Systemejer" og "Platformejer".

Forespurgt til sin forståelse af begreberne "procesejer", "systemejer" og "platformejer" forklarede vidnet, at procesejeren er den, der ejer selve processen og er ansvarlig for den. Systemejeren har at gøre med de IT-systemer, der understøtter processen. Hun kan ikke huske, hvad en platformejer er. Det juridiske og faglige ansvar for processen ligger i et samarbejde mellem disse tre ejere. Hvis hun skal gætte på en enkelt ansvarsplacering, så vil hun tro, at det er procesejeren, men det er blot et gæt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3309 (2009-11-23 (2) - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR til Proces & Digitalisering vedr. undersøgelse af 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Intern Revision skal anmode om at få tilsendt baggrundsmaterialet for tabel 1-6 i notat om Provenuet fra Kildebeskatningen af udlændinge udarbejdet af Proces & Digitalisering samt Regnskab 2, Midtjylland (J.nr. 2009-351-0023). Materialet bedes fremsendt senest den 3.december 2009."

Forespurgt, om de fik tilsendt det anførte baggrundsmateriale, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det, men at hun ikke kan forestille sig, at de ikke fik materialet.

Vidnet blev forevist tabellen på ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår, at nettokildeskatten for 2006 var negativ, og at nettokildeskatten for 2006-2008 udgjorde 0,35 mia. kr., på trods af at bruttokildeskatten udgjorde 3,96 mia. kr.

Forespurgt, om de foretog en nærmere undersøgelse på baggrund af tabellerne, forklarede vidnet, at hun godt kan huske, at de så opgørelserne. Det var en del af undersøgelsen at finde ud af, om der var noget galt, og at give en forklaring på, hvordan tingene så ud. De foretog ikke en nærmere undersøgelse af forholdene i 2006, men tog nogle stikprøver med udgangspunkt i det aktuelle tidspunkt. Foreholdt, at provenuet umiddelbart fremstår meget lavt i forhold til det daværende udgangspunkt med en 13 %/15 %-fordeling af indeholdt udbytteskat mellem DBO-lande og Danmark, og forespurgt, hvordan hun reagerede på tallene, forklarede vidnet, at det også undrede dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 90 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Det er Regnskab 2's vurdering, at der er et kæmpe hul i forbindelse med udbyttebeskatningen."*

Forespurgt, hvad der nærmere blev sagt, og hvordan hun opfattede udsagnet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Forespurgt, om hun opfattede det som et hul i forhold til processtyringen eller et hul i forhold til besvigelser, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Der laves ikke en kontrol af, om den pågældende person reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende person reelt er skattepligtig til det pågældende udland."*

Forespurgt om dette, forklarede vidnet, at det var stærkt alarmerende, at der ikke var kontrol af dette. De overvejede, hvorfor der ikke var nogen kontrol. Forespurgt,

om de overvejede hjemmelsgrundlaget for udbetalingerne, forklarede vidnet, at de mere tænkte over, hvorfor der ikke var kontrol. De fokuserede ikke på hjemlen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"VP ordningen er en ordning, som vedrører danske noterede aktier med udenlandske aktionærer. Det er en mere sikker ordning end refusionsordningen."*

Forespurgt, om de vurderede denne ordning, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De vurderede heller ikke hjemmelsgrundlaget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, om de berørte dette, forklarede vidnet, at de afgrænsede opgaven, og at det lå uden for opgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"På nuværende tidspunkt er der et forsøg i gang, for at få udvidet ordningen til at omhandle alle lande samt unoterede aktier. Ifølge bankerne er omnibusdepoterne problemet med at udvide ordningen, da der sker en samlet opgørelse, hvorfor det er svært at se hvem, den egentlige aktionær er. Det vides derfor ikke, om eller hvornår det er muligt at udvide ordningen."*

Forespurgt, om vidnet nærmere fik oplyst, hvem der arbejdede med forsøget og om tidshorisonten på forsøget, forklarede vidnet, at det tror hun ikke. Hun overvejede ikke, om det kunne være en løsning fremadrettet.

Kl. 15.15 sluttede mødet.

Formanden oplyste, at afhøringen af vidnet genoptages den 13. marts 2019 kl. 9.00.

PROTOKOL

12. marts 2019
Protokol nr. 3

Den 12. marts 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som protokolfører fungerede Ditte Johanne Sarto.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Kim Knudsen for Jette Knudsen

Advokat Kim Meurs-Gerken ved advokat John Kahlke for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

LARS KØRVELL

Kl. 9.00 mødte Lars Kørvell som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet fra august 2007 var ansat som chefkonsulent i SIR, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet cand. merc. i regnskab og finansiering. Han blev færdiguddannet i 1994 og har siden da beskæftiget sig med regnskab og finansiering. Før han blev ansat i SIR, var han ansat i 9 år i Rigsrevisionen. Han har haft arbejdsmæssigt fokus på offentlige regnskaber og revision gennem hele sin karriere.

Forespurgt til sine konkrete arbejdsopgaver og ansvarsområder i SIR forklarede vidnet, at det var meget bredt. Han beskæftigede sig primært med finansiel revision og forvaltningsrevision. Forvaltningsrevisionen kunne omfatte SKAT's vejledningsindsats og effektiviteten af forskellige initiativer, omkostningseffektivitet o.l.

Forespurgt, hvor vidnet var placeret geografisk, forklarede vidnet, at han blev ansat i Næstved i 2007 og fortsat arbejdede i Næstved under rapportens udarbejdelse

i 2013. Den anden revisor, der deltog i udarbejdelsen af 2013-rapporten, sad i SIR's afdeling i Silkeborg.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var i tiden omkring 2013, forklarede vidnet, at det var Torben Ersbøll, der var centerleder i Næstved, og Kjeld Rasmussen, der var revisionschef.

Forespurgt, om han deltog i udarbejdelsen af SIR's 2015-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Forespurgt til rollefordelingen mellem vidnet og Søren Kristensen i arbejdet med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at Søren Kristensen havde stort systemkendskab og en skattefaglig baggrund, mens hans egen baggrund var lidt anderledes. Rapporten var et fælles produkt mellem Søren Kristensen og vidnet. De refererede begge til Torben Ersbøll.

Forespurgt om sit kendskab til udbytteskatteområdet, før de påbegyndte arbejdet med 2013-rapporten, forklarede vidnet, at han blev introduceret til området i forbindelse med arbejdet med rapporten. Det var oprindeligt nogle andre medarbejdere, der skulle have lavet rapporten, idet han oprindeligt var tildelt opgaven med afsluttende finansiel årsrevision. Han kom på opgaven med 2013-rapporten i januar 2013. De havde deres første møder med SKAT i februar 2013.

SIR'S 2013-RAPPORT

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten

Forespurgt, om vidnet læste 2010-rapporten, inden han påbegyndte arbejdet med 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 284-297 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport).

Forespurgt om sit kendskab til forelæggelsen forklarede vidnet, at han ikke var involveret i rapportforelæggelsen.

SIR's opfølgning på 2010-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 284 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

"Det bemærkes samtidigt, at intern revision med den nye revisionschef har valgt at også at sende rapporterne direkte til de ansvarlige direktører på området. Denne praksis er ny og er ikke omfattet af procedurebeskrivelsen."

Forespurgt, om dette var gængs praksis for afgivelse af rapporter fra 2010 og frem, forklarede vidnet, at som han husker det, afgav de rapporten til den øverste chef med kopi til dem, der blev revideret. Forespurgt, om den øverste chef var departementschefen, forklarede vidnet, at det går han ud fra, men han er ikke sikker på fremgangsmåden. Han kan ikke huske det.

Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning

Forespurgt om baggrunden for 2013-rapporten, herunder om initiativet kom fra SIR eller fra Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at revisionen af udbytteområdet lå som en godkendt revisionsportefølje fra Rigsrevisionen. Der var en revisionscyklus, hvorefter man reviderede og genreviderede væsentlige områder i en cyklus på et antal år. Efter det, vidnet har læst, var 2010-rapporten blevet bestilt af departementschefen, men det var ikke tilfældet med 2013-rapporten. 2013-rapporten var en del af den ordinære revision.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3662 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet):

"I finansloven for 2012 er der budgetteret med indtægter vedrørende udbytte på 6,5 mia. kr. (ved ikke om royalty skat er indregnet her – formentlig).

For 2011 udgjorde indtægter fra udbytteskat ca. 7.898 mio. kr. og royaltyskat 10.5 mio."

Forespurgt, hvem der tog initiativ til væsentligheds- og risikoanalysen, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om vidnet så analysen, da han gik i gang med revisionsopgaven, forklarede vidnet, at de primært læste rapporten fra 2010 og orienterede sig i det øvrige materiale fra dengang. Forespurgt, om de forholdt sig til de anførte beløb, forklarede vidnet, at han ikke specifikt kan genkende tallene. Sammenlignet med tallene for de enkelte år i 2015-rapporten springer tallene ikke i øjnene. Det er korrekt, at når de gik i gang med en revision, var fremgangsmåden at se på de forudgående års indtægter i systemerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,"

Forespurgt, om SIR så på udviklingen siden 2010 på dette område, forklarede vidnet, at de medtog det nævnte, men at det indeholdt ikke noget nyt. Det fremgår af 2013-rapporten, at der i datagrundlaget – altså den måde, man konterer og registrerer på – især for de udenlandske udbyttemodtagere var udfordringer, som kom til udtryk i manglende fuldstændighed og transaktionsspor. Derfor brugte de i 2013-rapporten meget tid på at undersøge afstemning mellem systemer, indberetning og angivelse. Det var i princippet det samme, som fremgår af det citerede. Der var de samme udfordringer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt"

Forespurgt, om der var ændringer i dette, da de skulle udarbejde 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret"

Forespurgt, om der var ændringer i dette, da de skulle udarbejde 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det var der ikke. De skrev i 2013-rapporten bl.a., at udbytteadministrationen skulle beskrive, hvad der blev kontrolleret vedrørende regnearksordningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus"*

Forespurgt til udviklingen på dette område forklarede vidnet, at der var indført en tre-årig forældelsesfrist. Der var ikke i øvrigt sket ændringer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

> *"- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,"*

Forespurgt, om der var sket forandringer i dette, forklarede vidnet, at der var en masse udfordringer, bl.a. med nettoordningen. Der var ikke sket ændringer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning."*

Vidnet forklarede, at det var et af de væsentlige punkter. Der var behov for at skabe fuldstændighed, før der kunne indføres kontroller. Dette var fortsat heller ikke på plads, bortset fra at indberetnings- og angivelsesfristen i 2012 var gjort tidsmæssigt sammenfaldende for de unoterede selskaber. Det samme skete for de børsnoterede selskaber i 2013. I 2015 kom angivelse og indberetning desuden i samme spor. Der var således initiativer på området, hvor man arbejdede hen imod en forbedring. Selv om der efter 2012 var tidsmæssigt sammenfald mellem indberetning og angivelse, blev der fortsat ikke foretaget afstemninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT"*

Forespurgt, om det var samme problemstilling som de øvrige, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie"*

Vidnet forklarede, at det var det helt store problem. Det skrev SIR også i 2015-rapporten. For to af de selskaber, som de undersøgte, var 98 % af refusionsanmodningerne fra omnibusdepoter. Ved tilbagesøgning gennem omnibusdepoter var det typisk den sidste bank – fx Deutsche Bank – som søgte på aktionærens vegne, men i systemet ville Deutsche Bank således fremstå som modtager. De danske aktionærer var derimod indberettet på deres CPR-nummer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"*

Forespurgt om ændringer i dette forklarede vidnet, at det undersøgte de ikke. Som det fremgår af 2013-rapporten, lå den materielle – mere dybdegående – kontrol i Indsats. Den formelle kontrol lå i selve udbyttekontoret. SIR's revision rettede sig i højere grad mod at få sammenfald mellem indberetning og angivelse, således at der var en revisionsmæssig fuldstændighed. Det var afgørende for, at man kunne arbejde videre med kontrollen. Forespurgt, om 2013-rapportens konklusion var blidere end 2010-rapportens, forklarede vidnet, at det var den. Det hang sammen med, at 2010-rapporten var bestilt til specifikt at undersøge refusionsområdet, hvorimod 2013-rapporten var en sædvanlig finansiel revision, der påså det hele. Der var fra

2010 til 2013 ikke sket ændringer i kontrollen af, om aktieejer reelt var skattepligtig til Danmark eller ej.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området"*

Forespurgt, om der var sket ændringer på dette område, forklarede vidnet, at de i 2013-rapporten medtog, at der havde været nedsat en arbejdsgruppe. Dvs. der blev arbejdet med det, men det gik nok lidt langsomt. Udbytteadministrationen var afhængig af andre, herunder udlandet. SIR havde ikke konkluderet noget på daværende tidspunkt omkring opfølgningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"*

Forespurgt, om det var den samme anbefaling, som SIR kom med i 2013-rapporten, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning"*

Forespurgt, om der var sket ændringer på dette område, forklarede vidnet, at SIR anførte det samme i 2013-rapporten, bare på en anden måde. På det tidspunkt var det indført, at angivelse og indberetning var tidsmæssigt sammenfaldende, og SIR anbefalede også, at der skulle ske afstemning af indberetning og angivelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat"*

Forespurgt, om vidnet gennemgik de rapporter, der lå forud for 2010, forklarede vidnet, at han muligvis så dem, men det var 2010-rapporten, der var i fokus. Den seneste rapport forud for 2010 var vist fra 2005. Når de befandt sig i 2013, var 2005 mindre relevant.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3663 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet):

> *"VG Person har ikke tilstrækkelig kendskab til processer og it-systemer på området, ligesom vi heller ikke er bekendt med den nøjagtige status på arbejdsgruppens arbejde, således at vi kan foretage en nøjagtig risikoanalyse på området."*

Forespurgt til "VG Person" forklarede vidnet, at det er Vidensgruppe Person i SIR. Han kan ikke huske, hvem der sad i gruppen. Forespurgt, hvad vidensgruppens nærmere rolle var, forklarede vidnet, at der var nedsat 7-8 interne vidensgrupper i SIR, som hver dækkede et område i SKAT. Vidensgrupperne lavede forarbejde og analyse. Han deltog selv i en planlægningsgruppe. Vidensgrupperne bidrog til planlægningen af årets revisioner med vurderinger af risiko og væsentlighed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3664 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet, Emne/Fejlbeskrivelse Udbytteskat):

> *"Væsentlighed – Beskrivelse af den sammenhæng, hvori fejlen indgår og dermed gør den væsentlig*
>
> *Ja, kan indeholde væsentlige fejl. Indtægten er skønnet til 6,5 mia. i 2012*
>
> *Risiko – Sandsynlighed/konsekvens*
>
> *Mellem til høj. Har ikke tilstrækkeligt kendskab til at vurdere risiko præcis. Der har tidligere (2010) været påvist behov for forbedringer på området. En nedsat arbejdsgruppe er i gang med at iværksætte udvikling/forbedringer. Nøjagtig status på området kendes ikke."*

Forespurgt, om det var et sædvanligt risikoelement, som man i SIR forholdt sig til i vurderingen af, hvad der skulle revideres, forklarede vidnet, at der var forskel på dybden af analyserne. Det afhang af, om det var et område, man som medarbejder havde stort kendskab til. Denne vurdering var en kortfattet analyse. Forespurgt, om det var denne analyse, der dannede grundlag for, at SIR skulle revidere udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at som han husker det, var det naturligt at tage udbytteskat op på det tidspunkt. Alle områderne blev taget op med 3-4 års mellemrum.

Derudover var 2010-rapporten formentlig også medvirkende til, at området blev taget op igen. Der var flere elementer, der afgjorde det, herunder hvor kritisk den seneste revision var. Der var mange andre væsentlige kritiske punkter i SKAT, som rapporten skulle konkurrere med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"26.10.12 Mail fra Tina Laustsen – information om forløbet efter den tidligere revision af 10.05.2010*
>
> *26.10.12 SIR talt med RR om revisionen – RR ønsker et tæt samarbejde med SIR om revisionen af udbytteskat"*

Vidnet forklarede, at han udarbejdede logbogen. Forespurgt, hvad der lå i, at Rigsrevisionen ønskede et tæt samarbejde, forklarede vidnet, at det anførte er fra tiden, før han deltog i rapportarbejdet. Han mener, at det var Anette Engmose og Dorthe Vind, der påbegyndte arbejdet, men det ved Torben Ersbøll formentlig. Der var også en e-mail fra Tina Laustsen, som deltog i 2010-rapporten. Han er dog ret sikker på, at han endnu ikke var tildelt opgaven på det tidspunkt. Han var dog bekendt med, at Rigsrevisionen gerne ville deltage i opgaven. Han kan huske, at SIR var i dialog med Rigsrevisionen om rapportens afgrænsning. SIR sendte sit planlægningsnotat til Rigsrevisionen, som derefter kom med bemærkninger hertil. Der var mange opgaver, og Rigsrevisionen bistod i prioriteringerne heraf. Der var også et møde med Jette Zester, hvor medarbejdere fra Rigsrevisionen deltog. De var i kontakt med Rigsrevisionen undervejs i arbejdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3665 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet):

> *"Opgaven skal primært have til formål at vurdere om regnskabsforvaltningen, forretningsgange og interne kontroller er tilrettelagt således at regnskabet for udbytteskatter bliver rigtigt (pind 1) og at forvaltningen er i overensstemmelse med love og regler (pind 2). Sekundært bør der i opgaven være fokus på, om administrationen på området er økonomisk hensigtsmæssigt (pind 4)."*

Forespurgt, om revisionen blev gennemført i overensstemmelse med pind 1 og pind 2, forklarede vidnet, at det vil han mene. Det var ikke en revision, der udelukkende koncentrerede sig om pind 2, men alle revisioner har et islæt af pind 2. Forespurgt, om revision under pind 2 omfattede, at SIR påså, om der var hjemmel ved ind- og udbetalinger, og om officialprincippet om en sags oplysning var iagttaget, forklare-

de vidnet, at dette mere ligger i pind 4, der handler om forvaltning. De overvejede ikke, om de forvaltningsretlige krav var iagttaget. Den materielle kontrol blev ikke lavet i Lisbeth Rømers kontor, men i enheden Indsats. Den efterfølgende kontrol, hvor man efterprøvede tingene, blev foretaget i Indsats af medarbejdere med juridisk baggrund. Det er også tilfældet med de refusionsanmodninger, der nu er sat i bero. Så vidt han ved, har SIR ikke revideret Indsats i forbindelse med udbytteskat. Det er ikke en nem proces at foretage materiel kontrol. Da refusionsanmodningerne blev sat i bero i 2015, lukkede man for udbetalingerne for resten af året. Disse anmodninger er efterfølgende blevet gennemgået i Indsats. Gennemgangen har vist, hvor komplekst det er at foretage materiel kontrol. Der har efter hans oplysninger siddet 100 medarbejdere og behandlet disse refusionsanmodninger. Indsats har sendt dokumentationsanmodninger til bankerne, og det har taget i hvert fald 6 måneder og nogle gange flere år, før de blev besvaret. Der opstod også nye udfordringer om, hvorvidt der var tale om et aktielån eller ej. Hele konstruktionen, hvor aktier kan opbevares i omnibusdepoter, og hvor der ikke er krav om gennemsigtighed og transaktionsspor, medfører, at det er komplekst at udføre materiel kontrol. Forespurgt, om SIR overvejede at inddrage revision af den materielle kontrol, når nu denne var meget kompleks, forklarede vidnet, at SIR's revision i 2013 angik fuldstændigheden omkring indberetningerne.

Forespurgt, om vidnet havde noget at gøre med Tina Laustsens e-mail af 26. oktober 2012, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3411 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"03.04.13 Lisbeth Rømer sender underliggende materiale (regneark) i forbindelse godkendelse af månedsregnskab"*

Forespurgt, hvilket materiale de modtog, forklarede vidnet, at så vidt han husker, modtog de nogle interne kontroller af månedsregnskabet. SIR kunne her se, hvad man kontrollerede, inden man godkendte regnskabet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933-934 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 2 "Forudsætninger"):

> *"Revisionen har endvidere omfattet besøg hos Regnskab 2, hvor vi blev orienteret om arbejdstilrettelæggelsen og sammen med relevante medarbejdere gennemgik bogførings- og afstemningsrutiner samt efterprøvede forretningsgange og kontroller som sikrer regnskabets rigtighed.*

> *Ved siden af gennemgang af bogførings- og afstemningsmateriale har SIR foretaget indsamling, gennemgang og vurdering af relevant materiale i form af interne beskrivelser, vejledninger og forretningsgange."*

Forespurgt, hvordan revisionen blev tilrettelagt, herunder om SIR gennemgik bilag på de enkelte dispositioner og lavede stikprøvekontroller, forklarede vidnet, at de gennemgik den formelle kontrol for både regnearksordningen og blanketordningen. SIR kontrollerede, at det blev påset, at der var en attest fra de udenlandske skattemyndigheder og en udbyttenota, samt at der var fuldmagt i forhold til agenten, hvis en agent var involveret. SIR kiggede ikke på, om der blev foretaget materiel kontrol af, hvem der var beneficial owner. SIR påså, at den formelle kontrol blev gennemført. Den materielle kontrol skulle ske i Indsats.

Vidnet henviste til ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.1 "Organisering og ansvarsplacering af opgaven"), hvoraf fremgår blandt andet:

> *"Regnskab 2 har oplyst, at det ikke ligger indenfor deres arbejdsområde at udføre egentlig kontrol omkring udbytteindberetningerne. Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Vidnet forklarede, at det fremgår af afsnit 7.1 i 2010-rapporten, at Regnskab 2 havde oplyst, at der udførtes formel kontrol. Al anden form for kontrol lå i Indsats. Hvis Regnskab 2 også skulle have foretaget den materielle kontrol, skulle der have været andre kompetencer i Regnskab 2.

Forespurgt, om det var en revisionsopgave at undersøge, om det kontor, hvor kontrolopgaven lå, faktisk også foretog denne kontrol, forklarede vidnet, at det var SKAT, der organiserede de efterfølgende kontroller. Kontrollen i SKAT kørte typisk efter nogle indsatsprojekter. Foreholdt, at SIR's 2010-rapport påpegede, at der ikke blev foretaget materiel kontrol af refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, at SIR har undersøgt den materielle kontrol. Før man var i stand til at foretage en materiel kontrol, var man nødt til at have et fuldstændighedsspor omkring indberetning og angivelse. Derfor havde SIR fokus på afstemningen af indberetning og angivelse. Man kunne ikke kræve fuld dokumentation for ejerskabet til aktierne på grund af den måde, systemet var opbygget på. Selv i dag kan man ikke materielt gennemgå alle anmodninger. Det ville i givet fald være ekstremt mandskabskrævende. Det er umuligt at gennemgå alle refusioner. Det kan ikke løses, før man får registreret den enkelte aktieejer.

Kl. 9.45 forlod advokat Jakob Buch-Jepsen mødet.

21. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende bl.a. afstemninger og kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3418 (2013-01-21 - Notat af Lisbeth Rømer til SIR vedr. bl.a. afstemninger og kontrol):

> *"Der er ingen afstemning mellem 3 S og RKO. I sandhedens navn må det siges, at der ingen formodning er for, at der for aktionærer i disse selskaber snydes."*

Forespurgt, om "snyd" blev drøftet i forbindelse med revisionen, forklarede vidnet, at man ikke planlægger en revision med det formål at opdage svig. Hvis man undervejs bliver opmærksom på det, må man indrette sig efter det, men det er ikke formålet med revision. Det var ikke noget, de drøftede i SIR i forbindelse med undersøgelsen.

24. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende nettoafregning for udlændinge

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3419 (2013-01-24 - Notat af Lisbeth Rømer til SIR vedr. nettoafregning):

> *"Det er en langstrakt proces, når så mange forskellige lande er involverede og skal blive enige. Det foreløbige scenarie, som der er opponeret meget i mod, går på at indberetningerne først skal udveksles det efterfølende år i april, hvilket for Danmarks vedkommende vil betyde, at oplysninger om danskere med udenlandske aktier ikke kan komme på den fortrykte SA."*

Forespurgt, om de fik oplysninger om tidshorisonten på dette projekt, forklarede vidnet, at SIR fik tilsendt et notat på 30 sider vedrørende dette. Projektet var et langstrakt forløb, og det var uvist, hvad der ville komme ud af det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010)"):

> *"Det er SIRs opfattelse, at SKAT har gjort en tilfredsstillende indsats i forhold til at indføre en fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer"*

Vidnet forklarede, at det skal forstås sådan, at SKAT arbejdede på at indgå aftaler med de andre deltagerlande, og at SKAT gerne ville have fælles regler på området. Der var dog ikke umiddelbart udsigt til en løsning i dette regi, og det havde måske været bedre også at nævne dette i rapporten.

Søren Kristensens noter vedrørende SIR's 2013-undersøgelse

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3423-3432 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer).

Forespurgt, om vidnet husker noget om noterne, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"Deltagere:*
>
> *Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, ansvar for processen selskabsskat*
>
> *Linnea Nissen, Vejledning og Afregning Erhverv, systemejer NTSE udbytteskat/*
>
> *udbyttemodtagere og 3S*
>
> *Pia Kolind, Afregning Erhverv, procesejer 3S og Selskabsskat*
>
> *Bente Klein Fridberg, Regnskab 2*
>
> *Lena Bardrum, Afregning Person, procesejer UDBY og eKapital*
>
> *Lisbeth Rømer, Afdelingsleder Regnskab 2*
>
> *Sven Nielsen, Regnskab 2 og Udbytteskat*
>
> *Andreas Bo Larsen, Proces og administration, deltog fra 11.15"*

Forespurgt til de enkelte mødedeltagere forklarede vidnet, at det fremgår, at Jeanette Nielsen var procesejer for Erhverv. Linnea Nissen var systemejer for Ny TastSelv

Erhverv. Forespurgt, om det er procesejeren, systemejeren eller platformejeren, der har ansvaret for, at der bliver truffet juridisk rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Det må være et spørgsmål, der kan besvares af cheferne. Vidnet forklarede videre om mødedeltagerne, at Pia Kolind Nielsen i Afregning Erhverv var procesejer på systemet 3S. Systemejerne har ansvar for det enkelte system, mens procesejerne har ansvar for selve processen. Bente Klein Fridberg var i Regnskab 2, hvor der blev bogført og udbetalt. Lena Bardrum var procesejer i Person. Person varetog indberetningerne på personer, det vil her sige de enkelte aktionærer. Andreas Bo Larsen deltog for departementet i kraft af sit arbejde med TRACE.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 1) "SIR giver kort orientering om revisionen"):

> *"Lars præsenterede SIR og orienterede om formål og forventet forløb af revisionen, herunder at Rigsrevisionen følger revisionen men kunne ikke deltage i dag. De øvrige deltagere præsenterede sig."*

Forespurgt, om Rigsrevisionen i øvrigt deltog, forklarede vidnet, at det gjorde den. Repræsentanten fra Rigsrevisionen kunne ikke deltage i dette møde, men hun deltog i det næste.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 915 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 3) "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"VP-ordningen forsøges udvidet til alle DBO lande og til udenlandske selskaber. Der er problemer med omnibusdepoter (de kan evt. bare fritages)…"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 944 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat (maj 2010)"):

> *"Sideløbende arbejder SKAT på at udvide nettoafregningsmodellen til flere lande."*

Forespurgt til tidshorisonten herfor forklarede vidnet, at han ikke fik oplyst tidshorisonten for en løsning gennem en VP-lignende ordning. Andreas Bo Larsen sendte noget materiale til SIR, men der var ikke noget, der tydede på en kort tidshorisont. Danmark var afhængig af, at de andre lande var engagerede i projektet, og så længe de andre lande ikke var det, var der ikke nogen snarlig løsning. For udbyttemodta-

gere, der var tilmeldt en nettoafregningsordning, ville man kunne tilbageholde skatten i det første led. For øvrige udbyttemodtagere var man nødt til at iværksætte en omfattende kontrol, som var vanskeliggjort af omnibusdepoter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 917 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 3) "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"Region København udførte i 2011 et indsatsprojekt for indkomståret 2008, for de selskaber, hvor der er forskel på angivelse og indberetning. Af 68.000 selskaber var der ialt ca. 20.000 selskaber, hvor der var en forskel. Af disse blev 1.500 udvalgt til udvidet kontrol. Projektet medførte, at 160 af de 1.500 selskaber fik en samlet forhøjelse på 58 mio. kr. Projektet førte ligeledes til, at revisorer for nogle af selskaberne blev "trukket" i Revisornævnet, hvor flere af sagerne endte med bøder til revisorerne."*

Forespurgt, om der var en drøftelse af, hvad der skulle ske for de resterende 18.500 selskaber, forklarede vidnet, at det drøftede de internt i SIR. Tallene stammede fra et indsatsprojekt, hvor der var sket sammenhold mellem det angivne fra de enkelte selskaber og det indberettede for aktionærerne. Det så ikke godt ud, men det var et prioriteringsspørgsmål, og SIR blandede sig ikke i, hvordan man prioriterede ressourcerne i SKAT. Det væsentlige, som SIR påpegede, var, at der skulle være afstemninger mellem indberetninger og angivelser med kontrol til selvangivelsens felt 37. I stedet for at gå ned i de enkelte fejl, koncentrerede SIR sig om at få afstemningerne på plads. Han er sikker på, at det har været et stort projekt bare at kontrollere disse selskaber. Det var baggrunden for SIR's anbefalinger omkring afstemninger. Afstemningerne var nødt til at være på plads, før man kunne komme videre til kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 919 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 4) "Regnskabspraksis"):

> *"Udbytteskat bliver registreret, når den er angivet uanset om den er betalt eller ej. Har selskabet gæld, kan det være svært at skelne imellem hvad indbetalingen skal gå til. En indbetaling som selskabet har indbetalt ifbm. betalingen af udbytte kan risikere, at gå til andre krav (ældre debitorrestancer til det offentlige - nogle krav kommer før andre)"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette udsagn indebærer, at når selskabet indbetalte indeholdt skat for de enkelte aktionærer, kunne det ske, at SKAT godskrev selskabet og ikke aktionæren for det indbetalte beløb, forklarede vidnet, at det

anførte var mere teknisk. Når et selskab registrerede et krav, gik det ind på Skattekontoen, i dette tilfælde angivelse af en udbytteudbetaling. Hvis selskabet havde andre krav, kom de også ind på Skattekontoen. Skattekontoen fungerede som en slags FIFO [First In, First Out] således, at hvis selskabet indbetalte et bestemt beløb, kunne man ikke være sikker på, at det gik til fx udbytteskattebetalingen.

Forespurgt, om det er det udloddende selskabs gæld, der henvises til, forklarede vidnet, at det er det. Selskabet indeholder 27 % i udbytteskat, som selskabet skal afregne til SKAT. Når et selskab som fx FLSmidth meddeler, at det udlodder et vist beløb, konstaterer bankerne herefter i deres depoter, hvor mange af deres kunder som ejer aktier, og som nu modtager udbytte. Bankerne meddeler derpå til FLSmidth, hvor meget selskabet skal angive til SKAT. Det er således FLSmidth, der skal sørge for at indbetale på Skattekontoen. Forespurgt, om en aktionær, der har anden gæld, risikerer, at det registreres som en anden type skat, forklarede vidnet, at det ikke er tilfældet. Aktionæren har fået indeholdt sin skat, og indeholdelsen er alene et mellemliggende imellem SKAT og FLSmidth.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 934 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 2 "Forudsætninger"):

> *"Revisionen har ikke omfattet revision af IT-systemer."*

Forespurgt, om det betyder, at de ikke undersøgte IT-systemerne, forklarede vidnet, at det er korrekt. Der deltog en IT-revisor i 2010-undersøgelsen, men det gjorde der ikke ved udarbejdelsen af 2013-rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 934 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.1 "Debitorer"):

> *"Det er ved tidspunktet for registrering af angivelsen, at indtægten registreres i SAP38 med modpost på at debitorkontonummer under debitorkonto 3000."*

Forespurgt, om vidnet kan forklare dette nærmere, forklarede vidnet, at det var her, det børsnoterede selskab angav udbytteskat. Ved angivelsen opstod en gæld, som selskabet selv skulle sørge for at få betalt og indeholde for de enkelte aktionærer. Det var rent posteringsmæssigt, at gælden blev registreret på konto 3000.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 935 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.1 "Debitorer"):

> *"Det er SIRs opfattelse, at Regnskab 2 løbende bør opløse de poster, hvor selskaber har betalt og indberettet oplysning om udbyttemodtagere, men mangler at angive."*

Forespurgt, hvad det var for en problemstilling, forklarede vidnet, at på det tidspunkt kørte angivelse og indberetning i to forskellige spor. Hvis der var indberetning på den enkelte aktionær, skulle der også angives. Nogle selskaber troede, at når de indberettede, havde de derved også angivet. Selv om selskaberne indbetalte gælden, manglede de imidlertid fortsat at angive. De oplysninger manglede derefter i SKAT's systemer. I systemerne kunne man typisk se, at det var angivelsen, der manglede, og dette blev derfor meddelt til selskabet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 937 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.3 "Afstemning af fødesystemer"):

> *"SKAT bør etablerer afstemninger eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne."*

Vidnet forklarede, at det var helt afgørende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"SIR har gennemgået og efterprøvet Regnskabs 2's forretningsgange omkring behandling, bogføring og udbetaling af refusion. Revisionen viste, at der er etableret funktionsadskillelse. Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger udenfor regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt. I de tilfælde, hvor der ikke var tilstrækkelig dokumentation blev der anmodet om yderligere materiale, ligesom anmodninger blev afslået, hvis betingelserne ikke var opfyldt."*

Forespurgt, om beskrivelsen vedrørte den tidligere beskrevne formelle kontrol, der fandt sted i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det gjorde den. Der blev slet ikke foretaget nogen kontrol af regnearksordningen. Der var hele processen udliciteret. Nogle gange kom regnearkene ind uden dokumentation. Citatet vedrørte de andre tilfælde uden for regnearksordningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Bliver der via blanket søgt refusion 2 gange for den samme aktie, er systemet sat således op, at der vil komme en advisering 2. gang. Men da refusioner via regnearksordningen tastes som sumposter, vil en udbyttemodtager kunne søge refusion mere end en gang for den samme aktie enten både via blanket og regnearksordningen eller flere gange via regnearksordningen uden at det ville blive opdaget af SKAT."*

Forespurgt, om SIR afprøvede sikringen mod dobbeltregistreringer, forklarede vidnet, at fordi dobbeltrefusion kunne lade sig gøre, kunne man tage store og små stikprøver, men stikprøverne ville ikke være retvisende for det store billede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1951 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 11.3.2.3 "Kontrol af dubletter"):

> *"Det vil sige hvis sagsbehandleren indtaster en refusionsanmodning på en udbyttemodtager, som tidligere har søgt om refusion på samme udlodder, så vil 3S give besked herom, hvis sagsbehandleren har tastet det nøjagtig samme navn. Hvis sagsbehandleren taster et tegn forkert, eller hvis ansøgeren har ændret et tegn i forhold til tidligere fremsendt refusionsanmodning, så vil dette blive opfattet som en ny refusionsanmodning og ikke blive identificeret af kontrollen."*

Forespurgt, om SIR i 2013 var klar over, at kontrollen ikke identificerede udbyttemodtageren som værende den samme, hvis der var forskelle i måden, de blev indtastet på, forklarede vidnet, at det var de ikke. Der var tale om logiske kontroller, dvs. kontroller af, om feltet var udfyldt. Det var ikke en intelligent kontrol af indholdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"SIR har konstateret, at refunderet udbytteskat er steget fra ca. 680 mio. kr. i 2010 til ca. 1.452 mio. kr. i 2012. SKAT har overfor SIR oplyst, at stigningen kan skyldes, at danske selskaber udlodder større udbytte til udenlandske aktionærer, men ikke fremlagt dokumentation herfor."*

Forespurgt, om SIR bad om dokumentation, forklarede vidnet, at det var svært. Det beskrevne skulle holdes op imod, at indtægterne også steg. Indtægterne steg ikke tilsvarende, men de steg inden for rammen. Derfor gav det ikke anledning til nærmere overvejelser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrer en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge."*

Forespurgt, hvad der lå i dette udsagn, forklarede vidnet, at det omhandler den formelle kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"For refusionsanmodningerne uden for regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes."*

Forespurgt, hvad der lå i dette udsagn, forklarede vidnet, at det vedrørte den formelle kontrol. Forespurgt, om dette var skarpere formuleret i SIR's 2010-rapport, bekræftede vidnet dette.

Vidnet forklarede, at han til udspørgerens tidligere spørgsmål om praksis for fremsendelse af SIR's rapporter til departementet gerne vil tilføje, at når han som revisor havde færdiggjort sit arbejde, sendte han rapporten til en stabsmedarbejder under Kjeld Rasmussen, som sørgede for den videre behandling. Hvad der videre foregik derefter, ved han ikke.

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt, at der i 2013-rapporten står, at ved refusionsanmodninger uden for regnearksordningen blev grundlaget vurderet, før der skete udbetaling. Forespurgt, om man ikke kan få det indtryk, at det således blev undersøgt, om det var berettiget at udbetale refusion af udbytteskat, dvs. om den pågældende opfyldte betingelserne for at modtage udbetalingen, forklarede vidnet, at det alene var en formel kontrol, der blev foretaget. Forespurgt, om vidnet kan forstå, at sætningen kan give læseren den opfattelse,

at når man var uden for regnearksordningen, så undersøgte udbytteadministrationen, om refusionsanmodningerne var berettigede, forklarede vidnet, at den formelle kontrol indebar, at udbytteadministrationen påså, at de modtog de rette dokumenter fra udlandet. Det kan måske godt læses som beskrevet af kommissionsmedlemmet, men SIR's beskrivelse vedrørte den formelle kontrol, som var til stede for blanketordningen, og som de efterspurgte for regnearksordningen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig*
>
> …
>
> *Det er SIRs vurdering, at SKAT bør sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat. Muligheden herfor er blevet forbedret fra 1. januar 2013, hvor alle udloddende selskaber skal angive udlodningen og indberette oplysning om udbyttemodtager samtidigt."*

Forespurgt, hvorfor der ikke var kritik af den del af refusionssystemet, der ikke vedrørte regnearksordningen, forklarede vidnet, at det anførte ikke var en blåstempling af den del. Der var imidlertid slet ikke nogen kontrol i regnearksordningen, og derfor påpegede de dette. Derudover skulle angivelse og indberetning sammenholdes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"*

Foreholdt, at der i 2013 ikke var sket nogen reel ændring i forhold til 2010, og forespurgt, hvorfor der ikke blev anført nogen kritik af dette, forklarede vidnet, at de i SIR valgte at fremhæve regnearksordningen. De skrev, at SKAT skulle sikre sig bedre mod, at der ikke skete uretmæssig refusion af udbytteskat. De skrev også, at der var mulighed for forbedringer. SKAT burde sikre sig, at der var et transaktionsspor, at der var afstemning mellem indberetning og angivelse, og at indberetning og angivelse skete samtidigt. Forespurgt, hvorfor SIR ikke skrev, at der ikke blev ført kontrol med rette aktieejer, forklarede vidnet, at det forhold var man allerede bekendt

med også på baggrund af det anførte om omnibusdepoter. Regnearksordningen blev i stedet fremhævet. Da man efterfølgende satte refusionsanmodningerne i bero, viste der sig også at være langt større fejl i regnearksordningen, når man ser bort fra rent svig.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"For refusionsanmodningerne udenfor regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker udbetaling af refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes. Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig."*

Forespurgt, om SIR kunne have valgt at fremhæve, at der ikke var sket forbedringer på de øvrige områder uden for regnearksordningen, forklarede vidnet, at det kunne de godt have gjort.

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.1 "Konklusion"):

> *"Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelse konstaterer SIR, at den nye TastSelv-løsning for angivelse af udbytteskat og indberetning om udbyttemodtagere er i proces og SKAT har oplyst, at der arbejdes hen imod, at løsningen kan sættes i drift omkring 1. april 2014*
>
> …
>
> *Det er SIRs opfattelse, at SKAT har gjort en tilfredsstillende indsats i forhold til at indføre en fælles nettoafregning…"*

Forespurgt, om det var almindeligt for SIR, at de vurderede indsatsen men ikke status, forklarede vidnet, at det var vanskeligt, når hvert ord skulle vejes. Udbytteadministrationen havde beskrevet en proces i forhold til den internationale indsats, og de var således i gang med arbejdet. SIR kunne have valgt en anden formulering. Forespurgt, om SIR overvejede at give en anbefaling om en ændring af udbytteadministrationen, således at man i hvert enkelt tilfælde sikrede, at der blev foretaget undersøgelse af, hvem der var den retmæssige udbyttemodtager, inden der blev refunderet, forklarede vidnet, at det var en umulig opgave på baggrund af de tilgængelige

data. Forespurgt, om det ikke kræver hjemmel at foretage en udbetaling, forklarede vidnet, at kontrollen af legaliteten i udbetalingerne lå i Indsats. SIR's undersøgelse var ikke rettet mod dette. Alle var bekendt med datagrundlaget.

Fremsendelse af 2013-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport):

"Til

Rigsrevisionen

SKAT

Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende

- *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*

Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."

Forespurgt, om vidnet deltog i fremsendelsen af rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han sendte rapporten til Peter B. Krontoft, der derefter sørgede for det videre. Vidnet har ikke været i dialog med nogen om fremsendelsen.

SIR's opfølgning på 2013-rapporten

Forespurgt, hvordan SIR fulgte op på 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det først var, efter Kurt Wagner tiltrådte, at de fik en procedure, hvor observationer og anbefalinger indgik i en revisionsdatabase. Derefter indhentedes handleplaner for de enkelte observationer, der så blev fulgt til dørs. Den procedure havde man ikke i forbindelse med 2013-rapporten. Det var ikke systematiseret på den måde. Når de gik i gang med en revision, orienterede de sig i de tidligere revisioners anbefalinger.

27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1187-1190 (2014-06-27 - SIR's rapport af 27. juni 2014 vedr. 'SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger og identificerede, ikke-korrigerede fejl fra tidligere år').

Vidnet forklarede, at han ikke var involveret i udarbejdelsen af denne rapport.

20. november 2014 – "opfølgningsmøde" mellem SIR og medarbejdere fra udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1366 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"Opdatering 15.08.2014:*
>
> *Der er planlagt møde den 1. september 2014 for at få afklaret hvorledes der bedst arbejdes videre med punkt 3.3. I mødet deltager blandt andet revisionschef Kurt Wagner."*

Forespurgt, om vidnet deltog i mødet, forklarede vidnet, at det ikke var normalt, at det foregik på den måde. De blev kontaktet af Jeanette Nielsen. Mødet omhandlede systemerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1374 (2014-11-04 - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2011):

> *"SIRs tilbagemelding på dette møde var bl.a., at afstemninger og kontroller, ikke kan dokumenteres ved (eller bygge på) udsøgninger i B.O."*

Forespurgt til temaet for mødet den 20. november 2014 og vidnets rolle forklarede vidnet, at det var procesejeren, der havde indkaldt til mødet. Temaet var afstemninger mellem systemerne. SIR var en uafhængig revision og leverede ikke løsninger, men fungerede dog også som en slags rådgivning for SKAT. Det kunne bestå i at vurdere, om administrationens overvejelser om løsninger var dækkende for SIR's anbefalinger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1378 (2014-11-19 (2) - Oplæg fra Jeanette Nielsen til møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014):

"Der arbejdes p.t på at finde en anden løsning/beskrivelse af regel for fastsættelsen af det udloddende selskabs indkomstår, så alle data kan overføres til 3S. Det skulle sikre, at data fremadrettet kan leveres til 3S, men det sikrer ikke en særlig afstemning- eller kontrolprocedure."

Forespurgt, hvorfor man arbejdede på den løsning, når man ikke havde indført den afstemnings- eller kontrolprocedure, der var blevet efterspurgt, forklarede vidnet, at han ikke kan svare på dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3748 (2014-11-20 - Referat fra møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014):

"JN præsenterede oplægget til brug for mødet som JN sendte til mødedeltagerne d. 19. november 2014. Med udgangspunkt i oplægget ønskede JN/SKAT en dialog med Intern Revision om muligheder for konkrete tiltag, der sikrer en bedre kontrol af, at alle data leveres mellem systemerne.

LK oplyste, at det var fint, at mødet tog udgangspunkt i oplægget og at Intern Revision gerne vil indgå i en dialog om mulighederne for konkrete tiltag. Men Intern Revision havde behov for mere tid, før vi kom med en tilbagemelding. Det blev aftalt at Intern Revision vender tilbage med en skriftlig besvarelse af oplægget."

Forespurgt, om udbytteadministrationen ønskede SIR's stillingtagen, inden udbytteadministrationen gik i gang med de beskrevne tiltag, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen ønskede rådgivning. Forespurgt, om det var normalt, at SIR var involveret i SKAT's opfølgning på SIR's rapporter, forklarede vidnet, at det var ret usædvanligt, at SIR var involveret i rådgivning om den nærmere proces. SIR stillede altid gerne op til rådgivning, men det var sjældent, at det blev efterspurgt. SIR var mere rådgivende end ekstern revision, men det var ikke almindeligt, at de blev inddraget.

5. januar 2015 – opfølgning på e-mail af 25. august 2014 vedrørende hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1407 (2015-01-05 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til SKAT Jura vedr. opfølgning på spørgsmålet vedr. hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode):

"Intern Revision foreslår, at Afregning Erhverv forespørger Jura om det er nødvendigt med en ændring af skattekontrolloven, for at få virksomheder til at oplyse regnskabsperiode?"

Foreholdt, at dette fremstår som en meget aktiv rolle for SIR, og forespurgt, om det var nyt for SIR at yde reel rådgivning om organisationens tiltag, forklarede vidnet, at for en revisor var det en hårfin balance. Han kan ikke huske, hvad der nærmere blev sagt om dette.

21. januar 2015 – møde mellem SIR og Jeanette Nielsen

Forespurgt, om vidnet deltog i et møde den 21. januar 2015 med Jeanette Nielsen, forklarede vidnet, at han formentlig deltog sammen med Kurt Wagner, men han kan ikke huske, hvad mødet vedrørte.

2. juli 2015 – notat fra Jeanette Nielsen vedrørende opfølgningen på 2013-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3590-3591 (2015-08-20 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til Lars Kørvell med redegørelse vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

> *"Intern Revision har udarbejdet et notat om opfølgning på revision af udbytte- og royaltyskat for 2012."*

Forespurgt til anledningen for at udarbejde notatet på dette tidspunkt forklarede vidnet, at det skete i forlængelse af de møder, som SIR havde haft med Jeanette Nielsen om løsningsmodellerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3592 (2015-08-20 (2) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

> *"Intern Revision gennemførte i 2013 en revision af udbytteskat "Revision af udbytte- og royaltyskat 2012" jnr. 13-0005403. I rapporten anførte Intern Revision en række anbefalinger. Intern Revision har i 2014 og 2015 holdt flere møder med SKAT omkring opfølgning på revisionen."*

Forespurgt, om denne opfølgning var særegen for udbytteområdet, forklarede vidnet, at det, der henvises til, er den tidligere beskrevne møderække. Det var en sædvanlig fremgangsmåde, hvis forretningen bad om det. I de senere år har det mest været departementet, som SIR har bistået.

CHANGE BOARD

Forespurgt om vidnets kendskab til Change Board, forklarede vidnet, at Change Board godkender bevillinger over et vist beløb.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1426 (2015-03-26 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. orientering om Change Boards afslag):

> *"... jeg har fremsendt en forespørgsel til CSC med henblik på løsningsbeskrivelse og omkostningsskøn. ...*
>
> *Den foreløbige tilbagemelding fra CSC er, at der er stor usikkerhed om opgavens omfang, ... Et foreløbigt – uforpligtende skøn til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat (og altså ikke udførelse af selve opgaven) er opgjort til 135 timer – svarende til 135.000 kr. Henset til beløbet størrelse er jeg nødt til at indhente godkendelse..."*

Forespurgt, hvad anmodningen handlede om, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen ønskede at foretage en prøveafstemning mellem indberetning og angivelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1425 (2015-03-26 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. orientering om Change Boards afslag):

> *"Jeg vil blot informere om, at min budgetindstilling, som d.d. har været forelagt Change Board, ikke er blevet godkendt."*

Forespurgt til vidnets reaktion på dette forklarede vidnet, at han ikke husker det. Konklusionen var, at udbytteadministrationen ikke kunne få lavet afstemningen. Uanset hvad Change Board kom frem til, fastholdt SIR, at der skulle foretages afstemning. SIR vurderede det ikke muligt at lave afstemningen uden konsulentbistand. Vidnets revisionschef blev informeret om afslaget.

SIR'S 2015-RAPPORT

Sammenhold mellem 2010-, 2013- og 2015-rapporterne

Forespurgt til sammenhængen mellem konklusionerne i SIR's rapporter fra henholdsvis 2010, 2013 og 2015 og forespurgt, om konklusionerne i 2010- og 2015-rapporterne var noget stærkere end konklusionerne i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at 2013-rapporten var en finansiel revision fra Rigsrevisionens katalog. Både 2010- og 2015-rapporterne var bestilt til at undersøge hele området, fordi man var bekymret for uretmæssige refusioner. Forespurgt, hvorfor 2013-rapporten så var afgrænset ne-

gativt, i forhold til at de ikke skulle vurdere enheden Indsats' rolle, forklarede vidnet, at de kun besøgte Regnskab 2, som stod for refusionerne. Hvis de skulle have inddraget Indsats, havde det været en selvstændig revision rettet mod denne enheds projekter. Forespurgt om Indsats' rolle på udbytteområdet forklarede vidnet, at Indsats havde nogle enkelte projekter, som blev påset løbende, og nogle, der blev besluttet fra år til år.

Forespurgt, om det ikke er korrekt, at hvis ikke Indsats havde det som fast opgave at påse det hjemmelsmæssige grundlag i SKAT, var der ikke nogen, der kontrollerede dette, forklarede vidnet, at det undersøgte SIR ikke i forbindelse med denne revision. Det ville være en revision i sig selv. Når man som revisor reviderer, opererer man med tre forsvarslinjer, og typisk har ledelsen på baggrund af en risikovurdering iværksat en overvågning af bestemte områder.

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.1 "Organisering og ansvarsplacering af opgaven"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at det ikke ligger indenfor deres arbejdsområde at udføre egentlig kontrol omkring udbytteindberetningerne. Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det var Indsats, der hos selskaberne skulle foretage kontrol af indberetningerne, forklarede vidnet, at det var det ikke, idet indberetningerne i forhold til de børsnoterede selskaber lå i bankerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 261 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.1 "Organisering og ansvarsplacering af opgaven"):

> *"Ifølge intern meddelelse af 21. november 2006 (gældende til 2. november 2009) er det kompetencecentrets arbejdsopgaver … behandling af ansøgninger om refusion…"*

Forespurgt, om det – når det er anført, at det er kompetencecentrets arbejdsopgave at behandle ansøgninger om refusion – ikke også indebærer, at man afgør og tager stilling til en sådan ansøgning, når man behandler den, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det ikke også indebærer, at man undersøger, om betingelserne for refusion er opfyldt, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Der kan komme en efter-

følgende kontrol. Forespurgt, om man – når man i det offentlige modtager en ansøgning – ikke undersøger, om betingelserne er opfyldt, før man træffer afgørelse om at udbetale pengene eller ej, svarede vidnet, at det gør man ikke. Det var det, han tidligere var inde på med omnibusselskaber. Forespurgt, om en medarbejder i SKAT, som modtager en ansøgning om refusion, efter vidnets opfattelse ikke er forpligtet til at undersøge, om betingelserne er opfyldt, før man udbetaler penge, forklarede vidnet, at i den ideelle verden er det korrekt. Forespurgt, om dette ikke var en del af det, SIR kontrollerede, og at det dermed også hørte med til kontrollen af det, der foregik, at påse, om man undersøgte sagerne, og om betingelserne var opfyldt, forklarede vidnet, at det, der foregik her, var en formel kontrol. Den materielle kontrol lå i Indsats. Forespurgt, om man kan undlade at foretage en materiel kontrol, inden man træffer en afgørelse om at udbetale et beløb, hvis det skal gå helt efter reglerne, forklarede vidnet, at det havde man så vedtaget, at man ikke kunne. Forespurgt, om det var lovligt, forklarede vidnet, at det – som han tidligere har været inde på – var vanskeligt at foretage kontrollen, bl.a. på grund af antallet af anmodninger.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at det er vanskeligt at forstå, at de materielle betingelser for udbetaling ikke blev kontrolleret, når man havde viden om, at der var risici, forklarede vidnet, at han blot kan fortælle, hvordan det var organiseret i SKAT.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at 2015-rapporten omtaler de tre forsvarslinjer, og forespurgt, hvorfor dette ikke omtales i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at de normalt ikke nævnte det i rapporter. Tyngden af 2013-rapporten lå et andet sted. Revisionen kom til at handle om at skabe fuldstændighed og ikke om at efterprøve SKAT's kontroller.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar skal forstås således, at princippet med de tre forsvarslinjer også var gældende i 2013, selv om de ikke nævnes specifikt i rapporten, bekræftede vidnet dette.

REGNSKABSKONTROLLER

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, "Godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet"):

> *"2010 - 2014:*

"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."

…

2014 - 2015:

"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, Inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og Indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision."

Forespurgt, om vidnet var involveret i dette, forklarede vidnet, at han var bekendt med, at det skete, men det var ikke ham, der modtog regnskaberne. Forespurgt, hvordan der blev fulgt op på regnskabsgodkendelserne i SIR's regi, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

ORGANISATORISK FORANKRING

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 906 (2013-01-01 (1) - Aftale i henhold til rigsrevisorlovens § 9 om den interne revision, § 9-aftalens punkt 10):

"Den interne revision skal udføre sin virksomhed under iagttagelse af principperne for god offentlig revisionsskik, jf. rigsrevisorlovens § 3. Revisionen skal planlægges, udføres og rapporteres efter principperne i Rigsrevisionens revisionspolitik, jf. retningslinjerne i "Statslig revision" (Rigsrevisionens digitale samling af revisionsstandarder)."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 908 (2013-01-01 (1) - Aftale i henhold til rigsrevisorlovens § 9 om den interne revision, § 9-aftalens punkt 15):

"Efter departementschefens godkendelse kan den interne revision udføre rådgivningsopgaver for Skatteministeriets virksomheder. Ligeledes kan departementschefen anmode den interne revision om at udføre særlige revisionsopgaver internt på Skatteministeriets område. Rigsrevisionen underrettes om sådanne opgaver, der ikke må antage et sådant omfang, at den interne revision ikke kan udføre de opgaver, der er omfattet af nærværende aftale."

Forespurgt til fordelingen af SIR's opgaver fra henholdsvis Rigsrevisionen og departementschefen i den periode, hvor vidnet var ansat i SIR, forklarede vidnet, at indtil

departementets anmodning om 2015-rapporten, foregik SIR's planlægning af revisionen i samarbejde med Rigsrevisionen. 2015-rapporten var første gang, han var ude for, at der kom et opdrag fra departementet. Der har efterfølgende været yderligere opgaver fra departementet. Forespurgt, om der i disse situationer har været dialog med departementet om rapporternes udarbejdelse og tilskæring, forklarede vidnet, at de pågældende opgaver mest har haft karakter af rådgivning. 2015-rapporten var en uafhængig rapport. Han kan ikke huske, om 2015-rapporten blev sendt i udkast til departementschefen inden udsendelse.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Udbytteskatteområdets kompleksitet

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det er væsentligt at forstå, hvor komplekst udbytteskatteområdet er, og hvor stor en udfordring det er at få det på fode igen. Det kan først ske, når der sker registrering af de enkelte aktieejere.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev af advokat Karen-Margrethe Schebye foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.4 Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om pkt. 3.4 er en reference til rapportens afsnit 3.4 (ekstraktens side 937-938), og om det anførte på ekstraktens side 947 skal læses i sammenhæng med dette afsnit, forklarede vidnet, at det skal det. De to afsnit hører sammen. Forespurgt, om det anførte under pkt. 3.4 på ekstraktens side 947 er en sammenfatning af det, der mere udførligt fremgår under rapportens afsnit 3.4, forklarede vidnet, at det er det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 950 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, bilag A):

> *"2. Betydelig svaghed: Dette vurderes som et problem, der bør tages hånd om, da det kan føre til;*

a. unøjagtigheder i regnskab/bogføring og/eller

b. mangel på kontrol i den reviderede organisatoriske enhed eller proces"

Forespurgt om betydningen af dette forklarede vidnet, at det betyder, at det er noget, som modtageren af rapporten skal være opmærksom på. Forespurgt, om vidnet havde indsigt i, om modtageren forstod dette system, forklarede vidnet, at alle, der havde med revisionen at gøre, kendte processen og formen for rapportaflæggelsen.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev af advokat John Kahlke foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

"Formålet med revisionen er at vurdere:

• Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.

• Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."

Forespurgt, hvem der formulerede SIR's overordnede kommissorium, forklarede vidnet, at som han husker det, var det indholdet af revisionskataloget, der var grundlag for deres planlægning. Forespurgt, om vidnet anså anbefalingerne og undersøgelserne fra 2010-rapporten som dækkende, forklarede vidnet, at det gjorde han. I 2013-rapporten koncentrerede de sig dog også om regnearksordningen.

Kl. 11.30 mødte advokat Jakob Buch-Jepsen som bisidder for Troels Holst Larsen.

SØREN KRISTENSEN

Kl. 11.32 mødte Søren Kristensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2007 til januar 2015 var ansat som specialkonsulent i SIR og siden januar 2015 har været ansat som fagkonsulent, bekræftede vidnet dette. Han blev dog ansat i februar 2006.

Forespurgt om sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forklarede vidnet, at han begyndte som elev, og efter han blev færdiguddannet, arbejdede han i det kommunale skattevæsen. Frem til fusionen i 2005 arbejdede han med selvangivelse og kontrol af personlige virksomheder. Ved fusionen blev han overført til SKAT.

Forespurgt, hvilke konkrete arbejdsopgaver og ansvarsområder han har haft i SIR, forklarede vidnet, at han ikke har haft særlige opgaver. Han deltog i revisionsopgaver. Han har haft ansvaret for nogle revisionsopgaver, men han har ikke deltaget i planlægning eller ledelse i SIR.

Forespurgt, hvor han var placeret geografisk, forklarede vidnet, at han kom til Silkeborg Kommune i 1985. I forbindelse med fusionen i 2005 blev der lavet en afdeling af SIR i Silkeborg. Ved fusionen var de omkring 20 medarbejdere i SIR i Silkeborg. Fra 1. januar 2019 blev afdelingen i Silkeborg nedlagt og flyttet til København. Han fratræder den 1. april 2019. I 2013 sad han fortsat fysisk i Silkeborg.

Forespurgt, hvem hans nærmeste leder var i perioden omkring 2013, forklarede vidnet, at det var Egon Skindhøj. De havde på daværende tidspunkt tre centerchefer. Det var Egon Skindhøj i Silkeborg og Torben Ersbøll i Næstved. I København var der flere, bl.a. Mads Blokhus.

Forespurgt, om han deltog i udarbejdelsen af SIR's 2015-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Forespurgt om arbejdsfordelingen i forbindelse med 2013-rapporten forklarede vidnet, at der var et revisionsteam med to medarbejdere på opgaven. Der var også en koordinator. Det var en fælles opgave, og de lavede tingene i fællesskab. Lars Kørvell var koordinator på 2013-rapporten.

Forespurgt om sit kendskab til udbytteskatteområdet, før de påbegyndte arbejdet med 2013-rapporten, forklarede vidnet, at han ikke havde noget kendskab til området. Han deltog ikke i 2010-rapporten.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet gennemlæste 2010-rapporten i forbindelse med arbejdet med 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde han. Det var en naturlig del af informationsindsamlingen. Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen på 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3662-3665 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet).

Forespurgt, om vidnet deltog i udarbejdelsen af denne analyse, forklarede vidnet, at han deltog i vidensgruppens arbejde, og så vidt han husker, omfattede det også udbytteområdet. Han var med fra opgavens opstart og var oprindeligt sat på som koordinator, men det blev ændret undervejs. Han blev sat på opgaven sammen med Lars Kørvell, og de påbegyndte arbejdet. Forespurgt, hvem der tog initiativ til opgaven, forklarede vidnet, at det lå i den måde, som SIR arbejdede på. SIR var bundet af Rigsrevisionens retningslinjer for årsrevision af de statslige virksomheder fra 2009. SIR lavede på baggrund heraf hvert år en væsentligheds- og risikoanalyse af afdelingerne i SKAT.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,"*

Forespurgt, om de i SIR afdækkede, om denne problemstilling var blevet løst, forklarede vidnet, at deres tilgang ikke var, at de tog afsæt i et enkelt afsnit i en tidligere rapport. 2010-rapporten var en bestillingsopgave, og det var ikke det, de skulle følge op på. Deres opgave var at revidere regnskabet og afgive en erklæring om, hvorvidt det var væsentligt fejlbehæftet. De havde en risiko-/væsentlighedstilgang til beløb og processer, og de tog derfor udgangspunkt i de arbejdsgange og processer, som de kendte. Dette gjaldt også på andre områder. Selv om de inddrog oplysningerne fra 2010, tog de ikke udgangspunkt i 2010-rapporten eller planlagde ud fra den. Forespurgt, hvor kritisk 2010-rapportens oplysning om "stor usikkerhed" ved opgørelsen af nettoprovenuet var, forklarede vidnet, at man kan se i 2010-rapporten, at der var

nogle problemer bl.a. med dataregistrering og med manglende oplysninger. De undersøgte, om der var sket forbedringer eller ændringer siden 2010. Så vidt han husker, var der ikke sket nogen nævneværdige forbedringer i forhold til registreringerne og bogholderiets processer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt"*

Forespurgt, om SIR afdækkede, om denne problemstilling var blevet løst, forklarede vidnet, at det var den ikke. Der var ikke sket nogen ændringer i de oplysninger, der indgik i 3S.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret"*

Forespurgt, om SIR afdækkede, om denne problemstilling var blevet løst, forklarede vidnet, at der var ikke sket forbedringer. De blev præsenteret for nogle konteringsvejledninger, som medarbejderne skulle arbejde ud fra.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus"*

Forespurgt, om SIR afdækkede, om denne problemstilling var blevet løst, forklarede vidnet, at der, så vidt han husker, ikke var sket noget. Der var lavet nogle lovæn-

dringer i forhold til indberetningen, men han ved ikke, om man på den baggrund modtog flere oplysninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,"*

Forespurgt, om SIR afdækkede, om denne problemstilling var blevet løst, forklarede vidnet, at det var den ikke. Man anvendte fortsat de samme systemer som i 2010.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,"*

Forespurgt, hvad der var ændret på dette punkt, forklarede vidnet, at siden 2010 var der indført samtidighedsindberetning. Tidligere var det således, at angivelsen skulle indgives i løbet af året, mens indberetningen om udbyttemodtagere først kom i det efterfølgende år. For ikke-børsnoterede selskaber skete ændringen fra 2012 og for de børsnoterede fra 1. januar 2013.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie"*

Forespurgt til udviklingen på dette punkt forklarede vidnet, at der i hvert fald ikke var ændret noget, i forhold til at der kunne tilbagesøges udbytteskat mere end én

gang. SIR foretog ikke en nærmere undersøgelse af de processer, der lå bag det forhold, at der kunne blive udstedt flere udbyttenotaer for samme udbytte. Det var ikke relevant for bogføringen af bilaget, men var et kontrolmæssigt spørgsmål. Forespurgt, om det ikke var relevant i forhold til risikoen for, at regnskabet blev forkert, forklarede vidnet, at det ikke var videre relevant for bogføringen af de bilag, som SKAT modtog, om der forelå en eller flere udbyttenotaer pr. udbytte. Der blev fortsat ikke foretaget kontrol af, om der blev tilbagesøgt mere end én gang pr. aktie. Forespurgt, om det ikke netop var de flere udbyttenotaer, som muliggjorde, at der var flere, der kunne fremstå som berettigede aktionærer, forklarede vidnet, at det var et kontrolspørgsmål. SKAT fik en udbyttenota ind, som skulle bogføres, og det var dette, SIR undersøgte. Kontrollen af, hvordan udbyttenotaen var havnet hos SKAT, var ikke noget, de som revisorer gik op i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej".*

Forespurgt, om SIR overvejede, hvorvidt dette var relevant for deres revision, forklarede vidnet, at SIR fik at vide, at der ikke var foretaget ændringer på området siden 2010. Man bogførte, som man plejede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området"*

Forespurgt, om SIR undersøgte dette nærmere, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"*

Forespurgt, om SIR undersøgte, om der var sket ændringer, forklarede vidnet, at de efterfølgende kunne se, at det ikke var tilfældet. De fik først yderligere oplysninger om dette, da de gik i gang med 2015-rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning"*

Forespurgt, om SIR undersøgte, om der var sket ændringer, forklarede vidnet, at der ikke var ændringer på det punkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat"*

Forespurgt, om SIR undersøgte, om dette var foretaget, forklarede vidnet, at denne anbefaling ikke fyldte ret meget for dem. Han kan ikke huske, hvad der nærmere lå i den.

Kl. 12.00 forlod advokat Martin Cumberland, advokat Stine Gry Johannessen og advokat Jakob Buch-Jepsen mødet.

Kl. 13.00 mødte advokat Torben Koch som bisidder for Steffen Normann Hansen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3664 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet, Emne/Fejlbeskrivelse Udbytteskat):

> *"Væsentlighed – Beskrivelse af den sammenhæng, hvori fejlen indgår og dermed gør den væsentlig*
>
> *Ja, kan indeholde væsentlige fejl. Indtægten er skønnet til 6,5 mia. i 2012*
>
> *Risiko – Sandsynlighed/konsekvens*
>
> *Mellem til høj. Har ikke tilstrækkeligt kendskab til at vurdere risiko præcis…"*

Forespurgt, hvem der ud over vidnet deltog i væsentligheds- og risikoanalysen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. De var en lille gruppe, der deltog i det. De havde flere områder, der skulle risikovurderes. Det var en sædvanlig del af deres opdrag, når de skulle reviderede et regnskab. Forespurgt, hvad det vil sige, at risikoen var "mellem til høj", forklarede vidnet, at de opererede med en tretrins-skala, som angav risikoniveauerne lav, mellem og høj.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3665 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet):

> *"Da væsentlige fejl kan forekomme (indtægt for 2012 skønnet til 6,5 mia.) og da risikoen for fejl ikke nøjagtigt kan fastslås, foreslås det, at SIR i 2012 gennemfører en opgave der afdækker området.*
>
> *Opgaven skal primært have til formål at vurdere om regnskabsforvaltningen, forretningsgange og interne kontroller er tilrettelagt således at regnskabet for udbytteskatter bliver rigtigt (pind 1) og at forvaltningen er i overensstemmelse med love og regler (pind 2). Sekundært bør der i opgaven være fokus på, om administrationen på området er økonomisk hensigtsmæssigt (pind 4)."*

Forespurgt, om dette var de områder, som de gik videre med som opdrag, forklarede vidnet, at det var det ikke. Der skete nogle justeringer undervejs. Vidensgrupperne risikovurderede de forskellige områder, og ud fra det blev der lagt en plan, der samlede og prioriterede risiko- og væsentlighedsvurderingerne. De kunne ikke revidere alt hvert år.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *• Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
>
> *• Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, om de i SIR gjorde sig overvejelser om de forvaltningsretlige krav, altså officialprincippet og kravet til hjemmel ved udbetalinger, forklarede vidnet, at det

ikke var det, de undersøgte. Det var slet ikke deres tilgang. De reviderede et bogholderi. Deres opdrag var at se på bogholderifunktionen, herunder de forretningsgange og kontroller, der skal sikre, at der bogføres korrekt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport).

Forespurgt, om logbogen er dækkende for den proces, som de gennemførte i forbindelse med udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at logbogen viser alt det, de foretog sig.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"26.10.12 SIR talt med RR om revisionen - RR ønsker et tæt samarbejde med SIR om revisionen af udbytteskat"*

Forespurgt, hvad drøftelserne nærmere gik ud på, forklarede vidnet, at revisionen af SKAT's regnskaber skete i samarbejde med Rigsrevisionen. SIR foretog sin egen planlægning, som blev drøftet med Rigsrevisionen. I sidste ende var det Rigsrevisionen, som havde ansvaret, og som derfor vurderede, om der var områder, der skulle udtages til revision. Rigsrevisionen førte tilsyn med SIR's arbejde og evaluerede dette. Opgaven med 2013-rapporten var en af de opgaver, som Rigsrevisionen valgte at føre tilsyn med. SIR var i tæt dialog med Rigsrevisionen under udarbejdelsen af rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"26.10.12 Mail fra Tina Laustsen – information om forløbet efter den tidligere revision af 10.05.2010"*

Forespurgt, hvad dialogen gik ud på, forklarede vidnet, at han ikke specifikt husker dette. Det må have været som led i en opfølgning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 2 "Forudsætninger"):

> *"Revisionen har endvidere omfattet besøg hos Regnskab 2, hvor vi blev orienteret om arbejdstilrettelæggelsen og sammen med relevante medarbejdere gennemgik*

bogførings- og afstemningsrutiner samt efterprøvede forretningsgange og kontroller som sikrer regnskabets rigtighed.

Ved siden af gennemgang af bogførings- og afstemningsmateriale har SIR foretaget indsamling, gennemgang og vurdering af relevant materiale i form af interne beskrivelser, vejledninger og forretningsgange."

Forespurgt, hvordan revisionen i øvrigt blev tilrettelagt, forklarede vidnet, at de foretog stikprøver, og de så, hvordan et bilag blev modtaget, behandlet, bogført og arkiveret, således at de kunne følge revisionssporet eller kontrolsporet fra vugge til grav. Forespurgt, om de drøftede mistanker om svig eller andre ulovligheder, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvad man lægger i ordet svig. De fandt, at der var en risiko for, at der skete dobbeltrefusion, men om det var udtryk for svig, ved han ikke. Risikoen for dobbeltrefusion var omtalt allerede i 2010-rapporten, og medarbejderne i udbytteadministrationen fortalte dem også om det.

Forespurgt, om SIR blev orienteret om, at der kørte en medarbejderligningssag mod en medarbejder i afdelingen, forklarede vidnet, at det var de ikke orienteret om.

21. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende bl.a. afstemninger og kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3418 (2013-01-21 - Notat af Lisbeth Rømer til SIR vedr. bl.a. afstemninger og kontrol):

"Der er ingen afstemning mellem 3 S og RKO. I sandhedens navn må det siges, at der ingen formodning er for, at der for aktionærer i disse selskaber snydes."

Forespurgt, hvordan de i SIR forstod dette udsagn, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen konkret dialog om det. De spurgte ind til processerne og til, hvad der blev lavet af afstemninger og kontroller.

24. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende nettoafregning for udlændinge

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3419 (2013-01-24 - Notat af Lisbeth Rømer til SIR vedr. Nettoafregning):

"Det er en langstrakt proces, når så mange forskellige lande er involverede og skal blive enige. Det foreløbige scenarie, som der er opponeret meget i mod, går på at indberetningerne først skal udveksles det efterfølende år i april, hvilket for Dan-

marks vedkommende vil betyde, at oplysninger om danskere med udenlandske aktier ikke kan komme på den fortrykte SA."

Forespurgt om den konkrete tidshorisont for OECD-samarbejdet på dette tidspunkt forklarede vidnet, at SIR fik at vide, hvad der blev arbejdet på. Det var en langsommelig proces, men han husker ikke, om udsigten var 3 eller 10 år, eller om de modtog et estimat.

Søren Kristensens noter vedrørende SIR's 2013-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3423 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit "Udbytteskat"):

"(obs om vi skal lade Lars A. se på hjemmelsgrundlaget for VPs nettoafregning og Regnearksordningen)"

Forespurgt, hvem Lars A. er, forklarede vidnet, at Lars A. er vidnets kollega Lars Albertsen. Lars Albertsen er jurist. Han kan ikke huske, om han drøftede det anførte nærmere med andre. Det var en tanke, han havde, men det var ikke et tema i revisionen, og det indgik ikke i deres opdrag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3425 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit 4 "Løbende bogføring vedrørende refusion af udbytteskat"):

"Lisbeth har fremsendt procesbeskrivelser vedr. Danske Bank, Nordea og SEB

…

4) Procesbeskrivelserne omtaler registrering, udfærdigelse af udgiftsordre og arkivering ("papir gangen") og udgiftsordren skal til kontrol og medunderskrift hos kollega.

5) Hvad kontrollerer/påser denne kollega?(er det beskrevet?)"

Forespurgt, om SIR modtog aftalerne med de tre pengeinstitutter, forklarede vidnet, at det gjorde de. Forespurgt, om de i forhold til regnearksordningen spurgte ind til kollegakontrollen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker ikke i dag de nærmere tanker bag notatet. Det var udtryk for hans egne tanker, som han havde undervejs. Notatet svarede til, at han lavede en gul lap med noter til sig selv. I stedet var det bare skrevet ind på computeren. Der var udelukkende tale om noter til

ham selv. Forespurgt, om SIR i øvrigt foretog undersøgelser vedrørende kollegakontrol i forhold til de forskellige sagsbehandlingsskridt, forklarede vidnet, at han med det anførte i notatet må have tænkt på kontroller i forretningsgangen, herunder de kontroller, der skal foretages af en anden kollega, fx i forbindelse med underskrift. Det var en naturlig del af undersøgelsen at se på, hvem der lavede hvad i bogholderifunktionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3426 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit 4 "Løbende bogføring vedrørende refusion af udbytteskat", punkt B "Regnearksordning"):

> *"g) Kan disse udenlandske udbyttemodtagere selv søge SKAT om refusion og således få refusion 2 gange?"*

Vidnet forklarede, at de tanker, han gjorde sig dengang, også fremgår af 2010-rapporten. Det var første gang, han skulle foretage revision i et bogholderi, og han nedfældede derfor de tanker, han gjorde sig omkring det. Forespurgt, hvad de fik oplyst om det anførte, og hvem de havde dialog med, forklarede vidnet, at det primært var Lisbeth Rømer, de talte med, men de talte også med de øvrige medarbejdere, der stod for bogføringen. De så desuden, hvordan tingene fungerede i praksis. Forespurgt, hvad Lisbeth Rømer nævnte i forhold til dobbeltrefusioner og udviklingen heri i forhold til i 2010, forklarede vidnet, at risikoen var uændret. Så længe registreringen skete, som den gjorde, var risikoen for dobbeltrefusion fortsat til stede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3426 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit 4 "Løbende bogføring vedrørende refusion af udbytteskat", punkt C "Øvrige refusioner"):

> *"f) Kan udenlandske udbyttemodtagere få refunderet mere udbytteskat end der er indeholdt ved udlodningen og/eller kan de få udbytteskatten refunderet 2 gange?*
>
> *g) Kan der ske refusion vedrørende af en fiktiv udlodning eller selskab?"*

Forespurgt, om dette blev drøftet nærmere, herunder navnlig det anførte under g), forklarede vidnet, at han ikke kan huske, om de fra SIR's side konkret spurgte ind til det.

6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 1) "SIR giver kort orientering om revisionen"):

> *"Lars præsenterede SIR og orienterede om formål og forventet forløb af revisionen, herunder at Rigsrevisionen følger revisionen men kunne ikke deltage i dag."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 915 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 3) "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"Siden SIRs undersøgelse i 2009/2010 er indberetnings- og angivelsesfristen blevet sammenfaldende. Udlandsområdet, dvs. refusion af indeholdt udbytteskat er stadig lidt besværlig – nettoafregning vedrørende de 12 lande sker fortsat gennem Værdipapircentralen, der indeholder den korrekte udbytteskat, så det ikke er nødvendigt for aktionærerne at søge refusion af SKAT(VP-ordningen)."*

Forespurgt, hvad der nærmere blev forklaret om udsagnet, forklarede vidnet, at så vidt han husker, var problemet, at selv om der kom flere indberetninger i systemet, var der fortsat en uændret risiko for, at der skete dobbeltrefusion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 915 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 3) "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"VP-ordningen forsøges udvidet til alle DBO lande og til udenlandske selskaber. Der er problemer med omnibusdepoter (de kan evt. bare fritages), JP Morgan står f.eks. selv som ejer, selvom en dansker ejer aktien. I omnibusdepoter kan man ikke se hvem der ejer aktierne."*

Forespurgt, om SIR undersøgte, om det anførte var en realistisk løsning, forklarede vidnet, at SIR's indtryk var, at udbytteadministrationen ønskede at overgå til nettoafregning. Så ville man være fri for de risici, der lå i forbindelse med udbetalinger af refusion. Det lå dog lidt ude i fremtiden. Der var nok også nogle problemer undervejs med omnibusdepoter, som Lisbeth Rømer nævnte for dem. Han kan ikke huske, at emnet blev drøftet nærmere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 915 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 3) "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"Når udbyttemodtager selv søger refusion registres det i 3S under udlodning. Refusioner under Regnearksordningen registres ikke i 3S. Alle refusioner bogføres i SAP 38 på udbetalingstidspunktet. Mængden af refusioner har været stigende og bevirket indførelse af ordningen. Det er et spørgsmål om ressource anvendelse, som er årsagen til, at oplysningerne ikke tastes i 3S"*

Forespurgt, om denne oplysning gav SIR anledning til betænkeligheder, forklarede vidnet, at det gjorde den. Det var det, der var hele problemet. Det var kernen i den proces, der muliggjorde problemerne. SIR foretog ingen vurdering af, hvor mange ressourcer det ville kræve. Det spillede ikke en rolle for SIR.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 917 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 3) "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"Region København udførte i 2011 et indsatsprojekt for indkomståret 2008, for de selskaber, hvor der er forskel på angivelse og indberetning. Af 68.000 selskaber var der ialt ca. 20.000 selskaber, hvor der var en forskel. Af disse blev 1.500 udvalgt til udvidet kontrol. Projektet medførte, at 160 af de 1.500 selskaber fik en samlet forhøjelse på 58 mio. kr. Projektet førte ligeledes til, at revisorer for nogle af selskaberne blev "trukket" i Revisornævnet, hvor flere af sagerne endte med bøder til revisorerne."*

Forespurgt, om det blev drøftet på mødet at udvide kontrollen på dette område, forklarede vidnet, at det var de ikke inde over. Det havde ikke noget med deres opdrag at gøre. Undersøgelsen viste, at der var problemer med afstemning mellem angivelse og indberetning, og dette var et eksempel på, at problemet var påvist tidligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 919 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 4) "Regnskabspraksis"):

> *"Udbytteskat bliver registreret, når den er angivet uanset om den er betalt eller ej. Har selskabet gæld, kan det være svært at skelne imellem hvad indbetalingen skal gå til. En indbetaling som selskabet har indbetalt ifbm. betalingen af udbytte kan risikere, at gå til andre krav (ældre debitorrestancer til det offentlige - nogle krav kommer før andre)"*

Forespurgt, hvor alvorlig denne oplysning var, forklarede vidnet, at den slet ikke var alvorlig, fordi sådan fungerede systemet efter indførslen af Skattekontoen. Det var blot en beskrivelse af virkeligheden. Før man indførte Skattekontoen, skulle en virksomhed afregne gæld for hvert enkelt krav, fx A-skat, moms og andet. Da Skattekontoen blev indført, slog man gælden sammen til én post, således at en indbetaling nedskrev på den samlede gæld og ikke på en enkelt post. Forespurgt, om den enkelte aktionær således blev frigjort ved indeholdelsen, forklarede vidnet, at afsnittet vedrører virksomhedernes angivelse og ikke de enkelte aktionærer. Forespurgt, om det ikke er korrekt, at udbytteskatten påhviler aktionæren og ikke virksomheden, forklarede vidnet, at det anførte ikke har noget med refusion at gøre. Det handler kun om virksomhedernes angivelse. Vidnet blev foreholdt, at hvis en aktionær modtager 100 kr. i udbytte og skal svare 27 kr. i skat, så ved selskabet, hvori vedkommende er aktionær, at vedkommende er dansker og skal betale 27 % i skat. Derfor udbetaler det udloddende selskab udelukkende udbyttet efter skat, dvs. de 73 kr., til aktionæren. Forespurgt, om det i dette tilfælde er korrekt, at selv om selskabet undlader at indbetale skatten på 27 kr., anses aktionæren alligevel skattemæssigt for at have betalt skatten, forklarede vidnet, at det er korrekt. Det svarer til, at en arbejdsgiver indeholder A-skat for en lønmodtager, og at lønmodtageren også frigøres for at betale A-skat, selv om arbejdsgiveren eventuelt ikke indbetaler beløbet.

13. marts 2013 – møde mellem SIR, Afregning Person og Rigsrevisionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3436 (2013-03-13 (1) - Referat fra møde mellem SIR, Afregning Person og Rigsrevisionen den 13. marts 2013):

> *"Der er således tale om to adskilte processer/flows.*
>
> *Modellen gør det lidt vanskeligt for SKAT, at undersøge og placere et ansvar for eventuelle fejl og/eller uoverensstemmelse i de modtagne indberetninger. Det centrale er, hvor meget ansvar SKAT kan pålægge VP og depotførerne på vegne af selskabet. Fejl kan også være klassifikationsfejl eksempelvis at det udloddende selskab ikke er registreret korrekt og dermed bliver den udbytteskat der skal tilbageholdes forkert."*

Forespurgt, hvad der blev drøftet vedrørende mulighederne for at pålægge Værdipapircentralen og depotførerne ansvar, forklarede vidnet, at det er Værdipapircentralen, der opgør, hvad der skal indeholdes i udbytteskat, og angiver dette til SKAT på udbyttemodtagerdelen. Den samlede skat, der skal tilbageholdes, meddeles til det børsnoterede selskab, hvorefter selskabet kan angive beløbet og betale udbytteskatten. Dermed har man egentlig to forskellige aktører i samme proces. Det er ikke som ved de unoterede selskaber, hvor det er selskabet selv, der står for både angivelse og

indberetning. Ved de børsnoterede selskaber har man en mellemmand i processen i form af Værdipapircentralen, selv om det i sidste ende er det udloddende selskab, der skal angive og indberette. Vidnet var ikke involveret i drøftelser om en eventuel hæftelsesmulighed for Værdipapircentralen eller de depotførende banker.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 937 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.3 "Afstemning af fødesystemer"):

> *"SKAT bør etablerer afstemninger eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne."*

Forespurgt, hvad der lå i denne anbefaling, forklarede vidnet, at når angivelserne blev modtaget, blev de registreret i 3S, og derefter skulle beløbet overføres til bogholderisystemet SAP38. Der skete ikke en afstemning, som sikrede, at alle oplysningerne i 3S kom over i SAP38. 3S er et fødesystem til bogholderisystemet. Det er nødvendigt, at der er afstemning, når man overfører regnskabsdata fra ét system til et andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"SIR har gennemgået og efterprøvet Regnskabs 2's forretningsgange omkring behandling, bogføring og udbetaling af refusion. Revisionen viste, at der er etableret funktionsadskillelse. Derudover viste revisionen, at de modtagne refusions-anmodninger udenfor regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt. I de tilfælde, hvor der ikke var tilstrækkelig dokumentation blev der anmodet om yderligere materiale, ligesom anmodninger blev afslået, hvis betingelserne ikke var opfyldt"*

Forespurgt, om det anførte kan læses således, at udbytteadministrationen nu sikrede, at det var den rette, der fik udbetalt refusion, forklarede vidnet, at det set udefra godt kan opfattes sådan. Det, der beskrives, er, at når udbytteadministrationen modtog bilag, som skulle til bogholderisystemet, var der funktionsadskillelse, således at bogholder og kasserer ikke var samme person. Med hensyn til de modtagne bilag havde SKAT opstillet en række formkrav til refusionsanmodninger, herunder at der skulle udfyldes en blanket, at der skulle være et stempel fra en udenlandsk

skattemyndighed om skattepligt, og at der skulle være vedlagt en udbyttenota, som viste, hvad der blev søgt refusion af. Der skulle også oplyses et kontonummer, hvor refusionsbeløbet kunne indsættes. Når SKAT modtog en anmodning, blev det kontrolleret, at de krævede bilag, stempler og oplysninger var til stede, og hvis der var mangler, blev det indhentet. Det var de formkrav, der skulle opfyldes for at kunne få udbetalt refusion.

Vidnet blev foreholdt, at man i dag ved, at der kan være flere udbyttenotaer for hver aktie, og at man dengang var klar over dette i forhold til omnibusdepoter. Forespurgt, om revisionen på den baggrund burde have konstateret, at der var et problem, forklarede vidnet, at det mener han ikke. SKAT havde valgt at tilrettelægge sin administration og bogholderi på denne måde. Det samme er tilfældet for momskrav, energiafgifter og selvangivelser, hvor der er nogle formkrav til angivelsen til SKAT, og det er disse angivelser, der bogføres i første omgang. Man udbetaler således også overskydende skat og restskat, uden at man har undersøgt, om oplysningerne er 100 % korrekte. Forespurgt, om det betyder, at SIR kontrollerede, om SKAT's formkrav blev efterlevet på sagsbehandlerniveau, men at SIR ikke forholdt sig til, om formkravene var tilstrækkelige til at sikre en betryggende proces, forklarede vidnet, at det var det, der var blevet besluttet. Udbytteadministrationen skulle sikre, at de fastsatte formkrav og rutiner blev fulgt, og SIR vurderede, om det skete. SIR vurderede ikke, om formkravene var tilstrækkelige for at sikre materielt korrekt refusion. Det var ikke en revisoropgave, ligesom det ikke er en revisoropgave at tage stilling til, hvordan en selvangivelse eller en momsangivelse skal udformes. SKAT har fastsat formkravene, og det er disse krav, de som revisorer skal påse.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt fra ekstraktens side 3426 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit 4 "Løbende bogføring vedrørende refusion af udbytteskat", punkt B "Regnearksordning"):

> *"g) Kan disse udenlandske udbyttemodtagere selv søge SKAT om refusion og således få refusion 2 gange?"*

Forespurgt, hvad vidnet havde gjort sig af tanker om den materielle berettigelse af refusionskrav, forklarede vidnet, at man skal forestille sig, at der var tale om et bogholderi, hvor man modtog to stakke bilag. I den ene stak bilag, som var blanketordningen, skulle man påse, at der var stempler og udbyttenotaer. I den anden stak bilag var regnearksordningen, hvor der kun var sum-poster. Hvis en udbyttemodtager havde modtaget refusion gennem regnearksordningen, og udbyttemodtageren derefter anvendte udbyttenotaen fra banken til også at søge refusion via blanketordningen, var der tale om to anmodninger for samme beløb. Hvis man ikke registre-

rede alle bilag hver for sig, var der ingen kontrolmuligheder. Man kunne udtage de enkelte bilag og undersøge, om anmodningen var materielt berettiget, men det ville ikke løse problemet i forhold til dobbeltrefusion. Hele problemet var, at udbytteadministrationen risikerede at bogføre det samme to gange, idet man ikke kunne se, om man kom til at udbetale det samme to gange. Det var først senere i processen, at man begyndte at udtage sager til kontrol. Udbytteområdet fungerede på samme måde som andre områder, fx moms og selvangivelser, hvor man registrerer oplysningerne, når de modtages, men hvor man ikke har en tilstrækkeligt detaljeret bogføring, således at man kan se, om et bilag også er trukket fra flere steder.

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om hele problemet ikke var, at man ikke undersøgte, om de pågældende udbyttemodtagere materielt var berettigede, forklarede vidnet, at man i så fald også skal kontrollere alle bilag, fx inden en virksomhed kan få moms retur, eller inden man betaler skat tilbage. Man har ikke en sådan 100 % kontrol. Vidnet blev foreholdt, at der ikke er tale om moms eller selvangivelse, der har deres egne systemer, men at udbytteskat er et område med manuel sagsbehandling, hvor man – som på alle andre forvaltningsområder – skal se på, om der er dokumentation for, at betingelserne i loven er opfyldt, inden man kan træffe en afgørelse. Forespurgt, om det ikke bør påses, at udbetalingsbetingelserne i loven er opfyldt, før man foretager en udbetaling, forklarede vidnet, at han ikke helt kan følge ræsonnementet. Når SKAT modtager en ansøgning – og det gælder, uanset om der er tale om udbytte eller moms eller andet – består den formelle kontrol i, at SKAT påser, om det ser sandsynligt ud. Der laves ikke en kontrol af, om virksomheden rent faktisk har opgjort momsbeløbet rigtigt, og om de underliggende tal er rigtige. Det samme gør sig gældende på udbytteskatteområdet, hvor der heller ikke er fuld kontrol.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger udenfor regnearksordningen vurderedes før refusionsbeløbet bliver udbetalt. I de tilfælde, hvor*

der ikke var tilstrækkelig dokumentation blev der anmodet om yderligere materiale, ligesom anmodninger blev afslået, hvis betingelserne ikke var opfyldt."

Forespurgt, hvorfor konklusionen fra 2010 ikke blev gentaget i 2013, forklarede vidnet, at man jo ikke lavede den manuelle materielle kontrol af, om ansøger var den berettigede aktieejer. Det kunne man godt have gjort, hvis man havde ubegrænsede ressourcer, men det gjorde man ikke. Forespurgt, hvorfor udsagnet fra 2010-rapporten om, at der ikke føres kontrol, ikke blev gentaget i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at SIR havde en anden tilgang til opgaven i 2013 end i 2010. I 2013 var det en bogholderiopgave, som de kiggede på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

"Bliver der via blanket søgt refusion 2 gange for den samme aktie, er systemet sat således op, at der vil komme en advisering 2. gang. Men da refusioner via regnearksordningen tastes som sumposter, vil en udbyttemodtager kunne søge refusion mere end en gang for den samme aktie enten både via blanket og regnearksordningen eller flere gange via regnearksordningen uden at det ville blive opdaget af SKAT."

Forespurgt, om SIR undersøgte, hvor sikker den beskrevne kontrol var, forklarede vidnet, at de fik vist, hvordan bogføringen af en refusionsanmodning i blanketordningen skete.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1951 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 11.3.2.3 "Kontrol af dubletter"):

"Det vil sige hvis sagsbehandleren indtaster en refusionsanmodning på en udbytte-modtager, som tidligere har søgt om refusion på samme udlodder, så vil 3S give besked herom, hvis sagsbehandleren har tastet det nøjagtig samme navn. Hvis sagsbehandleren taster et tegn forkert, eller hvis ansøgeren har ændret et tegn i forhold til tidligere fremsendt refusionsanmodning, så vil dette blive opfattet som en ny refusionsanmodning og ikke blive identificeret af kontrollen."

Forespurgt, om de i 2013 var opmærksomme på denne begrænsning i kontrollen, forklarede vidnet, at de godt kunne se, at det ikke var en effektiv kontrol. Allerede fordi kontrollen ikke omfattede oplysninger fra bankordningen, mistede kontrollen meget af sin værdi. Det var også kritisk, at der skulle staves så nøjagtigt. Der var me-

get, der kunne gøres bedre, og det var også derfor, at de henledte opmærksomheden på, at der skulle ledelsesmæssigt fokus på området. Der var flere forhold, der gjorde det muligt at få refunderet to gange, uden at det blev opdaget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"SIR har konstateret, at refunderet udbytteskat er steget fra ca. 680 mio. kr. i 2010 til ca. 1.452 mio. kr. i 2012. SKAT har overfor SIR oplyst, at stigningen kan skyldes, at danske selskaber udlodder større udbytte til udenlandske aktionærer, men ikke fremlagt dokumentation herfor."*

Forespurgt, om SIR efterlyste sådan dokumentation, forklarede vidnet, at den blev efterspurgt, men fordi det var ganske få medarbejdere, der sad med refusionssagerne, kunne disse medarbejdere se, hvilke lande der blev udbetalt til. Det var således på baggrund af de modtagne blanketter, at udbytteadministrationen kunne give denne oplysning. Forespurgt, om en risikobaseret revision ikke netop burde intensiveres, når der blev konstateret en stigning i refusion på mere end 200 % i løbet af 2 kalenderår, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at de skulle som revisorer. De skulle sikre og påse forretningsgange og kontroller. Det var ikke deres ansvar eller rolle at påse, at der blev foretaget korrekte materielle udbetalinger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrer en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge."*

Forespurgt, hvad der lå i dette udsagn, forklarede vidnet, at det indebærer, at de modtagne bilag blev registreret korrekt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"For refusionsanmodningerne uden for regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes."*

Forespurgt, om der deri lå en vurdering af, at det første var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at SIR netop påpegede, at grundbilagene vedrørende skattepligt og udbyttenotaer manglede i bankordningen, hvilket ikke var godt nok. Forespurgt, om SIR isoleret set havde bemærkninger til blanketordningen, forklarede vidnet, at det havde de ikke. SIR kontrollerede, at opfyldelsen af de formelle betingelser blev påset af udbytteadministrationen. Dette skete ikke i bankordningen, hvor der ikke var nogen kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 941 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrolangivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

> *"Der har tidligere været problemer med at kunne foretage afstemninger og kontroller, men det er delvis afhjulpet nu."*

Forespurgt, hvad der lå i, at problemet var delvis afhjulpet, forklarede vidnet, at det drejede sig om den fremrykkede indberetning. Problemet med forskelle i angivelse og indberetning var løst for de ikke-børsnoterede selskaber. Det var sket på den måde, at selskaberne skulle indberette, hvad der var indeholdt for udbyttemodtagerne, og summen af det indeholdte udgjorde derefter angivelsen. Derfor var der ikke længere problemer med uoverensstemmelser mellem angivelser og indberetninger. Det var endnu ikke løst for de børsnoterede selskaber med de mange ukendte aktionærer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 941 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrolangivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

> *"Det er SIRs vurdering, at SKAT nu har mulighed for en effektiv kontrol mellem det som selskaberne angiver og det der bliver indberettet om den enkelte udbyttemodtager."*

Forespurgt, hvad der lå i muligheden for effektiv kontrol, forklarede vidnet, at når man fik indberetningerne på udbyttemodtagerne samtidig med angivelserne, havde man nu mulighed for at foretage afstemninger. Det var en væsentlig forbedring i forhold til tidligere, hvor man først havde alle oplysningerne året efter.

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 946 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.1 "Konklusion"):

> *"Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelse konstaterer SIR, at den nye TastSelv-løsning for angivelse af udbytteskat og indberetning om udbyttemodtagere er i proces og SKAT har oplyst, at der arbejdes hen imod, at løsningen kan sættes i drift omkring 1. april 2014"*

Forespurgt, om SIR blev orienteret om SKAT's ressourcer og tidsplan, forklarede vidnet, at han ikke overvejede ressourceforbruget i forbindelse med TastSelv-ordningen, idet det var en omlægning af indberetningsformen. SIR fik en del oplysninger om ordningen, fordi det også var relevant i forbindelse med overgangen til Skattekontoen, hvor der kunne opstå nogle uhensigtsmæssige tilbagebetalinger. Der var således en frist, hvor de indbetalte beløb blev tilbagebetalt, hvis ikke angivelsen blev indgivet og indtastet inden for 5 dage efter indbetalingen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 946 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.1 "Konklusion"):

> *"Det er SIRs opfattelse, at SKAT har gjort en tilfredsstillende indsats i forhold til at indføre en fælles nettoafregning…"*

Forespurgt, hvad der lå i udsagnet om en tilfredsstillende indsats, forklarede vidnet, at SIR fik en orientering og nogle bilag, som viste, hvilke initiativer der havde været arbejdet på, og at der var holdt møder i OECD. Foreholdt, at en revisorrapport almindeligvis konkluderer, om forholdene er tilfredsstillende eller ikke tilfredsstillende og i mindre grad, om forsøgene har været gode, forklarede vidnet, at SIR's afrapportering var flerleddet, fordi SIR var bundet op af Rigsrevisionen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.1 "Konklusion"), hvoraf fremgår blandt andet:

> *"På baggrund af den gennemførte revision er det samlet SIRs vurdering, at forvaltningen på udbytte og royaltyområdet har fungeret ikke helt tilfredsstillende."*

Vidnet forklarede, at denne del var den sædvanlige standard, som de afrapporterede efter. Derudover medtog de efter et internt ønske fra SKAT en afrapportering om, hvad der var foretaget. Havde det fx fremgået, at der havde været fem møder, som

SKAT ikke havde deltaget i, ville SIR nok ikke have vurderet indsatsen som tilfredsstillende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.4 Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, hvorfor punktet blev markeret som gult, forklarede vidnet, at der var mange områder, hvor der var plads til forbedringer, herunder vedrørende afstemninger, og i forhold til at der skulle ledelsesmæssigt fokus på området. Det fremgår af den sidste side i rapporten (ekstraktens side 950), at der er en definition af de forskellige niveauer, hvor en gul markering viser, at det er noget, der bør tages hånd om. Der var tale om en konkret vurdering, og der var mange andre problemer. Forespurgt, om der således var andre punkter, som SIR så på med større alvor, forklarede vidnet, at det pågældende punkt specifikt omhandlede risikoen for dobbeltrefusion.

SIR's opfølgning på 2013-rapporten

Forespurgt, om vidnet deltog i fremsendelse af eller opfølgning på rapporten, herunder processen omkring en ansøgning til Change Board, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om de tre forsvarslinjer, der omtales i 2015-rapporten, også var gældende i 2013, forklarede vidnet, at det var de. Der var ikke sket bogholderimæssige ændringer eller andet. Foreholdt, at det i 2015-rapporten omtales, at de to første forsvarslinjer var svage, og at dette vanskeliggjorde SIR's arbejde, og forespurgt, om de overvejede at medtage bemærkninger om dette i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De beskrev de risici, som de observerede.

REGNSKABSKONTROLLER

Forespurgt, om vidnet har været involveret i de månedlige regnskabsgodkendelser, som tilgår SIR, forklarede vidnet, at det har han ikke. Ansvaret for at gennemgå regnskabskontrollerne har ikke været placeret ved en bestemt medarbejder eller i en bestemt funktion.

ORGANISATORISK FORANKRING

Vidnet blev foreholdt, at i den periode, hvor han var i SIR, kunne der tilgå SIR opgaver fra Rigsrevisionen og fra departementschefen. Forespurgt om fordelingen af opgaver fra henholdsvis Rigsrevisionen og departementschefen forklarede vidnet, at så vidt han husker, var 2010- og 2015-rapporterne de eneste opgaver i denne periode, som var tildelt direkte af departementschefen. De resterende opgaver kom fra Rigsrevisionen. Forud for 2010 var der også enkelte opgaver, der ikke kom fra Rigsrevisionen. Forespurgt, om vidnet har oplevet indblanding i SIR's arbejde fra Rigsrevisionen eller departementschefen, forklarede vidnet, at det har han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *• Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
>
> *• Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"-… Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,*

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

"For refusionsanmodningerne udenfor regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker udbetaling af refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes. Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig."

Forespurgt, om det, der er skrevet i 2013-rapporten, kan give det indtryk, at der var kommet styr på det problem, der i 2010-rapporten var beskrevet om manglende kontrol, forklarede vidnet, at det er muligt, men det var ikke det, SIR havde fokus på. De så kun på bogholderiopgaven. SIR's opgave var intern kommunikation til koncern og ledelse, og han formoder, at modtagerne af rapporten kunne forstå det, der blev skrevet, eller at de ville tage kontakt til SIR, hvis de var i tvivl om betydningen. Forespurgt, om ledelsen således burde være klar over, at der ikke var nogen kontrol af, om de materielle betingelser var opfyldt, forklarede vidnet, at det går han ud fra. Ledelsen havde jo også fået 2010-rapporten. SIR nævnte det ikke konkret i 2013-rapporten, men det var heller ikke deres opgave. De afrapporterede på den opfølgning, der var sat i værk efter 2010-rapporten.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af formålet med undersøgelsen i 2013, at SIR skulle se på, om opfølgningen efter 2010-rapporten var tilstrækkelig, og at det skrives i 2013-rapporten, at der uden for regnearksordningen nu skete en vurdering af grundlaget, før der skete udbetaling. Forespurgt, om dette ikke kunne give det indtryk, at der nu blev ført kontrol med grundlaget for udbetalingerne, forklarede vidnet, at det er muligt, at det kan læses på den måde.

Risikovurdering

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan en revisor vurderer en situation, hvor der er ikke bare én, men en flerhed af risici til stede på samme tid, forklarede vidnet, at der skulle være mere ledelsesmæssigt fokus på området. Det var det, SIR kommunikerede til ledelsen. Forespurgt, hvor alvorlig en sådan situation med flere forskellige risici er for en revisor, forklarede vidnet, at de skal tilrettelægge deres revisionsindsats efter de forhold, der ikke fungerer, med henblik på at kunne afgive en erklæring om regnskabet. De skal også rapportere om risici, således at ledelsen kan handle på disse. Hvis forholdene forbedres, kan revisor derefter

lave en mindre revision næste gang. I modsat fald må de overveje at lave en udvidet revision, før de kan afgive en erklæring om regnskabet.

Retningslinjer for behandling af refusionsanmodninger

Forespurgt af advokat Karen-Margrethe Schebye, hvem der lavede retningslinjerne for dokumentation mv. i forbindelse med refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at det må være fastsat i lovgivningen om, at der skal indsendes anmodninger for at få refusion. SIR undersøgte ikke, om de oplysninger, der fremgik af blanketten, var tilstrækkelige i forhold til det, der var krav om, eller om der var behov for yderligere oplysninger. Forespurgt, om området var standardiseret, forklarede vidnet, at det var det. Der var papirblanketter for angivelsen af udbytte og for anmodninger om refusion. Han ved ikke, hvem der lavede blanketterne. Det var indholdet af blanketterne, som SIR kiggede på i forbindelse med kontrollen, idet det var det, som udbytteadministrationen skulle påse.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> …
>
> • *Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, hvad SIR's opgave var i den forbindelse, forklarede vidnet, at opgaven var at vurdere de initiativer, der ledelsesmæssigt faktisk var sat i værk på baggrund af 2010-rapporten. De vurderede ikke, om udbytteadministrationen havde iværksat de initiativer, der konkret var anbefalet i rapporten.

Kl. 14.30 forlod advokat Jens Christensen og Kim Knudsen mødet.

TORBEN ERSBØLL

Kl. 14.30 mødte Torben Ersbøll som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra oktober 2009 til juli 2013 var ansat som afdelingsleder i SIR, bekræftede vidnet dette. Hans titel var dog enten funktionsleder eller revisionscenterchef. Han var centerchef i revisionscentret i Næstved. Han stoppede i SIR i oktober 2013 og blev ansat i Toldstyrelsen indtil maj 2017. Han har siden da haft ansættelse ved Spillemyndigheden.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet civiløkonom og har en MBA i offentlig ledelse. Han arbejdede i militærpolitiet i 10 år frem til 1998, hvor han blev ansat i Skatteministeriet. Han har haft lederjobs i Skatteministeriets organisation siden 2001.

Forespurgt, hvilke konkrete arbejdsopgaver og ansvarsområder han havde i SIR, forklarede vidnet, at han ikke har haft egentlige revisionsopgaver, men han deltog i planlægningen og sparring undervejs i revisionerne.

Forespurgt til vidnets rolle i forbindelse med SIR's 2013-rapport forklarede vidnet, at han deltog i planlægningen og sparrede med de to udførende revisorer. Han var med til det efterfølgende skriftlige arbejde, og han underskrev rapporten.

Forespurgt, hvem hans nærmeste leder var i perioden omkring 2013, forklarede vidnet, at det var revisionschefen.

Forespurgt, om han deltog i arbejdet med SIR's 2015-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om han deltog i arbejdet med SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han læste rapporten som en del af planlægning af 2013-rapporten. Han deltog ikke i opfølgningen på 2010-rapporten, men konklusionerne indgik i arbejdet med 2013-rapporten.

SIR'S 2013-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning

Forespurgt til baggrunden for undersøgelsen forklarede vidnet, at der hvert år blev foretaget en væsentligheds- og risikoanalyse af samtlige områder. Analyserne dannede grundlag for et bruttokatalog over, hvilke revisionsemner der kunne være relevante. På den baggrund blev det besluttet at foretage 2013-undersøgelsen. Området skulle også revideres som opfølgning på 2010-rapporten, så hvis væsentligheds- og risikoanalysen ikke havde peget på området, var det under alle omstændigheder blevet undersøgt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3662 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet).

Forespurgt, om det er den analyse, som vidnet omtaler, bekræftede vidnet dette. Initiativet til analysen i 2013 kom fra SIR.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3662 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet):

> *"I finansloven for 2012 er der budgetteret med indtægter vedrørende udbytte på 6,5 mia. kr. (ved ikke om royalty skat er indregnet her – formentlig).*
>
> *For 2011 udgjorde indtægter fra udbytteskat ca. 7.898 mio. kr. og royaltyskat 10.5 mio.*
>
> *…*
>
> *SIR (RC Kbh) har i 2009/2010 gennemført en undersøgelse af refusionsordning vedrørende udbytteskat for udlændinge."*

Forespurgt, hvordan vidnet vurderede alvoren i 2010-rapporten, forklarede vidnet, at de vurderede den som en "skal"-opgave, som det var nødvendigt at følge op på. Alene størrelsen af beløbet på 6,5 mia. kr. var efter deres væsentlighedsniveau tilstrækkeligt til, at den skulle revideres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,"

Forespurgt om alvoren i konstateringen forklarede vidnet, at det var alvorligt. Forespurgt, hvordan SIR inddrog en sådan historisk rapport i en ny undersøgelse, forklarede vidnet, at de så på konklusionerne i rapporten og på den baggrund overvejede, hvilke revisionsmæssige handlinger de skulle udføre i den aktuelle undersøgelse. Forespurgt, om handlingerne blev opstillet for at afdække, om de problemstillinger, der var beskrevet i 2010-rapporten, var løst i mellemtiden, forklarede vidnet, at det var det. Han kan ikke huske, hvad der var blevet afdækket i 2010. Han var ikke særligt involveret i det, og han har ikke beskæftiget sig med det siden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt"

Forespurgt, om det var en alvorlig konstatering, forklarede vidnet, at det var det. Han kan ikke huske, hvordan udviklingen havde været, eller hvad SIR revisionsmæssigt gjorde for at følge op på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret"

Forespurgt til alvoren forklarede vidnet, at det også var alvorligt. Alle de anførte punkter i 2010-rapporten var alvorlige.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus"

Forespurgt om alvoren forklarede vidnet, at dette også var alvorligt. Han kan ikke huske, hvad SIR revisionsmæssigt gjorde for at følge op på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,"

Forespurgt, om vidnet husker problemstillingen, forklarede vidnet, at det gør han, når han genlæser det, men han kan ikke huske, hvad SIR revisionsmæssigt gjorde for at følge op på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,"

Forespurgt, om vidnet husker problemstillingen, forklarede vidnet, at det gør han, når han genlæser det, men han kan ikke huske, hvad SIR revisionsmæssigt gjorde for at følge op på det. Det samme gælder for de andre punkter i 2010-rapportens konklusioner.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport).

Forespurgt, om vidnet husker forløbet som beskrevet i logbogen, forklarede vidnet, at han ikke husker hvert enkelt punkt, men for samtlige revisioner blev der ført en logbog, hvori revisorerne skrev alle handlinger ind. Han kan ikke huske, om han var inde over nogle af punkterne i logbogen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3664 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet, Emne/Fejlbeskrivelse Udbytteskat):

> *"Væsentlighed – Beskrivelse af den sammenhæng, hvori fejlen indgår og dermed gør den væsentlig*
>
> *Ja, kan indeholde væsentlige fejl. Indtægten er skønnet til 6,5 mia. i 2012*
>
> *Risiko – Sandsynlighed/konsekvens*
>
> *Mellem til høj. Har ikke tilstrækkeligt kendskab til at vurdere risiko præcis. Der har tidligere (2010) været påvist behov for forbedringer på området. En nedsat arbejdsgruppe er i gang med at iværksætte udvikling/forbedringer. Nøjagtig status på området kendes ikke."*

Forespurgt, hvilken kritikhøjde dette er udtryk for, forklarede vidnet, at med det beskrevne risikobillede er man som revisor i det røde felt, når man ikke kender data.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3665 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet):

> *"Konklusion*
>
> *Da væsentlige fejl kan forekomme (indtægt for 2012 skønnet til 6,5 mia.) og da risikoen for fejl ikke nøjagtigt kan fastslås, foreslås det, at SIR i 2012 gennemfører en opgave der afdækker området.*
>
> *Opgaven skal primært have til formål at vurdere om regnskabsforvaltningen, forretningsgange og interne kontroller er tilrettelagt således at regnskabet for udbytteskatter bliver rigtigt (pind 1) og at forvaltningen er i overensstemmelse med love og regler (pind 2). Sekundært bør der i opgaven være fokus på, om administrationen på området er økonomisk hensigtsmæssigt (pind 4)."*

Forespurgt, om vidnet var en del af VG Person, forklarede vidnet, at det var han. Forespurgt, om det anførte var en anbefaling, forklarede vidnet, at det var en anbefaling til deres koordinerings- og planlægningsgruppe. Forespurgt til revisionens

omfang forklarede vidnet, at 2013-undersøgelsen var en ren pind 1-revision, altså en revision af regnskabets rigtighed. Forespurgt, om der således ikke skete revision af, om forvaltningen var i overensstemmelse med love og regler, eller om administrationen var økonomisk hensigtsmæssig, forklarede vidnet, at dette ikke blev udtaget til kontrol. Dette bør fremgå af materialet fra planlægnings- og koordineringsgruppen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *• Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
>
> *• Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, om det første punkt var udtryk for en pind 1-revision, bekræftede vidnet dette. Det andet punkt var opfølgningen på 2010-rapporten. Det var en særskilt øvelse, der ikke hørte ind under en af de nævnte pinde. Der skulle foretages en opfølgning på, hvad forretningen havde foretaget sig i den mellemliggende periode.

Forespurgt, om vidnet deltog i møder med Lisbeth Rømer og andre medarbejdere fra de involverede afdelinger, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han gjorde.

Søren Kristensens noter vedrørende SIR's 2013-undersøgelse

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3423-3432 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer).

Forespurgt, om han har set dette notat, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3423 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit "Udbytteskat"):

> *"(obs om vi skal lade Lars A. se på hjemmelsgrundlaget for VPs nettoafregning og Regnearksordningen)"*

Forespurgt, om han var inde over problemstillingen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker ikke at have drøftet problemstillingen vedrørende hjemmelsgrundlaget for de to ordninger. Forespurgt, om de medarbejdere, der arbejdede sammen om en revision, plejede at være placeret samme sted rent geografisk, forklarede vidnet, at det afhang af, hvad der var mest hensigtsmæssigt. Der kunne være både fysiske møder og fjernsamarbejde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3426 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit 4 "Løbende bogføring vedrørende refusion af udbytteskat", punkt B "Regnearksordning"):

> *"g) Kan disse udenlandske udbyttemodtagere selv søge SKAT om refusion og således få refusion 2 gange?"*

Forespurgt, om vidnet deltog i drøftelser af denne problemstilling, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3426 (2013-02-XX - Huskeliste af Søren Kristensen til brug for møde med Lisbeth Rømer, afsnit 4 "Løbende bogføring vedrørende refusion af udbytteskat", punkt C "Øvrige refusioner"):

> *"f) Kan udenlandske udbyttemodtagere få refunderet mere udbytteskat end der er indeholdt ved udlodningen og/eller kan de få udbytteskatten refunderet 2 gange?*
>
> *g) Kan der ske refusion vedrørende af en fiktiv udlodning eller selskab?"*

Forespurgt, om vidnet deltog i drøftelser af denne problemstilling, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 937 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.3 "Afstemning af fødesystemer"):

> *"SKAT bør etablerer afstemninger eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne."*

Forespurgt, om det var en alvorlig konstatering, forklarede vidnet, at det var alvorligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"SIR har gennemgået og efterprøvet Regnskabs 2's forretningsgange omkring behandling, bogføring og udbetaling af refusion. Revisionen viste, at der er etableret funktionsadskillelse. Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger udenfor regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt. I de tilfælde, hvor der ikke var tilstrækkelig dokumentation blev der anmodet om yderligere materiale, ligesom anmodninger blev afslået, hvis betingelserne ikke var opfyldt."*

Forespurgt, om vidnet forstår dette afsnit som vedrørende de formelle forretningsgange, eller om det vedrører dokumentation for ejerskab, forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse omfatter begge dele. Forespurgt, om det således omhandler, både om forretningsgangene var fulgt, og om man havde fået dokumentation for, at modtageren var beneficial owner, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej."*

Forespurgt, om dette budskab fra 2010 var anderledes end det, der fremgår af det umiddelbart forudgående fra 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det godt kan opfattes sådan. Han kan ikke huske at have drøftet det med de medarbejdere, der arbejdede på 2013-rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Bliver der via blanket søgt refusion 2 gange for den samme aktie, er systemet sat således op, at der vil komme en advisering 2. gang. Men da refusioner via regnearksordningen tastes som sumposter, vil en udbyttemodtager kunne søge refusion mere end en gang for den samme aktie enten både via blanket og regnearksordningen eller flere gange via regnearksordningen uden at det ville blive opdaget af SKAT."*

Forespurgt, om risikoen for dobbeltrefusioner blev drøftet, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Forespurgt, om vidnet var bekendt med detaljeringsgraden i systemet, forklarede vidnet, at han godt vidste, at det kun var ved indtastning af præcis de samme oplysninger i systemet flere gange, at der ville komme en advisering. Det var hans vurdering, at der ikke var nogen reel kontrol heri. Han ved ikke, om man overvejede at benytte sig af CVR-numre eller tax identification number til identifikation.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"SIR har konstateret, at refunderet udbytteskat er steget fra ca. 680 mio. kr. i 2010 til ca. 1.452 mio. kr. i 2012. SKAT har overfor SIR oplyst, at stigningen kan skyldes, at danske selskaber udlodder større udbytte til udenlandske aktionærer, men ikke fremlagt dokumentation herfor."*

Forespurgt, om dette i sig selv skulle give en revision anledning til bekymring, forklarede vidnet, at det i hvert fald skulle give en anmærkning. Som det blev formuleret, var der tale om en anmærkning. Det centrale var, at udbytteadministrationen var kommet med en påstand om årsagen, men ikke havde dokumenteret denne. Han kan ikke huske, om SIR bad om yderligere dokumentation, men det kan han forestille sig, at de gjorde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrer en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge."*

Forespurgt, hvad der ligger i dette udsagn, forklarede vidnet, at man fra forretningens side havde gjort en indsats for at sikre, at man havde forretningsgange og interne kontroller på området. SIR undersøgte ikke det lovmæssige grundlag for udbetalingerne, og der var derfor ikke nogen vurdering af dette. SIR undersøgte regnskabets rigtighed.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej."

Forespurgt, om der i det anførte fra 2013 (ekstraktens side 938 umiddelbart ovenfor) lå en tilkendegivelse af, at der nu var kommet styr på dette, forklarede vidnet, at forretningsgange og interne kontroller var noget andet end udførende kontrol. Det var ledelsens måde at foretage nogle stikprøver på for at sikre sig, at deres medarbejdere gjorde det rigtige. SIR vurderede ikke, om der rent faktisk blev gjort det rigtige. SIR vurderede, at ledelsen havde indført interne kontroller til sikring af, at det skete.

Foreholdt, at SIR i 2010-rapporten konstaterede, at udbytteadministrationen ikke vidste, hvem der reelt var rette udbyttemodtager, og forespurgt, om SIR i 2013-rapporten, der fulgte op på 2010-rapporten, derfor burde have anført, at der på dette område ikke var sket forbedringer, forklarede vidnet, at SIR i 2013-rapporten konstaterede, at ledelsen havde etableret nogle forretningsgange og interne kontroller til sikring af, at det foregik korrekt. Det var det, SIR forholdt sig til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

"For refusionsanmodningerne uden for regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes."

Forespurgt, om dette betyder, at den kontrol, der blev ført uden for regnearksordningen, var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at det er korrekt. Han kan ikke huske, om han var bekendt med, at udbytteadministrationen stadig ikke fik dokumentation for, hvem der ejede aktien.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 940 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrolangivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

"SKAT foretager ingen afstemning mellem angivet udbytte og indberetning."

Forespurgt, om det var kritisk, forklarede vidnet, at det var kritisk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 941 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrolangivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

"Der har tidligere været problemer med at kunne foretage afstemninger og kontroller, men det er delvis afhjulpet nu."

Forespurgt, om vidnet var bekendt med status på området, forklarede vidnet, at det husker han ikke i dag. Bemanding og ressourcer indgik ikke nødvendigvis i en revisionsrapport. Hvis det skulle indgå, var der tale om forvaltningsrevision.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 941 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrolangivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

"Det er SIRs vurdering, at SKAT nu har mulighed for en effektiv kontrol mellem det som selskaberne angiver og det der bliver indberettet om den enkelte udbyttemodtager."

Forespurgt, hvad der mentes med "effektiv kontrol", forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det må være udtryk for SIR's vurdering, men han husker det ikke.

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.1 "Konklusion"):

"Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelse konstaterer SIR, at den nye TastSelv-løsning for angivelse af udbytteskat og indberetning om udbyttemodtagere er i proces og SKAT har oplyst, at der arbejdes hen imod, at løsningen kan sættes i drift omkring 1. april 2014

…

Det er SIRs opfattelse, at SKAT har gjort en tilfredsstillende indsats i forhold til at indføre en fælles nettoafregning…"

Forespurgt, hvad der ligger i det sidste udsagn, forklarede vidnet, at SIR foretog en vurdering af de foretagne tiltag, og at dette blev fundet tilfredsstillende. Man kan i en revision vurdere, både hvad der er foretaget, og om det foretagne er tilfredsstillende i forhold til de krav, der stilles.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.4 Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat"*

Foreholdt, at vidnerne, der afgav forklaring den 5. marts 2019, beskrev 2010-rapporten som en rød rapport, og forespurgt, hvorfor pkt. 3.4 i 2013-rapporten blev markeret som gult, forklarede vidnet, at den gule markering viste, at der var et problem, der skulle tages hånd om snarest. Det var en konkret vurdering, at det ikke blev en rød vurdering. En rød vurdering indikerer, at der er tale om betydelige fejl i regnskabet, mens gul dækker unøjagtigheder i regnskabet. SIR's fokus var på, om regnskabet var retvisende.

Forespurgt, om vidnet efterfølgende var i dialog med departementet om 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke.

SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 646 (2012-03-27 - Referat fra halvårsmøde mellem SIR og Regnskab den 27. marts 2012, punkt "Nyt på udbytteskattens område"):

> *"Lars orienterede, den 15. december 2011 blev bekendtgørelse om indberetningspligt underskrevet, fristen for angivelse og betaling er nu den samme. Bekendtgørelsen omhandler selskaber, som ikke administreres af VP Securities. Andre selskaber som administreres af VP Securities kommer næste år med. Der er ikke den store risiko her. Der er kommet nyt Tast Selv som Regnskab 2 har været med til sammen med systemejer. Man vil gerne indføre tvungen Tast Selv, dette bliver formentlig næste år. Der er en udfordring vedrørende udenlandske aktionærer. Et projekt i OECD arbejder på en nettoafregningsordning - Lisbeth Rømer har denne opgave. Nørding udleverede et notat omkring status på dette punkt."*

Forespurgt, hvad der menes med dette, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. På det tidspunkt var han ikke involveret i udbytteskat. Han deltog formentlig i mødet i anden anledning.

REGNSKABSKONTROLLER

Foreholdt, at SIR på månedsbasis fik regnskabsoplysninger fra de enkelte afdelinger, og forespurgt, hvem der modtog disse, forklarede vidnet, at han ikke vidste, at SIR fik disse oplysninger på månedsbasis. Han vil mene, at det må have været Egon Skindhøj, der modtog sådanne oplysninger, idet det var revisionscentret i Silkeborg, der havde ansvaret for § 38-revisionen.

ORGANISATORISK FORANKRING

Forespurgt om fordelingen af SIR's opgaver fra henholdsvis Rigsrevisionen og departementschefen forklarede vidnet, at han ikke husker at have modtaget opdrag fra departementschefen. Forespurgt, om departementet involverede sig i SIR's arbejde, forklarede vidnet, at det var han ikke ude for.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"I de tilfælde, hvor der ikke var tilstrækkelig dokumentation blev der anmodet om yderligere materiale, ligesom anmodninger blev afslået, hvis betingelserne ikke var opfyldt.*
>
> …
>
> *For refusionsanmodningerne udenfor regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker udbetaling af refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes. Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig."*

Forespurgt, om det anførte ikke giver et andet billede end det, der fremgår af 2010-rapporten om, at udbytteadministrationen ikke kontrollerede, om udbytte-

modtageren reelt var aktionær eller skattepligtig til udlandet (ekstraktens side 270), forklarede vidnet, at det er han enig i. Forespurgt, om det så ikke giver et forkert billede, når forholdene faktisk ikke havde ændret sig, forklarede vidnet, at det er korrekt.

Vidnet blev af advokat Karen-Margrethe Schebye forevist ekstraktens side 942 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat (maj 2010)").

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *• Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
>
> *• Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, om der i 2013-rapporten findes et bestemt afsnit med en selvstændig vurdering af 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det gør der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 941 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrol – angivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

> *"Det er SIRs vurdering, at SKAT nu har mulighed for en effektiv kontrol mellem det som selskaberne angiver og det der bliver indberettet om den enkelte udbyttemodtager. Et tidligere indsatsprojekt for de ikke indskrevne selskaber har vist, at der er mange fejl og et væsentligt beløb bliver ikke angivet og betalt. Det er SIRs vurdering at SKAT bør foretage løbende afstemning af angivet udbytteskat og indberetning."*

Forespurgt, om SIR med dette afsnit understregede, at der var sket en ændring på området, forklarede vidnet, at det er korrekt. Forespurgt, om de foretog en sådan understregning i de forudgående afsnit, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Kl. 15.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

13. marts 2019
Protokol nr. 4

Den 13. marts 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som protokolfører fungerede Johan Vinter.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Kim Knudsen for Jette Knudsen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen ved advokat Hanne Rahbæk for Jens Brøchner

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss ved advokatfuldmægtig Natacha Lerche for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spur Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Sigurd Slot Jacobsen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

TINA LAUSTSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Tina Laustsen som vidne til fortsat afhøring.

Vidnet blev vejledt om, at hun fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

SIR'S 2010-RAPPORT

10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Foreholdt ratingsystemet fra SIR's 2013-rapport, hvor kritikhøjde blev angivet med rød, gul eller grøn markering, og forespurgt hvorfor der ikke på samme måde blev angivet kritikhøjde i 2010-rapporten, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt ikke ratede rapporter på den måde. Hvis de skulle have givet 2010-rapporten en rating, havde den været meget rød.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 263 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.3 "Efterfølgende korrektioner"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at de ikke får viden om rettelser og ikke har modtaget korrigerede angivelser."*

Forespurgt, om hun var inde over disse drøftelser, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, om hun var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Der er ingen automatiske afstemninger i SKATs systemer mellem angivelser og indberetninger. Der foretages heller ikke manuelle afstemninger."*

Forespurgt, om de forsøgte at lave manuelle afstemninger, forklarede vidnet, at hun var med til at forsøge dette. Hendes konklusion var, at det ikke kunne lade sig gøre, heller ikke selv om der havde været bedre bemanding.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Samlet set er det ikke muligt, at efterforske differencerne, da der mangler revisionsspor om hvilket kontoførende pengeinstitut aktien er i depot."*

Forespurgt, om dette var årsagen til, at man ikke kunne lave manuelle afstemninger, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 265 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Borger og Virksomhed er af den opfattelse, at det på tværs af systemerne er muligt at lave udsøgninger, således at en tilnærmelsesvis afstemning kan finde sted."*

Forespurgt, om vidnet deltog i dialogen med Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det gjorde hun sammen med sine tre kolleger. Hun husker ikke, hvorfor Borger og Virksomhed var af den opfattelse, at afstemningen kunne lade sig gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab…"*

Forespurgt, om de i SIR gjorde sig nogen overvejelser, om der var hjemmelsmæssige eller forvaltningsmæssige problemstillinger på grund af den manglende kontrol,

forklarede vidnet, at de ikke overvejede dette. Det var ikke en del af opgaven. Hun mener ikke, at der var jurister tilknyttet SIR, som foretog sådanne vurderinger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."*

Forespurgt til alvoren af dette forklarede vidnet, at det selvfølgelig var alvorligt, at der ikke var nogen ordentlig kontrol.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,"*

Forespurgt, om det var en sædvanlig konstatering fra SIR, at der var problemer med at opgøre nettoprovenuet, forklarede vidnet, at dette var en meget usædvanlig konstatering. Med de ratings, der anvendes nu, ville den være rød.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt"*

Forespurgt til alvoren af dette forklarede vidnet, at dette ville være en rød konstatering. SIR kiggede ikke på, om der kunne laves indtastninger i 3S, som ville kunne reparere på dette problem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytte-skat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret"*

Forespurgt til alvoren af dette forklarede vidnet, at dette ville være en gul konstatering. Man kunne godt have nogle processer, som fungerede fint, uden at de var skrevet ned.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus"*

Forespurgt til alvoren af dette forklarede vidnet, at dette ville være en rød konstatering. SIR kiggede ikke på, hvor mange ressourcer det ville kræve at få dette på plads.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,"*

Forespurgt til alvoren af dette forklarede vidnet, at det ville være en gul eller en rød konstatering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes*

ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,"

Forespurgt til alvoren af dette forklarede vidnet, at dette ville være en rød konstatering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT"

Vidnet forklarede, at dette ville være en rød konstatering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie"

Vidnet forklarede, at dette ville være en rød konstatering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"

Vidnet forklarede, at dette ville være en rød konstatering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området"

Vidnet forklarede, at dette ville være en rød konstatering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes pro-blemkatalog for udbytteskat"*

Foreholdt, at anbefalingerne synes at fremtræde forholdsvis høflige eller skånsomme i forhold til alvoren af konstateringerne, og forespurgt til baggrunden for formuleringen forklarede vidnet, at hun ikke kender baggrunden for den præcise formulering af anbefalingerne. Foreholdt, at SIR kunne have valgt at anbefale, at udbytteadministrationen undlod at udbetale, medmindre man havde sikret sig, at der i hvert enkelt tilfælde var tale om den rette aktieejer, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, om dette blev overvejet.

10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 10 "Høring hos de reviderede enheder"):

> *"Intern Revision har efter en gennemgang af de modtagne høringssvar taget en af konklusionerne ud."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3382 (2010-04-20 - SIR's høringsudkast til rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"der etableres en ensartet elektronisk arkivering af refusionsanmodninger"*

Forespurgt, hvorfor denne konklusion blev taget ud, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske.

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten

Forespurgt, om vidnet var involveret i forelæggelsen for Peter Loft, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Så snart de havde skrevet rapporten, var det SIR's stabsfunktion, der overtog.

SIR's opfølgning på 2010-rapporten

Forespurgt, hvordan SIR fulgte op på rapporten, forklarede vidnet, at de hvert år lavede en revisionsplan ud fra risiko og væsentlighed. I den forbindelse fulgte de også op på kritiske rapporter. På dette område var der ikke sket så meget, så det gav ikke mening at revidere det igen det første stykke tid. De fulgte arbejdet i arbejdsgruppen, som blev nedsat. De holdt løbende møder med Regnskab om status.

20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 407 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, punkt 4 "Status på forum/arbejdsgruppe vedrørende udbytteskat"):

> *"Regnskab udleverede en kopi af kommissoriet for arbejdsgruppen. Første møde i arbejdsgruppen afholdes i januar 2011."*

Forespurgt, om de i SIR drøftede kommissoriet for arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at de fik kommissoriet udleveret i forbindelse med mødet. Hun mener, at de læste kommissoriet, da de kom hjem efter mødet. Vidnet husker ikke deres overvejelser om en forkortelse af kommissoriet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 409 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, punkt 8 "Drøftelse af samspillet mellem Intern Revision og Regnskab"):

> *"Det blev aftalt, at mødefrekvensen for møderne mellem Regnskab og SIR fremover bliver halvårlig..."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i disse møder, forklarede vidnet, at hun deltog i møderne. Det var et nyt tiltag til samarbejde. Fokus på møderne var informationsudveksling. De holdt hinanden opdateret på arbejdet i deres respektive afdelinger.

27. marts 2012 – halvårsmøde mellem SIR og SKAT's afdeling Regnskab, hvor Regnskab bl.a. informerede om tiltag på udbytteskatteområdet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 646 (2012-03-27 - Referat fra halvårsmøde mellem SIR og Regnskab den 27. marts 2012, punkt "Nyt på udbytteskattens område"):

> *"Lars orienterede, den 15. december 2011 blev bekendtgørelse om indberetningspligt underskrevet, fristen for angivelse og betaling er nu den samme. Bekendtgørelsen omhandler selskaber, som ikke administreres af VP Securities. Andre selskaber som administreres af VP Securities kommer næste år med. Der er ikke den store risiko her.*
>
> *Der er kommet nyt Tast Selv som Regnskab 2 har været med til sammen med systemejer. Man vil gerne indføre tvungen Tast Selv, dette bliver formentlig næste år.*
>
> *Der er en udfordring vedrørende udenlandske aktionærer. Et projekt i OECD arbejder på en nettoafregningsordning - Lisbeth Rømer har denne opgave. Nørding udleverede et notat omkring status på dette punkt."*

Forespurgt til udsagnet vedrørende VP-ordningen om, at "Der er ikke den store risiko her", forklarede vidnet, at hun ikke husker drøftelserne, som lå til grund for bemærkningen. Hun kan heller ikke huske drøftelser om den omtalte "udfordring vedrørende udenlandske aktionærer". Tidshorisonten for OECD's TRACE-projekt blev ikke drøftet.

SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT

23. september 2010 – statusmøde med SIR

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 360 (2010-09-28 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 28. september 2010, punkt 9):

> *"Vi kan orientere fra statusmødet med Intern Revision den 23. september, hvor de bl.a. orienterede om deres holdninger og arbejdsmetoder, herunder at de vil gerne være mere proaktive og forebyggende. De vil sende deres Plan 2010 (og også offentliggøre den). Vi drøftede muligheden for, at Intern Revision i forbindelse med nye revisioner kan kontakte Jura og Samfundsøkonomi tidligt i processen med henblik på at få afklaret tvivlsspørgsmål og få skåret opgaven til. Det er aftalt at holde 3 årlige statusmøder mellem Intern Revision og Jura og Samfundsøkonomi – det næste i januar 2011."*

Forespurgt, om vidnet deltog i statusmødet den 23. september 2010, forklarede vidnet, at hun ikke husker at have deltaget. Det kan lige så godt have været hendes chefer, som deltog i mødet.

SIR'S 2015-RAPPORT

Forespurgt til SIR's 2015-rapport forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i arbejdet med denne rapport. Hun var ikke længere i SIR på dette tidspunkt.

Central regnskabsgodkendelse

Forespurgt, om vidnet var involveret i arbejdet med de månedlige regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at SIR modtog regnskabsgodkendelserne til orientering, men hun havde ikke selv nogen opgaver vedrørende disse. Hun kan ikke huske, hvem i SIR der havde faste opgaver i relation til de månedlige regnskabsgodkendelser. Der kan have været nogen i revisionscentret i Silkeborg, som behandlede dem, men hun ved det ikke.

ORGANISATORISK FORANKRING

Forespurgt, om der skete ændringer i SIR's samarbejde med SKAT's forvaltning, forklarede vidnet, at der skete en udvikling i formen på SIR's rapporter, bl.a. ved at de indførte de omtalte farvekoder, men der var ikke nogen udvikling i samarbejdet med SKAT som sådan. Hun oplevede ikke noget pres fra SKAT i forbindelse med sit arbejde.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Revisionsopgaver fra departementschefen

Forespurgt af advokat John Kahlke, om vidnet har deltaget i udførelsen af andre opgaver, som var bestilt af departementschefen, forklarede vidnet, at så vidt hun ved, var det den første og eneste gang, SIR modtog en sådan bestilt opgave.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 260 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 4 "Revisionsmål"):

> *"- Der kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de indberetninger, der indsendes til SKAT om udbytter,*
>
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen,*
>
> *- Forretningsprocesserne til opkrævning af udbytteskat er dokumenteret og kendte,*
>
> *- Regnskab og IT-systemer i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen."*

Forespurgt, om revisionsmålene kom fra departementschefen, eller om de i SIR selv formulerede dem, forklarede vidnet, at hun tror, at det var SIR selv, som formulerede dem. Den opgave, som de modtog, handlede mere overordnet om at undersøge, om man mistede provenu.

KJELD RASMUSSEN

Kl. 09.25 mødte Kjeld Rasmussen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2010 til august 2013 var ansat som revisionschef i SIR, forklarede vidnet, at han rettelig kun var revisionschef frem til den 20. juni 2013, hvor han blev fritstillet. Han beholdt dog stillingen helt frem til den 1. maj 2014.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige baggrund og sin erhvervsmæssige erfaring forud for 2010 forklarede vidnet, at han er etatsuddannet i toldvæsnet. Han fik sin første ansættelse i 1969. Fra 1990 og frem til den 20. juni 2013 bestred han en række forskellige lederstillinger. I forbindelse med fusionen af ToldSkat og de kommunale skattemyndigheder i 2005 blev han skattedirektør for Skattecenter Køge. Derefter blev han direktør for Kundeservice i København fra den 1. januar 2009, indtil han tiltrådte stillingen som revisionschef den 1. april 2010.

I forbindelse med at vidnet blev tilbudt jobbet som revisionschef, stillede han spørgsmål til, om han egentlig havde de nødvendige kvalifikationer i relation til finansiel revision. Han havde efter sin egen opfattelse en god baggrund i forhold til juridisk/kritisk revision, fordi han havde beskæftiget sig med mange forskellige emner vedrørende told og skat, men i forhold til den finansielle revision havde han ikke nogen særlig baggrund. Der blev afholdt et møde om dette med Rigsrevisionen, hvor vidnet blev godkendt som revisionschef, fordi der var tilstrækkelige medarbejderkompetencer i Intern Revision til at varetage den finansielle revision. Han blev dog opfordret til at tage et modul på CBS omkring offentlig revision, hvilket han gjorde i efteråret 2011.

Vidnet forklarede videre, at der var problemer med at placere ham, efter at han var blevet fritstillet den 20. juni 2013. Det trak så meget ud, at han gik hjemme i 8 måneder. Herefter indgik han aftale om en åremålsansættelse på 3 år, hvor han udførte nogle specifikke opgaver for SKAT. Denne ansættelse udløb den 1. februar 2017, hvorefter han fik en ny særskilt ansættelse, som udløb den 1. juli 2018.

Forespurgt, hvor vidnet var placeret geografisk, da han bestred stillingen som revisionschef, forklarede vidnet, at han sad i Skatteministeriets departement.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til, forklarede vidnet, at han vedrørende revisionsresultater refererede til departementschefen. Vedrørende personaleforhold, ressourcer osv. refererede han til Ole Kjær, som fra den 1. januar 2010 var direktør for de særlige enheder, som bl.a. omfattede Intern Revision.

Forespurgt til sin rolle i relation til SIR's rapporter fra 2010 og 2013 om udbytteskat forklarede vidnet, at rapporten fra 2010 blev afleveret 1 måned efter, at han tiltrådte. Vidnet blev orienteret om rapporten af Bo Daugaard, og vidnet læste den, men det var ikke noget, han havde det store ejerskab til. Han spurgte også den daværende revisionscenterchef, Mads Blokhus, om de havde leveret det, som departementschefen havde bedt om. Det mente medarbejderne, at de havde gjort. Intern Revision afgav omkring 50-60 revisionsrapporter om året. Rapporterne skulle afleveres inden den 1. juni, og en stor andel – mellem en tredjedel og halvdelen – blev afleveret

i forårsperioden marts-april-maj. Han læste dem alle sammen. Han var inde over planlægningen af revisionerne og strategidrøftelserne. Han var med til at fastlægge fokusområder, men deltog ikke i udarbejdelsen af de konkrete rapporter. Det var de tre centerledere, som stod for dette. Han deltog i drøftelser med Rigsrevisionen omkring fastlæggelsen af fokus for Intern Revision. I forbindelse med gennemlæsningen af de enkelte rapporter kunne han godt have bemærkninger, som han drøftede med medarbejderne, men som udgangspunkt var han ikke involveret i udformningen af de enkelte rapporter.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,"*

Forespurgt, hvor alvorligt vidnet vil betegne dette, forklarede vidnet, at det var ganske alvorligt. Han kan ikke sige, om det var gult eller rødt, men det var ikke grønt. Forespurgt, om det var noget, som SIR stødte på ofte, forklarede vidnet, at SKAT var påvirket af ressourcemangel på dette tidspunkt. Der var mange rapporter, som blev bedømt som "ikke tilfredsstillende" eller "ikke helt tilfredsstillende". Indimellem førte rapporterne til højrøstede møder med administrationen. Som eksempel kan nævnes en rapport om planlægningen af ejendomsvurderingerne fra efteråret 2012, hvor Intern Revision mente, at SKAT risikerede at overtræde lovgivningen. Rapporten blev drøftet med daværende koncerndirektør Jesper Skovhus Poulsen. Rapporten blev senere brugt af Rigsrevisionen, som tog spørgsmålet op og lavede en omfattende undersøgelse, som har været meget omtalt.

Forespurgt, hvordan administrationen reagerede på rapporterne, forklarede vidnet, at det nogle gange var ubehageligt for administrationen at få de informationer, som Intern Revision kom med. Det skyldtes, at SKAT på grund af manglende ressourcer og kompetencer ofte ikke havde mulighed for at løse de problemer, som blev påpeget. Forespurgt, om man kunne se rapporterne som en hjælpende hånd til at synliggøre et behov for flere ressourcer, forklarede vidnet, at det kunne man godt, men problemet var, at SKAT på dette tidspunkt i 2012-2013 var nede på omkring en tred-

jedel af de ressourcer, som man havde haft fra begyndelsen[1]. Da begyndte det at gøre ondt, for man kunne godt flytte ressourcer til at løse et problem, som Intern Revision havde påpeget, men så ville der bare opstå noget andet et andet sted. Dette har eftertiden også vist. Forespurgt, om der ofte var kritiske rapporter, hvor problemerne skyldtes ressourcemangel, forklarede vidnet, at det var der.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt"*

Forespurgt, hvor alvorligt dette var, forklarede vidnet, at det nok var gult.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret"*

Forespurgt, hvor alvorligt dette var, forklarede vidnet, at det var rødt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus."*

Forespurgt, hvor alvorligt dette var, forklarede vidnet, at det var rødt.

1 Kjeld Rasmussen har ved sin bisidder ved e-mail af 10. september 2019 oplyst, at forklaringen rettelig skulle være: "SKAT på dette tidspunkt i 2012-2013 var blevet beskåret med en tredjedel af de ressourcer, man havde haft fra begyndelsen."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,"*

Herom forklarede vidnet, at dette punkt var rødt. Det, der var væsentligt for revisionen, var netop at se på, om der var lavet nogle processer, som var holdbare, og som sikrede en korrekt administration. Dette punkt viste, at det manglede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,"*

Herom forklarede vidnet, at denne konklusion var rød. Der blev gjort noget ved problemet senere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT"*

Herom forklarede vidnet, at det var en forfærdelig konstatering. Man havde intet kontrolgrundlag, så den var rød.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie"*

Herom forklarede vidnet, at den også var rød.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"*

Herom forklarede vidnet, at den også var rød.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Forespurgt, hvor kritisk dette var, forklarede vidnet, at det var lidt sværere, fordi Intern Revision kun kunne gøre opmærksom på problemer og så overlade det til administrationen at løse dem. Hvis problemerne ikke blev løst, kunne Intern Revision ikke gøre så meget andet end at påpege dem igen. Han vil mene, at denne konstatering var rød, men han må bare konstatere, at problemerne ikke var blevet løst.

Forespurgt generelt til SIR's anbefalinger forklarede vidnet, at han ikke deltog i udformningen af disse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefalinger"):

> *"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"*

Forespurgt, om der var tale om en standardanbefaling, forklarede vidnet, at det næsten bør være indlysende, at når man har én samlet proces, skal der være én og ikke flere, som har ansvaret for denne proces. Der er en tendens til, at hvis flere har et

ansvar, så føler de ikke 100 %, at de har det, men er der én, der har ansvaret, så ved man godt, at man har det 100 %. Anbefalingen var derfor utrolig vigtig. Den blev også gentaget i rapporten fra 2013. Forespurgt, om det var atypisk for SKAT, at der ikke var én ansvarlig for et område, forklarede vidnet, at det tør han ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefalinger"):

> *"- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,"*

Herom forklarede vidnet, at dette lå lige for, og som tidligere omtalt gjorde man faktisk noget ved dette. Man fik ændret lovgivningen, så man skulle indberette, samtidig med at angivelsen skulle afleveres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefalinger"):

> *"- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat."*

Herom forklarede vidnet, at det var en fornuftig anbefaling.

Forespurgt, hvorfor der ikke blev givet en anbefaling om, at man administrerede refusion af udbytte således, at udbytte kun blev udbetalt, når man på ansøgningsniveau var sikker på, at man udbetalte til den rette modtager, forklarede vidnet, at det var anbefalinger, de kom med. Intern Revision ydede ikke egentlig rådgivning. De undersøgte, om der var lavet forretningsgange, vejledninger og tilstrækkelige kontroller, så man sikrede sig, at administrationen var korrekt. Det var administrationen, der måtte tage stilling til problemerne punkt for punkt. Forespurgt, om de, der læste rapporten med et trænet revisionsøje, ville se rapporten som værende i den alvorlige ende af skalaen, forklarede vidnet, at der i første omgang blev taget hånd om problemerne, ved at Produktionsforum nedsatte en arbejdsgruppe. Det var først senere, at det flød ud.

Foreholdt, at udbetalingerne ikke blev standset før 2015, forklarede vidnet, at det var administrationen, som besluttede, hvor stor en risiko man ville løbe. Det var helt sædvanligt, at Intern Revision ikke bevægede sig videre i niveauet for anbefalinger, end det var tilfældet. Vidnet tilføjede, at man ikke var i tvivl om, hvad problemerne

var på området. Det fremgår også af den advokatundersøgelse, som blev udarbejdet om udbytteadministrationen. På denne baggrund ville det hverken have gjort fra eller til, hvis Intern Revision var kommet med flere anbefalinger.

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten

Forespurgt, om vidnet var involveret i forelæggelsen eller i øvrigt havde drøftelser med Peter Loft om rapporten, forklarede vidnet, at der på dette tidspunkt var en enhedsorganisation på Skatteministeriets område. Revisionsrapporterne blev afleveret til økonomichef Karsten Juncher. Det var Karsten Juncher, der styrede tilbagemeldingerne fra de enkelte fagområder. Det var Karsten Juncher og hans kontorchef, Jens Madsen, som lavede forelæggelserne for Peter Loft. Vidnet var ikke selv inde over denne proces. Så vidt han husker, var dette før, Revisionsudvalget blev oprettet. Vidnet havde i denne periode møde med direktionen én gang i kvartalet. Han kan dog ikke huske, om denne specifikke rapport blev drøftet i den forbindelse, men muligheden var der. Vidnet husker ikke specifikke drøftelser med Peter Loft eller andre ledende embedsmænd om denne rapport.

SIR's opfølgning på 2010-rapporten

Forespurgt, hvordan man internt i SIR fulgte op på rapporterne, forklarede vidnet, at han fulgte med i, hvad der skete i opfølgningen bl.a. i Revisionsudvalget. Vidnet var bekendt med, at der blev nedsat en arbejdsgruppe. Der blev desuden givet statusrapporter til Revisionsudvalget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 284 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"Det bemærkes samtidigt, at intern revision med den nye revisionschef har valgt at også at sende rapporterne direkte til de ansvarlige direktører på området."*

Forespurgt, om det var en ny praksis, forklarede vidnet, at han er usikker på, om det var ham, som etablerede denne praksis, men det lyder rigtigt nok. Han ville gerne have tættere kontakt med fagområderne, specielt Regnskab og Borger og Virksomhed. Senere holdt de jævnlige møder med Regnskab, hvor de kritiske rapporter blev drøftet.

20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 407 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, punkt 4 "Status på forum/arbejdsgruppe vedrørende udbytteskat"):

> *"Regnskab udleverede en kopi af kommissoriet for arbejdsgruppen. Første møde i arbejdsgruppen afholdes i januar 2011."*

Forespurgt, om vidnet så kommissoriet på daværende tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke kan huske udformningen af kommissoriet på daværende tidspunkt. Det var et udkast.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:*
>
> *1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.*
>
> *2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"*

Forespurgt til udkastet i forhold til det endelige kommissorium forklarede vidnet, at han mener, at det var dette udkast, der blev til virkelighed. Foreholdt, at pkt. 2 i kommissoriet blev taget ud i februar 2011, forklarede vidnet, at det havde han ikke bemærket. Det var hans opfattelse, at arbejdsgruppen med relativt få ord havde fået beskrevet, hvad det var, de skulle gøre. Han mener ikke, at han var involveret i nogen drøftelser om begrænsning af kommissoriet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 409 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, punkt 8 "Drøftelse af samspillet mellem Intern Revision og Regnskab"):

> *"Det blev aftalt, at mødefrekvensen for møderne mellem Regnskab og SIR fremover bliver halvårlig..."*

Forespurgt, om de i SIR var tilfredse med, at arbejdsgruppen havde planlagt at afholde sit første møde i begyndelsen af 2011, henset til at rapporten var fra maj 2010, forklarede vidnet, at det forholdt han sig ikke til. Det var administrationen, som måtte vurdere, hvilken risiko man ville påtage sig. Han skulle blot sikre sig, at ad-

ministrationen havde forstået de tilbagemeldinger, som Intern Revision var kommet med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mere præcist henviser til med begrebet "administrationen", forklarede vidnet, at man også kunne kalde det "forvaltningen". Når han anvender begrebet, henviser han primært til cheflaget.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om formålet med de halvårlige møder, forklarede vidnet, at det handlede om at følge op på tidligere kritiske revisionsrapporter. Vidnets tanke med møderne var også, at en revision generelt lider af den skavank, at den altid kommer for sent. Han ville gerne være med til at påpege forskellige områder, hvor administrationen kunne være opmærksom på mulige problemer. Det havde han lejlighed til i forbindelse med disse møder, hvilket gav cheferne mulighed for at gribe fat i problemerne på det tidligst mulige tidspunkt. Om de så ville gøre det eller ej, var op til dem.

Foreholdt vidnets tidligere omtale af et eksempel vedrørende en rapport om SKAT's ejendomsvurderinger og forespurgt, om vidnet på møderne oplevede et pres, forklarede vidnet, at problemet i relation til ejendomsvurderingerne var, at ToldSkat ved overtagelsen af denne opgave fra kommunerne i 2002 kun havde fået halvdelen af de ressourcer, som kommunerne havde haft. Det svarede til 160 årsværk, hvilket absolut ikke var nok til at løse opgaven. Chefen for det pågældende område satte dog en ære i at løse opgaven alligevel. Han begyndte derfor at skære forskellige steder og måske også i forhold til at overholde lovgivningen. Der er i dag omkring 600 årsværk på opgaven. Forespurgt, om vidnet konkret har oplevet pres i forbindelse med de halvårlige møder med Regnskab, eller når han i øvrigt var i dialog med forvaltningen, forklarede vidnet, at det har han overhovedet ikke. Intern Revision havde gode samarbejdspartnere hos Regnskab, og møderne var åbne og konstruktive.

27. marts 2012 – halvårsmøde mellem SIR og SKAT's afdeling Regnskab, hvor Regnskab bl.a. informerede om tiltag på udbytteskatteområdet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 646 (2012-03-27 - Referat fra halvårsmøde mellem SIR og Regnskab den 27. marts 2012, punkt "Nyt på udbytteskattens område"):

> *"Lars orienterede, den 15. december 2011 blev bekendtgørelse om indberetningspligt underskrevet, fristen for angivelse og betaling er nu den samme. Bekendtgørelsen omhandler selskaber, som ikke administreres af VP Securities. Andre sel-*

skaber som administreres af VP Securities kommer næste år med. Der er ikke den store risiko her.

Der er kommet nyt Tast Selv som Regnskab 2 har været med til sammen med systemejer. Man vil gerne indføre tvungen Tast Selv, dette bliver formentlig næste år.

Der er en udfordring vedrørende udenlandske aktionærer. Et projekt i OECD arbejder på en nettoafregningsordning - Lisbeth Rømer har denne opgave. Nørding udleverede et notat omkring status på dette punkt."

Herom forklarede vidnet, at det var et specielt møde. Det kan han se på det store antal deltagere. Nogle deltog via ShareCon, hvilket ikke fungerede. Han mener, at de kun holdt dette ene møde via ShareCon.

Forespurgt til bemærkningen, "Der er ikke den store risiko her", forklarede vidnet, at han ikke kan huske de nærmere drøftelser herom. Han opfattede det som en orientering fra Regnskab om, at man havde gjort noget ved problemet med afstemning mellem angivelse og indberetning. Forespurgt til oplysningen om, at der var en udfordring med udenlandske aktionærer, forklarede vidnet, at det heller ikke blev præciseret. Han noterede sig, at cheferne for området var inde i problemstillingerne, så han forholdt sig ikke nærmere til det. Forespurgt til OECD's TRACE-projekt forklarede vidnet, at han ikke hørte noget nærmere om projektet på dette tidspunkt. Det trak ud og blev ikke til noget. Han forstod godt, at cheferne ønskede at bruge dette som en mulig løsning, fordi nettoafregning ville løse mange af problemerne.

REVISIONSUDVALGET

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet af 19. oktober 2010, Bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

"Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."

Forespurgt, hvordan denne vurdering blev foretaget, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, om de i Revisionsudvalget drøftede, om opfølgningen på rapporten om udbytteskat var tilstrækkelig. Revisionsudvalget blev nedsat i december 2010 på et tidspunkt, hvor gruppearbejdet ikke var sat i gang, så de var nødt til at se, hvad der kom ud af det.

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
>
> *Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen*
>
> *Referent: Jens Madsen*
>
> …
>
> *Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde. Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Forespurgt, hvilke overvejelser og drøftelser der var i forbindelse med opgaven med opfølgning på revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var ham, som foranledigede, at Revisionsudvalget blev oprettet. Det skyldtes, at han så et problem i, at det ulovbestemte tilsyn, som departementet under en sædvanlig organisering ville have med driften i SKAT, forsvandt med enhedsorganisationen. Idéen var at oprette et organ, som kunne varetage dette ulovbestemte tilsyn, for at vise udadtil, at man havde tænkt på problemstillingen. Den anden del af tanken med Revisionsudvalget var, at de rapporter, som økonomichef Karsten Juncher stod for opfølgningen på, også skulle drøftes i udvalget. Forespurgt, om det var heri, at tilsynsopgaven bestod, forklarede vidnet, at man sikrede, at der var en forbindelse mellem driften og den øverste ledelse. Forespurgt, hvordan Revisionsudvalget sikrede sig imod, at noget gik i glemmebogen, forklarede vidnet, at det egentlig er Karsten Juncher, som burde svare på dette. Det var Karsten Juncher, som skulle lave oplæg om, hvorvidt de tilbagemeldinger, han fik, var tilstrækkelige, og om opfølgningen på konkrete problemer kunne afsluttes. Forespurgt, om det var Karsten Junchers ansvar at sikre opfølgningen generelt, forklarede vidnet, at det var det, men Karsten Juncher kunne formentlig ikke gardere sig imod, at han i den forbindelse muligvis fik tilbagemeldinger, som var mere positive, end virkeligheden tilsagde.

Forespurgt til sammensætningen af udvalget forklarede vidnet, at Peter Loft var departementschef, og Jesper Skovhus Poulsen var koncerndirektør. Jesper Skovhus Poulsen skulle egentlig stå for driften. Der var desuden to afdelingsdirektører: Steffen Normann Hansen og Karsten Juncher. Erling Andersen og Jens Sørensen var regionsdirektører. Vidnet kan ikke huske præcis, hvorfor Erling Andersen var medlem, men det skyldtes muligvis, at han havde ansvar for toldområdet på det tidspunkt. Jens Sørensen var naturlig at tage med, fordi Inddrivelse, som også omfattede Regnskab, hørte under ham. Derudover var direktør for de særlige enheder, Ole Kjær, medlem. Forespurgt, om de drøftede betænkeligheder ved personsammenfaldet mellem Revisionsudvalget og ledelsen i Koncerncentret og regionerne, som havde pligten til at følge op på rapporterne, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at de drøftede. Man opfattede det sådan, at nedsættelsen af udvalget medførte en større sandsynlighed for, at de ting, som revisionen havde påpeget, kom til den øverste ledelses kendskab. Foreholdt, at et organ svarende til Revisionsudvalget i en privat virksomhed sandsynligvis ville ligge på bestyrelsesniveau og ikke "nede i maskinen", forklarede vidnet, at man ikke må sammenligne med en privat virksomhed. Revisionsudvalget havde måske fået en forkert betegnelse, men det var udelukkende – eller i hvert fald først og fremmest – nedsat for at varetage tilsynsfunktionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.*
>
> *Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.*
>
> *Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."*

Forespurgt, om SIR's 2010-rapport blev drøftet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 467 (2011-03-XX - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter i perioden december 2010-marts 2011, afsnit II):

"Seneste opfølgning på rapporter fra årsopfølgningen 2009/2010 og de spørgsmål, du fik besvaret mundtligt på møde i Revisionsudvalget den 17. december 2010:

Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)

Kritik: Ingen kritikhøjde, men Intern Revision konkluderer, at

• der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer

• SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen

• forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men ikke fuldt opdateret

• regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen.

Status for opfølgning i Produktionsforum d. 28. februar 2011

Jens Sørensen udarbejder et statusnotat forud for mødet i Revisionsudvalget den 31. marts 2011.

Indstilling: Revisionsudvalget får notatet fra Jens Sørensen tilsendt sammen med dagsordenen til drøftelse af status på mødet."

Forespurgt, om vidnet var inde over indstillingen til Peter Loft, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han fik materialet samtidig med de øvrige medlemmer af udvalget. Forelæggelsen blev udarbejdet af Jens Madsen og Karsten Juncher.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 463 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, kolonnerne "Punkt på dagsorden/ Emne" og "Beslutning/drøftelse"):

"09-203 Kildebeskatning af udbytteskat

Status på arbejdsgruppens arbejde blev givet"

Forespurgt, hvorfor der ikke blev anført en ansvarlig for punktet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det virker umiddelbart lidt mærkeligt. Forespurgt til drøftelser-

ne på mødet, herunder om Jens Sørensens statusnotat blev drøftet, forklarede vidnet, at han ikke kan huske drøftelserne på mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

> *"Den 10. maj afgav Intern Revision en rapport, som i punkt 8 opsummerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *…*
>
> *OECD's Trace IT projekt*
>
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrere indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærers beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af marts 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*
>
> *Forkortet problemformulering.*
>
> *Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."*

Forespurgt, om der var drøftelser vedrørende den forkortede problemformulering, hvor den del af den kritiske rapport, der omhandlede refusion, var blevet fjernet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om de havde viden om tidshorisonten for TRACE-projektet i OECD, forklarede vidnet, at han er næsten sikker på, at det havde de ikke. Hvis det var tilfældet, burde det have fremgået af afsnittet.

15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 515 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010, afsnit II "Seneste opfølgning på rapporter for 2009 behandlet i Revisionsudvalget den 31. marts 2011", punkt 14 "Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)"):

> *"Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
>
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Forespurgt, hvad der nærmere lå i, at man afsluttede opfølgningen, forklarede vidnet, at det måtte betyde, at man havde tillid til, at det arbejde, som var iværksat, var fyldestgørende, så der ikke var behov for yderligere opfølgning. Det var ikke et tegn på, at arbejdet nødvendigvis var færdigt. I dag kan det godt undre ham, at opfølgningen blev afsluttet. Forespurgt, om afslutningen af opfølgningen blev drøftet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Som det fremgår af referatet, var der relativt mange sager i gang, og det kan være svært at huske den enkelte. På dette tidspunkt vidste man ikke, at det ville blive sådan et fokusområde.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvorfor det i dag undrer vidnet, at opfølgningen blev afsluttet, forklarede vidnet, at hans undren skal ses i lyset af det efterfølgende forløb.

23. juni, 19. september og 12. december 2011 – møder i Revisionsudvalget

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, afsnit "5. Opfølgning på kritiske rapporter"):

> *"Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."*

Forespurgt, om SIR var inde over drøftelsen af dette punkt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det tror han ikke, at de var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3398 (2011-09-19 (2) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 19. september 2011, afsnit "3. Opfølgning på kritiske rapporter"):

> *"Steffen redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."*

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser om udbytteskat fra dette møde, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3407 (2011-12-12 (2) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 12. december 2011, afsnit "3. Opfølgning på kritiske rapporter"):

> *"Steffen redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."*

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser fra dette møde, forklarede vidnet, at han heller ikke erindrer noget specifikt fra dette møde. Forespurgt, om der var drøftelser på nogle af de efterfølgende møder, forklarede vidnet, at det tror han ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning

Forespurgt om baggrunden for 2013-rapporten forklarede vidnet, at Intern Revision ved begyndelsen af hvert kalenderår så på de strategiske analyser, og hvilken revisionsstrategi der skulle lægges. De begyndte dette arbejde ved årsskiftet. For at få materiale til vurderingerne bad Intern Revision dengang vidensgrupperne om at komme med oplæg til, hvilke revisioner der skulle gennemføres i det kommende revisionsår, navnlig af hensyn til den juridisk-kritiske revision. Det var Vidensgruppe Person, der kom med oplægget til undersøgelsen af udbytteområdet, hvilket var rimeligt nok, fordi der var tale om et område, som kunne udvikle sig. Derfor var det væsentligt at tage fat i det igen. Forespurgt, hvem der tog initiativ til risikoanalysen, forklarede vidnet, at det gjorde han og ledelsen.

Forespurgt, om der var forudgående drøftelser med Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at den første del, som omhandlede Intern Revisions ønsker, foregik uafhængigt af Rigsrevisionen. Derefter var der nogle drøftelser med Rigsrevisionen. I den forbindelse skal man huske på, at Rigsrevisionen skulle kunne støtte sig til Intern Revisions arbejde med henblik på at kunne erklære sig om regnskabets rigtighed, og om der var lavet de nødvendige forretningsgange osv. Planen for revisionsåret skul-

le foreligge inden den 1. juni. Inden dette tidspunkt var der mange drøftelser med Rigsrevisionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3665 (2012-02-08 - SIR's væsentligheds- og risikoanalyse af udbytteområdet, "Konklusion"):

> *"Da væsentlige fejl kan forekomme (indtægt for 2012 skønnet til 6,5 mia.) og da risikoen for fejl ikke nøjagtigt kan fastslås, foreslås det, at SIR i 2012 gennemfører en opgave der afdækker området.*
>
> *Opgaven skal primært have til formål at vurdere om regnskabsforvaltningen, forretningsgange og interne kontroller er tilrettelagt således at regnskabet for udbytteskatter bliver rigtigt (pind 1) og at forvaltningen er i overensstemmelse med love og regler (pind 2). Sekundært bør der i opgaven være fokus på, om administrationen på området er økonomisk hensigtsmæssigt (pind 4)."*

Forespurgt til de tre nævnte pinde forklarede vidnet, at pindene reelt udtrykker det, som revision går ud på. Intern Revision skulle kun erklære noget om pind 1 og pind 2. De skulle ikke erklære noget om pind 4. Pind 3 mangler i teksten, fordi den vedrører årsrapporten. Den første pind knytter sig således til, om regnskabet er rigtigt. Det kaldes også den finansielle revision. Pind 2 knytter sig til, om de dispositioner, som influerer på regnskabet, er i overensstemmelse med lovgivning, bevillinger osv. Det er det, der kaldes den juridisk-kritiske revision. Det, der lægges op til i det foreholdte, er, at man tager det hele med.

Forespurgt, om opgaven blev reduceret, eller om det endte med, at pind 1, 2 og 4 skulle undersøges, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det konkret. Når vidnet læser rapporten i dag, så er det hans indtryk, at den har fået en drejning hen imod den finansielle revision, måske mere end han selv synes om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*

- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."

Forespurgt, om det var en sædvanlig måde at formulere en revisionsopgave på, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det første punkt var en beskrivelse af pind 1, 2 og 4, forklarede vidnet, at det var en begrænset beskrivelse af pind 1 om finansiel revision.

Foreholdt, at det fremgår af SIR's 2010-rapport, at der ikke var kontrol af, om de, der anmodede om refusion, var berettiget hertil, og forespurgt, hvorfor man så begrænsede revisionen, forklarede vidnet, at Intern Revision lavede deres revision som støtte for Rigsrevisionen, som skulle erklære sig om statsregnskabet. Da vidnet begyndte i Intern Revision i 2010, var der enighed mellem Intern Revision og deres kontaktperson hos Rigsrevisionen, Carsten Holmgaard, om, at Intern Revisions ressourcer skulle bruges nogenlunde ligeligt på de tre revisionsformer – dog lidt mindre på forvaltningsrevision. Dette fungerede fint for revisionen fra 2009 og frem til den revision, som blev afsluttet midt i 2011. Derefter kom der en ny kontaktperson, som havde helt andre idéer om, hvordan man skulle lave finansiel revision. De kunne i Intern Revision godt følge nogle af kontaktpersonens betragtninger, men den pågældende blev fyret efter et par måneder. Herefter havde Intern Revision ikke nogen kontaktperson, men havde i stedet kontakt til seks personer i Rigsrevisionen, som havde meget forskellige opfattelser af, i hvilken retning revisionen skulle gå. Dette var situationen frem til april/maj 2012, hvor der kom en ny kontaktperson, Malene Leung. Hun var givetvis dygtig, men interesserede sig udelukkende for finansiel revision. Hun fandt nogle fejl i regnskabet, som kunne føres tilbage til begyndelsen af 00'erne. Det førte til, at hun mente, at revisionen ikke var god nok for det aktuelle år. Det er vidnets opfattelse, at den interne revision på det tidspunkt var bedre end tidligere, fordi Intern Revision havde fået nogle hints fra deres første kontaktperson, men Malene Leung mente ikke, at den udførte revision var god nok. Vidnet bad derfor Rigsrevisionen om nærmere anvisninger af, hvad Rigsrevisionen ønskede. Der blev på den baggrund i august 2012 afholdt en temadag, hvor Malene Leung kom med et indlæg, der kun handlede om finansiel revision. Intern Revision måtte derfor rette ind efter dette, hvilket var et problem, fordi Intern Revision med sine medarbejderkompetencer var indrettet til også at lave juridisk-kritisk revision. Vidnet tror, at 2013-rapporten afspejlede de tilbagemeldinger, som Intern Revision fik om at fokusere på den finansielle revision.

Forespurgt, om vidnet drøftede den specifikke opgave med Malene Leung, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men der var mange drøftelser af hensigtsmæssig-

heden i det ændrede fokus for revisionen, idet det ville gå ud over den juridisk-kritiske revision.

Foreholdt pkt. 2 i det foreholdte og forespurgt, om SIR ikke på denne baggrund burde have undersøgt, om SKAT nu havde sikret, at det var de berettigede, som modtog refusionerne, forklarede vidnet, at det fremgår, at Intern Revision tog stilling til og vurderede, om SKAT's arbejdstilrettelæggelse på tidspunktet for undersøgelsen var tilstrækkelig.

Forespurgt, om SIR overvejede en revision af, om der var hjemmel til den måde, som SKAT gjorde tingene på, og om fx undersøgelsesprincippet blev overholdt, forklarede vidnet, at det tror han aldrig, at Intern Revision ville gøre. Intern Revision ville derimod foretage en vurdering af, om det, som forvaltningen havde gjort for at sikre sig imod risici, var holdbart.

Forespurgt om sin rolle i udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport forklarede vidnet, at han var med til at sætte den i gang. Han husker ikke, om han drøftede den med den ansvarlige centerleder, Torben Ersbøll. Hvis der var noget, som han undrede sig over i forbindelse med gennemlæsningen af rapporter, ringede han sædvanligvis til centerlederen og drøftede det. Forespurgt, om det var et rapportudkast eller den endelige rapport, som vidnet fik til gennemlæsning, forklarede vidnet, at det var den endelige rapport, men han havde mulighed for at komme med rettelser.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Revisionen viste, at der er etableret funktionsadskillelse. Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger uden for regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt. I de tilfælde, hvor der ikke var tilstrækkelig dokumentation blev der anmodet om yderligere materiale, ligesom anmodninger blev afslået, hvis betingelserne ikke var opfyldt.*
>
> …
>
> *Bliver der via blanket søgt refusion 2 gange for den samme aktie, er systemet sat således op, at der vil komme en advisering 2. gang. Men da refusioner via regnearksordningen tastes som sumposter, vil en udbyttemodtager kunne søge refusion*

mere end en gang for den samme aktie enten både via blanket og regnearksordningen eller flere gange via regnearksordningen uden at det ville blive opdaget af SKAT.

…

Det er SIRs vurdering, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrer en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge."

Forespurgt, om SIR vurderede, om de materielle betingelser for refusion, særligt vedrørende ejerskabet til aktien, var dokumenteret, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det skulle de heller ikke gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

"For refusionsanmodningerne uden for regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes."

Forespurgt, om dette betyder, at der uden for regnearksordningen blev ført kontrol med grundlaget for udbetalingerne, herunder om modtageren var berettiget, hvorimod dette ikke skete inden for regnearksordningen, forklarede vidnet, at sådan kan man godt læse det. Forespurgt, hvordan vidnet som revisor forstår afsnittet, forklarede vidnet, at han læser det sådan, at den formelle kontrol, som Intern Revision foretog, viste, at man i det ene tilfælde gennemgik materialet, mens man i det andet ikke gjorde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938-939 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

"Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig"

Vidnet forklarede, at dette afsnit er klart og tydeligt.

Forespurgt, om dette skal forstås sådan, at SIR omvendt ikke havde bemærkninger til SKAT's håndtering af blanketordningen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om

det fortsat skal læses som kun omfattende den formelle kontrol, som den enkelte sagsbehandler foretog, forklarede vidnet, at det skal det. Det fremgik også af Intern Revisions anbefalinger og kritikpunkter, som var mere generelle.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938-939 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at SKAT bør sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat. Muligheden herfor er blevet forbedret fra 1. januar 2013, hvor alle udloddende selskaber skal angive udlodningen og indberette oplysning om udbyttemodtager samtidigt."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,*
>
> *- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"*

Foreholdt formålet med revisionen som beskrevet på ekstraktens side 933 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning") og forespurgt, om den foreholdte delkonklusion fra 2013-rapporten kunne give indtryk af, at der var sket forbedringer på området, forklarede vidnet, at det kunne den, men det fremgik også, at det ikke var på plads endnu. Forespurgt, om SIR i rapporten signalerede, at der var andre problemer, end at SKAT ikke holdt øje med bankerne, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at han kan svare på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der mentes med formuleringen om, at for refusionsanmodningerne uden for bankordningen blev "grundlaget vurderet", forklarede vidnet, at han læser det sådan, at SKAT kiggede på, om grundlaget formelt var i orden.

Vidnet blev foreholdt, at baggrunden for 2010-rapporten bl.a. var usikkerhed om opgørelsen af provenuet fra kildebeskatningen, og om der blev udbetalt beløb, der ikke skulle udbetales. Forespurgt, om formuleringen i 2013-rapporten kunne give

det indtryk, at der nu var styr på området, forklarede vidnet, at han ikke læser punktet på den måde.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"SIR har konstateret, at refunderet udbytteskat er steget fra ca. 680 mio. kr. i 2010 til ca. 1.452 mio. kr. i 2012. SKAT har overfor SIR oplyst, at stigningen kan skyldes, at danske selskaber udlodder større udbytte til udenlandske aktionærer, men ikke fremlagt dokumentation herfor."*

Forespurgt, om ikke kontrollen burde have været intensiveret, når der ikke blev fremlagt dokumentation for en påstand som denne, forklarede vidnet, at indtægterne, så vidt han husker, var steget tilsvarende. Udviklingen var ikke så stor på dette tidspunkt, så der kunne godt være plausible forklaringer på stigningen. Vidnet er enig i, at der på sigt burde følges op på, om udviklingen fortsatte. Forespurgt, om SIR på baggrund af det anførte burde have gravet et spadestik dybere, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Intern Revision fremlagde med rapporten oplysningen for forvaltningen, som havde mulighed for at reagere. Det var nok et område, der skulle følges, for det var ikke muligt at vide, om det var svindel, der lå bag. Muligheden for svindel lå lige for.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 940-941 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrolangivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

> *"SKAT foretager ingen afstemning mellem angivet udbytte og indberetning*
>
> …
>
> *Det er SIRs vurdering, at SKAT nu har mulighed for en effektiv kontrol mellem det som selskaberne angiver og det der bliver indberettet om den enkelte udbyttemodtager."*

Forespurgt, hvordan muligheden for effektiv kontrol havde ændret sig siden 2010, forklarede vidnet, at afsnittet omhandler selve afregningen af selskabsskatten. Reglerne var blevet lavet om, så indberetningerne skulle ske samtidig med angivelsen. Dette gav mulighed for afstemning. Forespurgt, om SIR vurderede, om SKAT i den forbindelse havde den nødvendige bemanding, forklarede vidnet, at Intern Revision ikke vurderede dette. Det var op til forvaltningen at sikre dette. Det var Intern Revi-

sions opgave at gøre opmærksom på huller. Forespurgt, om Intern Revision betragtede manglende bemanding som et hul, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, at de nogensinde gjorde.

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945-946 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.1 "Konklusion"):

> *"Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelse konstaterer SIR, at den nye TastSelv-løsning for angivelse af udbytteskat og indberetning om udbyttemodtagere er i proces og SKAT har oplyst, at der arbejdes hen imod, at løsningen kan sættes i drift omkring 1. april 2014. Når den nye TastSelv-løsning er implementeret vil angivelsen (registrering af indtægten) i højere grad følge betalingen.*
>
> …
>
> *Det er SIRs opfattelse, at SKAT har gjort en tilfredsstillende indsats i forhold til at indføre en fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer"*

Forespurgt, om det var sædvanligt, at SIR på denne måde vurderede indsatsen og ikke status, forklarede vidnet, at dette var en af de større problemstillinger, som SKAT var ved at have fået på plads, og derfor gav Intern Revision SKAT vurderingen som et "skulderklap".

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.4 Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt om sine refleksioner på dette punkt forklarede vidnet, at revisionen i høj grad var drejet mod det finansielle, og Intern Revision gjorde med punktet opmærksom på, at der skulle gøres noget ved det. Med den erfaring, han har i dag, ville han gerne have, at punktet var rødt, men set i forhold til det tidspunkt, hvor vurderingen blev lavet, vil han ikke bebrejde nogen, at den blev gul.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgik af 2010-rapporten, at der ikke var kontrol med, om udbetalingerne af refusion var berettigede, og at der i 2013-rapporten var

et punkt, som handlede om, hvorvidt man havde gjort tilstrækkeligt i forhold til 2010-rapporten.

Forespurgt, om 2013-rapportens pkt. 3.4 kan opfattes som et beroligende signal vedrørende noget meget faretruende, forklarede vidnet, at han ikke tror, at nogen af modtagerne af rapporten har opfattet det som beroligende. Vidnet forlod Intern Revision 3 uger efter, at rapporten var afleveret. De papirer, som han efterfølgende har læst, viser, at man var fuldt bevidst om, hvad problemerne drejede sig om.

Fremsendelse af 2013-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3675 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision):

> *"Forslaget indebærer, at behandlingen af Intern Revisions rapporter forankres hos afdelingschefen for Koncernstyring og Udvikling i kontoret Økonomi og Styring."*

Vidnet forklarede, at dette ikke er en forelæggelse fra Intern Revision. Det må være Karsten Juncher, som har lavet den.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 926 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Rigsrevisionen godkender Intern Revisions revisionsplan samt ændringer til denne. Intern Revision rapporterer om den udførte revision til både departementschefen og Rigsrevisionen.*
>
> *Intern Revision er en selvstændig enhed under departementschefen.*
>
> *Intern Revision har således ansvaret over for departementschefen jævnfør ovenstående. Departementschefen sikrer i samarbejde med revisionschefen, at Intern Revision har kapacitet og kompetencer til at udføre sine opgaver tilfredsstillende.*
>
> *Departementet sender rapporter, der vedrører SKAT til Budget og Regnskab i SKAT. Kritiske rapporter (kritikhøjde: "ikke helt tilfredsstillende" og "ikke tilfredsstillende") drøftes i SKATs direktion, hvor den relevante direktør til opfølgningen findes. Hvis rapporten ikke er kritisk sender Budget og Regnskab den direkte til den relevante direktør til opfølgning."*

Forespurgt, om det var denne procedure, som blev fulgt, forklarede vidnet, at det var det. Det, man skal lægge mærke til, er, at Intern Revision ikke sendte rapporter-

ne til SKAT, men udelukkende til departementet. 2013-rapporten blev behandlet i SKAT's direktion den 11. juni 2013.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport):

"Til

Rigsrevisionen

SKAT

Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende

• *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*

Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."

Foreholdt, at rapporten på trods af e-mailens ordlyd ikke ses at være blevet sendt til Jens Brøchner, forklarede vidnet, at proceduren, når han havde læst en rapport, var, at han påtegnede den med dato og underskrift og lagde den til en af sine stabsmedarbejdere, som herefter videresendte rapporten. Vidnet medgiver, at den måde, som rapporten blev sendt videre på, ikke var den mest klare. Men den måde, som departementet fortolkede forløbet på, efter sagen opstod, er i hvert fald helt forkert. Medarbejderen gjorde præcis det samme, som altid blev gjort.

Vidnet henviste til ekstraktens side 3677 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision), hvoraf fremgår bl.a.:

"Departementet

Behandlingen af Intern Revisions rapporter forankres hos afdelingschefen for Koncernstyring og Udvikling i kontoret Økonomi og Styring.

…

Økonomi og Styring forestår rapporteringen til departementschefen."

Vidnet forklarede, at Økonomi og Styring var Andreas Berggreens afdeling. Aftalen var, at Intern Revision skulle sende rapporterne til fuldmægtig i Økonomi og Styring Christian Hjerrild Ovesen, som så skulle videreformidle dem. Forespurgt, om det er det, der ligger i det anførte om, at "Økonomi og Styring forestår rapporteringen til departementschefen", bekræftede vidnet dette. Peter B. Krontoft, der var vidnets stabsmedarbejder, skulle sende rapporten til Rigsrevisionen og til Økonomi og Styring i departementet. Det var måske en lidt kluntet måde at gøre det på, men Christian Hjerrild Ovesen burde ikke være i tvivl om, at denne rapport skulle ekspederes videre i Økonomi og Styring på præcis samme måde som alle andre revisionsrapporter. Efter sagen kom frem, og det viste sig, at departementschefen ikke havde læst rapporten, begyndte departementet at tolke på e-mailen, og de har i den forbindelse tolket den helt forkert. Vidnet var stadig ansat i SKAT på dette tidspunkt, men der var ikke nogen, der spurgte ham. Forespurgt, om fremsendelsen af e-mailen som c.c. til Christian Hjerrild Ovesen efter vidnets opfattelse indebærer, at der dermed er sket samtidig oversendelse til departementet, forklarede vidnet, at det gør det. Det fremgår også, at Christian Hjerrild Ovesen videresendte rapporten til SKAT helt som normalt, hvilket kan ses ved, at rapporten blev behandlet i SKAT's direktion den 11. juni 2013. Forespurgt, om oversendelsen, modtagelsen og videreekspederingen således skete på sædvanlig vis, forklarede vidnet, at som han ser det, har Christian Hjerrild Ovesen videresendt rapporten til SKAT, men vidnet ved ikke, hvad der er sket i forhold til orientering af departementschefen.

Vidnet forklarede videre, at det ikke var hans indtryk, at departementet gjorde meget ud af behandlingen af rapporterne. Forespurgt, hvorfor vidnet havde dette indtryk, forklarede vidnet, at han aldrig hørte fra dem. Han havde plads i Revisionsudvalget, og mens Peter Loft var departementschef, var vidnet til møde i direktionen hver tredje måned. Da Jens Brøchner tiltrådte som departementschef i maj 2012, blev revisionsudvalgsmødet i juni udsat til august. På dette møde mødte Jesper Skovhus Poulsen for Jens Brøchner. Mødet i december 2012 blev aflyst et par dage før, det skulle have været afholdt. Herefter blev Revisionsudvalget nedlagt, hvilket skyldtes, at Skatteministeriet overgik til en ny organisering fra 2013, hvor man gik tilbage til den konventionelle departementsmodel.

Forespurgt, om vidnet fik nogen tilbagemelding i første halvdel af 2013, forklarede vidnet, at han ikke fik nogen tilbagemelding fra departementet. Han talte aldrig med Jens Brøchner, selvom det var Jens Brøchner, som vidnet refererede til. Vidnet blev på et tidspunkt præsenteret for Jens Brøchner, i forbindelse med at vidnet tilfældigt mødte ham og Jesper Skovhus Poulsen på gangen. Forespurgt, om vidnet har modtaget skriftlige spørgsmål eller lignende fra Jens Brøchner, forklarede vidnet, at han intet modtog. Som det fremgår, skulle Intern Revision rapportere til Andreas Berggreens kontor, hvilket var lidt mærkeligt, fordi der ikke var nogen i den afdeling,

som havde indsigt i told-, skatte- og afgiftsspørgsmål. Der var også en lovafdeling, som godt vidste, hvad det drejede sig om, men vidnet ved ikke, om de to afdelinger drøftede tingene med hinanden. Vidnet modtog heller aldrig en tilbagemelding fra Andreas Berggreen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at fremsendelsen af rapporten til den pågældende medarbejder i departementet skete på sædvanlig vis, og at den pågældende medarbejder videresendte den til direktionen på sædvanlig vis, forklarede vidnet, at han ved, at rapporten blev sendt til SKAT's direktion. Han ved ikke, hvad der skete i forhold til departementet.

Vidnet forklarede, at den tidligere omtalte procedurebeskrivelse blev fulgt op af en væsentlig længere procedurebeskrivelse, som Jens Madsen udarbejdede. Vidnet blev bedt om bemærkninger til denne procedurebeskrivelse. Vidnet opfordrede i den forbindelse Andreas Berggreens afdeling til at tilføje et punkt om, hvordan proceduren i departementet skulle være. Jens Madsen kunne kun beskrive proceduren i SKAT. Vidnet har stadig en kopi af denne mailkorrespondance. Vidnet fik en tilbagemelding om, at dette punkt kunne udsættes. Dette underrettede han Jens Madsen om. Eftertiden har vist, at det nok havde været nyttigt at have en sådan procedure, set i lyset af at departementschefen tilsyneladende ikke fik rapporten.

14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsrapporten for 2012):

> *"Den lidt sene forelæggelse af sagen skyldes, at SIR i en mail havde oplyst Økonomi og Styring om, at beretningen var sendt til departementschefen. Det har efterfølgende vist sig, at SIR ikke har forelagt beretningen for departementschefen."*

Forespurgt, om vidnet kender til forløbet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han var ikke længere i Intern Revision på dette tidspunkt.

Revisionsberetning vedrørende Skatteministeriets regnskaber for 2012

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3441 (2013-05-31 (3) - Revisionsberetning vedr. Skatteministeriets regnskaber for 2012).

Forespurgt, om vidnet havde nogen dialog med departementet om dette, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Andreas Berggreen tiltrådte i december 2012 og virkede fra den 1. januar 2013. Derefter blev det hurtigt klart, at Intern Revision nok ikke

havde nogen fremtid. På dette tidspunkt havde vidnet månedlige møder med Karsten Juncher og Jens Madsen. Ved et af disse møder i december 2012 blev det aftalt, at vidnet hen over julen 2012 skulle lave en præsentation til Andreas Berggreen om Intern Revisions opgaver, så han kunne se, hvad de beskæftigede sig med. Jens Madsen arrangerede et møde den 11. januar 2013, og vidnet sendte sit notat den 7. januar 2013. På mødet var både Karsten Juncher og Andreas Berggreen til stede, men Andreas Berggreen bad om en udsættelse af drøftelserne til et senere tidspunkt, hvilket vidnet ikke kunne gøre noget ved. Der var ikke efterfølgende nogen drøftelser af notatet.

Den 23. januar 2013 havde de et temamøde, hvor Andreas Berggreen blev bedt om at præsentere sine tanker om Intern Revision og sine planer for dem fremadrettet. Andreas Berggreen sagde ikke så meget om Intern Revision, men talte meget om KPI'er og mål for øget produktion. Andreas Berggreen sluttede af med, at han forestillede sig, at Intern Revision kunne være med til at følge op på dette, men at det nok krævede nogle andre kompetencer end dem, der var i Intern Revision på det tidspunkt. Der begyndte de i Intern Revision at fornemme, at det nok var noget andet end intern revision, som Andreas Berggreen ville. Vidnet gjorde derfor Andreas Berggreen opmærksom på, at Rigsrevisionen nok ikke ville være med til dette, fordi Rigsrevisionen støttede sine erklæringer på Intern Revisions arbejde. Hertil svarede Andreas Berggreen, at han og Jens Brøchner kendte rigsrevisor Lone Strøm ret godt. Der følte vidnet, at det arbejde, de lavede i Intern Revision, var kørt fuldstændig ud på et sidespor. Derefter skete der det, at Deloitte i marts/april 2013 blev bedt om at lave en analyse af Intern Revision. Vidnet var på det tidspunkt godt klar over, at formålet med analysen var at have et dokumentationsmateriale for at kunne omkalfatre Intern Revision. Vidnet blev som den første frataget jobbet den 20. juni 2013. Det samme skete den 24. juni 2013 for to af de tre centerledere. I alt blev Intern Revision reduceret fra omkring 45 medarbejdere til omkring 23-24. Centerlederen fra Silkeborg, Egon Skindhøj, blev midlertidigt udnævnt til revisionschef og fik det beskidte arbejde med at afskedige medarbejderne. Det var planen at flytte hele revisionen til Silkeborg, men det lykkedes ikke at finde en revisionschef der.

SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT

23. september 2010 – statusmøde med SIR

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 360 (2010-09-28 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 28. september 2010, punkt 9):

> *"Vi kan orientere fra statusmødet med Intern Revision den 23. september, hvor de bl.a. orienterede om deres holdninger og arbejdsmetoder, herunder at de vil gerne*

være mere proaktive og forebyggende. De vil sende deres Plan 2010 (og også offentliggøre den). Vi drøftede muligheden for, at Intern Revision i forbindelse med nye revisioner kan kontakte Jura og Samfundsøkonomi tidligt i processen med henblik på at få afklaret tvivlsspørgsmål og få skåret opgaven til. Det er aftalt at holde 3 årlige statusmøder mellem Intern Revision og Jura og Samfundsøkonomi – det næste i januar 2011."

Forespurgt, hvem der deltog i mødeforløbet med Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at det gjorde Winnie Jensen. Han husker ikke, om der var andre deltagere. Det foreholdte var en aftale mellem vidnet og Winnie Jensen. Forespurgt til meningen med muligheden for at "få skåret opgaven til" forklarede vidnet, at hvis Intern Revision kom ind på nogle områder, hvor man var i tvivl om lovligheden, så ønskede Jura at blive inddraget, inden Intern Revision kom med konklusioner i en rapport. Det var Juras forslag på baggrund af nogle eksempler. Formuleringen om at "få skåret opgaven til" er dårligt udtrykt. Forespurgt, om vidnet oplevede det som et forsøg på at påvirke Intern Revision, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det handlede om, at Intern Revision fra begyndelsen kunne få en vurdering af, hvad der var det juridisk rigtige.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 446 (2011-03-16 (1) - Dagsorden til møde i Direktionen den 16. marts 2011, punkt 1):

"Emne: Risikobillede - Revisionschefen deltager"

Forespurgt, hvem der deltog i mødet, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men deltagerne fremgår af referatet. Forespurgt, om han selv deltog, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det, men han vil tro det, når det fremgår. Han har ingen erindring om selve mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011, afsnit Ad 4 - Andre forhold):

"Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.

I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.

Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshierarkiet."

Forespurgt om sin erindring herom forklarede vidnet, at man på dette tidspunkt lige var begyndt at benytte risikobilleder. Risikobillederne fra 2011 var derfor ikke så udførlige som dem, man så senere. Risikobillederne fra 2013 var temmelig omfattende. Det foreholdte var et forsøg på at komme i gang, men han kan stå inde for det anførte. Forespurgt, om det var mere omfattende i 2013 på grund af ændringer i risikobilledet, forklarede vidnet, at det skyldtes en udvikling i deres arbejdsmetoder.

Forespurgt, hvad der mentes med nødløsninger, forklarede vidnet, at han ikke tænkte på noget ganske konkret. Situationen var dog ofte, at nogle funktionsledere satte en ære i at udføre deres enheds opgaver, på trods af at der år for år blev færre medarbejdere. Funktionslederne kunne derfor være nødt til at skære noget fra. Han har flere gange argumenteret for, at man kan skære i serviceniveauet, men ikke i overholdelsen af lovgivningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, punkt 1 "Risikobillede"):

"Tovholder: JSP"

Forespurgt, om JSP er Jesper Skovhus Poulsen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, punkt 1 "Risikobillede"):

"Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder. I forhold til notatet blev det understreget, at ledelsen ikke accepterer, at lovgivning tilsidesættes. Det blev også nævnt, at andre faktorer end ressourcerne til rådighed har betydning for presset på opgaveløsningen Det afstemte risikobillede indgår som grundlag for revisionsplanen, der præsenteres i andet kvartal"

Forespurgt, hvad der nærmere blev drøftet på mødet, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, men formålet med mødet var at få direktionens billede af situationen.

SIR'S 2015-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet blev konsulteret i forbindelse med udarbejdelsen af SIR's 2015-rapport, forklarede vidnet, at det blev han ikke.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, "Godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet"):

> *"2010 - 2014:*
>
> *"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."*
>
> *2014 - 2015:*
>
> *"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og Indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""*

Forespurgt, om det beskrevne svarer til proceduren, da vidnet selv var i SIR, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han kan ikke udelukke, at regnskabsgodkendelserne blev sendt til revisionscentret i Silkeborg, hvor Intern Revisions stærkeste kræfter inden for finansiel revision befandt sig. Han erindrer ikke at have drøftet regnskabsgodkendelserne. Forespurgt, om en specifik medarbejder eller afdeling i SIR foretog risikovurderinger af regnskabstallene, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han ved, at der var en medarbejder i departementet, som gennemgik listerne måned for måned. Det viste sig efterfølgende, at det havde den pågældende også gjort, men havde ikke gjort nok ved det.

ORGANISATORISK FORANKRING

Forespurgt, hvordan fordelingen af opdrag fra henholdsvis departementschefen og Rigsrevisionen var, forklarede vidnet, at § 9-aftalen mellem Rigsrevisionen og Intern Revision primært handlede om samarbejde mellem Rigsrevisionen og Intern Revision. Desuden var der en bestemmelse, som indebar, at departementschefen kunne give Intern Revision særskilte opgaver, som Rigsrevisionen så skulle orienteres om. Rapporten fra 2010 var et eksempel på en sådan opgave. Så vidt vidnet husker,

gav Peter Loft dem en eller to opgaver i den periode, hvor vidnet var revisionschef. Forespurgt, om opgaverne fra departementschefen gav ressourcemæssige problemer, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, men det var også kun undtagelsesvist, at departementschefen gav dem opgaver. Det var dog en udfordring for vidnet som revisionschef, at Intern Revisions 45 årsværk, der blev betalt af Skatteministeriet, i vidt omfang gjorde nytte for Rigsrevisionen. Rigsrevisionen var tilbøjelig til at mene, at de kunne disponere over disse 45 årsværk, som de ville, hvilket indgik i deres samarbejde med Intern Revision. Forespurgt, om vidnet oplevede pres fra ledelsen, i forhold til hvad han foretog sig i revisionen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han mødtes med Peter Loft to gange i kvartalet, og de havde et godt samarbejde. Som tidligere nævnt havde han ikke noget samarbejde med Jens Brøchner.

Snitfladen mellem SIR og resten af organisationen

Forespurgt, hvordan vidnet så SIR's rolle i forhold til udarbejdelse af løsninger på konkrete problemer, forklarede vidnet, at Intern Revision ikke udarbejdede løsninger, men gjorde opmærksom på risici. Det var forvaltningens opgave at løse problemerne.

Forespurgt, om vidnet i sin tid i SIR oplevede problemer med at afgrænse opgaverne, forklarede vidnet, at det gjorde han overhovedet ikke. Vidnet har dog hørt udtrykket "revisionen forlanger" blive anvendt, men det var en forkert sprogbrug. Revisionen forlangte ikke noget som helst. De gjorde opmærksom på forhold, som påkaldte sig opmærksomhed fra ledelsen.

Kronik af Peter Skærbæk bragt i Politiken den 14. december 2018

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3613 (2018-12-14 - Kronik af Peter Skærbæk i Politiken den 14. december 2018):

> *"Revisionschefen beretter, at departementschefen hidtidige interesse for SIR's arbejde og rapporter forsvandt med Jens Brøchners tiltrædelse i maj 2012. Jens Brøchner mødte ikke op til det førstkommende revisionsudvalgsmøde, aflyste det næste og nedlagde derefter udvalget. Heller ikke revisionschefen deltagelse i direktionsmøder fortsatte efter Jens Brøchners tiltrædelse."*

Foreholdt, at det lyder som noget, vidnet allerede har forklaret, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3613 (2018-12-14 - Kronik af Peter Skærbæk i Politiken den 14. december 2018):

"Revisionschefen oplyser selv, at han ikke blev bebrejdet for sin embedsførelse. Det er revisionschefens fornemmelse, at beslutningen om de nævnte ændringer af SIR blev truffet, lang tid før Deloittes benchmarking-analyse blev påbegyndt. Analyseresultatet, som forekommer revisionschefen at være givet på forhånd, skulle sandsynligvis blot 'dokumentere' berettigelsen af beslutningen."

Forespurgt, om dette er korrekt citeret, bekræftede vidnet dette og forklarede, og at han kan stå inde for det anførte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3613 (2018-12-14 - Kronik af Peter Skærbæk i Politikken den 14. december 2018):

"Den fratrådte revisionschef oplyser selv, at han naturligt havde drøftet sin revisionsrapport på det først kommende kvartalsmøde med Rigsrevisionen, som det var tilfældet med andre kritiske rapporter. Men på grund af fritagelsen for tjeneste blev han forhindret heri, og Rigsrevisionen agerede ikke på egen hånd."

Forespurgt, om dette er korrekt citeret, bekræftede vidnet dette og forklarede, at Intern Revision afholdt halvårlige møder med Regnskab, hvor de drøftede kritiske revisionsrapporter med afdelingens chef, Lars Nørding. Vidnet ville have drøftet rapporten med René Frahm Jørgensen, der var tiltrådt som chef for regnskabsafdelingen den 1. januar 2013, men vidnet blev fritstillet, før dette møde blev afholdt.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden eller synspunkter, som han mener, at undersøgelseskommissionen bør gøres opmærksom på, og som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han umiddelbart ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes pro-blemkatalog for udbytteskat"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,

…

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej"

Forespurgt, om det ikke havde været nærliggende at anbefale, at der blev etableret et kontrolmiljø, som sikrede, at det kun var de berettigede, der fik refusion, forklarede vidnet, at det kan der godt være en pointe i. Intern Revisions opgave var dog at vurdere, om der var et sådant kontrolmiljø og sådanne retningslinjer. Intern Revision konstaterede, at der var nogle huller, som man redegjorde for i det foreholdte. Det ville ikke have gjort nogen skade at give en sådan anbefaling, men han synes ikke, at det var oplagt nødvendigt.

Foreholdt, at vidnet tidligere under afhøringen forklarede, at muligheden for svindel "lå lige for", og forespurgt, om den manglende kontrol ikke netop var grundlaget for, at der kunne svindles, forklarede vidnet, at det er rigtigt. Han har dog ikke efterfølgende set nogen af de personer, som var ansvarlige for området, påpege, at revisionen ikke udtalte sig klart nok i sine rapporter. Det havde ikke været en fejl at skrive det, men det var ikke et påtrængende behov.

14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev af advokat Henrik Peytz forevist ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012).

Forespurgt, om vidnet genkender de håndskrevne påtegninger på forelæggelsen, forklarede vidnet, at han ikke genkender dem. Forelæggelsen er lavet, efter han forlod revisionen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3686 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012, Erklæring om revision af Skatteministeriets § 38 regnskab for regnskabsåret 2012) og foreholdt, at vidnet har underskrevet dokumentet. Hertil forklarede vidnet, at disse dokumenter blev afleveret til departementet på samme måde som revisionsrapporterne. Foreholdt, at det vel ikke kan udelukkes, at påtegningen på ekstraktens side 3682 stammer fra Jens Brøchner, forklarede vidnet, at det gør den ikke. Påtegningen stammer fra Andreas Berggreen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3696-97 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012, Skatteministeriets revisionsberetning for regnskabsåret 2012, afsnit 8 "Udbytte- og royaltyskat").

Forespurgt, om det er korrekt, at det, der er beskrevet i det foreviste, svarer til konklusionerne i SIR's 2013-rapport om udbytteskat, som blev afgivet dagen før, forklarede vidnet, at det er det. Beretningen havde været undervejs i et stykke tid. Forespurgt, om alle konklusionerne fra 2013-rapporten dermed var fremme i revisionsberetningen for 2012 og dermed inde i departementet den 31. maj 2013, forklarede vidnet, at det er korrekt.

Kl. 11.45 forlod vidnet mødet.

Kl. 11.45 forlod Kim Knudsen og advokat John Kahlke mødet.

KURT WAGNER

Kl. 12.45 mødte Kurt Wagner som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet den 1. februar 2014 tiltrådte som revisionschef i SIR, bekræftede vidnet dette. Hans åremålskontrakt udløb den 31. januar 2019.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige og erhvervsmæssige baggrund forud for 2014 forklarede vidnet, at han er udannet cand.merc. med speciale i revision, regnskabsvæsen og økonomistyring. Han har arbejdet som teamleder, kontorchef, revisionschef og analysechef i PostNord. Han har desuden været revisionschef i Københavns Kommune og derefter koncernrevisionschef i Skatteministeriets Interne Revision. PostNord overgik fra at være offentlig til at være privat, så han har været revisor både i det offentlige og i det private. Han har beskæftiget sig med revision i knap 38 år.

Forespurgt, hvor han var placeret geografisk, mens han var revisionschef i SIR, forklarede vidnet, at de sad i departementet i 4 ud af de 5 år. I et års tid sad de placeret et andet sted i Københavnsområdet. Det var fra sommeren 2017 til et stykke ind i 2018.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til, forklarede vidnet, at han oprindeligt refererede til departementschefen. Det blev ændret i sommeren 2017, hvorefter han refererede til Kristian Hertz, der var en af de tre afdelingschefer i departementet.

Forespurgt, om vidnet forud for ansættelsen i 2014 havde arbejdet med udbytteskat, forklarede vidnet, at han havde arbejdet med selskabsbeskatning, men ikke specifikt med udbytteskat.

Forespurgt, hvem der arbejdede på 2015-rapporten, forklarede vidnet, at der blev nedsat et revisionsteam, bl.a. fordi tidsterminen på 4 uger var meget kort. Vidnet havde derfor fem personer i teamet: Martin Bergmann Pedersen, Karsten Petersen, Søren Kristensen, Lars Kørvell og souschefen, Jørn Haagensen. Han lavede meget af rapporten selv, herunder kvalitetssikring og gennemskrivning, men han havde selvfølgelig nogle medarbejdere til at lave noget af benarbejdet.

SIR'S 2013-RAPPORT

SIR's opfølgning på 2013-rapporten

Vidnet blev forevist ekstraktens side 933-950 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013).

Forespurgt, hvordan vidnet blev introduceret til rapporten, forklarede vidnet, at han orienterede sig i alle de gamle revisionsrapporter, handleplaner og anbefalinger, som ikke var gennemført. Der var rigtig mange, som ikke var gennemført. I den forbindelse skimmede han også 2013-rapporten, men han gik først rigtig dybt ned i den i forbindelse med en møderække, som blev afholdt i efteråret 2014 og hen mod sommeren 2015. Det var opfølgningsmøder med SKAT, som primært omhandlede problematikken med afstemning mellem virksomhedernes angivelser og indberetninger. Det er den primære forudsætning, der skal være i orden for at kunne tale om at have en sikker indtægtsdannelse. Der var en lang række møder med systemejeren i SKAT med henblik på at drøfte, hvordan SKAT kunne komme i mål med at implementere anbefalingen.

Foreholdt, at 2010-rapporten blev nævnt som et punkt i 2013-rapporten (ekstraktens side 933), og forespurgt om vidnet også var inde over 2010-rapporten, forklarede vidnet, at han kendte rapporten, fordi den indeholdt en række spændende problemstillinger særligt omkring, hvor vidtrækkende en grundlagskontrol skal være, inden man godkender et udgiftsbilag. Der var særligt en passus i rapporten om, at man kunne få udbetalt udbytterefusion, uden at det blev kontrolleret, om man reelt var ejer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om det var dette punkt, som vidnet henviste til, bekræftede vidnet dette. Det blev omtalt både i rapportens konklusion og i brødteksten. Forespurgt, hvad vidnet tænkte om den nævnte bemærkning, forklarede vidnet, at det – set uafhængigt af svindelsagen – må læses som et svigt i den interne kontrol. At det så lige blev det svigt, der bevirkede, at svindlen kunne ske, er en anden sag. Da han læste det, tænkte han ikke dybere over det, andet end at det var en ringe intern kontrol, som man i øvrigt også havde på mange andre punkter i SKAT. 2010-raporten var ikke særegen på nogen måde i forhold til mange andre rapporter på indtægtsområdet.

Forespurgt, om vidnet opfattede det som ét bekymringspunkt blandt mange, forklarede vidnet, at der var mange udestående forhold, da han tiltrådte den 1. februar 2014, og der kom flere til, efterhånden som de udførte deres revisioner.

Forespurgt til dialogen med ledelsen i departementet forklarede vidnet, at han ikke var i dialog med ledelsen om 2013-rapporten. Det kom først lidt senere i forløbet, efter han havde været ansat i 5-6 måneder, hvor det blev besluttet at iværksætte et projekt, som skulle undersøge hele § 38-området. Han mener, at denne her sag blev nævnt i den forbindelse, men der var nogle helt generelle problemstillinger, der handlede om at få en bedre datastruktur, så de data, man indsamlede om de forskellige indtægter, herunder i forbindelse med refusion, ikke var fordelt over flere systemer. De ønskede, at data skulle lagres ét sted, så de kunne bruges til kontrol og opfølgning. Forespurgt, om det var et spørgsmål om at have et struktureret elektronisk dataflow, forklarede vidnet, at dette var forudsætningen. Derfor brugte de mange timer med SKAT's systemejer – kort før udbyttesagen begyndte at accelerere i sensommeren 2015 – hvor de drøftede, hvordan SKAT kunne komme i mål med anbefalingen om at få en effektiv afstemning mellem angivelse og indberetning. Dette skete ud fra den betragtning, at afstemning og sikker indtægtsregistrering var det første, der skulle på plads, før man kunne begynde at tale om en videre forarbejdning af data og videre lagring af data.

Forespurgt, om det – sammenlignet med andre områder i SKAT, hvor der var IT-udfordringer, og hvor man havde manuelle processer – var en usædvanlig bemærkning, at der ikke blev ført kontrol med, om den, der krævede penge, faktisk var berettiget til det, forklarede vidnet, at han ikke tror, at bemærkningen var usædvanlig, men han kan ikke huske, at de har brugt samme formulering i andre rapporter. Ud fra en betragtning om, at der skal være mulighed for en effektiv grundlagskontrol, var det meget svært med de systemer, som SKAT anvendte på dette område.

Forespurgt, hvad SIR generelt gjorde for at følge op på tidligere rapporter, forklarede vidnet, at han ændrede opfølgningsparadigmet, da han tiltrådte, fordi det tidligere paradigme ikke var særlig effektivt. Tidligere blev der udarbejdet en opfølgningsprotokol, som blev drøftet i SKAT's direktion. Han kunne se, at processerne omkring opfølgningsprotokollen ikke var særlig effektive. Omkring sommeren 2014 begyndte han derfor på et nyt opfølgningsparadigme, hvor alle handleplaner og observationer fra alle revisioner blev indført i en database, hvor man løbende kunne følge op på de udestående punkter, og hvorfra man bl.a. kunne udskrive opfølgningsprotokoller. De sørgede for at tænke opfølgningen meget ind i den løbende revision, ud fra den betragtning at man ikke har den store nytte af intern revision i en virksomhed som SKAT, hvis der ikke er mulighed for at følge op.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3756 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter).

Vidnet blev foreholdt, at det på baggrund af dette dokument fremtræder, som om opfølgningen på seks ud af otte punkter i handleplanen vedrørende 2013-rapporten blev afsluttet. Forespurgt, om vidnet var inde over denne beslutning, forklarede han, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, emnet "Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv."):

> *"Direktionen følger kvartalsvist op på Intern Revisions (SIR) rapporter samt Rigsrevisionens gangværende og kommende undersøgelser, revisioner og beretninger.*
>
> *Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv.*
>
> …
>
> *Opfølgningen sendes til departementet."*

Igen forespurgt, om vidnet var inde over beslutningen om at lukke opfølgningen på de seks punkter, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var SKAT's direktion, som tog beslutningen om at lukke et observationspunkt. SIR var i mange tilfælde absolut ikke enige i sådanne beslutninger. Det fremgik nogle gange også, at der blev arbejdet videre med et punkt, som var blevet "lukket". Forespurgt, hvad der ligger i en "lukning", forklarede vidnet, at det var der nogle gange tvivl om. Vidnet er nået frem til, at det indebar, at punktet var afsluttet i SKAT's direktion forstået på den måde, at der var udpeget en ansvarlig fagdirektør i SKAT's organisation til at tage sig af punktet. I sådanne tilfælde ville punktet komme til at stå som lukket i opfølgningsprotokollen, som blev forelagt SKAT's direktion, hvilket dog ikke var ensbetydende med, at de bagvedliggende risici var elimineret. Foreholdt, at der i dette tilfælde allerede var udpeget en ansvarlig direktør, da punkterne blev lukket, forklarede vidnet, at det er korrekt, men at de kunne se, at punkterne ikke var løst. Punkterne fremgik stadig i SIR's sagsdatabase, hvilket var et problem i forhold til opfølgningen, fordi SIR ikke havde mulighed for at markere, at de mente, at der fortsat var et problem. Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor punkterne i handleplanen blev lukket, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt, at SIR i både 2010- og 2013-rapporterne anførte, at der ikke blev ført kontrol med, om refusionerne skete korrekt og lovligt. Forespurgt, om man i denne situation burde have intensiveret stikprøver og kontroller, forklarede vidnet, at på dette område burde man have intensiveret udbetalingskontrollen. Problemet med udbetalingskontrollen var, at den skete med udgangspunkt i de dokumenter, som en udbetalingsansøgning skulle indeholde, dvs. primært en udbyttenota og en attest for begrænset skattepligt, men man havde ikke mulighed for som sagsbehandler at slå op i et system og fx se, om der faktisk var indbetalt udbytteskat for den pågældende ansøger. Man havde ikke mulighed for at holde ansøgningen op mod indtægtsregistreringen på ansøgeren. Der lå således data i både 3S og i eKapital-systemet. Foreholdt, at disse begrænsninger handlede om, hvor dårligt SKAT's systemer arbejdede sammen, og forespurgt, om man så ikke burde have fået tallene verificeret eksternt, forklarede vidnet, at det kunne SKAT have valgt at gøre for at reducere risici. Forespurgt, om vidnet havde nogen dialog med ledelsen om dette, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

25. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1158 (2014-06-25 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 25. juni 2014, Plancher fra Kurt Wagner "Barrierer for "bedre eller endnu bedre service" fra Intern Revision, punkt c"):

> *"Det ledelsesmæssige ansvar for processerne er ikke entydigt placeret.*
>
> *System- og procesejeransvaret er fordelt på mange. Ingen har/tager ansvaret for den samlede proces, hvilket medfører, at opgaver ikke bliver prioriteret ud fra helhedstankegang.*
>
> *Giver risiko for "silo-tænkning" og manglende overblik/vidensdeling."*

Forespurgt, om 2013-rapporten blev drøftet i denne sammenhæng, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Der var tale om en drøftelse af en generel problemstilling, som også gjorde sig gældende uden for udbytteområdet. Det var én af hovedforudsætningerne for at få en indtægtssikring på § 38-området, at ansvarsplaceringerne kom på plads, og at nogen havde det samlede ansvar for processerne. Det fungerede ikke, når ansvaret for udbetaling, IT-systemer og efterfølgende kontrol var fordelt på forskellige personer. Der var virkelig mange interessenter, som skulle spille sammen, for at få doseret den rette mængde kontrol på processen.

Foreholdt, at 2010-rapporten omtaler både proces-, system- og platformejere, og forespurgt, hvor ansvaret for forvaltningsretligt korrekte afgørelser lå, forklarede

vidnet, at det er klart, at de opgaver, som lå hos de forskellige procesejere, alle skulle gennemføres, for at processen var effektiv og sikrede, at det, der blev foretaget, også var lovligt, korrekt og rettidigt. Det var de tre succeskriterier, som de revisionsmæssigt arbejdede med. Problemet var, at der var så mange interessenter. For så vidt angik det juridiske i processen, måtte det være Kundeservice, som havde den største del af ansvaret. Forespurgt, om det var Kundeservice, der havde procesejeransvaret, forklarede vidnet, at de havde det overordnede procesejeransvar, men spørgsmålet var, hvor entydigt dette ansvar var. Forespurgt, om det vil sige, at selv om det var medarbejderne i Regnskab 2, der godkendte udbetalingerne, så lå ansvaret for denne afgørelse i en anden enhed, forklarede vidnet, at det vil det. Det var noget, de diskuterede en del i forbindelse med ansvarsplaceringerne. På direktørområdet Inddrivelse, hvor udbetalingerne blev foretaget, var opfattelsen, at de gennemførte udbetalingerne med udgangspunkt i regler, som andre havde fastsat.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1181 (2014-06-25 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 25. juni 2014, punkt "Oplæg fra revisionschefen"):

> *"Direktionen og revisionschefen drøftede det overordnede billede af revisionen af finansåret 2013."*

Forespurgt, om udbytteområdet blev drøftet i denne forbindelse, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at det gjorde. Rapporten var fra det forudgående regnskabsår, og det var finansåret 2013, der blev drøftet på mødet. De drøftede nogle generelle problemstillinger på § 38-området bl.a. vedrørende en præcis identifikation af, hvor pligter og ansvar var placeret i organisationen, hvilken økonomisk rapportering der kunne udarbejdes, og hvilken kontrol der kunne udføres. Det er forhold, som gør sig gældende i alle former for virksomheder, og som er nødvendige for at sikre selve indtægten.

27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1187-1190 (2014-06-27 - SIR's rapport af 27. juni 2014 vedr. 'SKATs opfølgning på SIR's anbefalinger og identificerede, ikke-korrigerede fejl fra tidligere år').

Forespurgt til hovedelementerne i rapporten forklarede vidnet, at det var en rapport, som han satte i gang, efter han havde været ansat i omkring et halvt år. Det var for at få en status på, hvor meget der var korrigeret og implementeret på baggrund af SIR's tidligere anbefalinger. Vidnet bad en medarbejder i Silkeborgafdelingen, Jytte Bjørn, om at gennemgå alle de tidligere anbefalinger fra SIR. Jytte Bjørn lavede en

generel rapport om opfølgningen, men vidnet kan ikke umiddelbart huske tallene. Han mener, at de fremgår af rapporten.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1188 (2014-06-27 - SIR's rapport af 27. juni 2014 vedr. 'SKATs opfølgning på SIR's anbefalinger og identificerede, ikke-korrigerede fejl fra tidligere år', afsnit 3 "Observationer"):

"Anbefalinger primo 107

Afsluttede iværksatte tiltag mv. 50

Uafsluttede anbefalinger ultimo 57"

Vidnet forklarede, at det var disse tal, som han henviste til. Som det fremgår, var der fulgt op på omkring halvdelen af SIR's anbefalinger. Forespurgt, hvilken dialog han havde med SKAT's ledelse om rapporten, forklarede vidnet, at SIR fremsendte rapporten med henblik på eventuelle bemærkninger. Forespurgt, om de modtog nogen bemærkninger, forklarede vidnet, at så vidt han husker, kom hverken SKAT eller departementet med bemærkninger til rapporten. Vidnet drøftede dog løbende med afdelingschefen, hvad de skulle gøre med de ikke-implementerede handleplaner. På det tidspunkt var der 57 uafsluttede punkter, men der blev efterhånden flere og flere.

Forespurgt, hvor mange møder vidnet havde med Jens Brøchner, forklarede vidnet, at han i begyndelsen havde møder med Jens Brøchner en gang om måneden. Han havde desuden møder med afdelingschef Andreas Berggreen, som varetog den mere forretningsmæssige del af departementet. Andreas Berggreen var mere inde i forretningsprocesser o.l., og vidnet havde mange møder med ham, hvor de drøftede mange af de nævnte forhold. Forespurgt, om vidnet således havde god adgang til dialog vedrørende de problematiske rapporter, forklarede vidnet, at det havde han indtil sommeren 2017. På dette tidspunkt fik de besked om, at der skulle skæres seks årsværk i SIR. Nedskæringen skulle ske ved afskedigelse af medarbejdere og kom oven i den store nedskæring, der var sket kort før vidnets tiltræden som revisionschef, hvor SIR blev skåret fra 45 til 23 medarbejdere. Det var en markant reduktion i forhold til opgavemængden. Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på dette, forklarede vidnet, at han bad Jens Brøchner om at få en skriftlig begrundelse for nedskæringen. Det var imidlertid ikke muligt. Det skulle meldes ud efter sommerferien 2017, hvem der skulle afskediges. Der skete dog ikke umiddelbart noget, og vidnet blev herefter indkaldt til møde med afdelingschefen. På mødet fik vidnet at vide, at det ikke ville se godt ud at skære medarbejdere væk fra Intern Revision dels på grund af det store antal rapporter, de havde lavet, og dels fordi Intern Revision udgjorde en væsentlig intern kontrolfunktion i den samlede kontrol. Det ville derfor ikke se godt ud i rela-

tion til de sager, der havde været fremme i forbindelse med "SKAT ud af krisen" osv. Vidnet blev derfor spurgt, om det kunne gøres på den måde, at i stedet for direkte at afskedige seks medarbejdere så nedlagde han Silkeborgafdelingen, hvor der var 11 medarbejdere, og sammenlagde den med afdelingen i København. Så var det klart, at medarbejderne i Silkeborg ikke bare kunne flytte med. Det kunne derfor meldes ud som en sammenlægning og ikke en reduktion. Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på dette, forklarede vidnet, at han kunne have valgt at sige sin stilling op. Det gjorde han imidlertid ikke, for han syntes trods alt, at det var væsentligt, at der var en intern revision. De måtte så forsøge at løse deres opgaver med en reduceret bemanding. Det blev meldt ud til medarbejderne i efteråret 2017, og der blev arrangeret en glidende afgang over et års tid.

Forespurgt, om der var behov for at foretage denne reduktion, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at der var. SKAT havde en omsætning på 1.000-1.100 mia. kr. fordelt på omkring 20 meget komplicerede skatteprocesser, som strakte sig fra bl.a. udenlandsk moms til bobehandling osv., så det var klart, at det blev sværere og sværere revisionsmæssigt. Han gav på denne baggrund udtryk for, at den revisionsplan, de kunne lave, ikke ville være dækkende med den givne bemanding. Han argumenterede med, at SKAT var en finansiel virksomhed, som bl.a. i forhold til kontrolfunktioner burde dimensioneres efter sine aktiviteter, uanset at det var en offentlig virksomhed, der var underlagt Moderniseringsstyrelsens regler. Hvis man skelede til bankerne, kunne man se, at der hos bankerne var langt større interne revisioner, som også lovmæssigt havde en anden placering. Han diskuterede særligt dette med Kristian Hertz og gjorde opmærksom på, at selv i en lille sparekasse med få ansatte var der lovkrav om både intern revision, eksternt tilsyn og branchegodkendt ekstern revisor, altså tre kontrolorganer. I SKAT var der alene en intern revision, som ikke var krævet ved lov, og som kunne nedlægges efter departementschefens beslutning. Forespurgt til departementets reaktion på dette forklarede vidnet, at Kristian Hertz godt kunne se problemstillingerne, men han kunne fra sin position ikke give vidnet ret og dermed modsige sin egen chef, Jens Brøchner. Beslutningen om at skære ned var Jens Brøchners.

Forespurgt, hvor mange der beskæftigede sig med skat i Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at det jo egentlig var den omvendte verden, idet der var flere i Rigsrevisionen, som beskæftigede sig med skat, end i Intern Revision. Så vidt han husker, var der i 2017 eller 2018 omkring 33 årsværk til opgaven i Rigsrevisionen. I Intern Revision og Rigsrevisionen tilsammen var der således omkring 50 årsværk beskæftiget med revision af SKAT. Rigsrevisionens rolle adskilte sig dog fra Intern Revisions, idet Intern Revision var ledelsens kontrolorgan.

Forespurgt, om der var nogen sammenhæng mellem dialogen om nedskæringer og beslutningen om, at SIR – som vidnet forklarede indledningsvis i afhøringen – i en periode var placeret et andet sted end i departementet, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at der var. Medarbejderne følte det dog som et led i nedskæringerne, at de også blev pålagt at flytte deres kontor ud på Sluseholmen. Det var i sensommeren 2017, at dette foregik.

Vidnet forklarede videre, at SIR efterfølgende fik skærpet sine muligheder for at revidere. I sommeren 2018 – omkring 7 måneder før udløbet af sin åremålskontrakt – blev vidnet kaldt til møde med departementschefen. Han havde året før haft et møde med afdelingschefen om vidnets ønsker, når åremålskontrakten udløb, og vidnet havde i den forbindelse givet udtryk for, at han ville være villig til at blive i stillingen et par år mere for at afslutte nogle ting. Han blev imidlertid orienteret om, at man havde besluttet helt at nedlægge Intern Revision. Vidnet spurgte til begrundelsen og gav udtryk for, at det virkede som en hasarderet beslutning, når man kunne se, at mange af skatteprocesserne ikke fungerede. Vidnet fik at vide, at det skyldtes, at det var svært at leve med, at Rigsrevisionen tog alle Intern Revisions rapporter og lavede deres egne revisioner og beretninger på baggrund af disse. Rigsrevisionen havde naturligvis ret til at gøre dette, idet de arbejdede ud fra virksomhedens interne kontrol, hvilket Intern Revision var en del af. Jens Brøchner syntes dog, at det var et irritationsmoment, at han fik de samme sager op to gange. De havde lanceret et begreb, som de kaldte dobbeltrevision. Vidnet var ikke enig i, at der skete dobbeltrevision, fordi intern og ekstern revision er to forskellige ting. Intern revision er ledelsens kontrolorgan, imens Rigsrevisionen er Folketingets kontrolorgan. Der er således tale om forskellige revisionsinstitutter. Den interne revision er mere inde i forretningen og har fingeren på pulsen, fordi medarbejderne går i virksomheden til daglig.

Forespurgt, om situationen i dag er den, at der slet ikke findes nogen intern revision, forklarede vidnet, at man fik kolde fødder og ændrede strategi i november 2018. Man valgte at bibeholde navnet SKR, Skatteministeriets Koncernrevision, og at placere de resterende 7-8 medarbejdere i Økonomiafdelingen. Dybest set har det dog intet at gøre med intern revision, når det er placeret i en økonomiafdeling, og det har intet at gøre med de internationale regler om organisering af intern revision. Det er blevet en form for stabs- eller controllerfunktion, der arbejder på vegne af ledelsen, og laver de opgaver, som ledelsen vil have lavet. I de første år, hvor vidnet var revisionschef, kunne han selv udføre sine risiko- og væsentlighedsvurderinger og på den baggrund beslutte, hvilke revisioner der skulle laves. Der blev ikke stillet spørgsmål til dette de første par år, men herefter blev presset større og større, i forhold til hvilke opgaver de måtte gå i gang med. Forespurgt, hvornår dette pres begyndte, forklarede vidnet, at miljøet blev mere og mere revisionsfjendsk forstået på

den måde, at de havde meget svært ved at få startet deres revisioner op. Det var omkring foråret 2017. De mærkede det ved, at de ikke kunne få udpeget kontaktpersoner i de afdelinger, som skulle revideres. Det var nødvendigt med kontaktpersoner, fordi Intern Revision ikke kendte alle medarbejderes kompetencer og havde brug for personer, som kunne bistå med undersøgelserne. I Intern Revision oplevede de det, som om SKAT trak tiden ud, og det tog derfor lang tid at komme i gang med revisionerne.

Forespurgt, om vidnet havde en fornemmelse af, om SKAT agerede på denne måde efter instruktion fra departementet, forklarede vidnet, at hans opfattelse var, at det var SKAT, som pressede på mod departementet. SKAT ønskede at undgå revision og opfølgning og overvågning af deres processer. Det var hans erfaring, at det var meget svært at komme i gang med de revisioner, som Intern Revision anmeldte til SKAT. Han forsøgte i den forbindelse at argumentere over for SKAT med, at revisionerne blev anmeldt med udgangspunkt i en revisionsplan og et opgavekatalog, som var godkendt af Jens Brøchner, og at hvis SKAT trænerede undersøgelserne og ikke var behjælpelige, så agerede de i modstrid med de ordrer, som var givet oppefra.

Forespurgt, om vidnet kan sætte navn på nogle af de personer, som han var i kontakt med, forklarede vidnet, at han var i kontakt med kontorchef Alexander Stii, der var regnskabschef i SKAT. Efter den store sag med "SKAT ud af krisen", som opstod, efter at udbyttesagen kom frem i sommeren 2015, var et af de store kritikpunkter, at der ikke blev fulgt ordentligt op på Intern Revisions anbefalinger. Der blev derfor oprettet et revisionsopfølgningskontor i SKAT, som skulle sørge for bedre opfølgning på rapporterne og hjælpe med revisionen, fx ved udpegning af kontaktpersoner. Det var dog stadig meget svært at få udpeget kontaktpersoner, og til sidst var Intern Revision nødt til at gå uden om revisionsopfølgningskontoret og direkte til de ansvarlige direktører. Forespurgt, om vidnet drøftede dette med Jens Brøchner eller andre, forklarede vidnet, at han drøftede det med afdelingschef Kristian Hertz i departementet, som godt kunne se, at det var uholdbart. Kristian Hertz gik dog aldrig direkte i clinch med SKAT om det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet slet ikke fik svar fra de afdelinger, der skulle revideres, forklarede vidnet, at der kunne gå flere uger, før de fik svar. De var nødt til at rykke mange gange.

Vidnet blev foreholdt sin tidligere forklaring om, at Jens Brøchner havde godkendt den årlige revisionsplan, og forespurgt, om det ikke er korrekt, at det fremgår af § 9-aftalen med Rigsrevisionen, at det var Rigsrevisionen, som godkendte revisionsplanen, forklarede vidnet, at § 9-aftalen havde en dobbeltfunktion. Den omhandlede dels samarbejdet mellem Intern Revision og Rigsrevisionen, og dels de beføjelser, som vidnet havde som revisionschef. Hvis der ikke havde været en § 9-aftale, så havde der i stedet været en funktionsbeskrivelse. Det fremgår af § 9-aftalen, at revi-

sionsplanen skulle forelægges for Rigsrevisionen, men ikke at den skulle godkendes. De facto havde Rigsrevisionen dog mandat til at godkende planen. Revisionsindsatsen var dermed godkendt af både Rigsrevisionen og departementschefen. Det skete også, at Intern Revision fik opgaver direkte fra departementschefen. Det gælder fx 2015-rapporten om udbytteskat og en anden større rapport om hele momsområdet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at fra foråret 2017 blev vidnets arbejdsvilkår vanskeligere, forklarede vidnet, at de blev mere pressede i denne periode. Forespurgt om samarbejdet med Jens Brøchner i denne periode forklarede vidnet, at hans møder med Jens Brøchner på et tidspunkt stoppede. Vidnet havde nogle enkelte møder med Jens Brøchner efter 2017. Derefter fik vidnet at vide, at Intern Revision skulle referere til afdelingschefen. Der var kun dialog med Jens Brøchner direkte vedrørende nogle specifikke bestilte opgaver.

Forespurgt, hvilken dialog vidnet havde med Jens Brøchner eller med afdelingscheferne om det forhold, at halvdelen af kritikpunkterne ikke blev løst inden for 1 år, forklarede vidnet, at han sagde til afdelingschef Andreas Berggreen, at det ville være hensigtsmæssigt med en anden metodik til opfølgning, så det ikke var dem, der blev revideret, som også styrede opfølgningsprotokollen. Det var lidt som ræven, der vogter gæs. Andreas Berggreen var enig i dette, og de gik i gang med at lave et nyt opfølgningssystem hen over efteråret 2014. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår Andreas Berggreen blev erstattet af Kristian Hertz, forklarede vidnet, at Kristian Hertz tiltrådte som afdelingschef i foråret 2016, og at der herefter var en periode, hvor de begge var afdelingschefer. Forespurgt, om der i denne periode var lydhørhed over for de problemstillinger, som vidnet kom med, forklarede vidnet, at det var der i høj grad. Andreas Berggreen var meget interesseret i alle de kommercielle forhold. Han var meget interesseret i at drive SKAT som en forretning, og at skatteprocesserne skulle fungere hensigtsmæssigt. Jens Brøchner var knap så interesseret i dette.

18. august 2014 – René Frahm Jørgensens e-mail om muligheden for at forbedre regnskabsgodkendelserne fra Betaling og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1306 (2014-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. fremtidige regnskabsgodkendelser):

> *"Jeg havde som bekendt Kurt Wagner i sidste uge – og en af de ting vi drøftede var vores regnskabsgodkendelser, herunder hvordan de er udformet, og hvilke regnskabsmæssige konklusioner vi drager"*

Forespurgt, hvad anledningen var, og hvad de drøftede, forklarede vidnet, at han på et tidspunkt lavede en kort rapport med nogle anbefalinger om, hvad der skulle medtages i regnskabsgodkendelserne, og særligt hvordan man skulle redegøre for udsving i regnskabsoplysningerne. Det kan være denne rapport, som har givet anledning til det telefoniske møde med René Frahm Jørgensen. De havde en del telefoniske drøftelser, hvor vidnet gav René Frahm Jørgensen nogle forslag til, hvordan de kunne forbedre den regnskabsmæssige rapportering. Regnskabsdataene skulle nedbrydes, så der kunne siges noget om de bagvedliggende processer, fx refusionsprocesser, negativ moms osv. Forespurgt, om vidnet havde et ønske om, at udsving skulle forklares, forklarede vidnet, at det havde han. Det fremgår direkte af regnskabscirkulærerne. Ønsket var, at rapporteringerne skulle gå videre, så de kunne bruges mere effektivt som en overordnet afsluttende kontrol. Dette ville selvfølgelig ikke kunne erstatte en grundlagskontrol, men det ville være bekvemt, hvis regnskabsrapporteringerne viste, om regnskabstallene var i overensstemmelse med de bagvedliggende processer. Det ville kræve, at der blev lavet nogle supplerende beregninger, og at oplysningerne blev bearbejdet. Vidnet havde en del drøftelser med René Frahm Jørgensen om, hvordan de på denne måde kunne gøre regnskabsgodkendelsen til en mere værdifuld aktivitet i forbindelse med den samlede indtægtssikring.

20. november 2014 – "opfølgningsmøde" mellem SIR og medarbejdere fra udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1375 (2014-11-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014, sendt til bl.a. Kurt Wagner):

> *"Som oplæg til mødet i morgen vedlægger jeg en simpel skitse af dataflow mellem systemerne. Endvidere har jeg noteret kendte fejlmuligheder."*

Forespurgt til det foreholdte forklarede vidnet, at der var en del e-mailkorrespondance med Jeanette Nielsen i tiden op til, at udbyttesagen eksploderede. Intern Revision havde sparringsmøder med systemejeren og SKAT, fordi de ville havde uddybet, hvad Intern Revision præcist mente med afstemning mellem angivelse og indberetning, og hvordan SKAT kunne komme i gang med at løse problemerne. Der var en løbende dialog, hvori bl.a. indgik nogle systemoversigter, som Jeanette Nielsen havde lavet. Vidnet kan ikke huske, om han var med til dette møde, men han deltog i hvert fald i to møder med Jeanette Nielsen. Forespurgt, om formålet med møderne var at løse problemet med de manglende afstemninger, forklarede vidnet, at det var det. Møderne handlede om den grundlæggende datafangst vedrørende udbytteskatten, og hvordan man kunne få lavet afstemningerne, så det kunne sikres, at de tal, man havde, var rigtige.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1376 (2014-11-19 (2) - Oplæg fra Jeanette Nielsen til møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014), der viser et "dataflow".

Vidnet forklarede, at han godt kan huske denne oversigt. Den var rimeligt overordnet. Forespurgt, hvilke fejlmuligheder SIR fokuserede på, forklarede vidnet, at de fokuserede på afstemningerne, men at de også diskuterede problemet med, at data lå i forskellige systemer og på forskellige niveauer. Nogle oplysninger lå i 3S, men fx bankordningen var ikke en del af dette. Der lå også data i eKapital, men disse blev ikke brugt i grundlagskontrollen. Intern Revisions primære fokus var at få den grundlæggende indtægtsregistrering og afstemning på plads, så man derefter kunne arbejde videre med oplysningerne. Det var en forudsætning, at de grundlæggende data var rigtige, for at man kunne arbejde videre med dem. Forespurgt, om eKapital og RKO er det samme, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1377 (2014-11-19 (2) - Oplæg fra Jeanette Nielsen til møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014, afsnit "SKAT"):

> *"Der foretages ingen yderligere kontroller. SKAT har ikke med den nuværende systemløsning mulighed for at se, hvad der er indberettet i NTSE. SKAT kan ikke selv trække lister fra NTSE eller 3S."*

Foreholdt, at det lyder underligt, at SKAT ikke kunne trække data fra egne systemer, forklarede vidnet, at mange af systemerne var outsourcet til eksterne leverandører og eksterne platformejere. På mange af disse systemer var det kun leverandøren, som kunne trække data ud. Dette var et problem, som Intern Revision arbejdede med gennem deres IT-revisorer. Hvis SKAT skulle have et bedre ejerskab til egne processer, så krævede det, at de selv var i stand til at orientere sig i deres systemer. Der var tidligere fire IT-revisorer ansat i Intern Revision, som bidrog til at løfte problemstillingen op i departementet. IT-revisorerne kom bl.a. med anbefalinger til, hvordan SKAT skulle få styr på de outsourcede data, og hvad SKAT skulle kræve af de firmaer, som leverede systemerne. Forespurgt, om det var et kendt problem i SKAT, at man ikke selv kunne trække de oplysninger, man havde behov for, forklarede vidnet, at det var det. Det forekom også på mange andre områder end på udbytteskatteområdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1378 (2014-11-19 (2) - Oplæg fra Jeanette Nielsen til møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014, afsnit "CSC"):

"Forslag til nye tiltag:

Der arbejdes p.t på at finde en anden løsning/beskrivelse af regel for fastsættelsen af det udloddende selskabs indkomstår, så alle data kan overføres til 3S. Det skulle sikre, at data fremadrettet kan leveres til 3S, men det sikrer ikke en særlig afstemning- eller kontrolprocedure."

Forespurgt, om vidnet deltog i dialogen om dette, forklarede vidnet, at han ikke kan huske den specifikke problemstilling.

21. januar 2015 – møde mellem SIR og Jeanette Nielsen

Forespurgt, om vidnet erindrer et møde i januar 2015 med Jeanette Nielsen, forklarede vidnet, at han prøvede at deltage i så mange møder som muligt, men han kan ikke huske dette møde. Det var hans medarbejder Lars Kørvell, som stod for møderne.

2. juli 2015 – notat fra Jeanette Nielsen vedrørende opfølgningen på 2013-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3590 (2015-08-20 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til Lars Kørvell med redegørelse vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

"Intern Revision har udarbejdet et notat om opfølgning på revision af udbytte- og royaltyskat for 2012."

Forespurgt om baggrunden for dette notat forklarede vidnet, at Intern Revision havde haft mange møder med SKAT, hvor der blev diskuteret løsninger. Vidnet følte ikke, at der skete noget. Lars Kørvell udarbejdede på den baggrund notatet og bad SKAT om konkret at svare på, hvor langt de var med de forskellige forhold. Det viste sig, at SKAT ikke var kommet så langt. Notatet var således en del af opfølgningen på rapporten. De kunne ikke blive ved med at holde møder med SKAT og komme med nye idéer. Der var nødt til at ske noget reelt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3592 (2015-08-20 (2) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

"Intern Revision gennemførte i 2013 en revision af udbytteskat "Revision af udbytte- og royaltyskat 2012" jnr. 13-0005403. I rapporten anførte Intern Revision en række anbefalinger. Intern Revision har i 2014 og 2015 holdt flere møder med SKAT omkring opfølgning på revisionen.

I bilag 1 nedenunder er opstillet de 5 væsentligste bemærkninger/anbefalinger fra revisionsrapporten, som stadigvæk er aktuelle."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3597 (2015-08-20 (2) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

"SKAT sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."

Foreholdt, at de fleste af de otte anbefalinger i SIR's 2013-rapport var røde, men at den anførte anbefaling oprindeligt var markeret som gul, og forespurgt, hvorfor anbefalingen nu blev taget med blandt de fem vigtigste, forklarede vidnet, at man kan diskutere, om anbefalingen oprindeligt skulle have været gul eller rød. Han hæfter sig ved, at en gul markering også er meget alvorlig. Han har også drøftet dette med de to revisorer, som lavede rapporten. De gav også udtryk for, at de havde været i tvivl, om den skulle være gul eller rød. Der kan derfor ikke udledes noget entydigt af, at den ene af de fem uafsluttede anbefalinger var gul. Det er grundlæggende for indtægtssikringen, at disse forhold er på plads.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3592 (2015-08-20 (2) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

"Udvikling, Selskaber og digitalisering har tidligere oplyst, at SKAT har udarbejdet et notat om opgaver og snitflader på udbytteområdet. Intern Revision vil gerne have en kopi af notatet."

Forespurgt, om SIR interesserede sig for notatet på dette tidspunkt på grund af den manglende fremdrift på området, forklarede vidnet, at det var deres oplevelse, at der ikke skete noget. Det var derfor, Lars Kørvell skrev sit notat til systemejeren. Vidnet kan ikke huske, om han har set det notat, der her refereres til.

CHANGE BOARD

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1426 (2015-03-26 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. orientering om Change Boards afslag):

"... jeg har fremsendt en forespørgsel til CSC med henblik på løsningsbeskrivelse og omkostningsskøn ...

Den foreløbige tilbagemelding fra CSC er, at der er stor usikkerhed om opgavens omfang, ... Et foreløbigt – uforpligtende skøn til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og

estimat (og altså ikke udførelse af selve opgaven) er opgjort til 135 timer – svarende til 135.000 kr. Henset til beløbet størrelse er jeg nødt til at indhente godkendelse..."

Forespurgt til sit kendskab til rammerne for godkendelse af udgifter hos Change Board forklarede vidnet, at han ikke kan huske den beløbsmæssige grænse. Forespurgt til beløbet på 135.000 kr. forklarede vidnet, at det lyder som et lille beløb at kræve Change Boards godkendelse af, idet det var et spørgsmål om at komme videre med løsningerne. Kriterierne for, hvad der krævede godkendelse, afhang af placeringen af ansvaret hos SKAT's delsektionsledere og chefer. Det er derfor meget muligt, at Jeanette Nielsen ikke måtte gennemføre bestillingen ved CSC uden forhåndsgodkendelse. Set i lyset af de øvrige investeringer på IT-området forekommer beløbet at være lavt. Forespurgt, hvad Jeanette Nielsen skulle bruge bevillingen til, forklarede vidnet, at det var til en prøveanalyse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1425 (2015-03-26 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. orientering om Change Boards afslag):

"Jeg vil blot informere om, at min budgetindstilling, som d.d. har været forelagt Change Board, ikke er blevet godkendt."

Forespurgt, om det var velbegrundet, at der blev givet afslag, forklarede vidnet, at det var det ikke. Der var en almen accept af – både ved Intern Revision og blandt de systemansvarlige i SKAT – at dette var noget, der skulle fremmes, og at det var væsentligt at få lavet afstemningerne. Det virkede ikke fornuftigt, at man så langt henne i forløbet stoppede processen på grund af en bevillingsanmodning på 135.000 kr. Forespurgt, om man havde forsøgt at løse problemet internt, forklarede vidnet, at det havde man, så vidt han ved, ikke IT- og systemmæssigt. Forespurgt, om man havde undersøgt internt, om der kunne foretages en prøvekørsel uden bistand fra CSC, forklarede vidnet, at med sit kendskab til forløbet mener han ikke, at man havde forsøgt at løse problemet internt. Det var en problemstilling, der på det tidspunkt havde været kendt i mange år, og som i dag fortsat ikke er løst.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Forespurgt til formålet med analysen forklarede vidnet, at der forelå mange revisionsrapporter fra Intern Revision, som var rettet imod indtægtssikringen og indtægtsområdet, populært kaldet § 38-området. Andreas Berggreen havde iværksat et begreb, der hed "turnusanalyse", hvilket indebar, at man hvert år skulle gennem et antal væsentlige områder under de daværende tre styrelser. Vidnet og Andreas Berggreen drøftede iværksættelsen af en turnusanalyse af hele betalings- og regnskabsom-

rådet. De var enige om, at det var en god idé at få gennemgået området for at kunne vurdere, om den måde man styrede og havde organiseret det på, kunne hæves generelt, og om man kunne få et andet styringsparadigme.

Forespurgt, om turnusanalysen forudsatte en juridisk vurdering af myndighedsudøvelsen på området, forklarede vidnet, at det var en grundlæggende forudsætning, at den måde, man tilrettelagde det på, skulle være gældende, men der var ikke jurister tilknyttet området med henblik på at vurdere, om den måde, man agerede på i sagerne, var korrekt. Formålet var at påse styringen, men også at udarbejde et styringsparadigme, der var i overensstemmelse med de regelsæt, der lå bag forretningsprocesserne. Formålet var at få input til, hvordan man generelt kunne hæve kvaliteten og styrbarheden af området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1441 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, afsnit "Baggrund for turnusanalysen"):

"Skatteministeriet har ønsket en turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet med det dobbelte formål at undersøge dels om SKAT prioriterer sine ressourcer til formålet rigtigt, dels om SKAT løser de prioriterede opgaver effektivt.

Turnusanalysen er igangsat, fordi SKAT over en kort årrække skal realisere en række ambitiøse målsætninger dækkende hele organisationens virke i en periode, hvor organisationen er underlagt faldende bevillinger."

Forespurgt, om det var Andreas Berggreen, der tog initiativet, forklarede vidnet, at det var det. Forespurgt, om vidnet var inde over beslutningen, forklarede vidnet, at han og Andreas Berggreen drøftede, om det var en god idé, hvilket vidnet syntes, at det var. Andreas Berggreen spurgte ham, om Intern Revision ville være repræsenteret i projektets styregruppe, hvilket de gerne ville. Intern Revision havde stor interesse i projektet. Forespurgt, om SIR's deltagelse i styregruppen gav anledning til overvejelser om, hvornår SIR udøvede rådgivning, og hvornår SIR udøvede intern revision, forklarede vidnet, at det var en overvejelse, de altid havde. Lige netop i denne situation var der imidlertid ikke nogen problemer. Det, han forfægtede i styregruppen, var de forhold, der allerede var forelagt for SKAT's direktion og departementet gennem Intern Revisions rapporter. Han så det som en god mulighed for at få løftet området og få skabt mere gennemsigtighed både system- og organisationsmæssigt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

"Bør indgå i turnusanalysen af betaling og regnskab."

Forespurgt, hvem der har skrevet denne påtegning, forklarede vidnet, at det har Andreas Berggreen. Jens Brøchner og Kristian Hertz har lavet de øvrige påtegninger. Forespurgt, om det var den rigtige beslutning at lade rapporten indgå i turnusanalysen, forklarede vidnet, at det var det. Nogle af problemstillingerne burde have været løst tidligere, men da det ikke var tilfældet, var det fornuftigt at tage dem med her.

Omfanget af turnusanalysen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2255 (2016-08-31 - Kammeradvokatens indberetning):

"Revisionschef Kurt Wagner har telefonisk den 5. juli 2016 bekræftet, at også arbejdet med udbyttebeskatningen og løsningen af problemerne knyttet hertil, var omfattet af projektet med Turnusanalysen. Kurt Wagner er efterfølgende blevet anmodet om at bekræfte dette skriftligt via e-mail, men Kurt Wagner er trods adskillige rykkere herfor ikke vendt tilbage med svar"

Forespurgt, om vidnet kan bekræfte, at udbytteområdet var en del af turnusanalysen, forklarede vidnet, at det ikke foregik således, at de opstillede 108 problemstillinger, som derefter blev løst en efter en i turnusanalysen. Det skulle forstås på den måde, at typen af de forskellige problemstillinger, der var fremhævet i de forskellige rapporter, skulle være opfattet af turnusanalysen. Turnusanalysen skulle være så bred, at den fik løst alle de omhandlede problemer. Meningen var ikke, at man ved opslag i turnusanalysen skulle kunne se konkrete løsningsforslag på de enkelte områder, fx vedrørende udbytte- eller selskabsskat. Meningen var, at der skulle findes løsninger på de generelle tværgående problemer på tværs af alle indtægtsarterne, fx vedrørende registrering og kontrol af indtægter og vedrørende den regnskabsmæssige rapportering. Det var et meget stort projekt, og han opfattede til dels turnusanalysen som en generel opfølgning på de generelle problemstillinger, som Intern Revision havde påpeget bl.a. på udbytteområdet. Det er baggrunden for, at han svarede Kammeradvokaten, som han gjorde.

Foreholdt vidnets forklaring om nedskaleringen af SIR og anmodningen om at lukke Silkeborgafdelingen og forespurgt, om Rigsrevisionen blev opskaleret i samme periode, forklarede vidnet, at Rigsrevisionen løbende blev opskaleret. Det kan han se ud fra Rigsrevisionens offentliggjorte beretninger. Mens han var ansat ved Intern Revision, steg antallet af medarbejdere ved Rigsrevisionen fra lidt under 20 til 33 medarbejdere. Forespurgt, om der var en dialog med Rigsrevisionen om nedskaleringen af SIR, forklarede vidnet, at han ikke drøftede dette med Rigsrevisionen som

sådan. Han fik oplyst fra en kontorchef i Rigsrevisionen, at revisionen var hjemtaget på grund af opsigelsen af § 9-aftalen. Det var imidlertid vidnets opfattelse, at man ikke kunne anskue det på den måde, idet ekstern revision ikke kan delegeres til en intern enhed. Det var Lone Strøm, der opsagde § 9-aftalen i maj 2016 med virkning fra udgangen af regnskabsåret 2016. Det betød, at Intern Revision fra 2017 udelukkende foretog intern revision, uden at de havde en samarbejdsaftale med Rigsrevisionen. Rigsrevisionens medarbejdere var dog fortsat meget interesserede i Intern Revisions rapporter og notater, og der blev løbende holdt møder.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til vedrørende SIR's budget, forklarede vidnet, at det officielt var departementschefen, men reelt var opgaven delegeret. Forespurgt, om budgettet blev forhandlet på årsplan, forklarede vidnet, at det ikke var nødvendigt de første par år af hans ansættelse, idet der var en aftale om, at han havde op til 25 årsværk til sin rådighed. Det var ikke tilstrækkeligt i så stor en virksomhed, og revisionsindsatsen måtte blive derefter. Der var således områder, der blev underrevideret. Forespurgt, om vidnet oplevede budgetbeskæringer, forklarede vidnet, at det oplevede han først i sommeren 2017 i forbindelse med nedskæringen af de seks årsværk, som førte til nedlæggelsen af Silkeborgafdelingen.

SIR'S 2015-RAPPORT

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1822 (2015-09-16 (1) - Dagsorden til møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT vedrørende udbytteskat):

"1. Klarlæggelse af de enkelte direktørområders rolle i forbindelse med den løbende administration af udbytteskat…"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 3773-3778 (2015-09-16 (2) - Håndskrevet referat fra møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT).

Forespurgt, hvem der har skrevet referatet, forklarede vidnet, at det ikke er hans håndskrift. Det er formentlig skrevet af Winnie Jensen, som var juridisk direktør, men han er ikke sikker. Det kan også være Jim Sørensen. Forespurgt overordnet om forløbet forklarede vidnet, at et af hovedpunkterne i 2015-rapporten, som Karsten Lauritzen havde bedt dem udarbejde, var at tage stilling til, hvordan udbytteområdet var organisationsmæssigt placeret i SKAT. Intern Revision havde analyseret sig frem til, at den etablerede ansvarsstruktur var meget fragmenteret, men vidnet ville

afstemme denne opfattelse med de relevante fagdirektører. Han ville ikke risikere, at han lavede en ministerredegørelse, der stred imod fagdirektørernes opfattelse af strukturen. Mødets formål var således at få fagdirektørerne til at tiltræde, at ansvaret på området var meget fragmenteret, og at der var mange aktører. Formålet var ikke at diskutere den konkrete placering af hvert enkelt område. Det krævede meget tid at definere grænsefladerne og ansvarsplaceringerne, for at udbytteprocessen kunne levere det, den skulle, dvs. korrekte opgørelser og rettidige afgørelser, der var opgjort regnskabsmæssigt korrekt.

Forespurgt til holdningerne på mødet forklarede vidnet, at fagdirektørerne ikke var helt enige. Fagdirektørerne var grundlæggende enige med vidnet i, at der var et problem i fordelingen. Problemet var ikke, at opgaverne var fordelt mellem forskellige direktørområder, idet det ikke behøvede at være et problem, hvis der var en procesejer, der styrede processen. Det var der imidlertid ikke. Fx kunne Kundeservice ikke beslutte, at Indsats skulle kontrollere udbytteområdet, hvis det ikke passede ind i Indsats' årsplan. Man havde således et system, der var vanskeligt at manøvrere i, fordi det var fordelt på flere direktørområder.

9. november 2015 – møde mellem Kurt Wagner og Kammeradvokaten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1869 (2015-11-09 - Referat af møde den 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og fire direktører fra SKAT):

"Problemet har været, at der ikke har været gennemført kontrol med udbetalingerne i Kundeservice. Derfor har Udbetalingsdelen ikke bare skulle eksekvere udbetalingerne, som denne afdeling gør i andre sammenhænge. Men det har været svært for Udbetalingsdelen, fordi de ikke har fået noget bedre materiale at arbejde med. KW påpeger, at udbetalingsgrundlaget burde have været tjekket, men dette er ikke sket."

Forespurgt, om vidnet kan huske drøftelsen, forklarede vidnet, at han ikke har set notatet før.

Advokat Henrik Peytz oplyste, at han har gennemgået dokumentet med vidnet. Der er ikke tale om et møde mellem vidnet og de fire direktører den 9. november 2015. Det foreholdte dokument er sandsynligvis et notat udarbejdet af Kammeradvokaten efter et møde mellem vidnet og Kammeradvokaten, som refererer til mødet den 16. september 2015.

Vidnet forklarede, at han kun deltog i ét møde med de fire direktører.

24. september 2015 – SIR's revisionsrapport om "SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat"

Forespurgt om baggrunden for 2015-rapporten forklarede vidnet, at den blev bestilt af Karsten Lauritzen. De drøftede opdraget på et telefonmøde. Karsten Lauritzen ønskede, at rapporten blev udarbejdet på 4 uger. Vidnet oplyste, at det var muligt med en tilskæring af opdraget til det væsentligste. Forespurgt, om der var et egentligt kommissorium, eller om opgaven var baseret på den nævnte drøftelse, forklarede vidnet, at Intern Revision i første omgang skulle beskrive udbytteområdet. Vidnet udarbejdede nogle indledende kapitler, som han sendte til departementet – formentlig til Andreas Berggreen – til præcisering af Intern Revisions opdrag. Det skulle skrives på en måde, så det var egnet til offentliggørelse på internettet, så andre kunne se, hvad der betingede, at svindlen havde kunnet lade sig gøre. Forespurgt, om Intern Revisions vurderinger blev sendt i høring i departementet, forklarede vidnet, at SKAT fik hele rapporten i høring med en meget kort høringsfrist. Det afsnit, som SKAT ikke kunne lide i rapporten, var afsnittet om opfølgning på tidligere anbefalinger. Det ville SKAT gerne have nedskaleret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1904 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 2 "Omfang"):

"Da de udførte arbejdshandlinger i forbindelse med undersøgelsen hverken er revision eller review i overensstemmelse med de internationale principper og standarder for offentlig revision, udtrykker vi ikke nogen grad af sikkerhed om de anvendte regnskabstal og oplysninger fra SKAT, der er anvendt i besvarelsen."

Foreholdt, at et sådant forbehold ikke indgik i de tidligere rapporter, og forespurgt, hvorfor det blev medtaget, forklarede vidnet, at de indledningsvis i rapporten foretog en række beregninger af gennemsnitlige refusionsmængder, for at læseren kunne få et finansielt indtryk af området. Normalt ville Intern Revision revidere talmaterialet, inden de foretog beregninger, men det var ikke muligt at gøre på grund af tidsfristen. Det har efterfølgende vist sig, at talmaterialet holdt stik, men på daværende tidspunkt var det et nødvendigt forbehold.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1906 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 4 "Konklusioner", afsnit "Hvordan har bedrageriet kunnet finde sted?"):

"Godkendelseskontrollen har i begrænset omfang omfattet en efterprøvning af, hvorvidt de modtagne refusionsanmodninger kan henføres til et aktionærforhold, samt om refusionsanmodningen kan henføres til en forudgående indeholdelse af udbytteskat.

Det skal dog bemærkes, at denne kontrol p.t. er vanskeliggjort på grund af datamæssige forhold (se nedenstående)."

Forespurgt, om det beskrevne i sig selv var et brud på legalitets- eller officialprincippet, forklarede vidnet, at det lå som en overordnet ramme for alt det, de lavede, at deres regnskab skulle bygge på juridisk godkendte transaktioner og overholde den bagvedliggende lovgivning. Der var imidlertid mange steder i SKAT, hvor man af ressourcemæssige årsager ikke kunne nå at lave sådanne undersøgelser ved hver udbetaling. Forespurgt, om det er udtryk for, at hvis det var vanskeligt at afdække, om en ansøger var berettiget til refusion, så var det undskyldeligt, at man gav refusionen på et ufuldstændigt grundlag, forklarede vidnet, at det mere var en konstatering af, at kontrollen var vanskelig at udføre på grund af de datamæssige forhold. Uden sammenligning med andre virksomheder i øvrigt så svarer det til, at man i en virksomhed udbetaler årsrabatter på baggrund af et bagvedliggende forretningsforhold, hvor det finansielle forretningsgrundlag lader sig kontrollere. Den mulighed havde medarbejderne i udbytteadministrationen imidlertid ikke. De kunne kun påse de modtagne dokumenter og blanketter og – hvis de valgte det – rette henvendelse til udlandet for at få yderligere oplysninger. Systemet understøttede imidlertid ikke talmæssigt udbyttekontrollen, fordi data var fragmenteret i mange forskellige systemer, ligesom der var fejl i IT-systemet. De konstaterede bl.a., at den meget høje grænse for advisering, der var indlagt i 3S, ikke fungerede. Den var både fejldesignet, og der var fejl i den bagvedliggende IT-struktur.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1909 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Har SKAT fulgt op på revisionsrapporter?"):

"Intern Revision skal afslutningsvis anføre, at implementeringen af ovenstående vil forudsætte en anseelig investering med henblik på at kunne implementere de påkrævede ændringer i forretningsgange og rutiner."

Forespurgt, hvorfor dette blev medtaget, forklarede vidnet, at det var en serviceoplysning om, at det ville komme til at koste mange penge at udbedre. Der skulle etableres de grundlæggende afstemninger, og der skulle etableres et beslutningsstøttesystem, så man på udbetalingstidspunktet kunne se, hvilken udbytteskat der var indeholdt på den enkelte aktionær, og sammenholde dette med refusionsanmodningen. Et sådant system ville være det eneste rigtige. Forespurgt, om ikke det samme gjorde sig gældende i 2010 og 2013, forklarede vidnet, at det gjorde det. Særligt i 2010-rapporten advarede man om, at der kunne ske udbetaling, uden at man vidste, hvem den egentlige aktionær var, og uden at der var indeholdt udbytteskat. I 2015-rapporten redegjorde vidnet derfor for, at en af årsagerne til, at der kunne ske svindel, var,

at datastrukturerne ikke var gode nok. Man var således også nødt til at tage stilling til, hvordan data skulle lagres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1932 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 8 "Generel vurdering af SKAT's kontrolniveau på § 38-området", afsnit "Generelt om anden forsvarslinje"):

"Der er formelt set etableret controllerfunktioner, som er ansvarlige for det samlede risikooverblik, måling og analyse samt rådgivning. Controllerfunktionerne har ansvaret for at overvåge udførelsen af ledelseskontroller i første forsvarslinje og rapportere til direktionen."

Forespurgt, hvorfor det beskrives som "formelt", forklarede vidnet, at der ikke var realitet i controllerfunktionen. Controllerfunktionerne i SKAT's centrale ledelse havde ikke kompetencerne til at forstå skatteprocesserne. De kunne ikke løfte risikostyringen, og risikostyringen var i øvrigt ikke til stede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 8 "Generel vurdering af SKAT's kontrolniveau på § 38-området", afsnit "Generelt om tredje forsvarslinje"):

"Uafhængigt af SKAT, foretager Intern Revision løbende selvstændige, uafhængige vurderinger og tests af SKATs interne kontrol og rapporterer, om de retningslinjer, som ledelsen har udstukket, er effektive, og om de overholdes."

Forespurgt, om SIR på det tidspunkt reelt var en uafhængig funktion, forklarede vidnet, at det var de. De var uafhængige i forhold til SKAT som styrelse, men ikke i forhold til departementet, idet de refererede til departementschefen. Det var derfor, at han i rapporten kun i begrænset omfang beskrev departementets rolle, idet han ikke var uafhængig i forhold til departementet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1981 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 17 "Departementets initiativer for at styrke processer og kontroller", afsnit 17.3 "Delkonklusion"):

"Det er Intern Revisions vurdering, at de initiativer Skatteministeriets departement har iværksat på regnskabs- og betalingsområdet samt på procesområdet i væsentlig omfang vil højne kvaliteten af SKATs regnskabsprocesser dels via en systematisk struk-

tur for regnskabsprocessen og dels via en løbende overvågning, der i langt højere grad er analytisk funderet, end det er tilfældet på nuværende tidspunkt."

Foreholdt, at dette kan fremstå som den underordnede, der klapper chefen på skulderen, forklarede vidnet, at sådan kan det måske godt læses, men det var ikke meningen. Afsnittet vedrører primært turnusanalysen, hvis resultat kunne have løftet området, hvis det var blevet implementeret.

REGNSKABSKONTROLLER

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, "Godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet"):

"2010 - 2014:

"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."

…

2014 - 2015:

"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, Inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og Indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""

Forespurgt, hvordan regnskabsgodkendelserne blev sagsbehandlet i SIR, forklarede vidnet, at regnskabsgodkendelserne ikke blev efterprøvet, når de blev modtaget. Det var der ikke ressourcer til, og det var heller ikke meningen, idet de ikke var en del af den regnskabsmæssige kontrol. De havde nogle medarbejdere, der skimmede regnskabsgodkendelserne igennem for at se, om der var noget åbenlyst, som de skulle reagere på. Intern Revision havde ikke en forpligtelse til at foretage en efterprøvning i substansen. Det ville næsten kræve en egentlig revision, idet man ikke ville kunne se uhensigtsmæssighederne på udbytteområdet alene ud fra regnskabsgodkendelserne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at SIR ikke så det som en sagsbehandlingsopgave at forholde sig til regnskabsgodkendelserne, bekræftede vidnet dette. De fulgte revisionsplanen, der var godkendt af Rigsrevisionen, men med deres bemanding på

25 årsværk ville de ikke kunne følge op på de flere hundrede firmakoder, der indgik i regnskabsgodkendelserne. Forespurgt til de analyser, der fremgår af indledningen til 2015-rapporten, forklarede vidnet, at de blev lavet af egentlige dataanalytikere, og at de tog to månedsværk at udarbejde. Det ville ikke være muligt løbende at foretage sådanne analyser.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forløbet efter 2015-rapporten

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det store arbejde med revision af udbytteområdet fortsatte efter 2015-rapporten, herunder vedrørende de berosatte refusionsanmodninger. Hovedparten af de berosatte anmodninger var fra bankordningen. Dette arbejde er netop afsluttet. De har desuden lavet supplerende revisioner rettet mod udbytteområdet, bl.a. mod de unoterede selskaber. Der følges fortsat op på afstemningen mellem angivelser og indberetninger. Dette er endnu ikke på plads. Det kan diskuteres, om SIR's 2013-rapport kun skal læses som en advarsel vedrørende bankordningen, eller om den tillige vedrører blanketordningen, men det var under alle omstændigheder relevant, at man advarede om fejl i bankordningen. Gennemgangen af de berosatte refusionsanmodninger fra bankordningen har således vist, at der var fejl for ca. 250 mio. kr. alene for anmodninger modtaget i 2015.

Forespurgt, om vidnet selv læste 2013-rapporten som en advarsel vedrørende bankordningen eller som en generel advarsel, forklarede vidnet, at den er svær at læse. Han har valgt at læse den således, at advarslerne var fuldt berettigede, fordi der har vist sig at være store fejl i bankordningen.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

SIR's rolle

Vidnet blev af medlem af kommissionen Elsebeth Aaes-Jørgensen bedt om at uddybe sin forklaring om, at SIR var ledelsens interne kontrolorgan. Vidnet forklarede, at hvis man skal vurdere, hvor meget styr en ledelse har på en virksomhed, så måles det ofte ud fra, om ledelsen løbende overvåger sit interne kontrolsystem. Det interne kontrolsystem er summen af alle de aktiviteter, som ledelsen iværksætter for at beskytte sine indtægter. For at synliggøre dette i 2015-rapporten blev det beskrevet med de tre forsvarslinjer, hvoraf Intern Revision var en del af den tredje. Forespurgt, hvilken opgave SIR havde i den tredje forsvarslinje, forklarede vidnet, at de kunne revidere til og med departementschefen. Det var atypisk i forhold til fx en privat koncern med en bestyrelse og en direktion. Her var der ingen bestyrelse, hvorfor Intern

Revision refererede til den øverste ledelse. Alternativt kunne Intern Revision have refereret til et revisionsudvalg, men det ville i så fald stadig have været et ledelsesorgan. Selv om Intern Revision var et kontrolorgan for ledelsen, så bestod uafhængigheden i, at ledelsen ikke måtte blande sig i Intern Revisions metoder og rapporter. Forespurgt til SIR's opfattelse af, hvor SIR's kompetence stoppede og blev afløst af en ledelsesmæssig rolle, forklarede vidnet, at de ikke kunne kritisere en konkret beslutning truffet af departementschefen, netop fordi de refererede til departementschefen. Konstellationen med intern revision i det offentlige er skrøbelig, fordi den er baseret på frivillighed og velvillighed fra departementschefens side. Revisionen er ikke lovfæstet.

Begrebsanvendelse

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at der i forklaringerne anvendes betegnelser for begreber, som er anderledes end de klassiske juridiske termer for samme begreber. Det drejer sig om betegnelser som fx virksomheder over for myndigheder, processer over for sagsbehandling, dataflow over for sagsoplysning, produkter over for afgørelser, risici over for retssikkerhed og formel kontrol over for legalitet. Forespurgt, om denne forskel i begrebsanvendelsen kan føre til en forskydning i det helt basale krav om, at betingelserne skal være opfyldt, før man udbetaler refusion, forklarede vidnet, at det må det ikke, men han kan ikke afvise, at det hos nogle alligevel kan gøre det. For vidnet har det altid været udgangspunktet, at der ved revision af statens regnskaber er et juridisk element, hvorefter transaktionerne skal overholde de juridiske formkrav, der hører til transaktionens egenart.

Grundlaget for refusionsordningen

Foreholdt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, at vidnet har forklaret, at der var ressourcemæssige grunde til, at man ikke kunne kontrollere, om de, der anmodede om refusion, også var berettigede hertil, og forespurgt hvorfor man så ikke blot bad refusionsansøgerne om at levere dokumentation for kravets berettigelse, forklarede vidnet, at man altid kan være bagklog. Da man lavede planen "SKAT ud af krisen", måtte man tilføre mange årsværk til området for at kunne gøre dette. Vidnets pointe var, at de data, man allerede har indsamlet i virksomheden, skal bruges mere hensigtsmæssigt. Der er også et effektivitetshensyn, idet man ikke kan implementere nogle processer, der er ekstremt omkostningstunge. Man er nødt til at anvende det datagrundlag, man allerede har. Det er langt hurtigere end at skulle i dialog med alle mulige udenlandske virksomheder og myndigheder for at få attestationerne på plads.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745-746 (2012-06-11 - Skatteudvalgets betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.):

> *"Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold.*
>
> …
>
> *Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt.*
>
> …
>
> *Skattemyndighederne vurderer konkret, hvilke oplysninger der er nødvendige for at undersøge om betingelserne for udbetaling af indeholde kildeskat er til stede. Det er modtagerens pligt at fremlægge dokumentation for eller sandsynliggøre disse oplysninger. Efterkommer modtageren ikke skattemyndighedernes anmodning, er skattemyndighederne berettigede til at afbryde udbetalingsfristen efter den foreslåede § 69 B, stk. 1, i kildeskatteloven."*

Forespurgt, om det ikke var nærliggende, at det var skatteyderens pligt at komme med oplysninger, og at der således ikke kunne udbetales, hvis myndighederne ikke blev overbevist, forklarede vidnet, at han er meget enig i det citerede. Det er dog spændende at kombinere det, der står i lovteksten, med det forretningsmæssige. Det anførte er det, man forsøger at gøre med de sager, der blev sat i bero i september 2015, fordi man var bange for, at de ikke var berettigede. Det, der står i lovteksten, er det, man skal gøre, hvis man ikke kan gøre andet. Det var også derfor, det blev omtalt i 2010-rapporten, at man kunne få udbetalt refusion, uden at de grundlæggende kontroller var foretaget. Man skal bare være opmærksom på, at dette ofte ikke kan gøres inden for de 6 måneder, selv om der afsættes mange ressourcer.

Forespurgt, om ikke lovgivningsmagten må have haft en formodning om, at der blev administreret som beskrevet i lovforslaget, forklarede vidnet, at han kun kan være

enig i, at det er det, der fremgår af lovteksten, men det skal også forholdes til virkeligheden. Det er klart, at som lovteksten er skrevet, så har man en forventning om, at der bliver gjort som beskrevet. Da han skrev rapporten i september 2015, var han imidlertid nødt til at skrive, at området kunne drives på en mere effektiv måde, hvis sagsbehandleren havde direkte adgang til data, når ægtheden af en transaktion skulle vurderes. Det er altid en kombination af det juridiske og det forretningsmæssige, men det juridiske skal selvfølgelig være på plads. Det var også derfor, at når de reviderede skatteprocesser, så lagde de vægt på, at skatteprocesserne leverede transaktioner, der var juridisk medholdelige.

De berosatte sager

Forespurgt af advokat Henrik Peytz, hvor mange medarbejdere der arbejder med de berosatte sager, forklarede vidnet, at der er brugt i alt 3 år, men han ved ikke, hvor mange medarbejdere, der har arbejdet med det. Forespurgt, om problematikkerne omkring hjemmel og grundlaget for ejerskabet var en del af 2015-rapporten, forklarede vidnet, at de foretog en undersøgelse af de forhold i forretningsgangene, som muliggjorde svindlen. De gik ikke så meget ind i diskussionen omkring CumEx og aktielån, som opstod efterfølgende.

Kl. 15.13 sluttede mødet.

PROTOKOL

19. marts 2019
Protokol nr. 5

Den 19. marts 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som protokolfører fungerede Ditte Johanne Sarto.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Kim Knudsen for Jette Knudsen

Advokat Kim Meurs-Gerken ved advokat Niels Gyde Poulsen for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spur Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Sigurd Slot Jacobsen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

BENTE KLEIN FRIDBERG

Kl. 9.00 mødte Bente Klein Fridberg som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2009 til april 2013 var ansat som specialkonsulent i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab i enheden Regnskab 2, og at vidnet i perioden fra april 2013 til september 2013 var ansat i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden DMO/DMS, bekræftede vidnet dette. Fra september 2013 blev hun ansat i Østbanegade i København, hvorefter hun kom til en enhed i Køge. Hun arbejder nu i en enhed i Høje Taastrup. Hun har ikke siden september 2013 foretaget sagsbehandling inden for udbytteskatteområdet.

Forespurgt om sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun i 1979 blev ansat i Københavns Kommunes skatteforvaltning. Hun blev uddannet på Magistratskolen, hvilket svarer til DK1, og hun tog første del af skatterevisoruddannelsen kaldet SK1. Hun har derudover deltaget i en række kurser. Hun har arbejdet med skat siden 1979. Hun arbejdede med udbytteskat i perioden fra 2006 til 2013.

Forespurgt, hvor vidnet geografisk var placeret i perioden fra 2010 til 2013, mens hun beskæftigede sig med udbytteskat, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen indledningsvist var placeret i Ballerup. Fra den 1. juni 2010 flyttede udbytteadministrationen til Høje Taastrup.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer.

Forespurgt om sine arbejdsopgaver i enheden Regnskab 2 forklarede vidnet, at hun primært arbejdede med udbytteangivelser, indberetning af udbyttemodtagere, udbyttekontrol og retning af fejl i indberetninger. Hun hjalp indimellem til med refusionsindberetninger om udbytteskat, men det var ikke en fast opgave.

Forespurgt til sine nærmeste kolleger forklarede vidnet, at der har været mange igennem årene. Hun arbejdede sammen med Jette Knudsen, som dog ikke var begyndt i udbytteadministrationen, da vidnet begyndte at arbejde der. Flere af de kolleger, der arbejdede i udbytteadministrationen, da vidnet begyndte, gik på pension i løbet af vidnets ansættelse.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Angivelser

Forespurgt om procedurerne og opgaverne i Regnskab 2 og i DMO/DMS i forbindelse med modtagelse af en angivelse forklarede vidnet, at opgaven bestod i at indtaste de oplysninger, der stod i angivelsen. Som regel fik de samtidig oplysning om udbyttemodtageren. Når det skete, blev oplysningerne om angivelse og modtager registreret samtidigt. Udbyttemodtageren blev registreret i sagsbehandlingssystemet med angivelse af, hvor meget der skulle betales i udbytteskat. Derefter overgik udbytteskattekravet til opkrævning.

Forespurgt om procedurerne i 2009-2010 forklarede vidnet, at udbytteadministrationen modtog blanketter og indtastede indholdet af disse i systemet 3S. Fra de ikke-børsnoterede selskaber modtog de angivelsen den 10. i måneden efter selskabets vedtagelse af udlodning af udbytte. Udbytteadministrationen modtog en blanket med oplysninger og registrerede derefter udbytteangivelsen på selskabets CVR-nummer i systemet 3S. Der var et kontrolsystem, der udsøgte de selskaber, der helt eller delvist ikke havde angivet udbytte. Hvis de i udbytteadministrationen ikke modtog en udbytteangivelse, rykkede de selskabet for angivelsen, efter at selskabet havde indgivet sin årsindberetning. Oplysningen skulle fremgå af selvangivelsens felt 37. Forespurgt, om der var selskaber, der ikke reagerede på udbytteadministrationens rykkere, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt til forskellen i sagsbehandlingen mellem børsnoterede og ikke-børsnoterede selskaber forklarede vidnet, at for de børsnoterede selskaber blev udbyttet registreret via bankernes depoter. Det var bankerne, der lavede en udbytteopgørelse. Opgørelsen blev gennem Værdipapircentralen afleveret til selskabet, hvorefter sel-

skabet kunne lave en angivelse i overensstemmelse med de gældende udbytteskatteprocenter. Derefter blev angivelsen indsendt til SKAT. Forespurgt, om udbytteadministrationen tastede disse angivelser, forklarede vidnet, at det gjorde de. Det var ikke obligatorisk, at selskaberne anvendte TastSelv. Hun kender ikke fordelingen mellem, hvor mange angivelser der blev indtastet i udbytteadministrationen, og hvor mange der blev indgivet via TastSelv. Hun behandlede de angivelsesblanketter, der kom ind, og hun fulgte ikke udviklingen i indberetninger via TastSelv. Forespurgt, om angivelserne så ens ud, uanset om de kom fra et børsnoteret eller et ikke-børsnoteret selskab, bekræftede vidnet dette. Den eneste forskel var, at udbytteadministrationen ikke modtog en indberetning af udbyttemodtagerne fra de børsnoterede selskaber.

Indberetninger

Forespurgt om sagsgangen i forbindelse med indberetninger, herunder hvilke oplysninger udbytteadministrationen modtog, forklarede vidnet, at for de ikke-børsnoterede selskaber fik de ofte indberetningen sammen med angivelsen. Der var typisk kun én hovedaktionær i de ikke-børsnoterede selskaber, og selskaberne foretog derfor ofte angivelse og indberetning på samme tidspunkt, selv om der først var pligt til at foretage indberetningen i forbindelse med årsopgørelsen. Indberetningen blev modtaget på en blanket, som udbytteadministrationen derefter indtastede. Hvis der var fejl i det indsendte, måtte udbytteadministrationen kontakte selskabet for at få fejlen rettet. Forespurgt, om der var én blanket for hver aktionær, forklarede vidnet, at der godt kunne være flere aktionærer på samme indberetningsblanket. For de børsnoterede selskaber skete indberetningen ved, at bankerne – de depotførende institutter – indberettede elektronisk til SKAT. Disse indberetninger modtog de ikke i udbytteadministrationen.

Forespurgt, hvordan processerne i forhold til angivelse og indberetning ændrede sig i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at fristerne for angivelse og indberetning blev ændret, således at disse skulle ske samtidigt. At angivelse og indberetning ikke skete samtidigt, havde tidligere været et kritikpunkt i forhold til muligheden for at kunne afstemme.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4 (2009-04-22 - Lovforslag nr. 201 af 22. april 2009 om bl.a. ændring af skattekontrolloven (enkel og effektiv kontrol samt mindre skatteplanlægning)).

Foreholdt, at det fremgår af skattekontrollovens § 9 B, stk. 3, nr. 4, at aktiens identitet skulle oplyses i indberetningen, og forespurgt, hvad denne oplysning om ISIN-kode indebar, forklarede vidnet, at det ikke var en oplysning, der tilgik udbytteadministrationen.

Refusionsordninger

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 om blanketordningen.

Forespurgt om sagsgangen, når udbytteadministrationen modtog en refusionsanmodningsblanket, forklarede vidnet, at blanketten indledningsvist blev afleveret til Sven Jørgen Nielsen, som havde overblikket over blanketanmodningerne. Sven Jørgen Nielsen påså, om det materielle var til stede, og hvis der var fejl eller mangler i blanketanmodningerne, sørgede Sven Jørgen Nielsen for at sende anmodningerne retur eller indhente yderligere materiale.

Forespurgt, om det foregik på samme måde, når hun behandlede anmodningerne, forklarede vidnet, at når hun modtog blanketanmodninger til indtastning, var de allerede forberedt af Sven Jørgen Nielsen og fx sorteret efter, om de kom fra enkeltpersoner eller fra større banker, hvor det var lettere at sende beløbene samlet. Forespurgt, om vidnet selv forberedte refusionsanmodningerne, eller om hun kun tastede dem ind, forklarede vidnet, at hun kun tastede dem ind. Hun gennemgik kort blanketterne for at se, om alt syntes at være i orden.

Forespurgt til dokumentationskravene i forbindelse med en refusionsanmodning forklarede vidnet, at da hun begyndte i udbytteadministrationen, anvendte man en blanket, der skulle attesteres af banken med hensyn til udbyttet og af skattemyndighederne i udbyttemodtagerens domicilland. Mens hun arbejdede i udbytteadministrationen, blev blanketten ændret således, at aktieejeren på blanketten skulle skrive, hvor stort et refusionskrav den pågældende havde. Blanketten skulle stemples af skattemyndighederne i udbyttemodtagerens domicilland. Der skulle endvidere vedlægges en udbyttenota til dokumentation af, at aktieejeren havde modtaget udbytte. Udbyttenotaen skulle også dokumentere, at der var indeholdt udbytteskat, og hvornår udlodningen var sket. Hun var ikke involveret i processen omkring blanketændringerne. Forespurgt, hvem der fastlagde kravene til refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at refusionsprocesserne blev fastlagt af Lisbeth Rømer, Laurits Cramer og Sven Jørgen Nielsen. Det havde hun ikke selv noget med at gøre.

Forespurgt, om der blev lavet stikprøver for at kontrollere, om refusionsanmodningerne var berettigede, forklarede vidnet, at der var en enkelt stor sag, hvor der var en fransk aktionær, der ud fra refusionsanmodningen burde eje samtlige aktier i TDC. Udbytteadministrationen kontaktede Hovedcentret, som kontaktede myndighederne i Frankrig. Udfaldet på sagen blev, at der ikke var grundlag for at fastslå, at der var noget galt med anmodningen, og udbytteskatten skulle derfor refunderes til aktionæren. Hun var ikke sagsbehandler på sagen. Mens udbytteadministrationen var placeret i Ballerup, var der derudover enkelte tilfælde, hvor de forhørte sig hos de

medarbejdere i Indsats, der arbejdede med selskabsbeskatning. Det drejede sig primært om danske aktieejere, hvor de forhørte sig om, hvorvidt de angivne forhold var korrekte.

Forespurgt, om sagsgangene ændrede sig i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at attestationsblanketten blev ændret. Derudover skete der ikke ændringer i perioden.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3297 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.003 Claim to Relief from Danish Dividend Tax) med felterne "Pålydende i DKK pr. aktie", "Generalforsamlingsdato og -år", "Kuponens beløb i DKK", "Samlet udbytte i DKK", "Procent fritagelse", "Beløb, der søges tilbagebetalt, i DKK".

Forespurgt, om dette var den første type blanket, som vidnet havde med at gøre, forklarede vidnet, at det var det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3297 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.003 Claim to Relief from Danish Dividend Tax):

> *"Attestation*
>
> *Det attesteres, at det i kolonne 7 anførte udbytte er udbetalt efter fradrag af en udbytteskat på DKK:*
>
> …
>
> *Attestation skal afgives af det selskab, pengeinstitut eller anden institution, der udbetaler det i kolonne 7 anførte udbytte."*

Forespurgt, om myndighedsattestationen vedrørende udbyttemodtagerens bopæl på den efterfølgende side hørte til denne blanket, bekræftede vidnet dette. Vidnet husker ikke, hvornår man overgik til de nye blanketter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3299 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.003 Claim to Relief from Danish Dividend Tax):

> *"Claim to Relief from Danish Dividend Tax*
>
> *_ In my capacity as beneficial owner _ On behalf of the beneficial owner*

Claim is made for refund of Danish dividend tax, in total DKK: _

Beneficial owner: _

Signature

…

As documentation is enclosed dividend advice(s), number: _

…

Financial institution

The amount is requested to be paid to:

…

Certification of the competent authority

It is hereby certified that the beneficial owner is covered by the Danish Taxation Convention concluded between Denmark and _"

Forespurgt, om denne blanket var den nyere model, forklarede vidnet, at det var den. Blanketten fandtes på flere sprog.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3301 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.020 Claim to Relief from Danish Dividend Tax):

"Attestation af

Det attesteres herved, at den ovennævnte organisation er hjemmehørende i Canada i overensstemmelse dobbeltbeskatningoverenskomsten mellem Danmark og Canada, og organisationen er skattefri i Canada i overensstemmelse med den overenskomstens art. 30."

Forespurgt til formålet med denne blanket forklarede vidnet, at det var en særlig blanket til de canadiske pensionskasser. Forespurgt om baggrunden for blanketten forklarede vidnet, at det formentlig skyldtes, at der kom mange anmodninger fra canadiske pensionskasser. Da blanketterne blev lavet om, blev denne blanket ikke

konverteret til en ny blanket, og ansøgningerne fra de canadiske pensionskasser anvendte derefter den generelle anmodningsblanket. Man var i kontoret lidt irriterede over, at blanketten ikke blev erstattet, men det var ikke vidnets indtryk, at det voldte de store problemer, set i forhold til at der stadig blev modtaget mange anmodninger fra Canada. Forespurgt, hvad der var særligt vedrørende canadiske pensionskasser i forhold til fx amerikanske pensionskasser, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun har aldrig arbejdet med canadiske anmodninger. I forhold til de amerikanske pensionskasser blev reglerne ændret i 2007 eller 2008, således at dobbeltbeskatningsoverenskomsten med USA kom til at omfatte flere pensionskasser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3848 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, anmodning fra Syntax):

> *"Attention: Sven Jørgen Nielsen, Danish Dividends Tax Department*
>
> *Re: Danish Dividend Tax Reclaim for:*
>
> [redacted] *Pension Plan (*[redacted]*)*
>
> [redacted] *USA*
>
> …
>
> *Please find enclosed the following forms to assist with the claim:*
>
> *A completed 06.003 ENG Form - Claim to Relief from Danish Dividend Tax;*
>
> *Two original Dividend Credit Advice slips;*
>
> *An original Certificate of Residence - Form 6166 - for tax year 2015;*
>
> *The Power of Attorney granted by* [redacted] *Pension Plan to Syntax GIS Ltd."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 3850 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, Dividend Credit Advice fra Solo Capital).

Forespurgt, hvem der kunne lave sådan et dokument, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om man i udbytteadministrationen generelt accepterede sådanne dokumenter fra nogen, der ikke var pengeinstitutter, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun har ikke set sådan et dokument før.

Vidnet blev foreholdt fra kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2:

> *"Bankordningen/regnearksordningen*
>
> *Aftaler mellem SKAT og tre banker som bemyndigede bankerne til at anmode om refusion på vegne af deres kunder.*
>
> *Kontrol af dokumentation for skatteydernes bopælsforhold mv. skulle foretages af bankerne, som derefter indsendte et regneark med angivelse af den/de ønskede refusioners størrelse. Refusionsbeløbet blev udbetalt til bankerne, som herefter videreformidlede beløbene til deres kunder."*

Forespurgt, om vidnet havde noget med bankordningen at gøre, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om der i kontoret var drøftelser om bankordningen og om kontrol, forklarede vidnet, at bankordningen blev varetaget af Lisbeth Rømer, Laurits Cramer og Sven Jørgen Nielsen. Eventuelle drøftelser skete kun mellem dem og involverede ikke vidnet.

Vidnet blev foreholdt fra kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 3:

> *"NOVO-ordningen*
>
> …
>
> *Novo Nordisk ordningen vedrørte American Depositary Receipts (ADR), som er at sidestille med aktier og bestyres af JP Morgan. Ordningen bestod i, at Novo Nordisk indeholdt 15 pct. af udbyttet over for ejerne. ADR ejerne, der var en del af ordningen, skulle indsende dokumentation til JP Morgan, som opbevarede dokumentationen. Novo Nordisk valgte af overskuelighedshensyn at indbetale 27 pct. til SKAT og anmode om refusion for de ADR ejere, der var berettiget til en lavere sats."*

Forespurgt til sit kendskab til NOVO-ordningen forklarede vidnet, at hun ikke har kendskab til NOVO-ordningen.

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 om VP-ordningen.

Forespurgt, om vidnet var involveret i sagsbehandlingen vedrørende VP-ordningen, forklarede vidnet, at det var hun ikke, idet ordningen blev styret af bankerne. Der var et specielt felt på angivelsesblanketten for de selskaber, der var omfattet af VP-ordningen. Forespurgt, om vidnet var inde over overvejelser omkring kontrol,

forklarede vidnet, at det fungerede på samme måde som i de andre ordninger, bortset fra at det var bankerne, der registrerede den konkrete beskatningsprocent efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne på depotet. Forespurgt, hvad VP-ordningen gik ud på, forklarede vidnet, at den bestod i nettoindeholdelse af udbytteskat for aktionærer i en række udpegede lande. Der var en blanket, som skulle udfyldes til dokumentation for, at udbyttemodtageren var bosiddende i et bestemt land og var berettiget til en lavere udbyttebeskatning. Herefter blev der foretaget nettoindeholdelse i udbyttet. Som hun husker det, omfattede ordningen lande med en udbyttebeskatning på 15 %.

Forespurgt til tilladelsesordningen forklarede vidnet, at det var hende, der behandlede ansøgninger efter tilladelsesordningen. Ordningens formål var, at hovedaktionærer kunne få en tilladelse til nettoindeholdelse af udbytteskat. Afhængigt af udbyttemodtagerens domicilland var det typisk en beskatning på 0 % eller 15 %. Ordningen var kun gældende for hovedaktionærer i unoterede selskaber.

Forespurgt til frikortsordningen forklarede vidnet, at ordningen vedrørte selskaber, der efter deres art ikke var skattepligtige. Det drejede sig typisk om internationale organisationer, der gennem frikortsordningen fik dokumentation for, at de var skattefritagne. Regnskab 2 forsøgte at foretage nogle forhåndsvurderinger af, om nogle amerikanske pensionsselskabsformer var skattefritagne, ved at anmode om erklæringer om selskabsformernes skattestatus fra de amerikanske myndigheder. De amerikanske myndigheder arbejdede imidlertid med nogle faste blanketter kaldet 6166, og det var ikke muligt for dem at imødekomme Regnskab 2's ønsker. De amerikanske pensionskasser skulle derfor fortsat medsende dokumentation for skattefritagelse.

Systemer/afstemning

Forespurgt, hvilke IT-systemer de anvendte i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at systemet 3S blev anvendt til indtastning af angivelser, refusioner og udbyttemodtagere. Listerne til at foretage udbyttekontrol blev i begyndelsen dannet af systemleverandøren, CSC. Der blev efterfølgende udviklet et system, så SKAT selv kunne trække listerne elektronisk. Listerne blev dannet, når der var en difference mellem det beløb, selskaberne havde angivet til SKAT, og det beløb, der fremgik af selskabernes selvangivelsers felt 37.

Forespurgt til systemet eKapital/RKO forklarede vidnet, at systemet registrerede udbyttemodtagerne til brug for årsopgørelsen. Forespurgt, om systemet fungerede på aktionærniveau, forklarede vidnet, at det gjorde det. Registreringen i eKapital/RKO havde ikke noget at gøre med, hvad selskabet skulle betale i samlet udbytteskat.

Forespurgt til systemet SAP38 forklarede vidnet, at de samlede skattekrav fra angivelserne blev oprettet og bogført i SAP38. Tallene blev overført til SAP38 fra 3S. Forespurgt, om SAP38 var et bogholderisystem, bekræftede vidnet dette. Det var, så vidt hun ved, kun det udloddende selskab, der blev registreret i SAP38 i relation til udbytteskat. Kravene mod udbyttemodtageren fremgik af årsopgørelsen, men hun ved ikke, hvordan det blev registreret. Forespurgt, om SAP38 også håndterede udbetalinger af refusion, forklarede vidnet, at det gjorde det. Kravet blev dannet og registreret i 3S og så videregivet til SAP38 til registrering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74-75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"Regnskabssystemet sikrer dog, at der ikke refunderes mere kildeskat, end der indeholdes af det enkelte selskab. Således kan nettoprovenuet ikke permanent være negativt."*

Forespurgt, hvad der lå i udsagnet, forklarede vidnet, at hun opfattede det således, at der ikke kunne refunderes mere udbytteskat, end der var indeholdt. Der var en adviseringsfunktion i 3S således, at hvis man udbetalte mere udbytteskat, end der var indeholdt i samme kalenderår, så ville man få en advisering. De kunne fortsat godt udbetale eller registrere mere, end der var indeholdt, men der kom en advisering, før de gjorde det. Kontrollen angik kun de beløb, der var afsat til beskatning med 28 %. Der var forskellige satser, men så vidt hun ved, målte man kun på refusioner fastsat til 28 %.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, punkt 7.4 "IT understøttelse af opgaven"):

> *"Det vil sige, at 3S videresender de indtastede oplysninger til delsystemet UDBY under eKapital (det tidligere RKO), hvor alle oplysninger om udbyttemodtagere samles for både unoterede og børsnoterede aktier samt alle investeringsbeviser/aktier i investeringsforeninger/selskaber. Dette sker uanset om de er børsnoterede/unoterede eller opdelt i personer og selskaber."*

Forespurgt, om de i udbytteadministrationen havde adgang til disse oplysninger, forklarede vidnet, at hvis man kendte et personnummer, så kunne man slå dette op i systemet. Der var en begrænset adgang i 3S til at udsøge udbyttemodtagere. Der var et loft over, hvor mange udbyttemodtagere man kunne se ad gangen. Deres primære IT-adgang var gennem 3S, men udbytteadministrationen kunne også lave et person-

nummeropslag gennem systemet TS-tele. Forespurgt, om der var en brugerflade til RKO, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forevist ekstraktens side 414 (2011-02-15 (1) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. manglende afstemning mellem angivelse og indberetning) og forespurgt, om vidnet genkender notatet, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer skrev mange notater. Vidnet ved ikke, om hun tidligere har set det konkrete notat.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 417 (2011-02-15 (1) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. manglende afstemning mellem angivelse og indberetning, afsnit "Udbyttekontrol"):

> *"Eneste egentlige kontrol af udbytter sker ved at selskabers oplysning i selvangivelsens felt 37 (selvangivet udbytte) køres op mod udbytteangivelsens total for udbytte. Kontrollen køres 1 gang om året. Mangler udbytteangivelsen udsendes rykker."*

Forespurgt, hvad der skete, når de havde sendt en rykker, forklarede vidnet, at som hun husker det, blev der sendt yderligere en rykker, hvis de ikke modtog noget efter den første. Hun er usikker på, hvor meget der blev fulgt op efterfølgende. Når der var modtaget indberetninger fra de unoterede selskaber, blev der ført kontrol med, om der manglede angivelser. De rettede også henvendelse til selskaberne, hvis der i SAP38 var foretaget en indbetaling på udbytteskattekontoen, uden at beløbet var angivet. Det var gennem disse tre kanaler, at de indhentede manglende oplysninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1952 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 11.3.2.3 "Kontrol af samlet udbytterefusion pr. selskab"):

> *"Vi har set materiale, som viser, at SKAT i 2013, 2014 og 2015 har rapporteret om, at 3S i forbindelse med indrapportering af refusionsanmodninger i enkeltstående tilfælde er fremkommet med en "grøn skærm", som har forhindret en indrapportering på selskabets angivelse.*
>
> *Vores gennemgang af modtaget materiale viser, at "grøn skærm" fejlen opstår i de tilfælde, hvor der i 3S har været registreret 2 angivelser for samme udlodning. 3S har ikke kunnet håndtere flere angivelser i forbindelse med den efterfølgende indrapportering af refusionsanmodninger."*

Forespurgt, om det var en problemstilling, som vidnet selv oplevede, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan godt huske, at der blev talt om "grøn skærm", men hun ved ikke, hvilke konsekvenser det havde.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, hvilke andre enheder vidnet havde kontakt med vedrørende udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at der ikke umiddelbart var andre enheder, som de samarbejdede med. Forespurgt til et eventuelt samarbejde med enheden Indsats forklarede vidnet, at der ikke var et formaliseret samarbejde. Sagsgangen var dengang ofte, at hvis der skulle ændres noget, så skulle processen formaliseres gennem et projekt i Indsats. Det var vanskeligt at få afsat tid og penge til gennemførelsen af projekter. Forespurgt, om de i Regnskab 2 således selv håndterede de praktiske forhold vedrørende udbytteskat, forklarede vidnet, at det gjorde de. De skulle registrere bilagene, men selve kontrollen var en opgave for Indsats, som Regnskab 2 ikke var involveret i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, om der i Indsats løbende var kontroller af udbytteområdet, forklarede vidnet, at det var der ikke, så vidt hun ved.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 559 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 2), afsnit "Interessenter"):

> *"Det daglige arbejde er dybt afhængigt at kontakt med store selskaber, indsats og jura og samfund."*

Forespurgt, hvad der ligger i udsagnet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om vidnet i sine arbejdsopgaver havde behov for relationen til de nævnte enheder, forklarede vidnet, at der var en naturlig sparring i forhold til områdets regelgrundlag, men hun oplevede det ikke i dagligdagen.

Ressourcer

Forespurgt til ressourcerne i udbytteadministrationen og udviklingen i disse forklarede vidnet, at bemandingen var for nedadgående i hele den periode, hun arbejdede med udbytte. Hvor mange der igennem årene arbejdede i afdelingen, kan hun ikke redegøre for. Forespurgt, om udviklingen i ressourcerne hang sammen med omfanget af opgaverne, forklarede vidnet, at dette ikke var hendes indtryk, men hun kendte ikke kriterierne for reduktionen i medarbejderantallet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 552 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 1), afsnit "Krav om 8 % effektivisering"):

> *"SKAT er generelt omfattet af et krav om 8 % årlig effektivisering, hvilket betyder, at færre hænder skal løse de samme opgaver eller, at de samme hænder skal løse flere opgaver. Det gælder som udgangspunkt også for denne opgave."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser om dette, forklarede vidnet, at de som en del af LEAN-projektet i afdelingen havde fokus på at sikre, at de rette medarbejdere varetog de rette opgaver. Afdelingen havde ikke fokus på, at der på medarbejderniveau skulle reduceres med 8 %, men de fokuserede alle på, at opgaverne skulle varetages af den mest kvalificerede medarbejder, og at det ikke var alle medarbejdere, der skulle kunne udføre alle opgaver.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan ny lovgivning blev implementeret, forklarede vidnet, at implementeringen af relevant lovgivning som udgangspunkt skulle komme fra procesejerkontoret i Østbanegade.

Foreholdt begreberne "procesejer", "systemejer" og "platformejer" og forespurgt, hvem der havde det faglige ansvar for, at der blev truffet rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at det lå i selve enheden, men at procesejeren skulle sikre, at enheden havde de rigtige redskaber til rådighed.

Forespurgt, om det var procesejeren, der var initiativtager for ønsker om ny lovgivning fra udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var meningen, men der var mange år, hvor der ikke var nogen egentlig procesejer for udbytteområdet. Forespurgt, om der skete ændringer i, hvem der var procesejer på udbytteområdet under vidnets ansættelse, forklarede vidnet, at da Jeanette Nielsen begyndte i 2012, var Jeanette Nielsens hovedfokus opgaven som procesansvarlig.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 607 (2012-01-11 - Intern høring af udkast til styresignal vedr. tilladelsesordningen, E-mail af 11. januar 2012 fra Jakob Ulrik Wassard Schou til bl.a. Bente Klein Fridberg):

> *"Regnskab 2 har med hjemmel i Bekendtgørelse nr. 1442 af 20. december 2005 haft en praksis, hvor der er givet tilladelser til nettoindeholdelser. Denne praksis blev midlertidigt sat på stand by med det formål at lave et formaliseret tilladelsesinstitut."*

Forespurgt til problemstillingen og forløbet forklarede vidnet, at der skulle fastsættes nogle retningslinjer for, hvornår der kunne udstedes en tilladelse. Det blev sat på standby, fordi der ikke var et styresignal.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 607 (2012-01-11 - Intern høring af udkast til styresignal vedr. tilladelsesordningen, E-mail af 11. januar 2012 fra Jakob Ulrik Wassard Schou til bl.a. Bente Klein Fridberg):

> *"Fristen for at komme med kommentarer mv. er torsdag den 19. januar. Årsagen til den forholdsvis korte frist er, at det overvejes at udlevere det formaliserede tilladelsesinstitut på mødet i det specielle eksterne skattekontaktudvalg den 25. januar. Særligt FSR har via det specielle eksterne skattekontaktudvalg kritiseret, at tilladelserne blev stoppet."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med indholdet af dialogen med FSR, og hvad problemstillingen var, forklarede vidnet, at FSR på aktionærernes vegne havde en interesse i, at aktionærerne ikke skulle afvente refusionen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om Jeanette Nielsen kom fra afdelingen Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

SIR'S 2010-RAPPORT

10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var involveret i SIR's arbejde, forklarede vidnet, at hun deltog i den gruppe, der leverede oplysninger til SIR.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til Skat vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.*

Afstemningen er foretaget på grundlag af de i 3S angivne udbytter med reduceret udbytteskat ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomst og de løbende indberetninger fra VP.

Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."

Forespurgt, om hun var involveret i den problemstilling, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."

Forespurgt, om man i udbytteadministrationen på noget tidspunkt forsøgte at komme til bunds i forhold til ejerskabet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.3 "Bogføring og udbetaling af refusion"):

"Hvis der er flere udbetalinger til samme investor eller pengeinstitut bogføres refusionerne som ét beløb til udbetaling via SAP 38. Vurdering af hensigtsmæssigheden i at slå beløb sammen og underretningen til pengeinstituttet foretages af den, som behandler refusionsanmodningen."

Forespurgt, om dette blev foretaget i vidnets kontor eller i SAP38, forklarede vidnet, at det foreholdte vedrører den situation, hvor man i SAP38 samlede udbetalingerne til de banker, der anmodede om refusion for flere forskellige aktionærer. Det var de medarbejdere, der anviste kravene til SAP38, som anmodede om, at kravene blev lagt sammen, hvilket herefter blev gjort af medarbejderne i SAP38. Vidnet arbejdede ikke med SAP38. Forespurgt, om de enkelte aktionærer blev registreret i 3S, inden de eventuelt blev samlet i SAP38, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.4 "IT-understøttelse af opgaven"):

> *"Udbetaling af refusion nedskriver den angivne udbytteskat i 3S og udbetales gennem SAP38. Der er en indbygget kontrol i 3S, der gør opmærksom på, såfremt der anmodes om mere i refusion end der er angivet i udbytteskat. Regnskab 2 har kun 1 gang været udsat for, at denne situation opstod."*

Vidnet forklarede, at hun ikke kan redegøre for, hvad der menes.

Forespurgt til sin viden om Regnskab 2's høringssvar til SIR forklarede vidnet, at hun tror, at det blev udfærdiget af Lisbeth Rømer.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, om vidnet deltog i arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet i øvrigt var involveret i opfølgningen på SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at hendes fokus var på hendes egen kerneopgave med udbyttemodtagere og angivelser, og hvad der kunne gøres for at sikre bedre afstemningsmuligheder. Forespurgt, hvornår vidnet kom med i arbejdsgruppen, og hvornår arbejdsgruppen påbegyndte arbejdet, forklarede vidnet, at alle medlemmerne var udpeget fra begyndelsen. Foreholdt, at arbejdsgruppen først holdt et møde den 27. april 2011, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om hun deltog i møder forud for den 27. april 2011.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 407 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, afsnit 4 "Status på forum/arbejdsgruppe vedrørende udbytteskat"):

> *"Regnskab udleverede en kopi af kommissoriet for arbejdsgruppen. Første møde i arbejdsgruppen afholdes i januar 2011"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."*

Forespurgt til baggrunden for forsinkelsen forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun ved ikke, om der kan være tale om en anden arbejdsgruppe.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011).

Forespurgt, om det var denne arbejdsgruppe, som vidnet var med i, forklarede vidnet, at det var det. Det var ikke alle arbejdsgruppemedlemmer, der deltog fra start til slut. Det var primært fra vidnets kontor, at der kom oplæg til løsningsmodeller. Foreholdt, at det foreviste er dateret den 27. april 2011, og at det fremstår som arbejdsgruppens første møde, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske den nærmere tidslinje for gruppens nedsættelse og første møde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Udkast til kommissorium for styregruppe/arbejdsgruppe, der skal følge op revisionsundersøgelsen omkring provenuet fra kildebeskatning af udlændinge - udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:*
>
> *1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.*
>
> *2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"*

Forespurgt, om det første punkt var vidnets kerneområde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"OECD's Trace IT projekt*
>
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*

Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts. Arbejdsgruppen tager udgangspunkt i følgende:"

Forespurgt, om vidnet deltog i drøftelser om at forkorte problemformuleringen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det havde hele tiden været kontorets holdning, at det mest hensigtsmæssige ville være en nettoindeholdelsesløsning, der ville sikre, at der kun blev refunderet udbytteskat én gang og ikke flere gange. Det var Lisbeth Rømers håb, at dette kunne opnås i OECD-regi. Forespurgt, om de drøftede tidshorisonten for en løsning i OECD-regi, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med tidsperspektiverne for OECD-projektet, herunder om der var en deadline. Forespurgt, om der i arbejdsgruppen var drøftelser af hjemmelsmæssige problemstillinger i forhold til den daværende praksis, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, der blev talt om. Deres fokus var på de almindelige angivelser.

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

"Arbejdsgruppen kommenterede det udsendte oplæg til Produktionsforum, som ønskede at tager stilling til den videre behandling af Intern Revisions rapport af 10. maj 2010 om dansk udbytteskat og nettoafregning og refusion til udenlandske aktionærer i danske selskaber. På baggrund heraf finjusteres oplægget og sendes til Styregruppen til forelæggelse for Produktionsforum inden sommerferien."

Forespurgt, hvilke emner der blev drøftet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen klar erindring om.

8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 486 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat, afsnit "Ændret lovgivning"):

"Efter Kildeskattelovens § 66 skal selskaber angive udloddet udbytte. Denne hjemmel skal ændres så summen af indberetningen af udbytte erstatter angivelsen."

Forespurgt, om det var hensigten, at dette skulle gælde både for de børsnoterede og de unoterede selskaber, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 487 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat, afsnit "Fuld digitalisering"):

> *"En forudsætning for at kunne håndtere udbyttemeddelelserne optimalt er at indføre tvungen TastSelv ..."*

Forespurgt, hvorfor dette var en forudsætning, forklarede vidnet, at det var en forudsætning for at kunne gøre det så hurtigt som muligt. Det var en tung opgave at administrere på papir. Forespurgt, om den tvungne digitale indberetningspligt løste problemerne med at opnå overensstemmelse mellem angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Foreholdt, at tvungen TastSelv blev indført senere, og forespurgt, hvordan TastSelv fungerede i forhold til henholdsvis de noterede og de unoterede selskaber, forklarede vidnet, at TastSelv særligt havde betydning i forhold til de unoterede selskaber, hvor selskaberne selv indberettede. Kontrollen bestod i, at når indberetning og angivelse skete samtidigt, kunne selskabet se, om de var ens, og derfor var det sværere for selskabet at glemme noget. I forhold til de børsnoterede selskaber var der ikke samme mulighed for sammenholdelse, idet indberetningen skete i eKapital. Der var ikke nogen kontrol mellem indberetningen i eKapital og angivelsen. Kontorets fokus var derfor på de unoterede selskaber.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 487 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat, afsnit "Systemudvikling"):

> *"I dag anvendes mange forskellige systemer, som alle vil kræve tilretning både med hensyn til, hvordan udlodder indberetter til SKAT, hvor oplysninger bliver registreret og den videre behandling ved overførsel af oplysninger til selvangivelsen/kontroloplysninger."*

Forespurgt, om udbytteadministrationen på det tidspunkt havde et overblik over det økonomiske og det tidsmæssige omfang af de ønskede tilretninger, forklarede vidnet, at det havde hun i hvert fald ikke selv. Forespurgt, om de drøftede det i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, de gjorde. Forespurgt til de omkostningsmæssige aspekter forklarede vidnet, at som hun husker det, var hendes kontor ikke involveret i den del. Det var ikke sædvanligt, at driftsenheder var involveret i den økonomiske del.

30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 525 (2011-08-30 (1) - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. august 2011):

> *"På mødet blev vi enige om, at satse på en to trins løsning:*
>
> *De selskaber, som ikke administreres af VP og som ikke indberetter på et særligt medie, skal fra 1.1.2012 angive og indberette udbytte, udbytteskat og udbyttemodtagere samtidigt. Der arbejdes på tilretning af blanketter og NTSE.*
>
> *Andreas igangsætter arbejdet med at udmønte skatteministerens bemyndigelse til at fastsætte en anden indberetningsfrist af udbyttemodtagere.*
>
> *Med hensyn til de VP administrerede selskaber kræver det længere tid at ændre fristen, da systemer i VP og pengeinstitutterne skal ændres. Arbejdsgruppen håber, at det er muligt at etablere tvungen TastSelv, således at det igangsættes samtidigt med, at EKKO sættes i gang, da udbytteskatteadministrationen med de mængder, der er i højsæsonen, ikke kan have angivelserne tastet inden for 5 dage og en tilbagebetaling af udbytteskatten vil blive nødvendig med efterfølgende genopkrævning, hvilket både for selskaber og SKAT vil være en ulykkelig situation."*

Forespurgt til problemstillingen med EKKO forklarede vidnet, at EKKO var systemet Én Skattekonto, hvor man samlede alle betalinger vedrørende et selskab på én konto. Problemet med udbytteskat var, at hvis der indgik en indbetaling på Skattekontoen vedrørende udbytteskat, og der samtidig ikke blev registreret en angivelse inden for 5 dage, så blev beløbet tilbagebetalt til selskabet. Det var umuligt for udbytteadministrationen at nå at behandle angivelsen inden tilbagebetalingstidspunktet. Forespurgt, om det betød, at et positivt indestående på Skattekontoen automatisk blev tilbagebetalt, hvis der ikke var registreret et krav inden 5 dage, bekræftede vidnet dette. Dette gjaldt også for moms o.l. Forespurgt, hvorfor de VP-administrerede selskaber skulle have længere tid, forklarede vidnet, at hun tror, det hang sammen med systemtilpasninger i forhold til andre systemer.

Forespurgt til arbejdsgruppens arbejde i perioden fra den 27. juni 2011 og frem til SIR's 2013-rapport forklarede vidnet, at der blev afleveret en konklusion med arbejdsgruppens anbefalinger. Det var Lisbeth Rømer, der stod for det færdige produkt.

Forespurgt, om de økonomiske og tidsmæssige forudsætninger for arbejdsgruppens anbefalinger blev behandlet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Der var deltagere fra procesejerkontoret og andre interessegrupper i arbejdsgruppen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

"Møde i udbytteskattens arbejdsgruppe den 27.4.2011

…

Til arbejdsgruppen er udpeget:

Andreas Bo Larsen

Karina Tangaa Juul

Jette Zester

…

Vibeke Varnæs

…

Dagsorden:

Præsentation af arbejdsgruppens medlemmer"

Forespurgt, hvem der havde det økonomiske ansvar, forklarede vidnet, at det måske var Vibeke Varnes Hoffgaard, der varetog udbytteangivelse i afdelingen Afregning Erhverv. Karina Tangaa Jul Andersen og Jette Zester var procesejere i afdelingen Afregning Person vedrørende udbyttemodtagerne. Det var typisk dem, der ville lave en problemformulering. Forespurgt til Andreas Bo Larsens rolle forklarede vidnet, at han stod for det lovforberedende arbejde.

SIR'S 2013-RAPPORT

6. februar 2013 – møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet

Forespurgt, om vidnet deltog i mødet, forklarede vidnet, at det må hun have gjort, hvis hun fremgår af deltagerlisten.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013).

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 914 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 2) "Ansvarsfordeling vedrørende udbytte og royaltyskat"):

> *"Regnskab 2 har siden 2004 arbejdet på at få indberetnings- og angivelsestidspunktet til at være den samme og det er tilfældet fra og med 1. januar 2013. Nu kan der foretages afstemning mellem angivelser i 3S og indberetningerne i eKapital."*

Forespurgt, hvorfor det tog så lang tid, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om det var muligt at foretage afstemningen på dette tidspunkt, herunder for de børsnoterede selskaber, forklarede vidnet, at så vidt hun ved, var der ikke noget system til afstemninger. Forespurgt, om man i dag kan foretage afstemninger for de børsnoterede selskaber, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 914 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, punkt 2) "Ansvarsfordeling vedrørende udbytte og royaltyskat"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at de vil foreslå, at der etableres prøveafstemning allerede i foråret 2013 – selvom implementeringen af de nye sammenfaldende frister ikke er foretaget."*

Forespurgt, om vidnet var inde over disse overvejelser, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelserne om at få CSC til at foretage en prøvekørsel i april 2013, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var involveret i SKAT's TastSelv-projekter, forklarede vidnet, at hun var involveret i processen omkring skabelsen af et system, der kunne håndtere indberetningerne samtidig med angivelserne. Forespurgt, hvad udfordringen var, forklarede vidnet, at det var at få registreret udbyttemodtagerne med deres respektive udbytteangivelser og få det sammenlagt, så det matchede selskabets samlede udlodning. Det tog tid, og det var kompliceret at udvikle et nyt system. Forespurgt, hvem der stod for udviklingsarbejdet af TastSelv-systemet, forklarede vidnet, at det indledningsvist var en medarbejder i Østbanegade, der tegnede det digitale flow. Senere blev der nedsat et egentligt projekt. Forespurgt, om udviklingen var en intern eller ekstern proces, forklarede vidnet, at systemkravene blev formuleret internt, og

at CSC skulle levere systemet som ekstern leverandør. Forespurgt, hvad vidnets rolle som medarbejder i Regnskab 2 var i udviklingen af TastSelv, forklarede vidnet, at hun bidrog med sin viden om den konkrete sagsbehandling.

4. juni 2013 – notat fra Lisbeth Rømer om udfordringer med kontrol med refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 957 (2013-06-04 (3) - Notat af Lisbeth Rømer om en række udfordringer vedrørende kontrol med refusion af udbytteskat, afsnit "Afstemninger"):

> *"Den 1. juli 2013 forventes angivelse og indberetning af udbyttemodtagere at blive tvungen TastSelv. Det nuværende TastSelv er uden de afstemninger, som ændret lovgrundlag har muliggjort fra 1.1.2012 (de ikke VP administrerede selskaber) og fra 1.1.2013 (de VP administrerede selskaber).*
>
> *…*
>
> *Den manglende afstemning betyder, at en udbyttemodtager kan godskrives udbytteskat, som ikke er angivet (og derved heller ikke betalt).*
>
> *Der arbejdes på at få et nyt TastSelv, som har løst problemet med den manglende afstemning ved at lade summen af indberetningen være angivelsen*
>
> *Denne løsning kan kun gælde for de ikke VP administrerede selskaber.*
>
> *Der er derfor fortsat behov for at etablere en afstemning af de VP indberettede udbyttemodtagere og selskabets angivelse, også når vi får ny TastSelv. Det må kunne gøres maskinelt med manuel opfølgning af differencer."*

Forespurgt til status vedrørende TastSelv på dette tidspunkt forklarede vidnet, at det citerede var udtryk for den aktuelle status. Forespurgt, om det var forventningen, at man ville kunne finde en løsning for de unoterede selskaber, men at man ikke ville kunne lave kontrol af de børsnoterede selskaber på grund af omnibusdepoterne, forklarede vidnet, at den omtalte kontrol vedrørte afstemningen af indberettede udbyttemodtagere med angivelserne, hvilket ikke umiddelbart vedrørte omnibusdepoter. Forespurgt, om problematikken med omnibusdepoter ikke også omhandlede, hvem der blev indberettet i første led, bekræftede vidnet dette. Det var ikke noget, hun var involveret i. Forespurgt, om der var drøftelser om afstemningsproblematikker vedrørende de børsnoterede selskaber, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, der var.

OECD'S TRACE-PROJEKT

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 450-451 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, punkt 5d "Udbytteskat" - "Opfølgning på revisionsrapporten Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat").

Forespurgt, om vidnet deltog i udarbejdelsen af notatet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit 6 "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"Andreas oplyste, at arbejdet i OECD er noget "mudret"/kompliceret. Dels har arbejdet stået på i flere år, der er afleveret diverse rapporter og nedsat flere arbejdsgrupper, dels arbejdes der sideløbende i andre regi."*

Forespurgt, hvad de i arbejdsgruppen fik oplyst om tidshorisonten, forklarede vidnet, at de fik meget lidt at vide om, hvad der skete. Lisbeth Rømer deltog i nogle af møderne. Forespurgt, hvad det "sideløbende" arbejde bestod i, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt til FATCA-aftalen forklarede vidnet, at Jeanette Nielsen på et tidspunkt arbejdede med dette, men vidnet var ikke involveret i arbejdet eller i drøftelser om en eventuel tidshorisont.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit 6 "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"I OECD ligger en brugbar model klar, men det uklart, hvad EU's holdning er til denne. Modellen fordrer, at udenlandske pengeinstitutter skal være med, og det vil kræve IT-udvikling. Tyskland, der har et system a la vores refusionsmodel, ved ikke helt endnu om de vil tilslutte sig modellen. Andreas vurderer, at det først vil være attraktivt for de udenlandske pengeinstitutter at være med, hvis flere lande eller f.eks. et stort land som Tyskland beslutter at tilslutte sig modellen."*

Forespurgt til drøftelser om dette forklarede vidnet, at man håbede, at det ville medføre en form for nettoafregning af udbytteskat. Vidnet fik på et tidspunkt imidlertid at vide, at indberetningen først skulle ske året efter og ikke samtidig med udbytteudbetalingen. Når der fortsat først skulle indberettes året efter, ville der således allerede være refunderet, og modellen havde derfor ikke nogen værdi i forhold til viden om rette udbyttemodtager.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at det gjorde hun gennem pressen. Hun var ikke bekendt med sagen, mens hun var kollega med Sven Jørgen Nielsen.

KRAV TIL SAGSBEHANDLINGEN VED REFUSION AF UDBYTTESKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744-745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"12) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»03. Efter § 69 A indsættes:

»§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.

Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren. Told- og skatteforvaltningen kan kun kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet om indeholdelse af kildeskat er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene.«

…

Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. …

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt."

Forespurgt, om de i udbytteadministrationen var bekendt med lovændringen, forklarede vidnet, at hun ikke tidligere har set denne. Efter fremrykningen af indberetningsfristen arbejdede hun mest med dette og ikke så meget med refusion. Forespurgt, om vidnet hørte Lisbeth Rømer, Laurits Cramer og Sven Jørgen Nielsen drøfte lovændringen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Foreholdt, at det anførte i lovforslaget ikke synes at svare til beskrivelsen af sagsgangen i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det heller ikke er hendes opfattelse. Hun ved ikke, om der blev

gjort tiltag i anledning af lovændringen. Forespurgt, om muligheden for sikkerhedsstillelse blev drøftet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer"*

Forespurgt, om der var dialog om dette, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

BIRGITTE NORMANN GREVY

Kl. 11.05 mødte Birgitte Normann Grevy som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2009 til april 2013 var ansat som konsulent i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab i enheden Regnskab 2 og i perioden fra april 2013 til januar 2016 i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden SAP38, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun startede som kontorelev i toldvæsnet i 1978. Hun er kontoruddannet og har beskæftiget sig med skat i næsten 40 år. Forespurgt, hvor længe vidnet arbejdede med udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun begyndte i udbyttebogholderiet i 2004.

Forespurgt, hvor vidnet var placeret geografisk, forklarede vidnet, at hun først arbejdede i Ballerup under Lisbeth Rømer, indtil hele afdelingen blev flyttet til Høje Taastrup i 2010. I årene fra 2016 og indtil vidnets pensionering i 2018 arbejdede hun med personinddrivelse i Roskilde.

Forespurgt om sine arbejdsopgaver i Regnskab 2 og SAP38 forklarede vidnet, at hun arbejdede med bogholderiopgaver. Hun håndterede indbetalinger og udbetalinger. Forespurgt, om vidnet foretog vurderinger, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun bogførte resultatet af de vurderinger, som andre lavede. Hun har aldrig arbejdet som sagsbehandler.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var, forklarede vidnet, at det indtil 2013 var Lisbeth Rømer. Da vidnet overgik til den anden regnskabsafdeling, blev Dorthe Pannerup Madsen hendes chef.

Forespurgt til sine nærmeste samarbejdsrelationer forklarede vidnet, hun til sidst arbejdede alene i bogholderiet. Hendes kolleger var sagsbehandlerne Sven Jørgen Nielsen, Bente Klein Fridberg og Jette Knudsen, som behandlede de sager, som vidnet bogførte.

Forespurgt, om vidnet kun arbejdede med udbytteområdet, bekræftede vidnet dette. Hun arbejdede primært med indbetalinger og de almindelige udbytteangivelser, som selskaberne indsendte. Hun registrerede disse i SAP38.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt til vidnets viden om sagsbehandlingen i forbindelse med angivelser, indberetninger og de forskellige refusionsordninger forklarede vidnet, at det beskæftigede hun sig ikke med. Hun varetog udelukkende bogholderiopgaver.

Forespurgt, hvilke IT-systemer vidnet anvendte i sit arbejde, forklarede vidnet, at det var bogholderisystemet SAP38. Vidnet havde også adgang til 3S, hvor hun kunne indtaste angivelser fra selskaberne. De indtastede krav gik fra 3S til SAP38. Forespurgt, om vidnet tastede udbytteangivelser, forklarede vidnet, at det gjorde hun nogle gange, når hun skulle hjælpe til, men det var ikke det, hun primært arbejdede med. Forespurgt, om vidnet også tastede indberetninger, forklarede vidnet, at det

gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet tastede refusioner, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om SAP38 var vidnets primære IT-system, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet havde brugeradgang til eKapital/RKO, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt til Business Objects forklarede vidnet, at det arbejdede hun ikke med.

Forespurgt, om vidnet havde noget at gøre med problemstillingerne på udbytteområdet, herunder i forhold til at foretage afstemninger, forklarede vidnet, at hun på kontoret hørte Lisbeth Rømer tale om, at der var problemer med at afstemme angivelser og indberetninger.

Forespurgt, om hun var involveret i forelæggelsen for Peter Loft i 2009 og forløbet med SIR i 2010, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt til sin viden om problemstillingerne og bekymringerne på udbytteskatteområdet forklarede vidnet, at det vedrørte kontrollen. Lisbeth Rømer talte om, at de nogle gange udbetalte lidt i blinde, fordi der manglede kontroller.

Forespurgt til forløbet op til SIR's 2010-rapport forklarede vidnet, at det var hun ikke involveret i.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, om vidnet havde andre samarbejdsrelationer eller kontrolfunktioner end de allerede beskrevne, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun skulle afstemme bogholderiet, men varetog ikke andre kontrolfunktioner. Forespurgt, om vidnet havde noget med enheden Indsats at gøre, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om vidnet havde nogen kontrolopgaver i forhold til, om der var noget, der udviklede sig atypisk eller påfaldende, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Ressourcer

Forespurgt til udviklingen i bemandingen i udbytteadministrationen forklarede vidnet, at de blev færre og færre medarbejdere. Til sidst var hun den eneste medarbejder i bogholderiet, hvor de oprindeligt havde været tre. Bogholderiets opgaver blev væsentligt reduceret, da TastSelv blev indført. Forespurgt, om udviklingen i medarbejderantallet til dels skyldtes automatisering af processerne, bekræftede vidnet dette.

REGNSKABSKONTROLLER

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 917 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"Birgitte laver sandsynlighedskontrollerne, disse danner grundlag for regnskabsgodkendelserne som Regnskab 1 får."*

Forespurgt, om det var vidnet, der henvistes til, forklarede vidnet, at det var det. Forespurgt til sin rolle i forhold til sandsynlighedskontrollerne forklarede vidnet, at så vidt hun husker, bestod opgaven i, at hun printede nogle lister over det bogførte og gav disse til Lisbeth Rømer. Vidnet lavede ikke selv kontrollerne. Forespurgt, om vidnet læste det, hun printede, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 917 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"Regnskab 1 stiller flere spørgsmål end tidligere, der er kommet en ny person på området."*

Forespurgt, om vidnet husker dette, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 917 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"Sandsynlighedskontrol er den del af de månedlige regnskabsgodkendelser. Kontrollen består i at sammenholde det betalte beløb (som er angivet) hver måned med samme måned året før – udlodning af udbytte er imidlertid meget konjunkturfølsomt og kan svinge meget fra år til år."*

Foreholdt, at dette synes at indebære, at man sammenlignede, hvor meget der var gået ind og ud hver måned i det aktuelle år, med den samme måned i det forudgående år, og forespurgt, om hun kan genkende denne opgave, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Forespurgt, om det kan være en fejl, at vidnets navn var anført ved opgaven, forklarede vidnet, at det er det nok ikke. Hun kan huske, at hun printede nogle lister med konti, som derefter blev sammenholdt af en anden medarbejder. Som vidnet husker det, gik listerne til Lisbeth Rømer. Det var ikke vidnet, der sammenholdt indholdet af listerne.

Forevist ekstraktens side 997 (2013-07-29 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2013) og forespurgt, om vidnet kan genkende dokumentet, forklarede vidnet, at hun lavede en afstemning af bogholderiet hver måned. Det var ikke hende, der skrev det, der fremgår af det foreviste.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 999 (2013-07-29 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2013, afsnit "Udbytteskat"):

> *"Ordinære indtægter udgør 2,6 mia. kr., hvilket er en stigning på 0,9 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udviste en indtægt på 1,7 mia. kr. Ultimo juni måned står der l,6 mia. kr. i åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger, hvilket er et fald på 1,8 mia. kr. i forhold til åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger ultimo juni sidste år.*
>
> *Refunderet udgør 738,1 mio. kr., hvilket er en stigning på 485,6 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 252,5 mio. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan de 533 mio. kr. henføres til to virksomheder"*

Forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke, hverken i forhold til tekst eller tal.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1184 (2014-06-25 (3) - Central regnskabsgodkendelse for maj 2014, afsnit "Sandsynlighedskontrol"):

> *"Betaling og Regnskab gennemfører fortsat intern kvalitetssikring i henhold til regnskabsinstruksen og regnskabsbekendtgørelsen, i det omfang data er tilgængelige i de nye systemer."*

Forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1184 (2014-06-25 (3) - Central regnskabsgodkendelse for maj 2014, afsnit "Udbytteskat"):

> *"Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,4 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,0 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,4 mia. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan 0,8 mia. kr. henføres til udbetalinger to udenlandske banker, der herefter foretager videre overførsel."*

Forespurgt, om vidnet var inde over disse tal eller afsnit, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun arbejdede med. Forespurgt, hvem der så stod for det, forklarede vidnet, at det må have været Dorthe Pannerup Madsen, som overtog bogholderiet efter Lisbeth Rømer. Foreholdt, at vidnet på det tidspunkt var den eneste medarbejder på området, og forespurgt, om det derfor må være blevet behandlet på chefniveau, forklarede vidnet, at det må det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til processen omkring de månedlige regnskabsgodkendelser forklarede vidnet, at bogholderiet trak en månedsrapport i SAP38. Af månedsrapporten, som systemet selv dannede, fremgik alle tallene. Forespurgt, om det var chefen, der stod for det, forklarede vidnet, at det var vidnet, der trak rapporten. Forespurgt, om hun selv gik nærmere ind i det, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun konstaterede blot, om bogholderiet stemte, og gav den så videre til sin chef.

14. maj 2014 – e-mailkorrespondance om central sandsynlighedskontrol for april 2014

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1192 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Bente Ekelund Oddershedes e-mail af 14. maj 2014 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Hej Birgitte.*
>
> *Håber du kan hjælpe med følgende?*
>
> *I forbindelse med sandsynlighedskontrollen for april måned er jeg stødt på kt. 2236, FO 1156, der har en saldo på 612 mio. kr.*
>
> *Jeg har tidligere forstået at kontoen primært anvendes til udbetalinger i henhold til DBO'er, at udbetalingerne foretages i bundter – ofte til en bank, der så videre-fordeler til endelig modtager. Der er således ikke debitorkontering inde over disse udbetalinger.*
>
> *Har du mulighed for at se, om der i april måned er tale om sådanne bundt-overførsler (det tyder underkontoarten på), og om den noget høje saldo i al væsentlighed skyldes overførsel til ganske få virksomheder? Jeg har tidligere kunnet forstå på Inge Lise, at bundterne har indeholdt oplysninger om den videre overførsel fra banken. Jeg er ikke interesseret i se-numre."*

Forespurgt, hvad kontrollerne af bundtoverførsler gik ud på, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun tror, at det var et spørgsmål, som hun ville have videregivet til sagsbehandlerne.

Forespurgt, hvem der besluttede, om man bogføringsmæssigt samlede udbetalingerne i bundter, forklarede vidnet, at der var lavet en aftale med de store banker om, at bankerne kunne modtage én samlet overførsel til videre fordeling. Forespurgt, om det var vidnets beslutning at samle udbetalingerne bogføringsmæssigt, forklarede vidnet, at sådan havde de altid gjort. Det var ikke noget, der blev besluttet, mens vidnet sad med området. Fra sagsbehandlerne modtog vidnet udbetalingslister, som hun udbetalte på baggrund af. Udbetalingerne blev bogført med et samlet beløb og med en henvisning til de numre, der fremgik af udbetalingslisterne.

Forespurgt, om udbetalingerne blev bogført på udbetalingstidspunktet, uanset om de vedrørte udbytteskat fra tidligere år, forklarede vidnet, at det gjorde de. Forespurgt, om der var mulighed for at periodisere udbetalingerne, forklarede vidnet, at det var der, men det havde man valgt ikke at gøre.

Forespurgt, hvilke øvrige drøftelser e-mailkorrespondancen gav anledning til, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

19. juni 2014 – e-mailkorrespondance om central sandsynlighedskontrol for maj 2014

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1191 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Bente Ekelund Oddershedes e-mail af 19. juni 2014 kl. 10:24 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Hej Birgitte*
>
> *Mit spørgsmål ligger i forlængelse af nedenstående mail fra sidste måned og jeg håber du kan hjælpe mig.*
>
> *På kt. 2236, FO 1156 er der i maj måned en saldo på 1,4 mia. kr. Det er en stigning på 1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år. Det er så stor en stigning, at jeg har brug for lidt mere information.*
>
> *Der er særligt to posteringer – begge med underkontoart 415, der giver den enorme saldo. Jeg går ud fra det er bundt-overførsler til banker. Har du mulighed for at se om bankerne skal videreoverføre til få enkeltdebitorer, eller om der skal ske vide-*

reoverførsel til en masse små? Ingelise Baumann har før kunnet hjælpe mig med disse oplysninger."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1191 (2014-07-01 (1) - E-mail-korrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Birgitte Normann Grevys e-mail af 19. juni 2014 kl. 11:35 til Bente Oddershede med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Bente

Af udbetalingen på 304.036.801,83, som består af overførsler til aktionærer i udlandet, er 209.512.503,40 til bank i USA, som fordeler det videre til flere debitorer.

Af udbetalingen på 804.888.526,41 er der en overførsel på 636.659.960,50 også til bank i USA, som fordeler til flere debitorer.

Hvis det skal præciseres mere, henviser jeg til Sven Nielsen, som er sagsbehandler."

Forespurgt, hvilke undersøgelser de foretog i anledning af de to store overførsler, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, hvorfor det blev Dorthe Pannerup Madsen, der overtog ansvaret efter Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at Dorthe Pannerup Madsen havde ansvar for regnskabsafdelingen i forvejen. Udbyttebogholderiet og vidnet hørte derfor naturligt ind under Dorthe Pannerup Madsens afdeling. Sagsbehandlerne fik derimod Hanne Villemoes Hald i Ringkøbing som leder.

Forespurgt, om vidnet var involveret i SIR's 2010-rapport, SIR's 2013-rapport og opfølgningen på rapporterne, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun var inde over arbejdsgruppen nedsat efter SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1121 (2014-03-03 - Indkaldelse fra Jeanette Nielsen til møde i 2013-arbejdsgruppen den 11. marts 2014):

"Nødvendige deltagere: … Birgitte Normann Grevy

…

Opgaven er således fordelt som følger:

…

Punkt 2: Iben, Jette og Birgitte

…

2. Opgaver og ansvarsområder i Betaling og Regnskab

2.1 Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder.

2.2 Konklusioner"

Forespurgt til vidnets rolle i forbindelse med mødet forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Hun kan ikke huske, om hun deltog i mødet. Forespurgt, om vidnet bidrog til den afrapportering, der var angivet under pkt. 2, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1391-1405 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen).

Forespurgt, om vidnet deltog i udarbejdelsen af dette notat, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 986 (2013-07-09 (2) - Handleplan sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013).

Forespurgt, om vidnet kender denne handleplan, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, om vidnet var bekendt med Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, mens de var kolleger, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun blev først bekendt med sagen gennem pressen.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet var involveret i forløbet omkring afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at det var hun ikke. De fik et chok, da det kom frem, og da Dorthe Pannerup Madsen blev hjemsendt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1590 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, e-mail af 24. juni 2015 fra Christian Baden Ekstrand til Sven Jørgen Nielsen):

> *"Hej Sven*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m.*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 30. juni 2015 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Hej Birgitte*
>
> *Jeg har forsøgt at kontakte Sven Nielsen uden held og Jette Knudsen henviser til dig.*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytteskat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette? – Hvis ikke ved du måske, hvem jeg skal tale med?"*

Forespurgt, om vidnet husker dette, forklarede vidnet, at hun henviste til Sven Jørgen Nielsen, som var sagsbehandler, idet hun ikke selv havde noget med området at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Birgitte Normann Grevys e-mail af 30. juni 2015 til Sven Jørgen Nielsen):

"Hej Sven

Vil du venligst tage kontakt til Christian Ekstrand."

Forespurgt, om vidnet havde en dialog med Christian Baden Ekstrand eller Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hvis der var nogen, der ikke kunne få fat i Sven Jørgen Nielsen, så kontaktede de oftest vidnet. Forespurgt, om hun talte med Christian Baden Ekstrand eller Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun videresendte blot den e-mail, som hun modtog.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1747 (2015-08-24 (2) - E-mailkorrespondance mellem René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen om indholdet af forelæggelsen for Skatteministeren, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 24. august 2015 til René Frahm Jørgensen):

"Tak for mail – jeg har kaldt Sven Nielsen og Birgitte Grevy til møde i morgen tidlig, så jeg har et overblik til projektmødet, hvordan fordelingen af de stoppede 10.198 refusionssager er opdelt i regneark og papiransøgning.

Det har en vis betydning for, hvor mange medarbejdere, som der skal sættes til scanne refusionssager ind i CAPTIA."

Forespurgt til forløbet af mødet forklarede vidnet, at sagerne hobede sig op, og de skulle finde en løsning på registrering af de bilag, som de ikke måtte behandle. Mødets formål var at finde praktiske løsninger for opbevaringen. Forespurgt, om de fik noget at vide om svindlen, forklarede vidnet, at de fik at vide, at der var svindlet med refusionsanmodningerne, men ikke hvordan det nærmere var foregået. Forespurgt, om vidnet fik instruks om at standse udbetalingerne, forklarede vidnet, at hun fik at vide, at hun ikke måtte udbetale. Forespurgt, hvem der gav hende besked om dette, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, var det Dorthe Pannerup Madsen. Hun kan ikke huske, hvilken dag hun fik at vide, at de ikke skulle udbetale.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Kl. 11.50 forlod advokat Martin Bay, advokat Pernille Backhausen, advokat Peter Breum og advokat René Offersen mødet.

Kl. 12.50 mødte advokat Anton Gramstrup Larsen som bisidder for Inge Lise Baumann, Vibeke Varnes Hoffgaard, Iben von Hallas og Hanne Villemoes Hald.

JETTE KNUDSEN

Kl. 12.50 mødte Jette Knudsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra august 2009 til april 2013 var ansat som konsulent i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab i enheden Regnskab 2 og i perioden fra april 2013 til december 2015 i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden DMO/DMS, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forud for 2009 forklarede vidnet, at hun kom til SKAT fra en ansættelse i skatteforvaltningen i Høje-Taastrup Kommune, hvor hun beskæftigede sig med lønmodtagerligning, erhvervsligning og dødsbobeskatning. Efter fusionen af SKAT kom vidnet til Ballerup, hvor hun kun arbejdede med erhvervsligning. Derefter arbejdede hun i en kort periode med beskatning af udlændinge, inden hun i august 2009 kom til Regnskab 2, hvor hun for første gang kom til at beskæftige sig med udbytteskat. Regnskab 2 lå oprindeligt i Ballerup, men blev flyttet til Høje Taastrup.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer. Efter Lisbeth Rømers pensionering i slutningen af 2013 refererede vidnet til Hanne Villemoes Hald, som var placeret i Jylland. Det var sjældent, at medarbejderne i Regnskab 2 så Hanne Villemoes Hald.

Forespurgt til sine nærmeste kolleger forklarede vidnet, at der var mange igennem årene. Sven Jørgen Nielsen og Bente Klein Fridberg var to af dem. Kaes Hashem, som var i fleksjob, tastede angivelser. I begyndelsen var der desuden Lise-Lotte Jarlkov.

Forespurgt om sine konkrete arbejdsopgaver forklarede vidnet, at hun indtastede udbytteangivelser og indberetninger om udbyttemodtagere i IT-systemet. Hun sørgede desuden for rettelser af fejl. Det kunne være fejl fra både selskabernes eller SKAT's side. Vidnet udførte desuden udbyttekontrol på baggrund af rykkerlister, hvor der ikke var sendt angivelser ind til SKAT. Rykkerlisterne blev dannet af IT-systemerne.

Forespurgt, om hun beskæftigede sig med refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at hun arbejdede med et område, som mindede om det, som Sven Jørgen Nielsen beskæftigede sig med, idet hun stod for refusion af udbytteskat til skattefrie fonde og foreninger i Danmark, som havde fået indeholdt udbytteskat.

Forespurgt, om hun beskæftigede sig med de problemstillinger, som relaterede sig til udenlandske udbyttemodtagere, forklarede vidnet, at hun lavede tilladelser til nettoafregning for danske hovedaktionærer, som var bosat i udlandet. Det drejede sig om de ikke-børsnoterede selskaber. Tilladelserne gjaldt i 5 år.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, om det er korrekt, at vidnet og Bente Klein Fridberg beskæftigede sig med nogenlunde de samme opgaver, bekræftede vidnet dette.

Angivelser

Forespurgt til sagsgangen i forbindelse med SKAT's modtagelse af udbytteangivelser forklarede vidnet, at udbytteadministrationen modtog to dokumenter, hvoraf det første var angivelsen. Af angivelsen fremgik det samlede udloddede udbytte, og hvad skatten udgjorde. Skatteprocenten kunne variere afhængigt af udbyttemodtageren. Det andet dokument, som SKAT modtog, var oplysninger om udbyttemodtagere. Der var ikke kontrol af det samlede beløb, så man kunne ikke afstemme dette over for udbytteangivelserne. Vidnet skulle som en del af sine arbejdsopgaver skimme listen med udbyttemodtagere og vurdere, om det passede med angivelserne. Det var let nok, hvis der kun var to modtagere. Der var ikke i IT-systemerne eller andre steder i øvrigt kontrol af, om beløbene stemte. På et tidspunkt blev fristerne ændret, så angivelserne og oplysningerne om modtagere skulle afleveres til SKAT på samme tidspunkt. I begyndelsen var fristen for angivelserne måneden efter selskabernes be-

slutning om at udlodde udbytte, mens fristen for indberetning af udbyttemodtagere var den 20. januar det følgende år.

Forespurgt, hvad vidnet og hendes kolleger gjorde, når de modtog indberetningerne ved fristens udløb den 20. januar, herunder om de i den forbindelse fandt de tilhørende angivelser frem, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, at de gjorde. De indberettede bare oplysningerne i systemerne.

Forespurgt, om vidnets forklaring om, at SKAT modtog to dokumenter, vedrører de tilfælde, hvor selskaberne valgte at angive og indberette samtidigt, forklarede vidnet, at det er korrekt. De fleste selskaber valgte at sende begge blanketter samtidigt.

Indberetninger

Forespurgt, om man på indberetningerne kunne se, hvad de enkelte aktionærer havde modtaget i udbytte, forklarede vidnet, at det kunne man. Vidnet tastede CPR-nummeret og det modtagne beløb, hvis det var en person, der var modtager. Hvis det var et selskab, tastede man CVR-nummeret og beløbet. Muligvis var der også et felt, hvor man skulle sætte kryds, afhængigt af om selskabet skulle betale skat eller ej. Forespurgt, om de tastede SE-numre ind i systemet, forklarede vidnet, at hun ikke er helt sikker på, om de tastede SE- eller CVR-numre. Vidnet kender ikke til en problemstilling om selskaber med flere end ét SE-nummer.

Refusionsordninger

Vidnet blev foreholdt fra kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2:

> *"Blanketordningen*
>
> *Skatteyder indsender en blanket med anmodning om refusion af for meget indeholdt udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet beskæftigede sig med denne ordning, herunder eventuelt som afløser, forklarede vidnet, at der hele tiden var overvejelser om, at hun skulle hjælpe Sven Jørgen Nielsen, men det blev aldrig til noget. Det skyldtes bl.a., at der hele tiden blev færre og færre medarbejdere i afdelingen, så vidnet havde rigeligt at lave. Hun var nødt til at overtage opgaver fra flere andre medarbejdere.

Forespurgt, hvad der blev kontrolleret i blanketordningen, forklarede vidnet, at det kan sammenlignes med de skattefrie fonde og foreninger, som hun arbejdede med. Forespurgt til sagsgangen i tilladelsesordningen forklarede vidnet, at dette er to for-

skellige ordninger. I tilladelsesordningen kunne der gives forhåndstilladelse til nettoafregning, så selskaberne, allerede når de udloddede udbytte, kunne nøjes med at indeholde den korrekte udbytteskat i henhold til den gældende dobbeltbeskatningsoverenskomst. I forhold til de skattefrie fonde og foreninger var udlodningen allerede sket. Vidnet fik en kopi af udbyttenotaen og en kopi af et udbytteskattefrikort, som var udstedt af SKAT. Hun tjekkede i systemet, om fonden var registreret som skattefri, og derefter behandlede hun fondens anmodning om refusion. Hvis der ikke var anført et kontonummer, som pengene kunne overføres til, ringede vidnet til fonden eller foreningen og spurgte, om hun skulle overføre beløbet til den samme konto, som fremgik af udbyttenotaen. Ofte ville selskaberne gerne have pengene overført til den samme konto, men af og til ønskede de overførslen til en anden konto.

Forespurgt, om de problemer med at identificere den rette aktieejer, som fandtes i blanketordningen, også gjorde sig gældende i relation til det område, som vidnet arbejdede med, forklarede vidnet, at det gjorde de. Hun kontrollerede, at det var fonden eller foreningen, der fremgik som udbyttemodtager på udbyttenotaen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3297 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, "06.003 Claim to Relief from Danish Dividend Tax").

Forespurgt, om hun har set disse blanketter, forklarede vidnet, at det har hun, men det var de blanketter, som gik til Sven Jørgen Nielsen. Vidnet beskæftigede sig ikke med disse blanketter.

Forespurgt, om der eksisterede tilsvarende fortrykte blanketter vedrørende de skattefrie fonde og foreninger, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Oplysningerne kom ind via e-mail eller brev.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3848 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, refusionsanmodning fra Syntax):

"Re: Danish Dividend Tax Reclaim for:

[redacted] *Pension Plan (*[redacted]*)*

[redacted] *USA*

…

Please find enclosed the following forms to assist with the claim:

…

Two original Dividend Credit Advice slips;"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3850 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, dividend credit advice fra Solo Capital):

"Solo Capital

Dividend Credit Advice

[redacted] *Pension Plan*

…

Security name: NOVO NORDISK A/S-B

…

No of Shares: 6,080,339

Gross Dividend: DKK 30,401,695.00

Tax: DKK 8,208,457.65

Net Dividend: DKK 22,193,237.35"

Forespurgt, om vidnet modtog udbyttenotaer fra andre end pengeinstitutter, forklarede vidnet, at i den ordning, som hun sad med, kom det meste via Værdipapircentralen, som havde udarbejdet hovedparten af det, hun modtog. Vidnet husker ikke at være stødt på aktører, som ikke var pengeinstitutter.

Forespurgt, om vidnet arbejdede med blanketordningen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 om bankordningen.

Forespurgt, om hun arbejdede med bankordningen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun kan huske, at Lisbeth Rømer og Bente Klein Fridberg talte om bankordningen på afdelingsmøder. Så vidt hun husker, var det ikke alle børsnoterede selskaber, som ordningen vedrørte, og der var kun 12 lande, der indgik i ordningen.

Forespurgt, om der var drøftelser om hjemlen for de forskellige omtalte ordninger, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun hæftede sig ved dengang. Det blev hun først senere opmærksom på.

Forespurgt, om der var drøftelser om manglen på kontrol i ordningerne i forhold til spørgsmålet om rette ejer af aktierne, forklarede vidnet, at det var der tit. På møder i afdelingen blev der talt om aktieudlån, og at det var svært at dokumentere, hvem der var den reelle aktieejer, fordi der fx kunne være noteret fem ejere på én dag. Det var ikke noget, hun gik dybere ind i, fordi det ikke vedrørte hendes arbejde.

Forespurgt til sagsgangen i VP-ordningen og tilladelsesordningen forklarede vidnet, at hun lavede tilladelser til hovedaktionærer boende i udlandet. Ordningen indebar, at når selskaberne udloddede udbytte, så kunne de indeholde aktionærens rette udbytteskat. Forespurgt, om vidnet ved udstedelser af tilladelser kunne sikre sig hovedaktionærens identitet, forklarede vidnet, at hun modtog en udskrift af aktiebogen, så hun kunne se, at den pågældende var aktionær.

Forespurgt til NOVO-ordningen, forklarede vidnet, at den arbejdede hun ikke med.

Forespurgt til frikortsordningen forklarede vidnet, at den arbejdede hun ikke med. Hun tror, det var Bente Klein Fridberg, der udstedte frikort.

Systemer/afstemning

Forespurgt, hvilke systemer vidnet anvendte, forklarede vidnet, at det var 3S. Hun anvendte indimellem også systemet CSRL, som indeholdt alle ligningsoplysningerne, herunder oplysninger om aktieudbytte og aktieskat. De anvendte CSRL, når der var henvendelser fra udbyttemodtagere. Vidnet anvendte 3S til angivelser og indberetninger.

Forespurgt, om der i systemet eKapital/RKO automatisk indgik oplysninger fra TastSelv, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om de i udbytteadministrationen forsøgte at foretage manuelle afstemninger på baggrund af data fra de forskellige IT-systemer, forklarede vidnet, at det var hun ikke involveret i.

Forespurgt, hvem der fastsatte retningslinjerne for, hvad der skulle kontrolleres i forbindelse med vidnets arbejde med refusioner, forklarede vidnet, at hun i overleveringen af opgaven med fonde og foreninger fra Lise-Lotte Jarlkov fik at vide, hvordan sagerne skulle behandles. Hun ved ikke, hvor Lise-Lotte Jarlkov havde fået sine retningslinjer fra.

Forespurgt, om vidnet deltog i udarbejdelsen af et notat i 2009, som gav Peter Loft anledning til at igangsætte SIR's udarbejdelse af 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun var lige begyndt i afdelingen på det tidspunkt.

Forespurgt, om hun deltog i forløbet med SIR, forklarede vidnet, at hun ikke talte med SIR eller i øvrigt deltog i forløbet omkring 2010-rapporten. Hun kan ikke huske, om hun læste rapporten.

Forespurgt, om vidnet oplevede SIR's 2010-rapport som et stort bekymringspunkt hos Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at der igennem flere år var blevet talt om, at der ikke var tilstrækkeligt fokus på udbytteafdelingen. Det var, som om afdelingen altid blev glemt. Lisbeth Rømer råbte hele tiden ledelsen op, men de hørte ikke efter. Forespurgt, hvem det specifikt var, Lisbeth Rømer råbte op, forklarede vidnet, at det var dem alle sammen. Hun kan ikke huske nogen mere specifikt end andre.

Forespurgt, om vidnet deltog i afstemning af angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at som hun husker det, var det først, efter Hanne Villemoes Hald tiltrådte som leder i 2014, at de begyndte at foretage stikprøver i bilagene. Vidnet skulle tage ca. 20 bilag pr. kvartal og kontrollere, om det var de rigtige tal, der var indtastet i systemet. Det havde de ikke gjort før, og vidnet syntes, at det var helt omsonst. De fandt heller ikke nogen fejl.

Forespurgt, om vidnet deltog i en systematisk kontrol af angivelser og indberetninger, herunder vedrørende felt 37 i selskabernes selvangivelser, forklarede vidnet, at når oplysningerne om udbyttemodtagerne kom, skulle de skimme i systemet, om det indberettede stemte med det, der var angivet. Som hun husker det, kom angivelsen op som det første billede i systemet, men det var ikke en kontrol, som systemet foretog – det var noget, de selv skulle gøre. Hvis der fx var 20, 30 eller 40 modtagere, så lagde de ikke beløbene sammen for at se, om det stemte.

Forespurgt, om de var arbejdsmæssigt belastet, forklarede vidnet, at der var nok at se til, men arbejdsbelastningen faldt, i takt med at TastSelv blev indført.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1952 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 11.3.2.3 "Kontrol af samlet udbytterefusion pr. selskab"):

> *"Vi har set materiale, som viser, at SKAT i 2013, 2014 og 2015 har rapporteret om, at 3S i forbindelse med indrapportering af refusionsanmodninger i enkeltstående tilfælde er fremkommet med en "grøn skærm", som har forhindret en indrapportering på selskabets angivelse.*
>
> *Vores gennemgang af modtaget materiale viser, at "grøn skærm" fejlen opstår i de tilfælde, hvor der i 3S har været registreret 2 angivelser for samme udlodning. 3S har ikke kunnet håndtere flere angivelser i forbindelse med den efterfølgende indrapportering af refusionsanmodninger."*

Forespurgt, om vidnet var inde over denne problemstilling, forklarede vidnet, at hun husker, at når de indberettede almindelige angivelser, låste systemet, og der kom en "grøn skærm". Når det skete, måtte de have support fra Østbanegade. Problemet blev løst efterhånden. Forespurgt, hvor ofte det forekom, forklarede vidnet, at det var meget sjældent. Det var først i de sidste år, hun arbejdede der, at der begyndte at komme fejlmeldinger. I forbindelse med en renovering af 3S opstod der forskellige problemer. Det var selvfølgelig tilfældigt, men efter Lisbeth Rømer stoppede, gik der kuk i hele systemet. Forespurgt, hvor hurtigt fejlen med "grøn skærm" blev rettet, når den opstod, forklarede vidnet, at det nok tog omkring en uges tid.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1064-1065 (2013-11-20 - E-mail fra Jette Knudsen til René Frahm Jørgensen vedr. fejl i 3S når angivelser annulleres):

> *"Som tidligere fejlmeldt (første gang ultimo september, siden flere gange i oktober og november) har vi stadig STORE problemer med 3 S/skattekontoen som ikke er løst endnu.*
>
> *Vi tror, at i forbindelse med tilretning af system 3 S til skattekontoen er følgende fejl opstået:*
>
> *Udbytteangivelse*
>
> *Alle annullerede angivelser forsvinder i systemet – al historik er væk.*
>
> *Når vi annullerer en angivelse, forsvinder alle andre indberettede angivelser for samme indkomstår, dog ikke i alle tilfælde."*

Forespurgt, om det var den problemstilling, som vidnet tidligere forklarede om, forklarede vidnet, at dette ikke vedrørte "grøn skærm". I det beskrevne tilfælde forsvandt historikken. Der var en del, der ikke fungerede.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, om vidnet havde faste samarbejdsrelationer uden for sin egen enhed, forklarede vidnet, at hun talte en del med Jeanette Nielsen, der var procesejer. Vidnet kan ikke huske, hvilken afdeling Jeanette Nielsen var placeret i. Vidnet deltog i nogle testkørsler af TastSelv sammen med Jeanette Nielsen.

Forespurgt, om vidnet var i kontakt med enheden Indsats, forklarede vidnet, at der ikke var meget kontakt med Indsats. Indsats skulle en gang imellem have en kopi af en udbytteangivelse, hvis Indsats var i gang med en selskabsligning. Forespurgt, om Indsats på et tidspunkt havde fokus på udbytteområdet, forklarede vidnet, at der på et tidspunkt blev indført rykkerlister og daglige bøder. Det kan godt være kommet fra Indsats. Der var i øvrigt ikke noget direkte samarbejde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

"Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."

Forespurgt, om der var et løbende, systematisk samarbejde, forklarede vidnet, at hun tror, at Indsats bad selskaberne lave nye udbytteangivelser, hvis de konstaterede, at der var noget galt med det udloddede udbytte. Forespurgt, om der var et ugentligt eller månedligt samarbejde med Indsats, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om vidnet drøftede problemstillingen vedrørende manglende kontrol af aktieejerskab med Indsats, forklarede vidnet, at Indsats slet ikke var involveret i refusionssagerne.

Ressourcer

Forespurgt, hvor mange ansatte der var i vidnets enhed, forklarede vidnet, at der i 2010 nok var 10-15. Til sidst var der kun Birgitte Normann Grevy, Kaes Hashem, Sven Jørgen Nielsen og vidnet. Forespurgt, om det skyldtes automatiseringerne med TastSelv, forklarede vidnet, at det gjorde det. Lisbeth Rømer og Laurits Cramer gik på pension, og Bente Klein Fridberg søgte væk, inden afdelingen blev flyttet til Jylland. Lise-Lotte Jarlkov stoppede også, og der var en, der blev fyret. Forespurgt, om bemandingen derefter var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at særligt Sven Jørgen Niel-

sen var overbelastet, fordi bunkerne blev større og større. Deres chef, Hanne Villemoes Hald, var placeret i Jylland og interesserede sig ikke så meget for dem. Dorthe Pannerup Madsen blev afdelingens personaleleder, men hun deltog også i det faglige, fordi hun gerne ville hjælpe sine medarbejdere. Dorthe Pannerup Madsen påtog sig en del af rollen som fagchef, selv om det ikke var hendes job.

Forespurgt, om de drøftede ressourcespørgsmålet med Dorthe Pannerup Madsen eller med Hanne Villemoes Hald i Jylland, forklarede vidnet, at det blev drøftet, men det var meningen, at der med indførelsen af TastSelv skulle ske en reduktion af udbytteadministrationen. Forespurgt, om der i 2014 og 2015 var drøftelser af problemet om, at man manglede viden om, hvem der var rette aktionær, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske, men problemet var der fortsat.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan de blev orienteret om relevante lovændringer, forklarede vidnet, at det formentlig var Lisbeth Rømer, der orienterede dem om det.

REGNSKABSKONTROLLER

13. december 2013 – e-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1100-1104 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser).

Vidnet forklarede, at korrespondancen vedrørte den interne kontrol, hvor hun stikprøvevist skulle foretage afstemninger af bilagene med det, der fremgik af systemerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1103 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, Hanne Villemoes Halds e-mail af 13. december 2013 til Jette Knudsen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg er lidt bekymret for det kontrolpunkt, jeg har i den interne kvalitetssikring. Det kan jo ikke passe, at der ikke gennemføres en kontrol af de tastede udbytteangivelser ☺ – og det må være det, der hører under DMO/DMS."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1103 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, Sven Jørgen Nielsens e-mail af 16. december 2013 til Jette Knudsen):

" Nej – jeg har ikke hørt om det her før. Det var vel Lisbeth Rømer der tog sig af det"

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 1103 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, Jette Knudsens e-mail af 16. december 2013 til Hanne Villemoes Hald):

" Vi kender ikke til nedenstående……"

Forespurgt, om vidnet tidligere havde været involveret i sandsynlighedskontrollerne, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Det er muligt, at Lisbeth Rømer selv foretog kontrollerne tidligere.

Forespurgt, hvordan kontrollen foregik, forklarede vidnet, at hun én gang i kvartalet foretog kontrol af fx 50 angivelser, hvor hun sammenholdt bilagene med det, der fremgik af systemerne. Forespurgt, hvad kontrollen bestod i, forklarede vidnet, at det var en kontrol af, om der var slåfejl i indtastningen af blankettens oplysninger i IT-systemet.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var involveret i udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport og opfølgningen herpå, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var involveret i arbejdet med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun var inde over arbejdsgruppen, der fulgte op på rapporten.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt til vidnets rolle i 2013-arbejdsgruppen forklarede vidnet, at hun var den eneste, der arbejdede med angivelserne, og at hun kendte IT-systemet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. ' Revision f udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger").

Forespurgt, om vidnet var inde over rapporten, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, om hun har set den. Forespurgt, hvad der blev gjort af forsøg på at udbedre de forhold, som 2013-rapporten havde påpeget, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det er hendes indtryk, at arbejdet aldrig rigtigt kom i gang, mens hun var

der. Foreholdt, at der blev holdt en række møder i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun i hvert fald deltog i ét møde, men hun var ikke med til dem alle sammen. Forespurgt, om der skete en udvikling, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske.

11. marts 2014 – indkaldelse til og aflysning af møde i 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1121 (2014-03-03 - Indkaldelse fra Jeanette Nielsen til møde i 2013-arbejdsgruppen den 11. marts 2014):

> *"Arrangør: Jeanette Nielsen*
>
> *Nødvendige deltagere: … Jette Knudsen*
>
> …
>
> *Jeg vil gerne indkalde til et møde om rapport fra Intern Revision (udbytte). Mødet afholdes i forlængelse af møde i Høje Taastrup primo januar, hvor vi aftalte det videre forløb … med udgangspunkt i nedenstående disposition – at forsøge at levere et udkast til punkterne 1-3 ved udgangen af januar måned.*
>
> *Det nåede vi desværre ikke, men vil det være muligt at komme med skriftlige input til/inden mødet den 11. marts?*
>
> …
>
> *Opgaven er således fordelt som følger:*
>
> …
>
> *Punkt 2: Iben, Jette og Birgitte*
>
> …
>
> *Disposition.*
>
> *Indhold*
>
> …
>
> *2. Opgaver og ansvarsområder i Betaling og Regnskab*

2.1. Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder

2.2. Konklusioner"

Forespurgt, om vidnet var involveret i de anførte problemstillinger, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Hvis der var iværksat noget, så blev de ikke færdige med det. Det var der ikke tid til.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen).

Forespurgt, om hun i efteråret 2014 var involveret i drøftelser vedrørende udkastet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Forespurgt, om der var drøftelser vedrørende en samling af ansvaret på udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om hun har hørt om OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der i 2011 verserede en medarbejderligningssag vedrørende Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun blev først bekendt med sagen inden for de seneste par år.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet var involveret i afdækningen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun var sygemeldt på det tidspunkt.

KRAV TIL SAGSBEHANDLINGEN VED REFUSION AF UDBYTTESKAT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)).

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til denne lovændring, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Kontrol med refusionsanmodninger

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at når hun ser tilbage på forløbet omkring udbetalinger, herunder på sit eget arbejdsområde med udbetalinger til fonde og foreninger, så ville det have været en god idé, hvis refusionen skulle indbetales på den samme bankkonto, som nettoudbyttet var udbetalt til. Når vidnet udbetalte refusion til fonde og foreninger, kunne fondene og foreningerne selv bestemme, om de ville have refusionen indbetalt på den konto, som nettoudbyttet var gået ind på, eller på en anden konto. Det havde måske været en god idé, hvis det havde været et krav fra SKAT's side, at refusionen skulle indbetales på samme konto som udbyttet.

Vidnet forklarede videre, at når de havde indtastet refusionerne i 3S, modtog de efter nogle dage nogle udbetalingslister. I begyndelsen – da hun overtog opgaven fra Lise-Lotte Jarlkov – skulle vidnet underskrive Sven Jørgen Nielsens udbetalingslister, og han skulle underskrive hendes. De skulle imidlertid ikke tjekke noget på listerne, men blot skrive under. Efter en måneds tid spurgte vidnet Lisbeth Rømer, om det kunne være rigtigt, at hun skulle bruge tid på det, når hun ikke skulle tjekke noget. Lisbeth Rømer bad vidnet spørge Dorthe Pannerup Madsen i bogholderiet, hvordan bogholderiet håndterede kravet om to underskrifter. Dorthe Pannerup Madsen fortalte vidnet, at det havde bogholderiet fravalgt for mange år siden. Lisbeth Rømer besluttede derefter, at de kunne nøjes med én underskrift på udbetalingslisterne. Derefter underskrev Sven Jørgen Nielsen og vidnet kun deres egne udbetalingslister. Forespurgt, om fremgangsmåden blev accepteret af bogholderiet, forklarede vidnet, at det gjorde den. Underskriften var alligevel ikke så meget værd, når de ikke tjekkede noget.

Før vidnet udbetalte til fonde og foreninger, tjekkede hun altid, om der var en angivelse. Hvis dette ikke var tilfældet, ringede hun til det udloddende selskab og bad om angivelse og indbetaling af udbytteskatten. Hun udbetalte ikke, før angivelsen og indbetalingen var modtaget.

Man kan i dag se, at det ville have været smart dengang, hvis man bad om en kopi af aktionærens bankudskrift, så man kunne se, at udbyttet faktisk var gået ind. Derved ville man kunne se, at refusionsanmodningen kom fra den rigtige aktieejer. Det kom imidlertid aldrig på tale at indføre sådan et krav om bankudskrift.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Kontrol med refusionsanmodninger

Forespurgt af suppleant for kommissionen Sune Troels Poulsen, hvornår de på kontormøderne begyndte at drøfte aktieudlån, og at der ikke var nogen kontrolmuligheder, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, var det noget, der var blevet talt om, i hele den periode hun arbejdede i afdelingen. Forespurgt, om det blev drøftet, hvad den manglende kontrol kunne medføre, forklarede vidnet, at konsekvensen var, at der kunne ske snyd. Forespurgt, om dette blev italesat, forklarede vidnet, at det gjorde det nok ikke så direkte. Systemet kunne ikke lave kontrol af angivelsen, og man kunne heller ikke kontrollere, om samme modtager bad om refusion flere gange. Når aktielån blev diskuteret, så var det klart, at der i princippet var flere personer, der kunne anmode om at få samme udbytteskat udbetalt, og at der ikke var mulighed for at kontrollere, om det skete.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det nærmere indhold af diskussionerne om den manglende kontrol forklarede vidnet, at hun ikke kendte noget til aktieudlån. Hun tog det til efterretning, når de andre talte om det. Hun havde ikke selv nogen sager om det, og hun hæftede sig ikke videre ved det, ud over at det var noget, man ikke kunne kontrollere i forhold til udbetalingerne.

INGE LISE BAUMANN

Kl. 13.55 mødte Inge Lise Baumann som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2009 til maj 2010 var ansat som konsulent i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab i enheden Regnskab 2 og i perioden fra april 2013 til april 2014 i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden SAP 38, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad hun beskæftigede sig med i perioden fra maj 2010 til april 2013, forklarede vidnet, at hun i denne periode beskæftigede sig med selskabsskat og ikke udbytteskat. Hendes chef og den afdeling, hun hørte til, var placeret i Horsens, men for at høre sammen med en afdeling var hun af sociale årsager placeret fysisk sammen med de medarbejdere, som beskæftigede sig med udbytteskat.

Forespurgt om sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forud for 2009 forklarede vidnet, at hun har været ansat i SKAT hele sit arbejdsliv. Hun blev ansat som kontorelev i 1966 og tog en kontoruddannelse. Forespurgt, om vidnet forud for 2009 beskæftigede sig med udbytteskat, forklarede vidnet, at hun slet ikke har beskæftiget sig med udbytteskat, bortset fra det sidste år hun var ansat. I den periode sad hun med udbetalinger af udbytteskat.

Forespurgt, hvor vidnet var geografisk placeret i perioden fra 2009 til 2014, forklarede vidnet, at hun først var placeret på Finsensvej i Ballerup, hvorefter afdelingen blev flyttet til Høje Taastrup.

Forespurgt om sine arbejdsopgaver forklarede vidnet, at hun udbetalte udbytteskat. Forespurgt, hvilket IT-system vidnet arbejdede i, forklarede vidnet, at hun beskæftigede sig med selve udbetalingen af udbytteskat. Forespurgt, om vidnet anvendte systemet 3S, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om hun anvendte systemet SAP38, forklarede vidnet, at hun ikke husker navnet på programmet. Hun udbetalte beløbene fra SKAT's konto i Danske Bank.

Forespurgt, om vidnet havde samme funktion som Birgitte Normann Grevy, bekræftede vidnet dette. Vidnet blev foreholdt, at Birgitte Normann Grevy har forklaret, at opgaverne var opdelt således, at nogle medarbejdere beskæftigede sig med vurdering og indtastning af angivelser, indberetninger og refusionsanmodninger, mens andre medarbejdere i bogholderiet foretog pengeoverførslerne. Forespurgt, om vidnets opgaver var i bogholderiet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med de forskellige refusionsordninger, der blev anvendt, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 med angivelse af "Blanketordningen", "Bankordningen/regnearksordningen", "VP-ordningen" og "Tilladelsesordningen".

Forespurgt til sin viden om de anførte ordninger forklarede vidnet, at det havde hun ikke noget med at gøre, heller ikke i ferieperioder o.l. Forespurgt, om hun beskæf-

tigede sig med, om grundlaget for de enkelte overførsler var i orden, eller om hun deltog i drøftelser herom, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Birgitte Normann Grevy har forklaret, at det var IT-systemet SAP38, som Birgitte Normann Grevy benyttede sig af til at udføre sit arbejde. Forespurgt, om det også var dette system, som vidnet brugte, forklarede vidnet, at det var det. Det var et bogholderiprogram. Vidnet benyttede sig ikke af andre IT-systemer.

Foreholdt, at hun efter det oplyste arbejdede sammen med bl.a. Birgitte Normann Grevy, Bente Klein Fridberg, Jette Knudsen og Sven Jørgen Nielsen, og forespurgt, hvilke andre medarbejdere hun samarbejdede med, forklarede vidnet, at hun godt kender de nævnte personer, men de havde ikke alle de samme arbejdsopgaver. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets arbejde baserede sig på det arbejde, som blev udført af Bente Klein Fridberg, Jette Knudsen og Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det er korrekt, men der var ikke nogen løbende dialog mellem hende og de øvrige medarbejdere om løsningen af opgaverne.

Forespurgt, om vidnet havde kontakt til enhederne Indsats eller Kundeservice, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet arbejdede med regnskabskontroller og sandsynlighedskontrol, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet havde noget at gøre med SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om vidnet læste rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer. Forespurgt, om vidnet drøftede 2010-rapporten eller bekymringspunkterne med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet havde noget at gøre med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun ikke husker at have været involveret i hverken udarbejdelsen eller opfølgningen på denne rapport.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Kontrol med refusionsanmodninger

Foreholdt af suppleant for kommissionen Sune Troels Poulsen, at vidnet gennem sin ansættelse stod for udbetaling af store beløb, og forespurgt, hvordan arbejdsgangen og dialogen med de øvrige medarbejdere var tilrettelagt, forklarede vidnet, at Sven Jørgen Nielsen udarbejdede de udbetalingsbilag, som hun bogførte efter. Hun kan ikke huske præcis, hvordan bilagene så ud. Hun havde ingen dialog med Sven Jørgen Nielsen om bilagene.

Kl. 14.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

26. marts 2019
Protokol nr. 6

Den 26. marts 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som protokolfører fungerede Ditte Johanne Sarto.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang ved advokat Christian Bachmann for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Anton Gramstrup Larsen for Inge Lise Baumann, Vibeke Varnes Hoffgaard, Iben von Hallas og Hanne Villemoes Hald

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen ved advokatfuldmægtig Julie X. Ma for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Sigurd Slot Jacobsen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen ved advokat Christian Bachmann for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

IBEN VON HALLAS

Kl. 9.00 mødte Iben von Hallas som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til januar 2016 var ansat som konsulent i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var ansat i en særlig underenhed i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at hun i den omhandlede periode var ansat i Betaling og Regnskabskontoret med reference til kontorchef Frank Høj Jensen.

Forespurgt til sin geografiske placering forklarede vidnet, at hun arbejdede i skattecentret i Horsens.

Forespurgt til sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forud for ansættelsen i Betaling og Regnskab forklarede vidnet, at hun kom til SKAT fra Odder Kommune den 1. november 2005 i forbindelse med fusionen. Hun arbejdede som foged i Inddrivelse frem til maj 2012. Fra maj 2012 frem til organisationsændringen den 1. april 2013 var hun – som led i et ledertalentforløb – ansat som fungerende afdelingsleder i det daværende Regnskab. Hun er kontoruddannet.

Forespurgt til sit ansvarsområde og konkrete arbejdsopgaver i Betaling og Regnskab forklarede vidnet, at da hun blev ansat i Frank Høj Jensens kontor den 1. april 2013, var organisationen ny og i en opstartsfase. Den primære arbejdsopgave vedrørte på dette tidspunkt kommunikation, herunder den tværgående kommunikation, intranettet og opbygningen af et nyt SharePoint. Senere blev hendes arbejdsopgaver ud-

videt til også at omfatte opfølgning på revisionsrapporter. Fra sommeren 2013 var hun ledelsesstøtte for den samlede ledergruppe i Betaling og Regnskab.

Forespurgt, hvor vidnet arbejdede fra 2016, forklarede vidnet, at hun fra oktober 2016 var ansat som funktionsleder i en erhvervsrestanceenhed i Inddrivelse i SKAT. Den 1. juli 2018 blev hun ansat i Gældsstyrelsen, hvor hun fortsat er ansat som funktionsleder.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var involveret i selve revisionsforløbet omkring SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var hun slet ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3412 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"29.05.13 Iben von Hallas Betaling og Regnskab - har ingen yderligere kommentar til rapport"*

Forespurgt, hvad der lå i dette, forklarede vidnet, at et udkast til rapporten blev sendt i høring, inden den endelige rapport blev lavet. På det tidspunkt havde Betaling og Regnskab ikke yderligere kommentarer. Lisbeth Rømer havde selv sendt bemærkninger til Intern Revision, og Betaling og Regnskab bemærkede derfor, at de ikke havde yderligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3411 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"08-09.04-13 Revision i Regnskab 2 - Høje Tåstrup"*

Forespurgt, om hun var inde over et møde den 8.- 9. april 2013 i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3411 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"24.05.13 Iben von Hallas Betaling og Regnskab beder SIR om at videresende Lisbeth Rømers høringssvar"*

Forespurgt, hvorfor vidnet bad om, at Lisbeth Rømers høringssvar blev videresendt, forklarede vidnet, at de på dette tidspunkt ikke vidste, hvad Lisbeth Rømer havde

svaret revisionen. Derfor var det uklart for vidnet, om den eksisterende handleplan faktuelt skulle ændres. På det tidspunkt begyndte de at overveje, hvordan handleplanen skulle udformes. For at afklare, om noget var faktuelt forkert, bad vidnet om de bemærkninger, som Lisbeth Rømer havde sendt direkte til Lars Kørvell. Forespurgt, hvorfor vidnet ikke tog kontakt direkte til Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det var, fordi Lisbeth Rømer var på ferie.

Forespurgt, om høringssvaret gav anledning til særlige overvejelser, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Lisbeth Rømers kommentarer vedrørte dels noget konkret, og dels at der manglede en standard eller en vejledning, som ville blive eftersendt, når Sven Jørgen Nielsen vendte tilbage fra ferie. Forespurgt, om vidnet således skulle sikre, at høringssvarene var afgivet, men ikke vurdere dem nærmere, forklarede vidnet, at hun ikke kunne kvalitetssikre svarene, idet hun ikke var fagligt funderet på området. Hun konstaterede blot, at der var svaret.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 937 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.3 "Afstemning af fødesystemer"):

> *"SKAT bør etablerer afstemninger eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne."*

Forespurgt, hvilke drøftelser der var vedrørende denne delkonklusion, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Hun havde ikke fagligt kendskab til området. Hun kunne forholde sig til det, som revisionen havde skrevet, hvorefter hun spurgte de ansvarlige afdelingsledere, hvad de i den forbindelse ønskede som korrigerende handling. Hun husker ikke, at der var konkrete drøftelser omkring det bagvedliggende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger uden for regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt."*

Forespurgt, om vidnet hæftede sig ved dette udsagn, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hendes opgave var ikke at kigge ind i selve rapporten, men derimod som

tovholder at sikre, at der blev fulgt op på de udarbejdede handleplaner og anbefalinger. Hun skulle hverken kvalitetssikre eller dykke ned i betydningen af revisionens bemærkninger. Hun havde ikke fagligt grundlag for at kunne udfordre rapportens indhold. Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser herom, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Bliver der via blanket søgt refusion 2 gange for den samme aktie, er systemet sat således op, at der vil komme en advisering 2. gang. Men da refusioner via regnearksordningen tastes som sumposter, vil en udbyttemodtager kunne søge refusion mere end en gang for den samme aktie enten både via blanket og regnearksordningen eller flere gange via regnearksordningen uden at det ville blive opdaget af SKAT."*

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser vedrørende dette afsnit, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun blev ikke inddraget i de tekniske drøftelser omkring rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, delkonklusion i afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrer en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge."*

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser vedrørende dette udsagn, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun blev inddraget i. Forespurgt, om vidnet gennemgik indholdet af SIR's 2013-rapport med sin nærmeste leder, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Da rapporten udkom, var det hendes ansvar at samle op på de anbefalinger, der stod i rapporten. Det vil sige, at hun skulle transformere anbefalingsafsnittet til en egentlig handleplan, så der var noget at arbejde konsekvent ud fra.

Opfølgning på SIR's 2013-rapport

Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen på SIR's 2013-rapport ud over arbejdet med handleplanen, forklarede vidnet, at hun havde tovholderrollen eller sekretærfunktionen i forbindelse med opfølgningen på handleplanen. Senere i for-

løbet, i forbindelse med opstart af processen omkring udarbejdelse af vejledninger, blev vidnet nævnt som en, der godt kunne stå for den skriftlige udarbejdelse af en vejledning, hvis hun blev instrueret i, hvad der skulle skrives. Dette fremgik også af handleplanen.

2013-HANDLEPLANEN

Forespurgt til de generelle procedurer, når der kom en kritisk eller halvkritisk rapport fra SIR, forklarede vidnet, at når en rapport var kritisk, blev den fremlagt for departementschefen og forelagt for direktionen. Ved kritiske rapporter skulle Betaling og Regnskab inden for 3 uger udarbejde en handleplan og give en tilbagemelding til direktionen om, hvad de påtænkte at gøre ved rapportens anbefalinger.

Forespurgt til sammenhængen mellem handleplanerne og opfølgningsprotokollerne forklarede vidnet, at kvartalsafrapporteringerne skete kvartalsvist med udgangspunkt i en bestilling fra Jens Madsens kontor. Jens Madsen sendte en bestilling til direktøren for Inddrivelse, som på det tidspunkt var Jens Sørensen, med kopi dels til vidnet og dels til en journalpostkasse, der var placeret i Frank Høj Jensens kontor. I bestillingen blev der anmodet om en opfølgning på de kvartalsvise rapporter. De udarbejdede på den baggrund en vurdering af, hvor langt man var kommet med de enkelte anbefalinger. Forespurgt, om de sendte vurderingen til Jens Madsen, forklarede vidnet, at vurderingen blev udarbejdet på baggrund af forespørgsler i baglandet, hvorefter den blev returneret til Jens Madsens kontor. Forespurgt, om det var Jens Madsen, der udarbejdede opfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at hun er usikker på, hvilken form protokollen havde. Fra Betaling og Regnskab afleverede de handleplanerne til Jens Madsens kontor, som stod for udarbejdelsen af den samlede forelæggelse af alle kvartalsafrapporteringer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 926 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Status fra direktørerne på opfølgningen, herunder Budget og Regnskabs vurdering af om opfølgningen er dækkende, opsamles i en opfølgningsprotokol, som forelægges SKATs direktion inden den sendes til departementet til evt. videre foranstaltning."*

Forespurgt, om dokumentet var udarbejdet i Jens Madsens kontor, Budget og Regnskab, forklarede vidnet, at det var det.

19. juni 2013 – Iben von Hallas' e-mail vedrørende udarbejdelse af handleplan

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 967 (2013-06-19 (1) - E-mail fra Iben von Hallas vedr. opfølgning på SIR's 2013-rapport, sendt til Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen med kopi til René Frahm Jørgensen, Frank Høj Jensen og Mona V. Kristensen):

> *"Jfr. opfølgningsproceduren for de kritiske revisionsrapporter vil vi få de efterfølgende 3 uger til tilbagemelding på, hvilke opfølgninger revisionsrapporten giver anledning til."*

Forespurgt, hvorfor det netop var Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen, Orla H. Kristensen, René Frahm Jørgensen, Frank Høj Jensen og Mona V. Kristensen, der fik tilsendt e-mailen, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen var inde over de opfølgningsmøder, der blev afholdt med revisionen, ligesom de varetog dialogen med revisionen. Hovedopgaven lå hos Lisbeth Rømer, og hele afstemningsdelen lå hos Orla H. Kristensen. René Frahm Jørgensen var underdirektør, og Frank Høj Jensen var vidnets nærmeste leder. Mona V. Kristensen var vidnets kollega i Frank Høj Jensens kontor. Vidnet og Mona V. Kristensen delte opgaven med revisionsopfølgninger. Forespurgt, om vidnet og Mona V. Kristensen afløste hinanden ved ferie og sygdom, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der ved udsendelsen af e-mailen var drøftelser om, hvem der var ansvarlig for hvilke fagområder, forklarede vidnet, at modtagerne af e-mailen var de personer, der var involveret i området, og som besad det faglige kendskab til opgaven. Forespurgt, om valget af modtagere var udtryk for en vurdering af, hvem der fremadrettet skulle have ansvar for opgaven, forklarede vidnet, at det var det ikke. Hun udsendte kun e-mailen internt i Betaling og Regnskab, og på det tidspunkt forholdt hun sig ikke til, om andre interessenter også skulle inddrages. Den viden formodede hun, at modtagerne af e-mailen besad.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet foretog vurderinger og tilskæringer i det input, som vidnet modtog til handleplanen, forklarede vidnet, at det gjorde hun slet ikke, idet hun ikke havde det faglige kendskab til området. Hun tog tilbagemeldingerne for gode varer. Hun vidste ikke, om de korrigerende handlinger, der blev iværksat på baggrund af revisionens anbefalinger, var korrekte. Hun foretog udelukkende en kvartalsvis opfølgning på baggrund af bestillingen fra Jens Madsens kontor. Forespurgt, hvordan de input, som vidnet modtog, blev tilvejebragt, forklarede vidnet, at hun sendte en bestilling ud, hvorefter hun modtog skriftlige tilbagemeldinger, hvor der var noteret enten i e-mailen eller i handleplanen. Forespurgt, om det var fremgangsmåden gennem hele opfølgningsforløbet, og om vidnets opgave kun var re-

daktionel, bekræftede vidnet dette. Vidnet skulle samle tilbagemeldingerne i ét dokument og sikre, at det kom retur til Jens Madsen.

Forespurgt, hvem der besluttede, hvilke af de tilbagemeldinger, som vidnet modtog, der kom med i det dokument, der blev sendt til Jens Madsens kontor, forklarede vidnet, at de modtagne input kom "råt for usødet" ind i handleplanen.

Forespurgt, om nogen af vidnets overordnede godkendte handleplanen, inden den blev videresendt til Jens Madsen, forklarede vidnet, at Frank Høj Jensen og René Frahm Jørgensen var sat på som modtagere, når vidnet sendte handleplanen videre til Jens Madsens kontor. Forespurgt, om Frank Høj Jensen og René Frahm Jørgensen redigerede i handleplanen, inden den blev sendt til Jens Madsens kontor, forklarede vidnet, at det tror hun ikke. Der var dog et enkelt tilfælde, hvor der kom en tilbagemelding fra Dorthe Pannerup Madsen, mens vidnet var på ferie. I dette tilfælde videresendte Frank Høj Jensen handleplanen.

1. juli 2013 – opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013 vedrørende udarbejdelse af handleplan

Vidnet blev forevist ekstraktens side 979 (2013-07-01 (2) - Udkast til handleplan af Lisbeth Rømer) og foreholdt, at der er tale om input, som Lisbeth Rømer havde fremsendt den 1. juli 2013.

Forespurgt, hvornår vidnet gik på ferie, forklarede vidnet, at det gjorde hun i begyndelsen af juli. Der var en korrespondance omkring den 4.-5. juli 2013. Efterfølgende blev der sendt en ny handleplan den 9. juli 2013.

Forespurgt, hvorfor bemærkningerne i Lisbeth Rømers udkast så anderledes ud end i det endelige dokument, og hvorfor Lisbeth Rømers input ikke gik uændret videre, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 980-981 (2013-07-01 (2) - Udkast til handleplan af Lisbeth Rømer, afsnit "3.4"):

> *"Nødløsningen med regnearkordningen nedskriver ikke udbyttet på det udloddende selskab i 3 S."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 977 (2013-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013 vedr. udarbejdelse af handleplan, Lisbeth Rømers e-mail af 1. juli 2013 til bl.a. Iben von Hal-

las og Dorthe Pannerup Madsen med kopi til bl.a. René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen).

Vidnet bekræftede, at det foreviste er Lisbeth Rømers e-mail af 1. juli 2013.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 986-988 (2013-07-05 (2) - Handleplan sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013, afsnit "3.4"):

> *"Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller."*

Forespurgt, hvorfor Lisbeth Rømers bemærkning om "nødløsningen med regnearkordningen" ikke kom med i den endelige handleplan, forklarede vidnet, at det husker hun ikke umiddelbart. Årsagen kunne være, at Afregning Erhverv efterfølgende var kommet med deres bemærkninger som omtalt i vidnets e-mail den 5. juli 2013 (ekstraktens side 985 (2013-07-05 (1) - E-mail til Jens Madsen vedr. handleplan)). Det fremgår af Lisbeth Rømers e-mail af 1. juli 2013, at da Lisbeth Rømer kom med sine bemærkninger, havde Lisbeth Rømer ikke været i dialog med Afregning Erhverv. Vidnet er imidlertid ikke sikker på dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 976 (2013-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013 vedr. udarbejdelse af handleplan, Lisbeth Rømers e-mail af 3. juli 2013 kl. 09.53 til Iben von Hallas):

> *"Der er arbejdet med Tast Selv i 1½ år, men der har været knaster – økonomiske og også tidsmæssige, da alle ressourcer gik til EFI og Skattekontoen.*
>
> *Procesejer Jeanette Nielsen, systemejer Linnea Nissen og på det seneste procesejer Henrik Koefoed Espersen. Alt er gjort fra vores side med hjælp, men de omtalte personer har jo også andre arbejdsopgaver.*
>
> *Selvfølgelig satser man mere på de systemer, som vedrører mange flere end de selskaber, som udbetaler udbytte."*

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig vedrørende budskabet i e-mailen, herunder om det skulle indgå i handleplanen, forklarede vidnet, at det ikke umiddelbart var noget, der bragte dem videre, men hun husker ikke det konkrete forløb omkring e-mailen. I forbindelse med udarbejdelsen af handleplanerne var det vigtigt at få input fra dem, der rent faktisk beskæftigede sig med de enkelte områder, hvorimod det var svært at få konkrete handlinger ud af det, hvis nogen kommente-

rede på andres områder. Forespurgt, om vidnet overvejede, om der skulle gøres opmærksom på, at der var ressourcemangel, forklarede vidnet, det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 976 (2013-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013 vedr. udarbejdelse af handleplan, Iben von Hallas' e-mail af 3. juli 2013 kl. 10.04 til Lisbeth Rømer med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Ok, Tak Lisbeth.*
>
> *Da rapporten er kritisk, sker opfølgningen via Jens Madsen i Budget & Regnskab, så det er vigtigt, at vi kan synliggøre, at Betaling & Regnskab har hånd i hanke med de anbefalinger, der er rettet mod os."*

Forespurgt, hvad vidnet mente med "vi" og "os", forklarede vidnet, at hun mente afdelingen Betaling og Regnskab.

5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen

Forespurgt, hvem der godkendte handleplanen, inden den blev fremsendt til Jens Madsens kontor, forklarede vidnet, at handleplanen var forbi Frank Høj Jensen, inden den blev sendt. Forespurgt, om Frank Høj Jensen læste handleplanen igennem og godkendte den, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3771 (2015-08-19 (4) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, René Frahm Jørgensens e-mail af 20. august 2015 til Jens Sørensen):

> *"Der er udarbejdet en orientering fra procesejer (Selskaber og Digitalisering). Jeg har godkendt den underliggende handleplan til SIR-rapporten fra 2012."*

Forespurgt, om Jens Sørensen også godkendte den underliggende handleplan, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvordan Jens Sørensen deltog i godkendelsesforløbet. Hun mener, at Jens Sørensen var med på e-mailene, når handleplanerne blev sendt til Jens Madsens kontor, eller når handleplanerne blev forelagt sammen med direktionsmaterialet, men hun husker ikke processen. Forespurgt, hvem vidnet sendte handleplanerne til, forklarede vidnet, at ud over Jens Madsen sendte hun handleplanerne til Frank Høj Jensen. Vidnet mener også, at hun sendte handleplanerne til René Frahm Jørgensen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 985 (2013-07-05 (1) - E-mail til Jens Madsen vedr. handleplan, Iben von Hallas' mail af 5. juli 2013 til Jens Madsen med kopi til bl.a. Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen, Frank Høj Jensen, Søren Kjær Jensen, Susanne Thorhauge, Linnea Nissen, Jeanette Nielsen, Lisbeth Rømer og Dorthe Pannerup Madsen, Mona V. Kristensen):

> *"Betaling og Regnskab har i samarbejde med Afregning Erhverv udarbejdet vedhæftede handleplan på baggrund af revision af udbytte- og royaltyskat for 2012.*
>
> *Opfølgning sker løbende og i tæt dialog mellem kontorerne."*

Forespurgt, om vidnet selv udvalgte modtagerkredsen, eller om det var fast praksis, at de pågældende personer i ledelsen skulle modtage kopi af disse e-mails, forklarede vidnet, at hendes overvejelser omkring modtagerkredsen var, at de personer, der havde bidraget med bemærkninger til handleplanen eller havde det overordnede ansvar for opfølgningen på denne, skulle have kopi af e-mailen til Jens Madsen, således at de var klar over, hvad der blev leveret videre på deres vegne. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt havde en dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om vidnet havde en holdning til, hvorvidt handleplanen var realistisk og kunne løse de udfordringer, som SIR havde påpeget, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 979 (2013-07-01 (2) - Udkast til handleplan af Lisbeth Rømer), hvoraf fremgår, at betegnelsen "systemejer" flere steder er anført i kolonnen "Handling". Vidnet blev herefter forevist ekstrakten side 986 (2013-07-05 (2) - Handleplan sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013), hvoraf fremgår, at betegnelsen "systemejer" ikke er anvendt.

Forespurgt, hvorfor det anførte om "systemejer" blev fjernet, forklarede vidnet, at man valgte at flytte denne information ud i højre kolonne. Det første dokument, der blev forevist, var et udkast, hvori det blev afprøvet, om det var en model, der kunne synliggøre, hvilke personer der bidrog med bemærkninger. Det er hendes indtryk, at ændringen var teknisk begrundet for at synliggøre angivelsen af fagområder og procesejere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"Pkt. 3.7*

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Ved implementeringen af Ny TastSelv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.

Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen."

Forespurgt, hvilke overvejelser der var omkring den konkrete handling, der skulle igangsættes, herunder nedsættelsen af en arbejdsgruppe som opfølgning på SIR's anbefaling om at etablere et overordnet ansvar, forklarede vidnet, at hun ikke husker de konkrete overvejelser vedrørende arbejdsgruppen. Vidnet erindrer heller ikke, om punktet optrådte i de efterfølgende handleplaner.

Forespurgt, om vidnet husker, hvem der fik idéen til at nedsætte en arbejdsgruppe bestående af mellemledere frem for at forankre dette opfølgningspunkt i et højere ledelseslag, forklarede vidnet, at det husker hun ikke konkret. Hun forestiller sig, at arbejdsgruppen blev etableret på baggrund af en dialog mellem de involverede kontorer. Som hun husker det, blev den pågældende handleplan med de tilføjelser, der er skrevet med blåt (det sidste afsnit i det foreholdte), videresendt af Frank Høj Jensen, mens vidnet var på ferie.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 23. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen):

"Rigsrevisionen er opmærksom på ansvarsplaceringen, og i beretningen dertil har vi oplyst, at denne "arbejdsgruppe" etableres inden udgangen af august måned."

Forespurgt, om dette bidrager til vidnets erindring omkring eventuelle drøftelser vedrørende nedsættelsen af arbejdsgruppen og problemstillingen om placering af ansvar, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"Pkt. 3.3*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*
>
> *Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.*
>
> *Handling:*
>
> *Fagområde: Betaling & Regnskab*
>
> *Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring.*
>
> *Frist:*
>
> *30.04.2014"*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvilke overvejelser der blev gjort om fremgangsmåden for håndtering af dette kritikpunkt, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Vidnet forklarede, at hun ikke var i besiddelse af den fornødne faglige indsigt til at kunne vurdere, om en handling opfyldte revisionens anbefaling. Hun vurderede derfor ikke hensigtsmæssigheden af de valgte fremgangsmåder. Forespurgt, om vidnet erindrer at have været involveret i drøftelser herom, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, om Intern Kvalitetssikring var en enhed, forklarede vidnet, at det var det ikke. Intern Kvalitetssikring udgjorde det setup, der var dels omkring de faglige kontroller, dvs. om afdelingerne havde de korrekte standarder og fulgte de korrekte processer og standarder i opgaveløsningen, og dels omkring de personalemæssige kontroller, dvs. vedrørende systemadgange og funktionsadskillelse. Forespurgt, om der var skriftlige retningslinjer for dette setup, bekræftede vidnet, at det var der.

Hver afdelingsleder havde bestemte områder med beskrivelser til brug for deres interne kvalitetssikring, og hvor der blev foretaget risikovurderinger, som kunne afføde et kontrolpunkt.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev inddraget i drøftelser om mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring, forklarede vidnet, at det blev hun ikke i relation til udbytteområdet.

Forespurgt, om vidnet bidragede til udformningen af de mere bløde formuleringer *"… afklare hvilke afstemninger, der er mulige…"* og *"… overveje mulige kontroller…"*, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om det var Lisbeth Rømer eller Dorthe Pannerup Madsen, der bidragede med formuleringerne, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"Pkt. 3.6 + 3.8*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*
>
> *Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.*
>
> *Handling:*
>
> *Fagområde: Betaling & Regnskab*
>
> *Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare hvilke afstemninger, der periodisk skal sikre afstemning mellem angivelse (manuelle angivelse og Tastselv) og betaling.*
>
> *Procesejer:*
>
> *Ny indberetningsløsning på TastSelv Erhverv vil sikre, at den samlede angivne udbytteskat (og udbytte) er i overensstemmelse med den skat og det udbytte, der henføres til de enkelte modtagere – f.s.v.a. de aktier/selskaber, der ikke administreres via Værdipapircentralen. Der er ikke taget endelig beslutning om gennemførelse af ændringen på TastSelv Erhverv, men der planlægges efter et idriftsættelsestidspunkt medio 2014. Den nævnte løsning bør suppleres med en afstemningsprocedure mellem angivelse af den samlede udbytteskat og den skat, der indberettes på de*

enkelte modtagere via eKapitals indberetningsløsninger. Procesejer deltager i afklaring af nødvendige afstemninger.

Frist:

30.04.2014"

Forespurgt, hvilke drøftelser der var omkring ovenstående afsnit i handleplanen, herunder om vidnet havde en dialog med sin leder eller andre omkring afsnittet, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun medvirkede ikke til at kvalitetssikre de tilbagemeldinger, som de modtog. De stolede på, at de modtagne tilbagemeldinger holdt vand.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 981 (2013-07-01 (2) - Udkast til handleplan af Lisbeth Rømer, pkt. 3.4):

"Nødløsningen med regnearkordningen nedskriver ikke udbyttet på det udloddende selskab i 3S"

Forespurgt, om vidnet overvejede, hvorfor denne bemærkning udgik, forklarede vidnet, at hun ikke husker processen omkring dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.6

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der ledelsesmæssig tages stilling til hvorvidt bestemmelserne for at pålægge dagbøder samt skønsmæssigt fastsættelse tages i anvendelse som andre steder i organisationen.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, afklare muligheden for at pålægge selskaberne - dagbøder for manglende indsendelse af angivelse.

Frist:

31.12.2013"

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser omkring, hvorvidt det beskrevne i handleplanen var den rette handling, eller på hvilket niveau beslutningen herom skulle træffes, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.4

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.

Frist:

31.12.2013"

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser omkring dette punkt i handleplanen, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Opfølgning på handleplanen

Forespurgt, om det er korrekt, at vidnet var tovholder på den efterfølgende opfølgning på handleplanen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan opfølgningerne blev planlagt på baggrund af handleplanerne, forklarede vidnet, at opfølgningerne typisk skete i forbindelse med kvartalsopfølgningerne, som Jens Madsens kontor udarbejdede til forelæggelse for direktionen. Herudover skete der ikke opfølgning ude i kontorerne, i hvert fald ikke i Frank Høj Jensens kontor. Forespurgt, om vidnets

opgave således bestod i at videresende henvendelsen fra Jens Madsens kontor sammen med en anmodning om input til denne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der løbende blev givet en struktureret ledelsesmæssig status på opfølgningerne, forklarede vidnet, at det gjorde der efter hendes erindring ikke. Forespurgt, om de personer, der var involveret i opfølgningen, var identiske med de personer, der var anført i handleplanens højre kolonne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var disse personer, som vidnet skrev til vedrørende status, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilken rolle SKAT's direktion havde i forhold til opfølgningsprocedurerne, forklarede vidnet, at SKAT's direktion fik forelagt kvartalsafrapporteringerne fra Jens Madsens kontor på alle igangværende revisionsrapporter. Forespurgt, om vidnet oplevede SKAT's direktion som proaktiv i opfølgningsprocessen ved fx at kontakte vidnet som led i revisionsopfølgningen, forklarede vidnet, at hun ikke i forløbet fik direkte henvendelser fra SKAT's direktion omkring den konkrete opfølgningsproces. Forespurgt, om Frank Høj Jensen eller andre blev kontaktet af SKAT's direktion i den forbindelse, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

21. august 2013 – korrespondance vedrørende etablering af overordnet ansvar for håndtering af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Men udbytteskatteområdet er revideret 2 gange indenfor de seneste år (i 2010 og i 2012), og i forbindelse med Rigsrevisionen erklæring til SKATs regnskab for 2012, har RR her i august spurgt specifikt ind til initiativ på dette område. Så jeg tror at området har stor revisionsmæssig bevågenhed, og det er jo også ganske store beløb der opkræves på området.*
>
> *Fra Betaling og Regnskab er det Lisbeth Rømer der har deltaget i det tidligere arbejde på området, og hun er funktionsleder for udbytteskatteadministrationen. Jeg er imidlertid enig med Lisbeth i, at det er en procesejer der bør tage initiativ i forhold til revisionens anbefaling om placering af et overordnet procesansvar.*
>
> *Vil en af Jer give et bud på hvem der tager initiativforpligtelsen i forhold til denne anbefaling?"*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om e-mailen, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer noget specifikt. Frank Høj Jensen bad Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen, som var procesejere, om at tage et initiativ. Det blev diskuteret, hvem der på baggrund af handleplanerne havde initiativforpligtelsen på området, og konklusionen var, at det var et procesejeransvar. Derfor bad Frank Høj Jensen Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen om at komme med et bud.

Forespurgt, om vidnet var inde over henvendelsen fra Rigsrevisionen vedrørende det samlede regnskab for 2012, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, om vidnet på baggrund af e-mailen gjorde sig nogen overvejelser vedrørende ansvarsfordelingen, og om det blev drøftet, om det var ubehageligt at have ansvaret for området, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med drøftelser om, hvorvidt det var ubehageligt at tage ansvaret. Der var drøftelser om, at det var naturligt, at det lå på kontorchefniveau, og at det var Susanne Thorhauge og Frank Høj Jensen, der tog dialogen.

Forespurgt, om vidnet efterfølgende var involveret i drøftelser omkring placeringen af det overordnede ansvar for området, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Der var overvejelser om udarbejdelse af en vejledning og beskrivelse af snitfladerne mellem procesejere, udbytteadministration og bogholderidelen, og vidnet blev nævnt som hende, der kunne skrive dette. Hun tilkendegav i den forbindelse over for Frank Høj Jensen og René Frahm Jørgensen, at hun godt ville påtage sig skriveopgaven, hvis nogen oplyste hende om indholdet. Forespurgt, hvordan skrivearbejdet gik, forklarede vidnet, at det aldrig blev udført. Forespurgt, om der blev igangsat et skrivearbejde, inden udbyttesvindlen blev opdaget, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Forespurgt, hvad der foregik i perioden 2013-2014 på de enkelte delområder i forhold til handleplanens anbefalinger, forklarede vidnet, at hun – ud over de kvartalsvise opfølgninger – ikke i detaljer erindrer, hvad der foregik. Det var for vidnet en forholdsvis stille periode på dette område. Forespurgt, om vidnet i perioden modtog tilbagemeldinger om udfordringer eller om, hvad der blev arbejdet med, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer sådanne tilbagemeldinger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1359 (2014-10-10 (1) - E-mail fra Jens Madsen til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, Iben von Hallas' e-mail af 10. oktober 2014 til Jens Madsen med kopi til bl.a. Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen, Frank Høj Jensen og Zelle Huma Sheikh):

"Kære Jens

Hermed kvartalsstatus fra Inddrivelse"

Forespurgt, hvorfor vidnet skrev med kopi til Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen, forklarede vidnet, at Jens Sørensen modtog kopi, fordi han var øverste direktør og skulle vide, hvad han ville blive forelagt i direktionen. René Frahm Jørgensen modtog e-mailen som underdirektør i Betaling og Regnskab, og Frank Høj Jensen modtog den som vidnets leder. Zelle Huma Sheikh var medarbejder i Jens Madsens kontor. Zelle Huma Sheikh havde i forhold til opfølgning samme funktion som vidnet, bortset fra at Zelle Huma Sheikh havde den store opfølgning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

"Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der endnu ikke er udførte."

Forespurgt, hvem der formulerede dette, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvordan processen forløb, idet det var en anden form for afrapportering, der blev givet på den samlede status. Forespurgt, om det kan være vidnet, der formulerede afsnittet, forklarede vidnet, at det kan det godt, men hun er ret sikker på, at hun i givet fald har fået input fra andre. Forespurgt, hvem der i givet fald ville have givet et sådant input, forklarede vidnet, at det ville dem, der havde ansvaret for områderne i handleplanerne. Forespurgt, om vidnet erindrer de input, hun modtog fra de enkelte områder, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om vidnets kontorchef var inde over det pågældende afsnit, inden handleplanen blev fremsendt, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men hun formoder, at det var tilfældet, idet det var meget sjældent, at hun sendte materiale afsted, uden at det forinden havde været omkring en kontorchef.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1362-1364 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014).

Foreholdt, at der i den foreviste handleplan var tilføjet yderligere tekst, og forespurgt, hvem der leverede tekstbidragene til de opdaterede afsnit, forklarede vidnet, at bidragene kom fra de ansvarlige afdelingsledere i Betaling og Regnskab eller i Afregning Erhverv. De personer, der stod anført i højre kolonne som ansvarlige, var de personer, der leverede input vedrørende status. Forespurgt, om det for Beta-

ling og Regnskabs vedkommende var Dorthe Pannerup Madsen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var drøftelser omkring det leverede input, eller om vidnet blot kopierede det modtagne ind i kvartalsstatusrapporten, forklarede vidnet, at hun ikke vurderede det input, som hun modtog fra fx Dorthe Pannerup Madsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364-1367 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, pkt. 3.7, 3.3 og 3.6 + 3.8):

"3.7

Frist:

30.04.2014

Frist skal ændres til 30.09.2014

…

3.3

Frist:

30.04.2014

Frist skal ændres til 30.09.2014

…

3.6 + 3.8

Frist:

30.04.2014

Frist skal ændres til 30.09.2014"

Forespurgt, om der var dialog omkring behovet for de fristudskydelser, der blev noteret i handleplanen, og om hvor realistiske de nye frister var, forklarede vidnet, at hun ikke husker nogen konkret dialog herom. Der var tilbagemeldinger fra de an-

svarlige om, at de ikke kunne løse opgaven inden for den fastsatte frist. Derfor kom de med et bud på en ny frist.

Forespurgt, om vidnets chefer efterprøvede fristudskydelserne, eller om vidnet var bekendt med, om det blev drøftet, herunder på e-mail, forklarede vidnet, at hun ikke husker konkrete e-mailkorrespondancer om emnet, men der var drøftelser om, at der var en tendens til, at punkterne blev udskudt, hvilket var enormt frustrerende.

Vidnet blev foreholdt, at da SIR's ledelse afgav forklaring for undersøgelseskommissionen, blev det oplyst, at SIR havde påpeget, at der på et tidspunkt var konstateret 107 anbefalinger, hvoraf der ved årets udgang kun var fulgt op på omtrent halvdelen.

Forespurgt, om der var drøftelser om behovet for øget bemanding, i lyset af at fristerne konsekvent blev udsat, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om der blev drøftet ressourcer. I forbindelse med at vejledningerne skulle skrives, havde afdelingsleder Dorthe Pannerup Madsen ret tydeligt tilkendegivet, at hendes afdeling ikke havde kompetencerne til at gøre dette, og det var derfor, at vidnet blev nævnt som en person, der kunne hjælpe.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser omkring, at man på forsiden havde valgt formuleringen *"stabil fremdrift"*, når det af dokumentet fremgik, at der i vidt omfang ikke var sket leverance inden for de fastsatte deadlines, forklarede vidnet, at når man ser tilbage på det, kan hun godt se, at de to ting ikke nødvendigvis hang sammen. Formuleringen kunne dog ses som udtryk for, at der var en vis fremdrift, også selv om den var træg, og fristen ikke blev overholdt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364-1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, pkt. 3.7):

> *"Opdatering 15.08.2014:*
>
> *Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014.*
>
> *Frist:*
>
> *30.04.2014*
>
> *Frist skal ændres til 30.09.2014*

Punktet afsluttet."

Forespurgt, hvorfor og på hvilken baggrund det blev noteret i handleplanen, at punktet var afsluttet, forklarede vidnet, at hun i dag vil antage, at punktet blev anført som afsluttet, fordi det var i proces. Forespurgt, om det var en ledelsesopgave at følge op på revisionsrapporterne og sikre, at man ikke bare var i proces, men at man fandt en løsning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om bemærkningen om, at punktet var afsluttet, kom fra ledelsen eller fra Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om det kom fra Dorthe Pannerup Madsen, eller om det var i vidnets kontor, at det i samarbejde med Frank Høj Jensen blev besluttet, at punktet skulle afsluttes, når det var i proces.

Forespurgt, om vidnet var involveret i forløbet hen over sommeren 2015, hvor pkt. 3.7 blev genåbnet, forklarede vidnet, at hun var sygemeldt i den periode. Hun afviklede dels ferie og var dels sygemeldt fra begyndelsen af juli 2015. Hun var først tilbage på arbejde den 5. september 2015.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1366 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, pkt. 3.3):

"Opdatering 15.08.2014:

Der er planlagt møde den 1. september 2014 for at få afklaret hvorledes der bedst arbejdes videre med punkt 3.3. I mødet deltager blandt andet revisionschef Kurt Wagner.

Fristen forventes ikke at kunne overholdes da det er en udviklingsopgave, som vil kræve udarbejdelse af kravspecifikation, omkostningsskøn samt bevilling af budget til opgaven."

Forespurgt, hvorfor man henvendte sig til revisionschef Kurt Wagner, forklarede vidnet, at der efter hendes erindring blev etableret en ny form for samarbejde med revisionen, hvor revisionen blev inviteret med ind i processen som en sparringspartner, som kunne hjælpe med at afdække, om en påtænkt handling kunne honorere den opstillede anbefaling. Det var et nyt samarbejde, de havde med revisionen vedrørende alle revisionsrapporter. Forespurgt, hvad der lå i, at der var tale om en "udviklingsopgave", forklarede vidnet, at det var uklart for hende, men det var formentlig noget systemmæssigt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1367-1368 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, pkt. 3.6 + 3.8):

"30.09.2014

…

Der er iværksat et arbejde, hvor det undersøges, hvorvidt afstemning i fødesystemerne allerede er tilgængelige eller hvorledes en proces herfor kan tilrettelægges.

Der er planlagt møde den 6. november 2014 med deltagelse af SIR"

Forespurgt, om vidnet var bekendt med status på dette arbejde, forklarede vidnet, at det var hun ikke, idet afstemningsdelen var placeret i det centrale regnskabskontor. Det var et område, som vidnet ikke var inde over. Forespurgt, om vidnet vidste, hvornår det pågældende arbejde var påbegyndt, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1370-1371 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, pkt. 3.4):

"Opdatering 15.08.2014

Arbejdsgruppen skal beskrive yderligere kontroller, så der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

30.09.2014

Proces for refusion af udbytteskat skal beskrives."

Forespurgt, om vidnet var bekendt med denne status, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det var dette procesarbejde, som vidnet havde tilbudt sin hjælp til at udføre, men som ikke kom videre.

27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3753 (2015-01-27 (1) - E-mail fra Iben von Hallas til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, e-mailen blev desuden sendt til Zelle Huma Sheikh med kopi til Jens Sørensen, René Frahm Jør-

gensen, Frank Høj Jensen og JP-Revisioner.betalingregnskab) og foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

"12-014

Revision af udbytte og royaltyskat

God fremdrift

Opdateret handleplan - OK"

Forespurgt, hvem der indsatte denne tekst, forklarede vidnet, at hun tror, at det var hende, der indsatte formuleringen efter input fra de ansvarlige. Det var samme fremgangsmåde som ved opfølgningerne på handleplanen. Forespurgt, om vidnet havde sendt teksten til godkendelse hos de ansvarlige, forklarede vidnet, at denne status var godkendt i kontoret af Frank Høj Jensen. De ville ikke have skrevet "god fremdrift", hvis de ikke havde fået input fra de ansvarlige afdelingsledere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3760-3761 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015, pkt. 3.3):

"21.01.2015

Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015

Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.

Frist:

Punktet afsluttes"

Forespurgt, hvem der besluttede, at punktet skulle afsluttes, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, hvem der leverede tekstbidraget, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, hvorfor man ønskede at afslutte punktet på det pågældende tidspunkt, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3761 og 3763-3764 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015, pkt. 3.6 + 3.8):

"21.01.2015

Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og RKO

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet. SIR har tilkendegivet at det mest hensigtsmæssige er en systemløsning.

En systemløsning kræver en nærmere beskrivelse og analyse af løsningsmodeller. Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften

Frist:

Punktet afsluttes"

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om denne del af statusopdateringen, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3764-3765 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015, pkt. 3.6):

"21.01.2014

Forskellige juriske aspekter har været drøftet med JURA og der er foretaget en afgrænsning til sager om aktionærlån, som er beskrevet i styresignalet dateret den 3. december 2014.

Der er udarbejdet en manuel proces for opkrævningen.

Frist:

Punktet afsluttes"

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om dette, herunder om hvem der bad om, at punktet blev afsluttet, forklarede vidnet, at hun i dag ikke kan huske, hvor dette kom fra. Det er muligt, at fordi det var beskrevet, at der var en manuel proces, så var der ikke mere at komme efter i forhold til den pågældende anbefaling.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3765-3767 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015, pkt. 3.4):

"21.01.2014

Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.

Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.

Punktet afsluttes, da problemstillingen indgår i TRACE projektet."

Forespurgt, hvem der leverede bidraget til denne tekst, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, hvorfor punktet skulle lukkes, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Som hun husker det i dag, var der meget fokus på, at punkterne ikke skulle forfølges i flere spor. Når det blev bemærket, at der var opfølgning på punktet i et andet spor, så blev punktet lukket i revisionsrapporten. Forespurgt, om vidnet havde nogen kontakt til TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Det var noget, der foregik i Erhverv.

19. august 2015 – Jeanette Nielsens status vedrørende udbytteområdet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, Jeanette Nielsens e-mail af 19. august 2015 til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Maden og Susanne Thorhauge):

> *"Kære alle*
>
> *Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe."*

Forespurgt, om der skete noget i forhold til handleplanen i perioden fra den 27. januar 2015, hvor punkterne blev lukket, frem til den 19. august 2015, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1700-1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

> *"Ad 2)*
>
> *…*
>
> *Aktuel status den 17. august 2015:*
>
> *…*
>
> *Videre forløb:*
>
> *Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for placering af opgaver inden den 30. september 2015.*
>
> *Ad 3)*
>
> *…*
>
> *Aktuel status den 17/8 2015:*
>
> *…*
>
> *Videre forløb:*

Selskaber og Digitalisering vil genfremlægge anmodning om budget til bestilling af prøveafstemning.

Ad 4)

…

Aktuel status den 17. august 2015:

…

Videre forløb:

Ved den planlagte analyse af den samlede indberetningsløsning for udbytte, der igangsættes inden udgangen 2015, vurderes på mulighederne for at samle angivelse af udbytte og indberetning af udbyttemodtagere i en handling f.s.v.a. børsnoterede selskaber.

Ad 5)

…

Aktuel status 17/8 2015:

…

Videre forløb:

Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for beslutning og placering af opgaven inden den 30. september 2015.

Ad 6)

…

Aktuel status den 17. august 2015:

…

Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering, Betaling og Regnskab, Kundeservice Erhverv arbejder videre med muligheder og behov for fornyelse af aftalegrundlaget med de 3 pengeinstitutter, herunder behovet for yderligere kontrol af den dokumentation, der ligger til grund for de samlede refusioner via regnesarksordningen.

Selskaber og Digitalisering undersøger endvidere mulighederne for udvide den nuværende VP-ordning, hvorefter der afregnes den korrekte udbytteskat efter den gældende dobbeltbeskatningsaftale på indeholdelsestidspunktet.

Ad 7)

…

Punktet er afsluttet."

Foreholdt, at punkterne – bortset fra pkt. 7 – blev genåbnet, og forespurgt, om vidnet, selv om hun var fraværende i denne periode, har viden om, hvilke drøftelser der førte til genåbningerne af disse punkter, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt til vidnets rolle i forbindelse med 2013-arbejdsgruppen forklarede vidnet, at hun kunne være blevet sat til at lave skrivearbejdet i den arbejdsgruppe, der skulle udarbejde procesbeskrivelser og vejledninger med henblik på at synliggøre snitfladerne mellem Kundeservice, Afregning Erhverv og Betaling og Regnskab. Dorthe Pannerup Madsen havde tilkendegivet, at hendes bogholderimedarbejdere ikke havde kompetencerne til at forestå skrivearbejdet, men det havde vidnet. Arbejdet kom dog aldrig i gang. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdsgruppen aldrig fik påbegyndt udarbejdelsen af et produkt, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået – i hvert fald for så vidt at hun ikke selv bidragede med noget.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om vidnet var involveret i implementeringen af lovændringer i vidnets afdeling, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

REGNSKABSKONTROLLER

Forespurgt, om vidnet var involveret i arbejdet med regnskabskontroller, herunder sandsynlighedskontroller, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Den opgave var placeret i det centrale regnskabskontor under Orla H. Kristensen. Forespurgt, om vidnet

var involveret i at levere input eller forklaringer som led i dette arbejde, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelserne om den organisatoriske placering af udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i drøftelserne. Det blev på et tidspunkt drøftet, hvorvidt hele udbytteadministrationen skulle overgå til Kundeservice, men det skete ikke.

Intern prioritering i Betaling og Regnskab

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1328-1332 og foreholdt fra side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail af 19. august 2014 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen, Frank Høj Jensen, Hanne Villemoes Hald, Kaj Steen, Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen):

> *"Men samlet set i Inddrivelsen kan det være nødvendigt at prioritere også imellem disse opgaver. For at undersøge dette vil vi gerne bede jer om for hver driftsenhed at prioritere jeres egne opgaver - som I vil kunne gøre i almindelige driftssituationer hvor der kan være spidsbelastningssituationer … Det er vigtigt, at I beskriver konsekvenserne ved en eventuel nedprioritering af opgaven"*

Forespurgt, hvad opgaven bestod i, og hvad vidnets rolle var, forklarede vidnet, at på det konkrete tidspunkt begyndte man i Inddrivelse at foretage produktionsstyring på en anden måde. Det daværende kontor, der hed Betaling og Inddrivelse, bistod med at tilrettelægge den samlede produktionsstyring, og i den forbindelse skulle alle prioritere i opgaverne. Der var en "80/20-løsning", der indebar, at der skulle foretages en vurdering af, hvilke arbejdsopgaver der ikke var nødvendige at udføre på det pågældende tidspunkt. Man led under, at EFI var blevet implementeret og ikke kørte med fuld styrke. Derfor skulle der udarbejdes en samlet prioritering for hele Inddrivelse, dvs. ikke kun for Betaling og Regnskab, men også for de øvrige inddrivelsesafdelinger hos foged og person- og erhvervsrestancer.

Forespurgt, om der i dette arbejde indgik juridiske overvejelser omkring hjemlen, herunder om krav til sagsoplysning, forklarede vidnet, at det omtalte udgjorde afdelingsledernes bud på, hvilke opgaver der kunne skæres til. I den forbindelse udarbejdede vidnet en opsamling fra det afholdte møde, som hun sendte til hele lederkredsen i det daværende Betaling og Regnskab.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var inde over TastSelv-projekterne, oplyste vidnet, at det var hun ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der siden 2011 havde verseret en ligningssag mod Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet i den tidlige sommer 2015, inden hun gik på ferie, eller efterfølgende var inde over afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun umiddelbart ikke. Hun kan genkende meget af materialet, og hendes navn fremgår af det, fordi hun har været med til at indsamle det bl.a. til SIR og Rigsrevisionen.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Opfølgning på SIR's 2013-rapport

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, hvem der skulle sikre, at indholdet i handleplanerne var adækvate løsninger på de problemer, der var blevet påpeget af SIR, forklarede vidnet, det var den enkelte afdelingsleder, der havde det ansvar. Når revisionen udførte en revision, så gjorde den det i dialog med de ansvarlige afdelingsledere, der havde den faglige indsigt og kendskab til området. På det tidspunkt var der en fin dialog om, hvad der kunne honorere en given anbefaling. Forespurgt, hvem de ansvarlige afdelingsledere var, forklarede vidnet, at det på det tidspunkt var Lisbeth Rømer og efterfølgende Dorthe Pannerup Madsen, der i Betaling og Regnskab havde den faglige indsigt i opgaven. Forespurgt, om det derfor også var deres ansvar, at svaret i handleplanen var adækvat, forklarede vidnet, at det var det og selvfølgelig også procesejernes.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for at vurdere opfølgningen på handleplanen, herunder om de igangsatte indsatser var tilstrækkelige, forklarede vidnet, at der ikke blev gået struktureret til opgaven på den måde. Ansvaret lå ude hos den enkelte af-

delingsleder i forhold til at iværksætte en handling, der honorerede den anbefaling, som revisionen var kommet med.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet udarbejdede en handleplan, som Lisbeth Rømer var ansvarlig for, hvorpå der blev udarbejdet opfølgninger, som Lisbeth Rømer også var ansvarlig for, og at der i den proces ikke var nogen højere oppe i systemet, der havde ansvar for, dels at handleplanerne var adækvate, og dels at opfølgningen var korrekt, forklarede vidnet, at det efter hendes opfattelse krævede en faglig indsigt at foretage denne kvalitetssikring. Forespurgt, om det var sædvanligt, at de personer, der blev sat til at udarbejde handleplaner, ikke havde faglig indsigt, forklarede vidnet, at hendes egen rolle var en ren sekretærfunktion. Hun kan ikke svare på, om det var sædvanligt.

Faglige input til udarbejdelse af handleplan

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at opgaven med at levere input til handleplanen krævede faglig indsigt, og at dette omfattede Lisbeth Rømer, men ikke ledelseslag over Lisbeth Rømers niveau, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer, der kom med bud på, hvad der skulle stå i handleplanen. Lisbeth Rømer stod for den faglige del. Forespurgt, om cheferne højere oppe i systemet således ikke deltog i dette, forklarede vidnet, at cheferne i den daværende organisation implicit også havde et ansvar.

Kl. 10.20 forlod vidnet og advokat Emil Spurr Madsen mødet.

HANNE VILLEMOES HALD

Kl. 10.40 mødte Hanne Villemoes Hald som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til januar 2016 var ansat som funktionsleder i SKAT's afdeling Beta-

ling og Regnskab i enheden DMO/DMS, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor vidnet geografisk var placeret, forklarede vidnet, at hun var placeret i Ringkøbing.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun er kommunalt uddannet i 1980'erne og derefter har taget diverse kurser. Hun har taget kurserne Dansk Kommunalkursus 1 og Dansk Kommunalkursus 2 i skat. Hun har desuden en uddannelse i kommunikation, en diplomuddannelse i offentlig administration og to blokke fra merkonomuddannelsen i henholdsvis personaleadministration og personaleudvikling.

Forespurgt til sit erhvervsmæssige forløb forklarede vidnet, at hun arbejdede i den kommunale skatteforvaltning frem til 2005, hvor medarbejderne blev virksomhedsoverdraget til ToldSkat. Før dette arbejdede hun i en lang årrække som sekretariatsleder i skatteforvaltningen. I forbindelse med oprettelsen af Nordvestjysk Skattecenter i Struer blev hun på ny placeret i sekretariatet, hvor hun arbejdede med indkøb, bogholderi og andre sekretariatsopgaver. Derefter blev hun bedt om at søge til Ringkøbing, hvor hun arbejdede fra den 1. marts 2006. Hun blev ansat til at hjælpe med opbygningen af det nye skattecenter. Hun var med til byggemøder og hjalp med at etablere et ledelsessekretariat og et sekretariat, som kunne håndtere bl.a. servicemedarbejdere, kantine og pedeller. Derefter blev hun i maj 2007 udnævnt til funktionsleder, hvilket hun var i et par år, indtil hun blev funktionsleder i Datafangst. Hun arbejdede i Datafangst frem til 2013, hvor der blev lavet en ny organisering. Den nye organisering betød bl.a., at kontorerne i Horsens og Høje Taastrup blev en del af et nyt regnskabscenter under en samlet ledelse. Forespurgt, om hun fortsat var placeret i Ringkøbing, forklarede vidnet, at regnskabsfunktionerne, der lå i Horsens og Høje Taastrup, blev samlet ledelsesmæssigt og organisatorisk i Ringkøbing.

Forespurgt, om vidnet beskæftigede sig med udbytteskat før 2013, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3923 (2013-03-14 - Oversigt over organiseringen af Betaling og Regnskab fra 1. april 2013, Dias nummer 2) og foreholdt, at vidnet og Lisbeth Rømer begge var anført som funktionsledere i enheden DMO/DMS i perioden fra april til december 2013.

Vidnet forklarede, at hun havde ansvaret for DMO/DMS i Ringkøbing og Horsens. Lisbeth Rømer tog sig af afdelingen i Høje Taastrup.

Forespurgt til opgavefordelingen mellem vidnet og Lisbeth Rømer forklarede vidnet, at de i Ringkøbing primært håndterede virksomhedernes angivelser og indbetalinger af A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og lønsum. I Horsens håndterede de pri-

mært selskabsskat, og i Høje Taastrup håndterede de udbytteskat. Forespurgt, om vidnet dermed ikke havde noget ansvar for udbytteskat frem til december 2013, forklarede vidnet, at det er korrekt. Forespurgt, hvem der besluttede denne ansvarsfordeling, forklarede vidnet, at det gjorde René Frahm Jørgensen og formentlig direktøren i Inddrivelse, Jens Sørensen. Forespurgt, om vidnet var i løbende dialog med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at de mødtes, når der var ledermøder, men ellers havde de ikke meget med hinanden at gøre. Der var ikke nogen faglig sparring.

Forespurgt, om det er korrekt, at vidnet efter Lisbeth Rømers pensionering overtog ledelsen af hele enheden DMO/DMS såvel i Jylland som på Sjælland, forklarede vidnet, at det er korrekt. Forespurgt, hvordan overdragelsen af opgaverne til vidnet foregik, forklarede vidnet, at der ikke var nogen overdragelsesforretning eller lignende. Det hang nok sammen med, at Dorthe Pannerup Madsen tilbød at tage sig af personaleledelsen i Høje Taastrup. Det var en umulig opgave for vidnet at have medarbejdere i både Horsens, Ringkøbing og Høje Taastrup. Enheden omfattede i alt omkring 45 medarbejdere, som vidnet skulle have ledelsesansvaret for, da Lisbeth Rømer gik på pension. Normalt havde man i SKAT et ledelsesspænd på omkring 15-20 medarbejdere.

Forespurgt, om vidnet fik oplysninger om, hvilke problemer der lå i opgaven med udbytteskat, forklarede vidnet, at hun havde et enkelt møde med Dorthe Pannerup Madsen og Lisbeth Rømer, men vidnet husker ikke præcis, hvad mødet drejede sig om. Det var muligvis i forbindelse med Lisbeth Rømers pensionering. Forespurgt, om vidnet blev instrueret i, hvordan udbytteskat blev håndteret, og hvad betingelserne for refusion af for meget betalt udbytteskat var, forklarede vidnet, at det blev hun ikke instrueret i.

Forespurgt, hvor ofte vidnet var i dialog med medarbejderne i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at det ikke var særlig ofte. Vidnet tror, at hendes primære dialog var i form af rykkermails til Sven Jørgen Nielsen, når de i Ringkøbing kunne se gennem den fælles journalpostkasse, at der var nogle ting, som ikke blev håndteret. Forespurgt, om hun havde møder med Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at hun aldrig havde en-til-en-samtaler med medarbejderne i Høje Taastrup. Forespurgt, om det var sædvanligt, at personaleansvar blev udøvet på denne måde, forklarede vidnet, at hun kun havde personaleansvaret på papiret. Dorthe Pannerup Madsen havde accepteret at påtage sig personaleansvaret i Høje Taastrup.

Forespurgt, hvad der lå i vidnets ansvar, når hun ikke havde personaleansvaret, forklarede vidnet, at hun på dette tidspunkt hverken havde det personalemæssige eller det faglige ansvar, selv om det fremgik af organisationsdiagrammet. Det var derfor,

at vidnet ikke havde opfølgningssamtaler med medarbejderne eller deltog i møder i Høje Taastrup.

Forespurgt, hvem i SKAT der havde ansvaret for, at der blev truffet rigtige afgørelser på udbytteområdet, efter Lisbeth Rømer gik på pension, forklarede vidnet, at hun vil mene, at dette ansvar overgik til Dorthe Pannerup Madsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4001 (2014-03-19 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. midlertidig omorganisering af DMO-DMS, sendt til "DL-SKAT Inddrivelse Betaling og Regnskab"):

> *"Jeg har besluttet mig for – og aftalt med Kaj Steen, Dorthe Pannerup og Hanne Hald - at Kaj og Dorthe fra d.d. og indtil videre vil varetage rollen som funktionsleder for medarbejdere i DMO/DMS i hhv. Horsens og Høje Taastrup. Det vil sige både ift. det faglige og personalemæssige.*
>
> *Det sker i erkendelse af, at jeg fortsat har et ekstraordinært behov for, at Hanne er en aktiv spiller ift. den store oprydningsopgave på Skattekontoen – og at virtuel ledelse ikke er forenelig med dette på nuværende tidspunkt.*
>
> *Jeg har forventning om, at vi har en god løsning på hhv. opgaver og organisering inden sommerferien for hele afdelingen."*

Forespurgt, om den adresse, som den foreholdte e-mail blev sendt til, var en fællesadresse, som omfattede alle ansatte i Betaling og Regnskab, herunder vidnet selv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad vidnet arbejdede med på det tidspunkt, forklarede vidnet, at hun arbejdede med A-skat, moms og lønsum, som skulle håndteres på Skattekontoen, som var blevet taget i brug i august året før. En af vidnets opgaver var at samle op på de systemmæssige udfordringer, som altid opstår, når et nyt system tages i brug, og som også var opstået i relation til Skattekontoen.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at Skattekontoen vedrørte det enkelte skattesubjekt, og at en af funktionerne i systemet var, at hvis der var et indestående på kontoen i mere end 5 dage, så blev dette beløb automatisk udbetalt til det pågældende skattesubjekt, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået. Skattekontoen kan sammenlignes med en almindelig bankkonto, hvor man kan følge saldoen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1126 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 14. maj 2014 til Merete Helle Hansen og Hanne Villemoes Hald):

> *"Den gamle afdeling Udbytteskat, hvor der nu er 4 medarbejdere tilbage er organisatorisk forankret i Betaling og Regnskab – DMO/DMS ved Hanne Hald. DMO/DMS har medarbejdere siddende i Ringkøbing, Horsens og Høje Taastrup.*
>
> *Det er aftalt, at jeg i det daglige udøver ledelsesopgaven, da jeg sidder i Høje Taastrup med min driftsenhed SAP38."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1328 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, sendt til bl.a. Frank Høj Jensen):

> *"Den næststørste opgave er Udbytteskat, hvor jeg selv bidrager med 1 medarbejder og har det ledelsesmæssige ansvar for 3, som er tilknyttet DMO/DMS."*

Forespurgt, om der var en opdeling af ansvaret, eller om det fulde ansvar, herunder det faglige ansvar, var overgået til Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at efter hendes opfattelse var det fulde ansvar overgået til Dorthe Pannerup Madsen. Det var også det, der fremgik af den tidligere foreholdte e-mail fra René Frahm Jørgensen. Forespurgt, om vidnet på et tidspunkt fik det faglige ansvar for udbytteområdet tilbage, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Foreholdt, at DMO/DMS havde medarbejdere, der var placeret i Høje Taastrup, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke havde noget ansvar for disse, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Jette Knudsen den 19. marts 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at det kunne være svært at få svar fra vidnet, når Jette Knudsen forsøgte at kontakte hende, forklarede vidnet, at hun ingen specifik erindring har om dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet kun havde ansvar for udbytteskatteområdet fra december 2013 og frem til René Frahm Jørgensens e-mail af 19. marts 2014 (ekstraktens side 4001), forklarede vidnet, at det er det. Allerede i januar 2014 bad hun René Frahm Jørgensen om at få ændret organisationsdiagrammet, så det ikke længere fremgik, at hun havde ledelsesansvar for medarbejderne i Høje Taastrup. Vidnet var bevidst om, at så længe organisationsdiagrammet så ud, som det gjorde, så var det hende, som havde både det personalemæssige og det faglige ansvar. Det var på denne baggrund, at René Frahm Jørgensen skrev sin e-mail af 19. marts 2014.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Systemer/afstemning

Forespurgt om sit kendskab til de tekniske problemstillinger i udbytteadministrationen, herunder problemet omtalt som "grøn skærm" i 3S, forklarede vidnet, at det ikke er noget, hun kender til.

20. november 2013 – Jette Knudsens e-mail vedrørende fejl i 3S, når angivelser annulleres

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1064 (2013-11-20 (1) - E-mail fra Jette Knudsen vedr. fejl i 3S når angivelser annulleres, videresendt af René Frahm Jørgensen den 22. november 2013 i kopi til bl.a. Hanne Villemoes Hald og Anna Grete Birkjær):

> *"Udbytteangivelse*
>
> *Alle annullerede angivelser forsvinder i systemet – al historik er væk.*
>
> *Når vi annullerer en angivelse, forsvinder alle andre indberettede angivelser for samme indkomstår, dog ikke i alle tilfælde. Vi kan ikke gennemskue hvornår."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i disse problemstillinger, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Som det fremgår af e-mailen, bad René Frahm Jørgensen i sin besvarelse af e-mailen Anna Grete Birkjær fra implementeringsafdelingen om at gå videre med dette. Forespurgt, hvorfor René Frahm Jørgensen sendte den foreholdte e-mail i kopi til vidnet, forklarede vidnet, at det nok skyldtes organisationsdiagrammet, hvor vidnet fremgik som ansvarlig for området sammen med Lisbeth Rømer.

13. december 2013 – e-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1103 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, Hanne Villemoes Halds e-mail af 13. december 2013 til Jette Knudsen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg er lidt bekymret for det kontrolpunkt, jeg har i den interne kvalitetssikring. Det kan jo ikke passe, at der ikke gennemføres en kontrol af de tastede udbytteangivelser ☺ - og det må være det, der hører under DMO/DMS."*

Forespurgt, hvad korrespondancen gik ud på, forklarede vidnet, at hun var vant til, at man lavede stikprøvekontrol, når man tastede manuelle angivelser. Det gjorde man som udgangspunkt for at sikre, at der ikke var fejl, men hvis man tastede negative angivelser, som man gjorde i vidnets afdeling, så var det også vigtigt at sikre, at der ikke skete svig. Derfor undrede hun sig over, at man ikke lavede kontrol på udbytteangivelserne, også selv om det ikke vedrørte udbetalingsdelen. På dette tidspunkt var Lisbeth Rømer stoppet, så vidnet besluttede sig for at spørge medarbejderne i Høje Taastrup, om der var et kontrolpunkt vedrørende tastningen af angivelser. Så vidt vidnet husker, blev hun ikke ret meget klogere, men hun mener, at Dorthe Pannerup Madsen og Kaj Steen sagde, at det var en del af den sandsynlighedskontrol, som blev foretaget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1102 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, Hanne Villemoes Halds e-mail af 16. december 2013 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Kontrol af tastning af udbytteangivelser .... det må da være noget, vi skal kontrollere. Kan du finde ud af, om Lisbeth har gjort det før – i hvert fald indberetter hun ingenting til IKS ..."*

Forespurgt, om et "kontrolpunkt" efter vidnets opfattelse indebar, at når en medarbejder indtastede oplysninger i fx 3S, så burde en anden medarbejder kontrollere indtastningen, forklarede vidnet, at et kontrolpunkt fx kunne omfatte, at en anden medarbejder eller en leder tog nogle angivelser ud til kontrol. Et kontrolpunkt omfattede således, at der som en del af sagsgangen var indbygget en systematisk kontrol af, om det var de rigtige tal, som kom ind i systemerne. Forespurgt, hvad udfaldet blev på den bekymring, som vidnet udtrykte i den foreholdte e-mail, forklarede vidnet, at som hun husker det, så skete der ikke yderligere. Forespurgt, om der blev sat noget i gang, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, at der gjorde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1101 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 8. januar 2014 til Hanne Villemoes Hald):

> *"Medarbejderne har intet kendskab til, at der er foretaget intern kontrol på udbytteangivelser"*

Vidnet blev endvidere foreholdt ekstraktens side 1100 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, Hanne Villemoes Halds e-mail af 2. februar 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Jeg er lidt i tvivl om jeg kommer med til Høje-Taastrup på tirsdag, [redacted] *Men jo mht. dit spørgsmål, - det var også min tanke, men ellers må vi tage den via telefonen ☺"*

Forespurgt, om der skete mere i forhold til kontrolopfølgningen, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, at der gjorde.

Intern prioritering af ressourcer i Betaling og Regnskab

Forespurgt til ressourceudviklingen i DMO/DMS forklarede vidnet, at kontoret i Høje Taastrup skulle lukkes. Hun tror også, at der i forbindelse med en fyringsrunde forsvandt en medarbejder i Horsens og en medarbejder i Ringkøbing. Forespurgt, om afdelingen havde ressourcer til at nå sine opgaver, forklarede vidnet, at det havde man overhovedet ikke. Dette var gældende for hele vidnets ansvarsområde i DMO/DMS. Det er hendes opfattelse, at medarbejderne arbejdede over i alle de år, hun var en del af DMO/DMS.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail af 19. august 2014 til bl.a. Hanne Villemoes Hald):

"Men samlet set i Inddrivelsen kan det være nødvendigt at prioritere også imellem disse opgaver. For at undersøge dette vil vi gerne bede jer om for hver driftsenhed at prioritere jeres egne opgaver – som I vil kunne gøre i almindelige driftssituationer hvor der kan være spidsbelastningssituationer… Det er vigtigt, at I beskriver konsekvenserne ved en eventuel nedprioritering af opgaven."

Forespurgt, om vidnet husker denne drøftelse, og hvad anmodningen gik ud på, forklarede vidnet, at hun ikke er sikker på, at hun husker drøftelsen, men det handlede helt sikkert om, at man skulle forsøge at prioritere på tværs af afdelingerne. Det skyldtes, at nogle afdelinger havde opgaver, som der ikke skete det store ved at lade ligge. Vidnet kan ikke huske udfaldet af drøftelserne.

Forespurgt, om der var drøftelser om, hvorvidt forvaltningen på området var lovlig, herunder om man opfyldte kravene til at undersøge tingene grundigt, inden man traf afgørelse, og om man sikrede, at der var hjemmel, inden man udbetalte, forklarede vidnet, at det var hun ikke involveret i. Forespurgt, om vidnet selv havde overvejelser om dette, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Det var hendes indtryk, at der var rimeligt styr på det arbejde, der blev lavet i Ringkøbing.

20. november 2013 – notat fra funktionsleder Lisbeth Rømer om problemerne på udbytteområdet udarbejdet på baggrund af dialogmøde med direktør i SKAT Jesper Rønnow Simonsen den 24. oktober 2013

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1105 (2013-12-15 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. notatet til Jesper Rønnow Simonsen og den manglende afsendelse, sendt til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Hanne Villemoes Hald):

> *"Som tidligere nævnt et notat fra Lisbeth vedr. udbytteskatten.*
>
> *Beklager at I ikke har fået det før nu.*
>
> *Det var min plan, at notatet skulle gå til Jesper R, som opfølgning på vores dialog-møde med ham.*
>
> *Nu synes jeg, det vil give bedre mening, at vi trykker på i forhold til samarbejdet med afregning erhverv."*

Forespurgt, om vidnet deltog i mødet med Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, hvilken problemstilling e-mailen nærmere drejede sig om, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om vidnet var inde over problemstillingerne om afstemning af udbytteskat, som omtaltes i det vedhæftede notat fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun på noget senere tidspunkt havde drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen om udbytteskat, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt om samarbejdet med Afregning Erhverv, som René Frahm Jørgensen omtalte i sin e-mail, forklarede vidnet, at hun ikke er bekendt med, hvad René Frahm Jørgensen arbejdede med på dette tidspunkt.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan lovændringer blev implementeret i vidnets enhed, forklarede vidnet, at det som regel kom fra de system- og procesansvarlige i Østbanegade.

Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse havde ansvaret for, at der blev truffet lovlige og materielt rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at hun vil mene, at dette ansvar i forhold til ny lovgivning lå hos proces- og systemejeren.

Forespurgt, hvad en procesejer efter vidnets opfattelse var, forklarede vidnet, at det var den, der var ansvarlig for, at de processer, som blev fulgt i arbejdet i SKAT, var korrekte og matchede lovgivningen. Systemejeren var ansvarlig for, at de systemer, som blev anvendt, kunne håndtere processerne.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at der blev truffet lovlige og korrekte afgørelser i de situationer, hvor sagsbehandlingen foregik manuelt, forklarede vidnet, at i disse tilfælde måtte ansvaret ligge i de enkelte afdelinger.

Forespurgt, om der i de situationer, hvor processen var automatiseret, derfor var tale om et dobbelt ansvar, der således lå hos både procesejeren og systemejeren, forklarede vidnet, at det vil hun mene.

Forespurgt, om vidnet på baggrund af den beskrevne ansvarsfordeling forventede at blive orienteret af proces- og systemejerne, hvis der kom ny lovgivning, som vedrørte vidnets ansvarsområde, forklarede vidnet, at det gjorde hun.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser om placeringen af udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var hun ikke, ud over hvad der fremgår af de allerede beskrevne overvejelser i begyndelsen af 2014, hvor ansvaret for medarbejderne i Høje Taastrup blev flyttet.

KONTROLPROJEKTER I SKAT

Forespurgt, om vidnet var involveret i Store Selskabers kildeskatteprojekt, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

15. juni 2015 – Poul Buus Lassens e-mail til Hans From med omtale af tidligere samarbejde med Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

> *"I Kildeskatteprojektet har vi nogle vanskeligheder ved at fremskaffe oplysninger fra afdeling DMO/DMS og afdeling SAP38, der administrerer SKAT's refusion af udbytteskatter. Konkret mangler vi oplysninger vedrørende to forhold, hvoraf det ene efterhånden er temmelig presserende, da oplysningerne skal bruges i den verserende sag vedrørende ADIA."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun var involveret i den omtalte sag vedrørende ADIA, forklarede vidnet, at det var hun heller ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

> *"Flemming Simonsen skriver i e-mail af 12. maj 2015 følgende til afdelingslederne Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen:*
>
> *"Jeg har tidligere korresponderet med Jer, om sager vedrørende tilbagebetaling af udbyttekildeskat til statsinstitutioner i de arabiske lande…""*

Forespurgt, om vidnet husker denne korrespondance, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun er helt sikker på, at hun ikke var inde over dette, idet hun ville kunne huske det, hvis hun var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

> *"Vi har set konkrete eksempler på, at der er refunderet udbytteskat til modtagere i Saudi Arabien, senest vedr. 2012. At vi finder dette problematisk, har vi drøftet med den tidligere afdelingsleder Lisbeth Rømer og Sven Jørgen Nielsen, som er en af afdelingens medarbejdere.*
>
> *Vi aftalte, at de skulle sende anmodningerne til os næste gang der blev søgt om refusion, så ville vi i Kildeskatteprojektet foretage sagsbehandlingen. Vi har flere gange spurgt efter oplysningerne for de senere år."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3770 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

> *"I e-mail af 9. april 2015 skriver Poul Buus Lassen følgende til Dorthe Pannerup Madsen:*
>
> *"Jeg skriver til dig, fordi jeg er medtovholder på SKATs kildeskatteprojekt, der er forankret i Store Selskaber. I fortsættelse af din korrespondance med Flemming Simonsen fra i går, hvor du oplyser, at der ikke er sket refusioner til de arabiske lande efter 2012, vil jeg høre, om du har mulighed for at sende os nedenstående materiale.*
>
> *…*

Vi vil meget gerne se SEBs refusionsanmodninger vedrørende de tre selskaber for årene efter 2012.

…"

Mailen og den efterfølgende rykker for svar er ikke blevet besvaret.

I og med de tre selskaber alle har udloddet udbytte i årene efter 2012, må der alt andet lige også være søgt om refusion af indeholdte udbytteskatter. Derfor vil Kildeskatteprojektet meget gerne se hvilke oplysninger SEB giver i ansøgningerne for årene efter 2012, uanset om der er sket refusion eller ikke. Det undrer os dog, hvem der har foretaget sagsbehandlingen, hvis der er givet afslag på tilbagebetaling, når det var aftalt, at sagsbehandlingen skulle foretages af Store Selskaber."

Forespurgt, om vidnet var inde over denne problemstilling, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var inde over SIR's 2013-rapport eller opfølgningen på den, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var i berøring med nogle af de TastSelv-projekter, som var i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var inde over OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der verserede en ligningssag vedrørende Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det blev hun først bekendt med i forbindelse med indkaldelsen til at afgive forklaring for undersøgelseskommissionen.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet var involveret i afdækningen af svindel hen over sommeren 2015, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det var forbeholdt ganske få personer.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Ansvarsfordelingen i DMO/DMS efter Lisbeth Rømers pensionering

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var meningen, at vidnet skulle overtage Lisbeth Rømers ansvarsområder i efteråret 2013, da Lisbeth Rømer gik på pension, forklarede vidnet, at det er hun lidt i tvivl om, fordi man på dette tidspunkt var i gang med at afvikle kontoret i Høje Taastrup. Det var muligvis René Frahm Jørgensens tanke, at vidnet godt kunne klare opgaven med Høje Taastrup samtidig med de to andre kontorer.

Forespurgt, hvornår vidnet kom med på organisationsdiagrammet, forklarede vidnet, at diagrammet blev lavet den 1. april 2013 og viste, hvordan organisationen skulle være fra dette tidspunkt. De skulle have Skattekontoen og EFI til at fungere, fordi de to systemer skulle idriftsættes omkring august og september 2013. Lisbeth Rømer skulle desuden på pension fra omkring den 1. december 2013. Forespurgt, om Lisbeth Rømers ansvarsområde på organisationsdiagrammet dermed henhørte under vidnet fra den 1. april 2013, forklarede vidnet, at det ikke var tilfældet. Lisbeth Rømer og vidnet var begge funktionsledere, og Lisbeth Rømer havde ansvar for Høje Taastrup.

Foreholdt, at Lisbeth Rømer i april 2013 stod over for at skulle gå på pension, og forespurgt om vidnet dermed blev kørt i stilling til at overtage Lisbeth Rømers ansvarsområder, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, idet der i så fald burde have været en overdragelsesforretning, da Lisbeth Rømer forlod stillingen. Forespurgt, om der var en sådan overdragelsesforretning, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, om vidnet kendte til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at rapporten helt sikkert blev drøftet i ledergruppen. Forespurgt, hvor meget drøftelserne fyldte, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at de fyldte voldsomt meget. Foreholdt, at der også var kommet en rapport i 2010, forklarede vidnet, at det, hun husker tydeligst, er, at Lisbeth Rømer talte om, at hun meget længe havde forsøgt at råbe op

om problemerne. Forespurgt, hvornår Lisbeth Rømer fortalte om dette, forklarede vidnet, at det nok var i forbindelse med møder i ledergruppen, og når vidnet og Lisbeth Rømer mødtes fx i forbindelse med seminarer eller i andre sammenhænge. Forespurgt, hvor ofte Lisbeth Rømer omtalte problemerne, forklarede vidnet, at det ville være en overdrivelse at sige, at det var hver gang vidnet mødte hende. Hun og Lisbeth Rømer havde ikke så meget med hinanden at gøre på grund af den geografiske afstand og den relativt korte samarbejdsperiode i ledergruppen fra april 2013 og frem til Lisbeth Rømers pensionering. Forespurgt, om det fyldte i landskabet, da 2013-rapporten kom i maj 2013, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, at det gjorde.

Vidnet blev af advokat Anton Gramstrup Larsen foreholdt ekstraktens side 1064 (2013-11-20 (1) - E-mail fra Jette Knudsen vedr. fejl i 3S når angivelser annulleres), hvoraf fremgår, at emnet for e-mailen var: *"Emne: SV: Fejl i 3S/skattekontoen"*.

Vidnet blev endvidere foreholdt, at hun tidligere forklarede, at denne e-mail handlede om, hvorvidt vidnet skulle anføres på organisationsdiagrammet. Forespurgt med henvisning til e-mailens emnefelt, om grunden til, at hun modtog e-mailen, snarere kunne være, at vidnet beskæftigede sig med Skattekontoen og de problemer, der var med denne, forklarede vidnet, at det kunne det godt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1105 (2013-12-15 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. notatet til Jesper Rønnow Simonsen og den manglende afsendelse, sendt til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Hanne Villemoes Hald).

Forespurgt, om det er korrekt, at Lisbeth Rømer var gået på pension, kort før e-mailen blev sendt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om grunden til, at e-mailen blev sendt til Dorthe Pannerup Madsen og ikke til vidnet, kunne være, at aftalen om, at Dorthe Pannerup Madsen skulle stå for det praktiske i forhold til udbytteadministrationen, allerede var trådt i kraft på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det vil hun mene. Det var helt sikkert også derfor, at vidnet ikke var inde over dialogen med Jesper Rønnow Simonsen.

Kl. 11.25 sluttede mødet.

PROTOKOL

27. marts 2019
Protokol nr. 7

Den 27. marts 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som protokolfører fungerede Tine Larsen.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang ved advokat Christian Bachmann for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen ved advokatfuldmægtig Julie X. Ma for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Sigurd Slot Jacobsen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen ved advokat Christian Bachmann for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

LAURITS CRAMER

Kl. 9.00 mødte Laurits Cramer som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til april 2013 var ansat som chefkonsulent i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab i enheden Regnskab 2 og i perioden fra april 2013 til november 2013 i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden DMO/DMS, bekræftede vidnet dette. Han gik på pension den 1. november 2013.

Forespurgt til sin geografiske placering forklarede vidnet, at han i perioden 1999-2004 var placeret i Nærum. I perioden 2004-2009 arbejdede han i Ballerup, og i perioden 2009-2013 havde han sit faste arbejdssted i Høje Taastrup.

Forespurgt til sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet civiløkonom fra Handelshøjskolen i København. Han arbejdede tidligere i Kommunernes Hulkortcentral. Den 1. juli 1969 blev han ansat i Kildeskattedirektoratet, hvor han arbejdede med at teste indførelsen af kildeskat. Han arbejdede herefter i skatteforvaltningen frem til sin pensionering i 2013. Han har i skatteforvaltningen arbejdet med driftsstyring og planlægning og var i en periode leder af konverteringsafdelingen.

Forespurgt, hvornår vidnet begyndte at beskæftige sig med udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at han senere beskæftigede sig med optisk læsning. Det foregik i lokaler på Ottiliavej, som vidnet indrettede. Der blev indkøbt maskiner og inventar for 65 mio. kr. til projektet, som blev igangsat i 1988. Projektet varede frem til, at teknologien blev forældet og erstattet af telefoniske indberetninger, der efterfølgende blev overhalet af internettet, hvorefter enheden blev lukket. Mens han arbejdede

i en ledelsesposition på Ottiliavej, blev dele af Statsskattedirektoratet, herunder administrationen af udbytteskatteområdet, flyttet til samme lokaler på Ottiliavej for at udnytte ledig lokalekapacitet.

Forespurgt, på hvilket tidspunkt vidnet begyndte at beskæftige sig med udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde han omkring 1990. Han havde dog ikke noget at gøre med selve sagsforløbet. Han ejede selv aktier, hvorfor han syntes, at området var spændende.

Forespurgt, om afdelingen på Ottiliavej var en dataenhed, bekræftede vidnet dette. Der var fem optiske læsere, som blev betjent af tre EDB-maskiner.

Forespurgt, om vidnets opgavefunktion fra 2009 og frem var som regnskabsleder, forklarede vidnet, at han flyttede med i forbindelse med fusionen. Ved fusionen skulle der spares og rationaliseres. Det var hans indtryk, at de blev flyttet rundt for at fylde ledige lokaler.

Forespurgt, hvornår vidnet begyndte at arbejde med sagsbehandling på udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at han aldrig arbejdede med sagsbehandlingen. Han har aldrig godkendt ansøgninger.

Forespurgt, hvilke opgaver vidnet havde i Regnskab 2, forklarede vidnet, at i den omhandlede periode bestod hans arbejdsopgaver i at fordele posten i afdelingen. Han forsøgte desuden at holde sig orienteret om, hvad der foregik på aktiemarkedet. Hvis der fx kom en ansøgning om refusion af udbytteskat fra Jyske Bank, så passede sådan en ansøgning ikke, fordi Jyske Bank ikke udloddede udbytte i den pågældende periode. Vidnet læste posten igennem og prøvede at hjælpe Lisbeth Rømer med de forespørgsler, der blev modtaget med post. Han talte desuden engelsk og tysk og kunne derfor besvare henvendelser fra udlandet.

Forespurgt, om de beskrevne opgaver kunne karakteriseres som sagsbehandling vedrørende udbytteskat, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår vidnet blev placeret i en enhed, der håndterede udbytteskat, herunder refusion af udbytteskat, og hvornår vidnet begyndte at arbejde med den form for sagsbehandling, som vidnet har beskrevet, forklarede vidnet, at han begyndte at arbejde i den enhed, der beskæftigede sig med udbytteskat, da den blev placeret på hans arbejdsadresse på Ottiliavej. Det var en glidende overgang. Pludselig var han ikke længere leder for de opgaver, som han tidligere havde ledet, men han fik i stedet andre ledelsesopgaver bl.a. vedrørende udbytteskatten, børnecheckeen og dødsboskatten. Forespurgt, hvornår dette skete, forklarede vidnet, at det var i

begyndelsen af 1990'erne, i forbindelse med at tolderne kom med den 1. januar 1990. Arbejdspladsen på Ottiliavej blev nedlagt i 1996, hvorpå de blev flyttet til Nærum.

Forespurgt, hvornår vidnet begyndte at arbejde med sagsbehandling på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det nok var omkring 2003 eller 2004. Han tog sig bare af posten. Forespurgt, om vidnet sad med samme område fra dette tidspunkt og frem til sin pensionering, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste leder fra 2009 til vidnets pensionering, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer. Forespurgt, hvem vidnet i øvrigt arbejdede sammen med og læste posten igennem for, forklarede vidnet, at det var Sven Jørgen Nielsen, som fik det meste af posten. Kaes Hashem arbejdede med indberetninger af udbytteangivelser. Lisbeth Mohr beskæftigede sig med at attestere, hvorvidt personer var danske skatteborgere. Hvis man skulle have udenlandsk udbytteskat refunderet, skulle man dokumentere, at man var dansk skatteborger. Hanne Wilstrup, Birgitte Normann Grevy og Birthe Petersen sad med bogholderiet, dvs. de bogførte de udbetalinger, som Sven Jørgen Nielsens attestationer gav anledning til. Vidnet tror ikke, at de beskæftigede sig med andre bogføringsopgaver. Disse personer udgjorde det nære team, som vidnet arbejdede sammen med. Forespurgt, om vidnet havde en egentlig ledelsesfunktion, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer, der var bossen. Han fungerede dog som stedfortræder for Lisbeth Rømer, når hun var væk.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Angivelser

Forespurgt til sagsbehandlingen i vidnets enhed i forbindelse med modtagelsen af angivelser forklarede vidnet, at dette arbejde blev overtaget af elektroniske indberetninger. Angivelsen var en oplysning om, hvad selskabet alt i alt havde udbetalt i udbytte samt en specifikation af, hvem der havde modtaget udbyttet.

Forespurgt, hvilken dokumentation der blev fremsendt sammen med angivelserne, forklarede vidnet, at før 2004, hvor Værdipapircentralen blev involveret, fungerede systemet som beskrevet af vidnet. Denne ordning var desuden stadig gældende for de unoterede selskaber, der fortsat indsendte en angivelse med en specifikation af, hvilke aktionærer der havde fået udbyttet.

Forespurgt til de VP-administrerede selskaber forklarede vidnet, at man var meget stolt, da Værdipapircentralen blev indført, men det burde man ikke have været. Man burde have slået blikket ned og skammet sig. Han husker ikke, hvornår den blev indført, men det var muligvis i 1980'erne. Forespurgt, hvori problemet med Værdi-

papircentralen bestod, forklarede vidnet, at det tidligere system, der var gældende for både de børsnoterede og de unoterede selskaber, fungerede på den måde, at skattevæsnet modtog en indberetning med en angivelse samt en stak papirer med bl.a. et ark pr. aktionær med detailoplysninger, heriblandt aktionærens navn, hvilke aktier den pågældende ejede, hvor meget den pågældende havde fået udbetalt i udbytte, og hvor meget der var indeholdt i udbytteskat. Forespurgt, hvornår dette var, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvornår Værdipapircentralen blev grundlagt. Problemet var, at med indførelsen af Værdipapircentralen forsvandt alle de detailoplysninger om de enkelte selskaber og aktionærer, som de hidtil havde fået vedrørende de børsnoterede selskaber. Forespurgt, om denne problemstilling vedrørte indberetningerne, forklarede vidnet, at han ikke mener, at Værdipapircentralen har været i stand til at indberette udlændinge.

Forespurgt om angivelserne forklarede vidnet, at de kun bestod af to tal: udbyttet og udbytte-skatten. Udbytteskatten kunne godt være udspecificeret på de enkelte skattetyper. Forespurgt, om der var problemer med angivelserne vedrørende de VP-administrerede selskaber, forklarede vidnet, at det mindes han ikke, at der var. De modtog oplysningerne, og det blev stemt af, at det, der skulle betales, også blev betalt.

Forespurgt til sagsbehandlingen i vidnets enhed i forbindelse med indberetninger forklarede vidnet, at det også fungerede, for så vidt angik danske udbyttemodtagere. Forespurgt, hvordan indberetningsflowet var i 2010 for de ikke VP-administrerede selskaber, forklarede vidnet, at de udelukkende modtog angivelser for disse selskaber. Der kom bare en angivelse og en indbetaling via EDB. Pengene så vidnet ikke. Forespurgt, om der ikke også kom en indberetning for de selskaber, der ikke var VP-administrerede, forklarede vidnet, at de i hans enhed kaldte de oplysninger, som de fik om den enkelte aktionær, for indberetninger, og de oplysninger, som kom fra selskaberne, for angivelser.

Vidnet blev foreholdt, at det er undersøgelseskommissionens indtryk, at angivelserne på daværende tidspunkt kom måneden efter beslutningen om udlodning, mens indberetningerne først kom i januar året efter, og at nogle unoterede selskaber valgte at foretage dette i én arbejdsgang, fordi det var det letteste. Forespurgt til vidnets erindring om dette forklarede vidnet, at han ikke rigtig beskæftigede sig med det, idet disse oplysninger bare kom ind i systemet, og så måtte man formode, at de personer, der styrede systemet, tog højde for, hvad der skulle ske. Det kunne de ikke gøre noget ved i hans enhed.

Indberetninger

Forespurgt, hvad problemerne var med indberetningerne vedrørende de VP-administrerede selskaber, forklarede vidnet, at indberetningerne forsvandt, når det var udlændinge. Efter hvad han ved om Værdipapircentralen, så er det hans bedste bud, at Værdipapircentralen opbevarede de børsnoterede aktier og havde dem registreret i depoter hos de banker, der havde forbindelse til Værdipapircentralen, dvs. de store banker i verden. Når udenlandske aktionærer købte aktier, så skete det gennem de banker, der samarbejdede med Værdipapircentralen. Det kunne gå gennem flere led. Fra små banker, over større banker og til store banker som fx Bank of England eller Bank of Scotland. Når fx Novo udloddede udbytte, gik oplysningen om dette til Værdipapircentralen, som knyttede oplysningen om udbytte pr. aktie til hver enkelt aktie og derefter sendte de beløb, som Værdipapircentralen beregnede sig frem til, til hver af de banker, som Værdipapircentralen samarbejdede med. Disse banker havde oprettet depoter, hvoraf fremgik, hvilke af bankens kunder der ejede danske aktier, som egentlig lå i Værdipapircentralen, men som forvaltedes af de pågældende banker. Forespurgt, om dette var identisk med begrebet "omnibusdepoter", forklarede vidnet, at det kan man godt sige, men det var ikke omnibusfunktionen, der var relevant i denne sammenhæng. De udgjorde blot grundlaget for at få fordelt udbytterne ud i verden, og den proces kunne gå gennem mange led i fx Kina og USA, hvor der var rigtig mange aktionærer. Denne fordeling var der ingen, der havde kendskab til overhovedet.

Forespurgt, om det ikke var muligt for SKAT at få oplyst fordelingen af udbyttet fra den bank, der havde depotet, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det ville kræve, at SKAT skulle have et kartotek over samtlige bankfilialer i verden, hvor der var etableret dobbeltbeskatningsoverenskomster, og så skulle SKAT hver gang spørge dem, hvilke aktier de havde haft. Det gav også anledning til spørgsmålet om, hvornår de skulle have haft aktien. I tilfældet Novo opstod udbyttet på den måde, at bestyrelsen besluttede sig for at indstille til generalforsamlingen, at der skulle udloddes fx 7,80 kr. pr. aktie. Denne indstilling kom herefter til afstemning på generalforsamlingen. Så kiggede dirigenten ud over forsamlingen, og når der ikke var nogen indvendinger, løftede han hammeren og slog ned i podiet: Dér opstod udbyttet og udbytteskatten. Derefter skulle det så klarlægges, hvem der ejede aktier i Novo, da dirigenten slog i bordet, ellers ville det ikke blive helt retfærdigt. Det næste problem var det forhold, at det var muligt at handle aktier med eller uden udbytte. Det kunne ikke lade sig gøre for udbytteadministrationen at skrive til alle banker i verden. Det ville kræve, at udbytteadministrationen vidste, hvilken tidszone bankerne lå i, og hvad klokken var på det pågældende tidspunkt på det pågældende sted i verden. Systemet var simpelthen ikke tænkt igennem, da det blev indført. Man kan ikke have tænkt over, at der skulle ske refusion af udbytteskat, for så havde man ikke gjort det.

Forespurgt, hvad det var, man efter vidnets opfattelse ikke ville have gjort, forklarede vidnet, at man burde have fastholdt et system, hvor selskaberne vidste, hvem de havde udbetalt udbytte til. Problemerne skyldtes, at man fremmedgjorde udbetalingen i forhold til selskabet. Forespurgt, om man ikke kunne vælge at følge pengestrømmen og se, hvor udbetalingen af udbytte gik hen, forklarede vidnet, at det kunne man godt. Foreholdt, at vidnet Jette Knudsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun efterfølgende havde ærgret sig over, at man ikke bad om en kontoudskrift, der viste, at der var modtaget udbytte på den pågældende konto, forklarede vidnet, at det bad udbytteadministrationen også om at få i forbindelse med udbetalingen af refusion af udbytteskat. For at kunne få udbetalt udbytteskatterefusionen skulle man dokumentere, at man havde modtaget et udbytte fra den lokale bank.

Blanketordningen

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 om "Blanketordningen".

Forespurgt, om det er korrekt, at Sven Jørgen Nielsen var den primære sagsbehandler på blanketordningen i denne periode, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilke krav der blev stillet til dokumentation i forbindelse med refusionsanmodninger via blanketordningen, forklarede vidnet, at ansøgerne skulle fremsende en anmodning om refusion af udbytteskat. Anmodningsformularen, som skulle bruges til refusionsanmodningerne, kunne findes på internettet. Den fandtes på flere sprog, bl.a. engelsk.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3297 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.003 Ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat/Claim to Relief from Danish Dividend Tax).

Vidnet forklarede, at dette var den engelsksprogede blanket, som skulle fremsendes af ansøgerne. Blanketten skulle være påført et stempel fra et udenlandsk skattevæsen. Han kunne imidlertid ikke se forskel på, om stemplet var fra fx en japansk, en kinesisk eller en koreansk myndighed. Vidnet kunne heller ikke se, hvad der stod på stemplet, eller om det i det hele taget stammede fra et skattevæsen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3298 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.003 Attestation af/Certificate of).

Forespurgt, om det var denne attestation, som en refusionsansøger skulle have fra den relevante skattemyndighed, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var

yderligere dokumentationskrav til ansøgningerne, forklarede vidnet, at der skulle være dokumentation for modtagelsen af det pågældende udbyttebeløb og den betalte udbytteskat. Dette krav kunne man opfylde ved at medsende en kopi af en banknota. Det ville efter hans opfattelse være let at ændre oplysningerne i disse banknotaer, så det fx fremstod, som om en person ejede flere aktier og havde modtaget mere i udbytte, end det reelt var tilfældet. Et stykke papir med nogle tal på er efter vidnets opfattelse ikke nogen dokumentation, hvis man tænker på, hvad der er muligt med moderne teknologi.

I SKAT's udbytteadministration gjorde man det på den måde, at attestationer for dansk skattepligt blev returneret til borgerne efter udstedelsen, så borgerne selv kunne sende dem til de udenlandske skattemyndigheder. Hvis ansøgerne havde vedlagt kopi af fx udbyttenota eller banknota, når de udbad sig attestation, returnerede udbytteadministrationen også disse kopier til ansøgerne. Udbytteadministrationen sendte dem ikke til de udenlandske skattemyndigheder.

Vidnet blev forespurgt, om man i udbytteadministrationen overvejede, om de dokumenter, man modtog som banknotaer, faktisk var banknotaer. Vidnet blev i denne forbindelse foreholdt fra ekstraktens side 3848 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, refusionsanmodning fra SYNTAX GIS):

> *"Re: Danish Dividend Tax Reclaim for:*
>
> [redacted] *Pension Plan* [redacted]
>
> [redacted] *USA*
>
> …
>
> *Please find enclosed the following forms to assist with the claim:*
>
> …
>
> *- Two original Dividend Credit Advice slips;"*

Vidnet forklarede, at de to nævnte "original Dividend Credit Advice slips" må være dokumenterne fra banken.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3849 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, fuldmagt til SYNTAX GIS).

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 3850 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, Dividend Credit Advice fra Solo Capital).

Forespurgt, om Solo Capital var en bank, forklarede vidnet, at han ikke anede, hvad Solo Capital var. Forespurgt, om udbytteadministrationen undersøgte den dokumentation, som de modtog sammen med ansøgningerne om refusion, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen måtte bruge den dokumentation, som ansøgerne sendte. Det er hans opfattelse, at de fleste ansøgere forstod, at SKAT skulle bruge en kopi af banknotaen som dokumentation. Før administrationen blev elektronisk, modtog udbytteadministrationen papirdokumenter, der var udstedt af refusionsansøgerens bank, hvoraf det fremgik, hvilke aktier der havde givet udbytte, hvor meget udbyttet og den indeholdte udbytteskat udgjorde, samt hvilken konto udbyttet var blevet sat ind på. Selv om vidnet ikke kan læse fx arabisk eller kinesisk, vil han gætte på, at disse oplysninger også fremgik af notaerne fra banker i disse dele af verden. Hvordan Sven Jørgen Nielsen fandt ud af det, ved vidnet ikke.

Forespurgt, om det blev overvejet, hvorvidt det kunne undersøges mere grundigt, om det var den reelle aktionær, der søgte om refusion, forklarede vidnet, at på et tidspunkt – mens hans afdeling var placeret i hovedsædet – spurgte han en medarbejder, der beskæftigede sig med told, om, hvordan deres afdeling håndterede det, henset til at de måtte have tilsvarende problemer med at klarlægge, om modtagne papirer og stempler var autentiske. Medarbejderen forklarede, at de havde nogle stempelprøver. Vidnet spurgte på den baggrund, om de to afdelinger ikke kunne samarbejde om dette, men den pågældende medarbejder skiftede job, og samarbejdet blev derfor ikke til noget. I udbytteadministrationen anede de ikke, hvordan stemplerne skulle se ud, medmindre der var tale om tyske eller franske stempler, eller der var tale om stempler, som medarbejderne i afdelingen så ofte. De kunne derimod ikke læse vietnamesisk, japansk, kinesisk, arabisk eller andre fremmedartede sprog. Selv hvis de havde kunnet læse det, de modtog, ville fx en oplysning om en adresse i Venezuela ikke have hjulpet dem.

Forespurgt, om udbytteadministrationen på noget tidspunkt overvejede, om det overhovedet var lovligt at foretage udbetalinger, når de oplevede, at dokumentationen var utilstrækkelig, forklarede vidnet, at mens de var placeret i Nærum, ville revisionen ikke tale med vidnet, fordi han grinede af dem, når de kom. Det var hans indtryk, at han blev opfattet som en gammel kværulant. Han havde råbt op om, at man ikke havde en kæft mulighed for at konstatere noget som helst. Derfor kunne én mand foretage udbetalingerne, for der var ingen kontrol at foretage. Der var intet grundlag. Så enkelt var det. Det var ikke et spørgsmål om, at det var svært.

Forespurgt, på hvilket tidspunkt det var, at revisionen ikke ønskede at tale med vidnet, forklarede vidnet, at han aldrig talte med revisionen om problemerne. Han erindrer, at der på et tidspunkt blev afholdt et møde hjemme hos Lisbeth Rømer. Det kom også lidt bag på revisionen, at de kunne finde på sådan noget. Det nok var i 2004, mens hans afdeling var placeret i Nærum.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet siden 2004 var opmærksom på, at der blev udbetalt refusion af udbytteskat, uden at der blev ført nogen kontrol med udbetalingerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ledelsen blev gjort opmærksom på dette, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, præcis hvornår han gjorde det, men han var forfærdelig utilfreds, og som man kan høre, så råber han op. Forespurgt, hvilke personer fra ledelsen vidnet talte med, og hvornår dette omtrent foregik, forklarede vidnet, at han ikke havde så meget med det at gøre, mens de var på Ottiliavej. I Nærum var der ingen, der forstod det. Den eneste af vidnets chefer, som forstod, hvad der foregik, var Lisbeth Rømer. Forespurgt, hvilke chefer over Lisbeth Rømers niveau som vidnet havde drøftelser med, forklarede vidnet, at han ikke selv talte med disse chefer, der var placeret rundt omkring i landet. Udbytteområdet var heller ikke noget, som folk interesserede sig for, medmindre de selv havde aktier. Det var ikke almindeligt blandt danskere at have aktier. Vidnet tror ikke, at der er mange offentligt ansatte, som har en aktieportefølje, de løbende passer.

Bankordningen/regnearksordningen

Forespurgt, om vidnet havde noget særligt med regnearksordningen at gøre, forklarede vidnet, at det havde han egentligt ikke. Han talte med Lisbeth Rømer, og de var enige om, at det var uhensigtsmæssigt at bruge tiden på alle de refusioner, der kom gennem bankerne. De refusioner kunne de lige så godt udbetale med det samme.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3835 (2018-05-23 - Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Bente Klein Fridberg):

> *"Laurits Cramer stod for "regnearks-ordningen"."*

Forespurgt, om forklaringen fra Bente Klein Fridberg er korrekt, forklarede vidnet, at hvis man sætter sig ned og diskuterer nogle idéer og bliver enige om, at det sikkert er godt nok, så kan man spørge, hvem der så står for det. Vidnet vil mene, at han var medansvarlig for ordningen. Forespurgt, om vidnet var med til at udvikle regnearksordningen, forklarede vidnet, at der ikke var så meget at udvikle. Udviklingen bestod i, at de lavede et regneark. Forespurgt, om det ikke er korrekt, at der blev indgået en aftale med de involverede banker, forklarede vidnet, at det husker

han ikke. Han kan efterrationalisere og tænke sig frem til, at der blev indgået aftaler med bankerne, men han kan ikke svare på, hvem der indgik aftalerne med bankerne. Han gjorde det ikke selv direkte.

Foreholdt, at Lisbeth Rømer i 2006 og 2007 underskrev nogle aftaler vedrørende regnearksordningen, og forespurgt, om han var inde over forhandlinger eller drøftelser om disse aftaler, forklarede vidnet, at han ikke tror, at der var egentlige drøftelser med bankerne om det, men han ved det ikke. Forespurgt, om det var noget, vidnet var med til at udvikle, bekræftede vidnet dette. Han tror ikke, at der blev lavet ret meget, uden at han var med i det.

Forespurgt, om de overvejede, om regnearksordningen var lovlig, forklarede vidnet, at det aldrig strejfede ham, at der kunne være noget ulovligt i ordningen. Han tænkte på, hvordan alt det andet kørte, og der havde de jo ligesom noget, de kunne gå efter.

Forespurgt, hvordan arbejdsfordelingen var vedrørende regnearksordningen, forklarede vidnet, at spørgsmålet får det til at lyde, som om det var noget, der var nedsat en stor arbejdsgruppe til at finde ud af. Foreholdt, at vidnet har forklaret, at Sven Jørgen Nielsen stod for refusionerne via blanketordningen, og forespurgt, om det ikke ville være naturligt, hvis man på samme måde havde fordelt andre opgaver i kontoret til andre personer, forklarede vidnet, at Sven Jørgen Nielsen ikke var med til at udforme noget. Forespurgt, om det var tilfældigt, hvilke medarbejdere der stod for de forskellige opgaver, forklarede vidnet, at det var det ikke. Vidnet var sådan set skraldemand.

Forespurgt, om vidnet havde et ansvar i forhold til regnearksordningen, forklarede vidnet, at man ikke opfatter det arbejde, man udfører, som noget, man er ansvarlig for. Man er ansvarlig for at gøre sit bedste. Man skal ikke sidde og diskutere med sig selv, om noget er farligt, for så bliver det ikke til noget. De var overbeviste om, at det, de foretog sig med regnearksordningen, i hvert fald var lige så godt som at få det hele ind og selv udføre arbejdet med hjælp fra andre afdelinger. Den anden model var mere sikker, for der kunne de gå tilbage.

Forespurgt, om der i 2006 og 2007 – da aftalerne med pengeinstitutterne om regnearksordningen blev indgået – blev fastsat retningslinjer og udpeget en medarbejder i afdelingen til at varetage opfølgningen på ordningen og dialogen med pengeinstitutterne, forklarede vidnet, at han ikke kan se, hvilket grundlag denne opfølgning skulle ske på. Der var ikke noget at sammenligne med og derfor ikke noget kontrolgrundlag.

Forespurgt, om man kunne kontrollere, om bankerne havde den dokumentation, som de skulle have, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen ikke anede, hvem der skulle have pengene udbetalt. Derfor kunne de heller ikke kontrollere, om det var disse personer, som modtog pengene.

Vidnet blev foreholdt, at man med regnearksordningen havde indgået aftaler med nogle pengeinstitutter om, at de kunne fremsende samlede anmodninger om refusion, og at pengeinstitutterne i aftalegrundlaget var forpligtet til at sikre, at dokumentationen var til stede. Forespurgt, om der var aftaler om, at en medarbejder i udbytteadministrationen skulle følge op på regnearksordningen, herunder hvordan ordningen fungerede og udviklede sig, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om, at der var.

Forespurgt, om vidnet havde et særligt ansvar i forhold til regnearksordningen, forklarede vidnet, at han ikke kan forestille sig, hvordan kontrollen skulle have være tilrettelagt. Derfor kunne han ikke gennemføre en kontrol.

Forespurgt på ny, om der var en medarbejder, der havde til opgave at adressere de ting, der måtte være i tilknytning til regnearksordningen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at der var. Det er ikke vidnets opfattelse, at han selv havde denne opgave. Vidnet tilføjede, at man skal huske, at det var refusionsanmodninger fra fx Kina, der lå til grund for udbetalingerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3199 (2. Redegørelse fra SEB Bank for dele af bankordningen):

> *"Samtidig forpligtede SEB Danmark sig til på SKATs begæring, at indhente dokumentation fra den udenlandske depotbankkunde, enten i form af udbyttenota og/eller i form af købsnota til dokumentation af hvem der er retmæssig udbyttemodtager/aktieejer.*
>
> *SEB Danmark modtog i perioden fra 2010 indtil 1. juni 2015 ingen sådanne begæringer fra SKAT."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3209 (5. Redegørelse fra Nordea Bank for dele af bankordningen):

> *"Nordea har ikke optegnelser, der indikerer, at SKAT på noget tidspunkt i bankordningens levetid over for Nordea skulle have benyttet sig af muligheden for at begære indhentelse af dokumentation i medfør af ordningens punkt 5."*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 3218 (8. Redegørelse fra Danske Bank for dele af bankordningen):

> *"SKAT havde i henhold til aftalen adgang til at føre tilsyn med bankordningen. Banken har imidlertid ikke modtaget nogen henvendelser fra SKAT med det formål at kontrollere bankordningen eller efterprøve fremsendte oplysningers rigtighed indeholdt i konkrete tilbagesøgninger."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der blev foretaget kontrol, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han ville finde det meningsløst, så det ville han ikke prøve.

Forespurgt, om det skal forstås således, at det ville være meningsløst, at man som myndighed rettede henvendelse til pengeinstitutterne med henblik på at undersøge, om pengeinstitutterne efterlevede de aftalte vilkår, forklarede vidnet, at det var meningsfuldt at indgå en aftale, som omfattede muligheden for at foretage kontrol. Det ville fx have været aktuelt, hvis udbytteadministrationen havde fået en fornemmelse af, at noget var galt. Derimod var det vanskeligt at forlange en dokumentation, som i virkeligheden bestod af det samme, som udgjorde grundlaget for Sven Jørgen Nielsens udbetalinger, og som i virkeligheden heller ikke var en rigtig dokumentation, når man godt vidste, at dokumentationen ikke duede. Aftalen gav dem mulighed for at bede om dokumentation, hvis det fik et omfang eller en karakter, der kunne berettige, at man gjorde det.

Forespurgt, om de gjorde sig overvejelser om, hvorvidt de havde hjemmel til at udbetale refusionsbeløbene, hvis der ikke var dokumentation, forklarede vidnet, at der var dokumentation i form af regnearket. Dokumentationen beroede i pengeinstitutterne. Det var der en aftale om. Hvis revisionen havde henvendt sig, ville de have bistået revisionen på enhver måde, som revisionen måtte have ønsket, men de gik ikke af egen drift rundt og ledte efter noget at lave.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1819 (2015-09-10 - Notat vedr. opsigelse af bankordningen):

> *"Konklusionen af gennemgangen er, at de nuværende aftaler med de 3 banker kaldet – "Regnearksmodellen" – ikke kan anses for at udgøre en fornøden retlig ramme for tilbagesøgning af udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om lovligheden af regnearksordningen blev overvejet på et tidligere tidspunkt end efter afdækningen af svindlen i 2015, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han har ikke hørt om det tidligere.

NOVO-ordningen

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 3 om "NOVO-ordningen".

Forespurgt, om vidnet var inde over denne ordning, forklarede vidnet, at han godt kan huske, at denne ordning eksisterede. Han husker dog ikke, om det var udbytteadministrationen eller kontrolafdelingen, som havde lavet ordningen.

VP-ordningen

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 om "VP-ordningen".

Forespurgt om udbytteadministrationens rolle i forhold til VP-ordningen, herunder hvilke sagsbehandlingsskridt udbytteadministrationen foretog, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen egentlig rolle. Forespurgt, om ordningen kørte automatisk, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om udbytteadministrationen foretog stikprøvekontroller vedrørende ordningen hos Værdipapircentralen, forklarede vidnet, at det vil han mene, var revisionens opgave. Udbytteadministrationen havde fået at vide, at de skulle fortsætte med den ordning, der havde fungeret siden 1970 med refusion af udbytteskat. Det var stort set den samme filosofi, der lå i ordningen. Det var bare Værdipapircentralen, der gjorde ordningen tåbelig, for ellers var den rimeligt begavet. Forespurgt, hvad han mener med, at ordningen blev gjort "tåbelig", forklarede vidnet, at det skete, da man slap forbindelsen til aktionærerne.

Forespurgt, om det ikke blot er at flytte ansvaret, når en myndighed overdrager en opgave til en privat aktør, som derefter udfører den samme opgave, som myndigheden tidligere havde udført, forklarede vidnet, at denne beslutning var politisk. Man etablerede en VP-ordning, og man klistrede A.P. Møller-aktier og Novo-aktier op i indgangen for at vise, hvor effektivt det hele var, for nu var de afskaffet. Imidlertid afskaffede man samtidig selskabernes viden og ansvar for at vide, hvem aktionærerne var. Nu har det kun betydning, når selskaberne skal indkalde aktionærerne til generalforsamling.

Forespurgt, om udbytteadministrationen var involveret i sagsbehandling i forbindelse med nettoindeholdelsen af udbytteskat efter VP-ordningen, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen ikke havde noget med VP-ordningen at gøre.

Tilladelsesordningen

Vidnet blev foreholdt fra kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 om "Tilladelsesordningen":

> *"Tilladelserne udstedes til selskaber, som får tilladelse til nettoindeholdelse, når de udlodder udbytte til en hovedaktionær…"*

Forespurgt, hvilke opgaver der var i forbindelse med tilladelsesordningen, og om vidnet var involveret i arbejdet med denne ordning, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have arbejdet med denne ordning.

Frikortsordningen

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 3 om "Frikortsordningen".

Forespurgt, om vidnet var involveret i arbejdet med frikortsordningen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet forklarede videre, at de kun administrerede alle de gode idéer, som de havde fået i Hovedcentret. Han må erkende, at det ikke var bogholderiet, hvor han selv sad, der styrede. De prøvede bare at samle op. De beskæftigede sig kun med det, der var sket.

Systemer/afstemning (øvrige kontroller)

Forespurgt, hvilke IT-systemer vidnet benyttede sig af fra 2010 og frem, forklarede vidnet, at afdelingens opgave bestod i at sagsbehandle refusioner. Forespurgt, om vidnet arbejdede i 3S, forklarede vidnet, at 3S først og fremmest blev brugt til selskabsskat. Forespurgt, om det ikke er korrekt, at angivelser og indberetninger blev registreret i 3S, bekræftede vidnet dette. Dette gjaldt dog ikke for de børsnoterede aktier. Forespurgt, i hvilket system de børsnoterede selskaber blev registreret, forklarede vidnet, at så vidt han husker, fik de angivelserne. De andre kørte bare, og dem var der ikke vrøvl med, bortset fra at der tilsyneladende nu er problemer med at få pengene tilbage. Det var ikke der, der var et problem. Fupnummeret hænger sammen med aktierne i Værdipapircentralen.

Forespurgt, om vidnet ved, hvilket IT-system oplysningerne fra Værdipapircentralen tilgik, forklarede vidnet, at han er 90 % sikker på, at oplysningerne tilgik 3S. Der var ikke andre mulige systemer.

Forespurgt, om vidnet har kendskab til problemer med "grøn skærm" i forbindelse med indrapporteringer af refusionsanmodninger, forklarede vidnet, det har han ikke.

Byrettens dom af 7. december 2017 i straffesagen mod Sven Jørgen Nielsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3813 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Laurits Cramer):

> *"Det var et stort problem, at man reelt ikke kunne kontrollere refusionen af udbytteskat, idet kontrolgrundlaget var forsvundet med etableringen af Værdipapircentralen. Dette talte han meget om både i afdelingen og i andre sammenhænge, og andre anså ham derfor for en "brokkerøv"."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets drøftelser om det foreholdte kun foregik med Lisbeth Rømer og ikke med højere placerede chefer eller departementet, forklarede vidnet, at det kun var med Lisbeth Rømer. Forespurgt, om det således var Lisbeth Rømers opgave at bringe det videre, forklarede vidnet, at han ikke direkte henvendte sig til chefer højere oppe, da dette efter vidnets opfattelse ville være at omgå Lisbeth Rømer. Han vidste i øvrigt, at Lisbeth Rømer gik videre med det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3813 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Laurits Cramer):

> *"Han foretog dog en summarisk kontrol af ansøgningerne, idet han for eksempel holdt øje med, hvilke selskaber, som udloddede udbytte, således at han kunne standse ansøgninger vedrørende selskaber, der ikke havde foretaget udlodning. Desuden gik han jævnligt til generalforsamling i de børsnoterede selskaber og læste løbende børsnyheder i avisen."*

Forespurgt, om vidnet havde en mistanke om svindel på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det havde han ikke, men han ville ikke kunne forstå, hvis der ikke var det. Forespurgt, om det skyldtes, at det var nemt at svindle, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3810-3811 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

"Når ansøgningerne kom ind, blev de typisk gennemgået overfladisk af souschefen i afdelingen, Laurits Cramer, der i den forbindelse vurderede, om tingene umiddelbart så fornuftige ud."

Forespurgt, hvad der lå i vurderingen af, "om tingene umiddelbart så fornuftige ud", forklarede vidnet, at det nærmest var en kontrol af, at den post, de modtog, var forståelig, og at den blev fordelt til de rette medarbejdere, der skulle stå for den videre sagsbehandling. Der var også post, som han sendte tilbage.

Foreholdt, at vidnets opgaver ifølge forklaringen fra Lisbeth Rømer fremstår som mere omfattende end blot en fordeling af kontorets post, forklarede vidnet, at han også kiggede posten igennem med fokus på store beløb o.l., fordi det også kunne være interessant. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt bremsede nogen anmodninger med henblik på at foretage en tilbundsgående undersøgelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, men han har muligvis vist noget til Lisbeth Rømer, hvis han syntes, at det så påfaldende ud. Den "løse" kontorsnak kan han dog ikke længere huske. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet og Lisbeth Rømer ikke foretog sig yderligere, selv om de stødte på henvendelser, der så mærkelige ud, bekræftede vidnet dette.

Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Jørgen Nielsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3834 (2018-05-23 - Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Laurits Cramer):

"Der har ikke altid været en 30-dages frist for behandlingen af ansøgningerne, men på et tidspunkt kom der et krav fra Rigsrevisionen om rentebetaling af egen drift ved udbetaling senere end 30 dage efter modtagelsen af en ansøgning."

Forespurgt, hvornår og i hvilken forbindelse det nævnte krav fra Rigsrevisionen kom, forklarede vidnet, at han husker det således, at nogen – formentlig Lisbeth Rømer – fortalte ham, at Rigsrevisionen havde meddelt, at pengene skulle udbetales inden for 30 dage fra modtagelsen af en anmodning. Forespurgt, om vidnet så dokumentation for, at Rigsrevisionen havde fremsat dette krav, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3834 (2018-05-23 - Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Laurits Cramer):

> *"Han mindes ikke, at udbetalingssagerne gik til kontrasignatur hos ham. Som han husker det, gik de direkte fra Sven til bogholderiet."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3812 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

> *"Blandt andet Laurits Cramer og hun selv havde bemyndigelse til at kontrasignere. Kontrasignaturen var dog en formssag, og man foretog ingen egentlig kontrol i forbindelse med den."*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 3814 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Bente Klein Fridberg):

> *"De ansøgninger, man havde tastet i løbet af dagen, kom på en liste, som man skulle kontrollere, inden den blev afleveret i bogholderiet med henblik på udbetaling af beløbene. I starten skulle listen underskrives af 2 personer, inden den blev afleveret i bogholderiet, men der skete ingen kontrol af listen i den forbindelse, og denne ordning blev derfor afskaffet i 2011."*

Foreholdt, at det således – ifølge Lisbeth Rømers og Bente Klein Fridbergs forklaringer under sagens behandling i Retten i Glostrup – forholdt sig således, at udbetalingerne frem til 2011 blev kontrasigneret af bl.a. vidnet, forklarede vidnet, at han ikke har skrevet under på noget tidspunkt.

Forespurgt, om der fandtes retningslinjer for sagsgangen, forklarede vidnet, at han sorterede udenlandske refusionsanmodninger fra og gav dem til Sven Jørgen Nielsen. Dette opfattede vidnet ikke som en "sagsgang". Forespurgt, om der var nedskrevne retningslinjer fx for, hvem der havde bemyndigelse til at godkende udbetalinger, forklarede vidnet, at han anså godkendelsen af udbetalinger for at være illusorisk. Den eneste mulighed var at udbetale, for der var ikke noget grundlag at foretage en godkendelse ud fra. På ny forespurgt, om der var retningslinjer for godkendelserne, forklarede vidnet, at det var der – så vidt han ved – ikke, og hvis der havde været det, ville han heller ikke have hæftet sig ved dem.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, om vidnets kontor havde nogen faste samarbejdsrelationer til andre afdelinger i SKAT eller i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at der var nogle medar-

bejdere inde i Hovedcentret, som beskæftigede sig med udbytteskat. Vidnet erindrer dog ikke, at der blev afholdt møder med disse medarbejdere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, om der var et systematiseret samarbejde med Indsats omkring kontrol af området, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at der var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 559 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 2), afsnit "Interessenter"):

> *"Det daglige arbejde er dybt afhængigt at kontakt med store selskaber, indsats og jura og samfund."*

Forespurgt, om vidnet havde kontakt til eller deltog i dialog med de nævnte enheder, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet opfattede udbytteadministrationen som en lille, lukket enhed, der passede sig selv, bekræftede vidnet dette. Vidnet tilføjede, at udbytteadministrationen også talte med andre enheder.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan ressourcerne udviklede sig i perioden 2010-2013, og om der var tilstrækkelige ressourcer i forhold til arbejdsopgaverne, forklarede vidnet, at opgaverne blev udført, så man kan ikke sige, at der ikke var tilstrækkelige ressourcer. Afdelingen fik muligvis hjælp fra andre afdelinger, men han kan dog ikke huske, præcis hvornår dette i givet fald skete. Efter hans opfattelse fungerede afdelingen i det store hele.

Forespurgt, om dette skal forstås sådan, at der var tilstrækkelige ressourcer, henset til at arbejdet var tilrettelagt således, at der ikke blev udført kontrol eller gravet dybere i sagerne, forklarede vidnet, at problemet var, at der ikke var noget at grave efter. Den eneste kontrol, som man kunne foretage, var at sammenstille beløbene på banknotaerne med det ansøgte refusionsbeløb.

Foreholdt, at det var udbytteadministrationen, som havde tilrettelagt processen på denne måde, forklarede vidnet, at der heller ikke var noget underliggende at kon-

trollere. Muligheden for dette var blevet afskåret, da man tabte forbindelsen til aktionærerne ved at køre det hele elektronisk gennem Værdipapircentralen.

Foreholdt, at man – efter svindlen blev afdækket – etablerede en anden og mere tilbundsgående sagsbehandling, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvordan denne sagsbehandling blev tilrettelagt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4002-4003 (2008-03-26 - Aftale vedr. 'Forenkling af procedurer for tilbagesøgning af udbytteskat' indgået med Amagerbanken).

Foreholdt, at det fremtræder, som om det er vidnet, der har skrevet brevet på vegne af SKAT og har lagt op til formuleringen af aftalegrundlaget, forklarede vidnet, at det kan han godt se. Forespurgt, om vidnet kan huske aftalen, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Han anså ikke bankordningen for at være andet end en ordning, der gjorde det muligt for Sven Jørgen Nielsen at nå sine opgaver og for afdelingen at overholde fristen på 1 måned. Forespurgt, om vidnet erindrer sine overvejelser omkring udarbejdelsen af det foreviste brev, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan medarbejderne på vidnets kontor sikrede sig, at de var opdateret i forhold til ny lovgivning, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at de havde en systematisk informationsdeling omkring lovændringer. Det fungerede på den måde, at den første, der hørte noget, fortalte det videre til dem, der var interesserede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 743-745 (2012-06-11 - Skatteudvalgets betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.):

> *"12) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:*
>
> *»03. Efter § 69 A indsættes:*
>
> *»§ 69 B: Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbage betaling.*

…

Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes...

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, om vidnet var bekendt med betænkningen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnet har hverken set eller drøftet betænkningen. Forespurgt, om vidnet var bekendt med fristændringen, forklarede vidnet, at det var han heller ikke.

7. november 2012 – møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010 til 2012

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010 til 2012):

> *"Michael Carlsen indledte med at oplyse, at det efter indførelsen af kildeskattelovens § 69B er Store Selskabers opfattelse, at der bør foretages kontrol af udvalgte sager omfattet af bestemmelsen. Det blev oplyst, at Store Selskabers hidtidige projekter om kapitalfonde og gennemstrømning i 2013 bliver slået sammen i et projekt om kildeskat og at det nye projekt også kommer til at omfatte royaltyskat. I dette projekt bliver kildeskattelovens § 69B efterprøvet."*

Forespurgt, om dette gav vidnet en anledning til at undersøge, hvad der stod i kildeskattelovens § 69B, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Vidnet var ikke klar over, at de skulle have noget med det at gøre. Forespurgt, om vidnet var bekendt med den lovgivning, der regulerede udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad det var for en regulering, der blev omtalt. Han har været pensionist i 5 år, og det er derfor længe siden, at han har været i dette "spor".

Forespurgt, om vidnet kendte til det omtalte kildeskatteprojekt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet husker drøftelserne på mødet, forklarede vidnet, at han ikke kan huske mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010 til 2012):

> *"Regnskab II oplyste, at afdelingen ikke kontrollerer om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldte, da afdelingen udfører en regnskabsfunktion."*

Forespurgt til drøftelserne på mødet omkring dette forklarede vidnet, at han ikke husker drøftelserne. Han er dog enig i det anførte, idet de ikke havde mulighed for at kontrollere, om betingelserne var opfyldt, medmindre de reducerede kravene, eller der blev tilført mere viden og et kontrolgrundlag. Forespurgt, om man kunne have bedt ansøgerne om at fremsende yderligere oplysninger, herunder fx legaliserede dokumenter eller kontoudskrifter, forklarede vidnet, at det ikke var nok, at dokumenterne var legaliserede. Der skulle være dokumentation for præcis det tidspunkt, hvor udbyttet blev udloddet. Forespurgt, om de drøftede, hvorvidt sådan kontrol blev foretaget andre steder, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De opfattede det på den måde, at deres funktion var at sørge for, at der blev udbetalt refusion, når der blev ansøgt.

Forespurgt, om det skal forstås sådan, at der skulle udbetales, uanset om ansøgeren var berettiget eller ej, forklarede vidnet, at de selvfølgelig kun skulle udbetale, hvis de var rimeligt overbeviste om, at vedkommende havde ret til at få udbetalt beløbet. Men når ansøgerne sendte et stykke papir, der var godkendt af alle og lagt på inter-

nettet, hvor alle kunne hente det, så kunne udbytteadministrationen ikke forlange yderligere dokumentation for, at vedkommende var skattepligtig i det land, hvorfra der var sat et gummistempel på papiret.

Forespurgt, om det på baggrund af det foreholdte møderefera t er korrekt forstået, at udbytteadministrationen udbetalte refusionsbeløb uden at sikre sig, at betingelserne for tilbagebetaling var opfyldt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt, at man i en myndighedsfunktion ikke har hjemmel til at udbetale et beløb, medmindre det er dokumenteret, at modtageren er berettiget til at modtage beløbet, og at fx en SU-ansøger således kun har ret til SU, hvis den pågældende er under uddannelse og kan dokumentere, at de økonomiske betingelser er opfyldt. Forespurgt, om de samme forhold ikke også gjorde sig gældende på udbytteområdet således, at SKAT kunne bede om yderligere dokumentation, indtil SKAT var overbevist om, at den pågældende var berettiget til at modtage beløbet, forklarede vidnet, at der siden 1970 var sket udbytteskatterefusion på det samme grundlag. Han anså derfor grundlaget for at være tilstrækkeligt. Ellers ville Rigsrevisionen og Intern Revision have gjort anskrig.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om det er korrekt, at vidnet deltog i arbejdet med SIR's undersøgelse, forklarede vidnet, at han talte om udbytteskat med alle, der gad tale med ham om det, men han husker ikke specifikt drøftelser med SIR. Forespurgt, om vidnet husker den rapport, som SIR afgav i 2010 om udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Baggrunden for undersøgelsen*
>
> *Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning."*

Forespurgt, om vidnet var inde over grundlaget for, at Skatteministeriet bad om, at undersøgelsen blev igangsat, forklarede vidnet, at hvis han har talt med nogen fra Skatteministeriet, så har det været vedrørende dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3310 (2009-12-02 (1) - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009).

Forespurgt, om det alene var Lisbeth Rømer, der skrev notatet, eller om vidnet også var med til at udarbejde det, forklarede vidnet, at han ikke husker notatet, men han vil tro, at han var inde over det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"Sagen kort: Med denne forelæggelse ønsker SkatErhverv at henlede opmærksomheden på:*
>
> …
>
> *3) Endvidere indstilles, at forhold vedrørende den såkaldte "refusionsordning" undersøges nærmere af Internrevision, jf. nedenfor"*

Forespurgt, om vidnet var inde over denne forelæggelse, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 76 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', notat 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår, at notatet var udarbejdet af Regnskab 2 og Jette Zester.

Forespurgt, om vidnet var inde over notatet eller drøftede det med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Der er ingen automatiske afstemninger i SKATs systemer mellem angivelser og indberetninger. Der foretages heller ikke manuelle afstemninger.*
>
> …

Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til Skat vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.

Afstemningen er foretaget på grundlag af de i 3S angivne udbytter med reduceret udbytteskat ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomst og de løbende indberetninger fra VP.

Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."

Forespurgt, om vidnet deltog i den beskrevne undersøgelse af ni C20-selskaber, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten fra SIR, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om medarbejderne i kontoret drøftede SIR's besøg og den efterfølgende kritiske rapport, forklarede vidnet, at han ikke husker sådanne drøftelser. Det forhold, at tallene ikke stemte, kunne skyldes, at det endnu ikke var alle, som havde søgt om refusion. Han tror, at hvis han havde læst rapporten, ville han have reageret, og hvis han havde reageret, ville han kunne huske det. Derfor tror han ikke, at han læste rapporten.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den kritiske rapport fra SIR, som var udarbejdet på forespørgsel fra departementschefen, ikke blev læst eller drøftet i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke kan se, at der står noget i rapporten, som gør, at han ville kunne huske den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

"Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til det pågældende udland. Blanketten gennemses af Regnskab 2 for at kontrollere, om alle oplysninger er med. Herefter udbetales refusionen."

Forespurgt, om medarbejderne i udbytteadministrationen efterfølgende hæftede sig ved denne konstatering i rapporten til departementschefen, forklarede vidnet, at de syntes, at departementschefen var berettiget til at få denne viden. På ny forespurgt,

om rapporten fra SIR blev drøftet i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke erindrer nogen drøftelser, men han ville også kun kunne huske det, hvis det var noget, der var værd at gøre noget ved.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion" og afsnit 9 "Anbefaling"):

"8. Konklusion

…

- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer …,

- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,

- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret,

- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen.

…

9. Anbefaling

Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Forespurgt, om disse konklusioner og anbefalinger blev drøftet, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men det lå også uden for afdelingens område. Det var noget, der skulle rettes i EDB-systemerne.

10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport

Forespurgt, om vidnet var inde over det afgivne høringssvar, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, om vidnet deltog i arbejdsgruppen, der skulle foretage opfølgning på konklusionerne og anbefalingerne i SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han ikke husker noget om arbejdsgruppen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

> *"Til arbejdsgruppen er udpeget:*
>
> *…*
>
> *Laurits Cramer"*

Forespurgt, om vidnet var involveret i arbejdet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet husker noget fra forløbet omkring arbejdsgruppen vedrørende SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2010):

> *"27.4.2011*
>
> *Til stede: … Laurits Cramer …*

Næste møde: mandag den 30. maj 2011, kl. 10:00, Lisbeth Rømers kontor (Høje-Taastrup)"

Vidnet blev endvidere foreholdt, at der på mødet blev udleveret et kommissorium til arbejdsgruppen.

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, 'Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat'):

"Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren."

Forespurgt, om dette siger vidnet noget, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

"30.5.2011

Til stede: … Laurits Cramer …

Arbejdsgruppen kommenterede det udsendte oplæg til Produktionsforum, som ønskede at tager stilling til den videre behandling af Intern Revisions rapport af 10. maj 2010 om dansk udbytteskat og nettoafregning og refusion til udenlandske aktionærer i danske selskaber."

Forespurgt, om vidnet så det omtalte udkast til oplæg for Produktionsforum, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 486 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat, afsnit "Ændret lovgivning").

Forespurgt, om vidnet husker noget om et forslag til ændret lovgivning, forklarede vidnet, at han husker, at reglerne blev ændret, så summen af indberetningerne for de enkelte aktionærer blev anvendt som angivelse. Forespurgt, om vidnet husker forløbet i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over SIR's undersøgelse i 2012, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
>
> *- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, om vidnet læste denne rapport, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger").

Forespurgt, om vidnet husker det foreviste skema med farveangivelser, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det foreviste så i øvrigt ud til at have en drejning over mod regnskabsudformningen og bogføringen, hvilket ikke var hans område.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.4 Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet var inde over denne problemstilling, forklarede vidnet, at det husker han ikke at have været.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var involveret i projekter vedrørende TastSelv, forklarede vidnet, at det var han ikke, bortset fra at han var i afdelingen, når projekterne kom. Han deltog ikke i udviklingen af TastSelv.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var involveret i arbejdet med TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med tidshorisonten for TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det var han ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med ligningssagen mod Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om det var før eller efter, at vidnet gik på pension, forklarede vidnet, at det var efter, han gik på pension.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med konkret viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det tror han ikke, hvis formålet med undersøgelsen er at finde ud af, hvad der er gået galt i relation til de 12 mia. kr.

Kommissionens formand, Michael Ellehauge, henviste til undersøgelseskommissionslovens § 13, hvorefter bl.a. retsplejelovens § 180 finder anvendelse i forbindelse med kommissionens afhøringer. Efter denne bestemmelse skal et vidne om fornødent opfriske sin viden om sagen forud for afhøringen. Kommissionen har i forbindelse med indkaldelsen opfordret vidnet til at opfriske sin viden. Vidnet har oplyst, at han ikke ved gennemgang af relevante dokumenter har opfrisket sin viden om sagen forud for afhøringen. Kommissionens formand opfordrede på denne baggrund vidnet til efter dagens afhøring at benytte sig af sin adgang til at gennemse dokumenterne i ekstrakten og – såfremt dette fører til, at vidnet husker mere end det, der er kommet frem under afhøringen – til at rette henvendelse herom til kommissionen.

Kl. 11.25 sluttede mødet.

PROTOKOL

9. april 2019
Protokol nr. 8

Den 9. april 2019 kl. 13.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Anders L. Carlsen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

KAJ STEEN

Kl. 13.00 mødte Kaj Steen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet fra april 2013 til januar 2016 var ansat som funktionsleder i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden SAP38, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til sin geografiske placering under ansættelsen forklarede vidnet, at han var placeret i Horsens.

Forespurgt til sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forklarede vidnet, at han blev internt uddannet som fuldmægtig, og at han har gennemført den interne skatteuddannelse. Han har arbejdet forskellige steder i hele Danmark, herunder i Aalborg, Odense, Horsens, Vejle, København, Middelfart og Aarhus. I 1995 indtrådte han i ledelsen og har mere eller mindre lige siden været en del af ledelsen på forskellige fagområder.

Forespurgt, om vidnet beskæftigede sig med udbytteskat forud for 2013, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste leder fra 2013, forklarede vidnet, at det var René Frahm Jørgensen.

Forespurgt om sine nærmeste samarbejdsrelationer, og om vidnet havde ansvar for medarbejderne i SAP38 i Horsens, forklarede vidnet, at fra april 2013 blev de organiseret således, at der i alt var ca. 50 medarbejdere i SAP38. Den ene halvdel af medarbejderne var placeret i Høje Taastrup, og den anden halvdel var placeret i Horsens. De havde på papiret en fælles eller delt ledelse, afhængig af hvilket ord man ønsker at bruge. Bogholderiet i SAP38 var opdelt i nogle underregnskaber – kaldet firmakoder – og ansvaret for de enkelte firmakoder var fordelt på forskellige medarbejdere. Han havde ansvaret for den bogføring, der skete i det almindelige SAP-bogholderi i Jylland, og den bogføring, der lå uden for Storkøbenhavn. Fra marts 2014 havde han ansvar for opkrævning af selskabsskat i hele landet. Han havde ikke ansvaret for udbytteskatten. Han delte lederskabet med Dorthe Pannerup Madsen. Forespurgt, om vidnets ansvar var geografisk relateret til det, der lå uden for Høje Taastrup, forklarede vidnet, at hans ansvar relaterede sig til det, der lå uden for Hovedstadsområdet.

Forespurgt, om vidnets arbejdsopgaver altovervejende vedrørte SAP38, forklarede vidnet, at det gjorde de. Hans opgaver var mere eller mindre traditionelle bogholderiopgaver.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4001 (2014-03-19 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedrørende midlertidig omorganisering af DMO-DMS):

> *"Jeg har besluttet mig for – og aftalt med Kaj Steen, Dorthe Pannerup og Hanne Hald - at Kaj og Dorthe fra d.d. og indtil videre vil varetage rollen som funktionsleder for medarbejdere i DMO/DMS i hhv. Horsens og Høje Taastrup. Det vil sige både ift. det faglige og personalemæssige."*

Forespurgt, hvad vidnets opfattelse var af den opgavefordeling, der beskrives i e-mailen, forklarede vidnet, at det gik ud på, at ud over de ansvarsområder, som de i forvejen havde i enheden DMO/DMS, overtog han ansvaret for opkrævning, bogføring og sagsbehandling på selskabsskatteområdet for hele landet. Dorthe Pannerup Madsen overtog ansvaret for opkrævning og håndtering af udbytteskatten. Det var to separate regnskaber med to separate firmakoder.

Forespurgt, om vidnet dermed ikke arbejdede med udbyttebeskatning og refusioner, forklarede vidnet, at det gjorde han først senere, efter Dorthe Pannerup Madsen blev sendt hjem, og Henny Olsen var blevet frigivet fra sin midlertidige stilling. Forespurgt, hvornår vidnet overtog ansvaret for udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde han fra den 15. januar 2016. Dorthe Pannerup Madsen blev hjemsendt i september 2015, hvorefter Henny Olsen blev sat til at varetage ansvaret midlertidigt.

Foreholdt, at Lisbeth Rømer gik på pension i slutningen af november 2013, og forespurgt, hvor ansvaret for udbytteskatteområdet lå i perioden fra udgangen af november 2013 til marts 2014, forklarede vidnet, at det lå hos funktionsleder Hanne Villemoes Hald, som på daværende tidspunkt var placeret i Ringkøbing. Hanne Villemoes Hald havde også ansvaret for selskabsskatten, som vidnet tidligere havde haft ansvaret for, mens han var placeret i Horsens. Der blev i marts 2014 – på opfordring fra Dorthe Pannerup Madsen og vidnet – lavet en organisatorisk ændring, fordi det ikke fungerede for personalet med den lange afstand. Vidnet og Dorthe Pannerup Madsen tilbød derfor at overtage ledelsen, hvilket blev accepteret i marts 2014.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at udbytteadministrationen var samlet i Høje Taastrup, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ingen af medarbejderne i Hor-

sens beskæftigede sig med udbytteskat, forklarede vidnet, at medarbejderne i Horsens i nogle spidsbelastningsperioder hjalp med at taste angivelser. Det var en banal tasteopgave på et godkendt tastegrundlag, som medarbejderne i Horsens hjalp med.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med sagsgangene i udbytteadministrationen, og hvilke opgaver der var placeret henholdsvis hos SAP38 og Regnskab 2, der senere blev til DMO/DMS, forklarede vidnet, at mens Regnskab 2 eksisterede, havde Regnskab 2 det hele. Hverken Dorthe Pannerup Madsen eller vidnet havde ansvar for nogen del af udbytteadministrationen i den periode, hvor Regnskab 2 eksisterede.

Forespurgt, om det ikke er korrekt, at vidnets enhed forud for 2013 også varetog bogføringsopgaven på udbytteområdet, forklarede vidnet, at som han husker det, lå bogføringsopgaven også i Regnskab 2 på det tidspunkt. Det var nogle af Lisbeth Rømers medarbejdere, som foretog både sagsbehandling og bogføring. Forespurgt, om det er korrekt, at vidnet således ikke var i berøring med udbytteadministrationen før organisationsændringen primo januar 2014, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan processen omkring udbetalinger blev håndteret fra 2013, forklarede vidnet, at han kender til processerne i store træk. Man modtog angivelser på papir, og så var der en bankordning, som foregik via nogle regneark. Angivelserne på papir blev underkastet en sagsbehandling, hvor man kontrollerede, at de formkrav, der var til udbytterefusionsangivelser, var opfyldt. Når formkravene var opfyldt, blev de godkendt. Derefter blev de tastet ind i systemet 3S, hvilket derefter udløste en udbetaling. Det var nogle andre medarbejdere, der foretog udbetalingen.

Forespurgt, hvor de beskrevne formkrav var beskrevet, herunder om der forelå en instruks, forklarede vidnet, at han ikke kan svare på, om der har foreligget en instruks, men det har der sikkert gjort. Vidnet blev foreholdt, at det blev kontrolleret, om der var en udbyttenota, og om der forelå dokumentation for, at den pågældende ansøger var udenlandsk domicileret, men at der ikke blev ført kontrol med, om ansøgeren ejede aktierne. Forespurgt, om der var overvejelser om, hvor en sådan kontrol skulle ligge, forklarede vidnet, at han hørte om det i forbindelse med sin deltagelse i ledergruppen. Efter vidnets opfattelse var kontrollen sparet væk og fravalgt. Man prioriterede at sammenligne størrelsen af den betalte udbytteskat med den udbytteskat, som man refunderede, og at lave nogle systemer, som kunne håndtere dette. Forespurgt, hvem der havde foretaget dette fravalg, forklarede vidnet, at han ikke kan nævne nogen navne. Forespurgt, på hvilket niveau et sådant fravalg blev truffet, forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse skete på direktionsniveau.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Regnskab 2's arbejdsopgave er udelukkende af administrativ karakter. Der udføres ingen egentlig kontrol omkring udbytteindberetninger eller betalinger. Dog føres der kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, hvad Indsats' rolle var, herunder om der var aftalt en arbejdsfordeling, eller om Indsats kom på uanmeldte besøg, forklarede vidnet, at den kontrol, som Indsats skulle lave, var en del af den kontrol, der var blevet fravalgt. Indsats må givetvis have set nogle af bilagene i forbindelse med, at de foretog virksomhedskontroller, men der var – som vidnet husker det – ikke nogen konkret kontrolprocedure knyttet op på refusionen af udbytte. Forespurgt, om der således ikke var nogen systematiseret kontrol af udbytteadministrationen fra Indsats' side, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Ressourcer

Forespurgt til ressourceudviklingen for udbytteadministrationen i perioden 2013-2016 forklarede vidnet, at han ikke kender de konkrete tal for denne. Han overtog først opgaven fra begyndelsen af 2016. Der blev indimellem oparbejdet pukler i angivelserne, som de på tværs af bogholderienhederne hjalp med at få tastet ind i systemet og nedbragt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail af 19. august 2014 til bl.a. Kaj Steen).

Vidnet forklarede, at han som en del af ledergruppen modtog mange e-mails til orientering som "nice to know"-information. Det var en helt almindelig fremgangsmåde at sætte ledelsesgruppen på e-mails af den karakter. At han modtog den foreviste e-mail, indikerede ikke, at han skulle foretage en handling i den anledning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail af 19. august 2014 til bl.a. Kaj Steen):

> *"Som opfølgning på dagens møde.*

…

Men samlet set i Inddrivelsen kan det være nødvendigt at prioritere også imellem disse opgaver. For at undersøge dette vil vi gerne bede jer om for hver driftsenhed at prioritere jeres egne opgaver – som I vil kunne gøre i almindelige driftssituationer hvor der kan være spidsbelastningssituationer… "

Forespurgt, hvad problemstillingen gik ud på, forklarede vidnet, at de alle blev bedt om at undersøge, om der var opgaver, der kunne nedprioriteres til fordel for at kunne hjælpe med at nedbringe angivelsespuklerne, således at de mange tusinde udbytteangivelser kunne blive tastet. Der var hvert år pukler i nogle få måneder, lige efter at alle angivelserne blev modtaget. Det var i en af de perioder, at de blev bedt om at forholde sig til, om der var opgaver, som deres medarbejdere kunne blive frigjort fra, til fordel for at få de ophobede angivelser behandlet. Forespurgt, om det var en midlertidig pukkel, der skulle nedbringes, forklarede vidnet, at det var det. Der var tale om en ren og skær ressourceprioriteringsopgave.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan ny lovgivning blev implementeret, og hvordan de blev informeret om ny lovgivning, forklarede vidnet, at al ny lovgivning samt bekendtgørelser af nye arbejdsprocedurer blev formidlet til dem via deres intranet. Det var måden, det blev offentliggjort på. Derudover var de hver især forpligtet til at følge op på det, der vedrørte deres egne områder. Inden for ens eget snævre område vidste man givetvis, når der var lovgivning på vej, og så fulgte man med i det. Derudover havde de pligt til via intranettet at holde sig opdateret om, hvad der kom af nyt lovstof, bekendtgørelser, arbejdsinstrukser mv. Når der var nyt, blev det pr. automatik lagt på intranettet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 606 (2012-01-04 - E-mails fra Lisbeth Rømer og Lars Nørding vedr. indberetningsbekendtgørelse nr. 1315 af 15. december 2011, Lars Nørdings e-mail af 4. januar 2012 til bl.a. Kaj Steen):

"Indberetningsbekendtgørelsen er nu ændret, således at angivelse og indberetning af udbyttemodtagere nu følges ad f.s.va. de ikke børsnoterede selskaber. Bestemmelserne findes i kap. 18.

Som I kan se nedenfor, arbejder Lisbeth videre af sporet."

Vidnet forklarede, at modtagerkredsen var den daværende ledergruppe. Forespurgt, hvordan lovændringen blev kommunikeret, og hvad lovændringen gav anledning

til af systemmæssige justeringer, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var ikke noget, han var inde over.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 971 (2013-06-27 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. overgangsperiode ift. 'tvungen TastSelv' af angivelser, sendt i kopi til bl.a. Kaj Steen):

> *"Bekendtgørelse 731 og 734 af 21.6.2013 gør alle de nævnte angivelser efter 1. juli 2013 tvungent digitale, dog at SKAT accepterer alle papirangivelser indtil 31.12.2014. Så der er åbnet en 1 ½ års stor ladeport for blanketter – desværre."*

Forespurgt, om vidnet var inde over disse problemstillinger, forklarede vidnet, at han som et medlem af ledergruppen deltog i drøftelserne. Det, som Lisbeth Rømer efter vidnets opfattelse henviste til som en "ladeport", var, at der fortsat ville være en masse manuelt arbejde. De havde håbet, at de på et tidligere tidspunkt kunne slippe for at taste alle de mange papirangivelser. Det handlede om den tvungne, digitale løsning, der ville indebære, at de ikke længere skulle taste angivelserne. Det, Lisbeth Rømer ærgrede sig over, var, at der lå en truende arbejdspukkel. Forespurgt, om vidnet læste Lisbeth Rømers e-mail som en ærgrelse over arbejdspuklen og ikke som en risiko for uregelmæssigheder, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Forespurgt, om Lisbeth Rømer drøftede sine bekymringer om manglende kontrolmuligheder med vidnet og den øvrige ledelse, forklarede vidnet, at det gjorde Lisbeth Rømer med jævne mellemrum på deres ledermøder. Forespurgt, om der var lydhørhed over for det i ledelsen, forklarede vidnet, at der blev lyttet, men han ved ikke, hvor meget der blev gjort. På et tidspunkt var de i dialog med Kundeservice om, hvorvidt arbejdsopgaven skulle rykkes derover. Det var en af Lisbeth Rømers kæpheste, at hun mente, at opgaven var organisatorisk fejlplaceret. Det var Lisbeth Rømers holdning, at opgaven ville varetages bedre i Kundeservice, hvilket der også på et tidspunkt blev indledt forhandlinger om.

Forespurgt, om der var drøftelser om, at det var nødvendigt at intensivere kontrollen med udbytterefusion gennem blanketter, forklarede vidnet, at der blev fremsat ønske om at få lavet et system, der kunne holde styr på, hvor meget der var betalt i udbytteskat på nogle bestemte aktier, og holde det op imod det refunderede beløb på de samme aktier. Det var en forholdsvis simpel kontrol, men det krævede et system, der kunne håndtere det.

Forespurgt, om der forud for sommeren 2015 var drøftelser af et behov for at øge bemandingen, forklarede vidnet, at det var et ønske fra Lisbeth Rømers side, at der blev etableret en egentlig kontroldel på området. Det var noget, der skulle ske et an-

det sted i organisationen end der, hvor de var. De ønsker fremsatte Lisbeth Rømer i ledergruppen, men det var ikke på tale, at bemandingen i Regnskab skulle øges i forhold til det, hun havde til rådighed. Forespurgt, hvorfor det ikke kunne ske i Regnskab, forklarede vidnet, at det kunne det godt, men det var i Indsats, at de havde den faglige ekspertise til at lave revisionshandlinger. Det var i Indsats, at skatterevisionerne sad, mens det som udgangspunkt var bogholdere, der sad i Regnskab. Regnskab rådede ikke over det rette personale til at foretage den slags kontrol. Man kunne have ansat medarbejdere med de rette kompetencer, men de administrative funktioner og kontrollen heraf havde altid været adskilt, sådan at den egentlige kontrol med tilhørende indhentning af regnskabsmateriale og efterforskning lå i Indsats. Foreholdt, at en refusionsanmodning fremstod som en klassisk ansøgningssag, og forespurgt, om det så ikke var den person, der skulle tage stilling til udbetalingen, som samtidig skulle vurdere om betingelserne var opfyldt, forklarede vidnet, at det gjorde de også, idet de sikrede sig, at de formelle krav, der var til angivelsen, var opfyldt, fx at der var underskrevet i de rette rubrikker. Det var det, de tjekkede i en administrativ enhed. I en kontrolenhed skulle de se på det underliggende. Fx blev der – så vidt vidnet husker – refunderet udbytteskat vedrørende Parken ApS, selv om de på det pågældende tidspunkt ikke havde indbetalt en krone i udbytteskat. Kontrollen af, om der i forbindelse med en anmodning om refusion af udbytteskat vedrørende en given virksomhed også var indbetalt udbytteskat fra virksomheden, ville ikke ligge i en administrativ enhed. Den ville ligge i en Indsatsenhed. En administrativ enhed kontrollerer, at formkravene til en ansøgning er opfyldt, dvs. at underskrifterne er der osv.

Forespurgt, om man ikke som myndighed efter officialprincippet skal sikre sig, at betingelserne for udbetaling er opfyldt, inden man foretager en udbetaling, og om der fandtes en særlig regulering eller dispensation i forhold til SKAT, der gjorde, at man kunne udskyde kontrollen af, om ansøgeren faktisk var berettiget, forklarede vidnet, at det er for teknisk, til at han har forudsætningerne for at udtale sig om det.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at Skatteministeriet og SKAT primo 2013 gik tilbage til en traditionel departementsstruktur, og forespurgt, om der i forbindelse med den nye struktur var overvejelser omkring placeringen af udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med andre overvejelser, end at området skulle placeres i Regnskab, hvor det også endte med at blive placeret. Det var efter hans erindring først på et senere tidspunkt, at det blev drøftet med Johnny Schaadt Hansen, om opgaverne skulle flyttes til Kundeservice.

Forespurgt, hvorfor Dorthe Pannerup Madsen overtog ansvaret efter Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at Hanne Villemoes Hald overtog efter Lisbeth Rømer, og Dorthe Pannerup Madsen overtog efter Hanne Villemoes Hald.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 956 (2013-06-04 (1) - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. overtagelse af 'regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat', sendt i kopi til Kaj Steen):

> *"Jeg kan hermed meddele, at jeg har ansvaret for regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat pr 1. juni 2013.*
>
> …
>
> *Endvidere er det aftalt, at Lisbeth Rømer gør regnskabet for maj måned 2013 færdig, som omfatter regnskabsgodkendelse og interne kontroller."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Dorthe Pannerup Madsen på dette tidspunkt overtog regnskabsdelen, forklarede vidnet, at som han husker det, havde Hanne Villemoes Hald ansvaret for udbytteskatten, frem til at de fik e-mailen fra René Frahm Jørgensen den 19. marts 2014, hvorefter Dorthe Pannerup Madsen overtog ansvaret for udbytteskatten. Forespurgt, hvordan det skal forstås, at Dorthe Pannerup Madsen i e-mailen skrev, at hun fra den 1. juni 2013 havde "ansvaret for regnskabsopgaverne", forklarede vidnet, at det kan han kun gisne om. Det kan være, at hun henviste til selve pengeudbetalingsdelen, men det bør Dorthe Pannerup Madsen selv svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1036 (2013-10-17 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen):

> *"Udbetalingen af refusion af udbytteskat sker i Betaling & Regnskab, men selve sagsbehandlingen foregår andre steder. Med udgangen af juli 2013 var der refunderet over 2 milliarder. Der er tale om en opgave, hvor det giver god mening at udførelsen kommer tættere på fagligheden omkring selskabs- og udbyttebeskatning. Der hvor den er placeret i dag vil ikke give mening, når Lisbeth er væk. Her fjernes en stor del af fagligheden."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i de drøftelser og overvejelser, forklarede vidnet, at det var han overhovedet ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1052 (2013-10-31 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, sendt til bl.a. Lisbeth Rømer og Kaj Steen):

> *"Jeg vil derfor meget gerne, at vi mødes alle 3 og taler om det. Kan I evt. være i Horsens mandag før kl. 12?"*

Forespurgt, om der på det anførte tidspunkt blev afholdt et møde om det pågældende emne, forklarede vidnet, at han ikke husker noget fra mødet, men at han – på baggrund af e-mailens indhold – er sikker på, at de afholdt mødet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1062 (2013-11-16 - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. den fremtidige placering af opgaven med refusion af udbytteskat), hvoraf fremgår bl.a., at det var adresseret til "Ledergruppen i Inddrivelse".

Forespurgt, om det var den ledergruppe, som vidnet var omfattet af, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet har set notatet, forklarede vidnet, at så vidt han husker, vedrørte det ønsket om at lade opgaverne overgå til Kundeservice. Der blev brugt en del energi på at undersøge, om opgaverne ikke ville være bedre placeret tættere på de personer, som havde den fagfaglige viden om udbytte- og selskabsbeskatning. Man havde samtidig en drøftelse af, om man tillige skulle lade selskabsbeskatningen, som vidnet havde ansvaret for i Horsens, overgå til Kundeservice for at samle opgaverne dér, hvor de revisionsmæssige kompetencer fandtes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1062 (2013-11-16 - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. den fremtidige placering af opgaven med refusion af udbytteskat, afsnit "Udbytteskat"):

> *"Forslag til løsningsmodel:*
>
> *Opgaven løses også i fremadrettet perspektiv i Inddrivelse, Betaling og Regnskab, men i en ny sammenhæng sammen med selskabsskattedelen. Det er vurderet, at der på dette område er et opgavematch, hvor der kan opnås en både ressource- og opgavemæssig gevinst. I forhold til fremdrift hos procesejer, så er der i forbindelse med en revision af udbytteskatteområdet taget initiativ til et forbedret samarbejde – og samtidig har Jesper Rønnow (på det afholdte dialogmøde) bedt om en beskrivelse af de systemmæssige forbedringer, der ifølge vores opfattelse kan løse store dele af de problemstillinger vi dagligt bliver stillet overfor. Beskrivelsen er under udarbejdelse og forventes sendt i november 2013."*

Forespurgt, hvorfor der blev lagt op til, at opgaven skulle forblive i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at det bl.a. handlede om ressourcer. Opgaven havde hidtil været placeret i Betaling og Regnskab, og hvis Kundeservice skulle løfte opgaven, skulle Kundeservice have tilført ressourcer. Drøftelserne af overflytningen af opgaverne til Kundeservice løb ud i sandet. Forespurgt, om vidnet ved, hvad der var afgørende for, om man valgte den ene eller den anden afdeling, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4001 (2014-03-19 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. midlertidig omorganisering af DMO-DMS):

> *"Jeg har forventning om, at vi har en god løsning på hhv. opgaver og organisering inden sommerferien for hele afdelingen."*

Forespurgt, om der blev fundet en permanent løsning, forklarede vidnet, at den foreholdte e-mail er fra 2014, men det var først langt senere i forløbet – i 2015 – at de påbegyndte flytningen af alle opgaver fra Høje Taastrup til Skattecentret i Horsens. Det var planen, at afdelingen i Høje Taastrup skulle udfases, og at det hele skulle samles i et stort regnskabscenter i Horsens, hvor han pr. 1. december 2015 skulle overtage udbytteopgaven. I sommeren 2015 begyndte de derfor at sende medarbejdere til Høje Taastrup for at blive oplært i opgaverne med det formål at kunne overtage opgaven. Det gik dog ikke som planlagt, fordi Dorthe Pannerup Madsen blev hjemsendt, og han overtog derfor ansvaret lidt senere. Hele denne proces fandt dog først sted et halvt til et helt år efter det tidspunkt, der omtaltes i den foreholdte e-mail.

KONTROLPROJEKTER I SKAT

Kildeskatteprojektet

Foreholdt, at kildeskattelovens § 69 B blev ændret i sommeren 2012, og forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var han overhovedet ikke.

Forespurgt, om vidnet var involveret i sagsbehandlingen i forbindelse med ændringen af kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han havde ikke noget med udbytteskat at gøre på det tidspunkt. Han sad i ledergruppen, hvor andre beskæftigede sig med det. Hans viden om udbytteskat på det tidspunkt begrænsede sig til det, han hørte på ledermøderne og blev orienteret om gennem e-mails, men det var ikke hans område.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

"I Kildeskatteprojektet har vi nogle vanskeligheder ved at fremskaffe oplysninger fra afdeling DMO/DMS og afdeling SAP38, der administrerer SKAT's refusion af udbytteskatter. Konkret mangler vi oplysninger vedrørende to forhold, hvoraf det ene efterhånden er temmelig presserende, da oplysningerne skal bruges i den verserende sag vedrørende ADIA."

Forespurgt til sit kendskab til problemstillingen forklarede vidnet, at det havde han intet kendskab til.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i SIR's 2013-undersøgelse eller opfølgningen herpå, forklarede vidnet, at han slet ikke var involveret i rapporten om udbytteskat fra 2013. Forespurgt, om han var involveret i udarbejdelsen af 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var involveret i mange andre revisionsrapporter, men ikke vedrørende udbytteskatten. De havde jævnligt fornøjelsen af at have besøg af SIR. Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen, herunder om det var en rapport, der stod stærkt i hans erindring, forklarede vidnet, at det var det ikke.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet deltog i processerne omkring etablering af TastSelv på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han hørte om det, når Lisbeth Rømer orienterede om sit arbejde med at få skabt en TastSelv-løsning. Orienteringen skete på ledermøder eller pr. e-mail. Han var ikke selv involveret i det.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var involveret i OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han kendte til eksistensen af det.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at Sven Jørgen Nielsen havde en medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at det blev han først bekendt med, efter at det blev offentligt kendt.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet var involveret i de anmeldelser, der indkom i sommeren 2015 i sagen om formodet svindel, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han gør. Han varetog først ledelsen på området fra årsskiftet 2015/2016 og frem til medio april 2016. Hans fornemmeste opgave i den periode var, at "sidde på hænderne" og så iagttage og skrive under på, at der ikke havde været bevægelser på de lukkede konti. Det, han gjorde i den periode i forhold til udbytteskat, var at holde sig i ro.

SIR'S 2013-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3411 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

"29.04.13 Kaj V. Steen sender mail med svar på spørgsmål sendt d. 25.04.2013"

Forespurgt, hvad det vedrørte, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Organisatorisk placering af udbytteadministrationen

Foreholdt, at Hanne Villemoes Hald har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun ikke havde det faglige ansvar på noget tidspunkt, forklarede vidnet, at det ikke er hans erindring. Det var hans indtryk, at fra Lisbeth Rømer gik på pension i november 2013, havde Hanne Villemoes Hald det fulde ansvar indtil René Frahm Jørgensens e-mail af 19. marts 2014, hvor Dorthe Pannerup Madsen blev tildelt ansvaret for udbytteskatten, og hvor vidnet samtidig tog ansvaret for selskabsskatten. Ansvaret overgik først til Dorthe Pannerup Madsen fra marts 2014. Forespurgt, om Hanne Villemoes Hald var en aktiv leder af udbytteområdet i perioden, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvordan man definerer aktiv ledelse. Hanne Villemoes Hald havde i perioden ansvaret for de medarbejdere, der arbejdede med udbytteskat i Høje Taastrup, og hun var sporadisk i Høje Taastrup. Det var det, der ikke fungerede, hvilket vidnet og Dorthe Pannerup Madsen gjorde René Frahm Jørgensen opmærksom på. Det blev der efter et par henvendelser lyttet til, og så overtog de områderne. Dorthe Pannerup Madsen havde et perifært kendskab til udbytteskatten, idet området var i samme hus, og hun havde tidligere haft et samarbejde med Lisbeth

Rømer. Vidnet havde selv tidligere haft ansvar for selskabsskatten, og derfor var det naturligt, at han bød ind på at tage den.

TROELS HOLST LARSEN

Kl. 13.55 mødte Troels Holst Larsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet fra februar 2011 til oktober 2011 var ansat som specialkonsulent og fra oktober 2011 til april 2013 som chefkonsulent i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Indsats og Analyse/Indsatsanalyse, forklarede vidnet, at det er korrekt med den korrektion, at han i perioden fra den 1. januar til den 30. september 2011 var ansat i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i den enhed, der hed Indsatsplanlægning. Efterfølgende var han fra den 1. oktober 2011 ansat som chefkonsulent i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Indsats og Analyse.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at hans arbejdssted var i Koncerncentret i Østbanegade.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er etatsuddannet inden for toldvæsnet.

Forespurgt til sin erhvervsmæssige baggrund forud for 2011 forklarede vidnet, at han kom fra den regionale organisation, inden han i perioden fra den 1. september 2009 til den 1. juli 2010 var specialkonsulent i Hovedcentret, hvor han sad i enheden Proces og Digitalisering. Han blev herefter udnævnt til fungerende kontorchef for Indsats og Inddrivelse i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet beskæftigede sig med udbytteskatteområdet forud for 2011, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke direkte. Han var funktionsleder i en regional organisation i Køge, hvor han havde ansvaret for det regionale bogholderi. Det var en anden organisation dengang. Omkring 2012 blev der gennemført en

ændring, hvor man gik fra en regional til en landsdækkende organisation. Før 2012 havde hver region ansvaret for skatteopkrævningen i forhold til egne virksomheder og borgere i deres område. Han beskæftigede sig ikke direkte med udbytteskat.

Forespurgt til sine konkrete arbejdsopgaver fra 2011 og frem forklarede vidnet, at han fra 2011 primært sad med kontrolområdet, herunder hvordan man planlagde kontrolindsatsen generelt. Planlægningen lå i enhederne Indsats/Planlægning og Indsats/Analyse. I disse enheder blev det overordnet vurderet, på hvilke områder indsatsen skulle tilrettelægges. Hans opgaver var bl.a. at lave oplæg til finanslovsforhandlinger og andre notater, når der var politisk efterspørgsel om indsats på bestemte områder.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de enheder, som vidnet arbejdede i, ikke beskæftigede sig med løbende kontroller af bestemte områder, men derimod med skiftende indsatsområder, hvortil der blev afsat ressourcer i et nærmere bestemt omfang, fx ét år med ét indsatsområde og et andet år med et nyt indsatsområde, forklarede vidnet, at det ikke er helt korrekt. Tidligere opererede man med 1-årsplanlægning, men efterhånden gik man over til flerårsplanlægning på de enkelte projekter. Det blev simpelthen for ineffektivt at have et projekt, der kun løb over ét år. Derfor var det typisk over en flerårig periode. Det er korrekt, at man overordnet vurderede de samlede ressourcer og efterfølgende tog stilling til, hvordan disse ressourcer skulle prioriteres ud over hele spektret. Der blev typisk søsat 100 projekter årligt, som så fik fordelt de årsværk, der var til rådighed, i forhold til hvor der var de største risici. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de ikke havde løbende, faste opgaver, forklarede vidnet, at det, han beskæftigede sig med, var planlægning af selve kontrolarbejdet. Han havde ikke selv kontrolopgaver. Det lå i de regionale enheder. Forespurgt, om Indsatskontoret havde løbende kontrolopgaver, forklarede vidnet, at det havde det ikke. Det var kun planlægningsopgaver.

Forespurgt til sine opgaver med udbytteskat i perioden 2011-2013 forklarede vidnet, at det primært bestod i, at vidnet blev sendt afsted til OECD i et internationalt projekt omkring udbytteskat kaldet TRACE-projektet. TRACE-projektet var et todelt projekt, der blev opdelt i et IT-spor, som vidnet skulle bidrage til, og i et lovspor, hvor Andreas Bo Larsen og Søren Aslak skulle varetage den juridiske del. Vidnet skulle forsøge at varetage IT-delen af projektet, indtil en kompetent medarbejder kunne overtage de systemmæssige opgaver, der skulle løses. Forespurgt, om vidnets arbejde vedrørende udbytteskat hovedsageligt skete gennem TRACE-projektet, bekræftede vidnet dette.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt til samarbejdet mellem vidnets enhed og Regnskab 2 forklarede vidnet, at vidnets enhed, Borger og Virksomhed, kunne betegnes som det samlede driftsområde og modsvarede Jura og Samfundsøkonomi, der havde det juridiske spor. Borger og Virksomhed var inddelt i tre hovedområder. Det første var Kundeservice, hvor man plejede kundebetjeningen, det andet var Indsats, hvor man lavede kontroller, og det tredje var det, der i dag hedder Inddrivelse, hvor man inddrev penge. De tre områder var samlet under én hat. Det var en kæmpe portefølje af opgaver, der skulle planlægges på tværs i Koncerncentret. Frem til 2012 var der en regional organisation, der understøttede disse opgaver, hvorefter man erstattede den med en landsdækkende organisation. Det var i høj grad planlægnings- og styringsopgaver, der lå i de enheder, som vidnet beskæftigede sig med i forhold til udbytteadministration. Han beskæftigede sig stort set ikke med udbytteadministrationen, der var beliggende i Høje Taastrup og – så vidt han husker – placeret under Økonomi, der havde det overordnede ansvar for det område.

Forespurgt til Indsats og Analyses konkrete opgaver, herunder om vidnet var bekendt med, om enheden foretog stikprøver i forhold til udbytterefusioner, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 89 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse), hvoraf fremgår, at bl.a. Lisbeth Rømer, Laurits Cramer og Lars Nørding deltog i mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, herunder afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Regnskab 2's arbejdsopgave er udelukkende af administrativ karakter. Der udføres ingen egentlig kontrol omkring udbytteindberetninger eller betalinger. Dog føres der kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Foreholdt, at det senere i 2010-rapporten blev beskrevet, at der ikke var nogen kontrol med, om den, der ansøgte om refusion, var den reelle, berettigede aktieejer, og forespurgt, om vidnet havde kendskab til, om der var overvejelser om, hvorvidt man måtte udbetale uden at foretage denne kontrol, forklarede vidnet, at der fandtes en regnskabsinstruks og nogle ydelsesbeskrivelser for, hvem der havde ansvaret for de forskellige opgaver. Den formelle kontrol af, om blanketten var korrekt udfyldt, lå i

Regnskab 2. Den materielle kontrol af, om dokumentet sandsynligvis var korrekt, lå efter hans opfattelse også i Regnskab 2. Man kan diskutere, om der skulle have været en efterfølgende kontrol i form af et kontrolindsatsprojekt, men den kontrol kunne jo så typisk først være foretaget efter udbetalingen af penge. Hvis man sammenligner med negativ moms, hvor der også udbetales penge, så sker det jo som udgangspunkt i forbindelse med selve udbetalingsprocessen. Han er ikke bekendt med, at man for opgaven på udbytteområdet havde en tilsvarende proces.

Vidnet blev foreholdt, at i en manuel sagsbehandling skal sagsbehandleren sørge for, at der træffes en materielt rigtig afgørelse, og sagsbehandleren skal i den forbindelse påse, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, for at det er forsvarligt at træffe en afgørelse. Forespurgt, om der var en hjemmel til at fravige dette princip, forklarede vidnet, at han ikke er jurist og derfor ikke kan svare på spørgsmålet. Forespurgt, om vidnet er bekendt med interne, nedskrevne retningslinjer for processen, forklarede vidnet, at regnskabsinstruksen dikterede, hvad man skulle gøre, og at det typisk omfattede, at der skulle foretages både en formel og en materiel kontrol, inden pengene blev udbetalt. Tidligere var der også nogle regler for funktionsadskillelse, således at det ikke måtte være den samme medarbejder, der gennemså dokumenterne og foretog udbetalingen. Den funktionsadskillelse er nu i vidt omfang overtaget af systemerne i forhold til massegodkendelser.

Forespurgt, om vidnets enhed i den relevante periode foretog stikprøvekontroller eller andre individuelle kontroller af, om refusionsansøgerne var de reelt berettigede, forklarede vidnet, at det er han ikke den rette til at svare på. Han beskæftigede sig ikke med den konkrete indsatsplanlægning i forhold til kontrolprojekterne. Hans arbejdsopgaver var mere generelle og tværgående. Han foretog ikke den konkrete vurdering. Det var i hele perioden et Indsatsudvalg, som vurderede, hvilke kontrolprojekter der skulle søsættes. Spørgsmålet bør rettes til medlemmerne af Indsatsudvalget. Han kan ikke selv udtale sig om, hvorvidt der har været sådanne projekter. Rigtig mange af de kontrolprojekter, som blev gennemført, var ikke enkeltstående opgaver. Der var tale om bredere regnskabskontroller af nogle udvalgte skatteydere, virksomheder eller selskaber, som fik deres forhold gennemgået. Hvis der viste sig andet end det, som kontrollen havde fokus på, blev det inddraget i kontrollen.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan lovændringer blev implementeret i vidnets enhed, forklarede vidnet, at de ikke havde særlig meget med procesimplementering at gøre. Når der blev fremsat et lovforslag, og det efterfølgende var vedtaget, skulle det implementeres i organisationen. Det kunne enten være i form af nogle juridiske retningslinjer, som den juridiske enhed udsendte, eller i form af nogle processuelle ændringer,

som også kunne have konsekvenser for IT-processerne. Det var typisk procesejerne, der modtog de relevante lovændringer, og som skulle implementere dem i både de manuelle og de digitale processer. Han har ikke selv haft procesejeransvar på dette område. Han arbejdede på kontrolområdet, hvor der også var nogle processer, men disse processer var typisk manuelle. Derfor var der ikke så mange relevante lovændringer, der havde direkte indflydelse på kontrolarbejdet, i hvert fald ikke i forhold til selve administrationen.

Forespurgt til vidnets forståelse af begreberne "procesejer", "systemejer" og "platformejer" forklarede vidnet, at procesejeren var den, der havde ansvaret for processen, uanset om processen var manuel eller digital. Det var procesejeren, der skulle have overblik over, hvordan processen fungerede. Hvis processen ikke fungerede godt, var det procesejerens opgave at finde ud af, hvordan man kunne implementere forbedringstiltag. Systemejeren var procesejerens efterfølger. Systemejeren havde typisk kontakten til den eksterne IT-leverandør og oversatte de forretningsmæssige krav til ændringer fra procesejeren til IT-leverandøren. Platformejeren beskæftigede sig med det arkitektoniske design af IT-projekterne, herunder hvordan systemerne spillede sammen. Det kunne fx være at sikre udnyttelse af eksisterende funktionalitet i systemerne ved at genbruge funktioner fra ét system i et andet system, således at der ikke skulle ske dobbelt udvikling. Platformejeren havde overblikket over, hvordan de forskellige systemer, der var udviklet på forskellige tidspunkter, kunne spille sammen. Det var platformejeren, der havde ansvar for at sikre, at platformene – altså systemerne – kunne tale sammen.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at der blev truffet materielt rigtige og korrekt oplyste afgørelser, forklarede vidnet, at han mener, at det i sidste ende var ledelsen på området, der havde ansvar for at kende de materielle regler på området og finde ud af, hvordan de skulle efterleves. De andre funktioner var – i forhold til ledelsen – underfunktioner, som varetog nogle specialopgaver. De, der varetog underfunktionerne, skulle selvfølgelig rapportere tilbage til ledelsen, hvis noget ikke var, som det burde være. Forespurgt, hvilket ledelsesniveau vidnet henviser til, når han bruger udtrykket "ledelsen", forklarede vidnet, at det afhænger af, hvad der var galt. I første omgang var det vedkommendes nærmeste chef. Hvis det fx vedrørte procesejeren, var der en procesejerkontorchef, som skulle oplyses om, at der var noget galt. Det kunne være, at processerne ikke kørte godt nok, og at man skulle være opmærksom på dette. Tilsvarende i forhold til selve driftsadministrationen, hvis der var udfordringer med driften. Hvis den pågældende havde svært ved at nå opgaverne, skulle dette rapporteres opad til den nærmeste leder og videre op gennem systemet.

Forespurgt, om ansvaret for korrekte afgørelser således kunne ligge et helt andet sted end ved procesejeren, systemejeren eller platformejeren, forklarede vidnet, at det kunne det godt, fordi man som procesejer ikke så selve afgørelsen. Det var processen, man styrede. Det samme gjorde sig gældende for systemejeren og platformejeren, da de heller ikke håndterede de konkrete sager. De materielle sager blev i dette tilfælde modtaget i udbytteadministrationen i Høje Taastrup. Der var ingen i Koncerncentret, hvor de tre "ejere" typisk arbejdede, der så disse sager overhovedet. "Ejerne" havde bare designet de manuelle og digitale processer i SKAT's systemer til håndteringen af de materielle sager. Når de ikke så de materielle sager, kunne de ikke være ansvarlige for, om der blev truffet en korrekt afgørelse. Forespurgt, om de personer, der forestod sagsbehandlingen af de materielle sager, omvendt ville kunne anføre, at de havde ansvar for at sikre noget, som processerne ikke gav dem mulighed for at sikre, forklarede vidnet, at netop derfor havde sagsbehandlerne en pligt til at rapportere op gennem systemet, hvis systemet ikke fungerede optimalt.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt til vidnets kendskab til problemerne på udbytteområdet forud for SIR's 2010-rapport forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Han blev efter et møde i Juridisk Forum tilkoblet TRACE-projektet i maj 2010. Efterfølgende blev han også udpeget til at indgå i den arbejdsgruppe, der skulle følge op på rapporten. Forespurgt, om det var første gang, at vidnet var inde over problemstillingen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var involveret i udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport, der blev afgivet i maj 2010, forklarede vidnet, at han ikke så rapporten på det tidspunkt. Han husker ikke, hvornår han blev bekendt med rapporten, men i forbindelse med sin forberedelse til mødet for undersøgelseskommissionen har han læst, hvad der står. Han rejste flere gange sammen med bl.a. Lisbeth Rømer til møder i OECD i Paris. Han hørte i den forbindelse om de problemer, der var på udbytteområdet, navnlig at der var afstemningsmæssige problemer i forhold til udbytteskatteområdet. Det var vanskeligt at udarbejde en fornuftig afstemning af, om de modtagne indberetninger stemte overens med de udlodninger, der havde været. Det skyldtes dels manglede oplysninger, og dels at systemerne kommunikerede rigtig dårligt på tværs.

Forespurgt, om vidnet og Lisbeth Rømer talte om det manglende kendskab til, om man refunderede udbytteskatten til de egentlige ejere, forklarede vidnet, at det gjorde de. Lisbeth Rømer påpegede hele tiden, at der skulle være nettoafregning på udbytteområdet for netop at undgå, at skatteadministrationen kunne risikere at lide et tab.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med rapporten, forklarede vidnet, at han blev bekendt med beslutningen om, hvad der skulle ske på baggrund af rapporten, i forbindelse med arbejdsgruppens rapport, som han fik tilsendt i juni 2011. Han kan se af papirerne, at han fremgår som deltager i den arbejdsgruppe vedrørende udbytteskat, som Produktionsforum nedsatte i juni 2010. Forespurgt, om vidnet kan huske, hvornår han så SIR's 2010-rapport første gang, forklarede vidnet, at det var efter dette tidspunkt. Det var muligvis i forbindelse med, at de afleverede notatet til Produktionsforum i juni 2011, at han så rapporten første gang.

Forespurgt, om vidnet var inde over Borger og Virksomheds høringssvar til SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det var han ikke.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt til vidnets rolle i arbejdsgruppen forklarede vidnet, at som han husker forløbet, var han nogle måneder forinden blevet udpeget til TRACE-projektet. Det var derfor naturligt, at han skulle deltage i arbejdsgruppen for at koordinere det internationale og nationale arbejde i forhold til opfølgningen på SIR's 2010-rapport. Han inddrog efterfølgende bl.a. Lisbeth Rømer samt systemejeren og procesejeren i forhold til det forløb, der var i OECD, for netop at ajourføre dem om, hvad der skete på den front.

Forespurgt, om vidnet husker, hvorvidt han rent formelt blev udpeget til arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at han ikke mener, at han fik det at vide på det tidspunkt. Da det var blevet behandlet i Produktionsforum i juni 2011, fik han tilsendt indstillingen til Produktionsforum. Forud for dette fik han en e-mail fra Lisbeth Rømer med et udkast til rapporten. Forespurgt, om vidnet formelt blev indkaldt til et arbejdsgruppemøde, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Han har efterfølgende orienteret sig i sin kalender i den pågældende periode, og han kan se, at han ikke har været indkaldt til de møder, der blev afholdt den 27. april 2011 og den 30. maj 2011. Han deltog ikke i de møder, der var i arbejdsgruppen de pågældende datoer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

> *"Møde i udbytteskattens arbejdsgruppe den 27.4.2011*
>
> …

Til arbejdsgruppen er udpeget:

…

Troels Holst Larsen"

Forespurgt, om det kommer som en overraskelse for vidnet, at han fremgår som udpeget til arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke var til stede under mødet. Ifølge hans kalender var han heller ikke indkaldt til mødet, og han vidste ikke, at det blev afholdt. Den tidligere nævnte drøftelse, som han havde med Lisbeth Rømer, fandt sted efter tidspunktet for mødet. Forespurgt, om vidnet fik referater tilsendt, forklarede vidnet, at det er han sikker på, at han ikke gjorde.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011).

Vidnet forklarede med henvisning til de navne, som fremgår af referatet, at han holdt koordineringsmøder med Andreas Bo Larsen, som også var med i TRACE-projektet, og med Lisbeth Rømer. Det var dem, han talte med om arbejdet i OECD. Forespurgt, om vidnet blev spurgt, hvorfor han ikke kom til møderne i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det blev han ikke spurgt om. Forespurgt, om det først var i forbindelse med indkaldelsen til at afgive forklaring for undersøgelseskommissionen, at vidnet er blevet bekendt med, at han stod som deltager i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at han ikke husker at have fået det at vide tidligere. Hvis han havde fået det at vide, var han helt sikkert mødt op til møderne.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt

…

Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Foreholdt, at udlændingeproblemstillingen således udgik af arbejdsgruppen, og forespurgt, om vidnet var involveret i beslutningen om at forkorte problemformuleringen, forklarede vidnet, at han ikke deltog i mødet, hvor beslutningen blev truffet. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser omkring potentialet i TRACE og projektets tidshorisont, inden beslutningen om at forkorte problemformuleringen blev truffet, forklarede vidnet, at han kan redegøre for, hvordan TRACE-projektet blev sat i gang. Det skete på baggrund af en henvendelse til Danmark fra OECD, som ønskede at få Danmark med i TRACE-projektet. Så vidt han husker, deltog syv andre lande i projektet. Danmark blev inviteret til at deltage, fordi Danmark var langt fremme på IT-området i forhold til andre lande. Derfor ønskede man at iværksætte et pilotforsøg i de nordiske lande, hvor bl.a. Danmark og Finland var med. Juridisk Forum tilsluttede sig deltagelsen og bad hans enhed, Borger og Virksomhed, om at udpege en IT-medarbejder til projektet. Arbejdet foregik i henholdsvis et juridisk spor, hvor Andreas Bo Larsen og Søren Aslak fra Jura og Samfundsøkonomi deltog, og et IT-spor, hvor vidnet blev udpeget som foreløbig deltager, fordi de generelt var nødlidende på IT-området på det tidspunkt. Det var Ivar Nordland, der indkaldte til møder omkring TRACE og orienterede om planerne for arbejdet, og om hvordan de skulle bidrage aktivt til fremdriften. Efter vidnet havde deltaget i en periode, rapporterede han status til sin ledelse. Han inddrog dog også andre i forhold til at koordinere på tværs.

Forespurgt, hvilken periode vidnets forklaring vedrører, forklarede vidnet, at det omtalte foregik i begyndelsen af 2011. Efter Juridisk Forum havde udpeget deltagerne i arbejdsgruppen, var der et møde i Paris den 4. maj 2010. Den 5. maj 2010 blev der afholdt et møde i departementet, som Ivar Nordland havde indkaldt til. Vidnet deltog i mødet sammen med Søren Aslak og Andreas Bo Larsen. På mødet blev OE-

CD-projektet diskuteret. Derefter var der et møde i Paris den 13.-18. august 2010, hvor vidnet også deltog. Dette møde handlede om opstarten af projektet. Der var herefter endnu et opfølgningsmøde i departementet den 20. august 2010, som Ivar Nordland havde indkaldt til.

Forespurgt, om tidshorisonten for projektet blev drøftet, forklarede vidnet, at der ikke var drøftelser om, hvor lang tid det ville tage, men i og med at det var et OECD-pilotprojekt, var det jo ikke et 1-årigt projekt, men et mangeårigt projekt. Indledningsvis skulle det afklares, hvordan man overhovedet kunne "tale sammen". Den del af arbejdet, som han deltog i, gik ud på to ting. For det første skulle der udarbejdes et dataformat, som oplysningerne skulle udveksles i. Indholdet af det dokument, der skulle bruges til udveksling af oplysninger mellem landene, skulle afklares. Landene skulle udveksle oplysninger med henblik på at ændre administrationen på området. For det andet gik arbejdet ud på at finde en sikker måde at sende data på tværs af landene. Det centrale bestod i, at man prøvede at lave en nettoafregningsmodel, hvor bankerne fik en langt større rolle end skatteadministrationerne. Det var således bankerne, som skulle stå inde for ansøgningerne fra dem, som havde penge til gode i skat, idet det var bankerne, som skulle indberette dette på skatteydernes vegne. OECD's ønske var dybest set at sikre, at alle, der havde ret til at få refunderet for meget indeholdt udbytteskat i de forskellige lande, fik deres penge tilbage. Der var ikke nogen svindeldagsorden i projektet.

Vidnet blev foreholdt, at SIR i maj 2010 var kommet med en kritisk rapport, og at der efterfølgende blev nedsat en arbejdsgruppe, som skulle følge op på denne rapport. Vidnet blev endvidere foreholdt, at arbejdet med "det udenlandske spor" i arbejdsgruppen blev sat i bero. Forespurgt, hvad vidnet på dette tidspunkt anså som en realistisk tidshorisont for, at de problemer, som SIR havde påpeget i rapporten, kunne løses gennem TRACE-projektet, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med, at der var en tidshorisont for projektet. Ambitionen var at lave et "proof of concept", hvilket indebar at designe et system, der kunne virke i en "glasklokke". Alene dette tog flere år at udarbejde. Når det først var i gang, skulle det udmøntes i flere lande i OECD. Projektet blev herefter overhalet indenom af det amerikanske FATCA, der kom TRACE-projektet i forkøbet. Da han forlod OECD-projektet, var man i gang med at udvikle et system, som også Danmark var med til at udvikle. Det var vidnets kollega Tom Stevns, der i høj grad var med til at udvikle det "proof of concept", som desværre ikke blev til noget i det videre forløb.

2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts

2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

> *"100412 Ivar har bedt Jan og Richard om tilbagemelding inden den 19. april 2010. Richard har meldt tilbage, at de ikke kan stille med nogen IT-folk. På Birgitte og Ivars opfordring vil Jan Lund vende det igen og vende tilbage senest fredag den 16. april.*
>
> *100504 Troels Holst Larsen deltager fra Borger og Virksomhed og Søren Aslak og Andreas Bo Larsen deltager fra Jura og Samfundsøkonomi."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette var opstarten på projektet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad løsningen blev i forhold til IT, forklarede vidnet, at der ikke var nogen IT-folk, der kunne deltage. Han indtrådte derfor som stedfortræder, idet han dels var generalist, dels havde været i organisationen i mange år. Desuden besad han en vis viden om IT, dog uden at have været hverken systemejer eller procesejer. Han var det, man kaldte en forretningsarkitekt. Hans rolle var at skabe koblinger på tværs af procesejere og at få systemejere og procesejere til at tale bedre sammen.

Forespurgt, om der var drøftelser med ledelsen omkring tidshorisonten på TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var ikke noget, han drøftede med ledelsen. På et tidspunkt i efteråret 2010 rapporterede han tilbage til sin nærmeste leder, Richard Hanlov, at projektet havde en lang tidshorisont og ikke ville blive til noget lige med det samme, men at det selvfølgelig kunne indeholde nogle store forretningsmæssige potentialer, hvis det først kom op at køre, fordi der var mange digitale indberetninger på området.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 98 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures).

Forespurgt, om vidnet modtog dette notat til brug for sit arbejde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 112 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures, afsnit IV "TAKING THE WORK FORWARD", litra E "Timetable"):

"It is anticipated that a complete Implementation Package could be endorsed by the CFA in January 2013 as a package recommended for adoption by any willing Member country."

Forespurgt, om vidnet husker drøftelserne om tidshorisonten således, forklarede vidnet, at det lyder meget ambitiøst. Det var et pilotprojekt, der først skulle designes. Når det var designet, skulle det testes. Når det var testet og rettet til, skulle medlemslandene tilmelde sig systemet og implementere det rent IT-teknisk. Det var bestemt ikke noget, der kunne gøres på 1, 2 eller 3 år. Det normale i forhold til EU-systemet er, at det tager rigtig mange år, før EU-ret bliver konverteret til national lovgivning, og derfor var dette en meget ambitiøs tidsplan.

Forespurgt, om vidnet – selv om han ikke deltog i arbejdsgruppen vedrørende SIR's 2010-rapport – deltog i drøftelser om, at der forelå en konkret og akut problemstilling på udbytteskatteområdet, der skulle løses, og at TRACE-projektet kunne være en løsningsmodel, forklarede vidnet, at det blev drøftet, at der var nogle afstemningsmæssige problemer. Omfanget af problemerne havde han ikke kendskab til. Han havde hørt, at der var en revisionsrapport, der var kritisk i forhold til udbytteskatteadministrationen, og som tidligere nævnt var der forskellige løsninger i spil. Han modtog i 2011 et papir, der omtalte forskellige løsningsmodeller. Der var problemer med data, herunder at få de rigtige data. Der var ligeledes problemer med systemerne, herunder at få systemerne til at tale sammen. Han læste arbejdsgruppens forslag således, at projektet adresserede begge problemstillinger, dvs. både behovet for at indhente flere data og behovet for at få systemerne til at kommunikere bedre sammen.

Forespurgt, om vidnet fik papiret tilsendt med henblik på at skulle levere et bidrag hertil, forklarede vidnet, at han fik papiret tilsendt af Kent D. Sørensen som følge af den beslutning, der blev truffet i Produktionsforum. Forespurgt, hvornår vidnet modtog det pågældende papir, forklarede vidnet, at han fik det i forlængelse af, at arbejdsgruppen afgav rapport til Produktionsforum i juni 2011. Han tror, at det var i begyndelsen af august 2011. Forespurgt, om papiret var færdigt, da han modtog det, bekræftede vidnet dette. Papiret var blevet drøftet i Produktionsforum, og det fremgik af forsiden, at beslutningen i Produktionsforum var at arbejde videre med de anbefalinger, som arbejdsgruppen var kommet med. Forespurgt, om vidnet efterfølgende var involveret i et samarbejde med dem, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var ikke procesejer. Han var en slags mellemmand, som skulle agere systemejer og procesejer i en overgangsperiode, indtil der var mulighed for at tilknytte nogle IT-folk til projektet.

Forespurgt, hvornår vidnet blev koblet af TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det skete i fjerde kvartal 2011, hvor projektet gradvist blev overdraget til Tom Stevns, som var IT-mand på området. Samtidig kom Lisbeth Rømer i løbet af 2011 mere og mere ind over det videre forløb.

Forespurgt, om vidnet var inde over et TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011, forklarede vidnet, at det var han ikke. Arbejdet foregik på den måde, at departementet deltog i de overordnede møder i OECD i det, der hed FTA. Det var Ivar Nordland, der deltog i forhandlinger i forhold til samarbejdet omkring det. Disse møder deltog vidnet ikke i.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var inde over nogle af de TastSelv-projekter, der blev arbejdet med i den pågældende periode, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var typisk procesejerkontorerne, der sad med disse projekter. I den sidste del af perioden sad vidnet med kontrolområdet, som ikke var et procesejerkontor i forhold til selve administrationen, men i forhold til SKAT's efterfølgende kontrolprocesser.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han har fundet et gammelt notat fra den 22. oktober 2010, som han lavede til sin leder, Richard Hanlov. Notatet omhandler status på TRACE-projektet og indeholder ikke andet, end hvad vidnet allerede har oplyst for undersøgelseskommissionen, dvs. at der var lange udsigter til, at projektet blev til noget, samt en vurdering af, hvad de forretningsmæssige gevinster ved TRACE ville være for SKAT.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

OECD'S TRACE-projekt

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup om perspektiverne i TRACE-projektet i forhold til aktionærer i andre lande end OECD-landene forklarede vidnet, at systemet i princippet var designet til at være et verdensomspændende system, som skulle hjælpe de skatteydere, der havde penge til gode i forskellige investeringslande, med at få refunderet den skat, som de havde betalt for meget i første omgang. Idéen var, at bankerne skulle påtage sig administratorrollen i forhold til de investeringer, som skatteyderne havde foretaget i andre lande, og sørge for, at det også var dem, der søgte om at få pengene tilbage. I modsætning til det nuværende system skulle det således være bankerne eller de såkaldte intermediaries, der skulle

bære ansvaret. I det nuværende system er det skattemyndighedernes ansvar at udbetale pengene, og hvis der bliver udbetalt for meget, er det skatteadministrationens risiko. Hvis TRACE-systemet blev indført, ville det – sådan som han forstod systemet – være bankernes risiko, hvis der skete fejludbetalinger. Han har dog ikke været inde i det juridiske setup. Det var Andreas Bo Larsen og Søren Aslak, der deltog i forhandlingerne i forhold til den juridiske udformning af OECD's TRACE-projekt.

Kl. 14.40 sluttede mødet.

PROTOKOL

10. april 2019
Protokol nr. 9

Den 10. april 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Henrik Stig Lauritsen for Lena Bardrum

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Anders Carlsen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

FRANK HØJ JENSEN

Kl. 9.00 mødte Frank Høj Jensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til april 2013 var ansat som viceskattedirektør i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab, og at vidnet i perioden fra april 2013 til januar 2016 var ansat som kontorchef i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forklarede vidnet, at han blev ansat som toldelev i 1974 i Fredericia Toldkammer. Dernæst gennemførte han en etatsuddannelse. I 1995 blev han funktionsleder i en administrationsafdeling i Holstebro og herefter funktionsleder i en nyoprettet toldafdeling i Herning. I 1997 blev han viceregionschef i Thisted og i 2003 regionschef i Vejle. Omkring 2005 blev han fagchef for inddrivelsesområdet i Esbjerg. I 2009 blev han ansat som viceskattedirektør i afdelingen Regnskab i Horsens, da man etablerede en landsdækkende regnskabsafdeling. Det var intentionen, at SKAT's regnskabsaflæggelse til statsregnskabet skulle samles i Horsens og Høje Taastrup. Da de påbegyndte opgaven i 2009, var opgaven spredt forskellige steder i landet.

Forespurgt til sin geografiske placering forklarede vidnet, at han i sine år som viceskattedirektør var placeret i afdelingen i Horsens.

Forespurgt, om vidnet forud for 2009 beskæftigede sig med udbytteskat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, hvilke opgaver og ansvarsområder vidnet havde i Regnskab og i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at han havde to forskellige opgaver og an-

svarsområder. I perioden som viceskattedirektør var han souschef og dermed formel stedfortræder for skattedirektøren. Fordi han var stedfortræder, refererede den kontorchef og de fem funktionsledere, der refererede til skattedirektøren, således også til ham. Han deltog bl.a. i udviklingssamtaler med de funktionsledere, der refererede til skattedirektørområdet. Formålet var at samle og effektivisere regnskabsopgaven og løfte kvaliteten på regnskabsaflæggelsen i denne periode.

Forespurgt til den interne arbejdsdeling mellem vidnet og skattedirektøren forklarede vidnet, at der ikke var en formel arbejdsdeling mellem vidnet og skattedirektøren, men at arbejdet blev udført gennem løbende uformelle gensidige orienteringer. Arbejdsfordelingen blev justeret undervejs med daglige orienteringsmøder. I forbindelse med etableringen af den nye regnskabsenhed blev der samlet nogle egentlige regnskabsenheder med henblik på at tilføre nye kompetencer. Udbytteskatteområdet var i den sammenhæng atypisk i forhold til de andre enheder, fordi udbytteskatteområdet kom til Regnskab som en samlet enhed fra en anden del af organisationen. Før overflytningen var udbytteskatteområdet samlet et andet sted, som han ikke præcist husker navnet på. Udbytteskatteområdet skilte sig således ud fra de andre områder for skatter og afgifter, som afdelingen skulle aflægge regnskab for, og udbytteenheden indeholdt opgaver, som de andre områder ikke havde. Udbytteskatteområdet blev overflyttet som en samlet enhed med ledere og medarbejdere.

Forespurgt, om vidnet og skattedirektøren også delte ledelsesansvaret for udbytteskatteområdet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Lisbeth Rømer refererede til både vidnet og skattedirektøren, og om der således ikke var nogen fast kommandovej gennem den ene eller den anden, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i den daglige drift og udfordringerne på udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at udbytteområdet overgik til deres afdeling som en samlet opgave. Lisbeth Rømer, der var fulgt med over som funktionsleder, og hendes specialkonsulent orienterede dem om opgaverne umiddelbart efter overflytningen af området. Orienteringen skete på nogle afdelingsmøder med deltagelse af vidnet, skattedirektøren og Lisbeth Rømer.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om Lisbeth Rømer fortalte vidnet om problemerne på udbytteområdet, herunder de manglende afstemningsmuligheder og kontrolmuligheder, forklarede vidnet, at det gjorde hun. De blev ret hurtigt sat ind i disse problemer. De bad Lisbeth Rømer om en opsummering af problemerne i et forløbsnotat indeholdende en redegørelse for, hvad der var gået forud, således at de havde et grundlag at gå videre

med. Forespurgt, hvornår de modtog det notat, forklarede vidnet, at han mener, det var i løbet af 2009.

Forespurgt, hvordan de reagerede på notatet, forklarede vidnet, at det fremgik meget tydeligt, at lovgivningen ikke var optimal, i forhold til hvornår de forskellige ting skulle angives, hvilket var et grundlæggende problem. De orienterede videre i organisationen om problemstillingerne. Kort tid efter blev der iværksat en revisionsundersøgelse, hvor Lisbeth Rømer som leder af enheden fremlagde de ting, som de også var blevet orienteret om. Det var problemer, som de i en regnskabsenhed ikke selv kunne løse. Der skulle andre med på opgaveløsningen, for at de kunne ændre på de grundlæggende problemer, der var. Forespurgt, om de også blev oplyst om problemet med, at man i forbindelse med refusion ikke kendte de retmæssige ejeres identitet, forklarede vidnet, at det gjorde de. Den problemstilling var en del af problemkataloget.

Forespurgt, hvilke overvejelser de gjorde sig om sagsbehandlingen i enheden, forklarede vidnet, at de overtog en proces, som var defineret, og de medarbejdere, der var på området. Der var ikke mulighed for at tilføre flere ressourcer til området, så de kunne ikke gøre andet end at orientere om problemstillingerne. De kunne ikke selv løse dem.

Forespurgt, hvem i ledelsen informationen blev sendt videre til, forklarede vidnet, at de refererede til skattedirektøren og direktionen i Midtjylland. Skattedirektøren og direktionen i Midtjylland blev informeret om problemerne på møder, der blev afholdt hver 14. dag, hvor viden og de modtagne notater blev formidlet videre. Den pågældende regionsdirektør for Midtjylland sad i et ledelsesforum – vist nok Produktionsforum – med andre regionsdirektører, som gennem regionsdirektøren for Midtjylland blev orienteret om problemstillingen, så de kunne gå videre med sagen. Regnskabsskattedirektøren sad i et kundeforum, hvor han kunne viderebringe problemstillingerne. Det var besluttende fora, hvor problemstillingen blev drøftet.

Forespurgt, om der var skriftlige retningslinjer for behandling af refusionsanmodninger i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det må der have været. Normalt ville der være en procesbeskrivelse og en procesejer, som skulle sikre, at hele administrationen omkring et skatteområde havde en forsvarlig drift. Fra 2009 arbejdede de i alle enheder i Regnskab med et LEAN-projekt, der skulle effektivisere processerne og samtidig hæve kvaliteten. Der blev i den forbindelse uddannet LEAN-konsulenter på regnskabsområdet. Da man gik i gang med at implementere LEAN på udbytteskatteområdet, gennemgik man de processer, som de arbejdede med.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af det skriftlige materiale og af tidligere vidners forklaringer, at en refusionsanmodning skulle være fulgt af en udbyttenota, der fungerede som dokumentation for, at vedkommende var aktionær, men at en nærmere kontrol ville kræve en mere grundig sagsbehandling. Forespurgt, om de overvejede at intensivere kontrollen af, om en ansøger reelt var aktionær, forklarede vidnet, at det havde de ikke mulighed for med de ressourcer, de havde. Ud af 12-13 medarbejdere i enheden var der tre, der arbejdede med refusionsområdet. Der var mange manuelle funktioner i modsætning til mange andre skatteområder, hvor der var Tast-Selv-løsninger. Alene processen omkring indberetning af udbytteangivelserne tog en stor andel af medarbejderressourcerne, fordi det var en rent manuel funktion. De tre medarbejdere, der arbejdede med refusioner, kontrollerede, at anmodningsblanketterne var vedlagt en attestation om, at der var betalt en udbytteskat i det pågældende land, at der var en udbyttenota, og at beløbene var beregnet korrekt. Der var således en regneopgave, en gennemgang af blanketten og et tjek af udbyttet. SKAT var på det tidspunkt organiseret således, at hvis der skulle være mere dybdegående kontrol, skulle det ske i enheden Indsats. I Regnskab kunne de have foreslået, at der blev iværksat en kontrol, og det blev der også gjort. Han kan huske ét konkret kontrolprojekt, som de anmodede om, men det var Lisbeth Rømer, der formulerede dette kontrolprojekt, så han ved ikke præcist, hvad det omhandlede. Projektet indgik derpå i en prioriteringsorden hos Indsats, der prioriterede den samlede kontrol på skatteområdet. Han husker ikke konklusionen på projektet.

Forespurgt, om de på baggrund af de beskrevne problemstillinger gjorde sig overvejelser om de forvaltningsretlige krav til tilstrækkelig oplysning af sager, før man foretog udbetalinger og refunderede udbytte, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at de gjorde sig overvejelser om det juridiske grundlag for processen. De pegede derimod på, at de ikke havde ressourcer til at kontrollere disse ting.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om der var ledelsesmæssige, skriftlige instrukser for udbytteskatteområdet, da han overtog området, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet satte sig nærmere ind i sagsgangene på udbytteområdet, eller om det primært var en proces, der kørte videre ved overtagelsen af området, forklarede vidnet, at de mest brugte tid på at få de tidligere beskrevne problemer frem i lyset, så der kunne gøres noget ved dem. For det meste var deres fokus dog på driften af området og på at få ændret de helt grundlæggende ting omkring fristerne. Vidnet og skattedirektøren konstaterede hurtigt, at for at nå til bunds i problemerne var man nødt til at ændre lovgivningen, så man havde mulighed for at lave de helt grundlæggende afstemninger. Desuden skulle der ske en grundlæggende ændring af processen i forhold til automatisering af afstemningerne, da de ikke havde mulighed

for at tilføre ekstra ressourcer. Ud over at de håbede at kunne effektivisere i forbindelse med LEAN-projektet, satte de ikke spørgsmålstegn ved processerne.

Forespurgt, om de på noget tidspunkt efterspurgte flere ressourcer til området, forklarede vidnet, at det gjorde de. Problemet var, at alle områder var nødlidende. Da mulighederne for at hente ressourcer internt var opbrugt, gik de til regionsdirektionen og gjorde opmærksom på, at de manglede ressourcer. Han husker ét konkret eksempel, hvor de bad regionsdirektionen om ressourcer, men han husker ikke, om det vedrørte udbytteområdet. Forespurgt til resultatet af dette forklarede vidnet, at der ikke blev nyansat medarbejdere i denne periode, men der skete intern overflytning af 3-4 medarbejdere til Regnskab for en begrænset periode. Han husker ikke, til hvilke opgaver det skete. Der var dog samtidig også afgang, og typisk kunne de ikke genopslå stillinger. Forespurgt, hvornår anmodningen blev sendt til regionsdirektionen, forklarede vidnet, at det husker han ikke præcist. Der var andre områder end udbytteskat, der var nødlidende.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Refusionsordninger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3297 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.003 Claim to Relief from Danish Dividend Tax).

Forespurgt, om vidnet var inde over udarbejdelse af disse blanketter, forklarede vidnet, at blanketterne var, som de forelå, og at han ikke var med til at formulere dem. Forespurgt, om han var inde over efterfølgende justeringer af blanketterne, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3848 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, anmodning fra SYNTAX):

> *"Re: Danish Dividend Tax Reclaim for:*
>
> [redacted] *Pension Plan*
>
> [redacted]
>
> *Please find enclosed the following forms to assist with the claim:*
>
> …

- Two original Dividend Credit Advice slips"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 3850 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, dividend credit advice fra Solo Capital).

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man accepterede udbyttenotaer fra andre aktører end pengeinstitutter, forklarede vidnet, at det var han ikke vidende om. I 2015, hvor refusionsanmodningen er fra, beskæftigede vidnet sig ikke med udbytteskat. Forespurgt, om der var fastsat krav til, hvad man opfattede som en udbyttenota, eller om dette blev drøftet, forklarede vidnet, at han ikke har deltaget i sådanne drøftelser.

Forespurgt, om vidnet var involveret i problemstillinger vedrørende bankordningen, forklarede vidnet, at aftalerne var indgået, før opgaven blev placeret i Regnskab. Lisbeth Rømer, som var funktionsleder, fortalte dem, at man havde lavet aftaler med en række banker for overhovedet at have mulighed for at overkomme opgaven. Forespurgt, om vidnet var bekendt med omfanget af kontrol med bankernes håndtering af ordningerne, forklarede vidnet, at det ikke blev kontrolleret, da der ikke var ressourcer til dette. Aftalerne var netop indgået, fordi der ikke var ressourcer til at kontrollere alle ansøgninger.

Forespurgt til NOVO-ordningen forklarede vidnet, at han ikke har kendskab til denne ordning.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med lovændringen i 2012, der bl.a. medførte, at der kunne gå 6 måneder, inden en renteberegning kunne blive aktuel, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var Lisbeth Rømer, der var Regnskabs repræsentant på de områder, der havde med lovgivningen at gøre. Forespurgt, om vidnet kendte til forarbejder mv. til lovgivningen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Nettoafregningsordninger

Forespurgt til nettoafregningsordningerne – VP-ordningen, tilladelsesordningen og frikortsordningen – forklarede vidnet, at han blev orienteret om ordningerne og administrationen heraf, men han har ikke beskæftiget sig med dem.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, hvilke andre enheder der var involveret i administrationen af udbytteområdet ud over Regnskab, forklarede vidnet, at i forhold til de problemer, der var lagt frem, var der flere parter, der skulle involveres, for at det kunne lykkes. Depar-

tementet stod for lovgivningen, og når lovgivningen var på plads, var der to andre vigtige parter: en systemejer og en procesejer. Etableringen af systemerne ud fra lovgivningen blev varetaget af systemejerne. På udbytteskatteområdet var målet at få etableret en tvungen TastSelv-ordning, så den manuelle opgave faldt bort, og at få etableret systemafstemninger. Procesejeren skulle – når systemerne og lovgivningen var på plads – sikre, at der var tilrettelagt en proces, der sikrede, at der blev administreret rigtigt og lovligt.

Forespurgt til vidnets forståelse af begreberne "procesejer", "systemejer" og "platformejer" forklarede vidnet, at systemejeren var den, der havde ansvaret for at tilrettelægge det IT-system, der skulle til, for at virksomheder og borgere kunne indberette tingene automatisk. Systemejeren skulle også etablere muligheden for, at der kunne foretages en afstemning i systemet, og at den kunne dokumenteres. På regnskabsområdet var det et meget vigtigt element, at der var en systemafstemning af, at beløbene kørte rigtigt i systemerne. Systemejeren varetog således dette tekniske område. Procesejerens rolle var at beskrive den samlede proces fra angivelse og betaling over vejledning og til kontrol og at få placeret opgaverne fra den samlede proces i den pågældende driftsorganisation. Der var en kundeservicesøjle, en indsatssøjle og nogle landsdækkende enheder – herunder Regnskab – der var placeret i Midtjylland i 2009-2013. De andre regioner havde andre landsdækkende enheder.

Forespurgt, hvem der blandt de forskellige ejerskaber havde ansvaret for at sikre, at der blev truffet rigtige afgørelser om fx refusion, forklarede vidnet, at det må have været procesejeren. Det var i hvert fald hans tilgang – at de overtog en proces, der var kvalitetssikret, også på det juridiske område. Der var også en landsdækkende juridisk afdeling, der kunne være inde over.

Forespurgt, om det ikke var de medarbejdere, der behandlede sagerne, eller deres chefer, der havde ansvaret for, at der blev truffet de rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at medarbejderne på sagsniveau iagttog de dele af opgaven, der henhørte under dem. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at denne del af opgaven således var begrænset til at påse, at der var en udbyttenota, og at der var regnet rigtigt, forklarede vidnet, at det er det. De skulle også påse, at den var attesteret.

Forespurgt, om der fandtes en skriftlig instruks, der nærmere beskrev, hvilke krav der blev stillet til behandling af refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at han mener, at der var en arbejdsbeskrivelse, som udbytteadministrationen tog med over.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor opgaven om udbytteskat havde været placeret, før den kom til Regnskab, forklarede vidnet, at den lå i Ballerup som en dekoncentreret opgave i en form for kompetencecenter. Han

ved ikke, hvor den lå organisatorisk, men det var ikke i en regnskabsfunktion. Forespurgt, hvilket direktørområde det lå under, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.1 "Organisering og ansvarsplacering af opgaven"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at det ikke ligger indenfor deres arbejdsområde at udføre egentlig kontrol omkring udbytteindberetningerne. Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatningen ligger i Indsats".*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det svarer til, hvad vidnet forklarede tidligere, bekræftede vidnet dette. Det var en form for ekspeditionskontrol, der lå i hans enhed. Der var blanketkontrol og attestationskontrol.

Foreholdt, at Indsats satte ind på udvalgte fokusområder, men ikke havde periodiske opgaver, og forespurgt, om dette svarer til vidnets forståelse, bekræftede vidnet dette. Indsats lavede nogle årlige kontrolplaner. Der var i den forbindelse en periode, hvor man kunne foreslå kontrolemner. Lisbeth Rømer formulerede i perioden 2009-2013 et forslag til et kontrolprojekt i Indsats. Han husker ikke den nærmere formulering, men forslaget tilgik Indsats, hvorefter Indsats foretog den nærmere prioritering i forhold til årsplanen. Forespurgt, om Lisbeth Rømers forslag blev udmøntet i et kontrolprojekt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, hvornår Lisbeth Rømers forslag til et kontrolprojekt blev videregivet til Indsats, forklarede vidnet, at det husker han ikke med sikkerhed.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis Indsats kun tog temaer op efter en årlig prioriteringsliste, så var den endelige kontrol af refusionsanmodninger den, der lå i Regnskab 2, og der var ikke nogen løbende, dyberegående kontrol, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om dette var kendt på øverste ledelsesniveau, forklarede vidnet, at han mener, at det blev oplyst til ledelsen både i revisionsrapporten og i de udarbejdede notater.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

> *"Vi har set konkrete eksempler på, at der er refunderet udbytteskat til modtagere i Saudi Arabien, senest vedr. 2012. At vi finder dette problematisk, har vi drøftet*

med den tidligere afdelingsleder Lisbeth Rømer og Sven Nielsen, som er en af afdelingens medarbejdere. Vi aftalte, at de skulle sende anmodningerne til os næste gang der blev søgt om refusion, så ville vi i Kildeskatteprojektet foretage sagsbehandlingen. Vi har flere gange spurgt efter oplysningerne for de senere år."

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over denne problemstilling, forklarede vidnet, at han ikke har været inde over problemstillingen.

Ressourcer

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 552 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 1), afsnit "Krav om 8 % effektivisering"):

"SKAT er generelt omfattet af et krav om 8 % årlig effektivisering, hvilket betyder, at færre hænder skal løse de samme opgaver eller, at de samme hænder skal løse flere opgaver. Det gælder som udgangspunkt også for denne opgave."

Forespurgt, om der var drøftelser om at gøre indsigelser mod yderligere nedskæringer, forklarede vidnet, at deres indstilling var, at det at få lavet de nødvendige lovmæssige ændringer vedrørende indberetninger og at få etableret en tvungen Tast-Selv-løsning og automatiske afstemninger var den mulighed, der var, for at nå en effektivisering på 8 %. Det var ikke muligt at effektivisere den manuelle indtastning af 150.000 blanketter med 8 %. De forsøgte derfor at få opgaven lagt om. Forespurgt, om fokus var på angivelsesopgaven, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail af 19. august 2014 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen, Frank Høj Jensen, Hanne Villemoes Hald, Kaj Steen, Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen):

"Men samlet set i Inddrivelsen kan det være nødvendigt at prioritere også imellem disse opgaver. For at undersøge dette vil vi gerne bede jer om for hver driftsenhed at prioritere jeres egne opgaver - som I vil kunne gøre i almindelige driftssituationer hvor der kan være spidsbelastningssituationer… Det er vigtigt, at I beskriver konsekvenserne ved en eventuel nedprioritering af opgaven"

Forespurgt, hvad dette gik ud på, forklarede vidnet, at Iben von Hallas var en af 4-5 medarbejdere i det kontor, hvor vidnet blev kontorchef i begyndelsen af 2013. Man havde samlet Betaling og Regnskab i et underdirektørområde i Inddrivelse. Grundet ressourcemangel etablerede man en produktionsgruppe i Inddrivelse, hvor vidnet

var repræsentant for betalings- og regnskabsområdet. Der deltog en repræsentant for de forskellige underdirektørområder. Denne produktionsgruppe blev af ledergruppen i Inddrivelse – dvs. direktøren for Inddrivelse og underdirektørerne på områderne – bedt om at lave et prioriteringsoverblik. I den forbindelse blev hver enhed bedt om at foretage den prioriteringsøvelse, som er beskrevet i e-mailen. Dermed kunne produktionsgruppen fremlægge et overblik over, hvilke konsekvenser prioriteringerne havde på de forskellige områder. Ledergruppen i Inddrivelse skulle derefter beslutte, hvordan man skulle løse de forskellige opgaver. E-mailen var et led i processen med at skabe et overblik over, hvad konsekvenserne ville være af nedskæringer på de forskellige områder, og den blev sendt til alle funktionslederne på betalings- og regnskabsområdet. Alle prioriteringer havde konsekvenser for deres område, så det var et svært område at prioritere på. Forespurgt, om prioriteringsoversigten udløste en ændret opgavefordeling, forklarede vidnet, at det ikke ændrede noget særligt på betalings- og regnskabsområdet. Den opgave, som han brugte flest ressourcer på, var på det tidspunkt motorområdet, hvor der var nogle problemer, der nødvendiggjorde, at de fik assistance fra andre end Betaling og Regnskab.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> • *Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*
>
> • *Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"*

Forespurgt, hvorfor man etablerede et dobbelt procesejerskab på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at man ønskede at skabe overblik over, hvem der varetog de forskellige opgaver i forbindelse med revisionen af området, og hvem der kunne afhjælpe områderne. Når revisionen var gennemført, ville den munde ud i en række kritikpunkter og anbefalinger, og ansvaret for handleplanerne ud fra disse anbefalinger skulle herefter placeres i organisationen hos dem, der kunne gennemføre anbefalingerne. Derfor var det vigtigt allerede indledningsvist at få slået fast, hvem der var omfattet, og hvem der kunne tage ansvar for processerne. Etableringen af de to procesejere skulle afdække, hvem der var parter, i forhold til hvordan man kom vi-

dere. Forespurgt, om det således i højere grad var for at komme videre frem for en bevidst beslutning om at etablere et delt procesejerskab, forklarede vidnet, at det efter hans vurdering er korrekt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.1 "Organisering og ansvarsplacering af opgaven"):

> *"Borger og Virksomhed er procesejer for udbytteangivelserne og de obligatoriske indberetninger om udbyttemodtagere. For udbytteangivelserne har der været en navngiven procesejer, men det er først ultimo 2009, at der er udpeget en navngiven procesejer for indberetningerne af udbytteskat. Årsagen hertil er, at der ikke har været fokus på området tidligere."*

Forespurgt, om dette også var vidnets forståelse, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"Nuværende placering af udbytteadministrationen*
>
> *Udbytteadministrationen er i den nuværende struktur placeret under fagsøjlen Regnskab i region Midtjylland, men rent fagligt har udbytteadministrationen ikke meget tilfælles med regnskabsopgaverne i fagsøjlen.*
>
> *…*
>
> *Fremtidig placering*
>
> *Placeringen af udbytteadministrationen kan med fordel tilknyttes Store Selskaber, idet der derved opnås følgende:*
>
> *• Tæt samarbejde omkring udbytte fra de VP administrerede selskaber og investeringsforeninger (både de børsnoterede og unoterede)*
>
> *• Den i forvejen tætte relation mellem udbytte og selskabsselvangivelsen styrkes og kan på sigt måske medføre en hel eller delvis sammensmeltning af udbytteangivelsen og selskabsselvangivelsen*
>
> *• Fælles interesse for at få ændret udbytteadministrationen, så der er samme frist for både udbytteangivelse, betaling og indberetning af udbyttemodtagere*

• Udbyttebegrebet på selskabsselvangivelsen og på udbytteangivelsen bør være identisk

• Tæt samarbejde omkring løsningen af problemområder f.eks. kan en filial af et udenlandsk selskab udlodde udbytte?"

Forespurgt, om det var drøftelser, som vidnet var inde over, forklarede vidnet, at han ikke var inde over det, men han var bekendt med det, da Lisbeth Rømer havde gjort opmærksom på problemstillingen. Da de overtog opgaven med udbytteadministrationen, var han opmærksom på, at den var atypisk i forhold til de andre regnskabsopgaver, idet der var sagsbehandling, hvilket der ikke var i de andre regnskabsopgaver. Forespurgt, om vidnet var enigt i anbefalingen, forklarede vidnet, at han ikke ville have talt imod den. Det var også Lisbeth Rømers opfattelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

"Anbefaling

Det anbefales at udbytteadministrationen placeres under Store Selskaber for derved at styrke det faglige samarbejde."

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor anbefalingen ikke blev fulgt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013

Forespurgt, om vidnet ved, om placeringen af udbytteområdet blev genovervejet primo 2013 i forbindelse med organisationsændringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt til vidnets rolle efter organisationsændringen forklarede vidnet, at han fik en helt anden rolle, idet han her blev indplaceret som kontorchef i Betaling og Regnskab. Det blev et lille kontor, og han mener, de begyndte med fire medarbejdere. I løbet af perioden kom der yderligere to medarbejdere fra HR-afdelingen over, men den ene gik straks på barsel, så de var fem medarbejdere i hans kontor på det tidspunkt

Forevist ekstraktens side 3924 (Betalings- og Regnskabskontoret (Frank Høj Jensen)) forklarede vidnet, at der var forskellige opgaver. De havde en koordinerende funktion omkring ekstern kontakt til Rigsrevisionen, Intern Revision og Moderni-

seringsstyrelsen. Når Rigsrevisionen eller Intern Revision anmeldte et revisionstema, var kontorets opgave at få enhederne i Betaling og Regnskab involveret og fremskaffe det materiale, der blev anmodet om. Under revisionen havde de ikke nogen opgaver. Når der var fremkommet et revisionsudkast fra revisionen, skulle de indhente bemærkninger hertil og få sammenskrevet et høringssvar. I den endelige revisionsrapport gennemgik de kritikpunkterne og revisionens anbefalinger. Ud fra den endelige revisionsrapport havde kontoret til opgave at få ansvarsplaceret anbefalingerne og få etableret handleplaner ud fra dem. Han havde på det tidspunkt ikke nogen ledelsesmæssige kompetencer i forhold til de andre enhedsledere, idet underdirektøren var chef for alle enhederne. Vidnets opgave var at indhente handleplanerne. Desuden varetog kontoret løbende styring og opfølgning af status på handleplanerne. Der var også løbende statusopdateringer til underdirektøren og direktørområdet.

Der blev sammen med Moderniseringsstyrelsen afholdt en møderække med det formål at etablere en fælles regnskabspraksis og en indregningspraksis for alle skatte- og afgiftsafdelinger. Der blev etableret en arbejdsgruppe mellem Moderniseringsstyrelsen og Betaling og Regnskab, hvor der også var medarbejdere med fra andre enheder end hans eget kontor. Det var regnskabskontoret, som havde de faglige nøglemedarbejdere i forhold til at etablere en regnskabspraksis og en indregningspraksis. Det omfattede alle skatteområder, og man kiggede på lovgivningen for hver skatteart og afgiftsart, i forhold til hvornår de skulle indregnes i regnskabet. Der skulle være et grundlæggende princip, der var gældende for alle skatte- og afgiftsarter.

Forespurgt, om udbytteområdet i forbindelse med organisationsændringen blev endeligt afgivet til René Frahm Jørgensen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var en overleveringsforretning, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var Lisbeth Rømer, der forestod overdragelsen af området. I de opgaver, der fremgår af ekstraktens side 3924, var der ikke yderligere, der havde med udbytteområdet at gøre.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1001 (2013-08-21 - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergaard Jensen med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen).

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1003 (2013-08-21 (2) - Vedhæftning til e-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet):

"Der er i dag 3 procesejere for udbytteskatteadministrationen:

1 vedr. angivelsen i Afregning Erhverv

1 vedr. indberetning af udbyttemodtagere i Afregning Person

1 vedr. indberetninger til e-kapital i Afregning Person

De kontorer, som har procesejerskabet, må sørge for, at det overordnede ansvar for udbytteskatteadministrationen placeres, således at der skabes overblik over de mangler, som i dag er konstateret og der skabes styring i øvrigt."

Forespurgt, hvorfor vidnet sendte denne e-mail, forklarede vidnet, at han blev bedt om det, og at han selv undrede sig over, at det var ham, der skulle have kontakten til procesejerne, idet han reelt ikke arbejdede med udbytteskatteområdet. Som han husker det, spurgte han Iben von Hallas om, hvorfor det var ham, der skulle have den kontakt. Han kontaktede Lisbeth Rømer, idet han vidste, at det var hende, der havde den faglige kompetence på området. Lisbeth Rømer svarede på e-mail, at for hende at se var det helt evident, at det skulle være en af procesejerne. I forlængelse af det sendte han sin e-mail til de to procesejere. Han fik ikke nogen tilbagemelding, hvilket han skrev til René Frahm Jørgensen i begyndelsen af september, hvorefter René Frahm Jørgensen som underdirektør selv overtog sagen. I oktober blev der sat en procesejer på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"

Forespurgt, hvorfor området i 2009 blev fordelt på to procesejere og i 2013 på tre procesejere i to forskellige enheder, og hvad der var sket i forhold til den foreholdte anbefaling, forklarede vidnet, at han ikke har et svar på, hvorfor det ikke lykkedes for dem at få nogen af procesejerne til at tilkendegive, hvem af dem der havde ansvaret. Det fremgår specifikt af 2013-rapporten, at man ikke var nået i mål med den anbefaling fra 2010-rapporten. Forespurgt, om der ikke i et ledelsesforum blev truffet beslutning om, at man én gang for alle skulle have placeret ansvaret, forklarede vidnet, at der var to ledelsesfora – ét, hvor regionsdirektøren for Midtjylland sad, og ét, hvor skattedirektøren for Regnskab sad – og at det må have været der, man drøftede dette. Selv deltog han ikke i disse fora.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1036 (2013-10-17 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, sendt til Jens Sørensen):

> *"Udbetalingen af refusion af udbytteskat sker i Betaling & Regnskab, men selve sagsbehandlingen foregår andre steder. Med udgangen af juli 2013 var der refunderet over 2 milliarder. Der er tale om en opgave, hvor det giver god mening at udførelsen kommer tættere på fagligheden omkring selskabs- og udbyttebeskatning. Der hvor den er placeret i dag vil ikke give mening, når Lisbeth er væk. Her fjernes en stor del af fagligheden."*

Forespurgt, om vidnet var inde over disse drøftelser, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1062 (2013-11-16 - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. den fremtidige placering af opgaven med refusion af udbytteskat).

Forespurgt, om vidnet var involveret i dette, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> • *Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*
>
> • *Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"*

Forespurgt, hvordan den nærmere ansvarsfordeling var mellem de to procesejere på henholdsvis indberetning og angivelse, forklarede vidnet, at det er han ikke umiddelbart i stand til at svare på.

Forespurgt, hvem der var procesejer for refusionsdelen, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Han kan ikke huske opdelingen mellem procesejerne.

Vidnet blev foreholdt, at han overtog et ansvarsområde, hvorunder der bl.a. lå en proces, der vedrørte refusionsdelen, og at man der ikke foretog en materiel prøvelse af, om de, der gjorde krav på refusion, havde ret hertil. Forespurgt, om det så ikke var relevant, at man gjorde den person, som man mente havde ansvaret for dette, opmærksom på, at det skulle håndteres, forklarede vidnet, at det var derfor, at det

var vigtigt at få opgaven skilt ud. Det var funktionslederen, der havde dialogen med procesejerne, men han husker ikke nærmere om det. Forespurgt, om der ikke ledelsesmæssigt var en anledning til at gøre procesejeren opmærksom på, at der var noget, der skulle håndteres, forklarede vidnet, at han ikke var i dialog med de to procesejere. Forespurgt, om vidnet var i dialog med de to procesejeres chefer, som havde ledelsesansvaret for dem, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Foreholdt, at de under deres ansvarsområde havde en funktion, der havde udfordringer, og at enten måtte ledelsen tage det op, eller også måtte man gøre den ansvarlige opmærksom på det, så denne kunne tage det op, forklarede vidnet, at de over for revisionen og Jens Sørensen beskrev problemstillingen om, at de ikke kunne kontrollere mere, end de gjorde. Mødet mellem SIR og Regnskab 2 den 7. december 2009 var formødet til revisionen. Vidnet deltog ikke selv i mødet. De redegjorde for problemerne over for revisionen. Han kan godt se, at én af de to procesejere må have haft ansvaret for refusionen, men han kan ikke svare på, hvem det var.

REGNSKABSKONTROLLER

20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 405 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, pkt. 2 "Status vedrørende sandsynlighedskontrol"):

> *"Regnskab har indført nyt koncept for sandsynlighedskontrol."*

Foreholdt, at vidnet deltog i mødet, og forespurgt, hvad det nye koncept gik ud på, forklarede vidnet, at det nye koncept bestod i, at skattedirektør Lars Nørding og vidnet fik etableret et halvårligt møde med SIR, hvor de over for SIR redegjorde for de ting, de arbejdede med på regnskabsområdet. Det var kort efter, at de havde overtaget opgaven. De undersøgte måden, hvorpå de månedlige centrale regnskabsgodkendelser blev foretaget, herunder hvad der gennemførtes af kontrol, når den månedlige regnskabsgodkendelse blev udformet, underskrevet og sendt til departementet. De foretog nogle ændringer, som de orienterede revisionen om. Han husker ikke de specifikke ændringer, der blev gennemført, men de lagde ekstra dele ind i sandsynlighedskontrollen, og så var der til gengæld nogle ting, der ikke skulle gennemføres i den interne kvalitetssikring, fordi de blev flyttet til den nye proces. Det var en medarbejder i regnskabskontoret, der skulle lave alle udsøgningerne og afstemme de forskellige firmakoder, som refererede til regnskabet. Medarbejderen skulle i firmakoderne have forklaringer på de ting, der var konstateret i sandsynlighedskontrollen. Hver måned gennemgik skattedirektør Lars Nørding og vidnet regnskaberne, hvorefter den centrale regnskabsgodkendelse blev underskrevet og

sendt til departementet. Sandsynlighedskontrollen bestod fx af tidsserieanalyser – dvs. hvordan afgifterne udviklede sig over en bestemt periode i forhold til året før.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 405 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, pkt. 2 "Status vedrørende sandsynlighedskontrol"):

> *"Det er Regnskabs opfattelse, at de nye sandsynlighedskontroller giver større sikkerhed for at regnskabet er korrekt.*
>
> …
>
> *I Sandsynlighedskontrollerne tages der generel stilling til udsving på de forskellige konti. Konstateres udsving, f.eks. fald af indtægter på en bestemt konto, skal det kommenteres af chefen på området."*

Forespurgt, om dette var nyt, forklarede vidnet, at chefen for området altid havde skullet kommentere på sin firmakode. Det, der var nyt, var tidsserieanalyserne og måden, de gjorde det på, dvs. at de fik en central medarbejder på regnskabskontoret til at gennemføre det. Det betød, at denne medarbejder fik et overblik over området, og at afstemningerne blev gennemført på samme måde. Desuden blev differencer afklaret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 405 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, pkt. 2 "Status vedrørende sandsynlighedskontrol"):

> *"Regnskab oplyste, at det kniber med at få ordentlige årsagsforklaringer fra systemejerne på konstaterede afvigelser i sandsynlighedskontrollerne. Regnskab håber at dette ændrer sig med indførelsen af DMO/DMI."*

Forespurgt til en uddybning af dette forklarede vidnet, at nogle af årsagsforklaringerne ikke nødvendigvis kunne findes af lederen selv på et område, men at det kunne kræve, at systemejerne lavede nogle systemudtræk, også med henblik på dokumentation fx for en afgift eller skatteart.

Forespurgt, om de halvårlige møder, der var aftalt med SIR, også blev afholdt, forklarede vidnet, at det gjorde de. I perioden 2009-2013 holdt de møderne som ERFA-møder med stort set den samme deltagerkreds. Hvis der var fokus på et særligt område, kunne funktionslederen på dette område tillige deltage i mødet.

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt, at der var en regnskabsinstruks, der var gældende i perioden 2010-2012, og en regnskabsinstruks, der var gældende efter dette. Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

> *"De dokumenterede skatte-, told- ag afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.*
>
> *Formel kontrol*
>
> *Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.*
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, om vidnet vurderede dette i forhold til den måde, det foregik på i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at der i udbytteadministrationen ikke var mulighed for digital, automatisk kontrol, men kun manuel kontrol. Forespurgt, om der i udbytteadministrationen skete afstemning eller sikring af dokumenternes ægthed eller gyldighed, forklarede vidnet, at der ikke skete en verificering af attesteringen af dokumenterne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

> *"Materiel kontrol*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde."*

Forespurgt, om der var overvejelser om dette i forhold til kontrol på sagsniveau, forklarede vidnet, at det allerede i 2010 blev oplyst til SIR, at man ikke gennemførte efterfølgende kontrol. Forespurgt, om det dermed var formidlet videre til ledelsen, bekræftede vidnet dette. Det, der var vigtigt for dem, var at fortælle, hvordan de gjorde tingene med de ressourcer, de havde til rådighed. Forespurgt, om der var overvejelser om at bremse op, på baggrund af at man ikke kunne leve op til det, der var krav om kontrolmæssigt, forklarede vidnet, at der – efter hans vurdering – på det tidspunkt var mere fokus på, at man fik ekspederet tingene inden for de gældende tidsfrister, så der ikke påløb renter. Forespurgt, om ikke ledelsesansvaret og ansvaret for, at der blev gennemført de krævede kontroller, lå hos bl.a. vidnet og den øverste direktør i enheden, forklarede vidnet, at de oplyste om, at de gjorde, hvad de kunne med de ressourcer, de havde til rådighed.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106-2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

"Den centrale regnskabsaflæggelse

…

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen foretages følgende kontroller:

…

2010-2015:

"- en vurdering af om indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag.

- en kontrol af sammenhængen med underliggende systemer

- en kontrol med at aktiver og passiver er korrekt opgjort

- en kontrol med at beholdningskonti er regnskabsmæssigt afstemt

- en kontrol med at registreringerne i statens centrale økonom/system er i overensstemmelse med registreringerne i SAP38-bogholderiet.""

Forespurgt, hvordan man i perioden konkret foretog disse tiltag, forklarede vidnet, at det bl.a. foregik ved den tidligere nævnte sandsynlighedskontrol, der omfattede de nævnte punkter. Det kunne være tidsserieanalyser af, hvordan indtægter og udgifter udviklede sig. Hvis der var afvigelser, skulle det kommenteres. Det var den person, der havde ansvaret for firmakoden, der formulerede den forklaring, som derefter indgik i den centrale regnskabsgodkendelse.

Forespurgt til det første punkt om dokumentation af afvigelser i forhold til sandsynlighedskontrollen, og om denne opgave lå i det kontor, som vidnet havde ansvar for fra 2013, forklarede vidnet, at han fra 2013 og frem ikke havde noget med de centrale regnskabsgodkendelser at gøre. Det lå som udgangspunkt hos underdirektøren og kontorchefen for Regnskabskontoret, der gennemgik og underskrev dem. Der skulle være to underskrifter på, og vidnet medunderskrev enkelte regnskabsgodkendelser, når den ansvarlige chef var på ferie. Det foregik fra 2013 og frem således, at vidnet fik den centrale, sammenskrevne regnskabsgodkendelse til gennemlæsning med mulighed for at stille spørgsmål til underdirektøren eller kontorchefen. Han så ikke de underliggende, lokale regnskabsgodkendelser, som førte frem til den centrale regnskabsgodkendelse. Det er hans vurdering, at han i perioden 2013-2016 var medunderskriver på ca. en håndfuld centrale regnskabsgodkendelser ud af ca. 36. Han havde i den periode således ikke den samme kontinuitet i arbejdet som tidligere, idet han udelukkende medunderskrev i de måneder, hvor en af de vanlige underskrivere var på ferie. Forespurgt, om vidnet kun så det dokument, som han skulle underskrive, forklarede vidnet, at det er korrekt. Han så ikke de lokale regnskabsgodkendelser. Han kan se i det materiale, der foreligger, at han har bedt underdirektørerne om forklaringer på nogle af tallene, og de forklaringer har han så accepteret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende"):

"2010 - 2014:

"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."

2014 - 2015:

> *"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, Inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og Indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""*

Forespurgt, om vidnet reelt fungerede som ferieafløser i forhold til godkendelse og underskrift, bekræftede vidnet dette. Det fremgår af det foreholdte, at det var underdirektøren og kontorchefen for § 38-kontoret, der skulle underskrive. Han var selv kontorchef i Betaling og Regnskabskontoret. Forespurgt, om det i perioden 2010-2013 var Lars Nørding, der godkendte regnskabet, bekræftede vidnet dette. Han var dog selv i den periode med inde over godkendelserne sammen med Lars Nørding, fordi der var en medarbejder fra Regnskabskontoret, som gennemførte sandsynlighedskontrollerne. I den periode gennemgik vidnet og Lars Nørding godkendelserne måned for måned. Forespurgt, om det i perioden 2013-2015 var René Frahm Jørgensen og Orla H. Kristensen, der var ansvarlige for godkendelserne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var i den periode, at vidnet var ferieafløser, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1306 (2014-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. fremtidige regnskabsgodkendelser, sendt til Orla H. Kristensen og Frank Høj Jensen):

> *"Jeg havde som bekendt Kurt Wagner i sidste uge – og en af de ting vi drøftede var vores regnskabsgodkendelser, herunder hvordan de er udformet, og hvilke regnskabsmæssige konklusioner vi drager"*

Forespurgt, hvad den pågældende e-mail resulterede i, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at den udmøntede sig i noget, som han deltog i. Han mener, at han svarede René Frahm Jørgensen på e-mailen. Det var muligvis en meget kort eller mundtlig besvarelse. Vidnet var enig i René Frahm Jørgensens bemærkninger og det, som var drøftet med Kurt Wagner omkring regnskabsgodkendelserne. Der forelå også et notat, hvori René Frahm Jørgensen prøvede at gennemgå sine overvejelser. Han blev ikke bedt om at gå yderligere ind i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1306 (2014-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. fremtidige regnskabsgodkendelser, sendt til Orla H. Kristensen og Frank Høj Jensen):

> *"Derfor har jeg set på de seneste godkendelser med nogle lidt andre øjne – og jeg vil gerne have, at observationer bliver medtaget i den/de kommende regnskabsgodkendelser."*

Vidnet forklarede, at René Frahm Jørgensen således selv gik ind i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 999 (2013-07-29 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2013, underskrevet af bl.a. Frank Høj Jensen):

> *"Udbytteskat*
>
> *Ordinære indtægter udgør 2,6 mia. kr., hvilket er en stigning på 0,9 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udviste en indtægt på 1,7 mia. kr. Ultimo juni måned står der l,6 mia. kr. i åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger, hvilket er et fald på 1,8 mia. kr. i forhold til åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger ultimo juni sidste år.*
>
> *Refunderet udgør 738,1 mio. kr., hvilket er en stigning på 485,6 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 252,5 mio. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan de 533 mio. kr. henføres til to virksomheder."*

Forespurgt, om vidnet gennemgik nogen dokumentation vedrørende stigningen i refusion, forklarede vidnet, at han ikke så de underliggende lokale regnskabsgodkendelser. Han kunne stille spørgsmål, og der var én af de regnskabsgodkendelser, som han var medunderskriver på – enten i 2013 eller 2014 – hvor han netop spurgte konkret ind til dette afsnit. Det blev videreformidlet til funktionslederen, som så gav vidnet og René Frahm Jørgensen et svar.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *" Indtægter eller udgifter, som skønnes at have væsentlig betydning for om regnskabet er retvisende*
>
> *På konto 2236 er der pr 30. juni 2014 udbetalt 4.116.519 .3 70 mia. kr. i refusion til udenlandske aktionærer, hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 2.851.494.605 mia. kr. betyder en stigning på 1.265.024.765 mia. kr. midtvejs i 2014.*
>
> *En årsag hertil kan være, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*
>
> *De amerikanske pensionskasser skal ikke betale dansk skat, så derfor de meget store tilbagebetalinger."*

Forespurgt, om vidnet har set denne lokale regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han så ikke de lokale regnskabsgodkendelser. De lokale regnskabsgodkendelser blev sendt til regnskabskontoret, som derefter sammensatte dem til den centrale regnskabsgodkendelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *" Manglende udførsel af opgaver*
>
> *Udbytteskat er blevet meget sårbar, da driftsenheden har haft meget stor personaleafgang og der er få medarbejdere tilbage, som er meget specialiseret inden for de enkelte områder."*

Forespurgt, om vidnet modtog denne information, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014, underskrevet af bl.a. Frank Høj Jensen):

> *" Udbytteskat*
>
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,7 mia. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."*

Foreholdt, at der i den lokale regnskabsgodkendelse om baggrunden for stigningen var anført "En årsag hertil kan være", og forespurgt, om vidnet var involveret i ændringen af teksten, forklarede vidnet, at det muligvis var vedrørende denne godkendelse, at han spurgte ind til stigningen. Forespurgt, om dette kan ligge i vidnets mailboks i dag, forklarede vidnet, at det skete mundtligt. Han ved ikke, om det var i denne forbindelse, at en af funktionslederne bemærkede, at "René og Frank har spurgt ind til refunderet". Forespurgt, hvad drøftelserne vedrørte, forklarede vidnet, at han spurgte om, hvorfor refusionerne steg så meget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1869 (2015-11-09 - Referat af møde af 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og fire direktører fra SKAT):

"Dorthe Pannerup har refereret til René Frahm Jørgensen. Kontorchef Orla Kristensen er fratrådt i april 2015. René Frahm Jørgensen og Frank Høj spurgte Dorte Pannerup for første gang i 2014, hvorfor der var så store udsving i udbetalingerne af udbytte. Dorte forklarede dette med investeringer foretaget i amerikanske pensionskasser."

Vidnet forklarede, at det var den formulering, han tænkte på, og at det passer meget godt med den relevante regnskabsgodkendelse. Han fik den til gennemlæsning og spurgte ind til det, hvorefter han fik den pågældende forklaring.

Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen skrev den lokale regnskabsgodkendelse under, og at hun kvalificerede forklaringen med et "kan være", og forespurgt, hvorfor det blev ændret fra en mulighed til en sikkerhed, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen forklaring på. Formuleringen blev lavet i regnskabskontoret.

Forespurgt, om de undersøgte refusionsanmodningerne med henblik på, om der var et mønster, eller hvilken type af amerikanske investorer der var tale om, forklarede vidnet, at han ikke medvirkede til dette. Han kunne se, at indtægterne fra udbytteskatten var stigende, og at refusionerne var stigende, og så fik de den forklaring, at stigningen i refusionerne skyldtes, at der var opkøb i de amerikanske selskaber. Der var ikke på det tidspunkt en rød lampe, der tændte hos ham. Forespurgt, hvorfor man ikke forholdt sig til det markante stigningsmønster, forklarede vidnet, at han ikke var klar over, at det var så markant, som det viste sig at være. Foreholdt, at stigningen i refusioner med 1,1 mia. kr. fremgik af det, som vidnet modtog, forklarede vidnet, at han kunne se den konkrete stigning, men at han ikke kunne se, om der var tale om et mønster, idet han ikke fulgte udviklingen kontinuerligt. Fordi han kun så og underskrev enkelte regnskaber, havde han ikke mulighed for at følge udviklingen over en periode og bemærke mønstre i udviklingen. Det kunne han tidligere, da han læste de centrale regnskaber hver måned. Forespurgt, om det ikke netop var i sådanne tilfælde, at sandsynlighedskontrollen skulle træde ind og påpege, at noget skulle undersøges nærmere, forklarede vidnet, at det er han sådan set enig i.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet blot var ferieafløser i forhold til at underskrive, og at han derfor ikke var sagsbehandler på det, forklarede vidnet, at sandsynlighedskontrollen lå i et andet kontor, og at han ikke spurgte ind til den. Han spurgte ind til stigningen, og om der var en forklaring på den, og da han så fik en forklaring, spurgte han ikke yderligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1583 (2015-06-23 - Central regnskabsgodkendelse for maj 2015, underskrevet af René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen):

" Sandsynlighedskontrol

…

Betaling og Regnskab gennemfører fortsat intern kvalitetssikring i henhold til regnskabsinstruksen og regnskabsbekendtgørelsen, i det omfang data er tilgængelige i de nye systemer DMO og EFI/DMI. Tilgængeligheden til data er vanskeliggjort af manglende rapporter og udsøgningsmuligheder, men der arbejdes sammen med systemejer på at få de rette adgange og værktøjer."

Forespurgt, om vidnet var inde over dette afsnit, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han deltog ikke i det underliggende arbejde på det tidspunkt. Forespurgt, om vidnet var bekendt med betydningen af forbeholdet, forklarede vidnet, at som han forstår det, vedrørte det problemstillingerne omkring systemafstemningerne, når der overførtes data mellem systemerne. Regnskabet blev aflagt i SAP, og EFI, som var inddrivelsessystemet, skulle afgive regnskabsdata til SAP. DMO var også et nyt system på det tidspunkt, og det var disse afstemninger, som han tænkte på, da han læste det. Han tænkte ikke på udbytteskat.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1584 (2015-06-23 - Central regnskabsgodkendelse for maj 2015):

" Udbytteskat, refunderet

Periodens refunderede udbytteskatter udgør 4,2 mia. kr., hvilket er en stigning på 2,8 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor de refunderede udbytte-skatter udgjorde 1,4 mia. kr. En del af stigningen kan henføres til, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske selskaber. Da disse ikke skal betale dansk udbytteskat, medfører disse opkøb store refusioner af udbytteskat."

Forespurgt, om denne stigning gav anledning til fornyede drøftelser eller overvejelser, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Foreholdt, at det ligner det, der fremgik tidligere, forklarede vidnet, at det er han enig i. Forespurgt, om de fik nogen dokumentation, forklarede vidnet, at han ikke så den lokale regnskabsgodkendelse. Forespurgt, om de overvejede, om forklaringen stadig kunne være den samme, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Foreholdt, at regnskabsgodkendelsen blev underskrevet af vidnet og af René Frahm Jørgensen, og forespurgt, om vidnet var i dialog med René Frahm Jørgensen omkring anmeldelser vedrørende uregelmæssigheder eller strafbare forsøg på svig, forklarede vidnet, at det var han ikke i juni 2015. Da han kom tilbage fra ferie i sep-

tember 2015, blev han ringet op af René Frahm Jørgensen, som fortalte ham, at der var en meget ubehagelig sag under opsejling. Han var før det tidspunkt slet ikke bekendt med, at der var noget galt. Forespurgt, om vidnet var bekendt med en whistleblower-henvendelse den 16. eller 18. juni 2015, forklarede vidnet, at han først blev bekendt med det, da han kom tilbage fra ferie i august eller september.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1606 (2015-07-28 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2015, underskrevet af René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen):

> *" Udbytteskat, refunderet*
>
> *Periodens refunderede udbytteskatter udgør 1,1 mia. kr., hvilket er et fald på 0,7 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor de refunderede udbytteskatter udgjorde 1,8 mia. kr. Der er – som for de ordinære indtægter vedrørende udbytte-skat – år til dato en stigende tendens vedrørende refusion af udbytteskat. Refunderede udbytteskatter udgjorde således 6,6 mia. kr. ultimo juni 2015, mod 4,1 mia. kr. ultimo juni 2014 og 1,7 mia. kr. ultimo juni 2013. En del af stigningen kan henføres til, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske selskaber. Da disse ikke skal betale dansk udbytteskat, medfører disse opkøb store refusioner af udbytteskat."*

Forespurgt, om der var drøftelser vedrørende dette, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Foreholdt, at regnskabsgodkendelsen blev underskrevet den 28. juli 2015, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt ikke var bekendt med, at der var noget galt. Forespurgt, om der blot var tale om en ekspeditionssag, forklarede vidnet, at den blev behandlet som de tidligere, hvor han fik den, kort før den skulle underskrives, og at han havde mulighed for at læse den og stille spørgsmål. Han har ikke nogen erindring om, hvorvidt han stillede spørgsmål forud for underskrivelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1788 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015), hvoraf fremgår, at regnskabsgodkendelsen blev underskrevet elektronisk den 28. august 2015 af René Frahm Jørgensen og vidnet. Forespurgt, hvornår vidnet kom tilbage fra ferie, forklarede vidnet, at det er han usikker på. Mønstret for godkendelserne ændrede sig på dette tidspunkt i 2015, fordi Orla H. Kristensen, der var kontorchef for regnskabskontoret, gik på pension i april 2015. Det var derfor tredje gang i 2015, at vidnet var medunderskriver. De centrale regnskabsgodkendelser blev dannet i § 38-regnskabskontoret, og underdirektør René Frahm Jørgensen fungerede selv som leder af kontoret, indtil der kom en ny kontorchef.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1784 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015):

> *"Udbytteskat, refunderet*
>
> *Periodens refunderede udbytteskatter udgør 2,1 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,4 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor de refunderede udbytteskatter udgjorde 0,7 mia. kr. Der er år til dato en stigende tendens vedrørende refusion af udbytteskat. Refunderede udbytteskatter udgjorde således 8,7 mia. kr. ultimo juli 2015, mod 4,8 mia. kr. ultimo juli 2014 og 2,0 mia. kr. ultimo juli 2013. Der verserer i øjeblikket en sag om formodet svindel med udbetaling af refusion som er overgivet til SØIK. Udbetaling af refusion er sat i bero midlertidig."*

Vidnet forklarede, at når han har underskrevet godkendelsen sidst i august, så må han være kommet tilbage fra ferie på et tidligere tidspunkt. Forespurgt, hvad vidnet fik at vide om den pågældende sag, da han kom tilbage fra ferie, forklarede vidnet, at han ikke fik andet at vide, end at sagen var der.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1788 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015):

> *"Øvrige bemærkninger*
>
> …
>
> *På baggrund af den foretagne sandsynlighedskontrol er størrelsen af indtægter og udgifter fundet rimelige. Regnskabet for periode 07/2015 er godkendt."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte vedrørende oplysningerne om den formodede svindel i forhold til sandsynlighedskontrollen, forklarede vidnet, at han kun var informeret om, at der var en svindelsag under opklaring, men at han ikke kendte noget til omfanget. Havde man kendt til omfanget, havde det nok været relevant at nævne det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet kun blev overordnet informeret om sagen af René Frahm Jørgensen, at der i den anledning var indsat et forbehold i godkendelsen, og at vidnet ikke foretog en dybere sandsynlighedskontrol på baggrund af de oplyste tal, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

"Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende:

2010 - 2014:

"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."

2014 - 2015:

"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, Inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""

Forespurgt, hvem i Koncerncentret der modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at han ikke selv var en del af modtagerkredsen, der fik e-mailen med regnskabet. I en lang periode var e-mailen stilet til Poul Kristensen i departementet, indtil han gik på pension. Vidnet ved ikke, hvem e-mailen i øvrigt var stilet til i departementet. Når vidnet havde underskrevet godkendelsen, blev den fra regnskabskontoret sendt til de parter, der fremgår af det foreholdte. Han ved ikke, hvem de konkrete personer var. Forespurgt, om vidnet generelt var inde over processen med fremsendelse, forklarede vidnet, at det var han ikke.

ØVRIGE KONTROLLER

Kildeskatteprojektet

Forespurgt, om vidnet var inde over Store Selskabers kildeskatteprojekt, forklarede vidnet, at det var han ikke. I afdelingen Indsats kørte de deres egen planlægning. De øvrige enheder kunne bidrage hertil, men om forslagene blev indarbejdet, blev besluttet i nogle andre fora.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt om baggrunden for, at Peter Loft iværksatte undersøgelsen, forklarede vidnet, at det navnlig var Lisbeth Rømers betænkeligheder ved området, der blev viderebragt til departementet, og som fik departementschefen til at foretage undersøgelsen. Efter vidnets opfattelse var det en god beslutning. Det gav dem mulighed for at redegøre for deres processer og ressourcer og for de problemstillinger, som de var bekendt med.

Forespurgt, om vidnet var inde over udarbejdelsen af rapporten, forklarede vidnet, at det var han. Det var Lisbeth Rømer og hendes medarbejdere, der havde den faglige viden, men Lars Nørding og vidnet var fuldt orienteret om det arbejde, der foregik.

Forespurgt, hvor alvorlig vidnet anså rapporten for at være, forklarede vidnet, at de anså rapporten for værende meget alvorlig. De anså det som en god ting at få belyst de problemstillinger, som Lisbeth Rømer havde påpeget i en årrække. Det var ikke opgaver, som de i Regnskab kunne løse alene, og rapporten gav mulighed for at lave en handleplan, som inddrog de rette parter. De tog rapporten meget alvorligt. Det, de arbejdede for, var at få nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra departementet og fra system- og procesejerne, der kunne få rettet grundlæggende op på processen omkring udbytteadministrationen – herunder refusionsprocessen.

Indholdet af SIR's 2010-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Der er ingen automatiske afstemninger i SKATs systemer mellem angivelser og indberetninger."*

Foreholdt, at dette i vidnets del af ledelsen var en erkendt problemstilling, og at de så på det med stor alvor, forklarede vidnet, at de orienterede om problemstillingen, fordi det ikke var noget, der kunne lade sig gøre. Forespurgt, hvad de selv havde gjort for at løse afstemningsproblemerne, forklarede vidnet, at der var gjort nogle forsøg, allerede inden de overtog opgaven, men det vil andre bedre kunne redegøre for end ham. De fik oplyst, at det ikke kunne lade sig gøre at foretage afstemninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til Skat vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.*

Afstemningen er foretaget på grundlag af de i 3S angivne udbytter med reduceret udbytteskat ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomst og de løbende indberetninger fra VP.

Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."

Forespurgt, hvad de i ledelsen tænkte om dette, forklarede vidnet, at man forsøgte at afklare afstemningsdifferencen ved at tage kontakt til de selskaber, hvor det ikke stemte, og prøvede at få det til at stemme. Det var vanskeligt at få det til at stemme. Forespurgt, om man overvejede også at undersøge de øvrige ca. 200 noterede selskaber, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han ved ikke, om det var muligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."

Forespurgt, hvad man på ledelsesniveau tænkte om denne problemstilling, forklarede vidnet, at de fremlagde det som et problem. Forespurgt, om vidnet overvejede, om man skulle gå videre med det i forhold til at sikre, at man havde dokumentationen fremadrettet, forklarede vidnet, at de havde en funktionsleder, der arbejdede intenst på området, og som gjorde det bedste, hun overhovedet kunne. På de områder, hvor de ikke kunne gøre noget, sørgede de for at signalere dette udadtil. Det var funktionsleder Lisbeth Rømer og chefkonsulent Laurits Cramer, der var de fagligt kompetente personer på området. Det var de to, der var drivkraften i processen, og vidnet havde fuld tillid til de initiativer, de tog for at kompensere for de ting, der ikke var mulige. Vidnet havde ikke selv forudsætninger for at komme med bedre forslag.

Foreholdt, at man i 2015 standsede aktiviteten omkring refusionen, indtil man havde styr på dokumentationen for ejerskab, og forespurgt, om man overvejede at gøre dette dengang, forklarede vidnet, at man havde fokus på at overholde tilbagebetalingsfristerne, så der ikke opstod et rentekrav. Derudover påpegede de, at der var en risiko, og de kom med forslag til løsninger inden for de rammer, de havde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.3 "Bogføring og udbetaling af refusion"):

> *"Hvis der er flere udbetalinger til samme investor eller pengeinstitut bogføres refusionerne som ét beløb til udbetaling via SAP 38. Vurdering af hensigtsmæssigheden i at slå beløb sammen og underretningen til pengeinstituttet foretages af den, som behandler refusionsanmodningen."*

Forespurgt, om man på ledelsesniveau overvejede at lave om på dette, så man havde en mere detaljeret registrering, forklarede vidnet, at han også her havde fuld tillid til Lisbeth Rømer og den måde, hun håndterede opgaverne på med de ressourcer, hun havde. Mange af tiltagene blev iværksat for at overkomme den manuelle opgave med indtastning af 150.000 angivelser med den daværende bemanding. Han læser det foreholdte således, at det var nødvendigt for at kunne håndtere opgaven.

Forespurgt, om de overvejede, om de havde behov for større bemanding for at kunne administrere lovligt, forklarede vidnet, at de havde udarbejdet notater om det, men alle områder var pressede, og det var svært at få ressourcer. Man kunne ikke bare bede om det. Internt var de nødt til at involvere andre medarbejdere end dem, der normalt sad med opgaverne, for at få tastet angivelserne. Tilbagemeldingen var, at de ikke ville få tilført flere ressourcer.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.6 "Tidligere undersøgelser").

Forespurgt, om vidnet var bekendt med de tidligere undersøgelser, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt ikke behandlede disse, men at han af Lisbeth Rømer blev orienteret om, at der forelå nogle tidligere revisionsrapporter, og hvilke problemer de påpegede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.6.1 "Rapport om reduceret udbytteskat for udenlandske investorer"):

> *"Regionen konkluderede, at der kun i 37% af tilfældene var den korrekte dokumentation til stede i bankerne."*

Foreholdt, at dette vedrørte bankordningen, og forespurgt, om det ikke burde have givet anledning til, at kontrollen blev intensiveret, forklarede vidnet, at han formo-

der, at der lå en anbefaling allerede i 2000, men at han ikke har kendskab til den. Der må også i 2000 have været nogen, der har taget stilling til, hvad der skulle gøres vedrørende anbefalingen. Der findes desuden eksempler på, at man har undladt at følge revisionens anvisninger, men han ved ikke, om det var tilfældet her. Man forholdt sig til de anbefalinger, der kom fra Intern Revision og fra Rigsrevisionen.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen"*

Forespurgt, hvor alvorligt man i ledelsen opfattede dette forhold, forklarede vidnet, at man opfattede det som et alvorligt problem, men det var et problem, som man overtog med en organisatorisk ændring, hvor man ikke kunne gøre andet end at signalere, at her var et alvorligt problem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,"*

Forespurgt, om der i ledelsen var drøftelser af en akut løsning på problemstillingen, forklarede vidnet, at det var en alvorlig anbefaling og konstatering. Regnearksordningen blev etableret for at overkomme denne opgave. Det var et prioriteringsspørgsmål, og det blev overvejet, om man skulle ændre noget, herunder om man skulle opsige regnearksordningen med den konsekvens, at man ville modtage et stort antal yderligere manuelle angivelser til indberetning. De valgte at satse på, at lovbestemmelserne kunne ændres, så indberetningsfristerne blev ændret, så det blev muligt at få indberettet automatisk.

Vidnet blev foreholdt, at den anden væsentlige problemstilling – ud over afstemningen mellem angivelser og indberetninger – var, at man udbetalte refusion uden sikkerhed for, at modtageren var berettiget hertil.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Baggrunden for undersøgelsen*
>
> *Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning."*

Foreholdt, at det var provenuet fra de valutariske udlændinge, der var baggrund for rapporten, og at problemstillingen vedrørende afstemninger af angivelser og indberetninger ikke vedrørte dette, forklarede vidnet, at der også på dette punkt var en afstemningsrelation. Når man på angivelserne kunne se, hvem der udbetalte udbyttet, kunne man også begynde at afstemme refusionerne. Der var ikke noget, de kunne foretage afstemninger op imod.

Foreholdt, at en løsning af afstemningsproblematikken ikke ville løse problemet med refusion til udlændinge, og forespurgt, om man gjorde sig overvejelser i den anledning, forklarede vidnet, at der må være udarbejdet en handleplan, men at han ikke husker, hvordan det konkrete punkt blev indarbejdet i den. Det, han husker bedst, er, at der blev nedsat en arbejdsgruppe, fordi de ville have alle de relevante parter involveret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, hvorfor denne anbefaling ikke blev gennemført, forklarede vidnet, at han ikke kan svare på dette, fordi det ikke var noget, de som regnskabsområde kun-

ne beslutte. Foreholdt, om der var drøftelser herom, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at der var drøftelser om det, men han var ikke involveret i dem.

10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport

Forespurgt, om vidnet var inde over Regnskab 2's høringssvar til SIR, forklarede vidnet, at han læste det. Det var formentlig Lisbeth Rømer, der skrev det, og så blev det godkendt af vidnet og Lars Nørding.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 276 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit "Ønsker til løsning af uhensigtsmæssighederne"):

> *"Med forårspakken 2010 er der åbnet mulighed for, at fristen for indberetning af udbyttemodtagerne kan blive sammenfaldende med fristen for at angive og betale udbytteskat."*

Forespurgt, om det foreholdte svarer til det, vidnet tidligere har udtrykt, bekræftede vidnet dette. Det var det spor, de valgte at forfølge. Forespurgt, om de var klar over, hvad ønsket ville kræve af systemunderstøttelse og økonomi, forklarede vidnet, at det var det, der blev behandlet i arbejdsgruppen. Forespurgt, om det var en ønskeseddel uden udgiftsside, forklarede vidnet, at det var det på det tidspunkt.

REGIONSDIREKTIONSMØDER

Forespurgt til sammensætningen af regionsdirektionen forklarede vidnet, at der var regionsdirektøren, en skattedirektør for Indsats, en skattedirektør for Kundeservice, en skattedirektør for Betalingsforretninger og en skattedirektør for Regnskab. Derudover var der en sekretariatsleder. Regionsdirektørens sekretariat var placeret i Herning. Derudover indgik viceskattedirektørerne for de respektive områder.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om navnene på de pågældende personer i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at regionsdirektøren var Jens Sørensen, skattedirektøren for Regnskab var Lars Nørding, skattedirektøren for Betaling var John Ladefoged, skattedirektøren for Kundeservice var Per Rysgaard og skattedirektøren for Indsats var i størstedelen af perioden Søren Liner Christensen. Sekretariatschefen var Kaj Kirkegaard. Vidnet kan ikke huske, hvem der var viceskattedirektør på indsatsområdet, men for betalingsområdet var det Hans Kurt Larsen, og for Regnskab var det vidnet. For kundeserviceområdet var det Morten Bøhm. Det er også muligt, at det var Morten Bøhm, der var på indsatsområdet.

Forespurgt til regionsdirektionens ansvarsområde forklarede vidnet, at de alle var driftsenheder. De brugte møderne til at orientere om driften i de enkelte enheder og om arbejdet og beslutningerne i de fora, herunder Produktionsforum, som de hver især deltog i. Der var desuden dialog mellem regionsdirektøren og de øvrige direktører om de forskellige problemområder. Forespurgt, om det var et forum med beslutningskompetence, eller om ansvaret og beføjelserne lå på direktørniveau, forklarede vidnet, at beføjelserne lå på direktørniveau. På et tidspunkt blev det drøftet, om der kunne blive tilført ressourcer til regnskabsområdet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at regionsdirektionen var et forum for drøftelser og erfaringsudveksling, men at den ikke havde nogen egentlig beslutningskompetence, forklarede vidnet, at der godt kunne træffes beslutninger inden for de ansvarsområder, som de enkelte direktører havde. Hvis de fx lavede et notat med et forslag om nogle udfordringer, de havde, kunne det godt besluttes i regionsdirektionen, at en ressource fra Indsats skulle overflyttes til Regnskab i en periode. Forespurgt, om det i givet fald var den enkelte direktørs, fx Jens Sørensens, beslutning, eller om det var en kollektiv beslutning, forklarede vidnet, at det var den enkelte direktørs beslutning.

Kl. 12.00 forlod advokat Knud Ravn Meden mødet.

Forespurgt, om der – svarende til handleplanen efter 2013-rapporten – blev udarbejdet en handleplan i forbindelse med opfølgningen på SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han er sikker på, at de skulle forholde sig til hver enkelt anbefaling i en rapport, men at strukturen først senere blev mere formaliseret. Han kan ikke afvise, at da rapporten blev offentliggjort i 2010, var der mere tale om en verbal tilkendegivelse af, hvad de skulle foretage sig i forhold til anbefalingerne. Det var først senere, at man udarbejdede et skema, hvor kritikhøjden var tydeligere, og hvor "opfølgning" og "ansvarlig" skulle anføres. Forespurgt, om vidnet har en klar erindring om, at der for 2010-rapporten foreligger et dokument svarende til det efter 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det har han ikke, men han er sikker på, at de forholdt sig til kritikken.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4005 (2011-01-19 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen med Lisbeth Rømers notat af 17. januar 2011, sendt i kopi til bl.a. Frank Høj Jensen):

"Hermed det aftalte bilag til mødet omkring udbytteskat d. 24. ds. I Høje Tåstrup."

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 4006 (2011-01-19 (2) - Vedhæftning til Lars Nørdings e-mail til Jens Sørensen af 19. januar 2011, notat "Udbytteskat – Forslag til forbedringer – Angivelse").

Forespurgt, om vidnet erindrer dette møde, forklarede vidnet, at han ikke kan afvise, at han deltog i mødet. Det var på det tidspunkt, de forsøgte at komme med forslag, og e-mailen var stilet til Jens Sørensen. Forespurgt, om Jens Sørensen deltog i mødet, og om det var almindeligt, at Jens Sørensen deltog i møder i de enkelte driftsenheder, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der i perioden, hvor e-mailen blev sendt, afholdt informationsmøder i enhederne i Horsens og Høje Taastrup vedrørende det kommende år. Jens Sørensen deltog i nogle af de møder. De kan i den anledning have afholdt et separat informationsmøde og fortalt omkring udbytteskatten i Høje Taastrup, hvor Jens Sørensen deltog.

25. januar 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4012 (2011-01-25 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 25. januar 2011, pkt. 10 "Orientering"):

> *"Regnskab*
>
> *Personalemøde i Høje Taastrup sammen med Jens. Positiv oplevelse. Revisionsrapport vedr. udbytteskat, herunder hvilke initiativer, der skal iværksættes for at imødekomme anbefalingerne."*

Forespurgt, om vidnet husker noget om dette møde, forklarede vidnet, at han ikke husker det specifikt. Der var et personalemøde i Høje Taastrup, hvor Jens Sørensen havde orienteret medarbejderne om de planer, der var. De afholdt herefter et separat møde om opfølgningen på revisionsrapporten med "den lukkede kreds", dvs. Lisbeth Rømer og Laurits Cramer.

Forespurgt, om det var første gang, de drøftede SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, hvornår de første gang drøftede rapporten, forklarede vidnet, at de forholdt sig til den, da den blev offentliggjort. Det fik ikke lov til at ligge. Da de fik den endelige rapport, begyndte de at arbejde med den – i første omgang i regnskabsregi. Hvornår den overgik til det officielle regi med nedsættelse af en arbejdsgruppe, kan han ikke nærmere redegøre for, men den lå ikke og ventede indtil januar 2011.

Foreholdt, at 2010-arbejdsgruppen først holdt et møde den 27. april 2011, og forespurgt, hvad der skete fra maj 2010 og året ud, forklarede vidnet, at de begyndte at udarbejde forslag til løsninger, men han kan ikke redegøre for arbejdet måned for måned. Det er muligt, at nogle af overvejelserne har været bragt op i de forskellige fora, som han dog ikke selv deltog i. Forespurgt, hvilke fora vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det var Produktionsforum og Kundeserviceforum. Lars Nørding var som skattedirektør med i Kundeserviceforum, og Jens Sørensen var med i Produktionsforum. Produktionsforum skulle løbende orienteres om fremdriften, og der må derfor foreligge referater fra Produktionsforum om dette fra tiden før januar 2011. Det samme må være tilfældet for Kundeserviceforum.

Forespurgt, om opfølgningen blev drøftet i det lokale ledelsesforum, forklarede vidnet, at de mest arbejdede med Lisbeth Rømer om at komme videre med opfølgningen, hvilket de orienterede om på direktionsmøderne. De andre forretningssøjler var ikke direkte involveret i dette. Det var nogle, der lå uden for SKAT Midtjyllands regi, som de skulle have i tale for at kunne komme videre.

1. marts 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4017 (2011-03-01 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 1. marts 2011, pkt. 2 "Orientering fra møde i Produktionsforum"):

> *"Opfølgning på kritiske revisionsrapporter*
>
> *Der er møde i revisionsudvalget d. 30. marts 2011. For så vidt angår provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat, så er der orienteret omkring dette fra Jens. Lars og Frank laver et notat til Peter Loft vedr. dette."*

Forespurgt, om vidnet kan uddybe, hvad Jens Sørensen orienterede om, og hvorfor man skulle udarbejde notat til Peter Loft, forklarede vidnet, at det har været et statusnotat om, hvor langt man var med arbejdet med problemstillingerne. Han har ikke nogen erindring om, hvad status var på det tidspunkt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011).

Vidnet forklarede, at der var tale om en form for status, hvor de prøvede at redegøre for et forløb.

Vidnet henviste til ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011), hvoraf fremgår bl.a.:

"Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe…"

Vidnet forklarede, at dette viser, at revisionsrapporten var blevet behandlet, og at det var blevet besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe. Beslutningen om nedsættelse af arbejdsgruppen blev altså truffet relativt hurtigt efter, at rapporten var offentliggjort. Forespurgt, hvorfor arbejdsgruppen først havde sit første møde i april 2011, forklarede vidnet, at det ved han ikke. De deltog i arbejdsgruppen, men så vidt han husker, var formandskabet ikke placeret hos dem. Forespurgt, om Jens Sørensen nævnte noget om, hvad der blev videreformidlet til Peter Loft, forklarede vidnet, at han vil formode, at Jens Sørensen viderebragte notatet.

28. juni 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4029 (2011-06-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 28. juni 2011, pkt. 2 "Orientering fra møde i Produktionsforum"):

"Håndtering af udbytteskat

Der er fremsat gode forslag, som kan få tingene til at fungere. Jens tager direkte kontakt til Richard Hanlov, der vil stå for implementeringen, herunder evt. lovændringer. Dette skal følges tæt."

Forespurgt, hvad der i øvrigt blev drøftet på mødet omkring udbytteskatteproblemstillingen, forklarede vidnet, at han erindrer det som et orienteringspunkt om, hvor langt man var nået. Foreholdt, at Jens Sørensen var angivet som ansvarlig for punktet, forklarede vidnet, at det var en orientering fra Jens Sørensen til dem om behandlingen i Produktionsforum. Forespurgt, om Jens Sørensen nævnte noget om, hvad det var for "gode forslag", der var kommet, forklarede vidnet, at han formoder, at de forslag, som bl.a. Lisbeth Rømer havde udarbejdet, indgik i arbejdet.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Dato: 2010 06 21

Emne: 11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat

Beslutning/drøftelse: Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen. Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover.

Ansvarlig: Jens Sørensen

Opfølgning og deadlines: Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."

Forespurgt, hvornår vidnet blev en del af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der organiseret en styregruppe, hvor bl.a. direktørerne indgik, og en arbejdsgruppe, hvor Lisbeth Rømer var den bærende kraft. Han husker ikke, om han deltog i nogen møder i arbejdsgruppen. Han ved, at Lars Nørding deltog i nogle af møderne.

Forevist ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen) og forespurgt, om vidnet udarbejdede denne udgave af arbejdsgruppens kommissorium fra september 2010, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 351-352 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"2 Forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer

…

Styregruppen

Arbejdsgruppen refererer til en styregruppe, der skal sikre

- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen

- at der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- at der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat.

Styregruppen har ansvaret for fremdrift i arbejdsgruppens arbejde samt for at fremlægger det endelige forslag for Produktionsforum.

…

Deltagere:

Fagdirektør Richard Hanlov, Borger og Erhverv

Direktør Jens Sørensen, Midtjylland

Xxx,xxx, Jura og Samfundsøkonomi

Skattedirektør Lars Nørding, Regnskab"

Forespurgt, om vidnet var med i en styregruppe, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han deltog heller ikke i arbejdsgruppemøderne, selv om han blev nævnt som deltager i kommissoriet. Lars Nørding og vidnet aftalte at deles om at deltage. Vidnet blev orienteret om, hvad der foregik på møderne. Det fremgår heller ikke af mødereferaterne, at han deltog. Forespurgt, om han skulle have været inviteret til arbejdsgruppemøderne, forklarede vidnet, at han ikke så noget behov for, at han skulle deltage, idet Lisbeth Rømer og Lars Nørding deltog.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer

Deltagerne i arbejdsgruppen kan efter behov arbejde med et eller begge områder."

Forespurgt, hvilke drøftelser der var vedrørende de to opgaver og om afgrænsningen af dem, forklarede vidnet, at det var han ikke inde over.

20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 407 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, pkt. 4 "Status på forum/arbejdsgruppe vedrørende udbytteskat"):

> *"Regnskab udleverede en kopi af kommissoriet for arbejdsgruppen. Første møde i arbejdsgruppen afholdes i januar 2011."*

Forespurgt, om de på daværende tidspunkt drøftede kommissoriets afgrænsning med SIR, forklarede vidnet, at de havde lagt kommissoriet frem på ERFA-mødet og givet SIR mulighed for at kommentere det, men SIR tog det nok som en orientering. SIR var ikke et rådgivningsforum, men SIR var glade for de orienterende ERFA-møder. Regnskab var et revisionstungt område, så der var næsten altid besøg af enten SIR eller Rigsrevisionen. ERFA-møderne var af orienterende karakter, men der var naturligvis mulighed for at kommentere på indholdet af kommissoriet, hvis der var noget, SIR syntes manglede. Forespurgt, om vidnet husker, om der var konkrete drøftelser om det, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han tror, at det var SIR, der var referent på møderne, så hvis SIR havde haft bemærkninger til kommissoriet, så ville de formentlig være medtaget i referatet.

20. februar 2011 – Jens Sørensens godkendelse af Lisbeth Rømers notat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 421 (2011-02-20 - E-mail fra Jens Sørensen vedr. godkendelse af Lisbeth Rømers notat, sendt til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

> *"Jeg har læst notatet fra Lisbeth og det er ok.*
>
> *Jeg synes vi skal indkalde arbejdsgruppen HURTIGST MULIGT."*

Foreholdt, at det fremstår, som om arbejdsgruppens første møde blev afholdt den 27. april 2011, og forespurgt, hvorfor dette var tilfældet, i lyset af at der forelå en kritisk revisionsrapport allerede i maj 2010, forklarede vidnet, at Jens Sørensen med e-mailen opfordrede til, at de tog initiativet. De var på det tidspunkt klar med deres bemanding til arbejdet, men der var også andre aktører, der skulle indgå, bl.a. departementet, procesejer, systemejer og Jura og Samfundsøkonomi. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man ventede på grønt lys fra de eksterne aktører, før man

kunne gå i gang med arbejdet, bekræftede vidnet dette. Han mener, at der var noget e-mailkorrespondance, hvor direktøren for Jura og Samfundsøkonomi, Birgitte Christensen, skrev, at hun var enig i, at man nedsatte arbejdsgruppen med deres deltagelse, men der var også andre, der skulle på plads. Hvem de ventede på, kan han ikke udtale sig om.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen).

Forespurgt, om vidnet var inde over dette, henviste vidnet til ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen, afsnit "Udbytteskat"), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Produktionsforum – beslutningsprotokol 20. juni 2010:*
>
> *- nedsættelse af arbejdsgruppe under Borger og Virksomheder"*

Vidnet forklarede, at han læser det således, at ansvaret og derfor også initiativet dermed blev placeret hos Borger og Virksomhed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen, afsnit "Udbytteskat"):

> *"Hvad er der sket undervejs:*
>
> *Regnskab 2 sendte brev til Finansrådet i december/januar vedr. frikortmarkering.*
>
> *Opgaven vedr. refusioner til udenlandske aktionærer indgår i et OECD projekt (OECD Tracegroup, med deltagelse af bla. Regnskab2)."*

Forespurgt, om vidnet var inde over beslutningen omkring TRACE, forklarede vidnet, at det var han ikke. På et tidspunkt kom det på banen, at løsningen vedrørende refusioner skulle køre i OECD-regi.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen, afsnit "Udbytteskat"):

> *"September – oktober – november*
>
> *- Bemanding af arbejds- og styregruppe søges afklaret (afventer udmelding af deltager til arbejdsgruppen). Er stadig åbenstående?"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, der bremsede arbejdet, var, at enhederne ikke meldte kandidater ind, bekræftede vidnet dette. Det kan godt passe med dateringen, at det var bemandingen, der forsinkede processen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen, afsnit "Udbytteskat"):

> *"December - januar*
>
> *- Regnskab 2 udarbejder en forkortet problemformulering*
>
> *- godkendes i mail af 20.2.2011 fra Jens".*

Forespurgt, om vidnet var inde over den forkortede problemformulering og hensigtsmæssigheden heraf, forklarede vidnet, at hans bud på dette er, at det var deres forsøg på at holde processen i gang. Det er svært at huske, men hans bud er, at de orienterede Jens Sørensen, som formentlig anbefalede dem at lave en ny problemformulering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen, afsnit "Udbytteskat"):

> *"Hvad er der sket undervejs:*
>
> …
>
> *Problemstillingen er derfor nu centreret og konkretiseret om et forslag til udarbejdelse af en ny og digitaliseret udbytteskatteadministration i SKAT (jf. seneste notat fra Lisbeth)."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at pkt. 2 om den udenlandske del i den oprindelige problemformulering således blev udskudt, forklarede vidnet, at de på dette tidspunkt blev informeret om TRACE-projektet, som der blev arbejdet med i styrelsen. Denne del af problemet blev derfor skubbet over i et andet regi. Foreholdt, at statusnotatet er underskrevet af Lars Nørding og vidnet, og forespurgt, om det var deres beslutning, at dette skete, forklarede vidnet, at Koncerncentret orienterede dem om, at det pågældende arbejde var i gang. Deres ønske var derefter at få en deltager med i projektet, og de meldte derfor Lisbeth Rømer ind i projektet for at have indflydelse i forhold til løsningen af også dette problem. Det lå ikke inden for deres beslutningskompetence at tage stilling til, om man skulle deltage i TRACE-projektet. Det var der andre, der bestemte.

Vidnet blev foreholdt, at med beslutningen om den nye problemformulering fjernede man den særlige problemstilling om udenlandske aktionærer og refusion fra arbejdsgruppen, hvorved arbejdsgruppen i altovervejende grad kom til at fokusere på afstemninger af angivelser og indberetninger. Vidnet blev endvidere foreholdt, at Peter Loft havde bedt SIR om at lave en undersøgelse specifikt med fokus på refusionsproblemstillingen vedrørende de udenlandske aktionærer, og, at der i maj 2010 kom en rapport fra SIR, der angav, at ingen vidste, om det var de rette aktionærer, der modtog refusion, eller om der blev refunderet flere gange for den samme aktie. Endelig blev vidnet foreholdt, at der blev nedsat en arbejdsgruppe, der skulle se på dette, men at den endte med kun at omhandle afstemninger, mens behandlingen af det oprindelige problem blev udskudt.

Forespurgt, hvorfor man gjorde dette, og – hvis det var begrundet i TRACE-projektet – om man havde nogen viden om projektets tidshorisont, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Forespurgt, om vidnet havde nogen viden om tidshorisonten, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om vidnet ikke som medforfatter på notatet var med til at dele arbejdsgruppens arbejde op, således at den kun tog sig af den del af de påpegede problemstillinger, der ikke havde dannet grundlag for SIR's undersøgelse, forklarede vidnet, at der alene var tale om et statusnotat. Det var ikke udtryk for en beslutning. Forespurgt, hvem der traf beslutningen, forklarede vidnet, at det ved han ikke. De blev af Koncerncentret orienteret om, at TRACE-projektet håndterede problemstillingen. Forespurgt, hvorfor man – når man havde det faglige ansvar for et kontor, og man havde SIR's ord for, at afgørelser i kontoret blev truffet i blinde – ikke spurgte til tidshorisonten på TRACE-projektet, hvis dette skulle løse problemet, forklarede vidnet, at der må foreligge redegørelser i referater fra arbejdsgruppen og styregruppen. Forespurgt, om vidnet var inde over overvejelserne om at beskære arbejdsgruppens kommissorium, således at pkt. 2 skulle udgå, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, hvem der fik idéen til at lade punktet udgå, forklarede vidnet, at han har set en e-mail fra Koncerncentret med orientering om TRACE-projektet, men han ved ikke, hvilke beslutninger det førte til i styregruppen og arbejdsgruppen. Han var ikke selv med til at beslutte det.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 449 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011).

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) – Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, afsnit "OECD's TRACE IT Projekt"):

"OECD's Trace IT projekt

Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet."

Foreholdt, at Troels Holst Larsen den 9. april 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at dette var et pilotprojekt med en meget lang tidshorisont, før det ville gå i drift, og forespurgt, om det var noget, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Forkortet problemformulering

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om vidnet erindrer at have deltaget i drøftelser om dette forud for mødet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det betød noget for ansvaret for opfølgningen på de beskrevne problemer, at pkt. 2 i det oprindelige kommissorium overgik til TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det skulle der

være taget stilling til i arbejdsgruppen og i styregruppen, men det har han ikke kendskab til. Forespurgt, om den forkortede problemformulering medførte, at det ikke længere var Regnskab 2, men i stedet nogle andre, der havde ansvaret for denne del, forklarede vidnet, at han betragtede det som et forslag til arbejdsgruppen. Regnskab 2 prøvede på baggrund af oplysningerne om TRACE-projektet at beskrive problemstillingen for styregruppen og arbejdsgruppen med henblik på, at der kunne træffes en beslutning. Forespurgt, om ansvaret for den pågældende del af opfølgningen så flyttede et andet sted hen, forklarede vidnet, at man med det internationale spor valgte en anden løsning end den oprindelige, og at den løsning, som Regnskab 2 oprindeligt havde foreslået, derfor faldt bort. Forespurgt, hvem der så havde ansvaret for det valgte spor, forklarede vidnet, at det ansvar stadig lå i arbejdsgruppen og styregruppen. Arbejdsgruppen og styregruppen skulle fortsat godkende, at punktet var afsluttet. Det var sådan med revisionsrapporterne, at der på skattedirektionsplan skete en løbende orientering om fremdriften, og de kunne først afsluttes, når de var afsluttet der. Når man – som i dette tilfælde – ændrede måden, man ville løse problemet på, kunne det ikke afsluttes, før der var nogen, der havde kompetencen til at gøre det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at ansvaret for opfølgningen således ikke var ændret, forklarede vidnet, at det vurderede han ikke, at det var.

27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet erindrer at være blevet udpeget som medlem af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at både han, Lisbeth Rømer og Lars Nørding stod anført som medlemmer, men at han aldrig selv deltog. De var fagligt dækket ind med deltagelse af Lisbeth Rømer og Lars Nørding. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at han var udpeget som medlem af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var han. Det kunne han se i kommissorierne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

> *"Til arbejdsgruppen er udpeget:*
>
> …
>
> *Troels Holst Larsen*
>
> …
>
> *Lars Nørding*

Frank Høj Jensen"

Foreholdt, at Troels Holst Larsen i sin forklaring for undersøgelseskommissionen den 9. april 2019 udtrykte overraskelse over, at han var medlem af arbejdsgruppen, og forespurgt, om vidnet var klar over, at han selv var tiltænkt en rolle i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var han formentlig på det tidspunkt. Han deltog imidlertid ikke, hvilket også fremgår af referatet. Foreholdt, at Produktionsforum tidligere havde tilkendegivet, at man forventede et møde afholdt ultimo marts 2011, og forespurgt, hvorfor mødet først blev afholdt ultimo april, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om Lisbeth Rømer løbende rapporterede tilbage fra arbejdsgruppens møder, forklarede vidnet, at Lars Nørding og Lisbeth Rømer deltog i møderne og orienterede vidnet. Vidnet og Lars Nørding delte opgaverne og orienterede gensidigt hinanden om deres arbejde. Forespurgt, om Lars Nørdings deltagelse var udtryk for en ledelsesmæssig forankring på vegne af både Lars Nørding og vidnet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3887 (2011-04-06 (2) - Bilag 2 til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011, afsnit IV "Andre muligheder"):

> *"D. Ved behandling af refusion til udenlandske modtagere kan vi identificere den pågældende udbyttemodtager."*

Forespurgt, om det var en løsningsmulighed, som vidnet var med til at drøfte, forklarede vidnet, at han ikke erindrer dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Der skal ses på to kerneområder, den ene er generelt for udlodning af udbytte. Den anden er udbytte til udenlandske udbyttemodtagere og refusion af dansk udbytteskat. Den sidstnævnte arbejdes der på i OECD regi, så denne arbejdsgruppe skal primært se på, hvad der kræves for at få styr på afstemningsproblemet."*

Forespurgt, om vidnet i den forbindelse hørte noget om tidshorisonten eller en reel løsning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011, afsnit 2 "Problemstillinger"):

> *"Alle var enige i, at det skal være en forudsætning, at der skal være fuld digitalisering på udbytteskattens område."*

Forespurgt, hvad drøftelserne var omkring tidshorisont og økonomi på dette punkt, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 486 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat, afsnit "Ændret lovgivning"):

> *"Efter Kildeskattelovens § 66 skal selskaber angive udloddet udbytte. Denne hjemmel skal ændres så summen af indberetningen af udbytte erstatter angivelsen."*

Forespurgt, om det var en problemstilling, som vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer, der var involveret i det lovtekniske, men at han blev orienteret. Forespurgt, om de var klar over, at det kunne være en længerevarende proces for de noterede selskaber, forklarede vidnet, at han ikke blev orienteret på så konkret et niveau.

Det videre arbejde i arbejdsgruppen

Foreholdt, at arbejdsgruppens arbejde ikke blev behandlet i Produktionsforum efter den 27. juni 2011, og forespurgt, hvordan man sikrede sig, at der blev fulgt op på arbejdsgruppens tanker og anbefalinger, forklarede vidnet, at det normalt ville være sådan, at en arbejdsgruppe skulle lave et oplæg til styregruppen, der så traf en beslutning, inden det blev forelagt for Produktionsforum. Han deltog ikke selv i møderne, og han ved derfor ikke, hvordan forløbet var. Forespurgt, om vidnet blev orienteret af kolleger om, hvad der videre skete, forklarede vidnet, at han blev bibragt den opfattelse, at arbejdsgruppen kom i mål med sit arbejde, og at der blev lavet de nødvendige lovmæssige ændringer. Han kender dog ikke nærmere til forløbet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,"*

Forespurgt, hvad der efterfølgende skete vedrørende anbefalingerne om håndteringen af ansvar og om gennemgang af en tidligere arbejdsgruppes problemkatalog, forklarede vidnet, at problemkataloget omtalt i det sidste punkt var formuleret på baggrund af tidligere revisionsrapporter. Det var en del af det, der blev taget med ind i Regnskab, da de fik ansvaret for enheden. Det, der lå i anbefalingen, var, at

man fik tjekket om alle emner i problemkataloget var håndteret. Forespurgt, om de gjorde dette, forklarede vidnet, at det mener han lå i oplægget fra Regnskab 2. Forespurgt, hvilket oplæg vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det bl.a. var kommissoriet, hvor man beskrev, hvilke problemstillinger der skulle løses.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i selve revisionsforløbet, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i dette. Der var en overgangsfase, efter Lars Nørding gik på pension, hvor der ikke var udnævnt en ny underdirektør. Vidnet fungerede ikke officielt som stedfortræder for Lars Nørding i den periode, men han kan se, at revisionen blev anmeldt i det tidsrum, og at det var vidnet, der udpegede Lisbeth Rømer som kontaktperson til SIR. Han husker ikke at have været yderligere involveret i revisionen.

Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"04.01.13 SIR´s anmeldelse af revisionen til Viceskattedirektør Frank Høj Jensen og fg. Kontorchef Joachim Behrend*
>
> …
>
> *07.01.13 Frank Høj Jensen udpeger Lisbeth Rømer til kontaktperson"*

Forespurgt, om vidnet deltog i drøftelser eller dialog med SIR eller med sine medarbejdere omkring revisionsforløbet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Indholdet af SIR's 2013-rapport

Forespurgt, om vidnet modtog rapporten og læste den igennem, på trods af at han på det tidspunkt sad med nye opgaver, forklarede vidnet, at han læste den igennem. Han læste den af almindelig interesse for opfølgningen på det arbejde, de lavede fra 2010 og frem.

Forespurgt, om vidnets kontor havde den koordinerende funktion for opfølgningen, forklarede vidnet, at de lavede en oversigt over, hvem der var ansvarlig for opfølgning på de enkelte punkter. De fandt ud af, hvem der var ansvarlig for de forskellige punkter, og fik disse personers input om kommende handlinger. Disse input

skrev de sammen i nogle oversigter, der derefter blev leveret til underdirektøren, som brugte dem til at orientere videre i systemet.

2013-HANDLEPLANEN

Vidnet blev foreholdt, at der blev arbejdet med to typer dokumenter: handleplaner og opfølgningsprotokoller. Forespurgt, om direktionen modtog begge typer dokumenter, eller om det kun var opfølgningsprotokollerne, forklarede vidnet, at det nok kun var protokollerne. De orienterede underdirektørerne om den "lille" opfølgningsplan, og det var også der, de skrev, hvad den seneste status var. Ud fra dette blev der taget stilling til, om en status var "grøn" eller "rød". Det var også der, de ansvarlige havde mulighed for at signalere, at der ikke var den nødvendige fremdrift.

Udarbejdelse af handleplanen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 967 (2013-06-19 (1) - E-mail fra Iben von Hallas vedr. opfølgning på SIR's 2013-rapport, sendt til Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen med kopi til bl.a. René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen):

> *"Jfr. opfølgningsproceduren for de kritiske revisionsrapporter vil vi få de efterfølgende 3 uger til tilbagemelding på, hvilke opfølgninger revisionsrapporten giver anledning til."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Iben von Hallas refererede til vidnet på det pågældende tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de input, der skulle bidrages med, skulle komme fra de enkelte adressater, men samles i vidnets kontor, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet foretog indholdsmæssig eller kvalitativ kontrol af de input, der kom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, da han ikke havde ledelsesmæssig kompetence til at anmode om ændringer i input. Den kompetence tilkom underdirektørerne.

Forespurgt, hvem der besluttede, hvem der skulle være inputgiver på et givet område, forklarede vidnet, at det typisk var dem, der stod som ansvarlige, som blev inputgivere. Det var en øvelse, de foretog i ledergruppen i Betaling og Regnskab. Det var Iben von Hallas, der indsamlede oplysninger om, hvem der havde deltaget i revisionen, men der kunne også fra de pågældende komme nogle tilføjelser. Når en systemejer eller procesejer var nævnt, var de nødt til også at inddrage dem i ansvars- og handleplansflowet. I 2013 var det fortsat Lisbeth Rømer, der stod anført på de forskellige punkter, men hun kunne anmode om, at der blev udpeget en procesejer og

en systemejer. Derefter skulle det sikres, at procesejer og systemejer var enige i, at de også havde et ansvar for punktet.

Forespurgt, om der således ikke var én ansvarlig for opfølgningen på en revisionsrapport, og om dette gav anledning til overvejelser, forklarede vidnet, at det var sådan, det forholdt sig. Det kunne han ikke lave om på.

Forespurgt, hvem der godkendte indholdet af den overordnede handleplan, der samlede opfølgningen på revisionsrapporten, forklarede vidnet, at den i første omgang gik fra vidnets kontor til underdirektør René Frahm Jørgensen. Hvis der var andre relevante underdirektører, der var anført som ansvarlige, gik handleplanen endvidere til dem. Handleplanen overgik derefter til central opfølgning i Koncerncentrets Økonomienhed hos Jens Madsen. Koncerncentrets Økonomienhed varetog hele SKAT's driftsøkonomi. For alle revisionsrapporter forelå der en større opfølgningsprotokol i Koncerncentrets Økonomienhed. Herfra blev den forelagt Told og Skats direktion. En handleplan kunne først betragtes som afsluttet, når dette var godkendt i direktionen.

Forespurgt, om vidnet redigerede i det modtagne input, før han sendte det videre, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke i forhold til det indholdsmæssige, idet han ikke havde kompetence til dette. Forespurgt, om der skete en godkendelse af teksten ved de ansvarlige chefer – i det konkrete tilfælde René Frahm Jørgensen – forklarede vidnet, at det gjorde der. Hvis René Frahm Jørgensen havde en dialog med nogen omkring dette, gik dialogen ikke gennem vidnet. Fremgangsmåden var, at de sammenskrev det, og så sendte Iben von Hallas det til cheferne. Forespurgt, om der kunne være foretaget rettelser eller tilføjelser i det, de derefter modtog retur fra cheferne, forklarede vidnet, at det kan han ikke afvise, at der kunne være.

5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den endelige handleplan i juli 2013 blev godkendt af ledelsen i Betaling og Regnskab og hos procesejer, inden den blev sendt til Jens Madsen i Økonomi, forklarede vidnet, at det er det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3771 (2015-08-19 (4) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat):

> *"Jeg har godkendt den underliggende handleplan til SIR-rapporten fra 2012.*
>
> *Mvh René"*

Forespurgt, om det var at betragte som en godkendelse i forhold til at sende handleplanen videre, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet i perioden mellem den 19. juni 2013 og René Frahm Jørgensens godkendelse var inde over overvejelserne i handleplanen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Der var et enkelt punkt, hvor han fik ansvaret, men derudover var det en dialog imellem underdirektørerne og de ansvarlige for de forskellige punkter.

Opfølgning på handleplanen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013) med angivelse af de overordnede felter "SIR's anbefaling/bemærkninger", "Handling", "Frist" og "Ansvarlig for punktet er anført med kursiv".

Forespurgt, hvordan opfølgningsprocessen var på de enkelte punkter, forklarede vidnet, at den overordnede opfølgningsproces var forankret i Økonomi med kvartalsvis opfølgning. De enkelte kontorer, herunder vidnets kontor, meldte ind med status i forhold til de enkelte punkter, hvorpå Økonomi forelagde det for direktionen, som så gennemgik det. Så vidt han husker, var det i 2013 Told og Skats direktion. Man fulgte den procesbeskrivelse, der forelå. Når vidnets kontor blev anmodet om en status på opfølgningen, indhentede de den hos de anførte enheder. Forespurgt, om det for vidnets kontor var en ren videreekspedition af et opdrag fra Jens Madsens kontor, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de kvartalsmæssige statusmeldinger fra vidnet altid gik videre via René Frahm Jørgensen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Lisbeth Rømers e-mail af 21. august 2013 til Frank Høj Jensen):

> *"Jeg synes, at det der stod var irrelevant for Revisionens krav. Det skal gøres uanset om der arbejdes med en ny TastSelv eller ej.*
>
> *Og om ansvaret skal ligge hos underdirektøren må de i HC finde ud af. Men nogen skal have det samlede ansvar og det er ikke hos os.*
>
> *Husk på at på gode år udloddes 300 milliarder i Danmark som udbytte. Der skal opkræves ca 15 milliarder og der refunderes mellem 1,5 og 2 milliarder. Og det er årligt!!!!!!!*
>
> *Og systemerne er ikke optimale!!!!!!!"*

Forespurgt, hvad der var baggrunden for denne henvendelse, henviste vidnet til ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"3.7*
>
> …
>
> *Handling:*
>
> …
>
> *Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen."*

Vidnet forklarede, at han undrede sig over dette og spurgte Iben von Hallas om baggrunden for formuleringen, hvilken hun ikke kendte. Han kontaktede derfor Lisbeth Rømer, hvilket medførte den foreholdte e-mail fra Lisbeth Rømer. Det var således hans opgave at finde en overordnet ansvarlig, og han sendte senere samme dag en e-mail til Susanne Thorhauge og Klaus Østergaard Jensen om dette. Forespurgt, om "HC" i Lisbeth Rømers e-mail henviser til Hovedcentret i SKAT, bekræftede vidnet dette. Det var derfra, procesejerne og systemejerne kom. Der er i materialet i øvrigt yderligere opfølgning, idet han ikke modtog en tilbagemelding. Primo september 2013 gik René Frahm Jørgensen derfor ind i sagen, hvorefter der kom en tilbagemelding medio september 2013.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 9. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen):

> *"Kan forstå på Frank, at vi ikke har hørt fra jer. Er det en forglemmelse?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 23. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen):

> *"Vil I kontakte Frank nu – eller som minimum henvise os til nogen, der ønsker at indgå i dette arbejde?"*

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad forløbet var, og hvad drøftelserne gik ud på, forklarede vidnet, at han den 9. september 2013 gav René Frahm Jørgensen besked om, at han ikke havde fået en tilbagemelding på sin e-mail af 14. august 2013, hvorpå René Frahm Jørgensen tog over og skrev til procesejerne. Efter 14 dage skrev René Frahm Jørgensen til dem på ny, hvorpå der kort efter kom en tilbagemelding på, hvem de udpegede som den overordnede procesejer. Dette fremgår af materialet.

Forespurgt, om der var en afleveringsforretning for vidnet i egenskab af hans rolle som processtyrer på opgaven, forklarede vidnet, at hans opdrag var, at han skulle skrive til procesejerne. Baggrunden for hans undren og forespørgsel til Iben von Hallas om, hvorfor denne opgave gik til ham, var, at han ikke havde nogen ledelsesmæssig kompetence i forhold til procesejerne. Han fik input fra Lisbeth Rømer, og derpå skrev han til procesejerne. Derefter overtog og færdiggjorde René Frahm Jørgensen processen. Der foreligger en e-mail fra Susanne Thorhauge, som bekræftede placeringen af procesejerskabet umiddelbart derefter.

17. september 2013 – møde, hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev placeret hos Afregning Erhverv

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Efter en overordnet drøftelse af processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejeransvar)."*

Vidnet forklarede, at han mener, der findes en e-mail med direkte svar fra procesejer Susanne Thorhauge til René Frahm Jørgensen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

> *"Vi synes imidlertid - her i Afregning Erhverv – det lidt usikkert hvem der gør hvad i forhold til handleplanen og hvad vores rolle er.*
>
> *…*
>
> *Vi vil gerne tage initiativ til et møde, hvor arbejdsgruppen formelt kan etableres."*

Vidnet forklarede, at der også findes en e-mail direkte til René Frahm Jørgensen, hvor Susanne Thorhauge meddelte, hvem der havde det overordnede procesansvar.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1023 (2013-09-24 (1) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, René Frahm Jørgensens e-mail af 2. oktober 2013 til Susanne Thorhauge med kopi til bl.a. Frank Høj Jensen):

> *" Vi vil gerne bakke om det initiativ, I nu tager – så en arbejdsgruppe skal se samlet på området"*

Forespurgt, om det er denne e-mail, som vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette.

10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1359 (2014-10-10 (1) - E-mail fra Jens Madsen til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter), hvoraf fremgår bl.a., at Iben von Hallas den 10. oktober 2014 sendte kvartalsstatus fra Inddrivelse til Jens Madsen med kopi til bl.a. Frank Høj Jensen.

Forespurgt, om deres rolle på dette tidspunkt alene var at videresende den omhandlede kvartalsstatus, bekræftede vidnet dette. Iben von Hallas havde desuden en halv sekretariatsfunktion for underdirektøren.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

> *"Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der ikke er udførte."*

Forespurgt, om vidnet var inde over udformningen af dette tekstbidrag, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han har set det før, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, i hvilket regi den type bemærkning blev indarbejdet, forklarede vidnet, at den opfølgning, de lavede i handleplanen, var en sammenfatning af, hvad der var lavet hidtil. Det blev derefter samlet i et skema, som blev afrapporteret til Jens Madsen. Han ved ikke, hvem der indlagde farvekoderne "gul", "grøn" eller "rød". Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke har set dette tekstbidrag tidligere, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han modtog tekstbidrag, som han uredigeret videresendte til afdelingschefer-

ne, hvorpå de eventuelt redigerede i det, inden han fik det tilbage og uden yderligere ændringer sendte det til Jens Madsen, bekræftede vidnet dette. Han havde ikke selv nogen godkendende rolle.

Forespurgt, om vidnet tror, at de kommenterende bemærkninger kom fra enten René Frahm Jørgensen eller Jens Madsen, forklarede vidnet, at de må være kommet fra Betaling og Regnskab. Han tror ikke, at de blev formuleret af Jens Madsen. Forespurgt, om opdateringerne i handleplanen kom fra de enkelte del-ydere, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at fristerne i handleplanen blev udskudt flere gange, uden at man kunne se nogen nævneværdig aktivitet, og forespurgt, om man undersøgte, hvorfor der ikke var fremdrift, forklarede vidnet, at han ikke selv gjorde noget, da han ikke havde kompetence til dette. Man var typisk for optimistisk, når det blev vurderet, hvor lang tid processerne tog, når der skulle være deltagelse af både en procesejer og en systemejer. Den tilbagemelding, man gav, var udtryk for den aktuelle status, herunder hvor langt man var kommet, og eventuelt at man var nødt til at skubbe fristen. Der var eksempler på frister, der blev skubbet flere gange.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

> *"3.7*
>
> *…*
>
> *Opdatering 15.08.2014:*
>
> *Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014.*
>
> *Frist: 30.04.2014*
>
> *Frist skal ændres til 30.09.2014*
>
> *Punktet afsluttet."*

Forespurgt, hvorfor sådan et punkt blev afsluttet, når arbejdet på det tidspunkt, hvor teksten blev skrevet, ikke var færdiggjort, og når man året efter genåbnede punktet, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på, men han vil mene, at det var aty-

pisk. Normalt skulle der ligge en form for afslutningsdokument eller en beslutning i et referat, førend man anførte, at det var afsluttet. Forespurgt, hvem der skrev, at man afsluttede punktet, forklarede vidnet, at det må være dem, der var anført som ansvarlige for de løbende input. Forespurgt, om det således er vidnets bud, at det på dette punkt må have været Dorthe Pannerup Madsen, Jeanette Nielsen eller Lena Bardrum, der traf beslutning om at afslutte punktet, forklarede vidnet, at de må have indstillet til afslutning, men at indstillingen gik videre til René Frahm Jørgensen, hvorfra indstillingen igen gik videre. Der var således også andre, der skulle erklære sig enige i, at punktet var afsluttet. Forespurgt, hvem indstillingen gik videre til efter René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at den indgik i oversigten, der blev overgivet til Økonomi, og som blev behandlet i Told og Skats direktion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1365-1366 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

> *"3.3*
>
> *Opdatering 15.08.2014:*
>
> *Der er planlagt møde den 1. september 2014 for at få afklaret hvorledes der bedst arbejdes videre med punkt 3.3. I mødet deltager blandt andet revisionschef Kurt Wagner.*
>
> *Fristen forventes ikke at kunne overholdes da det er en udviklingsopgave, som vil kræve udarbejdelse af kravspecifikation, omkostningsskøn samt bevilling af budget til opgaven."*

Forespurgt, hvorfor Kurt Wagner var involveret, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"12-014 Revision af udbytte og royaltyskat, God fremdrift, Opdateret handleplan - OK"*

Foreholdt, at fremdriften nu var markeret som "grøn", og forespurgt, om det er en formulering, vidnet var inde over eller har set, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3760-3761 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015):

"3.3

…

21.01.2015

Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015

Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.

…

Punktet afsluttes"

Forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om det var sædvanligt, at et punkt blev afsluttet med den tekst, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Ud fra det, han læser, så burde der have været en aftale, men han ved ikke, hvad der var aftalt. Det er hans opfattelse ud fra det, han læser, at der burde have været en aftale med SIR om, at de redegjorde for fremdriften i de månedlige regnskabsgodkendelser, for så var opfølgningshierarkiet flyttet over i

et andet flow, men han ved ikke, hvad der lå bag, og hvad der var aftalt. Forespurgt, hvem der bidrog med teksten til punktet, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, om vidnet andre gange vedrørende en kritisk rapport oplevede, at man tog en omfattende opgave med lange tidsmæssige udsigter ud af de kvartalsmæssige indberetninger og i stedet lod den køre i dens eget spor og foretog indberetning i et andet regi, forklarede vidnet, at det sædvanlige ville være, at når der kom en ny revisionsrapport, og man havde et punkt i den tidligere rapport, som ikke var lukket, men blev gentaget i den nye rapport, så lukkede man det i den gamle og førte det over i den nye. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opfølgningen på 2010-rapporten blev afsluttet, da man iværksatte 2013-undersøgelsen, bekræftede vidnet dette. Medmindre det var en selvstændig handling, så lukkede man de gamle, så de ikke hobede sig oven i hinanden.

Forespurgt, om det normale ellers var, at et problem var åbent, indtil det var løst, forklarede vidnet, at det er således, det bliver gjort i dag. Handlingen bliver i dag ikke lukket, før der ligger et dokument til grund for lukningen, fx et notat eller en beslutning fra et forum. Før skemaerne til opfølgning på handleplanerne blev lavet, var der en verbal beskrivelse af, hvad man ville gøre. Der er sket en udvikling mod skriftlig dokumentation i perioden. Han ved ikke, hvorfor handlingen i dette tilfælde blev afsluttet på den måde.

Genåbning af handleplan

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1700-1701 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

> *"Aktuel status den 17. august 2015:*
>
> *I rapporten fra Intern Revision nævnes de forskellige aktører og deres rolle i forhold til udbytteområdet. Den nedsatte arbejdsgruppe med deltagelse af de nævnte aktører har bl.a. haft til formål at skabe en tættere dialog og drøfte eventuelle snitflader og/eller opgavefordelinger, således at opgavefordelingen er klar, og der er sammenhæng i hele processen. Endvidere er der foretaget en omorganisering i april 2014, hvorefter det overordnede ansvar for indberetninger via eKapital ligger under Kundeservice, Udvikling, Selskaber og Digitalisering, sammen med proces-ejeransvaret for afregningen af udbytteskatten og indberetninger foretaget via TastSelv Erhverv. Ansvaret for den samlede proces er således samlet i Udvikling, Selskaber og Digitalisering. Der er endvidere igangsat drøftelser med Kundeservice, Erhverv om løsning af konkrete opgaver relateret til Udbytteadministrationen. Der er dog*

ikke p.t. færdiggjort en skriftlig samlet beskrivelse af opgave- og ansvarsfordelingen på udbytteområdet.

Videre forløb:

Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for placering af opgaver inden den 30. september 2015."

Foreholdt, at også punkterne 3, 4, 5 og 6 blev genåbnet, og forespurgt, om vidnet var involveret i genåbningen af disse punkter, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han har ikke set det foreholdte dokument før.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, om vidnet var involveret i denne arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det var han ikke.

LISBETH RØMERS ADVARSLER

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Lisbeth Rømer var meget transparent omkring, at hun så mange og alvorlige problemer på området, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet allerede fra 2009 var opmærksom på de afstemningsproblemer og problemerne omkring, hvem der var rette udbyttemodtager, der blev påpeget i SIR's rapporter fra henholdsvis 2010 og 2013, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet videreformidlede den viden opad i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde han. De lagde det frem i revisionsundersøgelsen, der blev iværksat i 2010. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at man i ledelsen var opmærksomme på punktet, forklarede vidnet, at de fra hans kontor viderebragte de informationer, de fik fra Lisbeth Rømer, og at de redegjorde for deres begrænsninger fra først til sidst i de fora, hvor de havde mulighed for det. Han deltog selv i regionsdirektionen, hvor de løbende orienterede om det.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var inde over TastSelv-projekterne i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var han ikke, da det var overgået til systemejerne.

DEPARTEMENTETS/KONCERNCENTRETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 544 (2011-10-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lise Bo Nielsen vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Vi har en del problemer med refusion og nettoafregning.*
>
> *Jeg vil meget gerne have et møde med dig, så vi kan uddybe situationen.*
>
> *Jeg har kort skitseret, som jeg ser situationen."*

Forespurgt, om vidnet var klar over, at Lisbeth Rømer tog kontakt til departementet, forklarede vidnet, at han og Lars Nørding var orienteret om det. De overtog en opgave med en række problemstillinger, som Lisbeth Rømer allerede arbejdede på. De kontakter, som Lisbeth Rømer havde i øvrige afdelinger, og de initiativer, som Lisbeth Rømer allerede havde iværksat, har de ikke forsøgt at hindre. Det var vigtigt for processens fremdrift, at Lisbeth Rømer udnyttede alle de kontakter, hun havde uden for Regnskab.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 545-546 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning').

Forespurgt, om vidnet drøftede notatet med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det er en oplistning af kendte problemstillinger. Han ved ikke, i hvilken anledning det blev udarbejdet. Lisbeth Rømer var faglig ekspert på området, og hun orienterede dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 548 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Der er nettoafregning per aktie, så gentagen refusion undgås*
>
> *Mulighed for grundløs refusion (svig) reduceres."*

Forespurgt, om vidnet husker dette notat, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men at han husker Lisbeth Rømers bekymring for området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 563 (2011-11-23 - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, sendt til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

"Her er svaret fra Lise Bo Nielsens afdeling. Det blev jeg ikke glad for."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 563 (2011-11-23 - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 10. november 2011):

"Hermed nogle kommentarer til din henvendelse af 4. oktober 2011.

VP-ordning

Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt kan svare sig at udvide VP-ordningen, idet der pt. arbejdes intensivt på en løsning i OECD vedrørende TRACE. Sideløbende pågår der et samarbejde med de nordiske lande med henblik på at finde en model for indeholdelse."

Forespurgt, om dette svar fra Koncerncentret var noget, de drøftede nærmere, forklarede vidnet, at ud fra svaret må de have drøftet det videre forløb. De forsøgte hele tiden at finde løsninger. Forespurgt, om vidnet var i dialog med Koncerncentret om problemstillingerne og deres udfordringer, eller om vidnets dialog opad i ledelseslaget udelukkende gik til Jens Sørensen, forklarede vidnet, at han ikke havde dialog med Koncerncentret, fordi den mest kvalificerede til at tage den dialog var Lisbeth Rømer. Hvis det krævede en direktørs deltagelse, så deltog han, men det var Lisbeth Rømer, der var fagligt kompetent.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 563 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011, afsnit "Refusioner"):

"Med ovennævnte bestemmelse er det efter Skatteministeriets opfattelse muligt at udskyde/suspendere 30 dages reglen – dvs. det tidspunkt, hvor renten skal tilskrives – såfremt SKAT vurderer og begrunder, at det er nødvendigt med yderligere oplysninger for at kunne bedømme kravets berettigelse. Dette er vel særligt relevant i de situationer, hvor der findes anledning til at spørge den, der anmoder, om anmoder er den retmæssige ejer."

Forespurgt, om de drøftede denne bemærkning, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke specifikt. Fokus var i højere grad på, at de skulle ekspedere henvendelserne inden for fristen. Hvis de skulle suspendere fristen, skulle de have noget konkret, og den proces blev han aldrig præsenteret for. Han vidste ikke, hvordan de skulle verificere de foreliggende attester og den foreliggende dokumentation. Der skulle fore-

ligge noget meget konkret, for at man kunne suspendere fristen, ligesom man gjorde i 2015.

Foreholdt bemærkningen om, at hvis det var nødvendigt med yderligere oplysninger for at bedømme kravets berettigelse, herunder hvis der var anledning til at spørge den, der anmodede, om denne var den retmæssige ejer, så kunne man udskyde fristen, og forespurgt, om de overvejede eller drøftede, at det jo ikke var den sagsbehandling, de foretog, og om de eventuelt burde gå et spadestik dybere, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, hvad de konkret drøftede på den baggrund.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, sendt til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding):

> *"Jeg er meget ked af at erfare, at der ikke er opbakning til mere nettoafregning.*
>
> *Vi har en meget kritisk revisionsrapport om refusioner, som der så ikke gøres noget ved, og der er før 1. oktober 2011 refunderet mere end 1 milliard, så det er ikke småpenge vi taler om. Da vi oftest refunderer 13 %, svarer beløbet til et udbytte på ca 7,5 milliarder.*
>
> *Det er fortsat min opfattelse, at med krav om indberetning af benefical owner for at få nettoafregning er vi bedre hjulpet end med refusionerne, som er mere i blinde.*
>
> *Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016, så det er der da nogen tid til og vores nettoafregning er jo for aktier i depot i Danmark og også når depotforvaltningen er outsourced – bare der indberettes. VP har talt om at finde en blivende løsning på det problem."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan departementet reagerede på denne henvendelse, forklarede vidnet, at det, han kan læse, er, at Lisbeth Rømer forfægtede løsningen med nettoafregning, idet tidsperspektivet var som beskrevet. Han er ikke bekendt med et eventuelt svar fra departementet.

Kl. 15.08 sluttede mødet.

PROTOKOL

24. april 2019
Protokol nr. 10

Den 24. april 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Henrik Stig Lauritsen for Lena Bardrum

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

LARS NØRDING

Kl. 9.00 mødte Lars Nørding som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til januar 2013 var ansat som skattedirektør i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om sin uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund forud for 2009 forklarede vidnet, at han blev færdiguddannet som jurist i 1976 og ansat i Frederiksberg Skattedirektorat umiddelbart derefter. Han var ansat inden for SKAT's koncern indtil den 1. januar 2013, hvor hans åremålsansættelse udløb, og han gik på pension. Han har primært arbejdet i Østjylland. Da det nye SKAT blev dannet i 2005, blev han skattedirektør i Skattecenter Horsens. Skattecenter Horsens var en enhed med 360 medarbejdere. Da man ændrede strukturen den 1. januar 2009, blev han skattedirektør i SKAT Regnskab. SKAT Regnskab var en enhed med 120 årsværk og 130-140 medarbejdere. Den stilling havde han frem til sin pensionering i 2013.

Forespurgt, om vidnet beskæftigede sig med udbytteområdet forud for 2009, forklarede vidnet, at han har undervist i skatteret og erhvervsjura i ca. 20 år. I 2009 kendte han til området på et teoretisk plan, men på det rent tekniske plan var området nyt for ham.

Forespurgt til sin geografiske placering forklarede vidnet, at i perioden 2009-2013 var hans tjenestested i Herning, men rent fysisk var han placeret i enten Horsens eller Høje Taastrup. Han selv eller viceskattedirektør Frank Høj Jensen var i Høje Taastrup mindst én gang om ugen, da de havde en relativt stor personalestyrke der.

Forespurgt til sine arbejdsopgaver og sit ansvarsområde som skattedirektør i Regnskab forklarede vidnet, at ansvaret bl.a. omfattede, at Regnskab fra den 1. januar 2009 skulle samles fra ti lokaliteter til to lokaliteter i Horsens og i Høje Taastrup. Der skulle være ca. 70 medarbejdere i Horsens og ca. 50 medarbejdere i Høje Taastrup. Det var i sig selv en relativt udfordrende opgave, da det skulle ske hurtigst muligt og ved anvendelse af færrest mulige ressourcer. Medarbejderne skulle samles fra flere lokaliteter, bl.a. Hjørring og Maribo. Samlingen, som skete i løbet af det første halvandet år, indebar derfor geografiske udfordringer.

Han havde derudover ansvaret for, at der blev aflagt regnskab en gang om måneden. Bidrag til regnskabet blev indsamlet fortrinsvis fra deres eget område, men der kom også store pengestrømme fra Betalingscentret i Ringkøbing, da det var der, man indtægtsførte moms og personskat, som var de største regnskabsposter. Betalingerne indgik til Betalingscentret, men det var i Regnskab, at de skulle få indtægterne ind i statsregnskabet. Der gik indtægter på ca. 1.000 mia. kr. om året gennem Regnskab, svarende til ca. 99,9 % af statsregnskabet.

Forespurgt, om vidnet var Frank Høj Jensens direkte chef, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet også var direkte chef for Lisbeth Rømer, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at han var chef for seks afdelinger med hver sin afdelingsleder. Lisbeth Rømer var en af afdelingslederne. Frank Høj Jensen var vidnets stedfortræder, og ledelsesmæssigt supplerede de hinanden dagligt.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i den daglige drift i de seks afdelinger, forklarede vidnet, at han var involveret i den. Han havde en daglig dialog med afdelingslederne om udfordringerne. Der var mange udfordringer i forbindelse med samlingen af opgaverne. Han havde derfor daglige og ugentlige møder med afdelingslederne, ofte sammen med Frank Høj Jensen, så de vidste nøjagtigt, hvad der skete.

Forespurgt til, hvem der var vidnets nærmeste leder, forklarede vidnet, at han i alle spørgsmål refererede til direktør i Region Midtjylland, Jens Sørensen.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til de udfordringer, der var på udbytteområdet, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer indledningsvis sad med området sammen med en anden afdelingsleder i Skattecentret i Ballerup, hvor Regnskab 2 og 3 var placeret. Lisbeth Rømer havde ansvaret for udbytteadministrationen og nogle andre opgaver vedrørende acontoselskabsskatten. Det gik hurtigt op for ham, at udbytteadmini-

strationen var et problemfyldt område, og Lisbeth Rømer lagde på ingen måde skjul på, at hun fandt det problematisk. Der var mange problemer, og det havde der været længe. Det fremgik også klart af revisionsrapporten fra 2010, at der var problemer på området, og at det ikke var noget nyt. Forespurgt, om vidnet havde møder med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at han allerede fra 2009 havde ugentlige møder med hende eller i hvert fald talte med hende en gang om ugen.

Forespurgt, om de allerede i 2009 – inden SIR igangsatte udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport – drøftede problemet med manglende afstemningsmuligheder mellem angivelse og indberetning i forhold til et selskabs selvangivelse, forklarede vidnet, at det mener han, at de gjorde.

Forespurgt, om de drøftede problemstillingen vedrørende kontrol af, om det var de egentlige ejere, dvs. beneficial owners, der opnåede refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det fremgik af opgavebeskrivelsen for udbytteadministrationen, at det var en formel kontrol, hvor man skulle påse, om skemaerne og ansøgningerne var udfyldt korrekt. Hvis det var tilfældet, skulle man ekspedere betalingen. Man skulle ikke i udbytteadministrationen udføre nogen kontrol. Det lå ikke i det. Han husker ikke det præcise antal, men han tror, at der var 7-9 medarbejdere på opgaven. Der var ikke mulighed for at lave kontrol, og det lå heller ikke i konceptet eller i medarbejdernes uddannelse.

Forespurgt, hvem der havde besluttet denne begrænsning i sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at han tror, at det stammede fra, da man på et tidspunkt besluttede at oprette et kompetencecenter vedrørende udbytteskatten. Opgaven lå fra 1970'erne i Kildeskattedirektoratet og flyttede siden via Statsskattedirektoratet til Ottiliavej. I 1990 blev opgaven dekoncentreret i Ballerup i forbindelse med oprettelsen af told- og skatteregionerne. I den forbindelse blev der lavet en arbejdsbeskrivelse for de opgaver, der skulle løses inden for den dekoncentrerede opgave. Det fremgik heraf, at det var en ren ekspeditionsopgave, hvor der kun skulle udføres en formel kontrol og ikke en materiel kontrol. Man skulle se, om dokumenterne var rigtige, og om de var anført korrekt i skemaerne.

Forespurgt, om adskillelsen af den formelle og den materielle kontrol burde have medført, at man sikrede sig, at der også foregik en materiel kontrol, forklarede vidnet, at det var i Indsats, man lavede kontrollen på de områder, der blev administreret i Regnskab. De havde i Regnskab ingen indflydelse på den indsatsplan, som blev udarbejdet i Indsats. Om Indsats ville kontrollere tilbagebetaling af udbytteskat til udlændinge, eller om Indsats ville kontrollere noget andet, havde Regnskab ingen indflydelse på.

Forespurgt, om der var overvejelser om det forvaltningsretlige hjemmelsgrundlag i forbindelse med flytningen af den materielle kontrol til Indsats, forklarede vidnet, at man havde kontrolbeføjelserne i skattekontrollovens § 6, hvor man havde hjemmel til at kontrollere hvad som helst. I den lovgivning lå der ikke nogen forpligtelse, i forhold til hvad SKAT skulle kontrollere. Indsatsplanerne blev udarbejdet på baggrund af, hvad man skønnede var relevant.

Forespurgt, om skattekontrollovens § 6 efter vidnets opfattelse gav et tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag for, at SKAT kunne beslutte, i hvilket omfang man skulle foretage kontrol, forklarede vidnet, at selv om nogle forvaltningsmyndigheder kontrollerer 100 %, så har man aldrig gjort dette i SKAT, og man har heller ikke pligt til det. Fx kan nævnes, at SKAT den 10. april 2019 udbetalte 16,2 mia. kr. i overskydende skat til 3,4 mio. skatteydere uden kontrol. Der er nogle maskinelle kontroller, men der er ingen, der har rørt det med hænderne. Det fremgår i den forbindelse af pressemeddelelsen fra SKAT, at man antager, at omkring 15 % af udbetalingerne er forkerte, men som en servicevirksomhed har man valgt at udbetale alligevel. Det er grundlaget for den strategi, man har lagt i SKAT. Man er en servicevirksomhed, som skal tilgodese borgerne. Det har i hvert fald været meningen, at det skulle være sådan, selv om det ikke er alle, der opfatter det på den måde.

Foreholdt, at i klassiske forvaltningsmyndigheder, hvor der er manuel sagsbehandling, skal det forvaltningsretlige princip om officialmaksimen anvendes, og en sag skal være tilstrækkeligt undersøgt, før man kan træffe en afgørelse, forklarede vidnet, at det har man aldrig gjort i SKAT. Man har haft skattekontrollovens § 6 som en mulighed for at lave kontrol, og så har man i øvrigt udbetalt de overskydende skatter. Det er et problem både med de skatter, der ikke bliver indkrævet, og med udbetalingerne, fx af overskydende skat. Der er et lige så stort problem med de skatter, der ikke bliver betalt. I princippet kunne man fx gøre en kæmpe indsats vedrørende sort arbejde, det bliver bare ikke gjort.

Forespurgt, om det var i Indsats, at man besluttede, hvordan man skulle prioritere kontrolindsatserne, bekræftede vidnet dette. SKAT havde været gennem en sparerunde. Ved sammenlægningen i 2005 havde man omkring 11.500 årsværk, og i 2015 havde man 6.500 årsværk til de samme opgaver. EDB-understøttelsen, der skulle begrunde nedskæringerne, kom aldrig, men det gjorde nedskæringerne. Det påvirkede hele systemet, men kontrollen blev ramt hårdt, fordi der ikke var nogen i samfundet, der rigtig savnede den.

Forespurgt, om risikoen for dobbeltrefusion på samme aktie blev drøftet, forklarede vidnet, at det var noget, han først blev opmærksom på i forbindelse med en dybere gennemgang. Det handlede om det, der med et teknisk udtryk kaldes omnibus-

depoter. Omnibusdepoter var en variant af VP-ordningen, hvor nogle udenlandske banker var depotindehavere. Det stod klart for ham efter SIR's 2010-rapport, at der var et problem.

Forespurgt, hvad vidnet foretog sig ledelsesmæssigt i 2009, da han af Lisbeth Rømer blev orienteret på området, forklarede vidnet, at han normalt drøftede ting med Jens Sørensen, men ikke længere opad i systemet. Det var den sædvanlige kommandovej. Han tænker, at han har drøftet det med Jens Sørensen, men det husker han ikke præcist.

Forespurgt, hvordan de reagerede forud for SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at der – som det fremgik af revisionsrapporten og særligt bilaget fra Regnskab – var en masse initiativer i gang. Der var bl.a. et problemkatalog fra omkring 2006, som man var i gang med at diskutere med Hovedcentret og med procesejerne på området. Det var dem, der skulle tage initiativ til at ændre tingene. Det arbejdede Lisbeth Rømer ihærdigt med, og han havde stor tiltro til hendes arbejde og hendes viden på området. Han blandede sig ikke i processen, men overlod den til hende i samarbejde med medarbejdere fra både Hovedcentret og departementet. Når man kender personer forskellige steder, så kan man godt arbejde lidt på tværs, og det gjorde hun.

Forespurgt, om det var René Frahm Jørgensen, der overtog ledelsesansvaret for udbytteadministrationen efter vidnets pensionering, bekræftede vidnet dette. Det var ikke noget, han selv blev direkte orienteret om, men han hørte om det. Der blev foretaget en ny ændring af organisationen, og det var derfor et passende tidspunkt for ham at gå af. Frank Høj Jensen var fungerende skattedirektør fra vidnets pensionering og frem til organisationsændringen den 1. april 2013, hvorefter René Frahm Jørgensen tog over. Forespurgt, om der var en egentlig overleveringsforretning, forklarede vidnet, at det var der ikke.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, hvorfor udbytteområdet i januar 2009 blev placeret i Regnskab 2, forklarede vidnet, at Regnskab 2 kom over som en samlet enhed med flere opgaver, herunder opgaven med administration af udbytteskat. Acontoskatteordningen var også en stor opgave i afdelingen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, der kendetegnede Regnskab var håndtering af regnskabstal og bogholderi, og at udbytterefusion i virkeligheden var det eneste klassiske sagsbehandlings- og afgørelseskontor i enheden, forklarede vidnet, at han ikke vil betegne det som et klassisk sagsafgørelseskontor. Det var et ekspeditionskontor. Foreholdt, at der blev truffet afgørelser om at give eller nægte refusio-

ner, forklarede vidnet, at det gjorde der, hvis de formelle krav var opfyldt. Et klassisk sagsbehandlingskontor ville fx være Store Selskaber eller de juridiske enheder i SKAT. Der var i Regnskab 2 ikke tale om højtuddannet personale. De fleste ansatte havde en baggrund som kontorassistent. De var blevet opkvalificeret via deres arbejde og sidemandsoplæring, men det var hverken skatterevisorer eller andre akademikere, der arbejdede i Regnskab.

Forespurgt, hvorfor udbytteområdet blev placeret hos vidnet i den nye struktur, forklarede vidnet, at en sådan administrativ opgave ikke var naturlig at placere i Store Selskaber. Han havde tidligere været kontorchef i Store Selskaber i 5 år og kendte derfor de opgavetyper og medarbejderprofiler, der var i Store Selskaber. Man kunne sagtens have placeret udbytteadministrationen i Store Selskaber, men opgaven ville ikke have hørt naturligt hjemme der. Den seneste opdeling af SKAT i syv styrelser har givet en endnu skarpere deling af opgaverne, end man havde tidligere. I en periode i 1990'erne arbejdede de med "virksomhedsgrupper", hvor man havde alt omkring virksomhederne i én gruppe, men det gik man bort fra ved sammenlægningen af det kommunale og det statslige skattevæsen i 2005. Herefter overgik man til en indsatsstrategi, hvor man ikke så bredt på en virksomhed. Man lavede enten kontrol eller service.

Refusionsordninger

Forespurgt, om vidnet blev orienteret om de forskellige refusionsordninger og om sagsbehandlingen vedrørende disse, forklarede vidnet, at det blev han sat ind i af Lisbeth Rømer. Han satte sig ind i de fire forskellige ordninger: VP-ordningen, bankordningen, tilbagesøgningsordningen og tilladelsesordningen. Forespurgt, om vidnet så blanketterne i blanketordningen, forklarede vidnet, at han kendte til ordningerne, men ikke blanketterne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3848 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, anmodning fra SYNTAX):

> *"13 April 2015*
>
> *SKAT*
>
> *…*
>
> *Re: Danish Dividend Tax Reclaim for:*
>
> [redacted] *Pension Plan …*

[redacted] *USA*

…

Please find enclosed the following forms to assist with the claim:

…

- Two original Dividend Credit Advice slips"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3850 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, dividend credit advice fra Solo Capital):

"Dividend Credit Advice

…

Pay Date: 24-03-2015

Dividend Per Share: DKK 5.00

No of Shares: 6,080,339

Gross Dividend: DKK 30,401,695.00

Tax: DKK 8,208,457.65

Net Dividend: DKK 22,193,237.35"

Forespurgt, om vidnet var klar over, at en dividend credit advice kunne komme fra andre end pengeinstitutter og værdipapircentraler, forklarede vidnet, at den i princippet kunne komme fra aktionæren selv. Forespurgt, om der var formkrav til, hvem der kunne lave en såkaldt dividend slip, og om det var noget, man undersøgte, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det kunne være aktionæren selv, der søgte om at få sin dividende tilbage ud fra den dobbeltbeskatningsoverenskomst, der var med det pågældende land. Forespurgt, om vidnet var inde over, hvilke formelle krav der blev stillet til udbyttenotaerne, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han vil tro, at det kunne være hvem som helst, altså enten ejeren selv eller en befuldmægtiget, der søgte gennem blanketordningen.

Forespurgt, om vidnet var inde over bankordningen, forklarede vidnet, at han vidste, hvad den gik ud på. Det var den ordning, der også blev betegnet som regnearksordningen. Han var ikke inde over det juridiske grundlag. Ordningen var lavet i 2004-2005, og således længe inden, han beskæftigede sig med området. Det var hans indtryk, at regnearksordningen kørte til alles tilfredshed. Forespurgt, om vidnet var klar over, at der ikke blev ført kontrol med bankordningen og indberetningerne fra bankerne, forklarede vidnet, at det var han ikke inde over. Han har læst, at der var mulighed for at foretage kontrol. Foreholdt, at aftalegrundlaget gav mulighed for kontrol, men at de tre banker alle har oplyst, at der ikke blev ført kontrol, forklarede vidnet, at det har han bemærket. Det er hans indtryk, at man nok havde en vis tillid til de tre banker.

Forespurgt til vidnets kendskab til Novo-ordningen forklarede vidnet, at den kender han ikke noget til.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, om vidnet var inde over lovændringen i april 2012, der gav udbytteadministrationen mere tid til at kontrollere refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at man i kraft af rentecirkulæret fra 1988 skulle refundere inden for 30 dage, hvilket lagde et voldsomt pres på udbytteadministrationen. Det var vigtigt for SKAT, at man overholdt rentecirkulæret. Det var en del af den servicestrategi, som SKAT havde over for virksomhederne. De kunne i mange tilfælde ikke overholde cirkulæret, og det fik de ikke ros for. Der var et ønske om at forlænge tilbagebetalingsfristen til 6 måneder, hvilket blev drøftet med procesejerne og departementet, men lovforslag, der gjorde det sværere for virksomhederne, nød ikke så let fremme som lovforslag, der gjorde det modsatte. I dette tilfælde fandt man dog ud af, at det var rimeligt at have 6 måneder til at behandle refusionsanmodningerne, og derfor blev lovforslaget vedtaget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 743-745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.))

”12) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»03. Efter § 69 A indsættes:

»§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv

2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.

Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren. Told- og skatteforvaltningen kan kun kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet om indeholdelse af kildeskat er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene.«

…

Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold …

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Foreholdt, at det var den tekst, som Folketingets medlemmer baserede deres beslutning på, og at teksten indikerede, at der blev udført en materiel prøvelse, forklarede vidnet, at det ikke var en tekst, der kom fra Regnskab 2. Teksten var muligvis fra Store Selskaber, hvor man også havde haft problemstillingen inde på livet. Lisbeth Rømer havde gentagne gange møder med Store Selskaber om netop denne problemstilling. Når Regnskab modtog noget, som man syntes så forkert ud, kunne Lisbeth Rømer af egen drift rette henvendelse til Store Selskaber og spørge om hjælp til at udrede sagen. Og så var det, at man skulle ned i koncernstrukturen som beskrevet i det foreholdte. Forespurgt, om Store Selskaber på noget tidspunkt foretog en indsats i relation til udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde man – så vidt han husker – på et tidspunkt i Region København, hvor man fandt en del fejl. Det var sikkert også årsagen til, at man fik ændret lovgivningen. Forespurgt, om fejlene vedrørte refusionsdelen eller angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om det var før eller efter 2009, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han hørte kun om sådanne projekter fra Lisbeth Rømer. Forespurgt, om vidnet var inde over teksten i lovforslaget, forklarede vidnet, at det var Regnskab ikke involveret i. I driften var man ikke inde over lovgivningen. Det foregik i departementet og senere i Koncerncentret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Forslaget om sikkerhedsstillelse i forbindelse med tilbagebetaling af indeholdte kildeskatter på udbytter, renter og royalties skal sikre det offentlige mod tab af skattekrav i sager, som ikke er endeligt afgjort ved domstolene.

Med forslaget åbnes der endvidere mulighed for, at skattemyndighederne efter en konkret vurdering kan kræve sikkerhedsstillelse fra den udenlandske modtager, forinden udbetaling foretages. Det er en betingelse for at kræve sikkerhedsstillelse, at kravet er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene."

Forespurgt, om der i forlængelse af dette blev fastsat retningslinjer for, hvordan man skulle håndtere tilbagebetalingskrav i forhold til sikkerhedsstillelse, forklarede vidnet, at det har han ikke set i sin tid i SKAT.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om der blev gennemført tiltag med henblik på at opfylde denne forventning, forklarede vidnet, at han hos sin bisidder har læst, at Lisbeth Rømer sammen med nogle af sine medarbejdere blev kaldt til et møde hos kontorchef Michael Carlsen i Store Selskaber, og at der findes en indkaldelse og et referat fra mødet. Han husker ikke mødet eller en præcis afrapportering fra mødet, men han bakkede fuldt op om, at der blev holdt et sådant møde. Det fremgår, at baggrunden for mødet netop var det citerede fra lovændringen, og at det skulle undersøges, om der var nogle problemstillinger, der skulle kigges nærmere på. Forespurgt, om de var involveret i dette i regionsdirektionen, forklarede vidnet, at det var de ikke. Det mener han heller ikke, at de burde have været.

Nettoafregningsordninger

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser vedrørende nettoafregningsordningerne, dvs. VP-ordningen, tilladelsesordningen og frikortsordningen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han har læst, at det blev drøftet i det centrale virksomhedskontaktudvalg, men han var ikke selv involveret i dette. Ordningerne blev på et tidspunkt stillet i bero på grund af nogle tekniske vanskeligheder, men de kom op at køre igen. Vedrørende Værdipapircentralen ved han, at der var indgået en aftale mellem 12 lande om nettoafregning, og at det nok var det, man via OECD-projektet håbede på at få udvidet.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, hvordan samarbejdet foregik mellem Regnskab og de andre enheder i koncernen, forklarede vidnet, at det var procesejeren, der skulle lave om på reglerne,

hvis der skulle ske ændringer i arbejdsgangen. Det var særligt Lisbeth Rømer, som med problemkataloget fra 2006 gjorde Hovedcentret opmærksom på, at der var alvorlige problemer, der skulle løses. Det fremgår af de papirer, som vidnet har læst forud for afhøringen, at der var 12 forskellige kontorer i Hovedcentret, der i princippet var involveret i processen. Uden én central procesejer risikerede man, at opgaven blev nedprioriteret i sparetider.

Procesejere

Forespurgt til vidnets forståelse af begreberne "procesejer", "systemejer" og "platformejer" forklarede vidnet, at procesejeren var den, der havde ansvaret for, at det, der skete i driftsenheden, var i overensstemmelse med gældende lovgivning og interne regler. Skulle der ske ændringer, var det procesejeren, der skulle varetage dette i dialog med den, der havde driftsopgaven. Lisbeth Rømer forsøgte gentagne gange at indgå i dialog med procesejeren omkring regelændringer. Man havde i revisionsrapporten tre hovedpunkter: For det første at få etableret en tvungen TastSelv-ordning, for det andet at få angivelses- og betalingsfristerne gjort samtidige og for det tredje at få etableret nettoafregning enten i OECD-regi eller via VP-ordningen. Lisbeth Rømer arbejdede meget med at få udarbejdet notater herom til procesejerne. Systemejeren var IT-afdelingen, som stod for at tilrette systemerne til processerne. Der indgik også økonomiske overvejelser i dette, hvilket gav anledning til problemer. Han ved ikke, hvad en platformejer var, men det havde formentlig noget med IT-processer at gøre.

Foreholdt, at en myndighed har ansvaret for, at der bliver truffet materielt rigtige afgørelser, og forespurgt, hvilket blandt de beskrevne ejerskaber der havde ansvaret for, at den konkrete forvaltningsafgørelse var rigtig, forklarede vidnet, at det var SKAT som sådan. Forespurgt, hvor i ledelsesstrukturen ansvaret lå, forklarede vidnet, at de i driftsenheden gennem flere år gjorde bl.a. revisionen opmærksom på, at man ikke kunne være sikker på, at man traf de rigtige afgørelser. I driftsenheden kunne de kun fortsætte med at løse ekspeditionsopgaven på den måde, som de mente var rigtig. Forespurgt, om det skal forstås således, at det var procesejeren, der havde myndighedsansvaret, forklarede vidnet, at han ikke kan sige, hvem der havde ansvaret, men at de orienterede opad i systemet, så den øverste ledelse i SKAT også kendte til problemerne og risikoen for, at der blev truffet forkerte afgørelser. Det blev i P1 Orientering den 13. april 2019 omtalt, at revisionsrapporten havde været diskuteret ti gange i direktionen, men han ved ikke, om det var i den egentlige eller i den udvidede direktion. Revisionsrapporten blev også diskuteret mindst fem gange på Produktionsforums møder. Man vidste i ledelsen, at der var problemer med myndighedsafgørelserne, og at afgørelserne kunne være forkerte. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis man i den udførende enhed havde gjort opmærksom

på en problemstilling, så var det procesejers ansvar at få løst problemet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at ansvaret flyttes eller forskydes fra driftsenheden til procesejerenheden, hvis driftsenheden gør opmærksom på forskellige forhold, forklarede vidnet, at man har et medansvar for, at tingene ikke bliver løst korrekt, når man gentagne gange er blevet gjort opmærksom på, at der er problemer i det her system, og at driftsenheden ikke har værktøjer til at løse disse. Forespurgt, om der så opstår et medansvar, forklarede vidnet, at det skal han ikke kunne sige. Man kan sige, at der er et medansvar hos alle, der ved, hvordan det hænger sammen. Han vil også mene, at den øverste direktion i SKAT må have et vist medansvar for, at der ikke skete noget.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> • *Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*
>
> • *Vibeke Varnes, procesejer på angivelse*"

Forespurgt til Jette Zesters og Vibeke Varnes Hoffgaards relation til Regnskab 2 forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer oplyste, at de var procesejere i Borger og Virksomhed i Hovedcentret, så de var uden for Regnskab 2. Det var dem, der havde ansvaret. De to personer var udpeget som kontaktpersoner, men det var kontoret, der var procesejer. Forespurgt, hvorfor man udpegede to procesejere, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det var hensigtsmæssigt, at Lisbeth Rømer havde nogle, hun kunne gå direkte til. Han kan genkende navnene på de pågældende som mødedeltagere på møderne i Regnskab. Foreholdt, at SIR anbefalede at samle procesejerskabet hos én person, og forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelserne om at samle procesejeransvaret hos to personer, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han konstaterede, at det var tilfredsstillende, at de havde nogle personer, som de kunne gå til med problemerne. Procesejerskabet kunne godt ligge i to kontorer i Borger og Virksomhed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.1 "Organisering og ansvarsplacering af opgaven"):

"Borger og Virksomhed er procesejer for udbytteangivelserne og de obligatoriske indberetninger om udbyttemodtagere. For udbytteangivelserne har der været en navngiven procesejer, men det er først ultimo 2009, at der er udpeget en navngiven procesejer for indberetningerne af udbytteskat. Årsagen hertil er, at der ikke har været fokus på området tidligere."

Foreholdt, at der i det foreholdte kun skrives om indberetninger og angivelser og ikke om refusion, og forespurgt, hvordan refusion organisatorisk skulle placeres, forklarede vidnet, at refusion var en del af både indberetninger og angivelser. Refusion var en del af udbytteskatten, og angivelser og indberetninger foregik via den samme proces. Der var ikke en speciel procesejer for refusion af udbytteskat.

7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser om at flytte udbytteadministrationen til Store Selskaber i oktober 2011, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 549 (2011-10-07 (1) - E-mail fra Pia Eder til Aino Olsen vedr. notat om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

"Hermed fremsendes et notat som beskriver hvorfor det er en god ide at flytte udbytteadministrationen fra Regnskabssøjlen til Store Selskaber. Lisbeth Rømer har godkendt notatet og har selv bidraget med indhold.

…

Inden notatet forelægges udvidet direktion skal regionsdirektør for Midtjylland, Jens Sørensen, og skattedirektør for regnskab Lars Nørding orienteres."

Vidnet forklarede, at ham bekendt sad Pia Eder et helt andet sted i organisationen. Aino Olsen var en af procesejerne. Forespurgt, om vidnet deltog i de beskrevne drøftelser i oktober 2011, forklarede vidnet, at det fremgår implicit af e-mailen, at han ikke deltog. Han deltog heller ikke efterfølgende. Lisbeth Rømer havde mange gange nævnt, at udbytteadministrationen også kunne have været placeret under Store Selskaber. Forespurgt, om vidnet fik forelagt notatet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han har aldrig set notatet.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan man i perioden, hvor vidnet var leder af området, implementerede ændrede procedurer på det generelle plan i forbindelse med lovændringer, forklarede vidnet, at for så vidt angår ændringerne i kildeskattelovens § 69 B, var det ukompliceret at foretage de nødvendige ændringer. De skrev ændringen af fristen for behandling af refusionsansøgningerne fra 1 til 6 måneder ind i deres retningslinjer. Ved andre lovændringer, fx ved sammenlægningen af angivelses- og betalingsfristerne – hvor de udloddende selskaber skulle gøre det, og hvor de i Regnskab 2 kunne konstatere, om det var sket – så skrev de det ind i den proces, de havde. Der var processer for det hele. Hvis der var gennemført LEAN i Regnskab, så var der procesbeskrivelser for alle delprocesser. Og så står det der. Og så lavede man en rykkerprocedure, hvis det ikke var sket.

Foreholdt, at bemærkningerne til kildeskattelovens § 69 B omtalte forudsætningerne om en øget kontrol, forklarede vidnet, at det måtte være noget, man havde skrevet i departementet, og som man så læste i Folketinget. Det er ikke noget, han selv har skrevet. Når der blev skrevet om en tilbundsgående kontrol, var det i princippet i Store Selskaber, de skulle være opmærksomme på dette og indarbejde det i deres arbejde med at udsøge de selskaber, der skulle til kontrol.

Foreholdt sin tidligere forklaring om, at vidnet opfattede Regnskabs sagsbehandling udelukkende som en formel kontrol, og forespurgt, om han derfor ikke opfattede ændringerne som relevante for sit ansvarsområde, forklarede vidnet, at både 6-månedersfristen og de forbedrede afstemningsmuligheder var relevante. Bankerne modsatte sig, at de to frister blev sammenfaldende, men de fik aldrig en god forklaring på hvorfor. Så vidt han ved, var der ikke sket nogen skade ved, at fristerne blev sammenfaldende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"I forbindelse med Forårspakken 2.0 bliver der mulighed for at skatteministeren kan beslutte, at selskaber skal angive og indberette samtlige oplysninger omkring udbytteudbetaling på samme tidspunkt. Møder mellem Regnskab 2 og bankerne har dog vist, at bankerne mener, der kan være et problem med at indsende oplysninger inden 20. januar, idet bankerne altid foretager korrektioner, hvorfor alle oplysninger ikke er korrekte før 20. januar. Ændringerne i forbindelse med forårspakken får først virkning fra 1. januar 2011."*

Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelserne med bankerne, forklarede vidnet, at det var han ikke. Drøftelserne foregik i det centrale kontaktudvalg. Lisbeth Rømer afholdt også møder med bankerne i bankordningen, hvor emnet blev drøftet, men bankerne leverede aldrig nogen konkrete beviser på, at det var et reelt problem. Forespurgt, hvorfor bemyndigelsen først blev udnyttet fra januar 2011, forklarede vidnet, at det er departementet nærmest til at svare på. Det hang formentlig sammen med, at indberetningsbekendtgørelsen fra departementet blev udformet en gang om året. Indberetningsbekendtgørelsen var en relativt lang bekendtgørelse med beskrivelse af alle indberetninger og renteoplysninger. Desuden lå generalforsamlingerne typisk i foråret. Han kan ikke svare på, hvorfor man ikke medtog ændringen tidligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 486 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat):

> *"Udmøntning af løsningen*
>
> *I forbindelse med Forårspakke 2.0 fik skatteministeren bemyndigelse til at ændre indberetningsfristen.*
>
> *Det foreslås at fristen for angivelse og betaling fastholdes som fristen for at indberette udbyttemodtagerne.*
>
> *Indberetningen om udbyttemodtagere erstatter både den tidligere angivelse af udlodning og den tidligere indberetning af udbyttemodtagere. Summen er herefter grundlaget for udbytteskatten og statistiske oplysninger."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdsgruppens forslag var at udvide indberetningen, så den erstattede angivelsen, der herefter blev opgjort som summen af indberetninger, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået. Der var ingen grund til at have to spor, hvis oplysningerne kom samtidigt. Den samlede sum kunne man se ved at foretage en sammentælling. Forespurgt, om det var hensigten, at ændringen skulle omfatte både de noterede og de unoterede selskaber, forklarede vidnet, at de unoterede kom først, og så kom de noterede et år efter. Han kan ikke forklare, hvorfor det var sådan. Det var departementet, der besluttede det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 795 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

"Som konsekvens af, at indberetningen vedrørende udbytteskat foreslås at omfatte nærmere oplysninger om den indeholdte udbytteskat, foreslås det, at pligten til at indgive udbytteangivelse bortfalder for udbytte, der er omfattet af indberetningspligten, når den indberetningspligtige er det udloddende selskab. Det vil sige, når der er tale om udbytte af aktier m.v., som hverken er optaget til handel på et reguleret marked eller er registreret i en værdipapircentral, og der ikke er tale om investeringsbeviser eller aktier i investeringsselskaber."

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om, at man ikke var klar over, at man havde brug for flere oplysninger, da man nedsatte arbejdsgruppen i 2010, idet man tilsyneladende gik ind og udvidede oplysningspligten, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

REGNSKABSKONTROLLER

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

"De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.

Formel kontrol

Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.

For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."

Forespurgt, om det var den kontrol vedrørende udbytterefusioner, der lå i Regnskab 2, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

> *"Materiel kontrol*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKAT's indsatsarbejde.*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKAT's viden.*
>
> *Den materielle kontrol skal dokumenteres."*

Forespurgt, hvordan den materielle kontrol blev foretaget i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer af og til havde kontakt til Store Selskaber, hvis der var problemer, der var meget iøjnefaldende. Desuden var der det tidligere omtalte kontrolprojekt i København. Endelig var der et formelt møde med kontorchef Michael Carlsen og dennes folk vedrørende kildeskatteprojektet efter ændringen af kildeskattelovens § 69 B. Dette projektforløb fandt sted i 2013.

Foreholdt, at en tidligere medarbejder har forklaret for undersøgelseskommissionen, at vedkommende mente, at Lisbeth Rømer på et tidspunkt foreslog Indsats, at der blev lavet et egentligt indsatsprojekt rettet mod udbytteadministrationen, og forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have været inde over det, men at det er meget muligt, at Lisbeth Rømer har foreslået det, uden at han var inde over det. Som skattedirektør havde han overblik, men han vidste ikke alt, hvad der foregik hos de 130 medarbejdere, der refererede til ham.

Forespurgt, om vidnet modtog resultaterne af den materielle kontrol på udbytteområdet, eller om han var bekendt med dokumentationen af den materielle kontrol, forklarede vidnet, at han aldrig modtog den, men at han ved, hvordan man dokumenterede kontrollen. Det havde man dokumentationssystemer til. Kontrolindsatsen er i øvrigt for nedadgående. I den nye indsatsplan, der gælder i dag, udfører man årligt kontrolbesøg ved 0,3 % af selskaberne. For de enkelte selskaber er der således en risiko for, at de vil få besøg af SKAT inden for en 30-års periode. Kontrolindsatsen var på grund af ressourcemangel stedse for nedadgående i den periode, han selv var ansat i SKAT. Det var det eneste sted, man kunne skære ned. Man prioriterede, at borgerne fik deres årsopgørelser, og at de fik deres biler indregistreret.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106-2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

> *"I forbindelse med regnskabsaflæggelsen foretages følgende kontroller:*
>
> …
>
> *2010-2015:*
>
> *- "en vurdering af om Indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag.*
>
> *- en kontrol af sammenhængen med underliggende systemer*
>
> *- en kontrol med at aktiver og passiver er korrekt opgjort*
>
> *- en kontrol med at beholdningskonti er regnskabsmæssigt afstemt*
>
> *- en kontrol med at registreringerne i statens centrale økonom/system er i overensstemmelse med registreringerne i SAP38-bogholderiet.""*

Forespurgt, hvordan processen var for den centrale regnskabsaflæggelse i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at man i afdelingen Regnskab 1 aflagde et månedligt regnskab for indtægterne. Man havde dygtige medarbejdere med SAP- og revisionskompetencer til dette. Det var også her, man hver måned lavede sandsynlighedskontrollen. Der kunne indgå indtægter på 120 mia. kr. om måneden. De fejl, der kunne opstå systemmæssigt, og de ting, der ikke var nået at blive indberettet, skønnede de værdien af. Det var de gennemgange, der hver måned lå i sandsynlighedskontrollen. Regnskabsgodkendelserne blev gennemgået af vidnet og Frank Høj Jensen sammen med en meget kvalificeret medarbejder fra Regnskab 1. Det kunne tage ½-1 time. De problemer, der dukkede op via sandsynlighedskontrollerne, blev beskrevet i regnskabsgodkendelserne.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at sandsynlighedskontrollen på udbytteområdet blev foretaget ved, at man så på måneden eller året til dato og sammenholdt med året før, forklarede vidnet, at udbytteområdet var meget konjunkturbestemt, og at

man derfor ikke altid kunne bruge året før som sammenligningsgrundlag, ligesom der kunne være ændringer i strukturen, som betød, at der var ændringer i udbytterefusionerne. Der var tale om en manuel vurdering af tallene. Han kan se i materialet, at der skete stigninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende 2010 - 2014:*
>
> *"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret.""*

Forespurgt, om det var vidnet, der gjorde dette i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det var det. Han mener, at det også blev sendt til Intern Revision og Rigsrevisionen samt Økonomistyrelsen, der jo skulle have pengene. Forespurgt, om det blev indsendt i forlængelse af, at vidnet og hans kolleger som beskrevet havde gennemgået tallene, forklarede vidnet, at de desuden hver 14. dag holdt et samlet møde i ledergruppen, hvor de løbende drøftede risici og usikkerheder omkring regnskabsaflæggelsen. Forespurgt, om det var René Frahm Jørgensen og Orla H. Kristensen, der overtog opgaven, da vidnet gik på pension, forklarede vidnet, at det er muligt, men han ved det ikke. Orla H. Kristensen var kontorchef i Regnskab 1 og en vigtig aktør på området med stor viden om regnskabsaflæggelsen.

20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 405 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, pkt. 2):

> *"Regnskab har indført nyt koncept for sandsynlighedskontrol."*

Forespurgt, hvad det var for et koncept, der blev indført, forklarede vidnet, at konceptet var en udbygning af det oprindelige koncept, hvor man konstaterede nogle uhensigtsmæssigheder, og derfor lavede man et nyt og forbedret koncept. Han husker ikke, hvad forbedringerne gik ud på. Udfordringen var hele tiden, at de skulle lave et korrekt regnskab. Da han blev skattedirektør, lagde man Regnskab sammen til én enhed fra ti enheder, og det betød, at de havde et tæt forhold til både Intern Revision og Rigsrevisionen, som ofte var på besøg i regnskabsenheden. De fandt det derfor hensigtsmæssigt at etablere kvartalsmøder med revisionen for at etablere

et tæt og åbent samarbejde, hvor problemer blev fremlagt åbent og diskuteret. Det foreholdte referat er fra et af disse møder. På møderne drøftede de alle aspekter af arbejdet, fx den elektroniske revisionsprotokol, deres bemanding samt status på LEAN-projekter. Revisionen fortalte, hvor mange revisionstiltag de ville lave. Rapporten anskueliggjorde, at revisionen havde gang i eller ville iværksætte otte revisioner hos dem inden for de kommende par måneder. Revisionen var på besøg hele tiden, og de havde kritiske bemærkninger på flere områder – ikke kun på udbytteområdet. Der var "brændende platforme" flere steder. Men de var også sat i verden for at få løst de problemer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 405 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, pkt. 2):

> *"Der er udpeget kvalificerede medarbejdere i Regnskab til at foretage sandsynlighedskontrollerne."*

Forespurgt, om det foreholdte refererer til dén betroede medarbejder, vidnet har forklaret om, forklarede vidnet, at der var flere medarbejdere, der kunne dette. Forespurgt, om disse medarbejdere lavede forarbejdet inden mødet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 409 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, pkt. 8 "Drøftelse af samspillet mellem Intern Revision og Regnskab"):

> *"Det blev aftalt, at mødefrekvensen for møderne mellem Regnskab og SIR fremover bliver halvårlig..."*

Vidnet forklarede, at de på det tidspunkt var kommet godt i gang, og derfor syntes begge parter, at de godt kunne dæmpe mødefrekvensen. De havde indtil da holdt møde hvert kvartal. Af pkt. 9 i det foreholdte fremgår de føromtalte igangværende eller fremtidige revisioner. Hvis man har haft besøg af revisionen, så ved man, at det trækker ressourcer i egne rækker, og her kan man se, at der var otte revisioner i gang, og det var også noget, de skulle prioritere.

ØVRIGE KONTROLLER

Kildeskatteprojektet

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til Store Selskabers arbejde med kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i dette og ikke har erindring om projektet, ud over hvad han har læst forud for afhøringen.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der nærmere motiverede departementschef Peter Loft til at iværksætte SIR's undersøgelse, eller om vidnet var inde over forløbet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det fortalte SIR først om, da de kom. Det var en atypisk revisionsrapport, idet den blev kaldt en revisionsundersøgelse. Hvad den nærmere forskel bestod i, ved han ikke, men rapporten havde samme effekt som en revisionsrapport. SIR havde fire forskellige karakterer, de kunne tildele i en revisionsrapport, men en sådan vurdering var ikke med i SIR's 2010-rapport. SIR's anbefalinger blev i stedet skrevet i prosatekst uden angivelse af karakter.

Forespurgt, hvor alvorlige vidnet anså problemerne på udbytteområdet for at være, inden rapporten kom, forklarede vidnet, at han så på udbytteområdet på baggrund af kataloget fra 2006, og at det var et af de områder, hvor der skulle ske noget. Forespurgt, om vidnet drøftede dette med Frank Høj Jensen og Lisbeth Rømer, inden rapporten udkom, forklarede vidnet, at det gjorde de flere gange. De drøftede, hvad de kunne gøre på området. Lisbeth Rømer var i gang med flere tiltag, herunder drøftelser med departementet omkring ændring af tidspunktet for angivelser og indberetninger. Lisbeth Rømer havde bl.a. drøftelser med kontorchef Kaj-Henrik Ludolph ved departementet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Regnskab 2 var et ekspeditionskontor, og at kontoret kun havde mulighed for at aktivere andre, der så havde ansvar for at ændre tingenes tilstand, forklarede vidnet, at han selv kunne have påtaget sig ansvaret, men så skulle han også have haft midlerne til at løfte dette, og det fik han ikke. Ansvaret lå derfor hos SKAT.

Forespurgt, om de i Regnskab efterspurgte ressourcer, forklarede vidnet, at det gjorde de stedse, men det gjorde alle jo. De syntes, at Regnskab burde have højere prioritet end andre områder, men det var ikke den udbredte opfattelse. Som det fremgik af udbytteadministrationens LEAN-projekt, skulle der skæres 8 % pr. år, hvilket ikke var normalt i statsinstitutioner, hvor man normalt skulle foretage en besparelse på 1-2 %. De måtte derfor gøre tingene på en anden måde, og de måtte finde andre og bedre måder at løse opgaverne på.

Forespurgt, om ikke der i ledelsen var anledning til at gøre opmærksom på, at det var en umulig opgave, idet de var nødlidende i forvejen, forklarede vidnet, at de var sat til at løse problemerne og ikke til at sige, at de ikke kunne løse dem. Det var det, de forsøgte at gøre. Ellers var der andre, der var klar til at træde til. Kunne man ikke løse opgaven, fandt de bare en anden til at løse den – sådan var atmosfæren i SKAT. Forespurgt, om de ikke havde en reel mulighed for at sige, at opgaven ikke kunne løses med de tildelte ressourcer, forklarede vidnet, at de nogle gange lavede notater

om den skrøbelige arbejdssituation, men fra kolleger andre steder i SKAT fik de at vide, at sådan var tilstanden overalt i SKAT, hvilket formentlig var rigtigt. Det kom derfor ikke videre, og de fokuserede på at finde løsninger. Alene det at samle Regnskab fra ti steder til to gav en synergieffekt, og de fik det løst uden tvangsflytninger af medarbejderne og ved frivillige flytninger og nyansættelser. Sammenlægningen gav således arbejdsro og nogle stordriftsfordele. Derfor gik de først senere i gang med LEAN-processerne.

Vidnet blev foreholdt, at han tidligere forklarede, at der var nogle IT-systemer, som man ikke havde fået til at fungere, og at IT-systemerne vel var en forudsætning for, at besparelserne kunne gennemføres. Forespurgt, om man på noget tidspunkt overvejede at gentænke besparelserne, i lyset af at IT-systemerne ikke kunne understøtte disse, forklarede vidnet, at han mener at kunne huske, at Told og Skats direktør Ole Kjær på et tidspunkt gjorde departementet opmærksom på, at smertegrænsen var nået. Forespurgt, om vidnet kan placere dette tidsmæssigt, forklarede vidnet, at det må have været i forbindelse med, at Ole Kjær opsagde kontrakten med IBM om EFI. Det var nok i 2010.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i SIR's undersøgelse, forklarede vidnet, at han og Frank Høj Jensen havde aftalt, at den ene af dem eller de begge altid deltog i møderne, og at de begge blev orienteret af revisionslederen om eventuelle problemer. Det må de således også være blevet her.

7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende 2010-undersøgelsen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3310 (2009-12-02 (1) - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009).

Forespurgt, om vidnet erindrer dette notat fra december 2009, forklarede vidnet, at han var orienteret om det, da det var et notat, som de sendte til revisionen. Det havde samme indhold som mange andre af de notater, Lisbeth Rømer lavede. Hun målrettede sine notater i form og indhold i forhold til modtagerne. Nogle gange lavede hun forkortede notater, hvis de skulle til personer, der havde meget at læse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3311 (2009-12-02 (1) - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnit "Hvilke oplysninger om udbytter indberettes til SKAT?"):

> *"Der er i systemet ikke mulighed for at afstemme udbytteangivelse med indberetningen af udbyttemodtagere. Der gennemføres årligt en udbyttekontrol, hvor det*

udloddende selskabs selvangivelses felt 37 (udloddet udbytte ifølge regnskabet) afstemmes med de indgivne udbytteangivelser. For 2008 udbyttekørslen var start differencen 34 milliarder, hvor størstedelen formentlig er udlodninger datter/moderselskaber og fejlagtigt indkomstår i TastSelv."

Forespurgt til vidnets erindring om det foreholdte forklarede vidnet, at det var en overvældende stor difference. Der var dog mange koncerninterne udlodninger, som ikke var skattepligtige. Han hæftede sig navnlig ved, at der mellem departement, procesejer og Regnskab 2 var forskellige opfattelser af, om man kunne afstemme det eller ej. Regnskab 2 var enige med departementet i, at der ikke kunne afstemmes. Det var formentlig en af årsagerne til, at departementschef Peter Loft fik oplysningen. Procesejeren mente derimod, at det sagtens kunne afstemmes, hvilket vidnet dog aldrig har set ske. Uenigheden blev nævnt i bemærkningerne til SIR's 2010-rapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3313 (2009-12-02 (1) - Notat af Lisbeth Rømer til brug for møde med SIR den 7. december 2009, afsnit "VP-ordningen"):

"Den internationale udvikling har ikke gjort udbytteadministrationen nemmere, idet brugen af omnibusdepoter er vidt udbredt i hele verden og ikke i overensstemmelse med "vores" VP ordning. Problemerne kan løses ved at indføre et kaskade ansvar, fra den danske depotbank til bankens kunde (en bank) i udlandet og videre – måske gennem flere led - til beneficial owner, den endelige ejer og udbyttemodtager. Et sådant ansvar kendes allerede, når pengeinstitutterne får tilladelse til regnearksrefusioner."

Forespurgt, om vidnet var inde over disse overvejelser, forklarede vidnet, at SKAT generelt gik ind for et kaskadeansvar, men at der ikke var politisk vilje til at indarbejde kaskadeansvarstanken, selv om det var nærliggende at gøre. Man gjorde det i et vist omfang med bankordningen, men disse aftaler har man i dag opsagt, da man var i tvivl om, hvorvidt de var lovmedholdelige. Han er skeptisk over for baggrunden for opsigelsen af bankordningen, idet man tidligere havde brugt private aktører på skatteområdet, uden at det havde givet anledning til problemer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var den politiske tilbageholdenhed, der hindrede en indførelse af et kaskadeansvar, bekræftede vidnet dette. Kaskadeansvaret var en byrde for skatteyderne, og det var man tilbageholdende med at pålægge.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 90 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

"Det er Regnskab 2's vurdering, at der er et kæmpe hul i forbindelse med udbyttebeskatningen."

Forespurgt, hvem der formulerede dette udsagn, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer. Det var et eksempel på den meget direkte måde, som Lisbeth Rømer udtrykte sig på. Forespurgt, om der på det tidspunkt var bekymring for svindel, forklarede vidnet, at man i SKAT altid var bekymret for svindel, og det var også derfor, at de ville have gjort noget ved det. Der var på dette tidspunkt ikke konstateret svindel, men det lå latent, at der kunne svindles. Det kunne der alle steder i SKAT, og det kan der også i dag. Systemet er ikke vandtæt. Der kan svindles mange steder i et system med en gennemstrømning af 1.000 mia. kr. om året.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet anskuede udbytteområdet som et område med en særlig risiko for svindel, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Der kan altid svindles med falske bilag. Forespurgt, om beløbenes størrelse sammenholdt med, hvad vidnet i øvrigt vidste, gav ham anledning til særlige overvejelser, forklarede han, at der på det tidspunkt ikke var nogen, der havde en formodning om, at der blev anvendt forkerte bilag. Forespurgt, om der ikke var stopklodser i systemet, som stoppede uhensigtsmæssige bevægelser, som kunne være udtryk for, at der blev udbetalt refusion, uden at betingelserne var opfyldte, forklarede vidnet, at refusionerne blev gennemgået af enten Lisbeth Rømer eller Laurits Cramer og derefter fordelt til medarbejderne. Hvis der var nogle meget iøjnefaldende beløb, var det vidnets indtryk, at Lisbeth Rømer valgte selv at behandle sagerne sammen med Store Selskaber. En anden måde kunne være, at der altid skulle være to medarbejdere, der godkendte udbetalingerne. Det var de stopklodser, der var. Forespurgt, om der reelt var to medarbejdere, der således behandlede sagerne og godkendte udbetalingerne, forklarede vidnet, at det var det, der fremgik af regnskabsinstruksen. Om det reelt fandt sted, ved han ikke. Det bør Lisbeth Rømer kunne svare på. Forespurgt, om vidnet vurderede, at der på dette område var en særlig stor risiko sammenlignet med andre områder, der kunne være nødlidende, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Der var mange andre områder, hvor man også kunne svindle.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor kritisk vidnet anså SIR's 2010-rapport for at være, forklarede vidnet, at den var meget kritisk. Den var i det røde felt. Hvis det havde været en almindelig revisionsrapport, havde den fået karakteren "ikke tilfredsstillende". Forespurgt, om han vurderede den til at være i den mest alvorlige kategori, svarede han, at det gjorde han.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning").

Forespurgt, hvor alvorlig den manglende afstemningsmulighed mellem angivelser og indberetninger var i forhold til udarbejdelsen af et regnskab, forklarede vidnet, at det var noget rod, at de ikke kunne afstemme angivelserne fra selskaberne med udbytteudbetalingerne til aktionærerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til SKAT vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.*
>
> …
>
> *Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."*

Forespurgt, om det foreholdte gav anledning til opfølgning i forhold til de øvrige børsnoterede selskaber, forklarede vidnet, at det blot var en konstatering af tingenes tilstand. De havde i Regnskab ikke mulighed for at undersøge, hvorfor der var disse afstemningsdifferencer. Det var et projekt, som Indsats skulle vælge at tage.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."*

Forespurgt, om man overvejede, hvad man kunne gøre for at komme i dybden omkring det reelle ejerskab, forklarede vidnet, at man kunne benytte nettoafregninger, for så ville man være ude over problemstillingen. Det lå også i OECD's TRACE-pro-

jekt, at man ville have alle OECD-lande til at medvirke til at lave nettoafregning. Det var et voldsomt projekt. Han ved ikke, om det er blevet gennemført i dag. Han har læst, at i dag kontrolleres hver refusionsanmodning, og der anvendes op mod 100 årsværk til dette. Der er således tale om en 100-%-kontrol. Det har man ellers aldrig gjort i SKAT, men det gør man nu. Det siger noget om de ressourcer, de skulle have haft til rådighed til udbyttekontrollen, hvis de skulle have kontrolleret 100 %. Hvis han i sin tid havde anmodet om 100 årsværk til at foretage en sådan kontrol, så havde de tænkt, om han var helt egnet til den opgave, han var sat til at løse. Det er imidlertid, hvad det har vist sig at koste hos Indsats.

Forespurgt, om de på baggrund af SIR's 2010-rapport overvejede at bede om en øjeblikkelig opnormering, så de kunne komme til bunds i forhold til aktieejerskabet og ikke bare kontrollere, om der var en udbyttenota, forklarede vidnet, at han ikke ved, om man i Indsats overvejede dette. Når de i Regnskab modtog en revisionsrapport, så tog de stilling til de ting, de kunne justere uden meromkostninger. Der var en fast procedure for behandlingen af revisionsrapporter. Revisionsrapporten gik først til økonomidirektøren, som havde delegeret ansvaret til gennemgangen heraf til økonomikontoret. Det var økonomikontoret, der havde ansvaret for, hvordan man skulle håndtere revisionsrapporter. Det skete også med denne rapport. Da det var en kritisk rapport, blev den sendt direkte til departementschef Peter Loft og derefter sendt til de fora, som skulle beslutte, hvad der skulle ske med revisionsrapporten. Rapporten blev ikke sendt til Regnskab med anmodning om, at de skulle udføre kontrol. Rapporten blev sendt til de fora, der havde mulighed for at gøre noget ved de problemer, der blev påpeget. Forespurgt, om det var Produktionsforum og Juridisk Forum, der var de relevante fora, forklarede vidnet, at det var de fora, der blev valgt. Rapporten kunne også være sendt til Udviklingsforum, som havde ansvaret for digitale udviklingsprojekter, men det blev den ikke. Rapporten blev behandlet i Produktionsforum og Juridisk Forum i det tempo, som den slags havde i en stor organisation som SKAT. Der gik vel et par måneder. Så vidt vidnet husker, lavede de et notat til Produktionsforum, hvor de kom med mulige løsningsforslag.

Kl. 11.30 mødte advokat Torben Koch som bisidder for Steffen Normann Hansen.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at det stod i beskrivelsen af processer og arbejdsgange for udbytteadministrationen, at der alene skulle foretages en formel kontrol i Regnskab 2, og forespurgt, hvem der havde fastsat og godkendt dette, forklarede vidnet, at det må være sket, da opgaven blev dekoncentreret til Ballerup omkring 2000. Opgaven lå oprindeligt i Statsskattedirektoratet på Ottiliavej. I den forbindelse blev der lavet en beskrivelse af, hvilke opgaver der skulle ligge i Ballerup, hvilket var den formelle kontrol. Der var heller ikke ressourcer eller kompetencer til andet. Det er vidnets opfattelse, at arbejdsbeskrivelsen må være lavet i Statsskattedirekto-

ratet, men han ved det ikke. Forespurgt, på hvilket niveau kompetencen til at ændre retningslinjerne – efter vidnets opfattelse – lå, forklarede vidnet, at hvis man ønskede også at foretage en materiel kontrol, så ville det have krævet en organisationsændring. Forespurgt, om kompetencen således lå hos procesejeren, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Det var strategi og således en ændring af organisationen. Det ville selvfølgelig komme gennem Produktionsforum og Juridisk Forum, da det var der, de øverste direktører sad. Oplægget ville i givet fald komme fra en enhed, der arbejdede med organiseringen, svarende til Pia Eders forslag om flytningen af udbytteadministrationen til Store Selskaber.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, om der var nogen af konklusionerne, vidnet var uenig i eller overrasket over, da rapporten kom, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om vidnet i det væsentlige var enig i konklusionerne, forklarede vidnet, at det var han. De havde en nøje drøftelse med Intern Revision, inden rapporten blev offentliggjort, og de havde et møde om udkastet med henblik på rettelse af eventuelle misforståelser. De havde ingen indvendinger til udkastet.

REGIONSDIREKTIONSMØDER

Forespurgt til sammensætningen af og formålet med regionsdirektionen forklarede vidnet, at Regnskab var en del af Region Midtjylland, og at man her havde fire enheder med direktør Jens Sørensen som den øverste i hierarkiet. Der var en kundeserviceenhed med en skattedirektør og en viceskattedirektør. Der var også et indsatsområde med en skattedirektør og en viceskattedirektør samt en række funktionsledere, der var en slags afdelingsledere eller kontorchefer, og som hver havde omkring 20 ansatte i deres respektive områder. Derudover var der Betalingscentret, der var opbygget på samme måde, og så Regnskab. Der var endvidere et regionssekretariat, der blev bestyret af en viceskattedirektør, der kunne betegnes som Jens Sørensens viceskattedirektør, og som havde en række planlægningsopgaver i regionen, herunder ressourcedisponering. De mødtes ca. hver 14. dag med en dagsorden og drøftede de udfordringer, som de enkelte enheder havde. Indimellem afgav man midlertidigt ressourcer til hinanden, hvis der var særlig spidsbelastning nogen steder, og det kunne der sagtens være. Forespurgt, om det var et forum, som havde beslutningskraft, eller om det var et orienterende forum, forklarede vidnet, at det havde beslutningskraft, idet Jens Sørensen inden for de rammer og ressourcer, der lå i regionen, kunne beslutte, at opgaver skulle flyttes midlertidigt. Man hjalp hinanden, hvis der

var behov for det, og man iværksatte nogle fælles initiativer, fx inden for personalepleje eller lignende. Men det var ikke sådan, at de kunne flytte opgaver. Forespurgt, om det var et konsulterende forum for Jens Sørensen, forklarede vidnet, at hvis Jens Sørensen ikke var enig i et beslutningsoplæg, blev det ikke vedtaget. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at forummet ikke som sådan havde beslutningskraft, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan SIR's 2010-rapport blev behandlet i forummet, forklarede vidnet, at den var med på dagsordenen under det faste punkt "Revisionsrapporter", hvor den stod, indtil der var truffet beslutning om, hvad der skulle ske. Rapporterne stod der, indtil problemerne var løst.

24. januar 2011 – møde i Høje Taastrup

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4005 (2011-01-19 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen med Lisbeth Rømers notat af 17. januar 2011):

"Hermed det aftalte bilag til mødet omkring udbytteskat d. 24. ds. I Høje Tåstrup."

Forespurgt, om vidnet kan huske forløbet omkring dette møde, og hvem der deltog, forklarede vidnet, at Jens Sørensen gerne deltog i personalemøder, og at det ikke var usædvanligt, at han var med til møder i Høje Taastrup for at opveje for den fysiske afstand mellem afdelingerne i Horsens og Høje Taastrup. På det tidspunkt huskede man stadig udflytningerne fra København og Nordsjælland til Ringkøbing, og Jens Sørensen deltog derfor også, for at medarbejderne kunne lære ham at kende og for at forsikre dem om, at der ikke var planer om at flytte dem til afdelinger andre steder i landet. Det brugte de en del tid på.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4006 (2011-01-19 (2) - Vedhæftning til Lars Nørdings e-mail til Jens Sørensen af 19. januar 2011, notat fra Lisbeth Rømer).

Vidnet forklarede, at notatet var udfærdiget for at klæde Jens Sørensen på til mødet. Jens Sørensen var meget lydhør og ville gerne deltage i en konstruktiv debat. Jens Sørensen sad i Produktionsforum, og vidnet har i sin gennemgang af referaterne forud for afhøringen kunnet se, at det var Jens Sørensen, der havde sagen i dette forum. Det var derfor nyttigt for ham at blive klædt godt på af Lisbeth Rømer.

Forespurgt, hvad der skete i perioden fra maj 2010 til januar 2011 som opfølgning på SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at der før sommerferien blev afholdt et møde i Produktionsforum, hvor revisionsrapporten blev bragt op, og hvor det blev besluttet, at der skulle gøres noget ved den. Man foreslog at nedsætte en arbejdsgruppe

under Borger og Virksomhed, hvilket vil sige, at det var Borger og Virksomhed, der havde initiativet og var procesejer. Arbejdsgruppen skulle have deltagelse fra Jura og Samfundsøkonomi og fra Regnskab 2. Den beslutning blev konfirmeret i Juridisk Forum lige efter sommerferien i september måned. Derefter blev der nedsat en arbejdsgruppe. Regnskab 2 blev initiativtager til og udarbejdede kommissoriet for arbejdsgruppen. Efterfølgende har han undret sig over, at det ikke var Borger og Virksomhed, der blev initiativtager i stedet for Regnskab 2. Der var problemer med at bemande arbejdsgruppen, og på et tidspunkt udarbejdede vidnet og Frank Høj Jensen et notat til Jens Sørensen, hvor de spurgte ind til, hvad der skete i sagen. De syntes, at sagen var alvorlig, men der skete ikke rigtig noget. Herefter tog Jens Sørensen affære, og så blev arbejdsgruppen samlet i april 2011. Man kan se af referatet og indkaldelsen til dette møde, at vidnet deltog, selv om vidnet ikke var med i arbejdsgruppen. Han deltog i det første møde for at understrege, at det var en alvorlig sag. Derfor var det også skuffende, at der ikke var så stor opbakning til arbejdsgruppen fra Jura og Samfundsøkonomi og fra Borger og Virksomhed, der hver kun mødte med én medarbejder. De fik udarbejdet et forslag på baggrund af kommissoriet, som blev sendt til arbejdsgruppen igen, hvorfra det via Jens Sørensen blev sendt til Produktionsforum i sommeren 2011.

Foreholdt, at det set udefra synes, som om der gik lang tid fra SIR's 2010-rapport i maj 2010, og til det første møde blev afholdt i arbejdsgruppen i april 2011, forklarede vidnet, at han er enig i dette, men at det skyldtes, at der ikke var opbakning fra Borger og Virksomhed og Jura og Samfundsøkonomi. Det var Regnskab, der udførte hele arbejdet. Selve arbejdsgruppens arbejde gik ret hurtigt, fordi man allerede havde arbejdet med problemstillingen i Regnskab.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:*
>
> *1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.*
>
> *2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer*
>
> *Deltagerne i arbejdsgruppen kan efter behov arbejde med et eller begge områder."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Frikortmarkering af depoter.

Danske pengeinstitutters outsourcing af depotadministration har medført, at den registrerede depotindehaver nødvendigvis ikke er identisk med den, der ejer aktierne. Da det er depotindehaver, som indberettes til SKAT, vil SKAT ikke få oplyst den korrekte aktieejers aktiebesiddelse eller udbytte i disse situationer. Gældende regler for frikortsmarkering indskærpes derfor over Finansrådet i skrivelse af 22. dec. 2010.

OECD's Trace IT projekt

Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Foreholdt, at man således besluttede, at der kun skulle arbejdes med problemet vedrørende afstemning af angivelser og indberetninger og ikke med problemet med refusion, og forespurgt, hvorfor man besluttede dette, og hvem der traf beslutningen, henviste vidnet til ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011), hvoraf fremgår bl.a.:

"Arbejdsgruppen vil på denne baggrund fremkomme med forslag til administrative- og systemmæssige ændringer, der kan imødegå de uafklarede forhold i Intern Revisions rapport."

Vidnet forklarede, at der ikke var sket nogen reel ændring, og at der efter dette stadig blev arbejdet med refusion. Forespurgt, om der i arbejdsgruppens regi fremkom nogen løsninger, henviste vidnet til dagsordenens beskrivelse af, at man ville løse de problemstillinger, der var nævnt i Intern Revisions rapport.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer

Deltagerne i arbejdsgruppen kan efter behov arbejde med et eller begge områder."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Den 10. maj afgav Intern Revision en rapport, som i punkt 8 opsummerer en række konklusioner på to kerneområder:

1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.

2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.

…

Hvad er der sket under vejs:

…

Forkortet problemformulering

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Foreholdt, at man således forkortede den oprindelige problemformulering til særligt at fokusere på afstemningsproblemstillingen, og forespurgt, om vidnet erindrer dette, forklarede vidnet, at han erindrer at have set et statusnotat hos sin bisidder, hvoraf det fremgik, at man spurgte til, hvad der skete med udbytterefusionen, og om

dette afventede TRACE-projektet. Det kan godt være, at nogle mente, at man ikke burde lave mere nettoafregning, hvilket også fremgik af en kommunikation mellem Lisbeth Rømer og Lise Bo Nielsen i departementet. Man vurderede, at man skulle give TRACE-projektet en chance, inden man begyndte at udvikle videre på nettoafregning. Det var det, Lise Bo Nielsen gav udtryk for. Det kom ikke fra Regnskab 2. Hvis man fik nettoafregning overalt, ville der ikke være problemer.

Vidnet blev foreholdt, at SIR's 2010-rapport var bestilt af departementschef Peter Loft specifikt med de udenlandske aktionærer for øje, idet man ikke vidste, om det var de retmæssige ejere, der fik udbetalt refusion, og at dette problem blev udtaget af arbejdsgruppens problemformulering og lagt over i et andet regi. Forespurgt, hvem der besluttede dette, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men i departementet var der stærke kræfter, der var tilhængere af TRACE-projektet. Han har læst i materialet, at der var en særlig rådgiver, Ivar Nordland, som arbejdede med dette projekt. Han har også set et notat, hvorpå der med håndskrift og uden initialer var anført "Sættes det her i bero på grund af TRACE?". Han ved ikke, om TRACE-projektet er gennemført i dag.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det ikke var vidnet eller vidnets afdeling, der traf beslutningen om at beskære problemformuleringen, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået.

Kl. 12.00 forlod advokat Henrik Karl Nielsen mødet.

LARS KØRVELL (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 13.00 mødte Lars Kørvell som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen blev foretaget på samme måde som tidligere.

SIR'S 2015-RAPPORT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1825 (2015-09-17 (3) - Notat af Kurt Wagner om ansvarsfordelingen på udbytteområdet).

Forespurgt, om vidnet var inde over notatet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet i øvrigt var inde over drøftelserne omkring ansvarsfordelingen mellem direktørerne i SKAT, forklarede vidnet, at de sad i et storrumskontor, men han sad selv med nogle andre afsnit i rapporten.

9. november 2015 – møde mellem Kurt Wagner og Kammeradvokaten

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1869 (2015-11-09 - Referat af møde den 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og 4 direktører fra SKAT).

Forespurgt, om vidnet var involveret i et møde den 9. november 2015, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Udarbejdelsen af SIR's 2015-rapport

Forespurgt til tilblivelsen af SIR's 2015-rapport forklarede vidnet, at han deltog i nogle møder hos SKAT i Høje Taastrup omkring den taskforce, der var etableret. Kurt Wagner har formentlig også afholdt nogle møder med nogle chefer. Forespurgt, hvem der fik udkastet til rapporten til kommentering, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Indholdet af SIR's 2015-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1900 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, afsnit "Forord"):

> *"Intern Revision er den 29. august 2015 blevet bedt om at gennemføre en vurdering af en række forhold i forbindelse med formodede bedragerier rettet mod ordningen for refusion af udbytteskat indeholdt i Danmark."*

Forespurgt, om vidnet modtog et skriftligt opdrag, eller om det var Kurt Wagner, der kom med opgaven, forklarede vidnet, at han mener, at det var Skatteudvalget, der bad om det, og at det var på den foranledning, at skatteministeren bad dem om at lave rapporten.

Forespurgt, hvem SIR primært var i dialog med i departementet og i SKAT i forbindelse med undersøgelsen, forklarede vidnet, at det primært var i SKAT, at de indhentede informationer. Forespurgt, hvem de var i dialog med, forklarede vidnet, at de var i dialog med den taskforce, der allerede var i gang, og med dem, der arbejdede med området i Høje Taastrup. SIR var rundt i de forskellige afdelinger, der var

involveret. De delte opgaverne mellem sig og afholdt hver især møder med de relevante personer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1904 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 2 "Omfang"):

> *"Da de udførte arbejdshandlinger i forbindelse med undersøgelsen hverken er revision eller review i overensstemmelse med de internationale principper og standarder for offentlig revision, udtrykker vi ikke nogen grad af sikkerhed om de anvendte regnskabstal og oplysninger fra SKAT, der er anvendt i besvarelsen."*

Forespurgt, hvorfor de medtog denne tekst, og om den var udtryk for, at der var anvendt en anden fremgangsmåde end i tidligere rapporter, forklarede vidnet, at det skyldtes, at tidsfristen var så kort, at de ikke havde mulighed for at efterkontrollere de mange taloplysninger, som de modtog fra SKAT, og som indgik i rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1906 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion"):

> *"Intern Revision har gennemført en undersøgelse af området for udbytteskat samt refusion heraf i overensstemmelse med det formål, der er defineret i kapitel 1 (se kapitel 1)."*

Forespurgt, hvem der fik rapporten til gennemgang og kommentering, inden den blev færdiggjort, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det må kommissionen spørge Kurt Wagner om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1906 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Hvordan har bedrageriet kunnet finde sted?"):

> *"- Godkendelseskontrollen har i begrænset omfang omfattet en efterprøvning af, hvorvidt de modtagne refusionsanmodninger kan henføres til et aktionærforhold, samt om refusionsanmodningen kan henføres til en forudgående indeholdelse af udbytteskat. Det skal dog bemærkes, at denne kontrol p.t. er vanskeliggjort på grund af datamæssige forhold (se nedenstående)."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at der ifølge legalitetsprincippet skal være hjemmel for at foretage en udbetaling, og at det følger af officialprincippet, at man skal un-

dersøge en sag forsvarligt, inden man foretager en udbetaling. Forespurgt, om man i SIR overvejede, om den beskrevne godkendelseskontrol var lovmedholdelig, forklarede vidnet, at de blot beskrev de faktiske forhold i rapporten. Omnibusdepoterne betød, at de modtagne indberetninger var sum-poster, hvor man ikke umiddelbart kunne parre refusionsanmodningerne med indberetningerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1906 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Hvordan har bedrageriet kunnet finde sted?"):

> *"Det er vores vurdering, at den løbende regnskabsgodkendelse ikke er funderet i en systematisk regnskabsanalytisk efterprøvning af regnskabstallene."*

Forespurgt, om det var den samme konstatering, som SIR havde i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det ikke var ham, der skrev konklusionen.

Foreholdt, at indtrykket er, at forholdene i 2015 i altovervejende grad var de samme som i 2010 og 2013, men at der i 2015-rapporten fremkom nogle konklusioner, der ikke var med i 2010- og 2013-rapporterne, og som var andet og mere, end at der var en formodning om svindel, forklarede vidnet, at man på det tidspunkt vidste, at årsagsforklaringen i regnskabsgodkendelserne var de amerikanske pensionsselskaber. Det var muligvis det, der blev henvist til, idet man nu, hvor man havde fundet fejlen, kunne se, at den forklaring, der blev givet, måske ikke var den rigtige.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1908-1909 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Har SKAT fulgt op på revisionsrapporter?"):

> *"SKAT har etableret procedurer, der tilgodeser en løbende opfølgning på anbefalinger fra Intern Revisions rapporter.*
>
> *SKAT har dog endnu ikke implementeret en række væsentlige anbefalinger, der skal tilgodese følgende:*
>
> *1. Etablering af et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat*
>
> *2. Sikring af at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat*
>
> *3. Afstemning mellem angivelse og indberetning"*

Forespurgt vedrørende pkt. 2, om ikke kritikken i 2013-rapporten i altovervejende grad vedrørte bankordningen, forklarede vidnet, at opsummeringen og konklusionen var som i det foreholdte. Forespurgt, om ikke opsummeringen og anbefalingen i 2013-rapporten i altovervejende grad omhandlede, at bankordningen burde kontrolleres bedre, forklarede vidnet, at opsummeringen og konklusionen har det anførte indhold.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig."*

Vidnet henviste til ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger") og forklarede, at der i opsummeringen i dette afsnit står nøjagtig det samme. Forespurgt, om ikke den anførte konklusion var baseret på brødteksten i rapporten, forklarede vidnet, at sådan kan man vælge at tolke det, men det står der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger udenfor regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt. I de tilfælde, hvor der ikke var tilstrækkelig dokumentation blev der anmodet om yderligere materiale, ligesom anmodninger blev afslået, hvis betingelserne ikke var opfyldt."*

Forespurgt, om det ikke var en anden konklusion end den, SIR kom med i 2015, forklarede vidnet, at det anførte ikke var en konklusion. Det var en del af selve rapportens tekst, som man trak konklusionen frem af. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at SIR i 2013 efterspurgte en øget kontrol inden for bankordningen, men ikke uden for bankordningen, forklarede vidnet, at der uden for bankordningen blev foretaget de formelle kontroller. Forespurgt, om det fremgår af teksten, at det kun var den formelle kontrol, forklarede vidnet, at der kun er tale om én linje i rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

"Formålet med revisionen er at vurdere:

- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.

- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at SIR i 2015-rapporten – på et tidspunkt, hvor man havde konstateret, at der var foretaget svindel i refusionssagerne uden for bankordningen – henviste til en konklusion i 2013-rapporten, som kun forholdt sig til bankordningen og dermed ikke til den afdækkede svindel, forklarede vidnet, at det ikke var ham, der skrev det. Man tog konklusionen fra 2013-rapporten og overførte den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1909 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Har SKAT fulgt op på revisionsrapporter?"):

"Intern Revision skal afslutningsvis anføre, at implementeringen af ovenstående vil forudsætte en anseelig investering med henblik på at kunne implementere de påkrævede ændringer i forretningsgange og rutiner."

Forespurgt, hvorfor denne forudsætning blev medtaget i 2015-rapporten, forklarede vidnet, at det ikke var ham, der skrev afsnittet, men at det var for at gøre opmærksom på, at det ikke bare drejede sig om et eller to årsværk, men at det var en meget ressourcekrævende opgave. Forespurgt, hvorfor forudsætningen ikke blev medtaget i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at der i 2013-rapporten ikke var tale om materiel kontrol. Foreholdt, at det foreholdte afsnit vedrørte de tre anbefalinger fra 2013-rapporten, forklarede vidnet, at han opfatter det således, at det vedrørte helheden.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvorfor man ikke tidligere gjorde opmærksom på, at det krævede en meget omfattende omorganisering af området, forklarede vidnet, at det må kommissionen spørge Kurt Wagner om, idet det var ham, der skrev konklusionsafsnittet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de overvejede at medtage forbeholdet i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at 2013-rapporten vedrørte den formelle kontrol, hvorimod det anførte i 2015-rapporten vedrørte materi-

el kontrol. Man vurderede, hvor meget det ville kræve, hvis man skulle foretage en grundlagskontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1908-1909 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Har SKAT fulgt op på revisionsrapporter?"):

> *"SKAT har etableret procedurer, der tilgodeser en løbende opfølgning på anbefalinger fra Intern Revisions rapporter.*
>
> *SKAT har dog endnu ikke implementeret en række væsentlige anbefalinger, der skal tilgodese følgende:*
>
> *1. Etablering af et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat*
>
> *2. Sikring af at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat*
>
> *3. Afstemning mellem angivelse og indberetning"*

Forespurgt, om det foreholdte er anbefalingerne fra 2010-rapporten, der endnu ikke var indarbejdet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de i SIR i 2013-rapporten overvejede at inddrage, at det ville kræve store investeringer, forklarede vidnet, at der i det foreholdte formentlig var tale om både materiel og formel kontrol. Foreholdt, at de tre punkter i det foreholdte svarer til anbefalingerne i 2010-rapporten, forklarede vidnet, at han ikke skrev konklusionen. I 2015 vidste man, at der var sket noget, og hvis man skulle sikre sig mod uretmæssig refusion og skulle kontrollere hver refusionsanmodning materielt, så krævede det anseelige ressourcer. Det er sådan, han læser afsnittet, men det må være Kurt Wagner, der kan svare på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1910 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 5 "Bedrageri - Revisionens rolle"):

> *"Revisionen planlægges og udføres ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko, herunder foretages ligeledes en vurdering af risikoen for besvigelser. Revisionsstrategien og de konkrete revisionshandlinger fastlægges ud fra en vurdering af væsentlighed og risiko samt med udgangspunkt i den interne kontrol i virksomheden."*

Forespurgt, om SIR på baggrund af konstateringerne i 2010- og 2013-rapporterne burde have foretaget en mere tilbundsgående kontrol, forklarede vidnet, at det var

en planlægnings- og prioriteringsopgave, som lå hos ledelsen. Det lå over hans niveau. Der var et revisionskatalog med ca. 70 opgaver, og det var en ledelsesprioritering, hvilke af disse opgaver der skulle revideres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1910 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 5 "Bedrageri - Revisionens rolle"):

> *"Såfremt det vurderes, at der ikke er implementeret de nødvendige interne kontroller og forretningsgange til imødegåelse af de identificerede risici, vil dette fortsat blive rapporteret til den reviderede virksomheds ledelse. Samtidig foretages der en vurdering af, om forholdet medfører en ændret vurdering af risici, en udvidelse af revisionen, og om forholdet skal indgå i andre former for rapportering fra Intern Revision."*

Forespurgt, om dette var noget, de gjorde i forhold til de konstaterede forhold i 2010 og 2013, forklarede vidnet, at han kun medvirkede i udarbejdelsen af 2013-rapporten. Forespurgt, om vidnet læste 2010-rapporten i forbindelse med arbejdet med 2013-rapporten, forklarede vidnet, at den blev sendt til SKAT's chefer, som således blev bekendt med den. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om SIR efter 2010- og 2013-rapporterne intensiverede kontrollen, forklarede vidnet, at det ikke skete. I sommeren 2015 var der en opfølgning på 2013-rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1911 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 5 "Bedrageri - Revisionens rolle", afsnit "Delkonklusion"):

> *"Intern Revision skal udføre revisionen i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik. Dette medfører, at der skal foretages en vurdering af risikoen for besvigelser. Såfremt Intern Revision identificerer mangler i den interne kontrol, som kan medføre en forøget risiko for besvigelser, rapporteres dette til ledelsen i virksomheden. Intern Revision foretager løbende opfølgning på, at ledelsen implementerer kontroller, som imødegår de identificerede risici."*

Forespurgt, om dette var det samme tema om mangler i den interne kontrol, som også blev gengivet i det tidligere foreholdte, forklarede vidnet, at der ikke var indikationer på, at der var besvigelser i 2012. Forespurgt, om der var mangler i den interne kontrol, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1923 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, ka-

pitel 7 "Opgørelser – Udbytteskat og refusion", afsnit 7.2 "Analyse af refunderet udbytte"):

> *"Det er vores vurdering, at tankegangen bag analysemetoden kan anvendes fremadrettet til at rimelighedsvurdere den ansøgte refusion i forhold til udbytteskatten. Analysens resultater kan yderligere præciseres i det omfang, at et mere udbygget datagrundlag muliggør mere forfinede forudsætninger."*

Forespurgt, om der var tale om en ny metode til sandsynlighedskontrol, eller om det var en allerede anerkendt og etableret kontrolmetode, forklarede vidnet, at der skete meget med revisionen i denne periode. De fik bl.a. ressourcer i form af dataanalytikere. Forespurgt, om det således ikke kunne være udført i 2010 eller 2013, forklarede vidnet, at det kunne det ikke. Revisionen udviklede sig løbende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1932 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 8 "Generel vurdering af SKAT's kontrolniveau på § 38-området", afsnit "Generelt om anden forsvarslinje"):

> *"Der er formelt set etableret controllerfunktioner, som er ansvarlige for det samlede risikooverblik, måling og analyse samt rådgivning. Controllerfunktionerne har ansvaret for at overvåge udførelsen af ledelseskontroller i første forsvarslinje og rapportere til direktionen."*

Forespurgt, hvad der ligger i bemærkningen "formelt set", forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad der menes med det. Det har han ikke været inde over. Han tror, at det kommer fra Kurt Wagner.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 8 "Generel vurdering af SKAT's kontrolniveau på § 38-området", afsnit "Generelt om tredje forsvarslinje"):

> *"Uafhængigt af SKAT, foretager Intern Revision løbende selvstændige, uafhængige vurderinger og tests af SKAT's interne kontrol og rapporterer, om de retningslinjer, som ledelsen har udstukket, er effektive, og om de overholdes."*

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede SIR's uafhængighed i 2015, forklarede vidnet, at han mener, at de var uafhængige. Forespurgt, om vidnet oplevede noget pres eller lignende, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om SIR selv besluttede, hvad de valgte at revidere og undersøge, bekræftede vidnet dette. Forespurgt,

om de reviderede controllerfunktionen, forklarede vidnet, at det gjorde de i nogle af deres undersøgelser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 8 "Generel vurdering af SKAT's kontrolniveau på § 38-området", afsnit 8.1 "Delkonklusion"):

> *"Det er Intern Revisions vurdering, at 1. og 2. forsvarslinje samlet set ikke udgør et effektivt værn mod utilsigtede finansielle hændelser i SKAT. Dette medfører, at Intern Revision på en lang række områder ikke kan udføre en kontrolbaseret revision, der er baseret på en løbende vurdering af SKAT's kontrolaktiviteter og opfølgning på samme. Den samlede effekt af de 3 forsvarslinjer bliver herved reduceret."*

Forespurgt, om det var en ny erkendelse, eller om det var noget, de var opmærksomme på i forvejen, forklarede vidnet, at de tre forsvarslinjer er en revisionsteori. Hvis man konkluderer, at første og anden forsvarslinje ikke virker, så giver det foreholdte sig selv. Forespurgt, om erkendelsen af, at første og anden forsvarslinje ikke udgjorde et effektivt værn, først kom i august 2015, eller om SIR var opmærksomme på det i forvejen, forklarede vidnet, at han synes, at det også fremgår af 2010- og 2013-rapporterne, selv om det ikke fremstår helt så revisionsteoretisk. Forespurgt, om bemærkningen vedrørte § 38-regnskabet som sådan, eller om den kun vedrørte en mindre del, forklarede vidnet, at den vedrørte hele § 38-området og ikke kun udbytteområdet. Forespurgt, om man ved tidligere lejligheder fra SIR gjorde opmærksom på dette på et generelt niveau, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Der blev på et tidspunkt lavet en revision af § 38-området i forhold til regnskabsgodkendelserne, men han husker ikke hvornår. Forespurgt, om SIR's betænkeligheder i 2015 var de samme, som Rigsrevisionen efterfølgende gav udtryk for i 2017, forklarede vidnet, at det synes han ikke, at de var.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1942 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 9 "Overordnet proces for udbytteskat samt refusion", afsnit 9.6 "Delkonklusion").

Forespurgt, hvorfor SIR ikke anvendte kritikhøjde eller farvekoder i 2015-rapporten, forklarede vidnet, at rapporten ikke var en normal revisionsrapport. Det var mere en kulegravning af, hvordan det kunne ske. Der var i højere grad tale om en konsulentrapport. Rapporten var ikke en del af revisionskataloget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1944 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapi-

tel 10 "Organisatorisk forankring af opgaverne vedrørende udbytteskat", afsnit 10.4 "Hvilke kontroller er reelt implementeret på udbytteområdet"):

> *"Ved organisationsændringen pr. 1. april 2013 blev følgende kontroller forudsat implementeret på udbytteområdet:*
>
> *- Afstemning mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- Afstemning mellem registrering af udbytteskat og efterfølgende bogføring,*
>
> *- Bilagskontrol i forbindelse med udbetalingen af refusionsbeløb,*
>
> *- Løbende regnskabsgodkendelser."*

Forespurgt, hvad der var kilden til oplysningen om, at de anførte kontroller var forudsat implementeret ved organisationsændringen, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1973 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 15 "SKAT's opfølgning på revisionsrapporter", afsnit 15.4 "SKAT's interne opfølgningsprocedurer på revisionsrapporter"):

> *"SKAT har over for Intern Revision oplyst, at en markering af en lukning ikke nødvendigvis betyder, at SKAT betragter anbefalingen som lukket, da der fortsat pågår et arbejde i SKAT med henblik på at implementere anbefalingen. Anbefalingen vil dog ikke længere stå som udestående i den efterfølgende opfølgningsoversigt til ledelsen. Det er Intern Revisions vurdering, at der er risiko for, at ledelsen i SKAT, ikke vil have tilstrækkelig opmærksomhed på risici, der reelt ikke er afdækket, efter der er foretaget en lukkemarkering af en anbefaling."*

Forespurgt, hvem i SKAT der oplyste dette, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, hvornår SIR blev klar over, at man lukkede punkter, der ikke var løst, forklarede vidnet, at det gjorde de i forbindelse med rapporten. Der blev dog i sommeren 2014 lavet en revisionsrapport om opfølgning på åbne kritikpunkter fra SIR.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1974 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 15 "SKAT's opfølgning på revisionsrapporter", afsnit 15.5.1 "Anbefaling - uretmæssig refusion af udbytteskat"):

""… Det var Intern Revisions opfattelse, at SKAT havde gjort et tilfredsstillende arbejde i forhold til at indføre en fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer".

Det er fortsat Intern Revisions vurdering, at en fuld nettoafregning af udbytteskat over for udbyttemodtagere som ikke er fuldt skattepligtige til Danmark, vil være den mest optimale løsning. En fælles ordning vedrørende nettoafregning er imidlertid ikke taget i brug. Der er derfor forsat behov for, at SKAT reducerer risici i forhold til, at der sker uretmæssig refusion af udbytteskat."

Forespurgt, om SIR i 2015 fortsat var af den opfattelse, at man i 2013 havde gjort et tilfredsstillende arbejde i forhold til de udenlandske aktionærer, forklarede vidnet, at OECD-arbejdet bare var en delmængde af indsatsen. Det var fint, at man var i gang med det, men man skulle også køre en sideløbende indsats, idet man i OECD-projektet var afhængig af andre lande. Forespurgt, om SIR vurderede, at man havde gjort et tilfredsstillende arbejde i forhold til at indføre en fælles nettoafregningsordning, forklarede vidnet, at han var ked af, at man lukkede punktet på baggrund af projektet. Det var fint, at man lavede arbejdet, men Danmark kunne ikke køre solo. Foreholdt, at nogle måske ville vurdere placeringen af opgaven i OECD-regi som en syltekrukke, forklarede vidnet, at det ikke var SIR's opfattelse. SIR's opfattelse var, at de ikke udelukkende skulle holde sig til OECD-sporet. Det var et af flere spor, der skulle arbejdes med sideløbende. Forespurgt, om det, man skulle arbejde med sideløbende, var en materiel efterprøvelse af, om det var de rette aktionærer, der fik pengene, forklarede vidnet, at der blev nævnt mange andre ting, der skulle arbejdes med, fx afstemninger. Forespurgt, om problemstillingen vedrørende de udenlandske aktionærer kunne løses ved afstemning af angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at nettoafregning gennem OECD var et af flere spor, men at man var afhængig af andre lande. SIR skrev, at der blev gjort et godt stykke arbejde i OECD-regi, men det betød ikke, at man skulle lukke anbefalingen på den baggrund.

Vidnet blev forespurgt, om det er korrekt forstået, at der var to overordnede og isolerede problemstillinger i forhold til udbytteområdet: For det første, at der ikke kunne laves de nødvendige afstemninger, og for det andet, at der ikke var kontrol af de udlændinge, der bad om refusion. Vidnet forklarede, at det synes han ikke er korrekt.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1906 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Hvordan har bedrageriet kunnet finde sted?"), hvoraf fremgår bl.a.:

"Intern Revision har observeret, at:

…

Godkendelseskontrollen har i begrænset omfang omfattet en efterprøvning af, hvorvidt de modtagne refusionsanmodninger kan henføres til et aktionærforhold, samt om refusionsanmodningen kan henføres til en forudgående indeholdelse af udbytteskat."

Vidnet forklarede, at det var vigtigt, at man havde de samlede indberetninger, så man kunne holde en refusionsanmodning op mod indberetningen. Samtidig var afstemningen mellem angivelse og indberetning central for at sikre fuldstændigheden, så man kunne lave kontrollerne. Forespurgt til betydningen af omnibusdepoter forklarede vidnet, at omnibusdepoterne vanskeliggjorde kontrollen. Vidnet henviste til ekstraktens side 1907 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Hvordan har bedrageriet kunnet finde sted?"), hvoraf fremgår bl.a.:

"… det vil være vanskeligt at udføre en effektiv grundlagskontrol med baggrund i de registrerede data."

Vidnet henviste til figuren på ekstraktens side 1937 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 9 "Overordnet proces for udbytteskat samt refusion", afsnit 9.3.1 "Børsnoterede selskabers indberetning af udbytte til aktionærer") og forklarede, at hvis man skulle lave en effektiv kontrol af en refusionsanmodning, var man nødt til at følge pengesporet hele vejen til den udenlandske bank, som havde lavet sum-indberetningen. Når man så alligevel kontrollerede en refusionsanmodning, som var en delmængde af denne sumindberetning, så kunne man også kontrollere, om sumindberetningen var indberettet til SKAT. Det var den eneste effektive kontrol, man kunne lave.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke dele af SIR's 2015-rapport vidnet arbejdede på, forklarede vidnet, at det bl.a. var kapitlerne 9, 14 og 16. For at kunne lave en effektiv kontrol var man nødt til at gå tilbage til den oprindelige indeholdelse af udbytteskatten.

Foreholdt, at der allerede i 2010 var nogle meget tydelige advarsler, og at man ikke fik fulgt op i 2013, og forespurgt, hvorfor man først i 2015 gjorde en indsats for at finde ud af, hvad der grundliggende var galt, forklarede vidnet, at 2010-rapporten var bestilt arbejde, og at 2013-rapporten lå i revisionsplanen. De lavede det, der var i revisionsplanen. 2015-rapporten var lavet med det formål at skulle afdække svig.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han gør.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af medlem af kommissionen, Søren Højgaard Mørup, hvorfor SIR i undersøgelsen i 2013 kun så på den formelle kontrol og ikke på, om der blev foretaget materiel kontrol, forklarede vidnet, at de alene forholdt sig til det, der fremgik af revisionsplanen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2564 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, afsnit 4.7 "Formel og materiel kontrol"):

> *"Formel kontrol*
>
> …
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, om "de nødvendige oplysninger" indebar en vurdering af, hvad man skulle have for at kunne kontrollere, om betingelserne for at udbetale et beløb var opfyldt, og om det – som en del af den formelle kontrol – var en "nødvendig oplysning" at have dokumentation for, at den pågældende var aktionær, forklarede vidnet, at det foreholdte vedrører den formelle kontrol. Det er hans opfattelse, at det er en beskrivelse af de retningslinjer, som SKAT havde opsat for, hvad der skulle være til stede, og som man kontrollerede i henhold til. Forespurgt, om det dermed ikke var en kontrol af, om de opstillede betingelser var utilstrækkelige, forklarede vidnet, at det kunne det også være, men det er ikke hans opfattelse, at det lagde op til en materiel kontrol.

SØREN KRISTENSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 14.30 mødte Søren Kristensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

SIR'S 2015-RAPPORT

Forespurgt, hvilke dele af 2015-rapporten vidnet arbejdede med, forklarede vidnet, at han ikke har skrevet nogen afsnit, men at han deltog i møder og skrev referater m.m. primært vedrørende kapitlerne 9, 11 og 14. Han havde desuden en uges ferie i løbet af de fire uger, hvor rapporten blev udarbejdet. Forespurgt, om vidnet gennemlæste og kommenterede på den samlede rapport, forklarede vidnet, at han korrekturlæste den samlede rapport.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1825 (2015-09-17 (3) - Notat af Kurt Wagner om ansvarsfordelingen på udbytteområdet).

Forespurgt, om vidnet var inde over dette notat og diskussionerne om, hvem der havde ansvaret for hvad, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han var bekendt med, at der var interne drøftelser i SKAT om ansvarssituationen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet var inde over høringsprocessen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Indholdet af SIR's 2015-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1904 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 2 "Omfang"):

> *"Da de udførte arbejdshandlinger i forbindelse med undersøgelsen hverken er revision eller review i overensstemmelse med de internationale principper og standarder for offentlig revision, udtrykker vi ikke nogen grad af sikkerhed om de anvendte regnskabstal og oplysninger fra SKAT, der er anvendt i besvarelsen."*

Forespurgt, hvorfor dette afsnit, som ikke er set i tidligere rapporter fra SIR, kom med i denne rapport, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1906 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Hvordan har bedrageriet kunnet finde sted?"):

> *"Godkendelseskontrollen har i begrænset omfang omfattet en efterprøvning af, hvorvidt de modtagne refusionsanmodninger kan henføres til et aktionærforhold, samt om refusionsanmodningen kan henføres til en forudgående indeholdelse af udbytteskat. Det skal dog bemærkes, at denne kontrol p.t. er vanskeliggjort på grund af datamæssige forhold (se nedenstående)."*

Forespurgt, om SIR på dette tidspunkt overvejede, om det var problematisk i forhold til legalitetsprincippet eller officialprincippet, forklarede vidnet, at han ikke mindes sådanne drøftelser. Han var ikke inde over udarbejdelsen af afsnittet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1906 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 4 "Konklusion", afsnit "Hvordan har bedrageriet kunnet finde sted?"):

> *"Det er vores vurdering, at den løbende regnskabsgodkendelse ikke er funderet i en systematisk regnskabsanalytisk efterprøvning af regnskabstallene."*

Forespurgt, om forholdene på dette punkt var de samme, som da de lavede rapporten i 2013, forklarede vidnet, at han mener, at de stadig fik de månedlige regnskabsgodkendelser. Det havde de gjort gennem mange år. Forespurgt, om man – hvis intet havde ændret sig siden 2013 – i så fald også burde have haft det med i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at han ikke har haft noget med konklusionsafsnittet at gøre. Han har ikke udformet den foreholdte konklusion, så det kan han ikke svare på. Han havde ikke noget med konklusionskapitlet at gøre.

Forespurgt, hvad vidnets opgaver var i forbindelse med kapitlerne 9, 11 og 14, som han arbejdede på, forklarede vidnet, at SIR fik en bestilling om at lave undersøgelsen. Kurt Wagner sammensatte et revisionshold på ca. otte medarbejdere og fandt ud af, hvad der skulle undersøges. Forespurgt, hvad vidnets bidrag var til kapitel 9, 11 og 14, forklarede vidnet, at de i forbindelse med udarbejdelsen af kapitel 9 undersøgte, hvordan processen var, og efterfølgende beskrev det. Nogle af tingene var de samme som i 2013, og de talte med nogle af de samme personer. Det beskrev de i rapporten.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1942 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, kapitel 9 "Overordnet proces for udbytteskat samt refusion", afsnit 9.6 "Delkonklusion".

Forespurgt, om det bl.a. var denne del, som vidnet medvirkede til at udarbejde, forklarede vidnet, at det var det. Han var ikke med til at skrive det, men han deltog i de møder, der dannede baggrund for indholdet i kapitlet. Forespurgt, om de overvejede at medtage en kritikhøjde i rapporten, forklarede vidnet, at det overvejede de ikke, da delkonklusionen var en opsummering af det, de havde skrevet i det forudgående. Opgaven var at beskrive, hvad der var foregået. Opgaven var ikke at komme med en vurdering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1961-1962 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 11 "1. forsvarslinje – kontroller", afsnit 11.7 "Delkonklusion"):

> *"I relation til blanketordningen, er det Intern Revisions vurdering, at de manuelle kontroller i relation til validering af fremsendte refusionsanmodningsblanketter ikke er tilstrækkelige. Dette skyldes, at sagsbehandleren ikke har et sammenligningsgrundlag, i form af vejledende oversigter af dokumenter fra de forskellige lande, der muliggør en sammenligning og validering af de fremsendte dokumenter.*
>
> *Vores gennemgang af 3S systemet viser, at der kun i begrænset omfang er indarbejdet programmerede inddata kontroller til sikring af fuldstændige, valide og ensartede data. Der er dog identificeret en kontrol til identifikation af dubletter, men kontrollen forudsætter en nøjagtig og ens angivelse af refusionsansøgeren i et tekstfelt.*
>
> *Gennemgangen af 3S systemet viser endvidere et begrænset brug af programmerede kontroller. Der er en kontrol, som sikrer, at sagsbehandleren bliver orienteret, hvis der for et selskab samlet set, er anmodet om mere refusion, end selskabet har angivet i udbytteskat. Men kontrollen har for visse børsnoterede selskaber ikke fungeret i en periode på 2 år, og er først blevet genetableret i 2015. Det er Intern Revisions vurdering, at kontrollen ikke er designet hensigtsmæssigt, fordi kontrollen ikke tager højde for de refusionsanmodninger, som SKAT modtager via bankordningen."*

Forespurgt, om dette var noget, som de oplevede anderledes end i forbindelse med 2013-rapporten, forklarede vidnet, at der var sket nogle ting efter 2013. De var heller ikke så meget inde i kontrollerne i 3S, som de var i 2015. I 2013 blev de orienteret om, hvordan tingene var, men i 2015 spurgte de mere ind til tingene på området. Foreholdt, at det ikke fremgår af 2013-rapporten, at SIR vurderede, at de manuelle kontroller til validering af refusionsblanketter ikke var tilstrækkelige, forklarede vidnet, at de i 2015 beskrev, at man ikke havde et sammenligningsgrundlag, i forhold til hvordan de udenlandske myndigheders stempler mv. så ud. I 2013 var de ikke så

dybt nede i dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var de samme ting, der blev beskrevet, men at kritikken i 2015 blev kraftigere end i 2013, forklarede vidnet, at sådan kan man godt forstå det. Det var en beskrivelse af, at de ikke havde noget sammenligningsgrundlag til brug for at kontrollere ægtheden af et stempel. Forespurgt, om SIR i 2013 forholdt sig til problemerne i 3S, forklarede vidnet, at de ikke gik så dybt ned i det dengang, men at de blot fik en orientering om, hvordan det forholdt sig med dubletter og nedtælling.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1962 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 11 "1. forsvarslinje – kontroller", afsnit 11.7 "Delkonklusion"):

> *"En gennemgang af brugervejledninger og forretningsgangsbeskrivelser viser, at disse ikke løbende er ajourført i forbindelse med systemændringer. Det er forhold, som påvirker det samlede kontrolmiljø.*
>
> *I relation til bankordningen, har SKAT uddelegeret en del af kontrolopgaverne til de involverede banker, og hermed er SKAT afhængig af, at bankerne har etableret effektive kontroller på området. Udbytteanmodningerne importeres ikke i 3S, hvorfor det ikke er muligt at foretage en sammenholdelse til eventuelle udbyttemodtagere, som selskaberne har indberettet til SKAT. Det kan ligeledes ikke udelukkes, at udbyttemodtageren, som får refusion via bankordningen, ikke også selv søger via blanketordningen.*
>
> *I VP-ordningen har SKAT overladt kontrolopgaven med verifikation af udbyttemodtageren og udbetalingen af korrekt udbytteskat til VP. VP har etableret kontroller på området. SKAT følger ikke op på om disse kontroller er effektive."*

Forespurgt, om dette var en kritik, som i 2013-rapporten ikke havde samme styrke, forklarede vidnet, at der var tale om to forskellige tilgange i de to rapporter. 2013-rapporten blev udarbejdet ud fra en finansiel tilgang, mens de med 2015-rapporten havde til opgave at beskrive, hvordan tingene rent faktisk var. 2015-rapporten indeholdt ikke en sammenligning i forhold til det, de havde skrevet i 2013-rapporten. Der var forskelle på, hvad der blev medtaget i 2013-rapporten og i 2015-rapporten. Det var naturligt, idet der var forskellige tilgange til de to rapporter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 8 "Generel vurdering af SKAT's kontrolniveau på § 38-området", afsnit 8.1 "Delkonklusion"):

> *"Det er Intern Revisions vurdering, at 1. og 2. forsvarslinje samlet set ikke udgør et effektivt værn mod utilsigtede finansielle hændelser i SKAT. Dette medfører, at Intern Revision på en lang række områder ikke kan udføre en kontrolbaseret revision, der er baseret på en løbende vurdering af SKAT's kontrolaktiviteter og opfølgning på samme. Den samlede effekt af de 3 forsvarslinjer bliver herved reduceret."*

Forespurgt, om dette var en ny situation, eller om det anførte om, at første og anden forsvarslinje ikke udgjorde et effektivt værn, var uændret i forhold til tidligere, forklarede vidnet, at han ikke har arbejdet med dette område og derfor ikke har nogen baggrund for at kunne svare på det.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Vidnet blev af suppleant for kommissionsformanden, Rikke Holler, foreholdt fra ekstraktens side 1961-1962 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKAT's administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', kapitel 11 "1. forsvarslinje – kontroller", afsnit 11.7 "Delkonklusion"):

> *"I relation til blanketordningen, er det Intern Revisions vurdering, at de manuelle kontroller i relation til validering af fremsendte refusionsanmodningsblanketter ikke er tilstrækkelige."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger udenfor regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt."*

Forespurgt, om det, der blev anført i 2013-rapporten om, at refusionsanmodninger i blanketordningen blev vurderet før udbetaling, var forskelligt fra det, der blev anført i 2015-rapporten om, at kontrollen ikke var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at det, der blev skrevet i 2013-rapporten, var, at man ved behandlingen af refusionsanmodninger kiggede på, om der var bilagt en udbyttenota og et stempel om skattepligt. Det gjorde man ikke i bankordningen. Det var i den anledning, at 2013-rap-

porten nævnte, at der var en forskel. Forespurgt, om det var på det grundlag, at SIR i 2013 vurderede, at anmodningerne blev vurderet, forklarede vidnet, at der skulle være vedlagt en udbyttenota og en erklæring om skattepligt. Dette blev kontrolleret i blanketordningen, men ikke i bankordningen.

Forespurgt, om kontrollen i forhold til validering var tilstrækkelig i 2013, forklarede vidnet, at det, de beskrev i 2015 om stemplerne, ikke var det samme som det, der blev beskrevet i 2013, hvor de ikke forholdt sig til, om man havde noget at holde stemplerne op imod. Forespurgt, hvad der så lå i det, når SIR i 2013 skrev, at grundlaget blev vurderet, forklarede vidnet, at man kiggede efter, om refusionsanmodningerne var bilagt en udbyttenota og en erklæring om skattepligt. Forespurgt, om man på det tidspunkt så nærmere på valideringen, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke.

Forespurgt af medlem af kommissionen, Søren Højgaard Mørup, hvorfor SIR i 2013 ikke undersøgte valideringen nærmere, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, hvorvidt man overvejede det.

Kl. 14.55 sluttede mødet.

PROTOKOL

30. april 2019
Protokol nr. 11

Den 30. april 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Henrik Stig Lauritsen for Lena Bardrum

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

RENÉ FRAHM JØRGENSEN

Kl. 9.00 mødte René Frahm Jørgensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til august 2016 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab, bekræftede vidnet dette. Fra den 24. september 2015 var han dog hjemsendt i forbindelse med undersøgelsen af forløbet.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han har en HD i Regnskab og en HD i Organisation. Han er uddannet skatterevisor og har næsten en fuld master i offentlig ledelse, hvor han kun mangler en afhandling.

Forespurgt til sit erhvervsmæssige forløb frem til 2013 forklarede vidnet, at han var skatterevisor frem til 2005, hvor han i forbindelse med fusionen mellem kommunerne og SKAT fulgte med over fra Herning Kommune og blev ledelsesstøtte i SKAT. I slutningen af 2007 blev han afdelingsleder i SKAT's administrative center. I december 2009 blev han afdelingsleder for regionssekretariatet i SKAT Midtjylland. I januar 2012 blev han viceskattedirektør i Kundeservice i SKAT Midtjylland, og i april 2013 blev han underdirektør i Betaling og Regnskab under forretningsområdet Inddrivelse.

Forespurgt til sit kendskab til udbytteområdet forud for april 2013 forklarede vidnet, at det var begrænset. Fra 2009 og frem sad han med på direktionsmøder i SKAT Midtjylland og var referent på disse møder, men han beskæftigede sig ikke fagligt med området.

Forespurgt om sin geografiske placering fra 2013 og frem forklarede vidnet, at han havde kontor i Ringkøbing. Han havde ud over Ringkøbing dele af enheder i Horsens, Høje Taastrup og en smule i Herning på et tidspunkt.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3923 (2013-03-14 - Oversigt over organiseringen af Betaling og Regnskab fra 1. april 2013, dias nummer 2).

Forespurgt, om vidnets arbejdsopgaver og ansvarsområder i Betaling og Regnskab fra april 2013 svarede til den viste oversigt, forklarede vidnet, at de fra den 1. april 2013 lavede en sammenlægning af det daværende regnskabscenter og betalingscenter. Regnskabscentret havde hovedsæde i Horsens, og betalingscentret havde hovedsæde i Ringkøbing. Han fik ansvaret for angivelsessiden og betalingerne og herunder også leveringen af oplysninger til statsregnskabet.

Forespurgt om vidnets relation til enheden DMO/DMS forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt var underdirektør for Lisbeth Rømer og Hanne Villemoes Hald. Afdelingen var delt og havde medarbejdere på de tre lokationer i Ringkøbing, Horsens og Høje Taastrup. Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i den daglige drift i enheden, forklarede vidnet, at han i starten kun i begrænset omfang var involveret. Dog skulle Skattekontoen lanceres i august-september 2013, hvilket berørte enheden DMO/DMS meget. Forespurgt, om det handlede om risikoen for, at der gik penge retur, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet blev introduceret for eller satte sig ind i udbytteområdet, da han fik ansvarsområdet, eller om den faglige ledelse lå længere nede, forklarede vidnet, at i forbindelse med den ansættelses- og placeringsøvelse, der foregik frem mod den 1. april 2013 på personaleledersiden, var det Lisbeth Rømer, der introducerede vidnet for de udfordringer, der var på udbytteområdet. Forespurgt, om det indebar, at vidnet var direkte chef for Lisbeth Rømer og Hanne Villemoes Hald i den forbindelse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til samarbejdet mellem vidnet og Jens Sørensen, der var direktør for SKAT Midtjylland i perioden, og som var vidnets direkte chef, forklarede vidnet, at Jens Sørensen rettelig var direktør for Inddrivelse. De havde et godt samarbejde. De mødtes ofte både på de enkelte lokationer og i København. Jens Sørensen havde på det tidspunkt kontor i Østbanegade i København. Forespurgt, hvor ofte de mødtes, forklarede vidnet, at det var ugentligt. Forespurgt, om vidnet generelt drøftede de problemstillinger, som han blev vidende om, med Jens Sørensen, eller om han forsøgte at løse dem på sit eget niveau, forklarede vidnet, at han fra den 1. april 2013 fik ansvaret for et helt nyt område, og at han først skulle se, hvordan hans afdeling kunne fungere, før han kunne gå videre med noget.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over SIR's 2010-rapport og de tidligere rapporter, i tiden forud for at han fik ansvar for udbytteområdet, forklarede vidnet, at han i sin egenskab af sekretær for SKAT Midtjyllands regionsdirektion var inde over dem, idet han udarbejdede en beslutningsprotokol, som de øvrige fulgte op på. Forespurgt, om vidnet læste rapporten igennem, da den kom i 2010, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet husker de problemstillinger, der blev påpeget i rapporten, og hvad der blev drøftet, forklarede vidnet, at han husker noget omkring ansvarsdelen. Foreholdt, at der bl.a. var et problem omkring afstemningsmulighederne mellem angivelse og indberetning og i forhold til selskabernes egen selvangivelse, og forespurgt, om det var problemstillinger, som vidnet kendte til, inden vidnet tiltrådte i april 2013, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han gik dybt ind i. Forespurgt, om vidnet var orienteret om problemstillingen, forklarede vidnet, at han havde skrevet en beslutningsprotokol omkring opfølgningspunkterne.

Foreholdt, at der desuden var en problemstilling om, at der ikke blev foretaget kontrol af, om de, der bad om udbytterefusion, også var de egentlige ejere, og forespurgt, om vidnet kendte til denne problemstilling, forklarede vidnet, at han også på det punkt udarbejdede en beslutningsprotokol omkring opfølgningspunkterne, men ikke foretog sig yderligere. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var opmærksom på problemstillingen, men ikke analyserede den, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der også kunne være risiko for, at man kunne få refusion flere gange på den samme aktie, og forespurgt, om vidnet erindrer dette, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Forespurgt, om vidnet, da han tiltrådte, gjorde sig nogen overvejelser om, hvorvidt der var hjemmel til den måde, SKAT havde tilrettelagt sin forretning på, herunder at man udbetalte, når nogle ting var opfyldt, men uden at man vidste, om det var ejeren, man udbetalte til, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på daværende tidspunkt. Forespurgt, hvornår han første gang blev opmærksom på problemstillingen, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med de drøftelser, han havde med Lisbeth Rømer, og de early warnings, som hun gav ham bl.a. i form af et notat. Det var dog ikke det eneste udfordrende område i den fusion, han lavede mellem betalingscentret og regnskabscentret på daværende tidspunkt.

Overtagelse af udbytteområdet

Forespurgt, om der var en overdragelsesforretning med Lisbeth Rømer eller andre, da han overtog ansvaret for udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han i for-

bindelse med indplaceringen af personaleledere og funktionsledere havde en interviewrunde med dem i forhold til både placering, ansvarsområder, og hvad de materielt arbejdede med.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, hvilke ledelsesmæssige instruktioner der var meldt ud omkring sagsbehandlingen på udbytteområdet, og hvilke mundtlige og skriftlige retningslinjer der var for, hvad DMO/DMS skulle og ikke skulle beskæftige sig med, forklarede vidnet, at det på daværende tidspunkt var en angivelseskontrol, hvor de modtog blanketter, efterså dem og efterfølgende foretog udbetalingen. Forespurgt, om der forelå skriftlige retningslinjer for processen, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med. Forespurgt, om vidnet var inde at følge sagsbehandlingen på de enkelte punkter for at se, hvad man foretog sig vedrørende angivelser og refusioner, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Blanketordningen

Forespurgt, om vidnet var inde over og fulgte blanketordningen, dvs. SKAT's manuelle behandling af sagerne, forklarede vidnet, at det var han ikke i 2013, men i midten af 2015 kom der et vist fokus på området, hvilket medførte en naturlig interesse. Det var først på det tidspunkt, at han så nogle dokumenter.

Foreholdt, at det er konstateret, at udbyttenotaer ikke nødvendigvis var udstedt af en bank, men også kunne være udstedt af andre, og forespurgt, om vidnet var bekendt med dette forhold, forklarede vidnet, at det ikke var en problemstilling, som han hæftede sig ved.

Bankordningen/regnearksordningen

Forespurgt, om vidnet var bekendt med bankordningen inden sommeren 2015, forklarede vidnet, at han havde hørt om regnearksordningen. Forespurgt, om vidnet kendte detaljerne i ordningen eller spurgte ind til dem, forklarede vidnet, at han havde fået oplyst, at der på daværende tidspunkt var aftaler med tre banker. Forespurgt, om han var bekendt med kontrollen eller manglen på kontrol i ordningen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, hvem der oplyste ham om de tre ordninger, forklarede vidnet, at han fik oplysninger fra Lisbeth Rømer – både mundtligt og skriftligt – i de dokumenter, som Lisbeth Rømer videregav til ham. Forespurgt, hvornår han blev bekendt med, at SKAT ikke foretog nogen kontrol af de refusionsordninger, der lå i regnearksordningen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 26. juni 2016 kl. 11.35 til Hans From):

> *"Betaling og Regnskab har udelukkende regneark liggende på disse refusionssager.*
>
> *Der er tidligere lavet aftale mellem SKAT – Lisbeth Rømer og Laurids Cramer og SEB, at banken skal opbevare undermaterialet til de indsendte regneark og at undermaterialet kan rekvireres."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, René Frahm Jørgensens e-mail af 26. juni 2015 kl. 20.16 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg tænker, at den aftale med SEB skal ændres med det samme. Som jeg ser det, så er det ikke holdbart, at vi beder dem om at opbevare undermaterialet for udbetalinger, som vi foretager. Så har vi vel ingen mulighed for at kontrollere om ansøgningerne omkring refusion af udbytteskat er korrekte?"*

Forespurgt, om vidnet erindrer forløbet i den forbindelse, og hvad der her fik ham til at gøre anskrig, forklarede vidnet, at han ikke husker forløbet, men at han kan se ud fra korrespondancen, at Dorthe Pannerup Madsen sendte sin e-mail til Hans From, som var en af vidnets underdirektørkolleger, og at hun efterfølgende orienterede vidnet. Han agerede derefter ud fra den orienteringsmail, som han fik fra Dorthe Pannerup Madsen. Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt reagerede, fordi der var kommet en indberetning om mulig svindel, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Foreholdt, at der i september 2015 kom et notat, der konkluderede, at regnearksordningen ikke var i overensstemmelse med de gældende regler, og forespurgt, om vidnet var inde over dette forud for notatet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1819 og 1821 (2015-09-10 - Notat vedr. opsigelse af bankordningen, godkendt af Johnny Schaadt Hansen):

> *"Konklusionen af gennemgangen er, at de nuværende aftaler med de 3 banker kaldet – "Regnearksmodellen" – ikke kan anses for at udgøre en fornøden retlig ramme for tilbagesøgning af udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt var blevet hjemsendt, forklarede vidnet, at notatet var fra 14 dage før, han den 24. september 2015 blev hjemsendt.

Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1036 (2013-10-17 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, sendt til Jens Sørensen):

> *"Udbetalingen af refusion af udbytteskat sker i Betaling & Regnskab, men selve sagsbehandlingen foregår andre steder."*

Forespurgt, hvad der lå i dette udsagn, forklarede vidnet, at de havde en angivelseskontrol i Betaling og Regnskab, men at sagsbehandling, kontrol og indsats på grund af forretningsmodellen foregik andre steder. Forespurgt, hvor det var, forklarede vidnet, at han som udgangspunkt må antage, at sagsbehandlingsdelen kunne foregå i Kundeservice, og at indsats- og kontroldelen kunne foregå i forretningsområdet Indsats. Forespurgt, hvorfor man per automatik lagde dette til grund, forklarede vidnet, at det var i forhold til SKAT's daværende forretningsmodel, hvor der var en angivelses-, en kundeservice-, en indsats- samt en inddrivelsesdel. Forespurgt, om det var formelle ekspeditioner, der lå i Regnskab, og at mere tilbundsgående kontrol skulle ligge et andet sted, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de i den model var bekendt med kontrollens omfang, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet ved, hvor hyppigt kontrollen fandt sted, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om udsagnet, at "sagsbehandlingen foregår andre steder", skal forstås således, at hvis den foregik, så var det i andet regi, bekræftede vidnet dette. Han støttede meget op om SKAT's forretningsmodel på daværende tidspunkt. Forespurgt, om der var et skriftligt grundlag for den forretningsmodel, der henvises til, forklarede vidnet, at der må foreligge materiale om forretningsmodellen i forbindelse med den organisationsændring, der skete den 1. april 2013. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der ikke skete nogen ændring i Regnskabs funktion i april 2013, bekræftede vidnet dette.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)).

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 744-745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"12) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»03. Efter § 69 A indsættes:

»§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, mod-taget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatte-forvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.

Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren … «

…

Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes…

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, hvornår vidnet blev opmærksom på denne lovændring og bemærkningerne hertil, særligt omkring den faktiske kontrol, forklarede vidnet, at det blev han i forbindelse med udbytteskattesagen og refusionsstoppet i sommeren 2015.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1296-1297 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

"I mail af 29. juni 2014 skriver Jesper Wang-Holm til Jens Rasmussen – Store Selskaber

Det blev for et par år siden aftalt at Store Selskaber/Projekt kildeskat hjælper Lisbeth Rømers enhed med disse sager.

Aftalen kom i stand fordi det i nogle lovbemærkninger blev nævnt, at man ville stramme op i relation til tilbagebetaling af kildeskat. Det daværende Koncerncenter ønskede derfor en sådan hjælpeløsning, hvilket Rasmus Bo Andersen og jeg nikkede til."

Foreholdt, at vidnet har underskrevet notatet, og forespurgt, om han husker notatet, forklarede vidnet, at han husker, at han havde drøftelser med Johnny Schaadt Hansen omkring opgavevaretagelsen på daværende tidspunkt. Foreholdt, at det ligger i det foreholdte, at man var opmærksom på en forudsætning om, at man skulle stramme op i relation til tilbagebetaling af kildeskat, og forespurgt, om vidnet husker, hvilke overvejelser der var, om at man skulle øge kontrollen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om han var involveret i drøftelser om, hvordan man kunne opfylde den forventning, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, hvor opgaven efter vidnets opfattelse burde have ligget, når det nu var Folketingets forventning, forklarede vidnet, at det var en kontrolopgave, som efter hans opfattelse burde have ligget i Indsats. Selve undersøgelsesdelen kunne have ligget i Kundeservice. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der i hans regi på noget tidspunkt blev stillet krav om sikkerhedsstillelse i forhold til udbytterefusion, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om de havde overvejelser om at udarbejde retningslinjer for, hvornår man på sagsbehandlerniveau skulle stille et krav om sikkerhedsstillelse eller sende spørgsmål herom videre i systemet, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med sådanne overvejelser.

Nettoafregningsordninger

Vidnet blev forevist kommissionens støttebilag "Ordningerne" side 2 og 3 om VP-ordningen, tilladelsesordningen og frikortsordningen.

Forespurgt, om vidnet var inde over administrationen af VP-ordningen, tilladelsesordningen og frikortsordningen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, om vidnet kan beskrive de enheder, der var involveret i udbytteskatteområdet, og hvordan samarbejdsstrukturerne var, forklarede vidnet, at de havde fire eller fem forretningsområder i SKAT. Det var primært Kundeservice, som de samarbejdede med omkring procesdelen på udbytteskatten. Det var Susanne Thorhauge, som de arbejdede tæt sammen med. Forespurgt, hvordan samarbejdet med Kundeservice konkret foregik, forklarede vidnet, at det bl.a. var på sagsniveau – primært efter implementering af Skattekontoen, hvor der også gik mange ting galt – men de havde også en tæt dialog i forhold til opfølgning på revisionsrapporter. Forespurgt, om der var etableret samarbejdsrelationer vedrørende den konkrete kontrol på sagsbehandlingsniveau, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 559 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 2), afsnit "Interessenter"):

> *"Det daglige arbejde er dybt afhængigt at kontakt med store selskaber, indsats og jura og samfund."*

Forespurgt, om det også er vidnets opfattelse, at man var dybt afhængig af de tre nævnte afdelinger i den periode, hvor han havde ansvar for området, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse, at man på personniveau havde nogle kolleger, som man kunne spørge omkring bestemte dele. Det var også det indtryk, som Lisbeth Rømer gav ham. Man havde nogle aftaler om, hvor man kunne søge hjælp. Forespurgt, om vidnet var inde over sådanne aftaler, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede udviklingen fra 2013 til 2015 i de ressourcer, som han havde til rådighed, forklarede vidnet, at i forbindelse med sammenlægningen mellem regnskabscentret og betalingscentret var de omkring 340 medarbejdere. Da han forlod SKAT i september 2015, var de omkring 260 medarbejdere i samme enhed. Forespurgt, om der i den periode var flyttet opgaver væk fra enheden, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt ikke. Forespurgt, om det efter hans vurdering var forsvarligt, forklarede vidnet, at de fik systemer, som skulle gøre tingene nemmere, men problemer i systemerne gjorde, at man i perioder hyrede mange timebetalte vikarer ind til at køre projekter bl.a. omkring DMR. Det var hård kost. Forespurgt, om han undervejs i processen fandt, at det var uforsvarligt, eller om han vurderede, at det gik, forklarede vidnet, at det var hårdt arbejde, men han vurderede det ikke som uforsvarligt. Forespurgt, om han gjorde sine ledere opmærksomme på, hvis der var belastningsproblemer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem han i disse tilfælde henvendte sig til, forklarede vidnet, at det var hans ledergruppe og direktøren i Inddrivelse, Jens Sørensen.

Intern prioritering af ressourcer i Betaling og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 958 (2013-06-04 (3) - Notat af Lisbeth Rømer om en række udfordringer vedrørende kontrol med refusion af udbytteskat, afsnit "Konklusion"):

> *"Der ligger mange opgaver, som ikke løses i dag. Nogle vil forsvinde ved tvungen TastSelv, nye vil komme til (i mindre omgang). Men der ligger en stor opgave i at få bedre styr på området, også ude i pengeinstitutterne.*

En del vil kunne løses maskinelt – når der er økonomi til det."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han modtog notatet, forklarede vidnet, at det var hverdagen i SKAT og i Betaling og Regnskab, hvor der var en benhård prioritering af de ressourcer, de havde til rådighed. Forespurgt, om ledelsen højere oppe i systemet – herunder Jens Sørensen – var bekendt med, at der var opgaver, som ikke blev løst, forklarede vidnet, at specifikt på udbytteskatteområdet tror han ikke, at ledelsen var bekendt med det, men generelt havde de drøftelser både ugentligt og hver 14. dag om de udfordringer, der lå i hele forretningsområdet Inddrivelse.

Forespurgt, om vidnet, da han fik notatet, gjorde sig overvejelser om lovligheden i forhold til, at der var opgaver, man ikke løste, forklarede vidnet, at han havde en klar forventning om, at de udførte det, som var lovligt, og at hans daværende funktionsleder på området derfor havde den del.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1068 (2013-11-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer til Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning', afsnit "Manglende afstemning udbytteskat"):

"Der er siden begyndelsen af 2012 arbejdet på at få et TastSelv system, som har indbygget afstemning mellem angivelse og indberetning af udbyttemodtagere. Desværre blev det dyrere end forudsat, og derfor er der ikke påbegyndt en IT udvikling af det nye koncept."

Forespurgt, hvad problemstillingen på dette punkt var, forklarede vidnet, at han var på orienteringsniveau vedrørende det, der blev forelagt for udvalget FIT, som skulle tage stilling til udviklingspengene. Forespurgt, om vidnet også blev orienteret om, hvilke problemer tiltagene omkring automatisering osv. medførte, forklarede vidnet, at det blev han ikke fuldt ud.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 15. december 2013 til René Frahm Jørgensen):

"… Udbytteopgaven ikke er i stand til at beskrive de input, som skal indgå i punkt 2, 3 og 4, men måske mundtligt kan bidrage med input.

Jeg er jo også forpligtiget til at bidrage til sikker drift!

Jeg skal derfor bede om, at der bliver stillet konsulenthjælp til rådighed, som kan lave skrivearbejdet i samarbejde med medarbejderne og mig."

Foreholdt, at der blev efterspurgt ressourcer til arbejdsgruppen nedsat efter 2013-rapporten, og forespurgt, hvad der skete i den sammenhæng, forklarede vidnet, at han havde modtaget beskrivelsen fra Lisbeth Rømer, som havde været stilet til Jesper Rønnow Simonsen. Det var vidnets indtryk, at Lisbeth Rømers beskrivelse kunne bruges i den sammenhæng. Han erindrer at have bedt om konsulenthjælp til skrivearbejdet fra Frank Høj Jensens kontor, og at det må have været i form af bistand fra Iben von Hallas. Forespurgt, om vidnet fik tilkendt denne hjælp, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail af 19. august 2014 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen, Frank Høj Jensen, Hanne Villemoes Hald, Kaj Steen, Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen):

> *"Men samlet set i Inddrivelsen kan det være nødvendigt at prioritere også imellem disse opgaver. For at undersøge dette vil vi gerne bede jer om for hver driftsenhed at prioritere jeres egne opgaver - som I vil kunne gøre i almindelige driftssituationer hvor der kan være spidsbelastningssituationer… Det er vigtigt, at I beskriver konsekvenserne ved en eventuel nedprioritering af opgaven."*

Forespurgt, hvad baggrunden var for denne efterlysning, og hvad øvelsen bestod i, forklarede vidnet, at det var en udløber af et ledermøde – formentlig i Betaling og Regnskab – hvor Iben von Hallas som vidnets ledelsesstøtte på vidnets vegne fulgte op på mødet. De foretog konstant prioriteringer af ressourcer i forretningsområdet Inddrivelse, herunder i Betaling og Regnskab, med henblik på at kunne bidrage på tværs i bedst muligt omfang. Forespurgt, om der på dette tidspunkt var specielle pukler, der ikke blev ekspederet, forklarede vidnet, at der på daværende tidspunkt var rigtig meget omkring digital motorregistrering. De udsendte på det tidspunkt 50.000 rykkere om ugen i det regi.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1295 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

> *"Sagsbehandlingsopgaver fra Udbytteskat*
>
> *Vi har konstateret, at der i Udbytteskat er sagsbehandlingsopgaver, som pt. ikke løses på grund af manglende kompetencer på denne opgavetype.*
>
> *Det drejer sig om følgende typer:*

Fritagelse for dansk udbytteskat

…

Frikort vedrørende udbytteskat

…

Tilbagesøgningskrav - investeringsforeninger"

Forespurgt, hvad baggrunden for notatet var, og hvilken problemstilling det adresserede, forklarede vidnet, at baggrunden bestod i ordet "sagsbehandling", og at han rettede henvendelse til sine kolleger i Kundeservice, da de i Betaling og Regnskab ikke selv havde kompetencer til den del. Forespurgt, om det var en ny situation, at de ikke havde kompetencerne, forklarede vidnet, at han går ud fra, at det var på baggrund af, at de også i den periode mistede kompetencer både ved afskedigelser og ved naturlig afgang.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at der var overvejelser omkring flytning af udbytteadministrationen, og forespurgt til hovedelementerne i disse overvejelser, forklarede vidnet, at hovedovervejelserne var, at der var visse af opgaverne, som krævede sagsbehandling, men som qua deres placering i forretningsmodellen ikke lå i Betaling og Regnskab. Han tog derfor kontakt til Johnny Schaadt Hansen. Vidnet har set i det materiale, han har gennemgået med sin bisidder, at de i den periode overvejede en omplacering af udbytteadministrationen til Store Selskaber. Forespurgt, om der allerede i forbindelse med omorganiseringen i april 2013 var overvejelser om at flytte rundt på udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt ikke.

4. juni 2013 – e-mail fra Dorthe Pannerup Madsen om overtagelse af regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 956 (2013-06-04 (1) - E-mail fra Dorthe Pannerup vedr. overtagelse af 'regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat'):

"Jeg kan hermed meddele, at jeg har ansvaret for regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat pr. 1. juni 2013.

Det betyder, at Birgitte Grevy og Inge Lise Baumann – fra fredag den 7. juni 2013 deltager i vores driftsmøder.

Endvidere er det aftalt, at Lisbeth Rømer gør regnskabet for maj måned 2013 færdig, som omfatter regnskabsgodkendelse og interne kontroller."

Forespurgt, hvad der skete i juni 2013 i forhold til flytning af ansvar, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han antager, at der i forbindelse med indplaceringen af hans funktionsleder blev lavet en aftale med Lisbeth Rømer omkring pensionering i udgangen af november 2013. I den forbindelse lå der opgaver i DMO/DMS i Høje Taastrup, der skulle håndteres Det var en naturlig følge, at Dorthe Pannerup Madsen overtog ansvaret for den regnskabsmæssige del. Forespurgt, om det omfattede det fulde ansvar for Lisbeth Rømers opgaver eller en delmængde heraf, forklarede vidnet, at han opfatter det som en delmængde, og at administrationsdelen stadig lå hos Lisbeth Rømer. Forespurgt, om Lisbeth Rømer frem til sin pensionering fortsatte med at behandle, hvad der kom af ansøgninger, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var det rent bogholderimæssige, der blev flyttet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der overtog ansvaret, da Lisbeth Rømer gik på pension, forklarede vidnet, at selve opgavevaretagelsen stadig foregik i Høje Taastrup med hjælp fra Ringkøbing. Da Dorthe Pannerup Madsen var placeret i Høje Taastrup, havde hun den daglige kontakt til de medarbejdere, der arbejdede der. Formelt set var det på daværende tidspunkt stadig Hanne Villemoes Hald, der havde det formelle ansvar.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4001 (2014-03-19 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. midlertidig omorganisering af DMO-DMS):

"Jeg har besluttet mig for – og aftalt med Kaj Steen, Dorthe Pannerup og Hanne Villemoes Hald - at Kaj og Dorthe fra d.d. og indtil videre vil varetage rollen som funktionsleder for medarbejdere i DMO/DMS i hhv. Horsens og Høje Taastrup. Det vil sige både ift. det faglige og personalemæssige."

Forespurgt, om dette indebar, at Hanne Villemoes Hald havde det faglige ansvar frem til den 19. marts 2014, og at det derefter i forhold til opgaverne i Høje Taastrup var Dorthe Pannerup Madsen, der havde overtaget det fulde ansvar for medarbejderne og dermed det faglige ansvar for sagsbehandlingen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1126 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 14. maj 2014 til Merete Helle Hansen og Hanne Villemoes Hald):

"Den gamle afdeling Udbytteskat, hvor der nu er 4 medarbejdere tilbage er organisatorisk forankret i Betaling og Regnskab – DMO/DMS ved Hanne Villemoes Hald. DMO/DMS har medarbejdere siddende i Ringkøbing, Horsens og Høje Taastrup.

Det er aftalt, at jeg i det daglige udøver ledelsesopgaven, da jeg sidder i Høje Taastrup med min driftsenhed SAP38."

Forespurgt, om vidnet opfatter dette således, at Dorthe Pannerup Madsen også havde overtaget det faglige ansvar, bekræftede vidnet dette.

Ansvaret for udbytteskat – procesejeransvar, systemejeransvar og overordnet ansvar

Forespurgt til vidnets forståelse af begrebet "procesejer" forklarede vidnet, at det var en beskrivelse af den "rejse", som et bestemt område havde gennem SKAT. Man havde som procesejer ejerskabet for, at den foregik inden for forretningsmodellen, og at der var link mellem de forskellige kontorer mv. Forespurgt, hvad der lå i begrebet "systemejer", forklarede vidnet, at det var i forhold til udviklingen af det underliggende IT-system. Forespurgt, hvad der lå i begrebet "platformejer", forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at der blev truffet de juridisk rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse var procesejeren. Forespurgt, hvordan ansvaret var fordelt i forhold til håndtering af udbytteskatten, forklarede vidnet, at det var fragmenteret. De havde bl.a. qua revisionsrapporterne på området problemer med at få beskrevet en fuld proces og at få fastlagt ansvaret for den proces.

21. august 2013 – korrespondance vedrørende etablering af overordnet ansvar for håndtering af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1003 (2013-08-21 (2) - Vedhæftning til e-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

"Der er i dag 3 procesejere for udbytteskatteadministrationen:

1 vedr. angivelsen i Afregning Erhverv

1 vedr. indberetning af udbyttemodtagere i Afregning Person

1 vedr. indberetninger til e-kapital i Afregning Person

De kontorer, som har procesejerskabet, må sørge for, at det overordnede ansvar for udbytteskatteadministrationen placeres, således at der skabes overblik over de mangler, som i dag er konstateret og der skabes styring i øvrigt."

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over denne e-mail, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at den myndighedsudøvelse, der foregik i forbindelse med refusion af udbytteskat, var lovmedholdelig, forklarede vidnet, at de i Betaling og Regnskab lavede en angivelseskontrol. Når de fik bilagene ind, kontrollerede de tallene, og om der var en dobbeltbeskatningsoverenskomst. De foretog ikke en materiel sagsbehandling. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for at sikre, at kontrollen blev gennemført i andet regi, forklarede vidnet, at der – som problematiseret af Frank Høj Jensen i e-mailen – var tre procesejere. Vidnet kan ikke placere ansvaret entydigt hos én af dem. Forespurgt, om vidnet har et bud på, hvem der skulle sikre, at afgørelsen var rigtig, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan det sidste afsnit i den foreholdte e-mail skal forstås, og om der skulle være en fjerde procesejer, der samlede området, forklarede vidnet, at Frank Høj Jensen, der var vidnets kontorchef i Betaling og Regnskab, på daværende tidspunkt problematiserede, at man indbyrdes måtte finde ud af, hvem der havde det samlende procesejeransvar for hele processen. Der skulle ikke være en fjerde procesejer.

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, hvad procesejeren skulle, forklarede vidnet, at procesejeren skulle sikre processen fra det tidspunkt, hvor "genstanden" gik ind i SKAT. Forespurgt, hvordan man gjorde dette, forklarede vidnet, at procesejeren beskrev området og skulle sikre, at tingene gik korrekt igennem og var lovmedholdelige. Forespurgt, hvordan man gjorde dette, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han var ikke procesejer. Forespurgt, hvad vidnet ville forvente, der kom fra en procesejer for at sikre, at det, de foretog sig omkring refusion af udbytteskat, var rigtigt, forklarede vidnet, at han ville forvente, at der lå nogle beskrivelser på området. Forespurgt, om det var procesejeren, der skulle komme med sådanne retningslinjer, forklarede vidnet, at det var det. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der ikke var nogen retningslinjer, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han ikke erindrer sådanne retningslinjer. Forespurgt, hvem der så havde myndighedsansvaret, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvorfor man ikke flyttede udbytteadministrationen fra Regnskab til fx Store Selskaber, forklarede vidnet, at han hos sin bisidder har set nogle bilag, der viser, at de på et tidspunkt så det sammen med selskabsadministrationen i Betaling og Regnskab. Der var nogle naturlige sammenhænge, som gjorde, at det kunne placeres sammen med den del. Foreholdt, at man kan se, at der på et tidspunkt også var et ønske om det fra enheden, og forespurgt, hvorfor en flytning væk fra Regnskab ikke blev realiseret, forklarede vidnet, at han på et tidspunkt skrev til nogle af sine ledere angående en overvejelse om at samle området med deres egen selskabsadministration i Regnskab. Forespurgt, om vidnet var af den opfattelse, at opgaven lå bedst i Betaling og Regnskab, bekræftede vidnet dette. Opgaven blev derved bevaret i eget regi i Betaling og Regnskab.

REGNSKABSKONTROLLER

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

> *"De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.*
>
> *Formel kontrol*
>
> *Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.*
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, hvordan man gennemgik den formelle kontrol i forhold til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det lå i Lisbeth Rømers driftsenhed i Høje Taastrup.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

"Materiel kontrol

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKAT's indsatsarbejde.

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKAT's viden.

Den materielle kontrol skal dokumenteres."

Forespurgt, hvad de gjorde for at sikre den materielle kontrol i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at de i forbindelse med regnskabsaflæggelserne foretog en afvigelseskontrol eller afvigelsesforklaring på de enkelte dele. Derudover gjorde de ikke yderligere. Forespurgt, om det var noget, de gjorde løbende på de enkelte månedsregnskaber, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan dokumentationen for den materielle kontrol foregik, forklarede vidnet, at de opbevarede de bilag, som de modtog i forbindelse med den formelle kontrol. Forespurgt, om det var bilag vedrørende den del af refusionerne, der blev indgivet i blanketordningen, der udgjorde dokumentationen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de havde overvejelser omkring dokumentationen vedrørende den del, der lå i bankordningen, forklarede vidnet, at det havde man ham bekendt ikke. Forespurgt, om man havde overvejelser omkring dokumentationen i den del, der lå i VP-ordningen, forklarede vidnet, at det havde man ham bekendt ikke.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106-2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

"I forbindelse med regnskabsaflæggelsen foretages følgende kontroller:

…

2010-2015:

"- en vurdering af om indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynligheds-

kontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag.

- en kontrol af sammenhængen med underliggende systemer

- en kontrol med at aktiver og passiver er korrekt opgjort

- en kontrol med at beholdningskonti er regnskabsmæssigt afstemt

- en kontrol med at registreringerne i statens centrale økonom/system er i overensstemmelse med registreringerne i SAP38-bogholderiet."

Forespurgt, hvordan den centrale regnskabsaflæggelse blev udarbejdet i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at den blev udarbejdet af et kontor, som han mener hed § 38-kontoret, og at den blev udarbejdet både månedligt og kvartalsvist. Forespurgt, hvad man gjorde i forhold til at dokumentere forklaringer eller vedlægge disse som bilag, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad man rent praktisk gjorde i et af hans underliggende kontorer. Han formoder, at man journaliserede tingene.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, "Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende"):

"Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende:

2010 - 2014:

"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."

2014 - 2015:

"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det var vidnet og Orla H. Kristensen, der godkendte regnskabet i perioden 2013-2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt,

hvad vidnet erindrer om Frank Høj Jensens rolle, forklarede vidnet, at Frank Høj Jensen havde søsterkontoret, der hed Betaling og Regnskabskontoret, og at Frank Høj Jensen også i perioder i forbindelse med fravær underskrev i stedet for Orla H. Kristensen. Der kan også have været tilfælde, hvor vidnets egen direktør underskrev. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår Orla H. Kristensen gik på pension, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Forespurgt til processen for godkendelse forklarede vidnet, at han fik udleveret regnskabsgodkendelsen i tekstformat, hvor enten Frank Høj Jensen eller Orla H. Kristensen havde underskrevet forinden. Hvis han havde spørgsmål, fik han dem afklaret, og der blev rettet til, og så returnerede han dokumentet i underskrevet stand til Orla H. Kristensen, hvorefter det blev sendt til den gruppe, der er nævnt i det foreholdte.

Regnskabsgodkendelser i perioden juni 2013 til juni 2015

Vidnet blev foreholdt, at han var medunderskriver på en række regnskabsgodkendelser i perioden fra juni 2013 til juni 2015. Forespurgt, om vidnet i den periode løbende blev gjort opmærksom på de store stigninger i refusionsdelen, eller om det var nogle tal, han fulgte, når han fik dem ind, forklarede vidnet, at han fulgte dem, når han fik dem ind i forbindelse med regnskabsgodkendelserne, og at han stillede spørgsmål til den udvikling, der var i tallene. Med den måde, kontoret var tilrettelagt på, blev den forklaring, man kom med, en afvigelsesforklaring frem for en decideret analyse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 1. juli 2014 kl. 12.52 til Bente Ekelund Oddershede med kopi til bl.a. René Frahm Jørgensen):

> *"Jeg laver i regnskabsgodkendelse for firmakode 6112 Udbytteskat – en bemærkning om, at der konto 2236 i SAP38 er udbetalt pr 30. juni 2014 i refusion til udenlandske aktionærer 4.116.519.370 mia. kr., hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 – 2.851.494.605 mia. kr. betyder en stigning på 1.265.024.765 mia. kr. midtvejs i 2014."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, René Frahm Jørgensens e-mail af 1. juli 2014 kl. 13.16 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Hvad er årsagen?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1194 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail 3. juli 2014 kl. 08.41 til René Frahm Jørgensen):

> *"Årsagen er, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*
>
> *De amerikanske pensionskasser skal ikke betalt dansk skat, så derfor de meget store tilbagebetalinger."*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 1194 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, René Frahm Jørgensens e-mail af 3. juli 2014 kl. 08.46 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Tak for det – jeg synes at det vil være fint, hvis vi får de oplysninger med i regnskabsgodkendelserne. Det giver en god "årsagsforklaring"."*

Forespurgt, om vidnet verificerede oplysningen om de amerikanske pensionskasser eller modtog bilag herom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om det var noget, vidnet overvejede at spørge nærmere ind til, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om vidnet var klar over, at oplysningen alene var baseret på en mundtlig oplysning fra Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det var han ikke klar over. Forespurgt, om vidnet drøftede stigningen eller forklaringen på stigningen med Jens Sørensen eller andre højere oppe i systemet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1184 (2014-06-25 (3) - Central regnskabsgodkendelse for maj 2014, afsnit "Sandsynlighedskontrol"):

> *"Betaling og Regnskab gennemfører fortsat intern kvalitetssikring i henhold til regnskabsinstruksen og regnskabsbekendtgørelsen, i det omfang data er tilgængelige i de nye systemer."*

Forespurgt, hvad der ligger i forbeholdet om, at data skal være tilgængelige i de nye systemer, forklarede vidnet, at han går ud fra, at de nye systemer, der refereres til, er DMO, dvs. Skattekontoen. Forespurgt, om der på daværende tidspunkt var manglende tilgængelighed, forklarede vidnet, at der i forbindelse med implementeringen af Skattekontoen og EFI på det tidspunkt var systemmæssige udfordringer, hvilket han var bekendt med. Forespurgt, om det var årsagen til, at der blev indsat et forbehold, forklarede vidnet, at regnskabsgodkendelsen ikke blev udarbejdet af ham selv, men af et af hans kontorer. Foreholdt, at vidnet underskrev regnskabsgodken-

delsen, og forespurgt, om han i den forbindelse undrede sig over det pågældende afsnit, forklarede vidnet, at han var klar over, at der var udfordringer med de nævnte systemer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1184 (2014-06-25 (3) - Central regnskabsgodkendelse for maj 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

> *"Udbytteskat*
>
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,4 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,0 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,4 mia. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan 0,8 mia. kr. henføres til udbetalinger til to udenlandske banker, der herefter foretager videre overførsel."*

Foreholdt, at stigningen var markant, og forespurgt, om den gav anledning til drøftelser eller overvejelser, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Forespurgt, om der derfor ikke var nogen dokumentation vedrørende dette, forklarede vidnet, at han gik ud fra, at hans § 38-kontor havde den underliggende dokumentation. Forespurgt, om ikke vidnet som underskriver havde til opgave at sikre, at man fulgte retningslinjerne om, at fravigelser skulle dokumenteres, forklarede vidnet, at han havde det overordnede ansvar, men at han ikke har foretaget sagsbehandling på denne del.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "Indtægter eller udgifter, som skønnes at have væsentlig betydning for om regnskabet er retvisende"):

> *"På konto 2236 er der pr 30. juni 2014 udbetalt 4.116.519.370 mia kr i refusion til udenlandske aktionærer, hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 2.851.494.605 mia kr betyder en stigning på 1.265.024.765 mia kr midtvejs i 2014.*
>
> *En årsag hertil kan være, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*
>
> *De amerikanske pensionskasser skal ikke betale dansk skat, så derfor de meget store tilbagebetalinger."*

Forespurgt, om vidnet har set denne lokale regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at det har han. Forespurgt, om det foreholdte var en bemærkning, der på dette

tidspunkt gav anledning til yderligere drøftelser eller dialog med Dorthe Pannerup Madsen omkring forholdene, forklarede vidnet, at det gjorde bemærkningen ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "Manglende udførsel af opgaver"):

> *"Udbytteskat er blevet meget sårbar, da driftsenheden har haft meget stor personaleafgang og der er få medarbejdere tilbage, som er meget specialiseret inden for de enkelte områder."*

Forespurgt, om bemærkningen om udbytteskattens sårbarhed gav anledning til drøftelser eller reaktioner fra vidnets side, forklarede vidnet, at det var konstaterbart i forbindelse med afgangen på daværende tidspunkt. Dele af opgaven blev på et tidspunkt løst i både Horsens og Ringkøbing.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1354 (2014-09-29 (3) - Central regnskabsgodkendelse for august 2014, afsnit "Udbytteskat"), hvoraf fremgår, at regnskabsgodkendelsen blev underskrevet af René Frahm Jørgensen og Orla H. Kristensen.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1351 (2014-09-29 (3) - Central regnskabsgodkendelse for august 2014, afsnit "Sandsynlighedskontrol"):

> *"Betaling og Regnskab gennemfører fortsat intern kvalitetssikring i henhold til regnskabsinstruksen og regnskabsbekendtgørelsen, i det omfang data er tilgængelige i de nye systemer DMO og EFI/DMI. Tilgængeligheden til data er vanskeliggjort af manglende rapporter og udsøgningsmuligheder, men der arbejdes sammen med systemejer på at få de rette adgange og værktøjer."*

Forespurgt, hvad situationen var, og hvorfor det pågældende afsnit skulle med, forklarede vidnet, at han ikke erindrer yderligere, end hvad han allerede har forklaret omkring udfordringerne på Skattekontoen og EFI/DMI-delen. Forespurgt, om vidnet husker, hvad det specifikt gik på, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Den systemmæssige del var en meget stor del af § 38-kontoret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1352 (2014-09-29 (3) - Central regnskabsgodkendelse for august 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

> *"Udbytteskat*
>
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 613,9 mio. kr., hvilket er en stigning på 487,7 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 126,2 mio. kr. Den*

væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."

Foreholdt, at der var tale om markante stigninger, og forespurgt, om det var en stigning, der gav anledning til yderligere overvejelser eller drøftelser, forklarede vidnet, at denne regnskabsgodkendelse var lavet på bagkant af den forklaring, som han tidligere havde modtaget, og det gjorde stigningen derfor ikke. Han kan godt se, at formuleringen nu blev ændret fra "kan" til "skyldes".

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "Indtægter eller udgifter, som skønnes at have væsentlig betydning for om regnskabet er retvisende"):

"En årsag hertil kan være, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb…"

Vidnet blev endvidere foreholdt, at dette i den centrale regnskabsgodkendelse (ekstraktens side 1352) blev anført i bestemt form – dvs. at det skyldtes pensionskassernes opkøb – og at udsagnet således gik fra at være en mulighed til en konstatering. Forespurgt, om de i den anledning indhentede bilag, forklarede vidnet, at det gjorde de ham bekendt ikke. Forespurgt, hvem der har skrevet teksten, forklarede vidnet, at den blev forfattet i § 38-kontoret. Han ved ikke, hvilken sagsbehandler der konkret har skrevet det. Forespurgt, om ikke det lå i vidnets rolle at efterlyse dokumentation, før han skrev under, når der skete en yderligere udvikling, og formuleringen blev ændret til bestemt form, forklarede vidnet, at – set retrospektivt – burde han have gjort det. Forespurgt, om han overvejede at gøre det, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om han erindrer at have hæftet sig ved tallene, forklarede vidnet, at afvigelsen ikke var noget, der fik ham til at foretage sig yderligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1589 (2015-06-23 - Central regnskabsgodkendelse for maj 2015), hvoraf fremgår, at regnskabsgodkendelsen blev underskrevet af René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen den 23. juni 2015.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1584 (2015-06-23 - Central regnskabsgodkendelse for maj 2015, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

"Udbytteskat, refunderet

Periodens refunderede udbytteskatter udgør 4,2 mia. kr., hvilket er en stigning på 2,8 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor de refunderede udbytteskatter udgjorde 1,4 mia. kr. En del af stigningen kan henføres til, at flere amerikanske

pensionskasser foretager opkøb i danske selskaber. Da disse ikke skal betale dansk udbytteskat, medfører disse opkøb store refusioner af udbytteskat."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om de på dette tidspunkt havde drøftelser om den markante stigning, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om det også gælder drøftelser af indhentning af dokumentation for årsagsforklaringen, forklarede vidnet, at det var der ikke fra hans side.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106-2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

"… For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag."

Forespurgt, om det var et krav, som vidnet skulle sikre blev opfyldt, bekræftede vidnet dette. Med deres daværende organisering var det hans kontorchef Orla H. Kristensen der skulle varetage opgaven med at sikre, at den underliggende dokumentation var i orden. Han har ikke selv efterprøvet dokumentationen.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1584 (2015-06-23 - Central regnskabsgodkendelse for maj 2015, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

"… En del af stigningen kan henføres til, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb..."

Forespurgt, om vidnet reflekterede over, at det altså kun var en delvis forklaring på stigningen, forklarede vidnet, at han ikke foretog sig yderligere.

Foreholdt, at regnskabsgodkendelsen blev underskrevet den 23. juni 2015, og forespurgt, hvornår han første gang blev orienteret om en anmeldelse om svindel med refusion, forklarede vidnet, at han ikke erindrer den eksakte dato.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Særlig kontrol har i perioden 16.06.2015-18.06.2015 modtaget en anonym henvendelse om svindel med udbytteskatter.

…

Anne Munksgaard kontakter på dette tidspunkt underdirektøren i Betaling og Regnskab telefonisk med henblik på at orientere om anmeldelsen."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1884 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat, afsnit "Den første anmeldelse"):

"Underdirektøren i Særlig Kontrol kontaktede telefonisk underdirektøren i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab og orienterede om anmeldelsen."

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen, afsnit "Frem til anmeldelsen til SØIK den 24. august 2015"):

"I forbindelse med orienteringen, formentlig den 17. juni, til underdirektøren i Regnskab, René Frahm Jørgensen, fortæller jeg ham, at advokaten nævnte noget om, at han vidste, at der sad en mand i Høje Tåstrup og ordnede blanketterne. Rene siger på det tidspunkt, at han mener, at de tidligere har fået en anmeldelse på ham, men at de dengang undersøgte det. Det var, da René sad i sekretariatet, men at der ikke var noget på ham."

Forespurgt, om vidnet kan genkende forløbet, herunder at orienteringen af vidnet skulle være sket den 17. juni 2015, forklarede vidnet, at han genkender forløbet, men ikke datoen.

Foreholdt, at regnskabsgodkendelsen for maj 2015 var dateret den 23. juni 2015, hvilket var umiddelbart efter underretningen om anmeldelsen, og forespurgt, om ikke man burde have haft særlig opmærksomhed på dette, når man havde fået en anmeldelse om meget betydelig svindel, forklarede vidnet, at det burde man have haft. Forespurgt, om vidnet tænkte over det, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3588 (2015-06-11 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup vedr. central regnskabsgodkendelse for maj 2015, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 10. juni 2015 kl. 12.06 til René Frahm Jørgensen):

"Til orientering - regnskabsgodkendelse for FK 6112 Udbytteskat."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3588 (2015-06-11 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup vedr. central regnskabsgodkendelse for

maj 2015, René Frahm Jørgensens e-mail af 10. juni 2015 kl. 21.57 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Tak for det tilsendte. Der er tale om en meget stor stigning i refusionsdelen - har vi nogen forklaring på det?"*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 3588 (2015-06-11 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup vedr. central regnskabsgodkendelse for maj 2015, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 11. juni 2015 til René Frahm Jørgensen):

> *"Stigningen på refusionsdelen kan begrundes med flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder, i f eks Novo Nordisk, TDC.*
>
> *De amerikanske pensionskasser betaler ikke dansk skat, så derfor de meget store refusioner på udbytteskat.*
>
> *Endvidere A P Møllers salg af aktierne i Danske Bank, hvilket betyder et ekstraordinært stor udbytte til aktionærerne på ca 40 mia kr,*
>
> *Som følge af finanskrisen har Danske Bank i en længere periode ikke udloddet udbytteskat, men har nu genoptaget udlodningen."*

Forespurgt, om dette gav anledning til, at de ville undersøge det nærmere, forklarede vidnet, at han videresendte e-mailen til tre medarbejdere i § 38-kontoret til orientering. Forespurgt, om han bad dem foretage nogen undersøgelser, forklarede vidnet, at han skrev e-mailen til orientering, og at han gik ud fra, at det var noget, de tog med i deres arbejde i forhold til den centrale godkendelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1611 (2015-07-28 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2015), hvoraf fremgår, at regnskabsgodkendelsen blev underskrevet af René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen den 28. juli 2015. Vidnet forklarede, at på det tidspunkt var Orla H. Kristensen gået på pension.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1606 (2015-07-28 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2015, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

> *"Udbytteskat, refunderet*
>
> *Periodens refunderede udbytteskatter udgør 1,1 mia. kr., hvilket er et fald på 0,7 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor de refunderede udbytteskatter udgjorde 1,8 mia. kr. Der er - som for de ordinære indtægter vedrørende udbytte-*

skat - år til dato en stigende tendens vedrørende refusion af udbytteskat. Refunderede udbytteskatter udgjorde således 6,6 mia. kr. ultimo juni 2015, mod 4,1 mia. kr. ultimo juni 2014 og 1,7 mia. kr. ultimo juni 2013. En del af stigningen kan henføres til, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske selskaber. Da disse ikke skal betale dansk udbytteskat, medfører disse opkøb store refusioner af udbytteskat."

Foreholdt, at det var samme forklaring som tidligere, og at der var gået godt en måned, siden vidnet blev orienteret om anmeldelsen, og forespurgt, om de i den mellemliggende periode havde undersøgt anmeldelsen i forhold til regnskabsgodkendelsen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke konkret. Forespurgt, om vidnet ikke hæftede sig ved det, da Anne Munksgaard ringede til ham med informationen, forklarede vidnet, at det var en ekstraordinær oplysning, men at undersøgelsen og efterprøvningen af anmeldelsen blev foretaget i Særlig Økonomisk Kriminalitets regi hos Anne Munksgaard.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1784 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

"Udbytteskat, refunderet

Periodens refunderede udbytteskatter udgør 2,1 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,4 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor de refunderede udbytte-skatter udgjorde 0,7 mia. kr. Der er år til dato en stigende tendens vedrørende refusion af udbytteskat. Refunderede udbytteskatter udgjorde således 8,7 mia. kr. ultimo juli 2015, mod 4,8 mia. kr. ultimo juli 2014 og 2,0 mia. kr. ultimo juli 2013. Der verserer i øjeblikket en sag om formodet svindel med udbetaling af refusion som er overgivet til SØIK. Udbetaling af refusion er sat i bero midlertidig."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1788 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015, afsnit "Øvrige bemærkninger"):

"På baggrund af den foretagne sandsynlighedskontrol er størrelsen af indtægter og udgifter fundet rimelige. Regnskabet for periode 07/2015 er godkendt.

…

Godkendt elektronisk via mail 28. august 2015"

Forespurgt, hvordan det hænger sammen med, at man havde konstateret, at der var en mulig svindelsag, som var overgivet til SØIK, forklarede vidnet, at det ved han

ikke. Forespurgt, om de overvejede, om de skulle skrive under eller ej, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han skulle sikre, at anmeldelsen, der var overdraget til SØIK, var anført i regnskabsgodkendelsen.

Modtagere af sandsynlighedskontrollen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, "Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende"):

> *"2010 - 2014:*
>
> *"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."*
>
> *2014 - 2015:*
>
> *"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""*

Forespurgt, hvem der i Koncerncentret modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at det må have været Intern Regnskab. Forespurgt, hvilke personer det drejede sig om, forklarede vidnet, at han mener, at for så vidt angår Intern Regnskab 1, var det på daværende tidspunkt Jens Madsen. Forespurgt til kontakten i skatteministeriets departement forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt til kontakten til Rigsrevisionen forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han havde ikke nogen personlig kontakt til dem. Det var ikke ham selv, der stod for at ekspedere godkendelserne. Forespurgt til kontakten i SIR forklarede vidnet, at han ikke erindrer det, men han forestiller sig, det var Kurt Wagner, som regnskabet blev stilet til. Forespurgt, om han erindrer, om de på noget tidspunkt fik nogen tilbagemeldinger vedrørende de markante afvigelser og den manglende dokumentation, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, "Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende"):

"Borger- og retssikkerhedschefen har fået oplyst, at SAP 38 regnskabet også inden 2014 blev sendt til Rigsrevisionen og SIR samtidig med at det blev sendt til Skatteministeriets departement."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med dette, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Kildeskatteprojektet

Foreholdt, at afdelingen Store Selskaber påbegyndte Kildeskatteprojektet vedrørende refusion af udbytteskat, og forespurgt, om han kan forklare, hvad projektet gik ud på, og hvad formålet var, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Forespurgt, i hvilket omfang han var involveret i projektet, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have været involveret i projektet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769-3770 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

"I Kildeskatteprojektet har vi nogle vanskeligheder ved at fremskaffe oplysninger fra afdeling DMO/DMS og afdeling SAP38, der administrerer SKAT's refusion af udbytteskatter. Konkret mangler vi oplysninger vedrørende to forhold, hvoraf det ene efterhånden er temmelig presserende, da oplysningerne skal bruges i den verserende sag vedrørende ADIA.

…

Vi har set konkrete eksempler på, at der er refunderet udbytteskat til modtagere i Saudi Arabien, senest vedr. 2012. At vi finder dette problematisk, har vi drøftet med den tidligere afdelingsleder Lisbeth Rømer og Sven Nielsen, som er en af afdelingens medarbejdere.

Vi aftalte, at de skulle sende anmodningerne til os næste gang der blev søgt om refusion, så ville vi i Kildeskatteprojektet foretage sagsbehandlingen. Vi har flere gange spurgt efter oplysningerne for de senere år.

- I e-mail af 9. april 2015 skriver Poul Buus Lassen følgende til Dorthe Pannerup Madsen:

"Jeg skriver til dig, fordi jeg er medtovholder på SKAT's kildeskatteprojekt, der er forankret i Store Selskaber. I fortsættelse af din korrespondance med Flemming Simonsen fra i går, hvor du oplyser, at der ikke er sket refusioner til de arabiske lan-

de efter 2012, vil jeg høre, om du har mulighed for at sende os nedenstående materiale.

…

Vi vil meget gerne se SEBs refusionsanmodninger vedrørende de tre selskaber for årene efter 2012…"

Mailen og den efterfølgende rykker for svar er ikke blevet besvaret. I og med de tre selskaber alle har udloddet udbytte i årene efter 2012, må der alt andet lige også være søgt om refusion af indeholdte udbytteskatter. Derfor vil Kildeskatteprojektet meget gerne se hvilke oplysninger SEB giver i ansøgningerne for årene efter 2012, uanset om der er sket refusion eller ikke. Det undrer os dog, hvem der har foretaget sagsbehandlingen, hvis der er givet afslag på tilbagebetaling, når det var aftalt, at sagsbehandlingen skulle foretages af Store Selskaber."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 26. juni 2015 til René Frahm Jørgensen):

"Hej René

Til orientering."

Forespurgt, hvad problemstillingen var, og hvad de manglende oplysninger gik på, forklarede vidnet, at han fik en e-mail fra sin kollega underdirektør Hans From, der efterspurgte hjælp, hvorefter vidnet rykkede Dorthe Pannerup Madsen. Forespurgt, om det var i forbindelse med Hans Froms e-mail til vidnet, at vidnet første gang hørte om sagen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor der var behov for at sende rykkere, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad Dorthe Pannerup Madsen svarede, forklarede vidnet, at han ikke erindrer dette, men at han kan se, at hun handlede på e-mailen efterfølgende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 26. juni 2015 til Hans From):

"Jeg har modtaget nedenstående mail til besvarelse fra René Frahm Jørgensen og skal beklage, at der først svares nu."

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor man ikke havde fået svar på henvendelserne, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han havde jo ikke set den tidligere.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev opmærksom på SIR's 2010-rapport og de problemstillinger, der var, forklarede vidnet, at det blev han, da han var i regionssekretariatet fra december 2009 til udgangen af 2011, hvor han var sekretær for SKAT Midtjyllands regionsdirektion. Forespurgt, hvor kritisk vidnet dengang oplevede rapporten, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at han foretog en analyse af rapportens indhold. Forespurgt, om vidnet erindrer, om man på direktionsmødet drøftede, hvor alvorlig rapporten var, og hvordan man ville håndtere situationen, forklarede vidnet, at han ikke husker de konkrete tiltag, men der blev lavet beslutningsprotokoller, som han har set hos sin bisidder.

25. januar 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4012 (2011-01-25 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 25. januar 2011, pkt. 10 "Orientering"):

> *"Regnskab*
>
> *Personalemøde i Høje Taastrup sammen med Jens. Positiv oplevelse. Revisionsrapport vedr. udbytteskat, herunder hvilke initiativer, der skal iværksættes for at imødekomme anbefalingerne."*

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser af rapporten inden dette møde, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen viden om.

1. marts 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4017 (2011-03-01 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 1. marts 2011, pkt. 2 vedr. "Orientering fra møde i Produktionsforum"):

> *"Opfølgning på kritiske revisionsrapporter*
>
> *Der er møde i revisionsudvalget d. 30. marts 2011. For så vidt angår provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat, så er der orienteret omkring dette fra Jens. Lars og Frank laver et notat til Peter Loft vedr. dette."*

Forespurgt, hvorfor der på dette tidspunkt skulle laves et notat til Peter Loft, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet var tæt inde over notatet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var på daværende tidspunkt sekretær for SKAT Midtjyllands regionsdirektion, og han skrev, hvad der blev besluttet på mødet.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet læste SIR's 2013-rapport, da den kom, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have læst den, men han antager, at han læste den. Forespurgt, om vidnet erindrer at have haft drøftelser med Lisbeth Rømer om rapporten og dens problemstillinger, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, hvad formålet med rapporten var, forklarede vidnet, at det var en opfølgning på 2010-rapporten. Forespurgt, om vidnet husker, om det i konklusionen fremgik, at der var sket noget væsentligt, forklarede vidnet, at han husker, at konklusionen var meget lig de konklusioner, der var i 2010-rapporten. Forespurgt, om vidnet foretog en vurdering af, hvor kritisk 2013-rapporten var, forklarede vidnet, at det på daværende tidspunkt var Betaling og Regnskabskontoret, der havde ansvaret for opfølgning på revisionsrapporterne. Foreholdt, at der i rapporten var en række røde markeringer, og forespurgt, om vidnet løb dem igennem og konstaterede, hvad problemerne var, forklarede vidnet, at det gjorde han. Forespurgt, hvad han tænkte, da han læste dem, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt var en del kritiske revisionsrapporter i SKAT. De tog dem selvfølgelig alvorligt og foretog den fornødne opfølgning, men som han husker det, foretog han ikke selv specielle tiltag i den forbindelse. Forespurgt, om vidnet opfattede rapportens emne som værende inden for hans ansvarsområde, forklarede vidnet, at der var dele af det, der var inden for hans ansvarsområde. Forespurgt, hvilke dele det var, forklarede vidnet, at han havde bidrag til nogle af punkterne.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"), hvoraf fremgår en række punkter, der er farvemarkeret som enten røde, gule eller grønne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.2*

Der er behov for at få fastlagt klare regler for regnskabspraksis. Indregning af indtægter for udbytteskat bør foretages, så de bliver indregnet indenfor de retningslinjer/regler som Budgetvejledningen og Moderniseringsstyrelsen har fastsat."

Forespurgt, om hans kontor havde ansvaret for dette, og om der blev taget hånd om det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

"3.7

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."

Forespurgt, om ikke det var chefen for en afdeling, hvori en proces lå, der skulle sikre, at der kom klarhed over, hvad der skulle ligge hvor, forklarede vidnet, at han havde ansvaret for den angivelseskontrol, som de foretog i Betaling og Regnskab. Forespurgt, om vidnet mente, at der ikke var usikkerhed omkring afgrænsningen af denne del, forklarede vidnet, at de tidligere havde gjort opmærksom på, at der var uklarhed omkring det samlede procesejeransvar.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

"3.3

Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne."

Vidnet forklarede, at det var en andel af Betaling og Regnskab og systemejeren. Forespurgt, om ansvaret var delvist hos vidnet og delvist et andet sted, forklarede vidnet, at det var delvist hos ham og delvist i § 38-kontoret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

"3.6 3.8

Der er behov for at for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning."

Vidnet forklarede, at dette vedrørte lovforslaget og den systemmodernisering, der på det pågældende tidspunkt skulle have været foretaget, men som blev afvist i FIT. FIT var et udvalg vedrørende den IT-mæssige understøttelse og udvikling. Det havde vidnet og vidnets medarbejdere gjort opmærksom på. Forespurgt, om vidnet gjorde anskrig, når det ikke blev prioriteret, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, hvad han konkret gjorde. Foreholdt, at der var tale om en rød og dermed en kritisk markering, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.6*
>
> *Der er behov for, at der ledelsesmæssigt tages stilling til hvorvidt bestemmelserne for at pålægge dagbøder samt skønsmæssigt fastsættelse tages i anvendelse som andre steder i organisationen."*

Forespurgt, om det lå i andet regi, forklarede vidnet, at det gjorde det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.4*
>
> *Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for dette punkt, forklarede vidnet, at der lå et kontrolelement i den del. Forespurgt, om det dermed lå i Store Selskaber eller Indsats, forklarede vidnet, at det lå hos forretningsområdet Indsats. I vidnets optik ligger der i at skulle "sikre sig bedre", at der er tale om en proces. Forespurgt, om ansvaret derfor lå hos procesejeren, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.5*
>
> *Der er behov for at justere den månedlige regnskabsgodkendelse, således at informationsværdien øges og den lever op til SKAT's Vejledning Regnskabsafslutning - lokale firmakoder."*

Vidnet forklarede, at den lå hos Betaling og Regnskab og dermed hos vidnet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.4*
>
> *Der er behov for, at der i forretningsgangene for udbetaling af refusion beskrives, hvad der skal kontrolleres/påses forinden anmodning imødekommes"*

Forespurgt, om dette blev opdateret, forklarede vidnet, at der var et arbejde med procesejer omkring den del, og at han hos sin bisidder har set nogle dokumenter med tabeller for de enkelte ordninger og forretningsgange. Forespurgt, hvem der skulle udarbejde sådanne forretningsgange, forklarede vidnet, at forretningsgangene for refusion konkret lå i Betaling og Regnskab, men at det var en del af noget større. Det var derfor en proces, som de arbejdede på sammen med procesejeren. Forespurgt, om det var procesejeren, der havde ansvaret, bekræftede vidnet dette.

2013-HANDLEPLANEN

Forespurgt, om vidnet, ud over handleplanen, var involveret i opfølgningen på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han vil gå ud fra, at han var blevet kontaktet, hvis der ikke var fremdrift i de røde punkter.

Foreholdt, at Iben von Hallas den 26. marts 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at hun under vidnet havde ansvaret for at udarbejde den konkrete handleplan, der skulle gennemføres, og forespurgt, om det svarer til vidnets erindring, forklarede vidnet, at opgaven var placeret i Betaling og Regnskabskontoret under Frank Høj Jensen, hvor Iben von Hallas var ansat.

Forespurgt til vidnets ansvar i forhold til at udarbejde handleplanerne forklarede vidnet, at han havde det overordnede ansvar for de enheder og kontorer, han havde under sig, herunder Betaling og Regnskabskontoret, der havde det primære ansvar for udarbejdelse af handleplaner og opfølgning på revisionsrapporter. Forespurgt, om vidnet så handleplanerne, forklarede vidnet, at han erindrer at have set handleplanerne, i forbindelse med at de blev sendt til Jens Madsen i Intern Regnskab, som derefter stod for at samle dem til direktionen.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for de bidrag, der indgik i en handleplan, forklarede vidnet, at det var den enkelte inputyder. Forespurgt, om det betød, at Iben

von Hallas' rolle var af redaktionel karakter, og at hverken hun eller Frank Høj Jensen forholdt sig til planernes kvalitet, forklarede vidnet, at Iben von Hallas' rolle var at være indpisker og lave layoutet, mens Frank Høj Jensens rolle var på et mere taktisk niveau i form af at være opfølgende over for de søsterenheder, der lå på tværs i SKAT.

Udarbejdelse af handleplanen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 967 (2013-06-19 (1) - E-mail fra Iben von Hallas vedr. opfølgning på SIR's 2013-rapport, sendt til Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen med kopi til René Frahm Jørgensen, Frank Høj Jensen og Mona V. Kristensen):

> *"Jfr. opfølgningsproceduren for de kritiske revisionsrapporter vil vi få de efterfølgende 3 uger til tilbagemelding på, hvilke opfølgninger revisionsrapporten giver anledning til."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var de enkelte bidragydere, der kom med input, og at vidnet ikke var inde over at godkende dette, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvor tæt han var inde over den endelige handleplan, før handleplanen den 5. juli 2013 blev sendt til Jens Madsen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3771 (2015-08-19 (4) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, René Frahm Jørgensens e-mail af 20. august 2015 til Jens Sørensen):

> *"Jeg har godkendt den underliggende handleplan til SIR-rapporten fra 2012."*

Foreholdt, at den endelige handleplan blev sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013, og forespurgt, om der er tale om SIR-rapporten vedrørende 2012, bekræftede vidnet dette. På baggrund af e-mailen kan han se, at han har skrevet e-mailen til Jens Sørensen, og at han har godkendt den underliggende handleplan. Forespurgt, om vidnet på baggrund af e-mailen kan huske, hvad deres overvejelser var i den forbindelse, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.7

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Ved implementeringen af Ny TastSelv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.

Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen."

Forespurgt, hvilke overvejelser der var omkring den rette handling til dette punkt, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der indsatte forslaget, forklarede vidnet, at han går ud fra, at der var en drøftelse i Betaling og Regnskabskontoret i forhold til fremdrift i handleplanen.

Vidnet blev foreholdt, at anbefalingen var, at der skulle etableres et overordnet ansvar for hele processen, men at arbejdsgruppen blev nedsat på menigt niveau. Forespurgt, om ikke placeringen af ansvaret var en ledelsesopgave, forklarede vidnet, at de tre personer – Frank Høj Jensen, Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen – alle var ledere i SKAT. Foreholdt, at en offentlig myndighed almindeligvis er kendetegnet ved, at der er en direktør eller departementschef, der leder og fordeler arbejdet, og at hvis der skal flyttes ansvarsområder, er det sjældent noget, der sker på kontorchefniveau, forklarede vidnet, at det er korrekt. Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor man lavede en arbejdsgruppe til beskrivelse af det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.3

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring.

Frist:

30.04.2014"

Forespurgt, om vidnet var inde over, om det var den rette handling i forhold til dette punkt, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der indsatte handlingen, forklarede vidnet, at han går ud fra, at det blev lavet i Betaling og Regnskabskontoret, da man der havde ansvaret for opfølgningen på handleplanerne. Forespurgt, om vidnet var inde over de noget vage formuleringer, i forhold til at der var tale om en rød konstatering, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.6 + 3.8

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare hvilke afstemninger, der periodisk skal sikre afstemning mellem angivelse (manuelle angivelse og Tastselv) og betaling.

Procesejer:

Ny indberetningsløsning på TastSelv Erhverv vil sikre, at den samlede angivne udbytteskat (og udbytte) er i overensstemmelse med den skat og det udbytte, der henføres til de enkelte modtagere – f.s.v.a. de aktier/selskaber, der ikke administreres via Værdipapircentralen. Der er ikke taget endelig beslutning om gennemførelse af ændringen på TastSelv Erhverv, men der planlægges efter et idriftsættelsestidspunkt medio 2014. Den nævnte løsning bør suppleres med en afstemningsprocedure mellem angivelse af den samlede udbytteskat og den skat, der indberettes på de enkelte modtagere via eKapitals indberetningsløsninger. Procesejer deltager i afklaring af nødvendige afstemninger.

Frist:

30.04.2014"

Forespurgt, om vidnet var inde over disse overvejelser og beskrivelser, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, at han var. Forespurgt, om vidnet ved, hvilke typer selskaber den nye TastSelv Erhverv-løsning kunne afstemme, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om der var drøftelser af, hvordan man kunne lave løsninger i forhold til de noterede selskaber, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om man overvejede regnearksordningen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.6

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der ledelsesmæssig tages stilling til hvorvidt bestemmelserne for at pålægge dagbøder samt skønsmæssigt fastsættelse tages i anvendelse som andre steder i organisationen.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, afklare muligheden for at pålægge selskaberne - dagbøder for manglende indsendelse af angivelse.

Frist:

31.12.2013"

Forespurgt, om han var inde over dette, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.4

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.

Frist:

31.12.2013"

Foreholdt, at punktet med formuleringen "om det er muligt" frem for "hvordan det er muligt" ikke lagde op til, at der nødvendigvis skulle laves ændringer, og forespurgt, om dette var en normal formulering, forklarede vidnet, at det ikke var ham, der formulerede det, og at han ikke ved, om det var en normal formulering. Forespurgt, om der var overvejelser om andre kontroller eller handlinger på det punkt, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Opfølgning på handleplanen

Forespurgt, hvordan man på det generelle plan foretog opfølgning på en handleplan, forklarede vidnet, at der var tidsfrister, der skulle overholdes, og at han går ud fra og har set eksempler på, at Iben von Hallas foretog påmindelser. Iben von Hallas modtog input fra de pågældende funktionsledere og kontorchefer. Vidnet blev foreholdt, at Iben von Hallas den 26. marts 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at opfølgningerne typisk skete i forbindelse med nogle kvartalsopfølgninger, som Jens Madsens kontor udarbejdede til forelæggelse for direktionen, men at der derudover ikke skete opfølgning i hendes kontor. Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen på handleplanerne, forklarede vidnet, at han modtog dem til orientering, inden de blev sendt til Intern Regnskab, men at det skete i en proces, hvor Intern Regnskab foretog en opfølgning i de afdelinger i SKAT, som havde revisionsrapporter.

21. august 2013 – korrespondance vedrørende etablering af overordnet ansvar for håndtering af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Men udbytteskatteområdet er revideret 2 gange indenfor de seneste år (i 2010 og i 2012), og i forbindelse med Rigsrevisionen erklæring til SKAT's regnskab for 2012, har RR her i august spurgt specifikt ind til initiativ på dette område. Så jeg tror at området har stor revisionsmæssig bevågenhed, og det er jo også ganske store beløb der opkræves på området.*
>
> *Fra Betaling og Regnskab er det Lisbeth Rømer der har deltaget i det tidligere arbejde på området, og hun er funktionsleder for udbytteskatteadministrationen. Jeg er imidlertid enig med Lisbeth i, at det er en procesejer der bør tage initiativ i forhold til revisionens anbefaling om placering af et overordnet procesansvar.*
>
> *Vil en af Jer give et bud på hvem der tager initiativforpligtelsen i forhold til denne anbefaling?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 9. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen):

"Kan forstå på Frank, at vi ikke har hørt fra jer. Er det en forglemmelse?"

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 23. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen):

"Der er nu gået 14 dage siden jeg skrev til jer – og hverken Frank eller jeg har ikke hørt noget.

Hvem skal jeg kontakte før der bliver reageret?"

Forespurgt, hvad der skete i denne periode, forklarede vidnet, at han erindrer det som en almindelig opfølgning på, at de ikke hørte noget. Frank Høj Jensen sendte mailen videre til vidnet, da Frank Høj Jensen ikke havde modtaget svar. Vidnet tog herefter kontakt til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen den 9. og den 23. september 2013, hvor han også spurgte dem, hvem der var de rette modtagere, hvis det ikke var dem. Forespurgt til det efterfølgende forløb forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han mener at have set et dokument hos sin bisidder, hvor Susanne Thorhauge svarede på hans e-mail.

Forespurgt, om den arbejdsgruppe, som vidnet omtalte i e-mailen, var den arbejdsgruppe, som skulle følge op på 2013-rapporten, henviste vidnet til ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 23. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen), hvoraf fremgår bl.a.:

"… at denne "arbejdsgruppe" etableres inden udgangen af august måned…"

Vidnet forklarede, at selv om han ikke kan huske den nærmere opfølgning på handleplanen, vil han mene, at det var den pågældende arbejdsgruppe, der blev omtalt.

17. september 2013 – møde, hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev placeret hos Afregning Erhverv

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

"Deltagere er:

Jacob Egelykke

Henrik Espersen

Jette Zester

Lena Bardum

Jeanette Nielsen

…

Efter en overordnet drøftelse af processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."

Forespurgt, om man dengang på dette niveau kunne beslutte, hvem der havde ansvar for hvad, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvem notatet er sendt til. Det må betegnes som en anbefaling fra arbejdsgruppen til nogen, der skulle tage stilling til et procesejeransvar. Jeanette Nielsen, der var en del af gruppen, sad i Afregning Erhverv, hvor Susanne Thorhauge var kontorchef. Forespurgt, om det var tanken, at anbefalingen var en kortsigtet anbefaling i forhold til de konkrete anbefalinger i SIR-rapporterne, eller om det var en mere langsigtet anbefaling, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

24. september 2013 – e-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen):

"Vi synes imidlertid – her i Afregning Erhverv – det lidt usikkert hvem der gør hvad i forhold til handleplanen og hvad vores rolle er."

Vidnet forklarede, at e-mailen var Susanne Thorhauges svar på vidnets tidligere rykker. Forespurgt, hvad drøftelserne i tilknytning til det gik ud på, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026-1027 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen):

> *"Afregning Erhverv ser et behov for, at en arbejdsgruppe – i lyset af revisionens bemærkninger og kritikpunkter – helt overordnet ser på hvilke ansvarsområder, opgaver og processer, der ligger i administrationen af udbytte. Arbejdsgruppen bør samtidig forholde sig til behovet for ressourcer og kompetencer i forhold til de enkelte opgaver og processer. I forlængelse heraf bør ske en ledelsesmæssig opfølgning på gruppens arbejde."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1025 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, René Frahm Jørgensens e-mail af 2. oktober 2013 til Susanne Thorhauge):

> *"Tak for din mail.*
>
> *Vi vil gerne bakke om det initiativ, I nu tager – så en arbejdsgruppe skal se samlet på området. Herved bliver punkterne 3.3 + 3.4 + 3.6 + 3.7 + 3.8 behandlet under et."*

Forespurgt, om det lå i deres kompetencer at ændre på de handleplaner, der var sat i gang, forklarede vidnet, at de nedsatte en arbejdsgruppe for at se på de pågældende områder. Forespurgt, om vidnet så det som en afvigelse fra handleplanen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om det skal forstås som en praktisk måde at komme i mål på og ikke som en ændring af handleplanen, bekræftede vidnet dette. Det fremgår af e-mailen, at det var Iben von Hallas, der udarbejdede handleplanen og sendte den i høring.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1026-1027 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen):

> *" I forlængelse heraf bør ske en ledelsesmæssig opfølgning på gruppens arbejde."*

Forespurgt, om der blev aftalt noget om en ledelsesmæssig opfølgning eller foretaget en sådan, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1359 (2014-10-10 (1) - E-mail fra Jens Madsen til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, Iben von Hallas' e-mail af 10. oktober 2014 til Jens Madsen med kopi til bl.a. Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen):

> *"Hermed kvartalsstatus fra Inddrivelse."*

Vidnet forklarede, at dette vedrørte hele forretningsområdet Inddrivelse. Forespurgt, om vidnet var inde over e-mailen, før den blev fremsendt, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

> *"Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der endnu ikke er udførte."*

Forespurgt, om han var inde over denne tekst, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet har noget bud på, hvem der kan have skrevet teksten, forklarede vidnet, at ansvarsområdet lå hos Betaling og Regnskabskontoret under Frank Høj Jensen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364-1367 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, pkt. 3.7, 3.3 og 3.6 + 3.8):

> *"3.7*
>
> *Frist:*
>
> *30.04.2014*
>
> *Frist skal ændres til 30.09.2014*
>
> *…*
>
> *3.3*
>
> *Frist:*

30.04.2014

Frist skal ændres til 30.09.2014

Frist ændres til 31.12.2014

…

3.6 + 3.8

Frist:

30.04.2014

Frist skal ændres til 30.09.2014"

Forespurgt, om vidnet var inde over, at man ved alle punkterne udskød fristerne for at komme i mål, forklarede vidnet, at han modtog handleplanerne til orientering, men at han ikke erindrer at have været inde over de konkrete ændringer af fristerne. Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt var opmærksom på, at stort set alle frister blev udskudt, forklarede vidnet, at han ikke erindrer dette.

27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

"12-014

Revision af udbytte og royaltyskat

God fremdrift

Opdateret handleplan - OK"

Forespurgt, om vidnet har et bud på, hvem der har skrevet det foreholdte, forklarede vidnet, at det var Betaling og Regnskabskontoret, der havde til opgave at lave opfølgning på revisionsrapporterne for forretningsområdet Inddrivelse. Forespurgt, om ikke det foreholdte fremstår positivt, forklarede vidnet, at han godt kan se, at det er anført, at der var "God fremdrift".

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3756, 3758, 3759, 3761, 3764 og 3767 (2015-01-27 (3) - Vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter), hvoraf fremgår, at pkt. 3.2, 3.7, 3.3, 3.6 + 3.8, 3.6 og 3.4 blev afsluttet.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man lukkede punkter, selv om de ikke var løst i opfølgningsprotokollen, forklarerede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om det var en proces, han var inde over og drøftede, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, hvad det indebar at lukke et punkt, forklarede vidnet, at det indebar, at der var foretaget den opfølgning på hovedproblemstillingen, der skulle foretages, og at der var lagt op til en løsning. Forespurgt, om vidnet var inde over beslutningen om at indstille punkter til afslutning eller drøftelserne i forbindelse hermed, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Genåbning af handleplan

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, sendt til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Maden og Susanne Thorhauge):

> *"Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe.*
>
> *Vil du kigge på det Renè? Eller kan jeg blot videresende til Iben?"*

Foreholdt, at der på dette tidspunkt var blevet afdækket nogle uregelmæssigheder, og forespurgt om vidnet kan huske forløbet omkring og op til denne e-mail forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om han kiggede på det, som Jeanette Nielsen bad ham om, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, men det er muligt, at han har besvaret e-mailen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1700-1701 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

> *"Anbefalinger*
>
> *…*
>
> *Ad 2)*

…

Aktuel status den 17. august 2015:

I rapporten fra Intern Revision nævnes de forskellige aktører og deres rolle i forhold til udbytteområdet. Den nedsatte arbejdsgruppe med deltagelse af de nævnte aktører har bl.a. haft til formål at skabe en tættere dialog og drøfte eventuelle snitflader og/eller opgavefordelinger, således at opgavefordelingen er klar, og der er sammenhæng i hele processen. Endvidere er der foretaget en omorganisering i april 2014, hvorefter det overordnede ansvar for indberetninger via eKapital ligger under Kundeservice, Udvikling, Selskaber og Digitalisering, sammen med proces-ejeransvaret for afregningen af udbytteskatten og indberetninger foretaget via TastSelv Erhverv. Ansvaret for den samlede proces er således samlet i Udvikling, Selskaber og Digitalisering. Der er endvidere igangsat drøftelser med Kundeservice, Erhverv om løsning af konkrete opgaver relateret til Udbytteadministrationen. Der er dog ikke p.t. færdiggjort en skriftlig samlet beskrivelse af opgave- og ansvarsfordelingen på udbytteområdet.

Videre forløb:

Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for placering af opgaver inden den 30. september 2015."

Foreholdt, at de tidligere lukkede punkter blev genåbnet, og forespurgt, om vidnet husker, hvem der foranledigede dette, og hvad overvejelserne var, forklarede vidnet, at det var på baggrund af de modtagne oplysninger og det, der skete i august 2015. Han husker ikke de nærmere omstændigheder.

Kl. 11.45 forlod advokat Henrik Karl Nielsen mødet.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over den arbejdsgruppe, der blev nedsat efter SIR's 2013-rapport, og i hvilket omfang han fulgte dens arbejde, forklarede vidnet, at han ikke deltog i andet end det, der stod i opfølgningen. Forespurgt, om vidnet fulgte med i de løbende statusresultater og havde drøftelser med gruppen undervejs, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

2013-arbejdsgruppens arbejde

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1097 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Afregning Person har oplyst, at der ikke kan afses ressourcer til deltagelse i arbejdsgruppen (bortsat fra eventuelle "ad hoc" møder). Afregning Erhverv har imidlertid ikke ressourcer til at beskrive og afdække alle opgaver og problemstillinger selv (selvom vi er hjulpet på vej), og det er heller ikke en hensigtsmæssigt måde at arbejde med området på. Så hvad gør vi?"*

Forespurgt, om der var særlige ressourcemæssige udfordringer i forhold til at komme i mål med revisionsrapporten, forklarede vidnet, at det var der ikke ud over det, som Susanne Thorhauge omtalte i e-mailen. Forespurgt, hvad løsningen blev, forklarede vidnet, at han ud fra de bilag, som han har set hos sin bisidder, kan se, at der blev lavet et forslag til en struktur for notatet. Han mindes, at han sendte det til Dorthe Pannerup Madsen, men derefter husker han det ikke klart.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1391-1405 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen).

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt modtog et endeligt notat, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om notatet nogensinde blev færdiggjort, svarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om han husker at have set udkastet til notatet før, svarede vidnet, at det husker han ikke. Foreholdt, at der er indikationer på, at man aldrig blev færdig i arbejdsgruppen, og forespurgt, om vidnet ved, om man i arbejdsgruppen nåede i mål, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

LISBETH RØMERS NOTATER

Forespurgt til vidnets samarbejde med Lisbeth Rømer forklarede vidnet, at samarbejdet var godt. Forespurgt, om vidnet oplevede, at han indimellem måtte bremse hende i hendes opråb, eller om han videreformidlede hendes opråb, forklarede vidnet, at han modtog hendes opråb og vurderede disse. Han vil ikke mene, at ordet "bremse" er dækkende. Forespurgt, om vidnet sendte Lisbeth Rømers opråb videre op i systemet fx til Jens Sørensen eller til kolleger med ansvar, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1067 (2013-11-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer til Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning').

Forespurgt, om notatet blev udarbejdet på baggrund af et dialogmøde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad mødet gik ud på, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen tog på besøg i de forskellige afdelinger i SKAT. Hele ledergruppen i Betaling og Regnskab var til stede på mødet, heriblandt Lisbeth Rømer. I den forbindelse nævnte hun problemstillingen med afstemning. Vidnet havde efterfølgende en kort dialog med Jesper Rønnow Simonsen, hvor Jesper Rønnow Simonsen tilkendegav at ville med ind over problemstillingen, idet man havde nogle systemmæssige udfordringer på den del.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1105 (2013-12-15 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. notatet til Jesper Rønnow Simonsen og den manglende afsendelse, sendt til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Hanne Villemoes Hald):

> *"Som tidligere nævnt et notat fra Lisbeth vedr. udbytteskatten.*
>
> *Beklager at I ikke har fået det før nu.*
>
> *Det var min plan, at notatet skulle gå til Jesper R, som opfølgning på vores dialog-møde med ham.*
>
> *Nu synes jeg, det vil give bedre mening, at vi trykker på i forhold til samarbejdet med afregning erhverv."*

Forespurgt, om det skal forstås således, at Jesper Rønnow Simonsen ikke modtog notatet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvorfor man ikke sendte det til Jesper Rønnow Simonsen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt vurderede, at det ville give bedre mening, at de arbejdede tættere sammen med Afregning Erhverv. Forespurgt, hvad begrundelsen var for at sende notatet til Dorthe Pannerup Madsen og Hanne Villemoes Hald i stedet for til Jesper Rønnow Simonsen, når det var et notat, der var adresseret til ham, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer var gået på pension, og med den ansvarsfordeling, der var i DMO/DMS, mente han, at de også skulle have viden om de ting, der var foregået tidligere. Forespurgt, om notatet blev anvendt til at sikre, at man fik øget samarbejdet med Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at de havde det med i forbindelse med deres overvejelser om procesbeskrivelsen. Forespurgt, om der fremadrettet kom mere aktivitet i forhold til løsningen, forklarede vidnet, at det kan man følge i handleplanen, og i den ser det ikke ud til, at det var tilfældet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1060 (2013-11-15 (1) - E-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og René Frahm Jørgensen vedr. 'papir til Jesper Rønnow', René Frahm Jørgensens e-mail af 17. november 2013 til Lisbeth Rømer):

> *"Hej Lisbeth*
>
> *Tak for det tilsendte, som jeg har læst med interesse.*
>
> *Jeg har sat notatet ind i skabelon – og samtidig har sat mine bemærkninger ind mv."*

Forespurgt, hvilke konkrete drøftelser de havde på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke husker det konkret. Der var nok nogle afsnit, som han var inde over.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3937 (2013-11-15 (2) - Vedhæftning til René Frahm Jørgensens e-mail vedr. 'papir til Jesper Rønnow', notat vedrørende "Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning", afsnit "Refusion af udbytteskat"):

> *"I forbindelse med refusioner efter DBO er det ikke muligt i vores systemer at se, om den udenlandske aktionær har modtaget udbytte. Så der udbetales efter den udfyldte blanket (06. 003)samt den krævede udbyttenota."*

I det foreholdte er der knyttet et kommentarfelt til ordet "muligt". Af feltet fremgår:

> *"Kommenterede [RFJ1]:*
>
> *Hvad skal der til for at dette kan lade sig gøre?"*

Forespurgt, hvad der kom ud af dialogen, eller om de fandt en løsning, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Notatet er formentlig blevet omskrevet efterfølgende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3938 (2013-11-15 (2) - Vedhæftning til René Frahm Jørgensens e-mail vedr. 'papir til Jesper Rønnow', notat vedrørende "Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning", kommentarfelt til afsnit "Status"):

> *"Kommenterede [RFJ2]*
>
> *Hvad er tidshorisonten for denne udvikling? Det er jo det som vi skal forsøge at "trykke på" ved via dette skriv til Jesper Rønnow."*

Forespurgt, hvad Lisbeth Rømer fortalte vidnet om tidshorisonten, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han forestiller sig, at det fremgår af notatet af 20. november 2013, hvor Jesper Rønnow Simonsen er anført som modtager.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt til vidnets viden om TRACE-projektet, forklarede vidnet, at den var meget begrænset. Forespurgt, om han havde nogen rolle i TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det havde han ikke, ud over at han på et tidspunkt blev spurgt omkring bemanding. Forespurgt, om vidnet husker på noget tidspunkt at være blevet orienteret om tidshorisonter for TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men man måtte tage det som en selvfølge, at fordi det foregik i OECD-regi, så lå det nok noget ude i fremtiden.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var involveret i TastSelv-projekter, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 931 (2013-05-03 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lisbeth Rømer og Andreas Bo Larsen om fremdriften vedr. tvungen digitalisering, Lisbeth Rømers e-mail af 13. maj 2013 til René Frahm Jørgensen):

> *"Tvungen digitalisering for udbytteskat er sendt i ekstern høring den 8. ds, ikrafttræden 1.7.2013. Men det er den gamle uhensigtsmæssige ordning, der ophøjes. Den løser ikke vores afstemningsproblem. Så det arbejder vi fortsat på for fuld kraft."*

Forespurgt, hvorfor han var inde over dette, forklarede vidnet, at han tror, at det var en ren orientering til ham i tilknytning til SIR-rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 957 (2013-06-04 (3) - Notat af Lisbeth Rømer om en række udfordringer vedrørende kontrol med refusion af udbytteskat, afsnit "Afstemninger"):

> *"Den 1. juli 2013 forventes angivelse og indberetning af udbyttemodtagere at blive tvungen TastSelv. Det nuværende TastSelv er uden de afstemninger, som ændret lovgrundlag har muliggjort fra 1.1.2012 (de ikke VP administrerede selskaber) og fra 1.1.2013 (de VP administrerede selskaber).*
>
> …

Den manglende afstemning betyder, at en udbyttemodtager kan godskrives udbytteskat, som ikke er angives (og derved heller ikke betalt).

Der arbejdes på at få et nyt TastSelv, som har løst problemet med den manglende afstemning ved at lade summen af indberetningen være angivelsen

Denne løsning kan kun gælde for de ikke VP administrerede selskaber.

Der er derfor fortsat behov for at etablere en afstemning af de VP indberettede udbyttemodtagere og selskabets angivelse, også når vi får ny TastSelv. Det må kunne gøres maskinelt med manuel opfølgning af differencer."

Forespurgt, i hvilken sammenhæng vidnet modtog disse bemærkninger, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, ud over at det har været til orientering. Forespurgt, om det skal forstås således, at problemstillingen med afstemningen, for så vidt angår de mange aktionærer, ikke blev løst med det nye system, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var noget, der fik vidnet til at sende besked videre til andre i systemet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i turnusanalysen, forklarede vidnet, at det var en turnusanalyse, der blev igangsat medio 2014. Han sad i styregruppen. Det var et omfangsrigt arbejde, der havde gode initiativer bag sig, og hvor han så, at Betaling og Regnskab fik en mere fremtrædende rolle i SKAT.

Forespurgt, om der i Deloittes analyse var noget, der lå lige for i forhold til løsningen af de revisionsmæssige problemer, forklarede vidnet, at der lå ca. 20 initiativer bag selve turnusanalysen. Der var noget omkring governance – altså den indvendige struktur – men også noget i forhold til proces-, system- og dataansvar. Forespurgt, om det var noget, de opfattede som en løsning i forhold til revisionsrapporterne, forklarede vidnet, at de opfattede det som en løsning i forhold til at få et rigtigt regnskab. Han erindrer, at rapporten var med på et direktionsmøde i maj 2015, hvor de fik bevilget implementeringsstøtte på 1,5 mio. kr. samt ekstra tilførsel af midler til ansættelse af specialister.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at SKAT havde en medarbejderligningssag mod Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at han, på et tidspunkt da

Anne Munksgaard kontaktede ham, erindrede, at der havde været noget, da han var afdelingsleder i regionssekretariatet. Han kan ikke årstalsplacere dette, men da de ikke hørte noget, tænkte han, at der ikke var yderligere i det. Det lå desuden hos Lars Nørding i regnskabscentret, hvor Sven Jørgen Nielsen var ansat.

Forespurgt, om vidnet var inde i overvejelser om, hvorvidt man skulle have Sven Jørgen Nielsen siddende til at refundere udbytte til udlandet, når der var en ligningssag mod ham, forklarede vidnet, at han ikke havde hørt noget, der indikerede, at der skulle være grund til at mistænke Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om han vidste, hvad problemstillingen var vedrørende ligningssagen, forklarede vidnet, at han havde hørt, at det var en privat ligningsmæssig del. Forespurgt, om han vidste, at ligningssagen drejede sig om overførsler fra udlandet til Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det vidste han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han ikke opfattede det, han havde hørt gennem Anne Munksgaard, som en reel problemstilling, bekræftede vidnet dette. Han var underdirektør for en afdeling i SKAT og måtte opfatte det således, at han i det mindste ville have hørt fra HR eller lignende eller fra dem, der havde med medarbejderligningssager at gøre, hvis der var et problem i forhold til de medarbejdere, som han havde ansvar for. Forespurgt, om omplacering af opgaver ville være noget, der skulle komme fra HR, forklarede vidnet, at det ville skulle gå ned gennem ledelseskæderne. Det var ikke noget, der kunne løses på funktionslederniveau.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Jørgen Nielsens involvering i udbyttesagen, afsnit "Frem til anmeldelsen til SØIK den 24. august 2015"):

> *"I forbindelse med orienteringen, formentlig den 17. juni, til underdirektøren i Regnskab, René Frahm Jørgensen, fortæller jeg ham, at advokaten nævnte noget om, at han vidste, at der sad en mand i Høje Tåstrup og ordnede blanketterne. René siger på det tidspunkt, at han mener, at de tidligere har fået en anmeldelse på ham, men at de dengang undersøgte det. Det var, da René sad i sekretariatet, men at der ikke var noget på ham.*
>
> …
>
> *26.8.15: Jim Sørensen ringer og siger, at der er en sag om medarbejderligning på den pågældende. Rene og jeg snakker sammen, han har ikke vidst noget som helst om det. Sagen har stået på siden 2011 og vedrører 2006-2010."*

Foreholdt, at de to udsagn fremstår modsatrettede, forklarede vidnet, at han læser det således, at han tidligere havde givet udtryk for, at det var hans opfattelse, at der ikke var noget i det, og at det var nyt for ham, at sagen stadig verserede.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat).

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med disse anmeldelser, der kom fra en advokat, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med den telefonsamtale, som han havde med Anne Munksgaard i perioden 16.-18. juni 2015. Forespurgt, om han på dette tidspunkt blev orienteret om, at det var en advokat, der anmeldte det, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han husker ikke, hvor konkret det var. Forespurgt, hvornår han første gang fik identiteten at vide, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1590 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 24. juni 2015 til Sven Jørgen Nielsen):

> *"Hej Sven*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytteskat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m.*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 30. juni 2015 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Hej Birgitte*
>
> *Jeg har forsøgt at kontakte Sven Nielsen uden held og Jette Knudsen henviser til dig"*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt var involveret i, at Særlig Kontrol kontaktede udbytteadministrationen to gange, og at de tilsyneladende ikke fik noget svar på deres henvendelser, forklarede vidnet, at han ikke var orienteret om, at de ikke fik svar. Forespurgt, hvornår han blev bekendt med henvendelserne, forklarede vidnet, at han ikke husker den eksakte dato.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1613 (2015-07-29 (1) - Henvendelse fra HM Revenue & Customs).

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med anmeldelserne fra de engelske myndigheder, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han mener ikke, at han har set det pågældende dokument, før han så det hos sin bisidder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1872 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"31.07.2015, Sven Nielsen rykkes igen pr. mail.*
>
> *03.08.2015 telefonisk kontakt til afdelingsleder Dorthe Pannerup Madsen (DPM) med oplysning om, at vi i af flere omgange har forsøgt at komme i kontakt med Sven Nielsen."*

Forespurgt, om Dorthe Pannerup Madsen orienterede ham herom, og hvordan han blev involveret, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Udbetalingsstoppet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Som følge af anonym anmeldelse til forretningsområdet Indsats, Særlig kontrol har der været afholdt møde den 6. august 2015 med følgende mødedeltagere:*
>
> *Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
>
> *Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber*
>
> *Flemming Simonsen, Store Selskaber*
>
> *Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice*

Sven Nielsen, Betaling og Regnskab

Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab

Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab"

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev informeret om mødet, forklarede vidnet, at han ikke husker den eksakte dato. Forespurgt, om vidnet blev orienteret før eller efter mødet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor han ikke deltog i mødet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, om han blev inviteret til mødet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, hvornår vidnet holdt ferie den sommer, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var et fuldt udbetalingsstop, der blev besluttet den 6. august 2015, forklarede vidnet, at han mener, at der var nogle navngivne, hvor udbetalingerne blev stoppet. Forespurgt, hvornår man traf en mere vidtgående beslutning om et fuldstændigt stop, forklarede vidnet, at han mener, at det var omkring den 16.-18. august 2015. Forespurgt, om han var involveret i dette, forklarede vidnet, at det var han.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1680 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

"Betaling og Regnskab er blevet orienteret om, at der mandag den 10. august 2015 vil blive modtaget en ansøgning om refusion af udbytteskat vedrørende aktier i TDC svarende til 10 mio £ (7,83 kr) = 78,3 mio kr.

De modtagne ansøgninger om refusion af udbytteskat kan stoppes med henvisning til § 69B i Kildeskatteloven:

…

Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres.

Betaling og Regnskab, SAP38, Høje Taastrup har ikke kompetencer hertil.

Dorthe Pannerup taler med René Frahm Jørgensen.

Endvidere skal der foretages gennemgang af den sagspool vedrørende refusion af udbytteskat, som Betaling og Regnskab har liggende for at sagerne kan visiteres til sagsbehandling for eventuel udbetalingsstop.

Ansvaret for denne opgave ligger i SAP38, Høje Taastrup."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1683 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 til Anne Munksgaard og Lill Helene Drost):

"Vi har PT aftalt at der stoppes for udbetalinger vedr. ovenstående.

Vi er gået i gang med at finde alle sager for 2014 og 2015 på ovennævnte selskaber (der er mange)."

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter):

"Der har været afholdt møde med Dorthe Pannerup (Betaling og Regnskab, SAP 38 Høje Taastrup) og repræsentanter fra Store Selskaber den 6/8 2015, hvor problemstillingen og eventuelle tiltag blev drøftet. Der er indsat stop for udbetalinger til de 3 reclaimagenter vedrørende personkredsen og sagerne frasorteres manuelt til efterfølgende sagsbehandling."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man på daværende tidspunkt begrænsede udbetalingsstoppet til nogle specifikke ansøgere, som gik igennem tre navngivne reclaimagenter, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1885 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

"På et møde den 6. august 2015 med deltagelse fra SKAT's afdelinger Særlig Kontrol, Store Selskaber, Udvikling samt Betaling og Regnskab blev anmeldelserne gennemgået, og oplysningerne modtaget fra de engelske myndigheder blev fremlagt. På baggrund af oplysninger fra sidstnævnte om, at en større tilbagesøgning af udbytteskat vedrørende aktier fra et navngivent selskab var planlagt til den 10. august 2015, besluttede SKAT at stoppe alle udbetalinger, indtil der var overblik over situationen."

Foreholdt, at udtrykket "alle" er bredere end tre reclaimagenter og nogle specifikke ansøgere, og forespurgt, hvorfor man i januar 2016 beskrev udbetalingsstoppet således, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Hans sidste dag i SKAT var den 24. september 2015.

10. august 2015 – notat af Dorthe Pannerup Madsen vedrørende delvis udbetalingsstop

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3958 (2015-08-10 (7) - Notat af Dorthe Pannerup Madsen vedr. beslutning om delvis udbetalingsstop).

Forespurgt, om vidnet så notatet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, men han kan se i notatet, at Dorthe Pannerup Madsen ville tale med ham efterfølgende. Forespurgt, om han kan huske dialogen med Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

13. august 2015 – e-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedrørende beslutning om udbetalingsstop

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3959 (2015-08-13 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. beslutning om udbetalingsstop, tillige sendt i kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Vi har i dag besluttet at stoppe alle refusionsudbetalinger på udbytteskatten."

Forespurgt, om det efter hans opfattelse var den dag, man gik fra den smalle udbetalingsstandsning over for de tre reclaimagenter til den brede standsning, bekræftede vidnet dette. Han husker tydeligt beslutningen, som blev truffet, mens han var i Østbanegade. Forespurgt, om han kan huske, hvem der var med til at beslutte det brede udbetalingsstop, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, men at procesejerne deltog, herunder Susanne Thorhauge. Han deltog selv for Betaling og Regnskab.

18. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, tillige sendt i kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger. Her mener jeg, at vi bliver nødt til at ændre kurs, da vi allerede mærker et pres fra banker, selskaber mv., der rykker for udbetaling.

Til jeres orientering, så har der i dag været afholdt møde mellem B&R og Kundeservice Erhverv (Dorthe Pannerup og Christian Hansen). Mine anbefalinger på baggrund af konklusionerne fra dette møde er:

1. Vi genoptager refusionsudbetaling på de 3 store (dvs. den såkaldte regnearksløsning). Aftalerne (vedhæftet) bør revurderes i samarbejde med Jura og indgås anderledes bindende/hæftende aftaler ved manglende opfyldelse af dokumentationskravet. Dette arbejde sikres i tæt samarbejde mellem procesejer, Jura og B&R. Til orientering har vi i omegnen af 4.000 stk. refusionsanmodninger fra disse 3 banker liggende.

2. De 3 leverandører af "papir-refusionerne" via England stoppes pt. og der sendes en kvitteringsskrivelse med henvisning til KSL §69 B (se evt. ordlyd nederst i denne mail). Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne med udbetalingsstop skal ansvarsplaceres. Vi skal være opmærksom på at disse 3 leverandører også har andre kunder end de ca. 180 som er nævnt i den konkrete sag.

3. Endelig er der den resterende mængde af papir-refusioner. Dem foreslår jeg ligeledes en genoptagelse af udbetalingerne på ud fra den krævede dokumentation. Herefter må grundlaget efterprøves (som alle øvrige udbetalinger) via en risikovurdering. Alternativt, så skal der iværksættes en kontrolindsats."

Forespurgt, hvorfor han mente, at det på daværende tidspunkt ikke var holdbart at stoppe refusionsudbetalingerne, og at man skulle ændre kurs, forklarede vidnet, at de mærkede et pres fra banker og selskaber i forhold til udbetalingerne, men at han ikke erindrer, hvad der lå i det omtalte pres. Forespurgt, om det var et sagligt hensyn, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, hvad der var af drøftelser om det i pkt. 2 nævnte vedrørende ansvarsplaceringen, og hvad resultatet blev, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

22. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4051 (2015-08-22 (2) - E-mail fra Dorthe Pannerup til René Frahm Jørgensen vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, René Frahm Jørgensens e-mail af 22. august 2015 kl. 20.18 til Dorthe Pannerup Madsen):

"TO - og det er korrekt at vi har stoppet det hele, ikk?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4051 (2015-08-22 (2) - E-mail fra Dorthe Pannerup til René Frahm Jørgensen vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 22. august 2015 kl. 21.44 til René Frahm Jørgensen):

"Ja – der er ikke udbetalt siden 6. august 2015."

Forespurgt, hvorfor han havde behov for at få dette bekræftet ultimo august 2015, forklarede vidnet, at han tænker, at det var i forhold til pressemeddelelsen, hvorfor han ønskede at være på den sikre side.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne).

Forespurgt, hvordan der blev orienteret op i systemet, forklarede vidnet, at han erindrer, at de orienterede direktionen lige forud for det foreviste, og at orienteringen af ministeren blev lavet i weekenden den 22.-23. august 2015.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne):

"Vi er blevet kontaktet fra Særlig kontrol angående en anmeldelse."

Forespurgt, om det var første gang, Jens Sørensen blev orienteret, forklarede vidnet, at det ser sådan ud. Forespurgt, om vidnet forinden havde orienteret Jens Sørensen om advokathenvendelsen fra juni 2015, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne):

"Vi indgår i den efterfølgende afdækning af det evt. problem.

Dette er en early warning – og skal behandles fortroligt. Jeg blev i formiddags ringet op af Susanne Thorhauge (procesejer), der oplyste mig at hun havde givet Jonatan en mundtlig orientering – og at Jonatan skulle have møde med Erling A. senere i dag i anden anledning, hvor denne sag måske ville blive nævnt.

@Anne: Forsøgt at ringe til dig i dag og har indtalt en besked. Jeg tænker at du allerede har orienteret om den mulige sag til Jim & Jesper R."

Forespurgt, hvad der i denne sammenhæng lå i begrebet "early warning", forklarede vidnet, at det var udtryk for, at han klædte sin direktør på, hvis direktøren blev mødt af kolleger. Forespurgt, hvorfor vidnet omtalte det som et eventuelt problem – set i lyset af at de allerede havde stoppet det, og at der var gået 1½ måned, siden vidnet havde fået de første oplysninger – forklarede vidnet, at de foretog et udbetalingsstop den 6. august 2015, og at han ikke ved, hvor stor en materiel gennemgang, der havde været på det tidspunkt. Det var derfor, han skrev "eventuelt" i e-mailen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4120 (2015-08-07 (4) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og René Frahm Jørgensen vedr. orientering af Jim Sørensen og Jesper Rønnow, Anne Munksgaards e-mail af 7. august 2015 kl. 15.11 til René Frahm Jørgensen):

"Tak for din mail, er stadig på ferie, dog på vej hjem fra USA, ja, har orienteret Jim, hilsen Anne"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4120 (2015-08-07 (4) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og René Frahm Jørgensen vedr. orientering af Jim Sørensen og Jesper Rønnow, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. august 2015 kl. 15.15 til Anne Munksgaard):

"Helt ok – fortsat god tur hjem ☺"

Forespurgt, om vidnet tænkte over orienteringen af Jesper Rønnow Simonsen, henviste vidnet til ekstraktens side 4120 (2015-08-07 (4) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og René Frahm Jørgensen vedr. orientering af Jim Sørensen og Jesper Rønnow, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. august 2015 kl. 03.39 til Anne Munksgaard), hvoraf fremgår bl.a.:

"Jeg tænker at du allerede har orienteret om den mulige sag til Jim & Jesper R."

Vidnet forklarede, at han tænkte, at Anne Munksgaard allerede havde orienteret Jim Sørensen, som var hendes direktør, og Jesper Rønnow Simonsen om den mulige sag. Foreholdt, at Anne Munksgaards svar til vidnet kun omtalte Jim Sørensen, og forespurgt, om vidnet overvejede at orientere Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det overvejede han ikke på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4121 (2015-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup og Frank Høj Jensen om manglende mulighed for afstemninger):

> *"Til jeres egen orientering. Ikke opløftende læsning, at vi i SKAT ikke kan stemme tingene af.*
>
> *Skal ikke lige videresendes/videreformidles."*

Forespurgt, hvorfor det ikke måtte videreformidles, forklarede vidnet, at det var en almindelig frase, som han brugte, og der ikke lå yderligere i. Det handlede om ikke at lufte sit eget vasketøj. Forespurgt, om det gjaldt opad i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han orienterede sine underordnede, og det var derfor på medarbejderniveau, at det ikke skulle videreformidles. Forespurgt, om der lå i det, at man ikke måtte orientere til Jens Sørensen eller længere op i systemet, forklarede vidnet, at det lå der ikke i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1705 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Jens Sørensens e-mail af 21. august 2015 til René Frahm Jørgensen):

> *"- der er aftalt møde i Høje T. i dag, hvor procesejer, Kundeservice Erhverv og Betaling og Regnskab deltager*
>
> *- har fastholdt, at det er ikke tilstrækkeligt, at der først er en ny proces på plads pr. 1. oktober. Vi skal i gang nu og skal kunne dokumentere en yderligere kontrol/risikovurdering (gerne afrapporteret i IRS)"*

Forespurgt, hvad det pågældende mødeforløb gik ud på, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, hvad der lå i det andet pkt. om, at det ikke var tilstrækkeligt, at der først var en ny proces på plads fra den 1. oktober, forklarede vidnet, at det refererede til den orientering, der var om, at man forventede at have en ny proces på plads pr. 1. oktober. Forespurgt, om det var turnusanalysen, der var tale om, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han husker det således, at det vedrørte Kundeservice Erhverv i forhold til kontrol af udbytterefusionerne. Forespurgt, om det var i den forbindelse, at man gik fra 1-2 medarbejdere til 100 medarbejdere til at gennemgå sagerne, bekræftede vidnet dette, selv om han dog ikke ved, hvor mange der sidder og gennemgår sagerne i dag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1714 (2015-08-21 (1) - E-mail fra Kent D. Sørensen til Jens Sørensen om forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen):

> *"Vedlagt forelæggelse vedr. udbytteskat, som netop er givet til Jesper Rønnow. Du nåede desværre ikke at komme med i godkendelsesluppet, inden Jesper skulle i departementet, men det er godkendt af René."*

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at Jesper Rønnow Simonsen skulle i departementet, forklarede vidnet, at det fremgår, at der var vedhæftet en fil, der hedder "Samlet forelæggelse vedr. udbytteskat". Han går ud fra, at det var den, som Jesper Rønnow Simonsen skulle i departementet med.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1715 (2015-08-21 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytte).

Forespurgt, om det var denne forelæggelse, og om vidnet var inde over den, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om dette efter vidnets erindring udgjorde den formelle orientering af departementet, bekræftede vidnet dette.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT').

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om det var første gang, ministeren blev orienteret, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han ved ikke, hvordan processen var. Forespurgt, om vidnet var inde over notatet, forklarede vidnet, at han erindrer, at det var det notat, som blev udarbejdet hen over weekenden den 22.- 23. august 2015. Forespurgt, hvem der udarbejdede notatet, forklarede vidnet, at han mener, at det var deres indsatsdel, der havde skrevet det sammen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang.*

Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."

Forespurgt, om vidnet var inde over disse tekstbidrag, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet er enig i, at det først var den 11. august 2015, at man havde grundlag for at agere, forklarede vidnet, at det ikke stod til ham at vurdere, men at det var Særlig Kriminalitets opgave.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1747 (2015-08-24 (2) - E-mailkorrespondance mellem René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen om indholdet af forelæggelsen for Skatteministeren, René Frahm Jørgensens e-mail af 24. august 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Dorthe

Til egen orientering. Bemærk, at der står de ca. 6.000 anmodninger - det gør vi ikke noget ved (og jeg siger ikke yderligere vedr. dette)."

Foreholdt, at der rettelig var tale om 10.198 refusionssager, og forespurgt, hvorfor vidnet ikke korrigerede tallet, forklarede vidnet, at det var ud fra en væsentlighedsvurdering, som han foretog på daværende tidspunkt. Det var det antal, der var stoppet, og han tænkte ikke på det tidspunkt, at det havde noget med den materielle del at gøre, dvs. det, der var selve svindlen. De pågældende sager havde de styr på, idet de var fastlåst. Forespurgt, om vidnet overvejede, om de sendte forkerte oplysninger til skatteministeren, forklarede vidnet, at det slet ikke lå i hans overvejelser. Det var mere en serviceoplysning til Dorthe Pannerup Madsen.

25. august 2015 – e-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1781 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

"Det fylder rigtigt meget og René er lidt bekymret for sit job.

Jeg oplever også, at min person bliver sværtet, men sådan er det vel altid i den slags sager."

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer dette forløb, og om han havde drøftelser med Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det var endnu en hård tid i SKAT på det tidspunkt. De arbejdede nærmest i døgndrift på det tidspunkt og var indstillet på at gøre det bedste, de kunne. Forespurgt, om han havde nogen særlig bekymring omkring sværtning af sin person, forklarede vidnet, at han var bekendt med, at sådanne sager kunne have en ansættelsesretlig betydning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

"Knivenes kamp har kørt i nogen tid nu, specielt hos René og Susanne Thorhauge."

Forespurgt, hvad der blev henvist til, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om det var sådan, han oplevede det, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

"Renè er ikke stolt ved situationen, da Lisbeth Rømer har skrevet et notat til Jesper Rønnow om refusion af udbytteskat."

Forespurgt, om der her er tale om notatet af 20. november 2013, forklarede vidnet, at det må man gå ud fra. Forespurgt, om vidnet drøftede det med Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Set i bagklogskabens lys kan han i dag godt se, at han dengang foretog en fejlvurdering ved ikke at sende notatet.

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen).

Forespurgt, om vidnet forud for indkaldelsen til afhøring havde set notatet, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Da notatet blev udarbejdet, havde han været hjemsendt i 3 måneder.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af betydning for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at arbejdet omkring turnusanalysen efter hans opfattelse er relevant. Der lå mange initiativer bag projektet, der blev arbejdet hårdt med i 2014-2015, og som ikke har fået sin rette plads. Forespurgt, om dette arbejde løser problemet, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på, idet han ikke længere er ansat i SKAT. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdet med turnusanalysen efter vidnets opfattelse kunne have været nøglen til at komme godt videre, bekræftede vidnet dette. Turnusanalysen kunne have medvirket til at skabe et anderledes Betaling og Regnskab i SKAT.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Regnskabsgodkendelser – sagsgange

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet arbejdede i forbindelse med regnskabsgodkendelserne, forklarede vidnet, at regnskabsgodkendelsen blev udarbejdet i et § 38-kontor, og at han fik den tilsendt, hvorefter han stillede opklarende spørgsmål. Herefter blev ændringerne indarbejdet, og han fik et nyt sæt retur. Efter kontorchefen havde underskrevet, underskrev han selv, hvorefter den blev sendt til Intern Regnskab og den øvrige modtagerliste for regnskabsgodkendelserne. Forespurgt, om vidnet fik en forelæggelse af udkastet, fx fra en kontorchef, forklarede vidnet, at han i Horsens talte med kontorchefen og medarbejderne i § 38-kontoret om det. Forespurgt, hvordan det nærmere foregik, herunder om de gennemgik udkastet afsnit for afsnit, og hvor meget tid han brugte på det, forklarede vidnet, at han fik det i udkast og havde mulighed for at drøfte det med kontoret, hvilket han gjorde. Det viser de underliggende spørgsmål, som har været fremme under afhøringen, også. Forespurgt, om der var tale om nedslag fra vidnets side, eller om de gennemgik udkastet side for side, forklarede vidnet, at der var tale om nedslag fra hans side.

Forespurgt, hvad der skulle til, for at vidnet nærmere begyndte at undersøge dele af udkastet, forklarede vidnet, at nærmere undersøgelse kunne foranlediges, af nogle af de ændringer der skete. Godkendelserne var meget afvigelsesforklarende fra måned til måned og fra kvartal til kvartal, og der lå ikke en egentlig regnskabsanalyse bag dem. Det var afvigelser eller systemmæssige udfordringer, der kunne få ham til at dykke ned i det.

Vidnet blev foreholdt, at nogle af beløbene for refusioner var meget kraftigt stigende, at der var tale om milliardværdier, og at visse sager kræver en særlig agtpågivenhed. Forespurgt, hvad der skulle til, for at vidnet gik ned og granskede sagerne personligt og bad om at få den underliggende dokumentation, forklarede vidnet, at

det skulle der større afvigelser til, for at han gjorde. Forespurgt, om milliardforskydningerne i udbetalingerne ikke var tilstrækkelige, forklarede vidnet, at han erindrer at have spurgt til forklaringer på de dele. Forespurgt, om han så dokumentation fx for problemstillingen med de amerikanske pensionskasser, eller om han så notater, der byggede på faktiske oplysninger – dvs. de originale bilag – forklarede vidnet, at han ikke har set den underliggende dokumentation. Forespurgt, hvad der skulle til, førend han bad om den slags, forklarede vidnet, at han som underdirektør havde en kontorchef, der havde ansvaret for at dyrke dokumentationen. Når vidnet fik forklaringen, måtte det være dokumentationen for ham, idet han havde en klar forventning om, at det enkelte kontor havde både dokumentation og underliggende forklaringer. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt bad om at se de underliggende bilag, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, hvor lang tid vidnet brugte på at godkende et regnskab, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, hvor lang tid vidnet brugte på arbejdet med et regnskab, forklarede vidnet, at han vil skyde på 1-2 timer.

Forespurgt, hvad formålet med godkendelserne var, forklarede vidnet, at formålet var, at man i Betaling og Regnskab skulle kunne stå inde for den videre orientering om godkendelserne. Forespurgt, om det i vidnets optik var et vigtigt dokument, forklarede vidnet, at det var et vigtigt dokument, idet han skrev under i forhold til departementet, Rigsrevisionen og Skatteministeriets interne revision. Forespurgt, om han gik ud fra, at det, han sendte videre, blev læst og lagt til grund, forklarede vidnet, at det gik han ud fra.

Forespurgt, hvor forsigtig og omhyggelig vidnet var, før han satte sin underskrift på godkendelserne, og hvor opmærksom han var på værdien af dokumentet, forklarede vidnet, at han var opmærksom og omhyggelig, men hverken regnskabsgodkendelse eller udbytteskat fyldte hele hans underdirektørområde. Han havde en omfattende opgaveportefølje, hvor der var mange andre områder, der krævede hans opmærksomhed.

Forespurgt, hvilke konsekvenser det kunne have, hvis der opstod fejl af en vis betydning i en regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om man blot udfærdigede regnskaberne for en ordens skyld, eller om det kunne få alvorlige konsekvenser for styring eller tilsyn højere oppe i systemet, hvis det, der stod, ikke var retvisende, forklarede vidnet, at det skal man spørge modtagerne af regnskabsgodkendelserne om.

Forespurgt, om ikke vidnet var opmærksom på, at det kunne have konsekvenser, hvis der var en fejl i det, han skrev under på, forklarede vidnet, at han ikke var bevidst om, at der var fejl i det, han underskrev.

Vidnet blev foreholdt, at man måske ville være særlig omhyggelig, hvis man var opmærksom på, at fejl kunne have konsekvenser, i modsætning til andre ting man beskæftigede sig med, som ikke havde de samme konsekvenser, hvis man tog fejl. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der var nogle forskellige formuleringer, som ikke gav vidnet anledning til at gå ind i en nærmere undersøgelse, fx oplysningerne om, at noget kunne være en årsagsforklaring, som blev ændret til, at det måske var en årsagsforklaring, og som så igen blev ændret til, at det kunne være en årsagsforklaring. Endelig blev vidnet foreholdt, at sådanne skift måtte give anledning til nærmere undersøgelse. Forespurgt, hvad vidnets metode var, forklarede vidnet, at han ikke sad og sammenholdt de enkelte måneders regnskabsgodkendelser. Han sammenlignede fx ikke en juni måned med en juli måned. Ændrede formuleringer, fx fra brug af "kan være" til "nu skyldes det", var ikke noget, han faldt over.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.5*
>
> *Der er behov for at justere den månedlige regnskabsgodkendelse, således at informationsværdien øges og den lever op til SKATs Vejledning Regnskabsafslutning – lokale firmakoder."*

Foreholdt, at det i 2013-rapporten var en anbefaling, at informationsværdien af regnskabsrapporterne skulle øges, og forespurgt, om vidnet opfattede dette som en besked direkte til ham som underskriver, forklarede vidnet, at han opfattede det som en besked til det kontor, som han havde ansvar for, om at de skulle arbejde anderledes med regnskabsgodkendelserne. Forespurgt, om ikke det var en besked til vidnet, eftersom det var ham, der skrev under, forklarede vidnet, at det var det også. Forespurgt, om det primært var vidnet, der gennem sin underskrift var ansvarlig for, at de tog anbefalingen ind, så der skete en forbedring, forklarede vidnet, at det er korrekt.

Forespurgt, hvad der skulle til, for at der skete en forbedring, forklarede vidnet, at arbejdet omkring turnusanalysen og den mere analytiske tilgang i forhold til regnskabsaflæggelserne var det, der skulle til. Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om at sammenligne de 2-3 seneste regnskabsgodkendelser med henblik på at skærpe informationsniveauet eller at bruge længere tid på godkendelsen, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev forespurgt, hvor tæt han var på driften i sine kontorer, og hvordan han holdt sig orienteret. Vidnet blev endvidere forespurgt, om han indimellem forholdt sig proaktivt i forhold til at sikre, at der var styr på tingene, og hvor ofte han mødtes med sine ledere. Vidnet forklarede, at de holdt ugentlige driftsmøder via Skype af ca. en times varighed.

Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet tidligere forklarede, at dette var en opgave for Indsats eller Kundeservice, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke lovforslaget var af hensyn til de personer, der i DMO/DMS udbetalte udbytte, og som skulle have 6 måneder, før der løb renter på, forklarede vidnet, at de havde en angivelseskontrol i denne del af SKAT's forretningsområde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"… For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold…"*

Forespurgt, om ikke der her var tale om en nærmere undersøgelse af de enkelte anmodninger om refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået, men at det ikke var i hans kontor, det skulle foregå. Forespurgt, om ikke det var hans kontor, der skulle udbetale pengene, og at de her skulle have 6 måneders frist, for at de kunne foretage disse undersøgelser, forklarede vidnet, at SKAT var opdelt i forretningsområder med Angivelser, Kundeservice og Indsats, og at anmodninger gik gennem den del og dermed også ville blive udsat for en risikovurdering fra Indsats' side. Vidnet blev forespurgt, om ikke det anførte handler om det, der foregik i

det kontor, hvor Lisbeth Rømer og Sven Jørgen Nielsen behandlede sager, og hvor de fik en frist på 6 måneder til at behandle anmodningerne om tilbagebetaling. Vidnet blev endvidere forespurgt, om undersøgelser af koncernstruktur og ejerforhold foregik i det kontor, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1295 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

> *"Sagsbehandlingsopgaver fra Udbytteskat*
>
> *Vi har konstateret, at der i Udbytteskat er sagsbehandlingsopgaver, som pt. ikke løses på grund af manglende kompetencer på denne opgavetype.*
>
> *Det drejer sig om følgende typer:*
>
> *Fritagelse for dansk udbytteskat*
>
> *I forbindelse med sagsbehandling af ansøgning om fritagelse for udbytteskat skal det vurderes, hvorvidt ansøgeren kan opnå fritagelse for dansk udbytteskat.*
>
> *Der vil typisk være tale om ansøger, som ikke er omfattet en af dobbeltbeskatningsoverenskomst, men en udenlandsk statslig eller velgørende organisation.*
>
> *Typisk vil der være fremsendt materiale på andet sprog end dansk, hvor det er nødvendigt at foretage en juridisk vurdering af indholdet, for at kunne træffe afgørelsen.*
>
> *Sagerne vil som hovedregel blive påklaget til Landsskatteretten."*

Forespurgt, om dette var en beskrivelse af, at der ikke blev foretaget en sagsbehandling, og hvad det var, der ikke blev løst, forklarede vidnet, at det var den materielle kontrol. Forespurgt, om det var en opgave, der lå i vidnets kontor, forklarede vidnet, at der efter hans opfattelse var tale om sagsbehandlingsopgaver, der skulle løses i Kundeservice. Forespurgt, om de manglende kompetencer henviste til, at der var medarbejdere, der var fratrådt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det så ikke var opgaver, der havde ligget i kontoret, forklarede vidnet, at det sandsynligvis var opgaver, der tidligere var blevet løst i kontoret eller enheden med hjælp fra Store Selskaber og andre. Forespurgt, hvem der var fratrådt, som havde behandlet sagerne om fritagelse for udbytteskat, forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt var underdirektør for 300 medarbejdere, og han derfor ikke kan nævne et konkret navn. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen var den eneste, der sad med disse sager,

forklarede vidnet, at sagerne om refusion af udbytteskat blev løst både i Horsens og i Ringkøbing.

Forespurgt, hvor mange sager der ville blive påklaget til Landsskatteretten, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, hvor vidnet havde oplysningen fra, forklarede vidnet, at han går ud fra, at han havde modtaget baggrundsmateriale i forbindelse med udarbejdelsen af notatet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3937 (2013-11-15 (2) - Vedhæftning til René Frahm Jørgensens e-mail vedr. 'papir til Jesper Rønnow', notat vedrørende "Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning", afsnit "Refusion af udbytteskat"):

> *"I forbindelse med refusioner efter DBO er det ikke muligt i vores systemer at se, om den udenlandske aktionær har modtaget udbytte. Så der udbetales efter den udfyldte blanket (06. 003)samt den krævede udbyttenota."*

I det foreholdte er der knyttet et kommentarfelt til ordet "muligt". Af feltet fremgår:

> *"Kommenterede [RFJ1]:*
>
> *Hvad skal der til for at dette kan lade sig gøre?"*

Forespurgt, hvorfor vidnet interesserede sig for at løse problemet, hvis det ikke var deres opgave, forklarede vidnet, at han var ansat i SKAT, og at han så det som et aktiv for hele SKAT at få det belyst. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at vidnet ikke så opgaven som sit ansvar, forklarede vidnet, at de på dette tidspunkt implementerede både EFI og Skattekontoen, og at de vedrørende Skattekontoen gentagne gange havde større problemer i forhold til de registreringer, der var der.

Opfølgning på SIR's 2013-rapport

Forespurgt af medlem af kommissionen Elsebeth Aaes-Jørgensen, hvor meget tid vidnet brugte på opfølgning på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at den ikke fyldte ret meget. Forespurgt, om ikke det var en alvorlig rapport, bekræftede vidnet dette. I maj måned 2013 – kort efter han var tiltrådt – var han travlt optaget af andre opgaver i forbindelse med omstruktureringen og etableringen af en helt ny afdeling med 340 medarbejdere. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var meget inde over 2013-handleplanen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3771 (2015-08-19 (4) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rap-

port om udbytteskat, René Frahm Jørgensens e-mail af 20. august 2015 til Jens Sørensen):

"Jeg har godkendt den underliggende handleplan til SIR-rapporten fra 2012."

Vidnet forklarede, at det blev skrevet den 20. august 2015, i forbindelse med at de nu vidste, at der var en mulig svindelsag, som han var inde over. Forespurgt, om ikke det foreholdte betyder, at vidnet godkendte handleplanen, tilbage da den blev lavet, forklarede vidnet, at han går ud fra, at den underliggende handleplan vedrørende SIR's 2013-rapport lå som en del af det materiale, der var for status på tiltag i anledning af SIR-rapporten om udbytteskat. Foreholdt, at man ikke har hørt om andre handleplaner end den, der var for SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at handleplanerne blev opdateret, og at det svar, som han på dette tidspunkt gav Jens Sørensen, var den seneste opdatering, der var på området, hvilket indgik i rapporten om tiltag.

Forespurgt, om vidnet godkendte den første handleplan, forklarede vidnet, at handleplanerne blev udarbejdet i Betaling og Regnskabskontoret, og at de tilgik Intern Regnskab 1, som samlede det til direktionen. Forespurgt, om handleplanerne kom omkring vidnets bord, forklarede vidnet, at han sandsynligvis blev orienteret. Forespurgt, om vidnet i den proces forholdt sig kritisk til handleplanens punkter, og om de var realistiske, forklarede vidnet, at det må man antage.

Foreholdt, at der i perioden skete udskydelse af frister, og forespurgt, om det gav en særlig anledning til, at han som underdirektør forholdt sig til det, forklarede vidnet, at det gjorde det på daværende tidspunkt ikke. Forespurgt, om ikke man også måtte forvente, at vidnet forholdt sig til det, når der skete udskydelse af tidsfrister, bekræftede vidnet dette.

Formel og materiel kontrol

Forespurgt af suppleant for kommissionens formand, Rikke Holler, om det er korrekt forstået, at det efter vidnets opfattelse var Indsats, der skulle foretage den tilbundsgående undersøgelse, som var forudsat i lovforarbejderne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at anmodningerne indkom til Lisbeth Rømers kontor, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan Lisbeth Rømer sendte anmodningerne videre til Indsats, forklarede vidnet, at han ikke selv deltog i sagsbehandlingen. Ham bekendt arbejdede man i Indsats ud fra en risikovurdering, og i forhold til de afvigelser, der var i regnskabsgodkendelserne og i SKAT's systemer, kunne det have været et projekt i Indsats.

Forespurgt, hvordan den tilbundsgående undersøgelse kunne foretages af Indsats, når anmodningerne blev modtaget i Lisbeth Rømers kontor, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om man havde fastlagt retningslinjer for, at anmodningerne blev sendt til Indsats, så den tilbundsgående undersøgelse kunne foretages, forklarede vidnet, at det havde man ham bekendt ikke.

Deloittes turnusanalyse

Vidnet blev af advokat Mads Krarup foreholdt fra ekstraktens side 2912 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, afsnit 62.3.3):

> *"Den 2. februar 2015 skrev René Frahm Jørgensen i anledning af, at et møde i styregruppen for Deloittes turnusanalyse var blevet aflyst, en e-mail til Jens Sørensen og Andreas Berggreen med blandt andre Kurt Wagner og Karsten Juncher c.c., hvoraf fremgår:*
>
> *Jeg er helt enig i, at vi fortsætter med de gode drøftelser – og jeg vil forud for næste styregruppemøde tage følgende med Deloitte:*
>
> *Andreas skriver "konkrete løsningsforslag, der blandt andet kommer til at vedrøre governance af data og systemer" – her vil jeg gerne præcisere, at jeg anser det som vigtigt, at afdelingen inddrages ift. det samlede procesansvar. Jeg kan umiddelbart godt overse, at have ansvaret for de processer der løber igennem/ender i Betaling og Regnskab, men hvad med det samlede procesansvar? Hvis det skal give mening, at der tales om afdækning af risikobilleder mv. i forhold til §38-regnskabet, så mener jeg at vi skal have placeret det ansvar mere entydigt."*

Forespurgt, hvad vidnet prøvede at adressere i det foreholdte, forklarede vidnet, at det vedrørte det ikke-entydige ansvar omkring proces m.m. i forhold til SIR-rapporterne. Han var i et forum med vidnets chef, Jens Sørensen, afdelingschef i departementet Andreas Berggreen, revisionschef Kurt Wagner og økonomidirektør i SKAT, Karsten Juncher. Han betragtede dette som et godt forum at bringe udfordringerne op i, og han håbede, at man kunne bruge turnusanalysen til at løfte den del. Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at dette ikke udelukkende handlede om udbytteproblemstillingen, bekræftede vidnede dette.

Forespurgt til en uddybning af de udfordringer, de stod over for grundet nedgang i medarbejderantal og grundet de IT-systemer, der skulle kompensere herfor, forklarede vidnet, at der for Skattekontoen fx blev indført en femdagesregel, hvor en skatteindbetaling blev sendt retur, hvis ikke der var noget modkrav inden for 5 dage.

Nogle gange var det således, at samtlige indbetalinger rent systemmæssigt blev sendt retur til den erhvervsdrivende. Forespurgt, hvor mange det kunne dreje sig om, forklarede vidnet, at de havde eksempler på op til 13-15.000, der efterfølgende skulle bearbejdes manuelt. Der skulle nulstilles renter, og det skulle de gøre manuelt. Det medførte også en masse henvendelser gennem SKAT's forskellige kanaler.

Forespurgt, om vidnet opfattede sig som underdirektør kun for udbytteskat og for refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han anså sig som underdirektør for hele Betaling og Regnskab med de udfordringer, der var omkring fx Skattekontoen, EFI og motorregistrering, hvor de på et tidspunkt kørte med 50.000 rykkerskrivelser om ugen. Forespurgt, om man havde særligt fokus på udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at det havde man ikke.

Ansvarsfordelingen i udbytteadministrationen

Vidnet blev af advokat Anton Gramstrup Larsen foreholdt fra ekstraktens side 956 (2013-06-04 (1) - E-mail fra Dorthe Pannerup vedr. overtagelse af 'regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat'):

> *"Jeg kan hermed meddele, at jeg har ansvaret for regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat pr. 1. juni 2013.*
>
> *Det betyder, at Birgitte Grevy og Inge Lise Baumann – fra fredag den 7. juni 2013 deltager i vores driftsmøder.*
>
> *Endvidere er det aftalt, at Lisbeth Rømer gør regnskabet for maj måned 2013 færdig, som omfatter regnskabsgodkendelse og interne kontroller."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det de facto var Dorthe Pannerup Madsen, der havde det daglige faglige ansvar fra den dag i udgangen af november 2013, hvor Lisbeth Rømer stoppede, forklarede vidnet, at Dorthe Pannerup Madsens rolle var at tage vare på de medarbejdere, der var i DMO/DMS i Høje Taastrup, og at det formelle ansvar i starten af 2014 flyttede over til hende og Kaj Steen i forhold til DMO/DMS.

Foreholdt, at i perioden mellem Lisbeth Rømers pensionering i november 2013 og Dorthe Pannerup Madsens overtagelse den 19. marts 2014 fremgik Hanne Villemoes Hald af organisationsdiagrammet som funktionsleder for Høje Taastrup, og forespurgt, om det de facto også var Hanne Villemoes Hald, der havde ansvaret i denne periode, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Hanne Villemoes Hald havde faglig indsigt i udbyttesagerne, og om hun havde nogen forudsætninger for at have fag-

lig indsigt i udbyttesagerne, forklarede vidnet, at hun var funktionsleder for området og derfor skulle have denne indsigt.

Forespurgt, om Hanne Villemoes Hald fra begyndelsen af 2014 rykkede vidnet for, at Dorthe Pannerup Madsen også formelt burde være leder for Høje Taastrup, forklarede vidnet, at han havde en dialog med Hanne Villemoes Hald omkring dette. Hanne Villemoes Hald havde også ansvaret for Skattekontoen, og der var langt mellem Høje Taastrup og Ringkøbing i forhold til ledelse af de 4-5 medarbejdere.

Kl. 14.45 sluttede mødet.

PROTOKOL

7. maj 2019
Protokol nr. 12

Den 7. maj 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Henrik Stig Lauritsen for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Lars Kjeldsen ved advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Brøchner

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen (mødte kl. 11.10)

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

LENA BARDRUM

Kl. 9.00 mødte Lena Bardrum som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra oktober 2011 til april 2013 var ansat som specialkonsulent i Koncerncentrets afde-

ling Borger og Virksomhed i enheden Personafregning og i perioden fra april 2013 til maj 2014 var ansat som specialkonsulent i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Person, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til sin geografiske placering forklarede vidnet, at hun igennem hele perioden var placeret i Østbanegade.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun begyndte i den kommunale skatteforvaltning i 1990 og er uddannet skatterevisor. Hun har hovedsageligt beskæftiget sig med revisionsopgaver. Ved sammenlægningen med den statslige ligning i 2005 blev hun ansat i staten, hvor hun også har beskæftiget sig med indsatsopgaver. Derefter var hun funktionsleder for Bindende Svar, indtil hun i oktober 2011 blev hentet til Koncerncentret som procesejer for området eKapital, som hun stadig sidder med.

Forespurgt til vidnets konkrete arbejdsopgaver og ansvarsområde i henholdsvis Personafregning og Afregning Person, forklarede vidnet, at hun var procesejer på eKapitalområdet.

Forespurgt, om vidnet også var procesejer på UDBY, forklarede vidnet, at hun begyndte i eKapitalteamet i 2011, hvor de var tre personer i teamet, som varetog 22 procesejerskaber eller delsystemer, fx indberetninger på ANPA, Fritidsbolig, aktier og værdipapirer, finansielle kontrakter, renter, CRS og FATCA, FAKO og BYFO. Det var en ret bred portefølje.

Forespurgt til en nærmere beskrivelse af UDBY forklarede vidnet, at det var indberetning af udbyttemodtagere, også fra Værdipapircentralen. Man havde dertil systemet IFPA, som var indberetning på investeringsforeninger, samt en række andre systemer, som tredjepartsindberettere kunne indberette til. De forsøgte at fordele procesejerskaberne, og det var Jette Zester, som sad på værdipapirområdet. Da vidnet kom til, var det planen, at hun skulle overtage nogle af Jette Zesters procesejerskaber, men da vidnet fik andre opgaver, blev hendes berøring med udbytteområdet meget kortvarig.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at alle dem, der sad i Afregning Person i maj 2014 skiftede afdeling, forklarede vidnet, at det er korrekt, at de på det tidspunkt blev overflyttet til Afregning Erhverv. Der har altid været en drøftelse af, hvor eKapital var bedst placeret. Mange af de data, de fik ind, var data til brug for borgernes årsopgørelser, og derfor sad de tæt på Årsopgørelse i Afregning Person. Omvendt var Erhvervsregistrering og selskabsområdet placeret i Afregning Erhverv, og mange af deres indberetninger kom fra selskaber samt Værdipapircentralen, Danske Bank

og Nordea, som de samarbejdede med. I den nye organisation er de nu igen placeret sammen med Årsopgørelsen og personprocesserne. I virkeligheden ligger de i et område mellem Person og Erhverv. Arbejdsopgaverne har dog altid været de samme.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste leder, forklarede vidnet, at det først var Henrik Kehler og senere Klaus Østergård Jensen. Da hun kom til Afregning Erhverv, var det Susanne Thorhauge.

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelationer ud over Jette Zester forklarede vidnet, at hun hovedsageligt arbejdede sammen med departementet i forbindelse med lovimplementering. Derudover havde hun et tæt samarbejde med systemejere og IT-afdelingerne. Hun havde også et tæt samarbejde med det de kaldte SLUT, Årsopgørelsen. I den periode, hvor hun kom til, brugte de i stadig højere grad data til årsopgørelsen i forbindelse med No-Touch-strategien, og hun var bl.a. med til at analysere, hvor mange felter på årsopgørelsen der kunne låses. De havde også meget fokus på skattegabsanalyser. Fx blev avancer på salg af aktier ofte ikke selvangivet. De lavede derfor et system, som kunne hjælpe borgerne med at beregne aktieavancerne. Forespurgt, om skattegab var udtryk for, at der blev selvangivet større tab end avancer, bekræftede vidnet dette. Årsopgørelsen og leverancer til årsopgørelsen var hovedfokusområdet i Afregning Person.

Forespurgt, hvem de var i dialog med i departementet i forhold til lovgivningsområdet, forklarede vidnet, at det var Andreas Bo Larsen. Forespurgt, hvor Andreas Bo Larsen var placeret, forklarede vidnet, at han var placeret i departementet, hvor han var deres indgang i forhold til alt nyt omkring skattekontrolloven.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvad vidnet forstår ved at have et procesejerskab, forklarede vidnet, at det betyder, at man er ansvarlig for processen. Da hun kom til, var det de digitale processer, de have ansvaret for, lige fra virksomhederne registrerede sig i Erhvervsregistrering, og de blev registreret for en indberetningspligt, til dataene kom ind i deres systemer. De skulle så understøtte processen med systemer og vejledninger til de indberetningspligtige. Dataene skulle derefter lægges ned på tabeller. eKapital er et lagerhotel af alle data, som forskellige brugere kan benytte til det behov, de nu har, fx SLUT, Årsopgørelsen, Skattemappen, Indsats, udbetaling af sociale ydelser og Rigsarkivet. Forespurgt, om vidnet hermed mener, at procesejerskabet vedrører selve den IT-mæssige proces og faciliteringen af adgang til systemer, bekræftede vidnet dette. Deres ansvar, opgaver og prioriteringer som procesejer er blevet drøftet rigtig mange gange.

Forespurgt, hvordan man bliver udpeget som procesejer, forklarede vidnet, at det er en stilling, som man typisk ansættes i, hvis man har en bred viden inden for skatteforvaltningen og har en helhedsforståelse af skatteforvaltningens opgaver, da det er nødvendigt for at kunne varetage procesejerskabet.

Forespurgt, om en procesejer er en konkret navngiven person og ikke en kontorplacering, forklarede vidnet, at de som udgangspunkt havde et kollektivt ansvar for procesejerskabet i kontoret, da de var et procesejerkontor, men at man fordelte opgaverne, så det passede til de kompetencer, der var på kontoret.

Forespurgt, om en person, der er ansat som procesejer til en given proces, er den, der har ansvaret, forklarede vidnet, at det som udgangspunkt er kontorchefen, der har ansvaret, men at den enkelte medarbejder har opgaven og rollen til at sikre processerne.

Forespurgt, hvorvidt man fx som procesejer på udbytteområdet også har processen, fra et selskab udlodder udbytte, til en person har fået det indberettet, forklarede vidnet, at det var deres opfattelse, at deres proces sluttede der, hvor data omkring udbyttemodtager fra Værdipapircentralen og de finansielle institutter var indberettet og lagt på deres lagerhotel. Dertil gik deres procesejerskab. De har talt meget om den såkaldte end-to-end-procesejer, som man senere implementerede, fordi de godt kunne se, at der var et problem i forhold til at tænke hele processen igennem. De var i virkeligheden procesejere på delprocesser.

Forespurgt, om vidnet med udtrykket "deres opfattelse" henviste til opfattelsen i vidnets kontor, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om andre i den pågældende periode kunne have en anden opfattelse af procesejerskabet, forklarede vidnet, at der var flere procesejerkontorer, og procesejerskabet formede sig efter den enkelte procesejers baggrund, kompetencer og netværk. Nogle havde en længere historik og andre samarbejdspartnere i SKAT, og så brugte man selvfølgelig den viden, der nu var tilgængelig.

Forespurgt, om det er procesejerens ansvar, at der træffes rigtige forvaltningsretlige afgørelser, og at afgørelserne træffes efter de forvaltningsprocessuelle regler, fx i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Forespurgt, hvor ansvaret så ligger, forklarede vidnet, at det ligger hos dem, der administrerer udbytterefusionen og den manuelle proces ved udbetaling af pengene. Foreholdt, at den, der administrerede området, kunne sige, at man ikke havde IT-adgang til oplysningerne, forklarede vidnet, at det var der ingen problemer med at få, og de var vidende om de indberetninger, der var, så selvfølgelig havde de mulighed for at få adgang

til de oplysninger. Dataene fra eKapital lå på tabeller til adgang for alle i skatteforvaltningen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at oplysningskravene til en afgørelsessag dermed ligger der, hvor sagen bliver afgjort, og at man som procesejer ikke har noget at gøre med dette, bekræftede vidnet dette. Det ville være umuligt at have med at gøre som procesejer i forhold til ressourcerne, så det har aldrig ligget i kortene. Richard Hanlov var hendes underdirektør på det tidspunkt, og de talte meget om procesejerroller og var på kurser om procesejerskab. Der var en klar udmelding om, at de var procesejere for de digitale processer. De skulle selvfølgelig også være opmærksomme på de manuelle processer, og om de manuelle processer kunne digitaliseres, men man prøvede – på grund af Sikker Drift – at sikre de systemer, der allerede var kørende, og at få de data på hylderne, som de skulle have. Man måtte så prioritere andre opgaver, hvor man kunne se, at man med fordel kunne understøtte en manuel proces.

Forespurgt, hvem der besluttede, at formel kontrol i udbyttesammenhæng skulle placeres i Regnskab, mens en eventuel materiel kontrol skulle placeres et andet sted, forklarede vidnet, at det var på ledelsesniveau og ikke noget, procesejeren var med inde over. Procesejerkontorerne var ligestillede med driften og administrationen og kunne ikke fortælle nogen, hvordan de skulle gøre, eller hvor mange der skulle ansættes. De var almindelige arbejdende proceskonsulenter.

Forespurgt, i hvilket regi kompetencen kunne ligge til eksempelvis at beslutte, at man kun skulle lave den formelle kontrol i Regnskab, forklarede vidnet, at beslutningen efter hendes mening lå hos ledelsen i Regnskab, hvor opgaven blev løst.

Forespurgt, hvordan man som procesejer sikrede sig, at man fik de informationer omkring behov fra driftsenheden, som var nødvendige for, at man kunne agere som procesejer, forklarede vidnet, at de havde forskellige fora, hvor de drøftede aktuel status og prioriteringer på deres områder, og hvor man desuden prioriterede med de øvrige procesejerkontorer. Forespurgt, om Regnskab sammen med vidnets kontor deltog i et forum omkring udbytteområdet, eller om det foregik i et procesejerforum, forklarede vidnet, at hun ikke har deltaget i de fora, der har været omkring udbytteadministrationen, og heller ikke i forhold til angivelsen, som lå i Afregning Erhverv.

Forespurgt, om man som procesejer havde et ansvar for at følge op på, om den tilrettelagte proces fungerede ude i driftsenheden, forklarede vidnet, at det kunne man godt, men som procesejere så de aldrig rapporteringen af, hvordan tallene så ud ude i administrationen. Forespurgt, om man i administrationen selv mente, at man hav-

de de redskaber, man havde behov for, forklarede vidnet, at hun kontrollerede, om processerne virkede hos dem, hun samarbejdede med i administrationen omkring sine procesejerskaber – fx Center for eKapital, der var kundeservice over for alle de indberetningspligtige. De vendte selvfølgelig tilbage, hvis der var noget, der ikke virkede. Det var et samarbejde om den viden, som de havde som følge af kontakten til kunden. Hun sad ved sit skrivebord, og sammen fandt de frem til de mest effektive processer. De lavede selvfølgelig løbende en risikovurdering, men på eKapitalområdet havde de ikke nogen udbetalinger. De skulle selvfølgelig sikre, at kvaliteten af de data, de fik ind, var tilstrækkelig høj, så de kunne bruges til årsopgørelsen. Det har en vis selvregulerende effekt, idet borgerne nok skulle gøre opmærksom på, hvis deres indtægt blev ansat for højt, eller udgifterne var for lave.

Forespurgt, om der var nogle formaliserede regler for, hvordan de skulle sikre, at driftsenhederne fungerede, forklarede vidnet, at det ikke var formaliseret, men at det lå i deres procesejerrolle. Når de talte om det på kontoret, hvor fx eIndkomst også lå med lønangivelserne, kunne de se, at det blev varetaget på forskellig vis, alt efter hvordan teamene var oprettet, og hvilke forskellige kompetencer folk besad. Fx havde Jette Zester tidligere haft et samarbejde med udbytteadministrationen. Hvis der var kommet en ny procesejer, som ikke havde den historik og de relationer, så havde procesejerskabet måske ikke formet sig på samme måde. Man udarbejdede forskellige Sipoc-diagrammer, hvor man skabte overblik over interessenter, modtagere m.m. Desuden talte man med de relevante driftsafdelinger.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

> *"Aktiviteten omfatter ressourceforbrug til varetagelse af procesejerskab med ansvaret for at sikre rammebetingelserne (it og lov) af processerne i SKAT, herunder som faglig kravstiller:*
>
> *- Principielle spørgsmål om love, regelsæt, klager o.lign. i forhold til den enkelte forretningsproces*
>
> *…*
>
> *- Sikre driften for hele processen, herunder korrekte informationer (interne såvel som eksterne kunder), nødvendig uddannelse, beredskabsplan for kontinuerlig drift, rapportering, anmeldelse til Datatilsyn, varetage relationen til Statens arkiver*

- Samarbejde på tværs i SKAT vedrørende processen

- Løbende vedligeholdelse af it og lov understøttelsen af processen, herunder evaluering/revurdering af processen

- Konsekvensvurdere processen i forhold til forskellige tiltag/initiativer (fx lovændringer, ændringsønsker)"

Forespurgt, hvad et ydelseskort er, forklarede vidnet, at de har arbejdet med mange forskellige begreber i SKAT på grund af de mange ændringer i organiseringen, og der har været forskellige ting, som har været moderne. I nogle perioder brugte man ydelseskort, i andre brugte man KPI'er eller rollebeskrivelser osv. Som hun opfatter ydelseskortet, er det en beskrivelse af den arbejdsopgave og rolle, man har i processkontorerne, da der også ligger en afgrænsning i forhold til fx systemejerrollen. Procesejerrollen er blevet beskrevet mange gange og i forskellig detaljeringsgrad.

Forespurgt til det, der beskrives om registrering i de næste tre punkter ud for overskriften "afgrænsning", forklarede vidnet, at hun husker ydelseskortene som et værktøj, de på et tidspunkt havde til at registrere de arbejdsopgaver, de havde. Der blev efterfølgende gennemført en kulturundersøgelse, hvor man fandt ud af, at der alligevel ikke skulle bruges tid på registrering af opgaverne. Senere blev tidsregistrering igen moderne. Forespurgt, om de beskrevne tre punkter er en beskrivelse af et ansvar eller mere en beskrivelse af, hvordan vidnet og hendes kolleger skulle registrere de forskellige opgaver, de havde, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det foreviste ydelseskort er udarbejdet i 2009, og hun kom til afdelingen i 2011. Det kunne derfor være en anden måde, de registrerede på, da hun kom til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4042 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

"Aktiviteten omfatter ressourceforbrug til varetagelse af procesejerskab med ansvaret for at udvikle Skatteministeriets processer, samt sikre sammenhængen mellem regelgrundlag, strategi, systemer og fysiske arbejdsprocesser i Skatteministeriet, herunder som faglig kravstiller:

…

- Løbende vedligeholdelse af processen, herunder evaluering/revurdering af processen

…

- Samarbejde med systemejer, lovgivningsansvarlige, samt regionale enheder om driften og ændringer i forretningsprocesserne

…

- Løbende koordinering af igangværende procesudvikling, herunder deltagelse i arbejdsgrupper i denne forbindelse

…

- Samarbejde på tværs i Skatteministeriet vedrørende processen

- Sikre ensartethed og sammenhæng mellem processerne

…"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 4047 (2013-12-11 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer).

Forespurgt, om vidnet opfattede disse beskrivelser som instrukser om, hvad hun skulle og ikke skulle gøre, bekræftede vidnet, at det var de arbejdsopgaver, de arbejdede efter. De var en udviklingsafdeling, hvor de arbejdede med digitale processer, og det var IT-understøttede processer, de var procesejere for.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4042 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

"- Samarbejde med systemejer, lovgivningsansvarlige, samt regionale enheder om driften og ændringer i forretningsprocesserne

…

- Løbende koordinering af igangværende procesudvikling, herunder deltagelse i arbejdsgrupper i denne forbindelse"

Foreholdt, at dette tyder på, at ansvaret også indebar at sikre, at hele processen kørte, og ikke kun var begrænset til IT-delen, forklarede vidnet, at det selvfølgelig kun var de digitale processer, de kunne samarbejde med systemejerne om, fordi det var IT-folk. De samarbejdede med departementet omkring det lovgivningsmæssige, fx nye lovinitiativer og implementeringen af dem. I forhold til driften og ændring i forretningsprocesser i de regionale enheder havde de et samarbejde med Kundeser-

vice, som var driftsafdelingen, og som sikrede, at vejledningerne var opdateret. De sparrede med Kundeservice omkring processerne med at få de rigtige data på hylderne. Derudover havde de samarbejde med Indsats, der var ude at kontrollere de indberetningspligtige. Det var det, de forstod ved at have samarbejde med driften. Derudover var de et procesejerkontor med Årsopgørelsen, så dem samarbejdede de også med. Jette Zester havde desuden samarbejde med udbytteadministrationen. Når man nedsatte en arbejdsgruppe, kiggede man på, hvem i organisationen der havde en viden og kunne bidrage til procesforbedringer, og så indhentede man de kompetencer. På den måde var de i spil rigtig mange steder.

Forespurgt, hvem der udviklede konceptet omkring procesejerskab og etablerede arbejdsdelingen omkring det, og hvem der havde ansvaret for det, forklarede vidnet, at det var Borger og Virksomhed, der siden blev til Forretningsudvikling.

Forespurgt, om det er vidnets oplevelse, at procesejeransvaret har ændret sig over tid, forklarede vidnet, at der i den periode var fokus på de digitale processer, og det var det, der lå i procesejeransvaret. De har dog hele tiden drøftet udviklingen af procesejeransvaret. I forbindelse med udbyttesagen drøftede man naturligt, hvem der havde ansvaret for de manuelle processer. Det ville være mærkeligt, hvis hele ansvaret for alle processer i et driftsområde skulle ligge i en udviklingsafdeling. De direktørområder, som har administration og drift, må naturligvis også have et ansvar for de opgaver, de udfører.

Foreholdt, at Afregning Erhverv på det tidspunkt i 2012 kunne opfattes som en pendant til Afregning Person, da de var en del af den samme afdeling, forklarede vidnet, at de kunne opfattes som søsterkontorer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4034 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Snitflader:

Regnskab

Jura & Samfundsøkonomi

Kommunikation

Indsats og Økokrim

Landsdækkende enhed Told"

Forespurgt, om det var de samme snitflader, man havde på personområdet, bekræftede vidnet dette. I teamet omkring eKapital havde de ingen snitflader til Regnskab, da de hverken havde udbetalinger eller indbetalinger, men var et rent datalagerhotel. Til gengæld havde eIndkomst, som var en pendant til eKapital, hele skatteindbetalingen, så de havde et nærmere samarbejde med Regnskab. Hun havde ikke, og det ville heller ikke være naturligt for hende at have, noget med Regnskab at gøre i sin procesejertid.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4035 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Hvad laver en procesejer?

Sørger for, at vi har nogle hensigtsmæssige processer:

- Lovgivning - udvikling

- Processer- strategisk og operationelt (Delt på told)

- Systemer/projekter- både lovimplementering og forretningshensyn

- Styring/controlling - overblik over drift

- Kommunikation- nyhedsbreve + initierer hvad der skal opdateres i vejledninger og på skat.dk

- Koordinering + interessenthåndtering- virksomheder og øvrige offentlige myndigheder

- Ministerbesvarelser + klager"

Forespurgt, om de nævnte opgaver beskriver, at man som procesejer skal sørge for, at der sker lovlig forvaltning ude i driftsenhederne, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Regnskab havde ansvaret for deres udbetalinger. Selvfølgelig skulle hendes kontor bidrage, hvis de fik kendskab til, at Regnskab fx ikke var klar over, at der var eKapitaloplysninger, eller at der forelå oplysninger om udbytte. I så fald var de selvfølgelig ansvarlige for at fortælle dem det.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at han har forstået vidnets forklaring således, at man til hvert procesejerskab måtte overveje, hvilken proces der var tale om, og hvilken udstrækning procesejerskabet kunne have, at der

fandtes mange procesejerskaber, som adskilte sig fra hinanden, og at man som procesejer var meget opmærksom på denne afgrænsning. Forespurgt, om dette er korrekt forstået, og om vidnet med hensyn til eKapital opfattede sit projektejerskab på den måde, at vidnet var underleverandør til den afdeling, hvor administrationen foregik, for så vidt angår den del, der lå inden for hendes procesejerskab, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4037 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

> *"Lovudvikling - initiativret hvis processer billigst kan forbedres gennem lov*
>
> …
>
> *Lovimplementering*
>
> *Procesejere fra Borger og Virksomhed får nye lovforslag og forslag til ændringer i bekendtgørelser i høring 'fra Jura og Samfundsøkonomi eller toldenheden. Procesejere har ansvaret for at det systemmæssig bliver bestilt hos systemejer og generelt bliver implementeret som ny eller ændret proces. Skal sikre information eksternt og internt om ny lov (beskrive ny proces)."*

Foreholdt, at dette kan læses bredt, således at man havde en implementeringspligt i forhold til ny lovgivning, forklarede vidnet, at det ikke er sådan, det har været tænkt i praksis.

Forespurgt, hvordan afgrænsningen mellem Afregning Person og Afregning Erhverv blev besluttet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)).

Forespurgt, om vidnet har været inde over denne lovændring, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1392 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

"Opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv.

…

Det er på møde den 17. september 2013 mellem procesejer fra Afregning Person og procesejer fra Afregning Erhverv sket en drøftelse af revisionsrapportens punkt 3.7., hvor det bemærkes, at der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Det blev besluttet, at det overordnede procesansvar for administration og afregning af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv. Afregning Erhvervs konkrete opgaver og ansvar beskrives nedenfor."

Forespurgt, om vidnet har været inde over denne drøftelse, forklarede vidnet, at hun var med på opstartsmødet, hvor de skulle udarbejde en handleplan på baggrund af revisionsrapporten fra maj 2013. Først skulle det overordnede ansvar for udbytteprocessen placeres, og man blev hurtigt enige om, at det skulle ligge i Afregning Erhverv, hvor Jeanette Nielsen var procesejer. Forespurgt, om man i deltagerkredsen på mødet havde beslutningskompetence til dette, forklarede vidnet, at det havde de ikke, men de udarbejdede et oplæg til, hvordan man skulle arbejde videre med de anbefalinger, der var kommet i revisionsrapporten. Man blev på mødet enige om, at Jeanette Nielsen, som sad i Afregning Erhverv med indberetninger til 3S, lavede et oplæg, som de andre kom med input til. Vidnet deltog i mødet som substitut for Jette Zester, som havde travlt med andre opgaver, men hun havde forinden drøftet sagen med Jette Zester. Efter opstartsmødet blev de enige om, at det var mest hensigtsmæssigt, at Jette Zester fortsatte i arbejdsgruppen i stedet for vidnet, da Jette Zester havde en større viden på området.

Forespurgt, om der på mødet var enighed om, at ansvaret skulle ligge hos Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det var der fuld enighed om. Hun husker udmærket mødet, som var et forholdsvis kort møde, hvor det meget hurtigt blev afklaret, at ansvaret lå hos Afregning Erhverv. Forespurgt, om beslutningen om, at ansvaret skulle ligge hos Afregning Erhverv, efterfølgende blev godkendt eller sanktioneret noget sted, forklarede vidnet, at Jeanette Nielsen gik videre med oplægget, og at Susanne Thorhauge godkendte planen. Derudover havde vidnet ingen opfølgning i forhold til opgaven. Senere blev Jette Zester voldsomt optaget af andre opgaver, da der var mange i departementet og andre steder, som gerne ville benytte sig af hendes viden. En anden procesejer, Karina Tangaa Jul Andersen, blev derfor medlem af arbejdsgruppen i stedet for Jette Zester. Vidnet var derfor kun med til de to første indledende møder, men de havde ressourcemæssige vanskeligheder med at indgå i arbejdsgruppen. Da Karina Tangaa Jul Andersen kom tilbage fra barsel og i øvrigt tidligere

havde arbejdet med værdipapirområdet, var det hende, der arbejdede videre i denne værdipapirgruppe. Derfra slap vidnet alt, der havde med udbytteområdet at gøre. Forespurgt, om vidnet ved, hvordan arbejdsgruppen derefter udviklede sig, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Systemer/afstemning

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var procesejer på UDBY og eKapital samt en række andre systemer, bekræftede vidnet dette, dog var hun så kortvarigt på UDBY, at hun reelt aldrig formelt kom til at varetage procesejerskabet. Det var Jette Zester, der var procesejer på UDBY og IFPA, som også var et udbyttesystem. Jette Zester oplærte dem, der skulle ind i området, og Karina Tangaa Jul Andersen tog over, da hun kom tilbage fra barsel. Vidnet har derfor reelt set aldrig været procesejer på UDBY eller IFPA.

Forespurgt, hvilken adgang Regnskab 2 og senere DMO/DMS havde til data i eKapital, forklarede vidnet, at alle i skatteforvaltningen havde adgang til eKapitals data, da det var et lagerhotel til brug for alle områder i SKAT. Man brugte selvfølgelig de oplysninger, der var, til forskellige kontroller. Forespurgt, om man i Regnskab 2 og DMO/DMS reelt havde mulighed for at trække oplysninger ud fra eKapital, bekræftede vidnet dette. Man kunne via systemet Business Object lave udtræk og udsøgninger, og man kunne bestille data til de opgaver, man havde.

Foreholdt, at man kan have det indtryk, at det har været meget svært for Regnskab 2 at foretage afstemninger, bl.a. fordi eKapital fik informationer direkte fra Værdipapircentralen i en form, så man ikke kunne afstemme, da man ikke kunne trække oplysninger på selskabsniveau eller på aktionærniveau, forklarede vidnet, at man naturligvis kun kunne modtage de oplysninger fra eKapital, som de havde modtaget. Hun hørte godt om afstemningsproblemerne, og det var også derfor, man gik over til månedlige indberetninger på udbytte, så man havde bedre muligheder for at lave afstemningerne. Men omnibusdepoterne var også et problem i forhold til afstemning.

Forespurgt, om det var fagkontorets eller procesejerens opgave at løse sådan et problem med de data, man modtog, forklarede vidnet, at det efter hendes opfattelse var fagkontorets opgave at benytte de oplysninger, man havde, til at kontrollere, før man foretog en udbetaling. Det var problematisk, når man modtog omnibusindberetninger fra Værdipapircentralen, men det ville kræve ny lovgivning, hvis man skulle have oplysninger, der var bedre at foretage afstemning ud fra. Forespurgt, om det var procesejerens ansvar at gå ind og påpege en uhensigtsmæssighed, også i forhold til lovgivningen, hvis man eksempelvis kunne optimere ved at pålægge Værdipa-

pircentralen at komme med mere detaljerede oplysninger, forklarede vidnet, at det var det, hvis man havde den fornødne viden til at se, at der var et problem. Hun er ikke i tvivl om, at alle, der sad med eller havde kendskab til udbytteområdet, kendte til problemstillingen. Hun var kun med på sidelinjen som en del af et team, hvor man på teammøder drøftede hinandens problemstillinger, og så var det selvfølgelig kendt, at der var et problem i forhold til udbytterefusion. Forespurgt, om man gjorde noget for at få en ny lovgivning, forklarede vidnet, at de var i dialog med bl.a. departementet omkring forbedringer af lovgivningen, og at det var meldt op på alle niveauer, som man kunne. De sad således ikke på hænderne og holdt viden for sig selv. Forespurgt, om procesejers opgave ved uhensigtsmæssigheder var at gå til departementet, der så skulle gå videre med sagen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til kontakten i departementet, forklarede vidnet, at der var Andreas Bo Larsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det betyder, at det var meldt op på alle niveauer, forklarede vidnet, at hun havde fået oplyst, at man mere eller mindre udbetalte udbytterefusionerne i blinde, fordi man ikke havde afstemnings- og kontrolmuligheder for udbetaling, og at man også var bekendt med problemstillingen, før hun blev procesejer. Man havde i flere år vidst, at man havde denne udfordring, uden at man dog havde tænkt, at nogen kunne finde på at svindle. Forespurgt, hvem "man" er, forklarede vidnet, at det var på kontorchefniveau, særligt i Regnskab, som varetog administrationen. Især Lisbeth Rømer informerede om, hvad der foregik. Som vidnet har hørt det, havde man forsøgt at meddele opad, at der var et problem i forhold til udbytterefusionen. Forespurgt, hvad der menes med "opad", forklarede vidnet, at det er op i ledelsesniveauerne, op til fagdirektører, underdirektører osv. Hvordan de videregav informationen, har hun ikke indsigt i.

Ressourcer

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan udviklingen på ressourceområdet var, forklarede vidnet, at ressourcetildelingen var meget stram og med hård prioritering af opgaverne. De bad løbende om flere ressourcer til eKapitalområdet, da de dækkede en meget bred portefølje og oplevede en risiko ved ikke at kunne følge med i alle dele af processen. De bad derfor ofte om ressourcer til området. De bad også om at få flere ressourcer til Indsats, da de fandt det vigtigt, at man var ude at kontrollere de oplysninger, som de fik ind fra de forskellige indberetningspligtige. Det var problemstillinger, der ofte blev rejst over for deres kontorchef, som meddelte dem, at det også blev båret opad i systemet. Der blev dog mere talt om yderligere nedskæringer, end at de skulle have flere ressourcer.

Forespurgt, hvilken indflydelse vidnet havde på, hvor man koncentrerede indsatsdelen, forklarede vidnet, at de blev indkaldt til møder omkring segmentering og ri-

sikomodeller, i forhold til hvilke områder man skulle have fokus på. De kunne komme med input, men det var Indsats selv, der bestemte, hvilke projekter de ville gå videre med. Forespurgt, om vidnet har kendskab til, at udbytteområdet blev foreslået som et område, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet

Vidnet blev forevist ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede drøftelserne på mødet den 6. februar 2013, forklarede vidnet, at hun deltog som substitut for Jette Zester. Planen var, at vidnet skulle oplæres af Jette Zester, som skulle fritages for nogle af sine mange procesejerskaber. Som vidnet husker det, var det folk fra SIR, der havde spørgsmål til, hvordan de administrerede udbytteindberetningen. Vidnet svarede ud fra bedste viden med hjælp fra Jette Zester.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 914 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"Regnskab 2 har siden 2004 arbejdet på at få indberetnings- og angivelsestidspunktet til at være den samme og det er tilfældet fra og med 1. januar 2013. Nu kan der foretages afstemning mellem angivelser i 3S og indberetningerne i eKapital."*

Forespurgt, om det var en oplysning, vidnet var kommet med, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at man de facto kunne foretage denne afstemning, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 914 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"Tvungen TastSelv (TSE) indberetning er ikke udviklet"*

Forespurgt, om vidnet var inde over udviklingen af denne løsning, forklarede vidnet, at det var hun ikke, da det lå i Afregning Erhverv. Forespurgt, om vidnet havde kendskab til det, forklarede vidnet, at hun havde hørt om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 916 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"De ændringer der er sket siden 2010 betyder, at de oplysninger der i dag skal afgives til SKAT i forbindelse med udlodningen af udbytte, indeholdelse af udbytteskat og refusion er så fyldestgørende, at SKAT i princippet vil være i stand til at afstemme og opgøre det korrekte nettoprovenu. Dette vil dog kræve yderligere ressourcer til registrering vedrørende refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om det blev drøftet, hvad det ville kræve af ressourcer at foretage denne øvelse, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at der var sådanne drøftelser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 918 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"Afregning Person foretager ikke egentlige kontroller eller afstemninger, der foretages dog sammenligning mellem indberetning for det enkelte år og året før."*

Forespurgt, om ansvaret for at foretage en sådan afstemning efter vidnets opfattelse lå hos procesejeren eller hos administrationskontoret, og om udsagnet er en erkendelse af, at det pågældende kontor ikke gør, hvad det bør, forklarede vidnet, at hvis der er tale om afstemning i forhold til udbetaling af udbytterefusioner, kunne ansvaret på ingen måde ligge inden for eKapitals regi. Hvis der derimod var tale om afstemninger, i forhold til om man fx havde modtaget indberetninger fra alle dem, som var registreret for pligten til at indberette, så lå ansvaret hos eKapital. Forespurgt, om ansvaret for, at man kunne sikre afstemning mellem angivelser og indberetninger lå i eKapitals regi, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"I forbindelse med vedtagelse af loven blev der bevilliget 3 mio. kr. til den nye løsning til TastSelv (TSE). De 3. mio. kr. rækker imidlertid ikke til dette."*

Forespurgt, om vidnet var inde over lovgivningen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det fremgår af næste linje efter det foreholdte, at det var Jeanette Nielsen, som sad i Afregning Erhverv.

Høring

Forespurgt, om vidnet læste SIR's 2013-rapport igennem, da den kom, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor problematisk vidnet opfattede rapporten, forklarede vidnet, at hun tænkte, at det var noget af en kritik.

Forespurgt, hvor vidnet så problemerne i forhold til sit eget ansvarsområde, forklarede vidnet, at da hun på det tidspunkt ikke var procesejer på udbytte, oplevede hun ikke, at det rettede sig mod hende. Forespurgt, om vidnet var inde at vurdere, hvad de skulle gøre på deres kontor for at komme i hus, forklarede vidnet, at det var hun ikke, da hun på det tidspunkt beskæftigede sig med helt andre opgaver.

Forespurgt, om det var vidnet eller Jette Zester, der afgav høringssvar fra Afregning Person forud for den endelige rapport, forklarede vidnet, at det var Jette Zester.

2013-HANDLEPLANEN

Forespurgt, om vidnet var involveret i udarbejdelsen af handleplanen og de heri anførte frister som opfølgning på SIR-rapporten, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det var Jette Zester.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1030 (2013-10-07 - Dagsorden til første møde i 2013-arbejdsgruppen):

> *"Arbejdsgruppe:*
>
> *Lisbeth Rømer*
>
> *Dorte Pannerup*
>
> *Lena Bardum*
>
> *Jeanette Nielsen*
>
> *Henrik Kofoed Espersen*"

Forespurgt, om vidnet var en del af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun deltog i dette første, korte møde, som hun udmærket husker, og hvor man talte sammen om, hvordan man kom videre. Forespurgt til de øvrige angivne personers rolle forklarede vidnet, at som hun husker det, var Jeanette Nielsen procesejer for den del,

der tog opgaven på sig. Henrik Kofoeds rolle husker hun ikke, men han var kun inde over selskabsområdet i meget kort tid.

Forespurgt, hvornår vidnet trådte ud af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gjorde hun omkring oktober 2013.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1097 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Afregning Person har oplyst, at der ikke kan afses ressourcer til deltagelse i arbejdsgruppen (bortsat fra eventuelle "ad hoc" møder)."*

Forespurgt, om vidnet husker dette, forklarede vidnet, at det hang sammen med, at Jette Zester på det tidspunkt var involveret i mange arbejdsgrupper, og at man havde fuldt fokus på det nye værdipapirsystem, som skulle lave automatisk beregning af avance. Der var mange udfordringer og fejl i systemet, og derfor havde man brug for Jette Zesters kompetencer til at indgå i arbejdsgruppen. Så det var en prioritering af, om der var nogen, man i stedet kunne sætte ind i arbejdsgruppen.

Foreholdt, at det var en rapport med mange røde flag, forklarede vidnet, at der generelt var mange røde ting i forvaltningen og i procesejerskaberne, og der var mange opgaver, der skulle prioriteres. Det var ikke det eneste område, der var rødt. Forespurgt, om vidnet efterfølgende har arbejdet med området, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Karina Tangaa Jul Andersen indgik i gruppen, da hverken vidnet eller Jette Zester havde ressourcerne til at deltage i arbejdsgruppen.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var inde over TastSelv-projekter, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var inde over OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, hvem der skulle sørge for, at der kom en øget fokusering som anført i det foreholdte, forklarede vidnet, at det efter hendes mening var Regnskab, som var den administrationsafdeling, der havde opgaven med at udbetale refusion. Regnskab skulle selvfølgelig inddrage dem, der havde viden på området, med input til, hvordan man kunne sikre bedre kontroller ud fra de ting, der var til rådighed på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold."*

Forespurgt, om en procesejer vil vide, hvad man undersøger i forbindelse med sagsbehandlingen, fx om man undersøger koncernstruktur og overliggende ejerforhold, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke har været tilfældet i de procesejerskaber, hun har varetaget. Forespurgt, om ikke det ligger i procesejerrollen at vide, hvad der foregår i den underliggende administration, forklarede vidnet, at man på nogle områder selvfølgelig godt ved det. Hun ved fx godt, hvad der foregår på Årsopgørelsen, som aftager deres data, og hun ved, hvad der foregår i deres Kundecenter i forhold til rådgivningen af de indberetningspligtige, men hun ser det ikke umiddelbart som

en opgave, de som procesejere kom ind over. I hvert fald ikke i hendes procesejerskab på eKapitalområdet. Det kan godt være, man har haft en anden opfattelse af, om det lå inden for procesejerskabet for dem, der fik indberetning om angivelse for selskaberne.

KLAUS ØSTERGÅRD JENSEN

Kl. 10.25 mødte Klaus Østergård Jensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at han i perioden fra februar 2013 til april 2013 var ansat som kontorchef i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Personafregning og i perioden fra april 2013 til maj 2014 var ansat som kontorchef i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Person, forklarede vidnet, at han ad to omgange har været kontorchef for Afregning Person, og at det senest var fra februar 2013 til januar 2014. Fra februar 2014 til december 2014 var han chef for et kontor, der hed Kanalstrategi og Data, som primært havde med TastSelv og eIndkomst at gøre. Han har tidligere været chef for Afregning Person fra september 2007 til juli 2010.

Forespurgt, hvor vidnet var geografisk placeret forklarede vidnet, at han var placeret i SKAT's hovedcenter i Østbanegade.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet cand.merc.jur. Vidnets første statslige ansættelse var i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, hvorefter han blev ansat i SKAT i februar 2003. Vidnet har haft forskellige specialkonsulentstillinger og blev kontorchef i SKAT i marts 2004. I 2007 overtog han Afregning Person.

Forespurgt, hvad vidnets hovedopgaver og ansvarsområde i Afregning Person var, forklarede vidnet, at de varetog procesejerskabet for personafregningsprocesserne. Det handlede særligt om at sikre, at IT-systemerne levede op til lovkravene, og at det var så nemt som muligt for borgerne at afregne deres skat. I Afregning Person var

det primært processerne omkring årsopgørelsen og forskudsprocessen og de indberetningsprocesser, der ligger til grund for det, det vil sige indberetninger fra banker, fagforeninger og arbejdsgivere, som udgør det datagrundlag, der danner årsopgørelsen.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste leder, forklarede vidnet, at han fra 2007-2010 havde Thomas Fredenslund som direktør og Richard Hanlov som vicedirektør. I 2013 havde han Richard Hanlov som sin direktør.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste samarbejdsrelation og berøringsflade, forklarede vidnet, at det var de andre kontorer i Afregning selvfølgelig, altså Afregning Erhverv. Han arbejdede en del sammen med et kontor, som havde specifikt med skat.dk at gøre. De havde en del samarbejde med Indsats. Hovedcentret var delt op i en kundeservicesøjle, som Afregning var en del af, og en indsatssøjle. Han samarbejdede en del med et kontor, som han mener hed Indsatsplanlægning. Endvidere arbejdede de en lille smule sammen med Inddrivelse og forskellige styrings- og økonomikontorer.

Forespurgt til udbytteområdet og Jette Zesters rolle, forklarede vidnet, at på den del af procesansvaret, som de havde, nemlig indberetningerne fra primært bankerne, spillede hun en meget central rolle. Jette Zester har været i SKAT i hele sin karriere, og hun arbejdede primært med at sikre god kvalitet i indberetningerne fra bankerne. Jette Zester var den, der vidste mest om dette område i SKAT.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', notat "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge").

Forespurgt, om vidnet var inde over den drøftelse, der dannede grundlag for, at man rettede henvendelse til departementschefen, forklarede vidnet, at han ikke kan erindre at have læst det i 2009, eller om han bidrog til det. Han tænker, at det var det rigtige valg at lade Jette Zester bidrage til det. Forespurgt, om Jette Zester drøftede de berørte problemstillinger med ham, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han oplevede heller ikke, at han skulle udstyre hende med et bestemt mandat til at deltage, men at hun deltog som den centrale fagperson, hun var på området.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse ligger i et procesejeransvar og procesejerskab, forklarede vidnet, at det helt centrale for procesejerskabet var sikringen af, at de meget store og komplekse IT-systemer på skatteområdet fungerede og levede

op til lovgivningen samt understøttede effektive processer, så man kunne bruge så få manuelle årsværk som muligt på processerne ude i de lokale centre, og at systemerne gav en god kundeservice for brugerne. Omkring 2007 lå hele IT-ansvaret i ét kontor, men på et tidspunkt opdelte man IT-opgaven, så man havde systemejere, som håndterede leverandørerne på systemet, og procesejere, som orienterede sig mod departementet i forhold til nye regler. Procesejerne var endvidere i dialog med de lokale centre om deres behov. Procesejerne var også i dialog med Kundecentret. Desuden havde procesejerne direkte dialog med borgerne om borgernes oplevelser af systemerne, og hvilke justeringer der skulle laves i den anledning.

Forespurgt til begrebet platformejer forklarede vidnet, at platformejeren betjente den meget dybtliggende del af et IT-system, hvor der var noget hardware og noget software, som skulle betjenes, men at det var rent teknisk og lå meget langt væk fra reglerne og processerne.

Forespurgt, hvordan det blev besluttet, hvem der skulle være procesejer i forhold til en proces, forklarede vidnet, at det var hans ansvar at fordele kontorets 20 medarbejderne i forhold til opgaverne, dvs. at foretage en prioritering ud fra de processer, der var, hvor der var mest travlt i forhold til lovgivning og udvikling af de ting, som var ønsket. Det var helt oplagt, at Jette Zester var procesejer på det pågældende område, eftersom det var hende, der vidste mest om det.

Forespurgt, om det var direktøren for Borger og Virksomhed, der fordelte procesejerskaberne på kontoret, forklarede vidnet, at det ikke var nogen hemmelighed, at de omorganiserede temmelig ofte. Det var et spørgsmål om at placere de processer, der hang bedst sammen, i et bestemt kontor. I Afregning Person forsøgte de at placere de processer, der var rettet mod borgernes afregning af skat.

Forespurgt, om procesejeropgaven lå i et kontor, eller om den var knyttet til en konkret navngiven medarbejder, forklarede vidnet, at det var selve kontoret Afregning Person, der havde procesejerskabet, men at det i praksis var enkelte medarbejdere, der varetog procesejerskabet, eftersom de havde kompetencer og viden på de pågældende områder. Forespurgt, om disse medarbejdere således fik allokeret kontorets opgave, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor ansvaret for, at man traf en rigtig afgørelse og iagttog den forvaltningsprocessuelle regulering, der gjaldt på et område, lå, forklarede vidnet, at ansvaret for at træffe afgørelse i enkeltsager, fx at beslutte, om en given angivelse skulle udløse en udbyttebetaling eller ej, lå ude i de lokale centre. I deres kontor havde de en generel forpligtelse til at sikre, at deres systemer levede op til reglerne. Som eksempel kan nævnes, at mange af hans medarbejdere brugte tid på årsopgørelsessy-

stemet, hvor man sikrede sig, at de bagvedliggende beregninger var rigtige, eksempelvis når man havde fået et antal renteindberetninger, at disse så blev regnet rigtigt ind i den pågældendes skat. I sådanne tilfælde var det IT-systemerne, der sikrede, at reglerne blev overholdt, og det var entydigt deres opgave.

Foreholdt, at man på et tidspunkt på udbytteområdet havde en procesejer på angivelse og en anden procesejer på indberetning, og forespurgt, hvem der havde ansvaret for refusion, forklarede vidnet, at det er han i tvivl om. I Afregning Person havde de ansvaret for indberetningsdelen, fordi det relaterede sig til det, at bankerne indberettede. Afregning Erhverv havde ansvaret for angivelsen. Hans tilgang vil være at se på, hvilken IT-løsning der understøttede refusionsudbetalingen. Han mener, at den lå hos SAP38. Så må man se på, hvem der havde ansvaret for de processer, der kørte i SAP38. På et tidspunkt var det et selvstændigt procesejerkontor, Betaling og Regnskab, der havde ansvaret, men han er ikke klar over, præcis hvilken periode det drejede sig om.

Forespurgt, om der er procesejere på alle funktioner i SKAT, forklarede vidnet, at det var ambitionen, men at procesejerskabet var stærkest, hvor der var et IT-system, da procesejerens primære opgave var at sikre, at IT-systemerne levede op til reglerne. Hvor der ikke var nogen IT-understøttelse, eller hvor der ikke var en så stærk IT-understøttelse, spillede det centrale procesejerskab ikke nogen særlig rolle. Så var det primært en opgave i det lokale center at sikre sig, at de manuelle processer levede op til reglerne.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om begrebet procesejerskab, som vidnet forstår det, er koblet op på et IT-system og en IT-understøttelse, og at det er heraf, begrebet udspringer, bekræftede vidnet dette. I 2007 havde man en situation, hvor proces- og systemejerskab lå i samme kontor, hvor man havde hele ansvaret. På et tidspunkt havde man behov for forskellige kompetencer og delte derfor ansvaret op, så de, der havde med det strikt IT-mæssige at gøre, det vil sige at sikre, at leverandøren levede op til reglerne, blev systemejere, og de, der var rettet mod forretningen og departementet, fik procesejerskabet. Men alt sammen med udgangspunkt i at sikre, at de IT-systemer, man havde, fungerede effektivt og korrekt.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan man som procesejer sikrede sig, at man havde den nødvendige information fra de fagkontorer, der benyttede systemet, og om der var retningslinjer eller fora, der sikrede dette, forklarede vidnet, at han ikke tror, der var en formaliseret struktur for det. SKAT var på det tidspunkt kendetegnet ved, at medarbejderne havde været ansat i lang tid, så det baserede sig primært på, at medarbejderne havde et netværk hos dem, der lokalt havde ansvaret for sagsbehandlingen. Dertil var der ledelsesfora, hvor man støtte-

de op omkring det. Der var eksempelvis noget, der hed "Kundeserviceledelsen" eller lignende, hvor de forskellige direktører for de forskellige enheder i Kundeservice mødtes og traf beslutninger. Men der var ikke formelle fora på medarbejderniveau.

Forespurgt, om der var en kontrolopgave i forhold til at sikre, at man ude i administrationen administrerede i overensstemmelse med, hvad der var tilsigtet, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om de i vidnets kontor var inde over, om der i det enkelte fagkontor – i dette tilfælde Regnskab 2 – blev truffet rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at det var fagkontorets ansvar, og det var de ikke inde over. Nu tales der meget om, hvorvidt det var korrekt, men det, der fyldte noget, var, om det var effektivt, og om det var let for kunderne.

Forespurgt, hvordan man i digitaliseringsprocessen sikrede opfyldelsen af det klassiske forvaltningsretlige krav om, at en sag skal være tilstrækkeligt oplyst, forklarede vidnet, at når de opstillede kravene til en løsning, sikrede de sig, at løsningen levede op til reglerne. I det omfang de var i tvivl, drøftede de spørgsmålet med Juridisk Service. De havde eksempelvis et tæt samarbejde med Juridisk Service i forbindelse med beregningen af årsopgørelsen, så de sikrede sig, at de forstod reglerne korrekt, og at der blev regnet rigtigt.

Forespurgt, om der vidnet bekendt er et hjemmelsgrundlag for SKAT, som giver mulighed for, at man i de manuelle processer kan fravige det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening om.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer).

Forespurgt, hvad et ydelseskort er, forklarede vidnet, at ydelseskortet skal forstås som grundlaget for den tidsregistrering, de foretog, men at det ikke var noget, der fyldte. De skulle som medarbejdere registrere den tid, de brugte, på forskellige grupper på ydelseskortet. Han vil gætte på, at hans medarbejdere har registreret langt det meste af deres tid på procesejerskabet.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse skal forstås som en ansvarsbeskrivelse, forklarede vidnet, at det mere var en praktisk foranstaltning omkring tidsregistrering af opgaverne og statistisk opfølgning herpå.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

"Procesejerskab

…

- Principielle spørgsmål om love, regelsæt, klager o.lign. i forhold til den enkelte forretningsproces

…

- Sikre driften for hele processen, herunder korrekte informationer (interne såvel som eksterne kunder), nødvendig uddannelse, beredskabsplan for kontinuerlig drift, rapportering, anmeldelse til Datatilsyn, varetage relationen til Statens arkiver

- Samarbejde på tværs i SKAT vedrørende processen

- Løbende vedligeholdelse af it og lov understøttelsen af processen, herunder evaluering/revurdering af processen

Konsekvensvurdere processen i forhold til forskellige tiltag/initiativer (fx lovændringer, ændringsønsker)"

Forespurgt til vidnets forståelse af de oplistede punkter på ydelseskortet forklarede vidnet, at det skal forstås smalt og som kun linket op på IT-løsningen.

Forespurgt, om principperne for procesejerskabet var de samme for Afregning Person og Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4034 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Snitflader:

Regnskab

Jura & Samfundsøkonomi

Kommunikation

Indsats og Økokrim

Landsdækkende enhed Told"

Forespurgt, hvordan vidnet så snitfladerne til og afgrænsningen af sit kontors opgaver og ansvar i forhold til de her nævnte kontorers opgaver og ansvar, forklarede vidnet, at de ikke havde noget at gøre med den landsdækkende enhed Told. Der var en tilsvarende landsdækkende enhed for personafregning, som de til gengæld havde en relation til. Hans kontor havde ansvaret for den del af processen, der var IT-understøttet, herunder sikring af, at den levede op til gældende regler, og at den understøttede en effektiv proces. I det omfang der skete ændringer i systemerne, skulle de orientere om disse ændringer. Hvis ændringerne betød, at andre kontorer skulle lave om på deres manuelle processer, så talte de med dem om, hvad de skulle gøre. Forespurgt, om de havde nogen instruktionsbeføjelse i forhold til de manuelle processer, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Hans kontor havde ikke meget samarbejde med Regnskab, men det havde de med Jura og Samfundsøkonomi, hvis de var i tvivl om, hvordan reglerne skulle fortolkes. I forhold til Kommunikation handlede samarbejdet om, hvordan man kommunikerede tingene ud. Han husker ikke, at de havde et samarbejde med Økokrim. De samarbejdede meget med Indsats, og man kan sige, at i Kundeservice var deres opgave at gøre det så let som muligt for de mange, mens opgaven i Indsats var at gøre det svært for de få. I det omfang man var nervøs for, at der blev snydt, eller at der var et stort skattegab, var det Indsats' opgave at påpege det, og i det omfang der var brug for manuelle ressourcer for at øge kontrollen, var det Indsats' ansvar at tilvejebringe dem eller iværksætte nogle ændringer af IT-løsningerne, som gjorde, at det var sværere at snyde.

Forespurgt, om de i samarbejdet med Indsats har haft nogen dialog omkring udbytteområdet og de manglende kontrolmuligheder eller behovet for indsats, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. Omkring 2010 blev der løbende lavet evalueringer af, hvor stort skattegabet var på de enkelte skatteområder, men han ved ikke, hvad der præcist har stået i evalueringerne omkring udbytteskat. Undersøgelserne af skattegabet førte bl.a. til konkrete initiativer på personområdet, hvor der eksempelvis blev fradraget store beløb for sommerhusudlejning. De fik i den forbindelse vedtaget nogle regler, som medførte, at det ikke længere var ejeren af sommerhuset, der skulle foretage indberetningen, men derimod dem, der varetog sommerhusudlejningen, og indberetningen blev så fortrykt på folks årsopgørelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4035 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Hvad laver en procesejer?

Sørger for, at vi har nogle hensigtsmæssige processer:

- Lovgivning - udvikling

- Processer- strategisk og operationelt (Delt på told)

- Systemer/projekter- både lovimplementering og forretningshensyn

- Styring/controlling - overblik over drift

- Kommunikation- nyhedsbreve + initierer hvad der skal opdateres i vejledninger og på skat.dk

- Koordinering + interessenthåndtering- virksomheder og øvrige offentlige myndigheder

- Ministerbesvarelser + klager"

Forespurgt, om ikke der ud fra de nævnte punkter ligger mere i opgaven end en IT-proceshåndtering, forklarede vidnet, at de varetog procesejerskabet med udgangspunkt i de IT-løsninger, de havde. Forespurgt, om ikke de følte, at de havde ansvar for, tilsyn med eller indsigt i aktiviteterne i andre kontorer, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det var IT-systemerne, der var deres ansvarsområde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4037 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Lovudvikling - initiativret hvis processer billigst kan forbedres gennem lov

Lovhøring

Lovimplementering"

Forespurgt, hvad der lå i punktet om lovimplementering, forklarede vidnet, at det var deres ansvar at sikre, at nye skatteregler, der påvirkede de centrale IT-systemer, blev implementeret rigtigt. Forespurgt, om det eksempelvis kunne være, at man, når udbytteskatteprocenten gik fra 28 til 27, fik CSC til at ændre tallet, bekræftede vidnet dette. I det omfang der blev lavet ændringer i indberetningerne på udbytte, så sørgede de for, at systemet kunne understøtte de nye indberetninger. Når der kom nye regler, havde man en dialog med departementet om, hvilke IT-mæssige implikationer det ville medføre.

Procesejerskab for udbytteområdet

Vidnet blev foreholdt, at tidligere vidner har forklaret, og at det fremgår af nogle af SIR-rapporterne, at Regnskab 2 lavede en formel kontrol, men ikke en materiel kontrol, hvilket vil sige, at man ikke forsøgte at afdække, om den person, der anmodede om refusion, også var den reelle aktionær. Forespurgt, hvor beslutningskompetencen lå i forhold til at beslutte, at Regnskab 2's sagsbehandling var afgrænset til den formelle kontrol, forklarede vidnet, at den lå lokalt hos dem, der havde ansvaret for de manuelle processer. Der må på ledelsesniveau have været drøftelser om, hvilke ressourcer man skulle bruge på de forskellige områder, og ud fra det måtte man tilpasse processerne til ressourceforbruget.

Foreholdt, at det et sted er anført, at al anden kontrol ligger i Indsats, og forespurgt, om det var en procesejer, der kunne beslutte det, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der har været drøftelser på ledelsesniveau om, hvordan man skulle tilskære opgaven, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Efter § 69 A indsættes:*
>
> *§ 69 B."*

Forespurgt, om vidnet har været inde omkring denne lovændring, forklarede vidnet, at han ikke havde ansvaret for Afregning Person fra juli 2010 til februar 2013, og at han derfor ikke har været inde over udformningen af denne bestemmelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, [osv.] har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.*
>
> …

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold.

…

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Foreholdt, at Folketingets medlemmer hermed klart orienteres om, at der foretages en grundig sagsbehandling, men at det er noget anderledes beskrevet i SIR-rapporterne, og forespurgt, om man som procesansvarlig var eller burde have været involveret i processen med at sikre, at man faktisk foretog sig de ting, der lægges op til i teksten, forklarede vidnet, at den del af processen, hans kontor havde ansvar for, var indberetningsdelen, hvorimod det foreholdte omhandler angivelsen og refusionen. Så Afregning Person havde ikke noget ansvar for implementeringen af dette. Ansvaret for de manuelle processer og udformningen af dem lå der, hvor processerne blev udført.

Foreholdt, at det foreholdte eksempelvis omhandler en person, som har betalt 27 eller 28 procent i udbytteskat, og som påstår, at vedkommende skal betale mindre eller slet ikke nogen udbytteskat, fordi vedkommende er skattesubjekt et andet sted, og forespurgt, om ikke et sådant eksempel var deres domæne i forhold til processerne i Afregning Person, da det ikke længere omhandlede et selskab, forklarede vidnet, at angivelsesprocessen – altså det at bede om at få sin refusion – skete via TastSelv Erhverv. Det var derfor Afregning Erhvervs ansvar, uanset om det var en person, der anmodede om refusion. Den del af udbytteprocessen, som de havde ansvar for, var at sikre, at der blev indberettet det, der skulle, om hvem man havde udbetalt udbytte til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, hvordan et sådant budskab normalt ville blive samlet op og videreformidlet i deres regi, og om det var departementets opgave, forklarede vidnet, at det har han ikke noget klart svar på. Den normale proces ville være, at procesejeren ville være involveret i lovgivningsprocessen, i det omfang det havde noget med IT at gøre, og så ville man være vidende om, hvad der stod i bemærkningerne, og klar over, at det var forventningerne. Som vidnet læser det foreholdte, handler det om, at man skulle bruge flere ressourcer på udbyttebetalingen, og det var i hvert fald ikke et procesejeransvar at løfte den type problemstilling.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at såfremt et af Kundeservices kontorer havde været involveret i den pågældende lovgivningsproces, så må det have været Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man normalt ville være med i lovgivningsprocessen og i den forbindelse modtage udvalgsbetænkninger undervejs i forløbet, forklarede vidnet, at det ville man, i det omfang det var relevant. For dem handlede det meget om et IT-fokus, og i det omfang der var en relation til IT, ville man være inde over det.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015

Forespurgt, om vidnet var inde over SIR's 2010-rapport, da den kom, hvor han stadig havde ansvaret i Afregning Person, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"Borger og Virksomhed er procesejer for udbytteangivelserne og de obligatoriske indberetninger om udbyttemodtagere. For udbytteangivelserne har der været en navngiven procesejer, men det er først ultimo 2009, at der er udpeget en navngiven procesejer for indberetningerne af udbytteskat. Årsagen hertil er, at der ikke har været fokus på området tidligere."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:

- Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning

- Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"

Forespurgt, om vidnet husker forløbet, da Jette Zester blev udpeget som procesejer, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men det var et naturligt valg, at det var Jette Zester, der varetog procesejerskabet for indberetninger.

Foreholdt, at et af kritikpunkterne, som er gået igen i SIR's rapporter fra 2010, 2013 og 2015, er, at man ikke har haft én overordnet ansvarlig for området, og forespurgt, om vidnet husker overvejelserne bag, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

"Pia Kolind, Afregning Erhverv, procesejer 3S og Selskabsskat

…

Lena Bardrum, Afregning Person, procesejer UDBY og eKapital"

Forespurgt, om vidnet husker forløbet omkring opdelingen og udpegningen af Lena Bardum, forklarede vidnet, at han ikke husker specifikt at have udpeget Lena Bardrum til at deltage. Jette Zester var meget travlt beskæftiget med andre opgaver, hvorfor der i tiden op til rapporten kom, blev ansat en ekstra procesejer på området, nemlig Lena Bardrum, til at hjælpe Jette Zester med at løse hendes opgaver. Lena Bardum blev vel meldt ind for at sikre, at de kunne bidrage til rapporten.

Foreholdt, at der her er tale om procesejere på henholdsvis 3S og Selskabsskat samt på UDBY og eKapital, mens der tidligere også har været talt om procesejere på indberetninger og angivelser, forklarede vidnet, at som han husker det, er UDBY og eKapital begge indberetningsløsninger. De andre er angivelser. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at i det omfang der måtte være en procesejer på refusion, så måtte denne ligge hos Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det er han ikke sikker på. Så vidt han husker, var det SAP38, man brugte til at udbetale refusion, og man

er derfor nødt til at finde ud af, hvem der havde procesejerskabet for SAP38. Forespurgt, om procesejerskabet var isoleret til det IT-system, der forestod udbetalingen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Deltagere er:*
>
> *Jacob Egelykke*
>
> *Henrik Espersen*
>
> *Jette Zester*
>
> *Lena Bardum*
>
> *Jeanette Nielsen*"
>
> …
>
> *"Ansvar for processer i forbindelse med administration af udbytteskatten er delt mellem Betaling & Regnskab, Afregning Erhverv (procesejer) og Afregning Person (procesejer). Vi talte om, hvorvidt Inddrivelse & Betalingsprocesser også kan sige at have ansvar for en del af den samlede proces.*"

Vidnet forklarede hertil, at det nok var Inddrivelse & Betalingsprocesser, der havde SAP38-ansvaret, men det skal nok undersøges.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytte-skat blev drøftet):

> *"Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar).*"

Vidnet forklarede, at han ikke husker det, men som han læser det, var det på det tidspunkt, man valgte at placere det samlede ansvar hos Afregning Erhverv. Forespurgt, om det var noget, man – henset til de deltagende medarbejdere – kunne beslutte på dette niveau, forklarede vidnet, at det kunne man ikke. Forespurgt, hvem der skulle træffe denne beslutning, forklarede vidnet, at det i første omgang var kon-

torcheferne, det vil sige vidnet selv og kontorchefen for Erhverv, hvorefter det formentlig skulle godkendes på et ledelsesforum.

Forespurgt, om vidnet blev forelagt og bedt om at tage stilling til fordelingen, forklarede vidnet, at han kan se af materialet, at han modtog e-mails omkring det, men at han ikke husker det specifikt. Forespurgt, om vidnet husker, om der blev truffet en beslutning på kontorchefniveau, forklarede vidnet, det husker han ikke, men i og med at han har modtaget e-mails omkring det, har de vel nikket til, at det var sådan.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet forstår formuleringen om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv som procesejeransvar, forklarede vidnet, at en af de ting, revisionen i 2013 pegede på, var, at der var behov for en, der kiggede på tværs af indberetningerne og angivelserne. Her blev der truffet beslutning om, at det var Afregning Erhvervs ansvar at kigge på tværs. Forespurgt, om det igen var et spørgsmål om IT-systemer, bekræftede vidnet dette. Man skulle sikre sig, at der var sammenhæng mellem de informationer, der blev indhentet hos Afregning Person, og de angivelsesprocesser, der var på Afregning Erhverv. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det dermed ikke drejede sig om et samlet ansvar, herunder for de manuelle processer, bekræftede vidnet dette. Det drejede sig om et koordinationsansvar mellem Afregning Person og Afregning Erhverv. Forespurgt, om det således ikke handlede om ansvaret for den samlede sagsbehandling og rigtigheden af denne, forklarede vidnet, at det ikke var hans forståelse af det anførte. Forespurgt, om det så skal forstås sådan, at man her tilsigtede at skabe en bedre sammenhæng mellem IT-understøttelsen til brug for dem, der havde de manuelle processer, bekræftede vidnet dette.

System/afstemninger

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet kan bidrage med indsigt i, hvordan de forskellige systemer eKapital, RKO og UDBY har spillet sammen, forklarede vidnet, at han ikke kan bidrage med mere, end der står i SIR-rapporterne. I 2010-rapporten fremgår det, at hvis man kiggede på de indberetninger, der blev modtaget, havde man i princippet mulighed for at afstemme mellem det, der blev indberettet, og det, der blev angivet. Det er på det niveau, han kan bidrage. Han har ikke den tekniske indsigt, i forhold til hvordan systemerne spillede sammen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 Konklusion):

"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner,

…

- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen."

Foreholdt, at det således i SIR's 2010-rapport anføres, at det i realiteten ikke er muligt at afstemme, forklarede vidnet, at det er rigtigt, at det kun var en tilnærmelsesvis afstemning, man kunne foretage.

Forespurgt, om 3S lå i vidnets kontor, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Ressourcer

Forespurgt, om man i den periode, hvor vidnet havde ansvaret, havde tilstrækkelige ressourcer, forklarede vidnet, at man havde travlt og var nødt til løbende at prioritere opgaverne. For dem handlede det om for det første at sikre, at systemerne overholdt loven, og for det andet at implementere effektiviseringsinitiativer, så man lokalt kunne løse opgaverne med færre ressourcer.

Forespurgt, om vidnet kunne løse sine opgaver med de ressourcer, der var, forklarede vidnet, at det jo i sig selv var en udfordring at få noget arbejdskraft ind i arbejdsgruppen. Det var et udtryk for, at buen var spændt. Særligt efteråret var altid meget travlt for Afregning Person, da man på denne tid af året forberedte systemerne til at leve op til de nye regler, når den nye årsopgørelsessæson blev skudt i gang lige efter årsskiftet. De skulle sikre, at de nye leverede systemer levede op til det forventede.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var hvert efterår, det var sådan, bekræftede vidnet dette, da man fulgte et årshjul, hvor man typisk i foråret talte om, hvilke ændringer der skulle foretages, og så blev ændringerne foretaget i efteråret.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen og med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

"Men udbytteskatteområdet er revideret 2 gange indenfor de seneste år (i 2010 og i 2012), og i forbindelse med Rigsrevisionen erklæring til SKATs regnskab for 2012, har RR her i august spurgt specifikt ind til initiativ på dette område. Så jeg tror at området har stor revisionsmæssig bevågenhed, og det er jo også ganske store beløb der opkræves på området.

Fra Betaling og Regnskab er det Lisbeth Rømer der har deltaget i det tidligere arbejde på området, og hun er funktionsleder for udbytteskatteadministrationen. Jeg er imidlertid enig med Lisbeth i, at det er en procesejer der bør tage initiativ i forhold til revisionens anbefaling om placering af et overordnet procesansvar.

Vil en af Jer give et bud på hvem der tager initiativforpligtelsen i forhold til denne anbefaling?"

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han modtog denne henvendelse, forklarede vidnet, at han ikke husker specifikt at have behandlet den pågældende e-mail, men at han indmeldte Lena Bardrum eller Jette Zester til at se på det. I forhold til placeringen af det overordnede procesansvar handlede det for vidnet om, hvordan de kunne forbedre IT-understøttelsen af det pågældende område, og det var det, de diskuterede her.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet):

"Kan forstå på Frank, at vi ikke har hørt fra jer. Er det en forglemmelse?"

…

"Der er nu gået 14 dage siden jeg skrev til jer – og hverken Frank eller jeg har ikke hørt noget.

Hvem skal jeg kontakte før der bliver reageret?

Rigsrevisionen er opmærksom på ansvarsplaceringen, og i beretningen dertil har vi oplyst, at denne "arbejdsgruppe" etableres inden udgangen af august måned. Det er (i sagens natur) ikke muligt grundet den manglende tilbagemelding fra jeres side.

Vil I kontakte Frank nu – eller som minimum henvise os til nogen, der ønsker at indgå i dette arbejde?"

Forespurgt, om vidnet besvarede disse e-mails, forklarede vidnet, at han ikke husker de konkrete e-mails. Foreholdt, at indholdet af e-mailen virkede lidt desperat, forklarede vidnet, at der var mange ting, der var pres på. Det gør selvfølgelig indtryk, at der her skrives om Rigsrevisionen, men der var også bestillinger, som departementet lagde stor vægt på, og bestillinger, som direktionen lagde stor vægt på, og der var bestillinger, som Kundeserviceledelsen lagde stor vægt på. Så det er vel et udtryk for, at der generelt var mange bestillinger, de skulle svare på, og at det samtidig var en periode, hvor der var rigtig travlt i kontoret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

> *"Vi synes imidlertid – her i Afregning Erhverv – det lidt usikkert hvem der gør hvad i forhold til handleplanen og hvad vores rolle er.*
>
> *Hvem har ansvaret for handleplanen og indholdet heraf?"*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede, da han modtog denne e-mail, forklarede vidnet, at han ikke husker at have modtaget e-mailen, eller at han foretog sig noget særligt i den anledning.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1026-1027 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

> *"Afregning Erhverv ser et behov for, at en arbejdsgruppe – i lyset af revisionens bemærkninger og kritikpunkter – helt overordnet ser på hvilke ansvarsområder, opgaver og processer, der ligger i administrationen af udbytte. Arbejdsgruppen bør samtidig forholde sig til behovet for ressourcer og kompetencer i forhold til de enkelte opgaver og processer. I forlængelse heraf bør ske en ledelsesmæssig opfølgning på gruppens arbejde."*

Forespurgt, om indholdet af e-mailen siger vidnet noget, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Fra Afregning Persons side har involveringen primært været på medarbejderniveau, efter det var besluttet, at ansvaret lå hos Afregning Erhverv. Forespurgt, om det var her, de endte med ikke at stille med en person, eller om det var efter vidnets fratræden, forklarede vidnet, at han tror, det var efter hans fratræden.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over dette, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Vidnet blev forevist side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013).

Forespurgt, om vidnet læste SIR's 2013-rapport, da han modtog den, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 937 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, Rapportens delkonklusion i afsnit 3.3 "Afstemning af fødesystemer"):

> *"SKAT bør etablerer afstemninger eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne."*

Forespurgt, om dette var en anbefaling, der gik på procesansvaret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet har været inde over dette, forklarede han, at det husker han ikke. Han kan se, at der var igangsat en række initiativer på indberetningssiden, hvis man kigger nederst i 2010-rapporten. Foreholdt, at den foreholdte rapport er fra 2013, forklarede vidnet, at nogle af de initiativer, der var i SIR's 2010-rapport vedrørende indberetningerne, faktisk var implementeret. Foreholdt, at løsningerne ikke var etableret, forklarede vidnet, at det er korrekt, at det at sikre, at man systemmæssigt lavede afstemningen mellem indberetningerne og angivelserne, ikke var etableret på dette tidspunkt.

Forespurgt, om ikke man som kontorchef for et af de kontorer, der havde procesejeransvaret, ville læse en kritisk SIR-rapport igennem, forklarede vidnet, at det ville man. Han husker ikke at have læst rapporten, men i det omfang han måtte have læst den, har han formentlig haft fokus på, om der var noget kritisk i forhold til hans domæne. Det vil sige, om der var efterspørgsel på øgede indberetninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938-939 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, Rapportens delkonklusion i afsnit 3.6 "Afstemninger/sandsynlighedskontrolangivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

> *"Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig*

…

Det er SIRs vurdering, at SKAT bør sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat. Muligheden herfor er blevet forbedret fra 1. januar 2013, hvor alle udloddende selskaber skal angive udlodningen og indberette oplysning om udbyttemodtager samtidigt."

Forespurgt, om vidnet hæftede sig ved det anførte, og om der i det anførte var nogle opgaver til ham, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013). Forespurgt, om vidnet husker den foreviste oversigt over anmærkninger og vigtighed, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

2013-HANDLEPLANEN

Forespurgt, om vidnet har været inde over handleplanen, der blev udarbejdet i forlængelse af rapporten, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det forløb, der var, hvor det samlede procesansvar blev fastlagt, og hvor han meldte en medarbejder ind til arbejdsgruppen, der skulle se på handleplanen, svarede til det, som rapporten kaldte på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.7

SIRs anbefaling/bemærkninger: Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling:

Ved Implementeringen af Ny TastSelv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.

Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.

Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen.

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv. Lena Bardrum Afregning Person."

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser omkring dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1097 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

"Afregning Person har oplyst, at der ikke kan afses ressourcer til deltagelse i arbejdsgruppen (bortsat fra eventuelle "ad hoc" møder)."

Forespurgt, om det var en beslutning, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at han må have været med til at beslutte det, men han husker ikke baggrunden. Det var sæsonens travleste tid, og den primære opgave for dem var at sikre, at der kom årsopgørelser ud til tiden, og det var den prioritering, der blev foretaget. Vidnet blev foreholdt, at der kom en kritisk rapport i foråret 2013, hvorefter de hen over sommeren 2013 blev rykket for at stille med medarbejdere, at det derefter på et møde i september 2013 blev besluttet at placere ansvaret hos Afregning Erhverv, hvorefter de meddelte, at Afregning Person ikke kunne stille med flere ressourcer. Forespurgt, om overvejelserne gik på, at når ansvaret nu var placeret hos Afregning Erhverv, så ville de ikke hos Afregning Person bruge flere ressourcer på det, forklarede vidnet, at han ikke husker, at sådanne overvejelser skulle have ligget til grund.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var inde over TastSelv-projekter, forklarede vidnet, at han var inde over TastSelv Borger. Forespurgt, om vidnet var inde over de obligatoriske TastSelv-projekter om angivelser, forklarede vidnet, at det var han ikke.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var inde over TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Vidnet blev af advokat Pernille Backhausen foreholdt fra ekstraktens side 948 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"Afregning Person har oplyst, "at Afregning Person har fokus på, at forbedre muligheder for banker og andre indberetningspligtige til at foretage deres indberetninger. Afregning Person er ved at igangsætte et projekt der skal forny de gamle TS-Tele indberetningsordninger og erstatte disse med FTP-gateway og TastSelv løsninger. Det er tanken at se på om der for hele udbytteområdet kan findes en fælles holdbar løsning der kan tilgodese begge typer af indberetningspligtige (banker og selskaber) om udbyttemodtagerne."*

Forespurgt, om vidnet husker mere om dette, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvilke initiativer der blev sat i gang. Vidnet blev foreholdt, at der i SIR's 2010-rapport var kritik af, at der ikke kunne afstemmes i forhold til indberetningerne, og at vidnets forklaring kunne forstås sådan, at man i 2013 primært så på, hvad der var sket med indberetningerne fra 2010-2013. Hertil forklarede vidnet, at det fremgår af SIR's 2013-rapport, at nogle af de initiativer, der er omtalt i SIR's 2010-rapport, var blevet implementeret. På indberetningsdelen havde de således forsøgt at forbedre grundlaget for at foretage afstemningen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 948 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"eKapital har løbende fokus på om der kan tages yderligere tiltag til at sikre en korrekt indeholdelse af udbytteskat (den korrekte udbytteprocent). De seneste tiltag har taget fokus på bankernes kunderegistrering af depoterne, og dermed at sikre at modtageren at udbytteskatten nu også er den type som indeholdelsesprocenten peger på, fx*
>
> *- en aktiv virksomhed/selskab mv.*
>
> *- et investeringsselskab, en investeringsforening, et selskab osv.*

- en person

- en person med et depot tilmeldt under den såkaldte VP-ordning"

Forespurgt, om vidnet husker dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 948 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

"Ligeledes skal den faktiske indeholdte skat indberettes fra og med 1. januar 2011. Det betyder, at SKAT nu har mulighed for over årsopgørelsen at godskrive den faktisk indeholdte skat, og ikke som nu automatisk at godskrive 27 % for en person, eller en personlig erhvervsdrivende mv.

Siden sidste revisionsrapport har eKapital fået ændret skattekontrolloven således, at der er obligatorisk indberetningspligt om udbytte/udlodning til skattefrie pensionsdepoter samt at der generelt i den obligatoriske indberetning fra depotbanken om udlodning af udbytte, skal indberettes CVR/SE nr. på det selskab, eller den investeringsforening/afdeling udlodningen stammer fra.

Sidstnævnte for at angivelsen fra den udlodningen stammer fra kan kobles op mod depotbankernes indberetninger om udbyttemodtagerne, og på den måde at kunne lave en afstemning af de to forskellige indberetninger."

Vidnet forklarede, at det sidste afsnit er udtryk for, at de forsøgte at foretage forbedringer på indberetningsdelen. Forespurgt, hvem der ville have budt ind på et høringssvar, forklarede vidnet, at han mener, at det var Jette Zester, der var en del af undersøgelsen, og at han vil gætte på, at det var hende, der har skrevet det.

Kl. 11.45 sluttede mødet.

PROTOKOL

8. maj 2019
Protokol nr. 13

Den 8. maj 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann ved advokat Ann Rask Vang for Karsten Juncher

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Stig Lauritsen for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Lars Kjeldsen ved advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Brøchner

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokat Martin Bay for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

JETTE ZESTER

Kl. 9.00 mødte Jette Zester som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som specialkonsulent i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Personafregning og i perioden fra april 2013 til maj 2014 var ansat som specialkonsulent i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Person, bekræftede vidnet dette. Hun har i alt været ansat i SKAT i 46 år.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund og sit erhvervsmæssige forløb frem til 2010 forklarede vidnet, at hun begyndte i Kildeskatten og var med til at opbygge det første erhvervssystem. Derefter var hun med til at opbygge årsopgørelsen, som dengang hed SLUT. Der var hun en del år. På årsopgørelsen havde hun ansvaret for processerne omkring forskudsberegning og opgør. Hun var et års tid på udveksling i Kommunedata, hvor hun beskæftigede sig med de samme opgaver vedrørende årsopgørelsen, som hun havde i SKAT. Derefter blev hun omkring 1974 headhuntet tilbage til SKAT, og frem til 1984 arbejdede hun med processen omkring årsopgørelsen. Det var en lidt anderledes proces dengang, hvor alle var lige, og der var både procesejere og systemejere, og de havde datacentralen i samme bygning i Birkerød. I 1984 flyttede hendes afdeling, Planlægningsafdelingen, til København, og senere kom hun til Kontrolafdelingen. Her opstod hendes interesse for værdipapirer, da hun var på kontrolbesøg hos pengeinstitutter og børsmæglere mv. Hendes speciale var værdipapirer og dermed udbytte, som jo var et afkast fra værdipapirerne og investeringsforeningspapirerne. Forespurgt til en tidsmæssig placering forklarede vidnet, at det var fra 1984 og frem til 2004, hvor hun flyttede til RKO/eKapital. På det tidspunkt var der ikke noget, der måtte hedde kontrol, det skulle hedde service, og derfor blev hun igen flyttet over til processen.

Forespurgt, om vidnet var sagsbehandler på værdipapirsager, eller om det var systemhåndtering, forklarede vidnet, at de i Kontrol var ude at kontrollere, hvordan

pengeinstitutterne og vekselererne foretog opgørelserne, primært omkring finansielle instrumenter. Det foregik efter væddemålsbestemmelsen, da man dengang ikke havde kursgevinstloven, men de var bl.a. på kontrol for at vurdere, hvordan man skulle lave en kursgevinstlov. Samtidig skulle de kontrollere, om alle oplysninger var med. Hun fandt i den forbindelse ud af, at alle de oplysninger, de løbende havde fået ind som kontrol siden 1977, kunne bruges til rigtig meget. Man kunne også målrette oplysningerne til at foretage en bedre ligning, til bedre udsøgninger og bedre kontrol, så man ikke brugte ressourcerne unødigt. Det var deres drøm i Kontrol at flytte ligningen fra personsiden til selskabssiden, og det kunne man gøre ved at lave noget udgående kontrol ved kilden.

Forespurgt, om denne kontrolfunktion, hvor hun kontrollerede, om tingene var på den måde, de blev indberettet, var den samme funktion, som senere blev placeret i Indsats, bekræftede vidnet dette. Det var et langt projekt, som først kørte i Kontrolafdelingen i et tæt samarbejde med regionerne, og hvor der blev kontrolleret ved kilden, men først med reformen i 2012 fik de etableret centrene. Det var en stor opgave, og de havde den idé, at når de var ude på kontrol, tog de hele spektret med, dvs. både realrente, pensionsordninger og moms. Det var en stor opgave, som de forsøgte at etablere, og det lykkedes med skattereformen i 2012, hvor de fik lov til at lave et center, hvor de dels flyttede driften ud fra processen til Svendborg, dels flyttede kontrollen til Middelfart.

Forespurgt, om vidnet var i en kontrolfunktion frem til 2012, forklarede vidnet, at hun i 2004 igen kom til processen. Forespurgt til sine arbejdsopgaver fra 2004 forklarede vidnet, at i begyndelsen var systemejeren og procesejeren samlet og arbejdede tæt sammen, men på et tidspunkt blev de delt under hver sin kontorchef og hvert sit budget, hvilket gjorde det vanskeligere at samarbejde og prioritere opgaverne mellem proces- og systemsiden.

Forespurgt, om vidnet – uanset kontorets skiftende navn – sad i den samme funktion fra 2004 til 2012, og hvad arbejdsopgaven var, forklarede vidnet, at hun ikke var en prototype på en procesejer bl.a. på grund af sin nysgerrighed på, hvad oplysningerne skulle bruges til, og hvor hun kunne skaffe dem, og det uanset hvor grænserne gik. Hvis nogen havde brug for hjælp, så kom hun med hjælpen.

Forespurgt, om vidnets opgave fra 2004 var at være procesejer, forklarede vidnet, at de delte procesejeransvaret, da systemejeren og procesejeren sad samlet. Da de blev delt, fik de hvert sit domæne, og på den måde var opgaven anderledes. Men uanset hvilket kontor hun har været i, har værdipapirerne altid fulgt hende.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet fra 2004 og frem ikke havde nogen kontrolopgaver, men at hendes opgave her var at være procesejer, bekræftede vidnet dette, men forklarede, at kontrollen kom med, da man netop ikke ville kalde det kontrol, men service. Kontrollen kom med og blev i 2012 etableret i Middelfart, hvor de nye og uerfarne medarbejdere skulle oplæres i, hvad de skulle kontrollere i den udgående kontrol, hvor oplysningerne blev kontrolleret direkte ved kilden. Forespurgt, hvor kontrolopgaven lå frem til 2012, forklarede vidnet, at den lå lidt i dvale. Da hun i 2004 blev flyttet fra kontrollen over til processen, var der ikke nogen kontrol. Hun sad med proces fra 2004 og frem.

Forespurgt, hvad der skete i maj 2014, forklarede vidnet, at de blev lagt sammen med erhvervssiden. Dette var et stort ønske fra hendes side, da hun syntes, det var der, de hørte til. Hele den proces, hun sad med i de forskellige kontorer, hun var i, vedrørte understøttelse af årsopgørelsen, men de havde så meget til fælles med erhvervsafdelingen, at det var deres rette element, i og med at hun havde kontakt til pengeinstitutterne og selskaberne, som indberettede til den del, hun sad med. Forespurgt, om Afregning Person i maj 2014 blev lagt sammen med Afregning Erhverv, men at vidnets arbejdsopgaver forblev uændrede, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering fra 2010 til 2015 var i Østbanegade, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun er uddannet i handelssektoren, og der udover har hun en skatteuddannelse.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets konkrete arbejdsopgaver i personafregningen fra 2010 til november 2014 var at være procesansvarlig for nogle processer, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det handlede om implementeringen af ny lovgivning og en understøttelse af selvangivelsen. Hun anså det selv for sin primære opgave at sikre brugbarheden af de kontroloplysninger/indberetninger, man havde indsamlet siden 1977, i forhold til selvangivelsen. Senere blev oplysningerne brugt til at fortrykke på selvangivelsen. Hun var dengang selv med til at implementere de første gule felter på årsopgørelsen.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvilke opgaver og hvilket ansvar det efter vidnets opfattelse indebar, når man blev tillagt rollen som procesansvarlig, forklarede vidnet, at det var at sørge for, at de oplysninger, der kom ind til brug for årsopgørelsen, var så rigtige som muligt. Oplysningerne var jo kun så rigtige, som det svageste led gjorde dem, og derfor er det efter hendes opfattelse vigtigt at foretage kontrol ved kilden. Det er det, processen

går ud på. Hun er nok ikke prototypen på den almindelige procesejer bl.a. på grund af det, hun har i bagagen. Hvis man kom som ny procesejer, ville man naturligt tage udgangspunkt i den standardbeskrivelse, som fandtes, og konstatere, at opgaven bestod i at implementere ny lovgivning og at understøtte de skatteretlige regler, så folk hverken betalte for lidt eller for meget i skat.

Forespurgt, om procesansvaret tildeles et kontor eller en konkret medarbejder, forklarede vidnet, at det var kontoret, der fik procesansvaret, men at det var den enkelte medarbejder, der udfyldte opgaven og blev udnævnt som procesejer for noget. Man kunne også være en eller to om det og dermed dele procesansvar og opgaver. Forespurgt, om det dermed var kontoret, som fik procesansvaret, som efterfølgende blev allokeret til udvalgte medarbejdere, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor bredt procesansvaret efter vidnets opfattelse var på eksempelvis udbytteområdet, hvor der både var nogle IT-systemer, der håndterede nogle informationer, og nogle manuelle processer, og om procesansvaret relaterede sig til begge dele eller fx kun til IT-delen, forklarede vidnet, at hendes procesansvar bestemt ikke angik de manuelle processer. Nogle af rapporterne kludrede lidt i, hvor processen egentlig lå, og man blandede tingene sammen, når man konstaterede, at systemerne ikke understøttede udbytteadministrationen, for det gjorde de på eKapitals del.

Forespurgt, hvor ansvaret lå, når der skulle træffes en forvaltningsretlig afgørelse, fx ved en anmodning om refusion, og når der var nogle regler om høring, sikring af behørig oplysning af sagen og hjemmelsgrundlag mv., forklarede vidnet, at ansvaret helt klart lå i den manuelle proces. Men hun var interesseret i at vide, at de traf sådanne afgørelser, da det havde indflydelse på, hvad hun skulle have lagt i systemerne. Hun har ikke været i tvivl om, at grænsen for hendes ansvar gik ved systemerne.

Forespurgt, hvordan man som procesejer sikrede, at man havde den fornødne viden for at kunne facilitere det fagkontor, som havde den manuelle proces, eller andre interessenter, og om der var en formaliseret fremgangsmåde for dette, forklarede vidnet, at hun havde kendt mange af de folk, som sad med processen – både Lisbeth Rømer, Sven Jørgen Nielsen og Laurits Cramer – i mange år helt fra Kildeskattens tid. Hun har tidligere arbejdet i samme kontor som Lisbeth Rømer. Hun er selv en nysgerrig person, som gerne vil se processen i sin helhed, og hendes processer blev bedre af, at oplysningerne kørte så godt som muligt, og at der ikke skete fejl. Det har været hendes mantra at præsentere folk for korrekte oplysninger i skatteoplysningerne og senere på årsopgørelsen, frem for at folk efterfølgende selv skulle selvangive.

Forespurgt, om der var rammer eller regler for, at man skulle etablere et forum til udveksling af viden, hvis man havde et procesansvar, forklarede vidnet, at det var der ikke, men det skabte de selv. Efter hendes tid med Christen Amby og Jørgen Egelund, som var eksperter i værdipapirer, var hun lidt alene. Hver gang hun nævnte værdipapirer, svarede hendes kontorchefer, at det havde de ikke forstand på. Forespurgt, hvilken tidsmæssig periode vidnet taler om, svarede vidnet, at hun lavede de første systemer for investeringspapirer og finansielle instrumenter på udlån, da der ikke var nogen i processen på systemsiden, som kunne lave dem. Forespurgt til den tidsmæssige placering, svarede vidnet, at den første indberetning om investeringsforeningspapirer kom i 1994, og de finansielle instrumenter kom med kursgevinstloven i 1991. Hendes primære fokus har været på investeringsforeninger, fordi de skattemæssigt var utrolig vanskelige.

Forespurgt, om samarbejdet skal forstås som et samarbejde baseret på personlige relationer udviklet over en årrække, forklarede vidnet, at hun i samarbejde med udbytteadministrationen[2] oprettede fora sammen med den finansielle sektor bestående af bl.a. de store banker, EDB-centralerne for de store banker, Finansrådet, Investeringsforeningsrådet og Børsmæglerforeningen. De dannede dels et forum vedrørende teknik og dels et forum omkring de lovmæssige spørgsmål og implementering af ny lovgivning, hvor også departementet deltog. Det var et fælles forum, de fik oprettet, hvor man havde aktivitetslister og opgavefordeling ved implementering af ny lovgivning for netop at få en helhedsforståelse. Mange af de, der indberettede, kørte deres eget løb og havde måske ikke en ens opfattelse af, hvordan en lovregel skulle fortolkes. I foraene lavede de matrixer og andet for at understøtte indberetningerne.

Forespurgt, om de internt blev ajourført og inddraget af departementet, hvis der var lovgivningsændringer, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, hvordan det så foregik, forklarede vidnet, at hun i mange år havde stået for indberetningsbestemmelserne omkring værdipapirer, og departementet lænede sig op ad de anbefalinger, hun kom med. I Skatteministeriet stod de også for selvangivelsesdelen og løndelen, men de havde et meget tæt samarbejde om at trække i den rigtige retning. De fik bl.a. indført deponeringspligten. Det er klart, at da de var lagt sammen med Skatteministeriet i perioden 2010-2013, var de med i det lovforberedende arbejde på et tidligere stadie, end de ellers ville have været. Hun var meget glad for at kunne være med til at påvirke lovgivningen i den retning, hun selv ønskede, for at understøtte de opgaver, hun havde.

2 Jette Zester har ved sin bisidder ved e-mail af 10. oktober 2019 oplyst følgende: "Det er ikke i samarbejde, men udbytteadministrationen var en aktør der deltog sammen med mange andre aktører i SKATs forskellige berørte afdelinger."

Forespurgt, om der var formaliserede regler omkring det, eller om det var gode kollegiale relationer, der bar det, forklarede vidnet, at der var et utrolig godt netværk på tværs af kontorerne, hvor der var en helhedsforståelse. Hun var også heldig at kunne sparre med gode tidligere kolleger, som hun kendte fra fx Pensionskontoret eller Jura, og som var kommet til Finansrådet eller Investeringsforeningsrådet.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

"Procesejerskab

Beskrivelse af aktiviteten

Aktiviteten omfatter ressourceforbrug til varetagelse af procesejerskab med ansvaret for at sikre rammebetingelserne (it og lov) af processerne i SKAT, herunder som faglig kravstiller:

- Principielle spørgsmål om love, regelsæt, klager o.lign. i forhold til den enkelte forretningsproces

- …

- Sikre driften for hele processen, herunder korrekte informationer (interne såvel som eksterne kunder), nødvendig uddannelse, beredskabsplan for kontinuerlig drift, rapportering, anmeldelse til Datatilsyn, varetage relationen til Statens arkiver

- Samarbejde på tværs i SKAT vedrørende processen

- Løbende vedligeholdelse af it og lov understøttelsen af processen, herunder evaluering/revurdering af processen

- Konsekvensvurdere processen i forhold til forskellige tiltag/initiativer (fx lovændringer, ændringsønsker)

Afgrænsning

- Opgaver i forbindelse med platformsejerskab registreres under ydelsen IT drift

- Opgaver i forbindelse med systemejerskab registreres under ydelsen Applikationsforvaltning

- Decideret lovforberedende arbejde registreres på ydelsen Lovforberedende arbejde

…

Dokumenttype

Ydelseskort"

Forespurgt, hvad et ydelseskort er, forklarede vidnet, at det var noget moderne noget, man indførte. Ydelseskortene var differentierede, ud fra hvor man sad, og det foreviste ydelseskort må være for en systemejer og ikke for den proces, hun sad med. Alt skulle minde om den proces, man havde i det almindelige erhvervsliv.

Vidnet blev foreholdt, at man kan læse den første del af ydelseskortet på den måde, at det var en arbejdsbeskrivelse eller en definition af et procesejerskab, mens der i den sidste del er nævnt, hvad man skal registrere under. Forespurgt, om vidnet opfattede ydelseskortet som en beskrivelse af ansvar og opgaver eller som en beskrivelse af tidsregistreringskoder, forklarede vidnet, at de aldrig rigtig kom i gang med at anvende dem. Hun deltog i nogle møder omkring ydelseskortene, men de var så pressede, at det mere var de folk, som lavede ydelseskortene, der var ivrige efter at aflevere noget opadtil, mens hun og de andre koncentrerede sig om deres opgaver. Ydelseskortene fyldte ikke noget hos hende.

Forespurgt, om vidnet husker, om ydelseskortet blev præsenteret som en beskrivelse af deres opgaver eller som en beskrivelse af, hvordan man tidsregistrerede sin aktivitet, forklarede vidnet, at det var noget, man lavede i forbindelse med nogle kurser, hvor de skulle uddannes til at blive procesejere, men de kom aldrig rigtig til at virke. Der har været flere forskellige tidsregistreringsmetoder, hvor det svingede, hvor detaljeret de skulle oplyse deres tidsforbrug, og ydelseskortet har nok været en af de metoder.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4042 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer).

Forespurgt, om vidnet opfattede det som en ramme, der definerede hendes opgave, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

30. januar 2012 – diasshow vedrørende rollen som procesejer i Afregning Erhverv

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4034-4035 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Organisering

…

Snitflader:

Regnskab

Jura & Samfundsøkonomi

Kommunikation

Indsats og Økokrim

Landsdækkende enhed Told

…

Hvad laver en procesejer?

Sørger for, at vi har nogle hensigtsmæssige processer:

- Lovgivning - udvikling

- Processer – strategisk og operationelt (Delt på told)

- Systemer/projekter – både lovimplementering og forretningshensyn

- Styring/controlling – overblik over drift

- Kommunikation – nyhedsbreve + initierer hvad der skal opdateres i vejledninger og på skat.dk

- Koordinering + interessenthåndtering – virksomheder og øvrige offentlige myndigheder

- Ministerbesvarelser + klager"

Forespurgt, om det er en beskrivelse, som også var dækkende for en procesejer i Afregning Person, forklarede vidnet, at nogle af tiltagene vil være gengangere, men det var ikke er en procesbeskrivelse, hun har stiftet bekendtskab med, da den holdt sig til Erhvervssiden.

Forespurgt, om beskrivelsen skal læses smalt som alene knyttet op på det IT-system, man som procesejer servicerede, eller mere bredt som et ansvar, der går fra vugge til grav på en proces, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det er klart, at punktet om lovgivning og udvikling også passede på hendes proces, og at punktet med systemer og projekter i forhold til lovimplementering og forretningshensyn også lå i hendes opgave, da hun skulle sørge for, at loven blev implementeret i IT-systemet, så systemet understøttede loven på bedst mulig vis og understøttede de brugere, som eKapital havde. eKapital var ikke et register i sig selv, men et lagersystem eller lagerhotel, hvor brugerne kunn trække de oplysninger eller stykke de oplysninger sammen, som de havde brug for til netop deres proces eller opgave. Compliance kunne fx beslutte at lave et udsøgningsprojekt på alle aktionærer, der ejede bestemte papirer, og så var det hendes opgave at hjælpe. Hun skulle hjælpe og understøtte de brugere, som meddelte hende, hvad de havde brug for. Hun var ikke interesseret i at få kontroloplysningerne bare for at få dem, men de skulle målrettes de brugere, som hun servicerede.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets opgaver var målrettet det system, hun var procesejer på, i forhold til hvordan systemet kunne levere data, og ikke således, at hun fx skulle påse, om der i andre kontorer i organisationen var sket generel implementering af lovændringer, bekræftede vidnet dette. Hun reagerede naturligvis, hvis hun hørte, at tingene ikke fungerede efter hensigten. Det gjaldt også i det forum, de havde med EDB-centralerne, hvor hun kunne opfange, hvis der var forskellige fortolkninger, og hvor hun kunne vurdere, hvordan der kunne skabes en fælles fortolkning. Hun har sat en ære i at fange de signaler, også internt i huset, fx fra Erhvervskontoret, som havde erhvervssystemerne. Mange havde ikke forståelsen af, at den person i banken, som oprettede et depot, en konto eller en pensionsordning, stort set bestemte det videre skattemæssige forløb. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bestemte, hvordan et selskab skulle registreres og dermed efterfølgende beskattes, og hvordan aktionærerne skulle indeholdes i afkast. Hvis de to led ikke fungerede, havde det en dominoeffekt hele vejen i systemet, hvor både indberetningerne og tilbageholdelse og alt andet bliver forkert.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnets opgave meget forenklet bestod i at få de rigtige oplysninger ind i

nogle systemer, hvorefter forskellige afdelinger og kontorer i organisationen kunne trække på oplysningerne, som hun havde stillet til rådighed for dem i systemerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det foreholdte på ekstraktens side 4035 skal læses med IT-systembriller på, og at det handlede specifikt om systemerne og oplysningerne i dem og ikke mere bredt, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad man har tænkt, da man udarbejdede det. Man havde en systemprocesejer og en procesejer med ansvar for lovimplementeringen. Hun afleverede en aktivitetsliste med oplysning om, hvilke ændringer hun ønskede i et IT-system. Systemejerens opgave var så, evt. i samarbejde med procesejeren, at fortolke ønskerne og give de IT-mæssige krav videre til dataleverandøren. Procesejeren kom med igen efter foretagelsen af systemændringerne for at sikre, at systemet nu kunne det, det skulle kunne. De foretog alle en systemtest af de implementeringer, der var foretaget, med hensyn til at IT-systemet fungerede. Man kan sagtens komme med nye lovimplementeringer, men hvis man ændrer et komma ét forkert sted i programmeringen, så kan der ske ravage med noget andet, som tidligere fungerede. Derfor var det meget vigtigt at foretage en systemtest.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 744-745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Til § 5

…

12)

…

§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til

renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

…

Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes med en rente svarende til renten efter § 7, stk. 2, i lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

…

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, om vidnet har været inde over lovændringen, forklarede vidnet, at det har hun ikke, da det slet ikke havde noget med hendes procesansvar at gøre. Forespurgt, om vidnet har været inde over implementeringen, forklarede vidnet, at det

har hun ikke, da det lå i driften. Forespurgt, om det i dette tilfælde ville være Regnskab 2, der havde til opgave at sikre implementeringen, bekræftede vidnet dette. Hvis lovændringen krævede en systemunderstøttelse, skulle de gå til selskabsdelen og anmode om det. Det fremgår også af de støttebilag, hun har fremsendt forud for dagens afhøring, at der var tre ben. For det første var der erhvervssiden/selskabssiden, som kørte selvstændigt, og som var i 3S i samarbejde med selve udbytteadministrationen. For det andet var der hendes del, som understøttede investorerne, men som naturligvis skulle skele til den samlede proces, så der var en helhedstænkning. For det tredje var der selve udbetalingsdelen. Hvis Regnskab 2 spurgte eller inviterede hende, så kom hun gerne, ligesom hun inviterede Regnskab 2, hver gang der kom ny relevant lovgivning. Hun forsøgte at oplære de medarbejdere, der skulle efterfølge hende, til at lave en skematisk oversigt over relevante oplysninger for processen i forbindelse med ny lovimplementering.

Forespurgt, hvordan det sikredes, at Regnskab 2 blev bekendt med en betænkning som den foreholdte, og hvordan sammenhængen var mellem lovgivningsdelen og de udførende kontorer, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvordan de gjorde det i Regnskab 2. Hos hende gjorde de det ved, at de havde en lovmedarbejder, som sørgede for, at de, der sad med opgaverne, fik information om tiltagene og fik dem til udtalelse, i forhold til om der var systemmæssige konsekvenser, og hvis der var det, skulle de komme med et omkostningsskøn over ændringerne. Det havde de ofte meget kort tid til, og der skulle også indhentes et omkostningsskøn hos leverandøren.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"Borger og Virksomhed er procesejer for udbytteangivelserne og de obligatoriske indberetninger om udbyttemodtagere. For udbytteangivelserne har der været en navngiven procesejer, men det er først ultimo 2009, at der er udpeget en navngiven procesejer for indberetningerne af udbytteskat. Årsagen hertil er, at der ikke har været fokus på området tidligere."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> *- Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*

- Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"

Forespurgt, om vidnet husker forløbet omkring disse procesejerskaber, og hvorfor der på det tidspunkt kom to procesejere på, forklarede vidnet, at revisionen kørte lidt rundt i procesejerskabet på erhvervs- og selskabsdelen og på persondelen. De har stort set hele tiden været procesejere på den indberetning, der var omkring udbyttemodtagere. Revisionen kørte rundt i procesejeransvaret, og hvem der gjorde hvad, også med hensyn til EDB-understøttelsen. Som det fremgår af de støttebilag, hun fremsendte til undersøgelseskommissionen forud for dagens afhøring, var der en klar fordeling, hvorefter alt vedrørende angivelse og indberetning for de ikke-indskrevne værdipapirer, der ikke er optaget til handel, altid har kørt i en særlig proces gennem selskabsdelen og senere leveret til RKO/eKapital. Alle indskrevne papirer, der var optaget til handel, blev via VP indberettet til dem i RKO/eKapital. Der har altid været de to processer.

Forespurgt, om der således efter vidnets opfattelse ikke var noget nyt i det foreholdte, forklarede vidnet, at det var der ikke. Men man kan have haft et problem på selskabssiden, hvor man ikke har haft en procesejer, som kunne se på den opgave, der gik gennem selskabsdelen, altså indberetningerne for de unoterede papirer.

Forespurgt, om man dermed skal forstå det foreholdte således, at det ikke var enheden Regnskab 2, der fik to procesejere, men at der var to procesejere på de IT-systemer, der var relevante for Regnskab 2, og forespurgt, om det at være procesejer dermed var at styre et IT-system, eller om det også var at styre nogle processer i andre enheder, forklarede vidnet, at det ikke var at styre processer i andre enheder. Hun og Lisbeth Rømer fra Regnskab 2 arbejdede sammen hen mod at få en løbende indberetning, dvs. de havde det samme mål, men de var ikke enige om vejen derhen. For hendes eget vedkommende gik procesdelen ud på at understøtte årsopgørelsen og sørge for, at de oplysninger, der kom ind på investorerne, var så korrekte som muligt Dermed skulle hun også sørge for, at man hos de leverandører, der skulle give hende oplysningerne, havde en forretningsgang, som tilgodeså, at oplysningerne var så korrekte som mulig. Nogle af rapporterne er inde på, at der var udfordringer med den løbende indberetning, for der var slet ikke løbende indberetning før i januar 2013 for de unoterede og i 2014 for de noterede, selv om de havde ønsket det siden 1977.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det foreholdte om, at Regnskab 2 fik to procesejere, skal forstås således, at der var tale om en ressource, som blev stillet til rådighed for Regnskab 2, forklarede vidnet, at det ikke var en ressource, der blev stillet til rådighed for Regnskab 2. Regnskab 2 var en bruger som alle andre.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnets procesejerskab med at styre eKapital ikke ændrede sig i sommeren 2009, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om det foreholdte skal forstås således, at der nu var to procesejere, der fik ansvaret for hele den proces, der foregik i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det bestemt ikke skal forstås på den måde, og at det ikke var hendes ansvar, hvordan de gjorde ude i administrationen. Så kunne hun få nok at gøre.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der var klare brydningsflader i samarbejdet mellem vidnet og Vibeke Varnes Hoffgaard, forklarede vidnet, at Vibeke Varnes Hoffgaard ikke var den primære for hende i den proces, hun skulle køre. Det var måske mere erhvervssystemet, som havde den proces, som hun selv higede efter at få indflydelse på, nemlig registrering af selskaberne og virksomhederne med de rigtige koder, som man kunne stole på. Den del sad Vibeke Varnes Hoffgaard ikke med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Deltagere er:*
>
> *Jacob Egelykke*
>
> *Henrik Espersen*
>
> *Jette Zester*
>
> *Lena Bardum*
>
> *Jeanette Nielsen*
>
> *…*
>
> *Ansvar for processer i forbindelse med administration af udbytteskatten er delt mellem Betaling & Regnskab, Afregning Erhverv (proces-ejer) og Afregning Person (proces-ejer). Vi talte om, hvorvidt Inddrivelse & Betalingsprocesser også kan sige at have ansvar for en del af den samlede proces.*

Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der blev drøftet, og hvad der ligger i teksten, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det er umiddelbart en følge af, at Regnskab 2 havde deres registreringer ovre i selskabsdelen, i Afregning Erhverv, og at det typisk ville være der, man havde de processer, der skulle understøtte driften og dens behov.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

"Mødet er afholdt den 17. september 2013 med henblik på drøftelse af revisionsrapportens punkt 3.7., hvor det bemærkes, at der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."

Forespurgt, om det foreholdte skal læses således, at det nu handlede om at håndtere den samlede proces omkring udbytteskat og ikke bare de enkelte IT-systemer, og om vidnet husker, om de på dette tidspunkt aftalte, at den samlede proces blev placeret i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at hun ikke husker dette, men hun mener ikke, at det skal forstås på den måde. Forespurgt, om deltagerne i det pågældende forum havde kompetence til at træffe en sådan beslutning, forklarede vidnet, at det havde de ikke, og at det er årsagen til, at hun ikke mener, at man skal forstå det sådan.

Forespurgt, om det var noget, der blev bragt videre op i systemet til drøftelse, forklarede vidnet, at det blev det ikke, da det ikke var det niveau, den type opgave skulle drøftes på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken betydning ordet "proces" efter vidnets opfattelse skal tillægges i denne sammenhæng, da "proces" kan henvise både til en IT-proces og til individuel sagsbehandling, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun har i hvert fald ikke tænkt, at det skulle være en samlet proces, da det ville være en kæmpe procesopgave at have et overordnet procesansvar fra fødsel til død. Dvs. at man fik oplysningerne om udlodningerne fra selskaberne og så fulgte dem ud i alle de grene, der var, frem til at der var nogle investorer, som fik noget tilbage. Hun tror ikke, det er det, der er tænkt på.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om ikke det netop er anbefalingen i rapporten, at der skal være et overordnet ledelsesmæssigt ansvar for

udbytte, forklarede vidnet, at det måtte der være andre højere oppe i systemet, der skulle tage stilling til.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1392-1393 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen.pdf):

> *"Afregning Erhverv har procesejeransvar i forhold til indberetninger fra unoterede selskaber og selve angivelsen af udbytte og udbytteskat, mens procesejerskab i forhold til modtagelse af indberetninger om udbyttemodtagere fra banker m.fl. (3. parts indberetninger) ligger hos Afregning Person. Afregning Erhverv har imidlertid – som nævnt – det overordnede procesejeransvar for hele processen for administration og afregning af udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet husker dette, forklarede vidnet, at netop de unoterede papirer fra samtlige unoterede aktieselskaber, men ikke unoterede investeringsforeninger, altid er gået i 3S, og derfor har man altid fået både indberetning og angivelse fra den samme leverandør. Det gik ind i et særligt TastSelv-system, som hun var lidt inde over med hjælp fra Bente Klein Fridberg. Som det fremgår af de støttebilag, hun har fremsendt forud for dagens afhøring, havde man delte processer med erhvervssiden/selskabssiden, som havde angivelserne, man havde 3S og man havde indberetninger for de unoterede papirer, som ikke var indskrevet, mens resten var ved hende på pengeinstitutsiden.

Ressourcer

Forespurgt til ressourcer og vidnets opfattelse af muligheden for og udviklingen i at kunne løse sine opgaver i den pågældende periode, forklarede vidnet, at det har været presset. Der kom nye folk ind over, der skulle oplæres i hendes område, da hun snart skulle pensioneres. Oplæringen af dem var en hård opgave, da der var stor udskiftning, og hun sad alene med det. Samtidig blev hun hyret til at lave aktieberegningssystemet, hvor de også var underbemandet. Der var ikke ressourcer nok, men det har altid været sjovt at gå på arbejde.

Forespurgt, om de blev beskåret i antal årsværk, eller om vidnets enhed havde de fornødne ressourcer, forklarede vidnet, at de hele tiden blev beskåret, men at man i deres kontor mest oplevede det ved, at der kom nye opgaver til, og at de derfor skulle løbe stærkere. Der kom hele tiden ny lovgivning, som til tider krævede, at man lavede et helt nyt værk som eksempelvis aktieberegningssystemet, og det betød, at der ikke var tid til andre opgaver som at finpudse. Men deres års-ultimo og samar-

bejdet med den finansielle sektor kørte godt. Der var deadlines, og de var pressede, så hun fik Lena Bardrum, som skulle hjælpe hende. Der kom så nye systemer til, og med skattereformen i 2012 kom der også flere opgaver til. Etableringen af centret og oplæringen af de folk krævede også ressourcer, samtidig med at de skulle undervise på skattecentrene. På den anden side var det også vigtigt for helhedsforståelsen af opgaven, at man var med alle vegne. Hun vil gerne slå fast, at de manuelle processer for refusionen lå i regnskabsafdelingen og ikke var med i procesansvaret på hverken personsiden eller erhvervssiden, og de kunne ikke blande sig i, hvad et andet kontor foretog sig. Regnskab 2 ville ikke bryde sig om, at de kom med en løftet pegefinger.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, hvad vidnet husker om baggrunden for 2010-rapporten, og om hun var med til at udvirke, at rapporten blev lavet, forklarede vidnet, at hun havde et ønske om at få løbende indberetninger. Hun og Lisbeth Rømer i Regnskab 2 arbejdede på at kunne foretage en tilnærmelsesvis afstemning på de enkelte fagområder, så de var sikre på, at det var de rigtige mennesker, som blev beskattet, og de rigtige angivelser, som kom ind. Hun havde ikke selv fokus på tilbagebetalingerne, da det lå i en sagsbehandling uden for huset. Men det var klart, at det ville være godt, hvis de kunne stille et værktøj til rådighed, som kunne hjælpe Regnskab 2 i deres administration. Hun har siden 1990 forsøgt at råbe op om, at hun ønskede et ejerregister, der kunne fortælle dem, hvem der var indehaver af de enkelte papirer. Man tog det for givet, at det var depotejeren, og det var ikke nødvendigvis rigtigt. Der var en deponeringspligt, men der var ikke en pligt til, at det var ejeren, der havde depotet. Der kunne sagtens være en stråmand inde over.

Forespurgt, hvorfor man ikke havde indført et registreringskrav, når vidnet havde efterlyst dette siden 1990, forklarede vidnet, at løbende flytninger eller organisationsændringer gjorde det svært at få ønsket plantet ved en overordnet, der kunne bære det videre, og at hun gentagne gange måtte starte forfra med at få det bragt opad i systemet.

Forespurgt, om ønsket kom frem til departementet eller Koncerncentret, bekræftede vidnet dette. Der var ingen, der var i tvivl om, hvad de gerne ville have. Forespurgt, om ønsket var et ejerregister, hvor man kunne se, hvem der var beneficial owner, bekræftede vidnet dette. Problemet var de grænseoverskridende handler, og at det var vanskeligt at opnå identifikationen, fordi det afhang af personen i banken, som oprettede depotet. Derudover var fx tredjepartshandler et stort problem, da man kunne handle et værdipapir igennem én person og placere værdipapiret i en anden persons depot. Ifølge værdipapirhandelsloven kunne man ikke oplyse om, hvem der ejede depotet, og dermed måtte man i handelsindberetningen tage de oplysninger,

man havde, nemlig hvem der havde handlet, og det var ikke nødvendigvis ejeren af depotet. Det var de udfordringer, de også havde i aktieberegningssystemet, hvor de fik indberetninger ind, der ikke kunne placeres. De kunne få en oplysning fra et pengeinstitut om en beholdning på 100 aktier af en bestemt type i et depot, men der var ingen handel, da den kom på en anden ejer. Det var de udfordringer, hun havde, og hvor hun – uanset rammerne for sit procesejerskab – blev nødt til at forholde sig til, hvordan mekanismerne fungerede i handelsafviklingen osv., da hun ellers ikke kunne lave et godt produkt.

Forespurgt, om man i de eksterne fora, vidnet tidligere nævnte, var i dialog med VP og bankerne omkring udfordringerne og om ønsket om at få ejerdepoter, forklarede vidnet, at de var i dialog med dem om det hele. Der var aktivitetslister, og der kom ønsker fra alles sider. De havde også udfordringer med, at der kunne komme justeringer i ejerskabet, når angivelsen var sendt, og derfor ville de gerne have en løbende indberetning.

Forespurgt, hvad sektorens holdning var, når de drøftede med sektoren, at de havde behov for at vide, hvem der var aktionærer, for at kategorisere det skattemæssigt korrekt, forklarede vidnet, at det nok var en politisk beslutning, at man helst ikke ville have dette. Man havde 25 %-reglen om, at man skulle oplyse, hvis man var hovedaktionær, men ellers var der ikke noget ønske herom. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at sektoren havde modvilje mod det, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"… SkatErhverv at henlede opmærksomheden på:*
>
> *1) At SKATs computerprogram Business Objects kunne indgå som et mere aktivt instrument i indsatsstrategien.*
>
> *2) At dette dog fordrer, at SKAT prioriterer kontrollen og afstemningen af data i Business Objects.*
>
> *3) Endvidere indstilles, at forhold vedrørende den såkaldte "refusionsordning" undersøges nøjere af Internrevision, jf. nedenfor"*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

" Hovednotatet er udarbejdet i fællesskab af: Lisbeth Rømer (Regnskab 2, Midtjylland), Jette Zester (Personafregning, Proces og digitalisering),…"

Forespurgt, om vidnet husker baggrunden for, at hun var inde over et notat, der dannede grundlag for indstillingen til departementschefen, forklarede vidnet, at det var, fordi de fik den løbende indberetning.

Vidnet læste op fra ekstraktens side 76 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Med Forårspakke 2.0 bliver dette i højere grad muligt. Forårspakke 2.0 indebærer, at skatteministeren kan ændre fristerne for indberetning af udbyttemodtagere, således at en afstemning af virksomhedernes angivelser om udbytteudbetalinger med virksomhedernes indberetninger om investorernes udbyttemodtagelse bliver mulig. Det er tanken, at dette skal ske fra 2011."

Forespurgt, om det var lovgivningsmæssige ændringer, der gjorde, at man nu gerne ville have gjort noget ved det, forklarede vidnet, at det, hun var inde over, var den løbende indberetning, da det kunne gavne hende, men det regnskabsmæssige stod for Lisbeth Rømers regning. Forespurgt, om vidnet gerne ville have sat processen i gang, nu der var åbnet en mulighed for det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet med indberetninger mener i forhold til aktionærerne og det udbytte, de får udbetalt, bekræftede vidnet dette. De havde et problem, i forhold til at man tog depotregistreringen pr. 31.12., men det var muligt, at landekoden havde ændret sig mellem tidspunktet for indeholdelsen af udbytteskat og indberetningen. Det havde betydning for det, hun skulle sørge for, nemlig at folk betalte den rigtige skat. Forespurgt, om angivelsen vedrørte selskabet, mens indberetningen vedrørte aktionæren på personsiden, bekræftede vidnet dette. Der var også tale om indberetning på selskabssiden, da der var indberetningspligt for både selskaber og personer, men selskabssiden kom ud på et ligningsbilag, hvor man kunne se i selskabsligningen, at der var foretaget og modtaget udbytte. Så hun fik indberetninger ind fra begge sider, men det var kun på personsiden, at det gik videre. De sørgede for via erhvervssystemerne at opsplitte i personbeskatning og lede det over til personsiden, hvis oplysningerne fx kom ind i et CVR-nummer, der tilhørte et kommanditselskab eller et interessentskab, som er selskabstyper med personlig beskatning.

SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden fra oktober 2009 til april 2010

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

> *"14.12.2009 Indledende møde med P&D v/Jette Zester*
>
> …
>
> *11.01.2010 Mail fra Jette Zester med anmodning om møde vedr. referat*
>
> …
>
> *14.01.2010 Afholdt møde med Jette Zester om referat"*

Forespurgt, om vidnet husker sin rolle, og hvad dialogen på dette tidspunkt gik ud på, forklarede vidnet, at de holdt et møde med SIR, hvor de fortalte, hvordan tingene forholdt sig. Når hun efterfølgende bad om et møde, var det, fordi hun ikke fandt, at man helt havde forstået processen og adskillelsen af processerne i de tre ben: selskabsdelen med en procesejer og en systemejer, persondelen, der også tager selskabssiden ind i form af investorerne, og som var den del, hun havde at gøre med, og endelig en regnskabsdel og en tilbagebetalingsdel, der lå i Regnskab 2. SIR blandede processerne sammen, så man ikke kunne kende forskel på, hvad procesansvaret var, og hvem der havde det overordnede ansvar. Det afspejledes i alle rapporter. Forespurgt, om det er udtryk for, at vidnet ikke mener, at der var nogen procesejer på tilbagebetalingsdelen, forklarede vidnet, at det var der ikke hende bekendt.

Forespurgt, om ikke oplysningerne blev lagt ind i systemet direkte fra bankerne i bankordningen også kaldet regnearksordningen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke hos hende. Vidnet deltog i et enkelt møde omkring dette, men da hun ikke sympatiserede med ordningen, kom hun ikke med igen. Forespurgt, hvorfor vidnet ikke sympatiserede med ordningen, forklarede vidnet, at man med ordningen lagde et ansvar ud til pengeinstitutterne, som hun ikke mente, at de var i stand til at løfte på det tidspunkt. Det er blevet bedre nu med hvidvaskningsfokusset og det deraf følgende fokus på kunderegistrering. Som hun nævnte tidligere, afhang meget af kunderegistreringen i banken. Man kunne ikke forvente, at bankerne havde helt styr på, hvor deres kunder var rent skattemæssigt, og når der ikke var krav om en bopælsattest, syntes hun ikke, at regnearksordningen var særlig god, hvilket hun sagde til Lisbeth Rømer. Forespurgt, om vidnet sagde det videre opad i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår vidnet påpegede sin skepsis omkring regnearksordningen, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige præcist.

Notat af Jette Zester til brug for møde med SIR den 14. december 2009

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3320 (2009-12-13 - Notat af Jette Zester til brug for møde med SIR den 14. december 2009):

> *"I systemerne RKO – UDBY og RKO – IFPA foretages en almen test af datakvaliteten, samt mulige relationskontroller for dermed at sikre datakvaliteten. Der vil dog ikke kunne foretages nogen form for afstemningskontroller over til den indsendte angivelse og til den faktiske betaling fra selskabet eller foreningen selv."*

Forespurgt, om dette var kernen i problemet set fra den procesansvarliges side, forklarede vidnet, at afstemningsprocessen ikke var hendes område, da den lå enten i selskabsdelen eller i regnskabsafdelingen, men hun ville gerne medvirke som leverandør, hvis hendes kunde – Regnskab 2 eller erhvervssiden – kom til hende med ønske om at foretage en afstemning, hvor hun kunne vise dem mulighederne for at foretage afstemning ud fra registreringer, koder mv., så de var sammenlignelige med angivelsen og erhvervssiden. Det skulle gerne være sammenligneligt, og man skulle sørge for, at det rigtige grundlag var til stede. Dvs. at alle angivelserne var tastet ind i systemet, hvilket Regnskab 2 havde store problemer med at følge med til.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at så længe man opererede med omnibusdepoter, kunne man måske nok lave en afstemning, hvis man fik fristerne tilpasset, men at det ikke ville være en afstemning, der viste, om det var det korrekt indberettede eller angivne, da de ikke kunne vide, om aktionæren var udlænding eller dansk, forklarede vidnet, at det er klart, at der var nogle, som gemte sig bag udenlandske aktører. Derfor har hun også været med i Nordisk Netværk i 10 år, hvor de bl.a. så på de sammenlignelige problemer, der var landene imellem, og hvordan de kunne sikre sig oplysninger om dem, der lå bag en anden aktør, fx et pengeinstitut eller et selskab. Man kunne have en fast deponeringspligt efter skattekontrollovens bestemmelser, og hvis man valgte at deponere i udlandet, kunne man gøre det enten hos et pengeinstitut eller i et selskab, hvorimod man i Danmark kun kunne gøre det i et selskab[3]. Det er selvfølgelig et problem, men det er fortsat hendes opfattelse, at man

3 Jette Zester har ved sin bisidder ved e-mail af 10. oktober 2019 oplyst følgende: "I Danmark ikke hos selskabet men KUN i et pengeinstitut."

ud fra de felter, man havde på angivelsen, og ud fra den registrering, de havde i Business Object, tilnærmelsesvist kunne anslå, hvor meget der faldt på udlandsdelen, og hvor meget der skulle falde på 22 % eller 18 % og nedefter ud fra den procent, der skulle indeholdes, og ud fra det udloddende selskab og modtagerne.

Forespurgt, om det var denne tilnærmelsesvise angivelse, som vidnet blev kaldt ind for at foretage, efter at udbyttesagen var kommet frem i 2015, bekræftede vidnet dette. Man er nødt til at kende koderne for at kunne foretage den, og hun kender hver en kode, der ligger i systemerne, særligt i investeringssystemet, da hun selv har lavet dem. Forespurgt, om opgaven lykkedes for vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde den tilnærmelsesvist, hvis angivelsen var der, for det var også et problem. Hvis man eksempelvis lavede en rettelse i en angivelse, fik den en ny vedtagelsesdato, og så kunne hun ikke finde den. Sådan var der nogle systemmæssige udfordringer, der skulle tilpasses, og hvor hun kunne konstatere, at hvis man skulle kunne gøre det, skulle man have en anden rettelsesprocedure i angivelsessiden. Det var bl.a. hendes opgave at påpege, når hun arbejdede på tværs for at få løst en opgave.

14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 94-96 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Deltagere:*
> *Lisbeth Rømer Regnskab 2, Midtjylland*
> *Jette Zester Proces og digitalisering*
> *…*
> *- Såfremt der er en difference mellem det angivne og det indberettede på de børsnoterede, er det ikke muligt for SKAT at se, hvori fejlen består på personniveau. Regnskab 2 oplyste, at da der ikke sker afstemning, findes differencer ikke – undtagen tilfældigt."*

Forespurgt, hvad der nærmere blev drøftet på mødet, og om der blev drøftet løsningsmuligheder omkring denne problemstilling, forklarede vidnet, at dette var før den løbende indberetning, og det var en konsekvens af, at der ikke var løbende indberetning. Man fik først oplysningerne året efter. Forespurgt, om ikke man fortsat havde problemet på de børsnoterede selskaber, selv efter den løbende indberetning blev indført, forklarede vidnet, at det havde man ikke. Det var udelukkende, fordi den løbende indberetning ikke var der, da man først fik oplysningerne efterfølgende. Forespurgt, om man ikke stadig havde et problem med omnibusdepoterne, forklarede vidnet, at det var en selvstændig problematik, som ville være der uanset hvad.

Med det foreholdte var der tænkt på, at man havde 31.12.-indberetningen, som kom senest den 20. januar, og der var løbet kørt på grund af angivelsesfristen en måned efter og en tilbagebetalingsfrist, som skulle overholdes, for at der ikke påløb renter. Derfor var pengene væk, før man kunne nå at gøre noget, og derfor var det så vigtigt med den løbende indberetning.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der forstås med løbende indberetning, forklarede vidnet, at det forstås på den måde, at når en hændelse er sket, fx en udbetaling fra et selskab, så har man et vist antal dage til at komme med indberetningen om, hvem der har fået udbytte, og ikke et helt år til at samle oplysningerne op og videregive dem til SKAT. Forespurgt, om det er oplysninger om, hvilke aktionærer der har fået hvilket udbytte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 97 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Hverken værktøjerne til at udføre den kontrol, som er nødvendig, eller midlerne til at udvikle værktøjerne har været til stede tidligere samtidig med at tiden ikke har været moden."*

Forespurgt, om dette var vidnets eller Lisbeth Rømers udsagn, og hvad der ligger i, at tiden ikke har været moden, forklarede vidnet, at lovgivningen skulle være på plads, og det har hun og Lisbeth Rømer i fællesskab forgæves forsøgt at komme igennem med mange gange. Senest i forbindelse med den fremrykkede ligning, hvor de havde fået foden inden for i et forum. De havde også fået en vis lydhørhed i Skatteministeriet, dels da der ikke kunne foretages en kontrol op mod, hvem der havde fået udbytte, fordi der ikke var den løbende indberetning, og dels fordi der var så mange afviste indberetninger på hendes område, som ikke blev genindberettet. Det betød, at man risikerede, at der ikke blev foretaget den rigtige beskatning.

Forespurgt, om der med udsagnet om, at tiden ikke var moden, henvistes til en politisk modvilje eller modvilje på det administrative ledelsesniveau, forklarede vidnet, at det var dels på det lovgivningsmæssige, dels på det ressourcemæssige og dels på det pengemæssige niveau. En stor del af opgaverne blev kun finansieret, hvis der kom en lov, ellers havde de ikke mange penge at gøre godt med. Der var et årligt tilretningsbudget, og hvis man sad i andre kontorer og fik gode idéer, men ikke selv sad på pengetanken, kunne man komme med alle sine gode idéer, men hvis man ikke havde penge med, blev de ikke prioriteret. På det tidspunkt var kerneområdet for procesejeren at servicere årsopgørelsen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en afdelingschef med ansvaret for ministeriets finanser, som traf beslutning om prioriteringen, eller om det var på politisk niveau, at man ikke prioriterede det, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 97 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Det er Proces & Digitaliserings opfattelse, at der er gjort det, der kan ved problemstillingerne, men mener dog, at følgende løsningsforslag ville være relevante:*
>
> *- Afstemninger - f.eks vil en styrket indberetningskontrol på de børsnoterede selskaber være en god løsning.*
>
> *- Indførsel af en hjemmel, som gør de forskellige kontoførende institutter ansvarlige for korrekt administration/indberetning af udbytteskat. En hjemmel som svarer til hjemlen i Kildeskattelovens § 65 omkring hæftelse ved udstedelse af frikort.*
>
> *- Indberetning af råderet (fuldmagtsforhold) over de enkelte depoter, idet man herved vil få af vide, hvem der har det reelle ejerskab over aktierne (Gennemsigtighed i deponeringen)."*

Vidnet forklarede, at det var hendes gode idéer. Forespurgt, om der var lydhørhed over for idéerne, forklarede vidnet, at hun ikke kom så langt med dem. Hun havde fået dem med i lovkataloget, men det var bl.a. en stor systemmæssig udfordring at få ændret ejerstatuskoden, som eksempelvis fortæller, om man er valutarisk udlænding eller indlænding, og om man er flere end to ejere. Da systemerne blev lavet, var det til brug for kommunernes kontrol af ligningerne. Da man senere gik over til at bruge oplysningerne mere målrettet og fortrykke oplysningerne og dermed havde brug for at understøtte eksempelvis regnskabsafdelingen eller andre i deres processer, var det vigtigt, at man kunne skelne mellem tingene. Det var et stort problem, at man havde fjernet oplysningen om, at man var valutarisk udlænding, da det ikke vedrørte skatteligningen, men pludselig havde man brug for oplysningen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at forslaget var med i lovkataloget, forklarede vidnet, at hun ud fra egne erfaringer og i samarbejde med kommuner, skattecentre og regioner indsamlede ønsker og oplysninger om udfordringer i driften, som hun kunne viderebringe i et problemkatalog eller forslagskatalog og forsøge at få med i ændringsforslag til skattekontrolloven. Forespurgt, hvem vidnet drøftede det med, forklarede hun, at hun drøftede det med Skatteministeriet, hvor hun samarbejdede med Claus Kargo og Andreas Bo Larsen og en medarbejder i Jura, som hun ikke husker navnet på.

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der bremsede idéen, eller hvorfor den blev bremset, efter den var overbragt til departementet, forklarede vidnet, at det dels var for stor en omkostning, og dels måtte man ikke pålægge erhvervslivet store byrder. Forespurgt, hvem der har sagt det, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske.

Indholdet af SIR's 2010-rapport

Vidnet blev forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, om vidnet er enig i rapporten og dens konklusioner, forklarede vidnet, at der ikke var noget ukendt i den, og de havde kendt til problemerne og arbejdet på at løse dem i mange år. Hvordan Regnskab 2 arbejdede, og hvordan deres processer var, havde vidnet hverken kendskab til eller indflydelse på. Man fornemmede, at Regnskab 2 udbetalte i blinde, og det lå alle på sinde at løse den opgave, så de ikke skulle gøre det. Det gjorde de bl.a. ved at stille materiale til rådighed, som de havde indhentet via aktieprojektet, og som man kunne slå op i, hvis man ville – også som hjælp for de der indberettede til at klassificere papirerne rigtigt. I samarbejde med selskabsafdelingen oprettede de på medarbejderniveau i kraft af deres netværk et register over samtlige investeringsforeninger og deres klassifikationer, som konstant skiftede. Der kunne være en udlodning i løbet af året, som stammede fra én type virksomhed, men hvis foreningen pludselig ændrede sig fra at være en obligationsinvesteringsforening til en aktieinvesteringsforening, skulle den pludselig indeholde udbytteskat. De skulle derfor hele tiden holde fokus på, hvornår der kom et selskab i spil, der skulle gøre noget anderledes i forhold til sidste udlodning.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, forespurgt, om vidnets anvendelse af udtrykket "udbetale i blinde" sker ud fra vidnets egen erindring om, hvordan det foregik dengang, eller om det er påvirket af mediernes brug af udtrykket, forklarede vidnet, at det er hendes egen erindring. Der var ikke den tilstrækkelige systemmæssige mulighed for at understøtte, at man kunne gøre det anderledes, da man ikke havde den løbende indberetning. De kunne derfor ikke stille oplysningerne elektronisk til rådighed, som de ønskede, og derfor blev udbetalingen lidt i blinde.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet er bekendt med, om der på dette tidspunkt havde været overvejelser om at mande op på de manuelle processer og foretage en mere tilbundsgående kontrol i Regnskab 2 fx med anmodning om dokumentation for pengespor o.l., så længe systemerne ikke understøttede processen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun tilbød sin hjælp til forsøgsvist at undersøge, hvad man kunne bruge registreringerne, som blev lagret

i Business Objects, til. Det var også en af de indvendinger, hun havde mod revisionen, at SIR i 2010 sagde, at Business Objects var et øjebliksbillede. Det vil det jo altid være, men det skulle gerne være et korrekt øjebliksbillede, så man havde muligheden for at lave en tilnærmelsesvis afstemning, hvis oplysningerne fra de andre systemer kunne matche oplysningerne fra RKO.

Forespurgt, om man vidnet bekendt overvejede at mande op med flere medarbejdere, da man ikke havde en fuldt automatiseret proces, ligesom man valgte at mande op og øge dokumentationskravene, da udbyttesagen rullede, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Det var mere på medarbejderplan, at det har været hendes drøm at bevise, at man godt kunne. Når man – som hun også sagde til revisionen – havde Business Objects, som blev ajourført, hver gang der var en systemmæssig kørsel i skatteopgaven, og hvor oplysningerne kunne bruges til både compliance, indsatsprojekter og statistikker mv., så kunne oplysningerne vel også lægges til grund for en tilnærmelsesvis afstemning.

10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 278-279 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"I afsnit 7.2.4, tredjesidste afsnit anføres, at Borger og virksomhed er af den opfattelse at det på tværs af systemerne er muligt at lave udsøgninger, således at en tilnærmelsesvis afstemning kan finde sted. Dette er korrekt for de unoterede, idet der er sammenfald mellem angivelsen og indberetningspligt om udbyttemodtagerne og, som I selv og udbytteadministrationen anfører, at både angivelse og indberetning for de unoterede i de fleste tilfælde indsendes samtidig. Det mener Borger og Virksomhed fortsat.*
>
> *For de børsnoterede er det først muligt når ændringen (L201) slår igennem fra og med 2010. Dog vil den optimale afstemning først kunne etableres når den løbende indberetning forhåbentlig indføres fra og med 2011. Ovenstående har Borger og Virksomhed sagt flere gange på vores møder, og det vil være unfair at skrive den tekst der står."*

Forespurgt, om dette adresserer det, vidnet har været inde på, bekræftede vidnet, at dette var hendes holdning. Forespurgt, om det var denne metode, vidnet brugte, da hun efter 2015 blev tilkaldt for at løse en opgave, bekræftede vidnet dette. Opgaven gik dog primært på at få det lavet for de noterede papirer, da det var her, problemet var. For de unoterede papirer, der gik gennem 3S, havde man i mange år haft den lø-

bende indberetning, da virksomhederne selv valgte at gøre det af nemhedshensyn. Derfor havde man et grundlag.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, hvad vidnets rolle var, og hvordan forløbet var i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at som hun husker det, stod Regnskab 2 for indkaldelsen. Hun deltog i nogle møder i Høje Taastrup, hvor de drøftede tingene, men der var overhovedet ikke noget nyt i rapporten. Hun ved ikke, hvor meget der haltede på selve regnskabsdelen, og hun var heller ikke involveret i det. For hendes vedkommende gik det ud på at arbejde videre ud fra eksisterende idéer og målsætninger. Dvs. at der skulle være en løbende indberetning og et sammenligneligt grundlag. Det besværliggjorde tingene, at alle procesopgaver med at få rettet på systemerne efterhånden skulle bygges på en lov. Tidligere kunne man nogle gange selv ændre løbende i systemerne. Det kunne man ikke, efter man fik nye kræfter på chefniveau, hvorefter alt skulle bygges på love. Forespurgt, hvem de nye chefer var, forklarede vidnet, at det var de chefer, der kom efter Ole Kjær og Frantz Howitz.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes.):

> *"11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat*
>
> *Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen. Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Forespurgt, om det var Borger og Virksomhed, vidnet var en del af i Personafregning på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at der både var Borger og Virksomhed Erhverv og Borger og Virksomhed Person, og at det her ikke fremgår, hvilken der er tale om. Vidnet blev foreholdt, at det kan se ud, som om initiativet ender med at komme fra Regnskab 2, og forespurgt, om vidnet indgik i drøftelser eller overvejelser om igangsættelse eller bemanding, før hun modtog en invitation fra Regnskab 2, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet ved, om der forud herfor har været overvejelser hos ledelsen i Borger og Virksomhed om at igangsætte aktivitet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

"Til arbejdsgruppen er udpeget:

…

Jette Zester

…

Dagsorden:

Præsentation af arbejdsgruppens medlemmer"

Forespurgt, hvorfor mødet først blev afholdt i april 2011, når revisionsrapporten er fra maj 2010, og om vidnet har været inde over, hvorfor mødet ikke blev afholdt før, forklarede vidnet, at det har hun ikke. På det tidspunkt gik hendes tid til aktieberegningssystemet, og opgaven lå i Regnskab 2. Hun mødte op, når der blev kaldt på hende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"

Vidnet forklarede, at indberetningerne gennem TastSelv-Erhverv gik videre over i RKO/eKapital. De havde en interesse i, at man havde de samme definitioner og de samme indberetningsregler i systemerne, da man ellers risikerede, at man indberettede gennem TastSelv, hvor der var én type af kontroller, og så blev det afvist, når det kom over i eKapital, hvor der var en anden type af kontroller. Man kunne selvfølgelig ikke foretage relationskontroller på erhvervssiden, det kunne man først hos hende. Mange af systemerne har både en validitetskontrol og kontrol på de enkelte krydsfelter, hvor man fx opdager, hvis man kommer med et udbytte, som ikke hører til den driftsform, man har.

Vidnet blev foreholdt, at der i den oprindelige problemformulering var to ben for arbejdsgruppen, hvor det første, som omhandler at aligne angivelse og indberetning, må antages at være det centrale for vidnet, mens det andet gik ud på at håndtere de udenlandske aktionærer.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Forkortet problemformulering.*
>
> *Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren."*

Forespurgt, om vidnet har været en del af eller er bekendt med overvejelser om, hvorfor den del, der angik de udenlandske aktionærer, blev nedtonet, når nu revisionsrapporten angik behandling af de udenlandske aktionærer, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det lå ikke i hendes kompetencer eller procesansvar, så hun har ikke påpeget det.

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

> *"Arbejdsgruppen kommenterede det udsendte oplæg til Produktionsforum, som ønskede at tager stilling til den videre behandling af Intern Revisions rapport af 10. maj 2010 om dansk udbytteskat og nettoafregning og refusion til udenlandske aktionærer i danske selskaber.*
>
> *På baggrund heraf finjusteres oplægget og sendes til Styregruppen til forelæggelse for Produktionsforum inden sommerferien."*

Vidnet blev foreholdt, at rapporten forelå efter den omtalte finjustering i en udgave, der er dateret den 8. juni 2011. Vidnet blev forevist ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat).

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke dele af notatet hun var inde over, eller om det var et fælles produkt, som alle havde ansvaret for, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 486 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat.pdf/ ekstrakt s. 482-488, især s. 486):

> *"Ændret lovgivning*
>
> *Efter Kildeskattelovens § 66 skal selskaber angive udloddet udbytte. Denne hjemmel skal ændres så summen af indberetningen af udbytte erstatter angivelsen."*

Forespurgt, om dette var en ændring, man påtænkte for både de noterede og de unoterede papirer, forklarede vidnet, at det kun var for de unoterede. Det var en ordning, hun var stærkt imod, da man ikke kan skære et kontrolspor væk. Hendes erfaring fortæller hende, at der altid vil være nogle indberetninger, som bliver afvist eller ikke falder på plads, og dermed danner man en sum af nogle indberetninger, som måske skulle have været højere eller lavere. Hvis der kommer 100 indberetninger, men der burde være 110, så dannes angivelsen ud fra de 100 i stedet for de 110. Forespurgt, om det skal forstås således, at i stedet for at have en kontrol, hvor man ser på henholdsvis den samlede angivelse og den samlede indberetning, kører man det sammen i ét spor og dermed fjerner kontrolmuligheden, forklarede vidnet, at hendes erfaring fra den kontrol, hun har udført i pengeinstitutterne, er, at man hos selskaberne har delt opgaven, så nogle har ansvar for angivelsen, mens andre har ansvar for indberetningen for den enkelte investor – ligesom i SKAT. Så var der trods alt et kontrolspor, der kunne sikre, at alle var på plads, og den kontrolmulighed blev skåret væk, hvilket hun havde det ambivalent med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 487 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat):

> *"Fuld digitalisering*
>
> *En forudsætning for at kunne håndtere udbyttemeddelelserne optimalt er at indføre tvungen TastSelv eller elektronisk indberetning."*

Vidnet forklarede, at det ikke vedrørte hende, men det gik på, at man ikke fik tastet angivelserne på grund af ressourcemangel, og man ville spare disse ressourcer, hvis man fik det elektronisk, hvor folk selv skulle taste ind. Forespurgt, om det optimale således gik på bemandingssiden, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 487(2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat):

> *"Systemudvikling*

> *I dag anvendes mange forskellige systemer, som alle vil kræve tilretning både med hensyn til, hvordan udlodder indberetter til SKAT, hvor oplysninger bliver registreret og den videre behandling ved overførsel af oplysninger til selvangivelsen/kontroloplysninger."*

Forespurgt, om de i arbejdsgruppen på det tidspunkt i maj 2011, hvor de afgav rapporten, havde et overblik over, hvilke økonomiske og tidsmæssige implikationer der var forbundet med anbefalingerne, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Det var et idékatalog.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 503 (2011-06-10 - Mail fra Lisbeth Rømer til Jens Sørensen med 2010-arbejdsgruppens notat, Jette Zesters e-mail af 9. juni 2011 til bl.a. Lisbeth Rømer og Jens Sørensen):

> *"Ligeledes synes vi, at notatet efterlader en undren over, hvorfor der ikke er foretaget en afstemning på det tidspunkt, hvor det blev muligt. Måske skal notatet indeholde en nærmere beskrivelse om, hvorfor dette ikke er gjort."*

Forespurgt, hvad vidnets overvejelser var på dette punkt, forklarede vidnet, at hun var irriteret over, at man ikke forsøgte, men det var ikke hendes kompetenceområde, så hun kunne ikke bestemme, hvad andre skulle lave. Hvis man ikke kan komme igennem lovgivningsmæssigt, så må man forsøge at finde andre veje, og det var derfor, hun prikkede lidt til dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 502 (2011-06-10 - Mail fra Lisbeth Rømer til Jens Sørensen med 2010-arbejdsgruppens notat, Jette Zesters e-mail af 10. juni 2011 til Lisbeth Rømer):

> *"Vi er begge enige om, at notatet mv. alene er et oplæg til at Produktionsforum kan trække af på igangsætningen af opgaven, og at det er vigtigt at vi komme så hurtigt i gang med opgaven som muligt."*

Forespurgt, hvad der lå bag denne formulering, forklarede vidnet, at det var en vigtig opgave at komme i gang med at få det gennemført lovgivningsmæssigt, så de kunne komme i gang med det videre arbejde frem mod det fælles mål for både Regnskab 2 og BorgerErhverv, nemlig at sikre, at der blev betalt den rigtige skat, og at der ikke skete snyd.

30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 524 (2011-06-28 (1) - E-mail fra Pia Eder vedr. Produktionsforums accept af arbejdsgruppens forslag, Pia Eders mail af 28. juni 2011 til Lisbeth Rømer, Aino Olsen og med kopi til Jens Sørensen, Karina Tangaa, Pia Kolling Nielsen og Jette Zester).

Forespurgt, hvorfor Aino Olsen blev orienteret, og hvad hendes rolle var, forklarede vidnet, at hun stod for idriftsætningen af den nye TastSelv for de ikke-noterede papirer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 525 (2011-08-30 (1) - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. august 2011):

> *"Med hensyn til de VP administrerede selskaber kræver det længere tid at ændre fristen, da systemer i VP og pengeinstitutterne skal ændres. Arbejdsgruppen håber, at det er muligt at etablere tvungen TastSelv, således at det igangsættes samtidigt med, at EKKO sættes i gang, da udbytteskatteadministrationen med de mængder, der er i højsæsonen, ikke kan have angivelserne tastet inden for 5 dage og en tilbagebetaling af udbytteskatten vil blive nødvendig med efterfølgende genopkrævning, hvilket både for selskaber og SKAT vil være en ulykkelig situation."*

Vidnet blev foreholdt, at andre tidligere har forklaret, at EKKO, også kaldet Skattekontoen, var en automatisk funktion, hvor man opgjorde, hvad den enkelte borger havde, og hvis vedkommende havde et tilgodehavende, blev det returneret. Vidnet forklarede hertil, at hun ikke har haft en proces i forhold til Skattekontoen.

Forespurgt til status på de tidsmæssige og økonomiske muligheder i forhold til at etablere den tvungne TastSelv, som omtales, forklarede vidnet, at det ikke var hendes bord, da det lå i erhvervsdelen. Grunden til, at det tog lang tid at implementere den løbende indberetning, er, at alle leverandørerne skulle tilrette deres systemer. Man kunne ikke komme i oktober og sige, at en ny lovændring skulle have virkning fra 1. januar, da man på det tidspunkt var ved at teste alt det, der skulle leveres til det pågældende års ultimo. Derfor tog det et stykke tid, før man kunne gå over til et nyt indkomstår.

Forespurgt, om der skete yderligere i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at den gled ud af sig selv. Regnskab 2 stod for indkaldelserne. Forespurgt, om vidnet erindrer yderligere aktivitet i arbejdsgruppens regi, forklarede vidnet, at hun arbejdede videre ud fra sine idéer, og hvis lovgivningen ikke var på plads, ville de prøve at finde på noget andet.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet omkring SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun blev indkaldt til møde med både Intern Revision og Rigsrevisionen, hvor der begge steder var ny bemanding i forhold til 2010-rapporten. De begyndte forfra med de samme emner, for der var ikke sket så meget siden 2010-rapporten, men hun syntes, at SIR i 2013-rapporten burde have medtaget, hvad man trods alt havde nået, og det indgav hun en indsigelse på. Det var de samme forhold, som gjorde sig gældende i 2010-rapporten, hvor SIR ikke helt havde fanget den før omtalte opsplitning på de tre ben, men hvor man bare tog udgangspunkt i 2010-rapporten. Men det er også svært, hvis man ikke selv sidder med området og ikke har været ansat mere end 2 år.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3433-3436 (2013-03-13 (1) - Referat fra møde mellem SIR, Afregning Person og Rigsrevisionen den 13. marts 2013):

> *"Deltagere:*
> *Jette Zester, Afregning Person, eKapital og procesansvarlig for IFPA*
>
> *…*
>
> *Der er således tale om to adskilte processer/flows.*
>
> *Modellen gør det lidt vanskeligt for SKAT, at undersøge og placere et ansvar for eventuelle fejl og/eller uoverensstemmelse i de modtagne indberetninger. Det centrale er, hvor meget ansvar SKAT kan pålægge VP og depotførerne på vegne af selskabet. Fejl kan også være klassifikationsfejl eksempelvis at det udloddende selskab ikke er registreret korrekt og dermed bliver den udbytteskat der skal tilbageholdes forkert. Hvis registreringerne er mangelfulde indeholdes 27 procent i udbytteskat. Der er mange aktører på området (depotfører, indberetter, Erhvervs og Selskabsstyrelsen samt det udloddende selskab)."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der nærmere blev drøftet til det anførte om, hvor meget ansvar SKAT kunne pålægge VP og depotførerne på vegne af selskabet, forklarede vidnet, at den holdning, man fra mange sider havde både hos medarbejderne i Regnskab 2 og hos cheferne, var, at pengeinstitutterne var til for SKAT's skyld, og de var professionelle, men de var jo professionelle på deres eget felt og ikke skattemæssigt. Pengeinstitutterne skulle have hjælp til at udføre de opgaver, SKAT bad dem om. Det er derfor, SKAT har skatteeksperter og Jura og andre til at tage sig af det skattemæssige. Pengeinstitutterne gør det så godt, de kan, ud fra de vejledninger og retningslinjer, de får. Hvis registreringen af et selskab i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen er forkert, giver det en dominoeffekt gennem hele systemet, og hvis depo-

terne og pengekontoen i banken er registreret forkert, giver det også en dominoeffekt. Derfor var den udgående kontrol så vigtig på alt det, som SKAT ikke kunne se.

Forespurgt, om vidnet – bortset fra handleplanen – var inde over yderligere opfølgning på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var hun ikke, da hun var travlt beskæftiget med aktieberegningssystemet. Karina Tangaa Jul Andersen overtog opgaven, og hun overtog også det særlige projekt, der var i gang med indeholdelse ved kilden. Hun var selv inde over FATCA, som også kom på det tidspunkt, så hendes hænder var fulde. Hun er kommet i tanke om et eksempel på tre sager, hun havde, lige før hun gik på pension, alle for unoterede selskaber. Et selskab havde indeholdt udbytteskat, selv om det ikke skulle, fordi det var fejlagtigt klassificeret i erhvervssystemet. Et andet selskab havde ikke indeholdt udbytteskat, selv om det skulle, grundet en fejlklassifikation. Disse tre sager nåede hun ikke at løse helt, før hun gik på pension, men det er eksempler på, hvor vigtig registreringen var. Men løbet var kørt, for hvis der var valutariske udlændinge iblandt dem, hvem skulle så betale. SKAT var så gået glip af udbytteskat på 27 %, som de ville have fået, hvis det havde været tale om en valutarisk indlænding, for pengene var allerede udbetalt.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 97 (2009-12-14 (1) - Referat fra andet møde mellem bl.a. SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"Det er Proces & Digitaliserings opfattelse, at der er gjort det, der kan ved problemstillingerne, men mener dog, at følgende løsningsforslag ville være relevante:*
>
> *- Afstemninger - f.eks vil en styrket indberetningskontrol på de børsnoterede selskaber være en god løsning."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hun var modstander af løsningen, hvor man kørte ét spor i stedet for to spor på de ikke-noterede, og hvor man gjorde summen af indberetninger til selve angivelsen, og forespurgt, om man på noget tidspunkt foretog de nævnte kontroller i forhold til de unoterede, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om der i dag, hvor det kører i ét spor, er andre kontrolmekanismer, der kan afdække fejl, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

2013-HANDLEPLANEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993-994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013, Handleplans afsnit "Område i revisionsrapporten: 3.3"):

> *"Pkt. 3.3*

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Procesejer: … Jette Zester, Afregning Person"

Forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun husker, at hun har været med til et enkelt møde, hvor man havde lagt det ud til andre, der skulle køre den proces, men hun husker ikke nærmere om det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 979 (2013-07-01 (2) - Udkast til handleplan af Lisbeth Rømer), hvoraf fremgår, at systemejeren er med under handlingerne. Vidnet forklarede, at der formentlig er et forståelsesproblem, da hun var procesejer, og så var der en systemejer på hendes del. Dvs. at hun havde en sparringspartner, som i tidernes morgen hed Inger Larsen, og senere var det en anden[4]. I de fora, som de etablerede med den finansielle sektor, var procesejeren[5] selvfølgelig med, da fire ører er bedre end to, og så alle havde en forståelse for, hvor de skulle hen i en given proces.

Forespurgt, hvorfor systemejeren forsvandt fra den endelige handleplan, som gik videre til Jens Madsen, og som findes på ekstraktens side 986 ff., forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013, Handleplans afsnit " Område i revisionsrapporten: 3.7"):

"Pkt. 3.7

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling:

4 Jette Zester forklarede rettelig, at det var Anne Kubert

5 Jette Zester har ved sin bisidder ved e-mail af 10. oktober 2019 oplyst, at hun rettelig mente systemejeren

Ved implementeringen af Ny TastSelv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.

Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.

Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen.

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv. Lena Bardrum Afregning Person."

Forespurgt, om vidnet var inde over disse drøftelser, forklarede hun, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt, at vidnet tidligere blev spurgt til, at man placerede procesansvaret under en drøftelse, som hun deltog i, og at SIR's anbefaling var, at der blev etableret et overordnet ansvar med et ledelsesmæssigt fokus, og at det var en gentaget anbefaling fra 2010-rapporten. Hertil forklarede vidnet, at hun ikke kan svare på, hvad der ligger i den sætning. Umiddelbart vil hun sige, at selve den manuelle del, der lå i Regnskab 2, ikke ville være med her. Foreholdt, at det kan give anledning til undren, at man har en anbefaling om, at der skal indarbejdes ledelsesmæssigt fokus, og at vidnet ikke er en del af ledelsen, hvorfor man ville tro, at det var noget, direktørerne tog hånd om i stedet for at skubbe det ned og sætte nogle aktiviteter i gang, og forespurgt, hvorfor man under punktet handling taler om implementering af Ny TastSelv og om arbejdsgrupper, forklarede vidnet, at de har arbejdet på 3S-delen, hvor de unoterede papirer kom ind, i og med at der var overensstemmelse mellem angivelserne og indberetningerne. Foreholdt, at det ikke har med ledelsesmæssigt fokus at gøre, forklarede vidnet, at det har det, da RKO/eKapital stod over for en modernisering. De gamle systemer var fra 1977, og med lovændringen i 2012 sagde man, at der også skulle foregå en systemmodernisering med andre platforme og måder at lagre systemerne på. På nogle områder er der i dag stadig ikke TastSelv, men blanketter, og hele den modernisering skulle i gang. Derfor valgte man nye TastSelv-løsninger. Forespurgt, hvorfor anbefalingen med etableringen af et overordnet ansvar med et ledelsesmæssigt fokus blev parkeret til fordel for konkrete implementeringsopgaver og nedsættelse af en arbejdsgruppe med dygtige medarbejdere, som dog ikke var på ledelsesniveau, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt om vidnet har været inde over kvartalsstatusafgivelserne på SIR-rapporterne, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om vidnet på anden vis har været inde over opfølgningen, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om

det er korrekt forstået, at arbejdsgruppen blev parkeret hos Lena Bardrum[6], bekræftede vidnet dette. Karina Tangaa Jul Andersen var også kort inde over.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var inde over OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det var hun ikke, og hun var ikke begejstret for projektet. Man lænede sig tilbage i udbytteadministrationen ved visheden om, at det var på vej. Men skatteoplysninger og indberetninger er så specifikke og målrettet beskatningen af de enkelte værdipapirtyper og de forskellige typer af afkast, hvor fx nogle afkast skal tillægges en anskaffelsessum. Derfor var sådanne oplysninger ikke umiddelbart brugbare i det videre, samlede helhedsbillede. Hun forstod heller ikke, hvorfor de udenlandske selskaber og pengeinstitutter skulle have mere styr på kunderegistrering og depotregistrering end de danske, så hun så ikke projektet som en løsning. Forespurgt, om det var noget, vidnet videreformidlede, forklarede vidnet, at det gjorde hun. Forespurgt, om hun også gav det videre på direktørniveau, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var Jens Sørensen, hun havde disse drøftelser med, forklarede vidnet, at det var det ikke, det var med Klaus Østergaard Jensen og Richard Hanlov, der var hendes chef.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår udbytteområdet første gang blev spottet som et problematisk område i forhold til kontrol, forklarede vidnet, at det var, da hun kom til afdelingen Kontrol, hvor hun fik sin interesse for værdipapirer. I 2002 foregik der en modernisering af udbytte, hvor man skar lidt af den administrative del væk, fordi Finansministeriet havde pålagt dem ikke at pålægge erhvervslivet byrder, men tværtimod tage alle byrder væk. Hvis man havde fulgt den regel helt, havde man aldrig kunnet udvikle årsopgørelsen, for så ville alle oplysninger, der ikke blev fortrykt på selvangivelsen, have været skåret væk. Det var en kamp at få dem ind og at bibeholde dem.

Forespurgt, om det skal forstås således, at der frem til 2002 var en behørig kontrol på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, da hun ikke var en del af det. Forespurgt, om hun oplevede problemer i 2002, forklarede vidnet, at det gjorde hun, fordi hun blev spurgt, men hun havde det ikke som område. Hun sad i Kontrol og havde alt muligt andet som opgave, herunder den udgående kontrol hos pengeinstitutterne. Kolleger spurgte hende om, hvad hendes erfaring var ud fra hendes kontroller, og så bidrog hun med sin viden. Hun forsvarede sin holdning om, at de skul-

6 "Lena Bardrum" skal rettelig være "en kollega"

le fungere som en samling af data og informationer, som kunne servicere så mange i SKAT som muligt ud fra de ønsker og beskatningsregler, der var.

Forespurgt, om der med ændringen i 2002 blev slækket på kontrolmulighederne, bekræftede vidnet dette. Hun har haft et meget tæt samarbejde med Værdipapircentralen, hvor medarbejderne var lidt ladt i stikken, hver gang der kom en ny lovændring, og når der kom nye medarbejdere. Hun havde dermed et godt kendskab til deres fagområde, og derfor blev hun spurgt til sine erfaringer, men hun havde ikke noget at gøre med opgaven. Udbytteadministrationen fik manuelle lister, som hun senere fandt ud af kom ind elektronisk uden dog at nå frem til hende, og de oplysninger kunne måske være brugt i administrationen, men det kan Lisbeth Rømer bedre forklare om.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at som hun allerede har været inde på, var registreringen af personer ret vigtig. Hun har været på besøg i pengeinstitutterne, og der har man ingen forståelse for eller oplæring af medarbejderne ved skranken i, hvilke registreringer SKAT havde brug for. Det var reelt medarbejderen ved skranken, der afgjorde, hvem der skulle beskattes og hvordan. Pengeinstituttets medarbejdere arbejdede ud fra de forretningsbetingelser og de instrukser, de havde fået. Det var bl.a. derfor, de lavede et fælles forum, også på nordisk plan, hvor man gennemgik problemområder, og hvor man kunne udveksle erfaringer og hjælpe hinanden netop omkring de valutariske udlændinge. Når en person fraflyttede Danmark, skulle det meldes til CPR-registret, og selv om bankens system også kunne trække data fra CPR-registret, foretog banken ikke en ændring, medmindre kunden aktivt meddelte banken, at kunden var fraflyttet Danmark. Hun har været med til at sætte fokus på alle de uidentificerede konti, men hun fik det aldrig indført for depoterne. Forespurgt, om det omhandler vidnets tidligere anbefaling om, at man skulle have en pligt til at registrere på aktionærniveau, bekræftede vidnet dette.

PIA EDER

Kl. 13.00 mødte Pia Eder som vidne.

Vidnet blev orienteret om, at hun ikke har pligt til at afgive forklaring.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til februar 2011 var ansat i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi i enheden Koordinering, og at hun var specialkonsulent fra februar 2011 til september 2011 i Borger og Virksomhed i enheden Erhvervsafregning og Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet geografisk var placeret i Østbanegade, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb forud for den periode, der undersøges, forklarede vidnet, at hun er uddannet cand. it. i softwareudvikling fra IT-Universitetet i København i 2004. Vidnet blev ansat i SKAT i februar 2005 i Portalprojektet. I juni 2008 kom hun over til den juridiske afdeling i SKAT, indtil hun i februar 2011 kom til Afregning Erhverv. Fra september 2011 har hun været i Strategi og Organisation.

Forespurgt, om vidnet før perioden i Erhvervsafregning/Afregning Erhverv havde nogen berøring med udbytteområdet, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om vidnet har haft berøring med udbytteområdet i perioden herefter, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt til sine konkrete arbejdsopgaver i Erhvervsafregning/Afregning Erhverv forklarede vidnet, at hun ad flere omgange i 2010 og 2011 var på barsels- og forældreorlov, og at hendes berøring med udbytteområdet samlet har været begrænset til ca. 3 måneder i løbet af sommeren 2011. Forespurgt, hvem der var vidnets leder i den periode, forklarede vidnet, at det var Aino Olsen. Forespurgt til sine nærmeste samarbejdsrelationer, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at det var Pia Kolind og Vibeke Varnes Hoffgaard, som hun var i team med på selskabsområdet. Hun havde ikke faglig indsigt på selskaber eller Afregning Erhverv, så de skulle lære hende op.

Forespurgt, om vidnet fik et procesejeransvar i de 3 måneder, eller om hun var føl på området, forklarede vidnet, at hun skulle arbejde med procesejerskabet, der tilhørte kontoret, og hun skulle oplæres i det.

Forespurgt, hvilke systemer procesejerskabet relaterede sig til, forklarede vidnet, at hun ikke har haft særlig meget faglig indsigt.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvad vidnet forstår ved at have et procesejeransvar, forklarede vidnet, at der er en proces i forhold til arbejdsopgaver, og så er procesejeropgaven at optimere processen, så den udføres så effektivt som muligt.

Forespurgt, om det i procesejerskabet ligger, at det er en proces fra vugge til grav på et givet fagligt område, eller om det er en proces i forhold til konkrete IT-systemer, forklarede vidnet, at en proces godt kan involvere noget IT-mæssigt.

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede Afregning Erhvervs ansvar over mod udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det, og at hun ikke var så meget inde i det.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at procesansvaret for angivelser lå i Afregning Erhverv, og forespurgt, om vidnet var inde over det, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"… /Pia Eder"*

Forespurgt, om vidnet erindrer dette notat, forklarede vidnet, at hun husker, at Lisbeth Rømer lavede udkastet til notatet, hvorefter vidnet satte det ind i en notatskabelon. Fagligt havde hun ikke indsigt til at være inde over det. Forespurgt, om det dermed er Lisbeth Rømers værk, forklarede vidnet, at det er Lisbeth Rømers udkast, som hun har indsat i en notatskabelon.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"Anbefaling*
>
> *Det anbefales at udbytteadministrationen placeres under Store Selskaber for derved at styrke det faglige samarbejde."*

Forespurgt, om det er Lisbeth Rømers anbefaling og ikke en anbefaling, som vidnet har forholdt sig til, bekræftede vidnet dette. Hun gengav blot Lisbeth Rømers udkast.

SIR'S 2010-RAPPORT

Vidnet blev foreholdt, at der, året før vidnet kom til Afregning Erhverv, var afgivet en kritisk rapport af SIR vedrørende forhold på udbytteområdet, og at der i forlængelse af rapporten blev nedsat en arbejdsgruppe. Forespurgt, om vidnet har været inde over arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun muligvis har deltaget i et møde, men det er ikke er noget, der siger hende noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

> *"30.5.2011*
>
> *Til stede: Andreas Bo Larsen, Pia Kolind Nielsen, Pia Eder, Lars Nørding, Karina Tangaa Juul Nielsen, Jette Zester, Bente Fridberg, Sven Nielsen, Laurits Cramer og Lisbeth Rømer.*
>
> …
>
> *Arbejdsgruppen kommenterede det udsendte oplæg til Produktionsforum"*

Forespurgt, om vidnet husker dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Mandag den 30. maj 2011 var hendes første dag tilbage fra orlov. Hun kan se i sin kalender, at mødet står i kalenderen, men hun har ikke nogen officiel indkaldelse til mødet. Hun har formentlig været der, men hun husker ikke mødet.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 550. Forespurgt, hvorfor notatet skulle flyttes over på Afregning Erhvervs brevpapir, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om vidnet har været i dialog med Lisbeth Rømer omkring det, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad der lå til grund for, at hun skulle involveres i den opgave. Hun var i september 2011 flyttet til et andet kontor, Strategi. Forespurgt, om Lisbeth Rømer bad hende om at flytte dokumentet over på deres papir, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 524 (2011-06-28 (1) - E-mail fra Pia Eder vedr. Produktionsforums accept af arbejdsgruppens forslag, e-mail til Lisbeth Rømer, Aino Olsen og Jens Sørensen og med kopi til Karina Tangaa, Pia Kolind Nielsen og Jette Zester):

> *"Kære alle,*

Produktionsforum tiltrådte indstillingerne i oplægget. Arbejdsgruppen kan nu gå i gang med at analysere opgaven og komme med forslag til nye processer for administration af udbytteskat."

Forespurgt, om vidnet husker noget i tilknytning til denne e-mail, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om vidnet husker Aino Olsens rolle i den forbindelse, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

VIBEKE VARNES HOFFGAARD

Kl. 13.20 mødte Vibeke Varnes Hoffgaard som vidne.

Vibeke Varnes Hoffgaard blev vejledt om, at hun ikke har pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til oktober 2009 var ansat i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Personafregning, og at hun var ansat som specialkonsulent fra marts 2010 til april 2013, også i Borger og Virksomhed, men i enheden Erhvervsafregning/Afregning Erhverv, og at hun i perioden fra april 2013 til januar 2018 har været ansat i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette. Hun har arbejdet med selskabsskatten siden 1998.

Forespurgt til sin geografiske placering forklarede vidnet, at det gennem hele forløbet har været i Østbanegade.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun er uddannet skatterevisor og blev færdig i 1990. Hun var ansat i 2 år hos et revisionsfir-

ma og begyndte i Hovedcentret i 1998. Kontoret har været omorganiseret undervejs, men vidnet har hele tiden siddet med de samme opgaver.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet primært har været involveret i udbytteadministrationen i perioden fra 2010 til 2011 og efterfølgende i mere begrænset omfang i forhold til refusion og udfordringerne på det område, forklarede vidnet, at hun ikke vil sige, at hun har siddet med udbytteadministration, men hun har siddet med selskabsskatten, som anvendte det samme system, som udbytteskatten også lå i, så derfor har de typisk været flere, der har dækket et større fagligt område.

Forespurgt, om vidnets berøring med udbytteområdet primært var i 2010-2011, forklarede vidnet, at efter de fik Skattekontoen i august 2013, beskæftigede hun sig med selve afregningen. Dvs. der, hvor de fik pengene ind, og de dertil knyttede Tast-Selv-løsninger. Hun havde ikke noget med refusionen at gøre, men hun var i nogle perioder alene om opgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> *- Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*
>
> *- Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"*

Vidnet forklarede, at angivelsen var fra den afregnende del. Forespurgt, om vidnet var tovholder på den del, forklarede vidnet, at hun på det tidspunkt formentlig var den eneste, der var på skansen, så derfor har det typisk været sådan, at hvis hun har gjort noget på angivelsen, har det været, fordi der ikke var andre. Hvis der fx har været en ny udbyttesats eller andet, som medførte en ændring i TastSelv eller selve systemet, så har hun bestilt den.

Forespurgt, hvem der var vidnets ledere i perioden, forklarede vidnet, at hun på et tidspunkt skiftede chefer én gang om året som følge af omorganiseringer, hvor de blev lagt sammen med andre funktioner lige fra Personbeskatning til Regnskab. Hun har beskæftiget sig med det samme område hele tiden, men ofte i forskellige kontorer. Vidnet husker ikke, hvem der har været hendes chefer, men nu er det Ivan, men ellers har det i nyere tid været Susanne Thorhauge og Aino Olsen.

Forespurgt, om vidnet hele tiden har refereret ind til den person, der var leder af Afregning Erhverv/Erhvervsafregning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste samarbejdsrelationer og deres placering, forklarede vidnet, at hun ikke havde meget at gøre med udbytteskatten, men at hun på selskabsskatten og årsopgørelsen typisk har samarbejdet med systemejere. Hun har været ansat i lang tid og oplevet mange omorganiseringer, hvor de både har siddet sammen med IT-folk og har været separeret fra dem, således at der var en opdeling mellem IT-folkene og forretningen. Dvs. dem, der kunne læse loven og dermed fortælle, hvordan systemet skal sættes op. Hun har derfor ofte haft kontakt til systemejere for at fortælle, hvad systemet skulle kunne.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Foreholdt, at vidnet er angivet som procesejer, og forespurgt, hvad der efter vidnets forståelse ligger i at være procesejer, forklarede vidnet, at der skete noget, da hele udbytteskatten ramlede i 2015, men indtil da skulle de som procesejere få systemerne til at opfylde regelsæt og lovgivning, så det kunne systemhåndteres. Forespurgt, om vidnet dermed tænker på IT-systemerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det dermed ikke indebar den del af systemerne, der lå i manuelle sagsbehandlingsprocesser, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, da manuelle processer ikke er systemer i hendes optik.

Forespurgt, om den omstændighed, at man er angivet som procesejer med navn, betyder, at man som person og ansat har et procesejeransvar, forklarede vidnet, at der på det område, som hun i perioder næsten har siddet alene med, nu er otte ansatte, og at de har delt opgaven mellem sig, så nogle tager sig af det ene, og andre tager sig af noget andet, da ingen af de otte ansatte kan dække det hele.

Forespurgt, om det er opgaven at være procesejer for angivelse, der nu er delt på otte personer, forklarede vidnet, at hun ikke har haft procesejerskabet på angivelsen. Forespurgt, hvordan vidnets procesejerskab så har været, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men at hun på det tidspunkt var mere eller mindre alene tilbage, fordi der havde været stor udskiftning.

Foreholdt, at vidnet i mødereferatet står anført som procesejer for angivelsen, og forespurgt, hvad hun så var procesejer på, forklarede vidnet, at det var Regnskab 2, der havde sat hende på som procesejer for angivelsen. Hun havde procesejeransvar for årsopgørelsen og papirselvangivelsen til alle selskaberne før 2014. Forespurgt, om det var selskabsårsopgørelsen, og at det var derfor, hun organisatorisk var placeret i Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om procesejeransvaret på fx årsopgørelsen gjaldt et antal IT-systemer eller kun ét IT-system, forklarede vidnet, at der dengang i 2010 og 2011 var en Tast-

Selv-løsning, som dog kun blev anvendt af 10-15 %, mens resten indsendte på papir. Hun havde ansvaret for at udforme selvangivelsen, få den sendt ud og lave printfunktionerne og tilsvarende med årsopgørelserne.

Forespurgt, om vidnet dermed havde fysiske formularer, som hun fik ind fra selskaberne, forklarede vidnet, at det ikke var hende, men alle ude i driften, som modtog selvangivelserne og tastede oplysningerne ind manuelt. Forespurgt, hvilket kontor man modtog dem i, forklarede vidnet, at det var ude i driften i regionerne og ikke i Afregning Erhverv. Proceskontoret har typisk været et niveau højere end den dagligе drift, da de skulle sørge for, at systemerne kørte. Hovedformålet har været at sørge for, at systemerne kørte korrekt.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen har modtaget noget, der betegnes som et ydelseskort, forklarede vidnet, at det så hun for første gang kort inden denne afhøring. Først tænkte hun, at hun vidste alt om ydelseskort, da hun troede, det var vedrørende årsopgørelsen og acontoskatten, men hun har ikke været bekendt med, at der har været ydelseskort på procesejerskab. Ydelseskortene var udarbejdet, for at man via tidsregistrering kunne styre, hvilke ressourcer man brugte hvor i SKAT. Det har været et styringsredskab i forbindelse med tidsforbrug, og når man skulle spare ressourcer, brugte man ydelseskortene til at se, hvor ressourcerne kunne spares.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet opfatter ydelseskortene som registrering af tidsforbruget på den enkelte medarbejder, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det er en beskrivelse af, hvilke typer af tid der skal registreres, og hvilke opgaver der ligger under hver enkelt tidskode.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

> *"Procesejerskab*
>
> …
>
> *- Principielle spørgsmål om love, regelsæt, klager o.lign. i forhold til den enkelte forretningsproces"*

Forespurgt, om vidnet forstår dette smalt som kun angående det IT-system, hun servicerede, eller bredere som angående processen omkring angivelse, forklarede vidnet, at IT-folkene og systemejerne ville mene, at hun var procesejer for deres IT-sy-

stemer. I 2015, da udbytteskattesagen kom frem, blev de overraskede over, at de skulle have ansvaret for manuelle processer, da de ikke havde opfattet, at de havde det ansvar. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de i 2015 havde nogle drøftelser om, hvad der lå i et procesejerskab, og at det var første gang, vidnet blev introduceret for det synspunkt, forklarede vidnet, at hun hjalp Rigsrevisionen i forhold til 3S vedrørende selve angivelsen der, hvor pengene kom ind, da hun var den eneste, der havde styr på bogholderiet i SAP PS, som kom i august 2013 i forbindelse med Skattekontoen. Hendes force er det, der skal over til Skattekontoen, og det, der ligger før SAP PS. På det tidspunkt var der en anden, som havde første del af det systemflow, der kørte. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i 2015 blev introduceret til et synspunkt om, at de også havde ansvaret for de manuelle processer, forklarede vidnet, at Rigsrevisionen på det tidspunkt spurgte, hvem der havde ansvaret for hvad, men de fik ikke svar. Hun hjalp omkring undersøgelsen af udbytteangivelserne. Indtil da var man ikke klar over, at man også havde ansvar for de manuelle processer. Det har aldrig været drøftet eller forventet, at de også havde de manuelle processer.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan uddybe, hvem hun taler om, forklarede vidnet, at de, der sad med processerne, ikke var bekendt med, at de også havde ansvaret for de manuelle processer, før hele diskussionen kom, og deres underdirektør blev sendt hjem, fordi han pludselig havde fået ansvaret for manuelle processer. På det tidspunkt var de ikke klar over, at de som procesejere havde de manuelle processer under sig. Forespurgt, hvad der ligger i en manuel proces, forklarede vidnet, at det eksempelvis kan være noget forarbejde, før man indberetter selvangivelsen i systemet, og hvis der var en proces der, så var de ikke inde over den. Eller hvis man fx søger om genoptagelse, hvor der ligger en række manuelle processer, før det kan tastes ind i systemet.

30. januar 2012 – diasshow vedrørende rollen som procesejer i Afregning Erhverv

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 4033 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv).

Forespurgt, om vidnet har været inde over dette, forklarede vidnet, at hun først har set dokumentet i dag, men hun husker diskussionen, der følger længere nede vedrørende strukturen omkring omkostninger, og hvor der har været en diskussion af, om de skulle kunne disse ting, der alle er forskellige opgaver i procesejerskabet, eller om der var nogle, der skulle koncentrere sig om fx lov eller IT.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4036 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv, grafisk opstilling af procesejeropgaverne):

"Lov – IT – Controller – Proces"

Forespurgt, om det var interne drøftelser i Afregning Erhverv om, hvem der er gode til hvad, bekræftede vidnet dette, og at det var for bedre at kunne fordele opgaverne efter kompetencer. Hun havde selv typisk opgaver med IT og bogholderi.

Vidnet blev foreholdt ekstraktens side 4034 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Snitflader:

Regnskab

Jura & Samfundsøkonomi

Kommunikation

Indsats og Økokrim

Landsdækkende enhed Told"

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede disse snitflader og denne afgrænsning af ansvar, forklarede vidnet, at Regnskab typisk ville være dem, der godkendte årsopgørelserne, hvilket de har gjort i Regnskab i Horsens siden 2001. Jura og Samfund ville de spørge, hvis de skulle have hjælp til en fortolkning. Kommunikation har typisk været inde over teksten, når de skulle sende årsopgørelser eller opkrævninger på acontoskat, så den blev let læselig. Indsats og Økokrim har de i Selskaber ikke haft noget at gøre med. De havde mange forskellige opgaver i Afregning Erhverv.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4035 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Hvad laver en procesejer?

Sørger for, at vi har nogle hensigtsmæssige processer:

- Lovgivning - udvikling

- Processer – strategisk og operationelt (Delt på told)

- Systemer/projekter – både lovimplementering og forretningshensyn

- Styring/controlling – overblik over drift

- Kommunikation – nyhedsbreve + initierer hvad der skal opdateres i vejledninger og på skat.dk

- Koordinering + interessenthåndtering – virksomheder og øvrige offentlige myndigheder

- Ministerbesvarelser + klager"

Forespurgt, om dette skal forstås snævert som op mod en IT-proces eller bredere, så det rammer et område, forklarede vidnet, at punktet om lovgivning og udvikling omhandlede, at de som procesejere skulle ind over, når nogen begyndte at ændre på skatteforhold, i forhold til hvordan systemerne skulle rettes til, og om et nyt regelsæt overhovedet kunne implementeres i systemerne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:

- Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning

- Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"

Forespurgt, om ikke dette sammenholdt med beskrivelsen af procesejerens opgaver på ekstraktens side 4035 kan give det indtryk, at der med et procesejerskab var tænkt bredere end en styring af en IT-proces, når der fx er et punkt om styring/controlling og overblik over drift, forklarede vidnet, at det kan det måske godt. Overblik over drift drejede sig om, at systemerne ikke skulle gå ned, og at der skulle kunne modtages penge. Forespurgt, om vidnet forud for 2015 således ikke var i tvivl om, at procesejerskabet alene handlede om at få IT-systemerne til at køre, bekræftede vidnet dette.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"12)*
>
> …
>
> *§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling."*

Forespurgt, om vidnet har været inde over drøftelser om denne problemstilling, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, hvordan vidnet generelt blev introduceret til lovændringer, forklarede vidnet, at det kom an på området. Hvis udbytteskatteprocenten skulle ændres, havde det indflydelse på selvangivelsen og på årsopgørelsen, og så ville hun have talt med Jeanette Nielsen om, hvad der skulle rettes. Jeanette Nielsen ville så have haft rettelser til sine blanketter i forhold til angivelsen, og hun ville selv have haft rettelser i forhold til selvangivelsen.

Forespurgt, om der var faste systemer for at få viden og videreformidle viden, når der kom nye love, forklarede vidnet, at der typisk ville være en lovhøring, hvor de skulle svare på, om det ville have administrative konsekvenser. Dvs. om det kostede øget mandskab eller omkostninger til systemtilretning. Indsats ville typisk også have oplyst, hvad det kostede af ekstra kontrolfolk.

Forespurgt, hvor informationen typisk kom fra, forklarede vidnet, at det har svinget gennem tiden, men at det typisk ville være departementet, som sendte den over, men de sendte den ikke direkte over til dem. Nogle gange fik de informationen, før lovforslaget kom, hvis de kendte nogen i departementet, som vidste, at de skulle bruge informationen til at rette systemerne. Ellers var der en koordinator i SKAT, som stod for lovhøringen og sendte den ud til de relevante enheder, der skulle høres. Det kunne være Jura, eller det kunne være procesejerne, der udtalte sig om systemerne, herunder hvor meget der skulle rettes til, eller hvis noget ikke kunne lade sig gøre i forhold til systemtilretningen.

Forespurgt, om vidnet som procesejer har oplevet, at hun havde en formidlingsopgave til eksempelvis driftskontorerne, når der var lovændringer på vej, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4037 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

> *"Lov*
>
> *Lovudvikling – initiativret hvis processer billigst kan forbedres gennem lov*
>
> *Lovhøring*
>
> *Lovimplementering*
>
> *Procesejere fra Borger og Virksomhed får nye lovforslag og forslag til ændringer i bekendtgørelser i høring fra Jura og Samfundsøkonomi eller toldenheden. Procesejere har ansvaret for at det systemmæssig bliver bestilt hos systemejer og generelt bliver implementeret som ny eller ændret proces. Skal sikre information eksternt og internt om ny lov (beskrive ny proces)."*

Hertil forklarede vidnet, at information også kan være på selvangivelsen, hvor det skal oplyses i vejledningen, at der er kommet et nyt regelsæt.

Forespurgt, om vidnet har haft opfattelsen af at have en videreformidlingsopgave i forhold til andre fagkontorer, når der kom ny lovgivning, som beskrevet i det foreholdte, forklarede vidnet, at det er meget bredt skrevet, så det kom an på situationen. Hvis nogen fx skulle til at indberette på en anden måde, informerede de om dette. Forespurgt, om vidnet har givet besked, hvis det ikke vedrørte funktionaliteten i det IT-system, hun betjente, forklarede vidnet, at så har hun ikke gjort noget.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015

Forespurgt, om procesejerskabet og placeringen af det, herunder om afgrænsningen over for andre områder og enheder har givet udfordringer, forklarede vidnet, at der har været en diskussion af procesejerskabet i forhold til systemejerne, da det var meget afhængigt af, hvilke personer der sad på området. Forespurgt, om ikke systemejeren var den person, der havde brydningsfladen op mod IT-leverandøren, og dermed var den person med den største IT-mæssige indsigt, der skulle lave kravsspecifikationer, forklarede vidnet, at hun omkring procesejerskabet på selskabsskat i 3S har haft større viden om systemet, fordi hun har været med til at teste det siden

2001. Dermed havde hun større viden end den systemejer, Iame Pedersen, der kom, og derfor kunne hun selv lave en dybere beskrivelse af systemets funktionaliteter, som derefter blot blev suppleret af Iame Pedersen, før Iame Pedersen sendte den videre til IT-leverandøren.

Forespurgt, om der har været afgrænsningsproblemer på udbytteområdet mellem Afregning Person og Afregning Erhverv, eller om det har givet sig selv, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, da hun ikke har beskæftiget sig med det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Deltagere er:*
> *Jacob Egelykke*
> *Henrik Espersen*
> *Jette Zester*
> *Lena Bardum*
> *Jeanette Nielsen*
>
> *Møde om handleplan vedr. revision af udbytte- og royaltyskat.*
>
> *Mødet er afholdt den 17. september 2013 med henblik på drøftelse af revisionsrapportens punkt 3.7., hvor det bemærkes, at der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *Ansvar for processer i forbindelse med administration af udbytteskatten er delt mellem Betaling & Regnskab, Afregning Erhverv (proces-ejer) og Afregning Person (proces-ejer). Vi talte om, hvorvidt Inddrivelse & Betalingsprocesser også kan sige at have ansvar for en del af den samlede proces.*
>
> *Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."*

Forespurgt, om vidnet har været bekendt med eller involveret i disse drøftelser, forklarede vidnet, at det har hun ikke været. Forespurgt, om vidnet efterfølgende har hørt om dem, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Hun har kun hørt dem tale flere gange om en revisionsrapport fra 2010, som hun ikke kendte, indtil hun fandt den på internettet.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på ledelsesniveau blev truffet beslutning om placering af det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Det var Jeanette Nielsen og Henrik Espersen, der havde med udbytteskat at gøre.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, omkring vidnets kendskab til rapporten fra 2010, forklarede vidnet, at man i 2015 talte om rapporten fra 2010, som hun ikke havde set, og som hun først har set inden for den seneste måned. Forespurgt, om vidnet har en erindring, fra dengang rapporten kom, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet på et tidspunkt var med i en arbejdsgruppe til opfølgning på rapporten, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun kan i papirerne se, at man forventede, at hun deltog i arbejdsgruppen, men hun blev ikke indkaldt og har ikke hørt om den tidligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 477-478 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Til arbejdsgruppen er udpeget:*
>
> *…*
>
> *Vibeke Varnæs*
>
> *…*
>
> *27.4.2011*
> *Til stede: Andreas Bo Larsen, Pia Kolind Nielsen, Lars Nørding, Bente Fridberg, Sven Nielsen, Laurits Cramer og Lisbeth Rømer"*

Vidnet forklarede, at Pia Kolind Nielsen, som deltog, var hendes kollega som procesejer. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt har hørt om eller været involveret i dette forløb, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Hun har først set det hos sin bisidder forud for afhøringen.

Forespurgt, hvornår vidnet fandt SIR's 2010-rapport på internettet, og om det var, i forbindelse med at den udkom, forklarede hun, at det gjorde hun forud for dagens afhøring, da rapporten var nævnt i spørgerammen.

RESSOURCER

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen i forhold til bemandingen, og om hun havde tilstrækkelige ressourcer til at løfte sine opgaver i perioden, forklarede vidnet, at hun i en periode var mere eller mindre alene. I forhold til bemanding handlede det meget om, hvordan man kunne lette de manuelle processer gennem TastSelv-systemerne, så der kunne frigives medarbejdere. Af økonomiske årsager havde man ikke penge til at udvikle systemerne.

Forespurgt, om ressourceproblemerne dermed ikke var i vidnets enhed, men mere var ude i driften, hvor man tastede, forklarede vidnet, at hun har siddet meget alene med det, og det er svært at dække det hele. Der har måske været en enkelt ud over hende til selskabsselvangivelsen og 3S-systemerne. Forespurgt, hvornår vidnet har været ene mand på opgaven, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, da hun var været der i 20 år. Forespurgt, hvor mange de i dag er ansat til opgaven, forklarede vidnet, at de nu er ti ansatte.

ORGANISATORISK PLACERING AF OPGAVEN MED ADMINISTRATION AF UDBYTTESKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 550-551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"Der er et ønske om at styrke udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber.*
>
> *…*
>
> *Anbefaling*
> *Det anbefales at udbytteadministrationen placeres under Store Selskaber for derved at styrke det faglige samarbejde.*
>
> *Aino Olsen /Pia Eder"*

Forespurgt, om vidnet kender til dette dokument, forklarede vidnet, at hun godt kan erindre noget om det. Det passer også med, at der er en e-mail, hvor hun har været kopimodtager. På det tidspunkt har de været tre procesejere, hvor Pia Eder var ny, og når der kom nye folk, fik de hovedansvaret for et område, og det var så udbytteskat for Pia Eder.

Foreholdt, at Pia Eder har forklaret, at notatet er skrevet af Lisbeth Rømer, og at Pia Eder blot satte det over på Afregning Erhvervs papir uden at forholde sig til indhol-

det, og forespurgt, om vidnet ved noget om dette, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om vidnet har haft drøftelser med Lisbeth Rømer om at placere udbytteadministrationen under Store Selskaber, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet ikke har været med i arbejdsgruppen omkring opfølgningen på 2010-rapporten eller i drøftelser om, hvem der skulle tage initiativer, bekræftede vidnet dette.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet har været inde over TastSelv-projekter, forklarede vidnet, at det er et vidt begreb. Foreholdt, at man i forhold til de problemer, man oplevede på udbytteområdet, mente, at det ville frigive nogle ressourcer, hvis man lavede obligatorisk TastSelv i forhold til selskabsangivelsen, og forespurgt, om vidnet har været inde over dette, forklarede vidnet, at det har hun gennem det såkaldte DIAS-projekt, som begyndte fra indkomståret 2014. Forespurgt, om dette projekt forløb efter planen, forklarede vidnet, at hun kun har været i yderkanten af projektet, fordi hun kendte 3S. Hun erindrer, at der var lidt hiv og sving til sidst i projektet, hvor noget skulle skæres fra, men hun har kun fulgt det på afstand.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet har været med inde over OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at hun aldrig har hørt om det.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Betydningen af procesejerskabet

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om det er korrekt forstået, at det først var i 2015, at vidnet blev bekendt med, at procesejerskabet kunne dække over mere end ansvar for IT-systemer og IT-processer, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det var, i forbindelse med at Richard Hanlov blev sendt hjem.

Forespurgt, hvordan vidnet blev bekendt med, at procesejerskabet skulle forstås på en anden måde, forklarede vidnet, at hun blev bekendt med det, da Richard Hanlov blev sendt hjem, fordi man sagde, at han også havde ansvaret for de manuelle processer. Forespurgt, hvem "man" var, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvem der sendte ham hjem, men at han blev sendt hjem og var hjemme i næsten 1 år, fordi han skulle have ansvaret. Det kom som en overraskelse for alle.

Forespurgt, om hun som procesejer kunne instruere andre, fx nogle i Regnskab, i udførelsen af en manuel proces, forklarede vidnet, at hun ikke skulle instruere i de manuelle processer. Hun havde med selskabernes årsopgørelser at gøre, så hun har været i dialog med dem, der skulle godkende årsopgørelserne, om, hvordan systemet var sat op, og hvad de skulle gøre.

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med en opgave, som andre skulle udføre manuelt vedrørende angivelse eller udbytterefusion, kunne foreskrive, hvilke dokumenter eller oplysninger de skulle sørge for at indhente eller undersøge, forklarede vidnet, at det har hun ikke haft noget med at gøre. Hun kunne typisk yde hjælp med at lægge nogle skemaer ud, som kunne bruges til at indsamle oplysninger.

Forespurgt, om vidnet kunne fortælle nogen, hvordan de skulle behandle en sag, forklarede vidnet, at det, man i dag kalder arbejdsbeskrivelser og proceskortlægning, først er kommet til senere, da det hele begyndte at rulle omkring udbyttesagen.

Kl. 14.10 sluttede mødet.

PROTOKOL

14. maj 2019
Protokol nr. 14

Den 14. maj 2019 kl. 9.30 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann ved advokat Ann Rask Vang for Karsten Juncher

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokat Anne Louise Wulff for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Henrik Stig Lauritsen for Lena Bardrum

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin ved Jan Nørner for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

PIA KOLIND NIELSEN

Kl. 9.30 mødte Pia Kolind Nielsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra november 2010 til april 2013 var ansat som fuldmægtig i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor meget vidnet i perioden herefter var inde over udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun ikke har haft med udbytteområdet at gøre, men at hun stadig sidder i det kontor, der har ansvar for udbytteområdet. Forespurgt, hvornår vidnet forlod udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun aldrig decideret har været på udbytteområdet, men at hun har deltaget i ting omkring det, fordi de i starten samlet set ikke var særlig mange på selskabsskat og udbytteskat. Forespurgt, om vidnets rolle har været uændret siden april 2013, forklarede vidnet, at den i hvert fald ikke har vedrørt udbytte.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at hun startede i Østbanegade i november 2010.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun er uddannet som revisorelev i et privat revisionsfirma, og at hun efterfølgende har taget en skatterevisoruddannelse samt en HD i Regnskab. Hun startede i en kommunal skatteforvaltning i 2000 og skiftede efterfølgende til en anden skatteforvaltning i en anden kommune. Ved fusionen af de kommunale og statslige skatteforvaltninger blev hun overført til SKAT.

Forespurgt til vidnets konkrete ansvarsområder og arbejdsopgaver i Afregning Erhverv i den pågældende periode forklarede vidnet, at de havde procesejerskabet for både selskabsskat og udbytteskat og således skulle dække begge dele. Hendes primære indgang til at komme ind i Afregning Erhverv var, at hun skulle starte på foranalysen til en digitalisering af selskabsskattesystemerne.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder i perioden forklarede vidnet, at det var Aino Olsen. Forespurgt til vidnets nærmeste samarbejdsrelationer forklarede vidnet, at teamet i starten bestod af hende selv og Vibeke Varnes Hoffgaard, hvorefter Pia Eder kom til og var der i kort tid. Umiddelbart inden vidnet gik på barsel første gang, kom Jeanette Nielsen til.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

"Deltagere:

…

Pia Kolind, Afregning Erhverv, procesejer 3S og Selskabsskat"

Forespurgt til vidnets forståelse af, hvad der ligger i procesejeransvar, forklarede vidnet, at det er en opgave, hvor de har en koordinerende funktion, som skal sikre, at der ikke falder noget på gulvet i forhold til de skattearter, der ligger i deres procesejerskab. Procesejeren tager sig af lovhøringer og sørger for at koordinere svarene med dem, der skal deltage i høringen. Derudover skal de initiere implementeringen af en lov ved at søge om de økonomiske midler, der skal til for at lave implementeringen i systemerne. Det gør de ved at gøre opmærksom på, at der skal tilføres ressourcer til området. Uden de økonomiske midler kan de ikke gøre det. Forespurgt, om et procesejerskab går specifikt på de digitale processer, dvs. vedligeholdelsen af et IT-system, eller om det er bredere, forklarede vidnet, at det er lidt bredere, da de skal være bekendt med, hvad processen er på hele skatteområdet. Hendes primære område er selskabsskat, og de skal som procesejere have en idé om, hvad de, der sidder i driften, laver.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

"Deltagere:

Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, ansvar for processen selskabsskat"

Forespurgt til forskellen på, hvad vidnet havde ansvar for, og hvad Jeanette Nielsen havde ansvar for, forklarede vidnet, at der ikke var så stor forskel, fordi de var et team. Det er nok et spørgsmål om, at de har formuleret sig lidt forskelligt under præsentationen på mødet, og at det derfor blev refereret forskelligt.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse var forskellige definitioner på, hvad det ville sige at være procesejer, forklarede vidnet, at der manglede en egentlig definition, og at det var både personafhængigt og procesafhængigt, hvordan samarbejdet var med de andre aktører, herunder systemejerne, som havde den tekniske del af systemtilpasningen, og fx SKAT Jura m.m. Det kom helt an på, hvilke personer der

havde de forskellige procesejerskaber. Forespurgt, hvordan man som medarbejder fandt ud af, hvilken type procesejerskab man var blevet betroet, forklarede vidnet, at man gjorde, hvad man kunne, og fandt den samarbejdsmåde, der fungerede i det team, man var i. Det var forskelligt, hvor teknisk en procesejer og en systemejer var, og hvordan samarbejdet bedst fungerede.

Forespurgt, om det var en navngiven person, der havde ansvaret, eller om det var en opgave allokeret til kontoret, hvor kontorchefen kunne sætte forskellige medarbejdere på opgaven, forklarede vidnet, at selv om man kunne flyttes fra ét procesejerskab til et andet, var det en mere fast stamme, da det krævede et kendskab til det, man sad med. Det var i hvert fald en fordel.

Forespurgt, hvem der i forhold til fx selskabsskat havde myndighedsansvaret – dvs. ansvaret for, at der blev truffet rigtige afgørelser, og for hvordan man behandlede klagesager – og om dette også lå i procesejerskabet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det lå i de enheder, der udførte opgaven. Forespurgt, hvor man kunne se dette henne, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det efterspurgte de også mange gange. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var skriftlige retningslinjer for procesejerrollen, forklarede vidnet, at de havde mange retningslinjer, og at det godt kunne stå et sted, uden at hun var bekendt med det. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var en central beskrivelse, som alle agerede efter, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, hvem der skulle sikre, at der blev truffet materielt rigtige afgørelser, fx på udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at det skulle de medarbejdere, der sad med det, ligesom lederen i enheden skulle sikre, at medarbejderne gjorde det.

Forespurgt, om procesejerens opgave også var at formidle information om ny lovgivning til det pågældende kontor, forklarede vidnet, at de helst selv skulle holde sig orienteret om det. Da procesejerne havde en koordinerende rolle, kunne de som procesejere nogle gange godt opdage det hurtigere, og derfor gjorde de måske også opmærksom på det, men det var medarbejdernes egen opgave at holde styr på lovændringer inden for deres arbejdsområde.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at de forvaltningsretlige krav til processerne, herunder forvaltningsretlige grundsætninger og høringsregler m.v., blev opfyldt, forklarede vidnet, at det lå hos lederen af de medarbejdere, der skulle udføre opgaven. Forespurgt, om det var en procesejer, der skulle håndtere denne opgave, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt, hvordan procesejeren samarbejdede med et andet kontor, og hvordan man som procesejer sikrede, dels at man var opdateret på, hvad der skete i konto-

ret, og dels at kontoret var opdateret på, hvad procesejeren foretog sig, og hvad der skete i IT-processerne. Endvidere forespurgt, om der var retningslinjer for, hvordan et sådant samarbejde kørte, og for hvordan informationsudvekslingen skete, fx mellem Afregning Erhverv og Regnskab 2, forklarede vidnet, at det var meget personafhængigt. Det handlede om at få et godt samarbejdsklima. Procesejeren havde ikke noget mandat eller nogen instruktionsbeføjelser, så de ledede gennem samarbejde. Var procesejerne utilfredse med noget, kunne de eskalere det til deres leder, som så kunne eskalere det til kontorets leder, indtil det nåede et niveau, hvor det kunne eskaleres ned igen.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Forevist ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer, ydelseskort fra 2009) og forespurgt, om vidnet genkender dette kort, forklarede vidnet, at hun ikke har set det før afhøringen. De var bekendt med, at beskrivelserne var der, men det var udelukkende en beskrivelse af, hvad der skulle konteres i tidsregistreringen på den pågældende opgave. De har kun set ekstrakter i nogle regneark i forhold til deres eget tidsforbrug. Forespurgt, om de opfattede ydelseskortene som retningsgivende for, hvor deres ansvar begyndte og sluttede, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Forevist ekstraktens side 4042 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer) og 4046 (2013-12-11 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer) og forespurgt, om det samme gør sig gældende for disse kort, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet har set kortene forud for afhøringen, forklarede vidnet, at hun kan have set dem, men hun husker det ikke.

30. januar 2012 – diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4033-4034 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv, slide vedr. "Organisering"):

"Snitflader:

Regnskab

Jura & Samfundsøkonomi

Kommunikation

Indsats og Økokrim

Landsdækkende enhed Told"

Forespurgt, om vidnet var inde over denne præsentation, forklarede vidnet, at det ligner en præsentation, hvor der kom nogle på besøg, og hvor de skulle vise noget om, hvad de lavede. På forsiden af præsentationen står der DUD, hvilket står for Drift Udvikling Drift, som var et koncept, der på et tidspunkt blev rullet ned over dem. Det handlede om, at man kiggede på driften og på, om der skulle udvikles, og så driftede man videre. Forespurgt, om vidnet dermed mener, at det var en enhed, der hed Drift Udvikling Drift, der udarbejdede præsentationen, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Det har været en præsentation, der er blevet givet på et kontormøde vedrørende præcisering af deres opgaver.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4035 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv, slide vedrørende "Hvad laver en procesejer?"):

"Sørger for, at vi har nogle hensigtsmæssige processer:

- Lovgivning - udvikling

- Processer – strategisk og operationelt (Delt på told)

- Systemer/projekter – både lovimplementering og forretningshensyn

- Styring/controlling – overblik over drift

- Kommunikation – nyhedsbreve + initierer hvad der skal opdateres i vejledninger og på skat.dk

- Koordinering + interessenthåndtering – virksomheder og øvrige offentlige myndigheder

- Ministerbesvarelser + klager"

Forespurgt, om det svarer til, hvordan vidnet så sin opgave på selskabsskatteområdet, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det foreholdte kan læses bredt eller smalt, og forespurgt, om der også lå styring og controlling i opgaven, hvor de skulle se på, hvordan opgaverne var tilrettelagt i fx Regnskab 2, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Styring og controlling var en opgave, som de aldrig fik tid til. Der var

forskellige tiltag til, at de skulle forsøge at udarbejde målepunkter med henblik på overvågning af forskellige ting. Det var dog kun for at kunne se, om der fx var bestemte sagstyper, der voksede meget, således at de kunne gribe ind og hjælpe med at skaffe ressourcer, hvis en enhed blev lagt ned af en bestemt type sager. Det var den type målepunkter og controlling, der lå i det, men de nåede aldrig til det.

Forespurgt, hvordan ledelsen holdt sig informeret om, hvad de som procesejere gjorde eller ikke gjorde, og om der var afrapporteringer, forklarede vidnet, at det var der ikke på dette tidspunkt. Forespurgt, om det kom senere, forklarede vidnet, at der kun var mundtlige og verbale beskrivelser af, hvordan situationen var. Forespurgt, om der var en systematisk opfølgning, fx i kontorchefregi, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om det var en lidt autonom funktion at være procesejer, hvor man gjorde det, så godt man kunne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4037 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv, slide vedrørende "Lov"):

> *"Lovudvikling – initiativret hvis processer billigst kan forbedres gennem lov*
>
> *Lovhøring*
>
> *Lovimplementering*
>
> *Procesejere fra Borger og Virksomhed får nye lovforslag og forslag til ændringer i bekendtgørelser i høring fra Jura og Samfundsøkonomi eller toldenheden. Procesejere har ansvaret for at det systemmæssig bliver bestilt hos systemejer og generelt bliver implementeret som ny eller ændret proces. Skal sikre information eksternt og internt om ny lov (beskrive ny proces)."*

Foreholdt, at det foreholdte kan læses bredt eller smalt, og forespurgt til ansvaret i forhold til fx Regnskab 2 eller andre enheder, hvis en lov skulle implementeres, og om det var en del af procesejerens opgave, forklarede vidnet, at de som procesejere ved en lovhøring typisk hørte hos enheden, om det havde betydning for enhedens arbejde, og så indarbejdede de enhedens bemærkninger i høringssvaret. I forhold til lovimplementering skulle de som procesejere søge om de økonomiske midler, før de kunne lave tilretningerne i systemerne. De var bundet af, om de fik bevilget midlerne.

Foreholdt, at der i et lovforslag normalt står, hvilke økonomiske implikationer det vil få, og forespurgt, om bevillingen dermed foreligger, i forbindelse med at lovforslaget fremsættes, forklarede vidnet, at det gør den ikke. De skal søge om den efter-

følgende. Forespurgt, om der i princippet kan være en lov, der forudsætter, at der skal bruges et bestemt beløb, uden at finansieringen er på plads, forklarede vidnet, at det tit sker.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, om vidnet var bekendt med projektet "God processtyring i SKAT", kaldet GPS, forklarede vidnet, at hun er blevet introduceret for det. Forespurgt, om hun husker, hvornår det skete, forklarede vidnet, at det husker hun ikke præcist. Det er en udvikling, der har kørt gennem mange år under forskellige navne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1147-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', afsnit "Målbillede for procesejerskab i SKAT"):

> *"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.*
>
> *Det fastslås her som overordnede principper:*
>
> *- Ydelseskataloget skal være udgangspunkt for processtyringen. Der er således ikke tale om, at processtyringen skal ske ud fra fx it-systemer eller organisatorisk enhed, men ud fra den kundevendte ydelse*
>
> *- Alle ydelser og aktiviteter skal være tilknyttet en procesejer, og der skal være transparens herom. Det er tvivlsomt, om der i dag leves op til dette på alle områder, og ejerskabet er ikke bredt kendt i organisationen.*
>
> *- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1278 (2014-07-02 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice', pkt. "Status på arbejdet med processtyring"):

> *"Direktionen drøftede specifikt, at det skal være tydeligt, om man er procesejer for hele projektet eller kun for it-delen. Ligeledes blev det konstateret, at procesejer også er materielt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler."*

Forespurgt, om denne beslutning på direktionsniveau om, at man skulle melde noget ud om, hvad der lå i procesansvar, blev sendt ud i organisationen, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om det blev sendt ud på dette tidspunkt, idet hun gik på barsel igen i midten af maj 2014. Procesejerne havde ganske vist et ansvar, men de havde fortsat ikke et mandat til at tvinge ting igennem.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"»§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.*
>
> *Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol."*

Forespurgt, om vidnet var inde over denne lovændring, forklarede vidnet, at hun var inde over den i forhold til åbenhed om selskabers skattebetaling, men ikke vedrørende kildeskattelovens § 69 B. Forespurgt, om åbenhed omkring skattebetaling havde relationer over mod Regnskab 2, forklarede vidnet, at det havde det ikke. Det handlede blot om, at de udstillede data fra selskabernes årsopgørelser. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der sad med implementeringen af kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Der var helt sikkert nogle i departementet, der sad med det, men hun ved ikke, om de i hendes kontor var involveret i det.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2013

Forevist ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013) og forespurgt, hvordan vid-

net på dette tidspunkt opfattede afgrænsningen af sit procesejerskab for 3S og selskabsskat i forhold til de andre aktører og opgaver i udbytteskatteprocessen, forklarede vidnet, at hun på dette tidspunkt udelukkende var på selskabsskattedelen af 3S, og at 3S indeholdt både selskabsskat og udbytteskat. Forespurgt, om vidnet dermed ikke var inde over udbytteskatten, forklarede vidnet, at hun kan se i sin kalender, at hun var med til mødet, men at hun ikke husker mødet. Hun tror, at hun var inviteret med, fordi hun var med i den oprindelige arbejdsgruppe, og hun har ikke efterfølgende været involveret i rapporten.

Forespurgt, om man for de unoterede selskaber på dette tidspunkt foretog indberetning gennem 3S, forklarede vidnet, at det gør man fortsat. Forespurgt, om hun var inde over og drøftede problemstillingerne i den sammenhæng, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om vidnet var inde over problemstillingerne omkring afstemninger imellem de forskellige systemer, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Ressourcer

Forespurgt, om der i perioden var tilstrækkelige ressourcer, til at hun kunne agere som procesejer, og om der var tilstrækkelige ressourcer, så hendes samarbejdsrelationer kunne matche hende, forklarede vidnet, at jo mere man fandt ud af om en proces, des mere havde man behov for at få styr på. Hun tror ikke, at man nogensinde får ressourcer nok til den opgave. Forespurgt, om ressourcerne inden for rammerne var tilstrækkelige, forklarede vidnet, at de hele tiden ønskede sig flere ressourcer, men man havde de rammevilkår, man nu engang havde i skatteforvaltningen. Forespurgt, om vidnet på et tidspunkt har oplevet, at hun ikke havde ressourcer til at udføre sine opgaver, forklarede vidnet, at de var ansat til at levere det, de kunne nå, inden for den tid, de havde.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i overvejelser omkring den organisatoriske placering af administrationen af udbytteområdet, forklarede vidnet, at de i Afregning Erhverv ikke var inde i overvejelserne, men at de bar notatet videre, fordi det havde mere vægt, end hvis det blev sendt direkte fra udbytteadministrationen. Forevist ekstraktens side 550 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber) og forespurgt, om det er dette notat, vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette. Det var på dette tidspunkt Pia Eder, der bar det videre, men eftersom Pia Eder ikke havde noget forudgående kendskab til udbytteområdet, deltog hun ikke i udarbejdelsen af notatet. Forevist ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det

faglige samarbejde med Store Selskaber), hvoraf fremgår, at notatet blev underskrevet af Aino Olsen og Pia Eder, forklarede vidnet, at notatet blev skrevet i udbytteadministrationen, men at det er muligt, at Aino Olsen lavede nogle rettelser eller sproglige tilpasninger. Forespurgt, hvorfor notatet blev skrevet på Afregning Erhvervs brevpapir, forklarede vidnet, at det så bedre ud, når man lagde det op til direktionen. Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelserne omkring tilblivelsen af notatet, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, hvad vidnet husker om tilblivelsen af notatet, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, forfattede Lisbeth Rømer en meget stor del af det. Foreholdt, at vidnet ses at have modtaget fremsendelsesmailen med notatet i kopi, og forespurgt, om vidnet læste notatet og forholdt sig til, hvad der stod, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet drøftede notatet med Aino Olsen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var med i arbejdsgruppen omkring opfølgning på SIR's 2010-rapport, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til hendes kendskab til rapporten, da hun kom med i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun ikke kendte den, før de startede arbejdsgruppen. Hun var på det tidspunkt forholdsvis ny i afdelingen. Hun har i dag læst lidt af rapporten, men hun havde ikke læst den dengang. På det første møde fik de en introduktion til, hvad rapporten handlede om. Forespurgt, om det første møde var det, der lå i april 2011, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til baggrunden for, at hun kom med i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun var ny i afdelingen og havde tidsmæssig mulighed for det. Vibeke Varnes Hoffgaard var opholdt af andre ting.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne*
>
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse*
>
> …

Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."

Foreholdt, at det ser ud til, at initiativet reelt blev taget af Regnskab, og at der ikke skete noget under Borger og Virksomhed, og forespurgt, hvorfor det forløb på den måde, forklarede vidnet, at det skyldtes, at det var Regnskab, der havde problemet. Formuleringen handlede om, at det var i Borger og Virksomhed, man havde placeret ansvaret for at koordinere procesejerskabet. Det havde hele tiden været meningen, at det var Regnskab, der skulle køre det, da det var dem, der havde problemet og vidste, hvad problemet var. Man placerede ansvaret for at koordinere procesejerskabet et sted, som i hvert fald af navn havde en nemmere tilgang til at tilpasse ressourcer og processer. Det var et spørgsmål om at få lidt mere fokus på det. Forespurgt, hvorfor man ikke tog initiativ i Borger og Virksomhed, når der lå en sådan beslutning fra Produktionsforum, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, men at Borger og Virksomhed sikkert spurgte Lisbeth Rømer om det videre forløb.

27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 407 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010, afsnit 4 "Status på forum/arbejdsgruppe vedrørende udbytteskat"):

"Regnskab udleverede en kopi af kommissoriet for arbejdsgruppen. Første møde i arbejdsgruppen afholdes i januar 2011."

Foreholdt, at det første møde blev afholdt i april 2011, og forespurgt, hvorfor mødet først blev afholdt der, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Frikortmarkering af depoter

…

OECD's Trace IT projekt

…

Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om vidnet var inde over overvejelserne om at skære den oprindelige problemformulering til, og om vidnet ved noget om, hvorfor man valgte at skære udlændingeproblemstillingen fra, forklarede vidnet, at det ved hun ikke noget om. Forespurgt, om de drøftede, hvad tidshorisonten var på at løse problemet i forhold til de udenlandske aktionærer, forklarede vidnet, at det drøftede de ikke. Der blev ytret en masse frustrationer over, at det var svært, når Regnskab dybest set ikke havde en kontrolbeføjelse. Forespurgt, om vidnet hørte noget om tidshorisonter på TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad hun mente med, at Regnskab ikke havde en kontrolbeføjelse, forklarede vidnet, at medarbejderne i Regnskab var ansat i en regnskabsenhed, og at deres opgave var at bogføre det, der kom ind. De var ikke ansat til at kontrollere det. Der var så nogle af dem, der ikke kunne lade være, men de var dybest set bare ansat til at bogføre det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011) og forespurgt, hvad forløbet var, da vidnet kom med i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun afløste Vibeke Varnes Hoffgaard. Forespurgt, hvordan samarbejdet i arbejdsgruppen var, forklarede vidnet, at de mødtes nogle gange og aftalte nogle ting, som de kunne komme videre med. Det var primært omkring det med at slå fristerne for angivelse og udbyttemodtagere sammen og dermed eliminere nogle af afstemningsproblemerne. Forespurgt til hendes rolle i den forbindelse forklarede

vidnet, at når først lovforslaget var vedtaget, skulle det implementeres, og der skulle tilrettes i TastSelv. Dette skulle dog først ske, efter loven var lavet. Det første skridt var at udforme lovgivningen, og det var Andreas Bo Larsen, der skulle tilbage til departementet med den opgave.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011, afsnit II "Problemstillinger"):

> *"Alle var enige i, at det skal være en forudsætning, at der skal være fuld digitalisering på udbytteskattens område."*

Forespurgt, hvor tæt man på dette tidspunkt var på realiseringen af denne forudsætning, forklarede vidnet, at det var de temmelig langt fra. Det var de på mange områder. I dag opfatter man TastSelv som helt naturligt, men dengang var der meget, der foregik på papir – særligt på dette område. Forespurgt, om de havde drøftelser om tidshorisonten for denne forudsætning, forklarede vidnet, at holdningen fra departementets side var, at det skulle være nemt og tilgængeligt, og at alle skulle kunne komme på, før man gjorde en digital løsning obligatorisk. Hvis det ikke var obligatorisk at anvende digitale løsninger, ville der være rigtig meget på papir. Hun kan ikke huske digitaliseringsgraden på udbytteområdet, men på dette tidspunkt var digitaliseringsgraden for selskaber på 7 % med en årlig stigning på ca. 1 %. I dag er digitaliseringsgraden 100 %, og der kan ikke indberettes på andre måder. Forespurgt, om de drøftede, hvad problemstillingen ville være, hvis den digitale løsning ikke lå lige for, og hvad man kunne gøre i stedet, forklarede vidnet, at man altid kan lovgive om, at det skal være 100 % digitalt, men det kræver, at man har en løsning, der er nem at bruge, og som alle kan komme på.

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

> *"Arbejdsgruppen kommenterede det udsendte oplæg…"*

Forespurgt, hvilke drøftelser der var på mødet om oplægget til Produktionsforum, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat

Forevist ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat) og forespurgt, hvilke dele hun var inde over i notatet, forklarede vidnet, at hun ikke var inde over notatet. Notatet blev udarbejdet af Regnskab, hvorefter Afregning Erhverv bar det videre. Både vidnet og Pia Eder var med på mødet, fordi det var planen, at Pia Eder skulle overtage udbytteområdet fra vidnet, som var optaget af mange andre ting. Det var en af Pia Eders første arbejdsdage.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 487 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat, afsnit "Systemudvikling"):

> *"I dag anvendes mange forskellige systemer, som alle vil kræve tilretning både med hensyn til, hvordan udlodder indberetter til SKAT, hvor oplysninger bliver registreret og den videre behandling ved overførsel af oplysninger til selvangivelsen/kontroloplysninger."*

Forespurgt, om arbejdsgruppen havde et overblik over det økonomiske og tidsmæssige perspektiv ved behovet for tilretninger i de forskellige systemer, forklarede vidnet, at det havde de ikke fuldstændigt. Forespurgt, om de havde en fornemmelse af, om det kunne gøres inden for 1, 2 eller 3 år, forklarede vidnet, at når de i arbejdsgruppen vidste, hvad de konkrete ændringer skulle være, ville de være nødt til at tale med deres leverandør om det. Forespurgt, om de havde en fornemmelse af omkostningerne, forklarede vidnet, at det også var noget, de måtte tale med leverandøren om. Nogle gange kunne de gætte ud fra tidligere erfaringer, men dette var ikke noget, de havde prøvet før.

30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Forevist ekstraktens side 524 (2011-06-28 (1) - E-mail fra Pia Eder vedr. Produktionsforums accept af arbejdsgruppens forslag) og forespurgt, hvorfor Aino Olsen på dette tidspunkt kom med ind over, forklarede vidnet, at Aino Olsen på det tidspunkt var deres kontorchef, og derfor var det hende, der skulle lægge notatet videre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 525 (2011-08-30 (1) - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. august 2011):

> *"Med hensyn til de VP administrerede selskaber kræver det længere tid at ændre fristen, da systemer i VP og pengeinstitutterne skal ændres. Arbejdsgruppen håber, at det er muligt at etablere tvungen TastSelv, således at det igangsættes samtidigt med, at EKKO sættes i gang..."*

Forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Alle indberetninger af VP-administrerede selskaber foregik i Afregning Person.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der foregik i arbejdsgruppens regi efter juni 2011, forklarede vidnet, at der ikke skete yderligere. Der skulle laves lovgivningsarbejde, og så skulle de implementere det, der hørte til loven, når den kom. Forespurgt, om arbejdsgruppen afleverede notatet og derefter ikke foretog sig yderligere, forklarede vidnet, at hun i hvert fald ikke hørte yderligere til den.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var involveret i TastSelv-projekter, forklarede vidnet, at det var hun, men ikke vedrørende udbytteskat.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var inde over SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at bortset fra formødet den 6. februar 2013 var hun ikke inde over denne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 6) "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"I forbindelse med vedtagelse af loven blev der bevilliget 3 mio. kr. til den nye løsning til TastSelv (TSE). De 3. mio. kr. rækker imidlertid ikke til dette."*

Forespurgt, om vidnet var inde over denne problemstilling, forklarede vidnet, at det var hun ikke. På dette tidspunkt havde Jeanette Nielsen procesejerskabet. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når man lavede en lovændring og forudsatte, at det ville koste noget, så var det ikke dermed udtryk for, at det ville blive implementeret, idet det først krævede, at man fik pengene på plads, bekræftede vidnet dette. Når de fik en lovhøring, havde de som regel kort tid til at svare på, hvad konsekvenserne ville være. Her havde man så på det tidspunkt vurderet, at det var 3 mio. kr., men senere kan det – efter at have talt med leverandøren – have vist sig at blive dyrere. Så skulle man ud at skaffe de ekstra penge. Forespurgt, om vidnet var involveret i dette, herunder at projektet blev dyrere, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det var Jeanette Nielsen, der varetog det.

Forespurgt, om vidnet læste SIR's 2013-rapport, da den kom, forklarede vidnet, at den har hun aldrig set.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var inde over OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

ORGANISERINGEN AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at Regnskab 2 ikke havde nogen kontrolbeføjelser, og at deres opgave var at bogføre, og forespurgt, hvad vidnet baserede dette på, forklarede vidnet, at hun primært baserede det på den organisatoriske placering af kontoret. Ved etableringen af SKAT i 2005 placerede man opgaver, der handlede om kontrol, i den søjle, der hed Indsats, og opgaver, der var mere kundevendte og servicepræget, blev placeret i Kundeservice. Alt om økonomi lå i Regnskab.

Foreholdt, at det tidligere er forklaret for undersøgelseskommissionen, at udbytteadministrationen i et vist omfang var et fremmedelement i Regnskab, fordi den bestod af en manuel proces, hvor medarbejdere og ikke IT-systemer traf afgørelser om tilbagebetaling af udbytteskat, forklarede vidnet, at det er korrekt, men fordi de fik så mange indberetninger, som de gjorde, så var der også en naturlig grænse for, hvor meget kontrol der kunne ligge i sagsbehandlingen.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, hvor hjemmelsgrundlaget var for, at man kunne undlade at undersøge, om ansøgningerne var berettigede, forklarede vidnet, at alle styrelser har en forpligtelse til at forvalte ressourcerne ud fra, hvad man har til rådighed. Hvis der kun er ressourcer til at ekspedere tingene, så er det sådan, det er. Dertil har man selvfølgelig en forpligtelse til at gøre opmærksom på, hvis man mener, at man ikke kan løse opgaven tilfredsstillende. Det var det, der skete i de notater, der blev bragt videre, og hvor Lisbeth Rømer bl.a. forsøgte at få placeret opgaven i Store Selskaber.

Forespurgt til de forvaltningsretlige krav om, at man skal sørge for, at en sag er forsvarligt oplyst, og at der er hjemmel til en udbetaling, før man foretager den, forklarede vidnet, at det er korrekt, men så skal der også være tilstrækkelig bemanding til, at man har tid til at kigge på dem. Der er en forpligtelse til ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed at sørge for, at ressourcerne slår til, men hvis ressourcerne ikke allokeres til den afdeling, der skal sidde med det, så kan man kun nå det, man kan nå. Forespurgt, om ikke det er en ulovlig praksis, og om ikke SKAT skal have en hjemmel til at træffe en beslutning om, at man i en manuel proces ikke har tid til at undersøge, om den, der beder om pengene, også har krav på dem, forklarede vidnet, at man i så fald må eskalere det til direktionen, og det er også sket. Forespurgt, om man må udbetale indtil da, forklarede vidnet, at de før lovændringen ikke havde

nogen hjemmel til at vente med at udbetale. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det kun var et spørgsmål om, hvornår der påløb renter, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det skal forstås sådan, at med den struktur, man havde, var det i Indsats, at man skulle etablere en særlig kontrolfunktion, bekræftede vidnet dette. Det har der – så vidt hun ved – ikke været.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at hvis der var et problem med at få det til at hænge sammen, måtte man eskalere det til direktionen, og at dette også blev gjort, og forespurgt, om vidnet kan uddybe det sidstnævnte, forklarede vidnet, at hun ved, at Lisbeth Rømer, før arbejdsgruppen blev nedsat, adskillige gange forsøgte at gøre opmærksom på, at man ikke havde ressourcer til at kontrollere tingene. I et par af de notater, der har været forevist, er der også eksempler på dette.

Ressourcer

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om ikke det er værre at undlade at undersøge tingene, end at det tager den tid, det tager, forklarede vidnet, at det kan man godt sige, men udbytteadministrationen ville være havnet i større problemer, hvis de havde gjort sådan. Forespurgt, hvorfor dette ville være tilfældet, forklarede vidnet, at der i så fald ville sidde nogle rundt omkring og tænke, at det ikke fungerede, og så ville det blive en sag for Ekstra Bladet. Man kan gøre det så godt, som man kan, og konkret har de lavet en risikovurdering og en afvejning af kravene om at gøre tingene korrekt i forhold til at gøre tingene til tiden. Man kan ikke gøre det hele på én gang. Forespurgt, hvad det større problem i givet fald ville være, og hvad Ekstra Bladet i givet fald ville skrive om, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Man er altid nødt til at afveje kvalitet og ressourcer. Hun kan ikke vurdere, om man i udbytteadministrationen foretog den korrekte vurdering. De var nødt til at vurdere, hvilke krav der var vigtigst, fx om pengene kom ud til tiden, om der blev sagsbehandlet til tiden, om der blev bogført korrekt, eller om enhver sag blev behandlet til bunds.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om man kan forestille sig en mellemvej, forklarede vidnet, at det vil der altid være, men det kan man ikke altid vide på det tidspunkt, hvor man foretager vurderingen.

HENRIK KOFOED ESPERSEN

Kl. 10.45 mødte Henrik Kofoed Espersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra november 2012 til april 2013 var ansat som konsulent i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Erhvervsafregning og i perioden fra april 2013 til december 2014 i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det er rigtigt. Han var i det samme procesejerkontor fra den 30. oktober 2012, hvor han startede med et 3-dages procesejerkursus, og frem til den 1. december 2014, hvor han fik et brev om, at han var blevet forflyttet tilbage til sin tidligere afdeling med selskabsskat i Fredensborg. Selv om han blev teknisk forflyttet, var det aftalen, at han gik over i DIAS-projektet om selskabsskat, hvor han fik nogle opgaver i forhold til tekster, der skulle lægges ind. Det var hans chef, Susanne Thorhauge, og chefen for DIAS-projektet, der arrangerede dette. Han startede på dette arbejde omkring den 15. september 2015. Opgaven omkring udbytteskat fik vidnet, i forbindelse med at en af hans tidligere kolleger gerne ville arbejde udelukkende med selskabsskat, og vidnet valgte derfor at hjælpe til med 3S, selskabsskat og udbytteskat. På den måde kom vidnet ind i udbytteskatten.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet fra november 2012 sad med området, at han i december 2014 var ude af området, og at der var en periode fra september 2014 til december 2014, hvor han havde et ben i hver lejr, forklarede vidnet, at han var i procesejerkontoret i denne periode, men at han ud over udbytteskat også hjalp til med selskabsskat og åbne skattelister.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden forklarede vidnet, at han var i Østbanegade, og den 9. december 2014 flyttede han til Præstøgade, hvor DIAS-projektet var.

Forespurgt til vidnets uddannelses- og erhvervsmæssige baggrund frem til november 2012 forklarede vidnet, at han har en skattefaglig kommunal baggrund. Han har taget Dansk Kommunalkursus 1 og 2 og en del af skatterevisoruddannelsen. Han startede som elev på Bornholm og flyttede til Værløse Kommune, hvor han var indtil 2003. Derefter var han i KomSkat I/S indtil 2005. Forespurgt, om vidnet har haft hele sit erhvervsforløb i skatteregi, bekræftede vidnet dette. Han var i kommunalt regi frem til 2005, hvor de blev overtaget fra den statslige side. Før 1997 sad han med personskatter, og derefter har han siddet med selskabsskat og selskabsadministration.

Forespurgt, om vidnet var inde over udbytteområdet forud for 2012, forklarede vidnet, at selskabsselvangivelsen indeholder felterne 37 og 38 om udlodning af udbytte og egne aktier. Det var mest det, som han havde kendskab til. Han havde ikke med indberetning af udbytteangivelser og -modtagere at gøre før 2012.

Forespurgt til vidnets funktion i Afregning Erhverv i forhold til udbytteområdet forklarede vidnet, at han hjalp med at teste løsninger i IT-systemet, før de lagde det i produktion. Han kunne også læse lovregler og hjælpe til, men i begyndelsen var han lidt som en elev i forhold til området. Forespurgt, om han på noget tidspunkt havde et egentligt procesejerskab, forklarede vidnet, at det var hans indtryk, at de andre var meget mere erfarne og dygtige procesejere, end han selv var, men at han og Jeanette Nielsen stod for de åbne skattelister fra 2012. I den forbindelse arbejdede han bl.a. med udarbejdelse af en slags kravsspecifikation. Forespurgt, om vidnet fik allokeret et selvstændigt procesejeransvar, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var en "praktisk gris", der var god til at teste og hjælpe til.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt til vidnets opfattelse af procesejerskabet, og hvad der lå i opgaverne og ansvaret, forklarede vidnet, at hvis der kom lovændringer, hvor der var regler, der skulle implementeres, fik de som procesejere tilsendt materialet og vurderede, hvilke administrative omkostninger eller systemudviklinger der skulle til for at håndtere det. Det var en meget svær opgave. Procesejerskabet handlede desuden om at spørge alle interessenterne – fx selskaber, brancheorganisationer og interne parter – om, hvordan man løste en opgave. Procesejeren kom også med løsningsforslag til SKAT Jura, og de prøvede at udvikle eller nyetablere systemmæssige løsninger, som

kunne hjælpe selskaberne med at komme med de oplysninger, som de skulle, fx udbytteangivelser.

Forespurgt, om man som procesejer på fx selskabsskat kun havde ansvar for de ting, der handlede om IT-systemerne, eller om man også havde ansvar for de manuelle processer, der foregik i andre kontorer, forklarede vidnet, at det var systemerne, de havde ansvar for. Procesejerne kunne ikke bestemme over de andre kontorer, men procesejerne samarbejdede med dem om, hvordan de gjorde tingene optimalt.

Forespurgt, om man som procesejer også havde ansvaret for, at det, der foregik i de andre kontorer, var rigtigt og lovligt, eller om procesejernes ansvar var begrænset til IT-systemerne, forklarede vidnet, at hvis han fandt ud af, at der var noget, der blev udført ulovligt i andre kontorer, ville han sige fra, men han ved ikke, om han havde ansvaret for det. Det var mest IT-systemerne, som de udviklede. De lavede også vejledninger om, hvordan IT-systemerne skulle håndteres.

Foreholdt, at der i Regnskab 2 blev taget stilling til ansøgninger om refusion af udbytteskat, og forespurgt, hvor ansvaret lå for, at der blev truffet rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at det ansvar må have ligget i Betaling og Regnskab, idet det var dem, der behandlede sagerne. Han mener ikke, at han havde ansvar for afgørelsernes udformning.

Forespurgt, hvordan samarbejdet var med de andre enheder, og om der forelå instrukser, fx i forhold til at udveksle information, forklarede vidnet, at han fik god hjælp af de andre procesejere. De var mere styrende på opgaven. Forespurgt, om der var skriftlige retningslinjer for, hvordan man skulle gøre, forklarede vidnet, at han på mødet med sin bisidder har set noget materiale om vejledning, men han husker det ikke selv fra dengang. Det foregik sådan, at han fik mundtlige instrukser.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Forevist ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer, ydelseskort fra 2009) og forespurgt, om det er sådanne beskrivelser, som vidnet husker at have set på bisiddermødet forud for afhøringen, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 4042 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer, ydelseskort fra 2012) og forespurgt, om vidnet husker dette dokument som noget, han benyttede sig af i 2012, forklarede vidnet, at de arbejdede med digitalisering, fordi der kom lovgivning om digital indberetning. Han kan ikke huske at have set dokumentet før bisiddermødet.

30. januar 2012 – diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv

Forevist ekstraktens side 4033-4034 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv) og forespurgt, om vidnet har set dette før bisiddermødet, forklarede vidnet, at han ikke husker at have set det før.

Forespurgt, hvilket kursus vidnet var på, da han startede som procesejer, forklarede vidnet, at det var et internt procesejerkursus, som SKAT afholdt. Kurset blev afholdt over to gange af 3 dages varighed. Det var meget forskelligt fra det, han kom fra. Forespurgt, om de fik skriftligt materiale på kurset, forklarede vidnet, at det husker han ikke. De fik rigtig mange informationer. Forespurgt, om de på kurset fik noget at vide om, hvordan man afgrænsede procesejerens opgave, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om det var en opgave, der gik på servicering og udvikling af IT-systemer, eller om det var en opgave med at få hele forløbet fra vugge til grav på plads i forhold til de andre kontorer, forklarede vidnet, at man havde noget, der hed "as is" og "to be", der beskrev, hvordan det aktuelt var, og hvor man gerne ville hen. Det var rejsen derimellem, hvor man kontaktede en masse interessenter og arbejdede med tingene, som han husker som værende opgaven. Forespurgt, om det var digitaliseringsprocessen, forklarede vidnet, at man kunne lægge alle processer ind i det. De arbejdede med forskellige cases på kurset. Forespurgt, hvem der underviste dem, forklarede vidnet, at det primært var Helle Hartmann Østergaard og Torben Schultz. Forespurgt, om de pågældende var ansat i SKAT, bekræftede vidnet dette. Det var interne undervisere. Forespurgt, om det var denne undervisning, som vidnet baserede sit arbejde på, i forhold til hvordan man skulle agere som procesejer, forklarede vidnet, at det var det kendskab, han havde til det, og at det blev suppleret med, hvad hans kolleger løbende satte ham ind i. Forespurgt, om der i perioden fra november 2012 til 2014 kom nye udmeldinger om, hvordan man skulle afgrænse procesejeropgaven, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.*

Det fastslås her som overordnede principper:

- Ydelseskataloget skal være udgangspunkt for processtyringen. Der er således ikke tale om, at processtyringen skal ske ud fra fx it-systemer eller organisatorisk enhed, men ud fra den kundevendte ydelse

- Alle ydelser og aktiviteter skal være tilknyttet en procesejer, og der skal være transparens herom. Det er tvivlsomt, om der i dag leves op til dette på alle områder, og ejerskabet er ikke bredt kendt i organisationen.

- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."

Forespurgt, om dette blev meldt ud fra ledelsen, eller om der i øvrigt kom en udmelding fra ledelsen om, hvad der lå i processtyring og procesejeropgaverne, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om vidnet var inde over implementering af konkrete lovgivningsændringer i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at han hjalp til med lovændringer, i forbindelse med at de skulle etablere digital indberetning. Der var også en lovændring, hvor udbytteangivelsen og modtagerindberetningen blev slået sammen til én indberetning vedrørende de unoterede selskaber. Forespurgt, om vidnet var inde over lovforslaget fra sommeren 2012 i forhold til at forlænge fristen, før der skulle betales renter, forklarede vidnet, at det var han ikke inde over.

Forespurgt til forløbet omkring afgivelsen af SIR's 2013-rapport forklarede vidnet, at han husker, at de på et tidspunkt holdt et møde med SIR, hvor SIR kom med input, men det var ikke hans primære kompetence. Han kan se i materialet, at han er nævnt i forskellige sammenhænge, og at det i nogle sammenhænge er lidt mere bredt formuleret, fx at en procesejer også havde ansvaret for blanketter og andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1392 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen, afsnit 1.1. "Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder"):

"Det blev besluttet, at det overordnede procesansvar for administration og afregning af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv. Afregning Erhvervs konkrete opgaver og ansvar beskrives nedenfor."

Forespurgt, om vidnet var med til at beslutte, at det overordnede procesansvar for administration og afregning af udbytteskat skulle ligge i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at han ikke ved, om han var med til at beslutte det. Han blev indkaldt

til møderne og prøvede at hjælpe til. Forespurgt, om han deltog i drøftelserne om, hvor ansvaret skulle placeres, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Foreholdt, at mange i Afregning Erhverv havde procesansvar på forskellige systemer og områder, og forespurgt, om placeringen af et procesansvar skete på menigt medarbejderniveau, eller om det blev meddelt fra kontorchefniveau eller højere oppe i systemet, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

LOVGIVNINGSMÆSSIGE TILTAG

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1059 (2013-11-11 - E-mailkorrespondance vedr. 'det nye TastSelv', Lisbeth Rømers e-mail af 11. november 2013 kl. 08.51 til Jeanette Nielsen, Henrik Koefoed Espersen og Linnea Nielsen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Når jeg ser, at lovforslag 67 er vedtaget 21.12.2012, som lov 1354, synes jeg, at vi er alt for sent ude.*
>
> *Har ingen af os tænkt på den??????*
>
> *Og hvilken effekt har det på den nye tastselv????? Så kan vi vel droppe alt om angivelsen."*

Forespurgt, hvad problemstillingen gik ud på, forklarede vidnet, at hans kollega Jeanette Nielsen tog sig af den. Han er ikke sikker på, om det var den lov, hvor angivelsen og indberetningen blev lagt sammen. Han husker, at Lisbeth Rømer sendte sådan en e-mail, så de fik sat skub i tingene. Der var nogle ting, der skulle rettes til systemmæssigt, for at de kunne opfylde bestemmelsen i loven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1058 (2013-11-11 - E-mailkorrespondance vedr. 'det nye TastSelv', Jeanette Nielsens e-mail af 11. november 2013 kl. 09.24 til Lisbeth Rømer, Henrik Kofoed Espersen og Linnea Nissen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Desværre var jeg ikke opmærksom på lovændringerne i forbindelse med vedtagelsen af loven, men jeg kan forsikre dig om, at jeg både før og efter sommerferien har tænkt og arbejdet meget på, hvorledes vi bedst kan implementere ændringerne i vores indberetningsløsning.*
>
> …

I forhold til den nye indberetningsløsning har vi jo arbejdet med at et nyt indberetningsflow, hvor der sker "sammensmeltning" af udbytteangivelse og indberetning af oplysninger om udbyttemodtager. Det var umiddelbart min vurdering at denne løsning lever op til L67. Hvis du ikke er enig i dette – eller har synspunkter om dette høre jeg meget gerne fra dig."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1058 (2013-11-11 - E-mailkorrespondance vedr. 'det nye TastSelv', Lisbeth Rømers e-mail af 11. november 2013 kl. 10.20 til Jeanette Nielsen, Henrik Koefoed Espersen og Linnea Nielsen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Kære Jeanette

Nu har jeg ikke været så meget involveret i det nye TastSelv. Men så vidt jeg husker, var der et billede, som var angivelsen, og det er måske ikke nødvendigt, når der slet ikke mere er krav om en angivelse.

Jo flere billeder vi sparer, jo billigere og færre muligheder for fejl.

Hvad gør vi med Skattekontoen??????"

Vidnet forklarede, at det var den lov, hvor de slog to indberetninger sammen til én indberetning. Problematikken var, at man skulle have skattekravet over fra selskabernes indberetning på Skattekontoen. Før det var digitalt, var der et problem med, at en digital indberetning hurtigt kunne overføres til Skattekontoen som et krav, således at selskabet kunne betale det. Havde SKAT ikke fået kravet over, blev pengene sendt tilbage til selskabet igen, og derfor var de manuelle angivelser et problem, da forsendelsen med post i sig selv forsinkede processen. Det skulle derfor løses hurtigt. Forespurgt, om ikke det kun gjaldt for de selskaber, der ikke var VP-administrerede, forklarede vidnet, at det gjaldt for de unoterede selskaber. Forespurgt, om der var problemer for de VP-administrerede selskaber, forklarede vidnet, at de ikke skulle sende en modtagerindberetning ind, fordi VP sørgede for dette. De VP-administrerede selskaber skulle dog stadig sende angivelsen ind, og det var også et problem, hvis de sendte den ind i papirform. Forespurgt, om de sendte direkte i eKapital, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Vidnet forklarede, at han mener, at angivelserne fra de VP-noterede kom i 3S, men selskaberne fik en form for kvittering. Det var Jette Zester, der var procesejer for dette. Vidnet forklarede, at han mener, at angivelserne skulle sendes ind i 3S eller TastSelv Erhverv af alle selskaber. De unoterede selskaber skulle indberette modtagerne i TastSelv Erhverv. Det var eKapital, der fik modtagerne, som vidnet husker det.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet deltog i udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han var med til møderne og prøvede at hjælpe med det, han havde lært på procesejerkurset, men det var Jeanette Nielsen, der var førende på området, og han var derfor selv på sidelinjen.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet omkring 2013-arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at der var mange andre opgaver i procesejerkontoret, og der var langt mellem møderne. Der var flere forskellige procesejere – fx fra Person og fra Erhverv – der var inde over, og derfor var det svært at placere ansvaret. Der var på et tidspunkt noget om, at man sagde, at Afregning Erhverv havde det overordnede ansvar. Det var ikke på dette område, at han var den bedste "praktiske gris". Forespurgt, om det primært var Jeanette Nielsen, der var aktøren i forhold til arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Hun var dygtig, og han var selv knap så erfaren.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1030 (2013-10-07 - Dagsorden til første møde i 2013-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppe:

…

Jeanette Nielsen

Henrik Kofoed Espersen

…

Dagsorden for 1. møde:

…

- Foreløbig drøftelse af rapport fra Intern Revision, herunder punkt 3.3 + 3.4 + 3.6 + 3.7 + 3.8.

…

Afregning Erhvervs forslag til opgavebeskrivelse."

Forespurgt, om vidnet var inde over de løbende afrapporteringer i forhold til udviklingen på de konstaterede forhold i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at han ikke husker det. Det må man spørge Jeanette Nielsen om. Selv om hans navn var nævnt, var det ikke hans spidskompetence.

1. september 2014 – referat fra møde med SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"Deltagere:*
>
> *Susanne Thorhauge…*
>
> *Jeanette Nielsen…*
>
> *Dorthe Pannerup Madsen…*
>
> *Henrik Kofoed Espersen…*
>
> *Kurt Wagner … SIR*
>
> *Søren Kristensen … SIR*
>
> *Lars Kørvell … SIR*
>
> *…*
>
> *SKAT havde nedsat en mindre arbejdsgruppe bestående af DP, HKE og JN.*
>
> *Arbejdsgruppen har i forbindelse med arbejdet ligeledes udarbejdet et Notat om opgaver og snitflader for at få overblik over hele processen, herunder få overblik over opgaver for udbytteområdet, som ikke har været placeret i organisationen tidligere."*

Forespurgt, om dette var den arbejdsgruppe, der blev nedsat til opfølgning på 2013-rapporten, eller om der var tale om en anden arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det må være den første arbejdsgruppe. Han husker ikke, at der var to arbejdsgrupper.

Forevist ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen) og forespurgt, om det var dette dokument, der omtaltes som et notat, der var blevet udarbejdet, eller om vidnet er bekendt med, at der blev lavet andre notater, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad han bidrog med, og at det ikke var hans spidskompetence. Foreholdt, at notatet umiddelbart ikke ses at være blevet færdiggjort, og forespurgt, hvorfor dette ikke blev oplyst til SIR, forklarede vidnet, at han ikke husker notatet om opgaver og snitflader. Han kan ikke huske, at han bidrog til det, eller at han har set det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"SKAT oplyste, at der på udbytterefusionsområdet ikke er sket nogle ændringer siden rapporten blev afgivet."*

Forespurgt, om det var alment kendt, at der ikke rigtig var sket noget, forklarede vidnet, at han ikke husker selve rapporten, men at de efterfølgende var inde over det. Det kan godt passe, at der ikke var sket ændringer på refusionsområdet, for ham bekendt arbejdede arbejdsgruppen med udbytteangivelser og modtagere og ikke med selve refusionsområdet. Han vidste meget lidt om udbytterefusionsområdet. Det, der var vigtigt dengang, var, at de fik slået angivelser og modtagere sammen til én.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"JN fortalte, at der er sket en ændring for de virksomheder som indberetter via 3S. Disse virksomheder foretager nu kun indberetning, mens angivelsen dannes som summen af indberetningerne. For virksomheder som indberetter via 3S sker indberetning/angivelse således nu i 1 spor."*

Foreholdt, at en af vidnets kolleger tidligere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det gav anledning til bekymring, at der med sammenlægningen forsvandt et kontrolspor, og forespurgt, om vidnet var inde i sådanne overvejelser, forklarede vidnet, at det har han ikke tænkt på. Han så det mere som en gevinst, idet selskaberne før var i tvivl om, hvorvidt de skulle indberette begge dele og derfor nogle gange kun indberettede den ene. Hvis de kun indberettede udbytteangivelsen og ikke modtagerne, så fik SKAT udbytteskatten i kassen, men det blev ikke sendt videre til modtagerne, der derfor nogle gange glemte at få det med på selvangivelsen. Indberettede selskaberne derimod udbyttemodtagerne, blev modtagerne på selvangivelsen godskrevet noget udbytteskat, selv om angivelsen ikke var indgivet, og skatten derfor ikke var betalt. I 2012 blev der lavet en kontrol, der førte til 58 mio. kr. i for-

højelser. Han mener, at man med sammenlægningen fik lukket det problem. Forespurgt, om vidnet husker drøftelser om betænkeligheder ved ændringen, forklarede vidnet, at der altid skal være et revisionsspor, men han husker ikke nogen drøftelser. Han så det mest i forhold til indberetning og udbytteangivelse.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var inde over OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han synes, det er påfaldende, at når danske selskaber, der har aktier i fx Danske Bank, medregner denne indkomst i selvangivelsens felt 192, så får de udbytteskatten igen. For ham er det en form for udbytterefusion, når man får udbytteskatten tilbage, fordi man har taget indkomsten med op i skatteindkomsten, så den bliver beskattet der. Det er det eneste, han kan komme i tanke om, men han ved ikke, om det er omfattet af kommissoriet.

Kl. 11.30 forlod vidnet mødet.

JEANETTE NIELSEN

Kl. 11.40 mødte Jeanette Nielsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2012 til april 2013 var ansat som chefkonsulent i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Erhvervsafregning og i perioden april 2013 til januar 2018 i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden forklarede vidnet, at hun sad i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb frem til januar 2012 forklarede vidnet, at hun er uddannet jurist og har en uddannelse i regnskab fra Handelshøjskolen. Hun blev ansat i Store Selskaber i 1998, hvor hun arbejdede med selskabsbeskatning og kontrol af store koncerner. Inden da var hun i 3 år ansat i Lyngby Kommunes revisionsafdeling.

Forespurgt, hvornår vidnet kom ind over udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun ikke arbejdede med udbytteområdet, før hun kom til Afregning Erhverv. Forespurgt, om det var i januar 2012, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til sine konkrete ansvarsområder og arbejdsopgaver i Afregning Erhverv, særligt i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun blev ansat til at deltage i udviklingen af en ny indberetningsløsning til selskabsselvangivelsen. I løbet af 2012 fik hun nogle opgaver, som også var relateret til udbyttebeskatningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"Deltagere:*
>
> *Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, ansvar for processen selskabsskat*
>
> …
>
> *Pia Kolind, Afregning Erhverv, procesejer 3S og Selskabsskat"*

Forespurgt til forskellen på de to betegnelser forklarede vidnet, at der ikke var nogen reel forskel. De var et team, som varetog procesejerskabet for selskabsskat og udbytteskat.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder i perioden forklarede vidnet, at det var Susanne Thorhauge. Vidnet blev ansat af Aino Olsen, der imidlertid hurtigt blev afløst af Susanne Thorhauge.

Forespurgt til vidnets nærmeste samarbejdsrelationer i perioden, særligt i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen i Regnskab i Høje Taastrup var en samarbejdsrelation. Der var også en samarbejdsrelation til systemejer i forhold til at udvikle ændringer i indberetningsløsningerne, ligesom der var en

samarbejdsrelation til tredjepartsområdet, dvs. til procesejeren på eKapital-systemet.

Foreholdt, at Henrik Kofoed Espersen under sin forklaring for undersøgelseskommissionen beskrev sig selv som havende en assisterende rolle i forhold til vidnet, og forespurgt, om det også er hendes opfattelse, forklarede vidnet, at Henrik Kofoed Espersen efter hendes opfattelse var ansat som procesejer. Det er muligt, at han i begyndelsen var indlånt, men hun mener, at han blev fastansat.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse lå i at være procesejer, forklarede vidnet, at kerneopgaven var at implementere nye udviklingsinitiativer i deres digitale løsninger. Det kunne være initieret af lovgivningen eller være for at gøre det mere kundevenligt eller for at effektivisere. I den opgave lå processen omkring afgivelse af høringssvar i forbindelse med lovændringer samt efterfølgende at beskrive krav til løsningen, at have dialog med leverandøren, at udarbejde budget og at teste systemet.

Forespurgt, om procesansvaret efter vidnets opfattelse var begrænset til de digitale processer og IT-systemerne, eller om det også omfattede de manuelle ekspeditioner i organisationen, forklarede vidnet, at deres ansvarsområde var implementering af ændringer i de digitale systemer, men at de digitale systemer naturligvis også skulle understøtte arbejdsgangene. Forespurgt, om vidnet oplevede forskellige forståelser af, hvad der lå i et procesansvar, eller om der var en entydig forståelse af, at det gjaldt IT-processerne, forklarede vidnet, at det var den forståelse, som vidnet og vidnets kolleger arbejdede efter i praksis, men at der jævnligt opstod diskussioner om, hvem der havde ansvar for forskellige opgaver. Det nævnte var dog deres forståelse af kerneopgaven.

Forespurgt, om der findes skriftlige retningslinjer for, hvad det vil sige at være procesejer, og hvad der ligger i det i forhold til ansvar og bemyndigelse, forklarede vidnet, at der i dag findes nogle beskrivelser. Forespurgt, om der gjorde det i 2012-2014, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. De var igennem et miniuddannelsesforløb, hvor de fik præsenteret nogle af de tanker, der lå bag procesejerrollen. Forespurgt, om de i den forbindelse blev præsenteret for, at det ikke kun vedrørte IT-processerne, men at det også var et ansvar, der relaterede sig til manuelle aktiviteter i andre enheder, forklarede vidnet, at det blev præsenteret, som om det handlede om samspillet mellem lovgivningen og IT-løsningerne samt interessenthåndtering. De var et kundecenter og skulle have kunden eller borgeren i fokus. Der var også noget omkring monitorering af data og analyse.

Forespurgt, om der i forhold til vidnets konkrete stilling forelå en beskrivelse af, hvad ansvaret for selskabsskat indebar, eller om det var uformelt og dialogbaseret, forklarede vidnet, at det var uformelt. De var et team, der havde ansvaret for selskabsskat og udbytteskat, og de havde delt opgaverne mellem sig, hvor vidnet så kom til at arbejde med udbytteskat. Forespurgt, om det formelle ansvar lå i kontoret Afregning Erhverv, hvorfra der var udpeget bestemte medarbejdere til at varetage opgaven, men at der ikke var en præcist afgrænset beskrivelse af, hvad procesejeransvaret indebar og ikke indebar, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan man i tiden før 2015 sikrede sig, at procesejernes relevante viden gik videre til driftsenhederne og omvendt, og om der var nogen retningslinjer for dette, forklarede vidnet, at deres forståelse af det var, at hvis de som procesejere foretog ændringer i systemerne, skulle de orientere om baggrunden for ændringerne, og hvordan ændringerne skulle bruges. Forespurgt, om der fx var månedlige samarbejdsmøder, eller om kommunikationen foregik, når behovet opstod, forklarede vidnet, at da hun startede, havde hun ikke kendskab til udbytteområdet, og hun tog derfor selv initiativ til at tage ud for at besøge driftsenhederne og høre om, hvad de lavede.

Vidnet blev foreholdt, at en myndighed skal træffe en afgørelse, hvis en person fx anmoder om at få tilbagebetalt for meget indeholdt udbytteskat, og at der er nogle forvaltningsprocessuelle spilleregler i den forbindelse og nogle krav til sagsoplysningen. Forespurgt, om det var procesejeren eller fagkontoret, som sagsbehandlede, der havde myndighedsansvaret for dette, forklarede vidnet, at det havde den enhed, der traf afgørelsen, hvilket i dette tilfælde var Betaling og Regnskab. Forespurgt, om der kunne være en opsplitning af et sådant ansvar, hvis enheden oplyste, at den kun foretog formel og ikke materiel kontrol, forklarede vidnet, at det mener hun ikke.

Forespurgt, om det er hendes opfattelse, at det var fagkontoret, som sad med de manuelle processer, der havde ansvaret for, at de manuelle processer skete efter lovgivningen, forklarede vidnet, at det gjaldt på alle områder. På selskabsområdet var det heller ikke procesejeren, der havde ansvar for, at der blev truffet rigtige afgørelser i Store Selskaber.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Forevist ekstraktens side 4042-4043 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer, ydelseskort fra 2012) og forespurgt, om vidnet erindrer at have været bekendt med dette dokument, da hun beskæftigede sig med området, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Hun husker ikke, hvordan de blev brugt. Forespurgt, om ydelseskortenes funktion var at beskrive, hvad der lå af opgaver på et givet område, eller

om det var en beskrivelse af, hvordan man skulle tidsregistrere, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun har fået at vide, at det blev brugt til tidsregistrering, hvilket giver god mening. Hun kan genkende nogle af aktiviteterne.

30. januar 2012 – diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv

Forevist ekstraktens side 4033 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv) og forespurgt, om vidnet deltog i den beskrevne workshop, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4034 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv, slide vedr. "Organisering"):

> *"Snitflader:*
>
> *Regnskab*
>
> *Jura & Samfundsøkonomi*
>
> *Kommunikation*
>
> *Indsats og Økokrim*
>
> *Landsdækkende enhed Told*"

Forespurgt, om det var de snitflader, som vidnet oplevede som procesejer i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det var det. Forespurgt til Jura og Samfundsøkonomis rolle i forhold til vidnet, forklarede vidnet, at de havde ansvaret for, at deres indberetningsløsninger levede op til lovens krav, og hvis de som procesejere i Afregning Erhverv var i tvivl om noget, spurgte de Jura og Samfundsøkonomi. Forespurgt til relationen til Indsats forklarede vidnet, at hun ikke husker, at de havde meget dialog med Indsats.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4035 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv, slide vedr. "Hvad laver en procesejer?"):

> *"Sørger for, at vi har nogle hensigtsmæssige processer:*
>
> *- Lovgivning - udvikling*

- Processer – strategisk og operationelt (Delt på told)

- Systemer/projekter – både lovimplementering og forretningshensyn

- Styring/controlling – overblik over drift

- Kommunikation – nyhedsbreve + initierer hvad der skal opdateres i vejledninger og på skat.dk

- Koordinering + interessenthåndtering – virksomheder og øvrige offentlige myndigheder

- Ministerbesvarelser + klager"

Forespurgt, om det svarer til, hvordan vidnet opfattede sit arbejdsområde, bekræftede vidnet dette. Området omkring styring og controlling blev ikke implementeret særlig godt. Forespurgt, hvad vidnet opfattede, at der lå i styring og controlling, forklarede vidnet, at hun tror, at tankerne bag var, at nogle skulle monitorere nogle data for dem, så man kunne overvåge processen omkring, hvorvidt man fik de angivelser ind, som man kunne forvente. Forespurgt, om vidnet også opfattede styring og controlling som værende i forhold til andre enheder, fx Regnskab 2, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der har været meningen. Hun tænker dog ikke, at det ville give så meget mening, idet de som procesejere ikke havde beføjelser på tværs af afdelingerne og ikke havde mulighed for at give instrukser.

Forespurgt, om lovimplementering dækkede over andet end at ændre IT-processerne, forklarede vidnet, at de i forbindelse med lovhøringsprocesser som udgangspunkt kun udtalte sig om de administrative konsekvenser i forhold til systemændringer og udgifterne forbundet hermed.

Forespurgt, om de således ikke var inde over, om der var behov for ændrede rutiner fx i Regnskab 2 i forbindelse med lovændringer, forklarede vidnet, at det var de ikke, hvis det fx handlede om, hvordan man skulle foretage sin kontrol, hvilke frister der gjaldt, eller hvordan man skulle begrunde sin afgørelse. Hvis der derimod var nye udbytteskattesatser, ville de orientere dem om det.

Forespurgt, hvordan de holdt sig ajour med information om lovændringer, forklarede vidnet, at de som udgangspunkt først fik information, når der var et lovforslag i høring. Forespurgt, hvor høringen kom fra, forklarede vidnet, at den kom fra departementet. Som hun husker det, var der en koordineringsfunktion, som sendte denne

information ud til hele SKAT. Forespurgt, hvor koordineringsfunktionen lå, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4037 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv, slide vedr. "Lov"):

> *"Lovudvikling – initiativret hvis processer billigst kan forbedres gennem lov*
>
> *Lovhøring*
>
> *Lovimplementering*
>
> *Procesejere fra Borger og Virksomhed får nye lovforslag og forslag til ændringer i bekendtgørelser i høring fra Jura og Samfundsøkonomi eller toldenheden. Procesejere har ansvaret for at det systemmæssig bliver bestilt hos systemejer og generelt bliver implementeret som ny eller ændret proces. Skal sikre information eksternt og internt om ny lov (beskrive ny proces)."*

Forespurgt, om det beskrevne med implementering "som en ny eller ændret proces" var isoleret til IT-systemer, eller om det også gik bredere i organisationen, forklarede vidnet, at det er hendes klare opfattelse, at det var isoleret til IT-systemerne. Forespurgt, om den information, der skulle sikres "eksternt og internt om ny lov", var en videre information ud i styrelsen, forklarede vidnet, at de skulle informere de enheder, som det havde betydning for. Forespurgt, om det var omfattet af deres informationspligt, hvis der kom en lovændring, der ikke medførte IT-mæssige ændringer, forklarede vidnet, at det var det ikke efter hendes opfattelse. I 2013 blev det obligatorisk at bruge deres indberetningsløsninger, så man ikke længere kunne indsende udbytteangivelser på en blanket. Dette var noget, de informerede om både internt og eksternt.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, om vidnet var inde over dette projekt, forklarede vidnet, at hun er bekendt med det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', afsnit "Målbillede for procesejerskab i SKAT"):

> *"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag*

som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.

Det fastslås her som overordnede principper:

- Ydelseskataloget skal være udgangspunkt for processtyringen. Der er således ikke tale om, at processtyringen skal ske ud fra fx it-systemer eller organisatorisk enhed, men ud fra den kundevendte ydelse

- Alle ydelser og aktiviteter skal være tilknyttet en procesejer, og der skal være transparens herom. Det er tvivlsomt, om der i dag leves op til dette på alle områder, og ejerskabet er ikke bredt kendt i organisationen.

- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1278 (2014-07-02 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice', pkt. "Status på arbejdet med processtyring"):

"Direktionen drøftede specifikt, at det skal være tydeligt, om man er procesejer for hele projektet eller kun for it-delen. Ligeledes blev det konstateret, at procesejer også er materielt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler."

Forespurgt, om vidnet modtog disse udmeldinger i sommeren 2014, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. De havde et afdelingsseminar, hvor de drøftede procesejerens rolle. Der blev også ansat et hold af nye medarbejdere, der skulle gå mere ind i de manuelle processer og være tættere på driften, men hun ved ikke, om det var det, der blev tænkt på.

Foreholdt det anførte om, at "procesejer også er materielt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler", og forespurgt, om ikke et materielt ansvar også omfattede et ansvar for, at man nåede de rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at hun kan se, at det har været hensigten. Forespurgt, om vidnet oplevede, at hendes procesejeransvar blev ændret til at være andet og mere end styring af en IT-proces, forklarede vidnet, at det oplevede hun ikke. De anså fortsat styring af IT-processer som kerneområdet for deres procesejeransvar.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743-744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)) og foreholdt, at lovforslaget bl.a. indebar, at man indsatte en § 69 B i kildeskatteloven, hvor man i stk. 1 gav en frist på 6 måneder til at sagsbehandle en refusionsanmodning, og hvor man i stk. 2 fastslog, at hvis man på grund af modtagerens forhold ikke kunne fastslå, om modtageren var berettiget, blev fristen udskudt. Efter stk. 3 kunne man kræve sikkerhedsstillelse fra ansøgerens side.

Forespurgt, om vidnet var inde over forløbet omkring lovændringen, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.*
>
> *…*
>
> *Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …*
>
> *Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold."*

Foreholdt, at dette beskrev en sagsbehandling, der var andet og mere end formel kontrol, og forespurgt, om vidnet var inde over denne problemstilling, forklarede vidnet, at hun ikke var inde over lovforslaget. Forespurgt, hvem der i forhold til en sådan betænkning normalt skulle gøre Regnskab 2 eller DMO/DMS opmærksom herpå, og hvad forretningsgangen normalt var, forklarede vidnet, at hun havde den

opfattelse, at Regnskab 2 eller DMO/DMS selv ville få lovforslaget i høring, men det ved hun ikke, om de gjorde. Forespurgt, hvilket kontor der naturligt ville skulle gøre Regnskab 2 opmærksom på lovforslaget, forklarede vidnet, at der ikke var noget kontor, der skulle gøre dette, medmindre de havde fået lovforslaget i høring.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

"Deltagere:

Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, ansvar for processen selskabsskat

…

Pia Kolind, Afregning Erhverv, procesejer 3S og Selskabsskat

…

Lena Bardrum, Afregning Person, procesejer UDBY og eKapital"

Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse havde procesansvaret for den del, der handlede om udbytterefusion, forklarede vidnet, at det havde Regnskab. Forespurgt, om det udelukkende var placeret i Regnskab, forklarede vidnet, at det var det, da processen ikke var systemunderstøttet. Forespurgt, om manuelle processer dermed ikke havde nogen eksterne ansvarlige, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

"Deltagere er:

Jacob Egelykke

Henrik Espersen

Jette Zester

Lena Bardum

Jeanette Nielsen

Møde om handleplan vedr. revision af udbytte- og royaltyskat.

…

Ansvar for processer i forbindelse med administration af udbytteskatten er delt mellem Betaling & Regnskab, Afregning Erhverv (proces-ejer) og Afregning Person (proces-ejer). Vi talte om, hvorvidt Inddrivelse & Betalingsprocesser også kan sige at have ansvar for en del af den samlede proces.

Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."

Forespurgt, hvad der blev aftalt på dette møde, forklarede vidnet, at hovedprocessen på udbyttebeskatning lå i Afregning Erhverv, og at en af delprocesserne, som var at modtage indberetninger fra de kontoførende pengeinstitutter, lå et andet sted. Der var desuden delprocesser, i forhold til at udbytterne kom rigtigt over på årsopgørelserne, og Skattekontoen var en delproces, i forhold til hvordan man opkrævede udbytteskatten korrekt. Der var også andre delprocesser.

Forespurgt, hvad der lå i betegnelsen "det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat", forklarede vidnet, at hun så det således, at det fastlagde, at ansvaret for hovedprocessen lå i Afregning Erhverv. Forespurgt, om hovedprocessen omfattede refusion, forklarede vidnet, at den i hvert fald ikke omfattede, hvordan man valgte at risikovurdere sine sager, hvordan man tilrettelagde sin kontrol, og hvordan man traf sine afgørelser. Hvis processen skulle understøttes digitalt, ville den ligge i Afregning Erhverv.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

"3.7 Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."

Forespurgt, om det var dette, man drøftede og aftalte på mødet den 17. september 2013, der er gengivet på ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet), forklarede vidnet, at mødet var foranlediget af den foreholdte bemærkning i revisionsrapporten.

Tanken var også, at de skulle beskrive de opgaver, der lå i de enkelte delprocesser, for at kunne identificere udfordringerne ved, at opgaveansvaret var fordelt på den måde. Forespurgt, om det på mødet blev besluttet, at anbefalingen skulle håndteres ved, at det overordnede ansvar blev placeret i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det kunne de ikke sidde og aftale på mødet, da det var en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man organiserede opgaven. De kunne kun diskutere, hvordan de hver især så deres opgaver, og hvilke udfordringer der ville være.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen … ligger i Afregning Erhverv..."*

Forespurgt, om ikke det ligger i teksten, at det overordnede ansvar lå i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at opgavebeskrivelsen fremgår af det efterfølgende afsnit. Forespurgt, om deres drøftelse blev rapporteret videre til hendes kontorchef, og hvad der skete efter drøftelsen, forklarede vidnet, at tanken var, at deres snitflader og opgavefordeling skulle beskrives i et samlet notat sammen med forslag til løsninger af de andre handleplaner.

Forevist ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen) og forespurgt, om det er det notat, som vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det er det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1392 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen, afsnit 1.1. "Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder"):

> *"Det blev besluttet, at det overordnede procesansvar for administration og afregning af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv."*

Forespurgt, om notatet nogensinde blev færdiggjort, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Forespurgt, hvorfor notatet ikke blev færdiggjort, forklarede vidnet, at det handlede om, at de ville lave en samlet beskrivelse, hvor de også analyserede nogle af de andre udfordringer, der var i handleplanerne. Det var komplekst at komme til bunds i, og det tog længere tid end forventet. Forespurgt, om det betød, at notatet ikke blev sendt videre i systemet, men endte som et foreløbigt dokument, bekræftede vidnet dette.

Ressourcer

Forespurgt til de ressourcer, der var til rådighed for vidnets opgaver i Afregning Erhverv, og om de udviklede sig positivt eller negativt, forklarede vidnet, at der slet ikke var ressourcer nok til at løfte opgaverne, og at de altid var lidt på bagkant. Forespurgt, om der blev gjort opmærksom på dette opad i systemet, forklarede vidnet, at det løbende blev drøftet på kontorchef- og formentlig også på direktørniveau. Forespurgt, om det var drøftelser, som vidnet var direkte inde over, forklarede vidnet, at hendes kontorchef deltog på deres teammøder og var orienteret om fremdriften på de forskellige opgaver, og hvordan de skulle prioriteres.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1319 (2014-08-25 - E-mail fra Jeanette Nielsen til Skatteministeriet vedr. hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode, sendt til Susi Hjorth Bærentzen med kopi til Andreas Bo Larsen og Susanne Thorhauge):

> *"Det drejer sig om indberetningspligterne efter skattekontrolloven, hvor vi har brug for, at et selskab ved indberetning/angivelse udloddet udbytte og udbytteskat til de enkelte udbyttemodtagere, oplyser om hvilken regnskabsperiode udlodningen relaterer sig til."*

Forespurgt, hvorfor dette behov opstod i august 2014, forklarede vidnet, at der havde været nogle systemmæssige kontroller i deres backend-system, som indeholdt både udbytteangivelsen og data omkring selskabsselvangivelsen. Der var nogle oplysninger fra selskabsselvangivelsen om udloddet udbytte, som systemet sammenkørte med udbytteangivelserne for at finde ud af, om nogle manglede at angive udbytteskat, fordi de havde oplyst dette på selskabsselvangivelsen. I så fald udsendte systemet nogle breve til selskaberne. I forbindelse med at de ændrede indberetningsløsningen i januar 2014, spurgte de ikke længere til regnskabsperioden, og regnskabsperioden var nødvendig, for at de vidste præcist, hvilke data de skulle sammenholde, når de lavede kontrollen i forhold til selskabsselvangivelsen. Forespurgt, om man ikke havde været opmærksom på, at dette informationspunkt forsvandt i forbindelse med automatiseringen, forklarede vidnet, at det var en del af den samlede udbytteangivelse, men da man gik over til, at de unoterede selskaber kun skulle indberette udbyttemodtagere, viste det sig, at det ikke stod i skattekontrolloven, at de skulle indberette regnskabsperioden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1770 (2015-08-25 (1) - E-mail fra Susanne Thorhauge vedr. orientering om e-mail fra 2014 om Kildeskatteprojektet, Flem-

ming Simonsens e-mail af 10. august 2015 til Jeanette Nielsen med kopi til Maj-Britt Nielsen):

> *"Der er der hedder Jack Holk og to af hans medarbejdere (den ene hedder Ane Edelbo Lauritzen) der tilsyneladende skulle bistå udbyttekontoret (Dorthes kontor). Hvorvidt det er sket, ved jeg ikke."*

Forespurgt, hvad de nævnte personers roller var, forklarede vidnet, at Jack Holk sad med administrationen af udbyttefrikort. Anne Edelbo Lauritzen kender vidnet ikke.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der på et tidspunkt kom nye medarbejdere til, der skulle se på de materielle processer, og forespurgt, om hun kan tidsfæste dette, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Hun ved ikke præcist, hvad deres roller var, men det blev italesat, at de skulle ud for at være tættere på driftsenhederne og forstå processerne der. Forespurgt, om disse nye medarbejdere blev placeret i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Hun husker ikke, hvor de blev placeret. Forespurgt, om hun kan huske deres navne, forklarede vidnet, at det kan hun ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forevist ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport) og forespurgt, hvad vidnet husker om sin deltagelse i udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun deltog i et møde i Høje Taastrup.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3410 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"06.02.13 Indledende møde – afholdes i Høje Taastrup"*

Forespurgt, om det var dette møde, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets rolle var at bidrage med den viden, der var i forhold til selskabsbeskatningen, forklarede vidnet, at de arbejdede på en ny indberetningsløsning på udbytteskat, og at det primært var det, hun bidragede med.

6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 916 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit 3) "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

> *"… De ændringer der er sket siden 2010 betyder, at de oplysninger der i dag skal afgives til SKAT i forbindelse med udlodningen af udbytte, indeholdelse af udbytteskat og refusion er så fyldestgørende, at SKAT i princippet vil være i stand til at afstemme og opgøre det korrekte nettoprovenu. Dette vil dog kræve yderligere ressourcer til registrering vedrørende refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om de vurderede, hvor mange ressourcer der var behov for, og hvor svært det var, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Foreholdt, at Jette Zester den 8. maj 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen omkring afstemningsmuligheder, og forespurgt, om det var en problemstilling, som vidnet var inde over, forklarede vidnet, at som hun ser problemstillingen, så var der – for at man kunne udføre en god kontrol af refusion af udbytteskat – behov for, at man kunne finde de egentlige udbyttemodtagere i systemet. Hun har læst sig til, at man fremrykkede indberetningsfristerne, så man fik data ind løbende i eKapital-systemet, og det var et godt skridt på vejen. Generelt var data dog stadig ikke i en tilstand, så man kunne bruge dem til et 1:1-opslag på grund af omnibusstrukturen. Afstemningsproblemet gik på, at de indberetninger, man fik i eKapital-systemet, skulle afstemmes til udlodningsselskabets samlede angivelse i vidnets system. Det var grundlaget for at sikre, at man samlet set fik den udbytteskat ind, som var blevet registreret i forhold til de enkelte udbyttemodtagere. Forespurgt, om det, der skete for de unoterede selskaber, var, at man afskaffede angivelsen, hvilket ikke gav en afstemningsmulighed, forklarede vidnet, at man dermed havde elimineret afstemningsproblemet, fordi det beløb, der blev indberettet om den enkelte modtager, også var den udbytteskat, der blev betalt. Problemet var, at man havde ét sæt data i ét system og så en samlet afregning i et andet system. De to ting skulle passe sammen. Forespurgt, om det betyder, at hvis man glemte at indberette nogle, havde man ikke en angivelse at afstemme op imod som kontrol, forklarede vidnet, at man skulle være sikker på, at den skat, der blev betalt, også svarede til de indberetninger, man havde i det andet system.

Forespurgt, om problemstillingen i forhold til de VP-administrerede selskaber er løst i dag, forklarede vidnet, at det er den ikke. Det er det samme setup, man arbejder ud fra. Man har løst det ved at sætte 50-100 medarbejdere til at kontrollere alle bilag, men man kan stadig ikke foretage afstemningen eller se den konkrete udbyttemodtager i systemet. Forespurgt, om de 50-100 medarbejdere sagsbehandler på ansøgningsniveau, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt var drøftelser omkring løsningen, eller om der var kritiske røster fra SIR om, at det, man reelt gjorde for de unoterede selskaber, var, at man fjernede en afstemningsmulighed, forklarede vidnet, at hun ikke hørte andet, end at man fandt, at det var en god idé. Foreholdt, at Jette Zester den 8. maj 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at hun var meget imod løsningen, fordi man dermed fjernede kontrolfunktionen, forklarede vidnet, at der netop ikke var noget at kontrollere, fordi man havde fået den skat, der svarede til de oplysninger, de havde på de enkelte udbyttemodtagere. Forespurgt, om det derved var forudsat, at de var korrekte, forklarede vidnet, at det var en helt anden problemstilling. Vedrørende de unoterede selskaber kendte man alle udbyttemodtagerne og kunne slå dem op i systemet. Problemet lå ved de andre selskaber.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 6) "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"I forbindelse med vedtagelse af loven blev der bevilliget 3 mio. kr. til den nye løsning til TastSelv (TSE). De 3. mio. kr. rækker imidlertid ikke til dette."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 794 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

> *"Det foreslås samtidig at udvide de oplysninger, der skal være omfattet af indberetningerne, med nogle oplysninger, som er knyttet til udlodningen og indeholdelsen af udbytteskat eller manglende indeholdelse af udbytteskat. Det foreslås således, at indberetningerne skal omfatte følgende nye oplysninger:"*

Forespurgt, om vidnet kan bekræfte, at det var det lovforslag, der var tænkt på i forhold til bevillingen af beløbet til det nye TastSelv, hvor man udvidede oplysningspligten, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvordan pengene blev bevilget i forbindelse med lovforslaget. Forespurgt, om det var den lov, der udgjorde grundlaget for obligatorisk TastSelv, forklarede vidnet, at loven betød, at man for de unoterede aktier kun skulle indberette udbyttemodtagere, og at det var det, der skulle danne den samlede angivelse. Desuden skulle man angive årsagen til, at man angav med en reduceret sats, og man skulle have mulighed for at indberette et kontonummer, hvis man ikke kendte udbyttemodtageren.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 6)

"Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"Den nye indberetningsløsning kan ikke idriftsættes inden Skattekontoen sættes i gang. Der arbejdes på en nødløsning i starten … I forbindelse med vedtagelse af loven blev der bevilliget 3 mio. kr. til den nye løsning til TastSelv (TSE). …"*

Forespurgt, om det var den lov, som man omtalte i forbindelse med bevillingen af de 3 mio. kr., forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om det betød, at finansieringen var på plads, når der i loven var angivet budgetmæssige forudsætninger, fx når der i den nævnte lov blev anført, at tilretninger af IT-systemer skønnedes at medføre engangsudgifter på 9 mio. kr., forklarede vidnet, at de stadig har en intern proces med at ansøge om pengene, men at hun ikke har oplevet, at de ikke får bevilget det, der skal bruges, når de skal implementere regler. Forespurgt, om hun ved, hvilken lov der henvises til i det anførte om "I forbindelse med vedtagelse af loven", forklarede vidnet, at det lyder rigtigt, at det er L 67, men hun er ikke sikker, idet hun ikke har afgivet høringssvar om den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 801 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

> *"5.5. Indberetning af udbytter af aktier m.v.*
>
> *Forslaget om indberetning af udbytter skønnes at medføre engangsudgifter til tilretning af it-systemer hos SKAT på ca. 9 mio. kr. og et ressourcetræk på 0,3 årsværk, svarende til ca. 0,2 mio. kr."*

Forespurgt, hvorfor der kun tilkendtes 3 mio. kr., når man budgetterede med 9 mio. kr., forklarede vidnet, at dette var et samlet tal, der godt kunne dække over mere end TastSelv-løsningen.

30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"

Forespurgt, om vidnet læste SIR's 2013-rapport, da den kom, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var noget i rapporten, som vidnet var uenig i eller fandt overraskende, forklarede vidnet, at det var vigtige og relevante ting, der kom frem. Forespurgt, om der var noget, som hun mente, SIR havde misforstået, eller som var forkert, forklarede vidnet, at det var der ikke.

2013-HANDLEPLANEN

Forespurgt, hvilke dele af 2013-handleplanen de var ansvarlige for, og hvordan opgaven blev fordelt, forklarede vidnet, at det blev afrapporteret i søjlen, hvor Regnskab lå, men at de i Afregning Erhverv så deres egen rolle som værende i forhold til problemstillingerne om afstemning af dataflowet gennem systemerne og i forhold til at etablere grundlaget for en afstemning mellem angivelsen og udbyttemodtagerne.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 979 (2013-07-01 (2) - Udkast til handleplan af Lisbeth Rømer) og foreholdt, at systemejeren udgik i det efterfølgende udkast. Forespurgt, om vidnet var inde over en beslutning om, at man fjernede systemejeren fra handleplanen, så der kun stod procesejer, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"Pkt. 3.7*
>
> *SIRs anbefaling/bemærkninger:*
>
> *Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *Handling:*
>
> *Fagområde: Betaling & Regnskab*
>
> *Ved implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
>
> *Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.*
>
> *Ansvarlig … :*
>
> *Betaling og Regnskab – Lisbeth Rømer*
>
> *Dorthe Pannerup Madsen*

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv. Lena Bardrum, Afregning Person."

Forespurgt, om vidnet deltog i overvejelserne omkring, hvad der var den rette handling i forhold til SIR's anbefaling, forklarede vidnet, at hun var med i arbejdsgruppen. Forespurgt, hvem der besluttede at placere opgaven i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare præcist på. Foreholdt, at eftersom der blev påpeget et behov for et overordnet ansvar og for ledelsesmæssigt fokus, kunne man forestille sig, at beslutningen skulle træffes på højeste ledelsesniveau, forklarede vidnet, at det er hun enig i, men at tanken var, at de i arbejdsgruppen kunne beskrive opgaverne hver især for at skabe et beslutningsgrundlag for at se, hvilke udfordringer der lå i den måde, det var organiseret på. Forespurgt, om vidnet var inde over beslutningen om, at opgaven blev medtaget i gruppen, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at de drøftede det, men at de blot snakkede om at tage alle punkterne med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.3

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring.

Ansvarlig … :

Betaling og Regnskab – Lisbeth Rømer

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv. Jette Zester, Afregning Person."

Forespurgt, hvem der indsatte handlingen, forklarede vidnet, at hun husker det således, at udkastet til handleplanen blev lavet i Regnskab, men at hun løbende havde det til kommentering. Hun ved ikke præcist, hvem der formulerede det, men hun var inde over det. Forespurgt, om det var Lisbeth Rømer, der var inde over det fra Regnskab, bekræftede vidnet dette. Hun husker ikke præcist, hvornår Lisbeth Rømer stoppede, men hun var der i hvert fald under revisionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.6 + 3.8

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare hvilke afstemninger, der periodisk skal sikre afstemning mellem angivelse (manuelle angivelse og Tastselv) og betaling.

Procesejer:

Ny indberetningsløsning på TastSelv Erhverv vil sikre, at den samlede angivne udbytteskat (og udbytte) er i overensstemmelse med den skat og det udbytte, der henføres til de enkelte modtagere – f.s.v.a. de aktier/selskaber, der ikke administreres via Værdipapircentralen. Der er ikke taget endelig beslutning om gennemførelse af ændringen på TastSelv Erhverv, men der planlægges efter et idriftsættelsestidspunkt medio 2014. Den nævnte løsning bør suppleres med en afstemningsprocedure mellem angivelse af den samlede udbytteskat og den skat, der indberettes på de enkelte modtagere via eKapitals indberetningsløsninger. Procesejer deltager i afklaring af nødvendige afstemninger.

Ansvarlig … :

Betaling og Regnskab – Lisbeth Rømer

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, om vidnet indsatte denne handling, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun synes dog, at det er en fin beskrivelse. Forespurgt, om det var en relevant handling på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det tilkendegav, at problemet var løst for de unoterede aktier, men at der stadig var et udestående for de børsnoterede aktier og de indberetninger, der lå i eKapital-systemet. Det skulle der findes en løsning på, hvilket var sværere, end de forventede, da de skrev det anførte. Forespurgt, om der på det tidspunkt var et bud på, hvad man skulle gøre ved de VP-administrerede aktier, forklarede vidnet, at det var det, arbejdsgruppen skulle udarbejde et beslutningsgrundlag om. Forespurgt, om der på dette tidspunkt var drøftelser af, hvordan man kunne sikre det i forhold til de VP-administrerede aktier, forklarede vidnet, at de havde en drøftelse med Intern Revision om et system, der samlede data fra alle systemer, så man kunne søge på tværs, og om det var en mulighed at udforme en standardrapport, som man kunne lave afstemningen i. Tilbagemeldingen fra Intern Revision var, at det ikke var en dækkende løsning i forhold til at håndtere udfordringen, fordi det var et kopiregister. Forespurgt, om der på dette tidspunkt således hverken var en løsning eller et forslag til en løsning, forklarede vidnet, at der var både juridiske og systemmæssige udfordringer i at lave afstemningen, og det var det, de skulle beskrive. Det var ikke umuligt, men det var en større arbejdsopgave, end arbejdsgruppen kunne håndtere, idet det var to gamle systemer, der skulle integreres, hvis man skulle indbygge afstemningen i selve systemet.

Foreholdt, at der blev beskrevet en løsning for de unoterede selskaber, der lå lige om hjørnet, men at der vedrørende den store problemstilling omhandlende selskaberne med omnibusdepoterne ikke var et bud på en handling, der løste SIR's anbefaling, forklarede vidnet, at deres bud var, at de måtte analysere de forskellige løsningsmodeller. Forespurgt, om den beskrevne løsning vedrørte de unoterede selskaber, og om det var denne løsning, der burde suppleres med en afstemningsprocedure, bekræftede vidnet dette. Det var det, der var noget mere kompliceret, end de havde regnet med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.6

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der ledelsesmæssigt tages stilling til hvorvidt bestemmelserne for at pålægge dagbøder samt skønsmæssigt fastsættelse tages i anvendelse som andre steder i organisationen.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, afklare muligheden for at pålægge selskaberne – dagbøder for manglende indsendelse af angivelse."

Forespurgt, hvad de gjorde sig af overvejelser i forhold til dette punkt, forklarede vidnet, at hun i samarbejde med SKAT Jura hjalp med en juridisk afklaring af, om der var hjemmel til at foretage skønsmæssige ansættelser. Hendes del af opgaven var at sikre, at de kunne udsøge de sager, hvor de skulle foretage skønsmæssige ansættelser for dem, der ikke havde indberettet rettidigt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.4

SIRs anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.

Ansvarlig … :

Betaling og Regnskab – Lisbeth Rømer

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, om vidnet forstod anbefalingen som værende generel i forhold til en hvilken som helst form for refusion, eller om det var en anbefaling, der gik specifikt på refusion gennem bankordningen, forklarede vidnet, at anbefalingen fra Intern Revision ikke var særlig specifik. Hun så den nok lidt i sammenhæng med den anden anbefaling. Forespurgt, hvor teksten "Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller" kom fra, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men at teksterne som udgangspunktet blev udformet i Betaling og Regnskab. Foreholdt, at man havde identificeret et behov for, at man sikrede sig bedre mod uretmæssig refusion, men at teksten angav, at man ville afklare, om det var muligt, og forespurgt, om der var drøftelser omkring behovet og handlingens karakter, forklarede vidnet, at hun hørte om udfordringerne med at kontrollere, og at man ikke kunne finde udbyttemodtagerne i indberetningerne.

Forespurgt, om man overvejede at indføre manuelle processer, indtil man havde styr på problemstillingen, forklarede vidnet, at det lå uden for hendes ansvarsområde, men hun mener, at Dorthe Pannerup Madsen fortalte, at der var en eller to under oplæring. Forespurgt, om vidnet var vidende om, at man på ledelsesniveau overvejede at udføre klassisk sagsbehandling, indtil der var styr på processerne, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Opfølgning på handleplanen

Forespurgt, hvem der var involveret i opfølgningen på handleplanen, og hvordan den foregik, forklarede vidnet, at teksten i handleplanen som udgangspunkt blev lavet i Regnskab, men at hun fik den til orientering. Forespurgt til arbejdet på de enkelte punkter forklarede vidnet, at de i arbejdsgruppen skulle prøve at finde nogle løsninger. Forespurgt, hvor tæt SKAT's direktion var inde over de kvartalsmæssige opdateringer på handleplanerne, og om vidnet var i dialog med nogen, eller om der blev stillet spørgsmål, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Forespurgt, om hun var i dialog med sin umiddelbare chef om fremdrift og opdateringer, forklarede vidnet, at de var i dialog om fremdriften i arbejdsgruppens arbejde, men ikke nødvendigvis om den konkrete handleplan. Forespurgt, hvordan hun oplevede fremdriften, forklarede vidnet, at det gik langsomt, men at det også var nogle komplekse ting at arbejde med, fx afstemningerne mellem systemer. De havde i arbejdsgruppen også nogle møder med Intern Revision, hvor de forklarede, hvad de gjorde, og hvad de kunne gøre.

10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Forespurgt, hvad der i Afregning Erhverv skete i perioden fra september 2013 til september 2014 i forhold til opfølgningen, forklarede vidnet, at de arbejdede med problemstillingerne i Afregning Erhverv, og de implementerede ændringerne i TastSelv-løsningen, der løste en del af afstemningsproblemet. Det var en kæmpestor opgave, og det brugte de meget tid på. Forespurgt, om der gik meget tid med at få implementeret TastSelv-løsningen for de ikke-VP-administrerede, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter) og forespurgt, om vidnet ved, hvem der lavede forklædet til handleplanen, forklarede vidnet, at det har hun ikke set tidligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

> *"Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der ikke er udførte."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1364-1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

> *"Pkt. 3.7*
>
> *…*
>
> *Opdatering 15.08.2014:*
>
> *Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014.*
>
> *Frist: 30.04.2014*
>
> *Frist skal ændres til 30.09.2014*
>
> *Punktet afsluttet."*

Forespurgt, hvorfor og på hvilken baggrund punktet blev afsluttet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at hun ikke mener, det er korrekt at sige, at punktet var afsluttet. De havde beskrevet nogle opgaver, men hun havde en forventning om, at de skulle afrapportere samlet på arbejdet i arbejdsgruppen. Forespurgt, hvem der skrev, at punktet skulle afsluttes, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1365-1366 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

> *"Pkt. 3.3*
>
> *…*
>
> *Opdatering 15.08.2014:*
>
> *Der er planlagt møde den 1. september 2014 for at få afklaret hvorledes der bedst arbejdes videre med punkt 3.3.*
>
> *I mødet deltager blandt andet revisionschef Kurt Wagner.*
>
> *Fristen forventes ikke at kunne overholdes da det er en udviklingsopgave, som vil kræve udarbejdelse af kravspecifikation, omkostningsskøn samt bevilling af budget til opgaven."*

Forespurgt, om det var vidnet, der indarbejdede opdateringsteksterne, forklarede vidnet, at hun løbende skrev tekster, og at hun godt kan have opdateret denne tekst. Forespurgt, om det omtalte møde den 1. september 2014 blev flyttet til den 20. november 2014, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, holdt de to møder. Forespurgt til SIR's rolle i denne sammenhæng forklarede vidnet, at SIR tilbød at hjælpe dem med at forstå, hvad anbefalingen gik ud på, og hvad der skulle til, før SIR syntes, de var i mål. Forespurgt, om det handlede om en fortolkning af deres rapport og SIR's forventninger, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad vidnet mente, når hun skrev, at det var en udviklingsopgave, forklarede vidnet, at resultatet af møderne med Intern Revision var, at de ikke kunne bruge deres kopiregister til afstemningen af dataflowet, men at afstemningen skulle tilvejebringes gennem systemerne. De drøftede forskellige muligheder, herunder at deres systemleverandør måske kunne afstemme det. De blev enige om at bestille en case hos leverandøren for at se, hvordan data kunne afstemmes i en given periode.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1367-1369 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

"Pkt. 3.6 + 3.8

Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

…

30.09.2014

…

Der er iværksat et arbejde, hvor det undersøges, hvorvidt afstemning i fødesystemerne allerede er tilgængelige eller hvorledes en proces herfor kan tilrettelægges.

Der er planlagt møde den 6. november 2014 med deltagelse af SIR.

…

Procesejer:

Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, om status på arbejdet var, at de var i gang med det samme som tidligere omtalt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet oplevede det som en proces i fremdrift, eller om de stod lidt i stampe, forklarede vidnet, at de hurtigt kom til at stå i stampe vedrørende denne anbefaling. Der blev ikke bevilget midler til at inddrage leverandøren i arbejdet for at analysere mulige problemløsninger, så det stoppede på grund af manglende budgetgodkendelse. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det ikke var et arbejde, der reelt var igangsat før drøftelserne med SIR, og om de i arbejdsgruppen arbejdede på anbefalingspunktet i perioden fra maj og frem til den 30. september 2014, forklarede vidnet, at der var et forarbejde i at beskrive, hvad de foretog sig, og hvad de overvågede i forhold til deres dataflow. Der var et analysearbejde, inden de mødtes med SIR.

Foreholdt, at SIR afgav sin rapport i maj 2013, og at der i perioden frem til september 2014 blev holdt nogle møder i arbejdsgruppen, men at der ikke ses at være arbejdet i forhold til de enkelte anbefalinger, før de gik i dialog med SIR om, hvad de skulle gøre ved det, og forespurgt, om dette er rigtigt forstået, forklarede vidnet, at

der var mange andre ting at arbejde med, og de arbejdede løbende på flere af anbefalingerne. Inden de havde mødet med SIR, var hun desuden nødt til at kende processen og dataflowet, og hvilke led i processen de overvågede. Hvis der havde været flere, der arbejdede på fuld tid med at følge op på anbefalingerne, var de hurtigere nået frem til, hvad de kunne gøre.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det ville være gået hurtigere, hvis der havde været flere, der arbejdede på fuld tid i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun havde mange andre opgaver ved siden af. Forespurgt til det ledelsesmæssige fokus, og om en leder kunne have gjort en forskel i processen, eller om der ikke var andet at gøre, forklarede vidnet, at der skulle flere ressourcer til. Det var ikke, fordi hendes kontorchef ikke syntes, at det var vigtigt, men der var bare mange ting, der var vigtige. Hvis kontorchefen havde flyttet nogle, der lavede noget andet, over til dette arbejde, så havde de medarbejdere manglet et andet sted. Der skulle tilføres flere procesejerressourcer til kontoret. Forespurgt, hvor mange flere ressourcer, forklarede vidnet, at hun mener, at de sagtens kunne have været det dobbelte antal medarbejdere. Forespurgt, om det så for alvor ville have rykket, forklarede vidnet, at de hurtigere kunne være kommet til nogle konklusioner. De kunne nok ikke have løst det, men de kunne have meldt ud og sagt, at de ikke kunne løse det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1370-1371 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

> *"Pkt. 3.4*
>
> *Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Opdatering 15.08.2014*
>
> *Arbejdsgruppen skal beskrive yderligere kontroller, så der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Procesejer:*

Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, om det skal læses således, at det var et punkt, hvor der ikke var sket noget det første års tid, forklarede vidnet, at det tror hun er rigtigt.

27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4302 (2015-01-05 (2) - E-mail fra Iben von Hallas til Dorthe Pannerup, Jeanette Nielsen og Jette Zester vedr. handleplanen for udbytteskat, vedhæftet handleplan):

"Direktionen skal medio februar 2015 have forelagt kvartalsstatus vedr. revisionsrapporter fra Intern Revision for 4. kvartal.

I den forbindelse vil Jer bede dig tage stilling til vedhæftede handleplan vedr. Revision udbytte- og royaltyskat

I bedes give en status på fremdriften på de enkelte aktiviteter:

- Ved aktiviteter hvor fristen er overskredet, er det væsentligt for os at vide, om aktiviteten er gennemført og punktet kan afsluttes. Alternativt, hvorfor aktiviteten ikke er gennemført, hvad den nye frist er og om der er iværksat alternative handlinger.

- Ved aktiviteter hvor fristen ikke er overskredet, ønsker vi en status på fremdriften af aktiviteten og hvorvidt den fastsatte frist forventes overholdt.

- Ved aktiviteter, hvor der ikke er fastsat frist ønsker vi at modtage en frist og en status på aktiviteten.

- Ved afsluttede aktiviteter jf. vores protokol skal der ikke foretages yderligere."

Forespurgt, om det var aftalen, at vidnet havde ansvaret for Afregning Erhvervs tilbagemelding i januar 2015, forklarede vidnet, at det var det, hvis de havde noget at melde tilbage. Teksten blev lavet i Betaling og Regnskab, hvorefter hun fik udkastet. Forespurgt, om vidnets kontorchef, Susanne Thorhauge, og/eller vidnets underdirektør, Richard Hanlov, var inde over den tekst, som endte med at komme med, eller om det var en tekst, som vidnet selv sendte afsted, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at hun indhentede godkendelse fra Susanne Thorhauge. Forespurgt, om vidnet indhentede input og håndterede det uden at konferere det med kontorchefen, forklarede vidnet, at det tror hun.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4303 (2015-01-05 (3) - E-mail fra Jette Zester til bl.a. Iben von Hallas, Dorthe Pannerup og Jeanette Nielsen vedr. handleplanen for udbytteskat):

"Til punkt 3.6 + 3.8 er beskrevet følgende vedr. BO.

30.09.2014

Det er konkluderet, at afstemning via Business Objekt ikke anses for at være en afstemning, men udelukkende "et øjebliksbillede" og dermed ikke kan bruges til afstemning.

Der er iværksat et arbejde, hvor det undersøges, hvorvidt afstemning i fødesystemerne allerede er tilgængelige eller hvorledes en proces herfor kan tilrettelægges.

Der er planlagt møde den 6. november 2014 med deltagelse af SIR.

Ovenstående mener jeg er misvisende, idet BO indeholder samme data som findes i fødesystemerne (UDBY og IFPA). Hver gang der køres en kørsel i de pågældende fødesystemer, så sendes der en opdatering af samme til BO. Så hvis SKAT-BO ikke kludre i den automatiske opdatering af BO, så er begge systemer på samme opdateringsniveau."

Forespurgt, om den tekst, der blev adresseret, var en tekst, som vidnet havde udarbejdet, eller om Regnskab havde lavet den, forklarede vidnet, at det som udgangspunkt var Regnskab. Hun er enig i det tekstuddrag, der er angivet med rødt i ekstrakten, hvoraf fremgår:

"30.09.2014

Det er konkluderet, at afstemning via Business Objekt ikke anses for at være en afstemning, men udelukkende "et øjebliksbillede" og dermed ikke kan bruges til afstemning.

Der er iværksat et arbejde, hvor det undersøges, hvorvidt afstemning i fødesystemerne allerede er tilgængelige eller hvorledes en proces herfor kan tilrettelægges.

Der er planlagt møde den 6. november 2014 med deltagelse af SIR."

De havde drøftet præcis denne problemstilling med SIR, og SIR mente ikke, at det var tilfredsstillende at bruge afstemningen fra Business Objects.

Foreholdt, at Jette Zester i sin forklaring for undersøgelseskommissionen den 8. maj 2019 fastholdt, at man kunne foretage en tilnærmelsesvis afstemning, og at hun nævnte, at hun i august 2015 havde gjort forsøget succesfuldt, og forespurgt, om vidnet kendte til dette, forklarede vidnet, at hun var bekendt med, at der var lavet en standardrapport i Business Objects. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at Jette Zester havde ret i sin kritik af teksten, forklarede vidnet, at det er det ikke. Man kan sagtens argumentere for, at man kan bruge Business Objects, og hun er også enig i mange af argumenterne, men det var bare ikke det, som Intern Revision havde sagt ville opfylde handleplanerne. Derfor gav det ikke mening at gå den vej. Det er rigtigt, at Jette Zester var inde, og at der blev lavet en standardrapport, som blev afprøvet. Der var dog også udfordringer i metoden, idet der var noget, der ikke var indberetningspligt på, ligesom der var andre udfordringer i forhold til indberetninger, der gjorde det svært at få det til at stemme. Forespurgt, om en præcis afstemning kan lade sig gøre, forklarede vidnet, at det kan det ikke med det setup, de har nu.

Kl. 14.15 forlod advokat Thomas Booker mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4305 (2015-01-23 (3) - E-mail fra Dorthe Pannerup til Iben von Hallas og Jeanette Nielsen vedr. handleplanen for udbytteskat):

"Hermed handleplan for udbytteskat- og royaltyskat med bemærkninger.

Jeanette – jeg går ud fra, at du siger til, hvis du ikke er enig i disse."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4309-4311 (2015-01-23 (4) - Vedhæftning til Dorthe Pannerups e-mail til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat, Dorthe Pannerup Madsens udkast):

"Pkt. 3.3

…

Handling:

…

21.01.2015

Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015

Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.

Frist:

30.04.2014

Frist skal ændres til 30.09.2014

Frist ændres til 31.12.2014

Punktet afsluttes"

Forespurgt, om vidnet var enig i den beskrivelse, hun modtog, forklarede vidnet, at hun ikke ville have formuleret det, som om punktet var afsluttet. Hun mener også, at hun kommenterede på selve teksten. Forespurgt, hvad det betyder, at punktet afsluttes i forhold til kvartalsstatus på revisionsrapporter, forklarede vidnet, at hun ikke synes, det var rigtigt at skrive, at det var afsluttet. Hun var enig i, at de var kommet til et punkt, hvor de ikke kunne komme så meget videre, men hun havde haft en forventning om, at de i arbejdsgruppen skulle redegøre for status i det notat, som de var påbegyndt. Hun ved ikke, hvad der ligger til grund for, at det blev formuleret på den måde. Vidnet henviste til ekstraktens side 4311 (2015-01-23 (4) - Vedhæftning til Dorthe Pannerups e-mail til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat, Dorthe Pannerup Madsens udkast), hvoraf fremgår bl.a.:

"Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften."

Vidnet forklarede, at hun ikke ved, om der var truffet en eller anden beslutning om, at det skulle følges på en anden måde. Forespurgt, hvad vidnet forstår ved, at et punkt var afsluttet, forklarede vidnet, at man kunne forstå det, som om det var implementeret, hvilket ikke var tilfældet. Forespurgt, om det var sådan, hun normalt brugte det, forklarede vidnet, at det ikke var hende, der skrev, at punktet var afsluttet. Forespurgt, om vidnet drøftede med nogen i ledelsen, at der blev lagt op til at afslutte et punkt, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4315-4317 (2015-01-23 (4) - Vedhæftning til Dorthe Pannerups e-mail til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat, Dorthe Pannerup Madsens udkast):

> *"Pkt. 3.4*
>
> *…*
>
> *Handling*
>
> *…*
>
> *21.01.2014*
>
> *Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.*
>
> *Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.*
>
> *Punktet afsluttes, da problemstillingen indgår i TRACE projektet."*

Forespurgt, om vidnet var enig i denne beskrivelse, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, hvorfor vidnet så ikke ændrede i teksten, forklarede vidnet, at de ikke deltog i TRACE-projektet, men at de var blevet præsenteret for det, og at det kunne have været en løsning på handleplanen. Forespurgt, om hun hørte noget om tidshorisonten på TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det havde en lang tidshorisont. Det skulle først vedtages. Forespurgt, om hun drøftede kvartalsafrapporteringen med ledelsen helt generelt eller konkret på nogle punkter, forklarede vidnet, at hun ikke tror, hun drøftede den konkrete formulering af afrapporteringen. Forespurgt, om hun drøftede afrapporteringen, i forhold til at man lukkede punkterne

på flere anbefalinger, forklarede vidnet, at hun stadig havde opfattelsen af, at de i arbejdsgruppen arbejdede på punkterne og skulle afrapportere på dem og komme med løsningsforslag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan, pkt. 6):

> *"Det bemærkes endvidere, at der gennem flere år – i regi af OECD – har været arbejdet på at opstille rammerne for et standardiseret system (TRACE), hvorefter procedurerne for refusion af udbytteskat kan effektiviseres. Implementeringen af systemet vil betyde, der i højere grad kan ske indeholdelse af den korrekte udbytteskat ved udbytteudlodningen, således at der ikke efterfølgende skal ske refusion af udbytteskatten. Danmarks eventuelle deltagelse i TRACE kræver systemudvikling og gennemførelse af lovændring. Tidshorisonten kendes ikke."*

Forespurgt, om vidnet var vidende om denne information, da de lukkede punktet i januar 2015, forklarede vidnet, at tidshorisonten var ukendt. Forespurgt, om hun også var bekendt med, at der ikke var truffet en endelig beslutning om, hvorvidt Danmark skulle deltage, forklarede vidnet, at hun var indkaldt til et møde, hvor departementet også deltog og præsenterede løsningen. Det var hendes indtryk, at der var planer om, at den skulle implementeres.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der deltog i mødet, forklarede vidnet, at det var nogle af dem, der sad med udveksling af oplysninger, samt departementet og Lisbeth Rømer. Forespurgt, hvem der deltog fra departementet, forklarede vidnet, at det var Andreas Bo Larsen. Forespurgt, om der var flere fra departementet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men de var 10-15 deltagere i mødet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om drøftelserne lå forud for januar 2015, eftersom Lisbeth Rømer deltog i mødet og gik på pension i november 2013, forklarede vidnet, at hun mener, at Lisbeth Rømer deltog.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor mange af de nævnte 10-15 mødedeltagere der var fra departementet, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om der var flere end Andreas Bo Larsen. Der var måske kun en.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013) og foreholdt, at dette var mødet med SIR. Forespurgt, om det er dette møde, vidnet taler om, forklarede vidnet, at det er det

ikke. Det var et særskilt møde om, hvad TRACE gik ud på. Hun fik klart opfattelsen af, at man overvejede at implementere løsningen i dansk lov, og hun mener, at nogle blev sat til at undersøge, om det kunne lade sig gøre systemmæssigt. Der gik et stykke tid, hvor de ikke rigtig hørte noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 6) "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"Andreas oplyste, at arbejdet i OECD er noget "mudret"/kompliceret. Dels har arbejdet stået på i flere år, der er afleveret diverse rapporter og nedsat flere arbejdsgrupper, dels arbejdes der sideløbende i andre regi. EU har et projekt. FATCA aftalen med USA om gensidig udveksling af oplysninger vedrørende depoter, konti m.v., som er blevet prioriteret højest. I OECD ligger en brugbar model klar, men det uklart hvad EU's holdning er til denne. Modellen fordre, at udenlandske pengeinstitutter skal være med, og det vil kræve IT-udvikling. Tyskland, der har et system a la vores refusionsmodel, ved ikke helt endnu om de vil tilslutte sig modellen. Andreas vurderer, at det først vil være attraktivt for de udenlandske pengeinstitutter at være med, hvis flere lande eller f.eks. et stort land som Tyskland beslutter at tilslutte sig modellen.*
>
> *Sideløbende arbejder SKAT på at udvide nettoafregningsmodellen til flere lande."*

Foreholdt, at dette møde var en del af forberedelsen af SIR's 2013-rapport, og forespurgt om det møde, vidnet taler om, tidsmæssigt lå før eller efter dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var rigtigt i januar 2015 at lukke punktet i kvartalsrapporteringen, forklarede vidnet, at det var det ikke, hvis lukningen af punktet på nogen måde skulle tilkendegive, at anbefalingen var implementeret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4319 (2015-01-23 (5) - E-mail fra Jeanette Nielsen til Dorthe Pannerup og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat):

> *"Kære begge*
>
> *Jeg har tilføjet et forslag til rettelse i vedlagte under punkt. 3.6 + 3.8, der angår afstemningsproblematikken mellem indberetninger af udbyttemodtagere i Ekapital/RKO og den samlede udbytteangivelse indberettet via NTSE."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4326-4329 (2015-01-23 (6) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail til Dorthe Pannerup og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat, Jeanette Nielsens udkast):

"Pkt. 3.6 + 3.8

…

Handling:

…

21.01.2015

Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og RKO

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet. SIR har tilkendegivet at det mest hensigtsmæssige er en systemløsning.

En systemløsning kræver en nærmere beskrivelse og analyse af løsningsmodeller. Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften

…

Punktet afsluttes"

Forespurgt, om det, som vidnet satte ind, var det anførte om, at "SIR har tilkendegivet, at det mest hensigtsmæssige er en systemløsning", og at "En systemløsning kræver en nærmere beskrivelse og analyse af løsningsmodeller", bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvorfor der var behov for at indsætte de to sætninger, forklarede vidnet, at der var behov for at synliggøre, at den del, som vidnet havde arbejdet med, krævede yderligere beskrivelser og analyse, da det, de i første omgang havde håbet på, ikke kunne gennemføres.

Foreholdt, at vidnet ikke gik ind og ændrede på, at punktet afsluttedes, og forespurgt, om vidnet overvejede at sige, at de ikke kunne afslutte det, forklarede vidnet,

at hun tænker, at hun må have undret sig, men at der må have været en forklaring på, at man besluttede at skrive, at punktet var afsluttet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - Vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"12-014*
>
> *Revision af udbytte og royaltyskat*
>
> *God fremdrift*
>
> *Opdateret handleplan - OK"*

Forespurgt, om vidnet har set denne forside, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der skrev den, forklarede hun, at det ved hun ikke. Forespurgt, om der på dette tidspunkt var god fremdrift og realistiske tidsfrister, forklarede vidnet, at det havde taget lang tid at komme til nogle konklusioner, hvor de kun kunne komme halvt i mål. De skulle i arbejdsgruppen etablere et beslutningsgrundlag for det videre forløb, og arbejdsgruppen kunne heller ikke tage stilling til, hvilke ressourcer der skulle sættes ind med for at løfte kontrol og afstemning osv.

Genåbning af handleplan

Foreholdt, at Lars Kørvell den 2. juli 2015 sendte en e-mail til dem vedrørende opfølgning på revision af udbytte- og royaltyskat, og forespurgt, hvad der var sket fra januar 2015 og frem til sommeren 2015, forklarede vidnet, at hun havde en forventning om, at de i arbejdsgruppen skulle gøre notatet færdigt, og at det stadig stod åbent, hvordan de kunne kontrollere regnearksordningen. Hun tog selv initiativ til at prøve at forstå, hvad processen omkring refusion af udbytteskat gik ud på, og hun lavede nogle interviews med Sven Jørgen Nielsen i Regnskab 2 om, hvordan det foregik.

Foreholdt, at der ikke ses at foreligge udgaver af notatet, der er tidsfæstet efter et tidspunkt i efteråret 2014, og forespurgt, om der findes senere versioner af notatet, forklarede vidnet, at der findes flere versioner af notatet, men at det ikke blev gjort færdigt. Forespurgt, om versionerne er nogle, der blev arbejdet på i 2015, eller om de er fra 2014, forklarede vidnet, at der blev arbejdet på punktet omkring kontrol af refusion af udbytteskat på den måde, at de forsøgte at beskrive processen. Dette skulle indgå i det samlede notat. Hun tænkte, at de i arbejdsgruppen måske skulle

konkludere noget om, hvad der skulle til for at lave en kontrol. Hun var måske dengang naiv i sin opfattelse, men hun tænkte, at hendes bidrag måske kunne være, at man kunne bruge en digital ansøgningsblanket. Først var hun dog nødt til at forstå, hvad processen gik ud på, og hvordan man fik sagerne ind og registrerede dem. Forespurgt, hvornår interviewet med Sven Jørgen Nielsen fandt sted, forklarede vidnet, at de mødtes flere gange i løbet af 2015. Forespurgt, om hun ligger inde med et notat, hvor der er sket en udvikling siden versionen fra 2014, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om selve notatet er opdateret, men at der findes udkast til baggrundsmaterialet, herunder en beskrivelse af processen. Forespurgt, om dette er udarbejdet i 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3592 (2015-08-20 (4) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

> *"Intern Revision gennemførte i 2013 en revision af udbytteskat "Revision af udbytte- og royaltyskat 2012" jnr. 13-0005403. I rapporten anførte Intern Revision en række anbefalinger. Intern Revision har i 2014 og 2015 holdt flere møder med SKAT omkring opfølgning på revisionen."*

Foreholdt, at det anførte, er fra SIR's anmodning om redegørelse til Udvikling, Selskaber og digitalisering af 2. juli 2015, som er vedhæftet vidnets redegørelse fra august 2015, og forespurgt, om det var i tilknytning til de nævnte møder, at vidnet udarbejdede notatet fra august 2015, og om det var det, der foranledigede, at hun gik ind og kiggede på, hvad der var af bemærkninger og anbefalinger, og hvad status var, forklarede vidnet, at hun mener, at hun fik en direkte bestilling fra sin kontorchef om at redegøre for status. Forespurgt, om det var i forlængelse af SIR's henvendelse, eller om det var i forlængelse af, at den formodede svindel var blevet afdækket, forklarede vidnet, at det var i forlængelse af, at svindlen var afdækket. Forespurgt, om de på dette tidspunkt fortsat arbejdede med anbefalingerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de ikke havde ligget stille, siden man lukkede punkterne, forklarede vidnet, at der var flere af punkterne, som de ikke havde kunnet komme så meget videre med. Det manglede de måske at afrapportere, men i 2015 arbejdede de stadig på, hvordan processen for refusion af udbytteskat var, med henblik på om man kunne understøtte noget digitalt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3597 (2015-08-20 (4) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport):

> *"5 SKAT sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat*
>
> …

5 Status vedrørende punkt 5 udarbejdet af Selskaber og Digitalisering pr. 20. august 2015:"

Vidnet blev endvidere foreholdt, at der i dette afsnit indgår en redegørelse for status og for de fremadrettede anbefalinger. Vidnet forklarede, at det var det, de var nået til i arbejdet. Forespurgt, om det i virkeligheden var det gamle dokument, hvor man tog anbefalingerne ud og opdaterede det og så arbejdede videre på samme måde, som hvis det havde været en kvartalsindberetning på en revisionsrapport, forklarede vidnet, at hun blev bedt af sin kontorchef om at udarbejde en status for de enkelte handleplaner. Hun ved ikke, hvordan den skulle bruges.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, sendt til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Maden og Susanne Thorhauge):

"Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe.

Vil du kigge på det Renè? Eller kan jeg blot videresende til Iben?"

Forespurgt, om andre personer end de nævnte på dette tidspunkt var involveret i arbejdet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun blev blot bedt af sin kontorchef om at lave en status, som hun derefter clearede med sin kontorchef.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1700-1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"Ad 1)

…

Punktet er afsluttet.

Ad 2)

…

Videre forløb:

Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for placering af opgaver inden den 30. september 2015.

Ad 3)

…

Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering vil genfremlægge anmodning om budget til bestilling af prøveafstemning.

Ad 4)

…

Videre forløb:

Ved den planlagte analyse af den samlede indberetningsløsning for udbytte, der igangsættes inden udgangen 2015, vurderes på mulighederne for at samle angivelse af udbytte og indberetning af udbyttemodtagere i en handling f.s.v.a. børsnoterede selskaber.

Ad 5)

…

Videre forløb:

Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for beslutning og placering af opgaven inden den 30. september 2015.

Ad 6)

…

Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering, Betaling og Regnskab, Kundeservice Erhverv arbejder videre med muligheder og behov for fornyelse af aftalegrundlaget med de 3 penge-

institutter, herunder behovet for yderligere kontrol af den dokumentation, der ligger til grund for de samlede refusioner via regnesarksordningen.

Selskaber og Digitalisering undersøger endvidere mulighederne for udvide den nuværende VP-ordning, hvorefter der afregnes den korrekte udbytteskat efter den gældende dobbeltbeskatningsaftale på indeholdelsestidspunktet."

Forespurgt, hvem vidnet på dette tidspunkt var i dialog med omkring genåbningen af punkterne i handleplanen, forklarede vidnet, at det var hendes kontorchef. Forespurgt, om det var kontorchefen, der sagde, at det var det, der skulle gøres, bekræftede vidnet dette. Kontorchefen bestilte en status og var inde over, hvad det var, de derefter skulle handle på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om nogle af de opremsede ting var nye problemstillinger, forklarede vidnet, at der ikke var nye problemstillinger. Det var nyt, at de ville gå ind i en vurdering af aftalegrundlaget med de tre pengeinstitutter. Forespurgt, om der var nye problemer på området, som man havde set i denne forbindelse, forklarede vidnet, at det var der ikke.

CHANGE BOARD

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad Change Board var for en størrelse, forklarede vidnet, at Change Board foretog en samlet vurdering af alle de udviklingsønsker, der kom fra SKAT, og prioriterede dem i forhold til hinanden inden for budgettet. Forespurgt, om det dermed også var dem, der bevilgede pengene, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1421 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

"Afstemning af data mellem systemerne

Sagsbehandler: Jeanette Nielsen

Godkendt: Susanne Thorhauge

Opgaveansvarlig: Jeanette Nielsen

Forretningsområde: Kundeservice Udvikling

…

Indstilling: Det indstilles, at der udmeldes budget på kr. 150.000 til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat vedrørende overførsel af data vedrørende udbytteskat mellem systemerne."

Forespurgt, hvad forløbet var vedrørende dette, forklarede vidnet, at de efter aftale med Intern Revision havde beskrevet en case, som man kunne vurdere på baggrund af, og hvor de ville bede deres eksterne leverandør om at tilvejebringe et datagrundlag for en bestemt periode og så lave afstemningen og komme med forslag til en permanent løsning. Det beskrevne skulle bruges til at indhente en løsning på et afstemningsproblem. Foreholdt, at beløbet var på 150.000 kr., og forespurgt, om hendes kontor havde en dispositionsramme, eller om det uanset beløbsstørrelsen skulle gennem Change Board, forklarede vidnet, at hun ikke husker det præcist, men at de havde en mindre ramme, hvor de kunne disponere over mindre beløb, men at dette altså lå over rammen.

Forespurgt, om de selv havde forsøgt at lave udtrækkene og afstemningerne, før de sendte ansøgningen, forklarede vidnet, at de ikke kunne trække noget ud af systemerne. Forespurgt, om det kun var IT-leverandøren, der kunne gøre det, bekræftede vidnet dette. De kunne godt bruge Data Warehouse, men det havde de drøftet flere gange. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man skulle undersøge, om de input, der kom fra det ene system, blev forstået og gik videre korrekt til det andet system, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man havde valgt april måned som en tilfældig måned, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1431 (2015-03-26 (2) - Notat vedr. Change Boards afslag på bevilling):

"Pkt. 4:

Indstillingen blev ikke tiltrådt.

Det blev på Change board besluttet, at indstiller i første omgang skal vende problemstillingen med BI og Analyse med henblik på at afklare om problemstillingen kan løses internt i SKAT – eller hvorvidt de kan medvirke til at skitsere en løsning, der er billigere end først tænkt."

Forespurgt, om afslaget kom som en overraskelse for dem, forklarede vidnet, at de havde forventet at få bevilget pengene, idet de havde afklaret det på forhånd. Forespurgt, hvem de havde afklaret det med, forklarede vidnet, at de havde afklaret det med Intern Revision. Forespurgt, om Intern Revision havde sagt, at det var den retning, de skulle gå, og at de skulle forsøge at lave afstemningen, bekræftede vidnet

dette. Forespurgt, om de havde haft drøftelser med medlemmerne af Change Board, forklarede vidnet, at de havde et møde, hvor de fremlagde sagen. Forespurgt, om de forklarede, at det var Intern Revisions anbefaling, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at de blev opfordret til at arbejde videre med en intern løsning, og forespurgt hvad BI var, forklarede vidnet, at det var dem, der sad med systemet Data Warehouse. Forespurgt, om de efterfølgende drøftede det med dem, forklarede vidnet, at det gjorde de på et senere tidspunkt i efteråret 2015, men hun kunne ikke se formålet med det, da Intern Revision havde sagt, at det ikke var en løsning på problemet. Forespurgt, om aktiviteten stoppede med dette afslag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ledelsen i Afregning Erhverv blev orienteret om afslaget, forklarede vidnet, at kontorchefen var med til mødet, men at vidnet ikke kender proceduren.

Forespurgt, om dette var et medvirkende argument for, at man lukkede punktet i kvartalsafrapporteringen, forklarede vidnet, at det var det, i forhold til at de ikke kunne komme videre med punktet i arbejdsgruppen, men det ændrede ikke på, at punktet ikke var lukket som følge af at være implementeret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1702 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

> *"Selskaber og Digitalisering vil genfremlægge anmodning om budget til bestilling af prøveafstemning."*

Forespurgt, om det var Change Board-afslaget, som de ville bede om at få bevilget, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de fik bevillingen, forklarede vidnet, at hende bekendt blev det efterfølgende besluttet at forsøge med Data Warehouse. Forespurgt, om vidnet var inde over det efterfølgende, forklarede vidnet, at det var ikke hendes beslutning.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om Data Warehouse har noget at gøre med Business Objects, forklarede vidnet, at det er det samme, eller at de i hvert fald bruger det på samme måde.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår vidnet blev bekendt med, at der kunne være mulig svindel, forklarede vidnet, at det blev hun i starten af august 2015 på et møde i Høje Taastrup. Forespurgt, om det var første gang, hun blev introduceret for mistanken om svindel, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero) og forespurgt, om det var på dette møde, vidnet blev bekendt med det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Det blev aftalt på mødet, at Særlig kontrol og Betaling og Regnskab sammen skal gennemgå listen med de 180 selskaber for at konstatere, hvorvidt der er hold i sagen samt fremfinde revisionssporet for udbetalingerne.*
>
> *Efterfølgende er der udtaget en antal stikprøver, som viser, at der er hold i sagen og denne vil kræve yderligere efterforskning i Særlig Kontrol."*

Forespurgt, om det vidnet bekendt på noget tidligere tidspunkt blev drøftet, om man kunne foretage stikprøvekontrol i forhold til udbytterefusioner, forklarede vidnet, at det har hun ikke kendskab til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1690 (2015-08-10 (2) - E-mail fra Jeanette Nielsen om opfølgning på mødet den 6. august 2015, sendt til Dorthe Pannerup Madsen og Sven Jørgen Nielsen med kopi til Morten Winther, Maj-Britt Nielsen, Flemming Simonsen, Annette Engmose Larsen og Susanne Thorhauge):

> *"Emne: forretningsgang refusion af udbytteskat*
>
> *…*
>
> *Jeg var jo endvidere begyndt på et notat om muligheder og overvejelser i forhold til en forbedring af forretningsgangene. Jeg vil omskrive mit første udkast, og har derfor ikke vedlagt dette. Jeg tænker imidlertid, at overvejelserne bør omhandle følgende:*
>
> *- mulighed for løbende kontroller i forhold til "regnearksordningen" (bilag 3)*
>
> *- muligheder og udfordringer ved afstemning af anmodning om refusion til den oprindelige indberetning om udbytte og indeholdt udbytteskat vedrørende udbyttemodtager*
>
> *- muligheder for digitalisering af ansøgningsproceduren og automatisk sagsopretelse*

- mulighed for udvidelse af den nævnte VP-ordning (nettoafregning)

Jeg vil meget gerne modtage synspunkter…"

Foreholdt, at den beskrevne opgave syntes at være bredere, og at den gik på andet og mere end kun det systemtekniske, og forespurgt, hvorfor vidnet arbejdede med dette, og om hun havde fået et bredere mandat, forklarede vidnet, at hun stadig forestillede sig, at hendes opgave var – som hun skrev – digitalisering af ansøgningsproceduren og automatisk sagsoprettelse. Det var også derfor, at hun sendte e-mailen til Store Selskaber, da det var dem, der sad med erfaringer med kontrollen. Det havde hun i princippet ikke nogen mening om.

Forespurgt, om disse overvejelser havde været på banen på et tidligere tidspunkt i forløbet, forklarede vidnet, at det var det, der skulle komme ud af de interviews, hun havde med Sven Jørgen Nielsen. Hun tænkte, at de måtte starte med at beskrive, hvordan det egentlig foregik, og derefter få input til beskrivelsen fra dem, der havde forstand på, hvordan man behandlede sagerne. Forespurgt, om det således var en fortsættelse af hendes arbejde fra foråret, forklarede vidnet, at sådan opfattede hun det.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, om der på dette tidspunkt var nogen form for stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at det var hun ikke bekendt med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var kontroller i forhold til regnearksordningen, forklarede vidnet, at det var vedrørende den, at Intern Revision særligt havde bemærket, at der ikke blev foretaget kontrol, fordi man havde lagt kontrollen ud til pengeinstitutterne. Forespurgt, om hun var bekendt med, om der var stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at det har hun ikke hørt om.

21. august 2015 – referat fra møde vedrørende indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3960 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

"Ansøgning ved blanket:

Der vil som udgangspunkt være vedlagt dokumentation i form af udbyttemeddelelse og attestation for skattepligt i udlandet. Vi drøftede:

- Kravene til den vedlagte dokumentation, herunder om der kunne fastlægges mere præcise krav til en udbyttemeddelelse. Hvilke særlige forhold/mangler på en sådan bør udløse tiltag til yderligere undersøgelse.

- Hvorvidt der allerede på ansøgningstidspunktet kunne stilles krav om dokumentation for samtlige transaktioner, således at sporet til den endelige udbyttemodtager kan dokumenteres og følges. Det skal i givet fald undersøges, om der er lovhjemmel; hertil kommer hensynet til, at der ikke må være administrative hindringer i vejen for at udenlandske investorer kan investere i danske aktier og få refunderet udbytteskatten.

- At der – uanset at der er indsendt dokumentation – kan være behov for yderligere stikprøvekontrol."

Forespurgt, hvem der fremførte de hjemmelsmæssige betragtninger, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Problemet med omnibusdepoterne var, at udbyttet løb gennem flere forskellige led, og når den endelige udbyttemodtager søgte om refusion, var spørgsmålet, om man kunne bede om at få belyst hele transaktionssporet, eller om ansøgeren bare kunne komme med sin egen udbyttenota. Foreholdt, at lovændringen af kildeskattelovens § 69 B lagde op til, at der kunne være betydelige undersøgelser og 6 måneders behandlingstid, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun på et tidligere tidspunkt end i august 2015 blev introduceret for overvejelser om at foretage en grundigere sagsbehandling, forklarede vidnet, at det blev hun ikke. Hun kunne læse revisionsrapporten ligesom alle andre, men hun blev først nærmere bekendt med processen omkring refusion af udbytteskat efter sine møder med Sven Jørgen Nielsen i løbet af 2015. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen tilkendegav, om der havde været overvejelser omkring grundigere sagsbehandling, forklarede vidnet, at det tilkendgav han ikke. Forespurgt, om hun selv gjorde sig overvejelser om, hvorvidt det var en mulighed, forklarede vidnet, at det selvfølgelig var nødvendigt med stikprøver.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvorfor hjemmelsspørgsmålet blev problematiseret, da det normale ikke er, at man mangler hjemmel til at undersøge, men derimod, at der er en pligt til at undersøge, og om vidnet havde overvejelser om dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet er bekendt med, om der på noget tidspunkt blev foretaget stikprøvekontrol forud for august 2015, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3961 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

> *"Der var enighed om, at den ideelle løsning er, at der fra sag til sag kan ske en direkte sammenholdelse af indberettede oplysninger om udbyttemodtager med den konkrete anmodning om refusion. De indberettede data fra VP vil ikke i alle tilfælde gøre denne sammenholdelse mulig."*

Forespurgt, om man tidligere havde overvejet, om det var en mulighed at følge udbetalingssporet fra selskab til aktionær, dvs. svarende til den voldsomme sagsbehandling med 50-100 medarbejdere, der er blevet foretaget efterfølgende, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om det var første gang, det blev overvejet.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af betydning for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Kl. 15.10 sluttede mødet.

PROTOKOL

21. maj 2019
Protokol nr. 15

Den 21. maj 2019 kl. 9.10 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

AINO OLSEN

Kl. 9.10 mødte Aino Olsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til maj 2012 var ansat som kontorchef i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Erhvervsafregning/Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og hendes erhvervsmæssige forløb forud for ovennævnte periode forklarede vidnet, at hun blev uddannet cand. scient.pol. i 1998, hvorefter hun blev ansat i Told- og Skattestyrelsen i Toldkontoret. Hun var ansat i SKAT fra 1998 til 2012, og i de år beskæftigede hun sig med forskellige områder. Hun begyndte som akademisk fuldmægtig og har siden været specialkonsulent, direktionssekretær, fungerende kontorchef, konstitueret kontorchef, projektchef og kontorchef i Afregning Erhverv indtil maj 2012, hvor hun påbegyndte sit nuværende job i Undervisningsministeriet som vicedirektør i Styrelsen for It og Læring.

Forespurgt, om vidnet havde berøring med udbytteområdet i perioden forud for marts 2010, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste leder i perioden marts 2010 til 2012, forklarede vidnet, at som hun husker det, refererede hun til en ledelsesgruppe bestående af to under- eller fagdirektører, som var Jan Lund og Richard Hanlov, og over dem var Preben Kristiansen og Steffen Normann Hansen. Hun husker ikke præcist, hvordan referencelinjerne var, da det skiftede i perioden.

Forespurgt til vidnets og vidnets kontors nærmeste samarbejdsrelationer i forhold til udbytteområdet forklarede vidnet, at udbytteområdet var en meget lille del af

kontoret. De må have samarbejdet med nogen ude i regionerne, men hun kan ikke sætte navn på, da hun ikke havde meget med udbytteområdet at gøre. Det har formentlig været Regnskab eller regnskabsområdet i regionen. Derudover havde hun meget samarbejde med søsterkontoret Afregning Person, som de delte procesejerskabet med, og med departementet, som havde regelgrundlaget.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse lå i at have et procesejerskab i den periode, hvor vidnet var kontorchef, forklarede vidnet, at det kort sagt handlede om at digitalisere og effektivisere de arbejdsgange, der var på de givne processer. SKAT havde i en årrække arbejdet på at få kortlagt kerneprocesserne i organisationen. Det kunne eksempelvis være afregning, inddrivelse og indsats, og i de processer havde man identificeret nogle delprocesser, for hvilke man havde procesejere. Procesejerens overordnede ansvar var at sørge for, at den lovgivning, der var på området, var understøttet IT-mæssigt. Så det var primært en opgave med at knytte bånd mellem det lovgivningsmæssige og det IT-mæssige. De var brobyggere mellem lovgivningen og systemejerne, som sad i IT-afdelingen. Dvs. at de skulle formidle det juridiske grundlag ind i IT. Som procesejere IT-understøttede de dermed processerne.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for de manuelle processer, som måtte være en del af et emneområde, fx udbytteområdet, og hvad procesejerens ansvar var i forhold til den del, forklarede vidnet, at det oprindeligt var tænkt sådan, at de også havde det overordnede ansvar for det, der foregik ude i regionerne, men det var ikke det, de beskæftigede sig med i hverdagen. Det var IT-understøttelsen og helt konkret IT-systemet 3S og indberetningen til det system, som hendes medarbejdere havde ansvaret for. Det var tanken, at de skulle kortlægge de manuelle processer med henblik på at få dem digitaliseret og effektiviseret, men de havde ikke noget at gøre med, hvordan det i praksis foregik ude i regionerne.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at der blev truffet rigtige afgørelser, og at sagerne var behørigt oplyst, forklarede vidnet, at det oplevede hun ikke som procesejerens ansvar.

Forespurgt, om der vidnet bekendt forelå noget på skrift om, hvordan man definerede procesejerens ansvar, forklarede vidnet, at de arbejdede med forskellige PowerPoints og forklaringer på begrebet. På et tidspunkt lavede de en uddannelse – ikke så meget i forhold til omverdenen, men i forhold til medarbejderne, så de kunne blive bedre klædt på til, hvad det var, de skulle arbejde med. Det var et relativt nyt begreb i 2010, så de gjorde en del ud af at klæde medarbejderne på, i forhold til hvad

deres rolle var. Hun husker ikke større skriftlige dokumenter, der forklarede, hvem der havde hvilket ansvar.

Foreholdt, at tidligere vidner har givet forskellige forklaringer på procesejerskabets indhold, og forespurgt, om procesejerskabet kunne variere fra område til område, eller om det var én skabelon, som blev lagt ned over alle de forskellige processer, forklarede vidnet, at det kunne variere fra område til område, da det også afhang af, hvem den pågældende medarbejder var, og hvor mange medarbejdere der var på et område. Det havde også betydning, hvilket regionslag man spillede op imod, om det fx var en velfungerende, stor kompetenceenhed, eller om der var mindre samspil i forhold til regionerne. Der var en grundskabelon for procesejerskabet, men det varierede ud fra den.

Foreholdt, at de procesejere, der fremgår af materialet, ikke har været fra ledelseslaget, forklarede vidnet, at procesejerne var på medarbejderniveau. Forespurgt, om procesejerne blev givet beføjelser til at agere, fx budgetbeføjelser og instruktionsbeføjelser i forhold til andre, forklarede vidnet, at det blev de ikke, som hun husker det. De havde ingen instruktionsbeføjelser, og det var kontorchefen, som havde det budgetmæssige ansvar for kontoret, men ikke for driften ude i regionerne.

Forespurgt, om procesejeren eller fagkontoret havde et bredere myndighedsansvar for faglighed og saglighed, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med, at de havde et myndighedsansvar, i forhold til hvordan regionerne forvaltede opgaven. De havde en forpligtelse til at holde øje med, hvad der foregik, men ikke et myndighedsansvar for, hvad der skete i regionerne.

Forespurgt, om de forvaltningsretlige spilleregler spillede en rolle hos dem, forklarede vidnet, at det gør de altid i en offentlig myndighed, men ikke på den måde, at de havde instruktionsbeføjelser i forhold til regionerne. Forespurgt, om ansvaret for, at de forvaltningsretlige regler blev efterlevet, lå i det kontor, som ekspederede sagerne, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var retningslinjer for, hvordan man som procesejer sikrede sig, at man var informeret om, hvad der skete i de enkelte enheder, og tilsvarende, at enhederne var informeret om, hvad procesejeren gjorde, forklarede vidnet, at der var forskellige geværgreb. Der var early warnings, som var et system, hvor regionerne kunne sende en sag ind, hvis der var noget, de var bekymrede for eller ville gøre Hovedcentret opmærksom på. Derudover var der revisionsrapporterne, hvor revisionen holdt øje med, hvad der foregik. Og endelig var der faste mødefora på direktørniveau, hvor de regionale direktører mødtes med Hovedcentret og gennemgik driftssituationen, hvilket kunne være både på sagsniveau og mere generelt. Tilsam-

men udgjorde de faste mødefora, early warnings og revisionsrapporterne de måder, hvorpå regionerne kunne spille ind mod Hovedcentret.

Forespurgt, om der var retningslinjer for faste møder på procesejerniveau, forklarede vidnet, at det var der ikke, som hun husker det. Der kunne være arbejdsgrupper, men der var ingen faste mødefora på procesejerniveau. Det var på direktørniveau, fx på Produktionsforum. Hun husker ikke, at der var faste processer for, hvordan de kunne skrive ud til regionerne, hvis noget skulle kommunikeres til dem. Kommunikationen er sket via ERFA-møder, som de kunne indkalde til. Hun har deltaget i ERFA-møder på fx motorområdet og momsområdet, men hun husker ikke, hun har deltaget i ERFA-møder på udbytteområdet. Det var et erfaringsnetværk, hvor man havde procesejere og regionale medarbejdere med. Som hun husker det, var der ikke et fast månedligt nyhedsbrev eller anden fast skriftlig kommunikation fra Hovedcentret til regionerne.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Forespurgt, om vidnet er bekendt med dokumenterne omkring ydelseskortene, og om hun var bekendt med dem, inden hun skulle møde til afhøringen, forklarede vidnet, at hun godt kunne huske dem, da hun så dem. Det var en måde, de arbejdede på for at professionalisere deres opgaver. De lavede ikke selv ydelseskortene, som efter vidnets erindring blev lavet til økonomi- og tidsregistrering, dvs. en måde at føre bogholderiet på. I de år arbejdede de meget med, at alle omkostninger skulle kunne fordeles på de forskellige processer, så man fx kunne se, hvad den enkelte proces kostede, og hvordan processen kunne effektiviseres. Det er hendes opfattelse, at ydelseskortene er opstået som et økonomistyringsredskab for at få kortlagt processerne, og så skulle man bogføre på ydelseskortene, som var til både tidsregistrering og bogføring på budgettet og regnskabet.

Forespurgt, om vidnet opfattede ydelseskortene som en vejledning i, hvordan man skulle registrere sin tid, og ikke som en definition af, hvad der lå i procesejerskabet, forklarede vidnet, at det også var en definition af, hvad der lå i procesejerskabet, men ikke som et juridisk dokument, i forhold til hvilket ansvar man havde. Det var mere en retningslinje, i forhold til hvad man som medarbejder skulle beskæftige sig med, og til brug for tids- og økonomiregistrering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

> *"Beskrivelse af aktiviteten*

Aktiviteten omfatter ressourceforbrug til varetagelse af procesejerskab med ansvaret for at sikre rammebetingelserne (it og lov) af processerne i SKAT, herunder som faglig kravstiller:

- Principielle spørgsmål om love, regelsæt, klager o.lign. i forhold til den enkelte forretningsproces

- Indgåelse af SLA (Service Level Agreements) med IT-leverandør

- Sikre driften for hele processen, herunder korrekte informationer (interne såvel som eksterne kunder), nødvendig uddannelse, beredskabsplan for kontinuerlig drift, rapportering, anmeldelse til Datatilsyn, varetage relationen til Statens arkiver"

Foreholdt, at dette kan læses både bredt og smalt, forklarede vidnet, at det var en stor mundfuld, i forhold til hvor mange medarbejdere der var på området. Typisk var der kun én procesejer til at dække et område. Hun genkender beskrivelsen, men nogle af punkterne fyldte klart mere end andre. Det skal læses således, at deres primære opgaver var at sikre IT og sikre kommunikation. Når der var ændringer i lovgivningen på et givet område, var det deres opgave at sikre, at IT-systemerne blev ændret, så IT-systemerne altid afspejlede de til enhver tid gældende love og bekendtgørelser. Dertil skulle de sikre kontakten over mod den hårde del af IT-delen. De svarede ikke på principielle spørgsmål om love og regelsæt, og det var heller ikke den type medarbejdere, hun havde ansat. Medarbejderne havde typisk en IT-baggrund eller var "bløde" akademikere som statskundskabere, men hun mindes ikke at have haft jurister ansat i sit kontor. Forespurgt, om ikke Jeanette Nielsen var jurist, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men det er muligt, at der har været en enkelt jurist.

Forespurgt, om vidnet læser punktet om at sikre driften på hele processen som værende IT-processen, forklarede vidnet, at det var digitalisering og effektivisering af processen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4042-4043 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer).

Forespurgt, om det er et produkt, vidnet har været inde over og været med til at godkende, forklarede vidnet, at hun ikke har været med til at godkende det. Hun mener, at det var nogle kort, der blev lavet i økonomistyringskontoret. Foreholdt, at det i ydelseskortet er anført, at forfatteren er Jørgen Jensen, forklarede vidnet, at det har været en direktions- eller økonomisekretær. Hun har selvfølgelig set kortene,

men hun har ikke været med til at godkende dem eller udarbejde dem. De kendte godt kortene på hendes kontor, og kortene lå til grund for hendes kontor.

Forespurgt, om ydelseskortet ændrer vidnets forståelse af, at procesejerrollen gik ud på at være tovholder, men ikke at sikre de enkelte afgørelser, forklarede vidnet, at det ikke ændrer noget, og deres rolle var at være brobygger mellem IT og den lovgivning, der skulle implementeres i IT.

30. januar 2012 – diasshow vedrørende rollen som procesejer i Afregning Erhverv

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4033 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Workshop DUD

30. Januar 2012"

Forespurgt, om vidnet har været inde over diasshowet, forklarede vidnet, at hun tror, hun har været med til at udarbejde det, da andet ville være underligt, eftersom hun var kontorchef, men hun husker det ikke. Hun husker ikke, hvad DUD står for.

Forespurgt, i hvilken anledning de udarbejdede diasshowet, forklarede vidnet, at hun husker disse slides, og at hun har været med til at lave dem, men hun husker ikke konteksten. Forespurgt, om vidnet genkender, at DUD kunne stå for "DriftsUdvikling Drift", forklarede vidnet, at hun stadig ikke husker det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4034 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Snitflader:

Regnskab

Jura & Samfundsøkonomi

Kommunikation

Indsats og Økokrim

Landsdækkende enhed Told"

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om disse snitflader og opgavefordelingen mellem dem, forklarede vidnet, at der er tale om forskellige enheder i koncernen. Jura og Samfundsøkonomi var en afdeling i departementet, som på det tidspunkt var slået sammen med SKAT. Regnskab og Landsdækkende enhed Told var to af de regionale søjler. Indsats sad med kontrollen, og de delte det ofte op således, at der var Indsats med kontrollen på den ene side og Kundeservice på den anden side. Hendes kontor var en del af Kundeservice, hvor det netop handlede om at digitalisere, effektivisere og gøre brugernes processer bedre. De mødtes på chefniveau med nogle af enhederne i forskellige fora. Hun husker ikke, at de mødtes fast med Jura og Samfundsøkonomi, men de havde faste møder med de regionale enheder i Produktionsforum.

Forespurgt til snitfladen over mod Regnskab, herunder Regnskab 2, som foretog sagsbehandlingen på udbytteområdet, forklarede vidnet, at de havde kontakt til Regnskab på mange forskellige områder og ikke kun på udbytteområdet. Det kunne være i forhold til bogføring, momsafregning og andre af de processer, de havde i kontoret, hvor udbytte kun var en meget lille del. Der var også erhvervsselvangivelsen, moms, punktafgifter og toldområdet, og alle disse områder havde en regnskabsmæssig vinkel, som blev håndteret af Regnskab, som derfor var en tæt kontakt og ikke kun på udbytteområdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4035 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Hvad laver en procesejer?

Sørger for, at vi har nogle hensigtsmæssige processer:

- Lovgivning - udvikling

- Processer – strategisk og operationelt (Delt på told)

- Systemer/projekter – både lovimplementering og forretningshensyn

- Styring/controlling – overblik over drift

- Kommunikation – nyhedsbreve + initierer hvad der skal opdateres i vejledninger og på skat.dk

- Koordinering + interessenthåndtering – virksomheder og øvrige offentlige myndigheder

- Ministerbesvarelser + klager"

Foreholdt, at dette kan læses bredt som et egentligt fagligt ansvar på et givet fagligt område, forklarede vidnet, at hun godt forstår, det kan læses sådan, men sådan opfattede de det ikke. De var primært et udviklingskontor, hvor det handlede om at udvikle de processer, de understøttede. På det tidspunkt handlede det om at bespare og effektivisere, og der var en forhåbning om, at de skulle have en langt stærkere rolle med et større overblik over, hvad der foregik i driften – ikke med henblik på at rydde op eller sikre, at driften overholdt reglerne, men med henblik på at effektivisere arbejdsgangene. Det var en armlægning mellem Hovedcentret og regionerne om, hvor meget de skulle bestemme, og i den tid, hun var der, oplevede hun ikke, at de fik specielt meget spillerum i forhold til regionerne. Forespurgt, om regionerne ønskede at holde det for sig selv, forklarede vidnet, at det ønskede regionerne i forhold til at effektivisere og digitalisere. Det var muligt, at regionerne ønskede, at der var nogen, der blandede sig i noget af det andet, men der var et modsætningsforhold mellem Hovedcentret og regionerne i forhold til effektiviseringen.

Forespurgt, om punktet vedrørende styring og controlling med overblik over drift også vedrørte den drift, der foregik i en region, forklarede vidnet, at det gik på KPI'er på kundeservicedelen i regionerne, fx antallet af sager, svartiden, antallet af sager hvor sagsbehandlingstiden var overskredet, ventetiden på telefonerne og kundetilfredsheden.

Forespurgt, om man kunne forholde sig til det uden samtidig at forholde sig til, om de forvaltningsretlige regler blev iagttaget, forklarede vidnet, at det forholdt de sig ikke til, for den del var ikke på paletten. På udbytteområdet var der typisk en eller to medarbejdere, der skulle dække hele processen, og som også havde ansvaret for alle de andre ting i forhold til at sikre, at IT-systemet fungerede. De var mere et IT-kontor, end det foreholdte giver udtryk for.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4037 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv):

"Lov

Lovudvikling – initiativret hvis processer billigst kan forbedres gennem lov

Lovhøring

Lovimplementering"

Forespurgt, hvad deres rolle var i forhold til lovgivning og i særdeleshed i forhold til behov for lovændringer, forklarede vidnet, at i de år handlede det primært om at få digitaliseret udbytteområdet og selskabsskatteområdet. Deres initiativret op mod det juridiske kontor bestod i at påpege, hvilke paragraffer der burde ændres, hvis de skulle digitalisere. Hvis der omvendt var planer om en lovændring, skulle de afgive administrative bemærkninger, i forhold til hvad den ville koste at gennemføre både i forhold til IT-udvikling og i forhold til eventuelle yderligere mandskabsressourcer i regionerne.

Forespurgt, om det var deres opgave at bære det videre, hvis et fagkontor, fx Regnskab 2, kom med udfordringer og fx påpegede, at de havde behov for stærkere kontroller, forklarede vidnet, at det kom an på, hvad fagkontoret kom med. Specifikt på kontroller vil hun mene, at det skulle gå gennem Indsats. Hvis der var behov for en ændring, som ville medføre, at flere virksomheder ville aflevere digitalt, skulle det gå gennem hendes kontor. Det ville derfor skulle enten gennem hendes kontor eller gennem Indsats.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret, at Regnskab 2 udelukkende foretog en formel kontrol af tilstedeværelsen af nogle bilag, mens Indsats havde kontrolrollen, og forespurgt, om vidnet ved, hvornår og hvem idéen kom fra til at splitte sagsbehandlingen op i to typer kontrol placeret i to forskellige kontorer, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om det altid havde været sådan, eller om vidnet husker, hvornår det blev indført, at Regnskab alene skulle foretage en formel kontrol af en udbyttenota, herunder af dokumentationen for, at man var udenlandsk skattesubjekt, mens kontrollen af, om man var den reelle ejer, skulle ligge et andet sted, og dermed ikke skulle kontrolleres, inden pengene blev udbetalt, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om det var en mere generel opdeling, at Indsats gravede dybere end de andre enheder, bekræftede vidnet dette. Der var en opdeling mellem, hvad der skete i fagsøjlerne, og hvad Indsats skulle. Uden at hun specifikt husker det, kan det sagtens tænkes, at Indsats havde den mere dybe kontrol, mens der i fagkontorerne var en manuel kontrol af bilag. På udbytteområdet var der en meget lav digitaliseringsgrad, hvorfor der var en stor opgave med at taste angivelserne i systemet.

Forespurgt, om ikke den klassiske forvaltningsret, i forhold til at man skulle undersøge en sag, inden man traf en afgørelse, netop blev mere relevant, hvis der var en lav digitaliseringsgrad, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der har været overvejelser omkring denne strukturering, herunder om det har været lovmedholdeligt, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Projektet "God Processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, om vidnet har været introduceret for projektet "God Processtyring i SKAT", forklarede vidnet, at det ikke siger hende noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1147 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Notat*
>
> *23. juni 2014*
>
> *Processtyring i SKAT gennem præcisering af koncept for procesejerskab – status pr. juni 2014"*

Vidnet forklarede, at hun på dette tidspunkt ikke havde været der i 2 år, og at hun ikke husker at have hørt om projektet, mens hun var der.

Procesejerskab for udbytteområdet

Forespurgt, hvordan vidnet varetog sin opgave som kontorchef for et kontor, der varetog procesejerskaber, forklarede vidnet, at det var et stort kontor. Der var mellem 30 og 40 medarbejdere i kontoret. Forespurgt til medarbejdernes uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at den var meget forskellig. Der var både akademikere, HK'ere, selvudlærte IT-medarbejdere og skatteuddannede medarbejdere. Ca. halvdelen af kontorets ansatte var akademikere, mens den anden halvdel havde anden baggrund.

Forespurgt, hvor mange procesejerskaber kontoret havde i perioden, forklarede vidnet, at de havde mange. Hun vurderer, at de i gennemsnit havde ti løbende procesejerskaber. Nogle var meget store, fx moms, punktafgifter, told og selskabsskat, mens andre, fx udbytteområdet, var meget små.

Forespurgt, hvordan vidnet holdt sig orienteret om dette område, forklarede vidnet, at det gjorde hun via sine medarbejdere. Hun havde primært Vibeke Varnes Hoffgaard på området, og med Vibeke Varnes Hoffgaards hjælp forsøgte hun at forstå, hvad området handlede om, da det var relativt komplekst. Jette Zester, som sad i søsterkontoret, var også dygtig til at forklare hende, hvad det handlede om, så de to lærte hende op. Forespurgt, om de kom til vidnet, hvis der var udfordringer, forklarede vidnet, at det ville Vibeke Varnes Hoffgaard gøre, men ikke Jette Zester, da hun sad i et andet kontor. Det var hårdt at være chef, da der var mange områder og meget at holde styr på, og som det fremgår af ydelseskortene, var der rigtig mange inte-

ressenter. Der var mange bolde i luften og mange broer, der skulle bygges. Meget var op ad bakke, også fordi rollen var lidt uklar, og derfor handlede det om at skabe de bedst mulige betingelser for, at medarbejderne kunne løfte opgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, gengivelse af regnskabsinstruksen):

> *"Formel og materiel kontrol*
>
> …
>
> *"De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.*
>
> *Formel kontrol*
>
> *Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.*
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, om det var en regnskabsinstruks, som rettede sig mod den konkrete sagsbehandling, også i ekspeditionskontorerne, eller om det var en afgrænset instruks, der alene gik på regnskabsaflæggelsen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun vil mene, at den er til begge dele, men det er et gæt.

Forespurgt, om de som procesejere var inde over eller udstak retningslinjer for den manuelle kontrol i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det efter hendes opfattelse på ingen måde var deres ansvar. Forespurgt, om de havde beføjelser til det, forklarede vidnet, at det havde de ikke. I så fald skulle de lave en instruks, og det har de hende bekendt aldrig gjort. Måske kunne de formelt have gjort det, men det var ikke noget, de gjorde.

Forespurgt, om de lavede instrukser på andre områder, når der var sagsbehandling i andre kontorer i andre søjler, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke på sagsbehandlingen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Materiel kontrol*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.*
>
> *Den materielle kontrol skal dokumenteres.""*

Forespurgt, om man som procesejer undersøgte, hvilken materiel kontrol der blev foretaget, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, om de burde have gjort det, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på, men hun oplevede ikke, at det var hendes kontors opgave eller ansvar.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der i et andet stort system, Selvangivelsen, er meget, som kører automatisk, og mange sager, der genereres og afsluttes automatisk, men hvor nogle bliver spottet og taget ud til manuel kontrol og sagsbehandling, forklarede vidnet, at det dengang foregik i Indsats. Der er stor forskel på TastSelv på borgerområdet og TastSelv på erhvervsområdet, og det var TastSelv på erhvervsområdet, vidnet havde ansvar for. Selskabsområdet var et helt tredje område. Forespurgt, om hvert område havde sit eget system for, hvor sådanne sager skulle behandles, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, da det ville ligge i Indsatssøjlen.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2012

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"Borger og Virksomhed er procesejer for udbytteangivelserne og de obligatoriske indberetninger om udbyttemodtagere. For udbytteangivelserne har der været en navngiven procesejer, men det er først ultimo 2009, at der er udpeget en navngiven procesejer for indberetningerne af udbytteskat. Årsagen hertil er, at der ikke har været fokus på området tidligere."*

Forespurgt, om det var, umiddelbart inden vidnet tiltrådte, at man fik udpeget en navngiven procesejer på indberetningerne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> *- Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*
> *- Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"*

Vidnet forklarede, at det egentlig er noget vås. Regnskab 2 kunne ikke have en procesejer, da Regnskab 2 var en organisatorisk enhed, og man havde procesejere på processer og på delprocesser. Man kunne ikke have et procesejerskab på en organisatorisk enhed. Det er mere korrekt som anført i punkterne, at Jette Zester var procesejer på delprocessen vedrørende indberetning, og Vibeke Varnes Hoffgaard var procesejer på delprocessen vedrørende angivelse.

Forespurgt, hvordan vidnet, da hun tiltrådte, opfattede det overordnede ansvar, herunder om hendes kontors ansvar inden for udbytteskat var begrænset til det område, der handlede om angivelsen, mens indberetningen ikke var deres ansvar, forklarede vidnet, at set med deres øjne var den store udfordring på udbytteområdet og hele selskabsområdet, at kun ca. 33 % afleverede digitalt, og der derfor var en kæmpe manuel tasteopgave på angivelsen, som de var sat i verden for at fjerne. Deres opgave var at skabe et system, så virksomhederne ville og kunne indberette digitalt.

Forespurgt, hvem der var procesejer for refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om en manuel refusionsproces naturligt vil relatere sig til indberetning eller til angivelse, forklarede vidnet, at den ikke relaterer sig til nogen af delene, men hun ved ikke, hvor den så lå.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der vidnet bekendt var en procesejer for refusion, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet læste SIR's rapport, da den udkom i maj 2010, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, om vidnet husker, om den anbefaling er blevet præsenteret for hende på et tidspunkt, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om hun var involveret i, hvordan man etablerede et overordnet ansvar, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. De fik mange revisionsrapporter, og de læste dem også. Hun formoder, at hun også læste denne, men hun husker ikke, at de gjorde noget for at samle processen hos dem. Dog placerede de medarbejderne tæt på hinanden, idet Afregning Person og Afregning Erhverv delte kontor, så de forsøgte at skabe et miljø omkring Jette Zester og Vibeke Varnes Hoffgaard, da der var flere snitflader mellem dem og de to kontorer.

Overlevering fra Aino Olsen til Susanne Thorhauge

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Susanne Thorhauge tog over, da vidnet stoppede som kontorchef, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var en afleveringsforretning mellem vidnet og Susanne Thorhauge, forklarede vidnet, at Susanne Thorhauge først blev udnævnt, efter hun selv var stoppet. Forespurgt, om hun har haft en dialog med Susanne Thorhauge om problemerne vedrørende udbytteskat, forklarede vidnet, at det har hun bestemt ikke.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourceallokeringen, og om de i hendes kontor havde tilstrækkelige ressourcer til opgaven, forklarede vidnet, at det havde de ikke, men de måtte gøre godt med det, der var. Det handlede om at effektivisere, og der var et kronisk ansættelsesstop, så de kunne ikke ansætte nye medarbejdere, når nogen stoppede. De måtte klare sig med dem, de havde.

Forespurgt, om ikke vidnets kontor var et prioriteret kontor, da det netop havde til opgave at digitalisere og dermed reducere bemandingen i de klassiske enheder, forklarede vidnet, at det bestemt ikke var hendes oplevelse, at de var et prioriteret kontor. De blev reduceret på samme niveau som SKAT i øvrigt.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt til vidnets rolle i forhold til placeringen af udbytteområdet forklarede vidnet, at hun før sin forberedelse til dagens afhøring ikke havde kunnet huske noget herom, men hun kan se, at der er et dokument med hendes navn. Forespurgt, om vidnet husker baggrunden for dokumentet, forklarede vidnet, at hun kan se, hun har modtaget noget i en e-mail, hvor man anbefalede, at hun skulle skrive det ind i et papir. Hun vil gætte på, at nogen højere oppe i organisationen eller fra regionerne har syntes, at der skulle gøres noget på området, og derfor har bedt hende skrive papiret, men hun husker det ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"Anbefaling*
>
> *Det anbefales at udbytteadministrationen placeres under Store Selskaber for derved at styrke det faglige samarbejde.*
>
> *Aino Olsen /Pia Eder"*

Foreholdt, at Pia Eder har forklaret, at hun var ansat i vidnets kontor i ca. 3 måneder, og at dokumentet var blevet til på den måde, at Lisbeth Rømer udarbejdede det, og så var det kommet over på Afregning Erhvervs papir, og forespurgt, om vidnet ved noget om det, forklarede vidnet, at det forklarer, hvorfor hun ikke kan huske, at hun skulle have skrevet det.

Forespurgt, om vidnet er enig i anbefalingen, forklarede vidnet, at det virker til, at der var nogle problemer, som gjorde, at det var en god idé at få opgaven flyttet. Hun ville ikke skrive under på noget, hun syntes var håbløst. Så hun har formentlig syntes, at det var en god idé.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at regionerne kom med input, som så kom over på deres papir, forklarede vidnet, at det må have været, fordi nogen af hendes overordnede har bedt hende lave papiret. Lisbeth Rømer havde ikke instruktionsbefø-

jelser over for hende og kunne derfor ikke bede hende lave papiret. Forespurgt, om det skal forstås således, at det ikke var noget, vidnet brugte lang tid på, forklarede vidnet, det var det ikke, da det var en ud af mange sager.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet dårligt husker rapporten, bekræftede vidnet dette. Hun har læst den igennem forud for afhøringen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"8. Konklusion*
>
> *Formålet med undersøgelsen har været, at undersøge refusionsordningen i forbindelse med for meget betalt kildeskat af udbytte, herunder opgørelse af SKATs provenu fra kildebeskatningen af udlændinge.*
>
> *Intern Revision konstaterer på baggrund heraf, at*
>
> *- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,*
>
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,"*

Forespurgt, om vidnet husker tingene som beskrevet, og om hun var enig heri, forklarede vidnet, at hun primært husker punkt 2, idet deres IT-system, 3S, ikke var godt nok. Området var præget af manglende data til at få styr på, hvad der foregik, da der ikke var nok, der indberettede digitalt. Forespurgt, om vidnet var enig i, at dette var en reel problemstilling, bekræftede vidnet dette. Da hendes opgave var at sikre, at flest mulige virksomheder afleverede digitalt, var det en stor udfordring, at systemet var, som det var, og at kun ca. en tredjedel afleverede digitalt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret,"

Forespurgt, om dette var procesejerens ansvar, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus."

Vidnet forklarede, at det ikke siger hende noget, men det henviste til, at IT-systemet ikke var godt nok, og det var de bevidste om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"Intern Revision konstaterer yderligere, at

- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,

- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,

- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Forespurgt, hvordan man som procesejer anskuede problemstillingerne med, at man ikke kontrollerede, om det var den reelle aktionær, der fik pengene, og at pengene måske ovenikøbet udbetaltes flere gange på den samme aktie, forklarede vidnet, at hun ikke oplevede, at det var deres ansvar. Efter hendes opfattelse lå kontroldelen i Indsatssøjlen. Forespurgt, om det dermed var et budskab til Indsats, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"9. Anbefaling

Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet læser denne anbefaling, forklarede vidnet, at det ville være at få beskrevet fra A-Z, hvem der gjorde hvad hvornår. Det ville typisk være sådan, man beskrev en proces, og det påpeges her, at den ikke har været beskrevet godt nok. Forespurgt, om det var både digitaliseringen og de manuelle processer, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun vil mene, at eftersom der står "overordnet ansvar", gjaldt det både digitaliseringsdelen og de manuelle processer.

Høringssvar til SIR's 2010-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at Borger og Virksomhed i april 2010 sendte et høringssvar forud for afgivelsen af SIR's 2010-rapport. Forespurgt, om vidnet var inde over høringssvaret til SIR, forklarede vidnet, at hun kan se, at de har været inde over, fordi der står noget om 3S. Det vil typisk være en medarbejder, der har skrevet kommentarerne, hvorefter hun som kontorchef har godkendt dem. Hun husker ikke, at hun har godkendt det, da det ligger 9 år tilbage, men det har hun formentlig, da man ikke tog let på høringssvar.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 278 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"I afsnit 7.2.4, tredjesidste afsnit anføres, at Borger og virksomhed er af den opfattelse at det på tværs af systemerne er muligt at lave udsøgninger, således at en tilnærmelsesvis afstemning kan finde sted. Dette er korrekt for de unoterede, idet der er sammenfald mellem angivelsen og indberetningspligt om udbyttemodtagerne og, som I selv og udbytteadministrationen anfører, at både angivelse og indberetning for de unoterede i de fleste tilfælde indsendes samtidig. Det mener Borger og Virksomhed fortsat."

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over denne diskussion, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det kan have ligget på Afregning Persons område. Foreholdt, at Jette Zester har forklaret, at hun var inde over det, forklarede vidnet, at i så fald har vidnet ikke været inde over.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, om vidnet husker, at der blev etableret en arbejdsgruppe, der skulle følge op på SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at hun husker det nu, når hun læser det, men hun kan ikke huske, hvem der gjorde hvad.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 332 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes).

Vidnet forklarede, at hun deltog i det pågældende møde men vedrørende en anden revisionsrapport, som hun mener handlede om foreløbig fastsættelse. Der var mange revisionsrapporter. Hun var ikke inde over punktet omkring udbytte, da det var et stort forum, hvor man blev kaldt ind og kun deltog, når man havde et punkt på, og hun havde deltaget ved et af de foregående punkter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat

…

Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."

Forespurgt, om vidnet husker, om hun fik opgaven, forklarede vidnet, at hun fik opgaven med at bidrage med en deltager. Hun satte Vibeke Varnes Hoffgaard ind i gruppen. Typisk var der et sekretariat for selve Produktionsforum, som gik i gang med at få det etableret, og så skulle hun bidrage med en medarbejder. Foreholdt, at det ser ud til, at initiativet udgik fra Regnskab 2 og Lisbeth Rømer og ikke fra vidnets enhed, forklarede vidnet, at det passer meget godt med, at de blot bidrog med en medarbejder til arbejdsgruppen.

Foreholdt, at det første møde i arbejdsgruppen blev holdt i april 2011, hvilket er lang tid efter rapporten, og forespurgt, om vidnet husker, hvorfor det tog så lang tid, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Alting tog tid, og det var en stor organisation med mange bolde i luften. Det lyder af lang tid, men hun tror ikke, at nogen specifikt har gjort noget, for at det skulle tage lang tid. Det var nok mere et spørgsmål om, at der var mange andre ting på paletten.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun blev involveret i, hvordan arbejdsgruppen arbejdede, og hvad der skete i arbejdsgruppens regi, forklarede vidnet, at der typisk ville blive lavet et kommissorium for en arbejdsgruppe, og hun har formentlig set og godkendt kommissoriet for denne arbejdsgruppe, men hun husker ikke at have været involveret i arbejdsgruppens løbende arbejde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 524 (2011-06-28 (1) - E-mail fra Pia Eder vedr. Produktionsforums accept af arbejdsgruppens forslag, Pia Eders e-mail af 28. juni 2011 til Lisbeth Rømer, Aino Olsen og Jens Sørensen og med kopi til Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Kolind Nielsen og Jette Zester):

> *"Produktionsforum tiltrådte indstillingerne i oplægget. Arbejdsgruppen kan nu gå i gang med at analysere opgaven og komme med forslag til nye processer for administration af udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvad arbejdsgruppen gjorde i tiden herefter, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om vidnet husker at have drøftet den pågældende orientering med Richard Hanlov eller videreformidlede status til ham, forklarede vidnet, at alle hendes chefer sad i Produktionsforum, både Jan Lund, Richard Hanlov, Preben Kristiansen og Steffen Normann Hansen. Forespurgt, om Richard Hanlov via sit medlemskab af Produktionsforum burde være opdateret på det, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på, men det vil hun tro. Hun husker ikke og tror ikke, at hun sendte denne e-mail videre til ham.

Forespurgt, om vidnet løbende drøftede udfordringerne på udbytteområdet med Richard Hanlov, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, hun gjorde.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var inde over TastSelv-projekter til udbytteadministration, forklarede vidnet, at det fyldte det hele. Forespurgt, om det var digitaliseringen af angivelserne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det skred frem, forklarede vidnet, at det gik meget langsomt. Forespurgt, hvad udfordringerne var, forklarede vidnet, at der var flere udfordringer. For det første var det en kompleks lovgivning, der skulle ændres, hvis området skulle digitaliseres, og det var tungt og besværligt. For det andet manglede der finansiering til at lave et nyt IT-projekt. Organisationen havde gang i mange store IT-projekter, så det var også et spørgsmål om, hvorvidt porteføljen kunne rumme flere IT-projekter. Det var et spørgsmål om, hvor det brændte mest i forhold til at få tingene digitaliseret, og om der var kompetencer til at lave det.

Forespurgt, om projektet blev nedprioriteret i forhold til andre projekter, forklarede vidnet, at hun ikke tror, det blev nedprioriteret, men der var mange andre projekter, der hastede mere. Forespurgt, om det var vidnets vurdering, eller om det var en vurdering foretaget længere oppe i systemet, forklarede vidnet, at det var en samlet vurdering, da der i de år var mange store igangværende projekter. Organisationen havde både EFI, Motorsystemet og mange andre store IT-projekter, som fyldte rigtig meget i de år.

Foreholdt, at man her har at gøre med et projekt, hvor man havde SIR's ord for, at man ikke vidste, om de penge, man sendte retur, tilgik nogen, der havde krav på dem eller ej, og at det bagudskuende kan være svært at forstå, at man ikke har prioriteret projektet øverst, og forespurgt, om der var lignende udfordringer med de andre projekter, eller om de blot var større i volumenen, forklarede vidnet, at det var begge dele. Der var udfordringer over det hele, så de løste dem, der lå for. Det er måske også et udtryk for, at situationens alvor ikke var gået op for organisationen endnu. På det tidspunkt fyldte det ikke noget, og de havde ikke fornemmelsen af, at de stod midt på en brændende platform. Forespurgt, om man havde den fornemmelse på EFI og Motorregistret, bekræftede vidnet dette. På de områder skulle der leveres.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet har været involveret i TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, hvem der kunne træffe en sådan beslutning om at placere et overordnet ansvar for at beskrive eller tilrettelægge processen hos en person eller et kontor, forklarede vidnet, at det må have været den daværende direktion i Koncerncentret. Foreholdt, at der blev nedsat en arbejdsgruppe med menige medarbejdere, og forespurgt, om de kunne gøre noget i forhold til den pågældende anbefaling, forklarede vidnet, at det kunne de ikke. De menige medarbejdere skulle komme med en anbefaling til et direktionslag, der ville træffe afgørelsen, hvis noget skulle flyttes eller opprioriteres. Det kunne den gruppe medarbejdere ikke selv gøre.

Forespurgt, om det var nødvendigt at nedsætte en arbejdsgruppe, eller om man kunne træffe beslutningen på baggrund af rapporten, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på. Man nedsatte typisk en arbejdsgruppe, der kunne beskrive det nøjere og komme med anbefalinger, på baggrund af hvilke man så traf beslutningen.

Risikostyring

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan man dengang som kontorchef vurderede på fjendebilledet, i forhold til hvor den største risiko var, og hvor man skulle sætte mest ind, og om man havde redskaber til at vurdere det, eller om man tog fat i det, der pressede mest, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen redskaber. De arbejdede med risikostyring i IT-projekterne, og det var ikke fremmed for dem at arbejde med risikostyring, men de havde hende bekendt ikke noget

overordnet billede af, hvilke områder der var mest presserende. Forespurgt, om det var overladt til den enkelte chef og de fora, de sad i, bekræftede vidnet dette. De ville finde ud af, hvor det brændte mest, og forsøge at løse det med de midler, der var.

Foreholdt, at man havde revisionsrapporter i både 2010 og 2013, og at man har kunnet følge tallene på udbetalingerne og konstatere en stigende internationalisering, og forespurgt, om der var etableret et system eller en metode for at opfange, hvor man var mest eksponeret, forklarede vidnet, at det var der ikke hende bekendt. Det er muligt, at der har været et værktøj for Indsats, hvor man lavede en årlig indsatsplanlægning og kontrolplaner, som man formentlig har lavet på baggrund af nogle input, men hun har aldrig beskæftiget sig med Indsats. Som hun husker det, var der ikke en overordnet risikostyring.

Uddannelse i procesejerskab

Forespurgt af advokat Pernille Backhausen, om vidnet var med til at udforme og tilrettelægge den nævnte uddannelse i procesejerskab, bekræftede vidnet dette. Det var et forsøg på at få skabt klarhed for hendes medarbejdere om, hvad der lå i procesejerskabet. Forespurgt, om vidnet også underviste på uddannelsen, forklarede vidnet, at hun mener, de havde eksterne konsulenter til at undervise.

SUSANNE THORHAUGE

Kl. 10.35 mødte Susanne Thorhauge som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra maj 2012 til april 2013 var projektchef i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Erhvervsafregning og i perioden fra april 2013 til juli 2016 var projektchef i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at hun var kontorchef. Forespurgt, om vidnet gik fra at være projektchef til at blive kontorchef i løbet af perioden, forklarede vidnet, at hun var projektchef for årsopgørelsesprojektet, Årsopgørelsen 12, som var et større IT-projekt. Hun kom

fra en tilsvarende stilling som projektchef, så det kan have været en teknikalitet, at hun skiftede titel. Det var samme lønramme, og hun husker ikke præcist, hvornår hun blev kontorchef.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet overtog stillingen som kontorchef efter Aino Olsen i maj 2012, bekræftede vidnet dette. Der var en glidende overgang, da årsopgørelsesprojektet ikke var helt færdigt i maj 2012, så reelt begyndte hun først i Aino Olsens stilling efter sommerferien 2012.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering var i Østbanegade, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesbaggrund og erhvervsmæssige forløb frem til maj 2012 forklarede vidnet, at hun har en ekstern revisionsuddannelse og har arbejdet som registreret revisor i et privat revisionsfirma i ca. 5 år. Derefter skiftede hun til ToldSkat i Ballerup, hvor hun beskæftigede sig med revision og kontrol på toldområdet og momsområdet. Hun var derefter 1 år ved Fødevare- og Landbrugsstyrelsen som intern revisor, før hun kom tilbage til ToldSkat som funktionsleder i en stor toldenhed. Derefter var hun tilbage i SKAT, hvor hun lavede digitale løsninger på toldområdet i et stort 3-årigt IT-udviklingsprojekt vedrørende implementering af EU-lovgivning. Derefter var hun i projektet omkring årsopgørelsen, før hun blev kontorchef.

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteområdet, før hun blev kontorchef i maj 2012, forklarede vidnet, at hun ikke kendte til det. På grund af sin revisionsbaggrund vidste hun godt, at virksomheder udloddede udbytte, men hun kendte intet til de materielle regler. Forespurgt, om vidnet gennem sin ansættelse i SKAT har haft berøring med udbytteområdet, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Hun har siddet med projektet om årsopgørelsen, og på årsopgørelsen indgår udbytte og udbytteskat som et felt, der bliver fortrykt. Hun har dermed perifert været i berøring med området, da hun har håndteret rubrikken.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden 2012-2016, forklarede vidnet, at det var Richard Hanlov og Johnny Schaadt Hansen, efter Richard Hanlov blev sendt hjem.

Forespurgt til vidnets nærmeste samarbejdsrelationer som kontorchef, og hvor de var placeret organisatorisk og geografisk, forklarede vidnet, at de primært var centreret omkring Hovedcentret i Østbanegade. Her var systemejerne, der havde ansvaret for den driftsmæssige og tekniske del af IT-systemerne, kontorerne i hele IT-drift og kontraktkontorerne i forbindelse med udbud på nye leverandører til IT-udvik-

lingssystemerne. Derudover samarbejdede de med Betaling og Regnskab i Høje Taastrup og Ringkøbing, som havde nogle af de manuelle processer, som stødte op til hendes ansvarsområde.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse lå i opgaven at være procesejer, forklarede vidnet, at de i hendes område varetog de erhvervsmæssige processer, bl.a. momsprocessen, hvor der årligt kom 400 mia. kr. ind, selskabsskat, herunder udbytteskat, som var en mindre del, punktafgifter og hele toldområdet. Det var alle de processer, der rettede sig ud mod virksomhederne, når de skulle foretage sig noget i forhold til at angive deres skatter og afgifter til SKAT.

Foreholdt, at man med de erhvervsrettede processer kan tale om både IT-processer og manuelle processer, og forespurgt, hvordan vidnets opgave var afgrænset i forhold til et givet fagligt område, forklarede vidnet, at der ikke var manuelle processer hos dem. Der var hverken drift eller afgørelser. Det hele rettede sig mod de maskinelle processer. De havde nogle angivelsessystemer, der skulle sikre, at virksomhederne indberettede, angav og betalte korrekt. De havde ikke ansvar for betalingsdelen. Men de sikrede, at virksomhederne angav deres moms og skat på de rigtige tidspunkter, hvorefter det gik videre i nogle andre processer i SKAT.

Forespurgt, hvordan deres rolle og ansvar var op mod de manuelle ekspeditioner og afgørelser på et givet område, forklarede vidnet, at de havde kontakt ud til driftsenhederne på den måde, at deres ansvar handlede om at gøre det nemt at drive virksomhed og om at effektivisere og optimere de digitale processer. Hvis noget haltede ude i driften, var det driftsenhedernes ansvar at sende det ind til dem, så de kunne forsøge at optimere de digitale processer ud mod virksomhederne. Det kunne være, at Kundecentret oplevede mange kald – de kunne fx spore, hvor kunderne gik i stå, når de ringede ind med spørgsmål til momsopgørelsen eller selskabsselvangivelsen. De kunne så optimere hele procesflowet, så det gled bedre uden stop og opkald til Kundecentret. Det handlede meget om kanalstrategi, hvor de skulle sikre, at Kundecentret fik færrest mulige opkald og e-mails, hvis besvarelse krævede tid og ressourcer, som de ikke havde mange af.

Forespurgt, om de på noget tidspunkt beskæftigede sig med, om afgørelserne i fagkontorerne var rigtige og ordentligt oplyst, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, om de gjorde det på noget fagligt område, fx moms, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over ydelseskort, forklarede vidnet, at det var tidsregistrerings- og fordelingskoder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4042 (2012-03-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

"Procesejerskab

…

Beskrivelse af aktiviteten

Aktiviteten omfatter ressourceforbrug til varetagelse af procesejerskab med ansvaret for at udvikle Skatteministeriets processer, samt sikre sammenhængen mellem regelgrundlag, strategi, systemer og fysiske arbejdsprocesser i Skatteministeriet, herunder som faglig kravstiller:

...

- Løbende vedligeholdelse af processen, herunder evaluering/revurdering af processen

…

- Samarbejde med systemejer, lovgivningsansvarlige, samt regionale enheder om driften og ændringer i forretningsprocesserne

…

- Løbende koordinering af igangværende procesudvikling, herunder deltagelse i arbejdsgrupper i denne forbindelse

…

- Samarbejde på tværs i Skatteministeriet vedrørende processen

- Sikre ensartethed og sammenhæng mellem processerne

…"

Foreholdt, at det foreholdte kan læses både bredt og snævert, og at det kan læses således, at de som procesejere havde en bred rolle i forhold til fagkontorerne, og forespurgt, hvordan vidnet forstår beskrivelsen, forklarede vidnet, at det primære for dem i kontakten med driftsenhederne handlede om at sikre datagrundlaget, så det blev så rigtigt og konsistent som muligt. De skulle have rigtige data ind i deres system, og de skulle angives på de rigtige tidspunkter. Det handlede om at få digitaliseret processerne og få dem ind rettidigt og at tale med driftsenheden om, hvorvidt der var uhensigtsmæssigheder i deres adgang til data, for at driftsenhederne kunne varetage deres opgave. På det tidspunkt handlede alt om EFI og Skattekontoen og om at gøre processerne klar, så de kunne indrulles i Skattekontoen, da Skattekontoen blev det centrale sted, hvor alle opkrævninger og angivelser kom ind. Havde man ikke styr på de digitale processer her, ville Skattekontoen ikke fungere, da den var designet ud fra et FIFO-princip, hvor de ældste fordringer på kontoen blev betalt først med de penge, der kom ind. Hvis der var rod i en momsproces, så virksomheden fx kom til at betale sin moms, før den lavede angivelsen, så fik virksomheden pengene tilbage. Det skete ofte og kunne ske, hvis det var en opdelt proces. Skattekontoen ligger ikke inde med penge på kontoen, og derfor udbetaler den pengene igen. Alt handlede om at synkronisere de processer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet dermed opfattede sit kontors opgaver som at sørge for mest mulig digitalisering og skabe grundlaget for rationaliseringer, men at opgaven ikke var at være overkontrollant, i forhold til hvad der skete i andre kontorer eller i andre søjler på afgørelsesniveau, forklarede vidnet, at hun i bedste fald havde 30 medarbejdere til alle de erhvervsrettede processer. Udbytteområdet er et meget lille område, som hun ikke havde særligt fokus på. Hvis man eksempelvis ser på momsprocesserne, som de også havde ansvaret for, vil det svare til, at de skulle ind over alle 600.000 virksomheder, som skulle indberette moms, og kontrollere alle de tusindvis af medarbejdere i SKAT, som håndterede de processer. Det hænger ikke sammen, og de anså det på ingen måde som deres opgave, og de beskæftigede sig ikke med det.

Projektet "God Processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, om vidnet husker projektet "God Processtyring i SKAT", GPS, og om vidnet har været inde over projektet, forklarede vidnet, at hun godt husker projektet, men ikke hvornår det lå. Foreholdt, at der i sommeren 2014 findes et statusnotat og nogle overvejelser på direktionsniveau, forklarede vidnet, at der var mange brændende platforme i SKAT, hvilket direktionen også havde deres hyr med. Hun mener, at det var et strategikontor, der sammen med konsulenter fra Deloitte eller Valcon pegede på, at der skulle mere fokus på end-to-end-processerne i SKAT, hvilket også var en god idé. Man fik det dog ikke rullet ordentligt ud. Hvis ansvaret for

en proces skulle ligge samlet ét sted, ville det kræve ekstremt mange ressourcer i det pågældende kontor. Det kontor, hun var ansvarlig for, er efterfølgende blevet splittet ud på fire eller fem enkeltstående kontorer med ansvar for de enkelte processer. Da hun var chef for kontoret, havde de samlet alle processerne, og i april 2014 fik hun også ansvaret for eKapital, som havde ligget i Afregning Person, dvs. hele implementeringen af indberetningerne fra bankerne på renter, udbytte og pension. Det var et kæmpe område.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad udtrykket "end-to-end-processer" efter vidnets opfattelse betyder, forklarede vidnet, at det betyder, at man på et overordnet niveau har defineret, hvem der har ansvaret for hvad i en proces. Hvis man ser på en forretningsmodel, begynder den ved, at en virksomhed bliver registreret for fx skat eller punktafgifter, og ansvaret for det ligger et sted mellem Erhvervsstyrelsen og SKAT. Dernæst kan nogle have ansvaret for at vejlede virksomhederne om, at de skal afregne. Andre igen er ansvarlige for at sikre, at data kommer ind – det var hun bl.a. ansvarlig for – mens Indsats var ansvarlige for at lave tilsyn og kontrol. En end-to-end-proces handler om at få defineret alle de forskellige steps i en proces, at få defineret snitfladerne og at få defineret, hvem der er ansvarlig for hvad. Det var en god idé, at man i et end-to-end-forløb vidste, hvor ens ansvar gik, og hvem der tog over i næste step. Det var meget uklart, og man havde ikke beskrevet det tidligere. Tanken var god, og det var det, der lå i projektet "God Processtyring i SKAT".

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1147 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Processtyring i SKAT gennem præcisering af koncept for procesejerskab…*
>
> *Notat*
>
> *23. juni 2014*
>
> *Departementet, Indsats og Inddrivelse, NKL*
>
> *SKAT, Økonomi, Forretningsudvikling, HHØ, TS"*

Foreholdt, at det fremstår som to brevhoveder i samme brev, da departementet, Indsats og Inddrivelse er én enhed, mens SKAT, Økonomi og Forretningsudvikling er en anden enhed, og forespurgt, om vidnet ved, hvad det bunder i, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det ser mærkeligt ud i hendes øjne. TS er formentlig Torben

Schultz, og HHØ er formentlig Helle, hvis efternavn hun ikke husker. De to har hun i hvert fald talt med, da de arbejdede med at se på SKAT's hovedprocesser. Da hun havde mange af dem, havde de flere møder, hvor de drøftede, hvad der lå i de forskellige hovedprocesser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.*
>
> *Det fastslås her som overordnede principper:*
>
> *- Ydelseskataloget skal være udgangspunkt for processtyringen. Der er således ikke tale om, at processtyringen skal ske ud fra fx it-systemer eller organisatorisk enhed, men ud fra den kundevendte ydelse*
>
> *- Alle ydelser og aktiviteter skal være tilknyttet en procesejer, og der skal være transparens herom. Det er tvivlsomt, om der i dag leves op til dette på alle områder, og ejerskabet er ikke bredt kendt i organisationen.*
>
> *- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."*

Forespurgt, om der i 2014 kom en entydig udmelding om, hvad procesejerens ansvar var, og om procesejeren skulle have ansvaret for både de digitale og de manuelle processer, forklarede vidnet, at hun husker, at det er blevet diskuteret, og at både Richard Hanlov og Jonatan Schloss var helt afvisende over for at tage opgaven med de manuelle processer med de daværende ressourcer, for det var simpelthen ikke muligt. Der blev talt om, at det ville kræve minimum 30-40 % flere ressourcer og formentlig et helt nyt kontor til varetagelsen af den opgave med at koble de manuelle processer på, da de slet ikke kunne passes ind.

Forespurgt, om vidnet drøftede det med Richard Hanlov og Jonatan Schloss, eller om hun ved, om det blev meddelt op gennem organisationen, forklarede vidnet, at det blev drøftet på nogle chefmøder, hvor hun deltog, og hun ved, at det blev kommunikeret op i systemet. Forespurgt, om det var til direktionen, forklarede vidnet, at hun er sikker på, at der i advokatundersøgelsen ligger noget korrespondance om den del.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1278 (2014-07-02 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

> *"Status på arbejdet med processtyring*
>
> …
>
> *Direktionen drøftede specifikt, at det skal være tydeligt, om man er procesejer for hele projektet eller kun for it-delen. Ligeledes blev det konstateret, at procesejer også er materielt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler."*

Forespurgt, om vidnet husker, om dette blev meldt ud, eller om det var i tilknytning til dette, at drøftelserne fandt sted, forklarede vidnet, at hun tror, drøftelserne fandt sted i tilknytning til dette. Hun læser det ikke sådan, at det blev besluttet, men alene drøftet. Hun fik ikke til sit område tilført ressourcer, som kunne løfte den opgave, og hun fik ikke det eksplicitte ansvar. Forespurgt, om der dermed ikke skete en forøgelse af ressourcerne i den periode, vidnet var der, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Foreholdt, at Aino Olsen har forklaret, at der var et ansættelsesstop, som forhindrede, at man kunne ansætte nye folk, når andre stoppede, og forespurgt, om det også var gældende i vidnets periode som kontorchef, forklarede vidnet, at man, i det sidste år før hun stoppede i 2016, efter skandalen så småt begyndte at ansætte igen også på procesejerdelen, men hun husker det også sådan, at de ikke kunne genbesætte ledige stillinger. De havde også fyringsrunder i den periode, hun var kontorchef. Forespurgt, om der var en forøgelse af ressourcerne i perioden frem mod august 2015, forklarede vidnet, at hun måske var heldig at få ansat en fra en driftsenhed til sit område, men det var inden for egne rækker, og der var ingen ekstern ansættelse.

Forespurgt, om vidnet husker, om det i tilknytning til drøftelserne i GPS blev kommunikeret ud i organisationen, hvad procesejerskabet indebar, forklarede vidnet, at der blev diskuteret meget omkring procesejerskabet, og det var noget, der kom til at fylde. Det er dog hendes opfattelse, at det ikke var forankret på direktionsniveau, da der var så mange ressourcediskussioner omkring det. Det handlede meget om at flytte nogle ressourcer, hvis det skulle være som beskrevet, at procesejeren skulle være ansvarlig for både de IT-mæssige, de materielle og de manuelle processer. Så taler man om rigtig mange mennesker og rigtig meget arbejde.

Procesejerskab for udbytteområdet

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var ansvarlig for det kontor, som havde en del af procesejerskabet for udbytteområdet, og at det var en naturlig konsekvens af og knyttet op på, at de stod for IT-udviklingen af det pågældende system, forklarede vidnet, at det var knyttet op på, at de havde IT-delen på hele selskabsselvangivelsen. Forespurgt, om det var på angivelsesdelen, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at man på udbytteområdet har angivelse og indberetning samt en refusionsdel, der lå i Regnskab 2, og forespurgt, om – og i så fald hvor – refusionsdelen knyttede sig til et procesejerskab, forklarede vidnet, at det gennem forløbet har knyttet sig til Regnskab og Betalingsprocesser. Der har vel også været en procesejer for den del.

Forespurgt, hvor en sådan procesejer ville være placeret, og om det var i vidnets kontor, forklarede vidnet, at det har været en manuel sagsbehandling, der lå ude i en driftsenhed, da processen ikke var digitalt understøttet. Som hun har forstået det, var processen meget papirtung, og den proces lå i en bogholderifunktion, hvor man vurderede det dokumentationsgrundlag, som kom ind. Det lå i Høje Taastrup, hvor Jens Sørensen var direktør for området. Preben Bialas var procesejer på betalingsprocesserne i Østbanegade.

Forespurgt, om vidnet nævner betalingsprocesserne, fordi det var et IT-system, SAP38, der håndterede betalingerne, og det dermed også her var et systembaseret procesejerskab, eller om det var mere bredt og også angik manuelle processer, forklarede vidnet, at hun kobler det til EFI og Skattekontoen, hvor rykkerprocessen og processen for betaling lå i Betaling i Østbanegade. Preben Bialas, som refererede til Jens Sørensen, havde procesejerskabet for Betaling. Forespurgt, hvilken enhed han sad i, forklarede vidnet, at det var EFI eller Betalingsprocesser.

Formel og materiel kontrol som led i processen for udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, gengivelse af regnskabsinstruksen):

> *"Formel og materiel kontrol*
>
> …

"De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.

Formel kontrol

Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.

For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."

Forespurgt, om de som procesejere påså, om kontrollen blev foretaget, eller om det lå uden for deres område, forklarede vidnet, at hun aldrig har set et bilag med henblik på at kontrollere ægtheden af et dokument. Refusionsdelen var en fuldstændig manuel proces. Der var lavet nogle aftaler med nogle banker i en regnearksordning og en værdipapirordning, og det var Lisbeth Rømer, som havde lavet de aftaler uden om Hovedcentret og Østbanegade. Den del havde de ikke noget at gøre med. Deres fokus var på den øgede digitalisering og indbyggede kontrolforanstaltninger i systemerne for at undgå fejltastninger, dvs. på de data, der kom ind i systemet, og på at sikre det rigtige afregningsgrundlag. De havde ikke fokus på udbetalingsdelen eller refusionsdelen, som ikke fyldte noget i deres kontor. I forhold til digitaliseringen kom der SIR-rapporter osv., og i det samarbejde blev det tydeligt, at de sad med en kæmpe manuel opgave derude. De tænkte over, hvordan de kunne hjælpe med det gennem yderligere digitalisering, fx ved at få dokumentationen ind digitalt. Dialogen mellem hendes medarbejdere og Høje Taastrup begyndte med udgangspunkt i, om noget kunne digitaliseres for at lette arbejdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1870 (2015-11-09 - Referat af møde den 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og fire direktører fra SKAT):

"Richard: Richard havde ansvaret for digitaliseringen som underdirektør i Kundeservice. Han havde dog uddelegeret den del af digitaliseringen, der vedrørte udbytte til kontorchef Susanne Thorhauge. Digitalisering og udbytte var kun en lille del af hans portefølje. Det er Richard, der har haft det operationelle ansvar. Richard kendte til problemstillingen, idet han som underdirektør sad med i de relevante fora."

Foreholdt, at der er tale om et mødereferat, og at det antages, at det er en udtalelse fra Richard Hanlov, men at Richard Hanlov endnu ikke har haft lejlighed til at udtale sig overfor undersøgelseskommissionen, forklarede vidnet, at hun ikke mindes, at nogen direktør har uddelegeret et specifikt ansvar til hende, da det ikke lå i hendes lønramme at have det. Foreholdt, at det kan læses således, at afgrænsningen lå i forhold til digitaliseringen og ikke de manuelle processer, forklarede vidnet, at det kan det formentlig, men det er noget, der må besvares af Richard Hanlov.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)).

Forespurgt, om vidnet har været inde over lovændringen omkring ændringen af kildeskatteloven, hvor § 69 B kom ind og gav en sagsbehandlingsfrist på 6 måneder, før der påløb renter, når der skulle refunderes udbytte, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun blev først opmærksom på lovændringen i 2015.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2012-2015

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013):

> *"Referat af mødet den 6. februar 2013 vedrørende revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> *…*
>
> *Deltagere:*
> *Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv*
> *Linnea Nissen, Vejledning og Afregning Erhverv, systemejer…*
> *Pia Kolind, Afregning Erhverv, procesejer 3S og Selskabsskat*
> *…*
> *Lena Bardrum, Afregning Person, procesejer UDBY og eKapital"*

Forespurgt, hvordan man afgrænsede opgaven mellem at være procesejer for systemerne og systemejer, forklarede vidnet, at procesejeren oversatte kundernes og forretningens behov og beskrev det i forhold til de forretningsønsker, man gerne ville have implementeret i systemerne. Systemejeren havde indsigten i SKAT's systemer og havde kontakten til leverandørerne. I SKAT's mange omorganiseringer har man

flere gange talt om at slå systemejer og procesejer sammen, da der er meget samarbejde mellem dem. Det blev også mere tydeligt, da de begyndte at lave IT-projekterne mere professionelt, og hvor både systemejeren og procesejeren var i styregruppen sammen med IT-arkitekter og contract managers. Der er en snitflade mellem forretningsbehovet og det IT-mæssige, hvor systemejerne har det mere systemmæssige, driftsbudgetterne på de igangværende systemer og kontakten til leverandørerne.

Vidnet blev foreholdt, at en af anbefalingerne fra SIR's 2013-rapport var, at der skulle være et overordnet ledelsesmæssigt fokus, og at der var en lignende anbefaling i SIR's 2010-rapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Deltagere er:*
> *Jacob Egelykke*
> *Henrik Espersen*
> *Jette Zester*
> *Lena Bardum*
> *Jeanette Nielsen*
>
> *…*
>
> *Ansvar for processer i forbindelse med administration af udbytteskatten er delt mellem Betaling & Regnskab, Afregning Erhverv (proces-ejer) og Afregning Person (proces-ejer). Vi talte om, hvorvidt Inddrivelse & Betalingsprocesser også kan sige at have ansvar for en del af den samlede proces.*
>
> *Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."*

Foreholdt, at der i mødet ikke deltog nogen fra det øverste ledelseslag, og forespurgt, om vidnet forstår det foreholdte således, at man fra og med september 2013 havde det overordnede procesansvar for udbytteområdet i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at alle mødedeltagerne er fra Østbanegade, og man har derfor ikke tænkt på de manuelle processer. Efterfølgende blev de personer, der deltog fra Afregning Person, Jette Zester og Lena Bardrum, overført til Afregning Erhverv. Meget af dette handlede om at gøre årsopgørelsen for både personer og selskaber så korrekt som mulig. Årsopgørelsen er SKAT's flagskib, som berører alle borgere, og derfor er det utrolig vigtigt at få årsopgørelsen så automatiseret som muligt. De, der sad i Afreg-

ning Person, og som kunne have en del af ansvaret for udbytteskatten, havde procesejerskabet for årsopgørelsen, og deres vinkel var, at alle data skulle flyde korrekt over i selvangivelsen, mens de, der sad i Afregning Erhverv, havde fokus ud mod virksomhederne for at sikre, at tredjepartsindberetninger fra virksomhederne kom ordentligt ind. Hun vil tro, at man på mødet har besluttet, at procesansvaret skulle ligge hos Afregning Erhverv, fordi det handlede om grænsefladen ud mod virksomhederne og at få data ind i SKAT.

Forespurgt, om mødedeltagerne havde beslutningskompetence til at beslutte dette, forklarede vidnet, at det havde de ikke, men det var en anbefaling fra dygtige medarbejdere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Møde om handleplan vedr. revision af udbytte- og royaltyskat.*
>
> *Mødet er afholdt den 17. september 2013 med henblik på drøftelse af revisionsrapportens punkt 3.7., hvor det bemærkes, at der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat. Møde om handleplan vedr. revision af udbytte- og royaltyskat."*

Forespurgt, om ikke det handlede om andet og mere end IT-processerne, når det er formuleret på den måde, forklarede vidnet, at hun ikke på noget tidspunkt har læst dette således, at det også handlede om at overtage ansvaret for de manuelle processer. I så fald ville hun have sat foden ned. Det var et samarbejde mellem flere kontorer og enheder i SKAT, og de digitale processer, som lå hos hende, var en stor og central del af processen. Hun husker ikke at have godkendt, at de tog ansvaret for hele processen.

Forespurgt, om vidnet efter mødet blev orienteret af sine medarbejdere om mødet og den indgåede aftale, forklarede vidnet, at hun ikke husker det i forhold til de manuelle processer. Alle var pressede, og man ønskede at lægge det ét sted.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1392 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

> *"Det er på møde den 17. september 2013 mellem procesejer fra Afregning Person og procesejer fra Afregning Erhverv sket en drøftelse af revisionsrapportens punkt 3.7.,*

hvor det bemærkes, at der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Det blev besluttet, at det overordnede procesansvar for administration og afregning af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv."

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over udkastet til rapporten, forklarede vidnet, at hun helt sikkert har set dele af rapporten eller hele rapporten, og at hun har drøftet med René Frahm Jørgensen, at det var uklart, hvilke opgaver og hvilket ansvar der lå hvor. Hun tænker, at det stadig handlede meget om ind-processerne, dvs. angivelsesprocesserne, og at det dermed gav mening, at Afregning Erhverv havde procesejerskabet for den del. Det manuelle omkring sagsbehandlingen af refusionsanmodningerne har på dette tidspunkt ikke været noget, de havde inde på radaren i hendes kontor, ud over at Lisbeth Rømer gjorde opmærksom på, at de var pressede på grund af truende pensioneringer, hvor de alle holdt op, og at der var stigende sagsmængder. I en sådan situation var hendes folk skolet til at tænke, om ikke de kunne digitalisere nogle af de manuelle processer.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1392-1393 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

"Afregning Erhverv har procesejeransvar i forhold til indberetninger fra unoterede selskaber og selve angivelsen af udbytte og udbytteskat, mens procesejerskab i forhold til modtagelse af indberetninger om udbyttemodtagere fra banker m.fl. (3. partsindberetninger) ligger hos Afregning Person. Afregning Erhverv har imidlertid – som nævnt – det overordnede procesejeransvar for hele processen for administration og afregning af udbytteskat."

Foreholdt, at det kan læses forholdsvis bredt, forklarede vidnet, at hun læser det som omhandlende afregning af udbytteskat, hvilket handler om virksomhederne, som skal indberette og afregne deres udbytteskat. Refusionsdelen er ikke tænkt ind her.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet forstår det foreholdte, og om det skal forstås som omhandlende IT-understøttelsen, forklarede vidnet, at hun læser det som rettet mod at få virksomhederne til at angive korrekt og betale rettidigt, så handlingskæderne kom ind via Skattekontoen uden at give problemer. Hun har i det foreholdte ikke indlæst noget om de manuelle processer med håndtering af papir ved anmodning om refusion, som foregik ude i driften. Til brug for den manuelle behandling skulle der bruges rigtige data, og det var deres opgave at sikre, at de rigtige data kom ind i systemerne.

Overlevering fra Aino Olsen til Susanne Thorhauge

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at Aino Olsen har forklaret, at hun ikke huskede en afleveringsforretning til vidnet, da Aino Olsen stoppede, og vidnet overtog området. Forespurgt, om vidnet blev introduceret til SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde hun desværre ikke. Når man skiftede fra et internt job i SKAT, kunne man ikke slippe sit gamle område med det samme. Aino Olsen var stoppet, før hun selv reelt begyndte i kontoret, så der var ingen faglig overlevering. Det var de samme medarbejdere, hun overtog, og de fortsatte med deres sædvanlige arbejde, uanset om der kom en ny chef.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om vidnet husker forløbet omkring 2015, hvor sagen eksploderede, herunder om man drøftede, hvad man havde gjort i forhold til lovændringen og implementeringen af kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at hun husker, at det var af stor betydning, at der skulle bruges mere tid, så man ventede med at udbetale, til man havde sikret sig, at man udbetalte på det rigtige grundlag. Kildeskattelovens § 69 B var lavet med det formål. Jeanette Nielsen kom fra Store Selskaber, hvor de havde behandlet svære sager om beneficial owners, retmæssige ejere og aktielån, og Store Selskaber havde spillet ind med, at man skulle bruge mere tid på at få sagerne ordentligt dokumenteret, før man hang på et rentekrav.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1767-1768 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Susanne Thorhauges e-mail af 25. august 2015 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss med kopi til Jan Muff Hansen og Jeanette Nielsen):

> *"Kære Jonatan og Richard,*
>
> *L 173 er en del af den daværende regerings indsats for, at selskaberne betaler den rette skat og i mindre omfang kan unddrage sig beskatning ved brug af gennem-strømningsselskaber og skattelylande. Bl.a. blev hjemlen til de åbne skattelister vedtaget ved samme lov.*
>
> *Kildeskattelovens §69 B er ikke systemunderstøttet, og vedtagelsen gav derfor ikke i sig selv anledning til ændrede processer vedr. systemerne. §69 B retter sig mod den manuelle sagsbehandling af refusionsanmodninger i Høje Taastrup. Jeg ved ikke, i hvilket omfang og hvordan den nye hjemmel er udmeldt til den relevante enhed. Vi vil undersøge hos Jura, om den blev indarbejdet i den juridiske vejledning og/eller evt. indgik i en efterfølgende instruktionsrunde.*

Indsats (Store Selskaber) har kørt et kildeskatteprojekt. I den forbindelse har StS udarbejdet vedhæftede notat af 20. august 2014, hvor man bl.a. under henvisning til §69 B anmoder om at få tilsendt refusionsanmodninger på over 1 million kr. med henblik på stikprøveudtagning."

Forespurgt, om vidnets undersøgelse hos Jura gav en afklaring på, hvad der var gjort som opfølgning på loven, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Alt var kaos på det tidspunkt, og alle forsøgte at indhente viden for at klarlægge, hvad der var sket tidligere. Hun husker ikke, hvordan ændringen omkring § 69 B blev rullet ud og indarbejdet i vejledningen, men normalt var det Jura, som stod for implementeringen af den slags. Forespurgt, om det var Jura i departementet eller SKAT's juridiske enhed, forklarede vidnet, at det primært var SKAT's juridiske enhed. Selskabskontoret havde ansvaret for de specifikke skatte-, moms- og afgiftslove.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det dermed ville gå igennem SKAT's juridiske enhed, hvis der kom en lovændring, der nødvendiggjorde et øget aktivitetsniveau, og at SKAT's juridiske enhed så ville sørge for, at de relevante fagkontorer blev gjort opmærksom herpå, bekræftede vidnet dette. I forbindelse med lovudarbejdelsen skulle de forskellige enheder tage stilling til lovens administrative konsekvenser. Kontorerne ville derfor også før høringsfasen få det ud til vurdering af, hvad lovændringen kostede i forhold til ændring af IT-systemer, øget sagsbehandlingstid på de manuelle processer eller andre konsekvenser, og det var Jura, der stod for koordineringen heraf.

Forespurgt, om postgangen var sådan, at departementet som lovforberedende kontor havde kontakten til SKAT gennem SKAT's juridiske enhed, som sendte det videre til de relevante enheder, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige det så præcist, men at det ofte var SKAT's juridiske enhed, hun havde kontakt med, og som bad hende om input.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i revisionsprocessen omkring SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun ikke husker det præcist, men at hun formentlig var klar over, at Intern Revision var inde at se på nogle af deres processer. Hendes medarbejdere har hjulpet Intern Revision med at vise dem ting i processerne.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3409 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport).

Foreholdt, at Jeanette Nielsen, men ikke vidnet, er nævnt i logbogen, forklarede vidnet, at hun ikke selv havde forstand på det, og at det var Jeanette Nielsen, som havde ansvaret for den del. Forespurgt, om Jeanette Nielsen løbende rapporterede til vidnet, eller om Jeanette Nielsen selv håndterede det, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget om revisionsprocessen, mens den var i gang. Rapporten blev stilet til Jens Sørensen, og hun mener ikke, at hun havde den i høring, før den endelige rapport kom.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

"Departementschef Jens Brøchner"

Foreholdt, at der her står Jens Brøchner og ikke Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det er rigtigt, men i SKAT's direktion var det Jens Sørensen, der var ansvarlig for rapporten. Når man skulle prioritere sin tid, så man på, hvem der var adressat på rapporten. Hun havde selv mange revisionsrapporter i den samme periode. Det fremgår af et SAU-spørgsmål, som har nr. 556, at der var ca. 50 interne revisionsrapporter i den samme periode. Flere af dem omhandler processer, som hun havde med at gøre, og hvor der også var røde anmærkninger. De var stilet til Jonatan Schloss eller Richard Hanlov, og de rapporter har hun helt sikkert følt et større ansvar for.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten, da den kom, forklarede vidnet, at det gjorde hun.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013), hvoraf fremgår, at bemærkningernes vigtighed er markeret med trafiklysfarver.

Forespurgt, om der var noget i rapporten, hun var stærkt uenig i, eller som kom som et stort chok for hende, forklarede vidnet, at hun ikke var fagligt langt nok nede i det til at blive hverken positivt eller negativt overrasket, og at hun måtte læne sig op ad sine medarbejdere på området, som sagde god for den væsentlighedsvurdering, Intern Revision havde anlagt.

2013-HANDLEPLANEN

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i at udarbejde handleplanen, som skulle følge op på SIR's rapport, forklarede vidnet, at hun husker, at deres navn stod på nogle af opfølgningspunkterne omkring felt 37 og systemerne. Hun skulle derfor naturligvis have nogle medarbejdere med til at lave handleplanen. Som følge af

travlhed tog det lang tid at få etableret gruppen, men hun satte Jeanette Nielsen på opgaven, og hun ved, der blev holdt møder. Hun har også korresponderet med René Frahm Jørgensen om at få sat skub i handleplanen.

Forespurgt, om vidnet fulgte arbejdet undervejs, eller om hun overlod det til Jeanette Nielsen at køre det, forklarede vidnet, at Jeanette Nielsen var teamkoordinator for selskabsteamet, som hun løbende holdt møder med, og hvor hun blev orienteret om arbejdet. Intern Revision kom også på deres kontor og deltog i møder, hvor man forsøgte at finde løsninger. Der var ingen oplagte løsninger til nogen af de påpegede områder, og der er fortsat problemer, som endnu ikke er løst, fordi de ikke kan løses. Hun var bevidst om, at arbejdet foregik, og hun har formentlig også været indkaldt til nogle af møderne, men på det tidspunkt var hendes kalender altid dobbelt- eller trippeltbooket.

Forespurgt, om vidnet løbende havde drøftelser med sin umiddelbare chef, Richard Hanlov, i forbindelse med rapporten, forklarede vidnet, at da der ikke stod Kundeservice på rapporten, vil hun tro, at rapporten var mindre væsentlig for Jonatan Schloss og Richard Hanlov. De vidste godt, at de skulle levere til noget af arbejdet, hvilket de formentlig har drøftet i deres ledelsesgrupper. Det var ikke noget, hun selv drøftede voldsomt med Richard Hanlov.

Forespurgt, hvad vidnet mener med "voldsomt", og om det skal forstås sådan, at de slet ingen dialog havde om det, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at der har været en decideret dialog, der var koblet op til handleplanen på revisionsrapporten, men der har været en dialog om, at de skulle bruge penge til systemændringer, og den del drøftede hun med Richard Hanlov. Forespurgt, om det var en dialog i forhold til SIR-handleplanen, forklarede vidnet, at det var i forhold til processen med at få skabt det rigtige IT-grundlag.

5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen

Forespurgt, om vidnet godkendte eller gjorde sig bekendt med den handleplan, der blev sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013, inden den blev afsendt, forklarede vidnet, at hun formentlig har været cc. på nogle versioner af den, men hun erindrer ikke at have godkendt den seneste version af handleplanen. Forespurgt, om vidnet så nogle af udkastene undervejs, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3. 7

SIR´s anbefaling/bemærkninger: Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling:
Fagområde: Betaling & Regnskab
Ved implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.

Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.

Frist: 30.04.2014

Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, Lena Bardrum Afregning Person"

Forespurgt, hvilke overvejelser man i ledelsen havde gjort sig om, hvorvidt det var relevant at opfylde punktet ved at etablere en arbejdsgruppe med menige medarbejdere, når der var behov for et overordnet ansvar og ledelsesmæssigt fokus, forklarede vidnet, at man i begyndelsen forsøgte at få dem, der sad med området, til at komme med et oplæg, hvorefter andre ville træffe beslutning om det. Forespurgt, om vidnet var inde over overvejelser om, i hvilket regi den skulle håndteres, forklarede vidnet, at hun mener at have rejst over for René Frahm Jørgensen, som var chef for Lisbeth Rømer og Dorthe Pannerup Madsen, at det var uklart, hvad der skulle ligge i det ledelsesmæssige ansvar. Hun husker ikke, hvordan det forløb, eller hvad der kom ud af det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.3

SIR´s anbefaling/bemærkninger: Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Handling:
Fagområde: Betaling & Regnskab
Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring

Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv. Jette Zester, Afregning Person."

Foreholdt, at SIR afdækkede et behov, mens handlingen blev, at man afdækkede nogle muligheder, og det dermed kan læses som et blødt opdrag at se på, hvad der er muligt, og forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt det mulige var tilstrækkeligt, når man havde en rød anbefaling med et entydigt behov, forklarede vidnet, at hun tror, det handlede om, dels at det var et vanskeligt område, og dels at der var en lang historik, herunder fra Lisbeth Rømer, om, at det var svære data at have med at gøre – ikke så meget for de unoterede selskaber, som man havde meget godt styr på, da det primært var danske udbyttemodtagere, men for kapitalselskaberne. Derfor formulerede man sig nok i bløde vendinger, og det er også en af de problemstillinger, der endnu ikke er løst. Forespurgt, om det omhandlede, at der nøjagtigt og fuldstændigt skulle leveres data mellem systemerne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.6 + 3.8

SIR´s anbefaling/bemærkninger: Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

Handling:
Fagområde: Betaling & Regnskab
Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare hvilke afstemninger, der periodisk skal sikre afstemning mellem angivelse (manuelle angivelse og Tastselv) og betaling.

Procesejer:
Ny indberetningsløsning på TastSelv Erhverv vil sikre, at den samlede angivne udbytteskat (og udbytte) er i overensstemmelse med den skat og det udbytte, der henføres til de enkelte modtagere – f.s.v.a. de aktier/selskaber, der ikke administreres via Værdipapircentralen. Der er ikke taget endelig beslutning om gennemførelse af ændringen på TastSelv Erhverv, men der planlægges efter et idriftsættelsestidspunkt medio 2014. Den nævnte løsning bør suppleres med en afstemningsprocedure mellem angivelse af den samlede udbytteskat og den skat, der indberettes på de enkelte modtagere via eKapitals indberetningsløsninger. Procesejer deltager i afklaring af nødvendige afstemninger.

Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der indsatte denne handling, forklarede vidnet, at det er hun ikke, men det kan have været Jeanette Nielsen.

Forespurgt, om vidnet ved, hvordan den nye indberetningsløsning for TastSelv Erhverv kunne sikre en afstemning, og hvilke selskaber den afstemning ville ske for, forklarede vidnet, at det var en afstemning mellem de ikke-børsnoterede selskaber. Vidnet forklarede, at hele konteksten omkring TastSelv Erhverv var, at platformen var hårdt presset. CSC var ansvarlig for udviklingen, og alle mulige løsninger skulle den vej, hvilket skabte kø for at få lov til at udvikle løsninger på platformen. Tingene tog derfor meget lang tid og blev rigtig dyre. Som hun forstår det, forsøgte man her med de unoterede selskaber at slå angivelse og indberetning sammen, så selskaber, der havde udloddet udbytte, skulle specificere, hvem der havde modtaget udbytte, og så talte systemet selv sammen. Det kunne man gøre for de ikke-børsnoterede selskaber, som tidligere først skulle angive en udlodning og udbytteskattebetaling, og efterfølgende skulle de redegøre for, hvem der havde modtaget udbytte. Det var to forskellige processer og systemer, og der var en tidsmæssig forskel.

Foreholdt, at Jette Zester ikke var begejstret for løsningen, idet man – ved at lave ét spor og lade angivelsen være summen af indberetninger – ikke har foretaget en afstemning, men fjernet muligheden for at foretage en afstemning, da man så kun har det ene spor, og der så ikke længere er en kontrolmulighed, forklarede vidnet, at man stadig har en afstemningsmulighed i forhold til det, der udloddes fra selskabet, og som bliver oplyst på selskabets selvangivelses felt 37. Forespurgt, om vidnet dermed mener, at selskabet på sin egen selvangivelse særskilt skal oplyse, hvad der er udloddet på generalforsamlingen, og at der dermed alligevel er en kontrolfunktion, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.6

SIR´s anbefaling/bemærkninger: Der er behov for, at der ledelsesmæssigt tages stilling til hvorvidt bestemmelserne for at pålægge dagbøder samt skønsmæssigt fastsættelse tages i anvendelse som andre steder i organisationen.

Handling:
Fagområde: Betaling & Regnskab
Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, afklare muligheden for at pålægge selskaberne – dagbøder for manglende indsendelse af angivelse."

Forespurgt, om det er en relevant handling at lægge i en arbejdsgruppe, når man siger, at der er behov for ledelsesmæssigt at tage stilling, og om der var overvejelser om, at man ledelsesmæssigt skulle træffe en sådan beslutning, forklarede vidnet, at hun mener, hun skrev en e-mail til SKAT's juridiske enhed for at få afdækket, om der var lovhjemmel til at foretage de skønsmæssige ansættelser. Ledelsen var derfor ikke helt koblet af, men der var tale om dygtige og specialiserede medarbejdere, som forsøgte at finde den bedste løsning og den bedste proces. Det var naturligvis ledelsen, der i sidste ende skulle træffe beslutning om, hvad der skulle ske. Der var ingen tvivl om, at de fra procesejernes side så det som en mulighed, at de kunne anvende skønsmæssige ansættelser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Pkt. 3.4

SIR´s anbefaling/bemærkninger: Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling:
Fagområde: Betaling & Regnskab
Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.

Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer, Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, hvordan de forstod denne anbefaling, herunder om den gik generelt på kontrol eller specifikt på bankordningen, hvor bankerne lavede en samlet refusionsanmodning via et regneark, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Opfølgning på handleplanen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

"Kære Susanne og Klaus.

Som det fremgår af handleplanen i forbindelse med SIRs rapport om Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012 (se indklip nedenfor i denne mail). Anbefales det i rapporten, at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskatten.

Da der jf. vedhæftede bilag er 3 procesejere på området skrev vi ind, at jeg kontaktede Jer med henblik på nedsættelse af en arbejdsgruppe. Om der er behov for en arbejdsgruppe eller om I indbyrdes aftaler det overordnede procesansvar således, at der kan tages de nødvendige tiltag, ved jeg ikke.

Men udbytteskatteområdet er revideret 2 gange indenfor de seneste år (i 2010 og i 2012), og i forbindelse med Rigsrevisionen erklæring til SKATs regnskab for 2012, har RR her i august spurgt specifikt ind til initiativ på dette område. Så jeg tror at området har stor revisionsmæssig bevågenhed, og det er jo også ganske store beløb der opkræves på området.

Fra Betaling og Regnskab er det Lisbeth Rømer der har deltaget i det tidligere arbejde på området, og hun er funktionsleder for udbytteskatteadministrationen. Jeg er imidlertid enig med Lisbeth i, at det er en procesejer der bør tage initiativ i forhold til revisionens anbefaling om placering af et overordnet procesansvar.

Vil en af Jer give et bud på hvem der tager initiativforpligtelsen i forhold til denne anbefaling?"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 9. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen):

"Hej med jer

Kan forstå på Frank, at vi ikke har hørt fra jer. Er det en forglemmelse?"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3733 (2013-09-23 - E-mails fra René Frahm Jørgensen vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, René Frahm Jørgensens e-mail af 23. september 2013 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen):

"Hej Susanne og Klaus

Der er nu gået 14 dage siden jeg skrev til jer – og hverken Frank eller jeg har ikke hørt noget.

Hvem skal jeg kontakte før der bliver reageret?

Rigsrevisionen er opmærksom på ansvarsplaceringen, og i beretningen dertil har vi oplyst, at denne "arbejdsgruppe" etableres inden udgangen af august måned. Det er (i sagens natur) ikke muligt grundet den manglende tilbagemelding fra jeres side.

Vil I kontakte Frank nu – eller som minimum henvise os til nogen, der ønsker at indgå i dette arbejde?"

Forespurgt, hvad der skete i dette forløb, og hvorfor der skulle rykkes, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvorfor de ikke svarede. Der har formentlig været andet at se til, men selvfølgelig skulle de svare alligevel. Det kan tænkes, at der var en stillingskrig mellem hende og Klaus Østergård Jensen, som var kontorchef i søsterkontoret med eKapital. Forespurgt, om vidnet havde en dialog med ham omkring det, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. De var lagt ned, og de samme ressourcer, som formentlig skulle bruges til denne opgave, var i gang med et stort selskabsskatteprojekt, og derfor var det svært at svare.

Forespurgt, om dette forløb var en enkeltstående uheldig henvendelse, eller om det var en sædvanlig problemstilling, når flere kontorer i SKAT skulle samarbejde, forklarede vidnet, at der generelt var en stor velvillighed til at samarbejde på tværs.

Hun husker dog, at hun også måtte rykke René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen for deres deltagelse, så i den konkrete sag gik det frem og tilbage.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet).

Forespurgt, om vidnet har noget bud på, hvorfor det kun var menige medarbejdere, der deltog i mødet, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, hvem der tog initiativet til mødet, og på hvilken baggrund det blev afholdt, forklarede vidnet, at tanken nok har været, at de sammensatte et hold på tværs af de to kontorer, dvs. også medarbejdere fra Klaus Østergård Jensens kontor, og at de som specialister på området ville gennemgå revisionsrapporten og komme med deres første bud på tingene.

Forespurgt, om det kan have været som en reaktion på rykkerhenvendelsen i september 2013, at de holdt et internt møde, forklarede vidnet, at det ville være oplagt, at de i første omgang satte deres egne folk til at se på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

> *"Kære Rene,*
>
> *Vedlagt følger referat af møde mellem proces-ejere, Afregning Erhverv og Afregning Person. På mødet blev procesejer-opgaverne i forhold til udbytteadministrationen drøftet og der var enighed, om at det overordnede procesejer-ansvar skal ligge i Afregning Erhverv.*
>
> *Vi synes imidlertid - her i Afregning Erhverv - det lidt usikkert hvem der gør hvad i forhold til handleplanen og hvad vores rolle er."*

Forespurgt, hvad usikkerheden bestod i på dette tidspunkt, 2 måneder efter handleplanen var indleveret til Økonomi, forklarede vidnet, at usikkerheden bestod i, at det på ingen måde lå klart, hvad der lå i det overordnede ansvar.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026-1027 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

"Afregning Erhverv ser et behov for, at en arbejdsgruppe – i lyset af revisionens bemærkninger og kritikpunkter – helt overordnet ser på hvilke ansvarsområder, opgaver og processer, der ligger i administrationen af udbytte. Arbejdsgruppen bør samtidig forholde sig til behovet for ressourcer og kompetencer i forhold til de enkelte opgaver og processer. I forlængelse heraf bør ske en ledelsesmæssig opfølgning på gruppens arbejde."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1025 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, René Frahm Jørgensens e-mail af 2. oktober 2013 til Susanne Thorhauge med kopi til Klaus Østergård Jensen, Richard Hanlov, Frank Høj Jensen og Preben Bialas):

"Tak for din mail.

Vi vil gerne bakke om det initiativ, I nu tager – så en arbejdsgruppe skal se samlet på området. Herved bliver punkterne 3.3 + 3.4 + 3.6 + 3.7 + 3.8 behandlet under et."

Forespurgt, om man på et højere niveau havde drøftet denne sammenlægning af opfølgningspunkterne i handleplanen, eller om det var noget, der blev besluttet i denne e-mail, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at hun har været inde over beslutningen om, at punkterne skulle puljes, men det var de emner, som arbejdsgruppen samlet set kunne behandle.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013), hvoraf det fremgår, at emnerne er meget blandede og omhandler både etablering af et overordnet ledelsesmæssigt ansvar for hele processen og et behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

Foreholdt, at det var meget forskelligartede problemstillinger, man samlede, forklarede vidnet, at det var de samme mennesker, der havde viden om området, og at det var de personer, de havde, der blev sat sammen i en arbejdsgruppe, og som skulle komme med bud på en løsning.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1027 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

"I forlængelse heraf bør ske en ledelsesmæssig opfølgning på gruppens arbejde."

Forespurgt, hvordan man sikrede den ledelsesmæssige opfølgning på arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at eftersom den gik til René Frahm Jørgensen, som var direktør, så har hun tænkt, at når arbejdsgruppen kom med nogle anbefalinger, skulle de drøftes i ledelsen, da det også handlede om ressourcer og mulig organisering. Det var en anerkendelse af, at der kunne komme nogle anbefalinger, som skulle behandles i ledelsesspændet. Forespurgt, om de dermed skulle behandles i det regi, hvor man behandlede handleplaner og opfølgninger på dem, bekræftede vidnet dette. Hun mener, at det dengang var i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1025 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, René F. Jørgensens e-mail af 2. oktober 2013 til Susanne Thorhauge med kopi til Klaus Østergård Jensen, Richard Hanlov, Frank Høj Jensen og Preben Bialas):

"Handleplanen udarbejdes af Iben von Hallas på baggrund af udkast til revisionsrapporten. Handleplanen sendes efterfølgende i høring hos parterne (her i blandt jer), som beskriver handling samt frist for udførelse af handlingen. Opfølgning på handleplanerne ligger i Betalings- & Regnskabskontoret. Udførelsen af handlingen ligger i de enkelte driftsenheder/kontorer."

Forespurgt, hvordan vidnet i lyset af dette opfattede sit kontors ansvar i forhold til de punkter, der var præsenteret, og om vidnet opfattede det som en arbejdsdeling mellem hendes kontor og kontoret Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at hun opfattede det som et tilsagn fra René Frahm Jørgensen om, at ansvaret for opfølgningen på handleplanen og kommunikationen lå hos ham. Selve revisionsrapporten var jo stilet til hans direktørsøjle, så ansvaret lå der. Hendes kontor havde dog også et ansvar for at bidrage til handleplanen og afklaring af de punkter, der var i den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1025 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, René F. Jørgensens e-mail af 2. oktober 2013 til Susanne Thorhauge med kopi til Klaus Østergård Jensen, Richard Hanlov, Frank Høj Jensen og Preben Bialas):

"Vi vil løbende indgå i dialog/holde Prebens kontor orienteret."

Forespurgt, hvem Preben var, forklarede vidnet, at det var Preben Bialas, der var procesejer på Betalingsprocesser. Forespurgt, om Preben Bialas var procesejer på

EFI eller det, der skulle blive EFI, forklarede vidnet, at hvis hun havde ansvaret for at skabe grundlaget for det, der skulle betales, så havde Preben Bialas ansvaret for selve betalingen og rykkerprocessen.

Forespurgt, om vidnet med svaret fra René Frahm Jørgensen fik en afklaring på sin usikkerhed omkring rollefordelingen, forklarede vidnet, at der i hvert fald var en klar linje om, at de hos René Frahm Jørgensens kontor havde en stor del af ansvaret.

Vidnet blev foreholdt, at der den 10. oktober 2014 blev lavet en kvartalsstatus vedrørende SIR-rapporter og dermed også SIR's 2013-rapport på udbytteområdet. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der foregik i Afregning Erhverv, frem til at man afleverede rapporten, herunder hvilket arbejde der var påbegyndt og status herfor, forklarede vidnet, at der havde været afholdt møder, hvor også Intern Revision deltog, og hvor man forfulgte muligheden for at lave systemmæssig afstemning. Det var tekniske møder, hvor man undersøgte muligheden for at fremskaffe data til at foretage den systemmæssige afstemning. Det lå Intern Revision meget på sinde, at det skulle være en systemmæssig afstemning, og at man ikke afstemte med kopidata, som man genererede fra datawarehouse-systemerne. Forespurgt, om de på den baggrund var i dialog med SIR for at afdække, hvad der skulle til for at opfylde SIR's forventninger og krav, bekræftede vidnet dette. SIR gik meget konstruktivt ind i arbejdet med at finde en løsning, og det gjaldt hele vejen rundt, at man samlede tropperne for at finde en løsning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

> *"Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> *Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der endnu ikke er udførte."*

Forespurgt, om vidnet forfattede teksten eller ved, hvem der gjorde, forklarede vidnet, at hun ikke gjorde det. Hun vil tro, at det var Iben von Hallas, men hun ved det ikke. Forespurgt, om vidnet har set forklædet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Måske har hun set indholdet af statusrapporteringen, hvis der var andre rapporter, som hun var inde over, men hun erindrer det ikke specifikt.

Forespurgt, om vidnet er enig i, at teksten og den gule markering gav en retvisende beskrivelse af status på arbejdet, forklarede vidnet, at det er hun enig i. Der blev stadig arbejdet på det fra hendes medarbejderes side, og de havde ikke givet slip på det.

Forespurgt, om de omtalte realistiske tidsfrister var fristerne i april 2014, forklarede vidnet, at tidsfrister i den periode generelt var elastiske, fordi der var så mange ting, og så blev det en prioritering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

"3.7…

30.04.2014
Frist skal ændres til 30.09.2014

Punktet afsluttet.

…

3.3…

30.04.2014
Frist skal ændres til 30.09.2014

Frist ændres til 31.12.2014

…

3.6 + 3.8

30.04.2014
Frist skal ændres til 30.09.2014

31.12.2014

…

3.6…

31.12.2013
Frist skal ændres til 30.04.2014

31.12.2014"

Foreholdt, at det ser ud til, at fristerne hele tiden skubbes, og forespurgt, om det var usædvanligt, eller om det var, fordi der var tryk på mange kedler, forklarede vidnet, at det var udtryk for, at den oplagte løsning ikke fandtes, og det var svært at få etableret systemændringer i nyt TastSelv Erhverv og at få etableret afstemningsprocesser, men der blev arbejdet på det. Det var usædvanligt, at det tog så lang tid, men det var svært at finde en løsning, og derfor holdt man den åben, da man ikke kunne lukke den, eftersom punktet stadig var et problem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364-1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

> *"3.7.*
>
> *Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Opdatering 15.08.2014:*
>
> *Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014.*
>
> *30.04.2014*
> *Frist skal ændres til 30.09.2014*
>
> *Punktet afsluttet."*

Forespurgt, hvorfor punktet om behov for etablering af et overordnet ansvar og et ledelsesmæssigt fokus for hele processen blev afsluttet i oktober 2014, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man havde lavet indstillinger til direktionen om, hvordan man skulle sikre det overordnede ledelsesmæssige fokus ud over anbefalingen fra arbejdsgruppen i september 2013, forklarede vidnet, at hun ved, at der var mange drøftelser omkring placeringen af ansvar og opgaver mellem Johnny Schaadt Hansen og René Frahm Jørgensen, og at der mellem dem, der begge var på direktørniveau, blev diskuteret årsværk og snitflader. Hun erindrer ikke, at hun har udfordret eller diskuteret, at det overordnede procesansvar skulle ligge i Afregning Erhverv, da det var status quo, uanset at punktet blev afsluttet.

Foreholdt, at den seneste opdatering i handleplanen er fra den 15. august 2014, hvor det er anført, at beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014, men at det ikke ser ud til, at der foreligger et færdigt dokument, forklarede vidnet, at hun heller ikke mindes at have set en færdig snitfladebeskrivelse eller fordeling.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1368-1369 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

> *"3.6+3.8*
>
> *30.09.2014*
>
> *…*
>
> *Der er iværksat et arbejde, hvor det undersøges, hvorvidt afstemning i fødesystemerne allerede er tilgængelige eller hvorledes en proces herfor kan tilrettelægges.*
>
> *Der er planlagt møde den 6. november 2014 med deltagelse af SIR*"

Forespurgt, om vidnet husker, hvad status på dette tidspunkt var for arbejdet med punkt 3.6 og 3.8 vedrørende behovet for at foretage en afstemning mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun fik lov til at gøre brug af en medarbejder, som havde været i Store Selskaber, og som var tilknyttet deres selskabsskatteprojekt, og som var specialiseret i datawarehouse-afstemninger. De forsøgte sammen med SIR ad den vej at finde en afstemningsmodel ud fra de tilstedeværende data.

Foreholdt, at det er en statusopdatering fra september 2014, hvor det optræder som en ny information, og at SIR-rapporten var fra maj 2013, og forespurgt, hvorfor der gik så lang tid, inden man iværksatte det arbejde, forklarede vidnet, at det var blevet afvist af SIR at tage udgangspunkt i datawarehouse-data. SIR ville have, at det skulle være de autoritative datasystemer, der foretog afstemningen, så der ikke var fejlmuligheder ved, at man kunne justere dataene. Nu kastede man så håndklædet i ringen og begyndte forfra, fordi man ikke kunne komme i mål med en anden løsning.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun var inde over kvartalsstatussen i januar 2015, forklarede vidnet, at hun ikke husker at have været inde over den. Forespurgt, om vidnet har læst den igennem inden afhøringen, forklarede vidnet, at det har hun.

Foreholdt, at der i kvartalsstatussen i januar 2015 blev lukket en række punkter, og forespurgt, om vidnet efterfølgende har drøftet eller undersøgt, hvorfor man på det tidspunkt lukkede de mange punkter, forklarede vidnet, at det gjorde hun først i august 2015, da svindlen blev synlig, og hvor hun undersøgte, hvad der egentlig skete med den revisionsrapport.

Forespurgt, hvad der er vidnets forståelse af, hvad der skete i januar 2015, og foreholdt, at man på det tidspunkt havde et udkast til et notat fra efteråret 2014 fra en arbejdsgruppe, hvori mange afsnit ikke var færdiggjort, men at man alligevel valgte at lukke en række punkter, uagtet at problemerne ikke var løst, forklarede vidnet, at man må spørge dem, der sad længere oppe i systemet med ansvaret for revisionsrapporterne, hvorfor de accepterede at lukke punkterne, når problemerne tydeligvis ikke var løst.

Forespurgt, om det har været en praksis, man benyttede sig af i andre sammenhænge, at man valgte at lukke opgaverne for at tynde ud i listen, selv om problemerne ikke var løst, forklarede vidnet, at der har været ting, som blev påpeget af Intern Revision, men som man prioriterede ikke at løse. Forespurgt, om man dermed lukkede punkterne uden yderligere opfølgning, forklarede vidnet, at det som med alt andet var et spørgsmål om prioritering.

Forespurgt, om det kunne forekomme, at man fortsatte arbejdet med et punkt, selv om man lukkede punktet i kvartalsindberetningerne, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der indgik i en sådan prioritering, forklarede vidnet, at Skattekontoen, som på det tidspunkt var helt central, er et godt eksempel. Hendes kontor overtog driften af og opfølgningen på Skattekontoen, før den var helt færdig. Det betød, at man satte den i drift med en lang række kendte fejl. Den kunne bl.a. ikke renteberegne rigtigt, så den renteberegnede forkert på 40.000 virksomheder, hvilket SIR også har lavet en anmærkning på. Man kunne ikke bare løse fejlen, og det medførte en manuel gennemgang af alle disse sager, hvilket havde høj prioritet. Det var nogle af landets største virksomheder, som havde nogle meget komplekse betalingsforhold, hvor Skattekontoen regnede forkert. Det blev værre for hver dag, fordi den beregnede renter hver dag. Som hun husker det, var det noget af det, der havde allerstørst fokus overhovedet, og der blev brugt rigtig mange manuelle ressourcer i Betalingscentret på at rette op på nogle af de mange fejl.

Genåbning af handleplanen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at der skete noget hen over sommeren 2015 i forhold til handleplanen, og at der i juli 2015 blev sendt en e-mail fra Lars Kørvell i SIR til vidnet og Jeanette Nielsen med kopi til Kurt Wagner vedrørende en opfølgning. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på dette tidspunkt var arbejdet videre med handleplanen, uagtet at hovedparten af punkterne var lukket, eller om arbejdet havde ligget stille siden januar 2015, forklarede vidnet, at man stadig arbejdede videre med at finde konkrete løsninger.

Foreholdt, at handleplanen blev genåbnet i august 2015, og forespurgt, om genåbningen havde sammenhæng med SIR's henvendelse, eller om den hang sammen med, at svindelsagen var afdækket, forklarede vidnet, at det var baseret på svindelsagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3592 (2015-08-20 (4) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport, Lars Kørvells notat af 2. juli 2015):

> *"Intern Revision gennemførte i 2013 en revision af udbytteskat "Revision af udbytte- og royaltyskat 2012" jnr. 13-0005403. I rapporten anførte Intern Revision en række anbefalinger. Intern Revision har i 2014 og 2015 holdt flere møder med SKAT omkring opfølgning på revisionen."*

Forespurgt, om det var normalt, at de fik et sådant notat, når SIR havde været inde at revidere et område, forklarede vidnet, at hun mener, det var første gang, at hun så et sådant notat, der samlede op på åbentstående punkter i handleplanen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3592 (2015-08-20 (4) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport, Lars Kørvells notat af 2. juli 2015):

> *"I bilag 1 nedenunder er opstillet de 5 væsentligste bemærkninger/anbefalinger fra revisionsrapporten, som stadigvæk er aktuelle.*
>
> …
>
> *I bedes sende jeres redegørelse inklusiv dokumentation senest d. 20. august 2015. Hvis ovenstående giver anledning til øvrige bemærkninger, er I velkomne til at kontakte os.*
>
> …

Tabel 1

…

1 Afstemning mellem systemer

…

2 Kontrol mellem angivelse/indberetning og felt 37

…

3 Afstemning mellem angivelse og indberetning for de børsnoterede selskaber

…

4 Pålægge dagbøder samt skønsmæssig fastsættelse af udbytteskat

…

5 SKAT sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat"

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet omkring arbejdet på disse fem punkter, herunder om der blev arbejdet videre på alle fem punkter, forklarede vidnet, at hun mener, at der blev arbejdet videre på punkterne.

Forespurgt til det sidste punkt, og hvad man konkret var i færd med angående dette punkt, forklarede vidnet, at det fra hendes medarbejderes side handlede om, at de troede, de kunne digitalisere noget af processen. De besøgte derfor enheden i Høje Taastrup for at lære deres procestrin at kende i forhold til digitaliseringspotentialer. Det var et udtalt problem, at sagsbunkerne voksede, og at de var underbemandede. Det handlede om at skaffe så gode data som muligt, så man kunne sikre afstemningen, og så man eventuelt kunne få dokumentationen ind digitalt. Deres fokus var på at afdække, om der et sted i processen var et digitalt spor, som de kunne gøre brug af til en endnu mere digitaliseret proces.

Forespurgt, hvorfor den proces uanset travlhed ikke var sat i gang i juni 2013 eller umiddelbart derefter, forklarede vidnet, at de havde fokus på data-ind-siden, og driftsenheden, der sad med de manuelle processer, skulle have lavet en bestillingsopgave gennem deres direktør for at få hjælp til digitalisering.

Forespurgt, om det skal forstås således, at de begyndte med de punkter, der naturligt lå hos dem, og at dette var et senere trin, der naturligt lå i Betaling og Regnskab, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, Jeanette Nielsens e-mail af 19. august 2015 til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Maden og Susanne Thorhauge):

> *"Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe.*
>
> *Vil du kigge på det Renè? Eller kan jeg blot videresende til Iben"*

Forespurgt, om der var andre involveret i at udarbejde handleplanen end dem, der er nævnt i e-mailen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, men hun tror det ikke.

Forespurgt, hvem der traf beslutningen om at genåbne handleplanen, forklarede vidnet, at der kom en bestilling fra Intern Revision. Forespurgt, om det var i forlængelse af henvendelsen fra SIR, bekræftede vidnet dette. Det var også set i lyset af situationen med svindelsagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1700-1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

> *"2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Ad 2)*
>
> *…*
>
> *Aktuel status den 17. august 2015:*
>
> *I rapporten fra Intern Revision nævnes de forskellige aktører og deres rolle i forhold til udbytteområdet. Den nedsatte arbejdsgruppe med deltagelse af de nævnte aktører har bl.a. haft til formål at skabe en tættere dialog og drøfte eventuelle snitflader og/eller opgavefordelinger, således at opgavefordelingen er klar, og der er*

sammenhæng i hele processen. Endvidere er der foretaget en omorganisering i april 2014, hvorefter det overordnede ansvar for indberetninger via eKapital ligger under Kundeservice, Udvikling, Selskaber og Digitalisering, sammen med proces-ejeransvaret for afregningen af udbytteskatten og indberetninger foretaget via TastSelv Erhverv. Ansvaret for den samlede proces er således samlet i Udvikling, Selskaber og Digitalisering. Der er endvidere igangsat drøftelser med Kundeservice, Erhverv om løsning af konkrete opgaver relateret til Udbytteadministrationen. Der er dog ikke p.t. færdiggjort en skriftlig samlet beskrivelse af opgave- og ansvarsfordelingen på udbytteområdet.

Videre forløb:

Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for placering af opgaver inden den 30. september 2015.

…

Ad 3)

…

Aktuel status den 17/8 2015:

…

Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering vil genfremlægge anmodning om budget til bestilling af prøveafstemning.

Ad 4)

…

Aktuel status den 17. august 2015:

…

Videre forløb:

Ved den planlagte analyse af den samlede indberetningsløsning for udbytte, der igangsættes inden udgangen 2015, vurderes på mulighederne for at samle angivelse af udbytte og indberetning af udbyttemodtagere i en handling f.s.v.a. børsnoterede selskaber.

Ad 5)

…

Aktuel status 17/8 2015:

Videre forløb:

Der udarbejdes en endelig indstilling om behov for beslutning og placering af opgaven inden den 30. september 2015.

Ad 6)

…

Aktuel status den 17. august 2015:

…

Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering, Betaling og Regnskab, Kundeservice Erhverv arbejder videre med muligheder og behov for fornyelse af aftalegrundlaget med de 3 pengeinstitutter, herunder behovet for yderligere kontrol af den dokumentation, der ligger til grund for de samlede refusioner via regnesarksordningen.

Selskaber og Digitalisering undersøger endvidere mulighederne for udvide den nuværende VP-ordning, hvorefter der afregnes den korrekte udbytteskat efter den gældende dobbeltbeskatningsaftale på indeholdelsestidspunktet."

Forespurgt, hvilke drøftelser der var omkring genåbningen af de i januar 2015 og tidligere lukkede punkter, og hvem der var involveret i drøftelserne, forklarede vidnet, at hun har svært ved at huske hændelsesforløbet. SKAT var blevet rystet af svindelsagen, så alle havde fokus på, hvad de kunne gøre, og hvordan de kunne rykke sammen og samle dem, der havde kræfterne til det. De var presset i driftsenhederne, og der blev peget på hendes kontor. På det tidspunkt var procesejerrollen ved at tage

mere form, dog stadig uden at der var afsat ressourcer til det, men det blev italesat, at procesejeren havde en koordinerende rolle. Hun kan ikke sige, om det var på opfordring fra Intern Revision eller på baggrund af svindelsagen, at man sagde, at der nu var behov for at kigge tingene igennem igen, men det fremgår tydeligt, at den lukkede handleplan ikke var klar til at blive lukket, da der stadig var åbentstående problemer. Hun og hendes folk tog derfor teten på nogle af områderne.

Forespurgt, hvem de drøftede genåbningen med, eller om det var internt i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det ikke var noget, de selv fandt på. Det blev drøftet rigtig meget i direktionen eller i hvert fald på direktørniveau, hvad der skulle ske på området.

Forespurgt, om der var refleksioner over, hvorfor man i januar 2015 havde lukket punkterne, og om det var den rigtige handling, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvordan udmeldingen om lukningen af punkter kom, eller om det alene var, fordi de på det tidspunkt allerede havde kørt i 2 år.

Foreholdt, at det skulle være et fast mønster, at handleplanerne blev opdateret på kvartalsbasis, og at de aktører, som havde produktionsansvaret på handlepunkterne, kom med en opdatering, hvorefter nogle punkter blev udskudt, mens andre blev løst, og forespurgt, om vidnet i andre sammenhænge, hvor hun har været bidragsyder, har været ude for, at man har lagt op til at lukke et punkt i en handleplan, men hvor Produktionsforum eller direktionen har afvist at lukke punktet, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt, om hun nogensinde har fået respons på de input, hun kom med i en kvartalsindberetning på en handleplan, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om det dermed har været envejskommunikation opad i systemet, uden at man modtog reaktioner eller refleksioner, forklarede hun, at som hun husker det, er der aldrig kommet et tilbageløb, hvor hun er blevet udfordret på den status, hun havde afgivet.

Forespurgt, om ikke det er usædvanligt, at man lukker en række punkter, uden at kontorchefen orienteres, bekræftede vidnet dette. Hun tør ikke lægge hovedet på blokken, men hun erindrer ikke at have været inde over eller set, at de havde lukket alle de punkter. Forespurgt, om vidnets chef vendte tilbage efter at have modtaget indstillingen om at lukke alle de punkter eller konsulterede hende omkring rapporten, forklarede hun, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om der i august 2015 var direktører eller underdirektører, der var involveret i genåbningen, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om der var nogen fra le-

delseslaget over hende involveret i genåbningen, eller hvordan hun fik besked om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3592 (2015-08-20 (4) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport, notat af 2. juli fra Lars Kørvell):

"Til Udvikling, Selskaber og digitalisering

…

den 2. juli 2015"

Vidnet forklarede, at den åbenbart blev sendt direkte til hendes kontor fra SIR, hvilket er lidt mærkeligt. Forespurgt, hvorfor det er mærkeligt, forklarede vidnet, at det normalt vil gå igennem det koordinerende kontor for revisionsrapporterne. Forespurgt, om vidnet dermed mener gennem Jens Madsen og Iben von Hallas, bekræftede vidnet dette, da det var dem, der var afsender. Derfor synes hun nu, hvor hun ser det igen, at det er mærkeligt, at den blev sendt direkte til hende.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at genåbningen blev drøftet på direktørniveau, forklarede vidnet, at når hun huskede, at genåbningen af de forskellige punkter blev diskuteret på direktørniveau, var det, fordi det var sammenfaldende med det tidspunkt, hvor svindlen blev klarlagt omkring den 20. august 2015, og hvor det for alvor gik op for alle, hvor slemt det stod til. De afrapporterede den 20. august 2015, og det var der, det blev diskuteret.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om ikke rapporten oprindeligt rettede sig mod Betaling og Regnskab, og om det ikke dermed burde være den søjle, SIR skrev til, forklarede vidnet, at det også undrer hende, at hun modtog den, men hun kan ikke vide, om den også blev sendt til Betaling og Regnskab.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3590 (2015-08-20 (3) - E-mail fra Jeanette Nielsen til Lars Kørvell med redegørelse vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport, Lars Kørvells e-mail af 2. juli 2019 til Susanne Thorhauge og Jeanette Nielsen med kopi til Kurt Wagner):

"Fra: Lars Kørvell

Sendt: 2. juli 2015 11:04

Til: Susanne Thorhauge; Jeanette Nielsen"

Foreholdt, at det heraf fremgår, at den kun blev sendt til vidnet og Jeanette Nielsen, forklarede vidnet, at det undrer hende, da det ikke var dem, der rapporterede på den oprindelige rapport. Det var måske, fordi Intern Revision kom så meget hos dem i forbindelse med den systemmæssige afstemning og forsøget på at tilvejebringe data hertil, at det blev opfattet, som om det var dem, der havde teten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1700-1702 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"3) At der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol, som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

…

Aktuel status den 17/8 2015:

…

Det er endvidere på møde mellem IT- drift, Erhvervs- og Personafregningssystemer og Selskaber og Digitalisering sket en drøftelse af dataoverførslen mellem 3S og RKO. Det er foreslået, at den nuværende dataoverførsel fra 3S til RKO afvikles/afbestilles. System 3S skal i stedet aflevere/indberette data ved en filoverførsel på samme måde som eksterne indberettere. Denne metode vil i højere grad give SKAT direkte adgang til at overvåge, om der opstår fejl ved indlæsningen af udbyttemodtagere i RKO. Det vurderes at denne ændring kan gennemføres uden væsentlige omkostninger."

Foreholdt, at det kan læses som en ny anbefaling, der kom i august 2015, og forespurgt, om det var overvejelser, man havde haft tidligere, eller hvad status var, forklarede vidnet, at hun tror, at udgangspunktet for dette punkt var, at 3S skulle afvikles. Hun kender ikke systemet i detaljer, men det var et gammelt system, som skulle udfases, og man ville ikke acceptere en løsning, der baserede sig på 3S. Man skulle derfor lave en ny løsning, og 3S skulle udfases. Som hun læser det foreholdte, ser det ud til, at man har måttet acceptere, at 3S alligevel ikke kunne udfases, og derfor har man arbejdet videre med en løsning, man oprindeligt havde forkastet, da man ville lukke systemet 3S.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1702 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"Endelig skal det bemærkes, at det er SKATs overordnede målsætning at system 3S skal afvikles."

Forespurgt, om det dermed var en kortere, hurtigere og billigere løsningsmodel end den langsigtede, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1701-1702 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"Ad 3)

…

Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering vil genfremlægge anmodning om budget til bestilling af prøveafstemning."

Foreholdt, at det knytter sig op på det såkaldte Change Board-system, og forespurgt, hvad Change Boards rolle var, og hvad forløbet var omkring Change Boards involvering i forbindelse med opfølgningen på 2013-rapporten, forklarede vidnet, at Change Board var SKAT's beslutningsorgan i forhold til at iværksætte projekter. De sad på pengekassen, da det var et direktørforum, hvor man vurderede, hvordan man skulle prioritere og fordele penge og ressourcer. Alle digitaliseringsforslag og processer skulle den vej igennem. Hun havde ikke selv noget budget til at etablere IT-omkostninger, i og med det ikke var vedligeholdelsesopgaver, som systemejeren havde. Derfor skulle alt op gennem Change Board. Det foreholdte var et ønske om at få bestilt nogle data fra CSC til at undersøge, om man kunne lave en form for afstemning. De lavede en indstilling herom, og så vidt hun husker, kostede det 135.000 kr. eller 150.000 kr.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1421 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

"Indstilling

Det indstilles, at der udmeldes budget på kr. 150.000 til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat vedrørende overførsel af data vedrørende udbytteskat mellem systemerne."

Forespurgt, om det er den omtalte indstilling, bekræftede vidnet dette. Indstillingen blev dog ikke godkendt eller prioriteret.

Foreholdt, at beløbet kan synes beskedent i forhold til de pengestrømme, der var på udbytteområdet, og forespurgt, om vidnet slet ikke havde noget budget at disponere over, forklarede vidnet, at hun havde ca. 50.000 kr. at disponere over. Der var en samlet konto til småting, da alle dataudtræk eller smårettelser i systemerne kostede penge. Det kunne hun disponere over, men det var først til mølle. Når kontoen var tømt, skulle man omkring Change Board med selv det mindste beløb.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1422 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

"Proceshistorik	*CSC vurderer, at der skal anvendes udgifter i størrelsesordenen 132.500 kr.…"*
…	
Alternativ løsning(er)	*Ingen*
Procestid og -krav	*Hurtigst muligt"*

Forespurgt, hvordan en Change Board-beslutning forløber, forklarede vidnet, at man kom og præsenterede sin sag, og hun mener, hun var med på Change Board for at fremlægge sagen. Det kunne også have været Richard Hanlov, som sad i Change Board, men hun mener, hun selv fremlagde sagen. Change Board vurderede så, at det, de bad om, ikke ville give tilstrækkelig værdi, til at man ville bruge pengene på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1423 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

"Kommentarer fra Økonomi

Indstilling	*Forandringsstyring og IT (FIT) indstiller, at bevillingen godkendes, således at der kan udarbejdes løsningsbeskrivelse og estimat i henhold til den interne revisions bemærkninger om behovet for en permanent løsning på området.*
…	

Godkendt: Søren Dalsgaard Hansen"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at økonomifunktionen bakkede op om deres indstilling, bekræftede vidnet dette. Søren Dalsgaard Hansen var sekretariat for Change Board, og alt skulle igennem hans kontor til vurdering. Han havde godkendt hendes indstilling, så den kunne komme på Change Board, og så vurderede Change Board efterfølgende, at det ikke var relevant.

Forespurgt, om det var en sædvanlig oplevelse, at man sendte en ansøgning på 150.000 kr., som var godkendt af Økonomi, og så fik afslag, forklarede vidnet, at det skete. Normalt var hun på Change Board med større projekter eller med anmodninger om yderligere bevillinger til igangværende projekter. Change Board var temmelig velbesøgt i den periode, og nogle gange fik man penge, og andre gange gjorde man ikke. Hvis man ikke fik penge, måtte man tilbage og "rescope" projektet, hvorved man droppede en god løsning for kunderne, som man ikke kunne få penge til, og så måtte man finde på en billigere løsning og genoptage dialogen med leverandørerne.

Foreholdt, at der i indstillingen fra Økonomi henvises til SIR's bemærkninger, og forespurgt, hvor detaljeret man fremlagde sin sag på Change Board, herunder om de forklarede, at det var i relation til en rød revisionsrapport, forklarede vidnet, at det var Change Board godt klar over. Når man bad om 150.000 kr. til en afstemning, var det, fordi man havde en intern revisionsrapport, men der blev ikke brugt mange minutter på hver sag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1430-1431 (2015-03-26 (2) - Notat vedr. Change Boards afslag på bevilling):

"Mødedeltagere på alle punkter:
Karsten Juncher (KJ), Søren Dalsgaard Hansen (SDH)
Referent: David Ambjørn

…

Pkt. 4:

Indstillingen blev ikke tiltrådt.

Det blev på Change board besluttet, at indstiller i første omgang skal vende problemstillingen med BI og Analyse med henblik på at afklare om problemstillingen

kan løses internt i SKAT – eller hvorvidt de kan medvirke til at skitsere en løsning, der er billigere end først tænkt."

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede herpå, forklarede vidnet, at hun så fik lov til at bruge nogle, der var rigtig gode til datawarehouse, for gennem deres hjælp at prøve at finde en anden vej ind til data. De kunne hjælpe med at finde krydsninger mellem de mange datafelter, og det satte hun i gang.

Foreholdt, at det i ansøgningen til Change Board var anført, at der ikke var nogen alternative løsninger, og forespurgt, om den vej, som Change Board anbefalede, var en mulighed, de ikke selv havde overvejet, eller hvordan de vurderede den løsning, som Change Board anviste, forklarede vidnet, at linjen oprindeligt var, at de skulle basere løsningen på data direkte fra kildesystemerne. I den anden løsning, som Change Board anbefalede, brugte de kopidata fra datawarehouse. Forespurgt, om det var den løsning, SIR havde påpeget ikke var god nok, bekræftede vidnet dette. Hun forsøgte at komme i mål ud fra det, hun blev anvist af Change Board, men man kom ikke i mål i hendes tid.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1702 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan, Ad 3)):

"Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering vil genfremlægge anmodning om budget til bestilling af prøveafstemning."

Foreholdt, at dette kan læses således, at man ikke var kommet videre den 19. august 2015, og forespurgt, om vidnet ved, om man på dette tidspunkt var kommet videre i forhold til Business Intelligence og Analyse, forklarede vidnet, at de ikke var kommet i mål, men de var blevet klogere på data og havde forsøgt nogle afstemningsmuligheder. Da de ikke var i mål, havde de åbenbart vurderet, at de igen skulle bede om at få penge til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan, Ad 6)):

"Det bemærkes endvidere, at der gennem flere år – i regi af OECD – har været arbejdet på at opstille rammerne for et standardiseret system (TRACE), hvorefter procedurerne for refusion af udbytteskat kan effektiviseres. Implementeringen af systemet vil betyde, der i højere grad kan ske indeholdelse af den korrekte udbytteskat ved udbytteudlodningen, således at der ikke efterfølgende skal ske refusion af

udbytteskatten. Danmarks eventuelle deltagelse i TRACE kræver systemudvikling og gennemførelse af lovændring. Tidshorisonten kendes ikke."

Forespurgt, om dette var et emne og drøftelser, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at hun har hørt diskussionen om TRACE og har deltaget i et enkelt informationsmøde, men det var for langt væk fra dem til at blive gennemført. Det lå primært i departementet. Hun hørte lidt om det, fordi det i kommissionsregi lå i samme søjle som et projekt kaldet OneStop Moms, som handlede om nettoafregning af moms. Hun har kun meget perifert hørt om TRACE-projektet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1709 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Susanne Thorhauges e-mail af 19. august 2015 til Jonatan Schloss med kopi til Richard Hanlov og René Frahm Jørgensen):

"Emne: Orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat

Kære Jonatan,

Som aftalt fremsendes en orientering om status på de tiltag, SKAT har iværksat som opfølgning på SIR-rapporten fra 2012 om udbytte.

Redegørelsen, der ligger til grund for orienteringen, er udarbejdet af procesejer (Selskaber & Digitalisering) og Betaling & Regnskab hos René Frahm Jørgensen.

Richard har ikke haft mulighed for at godkende endnu.

Mvh

Susanne Thorhauge"

Forespurgt, hvorfor Jonatan Schloss blev orienteret på dette tidspunkt, og om vidnet havde haft en dialog med Jonatan Schloss på et tidligere tidspunkt, eller om det var den første orientering til ham i forhold til status på tiltag i forhold til 2013-rapporten, forklarede vidnet, at hun går ud fra, at Jonatan Schloss havde set afrapporteringen til SIR-rapporten, i og med han var direktør. Hun tog ham med på dette tidspunkt, fordi situationen var, som den var, og udbytteskat var et stort problem. Ellers ville hun ikke have haft ham med i sin direkte orientering, men ville have vurderet, at Jonatan Schloss blev informeret via Richard Hanlov eller gennem de fora, hvor de gennemgik afrapporteringen for revisionsrapporterne.

Forespurgt, i hvilket omfang Richard Hanlov konkret var involveret i arbejdet forud for orienteringen, og om vidnet sparrede med ham, forklarede vidnet, at det var omkring de digitale ting. Richard Hanlov deltog også i Change Board-mødet og fandt det utilfredsstillende, at de ikke fik bevilget midlerne til at gennemføre den afstemning, de havde lagt op til.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

13. december 2013 – e-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Afregning Erhverv var til møde i Høje Taastrup den 27. november 2013 om udbytteadministrationen, herunder håndtering af rapport fra Intern Revision. Mødet blev afholdt i forlængelse af møde her i Østbanegade (med deltagelse af Lisbeth Rømer, Linnea Nissen, Henrik Kofoed, Dorthe Pannerup og Jeanette Nielsen), hvor vi aftalte det videre forløb i arbejdsgruppen."*

Forespurgt, om vidnet ved, om der foreligger et mødereferat fra dette møde, forklarede vidnet, at det tror hun ikke.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der skete, i de første måneder efter arbejdsgruppen blev nedsat, forklarede vidnet, at der i bedste fald har været holdt et enkelt møde i Østbanegade med deltagelse af de anførte personer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096-1097 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Lisbeth Rømer har været behjælpelig med en mundtlig gennemgang/forklaring af problemområder, og hun har endvidere udarbejdet en mappe med diverse materiale vedrørende udbytteadministrationen"*

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvilke bekymringspunkter Lisbeth Rømer fokuserede på i den pågældende periode, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun vil tro, at hun sendte e-mailen til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen på opfordring fra Jeanette Nielsen, som var frustreret over, at hun forgæves forsøgte

at få folk til at melde ind til arbejdsgruppen. Hun tror ikke, hun selv deltog i mødet, men det var et forsøg på at lægge pres på, for at der skulle ske noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1097-1098 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Afregning Erhverv har endvidere arbejdet på et udkast til beskrivelse af opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv i forhold til administration af udbytteskat, men mangler nu konkrete skriftlige input til både punkt 2. og 3. (og delvis 4.). Afregning Person har oplyst, at der ikke kan afses ressourcer til deltagelse i arbejdsgruppen (bortsat fra eventuelle "ad hoc" møder). Afregning Erhverv har imidlertid ikke ressourcer til at beskrive og afdække alle opgaver og problemstillinger selv (selvom vi er hjulpet på vej), og det er heller ikke en hensigtsmæssigt måde at arbejde med området på. Så hvad gør vi?*
>
> *Forslag til struktur for notatet:"*

Foreholdt, at vidnet i august/september 2013 blev rykket for at tage teten på opgaven, og da vidnet tog teten, skete der ikke noget den anden vej, og forespurgt, om det var symptomatisk for samarbejdet, at det fungerede som et spil Sorteper, hvor man holdt sig i ro, når kortet var sendt videre, forklarede vidnet, at det kan man godt sige. De sad med meget forskelligartede opgaver, og der var ikke sammenfald mellem det, man sad med i Østbanegade, og den manuelle sagsbehandling, man sad med i driften. Det var svært at få tingene til at mødes og at have forståelse af, hvad der skulle produceres.

Forespurgt, hvem der traf beslutning om, at man fra Afregning Person ikke havde ressourcer til at deltage i arbejdet, forklarede vidnet, at det var Klaus Østergård Jensen. Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor han ikke havde ressourcerne, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om det var en beslutning, der blev meddelt til vidnet, efter Afregning Erhverv havde påtaget sig det overordnede ansvar i september, eller om det var før, forklarede vidnet, at hvis Klaus Østergård Jensen havde påtaget sig det overordnede ansvar, havde han fået det. Der var ikke kamp om at få den opgave. Hun tror, at det har været en kynisk prioritering fra Klaus Østergård Jensens side, og at hans medarbejdere havde nok at gøre. På det tidspunkt var der en del problemstillinger omkring aktiebeskatning, som de samme af hans medarbejdere – Jette Zester og Lena Bardrum – var involveret i, og så har han foretaget en prioritering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 15. december 2013 til René Frahm Jørgensen):

> *"Kære Rene*
>
> *Det har lige fra min deltagelse i det 1. møde været min opfattelse, at Betaling og Regnskab kom til at sidde med skrivearbejdet og jeg må jo nok sige, at de resterende medarbejdere på Udbytteopgaven ikke er i stand til at beskrive de input, som skal indgå i punkt 2, 3 og 4, men måske mundtligt kan bidrage med input.*
>
> *Jeg er jo også forpligtiget til at bidrage til sikker drift!*
>
> *Jeg skal derfor bede om, at der bliver stillet konsulenthjælp til rådighed, som kan lave skrivearbejdet i samarbejde med medarbejderne og mig."*

Forespurgt, om vidnet var orienteret om, at dette var problemstillingen i Regnskab, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun vidste, at Dorthe Pannerup Madsen havde travlt og ikke havde lyst til at påtage sig opgaven. Forespurgt, om nogen havde lyst til opgaven, forklarede vidnet, at det var der ikke, men hendes medarbejdere, der primært var chefkonsulenter og havde en juridisk baggrund, kunne lettere formulere og beskrive en sådan rapport end de HK-sagsbehandlere, der sad hos Dorthe Pannerup Madsen. Det var svært for dem at beskrive de ting, og det var derfor bedre, at andre gjorde det på baggrund af deres mundtlige tilkendegivelser og beskrivelser. Det var ikke af uvilje, men mere af praktiske årsager.

18. december 2013 – referat af møde

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3941 (2013-12-18 (1) - E-mail fra Henrik Kofoed Espersen med referat af møde i 2013-arbejdsgruppen den 18. december 2013, sendt til Jeanette Nielsen):

> *"Hej Jeanette.*
>
> *Her er en lille opsummering af dagens møde, samt min liste over kontaktpersoner vedrørende udbytteskat og bogholderi (SAPPS)."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3942 (2013-12-18 (2) - Referat fra møde i 2013-arbejdsgruppen den 18. december 2013):

> *"1. Kontaktpersoner:*

Susanne Thorhauge

Jeanette Nielsen

Henrik Espersen

Jette Knudsen

Sven Nielsen

Kaes Hashem

Birgitte Grevy

Dorthe Pannerup Madsen

Jette Zester

Bente Klein Fridberg

Iame Pedersen

Linnea

2. Møder

8.12.2013, kl. 08.30 til 10.00 hos Susanne Thorhauge."

Forespurgt, om vidnet husker det pågældende møde, om mødet blev afholdt, og om hun deltog i det, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. På det tidspunkt havde hun et meget stort kontor med et langt mødebord, hvor der også blev holdt afdelingsmøder. Når der står, at mødet blev afholdt hos hende, betyder det ikke nødvendigvis, at hun deltog i mødet. De oplistede navne på kontaktpersoner var driftsmedarbejderne, systemejerne og hendes medarbejdere.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have deltaget i mødet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3943-3944 (2013-12-18 (2) - Referat fra møde i 2013-arbejdsgruppen den 18. december 2013):

> *"4. Opgaver*
>
> *…*
>
> *g. 3S udbytteskat, kan først modtage de nye oplysninger for 2014, på et senere tidspunkt. Skal blanketter samles til bunke?*
>
> *Obs! Ikke smart med bunke, idet udbyttekravet mangler på skattekontoen, så udbetales pengene.*
>
> *h. En ny blanket til indberetning af udbyttemodtagere efter ovenstående regler, er under udarbejdelse. De 3 blanketter forventes klar i slutningen af 2013 eller begyndelsen af januar 2014. Det er blanketterne 06.016, 06.023 og 06.024, som tilpasses til de nye regler."*

Forespurgt, om vidnet var inde over overvejelserne om, hvordan blanketterne skulle se ud, forklarede vidnet, at hun husker problemstillingen, men hun var ikke inde over det faglige indhold. Det handlede om snitfladerne over til Skattekontoen, hvor pengene blev sendt retur, og om, at man overgik fra en blanketløsning til en Tast-Selv-løsning, hvor man frygtede, at folk ville sende det ind på blanketten, hvis man ikke var helt klar med løsningen. Der var en sagsbehandlingstid på blanketterne, der skulle tastes ind af Dorthe Pannerup Madsens folk. Hvis der var et timelap imellem, hvornår angivelsen blev tastet, og virksomhederne betalte deres udbytteskat, gav det en asynkron tilgang på Skattekontoen, så pengene nåede at blive sendt tilbage. Når angivelsen så blev tastet, skulle man igen rykke for betalingen. Det var derfor ikke hensigtsmæssigt, at der blev samlet til bunke, da man helst skulle ekspedere inden for samme døgn.

11. marts 2014 – indkaldelse til og aflysning af møde i 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1123 (2014-03-04 - Aflysning fra Jeanette Nielsen af møde i 2013-arbejdsgruppen den 11. marts 2014, Susanne Thorhauges e-mail til René Frahm Jørgensen den 6. marts 2014):

> *"Kære Rene,*

Denne mail er til orientering. Jeg regner naturligvis med, at de ønskede beskrivelser til revisionens kritikpunkter leveres som aftalt, selvom det er en vanskelig opgave at få taget fat på."

Forespurgt, hvorfor der på det pågældende tidspunkt var behov for at sende denne e-mail, forklarede vidnet, at det var, fordi fristerne var overskredet. Der var interne deadlines, og Jeanette Nielsen havde meldt tilbage, at der intet skete. Hun rykkede derfor René Frahm Jørgensen på en pæn måde.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at arbejdet gik i stå i de to andre kontorer, fra det tidspunkt hendes kontor havde taget det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det var hendes opfattelse, at der var travlt de andre steder, og at det var svært at få tingene leveret ind til arbejdsgruppen.

6. juni 2014 – udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt "Strategi i Kundeservice"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1144-1145 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice, afsnit "Aktiviteter og ønsket effekt"):

"Der er nedsat en arbejdsgruppe, der ser på den samlede proces for indberetning og afregning af udbytteskat. Det vil resultere i en overordnet opgavebeskrivelse og konkrete anbefalinger til det videre arbejde med gennemførelse af de nødvendige afstemninger og kontroller.

Arbejdsgruppens gennemgang skal kunne indgå som grundlag for beslutning om ressourcer og organisering af den samlede administration af udbytteskatten, også set i forhold til SKATs målbilleder 2020."

Forespurgt, om vidnet kender dokumentet og har været inde over det, bekræftede vidnet dette. Det var, i forbindelse med at Jonatan Schloss blev ny Kundeservice-direktør, og der skulle laves en ny strategi for Kundeservice. I den forbindelse skulle der også meldes projekter ind, og det var oplagt at melde projekter ind, de allerede arbejdede med, da det ville give dem opmærksomhed og ressourcer til de pågældende projekter. Det var skrevet i den kontekst.

Forespurgt, om bemærkningen om, at det skulle indgå som grundlag for beslutning om ressourcer og organisering af den samlede administration af udbytteskatten, var udtryk for, at arbejdsgruppen også ville få betydning for, hvordan man bemandede området fremadrettet, forklarede vidnet, at hun tror, det var for at løfte sig op og

se på problemområdet. Foreholdt, at arbejdsgruppens opdrag ikke forekommer at være ressourcedefinerende, forklarede vidnet, at der skulle meldes strategiske projekter ind, og formuleringen kom med for at løfte projektet og gøre det mere interessant at have med i en strategi. De ønskede at få ledelsesattention på igangværende projekter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1145 Notatets afsnit "Ressourcer og forudsætninger" (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice):

> *"Vedrørende kontrol og afstemning:*
>
> *Den arbejdsgruppe, der er nedsat på nuværende tidspunkt, består af 4 medarbejdere i SKAT. Det igangsatte arbejde skal tilpasses øvrige opgaver, og der kunne med fordel tilføres ressourcer til færdiggørelse af arbejdet i gruppen"*

Forespurgt, om det var en efterlysning af en opprioritering af området, forklarede vidnet, at det også handlede om en kamp om ressourcer og penge, når man meldte et strategisk projekt ind.

18. august 2014 – spørgsmål til SKAT Jura vedrørende skønsmæssig ansættelse af udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1310 (2014-08-18 (3) - E-mail fra Susanne Thorhauge til SKAT Jura vedr. skønsmæssig ansættelse af udbytteskat).

Forespurgt, hvorfor e-mailen blev sendt på dette tidspunkt, ca. 14 måneder efter rapporten var afgivet, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om der har været en forudgående forespørgsel på medarbejderniveau fra hendes medarbejdere til SKAT Jura, hvorefter hun så eskalerede den ved at sende e-mailen direkte til Anita Hørby Rasmussen. De havde behov for at få en afklaring. Som på andre områder i deres afregningsprocesser kan man sende en foreløbig fastsættelse, og det var der også behov for her for at kunne gennemføre den digitale pligt, så man også kunne indberette, selv om det var en nulindberetning.

Forespurgt, om vidnets ledelse var inde over sådanne ting, eller om vidnet selv disponerede, forklarede vidnet, at hun selv disponerede.

1. september 2014 – referat af møde med SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"Deltagere:*
> *Susanne Thorhauge (ST), Kontorchef Afregning Erhverv (deltog fra kl. 12.00)*
> *…*
> *Dorthe Pannerup Madsen (DPM), Funktionsleder Betaling og Regnskab SAP38*
> *…*
> *Kurt Wagner (KW), Revisionschef SIR*
> *Søren Kristensen (SK), SIR*
> *Lars Kørvell (LK), SIR*
>
> *…*
>
> *SKAT havde nedsat en mindre arbejdsgruppe bestående af DP, HKE og JN.*
>
> *Arbejdsgruppen har i forbindelse med arbejdet ligeledes udarbejdet et Notat om opgaver og snitflader for at få overblik over hele processen, herunder få overblik over opgaver for udbytteområdet, som ikke har været placeret i organisationen tidligere."*

Forespurgt, om den nævnte mindre arbejdsgruppe var hele 2013-arbejdsgruppen eller en undergruppe, forklarede vidnet, at hun tror, det var 2013-gruppen uden Afregning Person, så det kun var Afregning Erhverv og Dorthe Pannerup Madsen.

Forespurgt, om det notat, der omtales, er det tidligere foreholdte notat, som ikke blev færdiggjort, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"SKAT oplyste, at der på udbytterefusionsområdet ikke er sket nogle ændringer siden rapporten blev afgivet."*

Forespurgt, om vidnet inden mødet vidste, at man ikke havde foretaget sig noget i forhold til refusionsdelen, forklarede vidnet, at det vidste hun ikke, men hun var ikke inde over refusionsdelen. Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun fik oplysningen, forklarede vidnet, at hun tænkte, det var et presset område, der sikkert kunne digitaliseres, hvis nogen fik tid til at beskrive det og tage sig af det.

Foreholdt, at Lisbeth Rømer på det tidspunkt var gået på pension, og forespurgt, hvem vidnet mener havde stafetten, forklarede vidnet, at Dorthe Pannerup Madsen overtog efter Lisbeth Rømer. Hun mener også, at Hanne Villemoes Hald på et tidspunkt var inde over.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen).

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over udarbejdelsen af notatet, forklarede vidnet, at hun drøftede med sine medarbejdere, Jeanette Nielsen og Henrik Kofoed Espersen, hvad ansvaret i procesejerskabet var, også på baggrund af projektet "God Processtyring i SKAT". De har helt sikkert diskuteret det i overordnede termer, men hun har ikke medvirket til at skrive notatet. Forespurgt, om vidnet godkendte teksten på erhvervsdelen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt, at der i notatet er en forholdsvis detaljeret beskrivelse af Afregning Erhverv, men at der ikke er skrevet noget, når man kommer til andre delkomponenter. Vidnet forklarede, at det bl.a. var hele den manuelle del, og det var det, hun efterlyste hos René Frahm Jørgensen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1399 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen, Notatets afsnit 4.1 "Afstemning til fødesystemer (revisionsrapportens punkt 3.3.)"):

> *"Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.*
>
> *Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring."*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 986 (2013-07-05 (2) - Handleplan sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013) og foreholdt, at der her fremgår en fuldstændig identisk tekst med den ovenstående omkring behov og indsats, og forespurgt, om det betyder, at man ikke havde arbejdet videre med punkterne, siden arbejdsgruppen blev nedsat, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Der var blevet arbejdet videre med punkter, men man var ikke kommet i mål, og man havde derfor ikke opdateret teksten.

Foreholdt, at det samme gør sig gældende andre steder, og forespurgt, om det er et udtryk for, at man har skrevet teksten i handleplanen på et givet tidspunkt, men ikke har været inde at sikre opdateringen, og at notatet var gået i stå, forklarede vidnet, at det lyder sandsynligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1401 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen, afsnit 4.4 "Organisering og ansvar på udbytteområdet (revisionsrapportens punkt 3.7.)"):

> *"Revisionsrapportens delkonklusion:*
>
> *Det er SIRs vurdering, at der er mange aktører og procesejere for området. Der bør efter SIRs opfattelse etableres et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Det er arbejdsgruppens opfattelse, at øget ledelsesmæssig fokus bør udmøntes i en konkret stillingtagen til placering af de enkelte opgaver på udbytteområdet under hensyntagen til kompetencer og ressourcer.*
>
> *… xxx"*

Forespurgt, om vidnet ved, hvad der nærmere blev drøftet, og om man var nået videre, eller om det strandede her, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvor langt man var kommet. Afhængigt af hvor man lagde snittet, var der flere muligheder som procesejer.

Foreholdt, at SIR's anbefaling var, at der blev etableret et ledelsesmæssigt fokus, og at det vel ikke var på produktionsniveauet, men at SIR's bemærkninger gik på at etablere et overordnet ansvar og ikke et overordnet procesansvar, og forespurgt, om man drøftede den anbefaling, i forhold til hvor i ledelsen ansvaret skulle ligge, forklarede vidnet, at hun ved, at der har været drøftelser mellem René Frahm Jørgensen, Jens Sørensen og Johnny Schaadt Hansen i forhold til driftsdelen, og at de også handlede om at samle nogle af selskabsressourcerne. Der har også været peget på, at ansvaret skulle tilbage til Store Selskaber, da den manuelle behandling af dokumentationen og hele kontrollen bedre kunne ligge i Store Selskaber og ikke bare betragtes som en bogføringsopgave. Der har aldrig hende bekendt været peget på, at det overordnede ansvar for de manuelle processer skulle lægges i Østbanegade.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om arbejdsgruppen har behandlet og drøftet, hvordan det overordnede ansvar og ledelsesmæssige fokus skulle intensiveres, forklarede vidnet, at hun tror, de i arbejdsgruppen læste det overordnede ansvar som værende på kontorchefniveau, hvilket hun også selv gjorde. Det overordnede ansvar for betalingsprocesserne og bogføringsprocesserne lå under Jens Sørensen, så hun opfattede det således, at ansvaret skulle placeres niveauet under eller måske to niveauer under direktøren.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var nogle af de tekniske ting, der skulle afklares, der indvirkede på, hvilken kontorchef der skulle have området, forklarede vidnet, at i forhold til de digitale processer og andre ting over mod de systemer, hun havde i forvejen, kunne det tale for, at området skulle ligge hos hende. Hun havde flest tilsvarende systemer og processer på den del, men de var ud mod virksomhederne. Når det handlede om kontrol, kunne man have peget på Indsats. Hvis man fokuserede på alt det, man udbetalte, skulle det have ligget i et kontrolkontor, hvor man havde tilsvarende sager omkring kontrol, og hvor man kontrollerede rigtigheden af de ting, man sagsbehandlede på. Handlede det kun om at få eksekveret, så var det i betalingssøjlen. Forespurgt, om man ikke kunne have begyndt med ansvarsplaceringen, så man vidste, hvem der havde den overordnede opgave, forklarede vidnet, at uanset hvordan man tolker procesejerskabet, var det en tværgående proces ligesom mange andre af SKAT's processer. Det var ikke en opgave, man kunne lægge ét sted, da den var tværgående i forhold til SKAT's struktur. Næsten alle SKAT's processer – også vedrørende eksempelvis moms og punktafgifter – har forankring både i noget lov og i nogle IT-systemer, og der er noget manuelt og noget vejledning. SKAT er ikke organiseret på en måde, så det kan ligge ét sted. Når det var nødvendigt at lave end-to-end-procesbeskrivelsen, var det netop for at skabe klarhed over, hvornår ansvaret overgik til andre. Det kunne de selvfølgelig have gjort på et tidligere tidspunkt, men det gjorde de ikke.

Forespurgt, om det så var anbefalingen om at få en mere overordnet ansvarsplacering, der var noget galt med, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige. Revisionsrapporten gik til Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen, og det var dem, der kunne have løftet ledelsesdiskussionen om anbefalingen op på det niveau, hvor den hørte hjemme. Man valgte at gribe det an på den måde med at nedsætte en arbejdsgruppe på medarbejderniveau, men man kunne også have valgt en anden måde.

Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at man kunne have valgt at tage fat i placeringen af det overordnede ansvar først, forklarede vidnet, at det kunne man godt, men hun ved ikke, om vidensniveauet var højt nok til at træffe den beslutning. Hun antager, at hendes egne direktører, Richard Hanlov og Jonatan Schloss, ikke præcist ville vide, hvad der lå i en sådan opgave, og de ville derfor have

behov for en beskrivelse af de underliggende processer, før de kunne træffe beslutningen. Men det er set før, at man har truffet beslutning om det overordnede ansvar uden at kende de underliggende processer, så man kunne have gjort det på andre måder.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1403 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen, Notatets afsnit 4.5 "Opfølgning på tidligere undersøgelse (revisionsrapportens punkt 3.8.)"):

> *"Det er på møde med Intern Revision den xx tilkendegivet at afstemning ved udsøgning af data via Business Object ikke kan anvendes som dokumentation for SKATs kontrol af de indberettede data.*
>
> *Det er ikke muligt på anden måde, at fremfinde data fra eKapital-indberetningerne således, at der kan ske opsummering af det samlede udbytte før skat og den samlede indeholdte udbytteskat pr. udloddende selskab pr. vedtagelsesdato. Det er med andre ord ikke muligt at foretage udsøgninger direkte i eKapitaldata.*
>
> *Der kan således bestilles relevante rapporter hos SKATs It-leverandør eller der kan foretages systemændringer, der tilgodeser at der sker den fornødne afstemning.*
>
> *Arbejdsgruppens anbefaling*
>
> *Der bør tages stilling til, om der skal afsættes ressourcer til nærmere analyse af hvorledes systemændringerne kan gennemføres.*
>
> *Arbejdsgruppen vurderer, at der er tale om en forholdsvis ressourcekrævende opgave, som ikke kan løses i nærværende arbejdsgruppe."*

Forespurgt, om det var denne anbefaling fra arbejdsgruppen, som dannede grundlag for ansøgningen til Change Board, forklarede vidnet, at det var bredere end det. Anmodningen til Change Board fra april var kun for at fremskaffet data, så man kunne analysere på det. Det var en forløber. Hvis man skulle lave systemændringer, ville det kræve flere ressourcer, da det så var et IT-udviklingsprojekt, hvor man skulle have penge til at beskrive ændringen og herefter skulle sende beskrivelsen til en IT-leverandør, som skulle oplyse en pris, og der skulle være tests og andet. Når det beskrives, at det er en ressourcetung opgave, som ikke kan løses i arbejdsgruppen, drejer det sig ikke kun om at få bestilt data, men om noget mere. Men det blev stoppet, da de ikke fik det, de bad om i første omgang, og så havde de ikke grundlaget for at gå videre til næste del.

Forespurgt, om Change Board var opmærksom på, at man havde været igennem overvejelserne i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Det videre arbejde i arbejdsgruppen

Forespurgt, hvad der skete med arbejdsgruppen efter efteråret 2014, herunder om gruppen blev opløst, forklarede vidnet, at den var sat på pause hen over efteråret, da der blev fokuseret på andre ting, men at hendes medarbejdere arbejdede videre. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var yderligere møder i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Kommissionens formand oplyste, at afhøringen af vidnet vil fortsætte den 22. maj 2019 kl. 9.00.

Kl. 15.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

22. maj 2019
Protokol nr. 16

Den 22. maj 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Stig Lauritsen for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Camilla Warburg for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard (mødte kl. 10.00)

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Anders Carlsen for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

SUSANNE THORHAUGE (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Susanne Thorhauge som vidne.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at SIR afholdt møder og foretog vurderinger sammen med vidnets enhed, og forespurgt, om det var sædvanligt, at SIR som opfølgning på en rapport deltog i dialogmøder med dem, forklarede vidnet, at det var en usædvanlig situation. Forespurgt, hvad baggrunden var, for at SIR blev involveret i det forløb, forklarede vidnet, at det var svært at finde en løsning, og eftersom SIR var kommet med anbefalinger, inviterede de SIR med til at finde løsninger. Hun har ikke i andre situationer, fx ved revisionsrapporter om brugeradgange, rettigheder og andre ting, haft SIR med så tæt på.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der var drøftelser af, hvordan man kunne lave afstemninger, og at det var SIR, der vurderede, at der var behov for, at man gjorde det i originale data og ikke på datavarehuset, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var SIR's vurdering, som dannede grundlag for ansøgningen til Change Board om en bevilling til at få CSC til at lave prøvekørslen, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at det var SIR's vurdering, at der skulle laves en ansøgning, men det var givet, at de skulle arbejde videre ad den vej. SIR var som sådan ikke inde at sige noget til ansøgningen. Forespurgt, om det var SIR's ønske om at få de originale data, der fik dem til at vurdere, at det var vejen frem at lave en ansøgning til Change Board, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, om det var SIR eller hendes medarbejdere, men det var den løsning, man valgte for at få de data.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet kan beskrive, hvilke TastSelv-projekter der var af betydning for udbyttebeskatning fra den oprindelige rapport og frem, forklarede vidnet, at der hele tiden var TastSelv-projekter omkring punktafgifter. Punktafgifter er et emne, der hele tiden dukker op i forbindelse med politiske forlig, når der skal findes nogle penge. Der var derfor ofte ændringer af punktafgifterne. Det betød, at der hele tiden skulle laves ændringer i TastSelv i forhold til fx koder. Der sættes en masse ting i gang, når der indføres en ny afgift, som skal indberettes. Af store projekter var der selskabsselvangivelsen og DIAS-projektet, og så blev der helt grundlæggende arbej-

det på et nyt TastSelv-system. Hun er ikke selv så teknisk anlagt, men problemet var hele arkitekturen. Når der var mange udviklingsprojekter, som skulle ind gennem TastSelv-platformen, manglede der testmiljøer til brug for test af projektet. Det betød, at de forskellige projekter blev lagt i kø, hvilket gjorde det langsommeligt, dyrt og komplekst. Man arbejdede derfor med nogle forskellige nye modeller. Der var også problemer med adgangskontrol og brugerrettighedsstyring i TastSelv-løsningerne. TastSelv Erhverv var en travl platform, og der blev brugt mange ressourcer og meget tid på den. Forespurgt, om TastSelv Erhverv sad med alle former for TastSelv, herunder når der var behov for det på udbytteområdet, og om det således var ét blandt flere projekter, som blev allokeret til de medarbejdere, der var specialister på TastSelv, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 902 (2012-12-12 - Referat fra statusmøde om udbytteskat vedr. forbedringer af TastSelv den 12. december 2012):

> *"Arbejdet med den opdaterede kravspecifikation er imidlertid blevet forsinket på grund af ressourcemangel, og der er med den nuværende ressourcetildeling ikke foreløbigt udsigt til, at den opdaterede kravspecifikation bliver klar til afsendelse i nær fremtid.*
>
> *På baggrund af indstilling fra procesejer og systemejer er det af Susanne Thorhauge og Jan Telling på grund af opgavens omfang og kompleksitet blevet besluttet, at opgaven skal løses i projekt. Indtil en projektorganisation er på plads, skal der dog arbejdes videre med opgaven som hidtil."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad problemstillingen omkring ressourcemangel var på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det var på systemejersiden, der var ressourcemangel, dvs. ovre hos Jan Telling. Linnea Nissen og Iame Pedersen blev brugt til mange andre ting. På systemejersiden var de i en proces med at lære nye medarbejdere op, som skulle forestå implementering af TastSelv.

Forespurgt, hvad det betyder, at man skal løse opgaven i et "projekt", forklarede vidnet, at man trækker medarbejderne ud af deres sædvanlige driftsorganisationer og sætter mere fokus på. Det er en opprioritering og en lukket opgave. Det var en udfordring, at man med alle de projekter, som var i gang i SKAT, og som blev vurderet i Change Board, generelt overbookede medarbejdere i stort omfang. Det var de samme, der blev peget på til de centrale opgaver, men når man valgte at lægge det i et projekt, var det helt klart for at få mere fokus på opgaven og flere ressourcer.

Forespurgt, om de søgte om at få flere medarbejdere til et overbooket område, forklarede vidnet, at det ikke fungerede sådan. I stedet estimerede man ressourcebe-

hovet og lagde det op til en beslutningstager. Der var flere kontorer i SKAT, der kiggede på udviklingsporteføljen og de kritiske ressourcer. Fx var der en kæmpe mangel på IT-arkitekter, hvilket medførte flaskehalsproblemer for mange af projekterne. Det kunne også være hendes procesejere, som blev udlånt til projekterne. Der var i SKAT en tendens til, at man åbnede for mange projekter, og at der ikke var ressourcer til at løfte opgaven. Så blev den trukket for langt, og det kostede for mange penge. Forespurgt, hvem hun henviser til, når hun taler om en "beslutningstager", forklarede vidnet, at ressourcerne i systemejersøjlen havde en selvstændig direktør, og ikke lå i Kundeservice. Der manglede måske nogle fora, der lappede over. Det var måske Change Board, men hun husker ikke navnet på det forum, hvor man ellers lagde projekter op.

Forespurgt, om de fik løst opgaven på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at opgaven, der omtales i det foreholdte, var at lave en løsning, så man fik indberettet. Det drejede sig om EKKO – Én Skattekonto – og der fik man løst opgaven. Forespurgt, om det var i tilknytning til EKKO, at man skulle lave tvungen TastSelv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet kan beskrive forløbet omkring tvungen TastSelv hen over perioden, navnlig i 2013, forklarede vidnet, at der blev lavet en bekendtgørelse om tvungen digital indberetning. Det var for at sikre, at de ikke havnede i den situation, som Lisbeth Rømer havde skrevet om, dvs. at de fik bunker af manuelle sagsbehandlinger og indtastningsopgaver. Der blev indført digital pligt, så de digitale løsninger, som SKAT stillede til rådighed, også skulle anvendes af dem, der indberettede. Forespurgt, hvordan det gik med at få løsningen implementeret, forklarede vidnet, at hun tror, at der var forsinkelser på omkring en måneds tid, men da de fleste indberetninger af udbytte sker efter afholdelse af generalforsamling i foråret, så tænkte man, at det kunne man leve med. Som hun husker det, blev det således ikke implementeret den 1. januar 2014, men den 1. februar 2014.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var systemejerne, der havde den indgående viden om udvikling og status på de tvungne TastSelv-løsninger, forklarede vidnet, at det var på procesejersiden, at man indførte den tvungne digitalisering. Det var også procesejersiden, der var ansvarlig for og stillede krav om, at brugergrænsefladen ud mod virksomhederne var i orden, og at der var vejledninger. Implementeringen, bestillingen og prioriteringen skete derimod i et prioriteringsforum med systemejere for bordenden. De havde også et forum på kontorchefniveau, hvor de prøvede at prioritere de mange opgaver. Både vidnet og andre kontorer i SKAT havde digitaliseringsønsker. Hun husker flere møder med Søren Kjær og Jan Telling fra systemejersiden, hvor de skulle prioritere. Deres drøftelser blev grundlaget for det, der blev lagt op til Change Board.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1068 (2013-11-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer til Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning'):

> *"Der har aldrig været afstemning mellem betaling og godskrivningen af den indeholdte udbytteskat, som er registreret i 2 forskellige systemer, selvom der har været arbejdet på at få det indført.*
>
> *Der er siden begyndelsen af 2012 arbejdet på at få et TastSelv system, som har indbygget afstemning mellem angivelse og indberetning af udbyttemodtagere. Desværre blev det dyrere end forudsat og derfor er der ikke påbegyndt en IT udvikling af det nye koncept.*
>
> *Den nuværende tvungne TastSelv har "børnesygdomme", som ikke er kureret og har ingen indbygget afstemning, da den bygger på de 2 systemer og de forskellige frister."*

Forespurgt, om det også er vidnets erindring om status i november 2013, at der var et tvunget TastSelv-system, men at der ikke var nogen afstemningsmuligheder, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om Lisbeth Rømer henviste til manglen på oplysning om regnskabsår. Der manglede oplysning om regnskabsår i det, der skulle indberettes, så man kunne ikke lave afstemning. Hun har ikke set notatet og ved ikke, om det blev løftet op til nogen. Forespurgt, om notatet gav udtryk for situationen på det pågældende tidspunkt, bekræftede vidnet dette. De var kommet for sent i gang med TastSelv-løsningen, fordi der var knappe ressourcer. Det var også årsagen til, at det blev lidt forsinket.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1069 (2013-11-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer til Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning'):

> *"Status*
>
> *Det nuværende TastSelv har flere mangler, og mangler især afstemning, fordi det er baseret på de tidligere frister. Et nyt TastSelv har været under udvikling siden primo 2012, men der er fortsat ingen beslutning om at etablere det. Opfyldelse af Lov 1352 af 21.12.2012 i det nuværende TastSelv vil kunne afhjælpe den manglende afstemning, men behovet for at tilføre en række nye automatiske kontroller vil kræve en større omstrukturering af det nuværende TastSelv. Om det er den optimale løsning er usikkert."*

Forespurgt, om vidnet er enig i denne vurdering fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om Lisbeth Rømer henviser til 3S, hvor de tastede deres angivelser ind. Det må Lisbeth Rømer kunne svare på.

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvordan arbejdet med udbytteskatteprojektet i TastSelv forløb i 2014, forklarede vidnet, at hun husker, at hun havde fået en tester fra en skatteenhed ind i Østbanegade til at hjælpe med at udvikle og teste systemet sammen med Jeanette Nielsen. De var således fra forretningens side med til at teste systemet. Der var også medarbejdere fra Høje Taastrup inde for at taste angivelser og teste systemet, så hun tænker, at det forløb tilfredsstillende. Det kom i drift i 2014.

Vidnet blev foreholdt, at hun tidligere omtalte udbytteområdet som strategisk aktivitet, og at Jeanette Nielsen i den forbindelse udarbejdede et notat, som vidnet var inde over. Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1142 (2014-06-06 (3) - E-mails vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice) og ekstraktens side 1144 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice).

Forespurgt, hvad baggrunden for dette notat var, forklarede vidnet, at som hun husker det, var det den nye kundeservicestrategi, hvor der – ud over de store linjer – også skulle være konkrete indsatsinitiativer, som alle kontorer skulle melde ind med. De valgte dette projekt, da det var det, de sad med i forvejen. Næsten alle hendes medarbejdere var på den ene eller anden måde udlånt til store IT-udviklingsprojekter. Når de skulle vælge et projekt at melde ind, passede dette godt, fordi det havde tværgående elementer og rettede sig mod kunderne, og der var en manglende digitalisering i processen. De syntes derfor, at det var et godt projekt at melde ind i sådan en strategi, så der kunne komme noget fokus på det, og de kunne få penge og ressourcer til det. Forespurgt, om det i ledelsens øjne var en måde at få det opprioriteret på, bekræftede vidnet dette.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvad vidnets kendskab til og involvering i TRACE-projektet var, forklarede vidnet, at hun mener, at hun hørte om det, da de skulle lave den digitale løsning i 2014. De fik af departementet at vide, at departementet havde været involveret i et projekt ved EU-kommissionen, som hed TRACE. Da hun fik det forevist, kunne hun genkende den søjle i kommissionen, som de også havde arbejdet med på momsområdet. Hun havde en medarbejder, som sad på momsområdet, med til at se på projektet. I hendes optik virkede det som en skitsemodel, der ikke var moden, og der kom heller ikke nogen bestillinger fra departementets side i forhold til projektet. Der

var et kort informationsmøde i Hovedkontoret, hvor de fik præsentationen, men det var blot en idéskitse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1129 (2014-05-19 - E-mail fra Tom Stevns vedr. status på OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 15. maj 2014 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen med kopi til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph, Karina Tangaa Jul Andersen, Lena Bardrum, Jeanette Nielsen, Tom Stevns og Susanne Thorhauge):

> *"Jeg har sat et galleri af (forhåbentlig) relevante personer på c.c. (– og Lena/Karina, I må meget gerne videreformidle til USO-projektet!) Men jeg må hellere nævne, at på nær Tom Stevns har ingen af os befattet os med TRACE tidligere. Så vi starter næsten alle på samme niveau."*

Forespurgt, om det efter vidnets erindring var ved denne e-mail, hun blev introduceret for TRACE-projektet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1128 (2014-05-19 - E-mail fra Tom Stevns vedr. status på OECD's TRACE-projekt, Tom Stevns e-mail af 19. maj 2014 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen, Hanne Villemoes Hald med kopi til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph, Karina Tangaa Jul Andersen, Lena Bardrum, Jeanette Nielsen, Susanne Thorhauge og Troels Holst Larsen):

> *"I 2010 fik jeg til opgave at udføre omfattende TRACE-Prove of concept(PoC) scenarier for OECD. Jeg udviklede en test og udviklingsplatform som er baseret på indberetningsdata fra seks landes banker henholdsvis HSBC og Citi. På denne platform kan man teste og videreudvikle de mest basale krav til et givent TRACE system.*
>
> *…*
>
> *Platformen er stadigvæk fuldkommen intakt og står til jeres disposition, hvis det skulle have jeres interesse."*

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over denne platform, og om vidnets enhed var inde at teste noget her, forklarede vidnet, at det var de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1357 (2014-09-30 - Indkaldelse til informationsmøde om TRACE med henblik på at overveje SKATs deltagelse i projektet, sendt til bl.a. Susanne Thorhauge):

"Kære alle

Der indkaldes hermed til informationsmøde om TRACE. Modtagerne bedes venligst sikre, at deres enheder er repræsenteret.

…

Mødedagsorden:

1. Velkomst og præsentation (Jura)

2. Sidste nyt fra OECD (Andreas Bo Larsen, departementet)

3. Åben diskussion – alle bedes overveje: Hvilke krav stiller TRACE til SKAT? Hvilke arbejdsprocesser vil falde bort? Hvilke arbejdsprocesser skal ændres? Hvilke system- og regelændringer kan forudses? Hvilke forventninger har departementet til SKATs medvirken fremover?"

Forespurgt, om mødet blev afholdt, og om vidnet deltog i mødet, forklarede vidnet, at hun husker at have deltaget i et møde, hvor hun tror, at Andreas Bo Larsen fra departementet også deltog. Hun tror ikke, at der var ret mange deltagere i det møde, men hun husker det ikke. Det var primært departementet, som deltog i de møder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1356 (2014-09-30 - Indkaldelse til informationsmøde om TRACE med henblik på at overveje SKAT's deltagelse i projektet, Susanne Thorhauges e-mail af 6. oktober 2014 til Dorthe Pannerup Madsen og Hanne Villemoes Hald med kopi til René Frahm Jørgensen):

"Kære Dorthe og Hanne,

Jeg mener ikke I behøver at deltage."

Forespurgt, om vidnet husker sine overvejelser på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det helt sikkert har været for at spare Dorthe Pannerup Madsen og Hanne Villemoes Hald. Der har sikkert også været en mundtlig dialog om, hvad mødet gik ud på, og om Hanne Villemoes Hald skulle rejse fra Jylland for at deltage i en times møde. Vidnet valgte så at sige, at hun selv tog mødet.

Forespurgt, om hendes opfattelse var, at projektet var meget præmaturt i forhold til at finde en løsning, forklarede vidnet, at det var det, men det var ikke uinteressant. Det ville dog kræve, at man deltog fra hele Europa. Det var en form for nettoinde-

holdelse af udbytteskatten, og det ville kræve – ligesom på nogle af momsprojekterne – at det var et EU-forankret projekt. Det var efter hendes opfattelse også derfor, at projektet var forankret i departementet. Hvis hun skulle komme med bidrag til, hvad SKAT kunne stille af krav til TRACE, var det med henblik på, at man kunne løfte det ned i kommissionen og tage det videre derfra. Man kunne ikke fra dansk side lave et TRACE-system uden at samarbejde med de øvrige lande.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang hørte om den formodede svindel, forklarede vidnet, at det gjorde hun, efter Jeanette Nielsen havde været til et møde i Høje Taastrup i begyndelsen af august 2015. Jeanette Nielsen informerede vidnet telefonisk på vej hjem fra mødet. Jeanette Nielsen oplyste, at hun havde været til et skræmmende møde, og at der var noget, der var helt galt. Forespurgt, om vidnet gav informationen videre opad i systemet, forklarede vidnet, at hun den samme dag ringede til både Richard Hanlov og Jonatan Schloss.

Udbetalingsstoppet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Udbytteskat – anonym anmeldelse*
>
> *Som følge af anonym anmeldelse til forretningsområdet Indsats, Særlig kontrol har der været afholdt møde den 6. august 2015 med følgende mødedeltagere:*
>
> *Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
>
> *Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber*
>
> *Flemming Simonsen, Store Selskaber*
>
> *Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice*
>
> *Sven Nielsen, Betaling og Regnskab*
>
> *Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab*
>
> *Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab"*

Vidnet forklarede, at det var et tilfælde, at Jeanette Nielsen blev inviteret med til mødet, da hun i forvejen var i Høje Taastrup for at gennemgå nogle processer med Sven Jørgen Nielsen og de andre. Det var rent tilfældigt, at Store Selskaber samtidig var der, og at Jeanette Nielsen blev inviteret med til mødet. Vidnet var ikke selv inviteret med til mødet.

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor der på dette tidspunkt ikke var nogen med fra et højere ledelsesniveau, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det kan tænkes, at Store Selskaber var i Høje Taastrup, hvor alt bilagsmaterialet og materialet til sagsbehandlingen lå, for at se på de faktiske forhold, men hun ved det ikke. Hun kan i hvert fald sige, at Jeanette Nielsen kun var i Høje Taastrup, fordi der skulle digitaliseres yderligere, og at hun derfor havde lavet en beskrivelse af nogle processer, som hun ville høre, om Sven Jørgen Nielsen og de andre kunne genkende. I den forbindelse blev hun tilfældigt inviteret med til et møde, hvor hun blev orienteret om den anonyme henvendelse. Jeanette Nielsen kontaktede efterfølgende vidnet.

Foreholdt, at der blev foretaget et udbetalingsstop i refusionssagerne, og forespurgt, om vidnet deltog i drøftelser om udbetalingsstoppet, eller var inde over hvad der blev kommunikeret ud om udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at hun husker, at da hun ringede til Richard Hanlov og Jonatan Schloss, tog de sagen meget alvorligt, og der blev indkaldt til et møde på hendes kontor med Hans From fra Store Selskaber samt Johnny Schaadt Hansen og Anne Munksgaard fra Særlig Kontrol. Forespurgt, hvornår dette møde fandt sted, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men det var formentlig mellem den 7. eller 8. august og den 12. august 2015. Det vil man formentlig kunne se i hendes gamle kalender, som hun ikke længere har adgang til. Særlig Kontrol havde undersøgt anmeldelsen. Det ved hun, fordi der blev fremlagt nogle ting fra bl.a. TDC, hvor Særlig Kontrol havde kigget på, hvad der var anmodet om af refusion. Hun mener også, at de havde talt med TDC om, hvad der var udloddet og udbetalt, og om TDC kendte deres aktionærer. Dette blev diskuteret på mødet. Man kunne ikke sige, at det materiale, der blev fremlagt for at kræve udbytterefusion, var troværdigt, og der var en stærk mistanke om svindel. Richard Hanlov deltog ikke i mødet, men han var selvfølgelig informeret om det. De besluttede på mødet, at de måtte sætte foden ned og stoppe nu.

Forespurgt, hvem "de" var, forklarede vidnet, at alle, der havde en flig af processen, havde behov for at se hinanden i øjnene, og sige, at der ikke skulle udbetales yderligere, før man havde fundet ud af, hvad det handlede om. Forespurgt, hvem der deltog i mødet, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om René Frahm Jørgensen var med på telefonen. Han har helt sikkert deltaget, da det var hans kontor, der sad med udbetalingerne. Dorthe Pannerup Madsen deltog ikke. Anne Munksgaard og måske også Christian Baden Ekstrand fra Særlig Kontrol deltog. Derudover deltog Hans

From. Hun husker ikke, om Johnny Schaadt Hansen deltog. Det lå jo i sagsbehandlingsprocessen, at man kunne undersøge tingene nærmere, så der var ikke noget odiøst i at stoppe for udbetalingerne.

Korrespondance vedrørende udbetalingsstoppet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, sendt med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger."*

Forespurgt, om det kan være mødet den 13. august 2015, der henvises til, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om udbetalingerne blev stoppet i forhold til specifikke selskaber eller specifikke reclaimagenter, eller om det var et totalt udbetalingsstop, forklarede vidnet, at hun ikke havde indsigt i det, men der blev helt sikkert talt om, at der var nogle markante reclaimagenter. Som hun opfattede det, ville der ikke ske noget ved fuldstændigt at stoppe for udbetalingerne, indtil man havde fundet ud af, hvad der var op og ned på tingene.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1683 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015):

> *"Vi har PT aftalt at der stoppes for udbetalinger vedr. ovenstående.*
>
> *Vi er gået i gang med at finde alle sager…"*

Forespurgt, hvad "ovenstående" var, forklarede vidnet, at det formentlig var en henvisning til TDC og den omtalte reclaimagent. Hun mener ikke at have set denne e-mail før.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter):

> *"Der har været afholdt møde med Dorthe Pannerup (Betaling og Regnskab, SAP 38 Høje Taastrup) og repræsentanter fra Store Selskaber den 6/8 2015, hvor problemstillingen og eventuelle tiltag blev drøftet. Der er indsat stop for udbetalinger til de 3 reclaimagenter vedrørende personkredsen og sagerne frasorteres manuelt til efterfølgende sagsbehandling."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3962 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

> *"Der skal endvidere aftales en proces for håndtering af de konkrete sager, der er sat i bero."*

Vidnet blev foreholdt, at det foreholdte kan læses sådan, at det ikke var alle udbetalinger, der var standset på dette tidspunkt.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1885 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"På et møde den 6. august 2015 med deltagelse fra SKATs afdelinger Særlig Kontrol, Store Selskaber, Udvikling samt Betaling og Regnskab blev anmeldelserne gennemgået, og oplysningerne modtaget fra de engelske myndigheder blev fremlagt. På baggrund af oplysninger fra sidstnævnte om, at en større tilbagesøgning af udbytteskat vedrørende aktier fra et navngivent selskab var planlagt til den 10. august 2015, besluttede SKAT at stoppe alle udbetalinger, indtil der var overblik over situationen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1898 (2016-10-06 - Forelæggelse for Jim Sørensen vedr. udbetalinger af refusion af udbytteskat den 6. august 2015):

> *"Særlig Kontrol er blevet bedt om at redegøre for SKATs udbetalinger vedrørende refusion af udbytteskat den 6. august 2015, hvor der blev truffet afgørelse om udbetalingsstop på området."*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 4054 (2018-12-20 - Svar fra Skatteministeriet på spørgsmål nr. 117 af 16. november 2018 fra Skatteudvalget):

> *"Skattestyrelsen skal i øvrigt oplyse, at styrelsen er blevet opmærksom på, at der uagtet betalingsstoppet, der var gældende i perioden fra den 6. august 2015 til den 17. marts 2016, er sket udbetaling af udbytterefusion i 35 tilfælde i perioden fra d. 6. august 2015 til d. 17. marts 2016. Disse udbetalinger vedrører et samlet beløb på ca. 7,7 mio. kr."*

Forespurgt, om det var et fuldstændigt stop, man aftalte, eller om det var et delvis stop, der relaterede sig til specifikke ansøgere eller reclaimagenter, forklarede vidnet, at som hun husker det, blev det diskuteret, at det var blanketordningen, som kom direkte til Høje Taastrup, som var problemet, og at det var der, der var blevet svind-

let. Der blev lavet stikprøver i nogle af regnearksordningerne. Hun husker ikke, om der var tale om et fuldstændigt stop eller et delvis stop.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, sendt med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger. Her mener jeg, at vi bliver nødt til at ændre kurs, da vi allerede mærker et pres fra banker, selskaber mv., der rykker for udbetaling.*
>
> *Til jeres orientering, så har der i dag været afholdt møde mellem B&R og Kundeservice Erhverv (Dorthe Pannerup og Christian Hansen). Mine anbefalinger på baggrund af konklusionerne fra dette møde er:*
>
> *1. Vi genoptager refusionsudbetaling på de 3 store (dvs. den såkaldte regnearksløsning)."*

Forespurgt, om vidnet var enig i disse anbefalinger, forklarede vidnet, at hun ikke var enig, for der var endnu ikke en afklaring. Udbetalingsstoppet blev da også fastholdt. Hun mener, at Jonatan Schloss og Jens Sørensen også var inde over. Forespurgt, hvad det omtalte pres fra bankerne gik ud på, forklarede vidnet, at der i denne periode var meget pres på, og bankerne blev også afkrævet af deres kunder. Hun vil tro, at bankerne rykkede René Frahm Jørgensen, da ansvaret lå i hans kontor.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Forespurgt, om vidnet kan forklare om den videre interne orientering opad i systemet dels til Jesper Rønnow Simonsen og dels til departementet, Jens Brøchner og skatteministeren, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvordan Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret, men hun ved, at det skete mundtligt. Forespurgt, om hun ved, hvornår det skete, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, men hun ved, at det skete umiddelbart efter. Hun ved, at Jonatan Schloss havde talt med Jesper Rønnow Simonsen, fordi hun selv var til møde hos Jesper Rønnow Simonsen i anden forbindelse, og der var hun bekendt med, at han allerede var orienteret mundtligt om sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1714 (2015-08-21 (1) - E-mail fra Kent D. Sørensen til Jens Sørensen om forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen):

"Vedlagt forelæggelse vedr. udbytteskat, som netop er givet til Jesper Rønnow."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1715 (2015-08-21 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytte):

"Forelæggelse for direktøren for SKAT

Status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat"

Forespurgt, om der forelå en mundtlig orientering forud for dette og i umiddelbar forlængelse af, at de blev orienteret den 6. august 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1698 (2015-08-12 (1) - E-mail fra Susanne Thorhauge vedr. status på handleplan, Susanne Thorhauges e-mail af 12. august 2015 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss):

"Til orientering. Det er potentielt en rigtig grim sag. Jeg har møde med Johnny, Rene, Anne og Hans i morgen eftermiddag.

Vi har ikke førertrøjen på i denne sag men vi har været vidende om en uhensigtsmæssig proces efter en revisionsrapport i 2013. Jeg er ved at følge op på status på den handleplan vi udarbejdede sammen med Betaling og Regnskab som opfølgning på rapporten."

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der skete på det omtalte møde den 13. august 2015, forklarede vidnet, at det kan have været det rigtige udbetalingsstopmøde. Forespurgt, om denne e-mail var en opfølgning på en tidligere mundtlig orientering af cheferne, bekræftede vidnet dette. Hun har læst i materialet, at René Frahm Jørgensen skriftligt orienterede Jens Sørensen og oplyste, at vidnet havde orienteret Jonatan Schloss.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var det møde, der blev afholdt på vidnets kontor, og hvor René Frahm Jørgensen var med på telefon, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne):

"Dette er en early warning – og skal behandles fortroligt. Jeg blev i formiddags ringet op af Susanne Thorhauge (procesejer), der oplyste mig at hun havde givet Jonatan en mundtlig orientering…"

Forespurgt, om det er sådan, vidnet erindrer forløbet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun er bekendt med, hvordan departementschefen blev orienteret, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Hendes kontor fik ansvaret for at koordinere alle de SAU-spørgsmål, der kom efterfølgende, og hun kan ikke sige, om de i den forbindelse har svaret på et eller andet, da der var over hundrede spørgsmål.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT').

Forespurgt, om vidnet har set dette dokument før, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet er bekendt med en tidligere orientering af ministeren, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Korrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

"Knivenes kamp har kørt i nogen tid nu, specielt hos René og Susanne Thorhauge."

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvad der ligger bag denne beskrivelse, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun mener, at de havde en ordentlig tone, men at det var en presset situation, særligt hos René Frahm Jørgensen, som var meget presset over situationen på udbetalingsområdet, der jo var hans område. De har måske været uenige om, hvorvidt de skulle suspendere hele udbetalingen. Forespurgt, om de var uenige om ansvaret, forklarede vidnet, at hun ikke kan forestille sig, at René Frahm Jørgensen på nogen måde havde tænkt, at ansvaret for udbetalingsprocessen lå hos hende. Det var et selvstændigt direktørområde, der ikke lå i Kundeservice. Den del har de ikke været uenige om.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til de personer, der nævnes i e-mailen, forklarede vidnet, at Orla H. Kristensen var kontorchef for det regnskabskontor, der stod for SKAT's samlede regnskab, og vel dermed også statens regnskab, da det var der, de mange milliarder kom ind. Han havde overblikket over alt og kunne spørges om alt, der havde med regnskab at gøre. Han var formentlig

chef for Dorthe Pannerup Madsen, og derfor skrev hun til ham. Han var sandsynligvis gået på pension på det pågældende tidspunkt – hun kan ikke ud fra e-mailen se, om det er en SKAT-adresse, der er skrevet til. Foreholdt, at det er en Gmail-adresse, forklarede vidnet, at så har Dorthe Pannerup Madsen nok skrevet til ham, selv om han var gået på pension.

SKAT's forslag til løsninger på udbytteområdet, herunder genoptagelse af arbejdet med anbefalingerne fra SIR's 2013-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1690 (2015-08-10 (2) - E-mail fra Jeanette Nielsen om opfølgning på mødet den 6. august 2015, Jeanette Nielsens e-mail af 10. august 2015 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen med kopi til bl.a. Susanne Thorhauge):

> *"Jeg var jo endvidere begyndt på et notat om muligheder og overvejelser i forhold til en forbedring af forretningsgangene. Jeg vil omskrive mit første udkast, og har derfor ikke vedlagt dette. Jeg tænker imidlertid, at overvejelserne bør omhandle følgende:*
>
> *- mulighed for løbende kontroller i forhold til "regnearksordningen" (bilag 3)*
>
> *- muligheder og udfordringer ved afstemning af anmodning om refusion til den oprindelige indberetning om udbytte og indeholdt udbytteskat vedrørende udbyttemodtager*
>
> *- muligheder for digitalisering af ansøgningsproceduren og automatisk sagsopretelse*
>
> *- mulighed for udvidelse af den nævnte VP-ordning (nettoafregning)"*

Forespurgt, om disse punkter, herunder punktet om en løbende kontrol i forhold til regnearksordningen, var udtryk for nye idéer, eller om det var noget, de havde drøftet på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at de ikke tidligere havde kigget på de manuelle processer i forbindelse med udbetalingerne. Allerede inden svindlen blev opdaget, var de dog klar over, at de havde et problem med en stor manuel sagsmængde. De ville gerne hjælpe med at undersøge mulighederne for at digitalisere processen, og derfor var Jeanette Nielsen ude at tale med dem om processerne. Jeanette Nielsen tog derud med det formål, men mødet kom til at handle om noget andet, og så tilføjede hun disse punkter, da det blev meget tydeligt, at der kunne være et potentielt problem med afstemningen og dokumentationen. De havde ikke tidli-

gere diskuteret det, men de var godt klar over, at der var den manuelle blanketproces samt VP-ordningen og regnearksordningen med de tre banker.

Forespurgt, om vidnet eller vidnets kolleger undervejs havde undervurderet problemerne, eller om vidnet har et bud på, hvordan man var havnet i den konkrete situation, forklarede vidnet, at man hen over tid helt sikkert havde undervurderet problemerne, og at man ikke havde sikret sig, at lovgivning eller digitalisering fulgte med. Den store problemstilling, som heller ikke var løst, og som måske også var grunden til, at arbejdsgruppen havde været så længe undervejs, var det store antal aktieejere med aktier i omnibusdepoter, hvor man ikke havde en-til-en-relationen. Det er hendes opfattelse, at hele lovgivningen og alle processerne blev lavet på et tidspunkt, hvor man mødte op på en generalforsamling med sin aktie og fik sit udbytte. Det, at der er mange udenlandske ejere af danske aktier, at de ligger i store depoter ejet af store pensionskasser, og at aktierne bliver handlet og lånt ud mange gange hen over den samme dato, gør, at man mister sporet af, hvem den reelle ejer er, som kan anmode om udbytterefusion. Der er sket noget på det område, men lovgivning, processer, digitaliseringer og kontrol er ikke fulgt med.

Forespurgt, om de var opmærksomme på, at refusionsanmodningerne steg voldsomt i omfang i de år, forklarede vidnet, at det var de. De vidste godt, at de manglede ressourcer i Høje Taastrup, dels fordi Lisbeth Rømer gik på pension, og dels fordi de fik flere anmodninger ind.

Forespurgt, om proceskontoret burde have råbt op og påpeget, at der var brug for manuel behandling i forhold til den materielle berettigelse, forklarede vidnet, at det plejede at være omvendt, således at man gennem direktørområdet påpegede nogle manuelle processer, hvor der skulle gøres noget. De sad ikke i Hovedcentret i Østbanegade og vurderede de manuelle processer.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at det var i Regnskab 2, senere DMO/DMS, at man burde have sikret den fulde kontrol, indtil der var en digital løsning, forklarede vidnet, at der gennem de seneste par år blev diskuteret digitale løsninger, men det var primært på indberetningsdelen. Refusionsløsningen var ikke blevet drøftet som et ønske eller som en problemstilling, man gerne ville digitalisere. De tog først fat i dette, da de tænkte videre i processen efter at have løst indberetningsdelen. Det var en af mange digitale løsninger, som de arbejdede med.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at

det er et komplekst område. SKAT er en meget stor butik med betydelige driftsenheder, hvor der kører manuelle processer, som man ikke kan pålægge en procesejer ansvaret for. I så fald skulle procesejeren have en helt anden løn og en helt anden titel, fordi vedkommende så ville være ansvarlig for rigtig mange ting. Det har vidnet i hvert fald ikke fået opfattelsen af, at hun var ansvarlig for.

RICHARD HANLOV

Kl. 10.15 mødte Richard Hanlov som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som fagdirektør for Forretningsudvikling i Koncerncentret og i perioden fra april 2013 til november 2016 var underdirektør i SKAT's afdeling Afregning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden forklarede vidnet, at han i alle årene var placeret i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb frem til marts 2010 forklarede vidnet, at han som 17-årig begyndte som elev i Finansministeriet. Han har siden taget en række uddannelser inden for IT-området og senere inden for ledelse og psykologi. Han har været i SKAT siden 2005 og har i alle årene været i statslig ansættelse.

Forespurgt, hvornår vidnet begyndte at beskæftige sig med udbytteområdet, forklarede vidnet, at han først meget sent stiftede bekendtskab med udbytteområdet. Han havde ikke ret meget med udbytte at gøre i den position, han sad i. Han stiftede bekendtskab med området i forbindelse med de revisionsrapporter, der kom, hvoraf den første kom i 2010. Før 2010 havde han ikke noget med området at gøre. Hans ansvarsområde var at være direktør for Forretningsudvikling, med forskellige titler. Han havde ansvaret for den digitale udvikling af skatteområdet.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden fra april 2013 og frem til 2016, hvor han var underdirektør, forklarede vidnet, at han refererede til to direktører: Steffen Normann Hansen og Preben Kristiansen. Han refererede til Steffen Normann Hansen vedrørende det produktionsmæssige og til Preben Kristiansen vedrørende det IT-mæssige.

Foreholdt, at vidnet havde Afregning Erhverv under sig, og forespurgt, hvordan det daglige samarbejde med Aino Olsen og Susanne Thorhauge og den løbende orientering foregik, forklarede vidnet, at han havde en travl hverdag. Han var ansvarlig for forretningsudviklingen, hvilket betød, at han sad som styregruppeformand for stort set al IT-udvikling i SKAT, dvs. årsopgørelsen, "Skat i balance", forskudsopgørelsen, told, moms og motor. Han havde en chefgruppe, som han brugte meget energi på, og som han talte meget med. De havde formaliserede chefmøder med referater på ugebasis. Han havde ofte møder fra kl. 8.00 til kl. 18.00. Det betød, at han havde megen uformel kontakt om aftenen på telefonen med både Aino Olsen, Susanne Thorhauge og Klaus Østergård for at få tingene til at hænge sammen. I de projekter, som han havde ansvaret for, deltog også de ansvarlige kontorchefer, som han havde under sig.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev forevist støttebilaget "Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet, 2010 – 1. april 2013 ("den tidlige periode")".

Forespurgt, om støttebilaget svarer til vidnets opfattelse, bekræftede vidnet dette. Han kan genkende området og er ikke i tvivl om, hvad hans ansvar var.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor man indførte den viste struktur med en såkaldt flydende direktion og Koncerncentret, og hvad formålet var med den, forklarede vidnet, at SKAT var en organisation, som lavede om hele tiden. Han husker, at han forholdt sig undrende til netop denne konstruktion. Han var fagdirektør for Forretningsudvikling og havde som sådan ikke ansvar for noget som helst. Rollen som fagdirektør betød, at han havde mulighed for at præge organisationen, men han havde hverken medarbejdere eller chefer, og han havde ikke kompetence til at uddelegere noget. Det var først, da han i 2013 blev underdirektør, at han fik et reelt formelt ansvar. Han blev som fagdirektør betegnet som "udvidet RAM" for direktionen. Forespurgt, hvad der ligger i begrebet "udvidet RAM", forklarede vidnet, at han løste opgaver for direktionen, som de ikke selv magtede. RAM er et IT-begreb for en computers udvidede hukommelse. Han løb således ærinder for direktørerne på tværs. IT-udviklingen, som han havde ansvar for, gik netop på tværs af hele SKAT

og indbefattede også al kommunikation fra driften ind mod IT-udviklingen. Han skulle så oversætte til IT-sprog, som andre kunne håndtere.

Forespurgt til beslutningsprocessen i perioden, herunder hvordan den blev gennemført, og hvordan man sikrede, at den flydende direktion var på samme informationsniveau, forklarede vidnet, at han ikke i videre omfang blev taget med på råd omkring dette, men at han var voldsomt bekymret for konstruktionen, da man skal være meget påpasselig med en flydende direktion. Danmark er kendt for at have et bureaukrati – på den positive måde – fordi der således er klare linjer for ansvar ned gennem hierarkiet. Den flydende direktion gjorde, at det var meget svært, og det er måske også grunden til situationen i dag.

Forespurgt, om vidnet husker, hvem der traf beslutningen om at indføre denne struktur, forklarede vidnet, at hans største anke – og det handlede i virkeligheden om udbyttesagen – var, at man i 2010 lavede en konstellation med en inddrivelsesdirektør og samtidig flyttede betalingsområdet til Inddrivelse. Det var efter hans opfattelse det dummeste, man kunne gøre. Der er en symbiotisk sammenhæng mellem "opkrævning" og "betaling". Det at man flyttede betalingen til Inddrivelse, var helt galt i forhold til forretningsmodellen i SKAT – en forretningsmodel som ellers gav god mening. Hvis man skiller direktørområderne ad – og det var det, der skete – så forsvinder ting mellem hænderne på en.

Forespurgt til konceptet i forhold til den regionale ledelse forklarede vidnet, at han i mange år havde ansvaret for at drive kundeserviceledelsen, hvor han kunne tale med sine underdirektører ude i regionerne. Planen var, at han skulle omsætte den viden, han fik fra driften, til forretningsudvikling og IT. Dette fungerede fint nok, og det var ikke der, der var udfordringer.

Forespurgt til departementschefens rolle i den flydende direktion forklarede vidnet, at på det niveau, han selv var på, havde han ikke væsentlig kontakt til departementschefen. Han deltog på møderne, når der var en sag, han skulle fremlægge. Han havde kontakt til departementschef Peter Loft og kunne tale med ham i telefonen, men i det daglige havde han ikke kontakt til ham.

Forespurgt, om vidnet opfattede den flydende direktion som en kollektivt besluttende myndighed eller som en enhed, hvor man havde en departementschef, som de andre refererede til, og som egenhændigt kunne beslutte alt, forklarede vidnet, at han bare gjorde, hvad der blev sagt, men han var bekymret. Han mener, at man uden held havde gjort noget tilsvarende i Forsvarsministeriet. Det hele er da også blevet rullet tilbage.

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der fik idéen til denne struktur, eller hvem der rådgav herom, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det foregik på et niveau, der var højere end hans.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4196 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009)).

Forespurgt til vidnets rolle, beføjelser og ansvar som fagdirektør for Forretningsudvikling, forklarede vidnet, at han husker, at man fandt på konstellationen på et udvidet direktionsmøde i Sverige, hvor han så fik at vide, at han nu skulle være fagdirektør. Indholdet i beskrivelsen så fin ud, men det bekymrede ham, at der ikke var noget mere fast forankret, og at han hverken havde kontorchefer eller medarbejdere, som han kunne gå til og være ordregivende i forhold til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4197-4198 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009)):

> *"Fagdirektør for forretningsudvikling*
>
> *Der etableres i Borger og Virksomhed en stilling som fagdirektør for Forretningsudvikling med opgaver, der primært relaterer sig til produktionsdirektørens og udviklingsdirektørens ansvarsområder.*
>
> *Fagdirektøren har som primær opgave at koordinere, at lovgivning omsættes til administration og processer, herunder bidrag til de administrative bemærkninger til lovgivning og lovforslag samt koordinering af, at de overordnede strategiske beslutninger slår igennem i udviklingen af SKATs processer. Desuden skal fagdirektøren særligt arbejde for at sikre sammenhængen mellem forretningen og lovgivningsarbejdet.*
>
> *I forlængelse heraf er det fagdirektørens opgave at bidrage til formidling af de produktionsmæssige behov for regelændringer og digitalisering, både i forhold til strategierne for de enkelte processer og produktionsområder og i forhold til den tværgående kanalstrategi.*
>
> *Fagdirektøren har desuden til opgave at bidrage til at koordinere den overordnede strategiske udvikling af SKATs forretningsprocesser, herunder i forhold til løbende tilpasning og udvikling af forretningsmodellen og udviklingen af metoder og værktøj er til procesforbedringer.*

Fagdirektøren bidrager til at identificere og modne større (it-)projekter med henblik på overførsel til den projektansvarlige."

Forespurgt, om det foreholdte var vidnets stillingsbeskrivelse, bekræftede vidnet dette. Det passer med, hvordan hans hverdag var.

Forespurgt, om vidnet havde budget- og beslutningsansvar, forklarede vidnet, at han oplevede det som frustrerende, at han hverken havde chefer eller medarbejdere, fordi han var "udvidet RAM". Den største frustration var, at han sad som styregruppeformand for stort set alle IT-projekter i SKAT og dermed havde ansvaret – som en bestyrelsesformand – for de enkelte projekter. Det var en lidt bizar rolle at have, fordi han kostede rundt med kontorchefer og nøglemedarbejdere i driften, samtidig med at de ikke sorterede under ham.

Vidnet blev på ny forevist støttebilaget "Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet, 2010 – 1. april 2013 ("den tidlige periode")".

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i hele perioden, hvor man havde Koncerncentret, ikke havde nogen formelle instruktionsbeføjelser over for enhederne, bekræftede vidnet dette. Han refererede i hele perioden til Steffen Normann Hansen og Preben Kristiansen, men havde ikke nogen chefer under sig. Det kom jo ikke til at fungere, så i praksis påtog han sig ansvaret og holdt chefmøder med de kontorchefer, som han syntes retteligt tilhørte ham. Men på papiret havde han ikke ansvaret.

Forespurgt, hvem kontorcheferne på papiret refererede til, forklarede vidnet, at de brugte ham. Forespurgt, hvem kontorcheferne formelt refererede til, forklarede vidnet, at de refererede til Preben Kristiansen og Steffen Normann Hansen som henholdsvis udviklingsdirektør og produktionsdirektør.

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Vidnet blev forevist støttebilaget "Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet, 1. april 2013 – 6. august 2015 ("den sene periode")".

Forespurgt, om støttebilaget svarer til vidnets erindring om, hvordan strukturen var, bekræftede vidnet dette. Der var opkrævningsprocesser på tværs af hele SKAT, primært på erhvervs- og personområdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4228 (2014-05-01 (1) - Organiseringsbeskrivelse af Kundeservice pr. 1. maj 2014):

"Før

Afregning, Richard Hanlov

Afregning Person

Afregning Erhverv

Vurdering og Told

…

Efter

Afregning, Richard Hanlov

Støtte og Planlægning

Data og Kanalstrategi

Afregning Person

Afregning Erhverv

Vurdering og Told"

Foreholdt, at vidnet før den 1. maj 2014 havde tre enheder under sig og efter den 1. maj 2014 havde fem enheder under sig, og forespurgt, hvad der skete på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det var en beslutning taget på et niveau højere end hans. De opstillede områder illustrerer, at vidnet var sat i verden for at sikre, at der kom 1.000 mia. kr. ind om året til at finansiere velfærdssamfundet. Der var en kæmpe drift ved siden af ude i landet, og han havde på det tidspunkt 160-180 medarbejdere under sig. Det, som han var underdirektør for, var i virkeligheden en IT-virksomhed. Hans opgave var at oversætte forretningsmæssige krav fra driften, og derudover havde han en masse energiske medarbejdere, som fik idéer, som han omsatte til projekter, som han selv førte videre, dels ud fra en effektiviseringsdagsorden men også i forhold til at drive et effektivt skattevæsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der i 2014 kom nye og yderligere enheder ind under vidnets område, forklarede vidnet, at han selv bad om det, da han var meget optaget af at kigge på processerne på tværs af forretnings-

modellen. Han ville gerne have det strategiske ansvar for vejledning og hele kommunikationsdelen. Han synes, at det er væsentligt – når man sidder med et ledelsesansvar og skal bestyre SKAT's forretningsmodel – at man yder kunderne vejledning og fortæller dem, hvad de skal gøre, både i forhold til opkrævningsprocessen og i forhold til betalingen. Der var så andre, der tog sig af kontrol osv. Men hele vejledningen og afregningen så han som symbiotiske i forhold til at gøre det godt for skatteyderne, hvad enten man var borger eller virksomhed. Det var noget, han bad om i flere år. Det blev til noget i 2014, og det fungerede fint.

Det var vigtigt for ham, at han kunne skabe digitale løsninger for Danmark, hvor hele processen blev integreret i løsningen. Da man skilte processerne vedrørende opkrævning og betaling ad og lagde hele betalingsområdet over til andre direktører og ledere, var der ikke denne sammenhæng. Han påpegede gentagne gange, at han ikke ville hedde direktør for "afregning" eller være direktør for "afregning", men for "opkrævning", fordi betalingen lå et andet sted, og at det virkelig ikke var godt for SKAT at skille de to processer ad.

Forespurgt hvornår dette skete, forklarede vidnet, at det var, da man fik en inddrivelsesdirektør. Han kender inddrivelsesområdet rigtig godt. Efter hans opfattelse strukturerede man det på den måde, fordi man ville balancere direktørområderne i forhold til antallet af medarbejdere. Derfor tog man betalingsområdet og skilte det ud, så Betalingscentret i Ringkøbing og hele regnskabsområdet i Horsens og Høje Taastrup blev flyttet til Inddrivelse. Det var noget, der gav ham søvnløse nætter.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet husker præcist, hvornår det skete, forklarede vidnet, at det husker han ikke, idet man ændrede organisationen hele tiden. Det var synd for medarbejderne, der aldrig nåede at få fodfæste de rigtige steder. Beslutningen om at skille det ad var efter hans opfattelse tåbelig. Han har skrevet mange e-mails og påpeget sin kritik af beslutningen. Han kunne se, at det ikke ville komme til at fungere.

Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2514 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, uddrag af forretningsorden for Juridisk Forum):

"Af forretningsordenen for Produktionsforum fremgår:

1. Formål/opgaver

Produktionsforummet drøfter, planlægger og tilrettelægger den løbende drift og produktion i SKAT. ...

Produktionsforummet skal sikre sammenhæng og koordinering af drift og produktion på tværs af geografi og opgaver, ...

Fokusområderne for Direktionen er bl.a.:

- ...

- Styring og optimering af produktionen

- Procesoptimering af kerneopgaverne i produktionen

- Udvikling og koordinering af den samlede regionale drift af kerneopgaverne

- ...

- Tilbagemelding fra driften om effekt og produktionsmåde"

Foreholdt, at vidnet var medlem af Produktionsforum og Juridisk Forum, og forespurgt til vidnets opfattelse af formålet med Produktionsforum og de opgaver, der skulle ligge der, forklarede vidnet, at han er i tvivl om, hvorvidt han sad i Produktionsforum. Som han husker det, blev han kaldt ind, når der var sager, der vedrørte ham, men han sad der ikke som fast medlem. Det var alene topdirektører.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2514 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, uddrag af forretningsorden for Juridisk Forum):

"Produktionsforums formand var produktionsdirektøren, og de øvrige medlemmer var udviklingsdirektøren, økonomidirektøren, fagdirektørerne for forretningsudvikling og produktion samt SKATs seks regionsdirektører."

Vidnet forklarede, at det i praksis var sådan, at han deltog, når han havde sager på, der vedrørte ham. Han havde en direktør over sig, Thomas Fredenslund, der sad i Produktionsforum. Vidnet havde ansvaret for Kundeserviceudvalget, hvor han sad

sammen med alle driftsansvarlige underdirektører på landsplan. Det er også tænkeligt, at han ikke husker det, for han deltog i en lang række møder og var med i alt, både Kundeserviceudvalget, Indsatsudvalget, Juridisk Forum osv. For ham handlede det om, hvordan han skulle planlægge sin tid i forhold til sit ansvar.

Forespurgt, om Produktionsforum var et kollektivt beslutningsforum, hvor det var forudsat, at alle deltagere var lige aktive, forklarede vidnet, at Steffen Normann Hansen var produktionsdirektør, og at det var ham, der bestemte. Når han selv deltog på møderne, kunne Steffen Normann Hansen sætte ham i gang med opgaver. Forespurgt, om det dermed reelt var Steffen Normann Hansen, som traf beslutningen, når det af referaterne fremgår, at der blev truffet en beslutning eller uddelegeret et ansvar, bekræftede vidnet dette. Vidnet er en af de få hjemsendte direktører, som ikke fik lejlighed til at få dokumenter med hjem, så han kan kun udtale sig på baggrund af sin hukommelse og de dokumenter, han har set hos sin bisidder.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor Thomas Fredenslund var organisatorisk placeret, forklarede vidnet, at Thomas Fredenslund var hans direktør i IT og Digitalisering.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det materiale, der blev fremlagt i Produktionsforum, var omfattende, forklarede vidnet, at det var det i perioder. Forespurgt, om det forudsattes, at alle læste alt igennem, forklarede vidnet, at det vel var forventet, at alle havde læst materialet, men i en presset hverdag var det ikke alt, der blev læst. Vidnet læste dagsordenen og rettede sin opmærksomhed mod det, der havde med hans område at gøre.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man havde en drøftelse i Produktionsforum, hvorefter Steffen Normann Hansen traf den beslutning, han fandt rigtig, bekræftede vidnet dette. Steffen Normann Hansen var jo produktionsdirektør. Der var tale om Danmarks største forretningsministerium med 8-10.000 medarbejdere, og der var en form for kamp mellem Koncerncentret i Østbanegade og regionerne. Vidnet sad med procesejerskabet og skulle styre begivenhederne og have dialogen med driften om deres problemstillinger.

Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2513 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat):

"Juridisk Forums formand var den juridiske direktør, og de øvrige medlemmer var den samfundsøkonomiske direktør samt fagdirektørerne for international skat, juridisk styring, lovudvikling, lovproduktion, forretningsudvikling og produktion."

Forespurgt, om vidnet var medlem af dette forum, eller om det foregik ligesom ved Produktionsforum, hvor vidnet blev tilkaldt, når det var aktuelt, forklarede vidnet, at han var medlem. Møderne var kedelige, men han deltog for at samle op på ting, og den opgave tog han på sig. Han deltog, fordi han som udviklingsdirektør skulle sidde i alle udvalg. Han tænkte på, hvordan han skulle få sin hverdag til at hænge sammen. Han arbejdede 70 timer om ugen. Han blev derfor nødt til at prioritere. Det gode ved Juridisk Forum var for det første, at det handlede om styresignaler – apropos udbyttesagen – men det handlede også om at finde de lovgivningsmæssige muligheder for at få digitaliseret flere af områderne, og det lykkedes de godt med. Den del tog han på sig. Generelt havde det, der blev diskuteret på møderne, dog ikke hans store opmærksomhed. Han har også læst flere rapporter, hvoraf det fremgår, at han ikke deltog.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2513 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, uddrag af forretningsorden for Juridisk Forum):

"1. Formål/opgave

Juridisk Forum fremmer en målsætning om at alle relevante informationer bruges aktivt i planlægningen og tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet og det juridiske fortolkningsarbejde. Juridisk Forum refererer til Direktionen.

...

Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:

...

Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."

Forespurgt til afgrænsningen af opgaver og kompetencer i Juridisk Forum forklarede vidnet, at han mener, at den ansvarlige for Juridisk Forum var Birgitte Christensen fra departementet. Ud over ham selv deltog også Winnie Jensen, der var underdirektør og sideordnet med ham, og Jan Lund fra Indsats. De tre forsøgte at få enderne til at mødes, i forhold til hvad deres opgaver var. Vidnets opgave var at følge

den aktuelle effektiviseringsdagsorden, som var båret af flere forskellige regeringer, der ville spare SKAT ihjel. Der skulle findes nogle muligheder for at effektivisere, og det forsøgte han.

Forespurgt, om der var en fast mødefrekvens, forklarede vidnet, at der var et fast månedligt møde for alle fora: Juridisk Forum, Kundeserviceudvalg og Indsatsudvalg.

Forespurgt, om det var den juridiske direktør, der reelt traf beslutninger, eller om det var et mere kollektivt beslutningsorgan, forklarede vidnet, at han ikke tror, at der reelt blev truffet beslutninger omkring jura. Det kunne man heller ikke i Kundeserviceudvalget, hvor han sad. Han kunne godt udstikke retningslinjer, i forhold til hvem der skulle gøre hvad, men centrale beslutninger om, hvad det skulle føre til i form af IT-udvikling eller andet, krævede motiverede oplæg, der skulle op i den øverste, flydende direktion, hvor beslutningerne blev truffet.

Foreholdt det anførte om, at udnyttelsen af reglerne skulle overvåges, så der kunne handles hurtigt, hvis der opstod en utilsigtet anvendelse af reglerne, og forespurgt om det så var i Juridisk Forums regi, der skulle reageres, hvis en sådan situation opstod, forklarede vidnet, at det blev taget op i Juridisk Forum, men at det også blev taget op i de andre fora. Fx blev revisionsrapporter taget op i alle de udvalg, der var nedsat i forhold til at få det ledelsesmæssige fokus på tingene.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er rigtigt forstået, at den flydende direktion var overordnet foraene, bekræftede vidnet dette, men at den ikke var mere flydende, end at det var dem, der sad i Østbanegade, der bestemte. Det var under Ole Kjær, og det var under Peter Loft. Peter Loft sad godt nok på Slotsholmen, men på et tidspunkt var der lavet en konstellation, hvor Peter Loft nærmest overtog førertrøjen for hele skatteopgaven, så han var involveret i alt. Med den viden, man har i dag, kan man jo sige, at det ikke var klogt.

Ledelsens kontrol

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at man derefter etablerede departements- og styrelsesstrukturen, og at man dermed fik en mere klassisk opbygning med et ministerbetjenende departement og en produktionsenhed eller styrelse, der stod for de driftsmæssige opgaver, og forespurgt, hvad der i forhold til de ledelsesmæssige strukturer – herunder vidnets ansvar og beføjelser – skete i den forbindelse, forklarede vidnet, at der i virkeligheden ikke skete ret meget. Fra han kom til SKAT i 2005 og senere kom ind i Koncerncentret i 2007, forandrede hans arbejdsopgaver sig ikke. Der kan godt have været skrevet en masse papirer om le-

delsesstruktur, men han lavede reelt det samme. Det var ham, der stod for IT-udviklingen, og det var ham, der sad for bordenden af alle systemer, og det forandrede sig ikke, kun hans titel.

Forespurgt, om enhederne Afregning Erhverv og Afregning Person på dette tidspunkt kom til at referere til vidnet, bekræftede vidnet dette, og forklarede, at det havde de gjort i mange år. Mens han var fagdirektør, havde han ikke noget ansvar og havde formelt ikke nogen under sig. Da han blev underdirektør, fik han ansvar og chefer, der refererede til ham, bl.a. Susanne Thorhauge.

Forespurgt, hvordan de på det generelle niveau sikrede sig, at driften udførte de opgaver, de var blevet pålagt, at der var de fornødne ressourcer og den fornødne bemanding, og at opgaverne blev gennemført lovligt, forklarede vidnet, at han ikke havde noget at gøre med ressourcer og bemanding i driften. Forespurgt, hvem der havde det, forklarede vidnet, at det havde folk, der sad over ham i direktionen. Hans opgave var at gennemføre de spareøvelser, de var igennem. Det var nærmest med ét års mellemrum, at Finansministeriet sagde, at de skulle spare. Sådan var det jo.

Forespurgt, om IT-udviklingen, som vidnet sad med, skulle skabe grundlaget for besparelser i de andre dele af SKAT, bekræftede vidnet dette. Hele automatiseringen af personskatteområdet, som de gennemførte, har sparet tusindvis af årsværk i SKAT. Så begyndte det bare at gøre ondt. Selv om der i undersøgelseskommissionen tales om udbytte, er det vigtigt at se den samlede sag under ét. Udbytteskandalen var et udslag af andre ting, der startede med de besparelseskrav fra Finansministeriet, som SKAT blev underlagt. Der var tale om en vigtig opgave, som var en flig af de 1.000 mia. kr., og hvor der i 2015 kun sad to medarbejdere tilbage med området, hvoraf den ene nu sidder i fængsel. Det gør ondt på vidnet, at man er havnet et sted, hvor undersøgelseskommissionen skal afhøre 106 mennesker. Han ville ønske, at der havde været nogen med flere stjerner på skuldrene end ham, som havde haft nok hår på brystet til at sige, at det skete på vedkommendes vagt. Det havde klædt alle.

Forespurgt, hvad vidnet og andre foretog sig, når de mødte sådanne krav fra Finansministeriet, forklarede vidnet, at de ikke kunne gøre andet end at rette ind. Der kom massive sparekrav. Det er det, der i dag er så absurd. Nu er der snart folketingsvalg, og der er alle klar til at dele årsværk ud til skattevæsnet. Det er imidlertid de samme mennesker, som i sin tid tog dem fra SKAT, og det har medført, at man i dag sidder i kommissionen og taler om udbytte og senere skal tale om inddrivelse og ejendomsvurderinger mv. Han er desværre selv part i det hele.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på noget tidspunkt fra Skatteministeriets ledelse blev skubbet tilbage og sagt, at de ikke kunne administrere lovligt in-

den for rammerne, forklarede vidnet, det gjorde der. Han husker flere artikler, hvor både Peter Loft og Ole Kjær var ude at sige, at nu stopper festen. Der er kun to lande i Europa, som har deres eget skatteministerium. Alle andre steder er det underlagt finansministeriet. Det skal man forvalte på en god måde. Han ville ønske, at de var under Finansministeriet, for så var de ikke blevet behandlet så dårligt. Det handlede om hurtige løsninger. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår de nævnte artikler var fra, forklarede vidnet, at han husker, at Ole Kjær sagde fra, men at han ikke husker, hvornår det var. Det er mange år siden – måske omkring 2010 eller 2012. Forespurgt, om nogen sagde til Finansministeriet, at det ikke kunne lade sig gøre, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet ved hvem og hvornår, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men han kan google. Det var sådan, det var. Der blev sagt fra opad. Forespurgt, om der blev lyttet hertil, forklarede vidnet, at det gjorde der tydeligvis ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med konkrete forløb, projekter eller tidspunkter, hvor vidnet eller kolleger gjorde anskrig over for Finansministeriet i forhold til besparelser, forklarede vidnet, at den største artikel, han husker, er fra Politiken, hvor Ole Kjær var ude at sige, at nu stoppede festen.

Forespurgt, om der var intern dialog med Finansministeriet eller ministre, forklarede vidnet, at dem var der mange af. Han deltog selv sammen med de konsulenthuse, som Finansministeriet sendte ind. Forespurgt om han husker et konkret forløb, forklarede vidnet, at han husker et forløb med Boston og et forløb med McKinsey. Det er hans erfaring, at i sådanne forløb er facit skrevet på forhånd, og hvis konsulenterne får besked på, at de skal finde 1 mia. kr., så finder de 1 mia. kr. Han kunne så sidde på den anden side og slås om, hvorvidt det kunne lade sig gøre eller ej. Sådan var spillet, og det har det været lige siden.

Forespurgt, om vidnet kan tidsfæste et af de nævnte forløb vedrørende konsulentvirksomhederne, forklarede vidnet, at han er hæmmet af, at han siden sin hjemsendelse desværre ikke har haft adgang til noget som helst. Forespurgt, hvem dialogen foregik med, forklarede vidnet, at det var toppen og direktionen. Forespurgt, om det var i Peter Lofts eller i Jens Brøchners tid, forklarede vidnet, at han ikke tror, at det var i Jens Brøchners tid, men at det var, mens Peter Loft var departementschef, og Ole Kjær var administrerende direktør for SKAT. Forespurgt, hvem i Finansministeriet de havde dialog med, forklarede vidnet, at der var nogle specialister i Finansministeriet, men at det var styret af konsulentbureauerne. Det var dem, de havde dialogen med. Forespurgt, om det var konsulenterne, som de skubbede tilbage mod, bekræftede vidnet dette. Det var konsulenterne, der sagde, at de havde fundet ud af, at der på et område fx kunne spares 200 årsværk. Det var også hans opgave, og hvis der skulle spares, overvejede han om der i så fald var noget, der kunne digitaliseres, eller

om kunne der laves bedre forretningsgange. Det var sådan, de forsøgte at gøre det, og så fandt man et kompromis. I forbindelse med EFI trak Finansministeriet i 2007 årsværkene, inden systemet overhovedet kom, og systemet kom aldrig. At en organisation som SKAT, der på det tidspunkt var så stor, og som havde fået hele inddrivelsesopgaven, ikke fik den systemunderstøttelse, der skulle gøre, at de kunne bære nedgangen i årsværk; det var i virkelighed kimen til det hele.

Forespurgt, om man fra SKAT eller Skatteministeriet over for Finansministeriet gjorde opmærksom på, at man ikke kunne administrere lovligt, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Da man satte EFI i gang, fandt man ud af, at der kunne være et problem med, om der overhovedet var tale om retskraftige forhold i forhold til den gæld, der var. Det tabte man så 50 mia. kr. på. Det var måske ikke kun systemet, men også andre forhold i organisationen, der gjorde, at man ikke havde kræfterne til at løfte det. Forespurgt, om han er bekendt med en konkret ministerorientering eller et brev til en departementschef, afdelingschef eller kontorchef eller lignende i Finansministeriet, forklarede vidnet, at han sad på et lavere niveau, og at det var andre end ham, der havde dialogen over mod departementet. Han gjorde, hvad han kunne i forhold til at informere sine direktører om, at grænsen var nået i forhold til antal årsværk, og om at der var noget, de ikke kunne lave, medmindre de fik midler til IT-udviklingen. Forespurgt, hvornår vidnet sagde til sin direktør, fx at grænsen var nået i forhold til antal årsværk, forklarede vidnet, at det gjorde han rigtig mange gange, og at kommissionen vil kunne finde det i hans e-mailboks.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet var med til at udvikle procesejerskabet, bekræftede vidnet dette. Da han begyndte i 2005, skulle han bygge Inddrivelsescentret op, som omfattede alle statslige fordringer. Efter halvandet år kom han til Koncerncentret, hvor han fik ansvaret for en række forskellige forretningsprocesser. Det gav ham anledning til at se på, hvordan man kunne spare årsværk, og hvordan man kunne få penge til alt det, man gerne ville.

Forespurgt, hvornår begrebet "procesejerskab" blev introduceret, forklarede vidnet, at han og Thomas Fredenslund ønskede at adskille IT og forretning. De skilte sig af med ca. halvdelen af deres medarbejdere og lagde dem over i IT, og så beholdt de forretningsfolkene. Procesejerskabet handlede i deres optik om at kunne modtage input fra driften og samtidig have egne konsulenter, som kunne komme med idéer til effektivisering af driften af skattevæsnet. Forespurgt, om adskillelsen handlede om opdelingen i systemejerskab og procesejerskab, bekræftede vidnet dette. Systemejerskabet hørte hjemme i IT-delen, og procesejerskabet hørte til i forretningen. Det var procesejerskabet, som vidnet havde ansvar for.

Forespurgt, om procesejeransvaret holdt sig til IT-processerne, eller om der også var et ansvar for de manuelle processer, forklarede vidnet, at det handlede om IT og ikke andet. Man opdagede – kort tid før han blev sendt hjem – at man gerne ville have hans afdeling til at blåstemple processer ude i driften, altså forretningsgange osv. Det havde de slet ikke ressourcer til. Man lavede et projekt, som hed "God Processtyring i SKAT" eller GPS. Det gav god mening, at de, der byggede IT-systemerne, skulle have føling med, hvad der foregik i driften. Han påtog sig gerne det ansvar, men anførte, at det ville betyde, at han skulle have tilført 30-40 % ekstra ressourcer i sin afdeling. Der blev nikket til, at det var konsekvensen. Forespurgt, om det også blev indført, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var han hjemsendt. Forespurgt, om ikke det skulle implementeres i februar 2015, forklarede vidnet, at det ikke nåede at blive implementeret, mens han var i organisationen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4153 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"2.1.3.5 Erhvervsafregning*
>
> *Kontoret ejer processerne, såvel digitale som ikke-digitale, på Erhvervsafregningsområdet og har derfor tætte samarbejdsrelationer til…"*

Vidnet forklarede, at sondringen i virkeligheden handlede om, at når de lavede systemer, medførte det, at der var nogle processer, der skulle ændres i driften, hvilket de gav anvisninger til. Hvis han på det tidspunkt også skulle have ansvaret for, hvordan man agerede lavpraktisk ude i driften, kunne han ikke se, hvad man så skulle med en ledelse derude. Der var jo direktører, underdirektører, chefer osv. Ansvaret gik helt entydigt på, at når de lavede ændringer i IT-systemerne, skete der ændringer i forhold til, hvordan man skulle forvalte kunderne, altså i forhold til hvilke nye henvendelser der ville komme i fx Kundecentret, og hvilke processer der skulle ændres i forhold til den nye IT-virksomhed. Det var det ansvar, hans afdeling havde. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det anførte om, at kontoret ejede de ikke-digitale processer, således alene omfattede det, der blev knyttet til et output fra et IT-system, bekræftede vidnet dette. Han mener, at det foreholdte er skrevet af folk, der ikke har forstand på det. Det er skrevet af folk, der ikke har vidst, hvad der foregik i deres organisation, da man ellers ikke ville skrive sådan. Han kan blive helt dårligt, når han ser sådan en sætning, fordi der står "ikke-digitale". Det forstår han ikke. Forespurgt, om de ikke-digitale processer var de manuelle processer, bekræftede vidnet dette, og forklarede, at dem havde de ikke. De blev håndteret af en regional ledelse og af chefer og medarbejdere i regionerne.

Forespurgt, hvordan de ansatte i både Afregning Erhverv og i fagkontorerne kunne se grænsefladen mellem, hvad der var deres eget ansvar, og hvad der var procesejerens ansvar og beføjelser, forklarede vidnet, at han kun kan forklare, hvad han på det tidspunkt gjorde som leder. Han påpegede over for de chefer, han havde under sig, bl.a. Susanne Thorhauge og Aino Olsen, at de skulle huske, hvor grænsen for deres ansvar gik. Hvis der fx var kritiske revisionsrapporter – og det var der jo – kunne de gå ind i arbejdet, fordi de var de dygtigste folk. De skulle dog huske, at det sorterede under en anden direktør, og at det ikke var deres ansvar. Deres ansvar var sammen med driften at finde ud af, om der var ting, de kunne digitalisere på en god måde, fx afstemningsmuligheder på udbytte og bedre administration. På sådanne områder satte han sine folk ind for at hjælpe driften med at få håndteret processen. Han lagde det også ind i deres kundeservicestrategi i 2015.

Forespurgt, hvor ansvaret lå, for at en forvaltningsproces fulgte gældende ret, herunder at man opfyldte de forvaltningsretlige regler om sagens oplysning og hjemmel til udbetaling, når der skulle træffes en afgørelse, forklarede vidnet, at de konkrete afgørelser ikke var hans ansvar.

Vidnet blev foreholdt, at enheden Regnskab 2 og senere DMO/DMS havde en del manuelle processer i forhold til folk, der mente, at de med urette havde betalt udbytteskat, fordi de havde nogle udenlandske relationer, og at medarbejdere fra den del af organisationen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det inden de foretog udbetaling var begrænset til en rent formel kontrol, hvor de kun skulle påse, om der var en udbyttenota, om det var dokumenteret, at vedkommende var udenlandsk domicileret, og hvad brøken var efter DBO'en. Forespurgt, hvor i organisationen ansvaret lå for at følge de forvaltningsretlige spilleregler om, at der skal være hjemmel til at foretage en udbetaling, forklarede vidnet, at det lå ude i driften, dvs. i Regnskab 2. Han havde ansvaret for, at IT fungerede. Der var bare ikke så stor vilje til at gøre noget ved det fra direktionens side. Hvis driften og lederne ude i driften ikke var tilfredse med IT-understøttelsen, måtte man forsøge at få den lavet om, hvilket man også gjorde, men fik afslag på. Desuden måtte man prøve at indrette sine forretningsgange ude i driften efter systemernes beskaffenhed, og det havde ikke noget med ham eller hans folk at gøre. Det er den balance, der er vigtig i forhold til at forstå, hvad der lå i et procesejerskab og i et systemejerskab, og hvilket ansvar man som leder havde i en driftsvirksomhed i fx Ringkøbing, Høje Taastrup eller Horsens.

Foreholdt, at der gennem 00'erne var mange advarselssignaler, og at man allerede i en SIR-rapport fra 2010 kunne se, at man ikke kontrollerede, om den, der fik pengene, var den reelt berettigede, og forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at man fik kontrolleret eller etableret nogle kontrolfunktioner, forklarede vidnet, at hans opga-

ve for det første var at se på, om der var nogle IT-mæssige udfordringer, der skulle løses, for det andet at omsætte det forretningsmæssigt og for det tredje at søge om midler i direktionen til at få det lavet. Den anden del var opfølgningen på revisionsrapporter. Det lå på det tidspunkt i Produktionsforum, og ellers var det jo direktionens og i sidste ende departementets ansvar.

Projektet "God Processtyring i SKAT" (GPS)

Foreholdt, at der i projektet "God Processtyring i SKAT" findes en beskrivelse af ansvaret, og forespurgt, hvad formålet med projektet var, forklarede vidnet, at på det tidspunkt havde han og hans direktør, Jonatan Schloss, et stort kundefokus i forhold til at betjene borgere og virksomheder. De var optaget af at samle ting, og Jonatan Schloss bad vidnet om sammen med sine folk at undersøge de manuelle processer, herunder hvad der var skrevet, og om de hang sammen med systemunderstøttelsen. Han sagde fra over for opgaven, da han ikke havde energi eller medarbejdere til den. De talte derefter på en god måde om, hvad der skulle til for at udføre opgaven. Det gav for ham rigtig god mening at centralisere processen, hvis de fik et professionelt korps. Han mener, at han ansatte 12-20 konsulenter udefra, der skulle være ansvarlige for hovedprocesserne i SKAT og være med til at sparke arbejdet i gang med at se på hele forløbet, dvs. fra en proces opstod, og der var noget IT, og videre frem mod kunden i den anden ende, samt hvordan de fik det blåstemplet. Han sagde, at det ville komme til at koste, men det nåede aldrig at blive til noget, mens han var der. De var midt i arbejdet den 24. september 2015, hvor han blev sendt hjem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Indstilling*
>
> *Det indstilles, at der udarbejdes et oplæg til drøftelse af roller og ansvar i forhold til procesejerskab til drøftelse i direktionen ultimo 1. kvt. 2014.*
>
> …
>
> *Løsning*
>
> *Der igangsættes sammen med departementet og de berørte afdelinger et arbejde om governance for processtyringen i SKAT med henblik på præcisering af roller og ansvar."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1108 (2013-12-16 - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 16. december 2013 vedr. bl.a. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Retssikkerhed i processtyringen*
>
> *Der udarbejdes et oplæg til drøftelse af roller og ansvar i forhold til procesejerskab til drøftelse i direktionen ultimo første kvartal 2014.*
>
> *Der udarbejdes en implementeringsplan for best practise vedrørende processtyring af retssikkerhed.*
>
> *Ansvarlig: KJ"*

Forespurgt, om KJ er Karsten Juncher, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var informeret om dette, forklarede vidnet, at han var dybt involveret, for det handlede rigtig meget om hans afdeling, og han forklarede, hvad konsekvenserne af beslutningen var. Forespurgt, om initiativet var kommet fra vidnet afdelings side, forklarede vidnet, at han mest husker det som drøftelser. Han og Jonatan Schloss var ikke helt trygge ved forretningsgangene i fagkontorerne i driften, fx om de var opdateret, og om man havde beskrevet tingene på den rigtige måde. Han vidste, at hans folk kunne gøre det, hvis han fik nogle flere folk. Det var hans livsdrøm at få hundrede medarbejdere mere og så få det op at køre.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at tanken var, at processer gik fra vugge til grav eller end-to-end, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke man så var inde i de forvaltningsretlige krav, og om ikke man så blandede sig i driften, når man designede og tog et ansvar end-to-end, bekræftede vidnet dette. Der ville i så fald blive en anden skillelinje. Det, han ønskede, var at have nogle folk, som med en konsulentagtig tilgang kunne beskrive, hvordan systemerne, udfordringerne og det juridiske grundlag var. De ville derfor designe en proces, der beskrev de forskellige trin i forskellige situationer. Det skulle derefter trykprøves, og det var planen, at han skulle sige god for det. Planen var sådan set god nok. Han og Jonatan Schloss drøftede, hvad de skulle med alle direktørerne og lederne i driften, hvis det alligevel var de to, der skulle have hele ansvaret. De blev enige om, at det derfor bare handlede om selve driften, dvs. der hvor kunderne henvendte sig til SKAT i forskellige sammenhænge, og om de i driften så overholdt de forskrifter, som han havde blåstemplet. Dette ville således være driftschefernes opgave. Forespurgt, om dette omfattede kontrol af den konkrete disposition og den konkrete forvaltningsretlige afgørelse, bekræftede vidnet dette. Som deres forretningsmodel var skruet sammen, havde de et kontrolkorps, som siden 2010 ikke havde lavet et eneste indsatsprojekt på dette område ud

fra en risikobetragtning. Forespurgt, om vidnet her taler om Indsats, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet ved, hvilke hjemmelsmæssige overvejelser der havde været i forhold til at sige, at kontrollen skulle adskilles fra sagsbehandlingen i ekspeditionskontorerne, forklarede vidnet, at sådan havde det været, så længe han kunne huske. Nu er det en integreret del af det nye skattevæsen, at kontrol og vejledning er samlet.

Forespurgt, om det allerede var sådan, at man havde en særskilt kontrolfunktion, da vidnet begyndte i SKAT, forklarede vidnet, at han begyndte i SKAT den 1. januar 2005 i forbindelse med fusionen med kommunerne og den fælles inddrivelse. Også på det tidspunkt havde man en kontroldirektør med ansvar for en masse folk, som ud fra en risikobetragtning skulle sige, hvor der skulle sættes ind.

Forespurgt, om det også er udtryk for, at man i den tid, vidnet var i SKAT, havde en række kontorer, som blot foretog formel kontrol, både i forhold til udbytte men også bredere, forklarede vidnet, at revisionsrapporterne var et fast punkt på dagsordenen både i Kundeserviceudvalget, i Indsatsudvalget og i Juridisk Forum. Han husker godt rapporterne, men han følte ikke, at det var hans ansvar, da det var en kontrolopgave. De havde jo en § 9-aftale i SKAT, hvor man på godt og ondt havde sin egen revision. Først blev man forstyrret af den interne revision og derefter af Rigsrevisionen. Revisionerne påpegede ting på dette område. Han koncentrerede sig om, hvem der var den ansvarlige direktør, hvilket område det drejede sig om, og hvad dommen var. Hvis der stod "ikke helt tilfredsstillende" i en rapport, var han godt tilfreds.

Forespurgt, om der var overvejelser omkring det hjemmelsmæssige grundlag for, om SKAT lovligt kunne adskille sagsbehandlingen, så man kun lavede en halv eller en kvart sagsbehandling i ekspeditionskontoret, inden man udbetalte pengene, og først bagefter måske kontrollerede, om grundlaget var til stede, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Hvis han kender sine ledelseskolleger ret, så var overvejelserne nok, at man skulle smide alt, hvad man havde i hænderne for at få landet EFI, og derfor blev dette forsømt. Der er dokumentation for, at de har bedt om ganske få midler til at kunne gøre noget på dette område, og de fik bare nej, fordi alle pengene og ressourcerne blev kanaliseret til EFI for at sikre, at kravene var retskraftige osv. I en stor virksomhed som SKAT, hvor kontroldelen havde sin egen selvstændige direktør, var der bundne opgaver med at sikre at få de 1.000 mia. kr. ind, så man sikrede velfærdssamfundet i Danmark. Derudover var der de frie årsværk, som handlede om, hvilke kontrolindsatser man skulle foretage. Men på det tidspunkt brændte det hele i SKAT, og hver gang man fik slukket en brand, opstod en ny. Derfor gør man det i en organisation, at man kigger på de ansvarlige direktører og spørger, hvad de kan gøre inden for deres egne rammer. Det gjaldt fx også på Inddrivelse og EFI, hvor

den ansvarlige direktør var Jens Sørensen. Han gjorde det helt naturlige, at han samlede folk fra sin egen organisation, således at han ikke skulle forstyrre andre direktører, og så måtte de prioritere noget og lade andet ligge. Derudover havde man de frie årsværk, og han vil tro, at de på det tidspunkt havde 1.700-1.800 årsværk til kontrol, som også blev hevet ud til at lave inddrivelsesarbejde. Det medførte, at der ikke bare på udbytteområdet, men på alle områder i SKAT, generelt blev lavet for lidt kontrol.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at man mange steder i SKAT kunne have fundet en sagsbehandlingsform, som var tilrettelagt, så man ikke fik en fuld, manuel sagsbehandling, men nøjedes med en mindre, formel kontrol, bekræftede vidnet dette. Man kan kun kontrollere inden for rammerne af de ressourcer, man har. De forsøgte at gøre ligesom på fx personskatteområdet, hvor alt nu er digitaliseret, og der derfor ikke længere anvendes mange årsværk på at lave ligning. Der er lagt barrierer ind i systemet, således at man ikke kan snyde med TastSelv osv. Det var de også i gang med på erhvervsområdet, altså at sikre processerne gennem digitalisering, for at virksomhederne kunne koncentrere sig om at drive virksomhed. Det bizarre er jo, at alt det, de gjorde i SKAT, og som ingen længere husker dem for, er alt det, som hele Europa sukker efter, nemlig den danske model. Man sad i virkeligheden med et koncept med en totalautomatiseret proces, som hele verden kiggede på. Det var den, de forsøgte at gå videre med både på erhvervsområdet og på alle mulige andre områder. Det er en vigtig præmis for at forstå, hvordan de var skruet sammen og ville bruge deres energi.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.*
>
> *Det fastslås her som overordnede principper:*
>
> *- Ydelseskataloget skal være udgangspunkt for processtyringen. Der er således ikke tale om, at processtyringen skal ske ud fra fx it-systemer eller organisatorisk enhed, men ud fra den kundevendte ydelse*
>
> *- Alle ydelser og aktiviteter skal være tilknyttet en procesejer, og der skal være transparens herom. Det er tvivlsomt, om der i dag leves op til dette på alle områder, og ejerskabet er ikke bredt kendt i organisationen.*

- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1278 (2014-07-02 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice', pkt. "Status på arbejdet med processtyring"):

"Direktionen drøftede specifikt, at det skal være tydeligt, om man er procesejer for hele projektet eller kun for it-delen. Ligeledes blev det konstateret, at procesejer også er materielt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler."

Forespurgt, om vidnet var inde over og bekendt med de drøftelser og overvejelser, der på dette tidspunkt var i direktionen, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at man i det foreholdte fra ekstraktens side 1148-1149 brugte nutidsformen i forhold til procesejeren og henviste til en "nuværende praksis", og at procesejeren skulle have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer, og forespurgt, om dette skal læses sådan, at man allerede på daværende tidspunkt i sommeren 2014 i direktionen var af den opfattelse, at det at være procesejer også gik på de manuelle dele, forklarede vidnet, at det var det, man gerne ville. Forespurgt, om nutidsformen var udtryk for, at man mente, at det var gældende, forklarede vidnet, at som han husker det, var der et konsulentbureau inde over. Han mener, at det var Implement, som skulle illustrere, hvordan det skulle orkestreres. Det blev aldrig implementeret. Foreholdt, at man et sted i materialet nævner Valcon, forklarede vidnet, at det retteligt var Valcon og ikke Implement.

Forespurgt, om det var vidnets bestemte opfattelse, at der var tale om et fremtidsscenarie og ikke en beskrivelse af en aktuel praksis, bekræftede vidnet dette, og at han rigtig gerne så det realiseret. Forespurgt, om det på nogen måde var implementeret på den beskrevne måde, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om vidnet gjorde anskrig i forhold til beskrivelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han, og at det vil fremgå af hans e-mailboks. Forespurgt, hvad han sagde i den forbindelse, forklarede vidnet, at han påpegede, at hvis han skulle løse opgaven, skulle han have tilført X antal ressourcer for at løfte den, og det fik han ikke. Forespurgt, om direktionen var klar over, at vidnet så det som et fremtidsscenarie og ikke som en aktuel rollefordeling, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det foreholdte ville have medført en omfattende organisatorisk ændring, og at det ikke blot handlede om at omdefinere nogle begreber, men at det ville have betydet noget for organisationen som helhed, forklarede vidnet, at det kan man godt sige. Hans afdeling havde hovedansvaret for mange ting, og hvis de også skulle over-

tage ansvaret for processer i driften, så havde han modvind omkring dette fra direktørerne i driften. Han syntes selv, at idéen var god, men direktørerne i driften mente ikke, at det var noget, han skulle blande sig i. Balancen var svær, men han syntes, at beslutningen var rigtig.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4245 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Løsning:*
>
> *Der er i samarbejde med Valcon udarbejdet en samlet model for God processtyring i SKAT (GPS), som favner kunder, performance, styring og udvikling, bl.a.:*
>
> *- beskrivelse af aktørernes ansvar for kvalitet og retssikkerhed*
>
> *- procesperformance (både i og imellem forretningsområderne) som centralt omdrejningspunkt i opfølgningsstrukturen (måneds- og kvartalsmøderne)*
>
> *- ansvaret for den tværgående koordinering placeres i Kundeservice, Udvikling."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4298 (2014-12-10 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Kontorchef Jørgen Pedersen deltog under punktet.*
>
> *Direktionen drøftede oplæg til en samlet model for God Processtyring i SKAT (GPS), herunder plan for implementering.*
>
> *Direktionen godkendte model og implementeringsplan, hvor udrulningen starter i Kundeservice i februar 2015."*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt var inde over dette, forklarede vidnet, at han ikke deltog i mødet, men at han var involveret på den måde, at han gerne ville have det struktureret således, at hans afdeling blev procesansvarlig fuldt ud, men at det ville koste. Forespurgt, om ikke det var det, der skete med virkning fra februar 2015, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4246 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Nye opgaver for aktørerne betyder et merforbrug på 20-40 % svarende til 8-16 ÅV i procesejerafdelingerne (Afregning, Vejledning, Betaling og Inddrivelse, samt Indsats og Analyse)."*

Vidnet forklarede, at det var helt skævt. Han havde 180 medarbejdere, og det var nærmere 36-70 yderligere medarbejdere, han havde brug for. Men det blev alligevel startet op.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4258 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', afsnit "Implementeringsplan – 2 scenarier"):

> *"Scenarie 1 – Implementering i alle forretningsområder*
>
> ..
>
> *Scenarie 2 – Implementering i Kundeservice (pilotprojekt)"*

Forespurgt, om vidnets indstilling var, at hvis han skulle have et ansvar vedrørende dette, så skulle han have 40 % ekstra, dvs. ca. 70 ekstra medarbejdere, bekræftede vidnet dette. Det var endda et konservativt skøn, for det var et kæmpe område. Forespurgt, om vidnet fik nogen tilbagemelding fra direktionen om, at de alligevel ville gennemføre det med de medarbejdere, der nu var, forklarede vidnet, at han skreg, alt hvad han kunne, op mod den øverste ledelse. Han sad med 180-200 medarbejdere, og der sad 8.000 medarbejdere ude i driften. Hvis han skulle overtage ansvaret for hele området, sagde det sig selv, at de ikke kunne løfte den opgave. Forespurgt, om han fik at vide fra ledelsen, at det var besluttet at sætte det i søen, og at han bare skulle følge med, forklarede vidnet, at han deltog aktivt i hele processen og syntes, at idéen var fin. Forespurgt, om det er hans bestemte overbevisning, at det aldrig blev implementeret, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1392 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

> *"1. Opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv.*
>
> …

Det er på møde den 17. september 2013 mellem procesejer fra Afregning Person og procesejer fra Afregning Erhverv sket en drøftelse af revisionsrapportens punkt 3.7., hvor det bemærkes, at der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Det blev besluttet, at det overordnede procesansvar for administration og afregning af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv. Afregning Erhvervs konkrete opgaver og ansvar beskrives nedenfor."

Forespurgt, om vidnet husker at have været involveret i dialog om dette, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker formuleringerne, hvor han sagde, at det ikke ville komme til at ske under hans ledelse. Forespurgt, hvem der præsenterede det for ham, forklarede vidnet, at det gjorde Susanne Thorhauge, som han husker det. Foreholdt, at der foreligger et referat fra mødet, hvor menige medarbejdere fremstår som at have aftalt placeringen af det overordnede procesansvar, og forespurgt, om det er noget, som vidnet har godkendt, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1869-1870 (2015-11-09 - Referat af møde den 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og fire direktører fra SKAT):

"Referat af møde hos skat 9/11-15

Kurt Wagner har afholdt et møde med Jonathan Schloss, Winnie Jensen, Jens Sørensen og Jim Sørensen i forbindelse med, at SKM'eren bad ham undersøge sagen tilbage i august 2015. Det, gjorde han, fordi han ønskede at få klarhed over ansvarsfordelingen i forbindelse med udbytte mellem de forskellige afdelinger. Ikke på person-niveau, men på funktions-niveau. Beskrivelserne af ansvarsområder mv., som udarbejdet ved organisationsændringen i 2013, var således ikke med sikkerhed gældende i praksis.

Der var ikke enighed mellem de fire direktører om, hvor ansvaret for processen med udbytte var forankret. F.eks. troede Jens Sørensen, at han blot skulle eksekvere udbetalingerne, og at udbetalingsprocesserne lå i Kundeservice.

…

Richard: Richard havde ansvaret for digitaliseringen som underdirektør i Kundeservice. Han havde dog uddelegeret den del af digitaliseringen, der vedrørte udbytte til kontorchef Susanne Thorhauge. Digitalisering og udbytte var kun en lille del af hans portefølje. Det er Richard Hanlov, der har haft det operationelle ansvar.

Richard Hanlov kendte til problemstillingen, idet han som underdirektør sad med i de relevante fora."

Forespurgt, om vidnet tidligere er blevet konfronteret med udsagnet omkring sig selv, forklarede vidnet, at han som ansvarlig underdirektør ikke uddelegerede noget som helst, så det var hans ansvar. Susanne Thorhauge løb med bolden, og for ham fyldte udbytteområdet ikke i hverdagen. Der var nogle revisionsrapporter, og han sagde, at der skulle bruges de årsværk, der betød noget. Han ville skattevæsnet det bedste, og han havde de dygtigste medarbejdere, som han kastede ind i det, men i forhold til det her beskrevne ansvar kan han overhovedet ikke anerkende det.

Forespurgt, hvad hans bemærkninger er til de enkelte sætninger, forklarede vidnet, at han er enig i den første sætning om, at han havde ansvaret for digitaliseringen. Forespurgt til den næste sætning, om det er korrekt forstået, at han ikke uddelegerede ansvaret, men fik folk til at hjælpe sig, bekræftede vidnet dette. Han kan også bekræfte, at digitalisering og udbytte kun var en lille del af hans portefølje. Forespurgt til udsagnet om, at det var ham, der havde det operationelle ansvar, forklarede vidnet, at det er helt forfejlet. Han ved ikke, hvor han skulle have det fra. Der sad folk med regnskab i Høje Taastrup, i Ringkøbing og i Horsens, og han havde ingen føling med det overhovedet. Han anede ikke, hvordan de greb opgaven an.

Forespurgt, om vidnet, før udbyttesagen dukkede op, havde en dialog med Jens Sørensen om disse drøftelser eller grænsebrydningsflader, forklarede vidnet, at han var i dialog med talrige direktører om det. Forespurgt, hvad dialogen gik på, forklarede vidnet, at man gerne ville have en skarp adskillelse af, hvem der havde ansvaret for hvad, og hvad referencelinjerne var opadtil. Vidnet kunne se, at med det han sad med, ville han ikke kunne løfte opgaven, og det sagde han til Jens Sørensen og Steffen Normann Hansen. Forespurgt, hvornår de havde disse dialoger, forklarede vidnet, at det havde de hele tiden.

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med den nye struktur i 2013, hvor han fik personale under sig, havde diskussioner med Jens Sørensen om, hvad der var hans ansvar, og hvad der var Jens Sørensens ansvar, forklarede vidnet, at det havde han. Vidnet havde på det tidspunkt et opgør med sin direktør, Steffen Normann Hansen, hvor vidnet tilkendegav, at det var en dødssynd at skille betalingsprocessen fra opkrævningen. Forespurgt, om det var den opdeling, der skete i april 2013, forklarede vidnet, at som han husker det, var han fagdirektør fra 2010 til 2013. Derefter lavede man det om, og han blev underdirektør og fik et fagligt ansvar og fik chefer og medarbejdere. Præcis på det tidspunkt råbte han vagt i gevær og skrev et utal af e-mails og dokumenter opad, hvor han påpegede, at man ikke måtte skille det ad. Forespurgt, om det var i april-maj 2013, bekræftede vidnet dette. Det var i samarbejde med Su-

sanne Thorhauge og Jonatan Schloss – alle var med. Forespurgt, om der kom et resultat ud af dialogen, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Han kiggede i revisionsrapporterne og bad Susanne Thorhauge om at kaste deres folk ind i det, så de kunne hjælpe, men han sagde også, at det ikke var deres ansvar. Det var Jens Sørensen, der havde ansvaret for disse opgaver. Forespurgt, om dialogen specifikt var i forhold til opfølgning på SIR-rapporten, bekræftede vidnet dette. Han har i den forbindelse skrevet om betydningen af at skille disse processer ad i SKAT. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde nogle principielle bemærkninger og indsigelser mod den nye struktur, da man i april 2013 flyttede en del af området til en ny direktør, og at det var dette, der var hans bekymring, forklarede vidnet, at hans bekymring var, at man flyttede betalingsområdet over til Inddrivelse. Hvis man kendte SKAT's forretningsmodel, var det nærmest en syg tanke.

Vidnet blev forevist støttebilaget "Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet, 1. april 2013 – 6. august 2015 ("den sene periode")", hvoraf fremgår bl.a., at Inddrivelse havde Jens Sørensen som direktør med Betaling og Regnskab nedenunder. Vidnet forklarede, at det, han taler om, er, hvordan man byggede en virksomhed op. Man havde en forretningsmodel, som man skulle være tro mod. Man havde Vejledning, hvor kunderne kom ind, og man havde Afregning, Opkrævning og Betaling. Derudover havde man kontrolområdet og til sidst Inddrivelse. Her flyttede man så hele betalingsområdet helt ned i bunden af forretningsmodellen, og det var det, han råbte op om.

Vidnet blev forevist støttebilaget "Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet, 2010 – 1. april 2013 ("den tidlige periode")", hvoraf fremgår bl.a., at SKAT Midtjylland og Regnskab 2 sorterede under Jens Sørensen. Forespurgt, hvornår flytningen af inddrivelsesområdet fandt sted, forklarede vidnet, at da Jens Sørensen blev direktør for Inddrivelse, skulle man efter vidnets opfattelse balancere det, så Jens Sørensen fik flere medarbejdere under sig for at forsvare, at der var en topdirektør på det niveau. Vidnet gav dengang udtryk for, at han syntes, at det var idiotisk, og det er i virkeligheden kimen til, at man sidder her i dag. Forespurgt, hvorfor det er kimen, forklarede vidnet, at man ikke kan adskille opkrævning og betaling. Han kunne ikke sende regninger ud til borgere og virksomheder og så være ligeglad med, om pengene kom i hus. Da han havde ansvaret for Forretningsudvikling, foregik det på direktionsgangene med de rigtige personer. Her skilte man det fuldstændigt ad, og han havde ingen forbindelse til Jens Sørensen, Betalingscentret eller Regnskab. Det hele var væk.

Foreholdt, at Inddrivelse i den gamle model lå placeret i Koncerncentret, forklarede vidnet, at Inddrivelse var en søjle for sig selv. Forespurgt, hvor Inddrivelse var pla-

ceret i den gamle model, forklarede vidnet, at det var dengang, han selv var en del af det. Den gang havde de deres egen søjle.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var før 2010, bekræftede vidnet dette. Det var helt tilbage i 2005. Det er for ham vigtigt, at kommissionen forstår, at hvis man har en forretningsmodel med 8-10.000 medarbejdere, så skal man være tro mod modellen. Der er ikke mange problemer, der løses ved at tegne nye linjer i en organisationsmodel, og hvis man skiller tingene ad, så beder man om problemer. Det er præcis det, der er sket her. Man har skilt tingene ad og har fjernet det ledelsesmæssige fokus og opdelt processer, som hænger symbiotisk sammen, blot fordi nogen skulle opretholde en lønramme.

Formel og materiel kontrol som led i processen for udbytteadministrationen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Formel og materiel kontrol*
>
> *Af de gennemgåede regnskabsinstrukser fremgår følgende af afsnit 2.2.2.1:*
>
> *…*
>
> *Formel kontrol*
>
> *Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.*
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, hvordan vidnet anskuede Skatteministeriets regnskabsinstruks, herunder om det var et universelt dokument, der gjaldt for alle dele af forvaltningen, eller om det var et dokument, som specifikt gik på regnskabsenheder og deres udarbej-

delse af regnskaber, forklarede vidnet, at det var det sidste. Det var kontroller, der skulle foregå ude ved driften hos dem, der arbejdede med det, og det lå så fjernt fra hans sfære, som det overhovedet kunne. Forespurgt, om det dermed var en instruks, som rettede sig mod det enkelte ekspeditionskontor – i dette tilfælde Regnskab – bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de på noget tidspunkt var inde at justere eller forholde sig til de processer, der lå hos disse, forklarede vidnet, at de kiggede på alle processer. SKAT havde på det tidspunkt imidlertid så mange bolde i luften og så mange digitaliseringsprocesser og projekter i gang, at der skulle prioriteres, og dette vandt derfor ikke gehør nogen steder, heller ikke opadtil.

Forespurgt, om det var en bindende forskrift, der var fastlagt, forklarede vidnet, at de revisionsrapporter, han har kigget igennem, handlede om, at der skulle laves ting i forhold til afstemningen. Han bad Susanne Thorhauge om at lave et oplæg til beslutningstagerne om at bruge pengene, så de kunne imødekomme Intern Revisions anke over ting, der ikke fungerede godt. Han bragte det op tre gange, og han blev hældt ned af brættet hver gang. Forespurgt, hvor han henvendte sig, forklarede vidnet, at han henvendte sig hos Change Board, hvor han var adskillige gange med indstillinger. Det var altid ham, der skulle tigge om penge, men udbytte blev ikke vurderet at være vigtigt.

Foreholdt, at 2013-rapporten var en rød rapport, og forespurgt, om Change Board var bekendt med dette, forklarede vidnet, at han var ret ligeglad med revisionsrapporter, der ikke havde hans eller Jonatan Schloss' navn på. Han havde sine egne, og der var også 40 andre revisionsrapporter. Han sad for bordenden af alle projekter. Intern Revision og Rigsrevisionen har været involveret mange gange, og de siger, at de har været dybt nede i materien, men alligevel var det ikke dem, der fandt svindlen. Det kom udefra – fra England – og han fik ikke engang noget at vide. Hvis deres egen revision har været så dybt nede og ikke har fundet noget, på trods af at 80 % af det, der blev udbetalt i udbytteskat, var svindel, så kan man spørge, hvor dybt man så har været. Da han blev sendt hjem den 24. september 2015 på grund af udbyttesagen, startede han med at google, hvad udbytte var. Det siger noget om, hvor lidt tid han har brugt på dette område. Det var ikke hans domæne, og det var ikke hans ansvar. Grunden til, at han har dyrket SIR-rapporterne, er ikke, at han troede, at han havde et ansvar, for sådan var det ikke. Hvis kommissionen skulle nå frem til, at han har et ansvar på grund af noget, nogle akademikere har skrevet, så må han leve med det. Det var bare ikke det, han var sat i verden for.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

"Materiel kontrol

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.

Den materielle kontrol skal dokumenteres."

Forespurgt, om vidnet læser det foreholdte på den måde, at det rettede sig mod sagsbehandlingskontoret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var opmærksom på, at man i sagsbehandlingskontoret ikke mente, at man havde opgaven med at udføre en materiel kontrol, og at det var noget, der i givet fald skulle foretages i Indsats, forklarede vidnet, at det var han opmærksom på. Han husker ikke, hvor mange rapporter der var fra SIR eller Rigsrevisionen, men med den måde, de var organiseret på i SKAT, var det en naturlig konsekvens, at man sagde, at der var noget, der skulle kontrolleres, men at man valgte ikke at gøre det. Det var ikke hans område. Forespurgt, om man som procesejer kunne udarbejde nogle direktiver for, hvordan man fremadrettet skulle intensivere den materielle kontrol, når man fik en kritisk rapport, forklarede vidnet, at det var Jens Sørensens ansvar. Han gik ikke selv nærmere ind i rapporten, da han ikke havde flere timer at give af.

Ressourcer

Forespurgt til ressourcerne og udviklingen heri på vidnets område i forhold til den bestående drift og sammenholdt med, at der kom øgede opgaver ind, som vidnet afviste, forklarede vidnet, at folk mente, at hans afdeling var forkælet. Man måtte dog respektere, at han sad med 180 medarbejdere, der bestemte rigtig meget, fordi de satte dagsordenen. Han tog procesansvaret i forhold til konkrete problemstillinger ude i driften, men han påpegede samtidig, at det kostede, hvilket man var indstillet på. Det havde været fint, hvis der havde siddet 300 medarbejdere hos ham, der kunne tage det ansvar, og hvis der havde siddet 7.000 medarbejdere i driften, der kunne følge de forretningsgange, som de fastlagde. Han skulle stå for projekter og lave ting, der gjorde det mere effektivt. Forespurgt, om hans ressourcer således bestemte, hvor hurtigt det kunne ske, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han således afviste at tage et egentligt procesejeransvar, forklarede vidnet, at det gjorde han bestemt ikke. Han påpegede bare fra starten af, at han nok skulle løfte opgaven, hvis han fik de nødvendige ressourcer. Forespurgt, om han fik en ordre om, at han skulle

gøre det inden for de givne rammer, forklarede vidnet, at han hos sin bisidder har set et dokument, hvor der stod noget, som han undrede sig meget over. Det var vist referatet fra november 2015, som tidligere blev omtalt (ekstraktens side 1869), og det er måske i virkeligheden det, som man nu fabulerer om. Han har brugt 4 år af sit liv på dette, og han har stadig ikke fået at vide, hvorfor han blev sendt hjem. Det får han formentlig heller ikke i dag, men det kan være, at kommissionen kan finde ud af det. Der var under alle omstændigheder en ret skarp adskillelse af hans ansvar for IT-udviklingen i forhold til de manuelle processer i driften, som ikke lå i hans portefølje. Det er med kommissionens undersøgelse nu sjette gang, han skal krydsforhøres, efter at han er blevet frikendt fem gange. Han håber, at kommissionen finder noget, for ellers vil han skulle stille op en syvende gang også.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at udbyttehåndteringen foregik i en regnskabsenhed, som i virkeligheden var et sagsekspeditionskontor, hvor man til dels traf konkrete afgørelser, og at der var nogle overvejelser om den organisatoriske placering af dette, forklarede vidnet, at det var et ydmygt område, der ikke havde det store ledelsesmæssige fokus.

7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber

Vidnet blev forevist ekstraktens side 550 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber). Forespurgt, om han var inde over notatet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"Fremtidig placering*
>
> *Placeringen af udbytteadministrationen kan med fordel tilknyttes Store Selskaber, idet der derved opnås følgende:*
>
> *- Tæt samarbejde omkring udbytte fra de VP administrerede selskaber og investeringsforeninger (både de børsnoterede og unoterede)*
>
> *- Den i forvejen tætte relation mellem udbytte og selskabsselvangivelsen styrkes og kan på sigt måske medføre en hel eller delvis sammensmeltning af udbytteangivelsen og selskabsselvangivelsen*

- Fælles interesse for at få ændret udbytteadministrationen, så der er samme frist for både udbytteangivelse, betaling og indberetning af udbyttemodtagere

- Udbyttebegrebet på selskabsselvangivelsen og på udbytteangivelsen bør være identisk

- Tæt samarbejde omkring løsningen af problemområder f.eks. kan en filial af et udenlandsk selskab udlodde udbytte?

Anbefaling

Det anbefales at udbytteadministrationen placeres under Store Selskaber for derved at styrke det faglige samarbejde.

Aino Olsen /Pia Eder"

Forespurgt, om vidnet blev præsenteret for disse drøftelser og overvejelser, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det foreholdte giver god mening, og Aino Olsen var en dygtig chef. Notatet adresserede en problemstilling, som man i mange år havde haft i SKAT om, hvor procesejerskabet stoppede. Han husker, at han i forhold til ejendomsvurderingerne lagde procesejerskabet ud i driften. Det er lidt det samme, der står i det foreholdte, hvor det blev foreslået at lægge det i Store Selskaber, hvor der sad medarbejdere, som var fagligt dygtige på området. Det gav derfor god mening, men det blev aldrig implementeret.

Vidnet blev foreholdt, at Pia Eder den 8. maj 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at hun kun var i kontoret i 3 måneder, at notatet blev udarbejdet af Lisbeth Rømer, og at Pia Eder blot satte Afregning Erhvervs logo på brevpapiret. Endvidere foreholdt, at Aino Olsen den 21. maj 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at det måske gav lidt mere pondus, hvis notatet var skrevet på Borger og Virksomheds brevpapir, forklarede vidnet, at dokumentet er nyt for ham, men at han er enig i indholdet. Han er i tvivl om, hvorvidt han nogensinde har set det. Forespurgt, hvorfor den foreslåede placering ikke blev ført ud i livet, forklarede vidnet, at det måske ikke nåede frem til ham, eller at det måske druknede i alt muligt andet. Han tænker også på, om det er blevet vurderet som vigtigt nok til, at man skulle gøre det. Med en stor virksomhed som SKAT var man i koncern-mode, når man sad i Østbanegade. Det var der, man bestemte, og de var altid mere end de andre. Sådan følte det også ude i driften, og han fik mange gange i sit arbejdsliv at vide, at det var irriterende, at han bestemte det hele. I virkeligheden sad han bare med 200 mand, men det var dem, der havde et kæmpe ansvar i forhold til at drive IT-udviklingen i SKAT.

Drøftelser mellem Richard Hanlov og Jonatan Schloss om processerne i Kundeservice og Betalingscentret

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1823 (2015-09-17 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Richard Hanlov):

> *"Kære R.*
>
> *Jeg tænker en del over, hvordan vi får styr på processerne i KS og Betalingscenteret. Taler også meget med Jesper om det.*
>
> *Som jeg ser det har SKAT formentligt ikke i nyere tid systematisk gennemgået processerne. Altså om de er lovlige, sikre, effektive og kundevenlige. Jeg tænker her primært på de manuelle processer."*

Forespurgt, hvad baggrunden var for denne korrespondance, forklarede vidnet, at det givetvis var en henvendelse til Jonatan Schloss fra den øverste direktør, Jesper Rønnow Simonsen, som Jonatan Schloss bad om vidnets input til. Vidnet husker, at han ringede til Jonatan Schloss med det samme og spurgte ham, hvad han mente med det, og hvad han ville have. Det var i virkeligheden et udslag af GPS, og vidnet sagde til Jonatan Schloss, at hvis vidnet skulle have ansvaret, skulle han også have ressourcerne, og det skulle være dygtige medarbejdere. Det var en evig kamp, han havde. De folk, han skulle have for at løfte opgaven, skulle ikke være HK-medarbejdere, men medarbejdere på et vist niveau, som gerne skulle have rigtig meget i løn. Forespurgt, om det foreholdte specifikt vedrørte udbytteproblemstillingen, forklarede vidnet, at det var et udslag af, at Jonatan Schloss vidste, at vidnet havde argumenteret for, at Regnskab og Betaling skulle tilbage til Kundeservice, hvor det hørte hjemme.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1823 (2015-09-17 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Richard Hanlov):

> *"Jeg vurderer, vi skal have et kontor / en taskforce på ca. 20 mand i 2 år til at gennemgå hele butikken med de 4 briller på."*

Vidnet forklarede, at han sagde til Jonatan Schloss, at det slet ikke rakte med 20 mand. De talte her om et procesansvar for 700.000 virksomheder og 5,6 mio. borgere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1823 (2015-09-17 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Richard Hanlov):

> *"Og vi skal løse opgaven! Efter GPS er det 100 % dig og mig, der står for skud næste gang et eller andet går galt ude i driften, hvis der ikke er en god proces beskrevet."*

Foreholdt, at det kan læses som om, at "God Processtyring i SKAT" på dette tidspunkt var under implementering, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt var i gang med det. Forespurgt, om vidnets opfattelse var, at "God Processtyring i SKAT" ikke var implementeret, fordi han ikke fik de 30-70 ekstra mand, forklarede vidnet, at det ikke var implementeret, men at beslutningen var truffet. Forespurgt, om de på dette tidspunkt var begyndt at ansætte personer, forklarede vidnet, at det ved han ikke. På det tidspunkt var han ude af skattevæsnet. Han ved heller ikke, hvilke beslutninger der efterfølgende blev truffet.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1823 (2015-09-17 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Richard Hanlov):

> *"Som du ved, har jeg bedt Jesper om en opmanding / budget til det. Han prøver også men frygter, at finansen afviser det meste."*

Forespurgt, om der med "finansen" blev henvist til Finansministeriet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet ved, hvad resultatet af drøftelserne blev, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Lige før han blev sendt hjem, spurgte han sit eget netværk i Finansministeriet – hvor han havde været i 25 år – om de var klar over, hvad de havde gang i. Forespurgt, om de i Finansministeriet var klar over det, forklarede vidnet, at det var de. Når man ser på udbyttetallene, kan man spørge, hvorfor der ikke var nogen i Finansministeriet, der så på udbytteområdet. Man gik fra 2 mia. kr. til 12. mia. kr., og man har i dag fundet ud af, at 80 % af det, der blev udbetalt, var svindel. Man kan spørge, hvorfor der ikke var noget i Finansministeriet, der markerede disse ting, når det var der, man havde styr på finanserne og kunne se, hvad der gik op, og hvad der gik ned.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1823 (2015-09-17 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Richard Hanlov):

> *"Hvis Karsten får talt Jesper væk fra det, så er vi tilbage til, at vi selv skal løse opgaven indenfor KS rammer."*

Forespurgt, om Karsten er Karsten Juncher, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad bekymringen var, i forhold til at Karsten Juncher skulle tale Jesper Rønnow Simonsen "væk fra det", forklarede vidnet, at det handlede om penge, idet Karsten Juncher var økonomidirektør og sad på pengene. Karsten Juncher var en dygtig økonom, men direktionen skulle være med på det, og finansieringen skulle være

der. Det var den samme Karsten Juncher, som i Change Board nægtede at bevilge 135.000 kr. til afstemning på udbytte.

HJEMSENDELSE FRA SKAT

Forespurgt, om vidnet vil beskrive sin oplevelse omkring sin hjemsendelse den 24. september 2015, forklarede vidnet, at han den 23. september 2015 kl. 15.30 blev ringet op af Jonatan Schloss. Vidnet var i Helsingør for at holde foredrag for nogle af sine medarbejdere. Jonatan Schloss oplyste, hvem der skulle sendes hjem, hvad der skulle ske, og hvad de kunne lave af damage control. Fire navne blev nævnt, og vidnet var naturligvis ikke selv blandt dem. Det var Jens Sørensen, Jan Topp Rasmussen, Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen. Da han hørte navnene, blev han ulykkelig på deres vegne, men det kom ikke bag på ham. Han var overrasket over, at Jan Topp Rasmussen i forhold til EFI ene mand blev taget til indtægt for ting, som man havde kludret i siden 2005. Jan Topp Rasmussen havde siddet der i 2 år, og så skulle han tage skraldet for det. Det forstod vidnet ikke.

Forespurgt, om Jonatan Schloss sagde, på hvilket niveau beslutningen om hjemsendelse var truffet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Vidnet vurderer, at det var Jesper Rønnow Simonsen m.fl., og at det selvfølgelig var forankret i departementet.

Vidnet gennemførte sit foredrag, og næste dag skulle han holde foredrag for nogle andre. Omkring kl. 12.00, mens han var på vej tilbage til sit arbejde, blev han ringet op af Jesper Rønnow Simonsens sekretær, som bad ham stille på Jesper Rønnow Simonsens kontor kl. 12.45. Det var lidt svært, idet vidnet befandt sig i Helsingør, man han ville komme hurtigst muligt. Han spurgte, hvad det drejede sig om, men det kunne hun ikke sige. Fra bilen ringede han til Jonatan Schloss og spurgte, om han kunne sige, hvad det drejede sig om. Det kunne Jonatan Schloss ikke, men han var selv indkaldt til kl. 12.30, og så kunne vidnet godt regne ud, at der var noget i gære. Vidnet forestillede sig, at Jesper Rønnow Simonsen skulle bruge ham til at lave damage control efter hjemsendelsen af de fire andre.

Han nåede frem otte minutter for sent og ventede i direktørens venteværelse, da Jonatan Schloss kom ud og lignede en stenstøtte. Da vidste vidnet, at det var alvorligt. Vidnet var og er stadig fagligt aktiv i forhold til tillidsmandshverv, og han har tidligere haft ansvar for cheferne i staten. Han undrede sig derfor over, at han ikke selv havde fået en bisidder eller en advokat eller på forhånd fået at vide, hvad det drejede sig om. Han husker mødet som en bizar samtale. I 10 minutter roste Jesper Rønnow Simonsen ham for alt hans arbejde. Han spurgte så Jesper Rønnow Simonsen, hvad det drejede sig om, og om han var ved at fyre ham, hvortil Jesper Rønnow Simonsen svarede, at han ikke var fyret, men hjemsendt. Jesper Rønnow Simonsen virke-

de uforberedt og konfus og kunne ikke svare på, hvad det nærmere indebar. Jesper Rønnow Simonsen virkede, som om han var ubekvem ved situationen og ikke havde det godt med det. Jesper Rønnow Simonsen oplyste, at vidnet ville få et brev nogle dage efter med en redegørelse for, hvad det betød at være hjemsendt. Han spurgte Jesper Rønnow Simonsen, hvem han måtte tale med, og hvad han måtte gøre. Han fik at vide, at han måtte tale med Jonatan Schloss, som han havde nået at få en sms fra, inden han gik ind til mødet med Jesper Rønnow Simonsen. I sms'en stod, at vidnet skulle komme ind til Jonatan Schloss, så snart han var færdig med mødet. Han måtte også tale med sine chefer, men på det tidspunkt havde Jonatan Schloss allerede indkaldt alle vidnets underordnede chefer til et møde på sit kontor, og de havde allerede fået budskabet. Han husker det som en forfærdelig dag, hvor han kl. 12.00 gik fra himlen til helvede. Efter mødet med Jesper Rønnow Simonsen tænkte vidnet over, hvordan han skulle kunne gå gennem storrumskontoret uden at måtte sige noget til nogen.

På mødet med Jesper Rønnow Simonsen spurgte vidnet ham, hvordan han skulle forholde sig med dokumenter mv., for han var i tvivl om, hvorfor han blev sendt hjem. Da han fik at vide, at han blev sendt hjem på grund af udbytteskattesagen, tabte han det hele, for det havde han ikke brugt tid på. Han havde siddet for bordenden af projekter til milliarder og havde kørt dem hjem. Det ville have givet mere mening, hvis han var blevet sendt hjem for noget, hvor han virkelig sad i en kritisk rolle, men det var for ham en gåde, at han blev sendt hjem for noget, som nogle medarbejdere i Høje Taastrup, Horsens og Ringkøbing havde lavet. Forespurgt, om han fik en supplerende forklaring, da han kom ned til Jonatan Schloss, forklarede vidnet, at det fik han ikke. Alle formalia i forhold til at sende medarbejdere hjem blev overtrådt. Han kan ikke beskrive, hvor vred han var. Han var en respekteret embedsmand, som havde siddet i mange år og gjort gode ting. De fire andre, der blev hjemsendt, fik alle en helt anden behandling med bisidder osv. Han forstod ikke, hvorfor han skulle med ned.

Forespurgt, om vidnet har fundet ud af, hvorfor han blev behandlet anderledes, forklarede vidnet, at alle regler i forhold til hjemsendelse blev overtrådt. Han ved, at de øvrige hjemsendte kopierede dokumenter hele eftermiddagen. Det eneste, han nåede, var at tage billedet af sin familie med sig. Forespurgt, om det kunne være fordi, hans hjemsendelse var blevet besluttet på et senere tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Han ved fra kilder højere oppe i systemet – som han ikke ønsker at afsløre – at det blev besluttet på et rigtig højt plan. Hans gæt er, at det var ministeren og departementschefen, der besluttede, at han skulle sendes hjem.

Forespurgt, om vidnet kendte ministeren, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han har set ministeren i ledelsessammenhænge. Forespurgt, hvad der fik ham til at

tro, at der var politisk indblanding, forklarede vidnet, at han efterfølgende har fundet ud af, at planen var, at Jesper Rønnow Simonsen skulle ud til Høje Taastrup og sende Dorthe Pannerup Madsen hjem. Han har prøvet at grave i, hvad der var årsagen til det, men ingen kan forklare det. Han ved dog, at der er foregået noget efter han talte med Jonatan Schloss den 23. september 2015 ved 16-tiden. Ifølge det han har fået at vide, var der noget mødeaktivitet på højt niveau, dvs. i regeringstoppen. Rigsrevisionen var også involveret. Endvidere var toneangivende folk i SKAT involveret.

Næste dag stod han op og fortsatte med at arbejde, da han ikke vidste, hvem der skulle tage sig af hans projekter. Det gjorde han, indtil de kappede strømmen til hans computer. Allerede kl. 8.00 så han sin minister udtale i fjernsynet, at der var sendt historisk mange hjem fra SKAT, og at det var de rigtige, hvilket ramte ham dybt, da han ikke forstod det. Han kan huske gamle sager fra Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet, hvor det altid var fire, der blev sendt hjem, men det skulle være historisk, og derfor skulle der en femte person med. Den tese står dog for hans egen regning.

Forespurgt, hvad der stod i brevet, der kom senere, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men at det var noget helt banalt og intetsigende. Han googlede, hvad det ville sige at være hjemsendt, og hans velmenende familie og venner kommenterede på, at han bare sad hjemme med fuld løn. De forstod ikke, hvilket fængsel han reelt befandt sig i.

Forespurgt til forløbet efter hjemsendelsen forklarede vidnet, at der var larmende tavshed. Han gik hjemme i 8 måneder, hvor der ingenting skete. Da han kom hjem efter hjemsendelsen, ringede fire aviser til ham. De havde allerede hørt om hans hjemsendelse, og han havde ikke engang nået at fortælle det til sin familie. Så hurtigt gik det. Han ved ikke, hvem der havde fortalt medierne om det, og på det tidspunkt var han også ligeglad, for han var så vred. Han arbejdede 70 timer om ugen og sad for bordenden af kæmpe projekter. Det, der har naget ham mest, er, at han sad med projekter, som virkelig kunne gå galt, og så blev han sendt hjem for noget, han ikke havde forstand på. Han har nu forstået, at det var en politisk ofring, og at han skulle med i faldet, men folk skal selvfølgelig vide, at der er en person bag. Han havde sin advokat på sagen, men de fik ingen forklaring, selv om de efterspurgte en begrundelse for hjemsendelsen. På et tidspunkt tog Politiken fat i ham, og så tog han bladet fra munden. Forespurgt, om der derefter kom gang i dialogen med hans arbejdsgiver, forklarede vidnet, at der begyndte at være en opblødning. Forespurgt, om realiteten er, at han efter at have gået hjemme i lang tid på et tidspunkt fik at vide, at han nu kunne komme tilbage, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der er mere, vidnet ønsker at fortælle omkring hjemsendelsen, forklarede vidnet, at det er der ikke.

Kl. 14.35 sluttede mødet.

PROTOKOL

28. maj 2019
Protokol nr. 17

Den 28. maj 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann ved advokat Ann Rask Vang for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke ved advokat Niels Gyde Poulsen for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Lar-sen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JOHNNY SCHAADT HANSEN

Kl. 9.00 mødte Johnny Schaadt Hansen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han havde pligt til at udtale sig.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til juli 2013 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Økonomisk Kriminalitet og i perioden fra juli 2013 til oktober 2015 som underdirektør i SKAT's afdeling Kundeservice Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet skatterevisor i det tidligere Statsskattedirektorat.

Forespurgt til sit erhvervsmæssige forløb frem til 2013 forklarede vidnet, at han har haft en række chefposter, indledningsvis i den kommunale skatteforvaltning, hvor han var skattechef og økonomichef i tre kommuner. I 1999 blev han regionschef i det daværende ToldSkat i Korsør, og i 2002 blev han områdedirektør i København for ToldSkat København, hvor han lagde fire regioner sammen til ét område. Efter fusionen med den kommunale skatte- og inddrivelsesforvaltning blev han skattedirektør i Skattecenter København og var derefter i halvandet år skattedirektør i Holbæk. Efterfølgende blev han ansvarlig for Økonomisk Kriminalitet i ToldSkat, og derpå kom han til Kundeservice Erhverv. I forbindelse med udbyttesagens opståen overtog han en stilling fra en hjemsendt kollega, hvor han fik ansvaret for SKAT's forretningsprocesser. Forespurgt, om det var Richard Hanlovs stilling, han overtog, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering fra 2013 var i Østbanegade, forklarede vidnet, at han havde adresse i Høje Taastrup, mens han var chef for Kundeservice Erhverv.

Forespurgt, hvilken leder vidnet refererede til i 2013, forklarede vidnet, at det var Steffen Normann Hansen.

Forespurgt til vidnets nærmeste samarbejdsrelationer og deres placering i perioden forklarede vidnet, at han qua sin placering i Kundeservice Erhverv havde samarbejdsrelationer med SKAT's indsatsafdelinger. Han havde ansvaret for de henvendelser, der var initieret af borgere og virksomheder, hvorimod SKAT's initiativret var placeret i Indsats. Derudover havde han et tæt samspil med de øvrige underdirektørkolleger i Kundeservice, men det var primært på det ledelsesmæssige plan. Kundeservice Erhverv, som han havde ansvaret for, var primært en driftsorganisation med ca. 250 medarbejdere og 10 ledere, og den kørte selvstændigt.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med udbytteadministrationens udfordringer, forklarede vidnet, at han havde hørt, at området manglede faglige kompetencer. Han blev ikke direkte involveret i det, før den daværende underdirektør René Frahm Jørgensen kontaktede ham og fortalte, at han havde nogle kompetencemæssige udfordringer på området. René Frahm Jørgensen spurgte, om vidnets område, hvor der var en række kontrolkompetencer, kunne være en del af løsningen på de problemer, han havde.

Forespurgt, om vidnet læste SIR's 2010-rapport, da den kom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, da han ikke havde med området at gøre. Der kom mange revisionsrapporter, og man havde fokus på de rapporter, der havde med ens eget område at gøre.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med udfordringerne på udbytteområdet vedrørende manglende afstemningsmuligheder mellem angivelse og indberetning og i forhold til selskabets egen selvangivelse, forklarede vidnet, at det var han ikke, før sagen kom frem i 2015.

Foreholdt, at der ikke blev foretaget nogen kontrol af, om de egentlige aktieejere var dem, der opnåede udbytterefusion, og forespurgt, om vidnet var bekendt med dette, forklarede vidnet, at han ikke blev bekendt med det, før han fik ansvaret for at opbygge de nye processer på området. På det tidspunkt dykkede han dybt ned i det og konstaterede udfordringerne i kontrolfasen. Forespurgt, om vidnet her henviser til det tidspunkt i 2015, hvor han overtog ansvaret efter Richard Hanlov, bekræftede vidnet dette. Han var ikke selv inde over området på et tidligere tidspunkt.

Foreholdt, at det også var muligt at få refusion på den samme aktie flere gange, da det ikke kunne kontrolleres, om der allerede var foretaget refusion, og forespurgt, om vidnet havde viden omkring dette før 2015, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det forholder sig på samme måde som den forrige problemstilling.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Udbytteadministrationens placering i Regnskab

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår udbytteadministrationen blev placeret som en del af regnskabsfunktionen, forklarede vidnet, at den efter hans opfattelse har ligget der hele tiden. Forespurgt, om vidnet kender baggrunden for, at den lå der, når især refusionsdelen var et sagsbehandlingskontor, forklarede vidnet, at

man organisatorisk lagde den op ad regnskabsdelen, fordi hovedopgaven med afstemningerne var tæt knyttet til regnskabsdelen. Man har oprindeligt tænkt udbytteadministrationen mere som en ekspeditionsopgave omkring afregning end sagsbehandling og kontrol.

Foreholdt, at Richard Hanlov den 22. maj 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at han havde nogle synspunkter omkring, at man på et tidspunkt adskilte opkrævning og betaling i to direktørområder, og forespurgt, om det var overvejelser, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at man delte det op, fordi det at have fordringshaveropgaven, og det at have betalingsområdet, var to forskellige ting. Man lagde i den forbindelse opkrævningsdelen op ad inddrivelsesdelen, fordi rykkerprocedurerne havde tæt sammenhæng med tvangsinddrivelsen. Det er efterfølgende blevet skilt fuldstændigt ad. Foreholdt, at Richard Hanlov så det som udtryk for et ønske om, at man ville have nogenlunde lige mange medarbejdere under de forskellige direktørområder, og at det ikke var driftsmæssigt betinget, forklarede vidnet, at det var en kombination. Der har været en faglig vinkel på, at man organiserede sig, som man gjorde. SKAT var en stor og kompleks organisation, hvor man måske også har skelet til, hvor mange chefer man kunne have under sig. Men organiseringen skete primært ud fra en faglig vinkel. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var en fornuftig disposition, forklarede vidnet, at med den viden, han har nu, var det ikke en klog beslutning. Det var også derfor, at han på et tidspunkt blev spurgt, om området kunne lægges over til ham, da man vurderede, at området med sagsbehandling og kontrol ville være egnet til det. Han havde også andre udbetalingsopgaver, hvor han havde indlagt kontrol og sagsbehandling.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar går på det generelle plan eller på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det generelt er hans opfattelse, at der skal være tænkt sagsbehandling og kontrol ind i organiseringen, når der er tale om udbetalingsområder. Med den viden, han efterfølgende har fået, er han ikke i tvivl om, at man skulle have lagt både kontrol og sagsbehandling ind i området. Han fik en henvendelse fra René Frahm Jørgensen, der forklarede, at de havde nogle kompetencemæssige udfordringer med bl.a. udbyttedelen, hvorefter vidnet gik tilbage til sit bagland for at prøve at finde en løsning. Han kendte ikke opgaven i dybden, men han var meget optaget af, at hvis han skulle overtage opgaven, ville han koble den sammen med andre opgaver med tilsvarende processer. Han foreslog derfor at tage opgaven over sammen med acontoskattebetalingerne, så de kunne lave en egentlig enhed og et fagligt miljø. Efter et stykke tid fik han en tilbagemelding fra René Frahm Jørgensen om, at de selv havde løst problemet, hvorefter vidnet ikke gik dybere ind i det.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at der på vidnets område var andre områder, hvor der også var udbetalinger og en sagsbehandling, der lignede udbytterefusionen, forklarede vidnet, at der var områder med en vis parallelitet. Han kan som eksempel nævne ligningslovens § 8 X, hvorefter innovative selskaber med underskud kunne få udbetalt underskuddene på et tidligere tidspunkt. I det forløb havde de indlagt både sagsbehandling og kontrol.

Forespurgt, om kontrol er andet og mere end at sikre, at vedkommende, der ønsker nogle penge, er materielt berettiget til det, forklarede vidnet, at sagsbehandling og kontrol grundlæggende er det samme, men man tænker det som to forskellige trin. Sagsbehandling handler i vid udstrækning om at få den umiddelbare dokumentation ind, mens kontrol betyder, at man efterprøver tingene gennem egentlig kontrol.

Vidnet blev foreholdt, at en sagsbehandler, der skal behandle en ansøgning, ifølge den klassiske forvaltningsret skal sikre, at en sag er tilstrækkeligt og forsvarligt oplyst, før der træffes en afgørelse, og at man derfor vil undersøge, dels om de rette dokumenter er til stede, og dels om vedkommende er materielt berettiget ved at opfylde de materielle betingelser. Forespurgt, om man generelt har fraveget dette princip i SKAT, således at det alene kontrolleres, om de rette dokumenter er til stede, forklarede vidnet, at det har man ikke på et generelt plan. SKAT er en kæmpe organisation med mange forskellige opgaver, og det er ikke hans opfattelse, at man generelt har fraveget dette princip. Nogle opgaver lægger mere op til at efterprøve de formelle betingelser, fx om det er den rigtige person, og om der er et krav på tilbagesøgning af penge, mens andre opgaver lægger op til en yderligere efterprøvelse end det, man får ind i første omgang. Som tidligere nævnt var det en integreret del af deres arbejdsopgaver i forbindelse med ligningslovens § 8 X og tilsvarende på udbetalingskontrollen på momsområdet, at man tjekkede, om de formelle betingelser var opfyldt, suppleret med stikprøvekontroller og egentlig kontrol på området.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med et hjemmelsgrundlag i lovgivningen til ikke i hver enkelt ansøgningssag at vurdere, om betingelserne er opfyldt, og om ansøgeren er berettiget, således at SKAT ikke i alle tilfælde behøver at foretage den sagsbehandling, der følger af den almindelige forvaltningsret, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1032 (2013-10-16 (1) - E-mail fra Jørgen Pedersen vedr. uklarheder i snitflader mellem forretningsområderne, sendt til bl.a. Steffen Normann Hansen):

"I vedlagte oversigt har vi givet forslag til placering af initiativet til at fastlægge en løsning på de enkelte punkter i oversigten. Vi skal anmode om beskrivelser af løsningerne senest 1. december 2013 med henblik på indarbejdelse i opgave og ansvarsbeskrivelser. Beskrivelser sendes til Erik.vitting@skat.dk, Effektivisering og Forretningsudvikling."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1033 (2013-10-16 (2) - Vedhæftning til Jørgen Pedersens e-mail vedr. uklarheder i snitflader mellem forretningsområderne):

"Oversigt over afklaringen af kortlagte snitflade problemstillinger pr. 16.10.2013

…

Udbytteskat	
Mellem	*ID - KS*
Beskrivelse	*Inddrivelse anbefaler at poståbning, klargøring, indtastning af angivelser og refusion af udbytteskat overføres til Kundeservice. Det drejer sig om 2,6 årsværk.*
Løsning	*Inddrivelse udarbejder efter drøftelse med Kundeservice oplæg om overførsel af opgaverne til Kundeservice."*

Forespurgt, om vidnet har kendskab til beskrivelsen, forklarede vidnet, at han ikke husker hverken sagen, eller at han har set dokumentet før. Han ved ikke, hvorfor det ikke blev behandlet i deres ledelsesgruppe, men det var omkring det tidspunkt, hvor Steffen Normann Hansen stoppede, og Jonatan Schloss blev ny direktør for Kundeservice. Det er derfor muligt, at det er faldet ned mellem to stole. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Steffen Normann Hansen om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser mellem Kundeservice og Inddrivelse om spørgsmålet, forklarede vidnet, at det var han slet ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1038 (2013-10-17 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, sendt til Johnny Schaadt Hansen med kopi til Lisbeth Rømer):

"Hej Johnny

Jeg en udfordring på udbytteskatteområdet, som jeg vil håber på du kan hjælpe mig med."

Forespurgt, om vidnet kender baggrunden for henvendelsen, forklarede vidnet, at i og med der tilsyneladende havde været en snak om, at opgaven burde henføres til Kundeservice, var det nærliggende at rette henvendelse til ham, da han havde det område, det ville være mest nærliggende at overføre opgaven til. På det tidspunkt havde han også en række andre selskabsadministrationsopgaver, ligesom hans medarbejdere omfattede mange kontrolfolk.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1038 (2013-10-17 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, sendt til Johnny Schaadt Hansen med kopi til Lisbeth Rømer):

"I princippet havde jeg en forventning om, at området stort set ville falde bort i forbindelse med tvungen TastSelv (ifbm. Skattekontoen) – og nu står jeg overfor at en af mine funktionsledere (Lisbeth Rømer) går på pension i slutningen af november og samtidig har jeg 2 medarbejdere, hvor jeg tænker at det vil give god mening at de følger opgaven omkring udbytteskat til Kundeservice Erhverv. Her er det min opfattelse, at I har den faglighed der skal til for at løse opgaven på en god måde i fremtiden."

Forespurgt, om vidnet var enig i dette, eller om de havde drøftelser herom ud over den pågældende e-mail, forklarede vidnet, at han opfattede René Frahm Jørgensens udsagn som en kendsgerning, og at René Frahm Jørgensen spurgte til muligheden for at lægge opgaven over til ham. Vidnet gik tilbage og undersøgte konstruktivt, om de kunne lave et setup, så de kunne overtage opgaven. Det var stadig på et indledende plan, men han talte med sin kontorchef og nogle af lederne om, hvordan de kunne tage opgaven ind. De meldte tilbage til René Frahm Jørgensen, at de ville være positive over for det, men det ville kræve en nærmere beskrivelse af processerne, hvilket ville være næste trin. De rakte hånden frem og ville gerne gå i dialog om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1052 (2013-10-31 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 31. oktober 2013 til Lisbeth Rømer, Kaj Steen og Dorthe Pannerup Madsen):

"Som I nok ved, så har vi forsøgt at få flyttet opgaven omkring udbytteskat til Kundeservice.

I den forbindelse har jeg skrevet nedenstående til Johnny S. Hansen, Kundeservice Erhverv og jeg har nu hørt fra ham omkring evt. fremtidig opgavevaretagelse.

Han er positiv overfor en fremtidig opgavevaretagelse, men ønsker at vi i samme forbindelse ser på den del af selskabsskatteadministrationen som vi pt. har placeret i driftsenheden SAP38, da det ifølge Johnny vil give god mening at samtænke disse 2 opgaver. Han tænker dermed, at opgaven vedr. selskabsskatteadministrationen også flyttes.

Det får mig til at tænke.. Hvorfor er det så, at vi ikke har tænkt den tanke? Helt overordnet, så tænker jeg at vi så ville kunne skabe den samme synergi – og fortsat have en lokalisering i Høje Taastrup af de 3 medarbejdere, der er tilbage på opgaven."

Forespurgt, om dette svarer til vidnets erindring om forløbet og drøftelserne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var tale om opgaver, det ville være fornuftigt at samle, forklarede vidnet, at man ville kunne anvende de samme processer og medarbejdere.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt blev bekendt med de udfordringer, der var på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. René Frahm Jørgensen nævnte kompetencerne, og da René Frahm Jørgensen havde regnskabsfolk hos sig, tænkte han, at der måtte mangle noget vedrørende kontrol. Men det var kun første trin, hvorefter der skulle laves en procesbeskrivelse, så de kunne bore sig ned i opgaven. Forespurgt, om der var drøftelser, hvor vidnet blev informeret om, at der lå to kritiske SIR-rapporter bag, forklarede vidnet, at det var der overhovedet ikke. Dem kendte han ikke til.

Forespurgt, om vidnet vendte drøftelserne med sine overordnede, eller om det på det tidspunkt var bilateralt med René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at han ikke mener, han drøftede det med sine overordnede, da det lå på hans og René Frahm Jørgensens eget niveau. Hvis det var blevet til noget, ville han selvfølgelig have drøftet det med Steffen Normann Hansen, og det skulle også godkendes i direktionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1055 (2013-11-06 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, René Frahm

Jørgensens e-mail af 6. november 2013 til Johnny Schaadt Hansen med kopi til Lisbeth Rømer):

"Hej Johnny

Jeg har gransket det på ny – og jeg har nu fundet en faglig konstellation, hvorved vi kan beholde denne opgave i Betaling og Regnskab.

Tak for, at du gav det en tanke!"

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt fik noget supplerende at vide om løsningen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han tænkte, at de selv havde fundet en god løsning, og at det nu var ude af hans hænder igen. Han tænkte ikke mere over det, da der var rigeligt med andre opgaver.

Forespurgt, om der fra november 2013 og frem til august 2014 var nogle drøftelser mellem vidnet og René Frahm Jørgensen eller andre omkring udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at der var noget omkring nogle enkelte sager vedrørende udbytteskattefrikort, hvor René Frahm Jørgensen spurgte, om de kunne løse dem, da hans egne folk var udfordrede, hvilket de sagde ja til. Det var syv konkrete sager, som de flyttede over i den enhed, der havde med fonde og foreninger at gøre, og som derefter vurderede, om betingelserne for fritagelse var opfyldt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1294 (2014-08-08 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat, René Frahm Jørgensens e-mail af 8. august 2014 til Johnny Schaadt Hansen):

"Hej Johnny

I forlængelse af nogle af de snakke vi tidligere har haft, så har vi henover sommerferien forsøgt at lave en lille pakke, hvor vi tænker at du og din afdeling kan være os behjælpelige.

Jeg har (sammen med Dorthe Pannerup) forsøgt at ridse udfordringerne op – herunder også highlighte, at der er tale om opgaver, der har en kompleksitet som vi har meget svært ved at imødekomme sagsbehandlingen på.

Håber at vi kan bruge det vedlagte til at få en drøftelse i nær fremtid om mulig opgaveflytning."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1295-1297 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

> *"Fritagelse for dansk udbytteskat*
>
> …
>
> *Frikort vedrørende udbytteskat*
>
> …
>
> *Tilbagesøgningskrav – investeringsforeninger*
>
> …
>
> *Afslutningsvis, så er det vigtigt for mig, at der tages stilling til, hvilket forretningsområde/driftsenhed i SKAT, som skal foretage sagsbehandlingen af sagerne, som pt. ligger hos driftsenheden SAP38 i Betaling og Regnskab. Som nævnt indledningsvis, så er det sager der har en karakter, hvor det ikke er muligt for min afdeling at løse disse sager."*

Forespurgt, om vidnet husker de nærmere drøftelser omkring dette, forklarede vidnet, at de oprindeligt havde drøftet at overtage hele opgaven, men det blev ikke til noget. Bagefter spurgte René Frahm Jørgensen, om de ville hjælpe med nogle konkrete sager. Vidnet var hele tiden optaget af, at det skulle give mening, og at der skulle være nogle ordentlige processer og en sammenhængskraft mellem de opgaver, man udførte. Da René Frahm Jørgensen spurgte om de helt konkrete sager, ville han gerne hjælpe. Forespurgt, om de på det tidspunkt havde drøftelser om udbytterefusionen som sagsområde, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet blot modtog en forespørgsel og forholdt sig til den, bekræftede vidnet dette. Det andet var handlet af i efteråret 2013. Forespurgt, om vidnet endte med at overtage alle tre nævnte punkter, forklarede vidnet, at de konkrete sager, de overtog, omhandlede alle de tre nævnte problemområder, der er omtalt i det foreholdte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1338 (2014-09-07 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. Store Selskabers overtagelse af enkelte opgaver fra udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. september 2014 til Jesper Albert med kopi til bl.a. Johnny Schaadt Hansen og Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Jesper

Jeg har aftalt med Johnny, at de overtager denne opgave mod at jeg giver dem 0,2 ÅV.. Jeg aner ikke hvordan man gør det..- ved du?"

Forespurgt, om "denne opgave" henviser til summen af de tre opgaveområder, bekræftede vidnet dette. Som han husker det, berørte de konkrete sager alle de tre problemstillinger. Der skulle jo følge lidt ressourcer med, og derfor omtalte René Frahm Jørgensen her noget om årsværk.

Forespurgt, om de problematikker, der blev afdækket i SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport, blev vendt på noget tidspunkt, forklarede vidnet, at det var de ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Udbetalingsstoppet

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår han første gang blev informeret om den formodede svindel, forklarede vidnet, at det gør han, idet det var en mærkelig dag. Det var lige efter sommerferien, og de havde deres første ledermøde i Kundeservice Erhverv. Jonatan Schloss og andre opførte sig mærkeligt, og da mødet skulle begyndte, bad Jonatan Schloss om at tale med ham. Jonatan Schloss bad ham om at deltage i et møde. Der var sket noget på udbytteområdet, og Jonatan Schloss kendte måske ikke så meget til området og tænkte, at vidnet derfor kunne hjælpe, da han havde været mange år i SKAT, herunder i Økonomisk Kriminalitet. Han svarede Jonatan Schloss, at han godt kunne deltage i mødet. Han anede på det tidspunkt intet om svigsagen.

Forespurgt, om det var det møde, der fandt sted den 6. august 2015, forklarede vidnet, at han mener, at mødet var den 18. august 2015. På mødet deltog René Frahm Jørgensen og Susanne Thorhauge. Han er usikker på, om Anne Munksgaard også deltog, men han mener ikke, at Hans From var der. Da han kom op til mødet, havde det været i gang i 15-30 minutter, og det kørte lidt på de høje nagler. Han bad om at få oplyst, hvad der skete, og de oplyste, at der var en overvejende sandsynlighed for, at der var begået alvorlig svindel for store beløb. På mødet blev det diskuteret, om man skulle genoptage udbetalingerne, som man midlertidigt havde standset den 6. august 2015. Da han var i Økonomisk Kriminalitet havde de en simpel strategi, der gik ud på at stoppe skaden og sikre sig, at ulykken ikke bredte sig. Han sagde derfor til de andre, at han ikke syntes, det var en god idé at genoptage udbetalingerne, før de havde fundet ud af, hvad der foregik, og hvad omfanget var. Hans budskab var, at der ikke skulle udbetales noget overhovedet. Han var med på mødet for at lytte og måske give gode råd. De andre oplyste, at aktiemarkedet ville falde sammen, hvis de fortsatte udbetalingsstoppet, men han syntes, de skulle tage det med ro og undersø-

ge prisen for et udbetalingsstop. Han vidste fra andre sagsbehandlingsområder, at det værste, der kunne ske, var, at de skulle betale renter, men det var også billigere, end at pengene fossede ud af kassen. På mødet blev også bankordningen og regnearksmodellen omtalt, hvorefter han påpegede, at det skulle undersøges nærmere, om det var lovligt sådan at lægge kontrollen ud. Han sagde til Susanne Thorhauge, at de lige så godt kunne spørge Jura med det samme. Forespurgt, om det er vidnets erindring, at det var på dette møde, han første gang hørte om svindlen, bekræftede vidnet dette. Han mener, at han havde sommerferie frem til mandagen i den uge. Det var en stort chok for ham på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3959 (2015-08-13 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. beslutning om udbetalingsstop, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Hej Johnny*
>
> *Vi har i dag besluttet at stoppe alle refusionsudbetalinger på udbytteskatten."*

Vidnet forklarede, at når han mener, at mødet var den 18. august 2015, er det, fordi han har undersøgt i sin kalender, hvornår de havde ledermøde, og det havde de den 18. august 2015. Han mener, at han deltog i mødet og hørte om sagen på et senere tidspunkt end den 6. august 2015. Det var på ledermødet den 18. august 2015, han blev bedt om at deltage i mødet, men han kan ikke afvise, at det kan have været en uge før. Han kan se i sin kalender, at der var en lederkonference ugen før, men det var i forbindelse med et egentligt ledermøde, at han blev bedt om at deltage i det andet møde.

Forespurgt, om vidnet husker en orientering om forløbet omkring den 6. august 2015, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet opfattede den foreholdte orientering som værende et fuldstændigt udbetalingsstop eller et udbetalingsstop, der relaterede sig til særlige ansøgere eller reclaimagenter, forklarede vidnet, at han på mødet hørte, at udbetalingsstoppet skulle begrænses til det område, hvor der kunne være svig, mens den øvrige del kunne køre videre. I den forbindelse udtalte han på mødet, at det hele burde stoppes, så de kunne få et overblik.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3959 (2015-08-13 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. beslutning om udbetalingsstop, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hjælpen som jeg/vi har behov for er den bagvedliggende sagsbehandling af de sager, der nu laves udbetalingsstop på med den vedhæftede begrundelse/lovhjemmel. Dvs assistance til standardbrev og efterfølgende evt. klagebehandling/materiel behandling.

Omfanget bliver afklaret i morgen.

Ringer senere."

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser herom, eller hvad forløbet var, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han er sikker på, at han ikke var med på mødet den 6. august 2015. På det møde, hvor han deltog, talte de også om, hvilken kontrol de skulle foretage, og det var måske derfor, René Frahm Jørgensen skrev til ham på denne måde for at få hjælp til at lave egentlig kontrol på den del, der ikke havde med svigsagen at gøre. Han er helt sikker på, at han ikke blev involveret den 6. august 2015, men det er muligt, at det lå lidt før den 18. august 2015.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, sendt med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger. Her mener jeg, at vi bliver nødt til at ændre kurs, da vi allerede mærker et pres fra banker, selskaber mv., der rykker for udbetaling."

Vidnet forklarede, at det så må være om torsdagen, den 13. august 2015, at han blev involveret, og ikke den 18. august 2015.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, sendt med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

"Til jeres orientering, så har der i dag været afholdt møde mellem B&R og Kundeservice Erhverv (Dorthe Pannerup og Christian Hansen). Mine anbefalinger på baggrund af konklusionerne fra dette møde er:

1. Vi genoptager refusionsudbetaling på de 3 store (dvs. den såkaldte regnearksløsning). Aftalerne (vedhæftet) bør revurderes i samarbejde med Jura og indgås anderledes bindende/hæftende aftaler ved manglende opfyldelse af dokumentations-

kravet. Dette arbejde sikres i tæt samarbejde mellem procesejer, Jura og B&R. Til orientering har vi i omegnen af 4.000 stk. refusionsanmodninger fra disse 3 banker liggende.

2. De 3 leverandører af "papir-refusionerne" via England stoppes pt. og der sendes en kvitteringsskrivelse med henvisning til KSL §69 B (se evt. ordlyd nederst i denne mail). Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne med udbetalingsstop skal ansvarsplaceres. Vi skal være opmærksom på at disse 3 leverandører også har andre kunder end de ca. 180 som er nævnt i den konkrete sag.

3. Endelig er der den resterende mængde af papir-refusioner. Dem foreslår jeg ligeledes en genoptagelse af udbetalingerne på ud fra den krævede dokumentation. Herefter må grundlaget efterprøves (som alle øvrige udbetalinger) via en risikovurdering. Alternativt, så skal der iværksættes en kontrolindsats."

Forespurgt, om vidnet var enig i disse anbefalinger, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han havde hele tiden holdt fast i, at de skulle stoppe det hele, både regnearksordningen og VP-ordningen og alle andre ordninger, indtil de havde overblik over situationen. Midt i det hele fik han af Jonatan Schloss til opgave at lave en ny, sikker proces. Forespurgt, om det var, da Richard Hanlov blev sendt hjem, forklarede vidnet, at det var det, men det var også, mens al denne korrespondance kørte. Han lavede en arbejdsgruppe i Høje Taastrup og brugte sin erfaring til at finde ud af, hvem der ville være god til en sådan opgave. Han var meget optaget af at få nogle tidligere kolleger fra Økokrim med, da de var skarpe til en sådan opgave. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at folkene fra Økokrim kom fra Indsats, men at arbejdsgruppen blev placeret i Kundeservice, forklarede vidnet, at folkene fra Økokrim blev udlånt til arbejdsgruppen. Arbejdsgruppen blev placeret i Høje Taastrup, hvor de 5-6 medlemmer af gruppen satte sig sammen for at finde ud af, hvordan de skulle gribe det an, og hvordan de fik skitseret en model for det videre arbejde. Der var lavet et udbetalingsstop, men han var usikker på, om det var præcist nok, og om der var lavet en instruks til de medarbejdere, der arbejdede med området, da der var mange facetter i et udbetalingsstop. De lavede derfor en instruks til medarbejderne og tog egentlig lidt egenhændigt over i forhold til dem, men det var nødvendigt, da alt var kaos. Arbejdsgruppen bestod af folk fra Økokrim samt Kim Tolstrup fra Store Selskaber. Vidnet holdt et kickoffmøde, som også omfattede sagsbehandlerne, dvs. Dorthe Pannerup Madsen og Sven Jørgen Nielsen. Vidnet kendte ikke til svigsagen og var ikke informeret om, hvem der kunne være omfattet af sagen. På mødet forsøgte de at optegne nogle processer, og i takt med at de gravede sig ned i området, dukkede flere og flere problemstillinger og facetter frem, fx om aktieudlån, og det var først der, de begyndte at forstå udfordringernes omfang. Han lavede en styregruppe, som han selv var formand for, og derudover fem arbejdsgrupper, som skul-

le arbejde med fem spor. En gruppe skulle forsøge at lave en ny, sikker proces, hvor de tog udgangspunkt i de gamle SIR-rapporter og sikrede, at alle ting derfra var med. En anden arbejdsgruppe med Kim Tolstrup i spidsen skulle se på, hvordan de skulle forholde sig til de sager, hvor de havde stoppet udbetalingerne. Der lå allerede 20.000 sager og ventede, og de var under pres for at komme i gang igen. Sagsbehandlingen lå stille, mens arbejdsgrupperne kørte, og der blev ikke truffet afgørelser. Der blev også etableret en udsøgningsgruppe, der ud fra væsentlighed og risici skulle se på, hvordan man kunne udsøge tingene og få et overblik, herunder hvilke data de havde på refusionsanmodningerne. De kunne godt se, at sagen formentlig ville kræve ny lovgivning og nogle nye digitale løsninger, og til det lavede de en arbejdsgruppe, som Susanne Thorhauge stod i spidsen for. Samlet blev der etableret fem arbejdsgrupper, som mødtes hver anden eller hver tredje dag i et tæt samarbejde.

Forespurgt, hvad udfaldet blev af den gruppe, der skulle se på, hvordan man skulle gribe sagsbehandlingen an, og hvordan man bemandede den del, som skulle genoptage sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at de i begyndelsen satte nogle af deres dygtigste selskabsfolk under Kim Tolstrup til at finde ud af, hvilke problemstillinger sagerne indeholdt. De kunne se, at de blev nødt til at skabe en organisatorisk enhed, som skulle bemandes med de nødvendige faglige kompetencer. Enheden kom til at ligge i Aarhus. De begyndte hurtigt at komme med forslag til direktionen vedrørende behov for en organisatorisk ændring med tilførsel af 25-30 årsværk til at løse opgaven. Forespurgt, om dette stadig er medarbejderniveauet, forklarede vidnet, at der i dag er en enhed med lidt flere medarbejdere, som manuelt sagsbehandler hver refusionsanmodning. Der var tidligere to spor på området, for det første det automatiske spor – hvis man kan tillade sig at kalde regnearksordningen og VP-ordningen for et automatisk spor – og for det andet det spor, hvor man modtog anmodningerne i papirform. I begyndelsen regnede de med, at man gennem en lovændring kunne lave en digital løsning, og de havde derfor fokus på, at de indtil da havde brug for medarbejdere, der kunne kontrollere en-til-en. De vidste ikke, hvor lang tid der ville gå, før de fik ny lovgivning, og han havde troet, at det ville ske hurtigere. Han har tidligere været i situationer fra Økokrim, fx med CO_2-svig, hvor de fik ændret lovgivningen i løbet af 3 måneder. Han troede derfor, at det også kunne ske i denne situation, men det gjorde det ikke.

Forespurgt, om sagsbehandlingen i dag stadig foregår fuldt manuelt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan man i dag løser problemet, som blev skitseret af SIR i 2010 og 2013, med at undersøge, om de, der søger om refusion af udbytteskat, er materielt berettigede, forklarede vidnet, at han ikke har opgaven i dag, men han har hørt, at man afventer godkendelse af en strategi for, hvordan man vil kontrollere tingene. Det handler om, hvorvidt man kan anvende begreberne væsentlighed og risiko, som de normalt arbejder med som kontrolstrategi i Skattestyrelsen. Strategi-

en bygger på, at risikoen vurderes i fire trin: stor risiko, mellem risiko, mindre risiko eller ingen risiko. Spørgsmålet er nu, om man kan sige, at der ikke er en risiko, men man kan alt andet lige se på tilbagesøgningsstørrelsen, og hvis den er på 20-30 kr., er risikoen nok ikke så stor. Der er en del små refusionsanmodninger, som man gerne vil kunne sende afsted, men det kræver en accept fra departementet.

Forespurgt, om de refusionsanmodninger, der er kommet fra 2015 og frem til nu, er behandlet ved en manuel proces, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad man har gjort for at tjekke, at ansøgeren er beneficial owner, forklarede vidnet, at man enten kan vælge at tro, at alle er svindlere, eller man kan vælge at tro på den dokumentation, man får ind. I den forbindelse kan man spørge de lande, man entrerer med, og støtte sig til den dokumentation, man modtager. Forespurgt, om de nu følger pengesporet, forklarede vidnet, at det gør de, da det også var en del af kontrolstrategien.

Forespurgt, om vidnet som formand for styregruppen foretog en undersøgelse af, hvilken materiel kontrol der gennem tiden var foretaget, forklarede vidnet, at det blev undersøgt. De havde kickoffmødet, hvor de forsøgte at tegne den proces, der foregik på daværende tidspunkt. De lavede nogle nedslag i processen, hvor de spurgte ind til, hvad der blev kontrolleret i de enkelte led. Han kunne desværre konstatere, at der var et rigtig stort område, hvor der ikke skete noget. Når man så på end-to-end-processen, blev det klart, at der var områder, hvor det var meget tyndt. Det stemte også overens med revisionsrapporterne og den kritik, der var anført heri. Alle de ting, de fandt, lagde de ind i en proces, hvor områderne skulle styrkes, og risiciene fjernes.

Foreholdt, at det er blevet oplyst, at man i Regnskab alene kontrollerede, om de enkelte bilag var til stede, og at det var ikke-akademiske medarbejdere, som foretog denne kontrol, og forespurgt, om vidnet i forbindelse med sit arbejde stødte på skriftlige instrukser om arbejdsgangen, fx om at Regnskab 2 eller DMO/DMS alene skulle forholde sig til, at der var et bestemt antal dokumenter til stede, forklarede vidnet, at han er sikker på, at de i forbindelse med udarbejdelsen af den nye proces efterspurgte arbejdsbeskrivelser. Han husker ikke, om han har set dem, da det var arbejdsgrupperne, som i så fald ville have arbejdet med dem, og han så ikke selv alle bilag. De har helt sikkert efterspurgt arbejdsbeskrivelser, og der har nok været arbejdsbeskrivelser for dele af området.

Forespurgt, hvor man kan rekvirere materialet fra den arbejdsgruppe, der afdækkede det historiske forløb, forklarede vidnet, at han i forbindelse med advokatundersøgelsen lavede en summarisk gennemgang af alt det materiale, som arbejdsgruppen havde haft til rådighed og været igennem i forbindelse med udarbejdelsen af den nye proces. I gennemgangen kan man klikke sig ned i alle de underliggende bilag.

Forespurgt, om vidnet har nogen viden om forløbet i juni og juli måned 2015, forklarede vidnet, at det ved han intet om.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Forespurgt, om vidnet var inde over orienteringen af direktionen eller departementet omkring sagen, forklarede vidnet, at fra det tidspunkt, han blev formand for styregruppen, var han meget optaget af, at direktionen vidste, hvad der foregik. Forespurgt, hvornår vidnet blev formand for styregruppen, og om ikke det først var i september 2015, forklarede vidnet, at gruppen blev etableret den 25. august 2015. Fra det tidspunkt havde han et afrapporteringsspor i sit setup, der gik ud på at klæde direktionen på i forhold til det videre forløb. Forespurgt, om det var i tiden efter den 25. august 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1710 (2015-08-20 (1) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jesper Rønnow Simonsen vedr. VIP-orientering):

"I flg. aftale med Jim."

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser med direktøren forud for den 20. august 2015, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var ikke involveret i svigsagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1715 (2015-08-21 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytte):

"Godkendt:…Johnny Schaadt Hansen"

Vidnet forklarede, at det foreholdte omhandlede SIR's 2013-rapport og tiltagene som følge af den. Han kom ind i sagen fra siden og blev spurgt til tiltagene, så det er en faktuel opridsning af, hvilke tiltag man havde foretaget i forhold til den oprindelige SIR-rapport. Det var lidt specielt, at han pludselig skulle være med til at godkende den, men han kunne ikke anføre andre bemærkninger, end at man forvekslede Kundeservice Udvikling og Kundeservice Erhverv. Det gjorde han indsigelse mod, hvorefter det straks blev rettet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1698 (2015-08-12 (1) - E-mail fra Susanne Thorhauge vedr. status på handleplan, Susanne Thorhauges e-mail af 12. august 2015 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss):

> *"Kære Richard og Jonatan,*
>
> *Til orientering. Det er potentielt en rigtig grim sag. Jeg har møde med Johnny, Rene, Anne og Hans i morgen eftermiddag."*

Forespurgt, om det var det møde den 13. august 2015, hvor vidnet blev involveret, forklarede vidnet, at det må det være. Susanne Thorhauge og Jonatan Schloss må have talt om, at han skulle involveres, for han var på det tidspunkt ikke selv klar over, at han skulle deltage i det møde.

Forespurgt, om vidnet var involveret i de drøftelser, der i september 2015 var på direktørniveau med revisionschefen og internt blandt direktørerne omkring ansvarsplaceringen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han har kun rapporteret fra arbejdsgruppen op mod direktionen og til Jesper Rønnow Simonsen, som var direktør på det tidspunkt. Han var ikke involveret i den interne ansvarsplacering.

Den fremadrettede sagsbehandling og opsigelse af bankaftalerne

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1715 (2015-08-21 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytte):

> *"Set i lyset af den konkrete sag, så arbejdes der henimod, at der d. 1. oktober 2015 er tilrettelagt en proces, hvor Kundeservice Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab supplerer den nuværende bilagskontrol med en yderligere risikobaseret sagsbehandling. Denne ændrede proces vil være gældende pr. d.d. – herunder også for de sager, hvor der ikke i dag er sket udbetaling af udbytterefusion."*

Forespurgt, om det var vidnets kontor, Kundeservice Erhverv, der gik ind og overtog sagsbehandlingen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at den enhed, der refereres til her, er den enhed, som man ville etablere i Aarhus, og som skulle tage over. Han nåede ikke selv at være med til at gøre det færdigt, før han blev placeret centralt med alle processerne i SKAT. Forespurgt, hvordan enheden blev organiseret, forklarede vidnet, at den blev en del af Kundeservice Erhverv. Forespurgt, om vidnet havde ansvaret for enheden, forklarede vidnet, at det havde han frem til det tidspunkt, hvor han blev underdirektør for Forretningsprocesser, da han overtog Richard Hanlovs stilling. Forespurgt, om det skal forstås således, at de beskrevne arbejdsgrupper afsluttede arbejdet inden for ca. 30 dage, forklarede vidnet, at de endte med at udarbejde en rapport, der afsluttede arbejdet, og som førte til forskellige tiltag, herunder organisatoriske tiltag. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår rapporten blev udarbejdet, forklarede vidnet, at han ikke husker datoen, men det har været i efteråret 2015. De sendte rapporten til Jesper Rønnow Simonsen som afslutning på arbejdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1819-1821 (2015-09-10 - Notat vedr. opsigelse af bankordningen):

> *"Opsigelse af bankaftaler i forbindelse med håndteringen af udbytteskat*
>
> …
>
> *Konklusionen af gennemgangen er, at de nuværende aftaler med de 3 banker kaldet – "Regnearksmodellen" – ikke kan anses for at udgøre en fornøden retlig ramme for tilbagesøgning af udbytteskat.*
>
> …
>
> *På baggrund af ovenstående udarbejder Kundeservice en opsigelse af de pågældende aftaler. Af opsigelsen vil det fremgå, at alle ansøgninger herefter skal indsendes på lige vilkår, dvs. 1 ansøgning pr. kundeforhold, hvor det underliggende dokumentationsgrundlag er vedlagt."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet første gang hørte om disse aftaler på mødet den 13. august 2015, bekræftede vidnet dette. Det var ikke hans område, og han var ikke klar over, at det var sådan, man administrerede det. Det var derfor, han på mødet bad om at få undersøgt, om det var lovligt. Forespurgt, om der før det tidspunkt havde været opmærksomhed på, hvorvidt ordningen var lovlig, eller om det var nyt, at vidnet bad om at få det undersøgt, forklarede vidnet, at han ikke mener, at man tidligere havde været opmærksom på, at det kunne være ulovligt at administrere på den måde.

Foreholdt, at vidnet tidligere har forklaret, at han på det område, han havde ansvaret for, før sagen dukkede op, havde nogle udbetalingsområder, hvor han havde samlet sagsbehandling og kontrol, og forespurgt, hvem der havde besluttet, at der skulle være fuld sagsbehandling, herunder om det var direktøren eller vidnet selv som underdirektør, forklarede vidnet, at det dengang var lagt meget op til underdirektøren.

Foreholdt, at Richard Hanlov den 22. maj 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at GPS-projektet, som var undervejs, ikke var fuldt implementeret, da han blev sendt hjem, og forespurgt, om det i dag er fuldt implementeret på den måde, at man har et fra-vugge-til-grav-ansvar som procesejer, bekræftede vidnet dette. I dag er det udgangspunktet, at proceskontorerne har ansvaret for en end-to-end-proces. Da han havde ansvaret for det, havde man defineret 12 end-to-end-processer.

Forespurgt, hvad der er sket med bemandingen i proceskontorerne, forklarede vidnet, at da han kom til og gennemgik alle end-to-end-processerne, dvs. da de kortlagde, dokumenterede og lavede risikoarbejde på alle end-to-end-processerne, fandt de ud af, at flere områder manglede tiltag. Det arbejde medførte forskellige organisatoriske og processuelle tiltag for at håndtere de risici, der var i processerne. Han ansatte flere medarbejdere, da det at have et end-to-end-ansvar kræver, at der er nogen, der følger op på, om hovedprocesserne kører ordentligt. Han etablerede derfor end-to-end-procesejere, der var medarbejdere med stor erfaring og rutine inden for Skattestyrelsen.

Forespurgt, hvor meget bemandingen blev øget i procesejerkontorerne, forklarede vidnet, at den blev øget med 20-25 % på nogle områder. I forbindelse med procesarbejdet opdagede han, at der var nogle end-to-end-processer, som ikke havde et procesejerkontor, fx pensionsbeskatningsområdet, og derfor skabte han et helt nyt kontor. Også på betalingsområdet skabte han et helt nyt fordringshaverkontor, så det var helt nye enheder, der blev skabt, fordi der var huller i de samlede processer. I de mere traditionelle proceskontorer – moms, lønsum og afgifter, selskabsskat, udbytteskat – øgede man bemandingen med ca. 20-25 %.

Forespurgt, om det, i tiden før man implementerede GPS og end-to-end-procesejerskaber, var den ansvarlige direktør, der skulle tilrettelægge arbejdsgangene, eller hvem der havde beslutningskompetencen, forklarede vidnet, at som han opfattede det, havde Inddrivelse ansvaret for de processer, der lå i Inddrivelse. Kundeservice havde ansvaret for Kundeservice, Indsats for Indsats, Jura for Jura osv. Man kunne godt have en end-to-end-proces, hvor hver afdeling havde et ansvar for hver sin del af end-to-end-processen. Han vil tro, at man i de gamle proceskontorer under Richard Hanlov havde tænkt, at det handlede mere om systemerne og de automatiske processer end de håndholdte processer i driften. Da han kom til, ændrede de det til, at de havde ansvaret for det hele, også de manuelle processer.

Vidnet blev foreholdt, at han tidligere har forklaret, at på de områder, hvor der skulle ske udbetaling efter ansøgning, og som han havde ansvaret for, før han overtog Richard Hanlovs stilling, samlede han den formelle og materielle kontrol i én sagsgang. Forespurgt, om det dengang var vidnets eller en procesejers beslutning, forklarede vidnet, at han på nogle områder selv traf beslutningen, mens han på andre områder var i dialog med procesejerkontorerne om, hvilken måde der gav bedst mening. Procesejerkontoret kunne også rette henvendelse til ham, hvis de så muligheder for nye arbejdsgange. I løbet af de sidste 10-15 år er der sket en voldsom digitalisering, som betyder, at processerne grundlæggende er blevet kraftigt ændret. Der var nogle områder, hvor man ikke havde været opmærksom på at få justeret processerne tilsvarende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1038 (2013-10-17 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 17. oktober 2013 til Johnny Schaadt Hansen med kopi til Lisbeth Rømer):

> *"Udbetalingen af refusion af udbytteskat sker i Betaling & Regnskab, men selve sagsbehandlingen foregår andre steder."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med beslutninger om, at man opdelte sagsbehandlingen i et kontor således, at en del af sagsbehandlingen skulle placeres i kontoret, mens en anden del skulle flyttes væk fra dem, der havde afgørelseskompetencen, forklarede vidnet, at han ved, at Store Selskaber også havde noget sagsbehandling på udbytteområdet som en del af en bredere sagsbehandling og kontrol. Han mener ikke, at der ellers lå egentlig sagsbehandling i forhold til selve hovedopgaven omkring udbytteskat andre steder. Man kunne støde på området i forbindelse med kontrolaktiviteter o.l., og det er måske det, der tænkes på her. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at der var truffet en beslutning om, at kun en del af den almindelige oplysningspligt i forvaltningsretten skulle ligge i Betaling og Regnskab, mens en anden del skulle ligge i et andet kontor, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der findes et møde referat fra det møde, vidnet deltog i den 13. august 2015, forklarede vidnet, at han ikke mener, der findes et referat.

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Formel og materiel kontrol*
>
> …
>
> *"De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.*
>
> *Formel kontrol*

Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.

For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger.

Materiel kontrol

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.

Den materielle kontrol skal dokumenteres.""

Foreholdt, at dette er en regnskabsinstruks, der gælder for SKAT, og forespurgt, om det er en instruks, der har spillet en central rolle i et ekspeditionskontor, når man har tilrettelagt processerne, eller om vidnet nærmere læser instruksen som værende aktuel, når månedsregnskabet skulle aflægges, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han har selv betragtet regnskabsinstruksen som værende den, SKAT forvaltede efter, men han ved ikke, hvordan hans kolleger anvendte den, eller om direktørerne var opmærksomme på, hvordan man efterlevede den. Når han selv har overtaget en opgave, hvilket han har gjort mange gange i SKAT, har han altid boret sig ned i, hvad det var for en opgave, der skulle løses og på hvilket grundlag. Deri ligger både formel og materiel kontrol, hvilket altid har været en stor del af det, han har haft med at gøre. Forespurgt, om vidnet, når han fik tillagt et fagområde, opfattede både den formelle og den materielle kontrol som noget, der henhørte under hans faglige ansvar, bekræftede vidnet dette. Mens han var regionschef i det gamle system og underskrev regnskabsrapporterne, skrev han således i den forbindelse under på dette hver gang. Det er muligt, at det blev spredt ud, men det lå altid implicit, at det var det, han forvaltede efter.

Forespurgt, om vidnet er bekendt en beslutning om at lave en strukturel opdeling, hvor én enhed havde ansvaret for den formelle del og en anden for den materielle del, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Forespurgt, om man i Regnskab, efter vidnets opfattelse burde have sikret sig på samme måde, som vidnet gjorde på sine udbetalingsområder, dvs. at der var både formel og materiel kontrol, inden man udbetalte, forklarede vidnet, at ingen er forpligtet ud over sine kompetencer. For ham er det helt naturligt, at man handler – ikke så meget på medarbejderplan, men ledelsesmæssigt. For ham har revisionsrapporterne altid været vigtige dokumenter, og han har arbejdet på at mitigere de ting, der var nævnt i rapporterne. Det er en naturlig del af at have et ansvarsområde. Hvis man ikke er enig i rapporten, må man indgå i en dialog, men hvis man er enig i grundlaget, er man forpligtet til at gennemføre de forbedringer, der skal til. Det gælder også, selv om der er meget at lave.

Forespurgt, om ikke to mand på udbytterefusionen var åbenlyst utilstrækkeligt, bekræftede vidnet dette. Han havde aldrig været klar over, at de var så få mand på opgaven, som lå i en regnskabsfunktion i Høje Taastrup. Han troede, at de var mange flere folk om opgaven.

Foreholdt, at vidnet tidligere har forklaret, at han efterfølgende kunne se, at det var uhensigtsmæssigt at opdele området på de to direktørområder, og forespurgt, om det var så åbenbart, at det burde sige sig selv, eller om det mere var en smagssag, forklarede vidnet, at det er svært at sige. Hvis bare man lægger den formelle og den materielle del samme sted, kan man i bund og grund lægge opgaven, hvor det skal være, enten i Inddrivelse eller i Kundeservice. Man må bare ikke opdele den.

Risikovurdering

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at han arbejdede med risikovurderinger, og forespurgt, om det i tiden før 2015 var et generelt indarbejdet redskab i SKAT's organisation, eller om det var noget, vidnet særligt havde som interesseområde, forklarede vidnet, at man tidligere mere tænkte på risikoarbejde som det at være ude at efterprøve virksomheder. Det var dengang ikke almindeligt at arbejde med risiko i forhold til processer. I forbindelse med "SKAT ud af krisen" og arbejdet med GPS lagde man et risikoarbejde centralt i økonomifunktionen. Af uvisse årsager kom der ikke så meget fokus på det der, hvorefter han fik risikoarbejdet lagt ned i sit område. Forespurgt, hvornår vidnet overtog arbejdet med risiko, forklarede vidnet, at det var omkring 2015 eller 2016, og på det tidspunkt kunne han konstatere, at det ikke var noget, man havde arbejdet systematisk med. I begyndelsen forsøgte man at lave en meget stor og forkromet model for Økonomi, som ikke var til at arbejde med. Man

anvendte en såkaldt COSO-model, som er en anerkendt risikomodel, men folk kunne ikke forholde sig til den. Da han overtog arbejdet, blev han nødt til at lave en model, som folk kunne forstå. Der skulle skabes en kultur omkring det at arbejde med risici, og folk skulle have nogle redskaber. Han var optaget af, at fundamentet skulle være i orden, ligesom da han foretog den systematiske gennemgang af og lavede risikovurdering på alle processerne. I dag er risikovurdering en integreret del af den måde, man arbejder på i hele Skattestyrelsen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at risiko i tiden før 2015 ikke var noget, alle chefer var opmærksomme på eller blev undervist i, bekræftede vidnet dette. Dengang var det mere risikoarbejde, i forhold til når de var ude ved virksomhederne og borgerne. Foreholdt, at det i regnskabsinstruksen er nævnt, at det skulle vurderes, om oplysningerne var sandsynlige, og at dette vel udgør et hjørne af risikovurderingen, og forespurgt, om det først var, efter vidnet fik området i 2015, at man begyndte at arbejde mere systematisk med risikovurderinger, bekræftede vidnet dette. Det gjaldt også arbejdet med mitigeringer, da risici kan være mange ting. Der var både risiko for, at staten mistede penge, men også for tab af omdømme og tillid.

Foreholdt, at man havde to kritiske SIR-rapporter fra 2010 og 2013 og stigende refusionsudbetalinger, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at man før 2015 ikke arbejdede med instrumenter omkring fjendebillede eller risikovurderinger, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. For ham var det en naturlig del af arbejdet med risici at monitorere eksempelvis en end-to-end-proces, hvor man følger provenuet og sammenholder med budgettet, så man opdager eventuelle udsving. Det er ikke sværere, end at Folketinget vedtager nogle skattelove, hvori der ligger nogle forventninger om et provenu, og det må man så forfølge i forhold til SKAT's processer. Personskat indbringer eksempelvis 500 mia. kr., og deri er en hovedproces, som godt kan være kompleks, men det er grundlæggende det, man skal holde sig for øje, når man har ansvaret.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at han udarbejdede procesbeskrivelser, og forespurgt, om det var sædvanligt eller noget, der først blev indført omkring 2015, forklarede vidnet, at man altid har arbejdet med både procesbeskrivelser og arbejdsbeskrivelser, men ikke altid systematisk. Da han fik ansvaret for Forretningsprocesser efter Richard Hanlovs hjemsendelse, indførte han et setup med faste skabeloner. Folk forveksler ofte processer og arbejdsbeskrivelser, men det er to forskellige ting. Arbejdsbeskrivelser går på den enkelte medarbejder, og hvordan den enkelte medarbejder skal forholde sig til en given proces, mens processerne er de store rør, dvs. fra pengene kommer ind osv.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han vil dog sige, at da han havde ansvaret for Økonomisk Kriminalitet, kørte de et projekt, som hed MoneyTransfer, hvorigennem de fulgte pengestrømmene ind og ud. I den forbindelse blev en af de medarbejdere, som sad i regnskabsfunktionen udtaget til ekstra kontrol, og de valgte at rejse en medarbejderligningssag, da de ikke fik en god nok forklaring på pengestrømmen. Det undrer ham meget, at sagen sluttede der. Forespurgt, om vidnet var inde over forløbet, hvor de fik en anmeldelse fra SØIK om, at der skete pengetransaktioner, forklarede vidnet, at sagen kom frem som en del af MoneyTransfer-projektet, og han blev derfor konfronteret med den. Da pengestrømmen ikke kunne forklares, skulle der oprettes en medarbejderligningssag via deres HR-afdeling, hvor det skulle vurderes, om vedkommende på det grundlag var egnet til at fortsætte sit arbejde i SKAT. Han forstår ikke, at medarbejderen fik lov til at fortsætte med at sagsbehandle, og at det ikke fik nogen konsekvenser.

Forespurgt, om vidnet i øvrigt var inde over denne sag, forklarede vidnet, at sagen kom frem via MoneyTransfer-projektet, hvorefter de rejste en skattesag. Hvis de i forbindelse med deres kontrolarbejde stødte på en ansat i SKAT, der gav anledning til yderligere undersøgelser, skulle de sende sagen over til medarbejderligningsenheden, som havde en forpligtelse til at sende den til HR til vurdering af, om vedkommende var berettiget til at varetage sit job. Forespurgt, om vidnet dermed blot skubbede sagen videre, bekræftede vidnet dette, men han undrer sig over, at vedkommende kunne fortsætte. Det kom også bag på ham, at han i forbindelse med arbejdet med at lave en ny proces på udbytteområdet, efter at svindelsagen var dukket op, ikke fik oplyst, men skulle høre det ad omveje, at der sad en med ved bordet, som ikke burde gøre det.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Risikovurdering og risikoanalyse

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om der med datidens øjne, og uanset at man ikke før 2015 arbejdede systematisk med risikovurdering, var nogle risici, der sprang i øjnene, hvis man som medarbejder læste SIR's 2010- og 2013-rapporter, forklarede vidnet, at det vil han mene. Alle situationer, hvor de udbetalte penge, og hvor der ikke var lagt en kontrol ind – formel eller materiel – burde i hans øjne skrige på noget risikoarbejde. SKAT er jo en kontrolmyndighed, så det ligger ikke fjernt for dem at arbejde med risici. Det gør de i forhold til virksomheder og borgere, men det skal også tænkes ind i deres egne processer, og det synes han er naturligt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det gjaldt for medarbejderne eller lederne på området, forklarede vidnet, at medarbejderne blev sat til nogle opgaver, og de skulle selvfølgelig hejse flaget, hvis de så noget mærkeligt, men det var lederne, der skulle gøre noget ved det. Forespurgt, hvilket ledelsesniveau vidnet her har i tankerne, og om det er på direktørniveau, forklarede vidnet, at risikoarbejde skal ligge på alle ledelsesniveauer fra funktionslederen til direktøren. Når man administrerer 1.000 mia. kr., arbejder man også med risici.

Forespurgt, om det dermed som udgangspunkt vil påberåbe sig større opmærksomhed i de højere ledelseslag, jo større risikoen forekommer at være, og jo større beløbene er, forklarede vidnet, at sådan fungerer systemet i dag, hvor man værdiansætter risikoen efter COSO-modellen, som er en risikomodel. Det kan nogle gange være svært fx at sætte tal på omdømme, men hvis der er risiko for, at staten mister penge, kan man sætte en værdi på og se, hvad der vejer tungest. Hvis man fx har et område, som i forbindelse med kontrol af virksomhedernes regnskaber viser sig at være fejlbehæftet, kan man vurdere, hvor store beløb man mister ved ikke at kontrollere området. På andre områder er det sværere at sætte en værdi på en risiko. Der kan være små og store risici, og man skal have et system, hvor de største risici ledes op på direktionsplan for at fastlægge den mitigerende handling for den pågældende risiko.

Forespurgt, om ikke man kan arbejde med sådanne overvejelser på ledelsesniveau, uden at man har en COSO-model, og om ikke man har kunnet gøre det før 2015, forklarede vidnet, at man ikke har arbejdet systematisk med det tidligere. Hvis man ser på en hvilken som helst større virksomhed, arbejder den hele tiden med risici. Det er derfor en naturlig del af det at drive en virksomhed – også en offentlig virksomhed – at tænke risici ind i det, man skal forvalte. Det har bare ikke været gjort systematiseret før projektet "SKAT ud af krisen". Forespurgt, om selve konceptet eller tankegangen med risikovurdering dermed ikke er så ny, forklarede vidnet, at der hen over årene har været forskellige systemer, hvor medarbejderne har kunnet gøre opmærksom på, hvis der foregik noget underligt, eller hvis de havde forbedringsinitiativer, hvilket også er en del af et risikoarbejde. Man har bare ikke tidligere systematisk trukket data ud til egentlig risikovurdering.

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt fra ekstraktens siden 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde."*

Forespurgt, om ikke opgaven med risikoanalyse var placeret i Indsats, og om ikke Indsats havde en hel afdeling, som vurderede risici, herunder hvilke udbetalinger der foregik rundt omkring i SKAT, forklarede vidnet, at det er korrekt. Det er derfor, han nævner, at man også før 2015 har arbejdet med risikotankegangen i forhold til borgeres og virksomheders evner og vilje til at betale det, de skulle, men at de ikke har arbejdet med det i forhold til deres interne processer. Kontoret i Indsats har set på disse risici i forhold til virksomhederne og borgerne. I Danmark har vi et angivelsessystem, dvs. at en virksomhed, som skal betale moms, angiver nogle få tal. Bag de tal ligger hele regnskabet og bogføringsgrundlaget, og det er det risikoarbejde, man har arbejdet systematisk med i Indsats. I vurderingen af, hvilke områder der skulle udtages til efterkontrol, har man selvfølgelig også foretaget et risikoarbejde og taget udgangspunkt i beløbene og provenuets størrelse. Det at have en systematisk overvågning af sit provenu, fx i forhold til udbytteskat eller moms, har de dog først skabt efterfølgende som en del af "SKAT ud af krisen".

Forespurgt, om ikke det var informationer, som Indsats hele tiden havde haft adgang til, også i forbindelse med overvågningen af skattegabet, forklarede vidnet, at skattegabet er noget andet. Skattegabet er forskellen mellem det, der angives, og det, der betales. En anmodning er en udbetalingsdel, og det er noget andet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke kendte til andre områder, hvor man opdelte sagsbehandlingen, og om det dermed skal forstås således, at når der i perioden 2010-2015 fx kom en negativ momsindberetning fra en virksomhed, der bad om et få 1 mio. kr. tilbage, så skete der altid en materiel sagsbehandling på sagsbehandlerniveau, før man udbetalte pengene, bekræftede vidnet dette. Udbetalingskontrollen foregik på den måde, at man hver dag modtog en liste over virksomheder, som skulle have penge tilbage. Derpå var der nogle dygtige folk, som visiterede sagerne efter nogle scoringsmodeller, hvorefter man fandt de sager, som afveg fra normen og dermed skulle efterkontrolleres. Der foregik derfor en umiddelbar sagsbehandling på alle sagerne. Hvis eksempelvis en landmand anmodede om at få 500.000 kr. udbetalt i negativ moms, fordi han havde købt en ny mejetærsker, kontrollerede de, at landmanden fandtes, at han havde købt mejetærskeren, og at han var registreret korrekt. Der skete således både en formel og en materiel sagsbehandling. Forespurgt, om man altid har gjort det, forklarede vidnet, at det har man altid gjort på stikprøveniveau, ud fra væsentlighed og risiko.

LINNEA NISSEN

Kl. 11.20 mødte Linnea Nissen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til april 2016 var ansat som specialkonsulent i SKAT's afdeling IT-Drift og i perioden fra maj 2011 til april 2013 var placeret i Borger og Virksomhed under Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette. Hun husker ikke, hvad afdelingerne har heddet gennem tiden, men hun har i hele perioden været systemejer i samme kontor.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb i perioden forud for 2011 forklarede vidnet, at hun har en bachelor fra 2009 i økonomi og ledelse fra et universitet i USA. Hun har desuden en master i IT fra IT-Universitetet, som hun blev færdig med i 2016 og således har taget, mens hun arbejdede i SKAT. Forespurgt, om vidnet også var ansat i SKAT i perioden 2009-2011, forklarede vidnet, at hun begyndte i SKAT den 1. maj 2011.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt, hvad vidnet var systemejer for i perioden, forklarede vidnet, at da hun begyndte i 2011, var det primært vedrørende nogle pensionssystemer, som havde med PAL-skat og pensionsafgift at gøre. Derudover har hun haft med Ny TastSelv Erhverv (NTSE) at gøre, herunder den del af NTSE, som havde med udbytteskat at gøre, men også andre områder under NTSE.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder forklarede vidnet, at hun blev ansat under Jan Telling, men efter et par år fik hun Søren Kjær Jensen som nærmeste leder.

Forespurgt, hvornår vidnet begyndte at beskæftige sig med NTSE, forklarede vidnet, at det var i 2011. Forespurgt, om vidnet gennem hele perioden har arbejdet med NTSE, bekræftede vidnet dette. Hun har arbejdet med NTSE fra 2011 til 2019. I 2018 begyndte hun også at arbejde med eKapital.

Forespurgt, om det primært var i forbindelse med NTSE, at vidnet var inde over udbytteområdet, bekræftede vidnet dette. Hun har dog også hjulpet med 3S i forbin-

delse med ferieafløsning. Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste samarbejdsrelationer i den forbindelse, forklarede vidnet, at det var andre systemejere og procesejere. Procesejere og systemejere arbejder meget sammen. Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var i dialog med fagkontoret, der sad med den manuelle behandling, forklarede vidnet, at de kunne have kontakt med fagkontoret i forbindelse med fejl, som fagkontoret meldte ind, og som man skulle hjælpe med at afdække og løse. Forespurgt, om det primært skete gennem procesejeren, forklarede vidnet, at fagkontoret også selv kunne melde fejl direkte til IT.

GENEREL BESKRIVELSE AF SYSTEMEJERSKABET

Forespurgt, hvordan vidnet vil beskrive opgaven som systemejer, forklarede vidnet, at det er en IT-funktion, hvor det primært handler om at håndtere drift, vedligehold og videreudvikling af de systemer, man har med at gøre. Forespurgt, om man som systemejer er inde over, hvad der sker af manuel sagsbehandling i kontoret, forklarede vidnet, at det er man ikke, ud over hvis der kommer fejlmeldinger, hvorefter de kigger på det IT-mæssigt.

Forespurgt, hvad forskellen er på at være systemejer og procesejer, forklarede vidnet, at den væsentligste forskel er, at procesejeren er forretningen, mens systemejeren er IT. Forespurgt, hvad der ligger i, at procesejeren er forretningen, forklarede vidnet, at forretningen er IT's kunde, som har fokus på processen og brugen af de IT-løsninger, der er.

Forespurgt, hvad forskellen er på at være systemejer og platformejer, forklarede vidnet, at platformejeren har at gøre med ting som svartider, servere osv., hvor systemejeren har med applikationerne og software at gøre. Forespurgt, om platformejerens opgaver mest handler om hardware, forklarede vidnet, at det gør det for det meste.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2126-2127 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, bilag 3 til Borger- og Retssikkerhedschefens redegørelse):

> *"Systemejers rolle*
>
> *Af "systemejer rollebeskrivelse af 20. november 2008 fremgår følgende om systemejers opgaver:*
>
> *"Systemejer har ansvaret for vedligehold og videreudvikling af et eller flere systemer, som bidrager til understøttelse af en given forretnings- eller støtteproces i*

SKAT. Systemejer er typisk placeret i IT og indgår i tæt samarbejde med procesejer, platform-ejer og andre systemejere.

…

Af "Systemejers arbejdsopgaver fra 8. juni 2012 fremgår følgende:

"Systemejeren beskæftiger sig både med drift og udvikling i sine arbejdsopgaver.""

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1474 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, afsnit 4.3.4.2 "Indhold og placering af proces-, system- og dataejeransvar"):

"Systemejerrollen indebærer et samlet ansvar for en applikation, herunder det økonomiske ansvar, det juridiske ansvar, ansvar for, at der ikke er fejl i systemet, ansvar for vedligehold af systemet, ansvar for, at systemet drives på en effektiv og sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde, og ansvar for, at det understøtter organisationen og forretningsgange. Der kan være tilfælde, hvor det er hensigtsmæssigt, at procesejerrollen og systemejerrollen varetages samme sted. I de situationer, hvor flere subprocesser anvender samme it-systemer, er det dog nødvendigt at udpege én systemejer."

Forespurgt, om vidnet er enig i beskrivelserne, forklarede vidnet, at hun finder det underligt, at man syntes, det var hensigtsmæssigt at slå systemejerrollen og procesejerrollen sammen. Forespurgt, om hun har oplevet, at det er sket, forklarede vidnet, at det har hun ikke, og at det er en mærkelig sammenblanding af forretning og IT. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man historisk har haft en sammenlægning, forklarede vidnet, at det må have været før hendes tid.

Forespurgt, hvordan man som systemejer som anført understøtter organisationen og forretningsgange, forklarede vidnet, at hun går ud fra, det handler om, at man skal samarbejde med procesejeren om at få afdækket, hvordan man IT-mæssigt kan understøtte det, som procesejeren gerne vil opnå forretningsmæssigt. Forespurgt, om det dermed blot er en information fra procesejeren om, hvordan forretningsgangene er, og at man som systemejer ikke blander sig i, hvordan forretningsgangene bør være uden for IT-systemet, bekræftede vidnet dette. De kan som systemejere godt have input til, om der er tekniske muligheder for at understøtte noget eller ej, men det er mere IT-rettet.

Forespurgt, hvad der ligger i at have det samlede ansvar for en applikation, og om det er det samme som at have ansvaret for et system, forklarede vidnet, at en appli-

kation er det samme som et system og softwaren i systemet, så man kunne lige så godt have kaldt det en applikationsejer.

Systemejerskab for udbytteområdet

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejde med og snitflader mod udbytteområdet var, og hvordan samarbejdet fungerede, forklarede vidnet, at hun var i dialog med forskellige personer, når de meldte fejl ind på IT-systemerne. Som systemejer var hun meget i dialog med procesejeren på området. I en lang periode var det Jeanette Nielsen, men det skiftede, hvem der var procesejer. Derudover havde hun enkelte møder med procesejernes kontorchef sammen med procesejerne. Hun har ikke været til møde med kontorchefen, uden at procesejeren var med. Der var også møder, hvor kontorchefen fra driften deltog. Det var først Lisbeth Rømer, indtil hun gik på pension, og derefter var der en anden, der overtog.

Forespurgt, om det altovervejende var NTSE, som vidnet var tovholder på, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med SIR's 2010-rapport, inden hun begyndte, forklarede vidnet, at det blev hun ikke. Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelser omkring nogle af nedslagene fra SIR's 2010-rapport, herunder at der manglede afstemning, og at man ikke kunne kontrollere, om folk, der krævede refusioner, reelt ejede aktierne, forklarede vidnet, at det var hun ikke i kontekst af en SIR-rapport. Hun husker, at der var forskellige drøftelser om afstemninger, men det kan også have været i relation til andre systemer og ikke nødvendigvis udbytte.

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvilke udfordringer der var på udbytteområdet i forhold til NTSE, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan det forholdt sig med ressourceallokeringen til systemejerne, og om vidnet fik den tid, der var nødvendig for at kunne løse opgaverne, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, at hun gjorde. De var ofte allokeret til mange forskellige ting, og man blev spredt ud på mange forskellige opgaver.

TASTSELV-PROJEKTER OG SIR-RAPPORTERNE

Forespurgt, hvor mange der har været systemejer på NTSE på samme tid, forklarede vidnet, at det skiftede meget. Da de var flest, var de fire systemejere, men der var

også perioder, hvor der kun var en. I forbindelse med at hun selv gik på barsel, og at andre gik på pension, var der i en periode slet ikke nogen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at NTSE er et IT-system, hvor man laver TastSelv-løsninger på hele erhvervsområdet, og at det i princippet kan omfatte alle felter, forklarede vidnet, at NTSE dækker over indgangen for virksomhederne, som kan logge på og indtaste oplysninger til de forskellige områder. Forespurgt, om det således er virksomhedernes brugerflade ind i SKAT's system, bekræftede vidnet dette. Det er indgangen, hvor virksomheden kan indtaste, hvad de skal aflevere af oplysninger om selskabsskat, udbytteskat, moms og andet. Forespurgt, om A-skatter også kører via NTSE, forklarede vidnet, at hun mener, at det ligger i eIndkomst.

Forespurgt, om vidnet som udgangspunkt sad med alle de indgange, som en virksomhed har ind i SKAT's IT-systemer, eller om det var afgrænset til specifikke emneområder, forklarede vidnet, at hun i en periode tog sig af udbytteområdet, mens det i andre perioder blev varetaget af en anden.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at TastSelv er noget, der hele tiden har været i bevægelse og under forbedring, også på udbytteområdet, bekræftede vidnet dette. Der har hele tiden været ændringer og rettelser.

Foreholdt, at der i forlængelse af SIR's 2010-rapport blev truffet en beslutning om, at man skulle indføre TastSelv på udbytteområdet, og at man skulle arbejde på en automatisk afstemning mellem angivelse og indberetning, og forespurgt, om den afstemning var noget, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke.

Forløbet i 2012 – statusmøder den 20. september og den 12. december 2012

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke opgaver der var med TastSelv-området i 2012, forklarede vidnet, at der nok har været meget, men hun husker ikke noget specifikt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 771 (2012-09-20 - Referat fra statusmøde om udbytteskat vedr. forbedringer af TastSelv den 20. september 2012):

> *"Deltagere er:*
>
> *Nana Below, Jeanette Nielsen, Linnea Nissen, Bente Klein, Lisbeth Rømer, Martin Midtgaard"*

Foreholdt, at der var en 2010-arbejdsgruppe, som skulle følge op på SIR's 2010-rapport, og forespurgt, om vidnet husker, hvad problemet og udfordringerne var på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at dette møde handlede om en ændring af NTSE, hvor man gerne ville skifte udbytteløsningen ud med noget helt nyt. Forespurgt, om det var det, man kaldte tvungen TastSelv, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men på et tidspunkt kaldte de det Ny Udbytteløsning, og det var meningen, at der ikke længere skulle være to indberetningsflows. Der var et indberetningsflow for angivelser og et flow for indberetninger. Forespurgt, om det var her, man forsøgte at samle det, så summen af indberetningerne blev til angivelsen, bekræftede vidnet dette. Det skulle samles fra to separate flows til ét samlet flow.

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet, herunder om arbejdet skred planmæssigt frem, forklarede vidnet, at Nana Below havde lavet et udkast, som hun på et tidspunkt overdrog, da hun skulle på ferie, men hun kom aldrig tilbage til projektet. Derefter forsøgte vidnet selv sammen med Jeanette Nielsen og Bente Klein Fridberg fra driften at beskrive, hvad forretningen havde behov for, og på et tidspunkt nåede de frem til en løsning. Jeanette Nielsen skulle finde økonomien, men som hun husker det, lykkedes det ikke at finde økonomien til det. Forespurgt, om det var det, de drøftede på mødet i september 2012, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var de ikke nået så langt endnu.

Foreholdt, at man i april 2015 ønskede at køre en prøveafstemning via CSC's systemer, og forespurgt, om det var den, der var på tale her, forklarede vidnet, at hun mener, at det var noget andet. På et tidspunkt besluttede man, at man ikke ville lave den fulde løsning, da man ikke fik afsat økonomi til det, og at man derfor i stedet ville lave en mindre løsning, hvor man bare lavede lidt om i den eksisterende NTSE-udbytteløsning.

Forespurgt, hvad forskellen på den mindre og den fulde løsning var, forklarede vidnet, at den fulde løsning indebar, at de skiftede den helt ud. Dvs. at man nedlagde den eksisterende udbytteløsning og erstattede den med en ny udbytteløsning, der bl.a. skulle have en kladdefunktion og have sammenlagt de to indberetningsflows. Den mindre løsning skulle bare lave lidt om i det system, de havde, men hun husker ikke hvordan. Forespurgt, om man dermed på grund af økonomien endte med en lappeløsning i et bestående system, forklarede vidnet, at det er hendes forståelse af det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 902 (2012-12-12 - Referat fra statusmøde om udbytteskat vedr. forbedringer af TastSelv den 12. december 2012):

"Til stede var procesejer Jeanette Nielsen og systemejer Linnea Nissen samt Lasse Hartmann.

Status på opgaven"

Forespurgt, om det var de samme drøftelser, de var inde over på dette tidspunkt ca. 3 måneder senere, bekræftede vidnet, at det var den samme opgave, hvor det handlede om at få et estimat fra CSC.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 902-903 (2012-12-12 - Referat fra statusmøde om udbytteskat vedr. forbedringer af TastSelv den 12. december 2012, afsnit "Revurdering af opgaven"):

"Procesejer og systemejer er nået langt i processen med at få beskrevet forretnings- og systemkrav til en løsning, men processen har været præget af skiftende bemanding, løbende nye ønsker, manglende bemanding til varetagelse af arkitektur og en manglende overordnet afklaring af løsningens omfang. Opgaven har nu nået et estimeret budget på 7-10 millioner.

Procesejer og systemejer har derfor i lyset af, at opgaven skal løses som projekt foretaget en revurdering af opgaven og udgangspunktet i lyset af nuværende status."

Forespurgt, hvad revurderingen gik ud på, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 904 (2012-12-12 - Referat fra statusmøde om udbytteskat vedr. forbedringer af TastSelv den 12. december 2012, afsnit "Fremtid"):

"Dette betyder først og fremmest, at der ikke vil være en løsning klar til sommeren 2013 men nok nærmere efterår/slutning af 2013."

Forespurgt, om det var sædvanligt, at tingene blev skubbet, forklarede vidnet, at det var det. Hun ser det dog ikke, som at det blev skubbet, men at man undervejs var blevet afkrævet et svar på, hvornår det var færdigt. Det kunne de ikke give, da de forretningsmæssige afklaringer endnu ikke var til stede. Så lavede man et tidsestimat, men så længe mange ting ikke var afklaret, og de ikke havde fået bevilget økonomien, kunne man reelt ikke give et bud på, hvornår det ville komme. Det var ret typisk, at man blev afkrævet et svar på noget, man reelt ikke kunne svare på.

Forespurgt, hvornår beslutningen om at lappe videre på det første system frem for at udvikle noget nyt blev truffet, forklarede vidnet, at det var på et tidspunkt mellem efteråret 2012 og engang i 2013.

Forløbet i 2013 – arbejdet med SIR's 2013-rapport og drøftelser om "tvungen TastSelv"

Foreholdt, at SIR i begyndelsen af 2013 igen kom på besøg i udbytteadministrationen, og at de lavede deres revisionsrapport i maj 2013, og forespurgt, hvilke drøftelser der var i tilknytning til det forløb, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun har læst rapporten i forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring og kan ikke erindre at have læst den før. Da hun læste rapporten, kunne hun genkende nogle af problemstillingerne som noget, de talte om på det tidspunkt, så det er muligt, at hun har set den dengang.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været med til at vurdere rapporten, i forhold til hvad der skulle ske af systemmæssige tiltag, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke, men det er muligt, at hun deltog i nogle møder omkring det. Det var mere forretningen, der skulle træffe beslutninger om, hvordan problemerne skulle løses.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4058 (2013-01-23 (1) - E-mailkorrespondance mellem Lasse B. Hartmann og Lisbeth Rømer om status for digitalisering):

> *"Med hensyn til tvungen tast selv har Jeanette forhørt sig hos Jura og Samfund om at fremrykke tidspunktet for ikke mindst at afhjælpe det sagsbehandlingspres, der jo ikke bliver mindre af indførelsen af skattekontoen. Desværre var der ikke den store vilje til at støtte en fremrykkelse af tidspunktet. Jura og Samfund ville gerne holde fast i den oprindeligt tiltænkte løsning, hvorefter SKAT først skal forbedre den eksisterende tastselv funktion, før en eventuel pligt til tastselv indføres.*
>
> *Og dermed er vi ved allerede ved sagens kerne: Udviklingen af forbedret tastselv for udbytteangivelser. Jeanette og Linnea vil på fredag give os et overblik over, hvor vi står – ikke mindst hvor langt vi er med beskrivelsen af forretningens krav og forventningerne til den umiddelbare fremtid. Vi er desværre stadig udfordret på ressourcer, men nu har projektet fået en projektleder, Jacob Rasch, som også vil være til stede på fredag."*

Forespurgt, om vidnet husker status på dette tidspunkt, og hvad drøftelserne gik på, forklarede vidnet, at de skulle afgive en status på, hvor langt de var med arbejdet. Forespurgt, om det var i forhold til lappeløsningen af det eksisterende TastSelv, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Når Jacob Rasch er omtalt, er det dog formentlig

den fulde løsning, der omtales, idet han blev indsat som projektleder på denne. Det var en stor opgave, som de normalt ikke ville køre uden at lave det til et projekt. De havde derfor anbefalet, at opgaven blev kørt som et projekt, og som resultat fik de Jacob Rasch som projektleder. Det var dog ikke helt det, de havde ment med at oprette et projekt. Det var mere at afsætte nogle ressourcer til noget mere arbejde. Bemandingen blev ikke øget med andre end projektlederen.

Forespurgt, hvad der normalt ligger i et projekt, forklarede vidnet, at det indebærer, at man flytter det væk fra driftsorganisationen, som alene består af systemejere og procesejere, da disse kun laver mindre rettelser. Hvis man laver et større projekt, flytter man det over i udviklingsorganisationen. Forespurgt, om de, der sidder i et projekt, er fuldtidsbeskæftigede med projektet, forklarede vidnet, at nogle er, men ikke alle. Man kan som systemejer også være udlånt til et projekt, hvor man så er udlånt i en vis procentdel af sin tid. Forespurgt, om der normalt bliver allokeret en mandskabsnormering til et projekt, når det oprettes, bekræftede vidnet dette. I projekter laver man en mere struktureret tilgang til ressourcetildelingen. Forespurgt, om det skete i denne situation, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, idet hun stadig skulle udføre arbejdet ud over sine andre funktioner.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3410 (2012-08-17 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport):

> *"04.03.13*
>
> *Linnea Nissen fra Borger og Virksomhed – Vejledning og Afregning sender kommentarer til referat indledende møde d. 06.02.2013"*

Forespurgt, om vidnet husker sin rolle i dette forløb, forklarede vidnet, at det gør hun ikke, men hun har formentlig været med til mødet og har sendt nogle kommentarer til referatet. Forespurgt, hvorfor hun blev inviteret med til mødet, forklarede vidnet, at man kan blive indkaldt til møder, hvis nogen mener, at man har en indsigt at bidrage med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 6) "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"I forbindelse med vedtagelse af loven blev der bevilliget 3 mio. kr. til den nye løsning til TastSelv (TSE). De 3. mio. kr. rækker imidlertid ikke til dette."*

Forespurgt, hvor meget vidnet var inde over lovforslag, forklarede vidnet, at de kunne få lovforslag fremsendt til høring, hvis de skulle afgive kommentarer til noget teknisk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 794 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

"3.7.2. Lovforslaget

…

Det er tanken at udnytte bemyndigelsen i skattekontrollovens § 9 A, stk. 5, i relation til alle udbytter, som udloddes fra danske selskaber m.v., og ikke som i dag blot i forhold til udbytter af aktier m.v. i danske selskaber m.v., der hverken er optaget til handel på regulerede markeder eller registreret i en værdipapircentral.

…

Ved ændring af bekendtgørelsen vil der således blive fastsat regler om, at indberetningen vedrørende de udbytter fra danske selskaber m.v., som ikke allerede i dag skal indberettes i måneden efter vedtagelsen eller beslutningen om udlodningen, skal ske seneste den sidste hverdag i måneden efter vedtagelsen eller beslutningen. For de udbytter, som allerede i dag skal indberettes i måneden efter vedtagelsen eller beslutningen om udlodningen, vil indberetningsfristen ikke blive ændret.

…

Det foreslås samtidig at udvide de oplysninger, der skal være omfattet af indberetningerne, med nogle oplysninger, som er knyttet til udlodningen og indeholdelsen af udbytteskat eller manglende indeholdelse af udbytteskat."

Forespurgt, om vidnet husker, om det var dette lovforslag, der var knyttet op til den lov, der blev omtalt på mødet i februar 2013, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 6) "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"I forbindelse med vedtagelse af loven blev der bevilliget 3 mio. kr. til den nye løsning til TastSelv (TSE). De 3. mio. kr. rækker imidlertid ikke til dette."*

Forespurgt, hvordan forløbet i forhold til bevillinger var, når der skulle laves udviklingsprocesser, herunder timingen i forhold til lovforslag, hvor man ændrede reguleringen, forklarede vidnet, at hun ikke ved noget om timingen. På det tidspunkt havde de fået afdækket, hvad der skulle laves, og havde fået indhentet et estimat, men det matchede så ikke med det her anførte beløb. Forespurgt, om det betød, at det var et særskilt bevillingsspor, man skulle igennem, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det ved procesejeren mere om end systemejeren.

Forespurgt, om vidnet var inde at vurdere SIR's 2013-rapport, i forhold til om der stod noget omkring TastSelv, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun i forhold til opfølgning på SIR's 2013-rapport var inde over arbejdsgruppemøder eller opfølgningsrapporter, herunder hvordan handleplanerne skulle se ud, forklarede vidnet, at hun i forbindelse med indkaldelsen til afhøringen søgte i sin mailboks efter rapporten. Hun fandt en e-mail, hvor Lisbeth Rømer indkaldte hende til et møde i en arbejdsgruppe, hvortil hun svarede, at det måtte være en fejl, at hun blev indkaldt, da hun havde med IT at gøre, hvilket Lisbeth Rømer bekræftede. Det er muligt, at hun har deltaget i enkelte møder, hvis arbejdsgruppen har ment, at hun kunne bidrage med noget, men hun husker det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 976 (2013-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013 vedr. udarbejdelse af handleplan, Lisbeth Rømers e-mail af 3. juli 2013 til Iben von Hallas med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Kære Iben,*
> *Der er arbejdet med ny Tast Selv i 1½ år, men der har været knaster – økonomiske og også tidsmæssige, da alle ressourcer gik til EFI og Skattekontoen.*
> *Procesejer Jeanette Nielsen, systemejer Linnea Nissen og på det seneste procesejer Henrik Koefod Espersen. Alt er gjort fra vores side med hjælp, men de omtalte personer har jo også andre arbejdsopgaver."*

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer de knaster, der omtales, forklarede vidnet, at hun på det tidspunkt selv var allokeret til andre ting, herunder pensionssystemer, så hun var ikke en fuldtidsressource. Hun var også delvist allokeret til DIAS-projektet, som omhandlede digitalisering af selskabsskat. Forespurgt, om vidnet var en flaskehals, forklarede vidnet, at hun ikke har været mere flaskehals end de andre, da alle

havde travlt. Forespurgt, om de økonomiske knaster var vedrørende bevillingen, som ikke gik igennem, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var noget, de drøftede med deres overordnede, eller om vidnet er bekendt med, at Lisbeth Rømer eller andre drøftede det med deres overordnede, forklarede vidnet, at hun drøftede det med sin egen kontorchef, men at hun ikke er bekendt med, om andre gik videre med det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 985 (2013-07-05 (1) - E-mail til Jens Madsen vedr. handleplan, Iben von Hallas' e-mail af 5. juli 2013 til Jens Madsen med kopi til bl.a. Linnea Nissen, Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen, Susanne Thorhauge, Jeanette Nielsen, Lisbeth Rømer og Dorthe Pannerup Madsen).

Forespurgt, om vidnet husker, hvordan hun var involveret i dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men systemejeren blev typisk sat på som c.c. enten til orientering, eller fordi man havde en aktie i et eller andet, så det var hensigtsmæssigt, at man fik e-mailen.

Foreholdt, at systemejeren fremgik af et tidligere udkast til handleplanen, men at systemejeren ikke var nævnt i den endelige handleplan, forklarede vidnet, at det formentlig skyldtes, at systemejeren ikke havde et ansvar for, hvad der skulle laves, idet det var et forretningsansvar at bestille det, der skulle laves, hos IT. Forespurgt, om vidnet var inde over, om systemejeren skulle stå i handleplanen eller ej, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men det var hun muligvis.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1059 (2013-11-11 - E-mailkorrespondance vedr. 'det nye TastSelv', Lisbeth Rømers e-mail af 11. november 2013 kl. 08.51 til Jeanette Nielsen, Henrik Kofoed Espersen og Linnea Nissen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Når jeg ser, at lov forslag 67 er vedtaget 21.12.2012, som lov 1354, synes jeg, at vi er alt for sent ude.*
>
> *Har ingen af os tænkt på den??????*
>
> *Og hvilken effekt har det på den nye tastselv????? Så kan vi vel droppe alt om angivelsen."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad problemstillingen var her, og hvad drøftelserne gik ud på, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Systemejeren var normalt ikke inde i det på den måde, at de kendte de forskellige lovforslag, idet det var en forretningsting.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1058 (2013-11-11 - E-mailkorrespondance vedr. 'det nye TastSelv', Jeanette Nielsens e-mail af 11. november 2013 kl. 09.24 til Lisbeth Rømer, Henrik Kofoed Espersen, Linnea Nissen, med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Kære Lisbeth,*
>
> *Desværre var jeg ikke opmærksom på lovændringerne i forbindelse med vedtagelsen af loven, men jeg kan forsikre dig om, at jeg både før og efter sommerferien har tænkt og arbejdet meget på, hvorledes vi bedst kan implementere ændringerne i vores indberetningsløsning.*
>
> …
>
> *I forhold til den nye indberetningsløsning har vi jo arbejdet med at et nyt indberetningsflow, hvor der sker "sammensmeltning" af udbytteangivelse og indberetning af oplysninger om udbyttemodtager. Det var umiddelbart min vurdering at denne løsning lever op til L67. Hvis du ikke er enig i dette – eller har synspunkter om dette høre jeg meget gerne fra dig."*

Forespurgt, om vidnet husker denne drøftelse, forklarede vidnet, at det gør hun ikke, men hun tænker, at det omtalte drejede sig om den mindre løsning, der skulle laves i stedet for den store løsning. Forespurgt, om de ikke havde været opmærksomme på de nye elementer i loven, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt til TastSelv-implementeringen i 2014 og 2015, og hvad der efterfølgende er sket, forklarede vidnet, at hun var på orlov fra slutningen af januar 2014 til medio maj 2015. Hun husker, at de lavede en ændring, lige inden hun gik på orlov, men hun husker ikke præcist forløbet.

Forespurgt, om vidnet i dag har noget at gøre med udbytteområdet, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

IAME PEDERSEN

Kl. 13.00 mødte Iame Pedersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til april 2016 var ansat som fuldmægtig i SKAT's afdeling IT-Drift, og at vidnet fra januar 2006 og frem til 2013 beskæftigede sig med Afregning Erhverv i henholdsvis Koncern-IT og i Borger og Virksomhed under Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at hun fra den 1. maj 2007 kom til Hovedcenter IT og siden har arbejdet med systemet 3S, som hun også arbejder med i dag. Det har organisatorisk heddet noget forskelligt, og i en periode hørte de under departementet. Forespurgt, om funktionerne har været de samme siden 2007, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det har været i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karriereforløb frem til 2007 forklarede vidnet, at hun blev ansat i SKAT i 1997, hvor hun som vikar skulle hjælpe med AMBI-sagerne, der skulle afsluttes. Indtil da arbejdede hun i en a-kasse. Hun er uddannet cand.mag.[7] i historie og har en bachelor i arkæologi. Dertil har hun i 2016 afsluttet en masteruddannelse i IT og ledelse fra IT-Universitetet.

Forespurgt, om vidnet har siddet med 3S op mod udbytteadministrationen i alle årene siden 2007, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets nærmeste ledere i perioden forklarede vidnet, at hun først havde Jan Telling som kontorchef og dernæst Søren Kjær Jensen, som også er hendes kontorchef i dag.

7 Iame Pedersen har ved sin bisidder ved e-mail af 3. september 2019 oplyst, at "cand.mag." skal rettelig være "bachelor"

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelationer i andre enheder omkring udbytteområdet forklarede vidnet, at hun har været systemejer på systemet 3S, og at hendes primære samarbejdspartnere i den forbindelse var procesejerne for selskabsskat og udbytteskat.

Forespurgt, hvem vidnet har haft kontakt til i Regnskab 2 og DMO/DMS, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer, som var funktionsleder og ikke procesejer. Regnskab 2 var en produktionsafdeling, hvorimod de procesejere, hun normalt arbejdede sammen med, sad i et kontor, som beskæftigede sig med områder inden for selskabsskat og udbytteskat.

Forespurgt, om vidnet således normalt kontaktes med opdrag og henvendelser gennem en procesejer, forklarede vidnet, at sådan er det normalt, hvis det har at gøre med noget systemmæssigt.

GENEREL BESKRIVELSE AF SYSTEMEJERSKAB

Forespurgt, hvordan vidnet vil beskrive systemejerens opgaver og ansvar, og hvordan de er afgrænset op mod fagkontoret og procesejeren, forklarede vidnet, at hun arbejder med IT og sidder med et forholdsvis gammelt system. Systemet er fra 2002, men blev udviklet som en billig kopi af det tidligere selskabsskattesystem. Hendes primære opgaver er selve systemet, dvs. alt omkring systemet og kontakten til leverandørerne. I forhold til procesejeren er systemejeren IT, og procesejeren er forretningen, hvor forretningen kommer med opdrag til udviklingsopgaver og rettelser og kommer med ændringsanmodninger til systemet. De seneste år har systemejerne arbejdet tæt sammen med procesejerne – også i forhold til formuleringen af kravsspecifikationer til leverandørerne. Det er helt nødvendigt, da det er et forældet system, som har haft sine problemer.

Forespurgt, om der også er en platformejer i 3S, bekræftede vidnet dette. Platformejeren har bl.a. driftskontrakterne omkring platform, sikkerhed osv. Platformejeren dækker "legacy" hos leverandøren, DXC, som tidligere hed CSC. Forespurgt, om platformejeren dermed håndterer den hardware eller mainframe, der er hos DXC, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om platformejeren er den, der varetager ansvaret for, at leverandørens struktur er i overensstemmelse med det, SKAT ønsker, bekræftede vidnet dette. Systemejeren har applikationen, dvs. softwaren.

Systemer

Forespurgt, hvilke brydningsflader og hvilke integrationer til andre systemer 3S havde på udbytteområdet, forklarede vidnet, at indberetningen til 3S siden 2010 er kommet gennem Ny TastSelv Erhverv, NTSE. Tidligere hed det TastSelv, som var en mindre indberetningskanal. Det er udbytteangivelser, dvs. angivelser af selskabernes hele udlodning, samt udbyttemodtagere for de ikke-børsnoterede selskaber, der indberettes via den kanal. Den næste integration er til systemkomplekset RKO og til systemet UDBY, som har de børsnoterede, og som dele af de data om bl.a. udbyttemodtagere, de får indberettet gennem NTSE, sendes videre til. RKO og UDBY sender oplysninger om indberettede modtagere videre til fx SLUT og R75. Forespurgt, om det går uden om 3S, forklarede vidnet, at de får inputtet, da det hele kommer fra NTSE til 3S. Forespurgt, om det også gælder for de noterede, forklarede vidnet, at det gør det ikke. De andre systemer har selv de noterede og sørger for det videre derfra.

Den anden integration er til SAP PS, som tidligere hed SAP38. PS står for punktafgifter og selskabsskat. Til SAP PS sender de oplysninger om, hvilken skat selskaberne skal afregne for de samlede udbyttemodtagere på en angivelse. SAP PS sender oplysningen videre til Skattekontoen, som i dag har den funktion, at den samler moms, selskabsskat o.l. for det enkelte CVR-nummer. Forespurgt, om det er Skattekontoen, som efter 5 dage returnerer et positivt indestående, bekræftede vidnet dette. Derfor er det vigtigt, at angivelser eller andet ikke glipper.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede integrationen mellem systemerne fra 2010 og frem, forklarede vidnet, at det gik stille og roligt med TastSelv. Med NTSE samlede man flere applikationer for både moms, selskabsskat, udbytteskat, punktafgifter mv. NTSE skulle gå i luften i januar 2010 og havde været et udviklingsprojekt gennem 5-6 år. Udbyttedelen var også med, men leverandøren[8] havde ikke fået videreudviklet det, som procesejeren på de noterede aktier, Jette Zester, havde bedt dem om. De kunne derfor ikke starte udbytteskat op med TastSelv i januar 2010. Som følge heraf sad hun selv som systemejer i en periode på 3-4 måneder næsten dagligt sammen med Jette Zester som procesejer, en fra udbytteadministrationen samt leverandøren på både NTSE og 3S, hvor de ud over at passe deres øvrige arbejde skulle forsøge at sætte det sammen. Det betød, at de havde en voldsom start på udviklingen af systemet, og der gik et års tid, hvor de brugte meget tid på rettelser. Alt skulle derfor behandles manuelt i udbytteadministrationen i det første stykke tid. Det var en voldsom oplevelse, hvor der var travlt, idet udvikling af systemer er noget, der skal foregå kontinuerligt og efter en helt klar kravsspecifikation. Men da det først kom

8 Iame Pedersen har ved sin bisidder ved e-mail af 3. september 2019 oplyst, at "leverandøren" rettelig skal være "udviklingsprojektet"

i gang, oplevede hun det som et fornuftigt samarbejde både med NTSE, med SAP PS og med RKO/UDBY. Forespurgt, om det var på de unoterede, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til de noterede forklarede vidnet, at dem havde hun ikke noget med at gøre. Forespurgt, om vidnet ved, hvad der efterfølgende er sket på det område, forklarede vidnet, at det er hun orienteret om. Både UDBY og 3S er DXC-systemer, dvs. gamle legacy-systemer, hvilket betyder, at de er meget flettet sammen og har været det i mange år. Det medfører, at det er begrænset, hvad de fra 3S' side kan teste, når der er ændringer. De skal følge UDBY's krav og måde at modtage informationer på, og når kravene ændrer sig, skal de tilpasse deres aflevering fra 3S. I sådanne situationer kan de ikke selv teste, men må bede leverandøren om det, og der har de desværre oplevet mange problemer, som først bliver konstateret, når den enkelte borger opdager, at der mangler udbytte i rubrikken på selvangivelsen.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet har oplevet udviklingen i ressourcer i form af bemanding på sit område, forklarede vidnet, at da hun begyndte i 2007, havde der lige været en organisationsændring. Inden 2007 havde procesejerne og systemejerne siddet i samme kontor. I 2007 var bemandingen rimelig, men det ændrede sig. I dag er hun alene på 3S, mens der er 8-10 procesejere på systemet. Systemmæssigt er der ikke det store behov, hvis ellers systemet er velfungerende. Hun kan godt nå sine opgaver og har kunnet det gennem årene.

Forespurgt, om vidnet har oplevet finansielle udfordringer i forhold til udvikling eller andet, forklarede vidnet, at hun varetager vedligehold og support. Selve driften ligger i platformkontoret. Hun kender godt til den daglige drift, men hun beskæftiger sig ikke med den finansielle del af driften. Hun har et budget til almindeligt vedligehold og kan lave bestillinger af reparationer hos leverandøren inden for det budget. Hun vil altid tale med procesejeren først, så de er enige om, at der skal gøres noget ved det. Når der er lovændringer eller større udviklingsprojekter som fx DIAS, som er et digitalt indberetningssystem, som har overtaget det meste fra 3S, er det noget, forretningen søger om og får bevilget penge til. Det er også forretningen, der kommer med kravsspecifikationen.

Forespurgt, hvordan koordineringen er i forhold til en lovændring, og om man sikrer finansieringen, inden man sender tingene i Folketinget, forklarede vidnet, at procesejerne er ansvarlige for at komme med estimater på, hvad en ændring vil koste, men som regel er der meget få penge med i spillet. Det er procesejerne alene, der fastsætter finansieringspuljen.

Forespurgt, om ikke Change Board skal ind over, forklarede vidnet, at det skal det ikke, når man er inde i det lovpligtige. Forretningen skal ansøge hos Change Board, hvis den har et ønske om en udvikling eller en nødvendighed, som ikke er lovmæssigt initieret. Tilsvarende har de i IT også mulighed for at søge, hvis de skal gennem et større vedligehold. Siden 2013 har man endvidere skullet sende tingene i høring i IT Licitering[9], hvis beløbet overstiger 100.000 kr. Her får man svar fra IT-arkitekterne, modellørerne, sikkerhedsfolk og nabosystemer på, om det, man ønsker at udvikle, lyder fornuftigt og kan lade sig gøre. Tidligere kunne IT også søge penge derigennem, men det har der ikke været mulighed for de senere år.

Forespurgt, om det er normalt at køre en lovændring gennem Folketinget uden at have bevillingen på plads først, fx hvis man ønsker TastSelv på udbytteområdet og dermed ønsker at køre ét spor i stedet for to på angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det er det ikke. Det er anderledes i dag, hvor de består af syv meget selvstændige enheder, men tidligere sendte man lovændringer i høring hos procesejerne. Procesejerne ville så drøfte ændringsbehovene med IT-folkene, som igen ville høre leverandørerne, hvis der var tvivl om, hvorvidt ønskerne kunne lade sig gøre. Derefter kunne de komme med et prisestimat for udviklingen. Derudover skulle procesejerne koordinere andre ting ind i lovændringen, fx hvis der skulle ske integration til nye systemer. Det er derfor procesejeren, som melder tilbage til Folketinget, hvad en lovændring vil medføre, hvorefter systemejerne efterlever det.

Forespurgt, om vidnet har været inde over forløb, hvor man efterfølgende har skullet finde finansieringen, fx hvis man som følge af en given lovgivning ønsker at ændre antallet af felter i et system, forklarede vidnet, at der godt kan være behov for et udviklingstiltag, fordi det er fornuftigt, selv om det ikke hænger sammen med en lovgivning. Udviklingen af fagsystemer hænger altid sammen med, hvilke informationer forretningen har brug for fra borgere eller virksomheder.

Forespurgt, om det er vidnets forståelse, at finansieringen er på plads ved lovens vedtagelse, hvis der i forbindelse med en lovændring er givet et estimat på omkostningerne for de ændringer, som loven vil medføre, bekræftede vidnet dette, men det er ikke noget, hun sidder med.

9 "IT Licitering" skal rettelig være "IT Visitering"

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun blev bekendt med de udfordringer, man havde på udbytteadministrationsområdet i forhold til at sikre, at folk fik, hvad de skulle have, og hverken mere eller mindre, forklarede vidnet, at hun blev informeret om, at der var meget at lave, og at der var mange udfordringer. Hun vidste, at de i udbytteadministrationen sad med store beløb, og at de udbetalte refusioner, inden de vidste, om udbyttet var udloddet, men hun vidste ikke meget om selve refusionen. Lederen i udbytteadministrationen, Lisbeth Rømer, brugte meget tid på at henvende sig forskellige steder, fx i Skatteudvalget, for at gøre opmærksom på problemerne. Man ville gerne forsøge at sikre, at det blev indberettet samtidigt.

Forespurgt, om vidnet var inde over eller læste SIR's 2010- og 2013-rapporter, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, og hun blev ikke inddraget i det. Rapporterne er kommet op flere gange, og hun læste dem, efter sagen kom frem i 2015. Siden er undersøgelser fra Rigsrevisionen eller Intern Revision blevet noget, der koordineres meget tæt mellem procesejeren, systemejeren og platformejeren. I dag bliver de inddraget i stigende grad, og det er meget vigtigt.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun blev bekendt med, at man i udbytteadministrationen havde problemer med at afstemme mellem angivelse og indberetning og i forhold til selskabernes selvangivelse, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om vidnet kendte til, at man havde problemer, når man skulle refundere udbytteskat til udlændinge, og at man kom til at refundere flere gange på den samme aktie, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun kendte til. Det var et område, der ikke var elektronisk og ikke gik gennem 3S, og hvor udbytteadministrationen i stedet modtog nogle lister fra VP. Forespurgt, om vidnet således ikke blev involveret i problemstillingerne, når det ikke gik gennem 3S, bekræftede vidnet dette. Der har heller ikke været ændringer til det relevante billede i systemet.

NETTOAFREGNING – FRIKORTSMARKERING AF DEPOTER

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4023 (2011-03-30 - E-mail fra Lisbeth Rømer til Jette Zester vedr. frikortmarkering af depoter, Lisbeth Rømers e-mail af 30. marts 2011 kl. 11.33 til Iame Pedersen med kopi til Jette Zester og Karina Tangaa Jul Andersen):

> *"Nordea har henvendt sig, de vil kunne give os de oplysninger, der skal til for at vi kan "kende" beneficial owner – den egentlige aktieejer.*

Det er tanken, at denne subindberetning skal foretages af VP, som kan bruge 1644 (FDU-VP) sporet til løbende at sende oplysningerne til 3 S. Sporet skal rettes til og måske kaldes noget andet. I feltet for efternavn vil jeg gerne have CVR og navn, det er en af de oplysninger, vi kan se direkte i 3 S. Når det er VP, der skal stå for indberetningen, er det for at andre pengeinstitutter skal kunne gøre som Nordea. Nordea/VP vil holde møde med mig om subindberetningen. Når jeg kender tidspunktet, vil jeg give lyd fra mig, da jeg håber, at I måske kan deltage."

Forespurgt, om vidnet husker dette forløb og sin rolle som systemejer, forklarede vidnet, at hun ikke specifikt husker e-mailen. Lisbeth Rømer var meget engageret og forsøgte på mange måder at skabe opmærksomhed om udbytteadministrationens problemstillinger. Jette Zester og Karina Tangaa Jul Andersen, der var procesejere for de noterede aktier, modtog også e-mailen. Lisbeth Rømer svarede her på en e-mail, som vidnet selv havde sendt til Lisbeth Rømer med en endelig rykkerplan, og så ville Lisbeth Rømer i den forbindelse fortælle, hvad hun havde gang i. Lisbeth Rømer henviste her til FDU-listerne. FDU står for Fritagelse Dansk Udbytteskat, som dengang var et billede i 3S, men som nu er lukket ned. Disse lister blev hver dag sendt til udbytteadministrationens printer, og nu ville Lisbeth Rømer kunne få dem tilsendt, så de kunne bruge dem i refusionsøjemed. Det siger hende ikke umiddelbart noget, heller ikke i forhold til systemet 3S, da det gik på de unoterede.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4022 (2011-03-30 - E-mail fra Lisbeth Rømer til Jette Zester vedr. frikortmarkering af depoter, Lisbets Rømers e-mail af 30. marts 2011 kl. 12.52 til Jette Zester og Iame Pedersen med kopi til Karina Tangaa Jul Andersen):

"Bankverdenen presser på for at kunne opfylde nettoafregning overfor deres kunder. Og nu har vi et forslag til løsning, som vi arbejder videre på sammen med VP. Da TastSelv og de indtastede indberetninger i 3 S går i RKO, kan jeg ikke se der er et stort problem med subindberetningerne og en fremtidig overførsel til RKO. Kan e-kapital se nærmere på det?"

Forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Før Jette Zester kom ind over, svarede hun selv Lisbeth Rømer i en tidligere e-mailtråd, at det ikke var noget problem, hvis procesejerne ville have informationer fra VP, men hvis det krævede en systemudvikling, ville det koste penge og kræve en anmodning. Hun betragter mest den foreholdte e-mail som en information, der var begrundet i, at Lisbeth Rømer var en ildsjæl omkring at gøre udbytteadministrationen så god som mulig og sikre dem mod det, der desværre skete.

OPFØLGNINGEN PÅ SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var tæt inde over opfølgningsarbejdet på SIR-rapporterne, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Foreholdt, at det fremgår af materialet, at vidnet deltog i et møde i april 2014, forklarede vidnet, at det er korrekt, at hun var med til nogle møder i slutningen af møderækken, fordi de her begyndte at diskutere noget IT-mæssigt. Forespurgt, om det var første gang, vidnet blev introduceret for status, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var det første møde, vidnet var med til, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun var ikke med helt fra begyndelsen, men blev inviteret med undervejs. I dag er det normal procedure, at både procesejeren og systemejeren er med fra begyndelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1374 (2014-11-04 - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2011, sendt til Dorthe Pannerup Madsen, Lone Lambert Jensen og Iame Pedersen):

> *"Vi har jo afholdt et møde med SKATs Interne Revision om status på arbejdet med bemærkninger i revisionsrapport fra maj 2013 om udbytteskat, herunder især SIRs bemærkning om, at der skal etableres afstemning/kontrol af, at data afleveres korrekt mellem systemerne. SIRs tilbagemelding på dette møde var bl.a., at afstemninger og kontroller, ikke kan dokumenteres ved (eller bygge på) udsøgninger i B.O."*

Forespurgt, om vidnet var med til nærmere drøftelser omkring dette, herunder hvad der lå i, at man ikke kunne dokumentere afstemninger gennem udsøgninger i Business Objects, forklarede vidnet, at hun er enig i det anførte, idet Business Objects ikke var kildesystemet, da det var 3S, der leverede data til Business Objects. Hun mener, man skal have data direkte fra kildesystemet. I dag har man end-to-end-løsninger i de nye systemer, hvor der er tjek på data, fra de kommer ind, til de afgår igen. Det havde man ikke på de gamle systemer. Forespurgt, om vidnet er enig i SIR's vurdering af, at det ikke nyttede at tage data fra Business Objects, fordi det ikke var originaldata, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan uddybe, at det ikke var kildesystemet, forklarede vidnet, at kildesystemet var 3S, mens Business Objects var sekundært og fik data fra 3S. Hvis man skal se på, hvor fejl opstår, er man nødt til at se på kildesystemet. Business Objects er godt til at lave undersøgelser på, og man bruger det rigtig meget. Hvis man skal have fat i data, som er indberettet af borgere og selskaber, skal man forholde sig til det system, det foregår i, hvilket er kildesystemet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i 3S var nogle safeguards, som gjorde, at der var sikkerhed omkring oplysningerne på en måde, der ikke var i Business Ob-

jects, forklarede vidnet, at det mere skal forstås i forbindelse med end-to-end-processen. I 2013 eller 2014 oplevede de, at der opstod nogle fejl, som de ikke kunne lokalisere. Efter en lang korrespondance mellem systemejeren og leverandøren fandt de ud af, at der lå rigtig meget data på et mellemlager. Man kunne indtaste på TastSelv Erhverv på hverdage indtil kl. 16.00, hvor indberetningerne overførtes til 3S. Hvis man havde glemt noget i sin indberetning, skulle man efterfølgende skrive til udbytteadministrationen. I dette tilfælde var der strandet flere hundrede indberetninger, som ingen havde kendskab til, da systemet ikke gjorde opmærksom på data, der var strandet på et mellemlager. En del af problemet var dobbeltindberetninger, da selskabet både kunne indberette elektronisk og via en blanket, som blev tastet af udbytteadministrationen, og på den måde fandt de ud af, at systemet havde en brist. Derfor var det vigtigt at have end-to-end-kontroller rent systemmæssigt. Der var tale om data, som strandede på vej ind i 3S. Business Objects fik sine data om udbytteskat fra 3S, som ikke kunne fortælle Business Objects, at der var data, der var strandet, og derfor skulle der søges data i selve kildesystemet.

20. november 2014 – "opfølgningsmøde" mellem SIR og medarbejdere fra udbytteadministrationen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3748 (2014-11-20 - Referat fra møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014):

> *"Deltagere er:*
> *Susanne Thorhauge (ST), Kontorchef Afregning Erhverv*
> *Dorthe Pannerup Madsen (DPM), Funktionsleder Betaling og Regnskab SAP38*
> *Jeanette Nielsen (JN), Afregning Erhverv, ansvar for processen selskabsskat*
> *Iame Pedersen (IP), IT – Drift, Erhvervs- og Personafregningssystemer*
> *Lars Kørvell (LK) Intern Revision*
>
> …
>
> *JN præsenterede oplægget til brug for mødet som JN sendte til mødedeltagerne d. 19. november 2014. Med udgangspunkt i oplægget ønskede JN/SKAT en dialog med Intern Revision om muligheder for konkrete tiltag, der sikrer en bedre kontrol af, at alle data leveres mellem systemerne.*
>
> *LK oplyste, at det var fint, at mødet tog udgangspunkt i oplægget og at Intern Revision gerne vil indgå i en dialog om mulighederne for konkrete tiltag. Men Intern Revision havde behov for mere tid, før vi kom med en tilbagemelding. Det blev aftalt at Intern Revision vender tilbage med en skriftlig besvarelse af oplægget."*

Forespurgt, om vidnet oplevede dialogen med Intern Revision som et usædvanligt tiltag, forklarede vidnet, at hun ikke vil beskrive det som usædvanligt, men indholdet var usædvanligt, idet de ville prøve at igangsætte testene på grund af problemet med mellemlageret. Forespurgt, hvad formålet med SIR's deltagelse var, og om det var at få SIR til at tilkendegive, hvilke løsninger de kunne acceptere, forklarede vidnet, at procesejerne ønskede at få revisionen til at fortælle, hvad der ville være et minimum af krav for at have end-to-end-kontroller. Det var vigtigt, fordi det var kontrol af al indberetning, som jo var kernematerialet hos det daværende SKAT. Der var tale om alle mulige data fra virksomheder, og de skulle derfor være seriøse og sikre, at data blev behandlet ordentligt og kom de rette steder hen. Et sådant mellemlager var derfor slet ikke tilfredsstillende og kunne skabe nogle problemer videre i systemet, fx i Skattekontoen. Derfor var det meget alvorligt, og procesejerne tog det også meget alvorligt. Man kunne ikke udvikle en løsning til 3S, der ville sikre mod det, og derfor foretog de i stedet en stikprøvekontrol den følgende måneds tid for at holde øje med, hvad der skete.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1376 (2014-11-19 (2) - Oplæg fra Jeanette Nielsen til møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014, Jeanette Nielsens skitse af dataflow afsnit "Beskrivelse af hovedlinje i dataflow - udbytteskat").

Forespurgt, hvad der ligger i det foreviste flow, forklarede vidnet, at flowet begynder i NTSE, hvor selskaberne taster angivelser og indberetter udbyttemodtager for de unoterede aktier. Disse angivelser og indberetninger lægges på et mellemlager, som tømmes på hverdage kl. 16.00, hvor data sendes over i 3S. Mellemlageret er en slags kladdefunktion, og de har ved efterfølgende revisioner forsøgt at finde ud af, hvem der egentlig ejer mellemlageret, som også optræder i andre systemer. Når data er ført fra mellemlageret til 3S, videreformidles indberetningerne til to steder. Det ene er SAP PS, hvor kravene til selskabets afregning af udbytteskat rejses og sendes videre til Skattekontoen. Det andet er RKO, som i dag kaldes eKapital. RKO er regnskabskontrol[10], som er en samling af mange forskellige indberetninger fra tredjepartssystemer[11]. Her har man UDBY, som er systemet for udbyttemodtagere for de noterede aktier. RKO får alle data fra 3S vedrørende de unoterede aktier, så RKO har alle data om udbyttemodtagere og kan sende oplysningerne videre til R75 og SLUT-systemet. Det var det flow, man skulle lave en kontrol af, hvis man skulle kontrollere, om det, kunden tastede ind i NTSE, endte korrekt hos RKO og Skattekonto-

10 Iame Pedersen har ved sin bisidder ved e-mail af 3. september 2019 oplyst, at det rettelig skal være "rentekontrol"

11 "indberetninger fra tredjepartssystemer" skal rettelig være "tredjepartsindberetninger"

en. Skitsen kunne være videreført, da man fra RKO sender data videre til R75, som er borgernes selvangivelse.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man ville lave en kontrol af, at de informationer, der lå i 3S for en given måned, svarede til dem, der lå i SAP PS, bekræftede vidnet dette. De blev enige om at køre en stikprøvekontrol på en måneds tid, da det ville blive rigtig dyrt, hvis det var noget, der skulle køre over længere tid. De nåede aldrig længere end at få en cirkapris på en løsningsbeskrivelse og et omkostningsskøn, da leverandøren CSC, der nu hedder DXC, var meget i tvivl om, hvad der kunne lade sig gøre, eftersom både 3S og RKO var gamle legacy-systemer, som ikke var bygget til at skulle være underlagt en sådan kontrol. Der var samme leverandør på 3S, RKO og NTSE, men ikke på SAP PS og Skattekontoen.

Forespurgt, hvad der ligger i betegnelsen "legacy" om et system, forklarede vidnet, at det omfatter en stor del af SKAT's systemer, hvoraf en del ligger hos DXC, mens en anden del ligger hos KMD, som stod for de systemer, der anvendtes til behandling af selskabsskat i kommunerne. Det er tunge områder, da det ikke er ny teknologi, og meget er kodet sammen, hvilket betyder, at det i dag er svært for systemejerne at teste det, der skal afleveres hos RKO. I dag vil det være et krav, at de selv skal kunne teste og ikke bare stole på, hvad deres leverandør siger.

CHANGE BOARD

Foreholdt, at det blev besluttet at sende en ansøgning til Change Board, og forespurgt, om vidnet var inde over beslutningsprocessen, forklarede vidnet, at hun var med til at anbefale det. Hun var lige så bekymret som procesejeren, der sammen med sin kontorchef, Susanne Thorhauge, besluttede at sende ansøgningen til Change Board. Det var forretningen, der skulle ansøge Change Board. Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet, forklarede vidnet, at de var enige om, at de ville prøve, og Jeanette Nielsen havde udarbejdet beskrivelsen, der blev sendt videre til Change Board. Det var dog forventet, at der kom afslag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1421-1422 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

> *"Indstilling*
> *Afstemning af data mellem systemerne*
>
> *Sagsbehandler: Jeanette Nielsen*
>
> …

Situation uden

Der er ikke nogen kontrol af/sikkerhed for at data overføres korrekt og fuldstændigt mellem systemerne.

…

Proceshistorik

CSC vurderer, at der skal anvendes udgifter i størrelsesordenen 132.500 kr. til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat. Vurderingen er forbundet med usikkerhed og er uforpligtende. CSC foreslår, at der indledningsvist afholdes en workshop til nærmere afklaring af opgaven, hvorfor beløbet er sat til 150.000 for at tage højde for udgiften til denne workshop.

…

Alternativ løsning(er)

Ingen"

Vidnet forklarede, at hvis undersøgelsen skulle i gang, skulle de også have fat i SAP, som skulle være en del af det, og det ville også koste noget. Forespurgt, om de vidste, hvad det ville koste, forklarede vidnet, at det vidste de ikke, men det kunne være i samme størrelsesorden.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at beløb af en størrelsesorden på 150.000 kr. blev afvist, forklarede vidnet, at hun har set det før. Hun syntes, at 150.000 kr. var meget, da det var et estimat på en løsningsbeskrivelse. Beløbet skulle bruges på en beskrivelse af, om der overhovedet kunne findes en løsning, og det var mange mandetimer. Når der først skulle bygges nogle ting i systemerne, ville det koste meget mere.

Forespurgt, om ikke det var et lille beløb, i forhold til at der på baggrund af røde revisionsrapporter fra 2010 og 2013 var nedsat to arbejdsgrupper, der skulle rette op på det, og at det i indstillingen anførtes, at der ikke var alternative løsninger, forklarede vidnet, at det kan hun ikke udtale sig om. Det må man spørge de folk om, som tog de økonomiske beslutninger. I hendes optik skulle man mere se på, om der var behov for at lave et sådant flow. Forespurgt, om vidnet var enig i, at behovet var der, bekræftede vidnet dette. Det var et vigtigt område, og man skulle huske på, at det var borgernes penge, det handlede om.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at der ikke var alternative løsninger, og at det dermed var nødvendigt for at komme videre i processen i forhold til SIR's forbehold om manglende afstemningsmuligheder, forklarede vidnet, man derved kunne få klarhed over, om systemet kørte tilfredsstillende, eller om der var andre oplysninger, som strandede. Hun har selv i mange år været optaget af, at systemet var forældet, og at der skulle ske en nyudvikling i et nyt system. Da man oprettede DIAS-projektet i 2011-2012, skulle det oprindeligt også omfatte udbytteskatten. Det kom det ikke til, og det var også fornuftigt nok. Det var generelt et problem, at udbytteskatten var fordelt på to systemer og to områder, hvor man havde de børsnoterede og de ikke-børsnoterede to forskellige steder med to forskellige procesejere og systemejere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1423 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

> *"Kommentarer fra Økonomi*
>
> *Indstilling*
>
> *Forandringsstyring og IT (FIT) indstiller, at bevillingen godkendes, således at der kan udarbejdes løsningsbeskrivelse og estimat i henhold til den interne revisions bemærkninger om behovet for en permanent løsning på området.*
>
> *Sagsbehandler: David Ambjørn*
> *Godkendt: Søren Dalsgaard Hansen*"

Forespurgt, om vidnet var i dialog med Økonomi omkring dette, forklarede vidnet, at hun slet ikke var inde over. Det var Jeanette Nielsen, som bar indstillingen igennem, og ikke IT, men hun bakkede op om ansøgningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1430-1431 (2015-03-26 (2) - Notat vedr. Change Boards afslag på bevilling):

> *"Change Board d. 26. marts 2015*
>
> *Mødedeltagere på alle punkter:*
> *Karsten Juncher(KJ), Søren Dalsgaard Hansen(SDH)*
> *Referent: David Ambjørn*
>
> …

Pkt. 4:

Indstillingen blev ikke tiltrådt.

Det blev på Change board besluttet, at indstiller i første omgang skal vende problemstillingen med BI og Analyse med henblik på at afklare om problemstillingen kan løses internt i SKAT – eller hvorvidt de kan medvirke til at skitsere en løsning, der er billigere end først tænkt."

Forespurgt, om vidnet fik afgørelsen kommunikeret, forklarede hun, at hun fik besked, da der var givet afslag. Hun har læst afslaget forud for afhøringen og tænkte, at det var noget vrøvl. Hun vil tro, at de mente, at man skulle overveje problemstillingen med at lave end-to-end-kontrollen via Business Objects, hvilket var forkert tænkt, da man jo skulle bruge data fra kildesystemet. Det kunne man måske have forklaret dem allerede på det tidspunkt. Forespurgt, om det var den mulighed, de allerede havde drøftet og afklaret med SIR, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad de gjorde herefter, forklarede vidnet, at der derefter ikke skete mere. Forespurgt, om den røde del i SIR-rapporten dermed strandede her, bekræftede vidnet dette. Det er stadig ikke løst i dag. Hun har dog sikret, at udbytteadministrationen én gang om måneden får udtræk med henblik på at tjekke, at der ikke ligger noget på mellemlageret. Der ligger stadig noget gammelt noget, som de skal finde ud, hvad de vil gøre ved, før de forhåbentlig snart lukker 3S.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Det er dog vigtigt at forstå rollefordelingen mellem procesejeren og systemejeren, som opstod omkring 2008. Frem til i dag er der blevet ansat flere IT-folk, og arbejdsprocesserne er klarere i dag, ligesom man gør sig klart, hvad der er ens eget område og ansvar. Uanset om man arbejder med de store eller de små områder, er det vigtigt, at man kender sit ansvar.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Afstemningsmuligheder

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, om ikke man kunne bruge Business Objects til at lave en tilnærmelsesvis afstemning, forklarede vidnet, at det kunne man godt. Når hun mener, at det var vigtigt at bruge kildesystemet, var det, fordi den kontrol, de ville foretage i løbet af en måned, var en end-to-end-kon-

trol. Den ville give sikkerhed for, at det, borgeren havde indberettet, blev båret videre til de andre systemer. Business Objects vidste ikke mere end 3S, da det var 3S, der leverede data. Hvis data forsvandt eller lå på mellemlageret, ville Business Objects aldrig finde ud af det. Derfor er det vigtigt, at man har kildesystemet. Man kan godt bruge Business Objects til at etablere overblik, og man bruger det i forskellige sammenhænge til statistik. Der er et problem i Business Objects i forholdt til indkomstårene 2014-2015, hvor der skete nogle mystiske ting med tallene, som skyldtes, at man lod angivelsen være summen af indberetningerne. Den ændring blev ikke konsekvensændret i 3S, hvilket medførte, at der igen strandede mange udbyttemodtagere på mellemlageret. Hun er enig i, at man kan bruge Business Objects til rigtig meget, og det bruges også på mange måder. Men lige præcis til denne øvelse var det vigtigt at teste systemet, så man også over for ledelsen kunne vise, at der var problemer med systemet, som ikke var dokumenteret godt nok og byggede på en forældet teknologi.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at vidnet har forklaret, at det var store beløb, man udbetalte i udbytteadministrationen, og at man udbetalte, før man vidste, om der var udloddet udbytte. Vidnet blev endvidere foreholdt, at det var vanskeligt at afstemme, og at der var behov for at kontrollere de materielle betingelser, hvilket det haltede med. Forespurgt, om vidnet i sin rolle som systemejer var klar over, hvor store beløbene var, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om vidnet vidste noget nærmere om kontrollen, herunder at man udbetalte, før man vidste, om der var udloddet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun fik informationerne fra Lisbeth Rømer, som fortalte, at der var tale om store beløb. Der var pligt til at lave en angivelse, men der var ikke pligt til samtidig at oplyse om udbyttemodtagerne, og intet af det foregik digitalt. Forespurgt, hvad vidnets indtryk af problemets omfang var, forklarede vidnet, at det vidste hun ikke noget om. Når tingene fungerede, kunne man som systemejer ikke umiddelbart se beløbenes størrelse, men man var bekendt med det.

KARINA TANGAA JUL ANDERSEN

Kl. 14.20 mødte Karina Tangaa Jul Andersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2011 til april 2013 var ansat som specialkonsulent i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Personafregning og i perioden fra april 2013 til maj 2014 var ansat som specialkonsulent i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Person, forklarede vidnet, at hun ikke husker datoerne, men at hun har været i SKAT og har siddet i Afregning Person.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering var i Østbanegade, forklarede vidnet, at hun havde en aftale med sin chef, Henrik Kähler, om, at hun 2 dage om ugen var i København, og 3 dage om ugen var i Svendborg.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb, før hun kom til Personafregning, forklarede vidnet, at hun blev uddannet kontorassistent med speciale i offentlig administration i skattekontoret i Svendborg Kommune. I 2005 blev de slået sammen med ToldSkat, og i den mellemliggende periode læste hun til kommunom og blev i 2007 færdig som skatterevisor. Hun har beskæftiget sig med ligning af erhvervsmæssige virksomheder.

Forespurgt, om vidnet beskæftigede sig med udbytteområdet forud for marts 2011, hvor hun begyndte i Personafregning, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt til sine konkrete arbejdsopgaver og ansvarsområdet, da hun var ansat i Personafregning og Afregning Person, forklarede vidnet, at hun var procesejer på digitale processer. Hun skulle sørge for, at indberetningspligterne kom ind i systemerne til brug for andre afdelinger, der skulle bruge oplysningerne, fx til årsopgørelsen.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder forklarede vidnet, at hun husker Henrik Kähler. Vidnet var på barsel i perioden fra den 1. juli 2011 til foråret 2012. Hun husker ikke, om det stadig var Henrik Kähler, der var der, da hun kom tilbage fra barsel.

Forespurgt, hvem vidnet havde samarbejdsrelationer til på udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun ikke sad specifikt på udbytteområdet, men sad på en række forskellige systemer sammen med andre procesejere, bl.a. Jette Zester og Lena Bardrum. De var ansvarlige for en stor portefølje af bl.a. renter, udbytte, aktier, obligationer, pantebreve, fagforeningskontingenter osv.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvor meget udbytteområdet fyldte for vidnet, forklarede vidnet, at det ikke fyldte meget, da det var et emne, som Jette Zester arbejdede med. Det var en stor omvæltning for hende at gå fra at være skatterevisor til at være procesejer, og det var en helt anden måde at tænke på. Det var både forvirrende og meget systemnørdet. Hun husker ikke så meget af det, for hun er i dag et helt andet sted i sit liv.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, om vidnet var inde over, når der kom lovændringer, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun husker, at hun deltog i et enkelt møde med en fra departementet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Til § 5

…

12) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

…

§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned. Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol."

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over denne lovgivning, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.*
>
> …
>
> *Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«."*

Forespurgt, om vidnet kender til problemstillingen og drøftelserne, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan ikke genkalde sig noget af det anførte.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Deltagere er:*
> *Jacob Egelykke*
> *Henrik Espersen*
> *Jette Zester*
> *Lena Bardum*
> *Jeanette Nielsen*
>
> …

Ansvar for processer i forbindelse med administration af udbytteskatten er delt mellem Betaling & Regnskab, Afregning Erhverv (proces-ejer) og Afregning Person (proces-ejer). Vi talte om, hvorvidt Inddrivelse & Betalingsprocesser også kan sige at have ansvar for en del af den samlede proces.

Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over drøftelser om, hvordan procesejeransvaret skulle placeres, og hvad der i givet fald lå i procesejeransvaret, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan huske, at de talte om det, men ikke hvad de nærmere talte om. Jeanette Nielsen holdt mange møder med dem.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Foreholdt, at der i forlængelse af SIR's 2013-rapport blev nedsat en arbejdsgruppe, der skulle arbejde med nogle af de problemstillinger, der var nævnt i rapporten, og forespurgt, om vidnet husker at have været med i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun har læst SIR-rapporten hos sin bisidder, men at hun ikke var en del af de ting, der skete i 2013. Hun var sygemeldt på grund af graviditet og var efterfølgende på barsel med sit andet barn fra oktober 2012 og frem til november 2013. De efterfølgende 2 år afholdt hun spredt resten af sin barsel, så hun havde ofte fri i den periode.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen).

Forespurgt, om vidnet husker på noget tidspunkt at have været inde over rapporten, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om hun kan udelukke det, forklarede vidnet, at hun ikke kan udelukke noget, da hun ikke husker ret meget fra den tid.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, om vidnet var med til opfølgning på SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

"Til arbejdsgruppen er udpeget:

…

Karina Tangaa Juul"

Forespurgt, om vidnet husker at være blevet inviteret til eller have deltaget i arbejdsgruppen i foråret 2011, forklarede vidnet, at hun mener, at hun var med til et enkelt møde. Det var det første møde, hun deltog i om det, og hun husker, at hun ikke forstod noget af det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Udkast til kommissorium for styregruppe/arbejdsgruppe, der skal følge op revisionsundersøgelsen omkring provenuet fra kildebeskatning af udlændinge - udbytteskat.

…

Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt

…

Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fo-

kus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren."

Forespurgt, om vidnet ved, hvad der var af nærmere drøftelser og overvejelser om, at man lod refusionsdelen om, at udlændinge muligvis fik refunderet med urette, udgå af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011), hvoraf fremgår, at vidnet var noteret som tilstedeværende.

Forespurgt, om vidnet husker drøftelserne på dette møde, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. På det tidspunkt kom hun fra en helt anden form for skat.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat).

Forespurgt, om vidnet har bidraget til notatet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke forestille sig, at hun har.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var på barsel, da SIR i maj 2013 afgav sin rapport om forholdene i 2012, og at hun derfor ikke deltog i arbejdet omkring denne, bekræftede vidnet dette.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1097 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

"Afregning Person har oplyst, at der ikke kan afses ressourcer til deltagelse i arbejdsgruppen (bortsat fra eventuelle "ad hoc" møder)."

Forespurgt, om vidnet var involveret i dette eller drøftede det med sin kontorchef, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet husker travlhedsniveauet på kontoret omkring december 2013, forklarede vidnet, at hun husker sin tid i afdelingen på den måde, at de altid havde travlt, og at der altid var brande, der skulle slukkes. Det var derfor, hun

aldrig nåede at lære noget. Hun skulle altid hjælpe til på forskellige områder, da der manglede ressourcer, og der var for mange opgaver.

Forespurgt, om vidnet havde siddet med projektledelse, før hun kom til kontoret, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om ikke der var et oplæringsforløb, da hun begyndte, forklarede vidnet, at det var meningen, at Jette Zester skulle lære hende op, men det blev aldrig til noget, da Jette Zester ikke havde tid til det. Det var ikke Jette Zesters skyld, men hun var meget presset.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet husker OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at hun husker ordet, men ikke nærmere om, hvad det var.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem ved afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun ville ønske, at man i hendes tid i SKAT havde haft flere ressourcer, så man kunne have gennemført nogle af de ting, der var nødvendige. Det er hendes holdning, at der blev prioriteret forkert. Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at udbytteområdet blev nedprioriteret, forklarede vidnet, at det ikke kun gjaldt udbytteområdet, men at alle de processer, de sad med, blev nedprioriteret til fordel for et TastSelv-system.

Kl. 14.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

4. juni 2019
Protokol nr. 18

Den 4. juni 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

LISBETH RØMER

Kl. 9.00 mødte Lisbeth Rømer som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til april 2013 var ansat som afdelingsleder i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab i enheden Regnskab 2 og i perioden fra april 2013 til december 2013 som funktionsleder i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden DMO/DMS, hvorefter hun gik på pension, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb i perioden forud for 2009 forklarede vidnet, at hun er uddannet jurist og kom til SKAT den 1. maj 1979, hvor hun begyndte i kontoret for tvangsinddrivelse og straffesager i Kildeskattehuset i Birkerød. Da Told og Skat blev slået sammen i 1990, blev hun funktionschef i den nyetablerede Region Ballerup. Hun har været udsendt nogle gange, og hun har i en kortere periode været i Helsingør. I juli 2002 kom hun til Nærum, hvor hun begyndte med udbytteskat. Forespurgt, om det var der, hun første gang kom i berøring med udbytteskatteområdet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan området var struktureret og organiseret i 2002, forklarede vidnet, at der tidligere ikke havde været en egentlig afdeling for udbytteskat. Udbytteskat blev udskilt fra det centrale bogholderi ved en bogholderibekendtgørelse, fordi der efterhånden var kommet mere gang i området. Folk købte flere aktier, og området blev mere internationalt. Derfor skulle udbytteadministrationen ikke ligge i et bogholderi. Den mere overordnede del lå i en lovafdeling, og resten lå i en bogholderiafdeling. Man fandt så ud af, at det var bedre at lægge det sammen, hvilket man gjorde, da hun kom til. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at forud for 2002 lå alle processer, der relaterede sig til udbytteskat, i bogholderiet, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået, men at der også lå noget i Lov, idet det var delt. Forespurgt, hvordan det var delt, forklarede vidnet, at tastning af angivelser lå i bogholderiet. Den del, hvor man skulle tage stilling til noget, beslutte noget, gøre noget og udvikle noget, lå et andet sted. Man vurderede så, at det var bedre at lægge det sammen, også fordi der kom flere opgaver til området i kraft af flere aktionærer, flere selskaber, flere udbytter osv., hvilket man ikke var gearet til at håndtere. Det var desværre organiseret på en måde, der var uhensigtsmæssig.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at da hun begyndte, lå angivelser i bogholderiet, og forespurgt, hvor indberetninger på aktionærniveau lå, forklarede vidnet, at det også lå i bogholderiet, hvor man tastede angivelser og indberetninger. Det blev tastet i et ark. Forespurgt, hvad der så ikke lå i bogholderiet, forklarede vidnet, at det gjorde refusionerne og de dele, hvor man skulle sørge for andet, end blot at noget kom ind i et system. Forespurgt, om det således ikke var bogholderiets opgave, når der skulle træffes en afgørelse, bekræftede vidnet dette. Det lå i Lov, men det hele blev samlet. Forespurgt, om det blev samlet i en enhed, som hun fik ansvaret for, forklarede vidnet, at hun var leder af enheden. Enheden bestod af garvede folk, der havde været med helt fra Kildeskattehusets tid. Når noget udvikler sig, opstår der tit problemer, hvis man ikke har et system, det kan passe ind i, og derfor traf man mange uhensigtsmæssige beslutninger, fordi det var det nemmeste.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår samlingen i den nye enhed fandt sted, forklarede vidnet, at hun kom til i juli 2002, hvor hun mener,

at de lige var blevet samlet. Man havde bl.a. lagt indberetninger og udbyttemodtagere ind i rentekontrolsystemet, hvilket betød, at man opdelte angivelse og indberetning af udbyttemodtagere, så man først kunne komme med indberetningen det efterfølgende år, ligesom man gjorde med renter. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår dette skete, forklarede vidnet, at det har hun ikke kendskab til, da det altid havde været sådan i hendes tid. Forespurgt, om der, da vidnet kom til, således allerede var et problem med, at angivelser og indberetninger kørte i hvert sit tempo, bekræftede vidnet dette. Det var meget uhensigtsmæssigt. Forespurgt, om det betød, at der allerede i 2002 ikke skete nogen afstemning mellem angivelser og indberetninger, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der således aldrig har været afstemning mellem angivelser og indberetninger, bekræftede vidnet dette. De påpegede det også hele tiden, fordi det jo var sindssygt. Det medførte, at de fik en bunke med angivelser, når selskaberne havde besluttet, at de ville udlodde, dvs. senest 5 måneder efter regnskabsårets udløb, og deres sommer foregik altid bag bunker af angivelser. De begyndte så forfra i januar, når indberetningerne kom ind omkring den 20. januar.

Forespurgt, om man, da enheden blev etableret, flyttede noget fra Jura over i enheden, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der på det tidspunkt fulgte en bemanding med, forklarede vidnet, at der var dem, der var, og som hele tiden havde været der. Foreholdt, at der var tale om en ny enhed, og forespurgt, om nogle blev trukket fra bogholderiet og andre fra Jura, forklarede vidnet, at det var dem, der sad med opgaven, som blev samlet. Der kom ikke ekstra medarbejdere. Forespurgt, hvilken type medarbejdere det var, der sad med juraen og afgørelsesområdet, forklarede vidnet, at det var Sven Jørgen Nielsen og Laurits Cramer. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen allerede sad med området i 2002, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var jurister, der sad med området, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen og Laurits Cramer kom fra juradelen, da hun fik ansvaret for området, bekræftede vidnet dette. De havde siddet med det tidligere, hvorefter det var blevet udskilt, inden det kom tilbage igen. Forespurgt til udskillelsen, forklarede vidnet, at noget blev sendt til Lov, og noget til bogholderiet. Ellers havde de siddet sammen om det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at oprindeligt var det hele samlet, hvorpå det blev separeret, i hvilken forbindelse Sven Jørgen Nielsen og Laurits Cramer blev flyttet til Jura, hvor de traf afgørelser, bekræftede vidnet dette. Det blev derefter lagt sammen igen.

Forespurgt, hvad Sven Jørgen Nielsens og Laurits Cramers oplysningsgrundlag var i forhold til de afgørelser, de traf vedrørende refusion, og hvad de undersøgte i disse processer, da vidnet overtog området, forklarede vidnet, at de i udbytteadministrationen havde de blanketter, som refusionsansøgere skulle udfylde, og som indeholdt de data, de skulle bruge. Allerede dengang var de meget utilfredse med blanketter-

ne, fordi det var en tosidet blanket, hvor informationerne stod på første side, og det udenlandske skattevæsen skulle attestere på side 2, hvilket de ikke fandt hensigtsmæssigt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er rigtigt forstået, at dette vedrører tiden omkring 2002, bekræftede vidnet dette. Blanketterne blev dog ved med at være sådan i lang tid, før de fik dem lavet om.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om hvem der havde kompetence til at fastsætte, hvordan blanketterne skulle se ud, forklarede vidnet, at de lå der, da hun kom, så det ved hun ikke. Forespurgt, om hun forsøgte at få dem ændret, forklarede vidnet, at de forsøgte at få dem ændret, og at det lykkedes hen ad vejen, men at der var mange ting, der trængte til en kærlig hånd.

Forespurgt, om der – da vidnet kom til og fik samlet området og de to funktioner bogholderi og jura i én enhed for udbyttehåndtering – forelå nogle retningslinjer for, hvad Sven Jørgen Nielsen og Laurits Cramer skulle foretage sig af sagsbehandlingsskridt, forklarede vidnet, at de var i gang med at få udviklet et nyt system for udbytteskatten. Inden da skulle man først betale, hvorpå alle fik noget tilbage. Der var således refusion til alle virksomheder. Man fandt ud af, at det ikke var hensigtsmæssigt, og i stedet indeholdt man noget mindre for virksomhederne, så de fleste skulle betale det, der var den endelige skat. Forespurgt, om der forelå instrukser om, hvad man skulle, og hvad man ikke skulle i sagsbehandlingen, når der kom ansøgninger, forklarede vidnet, at problemet opstod i 1980'erne, da man gik fra papiraktier til EDB-styrede aktier. Fordi man meget naturligt fokuserede på det danske system og de danske skatteydere, lod man aktier, der var ejet af andre end danske skatteydere, svæve lidt i vinden, og det var det, der skabte problemet. Det var ikke kun tilfældet i Danmark, men et globalt problem. Et problem, der er blevet arbejdet med i OECD og EU i mange år. Forespurgt, om problemet, da man gik fra papiraktier til VP-aktier, var, at man gik fra nummererede til ikke-nummererede aktier, forklarede vidnet, at alle aktier jo havde en "knage", hvor der stod, hvem der var ejer, og hvad skattekoden var, men for udlændinge stod der ikke noget. Man samlede det i lande og i banker, og man anede ikke, hvem der i virkeligheden var aktionæren bag. Det betød, at de ikke kunne kontrollere noget, for der var ingen steder at slå op, hvem det var. De vidste det simpelthen ikke. Forespurgt, om dette var et problem fra den første dag, hun overtog området, bekræftede vidnet dette. Det havde også været et problem tidligere, men det accelererede, efterhånden som trenden blev at investere i udenlandske aktier, og hele verden begyndte at blive så global, som den nu er blevet.

Forespurgt til vidnets ansvarsområde, og om det var udbytteskatten og dermed angivelse, indberetning, refusion, fritagelse osv., som vidnet fik tildelt som ansvarsom-

råde på daværende tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Problemet for udbytteskat var, at i regionerne, som SKAT dengang var opdelt i, havde man en række fælles funktioner i samtlige regioner. Der var alle steder arbejdsgiverkontrol, almindelig kontrol, bogholderi, opkrævning mv., men for udbytteskat var der kun én funktion, fordi det ikke kunne bære at ligge 30 steder. Det betød, at interessen for området var minimal. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at man havde parallelle funktioner i regionerne, mens hendes enhed håndterede hele landet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets og enhedens geografiske placering i 2002 forklarede vidnet, at de var placeret i Nærum, hvorefter de kom til Ballerup omkring 2007-2010. Til sidst endte de i Høje Taastrup.

Foreholdt, at ved organisationsændringen i april 2013 kom vidnets enhed til at hedde DMO/DMS, og at vidnet og Hanne Villemoes Hald begge blev funktionsledere, og forespurgt, hvordan arbejdsfordelingen mellem dem var, forklarede vidnet, at Hanne Villemoes Hald sad i Ringkøbing og aldrig havde hørt om udbytteskat. De begyndte selvfølgelig at oplære nogle medarbejdere, der kunne varetage funktionerne. De var alle sammen ved at blive presset ud. Hvis ikke man på det tidspunkt gik frivilligt, blev man nærmest fyret. Fordi de fleste kom fra Kilde-skattehuset, var de mange, der var ved at nå pensionsalderen, og de vidste derfor, at der var mange, der skulle væk. Derfor gjaldt det om at oplære nogle nye. De sad imidlertid i Ringkøbing, hvilket ikke var den ideelle oplæringssituation. Forespurgt, om tanken var, at Hanne Villemoes Hald fra april 2013 skulle overtage ansvarsområdet på udbytteskatten, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der blev gennemført en overdragelsesforretning, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Forespurgt, om Hanne Villemoes Hald havde noget ansvar ved siden af vidnets, forklarede vidnet, at Hanne Villemoes Hald havde sit eget område i Ringkøbing, og udbytteområdet var derfor et ekstra område. Forespurgt, om Hanne Villemoes Hald overtog udbytteområdet i december 2013, da vidnet gik på pension, bekræftede vidnet dette. Hanne Villemoes Hald stillede medarbejdere til rådighed, så de kunne oplære dem, mens der stadig var nogen tilbage i vidnets afdeling. Forespurgt, om tanken var, at Hanne Villemoes Halds medarbejdere skulle ind over udbytteskatten, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der på det tidspunkt var tilbage i vidnets afdeling, forklarede vidnet, at hun selv gik på pension i december 2013, og at Laurits Cramer gik fra en måned før. Der var flere af medarbejderne, der gik på pension, og nogle gik frivilligt for at prøve noget andet. Der var derfor kun Sven Jørgen Nielsen, Jette Knudsen og Kaes Hashem tilbage.

Forespurgt, hvor stor bemandingen var på udbytteskatteområdet, da vidnet fik ansvaret for det i 2002, forklarede vidnet, at de var omkring 12 medarbejdere. I deres højsæson med tastning af angivelser fik de ekstra bemanding. Forespurgt, hvor

mange af de 12 der traf afgørelser, dvs. det, der ikke bare var angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at nogle havde med royalty at gøre. Det var Laurits Cramer, som var vidnets højre hånd, og Sven Jørgen Nielsen, som havde refusionerne. Bente Klein Fridberg kunne også indimellem træffe afgørelser. Selve opgaven med at taste det hele indebar også, at man traf nogle afgørelser, eftersom alt ikke var udfyldt, som det burde være.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden fra 2010 og frem, forklarede vidnet, at mens hun var i Ballerup, var hendes nærmeste leder Jan Lund. Da de kom ind i Regnskabssøjlen, blev det Horsens. De kom ind i Regnskabssøjlen, fordi de var udskilt som en bogholderifunktion. De havde imidlertid intet med bogholderi at gøre. Forespurgt, om det var i 2009, at de kom ind i Regnskabssøjlen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet dermed kom til at referere til Lars Nørding med Frank Høj Jensen som højre hånd, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan dette samarbejde fungerede, forklarede vidnet, at de ca. en gang om måneden var til ledermøder derovre. Hendes enhed var en klods om benet. Alle de andre havde fælles opgaver, mens hendes enhed sad og lavede noget helt andet. Forespurgt, om de var et fremmedelement i organisationen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det betød, at der ikke var interesse omkring deres udfordringer, forklarede vidnet, at de blev nødt til at høre på hende, hvilket de også gjorde. Der skete også noget i perioden, men de var i en nedskæringsperiode, og det kunne godt drukne lidt. Det kunne man godt fornemme, men man syntes nok altid, at det, man selv lavede, gik for langsomt.

Forespurgt, om vidnet oplevede ikke at få de ressourcer, der skulle til for at løse problemerne, forklarede vidnet, at hun fik det, hun kunne få, og at hun fik meget opbakning. Der skete bare ikke så meget.

Forespurgt, hvordan samarbejdet fungerede med René Frahm Jørgensen, som vidnet fik som chef i den nye organisation, forklarede vidnet, at det fungerede udmærket. Året 2013 var et mærkeligt år, fordi de hele tiden droslede ned, da der konstant var nedskæringer. Det var ikke en særlig morsom tid. Man følte desuden, at det, man havde forsøgt at leve for og gøre noget for, smuldrede fuldstændigt.

Forespurgt, om vidnet havde samtaler med Lars Nørding og Frank Høj Jensen om, hvad problemerne var i forhold til udbytteskat, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår de havde samtaler, forklarede vidnet, at Lars Nørding og Frank Høj Jensen indimellem besøgte hendes afdeling, hvor de mødtes ansigt til ansigt. På ledermøderne havde de også runder, hvor de skulle delagtiggøre hinanden i status på områderne, hvilket hun gjorde. Forespurgt, hvad hun på dette tidspunkt havde fokus på som bekymrende, forklarede vidnet, at de var kommet langt med at få angivelse og

indberetning lagt sammen, hvilket var en god ting. Der var imidlertid mange refusioner, hvilket var en bekymring. Hendes enhed havde foreslået at lave nettoafregning, hvorved man kunne komme ud over problemet, men det havde man ikke haft lyst til. Forespurgt, hvem det var, der ikke havde haft lyst, forklarede vidnet, at det var højere oppe i systemet. Forespurgt, om hun ved, hvem det var, forklarede vidnet, at hun i 2009 eller 2010 fik at vide, at det måtte hun ikke arbejde med. Det var Ivar Nordland, der gav hende besked om, at hun ikke måtte arbejde yderligere med det. Forespurgt, om det var hendes indtryk, at der var politisk involvering i dette, eller om det kun var på embedsmandsniveau, forklarede vidnet, at hun fik en e-mail fra Ivar Nordland, hvor der stod: "Du rører det ikke mere". Forespurgt, om hun fik en begrundelse for, hvorfor hun ikke måtte arbejde videre med det, forklarede vidnet, at det fik hun ikke. Forespurgt, om hun havde haft en direkte dialog med ham om det, bekræftede vidnet dette. De havde inviteret ham ud til dem for at forklare ham, hvorfor de syntes, at det var en god idé. Først sagde han ja, men så sagde han nej, og så sagde han, at hun ikke skulle røre det mere. Forespurgt, hvornår hun fik den pågældende e-mail, forklarede vidnet, at det var i 2009 eller 2010. I øvrigt havde hun et fremragende samarbejde med departementet, der sendte folk ned til OECD til den udbytteskattegruppe, der – så vidt hun husker – blev etableret i 2009. De var meget loyale og spurgte hende, hvad de skulle svare og sige til møderne, og hun prøvede, så godt hun kunne, at forklare dem, hvad hun syntes om det. Foreholdt, at der vil blive spurgt til TRACE-projektet senere i afhøringen, forklarede vidnet, at det ikke var TRACE-projektet, men et tidligere udbytteprojekt. Forespurgt, om det var de samme tanker som i TRACE, forklarede vidnet, at TRACE blot var en lille del af det store udbytteprojekt med forskellige grupperinger. Den del af TRACE, de var inde over, handlede om, hvordan man EDB-mæssigt kunne styre det. Alle tankerne om, hvordan det skulle styres, var på plads, og det var desværre på samme måde som i det oprindelige danske system. Dvs. at man fik angivelsen og først i maj året efter vidste, hvem der var modtagere. Derfor var det lidt spildt.

Forespurgt, om vidnet, da René Frahm Jørgensen blev hendes chef, havde drøftelser med ham om udfordringerne, bekræftede vidnet dette. René Frahm Jørgensen kom til, fordi enheden skulle nedlægges, og det handlede om, hvordan det skulle gøres. Forespurgt, hvad hun mener med, at enheden skulle nedlægges, forklarede vidnet, at enheden nærmest skulle nedlægges, bl.a. fordi de havde fået lavet et nyt EDB-system, så selskaberne selv angav og indberettede, hvorved tasteopgaven bortfaldt. Det var godt. Tilbage var primært refusionerne og enhedens attestationer af danskere, som havde aktier i udlandet. Dette skulle ikke nedlægges, men flyttes til Ringkøbing.

Forespurgt, om vidnet orienterede René Frahm Jørgensen om SIR-rapporterne fra 2010 og 2013, bekræftede vidnet dette. Vidnet blev foreholdt, at René Frahm Jørgensen den 30. april 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at han ikke erin-

drede at have haft drøftelser med hende om SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport. Vidnet forklarede, at det er muligt, at han ikke var med i 2010, men dengang nedsatte de en arbejdsgruppe, som så vidt muligt skulle forsøge at rette op på det, der blev påpeget. Det samme gjorde de med 2013-rapporten. Hendes erindring er, at hun bestemt fortalte ham om den. Den gik desuden til ham, når den kom fra SIR.

Forespurgt, hvorfor deres funktion blev flyttet til Regnskab i forbindelse med strukturændringen i 2009, forklarede vidnet, at de blev udskilt som en bogholderiopgave fra det centrale bogholderi. Derfor tænkte man, at de som bogholderi hørte hjemme i Regnskab, og så havde man også hende væk. Foreholdt, at det vel vedrørte hele personalet, forklarede vidnet, at det var som den sten i skoen, man var, når man var den eneste, der lavede det. Derfor var det synd for den, der fik det område. Forespurgt, om placeringen i Regnskab ved strukturændringen i 2009 var den rigtige placering, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, hvor hun på det tidspunkt mente, at de burde være blevet placeret, forklarede vidnet, at udbytte altid havde været en indgang til en masse kontrolsager. Med de huller, der var i systemet – også i det danske – skulle der meget mere fokus på at føre kontrol med det. De ville derfor gerne have siddet et sted, hvor de kunne have bidraget med en masse sager. Forespurgt, om det skulle have været tæt op ad Indsats, bekræftede vidnet dette. Det var det, som i gamle dage hed Kontrol. Forespurgt, om hun gjorde opmærksom på det i forbindelse med flytningen, forklarede vidnet, at der ikke var så meget at gøre. Mens enheden lå i Nærum, og før hun kom til, havde de bedt om at få flere kontrolbeføjelser, netop fordi de ofte oplevede, at der var brug for det. De fik imidlertid at vide, at de var en bogholderifunktion, der ikke havde kontrolbeføjelser. Forespurgt, hvad det var for kontrolbeføjelser, de ønskede, forklarede vidnet, at der var utrolig mange ting. De ville gerne selv kunne lave en sag eller gøre noget selv i stedet for altid at skulle bede andre, som så lagde udbytteskatten nederst i bunken, fordi de havde travlt med andre opgaver. Forespurgt, hvad der – ud over de ressourcemæssige udfordringer – forhindrede dem i selv at gå dybere, forklarede vidnet, at der var ressourcemæssige udfordringer, men at de aldrig fik flere ressourcer. Forespurgt, om de bad om flere ressourcer, forklarede vidnet, at de prøvede at diskutere, hvordan de kunne gøre det. Inden 2009, hvor de fik søjlerne, var de i en region, hvor man havde en slags fællesskab, fordi man havde fælles ledermøder en gang om ugen. Der kunne man gå til Kontrol og aftale, hvad man kunne prøve at gøre. Fra 2009 var det på forhånd fastlagt, hvad Indsats skulle lave det næste år, og hvis man ikke stod på listen, var det bare ærgerligt.

Forespurgt om ikke man ud fra en klassisk forvaltningsretlig tilgang til almindelig sagsbehandling kunne sige i vidnets kontor, at når Indsats eller Kontrol ikke kiggede på det, så blev de selv nødt til at kigge mere grundigt på sagerne og fx forsøge at få pengestrømmene dokumenteret, forklarede vidnet, at de var så få og håndte-

rede så meget. Det kunne de ikke. Det var ikke muligt. Forespurgt, om ikke man så kunne have sagt, at de skulle have flere folk, og at hvis ikke det blev kontrolleret andre steder, så skulle de selv gøre det, forklarede vidnet, at de ikke kunne få flere folk af den slags, de havde brug for, da de ikke var Kontrol. De kunne ikke få sådanne medarbejdere, fordi de var en bogholderifunktion. Forespurgt, om det blev forsøgt, forklarede vidnet, at alt blev forsøgt. Problemet blev mere grelt efter 2009, fordi alt var organiseret, så de ikke vidste, hvor det var. De kom da kun sammen med dem i bogholderiet. I gamle dage kom de sammen med dem alle sammen, og der var mere helhed. Nu sad Indsats andre steder, og man vidste ikke hvem og hvordan, og det blev derfor utrolig svært at gå på tværs. Forespurgt, om hun oplevede en isolation, da de blev flyttet til Regnskab, bekræftede vidnet dette. De havde altid været isolerede, men isolationen blev større. Der var ingen, der kunne hjælpe dem med det, de gerne ville. Forespurgt, om hun havde relationer til Indsats, forklarede vidnet, at det fik hun, og der blev gennemført et projekt et år. Det gik rigtigt godt, og de fik mange penge hjem. De havde i øvrigt i mange år sendt rigtig store angivelser i kopi til styrelsen, hvor de havde de store selskaber, og hvor de også kunne bruge oplysningerne, hvis de skulle undersøge sådan noget.

Forespurgt, om der vidnet bekendt har været overvejelser om, hvorvidt det var lovligt at udbetale uden at undersøge, forklarede vidnet, at det aldrig har været fremme. Forespurgt, om man gjorde, som man plejede, forklarede vidnet, at det lå i systemet, at sådan var det. De havde i øvrigt undret sig over flere ting i systemet. Hvis et børsnoteret selskab fx havde generalforsamling den 1. i en måned, risikerede de at skulle udbetale refusionerne, inden udbytteskatten var betalt i slutningen af den efterfølgende måned, fordi de havde 30 dage til udbetalingen. Det blev heldigvis også ændret.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Angivelser

Forespurgt til perioden fra 2010 og frem, hvor vidnets enhed var blevet placeret i Høje Taastrup som en del af Regnskab i Regnskab 2, og om vidnet kan forklare, hvilke processer de havde på udbytteområdet i denne periode, forklarede vidnet, at angivelserne kom ind og blev lagt til tastning, efter at man kort havde skimmet dem igennem. I højsæsonen kunne de ikke nå det inden for fristerne, hvilket navnlig ikke var hensigtsmæssigt, efter man fik én konto, for hvis nogen betalte i en situation, hvor der ikke stod et krav, så fik de pengene tilbage. Forespurgt, om det var hende eller Laurits Cramer, der skimmede angivelserne igennem, forklarede vidnet, at det var Laurits Cramer. Forespurgt, om det var for hver enkelt angivelse for hvert enkelt selskab, forklarede vidnet, at de fokuserede på de store, fordi der normalt ville være flest penge der. Forespurgt, hvem "de store" var, forklarede vidnet, at det ikke

var de børsnoterede. Der var mange andre. Forespurgt, om ikke de kun havde angivelserne for de unoterede, forklarede vidnet, at de også fik angivelserne for de børsnoterede. Det var indberetningerne, der ikke kom ind. Forespurgt, om angivelserne for de børsnoterede også kom ind til manuel tastning, forklarede vidnet, at det gjorde de ofte. Forespurgt, om store selskaber – primært de unoterede – var selskaber med store værdier, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad de kontrollerede ved angivelser fra sådanne selskaber, forklarede vidnet, at de så på, om det så rigtigt ud. Forespurgt, om ikke angivelsen kun var en beslutning om udbetaling af udbytte i et eller andet omfang, forklarede vidnet, at angivelsen var en angivelse af, hvad selskabet skulle betale til SKAT. Forespurgt, om det var en generalforsamlingsbeslutning, forklarede vidnet, at det var selskabet, der fortalte, hvad de indbetalte. Forespurgt, hvordan man kunne se, om det var rigtigt eller forkert, forklarede vidnet, at de ikke kunne se, om tallet var rigtigt, men at de kunne se, om det var udfyldt rigtigt, eller om der fx var glemt noget. Det skete desværre hele tiden. Det var ikke altid lige nemt, selv om det bare var en angivelse. De så på, om det så fornuftigt ud, hvorefter det blev lagt til tastning. I højsæsonen, som var de 5 måneder efter regnskabsårets afslutning den 31. december, kom angivelserne til at ligge længere, end de burde, fordi de ikke kunne nå de mængder, der var, heller ikke selv om de indimellem fik hjælp udefra.

Forespurgt, om de tjekkede selskabernes årsrapporter for at se, om de oplyste beløb stemte med, hvad der stod der, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, medmindre der var en særlig grund til det. De gjorde det selvfølgelig i visse tilfælde, hvor de syntes, at noget var mærkeligt. Forespurgt, om den kontrol, der dermed blev udført, var at kontrollere, om de rigtige felter var udfyldt, og ikke om beløbets størrelse var rigtigt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var Laurits Cramer, der gjorde dette og lagde det til tastning, hvorefter den, der tastede det, udførte rent bogholderiarbejde og sørgede for, at det, der stod på blanketten, kom ind de rigtige steder i IT-systemet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der på dette tidspunkt var samme proces for både noterede og unoterede selskaber, bekræftede vidnet dette.

Indberetninger

Forespurgt, hvad processen var omkring indberetningerne, der kom i januar måned, forklarede vidnet, at det var det samme, hvor de igen så efter, om det så rigtigt ud. Der fandt de også mange mystiske ting, fordi nogle troede, at de havde angivet, selv om de kun havde indberettet, og så manglede der en angivelse. Det kunne deres system fange. Der var en masse gode kontroller i systemet, men angivelsens beløb blev ikke afstemt med indberetningen. Man kunne derfor fx skrive, at man havde indeholdt et mindre beløb i skat, og så indberette et større beløb. Så ville man blive godskrevet den indberettede skat, selv om det angivne beløb var mindre, og der derfor var betalt mindre i skat. Det var et hul, der ville noget, men det er nu blevet lukket.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at der på dette tidspunkt foregik reel svindel på angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at man godt kunne få en formodning om det. Forespurgt, om det var systematiske forsøg, forklarede vidnet, at jo mere det gik godt for nogen, des flere kunne få idéen, når man hørte, hvor nemt det var. I hendes enhed prøvede de virkelig så godt, som de nu kunne.

Forespurgt, om risikoen for den danske stat i dette risikobillede var, at der blev udloddet udbytte, der blev angivet som skattefrit udbytte uden at være det, forklarede vidnet, at man angav et udbytte, der var skattepligtigt. Man angav, at udbyttet var lille, og betalte derfor den lille skat, men ved indberetningen sagde man så, at det var stort, og man fik derfor godskrevet den store skat fra indberetningen. Man fik derfor penge tilbage uden at have betalt dem. Det var dog kun ved hovedaktionærer, at det var et problem. Forespurgt, om det var, fordi hovedaktionærerne var skattefrie, bekræftede vidnet dette.

Refusionsanmodninger

Forespurgt til sagsbehandlingen af refusionsanmodningerne, forklarede vidnet, at det var Laurits Cramer, der åbnede posten. De havde alle en brændende interesse for deres område. På selskabssiden fulgte de godt med i, hvad der skete med de store selskaber, for det var primært i de børsnoterede selskaber, at udlændinge ejede store mængder aktier. De havde derfor en fin fornemmelse af, hvilke selskaber der udloddede hvornår og hvor meget. Når de åbnede posten, kunne de sommetider se, at noget så lidt for underligt ud. Der var ikke noget mandtal på selskaber, og de kunne derfor aldrig vide, hvor mange de skulle have i enheden. Der var ikke krav om at komme med nul, hvis man udloddede nuludbytte, og det vanskeliggjorde deres arbejde. De prøvede med refusionerne, og de rejste også sager, når de syntes, at noget var for groft. Det gjorde de bl.a., da der var nogle skatteregler om, at i Frankrig kunne man få hele den betalte udbytteskat tilbage.

Forespurgt, hvordan de rejste sager, forklarede vidnet, at de i Regnskab 2 skrev til dem, og når de så ikke ville svare, overgav de det til Hovedcentret. Forespurgt, om det var til Indsats, forklarede vidnet, at hun mener, de overgav det til Lov. Forespurgt, om de i Regnskab 2 traf afgørelse, hvis noget så forkert ud, forklarede vidnet, at hvis noget så forkert ud, skrev de og spurgte, om det kunne have sin rigtighed, hvorefter den pågældende måtte skrive tilbage og forklare sammenhængen. Derefter havde de svært ved at gøre mere. Hvis det fx var en fransk bank, kunne de jo ikke tage til Paris og begynde at kigge dem i kortene. De brugte derfor deres fornemmelse til at forsøge at afdække, hvor der var noget galt.

Forespurgt, om de – hvis de mente, at der var noget galt – kunne sende et brev på Regnskab 2's brevpapir om, at anmodningen blev afvist, eller om dette skulle sendes videre, forklarede vidnet, at de – normalt på e-mail – kontaktede dem, der havde sendt refusionsanmodningen, og spurgte, om det kunne have sin rigtighed, og når de så vendte tilbage og svarede, at det var rigtigt, var det svært i Regnskab 2 at sige, at det ikke passede. Foreholdt, at der må have været tilfælde, hvor man mente, at betingelserne ikke var opfyldt, og hvor man ikke sendte pengene, og forespurgt, om det i den situation var Regnskab 2, der traf beslutningen, bekræftede vidnet dette. Så stoppede de for udbetalingen og bad om yderligere dokumentation for, at det forholdt sig, som de sagde. Forespurgt, om denne sagsbehandling foregik i Regnskab 2, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad formkravene til en refusionsanmodning var, og hvem der fastsatte dem, forklarede vidnet, at de havde blanketterne på de forskellige sprog. Da hun begyndte, var blanketterne på to sider, hvor attestationen stod på bagsiden. Dette ændrede de til en mere enkel blanket, hvor man skulle indsende en udbyttenota og skrive, hvor mange aktier man ejede. Det kunne man jo også se på udbyttenotaen. Det hele var på én side, så det stemplende skattevæsen kunne se, hvad de skrev under på.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3297-3298 (1. Eksempel på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, blanket 06.003 2007.03 Claim to Relief from Danish Dividend Tax).

Forespurgt, om det var denne blanket, de benyttede, forklarede vidnet, at det var den første, dvs. blanketten med to sider. Forespurgt, om det var den, der allerede eksisterede, da hun kom til, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hendes indvending var, at skattemyndighedens certifikat var på side 2, og at hendes bekymring gik på, at man kunne skifte side 1 ud med en anden, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3299 (1. Eksempel på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, blanket 06.003 2008.02 Claim to Relief from Danish Dividend Tax).

Forespurgt, om det var denne blanket, som de udarbejdede i vidnets enhed, bekræftede vidnet, at det var var det. Forespurgt, om det, man reelt krævede, var myndighedsstemplet, en udbyttenota og en ansøgning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de overvejede at kræve dokumentation i form af pengestrømme eller noget fra selskabet, forklarede vidnet, at da hun kom til, udbetalte de mange renter, fordi de ikke kunne overholde fristen på 30 dage for tilbagebetaling. For SKAT var det et stort fokuspunkt, at de ud over refusionen af udbytte ikke skulle betale renter, og det

skulle derfor gå hurtigt. De kunne derfor ikke gøre sådan noget. Forespurgt, om der i 2011 var drøftelser med Jura om, hvorvidt man kunne udskyde rentetilskrivningen, forklarede vidnet, at det blev ændret, så de fik et halvt år i stedet for 30 dage.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011):

> *"Refusioner*
>
> *Af procesvejledningens afsnit A.A.12.3 fremgår det, at SKAT skal forrente tilbagebetalte skatter mv. når tilbagebetaling finder sted på statens vegne. Forrentningen af tilbagebetalingsbeløbet sker efter renteloven, når der ikke findes særlige regler om forrentning i anden lovgivning. Forrentning af tilbagebetalte skatter for begrænset skattepligtige ses hverken at være reguleret i kildeskatteloven eller selskabsskatteloven, herunder bekendtgørelser tilknyttet de to love. Dette indebærer, at det er rentelovens bestemmelser, der finder anvendelse ved behandling af sager om refusion af indeholdt kildeskat på udbytter.*
>
> *Herefter gælder det, at der først skal betales renter, når der er gået 30 dage fra SKAT modtager anmodningen om tilbagebetaling. Renten er den officielle udlånsrente som Nationalbanken har fastsat den 1. januar og den 1. juli det pågældende år med tillæg på 7 %.*
>
> *I henhold til rentelovens § 3, stk. 3 gælder det, at der tidligst skal betales rente, når der er gået 30 dage efter den dag, hvor skyldneren var i stand til at indhente de oplysninger, som må anses for nødvendige for at bedømme kravets berettigelse og størrelse.*
>
> *Med ovennævnte bestemmelse er det efter Skatteministeriets opfattelse muligt at udskyde/suspendere 30 dages reglen – dvs. det tidspunkt, hvor renten skal tilskrives – såfremt SKAT vurderer og begrunder, at det er nødvendigt med yderligere oplysninger for at kunne bedømme kravets berettigelse. Dette er vel særligt relevant i de situationer, hvor der findes anledning til at spørge den, der anmoder, om anmoder er den retmæssige ejer."*

Forespurgt, om det indebar, at man kunne stille supplerende spørgsmål, hvis man var i tvivl om, hvorvidt det var den rette ejer, og at der ikke var noget renteproblem, før man havde fået det materiale, som man bad om, forklarede vidnet, at de prøvede dette ved fx at tilbageholde udbetalingen. Den sag, som hun tænkte på – TDC-sagen – endte med, at der alligevel blev udbetalt klækkelige renter, fordi man måtte

sige, at de havde ret. Forespurgt, om det var sagen med den franske bank, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis de formelle dokumenter var til stede, undersøgte man ikke yderligere, forklarede vidnet, at det kunne de ikke. De var for få. Forespurgt til retningslinjerne for processen, og om der var nogen længere oppe i systemet, som havde bestemt, at det var sådan, de skulle gøre, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Sådan var det, da hun kom til området. Forespurgt, om hun fortsatte samme rutine, forklarede vidnet, at hun arvede det hjørne af udbytteskatten, som bare voksede fuldkomment vildt og vanvittigt, hvilket bare gjorde, at de skulle løbe endnu hurtigere for at nå at behandle dem alle sammen. De bad om, at man ikke skulle det mere, for de ville meget gerne af med alle refusionerne.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at de godt kunne bede om flere oplysninger. Vidnet blev endvidere foreholdt, at hvis de gjorde det i videre omfang, ville de få et større antal sager med en større mængde oplysninger, som de skulle foreholde sig til, og som krævede en anden form for sagsbehandling. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de heller ikke havde ressourcer til dette, forklarede vidnet, at problemet var, at udbytteskat var noget meget løst noget. De havde ikke mandtal eller andre informationer, og de vidste ikke, hvor mange udenlandske aktionærer der var, og hvilke lande de sad i osv. Derfor var det svært at få mistanke. De fik det med TDC, fordi der blev krævet så meget tilbage, at det svarede til halvdelen af alle frie aktier, hvilket var mærkeligt, når det var en lille fransk bank. De syntes, at de prøvede at gå videre, når de kunne, og når noget virkelig så mærkeligt ud, men det var meget, meget, meget svært at sige, om noget var forkert eller ej. Forespurgt, om det allerede var på det tidspunkt, hvor de overvejede at udtage en sag, at de tænkte, at de ikke kunne overskue det, forklarede vidnet, at det var svært at se, om det var forkert.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der var formkrav til, hvordan en udbyttenota skulle se ud, forklarede vidnet, at det var der ikke. De skulle have de oplysninger, som normalt stod på en almindelig nota fra en bank eller vekselerer eller lignende om, hvad man havde modtaget i udbytte, fordi man ejede så og så mange aktier i et selskab. Forespurgt, om det gav anledning til nærmere undersøgelser, hvis notaen kom fra en institution, som ikke var en kendt bank, forklarede vidnet, at det var hun ikke involveret i.

Forespurgt, om de lavede stikprøvekontrol i forhold til retmæssigt ejerskab, forklarede vidnet, at de i så fald skulle henvende sig til dem og spørge, om de var de retmæssige ejere. Det var det eneste, de kunne gøre. Når udlændinge ejede aktierne, var der ingen steder, de kunne slå ejerskabet op. Forespurgt, om de kunne følge pen-

gesporet, forklarede vidnet, at de i så fald skulle skrive til dem. Et af problemerne med udbytteområdet var, at pengestrømmene ofte gik gennem en række forskellige banker. Hendes yndlingseksempel var Luigi i Palermo, hvis mor havde fået diabetes, og som derfor havde købt Novo-aktier for at støtte dette. Han anvendte Banca di Palermo, som arbejdede sammen med Roma, som arbejdede sammen med Société Générale, som arbejdede sammen med Deutsche Bank, som arbejdede sammen med Danske Bank. Det gik så gennem alle disse led, og det gjorde det ikke særlig nemt at finde ud af. Det var uhyre kompliceret. Forespurgt, om de foretog stikprøver for at følge pengesporet, forklarede vidnet, at det kunne de ikke. Forespurgt, om det var på grund af bemandingen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan og hvor ofte vidnet gjorde ledelsen opmærksom på problemstillingerne, forklarede vidnet, at hver gang de var sammen og skulle forklare, hvordan det gik, fortalte hun, hvordan det gik, og det gik aldrig godt. De havde altid for meget arbejde, og de syntes, at der var for store huller. De andre blev – forståeligt nok – trætte af, at der altid var jammer, når det var hende, der havde ordet. Forespurgt, hvem i ledelsen hun havde taletid med ud over Lars Nørding, og om hun havde dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke så meget. Forespurgt, om hun var i dialog med departementet, forklarede vidnet, at det var hun enkelte gange. De havde et godt samarbejde med medarbejderne fx i forhold til mulige lovændringer. Det var ikke sådan, at der ikke var en interesse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1036 (2013-10-17 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, sendt til Jens Sørensen):

> *"Udbetalingen af refusion af udbytteskat sker i Betaling & Regnskab, men selve sagsbehandlingen foregår andre steder."*

Forespurgt, hvordan vidnet forstår denne bemærkning, og om hun er enig i den, forklarede vidnet, at hun ikke forstår den. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at sagsbehandlingen foregik i Betaling og Regnskab, men at den ikke var optimal, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun var bekendt med, om der foregik egentlig sagsbehandling andre steder, forklarede vidnet, at det havde hun aldrig hørt om.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4352-4354 (2010-08-10 - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010').

Forespurgt, om vidnet husker anledningen til dette dokument, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om der skete ændringer i forbindelse med dokumentet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3832 (2018-05-23 - Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

> *"De prøvede efter bedste evne at sikre SKAT bedst muligt, men de var klar over, at det var nemt at forfalske stempler og ansøgninger.*
>
> …
>
> *En ansøger ville kunne fabrikere falske oplysninger, herunder både oplysningen om modtagelse af udbytte og beskatning og også attestationen fra den lokale skattemyndighed."*

Vidnet forklarede, at det svarer til det, man kunne. Foreholdt, at der ikke ses at have været krav om legalisering eller lignende, og forespurgt, om de overvejede dette, forklarede vidnet, at de var i forbindelse med Udenrigsministeriet vedrørende legalisering, og at de også bad om at få stempler fra alle skattevæsner, men det kunne ikke lade sig gøre. De ville fx ikke kunne se, om et japansk stempel kom fra skattevæsnet. Forespurgt, om ikke man kunne gøre dette via legalisering, forklarede vidnet, at det kunne man, men de veg tilbage fra at bruge det helt generelt. Forespurgt, om det var, fordi de var pressede på ressourcer, forklarede vidnet, at de altid var pressede på ressourcer. Det var et ualmindelig presset område på alle måder. Mængderne var altid stigende, og bemandingen skete der ikke noget med. Forespurgt, om de – når de var i dialog med Udenrigsministeriet og fravalgte det, som andre offentlige myndigheder nogle gange benyttede sig af – også overvejede, om de levede op til de sagsbehandlingskrav, der fulgte af de forvaltningsretlige regler, forklarede vidnet, at de var blevet bedt om at udføre den pågældende opgave i SKAT, og at de forsøgte at udføre den efter bedste evne, med de muligheder de havde.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3848-3849 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, anmodning fra Syntax).

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3850 (2. Eksempler på refusionsanmodninger, dividend credit advice fra Solo Capital):

> "[redacted] *Pension Plan*
>
> …
>
> *Security Name: NOVO NORDISK A/S-B*

…

Dividend Per Share: DKK 5.00

No of Shares: 6,080,339

Gross Dividend: DKK 30,401,695.00

Tax: DKK 8,208,457.65

Net Dividend: DKK 22,193,237.35"

Forespurgt, om det spillede ind, at udbyttenotaen kom fra en virksomhed, der kaldte sig Solo Capital, og altså ikke fra et af de store globale pengeinstitutter, forklarede vidnet, at dokumentet er fra 2015, og at hun tror, at dette fænomen var noget, der kom meget sent i forløbet. Foreholdt, at der også er eksempler fra 2013, forklarede vidnet, at det selvfølgelig startede, men at hendes erindring er, at de ikke fik meget fra dem, men derimod primært fra banker eller folk selv.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4467 (14. Bilag til Skattestyrelsens brev af 20. maj 2019 vedr. refusionsanmodninger 2012-2015 (2013), dividend credit advice fra Solo Capital):

"M[redacted] Pension Plan

…

[redacted]

…

Date: 24th April 2013

…

Security Name: TRYG A/S

…

Pay Date: 24th April 2013

…

Gross Dividend: DKK 5,330,000.00"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4468 (14. Bilag til Skattestyrelsens brev af 20. maj 2019 vedr. refusionsanmodninger 2012-2015 (2013), dividend credit advice fra Solo Capital):

"M[redacted] Pension Plan

…

Date: 26 March 2013

…

Security Name: NOVO NORDISK A/S-B SHARE

…

Gross Dividend: DKK 54,000,000.00

Tax: DKK 14,580,000.00"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4469 (14. Bilag til Skattestyrelsens brev af 20. maj 2019 vedr. refusionsanmodninger 2012-2015 (2013), dividend credit advice fra Solo Capital):

"M[redacted] Pension Plan

…

Date: 17th April 2013

…

Security Name: AP MOELLER-MAERSK A/S - B SHARES

…

Gross Dividend: DKK 17,760,000.00

Tax: DKK 4,795,200.00"

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 4470 (14. Bilag til Skattestyrelsens brev af 20. maj 2019 vedr. refusionsanmodninger 2012-2015 (2013), dividend credit advice fra Solo Capital):

"M[redacted] Pension Plan

…

Date: 17th April 2013

…

Security Name: AP MOELLER-MAERSK A/S - A SHARES

…

Pay Date: 17th April 2013

Gross Dividend: DKK 7,200,000.00

Tax: DKK 1,944,000.00"

Vidnet blev foreholdt, at de fire eksempler alle er fra foråret 2013, at de alle er fra Solo Capital og vedrører samme pensionsinstitut, og at der er krav for omkring 22 mio. kr. Foreholdt, at det ser påfaldende ud, at en tilsyneladende ukendt virksomhed havde sådanne relativt store udbyttenotaer, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i dette eller har set det før. Forespurgt, om der var rutiner for, at der skulle gøres anskrig, hvis noget sådant skete, forklarede vidnet, at de prøvede efter fattig evne, når de så noget, de syntes var mærkeligt, fordi de var nødt til at arbejde ud fra fornemmelsen. Dette var ikke stort nok, til at hun var involveret i det.

Foreholdt, at der var tre aktører, dvs. reclaimagenterne, dem, der lavede udbyttenotaerne, og dem, der modtog udbyttet, og forespurgt, om der var nogen form for monitorering af, hvem der optrådte som aktører, og hvem der søgte, forklarede vidnet, at de selvfølgelig skulle vide, hvem der fik pengene. Det havde de knivskarp viden om, for de skulle jo vide, hvor de skulle sende pengene hen. Hun mener, at de i deres system havde navne på alle dem, det angik. De kunne ikke altid placere udbyttet på det år, det drejede sig om, fordi man kunne tilbagesøge penge over 20 år. Hvis man fx søgte om én samlet sum over 5 år, var bogholderiet vedrørende en del af summen

lukket, og derfor førte man det i stedet på udbetalingsåret. Derfor var der ikke afstemningsmulighed for det enkelte år eller det enkelte udbytte eller det enkelte selskab.

Foreholdt, at der med den foreholdte refusionsanmodning fra M[redacted] Plan – som ikke umiddelbart er et kendt foretagende – var tale om refusion af 22 mio. kr. over et par måneder, og at der med en skatteprocent på 27 % var tale om nogle ret markante udbyttebeløb og dermed nogle endnu mere markante aktiebeholdninger, forklarede vidnet, at ændringen af dobbeltbeskatningsoverenskomsten med USA i 2010 åbnede mulighed for dette. I udbytteadministrationen hadede de det som pesten, at man kunne få så meget retur, idet de ikke kendte de små mærkelige enheder.

Vidnet blev foreholdt, at hvis en pensionskasse som den omtalte, der ikke var en stor, branchebred pensionskasse, fik refunderet udbytteskat for 22 mio. kr., så var det udtryk for, at den havde fået udbetalt omkring 90-100 mio. kr. i udbytte, og at der dermed var tale om nogle meget store aktiebesiddelser i de fire danske selskaber. Forespurgt, om der var nogen form for risikomonitorering, forklarede vidnet, at de havde mange kvaler med amerikanerne, fordi de ikke kendte dem. I udbytteadministrationen vidste de, at "America is big", så da der blev åbnet for denne mulighed, prøvede de at finde ud af, hvad det drejede sig om, og hvor store de var, fx om de var ligesom PFA. Det var ikke altid, at de kunne finde dem eller slå dem op, men reglen var, at de skulle honorere det. Det var utrolig svært at følge med i, og mængderne var enorme. Forespurgt, om ikke man ville få rynker i panden, når man ikke kunne slå sådan en institution op, forklarede vidnet, at de havde så mange rynker, at de dårligt kunne se ud af øjnene. De vidste jo ikke, hvordan det var derovre, og de fik ikke nogen hjælp.

Forespurgt, om de gik videre med det til Indsats eller andre, når der opstod sådanne situationer, forklarede vidnet, at det begyndte så småt i 2010. Det, at man kunne tilbagesøge, begyndte rigtigt at tage fart i 2013. Indtil da talte de om, at det var underligt, og de havde deres bekymringer, men det var kun én ud af mange ting, de var i tvivl om. Forespurgt, om det eskalerede på dette tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Året 2013 var det år, hvor de var ved at drosle det hele ned. Det var et opbrudsår, og halvdelen lå i Ringkøbing.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3200 (3. Bilag 1 fra SEB Bank, aftale om forenkling af procedurer for tilbagesøgning af udbytteskat):

> *"7. SEB indestår for at hverken depotbanken eller det udenlandske pengeinstitut er bekendt med at der er tale om aktieudlån."*

Forespurgt, om dette afsnit blev indsat for at forsøge at betrygge dem i, at det var den rigtige ejer, forklarede vidnet, at de – før hun kom til – havde haft sager fra Frankrig, hvor der var aktieudlån for at få nulskat. De satte det ind på den baggrund. Forespurgt, om man overvejede at bede om en tilsvarende tro og love-erklæring eller lignende i forhold til blanketordningen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De havde kun én sag, hvor de vidste, at det var udlån, og så én, hvor de undersøgte det, men de fik at vide, at det ikke var det. Hun tvivler dog stadig på det.

Bankordningen/regnearksordningen

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at bankordningerne blev etableret, forklarede vidnet, at de blev etableret, før hun kom. Det skyldtes mængden, og at de udbetalte mange renter, fordi de ikke kunne nå at behandle anmodningerne inden for 30 dage. Desuden var bankerne interesserede i ordningerne, da de heller ikke var glade for alle blanketterne og kunne gøre det mere effektivt. Når udbytteadministrationen fik det hele serveret, mod at bankerne indestod for oplysningerne, og når udbytteadministrationen kunne få al dokumentationen og derfor til gengæld kunne behandle det hurtigt, så bankerne hurtigt fik pengene, skabte det en ordning, hvor alle parter vandt på det. Forespurgt, om processen med at indgå aftalerne var hendes værk, forklarede vidnet, at de gjorde det, der var gjort før, men det blev udvidet med deres erfaringer.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3201 (3. Bilag 1 fra SEB Bank, aftale om forenkling af procedurer for tilbagesøgning af udbytteskat), hvoraf fremgår, at aftalen er underskrevet af vidnet.

Forespurgt, om det var noget, der blev vendt oppe i systemet, forklarede vidnet, at det ikke var noget, de selv kunne gøre i hendes afdeling, og det var derfor godkendt af hendes nærmeste chef. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at begge parter så det som en win-win-situation for at få lettet processen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3200 (3. Bilag 1 fra SEB Bank, aftale om forenkling af procedurer for tilbagesøgning af udbytteskat):

> *"6. SEB forpligter sig endvidere til på SKATs begæring, at indhente dokumentation*
>
> *fra det udenlandske pengeinstitut, enten i form af udbyttenota og/eller i form af købsnota til dokumentation af hvem der er retmæssig udbyttemodtager/aktieejer."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en vurdering af, at de på den måde havde snor i det, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det ikke ses, at man har kon-

trolleret bankerne, og forespurgt, om hun har viden om, om man på noget tidspunkt gjorde dette, forklarede vidnet, at de ikke kunne tjekke bankerne. Forespurgt, om ikke de netop kunne gøre dette med det omtalte aftalegrundlag, forklarede vidnet, at de kunne kræve dokumentation for det, bankerne havde sendt ind til dem, hvis de oplevede, at der var behov for det. De var til møder med bankerne om tingene og diskuterede, hvordan de skulle gøre det, så hendes afdeling var tilfreds. De var således i kontakt med bankerne, men hun husker ikke, om de som sådan havde sager.

Foreholdt, at SEB, Nordea og Danske Bank har oplyst til undersøgelseskommissionen, at der ikke var nogen kontrol med administrationen af ordningen, forklarede vidnet, at der ikke var andet end de besøg, de havde hos hinanden. Forespurgt, om der var overvejelser om at lave en sådan kontrol, forklarede vidnet, at de ikke var en kontrolmyndighed, men en bogholderimyndighed. I så fald skulle de have nogle andre til det, og det lå ikke i kortene på det tidspunkt. Der var nedskæringer alle vegne. De vidste godt, at bankerne ikke var engle. Omkring år 2000 foretog man "københavnerundersøgelsen", hvor man lavede en kontrol af bankernes depotmarkeringer, og hvor kun 37 % var tilstrækkeligt dokumenterede. De øvrige kan godt have været skattemæssigt korrekte, men det var bare ikke lovligt. Forespurgt, om man så ville tænke, at der var behov for en intensiveret kontrol, forklarede vidnet, at det bad de om mange gange. Forespurgt, hvad der lå i dette, forklarede vidnet, at de foreslog Kontrol eller Indsats at gøre noget. Forespurgt, om ikke det kunne betragtes som en outsourcing af kontrollen, når aftalen var lavet i hendes kontor, forklarede vidnet, at kontrollen i en konkret situation bestod i at indhente dokumentation, mens den anden del var en generel undersøgelse af, om det, bankerne lavede, var rigtigt. Den sidste del kunne de ikke udføre i hendes kontor.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt bad om en opmanding fx i form af jurister som sagsbehandlere eller medarbejdere med revisionskompetencer, forklarede vidnet, at de søgte om det, men de fik at vide, at der ikke var behov for det i en bogholderifunktion. Forespurgt, om hun kan tidsfæste dette, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Forespurgt, om hun kan huske, hvem hun søgte om det, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Det var noget generelt hele tiden. Forespurgt, om det miljø, hun agerede i gennem mange år, var et miljø præget af nedskæringer, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1819 (2015-09-10 - Notat vedr. opsigelse af bankordningen):

> *"Konklusionen af gennemgangen er, at de nuværende aftaler med de 3 banker kaldet – "Regnearksmodellen" – ikke kan anses for at udgøre en fornøden retlig ramme for tilbagesøgning af udbytteskat."*

Forespurgt, om dette var overvejelser, som vidnet blev introduceret til eller selv havde, forklarede vidnet, at sådanne overvejelser havde de ikke. Da den første aftale blev indgået med en bank, hvilket var før hendes tid, var det med grønt lys fra en regionschef. De følte, at de var på rette spor, fordi de kunne håndtere deres opgave på den måde. Forespurgt, om ordningerne hende bekendt har været præsenteret for Jura, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem regionschefen, der gav grønt lys, var, forklarede vidnet, at hun mener, at det var Birthe Holm. Forespurgt, hvor Birthe Holm var placeret dengang, forklarede vidnet, at hun sad i Nærum. Forespurgt, om vidnet ved, hvor langt tilbage det gik, forklarede vidnet, at det i hvert fald var før 1. juli 2002, hvor hun startede, men at hun derudover ikke ved det.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til vidnets opfattelse af de forvaltningsretlige krav, som de var underlagt, når de skulle refundere, forklarede vidnet, at hun så sådan på det, at de efter bedste evne forsøgte at løse den opgave, der var pålagt dem. Fordi de var de eneste i landet, kæmpede de alene. De gjorde alt, hvad de kunne, for at fange fejl og for at gøre det så rigtigt som muligt med de ressourcer, de havde. Det var imidlertid op ad bakke, og det var mange penge, det drejede sig om. Derfor havde de fra meget tidligt i forløbet råbt op om, at det ikke gik, at der var et kæmpestort hul, at de ikke havde nogen kontrolmulighed, og at de havde brug for hjælp til dette.

Foreholdt, at man enten kunne sætte tempoet op og ekspedere sagerne, eller at man kunne følge sagsbehandlingsreglerne og lade det tage den tid, det tog, og forespurgt, om de gjorde sig overvejelser om, hvorvidt det var lovligt at udbetale, forklarede vidnet, at hun i Italien har oplevet, at det har taget 12 år at foretage en refusionsudbetaling. De havde imidlertid ikke selv medarbejdere til det. Forespurgt, om dette betyder, at prioriteringen var at få løst opgaven frem for at være sikker på sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at hvis de skulle være sikre på sagsbehandlingen, skulle det ikke være deres kontor, der skulle lave det, idet de ikke havde ressourcerne til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4439 (2015-09-18 (3) - E-mail fra Martin Nors Hansen til bl.a. Kim Tolstrup med udkast til opsigelsesbrev vedr. 'bankordningen', tillige sendt i kopi til bl.a. Johnny Schaadt Hansen):

> *"Behandling af endnu ikke imødekomne anmodninger*

Som beskrevet ovenfor, er SKATs beslutning om, hvorvidt en anmodning om tilbagesøgning af udbytteskat kan imødekommes at anse for en afgørelse, hvorfor de almindelige sagsbehandlingsregler skal iagttages. Sen Den Juridiske Vejledning afsnit A.A.7.4.

Sagsoplysning

Det er SKAT, der i medfør af officialprincippet har ansvaret for, at sagen er oplyst så tilstrækkeligt at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag. I en ansøgningssag eller en sag, hvor der anmodes om et fradrag, vil der imidlertid ofte kunne stilles større krav til partens deltagelse i og ansvaret for sagens oplysning, end hvor sagen er rejst af forvaltningen og på forvaltningens eget initiativ.

Det må således i en anmodning om refusion af indeholdt udbytteskat efter kildeskattelovens § 69 B, anlægges lignende tilgang, som ved en ansøgning eller anmodning om fradrag. Her ligger bevisbyrden som udgangspunkt hos parten selv, og SKAT vil som i en ansøgningssag kunne stille større krav til partens deltagelse i sagsoplysningen

Den, der anmoder om refusion af indeholdt udbytteskat vil således som udgangspunkt være forpligtet til på begæring at fremkomme med de oplysninger, som er nødvendige for at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag, og som SKAT ikke selv ligger inde med. Hvis ansøger ikke medvirker til at oplyse sagen kan det efter en konkret vurdering få processuel skadevirkning for ansøgeren, hvilket typisk vil medføre, at den ansøgte refusion af udbytteskat ikke vil kunne imødekommes. Det er et krav, at SKAT klart tilkendegiver hvilke oplysninger, der mangler, og at SKAT i forbindelse med indkaldelse af yderligere oplysninger har tilkendegivet, hvad retsvirkningen af en manglende tilvejebringelse af det ønskede materiale er."

Forespurgt, om dette er en klassisk sagsbehandlingsbeskrivelse, forklarede vidnet, at SKAT ansatte 50 medarbejdere til at varetage opgaven, mens de i hendes kontor var 1½ medarbejder. Derfor kunne de ikke sådan noget, og med den bemanding kunne man heller ikke forvente det. Forespurgt, om det foreholdte er ny tekst for hende, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at da hun blev ansat, kom hun ind i en igangværende proces, og at hun ikke foretog nogen analyse af, om den var god nok, forklarede vidnet, at de kæmpede for at holde hjulene i gang, men de sagde hele tiden, at det ikke var godt nok, og at det var risikofyldt. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det mere var ud fra en risikobetragtning end ud fra juraen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun på noget tidspunkt så det som et problem, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 743-745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"12) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

…

»§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.

Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren. Told- og skatteforvaltningen kan kun kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet om indeholdelse af kildeskat er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene.«"

Forespurgt, om det var den bestemmelse, som vidnet henviste til, da hun omtalte de 6 måneder, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, om vidnet var inde over denne lovændring i 2012, forklarede vidnet, at det var hun overhovedet ikke. Forespurgt, hvordan hun blev bekendt med lovændringen, forklarede vidnet, at de havde et system med nogle ansvarlige mennesker, der skulle henvende sig til de relevante kontorer, når de blev berørt af en lovændring. Forespurgt, om hun var opmærksom på den foreholdte tekst, forklarede vidnet, at hun ikke har dyrket den. Selv om hun havde været opmærksom på den, ville den nok ikke have ændret meget i deres hverdag.

Foreholdt, at Folketinget på baggrund af det foreholdte blev bibragt en opfattelse af, at der skete en klassisk sagsbehandling i refusionssager, forklarede vidnet, at en sådan ikke kunne udføres i deres kontor med den bemanding, de havde. De var meget optagede af at få det danske system til at virke, da de på dette tidspunkt fik indført samtidig automatisk indberetning og angivelse, hvilket de brugte mange kræfter på. Det var det, der overordnet set var sket med det danske selvangivelsessystem, hvor man havde glemt udlandet. Forespurgt, om hun ved, hvem der forfattede teksten, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det blev lavet i departementet.

Forespurgt, hvad processen var for at sikre, at en lovændring blev implementeret, forklarede vidnet, at den, der var ankermand på det, rettede henvendelse til de kontorer, der måtte blive berørt af ændringen. Det kunne så vise sig, at andre også blev berørt, som man ikke havde tænkt på. Forespurgt, om hun husker, hvem der rettede henvendelse til hende, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Foreholdt, at Frank Høj Jensen den 10. april 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at han ikke var inde over lovændringen, og at det var vidnet, der varetog de ting, der havde med lovændringer at gøre, og forespurgt til sine bemærkninger til dette forklarede vidnet, at hun ikke var inde over det på den måde overhovedet. Forespurgt, om hun blev konsulteret undervejs i lovgivningsprocessen, forklarede vidnet, at de havde arbejdsgrupper, hvor der blev efterspurgt hjemmel til forskellige ting, og hvor det blev overvejet, om der skulle foreslås lovændringer. Hun husker dog ikke det foreholdte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Forslaget om sikkerhedsstillelse i forbindelse med tilbagebetaling af indeholdte kildeskatter på udbytter, renter og royalties skal sikre det offentlige mod tab af skattekrav i sager, som ikke er endeligt afgjort ved domstolene.*
>
> *Med forslaget åbnes der endvidere mulighed for, at skattemyndighederne efter en konkret vurdering kan kræve sikkerhedsstillelse fra den udenlandske modtager, forinden udbetaling foretages. Det er en betingelse for at kræve sikkerhedsstillelse, at kravet er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene.*
>
> *Skønner skattemyndighederne efter en konkret vurdering, at udbetaling af kildeskat vil medføre en nærliggende risiko for tab, kan skattemyndighederne kræve, at modtageren stiller sikkerhed, forinden udbetaling foretages. Skattemyndighederne kan kun stille krav om sikkerhedsstillelse, hvis kravet er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene."*

Forespurgt, om der kom interne retningslinjer om at kræve sikkerhedsstillelse, eller om der skete ændringer af sagsbehandlingen på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde der hende bekendt ikke. Forespurgt, om hun erindrer at være blevet gjort opmærksom på denne del, forklarede vidnet, at hun var klar over, at det blev udbygget, men de havde ikke så mange omtvistede krav, da de fandt det vanskeligt at kontrollere, om det var rigtigt eller ej.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Vidnet forklarede, at de på et tidspunkt kom på Indsats' liste i forhold til at foretage kontrol med udbytteskat, men det var almindelig kontrol og ikke refusionskontrol. Forespurgt, om der således intet skete i forhold til den konkrete sagsbehandling, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun havde drøftelser om, hvorvidt man skulle øge kontrollen, forklarede vidnet, at de talte om det hele tiden på kontoret, men de kunne ikke løfte opgaven og havde ingen at henvende sig til. De kunne sige det, men det skete der i denne periode ikke så meget ved.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at hun tidligere forklarede, at hun ikke havde dyrket betænkningen, og at selv om hun havde været opmærksom på den, havde det ikke ændret noget. Hun blev endvidere foreholdt, at hun forklarede, at hun ikke husker, hvem der rettede henvendelse til hende omkring lovændringen. Forespurgt, om hun i det hele taget var opmærksom på, at lovændringen kom, og om hun dengang var opmærksom på de bemærkninger, der fulgte med, forklarede vidnet, at hun var opmærksom på den, fordi den ændrede fristen på deres tilbagebetalingspligt fra 30 dage til et halvt år. Forespurgt, om hun også var opmærksom på de bemærkninger, der fulgte med, forklarede vidnet, at de var opmærksomme, men med den bemanding, de havde, og sådan som SKAT var på det tidspunkt, skete der ikke nogen ændring. De blev ikke pludselig i stand til at løfte opgaverne, da de var færre og færre medarbejdere. De kunne bare kæmpe for dagen og vejen. De var et meget engageret team, og de holdt rigtig meget skidt fra dørene, ved at de havde den interesse, de havde, men de kunne ikke vide alt i detaljer, når der ikke var mulighed for at tjekke det. Forespurgt, om lovbemærkningerne var oppe på et chefmøde, og om de fra forskellige vinkler undersøgte, hvad man kunne gøre ved det, forklarede vidnet, at det ikke var noget, der var interesse for andre steder end i hendes kontor. Det var ikke noget, der blev diskuteret på ledermøder blandt lederne i Betaling og Regnskab. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at både hendes enhed og hendes nærmeste foresatte var interesserede i det, forklarede vidnet, at de i hendes kontor, dvs. i Regnskab 2, selvfølgelig var interesserede i det, men de fik ikke ressourcer til eller mulighed for at gøre noget yderligere. Man skar bare ned hele tiden. Forespurgt, om det skal forstås således, at hendes foresatte ikke var interesserede, bekræftede vidnet dette. Så vidt hun husker, var Lars Nør-

ding også på vej ud på det tidspunkt. Det var et uheldigt tidspunkt, hvor fokus måske var andre steder.

Nettoafregningsordninger

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 4344 (1. Støttebilag vedr. 'ordningerne', VP-ordningen).

Forespurgt, hvad deres sagsbehandlingsskridt og rolle var i forhold til VP-ordningen, forklarede vidnet, at de fik en aftale med Værdipapircentralen om 12 konkrete lande vedrørende den situation, hvor skattepligtige i disse lande ejede danske aktier, som lå i et specifikt depot i Danmark. Når aktierne lå i et specifikt depot i Danmark, havde de styr på dem. Forespurgt, om det var navnenoterede aktier, bekræftede vidnet dette. Når de dermed havde helt styr på dem, kunne de sørge for, at der skete nettoindeholdelse, så der ikke skulle tilbagesøges noget. Problemerne var de depoter, som havde en klump af personer, hvor man ikke vidste, hvem der ejede hvad. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således var Værdipapircentralen, der administrerede ordningen og sørgede for, at der kun blev indeholdt det, der skulle, når der kom udbytte til aktionærer i de 12 lande, og at vidnets kontor derefter fik en liste over, hvordan Værdipapircentralen havde disponeret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der i den forbindelse var nogen kontrol med Værdipapircentralen, forklarede vidnet, at de ikke kontrollerede Værdipapircentralen. Forespurgt, om andre enheder førte kontrol, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om det var vidnets kontor, der havde lavet aftalegrundlaget med Værdipapircentralen, forklarede vidnet, at det skete før hendes tid, så det ved hun ikke. Forespurgt, om der skete fornyelser i aftalegrundlaget, mens hun var der, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Forespurgt, om der i den tid, hvor hun var inde over det, var overvejelser om, hvorvidt ordningen var lovlig, forklarede vidnet, at den var meget ønskværdig, og deres ønske var, at det skulle indføres for alle.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4344 (1. Støttebilag vedr. 'ordningerne', tilladelsesordningen).

Forespurgt, hvad deres rolle var i relation til tilladelsesordningen, forklarede vidnet, at hun mener, at det var dem, der gav tilladelsen. Forespurgt, hvem der sad med sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det var Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om hun oplevede problemer med ordningen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4345 (1. Støttebilag vedr. 'ordningerne', NO-VO-ordningen).

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over Novo-ordningen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4345 (1. Støttebilag vedr. 'ordningerne', frikortsordningen).

Forespurgt, hvad deres rolle var i forhold til frikortsordningen, og hvilke sagsbehandlingsskridt de foretog i forhold til den, forklarede vidnet, at hun mener, at det var dem, der lavede en frikortsordning. Forespurgt til dokumentationen for, om grundlaget for frikort var til stede, forklarede vidnet, at det blev sendt ind til dem. Forespurgt, om hun husker sagsbehandlingsskridtene, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Uhensigtsmæssigheder i sagsbehandlingen

Foreholdt, at vidnet har forklaret om en del punkter, hvor der var uhensigtsmæssigheder i, hvordan udbytteområdet var tilrettelagt, og forespurgt, hvad hun så som de største udfordringer på indtægtssiden, dvs. angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at de største udfordringer var, at angivelse og indberetning ikke blev afstemt i det endelige selvangivelsessystem. Man kunne angive ét beløb og indberette et andet beløb og blive godskrevet indberetningen, uden at man skelede til angivelsen. Foreholdt hendes tidligere udtrykte bekymring for, at der kunne være risiko for decideret svindel, navnlig vedrørende hovedaktionærer, forklarede vidnet, at de fandt nogle. Forespurgt til omfanget forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men det var relativt små beløb på 50.000-100.000 kr. Hun fandt i øvrigt altid, at den tidsmæssige forskel mellem angivelse og indberetning var absurd, fordi når udlodningen var foretaget, var det afsluttet, og så burde man ikke vente til den 20. januar det følgende år. Dette er heldigvis blevet rettet. Forespurgt, om det var for at optimere sagsbehandlingsprocessen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der i forhold til refusioner var et problem med, at de reelt ikke vidste, om det var den reelle aktionær, der fik pengene, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun så problemet med angivelser og indberetninger og dette problem som to helt separate problemstillinger, eller om de var forbundne, forklarede vidnet, at hun så det som to adskilte problemer, da det danske system gerne skulle være lukket, så man ikke kunne få mere tilbage, end man havde betalt. Det er almindelig god skatteskik. For så vidt angår det andet problem, udviklede det sig hele tiden, bl.a. i kraft af globalisering, så det var et separat problem. Forespurgt, om der således var to dele, som begge var voldsomt uhensigtsmæssige, bekræftede vidnet dette.

Vidnet forklarede, at endnu en uhensigtsmæssighed bestod i, at de som danske skattemyndigheder skulle attestere, når danskere skulle have penge tilbage i udlandet, fordi de var skattepligtige i Danmark. Der var imidlertid ikke noget system at registrere dette i. Når borgere oplyste, at de ejede så og så meget i Amerika, skrev de i enheden under og gav borgeren papiret med i stedet for at beholde oplysningerne. Fordi man således havde givet borgeren lov til at få en reduktion, skulle den pågældende jo netop nu beskattes i Danmark, men det var der ikke et system til. Forespurgt, hvorfor de ikke tog en kopi, forklarede vidnet, at en kopi hos dem ikke ville nytte noget, når der ikke var et system til at håndtere det i forhold til personbeskatningen. Det var det, de efterlyste, men de andre problemer var vigtigere. Forespurgt, hvem hun efterlyste det hos, forklarede vidnet, at det gjorde de der, hvor de plejede. Forespurgt, om de efterlyste det hos procesejeren eller hos ledelsen, forklarede vidnet, at det med procesejere og systemejere først kom sent, men de efterlyste det på nogle af de arbejdsgruppemøder, de havde med systemejerne og procesejerne. Forespurgt, om hun husker hvem, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. De blev også hele tiden skiftet ud.

Ressourcer

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at vidnets afdeling blev beskåret, og at tilførsel af medarbejdere ikke kunne komme på tale, fordi de ikke var en kontrolenhed, og forespurgt, om der var truffet en principbeslutning om, at hendes kontor ikke kunne udføre kontrol, forklarede vidnet, at det skyldtes den beslutning, der blev taget, da de blev udskilt fra det centrale bogholderi. Det var i henhold til en bogholderibekendtgørelse, at de før hendes tid blev udskilt til Nærum. De bad om at få kontrolbeføjelser, men fik afslag, fordi de var en bogholderifunktion. Forespurgt, hvad der lå i at bede om at få kontrolbeføjelser, forklarede vidnet, at det var at bede om at få nogle medarbejdere, som vidste noget om kontrol. Det fik de ikke. Forespurgt, hvor hun har sin viden om dette fra, forklarede vidnet, at den har hun fra dem, der havde været med hele vejen, dvs. Laurits Cramer og Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om der findes noget på skrift, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Foreholdt, at der ikke findes en beslutning om, at man afgrænsede sagsbehandlingen i enheden, forklarede vidnet, at det lå i bekendtgørelsen fra det centrale bogholderi om udlægningen af udbytteskatten som en bogholderiopgave. Forespurgt, om der i bekendtgørelsen var en opgavebeskrivelse af, hvad man skulle, og hvad man ikke skulle, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men hun ved, at hun har set den.

Forespurgt, om vidnet i den efterfølgende periode sendte skriftlige anmodninger om, at der var behov for øget bemanding, forklarede vidnet, at de også fik øget bemandingen, men det var til tasteopgaverne, fordi de fyldte så meget. Det var først til allersidst i hendes tid, at EDB-systemerne blev lidt bedre. Det var kun ganske få,

der brugte TastSelv-systemerne. Alt andet skulle de selv foretage. De fleste kræfter blev brugt på at få tingene ind i systemet, så de kunne bruges. Forespurgt, om der blev sendt anmodninger om at få styrket den faglige kompetence, forklarede vidnet, at det blev der ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet med bemærkningen om "at få tingene ind i systemet" mener tasteopgaver, og at der var en række medarbejdere, der havde det som deres væsentligste opgave at taste ting ind, forklarede vidnet, at på spidsbelastningstidspunkterne tastede alle, også hende selv. 5 måneder efter regnskabsårets udløb skulle man holde generalforsamling, og så skulle angivelsen komme lige efter, og der skulle betales. Hvis der pludseligt i løbet af en måned kom 70.000 angivelser, kunne tre medarbejdere ikke klare det, og derfor havde de altid meget store bunker. Det samme gjaldt for indberetningerne, som kom i januar. Forespurgt, om de fik nogen til at hjælpe med tastningen, forklarede vidnet, at de fik mange jobsøgende ind til at taste i nogle måneder ad gangen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 552 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 1)):

> *"Krav om 8 % effektivisering*
>
> *SKAT er generelt omfattet af et krav om 8 % årlig effektivisering, hvilket betyder, at færre hænder skal løse de samme opgaver eller, at de samme hænder skal løse flere opgaver. Det gælder som udgangspunkt også for denne opgave."*

Forespurgt, hvad LEAN-projektet på dette tidspunkt gik ud på, forklarede vidnet, at det var Toyota-modellen, hvor man skulle gøre tingene stringent for at gøre det hurtigt. Der måtte ikke være ophold eller kødannelser, og man skulle kun have tingene i hånden én gang. Det var sikkert godt, når man skulle lave biler, men det var ikke lige så nemt, når man havde med sager og papir at gøre. Der var ting i processerne, der åbenbarede sig, men de havde i forvejen forsøgt at være så stringente som muligt. Forespurgt, om det skal forstås således, at de i udbytteadministrationen på dette tidspunkt også skulle lave en besparelse på 8 %, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var i en periode, hvor arbejdsmængden var for nedadgående eller opadgående, forklarede vidnet, at arbejdsmængden stort set altid var for opadgående bortset fra en kort periode omkring 2008-2009 i forbindelse med finanskrisen. Forespurgt, om hun gjorde opmærksom på, at det ikke kunne lade sig gøre, forklarede vidnet, at de alle skulle igennem LEAN-projektet, og før de havde været det, skulle hun i hvert fald ikke sige, at det ikke kunne lade sig gøre. Der var muligvis enkelte steder, hvor de kunne effektivisere lidt, men det ændrede ikke i det store billede, for det

havde de allerede styr på. Forespurgt, om ledelsen var opmærksom på konsekvenserne af besparelserne på hendes område, forklarede vidnet, at det var den, men de var alle underlagt besparelserne. Som hun husker det, var der fratrædelsesrunder og fyringsrunder, som ikke gjorde det lettere. Forespurgt, hvem der havde besluttet sparekravet på 8 %, forklarede vidnet, at hun mener, at det lå i LEAN-projektet, og at hun ellers ikke husker det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 559 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 2)):

> *"Risikofaktorer*
>
> *Den overordnede risikofaktor på udbytteskattedelen er de tiltag, som er i gang, og som forventeligt senest den 1.1.2013 vil gøre den største del af udbytteskatteadministrationen overflødig."*

Forespurgt, hvad vidnet så som risikofaktorer, forklarede vidnet, at det altid koster meget, når man skal lave noget helt nyt både i forhold til udvikling og i forhold til at få folk til at bruge det. Det var meningen, at det skulle gå i luften på det tidspunkt, men indtil da ville det være risikabelt, fx hvis EDB-systemet ikke blev færdigt.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, hvilke enheder vidnet samarbejdede med, og om der var et formaliseret samarbejde, forklarede vidnet, at de i et af de gamle problemkataloger i den gamle organisation, dvs. før 2009, havde konstateret, at udbytteskat var forankret i mindst 11 andre kontorer, hvilket betød, at ingen var ansvarlige. Det var det, de led under. De havde mange berøringsflader, og de havde selvfølgelig meget berøring med Kontrol og med Store Selskaber. I den nye søjle havde de primært berøring med Indsats og Store Selskaber. Forespurgt, om der var forretningsgange for, hvordan samarbejdet skulle foregå, eller om man bare lærte hinanden at kende som kolleger, forklarede vidnet, at dengang det lå i en region, havde man i regionen et naturligt sammenhold, men i søjlerne vidste de dårligt, hvor Indsats sad, og hvem de var. Det var derfor meget svært at komme i kontakt med dem. Det lykkedes dem på et tidspunkt at få et projekt med på Indsats' årsplan.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 559 (2011-10-XX - Notat vedr. LEAN i Udbytteskat, Regnskab 2 (version 2), afsnit "Interessenter"):

> *"Det daglige arbejde er dybt afhængigt at kontakt med store selskaber, indsats og jura og samfund."*

Forespurgt, hvorfor de var afhængige af Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at der var en række juridiske ting, hvor de kunne have brug for deres hjælp. Da de havde den store TDC-sag, blev sagen sendt ind til Jura og Samfundsøkonomi. Det var naturligt at have med Jura og samfundsøkonomi at gøre, men det mest konkrete var dog i forhold til Indsats og Store Selskaber.

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013

Forespurgt, hvad der var af overvejelser om, hvordan man skulle håndtere og organisere udbytteopgaven, herunder i forhold til procesejerskab, da man lavede den nye organisation, forklarede vidnet, at den skulle hen et sted, hvor der var nogle medarbejdere, og at man var interesseret i at samle mest muligt af Regnskab i Jylland, enten i Horsens eller Ringkøbing. Da de i enheden bogstaveligt talt alle sammen var væk, var det let at flytte enheden derhen, hvor det passede ind i søjlen. Forespurgt, om hun var involveret i drøftelser om, hvorvidt det var hensigtsmæssigt, forklarede vidnet, at det var hun ikke, idet hun skulle gå på pension. Forespurgt, om det var besluttet, at hun skulle på pension, da man lavede den nye organisation, bekræftede vidnet dette. Hun var 70 år, så det var okay.

KONTROL

Vidnet blev forevist ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015).

Forespurgt, hvilken rolle regnskabsinstruksen spillede for deres daglige virke i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at de vidste, at der var en regnskabsinstruks, men at de erfarne medarbejdere alle følte, at de vidste, hvad de skulle gøre. Derfor brugte de den ikke som redskab i det daglige. Forespurgt, om hun opfattede regnskabsinstruksen som værende et gældende redskab også for Regnskab 2, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om deres sagsbehandling skulle ske inden for rammerne af regnskabsinstruksen, bekræftede vidnet dette.

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

> *"De dokumenterede skatte-, told- ag afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.*

Formel kontrol

Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger; samt til at afstemme indtastede beløb.

For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."

Vidnet forklarede, at det var det, de gjorde. Forespurgt, om det i virkeligheden var det, Sven Jørgen Nielsen foretog sig, forklarede vidnet, at det var det ikke ved angivelserne. Generelt var det vedrørende angivelserne sådan, at når de fik angivelserne ind, kunne den medarbejder, som tastede dem, se, hvis der var noget galt, hvorefter de kontaktede vedkommende revisor eller selskab og fik det rettet. Forespurgt, om de således foretog formel kontrol vedrørende både indtægt og udgift, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

"Materiel kontrol

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.

Den materielle kontrol skal dokumenteres."

Forespurgt, om det var den del, der ikke blev foretaget, forklarede vidnet, at dette blev foretaget, i den udstrækning de kunne. Det var ikke sådan, at de lukkede øjnene for noget som helst, men der var alt for meget, der ikke kunne kontrolleres, og de gange, de havde forsøgt at lave sager på det, var det gået ynkeligt. Det var ikke så

godt. Forespurgt, om det efter hendes oplevelse således ikke var en succes, når de forsøgte at grave et spadestik dybere, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der fra regnskabsinstruksen var dokumenter, der beskrev, hvad de gjorde og ikke gjorde i kontoret, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det var medarbejdere, der havde siddet med opgaven i 20 år, og derfor trak man ikke lige en instruks frem, som de i øvrigt formentlig selv havde skrevet.

Samarbejdet med Indsats, herunder kontrolprojekter

Forespurgt, hvordan relationen og dialogen var med Indsats, forklarede vidnet, at det kun hed Indsats i den allersidste tid, dvs. fra 2009 og frem. Før hed det Kontrol. Det var i den tid, hvor de blev mere isolerede, hvilket ikke gjorde det nemmere. Det lykkedes hende at skabe nogle kontakter i Indsats, og de fik også etableret, at Indsats gerne ville have dem som indsatsprojekt det næste år. Det vedrørte ikke refusionen, men den almindelige udbytteskat. Forespurgt, hvornår de fik det som projekt, forklarede vidnet, at hun mener, at det var i 2011 eller 2012, men hun husker det ikke. Det foregik på den måde, at Indsats fik at vide, hvilke projekter de skulle interessere sig for. Hvis man kom med noget ind fra højre, skulle man derfor ikke regne med, at de tog det. Forespurgt, om hun på noget tidspunkt foreslog, at man skulle tage refusionsdelen op som et projekt, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, fordi det var så vanskeligt. Forespurgt, om ikke netop det talte for, at Indsats burde aktiveres, forklarede vidnet, at det ikke var svært på den måde. Det, der var svært, var at få oplysningerne. Man havde i mange år i OECD og i EU arbejdet på at lave noget, hvor man kunne få adgang til oplysningerne.

Foreholdt, at der blev udført en såkaldt udbyttekontrol, hvor det udloddende selskabs selvangivelses felt 37 blev afstemt i forhold til udbytteangivelserne, og forespurgt om formålet med denne kontrol var at sikre, at aktionærdelen passede med selskabet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.1 "Organisering og ansvarsplacering af opgaven"):

> *"Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, om det var et udsagn, der kom fra vidnet eller fra Regnskab 2, forklarede vidnet, at hun mener at kunne genkende det. Forespurgt, om det er korrekt for-

stået, at det foreholdte om, at "al anden … kontrol … ligger i Indsats", ikke nødvendigvis betød, at der faktisk lå en kontrol i Indsats, forklarede vidnet, at kontrollen burde ligge i Indsats. Den lå i Indsats, men de gjorde ikke noget.

Foreholdt, at hvis et kontor har fået allokeret en opgave, hvor der kan træffes afgørelser, skal kontoret efterleve de pligter, der ligger i forvaltningen, og at hvis noget andet skal gælde, skal det være aftalt eller nedfældet, forklarede vidnet, at hun desværre ikke har den, men at hun ved, at den findes. Hun ved ikke, om den findes på skrift. Udbytteskat var en bogholderiopgave og ikke mere. Forespurgt, om ikke det så var bogholderen, der skulle efterleve forvaltningsretten, forklarede vidnet, at hun mener, at de forsøgte at gøre det, i det omfang det var muligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3811 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

> *"Etableringen af en særskilt afdeling for udbytteskat medførte ikke, at afdelingen herefter blev anset for en egentlig kontrolenhed. De udtog således fortsat kun sager til kontrol, hvis noget så mærkeligt ud, for eksempel hvis der var tale om eksorbitante beløb."*

Forespurgt, om det betød, at de sendte det, de udtog, til Indsats, eller om de stikprøvevis selv forsøgte at gå i dybden, forklarede vidnet, at de gik så langt, de kunne. Noget havde de succes med, og med andet løb de panden mod en mur og sendte det videre til Jura og Samfundsøkonomi, som overtog det. Forespurgt, hvorfor de sendte det til Jura og Samfundsøkonomi og ikke til Indsats, forklarede vidnet, at det ikke var kontrol på den måde. Forespurgt, om det var, fordi Indsats kun foretog sig det, der lå i årsplanerne, bekræftede vidnet dette. Indsats kunne fx ikke tage ned og undersøge den franske bank. Forespurgt, om det således var den juridiske ekspertise, som de havde brug for, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Jura og Samfundsøkonomi overtog opgaven, eller om de rådgav og sparrede med hendes kontor, forklarede vidnet, at de overtog opgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3831 (2018-05-23 - Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

> *"Hvis en sag gav anledning til særlig kontrol, f.eks. fordi det var et meget stort beløb, sendte de nogle gange sagen til hovedcenteret."*

Forespurgt, hvor ofte dette skete, forklarede vidnet, at det fx var TDC-sagen. De havde også andre sager, fx om aktieudlån, hvor de vandt sagen, men det var før hendes tid. Forespurgt, hvor ofte de involverede Jura og Samfundsøkonomi og/eller Indsats, forklarede vidnet, at de jævnligt havde møder med dem. Det var ikke så ofte, at de sendte sager over, men de havde kontakt hele tiden.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der ligger i "ikke så ofte", forklarede vidnet, at hun ikke kan sige et antal, men at det var få gange. Forespurgt, om det måske var op til fem gange, forklarede vidnet, at det var det ikke om året. Hun husker kun én stor sag, fordi den var så stor. Hun husker ikke de andre. Forespurgt, om der således kun var ganske få tilfælde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der kunne være år imellem, forklarede vidnet, at det kunne der godt.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4430 (2015-08-31 (2) - Forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"For helhedens skyld bemærkes, at Store Selskaber gentagne gange har tilbudt Udbyttekontoret bistand og sparring ift. kontrol af tilbagesøgningssager, men udsøgningsvinklen har i sagens natur været knyttet op på den risiko, som kildeskatteprojektet har søgt at afdække."*

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at Store Selskaber gentagne gange tilbød dem bistand, forklarede vidnet, at de havde et godt samarbejde. Gennem en årrække sendte de ekstremt store angivelser i kopi til Store Selskaber, og de hørte aldrig noget. Forespurgt, hvad store angivelser var, forklarede vidnet, at det var rigtig store angivelser på 100 mio. kr. og deromkring. Dem sendte de i kopi til Store Selskaber, da det kunne være, at der var noget interessant, som de kunne bruge. Det var der også nogle gange, og så bad Store Selskaber dem om alle mulige oplysninger.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at de aldrig hørte fra Store Selskaber, forklarede vidnet, at Store Selskaber ikke svarede på noget af alt det, de sendte. Forespurgt, om ikke Store Selskaber bad om oplysninger, forklarede vidnet, at det skete en gang imellem. Så hjalp hendes kontor dem og lavede udsøgninger i Business Objects. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når hendes kontor af egen drift sendte materiale til Store Selskaber, vendte Store Selskaber ikke tilbage til dem, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3811 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

> *"Det var et kendt problem, at der reelt ikke var nogen mulighed for at foretage kontrol i forbindelse med refusionen af udbytteskat. Alle i afdelingen talte om det, og hun gjorde, hvad hun kunne, for at få bragt problemet op på et højere niveau i SKAT."*

Forespurgt, om der var andre personer i ledelsesgruppen ud over Lars Nørding, som vidnet bragte det op over for, forklarede vidnet, at enhver overordnet chef, som hun havde, kendte til problemet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3812 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

> *"Det er rigtigt, at hun tidligere har forklaret til politiet, at hun havde sine mistanker, som hun ikke havde delt med nogen. Det, hun ikke havde delt med andre, var, at intern revision havde henvendt sig til hende."*

Forespurgt, hvilket mistankegrundlag der var tale om, forklarede vidnet, at Intern Revision udtog ca. 10 % af de ansatte til kontrol, og at de havde fundet noget på Sven Jørgen Nielsen. Dengang anede hun ikke, hvad det var, hvilket hun fandt meget ubehageligt. De vendte heller ikke tilbage og oplyste, om de gik videre med sagen eller ikke. Det var en væmmelig situation at sætte hende i. Forespurgt, om det omtalte mistankegrundlag var specifikt i forhold til hendes konkrete medarbejder, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3833 (2018-05-23 - Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, vidneforklaring fra Lisbeth Rømer):

> *"Hun var som tidligere forklaret glad for revisionsbesøgene, fordi hun så havde lejlighed til at forklare om kontrolproblemerne, så det måske kunne nå højere op i systemet."*

Vidnet forklarede, at hun står ved dette udsagn. Forespurgt, om den revision, der kom i 2010, skete på hendes foranledning, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Det var ikke hende, der bad departementschefen om at gøre det, men de var glade for, at det skete, da der så kom officielle dokumenter på det.

26. juli 2011 – korrespondance vedrørende differencer mellem udbytteangivelsen og selskabers selvangivelser

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4207 (2011-07-26 - E-mailkorrespondance mellem Pia Eder og Lisbeth Rømer vedr. differencer mellem udbytteangivelsen og selskabers selvangivelser, Pia Eders e-mail af 26. juli 2011 kl. 08.02 til Lisbeth Rømer):

> *"Vi har fået en henvendelse fra Kundeservice omkring udbytteskat på selvangivelsen. Kundeservice vil gerne sikre sig, at der følges op på uoverensstemmelser i felterne for udbytteskat hos jer, idet de i Kundeservice ikke foretager sig noget.*
>
> *Har du mulighed for at bekræfte, at det er en opgave I tager jer af?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4207 (2011-07-26 - E-mailkorrespondance mellem Pia Eder og Lisbeth Rømer vedr. differencer mellem udbytteangivelsen og selskabers selvangivelser, Lisbeth Rømers e-mail af 26. juli 2011 kl. 08.14 til Pia Eder):

> *"Her i afdelingen får vi samkørt selskabers selvangivelse punkt 37 – udloddet udbytte med de angivelser, vi har fået og burde have fået. Vi rykker for dem vi ikke har fået. Dvs manglende angivelse rykker vi for.*
>
> *Differencer er ikke en opgave vi tager os af. Det har traditionelt foregået hos ligningsmyndigheden, dvs tidligere i kommunerne. Det har så vidt jeg ved ligget stille nogle år – hvorfor ved jeg ikke."*

Forespurgt, om det er rigtigt forstået ud fra vidnets svar på henvendelsen, at der var tale om en opgave, der var faldet mellem to stole i forbindelse med den etablerede struktur, forklarede vidnet, at det var hendes fornemmelse. Forespurgt, om ledelsen var bekendt med, at der var en opgave, der var faldet ud, forklarede vidnet, at de hos hende fortsat lavede udbyttekontrollen, og at man havde lavet kataloger over alle de opgaver, som kommunerne havde haft, og havde placeret dem i organisationen. Det var derfor ikke noget, som hun fulgte op på. Forespurgt, om det således var en opgave, der ikke var blevet placeret, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om det var transparent for ledelsen i Regnskab samt længere oppe, at der her var en opgave, der ikke var blevet placeret, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4209 (2011-08-01 (2) - Notat af Pia Eder og Vibeke Varnes Hoffgaard vedr. 'udbytteskat - differencer').

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over dette notat, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det er skrevet på baggrund af hendes svar til Pia Eder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4209 (2011-08-01 (2) - Notat af Pia Eder og Vibeke Varnes Hoffgaard vedr. 'udbytteskat - differencer):

> *"Det skal sikres at opgaven omkring differencer placeres et sted. Opgaven kunne ligge i Indsats, hvor der laves udtræk på differencen og ser på, hvor stort problemet er."*

Forespurgt, om det var en anbefaling, som vidnet var enig i eller var inde over, forklarede vidnet, at det var en kontrolopgave, hvor der var differencer, og det kunne hun derfor sagtens se det fornuftige i. Disse personer sad i styrelsen, hvor man kunne komme med sådanne forslag. Det kunne udbytteadministrationen ikke. Det var derfor dejligt, at der kom forslag højere oppe fra. Forespurgt, om hun ved, hvad det endelige resultat blev, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men at hun sikkert har vidst det engang.

Indsatsprojekt vedrørende 2008

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 912 (2013-01-28 - Notat af Lisbeth Rømer med overskriften 'Udbytteskat'):

> *"Påstanden om at administrationen af udbytteskat ikke var optimal, blev bekræftet i et indsats pilotprojekt i Indsats Kbh, Erhverv 1.*
>
> *For indkomståret 2008 udsøgte man 68.000 selskaber, hvoraf der for 20.000 var konstateret fejl i afstemningen angivelse og indberetning.*
>
> *Nogle fejl skyldes vanskeligheder med TastSelv, hvor selskabet kun indberetter udbyttemodtager og tror, at det har angivet.*
>
> *Projektet undersøgte 1500 selskaber, hvoraf 160 selskaber endte i forhøjelser på i alt 58 mill. Forhøjelsen for enkelte selskaber dækkede flere år."*

Forespurgt, hvad baggrunden for pilotprojektet var, forklarede vidnet, at det var, fordi hun lærte en i Indsats at kende, og at hun derved fik en breche ind til Indsats og fik gjort nogen interesserede i problemet. Derfor fik de det efterfølgende år placeret et indsatsprojekt på udbytteskatten. Foreholdt, at projektet isoleret set vedrørte 2008, og at det viste nogle forholdsvis alarmerende tal, som svarede til hendes bekymringer, og forespurgt, hvad man gjorde i Indsats i forhold til de efterfølgende år eller i forhold til de øvrige forhold, forklarede vidnet, at man ikke gjorde så meget mere, idet man derefter havde andre fokusområder. Indsats var bundet på hænder og fødder med de opgaver, der var udlagt år for år. Forespurgt, om Indsats også var

spændt for bemandingsmæssigt, forklarede vidnet, at det var alle. Forespurgt, om det betød, at man tog glad imod de 58 mio. kr., der blev afdækket, forklarede vidnet, at man var klar over, at der var en fejl eller en mulighed for en fejl. Forespurgt, om hun var inde over selve projektet, forklarede vidnet, at det var hun ikke, da det kørte i Indsats. Forespurgt, om der skete en efterfølgende opfølgning på det, eller om det var en engangsforestilling, forklarede vidnet, at det desværre var en engangsforestilling. En del af problemerne var, at man troede, at man havde angivet, selv om man kun havde indberettet, og det fik de efterfølgende rettet, så nogle af hullerne blev lukket. Det var en af de ting, de havde arbejdet på med det digitale indberetningssystem, hvor angivelse og indberetning blev lagt sammen. Det løste en del af problemerne, at der kunne ske afstemning.

Foreholdt, at der blev konstateret fejl hos 20.000 selskaber, hvoraf nogle kunne være tekniske fejl, men at man yderligere undersøgte 1.500 selskaber, hvoraf mere end 10 % udløste forhøjelser, og at dette forekommer alvorligt, forklarede vidnet, at de var ved at lave et system, hvor det ikke kunne ske, og hvor angivelse og indberetning var identisk.

Indsatsprojekt for 2012 vedrørende udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4211 (2011-09-15 (2) - Forslag til indsatsprojekt om korrekt angivelse af udbytteskat):

> *"Projektets titel:*
>
> *Udbytteskat og korrekt angivelse heraf, herunder lempelse for betalt udbytteskat hos modtagerne.*
>
> *Projektets omfang:*
>
> *Landsdækkende projekt"*

Forespurgt, om vidnet husker det pågældende projekt, og hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at hun mener, at der er tale om det samme projekt, som blev omtalt før, idet hun mener, at der kun var tale om ét projekt. Hun kan dog tage fejl, fordi det gik meget stærkt i de år. Forespurgt, om det således var i 2012, at man undersøgte forholdene fra 2008, forklarede vidnet, at man først i 2010 besluttede at lave projektet, og at det derfor blev gennemført i 2012. Hendes umiddelbare fornemmelse er, at det er det samme projekt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om man således i 2012 kunne gå tilbage og kigge på 2008, bekræftede vidnet dette. 2008 var regnskabsåret, hvilket vil sige, at det først var i 2009, at de havde indgivet deres angivelser og indberetninger. Derfra var der ikke langt til 2012.

Kildeskatteprojektet

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Deltagere er:*
>
> …
>
> *Fra Store Selskaber*
>
> *Michael Carlsen*
>
> …
>
> *Poul Buus Lassen*
>
> …
>
> *Michael Carlsen indledte med at oplyse, at det efter indførelsen af kildeskattelovens § 69B er Store Selskabers opfattelse, at der bør foretages kontrol af udvalgte sager omfattet af bestemmelsen. Det blev oplyst, at Store Selskabers hidtidige projekter om kapitalfonde og gennemstrømning i 2013 bliver slået sammen i et projekt om kildeskat og at det nye projekt også kommer til at omfatte royaltyskat. I dette projekt bliver kildeskattelovens § 69B efterprøvet.*
>
> …
>
> *Regnskab II oplyste, at afdelingen ikke kontrollerer om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldte, da afdelingen udfører en regnskabsfunktion."*

Forespurgt, hvordan Store Selskaber reagerede på den pågældende oplysning, forklarede vidnet, at de kendte til oplysningen, og at hun gennem mange år kendte to af personerne, nemlig Poul Buus Lassen og Michael Carlsen. De vidste godt, hvad Regnskab 2 kunne, og det var også dem, der havde lavet det forrige projekt, som de

nu slog sammen med de to andre til Kildeskatteprojektet. Det fremgår af det foreholdte om "Store Selskabers hidtidige projekter om kapitalfonde og gennemstrømning". Hun opfattede det således ikke som nye oplysninger for dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Sven Nielsen udleverede herefter en oversigt som bla. viser antallet af refusionsansøgninger (andragender) vedr. udbytteskat for årene 2010 til og med uge 43 i 2012. Tallene omfatter både personer og selskaber, som har fået refunderet udbytteskat."*

Forespurgt, hvad processen var i forhold til den oversigt, og hvad der blev gjort med den, forklarede vidnet, at de vidste, hvem der søgte om refusion, for det havde de både i mandtal og for manges vedkommende også med navn på. De kunne derfor sige, hvem det var, om det var personer eller selskaber, og hvem de havde været i kontakt med. De oplysninger havde de altid.

Forespurgt, hvad der blev gjort ved oplysningerne, herunder om det var noget, de analyserede på, eller om det var noget, som Store Selskaber overtog, forklarede vidnet, at de hver måned skulle afgive regnskabsoplysninger, og til det brugte de tallene, for at kunne sige, hvorfor der fx var flere eller færre. De sammenlignede med tal fra de forrige måneder, og de brugte talmaterialet til at forklare, hvorfor det gik, som det gik. Forespurgt, om de også i disse månedsstatistikker kunne se fordelingen af, hvilke ansøgere der fik refusionerne, forklarede vidnet, at de kunne se personer og selskaber. Forespurgt, om de kunne se beløbsfordelingen på personer og selskaber, forklarede vidnet, at det mener hun, at de kunne. De havde måned for måned oplysninger om, hvad der var blevet refunderet.

Vidnet forklarede, at der var en "skæg" teknik med hensyn til statens regnskabsvæsen, fordi man, da hun kom til i 2002, fik et nyt system. Indtil da havde man haft et meget besværligt system, hvor alle blev refunderet, også selskaber. Derfor var det tal, der stod i deres regnskab, i statsregnskabet og det hele, kun vedrørende personer, mens tallet vedrørende selskaber skjulte sig et andet sted. Tallet for den udbytteskat, der var kommet ind, var derfor kun omkring halvdelen af, hvad der i virkeligheden var kommet ind. Det var en gammel teknik, som der ikke var lavet om på. Det undrede hun sig over. Forespurgt, om det stadig var sådan i 2012, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de beløbsoplysninger, der blev afgivet, kun svarede til personer, men ikke til selskaber, forklarede vidnet, at de godt kunne give dem nu, men at man havde haft den gamle systematik, som man ikke havde forladt. Man kunne derfor stole på begge tal.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3964 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Som det fremgår af vedlagte bilag 1 – referat fra møde med Regnskab 2 den 7. november 2012 gjorde Store Selskaber allerede dengang opmærksom på, at der efter vores opfattelse skulle foretages kontrol af hvorvidt betingelserne for tilbagesøgning var opfyldt. Regnskab 2 oplyste allerede dengang, at de ikke udførte kontrol. Store Selskaber bad om at få fremsendt en række dokumenter til brug for kontrol i Kilde--skatteprojektet."*

Foreholdt, at det fremstår, som om oplysningen om manglende kontrol var ny for Store Selskaber, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, at den var, og at hun ikke kan forestille sig dette, idet hendes enhed havde sendt store mængder angivelser til dem og havde haft stor kontakt med dem. Forespurgt til det anførte om, at man ikke udførte kontrol, forklarede vidnet, at det heller ikke var rigtigt, da de udførte den kontrol, de kunne. Det var dog ikke "kontrol-kontrol", for de havde ikke noget at kontrollere op imod. Det var derfor, at det hele var lidt luftigt, selv om de bad hendes kontor om at lave kontrol. De kontrollerede selvfølgelig alt det, de kunne kontrollere, men det var bare ikke dén kontrol. Forespurgt, om hun stadig er af den opfattelse, at der ikke var nogle nye oplysninger for Store Selskaber i, at deres kontrol var begrænset til den formelle kontrol, forklarede vidnet, at sådan havde det altid været.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Refusion af udbytteskat*
>
> *Det blev oplyst at regnskab II modtager regneark fra bankerne + bilag med forskellige identifikationsoplysninger."*

Forespurgt, om de under mødet drøftede kontrol, eller om Store Selskaber skulle gå ind at kontrollere dette, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det var ikke det kontrol, de var ved at udføre. De talte om det, de var ved at skulle udføre på området. Forespurgt, om det således ikke var et tema for kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3897 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

"Det blev aftalt, at Regnskab II fremsender følgende til Store Selskaber.

1.) En oversigt over selskaber og personer som i årene 2010 til 2012 har fået refunderet 1 mio. kr. eller mere i udbytteskat. Bliver antallet meget stort flytter Regnskab II beløbsgrænsen opad. (Listen må gerne være med så mange identifikationsoplysninger som muligt, navne og hvad der ellers er.)

…

Store Selskaber udvælger herefter et antal sager til det nye kildeskatprojekt efter en vurdering af væsentlighed og risiko."

Forespurgt, om vidnet husker det nærmere forløb herefter, forklarede vidnet, at hun husker, at de gjorde, hvad de skulle. De var altid interesserede i, at så mange som muligt gik ind på deres område og fik gjort nogle af de ting, som de var så optagede af at få gjort. Store Selskaber fik således selskaberne med over 1 mio. kr. i refusion. Hun husker ikke, hvad der videre skete.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3964-3965 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

"Den 14/1-2013 fremsender daværende leder af enheden Lisbeth Rømer på mail en oversigt over selskaber som i 2009 til 2012 har fået refunderet mere end 1. mio. kr. i udbytteskat.

Den 5/2-2013 anmoder vi på mail Lisbeth Rømer om 9 stikprøver, som vi har valgt ud fra oversigten.

Vi skriver følgende: "For at vi kan danne os et erfaringsgrundlag, ville vi meget gerne se de 9 ansøgninger om refusion og det øvrige materiale som aktionærerne måtte have indsendt i den forbindelse."

…

Der er ingen egentlig dokumentation kun et regneark hvor bankerne søger tilbage på vegne af en lang række aktionærer her iblandt Saudia Arabien og Kuwait.

Den 17/5-2013 Stiller vi Sven Nielsen følgende supplerende spørgsmål:

"Jeg beklager, at vi har været længe om at vende tilbage, men vi har et par supplerende spørgsmål

Umiddelbart kunne det tyde på, at nogle af refusionerne går til aktionærer i Saudi Arabien og Kuwait - når vi ser på de navne som bankerne oplyser …

Bliver bankernes oplysninger om hvem der er beneficial owner efterprøvet? Og kan I evt. oplyse noget nærmere om hvilke overvejelser der ligger, der til grund for refusionen af udbytteskatterne til de tre aktionærer?"

Den 30/9-2013 rykker vi Sven Nielsen for svar på mail – som ikke svarer.

Den 30/10-2013 overdrages sagen og mailkorrespondance med Sven Nielsen, til daværende kontorchef i Store Selskaber Michael Carlsen og der afholdes herefter et møde med udbyttekontoret, hvor vi bl.a. aftaler at såfremt der kommer nye anmodninger ind vedr. refusion til Saudi Arabien, så skal kontoret kontakte os, så vil vi gerne behandle sagen inden der sker refusion.

Vi har til dato ikke modtaget refusionsanmodninger fra udbyttekontoret."

Foreholdt, at forløbet nærmede sig tidspunktet, hvor vidnet gik på pension, forklarede vidnet, at hun ikke har hørt om det. Forespurgt, om hun var i dialog med Michael Carlsen om det efterfølgende forløb, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun således ikke havde mere med det at gøre, efter hun havde afleveret, hvad hun havde lovet, bekræftede vidnet dette. Som det også fremgår, tog projektet sin tid. Det gjorde det altid. Forespurgt, om det var, fordi Indsats arbejdede grundigt, eller om det var på grund af bemandingsproblemer, forklarede vidnet, at det var Store Selskaber, men at de også var grundige.

Kl. 14.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

18. juni 2019
Protokol nr. 19

Den 18. juni 2019 kl. 9.20 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen ved advokat Niels Gyde Poulsen for Troels Holst Larsen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke ved advokat Niels Gyde Poulsen for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen og Kirsten Otbo

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Henrik Kofoed Espersen, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

Kommissionens formand, Michael Ellehauge, oplyste, at det er kommissionens opfattelse, at alle centrale vidner bør have en bisidder. Lisbeth Rømer, der p.t. er uden bisidder, er et centralt vidne og tilhører derfor den gruppe af personer, som kommissionen mener bør have en bisidder. Kommissionen har derfor igen her til morgen opfordret Lisbeth Rømer til at få en bisidder.

Lisbeth Rømer har på den baggrund ønsket at få beskikket en bisidder. Lisbeth Rømer og hendes kommende bisidder skal have mulighed for at forberede sig på afhøringerne. Derfor er det ikke muligt at gennemføre afhøringerne med hende i dag, og afhøringen af Lisbeth Rømer i dag aflyses derfor.

Kl. 09.25 sluttede mødet.

PROTOKOL

19. juni 2019
Protokol nr. 20

Den 19. juni 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Henrik Stig Lauritsen ved advokat Martin Bay for Lena Bardrum

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

POUL BUUS LASSEN

Kl. 9.00 mødte Poul Buus Lassen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at det i indkaldelsen er lagt til grund, at vidnet fra april 2013 til juli 2017 var ansat som specialkonsulent i SKAT's afdeling Store Selskaber og i perioden fra juli 2017 til juli 2018 var ansat som chefkonsulent i Store Selskaber, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet også inden da var ansat i Store Selskaber, forklarede vidnet, at han har været ansat i Store Selskaber siden 2004. Forespurgt, hvor vidnet var geografisk placeret, forklarede vidnet, at han først var i Østbanegade og siden 2011 på Sluseholmen. Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karriereforløb frem til 2004 forklarede vidnet, at han blev uddannet cand.merc.jur. i 1998, og frem til 2004 var han ansat som fuldmægtig i den daværende Told- og Skatteregion Køge, senere Skattecenter Køge. Forespurgt, om vidnet således har haft sin karriere i skatteregi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang stiftede bekendtskab med udbytteområdet som retsområde, forklarede vidnet, at de i 2009 begyndte med det, der tidligere blev til SKAT's kildeskatteprojekt, som var et projekt, hvor de pålagde danske selskaber at betale udbytteskat i de situationer, hvor de danske selskaber udloddede udbytteskat til deres udenlandske moderselskaber, men hvor de udenlandske moderselskaber kanaliserede pengene videre, så pengene endte i skattely.

Forespurgt, om det var det, man kaldte Kapitalfondsprojektet, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det også blev kaldt for Gennemstrømningsprojektet. Forespurgt, om det specifikt var med fokus på de selskaber, hvor der var særlige strukturer, som umiddelbart var skattefrie, men hvor man kunne have en mening om, hvem der var den endelige modtager og retmæssige ejer af udbyttet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet forklarede, at han i 2015 kom med i det projekt, der hed Task Force Udbytte, der havde til formål at afvikle de dengang 30.000 berostillede refusionssager. Forespurgt, om det var, efter svindelsagen var kommet frem, bekræftede vidnet, at det var som følge af svindelsagen.

Forespurgt, om vidnets hovedfokus, i forhold til udbytteområdet i perioden 2009 til 2015, var kapitalfondsproblemstillingen, forklarede vidnet, at det var at pålægge danske selskaber at betale udbytteskat.

Forespurgt hvem vidnets nærmeste leder var, forklarede vidnet, at det i perioden 2004 til 2014 var Michael Dalvad Carlsen. Michael Dalvad Carlsen var samtidig pro-

jektejer for Kildeskatteprojektet eller Kapitalfondsprojektet/Gennemstrømningsprojektet. Fra 2014 til 2015 havde vidnet Carsten Ibsen som kontorchef og fra 2016 til nu Per Søren Ravensholt.

Foreholdt, at et kildeskatteprojekt involverer komplicerede ting, og forespurgt, om det var noget, vidnet beskæftigede sig med på fuld tid, eller om det var et blandt flere projekter, forklarede vidnet, at det var et blandt flere projekter, men det fyldte rigtig meget. Forespurgt til et estimeret tidsforbrug forklarede vidnet, at det var omkring 60 % af hans tid, der gik med Kildeskatteprojektet. Forespurgt, om det gjaldt for hele perioden fra 2009 til 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets nærmeste samarbejdsrelationer i organisationen med særligt fokus på dem, der havde med udbytteskat at gøre, forklarede vidnet, at hans nærmeste samarbejdspartner var kontorchef Michael Dalvad Carlsen og derudover Maj-Britt Nielsen. Maj-Britt Nielsen var tovholder på projektet, og vidnet var medtovholder på Kildeskatteprojektet. Forespurgt, om det var de to, der var de primære personer på projektet, bekræftede vidnet dette og forklarede, at der var forskellige kolleger tilknyttet, da der var 5-7 årsværk beskæftiget med projektet, så der var flere personer involveret, som var med til at lave sagerne.

Forespurgt, om de personer på kontoret, som sad med den konkrete administration, skulle rette henvendelse til medarbejderne i Kildeskatteprojektet, eller om der var andre, man tog en dialog med i Indsats, hvis de pågældende havde en konkret tvivl eller havde forespørgsler om noget, forklarede vidnet, at hvis det var faglige problemstillinger vedrørende de faktiske forhold og forståelsen af de materielle regler, blev forespørgslerne i første omgang rejst til Maj-Britt Nielsen og vidnet. Derudover kunne der være komplicerede juridiske spørgsmål, hvor de blev nødt til at inddrage fx SKAT Jura.

Forespurgt, hvis der var tvivl i udbytteadministrationen i Regnskab 2 også ud over kapitalfondsproblemstillinger, om de også kunne tage en dialog med medarbejderne i Regnskab 2 om andre forhold, forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Forespurgt, om de således ikke havde en løbende dialog med medarbejderne i Regnskab 2, forklarede vidnet, at i tiden fra 2009 til 2012, hvor de i Kildeskatteprojektet udelukkende lavede forhøjelser og pålagde selskaber at betale udbytteskat, havde de en løbende dialog med Lisbeth Rømers afdeling. Det var bl.a. sådan, at når de i Kildeskatteprojektet havde truffet en afgørelse og skulle indberette forhøjelsen til SKAT's systemer, sendte de den ud til Lisbeth Rømers afdeling, og så sørgede Lisbeth Rømers afdeling for, at det kom ind i SKAT's systemer. Derudover havde de et samarbejde med Lisbeth Rømer, når de skulle udsøge sager til Kildeskatteprojektet. Sagerne blev udsøgt på mange forskellige måder, men det var bl.a. sådan, at når et

dansk selskab udloddede udbytte, selv om der ikke skulle indeholdes udbytteskat, sendte det danske selskab en nulangivelse ind til SKAT, hvoraf det fremgik, hvor stort udbyttet var, og at udbytteskatten var nul. I Kildeskatteprojektet havde de en aftale med Regnskab 2 om, at når der kom interessante nulangivelser, hvilket Lisbeth Rømer vurderede, tog hun dem fra og sendte en kopi ind til vidnets kontor. Nulangivelserne indgik i den risikovurdering, de foretog i Kildeskatteprojektet, når de udsøgte, om der skulle være nogle interessante selskaber imellem dem. Vidnet og medarbejderne i Kildeskatteprojektet kendte derfor godt Lisbeth Rømer.

Forespurgt, om de i Kildeskatteprojektet havde en tilsvarende aftale med Regnskab 2, inden Regnskab 2 blev involveret i Kildeskatteprojektet, og der kom interessante refusionssager i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det havde de ikke, da det på daværende tidspunkt ikke var projektets formål at beskæftige sig med refusionssager.

Forespurgt, om vidnet opfattede sin arbejdsopgave som afgrænset til det, der var defineret inden for projektets opgave, forklarede vidnet, at de kun arbejdede inden for projektets formål.

GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Forespurgt, hvordan afdelingen Indsats' rolle som kontrolorgan i SKAT blev afgrænset overfor fagkontorerne i forhold til at kontrollere, at betingelserne var opfyldt, hvis man fx skulle udbetale midler, og foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at vidnet i Indsats havde en specifikt defineret rolle vedrørende Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at de havde lavet en beskrivelse af deres projekt og defineret, hvilke problemstillinger de tog op i projektet. Når de skulle finde sager, lavede de en risikovurdering, ud fra hvad de syntes, der var væsentligt, og hvad der var særlig risikofyldt. De udvalgte nogle stikprøver ud fra det, og det var disse stikprøver, de kontrollerede

Forespurgt, hvis man ser på Indsats mere bredt end den opgave, vidnet havde på udbytteområdet, om vidnet havde kolleger i Indsats, der havde en friere rolle, og som skulle foretage løbende materiel prøvelse af, om betingelserne var opfyldt uden for de konkret definerede projekter, der var i Indsats, forklarede vidnet, at Indsats omfattede 2.000 årsværk, og at han ikke i detaljer ved, hvad man foretog sig i alle afdelinger. Han mener, at det generelt foregik sådan i Indsats' arbejde, at man altid foretog en risikovurdering og fandt ud af, hvad der var risikofyldt, og hvad der var væsentligt, hvorefter man tog store eller små stikprøver.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der har været andre medarbejdere i Indsats, der har haft udbytteområdet som arbejdsområde, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse har været uklarhed omkring ansvarsfordelingen vedrørende, hvilke opgaver der lå i Regnskab 2, og hvilke opgaver der lå i Indsats, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der har været.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen tidligere har hørt fra administrationen, at man i Regnskab 2 foretog en formel kontrol, men at man ikke foretog en materiel vurdering af, hvem der var beneficial owner, og forespurgt, om de i Indsats var involveret i, hvorvidt sagsbehandlingen i Regnskab 2 var grundig nok, forklarede vidnet, at det mener han ikke.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var således, at hvis man havde et projekt i Indsats, da gik man ind og tog nogle prøver ud, men at man i Indsats ikke havde noget ansvar for den generelle løbende sagsbehandling i andre kontorer, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at man i undersøgelseskommissionen fokuserer på perioden fra 2010 og frem, og at man i den periode taler om den tidlige og den sene periode, da der skete nogle organisatoriske ændringer i 2013, og forespurgt, om der i den forbindelse skete nogle ændringer i Indsats' strukturering, opgaver eller opgavernes udførelse, bortset fra at Indsats gik fra at være et regionalt til et centralt kontor, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der gjorde. Store Selskaber har fungeret forbløffende uændret på trods af de mange organisationsændringer. Forespurgt, om de har været udsat for ændringer i ressourceallokeringer over tid, forklarede vidnet, at Kildeskatteprojektet løbende over årene har været normeret til 5-7 årsværk, og at de i de senere år, fra 2017, er blevet opnormeret til 10 årsværk.

Forespurgt, hvordan normeringen i Indsats generelt har udviklet sig over årene, forklarede vidnet, at det er han ikke den rette til at svare på. Forespurgt, om vidnet har erindring om sparerunder, eller at de blev begrænset i ressourcerne, forklarede vidnet, at i Store Selskaber oplevede de ikke sparerunder i særlig høj grad. Foreholdt, at når der spørges til besparelser, skyldes det, at Lars Nørding tidligere har forklaret, at det var på kontrollen, man havde mulighed for at nedsætte ressourceforbruget, og at kontrollen blev hårdt ramt af nedskæringerne, og forespurgt, om det gjaldt for den del, vidnet sad med, forklarede vidnet, at Store Selskaber ikke har været hårdt ramt af nedskæringer.

Forespurgt, hvordan processen var, når der skulle oprettes et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at det foregik ved, at de prøvede at danne sig overblik over det problem, de skulle undersøge, hvorefter de udarbejdede en risikovurdering. De prøvede at finde ud af, hvilke sager der var væsentlige – hvilket fx kunne være noget med store beløb – og hvad der var risikofyldt – hvilket fx kunne være noget, der endte i et skat-

telyland. Det sammenholdt man med de ressourcer, man havde til rådighed, og så lavede man en beskrivelse af det, hvilket kaldtes en indsatsplan. Indsatsplanen sendte man til SKAT's indsatsledelse. Forespurgt, om "man" er vidnet og hans kolleger, forklarede vidnet, at det er tovholderne og medtovholderne sammen med kontorchefen, der formulerede indsatsplanen, hvorefter det blev sendt til SKAT's indsatsledelse, som godkendte det. Det var så det oplæg, de arbejdede ud fra.

Forespurgt, hvornår Indsats besluttede sig for at gå ind i Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at projektet startede i 2009, hvor det hed Kapitalfondsprojektet og Gennemstrømningsprojektet.

Forespurgt, om man undervejs evaluerede på, om projektet ramte rigtigt, forklarede vidnet, at det gjorde man. Vidnet forklarede, at Kildeskatteprojektet i starten var et lille tidsbegrænset projekt, der kørte et år ad gangen, hvorefter man tog stilling til, om det skulle forlænges. Men der var så stort politisk fokus på de sager, de rejste om indeholdelse af kildeskat, at projektet løbende blev forlænget, og i dag er det en varig driftsopgave.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen i materialet har kunnet læse om risikokomitéer, og forespurgt, om det var noget, vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at han aldrig har været inviteret til at deltage i en risikokomité.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3494 (2013-07-18 - Udkast til strategisk analyse og revisionsstrategi for 2013):

> *"- Trin 1 består af en identifikation af risici, der kan bevirke, at SKATs kunder ikke betaler korrekt og til tiden. Risikoidentifikationen foretages primært af medarbejdere tæt på kunderne, da det er her, vi finder den relevante viden og erfaring. Identifikationen af risikoen beskrives i et såkaldt risikoark.*
>
> *- I trin 2 gennemarbejder risikokomitéer de indsendte risikoark og grupperer dem inden for en række overordnede temaer. Det er målet at arbejde med færre og mere overordnede risici, hvorfor visse risici sammenlægges med andre nært beslægtede risici. Desuden bliver vurderingen af den enkelte risiko løbende opdateret med fx finanskrisen, complianceresultater og fejltypeanmeldelser in mente."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i en sådan risikokomité, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med begrebet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der sad i risikokomitéerne, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han ved, at kolleger har været inviteret med til at deltage i en risikokomité, men han ved ikke, hvad der foregår i dem. Forespurgt, om der vid-

net bekendt var risikokomitéer involveret i Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at han vil gætte på, at en risikokomité også vurderede det risikoark og den projektbeskrivelse, Store Selskaber sendte ind, men han ved det ikke.

Forespurgt, om risikoarket var et, der blev udarbejdet oprindeligt, eller om det blev løbende opdateret, forklarede vidnet, at det kunne blive tilpasset over tid, men typisk var risikoarket et, man lavede ved projektets start.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3494 (2013-07-18 - Udkast til strategisk analyse og revisionsstrategi for 2013):

> *"- I trin 3 mødes et panel af eksperter til en række workshops i koncerncentret. Eksperterne vurderer den enkelte risiko ud fra fire centrale spørgsmål, som kredser om væsentligheden af den enkelte risiko for skattegabet og de barrierer og udfordringer, SKAT måtte have i forhold til at imødegå risikoen.*
>
> *- I trin 4 bliver Indsatsudvalget og Kundeserviceudvalget præsenteret for de gennemarbejdede og 'scorede' risici. Udvalgene træffer på den baggrund beslutning om, hvilke risici SKAT skal fokusere på i det kommende år."*

Forespurgt, om vidnet har kendskab til eller var involveret i Indsatsudvalget, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i det, men han går ud fra, at det var dem, der modtog en projektbeskrivelse og tog stilling til, om projektet skulle sættes i gang, og om projektet skulle tildeles ressourcer. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der sad i udvalget, og hvem der traf beslutninger i det regi, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets indflydelse på indsatsstrategien i forhold til Kildeskatteprojektet var, at han udarbejdede et oprindeligt oplæg, som blev sendt igennem systemet, og at han undervejs havde mulighed for at justere det efter behov, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet blev præsenteret for kritiske SIR-rapporter af betydning, forklarede vidnet, at det ville han været blevet, hvis det var et område, han arbejdede med. Vidnet forklarede, at han først læste SIR-rapporterne vedrørende udbytterefusionsområdet fra 2009 og 2010 omkring 2015, da han skulle til at arbejde med Task Force Udbytte, hvor de skulle sætte sig ind i alle de problemer, der var, og som de skulle rydde op i og afhjælpe. I 2009 var det ikke relevant for det projekt, vidnet beskæftigede sig med, og han læste derfor ikke rapporten i 2009. Forespurgt, om rapporterne således ikke indgik i vidnets arbejde før 2015, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der er en rapport fra 2010 og en rapport fra 2013, og forespurgt, om vidnet har set dem, forklarede vidnet, at han ikke så dem før 2015. Forespurgt, om det var sædvanligt, at man sad på et specifikt område og ikke blev opdateret, når der kom kritiske rapporter af betydning, forklarede vidnet, at indsatsområdet var meget stort, og hvis der var kommet en kritisk rapport, der gik specifikt på arbejdet i Store Selskaber, er han sikker på, at han var blevet orienteret om den. Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet ikke ville være blevet orienteret om eller involveret i en kritisk rapport, hvis den vedrørte et fagligt område, som vidnet var inde at kigge på, medmindre rapporten direkte relaterede sig til vidnets arbejde, forklarede vidnet, at hans område primært var at lave sager, hvor de pålagde danske selskaber at betale udbytteskat. Hovedfokus var ikke at behandle sager om refusion.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan sådanne rapporter ville være blevet samlet op, og om nogen sad og monitorerede og kunne samle op og foreslå, at man skulle kigge nærmere på det, forklarede vidnet, at han går ud fra eller gætter på, at det foregik højere oppe i SKAT's ledelse, og at man ville få besked via sin underdirektør, hvis man højere oppe mente, at det havde afledte effekter på det, de sad og arbejdede med i Store Selskaber.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til Kildeskatteprojektet og risikovurderingen i forhold til det, og hvad baggrunden var for, at man valgte at oprette det projekt, forklarede vidnet, at der var nogle meget store virksomhedsopkøb med udenlandske kapitalfonde, som købte danske selskaber. Store Selskaber reviderede disse opkøb tilbage i perioden 2006 til 2009, og i den forbindelse kunne de konstatere, at der var store udbytte- og rentebeløb, der blev kanaliseret ud af Danmark, og hvor beløbene gik gennem mere eller mindre tomme holdingselskaber i ulande for at ende i skattelylande. Det var det, de i Kildeskatteprojektet gik ind i for at se, om man kunne anfægte. Det var et arbejde, de ikke havde prøvet før, og de blev enormt udfordret både på sagernes faktum og på anvendelsen af de materielle regler. De skulle ind og analysere, hvad der skete i et udenlandsk holdingselskab, og se, om der på forhånd var opsat en struktur, der gjorde, at pengene fra Danmark var forudbestemt til at blive kanaliseret videre. Samtidig udfordrede rådgiverne dem meget på anvendelsen af de materielle regler, bl.a. fordi de tilsidesatte moder-/datterselskabsdirektivet og anførte, at en sådan pengestrøm ikke var beskyttet af moder-/datterselskabsdirektivet. Det gav anledning til, at af de sager, der blev startet op omkring 2009, blev seks sager blevet forelagt EU-Domstolen som præjudicielle forelæggelser, og de blev først afgjort i foråret 2019. Sagerne verserer stadig, da de skal videre til domstolene. Det var virkelig et pionerarbejde med meget tunge sager på alle områder.

Indsats' kontrol i udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at det ikke ligger indenfor deres arbejdsområde at udføre egentlig kontrol omkring udbytteindberetningerne. Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Foreholdt, at dette kan læses som en bunden opgave eller som noget andet, og forespurgt til vidnets forståelse af arbejdsdelingen forklarede vidnet, at han ikke genkender, at der skulle ligge kontrol omkring udbyttebeskatningen i Indsats. Det lå ikke i vidnets hjørne af Indsats.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til det pågældende udland."*

Forespurgt, om det får vidnet til at ændre sin opfattelse af, at opgaven skulle ligge i Indsats som en løbende opgave, forklarede vidnet, at det burde opgaven gøre. Forespurgt, hvad vidnet mener med dette, forklarede vidnet, at det burde være en opgave i Indsats at kontrollere. Forespurgt, om vidnet dermed mener, at det burde være en opgave, der lå i vidnets organisation, at foretage denne kontrol, eller om opgaven skulle ligge i Regnskab 2, forklarede vidnet, at Regnskab 2 ikke havde forudsætningerne for at varetage opgaven. Han er enig i, at det ikke var realistisk, at Regnskab 2 skulle udføre opgaven med de få personer, der var i Regnskab 2, og med de faglige forudsætninger, disse personer havde. Det var en kontrolopgave, og i dag ligger kontrollen af udbytterefusionen i Indsats. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at kontrollen i dag ligger i, at man i hver enkelt ansøgningssag går ind og vurderer, om man mener, at betingelserne er opfyldt, og at man tidligere fokuserede på specifikke ting og tog nogle ting ud, og at den store pengestrøm dermed ikke blev materielt kontrolleret, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at en af de ting, undersøgelseskommissionen skal forholde sig til, er, hvorvidt det var en lovlig måde at agere på som forvaltningsmyndighed, og om sagerne var tilstrækkeligt oplyst, hvis man sendte penge retur uden at have en eller anden form for sikkerhed for, at det var den reelle ejer, der modtog pengene, og forespurgt, om vidnet er bekendt med andre områder i SKAT, hvor man havde manuel

sagsbehandling og refunderede midler uden at foretage en materiel kontrol, forklarede vidnet, at det har han ikke kendskab til. Forespurgt, om det kun var på dette område, vidnet har hørt om det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at det var sådan, det foregik, inden han kom i dialog med Regnskab 2, og om det var almen kendt, forklarede vidnet, at han ikke vidste, at det var sådan, det foregik, før han begyndte at tale med Lisbeth Rømer, men Lisbeth Rømer sagde tit og ofte, at Regnskab 2 var en regnskabsafdeling og ikke en kontrolafdeling.

Forespurgt, om vidnet ved, om der noget sted i organisationen havde været overvejelser om det lovlige i at afgrænse opgaven til kun at være en formel kontrol, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Foreholdt, at de i forhold til sondringen mellem formel og materiel kontrol havde en regnskabsinstruks på området, og forespurgt, om regnskabsinstruksen havde betydning for Indsats' arbejde, forklarede vidnet, at han ikke kender regnskabsinstruksen.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen har set eksempler, hvor Store Selskaber er involveret i konkret sagsbehandling i forhold til refusion, og forespurgt, hvad der var af aftalegrundlag omkring det, og om vidnet husker, hvornår de blev involveret, forklarede vidnet, at de blev involveret omkring årsskiftet 2012-2013, da kildeskattelovens § 69 B kom. Vidnet forklarede, at han ikke var involveret i lovforarbejdet, så han ved ikke, hvem der fik idéen. De tog det ind som et punkt i Kildeskatteprojektet.

Forespurgt, hvordan de i Store Selskaber blev bekendt med kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at den daværende vicedirektør i Store Selskaber, Jesper Wang-Holm, lavede en aftale med Ivar Nordland i departementet om, at Store Selskaber skulle foretage stikprøver ud fra kildeskattelovens § 69 B. Det var på den måde, Store Selskaber blev gjort bekendt med bestemmelsen, og det var derfor, de tog den ind i deres projekt. Forespurgt, om det var Ivar Nordland, der tog kontakt til dem og meddelte, at der var kommet denne bestemmelse, hvorefter man aftalte, at Store Selskaber skulle foretage en stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at det er hans forståelse af det, og at det er, hvad han kan se af e-mailkorrespondancen mellem Michael Dalvad Carlsen, deres daværende direktør, Rasmus Bo Andersen, og Jesper Wang-Holm. Forespurgt, om disse havde en e-mailkorrespondance om, at Store Selskaber nu skulle til at foretage stikprøvekontrol på området, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at det gav anledning til, at de holdt et møde med Lisbeth Rømer, Laurits Cramer og Sven Jørgen Nielsen.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om vidnet læste love og bemærkninger igennem, da de i Store Selskaber blev opmærksomme på den nye regel, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, [osv.] har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.*
>
> …
>
> *Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes…*
>
> …
>
> *Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.*
>
> *Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om ikke en naturlig læsning af dette er, at man så går ind og tror, at der nu sker en tilbundsgående prøvning, hver gang der kom en refusionsansøgning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der havde været overvejelser om, hvorvidt stikprøvekontrol var tilstrækkeligt i forhold til det signal, der her blev sendt til Folketinget, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han ved ikke, hvad man havde tænkt højere oppe i systemet.

Forespurgt, om vidnet var i dialog med nogen om, hvorvidt Store Selskabers stikprøver var tilstrækkelige, eller om Lisbeth Rømer skulle lægge sin administration om, eller om der skulle tilføres nye ressourcer eller andet for at leve op til det, der fremgår af betænkningen, forklarede vidnet, at det var de i Store Selskaber ikke inde i. De prøvede i første omgang at tage nogle stikprøver, som de havde store vanskeligheder ved at få. Det varede længe, før de kom så vidt, at de ud fra stikprøver kunne vurdere, om der var problemer eller ej. De havde ikke så meget at gå opad med.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4224 (2013-XX-XX - Afrapportering af indsatsprojekt om korrekt angivelse af udbytteskat).

Foreholdt, at der i 2012 var et indsatsprojekt omkring udbytteskat, forklarede vidnet, at det ikke er et projekt, han kender, og at det må være blevet lavet andre steder i Indsats, og at projektet slet ikke var i Store Selskabers regi. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der var inde over projektet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om vidnet blev orienteret om projektet, forklarede vidnet, at han først har set det, i forbindelse med at han forberedte sig til afhøringen.

KILDESKATTEPROJEKTET

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen har hørt om, at det oprindeligt var bekymringer på kapitalfondsområdet, der lå bag projektet, og at der skete en tilpasning, og forespurgt, om denne tilpasning var foranlediget af kildeskattelovens § 69 B, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad forløbet var, da de i Kildeskatteprojektet gik fra at være rent kapitalfondsorienteret til også at tage kildeskattelovens § 69 B ind, forklarede vidnet,

at Kildeskatteprojektet fortsat primært var et kapitalfondsprojekt, hvor de pålagde danske selskaber at betale kildeskat, men de fik besked om at tilføje et ekstra punkt til deres projekt. Det var relevant nok at inddrage kildeskattelovens § 69 B i projektet, da det kunne være, at man i nogle situationer brugte gennemstrømningsselskaber, når man tilbagesøgte udbytteskatter, og at tilbagesøgningen ultimativt også endte i skattelylande.

Forespurgt, om deres fokus på det tidspunkt stadig var, at det kun var i forhold til rent kontrollerede selskaber, forklarede vidnet, at de i projektet var klar over, at de så også var ovre i porteføljeaktier og dermed ude over kapitalfondsstrukturer. Vidnet forklarede, at Kapitalfondsprojektet var unoterede aktier, og refusionssagerne var børsnoterede aktier.

Forespurgt, om det kun var noterede aktier, der var refusionssager på, forklarede vidnet, at det var det ikke udelukkende. Hvis det var unoterede aktier, og der var et moder-datterselskabsforhold, kunne udbyttet som hovedregel udbetales skattefrit, fordi det lå i lovgivningen. Der kunne i sjældne tilfælde være nogle unoterede selskaber, der indeholdt kildeskat, hvis de var i tvivl om, hvorvidt pengene endte i skattelylande.

Forespurgt, om det etablerede projekt inden kildeskattelovens § 69 B var blevet til helt i klassisk stil med en indsatsstrategi, hvor vidnet og hans kolleger havde lavet et udkast til et projekt, der kom op igennem systemet og blev godkendt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de i Store Selskaber, da der i 2012/2013 kom en ny lovgivning, lavede en risikovurdering på, hvordan man skulle afgrænse det på sædvanlig vis, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilke elementer der indgik, forklarede vidnet, at de altid lavede en afgrænsning, i forhold til hvad de syntes, der var væsentligt, og hvad der var risikofyldt. Væsentligt kunne fx være store beløb, og risikoen kunne være noget, der endte i et skattelyland. Hvis de i Store Selskaber skulle have fat i refusionsansøgninger, skulle de også have fat i Lisbeth Rømers afdeling, da det var hende, der fik ansøgningerne igennem hænderne. De holdt et møde med Lisbeth Rømer og bad om at få nogle oversigter over Regnskab 2's refusioner på over 1 mio. kr. for perioden fra 2009 til 2012. Dette bad de om, for at få et overblik over antallet og få navne på nogle, der havde fået udbetalt refusioner, så de i projektet havde noget at arbejde med, og for at de kunne undersøge disse navne gennem forskellige databaser. Det, de meget hurtigt så, var, at der blev udbetalt refusioner til nogle lande, der ikke havde dobbeltbeskatningsoverenskomst med Danmark. Det var meget naturligt, at man så fokuserede på dem i første omgang.

Vidnet forklarede, at den projektbeskrivelse, der ligger i materialet, er en senere tilrettet version, og at hans bisidder har den version, der oprindeligt blev godkendt af

Indsatsudvalget i 2013. I den oprindelige projektbeskrivelse står, at de i første omgang ville tage ti stikprøver i 2013, hvilket siger lidt om størrelsesforholdet i projektet. Forespurgt, om det var det, de i Store Selskaber lagde op til, og som blev sendt op og godkendt længere oppe i systemet, og om det dermed vil sige, at ledelsen var fuldt ud bekendt med omfanget af tilpasningen af det igangværende projekt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de opfattede deres opdrag som udvidet med ti stikprøver, bekræftede vidnet, at det var det i første omgang. Man ville gennemføre de stikprøver og se, hvad resultatet blev, og gå videre derfra.

7. november 2012 – møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010 til 2012

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Deltagere er:*
>
> *Fra Regnskab II*
> *Lisbeth Rømer*
> *Lisbeth Mohr*
> *Sven Nielsen*
> *Lauritz Cramer*
>
> *Fra Store Selskaber*
> *Michael Carlsen*
> *Maj-Britt Nielsen*
> *Poul Buus Lassen*
>
> …
>
> *Michael Carlsen indledte med at oplyse, at det efter indførelsen af kildeskattelovens § 69B er Store Selskabers opfattelse, at der bør foretages kontrol af udvalgte sager omfattet af bestemmelsen. Det blev oplyst, at Store Selskabers hidtidige projekter om kapitalfonde og gennemstrømning i 2013 bliver slået sammen i et projekt om kildeskat og at det nye projekt også kommer til at omfatte royaltyskat. I dette projekt bliver kildeskattelovens § 69B efterprøvet."*

Foreholdt, at det svarer til, hvad vidnet har fortalt, med den begrænsning, at det var en forhåndsdefineret udvidelse, der på dette tidspunkt afgrænsede sig til ti stikprøver, forklarede vidnet, at det var, hvad de i Store Selskaber valgte at starte med, da de havde set de lister, som Lisbeth Rømers afdeling skulle levere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Regnskab II oplyste, at afdelingen ikke kontrollerer om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldte, da afdelingen udfører en regnskabsfunktion."*

Forespurgt, om det fik dem til at sige, at de skulle gå hårdere til sagen, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at Lisbeth Rømer henviste dem i Store Selskaber til revisionsrapporterne eller anbefalede dem at læse rapporterne. Forespurgt, om det blev oplyst, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, og at det heller ikke var sådan, at Lisbeth Rømer henviste dem til nogle særlige fokuspunkter, som de skulle være særlig opmærksomme på.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen tidligere har haft nogle medarbejdere fra SIR inde at afgive forklaring, der har fortalt, at det var såkaldt røde rapporter, forklarede vidnet, at det kan han godt se. Forespurgt, om vidnet opfattede det som et orienteringspunkt og ikke et bekymringspunkt, forklarede vidnet, at han ikke har opfattet det som et bekymringspunkt. Forespurgt, om det ikke stadig var usædvanligt, at man havde en myndighed, der udbetalte penge uden at kontrollere, om betingelserne var opfyldt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det fik dem til at sige eller overveje, at de skulle udvide deres scope, forklarede vidnet, at de i Store Selskaber tog stikprøver ud fra deres projekt, og man måtte gennemføre de stikprøver og så se, hvad resultatet blev. Var der fejl, måtte man udvide kontrollen, og var der ikke fejl, måtte man flytte fokus og tage nogle andre stikprøver.

Forespurgt, hvad de stikprøver, der blev taget, viste, forklarede vidnet, at de i Store Selskaber ikke kunne få Regnskab 2 til at sende nye anmodninger ind. De spurgte 14 gange på 2 år, om det var rigtigt, at man fortsat refunderede på ikke-DBO-lande, og de sagde gentagne gange til Regnskab 2, at næste gang, Regnskab 2 modtog ansøgninger fra specifikke lande, ville de i Store Selskaber meget gerne behandle ansøgningerne. Det var først i foråret 2015, at Store Selskaber begyndte at få noget fra Regnskab 2, og så begyndte svindelsagen.

Forespurgt, om det betød, at de i projektet havde besluttet sig for udelukkende at fokusere på de arabiske olielande til stikprøverne, og om de havde besluttet sig for ikke at kigge på DBO-landene, forklarede vidnet, at de holdt sig inden for Kildeskatteprojektets formål: at følge de penge, som gik via gennemstrømningsenheder til skattely. Det var deres fokus, og det holdt de fast i. Forespurgt, om det betød, at hvis man var et DBO-land, var man definitorisk ikke et skattely, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det derfor ikke var interessant, uanset at det kunne være en ame-

rikansk pensionskasse, der dermed heller ikke betalte skat, forklarede vidnet, at de ikke havde fokus på amerikanske pensionskasser, i hvert fald ikke på det tidspunkt.

Forespurgt, om de heller ikke havde fokus på Malaysia, som er et DBO-land, forklarede vidnet, at de kendte Malaysia fra Kildeskatteprojektet, og at det kunne være, at de havde taget Malaysia op, næste gang de skulle lave stikprøver. Han mener at kunne huske, at i det materiale, de i første omgang valgte stikprøver ud fra, optrådte Malaysia ikke. Vidnet forklarede, at de lister, de blev forevist fra Regnskab 2, udelukkende var fra regnearksordningen, og Regnskab 2 fortalte dem ikke på det møde, at de i Regnskab 2 også fik ansøgninger fra reclaimagenter, eller at de også modtog manuelle ansøgninger. Forespurgt, om de blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det mindes han ikke.

Forespurgt, om deres fokus i Store Selskaber således var på de aftaler, der var indgået med de tre eller fire pengeinstitutter, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at Regnskab 2 oplyste, at det var ansøgninger via banker, og Store Selskaber fik forevist nogle regneark. Det var først på et langt senere tidspunkt, at vidnet fandt ud af, at man kaldte det for regnearksordningen. De fik heller ikke forevist aftalegrundlaget, der var mellem Regnskab 2 og bankerne omkring bankordningerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3964 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Som det fremgår af vedlagte bilag 1 – referat fra møde med Regnskab 2 den 7. november 2012 gjorde Store Selskaber allerede dengang opmærksom på, at der efter vores opfattelse skulle foretages kontrol af hvorvidt betingelserne for tilbagesøgning var opfyldt. Regnskab 2 oplyste allerede dengang, at de ikke udførte kontrol. Store Selskaber bad om at få fremsendt en række dokumenter til brug for kontrol i Kildeskatteprojektet."*

Vidnet blev på ny forevist referatet på ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012) og foreholdt, at det ikke står lysende klart i referatet, at de skulle have gjort Regnskab 2 opmærksom på, at der var pligt til at foretage kontrollen. Vidnet forklarede, at de i Store Selskaber havde taget det til sig og forstod, at Regnskab 2 var en regnskabsfunktion, og at det ikke nyttede at bede Regnskab 2 om at foretage kontrol, da Regnskab 2 ikke havde forudsætningerne for det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, man sagde, var, at der burde foretages kontrol af udvalgte sager, forklarede vidnet, at det var i forhold til Store Selskabers projekt. Forespurgt, om de således ikke fra Store Selskabs side kommenterede

på, om det var rigtigt eller forkert i forhold til udbytteadministrationen, at man ikke kontrollerede, forklarede vidnet, at han mener, at de alle ville have været enige om, at der skulle kontrolleres. Forespurgt, om det var det, der blev sagt på mødet, forklarede vidnet, at der fra Store Selskabers side var fokus på at udtage nogle stikprøver til kontrol til deres projekt, da det var det opdrag, de havde fået oppefra.

Forespurgt, om det er vidnets erindring, at man sagde til Lisbeth Rømer, at Regnskab 2 efter kildeskattelovens § 69 B burde kontrollere noget mere eller burde opmandes, forklarede vidnet, at hans chef, Michael Dalvad Carlsen, sagde det til Lisbeth Rømers efterfølger, Dorthe Pannerup Madsen. Vidnet henviste til en e-mailkorrespondance fra maj-juni 2014, hvor Store Selskaber havde fået tildelt en bestemt sag via Jesper Wang-Holm, som var blevet kontorchef i SKAT Jura, samt Michael Dalvad Carlsen og Dorthe Pannerup Madsen, hvor Store Selskaber tog en sag ind for at behandle den materielle del af skatteretten. Michael Dalvad Carlsen sendte også en e-mail til Rasmus Bo Andersen, der på det tidspunkt var direktør i Store Selskaber, i hvilken han refererede til, at han havde haft en samtale med Dorthe Pannerup Madsen, og hvor han opfordrede hende til straks at gå til sin egen underdirektør for at få placeret den varige opgave. I den forbindelse oplyste Dorthe Pannerup Madsen, at der var flere tusinde posteringer vedrørende udbytteskat i Regnskab 2, og hun havde mange sager, der var mere end 2 år gamle. Så i hvert fald på det tidspunkt i maj-juni 2014 har vidnets chef opfordret Dorthe Pannerup Madsen til at gå op til egen underdirektør.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Sven Nielsen udleverede herefter en oversigt som bla. viser antallet af refusionsansøgninger (andragender) vedr. udbytteskat for årene 2010 til og med uge 43 i 2012. Tallene omfatter både personer og selskaber, som har fået refunderet udbytteskat."*

Forespurgt, om man gennemgik listen, forklarede vidnet, at det var en enkelt A4-side med nogle linjer på, som dækkede en periode på 3 år. Som vidnet husker det, var det 24 mia. kr., man havde refunderet i 2012.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Refusion af udbytteskat*
>
> *Det blev oplyst at regnskab II modtager regneark fra bankerne + bilag med forskellige identifikationsoplysninger."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var det, Store Selskaber lagde til grund som værende den måde, refusionen skete på, og udelukkende den måde, forklarede vidnet, at det var deres opfattelse dengang. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsens egen manuelle proces blev berørt, forklarede vidnet, at den ikke blev beskrevet for dem. Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at der også var en ikke-ubetydelig aktivitet der, forklarede vidnet, at det blev han i 2015, da han begyndte at arbejde i Task Force Udbytte, og de skulle rydde op i de berostillede sager.

Forespurgt, om der ikke inden da var ansøgninger fra nogle af de arabiske lande, som Store Selskaber efterlyste, forklarede vidnet, at dem begyndte Store Selskaber først at efterlyse efter mødet i 2012, hvor Sven Jørgen Nielsen eller Lisbeth Rømer fremsendte lister. Forespurgt, om de efterlyste dem i den tro, at det var nogle ansøgninger, Sven Jørgen Nielsen kunne spotte via regnearksordningen, forklarede vidnet, at de stod nævnt med navns nævnelse. Forespurgt, om deres tro i Store Selskaber var, at alt foregik i regnearksordningen, bekræftede vidnet, at det troede de på det tidspunkt.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet først blev bekendt med den manuelle proces i 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3897 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Det blev aftalt, at Regnskab II fremsender følgende til Store Selskaber.*
>
> *1.) En oversigt over selskaber og personer som i årene 2010 til 2012 har fået refunderet 1 mio. kr. eller mere i udbytteskat. Bliver antallet meget stort flytter Regnskab II beløbsgrænsen opad. (Listen må gerne være med så mange identifikations-oplysninger som muligt, navne og hvad der ellers er.)*
>
> …
>
> *Store Selskaber udvælger herefter et antal sager til det nye kildeskatprojekt efter en vurdering af væsentlighed og risiko."*

Forespurgt, om de havde drøftelser om, hvordan man skulle udtage selskaberne, eller om de anvendte Store Selskabers egen metode, forklarede vidnet, at de anvendte Store Selskabers metode. Lisbeth Rømer pegede ikke på særlige fokusområder.

Forespurgt, om der blev nævnt bekymringspunkter i forhold til amerikanske pensionskasser eller malaysiske aktører, særlige reclaimagents eller lignende, forklarede

vidnet, at Store Selskaber ikke kendte begrebet reclaimagents, og amerikanske pensionskasser interesserede dem heller ikke. Vidnet er sikker på, at de, hvis de havde set nogle navne, hvor der stod Malaysia på, havde taget dem ud.

Januar 2013 – projektbeskrivelse af Kildeskatteprojektet

Forevist projektbeskrivelsen fra januar 2013 og forespurgt, om det er andenudgaven, bekræftede vidnet dette og bemærkede, at det fremgår af dokumentet, at det senest er rettet den 9. februar 2016. Vidnet er ikke sikker på, at den viste projektbeskrivelse er den allernyeste. Projektbeskrivelser kunne være ændret flere gange, bl.a. kunne de blive opdateret årligt med antal årsværk og andre mindre rettelser. Forespurgt, om det foreviste dokument var gældende umiddelbart efter februar 2016, men at der kan være kommet andre til efterfølgende, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4215-4216 (2013-01-01 (2) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')):

> *"2.1.a Projektets formål?*
>
> *Der er risiko for at store pengestrømme fra danske (holding)selskaber ikke bliver opkrævet kildeskat, hvis beløbene reelt tilhører selskaber i skattelylande. Pengene kan eksempelvis gå via gennemstrømningsselskaber i EU. Eller andre omstændigheder, hvor det er tilsigtet at opnå særlige skattemæssige fordele i kraft af indsættelsen af et mellemliggende gennemstrømningsselskab. Der skal ske en vurdering af hvem, der er beneficial owner af de overførte beløb.*
>
> *Kildeskatteprojektet tager afsæt i store udbyttestrømme, kapitalfondsovertagelser og andre store danske virksomhedsopkøb med fokus på den skattemæssige behandling af udgående udbytter og andre store pengestrømme.*
>
> *Det kan være i form af renter – og royaltybetalinger til udenlandske beløbsmodtagere samt anmodninger om tilbagebetaling af for meget indeholdt kildeskat.*
>
> …
>
> *Målgruppen er danske selskaber:*
>
> *- Der udlodder store udbyttebeløb til udenlandske moderselskaber*
>
> *- Der er overtaget af kapitalfonde*

- Der er overtaget ved andre store virksomhedsopkøb.

Det estimeres, at der er ca. 50-100 danske selskaber."

Forespurgt, om dette er tilbage fra den oprindelige procesbeskrivelse, og om det var den måde, de framede det på efterfølgende, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, når der tales om beneficial owners osv., om det så var med det fokus, som vidnet forklarede om tidligere, og ikke særligt med fokus på den udfordring, man havde i Regnskab 2 om, hvem der var den enkelte ejer, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at der er nogle nuancer i det. Når Store Selskaber henviste til beneficial owner, så mente de, at EU-selskabet ikke var retmæssig ejer af udbyttestrømmen, men Store Selskaber anfægtede ikke det civilretlige ejerskab til aktierne. I svindelsagerne var det det civilretlige ejerskab, der var falske dokumenter omkring.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i de oprindelige sager talte om, at visse strukturer skulle accepteres af skattemyndighederne, eller om strukturerne kunne være så konstruerede, at man skatteretligt kunne sige, at man ikke accepterede dem, selv om de civilretligt holdt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de andre sager derimod var et spørgsmål om humbug, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4216 (2013-01-01 (2) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')):

"2.3. Hvilke interessenter er på området?

…

De interne interessenter på området:

- Ledelsesniveauet i Store Selskaber

- SKATs afdeling Regnskab II, som administrerer angivelser, refusioner og dispensationer vedr. udbytte-, rente- og royaltyskat

- Borger og Virksomhed i SKAT

- Departementet

- SKAT - Jura

- Samfundet."

Forespurgt, om den omstændighed, at Regnskab 2 er nævnt her, er noget, der kom ind efter 2013, forklarede vidnet, at Regnskab 2 hele tiden har været med, idet Regnskab 2 skulle indberette deres forhøjelser, og de indsendte også nulangivelser til Store Selskaber. Så de var involveret fra starten.

Foreholdt, at dette er et dokument fra 2016, forklarede vidnet, at det med refusionerne var pillet ud, da det var flyttet over i projektet Task Force Udbytte.

August 2015 – forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende Store Selskabers dialog med udbyttekontoret

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3963 (2015-08-26 (1) - E-mail fra Kim Tolstrup til Hans From med udkast til forelæggelse for Jim Sørensen):

"Majbritt og Poul har ved siden af deres andre opgaver i dag prøvet at genskabe forløbet gennem de sidste par år mht vores dialog med udbyttekontoret etc.

Det er ikke så kønt.

Forelæggelsen er lige nu et groft udkast skrevet råt for usødet og er ikke kvalitetssikret af Maj-Britt og Poul. I sin nuværende form egner den sig heller ikke til at sende til Jim, men prøv lige at læse den og bilagene igennem og så lad os lige tale sammen om det videre forløb."

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet efter mødet og i forhold til ønsker til fremtiden, forklarede vidnet, at de havde en meget lang proces, der varede 2 år, hvor de fra Store Selskaber gentagne gange måtte skrive til Lisbeth Rømer og Sven Jørgen Nielsen om, hvorvidt de fortsat refunderede til ikke-DBO-lande. Vidnet havde også på et tidspunkt en telefonsamtale med Lisbeth Rømer, hvor hun medgav, at det kunne være et problem at refundere til disse lande. Vidnet forklarede, at det ikke nødvendigvis er odiøst, at man sender penge skattefrit til et skattelyland, men at det kræver en nærmere skattemæssig kvalifikation. Hvis det er den udenlandske stat, der modtager pengene, er det i orden, da stater ikke er skattepligtige. Men lige så snart den udenlandske enhed, selv om det er en statsinstitution, er organiseret som sin egen selvstændige juridiske enhed, er den ikke skattefritaget. Det kræver en nærmere skattemæssig kvalifikation, før man kan sige, at det er forkert at refundere til et skattelyland, men det er stadig meget risikobetonet. Forespurgt, om det så ikke var

forkert, at en sådan funktion lå i Regnskab 2, forklarede vidnet, at de i Regnskab 2 i hvert fald skulle sørge for, at refusionsanmodningerne blev sendt et sted hen, hvor man kunne foretage en skattemæssig kvalifikation. Vidnet forklarede, at han havde en samtale med Lisbeth Rømer om dette, hvor hun medgav, at det krævede en særlig vurdering med refusioner til ikke-DBO-lande.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når man har de stater, som ikke er omfattet af en DBO-aftale, kan det være o.k. at refundere, hvis det er staten selv, mens det ikke er o.k., hvis det er noget, der er lagt ind i en skal, eller det ikke er staten selv, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det kræver en særlig skattemæssig kvalifikation. Forespurgt, om det er noget, man typisk kan vurdere i et regnskabskontor, forklarede vidnet, at det er det ikke. Forespurgt, om denne opgave automatisk burde sendes til Store Selskaber, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var nogle processer omkring dette, forklarede vidnet, at det var der ikke, men at det var det, de havde deres fokus på. De kunne se, at der var refusioner til ikke-DBO-lande, og vidste, at det krævede en nærmere skattemæssig kvalifikation, hvilket Lisbeth Rømer også var med på. Vidnet spurgte hende, fordi de havde en mistanke om, at de fortsatte med at refundere til disse lande, selv om de i Store Selskaber havde bedt Regnskab 2 om at sende ansøgningerne på over 1 mio. kr. til Store Selskaber Det spurgte de til gentagne gange i løbet af de næste 2 år.

Forespurgt, hvad Lisbeth Rømer svarede vidnet, når de talte om, hvorvidt der havde været nye refusioner, forklarede vidnet, at hun sagde, at hun ville spørge Sven Jørgen Nielsen, hvorefter vidnet ikke hørte mere til det. I marts 2014 havde vidnet en e-mailkorrespondance med Sven Jørgen Nielsen om ikrafttrædelsen af en DBO-aftale med et af skattelylandene, hvor vidnet skrev til Sven Jørgen Nielsen, at når der kom ansøgninger i foråret 2014 vedrørende det andet skattely, skulle han huske at sende ansøgningerne ned til Store Selskaber, men det skete ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår denne e-mailkorrespondance fandt sted, forklarede vidnet, at den fandt sted den 3. marts 2014. Vidnet forklarede, at de i Store Selskaber i 2014 begyndte at lave en sag mod et tredje skattelyland, et ikke-DBO-land, som de arbejdede med frem til foråret 2015, og da var de nået så vidt, at de kunne se, at der skulle meget til, før en udenlandsk stat kunne skattefritages. De havde sagen til høring i SKAT Jura, og på det tidspunkt var de ret sikre på, at der var problemer omkring de udenlandske statsinstitutioner.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det, at sagen var omkring SKAT Jura, var en opstramning, forklarede vidnet, at det var første gang, de skulle lave sådanne sager, og at det for dem i Store Selskaber var ubetrådt grund.

Vidnet forklarede, at hans kollega Flemming Simonsen havde en sag, hvor han havde en e-mailkorrespondance med Sven Jørgen Nielsen, hvor Flemming Simonsen påpegede, at Sven Jørgen Nielsen skulle huske den aftale, de havde, vedrørende de pågældende lande, da det var vigtigt, at alle sammenlignelige sager blev behandlet ens. Flemming Simonsen bad direkte Sven Jørgen Nielsen om at sende ansøgningerne ind til Store Selskaber, når der kom nogle, og han skrev med Hanne Villemoes Hald som c.c., som sendte e-mailen videre til Dorthe Pannerup Madsen.

Forespurgt, om al refusion i Store Selskabers forståelse på dette tidspunkt foregik via bankordningerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de i Store Selskaber forestillede sig, at når de i Regnskab 2 fik en liste med refusionsanmodninger fra en bank, løb Sven Jørgen Nielsen dem igennem og trak dem ud, der ikke var DBO-omfattet, hvorefter man ville vente med at udbetale, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om de efterfølgende har gennemgået listerne fra bankerne og set, om der var noget eller ikke var noget, forklarede vidnet, at da de fra Store Selskabers side i foråret 2015 pressede på for at få nye ansøgninger, vendte Dorthe Pannerup Madsen tilbage til Flemming Simonsen, hvor hun forklarede, at hun havde talt med Sven Jørgen Nielsen, og Sven Jørgen Nielsen havde forklaret, at der ikke havde været refusioner til skattelylandene i de seneste 3 år. Vidnet forklarede, at de i Store Selskaber reagerede kraftigt på dette, da det var deres opfattelse, at det ikke kunne være rigtigt. Vidnet skrev derefter til Dorthe Pannerup Madsen med henblik på at få den pågældende banks refusionsanmodninger for de seneste 3 år at se. Dorthe Pannerup Madsen svarede ikke, hvorefter de valgte at gå via deres underdirektør i Store Selskaber, Hans From, for at få ham til at eskalere det opad.

Forespurgt, hvad udfaldet blev, forklarede vidnet, at Store Selskaber langt om længe fik regnearkene fra de forrige 3 år, og de kunne konstatere, at der var sket refusioner til de pågældende lande – også over 1 mio. kr. Forespurgt, hvad forklaringen var på det, forklarede vidnet, at han derefter skrev til Dorthe Pannerup Madsen, om de i Regnskab 2 havde nogen igangværende sagsbehandling, inden de fra Store Selskabers side kontaktede banken for at få nogle oplysninger. Dorthe Pannerup Madsen vendte tilbage og sagde, at der var en skattefritagelse fra 1998 vedrørende det ene skattelyland, som var det land, de havde fokuseret allermest på. Vidnet mente, at de i Regnskab 2 burde have oplyst dem i Store Selskaber om denne skattefritagelse 2½ år forinden. Det næste, der skete, var, at svindelsagen kom, og der blev spærret for al udbetaling af udbytterefusion, hvorefter de gik i gang med at revurdere skattefritagelsen. Forespurgt, om skattefritagelsen holdt, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, e-mail af 26. juni 2015 fra Dorthe Pannerup Madsen til Hans From, med kopi til bl.a. Poul Buus Lassen):

> *"Jeg har talt med Sven Nielsen*
>
> *1) Oplysninger vedr.* [redacted] *(skal bruges i den verserende tilbagebetalingssag vedr. ADIA)*
>
> *Betaling og Regnskab har ingen sager på refusion af udbytteskat vedrørende* [redacted]
>
> *2) Ansøgninger om refusion af udbytterskatter til modtagere i Saudi Arabien i årene*
>
> *efter 2012*
>
> *Betaling og Regnskab har udelukkende regneark liggende på disse refusionssager."*

Forespurgt, om vidnet så denne e-mail, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte om oplysningen om, at Betaling og Regnskab udelukkende havde regneark liggende på disse refusionssager, og om det gav mening for vidnet, forklarede vidnet, at han var klar over, at det var det, de havde liggende, og at det også var det, de i Store Selskaber gerne ville se – både de underliggende tal og regnearkene, da det var der, de kunne se, om der var søgt på vegne af skattelylandene.

Forespurgt, om de i Store Selskaber først fik regnearkene efterfølgende, da tingene var eskaleret, forklarede vidnet, at de fik dem efterfølgende, men at han ikke husker, om Dorthe Pannerup Madsen sendte dem frivilligt, eller om han skulle bede om dem.

Forespurgt, om resultatet blev, at de i Store Selskaber først fik mulighed for at foretage kontrollen, da det hele var eskaleret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de ti stikprøver, de havde valgt, var på de lande, som de i Store Selskaber havde afventet at få stikprøver på, bekræftede vidnet dette. Forespurgt om de i Store Selskaber i mellemtiden havde været nede i enkeltniveauer, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4527-4531 (2013-01-14 (3) - Vedhæftning 1 til e-mail fra Lisbeth Rømer til Poul Buus Lassen med oplysninger til brug for 'Kildeskatteprojektet' og 2013-01-14 (4) - Vedhæftning 2 til e-mail fra Lisbeth Rømer til Poul Buus Lassen med oplysninger til brug for 'Kildeskatteprojektet').

Forespurgt, om det var noget, vidnet hæftede sig ved, hvad var, forklarede vidnet, at de så det igennem, men vurderede, at det ikke var en sag, de ville udtage. Forespurgt, om det ikke fik dem til at tænke, at der måtte være en manuel proces, som foregik ved siden af det, der foregik i bankerne, forklarede vidnet, at det ikke var noget, de tænkte over.

5. februar 2013 til den 4. juli 2014 – korrespondance mellem bl.a. Lisbeth Rømer, Poul Buus Lassen, Maj-Britt Nielsen, Sven Jørgen Nielsen og Peter Tøttrup vedrørende stikprøvekontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4535 (2013-09-30 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Sven Nielsen vedr. refusion af udbytteskat til Kuwait og Saudi Arabien, Poul Buus Lassens e-mail af 17. maj 2013 til Sven Jørgen Nielsen):

> *"Umiddelbart kunne det tyde på, at nogle af refusionerne går til aktionærer i Saudi Arabien og Kuwait - når vi ser på de navne som bankerne oplyser. Danmark har ikke DBO med Saudi Arabien og DBO'en med Kuwait er endnu ikke trådt i kraft (hvilket fremgår af den Juridiske Vejledning afsnit C.F.9.2.11.7.2. under artikel 29)*
>
> *Refusion til* [redacted]*, ark 280, 281 og 285*
>
> *Refusion til* [redacted]*, ark 1236, 1286 og 1192*
>
> *Refusion til* [redacted]*, ark 470*
>
> *Bliver bankernes oplysninger om hvem der er beneficial owner efterprøvet? Og kan I evt. oplyse noget nærmere om hvilke overvejelser der ligger, der til grund for refusionen af udbytteskatterne til de tre aktionærer?"*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4535 (2013-09-30 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Sven Nielsen vedr. refusion af udbytteskat til Kuwait og Saudi Arabien, med kopi til Lisbeth Rømer):

> *"Jeg vil gerne bringe nedenstående mail i erindring.*

Hvorfor refunderes der udbytteskat til aktionærer i Kuwait og Saudi Arabien når Danmark ikke har dobbeltbeskatningsoverenskomst med de pågældende lande?

Bliver der fortsat refunderet udbytteskat til … de to lande?"

Foreholdt, at vidnet har været inde på dette tidligere, og forespurgt, om vidnet havde nogen dialog med Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at den foreviste e-mail var sendt som c.c. til Lisbeth Rømer, og at han den 1. oktober 2013 modtog en telefonopringning fra Lisbeth Rømer, som han tidligere har refereret til, hvor han spurgte til, om de i Regnskab 2 generelt havde ændret proceduren med hensyn til at refundere til de to lande, og hvor Lisbeth Rømer svarede, at hun ville spørge Sven Jørgen Nielsen om det. Vidnet forklarede, at han efter denne samtale tænkte, at Regnskab 2 næppe havde ændret nogen procedure. Senere samme dag sendte vidnet et referat af samtalen til sin chef, Michael Dalvad Carlsen. I telefonsamtalen med Lisbeth Rømer den 1. oktober 2013 fortalte hun desuden, at hun havde en konkret sag vedrørende et ikke-DBO-land. Det var en gammel sag, hvor rådgiveren havde bedt om et møde, og det blev aftalt, at Store Selskaber – vidnet, Michael Dalvad Carlsen og Maj-Britt Nielsen – skulle deltage i det møde.

Forespurgt, om vidnet fik svar i forhold til vidnets generelle forespørgsler til numrene i regnearkene, han havde modtaget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Heller ikke fra Lisbeth Rømer.

Forespurgt, om Lisbeth Rømer fulgte op efter den 1. oktober 2013, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Vidnet forklarede, at de holdt et møde den 12. november 2013, og i referatet fra det møde står, at de i Store Selskaber skulle orienteres, næste gang der kom anmodninger ind fra det pågældende ikke-DBO-land, men det kom der ikke noget ud af. Forespurgt, om de på det pågældende tidspunkt ikke havde fået de konkrete anmodninger, vidnet havde fundet i et regneark, forklarede vidnet, at de ikke havde fået nye anmodninger fra de enheder, der var nævnt.

Forevist på ny fra ekstraktens side 4535 (2013-09-30 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Sven Nielsen vedr. refusion af udbytteskat til Kuwait og Saudi Arabien, med kopi til Lisbeth Rømer) med henvisning til numrene 280, 281 og 285 forklarede vidnet, at tanken var, at næste gang der kom nye anmodninger ind fra disse enheder, skulle Regnskab 2 sende anmodningerne til Store Selskaber. Forespurgt, om det var de historiske anmodninger, vidnet bad om at få ind, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt, om vidnet fik svar på sit spørgsmål om, hvad bankerne prøvede, herunder beneficial owner-spørgsmålet, forklarede vidnet, at han i forbindelse med sam-

talen ikke fik andet svar, end det svar de hele tiden havde fået, om at Regnskab 2 var en regnskabsafdeling.

7. august 2014 – notat af René Frahm Jørgensen vedrørende omplacering af enkelte opgaver vedrørende udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1296 og 1297 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

> *"Det blev for et par år siden aftalt at Store Selskaber/Projekt kildeskat hjælper Lisbeth Rømers enhed med disse sager.*
>
> *Aftalen kom i stand fordi det i nogle lovbemærkninger blev nævnt, at man ville stramme op i relation til tilbagebetaling af kildeskat. Det daværende Koncerncenter ønskede derfor en sådan hjælpeløsning, hvilket Rasmus Bo Andersen og jeg nikkede til."*

Foreholdt, at det var det forløb, vidnet henviste til fra november måned 2012, og forespurgt, hvor omfattende et samarbejde, der var efter mødet i november 2012, forklarede vidnet, at de i Store Selskaber bad om stikprøverne, da det skulle være en hjælp til at foretage kontrol. Der kom dog ikke noget ind i den anledning. Derefter deltog de i et møde omkring en konkret sag i november 2013, men der var i forvejen koblet en sagsbehandler på fra en juridisk afdeling, og derfor gik de ikke ind i den sag, ud over at de fik skrevet i referatet, at næste gang, der kom anmodninger ind fra enheden, ville de gerne orienteres om det. Forespurgt, om det var den sag, vidnet talte med Lisbeth Rømer om i oktober 2013, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at der derefter dukkede en sag op i maj-juli 2014, som havde ligget længe i Regnskab 2, og hvor rådgiveren på et tidspunkt klagede over sagsbehandlingen og rykkede for at få en afgørelse i sagen. Der var der dialog om, hvem der skulle foretage den materielle del af sagsbehandlingen. Den materielle del foretog de derefter i Store Selskaber i Kildeskatteprojektet, og klagen over den manglende sagsbehandling måtte Dorthe Pannerup Madsen finde en sagsbehandler til et andet sted. Forespurgt, om vidnet har erindring om andre tilfælde, forklarede vidnet, at han mener, at der ikke var tale om andre.

20. august 2014 – notat fra Store Selskaber

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1313 (2014-08-20 - Notat fra Store Selskaber vedr. kontrol af visse større refusionsanmodninger):

> *"Med afsæt i kildeskatteprojektet skal Store Selskaber derfor anmode om at blive informeret om alle nye refusionsanmodninger vedrørende udbytter, renter eller royalties over 1 mio. kr., hvor der ikke er en dobbeltbeskatningsaftale mellem kilde-staten (Danmark) og beløbsmodtageren (hjemmehørende staten)."*

Forespurgt til Jack Holks funktion i den pågældende sammenhæng, og hvorfor han modtog notatet, forklarede vidnet, at klagen over sagsbehandlingen, som netop er omtalt, blev placeret i Jack Holks afdeling. Vidnet forklarede, at de samtidig fandt ud af, at Jack Holks afdeling behandlede sager om fritagelse for udenlandske statsinstitutioner, hvorfor de fandt det nærliggende at etablere et samarbejde, da det havde sammenhæng til Store Selskabers fokus omkring skattely.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1349 (2014-09-23 - E-mail fra Peter Tøttrup til Jack Holk med anmodning om underretning af visse større refusionsanmodninger, Peter Tøttrups e-mail af 23. september 2014 til Jack Holk med kopi til Maj-Britt Nielsen og Poul Buus Larsen):

> *"En tilsvarende anmodning er desværre aldrig blevet besvaret af den tidligere ansvarlige driftsenhed i Høje-Tåstrup."*

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen kan se, at man på et senere tidspunkt, midt 2015, har fået en sådan anmodning, og at Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen har forklaret, at de ikke har modtaget et sådant notat, forklarede vidnet, at det er rigtigt, at de ikke har fået notatet, men de burde kende til aftalen. Forespurgt, om anmodningen dækker over en mundtlig anmodning på et møde i november 2012 med Lisbeth Rømer og Sven Jørgen Nielsen, bekræftede vidnet dette og forklarede, at de i Store Selskaber flere gange havde rykket for det på e-mail over for Lisbeth Rømer og Sven Jørgen Nielsen. Vidnet forklarede, at der også har været en korrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen, Michael Dalvad Carlsen og Jesper Wang-Holm om placeringen af den sag, der skulle deles mellem Store Selskaber og Jack Holks afdeling, og vidnet kan ikke forestille sig andet, end at det vedrørende krav over 1 mio. kr. har været nævnt over for Dorthe Pannerup Madsen.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår og hvordan han blev bekendt med, at der var de forhold, der betegnes som den formodede svindel, forklarede vidnet, at han modtog en e-mail den 4. august 2015, men da han var på ferie, deltog han ikke i det første møde om svindelsagen. Ugen efter, en fredag, orienterede vidnets underdirektør ham om, at der var denne svindelsag, og at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, hvor vidnet skulle deltage, så det har været omkring den 15. eller 20. august 2015

Forespurgt, om vidnet kendte til de henvendelser, der inden sommerferien kom fra en whistleblower, forklarede vidnet, at det kendte han ikke til.

Forespurgt til vidnets rolle i forhold til afdækningsforløbet i tiden efter den 4. august 2015 forklarede vidnet, at han skulle arbejde med at få afviklet de berostillede refusionssager, og at han skulle medvirke til at planlægge kontrollen og definere, hvilken dokumentation man skulle indkalde for at få kravene dokumenteret. Dertil skulle han være med til at indkalde materiale på de første sager, og han skulle være med til at kontrollere de første sager. De sager, han beskæftigede sig med, var kun de sager, der var i regnearksordningen.

Forespurgt, om vidnet har været inde over i forhold til beslutningen om at standse eller orientere opad i systemet, forklarede vidnet, at det har han ikke været.

Forespurgt, om vidnet har været med til at udarbejde den fremadrettede forretningsgang, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om regnearksordningen er afskaffet i dag, bekræftede vidnet, at den er afskaffet.

Forespurgt, hvad der i dag kræves af dokumentation, hvis man får en manuel ansøgning om refusion af udbytteskat ind, forklarede vidnet, at aktionæren skal kunne dokumentere, at han ejer aktierne, og at han har købt og betalt dem. Som minimum skal han kunne bevise, at han har betalt og erhvervet dem. Dertil skal han kunne dokumentere, at han har fået udbetalt udbytte. Forespurgt, om de skal kunne dokumentere pengesporet, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at de pågældende aktionærer dertil skal kunne dokumentere, hvilket land de er hjemmehørende i, og hvilken dobbeltbeskatningsoverenskomst, de er omfattet af.

Forespurgt til udlånssituationen forklarede vidnet, at det er noget, de arbejder meget med, men det er et meget vanskeligt område.

Forespurgt, om der således i dag kræves en fuld sagsbehandling med dokumentation af ejerskab til aktierne og med dokumentation for, at man kan følge pengesporet fra selskab til aktionær, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet ligger inde med viden, som kunne være relevant for undersøgelseskommissionen, forklarede vidnet, at han mener, at han har fortalt alt.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Opfølgningen på mødet den 7. november 2012 mellem Regnskab 2 og Store Selskaber

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup, at når nu det var en opgave, som udsprang af lovforarbejder, som forudsatte, at man øgede kontrollen, hvorfor der så gik 2 år, fra Store Selskaber havde mødet med Regnskab 2 omkring årsskriftet 2012-2013, indtil der kom nogle oplysninger, som de kunne arbejde med, uden at de fra Store Selskabers side bragte det op i systemet – eller om de gjorde det, forklarede vidnet, at det gjorde de først omkring maj-juni 2015. Det var jo ikke nødvendigvis forkert. Det kunne jo være rigtigt, at de pågældende statsinstitutioner var skattefritaget. Det kom an på en nærmere skattemæssig vurdering af, om enheden var sin egen selvstændige skal, eller om den ikke var det. Så i princippet kunne det være rigtigt. Det var først, da de i Store Selskaber fik behandlet sagen, som de fik placeret i juni 2014, og de havde været igennem sagsbehandlingen og hørt SKAT Jura, at de fandt ud af, at der skulle meget til, før en udenlandsk stat kunne skattefritages. På det tidspunkt var de ret sikre på, at der nok også var problemer i de andre sager, og så begyndte de at gå opad i systemet. Vidnet forklarede, at set på afstand kan det godt se ud, som om de skulle have gjort det før, men det var først, da de havde arbejdet med den ene sag, at de begyndte at få en fornemmelse af, at der var problemer med den type sager.

Forespurgt, om det er sædvanligt, at sådan et projekt, der sættes i gang, kan bero på, at man rykker internt, men der ikke kommer noget i en toårig periode, forklarede vidnet, at det er usædvanligt, men de havde også havde mange andre opgaver i projektet, og de skulle også tage sig af sagerne omkring pålæg af kildeskat. Det var sager, hvor de har lavet forhøjelser af kildeskat til 21 mia. kr., og de var 5-7 årsværk til at lave det.

MAJ-BRITT NIELSEN

Kl. 11.05 mødte Maj-Britt Nielsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til juli 2018 var ansat som chefkonsulent i SKAT's afdeling Store Selskaber, og at vidnet også inden da – fra 2010 – var ansat i Store Selskaber, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb frem til 2010 forklarede vidnet, at hun er cand.jur. fra Aarhus Universitet. Hun kom til Told- og Skattestyrelsen, da hun var færdiguddannet, hvor hun var beskæftiget i retsafdelingen, hvor hun sad i forskellige kontorer med personbeskatning, skattepligt og dobbeltbeskatning, erhvervsbeskatning og koncernbeskatning, hvorefter hun søgte til Store Selskaber, som hun kom til i midten af 2010. Det hed dengang Store Selskaber 1, og kontorchefen var Michael Dalvad Carlsen. Forespurgt, om vidnet har siddet med det område siden, forklarede vidnet, at hun kom til Store Selskaber for at sidde med forsikringsbeskatning. Der er forskellige undergrupper, og der var bl.a. forsikringsgruppen og tonnagegruppen. Forespurgt, om det var beskatning af forsikringsselskaber, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at der allerede da var et projekt i gang omkring kapitalfonde, hvor Poul Buus Lassen og en tidligere kollega Kirsten Høpner Harder var tovholdere. Vidnet forklarede, at i kraft af sin viden fra dobbeltbeskatningskontoret blev hun mere og mere involveret også i dette projekt.

Forespurgt, om vidnet har siddet med udbytteområdet i forlængelse af sit arbejde omkring dobbeltbeskatningsoverenskomster, eller hvornår vidnet stiftede bekendtskab med udbytteområdet første gang, forklarede vidnet, at skattepligts- og dobbeltbeskatningskontoret deltog, bl.a. sammen med Skatteministeriet, i forhandling af dobbeltbeskatningsaftaler og skrev også ligningsvejledning. Så de havde ikke sager på den måde bortset fra det, der dengang hed ligningsrådssager. Forespurgt, om vidnet har siddet med udbytteområdet forud for sin tilknytning til Kapitalfondsprojektet, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet blev tilknyttet projektet, forklarede vidnet, at det foregik stille og roligt sammen med Poul Buus Lassen og Kirsten Høpner Harder. De havde lidt forsikringssager ved siden af, og så lavede de også kapitalfondssager. Forespurgt, om det var tilbage fra 2010, da vidnet kom til kontoret, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor stor en del af vidnets tid der gik til kapitalfondsområdet, forklarede vidnet, at det første år var det ca. halv-halv, og at Kirsten Høpner Harder stoppede på et tidspunkt, hvor vidnet blev den, der tog over på den materielle og juridiske del.

Forespurgt, om vidnet stadig er tilknyttet projektet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet er placeret geografisk samme sted som sine kolleger, der lige har været inde til afhøring, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til den rolle, de som Indsats havde i forhold til kontrolopgaven i SKAT, og hvordan vidnet så de opgaver, hun havde, om hun havde løbende opgaver eller kun opgaver, der var konkret defineret i projekter, forklarede vidnet, at hun tror, at hun nåede at have enkelte forsikringsskatteretssager, som var sager, der tog en vis tid at få udarbejdet. Vidnets rolle i Kapitalfonds- og kildeskatteprojektet, som var et tidsbegrænset indsatsprojekt, men som er blevet besluttet over nogle gange på grund af sagernes kompleksitet, var at koordinere sagerne. I og med at sagerne var så komplekse og vedrørte meget store beløb, involverede dansk ret, EU-ret og dobbeltbeskatningsaftalerne, var Kammeradvokaten med i sagsbehandlingen, og vidnet havde en koordinerende rolle i forhold til Kammeradvokaten og de forskellige sagsbehandlere, der var tilknyttet.

Foreholdt, at vidnet nævnte, at hun havde forsikringssager, og forespurgt, om det var en fast driftsopgave, der lå i Indsats, eller om det var et defineret projekt, forklarede vidnet, at det var besluttet, at det skulle samles og ligge i Store Selskaber, der dengang hed Store Selskaber 1, mens det i dag hedder Store Selskaber 2. Det var en driftsopgave sammen med tonnagebeskatningen. Forespurgt, om opgaven lå fast der, og om de i Store Selskaber håndterede de problemer, der opstod, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der også i Indsats lå en fast driftsfunktion i forhold til udbytteskatten, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med.

GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse har været tvivl om, hvordan Store Selskabers funktion og ansvar skulle afgrænses over for udbytteadministrationen i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det har hun ikke været. I midt 00'erne var der meget stort fokus på udenlandske kapitalfondes store opkøb af danske koncerner, og det var det, der var kontrolkernen i Store Selskabers indsatsprojekt, der omhandlede udbetalinger ud af Danmark vedrørende udbytte, renter og royalty inden for en koncern med udenlandske enheder, hvor der skete grænseoverskridende transaktioner, unoterede koncerner, typisk moder-datterselskabs-forhold, i hvert fald når der var tale om udbytter, og interesseforbundne parter, hvor der er nogle særlige kriterier i skattekontrollovens § 3 B om, at man skal være interesseforbunden. Det var afgrænsningen i forhold til deres vurdering af udlodninger ud af Danmark. Det, de i projektet havde kig på, var hæftelsen i forhold til den danske udbetaling. Forespurgt, om de vidnet bekendt på noget tidspunkt havde funktioner eller ansvar i forhold til at sikre den løbende drift – i de enkelte afgørelser, der blev truffet om refusion, forklarede

vidnet, at det havde de ikke. Vidnet forklarede, at de i 2012 havde et møde med udbyttekontoret. Forespurgt, hvis ikke de havde dette projekt, om de så ikke ville have nogen funktioner eller noget ansvar i forhold til at sikre den løbende drift, forklarede vidnet, at det ville de, så vidt hun ved, ikke.

Forespurgt til, hvordan vidnet har oplevet udviklingen af ressourcetildelingen i den periode, hun har været der, forklarede vidnet, at der har været nogle sparerunder, hvor Store Selskaber også skulle afgive eller afskedige medarbejdere. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at kontrolfunktionen er blevet særlig ramt i den forbindelse, forklarede vidnet, at hun tror, det var over én kam, men det ved hun ikke så meget om.

Forespurgt, om vidnet var med til at definere og frame fokus for projektet, eller om hun først kom til senere, forklarede vidnet, at drøftelserne startede i 2007, og hun kom til Store Selskaber i foråret/midten af 2010. Hun var derfor ikke med helt oprindeligt, hvor man lavede et pilotprojekt, før man kom i gang sammen med Kammeradvokaten.

Forespurgt, om vidnet har været med til at tilpasse projektbeskrivelsen efterfølgende, og foreholdt, at hendes kollega har forklaret, at man justerede undervejs, forklarede vidnet, at hun var med til at lave det projekt, der startede op i 2007 til udgangen af 2012, og selv om det blev besluttet, at projektet skulle fortsætte, grundet at sagerne ikke var færdige, og grundet at der var en vedvarende og stigende interesse for anvendelsen af skattely, så blev Kapitalfonds- og kildeskatteprojektet afsluttet og startet op igen. Vidnet lavede en redegørelse for det første kapitalfondsprojekt med slut den 31. december 2012, og så startede de op med projektet igen, selv om det var en fortsættelse. Forespurgt, om det så var fra den 1. januar 2013, at det næste projekt kørte, bekræftede vidnet dette. Det var bestemt til at løbe til engang i september 2016. Men grundet det vedvarende fokus på skattely i både EU-regi og OECD-regi blev det over tid besluttet, at når det udløb, skulle det starte op igen, og vidnet mener, at det blev besluttet, at fra den 1. januar 2017 skulle det ikke længere være et indsatsprojekt med en tidsbegrænset periode, men et permanent driftsprojekt. Forespurgt, om det således nu er blevet en funktion i Indsats, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet har kendskab til eller har været involveret i risikokomitéer og indsatsudvalg, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Foreholdt, at vidnets kollega har forklaret, at man lavede et oplæg, som man sendte videre op i systemet, og som på et tidspunkt kom tilbage og var godkendt, og forespurgt, om det er den samme involvering, vidnet har haft, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at der dengang var et kontor, der hed Indsats- og Planlægningsanalysekontoret, og det var

dem, der koordinerede, hvad der skulle være af projekter, og kørte dem opad i systemet.

Indsats' kontrol i udbytteadministrationen

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen har særligt fokus på udbytteskatten og refusionsdelen, og at der i den forbindelse er to rapporter fra SIR fra 2010 og 2013, og forespurgt, om vidnet var bekendt med rapporten fra 2010, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Vidnet forklarede, at de i Store Selskaber blev bedt om at bidrage i 2015, og der husker hun ikke, om rapporten blev offentliggjort i pressen, eller om den blev sendt rundt. Men ellers var det ikke noget, de kendte til. Forespurgt, om rapporterne således ikke var noget, der indgik, når man skulle tilskære et indsatsprojekt i forhold til udbytteskat, bekræftede vidnet, at det var de ikke. Vidnet kendte dem ikke, og hun har ikke hørt nogen snakke om dem.

Forespurgt, hvordan man risikovurderede, og hvilke elementer der indgik, når de i Store Selskaber skulle skære et projekt til i forhold til fremadrettede tiltag, indsats- og fokusområder, forklarede vidnet, at det, der var specielt på Kapitalfonds- og kildeskatteprojektet, som nogle også kalder Gennemstrømningsprojektet eller beneficial owner-sager, var, at de skulle gennemgå alle kapitalfondsovertagelser og så ud fra det lave en visitering ud fra væsentlighed og risiko. Vidnet husker, at der i 2011 var et ministersvar, hvor ministeren lovede, at alle udenlandske kapitalfondsopkøb af danske koncerner skulle gennemgås.

Forespurgt, hvordan Store Selskabers samarbejde var med udbytteadministrationen i forhold til den opgave, de havde – i perioden før november 2012, hvor der blev afholdt et møde – forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen kontakt.

Forespurgt, om hun således i tiden forud for november 2012 ikke på nogen måde var i dialog omkring konkrete sager eller issues med udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, at hun var.

Formel og materiel kontrol

Foreholdt, at der findes en regnskabsinstruks, der omhandler formel og materiel kontrol, og forespurgt, om vidnet var bekendt med den, forklarede vidnet, at den mener hun ikke, hun har set.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

"Formel og materiel kontrol

…

Formel kontrol

Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.

For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger.

Materiel kontrol

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.

Den materielle kontrol skal dokumenteres."

Forespurgt, om sondringen mellem materiel og formel kontrol er en sondring, de var opmærksomme på i Indsats, når de havde et projekt, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at sondringen var noget, de tog afsæt i. Det, vidnet skulle byde ind med, var den juridiske argumentation, når det var besluttet, hvilken sag der skulle køre.

Forespurgt, når de havde en opgave, og hvor sagsbehandlingen i udgangspunktet var placeret organisatorisk i et kontor uden for Indsats, om de så havde instrukser om at foretage særlige tiltag for at sikre den materielle kontrol, eller at de skulle have særligt fokus på materiel kontrol, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Foreholdt, at når der spørges, er det, fordi der i tredjesidste afsnit står anført, at man kan gøre det "som en efterfølgende kontrolfunktion som led i SKAT's indsatsarbejde", og forespurgt, om det var noget, der vidnet bekendt fandt sted, forklarede vidnet, at hun

ikke ved, om man kan sige, at det så blev udmøntet i deres indsatsprojekter, og at det er på den måde, det foreholdte skal udleves.

Foreholdt, at Store Selskabers fokus i forhold til udbytteområdet har været omkring beneficial owner, og om den, man har udloddet til i udlandet, også har været at betragte som den reelle ejer skatteretligt, forklarede vidnet, at deres sager vedrørte sager, hvor der ikke er indeholdt kildeskat, men hvor de i Store Selskaber mente, at de kan løfte bevisbyrden. Typisk var koncernstrukturen sådan, at der var et EU-mellemholdingselskab, og drøftelserne gik så på, hvorvidt den umiddelbare modtager også havde råderetten over det beløb, der kom fra Danmark. Det kunne være udbytte, renter eller royalty. I og med at der var tale om interesseforbundne parter, kørte deres sager på, at EU-mellemholding ikke havde råderetten over beløbet, og derfor var det ikke skattefritaget, da der er en bestemmelse i selskabsskatteloven, der siger, at er der tale om moder-datterselskab forhold inden for EU, og der dermed kan støttes ret på moder-/datterselskabsdirektivet, er man fritaget. De mente i Store Selskaber at kunne løfte bevisbyrden for, at pengene er bestemt til videreudlodning til en enhed i koncernen, der ligger i skattely. Derfor pålagde de pligt til at indeholde kildeskat hos det danske datterselskab. Forespurgt, om det var det, de havde altovervejende fokus på i deres projekt i Store Selskaber, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet forud for mødet med Lisbeth Rømer havde til de udfordringer, der var i udbytteadministrationen, Regnskab 2, i forhold til manglende afstemning og manglende kontroller, forklarede vidnet, at hun ikke havde noget kendskab til det. Forespurgt, om deres information i Store Selskaber om, hvad der blev sagsbehandlet, og hvad der ikke blev sagsbehandlet, var baseret på det møde og de drøftelser, de havde ultimo 2012, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen har set forskellige notater, Lisbeth Rømer har skrevet om udfordringerne, og forespurgt, om det er nogle, der er tilgået dem i Store Selskaber, forklarede vidnet, at notaterne i hvert fald ikke er tilgået vidnet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke kendte SIR-rapporten fra 2010, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, om de i Store Selskaber fik tilsendt eller blev gjort opmærksom på SIR-rapporten fra maj 2013, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

INDSATSPROJEKT FOR 2012 VEDRØRENDE UDBYTTESKAT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4224 (2013-XX-XX - Afrapportering af indsatsprojekt om korrekt angivelse af udbytteskat).

Forespurgt, om det var noget, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det var hun ikke, og at hun først har set det i forbindelse med afhøringsmødet. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der har været inde over, forklarede vidnet, at hun genkendte navnet Morten Winther, men at hun ikke ved, om det var ham, der lavede det for sit kontor. Forespurgt, om vidnet på nogen måde har været involveret i projektet, forklarede vidnet, at det har hun ikke været.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Vidnet blev foreholdt, at der kom en lovændring, som fik betydning for vidnets projekt, og som betød, at de blev puljet med udbytteadministrationen, idet der kom en ny bestemmelse i kildeskattelovens § 69 B.

Forespurgt, om vidnet undervejs var inde over denne lovgivningsændring, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun mener, at de i Store Selskaber kendte lidt til det, der blev stk. 3, da det omhandlede sikkerhedsstillelse, hvor vidnet mener, at deres viceunderdirektør, Jesper Wang-Holm, kaldte Michael Dalvad Carlsen samt vidnet til en telefonkonference. Store Selskaber 3 i Aarhus skulle have en telefonkonference med Jesper Wang-Holm og Kammeradvokaten, fordi de i Store Selskaber 3 havde en sag, hvor de skulle tilbagebetale beløbet, hvis de tabte i Landsskatteretten. Der var nogle diskussioner om manglende mulighed for sikkerhedsstillelse, og det er, hvad vidnet husker.

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der stod for forløbet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, men måske Ivar Nordland.

Forespurgt, hvordan vidnet blev bekendt med lovgivningsændringen, forklarede vidnet, at hun mener, at det var deres viceunderdirektør, Jesper Wang-Holm, der bad deres kontorchef og projektejer, Michael Dalvad Carlsen, om, at de skulle kontakte udbyttekontoret med henblik på at undersøge, hvorvidt der var data hos dem, der kunne falde ind under den kontrolvinkel, de i Store Selskaber havde om gennemstrømningsselskaber og skattely.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)).

Forespurgt, om det var en betænkning, vidnet gjorde sig bekendt med, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om hun læste den for at se, hvad der stod om sikkerhedsstillelse, da hun vidste, at dem i Aarhus havde brug for eller havde en sag, hvor det

kunne være relevant. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede betænkningen som relevant for sig selv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det ikke var den lovændring, der gjorde, at de i Store Selskaber skulle justere lidt på projektet og involvere Lisbeth Rømer og hendes folk, bekræftede vidnet dette. Vidnet mener, at det kom fra Jesper Wang-Holm til deres kontorchef.

Foreholdt, at det, der gør, at undersøgelseskommissionen finder den interessant, er, at der i betænkningen er nogle tilkendegivelser om, hvordan man forestiller sig sagsbehandlingen, og forespurgt, om det er noget tekst, vidnet var inde over eller har gjort sig bekendt med, forklarede vidnet, at det var det ikke.

KILDESKATTEPROJEKTET

Vidnet blev forevist fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012).

Forespurgt, om vidnet husker baggrunden for det pågældende møde, forklarede vidnet, at det var et møde, Michael Dalvad Carlsen satte i stand, på baggrund af at Jesper Wang-Holm havde sagt, at de skulle prøve at finde ud af, om der var nogle data hos Regnskab 2, der kunne indgå i deres gennemstrømningsprojekt. De havde udsøgninger mange forskellige steder – money transfer, oplysninger, regnskaber, noget, der hed Amadeus – og dette var endnu en mulighed for at udsøge sager, hvori der skulle indgå vurdering af gennemstrømning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

"Deltagere er:

Fra Regnskab II
Lisbeth Rømer
Lisbeth Mohr
Sven Nielsen
Lauritz Cramer

Fra Store Selskaber
Michael Carlsen
Maj-Britt Nielsen
Poul Buus Lassen

…

Michael Carlsen indledte med at oplyse, at det efter indførelsen af kildeskattelovens § 69B er Store Selskabers opfattelse, at der bør foretages kontrol af udvalgte sager omfattet af bestemmelsen. Det blev oplyst, at Store Selskabers hidtidige projekter om kapitalfonde og gennemstrømning i 2013 bliver slået sammen i et projekt om kildeskat og at det nye projekt også kommer til at omfatte royaltyskat. I dette projekt bliver kildeskattelovens § 69B efterprøvet."

Forespurgt, om det også var vidnets opfattelse, at det var en måde, hvorpå man ville sikre efterlevelsen af kildeskattelovens § 69 B om kontrol, eller om det ikke var overvejelser, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at som hun husker det, var det med fokus på, om der kunne være noget, der havde relation til deres kontrol i Store Selskaber af gennemstrømning og skattely. Kammeradvokaten nævnte, at de skulle sikre sig, at i de situationer, hvor man kunne kvalificere noget for gennemstrømning, skulle de være meget fokuserede på en ensartet behandling. Det mener vidnet var deres indgangsvinkel i Store Selskaber og det, de kunne bidrage med i forhold til Regnskab 2's sager. Forespurgt, om kildeskattelovens § 69 B efter vidnets opfattelse på daværende tidspunkt ikke havde nogen nævneværdig betydning, forklarede vidnet, at det mente hun ikke, den havde, i forhold til det, de var sat i verden for at kontrollere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

"Regnskab II oplyste, at afdelingen ikke kontrollerer om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldte, da afdelingen udfører en regnskabsfunktion."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun fik denne oplysning, forklarede vidnet, at som hun husker mødet, som ligger mange år tilbage, gik de ind til mødet for at finde ud af, hvorvidt de kunne få materiale, som havde den kontrolvinkel, de havde i Store Selskaber. Det var den del af det, som de i Store Selskaber havde kompetencer til og var blevet bedt om at se på. Vidnet mener, at det citerede blev sagt i en sammenhæng, hvor Lisbeth Rømer fortalte, at de skulle omplaceres, og hvor Lisbeth Rømers ønske var at komme til en kontrolafdeling. Vidnet forklarede dertil, at Lisbeth Rømer var glad for, at der var nogle lovændringer på vej, som medførte, at deres afstemningsmuligheder i Regnskab 2 ville blive forbedrede. Som vidnet husker det, var det i sådanne drøftelser, det kom frem.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at de skulle opdatere projektbeskrivelsen fra 2013 og frem, og forespurgt – når man får sådan en oplysning om, at den sagsbehandlende afdeling ikke har foretaget nogen egentlig kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling er opfyldt – om man så ikke tænker, at det var et hjørne, man burde tage med, eller at det lød alvorligt, eller om det var i overensstemmelse med forvaltningsretten, forklarede vidnet, at de i Store Selskaber var tynget af deres projekt, som var rigtig tungt, og de havde lavet nogle store sager. Hvis de fra Store Selskaber kunne bidrage med deres viden på en del, så ville det være meget for dem, og det var det, de havde fået at vide, at de skulle. Vidnet kan se, at Jesper Wang-Holm har sagt til Michael Dalvad Carlsen, at der skulle være 1 årsværk til de data, de måtte få, og til at kvalificere gennemstrømning fra udbyttekontoret.

Forespurgt, om de i Store Selskaber ikke fandt, at det lød bekymrende, og at der var et særligt fokusområde, de burde tage med, ved at der ikke var kontrol, forklarede vidnet, at det, der blev drøftet, var deres udsøgningsmuligheder, og måske var det noget, der blev sagt på vej ud ad døren. De havde fra Store Selskabers side taget initiativ til mødet, og det, de efterspurgte, var det, de var sat i verden til at have enormt fokus på, nemlig at kvalifikation af gennemstrømningsselskaber blev gjort korrekt og ensartet. Vidnet forklarede, at hun mener, at hendes chef, Michael Dalvad Carlsen, sagde, og hun kan også se, at der har været en telefonsamtale med Dorte Pannerup Madsen omkring det, at de i Regnskab 2 skulle gå til deres underdirektør og forklare, hvad de havde brug for. Forespurgt, om det er et telefonnotat, vidnet ligger inde med, forklarede vidnet, at hun mener, at Michael Dalvad Carlsen sagde det på mødet, og at der var en telefonsamtale i april 2014, fordi de i Store Selskaber via SKAT Jura fik en sag, hvor der var blevet klaget over udbyttekontoret, og hvor SKAT Jura som en nødforanstaltning bad dem om at tage den sag. I den forbindelse havde Michael Dalvad Carlsen talt med Dorthe Pannerup Madsen, der var ny chef, hvor de snakkede om sagen, hvorefter han skrev en e-mail til Store Selskabers underdirektør, Rasmus Bo Andersen, hvor han skrev, at han havde talt med Dorthe Pannerup Madsen og sagt til hende, at hun skulle gå til sin underdirektør og sørge for, at der blev opsat et rigtigt setup omkring den permanente vedvarende opgave. Deres projekt i Store Selskaber ville udløbe efter en periode.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Sven Nielsen udleverede herefter en oversigt som bla. viser antallet af refusionsansøgninger (andragender) vedr. udbytteskat…"*

Foreholdt, at dette ikke forekommer som noget, der er blevet sagt på vej ud ad døren, forklarede vidnet, at det med, at Lisbeth Rømer fortalte, at de skulle omplaceres, var en samtale, Lisbeth Rømer og vidnets chef havde, da mødet var ved at slutte.

Forespurgt, om disse oplysninger påvirkede framingen fremadrettet af projektet, og hvad der skulle ligge i projektet og indsatsen fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at det, der var nyt, var, at de også skulle have data fra udbyttekontoret til afdækning af, hvorvidt der indgik skattely.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Refusion af udbytteskat*
>
> *Det blev oplyst at regnskab II modtager regneark fra bankerne + bilag med forskellige identifikationsoplysninger."*

Foreholdt, at det, der lå i udbytteadministrationen, var aftaler med tre eller fire banker, og derudover var der en manuel proces, som Sven Jørgen Nielsen forestod, og forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet oplyst om den manuelle proces, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at der også var den manuelle proces, forklarede vidnet, at det blev hun, da deres underdirektør, Hans From, bad nogle af dem i Store Selskaber om at gå ind i oprydningsarbejdet, da alle sagerne blev sat i bero. Forespurgt, om det således var efter august 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad de gjorde med den oversigt, de fik, forklarede vidnet, at hun ikke havde så meget med den at gøre, da det var hendes kollega Poul Buus Lassen, der havde med udsøgningsdelen at gøre. Vidnet havde mere med den juridiske argumentation at gøre, når sagerne var lidt længere henne i forløbet.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3897 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012):

> *"Det blev aftalt, at Regnskab II fremsender følgende til Store Selskaber.*
>
> *1.) En oversigt over selskaber og personer som i årene 2010 til 2012 har fået refunderet 1 mio. kr. eller mere i udbytteskat."*

Forespurgt, om det heller ikke er noget, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det kørte via Poul Buus Lassen.

Forespurgt, om vidnet fulgte, hvordan samarbejdet forløb efterfølgende, forklarede vidnet, at hun kan huske, at Poul Buus Lassen syntes, det var svært at få oplysningerne, og at Michael Dalvad Carlsen rykkede. I forbindelse med den sag, de i Store Selskaber fik fra SKAT Jura, bad Flemming Simonsen, der er en anden af vidnets kolleger, også om flere oplysninger fra udbytteadministrationen, hvilket han heller ikke fik. Forespurgt, om det var fra sidelinjen, vidnet oplevede det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet omkring det endelige resultat af Kildeskatteprojektet i forhold til udbyttedelen og det samarbejde, de havde, forklarede vidnet, at Poul Buus Lassen og Flemming Simonsen gik til Store Selskabers underdirektør, Hans From, fordi de havde rykket så mange gange og havde fået nogle oplysninger, men ikke tilstrækkeligt med dokumentation fra udbyttekontoret. Det var hen over sommeren 2015. Derefter kom der noget materiale i august 2015, og så blev det hele sat i bero, og alle udbyttekontorets sager skulle kontrolleres.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen tidligere har hørt en af vidnets kolleger forklare, at den manuelle kontrol i dag, når folk anmoder om refusion, er placeret i Indsats, bekræftede vidnet, at det i dag ligger i noget, der hedder Selskabsprocesser.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun første gang blev involveret i mistanken om, at der kunne være noget galt, forklarede vidnet, at hun har kigget i sin kalender og kan se, at hun kom tilbage fra ferie den 5. august 2015, hvor hun husker, at hendes kollega Flemming Simonsen kom ind og spurgte, om hun kunne tage med ham til et møde, han var blevet bedt om at deltage i dagen efter i Høje Taastrup. Hun tror ikke, de vidste, hvad mødet omhandlede, men Flemming Simonsen var af sin kontorchef, Kim Tolstrup, blevet bedt om at deltage. Forespurgt, hvorfor Store Selskaber skulle deltage i mødet, forklarede vidnet, at hun tror, at det var, fordi Dorthe Pannerup Madsen kendte Flemming Simonsen fra den sag, som han havde rykket så meget for. Så de havde haft noget korrespondance. Flemming Simonsen havde ikke lyst til at tage alene afsted, og der var ikke ret mange, der var kommet tilbage fra ferie, så vidnet og Flemming Simonsen tog afsted dagen efter. Foreholdt, at mødedeltagerne ikke indbefattede det øverste ledelseslag, og forespurgt, om vidnet ved, hvorfor det øverste ledelseslag ikke deltog, forklarede vidnet, at hun tror, det kunne være Christian Baden Ekstrand fra Særlig Kontrol, der havde indkaldt til mødet sammen med

Dorthe Pannerup Madsen. Vidnet er ikke sikker på, at hun på forhånd vidste, hvem der skulle deltage i mødet.

Forespurgt, om vidnet vidste, hvor omfattende beløb det drejede sig om, forklarede vidnet, at det vidste hun ikke. Forespurgt, om vidnet vidste noget forud for mødet, forklarede vidnet, at hun tror, at Flemming Simonsen havde noget materiale, hvori der stod omkring 500 mio. kr.

Foreholdt, at der i juni måned 2015 var en whistleblower, og forespurgt, om det materiale var noget, vidnet fik forud for eller under mødet, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om Flemming Simonsen havde fået det op til mødet.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der blev besluttet på mødet den 6. august 2015, forklarede vidnet, at hun og Flemming Simonsen kom for sent, da de havde taget et forkert S-tog, så mødet var i gang. Vidnet husker mødet som kort, hvor Christian Baden Ekstrand og Dorthe Pannerup Madsen diskuterede, mens de andre lyttede med. Det virkede, som om de ret hurtigt var klar over eller mente, at sagerne måtte sættes i bero, til man havde undersøgt noget mere.

UDBETALINGSSTOPPET

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"… afholdt møde den 6. august 2015…*
>
> *Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
> *Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber*
> *Flemming Simonsen, Store Selskaber*
> *Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice*
> *Sven Nielsen, Betaling og Regnskab*
> *Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab*
> *Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab*
>
> …
>
> *Det blev aftalt på mødet, at Særlig kontrol og Betaling og Regnskab sammen skal gennemgå listen med de 180 selskaber for at konstatere, hvorvidt der er hold i sagen samt fremfinde revisionssporet for udbetalingerne.*

Efterfølgende er der udtaget en antal stikprøver, som viser, at der er hold i sagen og denne vil kræve yderligere efterforskning i Særlig Kontrol."

Forespurgt til formuleringen om, "at der er hold i sagen", og hvad det var, de konstaterede, forklarede vidnet, at det var de i Store Selskaber ikke med i, da det kørte i Særlig Kontrol. Forespurgt, om det var Christian Baden Ekstrand, der kørte det, og om vidnet således overhovedet ikke var involveret, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad det omtalte udbetalingsstop efter vidnets opfattelse på dette tidspunkt gik ud på – om man ville lukke for alt, eller om det var specifikke sager, man ville lukke – eller hvad der blev aftalt på mødet, forklarede vidnet, at hun husker det, som om Dorthe Pannerup Madsen og Christian Baden Ekstrand på mødet mente, at sagerne skulle stilles i bero. Der var ikke nogen snak om, hvorvidt det skulle gælde bestemte sager. Forespurgt, om vidnets opfattelse var, at alle refusionssager skulle stilles i bero, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet husker, at man sagde, at det var for nogle navngivne ansøgere eller reclaimagenter, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men at det kan være foregået, før hun og Flemming Simonsen kom til mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1690 (2015-08-10 (2) - E-mail fra Jeanette Nielsen om opfølgning på mødet den 6. august 2015, Jeanette Nielsens e-mail af 10. august 2015 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen med kopi til bl.a. Maj-Britt Nielsen):

"Jeg var jo endvidere begyndt på et notat om muligheder og overvejelser i forhold til en forbedring af forretningsgangene. Jeg vil omskrive mit første udkast, og har derfor ikke vedlagt dette. Jeg tænker imidlertid, at overvejelserne bør omhandle følgende:

- mulighed for løbende kontroller i forhold til "regnearksordningen" (bilag 3)

- muligheder og udfordringer ved afstemning af anmodning om refusion til den oprindelige indberetning om udbytte og indeholdt udbytteskat vedrørende udbyttemodtager

- muligheder for digitalisering af ansøgningsproceduren og automatisk sagsopretteIse

- mulighed for udvidelse af den nævnte VP-ordning (nettoafregning)"

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor vidnet var inde over denne e-mail, forklarede vidnet, at hun mener, at Jeanette Nielsen havde nævnt det for vidnets kollega Flem-

ming Simonsen, hvor Flemming Simonsen havde sagt, at hvis de ville, kunne de i Store Selskaber godt være med til at gennemlæse – også med øjne på, hvis der skulle være noget omkring gennemstrømning. Forespurgt, om det var et tilbud fremadrettet, og ikke fordi vidnet havde været inde over noget på forhånd, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var med inde over de beslutninger og forløbet, der fandt sted som opfølgning på mødet den 6. august 2015, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet oplever at ligge inde med en viden, som det kunne være relevant at gøre undersøgelseskommissionen opmærksom på, og som de ikke har været inde på, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Indsats-, Planlægnings- og Analysekontoret

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan fortælle mere om det af vidnet tidligere omtalte Indsats-, Planlægnings- og Analysekontor, forklarede vidnet, at det var et stabskontor. Når der skulle laves udkast til projektbeskrivelser, skulle de gå via dem, og det var dem, der forelagde videre opad i systemet. Vidnet ved ikke, hvem der ligger oven over dem, men de havde i Store Selskaber kontakt til dem, da der var en typisk måde at formulere sig på i projektbeskrivelserne, hvilket de i kontoret var behjælpelige med. Det er den kontakt, vidnet har haft til dem. Forespurgt, om vidnet ved, hvordan de indsamlede oplysninger og arbejdede i forbindelse med deres indsatser, planlægning og analyse, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. De sad i Østbanegade, og Store Selskaber sad på Sluseholmen. De havde ikke fysiske møder, så hun har ikke ansigt på dem, de i Store Selskaber har e-mailet med.

Opfølgningen på mødet den 7. november 2012 mellem Regnskab 2 og Store Selskaber

Forespurgt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup med henvisning til ekstraktens side 3896 ff. (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012), hvor det fremgår, at eftersom der er kommet en lovændring, skal der foretages noget kontrol, og at de i Store Selskaber blev pålagt at tage fat på det, hvordan kan det så være, at der kunne gå 2½ år fra mødet, uden at de i Store Selskaber gik opad i systemet og sagde, at de havde bedt om oplysninger fra Regnskab 2, så de kunne løse opgaven, men at de

ikke havde fået nogen, forklarede vidnet, at det var hendes kollega, der varetog den del, og at de i Store Selskaber ikke sad med et indtryk af, at de i Regnskab 2 ikke ville udlevere det. Så der var ikke noget, der gjorde, at de i Store Selskaber tænkte, at de skulle involvere nogen og gå videre op, men at de i Regnskab 2 virkede imødekommende nok, også på mødet, til at ville bidrage med disse data.

Foreholdt, at lovgivningsmagten forudsætter, at man laver noget kontrol, og så gik man i gang, havde et møde og en god dialog, men der skete ikke noget, hvorefter man rykkede og rykkede, og der gik 2½ år, og forespurgt, om det ikke var længe, forklarede vidnet, at hendes kolleger rykkede, og hendes kontorchef rykkede, og der var desuden et møde i oktober 2013, fordi Poul Buus Lassen inden da havde fået at vide, at de også sad med en sag omkring Kuwait, og der havde de i Store Selskaber en gennemstrømningssag, hvor Kuwait var involveret, og så ville Michael Dalvad Carlsen gerne med til det møde, som udbyttekontoret havde med rådgiveren. Det omhandlede dog ikke gennemstrømning, men forældelse. Men i den telefonsamtale rykkede Michael Dalvad Carlsen også for materialet. De sagde ikke i Regnskab 2, at de ikke kunne levere det, men der gik bare en rum tid.

Foreholdt, at det var en opgave, de fik fra Jesper Wang-Holm, og forespurgt, om han fik besked om, at de i Store Selskaber ikke kunne udføre opgaven, fordi der manglede oplysninger, forklarede vidnet, at Jesper Wang-Holm i midten af 2014 skiftede til SKAT Jura.

Forespurgt, om de informerede hans afløser, forklarede vidnet, at ham tog Poul Buus Lassen og Flemming Simonsen fat i på et tidspunkt for at høre, om han, Hans From, kunne hjælpe. Hans From gik til underdirektøren i Betaling og Regnskab. Forespurgt, om det var i 2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der indtil da ikke var nogen rapportering tilbage om, at opgaven ikke blev løst, forklarede vidnet, at der var en afrapportering til deres kontorchef, og Michael Dalvad Carlsen forsøgte også at kontakte Lisbeth Rømer.

Forespurgt til, at det længere nede på ekstraktens side 3896 (2012-11-07 - Referat af møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010-2012) fremgår, at de fik at vide, at de i Regnskab 2 ikke udførte kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat var opfyldt, og at det undrer, at selv om deres fokus var på, at selskaber skal indeholde udbytteskat, at de i Store Selskaber ikke studsede over det, for hvis de i Store Selskaber opnåede det, at man indeholdt udbytteskatten, hvad var der vundet ved det, hvis der sad nogen i et andet kontor og refunderede den uden overhovedet at se, om det var berettiget eller ej, forklarede vidnet, at deres sager gik på ikke-børsnoterede koncerner – moder-datterselskabsforhold, altså hovedaktionærforhold. Det var et stort projekt. De lavede

kildeskattepligtige forhøjelser på godt 20 mia. kr. med 5-7 årsværk, så det krævede mange ressourcer hos dem i Store Selskaber, og de havde fået at vide, at det var den kontrolvinkel, de i Store Selskaber skulle tage sig af. SKAT er en stor organisation, og der er afdelinger, der tager sig af alt muligt andet. Foreholdt, at der er forståelse for, at det ikke er deres opgave i Store Selskaber, og forespurgt, hvorfor de ikke pointerede over for Lisbeth Rømer, at dette var et problem, forklarede vidnet, at Michael Dalvad Carlsen havde pointeret, at hvis de i Regnskab 2 var overbelastede og ikke kunne nå deres sager, skulle de gå til deres respektive overordnede. Han var deres chef i Store Selskaber. Forespurgt, om han sagde det på mødet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men han skrev det i en efterfølgende e-mail, og at det vil undre hende, hvis han ikke havde sagt det. Det var et udtryk for, at de i Regnskab 2 ikke kunne nå det, og så var det i Michael Dalvad Carlsens verden oplagt, at man orienterede sin overordnede.

Advokat René Offersen rettede henvendelse til undersøgelseskommissionen med en bemærkning.

Kommissionens formand, Michael Ellehauge, oplyste, at kommissionen havde noteret sig det anførte.

Kl. 12.00 forlod advokat Peter Breum og advokat René Offersen afhøringen.

PETER TØTTRUP

Kl. 13.00 mødte Peter Tøttrup som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til juli 2018 var ansat som funktionsleder i SKAT's afdeling Store Selskaber, forklarede vidnet, at han har været der i en længere periode, men at han har været på Kildeskatteprojektet fra medio 2014 til ultimo 2016.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karrieremæssige forløb i perioden forud for, at vidnet blev tilknyttet Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at han er uddannet skatterevisor og har en master i skatterevision. Vidnet kom over i SKAT fra Glostrup Kommune i forbindelse med fusionen i 2005. Fra 2005 til i dag har vidnet siddet med selskabsligning.

Forespurgt, om vidnet har været inde over udbytteområdet, før han blev tilknyttet Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at han har haft et par medarbejdere, der har deltaget i det med halve årsværk. Forespurgt, hvem disse medarbejdere var, forklarede vidnet, at det var Mette Faust Pedersen, som hun hed dengang, Gitte Nørvang og Poul Helmer. Det er de medarbejdere, som han er helt sikker på deltog. Forespurgt, hvad deres funktion var i relation til udbytteskat, forklarede vidnet, at de har lavet et par af de sager i Kildeskatteprojektet, der vedrørte gennemstrømning vedrørende hovedprojektet, og det havde ikke noget med refusion af udbytteskat at gøre. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de tre nævnte medarbejdere også var tilknyttet Kildeskatteprojektet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til den løbende administration af udbytteområdet, når man ser bort fra Kildeskatteprojektet, om der vidnet bekendt i Indsats var medarbejdere, der i nogen grad permanent har været tilknyttet udbytteområdet, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab til det, hvis der menes med hensyn til anmodningerne om refusion.

Forespurgt, om relationen mellem udbyttebeskatningen og administrationen af den og vidnets enhed var gennem Kildeskatteprojektet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem der var vidnets umiddelbare chef i perioden, forklarede vidnet, at han har haft Rasmus Bo Andersen i en meget kort periode, og derudover har Jesper Wang-Holm været der i en kort periode, indtil der kom en ny underdirektør, hvorefter Hans From kom til som underdirektør. Forespurgt, om det er på underdirektørniveau, vidnet har haft sin reference, bekræftede vidnet dette.

GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Forespurgt, hvordan vidnet vil beskrive afgrænsningen mellem det, Indsats laver, og det, som de enkelte fagkontorer, fx Regnskab 2, laver, forklarede vidnet, at der var meget vandtætte skodder, så han vidste ikke noget om, hvad der foregik i Kundeservice, da han sad i Indsats som kontrol. De havde også forskellige planer over, hvad de skulle lave, og forskellige øverste direktører, der styrede indsats- og kundeserviceområdet. Så vidnet havde ingen berøring med det og har viden om det.

Kl. 13.05 mødte advokat Hanne Rahbæk som bisidder for Andreas Berggreen.

Forespurgt, om der har været nogen uklarhed omkring ansvarsfordelingen, når man skulle sagsbehandle ansøgninger på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det ved han ikke, for eftersom han sad i Indsats, lavede han kun Indsats, indtil han blev bedt om at tage ud at hjælpe andre.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse ikke var nogen uklarhed i forhold til Indsats, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at han kun kan tale for sit område, men ikke for alle andre. Forespurgt, om vidnet med "alle andre" mener områder uden for Indsats, forklarede vidnet, at han mener Indsats generelt, og at han svarede for sin driftsenhed i Indsats.

Forespurgt, hvordan vidnet har oplevet udviklingen af ressourcer til Kildeskatteprojektet, og om den har været stabil, forklarede vidnet, at de lå på mellem 5 og 7 årsværk til alle de sager, der var igennem Kildeskatteprojektet. Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcerne på kontrolområdet mere generelt, forklarede vidnet, at de lå på omkring 1.700 medarbejdere, men at det var svært for ham at vide som funktionsleder, når han sad som mellemleder. Foreholdt, at Lars Nørding for undersøgelseskommissionen den 24. april 2019 forklarede, at det var på kontrollen, man havde mulighed for at nedsætte ressourceforbruget, og at man kæmpede så godt, man kunne, men at kontrol blev hårdt ramt af nedskæringerne, og at der blev skåret ned, fordi ingen i samfundet efterlyste kontrol, og forespurgt, om det er vidnets billede, at kontrol er blevet skåret særlig hårdt, forklarede vidnet, at hvad angår Store Selskaber, som han har viden om, blev de nogenlunde friholdt. Forespurgt, om vidnet oplevede nogen særlig hård beskæring på sit område, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, da de har været friholdt.

Forespurgt, om vidnet havde noget med risikokomitéer og indsatsudvalg at gøre, forklarede vidnet, at han ved, at de eksisterede, og han ved lidt om, hvad de lavede, men han har aldrig haft noget med dem at gøre. Forespurgt, om de havde arbejdsgange, i forhold til når de skulle involveres, forklarede vidnet, at de havde en projektchef, som bar forslag til projekter op, hvor de ratede dem og besluttede og blev enige om, hvilke ting der var vigtige. Det var den indgang, de havde til det. Forespurgt, om det var en projektchef i Indsats, forklarede vidnet, at han mener, at hver landsdækkende enhed, som Store Selskaber, havde én projektchef. Forespurgt, hvem det var, forklarede vidnet, at de har haft flere. Vidnet forklarede, at der var Gert Jensen, som stoppede for 4-5 år siden. Derudover en Per, som vidnet ikke husker efternavnet på, og nu er det Jan Mosfelt, der dog ikke er projektchef, men har påtaget sig de roller, der er i den forbindelse.

Forespurgt, om der var en prioritering af det, der lå i Indsats' Store Selskaber, som projektchefen bar videre opad i systemet, forklarede vidnet, at projektchefen bar det

op i systemet, der vedrørte selskabsskat, da de også havde en på TP, transfer pricing, der var et ben for sig selv. De snakkede sammen, og derefter bar projektchefen både selskabsting og TP-ting højere op. Forespurgt, om det vil sige, at hvis de nede i produktionen oplevede behov for justeringer af de igangværende projekter eller spottede behovet for et nyt projekt, gik det igennem projektchefen, forklarede vidnet, at det ved han ikke, da han aldrig var udsat for det. Spørgsmål om ressourcer ville også gå igennem deres underdirektør, som måske også ville snakke sammen med direktionen.

Forespurgt, hvornår projektchefen blev involveret, forklarede vidnet, at projektchefen var tovholder og bindeled til at bringe noget videre til deres underdirektør. Projektchefen formidlede hvad de gik videre med, så der var en samordning, og alle ikke skød fra højre og venstre. Forespurgt, om projektchefens funktion var administrativ, eller om den var censurerende, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, hvornår vidnet eller hans medarbejdere havde behov for at snakke med projektchefen, og om det var, hvis man skulle ændre et projekt, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det også kunne være, hvis de havde gode idéer til nye projekter, hvilket var lige så vigtigt, for hvis de havde en god idé til et nyt projekt, og skulle de bruge ti mand til det, skulle de fravælge et andet projekt. Projektchefen var med til at lave vægtningen. Forespurgt, om projektchefen fik idéer og ønsker til projektændringer ind, forklarede vidnet, at det foregik i fællesskab med de andre, og så bar projektchefen dem videre opad til de der risikokomitéer. Forespurgt, om det var projektchefen, der havde kontakten op, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var inde over en overordnet indsatsstrategi, forklarede vidnet, at det var han ikke, slet ikke. Forespurgt, om der ikke kom input fra vidnet eller medarbejdere, forklarede vidnet, at de var meget traditionelle. Det var almindelig selskabsligning, og der var ikke noget, der lige pludselig var rigtig smart.

Forespurgt, hvad de gjorde risikovurderingsmæssigt, når de skulle lave eller justere et projekt i forhold til at sortere store fra små ting, og om de havde faste mekanismer, forklarede vidnet, at det havde de ikke ham bekendt. Der var en dialog med ledergruppen og underdirektøren.

Forespurgt, om vidnet overtog ansvaret for Kildeskatteprojektet medio 2014, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen har hørt vidnets kollega fortælle, at der var en forlængelsesperiode fra 2013 og frem, og forespurgt, om vidnet var involveret i de overvejelser, i forhold til om man på det tidspunkt skulle forlænge det eller ej, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Formel og materiel kontrol

Forespurgt, om regnskabsinstruksen var noget, vidnet havde kendskab til, eller om det var noget, de har brugt som styringsredskab i forhold til deres arbejde, forklarede vidnet, at den var han ikke i berøring med. Forespurgt, om vidnet opfattede regnskabsinstruksen som værende dækkende for den del af SKAT, der hed Regnskab, eller om regnskabsinstruksen også lå som en governance/et regelsæt ud over Indsats, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han har tænkt over. Forespurgt, om vidnet vidste, at der var en regnskabsinstruks, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets rolle i forhold til Kildeskatteprojektet, hvor meget han har været inde over det, og hvor meget tid han brugte på det, forklarede vidnet, at på selve projektet kostede det ikke meget tid, men at det kostede tid at have alle sagsbehandlerne, både i Kildeskatteprojektet og i mange af de andre projekter.

Forespurgt, hvor mange sagsbehandlere vidnet har haft under sig, forklarede vidnet, at det har været omkring 16-18 stykker. Forespurgt, om vidnets rolle primært var at være personaleleder, forklarede vidnet, at det var både det personalemæssige og det faglige ansvar i forhold til de sager, som hans medarbejdere var ansvarlige for. Vidnet forklarede, at det var lidt atypisk ved Kildeskatteprojektet, for der sad de chefer, som havde medarbejdere i projektet, som faglige garanter i første omgang, og når de havde sagt, at en sag var god, skulle hans to tovholdere i Kildeskatteprojektet, Poul Buus Lassen og Maj-Britt Nielsen, have sagerne ind over og kigge dem igennem og se, om de kørte den rigtige retning, så de kunne være sikre på, at alle deres sager kørte i samme retning. Der lå en kæmpe opgave for dem i at sikre, at alle sager gik i samme spor, selv om de ikke kendte hinandens sager. Vidnet gjorde det fra sin stol, og så skulle vidnets to tovholdere sikre ensretning i alle sagerne, da vidnet ikke kendte den enkelte sag 100 %. Forespurgt, hvilke sager vidnet var inde over, forklarede vidnet, at han var den første til at sige god for de sager, hans medarbejdere havde i Kildeskatteprojektet. Det var hans opgave. Forespurgt, om vidnet ikke lå over de to tovholdere, forklarede vidnet, at han sad som ejer af projektet, men da hans faglige viden ikke var på højde med sine tovholderes viden, var det helt klart fra begyndelsen, at de to var de faglige garanter.

Forespurgt, hvor meget Kildeskatteprojektet fyldte af vidnets tid, forklarede vidnet, at det var sager, der tog meget lang tid, men de har måske taget 5-6 timer om ugen.

Forespurgt, om de sagsbehandlere, der var under vidnet, behandlede helt konkrete sager, undersøgte dem, kom til vidnet, som så gik videre til de to kolleger, bekræftede vidnet dette og forklarede, at han også var med undervejs. Holdt de møder i forhold til de enkelte sager, deltog han også i dem, når der var behov for det.

Forespurgt, hvad vidnets kendskab var til den måde, de administrerede udbytteområdet på i Regnskab 2, og hvad de havde af udfordringer, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt, hvor han kom ind i projektet, og lang tid frem intet kendskab havde til, hvordan det foregik.

Foreholdt, at SIR var på besøg og afgav rapporter i maj 2010 og maj 2013, og forespurgt, om det var rapporter, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med dem på det tidspunkt, men at han er blevet det efterfølgende – efter august 2015.

Forespurgt, om vidnet inden 2015 havde set nogle af Lisbeth Rømers notater vedrørende bekymringspunkter, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

INDSATSPROJEKT FOR 2012 VEDRØRENDE UDBYTTESKAT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4211 (2011-09-15 (2) - Forslag til indsatsprojekt om korrekt angivelse af udbytteskat).

Forespurgt, om det er et projekt, vidnet har var inde over eller havde kendskab til, forklarede vidnet, at han ikke var inde over det. Han kan se, at det er et ikke-Store Selskaber-projekt, og han har ikke hørt om det forud for afhøringen.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om vidnet var inde over denne lovændring, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet blev orienteret om lovændringen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, før han kom til Kildeskatteprojektet i 2014. Forespurgt, hvad han da fik at vide om den, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med hans rolle som projektejer, hvor de stod og manglede nogle oplysninger, og hvor de blev enige om, at de var nødt til at rykke på nogle oplysninger i august-september 2014. Forespurgt, om vidnet da fik information om reglerne for renteberegning, bekræftede vidnet, at han blev sat ind i reglerne for renteberegning, og hvilke muligheder Folketinget havde givet dem i forhold til at have 6 måneders frist til at få afklaret, hvem der var de retmæssige ejere.

Forespurgt, om vidnet var inde at læse forarbejder til loven, forklarede vidnet, at det var han ikke på det tidspunkt. Forespurgt, hvornår vidnet læste forarbejderne, forklarede vidnet, at det har han gjort op til afhøringen.

Foreholdt, at der nogle steder i betænkningen står noget om, at man skal ned at se, hvem der er den rigtige ejer osv., og forespurgt, om det er bemærkninger, der fyldte noget, og om vidnet på et tidspunkt fik at vide, at han skulle være opmærksom på, at Folketinget havde sagt sådan og sådan, forklarede vidnet, at det fik han ikke at vide. Det var det, de havde deres faglige viden om og kompetencer til i Kildeskatteprojektet, hvor hovedformålet var at finde ud af, hvem der var den rigtige ejer. Forespurgt, om det således ikke var et bekymringspunkt, men at det var det, de arbejdede med på fuldtid, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at vidnet kom til i 2014, hvor Lisbeth Rømer var gået på pension, og forespurgt, om han forud for det havde nogen drøftelser med hende, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om der på noget tidspunkt har været et direkte link mellem vidnet og Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det har der ikke været.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede samarbejdet med Regnskab 2, fra det tidspunkt han kom ind, forklarede vidnet, at han, fra det tidspunkt han kom ind, ikke oplevede noget samarbejde, da de i Store Selskaber ikke fik noget af det, de bad om. Der var nærmest radiotavshed. Forespurgt, om vidnet dermed var inde over den e-mailkorrespondance, Poul Buus Lassen havde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de overvejede eskalering af tingene, eftersom de ikke fik noget input, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, da de også tilbød deres hjælp, og det var ikke sådan, at de skrev og sagde, at de skulle have det, men de bad om det. De så det som en hjælp, de tilbød, da det som sådan ikke var deres opgave. Hjælpen blev bare ikke grebet.

Foreholdt, at der i november 2012, inden vidnet kom ind, var et møde mellem Store Selskaber og Regnskab 2, hvor Store Selskaber sagde, at der var en forventning om, at man foretog en vis stikprøvekontrol, i forhold til at det var den retmæssige ejer, der var angivet som ejer, og man anmodede om at få input ind, navnlig hvis der kom oplysninger om selskaber, der ikke var fra DBO-lande, og at der gik ganske lang tid, og forespurgt, om vidnet var orienteret om, at Store Selskaber havde haft en forventning om, at Store Selskaber selv skulle foretage en kontrol, forklarede vidnet, at han ikke havde en forståelse af, at de i Store Selskaber skulle foretage en kontrol. Det, de kunne gøre, var at bede om at få nogle udsøgninger af, hvad det var for nogle sager, og så fik de dem. De kunne ikke i Store Selskaber selv gå ud og finde ud af, hvor de skulle udsøge dem henne og finde dem. Vidnet forklarede, at han ikke har set det mødereferat, der refereres til.

Foreholdt, at det kunne være, når man kom til i 2014, at man blev informeret om, at der var en udestående opgave, jf. kildeskattelovens § 69 B, og forespurgt, om det skete, forklarede vidnet, at han ikke modtog en sådan overdragelsesforretning. Fore-

spurgt, om vidnet var i dialog med sin forgænger, forklarede vidnet, at det var han ikke.

KILDESKATTEPROJEKTET

Vidnet blev foreholdt ekstraktens side 1312 (2014-08-20 - Notat fra Store Selskaber vedr. kontrol af visse større refusionsanmodninger):

"Refusionsanmodninger – Store Selskabers kildeskatteprojekt"

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over notatet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad baggrunden var for, at notatet blev udarbejdet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det er vidnet og hans to tovholdere i Kildeskatteprojektet, der var med til at generere og forfatte notatet. Årsagen kunne have været at hjælpe vidnet til indblik i det faglige, men vidnet husker ikke årsagen til, at de lavede notatet.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet ligger inde med viden, som han mener undersøgelseskommissionen burde gøres opmærksom på, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan beskrive organisationen omkring, hvordan indsatsprojekter blev til og hvilke enheder, forklarede vidnet, at Indsats er meget bredt, og at vidnet kun har viden om, hvordan de gjorde i Store Selskaber, og at han i praksis kun har viden om, hvordan de gør i dag. Han husker ikke, hvordan de gjorde for 5-6 år siden.

Forespurgt til udvælgelsen af de områder, man fokuserer på, forklarede vidnet, at de i Store Selskaber føder deres projekter, ved at selskabscheferne sætter sig ned og prøver at undersøge, også hos medarbejderne, om nogle har gode idéer, hvad der er af trends i samfundet, hvad de tror på, hvor der måske er noget vejledning, eller hvor der er regler, der ikke bliver efterlevet. Vidnet forklarede, at han kommer fra et sted, hvor de kun har ansvar for 10.000 selskaber, hvilket gør, at de hen over en periode manuelt kan gennemlæse årsregnskaber m.m., så de har dem hands-on, og så de har en mere specifik viden. De lytter til, hvad de enkelte medarbejdere siger, og hvad medarbejderne konstaterer, at der er fejl i. Det er mange gange på den baggrund, de finder deres projektet, og nogle gange er der en bonus ved, at de får en viden, de ikke havde på forhånd, som så kommer med ind i projektet. Så projekterne er meget bre-

de, også fordi de prøver at putte så mange årsværk ind i dem som muligt, da de har ca. 250 medarbejdere. De har ikke projekter, hvor der kun er to medarbejdere, der kigger på én ting. Projekterne er meget brede, og så prøver de at vægte og vurdere, hvad de skal gå videre med.

Forespurgt, hvordan SIR-rapporter, som påpeger problemstillinger, indgår, hvis de indgår, forklarede vidnet, at han ikke har noget kendskab til dem, så SIR-rapporter indgår ikke. Vidnet forklarede, at hvis SIR-rapporterne ramte nogle af de områder, han sad på, ville han forvente, at han blev orienteret om det. Så når han ikke hører noget, forventer han, at der ikke er noget. Forespurgt, om vidnet således forventer at blive orienteret, bekræftede vidnet dette. Vidnet gik ikke ud i organisationen og efterlyste rapporterne.

ORLA H. KRISTENSEN

Kl. 14.10 mødte Orla H. Kristensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til maj 2015, hvor han gik på pension, var ansat som kontorchef i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden § 38-regnskab, og at han fra januar 2009 til april 2013 var i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab 1, bekræftede vidnet dette. Som følge af ferieafholdelse forlod han i praksis SKAT i april 2015.

Forespurgt til vidnets fysiske placering forklarede vidnet, at det fra 2013 til 2015 var i Høje Taastrup.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karrieremæssige forløb frem til perioden, kommissionen undersøger, forklarede vidnet, at han er uddannet i toldvæsnet, og der har fået en regnskabsmæssig uddannelse sammen med andre uddannelser, men primært en regnskabsmæssig uddannelse, som svarer til det,

der dengang hed registreret revisor, dvs. etatsuddannet, og derefter har vidnet tjenestegjort forskellige steder i landet som almindelig kontrolmedarbejder. Efterfølgende blev vidnet chef, en form for funktionschef eller afdelingschef. Det var vidnet fra 1986, og efterfølgende har vidnet bestridt stillinger på retsplejeområdet omkring inddrivelse og fogedforretninger, konkursboer o.l. i ca. 10 år. Dertil har vidnet haft diverse bogholderier under sig. Vidnets karriere blev på et tidspunkt skudt i gang, ved at han omkring 1998 blev viceregionschef i Næstved, og i 2001 blev han regionschef på Frederiksberg, og senere blev han headhuntet som kontorchef til det daværende Told- og Skattestyrelsen i Østbanegade. Senere er den kontorchefstilling blevet lagt ud i landet.

Forespurgt, hvem vidnet i den afsluttende periode refererede ind til som kontorchef i § 38-kontoret, forklarede vidnet, at der var to direktører, Lars Nørding og René Frahm Jørgensen, som vidnet refererede direkte ind til.

Forespurgt til vidnets nærmeste samarbejdsrelationer, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at halvdelen af hans bemanding sad i Jylland og resten i Høje Taastrup.

Forespurgt til sideordnede samarbejdsrelationer forklarede vidnet, at de to nærmeste var Henning Bak[12] fra regnskabsafdelingen i Jylland og Dorthe Pannerup Madsen, som sad på Regnskab i Høje Taastrup. Det, der kom til at hedde SAP38.

Forespurgt til vidnets opgaver og ansvar som kontorchef i § 38-kontoret, og hvad der var de væsentligste opgaver, forklarede vidnet, at det var systemunderstøttelse af SKAT's regnskaber. SKAT har en enorm systemportefølje, og de samledes alle sammen i det, der hedder § 38-/SAP38-systemet, som vidnet var systemejer af. Deres væsentligste opgave i kontoret var at sørge for, at alle de informationer, der var i alle de andre EDB-systemer, kom rigtigt ind i SAP38. Derudover havde han opgaven med regnskabsaflæggelse en gang om måneden over for departementet, og dertil EU-regnskabet, da de i kontoret bestyrede Danmarks afregning til EU på næsten alle områder, hvilket var meget store beløb. Dette var de tre væsentligste opgaver.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteområdet og udbytteadministrationen forklarede vidnet, at hans kendskab var meget begrænset. Han kendte udbytteområdet

12 "Henning Bak" skal rettelig være "Ellen Bach"

overordnet, herunder hvad udbytte var, og at man kunne få refunderet penge, men ellers ikke meget.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet kendte til de problemer, man havde i administrationen i Regnskab 2, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at det primært var produktionsproblemer, og hele Regnskab var presset, ligesom hele SKAT var presset på ressourcer, så derfor var det noget, der blev diskuteret løbende, og derfor flyttede man også produktionen rundt i Jylland og andre steder for at få den gennemført til rette tid. Det lykkedes ikke altid, men det var et forsøg på at finde de hænder, der var frie eller skulle gøres frie.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail af 19. august 2014 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen, Frank Høj Jensen, Hanne Villemoes Hald, Kaj Steen, Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen):

> *"Men samlet set i Inddrivelsen kan det være nødvendigt at prioritere også imellem disse opgaver. For at undersøge dette vil vi gerne bede jer om for hver driftsenhed at prioritere jeres egne opgaver – som I vil kunne gøre i almindelige driftssituationer hvor der kan være spidsbelastningssituationer…"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var det, vidnet tænkte på, da han talte om produktionsproblemer, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen også har hørt fra anden side, at der var perioder, hvor der kom meget store mængder indberetninger eller angivelser ind, og at der skulle produceres i højt tempo, og forespurgt, om man så udlånte medarbejdere til hinanden, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at man også kunne sende materiale frem og tilbage med posten, så man fik det leveret et sted, hvor man så sad og lavede arbejdet.

Foreholdt, at der også var en anden type problemer, i forhold til hvad der kunne kontrolleres, og hvad der ikke kunne kontrolleres i udbytteadministrationen, og at man havde problemer med at kontrollere, om summen af indberetninger svarede til angivelsen, og at man havde problemer med at kontrollere, at de, der ville have refusioner, var de reelle ejere og den slags udfordringer, og forespurgt, om det var noget, vidnet var oplyst om, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han var indblandet i.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der blev spurgt om, hvorvidt vidnet var oplyst om det, forklarede vidnet, at det var han ikke, og havde han været det, havde han også haft kendskab til det, men det havde han ikke, i hvert fald ikke så detaljeret.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad der ligger i "så detaljeret" og hvorfor denne kvalifikation, forklarede vidnet, at ressourcesituationen i denne periode var meget slem, da de var blevet presset gennem mange år, siden 1995. De blev nedskåret løbende procentuelt, og derfor var det hele tiden et spørgsmål om at finde ud af, hvordan de kunne få løst opgaverne på den bedste og nemmeste måde rundt om i landet. Det gjaldt ikke kun denne opgave, men samtlige opgaver. Forespurgt, om der blev gjort opmærksom på opad i systemet, at de var ressourcemæssigt udfordret, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han gjorde, men at han går ud fra, at hans direktør har sagt noget om det, men det kan han ikke udtale sig om.

SIR's 2010-rapport

Foreholdt, at der er to revisionsrapporter i perioden frem til 2013 – en fra maj 2010 og en fra maj 2013 – og forespurgt, om det er rapporter, vidnet blev bekendt med, forklarede vidnet, at han så alle revisionsrapporter i SKAT, og han så den fra 2013, men er usikker på, om han så den fra 2010.

Forevist, på vidnets anmodning, fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010) forklarede vidnet, at han husker rapporten, og at Peter Loft bad om at få den lavet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj):

> *"Intern Revision konstaterer på baggrund heraf, at*
>
> *- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,*
>
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,*

- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret,

- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus.

Intern Revision konstaterer yderligere, at

- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,

- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,

- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Foreholdt, at de SIR-medarbejdere, undersøgelseskommissionen har afhørt i forløbet, betegnede det som en rød rapport, og at der endda var en, der sagde blodrød, og forespurgt, hvordan vidnet så på den, forklarede vidnet, at han i sin stilling mere så på resultatet, hvilket ville sige regnskabsprocessen, og at dette var meget fagligt i de underliggende systemer, hvorfor han ikke har haft nogen faglig egeninteresse i den, og derfor har han ikke været indblandet i, hvordan der er blevet fulgt op på rapporten. Vidnet forklarede, at han i dette tilfælde primært har været interesseret

i, at man – forhåbentlig – fik lavet nogle systemer, som kunne aflevere det rigtige til deres regnskabssystem, som samlede det hele.

Foreholdt, at vidnet havde ansvaret for § 38-regnskabet, og forespurgt, om det ikke var inklusive udbytteskatten som en del af det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man så ikke blev bekymret, hvis man så, at man ikke kunne foretage afstemninger, og at man ikke vidste, hvorvidt de, der fik penge refunderet, reelt havde nogen ret til det, eller om de burde være stillet som danske skattepligtige, forklarede vidnet, at det gjorde man egentlig ikke, da der principielt set løb godt og vel 1.000 mia. kr. gennem vidnets regnskab, og dette område var, med al respekt, et mindre område. Derfor fulgte vidnet det på sidelinjen og har formentlig på ledermøder, uden at han kan huske det, hørt, hvordan man skulle følge op på revisionsrapporten, men han var ikke direkte indblandet i den. Vidnet forklarede, at på det tidspunkt fik de i hans kontor de oplysninger, de troede, de skulle bruge, via afleveringssystemerne, både 3S og RKO, og hvad de ellers hed, så det var de ikke bekymrede for. Forespurgt, om det, at man ikke havde afstemningsmuligheder, var normalt forekommende, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt var flere systemer, som ikke kunne afstemmes i SKAT.

SIR's 2013-rapport

Forespurgt, om vidnet modtog SIR 2013-rapporten i sin egenskab af kontorchef, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 933 og 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013).

Foreholdt, at der er en del røde markeringer og et par gule, og forespurgt, hvordan man forholdt sig, når man fik en sådan rapport ind og var ansvarlig for § 38-regnskabet, og om det var det samme som med 2010-rapporten, hvor det fremgik, at man stadig havde afstemningsproblemerne, forklarede vidnet, at der stadig var afstemningsproblemerne, og at der også var behov for at lave systemmæssige ændringer, som gjorde, at det hele kunne blive afstemt på en anden måde. Vidnet forklarede, at generelt set var der ikke noget af dette, der sagde, at der var fejl i det. Det, vidnet koncentrerede sig om, var, hvorvidt der var fejl i de data, de modtog. Vidnet henviste til, at der står, at der var behov for at få nogle afstemninger, og at der var behov for at få nogle klare retningslinjer, men det var ikke i vidnets del, men i den faglige del nede i de andre afdelinger, hvilket er årsagen til, at den lå der. Vidnet er sikker på, at der blev taget hånd om rapporten, men kan ikke sige hvordan. Det var noget fagligt. Forespurgt, om det ikke netop kendetegner afstemning, at det er muligheden for at kontrollere fejl, og at man aldrig vil kunne spotte en fejl, hvis der ikke

er afstemning, forklarede vidnet, at de afstemninger, der her tales om, som vidnet ser dem, var afstemninger omkring, at ét system afleverede korrekt over til et andet regnskabssystem, og at man kunne afstemme det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4 "Konklusion og bemærkninger"):

> *"3.6*
> *3.8*
>
> *Der er behov for at for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning."*

Foreholdt, at angivelse er det, selskabet angiver, at de har udbetalt, og at indberetning er aktionærerne, der oplyser, at de har modtaget udbytte, og forespurgt, om det ikke er en klassisk måde at sikre, at tallene er rigtige på, for hvis de ikke er rigtige, må der være fejl et af stederne, bekræftede vidnet, at så må der være fejl et eller andet sted. Forespurgt, om man ikke mister dette, hvis man ikke har afstemning, da man så ikke har noget grundlag for at vurdere, om det er rigtigt, forklarede vidnet, at man kan sige sådan, men at det er noget fagligt, så han ved ikke helt præcist, hvad det dækkede over, da det er noget fagligt i den afdeling, der havde med udbytte at gøre, og i indsatsafdelingen, der skulle kontrollere efterfølgende.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4 "Konklusion og bemærkninger"):

> *"3.4*
>
> *Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om der ikke her var en vis indikation på, at der kunne være noget, der ikke passede, forklarede vidnet, at Intern Revision i hvert fald så, at der var en risiko for, at der kunne være noget, der ikke passede.

Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen på rapporterne, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i opfølgningen på denne rapport, da den var specificeret som en faglig rapport, som mest vedrørte de systemer, der kom før SAP38.

REGNSKABSKONTROLLER

Forespurgt til vidnets og vidnets kontors rolle og vidnets arbejdsopgaver i forbindelse med regnskabsgodkendelserne i forbindelse med udarbejdelsen af § 38-regnskabet og foreholdt, at vidnet nævnte, at han modtog en masse input, og forespurgt, hvad øvelsen gik på, forklarede vidnet, at når en regnskabsperiode sluttede, normalt den sidste dag i måneden, havde de i kontoret et antal dage, ca. 5 dage. Tidsrummet er med årene blevet kortere og kortere, og der var tale om dage, ikke hverdage, til at godkende regnskabet og sende det videre til departementet. I vidnets kontor samlede de data ud af SAP38, kvalitetssikrede og afstemte de systemer, de kunne afstemme, og der var – som tidligere nævnt – andre systemer, der ikke kunne afstemmes 100 %. Men de systemer, der kunne afstemmes, afstemte de og trak regnskabet ud af SAP38, hvorefter vidnets folk gik i gang med at hive tallene ud af SAP38 og lave dem om til sagsregnskaber, finanslovsparagraffer o.l., og i samme moment lavede man en sandsynlighedskontrol af de tal, som lå deri, set i forhold til tidligere år, set i forhold til samme periode forrige år og set i forhold til udviklingen af året. Set i forhold til nogle parametre ville der være noget, der slog ud, hvilket de så undersøgte. Det havde de ca. 2 døgn til at gøre, inden de skulle aflevere det, hvilket var det, de gjorde, og det var et meget stort arbejde, og de havde to medarbejdere allokeret til opgaven, ikke mere. Forespurgt, om det var to medarbejdere, der brugte 2 døgn, og altså 4 arbejdsdage, der blev brugt til sandsynlighedskontrollen af hele § 38-regnskabet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det nogensinde er forekommet, at man er nået frem til, at det ikke var sandsynligt, at tallene passede, forklarede vidnet, at det er forekommet, men at det ligger mange år tilbage. De havde nogle EDB-mæssige problemer i forbindelse med en ændring af statsregnskabet, men det var ren teknik.

Forespurgt, om man ikke kunne sige, at de havde brug for mere tid, forklarede vidnet, at det prøvede de flere gange, men det måtte man ikke for Moderniseringsstyrelsen. Vidnet forklarede, at de tidligere havde bedt om at få omkring 8 hverdage, da det var Danmarks største regnskab, men de skulle følge samme regler som alle statsinstitutioner, uanset hvad. Forespurgt, om de havde samme tidsfrist som en lille lokal enhed, bekræftede vidnet dette.

Formel og materiel kontrol

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen interesserer sig for regnskabsinstruksen, og at de går ud fra, at den var et centralt værktøj for en person med en rolle som den, vidnet havde, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at man heri skelner mellem den formelle og den materielle kontrol, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Formel og materiel kontrol*
>
> *…*
>
> *De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.*
>
> *Formel kontrol*
>
> *Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.*
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvordan man gennemførte den formelle kontrol i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnet forklarede, at han selv har skrevet den foreholdte tekst fra regnskabsinstruksen.

Forespurgt, om det var noget, vidnet havde fået fra Finansministeriet, eller om det var noget, vidnet selv udarbejdede, forklarede vidnet, at regnskabsinstruksen er opbygget gennem mange år, og at den er lavet i samarbejde med Moderniseringsstyrelsen, Rigsrevisionen og Intern Revision på baggrund af de erfaringer og praktiske ting, de var kommet frem til i løbet af de 10-12 år, vidnet var chef, så den har gennemgået en udvikling, men ligner meget andre statslige myndigheders praksis.

Forespurgt, om vidnet var forfatter til hele regnskabsinstruksen og ikke kun om den formelle kontrol, bekræftede vidnet, at han var forfatter på det meste af den.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem målgruppen for regnskabsinstruksen var, forklarede vidnet, at det var meningen, når de havde lavet den gennemgående regnskabsinstruks, at alle medarbejdere i SKAT skulle følge den. Det var direktøren, der skulle godkende regnskabsinstruksen og sende den ud til almindeligt kendskab til samtlige medarbejdere. Forespurgt, om det var i hele SKAT, og om alle skulle følge den, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Materiel kontrol*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.*
>
> *Den materielle kontrol skal dokumenteres."*

Foreholdt, at vidnet skrev ind, at kontrollen skulle gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKAT's indsatsarbejde, og forespurgt, om det var udtryk for, at man, når man sagsbehandlede, fx i ansøgningssager i et ekspeditionskontor, kunne skyde den materielle kontrol, til efter en afgørelse var truffet, forklarede vidnet, at baggrunden for formuleringen var, at der på visse områder var så mange indberetninger af forskellig art, og man kunne ikke lave materiel kontrol på det hele, hvad end det var momsangivelse eller skatteangivelser eller udbytteangivelse. Derfor var man nødt til at henlægge noget af det til den efterfølgende kontrol. Det ville normalt være beskrevet i de interne kontroller, som den pågældende enhed skulle lave. Der kunne man have fastsat et mål for, at man skulle kigge på et vist antal procent af indberetningerne for at sige, om de var gode, og det skulle man så kunne dokumentere. Det var meget forskelligt, hvordan det var sat op, men der var ingen tvivl om, at i den digitaliserede verden, de efterhånden kom ind i, blev meget lavet om til dels en efterfølgende automatiseret kontrol af nogle systemer og dels en efterfølgende manuel kontrol.

Forespurgt, om hvorvidt man på de områder, hvor man havde en ren manuel proces, hvilket man fx havde på udbytterefusionsområdet, havde overvejelser om, når

man skrev dette ind, hvorvidt det var i overensstemmelse med de forvaltningsretlige krav om, at en sag skal oplyses tilstrækkeligt, inden der blev truffet en afgørelse, forklarede vidnet, at det var der ikke, og at der formentlig også er lavet en ressourcemæssig vurdering. Vidnet forklarede, at der på alle de manuelle områder er lavet en ressourcemæssig vurdering af, om man kunne nå at kontrollere tingene. Borgeren, eller ansøgeren, havde også et krav på at få sine, forhåbentligt, legitime penge udbetalt. Disse to krav havde de hele tiden stående op mod hinanden i processerne. Hvis der var et krav om, at nogen skulle have penge tilbage, var de også forpligtet til at sikre, at tingene skete ekspedit, men naturligvis også ud fra en risikovurdering i hvert enkelt tilfælde. Det er ikke en risikovurdering, vidnet var inde over. Forespurgt, om vidnet ved, om der i forbindelse med dette havde været juridiske overvejelser involveret i forhold til spillereglerne og det forvaltningsretlige, forklarede vidnet, at han ikke tør sige, om der havde været det på udbytteområdet. Forespurgt, om der mere generelt havde været foretaget sådanne overvejelser, da det jo er et stort område med mange processer, hvor folk gerne vil have deres penge, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at han forstår vidnets forklaring således, at regnskabsinstruksen er et dokument, som indeholder en generel instruks, og på de områder, hvor man havde manuelle processer, måtte man tilrettelægge den manuelle proces ud fra de forskellige modstående hensyn, der var, og ud fra det lovgrundlag, der var, skrevet som uskrevet, og forespurgt, om det er korrekt forstået, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at det i mange tilfælde blev lavet som en efterfølgende kontrol – eller skulle have været det.

Sandsynlighedskontrol

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 405 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010):

> *"Regnskab har indført nyt koncept for sandsynlighedskontrol.*
>
> …
>
> *Der er udpeget kvalificerede medarbejdere i Regnskab til at foretage sandsynlighedskontrollerne. Endvidere gennemgår Regnskabs skattedirektør og viceskattedirektør sandsynlighedskontrollerne hver måned."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad der var sket, siden man nu henviste til Regnskab mere generelt og ikke fx Regnskab 2, forklarede vidnet, at før 2010 lavede man

en manuel gennemgang af samtlige regnskabstal. Ud fra den erfaring, som den pågældende medarbejder havde eller ikke havde, prøvede man at udfinde poster og undersøge dem, hvis posterne så mærkelige ud. Det, de gjorde i 2010, var, at de automatiserede det ved at udlæse samtlige regnskabstal på de forskellige områder, og på baggrund af nogle erfaringstal og procenter udsøgte man ting, som kunne være interessante at kigge nærmere på. Det var det system, der bliver beskrevet her, og det var det system, der kørte, til vidnet forlod SKAT i april 2015. Det blev naturligvis forbedret hele tiden, efterhånden som de blev klogere.

Foreholdt, at det også fremgår, at der blev udpeget kvalificerede medarbejdere i Regnskab til at foretage sandsynlighedskontrollerne, og at Regnskabs skattedirektør og viceskattedirektør gennemgik dem hver måned, og forespurgt, om disse kvalificerede medarbejdere sad i vidnets kontor, og om det var de to, som havde 2 dage til at gøre det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til navnene på de to medarbejdere, forklarede vidnet, at det har været vekslende, men at en af de gennemgående har været Ole Hyun Koch, og derudover har der været skiftende personer som den anden person. Det har været Susanne K. Jensen og to andre fra Midtjylland, som ikke er i SKAT længere, og som vidnet ikke husker navnene på, som var inde over i en periode. Forespurgt, hvilken uddannelsesbaggrund de havde, forklarede vidnet, at de havde en regnskabsmæssig/økonomisk uddannelse, og at de var meget dygtige mennesker.

Vidnet forklarede, at en sandsynlighedskontrol ikke er en analyse. De havde ingen analyseafdeling, og det, de lavede, var en sandsynlighedskontrol for at sikre, at tallene var så fornuftige, at de kunne sende dem videre til departementet, 2-3 dage efter de sluttede regnskabet. Det var det, de gjorde. De havde ikke en egentlig analyseafdeling, men der var et ønske om på sigt at få en analyseafdeling i Regnskab generelt, som kunne kigge mere generelt på tendenser o.l., men de havde ikke ressourcerne til det, og der blev ikke oprettet en analyseafdeling, mens vidnet var der.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1306 (2014-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. fremtidige regnskabsgodkendelser, René Frahm Jørgensens e-mail af 18. august 2014 til Orla H. Kristensen og Frank Høj Jensen):

> *"Jeg havde som bekendt Kurt Wagner i sidste uge – og en af de ting vi drøftede var vores regnskabsgodkendelser, herunder hvordan de er udformet, og hvilke regnskabsmæssige konklusioner vi drager"*

Forespurgt, om vidnet ved nærmere, hvad disse drøftelser gik ud på, forklarede vidnet, at de steder, hvor de i vidnets kontor ud fra sandsynlighedskontrollerne konstaterede ting og sager, skulle de prøve at godtgøre det lidt nærmere og være lidt bre-

dere i formuleringerne i deres regnskabsgodkendelser, hvor de syntes, at der var udsving. Det kunne godt være, at der ikke var noget galt i det, men de skulle vurdere, om det så rigtigt ud alligevel og lignende ting, så det blev en mere velfunderet regnskabsgodkendelse. Forespurgt, om det gik på at skulle have mere prosa med i deres regnskabsgodkendelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet oplevede, at dette blev udmøntet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106-2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

"Den centrale regnskabsaflæggelse

…

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen foretages følgende kontroller:

…

2010-2015:

- "en vurdering af om indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag.

- en kontrol af sammenhængen med underliggende systemer

- en kontrol med at aktiver og passiver er korrekt opgjort

- en kontrol med at beholdningskonti er regnskabsmæssigt afstemt

- en kontrol med at registreringerne i statens centrale økonomisystem er i overensstemmelse med registreringerne i SAP38-bogholderiet.""

Foreholdt, at det er den, vidnet har fortalt om, og at den blev udarbejdet af vidnets medarbejdere, og forespurgt, om det første punkt beskriver det, to af vidnets medarbejdere havde 48 timer til at udføre på hele området, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan processen var for de lokale regnskabsgodkendelser over for den centrale regnskabsgodkendelse, og hvad processen var, når de fik input fra den enkelte enhed, forklarede vidnet, at enhederne var opdelt i firmakoder, og hver firmakode skulle lave en månedlig regnskabsgodkendelse, umiddelbart efter de havde lukket for deres regnskab, og så skulle de over for vidnets kontor forklare, hvis der var noget netop omkring indtægter og udgifter, og om de var fornuftige eller ufornuftige i den forløbne periode, og så skulle de give vidnets kontor en melding om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1788 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015):

> *"På baggrund af den foretagne sandsynlighedskontrol er størrelsen af indtægter og udgifter fundet rimelige. Regnskabet for periode 07/2015 er godkendt."*

Foreholdt, at man ved, at vidnet var gået fra på det pågældende tidspunkt, men at undersøgelseskommissionen synes at kunne genkende prosaen som en fast tekst, og forespurgt, om det er, hvad vidnet erindrer fra sin tid, bekræftede vidnet, at disse to linjer skulle være med, men at der inden skulle være forklarende prosa. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at denne tekst har set identisk ud i alle de måneder, vidnet har godkendt, bortset fra det ene tilfælde, hvor der var problemer med nogle IT-systemer, bekræftede vidnet, at det har den som udgangspunkt været.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1917 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'):

> *"I graf 7.8 er udviklingen i det gennemsnitlige beløb pr. ansøgningsordning vist i sammenhæng med omfanget af refusioner pr. år:"*

Foreholdt, at man af grafen kan se de gennemsnitlige refusionsbeløb pr. ansøgning. Grafen viser den såkaldte bankordning, markeret ved den røde linje, og at beløbet for denne i 2010 ligger på ca. 50.000 kr. i gennemsnit, og i 2015 ligger på ca. 100.000 kr. i gennemsnit. Grafen viser for blanketordningen, at beløbet starter samme sted i 2010, men at beløbet i juni 2015 ender på den anden side af 500.000 kr. pr. refusionsansøgning i gennemsnit. Foreholdt, at SIR her har foretaget en form for sandsynlighedskontrol, og forespurgt, om vidnets kontor på noget tidspunkt har foretaget øvelser, der ligner dette, forklarede vidnet, at det har de ikke på udbytteordningen, men de har gjort det på andre områder, hvor de oplevede, at det var nødvendigt, fx momsområdet og andre større områder. Udbytteområdet var, med al respekt, et mindre område, men produktionsmæssigt et meget stort område. Vidnet forklarede, at de har lavet noget lignende på momsområdet og på restancesituationen, der

også på et tidspunkt var oppe i tiden, og som der var meget politisk fokus på, hvorfor de var interesserede i at fortælle en historie om det. Der har ikke været fokus på udbytteområdet. Historien om udbytteområdet startede ikke i 2010, men helt tilbage i 2006, hvor man havde en nedgang i udbytter på grund af aktiemarkedet o.l., men lige så stille er det kommet op efterfølgende. Så det kan godt være, at dette ser slemt ud, men det var ikke en analyse, de lavede på det tidspunkt. De har tidligere beskrevet udbytte år tilbage, hvor de havde et fald i udbytteindtægterne, ikke i refusionen, men i indtægterne generelt, og der undersøgte de det og sammenlignede det med aktiemarkedet. Men de har ikke gjort noget i denne forbindelse.

Foreholdt, at hvis man ser på refusioner i alt fra 2010 og frem, kan man se, at der er 680 mio. kr. i 2010, 1,1 mia. kr. i 2011, 1,4 mia. kr. i 2012, hvorefter det pludselig går ret stærkt med 2,8 mia. kr. i 2013, 6,1 mia. kr. i 2014 og 8,8 mia. kr. i 2015, faktisk fremme ved juni 2015, og foreholdt, at det vel var de tal, som man skulle tro ville slå ud som værende noget, der skulle undersøges nærmere, forklarede vidnet, at han også mener, at det på et tidspunkt var med i nogle regnskabsgodkendelser, ikke de sidste, som vidnet ikke kender til, men de var med, og vidnet mener, at der var indhentet en faglig forklaring i en af regnskabsafdelingerne. Forespurgt, om det vedrørte de amerikanske pensionskasser, bekræftede vidnet, at det var det, han henviste til. Forespurgt, om man ikke, når man ser den røde over for den gule, normalt ville sige, at det burde undersøges nærmere, hvorfor der pludselig var et anormalt forløb, forklarede vidnet, at det ville man ikke ud fra den centrale regnskabsgodkendelses side. Systemet var bygget op på, at de i vidnets kontor skulle have informationerne fra de lokale regnskabsafdelinger, så hvis de ikke fik nogen melding eller fik en melding om, at det ud fra disse omstændigheder så o.k. ud, så gjorde de ikke mere ved det i vidnets kontor.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1919 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat' (graferne 7.11 og tabel 7.12):

"Udenlandsk ejerandel

Refusionsprocent korrigeret"

Foreholdt, at det af grafen fremgår, at der var en udvikling i den udenlandske ejerandel af aktier i perioden sammenholdt med tabel 7.12, det fremgår, at refusionsprocenten er eksplosivt stigende i forhold til ejerandelen, og forespurgt, om det ikke også typisk var sådan noget, hvor man, hvis man lavede en sandsynlighedskontrol, ville sige, at dette ikke forklarede sig selv, forklarede vidnet, at de ikke havde denne analyse som baggrund, men nogle tørre bruttotal. Dette er ikke noget, de i vidnets

kontor nogensinde har kigget på eller haft viden om, så det er svært at sige, hvad der ville være sket i en sådan situation, men den er interessant i hvert fald set nu.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"2010 - 2014:*
>
> *"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."*
>
> *2014 - 2015:*
>
> *"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det frem til vidnets pension var René Frahm Jørgensen og vidnet, der havde disse funktioner i forhold til at godkende og sørge for indsendelse af regnskabet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til, hvad Frank Høj Jensens rolle var i den sammenhæng, forklarede vidnet, at der var enkelte tilfælde, hvor Frank Høj Jensen var substitut for René Frahm Jørgensen. Forespurgt, om Frank Høj Jensen også var substitut for vidnet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, men at det ikke er umuligt, at det har været tilfældet i vidnets ferier eller lignende.

Forespurgt til, hvordan godkendelsesprocessen foregik, forklarede vidnet, at materialet, som var sandsynlighedskontrollen og deres bemærkninger, men ikke selve regnskabet, blev fremsendt, og vidnet fik dem og underskrev dem og sendte dem videre til René Frahm Jørgensen, som også kiggede dem igennem, og som muligvis havde bemærkninger eller lignende, hvorefter de drøftede det, og så rettede de det til, hvis det var nødvendigt, hvorefter de kunne underskrive. De sad hvert sit sted, så det foregik ved at scanne osv.

Forespurgt, om de brugte tid sammen på dialog, analyser o.l., forklarede vidnet, at de ikke havde nogen analyseafdeling i Regnskab overhovedet. Foreholdt, at der tænkes på vidnets og René Frahm Jørgensens analyse, og forespurgt, når vidnet modtog sådanne tal, om han så skrev under, scannede ind og sendte til underskrift, for-

klarede vidnet, at man foretog en vurdering på baggrund af den erfaring og praksis, man havde, og man så efter, om noget skurrede i øjnene og ørerne for at få tingene til at hænge sammen. Det var på baggrund af erfaring og praksis, man foretog vurderingen.

Forespurgt, om der lå et møde eller en telefonsamtale på fast månedlig basis, forklarede vidnet, at de ikke havde det skemalagt. De havde samtaler om regnskabsgodkendelserne, og når vidnet var i Horsens, hvor René Frahm Jørgensen sad, tog de samtalerne ansigt til ansigt. Forespurgt, hvor tit de var i dialog, og hvor tit der bare blev skrevet under, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Lokal regnskabsgodkendelse for marts 2013 og juni 2014

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4378 (2013-04-15 (1) - Lokal regnskabsgodkendelse for marts 2013):

> *"Regnskabsafslutning…*
>
> *Vi har gennemgået månedens indtægter og udgifter, samt aktiver og passiver for firmakode 6112.*
>
> *Der er i perioden indbetalt ca 420 millioner kr. i udbytteskat og for udbytteangivelser med udbytteskat er tastet/registreret udbytteskat for ca 410 millioner kr.*
>
> *Regnskab 2 har ultimo marts 2013 ca 1590 udbytteangivelser, som skal tastes eller som er tastet i Horsens.*
>
> *Det vurderes at månedens indtægter og udgifter samt aktiver og passiver for firmakode 6112 kan anses for rigtige.*
>
> *Lisbeth Rømer"*

Vidnet blev foreholdt, at det er en meget kortfattet udgave.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014).

Foreholdt, at det er fra det, der blev kaldt SAP38, og at man kan se, at der er kommet en del mere tekst, og at der er forskel i detaljeringsgraden i forhold til den forrige, og forespurgt, hvad den ændrede form beroede på, forklarede vidnet, at det var en generel udvikling, der var på de lokale regnskabsgodkendelser, da de i ledelsen i Regn-

skab på et tidspunkt blev enige om, at nogle af dem var lidt kortfattede og summariske. Derfor blev der strammet op på de lokale regnskabsgodkendelser, og de enkelte ledere blev bedt om at foretage en mere konkret vurdering, af det de kunne vurdere, og så skrive deres vurderinger i hvert enkelt tilfælde. Forespurgt, om det således var den generelle tendens, bekræftede vidnet dette.

Central regnskabsgodkendelse for juni 2013

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 999 (2013-07-29 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2013):

> *"Udbytteskat*
>
> *Ordinære indtægter udgør 2,6 mia. kr., hvilket er en stigning på 0,9 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udviste en indtægt på 1,7 mia. kr. Ultimo juni måned står der l,6 mia. kr. i åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger, hvilket er et fald på 1,8 mia. kr. i forhold til åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger ultimo juni sidste år.*
>
> *Refunderet udgør 738,1 mio. kr., hvilket er en stigning på 485,6 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 252,5 mio. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan de 533 mio. kr. henføres til to virksomheder."*

Forespurgt, om det var noget, hvor de i vidnets kontor gik ind og gennemgik dokumentationen for stigningen i refusion i en sådan situation, hvor der var en så markant stigning, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Vidnet kan forestille sig, at de baserede det på den lokale regnskabsgodkendelse. Vidnet forklarede, at det ikke var unormalt, at de konstaterede udsving på et afgifts- eller skatteområde, og hvis det var noget, de kunne udsøge hos vidnet i den centrale enhed, så udsøgte de det og fandt ud af, hvorfor tendensen var der. I dette tilfælde var det ikke nogle systemer, de i den centrale enhed kunne søge i, og derfor baserede de sig udelukkende på den lokale regnskabsgodkendelse. Men det var ikke usædvanligt, at de fandt nogle enkelte virksomheder, som gjorde, at periodens afgiftsniveau eller skatteprovenu blev atypisk for den periode. Forespurgt, om det således gav anledning til, at de isolerede den, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Central regnskabsgodkendelse for maj 2014

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1184 (2014-06-25 (3) - Central regnskabsgodkendelse for maj 2014):

"Udbytteskat

Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,4 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,0 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,4 mia. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan 0,8 mia. kr. henføres til udbetalinger to udenlandske banker, der herefter foretager videre overførsel."

Forespurgt, om det var noget, der gav anledning til nærmere undersøgelse på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke hos dem.

Foreholdt, at René Frahm Jørgensen var blevet foreholdt, at undersøgelseskommissionen fandt, at det var en lidt markant stigning, og at René Frahm Jørgensen var blevet forespurgt, om det gav ham anledning til overvejelser, hvortil René Frahm Jørgensen forklarede, at det gjorde det ikke, men at han gik ud fra, at hans § 38-kontor havde den underliggende dokumentation, og forespurgt, om de, som vidnet husker det, i vidnets kontor havde indhentet den underliggende dokumentation, forklarede vidnet, at de ikke havde yderligere dokumentation. De må have haft en lokal regnskabsgodkendelse, hvor det var nævnt, og hvor man måtte gå ud fra, at den pågældende afdeling havde undersøgt tingene, og at når de skrev to udenlandske banker, havde de i den pågældende afdeling været inde at kigge på det, så derfor foretog de sig ikke yderligere i vidnets kontor. Foreholdt, at René Frahm Jørgensen videre ifølge protokollen fra hans forklaring forklarede, at han havde en kontorchef, som var vidnet, som skulle varetage opgaven med at sikre, at den underliggende dokumentation var i orden, og at han ikke selv havde efterprøvet dokumentationen, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen med underliggende dokumentation må have ment de lokale regnskabsgodkendelser. De gik i vidnets kontor ikke ned i regnskabsmaterialet i de enkelte afdelinger.

Lokal og central regnskabsgodkendelse for juni 2014

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

"Udbytteskat er blevet meget sårbar, da driftsenheden har haft meget stor personaleafgang og der er få medarbejdere tilbage, som er meget specialiseret inden for de enkelte områder."

Forespurgt, om en sådan oplysning gav anledning til overvejelser eller tiltag i vidnets regi, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke i hans regi, da han ikke på nogen måde havde nogen ressourcemæssige beføjelser. Forespurgt, om oplysningen blev

givet videre, eller om den strandede i indberetningen til vidnets kontor, forklarede vidnet, at den blev givet videre til direktøren, da vidnet går ud fra, at direktøren så alle lokale regnskabsgodkendelser. Vidnet forklarede, at han husker ledermøder, hvor ikke kun udbytteområdet, men også andre områder har haft en presset ressourcesituation og har haft de samme problemer – bare på andre områder.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"På konto 2236 er der pr 30. juni 2014 udbetalt 4.116.519.370 mia. kr. i refusion til udenlandske aktionærer, hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 2.851.494.605 mia. kr. betyder en stigning på 1.265.024.765 mia. kr. midtvejs i 2014.*
>
> *En årsag hertil kan være, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*
>
> *De amerikanske pensionskasser skal ikke betale dansk skat, så derfor de meget store tilbagebetalinger."*

Forespurgt, om vidnet var inde at se denne godkendelse, når han var inde over den centrale godkendelse, og om den lå som bilag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var en årsag, vidnet drøftede nærmere på det tidspunkt eller vendte tilbage til Dorthe Pannerup Madsen, der var ansvarlig, omkring, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2360-2361 (2016-09-20 - Dorthe Pannerup Madsens bemærkninger til referat af tjenstlig samtale):

> *"Hertil kommer at Dorthe viste regnskabsgodkendelser og begrundelser mv. til Orla for at høre om det var i orden og/eller der var noget der skulle tilføjes. Orla så ikke grund til tilføjelser eller rettelser i det Dorthe havde skrevet. Dorthe fremlagde regnskabsgodkendelserne for Orla, da han stod for udarbejdelsen af den centrale regnskabsgodkendelse/regnskabsaflæggelsen og derved havde indsigt i hvilke oplysninger der skulle videregives for at opnå et retvisende billede af regnskabssituationen."*

Forespurgt, om referatet er udtryk for, at Dorthe Pannerup Madsen oplyste, at hun havde været inde at vende de konkrete begrundelser med vidnet, og at vidnet havde sagt, at det var godt, som det var, forklarede vidnet, at han ikke direkte husker det, men han vil ikke afvise, at hun havde været det.

Forespurgt, om vidnet gik ind og efterlyste dokumentation eller bad om nærmere undersøgelse af baggrunden for situationen med de amerikanske pensionskasser, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med René Frahm Jørgensen om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke, så vidt han erindrer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, René Frahm Jørgensens e-mail af 1. juli 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hvad er årsagen?"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1194 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail 3. juli 2014 til René Frahm Jørgensen):

"Kære Rene

Årsagen er, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014):

"Udbytteskat

Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,7 mia. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen hæfter sig ved, at man på ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014) skriver, at en årsag "kan være", at amerikanske pensionskasser køber, til at det senere bliver en mere bestemt form, at nu "skyldes" det, hvorved usikkerheden fjernes, og forespurgt, om vidnet kan forklare ændringen i formuleringen, forklarede vidnet, at han ikke kan forklare det, og at han ikke kender årsagen til det. Forespurgt, om vidnet er enig i, at det var en usikkerhed, der blev fjernet, forklarede vidnet, at det er han helt enig i, men han kan ikke forklare baggrunden for det ud over de lokale regnskabsgodkendelser. Den passus blev formentlig lavet af en medarbejder på baggrund af, hvad

han/hun havde set eller måske hørt hos den pågældende afdeling. Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over teksten, og hvorfor man ændrede den, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det var et meget lille område i deres regnskabsgodkendelse, og fokus var i de år på Skattekontoen og det, der i dag hedder EFI, som i gamle dage hed DMO/DMI, hvortil de i den periode havde allokeret næsten alle medarbejdere. Han var således ikke været inde over det foreholdte.

Central regnskabsgodkendelse for august 2014

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1351 (2014-09-29 (3) - Central regnskabsgodkendelse for august 2014):

> *"Betaling og Regnskab gennemfører fortsat intern kvalitetssikring i henhold til regnskabsinstruksen og regnskabsbekendtgørelsen, i det omfang data er tilgængelige i de nye systemer DMO og EFI/DMI. Tilgængeligheden til data er vanskeliggjort af manglende rapporter og udsøgningsmuligheder, men der arbejdes sammen med systemejer på at få de rette adgange og værktøjer."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad baggrunden var for det pågældende afsnit, forklarede vidnet, at som han husker det, var DMO og EFI/DMI nogle nye systemer, som de gerne ville afstemme. Det gjorde man i en periode ved at trække rapporter o.l. ud af de to underliggende systemer og så sammenligne dem med de tal, de i vidnets kontor havde i SAP38. Det var vanskeligt, for på det tidspunkt var de rigtige rapporter ikke færdiggjort, så man kunne ikke automatisere afstemningerne. Vidnets folk skulle gå ned i de to meget store systemer og søge data ud og så afstemme data med det, de havde i SAP38, hvilket tog lang tid – dagevis. Det var en stor opgave, og det var baggrunden for det foreholdte afsnit. Vidnet forklarede, at i dag, og inden vidnet forlod SKAT, var det blevet automatiseret, så man hver måned kunne afstemme. Forespurgt, hvornår det blev løst, forklarede vidnet, at han mener, at Skattekontoen blev løst forholdsvis hurtigt. Projektet blev nedlagt i 2014, og vidnet mener, at de i vidnets kontor i den forbindelse havde de rapporter, de skulle bruge. EFI var noget mere forsinket og blev aldrig færdigt som projekt, men vidnet mener, at de i vidnets kontor havde en fast procedure i hvert fald i starten af 2015, så de med et fornuftigt og rimeligt tidsforbrug kunne afstemme systemerne. Vidnet forklarede, at det ikke kunne ske uden samarbejde med de konsulenter, som havde være med til at levere systemet til de to projekter. De kunne ikke selv klare det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1352 (2014-09-29 (3) - Central regnskabsgodkendelse for august 2014):

"Udbytteskat

Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 613,9 mio. kr., hvilket er en stigning på 487,7 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 126,2 mio. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."

Forespurgt, om denne stigning, som igen er en ret markant stigning, gav anledning til overvejelser, forklarede vidnet, at det gav anledning til overvejelser, om end han ikke husker dem, men at på baggrund af den melding, som den pågældende afdeling gav, var det nok ikke noget, man gjorde mere ved. Forespurgt, om det ikke var i deres regi, man skulle lave en sandsynlighedskontrol, forklarede vidnet, at det var en sandsynlighedskontrol og ikke en analyse af regnskabet. Det var en sandsynlighedskontrol, hvor de inden for få dage skulle sige, om regnskabet så fornuftigt ud i forhold til de tal, de havde i vidnets kontor – så statsregnskabet fornuftigt ud. Det var det, de i vidnets kontor gjorde i den korte periode, og de gik ikke ind og lavede analyser, medmindre det var større beløb. Dette var, med al respekt, småpenge. Statens regnskab er kæmpe stort, og der er tusindvis af konti og afgiftsarter, som skulle kontrolleres, og derfor havde stigningen ikke den vægt, som den set i bagklogskabens lys måske burde have haft.

Foreholdt, at i et regnskab på 1.000 mia. kr. er 600 mio. kr. muligvis ikke meget, men at sandsynlighedskontrollen vel skulle foretages på alle konti, store som små, og forespurgt om en stigning på mere end 400 % fra ét år til et andet for perioden var noget, hvor man måtte sige, at det var en stor stigning, forklarede vidnet, at stigningen også var kommet ud, men at der også kom en forklaring fra den lokale regnskabsafdeling, som de i vidnets kontor tog for gode varer, da de ikke havde grund til at tro, at forklaringen ikke var god. Forespurgt, om vidnet ved, hvad empirien bag forklaringen var, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Foreholdt, at empirien var, at Sven Jørgen Nielsen havde oplyst, at der kom flere ansøgninger fra amerikanske pensionskasser, forklarede vidnet, at det var han ikke klar over, og at det er noget, der er sket, efter han forlod området.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet ikke så det som sin opgave at gå ned at se, om de informationer, de fik i vidnets kontor, var regnskabsmæssigt eller finansielt støttet på ordentlig empiri, bekræftede vidnet dette. Han gik ud fra, at det var de.

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1869-1870 (2015-11-09 - Referat af møde den 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og fire direktører fra SKAT):

> *"Dorthe Pannerup har refereret til René Frahm Jørgensen. Kontorchef Orla Kristensen er fratrådt i april 2015. René Frahm Jørgensen og Frank Høj spurgte Dorthe Pannerup for første gang i 2014, hvorfor der var så store udsving i udbetalingerne af udbytte. Dorthe forklarede dette med investeringer foretaget i amerikanske pensionskasser.*
>
> *Dorthe Pannerup har tidligere gjort opmærksom på (over for hvem?), at der var et problem, at der ikke var så god en bemanding i afdelingen, og at der var meget sygdom."*

Forespurgt, om vidnet husker nærmere drøftelser med Dorthe Pannerup Madsen omkring det, forklarede vidnet, at han i den periode, frem til han fratrådte, primært talte med Dorthe Pannerup Madsen om selve bemandingen. Det talte han med samtlige afdelingschefer om, da alle havde problemer.

Modtagere af sandsynlighedskontrollen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"2010 - 2014:*
>
> *"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."*
>
> *2014 - 2015:*
>
> *"… indsende … til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""*

Forespurgt, om vidnet husker navnene på modtagerne af SAP38-regnskabet i Koncerncentret, forklarede vidnet, at han går ud fra, at det var den afdeling, Carsten

Lund[13] var chef for. Forespurgt til navne på medarbejdere, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, hvem der fik SAP38-regnskabet i departementet, forklarede vidnet, at det gjorde Poul Christensen samt 2-3 øvrige medarbejdere. Vidnet husker ikke præcist, hvem der ud over Poul Christensen fik regnskabet, men han ved, at Poul Christensen fik det.

Forespurgt, hvem der var modtager i Intern Regnskab 1, forklarede vidnet, at han mener, at det var en fælles e-mail til en kontoradresse.

Forespurgt, hvem der modtog det i Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at det også var en fælles e-mail til en kontoradresse.

Forespurgt, hvem der modtog det hos SIR, forklarede vidnet, at det også her var en fælles e-mail til en kontoradresse.

Vidnet forklarede, at han ikke ved noget om det, hvis navngivne medarbejdere har bedt om at modtage regnskabet, da det så har været vidnets medarbejdere, der har taget sig af det.

Forespurgt, hvem der modtog SAP38-regnskabet i SKAT's direktion, forklarede vidnet, at han går ud fra, at når det kom ind til Koncerncentret, blev det blevet videresendt og behandlet på direktørniveau, men han ved det ikke.

Forespurgt, om vidnet eller vidnets medarbejdere nogensinde fik tilbagemeldinger, når de sendte månedsregnskaberne, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, som han husker det. Vidnet forklarede, at de med departementet havde en væsentlig debat om regnskabet hver eneste måned. Det var en drøftelse af forskellige skattearter, men udbytte har aldrig været på. Det har været de store – selskabsskatter, moms, restanceopgørelser o.l., der har været på bedding.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

13 "Carsten Lund" skal rettelig være "Karsten Juncher"

"Borger- og retssikkerhedschefen har fået oplyst, at SAP 38 regnskabet også inden 2014 blev sendt til Rigsrevisionen og SIR samtidig med at det blev sendt til Skatteministeriets departement."

Forespurgt, om vidnet kan bekræfte dette, forklarede vidnet, at han mener, at det er rigtigt.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at han ikke var klar over, at der var en medarbejderligningssag, mens han var i SKAT.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen kan se, at der var en korrespondance mellem vidnet og Dorthe Pannerup Madsen, efter vidnet var gået på pension, og forespurgt, om vidnet havde en særlig relation til Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at de var to chefer, der sad på samme lokation, og som han husker det, ville han give hende moralsk støtte på venskabeligt og kollegialt plan. Han blandede sig ikke i sagen som sådan.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1778 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Orla H. Kristensens e-mail af 13. september 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Ærgerligt at du sidder uden støtte fra andre ledere. Glæder mig over at lisbeth kunne historien endnu. De kære direktører - høj og lav - må jo tage skraldet."

Forespurgt, hvad vidnet havde i tankerne, da han skrev, at hun sad uden støtte fra andre ledere, forklarede vidnet, at han skrev det, fordi der i vidnets optik blev slået meget på Dorthe Pannerup Madsen, og at hun blev syndebuk for det hele, uden at man hørte hende. Vidnet skrev, fordi han ikke fandt det retfærdigt, at det var en mellemleder, der skulle stå på mål for det, eftersom vidnet vidste, at den tidligere mellemleder, Lisbeth Rømer, havde gjort opmærksom på det over for direktionen. Forespurgt, hvorfra vidnet havde sin opfattelse af, at det var Dorthe Pannerup Madsen, der tog skraldet, forklarede vidnet, at det havde Dorthe Pannerup Madsen sagt til ham i telefonen. Vidnet forklarede, at hun havde fået nogle indikationer på, at pilen pegede på hende, og at hun var bekymret. Han kan ikke gå ind i sagen, men der var et eller andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1780 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Orla H. Kristensens e-mail af 26. august 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg har ikke de store bekymringer for ledelsen - de må klare sig selv - men er klar over at du kan være i farezonen."*

Forespurgt, om vidnet kan forklare, hvad det var baseret på, forklarede vidnet, at det foreholdte var baseret på, at det var Dorthe Pannerup Madsen, der i den sidste periode var chef for det, uden hun have de store forudsætninger for at gå ind i sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1778 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Orla H. Kristensens e-mail af 13. september 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Hold hovedet højt - det er jo ikke din fejl men systemets."*

Forespurgt, hvad der lå i, at det var systemets fejl, forklarede vidnet, at det gik på manglende ressourcer, da det var blevet nedprioriteret gennem 10 år.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet ligger inde med viden eller tanker, som undersøgelseskommissionen bør gøres bekendt med, og som de ikke har været omkring på nuværende tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han har ikke haft kendskab til noget konkret i selve afdelingen omkring det faglige.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Regnskabsgodkendelser

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til den faglige forklaring, som de i vidnets kontor tog for gode varer, og forespurgt om – særligt med den viden, som vidnet havde, da det er vidnet, der har skrevet regnskabsinstruksen – hvad der skulle til, for at de i vidnets kontor bad om mere information og dokumentation, forklarede vidnet, at det skulle være større beløb. Forespurgt, om hvor store beløbene skulle være, forklarede vidnet, at de skulle op i 5-10 mia. kr., før de gjorde noget.

Forespurgt, om det også gjaldt situationer, hvor der var flere tidligere advarsler, fx SIR 2010-rapporten og SIR 2013-rapporten og navnlig anledningen til SIR 2010-rapporten, forklarede vidnet, at SIR 2010-undersøgelserne ikke sagde noget om, at der var fejl, men rapporten sagde, at der var en risiko, fordi der ikke var de rigtige ting

til stede, fx afstemninger og forretningsgange, der ikke var i orden. Men SIR sagde ikke specifikt eller lavede undersøgelser, der indikerede, at der var fejl i noget. Det var det, vidnet som regnskabschef kiggede på. Havde SIR sagt, at de mente, at der var fejl i alle de udenlandske indberetninger eller lignende, havde der været noget at hænge det op på, selv om det var et mindre beløb.

Forespurgt, om de tidligere rapporter efter vidnets vurdering sagde noget om, at der kunne være en forøget risiko, forklarede vidnet, at det gjorde rapporterne ikke på regnskabsprovenuet, og provenuet var ikke udbetalingen. Det var det samlede udbytteskatteprovenu, de talte om.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, opdraget til SIR 2010-rapporten, forklarede vidnet, at han ikke kender den dybere baggrund, og at han kun har set det, alle andre har set, og som revisionen orienterede ham og ledelsen i Regnskab om i sin tid, da de startede, at SIR havde fået en henvendelse fra Peter Loft. Vidnet ved ikke, hvad Peter Loft begrundede den i.

Formel og materiel kontrol

Foreholdt af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Materiel kontrol*
>
> …
>
> *Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde."*

Forespurgt, hvordan vidnet mener, at man skal forstå ordet "kan" – om det er op til den, der skal træffe en afgørelse, om man skal udskyde kontrollen, eller om det er noget, der beror på lovgivningen, om man kan eller ikke kan udskyde kontrollen, forklarede vidnet, at der som den ene ting overordnet i lovgivningen kan være noget, de ikke kan fravige. Som den anden ting er det ikke sagsbehandleren, men ledelsen i den pågældende afdeling, der afgør, hvor kontrollen skal ligge. Foreholdt, at vidnet forklarede, at der kan ligge noget i lovgivningen, og forespurgt, om vidnet har overvejet, om det kræver hjemmel at udskyde kontrollen, forklarede vidnet, at det står der ikke noget om i det foreholdte. Det er en vurdering, der bliver foretaget af myndigheden. Myndigheden er SKAT, og hvis det så er udbytteskat, skal den la-

ves af enten Indsats eller regnskabsafdelingen eller i fællesskab. Eller af den pågældende direktion.

Forespurgt, om vidnet har overvejet, om der gælder forskellige lovregler for forskellige områder, fx momsangivelse, tilladelse til frivillig momsregistrering, tilladelse til erhvervsmæssig udlejning, årsopgørelse, tilladelse til skattefri aktieombytning samt refusion af udbytteskat, med hensyn til om man skal foretage kontrollen, når man træffer afgørelsen, eller om man udskyder den, og om der gælder forskellige lovregler om det, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men han tror det ikke, da alle deres automatiserede EDB-systemer er bygget på en efterfølgende kontrol på grund af blanketmængden eller indberetningsmængden. Man har ikke mulighed for at lave kontrol af nogle indberetninger, der automatisk kommer ind i et EDB-system. Man er derfor nødt til at lave en efterfølgende kontrol i form af nogle udsøgninger eller lignende.

Kl. 15.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

25. juni 2019
Protokol nr. 21

Den 25. juni 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen (mødt kl. 10.00)

Advokat Henrik Juul for Bente Klein Fridberg

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Buch-Jepsen ved advokat Niels Gyde Poulsen for Troels Holst Larsen (mødt kl. 10.10)

Advokat John Kahlke ved advokat Niels Gyde Poulsen for Tina Laustsen (mødt kl. 10.10)

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Preben Buchholtz Hansen, Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen (mødt kl. 10.00)

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen (mødt kl. 10.45)

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand (forlod mødet kl. 14.00)

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen (mødt kl. 10.10)

BENTE EKELUND ODDERSHEDE

Kl. 9.00 mødte Bente Ekelund Oddershede som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til januar 2016 var ansat som fuldmægtig i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden § 38-regnskab, og at hun i perioden fra december 2011 til april 2013 var ansat i SKAT Midtjyllands afdeling Regnskab 1, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i de to perioder forklarede vidnet, at det var i Horsens.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb forklarede vidnet, at hun er uddannet cand.merc.aud. i 2006. Hun var herefter en kort overgang hos PricewaterhouseCoopers, inden hun blev ansat i SKAT i juni 2007, hvor hun frem til engang i 2009 var ansat ved arbejdsgiverkontrollen i Aarhus. Herefter kom hun til Regnskab, hvor hun i første omgang var i det daværende Regnskab 7, og efterfølgende kom hun til Regnskab 1.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang stødte på udbytteskat som et fagområde, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med sit arbejde med at lave sandsynlighedskontrol på det konsoliderede regnskab, hvor hun var med til at udarbejde regnskabsgodkendelser. Det var ikke et område, vidnet arbejdede selvstændigt med. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun begyndte at beskæftige sig med sandsynlighedskontrollen, forklarede vidnet, at hun stiftede bekendtskab med området, da hun begyndte i Regnskab 1, og hun begyndte for alvor at arbejde med sandsynlighedskontrol fra august 2012.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder i perioden tilbage fra december 2011 og frem til 2016 forklarede vidnet, at frem til, at Orla H. Kristensen gik på pension i 2015, var han hendes nærmeste leder. Herefter fungerede René Frahm Jørgensen som kontorchef frem til september 2015, hvor de fik Christina Liljegren som kontorchef.

Forespurgt til vidnets primære arbejdsopgaver i § 38-kontoret og i Regnskab 1 forklarede vidnet, at hendes primære opgaver frem til november 2014 var at hjælpe med at lukke det månedlige regnskab, uploade data til statsregnskabet og efterfølgende foretage sandsynlighedskontrol på det konsoliderede regnskab og udarbejde en regnskabsgodkendelse.

Forespurgt, om sandsynlighedskontrollen af det konsoliderede regnskab var på alle områder, eller om vidnet havde fokus på udbytte, forklarede vidnet, at det var delt op. De havde mange forretningsområder. I regnskabet angav forretningsområdet, hvilken skatteart der var tale om. De sad to mand og foretog sandsynlighedskontrollen. De havde delt sandsynlighedskontrollen på forretningsområderne mellem sig. Vidnet havde forretningsområderne 1100-1999, og vidnets kontormakker havde forretningsområderne fra 2000 og op. Det var inden for vidnets forretningsområder og serienumre, at udbytteskatten lå, og derfor havde vidnet dette område. Forespurgt, om vidnet således var fast på udbyttedelen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der menes med det konsoliderede regnskab, forklarede vidnet, at regnskabet var delt ind i firmakoder, og der var firmakoder for udbytteskat, firmakoder for personskat, geografiske firmakoder osv. Alle firmakoderne havde deres eget regnskab. Når de lukkede det samlede regnskab for ministeriet, hele § 38-regnskabet, blev alle firmakoderne inkorporeret til ét regnskab.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, i forhold til, at det var for ministeriet, regnskabet blev udarbejdet, om § 38-regnskabet var skatteindtægter og skatteudgifter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det også var personaleudgifter i forhold til ministeriet, forklarede vidnet, at den del havde hun ikke noget med at gøre. Den del lå i en anden finanslovsparagraf.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at udbytteadministrationen havde udfordringer i forhold til sagsbehandlingen og mulighed for kontroller, forklarede vidnet, at hun ikke havde speciel viden om det. De modtog en månedlig regnskabsgodkendelse for de enkelte firmakoder, herunder den firmakode, som udbytteskat lå i. Vid-

net mener, at der her stod noget om, at udbytteadministrationen havde udfordringer med at følge med.

Forespurgt i forhold til kontroller og SIR-rapporter forklarede vidnet, at det havde hun ikke noget med at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning."*

Forespurgt, om vidnet kendte til denne problemstilling, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, og hun husker ikke at have set det før.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"Intern Revision konstaterer på baggrund heraf, at*
>
> *- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,"*

Forespurgt, om dette var noget, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,"*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med denne type oplysninger, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, om vidnet husker at have set rapporten på et senere tidspunkt eller at have hørt om problemstillingen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"3.3*
>
> *Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne."*

Forespurgt, om dette var noget, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det var sædvanligt, at man i regnskabsfunktionen ikke blev orienteret om, hvad der var af SIR-rapporter, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad ledelseslaget var blevet informeret om, men i den position, vidnet sad i, så de ikke noget til rapporterne, når rapporterne ikke direkte havde noget med deres arbejde at gøre.

Forespurgt, om vidnets revisionsfunktion var at se på erklæringerne, der kom fra fagkontorerne, og foretage sandsynlighedskontroller og konsolidere det ind i en samlet afrapportering, forklarede vidnet, at hun så på det samlede regnskab, og i den forbindelse havde de en måde at få søgt ud på, hvad de skulle se på. Hun så endvidere på udsving, og hvad der stod i de lokale regnskabsgodkendelser, for at se, om der var forklaringer, hun kunne bruge i sit videre arbejde.

Forespurgt, om vidnets rolle i § 38-kontoret/Regnskab 1 ændrede sig over årene, eller om hun varetog samme funktion i alle årene, forklarede vidnet, at hun fra oktober-november 2014 begyndte at foretage afregninger af toldindtægter til EU i stedet, og dermed kom hun helt væk fra udbytteområde.

Forespurgt, om der, inden hun flyttede til en helt ny funktion, skete en udvikling i den måde, de foretog sandsynlighedskontroller på, forklarede vidnet, at i den periode, hun sad med opgaven, foretog de sandsynlighedskontrollerne på den samme måde.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om de foreholdte oplysninger ville have haft indflydelse på vidnets arbejde med sandsynlighedskontrollen,

og om det ville have haft betydning for vidnet at vide, hvad der stod i de to SIR-rapporter i forbindelse med arbejdet med sandsynlighedskontrollerne, forklarede vidnet, at det vurderer hun ikke, at det ville.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet brugte regnskabsinstruksen som arbejdsredskab, forklarede vidnet, at hun kendte til den og havde set i den, men hun sad ikke med den dagligt, og det var ikke en, hun arbejdede med. Forespurgt, om vidnets opfattelse af regnskabsinstruksen var, at den var afgrænset specifikt til de funktioner, der betegnes som regnskabsfunktioner, eller om det var vidnets opfattelse, at det var en instruks, der gik videre og rettede sig mod alle dele af SKAT's sagsbehandling, forklarede vidnet, at efter hendes vurdering rettede den sig ikke mod alle dele af SKAT's sagsbehandling, men kun mod Regnskab. Forespurgt, om den således regulerede Regnskab, og hvordan man skulle lave regnskabet, bekræftede vidnet dette.

REGNSKABSKONTROLLER

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

> *"De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.*
>
> *Formel kontrol*
>
> *Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.*
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvordan man lavede formel kontrol i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det var noget, de fore-

tog i bogholderiet. Forespurgt, om det var noget, vidnet skulle forholde sig til, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol"):

> *"Materiel kontrol*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.*
>
> *Den materielle kontrol skal dokumenteres."*

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til, hvad niveauet var af den materielle kontrol i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Foreholdt, at også Indsats nævnes, og forespurgt, om det var noget, hun havde kendskab til, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om vidnet opfattede sin funktion som værende en del af den materielle kontrol, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun så ikke de enkelte bilag, men de samlede regnskabstal, som var det, hun forholdt sig til. Hun forholdt sig ikke til enkeltposteringerne.

Foreholdt, at der i det foreholdte bl.a. står, at den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige, fx i forhold til oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKAT's viden, og forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at denne materielle kontrol, lå i fagkontoret og ikke i vidnets enhed, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det enkelte fagkontor efter vidnets opfattelse også skulle foretage en sandsynlighedsvurdering af materiel karakter, bekræftede vidnet, at det mener hun, fagkontoret skulle, når de havde fået dokumenterne ind og skulle bogføre.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

"2010-2015:

- "en vurdering af om indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag.

- en kontrol af sammenhængen med underliggende systemer

- en kontrol med at aktiver og passiver er korrekt opgjort

- en kontrol med at beholdningskonti er regnskabsmæssigt afstemt

- en kontrol med at registreringerne i statens centrale økonomisystem er i overensstemmelse med registreringerne i SAP38-bogholderiet.""

Forespurgt, hvem der i forhold til Betaling og Regnskab foretog hvilke sagsbehandlingsskridt på dette punkt, forklarede vidnet, at den første pind var det arbejde, vidnet sad med. Hun mener, det var nogle andre i SAP38-kontoret, der arbejdede med den næste pind, men det må hendes tidligere leder spørges om. Deres arbejde var at kontrollere saldiene på kontiene ned på de forskellige skattearter og undersøge udsving og dokumentere, hvad de skyldtes. Forespurgt, om det var i forhold til den anden pind, svarede vidnet benægtende. Det var i forhold til den del, vidnet sad med. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke foretog systemkontrol i forhold til pind 2, bekræftede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om kontrol med, at aktiver og passiver var korrekt opgjort, som anført i pind 3, var en del af vidnets opgave, forklarede vidnet, at den del var med i selve udarbejdelsen af regnskabsgodkendelsen. Forespurgt, om det betød, at man tjekkede, at tallene passede, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til kontrollen af, at beholdningskonti var regnskabsmæssigt afstemt, og hvor den del lå, forklarede vidnet, at den del også lå hos dem, men det var ikke noget, vidnet personligt sad med. Den del lå andre steder i kontoret.

Forespurgt, om det også var vidnets kontor, der foretog kontrollen med, at registreringerne i statens centrale økonomisystem var i overensstemmelse med registreringerne i SAP38-bogholderiet, og foreholdt, at det lyder som en kontrol over mod Finansministeriet, forklarede vidnet, at de afstemte regnskaberne og kontrollerede, at der var korrekt afstemt. Når de havde fået materiale ind fra de lokale firmakoder og

konsolideret det, så afstemte de regnskaberne. Det var det, der lå i det. Derudover afstemte de op mod de data, de havde leveret til statsregnskabet. Dvs. at det, de havde modtaget, passede med det, de havde afleveret[14].

Forespurgt, om SAP38-systemet var der, hvor de samlede SKAT's forskellige input, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de derefter førte det over i et andet system, der lå i Finansministeriets regi, bekræftede vidnet dette. De havde et regnskabsaflæggende system, som var SAP38, og derfra afleverede de data til statsregnskabet. Forespurgt, om de tjekkede, om der var overensstemmelse mellem det, de afleverede, og det, der kom ind, bekræftede vidnet dette. De foretog afstemning hver måned, når de havde afleveret dataene. Forespurgt, om det også var noget, vidnet stod for, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det skete, at der kom underliggende dokumentation ind, hvis der var store udsving eller lignende, forklarede vidnet, at når de konstaterede, at der var store udsving, der skulle undersøges, tog de kontakt til de underliggende bogholderier for at spørge, hvad udsvingene skyldtes, hvorefter de fik en forklaring, som de kunne bruge i deres arbejde til at dokumentere, hvad det skyldtes, og vurdere, hvad der skulle med i regnskabsgodkendelsen. De gemte naturligvis den e-mailkorrespondance, de havde haft med bogholderierne.

Foreholdt, at forklaringen, de fik, var dialogbaseret, og forespurgt, om de også modtog dokumenter med underliggende dokumentation, eller om den underliggende dokumentation blev liggende i fagkontorerne, forklarede vidnet, at den blev liggende i fagkontorerne.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet har forklaret, at de, når de havde sendt data over til Finansministeriet, foretog en afstemning, og forespurgt, om gangen var, at de decentrale regnskabstal røg over med det samme, og at vidnets enhed efterfølgende foretog en afstemning, forklarede vidnet, at de fik samlet alle de enkelte firmakoders regnskaber i et stort regnskab, som de kontrollerede, og når det passede, sendte de regnskabsdata videre til statsregnskabet. Derefter foretog de afstemning af, at de data, de havde sendt over til statsregnskabet, stemte med de data, der var modtaget i statsregnskabet. De konsoliderede på tværs af alle firmakoderne i deres regnskabsaflæggende system, så de havde ét samlet regnskab for § 38. Det var det regnskab, de uploadede til statsregnskabet, og så foretog de afstemning mellem det, der var registreret i statsregnskabet, og det, der var registreret

14 Bente Ekelund Oddershede har ved sin bisidder ved e-mail af 21. august 2019 oplyst, at sætningen rettelig burde være "Dvs. at det Moderniseringsstyrelsen havde modtaget, passede med det, SKAT havde afleveret"

som oversendt til statsregnskabet. Forespurgt, om det var for at sikre, at registreringen var korrekt, bekræftede vidnet dette. Det var for at sikre, at registreringen var korrekt, og at beløbene landede på de rigtige konti osv. Forespurgt, om det var, fordi selve oversendelsen i sig selv var en øvelse, der skulle kontrolleres, bekræftede vidnet dette. Den kontrol foretog de hver måned.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var en manuel oversendelse, der fandt sted, forklarede vidnet, at det foregik automatisk via et system.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det, vidnet har forklaret, der blev tjekket, var, at der ikke var fejl før og efter i forhold til de tal, der blev afleveret via deres IT-system, SAP38, til statens centrale IT-system, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1788 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015, afsnit "Øvrige bemærkninger"):

> *"På baggrund af den foretagne sandsynlighedskontrol er størrelsen af indtægter og udgifter fundet rimelige. Regnskabet for periode 07/2015 er godkendt."*

Forespurgt, hvad deres kontrol bestod i, når de fik tal ind, forklarede vidnet, at hun ikke har været med til at udarbejde det foreholdte dokument, da det blev udarbejdet, efter hun var fjernet fra opgaven. Men helt generelt bestod kontrollen i, at de gik ind og så på de udsving, der var, og undersøgte de udsving, hvor de vurderede, at det krævede nærmere undersøgelser. Når de kunne finde rimelige forklaringer på, hvorfor der var det pågældende udsving, kunne de sige, at der var en god forklaring på udsvinget.

Forespurgt, om vidnet husker, hvor lang tid de havde til at lave den kontrol, forklarede vidnet, at de ikke havde lang tid. De sad to mand og lavede den, og de afleverede tallene den tredje eller fjerde hverdag i perioden, og hen mod slutningen af perioden skulle de aflevere sandsynlighedskontrollen. Vidnet vurderer, at de har haft 2-3 uger til at lave sandsynlighedskontrollen.

Foreholdt, at udspørger på vidnets tidligere chefs forklaring har forstået, at der var en meget kort frist, og at man kun havde et par dage, og forespurgt, om det er sådan, vidnet erindrer det, forklarede vidnet, at de havde et par dage til at lukke regnskabet. De skulle aflevere data den tredje hverdag i perioden efter. Når det var juli måned, skulle de aflevere data den tredje hverdag i august. På den måde var der kort tid til at få de sidste ting med. Når de havde afleveret alle data og havde uploadet til statsregnskabet, kunne de påbegynde arbejdet med sandsynlighedskontrollen.

Forespurgt, om dokumentet belyser, at man den 28. august godkendte juli måneds regnskab, bekræftede vidnet dette.

Regnskabsgodkendelser i perioden marts 2013 til juli 2015

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at vidnet har været inde over korrespondance med Dorthe Pannerup Madsen, og forespurgt, om vidnet husker drøftelserne, og hvordan samarbejdet med Regnskab 2, DMO/DMS forløb hen over perioden, forklarede vidnet, at hendes samarbejde med Regnskab 2 var i forbindelse med, at vidnet skulle søge en forklaring på, at der var dette udsving i udgifterne. Vidnet tog derfor kontakt til medarbejdere i Dorthe Pannerup Madsens afdeling for at få en forklaring på, hvorfor der var det udsving i forhold til tidligere. Forespurgt, om vidnet husker, hvad hun fik oplyst, og om der var supplerende drøftelser, og hvordan dialogen var, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget ud over e-mailkorrespondancen, og at denne beskriver dialogen meget godt. Vidnet husker ikke, om der derudover var telefonisk dialog.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 999 (2013-07-29 - Central regnskabsgodkendelse for juni 2013, afsnit " 38.11.01.10 Personskat"):

> *"Udbytteskat*
>
> *Ordinære indtægter udgør 2,6 mia. kr., hvilket er en stigning på 0,9 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udviste en indtægt på 1,7 mia. kr.*
>
> *Ultimo juni måned står der l,6 mia. kr. i åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger, hvilket er et fald på 1,8 mia. kr. i forhold til åbentstående, ej indtægtsførte indbetalinger ultimo juni sidste år.*
>
> *Refunderet udgør 738,1 mio. kr., hvilket er en stigning på 485,6 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 252,5 mio. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan de 533 mio. kr. henføres til to virksomheder."*

Forespurgt, om vidnet husker, om det er hende, der har udarbejdet formuleringen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om vidnet husker, om der på daværende tidspunkt, sommeren 2013, var drøftelser om stigningen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1192 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Bente Ekelund Oddershedes e-mail af 14. maj 2014 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Jeg har tidligere forstået at kontoen primært anvendes til udbetalinger i henhold til DBO'er, at udbetalingerne foretages i bundter – ofte til en bank, der så viderefordeler til endelig modtager. Der er således ikke debitorkontering inde over disse udbetalinger.*
>
> *Har du mulighed for at se, om der i april måned er tale om sådanne bundt-overførsler (det tyder underkontoarten på), og om den noget høje saldo i al væsentlighed skyldes overførsel til ganske få virksomheder? Jeg har tidligere kunnet forstå på Inge Lise, at bundterne har indeholdt oplysninger om den videre overførsel fra banken."*

Forespurgt, hvilken kontrol vidnet på dette tidspunkt var interesseret i omkring de såkaldte bundtoverførsler, forklarede vidnet, at hun var interesseret i at undersøge, om Birgitte Normann Grevys enhed kunne se, at det var bundtoverførsler. Vidnet havde året før fået en forklaring på, at det var sådan, det foregik, og da der herefter var en stigning igen, var hun interesseret i, om det var det samme dette år, og om Birgitte Normann Grevys enhed kunne se, at der var sket ændringer, eller om det var tilsvarende året før.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1192 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Birgitte Normann Grevys e-mail af 19. maj 2014 til Bente Ekelund Oddershede):

> *"Det er primært til banker. Der er hvert år store udbetalinger i april, maj og juni."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1192 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Bente Ekelund Oddershedes e-mail af 19. juni 2014 til Birgitte Normann Grevy):

> *"FO1156+1157, konto 2236. Periodens saldo udgør 738,1 mio. kr., hvilket er en stigning på 485,6 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 252,5 mio. kr.*
>
> *Heraf kan 375,8 mio. kr. henføres til udbetaling i henhold til DBO, hvoraf to poster (bundter) udgør 551,1 mio. kr.*

Inge Lise Baumann har oplyst at Regnskab får besked fra sagsbehandlerne om hvor meget der skal udbetales i henhold til DBO. Udbetalingerne foretages gerne i bundter og ofte til en bank, der så viderefordeler. Der er ikke debitorkontering inde over disse udbetalinger.

Desuden har hun oplyst at de to bundter indeholder oplysninger om overførsler til to virksomheder…"

Forespurgt, om de gik nærmere ind og kiggede, eller om det var rent faktuelle oplysninger om, hvordan bankordningen foregik, forklarede vidnet, at hun kan se, at det står i citationstegn. Hun tror, at det var noget fra året før, og for at spørge Birgitte Normann Grevy, om hun for dette år kunne give vidnet de tilsvarende oplysninger for udsvingene. Forespurgt, om vidnet husker, hvad der kom ud af det, forklarede vidnet, at hun kun husker det, der fremgår af den videre e-mailkorrespondance. Forespurgt, om vidnet husker, om de kiggede i de underliggende bilag, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1191 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Bente Ekelund Oddershedes e-mail af 1. juli 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Det er en voldsom stigning i forhold til sidste år, men da der tilsyneladende ikke er tale om fejlposteringer, og at der er sket registrering på baggrund af besked fra sagsbehandlere…"

Forespurgt, om vidnet havde nogle bekymringer om, hvorvidt der på dette tidspunkt kunne være uregelmæssigheder, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun havde søgt oplysninger hos den lokale bogholderiafdeling, der arbejdede med og kendte til det, og her havde hun en dialog med deres leder.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1191 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Bente Ekelund Oddershedes e-mail af 1. juli 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Men hvis I ikke har lavet om i jeres procedurer, der ikke har været væsentlige lovændringer eller andet der kan udmønte sig i store udsving mener jeg at nedenstående må være tilstrækkeligt i første omgang."

Forespurgt, hvorfor de store udsving ikke skulle undersøges nærmere, hvis der ikke havde været lovændringer eller væsentlige ændringer, forklarede vidnet, at hvis den

afdeling, der arbejdede med det, ikke var bekymret, var hun heller ikke bekymret. Hun stolede på de oplysninger, hun fik fra Dorthe Pannerup Madsen.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt var i dialog med Sven Jørgen Nielsen omkring udviklingen, forklarede vidnet, at, som det fremgår, har hun henvist[15] til ham, men hun husker ikke at have været i dialog med ham.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1184 (2014-06-25 (3) - Central regnskabsgodkendelse for maj 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

> *"Udbytteskat*
>
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,4 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,0 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,4 mia. kr. Der er tale om udbetalinger i henhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster. Af periodens saldo kan 0,8 mia. kr. henføres til udbetalinger to udenlandske banker, der herefter foretager videre overførsel."*

Forespurgt, om det er en formulering, vidnet husker at have været inde over, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad den umiddelbart voldsomme stigning gav anledning til af drøftelser og overvejelser, forklarede vidnet, at hun var i dialog med bogholderiet, der havde foretaget posteringerne. Hun skrev den forklaring ind, hun fik.

Foreholdt, at når man læser det, så er forklaringen, at en stor del kan henføres til to udenlandske banker, og forespurgt, om det i sig selv var udtryk for, at det var sandsynligt, at tallene passede eller ikke passede, forklarede vidnet, at bogholderiafdelingen, der havde foretaget posteringerne, ikke var bekymrede for tallene. Afdelingen oplyste, at der var store udbetalinger i disse perioder, og at det var sådan, det foregik. Når de ikke gav udtryk for bekymring, var vidnet heller ikke bekymret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

> *"- "en vurdering af om indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med*

15 "har hun henvist til ham," skal rettelig være "har hun været henvist til ham"

udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag.""

Vidnet blev endvidere på ny foreholdt teksten på ekstraktens side 1184 og forespurgt, om forklaringen var, at det var to aktører, der altovervejende fik 0,8 mia. kr., og om det var en forklaring på, hvorfor tallene afveg, forklarede vidnet, at det var den forklaring, hun fik fra dem, der sad med og kendte til det. Vidnet gemte den korrespondance, hun havde med dem, som bilag, og hendes chef læste det igennem og var tilfreds.

Foreholdt, at det var en forklaring på, at pengestrømmen gik i retning af to aktører, og forespurgt, om der her ligger noget omkring den størrelsesmæssige forklaring, altså hvorfor man gik fra 0,4 til 1,4 mia. kr., og hvad det var, der foranledigede det større refusionskrav, og om det ikke var det, man skulle undersøge, forklarede vidnet, at det har de siddet med i de lokale bogholderier. Det, vidnet har set, er, at der var et udsving, og at det skyldtes, at der var nogle overførsler til to udenlandske banker. Vidnet fik at vide, at de ikke kunne gå videre ned og se det, men de, der sad med og kendte til området, var ikke bekymrede for det. Forespurgt, om ikke man i regnskabsfunktionen skulle lave den kontrol og spørge, om det var tilstrækkelig oplysning, forklarede vidnet, at hendes chef må spørges om, hvorvidt det var godt nok.

Foreholdt, at René Frahm Jørgensen den 30. april 2019 for undersøgelseskommissionen har forklaret, at det ikke gav anledning til drøftelser og overvejelser, da han gik ud fra, at § 38-kontoret havde den underliggende dokumentation, og at kontorchef Orla H. Kristensen skulle varetage opgaven med at sikre, at den underliggende dokumentation var i orden, og at René Frahm Jørgensen ikke havde afprøvet dokumentationen. Forespurgt, om denne forklaring ændrer på vidnets opfattelse af, hvordan ansvarsfordelingen var, forklarede vidnet, at det gør den ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 1. juli 2014 til Bente Ekelund Oddershede):

"Jeg laver i regnskabsgodkendelse for firmakode 6112 Udbytteskat – en bemærkning om, at der konto 2236 i SAP38 er udbetalt pr 30. juni 2014 i refusion til udenlandske aktionærer – 4.116.519.370 mia kr, hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 – 2.851.494.605 mia kr betyder en stigning på 1.265.024.765 mia kr midtvejs i 2014."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun fik denne oplysning, forklarede vidnet, at hun tænkte, at Dorthe Pannerup Madsen som leder for Udbytteskat gav vidnet de oplysninger, hun mente var relevante for det videre arbejde i vidnets enhed. Forespurgt til tallene, og om det var sædvanligt med så store stigninger, forklarede vidnet, at der – sammenlignet med de tidligere år – havde været store stigninger fra år til år. Det var store tal, de arbejdede med.

Forespurgt, om det ikke var i den situation, man skulle lave en nærmere sandsynlighedskontrol, når tallene afveg voldsomt, forklarede vidnet, at det lå i Dorthe Pannerup Madsens kontor at finde ud af, hvad årsagen var, og om det var i orden. Så var det deres ansvar at spørge ind til, om det var okay, at der var et stort udsving, og hvad forklaringen var. Forespurgt, om vidnet efterlyste dokumentation, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, ikke ned på enkeltbilag. Hun efterlyste en forklaring fra dem, der kendte til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, René Frahm Jørgensens e-mail af 1. juli 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Hvad er årsagen?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1194 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 3. juli 2014 til René Frahm Jørgensen):

> *"Årsagen er, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*
>
> *De amerikanske pensionskasser skal ikke betalt dansk skat, så derfor de meget store tilbagebetalinger."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1194 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, René Frahm Jørgensens e-mail af 3. juli 2014 til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til bl.a. Bente Ekelund Oddershede):

> *"Tak for det – jeg synes at det vil være fint, hvis vi får de oplysninger med i regnskabsgodkendelserne. Det giver en god "årsagsforklaring"."*

Foreholdt, at det ser ud til, at vidnet har været c.c. på den del af korrespondancen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var enig i, at det var en god årsagsforklaring, de fik her, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at ledelsen desuden her tog over. Forespurgt, om vidnet dermed mener, at når René Frahm Jørgensen havde sagt god for det, var det ikke vidnets opgave at sige, om der var behov for mere dokumentation eller andet, forklarede vidnet, at han var hendes underdirektør. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med René Frahm Jørgensen om behov for dokumentation eller om tallenes udvikling, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "Indtægter eller udgifter, som skønnes at have væsentlig betydning for om regnskabet er retvisende"):

> *"På konto 2236 er der pr 30. juni 2014 udbetalt 4.116.519.370 mia. kr. i refusion til udenlandske aktionærer, hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 2.851.494.605 mia. kr. betyder en stigning på 1.265.024.765 mia. kr. midtvejs i 2014.*
>
> *En årsag hertil kan være, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*
>
> *De amerikanske pensionskasser skal ikke betale dansk skat, så derfor de meget store tilbagebetalinger."*

Vidnet blev bedt om at bemærke, at der i det markerede afsnit står "*kan* være".

Forespurgt, om vidnet har været inde over denne lokale regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at det er den, det lokale bogholderi har udarbejdet. Forespurgt, om den ikke gik til vidnets enhed, når de skulle konsolidere, bekræftede vidnet, at de så den i forbindelse med deres arbejde. Forespurgt, om vidnet drøftede disse oplysninger med sin chef, René Frahm Jørgensen, eller andre, forklarede vidnet, at det var noget, der var med i den netop foreholdte e-mailkorrespondance.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

> *"Udbytteskat*
>
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,7 mia. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."*

Forespurgt, om det er en tekst, vidnet har været inde over, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der i den lokale regnskabsgodkendelse står "*kan* være", og forespurgt, hvorfor man justerer til, at stigningen *"skyldes"*, forklarede vidnet, at hun mener, at der i e-mailkorrespondancen også stod "skyldes". Hun er ikke jurist og har ikke tænkt over de finere nuancer.

Forespurgt, om ikke vidnet således reflekterede over, at det med den justering gik fra en mulighed til et sikkert udsagn, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1352 (2014-09-29 (3) - Central regnskabsgodkendelse for august 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

> *"Udbytteskat*
>
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 613,9 mio. kr., hvilket er en stigning på 487,7 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 126,2 mio. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."*

Forespurgt, om vidnet reflekterede over den ret markante stigning, der var på dette tidspunkt, og om de tænkte, om det kunne have sin rigtighed, eller overvejede, om man burde undersøge de amerikanske pensionskasser, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad de tænkte og reflekterede over.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det var omkring efteråret 2014, at vidnet forlod opgaven, og om det vil sige, at vidnet ikke var inde over nogen af regnskabsgodkendelserne i foråret 2015, bekræftede vidnet dette.

Modtagere af sandsynlighedskontrollen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende"):

"2010 - 2014:

"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."

2014 - 2015:

"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der modtog SAP38-regnskabet i Koncerncentret, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om vidnet kender nogle af de øvrige modtagere, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Om godkendelse og indsendelse af § 38 regnskabet fremgår følgende"):

"Borger- og retssikkerhedschefen har fået oplyst, at SAP 38 regnskabet også inden 2014 blev sendt til Rigsrevisionen og SIR samtidig med at det blev sendt til Skatteministeriets departement."

Forespurgt, om det er vidnets erindring, at det var sådan, det foregik, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad praksis var for, hvornår de bad om at se underliggende dokumentation, om det forekom, og i hvilke tilfælde det forekom, forklarede vidnet, at det var de underliggende regnskabsafdelinger, der havde det underliggende materiale, og det var revisionens opgave at

kontrollere det. Vidnets kontor gjorde det ikke. Forespurgt, om der var en praksis, og om vidnet husker, at det er forekommet i noget tilfælde, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om man også ville have kunnet klare sig med en forklaring fra bogholderiet på e-mail, hvis afvigelserne ikke havde været på ½ mia. kr. og 1 mia. kr., men havde været på 5 mia. kr., forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Foreholdt, at man kan konstatere, at der er en stigning, og man får en forklaring, så er der en stigning i forhold til stigningen, og man får en e-mailforklaring, og så er der en stigning i forhold til de to foregående stigninger, og man bliver stående ved en e-mailforklaring. Forespurgt, hvordan man griber det an, når man sidder som professionel og skal håndtere regnskaber, forklarede vidnet, at der hele tiden har været en dialog med vidnets chef, også meget mundtligt, hvor de har talt om, hvordan de skulle håndtere problemerne. Man tog udgangspunkt i de konkrete situationer, og derudover skal det bemærkes, at det var et 100-milliarders regnskab og enormt store tal, der var tale om, så for mange almindelige mennesker vil de tal, som de anså for uvæsentlige, være meget store tal.

Foreholdt, at man kunne forestille sig, at når man taler om en mellemstor sag på op til 1 mia. kr., at de så holdt et møde om det, og forespurgt, hvordan de håndterede det, ud over at de modtog en e-mail, forklarede vidnet, at det kræver konkrete eksempler for at forklare, men meget af tiden skrev de ud, og deres chef læste deres godkendelser igennem. Deres chef ville ikke skrive under på det, hvis han ikke kunne godkende det. Der var selvfølgelig en intern drøftelse af, hvad de skulle gøre, og om de skulle gøre mere. Forespurgt, om de mødtes nogle stykker i et mødelokale omkring et bord, forklarede vidnet, at det tit foregik uformelt, hvor de drøftede det ved skrivebordene. Forespurgt, om vidnet husker, om der var møder eller tilsvarende omkring det, kommissionens udspørger har spurgt ind til, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, at der var på hendes niveau.

Vidnet blev af medlem af kommissionen Søren Højgaard Mørup foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Den centrale regnskabsaflæggelse"):

> *"- "en vurdering af om indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag.""*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den måde, de greb opgaven an på, var, at de ikke selvstændigt skulle overveje, om noget var sandsynligt, men var der en afvigelse, skulle man spørge dem, der administrerede, om de var bekymrede, og hvis man fik en begrundelse, lagde man det til grund, forklarede vidnet, at de ikke kunne sidde med ekspertviden på alle områderne. De så bredt på det på alle skattearterne. Vidnets enhed havde slet ikke den viden og var nødt til at fæste lid til det, de mennesker, der sad med tingene, kunne fortælle og forklare. Vidnets enhed undersøgte, og når der var udsving, spurgte de dem, der vidste noget om det, hvad det var for noget.

Forespurgt, om de selvstændigt overvejede, om det var sandsynligt, eller om de, når der kom et svar tilbage, bare lagde det til grund, forklarede vidnet, at det kom an på, hvad svaret var. Forespurgt, om når der blev svaret, at det var amerikanske pensionskasser, så lagde man det svar til grund, forklarede vidnet, at når hendes underdirektør godtog det, gik hun ikke ind og udfordrede ham på den beslutning.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser omkring, hvorvidt det var rigtigt eller forkert, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, og det er 5-6 år siden.

Kl. 10.00 forlod vidnet mødet.

RICHARD HANLOV (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 10.15 mødte Richard Hanlov som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Udspørgeren bemærkede, at der vil blive indledt med opfølgende spørgsmål til nogle af de emner, der blev behandlet sidst. Et af disse emner vedrørte ansvarsfordelingen, herunder hvad en procesejers ansvar var i forhold til andre aktører.

Vidnet blev forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet under den tidligere afhøring bl.a. forklarede:

- At det ikke var hans ansvar, hvor ansvaret for en forvaltningsproces lå,

- at det ikke var hans ansvar, at en forvaltningsproces fulgte gældende ret, herunder at man efterlevede forvaltningsretlige spilleregler, når der blev truffet en afgørelse,

- at det ikke var procesejers ansvar, at man i forhold til de manuelle processer i Regnskab 2 eller DMO/DMS kun foretog en formel kontrol,

- at det var hans holdning, at ansvaret for, hvordan kontrollen blev afskåret, lå i Regnskab 2 og ikke noget andet sted, og

- at hvis driften og lederne ikke var tilfredse med IT-understøttelsen, som SKAT havde, måtte det være op til driften og lederne at finde nogle forretningsgange, der modsvarede de mangler, der måtte være i IT-driften.

Vidnet forklarede, at det er korrekt forstået.

Vidnet blev foreholdt fra Frank Høj Jensens forklaring for undersøgelseskommissionen af 10. april 2019:

> *"Forespurgt, hvem der havde ansvaret for at sikre, at der blev truffet rigtige afgørelser om fx refusion, forklarede vidnet, at det må have været procesejeren. Det var i hvert fald hans tilgang – at de overtog en proces, der var kvalitetssikret, også på det juridiske område. Der var også en landsdækkende juridisk afdeling, der kunne være inde over."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra Lars Nørdings forklaring for undersøgelseskommissionen af 24. april 2019:

> *"Forespurgt til vidnets forståelse af begreberne "procesejer", "systemejer" og "platformejer" forklarede vidnet, at procesejeren var den, der havde ansvaret for, at det, der skete i driftsenheden, var i overensstemmelse med gældende lovgivning og interne regler. Skulle der ske ændringer, ville det være procesejeren, der skulle varetage dette, i dialog med den, der havde driftsopgaven. Lisbeth Rømer forsøgte gentagne gange at indgå i dialog med procesejeren omkring regelændringer.*
>
> …
>
> *Forespurgt, hvem der havde myndighedsansvaret for, at der blev truffet materielt rigtige forvaltningsafgørelser, forklarede vidnet, at det var SKAT som helhed."*

Endelig blev vidnet foreholdt fra René Frahm Jørgensens forklaring for undersøgelseskommissionen af 30. april 2019:

> *"Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at der blev truffet de rigtige afgørelser, forklarede vidnet, at det var procesejeren."*

Forespurgt, om disse forklaringer får vidnet til at ændre opfattelse af, hvor ansvaret lå, forklarede vidnet, at det gør de ikke. Men problemstillingen er helt central. Hvordan skulle den treenighed – systemejerskab, procesejerskab og drift – fungere optimalt. Vidnets bedste argument er, at ledelsen i SKAT, i direktionen over vidnet, ønskede, at vidnets afdeling fik mere ansvar, hvilket ville sige, at de skulle blåstemple manuelle processer i driften. Det arbejde var blevet sat i gang, men så langt var vidnets afdeling ikke på det tidspunkt. Vidnets opgave var at omsætte driftsmæssige ønsker til IT, som han kunne give videre til deres IT-afdeling, hvorefter det kunne blive til systemunderstøttelse, der var bedre end det, de havde. Men det var ikke vidnets ansvar.

På forespørgsel fra vidnet oplyste udspørgeren, at Frank Høj Jensens og Lars Nørdings forklaringer er knyttet til, at de overtog området i 2009, så vidt udspørgeren husker.

Vidnet forklarede, at i forhold til vidnets ledelsesansvar fra 2010 til 2013, dvs. inden han blev underdirektør og fik et formelt ledelsesansvar, var han ikke ansvarlig for noget som helst andet end at løbe ærinder for direktionen. Det er vigtigt at have med i betragtning.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet stadig er af den opfattelse, at ansvaret for rigtige afgørelser og forvaltningsretlige spilleregler lå i den enkelte driftsenhed, forklarede vidnet, at det er et mudret billede, når man kigger ned i det univers. Når undersøgelseskommissionen har svært ved at se, hvem der havde ansvaret, og hvordan kortlægningen var i SKAT på det tidspunkt, skal man forstå, at de ansatte i SKAT, inklusive vidnet selv, også havde svært ved at navigere i organisationen.

Forespurgt, om vidnet, hvis man går tilbage til perioden, inden mistanken om uregelmæssigheder opstod i 2015, da var bekendt med, at man i Regnskab 2 og i ledelsen var af den opfattelse, at ansvaret lå hos vidnet og i vidnets regi, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med dette, forklarede vidnet, at han aldrig er blevet bekendt med, at ansvaret skulle ligge hos ham. Foreholdt, at spørgsmålet gik på opfattelsen af, at ansvaret lå hos ham, forklarede vidnet, at det har han ikke hørt om. Han var ret firkantet omkring det i forhold til sine folk. Han kiggede ned i revisionsrapporterne, som selvfølgelig interesserede ham, og så, at det ikke var hans egen direktørs ryg, han skulle dække, men en anden direktørs. Herefter sagde han ret specifikt til sine chefer på området, Susanne Thorhauge og tidligere Aino Olsen, at de skulle gå ind i arbejdet og deltage proaktivt i at prøve at finde løsninger, der kunne gøre området bedre. Det var den opgave, vidnet tog på sig.

GOD PROCESSTYRING I SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4381 (2014-12-01 (1) - E-mail fra Richard Hanlov til Jonatan Schloss vedr. orienteringspakke om projektet 'Processtyring i SKAT', Pia Eders e-mail af 1. november 2014 til Richard Hanlov):

> *"Hermed fremsendes orienteringspakke om processtyring. Materialet blev drøftet på et møde med Jesper R. S. og styregruppen for god processtyring i torsdags i sidste uge."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4381 (2014-12-01 (1) - E-mail fra Richard Hanlov til Jonatan Schloss vedr. orienteringspakke om projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Jeg er principielt enig i det meste omkring processtyring. Vi bliver dog nødt til at flage, at det giver 30 % mere arbejde i min afdeling, som i forvejen er i knæ ressourcemæssigt. Jeg skal kunne kommunikere den øgede arbejdsmængde til chefer og medarbejdere - men at dette alt andet lige på sigt vil betyde, at vi skal være flere hoveder for at honorere opgaveporteføljen."*

Forespurgt, hvad der nærmere lå i vidnets bemærkning i e-mailen om, at han principielt er enig i det meste omkring processtyring, forklarede vidnet, at han var enig i substansen af det, Pia Eder skrev, men det var en virksomhed med omkring 10.000 ansatte, og vidnet sad med omkring 200 mennesker og foretog forretningsudviklingen på IT-området. Det, man gerne ville have, hvilket, når vidnet tænker efter, giver god mening, var, at de også gik ind og så på, hvilke manuelle forretningsgange i forhold til IT-understøttelsen der skulle være styrende for driften af SKAT. Det havde vidnet slet ikke kapacitet til på det tidspunkt, og det, han her prøvede at flage, var, at han skulle have flere dygtige folk, så de kunne gøre det på en fornuftig måde.

Foreholdt, at vidnet i dette forløb lægger op til, at det vil give 30 % mere arbejde i afdelingen, og forespurgt, hvad tilbagemeldingen var fra Jonatan Schloss og eventuelle andre på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han erindrer en e-mail, hvor Jonatan Schloss, vidnets direktør, skrev, at Jesper Rønnow Simonsen var optaget af, at de skulle få sat fart i det, hvortil vidnet svarede, at der skulle sættes en proces i gang, hvor vidnet fik de ressourcer. De havde regionale direktører ude i driften, som skulle varetage opgaven med at sikre fornuftige forretningsgange, tilpasse kundeservice i forhold til systemernes beskaffenhed og sådanne ting, som vidnet ikke havde føling med. Han vidste ikke, hvordan man lavede udbytte ude i Høje Taastrup og den slags. Sagen var også båret af, at den var udflytningsramt, og at der til sidst kun sad to mennesker tilbage, og så skulle opgaven lande i Horsens.

Foreholdt, at dette er mere generelt omkring procesansvar, forklarede vidnet, at hans opgave firkantet sagt var at sikre IT-understøttelsen i SKAT i forhold til både borgere og virksomheder, og at den var udviklet bedst muligt.

Forespurgt, om vidnet, da han primo december 2014 sagde, at det krævede 30 % flere ressourcer i hans afdeling, fik tilbagemelding på, at det var man indstillet på, forklarede vidnet, at han har set e-mails fra både Karsten Juncher og Jesper Rønnow Simonsen, som signede af på det og sagde, at de erkendte, at det var en konsekvens. Forespurgt, hvad der skete med bemandingen, forklarede vidnet, at arbejdet blev sat i gang, og han var selv med til at sætte det i gang, men han blev sendt hjem nærmest på det tidspunkt, hvor det var ved at blive rullet ud.

Forespurgt, om de således ikke var nået i hus med projektet, bekræftede vidnet, at det var de ikke, og forklarede, at det tror han, at de stadig ikke er.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4383-4391 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov). Foreholdt, at dokumentet er dateret november 2016, men det formodes, at der er tale om en slåfejl, og at der skulle have stået november 2014, bekræftede vidnet, at det må være en slåfejl.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4391 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov, afsnit "Målbillede for processtyring"):

> *"Procesejerne*
>
> *- Ansvarlig for at digitale og manuelle ydelser tilrettelægges efter et kundeperspektiv og leveres korrekt og til tiden*
>
> *- Ansvarlig for at lovgivning og forbedringsinitiativer omsættes til forretningsmæssige krav til it-systemerne og at de funktionelle løsninger testes*
>
> *- Følger gennem målinger op på om hovedprocesserne fungerer tilfredsstillende, herunder at ydelserne matcher kundernes behov*
>
> *- Prioriterer, igangsætter og leder forbedringsinitiativer bl.a. på basis af opfølgningen.*
>
> *Produktion*

- Ansvarlig for at udmønte processerne (herunder retningslinjer/procedurer) og leverer ydelserne

- Ansvarlig for at sikre procesefterlevelse, træning og kommunikation af praksis

- Har pligt til at melde om problemer/adfærdsændringer/udsving til procesejer"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4392 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov, afsnit "Særlige forhold vedr. aktørers ansvar for retssikkerhed"):

"Procesejere

- Det er procesejerens ansvar at sikre, at implementering af lovændringer og den efterfølgende ydelsesproduktion foregår i overensstemmelse med SKATs retssikkerhedsbegreb. Procesejeren sikrer dette for både de manuelle og digitale ydelsesprocesser"

Forespurgt, om dette var i overensstemmelse med, hvordan det foregik eller skulle foregå i afdelingerne, forklarede vidnet, at det afspejler det projekt, der hed GPS, hvilket var det, man gerne ville. Vidnets direktion ville gerne derhen og ville have, at vidnet havde et centralt hovedansvar for, at systemerne fungerede, som de skulle, men også at forretningsgangene ude i driften var der, og det havde han talrige diskussioner om med de direktører, han var omgivet af, da man skulle finde ud af, hvad balancen var. En ting var, at vidnet sad i spidsen for de store centrale IT-projekter på både erhvervs- og borgerområdet, men her ville man have, at de skulle blåstemple forretningsgangene ude i driften. Vidnet spurgte Jonatan Schloss og Jesper Rønnow Simonsen, hvad meningen så var med at have direktører ude decentralt, og hvad deres ansvar så var. Dette ville betyde, at uanset hvad der gik galt i SKAT, ville det pege på vidnet, og det var han meget bevidst om.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4381 (2014-12-01 (1) - E-mail fra Richard Hanlov til Jonatan Schloss vedr. orienteringspakke om projektet 'Processtyring i SKAT'):

"Jeg er principielt enig i det meste omkring processtyring…"

Forespurgt, om det var på dette tidspunkt, at vidnet sagde, at han ikke var så glad for at skulle have detailansvaret, forklarede vidnet, at han sad med knap 200 mennesker i en organisation med omkring 10.000. I den foreholdte mail spurgte vidnet specifikt, om de var klar over, hvad det betød, hvis han skulle se på forretningsgange i

driften, dvs. se på, hvad man lavede i Ringkøbing og Horsens osv., og om de var klar over, hvad det betød i forhold til det ledelsesmæssige ansvar. Det satte han spørgsmålstegn ved, og det var derfor, at han skrev "principielt". Forespurgt, om han således var indstillet på det, men at han gjorde opmærksom på, at det ville have nogle implikationer, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at overskriften for afsnittet på ekstraktens side 4392 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov, afsnit "Særlige forhold vedr. aktørers ansvar for retssikkerhed") er "Procesejere", hvor procesejer fremgår i flertal. Forespurgt, om det var retvisende, at bruge ordet "procesejer" i flertal, når man sammenholder det foreholdte med vidnets forklaring, hvor vidnet siger "jeg" og "min enhed" og "vi skulle klare", og at de efter planen skulle klare alle procesejeropgaverne og være procesejer for alle de processer, hvis det var, som vidnet har forklaret, forklarede vidnet, at det var retvisende, da han så bare ville være direktør for de procesejere, der var i SKAT på alle områder.

Forespurgt, om det således ville være alle folk i vidnets afdeling, der var procesejere, bekræftede vidnet dette. På det tidspunkt sad de i det, han vil kalde Hovedcentret, altså den centrale administration, hvis primære opgave var at bære de IT-mæssige ting igennem og få omsat forretningsudviklingen på en måde, så de kunne omsætte det til IT og køre projekterne. Det var vidnets opgave. Den pågældende udvidelse i forhold til procesejerskabet handlede om, at man gik skridtet videre og fik en føling med, hvad det var, de lavede derude. Foreholdt, at det umiddelbart forekommer at være en meget stor og kompliceret opgave, bekræftede vidnet, at det var det, og at det var det, han flagede.

Forespurgt, om det var vidnets indtryk, at ledelsen, der gerne ville indføre det, havde indsigt i omfanget og kompleksiteten i det, man var ved at sætte i gang, når man holder vidnets e-mail op mod det, vidnet nu forklarer, forklarede vidnet, at det havde de tydeligvis ikke, for så havde de ikke siddet i den situation, de gør i dag. Det var yderst komplekst, da SKAT er det største forretningsministerium i Danmark. Det var meget magtpåliggende for den daværende og også nuværende departementschef, at det var entydigt, hvem der havde ansvar for hvad. Da departementschefen sagde det til dem, da han trådte til, og da det pågældende projekt kom op at køre, var vidnet godt klar over, at det hele var vidnets ansvar. Det var det, han prøvede at flage. Kan man placere det samlede ansvar for hele SKAT's produktion hos 250 medarbejdere i Hovedcentret.

Forespurgt, om det hang sammen at påtage sig opgaven mod at få nogle flere ressourcer i forhold til opgavens størrelse og kompleksitet, forklarede vidnet, at det

ikke hang sammen. På det tidspunkt kolliderede det med hans egne ambitioner. Han var begejstret for det og for, at han kunne påtage sig opgaven, men han skulle have ressourcerne til det. De blev spurgt i alle sammenhænge, når der var noget i driften, og det var vidnets folk, der blev sat ind, for de var de dygtigste.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 4411-4413 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov), hvoraf fremgår frister for implementeringen.

Forespurgt, om det implementeringsforløb, der er beskrevet, var noget, man efterlevede, og hvor langt man var, da vidnet blev hjemsendt, og foreholdt, at tidspunktet var i november 2014, forklarede vidnet, at han har været med til at blåstemple dokumenterne. Forespurgt, om det var den køreplan, man fulgte, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor langt man var implementeringsmæssigt, forklarede vidnet, at de ikke var i nærheden. Vidnet mener, at det er Implement, der har lavet plancherne. Vidnet samarbejdede med Implement, i forhold til hvordan projektet skulle få flyvehøjde. De nåede aldrig ud, da der på dette tidspunkt var en stor intern diskussion i SKAT, og vidnet havde mange fjender. Dette betød jo al magt til vidnet, og vidnets direktørkolleger ude i driften syntes ikke, det var smagfuldt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4411 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov):

"Etablere processtyringssekretariat"

Forespurgt, om vidnet husker, om dette var sket på det tidspunkt, da vidnet blev sendt hjem, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt, om man således ikke engang nåede ind i den første måned, og om der dermed ikke var afholdt procesejerledelsesmøder for Vejledning, Afregning, Indsats osv., bekræftede vidnet dette. Som han husker det, var han medlem af styregruppen, der skulle implementere. Styregruppen var efter vidnets erindring ledet af Karsten Juncher, økonomidirektøren. Vidnet fulgte det tæt og havde løbende dialog med Karsten Juncher, men det kom aldrig ud at flyve.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4411 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov):

"Kickoff-møder med procesejere i implementeringsnetværk"

Forespurgt, om det var noget, han deltog i, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han deltog i. Forespurgt, om det var noget, man var i gang med, forklarede vidnet, at det tror han, man var, da der var mange mennesker i skattevæsnet, der beskæftigede sig med det. Vidnet tror, at man arbejdede målrettet med at honorere målene. Forespurgt, om vidnet ved, hvad status på implementeringen var, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, om ikke man i en styregruppe fik at vide, hvor langt man var nået, forklarede vidnet, at det gjorde man. Vidnet prøvede at hegne sit eget territorium ind og sige, hvilke konsekvenser det havde for hans medarbejdere og chefer, at de skulle løfte opgaven, og det var de ting, han prøvede at flage i forhold til at sige, at de skulle have de rigtige kompetencer. Hvis man skulle styre det, krævede det spidskompetencer på et højt niveau, hvilket var dyre medarbejdere, og det påpegede vidnet også over for Karsten Juncher.

Forespurgt, om de begyndte at ansætte disse medarbejdere, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, men der var konsensus omkring, at hvis dette skulle flyve, så var det konsekvensen, og man ville omsætte den målsætning til handling ved, at vidnet også fik løftet sit budget og kunne ansætte de rigtige folk til opgaven.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4416 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov):

> *"Der er estimeret et merforbrug i implementeringsfasen på 20-40 pct. i forhold til procesejerne, mest i Udvikling i Kundeservice. Det vil formentlig svare til ca. 8-12 medarbejdere. Der er tale om en investering i at undgå fejl og brandslukninger.*
>
> *Estimaterne skal verificeres"*

Foreholdt, at vidnet i en tidligere e-mail har estimeret et merforbrug på 30 %, men med en noget anden medarbejderskare, og forespurgt, om vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var et slagsmål, han havde med sine direktører om det, og 8-12 medarbejdere ville aldrig kunne dække det. Der ville være tale om 50-80 medarbejdere.

Forespurgt, om vidnet ikke satte tal på i den e-mail, hvor han svarede på oplægget, forklarede vidnet, at han hæftede sig ved, at han havde 200 medarbejdere, og der var enighed om, at de skulle have 30 % mere. Forespurgt, om det var klart for ledelsen, at når vidnet sagde 30 %, var det i forhold til de 200 medarbejdere, og at det ikke var i forhold til udvikling i Kundeservice, bekræftede vidnet dette.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvordan vidnet blev involveret, og hvad vidnets rolle var, når der var relevante lovændringer, forklarede vidnet, at han var involveret i de fora, der var, da de havde samarbejde med departementet, som styrede lovgivningen. Han har været tilbage og se i den nye lovgivning i forhold til udbytteskat, bl.a. loven fra 2012, hvor der er lidt tvivl om, hvem der har lavet den, og hvem der har været pennefører. De personer, undersøgelseskommissionen skal tale med om det, er Lise Bo Nielsen og Kaj-Henrik Ludolph. Kaj-Henrik Ludolph var chef for det. Vidnets ansvar var at deltage aktivt, i forhold til hvordan de skulle gribe lovgivningen an. Vidnet er i tvivl om, på hvilket grundlag loven for 2012 blev lavet. Han var ikke nede i materien, men retrospektivt var det en lovgivning omkring udbytteskat, der havde forandret sig, fra at man før mødte op på generalforsamlingen, hvis man havde aktier, og fik udbetalt sit udbytte, til at det hele blev digitalt, og det er blevet internationalt, hvilket vidnet også finder væsentligt for undersøgelseskommissionen at have med. Det er ikke alene en dansk ting. Hvis man ser på tabet bare i Europa, er der tale om ca. 400 mia. kr. Så dette skifte fra, at man havde manuelle sagsgange og papirer, til at det blev digitalt, og at man nu skal finde ud af, hvem der er ejer af virksomheden, hvem der havde aktierne på det tidspunkt, hvem der kan forlange udbytte osv. Det er et svært område.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744-745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"»§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.*
>
> *Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.*
>
> *Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sik-*

kerhedsstillelse af modtageren. Told- og skatteforvaltningen kan kun kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet om indeholdelse af kildeskat er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene.«

…

Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, om vidnet var bekendt med denne lovændring og bemærkningerne til den, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var inde over den, mens forhandlingerne foregik i Folketinget, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han diskuterede det på procesejerskabsniveau med Susanne Thorhauge og Aino Olsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var forud for lovens vedtagelse, bekræftede vidnet dette. Ansvaret for lovgivningen lå i departemen-

tet, men hans folk var inde over i forhold til at sige, om der var forretningsmæssige knaster, der skulle tages hensyn til i lovgivningen og bemærkningerne. Der er tale om stof, der er vanskeligt. Det at skulle vurdere disse ting kræver en spidskompetence i forhold til bl.a. selskabsret, og det var derfor, vidnet satte spørgsmålstegn ved sin egen organisation på det tidspunkt, og om det var klogt at placere udbytte i en regnskabsafdeling.

Vidnet blev foreholdt, at der nu kom en lovgivning, hvor Folketinget var blevet givet et indtryk af, at man i en eller anden grad foretog en kontrol omkring ejerstrukturer, når der kom udbytterefusioner. Vidnet blev forespurgt, om de gjorde noget for at sikre, at man kunne implementere lovgivningen. Vidnet blev endvidere forespurgt, om han er bekendt med, om man, da loven blev vedtaget, sagde, at man skulle forholde sig til, hvad der stod i bemærkningerne, og hvad man skulle gøre fremadrettet. Vidnet forklarede, at det gjorde de. Det pågældende skulle omsættes til et motiveret oplæg til direktionen om, at de gerne ville bruge x antal mio. kr. på at sætte strøm til de her ting og sikre, at man driftsmæssigt kunne gøre det. Det var der ikke opbakning til. Forespurgt, om de forsøgte, bekræftede vidnet dette. Vidnet henviste til bilag, som han har set hos sin advokat, som viser, at han har givet besked opad i systemet om, at de kunne lave en foranalyse, og hvad den kostede, men det fik de ikke opbakning til.

Forespurgt, hvilket bilag der er tale om, forklarede vidnet, at det var Change Board. Forespurgt, om det var i forhold til at afstemme i IT-systemerne, forklarede vidnet, at hovedproblematikken var, at man ikke kunne afstemme tingene på en fornuftig måde. Procesejerne lavede en analyse sammen med driften, i forhold til hvad de kunne gøre ved det, og bad om 150.000 kr. til at lave en foranalyse.

Vidnet blev foreholdt, at Change Board var i foråret 2015, og at dette er en lovændring, der blev vedtaget i 2012, hvor der blev lagt op til en mere tilbundsgående kontrol. Vidnet blev endvidere foreholdt, at vidnet selv har nævnt sin bekymring over personalesammensætningen i regnskabskontoret, og om det var den rette til at matche en kontrol af koncernstruktur osv. Vidnet blev forespurgt, om man gjorde sig nogle refleksioner, i forhold til hvordan de sikrede, at der skete kontrol af faktisk ejerskab fremadrettet. Vidnet forklarede, at det gjorde man ikke. Han havde ikke ansvar for kontrol. Han sad som ansvarlig for Kundeservice. Det man kan se tilbage på og sige – og givet, at der var revisionsrapporterne fra 2010 og frem – så var der ikke nogen kontrol. Kontrolafdelingen foretog ikke nedslagspunkter på udbytteområdet overhovedet. Vidnet kan være betænkelig ved, hvorfor det ikke blev gjort.

Forespurgt, om der vidnet bekendt var nogle overvejelser om, hvorvidt det skulle struktureres på en anden måde, eller om sagsbehandlingen skulle ændres, eftersom

det tydeligt fremgår af 2010-rapporten, at man ikke foretog nogen materiel kontrol i Regnskab, forklarede vidnet, at det var på det tidspunkt, at han kastede folk ind i arbejdet. Revisionsrapporterne og hovedansvaret for at udmønte det, der stod i kritiske revisionsrapporter, lå i departementet, som sendte bestillinger afsted ned i organisationen, herunder til vidnet. I revisionsrapporterne kunne han se, at det ikke var hans direktør, og at det ikke var ham, der stod som ansvarlig. Det er væsentligt, i forhold til hvordan vidnet tænkte på det tidspunkt. Man kan diskutere, hvorvidt det var rigtigt, men han sad med alle mulige andre ting. Vidnet sagde til Susanne Thorhauge og Aino Olsen, at de skulle kaste deres dygtigste folk ind, så de kunne finde en proces, der kunne gøre det bedre. Vidnet var også meget specifik omkring udfordringsretten, at ansvaret lå i denne søjle, at det var uden for deres domæne, og at der var nogle andre, der skulle tage ansvar for det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var afstemningsdelen, der skulle sættes strøm til, forklarede vidnet, at den kunne bidrage til nogle ting. Forespurgt, om det generelt var hele sagsbehandlingen, der efter forarbejderne skulle være meget grundig, og om det var den del, der også skulle automatiseres, forklarede vidnet, at det kan man ikke, og at det også fremgår af bilag i ekstrakten. Forespurgt, om vidnets svar således er, at det var afstemningsdelen, der var et projekt, som man kunne hjælpe med nogle IT-redskaber, forklarede vidnet, at det kunne i hvert fald identificere mulige udsving. Der er tale om et tidspunkt fra 2012 til 2015, hvor otte ud af ti udbetalinger var svindel. Der var ikke overvejelser omkring, at man kunne sætte et IT-system til at afhjælpe sagsbehandlingen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at der i stk. 3 anføres en mulighed for sikkerhedsstillelse, og forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man havde haft nogle interne overvejelser om, hvordan man skulle implementere den mulighed, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om denne forventning blev drøftet i noget regi, forklarede vidnet, at disse ting blev drøftet både i Kundeserviceudvalget, hvor det ikke fyldte så meget, fordi man havde kundeservicekasket på, og hvor vidnet

havde ansvaret, og i Indsatsudvalget, der koncentrerede sig meget om Indsatsrapporter, og hvilke kontrolforanstaltninger der skulle sættes ind hvor.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis man havde et indsatsområde, så lavede man et projekt og sendte det op i Indsatsudvalget, der blåstemplede det, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det vel dermed ikke var den løbende sagsbehandling, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det handlede om, at Indsatsudvalget gik ind og vurderede, om der var noget.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen tidligere har hørt forklaringer om et kildeskatteprojekt, der kørte i forvejen, og at dette projekt flyttede fokus, så man i projektet også fik inddraget udbytteområdet, og forespurgt, om der vidnet bekendt derudover særskilt var fokus på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det havde heller ikke vidnets fokus, da kontrol lå et andet sted.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til en præcisering af, hvad vidnet mener med ordet kontrol, og om det var det arbejde, man gik i gang med, når man fik en ansøgning om refusion og behandlede den, eller om kontrol var noget efterfølgende, som andre besluttede at iværksætte i forhold til et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at det først er nu, efter at disse sager er kørt, at det igen er tilladt at sige kontrol. Før hed det indsats, dvs. hvor man skulle sætte sin indsats ind. Det var ud fra en risikobetragtning, og vidnet tænker, at hvis der har været talrige revisionsrapporter på et område, hvorfor har man så ikke brugt kræfter på kontrolmæssigt at gå ned i det område. Forespurgt igen til, hvad kontrol dækker over, og om det er sagsbehandling eller efterfølgende kontrol, forklarede vidnet, at det var at dykke ned i bilagene. Forespurgt, om det dermed er den første sagsbehandling, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 607 (2012-01-11 - Intern høring af udkast til styresignal vedr. tilladelsesordningen, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 11. januar 2012 til bl.a. Richard Hanlov):

> *"Hermed vedlægges udkast vedrørende tilladelse til nettoindeholdelse af udbytter for begrænset skattepligtige fysiske personer (hovedaktionærer).*
>
> *Regnskab 2 har med hjemmel i Bekendtgørelse nr. 1442 af 20. december 2005 haft en praksis, hvor der er givet tilladelser til nettoindeholdelser. Denne praksis blev midlertidigt sat på stand by med det formål at lave et formaliseret tilladelsesinstitut."*

Forespurgt, om vidnet husker nærmere, hvad forløbet var her, og hvorfor der var behov for et udkast til dokumentet, forklarede vidnet, at som han husker det, videresendte han det til sin kollega. Vidnet hæftede sig ved, at det var en praksisændring, og han erindrer at have sendt et svar til bl.a. Jan Lund, som var ansvarlig for Indsats, med spørgsmål om, hvorvidt det var en praksisændring, og om de skulle involvere ministeren. Det er, hvad vidnet husker, men han kan ikke finde e-mailen.

Vidnet blev foreholdt, at § 69 B dukkede op igen, da den formodede svindel kom frem i august 2015, hvor Jesper Rønnow Simonsen spurgte ind.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1749 (2015-08-24 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med forespørgsel om tiltag på udbytteområdet, sendt til Jonatan Schloss og Richard Hanlov):

> *"Se vedhæftede markeringer i betænkningen her. Hvilke procestiltag blev der gjort i forlængelse af lovens vedtagelse?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1750 (2015-08-24 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med forespørgsel om tiltag på udbytteområdet, vedhæftning sendt til Jonatan Schloss og Richard Hanlov):

> *"Betænkning over*
>
> *Forslag til lov om ændring af selskabsskatteloven, kildeskatteloven, skattekontrolloven, skatteforvaltningsloven og forskellige andre love"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået af vidnets tidligere forklaring, at vidnet oprindelig var inde over lovændringen, da den blev vedtaget, men at vidnets fokus var på IT-understøttelsen og muligheden for afstemninger, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad den gav anledning til af overvejelser, da den poppede op igen her i e-mailen af 24. august 2015 fra Jesper Rønnow Simonsen, dvs. efter at den formodede svindel var blevet offentliggjort, forklarede vidnet, at på det tidspunkt havde de lukket ned for udbytte. Intern Revision og Rigsrevisionen havde fundet huller, men der var ikke dokumenteret svindel. Da der blev dokumenteret svindel, hvilket vidnet fik kendskab den 5. eller 6. august 2015, blev der lukket ned. I e-mailen ses der lidt bagud.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1768 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Richard Hanlovs e-mail af 24. august 2015 til Susanne Thorhauge):

"Kan du og dine hjælpe her."

Forespurgt, hvilken erindring vidnet har om forløbet, og om det er en e-mailudveksling, vidnet husker, forklarede vidnet, at han ikke husker det. Han fik omkring 360 e-mails om dagen og har svaret kortfattet og hurtigt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1767 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Susanne Thorhauges e-mail af 25. august 2015 til bl.a. Richard Hanlov):

> *"L173 er en del af den daværende regerings indsats for, at selskaberne betaler den rette skat og i mindre omfang kan unddrage sig beskatning ved brug af gennemstrømningsselskaber og skattelylande. Bl.a. blev hjemlen til de åbne skattelister vedtaget ved samme lov.*
>
> *Kildeskattelovens §69B er ikke systemunderstøttet, og vedtagelsen gav derfor ikke i sig selv anledning til ændrede processer vedrørende systemerne."*

Forespurgt, om det, Susanne Thorhauge anfører i e-mailen om, at kildeskatteloven ikke var systemunderstøttet, svarer til vidnets opfattelse, og at vedtagelsen dermed ikke gav anledning til ændrede processer, og at hvad der lå derudover, havde de ikke noget med at gøre, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1767-1768 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Susanne Thorhauges e-mail af 25. august 2015 til bl.a. Richard Hanlov):

> *"Jeg ved ikke, i hvilket omfang og hvordan den nye hjemmel er udmeldt til den relevante enhed. Vi vil undersøge hos Jura, om den blev indarbejdet i den juridiske vejledning og/eller evt. indgik i en efterfølgende instruktionsrunde."*

Foreholdt, at det var, kort før vidnet blev hjemsendt, og forespurgt, om vidnet fik noget svar på det, forklarede vidnet, at det fik han ikke. Det illustrerer, at Susanne Thorhauge påtog sig et ansvar under vidnets ledelse.

SIR´S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet kender baggrunden for, at rapporten blev udarbejdet, forklarede vidnet, at hvis man går tilbage, har der været kritiske revisionsrapporter på ud-

bytte, helt tilbage fra før vidnet kom til SKAT. Han gik selvfølgelig ind i det, men det var stadig ting, som foregik ude i driften.

Forespurgt, hvad de mest kritiske forhold på udbytteområdet efter vidnets opfattelse var, forklarede vidnet, at det var, at der ikke var afstemningsmuligheder, når der blev efterspurgt refusion – primært fra udlandet – at det ikke kunne afstemmes, om virksomheden overhovedet havde haft udbytte. Det var der, kæden hoppede af for vidnet – at der var refunderet udbytte for selskaber, som slet ikke havde haft udbytte. Forespurgt, om vidnet mener, at der ikke var sket kontrol af, om der var udloddet udbytte/angivet udbytte, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det var en indikator for, at det var svindel. Det var et svært gennemskueligt område. Man kan ikke gardere sig 100 % på området, men man kan minimere.

Foreholdt, at spørgsmålet gik på vidnets opfattelse af de alvorligste problemstillinger på daværende tidspunkt, og foreholdt, at man har forstået vidnets forklaring således, at der var et problem med afstemning, at man ikke havde styr på, hvad der var angivet og indberettet, og at der derudover var spørgsmålet om refusionsdelen, og forespurgt, hvilke dele vidnet mente, at han og hans område havde en rolle i forhold til, forklarede vidnet, at det ikke fyldte noget hos ham. Det lå et andet sted. Vidnets interessesfære lå i IT-understøttelsen, og det betød, at vidnets folk sammen med driften gik ud og fandt mulige løsninger, som de omsatte og gik ud og bad om penge til hos direktionen.

Vidnet blev foreholdt fra Frank Høj Jensens forklaring for undersøgelseskommissionen af 10. april 2019:

> *"Det var problemer, som de i en regnskabsenhed ikke selv kunne løse. Der skulle andre med på opgaveløsningen, for at de kunne ændre de grundlæggende de problemer, der var."*

Forespurgt, om vidnet er enig i det udsagn, forklarede vidnet, at hvis spørgsmålet går på, at Frank Høj Jensen på det tidspunkt efterspurgte ressourcer hos vidnet, har han ret, og vidnet gav ham disse ressourcer.

Vidnet blev foreholdt, at vidnet tidligere har forklaret, at han havde fokus på de revisionsrapporter, hvor hans egen direktør stod som ansvarlig, og hvis man tager Frank Høj Jensens udsagn og fører det videre op til direktøren, havde Jens Sørensen muligvis et ansvar. Vidnet blev forespurgt, om det er rigtigt forstået, at Jens Sørensen ikke selv kunne løse de ting, der var blevet spottet ved revisionsrapporten. Vidnet forklarede, at det kunne Jens Sørensen ikke, men han sad som ansvarlig direktør for

området. Jens Sørensen var mere end velkommen til at efterspørge ressourcer hos vidnet til at hjælpe med den opgave, hvilket også var det, vidnet gjorde.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets forklaring er, at vidnet skulle have en anmodning om at sætte et projekt i gang, og at det ikke var sådan, at en lovændring i sig selv ville udløse, at vidnet satte projekter i gang, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet afventede en bestilling, bekræftede vidnet dette og forklarede, at de deltog proaktivt i det, da vidnet var klar over, at de, der sad hos ham med procesejeransvar, havde den viden, der skulle til for at udarbejde effektive processer og omsætte dem til IT, der kunne understøtte et område. Derfor kastede vidnet folk ind i området på det tidspunkt, men det ville efterfølgende betyde, at der skulle komme et motiveret oplæg op i direktionen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 3308 (2009-11-23 (2) - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR til Proces & Digitalisering vedr. undersøgelse af 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge').

Foreholdt, at dette læses som en åbningsskrivelse, og forespurgt, hvor involveret vidnet var i selve processen med den revision, der foregik hen over vinteren 2009 og foråret 2010, forklarede vidnet, at det var han ikke involveret i. Forespurgt, om vidnet modtog brevet og sendte det videre og ikke deltog derudover, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Baggrunden for undersøgelsen*
>
> *Skatteministeriet har i forbindelse med et forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger stødt på den problemstilling, at det ikke kan udelukkes, at der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 269 (SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion").

Foreholdt, at der var problemer med afstemning, at det var meget svært at opgøre et provenu, og at man ikke førte kontrol med, at de, der bad om refusion, reelt var berettigede aktionærer, og forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han første gang så konklusionerne, forklarede vidnet, at det var en almindelig bekymring ved at læse noget sådant. Forespurgt, om vidnet så det som særlig bekymrende, forklarede vidnet, at

det gjorde han ikke, men det indgik i hans prioriteringer. Vidnet har hele tiden været bevidst om, hvad der var hans ansvarsområde, hvor de skulle dække ind, og hvor de skulle hjælpe. De hjalp på dette område.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 278 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, Borger og Virksomheds høringssvar).

Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt var bekendt med, at det var et gammelt problem, forklarede vidnet, at det er han først blevet bekendt med efterfølgende, hvor han har set dokumenter tilbage fra 2002. Så han ved, at det har været oppe mange gange.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 278-279 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, Borger og Virksomheds høringssvar):

> *"I afsnit 7.2.4, tredjesidste afsnit anføres, at Borger og virksomhed er af den opfattelse at det på tværs af systemerne er muligt at lave udsøgninger, således at en tilnærmelsesvis afstemning kan finde sted. Dette er korrekt for de unoterede, idet der er sammenfald mellem angivelsen og indberetningspligt om udbyttemodtagerne og, som I selv og udbytteadministrationen anfører, at både angivelse og indberetning for de unoterede i de fleste tilfælde indsendes samtidig. Det mener Borger og Virksomhed fortsat.*
>
> *For de børsnoterede er det først muligt når ændringen (L201) slår igennem fra og med 2010. Dog vil den optimale afstemning først kunne etableres når den løbende indberetning forhåbentlig indføres fra og med 2011. Ovenstående har Borger og Virksomhed sagt flere gange på vores møder, og det vil være unfair at skrive den tekst der står."*

Forespurgt, om det er et høringssvar, vidnet har været inde over, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det på daværende tidspunkt var deres opfattelse, at man kunne foretage afstemningen for de ikke-noterede virksomheder, forklarede vidnet, at de diskussioner, han på daværende tidspunkt havde med Aino Olsen om disse ting, handlede om, hvordan de hurtigst muligt for få penge kunne komme noget til livs, og der var afstemningsdelen det vigtigste. Vidnet sagde til dem, at det var det, de skulle dyrke, og vidnet kan se, at det foreholdte er skrevet af hans folk. Forespurgt, om vidnet forholdt sig til, hvor meget arbejde det ville kræve at foretage afstemningen mellem de forskellige systemer manuelt, forklarede vidnet, at han i første omgang med Aino Olsen og senere med Susanne Thorhauge drøftede, at de var nødt

til at foretage et analysearbejde. Det var en kompleks proces, og det var det, de gik i direktionen med.

Forespurgt, hvornår de blev opmærksomme på de IT-systemmæssige problemer med afstemninger for de noterede aktier, forklarede vidnet, at dem var de bekendt med ret tidligt. At der var udfordringer, og at det var et område, som man kunne gøre meget mere ved.

Foreholdt, at deres input kan læses sådan, at den optimale afstemning kunne etableres, når man havde den løbende indberetning, der forhåbentligt blev indført fra og med 2011, forklarede vidnet, at det, som de gik op med senere i forløbet, var at få lavet den afstemning, så de kunne få set på, om der var en tilnærmelsesvis sikring af, at det, man udbetalte, rent faktisk var udbytte, der var udbetalt via selskaberne. Det var det, de forsøgte at få penge til.

Foreholdt, at Change Board var i 2015, og at dette er et høringssvar fra 2010, forklarede vidnet, at det kørte meget længe.

Foreholdt, at det af den markerede tekst fremstår som deres input, at når man fik den lovændring implementeret, hvor der skulle ske indberetning og angivelse på samme tid, kunne man gennemføre en optimal afstemning, og forespurgt, om det er korrekt forstået, bekræftede vidnet, at det er det, der står. Forespurgt, om det var i efteråret 2014, man måtte konstatere, at det ikke kunne lade sig gøre, og at man skulle have en IT-provider til at gøre det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår de blev opmærksomme på, at det ikke bare var et spørgsmål om at få lovgivningen ændret, forklarede vidnet, at den nye lovgivning kom i 2012, med virkning fra 2013. Efterfølgende så de på de IT-mæssige muligheder for en bedre proces. Forespurgt, om man havde undersøgt, om der var IT-mæssige udfordringer, forklarede vidnet, at det havde man ikke. Han læste loven fra 2012 forleden, hvor han tænkte, om de havde tænkt den mulige understøttelse af området ind i lovgivningen, og kan godt være lidt betænkelig ved, om det er sket. Forespurgt, om man på daværende tidspunkt troede, at der blot skulle ændres en frist, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås således, at forud for den nævnte lovændring, var vidnet ikke involveret på den måde, at han blev spurgt, hvilke systemer der kunne eller skulle understøtte lovændringen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 280-281 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, Borger og Virksomheds høringssvar):

"- Indførsel af en hjemmel, som gør de forskellige kontoførende institutter ansvarlige for korrekt administration/indberetning af udbytteskat. En hjemmel som svarer til hjemlen i Kildeskattelovens § 65 omkring hæftelse ved anvendelse/administration af frikort.

- Indberetning af råderet (fuldmagtsforhold) over de enkelte depoter, idet man herved vil få at vide, hvem der har det reelle ejerskab over aktierne (Gennemsigtighed i deponeringen).

…

- IT-understøttelse af hele frikortproceduren (udstedelse, registrering) og udstilling i lighed med Forespørgsel på udbytteindeholdelsesprocent

- En indberetningsmarkering for at personen er med i den såkaldte "VP–ordning""

Forespurgt, om vidnet ved, hvorvidt de fremsatte forslag var forslag, man arbejdede videre med og afdækkede, om det var muligheder, forklarede vidnet, at de foreholdte forslag kom fra hans folk, men han har ikke været dybere nede i det.

Forespurgt, om vidnet således ikke ved, hvad der er gjort bagefter for at se, om forslagene kunne løse det, eller hvem der i givet fald har skudt dem ned, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt, at han har deltaget i to fora – Produktionsforum og Juridisk Forum – og blev foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

"Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen. Foraene har en særlig opgave med at føre egne og direktionens beslutninger ud i livet, og de afrapporterer både til direktionen og ud i organisationen.

Foraene skal ikke nødvendigvis ses som leddet før direktionen. De behandler sager, der ikke forelægges direktionen, ligesom der er sager, som behandles i direktionen uden først at have været behandlet i et forum."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4364 (2011-04-XX - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"Driftsmæssige spørgsmål drøftes og besluttes i Produktionsforummet. Forelæggelse af driftsmæssige spørgsmål for Direktionen kan ske på foranledning af produktionsdirektøren."*

Forespurgt, hvordan beslutningskompetencen i disse fora var, forklarede vidnet, at som han husker det, var det direktøren for Produktionsforum, Steffen Normann Hansen, som havde det fulde ansvar for produktionen, da det lå i rollen. Vidnet blev foreholdt fra sin egen forklaring for undersøgelseskommissionen af 22. maj 2019:

> *"…at Steffen Normann Hansen var produktionsdirektør, og at det var ham, der bestemte. Når han selv deltog på møderne, kunne Steffen Normann Hansen sætte ham i gang med opgaver. Forespurgt, om det dermed reelt var Steffen Normann Hansen, som traf beslutningen, når det af referaterne fremgår, at der blev truffet en beslutning eller uddelegeret et ansvar, bekræftede vidnet dette."*

Foreholdt, at det er sådan, undersøgelseskommissionen har noteret vidnets forklaring fra sidste gang, bekræftede vidnet det foreholdte. Foreholdt, at når man ser på teksten, ser det ud, som om det var forummet som sådan, der traf beslutninger, forklarede vidnet, at det tror han også, de gjorde, da det var de regionale direktører, der sad der på det tidspunkt, men Steffen Normann Hansen sad med hammeren som produktionsdirektør. Forespurgt, om det således ikke var en demokratisk beslutningsproces, da Steffen Normann Hansen efter vidnets opfattelse kunne omgøre, forklarede vidnet, at det var Steffen Normann Hansen, der kunne trække det længste strå, men han lyttede selvfølgelig til sine direktører.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have oplevet uddelegering af beslutningskompetencen, bekræftede vidnet dette. Vidnet sad på det tidspunkt i en meget bizar rolle som fagdirektør, hvor han ikke rigtig havde en rolle. Han havde ingen chef og ingen medarbejdere, så han fungerede som en slags stikirenddreng for Steffen Normann Hansen og løb med opgaver. Forespurgt, om det er korrekt forstået ud fra forretningsordenen, at det var forummet, der traf beslutninger, og ikke Steffen Normann Hansen, bekræftede vidnet, at det var sådan, det så ud.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4363 (2011-04-XX - Forretningsorden for Produktionsforum):

"Forretningsorden – Produktionsforum

Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen. Foraene har en særlig opgave med at føre egne og direktionens beslutninger ud i livet, og de afrapporterer både til direktionen og ud i organisationen.

Foraene skal ikke nødvendigvis ses som leddet før direktionen. De behandler sager, der ikke forelægges direktionen, ligesom der er sager, som behandles i direktionen uden først at have været behandlet i et forum."

Forespurgt, om det var forummet, dvs. enheden som sådan, der kunne træffe demokratiske beslutninger, eller om Steffen Normann Hansen egenhændigt kunne omgøre, forklarede vidnet, at Steffen Normann Hansen havde rang af produktionsdirektør. Forespurgt, om Steffen Normann Hansen således var den egentlige direktion, bekræftede vidnet dette. Det var Steffen Normann Hansen, der sad for bordenden og ledede møderne, men han tog selvfølgelig ting ind fra sine andre direktørområder og traf sine beslutninger efter det. Foreholdt, at det, der ønskes svar på, er, hvem der traf beslutningerne, forklarede vidnet, at Steffen Normann Hansen havde en helt særlig rolle ved at være formand for Produktionsforum og ved at være produktionsdirektør og dermed have kompetencen til at sige, at det blev, som han sagde. Forespurgt, om det dermed betyder, at vidnets udlægning af teksten er, at det, der anføres om, at beslutningskompetencen var uddelegeret, kunne Steffen Normann Hansen i princippet på et hvilket som helst tidspunkt trække tilbage, hvis han ville noget andet, bekræftede vidnet dette. Der var meget, der opstod i Produktionsforum, hvor man diskuterede ting, og der så blev uddelegeret en opgave, fx til vidnet eller andre underdirektører, som derefter løb med opgaven.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport også blev behandlet i Produktionsforum, og forespurgt, om vidnet havde læst rapporten, bekræftede vidnet dette. Som han husker det, var der på det tidspunkt Produktionsforum, Kundeserviceudvalget – som var hans ansvar – og så var der Indsatsudvalget. I Indsatsudvalget fyldte revisionsrapporterne rigtig meget i forhold til kontrolaspektet, og hvor man kunne gøre det bedre. Det fyldte knap så meget i vidnets afdeling, men de sad med. Jan Lund, Winnie Jensen og vidnet sad med i de samme fora på tværs for at sikre, at der var en form for konsensus omkring, hvor de skulle hen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 332 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Deltagere: … Richard Hanlov …"

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår, at rapporten blev drøftet på mødet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 302-303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes), hvoraf fremgår, at der er lyserøde og røde rapporter.

Forespurgt, om det var normalt, at man fik så mange rapporter ind til behandling på det samme møde, bekræftede vidnet dette. Dette var endda ikke ret meget. Da han blev sendt hjem, havde de over 80 åbentstående rapporter fra Intern Revision.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes).

Foreholdt, at provenuet fra kildebeskatningen her står beskrevet, og forespurgt, om det var her, vidnet første gang blev opmærksom på indholdet af rapporten, eller om han fik den tilsendt inden, forklarede vidnet, at de fik den udleveret som materiale til brug for mødet. Forespurgt, om han husker, hvad der nærmere skete, og hvordan man behandlede det i Produktionsforum, forklarede vidnet, at de kiggede på det direktionsmedlem, der skulle løbe med opgaven, hvilket – som han husker det – var Jens Sørensen. Forespurgt, om de drøftede indholdet og konklusionen i rapporten, eller om de bare aftalte, hvem der tog hvad, forklarede vidnet, at som det også fremgår, var han ikke fast medlem, men han deltog en gang imellem, hvis han havde sager, han skulle fremføre, og dette var ikke en af hans. Forespurgt, om vidnet ikke var fast medlem af Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det lå i kortene, at han skulle være medlem, hvilket også fremgår af det foreholdte, men han aftalte med sin daværende direktør, Thomas Fredenslund, at han kun kom, når han havde sager på, så de ikke spildte hinandens tid.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

"Beslutning/drøftelse:

Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen. Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgrup-

pe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."

Foreholdt, at det fremgår, at Jens Sørensen var angivet som ansvarlig, og at arbejdsgruppen skulle give en status på deres arbejde til Produktionsforum i oktober 2010, og forespurgt, hvad der lå i, at man nedsatte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, som var vidnets område, forklarede vidnet, at det var Thomas Fredenslunds område, men hørte under vidnet. Vidnet har selv studset over det, da han var specifik over for Steffen Normann Hansen omkring, at de skulle huske revisionsrapporterne og påtage sig det ansvar, de havde på deres områder. Her kom det til at stå, som om det var vidnets eller Borger og Virksomheds ansvar at løse det, men det blev kørt i regi af Jens Sørensen, og senere René Frahm Jørgensen, og det var dem, der havde udfordringsretten i forhold til at få det løst.

Vidnet blev foreholdt fra Lars Nørdings forklaring for undersøgelseskommissionen af 24. april 2019:

"Man foreslog at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, hvilket vil sige, at det var Borger og Virksomhed, der havde initiativet og var procesejer. Arbejdsgruppen skulle have deltagelse fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab 2. Den beslutning blev konfirmeret i Juridisk Forum lige efter sommerferien, i september måned. Derefter blev der nedsat en arbejdsgruppe, hvor det blev Regnskab, der blev initiativtager til den og udarbejdede kommissoriet for arbejdsgruppen. Efterfølgende har han undret sig over, at det ikke var Borger og Virksomhed, der blev initiativtager i stedet for Regnskab 2."

Forespurgt, om det er en pæn måde at sige på, at der ikke var sket noget, før Regnskab 2 tog initiativet, forklarede vidnet, at det er det måske. Forespurgt, om vidnets forklaring er, at når Jens Sørensen var angivet som ansvarlig, opfattede vidnet det sådan, at de ikke havde en initiativpligt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det med, at det var en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, bare var en formulering, forklarede vidnet, at for ham var det en indikator for, at han skulle sætte folk til at hjælpe med det processuelle. Dvs. om de kunne omsætte nogle af de ting, der kom frem i en arbejdsgruppe, til noget IT-udvikling. Det var det, vidnet var sat i verden for.

Forespurgt, om der – da man nedsatte en arbejdsgruppe – var nogle overvejelser på mødet om, hvorvidt nogle af anbefalingerne, SIR var kommet med, ikke var egnede til behandling i en arbejdsgruppe, og som måske skulle håndteres på ledelsesniveau, bemærkede vidnet, at han ikke helt forstår spørgsmålet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"*

Vidnet blev foreholdt, at der navnlig tænkes på den første pind. Hvis man nedsatte en arbejdsgruppe, var det ikke de øverste direktører, der sad i denne. Vidnet blev forespurgt, om ikke det at få etableret det overordnede ansvar for hele processen var noget, man burde få håndteret, i stedet for at nedsætte en arbejdsgruppe med menige medarbejdere. Vidnet forklarede, at det kan udspørgeren have ret i, men i virkeligheden afspejler den første pind det arbejde, som blev sat i gang i 2014 med GPS. Forespurgt, om der var refleksioner og drøftelser om, hvordan ledelsen fordelte den første pind, forklarede vidnet, at det var der ikke, i hvert fald ikke hos ham. Forespurgt, om der var drøftelser eller refleksioner om det under mødet, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om Jens Sørensen blev ansvarlig, fordi det var hans driftsområde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010"*

Forespurgt, om man aftalte noget nærmere omkring opfølgning eller havde faste rutiner for, hvordan der skulle følges op på de emner, der blev drøftet, forklarede vidnet, at han ikke husker det foreholdte specifikt og heller ikke opfølgningen. Han deltog ikke selv i arbejdet. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen ikke har kunnet se nogen opfølgning fra oktober 2010, og forespurgt, om vidnet erindrer kontrol omkring overskredne frister, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Som han læser det anførte, skulle Jens Sørensen have foretaget en opfølgning i oktober 2010.

Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgningen på SIR's 2010-rapport i perioden mellem 21. juni 2010 og mødet i februar 2011, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om han husker, hvad man drøftede på mødet i februar 2011, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

> *"Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad forløbet var, forklarede vidnet, at han ikke husker noget fra mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 436-437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10"):

> *"Deltagere: … Richard Hanlov …*
>
> *…*
>
> *Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:*
>
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a) …"*

Forespurgt, om det giver anledning til, at han husker noget om forløbet, forklarede vidnet, at hans enhed deltog på sidelinjen med de kompetencer, de havde, men det var ledet af Jens Sørensen og hans regi.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 452 (2011-03-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Deltagere: … Richard Hanlov …"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat).

Forespurgt, om vidnet husker, om hans enhed gav input til dette notat, bekræftede vidnet dette. Det har de indiskutabelt gjort. Forespurgt, om han husker, hvad han var inde over, forklarede vidnet, at han ikke selv var inde over det, men at hans folk var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"Frikortmarkering af depoter.*
>
> *Danske pengeinstitutters outsorcing af depotadministration har medført, at den registrerede depotindehaver nødvendigvis ikke er identisk med den, der ejer aktierne. Da det er depotindehaver, som indberettes til SKAT, vil SKAT ikke få oplyst den korrekte aktieejers aktiebesiddelse eller udbytte i disse situationer. Gældende regler for frikortsmarkering indskærpes derfor over Finansrådet i skrivelse af 22. dec. 2010.*
>
> *OECD's Trace IT projekt*
>
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*
>
> *Forkortet problemformulering.*
>
> *Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."*

Forespurgt, om vidnet reagerede på tilkendegivelserne om, at man forkortede problemformuleringen, således at der nu skulle være fokus på afstemningen mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det gjorde han, men han husker det

ikke nærmere. Han husker problemstillingen, også med sammenkædningen af udbytteskat og TRACE. Han husker også, at han blev bedt om at levere folk til TRACE-projektet, og at han sagde, at han ikke havde ressourcer til det, men departementet sagde, at det skulle han. Der var en kobling i det, som var ret indlysende. Forespurgt, om der ikke var en lang tidshorisont på TRACE, bekræftede vidnet dette. Han mener, at de folk, han satte på, sad under en anden direktør, der var fra Indsats, så de sad under Troels Holst Larsen, som vidnet husker det. Forespurgt, om det i Produktionsforum blev drøftet, hvorvidt det var en god idé at forkorte arbejdsbeskrivelsen for gruppen, så man ikke skulle beskæftige sig med refusionsdelen, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 259 (SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 1 "Indledning").

Foreholdt, at baggrunden for SIR-rapporten bl.a. var, at man ikke kunne udelukke, at der blev refunderet for meget kildeskat på refusionsordningen, og forespurgt, om det var det, der blev parkeret i TRACE-projektet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var noget, vidnet reflekterede over på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om han husker, at der var nogen, der reagerede, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 454 (2011-03-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, pkt. 5 "Opfølgning på revision af udbytteskat"):

> *"I 2010 afgav Intern Revision en rapport om udbytteskat, der var ikke tilfredsstillende. SKAT har efterfølgende indskærpet gældende regler for frikortsmarkering over for Finansrådet, og Regnskab deltager i et IT-projekt i OECD-regi, der skal etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Endvidere er der nedsat en arbejdsgruppe, der inden d. 30/6 2011 kommer med forslag til administrative og systemmæssige ændringer, der kan imødegå de uafklarede forhold i rapporten. Produktionsforum tog den afgivne status til efterretning."*

Foreholdt, at der i SIR-rapporten også var en tredje anbefaling omkring, at der var behov for ledelsesmæssig forankring, og at det heller ikke var noget, arbejdsgruppen blev bedt om at arbejde med, forklarede vidnet, at som han husker det, handlede det om en ledelsesmæssig forankring for den samlede proces, og at det var helt tilbage i 2011-2012, eller 2010, hvor de tanker begyndte at summe, og hvor man gerne ville fastsætte det entydige ansvar. Foreholdt, at det var en rapport fra maj 2010, der sagde, at der var uklarhed omkring den ledelsesmæssige forankring, og forespurgt, om

ikke man derfor normalt ledelsesmæssigt ville beslutte, hvem der skulle have opgaven tildelt, så der ikke var tvivl om placeringen, forklarede vidnet, at opgaven lå hos Jens Sørensen i Regnskab. Forespurgt, om det ikke bare var en opfølgning på rapporten, der lå hos Jens Sørensen, forklarede vidnet, at processen i forhold til udbytteskat lå hos Jens Sørensen.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *" Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, om ikke det var, fordi man mente, at et overordnet ansvar ikke var etableret, forklarede vidnet, at det var Intern Revision, der anbefalede det. Foreholdt, at anbefalingen var baseret på, at der var flere procesejere, og at man ikke havde en ensidig stringens, forklarede vidnet, at SIR blot flagede den forvirring, der var i forhold til, hvordan man angreb tingene, hvor man havde en produktion, nogle systemejere og nogle forretningsudviklere. Foreholdt, at det, man ser i Produktionsforum, er, at Jens Sørensen blev ansvarlig for opfølgning på rapporten, og forespurgt, om det reelt var udtryk for, at Jens Sørensen fik et nyt overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskatten, forklarede vidnet, at det ikke blev udmøntet. Det var en anbefaling, og det skete ikke.

Vidnet blev foreholdt, at man havde de tre anbefalinger fra SIR, og at man på den midterste nedsatte en arbejdsgruppe omkring et kontrolmiljø og noget, der sikrede overensstemmelse mellem angivelse og indberetning, ligesom man parkerede det oprindelige opdrag – refusionen og bekymringen omkring dette – i TRACE. Forespurgt, hvad der skete med anbefalingen vedrørende det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at anbefalingen om et overordnet ansvar for hele processen – isoleret set i forhold til udbytte – ville være et stort indgreb i den måde, SKAT var organiseret på. Man kunne spørge, hvorfor de skulle gøre noget særligt på dette område. Hvis man skulle have et overordnet ansvar, skulle det omfatte processer fra vugge til grav på udbytteområdet. Det havde man ikke, da område var siloopdelt. Han tror, det er derfor, der ikke skete mere. Forespurgt, om han er bekendt med, om man noget sted har forholdt sig til anbefalingen, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han antager, at produktionsdirektøren og de andre direktører har forholdt sig til anbefalingen, men han ved ikke, hvad resultatet af det var.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det også var på dette tidspunkt, fra 2010 til 2013, at vidnet havde stillingen som fagdirektør, som var en anden stilling end den, han senere havde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 520 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

> *"Deltagere: … Afbud: … Richard Hanlov"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 519 (2011-06-21 - Indstilling vedr. håndtering af udbyttebeskatning fra Jens Sørensen til Produktionsforum):

> *"Indstilling:*
>
> *Det indstilles, at Borger & Virksomheder samt Jura & Samfund arbejder videre med forslaget om ændring af Kildeskattelovens § 66 samt de heraf følgende procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger*
>
> *Det indstilles at der arbejdes videre med forslaget om tvunget Tast Selv.*
>
> *Procedure:*
>
> *Arbejdsgruppen arbejder sammen med Borger & Virksomheder samt Jura og Samfund med at udmønte notatets forslag."*

Vidnet blev foreholdt, at der endvidere var vedlagt et notat, som arbejdsgruppen havde udarbejdet. Forespurgt, om det var en indstilling, vidnet så inden, bekræftede vidnet dette. Indstillingen var helt efter bogen, og den er underskrevet af Jens Sørensen. Vidnets folk bidragede med det, de skulle. Det, der står, er, at udmøntning af de IT-mæssige konsekvenser, var vidnets ansvar. Forespurgt, om det igen var en indstilling, hvor man ikke forholdt sig til placeringen af det overordnede ansvar, og om den vedrørte forholdene nede i maskinen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, pkt. 12 "Håndtering af udbyttebeskatning"):

> *"Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag."*

Forespurgt, om vidnet blev orienteret om, hvad der blev aftalt, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det i detaljer. Hans chefer ville typisk sige, at de skulle med i det pågældende arbejde, og spørge ham, hvad de måtte bruge af ressourcer på det, hvilket han så sanktionerede.

Foreholdt, at det af undersøgelseskommissionens oplysninger ikke fremgår, at SIR's 2010-rapport på noget tidspunkt efter dette møde blev behandlet i Produktionsforum, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om det skulle være sket, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om det således var afslutningen på en SIR-rapport, forklarede vidnet, at opfølgningen i forhold til den lange proces i den arbejdsgruppe, som vidnet satte folk ind i, inklusive kontorchefer, bestod i løbende mundtlige tilbagemeldinger på vidnets chefmøder om, hvordan det gik, og om der var fremdrift. Det var præget af, at udbytteområdet blev splittet ad, og at de gik fra at være mange mennesker til at være ingen. Når der så var en arbejdsgruppe, der skulle kigge på området, var der meget få folk til at håndtere opgaverne.

Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen. Foraene har en særlig opgave med at føre egne og direktionens beslutninger ud i livet, og de afrapporterer både til direktionen og ud i organisationen."*

Forespurgt til vidnets erindring om, hvordan forløbet var, når man var i Juridisk Forum, og om det var en drøftelse og fælles vedtagelse af, hvad der skulle ske, eller om det var, ligesom vidnet tidligere forklarede omkring Produktionsforum, at det var chefen, der bestemte, forklarede vidnet, at når man læser formuleringen, står der, at man kunne uddelegere beslutningskompetencen, men i praksis var det ikke sådan. Forespurgt, hvad vidnets erindring er om, hvordan det var i praksis, forklarede vidnet, at det var et forum, som han ikke frekventerede meget. Direktionen kunne beslutte at uddelegere beslutningskompetencen til forummet, men det var ikke hans oplevelse. Forespurgt, om det i forhold til Juridisk Forum var juridisk direktør Birgitte Christensen, der besluttede det, der skulle besluttes, bekræftede vidnet dette og forklarede, at de ting, han havde med sig, gik han til sin egen direktør med. Forespurgt, om der således ikke blev truffet egentlige beslutninger i Juridisk Forum, bekræftede vidnet, at det gjorde der ikke.

Vidnet blev foreholdt, at 2010-rapporten blev behandlet i både Juridisk Forum og Produktionsforum.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der var af drøftelser i Juridisk Forum omkring denne oplysning, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om de drøftede enkeltelementer eller bekymringspunkter fra SIR's 2010-rapport mere generelt i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at bekymringspunktet hele tiden har været problemstillingen omkring ejerskab og reelle ejere. Forespurgt, om vidnet husker, at rapporten blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Den er givetvis blevet drøftet, men han har ikke givet det det, det skulle. Forespurgt, om vidnet mener, at han ikke kan huske det, forklarede vidnet, at han for det første ikke kan huske det, og for det andet var det ikke hans ansvar.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af materialet, at der i september 2010 fandt en drøftelse sted i Juridisk Forum, hvor alle deltagere var til stede, herunder vidnet. Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 258 (2010-03-02 (1) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010), hvoraf bl.a. fremgår, at vidnet var til stede på mødet den 7. september 2010.

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."*

Foreholdt, at det fremgår af det efterfølgende afsnit, at dokumenterne er skrevet i jeg-form, og forespurgt, om vidnet ved, hvem der udarbejdede dem, forklarede vidnet, at han vil gætte på, at de blev udarbejdet i SKAT Jura.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Rapporten er også sendt til Produktionsforum, og efter indhentelse af udtalelse fra de to fora forelægges sagen samlet for departementschefen (igen). Produktionsforum har på sit møde den 21. juni 2010 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvordan opgaven kan håndteres fremover."*

Foreholdt, at dokumentet blev fremsendt forud for mødet den 7. september 2010 i Juridisk Forum, og forespurgt, hvorfor dokumentet blev sendt til begge fora, og hvad der var bestemmende for dette, forklarede vidnet, at han fristes til at sige, at det skyldes forvirring i eget hus, i forhold til hvor tingene hørte hjemme. Forespurgt, om vidnet har et klart svar på det, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort set hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omnibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, om de drøftede disse oplysninger under behandlingen i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han husker drøftelser, men i forhold til den del, han havde ansvaret for, havde han ikke meget substans i dette. Forespurgt, om han husker drøftelser på dette tidspunkt omkring lovligheden af ordningen, forklarede vidnet, at han ikke husker andet, end at alt, hvad de lavede i SKAT, skulle være lovformeligt. Forespurgt, om han husker, om nogen satte spørgsmålstegn ved, om det var en lovlig ordning, forklarede videt, at han husker, at han stillede kritiske spørgsmål til sine chefer i forhold til, om man gjorde det rigtigt. Han mener ikke, at han brugte meget energi på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343-344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Jeg har i forelæggelsen lagt op til at få status for arbejdsgruppen fra Jens Sørensen, men det har ikke nået at komme med i selve forelæggelsen. Jens Sørensen har i*

dag fredag den 3. september oplyst, at han vil sende et udkast til kommissorium til mig på mandag – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage."

Forespurgt, om de på daværende tidspunkt drøftede kommissoriet, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at den oprindelige problemformulering indeholdt to punkter – afstemning mellem angivelse og indberetning samt refusionsproblemstillingen – og forespurgt, om det var et kommissorium, der på daværende tidspunkt indeholdt begge punkter, forklarede vidnet, at det mener han, at det gjorde. Han kastede sine ressourcer ind i opgaven ud fra det ansvar, han havde. Forespurgt, om han husker, om Juridisk Forum efterfølgende blev præsenteret for den forkortede problemformulering, hvor refusionsdelen udgik, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

"Intern Revision anbefaler,

1. at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

2. at der etableres et kontrolmiljø, som sikrer, at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning og

3. at der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat."

Forespurgt, om de drøftede de tre anbefalinger, og hvordan man skulle håndtere dem, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til anbefalingen vedrørende det overordnede ansvar, og hvad de drøftede vedrørende denne, forklarede vidnet, at han selv problematiserede det meget, da han sad i en central position i Hovedcentret, som beskæftigede sig med hovedprocesserne i SKAT. Forespurgt, om han problematiserede det i Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette. Han problematiserede det sammen med Jan Lund og Winnie Jensen, og de havde nogle diskussioner, som gik i den retning, da kimen til det hele var, at hvis man skulle have ansvar for den fulde proces, var det fra vugge til grav, og sådan prøvede vidnet at italesætte det.

Forespurgt, hvad der var af drøftelser omkring, hvordan de skulle følge op på anbefalingen og det underliggende problem, der var blevet identificeret, forklarede vidnet, at det slet ikke var der, han gik ind, da det blot var en sidebemærkning i hans

porteføljе. Men de ord, der står i det foreholdte, var helt centrale i forhold til, hvordan han skulle virke i forhold til den porteføljе, han havde i SKAT. Hvis man rykkede på den, bare på udbytteområdet, ville det være en hel omkalfatring af, hvordan man var organiseret, og hvem der havde ansvar for hvad, og derfor var det centralt for vidnet.

Foreholdt, at det var tre helt konkrete anbefalinger baseret på nogle identificerede problemstillinger, som generelt må siges at have været af alvorlig karakter, og forespurgt, om der ikke var nogen i Juridisk Forum, der sagde, at det måtte man finde en løsning på eller håndtere, forklarede vidnet, at der var de bedste tanker om, hvordan de kunne gøre det bedre, men han tror, at det var helt centralt, i forhold til hvordan det danske skattevæsen skulle drives. Hvis man gjorde det på dette område, tog man det hele med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet lægger i udtrykket "hele processen", forklarede vidnet, at det er, fra et krav opstår, fx en udbetaling eller en indbetaling, til kunden er færdigbetjent. Så det er det overordnede ansvar for hele processen. Forespurgt, om det således er alle manuelle og IT-processer, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at vidnet på det tidspunkt tilbage i 2010-2013 havde en stilling som fagdirektør, der var flydende, og at vidnet på det tidspunkt ikke havde en afdeling, og forespurgt, om han alligevel følte ansvar for den del og havde set perspektiver i det, forklarede vidnet, at han håber, at det skinner igennem, at han havde et ansvar her, og at han var dybt optaget af opgaverne. Han var sig sit ansvar bevidst og løb med de opgaver, direktionen gav ham. Foreholdt, at man kan se på to organisationsdiagrammer, hvor det første går fra 2010 til 2013, og hvor det andet går fra 2013 og frem, at vidnets stilling ikke var den samme i de to perioder, bekræftede vidnet dette. Det var irriterende for ham. Der var ingen, der forstod, hvad hans område og ansvar var, men han tog det, fordi nogen skulle gøre det. Forespurgt, om han således allerede på dette tidspunkt tog ansvar for problemstillingen, bekræftede vidnet dette. Selv om han ikke var formel leder, tog han det, for nogen skulle jo gøre det. Det var både udbytte og andre vitale opgaver for Danmark, som han tog på sig. Forespurgt, om han således på dette tidspunkt var involveret og tog et ansvar de facto, forklarede vidnet, at hvis man udvider den præmis, han talte om ved sidste afhøring om, at han var udvidet RAM, så løb han endnu stærkere, end han skulle, med de opgaver, som var afledt af den direktion, han var nedsat af. Forespurgt, om denne opgave var en af dem, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at de i Juridisk Forum i et notat fik de tre punkter præsenteret, og at de samtidig fik et udkast til en opgavebeskrivelse for en arbejdsgruppe, som lagde op til at se på afstemningerne og på refusion, ligesom man i en eller anden grad også kunne tolke det tred-

je punkt ind. Forespurgt, hvad der på den baggrund blev drøftet i Juridisk Forum i forhold til det overordnede ansvar, herunder hvordan det skulle forankres, og hvordan man kunne følge eller ikke følge anbefalingen, forklarede vidnet, at det ikke var grundlag for dybdegående diskussioner i Juridisk Forum.

Forespurgt, om man sagde, at man nu havde håndteret en eller to af anbefalingerne, men at den tredje stadig svævede, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. De tre anbefalinger, var de anbefalinger, som han bad sine folk løbe med. I 2010 var det Aino Olsen. Hendes folk var dem, der havde fingrene nede i materien og kunne stoffet. Man skal huske på, at de medarbejdere, der sad på den anden side og stemplede papirer og modtog indberetninger fra udlandet i forhold til udbytteskat, var almindelige regnskabsmedarbejdere. Det skal ikke lyde negativt. Det var bare sådan, man havde besluttet sig for at gøre det i SKAT, men kompetencemæssigt mener han, at man i bakspejlet kan se anderledes på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Revisionsprotokollen blev taget til efterretning …*
>
> *For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes.*
>
> *Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage, og der blev omdelt et udkast til kommissorium. Ivar deltager i styregruppen. Eva udarbejder et udkast til svar til Økonomi."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor Ivar Nordland blev udpeget til styregruppen, forklarede vidnet, at Ivar Nordland sad i departementet og, som han husker det, var ophavsmand til, at Danmark skulle involveres i TRACE-projektet. Forespurgt, om det var vidnets TRACE-indgang, bekræftede vidnet dette. Ivar Nordland mente, at vidnet var en idiot, fordi vidnet ikke ville kaste ressourcer ind i det, men det skyldtes, at han ikke havde dem. Man blev i departementet enige om, at det skulle man gøre. Han kan godt se sammenhængen mellem TRACE og udbytte, og at de fletter sammen, så på den måde var det rigtigt set af Ivar Nordland. Vidnet var ikke selv medlem af nogen styregrupper og var ikke part i det, men han lagde ressourcer til det.

Foreholdt, at det fremgår af ekstraktens side 540, at der også var et møde i Juridisk Forum året efter, den 30. august 2011, hvor vidnet var til stede, og forespurgt, om han er bekendt med, om man undervejs i de mellemliggende 12 måneder havde drøftelser i Juridisk Forum i forhold til opfølgningen på SIR-rapporten, forklarede vidnet, at der i det forum var konsensus om, at man skulle løbe med det og gøre det bedre. Foreholdt, at når der var det fokus, kan det virke sent, at der gik 12 måneder, før det igen blev behandlet i Juridisk Forum, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om det var blevet behandlet inden, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, at det blev behandlet inden. Med hensyn til hvor ansvarsfordelingen var i forhold til opgaven, var det ikke det, der fyldte mest hos ham i relation til opfølgningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

> *"Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 540 (2011-08-30 (3) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011), hvoraf bl.a. fremgår, at Jan Lund ikke var til stede på mødet.

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad forløbet var, forklarede vidnet, at det kan han ikke, men han husker, hvordan forløbet generelt var omkring revisionsrapporter, og hvordan opfølgningen skulle være. De havde et kontrolregime, som handlede ud fra en kritisk betragtning, i forhold til hvad risikoen var, og hvor de skulle kaste deres ressourcer hen. Han kan se, at det ikke faldt ind under det, eftersom de ikke foretog nogen kontrolforanstaltninger på området. Man driver et skattevæsen, der for den ene del handler om at få 1.050 mia. kr. ind om året, og som for den anden del handler om, at hr. og fru Danmark føler, at de betaler den skat, som de skal, og at de også gerne vil have, at deres nabo gør det samme. Derudover er der virksomheder. Man kan sige, at hele perspektivet i forhold til risikovurdering er, hvor det gør ondt – på skattevæsnet og på Danmark – og hvor man skal sætte ind. Dette er blot for at sige, hvorfor det ikke havde det store fokus. Det havde det ikke, fordi der var andre dagsordener.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

"Som det fremgår af uddraget fra Produktionsforum, har arbejdsgruppen udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning, herunder om tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen vil arbejde sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.

Juridisk Forum kan eventuelt aftale at følge den videre proces – særlig vedrørende ændring af kildeskattelovens § 66 – via opfølgningslisten."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke husker, hvad der blev sagt og gjort i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han ikke husker det fra mødet. Det, han gik op i, var de ting, som arbejdsgruppen havde fundet frem til, herunder både chefer og medarbejdere fra hans afdeling, og hvordan de skulle udmøntes i motiverede oplæg til direktionen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

"Ivar blev oprindeligt udpeget til at sidde i en styregruppe, men den har ifølge ham aldrig været indkaldt."

Forespurgt, om det er noget, vidnet erindrer, at de drøftede nærmere, forklarede vidnet, at der i dokumentet står Andreas Bo Larsen, og at han sad i departementet. Foreholdt, at Andreas Bo Larsen sad i arbejdsgruppen, og at Ivar Nordland skulle have været med i en styregruppe, men at han aldrig blev indkaldt til den, forklarede vidnet, at vidnet heller aldrig deltog i en styregruppe for dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat"):

"Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol for 7. september 2010, forblad og notat forelagt Produktionsforum den 27. juni 2011 samt uddrag fra beslutningsprotokol for Produktionsforum var udsendt til mødet. Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene.

Ansvarlig Jan Lund

…

111214: Bekendtgørelse, hvor bl.a. indberetningsfristen for udbytte fra selskaber, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller registreret i en værdipapircentral, ændres til måneden efter udlodningen er sendt i høring. Tilsvarende lovændring vedrørende de børsnoterede selskaber er ikke klar endnu.

120206: Kildeskattebekendtgørelsen er nu ændret, og tilsvarende lovændring vedrørende de noterede selskaber vil blive sat på lovproduktionslisten."

Forespurgt, om det var en sædvanlig måde at foretage opfølgning på i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det, der står, er, at man har hentet oplysninger fra driften om, hvordan man kunne gøre det bedre, og så sad der nogle lovsnedkere i departementet, som skulle udføre det hårde arbejde i forhold til at udforme den lov, som kom i 2012.

Vidnet forklarede vidnet, at han kun husker noget omkring den første anbefaling vedrørende den samlede proces, som han selv anfægtede i voldsom grad.

Vidnet blev foreholdt, at når man har en revisionsrapport med tre anbefalinger, kan ledelsen gøre flere ting: Man kan sige, at det ordner man med det samme, man kan sige, at man sætter et forløb i gang, og man kan sige, at det vil man ikke følge. Vidnet blev endvidere foreholdt, at det ikke fremgår af undersøgelseskommissionens materiale, om ledelsen forholdt sig til, hvilke anbefalinger man ville følge, og om man var i hus med dem, og hvilke anbefalinger man ikke ville følge. Forespurgt, om vidnet ved, om der findes et sådant dokument eller lignende, hvor man i et eller andet ledelsesregi har tilkendegivet, hvilke anbefalinger man vil følge, og hvilke man ikke vil følge, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det eneste, han forholdt sig til, var, at udmøntningen af revisionens kritiske rapporter hørte til i departementet, så det var den ordregivende institution. Hvis de sagde løb, så gjorde han det.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han blev inviteret til at være med i styregruppen for den arbejdsgruppe, der blev nedsat, og forespurgt, om han ligesom sin kollega ikke deltog i nogen styregruppemøder, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var inde over arbejdsgruppens arbejde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan han var inde over arbejdet, forklarede vidnet, at det var han gennem sine en-til-en-samtaler med Susanne Thorhauge og Aino Olsen. Forespurgt, om vidnet holdt sig løbende orienteret, bekræftede vidnet dette. Han var optaget af, om det

kastede noget økonomi og IT-udvikling af sig, som han skulle være på forkant med og forelægge for direktionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4377 (2011-09-26 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen af Lisbeth Rømer):

> *"18.9.2010 Kommissorium modtaget retur efter godkendelse i Borger og Virksomhed (Fagdirektør Richard Hanlov)"*

Foreholdt, at der på det tidspunkt var et kommissorium, der havde begge spor – afstemningen mellem angivelser og indberetninger og refusion – bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han efterfølgende blev præsenteret for det reviderede kommissorium, før det blev forelagt for Produktionsforum, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men det tror han, at han gjorde. Han kan ikke forestille sig, at det ikke har fulgt reglerne. Forespurgt, hvad der menes med reglerne, forklarede vidnet, at det var reglerne i forhold til ledelseshierarkiet, dvs. hvem der skulle godkende osv. Foreholdt, at det var Regnskab, der udarbejdede kommissoriet, og at det vel var i en anden søjle, bekræftede vidnet dette. Det havde sin gang i hierarkiet i forhold til Produktionsforum, direktion osv. Han tror, at han har sanktioneret det. Forespurgt, om han undrede sig over, at der ikke blev indkaldt til et møde i styregruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var noget, han forelagde nogen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt, at Produktionsforum på et tidspunkt fik det forkortede arbejdsdokument, og forespurgt, om vidnet på det tidspunkt tænkte, at det var problematisk, at man parkerede refusionen på grund af TRACE, eller om det var fornuftigt, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt i forhold til TRACE forsøgte at køre de to spor sammen. Forespurgt, om det var vedrørende TRACE og refusionen, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det handlede om, hvorvidt man kunne finde nogle indberetningsløsninger, som var mere legitime, også i forhold til validitet og i forhold til, om det var de rette ejere osv. Man forsøgte at finde nogle nemme løsninger til et svært område. Det var det, han brugte kræfter på. Det var hele IT-bevægelsen.

Forespurgt, om vidnet mente, at TRACE kunne legitimere, at man ikke kiggede på andre løsninger i forhold til udbytterefusionen, forklarede vidnet, at han kan huske, at han undrede sig over, hvorfor der sad almindelige kontormedarbejdere og beskæftigede sig med et område, der var så vanskeligt. Det forstod han ikke. Det krævede dybe kompetencer i forhold til at fastslå, hvem der var de retmæssige ejere på et givet tidspunkt, dvs. hvem der havde aktierne hvornår, fra minut til minut. Det mente han ikke, at der var styr på, og han prøvede at sige til sine folk, at de skulle få sat et system op, der i det mindste kunne give dem nogle advarselslamper.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet også tænkte det dengang, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at vidnet også for 2010 omtaler "mine folk", og forespurgt, om det er korrekt forstået, at han dermed mener dem, han arbejdede sammen med, bekræftede vidnet, at det er en bedre formulering. Han refererede på det tidspunkt til en direktør, Thomas Fredenslund, men vidnet tog de ledelsesmæssige opgaver, som fulgte med.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at arbejdsgruppen blev nedsat i juni 2010, og at det første møde blev holdt den 27. april 2011, og forespurgt, om vidnet har noget bud på, hvorfor der gik så lang tid, før man begyndte at arbejde i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det var ikke noget, der fyldte hos ham. Han fulgte op med Susanne Thorhauge og Aino Olsen i forhold til status, men han havde alle de andre opgaver, der var vigtigere. Men det sætter hovedet på sømmet, i forhold til hvem der havde førertrøjen. Han sagde til Aino Olsen og Susanne Thorhauge, at de skulle kaste ressourcer ind i det og bruge deres bedste folk, men de skulle huske, at det ikke var dem, der havde udfordringsretten. Den lå hos en anden direktør.

Vidnet blev foreholdt fra Lars Nørdings forklaring for undersøgelseskommissionen af 24. april 2019:

> *"Foreholdt, at det set udefra synes, som om der gik lang tid fra SIR's 2010-rapport i maj 2010, og til det første møde blev afholdt i arbejdsgruppen i april 2011, forklarede vidnet, at han er enig i dette, men at det skyldtes, at der ikke var opbakning fra Borger og Virksomhed og Jura og Samfundsøkonomi. Det var Regnskab, der udførte hele arbejdet. Selve arbejdsgruppens arbejde gik ret hurtigt, fordi man allerede havde arbejdet med problemstillingen i Regnskab."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det anførte også leder tilbage til det tidligere foreholdte om formuleringen i Produktionsforum, da man placerede opgaven i en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, dog med Jens Sørensen som ansvarlig. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at de i den sammenhæng var forsinkende, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Han var ret specifik omkring, hvem der havde ansvaret, og han kiggede på ledelsesgrundlaget, hvor der stod Jens Sørensen. Det betød, at udfordringsretten til at få løst en opgave lå hos Jens Sørensen. Det var sådan, vidnet så det. Omvendt kastede vidnet de folk ind, der skulle bruges.

Vidnet blev foreholdt, at arbejdsgruppens notat af 8. juni 2011 blev præsenteret i de forskellige fora, og at Juridisk Forum sagde, at man ville følge arbejdet fremadrettet, men at det af undersøgelseskommissionens materiale ikke fremgår, at arbejdsgruppens arbejde i det regi fortsatte eller blev monitoreret efter den 27. juni 2011. Fore-

spurgt, om vidnet ved, hvad der skete, og om arbejdsgruppen gik i opløsning, forklarede vidnet, at når han spurgte Aino Olsen og Susanne Thorhauge – eftersom de krydsede hinanden – så skyldtes det ifølge dem, at der ikke var fokus på det fra driften. Forespurgt, om der således ikke var behov for en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at der var en arbejdsgruppe, men det var svært at samle den, og folk forsvandt. Desuden skulle hele udbytteområdet flyttes til Horsens, og der var derfor rigtig meget i spil, og rigtig mange kompetencer gik tabt i det forløb.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4027-4029 (2011-06-28 (3) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 28. juni 2011, pkt. 2 "Orientering fra møde i Produktionsforum"):

> *"Ansvarlig: Jens Sørensen*
>
> *…*
>
> *Håndtering af udbytteskat*
>
> *Der er fremsat gode forslag, som kan få tingene til at fungere. Jens tager direkte kontakt til Richard Hanlov, der vil stå for implementeringen, herunder evt. lovændringer. Dette skal følges tæt."*

Forespurgt, om det også er vidnets erindring, bekræftede vidnet dette. Det var præcis hans opgave. Forespurgt, om det var det, de arbejdede videre med i forhold til IT-systemerne, bekræftede vidnet dette og forklarede, at lov, IT og implementering var det, han skulle lave. Forespurgt, om vidnets læsning af det foreholdte er, at han er enig, dog begrænset til det specifikt IT-mæssige, bekræftede vidnet dette. Man kan diskutere, hvem der havde det overordnede ansvar. Der, hvor vidnet har problematiseret flydende ledelse, og hvem der gjorde hvad, må man her sige, at vidnet løb med den opgave, han specifikt fik, nemlig lovgivning, IT-udvikling, procesudvikling og forretningsudvikling. Foreholdt, at det er anført, at Jens Sørensen var ansvarlig for punktet, bekræftede vidnet dette.

SIR'S 2013-RAPPORT

Foreholdt, at SIR kom med en revisionsrapport den 30. maj 2013, og forespurgt, om vidnet på det tidspunkt var involveret i selve revisionen, som vedrørte året 2012, forklarede vidnet, at han kun var perifert involveret. Forespurgt, hvad der ligger i "perifert", forklarede vidnet, at det betyder, at det ikke var hans område. Procesejerskabet i forhold til betalinger fra det offentlige, dvs. fra SKAT, blev lagt ud til den silo, der hed Inddrivelse. Han fulgte de vigtige opgaver, han selv havde på det tidspunkt.

Forespurgt, om han læste rapporten igennem, da den kom, bekræftede vidnet dette. Han læste alle rapporter. Forespurgt, om vidnet læste alle rapporter uanset direktørområde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger").

Forespurgt, hvor alvorlig vidnet så den afrapportering, forklarede vidnet, at den var kritisk. Forespurgt, om vidnet var enig i konklusionerne, eller om noget ramte ved siden af, forklarede vidnet, at der ikke var ramt ved siden af. Rapporten var kritisk i forhold til det projekt, de havde kørende i SKAT, som handlede om risikovurdering, dvs. hvor det var farligt, og hvor skulle de sætte ind. Han husker, at han diskuterede med kontrolfolkene, om de havde gjort nok for at komme ned i området.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der med kontrolfolkene menes folk fra Indsats, bekræftede vidnet dette. Det er nu igen blevet tilladt at sige kontrol, men tidligere hed det indsats.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at man, hvis man ser på opfølgningsforløbet, kan se, at Afregning Person og Afregning Erhverv var involveret i opfølgningen på rapporten, og forespurgt, i hvilket omfang vidnet selv var involveret i opfølgningsforløbet, forklarede vidnet, at han var perifert involveret på den måde, at han sagde, at fordi det var en revisionsrapport, måtte de gå med i arbejdet og stille med de rigtige ressourcer, og det gjorde de.

2013-HANDLEPLANEN

Foreholdt, at der på dette tidspunkt i forløbet var krav om, at, når der var en kritisk rapport, skulle der inden for nogle givne frister udarbejdes en handleplan, og forespurgt, om vidnet var med til at udarbejde denne handleplan, forklarede vidnet, at det var han ikke, men han var med til at godkende den. Forespurgt, om han fulgte, hvordan arbejdet forløb efter handleplanen, forklarede vidnet, at det gjorde han kun på en-til-en-møder med sine chefer. Forespurgt, om det således var bilateralt som leder for dem, bekræftede vidnet dette og forklarede, at det sorterede under en anden leder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

"3.7

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."

Foreholdt, at dette – nu 3 år senere – er en ren kopi af det, SIR skrev i 2010, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"3.7

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling:

Fagområde: Betaling og Regnskab

Ved implementeringen af Ny TastSelv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.

Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.

…

Ansvarlig …:

Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv. Lena Bardrum, Afregning Person."

Vidnet forklarede, at de sidstnævnte var hans folk. Foreholdt, at de folk, der nævnes, er laveste ledelsesniveau, og forespurgt, om det, da man godkendte handleplanen blev overvejet, om det var det rette at sammensætte en gruppe af menige medarbejdere, når man skulle etablere et overordnet ansvar med ledelsesmæssigt fokus, forklarede vidnet, at det var dygtige folk, der var på. Foreholdt, at det er sjældent, at en chef spørger sine medarbejdere om, hvad de synes, chefen skal have ansvar for, og at det som regel er omvendt, forklarede vidnet, at han skulle foretage IT-udvikling på forretningsområderne hele vejen rundt. Derudover var der en IT-organisation og en driftsorganisation. Det er den treenighed, som han mener, at undersøgelseskommissionen er nødt til at forstå. Når man kigger på samarbejds- og arbejdsgrupper, så var det de folk, som vidnet kastede ind for at se, om de kunne hjælpe til og bidrage med noget.

Vidnet blev foreholdt, at pkt. 3.7 i det foreholdte kan læses sådan, at SIR sagde, at ledelsen måtte træde i karakter, og at der skulle ledelsesmæssigt fokus og et overordnet ansvar til, men at man derefter satte menige medarbejdere til at arbejde med det. Vidnet blev endvidere foreholdt, at dette kan fremstå som en parkering af en stillingtagen til et område, som havde været betændt i mange år, og hvor der ikke var nogen, der tog ansvaret på sig. Vidnet forklarede, at der ikke var nogen, der vidste, at det var så alvorligt.

Vidnet blev foreholdt, at der var tale om en gentagelse af en SIR-rapport, som selv var en gentagelse af noget, der ikke var blevet fulgt op på i 00'erne. Vidnet forklarede, at det, som han undrede sig over, var, at han gerne ville deltage i arbejdet, idet han fandt det spændende, og fordi de kunne løse noget, men at han har læst papirer, hvor der står, at der var nedsat en styregruppe, som han åbenbart selv var en del af, uden at han har deltaget i den. De, der sad i arbejdsgruppen, skulle udarbejde motiverede oplæg til vidnet og til vidnets direktør om, hvilke veje man kunne gå, og hvad det kostede af penge og ressourcer, og derefter var der hele beslutningsprocessen.

Vidnet blev foreholdt, at dette giver god mening i forhold til fx pkt. 3.3 om, hvordan man kunne foretage afstemning, da man her var nede i maskinrummet, men at det kan undre i forhold til pkt. 3.7, da dette fremstår som en direkte opfordring til ledelsen om at fastlægge, hvem i ledelsen der ville sætte et øget fokus ind og tage et overordnet ansvar for hele processen. Vidnet blev endvidere foreholdt, at dette derefter blev skubbet ned i en arbejdsgruppe, som foretog mange andre gode ting, men at det var anden gang på 3 år, at man sagde, at der skulle ledelsesmæssigt fokus på. Forespurgt, hvorfor ledelsen ikke satte sig sammen og drøftede, hvem der skulle tage opgaven og få den håndteret, forklarede vidnet, at der i hans verden aldrig var tvivl om, hvor det ledelsesmæssige ansvar var placeret. Det var i Regnskab. Foreholdt, at

SIR to gange tilkendegav, at der var stor tvivl om, hvor ansvaret var placeret, forklarede vidnet, at det kan han ikke gøre noget ved.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Deltagere er:*
>
> *Jacob Egelykke*
>
> *Henrik Espersen*
>
> *Jette Zester*
>
> *Lena Bardrum*
>
> *Jeanette Nielsen*
>
> *Møde om handleplan vedr. revision af udbytte- og royaltyskat.*
>
> *Mødet er afholdt den 17. september 2013 med henblik på drøftelse af revisionsrapportens punkt 3.7., hvor det bemærkes, at der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *Ansvar for processer i forbindelse med administration af udbytteskatten er delt mellem Betaling & Regnskab, Afregning Erhverv (proces-ejer) og Afregning Person (proces-ejer). Vi talte om, hvorvidt Inddrivelse & Betalingsprocesser også kan sige at have ansvar for en del af den samlede proces.*
>
> *Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."*

Foreholdt, at dette kan læses sådan, at gruppen eller nogle i gruppen nu havde behandlet det, man blev bedt om i pkt. 3.7, og at man havde besluttet sig for, at det overordnede ansvar skulle ligge i Afregning Erhverv, og forespurgt, om vidnet var orienteret om dette, forklarede vidnet, at det var han ikke, og han modtog ikke dokumentet. Han husker ikke, hvad der ellers lå af dokumentation, men han advarede i tunge vendinger direktionen i forhold til at skille processen ad. Han havde ansvaret for afregning, hvilket ville sige opkrævning og indbetalinger og udbetalinger.

Det skilte man ad ved at lægge den proces over i Inddrivelse, hvilket skilte vidnets afdeling fuldstændigt ad. Det var sindssygt ud fra den sammenhæng, der var mellem tingene. Når han ser på modtagerlisten, kan han se, at han ikke var blevet involveret. Forespurgt, om han efterfølgende blev bedt om at godkende det, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Det indrammede er helt centralt, og hvis det skulle ud at flyve, rokkede man ved hele konceptet omkring, hvordan man skulle organisere SKAT. Forespurgt, om mødedeltagerne havde beslutningskompetence til det, forklarede vidnet, at det havde de ikke, da det var almindelige medarbejdere. Forespurgt, om det var rigtigt at placere en sådan opgave i en arbejdsgruppe på dette niveau, forklarede vidnet, at han ikke ville have gjort det på den måde, hvis han havde været direktør for området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

> *"Vedlagt følger referat af møde mellem proces-ejere, Afregning Erhverv og Afregning Person. På mødet blev procesejer-opgaverne i forhold til udbytteadministrationen drøftet og der var enighed, om at det overordnede procesejer-ansvar skal ligge i Afregning Erhverv.*
>
> *Vi synes imidlertid - her i Afregning Erhverv - det lidt usikkert hvem der gør hvad i forhold til handleplanen og hvad vores rolle er.*
>
> *Hvem har ansvaret for handleplanen og indholdet heraf?"*

Forespurgt, om vidnet før eller efter havde nogle drøftelser med Susanne Thorhauge om denne e-mail, forklarede vidnet, at han havde mange drøftelser. Det ramte præcis ind i det, han flagede.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke var opmærksom på den aftale, der blev lavet den 17. september 2013, forklarede vidnet, at han havde perifert indblik i, hvad udbytte var, men dette handlede om, hvor kagen skulle skæres, i forhold til hvem der havde ansvaret. Det var meget specifikt, hvem der skulle have ansvaret for hvad, og hvor langt deres ansvar gik, og dette var en omkalfatring af måden at tænke på i SKAT. Det var i virkeligheden det, der afstedkom GPS, dvs. "God Processtyring i SKAT". Forespurgt, om han eskalerede den omhandlede drøftelse opad i systemet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til hvem, forklarede vidnet, at det var til Steffen Normann Hansen, Preben Kristiansen og Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, om det var på dette tidspunkt i 2013, forklarede vidnet, at det var alle steder,

hvor han kunne komme afsted med det. Det var til evig diskussion i ledelsen, da det var helt centralt.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

> *"Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke var til stede på mødet, og at udspørgeren forstod det sådan, at drøftelserne og aftalen på mødet ikke havde været præsenteret for ham, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

> *"Vedlagt følger referat af møde mellem proces-ejere, Afregning Erhverv og Afregning Person. På mødet blev procesejer-opgaverne i forhold til udbytteadministrationen drøftet og der var enighed, om at det overordnede procesejer-ansvar skal ligge i Afregning Erhverv."*

Forespurgt, om ikke vidnet således blev orienteret om det, bekræftede vidnet, at han blev orienteret. Det er også derfor, han siger, at det ikke var deres ansvar.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at der var en IT-del og en anden del, som bestod af nogle manuelle processer, og at hvis man lagde de to dele sammen, havde man det hele. Forespurgt, om vidnet læser det foreholdte sådan, at det vedrørte den ene del, den anden del eller det hele, forklarede vidnet, at hvis det var det fulde procesejeransvar, så handlede det om, at man havde det fra vugge til grav. Forespurgt, om det var sådan, han opfattede det, forklarede vidnet, at det ikke var hans rolle på det pågældende tidspunkt. Forespurgt, om det er sådan, han opfatter det, der står omkring det overordnede procesansvar, bekræftede vidnet dette. Det betød, at hvis der blev snydt med udbytte, var det ham, de kom og slog i hovedet. Foreholdt, at han forklarede, at han reagerede over for det anførte, og forespurgt, hvad konklusionen blev på det, forklarede vidnet, at han ikke husker det årstalsmæssigt, da det pågik i flere år, hvor der var en diskussion frem og tilbage. Foreholdt, at man ved, hvad der skete 2 år efter, og forespurgt, hvad konklusionen blev på det, de diskuterede, og om der overhovedet blev konkluderet, forklarede

vidnet, at det gjorde der ikke, ud over at der blev igangsat det store projekt, GPS, i forhold til at sige, hvad der var procesejerens rolle. Foreholdt, at dette er interessant, idet man netop taler om det i forbindelse med behandlingen af udbytteskattesagerne, og forespurgt, om han mener, at der ikke blev konkluderet på det, forklarede vidnet, at der blev konkluderet så meget på det, at man iværksatte et projekt, som ikke nåede at blive implementeret. Forespurgt, om der var andre i de øvrige ledelseslag, der kunne have fået den opfattelse, at diskussionen endte på den måde, at det overordnede procesansvar endte hos vidnet og vidnets enhed, forklarede vidnet, at det må der være nogen, der har, eftersom han blev hjemsendt. Forespurgt, hvem det så var, forklarede vidnet, at det håber han, at undersøgelseskommissionen finder ud af. Forespurgt, om det er noget, han selv kan svare på, forklarede vidnet, at det kan han ikke, men han ville ønske, at han kunne, da det ville bringe ham videre.

Kvartalsstatusmeddelelser

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet så, hvordan kvartalsstatusmeddelelserne i forhold til SIR's revisionsrapporter udviklede sig, forklarede vidnet, at han læste dem. Forespurgt, i hvilken egenskab han læste dem, og hvordan kvartalsstatusmeddelelserne kom til ham, eftersom man på dette tidspunkt ikke længere havde de forskellige fora, Juridisk Forum og Produktionsforum, forklarede vidnet, at når han kom i kontakt med revisionsrapporter, bladrede han først ned til sidste side for at se, hvor man var henne, dvs. om det var "ikke helt tilfredsstillende" eller "utilfredsstillende". Hvis det var "utilfredsstillende", gik vidnet dybt ned i substansen for at se, hvad de kunne gøre ved det. Foreholdt, at spørgsmålet var, om vidnet var inde over kvartalsopfølgning på de kritiske rapporter, forklarede vidnet, at han også var inde over opfølgningerne. Forespurgt, om vidnet var inde over, hvor man gik ind og lavede opdateringer i forhold til handleplaner, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"12-014 Revision af udbytte- og royaltyskat, God fremdrift, Opdateret handleplan - OK"*

Foreholdt, at "god fremdrift" var markeret som grøn.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

"Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der endnu ikke er udførte."

Foreholdt, at feltet "Fremdrift" var markeret som gul.

Forespurgt, om vidnet så disse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han så dem alle sammen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364-1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

"3.7

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling:

Opdatering 15.08.2014:

Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014.

Frist: 30.04.2014

Frist skal ændres til 30.09.2014

Punktet afsluttet.

Ansvarlig …:

Fagområde:

Betaling & Regnskab – Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv.

Lena Bardrum, Afregning Person."

Foreholdt, at pkt. 3.7 var det punkt, der omtalte, at der var behov for, at der blev etableret et overordnet ansvar med ledelsesmæssigt fokus for hele processen, og forespurgt, om vidnets opfattelse var, at den del var afklaret ultimo september 2014, forklarede vidnet, at det ikke var hans opfattelse. Foreholdt, at de ansvarlige var Dorthe Pannerup Madsen fra Betaling og Regnskab, Jeanette Nielsen fra Afregning Erhverv og Lena Bardrum fra Afregning Person, og at man kunne tænke, at det var de drøftelser, der havde været, forklarede vidnet, at det var det også. Hans folk kunne som procesejere bistå i arbejdet med at udvikle noget, der var bedre end det, de havde. Det var det mandat, de fik af vidnet.

Vidnet blev foreholdt, at han fik et dokument med kvartalsstatus, og at der omkring pkt. 3.7 vedrørende etablering af et overordnet ledelsesmæssigt fokus nu blev afrapporteret til ledelsen, at man først havde ændret en frist fra den 1. april 2014 til den 1. september 2014 og derefter havde afsluttet punktet. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der længere nede i teksten står, at beskrivelser af opgaver og ansvarsområder forventedes færdige ved udgangen af august 2014. Forespurgt, om han reagerede på dette eller påpegede, at han ikke mente, det var afsluttet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. I forhold til sine folk spurgte han omkring hele opgaven ind til, om de leverede det, de skulle, og om de hjalp med til at finde de bedste løsninger. Det påstod de, at de gjorde. Forespurgt, om det var det, han havde fokus på, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1365-1367 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter), hvoraf bl.a. fremgår, at fristerne på flere punkter blev rykket.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af den kolonne, der er nummer 2 fra højre, at under pkt. 3.3, blev en oprindelig frist ændret fra den 30. april 2014 til den 30. september 2014, og at den blev derefter ændret på ny til den 31. december 2014. Vidnet blev endvidere foreholdt, at hvis man fortsætter nedad, er det en generel tendens, at man ændrede og udskød fristerne. Forespurgt, om det var noget, der var usædvanligt eller gav anledning til bekymringspunkter, forklarede vidnet, at han kun kan sige, hvad han hørte fra sine chefer i forhold til det. Indkaldelsen til møder osv. lå i et andet ressort, i en anden søjle. De stillede op, og vidnet er blevet bekendt med, at møderne blev aflyst rigtig mange gange, og at der ikke var ledelsesmæssigt fokus.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"12-014 Revision af udbytte- og royaltyskat, God fremdrift, Opdateret handleplan - OK"*

Foreholdt, at feltet "Fremdriftsmarkering" var markeret som grøn.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3759-3761 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

"3.3

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Handling:

...

21.01.2015

Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015

Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.

Frist:

…

Punktet afsluttes"

Forespurgt, om vidnet var inde over, at punktet skulle afsluttes, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han tænkte over, hvorvidt det var rigtigt eller forkert at lukke punktet, forklarede vidnet, at han er i tvivl, om han kan huske det, men der står jo en række ting, der skulle laves, og derfor tænker han, at det måske ikke var klogt at lukke punktet.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man bremsede CSC-prøvekørslen i april 2015, forklarede vidnet, at den oplæste passus handlede præcis om det, som vidnet var oppe hos økonomidirektøren med, og som han fik nej til. Det vidner jo om, at det ikke skulle have været lukket. Forespurgt, om det var sædvanligt at lukke et punkt, uagtet at der var en række fremtidige handlinger, og at der under det anførte om CSC også var anført yderligere tiltag, forklarede vidnet, at det var det ikke, og at han er overrasket over det, for han synes ikke, at de havde for vane at lukke punkter i skattevæsnet. Men det var ikke hans domæne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3761 og 3763-3764 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

"3.6 + 3.8

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

Handling:

…

21.01.2015

Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og RKO

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet. SIR har tilkendegivet at det mest hensigtsmæssige er en systemløsning.

En systemløsning kræver en nærmere beskrivelse og analyse af løsningsmodeller. Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften"

Foreholdt, at man her igen lukkede et punkt, der helt åbenbart ikke var blevet løst, forklarede vidnet, at man i dag må sige, at det bestemt ikke var løst. Foreholdt, at det var det heller ikke efter teksten, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han har en forklaring på, hvorfor det skete, forklarede vidnet, at det har han ikke, og at han ikke har haft indflydelse på, at punktet blev lukket.

Genåbning af handleplanen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, sendt kl. 12.32 til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Madsen og Susanne Thorhauge):

"Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe."

Foreholdt, at man i materialet kan se, at nogle punkter blev genåbnet, og forespurgt, om vidnet var inde over forløbet med at genåbne nogle af punkterne, forklarede vidnet, at det var han ikke. Dette er en af de e-mails, som han studser over, at han ikke fik. Han ville have reageret prompte på dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1709 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Susanne Thorhauges e-mail af 19. august 2015 kl. 23.25 til Jonatan Schloss med kopi til Richard Hanlov og René Frahm Jørgensen):

"Som aftalt fremsendes en orientering om status på de tiltag, SKAT har iværksat som opfølgning på SIR-rapporten fra 2012 om udbytte.

Redegørelsen, der ligger til grund for orienteringen, er udarbejdet af procesejer (Selskaber & Digitalisering) og Betaling & Regnskab hos René Frahm Jørgensen.

Richard har ikke haft mulighed for at godkende endnu."

Forespurgt, om vidnet var inde over forløbet på dette tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det var den samme dag, bekræftede vidnet dette og forklarede, at han ikke blev briefet, inden den blev sendt til Jonatan Schloss, hvilket ville have været klogt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1707 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Johnny Schaadt Hansens e-mail af 20. august 2015 til Susanne Thorhauge med kopi til René Frahm Jørgensen):

"Jeg mener at Richard også skal godkende den inden den går videre."

Forespurgt, om vidnet godkendte handleplanen på dette tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Som han erindrer det, ringede han til Johnny Schaadt Hansen og Susanne Thorhauge, da han så e-mailen, for at høre mere substantielt, hvor de var henne, og hvad det var, han skulle tage stilling til, herunder hvad det betød for hans ressourcer, og hvor han skulle sætte ind. Forespurgt, om vidnet derefter godkendte den, bekræftede vidnet dette.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det opstod i departementet. Det var Ivar Nordland, der var underdirektør/vicedirektør der, som var optaget af projektet. Vidnet var på det tidspunkt under stort pres, da han ikke havde folk nok til at gå ned i de ting. Det var et nyt projekt, der åbnede, som vidnet skulle bruge ressourcer på, og vidnet satte sig imod, men blev banket på plads af departementet, hvorefter han satte folk på.

Vidnet blev foreholdt, at Jette Zester den 8. maj 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun ikke mente, at TRACE-projektet ville være hensigtsmæssigt, idet hun ikke var tilhænger af løsningen, og at hun havde orienteret vidnet om dette. Foreholdt, at efter Jette Zesters opfattelse var de danske skatteregler så specielle, at man ikke nødvendigvis ville have nogen overensstemmelse med det, der skete i Europa, og forespurgt, om det er noget, han kan genkende, bekræftede vidnet dette. Han havde mange samtaler med Jette Zester og andre om disse ting. Forespurgt, om han var enig med hende, bekræftede vidnet dette. Jette Zester var den dygtigste procesmedarbejder, han havde. Forespurgt, om det var en viden og en holdning, som han bragte videre, forklarede vidnet, at han diskuterede det perifert med Steffen Normann Hansen. Forespurgt, hvad Steffen Normann Hansen sagde om det, forklarede vidnet, at han tror, at Steffen Normann Hansen var enig i vidnets konklusioner.

Det var også for at sige, at det ikke var deres område, men de havde en fælles interesse i at få det danske skattevæsen til at køre på bedst mulig måde.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet blev involveret i den formodede svindel, og hvornår han fik oplyst, at der var bekymringspunkter der, forklarede vidnet, at han mener, at det var den 5. eller 6. august 2015. Forespurgt, om vidnet var orienteret om whistleblowereren i juni 2015, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det har martret ham siden, at han ikke fik besked om det. Forespurgt, hvem der burde have givet ham besked om det, forklarede vidnet, at det burde Indsatssøjlen. Forespurgt, om han kunne have gjort nogen forskel, forklarede vidnet, at han kunne have sat en prop i, hvilket var det, han gjorde, dagen efter han fik kendskab til det, hvor han stoppede for al udbetaling. Forespurgt, om det var ham, der stoppede for al udbetaling, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår han gjorde det, forklarede vidnet, at det gjorde han den 6. august 2015 efter aftale med Susanne Thorhauge.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679-1680 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Som følge af anonym anmeldelse til forretningsområdet Indsats, Særlig kontrol har der været afholdt møde den 6. august 2015 med følgende mødedeltagere:*
>
> *Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
>
> *Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber*
>
> *Flemming Simonsen, Store Selskaber*
>
> *Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice*
>
> *Sven Nielsen, Betaling og Regnskab*
>
> *Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab*
>
> *Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab*
>
> *SKATs tavshedspligt blev indskærpet over for mødedeltagerne …*

Det blev aftalt på mødet, at Særlig kontrol og Betaling og Regnskab sammen skal gennemgå listen med de 180 selskaber for at konstatere, hvorvidt der er hold i sagen samt fremfinde revisionssporet for udbetalingerne.

…

De modtagne ansøgninger om refusion af udbytteskat kan stoppes med henvisning til § 69B i Kildeskatteloven:

…

Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres."

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han traf beslutningen, men at han ikke var med på mødet, og forespurgt, hvordan forløbet var, forklarede vidnet, at han mødte kl. 7, hvor en meget bevæget Susanne Thorhauge opsøgte ham og fortalte ham, hvad man havde erfaret. Han fik sat kroner og øre på svindlen, og hvor den var kommet fra. De brugte kun 5 minutter, før han gav besked om, at der med det samme skulle lukkes for al udbetaling af udbytte. Foreholdt, at Susanne Thorhauge heller ikke er på listen over mødedeltagere, og at hun således også var blevet orienteret, forklarede vidnet, at Jeanette Nielsen var med på mødet, og at hun uden tvivl er gået til Susanne Thorhauge kort efter mødet.

Forespurgt, hvad det var, vidnet besluttede, forklarede vidnet, at det var at lukke for udbetalingerne, indtil de kendte processerne. På dette tidspunkt havde han ikke nogen føling med, hvad der foregik, og han anede ikke, hvordan de udbetalte i Høje Taastrup, og hvad man havde med det at gøre i Horsens og Ringkøbing, idet det var andre direktører, der var på det. I forhold til det systemmæssige havde han adgang til at gå ind og lukke ned. Forespurgt, om han havde kompetencer til at beslutte det, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det gjorde han. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, han mente, han gjorde, var at lukke for al form for refusion, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var på både den ene og den anden ordning, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt ikke vidste noget om den bevidstløse stempling af bilag, og at han ikke vidste, at det var svindel.

Vidnet blev foreholdt, at hvis man ser på de indberetninger, der kom både fra England og fra whistlebloweren, så vedrørte de nogle særlige reclaimagenter og nogle særlige selskaber, herunder både dem, der lavede udbyttenotater, og dem, der fremstod som ejere. Forespurgt, om hans beslutning gik på, at der skulle lukkes totalt, eller om der skulle lukkes for de mistænkte, forklarede vidnet, at han ikke vidste,

hvad omfanget af svindlen var, eller hvad processerne var derude, men han trak sikkerhedskortet og stoppede udbetalingerne, indtil de vidste mere. Forespurgt, om det så var alle former for refusion, han stoppede udbetalingerne for, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det blev effektueret, forklarede vidnet, at det var gennem opringninger og systemnedlukninger.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der også skete en vis form for refusion i de nærmeste dage derefter, bekræftede vidnet dette. Han har også fulgt korrespondancen, i forhold til at nogle gerne ville have genåbnet udbetalingerne, fordi der var pres på fra Danske Bank og andre, hvortil de sagde, at det gjorde de ikke.

Vidnet blev foreholdt, at René Frahm Jørgensen den 30. april 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det, der blev besluttet den 6. august 2015, var et udbetalingsstop for de ansøgninger, der var indgivet af en række helt konkrete reclaimagenter, men at man først besluttede et fuldstændigt udbetalingsstop den 13. august 2015. Vidnet forklarede, at han lukkede ned den 6. august 2015. Det var ikke noget med, at der var nogle specielle, der skulle lukkes ned for. Han bad om en permanent lukning for udbetaling.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han – med alle de dokumenter, der har været i processen, også i forhold til hans egen hjemsendelse – vil appellere til, at man får skabt et grundlag, så han kan få at vide, på hvilket grundlag han blev hjemsendt, og hvem der traf beslutningen, da det er hårdt for ham ikke at vide det.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes forevist ekstraktens side 4494 (3. Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet - 'den tidlige periode' - version 2) og foreholdt, at der i dag er forklaret om placeringen af det overordnede ledelsesmæssige ansvar for processen vedrørende udbytteskat. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der i juni 2010 blev afholdt et møde i Produktionsforum, hvor en række af de øverste ledelsesmedlemmer var til stede, herunder vidnet selv, som alle havde læst rapporten, hvoraf det fremgår, at der ikke var sikkerhed for, hvem der var ejer af de aktier, som man refunderede udbytteskat på. Foreholdt, at der heri ligger en påpegning af en risiko, og forespurgt, om vidnet husker, om den risiko var noget, de drøftede konkret på det møde, forklarede vidnet, at de ikke drøftede det konkret på mødet, men han flagede på mødet, at det var et problem. Efterfølgende flagede han det i Indsats-

udvalget i forhold til skærpet kontrol på områder, hvor man kunne sige, at der var en risikobetragtning involveret. Han forsøgte at flage, at nogen burde tage hånd om det. Forespurgt, hvem han sagde det til, forklarede vidnet, at han mener, at møderne i Indsatsudvalget var ledet af Jan Lund, som var underdirektør. Forespurgt, om han kan tidsfæste det, forklarede vidnet, at det kan han ikke, men det bør fremgå af materialet.

Vidnet blev foreholdt, at man har hørt både fra vidnet selv og fra mange andre, at refusion af udbytteskat var et meget komplekst område, og at der var en række fagområder inde over, som ultimativt skulle bidrage til løsninger. Vidnet blev endvidere foreholdt, at man under afhøringerne har hørt, at både Borger og Virksomhed og Jura og Samfundsøkonomi – samt på et tidspunkt også Store Selskaber – har været bragt i spil omkring faglighed og kontrol. Endelig blev vidnet foreholdt, at han tidligere forklarede, at det var vanvittigt at adskille udbetalingsprocessen fra afregningen og lægge den over under Inddrivelse. Forespurgt – hvis det er korrekt, at der ikke blev placeret et overordnet ledelsesmæssigt ansvar for håndtering af processen – hvor vidnet synes, at det på dette tidspunkt havde været mest logisk at placere det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at han, inden han blev hjemsendt, var i gang med at sætte motor på God Processtyring i SKAT, hvor han i dag – også efter at være blevet sendt hjem – tænker, at det var dumt af ham at ville påtage sig det yderligere ansvar. Han kunne godt se idéen med det, for hvis man har folk, der har forstand på IT, og hvis man har folk, som kan gennemskue processer på en god måde, kunne han se skridtet videre i forhold til at påtage sig ansvaret for at kortlægge hele røret ud i de manuelle processer.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der i spørgsmålet menes med "dette tidspunkt", oplyste advokat Jacob Aaes, at der menes mødet i Produktionsforum i juni 2010.

Forespurgt af vidnet, om det var et møde, vidnet deltog i, oplyste advokat Jacob Aaes, at det gjorde vidnet, og at han dengang havde en fagdirektørstilling.

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt, at der på dette tidspunkt kom en anbefaling fra SIR om, at der skulle placeres et overordnet ansvar for håndtering. Vidnet blev forespurgt, hvor det – under hensyntagen til det foreviste diagram og den struktur, der var i SKAT – efter vidnets opfattelse havde været mest hensigtsmæssigt at placere det ansvar – hvis man antager, at det ikke blev placeret – forklarede vidnet, at det var hos ham.

Kommissionens formand, Michael Ellehauge, bemærkede, at det er et hypotetisk spørgsmål, og forespurgt, om det også er sådan, det skal forstås, bekræftede advokat Jacob Aaes dette.

Kl. 14.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

20. august 2019
Protokol nr. 22

Den 20. august 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Iame Pedersen, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Birgitte Normann Grevy, Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Linnea Nissen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Pia Eder og Pia Kolind Nielsen (forlod mødet kl. 14.40)

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Bente Ekelund Oddershede, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

TOM STEVNS

Kl. 9.00 mødte Tom Stevns som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han havde pligt til at udtale sig.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til april 2016 var ansat som chefkonsulent i SKAT's afdeling IT-drift, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han var i IT-driftsafdelingen.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at han har været ansat mange steder. Han startede hos Johnni Mandrup Jensen. Forespurgt, om vidnet rent geografisk var placeret i Nordhavnen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han var placeret i Nordhavnen gennem hele perioden, bekræftede vidnet dette. I noget af den sidste del perioden var han ansat der, hvor efterretningsvæsnet også holder til. Han husker ikke adressen, men det lå omkring 3-400 meter nede ad Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2010 og frem forklarede vidnet, at han blev uddannet som elektroniktekniker i 1982, hvorefter han blev svagstrømsingeniør i 1987. Derefter har han taget forskellige kurser og har været med på en række spændende opgaver. Forespurgt, hvornår han blev ansat i SKAT, forklarede vidnet, at han blev ansat i august 2009. Forespurgt, om han gennem hele perioden har siddet med IT-driften, bekræftede vidnet dette. Han har siddet med IT-driften på forskellig vis og i forskellige afdelinger. Forespurgt, hvad han mener med forskellige afdelinger, forklarede vidnet, at han ikke har haft den samme chef hele tiden. Han startede med at have Johnni Mandrup Jensen som chef. Derefter kom han over i en anden afdeling, hvor de havde med IT system management-systemer at gøre. Derefter var han et par måneder i EFI-sammenhæng. Til sidst var han systemejer på to pensionssystemer, der hedder PAF og PAL. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til navnene på de to systemer forklarede vidnet, at det var PAF og PAL, som er de to pensionssystemer, som alle betaler ind til henholdsvis i den periode, hvor vi indbetaler til vores pension, og

på det tidspunkt, hvor vi skal have vores penge udbetalt. PAL er det første, og PAF er det sidste.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår og i hvilket omfang vidnet var involveret i administrationen af udbytteskat og refusioner, forklarede vidnet, at han kun var involveret i den på ren og skær teknisk niveau. Han fik udleveret nogle dokumenter om, hvordan dataene skulle udveksles. Forespurgt, hvornår dette foregik, forklarede vidnet, at det var omkring 2010-2011. Forespurgt, hvad hans opgave var i den sammenhæng, forklarede vidnet, at det var at verificere, at den protokol, der var lagt frem, som man havde arbejdet med i adskillige år, fungerede. Alle de udbytter, som de forskellige aktionærer havde rundt omkring i de forskellige landes banker, blev summeret sammen i en total, og når man summerede alle enkeltbeløbene sammen, skulle det stemme overens med det pågældende udbetalte aktieudbytte. Det lykkedes. Forespurgt, hvilket system han arbejdede i for at foretage den afstemning, forklarede vidnet, at han brugte sin egen platform, som var en XML-protokol. Det er en måde at opstille de forskellige data på. Han brugte en open source Java-platform fra IBM, der hedder Eclipse. Platformen, som han udarbejdede, gjorde det muligt for andre, som anvendte den samme open source-platform, at gå ind og benytte samme produkt og teste systemet, hvis de var interesserede i det. Forespurgt til protokollen forklarede vidnet, at det var TRACE-protokollen, som det hele handlede om.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder i den periode, hvor han beskæftigede sig med TRACE, forklarede vidnet, at det var Johnni Mandrup Jensen.

Forespurgt til vidnets nærmeste samarbejdsrelationer i forhold til TRACE og hans arbejde med dette, forklarede vidnet, at det var Troels Holst Larsen, Nadia Boufercha og Andreas Bo Larsen fra departementet. Desuden arbejdede han en smule sammen med Lisbeth Rømer, men det var mere som en inspirationskilde, fordi hun brændte for opgaven.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om nærmere information om den protokol, vidnet udviklede, og hvad det var for oplysninger, han arbejdede med, forklarede vidnet, at det ikke var ham, der udviklede protokollen, men at han testede den. Han lavede et proof of concept. De forskellige stater, der var med i samarbejdet, havde over 5-10 år udviklet protokollen og havde skåret den ind til benet. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad det betyder, at de havde skåret den ind til benet, forklarede vidnet, at det betyder, at det var det, man kunne blive enige om på daværende tidspunkt. Forespurgt, om aftalegrundlaget var det muliges kunst, bekræftede vidnet dette. Som han husker det, var TRACE-protokollen på det tidspunkt, da han trådte ind, umiddelbart større end det, der

blev testet til sidst. Det var afhængigt af, hvad medlemslandene blev enige om, og i OECD-sammenhæng var der 60-70 medlemslande, der skulle være enige.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Foreholdt, at udbytteområdet havde en del udfordringer, i forhold til hvad der kunne kontrolleres og ikke kunne kontrolleres, og at der var SIR-rapporter fra 2010 og 2013, og forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med eller var inde over disse rapporter, forklarede vidnet, at det var han ikke. Hans del af det var som en "black box", hvor der kom noget ind i form af de data, som han prøvede at manipulere ind i systemet, og så fik han noget ud. Det, protokollen skulle afprøve eller eftervise via hans test, var, om den kunne det, som man havde beskrevet i kravspecifikationen.

Forespurgt, om øvelsen for vidnet bestod i at levere et IT-instrument, hvor der kom brugbare output ud i den anden ende, når man havde indtastet oplysninger, forklarede vidnet, at alle de andre stater selvfølgelig også kunne lave deres eget, men at han skulle verificere, at der kunne være en overordnet enhed, som samlede alle data sammen og fik et fornuftigt resultat ud af det. Det er hans opfattelse, at det lykkedes.

Forespurgt, om Lisbeth Rømer fortalte vidnet noget om de udfordringer, man havde med, at man ikke kunne kontrollere, hvem der var den egentlige ejer, og at man ikke kunne kontrollere, om man kom til at refundere flere gange for den samme udbytteskat, forklarede vidnet, at det fortalte hun ikke. Dialogen gik mest på, at hun var dybt frustreret over, at processen generelt havde været så langsom. Hun havde brugt rigtig mange år af sit liv på at komme dertil. Han er på hendes vegne ked af, at det skulle ende sådan. Det er på sin vis absurd, for det var hende, der brugte rigtig meget energi på, at man fik et produkt ud af det.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvad grundtanken efter vidnets opfattelse var i TRACE, og hvad opgaven var, og hvilke problemer TRACE skulle løse, forklarede vidnet, at det husker han ikke præcist.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 98-100 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures) og foreholdt, at der er tale om forholdsvis lange og teksttunge beskrivelser.

Forespurgt, om vidnet var inde over de pågældende beskrivelser, forklarede vidnet, at han ikke husker de foreviste tekster, men han husker, at der var kravsspecifikati-

onsdokumenter, hvor der stod præcist anført, hvad de ønskede at opnå med deres proof of concept. Forespurgt, om han var inde over mere beskrivende tekster omkring tankerne bag TRACE, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han betragtede systemet som en "black box", dvs. en XML-fil, som er et elektronisk dokument, man lægger data ind i. For hans vedkommende gik det ud på at trække data ud igen og omsætte dem til noget af det, der blev forventet i kravsspecifikationen. Der skulle også kunne lægges dokumenter og information ind. Det var særligt data vedrørende adresser og navne, som kunne være svære at identificere. Der var fx spanske adresser, hvor der var to adresser på én lokation, ligesom der kunne være karakterer, som havde en mærkværdig accent eller fx færøske navne.

Forespurgt, hvem der bad vidnet deltage i TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det var hans chef, Johnni Mandrup Jensen. Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det var omkring januar 2011, at vidnet fik opgaven, forklarede vidnet, at det var sidst på vinteren 2010 eller i starten af foråret 2011.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 112 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures, afsnit IV "TAKING THE WORK FORWARD", litra E "Timetable", pkt. 48):

> *"It is anticipated that a complete Implementation Package could be endorsed by the CFA in January 2013 as a package recommended for adoption by any willing Member country."*

Forespurgt, om vidnet husker noget om tidshorisonten for sin opgave, og om den svarede til det foreholdte, forklarede vidnet, at det gjorde den – i hvert fald i forhold til det, der havde med proof of concept at gøre. Det meste blev afsluttet i løbet af efteråret 2011. Efterfølgende var han primært med på sidelinjen for at se, hvordan det videre forløb var. Midt i det hele kom USA ind over med deres FATCA, hvor Danmark sammen med alle de andre EU-lande og andre lande, der havde en eller anden handelsforbindelse til USA, skulle indberette alt om udbytteskat til USA. På sigt skulle man ikke bare indlevere data til USA, men man skulle også have data tilbage omkring aktieudbytter, så man kunne få penge tilbage fra USA. Forespurgt, om det var USA's eget initiativ, man forsøgte at udbrede, bekræftede vidnet dette. Alle vendte om på en femøre og gik FATCA-vejen. TRACE-protokollen som sådan blev derfor aldrig benyttet. Man samlede TRACE og EU's Common Reporting Standard. Meget af det gik dybest set ud på det samme, men når man samlede ting, blev det måske ikke kvalitetssikret i samme grad. Han har i hvert fald ikke været med til at kvalitetssikre den endelige FATCA-protokol. Han mener ikke, at TRACE-protokollen på noget tidspunkt har været i spil som en aktiv protokol.

Vidnet blev foreholdt, at han således arbejdede med at få IT-redskabet gjort klart til brug for TRACE-protokollen, og at der på et tidspunkt skete det, at USA havde andre tanker, der kørte parallelt. Forespurgt, om det havde indflydelse på hans arbejde, eller om de arbejdede uændret videre med TRACE, forklarede vidnet, at hans arbejde blev ratificeret i 2013, således at TRACE-protokollen fra dette tidspunkt stod til rådighed for OECD-landene. Forespurgt, om hans arbejde dermed nåede at blive klart inden den foreholdte deadline i januar 2013, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet på nogen måde var inde over de internationale drøftelser, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han sad udelukkende i teknikrummet. Forespurgt, om han havde dialog omkring TRACE med Ivar Nordland, der var international direktør, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Der var muligvis e-mails, som Ivar Nordland var med på, men i det daglige havde vidnet ikke nogen dialog med ham. Forespurgt til Andreas Bo Larsen forklarede vidnet, at de indimellem sad ved siden af hinanden til møder i OECD-grupperne. Vidnet kom i den forbindelse med tekniske input, når der blev forhandlet, hvorvidt man skulle gøre det ene eller det andet, men han var mest med som bisidder og kom kun med input i teknisk sammenhæng. Han forsøgte kun at have fokus på det tekniske, mens Andreas Bo Larsens rolle lå i det juridiske. Forespurgt, om vidnet således ikke havde fokus på det, når man drøftede jura eller tidshorisonter, forklarede vidnet, at det havde han ikke, og det var helt bevidst. Forespurgt, om han har kendskab til Søren Aslak, der skulle have været inde over, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt til Troels Holst Larsen forklarede vidnet, at det var i starten, at han indførte vidnet i det hele. Forespurgt, om det var på baggrund af forhandlinger, som Troels Holst Larsen havde deltaget i, og hvad Troels Holst Larsens indgang til det havde været, forklarede vidnet, at Troels Holst Larsen havde været med fra starten, da vidnet første gang var med dernede. Det betød, at vidnet landede i Paris på en ordentlig måde. Det var specielt for ham pludselig at sidde blandt 70 andre medlemslande og tale om det. Forespurgt, om vidnet ikke tidligere havde været ude eksternt i sin funktion, forklarede vidnet, at det havde han, da han arbejdede med de første internet-ADSL-systemer for Ericsson tilbage i 1997-1998. Forespurgt, om han havde prøvet det som statsligt ansat, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

17. marts 2011 – referat fra møde vedrørende TRACE-proof of concept

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4202 (2011-03-17 - Referat fra møde vedr. 'Proof of Concept' af TRACE den 17. marts 2011):

"Deltagere:

Lisbeth Rømer, Tom Stevns, Nadia Boufercha, Jette Zester, Karina Tangaa Jul Andersen og Troels Holst Larsen."

Forespurgt, om vidnet var orienteret om mødet eller var med på sidelinjen, forklarede vidnet, at han nok var med på mødet. Der blev etableret en arbejdsgruppe, som Troels Holst Larsen stod for.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4202 (2011-03-17 - Referat fra møde vedr. 'Proof of Concept' af TRACE den 17. marts 2011):

"1.1. Etablering af arbejdsgruppe (Troels)

Drøftelse af deltagere. Det blev aftalt, at alle mødedeltagerne indgår i arbejdsgruppen. Herudover orienteres Jura & Samfundsøkonomi repræsenteret ved Søren Aslak og Andreas Bo Larsen samt Kaj Jakobsen fra SKAT Midtjylland/Århus løbende om arbejdsgruppens aktiviteter med henblik på at sikre den nødvendige koordinering. Tom bliver arbejdsgruppens formelle kontaktperson ift OECD-sekretariatet."

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad det indebar, at han var kontaktperson, og hvad forløbet var herefter, forklarede vidnet, at han ikke husker det specielt. Han fik muligvis tilsendt dokumenter, som han videresendte. Forespurgt, om OECD-sekretariatet var et sekretariat nede i OECD, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han således var i dialog med de medarbejdere i OECD, der arbejdede med projektet, bekræftede vidnet dette. Han deltog også i møder dernede, og på bundlinjen handlede dialogen om, hvornår der var møde næste gang.

Forespurgt, hvordan vidnet orienterede tilbage til Danmark om de input, han fik på møderne, forklarede vidnet, at han videresendte de e-mails, der kom dernedefra. Som regel var de andre også på, idet han ikke var den eneste. Forespurgt, hvem han sendte dem videre til, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om Ivar Nordland var en af dem, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han prøvede typisk at sende til dem, som han syntes havde en interesse i det, uden dog at spamme.

1. april 2011 – referat af "nordisk TRACE-møde" afholdt i Oslo den 24. marts 2011

Vidnet blev foreholdt, at der blev afholdt et nordisk TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011. Vidnet forklarede, at han har læst om dette møde, og at han ikke har noget kendskab til det.

Forevist ekstraktens side 472 (2011-04-01 (2) - Referat fra nordisk TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011) og forespurgt, om vidnet husker at have fået referatet fra mødet, forklarede vidnet, at han husker at have læst det engang. Forespurgt, om han har læst det hos sin bisidder eller tidligere, forklarede vidnet, at han har læst det som en del af sin forberedelse inden afhøringen.

Arbejdet med TRACE fra april 2011 til maj 2014

Forespurgt til vidnets kendskab til forløbet omkring TRACE fra april 2011 til maj 2014 forklarede vidnet, at han ikke har noget kendskab til forløbet. FATCA kom ind og satte en helt anden dagsorden. Han blev automatisk også en del af denne, idet fokus pludselig blev fjernet fra TRACE.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår det beskrevne om FATCA fandt sted, forklarede vidnet, at han ikke husker det præcist, men han mener, at det var i 2012. Han var med fra starten, hvor FATCA kom ind over, og hvor en af USA's OECD-repræsentanter pludselig sagde, at nu havde man en TRACE-protokol. I løbet af en formiddag var der pludselig et helt andet fokus. Forespurgt, om det var i 2012, forklarede vidnet, at det var i 2012 eller 2013.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 4731 (2013-01-23 (2) - TRACE implementation package).

Forespurgt, om vidnet husker, om FATCA kom ind, før eller efter denne package blev gjort klar, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han tror, at FATCA kom ind før. Det rev gulvtæppet væk under TRACE. Det kom ind, efter han havde udført sit arbejde. Hans proof of concept i forhold til den efterfølgende ratificering havde FATCA ikke noget med at gøre. Der var nogle tekniske forhold og nogle tests, der gjorde, at man i hvert fald kunne bruge TRACE-protokollen, men man har sikkert også kunnet bruge FATCA, da det grundlæggende var et spørgsmål om de samme data, der lå i lidt forskellig rækkefølge og i forskellige grupperinger. Dybest set ville man dog have kunnet foretage den samme test efterfølgende.

Maj 2014 – drøftelser om fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1129 (2014-05-19 - E-mail fra Tom Stevns vedr. status på OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 15. maj 2014 kl. 12.24 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen med kopi til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph, Karina Tangaa Jul Andersen, Lena Bardrum, Jeanette Nielsen, Tom Stevns og Susanne Thorhauge):

> *"Jeg har sat et galleri af (forhåbentlig) relevante personer på c.c. (– og Lena/Karina, I må meget gerne videreformidle til USO-projektet!) Men jeg må hellere nævne, at på nær Tom Stevns har ingen af os befattet os med TRACE tidligere. Så vi starter næsten alle på samme niveau."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1126-1127 (2014-05-14 - E-mail-korrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 14. maj 2014 kl. 15.14 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"I 2013 har TRACE-projektet ligget stille, men der er der nu udsigt til, at OECD vil tage det op igen og begynde at videreudvikle på det efter sommerferien."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet alene leverede en ydelse på den tekniske side og derudover ikke havde mere med projektet at gøre, herunder med hvad der var blevet sagt eller gjort fra dansk side i mellemtiden, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet husker forløbet i forbindelse med opstarten i maj 2014 som beskrevet i de to foreholdte e-mails, hvor Merete Helle Hansen skrev, at der var udsigt til, at man vil tage projektet op igen og begynde at videreudvikle efter sommerferien, forklarede vidnet, at han efterfølgende – i 2014 – kun var med til noget, som var FATCA-relateret. SKAT gik FATCA-vejen, og han har på intet tidspunkt hørt om nogen, der efterfølgende beskæftigede sig med TRACE.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1128 (2014-05-19 - E-mail fra Tom Stevns vedr. status på OECD's TRACE-projekt, Tom Stevns' e-mail af 19. maj 2014 kl. 12.24 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og Hanne Villemoes Hald med kopi til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph, Karina Tangaa Jul Andersen, Lena Bardrum, Jeanette Nielsen, Susanne Thorhauge og Troels Holst Larsen):

> *"I 2010 fik jeg til opgave at udføre omfattende TRACE-Prove of concept(PoC) scenarier for OECD. Jeg udviklede en test og udviklingsplatform som er baseret på indberetningsdata fra seks landes banker henholdsvis HSBC og Citi. På denne*

platform kan man teste og videreudvikle de mest basale krav til et givent TRACE system.

Bagtanken med systemet var ydermere at det skulle kunne overtages og benyttes af en given Stat uden forkendskab til de teknologier som ellers måtte være forventelige. Hermed kan en Stat med rimeligt få midler hurtigt danne sig et overblik om, hvad opgaven går ud på rent teknisk og for så vidt kopiere de dele af løsningen til eget brug. Testen blev udviklet i Open-source udviklingsmiljøet Eclipse.

Testen kan blandt andet opsummere totaler på indberetninger og identificere personer på finurlige adresser.

Canada kopierede faktisk denne løsning i forbindelse med TRACE-PoC, da de først kom med på banen sidst i forløbet og

Dermed kunne Canada IRS drage nytte af vores fælles erfaringer.

Så vi har bevist genbrugeligheden.

Platformen er stadigvæk fuldkommen intakt og står til jeres disposition, hvis det skulle have jeres interesse."

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvorvidt man i 2014 på nogen måde gik videre ad denne vej, forklarede vidnet, at han tror, at de i SKAT, som efterfølgende skulle arbejde med det, startede helt forfra.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er rigtigt forstået, at testen kunne opsummere totaler på indberetninger, og om det var indberetninger om, hvad der var udbetalt af udbytte til enkelte personer eller selskaber, bekræftede vidnet dette. De prøvede på at finde en unik identifikation af en person. Normalt anvendte man tax identification number, dvs. TIN, men da det ikke var tilladt alle steder, prøvede han på andre måder. Man kunne lave en sekvens, hvor der var andre parametre, som var unikke, og som man kunne anvende til en mapning mellem de data, som han fik udleveret fra Nadia Boufercha. Forespurgt, om "totaler på indberetninger" var summen af indberetninger, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at denne sum blev sammenholdt med det samlede beløb, som selskabet havde oplyst at have udbetalt i udbytte – dvs. den totale angivelse fra selskabets side – og at hvis summen på indberetningen var den samme som angivelsen, så gik det op, bekræftede vidnet dette. Blev der fx udbetalt aktieudbytter på 1 mio. kr., og det involverede aktier, der var fordelt i banker i seks forskellige lande, var det meningen, at hver af disse banker skulle indberette de aktieudbytter,

som var blevet udbetalt til forskellige konti med identificerbare personer. Derefter summerede man alle enkeltbeløbene sammen i en stor pulje, og det skulle så til sidst gerne give 1 mio. kr. Det var derfor ret omfattende. Summen af indberetninger blev sammenholdt med det oprindelige udbytte. Det kunne fx være Novo Nordisk, som havde oplyst, at de udbetalte 1 mio. kr. i udbytte, som blev fordelt til de forskellige banker og aktionærer. Derefter summerede man sammen på bankvis og fik alle enkeltbeløbene tilbage fra de forskellige landes banker, hvorpå han summerede dem sammen på bedste vis. Han prøvede desuden at finde ud af, om man kunne bruge andre data i en database, og i den forbindelse trak han data ud af XML-dokumentet, lagde dem ind i en database og trak dem ud igen. Det var et rent proof of concept, der gik ud på, om han kunne manipulere med disse data på det lavest mulige niveau, når man begyndte at lave et IT-system. Han validerede, at de data, som lå i XML-protokollen, kunne bruges.

6. november 2014 – notat til brug for kaffemøde om TRACE

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 3946 (2014-11-06 (1) - Notat til brug for 'kaffemøde' om TRACE den 6. november 2014).

Forespurgt, om vidnet var inde over dette notat eller har set det tidligere, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt var helt ude af arbejdet med TRACE-projektet. Han tog ned til OECD, fordi han havde fået til opgave at høre om, hvordan det udviklede sig. På et tidspunkt havde han på fornemmelsen, at det nærmest var ham selv, der skulle skubbe på for at komme derned. Det var omfattende at skulle derned og krævede meget forberedelse. Det var frustrerende. På et tidspunkt skrev han rundt og spurgte, hvad hans succeskriterier var, og hvad det skulle bruges til. Han fornemmede lidt, at det bare var en hyggetur. Han brændte selv for det, men følte ikke, at der var nogen modtager i den anden ende. Derfor skrev han på et tidspunkt til Merete Helle Hansen, at han gerne ville ud af det, idet han ikke syntes, at han havde nogen mission. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at han mener, det var engang i 2013. I 2014 kom han over i en ITSM-afdeling, hvor han ikke havde noget med det at gøre.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1126-1127 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 14. maj 2014 kl. 15.14 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen):

"Jeg har fået oplyst, at I og jeres medarbejdere har overtaget opgaven med tilbagebetaling af dansk udbytteskat fra Lisbeth Rømer. Den nærmere arbejdsfordeling kender jeg ikke. Derfor denne kollektive mail.

Jura vil gerne have oplyst en person, som kan følge med i OECD's TRACE-projekt sammen med os og relevante personer fra Kundeservice/Afregning og IT.

TRACE er meget kort fortalt et forsøg på at etablere en international tilbagebetalings- og indberetningsordning for udbytteskatter. Jeg har ikke selv nogle forkundskaber om TRACE og kender i det hele taget ikke noget til tilbagebetalingsreglerne. Men jeg har materiale fra OECD, som jeg gerne vil sende videre.

TRACE er udviklet af OECD i 2010-12. Lisbeth Rømer deltog undervejs i nogle arbejdsgruppemøder i OECD.

I 2013 har TRACE-projektet ligget stille, men der er nu udsigt til, at OECD vil tage det op igen og begynde at videreudvikle på det efter sommerferien."

Vidnet forklarede, at han ikke har modtaget den foreholdte e-mail. Han var muligvis på som c.c., men på dette tidspunkt var han overgået til ITSM-gruppen og var derfor ikke længere med i det.

Forevist ekstraktens side 1128 (2014-05-19 - E-mail fra Tom Stevns vedr. status på OECD's TRACE-projekt, Tom Stevns' e-mail af 19. maj 2014 kl. 12.24 til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og Hanne Villemoes Hald med kopi til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph, Karina Tangaa Jul Andersen, Lena Bardrum, Jeanette Nielsen, Susanne Thorhauge og Troels Holst Larsen), der tidligere var blevet foreholdt, og forespurgt, om denne e-mail var hans afsluttende kommentar, og om han derefter ikke var inde over det, bekræftede vidnet dette. Det var en historik over, hvad han lavede dengang.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken enhed vidnet sad i på dette tidspunkt i 2014, og foreholdt, at han nævnte ITSM, forklarede vidnet, at ITSM var en del af det, der dengang hed infrastrukturafdelingen. Forespurgt, om det var en IT-afdeling, bekræftede vidnet dette. SKAT's IT-afdeling har haft stor fluktuation og har gennem tiden været splittet op på mange måder.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1129 (2014-05-19 - E-mail fra Tom Stevns vedr. status på OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 15. maj 2014 kl. 13.03 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen med kopi til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph, Kari-

na Tangaa Jul Andersen, Lena Bardrum, Jeanette Nielsen, Tom Stevns og Susanne Thorhauge):

> *"Som nævnt tyder meget på, at OECD vil genoptage dette arbejde allerede her i 2. halvdel af 2014. Jeg vender tilbage, når der er nyt."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i denne runde, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Foreholdt, at man i januar 2010 forventede, at proof of concept ville være klar til 2013, og forespurgt, om der i den periode, hvor vidnet var involveret, var drøftelser om tidshorisonten for implementering af TRACE, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i sådanne drøftelser.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Oplysninger om svindel i andre europæiske lande

Forespurgt, om vidnet ved deltagelse i forhandlinger i OECD eller andre steder i løbet af 2012 og måske senere fik oplysninger omkring svindel andre steder i Europa – fx navnlig i Tyskland, hvor der kørte en svindelsag – forklarede vidnet, at han ikke hørte noget om svindel i Tyskland. Forespurgt, om der var andre steder, hvor man drøftede svindel, forklarede vidnet, at der på et tidspunkt var en person fra Estland, Letland eller Litauen, der holdt et indlæg på en halv time om nogle praktiske problemstillinger om, hvordan man forsøgte at lave svindel ved at sende data videre mellem stater og banker som en hel kaskade. På nogle tidspunkter kunne der være flere personer om samme konto, hvilket gjorde det svært at identificere, hvem der var den oprindelige ejer af pengene på kontoen. Som han forstod det, havde indlægsholderens land problemer med, at man kunne sende pengene afsted til 5-15 forskellige banker i hele verden. Forespurgt, om det var konkret svindel, som de havde oplevet, bekræftede vidnet dette. Det er det eneste helt konkrete eksempel, han husker. De kunne alle se, at deres redskab kunne være med til at identificere, hvor pengene diffunderede hen. Forespurgt, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var i begyndelsen af 2011 eller 2012, inden protokollen blev ratificeret. Forespurgt, om det var noget, han oplyste tilbage i systemet, da han kom hjem, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han mener, at Andreas Bo Larsen på det tidspunkt sad ved siden af. Selv var han udelukkende med som teknisk person.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken slags svindel det var, og om det vedrørte refusion af udbytteskat eller andet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han hæftede sig ved, at det var svært at identificere, hvor pengene blev af, og at man prøvede at få pengene og de data, der var forbundet med trans-

aktionerne, til at blive sværere og sværere at identificere. Forespurgt, om der var en præsentation, fx PowerPoint eller lignende, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var en tale. Forespurgt, om det var Andreas Bo Larsen, som var med ham dernede, bekræftede vidnet dette. Han kan dog ikke garantere, at Andreas Bo Larsen var med den pågældende dag. Vidnet rejste indimellem alene, idet der var nogle tekniske ting, hvor de skulle vurdere, om det rent tekniske indhold var i orden.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. SKAT gik FATCA-vejen, og det er det eneste, han kan komme i tanke om, der ligger lidt uden for.

IVAR NORDLAND

Kl. 10.00 mødte Ivar Nordland som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som fagdirektør for international skat i Koncerncentret, og at han siden januar 2013 har været ansat som chefrådgiver for internationale forhold, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden forklarede vidnet, at han sad blandt fagkontorerne og ikke havde sit eget kontor. Forespurgt, om han sad i Nordhavnen, forklarede vidnet, at han sad i Nordea-bygningen.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karriere forud for 2010 forklarede vidnet, at han er jurist og blev ansat i 1985 og har været der siden. Også før 2006 beskæftigede han sig stort set udelukkende med internationale forhold og forhandlinger.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder i de to perioder, dels i Koncerncentret, og dels da man havde departementsstrukturen, forklarede vidnet, at han i starten refererede til Peter Loft, og at han var en del af direktionen frem til 2010. I forbindelse med fusionen trådte han ud af direktionen. Efter dette tidspunkt, dvs. 2010, refererede han til afdelingscheferne. Det samme gjorde sig gældende fra 2013 og frem. Forespurgt, hvem der var hans nærmeste leder fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at det var en form for kollektiv mellem afdelingscheferne, men at den gennemgående person var Birgitte Christensen. Derudover var der forskellige økonomiske afdelingschefer, som i forskellig grad var inde over.

Forespurgt, hvem vidnets primære samarbejdsrelationer rundt om i organisationen var, forklarede vidnet, at det var fagkontorerne inden for det område, hvor han var mest aktiv, dvs. direkte skat. Det var således Lise Bo Nielsen, der havde et fagkontor, der hed Selskaber og Aktionærer, og Per Hvas, der sad med skatteprocesserne.

GENERELT OM INTERNATIONALE OPGAVER I SKATTEMINISTERIETS KONCERN

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4494-4495 (3. Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet - 'den tidlige periode' - version 2) med angivelse af områderne "Direktion", "Fagdirektører" og "Koncerncentret" med afdelingerne "Koncernfunktioner", "Jura og Samfundsøkonomi" og "Borger og Virksomhed" samt med angivelse af regioner og ledelsesforaene "Produktionsforum" og "Juridisk Forum".

Vidnet forklarede, at han deltog i Juridisk Forum, men ikke i Produktionsforum. Forespurgt, om det foreviste svarer til, hvordan han erindrer strukturen i den tidlige periode, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4192 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)).

Forespurgt, hvordan vidnet så fagdirektørernes rolle, opgave, ansvar og beføjelser, forklarede vidnet, at det var at være supplement til direktørerne, der hvor de havde brug for det. Han havde tradition for at tage sig af det internationale, da det var der, han havde sit virke. Der var ikke det store faktuelle samarbejde. Han passede forhandlingerne, og i det omfang, de blev til noget og blev godkendt politisk, var det op til fagkontorerne at implementere det. Det gjorde de i samarbejde med ham, men var der valgmuligheder, kunne han ikke diktere, hvordan de skulle gøre det. Det var

fagkontorerne, der bestemte, hvordan det skulle gøres, mens han bestemte, hvordan forhandlingerne skulle køre, ud fra de mandater og rammer der var givet.

Forespurgt, om vidnet har kendskab til tankerne og det overordnede formål bag strukturen med at lave et koncerncenter med en direktion og en række fagdirektører uden personaleansvar, forklarede vidnet, at det var en ledelsespolitisk beslutning.

Forespurgt, om vidnet som fagdirektør havde fået tillagt en egentlig beslutningskompetence, forklarede vidnet, at han ikke havde kompetence til andet end at håndtere forhandlingerne. Forespurgt, om han – når han skulle håndtere forhandlingerne – var hos Peter Loft eller andre for at få et mandat til det, forklarede vidnet, at det godt kunne ske, men som regel – og mest inden for EU-forhandlinger – var der mandater med visse rammer, og så længe man holdt sig inden for dem, var det op til ham at få dem udfyldt bedst muligt og varetage danske interesser bedst muligt.

Forespurgt, hvordan rammerne og vidnets mandat var i forhold til OECD og TRACE-forhandlingerne, forklarede vidnet, at han tog hul på forhandlingerne, men at han egentlig ikke blev givet noget mandat. Han sad i den øverste gruppe, der hed Committee on Fiscal Affairs, hvor han vidste, at TRACE ville komme op, fordi der havde været en pilotgruppe finansieret af bankerne, der gerne ville have det. Han vidste derfor i efteråret 2009, at det ville komme.

Forespurgt, om vidnet havde beslutningskompetence, når han deltog i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det havde han ikke specifikt. De, der skulle trække af på beslutningerne, var de rigtige afdelingschefer som sådan. TRACE-projektets start blev drøftet i Juridisk Forum, men først efter han havde lavet et oplæg til direktionen i februar 2010 med indstilling om, hvorvidt man ville bruge ressourcer på det. Forespurgt til det generelle plan, og hvordan der blev truffet beslutninger i Juridisk Forum – dvs. om det var en kollektiv beslutningsproces eller en konsultationsproces, hvorefter de egentlige direktører kunne disponere – forklarede vidnet, at han ikke husker meget fra møderne. I forbindelse med TRACE var han der primært for at sikre koordineringen af forhandlingerne, der foregik i OECD, med hvad Skattestyrelsen måtte have gang i, men der var ikke voldsomt meget at koordinere. Det foregik mest i OECD, hvorfra han orienterede, og så orienterede SKAT om, hvad de havde gang i. Der blev ikke truffet de store beslutninger. Foreholdt, at spørgsmålet vedrører den generelle beslutningsproces i Juridisk Forum, og forespurgt, om beslutninger i dette forum foregik ved en afstemningsproces, en kollektiv beslutning eller ved direktørerne, forklarede vidnet, at han ikke husker en afstemningsproces, eller at der blev stemt om noget som helst. Han opfattede det på den måde, at det var de chefer, der deltog i direktionen og også var med i forummet, som traf de endelige

beslutninger, hvis der skulle træffes nogen. Forummet var mest af orienterende karakter. Forespurgt, om det var et organ til drøftelse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet konkret fik tillagt instruksbeføjelser over for medarbejderne i fagkontorerne, forklarede vidnet, at det fik han ikke. Det blev aftalt med cheferne ad hoc, hvilke af kontorernes medarbejdere der rejste med ham, idet han ikke kunne tage til alle møder. Det skulle forankres i de faglige kontorer, hvor han så var den chef, der leverede chefkraften til rejserne og forhandlingerne. Forespurgt, om han således havde en drøftelse med en chef om, hvilke medarbejdere denne stillede til rådighed, bekræftede vidnet dette. Det blev aftalt fra sag til sag. Forespurgt, om vidnet havde beføjelser over for den medarbejder, der blev stillet til rådighed, forklarede vidnet, at det var vidnet, der bestemte på selve møderne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4200 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnittet "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektør for international skat*
>
> *Der etableres i Jura og Samfundsøkonomi en stilling som fagdirektør for international skat med opgaver, der primært relaterer sig til den juridiske direktørs og den samfundsøkonomiske direktørs ansvarsområder.*
>
> *Fagdirektøren har som primær opgave at koordinere, at Skatteministeriet har en opdateret og tilstrækkelig viden om den internationale udvikling på skatte- og afgiftsområdet, og at direktionen på dette grundlag udstikker retningslinjerne i det internationale arbejde.*
>
> *Fagdirektøren koordinerer udarbejdelsen af oplæg til internationale forhandlinger samt udarbejdelsen af strategier herfor. Fagdirektøren inddrages i beslutninger om deltagelse i internationale forhandlinger og repræsentation i internationale fora.*
>
> *Fagdirektøren skal sikre, at ministeriets lovgivning også i relation til internationale aspekter lever op til ministeriets kvalitetskrav, at lovgivningen er i overensstemmelse med internationale forpligtelser, herunder EU-forpligtelser, og i øvrigt er i overensstemmelse med den seneste udvikling indenfor international praksis og retsdannelse. Fagdirektøren skal herunder bidrage til, at der arbejdes for at understøtte enkel administration også i international sammenhæng.*
>
> *Fagdirektøren for international skat deltager i Juridisk Forum."*

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejde med de øvrige direktører, herunder fagdirektørerne, foregik, forklarede vidnet, at han hovedsageligt arbejdede sammen med de områdechefer, hvis områder han dækkede ved forhandlingerne. Der var ikke meget på tværs. Det var mest i forhold til Preben Underbjerg Poulsen, der dengang sad med lovkvalitet.

Forespurgt, hvordan samarbejdet foregik med koncerndirektøren og departementschefen, og hvordan rapporteringen foregik til og fra dem, forklarede vidnet, at han gik til departementschefen, i de få tilfælde hvor det var nødvendigt for at få tingene til at ske, men det havde formodningen mod sig, at det ville ske. Man går ikke bare til departementschefen. Man skal have noget meget konkret for at gøre det – dvs. noget, som kan bære det.

Forespurgt til, hvad der skete i forhold til løbende orientering opad i systemet, forklarede vidnet, at det var han ansvarlig for, men det skete ikke så tit. Det var kun, når han oplevede, at der var behov for det. Der var ikke en fast procedure for afrapportering, og han vurderede selv, hvornår det var nødvendigt.

Forespurgt til vidnets opgaver – ud over de nævnte områder omkring EU-ret og OECD – og hvad der var det mest centrale, forklarede vidnet, at der i EU-processen blev givet mandater gennem Folketingets Europaudvalg, og det var de rammer, han havde at forhandle inden for. Så længe han holdt sig inden for dem og sørgede for at få dækket ryggen af, hvor det var nødvendigt, gik det fint. Det meste af koordineringen skete reelt i forhold til Finansministeriet, der også havde svære interesser i det, idet det var deres minister og ikke skatteministeren, der rejste til EU-møderne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4200 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnittet "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektøren har som primær opgave at koordinere, at Skatteministeriet har en opdateret og tilstrækkelig viden om den internationale udvikling på skatte- og afgiftsområdet, og at direktionen på dette grundlag udstikker retningslinjerne i det internationale arbejde."*

Forespurgt, hvad vidnet gjorde for at sikre, at ministeriet var opdateret med tilstrækkelig viden, forklarede vidnet, at det i virkeligheden kørte meget af sig selv, og at han henvendte sig, når han syntes, det var nødvendigt. Forespurgt, hvad hans ajourføring bestod i, med hensyn til hvad der foregik i andre lande, forklarede vidnet, at løbende helt almindelig ajourføring, med hensyn til hvad der foregik i andre lande, kun skete, hvis der i Danmark var noget lignende oppe. Ellers skete det ikke.

Foreholdt, at der bl.a. i Tyskland fra 2012 var ganske meget omkring svindel med udbytteskatter, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han var opmærksom på dengang. Forespurgt, om det var noget, der blev drøftet internationalt, forklarede vidnet, at det var det ikke, så vidt han husker. Det kom først senere, da det for alvor bragede løs. Foreholdt, at hvis man ser på, hvad der blev trykt i medierne omkring det, bragede det allerede ret meget løs i Tyskland i 2012, forklarede vidnet, at det hørte han om i 2015, men det var ikke noget, han havde bemærket dengang. Forespurgt, om ikke der var tyske kolleger, der nævnte noget om det, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om vidnet deltog i ERFA-grupper, forklarede vidnet, at han løbende deltog i møder med kolleger fra EU og OECD, men at der ikke var noget snak om det der.

Forespurgt, hvordan vidnet som fagdirektør generelt oplevede ressourcesituationen i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at han mente, at den var dækkende inden for departementet og lovgivningsområdet. Men når der var brug for at få udkommanderet folk fra SKAT, var det en sej proces, men det lykkedes som regel. Forespurgt, om det var, fordi de var travlt beskæftigede, forklarede vidnet, at de mente, at de havde vigtigere ting at lave. Forespurgt, om han havde budgetansvar, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4199 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnittet "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektør for lovudvikling*
>
> …
>
> *Fagdirektøren har i samspil med fagdirektøren for international skat til opgave at sikre, at der ikke gennem samspillet mellem danske og internationale skatteregler forekommer urimeligheder eller utilsigtede spekulationsmuligheder.*
>
> *Fagdirektøren for lovudvikling deltager i Juridisk Forum.*"

Forespurgt, hvad de gjorde for at leve op til den del, forklarede vidnet, at fagdirektøren for lovudvikling var Preben Underbjerg Poulsen, og at Preben Underbjerg Poulsen og vidnet løbende talte sammen. Forespurgt, om de sammen havde en monitorering af, hvad der kunne være af spekulationsmuligheder, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Det var en fælles hobby.

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Forespurgt, om der i den sene periode med den mere klassiske myndighedsstruktur skete væsentlige ændringer i vidnets arbejdsopgaver og hans måde at agere på, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at der gjorde. Han fortsatte, som han plejede, men efter 2013 havde han ikke nogen formel arbejdsbeskrivelse, idet man afskaffede den. Forespurgt, om han også fra 2013 og frem bredt refererede ind til forskellige afdelingschefer, forklarede vidnet, at der ikke var andre at referere til. Han har svært ved at huske, at han er gået direkte til Jens Brøchner, eller at der har været behov for det. Han tror ikke, at han har drøftet denne her sag med Jens Brøchner overhovedet. Forespurgt, hvem vidnet så havde drøftelser med på direktionsniveau, forklarede vidnet, at det var Birgitte Christensen eller den aktuelle økonomidirektør – hvis der var en drøftelse.

Forespurgt, om vidnet i perioden fortsat ikke havde noget ledelsesansvar, forklarede vidnet, at som han opfattede det, havde han ikke andet ansvar end ved forhandlingerne.

Forespurgt, om vidnet oplevede ændringer eller øgede udfordringer i ressourcesituationen fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at ressourcesituationen var den samme. Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at han i sit eget job og i departementets ageren havde tilstrækkelige ressourcer, men at han fra tid til anden havde udfordringer med at få de fornødne ressourcer fra SKAT, bekræftede vidnet dette.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Organisationsmodellen i den tidlige periode med koncernstruktur

Forespurgt, hvordan den fælles ledelse i den tidlige periode blev opfattet, og om det forholdt sig sådan, at hvis man bare gik til én i direktionen, så havde man afrapporteret, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at direktionen var en kollektiv ledelse, der ikke som sådan havde specifikke referencer, men hvor han kunne referere ind til både den ene og den anden, bekræftede vidnet dette. Tingene stivnede som regel, i forhold til hvem man plejede at snakke mest med. Forespurgt, om man således gik til den person, man nu havde for vane at gå til og havde gode erfaringer med, bekræftede vidnet dette. Det afhang også af, hvilken type sag man havde. Forespurgt, om han opfattede uklarhed om, hvem man skulle referere til, forklarede vidnet, at han plejede at gå til Birgitte Christensen, i det omfang der var noget.

Foreholdt, at der findes det ulovbestemte resorttilsyn, som et departement skal gennemføre, og forespurgt, hvordan man sikrede det i den tidlige periode, forklarede vidnet, at det husker han ikke, og at det ikke var noget, han var blandet ind i. Fore-

spurgt, om det var noget, han blev blandet ind i, da man gik tilbage til den normale departementsstruktur i forhold til kontrol og resorttilsyn, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Risikovurdering og risikoanalyse

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over og havde kendskab til, hvordan man lavede risikoanalyser og risikostyringer i forbindelse med ligning og SKAT's produktion, og hvordan man prioriterede SKAT's indsatser, forklarede vidnet, at det var han ikke inde over.

Forespurgt, om det var en risikovurderet indsats af, hvor der var størst behov, når vidnet skulle vægte sin egen arbejdsindsats, forklarede vidnet, at det kun var i forbindelse med dobbeltbeskatningsoverenskomster, og i forhold til hvilket land det var mest presserende at forhandle med. Processerne i EU og OECD var dikteret af, hvad sekretariaterne der satte på dagsordenen, og det kunne man derfor ikke styre selv.

Forespurgt, om ikke man – hvis man internt skulle overveje dansk lovgivning på et område – så på, om der var tale om et nødlidende område eller et område, der kørte nogenlunde, forklarede vidnet, at det skete med jævne mellemrum, at han – på vidt forskellige områder – gik til fagchefen og sagde, at der var noget, de var nødt til at kigge på. Forespurgt, om vidnet forholdt sig til den risikoanalyse, der blev foretaget andre steder i organisationen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var ikke inde over SKAT's prioritering af ressourcer i forhold til SKAT's produktion. Forespurgt til hans eget ansvarsområde i forhold til at sikre, at der ikke var uhensigtsmæssigheder, forklarede vidnet, at det mere handlede om, hvorvidt der var et hul et sted, hvor der var noget, man skulle gøre.

Forespurgt, om vidnet så på, hvad månedsrapporterne viste, hvis han fx gjorde sig en overvejelse på udbytteområdet, forklarede vidnet, at han ikke var inde i dem. Det var kun, hvis man så, at noget ikke var hensigtsmæssigt, og man blev nødt til at forholde sig til det. Forespurgt, om han således ikke så månedsrapporter og lignende, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om eksempelvis relevante SIR-rapporter blev præsenteret i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at SIR's 2010-rapport blev præsenteret. Forespurgt, om det var en rapport, der indgik, når man skulle prioritere, hvordan man skulle agere, forklarede vidnet, at den kom til afrapportering, og at han via Lise Bo Nielsen fik den tidligere. Han var fra rapporten klar over, at der var kontrolproblemer. Han kendte også Lise Bo Nielsens oprindelige forelæggelse omkring kildeskatteprovenuet, hvor

de indstillede, at der skulle kigges på det via Intern Revision. Han følte ikke, at det var hans opgave at følge op på de generelle kontrolproblemer, der måtte være. I det omfang der var internationale forhandlinger, der lagde op til, hvordan man lavede kontrol, eller om man lavede kontrol, så var det noget, han skulle tage sig af.

Forespurgt, om ikke vidnet opfattede det som en situation, hvor man havde erkendt, at der ikke var nogen reel kontrol, og om ikke det så var den internationale direktørs opgave at se på, hvordan man lovgivningsmæssigt kunne hjælpe til, forklarede vidnet, at det skulle han da gøre. Hvis man faldt over noget, der var uhensigtsmæssigt, var man nødt til at råbe op om det.

Forespurgt, om man på det overordnede plan gik ned og lavede stikprøver eller af egen drift undersøgte, hvad der lå i produktionen, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Det er sket en enkelt gang i forbindelse med L 173 i 2012, men det var i forbindelse med Kapitalfondsprojektet.

Forespurgt, om der, med vidnets kendskab til området, var andre områder i SKAT, der havde en risikoprofil svarende til den på udbytteområdet, og hvor man ikke kontrollerede, om de, der fik penge retur, havde krav på det, forklarede vidnet, at han i den samme periode og lidt tidligere havde været meget optaget af kapitalfondssagerne og spørgsmålet om beneficial ownerships, som også har med udbytteområdet at gøre, men med en lidt anden vinkel. I bund og grund handler det om, hvorvidt man får sat den rigtige skatteprocent på det. Problemet var, at der ikke havde været nogen sager, og nu kom der så sager. Det var en delmængde af det, og det var han voldsomt optaget af på daværende tidspunkt.

Foreholdt, at det lå i SIR-rapporten, at man ikke foretog nogen materiel kontrol, forklarede vidnet, at den kom op i front, da man vidste, at man skulle ned at behandle TRACE i OECD. Hans vinkel på det var, hvordan TRACE-forslaget og forhandlingen af det forholdt sig til det, de allerede selv havde derhjemme, idet de allerede selv havde nettoskatteordninger.

Foreholdt, at der i forhold til udbytteskatteområdet var en SIR-rapport i 2010, hvor man konkluderede, at der ikke blev foretaget nogen materiel kontrol af, om de, der søgte refusion, også var berettigede til det, forklarede vidnet, at han læste rapporten. Foreholdt, at det set bagud fremstår som et højrisikofelt, at man ikke havde kontrol af, om pengene blev sendt retur med rette, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det var en international pengestrøm, og forespurgt, om der var andre steder inden for hans ressort, hvor man heller ikke kontrollerede og blot sendte penge ud af landet uden at vide, om det var berettiget eller ej, forklarede vidnet, at han kommer til at

tænke på kapitalfondene, som også vedrørte udbytte, men bortset fra det kan han ikke komme i tanke om noget, i forhold til at der slet ikke var kontrol.

Forespurgt, om ikke det så var nærliggende at tage fat om det og få sat en prop i, forklarede vidnet, at det var det, men – hvis man skal starte helt fra begyndelsen – så var historikken bag, at man overhovedet fik SIR-rapporten, at vidnet, Lise Bo Nielsen og Preben Underbjerg Poulsen snakkede sammen i kantinen i august 2009. Lise Bo Nielsen fortalte dem, at hun havde et projekt med udbytte og investeringsforeninger, hvor de regnede på forskellige modeller for provenuvirkningen af forskellige tiltag, herunder hvad der skete, hvis man afskaffede udbytteskatten. Den stakkels fuldmægtig, der sad med det, var kommet frem til, at man ville tjene penge på at afskaffe udbytteskatten, og der måtte derfor være et eller andet galt. Det ville Lise Bo Nielsen orientere ledelsen om, hvilket derefter blev udmøntet i, at Intern Revision skulle kigge på det med henblik på, hvad man så gjorde ved, at der ingen kontrol var. Set i den forbindelse mente han ikke, at det var hans opgave at sørge for, at SKAT kontrollerede ordentligt. Det måtte være ledelsen og departementet, der med baggrund i SIR-rapporten skulle sørge for det. Efter hans opfattelse var det ikke hans ansvar som sådan. Han følte, at hans ansvar omfattede, hvordan de parallelle ting, som SKAT gerne ville lave på nettoordninger, spillede sammen med de kommende forhandlinger i OECD om at lave nettoordninger.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4200 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnittet "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektøren skal sikre, at ministeriets lovgivning også i relation til internationale aspekter lever op til ministeriets kvalitetskrav, at lovgivningen er i overensstemmelse med internationale forpligtelser, herunder EU-forpligtelser, og i øvrigt er i overensstemmelse med den seneste udvikling indenfor international praksis og retsdannelse. Fagdirektøren skal herunder bidrage til, at der arbejdes for at understøtte enkel administration også i international sammenhæng."*

Vidnet blev endvidere på ny foreholdt fra ekstraktens side 4199 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnittet "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektøren har i samspil med fagdirektøren for international skat til opgave at sikre, at der ikke gennem samspillet mellem danske og internationale skatteregler forekommer urimeligheder eller utilsigtede spekulationsmuligheder."*

Foreholdt, at når man kigger bagud og ser, at man i 2009 blev bekendt med, at der blev refunderet mere skat, end der kom ind, og forespurgt, om ikke det så er nærliggende at sige, at der var utilsigtede spekulationsmuligheder, forklarede vidnet, at det var evident, at det var der. Forespurgt, om ikke det så var hans opgave eller en del af hans opgave, forklarede vidnet, at han ikke betragtede det som sådan, eftersom SIR-rapporten var der, og ledelsen fik den. Foreholdt, at SIR-rapporten først kom i 2010, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvornår han fik det første udkast fra Lise Bo Nielsen, men at han mener, at det første udkast kom i slutningen af 2009 eller i starten af 2010. Han vidste, at det ville blive lagt op som et problem, som ledelsen måtte tage sig af, om der var kontrol eller ej. Han mente bestemt ikke, at det var noget, han skulle tage sig af. Advarslen var der jo, og den var klar, så han så ingen grund til, at han skulle advare en gang til. Forespurgt, om ikke det lå i hans opgavebeskrivelse, forklarede vidnet, at det kan man sige, men så var der bare nogle andre, der kom først. Forespurgt, om det er udtryk for, at vidnet ikke så risikobilledet på dette punkt som værende særlig stort eller væsentligt, forklarede vidnet, at risikoen var kæmpestor, men at han ikke kan se, hvorfor han skulle begynde at blande sig i ledelsens opfølgning på SIR-rapporten. Foreholdt, at han har forklaret, at der ham bekendt ikke var andre områder inden for det internationale område, der var uden materiel kontrol, forklarede vidnet, at han først via SIR-rapporten fik at vide, at der ikke var nogen materiel kontrol. Vidnet blev foreholdt, at uanset om det var i 2009 eller 2010, han blev gjort opmærksom på det, sad han på det tidspunkt med opgaverne og fik at vide, at der ikke var nogen kontrol, ligesom han vidste, at man refunderede mere, end man fik ind. Vidnet blev endvidere foreholdt, at det – set bagud og i forhold til en, der beskæftigede sig med de internationale anliggender – burde have været et højprioritetsområde at sørge for, at det blev standset øjeblikkeligt. Vidnet forklarede, at det er rigtigt, men at hans opfattelse var, at det blev der taget hånd om. Forespurgt, hvordan der blev taget hånd om det, forklarede vidnet, at det gjorde der ved, at ledelsen fik SIR-rapporten om, at der ikke var nogen kontrol, og at de måtte tage sig af det. Derefter kom det vist i Produktionsforum. Forespurgt, om han i dag mener, at det var en fejlvurdering fra hans side, eller om han også i dag mener, at det var rigtigt at sige, at der var en rapport, som ledelsen måtte tage sig af, og at han måtte kaste sine ressourcer over noget andet, forklarede vidnet, at han synes, at det var okay, hvad der skete. Det har han ikke problemer med.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1916-1917 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat') med angivelse af graferne 7.6, 7.7 og 7.8. Vidnet blev foreholdt, at graferne viser, hvordan ansøgningerne om refusion udviklede sig i perioden 2010-2015, herunder at de steg, og at det i altovervejende grad var i blanketordningen, at det nærmest eksploderede hen over perioden. Forespurgt, om det var redskaber, de benyttede før SIR's 2015-rapport, forklarede vidnet, at han aldrig har set 2015-rapporten. Forespurgt,

om han er bekendt med, om man i departementet arbejdede med denne type risikostyring, forklarede vidnet, at han kun kan sige, at han ikke så dem, og at han ikke arbejdede med dem. Forespurgt, om han således ikke er bekendt med, om man gjorde det, bekræftede vidnet dette.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4344 (1. Støttebilag vedr. 'ordningerne') med angivelse af bl.a. "Blanketordningen", "Bankordningen" og "VP-ordningen".

Forespurgt, om vidnet var bekendt med detaljerne i de forskellige måder, man håndterede problemstillingerne på, forklarede vidnet, at han først begyndte at dyrke området, da han i 2009 kom ind i arbejdet via Lise Bo Nielsen og oplægget til det, der blev til SIR-rapporten. Før det tidspunkt havde han ikke noget kendskab til det. Forespurgt, om han nærlæste SIR's 2010-rapport, da den kom, forklarede vidnet, at han i hvert fald læste den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Forespurgt, hvordan vidnet på dette tidspunkt vurderede risikoen på dette område, forklarede vidnet, at første gang, han så noget alarmerende på tryk, var, efter han havde talt med Lise Bo Nielsen. Han spurgte hende, om det var i orden, at han fulgte sagen via den fuldmægtig, der sad med det, hvilket det var. Det var, efter de på frokostmødet også havde diskuteret en sag, som vidnet havde drøftet med Preben

Underbjerg Poulsen, hvor der i 2010 var kommet en principiel forhåndsbesked om aktielån, som vidnet mener hedder 2010.266SR. De drøftede det, og herefter fik vidnet nogle dokumenter, hvor der stod noget om det. Han mener, at den foreholdte tekst er fra SkatErhvervs egen forelæggelse, hvorfra tallene er taget. Han brugte det til at begrunde, hvorfor det ville være fornuftigt at bruge ressourcer på at følge OECD's TRACE-projekt, da det kunne være, at der kom noget bedre ud af det end de nationale nettoordninger, de havde. Man skal være opmærksom på, at TRACE-projektet på intet tidspunkt regulerede selve refusionsordningen, men at det var parallelle ordninger. Hvis der foregik svindel i refusionsordningen med falske anmeldelser, ville muligheden derfor være den samme, uanset hvad der blev lavet af parallelle ordninger, som i øvrigt tillige medførte de yderligere problemer, at det også skulle tjekkes, at man ikke anvendte alle ordningerne på én gang.

Forespurgt, om vidnet, da han lavede den foreholdte indstilling, også var opmærksom på, at man ikke rigtig havde mulighed for at afstemme mellem angivelse og indberetning, og at man ikke havde kontrol af, om det var de egentlige ejere, der opnåede udbytterefusionen, forklarede vidnet, at han mener, at han først blev bekendt med dette i SIR-rapporten. Han mener ikke, at det var noget, der var blevet talt om. Forespurgt, om han erindrer drøftelser med Lisbeth Rømer inden august 2009, forklarede vidnet, at han ikke erindrer noget fra før e-mailkorrespondancen. Han var ikke opmærksom på problemer i refusionsordningen før SIR-rapporten, og hvad der måtte være af ting og sager fra Lisbeth Rømer.

August 2009 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om VP-ordningen

Foreholdt, at der findes en e-mailkorrespondance mellem vidnet og Lisbeth Rømer fra august 2009 omkring hendes bekymringer, og forespurgt, om vidnet i den forbindelse ikke hæftede sig ved, at der skulle være store problemer, forklarede vidnet, at han godt vidste, at der måtte være problemer, sådan som tallene så ud i SkatErhvervs forelæggelse. Men hans tilgang til det var forbindelsen og parallellen over til OECD-forhandlingerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 kl. 10.42 til Ivar Nordland):

"Kære Ivar,

Tak for mødet i mandags.

Vi vil meget gerne have en snak med dig om udbytte og udlandet. Vi foreslår, at du kommer herud.

Fredag den 28. ds kl 9.30 eller

Onsdag den 2. september kl 9.30.

Hvad siger du til det??????"

Vidnet forklarede, at forhistorien til dette var, at Lise Bo Nielsens folk skulle have et møde med Lisbeth Rømer og Jette Zester den 17. august 2009 omkring kildeskat på udbytte og investeringsforeninger. Det var ikke noget, han var indkaldt til. Det var et møde mellem Lise Bo Nielsen og hendes folk og så SKAT omkring, hvad provenuvirkningen af det var. Af en eller anden grund deltog Lise Bo Nielsen ikke i mødet, og en af sagsbehandlerne, som han mener hedder Kathrine Lange, spurgte ham, om ikke han kunne deltage, hvilket han gjorde. Han husker fra mødet, at Lisbeth Rømer sagde, at de havde store planer om at udvide VP-ordningen til at omfatte alle DBO-landene og alle aktier ejet af selskaber eller personer, herunder også aktier i anonyme omnibusdepoter. Han betvivlede rationalet i at have masserefusioner til anonyme udenlandske aktionærer, og hvordan man skulle kontrollere det. Han vidste, at TRACE-projektet var på vej, og at en del af det skulle sikre, at man i det mindste kendte identiteten. Han tvivlede derfor på, at det kunne være en god idé, uden at han dog var synderligt meget inde i det. Han mener, at han sagde direkte, at han var modstander af det eller lignende, og det var det, der gjorde, at Lisbeth Rømer efter mødet henvendte sig til ham igen på e-mail. Han havde ingen mundtlig kontakt med hende efterfølgende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 10.51 til Lisbeth Rømer):

"Kan ikke rigtig før efter den 7, september, mere præcist: hvad er det, du vil drøfte (og hvem er vi?)."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 kl. 11.27 til Ivar Nordland):

"Kære Ivar,

Vi er os her i Udbytteskat, som har mange gode ideer om større gennemskuelighed på området, som vi gerne vil dele med dig.

Du var stærkt i opposition til udvidelse af VP ordningen, og det bl.a. vil vi meget gerne drøfte med dig.

Mandag den 7. september vil være helt fint for os. Kl 9.30??????"

Foreholdt, at det svarer meget godt til, hvad vidnet forklarede om, at han sagde, at han ikke fandt det hensigtsmæssigt, forklarede vidnet, at han i hvert fald havde svært ved at forstå, hvordan det hang sammen med, at de ville have masserefusioner til anonyme aktionærer, og hvad det havde med gennemskuelighed at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4519-4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 11.37 til Lisbeth Rømer):

"Dagen efter er bedre. Men som nævnt på mødet forleden vil jeg gerne have det materiale, I allerede har udarbejdet. Du sagde tidligere også noget om at I fulgte en vis praksis mht til aktielån, det vil jeg også gerne have på tryk til brug for vores input til det udkast til bindende forhåndsbesked, der gik ud på det modsatte.

Jeg er ikke imod en udvidelse af VP ordningen, men jeg vil gerne sikre mig at der er taget hånd om de problemer, der udestår, og at timingen er rigtig – også i forhold til de øvelser, der foregår i EU og OECD."

Vidnet forklarede, at som han husker det, fik han først tilsendt både et udkast til en aftale og et notat. Han har ikke kunnet finde notatet i undersøgelseskommissionens materiale, men han mener, at der var et notat. Han husker i dag ikke samtalen, men man kan i materialet se, at de har talt om aktielån og om, hvordan man skulle kontrollere for det. Baggrunden var, at han nogle dage forinden havde drøftet med Preben Underbjerg Poulsen, at der var et problem med de bindende forhåndsbeskeder. Det havde med Skatterådet at gøre, hvilket Preben Underbjerg Poulsen arbejdede med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4519 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 16.17 til Lisbeth Rømer):

"Du må have mere materiale: kan du sende de hidtidige aftaler/cirkulærer. Hvad indebærer den foreslåede nominee ordning og hvorledes er den sanktioneret? Hvad

betyder "indestå". Hvordan har I tænkt jer at håndhæve overholdelsen? Hvad med aktielån? Det forekommer mig, at "aftaleteksten" er alt for summarisk eller på løst grundlag. Skulle det ikke være et lovgivningsanliggende? Hvordan definerer I beneficial owner ? (der kommer til at køre retssager om det). Hvordan hæfter bankerne ved "forkert" administration?

Jeg vil gerne have en præcis beskrivelse fra Din/jeres hånd om, hvorledes den gældende ordning fungerer, og præcis hvad det er I foreslår."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4522 (2009-08-19 (2) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 20.41 til Lisbeth Rømer):

"Hej Lisbeth: bare for en god ordens skyld: I har vel ikke allerede påbegyndt vedlagte. I givet fald vil jeg gerne have det stoppet aldeles omgående. Mvh Ivar"

Forespurgt, hvad baggrunden var for dette, forklarede vidnet, at han fyrede kanonen af med hensyn til, hvad det, hun havde gang i, betød, og at han stillede nogle spørgsmål, som han i bund og grund ikke fik svar på. Da han senere læste notatet og udkastet til aftalen ordentligt, gjorde det ham bekymret, at der var gjort plads til underskrifter fra SKAT og Finans Danmark. Lisbeth Rømer havde på mødet sagt, at Finans Danmark pressede hårdt på for at få det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4669 (2009-08-19 (3) - Vedhæftning til e-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat), hvoraf fremgår, at der er plads til underskrifter fra Værdipapircentralen, Finansrådet og SKAT.

Vidnet forklarede, at han blev bange for, at hvis de bare skrev under, ville det være meget svært at få rullet tilbage, samtidig med at man måske var i gang med at drøfte noget helt andet i OECD. Han ville derfor gerne have, at de holdt hestene indtil da. Det, han opponerede imod, var i bund og grund noget, som Lisbeth Rømer sagde, at Finans Danmark havde foreslået, og som han ikke kunne tilslutte sig. De var blevet enige om, at de danske banker skulle overtage administrationen og kontrollen af det, og han syntes, at det gik en tand for hurtigt.

Forespurgt, om vidnet kendte til VP-ordningen, som allerede var i kraft, forklarede vidnet, at det gjorde han kun overfladisk, før han i august 2009 begyndte at efterspørge dokumenterne fra Lise Bo Nielsens fuldmægtig. Han vidste dog, at ordningen kun omfattede 12 lande og kun fysiske personer, og der var derfor meget stor forskel, i forhold til at det skulle være alle lande og både selskaber og personer. Han

mener, at han efterfølgende har læst et sted, at de største beløb var de anonyme omnibusdepoter. Fra hans side var det generelt et spørgsmål om, hvordan i alverden man nogensinde skulle kunne kontrollere, hvis Deutsche Bank havde 1 mia. kr. stående på en VP-konto til et ukendt antal tyskere. Han savnede en forklaring på, hvordan man skulle gøre det.

Forespurgt, om han gjorde sig nogen overvejelser om lovligheden i de bestående ordninger, forklarede vidnet, at han regnede med, at der var en bred hjemmel et sted, men han tjekkede det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 25. august 2009 kl. 14.55 til Ivar Nordland):

> *"Jeg iler med at sende dig, hvad jeg har fra fortiden. Vi er meget gladere for VP ordningen end den nuværende refusionsordning.*
>
> *De regler, som vi har arbejdet under siden 1.1.2004, har ingen sikkerhed givet for at refusioner går til den rette aktieejer – eller med rette beløb.*
>
> *Da angivelsesfristen og indberetningsfristen blev gjort forskellige, fordi vi skulle bruge RKO systemet til indberetninger og det system kun modtager 1 gang om året, blev der åbnet for det helt store tag selv bord."*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede, forklarede vidnet, at han i virkeligheden ikke forholdt sig så meget til det, fordi han inden da havde talt med Erik Blegvad Andersen, som havde en rolle i Produktionsforum, om, at drøftelsen med Lisbeth Rømer om, hvad man gjorde, måtte ind i en bredere sammenhæng mellem husene med de folk, der havde forstand på det. Det burde i virkeligheden tages op i Produktionsforum, og hun skulle komme med et mere præcist forslag til, hvad de ville, og hvad de ville opnå. Så måtte man tage drøftelsen der. Det blev han enig med Erik Blegvad Andersen om, og han havde besluttet sig for at skrive det til hende, da han modtog den foreholdte e-mail. Han svarede derfor med det samme, at hun måtte komme med et konsolideret forslag om det, så man kunne få en ordentlig drøftelse af det. Han kan godt se, at hun skrev, at der var problemer med kontrollen af refusionerne, men systemtingene omkring afstemningerne var ikke noget, der sagde ham noget, eller som han havde forstand på.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 25. august 2009 kl. 14.55 til Ivar Nordland):

"De regler, som vi har arbejdet under siden 1.1.2004, har ingen sikkerhed givet for at refusioner går til den rette aktieejer – eller med rette beløb."

Forespurgt, om ikke det – i lyset af vidnets ansvar for det internationale område og stillingsbeskrivelsen for dette – gav anledning til stor bekymring at få informationen i det foreholdte, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer så måtte redegøre for det som begrundelse for de forslag, hun kom med. Forespurgt, om ikke det var den internationale direktør, der skulle løse identificerede problemer og sørge for, at produktionen kørte let og enkelt, forklarede vidnet, at det var det, i det omfang han blev opmærksom på det. Man kan overveje, hvad han skulle have gjort, og om han skulle være gået til departementschefen og have sagt, at de skulle kigge på det. Vidnet vidste jo, at det ville Lise Bo Nielsens folk gøre, og at der ville komme et oplæg om, at der var noget galt. Foreholdt, at der her var tale om en person fra produktionen, som var meget bekymret og selv forsøgte at løse tingene, og som derpå fik en e-mail om, at det skulle standses øjeblikkeligt, forklarede vidnet, at det var, fordi hun kom med et forslag, der i den grad ville umuliggøre kontrollen. Det skal ses i den sammenhæng. Forespurgt, om ikke det omfattede en indeståelse fra pengeinstituttets side, forklarede vidnet, at han spurgte, hvordan man nogensinde skulle gøre en hæftelse gældende, hvis man ikke kunne kontrollere det. Forespurgt, om ikke vidnet skulle løse det i stedet for at stille spørgsmål, forklarede vidnet, at det var hende, der kom og bad om nye regler. Det var det, han forholdt sig til. Forespurgt, om han således ikke så det som sin opgave at arbejde videre på, hvordan man skulle løse problemstillingen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke i den omgang.

Forespurgt, om vidnet husker navnet på den fuldmægtig, der havde foretaget beregninger på provenuet og påvist, at det var negativt, forklarede vidnet, at han mener, at det var Kathrine Lange. Forespurgt, om det var i sensommeren/efteråret 2009, forklarede vidnet, at det må have været i august 2009.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 25. august 2009 kl. 14.55 til Ivar Nordland):

"I 2001 blev regnearkordningen indført. Bankerne samler i et regneark de refusioner, som deres kunder skal have og vi tilbagebetaler hurtigere end normalt. Bankerne har gjort en del af vores arbejde, vi skal kun skrive 1 check. Vi får bilag på den enkelte underliggende aktionær.

Men stadig, vi har intet at holde kravet op i mod. Vi har aftaler med bankerne, som gør dem ansvarlige, hvis vi mister skatter på grund af manglende dokumentation hos banken."

Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt var bekendt med regnearksordningen, forklarede vidnet, at det var han kun via de dokumenter, han havde modtaget fra fuldmægtigen, og som hun havde fået formentlig fra Region Midtjylland. Hun havde gjort noget af arbejdet, og han begyndte så at spørge ind til, hvad det var for noget.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om dette fandt sted i august 2009, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de oplysninger, vidnet her fik ind, gav ham anledning til at sige, at dette også var problematisk, eller om det kun var VP-ordningen, der var i hans fokus, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer snakkede om det hele på én gang, og med regnearksordningen var det en form for nettoordning. Regnearksordningen var også en del af det, de skulle komme til at kigge på. Han gik ud fra, at skulle man lave noget i OECD, ville der komme en standard for, hvordan man lavede de såkaldte quick refunds-mekanismer. Han forstod ikke helt, hvorfor hun talte om, at de havde kontrolproblemer, og så foreslog noget, hvor kontrollen stort set blev udelukket. Det var, som om fokus mest var på den administrative bekvemmelighed frem for kontrollen, eller som om man slap ud af kontrolproblemerne, ved at det hele kørte i nettoordninger, og det gjorde man vel ikke.

Forespurgt, om vidnet foretog sig yderligere i forhold til de oplysninger, han fik omkring regnearksordningen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, hverken på regnearksordningen, VP-ordningen eller andet. Det var, fordi fagkontorerne efter hans opfattelse var i gang med at udarbejde de nødvendige tiltag til ledelsen om, hvad man gjorde, i forbindelse med at der måtte være utilstrækkelig kontrol i SKAT. Det var derfor, han ikke foretog sig noget. Forespurgt, hvem han mener, når han omtaler fagkontorerne, forklarede vidnet, at det var Lise Bo Nielsens kontor, da det var dem, der opdagede, at der var noget galt med tallene. Forespurgt, om han afventede, at der ville komme en indstilling om en revisionsrapport, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det fremgår, at han samme dag besvarede Lisbeth Rømers e-mail, forklarede vidnet, at det gik meget hurtigt, og at han knap nåede at forholde sig til det, hun skrev. Det måtte ind i en ordnet proces og en ordnet dialog, og det var det, han bad hende om at sørge for, så hun kunne redegøre for sine problemer, inden de drøftede det. Omkring ændringer af lovprocedurer måtte det være fagkontorerne og ikke ham, hun skulle snakke med, og ellers skulle de snakke om det sammen. Men han fik aldrig noget svar på sin e-mail.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 25. august 2009 kl. 15.06 til Lisbeth Rømer):

> *"Kære Lisbeth.*
>
> *Jeg har drøftet dette i Koncerngruppen for lov og proces. Vi er enige om, at du bliver nødt til at koordinere bredere inden du foreslår ændringer i procedurerne. Det vil sige, at der ikke bliver noget møde. Hvis Skat vil ændre, og dette indebærer involvering fra Departementet (og det mener jeg at det gør), bliver du nødt til at gå kommandovejen i Skat inden et forslag forelægges for os."*

Forespurgt, om vidnet her aflyste mødet og lukkede korrespondancen med Lisbeth Rømer ned, bekræftede vidnet dette. Han forventede, at hvis hun ville noget, måtte hun komme til koncerngruppen for lov og proces med noget, hun havde opbakning til i sit eget system. Forespurgt, om ikke han ud fra sin egen rolle og det ansvar, han havde som direktør for det internationale område, havde en handlepligt, forklarede vidnet, at sådan så han det ikke. Han mener, at han handlede på den måde, at han lagde op til, at de måtte tale om det på en mere velfunderet måde. Det var en noget flagrende diskussion, og han mente ikke, at han skulle sidde alene med hende og diskutere, hvilke lovændringer man skulle lave.

Foreholdt, at man på det tidspunkt var på vej ind i en enhedsstruktur, og forespurgt, hvad vidnet mente, når han henviste til kommandovejen i SKAT, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer skulle have opbakning fra sit eget hus til det, hun foreslog. Hvis problemet var kontrol, skulle de gøre noget ved det i stedet for at involvere departementet, som sad med lovgivningen om det. Han fandt det bagvendt, at man ville løse sine kontrolproblemer ved at indføre en ny lovgivning. Det var ikke sådan, man løste kontrolproblemer. Al lovgivning skulle jo kontrolleres. Foreholdt, at bemandingen, der var tale om, var placeret i en regnskabsfunktion, og at der ud over Lisbeth Rømer kun var nogle ikke-akademiske medarbejdere, forklarede vidnet, at han ikke vidste noget om hendes enhed. Første gang, han talte med hende, var på det møde, hvor han tilfældigvis deltog.

Forespurgt, om vidnet herefter mente, at hans to do-liste var ren, og at opgaven var lukket ned for direktøren for international skat, forklarede vidnet, at hans to do-liste bestod af, hvordan nettoordningen i OECD-forhandlingerne skulle håndteres, og hvad de gjorde derfra. Han måtte så vente på, at Lisbeth Rømer kom med noget, hvilket hun ikke gjorde. Forespurgt, hvad han på dette tidspunkt vurderede som en realistisk tidshorisont for OECD-forhandlingerne og for at have et system fuldt implementeret, forklarede vidnet, at så vidt han husker, havde OECD selv skrevet, at

det ville være i løbet af 2 år. Det var 2012, der var tidshorisonten. Foreholdt, at det var januar 2013, forklarede vidnet, at det var der, den endte, da det hele skulle besluttes i OECD. Forespurgt, om det var det tidspunkt, hvor staterne kunne gå i gang med at implementere det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om dette skete hen over en eftermiddag, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Forespurgt, om ikke det så var klart for ham, da de sad der i 2009, at der ikke ville være en løsning på problemerne inden for de næste 3 år, bekræftede vidnet dette. Han gik ud fra, at der ville blive taget hånd om det i forhold til ledelsen, og hvad der skulle gøres i forhold til en eventuel manglende kontrol. Han betragtede det til stadighed ikke som sin opgave at tilse, at SKAT's produktion foregik på betryggende vis, da han aldrig havde haft noget med den at gøre.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4200 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnittet "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektøren skal herunder bidrage til, at der arbejdes for at understøtte enkel administration også i international sammenhæng."*

Vidnet forklarede, at det var det, han forsøgte på, i forbindelse med om man kunne etablere en ordentlig nettoordning i OECD-regi. Det foreholdte var ikke en fuldstændig fast skabelon på, hvordan alting skulle foregå. Det var også noget "lingo-bingo" om, at nogle ledelser mente, at der skulle være sådan en beskrivelse af, hvad man skulle, og hvad man ikke skulle, mens andre mente, at der ikke skulle stå noget overhovedet. Han har i bund og grund ikke betragtet det som en form for lovgivning, der for ham betød, at han i enhver henseende skulle tilse, at der blev råbt op, blot fordi han fra en person i SKAT, som han ikke kendte, fik e-mail om, at de havde problemer med kontrollen.

8. november 2010 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Majken Wågensø Landström vedrørende frikort til pensionskasser

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad forløbet omkring frikort til pensionskasser var, og hvad problemstillingen var i denne sammenhæng, forklarede vidnet, at dette var den omvendte problemstilling, hvor det var et dansk forsikringsselskab, PFA, der efter sine vedtægter opførte sig som en pensionskasse. I selskabet var de nervøse for, om amerikanerne ville anerkende dem som en pensionskasse med den virkning, at de fik 0 fra USA. Det var det, der var problemstillingen. Majken Wågensø Landström havde spurgt dem om det omvendte, hvilket var irrelevant for den sag, de behandlede. Det er hans indtryk, at hun fra starten misforstod, hvad det handlede om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4680 (2010-11-08 - E-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og Majken Wågensø Landström vedr. frikort til pensionskasser, Lisbeth Rømers e-mail af 8. november 2010 kl. 12.29 til Majken Wågensø Landström):

> *"Kære Majken,*
>
> *Vi har ca 145 amerikanske pensionskasser med frikort og 65 arbejder vi på, idet vi har indkaldt yderligere materiale. Ingen har indtil videre fået nej."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at Majken Wågensø Landström samme dag videresendte korrespondancen til ham til orientering.

Forespurgt, om det var et irrelevant spørgsmål, forklarede vidnet, at han mener, at han fik snakket med Majken Wågensø Landström om, hvorfor hun spurgte om det, da det ikke var relevant for den problemstilling, de sad med. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han mener, at Lisbeth Rømer svarede på noget, der ikke var relevant for hans arbejde, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at Lisbeth Rømer skrev, at man havde 145 amerikanske pensionskasser med frikort og 65, som man arbejdede på, og at ingen havde fået nej på noget tidspunkt, og forespurgt, om han fandt det underligt, at alt blev godkendt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt, at det fremgår, at vidnet havde et møde med IRS den 11. november 2010, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det i virkeligheden vedrørte den problemstilling, han omtalte tidligere, forklarede vidnet, at det var den modsatte situation, dvs. med PFA, der skulle have status i USA.

Maj 2012 – korrespondance om Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4700 (2012-05-01 (3) - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Jesper Wang-Holm vedr. Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen, Ivar Nordlands e-mail af 1. maj 2012 kl. 16.30 til Birgitte Christensen og Winnie Jensen):

> *"Har talt med store selskaber*
>
> *I skikkelse af Wangen. De vil meget gerne "bistå" betalingscenteret med beneficial owner begreb og ligning af kildeskatte (refusion) i forhold til de store klienter. Han foreslår at en af jer kontakter whatever chef Rømer og konsortier har og beder dem om at henvende sig til Rasmus Bo."*

Forespurgt, hvad forløbet var her, forklarede vidnet, at det var kapitalfondssagerne, hvor der løbende var ting og sager, der skulle rettes til, hvilket dette også knytter op til. Han husker ikke helt tidspunktet for L 173. Det foreholdte var i forbindelse med, at Store Selskaber havde stået for ligningerne af kapitalfondssagerne, hvor han mener, at det var Michael Dalvad Carlsen, der nu er gået på pension, der stod for det. Han husker ikke, om det var i forbindelse med Michael Dalvad Carlsens pension, men så vidt han husker, skete der det, at kontrollen på udbyttedelen for kapitalfondene skulle overgå til Lisbeth Rømer. Han tænkte, at det ville være godt for hende at få bistand til dette, så kapitalfondssagerne ikke faldt til jorden – hun havde jo brokket sig tidligere. Han kontaktede SKAT om, at han mente, det var en god idé, hvis de ville bistå hende, så der fortsat var en relevant kontrol af kapitalfondene. Forespurgt, hvilken kontrol man forestillede sig, der skulle foregå i Regnskab 2, forklarede vidnet, at han ikke havde forestillet sig noget som helst. For de danskejede selskaber i kapitalfondene blev udbytterne udbetalt til deres luxembourgske holdningsselskab, og efter SKAT's opfattelse strømmede de så videre med den effekt, at man ikke skulle anerkende det luxembourgske selskab som beneficial owner. Man skulle i stedet kigge på de bagvedliggende ejere for at fastslå, hvilken skatteprocent de skulle have. Den kontrol skulle, så vidt han husker, overgå fra Store Selskaber til Lisbeth Rømer. I den forbindelse tænkte han, at det ikke gik, og at hun var nødt til at få noget bistand. Det var det, han talte med dem om.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af en rapport fra 2010, at der ikke var nogen materiel kontrol i Regnskab 2, som var den enhed, Lisbeth Rømer havde ansvar for. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der blandt de folk, der var beskæftiget i Regnskab 2, ikke var noget akademisk personale, og at de alene foretog en formel kontrol af, om der var dokumenter til stede. Forespurgt, hvordan man forestillede sig, at man kunne placere et kompliceret juridisk arbejde med, hvornår der var realitet, og hvornår der ikke var realitet i strukturen, forklarede vidnet, at det var derfor, han mente, at det var en god idé, at Store Selskaber, der hidtil havde stået for denne ligning, skulle hjælpe Lisbeth Rømer med at gøre lige præcis det. Forespurgt, hvem der havde fortalt ham, at den kontrol skulle flyttes til Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men at det måske var Lise Bo Nielsen. Forespurgt, om han mener, at kontrollen blev overført, bekræftede vidnet dette. Store Selskaber meldte også positivt tilbage omkring, at de gerne ville hjælpe hende. Forespurgt til overførslen af opgaven, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i den, og at det var en intern beslutning i SKAT.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, hvilke forvaltningsretlige krav en manuel sagsproces efter vidnets opfattelse var underlagt i SKAT, forklarede vidnet, at det ved han ikke, da han ikke har

beskæftiget sig med det. Forespurgt, om han har haft noget med sagsbehandlingskontorer at gøre, forklarede vidnet, at det har han ikke.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 743-744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.*
>
> *Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.*
>
> *Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren."*

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over denne lovændring, forklarede vidnet, at det mest var stk. 3, der var triggeren på det, idet Kammeradvokaten havde henvendt sig og sagt, at det, der skete, var, at kapitalfondenes datterselskaber indbetalte det fulde beløb, hvorefter moderselskabet straks bad om at få det refunderet. SKAT havde tabt nogle landsskatteretssager, så det kunne man ikke forhindre, og man var derfor nødt til at gøre et eller andet imod det. Det var i den kontekst vedrørende kapitalfondssagerne, at lovforslaget kom.

Forespurgt, hvad vidnets involvering i lovgivningsprocessen var, forklarede vidnet, at han dårligt kan huske det vedrørende det konkrete eksempel. De har talt om det og været enige om det. Hans involvering var, at han i begyndelsen havde været ankermand på, at kapitalfondssagerne overhovedet kom til at køre i forbindelse med

nogle svar, som de afgav til Folketinget, og som SKAT derefter begyndte at ligne efter. Forespurgt, om han var kontakt til Kammeradvokaten i kapitalfondssagerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Kammeradvokaten meldte noget tilbage til ham, forklarede vidnet, at de typisk meldte tilbage til fagkontoret, som derefter sendte det videre, eller også var det direkte til ham, hvor det gik den anden vej rundt. Forespurgt, hvem fagkontoret var i denne sammenhæng, forklarede vidnet, at det var Lise Bo Nielsens kontor. Forespurgt, om det således ikke var Store Selskaber, men Jura, forklarede vidnet, at det var departementet, og at der skulle lovgives for at sikre sig imod, at kapitalfondssagerne faldt fra hinanden. Det var det, man gjorde. Forespurgt, om det således var Lise Bo Nielsens kontor, der skrev udkast til bestemmelserne, forklarede vidnet, at det var det. Forespurgt, om han fik det til gennemsyn undervejs, forklarede vidnet, at han så det hele og også mener at have skrevet under på det. Forespurgt, om han således ikke var den, der skrev, men kom med faglige input, bekræftede vidnet dette. Det var et samarbejde.

Forespurgt, hvilke skridt der blev taget for at sikre, at man fik implementeret en lovændring, forklarede vidnet, at det var SKAT, der skulle efterleve den lovgivning, der kom, og derfor måtte de jo gå i gang med det. Det var ikke at betragte som hans opgave. Forespurgt, om der gik en orientering ud fra ham eller fra Lise Bo Nielsens kontor til SKAT, forklarede vidnet, at der måtte være en kontakt mellem fagkontorerne og SKAT om det, hvis der skulle være problemer. Det var ikke noget, han var involveret i. Forespurgt, om han således ikke havde nogen dialog med dem, der sagsbehandlede, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han kan dog godt have hørt noget om det, men det kan han ikke huske i dag. Forespurgt, om han havde input til, hvordan man skulle følge op på lovgivningen i SKAT, forklarede vidnet, at det havde han ikke, så vidt han kan huske.

Vidnet blev foreholdt, at Poul Buus Lassen og Maj-Britt Nielsen den 19. juni 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at vidnet havde taget kontakt og foreslået, at man skulle foretage en stikprøvekontrol. Vidnet forklarede, at det var i forbindelse med, at der et sted står nogle bemærkninger om, at SKAT skulle sørge for, at der blev lignet. Det var for at sikre kapitalfondssagerne, idet den ledende advokat for dem, der kørte sagerne, Hans Severin Hansen, havde lavet en mægtig larm over, at han mente, at kapitalfondssagerne og Skatteministeriets synspunkter på SKAT's praksis var en ulovlig praksisskærpelse. Der skulle de sikre sig, at alle kapitalfonde blev behandlet lige, og det var også et signal til advokaten om, at det ville de blive. Det, at der ikke havde været rejst sager, og at der så blev rejst sager, kunne ikke tages som udtryk for en ulovlig praksisskærpelse. Det var blot, at man begyndte at tage hånd om problemerne, hvilket måtte være lovligt. De sager kører stadig og er endnu ikke afgjort af Østre Landsret. De har været gennem EU-Domstolen, hvor man vandt. Det var i den forbindelse, at vidnet reagerede, og efter hans opfattelse har det

ikke noget med den almindelige udbytteskat at gøre. Dette handler for ham om kapitalfonde.

Forespurgt, om man i SKAT – hvis man har en lovgivning, der er generel – kan sige, at man kun går efter en særlig type ejere, mens man for de andre bare lader pengene fosse ud, forklarede vidnet, at det kan man ikke, og at lovgivningen er generel. Han forholdt sig ikke til det generelle, men til hvad man her burde gøre for at sikre kapitalfondssagerne. Forespurgt, om det er sagligt for SKAT at kaste sig over et enkelt segment og lade de andre få fri refusion, forklarede vidnet, at han ikke har sagt noget om det sidste. Han har aldrig sagt, at de ikke skulle kontrollere. Forespurgt, om man ved at sige, at der skulle laves stikprøver på ét område, dermed ikke havde sagt, hvad man skulle gøre på de øvrige områder, forklarede vidnet, at det er korrekt. Han havde bare ikke forholdt sig til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4045 (2012-05-08 - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Per Hvas vedr. sagsbehandlingstid for sager vedr. refusion af udbytteskat, Mogens J. Rasanders e-mail af 8. maj 2012 kl. 15.32 til bl.a. Hans Wørmer med kopi til bl.a. Ivar Nordland):

> *"Vedlagt følger foreløbigt udkast til ny paragraf i kildeskatteloven, der skal sikre SKAT mod tab på kildeskatter i kapitalfondskomplekserne."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4044 (2012-05-08 - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Per Hvas vedr. sagsbehandlingstid for sager vedr. refusion af udbytteskat, Hans Wørmers e-mail af 8. maj 2012 kl. 16.01 til Mogens J. Rasander og Per Hvas):

> *"Jeg videresender lige din mail med udkast til lovændring + notits til Per Hvas.*
>
> *Opkrævningsloven (forrentning, afbrydelse af udbetalingsfristen, sikkerhedsstillelse m.m.) hører til hos Henrik.*
>
> *Umiddelbart forekommer en 6 mdr. frist for SKAT til behandling af en anmodning uden forretning for meget lang, set ud fra, at udgangspunktet er at den skattepligtige har krav på den indeholdte skat."*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 4044 (2012-05-08 - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Per Hvas vedr. sagsbehandlingstid for sager vedr. refusion af udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 8. maj 2012 kl. 16.26 til bl.a. Mogens J. Rasander og Per Hvas):

"Visse vasse: 6 mdr til at ligne en beneficial owner sag er overhovedet ikke lang tid, der tager jo flere år i det almindelige system. I øvrigt har Kommissionen i deres kildeskatteerekommendation anbefalet at der så vidt muligt senest efter 6 mdr. sker tilbagebetaling under forudsætning af, at de relevante oplysninger er til stede (se pkt 4). Og det er jo det vi typisk slås om – særligt når det modtagende selskab ikke vil oplyse hvor pengene havner henne."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at denne korrespondance alene gik på kapitalfondssagerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var en lovgivning, der var direkte knyttet op på det igangværende kildeskatteprojekt, der kørte i Store Selskaber mod kapitalfonde, forklarede vidnet, at det var knyttet op på kapitalfonde, men at han ikke kan sige meget mere om det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han ikke ved, hvordan udbytteadministrationen blev involveret, bekræftede vidnet dette. Efter SIR-rapporten landede på direktionens bord, var der i Juridisk Forum en enkelt orientering om, at den var der, men han havde ikke fulgt det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til, hvad man på dette tidspunkt normalt gjorde, forklarede vidnet, at det havde han ikke, men han mener, det lyder som sund fornuft.

Foreholdt, at det fremgår af SIR-rapporten, at man ikke foretog nogen materiel kontrol ved alle de normale udbytterefusionssager, og forespurgt, om det var noget, vidnet tænkte over, når man i lovforarbejderne skrev, at "for at vurdere, om den skattepligtige … reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser", forklarede vidnet, at dette var i forhold til kapitalfondene. Det var sådan, han læste det. Han har ikke hørt noget om, at der helt generelt skulle være tilbundsgående undersøgelser af alle udbytteskatter, for hvordan skulle det kunne lade sig gøre. Der var en vis mængde kapitalfonde, hvorimod antallet af udbyttemodtagere i udlandet af danske aktier var enormt stort. Forespurgt, hvorfor behovet for at sikre retmæssig udbetaling ikke var det samme uden for kapitalfondene, forklarede vidnet, at det i princippet vel også var det samme, men at kapitalfondene vedrørte meget store beløb pr. enhed. Derfor var det relevant at tage fat på dem. Forespurgt, om det således var en størrelsesbetragtning, bekræftede vidnet dette. Det hang sammen med, at de var optaget af, at kapitalfonde lod milliarder strømme ud, og det skulle der gøres noget ved. Det var det, der var fokus for lovforslaget.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Forslaget om sikkerhedsstillelse i forbindelse med tilbagebetaling af indeholdte kildeskatter på udbytter, renter og royalties skal sikre det offentlige mod tab af skattekrav i sager, som ikke er endeligt afgjort ved domstolene.

Med forslaget åbnes der endvidere mulighed for, at skattemyndighederne efter en konkret vurdering kan kræve sikkerhedsstillelse fra den udenlandske modtager, forinden udbetaling foretages. Det er en betingelse for at kræve sikkerhedsstillelse, at kravet er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene.

> *Skønner skattemyndighederne efter en konkret vurdering, at udbetaling af kildeskat vil medføre en nærliggende risiko for tab, kan skattemyndighederne kræve, at modtageren stiller sikkerhed, forinden udbetaling foretages."*

Forespurgt, om vidnet ved, om man opstillede nogle retningslinjer, eller om man på noget tidspunkt indførte nogle rutiner, hvor man implementerede reglen, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, hvordan vidnet læser denne bemærkning, og om den var reserveret til de aktionærer, der havde status af kapitalfonde, forklarede vidnet, at det var i den kontekst, han læste det. Forespurgt, om han mener, at det har været tydeligt for Folketinget, at alle andre aktionærer ikke var underlagt materiel kontrol, forklarede vidnet, at der ikke står, at de ikke var underlagt materiel kontrol. Man forholdt sig jo ikke til det. Forespurgt, om han mener, at det var tydeligt for Folketinget, at det anførte var begrænset til kapitalfondene, forklarede vidnet, at det var det ikke, men det var sådan, det var skrevet og tænkt. Det var signalet til de pågældende advokater, der himlede op om, at deres klienter blev mishandlet på groveste vis.

Forespurgt, om de således lavede en generel lovgivning, men kun havde intention om at implementere den i forhold til kapitalfondene, forklarede vidnet, at alle kapitalfonde skulle behandles lige, og at de alle skulle kontrolleres. Forespurgt, om det ikke gjaldt andre aktionærer, forklarede vidnet, at det ikke var fokus for dette. Når man kun taler om én delmængde, siger man ikke nødvendigvis noget om den anden delmængde.

Forespurgt, om vidnet er enig i, at selve bestemmelsens formulering ikke er afgrænset til kapitalfonde, bekræftede vidnet dette. Den er af generel natur og ikke afgrænset til kapitalfonde. Forespurgt, om det er hans opfattelse, at man fra Skatteministeriets side orienterede politikerne om, at Skatteministeriet kun agtede at benytte den i kapitalfondssammenhæng, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad der i den forbindelse skete af yderligere orientering af Folketinget. Forespurgt, om det er hans opfattelse, at man sagligt kunne træffe en sådan beslutning, når man havde en sådan

generel lovgivning, og sige, at det kun var én type aktionærer, man ville benytte den imod, forklarede vidnet, at det var det ikke, men at enhver kontrol må ske ud fra en saglig vurdering af risiko, og hvor man vil prioritere sine ressourcer. Det er ikke noget, han nogensinde har forholdt sig til.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til en uddybelse af, hvad der ligger i en "saglig vurdering af risiko", forklarede vidnet, at man må fange fisken, hvor man tror, den er, i stedet for at trække vod over hele havet. Man kan ikke kontrollere alle og alting – det vil kræve uendelig mange skattemedarbejdere. Man er nødt til at vurdere, hvor man vil foretage kontrollen. Al skattelovgivning skal kontrolleres, og der er noget, der er behov for at kontrollere mindre, og noget, der er behov for at kontrollere mere. Det er ikke noget, han har lært eller læst – det er noget, enhver kan tænke sig til.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om ikke der er forskel på, om der er tale om kontrol af nogle automatisk indberettede oplysninger, hvor man kan genoptage ligningen op til 3 år tilbage, hvis de viser sig at være fejlbehæftede, og så en ansøgningsproces, som behandles manuelt og resulterer i enten en positiv eller negativ forvaltningsakt, bad vidnet om en uddybning af spørgsmålet. Vidnet blev foreholdt, at en normal selvangivelse bliver genereret per automatik, og hvis man finder ud af, at der er en fejl, kan den blive berigtiget op til 3 år tilbage i tid, ved at man fx korrigerer en fejlindberetning. Forespurgt, om ikke det er den måde, den normale ligning foregår på, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om ikke situationen er en anden, hvis man sender en ansøgning, og der sidder en sagsbehandler og forholder sig til, om ansøgningen skal imødekommes eller ej, end hvis man har en automatisk genereret selvangivelse eller andre ting, som ikke baserer sig på menneskelige processer, forklarede vidnet, at for enhver form for skattelovgivning må man sikre sig, at der er en eller anden form for kontrol, for ellers svarer det til, at man har en motorvej uden fartkontrol i 10 år. Der, hvor man selv ansøger om at få refusion tilbage fra administrationen, er det ansøgeren, der har bevisbyrden for, at det kører, som det skal, og det er så op til myndigheden at vurdere, hvornår man vil kontrollere, idet man ikke kan kontrollere alle. Forespurgt, om det er officialprincippet, forklarede vidnet, at det nok skal passe.

Kildeskatteprojektet

Forespurgt til vidnets kendskab til og involvering i Kildeskatteprojektet bad vidnet om en uddybning af, hvad der menes med Kildeskatteprojektet. Vidnet blev foreholdt, at Poul Buus Lassen den 19. juni 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var et længerevarende kildeskatteprojekt, og at det var med fokus på kapitalfonde og beneficial owner-situationer. Forespurgt, hvor tæt vidnet var inde

over dette projekt, og hvad hans kendskab var til det, forklarede vidnet, at han mener, at han fulgte godt med i, hvad der skete på kapitalfondsdelen, da det var vigtigt for dem, at sagerne blev behandlet rigtigt, herunder i forhold til hvordan de skulle lande, og om der eventuelt skulle være lovgivning specifikt på kapitalfondene. Det havde han et godt kendskab til.

Forespurgt, om vidnet i forlængelse af vedtagelsen af kildeskattelovens § 69 B havde en dialog med dem, der beskæftigede sig med det, om, at man skulle lave en stikprøvekontrol på ti udlodninger for at tjekke, om det var de retmæssige aktionærer, der fik refusionen, bad vidnet om uddybning af spørgsmålet i forhold til, om der er tale om kapitalfonde eller udbytter generelt. Foreholdt, at det skulle være i forhold til dem, der beskæftigede sig med kapitalfondene, at der skulle udtages ti stikprøver, forklarede vidnet, at han ikke husker at have drøftet med dem, hvordan de håndterede det.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev involveret i TRACE som en løsning, og hvad tankerne var i helt korte træk, forklarede vidnet, at der forud for TRACE i OECD havde kørt et pilotprojekt, som var finansieret af bankerne, og som SKAT ikke havde deltaget i. Men han vidste fra sit arbejde i Committee on Fiscal Affairs, at emnet ville komme til diskussion, fordi man ville have en drøftelse af, om man blandt OECD-landene kunne blive enige om at lave en sådan nettoindeholdelsesordning. Tankerne bag det var først og fremmest, at de store internationale banker gerne ville tilbyde dette produkt til deres kunder for at lette administrationen og tilbagesøgningen af skat for aktionærerne. Det ville desuden have en administrativt lettende effekt for skattemyndighederne. På kontrolsiden ville bankerne sørge for, at kildelandet fik informationer om, hvem der var ejer af de enkelte aktier – også selv om det var omnibusdepoter – og at investorernes bopælslande fik informationer om, hvilke udbytter den pågældende investor havde haft. Det var før, den globale udvekslingsordning kom i 2014, hvilket også spillede ind. Derudover – og for at få det til at glide ned hos skattemyndighederne – skulle bankerne, der deltog i systemet, hæfte for fejl og mangler. Systemet var altså i bund og grund et system, hvor man udliciterede skattekontrollen til bankerne. Forespurgt, om det på den måde lignede den bankordning, der allerede var etableret, dvs. regnearksordningen, forklarede vidnet, at det var parallelt med både bankordningen og VP-ordningen. Det lettede administrationen, og bankerne skulle hæfte, hvis man fandt ud af, at der var noget galt. Fandt man ikke ud af, at noget var galt, var hæftelsen tom. Som han husker det, var der en, der sagde, at aftalerne varierede i de danske ordninger. I nogle aftaler hæftede bankerne, og i andre aftaler hæftede de ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev involveret i TRACE, forklarede vidnet, at det var, da beslutningen blev taget i januar 2010 på CFA-mødet om, at man ville gå videre med projektet for de lande, der var interesserede i det. Det var det, der førte til, at han lavede forelæggelsen for direktionen om, at man burde sætte ressourcer af til det. Man skal her være opmærksom på – selv om det ikke stod så klart i debatten eller i deres bevidsthed – at de ordninger, man her debatterede som nettoordninger, ikke i sig selv regulerede refusionsordningerne. De forudsatte faktisk, at der skulle være en refusionsordning, for i og med at det var et frivilligt aftalesystem, skulle de kunder, der brugte en bank, der ikke var tilknyttet systemet, fortsat have adgang til refusion, for at SKAT kunne overholde dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Refusionsmuligheden skulle derfor være der parallelt, på samme måde som den også var det i Danmark, dvs. parallelt med de ordninger, der var der. Forespurgt, om projektet således ikke ville løse alle problemer, forklarede vidnet, at det ikke ville løse problemet med svindel i refusionsordningen, for en svindler ville stadig kunne bede om refusion på falsk vis, uden at det havde ændret noget på det. Dertil kunne det i forhold til de tilknyttede banker også være således, at banken eller aktionærerne kunne beslutte, at banken på vegne af kunden kunne anmode om refusion. I virkeligheden var refusionsmuligheden således åben hele vejen rundt. Forespurgt, om det var i forhold til TRACE-projektet, bekræftede vidnet dette. Man må formode, at det ville kræve et vist mod at få banken med på svindel. Men overordnet er hans pointe, at projektet ikke regulerede refusionsordningen.

Forespurgt til vidnets rolle i forbindelse med TRACE-projektet forklarede vidnet, at hans rolle først og fremmest var at få projektet bemandet internt i departementet, i forhold til at man deltog i arbejdsgrupperne. Der blev udmeldt to fuldmægtige fra de fagkontorer, der ville have noget med det at gøre. Det var Søren Aslak fra Lise Bo Nielsens kontor, og Andreas Bo Larsen fra Per Hvas' kontor. Andreas Bo Larsen var den gennemgående figur, indtil projektet for vidnets vedkommende sluttede i 2013. Vidnet sad i den overordnede gruppe, der skulle godkende det, men det, der kom frem til godkendelse, skulle behandles på mødet i januar 2013. Der havde været afholdt et arbejdsgruppemøde inden da, hvor Andreas Bo Larsen havde sagt til vidnet, at landene ikke kunne blive enige om at godkende det. Sekretariatet havde derfor foreslået, at man bare lagde koncepterne og kontraktudkastene mellem de enkelte banker og skatteadministrationerne på OECD's hjemmeside. Så kunne de enkelte administrationer bruge det eller lade være – uden nogen forpligtelse. Det ville betyde, at der i virkeligheden ikke var nogen international aftale, men at der var nogle koncepter, man kunne bruge, men som ikke havde rygdækning i en international aftale.

Forespurgt, om den gruppe, vidnet deltog i, havde møder i forløbet, eller om det blot var i januar 2013, forklarede vidnet, at det – som han husker det – var i januar

2013. Det er muligt, at der var statusmøder hen ad vejen, men der var ikke nogen videre diskussioner. Det møde, hvor man godkendte, at koncepterne skulle lægges på hjemmesiden, husker han heller ikke som noget særligt eller kontroversielt, idet det i bund og grund ikke forpligtede landene.

Forespurgt, om vidnet løbende fulgte med i status på de forhandlinger, der var i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gjorde han kun, ved at Andreas Bo Larsen afrapporterede til ham, når der var noget at fortælle. Det var ikke ret meget. I virkeligheden udviklede projektet sig ikke så meget fra pilotgruppens resultat til det endelige resultat. Der var noget med teknikken omkring, hvordan informationerne skulle flyde, men på sin vis blev hele øvelsen overhalet af det, der senere blev til det internationale system for udveksling af bankoplysninger, dvs. Common Reporting Standard, som var en standard, der kom i 2014, og som alle lande nu bruger. Således får investors bopælsland altid besked fra alle investors udenlandske depotbanker om, hvad den pågældende har stående i sit depot. Investors bopælsland er derfor nu fuldstændigt dækket af kontrolmæssigt. Kildelandet er derimod endnu ikke løst.

Foreholdt, at Tom Stevns den 20. august 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen om noget, han kaldte FATCA, forklarede vidnet, at det var den amerikanske forløber for Common Reporting Standard. Amerikanerne var meget interesserede i TRACE på grund af mekanismen om, at de informationer, som kildelandene modtog, også skulle videregives til investors bopælsland, dvs. USA. Amerikanerne var i omfattende grad blevet snydt af de schweiziske banker, og det tilgav de dem aldrig, og derfor fandt amerikanerne på at bruge det system, der hed FATCA, som i bund og grund var en strafkildeskat, hvor man tog 30 % af alle udbetalinger, medmindre det skete til en bank, som havde indgået aftale med dem om at give dem alle de informationer, de havde brug for. Det var det, der senere dannede skabelon for det grænseoverskridende samarbejde om automatisk udveksling af bankoplysninger. Men det var ikke baseret på kildelandene, men på at alle depotbanker skulle rapportere til investors hjemland, hvad de havde stående, idet de efter hvidvaskreglerne skulle kende deres kunder.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til det system, som FATCA var en forløber for, forklarede vidnet, at det hed CRS eller Common Reporting Standard. Det blev vedtaget i CFA i OECD på et tidspunkt i 2014.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det vil sige, at TRACE ikke er blevet implementeret noget sted, forklarede vidnet, at for ham at se løb TRACE ud i sandet, da ingen lande besluttede at implementere det. Da man senere tilpassede teksten til den nye Common Reporting Standard, hvor det med kildelandet, der skulle afrapportere til bopælslandet, gled ud, var der heller ikke nogen,

der sagde eller tilkendegav, at man ville gøre det. Ham bekendt var Finland det første land, der forsøgte at lave noget lignende, hvilket vist skal træde i kraft omkring 2021. Derudover har der ikke været nogen interesse for det, hvilket også skyldes, at driveren i det hele var hensynet til de store banker, og man kunne spørge, hvorfor de enkelte administrative funktioner skulle udlicitere skattekontrollen til bankerne, og om man havde tillid nok til dem. Han ved ikke, om det var det, der var afgørende, men der var ikke rigtig nogen, der gik ind i det. SKAT ville sådan set gerne have deltaget, men det endte med, at hvert land måtte bruge konceptudkastene, som man ville, og det kunne SKAT også gøre. Så vidt han har forstået, arbejdede SKAT videre med det, men det er ikke noget, han har deltaget i.

Forespurgt, om EU havde nogle aktiviteter, forklarede vidnet, at det havde de ikke på det her tidspunkt, men at der på et meget tidligt tidspunkt var en eller anden meddelelse, hvor man opfordrede landene til at gøre det. Det gik dog i sig selv igen, da OECD tog over, og som han husker det, var der herefter ikke mere fra EU's side.

Foreholdt, at vidnet lavede en indstilling til ledelsen om, at man skulle arbejde med TRACE, som blev godkendt, og forespurgt, om arbejdet fra 2010 og frem forløb planmæssigt, bekræftede vidnet dette. Tidsfristen blev stort set overholdt. Det eneste, der ikke gik efter planen, var, at landene ikke påtog sig en politisk forpligtelse til at gøre det.

1. december 2015 – notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora om udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 2022 (2015-12-01 - Notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora udarbejdet til brug for Rigsrevisionen).

Forespurgt, om vidnet husker at have set dette notat, forklarede vidnet, at han givetvis har set det. Foreholdt, at det er Rigsrevisionen, der spørger ind til, hvad der har været af internationalt samarbejde, forklarede vidnet, at han mener, at han fik en e-mail om det, hvor de spurgte, om refusionsordningen som sådan havde været til diskussion, hvortil han svarede, at det havde den ham bekendt ikke, men at han skulle sørge for, at kontoret kom med et notat om det. Det er det foreviste notat, og han har derfor set det.

Foreholdt, at der også nævnes en nordisk TRACE-gruppe, og forespurgt, hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at det var de nordiske lande, der satte sig sammen for at se, om de kunne blive enige om noget. Han deltog ikke selv i møderne, da det var fuldmægtigene, men han deltog i et enkelt sættemøde. Han husker svagt et enkelt møde i London i 2010, hvor de nordiske lande mødte op til en komsammen initieret

af de store banker. På mødet sagde et sekretariatsmedlem fra OECD, at hvis projektet skulle løbes i gang, ville det være godt, hvis der var en kritisk masse af lande, der var interesserede, for ellers ville de store banker ikke afholde udgifterne til IT-understøttelse af informationsflowet. Men de kom aldrig ud af starthullerne, og der var heller ingen enighed i Norden om at gøre det. Siden blev der holdt nogle møder i diverse nordiske lande, som han ikke deltog i, men han fik en afrapportering om, hvad der skete.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 98 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures) og side 116 (2010-01-12 (2) - TRACE draft implementation package).

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det var disse to notater, der dannede grundlag for beslutningsoplægget, forklarede vidnet, at det var de to notater, der dannede grundlag for indstillingen omkring, hvordan de kom videre. Foreholdt, at dokumenterne lagde op til en drøftelse af, om man kunne have et oplæg klar til 2013, og forespurgt, om han på det tidspunkt overvejede eller havde drøftelser med direktionen om, at det var lange tidshorisonter, forklarede vidnet, at han ikke husker drøftelser med direktionen, men at det var ret klart, at det ville tage den tid, de havde sagt i dokumentet, at det ville tage, hvilket var til og med 2012.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan).

Forespurgt, om vidnet har set dette statusnotat vedrørende den handleplan, der blev iværksat som opfølgning på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan, ad 6) Aktuel status den 17. august 2015):

> *"Det bemærkes endvidere, at der gennem flere år – i regi af OECD – har været arbejdet på at opstille rammerne for et standardiseret system (TRACE), hvorefter procedurerne for refusion af udbytteskat kan effektiviseres. Implementeringen af systemet vil betyde, der i højere grad kan ske indeholdelse af den korrekte udbytteskat ved udbytteudlodningen, således at der ikke efterfølgende skal ske refusion af udbytteskatten. Danmarks eventuelle deltagelse i TRACE kræver systemudvikling og gennemførelse af lovændring. Tidshorisonten kendes ikke."*

Forespurgt, om det anførte om systemudvikling og behov for lovændringer var noget, de var opmærksomme på undervejs i processen, forklarede vidnet, at skulle der lovændringer til, så skulle der det. Han gik ind i projektet med den tanke, at der skulle komme en eller anden form for international aftale og forpligtelse ud af det, som ville føre til lovgivning, men det skete bare ikke. Forespurgt, om det i virkeligheden var, fordi det var på frivillighedens basis, forklarede vidnet, at det hele var på frivillighedens basis, og det forblev det.

5. februar 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om TRACE

Vidnet blev foreholdt, at han den 5. februar 2010 lavede en forelæggelse til Peter Loft, hvor han forklarede omkring TRACE-projektet.

Vidnet blev endvidere foreholdt det tidligere foreholdte fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt havde drøftelser med Peter Loft omkring TRACE, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt var trådt ud af direktionen, og der var ingen drøftelse af det. På et tidspunkt fik han at vide, at drøftelsen skulle flyttes til Juridisk Forum, hvor han vist nok fremlagde det.

2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Forespurgt, om vidnet var til stede på direktionsmødet den 11. februar 2010, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

"Pkt. 11 Nettokildeskat

Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 258 (2010-03-02 (1) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010), hvoraf fremgår, at vidnet var til stede på et møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad forløbet var, da sagen blev drøftet, forklarede vidnet, at han ikke husker møderne, men at han har gennemgået det. I bund og grund blev det gentaget, hvad han havde skrevet til direktionen, og som han husker det, var der tilslutning til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

"Beslutning/drøftelse:

Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til både kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi.

Ansvarlig:

Birgitte Christensen

Ivar Nordland

Status:

100412 Ivar har bedt Jan og Richard om tilbagemelding inden den 19. april 2010. Richard har meldt tilbage, at de ikke kan stille med nogen IT-folk. På Birgitte og Ivars opfordring vil Jan Lund vende det igen og vende tilbage senest fredag den 16. april.

100504 Troels Holst Larsen deltager fra Borger og Virksomhed og Søren Aslak og Andreas Bo Larsen deltager fra Jura og Samfundsøkonomi"

Vidnet forklarede, at han genkender dette. Forespurgt, om det var ved denne lejlighed, at det blev skudt i gang, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad Birgitte Christensens rolle var, forklarede vidnet, at hun i denne forbindelse var hans overordnede, men at han ikke kan huske nogen videre drøftelser med hende. Forespurgt, om han husker, om de havde drøftelser om, hvad de skulle gøre i mellemtiden, inden de eventuelt nåede til enden af nogle forhandlinger om at lave et internationalt system, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt, at der efter SIR's 2010-rapport blev nedsat en arbejdsgruppe, og at man kan se et vist personsammenfald, idet Andreas Bo Larsen og Troels Holst Larsen skulle sidde med i arbejdsgruppen. Forespurgt, om det var noget, der blev drøftet, eller om det var tilfældigt, forklarede vidnet, at han ikke har deltaget i møder i Produktionsforum. Foreholdt, at det ikke var Produktionsforum, men en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at han ikke har været der, og at han også vil mene, at han ville være fejlcastet der. Forespurgt, om det var tilfældigt, at Troels Holst Larsen og Andreas Bo Larsen deltog i arbejdsgruppen efter SIR's 2010-rapport, eller om der var drøftelser om et behov for dobbeltdækning, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Foreholdt, at det fremgår, at der var en korrespondance mellem vidnet og Richard Hanlov, og forespurgt, hvad det gik ud på i forhold til bemandingen, forklarede vidnet, at det vedrørte ressourcerne på IT-delen, og at det lykkedes at få SKAT til at bidrage, som de skulle.

20. august 2010 – e-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedrørende beneficial owner og TRACE

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4677 (2010-08-20 (1) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. 'beneficial owner' og TRACE):

"Det der ligger mig på sinde er , at der på en eller anden måde skal afgives erklæring om at man er beneficial owner og at der bliver enighed om, hvad det så er. De angelsaksiske lande er typisk ligeglade, fordi de ikke har kildeskatter (bortset fra

USA). Det skal ikke være muligt via securities lending, swaps eller contracts in difference (hvor man formelt rykker rundt på ejerskabet uden at gøre det i økonomisk forstand) ændrer på hvilken kildeskattesats man vil anvende. En ting er, at man i virkelighedens verden ikke kan kontrollere. En anden at lave et system, der pr. definition inviterer til snyd. Det må vi lige tale sammen om."

Forespurgt, hvad baggrunden var for dette indlæg, forklarede vidnet, at det går helt tilbage til diskussionerne i 2009 med Preben Underbjerg Poulsen om den bindende forhåndsbesked, hvor det vist var Goldman Sachs, der havde spurgt om, hvorvidt man via aktielån kunne bytte sin skattesats ud med en lavere sats, og om det så var den lavere sats, der gjaldt. Så kunne man bagefter sende udbyttet videre, og de to parter kunne dele udbyttet i porten. Der nåede man i Skatterådet frem til, at det kunne man ikke. Kontrollen på dette punkt kunne kun ske ved, at man i den enkelte sag fik et billede af udbyttestrømmene og spurgte til det. Det ville ikke være registreret nogen steder. Hvis man nogensinde skulle kontrollere for det, skulle man have en indikation for, hvem man skulle kontrollere. Det var i bund og grund det samme spørgsmål, som han i sin tid stillede til Lisbeth Rømer om, hvordan man skulle kontrollere aktielånene. Han tror, at man heller ikke i dag ved det, men at man prøver sig frem, og en start kunne i den forbindelse være en erklæring. Det var svært for dem at få ørenlyd i OECD for, at der var et særskilt problem. Han husker det ikke tydeligt, men han mener, at der står noget forblommet i TRACE-rapporten om, at de nationale antimisbrugsregler ikke blev berørt af TRACE. Det var ikke noget, der kunne bruges til så meget. Problemet var, at i en refusionsordning fik skatteyderen ingen penge, så længe man ikke besvarede myndighedernes spørgsmål, men i en nettoindeholdelsesordning var pengene væk, inden kontrollen kom. Hvis der var en, der havde lavet noget humbug, havde de ikke lyst til at tale med skattemyndighederne, men det var skattemyndighederne, der havde bevisbyrden, og det var op ad bakke.

Foreholdt, at det i anden sammenhæng er oplyst, at man nu gør noget ud af at følge pengestrømmene fra selskabet til aktionærens konto, og forespurgt, om det var noget, de overvejede, forklarede vidnet, at det var det ikke på dette tidspunkt. Forespurgt, om han ved, hvornår det kom i spil, forklarede vidnet, at det kommer an på, om der tænkes på udbytteudvalget, som var et embedsmandsudvalg, der blev nedsat til at kigge på opfølgende lovgivning, efter skandalen var kommet frem. Forespurgt, om det var noget, man havde overvejelser om inden, forklarede vidnet, at det var det ham bekendt ikke. Dette var stadig i TRACE, hvor man ikke fik svar på, hvad banken skulle hæfte for. Så vidt han ved, er dette spørgsmål stadig ikke besvaret ordentligt. Der er jo ingen bank, der vil hæfte blanco for sine kunders gøren og laden.

16. december 2010 – korrespondance vedrørende deltagelse i TRACE-proof of concept

Forespurgt, hvad status var på proof of concept i december 2010, forklarede vidnet, at man ville forsøge at lave en dummy-test af, at systemet fungerede, og at man kunne få informationen til at flyde rigtigt. Det skulle der sættes folk af til. Han skulle ikke selv deltage i det, men blot sørge for, at det blev bemandet, således at de som stab deltog i samarbejdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4684 (2010-12-16 (1) - E-mail fra Ivar Nordland til Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen vedr. deltagelse i 'Proof of Concept' af TRACE, Ivar Nordlands e-mail af 16. december 2010 kl. 12.27 til Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen):

> *"Hej Peter. Skat har I dag sendt besked om, at vi i dag skal give meddelelse hvis vi vil deltage det såkaldte proof of concept på TRACA projektet – det med at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen og efterlade fulde kontrolspor (samtidig med at de hæfter for fejl). Det er en skam at vi ikke har fået holdt vores lille TRACE seance, men her er jeg hovedskurken pga tjenesterejser. Det er ikke mit indtryk at deltagelse i det tekniske vil være voldsomt byrdefuldt (og Troels Holst Larsen er enig heri) så jeg har tænkt mig med din tilladelse at orientere Preben Bialas og sige, at vi deltager. Han skal så sætte noget ressource af så vidt jeg kan se fra februar og et halvt år frem, men ikke voldsomt meget. Hvis de selv skal bestemme siger de nej. Dette er en gylden mulighed for at forenkle (nærmest afskaffe) vores eksisterende system der basalt set ikke fungerer."*

Forespurgt, hvem vidnet mente, når han skrev, at "de selv skal bestemme", forklarede vidnet, at det var SKAT's skattechefer. Forespurgt, om det var Preben Bialas, forklarede vidnet, at hans indtryk var, at det var svært at få dem til at levere, men det lykkedes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4687-4688 (2010-12-16 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen vedr. deltagelse i 'Proof of Concept' af TRACE, Ivar Nordlands e-mail af 16. december 2010 kl. 12.42 til Richard Hanlov, Preben Bialas og Jan Lund):

> *"Vedlagte har jeg fået i dag fra Troels Holst Larsen, der har repræsenteret os på et møde i Paris 6-7/12 i det såkaldte TRACE IT project … Jeg arbejder på at få en beslutning fra Peter I dag at det gør vi. Der er selvfølgelig et spørgsmål om ressourcer, men det kan ikke være mange, og vi bør med i første række i et forsøg på at rette op på vores eget system, der i dag ikke fungerer. Nogen gange må man kaste sig ud*

i det. Kan du prøve at danne dig en mening, for jeg eller andre vender nok tillbage i dag i og med at OECD skal have besked i dag."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4687 (2010-12-16 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen vedr. deltagelse i 'Proof of Concept' af TRACE, Preben Bialas' e-mail af 16. december 2010 kl. 13.26 til bl.a. Ivar Nordland):

"Kære Ivar

Har forstået på vores samtale at du allerede har fået et nik hos Peter, og at det derfor er med "armen på ryggen" og uden at der har været en forhåndskontakt til nogen af mine folk.

Jeg sætter min lid til at vi nok kan få det til at hænge sammen i en POC – ellers må vi jo melde fra, men jeg er dælme ikke begejstret for sådan en proces"

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 4687 (2010-12-16 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen vedr. deltagelse i 'Proof of Concept' af TRACE, Ivar Nordlands e-mail af 16. december 2010 kl. 13.38 til bl.a. Preben Bialas):

"Det kan jeg så ikke være uenig i. Nu må vi så håbe at barnet bliver kønt selvom processen ikke var det."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således gik til departementschefen uden at involvere chefen og fik departementschefens godkendelse til at trække ressourcerne der, forklarede vidnet, at han ikke kunne kommandere rundt med SKAT, så den eneste måde at komme igennem med det på var ved at trække det tunge skyts frem, og det gjorde han, så godt han kunne. Forespurgt, om det var en sædvanlig måde at samarbejde på, at man ikke tog dialogen med den personaleansvarlige, inden man hentede ressourcerne, forklarede vidnet, at det ikke var sædvanligt, men alle tidsfrister var ved at skride, og der skulle handles med det samme, hvis de skulle levere til tiden.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at Preben Bialas var fagdirektør, bekræftede vidnet dette. Det må have været i enhedsorganisationen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 4494 (3. Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet - 'den tidli-

gere periode' - version 2), hvoraf fremgår, at Preben Bialas er anført som fagdirektør for IT.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4202 (2011-03-17 - Referat fra møde vedr. 'Proof of Concept' af TRACE den 17. marts 2011):

> *"OECDs TRACE projekt*
>
> *Referat af mødet 17. marts 2011vedrørende drøftelse af aktiviteter ifm PoC*
>
> *Deltagere:*
>
> *Lisbeth Rømer, Tom Stevns, Nadia Boufercha, Jette Zester, Karina Tangaa Jul Andersen og Troels Holst Larsen."*

Forespurgt, hvad grunden var til, at vidnet ikke deltog, forklarede vidnet, at han aldrig har set det før, men at det vel var et internt møde i SKAT's afdeling af enhedsorganisationen. Han har ikke haft noget med det at gøre. Forespurgt, om han således heller ikke fik nogen orientering om, hvad man lavede i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det fik han ikke. Teknikerne måtte sørge, for, at IT-systemerne kom til at køre, som de skulle. Det tog sin tid, og det var vel okay.

4. oktober til 21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 564 (2011-11-23 - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 4. oktober 2011 kl. 12.58 til Lise Bo Nielsen):

> *"Kære Lise*
>
> *Vi har en del problemer med refusion og nettoafregning.*
>
> *Jeg vil meget gerne have et møde med dig, så vi kan uddybe situationen.*
>
> *Jeg har kort skitseret, som jeg ser situationen."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 545 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning').

Forespurgt, om vidnet erindrer på daværende tidspunkt at have set eller været inde over dette notat, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have set det. Foreholdt, at Lisbeth Rømer i notatet beskrev de forskellige ordninger, dvs. almindelig refusion, regnearksrefusion og nettoafregning, og forespurgt, om han på dette tidspunkt var i dialog med Lise Bo Nielsen omkring henvendelsen fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at han løbende talte med Lise Bo Nielsen om alt muligt og vel også om det pågældende, men at det handlede om, hvad status på TRACE var. Han husker ikke, at de har talt om andet end det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 563 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011):

> *"Kære Lisbeth,*
>
> *Hermed nogle kommentarer til din henvendelse af 4. oktober 2011.*
>
> *VP-ordning*
>
> *Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt kan svare sig at udvide VP-ordningen, idet der pt. arbejdes intensivt på en løsning i OECD vedrørende TRACE. Sideløbende pågår der et samarbejde med de nordiske lande med henblik på at finde en model for indeholdelse."*

Vidnet forklarede, at Jakob Ulrik Wassard Schou på daværende tidspunkt sagtens kan have talt med ham om det, men at han ikke erindrer det så specifikt.

Vidnet blev foreholdt, at undersøgelseskommissionen interesserer sig for tidshorisonten for TRACE, og at det tidligere under afhøringen er fremgået, at Lisbeth Rømer 2 år tidligere havde rettet henvendelse til vidnet med sine bekymringer. Vidnet forklarede, at han må gentage, at første gang, han kom ind i det, var, da fagkontoret kiggede på eventuel manglende kontrol ud fra de tal, man kunne se ikke hang sammen. Det udmøntede sig i en anbefaling om, at Intern Revision skulle kigge på det. Siden da har han ikke forholdt sig til det eller ment, at han burde forholde sig til det. Foreholdt, at Intern Revision – med deres egne ord – bekræftede, at lamperne lyste rødt på det, de så, forklarede vidnet, at han læste SIR's 2010-rapport, og at det er korrekt, at lamperne lyste rødt, men han mente ikke, at det var noget, han skulle tage sig af. Forespurgt, hvem der så skulle, forklarede vidnet, at det skulle Intern Revision og ledelsen. Det var ledelsen, der havde tilsynspligt med SKAT, og ikke vidnet. Det havde han aldrig haft. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem vidnet tænker på, når han henviser til ledelsen, forklarede vidnet, at

det måtte være direktionen i enhedsorganisationen. Dette var vel i enhedsorganisationens tid, dvs. 2010-2013.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet i 2010 skrev, at Lisbeth Rømer måtte gå kommandovejen, og forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var at gå kommandovejen, når hun så skrev til Lise Bo Nielsens kontor, forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse ikke var kommandovejen. Hun skulle passere sine egne chefer og sit eget system, før hun kom op i de højere luftlag, i stedet for at henvende sig til mere eller mindre tilfældige folk og så præsentere en vifte af idéer, som var vanskelige at forholde sig til. Det var det, der lå i det.

Vidnet blev foreholdt, at Lisbeth Rømers to nærmeste chefer er afhørt af undersøgelseskommissionen, og at de bekræftede, at de havde stor tiltro til hende, at hun havde stor erfaring, og at de gerne ville lade hende gå videre med tingene. Forespurgt, om ikke det så var korrekt for Lisbeth Rømer at gå til Lise Bo Nielsens kontor, forklarede vidnet, at det ikke fremtræder sådan, og at det ikke fremgår af de e-mails, han har fået. Han har ikke været med i nogen korrespondance med Lisbeth Rømer om andet end det i 2009, bortset fra en enkelt videresending af en henvendelse fra en rådgiver, der ville tale med nogen, der vidste noget om udbytte. Det er, hvad han har haft af kommunikation med Lisbeth Rømer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 kl. 13.45 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016, så det er der da nogen tid til og vores nettoafregning er jo for aktier i depot i Danmark og også når depotforvaltningen er outsourced – bare der indberettes. VP har talt om at finde en blivende løsning på det problem."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man gjorde mere i departementet i forlængelse af dette, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han ved heller ikke noget om, at OECD skulle have sagt noget om, at det skulle ventes i 2015 eller 2016. Han har ikke set den foreholdte e-mail.

8. december 2011 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg

Vidnet blev foreholdt, at han i december 2011 deltog i et møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg, hvor også en række repræsentanter for erhvervslivet deltog.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 575 (2011-12-08 - Referat fra møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg den 8. december 2011, afsnit "Ad punkt 7c. Nedsættelse af udbytteskatten ved kilden").

Foreholdt, at det fremgår, at det var Kaj-Henrik Ludolph, der kommenterede på punktet, og forespurgt, hvorfor det ikke var vidnet, der var inde over den del, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, hvad Kaj-Henrik Ludolphs rolle var i den sammenhæng, forklarede vidnet, at han vel var chef for Proceskontoret før Per Hvas. Forespurgt, hvad Kaj-Henrik Ludolphs rolle var i forhold til TRACE, forklarede vidnet, at OECD-arbejdet ligesom EU-arbejdet skulle forankres i fagkontorerne. Der var to fagkontorer, der var relevante, og det var Selskaber og Aktionærer og Proceskontoret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 575 (2011-12-08 - Referat fra møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg den 8. december 2011, afsnit "Ad punkt 7c. Nedsættelse af udbytteskatten ved kilden"):

> *"Kaj-Henrik Ludolph oplyste, at der i OECD-regi arbejdes på etablering af en standardiseret metode til at sikre sig, at lempelser af udbytteskatten ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomster eller nationale regler kan ske ved kilden. Den arbejdsgruppe, der er nedsat i OECD-regi, forventes at afslutte sit arbejde i december, og resultatet af arbejdet forventes herefter godkendt i OECD-regi i løbet af januar 2012.*
>
> *Skatteministeriet er af den opfattelse, at indførelsen af et system som det, der er under udvikling i OECD, vil være til stor nytte både for investorer i danske aktier og deres depotførere. I løbet af foråret forventes arbejdet derfor at fortsætte hen imod dels en beslutning om, hvorvidt vi vil gennemføre systemet, dels med konkrete planer for implementeringen."*

Foreholdt, at der er tale om et referat fra ultimo 2011, og at vidnet selv har forklaret, at det ikke gik sådan, og forespurgt, hvad der skete, og hvad der på daværende tidspunkt fik tingene til at skride, forklarede vidnet, at ud fra referatet var der for ham at se ikke noget, der var skredet i forhold til tidsplanen. Han mener, at tidsplanen var, at det var ved slutningen af 2012, at det skulle ske.

Foreholdt, at man forventede i løbet af foråret 2012 at fortsætte arbejdet hen mod en beslutning om, hvorvidt man ville gennemføre systemet, og om konkrete planer for implementeringen, og forespurgt, om man fik gjort det, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Han går ud fra, at det hang sammen med, at landene i OECD ikke kunne blive enige. Forespurgt, om der – når man konstaterede dette – derefter var

overvejelser om at løse tingene på anden vis, eller om det var en blindgyde, forklarede vidnet, at det i bund og grund endte med en juridisk formularsamling med kontrakter mellem de enkelte banker og skatteadministrationer, som skatteadministrationerne så arbejdede videre med. SKAT deltog selv i en arbejdsgruppe og var fuldt informeret om det, og de arbejdede også videre med det. Efter 2013 var han i virkeligheden ikke længere rigtig med i det mere.

Foreholdt, at der ikke fremgår nogen aktivitet fra januar 2013 og frem til maj 2014, forklarede vidnet, at det nok skal passe. Det gled ud af hans bevidsthed i 2013. Nogle gange lykkedes forhandlinger bare ikke.

Forespurgt, om ikke man – når det viste sig, at forhandlingerne, der skulle løse et erkendt problem, som havde været aktuelt i mange år, ikke løste problemet – måtte finde ud af, hvad man så i stedet for skulle gøre for at løse den internationale udfordring, forklarede vidnet, at – så vidt han husker – indeholdt TRACE-koncepterne en del krav og bestemmelser om, hvad bankerne skulle levere af oplysninger til SKAT. Det var betydelig mere detaljeret og bedre end det, man hidtil havde haft, og det kunne SKAT så tage hul på, hvis de syntes, at det var en forbedring. Det var SKAT's eget valg, og de stod selv for konciperingen af aftalerne mellem dem og bankerne. Det var egentlig ikke noget, departementet var blandet ind i.

Forespurgt, om ikke det var departementet, der to gange bremsede Lisbeth Rømer, når hun søgte løsninger, og sagde, at det måtte vente på OECD, forklarede vidnet, at det må han afvise. Han bremsede hende i at lave et forslag, som efter hans opfattelse ville ødelægge kontrollen – nemlig at lave masserefusioner til anonyme depoter, hvor man ikke anede eller fik eller krævede informationer fra bankerne om, hvem modtagerne var. Det var lige præcis det, de skulle have efter TRACE-koncepterne. Det var meningen, at SKAT skulle have fortegnelser over, hvem der havde fået refusioner, da det må være det første punkt i en eventuel kontrol, hvis man da ville kontrollere.

Forespurgt til arbejdsdelingen i enhedsforvaltningen, og om ikke det var sådan, at der var nogle, der sagsbehandlede ude i produktionen, og nogle, der sad centralt, som skulle forsøge at løse de problemer, der opstod, bekræftede vidnet dette. Men han har aldrig beskæftiget sig med tilsynet med kontrollen. Foreholdt, at der var en viden om et problem i produktionen, nemlig at der ikke blev kontrolleret noget, forklarede vidnet, at det var den samme viden, som man fik i SIR's 2010-rapport. Foreholdt, at man der troede, at man kunne løse problemet via OECD, men at man derefter blev klar over, at det kunne man ikke, og forespurgt, om ikke man derfor skulle finde en anden løsning, og om det var den person, der sad og stemplede ansøgningerne, der skulle gøre det, forklarede vidnet, at TRACE-rapporten aldrig

havde postuleret eller havde gået ud på, at man skulle løse noget som helst kontrolproblem vedrørende refusionsordningen. Foreholdt, at man skulle løse de erkendte problemer eller i hvert fald dele af dem, forklarede vidnet, at den direkte anledning til TRACE var, at de havde parallelle ordninger, som efter hans bedste opfattelse ikke var lige så gode, som koncepterne viste sig at være. Dem kunne SKAT arbejde videre med, hvis de mente, at de var bedre, og det gjorde SKAT – så vidt han ved – også. Det var dog ikke noget, han var involveret i.

Vidnet blev foreholdt, at man konstaterede, at man havde en administration, hvor der var nogle mennesker med en ikke-akademisk uddannelse, som håndterede, om nogle formalia var på plads, og at det samtidig var erkendt, at man slet ikke kontrollerede materien i det materiale, der kom ind. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der var nogle erkendte problemer i forhold til nogle refusionsordninger og nettoindeholdelsesordninger, som man forsøgte at løse. Forespurgt, om det med den struktur og arbejdsdeling efter vidnets opfattelse var det enkelte ekspeditionskontor, der skulle løse sine egne problemer, eller om det lå centralt hos de enkelte fagdirektører, når de blev gjort opmærksomme på et problem, forklarede vidnet, at den del af ledelsen, der havde med tilrettelæggelsen af SKAT's produktion og kontrol at gøre, måtte have ansvaret for det. Det har han aldrig beskæftiget sig med, og han har derfor aldrig opfattet det som sit ansvar. Det er en ledelsespolitisk beslutning, hvad kontroltrykket skal være, og hvad man skal kontrollere. Det er ikke beslutninger, han nogensinde har været inddraget i.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet fulgte forhandlingerne, indtil de sluttede, hvorpå SKAT fik stillet nogle koncepter og redskaber til rådighed, og at han derefter anså sin opgave for udført, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det derefter var op til ledelsen i SKAT at tage hånd om resten, og hvis der skulle foretages noget på et niveau, som var over SKAT, var det ikke hans opgave, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1126-1127 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 14. maj 2014 kl. 15.14 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"TRACE er udviklet af OECD i 2010-2012. Lisbeth Rømer deltog undervejs i nogle arbejdsgruppemøder i OECD.*
>
> *I 2013 har TRACE-projektet ligget stille, men der er nu udsigt til, at OECD vil tage det op igen og begynde at videreudvikle på det efter sommerferien."*

Forespurgt, om vidnet var inde over den genoptagelse, der blev varslet i 2014, forklarede vidnet, at det var han ikke. Der var nogle ændringer i koncepterne, men det var for tidligt i forhold til tilpasningen til den globale systemudvikling omkring bankoplysninger, der først kom i 2014. Det blev dog diskuteret i 2013. Han husker ikke, om de blev rettet til i denne forbindelse, men det var i øvrigt ikke noget, han deltog i eller forholdt sig til.

14.-15. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE og andres landes problemer med udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt. Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab."*

Foreholdt det anførte om, at ordningen ikke duede, fordi det var nettoindeholdelse på anonym basis, hvor man skulle håbe på, at bankerne efterfølgende leverede oplysninger, og forespurgt, om det var en ny oplysning, forklarede vidnet, at det var et stærkt irritationsmoment for ham, efter skandalen var blevet offentlig, og det hele brød ud i pressen, at OECD kom både til ham og til andre og sagde, at TRACE-projektet ville have løst det hele. Det gik op for ham, at det ikke var rigtigt, idet TRACE ikke afskaffede refusionsordningen eller gjorde noget ved den. I udbytteudvalget havde man sat en masse folk til at se på problemet i refusionsordningen. Havde man konstant haft et ordentligt kontroltryk, havde man nok ikke ændret reglerne, for så havde kontrollen været det, den var. Men af politiske årsager ville man gerne sige, at man havde gjort alt, man kunne, og det bedste, man kunne sige, var, at hvis der var snyd i refusionsordningen, så måtte man afskaffe refusionsordningen. Det var det, man arbejdede på. Problemet ved det var, at man stadig skulle overholde dobbeltbeskatningsoverenskomsterne, og det betød, at man måtte ind i en nettoindeholdelsesmodel via bankerne, for at aktionærerne kunne få deres skattenedsættelse. Der ville så ske det, at man – sammenlignet med en refusionsordning – fik oplysningerne et år for sent og først på det tidspunkt kunne gå i gang med kontrollen, men da var pengene væk. Det, de arbejdede på her, var en model, som populært sagt var nettoindeholdelse for dem, der ikke blev udtaget til kontrol, mens kontrollen af dem, der blev udtaget til kontrol, skulle ske på baggrund af identitetsoplysninger om aktionærerne, som skulle være til stede på tidspunktet for udbytteudlodningen.

For dem, der blev udtaget til kontrol, beholdt skattemyndighederne pengene som et middel til at få de oplysninger, som man havde brug for i kontrollen. Det, der henvises til i det foreholdte, var det, der blev resultatet af Karsten Lauritzens pressemeddelelse fra juni 2017, hvor man proklamerede, hvordan man ville håndtere det.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"… TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets begrundelse for at skrive, at TRACE ikke var godt, var, at det var nettoindeholdelse på anonym basis, hvor man håbede på at få identiteten efter et år, og forespurgt, om der var noget nyt i det, forklarede vidnet, at efterhånden som han deltog i det, blev han mere og mere skeptisk over for, om det med nettoindeholdelse, hæftelse og kontrol efter udbetaling af pengene overhovedet var en god idé, idet det i bund og grund var et tillidsspørgsmål at overlevere SKAT's kontrol til bankerne. Det var det, der spillede ind her, og det kunne gøres bedre end TRACE.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures):

> *"Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries…"*

Forespurgt, om ikke dette således hele tiden havde været en del af TRACE's grundstamme, bekræftede vidnet dette. I bund og grund gik det først op for ham senere, hvad det betød, at skattemyndighederne af kontrolmæssige hensyn først fik identifikationsoplysningerne rundt regnet et år senere. Havde det været en refusionsordning, havde man fået identiteten med det samme, fordi skatterne jo skal præsenteres.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab."*

Forespurgt, om det, som vidnet her anbefalede, ikke i virkeligheden var det, som Lisbeth Rømer havde arbejdet for, forklarede vidnet, at så vidt han husker, havde Lisbeth Rømer ikke talt om nogen identitetsoplysninger overhovedet. Forespurgt, om ikke hun gerne ville udvide VP-ordningen, bekræftede vidnet dette, men den VP-ordning, han så, indeholdt ikke krav om indrapportering fra bankernes side om, hvem der fik pengene. Forespurgt, om det var VP, der indrapporterede, bekræftede vidnet dette. Det var det, han opponerede mod, da der ingenting var. Forespurgt, om der ingenting var fra VP's side, forklarede vidnet, at som han forstod det, hun sendte frem, og som blev drøftet i august 2009, var det masserefusion på anonym basis, hvor skattemyndighederne ikke fik oplysninger om, hvem modtagerne var, og hvor man derfor måtte gå i gang med de enkelte betalinger og rulle garnnøglet op for at se, hvilken skatteyder der kom ud for enden af 5-6 banker.

Forespurgt, om status på TRACE er, at det ikke er implementeret nogen steder i verden i dag, forklarede vidnet, at han mener, at finnerne er i gang med noget, der minder om det, som vil komme til at virke i 2021.

Forespurgt, om det i dag er vidnets opfattelse, at det var korrekt at bremse Lisbeth Rømers tanker med henblik på at gå ind i det her, forklarede vidnet, at det, han bremsede hende i, var at underskrive en model, der efter hans bedste opfattelse ikke kunne lade sig kontrollere.

SIR'S 2010-RAPPORT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4674 (2010-04-21 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. SIR's 2010-rapport, Bo Daugaards e-mail af 20. april 2010 kl. 15.07 til bl.a. Lise Bo Nielsen):

"Jeg fremsender hermed udkast til rapport om udbytteskat."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4674 (2010-04-21 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. SIR's 2010-rapport, Lise Bo Nielsens e-mail af 20. april 2010 kl. 15.19 til Kathrine Lange med kopi til Ivar Nordland):

"Vil du kigge på den?"

Foreholdt, at vidnet tidligere har forklaret, at det var første gang, han så rapporten eller et udkast til den, og forespurgt, hvad hans rolle var på det tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke mente, at han havde nogen rolle. Han fik rapporten og vidste, at der ville komme et eller andet, som ledelsen så måtte tage sig af. Han videresendte

den bare til orientering til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak, som var dem, der sad med det. Så kunne man jo se, hvad SIR måtte mene om nettoordningerne, refusionsordningen og de kontrolmæssige problemer, der var der.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der menes med ledelsen, forklarede vidnet, at det var direktionen. Det var hans opfattelse, at det var dem, der kunne skubbe rundt med SKAT. Forespurgt, om han ikke var en del af direktionen, forklarede vidnet, at han trådte ud af direktionen den 1. januar 2010.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4674 (2010-04-21 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. SIR's 2010-rapport, Ivar Nordlands e-mail af 21. april 2010 kl. 11.52 til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak):

> *"T:O. … Kan OECD projektet give input til dette vil det kun være godt."*

Forespurgt, om det var TRACE, som lige var blevet sat i gang, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

> *"- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,*
>
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,*
>
> *- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret*
>
> *- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen …*
>
> *Intern Revision konstaterer yderligere, at*

- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger,

der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,

- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver,

og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere …

- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt

der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor

reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han så konklusionerne, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad han tænkte, men der står, at alting sejler.

7. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport blev behandlet på et møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, og forespurgt, om vidnet havde drøftelser med direktionen om rapporten inden dette møde, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Som han husker det, var det en orientering om, at rapporten var der. De vidste ikke, at han allerede havde modtaget rapporten, og det var således en orientering til dem, der sad i Juridisk Forum, om, at den var der. Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at første gang han var inde over drøftelser i relation til rapporten, var på mødet i Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette. Han husker ikke, hvad der blev drøftet på Juridisk Forum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

"På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

"Revisionsprotokollen blev taget til efterretning. Der blev stillet spørgsmål til, hvem der besvarer spørgsmålet om eventuel ugyldighed under den første rapport i månedslisten. Eva taler med Økonomi om det. For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes. Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage, og der blev omdelt et udkast til kommissorium. Ivar deltager i styregruppen. Eva udarbejder et udkast til svar til Økonomi."

Forespurgt, om vidnet husker nogensinde at have været involveret i en styregruppe i relation til dette, forklarede vidnet, at han ikke husker nogensinde at have været med i en styregruppe, og han husker heller ikke at have deltaget i noget Produktionsforumsmøde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9. "Anbefaling"):

"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Foreholdt, at der blev etableret en arbejdsgruppe, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på noget tidspunkt i direktionen eller andet ledelsesforum var

drøftelse af håndteringen af den første anbefaling om etablering af et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen, forklarede vidnet, at han ikke husker noget, han havde hørt eller været involveret i. Foreholdt, at man normalt lader ledelsen beslutte, hvordan den ledelsesmæssige fordeling af ansvar skal være, og forespurgt, om det var noget, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at han ikke huskede noget, han havde hørt eller været involveret i, og forespurgt, om der er andet, han husker, forklarede vidnet, at han ikke husker noget om det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 343-344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Jeg har i forelæggelsen lagt op til at få status for arbejdsgruppen fra Jens Sørensen, men det har ikke nået at komme med i selve forelæggelsen. Jens Sørensen har i dag fredag den 3. september oplyst, at han vil sende et udkast til kommissorium til mig på mandag – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage."*

Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelser af kommissoriet, forklarede vidnet, at han ikke mener at have været involveret i drøftelser af noget kommissorium for en styregruppe. Forespurgt, om han således heller ikke efterfølgende var involveret i tilskæringer af et kommissorium, forklarede vidnet, at det var han ikke. Foreholdt, at man på et senere tidspunkt lod den pind, der handlede om udlændinges refusion, udgå af kommissoriet, og forespurgt, om han erindrer noget om dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 540 (2011-08-30 (3) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011), hvoraf fremgår, at vidnet den 30. august 2011 deltog på et møde i Juridisk Forum.

Foreholdt, at det var første gang, en opfølgning var på dagsordenen, og forespurgt, om vidnet erindrer, om man i den mellemliggende periode før mødet drøftede SIR-rapporten eller opfølgning eller en løsning, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

> *"Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det fremgår af en e-mail mellem Richard Hanlov og Jan Lund, at Jan Lund ikke var til stede på mødet, og at det i stedet var Richard Hanlov, der stod for punktet. Forespurgt, om vidnet husker drøftelser omkring det anførte på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedrørende 2010-arbejdsgruppen).

Forespurgt, om vidnet erindrer at have set dette notat, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedrørende 2010-arbejdsgruppen):

> *"Forslag til løsning*
>
> *Nettoafregning, hvor en udlodning medfører nedsat eller ingen skat, forekommer mere sikker end refusion. I OECD regi arbejdes på en gensidig nettoafregning og udveksling af oplysninger. Danmark er med i et pilotprojekt herom. Det vil forhåbentligt være muligt, at Danmark udvider muligheden for nettoafregning allerede inden OECD projektet realiseres."*

Forespurgt, om det var muligheder, vidnet erindrer at have drøftet, forklarede vidnet, at han ikke har set notatet, og at han ikke har drøftet det med Lisbeth Rømer.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at der blev fulgt op på rapporten efter mødet i Juridisk Forum i august 2011, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om der, som han erindrer det, på dette tidspunkt var nogle faste måder at følge op på rapporter på, som sikrede, at de ikke bare gled ud, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

> *"Som det fremgår af uddraget fra Produktionsforum, har arbejdsgruppen udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning, herunder om tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen vil arbejde sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.*
>
> *Juridisk Forum kan eventuelt aftale at følge den videre proces – særlig vedrørende ændring af kildeskattelovens § 66 – via opfølgningslisten."*

Vidnet forklarede, at det ikke er noget, han har deltaget i. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet husker noget om det, forklarede vidnet, at han ikke husker noget.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var inde over SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han aldrig så den. Forespurgt, om han var inde over opfølgningsarbejdet på den, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet på daværende tidspunkt havde hørt om rapporten, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

HENVENDELSE FRA ACUPAY I 2012

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4721-4722 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Acupays e-mail af 17. juli 2012 kl. 16.22 til Ivar Nordland):

> *"For the moment we are in touch with a couple of U.S. pension funds who would like to acquire Danish shares. I would like to get a better understanding of the Danish tax framework and the correct procedures to obtain treaty benefits in Denmark. Although we have a legal counsel in Denmark, I always find it more instructive to ask questions directly to the people who work at the tax authorities. This is why I would kindly like to ask you if anybody in your team would be willing to have a meeting with me and guide me through the process."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Ivar Nordlands e-mail af 19. juli 2012 kl. 07.50 til Merete Helle Hansen):

> *"Hvem er det i praksis der sidder med refusion af kildeskat. Gider du at sende videre med kopi til mig."*

Forespurgt, om vidnet ud over den foreholdte e-mailkorrespondance var i korrespondance eller dialog med den pågældende, forklarede vidnet, at Merete Helle Hansen var en fuldmægtig, der var flyttet derud, og som han kendte godt. Han for hele tiden vild i, hvilken afdeling i SKAT der lavede hvad, og han skulle bare have henvendelsen ud i SKAT, så de kunne give rådgiveren de informationer, han havde brug for.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Lisbeth Rømers e-mail af 20. juli 2012 kl. 12.48 til Ivar Nordland):

> *"Kære Ivar,*
>
> *Vi refunderer udbytteskat her i Regnskab 2.*
>
> *Vi er altid indstillet på at møde vores kunder. Vil du have en orientering om refusioner af udbytteskat?????"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Ivar Nordlands e-mail af 20. juli 2012 kl. 12.48 til Lisbeth Rømer):

> *"Nej. Blot du tager kontakten med pågældende rådgiver."*

Forespurgt, om der derudover var nogen afrapportering fra Lisbeth Rømers side, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Foreholdt, at det er fremgået af dagspressen, at Lisbeth Rømer tilbød at køre rådgiveren ud til Høje Taastrup, og forespurgt, om det var noget, de havde drøftelser omkring, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen kommunikation med Lisbeth Rømer om det. Forespurgt, om han har været i kontakt med andre reclaim-agenter, forklarede vidnet, at det har han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4954 (2015-09-05 (2) - E-mailkorrespondance mellem Birgitte Christensen, Lise Bo Nielsen og Ivar Nordland om Early Warnings om aktielån, Ivar Nordlands e-mail af 5. september 2015 kl. 18.31 til Lise Bo Nielsen med kopi til bl.a. Birgitte Christensen).

Vidnet forklarede, at det foreviste ikke handlede om svindel med udbytteskat. Det var et spørgsmål om, hvordan man håndterede aktielån, så det var en lidt anden problemstilling.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han første gang blev gjort opmærksom på, at der var et problem i forhold til det, man kalder den formodede svindel, og dermed de 12,7 mia. kr., forklarede vidnet, at første gang han blev opmærksom på, at der var svindel, var i august 2015, hvor han fik en telefonopringning fra Birgitte Christensen om, hvorvidt han kendte noget til, at man havde mistet 6,5 mia. kr. i SKAT. Den her kom i september 2015, og det var derfor i samme periode. Han vil tro, at han fik oplyst fra Lise Bo Nielsens kontor, at SKAT havde lavet, hvad de selv kaldte en early warning. Det gik egentlig ud på, at Store Selskaber i 2015 havde talt med en dansk bank om, hvordan de håndterede aktieudlån. Denne danske bank havde frejdigt sagt, at de ikke havde fulgt praksis som fastlagt i den bindende forhåndsbesked fra 2010, og at de mente, at praksis var dårlig, fordi man ikke kunne stole på de formelle registreringer i Værdipapircentralen. SKAT vendte herefter om og foreslog som led i en early warning Skatteministeriet, at de skulle ændre praksis, så de udelukkende lagde vægt på det formelle. Dette ville åbne for et hul i aktielånsspekulation, som ville medføre, at man kunne låne sine aktier ud til en med en lavere skattesats og derved opnå denne sats. Både fagkontoret og vidnet var enige i, at det ikke var sådan, det skulle være, og det hamrede fagkontoret derfor en pæl igennem i de officielle svar, der blev givet fra ministeriet omkring det, og så var den sag slut. Foreholdt, at denne sag ikke havde noget at gøre med den svindel, der nu behandles, bekræftede vidnet, at det var en anden del af det. Forespurgt, om det var et spørgsmål om, hvornår man blev regnet som den egentlige ejer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet blev orienteret af Birgitte Christensen om den formodede svindelsag i august 2015, men at han ikke var involveret på nogen måde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han efterfølgende var involveret i afdækningsforløbet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han deltog i det såkaldte udbytteudvalg, som bestod af embedsmænd, der skulle kigge på, hvilken lovgivning man ville have. Han var ikke officielt medlem, men deltog på sidelinjen, fordi han havde kendskab til, hvordan OECD håndterede nettoindeholdelsesordninger. Det var sådanne, man kiggede på, bortset fra at man nu ville lave dem tvungne. Forespurgt, om han husker, hvornår i august 2015 det var, og om det var før eller ef-

ter, at det kom frem i pressen, forklarede vidnet, at det var før, det kom frem i pressen, men ikke lang tid før.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Viden om udenlandske forhold

Forespurgt, om man – set i lyset af den omtalte svindelsag i Tyskland fra 2012 – i SKAT generelt har systemer eller rutiner for informationsopsamling, forklarede vidnet, at han husker den konkrete episode, fordi Skatteministeriet blev hudflettet i pressen over, at tyskerne havde kendt til problemet længe og havde fikset det i lovgivningen, mens man snorksov i Danmark. Han talte med Birgitte Christensen om, at han skulle have fat i sin tyske kollega for at finde ud af, hvad det tyske problem var, og hvordan de havde håndteret det. Hun ville så spørge i SKAT, om de vidste det. Det kørte parallelt. Han fik nogle svar fra sin tyske kollega, som fortalte, at de fortsat kørte en refusionsordning, og så kørte de et system for certifikatudstedelse, hvor kun den, der havde certifikatet, kunne få udbytterefusion. På den måde sikrede man, at det ikke skete mere end én gang. Hullet i den tyske lovgivning bestod i, at to eller flere banker, hvis de havde registreret ejeren den samme dag, kunne udstede et certifikat, hvilket man ikke burde kunne gøre.

Forespurgt, om man havde nogle rutiner, der sikrede informationsudveksling med andre europæiske eller vestlige lande for at afdække, hvad der kom af problemstillinger, forklarede vidnet, at der i OECD var en form for skattebase, hvor lande, der var blevet udsat for skattespekulation, som de mente var relevant for andre lande at kende til, kunne lægge oplysninger ind. De folk, der sad med det, kunne slå op i databasen og se, om der var noget, man skulle tage højde for. Han husker ikke, hvem der sad med det fra dansk side.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der i Skatteministeriet var en mere generel ordning eller en generel tilgang til at holde sig orienteret om, hvad der foregik ude i verden, forklarede vidnet, at der ham bekendt ikke var en systematiseret tilgang.

Risikovurdering og risikoanalyse

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om man i Juridisk Forum-regi kiggede på, at man skulle arbejde mere systematisk med, hvordan man afdækkede risici, forklarede vidnet, at det mener han ikke, man gjorde.

Afdækning af den formodede svindel

Forespurgt, hvad vidnet i august 2015 fik oplyst fra Birgitte Christensen om den formodede svindel, og hvad de på dette tidspunkt talte om, forklarede vidnet, at han fik en telefonopringning om, at man havde konstateret, at SKAT var blevet udsat for svindel på godt 6 mia. kr., og om det var noget, han kendte noget til. Han svarede, at det gjorde han ikke, og så sluttede samtalen.

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 14.45 sluttede mødet.

PROTOKOL

27. august 2019
Protokol nr. 23

Den 27. august 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen (mødte kl. 13.00)

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen (forlod mødet kl. 14.10)

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen (mødte kl. 13.00)

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

TORBEN BØRGE RASMUSSEN

Kl. 9.00 mødte Torben Børge Rasmussen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til april 2013 var ansat som specialkonsulent i SKAT Midt- og Sydsjællands afdeling Indsats, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til vidnets geografiske placering i den pågældende periode, forklarede vidnet, at han var placeret i Holbæk.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2009 forklarede vidnet, at han begyndte som elev i skatteafdelingen i Holbæk Kommune. Han har gennemført kurserne DK1 og DK2. Han er blevet forfremmet ad flere omgange. Han var ansat i Holbæk Kommune indtil fusionen med SKAT, hvorefter han kom til Høje Taastrup, hvor han arbejdede i halvandet år.

Forespurgt til vidnets opgaver i afdelingen Indsats forklarede vidnet, at han de sidste 8-10 år kun havde at gøre med internt ansatte og VIP-personer, dvs. politikere og kendte.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste leder, forklarede vidnet, at det først var Allan Normann Martens. Han husker ikke, om der var nogen før ham. Forespurgt, hvornår Allan Normann Martens kom til, forklarede vidnet, at det var omkring det tidspunkt, hvor denne sag begyndte.

Forespurgt, om vidnet tidligere har været inde over området med udbytteskat, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, om vidnet dermed ikke var bekendt med, hvilke udfordringer og problemer der var på området, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelationer med andre enheder, når vidnet havde med ligning af medarbejdere og VIP'er at gøre, forklarede vidnet, at han ikke havde samarbejdsrelationer med nogen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4347 (Støttebilag vedr. medarbejderligningssagen), hvoraf det fremgår, at vidnet var sagsbehandler på den konkrete medarbejderligningssag, og at Preben Buchholtz Hansen var afdelingsleder i enheden Økokrim.

Forespurgt, hvilke samarbejdsrelationer man i vidnets enhed havde med Økokrim, forklarede vidnet, at de i princippet ikke havde noget samarbejde. Det var kun, hvis der dukkede nogle skatteansatte op i det, der hed Money Transfer i Økokrim. I den-

ne konkrete sag var der tale om en ansat i SKAT, og så lod Økokrim sagen gå videre til vidnets afdeling i Holbæk, som måtte tage sig af sagen.

Forespurgt, om der således ikke var klassiske samarbejdsrelationer, forklarede vidnet, at det var der ikke, da man gerne ville have lukkede skodder, så snart det drejede sig om medarbejdere. Forespurgt, om Økokrim således primært havde fokus på andre end medarbejdere, bekræftede vidnet dette. Økokrim havde ikke noget med medarbejdere at gøre. Forespurgt, om en sag ville lande i vidnets afdeling, selv om man mente, der var foregået noget kriminelt, hvis der var tale en medarbejder- eller VIP-sag, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan samarbejdet var med enheden Sagscenter Person, forklarede vidnet, at der ikke var noget samarbejde. Forespurgt, om vidnets enhed sendte en sag til ansvarsvurdering i Sagscenter Person, når de traf en afgørelse, forklarede vidnet, at det gjorde de, hvis der var et ansvar. Sagen blev i så fald sendt til ansvarsvurdering i Korsør, hvor Hanne Østergaard var leder.

Foreholdt, at den pågældende medarbejder i den konkrete sag var ansat i Region Midtjylland, og forespurgt, hvordan samarbejdet var, når de kørte en medarbejderligningssag med Region Midtjylland, som i dette tilfælde, eller andre dele af organisationen, forklarede vidnet, at der ikke var noget samarbejde.

Forespurgt, om der var tradition for samarbejde eller løbende dialog med den enhed, en medarbejder var ansat i, når de kørte en ligningssag mod medarbejderen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det kunne der dog være i ganske få tilfælde, hvis der var tale om grove forhold. Ellers klarede de det selv i hans enhed.

Forespurgt, hvordan samarbejdet var med Center for Løn og Personalejura, CLP, når der var en medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at de kun har haft en enkelt sag, hvor de spurgte CLP, om de ville kigge på den. Det gjorde de, fordi de syntes, at sagen var så grov, at vedkommende burde afskediges. Forespurgt, om vidnet henviser til den konkrete sag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er den eneste sag, CLP efter vidnets erindring har været inde over, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken tidsperiode og hvor mange års erfaring vidnet taler ud fra i forhold til dette arbejde, forklarede vidnet, at der var tale om 8-10 år.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var vidnets opgave at være sagsbehandler fra A-Z, når han kørte en medarbejderligningssag, bekræftede vidnet dette.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3629 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"Information i forbindelse med opgavevaretageisen i Medarbejderligningsenheden*
>
> …
>
> *Opgaver i medarbejderligningsenheden*
>
> *1. Medarbejderligning - stikprøvekontrol af 5 %*
>
> *2. Ligning af medarbejdere der ikke er omfattet af de 5 % udsøgte*
>
> *3. Ligning af medarbejdere og ledere i Region M-SS*
>
> *4. VIP – ligning*
>
> *5. Anmeldelser på ansatte i Koncernen*
>
> *6. Kontrol af medarbejdernes systemautorisationer samt anvendelse af systemerne"*

Forespurgt, hvilke af de seks punkter vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at han var involveret i dem alle seks sammen med en kollega. Forespurgt, om vidnet og kollegaen var de eneste, der havde dette ansvarsområde i Holbæk, bekræftede vidnet dette. Senere kom der en halvtids- og en kvarttids-medarbejder med.

Forespurgt, hvor mange ligninger de typisk gennemførte på et år, forklarede vidnet, at det har været 500-600.

Forespurgt, hvor mange "Anmeldelser på ansatte i Koncernen" de fik om året, forklarede vidnet, at det ikke var mange, måske 5-10 stykker. Forespurgt, hvor mange af disse anmeldelser der kom fra SØIK, forklarede vidnet, at de ikke fik anmeldelser fra SØIK. Det, der her menes med anmeldelser, er, hvis fx en nabo havde mistanke

om, at en ansat i SKAT fik lavet sort arbejde eller lignende. De betragtede ikke henvendelser fra SØIK som anmeldelser.

Forespurgt, under hvilket af de seks foreholdte punkter vidnet ville placere den konkrete sag, og om ikke det var en punkt 5-sag, forklarede vidnet, at det ved han ikke. De gik ikke op i, hvilke af de seks punkter en sag hørte under.

Forespurgt, om man altid tog sagen op og foretog en ligning, eller om man foretog en screening af, hvorvidt det var noget, man ville gå nærmere ind i, når man modtog en anmeldelse, forklarede vidnet, at man undersøgte sagen og skrev til vedkommende. Det er fast procedure, hvis der kommer en anmeldelse på en person, at personen skal have at vide, at der er modtaget en anmeldelse.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar skal forstås således, at de påbegyndte en indledende undersøgelse, og hvis de nåede frem til, at der var grund til at gå videre, gjorde de det, og ellers ophørte de med at undersøge, bekræftede vidnet dette. Den, der var anmeldt, skulle have mulighed for at komme med sin forklaring, og nogle gange måtte de konkludere, at det var noget nabo-ballade eller andre banale ting, de alligevel ikke kunne gøre noget ved.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var procedure at undersøge, om der var en sammenhæng mellem vedkommendes arbejdsopgaver og det, der var anmeldt, når de fik en anmeldelse, herunder fra SØIK, forklarede vidnet, at han i forhold til SØIK kun kan forholde sig til den konkrete sag. Fordi vedkommende var ansat, sendte SØIK i det konkrete tilfælde nogle kontoudtog, hvoraf det fremgik, at personen havde fået overført en masse penge, hvilket krævede en nærmere forklaring. De gik i gang med sagen ved at skrive til vedkommende og kalde ham ind, fordi de ville høre, hvor pengene kom fra.

Forespurgt, om de havde nogle retningslinjer eller rutiner for nærmere undersøgelser af, hvorvidt anmeldelsen kunne have en sammenhæng til den pågældende medarbejders funktion i SKAT, forklarede vidnet, at det først kom, efter sagen kom i gang. De tænkte hele tiden, at der var noget alvorligt galt, men de var ikke dygtige nok til at vide, hvad der var galt.

Forespurgt, om der var retningslinjer for at undersøgelse hvad medarbejderens funktioner var, og om der kunne være nogen sammenhæng til anmeldelsen, eller om det bare var en normal ligning, forklarede vidnet, at det i princippet bare var en normal ligning, fordi der i mange andre tilfælde var tale om banale ting. Den konkrete sag er helt exceptionel.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således ikke var fast procedure at se på, hvad medarbejderens funktioner var, og om der kunne være noget at være opmærksom på i den forbindelse, men at man behandlede sagen, som om der var tale om en almindelig borgers skattesag, forklarede vidnet, at det gjorde man i princippet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"Anses der at være tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvarsbehandling i Sagscenter Person. … Samtidig med oversendelse orienteres CLP samt regionsdirektør om sagen. Når Sagscenter Person har truffet afgørelse i ansvarssagen, skal Sagscenter Person orientere CLP om sagens udfald. CLP vurderer herefter om en sag skal have ansættelsesretlige konsekvenser. I bekræftende fald tager CLP herefter kontakt til regionsdirektøren og orienterer om, at man vil gå videre med sagen."*

Foreholdt, at notater er fra ultimo 2010, og forespurgt, om det var det, de arbejdede efter i 2011, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om dette således var en instruktionen om, hvordan processen var, når de kørte en sag, bekræftede vidnet dette. Efterfølgende har det ærgret dem, at de i alle de referater, de lavede, ikke fik noteret, at de havde været i kontakt med personaleafdelingen. De rettede henvendelse til CLP og spurgte, om de ville have sagen, fordi den var så grov, at vedkommende efter deres opfattelse ikke burde være ansat længere.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår de rettede henvendelse til CLP, forklarede vidnet, at det husker han ikke. De noterede det ikke, da CLP ikke ville have sagen. CLP turde ikke gøre noget ved ham, så længe der kørte en retssag, fordi de var bange for at få en sag om uberettiget fyring.

Forespurgt, om vidnet husker, om de første gang rettede henvendelse til CLP, inden de traf en afgørelse, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Under sagen var de i kontakt med CLP flere gange, fordi de syntes, at CLP burde kigge på sagen, men det ville de ikke.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af det foreholdte afsnit i notatet, at kronologien er således, at hvis der er tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvarsbehandling i Sagscenter Person. Samtidig med oversendelsen orienteres personaleenheden og regionsdirektøren, altså den lokale direktør for vedkommende. Når Sagscenter Person så har truffet afgørelse i ansvarssagen, skal Sagscenter Person orientere CLP

om sagens udfald, og CLP skal efter retningslinjerne først derefter foretage en vurdering. Forespurgt, om det var fast fremgangsmåde, at man ikke, selvom tingene var meget grove, kunne forholde sig personretligt til sagen allerede på det tidspunkt, hvor informationen forelå, men at man i stedet skulle vente, til der var truffet en afgørelse, forklarede vidnet, at det skulle man ikke. Man skal huske på, at de grove sager ikke var hverdagskost. Ud over den konkrete sag var der et fåtal af sager, som også blev betragtet som grove, dog af mildere grad. Forespurgt, om vidnet her udtaler sig generelt om de 8-10 år, han har siddet med området, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der, når vidnet omtaler sager af "mildere grad", ikke er tale om afskedigelsessager, forklarede vidnet, at der også har været afskedigelsessager af forskellige årsager. Fx kostede Thorning-sagen en afskedigelse, fordi en ansat havde foretaget uberettigede søgninger på VIP'er.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar skal forstås således, at den konkrete medarbejderligningssag med vidnets briller var en unik og exceptionel sag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om retningslinjerne dermed ikke var møntet på en sådan sag, forklarede vidnet, at det var de ikke fra starten, men det kom efterhånden. De havde andre alvorlige sager, men det var ikke hverdagskost.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der var overvejelser om, at sagen var så alvorlig, at der var behov for personaleretlige sanktioner eller forflytning, allerede inden sagen blev afgjort, forklarede vidnet, at det husker han ikke. I forhold til den konkrete sag oplevede de som menige medarbejdere, at der var noget galt, men det måtte være dem, der sad nogle niveauer højere oppe, der måtte gå endnu højere op og sige, at der var et noget galt. Det var ikke dem på gulvet, der skulle føre det videre op. Det skulle deres ledere og direktør.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"6. Kontrol af medarbejdernes systemautorisationer samt anvendelse af systemerne.*
>
> …
>
> *2. Kontrol af medarbejdernes anvendelse af systemerne. Der indhentes lister over medarbejdernes anvendelse af systemerne. Der gennemføres kontrol af hvorvidt medarbejderne udelukkende har indhentet systemoplysninger til brug for udførelse af deres arbejde.*

Kontrollen har udgangspunkt som en stikprøvekontrol af de specifikke systemer som medarbejderne har foretaget. Kontrollen ligger regionalt, som en del af de interne kontroller hos afdelingslederne."

Forespurgt, om vidnet ved, hvilken kontrol der blev foretaget i udbytteadministrationen, henset til at kontrollen skulle ligge regionalt, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han tror ikke, at der blev foretaget nogen kontrol.

Forespurgt, om de i vidnets enhed foretog kontroller, fx logkontroller, da de modtog sagen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De holdt et møde med Lisbeth Rømer på hendes kontor i Høje Taastrup, og hun forstod ikke, at der kunne være noget galt. Lisbeth Rømer viste dem 25 stålskabe og sagde, at de var velkomne til at kigge efter i sagerne, men det kunne de jo ikke gøre.

MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2011

2.-8. februar 2011 – anmeldelse vedrørende Sven Jørgen Nielsen fra SØK og overdragelse af anmeldelsen til sagsbehandling hos Særlig Kontrol fra Økokrim

Forespurgt, om vidnet husker, hvordan den konkrete sag landede på hans bord, forklarede vidnet, at den landede på hans bord, fordi de fik tilsendt kontoudtogene fra Økokrim. På kontoudtogene kunne de se, at der havde været overførsler fra Torben [redacted] til Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, hvem vidnet gennemgik kontoudtogene sammen med, forklarede vidnet, at det gjorde han med sin kollega Jette Meinertsen. Forespurgt, om de var fælles sagsbehandlere på sagen, forklarede vidnet, det var de ikke, men de sad på kontor sammen. Forespurgt, om vidnet fik sagen som sagsbehandler og skulle lave ligningen, men drøftede sagen med sin kollega, på grund af sagens karakter, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad de tænkte, da de fik sagen ind, forklarede vidnet, at de først ikke kunne se, hvad det drejede sig om, men at de via bilagene kunne se, at Sven Jørgen Nielsen havde fået ca. 400.000 kr. overført. Derfor tænkte de, at de hellere måtte tage en snak med ham. Efter at Sven Jørgen Nielsen havde meldt afbud nogle gange, mødte han endelig op i Holbæk. Fra de skrev til Sven Jørgen Nielsen og bad ham forklare de 400.000 kr., til mødet blev afholdt, modtaget de endnu flere bilag og kunne nu se, at Sven Jørgen Nielsen havde modtaget godt 2 mio. kr. Det vidste Sven Jørgen Nielsen ikke, da han kom, og da vidnet sagde til Sven Jørgen Nielsen, at han skulle forklare, hvordan han havde fået 2 mio. kr. og ikke kun 400.000 kr., gik Sven Jørgen Nielsen lidt i sort.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)).

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår og hvordan han blev præsenteret for dette dokument, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, om han læste eller reflekterede over, hvad der stod i anmeldelsen, eller om det primært var bilagene, han var interesseret i, forklarede vidnet, at han uden tvivl både har set og læst anmeldelsen flere gange.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3636 (2011-02-04 - E-mail fra Preben Buchholtz til Allan Martens vedr. sagens behandling i 'medarbejderligningsafdelingen', videresendt til Torben Børge Rasmussen og Jette Meinertsen den 8. februar 2011):

> *"Opfølgning på telefonsamtale.*
>
> *Du får lidt baggrundstekst - da dette er den første sag, hvor vi har fået en hvidvask indberetning på en ansat i SKAT."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)):

> *"Sven Nielsen, der har konto [udeladt] i Nordea Bank Danmark A/S, har i perioden 14. november 2008 til 31. december 2010 gentagne gange modtaget større beløb fra Torben* [redacted]*, tidl. [udeladt] nu udvandret til USA, jf. vedlagte kontoudtog og betalingsbilag."*

Forespurgt, om vidnet på det tidspunkt tænkte over, at der var tale om udenlandske transaktioner, og hvordan det hang sammen, forklarede vidnet, at han ikke vidste, hvordan det hang sammen, men bilagene viste, at pengene, selvom det var fra en dansk konto til en anden dansk konto, kom via en bank i Den Dominikanske Republik. Det gjorde, at de i endnu højere grad tænkte, at der måtte være noget galt.

Forespurgt, om de på det tidspunkt undersøgte, hvad Sven Jørgen Nielsen arbejdede med, og om der kunne være en sammenhæng, forklarede vidnet, at det kom senere. De overvejede, om han selv kunne gøre det med udbytteskatten, men de havde ikke fantasi til, hvordan det hang sammen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med, at "han selv kunne gøre det med udbytteskatten", forklarede vidnet, at de ikke

vidste, hvordan udbytteskatteområdet fungerede. Det havde de slet intet kendskab til.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)):

> *"Pengene stammer oprindeligt fra en udenlandsk virksomhed, Dee lnvestment Ltd, der indbetaler pengene til Torben [redacted]'s konto. Herefter overføres en del af beløbet til Sven Nielsen's konto."*

Forespurgt, hvad de nærmere overvejede omkring denne pengestrøm, forklarede vidnet, at han fik hjælp fra Peter Larsen fra Økokrim, som samtidig kørte sagen mod Torben [redacted]. På et tidspunkt blev de amerikanske myndigheder også inddraget, men der kom ikke noget svar fra dem, og det var svært at finde ud af. Så vidt han husker, boede Torben [redacted] i Danmark, da sagen begyndte, men efter ca. 1 år var familien flyttet – eller måske nærmere flygtet – og havde bosat sig i USA.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3637 (2011-02-04 - E-mail fra Preben Buchholtz til Allan Martens vedr. sagens behandling i 'medarbejderligningsafdelingen'):

> *"Vi har heller ikke set nærmere på den person der også nævnes i brevet fra politiet. Det kunne også godt ske, at man skal det.*
>
> *I har hermed fået sagen til videre foranstaltning."*

Forespurgt, om det var herefter, at Økokrim gik ind i denne del af sagen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de var i løbende dialog med Økokrim undervejs i processen, bekræftede vidnet dette, men Økokrim fik aldrig kontakt med Torben [redacted].

Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter)

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3666 (2012-02-10 (1) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (oprindelig version)).
Forespurgt, om vidnet har haft lejlighed til at gennemgå dette notat forud for dagens afhøring, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"26/5 – 11

Jeg spurgte PJ (Per Jakobsen) til sagen. SN var indkaldt til møde. Økonomisk Kriminalitet (Skats afdeling for økonomisk kriminalitet) var med på sidelinjen."

Forespurgt, om dette svarer til vidnets erindring om forløbet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der med ordene "på sidelinjen" blev henvist til, at Økokrim kørte en parallel sag mod Torben [redacted], og at de løbende orienterede hinanden om, hvad der skete i deres respektive sagsbehandling, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"12/7 – 11

Talt med GE. SN havde meldt afbud da han først kunne få et møde med sin advokat Torben Bagge d. 13/7 – 11. Skulle derefter på ferie til d. 8/8. Oplyste indholdet af mails fra SØK/Økonomisk Kriminalitet fra den amerikanske forbindelse til SN. Tilsyneladende noget om at skaffe oplysninger fra danske virksomheder til et amerikansk konsortium. Fra hvilke systemer vidste man ikke.

Mulige strafbare forhold efter straffeloven (mine overvejelser):

1) Overtrædelse af tavshedspligt.

2) Bedrageri ved ulovlig overførsel p.g.a. forfalskede refusionsansøgninger.

3) Overtrædelse af § 289.

Personalejura var kontaktet – ikke grundlag for at suspendere."

Forespurgt, om vidnet var inde over eller involveret i disse forhold, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt gjorde sig lignende overvejelser omkring karakteren af eventuelle strafbare forhold, forklarede vidnet, at gjorde de ved at kontakte HR. De vidste, at Sven Jørgen Nielsen ville få en bøde qua beløbets størrelse, og derfor mente de ikke, at han kunne være ansat længere.

Forespurgt, om det på dette tidspunkt i sommeren 2011, selv om afgørelsen først kom i slutningen af 2011, for dem var åbenbart, at sagen ville resultere i en bøde, bekræftede vidnet dette. Hvis en sag medførte en bøde, og medarbejderen blev afskediget, måtte de ikke få det at vide. De havde deres personaleoversigt, og de var så nysgerrige, at de engang imellem gik ind for at se, om Sven Jørgen Nielsen stadig var ansat. Det var han, og hvert år undrede de sig over det.

Forespurgt, om de på noget tidspunkt tog kontakt til Personalejura, forklarede vidnet, at det gjorde de på et tidspunkt, men han husker ikke præcis hvornår.

12. august 2011 – møde mellem Lisbeth Rømer og Torben Børge Rasmussen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3888 (2011-12-15 (5) - Sagsnotat af Torben Børge Rasmussen vedr. medarbejderligningssagen (to udgaver)), hvoraf fremgår, at dokumentet er markeret som "KLADDE".

Forespurgt, om det er vidnet, der har udarbejdet notatet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3890 (2011-12-15 (5) - Sagsnotat af Torben Børge Rasmussen vedr. medarbejderligningssagen (to udgaver)):

> *"12.08.2011.*
>
> *Til møde i Høje-Taastrup – Hos Sven Nielsen´s afdelingsleder – Lisbeth Rømer.*
>
> *Vi har en snak om Sven Nielsen evt. kan "fikse" med tallene i forbindelse med refusion af udbytte…*
>
> *Vi ser ikke umiddelbart noget i dette.*
>
> *Sven Nielsen bruger nok systemet til at hente oplysninger som Torben Dilling kan bruge.*
>
> *Alan Martens med til møde."*

Forespurgt, om andre end vidnet, Allan Normann Martens og Lisbeth Rømer deltog i mødet, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Forespurgt, hvad vidnet husker fra drøftelserne på mødet, forklarede vidnet, at de ville tale med Lisbeth Rømer for at finde ud af, om hun havde en idé om, der fore-

gik noget, da de selv var på bar bund med hensyn til udbytteskatten, og for at finde ud af hvordan systemet fungerede. Lisbeth Rømer mente ikke, at Sven Jørgen Nielsen kunne gøre noget som helst, da han var en sød og rar og betroet medarbejder.

Forespurgt, om det var vidnet, der spurgte Lisbeth Rømer, om Sven Jørgen Nielsen kunne "fikse med tallene", bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad Lisbeth Rømer svarede, forklarede vidnet, at hun ikke kunne se, at Sven Jørgen Nielsen kunne gøre det. Han spurgte Lisbeth Rømer, om der var noget, de kunne tjekke, og hun henviste dem til sagerne i stålskabene. Det ville dog være som at lede efter en nål i en høstak, og det ville de alligevel ikke få noget ud af. Forespurgt, om de spurgte Lisbeth Rømer, hvad der var af elektroniske registreringer, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Forespurgt, om de på mødet fik at vide, at hvis de ville kontrollere Sven Jørgen Nielsens sagsbehandling, måtte de kigge i de mange fysiske skabe, bekræftede vidnet dette. De fik ikke talt ret meget med Sven Jørgen Nielsen, før han bad om en advokat, hvilket var naturligt. I forbindelse med et møde hos advokatfirmaet Tommy V. Christiansen oplyste Sven Jørgen Nielsen, at det, han gjorde, var at hjælpe en masse amerikanske aktieselskaber med at se på danske aktieselskaber og deres tal. Dertil svarede vidnet, at de oplysninger, Sven Jørgen Nielsen kunne give de amerikanske firmaer, kunne de jo selv finde på nettet. Hertil svarede Sven Jørgen Nielsen, at "de der amerikanere var så mærkelige, så de ville gerne have, at han gjorde det." Det var svært at finde ud af, hvordan det hang sammen.

Forespurgt, om Lisbeth Rømer på mødet i august 2011 talte om, hvilke problemer der var med kontrollen på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der på dette tidspunkt var en SIR-rapport fra 2010, hvoraf fremgik, at der ikke var nogen som helst kontrol med, at de, der søgte udbytterefusion, også var de egentlige aktionærer, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det hørte de først om senere.

Forespurgt, det var Lisbeth Rømers antagelse eller vidnets antagelse, at Sven Jørgen Nielsen nok brugte systemet til at hente oplysninger, som Torben [redacted] kunne bruge, forklarede vidnet, at dette, så vidt han husker, kom frem i forbindelse med et møde hos advokatfirmaet Tommy V. Christiansen. Foreholdt, at det var noget, vidnet skrev i tilknytning til mødet den 12. august 2011, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om de i den forbindelse foretog logsøgninger, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår mødet hos advokatfirmaet var, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men det må fremgå af referatet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3890 (2011-12-15 (5) - Sagsnotat af Torben Børge Rasmussen vedr. medarbejderligningssagen (to udgaver)):

"29.08.2011

Modtaget redegørelse og aftalt møde 7/9 2011"

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det foreholdte er vidnets logbog over forløbet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om mødet hos advokatfirmaet dermed var efter mødet med Lisbeth Rømer, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens siden 3892 (2011-12-15 (5) - Sagsnotat af Torben Børge Rasmussen vedr. medarbejderligningssagen (to udgaver)).

Vidnet blev foreholdt, at det foreviste fremstår som en endelig version af sagsnotatet, idet notatet er markeret som "KOPI" i stedet for "KLADDE".

Vidnet blev videre forevist ekstraktens side 3894 (2011-12-15 (5) - Sagsnotat af Torben Børge Rasmussen vedr. medarbejderligningssagen (to udgaver)), hvoraf fremgår, at der ikke mellem anførslerne "02.08.2011" og "Uge 33" er anført et notat om mødet den 12. august 2011, som det er tilfældet i udgaven markeret som "KLADDE" smh. ekstraktens side 3892.

Forespurgt, om vidnet husker, hvorfor notatet om mødet den 12. august 2011 er udgået i den endelige version, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Der foreligger i hvert fald et referat fra mødet på sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"8/8 (- 11)

Jeg blev kontaktet pr. telefon af PJ medens jeg kørte i Nordmandiet. PJ ville inddrage LR (Lisbeth Rømer) i udsøgningerne fra IT. Jeg henviste til FHJ.

23/8 – 11

Sagen drøftet med FHJ. Medarbejdere fra MLE havde været på besøg i HT (Regnskab 2 i Høje Taastrup). Udsøgningerne fra IT havde ikke afsløret misbrug af systemerne/udbetalinger."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var involveret i udsøgninger fra IT og forespurgt om vidnet er bekendt med, om der blev foretaget udsøgninger på andet initiativ, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3814 (2017-12-07 - Retten i Glostrups dom af 7. december 2017 i straffesagen mod bl.a. Sven Nielsen, gengivelsen af Torben Børge Rasmussens forklaring):

"I forbindelse med sagen blev der også holdt et internt møde med Sven Nielsens chef, Lisbeth Rømer. På mødet sagde Lisbeth Rømer, at hun ikke havde anledning til at tro, at Sven Nielsen ikke passede sit arbejde, som han skulle, og at han var en medarbejder, hun havde tillid til. De besigtigede arkivskabene på Sven Nielsens kontor, men Lisbeth Rømer sagde, at det var som at lede efter en nål i en høstak, hvis de ville finde noget der, og de foretog sig derfor ikke yderligere. Mødet med Lisbeth Rømer tog nok en times tid. Det har nok været vidnet selv eller Alan Martens, der bragte spørgsmålet om Sven Nielsens mulighed for at "fikse" med tallene op. De talte ikke i øvrigt om procedurerne i afdelingen. Han husker ikke, om der på det tidspunkt var mistanke om uretmæssig brug af systemet. Efter mødet blev efterforskningen standset, og skattesagen gik sin gang."

Forespurgt, om det foreholdte skal forstås således, at de efter mødet med Lisbeth Rømer konkluderede, at sagen ikke kunne oplyses yderligere, og at de hvorefter udarbejdede en sagsfremstilling og en afgørelse baseret herpå og på oplysningerne fra mødet med advokaten primo september 2011, bekræftede vidnet dette.

15. december 2011 – SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3645 (2011-12-15 (4) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)).

Forespurgt, om vidnet husker, hvem de sendte afgørelsen og den detaljerede sagsfremstilling ud over til Sven Jørgen Nielsen og hans advokat, herunder om de sendte den til nogen internt i systemet, forklarede vidnet, at han ikke mener, den blev sendt andre steder hen.

Forespurgt, om vidnet således agerede som i en normal ligningssag, hvor han sendte afgørelsen til adressaten og dennes advokat, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad status på det pågældende tidspunkt var i den parallelle sag hos Økokrim i forhold til Torben [redacted] og Dee Investment Ltd., forklarede vidnet, at som han husker det, skete der ikke noget, da Økokrim aldrig fik kontakt med Torben [redacted]. De forsøgte at kontakte de amerikanske myndigheder, men de var tunge at danse med. Der skete derfor ikke noget i flere år, fordi Økokrim ikke kunne få fat i ham. Vidnet ved ikke, hvad det endte med.

Forespurgt, om vidnet heller ikke forfulgte sagen nærmere, herunder forbindelsen til Torben [redacted], pengestrømmene og baggrunden herfor, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3650 (2011-12-15 (4) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

> *"Det er SKATs opfattelse, at der skattemæssigt er fire kvalifikationsmuligheder af overførslerne fra Torben [redacted] til Sven Nielsen.*
>
> *Mulighederne er:*
>
> *1. Sven Nielsens påstand om lån og for indkomståret 2010 tillige med enkeltstående skattepligtige honorarer tages til følge.*
>
> *2. Der er tale om løbende gaveydelser fra Torben [redacted] til Sven Nielsen.*
>
> *3. Der er tale om modydelse – vederlag – for personligt arbejde, som Sven Nielsen har udført for Torben [redacted] og / eller andre. Der er tale om selvstændig virksomhed udført i Danmark.*
>
> *4. Der er tale om modydelse – vederlag – for personligt arbejde, som Sven Nielsen har udført for Torben [redacted] og / eller andre. Der er tale om et lønmodtagerlignende forhold."*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt overvejede, om der kunne være tale om ulovlige handlinger, forklarede vidnet, at det gjorde han måske, men han havde ikke mulighed for at bevise det. De oplistede de muligheder, der var, for at gøre Sven Jørgen Nielsen skattepligtig af pengene, selvom Sven Jørgen Nielsen påstod, at det var

et lån. Pludselig lavede Torben [redacted] og Sven Jørgen Nielsen et lånedokument, og de sagde selv, at det kun var lavet i dagens anledning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3652-3655 (2011-12-15 (4) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

> *"Det kan objektivt konstateres, at Sven Nielsens forklaring er direkte forkert. Dokumentet er udarbejdet, efter at SKAT rettede henvendelse til Sven Nielsen. Sven Nielsen anmodede om og fik tilsendt en oversigt – kontoudtog – over de overførsler, som SKAT ønskede en forklaring på. Og det er først her, efter at Sven Nielsen har oplysninger og dermed overblik over overførslerne, at lånedokumentet er udfærdiget.*
>
> …
>
> *Sven Nielsens forklaringer er efter SKATs opfattelse så selvmodstridende, udokumenterede og det angivelige lånearrangement behæftet med så usædvanlige forhold og for långiver med fuldstændig manglende sikkerhed, at påstanden om lån efter SKATs opfattelse ikke kan tages til følge.*
>
> …
>
> *Gaver er udelukket, hvorfor vederlag for personligt arbejde er den eneste resterende mulighed.*
>
> *Personligt arbejde - selvstændig virksomhed eller lønmodtager:*
>
> *Spørgsmålet er så, om der er tale om selvstændig virksomhed – og hermed momspligtig aktivitet – eller om der er tale om lønmodtagerlignende forhold.*
>
> *Da overførslerne strækker sig over en periode på fem år og da Sven Nielsens eneste "kunde" har været Torben [redacted], har det formodningen for sig, at det er Torben [redacted], som har haft alle ledelsesbeføjelser i relation til Sven Nielsens arbejde.*
>
> *Der er derfor tale om vederlag for personligt arbejde i et lønmodtagerlignende forhold."*

Forespurgt, om det var den skatteretlige kvalifikation, der var fokus på, forklarede vidnet, at sagen nu kun kørte som en almindelig skattesag.

Forespurgt, om der var overvejelser om, at man skulle have dokumenteret arbejdet, korrespondancen eller udvekslingen af ydelser, der havde fundet sted, forklarede vidnet, at det var der ikke, da de ikke kunne komme videre med det. Til mødet med advokaten påstod Sven Jørgen Nielsen, at der var tale om et lån, og som han husker det, fremgik det af lånedokumentet, at Sven Jørgen Nielsen ville være færdig med at tilbagebetale lånet, når han var 137 år. Det er der ikke ret mange mennesker, der bliver.

Forespurgt, om årsagen til, at de ikke gik dybere, var, at de havde fokus på, hvordan sagen skatteretligt skulle behandles, forklarede vidnet, at deres fokus var på, at Sven Jørgen Nielsen skulle betale skat af pengene. Forespurgt, om de dermed ikke havde behov for at vide andet og mere end de allerede vidste, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Han mener, at de tænkte, at det måtte være deres lederes og direktørers opgave at interessere sig lidt mere for den gren, der omfattede afskedigelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3656 (2011-12-15 (4) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

> *"Det er SKATs opfattelse, at det som minimum må være groft uagtsomt at en person, som har været ansat ved skattevæsenet i 40 år, undlader at selvangive skattepligtige indtægter af en størrelse som i den aktuelle sag."*

Forespurgt, om denne opfattelse tilgik HR Jura og/eller direktørerne, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men han vil tro det, eftersom disse engang imellem spurgte til status.

Forespurgt, om vidnet på det pågældende tidspunkt drøftede med nogen, hvorvidt der var grundlag for at sanktionere ansættelsesretligt, når der nu var truffet en afgørelse om, at en medarbejder som minimum havde ageret groft uagtsomt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Sven Jørgen Nielsen skulle behandles ligesom alle andre uden for systemet, hvor det var beløbsgrænsen der afgjorde, om en sag skulle sanktioneres med bøde. Han husker ikke beløbsgrænsen, men den var på nogle hundrede tusinde kroner.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem vidnet henviste til, da han forklarede, at deres ledere skulle tage sig af spørgsmålet om afskedigelse, forklarede vidnet, at han tænkte på hele raden op. Måske ikke Allan Normann Martens, som var deres leder, og som han ved gik videre med sagen. Da sagen kørte, var det Per Jacobsen, der var direktør. Han ved ikke, hvordan det skulle foregå, men de syntes ikke, at det var deres ansvar som menige medarbejdere. De skulle bare udføre

deres skattearbejde, og det gjorde de. Hvad der så skulle ske med Sven Jørgen Nielsen, hvis der skulle ske noget, var det uden for deres kompetence at beslutte.

Forespurgt, om vidnet henviser til ledere i samme afdelingsregi, fx Per Jacobsen, som var direktør for Indsats, eller om det også kunne være ledere i fx CLP, forklarede vidnet, at sagen døde lidt ud, fordi HR ikke ville tage den. De måtte hele tiden afvente. En skattesag med klagemuligheder tager tid, og der gik flere år inden den endelige dom.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor mange gange han var i dialog med HR i forløbet, forklarede vidnet, at det var han et par gange.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at de kom til bunds i medarbejderligningssagen, derved at de traf en afgørelse, hvor de tilsidesatte Sven Jørgen Nielsens forklaring og sendte afgørelsen videre, forklarede vidnet, at sagen skattemæssigt dermed var afsluttet.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at sagen blev kørt efter bogen, bekræftede vidnet dette. Man kan altid ærgre sig over, at de ikke var klogere eller opfattede de muligheder, der var, men det kunne de ikke, da de ikke kendte aktieområdet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken enhed vidnet henviser til, når han omtaler "HR", forklarede vidnet, at han henviser til Personaleafdelingen. Vidnet mener ikke, at en mand som Sven Jørgen Nielsen kunne være ansat i deres organisation.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det skal forstås således, at vidnet nok gjorde sig tanker om svindel, men at han mente, at det var noget, der skulle besluttes i andet regi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet husker, hvem fra Personaleafdelingen han drøftede sagen med, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvem der dengang var leder af afdelingen. De drøftede personalesager med en der hedder Pilehave, men han husker ikke, om hun var inde over den pågældende sag.

Forespurgt, om vidnet mener, at det var ledelsen i Personaleafdelingen, som burde gøre noget, forklarede vidnet, at Personaleafdelingen afviste sagen, fordi de var bange for en sag om uberettiget fyring.

MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2012-2017

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet havde nogen berøring med sagen, efter der blev truffet afgørelse i sagen i december 2011, forklarede vidnet, at han i tiden derefter ikke havde noget med sagen at gøre. Sagen kørte i klagesystemet og var ude af deres hænder. De fulgte bare med i, om der kom en afgørelse.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der blev etableret kontroller i den periode i forhold til Sven Jørgen Nielsens arbejde, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med, men han har svært ved at tro det.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev konsulteret i forbindelse med det efterfølgende forløb personalesagen har haft, forklarede vidnet, at det blev han ikke.

Forespurgt, om vidnet kan erindre, hvem i CLP der blev orienteret, da man rejste personalesagen, forklarede vidnet, at der var en, der hedder Pilehave, men han husker ikke, hvad hun hedder til fornavn. Han husker heller ikke, hvem der var leder.

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at det var Anders René Andersen, der var kontorchef på det tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var i dialog med Anders René Andersen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Vidnet var ikke selv i dialog med HR. Hans afdelingsleder, Allan Normann Martens, var i dialog med HR.

Forespurgt, om vidnet husker, hvem der blev orienteret om afgørelsen i medarbejderligningssagen, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om vidnet undervejs i forløbet fik oplysninger fra Økokrim om sagen mod Torben [redacted], forklarede vidnet, at de løbende var i dialog med Økokrim. Forespurgt, om Økokrim havde relevante oplysninger, som vidnet kunne bruge, forklarede vidnet, at det havde de ikke ud over de ting, han allerede vidste. Økokrim havde i princippet kun de bilag, han også selv havde. Forespurgt, om vidnet fik input fra Økokrim om hvordan Torben [redacted] eller hans selskab havde havde registreret indtægter osv., forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, da Økokrim ikke kunne komme i kontakt med Torben [redacted].

Forespurgt på hvilket tidspunkt i forløbet vidnet fik den opfattelse, at det var en meget speciel sag, forklarede vidnet, at det fik han med det samme. Beløbet var i begyndelsen 400.000 kr., hvilket var et relativt stort beløb, og da beløbet få uger efter steg til mere end 2 mio. kr., var sagen interessant.

Forespurgt, om vidnet, efter de traf afgørelsen den 15. september 2011, overvejede at følge op på medarbejderen ved en opfølgende ligning eller monitorering, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt om han, da der var truffet afgørelse, gik videre til næste sag i bunken, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

ANDERS RENÉ ANDERSEN

Kl. 10.30 mødte Anders René Andersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet fra april 2011 til april 2013 var ansat som kontorchef i Koncerncentres afdeling Koncernfunktioner i enheden Løn og Personalejura, at vidnet fra april 2013 til august 2014 var ansat som kontorchef i SKAT's afdeling HR i enheden Løn og Personalejura, at vidnet fra august 2014 til december 2014 var ansat som fungerende underdirektør i SKAT's afdeling HR i enheden Løn og Personalejura, og at vidnet fra december 2014 til januar 2018 var ansat som kontorchef i SKAT's afdeling HR i enheden HR-Partnere, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at HR-Partnere er et center, der består af to enheder.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden, forklarede vidnet, at han primært har været placeret i Østbanegade og senest i Præstøgade, begge på Østerbro.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karriereforløb forklarede vidnet, at han er uddannet cand.merc. i Human Resource Management, og at han i

forbindelse med sit cand.merc.-studie var i 10 ugers praktik i den daværende Told- og Skattestyrelse. Her fortsatte han som studentermedhjælper, og da han havde afsluttet sin hovedopgave, blev han ansat som fuldmægtig i det daværende uddannelseskontor. Frem til 2004 beskæftigede han sig med HR, uddannelse af ledere og medarbejdere, og i en periode var han programkoordinator i et IT-projekt. I forlængelse af det begyndte der at tegne sig en fusion ude i fremtiden, og han blev en del af et fusionssekretariat, der arbejdede med de forberedende øvelser. Derefter blev han projektleder for forandringsledelse i fusionsorganisationen. I forlængelse heraf blev han udpeget som projektchef på det, der senere kom til at hedde EFI. Herfra vendte han i 2008 tilbage til HR-området, hvor han har været siden.

Forespurgt, hvilke opgaver vidnet havde som kontorchef i enheden Løn og Personalejura fra 2011, hvor den konkrete medarbejderligningssag kørte, forklarede vidnet, at det på det tidspunkt var en koncernfunktion, som gik på tværs af SKAT og til dels Skatteministeriet. Hans primære opgave var på den rent personaleadministrative del af HR-området, hvilket vil sige, at det ikke var så udviklingsorienteret, men primært gik ud på, at alle medarbejdere og ledere fik den løn, de skulle have, korrekt og til tiden. Derudover havde han ansvaret for, at eventuelle sager, der måtte opstå af personalejuridisk karakter, blev håndteret i hans enhed. På det tidspunkt var der tre enheder, dels hans egen enhed, Løn og Personalejura, dels to afdelinger ved siden af, der tog sig af den deciderede personaleadministration i form af transaktionelle opgaver.

Forespurgt, hvad vidnets kontors rolle generelt var i forhold til medarbejdersager, hvor der opstod ligningsmæssige problemstillinger, forklarede vidnet, at den var at påse, at der ikke var medarbejdere ansat, som ikke opfyldte lovens krav i forhold til skat. Det gik ud over organisationens troværdighed, og det var deres opgave i Løn og Personalejura at sikre, at eventuelle medarbejderligningssager blev håndteret personalejuridisk korrekt. Derfor blev de involveret i sagerne, når der dukkede noget op, og de gik ind i sagerne, hvis der var en afgørelse, der gik imod medarbejderen.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var på det pågældende tidspunkt, forklarede vidnet, at det skiftede. I begyndelsen var de under SAC, SKAT's Administrative Center, hvor Kim Saastamoinen-Jakobsen var skattedirektør. Fra april 2011 blev de til en del af koncernfunktionerne i Koncerncentret, hvorefter han refererede til HR-direktør Birte Deleuran.

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelationer, herunder hvem vidnet var i dialog med, når der var medarbejderligningssager, forklarede vidnet, at det opadtil var Kim Saastamoinen-Jakobsen eller Birte Deleuran. I forhold til sagsbehandlingen og det

juridiske i sagen var der på det tidspunkt personalejurister i afdelingen, som var specialiserede i den type sager.

Forespurgt, på hvilket niveau dialogen fandt sted mellem vidnets enhed og dels den enhed, der stod for ligningen af medarbejdersager, dels den enhed, hvor den pågældende medarbejder var ansat, forklarede vidnet, at som han husker det, havde de ingen kontakt til den afdeling, hvor medarbejderen var ansat. Dialogen foregik alene med den enhed, som foretog medarbejderligningen, og den regionsledelse, der var på det tidspunkt. Forespurgt, om regionsledelsen var regionsdirektøren, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var vidnet, der var i dialog med regionsledelsen, forklarede vidnet, at det var både han og hans underordnede. Forespurgt, om vidnet var i direkte dialog med regionsdirektøren, bekræftede vidnet dette.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

23. december 2010 - notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3629 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden).

Forespurgt, om vidnet har været inde over notatet eller var bekendt med det på daværende tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var det notat, de arbejdede efter, og om det blev opfattet som en instruks for, hvordan man skulle agere, bekræftede vidnet, at det var proceduren. Foreholdt, at notatet er dateret i 2010, og forespurgt, om det også var det notat, man arbejdede efter i årene derefter, bekræftede vidnet dette. Det foreviste er en ny udgave af en tidligere procedure, og den blev løbende opdateret. Det var den procedure, han kendte til på det pågældende tidspunkt.

Forespurgt, hvordan vidnet så sin rolle i processen, og hvornår rollen var aktuel, forklarede vidnet, at hans enhed blev involveret, fra det øjeblik man havde en mistanke om, at der var en medarbejder, der ikke havde rent mel i posen. De blev involveret, for at de kunne rådgive fx en chef eller direktør om, hvornår det var alvorligt, og hvornår man skulle skride ind rent ansættelsesretligt. De rådgav, blev spurgt til råds og blev informeret om sagen, og på den baggrund foretog de en vurdering.

Forespurgt, om vidnets anvendelse af betegnelsen "rådgive" er udtryk for, at ansættelses- og afskedigelseskompetencen lå hos regionsdirektøren, og ikke i personaleenheden, forklarede vidnet, at den endelige beslutning og beslutningskompetence lå hos regionsdirektøren, men det var vidnets kontor, der håndterede afskedigelsen. Deres rolle var at rådgive regionsdirektøren, så det blev gjort så korrekt som muligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3629 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

"Opgaver i medarbejderligningsenheden

1. Medarbejderligning - stikprøvekontrol af 5 %

2. Ligning af medarbejdere der ikke er omfattet af de 5 % udsøgte

3. Ligning af medarbejdere og ledere i Region M-SS

4. VIP – ligning

5. Anmeldelser på ansatte i Koncernen

6. Kontrol af medarbejdernes systemautorisationer samt anvendelse af systemerne"

Forespurgt, hvor vidnet vil placere Sven Jørgen Nielsens sag, forklarede vidnet, at han vil mene, den ligger i kategori 5 om anmeldelser på ansatte i Koncernen, eftersom sagen, så vidt han husker, opstod på baggrund af en henvendelse fra en anden myndighed, SØIK. Forespurgt, om det således også kategoriseres som en anmeldelse, når henvendelsen kommer fra en myndighed, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets enhed altid blev involveret, når der var tale om kategori 5-sager, forklarede vidnet, at det gjorde de som regel, men det var få gange. Forespurgt, hvad der ligger i "få gange", forklarede vidnet, at som han husker det, var de i den periode, han sad med ansvaret, involveret i to sager, hvoraf Sven Jørgen Nielsens sag er den ene. Forespurgt, hvilken periode der er tale om, forklarede vidnet, at det var fra 2009-2014. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet fra den periode kun erindrer at have været involveret i to anmeldelsessager, hvor en anden myndighed henvendte sig til dem, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt om vidnets enhed blev involveret i andre sager, hvor der lå en anmeldelse fra eksempelvis en nabo, som mente, at en medarbejder fik opført en carport "sort", forklarede vidnet, at det sagtens kan være sket, men som han erindrer det, blev de ikke involveret i sådanne sager. Forespurgt, om de eneste gange, vidnet erindrer at have været involveret i medarbejderligningssager, er de to nævnte gange, bekræftede vidnet dette. Det kan have været to eller tre sager, men det var ganske få gange.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"Anses der at være tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvarsbehandling i Sagscenter Person. … Samtidig med oversendelse orienteres CLP samt regionsdirektør om sagen. Når Sagscenter Person har truffet afgørelse i ansvars-sagen, skal Sagscenter Person orientere CLP om sagens udfald. CLP vurderer herefter om en sag skal have ansættelsesretlige konsekvenser. I bekræftende fald tager CLP herefter kontakt til regionsdirektøren og orienterer om, at man vil gå videre med sagen."*

Forespurgt, om det var den procedure, de fulgte, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets enhed altid først blev involveret i sagen, efter Sagscenter Person havde forholdt sig til ansvarsproblemstillingen, og at det først var på det tidspunkt, de foretog en vurdering af de ansættelsesretlige konsekvenser, forklarede vidnet, at som han husker den konkrete sag, blev han involveret, før Sagscenter Person kom på banen. Det fremgår også af det foreholdte, at hans enhed skulle orienteres, samtidig med at sagen blev sendt til Sagscenter Person, så de var klar til at reagere, afhængigt af hvad Sagscenter Person kom frem til.

Forespurgt, om man kunne have overvejet at reagere, allerede da sagen opstod, og dermed inden der blev truffet en afgørelse, forklarede vidnet, at det kunne man godt. De kunne dog se af materialet, at den pågældende skatteansættelse kunne påklages til både Skatteankenævnet og Landsskatteretten. Deres vurdering var derfor, at sagen ikke var færdigbehandlet, og de ville ikke løbe med en halv vind. Forespurgt, om det var at løbe med en halv vind, når en medarbejder havde fået 400.000 kr., siden korrigeret til 2 mio. kr., ind på sin konto, uden at dette var blevet selvangivet, forklarede vidnet, at det var mange penge, men de ville stadig først gå ind i sagen, når de vidste, at det også var sådan det forholdt sig.

Forespurgt, om det var vidnets beslutning, eller om det var en sagsbehandler under vidnet, der var inde over beslutningen, forklarede vidnet, at det var en fælles vurdering, han foretog sammen med sin sagsbehandler, Charlotte Pilehave, og - som han husker det - også efter dialog med regionsdirektøren, Jens Sørensen. Jens Sørensen havde en skattedirektør, Per Jacobsen, som også var en del af dialogen.

Forespurgt, om de i vidnets enhed havde konkrete overvejelser om, at informationerne kunne være så alvorlige, at det kunne være nødvendigt at sanktionere medarbejderen, eventuelt ved omplacering, allerede inden der var foretaget en sagsbehandling, forklarede vidnet, at det havde de. Som han husker det, foretog de den vurdering sammen med Per Jacobsen og Jens Sørensen. De var ikke i direkte dialog med vedkommendes nærmeste chef, men de fik at vide, at der var fuld tillid til vedkommende.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvad vedkommendes konkrete arbejdsopgaver i SKAT var, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han således ikke var klar over, at vedkommende refunderede penge til udlandet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet havde den direkte dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Kommunikationen gik primært gennem Per Jacobsen.

Forespurgt, om der var enighed om, at man ikke skulle sanktionere ansættelsesretligt på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at det var der. Det var blandt andet begrundet i, at vedkommendes advokat ret tydeligt indikerede, at de ville anke skatteansættelsen, og på den måde var afgørelsen ikke endelig.

Forespurgt, om vidnet var i kontakt med Lars Nørding, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han var.

Forespurgt, hvad overvejelserne gik på i forhold til muligheden for omplacering, forklarede vidnet, at det var noget, der kunne gøres også for at beskytte vedkommende, hvis der kom omtale af sagen. Som han husker det, overvejede man også, om det forhold, at der blev indsat penge på vedkommendes konto, havde relation til det job, vedkommende bestred. Forespurgt, hvorfor omplacering ikke blev en løsning, forklarede vidnet, at de fik oplyst, at der var fuld tillid til vedkommende, og at der ikke var nogen grund til at flytte vedkommende. Forespurgt, hvem der oplyste det, forklarede vidnet, at det gjorde Per Jacobsen, som havde talt med afdelingslederen.

Foreholdt, at Per Jacobsen var skattedirektør i Indsats, og at det var Jens Sørensen, der var chef for Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at Per Jacobsen nok kom på banen, fordi han var chef for Indsats og dermed den afdeling, der vurderede sagen og lavede skatteansættelsen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4347 (Støttebilag vedr. medarbejderligningssagen), hvoraf fremgår, at Jens Sørensen, Lars Nørding og Frank Høj Jensen, udgjorde det øverste ledelseslag i Region Midtjylland, hvor medarbejderen var placeret.

Forespurgt, hvorfor vidnets kommunikation gik gennem Per Jacobsen, forklarede vidnet, at kommunikationen med Per Jacobsen var i forhold til det materielle i sagen. Han var formentlig i dialog med Frank Høj Jensen og Jens Sørensen vedrørende medarbejderen, og om det ville give mening at omplacere vedkommende. Forespurgt, om vidnet erindrer Lars Nørding, forklarede vidnet, at han genkender navnet, men ikke husker ham fra sagen. Det er muligt, at hans medarbejdere på et tidspunkt har talt med Lars Nørding.

MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2011

2.-8. februar 2011 – anmeldelse vedrørende Sven Jørgen Nielsen fra SØK og overdragelse af anmeldelsen til sagsbehandling hos Særlig Kontrol fra Økokrim

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)).

Forespurgt, om vidnet så anmeldelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)):

> *"Sven Nielsen, der har konto [udeladt] i Nordea Bank Danmark A/S, hor i perioden 14. november 2008 til 31. december 2010 gentagne gange modtaget større beløb fra Torben [redacted], tidl. [udeladt], nu udvandret til USA, jf. vedlagte kontoudtog og betalingsbilag.*
>
> *Pengene stammer oprindeligt fra en udenlandsk virksomhed, Dee lnvestment Ltd, der indbetaler pengene til Torben [redacted]'s konto. Herefter overføres en del af beløbet til Sven Nielsen's konto."*

Forespurgt, hvor alvorlige vidnets enhed vurderede oplysningerne i anmeldelsen, forklarede vidnet, at i henhold til proceduren dengang, handlede vurderingen her om det materielle og dermed ikke det personalejuridiske. De kiggede selvfølgelig på det, men det var ikke noget, de på det tidspunkt fornemmede, at de skulle reagere på, eftersom sagen ikke var afsluttet.

Forespurgt, om ikke det som udgangspunkt er en vandelsmæssigt meget alvorlig oplysning om en medarbejder i SKAT, at der i første omgang er overført 400.000 kr., siden korrigeret til 2 mio. kr., til en konto, som skattevæsnet ikke er gjort bekendt med, bekræftede vidnet dette. Hvis de dengang havde vidst, hvad de ved i dag, havde de formentlig reageret anderledes, men de lænede sig op ad den materielle sagsbehandling og ville afvente, hvad den endte med, før de ville træffe en personalejuridisk afgørelse jf. proceduren.

Forespurgt, om vidnet var inde over sagens forløb og selve vurderingen af, hvilke sagsskridt der skulle foretages og tidshorisonten herfor, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han første gang blev kontaktet om sagen, forklarede vidnet, at han mener, at det blev han i januar 2012. Foreholdt, at ligningsafgørelsen allerede var truffet på det tidspunkt, at sagen indgik i februar 2011, og at der blev truffet afgørelse den 15. december 2011, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt om man normalt ville lave et sagsnotat, eller et såkaldt § 6-notat, hvis man i HR-enheden fik sådanne oplysninger om en medarbejder, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at et sådant notat ikke fremgår af materialet, forklarede vidnet, at han heller ikke har set et sådant.

Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter)

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3666 (2012-02-10 (1) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (oprindelig version)).

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"22/6 – 11*
>
> …
>
> *Lok (log) indkaldt fra IT (log som skulle vise SN brug af systemerne). JS og FHJ orienteret."*

Forespurgt, om en sådan logning af medarbejdernes aktiviteter lå i HR eller blev foretaget i HR-regi, forklarede vidnet, at HR ikke kunne foretage selve logudtrækningen. Forespurgt, om de var involveret i beslutningen om at lave en logning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var på deres foranledning, forklarede vidnet, at det var det ikke, men som han husker det, blev de spurgt, om der var grundlag for at foretage en logning. Han husker det ikke præcist, men det ville ikke være unormalt, at det var i HR-regi.

Forespurgt, om vidnet eller vidnets medarbejdere kontrollerede eller fulgte op på de logninger, der blev foretaget, forklarede vidnet, at det mindes han ikke. De lænede sig op ad, at det var en del af den materielle sagsbehandling.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"22/6 – 11

…

Jura og Personale (centralt kontor i SKAT) var orienteret om sagen med henblik på suspension.

…

Talt med PJ d. 5/7 – 11

SN havde meldt afbud til mødet i uge 26, da han endnu ikke havde talt med sin advokat. Møde berammet til d. 13.7. Personalejura mente ikke der var nok til at suspendere SN."

Forespurgt, om det kan passe, at det var på dette tidspunkt i sommeren 2011, at vidnets enhed blev kontaktet og bedt om at foretage en vurdering, forklarede vidnet, at det tyder det på. Forespurgt, om det også er vidnets erindring, at de på dette tidspunkt mente, at der ikke var nok, forklarede vidnet, at han husker, at de løbende vurderede på sagen, og at vurderingen var, at der ikke var grund til at foretage noget ansættelsesretligt, så længe sagen ikke var endeligt afgjort.

Forespurgt, om det var på dette tidspunkt, at man overvejede at overflytte den pågældende medarbejder til andet arbejde, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"12/7 – 11

…

Mulige strafbare forhold efter straffeloven (mine overvejelser):

1) Overtrædelse af tavshedspligt.

2) Bedrageri ved ulovlig overførsel p.g.a. forfalskede refusionsansøgninger.

3) Overtrædelse af § 289.

Personalejura var kontaktet – ikke grundlag for at suspendere.

JS orienteret (+ Frank).”

Forespurgt, om der var drøftelser om mulige straffelovsovertrædelser, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om vidnet overvejede, hvad sagen kunne munde ud i, eller om han blot afventede en afgørelse i ligningssagen, forklarede vidnet, at de løbende overvejede, om der var noget, de kunne gøre rent personalejuridisk. Det var ikke kun suspensionen, men også omplacering, der blev overvejet, men de afventede, hvad sagen endte med.

Forespurgt, om de i vidnets enhed overvejede, om man skulle lave yderligere kontrol af Sven Jørgen Nielsens arbejde, og om man skulle intensivere kontrollen, fordi sagen kørte, forklarede vidnet, at det gjorde de. De drøftede med de involverede, at man selvfølgelig skulle holde et vågent øje med vedkommende. Det var blandt andet i den forbindelse, det kom frem, at der var fuld tillid til vedkommende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3674 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *”Talt med JS på skattedirektørmødet. JS viste mig en mail fra PJ han havde modtaget den 14. nov. med agteren som bilag. Jeg så kun mailen, hvoraf den videre proces fremgik. Det næste skridt var afsigelse af kendelse. Derefter oversendes den til ansvarsbehandling, før personalejura ville forholde sig til sagen.”*

Forespurgt, om det havde været relevant, nu hvor man kunne se agterskrivelsen og det faktuelle forløb, som var afdækket på det tidspunkt, at konkludere, at faktum var af en sådan karakter, at den pågældende var uværdig til at være ansat, forklarede vidnet, at det kunne det måske godt set i bagklogskabens klare lys. Forespurgt, om det var noget, de gjorde på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det var det ikke.

15. december 2011 – SKAT’s afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3641-3645 (2011-12-15 (4) - SKAT’s afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)).

Forespurgt, om vidnet modtog denne afgørelse, forklarede vidnet, at som han husker det, drøftede de afgørelsen på et møde. Han husker ikke, om han selv modtog den pr. e-mail, men han husker at have set den.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der deltog i mødet, og hvornår mødet blev holdt, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvornår det blev holdt. Han deltog selv i mødet sammen med sin sagsbehandler. Han mener, de kiggede på det sammen med nogle fra medarbejderligningen, men han husker det ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om nogen fra ledelsen af udbytteadministrationen, fx Jens Sørensen, eller nogle af dennes medarbejdere, deltog i mødet, forklarede vidnet, at han ikke mener, at Jens Sørensen var til stede på mødet, men at Jens Sørensen fulgte sagen. Forespurgt, om Jens Sørensen fik afgørelsen, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der deltog i mødet fra medarbejderligningen, forklarede vidnet, at han ikke husker deres navne, men han er ret sikker på, at det var både en chef og en medarbejder. Måske en der hed Martens, men han husker det ikke. Forespurgt, om der blev lavet et referat fra mødet, forklarede vidnet, at der blev lavet et referat af hans sagsbehandler.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3647-3650 (2011-12-15 (4) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

> *"Den 9.juni 2011 modtog SKAT fra Nordea kontoudtog på Torben* [redacted]. *En gennemgang af disse viste umiddelbart, at Sven Nielsen i perioden marts 2006 til marts 2011 fra Torben* [redacted] *har fået overført godt to millioner kroner. I forhold til hvad Sven Nielsen på dette tidspunkt havde redegjort for, syntes der således at mangle forklaring for overførsler på 1,4 millioner kr.*
>
> …
>
> *Det er SKATs opfattelse, at der skattemæssigt er fire kvalifikationsmuligheder af overførslerne fra Torben* [redacted] *til Sven Nielsen.*
>
> *Mulighederne er:*
>
> *1. Sven Nielsens påstand om lån og for indkomståret 2010 tillige med enkeltstående skattepligtige honorarer tages til følge.*
>
> *2. Der er tale om løbende gaveydelser fra Torben* [redacted] *til Sven Nielsen.*

3. Der er tale om modydelse – vederlag – for personligt arbejde, som Sven Nielsen har udført for Torben [redacted] og I eller andre. Der er tale om selvstændig virksomhed udført i Danmark.

4. Der er tale om modydelse – vederlag – for personligt arbejde, som Sven Nielsen har udført for Torben [redacted] og I eller andre. Der er tale om et lønmodtagerlignende forhold."

Foreholdt, at der på dette tidspunkt var 1,4 mio. kr., som Sven Jørgen Nielsen i første omgang ikke havde gjort rede for, og at Sven Jørgen Nielsen samlet havde fået overført 2 mio. kr., og forespurgt om ikke disse forhold i sig selv gav anledning til at overveje, at man ikke kunne være ansat i SKAT, når man glemte at orientere om beløb af en sådan størrelsesorden, bekræftede vidnet dette. Vurderingen var dog samtidig, at ansættelsen kunne og ville blive påklaget til Skatteankenævnet og Landsskatteretten. Hvis han dengang vidste, hvad han ved i dag, havde han nok gjort noget andet, men de fulgte en procedure, hvorefter de først ville skride ind, når der var en endelig afgørelse.

Forespurgt, om det også er udtryk for, at de ikke forholdt sig til faktum i selve afgørelsen, men traf en principbeslutning om, at de først ville forholde sig til det, når der var truffet en endelig afgørelse, forklarede vidnet, at de forholdt sig til faktum, og at de godt kunne se, at det drejede sig om mange penge, men sagen var ikke afgjort.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3652-3654 (2011-12-15 (4) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

"Det kan objektivt konstateres, at Sven Nielsens forklaring er direkte forkert. Dokumentet er udarbejdet, efter at SKAT rettede henvendelse til Sven Nielsen. Sven Nielsen anmodede om og fik tilsendt en oversigt – kontoudtog – over de overførsler, som SKAT ønskede en forklaring på. Og det er først her, efter at Sven Nielsen har oplysninger og dermed overblik over overførslerne, at lånedokumentet er udfærdiget.

…

Sven Nielsens forklaringer er efter SKATs opfattelse så selvmodstridende, udokumenterede og det angivelige lånearrangement behæftet med så usædvanlige forhold og for långiver med fuldstændig manglende sikkerhed, at påstanden om lån efter SKATs opfattelse ikke kan tages til følge."

Forespurgt, om disse udtalelser i afgørelsen på det tidspunkt fik dem til at vurdere, at de skulle fravige hovedreglen, og at der var grundlag for at sanktionere, forklarede vidnet, at det gjorde de åbenbart ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3656 (2011-12-15 (4) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

> *"Det er SKATs opfattelse, at det som minimum må være groft uagtsomt at en person, som har været ansat ved skattevæsenet i 40 år, undlader at selvangive skattepligtige indtægter af en størrelse som i den aktuelle sag."*

Forespurgt, om heller ikke denne udtalelse om, at der foreligger grov uagtsomhed, gav anledning til noget, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2012-2015

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der skete efter afgørelsen den 15. december 2011, og i hvilket omfang vidnet var involveret i dette, forklarede vidnet, at som han husker det, hørte de ikke noget om sagen derefter. Sagen var stadig under behandling.

Januar 2012 – orientering af Jens Sørensen om medarbejderligningssagen og overgivelse til ansvarsvurdering

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3661 (2012-01-18 - E-mail fra Per Jacobsen til Jens Sørensen vedr. den videre behandling af medarbejderligningssagen):

> *"Vi har talt med kontorchef Anders Andersen kontorchef i løn og personalejura. Der skal nu foretages en vurdering af, om SKAT mener det er så belastende, at der skal ske noget ansættelsesretsligt ud fra det foreliggende. Det er aftalt, at kopi af afgørelsen sendes til dig, som herefter ud fra sagens omfang foretager en vurdering. Anders Andersen forventer herefter, at der sker en drøftelse med løn- og personalejura om sagen og det videre forløb. Ansvarsafdelingen bør også kontaktes."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3786 (2016-04-02 - Notat af HR og Stab (Organisation og Personalejura) om personalesagens håndtering):

> *"Det fremgår af personalesagen, at Løn og Personale allerede den 18. januar 2012 var orienteret om den underliggende skattesag, og at det skulle vurderes, om der på det foreliggende grundlag var anledning til at foretage ansættelsesretlige skridt. Det*

fremgår ikke af sagen, at denne vurdering blev foretaget, eller at sagen i øvrigt på dette tidspunkt fik nogen konsekvenser."

Forespurgt, om der blev foretaget en tilbundsgående vurdering, eller om vurderingen alene var, at de afventede, så længe sagen kørte administrativt, forklarede vidnet, at de primært afventede, så længe sagen kørte. Han havde på et tidspunkt en dialog med sin sagsbehandler og formentlig også sin direktør om, hvorvidt de skulle skride ind over for vedkommende, men vurderingen var, at det skulle de ikke endnu.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3661 (2012-01-18 - E-mail fra Per Jacobsen til Jens Sørensen vedr. den videre behandling af medarbejderligningssagen):

"Anders Andersen forventer herefter, at der sker en drøftelse med løn- og personalejura om sagen og det videre forløb. Ansvarsafdelingen bør også kontaktes."

Forespurgt, om den omtalte drøftelse fandt sted, og om vidnet blev involveret derefter, forklarede vidnet, at han ikke længere havde ansvar for Løn og Personalejura, da sagen dukkede op igen, og han blev derfor ikke involveret. Forespurgt, om vidnet umiddelbart efter afgørelsen havde en dialog med nogle ledere om, hvorvidt man skulle gøre det ene eller det andet, forklarede vidnet, at så vidt han husker, var dette det sidste, de hørte, mens han stadig havde ansvaret for kontoret.

Foreholdt, at Per Jacobsen i den foreholdte e-mail til Jens Sørensen skrev, at vidnet forventede, at der ville ske en drøftelse med Løn og Personalejura om sagen, og forespurgt, om der var en sådan drøftelse, forklarede vidnet, at det var der ikke, mens han sad i stolen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med sit udsagn om, "da sagen dukkede op igen", forklarede vidnet, at sagen dukkede op igen i 2015 eller deromkring, i forbindelse med at whistlebloweren kom på banen. Forespurgt, om det var på det tidspunkt, at vidnet ikke længere havde ansvaret for området, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at Jens Sørensen den 11. januar 2012 videresendte den foreholdte e-mail fra Per Jacobsen til vidnet. Forespurgt, om vidnet havde en dialog med Jens Sørensen i januar 2012, forklarede vidnet, at det havde han ikke, som han husker det.

Forespurgt, om der vidnet bekendt efterfølgende er ændret på proceduren, således at man foretager en decorum-vurdering, når en sag dukker op, selvom der ikke er truffet afgørelse, forklarede vidnet, at det er der ikke ham bekendt.

August 2017 – Opfølgning på medarbejderligningssagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3795 (2017-08-08 - E-mails fra bl.a. Winnie Jensen til Jim Sørensen vedr. medarbejderligningssagen, Jim Sørensens e-mail af 21. august 2017 til Winnie Jensen):

> *"Torben Rasmussen har ikke kendskab til, at der skulle være sket en opfølgning som følge af medarbejderligningssagen, herunder med logning af medarbejderens arbejde. Det fremgår ikke Indsats' sager i SKAT Ligning, at der skulle være sket en opfølgning, herunder logning. Man kunne forestille sig, at en eventuel logning nok snarere ville fremgå af en personalesag i HR."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der var overvejelser omkring logning, men at selve resultatet af den pågældende logningsproces ikke tilgik vidnets enhed, bekræftede vidnet dette.

4. april 2013 og 23. januar 2015 – korrespondance mellem Per Jacobsen og Jens Sørensen vedrørende status på Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3679 (2013-04-04 (1) - E-mail fra Per Jacobsen til Jens Sørensen om fremdriften i medarbejderligningssagen):

> *"Hej Jens*
>
> *Jeg vil lige give dig en status på medarbejdersagen vedr. Sven Nielsen, Regnskab HT*
>
> *Sagen behandles på et møde i skatteankenævnet i Helsingør den 21. maj 2013 – og vil uden tvivl blive påklaget til LSR efterfølgende, hvis han ikke for medhold i klagen.*
>
> *Så vi må vente med nogen tålmodighed…"*

Forespurgt, om vidnet i april 2013 stadig sad med personaleansvaret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt modtog denne opdatering af status, forklarede vidnet, at han ikke husker at have set den pågældende

e-mail, men den stemmer meget godt overens med hans erindring om, at de ville vente og se, hvad sagen endte med.

Vidnet blev foreholdt, at tidligere vidner, bl.a. Johnny Schaadt Hansen, har undret sig over, at Sven Jørgen Nielsen fortsat kunne være ansat og få lov at sagsbehandle, når man havde afdækket disse forhold. Forespurgt, om vidnets opfattelse, at sagen havde et korrekt forløb i lyset af de oplysninger, der på daværende tidspunkt forelå, eller om der var sket fejl, forklarede vidnet, at de fulgte proceduren. På den måde blev sagen håndteret korrekt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet ville besvare spørgsmålet, hvis man ser bort fra proceduren, forklarede vidnet, at han så ville svare ud fra, hvad han ved i dag, og så havde de formentlig reageret anderledes.

MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2015-2016

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet fra 2015 ikke længere havde med sagen at gøre, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet efterfølgende blev kontaktet i anledning af sagen, forklarede vidnet, at han og hans sagsbehandler i sommeren 2017 blev kontaktet for at redegøre for sagen.

Forespurgt, hvorfor det først var i 2017, at han blev kontaktet for at redegøre for sagen, når den mulige svindel var blevet opdaget i sommeren 2015, forklarede vidnet, at han husker, der i 2015 blev talt om en udbyttesag og om en "Sven", men han blev ikke involveret, da han på det tidspunkt ikke havde ansvaret. Han blev senere spurgt, hvordan de havde forholdt sig til sagen, dengang han havde ansvaret. Han mener, at det var i sommeren 2017.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4974 (2017-06-23 (2) - E-mail fra Anders R. Andersen til bl.a. Henrik Vagner vedr. overvejelser om afskedigelse mv. af Sven Nielsen).

Forespurgt, om dette var den kontakt, han havde i sommeren 2017, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var den eneste gang, vidnet efterfølgende var involveret i sagen, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

SIR's 2010-rapport

Forespurgt, om vidnet i perioden fra februar 2011 til afgørelsen i december 2011 blev gjort bekendt med, at SIR i 2010 havde udarbejdet en rapport om, at der ikke blev kontrolleret noget i forhold til udbytterefusioner og dermed i forhold til Sven Jørgen Nielsens arbejdsopgaver, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med kontrolproblemer eller manglende kontrol i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han fulgte med i, hvad SIR skrev, men som han husker det, var det ikke noget, han forbandt med den pågældende sag, da SIR's 2010-rapport ikke var så konkret, at den pegede direkte på en bestemt medarbejder.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der var tilkendegivet fuld tillid til den pågældende medarbejder, og forespurgt, hvem der tilkendegav dette, forklarede vidnet, at tilkendegivelsen kom fra vedkommendes nærmeste leder. Han hørte det dog ikke fra vedkommende selv. Forespurgt, om der i den forbindelse var drøftelse af kontrolmulighederne eller manglen på samme i forhold til funktionerne, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om SIR's 2010-rapport var fremme eller blev nævnt på et møde eller på anden måde blev nævnt i forbindelse med den pågældende sag, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke, som han husker det.

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet betragtede sagen som ekstraordinær og i løbet af sine mange år kun havde haft ganske få medarbejdersager af den pågældende karakter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de generelle retningslinjer var lavet med en sådan ekstraordinær sag for øje, forklarede vidnet, at det var de nok ikke, men dengang syntes han ikke, at de var forkerte, da det handlede om retssikkerhed for den enkelte medarbejder.

Foreholdt, at der kunne gå mange år, før en sådan medarbejderligningssag måske endte i Højesteret, og forespurgt, om man så bare skulle lade vedkommende være ansat i så lang en periode, forklarede vidnet, at set i bagklogskabens klare lys skulle man ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der på det tidspunkt, hvor vidnet varetog det pågældende chefjob, kunne opstå situationer, som retningslinjerne ikke var egnede til at håndtere, og som var grovere end det, retningslinjerne tog sigte på, og hvordan vidnet dengang opfattede opgaven, forklarede vidnet, at han dengang opfattede det sådan, at de fulgte proceduren. Det var vigtigt at have faste procedurer, så de ikke traf forkerte afgørelser. Der var mange forskellige interessenter involveret, og derfor holdt de sig strikt til procedurerne, som de var dengang. Forespurgt, om det dengang var muligt for vidnet at afvige fra procedurerne, fordi sagen var af en særlig karakter, forklarede vidnet, at det var det ikke, som han husker det.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var inde over en vurdering af, hvilke arbejdsopgaver den pågældende medarbejder havde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan de sikrede, at en sådan vurdering blev foretaget, forklarede vidnet, at han opfattede det som en del af ansvarssagen eller medarbejderligningssagen, og at det var i det regi, man skulle forholde sig til det.

Forespurgt, om det således ikke var et personalekontors opgave at se på, hvad medarbejderen arbejdede med, og dermed også se på, om man fortsat kunne have ham siddende i stillingen set i forhold til det, som sagen angik, forklarede vidnet, at det ville de have gjort, hvis der var noget i sagsforløbet, der tydede på, at der kunne være en sammenhæng mellem vedkommendes opgaver og vedkommendes skattesag. Som han husker det, var der på det tidspunkt ikke noget, der sprang i øjnene. Forespurgt, om ikke den vurdering forudsætter, at man ved, hvad medarbejderen arbejdede med, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man undersøgte dette, forklarede vidnet, at de ikke undersøgte det i Løn og Personalejura, da det lå i den materielle sagsbehandling.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det – når nu det var proceduren, at man skulle afvente ligningssagens afslutning – var nedskrevet i proceduren, hvor mange instanser de skulle afvente, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det således heller ikke var beskrevet, at man skulle afvente alle instanser, hvad det så end måtte omfatte, forklarede vidnet, at det ikke stod sådan, men at det fremgik implicit, at sagen skulle være fuldt og endeligt afklaret, det vil sige, at der skulle foreligge en endelig afgørelse. Forespurgt, hvad den endelige afgørelse var, forklarede vidnet, at det i yderste konsekvens kunne være en afgørelse fra Højesteret, men på det tidspunkt var det Landsskatteretten og Skatteankenævnet, der kunne påklages til.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Forespurgt af advokat Jacob Aaes, om det er korrekt forstået, at HR og Jura var en rådgivende funktion, og at beslutningen om en eller anden form for sanktion lå hos den øverste direktør eller ledelse for den afdeling, hvor den pågældende var medarbejder, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"CLP vurderer herefter om en sag skal have ansættelsesretlige konsekvenser. I bekræftende fald tager CLP herefter kontakt til regionsdirektøren og orienterer om, at man vil gå videre med sagen."*

Forespurgt, hvoraf det fremgår, at beslutningskompetencen ikke lå i vidnets enhed, som det ellers fremgår af det foreholdte, forklarede vidnet, at som han husker det, var det en fælles beslutning mellem vidnets enhed og Jens Sørensen. Der har også senere været drøftelser af, hvor beslutningskompetencen egentlig lå. Som vidnet husker det, kunne de rådgive om det, men det var en fælles beslutning. Det er klart, at hvis hans enhed vurderede, at nu var det tid, så lyttede man til enheden. Det var ikke kun, fordi han selv sad med ansvaret, men det var kontoret som enhed.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det dermed var en fælles beslutningskompetence, der lå mellem den pågældendes øverste leder og vidnets kontor, forklarede vidnet, at som han husker det, var det i sidste ende regionsdirektørens beslutningskompetence, men at der naturligvis var lydhørhed over for, hvad der kom fra vidnets kontor.

Forespurgt, om vidnet nogensinde har oplevet, at en leder eller direktør i SKAT har villet foretage noget andet end det, vidnet rådgav om, i forhold til at skride til handling over for en medarbejder, forklarede vidnet, at det har han ikke. De havde gennem forløbet en tæt dialog med vedkommendes chefer. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt selv talte direkte med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det mener han, at han gjorde, men han husker det ikke. Forespurgt, om det var i telefonen, forklarede vidnet, at det var på et telefonmøde, hvor vidnets sagsbehandler deltog.

Forespurgt, om der var noget personalejuridisk problem i at lave en suspension af den pågældende medarbejder eller en midlertidig fritagelse fra tjeneste, forklarede vidnet, at det mindes han ikke. Han husker ikke, hvor meget de gik ind i en vurdering af, hvorvidt en suspension var nødvendig eller kunne lade sig gøre. Deres opfattelse var, at det ikke var noget, vedkommendes nærmeste leder og direktør ville gå videre med, da de havde fuld tillid til vedkommende.

Forespurgt, om det altid – mens vidnet havde ansvaret – gjaldt, at de ifølge proceduren for håndtering af medarbejderligningssager skulle afvente den endelige afgørelse, forklarede vidnet, at det vil han mene.

Foreholdt, at der i denne sag blev hjemsendt fire ledere fra SKAT, uden at der forelå en endelig afgørelse, og at man således her fraveg proceduren, og forespurgt, om vidnet har oplevet, at man har gjort det i andre tilfælde, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men det kan have ændret sig, siden denne konkrete sag var på bordet.

Forespurgt af advokat Peter Breum, om de fire ledere blev hjemsendt imens vidnet var leder af den sektion af personaleafdelingen, der tog sig af den type sager, forklarede vidnet, at de tog sig af den type sager, men ikke de pågældende fire sager. Forespurgt, om de fire hjemsendelser således ikke skete på vidnets vagt, forklarede vidnet, at det var en anden, der tog sig af dem.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at beslutningen om ikke at gribe ind i forhold til Sven Jørgen Nielsens ansættelse, hverken i form af suspension eller på anden måde, var en fælles beslutning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det in concreto var en fælles beslutning mellem vidnets enhed og Jens Sørensens enhed, og om Jens Sørensen selv var direkte involveret, da beslutningen blev truffet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

PREBEN UNDERBJERG POULSEN

Kl. 13.00 mødte Preben Underbjerg Poulsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som fagdirektør for lovudvikling i Koncerncentret og siden januar 2013 har været ansat som chefrådgiver i Skatteministeriets departements afdeling Lovgivning og Økonomi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var geografisk placeret var i departementet i hele perioden fra 2010 og frem, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb frem til 2010, forklarede vidnet, at han er uddannet cand.scient.adm. og har været ansat i Skatteministeriet i hele sit arbejdsliv. Han var ansat i SKAT i 1999-2005, hvorefter han kom tilbage til departementet. Forespurgt, hvornår vidnet blev færdiguddannet, forklarede vidnet, at han blev uddannet fra RUC i 1988.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var i perioden 2010-2013 og fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at han i 2010-2012 refererede til Birgitte Christensen og Otto Brøns-Petersen, og fra januar 2013 refererede han til Birgitte Christensen og en skiftende række andre, herunder Michael Skaarup. Forespurgt, om vidnet refererede ligeligt til to personer, eller om vidnet havde en primær reference, forklarede vidnet, at han refererede ligeligt til to personer.

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelationer i øvrigt i koncernen, forklarede vidnet, at han primært samarbejdede med de andre fagdirektører, nu chefrådgivere, og kontorcheferne i hans afdeling. Forespurgt, om han således primært samarbejdede med de folk, der i dag er ansat i departementet, bekræftede vidnet dette. Det var primært folk fra samme afdeling.

Forespurgt, om vidnet skiftede arbejdsopgaver, da man gennemførte organisationsændringen i 2013, og han i den forbindelse skiftede titel, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han blev på det tidspunkt tilforordnet Skatterådet, hvilket han ikke havde været de første tre år. Det var den eneste større ændring.

Forespurgt, hvad vidnets konkrete arbejdsopgaver består i, forklarede vidnet, at der er 3-4 store faste områder. Han er tilforordnet Skatterådet, hvilket tager en del tid, da der er møde en gang om måneden med 600-800 sider uden bilag, som man forventes at have sat sig ind i. Derudover gennemgår han alle lovforslag, som Skatteministeriet fremsætter, hvor han bl.a. laver en lovteknisk og indholdsmæssig gennemgang, efter at forslagene er færdige fra kontorernes side, og alt efter, hvad han kan nå. Han er nu også medlem af Skattelovrådet, som er et udvalg med eksterne sagkyndige, hvor han er det eneste er medlem fra ministeriet. Dertil har han i nogle år været formand for regeringens erhvervsbeskatningsudvalg, som er et tværministe-

rielt udvalg. Disse fire opgaver har tidsmæssigt været de største. Endelig bistår han kontorerne, hvis de har brug for et sæt ekstra øjne eller input til en problemstilling med juridiske spørgsmål.

Forespurgt, hvad vidnet mener med en lovteknisk gennemgang, herunder om det er en klassisk gennemgang af opbygningen, hvor man har hovedreglen i stk. 1, og undtagelsen i stk. 2, eller om det også er en materiel vurdering, forklarede vidnet, at det er begge dele, dog med det forbehold, at deres tidsfrister er ekstremt korte. Det er ikke usædvanligt, at et forslag skal videre til ministeren næste dag, og så må han se, hvad han kan nå.

GENERELT OM ARBEJDET MED LOVUDVIKLING OG LOVKVALITET I SKATTEMINISTERIETS KONCERN

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4494 (Oversigt over vidner i perioden 2010 til 1. april 2013 ("den tidlige periode")).

Forespurgt, om oversigten efter vidnets opfattelse er en retvisende beskrivelse af, hvordan organisationen så ud på daværende tidspunkt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet deltog i Juridisk Forum i denne periode, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4192-4193 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"4.1.12 Fagdirektør i Koncerncentret*
>
> *Fagdirektørerne skal bistå direktionsmedlemmerne i den daglige ledelse, hvor der er behov for tværgående styring, koordinering og opfølgning. Herunder skal de bidrage til den strategiske udvikling i Skatteministeriet samt til at omsætte den overordnede strategi til strategier, politikker og konkrete mål inden for det relevante område.*
>
> *Fagdirektørstillingerne er forskelligartede i forhold til ledelsesmæssige udfordringer og dermed også i forhold til krav og forventninger til job- og personprofilen. Derfor suppleres den generelle beskrivelse af lederrollen for fagdirektører med de specifikke krav og forventninger, der knytter sig til den enkeltes særlige faglige ansvarsområde."*

Forespurgt, hvad tankerne og intentionen efter vidnets opfattelse var bag strukturen med fagdirektører, forklarede vidnet, at det udsprang af, at departementet og SKAT's Hovedcenter blev sammenlagt den 1. januar 2010, og de to direktioner skulle blive til én. Der var en del personer, der ikke var plads til i den nye direktion, herunder ham selv, og de fik så titel af fagdirektør. Det var ressourcer, man gerne ville holde på og bruge, men ikke indplacere i direktionen. Fagdirektørerne havde ikke ledelsesansvar eller ressourceansvar men blev placeret i organisationen, så man kunne trække på deres kunnen.

Forespurgt, om fagdirektørerne havde nogen form for beslutningskompetence, forklarede vidnet, at det havde de ikke, ud over hvad de fik tildelt. Én ting var, hvad der stod i stillingsbeskrivelsen, men det reelle var, at de havde ansvar for de opgaver, som direktionen konkret gav dem. Fagdirektørerne havde således ikke et selvstændigt område, de havde ikke personale at råde over, de havde ikke ressourcer at råde over, og de kunne ikke sætte noget i gang, hvor man skulle have andre til at bistå med noget som helst. Et sted i materialet findes et afsnit om "ledelsesopgaver og ansvar", hvori det syv gange er anført, at fagdirektørerne skal "bistå", "bidrage" og "understøtte" direktionsmedlemmerne. Det var dét, der var tankegangen. Forespurgt, om det også var sådan, man konkret håndterede det i de år, man havde den pågældende struktur, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet havde instruktionsbeføjelser over for medarbejdere i et fagkontor, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om vidnet således skulle gå til direktionen og få en bemyndigelse, hvis han havde brug for noget, bekræftede vidnet dette. Han kunne også aftale det med kontorchefen, men hvis der kom en hasteopgave ind fra ministeren, så måtte det vente.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4197 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009)).

Forespurgt, om vidnet havde budgetansvar, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt, hvad man konkret gjorde, når man fik til opgave at bistå direktionen med lovudvikling, forklarede vidnet, at det dels var lovgennemgangen og dels at komme med forslag til ændringer, hvis noget haltede i lovgivningen. Det kunne være enten et hul i lovgivningen eller et område, der var unødigt byrdefuldt, hvor han kom med idéer og forslag til, hvordan de kunne gøre noget ved det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4197 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009)):

"Fagdirektøren varetager opgaver vedrørende koordinering, planlægning, prioritering og styring indenfor sit område og skal understøtte direktionsmedlemmerne med:
- at udvikle de organisatoriske rammer og processer, så der skabes synergi imellem Skatteministeriets struktur, processer og kompetencer,
- at sikre sammenhæng og koordinering af det strategiske/politiske niveau og regionale niveau i SKAT og
- at bidrage til at Skatteministeriet fører en sund økonomisk politik."

Forespurgt, hvordan denne opgave konkret blev forvaltet, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han blev bedt om, og det var ikke noget, der blev efterlyst. Forespurgt, om vidnet af egen drift lavede rapporter eller indstillinger, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om det foreholdte således mere skal ses som en bred beskrivelse, bekræftede vidnet dette. De var lige lagt sammen, og mantraet var, at enhedsorganisationen ville skabe en meget bedre lovgivning og en meget bedre drift. Derfor havde sekretariatet, der udformede denne beskrivelse, forfattet alle disse ord om samarbejde fra vugge til grav – fra den første spæde tanke om, hvad man kunne gøre med lovgivningen, til det var gældende ret, der skulle forvaltes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4199 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009)):

"Fagdirektør for lovudvikling

Der etableres i Jura og Samfundsøkonomi en stilling som fagdirektør for lovudvikling med opgaver, der primært relaterer sig til den juridiske direktørs og den samfundsøkonomiske direktørs ansvarsområder.

Fagdirektøren har som primær opgave at iværksætte og inspirere til fortsat udvikling af skattelovgivningen, så den fungerer efter hensigten og er tidssvarende. Fagdirektøren skal i den sammenhæng sikre den størst mulige grad af sammenhæng i skatte- og afgiftslovgivningen, hvilket kræver løbende involvering i det lovforberedende arbejde. Desuden skal fagdirektøren særligt arbejde for at sikre sammenhæng mellem forretningen og lovgivningsarbejdet.

Fagdirektøren skal gennem løbende lovovervågning og i forbindelse med ny lovgivning sikre, at der ikke fremkommer uhensigtsmæssigheder, uoverensstemmelser eller utilsigtede spekulationsmuligheder som følge af samspillet mellem de forskellige dele af skattelovgivningen. Fagdirektøren tager initiativ til de nødvendige undersøgelser og igangsætning af projekter.

Fagdirektøren skal desuden gennem et aktivt samarbejde med Borger og Virksomhed samt den regionale organisation medvirke til, at indsatstrategien indarbejdes i lovgivningen, og at der tages hensyn til størst mulig forenkling af den administrative gennemførelse af lovgivningen.

Fagdirektøren varetager koordineringen af lovtekniske forhold, herunder sikring af en indholdsmæssig og teknisk gennemgang af alle ministeriets lovforslag i god tid inden fremsættelsen.

Fagdirektøren har i samspil med fagdirektøren for international skat til opgave at sikre, at der ikke gennem samspillet mellem danske og internationale skatteregler forekommer urimeligheder eller utilsigtede spekulationsmuligheder.

Fagdirektøren for lovudvikling deltager i Juridisk Forum."

Forespurgt om vidnet havde nogle rutiner eller aftalte metoder i forbindelse med det nævnte samarbejde med fagdirektøren for international skat omkring deres opgave med at sikre, at der ikke gennem samspillet mellem danske og internationale skatteregler forekom urimeligheder eller utilsigtede spekulationsmuligheder, forklarede vidnet, at de nok havde rutiner, men der var ikke noget nedfældet eller formelt aftalt. Hans arbejdsfelt var materiel skatteret. Han skulle være inde i, om reglerne fungerede, eller om der var huller, hvilket også fremgår af det foreholdte. Han skulle også være inde i, om der var samspil mellem danske og internationale regler, der enten betød, at der var dobbeltbeskatning, det vil sige beskatning af indkomst i begge lande, eller dobbelt ikke-beskatning. Det var deres felt i samarbejdet med fagdirektøren for international skat. Hans eget felt var således bredt ud over den nationale skattelovgivning, i forhold til om der var huller og uhensigtsmæssigheder.

Forespurgt, om vidnet holdt sig orienteret om, hvad der skete i udlandet, og om der opstod spekulationssager eller svindelsager i udlandet, forklarede vidnet, at det gjorde han i mindre grad end fagdirektøren for international skat, for det var dennes speciale. Forespurgt, om vidnet løbende holdt sig orienteret herom, forklarede vidnet, at det gjorde han, men ikke i samme grad som fagdirektøren for international skat.

Foreholdt, at der i 2012 var meget tysk presseomtale af det, man kalder CumEx, og forespurgt, om det var noget, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at det var han ikke dengang. Forespurgt, om han læste medier fra udlandet om skatteområdet, forklarede vidnet, at han ikke læste udenlandske skattemedier.

Forespurgt om vidnet deltog i fora, der havde et internationalt tilsnit, forklarede vidnet, at han deltog i den årlige IFA-kongres i International Fiscal Association. Derudover har han et par gange deltaget i et årligt seminar i Wien om EU-Domstolens praksis, men ellers ikke. Forespurgt, om det i stedet lå i den internationale søjle, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet orienterede departementschefen, koncerndirektøren og den øvrige direktion omkring de forhold, der lå inden for vidnets område, herunder om der var faste møder eller månedlige rapporteringer, forklarede vidnet, at der ikke var noget fast. Når han havde fået øje på noget, der ikke var, som det skulle være, beskrev han det og lagde op til, om de skulle gøre noget ved det. Han husker også en enkelt opgave, hvor der var politisk pres på et område, og hvor han blev spurgt, om han kunne hoste op med et eller andet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4199 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009)):

> *"Fagdirektøren skal gennem løbende lovovervågning og i forbindelse med ny lovgivning sikre, at der ikke fremkommer uhensigtsmæssigheder, uoverensstemmelser eller utilsigtede spekulationsmuligheder som følge af samspillet mellem de forskellige dele af skattelovgivningen. Fagdirektøren tager initiativ til de nødvendige undersøgelser og igangsætning af projekter."*

Forespurgt, hvordan vidnet forvaltede denne initiativpligt i praksis, forklarede vidnet, at det gjorde han i forhold til den nationale skattelovgivning ved at følge de danske fagtidsskrifter, tale med folk, have et stort netværk og vide, hvad der rørte sig. Forespurgt, om der var nedskrevne forretningsgange, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet gjorde sig bekendt med kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at han aldrig blev gjort bekendt med dem. Han kan nu se, at han har fået tilsendt den første SIR's 2010-rapport. Det er den eneste, han nogensinde er blevet præsenteret for.

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede den generelle ressourcesituation i ministeriet og i hele koncernen, og hvordan situationen udviklede sig, forklarede vidnet, at han kun har kendskab til SKAT's ressourcesituation på afstand. Han har ikke nogen primær kilde til det. Det er hans indtryk, at der var knappe ressourcer. Forespurgt, om der i forhold til vidnets egne opgaver var nogen udvikling i forholdet mellem arbejdsopgaver og arbejdstid, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han havde stort

set de samme opgaver, og da han ikke havde noget personale, var der ikke så mange ressourcer at skrue op og ned på.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets opgaver og ansvar som chefrådgiver stort set er uændret i forhold til opgaverne som fagdirektør, udover at han nu er blevet tilknyttet Skatterådet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet i dag refererer til Birgitte Christensen, forklarede vidnet, at han refererer til Birgitte Christensen og den økonomiske afdelingschef.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev på ny forevist fra ekstraktens side 4494 (Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet - 'den tidlige periode' - version 2).

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse."*

Forespurgt, hvordan vidnet vil beskrive ændringen den 1. januar 2010, forklarede vidnet, at hele den juridiske afdeling fra SKAT blev slået sammen med departementet. De blev derved dobbelt så mange medarbejdere i den juridiske afdeling og dobbelt så mange kontorchefer. Arbejdsopgaven blev udvidet, ved at de ikke kun rådgav ministre og lavede lovgivning, men også lavede indstillinger til Skatterådet i departementet.

Forespurgt, om konceptet med en fælles ledelse og en enhedsorganisation gav anledning til ændringer i referenceforholdet eller måder at placere ansvar og opgaver på, forklarede vidnet, at han fra den 1. januar 2010 blev fagdirektør og refererede til Birgitte Christensen og Otto Brøns-Petersen. Forespurgt, om etableringen af enhedsorganisationen og den samlede direktion medførte ændringer i vidnets referenceforhold, forklarede vidnet, at han var medlem af direktionen indtil sammenlægningen, så hans referenceforhold blev noget ændret.

Forespurgt, om vidnet var i tvivl om, at han refererede til Birgitte Christensen og Otto Brøns-Petersen, eller om vidnet opfattede det som et flydende referenceforhold

til den direktion, der blev skabt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var placeret med reference til Birgitte Christensen og Otto Brøns-Petersen. Han husker dog, at der var noget forvirring i nogle koncerndiagrammer, hvor fagdirektørerne blev placeret som svævende uden for afdelingerne. Men den rigtige version var, at de var i en afdeling under Birgitte Christensen og Otto Brøns-Petersen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *" Koncerncentret er betegnelsen for det sammenlagte departement og Hovedcenter."*

Forespurgt, hvordan man sikrede det ulovbestemte ressorttilsyn i en sådan organisation, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han kan ikke gøre rede for organiseringen, som han heller ikke har blandet sig i. Forespurgt, om vidnet var inde over ressorttilsynet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Andre har taget sig af spørgsmålet om, de var en eller flere myndigheder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

> *"Juridisk Forum refererer til Direktionen.*
>
> *…*
>
> *Større strategiske tiltag drøftes og igangsættes af Direktionen efter drøftelse i Udvidet Direktion.*
>
> *Lovgivningsmæssige spørgsmål drøftes og besluttes i Juridisk Forum. Forelæggelse af lovgivningsmæssige spørgsmål for Direktionen kan ske på foranledning af den juridiske direktør."*

Forespurgt, hvad formålet var med Juridisk Forum, forklarede vidnet, at der skulle laves en organisation, der på alle måder understøttede tanken om, at med en enhedsorganisation ville både lovgivningen og driften blive meget bedre. De var fortsat to afdelinger; Lovgivning og Økonomi, som udarbejdede lovgivningen, og Borger og Virksomhed, som stod for driften. Man skulle så have en bro mellem de to afdelinger, og det var formålet med Juridisk Forum. Der sad fagdirektører for begge afdelinger i dette forum.

Forespurgt, om Juridisk Forum havde en egentlig beslutningskompetence, forklarede vidnet, at det havde Juridisk Forum ikke ifølge forretningsordenen og i hvert fald ikke i praksis. De blev forelagt spørgsmål fra direktionen. Når en forelæggelse tilgik direktionen, lagde direktionen den ned til Juridisk Forum og bad om en indstilling eller udtalelse. Der blev ikke truffet beslutning i Juridisk Forum. Det foreholdte afsnit er nærmest en negativ afgræsning af forretningsområdet. Større strategiske tiltag blev drøftet og igangsat af direktionen og ikke af Juridisk Forum.

Foreholdt, at direktionen var repræsenteret i Juridisk Forum i form af den juridiske direktør og den samfundsøkonomiske direktør, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at Juridisk Forum var et meningsudvekslingsforum, mens det var direktionen, der traf beslutningerne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

> *"Juridisk Forum fremmer en målsætning om at alle relevante informationer bruges aktivt i planlægningen og tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet og det juridiske fortolkningsarbejde. Juridisk Forum refererer til Direktionen.*
>
> *...*
>
> *Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:*
>
> *...*
>
> *Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."*

Forespurgt, om der fandtes en nærmere beskrivelse af, hvilke opgaver Juridisk Forum skulle beskæftige sig med ud over det foreholdte, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke, som han husker det. Forespurgt, hvordan man i praksis sikrede, at Juridisk Forum kunne udføre sine opgaver, forklarede vidnet, at det i praksis var opgaver, der blev tildelt hen ad vejen, eller som direktionsmedlemmerne kom med.

Forespurgt, om rapporter, dokumenter eller andet, der blev sendt til Juridisk Forum, blev gennemgået og drøftet i detaljer af alle tilstedeværende, forklarede vidnet, at de sad med hvert deres område. De to medlemmer, der kom fra Borger og Virksomhed, beskæftigede sig med helt andre ting end eksempelvis ham selv, som sad med lovgivning. Der var ikke så meget at drøfte vedrørende det daglige arbejde eller ansvarsområde. Det var de ting, som direktionsmedlemmerne kom med eller spurgte

til. Det fremgår af materialet, at der til et af møderne var et mødemateriale på 262 sider, så svaret på, om de læste det grundigt, er klart nej.

Forespurgt, hvordan man vurderede, hvad man skulle gå i dybden med, og hvad man kunne gå hurtigt hen over, forklarede vidnet, at det gjorde man ud fra, om emnet faldt ind under ens arbejdsområde. Der sad flere fagdirektører i Juridisk Forum, og der var altid en eller to, der havde mere med en sag at gøre end andre, og så var det dem, der drøftede sagen med de to direktionsmedlemmer.

Forespurgt, hvordan man i Juridisk Forum konkret overvågede udnyttelsen af reglerne, så der kunne handles hurtigt, hvis der blev opdaget utilsigtet anvendelse af reglerne, forklarede vidnet, at der blev lavet en hel procedure for de såkaldte early warnings. Det betød, at hvis medarbejdere blev opmærksomme på, at noget kunne udnyttes, skulle det i en særligt foreskrevet form rapporteres op til direktionen. Det skulle bære overskriften "early warning", problemet skulle beskrives, og der var frister for, hvor hurtigt det skulle op gennem systemet. Proceduren for early warnings findes stadig.

Forespurgt, om vidnet havde et særligt ansvarsområde i Juridisk Forum i forhold til early warnings, og om han skulle komme med input til dem, forklarede vidnet, at early warnings blandt andet skulle sendes til ham. Forespurgt, hvem der udarbejdede early warnings, forklarede vidnet, at det gjorde folk ude i driften. Forespurgt, om det var ude i fagkontorerne, forklarede vidnet, at det ikke var i lovgivningskontorerne. Forespurgt, om vidnet således fik dem ind for at bære dem videre, forklarede vidnet, at han fik dem til orientering. Early warnings gik op gennem referencerækken. Han havde ikke nogen medarbejdere under sig, men der skulle sendes en kopi til ham. Forespurgt, om vidnet således fik en kopi samtidig med de to direktører, han refererede til, forklarede vidnet, at det skulle han i hvert fald have, men det skete ikke altid.

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Forespurgt, hvad der vidnet bekendt var baggrunden for organisationsændringen i 2013, hvor man vendte tilbage til den klassiske departementsstruktur, forklarede vidnet, at det var flere ting, herunder at de fik ny departementschef. Det var den tidligere departementschef, der havde skabt enhedsorganisationen, og den nye departementschef gik ind for en anden organisation.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det ikke betød den store ændring for vidnet og hans referenceforhold, bekræftede vidnet, at det var det samme.

Forespurgt, om vidnet, efter den nye organisation trådte i kraft, var inde over det ulovbestemte ressorttilsyn, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse havde ansvaret herfor i departementsregi, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det havde direktionen vel. Forespurgt, om det var direktionen generelt, der havde ansvaret, forklarede vidnet, at han ikke ved, om de havde nogen til at hjælpe sig.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteområdet forud for 2010 forklarede vidnet, at han udmærket kendte til de materielle regler om beskatning af udbytte og begrænset skattepligt o.l., men han havde aldrig beskæftiget sig med den praktiske forvaltning af det eller med udbytterefusion.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man i udbytteadministrationen havde udfordringer med, at man ikke kunne afstemme mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad det konkret var, men han hørte, at de havde problemer, og at de i den periode, de var sammenlagt, forsøgte at kontakte nogen om deres problemer.

Forespurgt, om vidnet inden sammenlægningen i 2010 var opmærksom på, at man havde problemer i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han i slutningen af 2009 blev opmærksom på det, da der var en økonomimedarbejder, som sad med nogle statistikker og værktøjer i Business Objects, som fortalte ham, at der var nogle ting, der så mærkelige ud. Det så nærmest ud, som om man refunderede mere, end man overhovedet fik ind i udbytteskat. Hun kunne ikke komme videre med det, da statistikkerne havde deres begrænsninger, men hun sagde, at det så mærkeligt ud.

Forespurgt, hvem det var, forklarede vidnet, at det var Kathrine Lange, som var en medarbejder hos kontorchef Lise Bo Nielsen. Han talte en del med Kathrine Lange i den periode, og hun fortalte ham det, selvom hun ikke refererede til ham. Han tilskyndede derfor, at Intern Revision blev sat på sagen. Kathrine Lange kunne ikke selv komme videre med det. Han opfattede hende som en dygtig medarbejder, og hvis hun kom og sagde sådan noget, burde man reagere. Der blev lavet en forelæggelse, som han ikke så dengang, til departementschefen med indstilling om at få Intern Revision til at se på det. Han med til at tilskynde Intern Revisions undersøgelse på baggrund af Kathrine Langes bekymring og indsigt.

Foreholdt, at et af de forhold, som kom frem i SIR's 2010-rapport, var, at der ikke blev foretaget kontrol af, om det var de egentlige ejere, der fik udbytterefusionen, og

forespurgt, om vidnet vidste dette i 2009, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet alene var klar over, at tallene så underlige ud, bekræftede vidnet dette. Kathrine Lange havde sagt, at det så ud til, at refusionerne var alt for store.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt var i dialog med Lisbeth Rømer, som var afdelingsleder i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han aldrig har talt eller korresponderet med hende, men han har hørt hende nævnt.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med de forskellige ordninger; blanketordningen, regnearksordningen og VP-ordningen, forklarede vidnet, at han først efterfølgende har hørt om dem.

JURIDISK FORUM

2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Foreholdt, at TRACE-samarbejdet blev drøftet på et møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, og forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at han husker mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 258 (2010-03-02 (1) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

> *"2. marts 2010*
>
> *Til stede*
>
> *… Preben …"*

Forespurgt, hvad drøftelserne vedrørende TRACE gik ud på, forklarede vidnet, at Ivar Nordland forelagde spørgsmålet ud fra den forelæggelse for departementschefen, Ivar Nordland havde lavet, og som skulle behandles i Juridisk Forum. Ivar Nordland indstillede, at de gik ind i et samarbejde i OECD om, at man internationalt kunne udvikle en refusionsordning. På Juridisk Forum bakkede de ham op i, at det måtte være en glimrende idé. Der skulle så findes folk til at lave benarbejdet i OECD-regi.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem i udbytteadministrationen som forsøgte at kontakte departementet om deres problemer, forklarede vidnet, at han hørte, at Lise Bo Nielsen og Ivar Nordland blev kontaktet af Lisbeth Rømer. Forespurgt, om vidnet hørte fra Lise Bo Nielsen og Ivar Nordland, at de havde været i kontakt

med Lisbeth Rømer, bekræftede vidnet dette. Vidnet var således ikke selv i direkte kontakt med udbytteadministrationen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Forespurgt, om vidnet var inde over dette notat, forklarede vidnet, at han ikke var inde over tilblivelsen af det. Han kan nu se, at han dengang har været bekendt med begrebet "regnearksordning". Det var Ivar Nordland, som tog sig af tilblivelsen af notatet. Vidnet så notatet, og han husker mødet. Forespurgt, om vidnet læste notatet inden mødet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han læste det før eller under mødet.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der blev drøftet på mødet, forklarede vidnet, at det blev drøftet indgående, at de skulle stille med folk til OECD, og at Ivar Nordland havde brug for nogle folk med kontrolindsigt og IT-indsigt, da der skulle opbygges et IT-system. Det var derfor de to kolleger fra Borger og Virksomhed, der skulle presses til at levere nogle folk.

Forespurgt, om man drøftede, om TRACE var en løsning i forhold til de problemstillinger, som var blevet spottet i udbytterefusionen, eller om der var behov for at få lukket eventuelle huller, allerede inden en TRACE-løsning måtte indfinde sig, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Med notatet som grundlag lød det som noget, det var værd at arbejde videre med og bruge ressourcer på. Forespurgt, om de talte om en tidshorisont på TRACE-samarbejdet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge').

Foreholdt, at det var denne forelæggelse, der resulterede i, at SIR blev bedt om at lave en undersøgelse, og forespurgt, om sammenhængen mellem indholdet i denne forelæggelse og TRACE-projektet blev drøftet nærmere, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Det var dog berørt i TRACE-forelæggelsen, at der var problemer, så det var vel indholdet fra denne forelæggelse, der var afspejlet i TRACE-forelæggelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

> *"5*
>
> *Emne*
> *EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi.*
>
> *Ansvarlig*
> *Birgitte Christensen, Ivar Norland*
>
> *Status*
> *100412 Ivar har bedt Jan og Richard om tilbagemelding inden den 19. april 2010. Richard har meldt tilbage, at de ikke kan stille med nogen IT-folk. På Birgitte og Ivars opfordring vil Jan Lund vende det igen og vende tilbage senest fredag den 16. april. 100504 Troels Holst Larsen deltager fra Borger og Virksomhed og Søren Aslak og Andreas Bo Larsen deltager fra Jura og Samfundsøkonomi."*

Forespurgt hvad det betød, at Birgitte Christensen og Ivar Nordland blev anført som ansvarlige, forklarede vidnet, at det dermed var dem, der skulle følge sagen videre.

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet derefter i forhold til TRACE, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han kan have hørt Ivar Nordland nævne noget på gangene eller til frokost, men derudover var han ikke involveret. Forespurgt, om TRACE således ikke blev drøftet nærmere i sammenhænge, der var relevante for ham, bekræftede vidnet dette. Han husker ikke at have hørt noget nærmere om det videre forløb i OECD.

Opfølgningen på SIR's 2010-rapport

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), afsnit 8 "Konklusion").

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet læste SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han gjorde. Han kan se, at rapporten var på deres møde den 7. september 2010. Han kan i sin mailboks se, at materialet, som var på 262 sider til det pågældende møde, ikke kunne vedhæftes e-mailen. Materialet blev i stedet lagt på deres pladser. Han var på det tidspunkt til konference i udlandet og kom hjem mandag morgen, hvor han havde et par timer til rådighed. Efter at have været væk en uge havde han også en uges forsømt arbejde at tage sig af. Han var væk hele eftermiddagen og aftenen, og mødet var næste dag kl. 9. Han har derfor næppe orienteret sig synderligt i de 262 sider. Han havde formentlig til hensigt at orientere sig i materialet efterfølgende, men på mødet blev det konstateret, at Produktionsforum allerede i juni 2010 havde besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe. SIR's 2010-rapport var sendt fra direktionen til begge fora, hvor de bad om en udtalelse. Produktionsforum havde allerede nedsat en arbejdsgruppe og inviteret vidnets afdeling til at deltage. Så da det allerede var besluttet, og da det i øvrigt ikke var hans lod at tage sig af rapporten, læste han den ikke efterfølgende. Han modtog den dengang, men han har først læst den nu som forberedelse til afhøringen i kommissionen.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med hovedkonklusionerne i SIR's 2010-rapport, og om de blev drøftet under mødet, forklarede vidnet, at han var bekendt med hovedkonklusionerne, men ikke de tekniske detaljer om afstemning og lignende revisorudtryk, som vidnet ikke havde den store indsigt i. Han satte sig ikke ind i teknikken, men han var helt klar over, at der var store problemer. Han tog det for gode varer, at det var store problemer, der var identificeret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"9. Anbefaling

Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Forespurgt, om vidnet deltog i drøftelser omkring de tre anbefalinger, der kom fra SIR, forklarede vidnet, at det mener han ikke, han gjorde. Han deltog i mødet uden reel mulighed for at have forberedt sig, og de andre anbefalede – hvilket også blev besluttet – at Juridisk Forum bakkede op om anbefalingerne og stillede folk til både arbejdsgruppe og styregruppe i Borger og Virksomhed og i Produktionsforum.

Foreholdt, at de to sidste anbefalinger omhandler, at der skal etableres et kontrolmiljø, og at der skal foretages fornyet vurdering, mens den første anbefaling omhandler, at der skal etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen, forklarede vidnet, at det helt klart var uden for Juridisk Forums område. De skulle komme med en indstilling eller anbefaling til direktionen, som så skulle beslutte, hvad der skulle ske i anledning af SIR's 2010-rapport.

Forespurgt, om vidnet erindrer nogle drøftelser om, hvorvidt det var relevant at placere den første anbefaling omkring etablering af overordnet ansvar i en arbejdsgruppe med menige medarbejdere, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

7. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var til stede på mødet i september 2010, som blev afholdt dagen efter, at han var kommet hjem fra en rejse, og hvor materialet lå på bordet, forklarede vidnet, at han ikke mener at have forklaret sådan, men at han forklarede, at han husker mødet fra marts 2010 omkring TRACE. Forespurgt, om det var på mødet i marts, at den store bunke materiale lå på bordet, forklarede vidnet, at det var til septembermødet. Han er dog ikke sikker på, at han husker selve mødet i september. Forespurgt, om vidnet var til stede på septembermødet, forklarede vidnet, at det vil han tro ud fra, hvad der fremgår af hans kalender, og at han er noteret som deltager.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"10

Emne
Revisionsprotokol og revisionsrapport

Beslutning/drøftelse
Revisionsprotokollen blev taget til efterretning. Der blev stillet spørgsmål til, hvem der besvarer spørgsmålet om eventuel ugyldighed under den første rapport i månedslisten. Eva taler med Økonomi om det. For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes. Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage, og der blev omdelt et udkast til kommissorium. Ivar deltager i styregruppen. Eva udarbejder et udkast til svar til Økonomi.

Ansvarlig
Birgitte"

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over anbefalingen, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om der blev drøftet hjemmelsmæssige problemstillinger i forhold til det, der blev afdækket i revisionsrapporten, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Arbejdsgruppen kom senere med anbefalinger til nogle lovændringer. Forespurgt, om der var overvejelser vedrørende de forhold, der blev afdækket, herunder at man ikke vidste, om dem, der fik pengene, var de reelle ejere, og om der var hjemmel til at foretage udbetalingerne, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport).

Forespurgt, om vidnet har set dokumentet før, forklarede vidnet, at hvis det er det dokument, som hedder "Kommenteret dagsorden", har han ikke set det.

Vidnet blev forevist ekstraktens siden 340 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010).

Vidnet forklarede, at der er en fejl i Bech-Bruun-rapporten, da "Kommenteret dagsorden" kun blev sendt til formanden for Juridisk Forum. Sekretæren lavede den som et støttedokument til mødet. Medlemmerne fik den ikke, muligvis bortset fra den samfundsøkonomiske direktør. I Bech-Bruun-rapporten står, at den blev sendt ud til deltagerne i mødet, hvilket ikke er korrekt.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport).

Forespurgt, om forelæggelsen var en del af beslutningsgrundlaget, forklarede vidnet, at den har været en del af de 262 sider, som han ikke havde tid til at orientere sig i. Forespurgt, om vidnet således ikke har været igennem forelæggelsen før i forbindelse med afhøringen i kommissionen, forklarede vidnet, at han ikke kan sige det med sikkerhed. Han har ikke læst alle 262 sider, og han har ikke engang skimmet dem. Han kan ikke huske, hvilke af dem han har været igennem.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport, der også påpegede nogle IT-udfordringer, først blev behandlet i Produktionsforum og efterfølgende i Juridisk Forum, men ikke til Udviklingsforum, og forespurgt, hvad der var bestemmende for, hvilke fora der blev involveret, når der kom en sådan rapport, forklarede vidnet, at det var driftsspørgsmål, så umiddelbart var der ikke noget, der tilsagde, at det var et lovgivningsspørgsmål. Hvis der blev udbetalt for meget, var det noget, der foregik i driften. Forespurgt, om det derfor var naturligt at adressere problemet i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det var normalt, at SIR-rapporter tilgik både Juridisk Forum og Produktionsforum, forklarede vidnet, at han ikke husker, at andre rapporter tilgik begge fora, men han ved det ikke.

Forespurgt, hvordan samarbejdet var på tværs af de to fora, og hvordan man sikrede, at tingene ikke faldt ned mellem to stole, forklarede vidnet, at det vel var direktionen, der sikrede det, da det var dem, der gav opgaverne til hvert forum, og så måtte direktionen vel forholde sig til, om et svar var fyldestgørende, eller om spørgsmålet også skulle over i det andet forum.

Forespurgt, om vidnet var inde over etableringen af eller kommissoriet for arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010).

Forespurgt, om det forhold, at man stod angivet som ansvarlig, var udtryk for, at man tog teten og konkret fik opgaven allokeret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der efterfølgende blev afrapporteret til Juridisk Forum omkring udviklingen i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der gjorde. Han har også søgt i sin mailboks, men der er heller ikke noget i den, der tyder på det.

Forespurgt, hvorfor Ivar Nordland blev udpeget til at sidde i styregruppen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han vil tro, at Ivar Nordland meldte sig, men han ved det ikke.

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 540 (2011-08-30 (3) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011), hvoraf det fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"5*
>
> *Emne*
> *Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol for 7. september 2010, forblad og notat forelagt Produktionsforum den 27. juni 2011 samt uddrag fra beslutningsprotokol for Produktionsforum var udsendt til mødet. Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke drøftelser der fandt sted i forbindelse med det pågældende møde, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at der har været aktivitet i Juridisk Forum omkring det pågældende punkt i den mellemliggende periode, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om dette, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har kigget i sin mailboks med indkaldelser og dagsordener, og der har han ikke fundet noget om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."

Foreholdt, at Jan Lund ikke deltog i mødet, og at det derfor formentlig var Richard Hanlov, som sagde noget om punktet, og forespurgt, om vidnet erindrer nærmere omkring dette, forklarede vidnet, at han kan se, at Jan Lund sendte Richard Hanlov noget materiale om det, men han husker ikke, om Richard Hanlov sagde noget, og i givet fald hvad.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, notat af Lisbeth Rømer dateret den 29. august 2011):

"Forslag til løsning

En nedsat arbejdsgruppe arbejder på at få samme frist for udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere, således at der kan ske en sammensmeltning af de 2 sæt informationer. Det skal besluttes om de nuværende angivelsesfrister – den 10. eller den sidste bankdag i måneden - skal ændres, hvilket vil kræve lovændring.

Indberetningen af udbyttemodtagere fremrykkes til at have samme frist som angivelsen. Skatteministeren har bemyndigelse til at fastætte en ny frist for indberetningen af udbyttemodtagere."

Forespurgt, om vidnet husker nærmere omkring drøftelserne herom, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at det af den kommenterede dagsorden fremgår, at Ivar Nordland ikke deltog i møderne i den styregruppe, han skulle have deltaget i, og forespurgt, om vidnet husker nogle drøftelser omkring det, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene"

Forespurgt, hvad der nærmere blev aftalt om den videre proces, herunder om og hvordan der skulle følges op, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Den nor-

male procedure ville være, at sekretæren holdt styr på beslutningsprotokollen og de punkter, hvor man havde truffet en sådan beslutning.

6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"111214: Bekendtgørelse, hvor bl.a. indberetningsfristen for udbytte fra selskaber, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller registreret i en værdipapircentral, ændres til måneden efter udlodningen er sendt i høring. Tilsvarende lovændring vedrørende de børsnoterede selskaber er ikke klar endnu. 120206: Kildeskattebekendtgørelsen er nu ændret, og tilsvarende lovændring vedrørende de noterede selskaber vil blive sat på lovproduktionslisten."*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 630 (2012-02-06 (3) - Beslutningsprotokol vedr. punkt 8 fra møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012).

Foreholdt, at det ikke fremgår af den foreviste beslutningsprotokol, at der skete yderligere, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man efterfølgende fulgte op på punktet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at bekendtgørelsen stod på det lovprogram, som blev forelagt Juridisk Forum i første halvår 2012. Forespurgt, om det kan være, fordi man havde lavet den nødvendige lovgivning, at punktet udgik af opfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at det kan det formentlig godt. Hele lovprogrammet med de sædvanlige mindst 20 lovforslag blev fremlagt i Juridisk Forum, og her var dette ét blandt mange forslag. Det blev gennemført i december 2012. Så da man konstaterede, at det nu var på lovprogrammet, var der vel ikke mere at gøre for Juridisk Forum.

Foreholdt, at man ikke var kommet i hus med alle tre anbefalinger i SIR's 2010-rapport, og at man manglede at placere det samlede ansvar, forklarede vidnet, at det jo ikke var et lovgivningsspørgsmål. Hvorvidt man var kommet i hus med anbefalingerne, ved han ikke andet om, end hvad man kan læse i pressen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i Juridisk Forum slettede et punkt fra en opfølgningsprotokol, hvis et lovgivningsspørgsmål var blevet fulgt op, og at man så i forummet ikke forholdt sig til, om der var andre udestående ting, forklarede vidnet, at det ikke er ham, der har slettet punktet, men han vil tro, at når det var et punkt, der ikke hørte under Juridisk Forum, kunne man ikke have det stående til evig tid. De ville måske aldrig få at vide, om der var fulgt op på de punkter, der ikke

vedrørte Juridisk Forum, men det er et rent gæt fra hans side. Han ved ikke, hvordan sekretæren håndterede sådanne ting.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om der på mødet den 6. februar 2012 var nogen drøftelse eller blev truffet nogen beslutning vedrørende SIR's 2010-rappport, uagtet det ikke fremgår af referatet, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om.

1. maj 2012 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 740 (2012-05-01 (2) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012), hvoraf fremgår blandt andet, at vidnet deltog i møde i Juridisk Forum den 3. maj 2012.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 733-735 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012):

> *"6.*
>
> *Emne*
> *Lovprogrammet 2012/2013*
>
> *Materiale*
> *Første udkast til lovprogrammet 2012/2013*
>
> *Ansvarlig*
> *Birgitte*
>
> *…*
>
> *Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013*
>
> *1. Ændring af kildeskatteloven og skattekontrolloven (Indberetning vedrørende aktieudbytter) Ludolph/Andreas Bo Larsen*"

Forespurgt, om der på det pågældende tidspunkt var drøftelser omkring lovforslaget, forklarede vidnet, at det mindes han ikke. Det er helt usandsynligt, at de lige skulle have slået ned på det forslag, da det var ét blandt 20-25 punkter på lovprogrammet.

Forespurgt, om man oprettede en sag, hvis der skulle udarbejdes et lovforslag eller en ny bekendtgørelse som eksempelvis den før omtalte bekendtgørelsesændring,

der kom for at harmonisere fristerne for angivelse og indberetning, og om vidnet oprettede en sådan sag, forklarede vidnet, at det ikke var ham, der oprettede sagen. Kaj-Henrik Ludolph var kontorchef i det kontor, der lavede den slags, og Andreas Bo Larsen var medarbejder. Det ville være i det kontor, man oprettede en sag, og den var der ikke nødvendigvis andre, der så. Forespurgt, om sagen fulgte med, når vidnet fik et lovforslag eller en bekendtgørelse til gennemgang, forklarede vidnet, at han kun fik lovforslag og ikke bekendtgørelser til gennemgang. Sagen fulgte ikke med. Han fik en e-mail, hvor lovforslaget var vedhæftet som bilag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 737 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012):

> *"Ved forslaget vil der skulle ske en justering af reglerne om indholdet af indberetningerne vedrørende udbytter, og reglerne om angivelse af udbytteskatten skal tilpasses den nye indberetningsordning."*

Forespurgt, hvorfor der på det tidspunkt skulle foretages indholdsmæssige justeringer, forklarede vidnet, at han har kunnet læse sig til det nu, men at ikke husker, om han har været inde i det før. Når unoterede selskaber udloddede udbytte, skulle de indberette, hvad de udloddede, men ikke hvem de reelle udbyttemodtagere var. Det vil sige, at refusionsprocessen kunne gå i gang, før man var bekendt med, hvem der overhovedet havde fået udbytte. Det ville man ændre. Forespurgt, om ikke det var det, man ændrede allerede ved bekendtgørelsen, forklarede vidnet, at man med bekendtgørelsen åbenbart kun kunne løste en del af problemet.

Forespurgt, om det er Andreas Bo Larsen, som ved mere om det spørgsmål, forklarede vidnet, at det er Andreas Bo Larsen eller Kaj-Henrik Ludolph.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 737 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012):

> *"Forslaget vil i et vist omfang kunne hindre, at der sker refusion af udbytteskat til personer eller selskaber, som ikke er berettigede til refusion. Der er endnu ikke skønnet over provenugevinsten."*

Forespurgt, om vidnet var inde over, hvordan dette forslag skulle kunne hindre uretmæssig refusion, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet var med til at skrive teksten, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han undrer sig over teksten, hvor der nok skal lægges vægt på udtrykket "i et vist omfang", for når man ved, at de udenlandske aktionærer hovedsageligt havde aktierne i omnibusdepoter, ville dette forslag ikke hjælpe noget som helst.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 737 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012):

> *"Forslaget vil medføre engangsomkostninger til tilretning af SKAT systemer til modtagelse af indberetninger vedrørende udbytter og løbende udgifter til vedligeholdelse af disse systemer. Der er endnu ikke foretaget en vurdering af det præcise omfang af omkostningerne."*

Forespurgt om der fandtes et overblik over, hvilke systemer i SKAT der skulle tilrettes på det pågældende tidspunkt, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han har aldrig haft med tilblivelsen af lovprogrammer at gøre. Det har aldrig været hans område. Forespurgt, om det var Andreas Bo Larsens område, eller om det lå et tredje sted, forklarede vidnet, at det dels var kontorchefens, og dels fagdirektør Jens Drejers og Birgitte Christensens område. Det var dem, der havde ansvaret for lovprogrammet. Han har aldrig haft med de pågældende tekster og formuleringer i lovprogrammet at gøre. Forespurgt, hvem der kan have skrevet teksterne i lovprogrammet, forklarede vidnet, at det formentlig var Andreas Bo Larsen.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

11. juni 2012 – betænkning vedrørende lovforslag nr. 173 af 25. april 2012

Vidnet blev forevist ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)), hvoraf forslaget til kildeskattelovens § 69B fremgår.

Vidnet forklarede, at han intet kendte til tilblivelsen af ændringsforslaget, før han en tirsdag eftermiddag kl. 15.22 fik forslaget til gennemgang. Han vidste ikke, at lovforslaget var undervejs, og han vidste ikke, hvad det gik ud på. Forespurgt, hvornår han modtog det, forklarede vidnet, at det gjorde han den 15. maj 2012 kl. 15.22 med besked om, at ændringsforslaget skulle til ministeren næste dag. Han blev bedt om at gennemgå forslaget inden da. Han var til en konference den pågældende eftermiddag og gik direkte til et bestyrelsesmøde hele aftenen. Næste dag kl. 11.22 svarede han, at han havde gennemgået det, han kunne nå, og han havde fundet et par ting. Han skrev videre, at med det korte varsel og den korte frist kunne han ikke komme dybere. Det var alt, han så til ændringsforslaget, før det blev fremsat.

Foreholdt, at det foreviste er en betænkning, der fulgte op på ændringsforslaget, forklarede vidnet, at det bare er ændringsforslaget med ændringsforslagets bemærkninger, der blev optrykt som en betænkning. Forespurgt, om det var med udvalgets bemærkninger, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet så forslaget igen eller var inde over slutresultatet, forklarede vidnet, at forslaget gik til ministeren næste dag, og så blev det sendt over.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet fik tilsendt den fulde tekst om kildeskattelovens § 69B med bemærkninger, bekræftede vidnet dette. Han kan ikke udelukke, at den har undergået nogle ændringer siden, men det er formentlig i småtingsafdelingen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)), hvoraf det fremgår, at betænkningen er afgivet af Skatteudvalget den 11. juni 2012.

Vidnet forklarede, at ændringsforslaget blev oversendt fra ministeren noget tid i forvejen. Forespurgt, om det fremgår af e-mailkorrespondancen, om teksten i den e-mail, vidnet modtog den 15. maj 2012, svarer til den endelige tekst, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 og 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Til § 5

…

12)

…

§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.

Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren. Told- og skatteforvaltningen kan kun kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet om indeholdelse af kildeskat er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene."

…

"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes med en rente svarende til renten efter § 7, stk. 2, i lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.

…

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om denne tekst svarer til det, vidnet blev præsenteret for, forklarede vidnet, at det tror han, den gør. Han har i sin forberedelse til afhøringen fundet den omtalte e-mail og åbnet bilaget, og det var nogenlunde – måske 100 % – som ændringsforslaget endte med at blive stillet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det over-skydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold."

Foreholdt, at det i SIR's 2010-rapport konkluderes, at der ikke blev foretaget nogen materiel kontrol i udbytteadministrationen, og forespurgt, om der var nogen overvejelser om, hvorvidt dette var en dækkende beskrivelse for, hvordan sagsbehandlingen generelt var på udbytteområdet, forklarede vidnet, at han ikke var inde i de overvejelser. Han havde kun tiden frem til kl. 11.20, hvor han skulle svare, fordi ministeren skulle have det samme dag. Han kan se, at han har fanget et par kommafejl eller noget i den stil, men han kunne ikke komme dybere med den korte frist, og han var ikke varslet om, at forslaget ville komme. Forespurgt, om vidnet således ikke har forholdt sig til materien i forslaget, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, om vidnet har haft overvejelser om, hvilke forvaltningsretlige krav der skulle stilles, til at man kunne foretage refusion, forklarede vidnet, at han slet ikke har beskæftiget sig med det.

RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvor det generelle arbejde med risikostyring var forankret, dvs. vurderingen af hvor de store risici var, og hvor ressourcerne skulle lægges, forklarede vid-

net, at risikostyringen helt klart var forankret i Borger og Virksomhed og ikke i hans afdeling. Forespurgt, om ikke der var en enhed i departementet, som forholdt sig til risikostyring, forklarede vidnet, at det er muligt, men de beskæftigede sig ikke med risikostyring i hans afdeling, Jura og Samfundsøkonomi. Ud over Jura og Samfundsøkonomi var der afdelingerne Borger og Virksomhed og Koncernfunktioner. Forespurgt, om det var der, risikostyringen var forankret, forklarede vidnet, at det enten var i Koncernfunktioner eller i Borger og Virksomhed. Det var Borger og Virksomhed, der havde ansvaret for den konkrete drift, men han ved ikke, hvordan de fordelte tingene.

Forespurgt, hvordan man arbejdede med risikostyring, herunder på hvilket niveau og hvor systematisk man arbejdede med det, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

SOMMEREN 2015 OG DET EFTERFØLGENDE FORLØB

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet deltog i en tværministeriel arbejdsgruppe, der blev nedsat i forlængelse af, at man i sommeren 2015 afdækkede, at der foregik mulig svindel, og forespurgt, hvilke forløb vidnet i den forbindelse var involveret i, og hvad de fik afdækket, forklarede vidnet, at de fik til opgave at foreslå et nyt system og komme med indstillinger til, hvorvidt man overhovedet skulle have et refusionssystem. Alternativt skulle man have nettoafregning, hvor man med det samme indeholdt skatten og udbetalte nettobeløbet, så der ikke var noget at tilbagesøge efterfølgende. De skulle overveje, hvordan man kunne organisere området, så man minimerede risikoen for svindel. Arbejdsgruppen arbejdede frem til juni 2017, hvor de afgav en rapport, der er offentliggjort. En af øjenåbnerne var, at de fik noget materiale fra Finanstilsynet med statistikker over omfanget af aktielån i nogle af de største danske børsnoterede selskaber. Aktielån er jo farlige på dette område, og de eksploderede lige omkring udbytteudlodningsdagen i fuldstændig svimlende omfang. Det var helt tydeligt, at det ikke var et tilfælde, og det gav en formodning om og understøttede deres forhåndsformodning om, at der var nogle skattemæssige grunde hertil. Så de var meget opmærksomme på at få lavet et system, hvor SKAT, hvis der skulle udbetales eller indeholdes udbytteskat, kendte den reelle aktionær, og vidste om der var tale om et aktielån, hvor den, der bad om refusion, ikke var aktionær i skatteretlig forstand. Arbejdsgruppen pegede de på tre mulige løsninger. Arbejdsgruppen afgav ikke en indstilling om, hvilken løsninger man skulle vælge. Løsning 1 var den mest sikre løsning, hvor alle aktionærer skulle give sig til kende og lade sig registrere på forhånd, for ellers ville der blive indeholdt udbytteskat med de fulde 27%. Hvis aktionærerne skulle ned på en lavere procent i henhold til en dobbeltbeskatningsoverenskomst eller intern regel, skulle man kende dem. De skulle registreres på forhånd, og der skulle ikke være noget efterfølgende refusionssystem. Derudover var der to blidere løsningsvarianter, hvor man i den ene accepterede omnibusdepoter, og hvor

bankerne skulle hæfte. Han husker ikke helt de to øvrige løsninger fra hinanden, og det er muligt, at han roder tingene sammen. Men det var lidt blødere løsninger, og det var en ren politisk afgørelse, hvorvidt man ville have et meget sikkert system, hvor man ville få rigtig mange brancheorganisationer på nakken, der syntes, at det hele skulle administreres med lidt mindre skrappe midler. Det var et politisk valg mellem de tre skitserede muligheder med forskellig stramningsgrad.

Forespurgt, hvad status er i dag, forklarede vidnet, at han ikke har fulgt det siden. De afleverede rapporten, og så går han ud fra, at andre lavede en indstilling til ministeren. Han har ikke været involveret i det arbejde. Forespurgt, om vidnet har været med i processen efterfølgende, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har ikke set noget lovforslag, så meget kan han sige.

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med arbejdet i arbejdsgruppen er blevet bekendt med nogle forhold vedrørende udbytteadministrationen, som han mener, at undersøgelseskommissionen bør være opmærksom på, og som ikke er kommet frem på nuværende tidspunkt, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet i sommeren 2015 blev bekendt med, at der var den formodede svindel, forklarede vidnet, at det blev han, lige da det først blev offentliggjort. Han tror, han fik det at vide aftenen før offentliggørelsen. Forespurgt, om vidnet ved, hvornår departementet generelt blev gjort opmærksom på det, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 14.45 sluttede mødet.

PROTOKOL

28. august 2019
Protokol nr. 24

Den 28. august 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak (mødte kl. 13.20)

Advokat Thomas Booker ved advokat Jonathan Fraenkel Kærn for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

CHRISTIAN BADEN EKSTRAND

Kl. 9.00 mødte Christian Baden Ekstrand som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra oktober 2013 til januar 2015 var ansat som specialkonsulent i SKAT's afdeling Særlig Kontrol, i perioden fra januar 2015 til januar 2017 var ansat som fagkonsulent i samme afdeling og i perioden fra januar 2017 til januar 2018 var ansat som chefkonsulent også i samme afdeling, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at han alle årene har været placeret i Fredensborg.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb forud for oktober 2013 forklarede vidnet, at han er uddannet skatterevisor i 2003. Han har arbejdet inden for SKAT i 25 år og havde 25-års jubilæum i 2018. Han begyndte i Helsingør Kommune og har fra første dag beskæftiget sig med skatteområdet. Siden 2005 har han arbejdet med økonomisk kriminalitet. Forespurgt, om det er den samme funktion, vidnet sidder i nu i Særlig Kontrol, bekræftede vidnet dette. Han har haft samme funktion siden 2005, hvor man fusionerede.

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til udbytteområdet forud for sommeren 2015, forklarede vidnet, at det havde han overhovedet ikke.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var i sommeren 2015, forklarede vidnet, at hans afdelingsleder var Lill Helene Drost, og hans underdirektør var Anne Munksgaard. Forespurgt, om vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var de to personer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til Lill Helene Drosts og Anne Munksgaards rolle i sommeren 2015 forklarede vidnet, at deres rolle var fokuseret omkring ledelsens involvering i sagen. Det faglige indhold lå hos ham.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at der var en enkelt mand på opgaven, forklarede vidnet, at man sædvanligvis er 1-2 medarbejdere på en sag, og at der på denne sag løbende kom flere på. Allerede i sommeren 2015 kom der en anden medarbejder fra vidnets afdeling på sagen, men i første omgang var det kun ham selv, der sad med sagen. Særlig Kontrol har flere forskellige arbejdsopgaver, og de har nogle driftsopgaver, som bl.a. er kædesvig og momskarruselsvig. Dertil noget, der hedder Særlige Persongrupper, som er white collar crime. Det var opgaver, der var, ud over den opgave, han sad med, som hed Enkeltsager. I Enkeltsager modtog de sager fra det øvrige SKAT, der på det tidspunkt hed Øvrig Indsats, som sendte sagerne til dem, hvis sagerne opfyldte nogle bestemte kriterier. Han var projektkoordinator i Enkeltsager sammen med Line Haslev.

Forespurgt, hvad der ligger i Projekt Enkeltsager, forklarede vidnet, at projektet indeholdt sager af en karakter, som ikke kunne placeres i andre sagskategorier. Sagen kom så over i Projekt Enkeltsager, hvor den blev visiteret, i forhold til om den var egnet til projektet, eller om den skulle tilbage til dem, der havde afleveret sagen. Det var den normale arbejdsgang, og det var også derfor, at denne sag i første omgang endte hos dem, da man vurderede, at den ikke passede ned i nogen af de andre kasser. Sagen kom til Anne Munksgaard, som afleverede den til ham.

GENERELT OM SÆRLIG KONTROL

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1629 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.).

Foreholdt, at procesbeskrivelsen er fra juli 2015, og forespurgt, om dette på daværende tidspunkt var en ny procesbeskrivelse, eller om det var en nedfældelse af den måde, man også arbejdede på tidligere, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Mange arbejdsbeskrivelser blev redigeret efterhånden, og på et tidspunkt fik de nogle nye retningslinjer i Særlig Kontrol om, hvordan de skulle håndtere sager, de fik fra Øvrig Indsats. Det er muligt, at nogle af disse var indarbejdet i denne. Det var ikke en vejledning, som de havde noget tilhørsforhold til på anden måde, end at det var et arbejdsredskab til Anmeldelsesprojektet, som er et selvstændigt projekt, som håndterede alle anmeldelserne i SKAT. I vejledningen er Særlig Kontrol nævnt i forhold til, hvis der kom nogle anmeldelser af en bestemt karakter, fx fordi de var komplekse, eller der var strafferetlige overtrædelser o.l., så skulle sagen sendes til Særlig Kontrol. Sagerne ville normalt blive sendt til afdelingens postkasse, hvorefter enten han selv eller Line Haslev visiterede sagerne. Det var ikke sikkert, at de selv behandlede sagerne, men så ville sagerne blive delt ud til andre i afdelingen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1641 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.)

> *"5.1 Videregivelse til Særlige Kontrol*
>
> *Når en sag visiteres eller kontrolleres i projekt "Anmeldelser og kontroloplysninger m.m.", skal sager, der er relevante for Særlig Kontrol overføres til dem. Særlig Kontrol skal udelukkende tage sig af særlige (komplekse) kontrolsager, hvor der er en tydelig indikation af overtrædelse af straffeloven § 289/ 289a."*

Forespurgt, om det også var sådan i juni 2015, bekræftede vidnet dette. Sådan har det været siden 2013, hvor de på daværende tidspunkt hed Økokrim og arbejdede med økonomisk kriminalitet. Af forskellige årsager ændrede man organisationen og

oprettede Særlig Kontrol, som ikke længere måtte tage sager op af egen drift, men sagerne skulle findes i den øvrige organisation og oversendes til dem. Det er derfor, det foreholdte afsnit blev skrevet ind i vejledningen, da de personer, der sad med sagerne, skulle vide, hvordan sagerne skulle allokeres.

Forespurgt til strukturen og arbejdsformen i Særlig Kontrol forklarede vidnet, at de i 2015 var fem afdelinger, og som han husker det, var de på det tidspunkt omkring 100 medarbejdere i Særlig Kontrol. De fem afdelinger beskæftigede sig hver især med forskellige ting. Lill Helene Drost og Vagn L. Larsen havde ansvaret for og var projektejere på Projekt Enkeltsager og havde et antal medarbejdere tilknyttet dette projekt. Det er det projekt, han arbejder i. På daværende tidspunkt svingede de mellem 40 og 50 årsværk til at dække alle mulige sager modtaget fra andre. Vagn L. Larsen havde ansvaret for Jylland, og Lill Helene Drost havde ansvaret for Sjælland. Derudover var der to projektkoordinatorer, hvoraf han selv var den ene, da han sad på Sjælland, og Line Haslev var den anden, og hun sad i Aarhus. Det var sådan, de var organiseret. Hans daglige kontakt var til Lill Helene Drost, som havde kontakten med Vagn L. Larsen, og de to havde ledergruppen, hvor de havde kontakten til Anne Munksgaard.

Forespurgt, om vidnet ved, om der var medarbejdere i Særlig Kontrol, der havde været inde over udbytteområdet, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det er hans fornemmelse, at der ikke var nogen, der havde været inde over området. De kunne også i løbet af sagen se, at der ikke var andre, der havde viden omkring området.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets opgave var at håndtere opgaver, som kom ind til afdelingen udefra, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der i Særlig Kontrol var risikostyringsinstrumenter eller andet, der påpegede fokusområder eller højrisikable forhold, man skulle være særlig opmærksom på, forklarede vidnet, at det var der ikke på daværende tidspunkt. Der var de driftsopgaver, der var, hvortil sagerne blev allokeret, baseret på om det var den ene eller den anden type. Dertil var der det element, at de skulle visitere sagerne og have kriterierne for øje, herunder om sagen var relevant eller ej, men der var ikke bestemte fokuspunkter. Det har de tidligere haft, hvor de fx havde Projekt Money Transfer, som var et bestemt fokuspunkt, de havde, men det havde man så valgt ikke at have på daværende tidspunkt, i og med at man organiserede sig anderledes.

Forespurgt, om man således i Særlig Kontrol behandlede de sager, der kom ind, men ikke sorterede dem, i forhold til om man anså dem som værende i et høj- eller lavrisikoområde, bekræftede vidnet dette. Opgaven var at behandle de sager, der kom

ind, og ikke være flaskehals eller sige, at nogle sager ikke var relevante, eller lægge dem til side i en periode.

Forespurgt, om der allerede var foretaget en vurdering af, om sagen havde en sådan alvor, at den skulle behandles i Særlig Kontrol, når en sag blev allokeret til dem, bekræftede vidnet dette. Det var den første vurdering, der blev foretaget, inden sagen blev sendt over til dem, men der kunne naturligvis også være tvivlstilfælde, hvor man bad dem se på, om de havde samme opfattelse af en sag, som dem, der sendte sagen over, men overordnet var der allerede foretaget en vurdering. Særlig Kontrol er sammensat på en sådan måde, at der ikke nødvendigvis er nogen, der er specialister eller har kendskab til de områder, de får sager på. Mange af dem har imidlertid arbejdet med disse sager i mange år og har oparbejdet redskaber og værktøjer til, hvordan man griber sådanne sager an. Det, de i deres afdeling er gode til, er at lave den kontrolmæssige behandling af sagen, og så må de tilegne sig den viden, de skal bruge. Det gælder for alle de medarbejdere, der arbejder med det område.

Forespurgt, om man fx tilegner sig den nødvendige viden via kontakt til fagkontoret, forklarede vidnet, at det godt kunne forekomme, at de tog kontakt til de områder, der sad med sagerne, hvis de ikke selv umiddelbart var i stand til at finde ud af, hvad det handlede om. Der er naturligvis nogle typer af sager, der er flere af, og hvor man derfor oparbejder en viden, men der er også sager som den pågældende, hvor der ikke er fortilfælde.

JUNI 2015 – HENVENDELSE FRA EN ADVOKAT OM MULIG SVINDEL

16.-18. juni 2015 – korrespondance med en advokat om mulig svindel med udbytterefusion

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne Munksgaards e-mail af 15. juni 2015 kl. 20.03 til Lill Helene Drost, Christian Baden Ekstrand, Line Haslev og Vagn L. Larsen med videresendelse af e-mail fra advokaten samme dag).

Forespurgt, hvor alvorlig vidnet opfattede anmeldelsen, da den kom og de følgende dage, forklarede vidnet, at alene den omstændighed, at anmeldelsen kom til Anne Munksgaard, i sig selv var et alvorlighedskriterie, eftersom Anne Munksgaard normalt ikke modtog anmeldelser. Så bare det, at anmeldelsen var sendt til hende, gjorde, at den havde en vis karakter af seriøsitet. De modtog mange anmeldelser, og mange forskellige anmeldelser – måske ikke lige af den størrelsesorden – og de har set mange anmeldelser, der ikke var noget i. Men i og med at en advokat sendte en

anmeldelse direkte til deres underdirektør, sagde det sig selv, at det var en seriøs henvendelse, der skulle ses nærmere på. Forespurgt, om det indgik i deres overvejelser, at det var en advokat, der var specialiseret inden for skatteretten, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke nødvendigvis. Forespurgt, om det var en advokat, vidnet kendte, bekræftede vidnet dette. Han kendte ham ikke personligt, men han kendte navnet fra andre sager.

Foreholdt, at det fremgår af den foreviste e-mail, at advokaten nævner et beløb i størrelsesordenen op til 500 mio. kr., og forespurgt, hvor ofte der er anmeldelser i det niveau, forklarede vidnet, at det er der sjældent. Ofte er anmeldelser uden beløb. Forespurgt, hvordan denne sag var i forhold til den typiske sag, de behandler i Særlig Kontrol, forklarede vidnet, at dette var en stor sag. De har andre store sager, men dette var en stor sag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

> *"Hovedpersonen er angiveligt en mr. Sanjay Shah som ejer Solo Capital concernen, som har selskaber i Uk og Dubai.*
>
> …
>
> *Goal Taxback Ltd, Tim Partners, acupay's, SEB Futures og SynTax GIS."*

Forespurgt, om det er normalt at få anmeldelser med så konkrete oplysninger, forklarede vidnet, at det kan det godt være. Forespurgt, om det havde indflydelse på deres sagsbehandling, at advokaten henvendte sig tre gange inden for 2 dage, forklarede vidnet, at det havde det selvfølgelig. I forhold til sagens seriøsitet vidnede det om, at der var en, der havde nogle oplysninger, han gerne ville af med, og at han havde flere oplysninger end dem, han afgav i første omgang. Der var et forløb over nogle dage, hvor de fik flere og flere oplysninger, hvilket bestyrkede, at der var noget, de skulle undersøge. Kutymen ville normalt være, at advokaten skulle have sendt anmeldelsen til Anmeldelsesprojektet, som skulle visitere sagen til vidnets afdeling, så det var lidt anderledes i denne sag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1647 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.):

> *"Følgende sager skal behandles i Særlig Kontrol:*

- Alle sager, hvor der er en tydelig indikation for, at der foreligger en overtrædelse af straffelovens § 289 og § 289 a (500.000 kr. pr. skatte- eller afgiftstype).

…

hvor der er tale om betydelige beløb (500.000 kr.)"

Forespurgt, om dette var en sag, der var omfattet af den kategori, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad der efterfølgende skete i processen i forhold til visiteringen, forklarede vidnet, at der i denne sag skete det, at Anne Munksgaard den 16. juni 2015 modtog telefonopkald og efterfølgende også nogle e-mails, og hun kontaktede også advokat [redacted] efterfølgende. På det tidspunkt orienterede Anne Munksgaard blot ham og de andre om, at hun havde modtaget anmeldelsen, hvilket var naturligt, fordi de skulle finde ud af, hvem der skulle behandle sagen. Den 17. juni 2015 havde de noget, der hed Enhedens Dag, hvor alle i Særlig Kontrol var samlet på Sluseholmen. I den forbindelse overbragte Anne Munksgaard sagen til Lill Helene Drost, som besluttede, at vidnet skulle tage sagen med hjem og se på den. Så sagen blev visiteret af Anne Munksgaard og Lill Helene Drost og overgivet til ham.

Foreholdt, at det fremgår, at Anne Munksgaard sendte e-mailen videre den 16. juni 2015 kl. 20.03, og forespurgt, om det var normalt, at der blev kommunikeret i aftentimerne, forklarede vidnet, at det var det ikke på det tidspunkt, men det er det blevet. Forespurgt, om det er på grund af arbejdspres, at det er blevet sådan, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

"Under henvisning til vores telefonsamtale for lidt siden…"

Forespurgt, hvad vidnet har fået oplyst om de telefoniske drøftelser, der var, forklarede vidnet, at han ikke har fået oplyst andet, end at advokat [redacted] ringede til Anne Munksgaard om det, og så kunne han efterfølgende se, hvad det handlede om. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der blev udarbejdet et telefonnotat fra samtalen, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med det og ikke har set et.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1564 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne Munksgaards e-mail af 16. juni 2015 kl. 20.00):

> *"Som nævnt, vi følger op straks,"*

Forespurgt, om Anne Munksgaard har nævnt for vidnet, hvad der nærmere blev drøftet opad i systemet, forklarede vidnet, at hun ikke har nævnt andet, end at hun havde orienteret Jim Sørensen om, at hun havde modtaget anmeldelsen. Jim Sørensen var indsatsdirektør, så han var niveauet over Anne Munksgaard.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1641 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.):

> *"I forbindelse med visiteringen af en sag, kan vi støde på sager, der kræver en ledelsesmæssig involvering."*

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at Anne Munksgaards orientering til Jim Sørensen skete for at iagttage den proces, som er beskrevet i det foreholdte, bekræftede vidnet dette. Det ville være helt naturligt i en sag af denne karakter. Forespurgt, om vidnet med betegnelsen "denne karakter" tænker på beløbets størrelse, eller at det var en advokat, der henvendte sig, forklarede vidnet, at det er begge dele.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne Munksgaards e-mail af 16. juni 2015 kl. 20.03 til Lill Helene Drost, Christian Baden Ekstrand, Line Haslev og Vagn L. Larsen):

> *"Hej, vi skal følge op på denne i morgen, jeg har lidt yderligere oplysninger, hilsen Anne"*

Forespurgt, hvad drøftelserne gik ud på, da de mødtes til arrangementet på Sluseholmen den 17. juni 2015, forklarede vidnet, at som han husker det, var det ganske kort, at Anne Munksgaard var blevet ringet op af advokat [redacted] med en sag om svindel med udbytteskat. Advokat [redacted] havde talt om 500 mio. kr., og han ville kontakte hende igen. I den forbindelse havde Anne Munksgaard, Lill Helene Drost, Line Haslev, Vagn L. Larsen og vidnet selv en kort samtale, da de alligevel var samlet, hvor de fik en orientering af Anne Munksgaard. Anne Munksgaard og Lill Helene Drost aftalte, at sagen skulle behandles i Fredensborg, hvorefter Lill Helene Drost gav ham sagen. Det var det, der på det tidspunkt blev aftalt om sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1567 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 17. juni 2015 kl. 08.36 til Anne Munksgaard):

> *"Tak for din mail og som lovet fremsender jeg kontoudtog for perioden 16. december 2014 - 15. januar 2015 i såvel DKK som i Euro.*
>
> *Udover at det fremgår at S. Shah (Sanjay) modtager 7,8 mio Euro, fremgår det at de fire nævnte reclaimagenter har modtaget betalinger - Goal Taxback LIM, Syntax GIS Ltd, The TIM Partneres og ACUPAY."*

Forespurgt, om Anne Munksgaard havde den pågældende e-mail med til vidnet, da de mødtes den 17. juni 2015, forklarede vidnet, at hun ikke havde den med, men hun oplyste, at hun havde modtaget endnu en e-mail.

Forespurgt, hvad de gjorde i forhold til de oplysninger, de modtog i e-mailen, forklarede vidnet, at de i princippet ikke gjorde noget, før de fik den sidste del af anmeldelsen, hvor advokat [redacted] også nævnte 25 navngivne selskaber. Forespurgt, om de således ikke benyttede selve kontoudskrifterne til noget, forklarede vidnet, at de selvfølgelig så på kontoudskrifterne, da udskrifterne indgik i sagen, men de kunne ikke gøre meget andet ved dem end at konstatere, at der var udbetalt nogle penge til nogle, som også optrådte i anmeldelsen. Så begyndte arbejdet med at finde ud af, hvem disse "nogle" var.

Forespurgt, om de undersøgte, om beløbene faktisk var blevet overført, og om det var registreret, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke på daværende tidspunkt.

Foreholdt, at det set bagud forekommer at være meget detaljerede oplysninger, og forespurgt, om det var en normal anmeldelse i forhold til de anmeldelser, Særlig Kontrol normalt fik, forklarede vidnet, at de sagtens kunne få oplysninger ind af denne karakter, og at de også sagtens kunne modtage kontoudtog. Forespurgt, om det således ikke var usædvanligt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1567 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 17. juni 2015 kl. 08.36 til Anne Munksgaard):

> *"Du er velkommen til at kontakte mig telefonisk for at gennemgå de oplysninger jeg har fremsendt, idet jeg kan oplyse at jeg har en af mig håndskreven liste over der selskaber der angiveligt har optrådt som fiktive ejere af aktierne,"*

Forespurgt, om vidnet ved, om Anne Munksgaard tog den kontakt, der her blev lagt op til, forklarede vidnet, at han ikke ved det med sikkerhed, men de fik i hvert fald oplysningerne efterfølgende. Forespurgt, om vidnet var i dialog med advokat [redacted], forklarede vidnet, at det var han ikke. Anne Munksgaard var den eneste, der havde dialog med advokat [redacted].

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1570 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, kontoudtog for Solo Capital Partners LLP).

Forespurgt, om vidnet – når han ikke gjorde det med det samme – efterfølgende søgte på disse beløbsoverførsler og datoer for at spore pengestrømmene, forklarede vidnet, at det gjorde han. Forespurgt, om overførslerne derved blev bekræftet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3072 (2018-02-20 - Referat af tjenstlig samtale med Anne Munksgaard):

> *"Christian Ekstrand nævnte på et tidspunkt, at han ville tale med nogle IT-kyndige revisionsfolk, som måske kunne hjælpe ham med at søge på de anmeldte selskaber på udenlandske databaser eller lignende."*

Forespurgt, om det er noget, vidnet erindrer eller kan bekræfte, forklarede vidnet, at der formentlig er blandet nogle ting sammen her. Det, han nævnte for Anne Munksgaard, var senere hen i forløbet og slet ikke i juni 2015. Efterhånden som de fik arbejdet sig ned i sagen og fik viden om, hvordan processerne var, hvor opgaverne lå, og om det var en kundeserviceopgave eller kontrolopgave, og de fik indblik i, hvilket system man faktisk indtastede angivelserne i, fandt de ud af, at de havde mulighed for at gå bag om systemet og trække de relevante felter ud, hvis man kendte felterne. Det var det, kontakten til IT-kyndige folk handlede om. Forespurgt, hvornår det skete, forklarede vidnet, at det var, inden de besøgte SØIK, så det var den 6. eller 7. august 2015.

Forespurgt, om det var omkring tidspunktet for drøftelserne om et udbetalingsstop, forklarede vidnet, at det var på det tidspunkt, hvor de for alvor fik viden om sagen, og hvor der for alvor begyndte at ske noget. Det var på det tidspunkt, de kontaktede IT-folkene og bad dem om at trække de oplysninger ud, som de nu vidste var i systemet. Men det skete ikke før det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

> *"Jeg er I besiddelse af lidt yderligere oplysninger om de angivelige "sælgere" af aktier til de ovennævnte 25 selskaber, men min klient har bedt mig om at vente med at oplyse disse, da han som tidligere anført frygter for, at der vil kunne afsløres hvem der muligvis står bag anmeldesen."*

Forespurgt, om de efterfølgende fik adgang til oplysningerne, eller om de på noget tidspunkt anmodede om at få dem, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, hvorfor de ikke anmodede om dem, forklarede vidnet, at advokat [redacted] skrev, at han var nervøs og også gerne ville vide, om sagen var oversendt til politiet. Sagen blev på et tidspunkt sendt til politiet, og derfor gjorde de ikke videre i relation til det. På daværende tidspunkt indsamlede de blot informationer og kontaktede ikke advokat [redacted] yderligere. Derved anmeldte de heller ikke sagen, da de ikke vidste, hvem anmelderen var. Det virkede desuden, som om anmelderen ikke havde stor lyst til at tale med SKAT, men hellere ville tale med politiet, og derfor kontaktede de ham ikke.

Forespurgt, om det er sædvanligt, når man får tre uopfordrede henvendelser og besked om, at man ligger inde med yderligere oplysninger fra anmelderen, ikke at bede om de yderligere oplysninger, forklarede vidnet, at de i hvert fald i denne sag vurderede det sådan. Man kan også undre sig over, at hvis man havde nogle oplysninger, man gerne ville af med, hvorfor afleverede man dem så ikke, når man afleverede så meget andet. Hvis man mente, at man virkelig havde nogle oplysninger, der var interessante, ville man have nemmere ved at beskytte sig hos politiet end hos SKAT. Det var nogle af de overvejelser, de havde på det tidspunkt, og derfor kontaktede de ikke advokat [redacted] yderligere. Forespurgt, om de dermed ville lade oplysningerne tilgå en strafferetlig efterforskning direkte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

> *"Jeg har selvfølgelig forståelse for, at der påhviler SKAT en streng fortrolighed om sagens videre forløb, men af hensyn til min klient og hans personlige sikkerhed, så jeg meget gerne om jeg kunne få et "hint" om, at man har taget anmeldelsen alvorligt og videresendt den til SØIK, således at han kan gøre sig klar til at beskytte sig selv bedst muligt."*

Forespurgt, om de på det pågældende tidspunkt tog anmeldelsen alvorligt, forklarede vidnet, at det gjorde de. De kunne imidlertid ikke oplyse advokat [redacted] om, hvad de gjorde med anmeldelsen, eller om de havde puttet den i papirkurven. Forespurgt, om advokat [redacted] således ikke fik nogen tilbagemelding på anmeldelsen, forklarede vidnet, at det må stå for Anne Munksgaards regning, da det var hende, der havde kontakten til advokat [redacted]. Han har i hvert fald ikke selv meldt noget tilbage til advokat [redacted]. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om andre gjorde det, forklarede vidnet, det er han ikke. Han er bekendt med, at Anne Munksgaard orienterede advokat [redacted] om, at de selvfølgelig ikke kunne fortælle ham om sagen, og at de selvfølgelig heller ikke kunne garantere, at han var anonym.

18.-30. juni 2015 – Særlig Kontrols undersøgelse af mulig svindel med udbytterefusion

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5041 (2015-06-22 (1) - Indkaldelse til møde den 22. juni 2015 fra Lill Helene Drost vedr. drøftelse af 'større skattelysag', sendt til Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand).

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er denne sag, mødeindkaldelsen drejer sig om, bekræftede vidnet dette. Det var ikke normalt, at de havde direktøren så tæt på fra begyndelsen, og det var heller ikke normalt, at der var så stor opfølgning fra direktøren som fx med det pågældende møde. Normalt ville man fordele en sag til en sagsbehandler, og så ville man lade sagsbehandleren arbejde med sagen, indtil man på et eller andet tidspunkt nåede et punkt i sin sagsbehandling, hvor man vurderede, at man var nødt til at orientere sin direktør, og at der eventuelt skulle laves en VIP-orientering, fordi kriterierne herfor var opfyldt. Det kan være forskellige forhold, som tilsiger, at man er nødt til at orientere om sagen. I denne sag var Anne Munksgaard involveret fra begyndelsen, i og med at hun modtog anmeldelsen, og derfor var hun naturligvis også interesseret i, om der var noget om sagen, og hvor langt de var kommet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4981 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

> *"Christian Baden Ekstrand [13.16]:*
>
> *… godt jeg har møde med min direktør om lidt …*
>
> *Louise Baden Ekstrand [13.17]:*

… husk nu at store sager i SKAT vender skidt tilbage til sagsbehandleren"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Louise Baden Ekstrand er vidnets hustru, og at hun også er ansat i SKAT, bekræftede vidnet dette. De arbejdede sammen i Økokrim i mange år, indtil de blev gift, hvorefter en af dem skulle skifte afdeling.

Forespurgt, hvad der lå i udsagnet om, at "store sager i SKAT vender skidt tilbage til sagsbehandleren", forklarede vidnet, at det må stå for Louise Baden Ekstrands regning, men de ansatte i SKAT har mange historier, og når man behandler store sager i SKAT, så kan man nogle gange ende her i stolen, og det var nok den bekymring. Både han selv og hans afdeling har tidligere haft store sager, der har haft bevågenhed fra alle mulige, der har lyst til at udtale sig om alt muligt. Det gælder også i denne sag, hvor professorer, politikere og presse udtaler sig om sagen på et uoplyst grundlag.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4981 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

"Christian Baden Ekstrand [13.21]:

ja lige præcis…skal bare lige tale med hende om hvordan vi skal lave den nye sag vi har fået

Louise Baden Ekstrand [14.11]:

har du holdt møde

Christian Baden Ekstrand [14.11]:

yes

Louise Baden Ekstrand [14.12]:

ok, fik du sagt alt det hun ville hører

høre

Christian Baden Ekstrand [14.12]:

det er jeg helt sikker på:)

Louise Baden Ekstrand [14.13]:

så er alt jo som det plejer"

Forespurgt, om den pågældende korrespondance vedrørte det møde, som handlede om den pågældende sag, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad de drøftelser, vidnet, Lill Helene Drost og Anne Munksgaard havde på mødet den 22. juni 2015, gik ud på, forklarede vidnet, at han ikke husker det. Forespurgt, om vidnet husker, om de drøftede sagsbehandlingsskridt, forklarede vidnet, at det gjorde de. De drøftede naturligvis sagen og dens videre forløb, men han husker ikke, hvad de præcist drøftede.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4981-4982 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

"Louise Baden Ekstrand [14.13]:

tager i den

Christian Baden Ekstrand [14.14]:

ja indtil videre - jeg har fået lov til at lave mine undersøgelser . så nu skal jeg igang

Louise Baden Ekstrand [14.14]:

ved du godt hvordan den skal løftes og du skal vel ikke sidde alene med den

Christian Baden Ekstrand [14.16]:

nej jeg skal jo først finde ud af om vi rent faktisk har udbetalt 0,5 mia eller om det bare er en and…

Louise Baden Ekstrand [14.17]:

…

det er noget af et ansvar du tager dig…

Christian Baden Ekstrand [14.18]:

hvorfor? jeg har fundet blanketter og de personer der sidder med det i skat…nu skal vi finde grundlaget og så må vi se derfra

Louise Banden Ekstrand [14.19]:

ja men tænk hvis du overser noget og det så senere viser sig at det ikke var en and

Christian Baden Ekstrand [14.19]:

ja men det gør vi heller ikke…håber jeg:)"

Forespurgt, om der med "tager i den", henvises til sagen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det først var på dette tidspunkt, sagsbehandlingen begyndte, eller om vidnet på dette tidspunkt allerede havde igangsat nogle ting, forklarede vidnet, at der var foretaget indledende undersøgelser. Der bliver fx henvist til nogle blanketter, og det var de blanketter, man søgte refusion på. Da han overtog sagen, vidste han ikke engang, at man skulle bruge en blanket til at søge refusion af udbytteskat, og det var den blanket, han omtalte. Forespurgt, om det var de blanke blanketter eller de udfyldte blanketter, vidnet havde fundet, forklarede vidnet, at det var de blanke standardblanketter, som man på daværende tidspunkt kunne finde på SKAT's hjemmeside. Forespurgt, om det var de blanketter, man opfordrede udlændinge til at benytte sig af, hvis de ønskede at søge refusion, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad det var for nogle undersøgelser, vidnet havde fået lov til at lave, forklarede vidnet, at det var helt almindelige undersøgelser, som de foretog på sådanne sager. Det ser ud, som om de på det møde havde aftalt, at han nu for alvor skulle i gang med sagen. Han havde allerede lavet nogle opslag på nogle af de oplysninger, de fik. Han havde naturligvis ikke nået at lave opslag på alt, for så hurtigt går det desværre ikke, men han var i gang med sagen og havde lavet nogle indledende øvelser og havde fundet ud af, at der var en blanket o.l. Det var formentlig det, han havde talt med Anne Munksgaard og Lill Helene Drost om, og så havde de godkendt, at han kunne gå videre med det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han på det tidspunkt var den eneste sagsbehandler på sagen, og om det var normalt, at man kun var én sagsbehandler, selv om der var tale om en halv mia. kr., bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilke undersøgelser vidnet gennemførte i forhold til blanketterne, forklarede vidnet, at det, han gjorde i sagen, ikke så meget var i forhold til blanketterne. I første omgang forsøgte han at finde ud af, hvilke aktører man havde med at gøre, om man kendte dem for noget som helst, og om man havde sager registreret fx på

nogle af de reclaim-agenter, som advokat [redacted] nævnte. På daværende tidspunkt dukkede der ikke noget op, når han søgte i de systemer, han havde til rådighed til brug for søgning efter sager, selv om man kunne tro, at han burde kunne finde en udbetaling på beløbene, eftersom han havde modtaget et kontoudtog.

Forespurgt, om vidnet vidste, hvilket system man arbejdede med i Regnskab, forklarede vidnet, at det vidste han ikke på daværende tidspunkt. Det var en helt anden søjle end den, han arbejdede i, og en helt anden arbejdsopgave, de havde i Regnskab, så han havde ikke kendskab til, hvilket system de bogførte udbetalingerne i. Forespurgt, om vidnet dermed søgte i de generelle systemer, forklarede vidnet, at han først søgte i de generelle systemer, hvilket var naturligt, for at se, om de havde en sag på nogle af dem. Der var ikke nogen hits på hverken det ene eller det andet.

Forespurgt, om de havde drøftelser om, hvorvidt og i givet fald hvordan man skulle involvere udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det havde de ikke på daværende tidspunkt. Forespurgt, om det var normalt, at man ikke gik til fagkontoret for at finde ud af, hvad der egentlig skete, forklarede vidnet, at det var normalt, at man ikke gjorde det i begyndelsen. De indledende undersøgelser tog et stykke tid, og han gik til fagkontoret den 24. juni 2015. Det var relativt hurtigt efter, de modtog anmeldelsen. Forespurgt, om det var noget, de drøftede på mødet den 22. juni 2015, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det var helt normalt, at man arbejdede sig igennem oplysningerne, og når man på et eller andet tidspunkt løb tør, forsøgte man at finde ud af, hvor man så kunne finde yderligere oplysninger til brug for sagen. I dette tilfælde havde de en personalefortegnelse, hvor det var så heldigt, at der var en medarbejder, der havde oplyst, hvad vedkommende beskæftigede sig med, og så forsøgte han at etablere en kontakt.

Forespurgt, om der i det indledende forløb var overvejelser om at sætte en prop i og stoppe op, da der var tale om mange penge, og det var en alvorlig sag, forklarede vidnet, at det ikke var overvejelser, han havde, og han kunne heller ikke have de overvejelser, idet det var overvejelser, der skulle foretages højere oppe i systemet. Han var sat i verden for at finde ud af de faglige problemstillinger i den pågældende sag, herunder hvem aktørerne var, om de havde tilbagesøgt på et urigtigt grundlag, eller om de havde tilbagesøgt og fået udbetalt det, de skulle. Det var sådanne overvejelser, han selv skulle gøre sig, og så var der nogle andre, der skulle gøre sig nogle andre overvejelser. Forespurgt, om det var nogle overvejelser, der blev drøftet på mødet, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Notat til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen:

… perioden 16.06.2015-18.06.2015 …

Anne Munksgaard kontakter på dette tidspunkt underdirektøren i Betaling og Regnskab telefonisk med henblik på at orientere om anmeldelsen."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1884 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

"Underdirektøren i Særlig Kontrol kontaktede telefonisk underdirektøren i SKATs afdeling Betaling og Regnskab og orienterede om anmeldelsen."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

"I forbindelse med orienteringen, formentlig den 17. juni, til underdirektøren i Regnskab, René Frahm Jørgensen, fortæller jeg ham, at advokaten nævnte noget om, at han vidste, at der sad en mand i Høje Tåstrup og ordnede blanketterne. René siger på det tidspunkt, at han mener, at de tidligere har fået en anmeldelse på ham, men at de dengang undersøgte det. Det var, da René sad i sekretariatet, men at der ikke var noget på ham."

Forespurgt, om vidnet har kendskab til de pågældende drøftelser mellem Anne Munksgaard og René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det var Anne Munksgaard, der skrev notaterne. Forespurgt, om Anne Munksgaard nævnte, at hun havde haft disse drøftelser med underdirektøren i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at det gjorde hun, men først på et meget senere tidspunkt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

"Jeg fortæller min medarbejder, Christian Ekstrand, at han skal være opmærksom på, at advokaten har nævnt, at der sidder en mand i Høje Tåstrup, men at vi ikke kan lægge mere i det, jfr. Renés oplysninger."

Vidnet forklarede, at det er faktuelt forkert, eftersom han ikke på det pågældende tidspunkt fik at vide, at der skulle sidde nogen i Høje Taastrup og orkestrere det. Han fik det at vide senere, men som han husker det, var det først efter, han havde anmeldt det til SØIK.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Sagen tildeles Christian Ekstrand til yderligere visitering/kontrol.*
>
> *På baggrund af de i anmeldelsen nævnte udenlandske selskaber og reclaimagenter, er der bla. via SKATs sags- og journalsystemer foretaget diverse opslag/søgninger for at be-/afkræfte indholdet af anmeldelsen. Anmelder har til SKAT oplyst, at de i anmeldelsen oplistede selskaber er en afskrift fra en håndskreven liste, hvorfor han ikke er vidende om navne mv, er korrekte eller stavet korrekt.*
>
> *Da dette ikke umiddelbart giver resultat, tager SK den 24.06.2015 kontakt til Betaling og regnskab – Sven Nielsen, der ifølge søgning i SKAT-Link arbejder med området, med anmodning om møde."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var ved at lave et opslag i SKAT-Link, som er en personaleoversigt, at vidnet fandt ud af, at Sven Jørgen Nielsen var den rette medarbejder, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

> *"Jeg har skrevet listen af i hånden efter en af min klient håndskreven liste, hvorfor jeg ikke ved om navne mv er korrekte, eller stavet korrekt:*
>
> [redacted]"

Forespurgt, hvilke sagsbehandlingsskridt vidnet foretog i forhold til de oplistede navne, forklarede vidnet, at han med sin viden på daværende tidspunkt slog de enkelte navne og sager op i deres sags- og journaliseringssystem, hvor der burde være oprettet sager, hvis de havde tilbagesøgt refusion. Forespurgt, hvilket sags- og jour-

naliseringssystem vidnet søgte i, forklarede vidnet, at det var Captia eller WorkZone. Forespurgt, om det system er gældende for hele SKAT's område, bekræftede vidnet dette. Der kan være enkelte sager, der er undtaget, og som han derfor ikke vil kunne se, hvis han ikke har de rigtige rettigheder. Man skal have det rigtige indblik, ellers finder man ikke noget i systemet, selvom det er der. I teorien kunne han derfor blot ikke have haft de rigtige rettigheder, men det forventede han ikke, da der blot var tale om en almindelig sag med nogle, som havde søgt nogle penge tilbage. Der burde derfor være oprettet en sag på dem, og det var de sager, han søgte efter.

Forespurgt, om vidnets antagelse var, at der, hver gang der kom en ansøgning om refusion, blev oprettet en ny sag med en partsangivelse, og at det var det, han søgte på, bekræftede vidnet dette. Han vidste ikke nødvendigvis, hvem der var part i sagen, så han søgte på alle de nævnte navne. Forespurgt, om vidnet søgte på de fulde navne eller på kendetegn, forklarede vidnet, at han brugte forskellige søgemuligheder. Man kunne fx skrive "mic" for [redacted] for at se, hvad der dukkede op. Men det tog lang tid, for systemet er kæmpestort, og der kom mange hits, men der kom bare ikke noget hit på denne part. Han gennemførte forskellige søgninger og kombinerede forskellige ting for at finde ud af, om han kunne finde navnene, uanset om de måtte være stavet forkert.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når de på daværende tidspunkt ikke fandt noget i systerme, skyldtes det, at de ikke vidste, hvordan udbytteadministrationen arbejdede, og hvilke systemer de registrerede refusionerne i, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1884-1885 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"Sagsbehandleren foretog opslag på de 25 selskaber i Captia og Skat Ligning, ligesom der blev foretaget søgning på selskaberne på internettet. SKAT havde alene navnene på de 25 selskaber at arbejde ud fra; der var således ingen SE-numre eller andre oplysninger vedrørende selskaberne, som kunne hjælpe med at identificere disse.*
>
> *Arbejdet med søgning på selskaberne varede frem til den 24. juni 2015, uden at selskaberne kunne identificeres ud fra de foreliggende oplysninger. De selskabsnavne, der blev søgt på, eksisterede således ikke i SKATs journal- og sagsbehandlingssystemer Captia og SKAT Ligning.*

Det var således ikke muligt på dette tidspunkt ud fra de modtagne oplysninger i anmeldelsen at af- eller bekræfte, at der skulle være foretaget svindel i forbindelse med refusion af udbytteskat."

Forespurgt, om de havde overvejelser om at vende tilbage til advokat [redacted] og spørge, om han havde nogle mere præcise oplysninger i forhold til det håndskrevne, forklarede vidnet, at det havde de ikke drøftet eller overvejet.

Forespurgt, om der var tale om et fuldtidsarbejde, fra de fik e-mailen med navnene den 18. juni 2015 og frem til den 24. juni 2015 som anført, bekræftede vidnet dette. Det tog lang tid at taste navnene ind i systemet og kombinere dem på forskellige måder. Han foretog også internetsøgninger på de pensionskasser, der tilbagesøgte refusion, da han tænkte, at de måtte være af en vis størrelse, og han derfor måtte kunne finde dem på internettet, hvor de normalt søger mange oplysninger, men der dukkede heller ikke noget op.

Forespurgt, om ikke det gav anledning til yderligere bekymring, at der var tale om pensionskasser, der ikke engang havde en hjemmeside, forklarede vidnet, at det kunne det gøre. På det tidspunkt balancerede sagen også på at finde ud af, om der var hold i det, eller om der ikke var hold i det. De havde ikke nogen hits på noget som helst, og det var også en del af en undersøgelse at overveje, hvorfor man slet ikke fandt noget, når advokat [redacted] havde oplyst, at der skulle være svindlet for 500 mio. kr. De skulle derfor først finde ud af, at udbyttekontoret lå i Høje Taastrup, og Sven Jørgen Nielsen behandlede sagerne.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet på daværende tidspunkt søgte de steder, der var tilgængelige for ham, og at han ikke undersøgte, om der var tilgået nogle af reclaim-agenterne beløb svarende til de oplyste på kontoudtogene, eller om der var tilgået nogle af pensionskasserne de pågældende beløb, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på daværende tidspunkt, i og med at han overhovedet ikke kendte processen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4995 (Støttebilag vedr. anmeldelserne om mulig svindel):

"[redacted]

[redacted]

Vidnet blev foreholdt, at tre af de navne, der er nævnt i advokat [redacted] e-mail, er stavet identisk med stavemåden i anmeldelsen fra de engelske myndigheder, mens andre navne har mindre afvigelser i stavemåden. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at selv om vidnet havde haft og havde søgt på alle 25 navne stavet korrekt, ville han på daværende tidspunkt stadig ikke have fundet noget, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1590 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 24. juni 2015 kl. 09.40 til Sven Jørgen Nielsen):

> *"Hej Sven*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette?"*

Forespurgt, om vidnet rettede henvendelse til netop Sven Jørgen Nielsen, fordi han havde set ham som værende den relevante person, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet rettede henvendelse til andre end Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det gjorde han efterfølgende, men ikke i første omgang. Forespurgt, hvorfor vidnet ikke gjorde det i første omgang, forklarede vidnet, at det skyldtes, at han selv forventede, at han havde fat i den rigtige mand, og han forventede også, at Sven Jørgen Nielsen på daværende tidspunkt ville kontakte ham relativt hurtigt, idet man altid besvarer kollegiale henvendelser om ikke andet så fx med, at man ikke har tid den næste uge. Men her skete ikke noget.

Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt opfattede sagen som presserende, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 30. juni 2015 kl. 08.50 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Hej Birgitte*
>
> *Jeg har forsøgt at kontakte Sven Nielsen uden held og Jette Knudsen henviser til dig*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette? – Hvis ikke ved du måske hvem jeg skal tale med?"*

Vidnet forklarede, at han på dette tidspunkt også havde forsøgt at ringe til Sven Jørgen Nielsen, men telefonen gik bare på svarer. Derfor forsøgte han at finde ud af, om der var andre medarbejdere i den pågældende enhed, han kunne kontakte, og det blev så Birgitte Normann Grevy. Hun sendte dog bare beskeden videre til Sven Jørgen Nielsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Birgitte Normann Grevys e-mail af 30. juni 2015 kl. 09.49 til Sven Jørgen Nielsen med kopi til Christian Baden Ekstrand):

> *"Hej Sven*
>
> *Vil du venligst tage kontakt til Christian Ekstrand."*

Forespurgt, om vidnet opfattede dette som udtryk for, at han havde fat i den rigtige mand, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor mange gange vidnet ringede til Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men han ringede til Sven Jørgen Nielsen en del gange og indtalte også besked på hans telefonsvarer om, at han skulle ringe ham op. Forespurgt, om man på SKAT's telefoner kan se, hvem der ringer, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvilken type telefon man har. Han kan selv se det på sin telefon, men han kan forestille sig, at Sven Jørgen Nielsen

havde en telefon, der stod på bordet, og han ved ikke, om man kan se det på sådan en. Forespurgt, om vidnet således også inden den 30. juni 2015 havde rykket Sven Jørgen Nielsen nogle gange, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad der skete derefter, forklarede vidnet, at der ikke skete så meget, og sagen lå lidt stille. Han forsøgte stadig at finde ud af, om han kunne finde noget mere, men det kunne han ikke, og så lå sagen en smule stille. Der var også andre sager i den periode, men denne sag lå lidt stille og ventede på, at de fik den kontakt, de skulle have. Forespurgt, om vidnet overvejede at gå opad i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på dette tidspunkt. Han var irriteret over, at han ikke kunne få fat i vedkommende, men han gik ikke opad i systemet.

1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Lill Helene Drosts e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.33 til Christian Baden Ekstrand):

> *"Mange tak.*
>
> *Hvordan går det med undersøgelserne af vip-sagen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Christian Baden Ekstrands e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.43 til Lill Helene Drost):

> *"Det går ikke særlig godt – jeg har forsøgt at komme igennem til dem der sidder med der indtil flere gange. Har forsøgt mig igen og der er sendt en rykker til vedkommende.*
>
> *Hører jeg ikke noget inden fredag, vil jeg tage kontakt til funktionslederen og få denne til at oprette en kontakt"*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Lill Helene Drosts e-mail af 2. juli 2015 kl. 09.55 til Christian Baden Ekstrand):

> *"Ok ."*

Forespurgt, om det var første gang siden den 22. juni 2015, vidnet var i dialog med Lill Helene Drost omkring sagen, eller om de var i løbende dialog, forklarede vidnet, at det sagtens kan være, at det var første gang.

Forespurgt, om vidnet om fredagen, den 3. juli 2015, forsøgte at tage kontakt til funktionslederen, forklarede vidnet, at det husker han ikke, om han forsøgte, men han fik i hvert fald ikke fat i nogen.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der skete hen over sommeren, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet husker det sådan, at sagen lå stille, eller at han gjorde andre tiltag, forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt ikke kunne gøre andre tiltag, så hans undersøgelser var lidt på hold i den periode.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

> *"I forbindelse med den første anmeldelse modtaget i dagene 16. – 18. juni 2015 nævner advokaten (anmelder) noget om, at de formodede svindlere ved, at der sidder en (muligvis to) mand (mænd) et sted, vist i Høje Tåstrup, vist en lille og tyk mand. Han er ikke sikker på, at han er med i det, men det er han muligvis."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med informationen om, at der kunne være nogen, der muligvis var med i det, forklarede vidnet, at han fik informationen senere, men han var slet ikke bekendt med den på daværende tidspunkt. Hvis han på det tidspunkt havde haft informationen, ville det også have været mærkeligt at agere, som han gjorde, ved at tage fat i Sven Jørgen Nielsen. Han kendte intet til det på daværende tidspunkt.

2.-27. juli 2015

Foreholdt, at der ikke fremgår nogen aktivitet i sagen i perioden fra den 2. til den 27. juli 2015, og forespurgt, om vidnet kan erindre nogen aktivitet i sagen i den periode, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Forespurgt, hvad årsagen var til, at der ikke blev fulgt op på sagen eller blev sendt yderligere rykkere i den periode, og om det var fordi, sagen var gået i glemmebogen, forklarede vidnet, at sagen ikke gik i glemmebogen. Han afventede at få oplysninger fra Sven Jørgen Nielsen, som ikke kontaktede ham, og de havde på daværende tidspunkt også andre sager i afdelingen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet i den omtalte periode fra den 2. til den 27. juli 2015 afventede, at Sven Jørgen Nielsen skulle vende tilbage til ham, og ikke foretog sig yderligere, bekræftede vidnet dette. Han holdt også ferie i den pågældende periode.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1871-1872 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Kendte ferieperioder:*
>
> *Ifølge Sven Nielsens kalender har han holdt ferie i perioden 08.07.2015 – 15.07.2015.*
>
> *Christian Ekstrand har holdt ferie i perioden 09.07.2015-17.07.2015*
>
> *Lill Helene Drost: 13 juli – 7. august 2015*
>
> *Anne Munksgaard: 15 juli – 7. august 2015"*

Forespurgt, om vidnet orienterede sig om, hvornår Sven Jørgen Nielsen havde ferie i perioden, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. De har efterfølgende alene set i Sven Jørgen Nielsens kalender, hvornår han holdt ferie, men de kan reelt ikke vide, om han holdt ferie på daværende tidspunkt. Forespurgt, om det for vidnets eget vedkommende svarer til vidnets erindring om ferieafholdelse, også i forhold til vidnets overordnede, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Christian Baden Ekstrands e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.43 til Lill Helene Drost):

> *"Hører jeg ikke noget inden fredag, vil jeg tage kontakt til funktionslederen og få denne til at oprette en kontakt"*

Forespurgt, om vidnet meldte tilbage til Lill Helene Drost, at det ikke skete, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

JULI 2015 – HENVENDELSE FRA DE BRITISKE MYNDIGHEDER OM MULIG SVINDEL

27. juli 2015 – henvendelse fra HM Revenue & Customs

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1613 (2015-07-29 (1) - Henvendelse fra HM Revenue & Customs, Lilian Birkemoses e-mail af 30. juli 2015 til Christian Baden Ekstrand):

> *"Bistandsanmodning fra England - captia 15-2196324 - Sanjay Shah/Solo Capital Partners"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1668 (2015-08-06 (2) - E-mails fra HM Revenue & Customs., Christian Baden Ekstrands e-mail af 31. juli 2015 kl. 12.52):

> *"I have received the information mentioned below."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet også modtog den første henvendelse fra de engelske myndigheder den 27. juli 2015, forklarede vidnet, at han modtog henvendelsen den 30. juli 2015. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet den 30. juli 2015 modtog både henvendelsen fra den 27. juli 2015 og henvendelsen fra den 30. juli 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår vidnet orienterede Lill Helene Drost og Anne Munksgaard eller andre i ledelsen om henvendelsen fra de engelske myndigheder, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1593 (2015-07-27 (1) - Henvendelse fra HM Revenue & Customs).

Forespurgt, hvor ofte de modtog anmeldelser af samme karakter som den anmeldelse og anmodning om udlevering af oplysninger, som kom fra HM Revenue & Customs, forklarede vidnet, at de får mange bistandsanmodninger, og det er helt normal procedure. De anmoder også de engelske myndigheder om oplysninger, og dette udvekslingssystem omkring oplysninger er helt normalt. Dette var en intelligence, og den var lidt anderledes, end de plejede at være. Forespurgt, om skyldtes, at det i virkeligheden i lige så høj grad var oplysninger til SKAT, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var sædvanligt, forklarede vidnet, at det ikke var sædvanligt, at det var så detaljeret.

Forespurgt, om der var bestemte procedurer, der skulle følges, når man fik sådanne oplysninger fra et andet lands skattemyndigheder, forklarede vidnet, at det normalt er Kompetent Myndighed, og at man også kan se, at henvendelsen gik ind til Kompetent Myndighed, da de i princippet er de eneste, der kan kommunikere med den udenlandske myndighed eller i hvert fald udveksle oplysninger. Han kan godt selv kommunikere, men selve udvekslingen af oplysninger skal normalt gå formelt igennem de rette kanaler. Lilian Birkemose, som videresendte sagen til ham, modtog den hos Kompetent Myndighed.

Forespurgt, hvor Lilian Birkemose var placeret, forklarede vidnet, at hun var placeret i Kompetent Myndighed. Han husker ikke, om de på det tidspunkt – som nu – havde Kompetent Myndighed hos dem i Særlig Kontrol, eller om det lå for sig selv. Forespurgt, hvad der ligger i Kompetent Myndighed, forklarede vidnet, at det er den enhed, som er kompetent til at kommunikere med udenlandske myndigheder. Forespurgt, om det er efter et internationalt aftalegrundlag, bekræftede vidnet dette. Andre kan godt levere informationerne, men det er Kompetent Myndighed, som forestår kommunikationen, så formatet bliver det rigtige. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at bilaterale drøftelser med udenlandske myndigheder gik gennem en bestemt enhed, som allokerede sagen til dem på det tidspunkt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der, da vidnet modtog henvendelsen fra de engelske skattemyndigheder, var overvejelser om, hvordan den skulle håndteres i forhold til deres sagsbehandling, forklarede vidnet, at det var der ikke, ud over at han fik henvendelsen tildelt, ligesom han fik den fra advokat [redacted]. Forespurgt, hvem der tildelte henvendelsen til vidnet, forklarede vidnet, at han er i tvivl om, hvorvidt det var Anne Munksgaard, eller om den kom direkte fra Kenn Hoffmann Jensen. Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at Anne Munksgaard var inde over, forklarede vidnet, at han ikke ved det, men han går ud fra, at Kenn Hoffmann Jensen orienterede Anne Munksgaard. Kenn Hoffmann Jensen var ligesom han selv en almindelig medarbejder i en anden afdeling under Særlig Kontrol. Kenn Hoffmann Jensen ringede på et tidspunkt til ham og oplyste, at han var blevet ringet op af [redacted] fra England, og derfor vidste vidnet godt, at henvendelsen var kommet, da han fik den tildelt.

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at Kenn Hoffmann Jensen fremsendte vidnets kontaktoplysninger til de engelske myndigheder, bekræftede vidnet dette.

[redacted]

[redacted]

Forespurgt, hvornår vidnet blev opmærksom på, at der kunne være en sammenhæng i forhold til advokat [redacted] anmeldelse tilbage fra juni 2015, forklarede vidnet, at det gjorde han, så snart han modtog henvendelsen.

Forespurgt, hvordan vidnet behandlede henvendelsen, da den kom ind, eftersom han nu havde fået to uafhængige henvendelser udefra, forklarede vidnet, at de nu havde to anmeldelser, som sagde det samme, og det bestyrkede den mistanke, de havde, så nu skulle de videre. Anmeldelsen fra England var endnu mere detaljeret end den første henvendelse fra advokat [redacted]. Forespurgt, hvad vidnet herefter gjorde, forklarede vidnet, at han modtog den sidst på ugen og læste den igennem. I første omgang prøvede han blot at forstå, hvad der stod, da der blev brugt begreber, som han på daværende tidspunkt ikke var bekendt med. Begrebet "cum/ex trading" var ikke noget, de kendte, og de var derfor nødt til at finde ud af, hvad der lå bag dette begreb, og hvor det var foregået. Det var noget, han brugte tid på.

Foreholdt, at CumEx i 2012 var beskrevet indgående i den tyske presse, og forespurgt, om vidnet på det tidspunkt var bekendt med CumEx-problemstillingen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet gjorde noget i forhold til Sven Jørgen Nielsen og hans manglende svar, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på dette tidspunkt.

[redacted]

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han læste dette, forklarede vidnet, at det selvfølgelig var en vigtig information, de her fik, og at de selvfølgelig svarede så hurtigt som overhovedet muligt, som de altid gør på sådanne henvendelser.

[redacted]

[redacted]

Forespurgt, om vidnet drøftede disse informationer med sine kolleger, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på det tidspunkt. Han havde en drøftelse med [redacted], hvor de forsøgte at finde ud af, hvad der var op og ned på sagen, hvilken virkning det havde på Danmark, hvad de skulle gøre, og hvor han selv var henne i sagen i forhold til englænderne. [redacted] afleverede sådan set også bare oplysninger fra nogle andre, så de forsøgte at finde ud af, hvor de var i sagen, og hvor de skulle hen med det.

Forespurgt, om vidnet tog kontakt til Lill Helene Drost eller Anne Munksgaard, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på det tidspunkt.

Forespurgt, om der var overvejelser om at tage fat i udbytteadministrationen for at se, om de kunne sætte en prop i, forklarede vidnet, at det skete mandagen efter. Så vidt han husker, modtog han denne henvendelse om fredagen den 31. juli 2015, og mandag den 3. august 2015 om formiddagen fik han fat i Dorthe Pannerup Madsen i udbytteenheden, og de talte om sagen, da han nu langt om længe havde fået fat i den rigtige.

29. juli 2015 – korrespondance mellem Særlig Kontrol og HM Revenue & Customs

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1623 (2015-07-29 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Særlig Kontrol og de britiske myndigheder, Kenn Hoffmann Jensens e-mail af 30. juli 2015 kl. 10.24):

> *"Hello [redacted]!*
>
> *I have recieve the formal letter this morning from Lillian Birkemose.*
>
> *…*
>
> *There is already an officer on the case, and I had inform him about our communication so far.*
>
> *The contact information to the case officer is:*
>
> *Christian Baden Ekstrand*

Fagkonsulent"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var sådan, vidnet blev introduceret til [redacted], bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1623 (2015-07-29 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Særlig Kontrol og de britiske myndigheder, e-mail af 30. juli 2015 kl. 13.31 til Christian Baden Ekstrand):

> *"I understand from your SKAT colleague, Kenn Jensen, that you have an ongoing case in Denmark relating to Dividend Arbitrage (WHT) fraud involving the same company, Solo Capital Partners (Solo Group Holdings)."*

Forespurgt, hvilke drøftelser de havde i tilknytning hertil, forklarede vidnet, at han svarede [redacted], at de ikke havde en on-going case, da de ikke havde rejst nogen sag mod Solo Capital. Han skrev til [redacted] og fortalte ham også i telefonen, at de havde modtaget lignende oplysninger fra en dansk anmelder, og at de i den forbindelse stadig forsøgte at finde ud af, hvad der var op og ned i sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1622 (2015-07-29 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Særlig Kontrol og de britiske myndigheder, Christian Baden Ekstrands e-mail af 31. juli 2015 kl. 12.52):

> *"As I also explained to Kenn, the investigation is not on-going at the moment,"*

Vidnet forklarede, at "on-going" skal betyde, at de ikke havde en aktuel sag mod det nævnte selskab. Forespurgt, om der blev oprettet en sag i forbindelse med advokat [redacted] henvendelse, forklarede vidnet, at de havde en indledende sag, hvor de informationsindsamlede og undersøgte. Men de havde ikke en igangværende sag, hvor de havde taget kontakt til nogle modparter, og det var det, han forsøgte at forklare [redacted]. Det er muligt, det er formuleret misvisende, da de jo indsamlede og undersøgte oplysninger til sagen.

Forespurgt, om udsagnet dækker over, at sagen i virkeligheden var sat på pause, i og med der ikke kan spores nogen aktivitet i sagen siden begyndelsen af juli 2015, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1622 (2015-07-29 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Særlig Kontrol og de britiske myndigheder, Christian Baden Ekstrands e-mail af 31. juli 2015 kl. 12.52):

"but we are at collecting a lot of information at the moment,"

Forespurgt, hvilke informationer de var i færd med at indsamle på det pågældende tidspunkt, forklarede vidnet, at de samlede de informationer, de havde på sagen. Han havde på det tidspunkt ikke andre informationer end dem, han havde kunnet trække ud af systemerne, hvilket ikke var ret meget, så han undersøgte stadig, om han kunne finde noget. Det var det, han forsøgte at forklare her – at de var i gang og gjorde alt, hvad de kunne, men at de endnu ikke havde påbegyndt en reel kontrol af Solo Capital eller nogen af de andre.

Forespurgt, om situationen var sådan – når vidnet siger, at de gjorde alt, hvad de kunne – at vidnet havde foretaget nogle undersøgelser i juni 2015, som var endt i et blindt spor, og at han havde forsøgt at få kontakt til Sven Jørgen Nielsen, hvorefter der ikke var sket mere, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om dermed "collecting a lot of information" nærmere burde være datid, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1620 (2015-07-29 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Særlig Kontrol og de britiske myndigheder, Christian Baden Ekstrands e-mail af 5. august 2015 kl. 10.10):

"Thank you for calling me

As I mentioned on the phone – we are dealing with 4 reclaim agents (below)

Goal Taxback LIM
Syntax GIS LTD
The Tim Partneres
ACUPAY"

Forespurgt, hvilke drøftelser de havde på telefonmødet den 5. august 2015, forklarede vidnet, at de ikke drøftede andet, end at han fortalte [redacted], at det var de informationer, de havde fået fra advokat [redacted], og at det skulle være de reclaim-agenter, der var involveret. [redacted]

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1620-1621 (2015-07-29 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Særlig Kontrol og de britiske myndigheder, Christian Baden Ekstrands e-mail af 5. august 2015 kl. 10.10):

"The informer told us, that the agents make the claim for refund the Danish dividend on behalf of similar companies belonging to Sanjay Shah

The informer mentioned fx.

Solo Capital Dubai
Matis Cayman Ltd
Athena Equity Trading
Pallas –do-
Pandia –do -

We haven't found anything yet, but we are going to try again tomorrow"

Vidnet forklarede, at dette foregik den 5. august 2015, og de havde møde i udbytteenheden den 6. august 2015, hvor det lykkedes dem at finde noget, som matchede de oplysninger, de havde fået – specielt fra England.

Forespurgt, om den nævnte informer er advokat [redacted], bekræftede vidnet dette.

Juli-august 2015 – Særlig Kontrols indledende behandling af henvendelsen fra de britiske myndigheder

Forespurgt, om der blev initieret nogle sagsbehandlingsskridt fra den 30. juli 2015 til den 5. august 2015, velvidende at den 1.-2. august 2015 var en weekend, forklarede vidnet, at de tog det første skridt den 3. august 2015. Forespurgt, hvilket skridt det var, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt langt om længe fik fat i Dorthe Pannerup Madsen. Som han husker det, var der nogle problemer med, hvem der på det tidspunkt var leder i udbytteenheden, men han fik fat i Dorthe Pannerup Madsen, og de fik talt om sagen, og det lykkedes også at få etableret en kontakt. Dorthe Pannerup Madsen skrev til ham, at de skulle vente til den 6. august 2015, hvor Sven Jørgen Nielsen også var tilbage, da det var ham, de skulle tale med.

Forespurgt, om der på det tidspunkt blev orienteret opad i systemet, forklarede vidnet, at det blev der ikke, da både Lill Helene Drost og Anne Munksgaard havde ferie, så derfor blev der ikke på daværende tidspunkt orienteret om det. Forespurgt, om der heller ikke blev orienteret længere op i systemet, forklarede vidnet, at han den 7. august 2015 sendte en e-mail til Anne Munksgaard, hvor han orienterede om, hvor langt de var nået med sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1872 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Der er med anmodningen sammenfald i flere af oplysningerne fra anmeldelsen modtaget i juni måned."*

Forespurgt, hvornår de konstaterede sammenfaldet mellem anmodningen fra England og listen fra advokat [redacted], forklarede vidnet, at det gjorde de den 6. august 2015. Forespurgt, om det var noget, vidnet kontrollerede, eller om det var udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gjorde han selv, da han kom ud til udbytteadministrationen og på Sven Jørgen Nielsens skrivebord fandt alle papirerne og sagsakterne. Da konstaterede han, at nu var der hits i sagerne.

Forespurgt, om vidnets måde at afdække, at der var sammenfald med anmeldelsen fra juni 2015, var at sammenholde de to lister fra henholdsvis advokat [redacted] og fra de engelske myndigheder, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår vidnet blev opmærksom på, at der var et stort sammenfald på de 25 selskaber, forklarede vidnet, at det gjorde han først den 6. august 2015. De oplysninger, de fik fra England den 30. juli 2015, indeholdt ikke en liste over, hvem der var de endelige modtagere af pengene. Den indeholdt blot en beskrivelse af, hvad der var lavet, og hvem der havde orkestreret det og stod bag det. Både Sanjay Shah og Solo Capital og nogle reclaim-agenter blev nævnt i begge anmeldelser, så det var det sammenfald, der var. Nu fik de efterhånden et fuldt billede af, hvad det var for mekanismer, der var brugt for at få det til at fungere.

Forespurgt, om vidnet først så sammenfaldet på pensionskasseniveau, da han var til møde hos udbytteadministrationen, bekræftede vidnet dette. Han nævnte for [redacted], at de skulle have et møde, hvor de skulle drøfte sagen, hvortil [redacted] svarede, at de skulle være opmærksomme på, at nogle ville forsøge at hive penge ud af dem igen, og at han lige ville sende en liste over, hvem det kunne være. Han mener, at der var 180 navne på den liste, som [redacted] sendte, og der kunne man se, at de nu var kommet endnu længere ned i detailniveauet, og at der nu var endnu flere hits. Det var dog først, da de efterfølgende konfronterede Sven Jørgen Nielsen med det og gennemgik hans papirer og bunker, at de opdagede, at nogle af ansøgerne matchede navnene i anmeldelsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår vidnet modtog listen over pensionskasser og yderligere oplysninger fra [redacted], forklarede vidnet, at der er både en officiel og en uofficiel tilgang. Uofficielt modtog han listen fra

[redacted] den 6. august 2015, og han mener, at han officielt modtog listen den 10. august 2015.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet således modtog listen den 6. august 2015, inden han tog til mødet med Sven Jørgen Nielsen, og at det var, da de besøgte udbytteadministrationen, de kunne se sammenfaldet mellem advokat [redacted] liste fra juni 2015 og den liste, vidnet netop havde modtaget fra England, og dermed kunne konstatere, at der også var refusionsanmodninger fra dem, der var nævnt på listen, forklarede vidnet, at de på det møde, der blev holdt i Høje Taastrup, ikke så noget, men kun talte om tingene. Efterfølgende, da mødet var slut, gik han ned til Sven Jørgen Nielsen på hans plads, og der så han, at der lå alle disse ansøgninger på et skrivebord, på nogle reoler og på nogle andre borde. Når han bladrede i dem, kunne han konstatere, at mange af de navne, han havde set i anmeldelsen, dukkede op i alle papirerne.

Forespurgt, om det var ved gennemgang af de fysiske dokumenter, vidnet blev bekendt med sammenfaldet, og ikke ved opslag i 3S eller i egne regnearksregistreringer eller lignende, forklarede vidnet, at det i første omgang var ved gennemgang af de fysiske dokumenter. Da Sven Jørgen Nielsen under gennemgangen kom i tanker om flere navne, bad han Sven Jørgen Nielsen om at slå nogle af navnene op for ham, og så kunne de også i 3S se, at der var udbetalt refusion til disse navne. Forespurgt, om det først var på det tidspunkt, vidnet blev bekendt med, at det var systemet 3S, man skulle søge i, og ikke sagssystemet, som vidnet oprindeligt søgte i, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken dato dette foregik, forklarede vidnet, at det var den 6. august 2015.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet fik nogen forklaring fra Sven Jørgen Nielsen på, hvorfor han ikke var vendt tilbage med svar på vidnets henvendelser, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet spurgte Sven Jørgen Nielsen herom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Sven Jørgen Nielsens chef deltog også i mødet, og det var hende, der havde fået mødet i stand. I dagene op til mødet var der også lidt udveksling af oplysninger, hvor Sven Jørgen Nielsen svarede lidt kryptisk, kan han efterfølgende se. Sven Jørgen Nielsen burde have fortalt ham – som han selv ville have gjort, hvis nogen spurgte ham om hans arbejde – at han var på vildspor, når han søgte på de angivne navne, og at pengene blev udbetalt til andre personer, der skulle søges på for at få hits. Den form for hjælp var der ikke noget af, heller ikke når dokumenterne blev fremlagt. Forespurgt, om vidnet dermed oplevede, at han selv skulle grave dybt, forklarede vidnet, at han så selv skulle i gang, hvorefter han fandt ud af alt dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4119 (2015-08-04 (2) - E-mailkorrespondance mellem Særlig Kontrol og Store Selskaber om deltagelse i møde om udbyttesagen den 6. august 2015, Christian Baden Ekstrands e-mail af 4. august 2015 kl. 09.00 til Poul Buus Lassen, Flemming Simonsen og Maj-Britt Nielsen):

> *"Kære Alle*
>
> *Vi har i særlig kontrol modtaget anmeldelse om svindel med tilbagesøgning af udbytteskatte ved udnyttelse af DBO mellem DK og Malaysia Der er tale om flere udenlandske selskaber, som tilsyneladende foregiver at eje danske aktier og igennem 4 reclaimagenter tilbagesøger udbytteskatten Dorthe Pannerup Madsen – Betaling og regnskab i Taastrup, har oplyst at i også kigger på dette område i store selskaber. Vi afholder møde i Taastrup med Dorthe på torsdag den. 6/8 kl. 11:00, hvor i er velkommen til at deltage"*

Forespurgt, hvornår Store Selskaber første gang blev informeret om problemstillingen, forklarede vidnet, at det gjorde de ved den foreholdte e-mail. Dorthe Pannerup Madsen fortalte ham, at de havde et andet samarbejde med Store Selskaber, og at det kunne være en god idé at involvere dem, fordi de havde haft et kildeskatteprojekt vedrørende dette. Forespurgt, om vidnet således ikke før dette tidspunkt var bekendt med, at Store Selskaber havde relevante interesser, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1656 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 3. august 2015 kl. 14.04 til Sven Jørgen Nielsen):

> *"Hvis der ligger ansøgninger om refusion om udbytteskat, som ikke er behandlet færdig, så skal ikke udbetales, før forholdene er blevet undersøgt nærmere."*

Forespurgt, om vidnet var inde over eller bekendt med disse drøftelser eller aftaler, forklarede vidnet, at han blot orienterede Dorthe Pannerup Madsen om de oplysninger, han havde fået, og så tog hun action ude i sin afdeling, i forhold til hvad hun syntes, der skulle ske.

[redacted]

Forespurgt, om vidnet overvejede også at tage den oprindelige henvendelse fra advokat med, forklarede vidnet, at det overvejede han ikke, eftersom denne var endnu mere detaljeret. De to henvendelser omhandlede godt nok de samme forhold, men den engelske var af en større detaljeringsgrad, så derfor valgte han at anvende de oplysninger, der var der. Forespurgt, om ikke der på den oprindelige henvendelse var anført 25 selskaber, og at der her var anført et færre antal, bekræftede vidnet dette. Dertil skal siges, at det krævede, at man vidste, hvordan man registrerer disse sager. Anmeldelserne lød i princippet på, at udbetalingerne gik til nogle af dem, der stod bag – altså dem, der var her – og derfor arbejdede de sig oppefra og ned. De kunne også have valgt at arbejde nedefra og op, men det gjorde de ikke. Det var i den sammenhæng, han tidligere forklarede, at en sådan e-mail til Sven Jørgen Nielsen med de navne, burde have fortalt Sven Jørgen Nielsen, at vidnet var lidt på vildspor, og at han ikke skulle bruge disse navne i søgningen, men at han skulle bruge nogle andre.

Forespurgt, hvordan samarbejdet med HM Revenue & Customs udviklede sig, efter de sendte den uofficielle liste den 6. august 2015, forklarede vidnet, at samarbejdet i første omgang stoppede med det. Så vidt han husker, ønskede FCA, som vist er det engelske finanstilsyn, at sagen blev anmeldt til politiet. FCA er ikke en samarbejdspartner for SKAT, da de ikke er i lige linje, som FCA er eller kan komme med politiet. Derfor var der også et vist pres fra FCA, i forhold til om de selv kunne gøre mere, eller om det var på tide, sagen blev overdraget til andre myndigheder, som skulle se på, hvad der var op og ned i den.

[redacted]

Forespurgt, om de det pågældende tidspunkt havde en samtale, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad de drøftede i telefonsamtalen, forklarede vidnet, at [redacted] fortalte, hvilket også fremgår af mødereferatet, at der ville komme et nyt angreb på Danmark, hvor det ville være TDC-aktien, der skulle bruges. [redacted] sendte efterfølgende den tidligere omtalte liste. Samtalen gik på, at de skulle være opmærksomme på, at der kunne ske noget fremadrettet, og som vidnet husker det, skulle det være den 10. august 2015.

3.-4. august 2015 – korrespondance om Særlig Kontrols kontakt til udbytteadministrationen og Store Selskaber

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4989 (2015-08-03 (1) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om kontakt til udbytteadministrationen):

"Louise Baden [10:02]:

har du fået fat i ham"

Forespurgt, om det er Sven Jørgen Nielsen, der her tales om, bekræftede vidnet dette. Han var i weekenden den 1.-2. august 2015 tydeligt irriteret over, at han ikke kunne få fat i nogen som helst derude. Hans hustru kendte ikke navnet på Sven Jørgen Nielsen, da han blot havde omtalt, at det var en kollega. Han havde også spurgt hende, om hun måske havde kendskab til noget af dette, da hun arbejdede i et andet projekt om negativ moms, som lignede lidt. Han husker, at han var voldsomt irriteret over, at der ikke skete noget som helst. Det lykkedes ham at få fat i Dorthe Pannerup Madsen den 3. august 2015, og hun etablerede så kontakten. Forespurgt, om det heller ikke den dag lykkedes at få fat i Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, da Sven Jørgen Nielsen ikke tog telefonen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4990 (2015-08-04 (1) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedr. samarbejde med Store Selskaber, Christian Baden Ekstrands e-mail af 4. august 2015 kl. 03.24):

"Hej Anne

Så er der endelig hul igennem til Taastrup og jeg har fundet de rette personer vedr. tilbagesøgning af udbytteskatter

Vi har møde på torsdag, hvor vi skal klarlægge omfanget og undersøge om der er hold i anmeldelsen.

Store selskaber vil formentlig også deltage, da de pt. kører et projekt vedr. dette forhold (udbytteskatter). De har forespurgt til de oplysninger vi ligger inde med og vil gerne have lov til at se anmeldelsen.

Er der noget problem i, at jeg giver dem adgang til det eller skal kortene holdes tæt til kroppen?"

Forespurgt, hvad status var på dette tidspunkt, og om Anne Munksgaard var opdateret inden da, forklarede vidnet, at Anne Munksgaard blev opdateret med denne e-mail. Det var også derfor, han skrev, at der endelig var hul igennem til Høje Taastrup, da de havde ventet på dette et stykke tid. Da Dorthe Pannerup Madsen havde foreslået, at han kontaktede Store Selskaber, spurgte han Anne Munksgaard, om det var i orden, at Store Selskaber også deltog, og at de dermed udvidede kredsen, eller om den bare skulle holdes til Særlig Kontrol og Betaling og Regnskab.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4990 (2015-08-04 (1) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedr. samarbejde med Store Selskaber, Christian Baden Ekstrands e-mail af 4. august 2015 kl. 03.24):

"Jeg kan oplyse at vi også har fået en forespørgsel om udveksling af oplysninger og samarbejde fra den britiske ambassade i Holland da de har konstateret at samme personkreds både svindler Danmark og England. I Deres materiale nævner de svimlende beløb op til 750 M £ eller 7,5 mia i runde tal"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4990 (2015-08-04 (1) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedr. samarbejde med Store Selskaber, Anne Munksgaards e-mail af 4. august 2015 kl. 16.20 til Christian Baden Ekstrand):

"Interessant, lad os bare samarbejde med Store Selskaber, hilsen Anne."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var første gang, vidnet orienterede Anne Munksgaard om status, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var normal proces, eller om det var på grund af ferie, forklarede vidnet, at det var normal proces. Normalt er ledelsen ikke inde over sagsbehandlingen som sådan, og heller ikke henvendelser fra andre myndigheder – dem sagsbehandlede de jo bare selv. Hvis man ser bort fra, hvad der lige præcis står her, spurgte de engelske myndighe-

der i princippet bare om to ting. De gav en masse information, og så stillede de to spørgsmål: Om SKAT kendte dem, og om SKAT havde udbetalt til dem. Derfor var det ikke naturligt at orientere yderligere.

Forespurgt, om det var normal proces, at Anne Munksgaard ikke var tættere orienteret, når man sammenholder med den tidligere omtalte vejledning om sagsfordelingen, hvor store sager var defineret som dem over 500.000 kr., og denne sag dermed må ligge i den øverste ende af store sager, forklarede vidnet, at der fra begyndelsen var ledelsesinvolvering i sagen. Man kan godt diskutere, om der skulle have været mere ledelsesinvolvering i sagen, men det må man høre lederne om.

UDBETALINGSSTOPPET

6. august 2015 – møde i SKAT, hvor det blev besluttet at stille udbetalingerne af refusion af udbytteskat i bero

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4991 (2015-08-06 (3) - Indkaldelse til møde den 6. august 2015 fra Dorthe Pannerup vedr. 'refusion af udbytteskat'):

> *"Nødvendige deltagere: Sven Nielsen; Christian Baden Ekstrand; Jeanette Nielsen; Flemming Simonsen; Maj-Britt Nielsen*
>
> *Kære alle*
>
> *Det er aftalt, at vi skal mødes og tager en snak om refusion af udbytteskat – konkret sag.*
>
> *Vi skal hurtigt have aftalt, hvis der er selskaber, hvor der iværksættes stop for behandling af refusionssager og udbetaling.*
>
> *Forud for dette møde – afholdes et møde, hvor Jeanette, Sven og jeg skal se på en beskrivelse af opgaven vedrørende refusion af udbytteskat og denne kan vi også lige vende."*

Forespurgt, hvad de nærmere aftaler var omkring mødet, forklarede vidnet, at så vidt han husker, havde Betaling og Regnskab også besøg af SIR, og i den forbindelse skulle de lave nogle procesbeskrivelser af udbytteopgaven, og det var det, Jeanette Nielsen, Sven Jørgen Nielsen og Dorthe Pannerup Madsen tog sig af. Den omtalte konkrete sag er hans sag. Forespurgt, om det dermed var, fordi de andre i forvejen skulle mødes, at vidnet koblede sig på det møde, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet havde clearet mødet med Lill Helene Drost, Anne Munksgaard eller andre, eller om han selv kørte sagen, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han kørte selv sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Udbytteskat – anonym anmeldelse*
>
> *Som følge af anonym anmeldelse til forretningsområdet Indsats, Særlig kontrol har der været afholdt møde den 6. august 2015 med følgende mødedeltagere:*
>
> *Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
> *Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber*
> *Flemming Simonsen, Store Selskaber*
> *Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice*
> *Sven Nielsen, Betaling og Regnskab*
> *Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab*
> *Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at grunden til, at de omtalte personer var til stede, var, at der var et formøde i Betaling og Regnskab, og at de havde indkaldt Store Selskaber, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at man bagud set kan undre sig over, at der ikke var nogle personer højere oppe i systemet inde over, forklarede vidnet, at det på dette tidspunkt i bund og grund bare var et oplysende møde.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan ledelsen i de øvrige søjler var informeret, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han ved, at hverken Anne Munksgaard eller Lill Helene Drost var tilbage på arbejde på daværende tidspunkt, så derfor kørte han sagen selv.

Forespurgt, hvem der godkendte de beslutninger, der blev truffet på mødet, eller om det bare foregik som en vedtagelse på mødet, forklarede vidnet, at det primært var Dorthe Pannerup Madsen, der traf beslutningerne på mødet, da hun var afdelingsleder og havde ansvaret for området. Han kunne ikke bestemme, at der skulle stoppes for noget, så derfor tog Dorthe Pannerup Madsen ansvar for det område og sagde, at der skulle lukkes ned, indtil de vidste, hvad der var op og ned.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

"Det blev aftalt på mødet, at Særlig kontrol og Betaling og Regnskab sammen skal gennemgå listen med de 180 selskaber for at konstatere, hvorvidt der er hold i sagen samt fremfinde revisionssporet for udbetalingerne.

Efterfølgende er der udtaget en antal stikprøver, som viser, at der er hold i sagen og denne vil kræve yderligere efterforskning i Særlig Kontrol."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at grunden til, at den øvelse ikke blev foretaget tidligere i forhold til de 25 oprindelige navne, var, at vidnet ikke på et tidligere tidspunkt var i kontakt med Regnskab, bekræftede vidnet dette.

Forløbet omkring udbetalingsstoppet

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet omkring beslutningen om udbetalingsstop, herunder hvilke drøftelser der fandt sted, forklarede vidnet, at Dorthe Pannerup Madsen på det tidspunkt skulle tale med sin underdirektør, René Frahm Jørgensen, da det var ham, der havde kompetencen, og det var hans ansvarsområde. Så kommunikationen om, hvad der skulle ske, gik mellem de to. Han mener, at Dorthe Pannerup Madsen bare besluttede, at alle anmodninger skulle holdes tilbage og gennemgås for at få overblik over opgavens omfang, herunder hvilke anmodninger der ikke var behandlet og udbetalt, og hvilke anmodninger der allerede var tastet i systemet.

Forespurgt, om det var vidnets forståelse, at det var alle anmodninger, der ikke var ekspederet, der blev holdt tilbage, eller om det alene var alle anmodninger, der var linket til de pågældende selskaber eller reclaim-agenter, forklarede vidnet, at det var hans forståelse, at det var alle anmodninger.

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at udbetalingsstoppet nogle steder beskrives som et fuldt stop, mens det andre steder beskrives som et delvist stop, og forespurgt, om vidnet har været inde over dette, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at det måske kun var en delmængde af anmodningerne, der blev stoppet den 6. august 2015, forklarede vidnet, at han ikke på noget tidspunkt blev bekendt med, at det kun var en delmængde. Forespurgt, om det således den dag i dag er vidnets opfattelse, at alle anmodninger blev stoppet, forklarede vidnet, at hans opfattelse er, at alle udbetalinger blev stoppet den 6. august 2015.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1712-1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter), hvoraf det fremgår, at vidnet er anført som sagsbehandler.

Forespurgt, om det er vidnet, der har udarbejdet denne VIP-orientering, bekræftede vidnet dette. Det var ham, der skulle udfylde de faktuelle oplysninger i orienteringen, hvorefter Anne Munksgaard godkendte den og sendte den videre i systemet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter):

> *"Der har været afholdt møde med Dorthe Pannerup (Betaling og Regnskab, SAP 38 Høje Taastrup) og repræsentanter fra Store Selskaber den 6/8 2015, hvor problemstillingen og eventuelle tiltag blev drøftet. Der er indsat stop for udbetalinger til de 3 reclaimagenter vedrørende personkredsen og sagerne frasorteres manuelt til efterfølgende sagsbehandling."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1682-1683 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 kl. 12.19):

> *"Hej Anne og Lill*
>
> *… 180 selskaber… Bagmanden Sanjay UK og Dubai får 80 % og de øvrige aktører 20 % af beløbende.*
>
> *…*
>
> *TDC*
>
> *…*
>
> *Vi har PT aftalt at der stoppes for udbetalinger vedr. ovenstående."*

Foreholdt, at begge de foreholdte passager indikerer, at vidnet omtaler et delvist udbetalingsstop, bekræftede vidnet dette. Han kan omvendt også bekræfte, at der efterfølgende ikke er udbetalt til nogen. Han kan godt se, at han på daværende tidspunkt skrev sådan, og han beklager, at han forklarede noget andet før. Det må selvfølgelig være den opfattelse, de havde på daværende tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1885 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

"På et møde den 6. august 2015 med deltagelse fra SKATs afdelinger Særlig Kontrol, Store Selskaber, Udvikling samt Betaling og Regnskab blev anmeldelserne gennemgået, og oplysningerne modtaget fra de engelske myndigheder blev fremlagt. På baggrund af oplysninger fra sidstnævnte om, at en større tilbagesøgning af udbytteskat vedrørende aktier fra et navngivent selskab var planlagt til den 10. august 2015, besluttede SKAT at stoppe alle udbetalinger, indtil der var overblik over situationen."

Foreholdt, at det synes at indikere, at der var tale om et fuldt udbetalingsstop, og forespurgt, om vidnet var inde over dette notat, forklarede vidnet, at han var inde over notatet på nogle af områderne, men det ligner et notat, Anne Munksgaard har skrevet.

KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN

7.-10. august 2015 – korrespondance om udbyttesagen internt i SKAT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen og Anne Munksgaard).

Forespurgt, om vidnet har set denne e-mail før, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han ser den først nu.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jens Sørensen første gang blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. august 2015 kl. 12.39 til Jens Sørensen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen og Anne Munksgaard):

"Vi indgår i den efterfølgende afdækning af det evt. problem.

Dette er en early warning – og skal behandles fortroligt. Jeg blev i formiddags ringet op af Susanne Thorhauge (procesejer), der oplyste mig at hun havde givet Jonatan en mundtlig orientering – og at Jonatan skulle have møde med Erling A. senere i dag i anden anledning, hvor denne sag måske ville blive nævnt."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad denne early warning gik ud på, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1682 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 kl. 12.19):

> *"Jeg ved at sagen allerede kører på underdirektør niveau (Rene Jørgensen) – de skal i betaling regnskab tage action på dette!"*

Forespurgt, hvad det betød, at der skulle tages action på dette, forklarede vidnet, at det henviser til det referat, hvor Dorthe Pannerup Madsen sagde, at der skulle indføres et udbetalingsstop. Det var René Frahm Jørgensen, som skulle gøre det, da han var underdirektør på området.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1682 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 kl. 12.19):

> *"Vi har i går holdt møde i Taastrup vedr. den anonyme anmeldelse vi fik fra* [redacted]*. Vi har i samme moment fået en bistandsanmodning fra England vedr. præcis det samme set up og de samme virksomheder og bagmænd."*

Forespurgt, om det var henvendelsen fra advokat [redacted], der foranledigede mødet i Høje Taastrup, eller om det i virkeligheden var henvendelsen fra England, forklarede vidnet, at det er svært at svare på, da mødet var undervejs. Det er korrekt, at de fik en bistandsanmodning den 30./31. juli 2015, og mødet blev aftalt den 3. august 2015. Det må derfor være på baggrund af begge henvendelser, da der qua den første anmeldelse alligevel ville være blevet holdt et møde med Betaling og Regnskab, uagtet at der var kommet en henvendelse fra England. Forespurgt, om mødet i så fald ville være blevet afholdt i august 2015, da vidnet først fulgte op på, at Sven Jørgen Nielsen ikke vendte tilbage, da vidnet fik dette urgent call, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1683 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 kl. 12.19):

> *"Jeg har forespurgt Erik Andersen (borger 8) om han vil levere en udsøgning fra BO/ system 3 S over udbetalt udbytte til personkredsen – afventer svar"*

Forespurgt, hvad denne udsøgning gik ud på, forklarede vidnet, at Erik Andersen er hans IT-mand, som er rigtig god til at navigere i SKAT's datawarehouse og kan trække alle mulige data ud af de systemer, de har. Efter at have talt med udbytteen-

heden, vidste han, hvilke felter der blev tastet i 3S, og derfor bad han Erik Andersen lave et udtræk fra 3S, hvor man gik bagom og hev alle data ud. Erik Andersen fik den liste, han selv havde fået fra England, så han havde mulighed for at matche, om der var foretaget en udbetaling til de pågældende. De opsatte kriterier for, om der kunne være fejl i stavemåder o.l., så de kunne lave så bred en udsøgning som muligt. Forespurgt, om det dermed var mødet i Høje Taastrup den 6. august 2015, hvor vidnet blev bekendt med, at man i Høje Taastrup brugte systemet 3S, som foranledigede søgningen den 7. august 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1682 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Lill Helene Drosts e-mail af 7. august 2015 kl. 03.57):

"Tak for indsatsen Christian. Det er en stor sag!"

Forespurgt, om det var normalt, at man i en sag som denne kun havde en enkelt sagsbehandler på sagen, forklarede vidnet, at det er svært at svare på. Det er den enkelte sag og det enkelte arbejde i sagen, der afgør det, og på det pågældende tidspunkt har de åbenbart vurderet, at det var nok med ham. Det er det eneste, han kan sige. Forespurgt, om det var noget, vidnet selv havde indflydelse på, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for departementet).

Forespurgt, om vidnet var inde over eller blev orienteret om denne dialog mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen, forklarede vidnet, at han ikke var orienteret om, at Anne Munksgaard havde skrevet til Jim Sørensen. Det var dog helt sikkert vidnet, Anne Munksgaard havde talt med, inden hun skrev til Jim Sørensen. Forespurgt, om vidnet havde noget med korrespondancen mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen at gøre, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1712 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter).

Forespurgt, om vidnet var inde over at lave denne orientering, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad årsagen var til, at den først blev lavet den 20. august 2015, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han fik blot en bestillingsopgave og skulle lave den. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han fik opgaven, forklarede vidnet,

at det var lige omkring den 20. august 2015. VIP-orienteringerne bliver lavet hurtigt, så det er gerne dagen før eller på dagen. Forespurgt, hvem der bad ham lave den, forklarede vidnet, at det var Anne Munksgaard.

Forespurgt, om vidnet deltog i et møde med Jesper Rønnow Simonsen den 20. august 2015, forklarede vidnet, at han ikke husker, om det var den 20. august 2015, men han deltog i et møde med Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, om vidnet kan huske, hvordan mødet forløb, forklarede vidnet, at de blev bedt om at redegøre for sagen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5049 (2015-08-20 (6) - Indkaldelse til møde den 20. august 2015 fra Helle Schøne om udbytteskattesagen med Jesper Rønnow Simonsen), hvoraf det fremgår, at vidnet er anført som nødvendig deltager.

Vidnet bekræftede, at han deltog i mødet, hvor han blev bedt om at fremlægge sagen.

Forespurgt, hvornår Jesper Rønnow Simonsen første gang blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, hvad dialogen om sagen på mødet gik ud på, forklarede vidnet, at der på mødet deltog en masse direktører, og de havde en dialog om, hvad de skulle gøre. Hans egen rolle på mødet var at fortælle om den pågældende sag, og hvad de havde konstateret på det tidspunkt. Det var, lige inden sagen blev anmeldt til politiet, og derfor var det også et orienteringsmøde om, hvad der skulle ske efterfølgende, hvem der ellers skulle orienteres, og hvad der skulle ske, indtil de anmeldte. Hans rolle på mødet var blot at beskrive, hvad han havde konstateret.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT').

Forespurgt, om det er et dokument, vidnet har været inde over, forklarede vidnet, at han har været inde over nogle af oplysningerne i det. Forespurgt, om det betyder, at man hver skrev nogle afsnit, og så var det et fælles produkt, bekræftede vidnet dette. Man kunne få en bestillingsopgave om fx at levere nogle tal til et skema eller beskrive en enkelt situation, så der er flere personer inde over en sådan forelæggelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang.*
>
> *Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Forespurgt, hvorfor det er anført, at det var den 11. august 2015, man fik henvendelsen fra de engelske myndigheder, og at det først var den dag, man kunne konstatere noget, forklarede vidnet, at kæden vist er hoppet lidt af, da det ikke først var den 11. august 2015. Det var den 11. august 2015, henvendelsen officielt tilgik SKAT, og spørgsmålet er derfor, om de kunne skrive, at det var den 6. august 2015. Det var den 11. august 2015, at henvendelsen fra England for alvor bestyrkede sagen. Hvis de isoleret set bare kiggede på den henvendelse, der kom den 17./18./19. juni 2015 og gjorde tabet op der og kiggede på, om der stadig var en skadevirkning fremadrettet, så ville man se, at SKAT også i den periode ganske vist havde udbetalt nogle penge af en vis størrelse til de 20 selskaber, der var, men der var faktisk ingen aktuelle ansøgninger fremme, så der var ikke noget at stoppe på det tidspunkt. Det var, først da de fik de sidste oplysninger, hvor de fik endnu flere aktører, at man for alvor fandt ud af, hvad omfanget af sagen i virkeligheden var.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"… det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang."*

Forespurgt, om ikke et oplyst omfang på en halv mia. kr. definitorisk er af større omfang, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke grunden til, at det først stod klart i august 2015, var, at der ikke internt var foretaget de undersøgelser, der var mulig-

hed for, og at man ikke havde været i kontakt med Regnskab, forklarede vidnet, at det er klart, at det først var på det tidspunkt, man kunne konstatere det, og det var først i august 2015.

EARLY WARNING OM AKTIELÅN

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1790 (2015-08-31 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. early warning om aktielån).

Forespurgt, om det var en problematik, vidnet blev involveret i, forklarede vidnet, at det blev han ikke på daværende tidspunkt. Forespurgt, om det er noget, vidnet arbejder med nu, forklarede vidnet, at der efterfølgende blev nedsat en taskforce, som han også er en del af. I den forbindelse har de vendt aktielån og set på CumEx og CumCum og andre begreber. Efterfølgende har de derfor stiftet bekendtskab med disse ting, som et udløb af denne sag og det videre arbejde. De arbejder stadig på sagen. Forespurgt, hvornår dette er sket, forklarede vidnet, at det måske er inden for de seneste 2 år. Forespurgt, om det dermed er fra 2017 og frem, bekræftede vidnet dette.

NOTATER OM FORLØBET MED AFDÆKNING AF MULIG SVINDEL

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrand, Lill Helene Drost og Anne Munksgaard, 8. januar 2016"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var et fælles produkt, hvor de alle stod inde for indholdet i det pågældende dokument, bekræftede vidnet dette. Anne Munksgaard var pennefører på notatet, men de har hver især leveret oplysninger og formentlig lavet det sammen. Forespurgt, om der er forhold i notatet, som vidnet ikke er eller var enig i, forklarede vidnet, at det er der ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1873 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Efter mødet gennemgås det fysiske materiale og ansøgninger fra de i anmeldelsen nævnte reclaimagenter. Materialet opbevares alene i papirform i HT og forefin-*

des således ikke i elektronisk form. Efter en hurtig gennemgang kan det konstateres, at der foreligger mange ansøgninger fra de i anmeldelsen nævnte custodians. Særlig kontrol får udleveret regneark, hvori alle udbyttemodtagere er oplistet med angivelse af navn og land. Ved stikprøver kan det konstateres, at der er hit på flere selskaber fra listen. Ved enkelte opslag i system 3S kan det ligeledes konstateres, at der er foretaget store udbetalinger til flere at de nævnte udbyttemodtagere på listen modtaget fra UK samme dag.

Det er således først på dette tidspunkt, at vi kan konstatere, at der er hold i både første og anden anmeldelse. SKAT's efterfølgende undersøgelser har vist, at der efter anmeldelsen er indgået i juni, er udbetalt 1,8 mio. (afrundet) til 1 deltager fra listen.

Beløbet er dog allerede indtastet i system 3S den 22/5-2015, (altså før SKAT fik anmeldelsen) og med en overførselsdato 26/6-2015. Beløbet er udbetalt 6/7-2015 og indgår i en samlet udbetaling på kr. 118 mio. kr."

Forespurgt, om de omtalte stikprøver kunne have været foretaget på et tidligere tidspunkt, hvis man havde haft en mere insisterende kontakt til Regnskab, bekræftede vidnet dette. Hvis man havde lavet de stikprøver, ville man have fået hits på 20 selskaber.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:
Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:

- Den første anmeldelse havde så sparsomme oplysninger og var af en sådan karakter, at den krævede yderligere undersøgelser. Som nævnt var det ikke umiddelbart muligt at finde match i SKATs IT-systemer. Selvom Særlig Kontrol havde fået fat i de originale blanketter umiddelbart efter første henvendelse til Regnskab primo juli måned, ville disse blanketter have krævet yderligere kontrol, herunder henvendelse til ansøgerne i udlandet, eventuelt udenlandske myndigheder samt Værdipapircentralen, inden det ville have været muligt at konstatere, at der var tale om svindel. Disse kontrolprocesser ville have taget flere måneder. Som nævnt i andre sammenhænge, er der indsendt dokumentation for skattepligt til et andet land samt dokumentation for modtagelse af udbytte, hvorfor svindlen ikke umiddelbart kunne opdages. Dertil kommer, at der var tale om et mindre antal selskaber og et

mindre beløb. Det er med andre ord først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder, hvor svindlen beskrives mere indgående, at der er et mere oplyst grundlag at arbejde videre på."

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 4995 (Støttebilag vedr. anmeldelserne om mulig svindel).

Vidnet blev foreholdt, at de tre navne med gul markering står fuldstændig rent med ens stavemåde i første og anden henvendelse, mens de øvrige navne kun afviger i stavemåden med enkelte bogstaver, og at de først modtagne oplysninger dermed ikke forekommer sparsomme. Forespurgt, om ikke man sagtens kunne have afdækket disse oplysninger tidligere, hvis man havde foretaget øvelsen, forklarede vidnet, at det kunne man i teorien. Omvendt ville det kræve, at man var i stand til at finde bilagene, for det var jo ikke sikkert, at man fandt bilagene ved bare at bladre. Dernæst skulle man søge i systemet, og det er ikke sikkert, at man ville finde noget i systemet, heller ikke i 3S, da man skulle vide, hvilken aktie der skulle søges på, og hvilket indkomstår det var tastet på, og endelig skulle man søge på navnet. Det er muligt, hvis man havde været ihærdig og kendte til alt dette eller i hvert fald kendte nogen, der kunne hjælpe med den viden, at man kunne have udsøgt nogle af dem. Så skulle man efterfølgende have fundet bilagene og kigget dem igennem også. Som anført var det først, da de fik en så voldsom mængde på den anden henvendelse, at de faktisk kunne se disse selskaber, når de bladrede i bilagene.

Foreholdt, at vidnet jo ikke modtog mere detaljerede oplysninger om det enkelte selskab med den henvendelse, der kom fra England, i forhold til henvendelsen fra advokat [redacted], og forespurgt, hvordan dette hænger sammen med de oplysninger, de efterlyste – både i det foreholdte afsnit fra notatet fra januar 2016 på ekstraktens side 1874 og i det, vidnet netop forklarede – forklarede vidnet, at de fik flere navne, hvilket var afgørende, når man skal gennemgå 50.000 dokumenter eller hvor mange, der nu lå derude. Forespurgt, om forskellen bestod i, at de havde 180 navne at søge i og ikke kun 20 navne, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det, der nævnes i det foreholdte afsnit på ekstraktens side 1874 om, at man skulle have fat i Værdipapircentralen, og at man skulle foretage yderligere kontrol og henvendelser til ansøgere i udlandet, ikke var nødvendigt og ikke var det, der blev foretaget, da de i august 2015 besluttede udbetalingsstoppet baseret på listen fra England, forklarede vidnet, at det er rigtigt, men på det tidspunkt var der ikke nogen, der vidste, at der var foregået noget, der var galt. De havde fået oplysning om, at nogen havde gjort noget. De skulle derfor først finde ud af, om de pågældende havde gjort det, der var oplyst, og bagefter skulle de så finde ud af, om det, de havde gjort, var forkert.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

…, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip"

Forespurgt, hvori forskellen på situationen med de 180 navne bestod i forhold til situationen med de 25 navne, og om ikke det var det samme oplysningsgrundlag og den samme detaljeringsgrad, der dannede grundlag for beslutningen om udbetalingsstop i august 2015, hvor de jo heller ikke havde foretaget de skridt, der blev beskrevet i notatets konklusions første punkt, forklarede vidnet, at baggrunden for beslutningen om udbetalingsstoppet også var, at de fik at vide, at der potentielt var nogen, der ville stjæle noget mere af kassen. Det fik de ikke at vide i den første henvendelse fra advokat [redacted]. I den anden henvendelse fik de oplyst, at hvis de ikke gjorde noget, var der nogen, der den 10. august 2015 ville stjæle noget mere fra dem. Det var ikke ham, der traf beslutningen, for han kunne ikke en træffe sådan beslutning. Det var heller ikke ham, der skrev konklusionen i notatet. Det var Anne Munksgaard, som skrev notatet, hvor hun forsøgte at beskrive, hvad de havde lavet i den periode, så det er hendes notat.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

"… en formodet svindel vedr udbetaling af indeholdt udbytteskatter i størrelsesorden op til 500.000.000kr.

Svindlen foregår angiveligt gennem udnyttelse af DBO mellem Danmark og Malaysia,…"

Foreholdt, at advokat [redacted] benytter nutidsformen, når han skriver, at svindlen foregår, og at det dermed ikke er historiske hændelser, der omtales, forklarede vidnet, at det har han ingen kommentarer til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

…

- Særlig Kontrol havde ikke kendskab til kritikpunkterne i revisionsrapporterne eller det stigende antal refusioner/stigende udbytterefusionsbeløb på anmeldelsestidspunktet."

Forespurgt, om det forhold var anderledes den 6. august 2015, da udbetalingsstoppet blev besluttet, forklarede vidnet, at så vidt han husker, er dette skrevet på baggrund af de kritikpunkter, der kom fra SIR. På det tidspunkt havde de ikke kendskab til de revisionsrapporter, der tidligere havde været på området. Alt dette dukkede op, da de efterfølgende begyndte at rydde op i området, og hvor nogle skulle finde ud af, hvad der skulle foregå i den fremtidige proces for udbetalinger, mens andre skulle finde ud af, hvad der var sket bagud.

Forespurgt, om det punkt i konklusionen var en adressering af SIR's 2015-rapport og den kritik, der lå heri, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet havde kendskab til SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport, da de i august 2015 foranledigede udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874-1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

…

- SØIK har ad flere omgange været i dialog med Særlig Kontrol om en anmeldelse, idet SØIK helt frem til medio september måned 2015 var af den opfattelse, at SKAT ikke havde dokumenteret svindlen i tilstrækkeligt omfang. SØIK ønsker endvidere løbende oplysning om reglerne for aktieudlån samt oplysninger om udenlandske sager af lignende karakter (eksempelvis cum-ex i Tyskland), hvilket Jura bistod Særlig Kontrol med."

Forespurgt, om også denne problemstilling var uændret, da de i august 2015 traf beslutning om udbetalingsstoppet, bekræftede vidnet dette. Det var Dorthe Pannerup Madsen, der traf beslutningen, da det var hendes forretningsområde. Forespurgt, om det skete, fordi Dorthe Pannerup Madsen den 3. august 2015 blev gjort opmærksom på sagen, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at notatets konklusion var, at man – med de begrundelser, der netop er foreholdt – ikke kunne kritisere, at udbetalingerne ikke blev stoppet på et tidlige-

re tidspunkt, og foreholdt at der ikke forekommer at være sket nogen ændring i det faktum, der er nævnt i begrundelserne, på det tidspunkt hvor udbetalingsstoppet blev foranlediget, i forhold til det tidspunkt hvor man kunne have gjort det efter den første henvendelse fra advokat [redacted], forklarede vidnet, at det kan man mene.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874-1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
>
> …
>
> *- Det er først, da det kan dokumenteres, at der eksempelvis er tilbagebetalt for meget i udbytte sammenlignet med indeholdt udbytte på et nærmere navngivent selskab, at der er en klar indikation for, at noget er helt galt. Efter at SØIK har modtaget disse oplysninger, mener SØIK, at der er grundlag for at imødekomme SKATs anmeldelse. Der er med andre ord grundlag for at opnå de fornødne ransagningskendelser i udlandet."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette heller ikke havde noget med udbetalingsstoppet at gøre, bekræftede vidnet dette. Det handlede om mistankegrundlaget. Forespurgt, om det var i forhold til en straffesag, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1876 (2016-01-11 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016, Jens Madsens e-mail af 11. januar 2016 kl. 17.45):

> *"Hermed som aftalt en pakke vedrørende RRs beretningsudkast om udbytteskat."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at notatets formål i virkeligheden var at adressere Rigsrevisionens beretning fra 2015, forklarede vidnet, at det vil han tro.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1876 (2016-01-11 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016, Jens Madsens e-mail af 11. januar 2016 kl. 17.45):

> *"Departementet lægger en version til Jens Brøchner i aften. Den vil indeholde de bemærkninger vi sendte fredag. Departementet har lovet, at vi også får den, når den bliver lagt til Jens."*

Forespurgt, om vidnet ved, om Jens Brøchner fik en version som nævnt, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1876 (2016-01-11 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 11. januar 2016 kl. 21.40 til Jens Madsen med kopi til Karsten Juncher, Winnie Jensen, Anne Sophie Springborg Stricker og Janne Ramme Skov):

> *"Nu har jeg læst notatet fra Indsats om anmeldelser. Var alle de modtagne anmeldelser i juni anonyme?*
>
> *Hvilket tjek blev foretaget af de 25 selskaber, hvad kunne man konstatere og hvornår var gennemgangen afsluttet?"*

Forespurgt, om de modtog anden tilbagemelding fra Jesper Rønnow Simonsen end den pågældende e-mail, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke ham bekendt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1883 (2016-01-11 (3) - Notat med svar på Jesper Rønnow Simonsens spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016):

> *"Hvilket tjek blev foretaget af de 25 selskaber, hvad kunne man konstatere og hvornår var gennemgangen afsluttet?*
> *Opslag i SKATs sags- og journalsystemer skete umiddelbart efter modtagelse af anmeldelsen og varede frem til 24. juni, hvorefter Regnskab blev kontaktet med henblik på at oplyse om procedurer mv. Særlig Kontrol kunne med andre ord ikke finde oplysninger om selskaberne i SKATs IT-systemer. Advokaten oplyste os om, at han havde listen fra et håndskrevet notat, og at han derfor ikke var sikker på, om navnene var korrekte eller stavet korrekt."*

Forespurgt, om den egentlige problemstilling var, at man søgte i et forkert IT-system, og ikke det med stavefejlene, bekræftede vidnet dette.

13. januar 2016 – notat fra Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1884 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat).

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der udarbejdede dette notat, og om vidnet har været inde over notatet, forklarede vidnet, at han formentlig har bidraget med nogle af

de faktuelle oplysninger. Når der står Strategisk Styring, er det sandsynligvis udarbejdet af Marianne Ploug, som plejede at udarbejde sådanne notater, men det er et gæt. Marianne Ploug indsamlede oplysninger fra alle mulige og satte dem ind i et notat og sendte det videre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1884 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"SKAT har på et møde den 25. november 2015 med Rigsrevisionen redegjort for forløbet internt i SKAT…"*

Forespurgt, om vidnet ved, hvad baggrunden for dette møde var, og om vidnet deltog i mødet, forklarede vidnet, at han har været til møde med Rigsrevisionen, men om det var dette møde, skal han lade stå usagt. Det møde, han deltog i, handlede om den undersøgelse, Rigsrevisionen var ved at foretage, og Rigsrevisionen havde nogle spørgsmål til dem, i forbindelse med den rapport Rigsrevisionen skulle udarbejde. Det kan sagtens være dette møde, men han ved det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1885 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"Særlig Kontrol kontaktede derfor den 24. juni 2015 Betaling og Regnskab med henblik på at få oplysninger om procedurer på området og eventuelle andre oplysninger som senere (efter sommerferien) skulle bruges til at vurdere om der var yderligere forhold der kunne undersøges yderligere i relation til anmeldelsen. Det viser sig senere at 1 af de pågældende selskaber kan være omfattet af den formodede svindel på området, som SKAT efterfølgende afdækker i forlængelse af en yderligere anmeldelse i slutningen af juli måned, jf. nedenfor."*

Forespurgt, om det kun var et af de oplyste selskaber, der var omfattet af den formodede svindel, forklarede vidnet, at afsnittet nok er formuleret lidt forkert, da han tror, det handler om det ene selskab, som efterfølgende fik udbetalt refusion af udbytteskat. Efter de modtog anmeldelsen, var der én udbetaling til et af de nævnte selskaber på listen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at listen over de 25 selskaber sådan set omfattede selskaber, der var problematiske, men at der ud af de 25 selskaber var et enkelt, som fremadrettet lykkedes med at få refusion, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1887 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"SKAT vurderede, at oplysningerne i den første anmeldelse fra juni 2015 gav grundlag for en mistanke om svindel, men oplysningerne var for sparsomme til, at der umiddelbart kunne handles på dem."*

Forespurgt, om det også i dag er vidnets opfattelse, at oplysningerne fra den første anmeldelse var for sparsomme, forklarede vidnet, at med den viden, de har tilgængelig i dag, vil han svare nej, men med den viden, de havde tilgængelig på daværende tidspunkt, vil han svare ja. Den detaljerede anmeldelse og de detaljerede oplysninger kom først i august 2015. Hvis man ser på mistankegrundlaget, og hvornår SØIK tog sagen, kan man også se – selv om det er hypotetisk – at SØIK aldrig ville have taget sagen på det tidspunkt.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der ikke var mere detaljerede oplysninger på selskabsniveau i henvendelsen fra august 2015 i forhold til den henvendelse, vidnet modtog i juni 2015, og forespurgt, om ikke oplysningerne fra juni 2015 ville have været fuldt tilstrækkelige og fuldt detaljerede, til at vidnet i juni 2015 kunne have foretaget den samme øvelse som den, der blev foretaget i august 2015, hvis han havde været ovre i Sven Jørgen Nielsens arkiver, forklarede vidnet, at det kunne han godt. Hvis han havde været ovre i Sven Jørgen Nielsens arkiver og havde haft den viden, han har i dag, ville han have været i stand til at finde ansøgningerne på 20 selskaber og have taget dokumenterne ud og vurderet, om det grundlag var tilstrækkeligt til at sende det af sted. Forespurgt, om ikke vidnet også ville kunne have sammenholdt de oplyste pengestrømme med pengestrømmene fra deres udbetalingssystem, bekræftede vidnet dette. Det ville have været muligt at se, hvor de havde sendt pengene hen, og der ville det være muligt at se, at de havde sendt pengene til eksempelvis Goal Taxback. Han kom tidligere til at sige, at de kunne følge pengene til de modtagne kontoudtog, hvilket ikke er helt korrekt, da der på kontoudtogene alene er anført den andel, som er sendt videre. Hvis SKAT eksempelvis udbetalte 100 kr. til agenten, så skulle agenten have noget for besværet, og så sendte agenten resten videre. Så man kunne ikke følge beløbene krone for krone, men selvfølgelig kunne man nok godt sjusse sig frem til betalingerne, hvis det er i størrelsesordenen 100 mio. kr.

1. september 2016 – notat fra Særlig Kontrol med nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK

Vidnet blev forevist fra ekstraktens side 1891 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK).

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var forfatter til notatet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1897 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
> *Godkendt: Anne Munksgaard, Særlig Kontrol."*

Vidnet forklarede, at det ikke var ham, der skrev notatet, men det er sådan, man udarbejder notater. Han var ikke forfatter til notatet, men kom med input, og det var Anne Munksgaard, der skrev notatet.

Forespurgt, hvad baggrunden for notatet var, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Foreholdt, at det fremgår af notatet, at der ikke var kommet ny viden, og at det i det væsentlige er et notat med konklusioner svarende til konklusionerne i de tidligere notater, og forespurgt, om det også er vidnets erindring om notatet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1891-1896 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"Nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK med fokus på de kontrolhandlinger, der er foretaget mellem de forskellige anmeldelser*
>
> …
>
> *Kontrolhandlinger frem til første anmeldelse 24. august 2015:*
>
> …
>
> *Kontrolhandlinger mellem første og anden anmeldelse 13. november 2015:*
>
> …
>
> *Perioden mellem anden og tredje anmeldelse 24. august 2016:*
>
> …
>
> *Samlet konklusion:"*

Forespurgt, om vidnet husker nærmere om baggrunden for notatet, nu han har haft mulighed for at se det igennem, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, hvem der modtog notatet, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han mener dog, det var sidst i september 2015, SIR kom med deres afrapportering omkring sagen. Foreholdt, at SIR's rapport er fra 2015, mens notatet er fra 2016, forklarede vidnet, at han så ikke husker baggrunden for notatet.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1891 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"Det kan supplerende tilføjes, at første tip lød på formodet svindel i størrelsesordenen "op til 500 mio. kr.". Først i forbindelse med modtagelsen af det andet tip, hvor SKAT modtog yderligere supplerende oplysninger fra udlandet, herunder oplysninger om et større antal identificerbare selskaber fra udlandet, var det muligt at konstatere, at der var foretaget store udbetalinger til flere af selskaberne, hvorefter SKAT besluttede at sætte udbetalinger af refusion af udbytteskat i bero."*

Forespurgt, om der – hvis man ser på forløbet og den måde, det her beskrives på – var noget til hinder for, at man kunne have foretaget den samme øvelse tidligere, forklarede vidnet, at han tænker, det foreholdte er skrevet med den tilgang, de på daværende tidspunkt havde til området. Der kan altid opstilles hypoteser for, hvordan det burde have været, og hvad de kunne have gjort tidligere. Som tidligere forklaret kunne de med de oplysninger, der var i den første anmeldelse, have konstateret, at der var foretaget udbetalinger til 20 selskaber. De kunne også have gjort beløbet op med den viden, de har i dag, og trukket de felter ud og fundet alle de anmodninger, der var udbetalt til de selskaber. Det ville så identificere et eller andet beløb, der var udbetalt, men der ville ikke være nogen aktuelle ansøgninger for de 25 selskaber. Man ville så have hits i disse 20 selskaber, og man havde fået oplysninger om, at disse reclaim-agenter, fx Goal Taxback, havde været involveret. Men Goal Taxback er jo også en stor virksomhed, og den kan man godt finde. Så kunne de undersøge, om der var nogle registreringer på Goal Taxback, og hvis de kendte til udbetalingsmønstret, ville de have kunnet finde Goal Taxback, og så ville man den vej rundt have kunnet arbejde sig tilbage. Så der skulle indsættes en masse forudsætninger, de først efterfølgende fik kendskab til. Han kunne i hvert fald ikke træffe beslutning om, hvorvidt der skulle laves udbetalingsstop på baggrund af den første anmeldelse. Hvis man forestiller sig, at de havde været ude at hente alle disse dokumenter og kunne konstatere, at forbrydelsen var sket, og om der lå en fare ude i fremtiden, de skulle agere på, lå det stadig ikke inden for hans kompetenceområde. Spørgsmålet er også, om man overhovedet ville have gjort det, når man ser på SKAT's historie og "kunden i centrum", og at dette var en kundeserviceopgave.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 5069-5071 (Støttebilag vedr. refusionsanmodninger fra udvalgte selskaber i perioden 2012-2015), hvoraf det fremgår, hvilke af de selskaber, der blev oplyst i advokat [redacted] anmeldelse, der – ifølge oplysninger fra Skattestyrelsen – har fået udbetalt refusion af udbytteskat i 2012, 2013 og 2014, og hvor store beløb der er udbetalt.

Foreholdt, at langt hovedparten af de pågældende selskaber i 2013 og 2014 hver har fået udbetalt refusioner på i alt 55-60 mio. kr., og forespurgt, om ikke grundlaget – uanset enkelte bogstavers forskel i stavemåden – har været fuldt til stede for at få afdækket disse historiske udbetalinger på de anmeldte, forklarede vidnet, at det kan man godt sige, under forudsætning af at man på det tidspunkt kunne finde den rigtige mand i koncernen med den rigtige viden.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1891 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"SKAT har ikke efterfølgende fået ny viden eller nye oplysninger om forløbet sidste sommer og kan derfor ikke tilføje yderligere til udtalelsen fra 13. januar i år. Det er derfor fortsat SKA Ts konklusion, at:*
>
> *- SKAT ikke med de oplysninger, som blev modtaget i juni 2015, kunne identificere og klarlægge svind-lens omfang.*
>
> *- Der "alene" er udbetalt 1,8 mio. kr. mellem første og andet tip vedrørende de selskaber, som er omtalt i første tip, og at det ikke på nogen måde ville have været muligt at stoppe udbetaling af dette beløb.*
>
> *- SKAT først havde det nødvendige grundlag for at stoppe for refusionsudbetalingerne den 6. august 2015."*

Forespurgt, om vidnet stadig mener, at dette udsagn er retvisende, forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt fandt det retvisende. Hvis der spørges til hans viden i dag, og om hvordan han så ville have gjort det, så er det nok ikke retvisende.

Foreholdt, at da dette notat blev lavet i september 2016, havde de været igennem både første og anden anmeldelsesrunde, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det i notatet er anført, at SKAT ikke havde fået ny viden, og at det derfor fortsat var SKAT's konklusion, at man med de oplysninger, som blev modtaget i juni 2015, ikke kunne identificere og klarlægge svindlens omfang, forklarede vidnet, at de den 6. august 2015 blev klar over, hvad det var, de stod med, og ikke et sekund

før. Det kan være, at de rent hypotetisk kunne have gjort det, men det krævede, at de havde den rigtige mand på opgaven, og det kan være, at det ikke var ham selv, men det er tvivlsomt, om man kunne finde en anden, der vidste mere end ham lige præcis på det område. Det var en kundeserviceopgave, og der var ikke nogen kontrol, så de skulle finde en, der sad med al den viden, der kunne gøre det med de oplysninger, der kom ind. Kunne man finde den person, så ja.

Foreholdt, at det ikke er anført, at de ikke kunne finde den person, men at de med de oplysninger, der blev modtaget i 2015, ikke kunne identificere og klarlægge svindlen, bekræftede vidnet dette. Det mener han fortsat, da de jo ikke havde den viden før den 6. august 2015. Så kan man altid rulle det tilbage, hvis det er det, det handler om. Men dette notat var ikke lavet til det formål. Han mener, det er Anne Munksgaard, der har skrevet notatet, og han har ikke selv skrevet det. Han har ikke forfattet konklusionen, så derfor kan han kun sige, at notatet beskriver det forløb, de havde i sagen, og den konklusion, de mente, der på det tidspunkt var på det område.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1894 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"Kontrolhandlinger mellem første og anden anmeldelse 13. november 2015:*
>
> *I forbindelse med initiativer iværksat som led i "SKAT ud af krisen" blev der nedsat en særlig Task Force – Task Force udbytteskat. Task forcen skal gennemføre kontrol af de standsede anmodninger, herunder håndtering af eventuel svig, samt foretage en fuldstændig gennemgang og analyse af de allerede udbetalte, med henblik at afdække eventuel yderligere svindel."*

Forespurgt, hvem der var med i den omtalte taskforce, forklarede vidnet, at som han husker det, var Hans From og Anne Munksgaard penneførere og ansvarlige for opgaven. Derudover var det Kim Tolstrup, der var kontorchef i Store Selskaber, Lill Helene Drost og vidnet selv. Endelig var der en, der hed Charlotte Hansen, også fra Store Selskaber. I den taskforce foregik en masse ting. Store Selskaber tog sig af hele processen med at få afviklet de standsede anmodninger. I Særlig Kontrol tog de sig af og realitetsbehandlede alle de anmodninger, de havde standset og konkluderet kunne henføres til den anmeldte personkreds, så han var selv en del af det.

Forespurgt, hvilken kontrol der blev gennemført af taskforcen, som ikke allerede var gennemført på det tidspunkt, forklarede vidnet, at der som anført blev gennemført kontrol af de standsede anmodninger, som angik i alt 903 mio. kr. Det betød, at de anmodninger skulle realitetsbehandles, og det gjorde man ved at gennemgå dem rent kontrolmæssigt, og man bad ansøgerne om at indsende yderligere dokumenta-

tion for, hvorfor de mente, de var ejere af aktierne. Så det var også først på det tidspunkt, at man fik mere dokumentation ind, som kunne underbygge, om de var ejerne. Det havde man ikke med de allerede udbetalte ansøgninger, hvor der bare lå ca. fem bilag pr. ansøgning. Forespurgt, om den særlige kontrol gik på, at man faktisk foretog en materiel sagsbehandling af de anmodninger, der ikke var blevet behandlet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1895 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"Perioden mellem anden og tredje anmeldelse 24. august 2016:*
>
> …
>
> *Grundet sagernes kompleksitet og grænseoversridende elementer har det vist sig yderst vanskeligt og tidskrævende at få fat i den nødvendige dokumentation fra såkaldt "tredje mand" på, at den enkelte pågældende ansøger også er retmæssig ejer af den aktie, der tilbagesøges refusion på."*

Forespurgt, hvilken dokumentation de her efterlyste, forklarede vidnet, at de efterspurgte bl.a. pengestrømmene og kontrolsporet. Det lå de ikke inde med, så det var noget, der skulle skaffes. De havde mulighed for at spørge deres samarbejdspartnere i udlandet, bl.a. IRS, vedrørende de amerikanske pensionsplaner, herunder om pensionsplanerne havde selvangivet, og om de kendte dem. Det var sådanne undersøgelser, der pågik for at tegne et billede af, hvad det var for enheder, de havde med at gøre, hvor mange penge de havde, og om de havde tilkendegivet at have nogen penge overhovedet, hvilken dokumentation de reelt lå inde med, og om de på nogen måde kunne dokumentere, at de havde været ejere af aktierne. Det var sådan noget, de bad om. Forespurgt, om det var i de tilfælde, de anmodede eksterne myndigheder om at oplyse om, hvad pensionsplanerne havde selvangivet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad der ligger i kontrolsporet i forhold til pengesporet, forklarede vidnet, at pengesporet og kontrolsporet er det samme.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1895-1896 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"SKAT har endvidere fra VP Securities (Værdipapircentralen) modtaget oplysninger om hvilke personer og selskaber, der har modtaget udbytte fra danske C20-selskaber i perioden 2014 og 2015.*

…

Alle ovennævnte forhold har været nødvendige at inddrage i sagsbehandlingen for af kunne oplyse og afgøre sagerne på et tilstrækkeligt solidt grundlag."

Forespurgt, hvordan disse oplysninger fra Værdipapircentralen blev indhentet, forklarede vidnet, at Værdipapircentralen havde pligt til at indsende oplysningerne til SKAT, og det havde de gjort tidligere. SKAT havde stadig bemyndigelse til at spørge igen, så det gjorde de. De indhentede oplysningerne på det grundlag, der nu var, hvilket ville sige, at man sendte en forespørgsel af sted. Forespurgt, om det i virkeligheden var de oplysninger, Værdipapircentralen havde indsendt én gang, som SKAT bad om at få igen, forklarede vidnet, at det var de nødt til. Forespurgt, om det var, fordi SKAT ikke havde lagret de oprindeligt indsendte oplysninger, forklarede vidnet, at man vist aldrig havde besluttet, hvilket format oplysningerne egentlig skulle sendes ind i. Der kunne derfor være forskellige formater for, hvilket selskab der havde udloddet, og det at køre det sammen i et datawarehouse og så få det til at virke har tilsyneladende været en smule problematisk. Derfor var de nødt til at bede om de enkelte udlodninger inden for VP, da det var dem, der orkestrerede fordelingen af udbytte til de enkelte, for på den måde at finde ud af, om der fx var nogle af de amerikanske pensionsplaner, der havde et depot i Danmark. Forespurgt, om de bad om det, fordi de ikke kunne finde de oprindelige indberetninger, eller om det var, fordi det viste sig, at de oprindelige indberetninger ikke var læsbare i forhold til de systemer, de havde, forklarede vidnet, at det var en blanding.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1896-1897 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

"Samlet konklusion:

Det er SKATs vurdering, at de ovenfor nævnte kontrolhandlinger er foregået kontinuerligt og så hurtigt, som det overhovedet har kunnet lade sig gøre, og at sagsbehandlingen må betragtes som særdeles rimelig henset til, at der har været tale om indhentelse af dokumentation i andre lande, som kan tage op til flere måneder, afholdelse af adskillige møder med SØIK, afholdelse af møder med udenlandske skattemyndigheder, afholdelse af møder med Finanstilsynet, indkaldelse af dokumentation hos ansøgerne eller disse repræsentanter, hvortil skal lægges de frister, som ansøgerne har fået til at indsende dokumentation mv.

Endelig bør det nævnes, at der i flere tilfælde har været tvivl om forvaltningsretlige problemstillinger, hvor Jura har involveret kammeradvokaten i besvarelsen. Mang-

lende afklaring på disse problemstillinger har desuden i perioder forlænget sagsbehandlingstiden."

Forespurgt, hvilke forvaltningsretlige problemstillinger der her blev afklaret, forklarede vidnet, at det fx kunne være, hvor meget dokumentation de i virkeligheden kunne spørge om. Forespurgt, om der derved henvises til officialprincippet, og hvad man kan bede parten om selv at komme med, forklarede vidnet, at det drejede sig om, hvor meget de i virkeligheden selv kunne bidrage til sagens oplysning, hvis ingen andre havde lyst til det.

Forespurgt, hvordan vidnet ser på den vurdering, når man i dag ser på forløbet, forklarede vidnet, at det fortsat er hans vurdering, at det var en hurtig sagsbehandling. Det foregik over ganske få måneder, og hvis man sammenholder med, hvordan en normal sag forløber i SKAT, så var dette ultra hurtigt.

6. oktober 2016 - forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende refusionsudbetalinger den 6. august 2015

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1898 (2016-10-06 - Forelæggelse for Jim Sørensen vedr. udbetalinger af refusion af udbytteskat den 6. august 2015).

Forespurgt, om vidnet var inde over denne, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget. De kan godt have fået en bestilling på den og leveret nogle fakta.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at der var et problem i forhold til Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det gjorde han først efter, at Jim Sørensen havde sendt en anmeldelse til SØIK. Han husker ikke, hvornår det var, men det var sent i forløbet. Forespurgt, om det først var efter august 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet herefter var inde over forløbet omkring Sven Jørgen Nielsen, bekræftede vidnet dette. Han ydede sagkyndig bistand over for SØIK og lagde i den periode en del af sin arbejdstid hos dem i forhold til denne sag. Han havde også til opgave at finde oplysninger om Sven Jørgen Nielsen i SKAT's systemer. Den form for assistance har han bistået SØIK med.

Forespurgt, om vidnet har haft noget med forløbet af selve personalesagen at gøre, forklarede vidnet, at det har han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

SIR's 2010- og 2013-rapporter

Forespurgt, om de på mødet den 6. august 2015 gennemgik de udfordringer, der var i udbytteadministrationen, herunder de problemstillinger, der var skitseret i SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han senere i forløbet. Han kan ikke sige præcist hvornår, men det blev ikke nævnt på daværende tidspunkt. På mødet den 6. august 2015 blev det alene nævnt, at man var ved at udarbejde nogle svar til nogle rapporter. Det blev oplyst, at SIR var på besøg og var ved at foretage nogle undersøgelser, men hans ærinde var jo noget andet.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med det historiske forløb, og det forhold, at man reelt ikke havde kontrolleret, at det var de egentlige aktionærer, der fik udbetalt refusion, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet i løbet af juli 2015 overvejede selv at undersøge, om udbytteområdet var eksponeret, eller om der var kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om han heller ikke overvejede, hvordan området havde udviklet sig i forhold til sandsynlighedskontroller, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om det er sædvanligt, at man i en enhed modtager det, de også selv opfattede som en seriøs anmeldelse, fra en kendt skatteadvokat om svindel, som pågår, med en størrelse på 500 mio. kr., og man så ikke agerer hurtigere for at mitigere risikoen for tab, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Proceduren er, at en sådan anmeldelse kan have flere forskellige ben, og proceduren er, at den i første omgang bliver visiteret og tildelt en sagsbehandler, og så er det sagsbehandlerens opgave at få denne anmeldelse prioriteret frem for andre sager og så få sat den i gang.

Forespurgt, om vidnet i løbet af juli 2015, da han ikke straks fik et svar fra Sven Jørgen Nielsen, overvejede at igangsætte andre spor, så sagen ikke lå stille, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Ledelsesmæssig opfølgning på udbyttesagen

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det i en sag af denne karakter er sædvanligt, at der kun kom en enkelt opfølgende henvendelse fra vidnets leder, og at der ikke kom flere, forklarede vidnet, at det er svært at svare på. Når

sagen omtales som en sag "af denne karakter", er det vigtigt at huske, at de på dette tidspunkt faktisk ikke vidste, om de havde en sag. De havde fået en seriøs henvendelse, og de arbejdede med sagen, men de vidste faktisk ikke, om de havde en sag. Det ville de indledende undersøgelser vise. Han kan ikke udelukke, at han har orienteret Lill Helene Drost mundtligt, hvilket i så fald ikke fremgår af materialet, og han kan ikke huske, om det er sket. Normalt vil de have talt om det – ikke nødvendigvis med direktøren, da det er særegent, at hun er på banen fra begyndelsen og senere i forløbet. Men det typiske vil være, at man har en snak med sin leder. I øjeblikket er det én gang om måneden, hvor de drøfter sagerne.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

2.-27. juli 2015

Forespurgt af advokat Peter Breum, om vidnet i juli 2015, hvor vidnet også havde sommerferie, også havde andre sager end denne anmeldelse, han skulle behandle, bekræftede vidnet dette. Hans arbejde foregik, ved at han også havde andre sager, der skulle visiteres, og andre sager, der skulle behandles, og andre sager, der skulle svares på i den forgangne periode.

Forespurgt, om den periode, hvor sagen lå stille, var længere eller kortere end normalt, når sager lå på deres bord, forklarede vidnet, at det var den ikke. Som tidligere forklaret, er sagsforløbet ofte ekstremt langt i de sager, de arbejder med, så det er ikke unormalt, at en sag "ligger stille" i 14 dage. Der kan sagtens foregå undersøgelser, selv om sagen "ligger stille".

Forespurgt til Sven Jørgen Nielsens reaktion, da vidnet havde den første henvendelse til ham, og da vidnet kom og spurgte om selskaberne, forklarede vidnet, at Sven Jørgen Nielsen var meget overrasket over, at han ikke lige havde fået fortalt ham om de ting, han havde spurgt til i den e-mailkorrespondance, de havde haft i perioden. Da han så fandt dokumenterne, var Sven Jørgen Nielsen meget overrasket og sagde, at dem havde han mange af. Så Sven Jørgen Nielsen reagerede lidt sjovt, men det var ikke noget, han på daværende tidspunkt tænkte over, da han blot tænkte, at Sven Jørgen Nielsen var overrasket over, at han havde fået så mange ansøgninger, men han sad også og tastede så mange beløb. Det var først efterfølgende, han tænkte, at det var en underlig reaktion.

SKAT's IT-systemer

Forespurgt, om der i SKAT's IT-systemer er en overordnet søgeknap, hvor man kan gå ned i en database og se, om systemet i det hele taget har noget, der minder om de pågældende navne, forklarede vidnet, at de godt kunne tænke sig en sådan overordnet søgeknap, men at det ikke er sådan. De har frygtelig mange systemer, og man skal lave opslag i hvert enkelt system, medmindre man kan bygge en rapport, hvor man går bagom og hiver data ud. Det var det, han bad IT-manden om at gøre, da han ikke selv kunne gøre det, og han vidste slet ikke, hvilke systemer data var gemt i.

Forespurgt, om vidnet således ikke vidste, hvilket system af flere der udbetaltes i, når man udbetalte refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det vidste han ikke. Han kendte godt systemet 3S, fordi han tidligere har arbejdet med systemet, hvori selskaberne før i tiden selvangav, men at udbytterefusionerne også foregik i det system, havde han ikke noget kendskab til.

Forespurgt, om der var noget sted, hvor man kunne få oplysninger om, hvor udbytteskat blev behandlet rent IT-mæssigt, og hvilken del af systemet det var i, forklarede vidnet, at man nok ville kunne finde et lille afsnit på side 5000, hvis man læste hele vejledningen til 3S. Men det ville kræve, at man vidste det, og man skulle søge i vejledningen for at finde information, der kunne være nyttig for ens arbejde. Det gjorde de efterfølgende.

4. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedrørende samarbejde med Store Selskaber

Vidnet blev af advokat Kim Meurs-Gerken på ny forevist ekstraktens side 4990 (2015-08-04 (1) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedr. samarbejde med Store Selskaber, Christian Baden Ekstrands e-mail af 4. august 2015 kl. 03.24)

Forespurgt, hvad årsagen var, til at vidnet sendte e-mailen direkte til Anne Munksgaard, og at Lill Helene Drost ikke var kopimodtager på den, forklarede vidnet, at han husker det, som at Anne Munksgaard kommunikerede direkte med ham, så derfor var det naturligt at underrette hende om det her. Forespurgt, om det skal forstås således, at Anne Munksgaard, eftersom hun havde modtaget den indledende anmeldelse, var den øverste tovholder på denne sag, forklarede vidnet, at det kan man godt sige. Det var også Anne Munksgaard, der forestod alle de yderligere orienteringer opad.

LILL HELENE DROST

Kl. 13.15 mødte Lill Helene Drost som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra oktober 2013 til januar 2018 var ansat som funktionsleder i SKAT's afdeling Særlig Kontrol, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering, forklarede vidnet, at det var Fredensborg.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2013, forklarede vidnet, at hun nu er funktionsleder i Skattestyrelsens Særlig Kontrol i en afdeling, der hedder Kompleks Svig, og hun er leder af en enhed, der hedder Kompleks Svig 3. Hendes karriere begyndte i 1986, hvor hun var ansat i et autoriseret revisionsfirma og blev uddannet som registreret revisor. Den 1. maj 1994 blev hun ansat i det daværende Told og Skat, hvor hun skulle varetage kontrol af revisionsopgaver. Hun fik merit for nogle af de fag, hun havde haft på uddannelsen til registreret revisor og blev skatterevisor, og siden fik hun en master i skat. I begyndelsen af 2008 blev hun ansat som leder af en kundeserviceenhed med nummerpladeekspedition og andre kundeserviceopgaver, og den 1. december 2010 blev hun ansat i det daværende Økokrim, fordi hun skulle være projektleder af et nyoprettet projekt, som hed Money Transfer. I 2012 færdiggjorde hun en master i offentlig ledelse. Den 1. oktober 2013 blev Økokrim med 200 medarbejdere lukket ned, og hun blev ansat i det, der blev den fortsættende enhed, Særlig Kontrol, med ca. 100 medarbejdere, hvor hun blev projektejer for et nyoprettet projekt, som hed Enkeltsager. De var lidt færdige med at tale så meget om Økokrim og kriminalitet, svig og svindel, så nu hed projektet Enkeltsager. Det var et projekt, som skulle modtage sager fra det øvrige Indsats og måske fra politiet og kuratorer. Det skulle angå organiseret økonomisk kriminalitet, og der var nogle helt klare retningslinjer, i forhold til at sagerne skulle være omfattet af straffelovens § 289, hvilket ville sige, at det skulle være en unddragelse på over 500.000 kr., og så skulle det være med en tilregnelse, som var forsætlig. De skulle altså ikke som tidligere tage sager op af egen drift – det var ikke længere

deres opgave, og det var der andre projekter i Særlig Kontrol, der tog sig af. Det var ikke deres opgave at undres ud over det, de fik ind i visiteringspostkassen.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder i perioden fra 2013 og frem var, forklarede vidnet, at det gennem hele forløbet har været Anne Munksgaard. I 2013, hvor Økokrim blev lukket ned, var det en anden leder, Johnny Schaadt Hansen, der var underdirektør.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var, forklarede vidnet, at der var en ledergruppe i Særlig Kontrol, som var den ledermæssige samarbejdsgruppe, og så var der naturligvis hendes ca. 20 medarbejdere, som hun samarbejdede med i dagligdagen. I og med at vidnet var projektleder på Projekt Enkeltsager, var hun projektejer på projektet, og hun havde en medprojektejer, Vagn L. Larsen, som sad i Aarhus. Derudover havde de fra en anden enhed en medarbejder, der hed Line Haslev, der var tovholder på projektet, og så var Christian Baden Ekstrand medtovholder på projektet. De to skulle visitere de sager, der kom ind, og de havde andre sagstypeansvarlige, som de kunne sende sager til, hvis der skulle visiteres inden for nogle særlige fagområder.

Forespurgt, om alle de 20 medarbejdere, der refererede ind til vidnet, var tilknyttet Projekt Enkeltsager, forklarede vidnet, at alle hendes 20 medarbejdere sad på Projekt Enkeltsager. Nogle af de andre enheder var blandede, hvor de havde nogle medarbejdere, som behandlede enkeltsager, og andre som behandlede måske kædesvig eller momskarruseller eller det, som de kaldte Særlige Persongrupper. I 2013 var der omkring 47 årsværk på Projekt Enkeltsager fordelt over landet.

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i forhold til de sager, der kom ind, forklarede vidnet, at den var ledelsesmæssigt koordinerende. Hun skulle bl.a. sørge for afholdelse af møder, og når der var nogle uoverensstemmelser på tværs, skulle hun sammen med Vagn L. Larsen finde ud af at løse dem.

Forespurgt, om vidnet var inde over konkret sagsbehandling og forelæggelse på de enkelte sager, forklarede vidnet, at de havde forskellige sagstypeansvarlige medarbejdere på fx moms, punktafgifter, registreringsafgifter, biler eller skattely, hvor medarbejderne fik tildelt sagerne til vurdering af, hvorvidt sagerne skulle tilgå Projekt Enkeltsager, eller om de skulle sendes tilbage, fordi de ikke opfyldte betingelserne. Så indimellem har hun skullet bidrage i forhold til at træffe en beslutning om det.

Forespurgt, om de i vidnets enhed – når nu de behandlede sager, som kom ind som enkeltsager udefra – arbejdede med risikostyring i forhold til at forsøge at spotte og afdække, hvor der var særlige risici i SKAT's organisation, eller hvor der manglede

kontrolmuligheder, forklarede vidnet, at det blev fuldstændigt pillet væk den 1. oktober 2013, hvorefter de kun skulle varetage de helt konkrete sager, der kom til dem udefra. De havde ingen risikoopgaver. Forespurgt, om de dermed ikke havde nogen proaktive opgaver, forklarede vidnet, at det havde de slet ikke. De skulle kun vurdere, om sagerne faldt ind under deres retningslinjer, eller om de ikke gjorde.

Forespurgt, om de, når en sag kom ind, alene vurderede, om den lå inden for deres arbejdspensum, og ikke i forhold til behandlingen, om det var en højrisikosag eller en lavrisikosag, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De kunne kun tage en sag op selv, hvis de havde en anden sag, som de kunne have en afledt sag af. Hvis de eksempelvis kunne se, at en hovedaktionær havde handlet svigagtigt, og de kunne se, at hans kone havde gjort det samme, så måtte de gerne tage konens sag op, men det var virkelig stramt, i forhold til hvad de kunne tillade sig, i forhold til hvad de tidligere kunne.

Forespurgt, om det var i januar 2013, der skete strukturændringer, forklarede vidnet, at Økokrim blev lukket ned den 1. oktober 2013. Forespurgt, om nedlukningen af Økokrim skete på samme tidspunkt i januar eller april 2013, som man ændrede strukturen væk fra enhedsorganisationen, forklarede vidnet, at det ikke havde noget med hinanden at gøre.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om de så på risikoen i de enkelte sager, de fik ind, da der kunne være forskel på risikoen i de enkelte sager, som faldt inden for deres område, forklarede vidnet, at de godt kunne ærgre sig lidt over, at de somme tider fik nogle sager, som eksempelvis en indsatsafdeling havde indkaldt materiale til og måske endda skulle til at træffe afgørelse i, men så pludselig fandt ud af, at beløbet var over 500.000 kr., og at der nok også var forsætlighed ind over, hvorefter sagen blev sendt over til dem, og så skulle de nærmest bare lave den færdig. Så de havde ikke så meget undersøgelsesfase. I forbindelse med "SKAT ud af krisen" i 2015 fandt man ud af, at det skulle blødes lidt op. Så oprettede man Antisvindel, og hendes enhed blev lavet om til at hedde Kompleks Svig, og så måtte de gerne i et vist omfang tage noget op selv. Det var stadig deres hovedopgave at tage de ting, der kom udefra. De havde ikke risikomodeller eller medarbejdere, som sad og kiggede på, om der var noget, de skulle tage sig af, ud over den nye enhed Antisvindel, som blev oprettet i oktober 2015 på baggrund af "SKAT ud af krisen".

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man – når sagen kom ind og blev visiteret – ikke så på, om der var grund til at give sagen en særlig behandling eller noget andet, men at sagen uden videre blev visiteret til medarbejderne, forklarede vidnet, at hun er sikker på, at der var nogle medarbejdere, der ville have syntes, at det kunne være dejligt, hvis ledelsen måtte prioritere sagerne, men det måtte de ikke. Sager-

ne skulle fordeles med det samme til en medarbejder, og så var det op til lederne at finde ud, hvem de kunne fordele sagerne til. Hun brugte rigtig meget tid på, sammen med Vagn L. Larsen, at finde ud af, hvor de kunne hælde sagerne hen. Det var besluttet, at sagerne ikke måtte stå på en sagspulje, men skulle direkte ud til sagsbehandlerne, og derfor kunne de få nogle pukler.

GENERELT OM SÆRLIG KONTROL

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1629 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.).

Forespurgt, om det er en arbejdsbeskrivelse, vidnet har været inde over eller er bekendt med, forklarede vidnet, at hun er bekendt med den, i den forstand at den er lavet i Indsats Borger og var Indsats Borgers retningslinjer, ligesom hun havde sine retningslinjer. Særlig Kontrol var jo også impliceret i Indsats Borgers retningslinjer, i forhold til hvordan Indsats Borger skulle forholde sig, når de fik en anmeldelse, der skulle til Særlig Kontrol. Så hun er bekendt med den, men det er ikke hendes dokument, og hun har ikke været med til at skrive det, da det vedrører et andet forretningsområde.

Forespurgt, om det dermed ikke var vidnets styringsdokument, men at dokumentet styrede de opgaver, der gik til vidnet, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt havde en anden håndtering af opgaver tilgående Særlig Kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1641 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.):

> *"5. Faglige problemstillinger*
>
> *5.1 Videregivelse til Særlige Kontrol*
>
> *Når en sag visiteres eller kontrolleres i projekt "Anmeldelser og kontroloplysninger m.m.", skal sager, der er relevante for Særlig Kontrol overføres til dem. Særlig Kontrol skal udelukkende tage sig af særlige (komplekse) kontrolsager, hvor der er en tydelig indikation af overtrædelse af straffeloven § 289/ 289a."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1647 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.):

"Retningslinjer for oversendelse af kontrolsager mellem Særlig Kontrol og andre afdelinger i Indsats

…

Følgende sager skal behandles i Særlig Kontrol:

- Alle sager, hvor der er en tydelig indikation for, at der foreligger en overtrædelse af straffelovens § 289 og § 289 a (500.000 kr. pr. skatte- eller afgiftstype).

- Andre sager, hvor der i øvrigt er indikation af, at der foreligger en overtrædelse af straffelovens kap. 28 om formueforbrydelser samt straffelovens § 171 om dokumentfalsk, hvor der er tale om betydelige beløb (500.000 kr.)."

Forespurgt, om denne beskrivelse fra juli 2015 efter vidnets opfattelse svarer til, hvad der også var tilfældet inden dette tidspunkt, eller om der var tale om nye retningslinjer, forklarede vidnet, at det var den beskrivelse, de på det tidspunkt allerede arbejdede efter. Forespurgt, om det i tiden inden denne udkom, var de samme retningslinjer, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der er to SIR-rapporter fra henholdsvis 2010 og 2013, som retter sig mod udbytteområdet, og forespurgt, om de i vidnets enhed blev gjort bekendt med, hvis der var kritiske SIR-rapporter på de forskellige forvaltningsområder, forklarede vidnet, at det blev de kun, hvis det var inden for deres eget område. Forespurgt, om de ville blive orienteret, hvis de skulle være opmærksomme på, at der var et område, hvor der ikke var nogen kontrol, forklarede vidnet, at det ville de ikke.

Forespurgt, om vidnet på anden vis blev bekendt med, at udbytteområdet var eksponeret i forhold til kontrol og sagsbehandling, forklarede vidnet, at det har hun slet ingen viden om.

JUNI 2015 – HENVENDELSE FRA EN ADVOKAT OM MULIG SVINDEL

16.-18. juni 2015 – korrespondance med en advokat om mulig svindel med udbytterefusion

Vidnet blev forevist fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne Munksgaards e-mail af 16. juni 2015 kl. 20.03 til Lill Helene Drost, Christian Baden Ekstrand, Line Haslev og Vagn L. Larsen med videresendelse af e-mail fra advokaten).

Forespurgt, hvor ofte SKAT modtager anmeldelser af en karakter, der kan sammenlignes med denne, forklarede vidnet, at det gør de ikke særlig ofte.

Foreholdt, at [redacted] er advokat, og at han er en advokat, som beskæftiger sig med skatteret og skatteretlige emner, og forespurgt, om det var en person, vidnet kendte eller havde hørt om, forklarede vidnet, at hun kendte hans navn som repræsentant for nogle af deres modparter.

Forespurgt, om det var usædvanligt at modtage denne type anmeldelser, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

> *"… 500.000.000kr."*

Forespurgt, hvor ofte de modtager anmeldelser om beløb af den størrelse, forklarede vidnet, at det ikke sker ret ofte, da det er et astronomisk beløb, men de får rigtig mange anmeldelser. De undredes over, at det var et så stort beløb.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

> *"Hovedpersonen er angiveligt en mr. Sanjay Shah som ejer Solo Capital concernen, som har selskaber i Uk og Dubai.*
>
> *De fire reclaim selskaber der indsender blanketter til SKAT - og som derfor må figurere på listen over dem, der anmoder om udbetaling af udbytteskatter er ifølge det oplyste: Goal Taxback Ltd , Tim Partners, acupay's, SEB Futures og SynTax GIS."*

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var konkrete og specifikke oplysninger, og om det er normalt i en anmeldelse, at man får denne karakter af oplysninger, forklarede vidnet, at det umiddelbart er normalt, at man får oplysninger, som afsender mener, at man kan arbejde videre på i Skatteforvaltningen.

Foreholdt, at advokat [redacted] rettede henvendelse tre gange inden for 2-3 dage, og forespurgt, om det er et sædvanligt forløb, når man får anmeldelser ind, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, da de praktisk talt aldrig får anmeldelser ind,

idet anmeldelserne går til Anmeldelsesprojektet. Denne sag var speciel, også ved at anmeldelsen gik direkte til en underdirektør.

Forespurgt, om det var usædvanligt, at anmeldelsen gik direkte til Særlig Kontrol, forklarede vidnet, at det var usædvanligt for dem, da de ikke normalt fik anmeldelser ind på den måde.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun fik e-mailen fra Anne Munksgaard den 16. juni 2015 kl. 20.03, hvori Anne Munksgaard orienterede vidnet og Christian Baden Ekstrand om anmeldelsen fra samme dag, forklarede vidnet, at hun tænkte, at det var en stor sag. Anne Munksgaard skrev også, at de ville følge op på den næste dag, og derfor tænkte hun ikke så meget andet over det, end at Anne Munksgaard ville tage sagen med, så de kunne følge op på det på Afdelingens Dag, hvor hele Særlig Kontrol mødte ind, både medarbejdere og ledere. Forespurgt, om de så gjorde det der, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad de drøftede, da de mødtes dagen efter, forklarede vidnet, at de ikke drøftede så meget andet, end at de, da de mødtes tidligt om morgenen, tog en snak om fordelingen af sagen. Det gav meget god mening, at det var Vagn L. Larsen, Line Haslev, Christian Baden Ekstrand og hende selv, der modtog e-mailen, da hun og Vagn L. Larsen skulle blive enige om, hvor sagen skulle placeres. De fandt meget hurtigt ud af, at det ville være en god idé at sætte Christian Baden Ekstrand på sagen.

Foreholdt, at det set bagud forekommer at være en stor sag – på 500 mio. kr. – at sætte en enkelt sagsbehandler på, og forespurgt om de gjorde sig nogle overvejelser om at sætte mere end én sagsbehandler på, forklarede vidnet, at Christian Baden Ekstrand på det tidspunkt var skattetypeansvarlig på skattely og skattepligt, og i den forbindelse havde han en visiteringsfunktion. I hendes opfattelse fik han sagen ind på samme måde, som han fik andre sager, selvom der var mange nuller på i forhold til andre sager, og så skulle han i gang med at undersøge, hvad det var for en sag. At de så allerede havde sagt, at sagen skulle behandles i Særlig Kontrol, var noget andet, men hun er sikker på, at Christian Baden Ekstrand greb sagen an, som han plejede, og gik i gang med at undersøge, hvad det var for en sag.

Forespurgt, om der var overvejelser om, at denne sag var så stor og af en sådan karakter, at der skulle to eller tre sagsbehandlere på sagen, forklarede vidnet, at det var der ikke på det tidspunkt. De kunne ikke vide noget som helst – uanset at det var et stort beløb, og at det kom direkte til en underdirektør. De havde ikke noget dokumentation, så de blev nødt til at sætte en medarbejder i gang med at undersøge sagen, og det var helt normalt, at det var én medarbejder, der gik i gang med det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der ligger i, at Christian Baden Ekstrand havde en visiteringsfunktion, forklarede vidnet, at det betød, at han var en af de sagstypeansvarlige, som visiterede sagerne, når de fik sager ind fra øvrige indsatsprojekter eller andre steder fra, i forhold til om de skulle beholde sagen i enheden, eller om den skulle ud. Det gav derfor god mening, at det også var ham, der fik denne sag, da han var vant til at tage imod sager, som lå på et tidligt stadie.

Forespurgt, om det dermed ikke betød, at Christian Baden Ekstrand kunne vurdere, at der skulle flere medarbejdere på, fx hvis sagen voksede, eller der skete et eller andet, så det ikke var tilstrækkeligt med én person, forklarede vidnet, at hun havde fuld tillid til, at hvis han kunne se, at det krævede et større arbejde eller hjælp fra andre, så ville han have sat en kollega på. De sad i et storrumskontor, og hun er sikker på, at så var det blevet gjort. Det ville han sagtens selv kunne have gjort. Forespurgt, om han havde charge til det i sin funktion, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

"Kære Anne Munksgaard

Under henvisning til vores telefonsamtale for lidt siden…"

Forespurgt, om de drøftede eller fik oplyst af Anne Munksgaard, hvad indholdet af den telefonsamtale var, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Hun var sikker på, at e-mailen blot var en opsummering af, hvad de havde talt om, og så ville han sende det på skrift til Anne Munksgaard, måske uddybende.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der er lavet et telefonnotat fra den pågældende telefonsamtale, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1564 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne Munksgaards e-mail af 16. juni 2015 kl. 20.00):

"Som nævnt, vi følger op straks,"

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der på dette tidspunkt havde været af drøftelser og aftaler mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen, forklarede vidnet,

at det er hun ikke. Hun blev bare på et tidspunkt orienteret om, at Anne Munksgaard selvfølgelig havde orienteret Jim Sørensen. Forespurgt, hvorfor det er selvfølgeligt, at Jim Sørensen var orienteret om denne sag, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvorfor hun sagde det, men det ville give god mening, da det jo var et stort beløb.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1641 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.):

> *"5.2 Ledelsesinvolvering og VIP Sager*
>
> *I forbindelse med visiteringen af en sag, kan vi støde på sager, der kræver en ledelsesmæssig involvering."*

Forespurgt, om det kan være den overvejelse, der er slået igennem, forklarede vidnet, at Anne Munksgaard havde fået sagen direkte til sig, så på den måde giver det god mening, hvis hun ledelsesinvolverede opad, på samme måde som hun selv ville have orienteret Anne Munksgaard, hvis sagen var landet på hendes bord.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne Munksgaards e-mail af 16. juni 2015 kl. 20.03 til Lill Helene Drost, Christian Baden Ekstrand, Line Haslev og Vagn L. Larsen):

> *"Hej, vi skal følge op på denne i morgen, jeg har lidt yderligere oplysninger, hilsen Anne"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad disse yderligere oplysninger kan have været, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1567 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 17. juni 2015 kl. 08.36 til Anne Munksgaard):

> *"Tak for din mail og som lovet fremsender jeg kontoudtog for perioden 16. december 2014 - 15. januar 2015 i såvel DKK som i Euro.*
> *Udover at det fremgår at S. Shah (Sanjay) modtager 7,8 mio Euro, fremgår det at de fire nævnte reclaimagenter har modtaget betalinger - Goal Taxback LIM, Syntax GIS Ltd, The TIM Partneres og ACUPAY."*

Foreholdt, at denne e-mail blev sendt videre til både vidnet og Christian Baden Ekstrand, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der skete i forhold til de oplysninger, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Det var en oplysning til Christian Baden Ekstrand, som han kunne bruge i forbindelse med sine undersøgelser. Forespurgt, om vidnet gennemgik kontoudskrifterne for at se, hvad der kom, forklarede vidnet, at det gjorde hun slet ikke. Forespurgt, om vidnet efter sin opfattelse havde placeret sagen, og at hun derefter ikke var tæt på den, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det var normalt, at man modtog sådanne kontoudskrifter, når man modtog en anmeldelse udefra, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1567 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 17. juni 2015 kl. 08.36 til Anne Munksgaard):

> *"Du er velkommen til at kontakte mig telefonisk for at gennemgå de oplysninger jeg har fremsendt, idet jeg kan oplyse at jeg har en af mig håndskreven liste over der selskaber der angiveligt har optrådt som fiktive ejere af aktierne…"*

Forespurgt, om vidnet husker, om hun drøftede med Anne Munksgaard, om det var hensigtsmæssigt at rette henvendelse, og om Anne Munksgaard havde gjort det eller ville gøre det, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om vidnet ved, om og i givet fald hvilke undersøgelser der blev foretaget i forhold til kontoudtogene, der fulgte med e-mailen den 17. juni 2015, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

> *"Jeg er I besiddelse af lidt yderligere oplysninger om de angivelige "sælgere" af aktier til de ovennævnte 25 selskaber, men min klient har bedt mig om at vente med at oplyse disse, da han som tidligere anført frygter for, at der vil kunne afsløres hvem der muligvis står bag anmeldesen."*

Forespurgt, om de havde overvejelser om at rette en henvendelse, eller om vidnet er bekendt med, at der blev rettet en henvendelse til advokat [redacted] i forlængelse af denne tilkendegivelse om, at han havde yderligere materiale, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, der blev. Christian Baden Ekstrand gjorde det ikke, hun gjorde det ikke selv, og hun er heller ikke vidende om, at Anne Munksgaard gjorde

det. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var overvejelser om at gøre det, forklarede vidnet, at det var hun ikke inde over.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

> *"Jeg har selvfølgelig forståelse for, at der påhviler SKAT en streng fortrolighed om sagens videre forløb, men af hensyn til min klient og hans personlige sikkerhed, så jeg meget gerne om jeg kunne få et "hint" om, at man har taget anmeldelsen alvorligt og videresendt den til SØIK, således at han kan gøre sig klar til at beskytte sig selv bedst muligt."*

Forespurgt, om de her havde drøftelse om, hvad man skulle eller burde gøre her, forklarede vidnet, at de har 100 % tavshedspligt, så de kunne ikke orientere ham om noget. Det var rigeligt, at Anne Munksgaard et sted skrev, at de kiggede på det. Mere havde han overhovedet ikke krav på at vide, og det havde de heller ikke lov til at give ham.

Forespurgt, om det dermed var helt efter bogen, i forhold til hvordan man som myndighed skulle agere med tavshedspligt, bekræftede vidnet dette.

18.-30. juni 2015 – Særlig Kontrols undersøgelse af mulig svindel med udbytterefusion

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5041 (2015-06-22 (1) - Indkaldelse til møde den 22. juni 2015 fra Lill Helene Drost vedr. drøftelse af 'større skattelysag', sendt til Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand).

Forespurgt, om vidnet husker baggrunden for, at hun indkaldte til dette møde, forklarede vidnet, at hun ikke præcist husker baggrunden, men i og med at mødet skulle vare en halv time, forestiller hun sig, at Anne Munksgaard har haft et andet ærinde i Fredensborg, og at Anne Munksgaard har spurgt hende, om hun ikke lige kunne kalde dem sammen om eftermiddagen, så de kunne tage en status. Ellers husker hun ikke noget.

Forespurgt, om emnet "drøftelse af større skattelysag" betyder, at der er tale om den pågældende henvendelse fra advokat [redacted], bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet husker, hvad drøftelserne på mødet gik ud på, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4981-4982 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

"Christian Baden Ekstrand [13.16]:

… godt jeg har møde med min direktør om lidt…

Louise Baden Ekstrand [13.17]:

… husk nu at store sager i SKAT vender skidt tilbage til sagsbehandleren

Christian Baden Ekstrand [13.21]:

ja lige præcis…skal bare lige tale med hende om hvordan vi skal lave den nye sag vi har fået

Louise Baden Ekstrand [14.11]:

har du holdt møde

Christian Baden Ekstrand [14.11]:

yes

Louise Baden Ekstrand [14.12]:

ok, fik du sagt alt det hun ville hører

høre

Christian Baden Ekstrand [14.12]:

det er jeg helt sikker på:)

Louise Baden Ekstrand [14.13]:

så er alt jo som det plejer

…

Louise Baden Ekstrand [14.13]:

tager i den

Christian Baden Ekstrand [14.14]:

ja indtil videre - jeg har fået lov til at lave mine undersøgelser . så nu skal jeg igang"

Forespurgt, om vidnet nu bedre kan huske, hvad der blev drøftet på mødet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Det foreholdte hænger dog meget godt sammen med, at Christian Baden Ekstrand måske også har forstået sin første rolle som en form for visiteringsrolle.

Foreholdt, at udsagnet "jeg har fået lov til at lave mine undersøgelser, så nu skal jeg i gang" lyder som noget fremadrettet, og forespurgt, om vidnet erindrer, om og i givet fald hvilke undersøgelser der var foretaget inden mødet den 22. juni 2015, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det er korrekt, at der var gået nogle dage, men for hende var det ikke så lang tid, da disse sager tager lang tid at undersøge. Så hun undrede sig ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4982 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

"Louise Baden Ekstrand [14.14]:

ved du godt hvordan den skal løftes og du skal vel ikke sidde alene med den

Christian Baden Ekstrand [14.16]:

nej jeg skal jo først finde ud af om vi rent faktisk har udbetalt 0,5 mia eller om det bare er en and…"

Forespurgt, om de på det tidspunkt drøftede, hvorvidt Christian Baden Ekstrand skulle sidde alene med sagen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke på det tidspunkt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4982 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

"Christian Baden Ekstrand [14.18]:

… jeg har fundet blanketter og de personer der sidder med det i skat…nu skal vi finde grundlaget og så må vi se derfra"

Forespurgt, om vidnet husker, om Christian Baden Ekstrand på mødet nævnte noget om blanketter, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om han nævnte noget om sine planlagte sagsbehandlingsskridt, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om det var sædvanligt eller usædvanligt, at man holdt et sådant møde på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det var en potentiel stor sag, hvor der blev talt om en halv mia. kr. og med en advokat, der havde konkrete oplysninger. Det var en halv times møde, hvor hun forestiller sig, at Anne Munksgaard var i huset alligevel. Så hun tror, at det var meget normalt i sagen.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun omkring disse dage overhovedet havde nogen drøftelser med Christian Baden Ekstrand om, hvordan han skulle håndtere sagen, eller hvad han burde gøre, eller hvad der kunne være naturlige skridt for at oplyse sagen, forklarede vidnet, at hun havde afleveret sagen til sin allerbedste sagsbehandler. På det tidspunkt syntes hun ikke, der var gået særlig mange dage, og hun havde tillid til, at den var havnet på det helt rigtige bord, og det var den jo også. Christian Baden Ekstrand havde fået det mandat. Forespurgt, om vidnet dermed ikke erindrer nogen drøftelser, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, om de havde drøftelser om, hvorvidt man på det tidspunkt skulle kontakte administrationen og måske få dem til at stoppe eventuelle refusioner, når man nu havde fået en anmeldelse om, at der kunne være snyd på op til en halv mia. kr., forklarede vidnet, at hun ikke fik den tanke i forhold til at stoppe. Det var godt nok et stort beløb, og de syntes også, at det var ekstra stort, men de får rigtig mange anmeldelser om alt muligt. De kunne ikke stoppe butikken, hvis der ikke var hold i det, og på det her tidspunkt havde de slet ikke noget grundlag for det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1871-1875 og foreholdt fra ekstraktens side 1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrand, Lill Helene Drost og Anne Munksgaard, 8. januar 2016"

Forespurgt, om det er korrekt, at vidnet har været inde over dette notat og udarbejdelsen af det, forklarede vidnet, at hun ikke har været inde over selve udarbejdelsen, men hun har været orienteret om notatet og har været med inde over det. Hun var Christian Baden Ekstrands mellemleder, så alt, hvad det handlede om, var hun en del af og orienteret om. Det var derfor naturligt, at hun var anført på notatet, men det var Christian Baden Ekstrand, der leverede de faktiske data, og noget af det var opsamlet fra tidligere notater og lagt ind.

Forespurgt, om vidnet var enig i notatets indhold, og om anførelsen af hendes navn er udtryk for, at hun har gennemgået det og var enig i det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Særlig kontrol har i perioden 16.06.2015-18.06.2015 modtaget en anonym henvendelse om svindel med udbytteskatter.*
>
> …
>
> *Anne Munksgaard kontakter på dette tidspunkt underdirektøren i Betaling og Regnskab telefonisk med henblik på at orientere om anmeldelsen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1884 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"Underdirektøren i Særlig Kontrol kontaktede telefonisk underdirektøren i SKATs afdeling Betaling og Regnskab og orienterede om anmeldelsen."*

Vidnet blev endelig forevist ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen).

Foreholdt, at notatet er skrevet med anvendelse af "jeg-formen", og forespurgt, om vidnet ved, hvem der har udarbejdet dette notat, forklarede vidnet, at hun har set notatet for nylig, og det er Anne Munksgaard, der har udarbejdet det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

> *"I forbindelse med orienteringen, formentlig den 17. juni, til underdirektøren i Regnskab, René Frahm Jørgensen, fortæller jeg ham, at advokaten nævnte noget*

om, at han vidste, at der sad en mand i Høje Tåstrup og ordnede blanketterne. René siger på det tidspunkt, at han mener, at de tidligere har fået en anmeldelse på ham, men at de dengang undersøgte det. Det var, da René sad i sekretariatet, men at der ikke var noget på ham."

Forespurgt, om det er drøftelser, som Anne Munksgaard har orienteret vidnet om, forklarede vidnet, at Anne Munksgaard på et eller andet tidspunkt orienterede hende om det, men hun husker det som senere. Forespurgt, om "senere" var i juni eller juli 2015, eller om det var, efter at svindlen dukkede op, forklarede vidnet, at hun mener, at det var helt henne i august 2015, før de hørte noget om det – tidligst. Det kan endda være, at det var endnu senere. Det var i hvert fald, først i forbindelse med de havde kontakt med SØIK, at hun blev orienteret om det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

"Jeg fortæller min medarbejder, Christian Ekstrand, at han skal være opmærksom på, at advokaten har nævnt, at der sidder en mand i Høje Tåstrup, men at vi ikke kan lægge mere i det, jfr. Renés oplysninger."

Vidnet blev foreholdt, at Christian Baden Ekstrand netop har forklaret, at det var hans erindring, at han ikke var blevet orienteret på dette tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"På baggrund af de i anmeldelsen nævnte udenlandske selskaber og reclaimagenter, er der bla. via SKATs sags- og journalsystemer foretaget diverse opslag/søgninger for at be-/afkræfte indholdet af anmeldelsen. Anmelder har til SKAT oplyst, at de i anmeldelsen oplistede selskaber er en afskrift fra en håndskreven liste, hvorfor han ikke er vidende om navne mv, er korrekte eller stavet korrekt.

Da dette ikke umiddelbart giver resultat, tager SK den 24.06.2015 kontakt til Betaling og regnskab – Sven Nielsen, der ifølge søgning i SKAT-Link arbejder med området, med anmodning om møde."

Vidnet blev videre på ny foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

"Jeg har skrevet listen af i hånden efter en af min klient håndskreven liste, hvorfor jeg ikke ved om navne mv er korrekte, eller stavet korrekt:"

Forespurgt, hvilke sagsbehandlingsskridt der blev foretaget i forlængelse af det, og i hvilket omfang vidnet var involveret i dem, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i selve sagsbehandlingen. Hun hørte Christian Baden Ekstrand sige, at navnene måske var stavet forkert, i og med at de ikke kunne findes i de sagsbehandlingssystemer, han søgte i. Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om, hvorvidt det var de rigtige sagsbehandlingssystemer, Christian Baden Ekstrand søgte i, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun tænkte, at der var de systemer, der var, så det satte hun ikke spørgsmålstegn ved. Det var Christian Baden Ekstrand meget erfaren i og havde viden om.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4995 (Støttebilag vedr. anmeldelserne om mulig svindel), hvoraf fremgår, at tre med gul markering er stavet på nøjagtig samme måde i første og anden anmeldelse, mens der i de øvrige navne er små nuancer til forskel i stavemåden. Hertil forklarede vidnet, at det også viste sig, at navnene ikke kunne findes i de systemer, de plejede at operere i. Forespurgt, om det var sædvanlig sagsbehandling, når de havde at gøre med en sag, som relaterede sig til, at et fagkontor kunne være udsat for at blive snydt, at man begyndte at søge i systemer uden at orientere sig om, hvilke systemer kontoret benyttede sig af, forklarede vidnet, at det var en meget usædvanlig sag, så hun stillede ikke spørgsmålstegn ved, at Christian Baden Ekstrand ikke kunne finde dem.

Forespurgt, om vidnet ved, om der var overvejelser om at henvende sig til advokat [redacted] og sige, at de ikke kunne få noget frem ved søgning på de navne, sådan som advokat [redacted] havde tilbudt sig med, forklarede vidnet, at det ved hun ikke noget om. Hun fik oplyst af Christian Baden Ekstrand, at uanset hvad så manglede der også nogle depotoversigter, datoer og særlige underpapirer, for at man ville kunne finde noget i de systemer, som udbytteadministrationen opererede i, og som Christian Baden Ekstrand ikke umiddelbart kendte.

Forespurgt, om vidnet ved, hvor meget tid Christian Baden Ekstrand brugte på sagen i de første dage, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det var hendes opfattelse, at han brugte rigtig meget tid, for der var rigtig mange navne og meget, han kunne gøre, og det fornemmede hun også, at han gjorde.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at det lyder som om, vidnet fulgte sagen tæt de første dage, når hun henviser til, hvad Christian Baden Ekstrand sagde og gjorde, og forespurgt, om det var sådan, at vidnet fulgte sagen tæt, eller om hun forklarer ud fra et senere vidensniveau, forklarede vidnet, at

hun ikke fulgte sagen tæt, men det med papirerne og dokumenterne er noget, hun sidenhen har fået at vide. Hun var overhovedet ikke inde over den undersøgelse, der var, andet end at hun hørte, at han undersøgte alle navnene.

Forespurgt, hvordan vidnet fik at vide, at han søgte på disse selskabsnavne, om det var til et møde, på en e-mail eller ved en samtale på gangen, forklarede vidnet, at Christian Baden Ekstrand havde fået den e-mail fra advokat [redacted], så det var oplagt, at det var de navne, han søgte på. Det har de ikke drøftet særlig specifikt. Foreholdt, at vidnet forklarede, at hun fik at vide af Christian Baden Ekstrand, at han søgte på de oplistede navne, og forespurgt, hvordan det foregik, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun er kommet til at være bagklog.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1590 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 24. juni 2015 kl. 09.40 til Sven Jørgen Nielsen):

> *"Hej Sven*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette?"*

Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelser om, hvornår man skulle rette henvendelse til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om det var på egen foranledning, Christian Baden Ekstrand gjorde det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det var normalt, at man rettede henvendelse ned på sagsbehandlingsniveau, når man skulle have fat i en konkret afdeling, forklarede vidnet, at det er helt normalt, at man som sagsbehandler retter henvendelse til en anden sagsbehandler i et andet forretningsområde, hvis man skal blive klogere. Det er den måde, de opererer på, særligt i Særlig Kontrol, hvor alt kan lande på deres bord også noget, de ikke kender til. Forespurgt, om man dermed ikke benytter den klassiske kommandovej, men det er sagsbehandler til sagsbehandler, forklarede vidnet, at det kan man sagtens.

Kommissionens formand, Michael Ellehauge, bemærkede, at det endnu ikke kan konkluderes, at Christian Baden Ekstrand rettede henvendelsen på egen hånd, da

Anne Munksgaard endnu ikke har afgivet forklaring. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var inde over Christian Baden Ekstrands henvendelse til udbytteadministrationen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 30. juni 2015 kl. 08.50 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Hej Birgitte*
>
> *Jeg har forsøgt at kontakte Sven Nielsen uden held og Jette Knudsen henviser til dig*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette? – Hvis ikke ved du måske hvem jeg skal tale med?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Birgitte Normann Grevys e-mail af 30. juni 2015 kl. 09.49 til Sven Jørgen Nielsen med kopi til Christian Baden Ekstrand):

> *"Hej Sven*
>
> *Vil du venligst tage kontakt til Christian Ekstrand."*

Forespurgt, om det var en henvendelse, vidnet blev orienteret om på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det blev hun ikke. Forespurgt, om det er normalt at gå til en sideordnet, når man ikke får svar på en sådan henvendelse, eller om man så ikke vil gå til en overordnet, forklarede vidnet, at det er normalt at gå til en sideordnet, og Christian Baden Ekstrand var i undersøgelsesfasen, så det var det, han gjorde.

Foreholdt, at dette var en opfølgning på en anmeldelse fra en skatteadvokat om, at der var mulig svindel for en halv mia. kr., og at det – set bagud – ser ud til at foregå stille og roligt, og forespurgt, om det var et normalt forløb, i forhold til hvordan sagerne normalt blev håndteret hos dem, forklarede vidnet, at hun ved, at sagerne tog lang tid at undersøge, når de skulle finde ud af, om der virkelig var svig. Så hun undrede sig ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

> *"I forbindelse med den første anmeldelse modtaget i dagene 16. – 18. juni 2015 nævner advokaten (anmelder) noget om, at de formodede svindlere ved, at der sidder en (muligvis to) mand (mænd) et sted, vist i Høje Tåstrup, vist en lille og tyk mand. Han er ikke sikker på, at han er med i det, men det er han muligvis."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet orienteret om denne oplysning, som jo er meget specifik, om, at der sad en mand et sted, og hvordan hans fremtoning var, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke på det tidspunkt så tidligt i forløbet. Forespurgt, om det var vidnets forklaring fra tidligere om, at det var, efter sagen var brudt ud, og efter man var i dialog med SØIK, bekræftede vidnet dette. Nu står det jo sådan i notatet, men sådan husker hun det ikke.

1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Lill Helene Drosts e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.33 til Christian Baden Ekstrand):

> *"Mange tak.*
>
> *Hvordan går det med undersøgelserne af vip-sagen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Christian Baden Ekstrands e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.43 til Lill Helene Drost):

> *"Det går ikke særlig godt – jeg har forsøgt at komme igennem til dem der sidder med der indtil flere gange. Har forsøgt mig igen og der er sendt en rykker til vedkommende.*
>
> *Hører jeg ikke noget inden fredag, vil jeg tage kontakt til funktionslederen og få denne til at oprette en kontakt"*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift

i 'VIP-sagen', Lill Helene Drosts e-mail af 2. juli 2015 kl. 09.55 til Christian Baden Ekstrand):

"Ok ."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var første gang, vidnet fulgte op på sagen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvorfor det ikke skete før, når der nu var kommet denne lidt særprægede anmeldelse, forklarede vidnet, at det stadig bare var en anmeldelse, og de fik mange anmeldelser, og hun så ikke anledning til at spørge ind til den tidligere.

Foreholdt, at vidnet fik et svar fra sagsbehandleren om, at det faktisk ikke gik særlig godt, da han ikke fik svar fra de kolleger, der sad med det, og at han havde prøvet flere gange, og at han nu ville prøve om fredagen den 3. ~~august~~ juli* 2015, og ellers ville han gå videre, og forespurgt, om det var godt nok, forklarede vidnet, at det synes hun, det var. Forespurgt, om ikke vidnet var bekymret for, om sagen kunne eskalere i forhold til den anmeldelse, de havde fået, forklarede vidnet, at det var hun ikke. For hende var det en almindelig sag med mange nuller på, og hun var ikke specielt bange for den sag i forhold til andre.

Forespurgt, om ikke hun tænkte, at der kunne være risiko for, at det var en igangværende uregelmæssighed, og at det fortsat kunne foregå, forklarede vidnet, at hun ikke fik tanken på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

"Svindlen foregår angiveligt gennem udnyttelse af DBO…"

Foreholdt, at advokat [redacted] anvender nutidsformen, og forespurgt, om ikke vidnet tænkte, at det kunne være igangværende aktiviteter, forklarede vidnet, at hun ikke tænkte så meget andet på det, end at der skulle foretages det, Christian Baden Ekstrand gjorde. Hun syntes, at han håndterede det, som hun kunne forvente, og efter de regler og muligheder, de havde.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Christian Baden Ekstrands e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.43 til Lill Helene Drost):

* Berigtiget den 10. juni 2026

"Hører jeg ikke noget inden fredag, vil jeg tage kontakt til funktionslederen og få denne til at oprette en kontakt"

Forespurgt, hvilken forventning vidnet havde, efter hun modtog denne e-mail, om hvad der ville ske, forklarede vidnet, at hun havde en forventning om, at hvis Christian Baden Ekstrand ikke havde hørt noget inden fredag den 3. ~~august~~ juli* 2015, ville han tage kontakt til den funktionsleder, som skulle være Sven Jørgen Nielsens overordnede. Forespurgt, hvis det så ikke skulle blive forløbet, forklarede vidnet, at det havde hun ikke nogen grund til at tro, at det ikke blev. Det var ikke sådan en kontrolforanstaltning, hun ville have været i gang med.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er sædvanligt, at kolleger i SKAT ikke besvarede gentagne henvendelser, selv når der var rykkere, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, men det kan godt hænde. Det skal hun ikke gøre sig klog på, på sagsbehandlerniveau. Forespurgt, om vidnet overvejede, om man skulle eskalere eller ændre strategi, forklarede vidnet, at det overvejede hun ikke.

2. og den 27. juli 2015

Foreholdt, at der ikke af materialet fremgår nogen sagsbehandlingsskridt eller aktiviteter i perioden fra den 2. til den 27. juli 2015, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der foregik noget i den periode, forklarede vidnet, at hun ikke hørte om noget, men hun gik også på ferie midt i juli. Hun hørte ikke noget konkret og antog, at der pågik undersøgelser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1871-1872 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Kendte ferieperioder:

Ifølge Sven Nielsens kalender har han holdt ferie i perioden 08.07.2015 – 15.07.2015.

Christian Ekstrand har holdt ferie i perioden 09.07.2015-17.07.2015

Lill Helene Drost: 13 juli – 7. august 2015

Anne Munksgaard: 15 juli – 7. august 2015"

Forespurgt, om dette ferieforløb er korrekt beskrevet, bekræftede vidnet dette.

* Berigtiget den 10. juni 2026

JULI 2015 – HENVENDELSE FRA DE BRITISKE MYNDIGHEDER OM MULIG SVINDEL

27. juli 2015 – henvendelse fra HM Revenue & Customs

Forespurgt, om vidnet var på ferie på det tidspunkt, hvor den anden anmeldelse kom fra de engelske myndigheder, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår og hvordan hun blev orienteret om denne anmeldelse, forklarede vidnet, at hun blev orienteret om den på sin sidste feriedag den 7. august 2015, hvor Christian Baden Ekstrand skrev til hende og Anne Munksgaard. Forespurgt, om der så ikke var sket noget i den mellemliggende periode, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet læste den korrespondance til bunds, der var med de engelske myndigheder, og om det var en dokumentation, hun læste igennem fra ende til anden, forklarede vidnet, at hun skimmede det. Hun læste en af dem, som hun fik den 9. august 2015, så hun var orienteret om dem, og hun læste dem.

Forespurgt, om det gav vidnet anledning til at gå nærmere ind i sagsbehandlingen på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Hun syntes, at alt gik som forventet og efter planen. Forespurgt, om vidnet var orienteret om udbetalingsstoppet, bekræftede vidnet, at det blev hun med den e-mail.

3.-4. august 2015 – korrespondance om Særlig Kontrols kontakt til udbytteadministratio-nen og Store Selskaber

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4990 (2015-08-04 (1) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedr. samarbejde med Store Selskaber, Christian Baden Ekstrands e-mail af 4. august 2015 kl. 03.24):

> *"Hej Anne*
>
> *Så er der endelig hul igennem til Taastrup og jeg har fundet de rette personer vedr. tilbagesøgning af udbytteskatter*
>
> *Vi har møde på torsdag, hvor vi skal klarlægge omfanget og undersøge om der er hold i anmeldelsen."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor hun ikke var inde over denne korrespondance, forklarede vidnet, at Anne Munksgaard havde modtaget anmeldelsen, og tidligt i sagen var det også hende, der tog ansvar og blev den beslutningsdygtige på den sag.

Sagsbehandleren var hendes medarbejder, og derfor var hun selv et mellemled, der skulle orienteres og være Christian Baden Ekstrands leder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Efterfølgende er der udtaget en antal stikprøver, som viser, at der er hold i sagen og denne vil kræve yderligere efterforskning i Særlig Kontrol.*
>
> *Christian Baden Ekstrand taler med funktionsleder Lill Drost."*

Forespurgt, om det var den samtale, vidnet tidligere omtalte fra den 7. august 2015, som er samme dag, dette notat er dateret, forklarede vidnet, at Christian Baden Ekstrand orienterede hende. Forespurgt, hvad de drøftede i den forbindelse, forklarede vidnet, at hun modtog e-mailen den 7. august 2015, og så var hun tilbage fra ferie den 10. august 2015.

Forespurgt, om ikke vidnet og Christian Baden Ekstrand havde en telefonsamtale, mens vidnet var på ferie, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Foreholdt, at det er anført, at Christian Baden Ekstrand "taler" med hende, forklarede vidnet, at det er fremadrettet. Der skulle nok have stået "Christian Baden Ekstrand vil tale med". Hun har ikke talt med ham i forbindelse med dette. Forespurgt, om den eneste dialog dermed var, at vidnet modtog en skriftlig orientering, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var den 10. august 2015, vidnet talte med Christian Baden Ekstrand, bekræftede vidnet dette. Den dag kom hun tilbage på arbejde fra sin ferie.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1682 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 kl. 12.19).

Forespurgt, om det var den e-mail, Christian Baden Ekstrand sendte til vidnet den 7. august 2015, bekræftede vidnet dette.

UDBETALINGSSTOPPET

Foreholdt, at der i materialet findes forskellige beskrivelser af henholdsvis et delvist udbetalingsstop og et fuldt udbetalingsstop, og forespurgt, hvad vidnets erindring er om, hvordan udbetalingsstoppet blev effektueret, forklarede vidnet, at hun ikke var med til det pågældende møde. Hun kan godt læse noget andet af referatet, men

hun fik at vide, at der var lavet et fuldt udbetalingsstop, men at man i udbytteenheden ville kigge på nogle af de nye anmodninger, der så fuldstændigt fine og små ud og lade dem passere, hvis man var sikker på, at de var rigtige.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket møde vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det er referatet, fra da Christian Baden Ekstrand var til møde med udbytteadministrationen den 6. august 2015. Hun mener, at det fremgår af referatet fra det møde, at man kun stoppede angående svindlen. Men de stoppede jo det hele. Forespurgt, om vidnet støtter sin hukommelse på det skriftlige materiale, forklarede vidnet, at hun også støtter sin hukommelse på, at hun er af den opfattelse, at man lavede et fuldstændigt stop.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1680 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Betaling og Regnskab er blevet orienteret om, at der mandag den 10. august 2015 vil blive modtaget en ansøgning om refusion af udbytteskat vedrørende aktier i TDC svarende til 10 mio £ (7,83 kr) = 78,3 mio kr.*
>
> *De modtagne ansøgninger om refusion af udbytteskat kan stoppes med henvisning til § 69B i Kildeskatteloven:*
>
> …
>
> *Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1683 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 kl. 12.19):

> *"Vi har PT aftalt at der stoppes for udbetalinger vedr. ovenstående."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer, at hun blev fortalt herom, forklarede vidnet, at hun blev fortalt, at de lavede et fuldstændigt stop fra første dag.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var dengang eller senere, hun blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det var dengang. Det er dog svært at huske, og hun forklarer bare, hvad hun synes er korrekt. Men hun undrede sig, da hun læste referatet fra mødet, som hun først så sent, omkring 2018. Hun har

hele tiden været af den overbevisning, at der var fuldt stop, og at udbytteadministrationen gradvist så på, hvad der måske eventuelt kunne udbetales. Sidenhen har hun så set referatet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var involveret i den korrespondance og orientering, der skete opad i systemet i henholdsvis SKAT og departementet, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Alle orienteringer opad og udadtil blev foretaget af Anne Munksgaard.

Foreholdt, at Christian Baden Ekstrand forklarede om nogle skriftlige input, forklarede vidnet, at hun var orienteret. Forespurgt, om vidnet var med til at lave notaterne, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun blev indimellem orienteret, men det var Christian Baden Ekstrand, som leverede input, hvilket hun var bekendt med, at han gjorde. Forespurgt, om vidnet var med til at lave sagsfremstillingen eller forholde sig til den, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

EARLY WARNING OM AKTIELÅN

Foreholdt, at der parallelt med denne problemstilling var en forelæggelse for departementschefen af early warning omkring aktielån, og forespurgt, om det var noget, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det var hun overhovedet ikke. Det har hun først set nu.

NOTATER OM FORLØBET MED AFDÆKNING AF MULIG SVINDEL

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1873 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Efter mødet gennemgås det fysiske materiale og ansøgninger fra de i anmeldelsen nævnte reclaimagenter. Materialet opbevares alene i papirform i HT og forefindes således ikke i elektronisk form. Efter en hurtig gennemgang kan det konstateres, at der foreligger mange ansøgninger fra de i anmeldelsen nævnte custodians. Særlig kontrol får udleveret regneark, hvori alle udbyttemodtagere er oplistet med angivelse af navn og land. Ved stikprøver kan det konstateres, at der er hit på flere selskaber fra listen. Ved enkelte opslag i system 3S kan det ligeledes konstateres, at der er foretaget store udbetalinger til flere at de nævnte udbyttemodtagere på listen modtaget fra UK samme dag.*

Det er således først på dette tidspunkt, at vi kan konstatere, at der er hold i både første og anden anmeldelse. SKAT's efterfølgende undersøgelser har vist, at der efter anmeldelsen er indgået i juni, er udbetalt 1,8 mio. (afrundet) til 1 deltager fra listen.

Beløbet er dog allerede indtastet i system 3S den 22/5-2015, (altså før SKAT fik anmeldelsen) og med en overførselsdato 26/6-2015. Beløbet er udbetalt 6/7-2015 og indgår i en samlet udbetaling på kr. 118 mio. kr."

Forespurgt, om ikke disse stikprøver også kunne være foretaget på et tidligere tidspunkt, hvis man havde taget kontakt og var kommet igennem til Regnskab, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man på det tidspunkt også ville have spottet de refusioner, der var på de 20 selskaber, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5070 (Støttebilag vedr. refusionsanmodninger fra udvalgte selskaber i perioden 2012-2015), hvori oplysninger fra advokat [redacted] den 18. juni 2019 er sammenholdt med oplysningerne fra HM Revenue & Customs den 6. august 2019 og med oplysningerne fra Skattestyrelsens redegørelse om modtagne refusionsanmodninger fra udvalgte selskaber i perioden 2012-2015.

Foreholdt, at summen af udbetalinger i 2013 og 2014 for langt de fleste er omkring 60 mio. kr., og forespurgt, om ikke man ville have fået disse beløb frem, hvis man tidligere havde foretaget den stikprøvekontrol, man valgte at foretage den 6. august 2015 efter mødet ved at gennemgå de fysiske bilag og ved at lave stikprøvekontrol i Excel-regnearkene, forklarede vidnet, at hun ikke kender noget til, hvordan undersøgelserne er foretaget, men det lyder sådan. Hvis de på et tidligere tidspunkt havde haft den oplysning og de informationer, de havde den 6. august 2015, ville man selvfølgelig kunne have gjort det. Men Christian Baden Ekstrand vidste ikke mere, end han vidste, og han havde søgt i de systemer, han mente, han skulle søge i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:
Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:

- Den første anmeldelse havde så sparsomme oplysninger og var af en sådan karakter, at den krævede yderligere undersøgelser. Som nævnt var det ikke umiddelbart muligt at finde match i SKATs IT-systemer. Selvom Særlig Kontrol havde fået

fat i de originale blanketter umiddelbart efter første henvendelse til Regnskab primo juli måned, ville disse blanketter have krævet yderligere kontrol, herunder henvendelse til ansøgerne i udlandet, eventuelt udenlandske myndigheder samt Værdipapircentralen, inden det ville have været muligt at konstatere, at der var tale om svindel. Disse kontrolprocesser ville have taget flere måneder. Som nævnt i andre sammenhænge, er der indsendt dokumentation for skattepligt til et andet land samt dokumentation for modtagelse af udbytte, hvorfor svindlen ikke umiddelbart kunne opdages. Dertil kommer, at der var tale om et mindre antal selskaber og et mindre beløb. Det er med andre ord først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder, hvor svindlen beskrives mere indgående, at der er et mere oplyst grundlag at arbejde videre på."

Foreholdt, at denne forklaring om originale produkter og den første henvendelse og yderligere kontrol, ikke var øvelser, der blev foretaget den 6. august 2015, da SKAT besluttede sig for udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at hun ikke var med til mødet, men efter hendes opfattelse blev udbetalingsstoppet besluttet for at være helt sikker på, at der ikke kom til at foregå mere "svindel". Men på det tidspunkt, den 6. august 2015, vidste de ikke engang, om der var tale om svig og svindel, for de havde ikke den underliggende dokumentation til at konkludere, at det var svigagtigt. De havde udbetalingen, men de havde jo ikke den rygende pistol, og de kunne ikke vide eller havde dokumentation for, at det, der var udbetalt, var svigagtigt. De rettede henvendelse til SØIK den 10. august 2015 og mødtes med SØIK den 11. august 2015, hvor de fremviste alt dette, som nu bliver fremhævet som tilstrækkeligt til at stoppe udbetalingerne. Alt det syntes SØIK jo ikke var nok til at sige, at der var svindel og bedrag, så de blev bedt om at gå hjem og finde ud af noget mere.

Foreholdt, at grundlaget for at stoppe udbetalingerne den 6. august 2015, var en liste, som var længere, men det var ikke faktuelt bedre oplysninger, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at alle de skridt, der er nævnt i det foreholdte uddrag af konklusionen, herunder yderligere kontrol, heller ikke var foretaget, da de stoppede udbetalingerne, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at oplysningsgrundlaget i juni 2015 efter den første anmeldelse forekommer at være det samme som i august 2015 efter den anden anmeldelse, godt nok med kun 25 selskaber i stedet for 180, og forespurgt, om man dermed ikke kunne have foretaget samme øvelse i juni 2015 – kontaktet udbytteadministrationen, Sven Jørgen Nielsen svarede ikke, havde taget fat i hans kontorchef, gennemgået Sven Jørgen Nielsens arkiver og fundet ud af, at de fleste af disse 25 selskaber havde fået refunderet 60 mio. kr. over en 2-årig periode – og have haft samme grundlag for at stoppe

udbetalingerne på den første henvendelse, forklarede vidnet, at man på den første henvendelse nok ikke havde stoppet hele udbytteudbetalingen. Hun ved det ikke, da hun ikke sidder i udbytteadministrationen.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 5069-5071 (Støttebilag vedr. refusionsanmodninger fra udvalgte selskaber i perioden 2012-2015), som er baseret på SKAT's oplysninger, som er indhentet for ganske nylig.

Foreholdt, at langt den overvejende del af de selskaber, der var nævnt i advokat [redacted] anmeldelse, har fået refunderet i størrelsesordenen 60 mio. kr. over en 2-årig periode, og forespurgt, om ikke det var det samme grundlag, man havde, da man foretog øvelsen med de fysiske arkivskabe i august 2015 med den engelske liste i forhold til juni 2015, forklarede vidnet, at det bestyrkede sagen rigtig meget, at der kom en henvendelse fra en anden myndighed, som havde set det samme, i forhold til at man fik en henvendelse med et stort beløb fra en advokat. De fik rigtig mange anmeldelser, men i Særlig Kontrol – hvilket måske kan lyde lidt flot, og det var også rigtig mange penge, og de har ikke set lignende siden – var de alligevel lidt hårdhudede, i forhold til hvad de havde hørt om og set af svindel og svig, og de var også lidt forsigtige. Så da der kom en anmeldelse mere, som endda kom fra en engelsk myndighed, som var deres lige, med de samme ting, så bestyrkede det sagen vildt meget mere, i forhold til at de kunne føle sig betryggede i, at det nok var rigtigt, at det var forkert.

Forespurgt, om ikke vidnet synes, de foreviste oplysninger kunne danne grundlag for et udbetalingsstop, forklarede vidnet, at det kunne de, og det, der kom ind den 6. august 2015 fra de engelske myndigheder, var med til at bestyrke dem.

Foreholdt, at alt, der fremgår af det foreviste støttebilag, er overlap mellem oplysningerne fra advokat [redacted] og de engelske myndigheder, forklarede vidnet, at det kunne de jo ikke vide.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
>
> *Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med hen-visning til følgende begrundelser:*

… krævet yderligere kontrol, herunder henvendelse til ansøgerne i udlandet, eventuelt udenlandske myndigheder samt Værdipapircentralen,…"

Foreholdt, at den forklaring som her er anført om yderligere kontrol og henvendelse til ansøgere i udlandet, eventuelt udenlandske myndigheder og Værdipapircentralen, ikke var tiltag, der blev foretaget i august 2015, hvor de gennemgik nogle arkivskabe, og forespurgt, om ikke man ville have fået det samme billede af udbetalingerne, som fremgår af det foreviste støttebilag, på baggrund af den første anmeldelse, hvis man havde gennemgået arkivskabene tilbage i juni 2015, forklarede vidnet, at hun ikke har nogen bemærkninger til de faktuelle kontrolhandlinger, der skulle til. Hun har ikke nogen viden om, hvad der skulle til.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

…

- Særlig Kontrol havde ikke kendskab til kritikpunkterne i revisionsrapporterne eller det stigende antal refusioner/stigende udbytterefusionsbeløb på anmeldelsestidspunktet."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette også gjorde sig gældende primo august 2015, bekræftede vidnet dette, og forespurgt, om der heller ikke var noget, der var forandret på det punkt, forklarede vidnet, at det var der ikke, hvis man kun kigger på forskellene fra den ene dato til den anden.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874-1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

…

- SØIK har ad flere omgange været i dialog med Særlig Kontrol om en anmeldelse, idet SØIK helt frem til medio september måned 2015 var af den opfattelse, at SKAT ikke havde dokumenteret svindlen i tilstrækkeligt omfang. SØIK ønsker endvidere løbende oplysning om reglerne for aktieudlån samt oplysninger om udenlandske sager af lignende karakter (eksempelvis cum-ex i Tyskland), hvilket Jura bistod Særlig Kontrol med."

Foreholdt, at dette punkt heller ikke forekommer at have noget med udbetalingsstoppet den 6. august 2015 kontra muligheden for at stoppe i juni 2015 at gøre, og forespurgt, om ikke også dette var efterfølgende begivenheder, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1874-1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
>
> …
>
> *- Det er først, da det kan dokumenteres, at der eksempelvis er tilbagebetalt for meget i udbytte sammenlignet med indeholdt udbytte på et nærmere navngivent selskab, at der er en klar indikation for, at noget er helt galt. Efter at SØIK har modtaget disse oplysninger, mener SØIK, at der er grundlag for at imødekomme SKATs anmeldelse. Der er med andre ord grundlag for at opnå de fornødne ransagningskendelser i udlandet."*

Foreholdt, at dette punkt heller ikke forekommer at have noget at gøre med, om man kunne stoppe en refusionsproces, og forespurgt, om ikke dette punkt er et spørgsmål om, hvornår SØIK gik videre med det strafferetlige, bekræftede vidnet dette. Hun er nok ikke klædt fagligt nok på til at kunne svare på det. Hun har ikke skrevet de afsnit, og hun kan ikke bidrage med mere

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Foreholdt, at vidnet tidligere har forklaret, at hun først erindrer at have hørt om sagen i august 2015, og forespurgt, om vidnet efterfølgende var inde over sagens videre forløb, forklarede vidnet, at hun fik ganske få orienteringer. Det var en sag, Anne Munksgaard håndterede med SØIK, og Christian Baden Ekstrand var inde over sagen i forhold til nogle konkrete opgaver. Forespurgt, om vidnet var involveret i selve forløbet, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Risikostyring

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på dette tidspunkt uden for vidnets enhed blev arbejdet mere systematisk med risikostyring, og hvordan man spottede eksponerede steder, og om der var enheder i SKAT, der tog sig særligt af det, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med.

1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen

Foreholdt, at vidnet gik på ferie i midten i juli 2015, og at hun fik en e-mail fra Christian Baden Ekstrand den 2. juli 2015, og forespurgt, om hun fulgte op på sagen og på, om han havde fået hul igennem til Sven Jørgen Nielsen og hans overordnede, inden hun gik på ferie, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun fulgte ikke mere op end, hvad hun ville have gjort i andre sager. Foreholdt, at sagen forekommer at være usædvanlig stor, og forespurgt, om ikke det var noget, der på det tidspunkt ramte vidnets tanke, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det er lidt særegent, at Anne Munksgaard i mange af de her henseender havde den direkte kontakt til Christian Baden Ekstrand. Hvis sagen var kommet ind til hende, ville det have været hende, som havde været Anne Munksgaard, og som i den periode havde haft det ansvar og den direkte dialog med Christian Baden Ekstrand. Hun har derfor ikke været lige så meget inde over, som hun ville have været, hvis ansvaret i denne sag havde ligget konkret hos hende.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Ledelsesmæssig opfølgning på udbyttesagen

Vidnet blev af advokat Kim Meurs-Gerken forespurgt, om grunden til, at hun ikke foretog yderligere opfølgning på sagen, før hun gik på ferie, var, at hun var overbevist om, at Christian Baden Ekstrand fulgte tingene til dørs, forklarede vidnet, at hun overhovedet ikke var i tvivl om, at Christian Baden Ekstrand leverede det, han skulle, på en sag som denne. Hun havde derfor ikke noget grundlag for at spørge ind til, om han havde husket det ene og det andet, og hvordan status på sagen var.

Udbetalingsstoppet

Forespurgt, hvad det ville have krævet for at iværksætte et udbyttestop på baggrund af de oplysninger, der kom fra advokat [redacted], forklarede vidnet, at det ikke var dem i Særlig Kontrol, som lavede udbyttestoppet eller vurderede, hvornår der skulle laves et udbyttestop. Velvidende at det var mange penge, så var et totalt udbyttestop på dette grundlag ikke noget, de tænkte på. Det havde krævet, at de havde en overbevisning om, at der var tale om svig og svindel, og det havde de ikke på dette tidspunkt.

Forespurgt, om den særlig bestyrkede mistanke først var noget, der kom, da de fik henvendelsen fra den engelske ambassade, bekræftede vidnet dette. Mistanken blev

bestyrket, ved at der kom oplysninger fra en anden myndighed, og der var mere orientering, og der var mere konkret viden. De var dog hele tiden i tvivl om, hvorvidt dette var noget, der var ulovligt, også fordi SØIK den 10. august 2015 ikke syntes, at de havde belyst sagen ordentligt.

Forespurgt, hvad der var sket med alle dem, som retmæssigt skulle have haft udbetalt penge, hvis der tidligt var iværksat et udbyttestop, forklarede vidnet, at de ofte hører om nogle, der synes, at statskassen bløder på det ene og det andet område, og at de skal passe på, når de udbetaler et eller andet, fx negativ moms. De kunne jo ikke bare lukke for almindelige borgere, og slet ikke på det tidspunkt, fordi de troede, at der måske kunne være et problem et sted. De havde ikke nogen idé om, hvad de ville kunne skade, så den tanke fik de ikke. Hun forestiller sig, at Anne Munksgaard også orienterede udbytteenheden, i forhold til at de tog deres forholdsregler og undersøgte, hvad det var for noget.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om René Frahm Jørgensen gjorde noget, i forbindelse med at Anne Munksgaard orienterede ham om, at man havde fået denne anmeldelse, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

SIR's 2010- og 2013-rapporter

Forespurgt, om vidnet var bekendt med SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport, og om det var noget, hun fik tilsendt, forklarede vidnet, at hun ikke så rapporterne før engang i 2018. Forespurgt hvorfor, forklarede vidnet, at det ikke er rapporter, der flyder rundt eller bliver tilsendt uvedkommende, og de var uvedkommende i den forbindelse, da det ikke var deres forretningsområde eller deres ansvar eller anliggende at skulle håndtere det.

Kl. 14.55 sluttede mødet.

PROTOKOL

3. september 2019
Protokol nr. 25

Den 3. september 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen (mødte kl. 13.00)

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen (mødte kl. 9.20)

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen (mødte kl. 9.15)

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard (mødte kl. 10.00)

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen (mødte ved advokat Jonathan Fraenkel Kærn kl. 9.00-12.00 og mødte selv kl. 13.00)

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen (mødte kl. 9.10)

ANNE MUNKSGAARD

Kl. 9.00 mødte Anne Munksgaard som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra oktober 2013 til januar 2018 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Særlig Kontrol, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at hun var placeret i Aarhus. Hun havde medarbejdere i Aarhus, Høje Taastrup og Fredensborg og pendlede derimellem. Hun var også ofte til møde i Hovedcentret i Østbanegade. Forespurgt, om vidnets faste base var i Aarhus, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun blev uddannet jurist i 1991. Hun har taget supplerende videreuddannelse og har en master i offentlig ledelse. Hun har også taget en række kurser.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb fra 1991 og frem forklarede vidnet, at hun har været ansat ved Københavns Skatteregisterforvaltning og kort tid ved et landbrugsrådgivningscenter. Hun blev i november 1995 ansat i Told og Skat. Hun har siden da været ansat ved skattevæsnet.

Forespurgt, hvem vidnet som underdirektør refererede til i perioden fra oktober 2013 og frem, forklarede vidnet, at hun først refererede til Erling Andersen, så en kort overgang til Per Jacobsen, hvorefter hun refererede til Jim Sørensen. Efterfølgende refererede hun til Steen Bechmann Jacobsen, men det var først fra 2018. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår Jim Sørensen tiltrådte, forklarede vidnet, at hun mener, at han tiltrådte i marts 2015.

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelationer, herunder til den geografiske placering af de medarbejdere hun havde ansvaret for i Særlig Kontrol, forklarede vidnet, at der var to ledere i Aarhus, en i Høje Taastrup og to i Fredensborg. Lederne havde hver

i gennemsnit ca. 20 medarbejdere. Hun havde fem ledere under sig, som havde det daglige ansvar for produktionen ude i enhederne.

Forespurgt, hvad vidnets indgang var til de konkrete sager, og hvornår hun normalt blev involveret i dem, forklarede vidnet, at hun normalt ikke blev involveret. Det var kun, hvis det var VIP-sager, eller hvis der var spørgsmål fra pressen o.l. Det var den enkelte medarbejder, som ofte arbejdede sammen med en kollega, som havde ansvaret for sagen. De involverede så deres leder, hvis der var noget særligt. Hvis det var store sager, skulle deres leder også skrive under. Hun sad ikke på noget tidspunkt med den daglige sagsbehandling.

Forespurgt, hvilke sager der var VIP-sager, forklarede vidnet, at det kunne være sager med kendte personer, men det kunne også være beløbsmæssigt store sager. Særligt ved kædesvig og momskarruseller ville en sag på 20 mio. kr. ikke være en VIP-sag, men det var oftest store sager. Forespurgt, om en sag blev en VIP-sag på grund af beløbets størrelse, forklarede vidnet, at det som oftest ikke blev en VIP-sag, alene fordi der var tale om store beløb. Det kom helt an på sagens karakter. Det kunne være, fordi der var tale om en ny type svindel eller lovgivning, man gerne ville lave om og orientere om. Det var meget blandet, og man kan ikke sige, at der var én grund. Det kunne også være, hvis der havde været noget i pressen om en problemstilling, hvor de kunne bidrage med noget. Der var ikke mange VIP-sager, men der blev flere gennem årene.

Forespurgt, om der var en tommelfingerregel for, hvornår beløbets størrelse i sig selv kunne gøre en sag til en VIP-sag, forklarede vidnet, at det var der ikke, som hun husker det. Der har været forskellige retningslinjer, men man bestemte det selv i hver afdeling. På et tidspunkt var der en retningslinje for lederinvolvering, hvis det var over et bestemt beløb, men det kunne fraviges. De havde ofte store sager.

Forespurgt, hvad vidnets rolle og arbejdsopgaver normalt bestod i, forklarede vidnet, at hun holdt møder med sine ledere og deltog i indsatsledelsen under Jim Sørensen, hvor de havde de store produktioner. Da hun var i Særlig Kontrol, var de måske 2.000 medarbejdere under Jim Sørensen og 7-8 underdirektører, som havde den overordnede strategiske planlægning. De havde den strategiske tilgang til planlægningen af produktionen, og i hvilken retning de skulle. Derudover fastsatte de KPI'er, dvs. hvor meget hver medarbejder skulle levere i kroner og øre. Under især Jim Sørensen var der også meget med nettoregulering og bruttoregulering. Forespurgt, om de som underdirektører kollektivt drøftede disse forhold, bekræftede vidnet dette. De drøftede også HR-forhold for hele SKAT, herunder hvordan man havde en-til-en-samtaler med medarbejderne, og hvilke koncepter man brugte, når

der skulle kommunikeres med hele organisationen. Det var de større strategiske tiltag, de drøftede.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med udbytteadministrationen, herunder navnlig de udfordringer, der var, forklarede vidnet, at hun altid har vidst, at der var en afdeling i Høje Taastrup, som stemplede nogle ting, der skulle til udlandet, og at Dorthe Pannerup Madsen sad med det. Hun har ikke vidst andet end det, og hun har aldrig mødt Dorthe Pannerup Madsen. Hun har ikke haft kendskab til revisionsrapporterne eller den administration, der har været på området, før det kom frem i august 2015, hvor alt var af lave, og der var panik alle vegne.

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til, at der ikke blev foretaget nogen materiel kontrol af, om de, der fik udbytterefusion, var de egentlige aktieejere, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om vidnet havde kendskab til, at der kunne være risiko for, at man refunderede flere gange for den samme aktie, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Som hun husker det, havde de ikke nogen sager om den slags i Særlig Kontrol. Det var mere momssvindel og svindel med registreringsafgift. Forespurgt, om vidnet havde kendskab til omnibusdepoter og de problemer, det gav, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

SIR's 2010- og 2013-rapporter

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet heller ikke havde kendskab til SIR-rapporterne på udbytteområdet, hverken SIR's 2010-rapport eller SIR's 2013-rapport, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4866 (2013-03-03 - E-mail fra Susanne Thorhauge til Steffen Normann Hansen og Richard Hanlov med orientering om revision af udbytteområdet, sendt med kopi til Anne Munksgaard):

> *"Kære Steffen og Richard,*
>
> *Til orientering er SIR i gang med en revision af regnskabsaflæggelsen for udbyttebeskatningen.*
>
> *Det er oplyst, at formålet med revisionen er at vurdere:*

- Om forretningsgange og interne kontroller opfylder de krav, der stilles til god og pålidelig regnskabsforvaltning og dermed medvirker til at sikre regnskabsposternes rigtighed.

- Om de initiativer som Skatteministeriet har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige.

Revisionens formål er endvidere, at opnå yderligere kendskab til og overblik over den bogføringsmæssige håndtering af udbyttebeskatningen og registrering af udbyttemodtagere."

Forespurgt, om vidnet husker, hvorfor hun modtog denne e-mail, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forklaringen er sandsynligvis, at hun den 1. april 2013 blev underdirektør for Kundeservice Erhverv. Det er muligt, at det vedrørte nogle afgørelser, hun havde siddet med, som ikke handlede om udbytteskat, men måske om royaltybeskatning eller noget andet. På det tidspunkt sad hun i Kundeservice. Det er den eneste årsag, hun kan finde. Hun var lige kommet til. De var i den periode i gang med at opbygge noget nyt, som skulle iværksættes pr. 1. april 2013, så det må være derfor. Hun ved det ikke, og det siger hende ikke noget.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun har deltaget i opfølgende drøftelser om det foreholdte, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, og det kan hun heller ikke se, at hun skulle have gjort.

Forespurgt, om vidnet så SIR's 2013-rapport på et tidspunkt og i givet fald hvornår, forklarede vidnet, at som hun husker det, sendte Susanne Thorhauge den til hende i august 2015, hvor de havde stoppet refusionsudbetalingerne og var ved at rydde op i alting. Hun har muligvis fået den engang tidligere, hvor hun var c.c. på noget fra møder i direktionen, men det var ikke noget, hun læste, medmindre hun blev bedt om at tage stilling til det.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvordan de i SKAT generelt arbejdede med risikoanalyse og risikostyring, herunder i forhold til uregelmæssigheder, på det tidspunkt vidnet var underdirektør og deltog i de strategiske drøftelser, forklarede vidnet, at de havde noget, der hed intern risikostyring. Det var mere på de enkelte sager i driften, hvor man tjekkede, om sagerne opfyldte standarden for god forvaltning, om der var foretaget høring, og om andre formelle regler var overholdt. Materielt blev det tjekket, om de fik tingene rigtigt ind i systemerne, og om tingene blev opkrævet. Det var noget, man gjorde hver tredje måned efter nogle koncepter.

Forespurgt, om det var noget, Indsats var inde over, forklarede vidnet, at det var noget, medarbejdere foretog på sagerne. Forespurgt, hvilke medarbejdere der var tale om, forklarede vidnet, at det var medarbejderne ude i produktionen. Hvis man fx i Særlig Kontrol havde sager om momskarruseller, så var der nogle andre medarbejdere end dem, der havde lavet sagen, som undersøgte og afrapporterede, om der havde været fejl eller risiko for fejl i sagen. Hvis man eksempelvis havde forhøjet en borger med et beløb, skulle man tjekke, at pengene blev grundregistreret i et andet system og blev opkrævet. Det gjorde man på den enkelte sag.

Hvis man taler om risikostyring, fx med revisionen, så kunne revisionen komme og holde møder med dem og revidere et område. Rigsrevisionen har fx været på besøg flere gange på momsområdet, fordi Rigsrevisionen mente, der kunne være en risiko. Det kunne fx være i forhold til svindel eller i forhold til samarbejdet med udlandet. Det kunne også være i forhold til, hvordan de reagerede på de oplysninger, de fik. Hvis Rigsrevisionen påpegede, at noget skulle rettes op, var det naturligvis hendes ansvar at følge op på det, hvis området lå i hendes afdeling. Men det var ikke noget, der skete hver dag. Der kunne gå år imellem.

Forespurgt, om det skal forstås således, at Særlig Kontrol, som var vidnets ansvarsområde, kunne undersøge, om sagsbehandlingen var korrekt i et andet fagkontor, forklarede vidnet, at de kunne undersøge inden for deres eget område. Hun havde fx medarbejdere i både Aarhus og Høje Taastrup, som behandlede sager med momskarruseller, og de medarbejdere kunne så bytte sager og tjekke, at sagerne var korrekt behandlet. Derefter foretog medarbejderne en afrapportering til hende. Afrapporteringen havde hun så med på et ledelsesmøde, hvor det blev påtalt, hvis der ikke var registreret korrekt. Men det var på de enkelte sager. Risikobilledet generelt, herunder om processerne kørte, som de skulle, og om oplysninger fra udlandet blev håndteret rigtigt i deres systemer, blev håndteret i procesbeskrivelser. Men det var ikke noget, de havde en plan for. Det var mere, hvis revisionen kom og reviderede deres område.

Forespurgt, om der på direktionsniveau eller på vidnets niveau var nogen særlige processer, forretningsgange eller systemer, hvor man strukturerede arbejdet med risikostyring og risikoanalyse i forhold til at undersøge, hvilke områder der var eksponeret eller krævede en særlig interesse, forklarede vidnet, at det tør hun ikke udtale sig om. Økonomikontoret, som har været organiseret på mange forskellige måder, havde muligvis en overordnet plan. Hun tror, at det først var efter denne sag, der kom en mere specifik proces i forhold til Rigsrevisionen og Intern Revision. Hun er ikke den rette til at svare på det. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om det har været sådan, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Forespurgt, om de i Indsats havde processer, forretningsgange eller systemer, hvor man metodisk arbejdede med risikoanalyse eller risikostyring, forklarede vidnet, at der indimellem var nogle projekter. De arbejdede selvfølgelig med det, men hun vil ikke sige systematisk.

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at der blev foretaget en sandsynlighedskontrol i forbindelse med aflæggelsen af månedsregnskab eller i forbindelse med de input, der kom fra fagkontorerne, herunder udbytteområdet, og forespurgt, om sådanne input tilgik vidnets enhed, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. I Indsats behandlede de enkeltsager og havde den udgående kontrol. De foretog hver måned nogle søgninger på et givet område, herunder eksempelvis momskarruseller, fordi der gik rigtig mange penge igennem området, og der var meget handel. De foretog søgninger, men de havde ikke adgang til pengene. Der er et stort betalingscenter i Ringkøbing, hvor alle pengene går ind i og ud af systemet. Dem havde de ikke adgang til. I hendes enhed indberettede de for den enkelte virksomhed eller borger, hvis der skulle betales noget mere. Så det var den enkelte sag, de kontrollerede. Sandsynlighedskontrollerne lå ikke hos dem.

Forespurgt, om vidnets forklaring om, at de ikke havde adgang til pengene, skal forstås således, at de ikke havde adgang til det IT-system, som pengestrømmene optræder i, forklarede vidnet, at de – dvs. hendes medarbejdere og ikke hun selv – havde adgang til at se oplysningerne, da de skulle kunne se, om det var rigtigt ført ind eller sendt over til Ringkøbing, som så sendte en regning ud. Det var ikke hendes afdeling, der sendte regninger ud. Forespurgt, om vidnet udtaler sig specifikt om momskarruseller, bekræftede vidnet dette. Hun har mest forstand på skatten. De havde ikke noget med udbytte at gøre, da det lå i Inddrivelse og ikke hos dem. Det samme var tilfældet, hvis man skulle have en bil ud af landet. Det kunne godt være, at de havde en kontrolsag vedrørende en bil, men selve udbetalingen lå et andet sted. Hendes enhed bestod af revisorer, som behandlede de enkelte sager.

Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet ikke er bekendt med, at man i Indsats arbejdede systematisk med risikoanalyser, forklarede vidnet, at der var – og stadig er – et centralt kontor, der så overordnet på sådan noget, men det var ikke egentlig risikostyring i den forstand, der spørges til her. Forespurgt, om det var monitorering, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det kom først sidenhen. Forespurgt, om vidnet med "sidenhen" mener efter 2015, forklarede vidnet, at der i forbindelse med "SKAT ud af krisen" kom en decideret monitoreringsenhed og enheden Antisvindel. Forespurgt, hvor den enhed lå, forklarede vidnet, at monitoreringsenheden lå i Økonomi, hvor pengene gik ind og ud.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der i forhold til intern risikostyring på enkeltsager kunne forekomme kollegakontrol, forklarede vidnet, at det skulle de foretage. Forespurgt, om det er beskrevet på nogen måde, og om der findes en nedskrevet procedure herfor, bekræftede vidnet dette. Den findes et eller andet sted i et SAP-system. Hun foretog det ikke selv. Det gjorde hendes medarbejdere, så hun kan ikke sige, hvor det var beskrevet, hvad de skulle gøre.

Forespurgt, om det også gjaldt kontrollen af, om de formelle og materielle regler var overholdt, bekræftede vidnet dette. Det skulle eksempelvis kontrolleres, om der var foretaget partshøring, om begrundelsen var tilstrækkelig, og om man havade henvist til den rigtige bestemmelse i momsloven eller kildeskatteloven o.l. Forespurgt, om det gjaldt specifikt for vidnets område, forklarede vidnet, at det gjaldt for alle områder. Hvert område håndterede det på forskellige måder, da det var en meget stor organisation. Da hun arbejdede i Indsats, gjorde de det på én måde, og hun har for nylig fundet ud af, at de gjorde det på en anden måde i Kundeservice. De to enheder er nu lagt sammen, så det kommer an på, hvilken periode der er tale om, men det er skrevet ned for hvert område.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilken indflydelse vidnet havde på, hvilke sager og sagsområder i Særlig Kontrol, der skulle undersøges, forklarede vidnet, at hun ikke havde noget kendskab til det, da hun tiltrådte i 2013. Sådan er det stadig i et vist omfang. De havde højt specialiserede medarbejdere, som foreslog, hvad der særligt skal undersøges. Forslagene kunne også komme fra en leder. Man kunne også selv komme med forslag, når man først var inde i et område, eller man kunne komme med forslag på baggrund af, at man havde talt med nogle andre. Dengang kunne Indsatsanalyse også bede dem om at se på et område. Det kunne fx ske på baggrund af rapporteringer fra udlandet om store momsgab. Det kunne også være svindel med varer fra Kina, og så satte man ind på det område. Da Særlig Kontrol blev etableret, var det en specialafdeling, og på det tidspunkt måtte de ikke tage sager op af egen drift. Økokrim blev nedlagt i 2013 efter sagerne med Kasi-Jesper og Camilla West, hvor SKAT var blevet beskyldt for at anvende bøllemetoder. Særlig Kontrol måtte derfor ikke hedde noget med økonomisk kriminalitet, og de måtte kun tage sager op, hvis de blev sendt til dem. Sager med momskarruselsvig og kædesvig, som pr. definition altid var noget med svindel, måtte de dog gerne tage op af egen drift. På det tidspunkt, hvor udbyttesagen begyndte, måtte hun som underdirektør ikke selv tage sager op, og de kunne derfor ikke selv bestemme, hvad de ville undersøge bortset fra de helt særlige områder. Resten skulle sendes til dem fra de øvrige indsatsafdelinger.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i en kort periode var underdirektør i Økokrim, bekræftede vidnet dette. Det var hun i 3 måneder. Forespurgt, hvilke muligheder der var i Økokrim, og hvordan Særlig Kontrol ændrede sig fra Økokrim, forklarede vidnet, at det for Økokrim og alle de andre indsatsafdelinger var sådan, at hele indsatsledelsen, som hun også var en del af, i løbet af efteråret planlagde, hvad de ville se på næste år. I den forbindelse så man på, hvor der var en særlig risiko, eller hvor de vidste, at de ville kunne finde – ikke nødvendigvis svindel – men et område med et stort skattegab, altså at der var mange, der ikke selvangav korrekt. Så havde man en dialog om, hvor man ville få mest for de lønkroner, der var til rådighed. Det kunne også være, at politikerne bestilte, at der skulle ses på fx busmoms eller social dumping. Der var ofte bestillinger fra politikerne eller fra Store Selskaber, der bad dem om at se på forskellige internationale selskaber.

Forespurgt, om vidnet henviser til forholdene i de 3 måneder, vidnet var underdirektør i Økokrim, bekræftede vidnet dette. Det var sådan, at man kunne indmelde nogle projekter – fx på bilområdet, hvor der var mange fejl og meget svindel – og så placerede man i efteråret alle 2.000 medarbejdere i projekterne. Dette var allerede sket, da hun kom til Økokrim, så produktionen var allerede klar. Forespurgt, om vidnet således ikke var med i disse overvejelser, forklarede vidnet, at det var hun ikke på det tidspunkt. Det var noget, der kom efterfølgende.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man ved nedlæggelsen af Økokrim afviklede initiativretten bortset fra ved momskarruseller og kædesvig, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der, efter afviklingen af Økokrim blev oprettet en anden enhed eller en tænketank, hvor man placerede en initiativret, forklarede vidnet, at initiativretten stadig lå i de andre afdelinger. Forespurgt, hvilke andre afdelinger det var, forklarede vidnet, at det bl.a. var Store Selskaber. Der var også noget, der hed Borger. Tolddelen var også en del af det. Der var forskellige afdelinger, der dækkede hver deres segment. Det kunne fx være enhederne Mindre Virksomheder eller Mellemstore Virksomheder, hvor underdirektøren med ansvar for et område kunne melde et projekt ind. Forespurgt, om det var uden for vidnets regi, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet således ikke havde noget med at gøre, hvis nogen sagde, at nu havde man brug for at komme til bunds i et givet emne, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Fx var der på det tidspunkt en diskussion om skattely, som også har været et stort politisk fokusområde. I det tilfælde oprettede Erling Andersen et center, som blev placeret i Borger. Der blev talt om, at det kunne ligge i Særlig Kontrol, men så sagde man, at det ikke nødvendigvis var svindel, bare fordi man havde noget i udlandet. Det kunne være, at det var en helt legal renteindtægt eller noget udbytte. Derfor sagde man, at det skulle ligge et andet sted. Det var et eksempel på noget,

man tog op. Hun kunne selv foreslå noget, men så skulle det ikke placeres ved hende, for hendes enhed måtte kun tage det, der kom andre steder fra.

Forespurgt, om vidnet har set noget på skrift eller har noget bud på, hvordan man risikostyrede, da man flyttede det fra Økokrim i forbindelse med oprettelsen af Særlig Kontrol, forklarede vidnet, at det ikke siger hende noget.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1899-1900 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat').

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1916-1919 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'):

"Graf 7.6 *Ansøgninger om refusion*

…

Graf 7.7 *Refusion via hhv. bankordning og blanketordning*

…

Graf 7.8 *Gennemsnitlig refusionsbeløb via bankordning og blanketordning*

…

Graf 7.11 *Udenlandsk ejerandel*

…

Tabel 7.12 *Udvikling – udenlandsk ejerandel pr. år*

Udvikling – refusionsprocent pr. år

På baggrund af tabel 7.12 kan det opgøres, at den udenlandske ejerandel er steget med i alt 8,8 procentpoint, mens refusionsprocenten er steget med i alt 13,6 procentpoint."

Forespurgt, om vidnet før SIR's 2015-rapport havde set denne type redskaber i SKAT's regi, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man har benyttet sig af lignende metoder, forklarede vidnet, at det er

hun ikke. I hendes enhed var der alene enkeltsager eller projekter. Det ville i så fald være i departementet eller i SKAT's overordnede økonomifunktion, hvis der var noget. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at det har været der, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der heller ikke var sådanne tal fremme i forbindelse med de møder, vidnet holdt med Jim Sørensen og den ledergruppe, der var der, forklarede vidnet, at det ikke var det, der var i fokus. Det er muligt, at Jim Sørensen har nævnt et eller andet, men det erindrer hun ikke, og det var ikke deres fokusområde. De kiggede på skattegab.

Foreholdt, at der er nogle parametre, man kan se på i forhold til risici både ude i virkeligheden og internt i SKAT's egen organisation, herunder SIR-rapporterne, og forespurgt, hvordan SIR's 2010-rapport, SIR's 2013-rapport og kritiske SIR-rapporter generelt blev håndteret, når man taler risiko og risikovurdering, forklarede vidnet, at rapporterne godt kunne blive behandlet på et ledermøde, hvis det vedrørte deres område. Det eneste, hun erindrer fra det tidspunkt, var Rigsrevisionen omkring negativ moms. De udbetaler årligt omkring 235 mia. kr. i negativ moms, og så kunne Rigsrevisionen påpege, at der var stor risiko for svindel. Sådan noget kunne de godt behandle i indsatsledelsen, fordi det vedrørte deres område, da de godkendte udbetalingerne. Det kom der en rapport vedrørende, vistnok i 2016. Det ville derfor forekomme, hvis det var noget, der vedrørte deres område, så det var ikke sådan, at de slet ikke så SIR's rapporter.

Forespurgt om det er korrekt forstået, at vidnets svar relaterer sig til tiden før 2015, og om det er korrekt forstået, at hvis der kom en SIR-rapport inden for et givet område, så var det den enhed, der havde det relevante område, som forkuserede på den pågældende rapport, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at kritiske SIR-rapporter blev løftet op i mere generelle fora, i højere ledelseslag, forklarede vidnet, at det har været i direktionen. Hun har gennem tiderne set materiale fra direktionen, og SIR-rapporterne har været drøftet i direktionen i forhold til handleplaner o.l. SIR-rapporterne har altid været løftet op i direktionen. Hun så kun SIR's rapporter, hvis hun selv modtog dem, eller hvis Rigsrevisionen eller Intern Revision havde været på besøg i hendes afdeling. Det skete ikke ofte, men når det skete, var det klart noget, der havde fokus i afdelingen.

GENERELT OM SÆRLIG KONTROL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan det foregik efter den normale procedure, når man modtog anmeldelser i SKAT, forklarede vidnet, at som hun husker det, kunne anmeldelser blive modtaget mange steder, især på dette tidspunkt. Efterfølgende kom der mere styr på det. Anmeldelser modtages nu i én postkasse. Men dengang Særlig Kontrol blev etableret, og hvor hun fik halvdelen af afdelingen Økokrim, fordi den anden halvdel skulle ligge et andet sted, fulgte anmeldelser med over til Visitering og Kontrol. Der var i den forbindelse en diskussion af, om fx oplysninger fra hvidvaskningssekretariatet i SØIK skulle modtages i hendes enhed eller i Visitering og Kontrol. Det blev besluttet, at alt som udgangspunkt ikke skulle gå direkte til Særlig Kontrol, da hun og hendes medarbejdere ikke måtte tage noget op af egen drift. Så det skulle gå et andet sted hen. Visitering og Kontrol ville derfor normalt modtage langt de fleste anmeldelser. Der er dog ikke nogen regel uden undtagelse, og hun kunne godt blive kontaktet på fx LinkedIn angående en anmeldelse om svindel. I så fald kunne hun tage sig af anmeldelsen, ligesom en kollega i tolden kunne få en henvendelse fra udlandet, som denne selvfølgelig skulle tage sig af. Så det var ikke sådan, at anmeldelser ikke kunne modtages andre steder. Forespurgt, om udgangspunktet var, at anmeldelser blev modtaget i en visiteringsenhed, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om anmeldelsernes karakter og detaljeringsgrad havde betydning for, hvordan man visiterede dem, forklarede vidnet, at hun ikke selv var i den afdeling, der visiterede anmeldelserne. En anmeldelse kunne godt behandles i den afdeling, hvor anmeldelsen blev modtaget, hvis den var nem. Hvis der var tale om noget specielt, fx vedrørende told, så blev den typisk sendt derover. Vedrørte anmeldelsen kædesvig eller andre af hendes områder, blev den sendt til hendes enhed. Vedrørte den Store Selskaber, blev den sendt til Store Selskaber. Hun ved, at Visitering og Kontrol også behandlede rigtig mange anmeldelser, men der var naturligvis også mange anmeldelser, de ikke kunne nå at behandle.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1629 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.).

Forespurgt, om det er vidnets erindring, at dette dokument beskriver tingene, som de var på det tidspunkt, eller om det var et dokument, der igangsatte nye processer, forklarede vidnet, at hun tror, dokumentet blev udarbejdet, fordi Borger- og retssikkerhedschefen havde påpeget, at det ikke var specifikt nok beskrevet. Meget af det er derfor nok en beskrivelse af, hvordan det var i forvejen. Det er dog muligt, at Borger- og retssikkerhedschefen kom med nogle anbefalinger om, at der skulle strammes op nogle steder. Det er, hvad hun husker om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1641 (2015-07-XX - Arbejdsprocesbeskrivelse vedr. håndtering af anmeldelser, kontroloplysninger o.l.):

> *"5. Faglige problemstillinger*
>
> *5.1 Videregivelse til Særlige Kontrol*
>
> *Når en sag visiteres eller kontrolleres i projekt "Anmeldelser og kontroloplysninger m.m.", skal sager, der er relevante for Særlig Kontrol overføres til dem. Særlig Kontrol skal udelukkende tage sig af særlige (komplekse) kontrolsager, hvor der er en tydelig indikation af overtrædelse af straffeloven § 289/ 289a."*

Forespurgt, om dette svarer til vidnets erindring om, hvad der også tidligere var tilfældet, bekræftede vidnet dette. Det var det, der blev bestemt i 2013 om, at de i Særlig Kontrol kun måtte tage disse sager. Forespurgt, om det har været sådan siden 2013, bekræftede vidnet dette. Der var justeringer hen ad vejen, fordi der dukkede et eller andet op, men i udgangspunktet var det sådan. Forespurgt, hvilke justeringer der blev foretaget, forklarede vidnet, at det var mindre ting, som hun ikke kan huske nu, men hun husker, at arbejdsprocesbeskrivelsen blev rettet til nogle gange.

Forespurgt, om de i Særlig Kontrol havde fuld adgang til alle SKAT's IT-systemer, forklarede vidnet, at det kom an på, hvem man var, da man ikke kunne have adgang til alt, og man måtte kun tildele den enkelte medarbejder adgang til det, vedkommende havde brug for. Hun havde ikke selv adgang til noget som helst. Lederne havde adgang til noget, og medarbejderne havde adgang til endnu mere. Der var nogle ting, alle havde adgang til. Hun kan ikke svare mere detaljeret.

Forespurgt, om der fandtes procedurer eller forretningsgange for, hvordan de i Særlig Kontrol skulle agere, når de fik en anmeldelse, der var visiteret til dem, men som angik et andet fagkontor, forklarede vidnet, at de havde og stadig har drejebøger. Der var på det tidspunkt også en kontrolmanual, og den beskrev, hvad de skulle gøre, hvis de fik en § 289-sag. Forespurgt, om vidnet husker, hvad der stod i den, og om den kan fremskaffes, forklarede vidnet, at hun ikke har læst op på den, men den vil kunne fremskaffes. Forespurgt, om vidnet husker, om der i kontrolmanualen stod noget om involvering af fagkontoret, eksempelvis Regnskab 2 eller DMO/DMS, forklarede vidnet, at det stod der ikke noget om.

JUNI 2015 – HENVENDELSE FRA EN ADVOKAT OM MULIG SVINDEL

16.-18. juni 2015 – korrespondance med en advokat om mulig svindel med udbytterefusion

Forespurgt, om vidnet kan redegøre for forløbet, i forbindelse med at hun den 16. juni 2015 fik en henvendelse fra advokat [redacted], forklarede vidnet, at hun var i Aarhus, da [redacted] ringede og oplyste, at han havde fået hendes navn fra Torben Hjelmstrand. [redacted] oplyste, at han gerne ville anmelde, at der foregik svindel med udbytteskat, men det var ikke detaljeret.

Forespurgt, hvorfor [redacted] i første omgang rettede henvendelse til Torben Hjelmstrand, forklarede vidnet, at hun bagefter fandt ud af, at [redacted] havde været forsvarsadvokat i nogle af de store sager, og Torben Hjelmstrand sad i den enhed, som behandlede administrative straffesager og bøder, og som også udarbejdede tiltalebegæringer, når sagerne skulle videre til anklagemyndigheden. Hun havde på et tidspunkt været chef i den enhed, og Torben Hjelmstrand vidste, at hun var i Særlig Kontrol, og så mente han, at det var relevant at ringe til hende.

Forespurgt, hvad der blev sagt under telefonsamtalen med [redacted], forklarede vidnet, at hun ikke kan gengive samtalen i detaljer, da det er mange år siden, men [redacted] var meget insisterende på, at SKAT skulle gå til SØIK, og han spurgte, hvad der skulle til, for at SKAT kunne sende sagen til SØIK. Hertil svarede hun, at SKAT ikke bare kunne sende sager til SØIK, da sagerne først skulle være underbygget. Hun oplyste [redacted], at de ville se på det, men det krævede noget mere end bare nogle oplysninger fra ham.

Forespurgt, hvilke oplysninger [redacted] gav, forklarede vidnet, at han oplyste, at han var i London og ikke havde så meget på sig, men han ville sende det efterfølgende. Forespurgt, om [redacted] oplyste, at det drejede sig om udbytterefusioner, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Fordi han sagde noget med Høje Taastrup, nåede hun at tænke, at det måtte være noget af det, de lavede i Inddrivelse, men hun kan ikke gengive samtalen.

Forespurgt, om vidnet udarbejdede et telefonnotat på baggrund af samtalen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, idet [redacted] oplyste, at han ville sende oplysningerne ind, hvilket han også gjorde umiddelbart efter. Forespurgt, om vidnet opfattede telefonsamtalen som en hilse- på-samtale, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet kendte [redacted] i forvejen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet tidligere har været ude for, at advokater med speciale i skatteret har rettet henvendelse til hende i den type sager, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun har erindring om andre, der har rettet henvendelse om svindel.

Forespurgt, om [redacted] nævnte beløbsmæssige størrelser, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, han gjorde.

Forespurgt, om [redacted] virkede oprevet, forklarede vidnet, at han var lidt insisterende på, at hun skulle tage sig af det, da han også betalte skat her i landet. Det lovede hun selvfølgelig at gøre.

Forespurgt, hvordan vidnet opfatter sin egen involvering i det efterfølgende forløb, forklarede vidnet, at hun som tidligere forklaret ikke selv behandlede sager, så hun ville under alle omstændigheder altid sende den videre til nogle andre. På det tidspunkt havde hun omkring 100 medarbejdere under sig, og hun anede ikke selv, hvor hun i givet fald skulle søge, eller hvordan hun skulle agere. Som jurist er man faktisk ret dårlig til at opklare noget som helst, og hun havde stort set kun revisorer i sin afdeling. På det tidspunkt havde hun måske en håndfuld jurister eller andre medarbejdere, som ikke kunne finde ud af at finde svindel, så hun har altid gjort en dyd ud af at sige, at det havde hun ikke forstand på, og det skulle andre tage sig af. Det er ikke for at fralægge sig ansvaret, men hun havde ikke evnerne til at finde ud af, hvor man skulle søge for at underbygge det.

Forespurgt, om ikke det var et usædvanligt telefonopkald, forklarede vidnet, at hun husker opkaldet. Især fordi [redacted] talte om mange penge, og fordi han insisterede på, at det var for dårligt.

Forespurgt, om [redacted] fortalte, at det var en igangværende trafik eller aktivitet, forklarede vidnet, at hun ikke husker det præcist. Det er vigtigt at forstå, at de fik andre henvendelser, fx fra medarbejdere der mente, at der foregik noget. Den slags henvendelser fik de hele tiden i hendes enhed, så på den måde var det ikke usædvanligt. Det var selvfølgelig noget, hun ville følge op på, men sådan var det med alle henvendelser, der kom ind.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at [redacted] oplyste, at svindlen foregik. Hertil forklarede vidnet, at det er muligt, at hun forklarede sådan, men hun kan ikke sige præcist, hvad ordene var. Det var ikke usædvanligt. De fik ofte sådanne henvendelser. Hun kan komme med andre eksempler på, at nogen mente, at noget foregik. Men de kunne ikke bare sige, at noget foregik, fordi der kom en henvendelse. De var nødt til at underbygge det, ellers holdt en sag ikke i retten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

> *"Kære Anne Munksgaard*
>
> *Under henvisning til vores telefonsamtale for lidt siden skal jeg hermed pr mail orientere SKAT om en formodet svindel vedr udbetaling af indeholdt udbytteskatter i størrelsesorden op til 500.000.000kr."*

Forespurgt, hvor ofte man i vidnets enhed fik en henvendelse i det størrelsesniveau, forklarede vidnet, at det ikke var ofte, men hun havde i samme periode en anden stor sag, som drejede sig om rigtig mange hundrede millioner kroner, måske 600 mio. kr. Det var usædvanligt, men på det tidspunkt havde hun i hvert fald tre eller fire større sager med både 200 og 300 mio. kr. Så det var et stort beløb, men det var ikke sådan, at de var ved at gå bagom. Ikke på det tidspunkt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

> *"Svindlen foregår angiveligt gennem udnyttelse af DBO mellem Danmark og Malaysia, gennem skuffeselskaber registreret som hjemmehørende på en ø ved navn Labuan.*
>
> …
>
> *De fire reclaim selskaber der indsender blanketter til SKAT"*

Foreholdt, at [redacted] i sin e-mail benyttede sig af nutidsformen, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun hæftede sig ved. De skulle stadig selv undersøge sagen. Det var ikke usædvanligt, at man formulerede det sådan, og det var ikke noget, hun særligt hæftede sig ved.

Forespurgt, hvor hastende henvendelsen var, da der er forskel på, om det er noget historisk eller nutidigt, man har afdækket, forklarede vidnet at meget hos dem foregik i nutid. Det var så deres opgave at afdække det, og så ville man altid se bagud i tid. Så på den måde ville det ikke være usædvanligt. Hun tog sagen med det samme, hvilket hun ville gøre med alt andet, og gav det til en medarbejder. Denne sag havde hun sat på opfølgning, fordi hun ville høre, hvordan det gik med den, mens hun med andre sager bare ville give sagen til en medarbejder, som så tog sig af den. Fore-

spurgt, om opfølgningen var hendes egen personlige opfølgning, bekræftede vidnet dette. Hun ville spørge til den, når hun kom til Fredensborg, eller hun ville spørge sine ledere. Det ville hun altid gøre.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

> *"Hovedpersonen er angiveligt en mr. Sanjay Shah som ejer Solo Capital concernen, som har selskaber i Uk og Dubai.*
>
> *De fire reclaim selskaber der indsender blanketter til SKAT - og som derfor må figurere på listen over dem, der anmoder om udbetaling af udbytteskatter er ifølge det oplyste:*
>
> *Goal Taxback Ltd, Tim Partners, acupay's, SEB Futures og SynTax GIS."*

Forespurgt, om det var normalt at modtage så konkrete oplysninger, forklarede vidnet, at det kunne det godt være. Det er vigtigt at forstå, at hvis nogen fx oplyste, at vedkommende havde et firma, og en tredjemand påstod, at vedkommende svindlede, så kunne det ikke stå alene. De var nødt til at undersøge, om det var rigtigt, for de kunne ikke sende en uunderbygget sag til politiet. Politiet ville ikke tage en sådan sag.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig tanker om, hvordan og hvornår man skulle underbygge sagen, forklarede vidnet, at hun er en utålmodig sjæl, så hun har en forventning om, at hvis hun sender noget til en medarbejder, så får hun et klik dagen efter, og så er det hele løst. Det har så bare vist sig, at det er det aldrig, fordi ting tager tid. Hvis hun skal være helt ærlig, havde hun i denne sag en forventning om, at hun ville høre noget i løbet af efteråret. Hun ville spørge til sagen. På den måde var sagen ikke usædvanlig. Hvis de modtog en anmeldelse om svindel med moms eller fradrag i en virksomhed, så kunne de i skattevæsnet underbygge denne ved at køre ud og undersøge, om der reelt var en sådan virksomhed. I den konkrete sag kunne hun se, at der stod Dubai, og hun havde hørt nogle af sine kolleger i politiet sige, at så stod der "goodbye". Derfor tænkte hun, at det ville komme til at tage lang tid, hvis de overhovedet kunne finde ud af det. De kunne ikke bare lige tjekke, om der var en virksomhed. Hun havde en forestilling om, at denne sag ikke var ligetil.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

"Jeg har modtaget kontoudskrifter fra min klient - som af frygt for repressalier - ønsker at være anonym, som viser et lille udpluk af transaktioner fra ultimo 2014 primo 2015, hvor flere af de navne jeg anfører ovenfor fremgår, med angivelse af beløb mv, og som både vedrører Danmark og Belgien.

Jeg vil sende disse i morgen, når jeg returnerer fra London- jeg anmoder dog om at jeg ligeledes kan betragtes som anonym anmelder, indtil der måtte være klarhed over sagen."

Forespurgt, om vidnet overvejede, om man måtte standse trafikken, og stoppe at det foregik fremadrettet, selv om der skulle foretages efterforskning og forberedende arbejde hos dem, inden man kunne rejse en straffesag, forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen forestilling om, hvordan processen skulle foregå. Hun ringede til René Frahm Jørgensen, som sagde til hende, at der var styr på processen. Selv om der stod op til 500 mio. kr., havde hun ingen forestilling om, at det var alle de penge. Hun anede ingenting om dette område. På den måde var sagen usædvanlig for Særlig Kontrol i forhold til det, de ellers sad med. Forespurgt, om dette talte for en opprioritering eller nedprioritering af sagen, forklarede vidnet, at hun var interesseret i, at de fik nogle kroner ind, så det talte for, at sagen skulle løses. Hun var interesseret i sagen. Dengang var det en sag, man gerne ville have, fordi det drejede sig om mange penge. De blev målt på, hvor mange reguleringer de leverede. På den måde var det en god sag. Hun ville følge op på sagen, og hun spurgte i begyndelsen flere gange til den. Men da der ikke var hul igennem, tænkte hun, at det kunne være, at de skulle gøre et eller andet.

Forespurgt, om vidnet med udtrykket "hul igennem" tænker på Regnskab 2, forklarede vidnet, at sådan tænkte hun det ikke. Hun tænkte, at de skulle finde noget i udlandet, før de kunne dokumentere noget, eller de skulle finde noget i nogle selskaber. Hun tænkte ikke mere end det, da hun ikke havde forstand på, hvad man kunne eller ikke kunne gøre. Det har hun fået sidenhen. På det tidspunkt var det bare en sag, som nogen måtte hjælpe hende med at løse, fordi hun ikke selv anede, hvad man skulle gribe og gøre i.

Foreholdt, at [redacted] efterfølgende henvendte sig tre dage i træk og dermed var ret vedholdende, og forespurgt, om det havde nogen betydning for hendes tanker om sagen, forklarede vidnet, at det tror hun ikke. Det er rigtigt, at der kom meget fra [redacted], men hun sendte det bare videre til sine medarbejdere, som skulle se på det, fordi hun ikke selv kunne gøre noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne

Munksgaards e-mail af 16. juni 2015 kl. 20.03 til Lill Helene Drost, Christian Baden Ekstrand, Line Haslev og Vagn L. Larsen):

> *"Hej, vi skal følge op på denne i morgen, jeg har lidt yderligere oplysninger, hilsen Anne."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var det jyske team, e-mailen blev videresendt til, forklarede vidnet, at Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand sad i Fredensborg, mens Line Haslev og Vagn L. Larsen sad i Aarhus. Forespurgt, om vidnet husker, hvad de yderligere oplysninger gik ud på, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om det var sædvanligt, at hun sendte en e-mail kl. 20 om aftenen, forklarede vidnet, at hun havde sin iPhone, og så skulle hun bare have ekspederet tingene, så de kunne komme videre. Sådan var det.

Forespurgt, om vidnet husker et afdelingsmøde dagen efter, hvor hun mødtes med Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand, forklarede vidnet, at hvis der var et møde, var det formentlig et ledelsesmøde, hvor Lill Helene Drost deltog, men ikke Christian Baden Ekstrand.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der skulle være tale om et arrangement på Sluseholmen for hele afdelingen, forklarede vidnet, at det formentlig har været Afdelingens Dag. Foreholdt, at der i den forbindelse skulle være blevet talt om sagen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnet husker om det videre forløb, forklarede vidnet, at hun var lidt utålmodig med at finde ud af, om de lige kunne gå ned og finde 500 mio. kr. Det var lidt naivt, hvilket hun også vidste. Hun husker, at hun spurgte Lill Helene Drost, når de havde ledermøde. Hun talte også med Jim Sørensen om, hvorvidt der kunne være noget om sagen. Det var ikke mere end det. Christian Baden Ekstrand havde jo meldt tilbage, at han ikke kunne finde noget. Normalt ville der være noget i systemet SKAT Ligning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3071 (2018-02-20 - Referat af tjenstlig samtale med Anne Munksgaard):

> *"Hun orienterede Jim Sørensen om henvendelsen, dels pga. dens karakter, men også fordi Jim Sørensen var ny direktør på området, hvorfor hun naturligvis gerne ville vise, hvad Særlig Kontrol arbejdede med."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår og hvordan hun orienterede Jim Sørensen, forklarede vidnet, at hun her tænkte på en e-mail, hvor hun skrev noget om, at de

straks følger op. Forespurgt, om hun og Jim Sørensen havde nogle drøftelser om sagen ud over den omtalte e-mail, forklarede vidnet, at det havde de ikke, for Jim Sørensen vidste heller ikke rigtig noget om det. For at være helt ærlig anede de ikke, hvordan de skulle finde ud af det.

Forespurgt, hvilken karakter sagen havde, eftersom Jim Sørensen skulle orienteres "på grund af dens karakter", forklarede vidnet, at hun tænker, at det var beløbets størrelse, sammenholdt med at Jim Sørensen var helt ny og lige skulle se, hvad de havde fået her.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3071 (2018-02-20 - Referat af tjenstlig samtale med Anne Munksgaard):

"Hun kontaktede afdelingerne Skattely og Store Selskaber…"

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om det forløb, forklarede vidnet, at omstændighederne dengang var sådan, at hun ikke måtte tage sagen. Det var en god sag, og hun ville ikke tage sagen, hvis andre vidste noget, eller hvis den hørte til i deres projekter. Fordi der blev nævnt nogle selskaber, tænkte hun, at Hans From kunne være en af dem, der havde fuldstændig styr på det, og derfor ringede hun til ham. Hun ringede også til Lisbeth Rasmussen for at høre, om det var noget, der lå i et Skattelyprojekt. Det lugtede lidt af et eller andet internationalt, så derfor ringede hun til alle disse folk for at høre, om nogen havde mere styr på det, end hun selv havde. Forespurgt, hvad det betyder, at det var en god sag, forklarede vidnet, at det med kontrolbriller var en god sag, fordi det drejede sig om mange penge. Hvis man som medarbejder kunne regulere for det beløb, så ville man føle, at man havde tjent sin løn hjem og flyttet noget. Det var sådan, de gerne ville have det.

Forespurgt, hvad der kom ud af kontakten til Hans From og Lisbeth Rasmussen, forklarede vidnet, at der ikke kom noget ud af det. Der var ikke nogen, der havde kendskab til noget. Forespurgt, om det skærpede vidnets opmærksomhed, forklarede vidnet, at hun snarere vil sige tværtimod, da det lød lidt langt ude, når der ikke rigtig var noget at finde. Forespurgt, om ikke vidnet tænkte, at der var et kæmpe hul, der ikke var blevet afdækket, forklarede vidnet, at det gjorde hun slet ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår vidnet ringede til Hans From og Lisbeth Rasmussen, forklarede vidnet, at det gjorde hun, lige efter eller få dage efter hun modtog anmeldelsen fra [redacted]. Hun ville ikke gå i gang med noget, hvis andre skulle have det. Så det var lige omkring det tidspunkt, hvor e-mailene kom fra [redacted].

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 3071 (2018-02-20 - Referat af tjenstlig samtale med Anne Munksgaard):

> *"Hun kontaktede også underdirektør Hans From, Store Selskaber, da hans ansvarsområde blandt andet handlede om store grænseoverskridende transaktioner på selskabsområdet, men heller ikke han havde noget kendskab til mulig svindel med udbytteskat. Hun informerede dem om indholdet af anmeldelsen. Hun husker ikke, om hun under disse samtaler nævnte noget om* [redacted] *oplysning om en, måske to mænd i Høje Taastrup. Der var ingen af dem, der kom med forslag til, hvad hun kunne gøre i anledning af* [redacted] *henvendelse."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår og hvad [redacted] sagde vedrørende "en måske to mænd i Høje Taastrup", forklarede vidnet, at det sagde han i telefonen. Forespurgt, om det var første gang, [redacted] ringede til vidnet, bekræftede vidnet dette. Hun husker ikke, om hun talte med [redacted] en eller to gange. [redacted] nævnte noget om, at der sad to tykke mænd og tog imod disse sager og behandlede dem, og at de muligvis var med i det. Det var ikke mere end det. [redacted] nævnte også, at han ikke vidste ret meget om det, så det var meget løst.

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med samtalen med Hans From fik informationer om, hvad Kildeskatteprojektet gik ud på, og hvad Store Selskaber havde afdækket og gjort i den forbindelse, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Foreholdt, at vidnet også kontaktede René Frahm Jørgensen, og forespurgt, hvad samtalen med ham gik ud på, forklarede vidnet, at når man får en sådan henvendelse, som ikke vedrører ens eget område, vedrører den altid nogle andres område. Derfor er det vigtigt, at man fortæller, at man har modtaget henvendelsen. Hun ringede derfor til René Frahm Jørgensen for at sige, at hun havde fået denne anmeldelse, og for at høre, om han kunne bidrage med noget. Det var også for at skabe en kontakt, så de på et tidspunkt kunne tale med dem, der sad med området, uden bare at buldre ind. Hun var selv i kontrol- og indsatsdelen, og René Frahm Jørgensen og hans folk sad et helt andet sted med inddrivelse. Det var for at skabe en samarbejdsrelation, at hun fortalte ham, at hun havde fået denne anmeldelse.

Forespurgt, om vidnet spurgte René Frahm Jørgensen, hvordan Betaling og Regnskab kunne bistå Særlig Kontrol, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, da René Frahm Jørgensen slet ikke kunne forestille sig, at der var noget at komme efter. Han sagde, at der var styr på det. Forespurgt, om de drøftede noget vedrørende kontrol eller materiel kontrol, forklarede vidnet, at så langt var de slet ikke nede i det. Hun

sagde bare, at hun havde fået anmeldelsen, og forklarede, hvad den handlede om. Hun husker, at René Frahm Jørgensen oplyste, at der var styr på det. Hun havde ikke selv mødt Dorthe Pannerup Madsen, men hun havde fået at vide, at hun var skrap. Hun havde på et tidspunkt ansvaret for noget i Maribo, hvor de sagde, at Dorthe Pannerup Madsen ville skælde dem ud, hvis ikke bogføringen stemte. Forespurgt, hvornår dette foregik, forklarede vidnet, at det var i 2009-2010. Hun mener, at hun selv havde ansvaret fra 2009 til 2012. De var bange for Dorthe Pannerup Madsen i Maribo, så derfor tænkte hun, at det nok var rigtigt.

Forespurgt, om vidnet af René Frahm Jørgensen fik oplyst, at der var problemer med kontrol i forhold til udbetalinger og udfordringer med IT-systemer, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet og René Frahm Jørgensen talte om, hvilke IT-systemer udbytteadministrationen arbejdede i, og hvordan de arbejdede, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Forespurgt, om vidnet og René Frahm Jørgensen aftalte noget om opfølgning på eller samarbejde om sagen, forklarede vidnet, at hun oplyste, at Særlig Kontrol ville kontakte udbytteadministrationen, og hun ville sende en mand, forstået på den måde at man skabte en kontakt. Hun sagde også til Christian Baden Ekstrand, at han måtte sige til, hvis han havde brug for hjælp til at skabe en kontakt, men som hun husker det, svarede Christian Baden Ekstrand, at han nok selv skulle finde ud af det. Sagsbehandlerne arbejder meget selvstændigt.

Forespurgt, hvordan drøftelsen om, at der sad en eller to mænd, der muligvis var med i det, foregik, forklarede vidnet, at hun oplyste René Frahm Jørgensen, at hun havde hørt, at det forholdt sig sådan, hvortil han sagde, at der altså ikke sad to tykke mænd. René Frahm Jørgensen oplyste, at der havde været en anmeldelse på en af medarbejderne i udbytteadministrationen, men at sagen var undersøgt, og der var ikke noget at komme efter. Forespurgt, hvornår denne samtale fandt sted, forklarede vidnet, at det var lige efter, hun havde fået anmeldelsen fra [redacted]. Forespurgt, om det var i juni 2015, bekræftede vidnet dette. Det var nok den 17. eller 18. juni 2015, men hun kan ikke sige det præcist.

Forespurgt, hvornår vidnet fortalte Christian Baden Ekstrand om den drøftelse, hun havde med René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Christian Baden Ekstrand sagde, at han nok selv skulle finde ud af at skabe kontakt, så det har været i begyndelsen i forbindelse med at hun var i Fredensborg, eller da de var til Afdelingens Dag. Det var ret hurtigt efter samtalen, for hun ville gerne videre.

Foreholdt, at Christian Baden Ekstrands erindring var, at han først på et langt senere tidspunkt –hen i august 2015 – blev gjort opmærksom på, at der var nævnt en

eller to mænd, der muligvis kunne være med i det, forklarede vidnet, at hun kun husker, at hun har talt med dem om, at de skulle være klar over det, hvis det kunne have betydning. Hun sagde også til Christian Baden Ekstrand og Lill Helene Drost, at de bare skulle vide det og ikke lægge mere i det, og de måtte ikke tale med nogen om det, for man skal jo passe på, at man ikke beskylder nogen for noget, de ikke har gjort. Forespurgt, hvornår den samtale fandt sted, forklarede vidnet, at det var i juni 2015. Forespurgt, om vidnet er sikker på dette, forklarede vidnet, at det er hun ret sikker på. Hun ville oplyse dem om det, så de vidste det. Det er sådan, hun husker det.

Foreholdt, at både Christian Baden Ekstrand og Lill Helene Drost har forklaret, at de ikke før august 2015 blev bekendt med, at der kunne være en personaleproblemstilling, forklarede vidnet, at hun er ret sikker på, at hun sagde det på et tidligt tidspunkt.

Foreholdt, at oplysningen om den tykke mand ikke fremgår af materialet fra [redacted], og forespurgt, om vidnet noterede oplysningen noget sted, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, fordi det var så løst. Forespurgt, om ikke det var en § 6-oplysning, forklarede vidnet, at det er muligt, men hun noterede det ikke. Hun noterede det senere, men det var først langt senere.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet og René Frahm Jørgensen ikke drøftede, hvordan sagsbehandlingen foregik, eller hvilke problemstillinger der var i forbindelse med den, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, hvor lang tid samtalen med René Frahm Jørgensen varede, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun har aldrig talt med Dorthe Pannerup Madsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

> *"Jeg fortæller min medarbejder, Christian Ekstrand, at han skal være opmærksom på, at advokaten har nævnt, at der sidder en mand i Høje Tåstrup, men at vi ikke kan lægge mere i det, jfr. Renés oplysninger."*

Forespurgt, om dette notat er udarbejdet af vidnet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet gav denne oplysning til Christian Baden Ekstrand i umiddelbar forlængelse af samtalen med René Frahm Jørgensen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4099-4100 (2015-01-22 - SKAT's styresignal vedr. behandling af anmeldelser om overtrædelser af skatte- og afgiftslovgivningen, herunder anonyme anmeldelser):

> *"Der gælder følgende retningslinjer:*
>
> *SKAT kan ikke give anonymitet, når der modtages telefoniske eller skriftlige anmeldelser, hvor anmelderen oplyser sit navn, men samtidig tilkendegiver, at vedkommende ønsker at være anonym. Det samme gælder anonyme telefoniske eller skriftlige anmeldelser, hvor der foreligger forhold eller omstændigheder, der gør, at anmelder kan identificeres.*
>
> …
>
> *Når SKAT modtager en anmeldelse på telefon, og anmelderen oplyser eget navn, men ønsker at være anonym, skal SKAT gøre anmelderen opmærksom på, at SKAT har notatpligt. Det betyder, at SKAT skal notere indholdet af de mundtlige oplysninger, herunder navnet på den, der giver SKAT oplysningerne."*

Forespurgt, om ikke vidnet burde have noteret oplysningerne fra [redacted], herunder oplysninger om medarbejdere i SKAT, da hun modtog anmeldelsen, forklarede vidnet, at det burde hun, som det fremgår af det foreholdte, men hun gjorde det ikke, fordi [redacted] sagde, at han umiddelbart efter samtalen ville sende en e-mail med alle oplysningerne. Det var meget diffuse oplysninger vedrørende de to mænd, så dem skrev hun ikke ned.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1564 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Anne Munksgaards e-mail af 16. juni 2015 kl. 20.00 til Jim Sørensen):

> *"Som nævnt, vi følger op straks"*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1564 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, Jim Sørensens e-mail af 16. juni 2015 kl. 21.21 til Anne Munksgaard):

> *"Tak"*

Forespurgt, om der på dette tidspunkt eller i dagene efter var nogen dialog mellem vidnet og Jim Sørensen, forklarede vidnet, det var der ikke, som hun husker det. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun første gang havde en dialog med Jim

Sørensen om sagen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun kan se, at hun har skrevet "som nævnt", men hun husker det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1567 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 17. juni 2015 kl. 08.36 til Anne Munksgaard):

> *"Tak for din mail og som lovet fremsender jeg kontoudtog for perioden 16. december 2014 - 15. januar 2015 i såvel DKK som i Euro.*
>
> *Udover at det fremgår at S. Shah (Sanjay) modtager 7,8 mio Euro, fremgår det at de fire nævnte reclaimagenter har modtaget betalinger - Goal Trueback LIM, Syntruc GIS Ltd, The TIM Partneres og ACUPAY."*

Forespurgt, hvad de i Særlig Kontrol gjorde for at undersøge de oplysninger, de fik med e-mailen og de vedhæftede kontoudtog, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, da hun sendte e-mailen til de medarbejdere, der skulle se på det. Forespurgt, om hun drøftede med afdelingen, hvad man kunne gøre, herunder om man kunne spore pengestrømmene, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. De drøftede det sidenhen, men når man fik en sådan anmeldelse, skulle den ud til en medarbejder, der vidste noget om det. Det var ikke noget, hun selv drøftede med nogen. Forespurgt, om vidnet satte sig ind i, hvilke oplysninger og bilag hun fik, forklarede vidnet, at det gjorde hun kun overordnet, da hun skulle give dem til en anden, der skulle se på det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1567 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 17. juni 2015 kl. 08.36 til Anne Munksgaard):

> *"Jeg håber disse oplysninger kan være med til at få lidt mere overblik over denne meget specielle sag. - Du er velkommen til at kontakte mig telefonisk for at gennemgå de oplysninger jeg har fremsendt, idet jeg kan oplyse at jeg har en af mig håndskreven liste over der selskaber der angiveligt har optrådt som fiktive ejere af aktierne, som de 4 - 5 reclaimagenter har indsendt begæringerne om udbetaling af indeholdte udbytteskatter.*
>
> *Jeg er på vej til et heldagsmøde og har derfor ført tid i morgen, men du er velkomme til at kontakte mig telefonisk i løbet af i dag, således at vi kan aftale det videre forløb."*

Forespurgt, hvad vidnet gjorde med denne invitation, forklarede vidnet, at hun ikke gjorde noget. Hun var underdirektør for en masse medarbejdere, så hun sagsbehandlede ikke. Det gjorde hun aldrig. E-mailen skulle videre til nogen, der havde forstand på det.

Forespurgt, om vidnet talte med Lill Helene Drost eller Christian Baden Ekstrand om, hvad de skulle gøre i den anledning, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, andet end at de skulle gøre det, de plejede at gøre, herunder søge i deres systemer og prøve at finde oplysninger alle de steder, de kunne. De talte lidt frem og tilbage, men det var ikke sådan, at hun fulgte sagsbehandlingen tæt.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på noget tidspunkt blev gjort et forsøg på at kontakte [redacted] i anledning af denne invitation, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Christian Baden Ekstrand har måske efterfølgende sagt, at han ikke gjorde det, fordi han havde de oplysninger, han skulle bruge for at komme videre. Det er ikke noget, hun ellers har hæftet sig ved. Forespurgt, om der vidnet bekendt således ikke er nogen i SKAT, der har rettet henvendelse til [redacted] for at få yderligere oplysninger, forklarede vidnet, at det er der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

> *"I fortsættelse af min mail forleden fremsender jeg hermed en fortegnelse over de udenlandske selskaber, som angiveligt har stået som den formelle ejer af de aktier som Reclaim agenterne har repræsenteret i forbindelse med deres anmodning om udbetaling af indeholdte udbytteskatter.*
>
> *Jeg har skrevet listen af i hånden efter en af min klient håndskreven liste, hvorfor jeg ikke ved om navne mv er korrekte, eller stavet korrekt:*
>
> …
>
> *Jeg er I besiddelse af lidt yderligere oplysninger om de angivelige "sælgere" af aktier til de ovennævnte 25 selskaber, men min klient har bedt mig om at vente med at oplyse disse, da han som tidligere anført frygter for, at der vil kunne afsløres hvem der muligvis står bag anmeldesen."*

Forespurgt, om vidnet drøftede med Christian Baden Ekstrand, hvordan de skulle agere i anledning af de informationer, der nu kom til hende, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke så detaljeret. Christian Baden Ekstrand var begyndt et andet sted

for at finde ud af, hvad SKAT overhovedet havde på de navne, for det var man jo nødt til at afdække. Så det var ikke noget, de talte om på det tidlige tidspunkt. Forespurgt, om de på et senere tidspunkt drøftede, om man skulle vende tilbage til [redacted], når man nu ikke havde kunnet afdække noget, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke i forhold til [redacted], for på det senere tidspunkt havde de jo fået oplysninger fra udlandet. Forespurgt, om ikke det først var på den anden side af sommerferien, bekræftede vidnet dette. Der var tale om en anmeldelse, hvor der skulle laves nogle indledende undersøgelser, så det var hun ikke en del af.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1576 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 18. juni 2015 kl. 16.47 til Anne Munksgaard):

> *"Jeg har selvfølgelig forståelse for, at der påhviler SKAT en streng fortrolighed om sagens videre forløb, men af hensyn til min klient og hans personlige sikkerhed, så jeg meget gerne om jeg kunne få et "hint" om, at man har taget anmeldelsen alvorligt og videresendt den til SØIK, således at han kan gøre sig klar til at beskytte sig selv bedst muligt."*

Forespurgt, om hun på dette tidspunkt tog anmeldelsen alvorligt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad vidnet svarede [redacted], forklarede vidnet, at hun fra begyndelsen fortalte [redacted], som gik meget op i det med SØIK, at hun ikke bare kunne sende noget over til SØIK, før hun havde en underbygget sag. [redacted] gjorde en del ud af det med SØIK, og hun måtte sige til ham, at de var en skattemyndighed, og så måtte han selv henvende sig til SØIK.

18.-30. juni 2015 – Særlig Kontrols undersøgelse af mulig svindel med udbytterefusion

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5041 (2015-06-22 (1) - Indkaldelse til møde den 22. juni 2015 fra Lill Helene Drost vedr. drøftelse af 'større skattelysag').

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der skete på mødet den 22. juni 2015, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun var ikke så ofte i Fredensborg, og når hun var der, forekom det ofte, at nogen lige ville tale med hende. Hun havde lederudviklingssamtaler med sine to ledere i Fredensborg, og hvis der var tid mellem samtalerne, plejede de lige at vende, hvad der rørte sig.

Foreholdt, at der som specifikt emne står "drøftelse af større skattelysag", bekræftede vidnet, at det var denne sag, de talte om, men hun husker ikke, hvad de talte om.

Forespurgt, om det var normalt, at vidnet fulgte konkrete sager, forklarede vidnet, at det kun var, hvis hun hørte, at der var et eller andet, de manglede eller lign. Forespurgt, om vidnet husker noget om drøftelsen, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad de talte om på mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4981 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

"Christian Baden Ekstrand kl. 13.16

… godt jeg har møde med min direktør om lidt…

Louise Baden Ekstrand kl. 13.17

… husk nu at store sager i SKAT vender skidt tilbage til sagsbehandleren

Christian Baden Ekstrand kl. 13.21

ja lige præcis… skal bare lige tale med hende om hvordan vi skal lave den nye sag vi har fået"

Forespurgt, om vidnet på den baggrund nu husker noget fra mødet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Det var måske noget om, at de skulle tale med nogen eller lignende. Forespurgt, om vidnet på baggrund af det foreholdte nu kan huske, om de på mødet drøftede sagsbehandlingsskridt eller andet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4981-4982 (2015-06-22 (2) - Chatkorrespondance mellem Christian Baden Ekstrand og Louise Baden Ekstrand om møde med Anne Munksgaard):

"Louise Baden Ekstrand kl. 14.13

tager i den

Christian Baden Ekstrand kl. 14.14

ja indtil videre - jeg har fået lov til at lave mine undersøgelser. så nu skal jeg i gang"

Forespurgt, hvilke undersøgelser Christian Baden Ekstrand havde fået lov til at foretage, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Foreholdt, at det af det foreholdte ser ud til, at der på mødet var nogle forholdsvis detaljerede drøftelser, og at Christian Baden Ekstrand ønskede nogle undersøgelser, som vidnet godkendte, forklarede vidnet, at hun husker, de talte om at forsøge at lave nogle udsøgninger med transaktioner, men hun husker ikke, om det var på dette møde. Det kunne fx foregå i samarbejde med et skattelyprojekt eller andre, der havde noget med udlandet at gøre. Hun ved ikke, hvordan det nærmere var. Der blev i hvert fald på et tidspunkt talt om en, der måske kunne hjælpe med at søge.

Foreholdt, at Christian Baden Ekstrand den 22. juni 2015 skrev, at han nu skulle i gang, og forespurgt, om det var udtryk for, at der ikke var sket noget nævneværdigt inden dette tidspunkt, forklarede vidnet, at Christian Baden Ekstrand begyndte med at undersøge, om SKAT havde noget på sagen i de IT-systemer, de havde. Normalt skal der være noget i Captia eller SKAT Ligning, da man ellers ikke kan identificere en sag. Christian Baden Ekstrand oplyste ret tidligt til hende, at der ikke lå noget i disse systemer. De havde også et system, der hed Remedy, som de anvendte til henvendelser udefra. Der var heller ikke noget at finde.

Forespurgt, om ikke man så skulle begynde med at finde ud af, hvad det var for en sag, og hvilket IT-system man skulle lede i, forklarede vidnet, at hvis der var en henvendelse, så skulle den ligge i deres sagsbehandlingssystem, også til brug for eventuelle aktindsigtsanmodninger. Det var i hvert fald den viden, de havde på det tidspunkt.

Forespurgt, om der i SKAT var nogle formaliserede krav til, hvornår man skulle oprette sager, forklarede vidnet, at det var der nok, men det var ikke noget, hun kendte til.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man foretog IT-søgninger uden at have konsulteret fagkontoret og uden at have fundet ud af, hvordan de opererede, herunder i hvilke IT-systemer de registrerede tingene, forklarede vidnet, at hendes medarbejdere søgte i de systemer, man normalt oprettede sager i. Det var i de systemer, Christian Baden Ekstrand ikke kunne finde noget. Denne sag var usædvanlig, fordi det var noget med udbytteskat, som de efterfølgende fandt ud af lå et helt andet sted. Så man kan ikke sige, hvad der var normalt. Normalt ville man finde noget i SKAT Ligning, Captia eller Remedy, hvor man journaliserede de sager, der kom ind. Forespurgt, om det var det normale for hele SKAT, bekræftede vidnet dette. Alle selskaber eller virksomheder kunne findes i SKAT Ligning, hvis det var noget, der vedrørte skat og moms. Hvis det vedrørte udenlandske henvendelser, eller hvis det vedrørte nogen, der ikke havde et SE-nummer eller et CPR-nummer, så kørte man det i

Captia. Det var hovedreglen. Derudover kunne der godt ligge noget i Remedy, hvis nogen telefonisk eller pr. e-mail havde spurgt om noget, som der ikke var kommet mere ud af.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem den person var, som vidnet omtalte skulle hjælpe med at lave udsøgninger, forklarede vidnet, at det ikke var en, der sad i hendes afdeling. Hun tror, det var en person i Skattely. Det var ikke en, hun kendte på det tidspunkt. Det var en, som Christian Baden Ekstrand kendte. Han hed muligvis Erik Andersen. Der var jo disse Money Transfer-oplysninger, de havde fået. Som hun husker det, ville han lave en database, hvor de kunne prøve at finde noget.

Forespurgt, om Skattely var en afdeling, forklarede vidnet, at Skattely var et projekt, der lå i Borger. Hun husker ikke, hvornår projektet blev etableret, men det var før dette tidspunkt. Det var det projekt, der lå hos Lisbeth Rasmussen.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de på mødet den 22. juni 2015 drøftede involvering af udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at hun sagde til Christian Baden Ekstrand, at han skulle tage kontakt til udbytteadministrationen, og hun spurgte, om hun skulle hjælpe med at finde en kontakt, men han sagde, at han nok selv skulle klare det.

Forespurgt, om der med den enhed, der visiterede indkomne sager, var drøftelser om, hvordan man skulle angribe en sag, eller om det forholdt sig sådan, at man i Særlig Kontrol selv besluttede, hvordan en sag blev grebet an, når man havde fået sagen visiteret, forklarede vidnet, at det besluttede man selv, og det havde de, der visiterede sager, ikke noget med at gøre. Forespurgt, om der dermed, fra det tidspunkt sagen var visiteret til Særlig Kontrol, var autonomi over sagsbehandlingen i deres regi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt fik instruktioner fra eller indgik i detaljerede drøftelser med Jim Sørensen om denne sag, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, og Jim Sørensen vidste ikke noget om den.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var overvejelser om at standse refusionerne fremadrettet, indtil de havde fået et overblik over, hvad der foregik, forklarede vidnet, at det er hun ikke, og det havde hun ikke noget med at gøre.

Forespurgt, om Christian Baden Ekstrand afrapporterede til vidnet om de tiltag, han foretog, og om status på sagen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke detaljeret, som hun husker det. Det var mere via Lill Helene Drost, da det var hende,

der var leder for Christian Baden Ekstrand. Hun husker kun, at hun på et tidspunkt spurgte Christian Baden Ekstrand, som sagde, at han ikke kunne finde noget.

Foreholdt, at Lill Helene Drost har forklaret, at vidnet havde en lidt usædvanlig rolle i denne sag, fordi sagen var kommet ind til vidnet, som derfor havde en direkte relation til Christian Baden Ekstrand, som Lill Helene Drost ikke altid var inde over, bekræftede vidnet dette. Det var især, efter man havde stoppet udbetalingerne, hvor der pludselig var pres på, og det buldrede derudaf. I den periode blev hun ofte ringet op om aftenen, fordi både departementet, pressen og alle andre havde spørgsmål, og så var hun nødt til at gå uden om Lill Helene Drost. Hun vil tro, at det indledningsvist kørte lidt mere normalt, selv om hun havde mødet den 22. juni 2015. Det er også muligt, de har talt om sagen, hvis hun var i Fredensborg i anden anledning.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet med udtrykket "især", da vidnet forklarede, at hun især havde kontakt til Christian Baden Ekstrand, efter sagen begyndte at køre, henviser til, og at der dermed må have været noget kontakt tidligere, og om denne tidligere kontakt er mødet den 22. juni 2015, forklarede vidnet, at de må have talt om sagen den 22. juni 2015, fordi den var stor. Det foregik i anden halvdel af juni 2015, og udbetalingerne blev stoppet den 6. august 2015, så hun tror ikke, hun har talt ret meget med Christian Baden Ekstrand uden om Lill Helene Drost. På det tidspunkt har Lill Helene Drost været med. Men det er rigtigt, at hun senere i forløbet havde meget kontakt direkte med Christian Baden Ekstrand. Hvis hun fx stod om aftenen og skulle bruge nogle tal, og hun vidste, det var Christian Baden Ekstrand og ikke Lill Helene Drost, som kunne finde tallene, så ringede hun til Christian Baden Ekstrand. Det kan også have været i august 2015.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1884 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat).

Forespurgt, hvilken rolle Strategisk Styring havde i sagen, og hvordan notatet er fremkommet, forklarede vidnet, at hun tror, at det var i forbindelse med, at Rigsrevisionen eller andre lavede en undersøgelse, hvortil der skulle udarbejdes et notat. På det tidspunkt var sagen så voldsom, at den blev styret mere og mere fra Jim Sørensens kontor. Strategisk Styring hørte under Jim Sørensen, og det var dem, der i sidste ende formulerede notatet. Det var Særlig Kontrol, der skrev notatet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad Strategisk Styring er, forklarede vidnet, at det var et af Jim Sørensens kontorer. Forespurgt, hvad der foregik i det kontor, forklarede vidnet, at når fx departementet spurgte om noget, eller der var SAU-spørgsmål, der skulle besvares i Indsats, eller der skulle udarbejdes nogle overordnede retningslinjer, så blev det lavet i Strategisk Styring.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1884-1885 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"Sagsbehandleren foretog opslag på de 25 selskaber i Captia og Skat Ligning, ligesom der blev foretaget søgning på selskaberne på internettet. SKAT havde alene navnene på de 25 selskaber at arbejde ud fra; der var således ingen SE-numre eller andre oplysninger vedrørende selskaberne, som kunne hjælpe med at identificere disse.*
>
> *Arbejdet med søgning på selskaberne varede frem til den 24. juni 2015, uden at selskaberne kunne identificeres ud fra de foreliggende oplysninger. De selskabsnavne, der blev søgt på, eksisterede således ikke i SKATs journal- og sagsbehandlingssystemer Captia og SKAT Ligning.*
>
> *Det var således ikke muligt på dette tidspunkt ud fra de modtagne oplysninger i anmeldelsen at af- eller bekræfte, at der skulle være foretaget svindel i forbindelse med refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvor lang tid arbejdet med at lave søgninger på de 25 selskaber tog, forklarede vidnet, at hvis de har skrevet, at det var frem til den 24. juni 2015, har det været få dage, der var tale om. Det var ikke selve søgningen på 25 navne, der nødvendigvis tog lang tid. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvor mange ressourcer der blev brugt på det, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1590 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 24. juni 2015 til Sven Nielsen):

> *"Hej Sven*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 30. juni 2015 kl. 08.50 til Birgitte Normann Grevy):

"Hej Birgitte

Jeg har forsøgt at kontakte Sven Nielsen uden held og Jette Knudsen henviser til dig

Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m

Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette? – Hvis ikke ved du måske hvem jeg skal tale med?"

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Birgitte Normann Grevys e-mail af 30. juni 2015 kl. 09.49 til Sven Nielsen):

"Hej Sven

Vil du venligst tage kontakt til Christian Ekstrand."

Forespurgt, om vidnet var bekendt med dette forløb, hvor Christian Baden Ekstrand rettede henvendelse til Sven Jørgen Nielsen den 24. juni 2015, og der gik 6 dage, hvorefter Christian Baden Ekstrand måtte rykke for svar, forklarede vidnet, at det var hun ikke i detaljer, men hun var bekendt med, at Christian Baden Ekstrand havde forsøgt at komme i kontakt med Sven Jørgen Nielsen. Hun husker ikke præcist, hvordan dialogen var. Forespurgt, om Christian Baden Ekstrand løbende holdt vidnet orienteret, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke om dette.

Forespurgt, om vidnet selv fulgte op på sagen i perioden efter mødet den 22. juni 2015, forklarede vidnet, at hun spurgte til sagen. Det var især Lill Helene Drost, hun spurgte, hvis de mødtes i andre sammenhænge. Forespurgt, hvornår vidnet gjorde dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke uden at se i sin kalender, men der har med garanti været et ledelsesmøde og et seminar. Forespurgt, om det var inden primo august 2015, bekræftede vidnet dette. Det var, inden de gik på sommerferie. Forespurgt, hvilket svar vidnet fik fra Lill Helene Drost, forklarede vidnet, at hun ikke fik andet svar, end at der ikke var den store udvikling i sagen.

Forespurgt, om ikke det gav anledning til bekymring, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. De havde sager, hvor de fleste varede flere år, før de var afsluttet. Der kunne pludselig komme et gennembrud, eller der kunne opstå en situation, hvor man skulle overveje næste skridt o.l. Sagsforløb hos Særlig Kontrol kunne vare flere år, inden der kunne laves en forhøjelse, så det vakte ikke bekymring.

1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Lill Helene Drosts e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.33 til Christian Baden Ekstrand):

> *"Mange tak.*
>
> *Hvordan går det med undersøgelserne af vip-sagen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4986 (2015-07-02 - E-mailkorrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedr. fremdrift i 'VIP-sagen', Christian Baden Ekstrand s e-mail af 1. juli 2015 kl. 12.43 til Lill Helene Drost):

> *"Det går ikke særlig godt – jeg har forsøgt at komme igennem til dem der sidder med der indtil flere gange. Har forsøgt mig igen og der er sendt en rykker til vedkommende.*
>
> *Hører jeg ikke noget inden fredag, vil jeg tage kontakt til funktionslederen og få denne til at oprette en kontakt"*

Forespurgt, om det var sædvanligt, at der var tavshed i den anden ende, når Særlig Kontrol rettede henvendelse, forklarede vidnet, at det indimellem kunne være trægt af mange årsager. Det kunne skyldes travlhed hos den medarbejder, man rettede henvendelse til. Det kunne også skyldes, at henvendelsen ikke var vigtig i forhold til så meget andet for medarbejderen. Det var ikke meget usædvanligt.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at Christian Baden Ekstrand ikke fik svar på de henvendelser og rykkere, han sendte til Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

2. juli og 27. juli 2015

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at der skete noget i sagen i perioden fra den 2. juli 2015 til den 27. juli 2015, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorvidt der skete noget i sagen i den periode, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Det var ferietid, og hun er ikke bekendt med, at der skete noget i den periode.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1871-1872 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Kendte ferieperioder:

Ifølge Sven Nielsens kalender har han holdt ferie i perioden 08.07.2015 –15.07.2015.

Christian Ekstrand har holdt ferie i perioden 09.07.2015-17.07.2015

Lill Helene Drost: 13 juli – 7. august 2015

Anne Munksgaard: 15 juli – 7. august 2015"

Forespurgt, om vidnet gjorde noget for at følge op på sagen hen over sommerperioden, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

JULI 2015 – HENVENDELSE FRA DE BRITISKE MYNDIGHEDER OM MULIG SVINDEL

27. juli 2015 – henvendelse fra HM Revenue & Customs

Foreholdt, at der den 27. juli 2015, mens vidnet var på ferie, kom en anmeldelse fra de engelske skattemyndigheder, og forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun blev orienteret om denne henvendelse, forklarede vidnet, at hun ikke husker andet, end hvad hun kan se af e-mailkorrespondancen. Selve korrespondancen fik hun først langt senere, fordi hun skulle sætte sig ind i den.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun blev orienteret under sin ferie, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun mener, at Christian Baden Ekstrand på et tidspunkt spurgte hende, om han måtte samarbejde med Store Selskaber, hvilket hun svarede ja til. Hun havde sin iPad med på ferie for at få ekspederet det værste.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet først fik alle henvendelserne fra de engelske myndigheder, efter hun var kommet tilbage fra ferie, bekræftede vidnet dette. Der gik et stykke tid, inden hun fik dem for at forstå sammenhængen til noget, hun skulle svare på, men hun tror ikke, hun fik dem fra begyndelsen.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun fik en opdatering på henvendelsen fra de engelske skattemyndigheder, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvornår hun fik selve materialet. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun blev gjort opmærksom på, at der kom en henvendelse fra de engelske skattemyndigheder, som gik på det samme som anmeldelsen fra [redacted], forklarede vidnet, at Christian Baden Ekstrand i hendes ferie spurgte, om han kunne samarbejde med Store Selskaber, da han den 3. august 2015 havde modtaget et eller andet. Det er det eneste, hun

kan huske, at hun har set. Det var, da hun kom hjem fra ferie eller lige før, hvor han skrev, at han havde forsøgt at ringe til hende.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun blev orienteret om Christian Baden Ekstrands drøftelser med Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan kun se de e-mails, hun fik, lige da hendes ferie var ved at være slut, så hun har ikke hørt noget om, hvad Christian Baden Ekstrand talte med Dorthe Pannerup Madsen om i den periode.

4. august 2015 – korrespondance om Særlig Kontrols kontakt til udbytteadministrationen og Store Selskaber

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4990 (2015-08-04 (1) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedr. samarbejde med Store Selskaber, Christian Baden Ekstrands e-mail af 4. august 2015 kl. 03.24 til Anne Munksgaard):

> *"Så er der endelig hul igennem til Taastrup og jeg har fundet de rette personer vedr. tilbagesøgning af udbytteskatter*
>
> *Vi har møde på torsdag, hvor vi skal klarlægge omfanget og undersøge om der er hold i anmeldelsen.*
>
> *Store selskaber vil formentlig også deltage, da de pt. kører et projekt vedr. dette forhold (udbytteskatter). De har forespurgt til de oplysninger vi ligger inde med og vil gerne have lov til at se anmeldelsen.*
> *Er der noget problem i, at jeg giver dem adgang til det eller skal kortene holdes tæt til kroppen?*
>
> *Jeg kan oplyse at vi også har fået en forespørgsel om udveksling af oplysninger og samarbejde fra den britiske ambassade i Holland da de har konstateret at samme personkreds både svindler Danmark og England. I Deres materiale nævner de svimlende beløb op til 750 M £ eller 7,5 mia i runde tal"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4990 (2015-08-04 (1) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedr. samarbejde med Store Selskaber, Anne Munksgaards e-mail af 4. august 2015 kl. 16.20 til Christian Baden Ekstrand):

> *"Interessant, lad os bare samarbejde med Store Selskaber, hilsen Anne."*

Forespurgt, om dette var første gang, vidnet blev orienteret om henvendelsen fra England, bekræftede vidnet dette. Hun var på ferie i USA, hvor hun om aftenen sad med sin iPad og skulle have ekspederet det, der var. Det var den måde, det kørte på.

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om løbende orientering vedr. problemerne med at få fat i Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun fik oplyst, at det havde taget omkring halvanden måned at få hul igennem til sagsbehandlingen i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at hun ikke tænkte det store, da det var i en sommerferieperiode.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte om den nye beløbsoplysning på 7,5 mia. kr. i runde tal, forklarede vidnet, at hvis hun skal være helt ærlig, er det muligt, at hun ikke nåede helt derned i e-mailen. Christian Baden Ekstrand spurgte, om han måtte samarbejde med Store Selskaber, og selvfølgelig måtte han det, og så var den e-mail ekspederet. Forespurgt, om ikke det er noget, vidnet erindrer at have hæftet sig ved, forklarede vidnet, at det er det ikke. Konteksten på det tidspunkt var, at de skulle passe på med bøllemetoder og overholdelse af tavshedspligten. Man var stadig bange oven på alt det, der havde været med Kasi-Jesper, og det var nok derfor, Christian Baden Ekstrand overhovedet spurgte, om han måtte samarbejde, eller om kortene skulle holdes tæt ind til kroppen. Det var nok mere de ting, der var fokus på. Forespurgt, om der var et forsigtigt miljø, bekræftede vidnet dette. Det var meget forsigtigt.

Forespurgt, om der blev udarbejdet nogle instrukser, efter man afviklede Økokrim, forklarede vidnet, at de havde kontrolmanualer og alt muligt andet, som kom i den periode. Der var så mange instrukser, at hun ikke kan forklare hvor mange, men der var rigtig mange.

UDBETALINGSSTOPPET

6. august 2015 – møde i SKAT, hvor det blev besluttet at stille udbetalingerne af refusion af udbytteskat i bero

Forespurgt, om vidnet havde en dialog med Christian Baden Ekstrand om mødet, inden det blev afholdt, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
> *Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber*
> *Flemming Simonsen, Store Selskaber*

Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice
Sven Nielsen, Betaling og Regnskab
Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab
Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab"

Foreholdt, at der ikke var nogen fra direktionen eller nogen underdirektører til stede, og forespurgt, om det var sædvanligt, at medarbejdere på dette niveau traf beslutninger i sager af denne karakter, forklarede vidnet, at det var ferietid, men hun kan ikke svare på, om det var derfor. Det kunne også være, fordi det var et indledende møde, og at man så ville orientere ledelsen bagefter. Hun har ikke tænkt over, at det var usædvanligt.

Forespurgt, hvad vidnet fik at vide om, hvad der blev drøftet og aftalt på mødet, forklarede vidnet, at som hun husker det, fik hun ikke noget at vide, ud over at hun umiddelbart efter fik referatet tilsendt.

Forespurgt, om vidnets forståelse af udbetalingsstoppet var, at man stoppede al refusion af udbytteskat, eller om man lavede et delvist udbetalingsstop, forklarede vidnet, at hun husker, at det var et fuldt stop. På et møde hos Jesper Rønnow Simonsen senere på måneden blev det drøftet, om man skulle begynde udbetalingerne igen, hvilket Jesper Rønnow Simonsen sagde nej til. På et senere tidspunkt fandt man ud af, at man var kommet til at udbetale 7 mio. kr., men ellers er det hendes forståelse, at det var et fuldstændigt udbetalingsstop fra den 6. august 2015.

Vidnet blev foreholdt, at der i tidligere vidners forklaringer og i materialet er forskellige indikationer på, om det var et fuldt eller delvist udbetalingsstop.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1680 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

"Betaling og Regnskab er blevet orienteret om, at der mandag den 10. august 2015 vil blive modtaget en ansøgning om refusion af udbytteskat vedrørende aktier i TDC svarende til 10 mio £ (7,83 kr) = 78,3 mio kr.

De modtagne ansøgninger om refusion af udbytteskat kan stoppes med henvisning til § 69B i Kildeskatteloven:

...

Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres

…

Endvidere skal der foretages gennemgang af den sagspool vedrørende refusion af udbytteskat, som Betaling og Regnskab har liggende for at sagerne kan visiteres til sagsbehandling for eventuel udbetalingsstop."

Foreholdt, at dette indikerer et delvist udbetalingsstop, og forespurgt, om det er vidnets erindring, forklarede vidnet, at det er det overhovedet ikke. Der var fuldstændigt lukket. Det var nemlig en mindre skandale, da man senere fandt ud af, at man var kommet til at udbetale 7 mio. kr. Hun kan kun sige, at det var et fuldstændigt udbetalingsstop. Det er sådan, hun har hørt og oplevet det, og det var, hvad der senere på måneden blev sagt af Jesper Rønnow Simonsen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1712-1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter), hvoraf fremgår, at anledningen er mistanke om svindel med udbytteskatter, og at Christian Baden Ekstrand er sagsbehandler på orienteringen, som er godkendt af vidnet.

Forespurgt, hvad det betyder, at orienteringen er godkendt af vidnet, forklarede vidnet, at hun dermed står inde for det, der står i orienteringen, og at hun har læst den. Muligvis har hun også justeret nogle sproglige formuleringer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter):

"Der har været afholdt møde med Dorthe Pannerup (Betaling og Regnskab, SAP 38 Høje Taastrup) og repræsentanter fra Store Selskaber den 6/8 2015, hvor problemstillingen og eventuelle tiltag blev drøftet. Der er indsat stop for udbetalinger til de 3 reclaimagenter vedrørende personkredsen og sagerne frasorteres manuelt til efterfølgende sagsbehandling."

Vidnet forklarede, at hendes opfattelse hele tiden var, at det var et fuldt stop, og hun er ret sikker på, at der ikke blev udbetalt noget efter den 6. august 2015, ud over de 7 mio. kr. der ikke havde noget med svindlen at gøre, og som blev udbetalt ved en fejl.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3960-3962 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

"Deltagere er:
Dorthe Pannerup Madsen
Sven Nielsen

Christian Hansen
Jeanette Nielsen

…

Konkrete sager:

Der skal endvidere aftales en proces for håndtering af de konkrete sager, der er sat i bero. Det skal aftales, hvor opgaven med udarbejdelse af afgørelse vedrørende udbetalingsstop skal ligge."

Vidnet forklarede, at hun ikke var med til mødet, men som hun husker hele setuppet, var der tale om et fuldstændigt udbetalingsstop. Når man skrev noget med udarbejdelse af afgørelse, var det, fordi man for første gang nogensinde satte spørgsmålstegn ved de anmodninger, der kom ind, og som så skulle sagsbehandles. Hun forstår det foreholdte således, at der var nogen, der pludselig var nødt til at sagsbehandle de anmodninger, der kom ind. Forespurgt, om vidnets forståelse dermed er, at det fra begyndelsen var et fuldstændigt udbetalingsstop, bekræftede vidnet dette.

10. august 2015 – Dorthe Pannerup Madsens notat vedrørende delvist udbetalingsstop

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3958 (2015-08-10 (7) - Notat af Dorthe Pannerup Madsen vedr. beslutning om delvis udbetalingsstop).

Forespurgt, om vidnet husker, om hun var inde over dette notat, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun kan se, at der står, at Betaling og Regnskab ikke har kompetencer, og det var, fordi de ikke havde mulighed for at sagsbehandle alle de udbyttesager, der kom ind. Det er sådan, hun opfatter det. Forespurgt, om vidnet med "kompetencer" mener beslutningskompetence eller faglig kompetence, forklarede vidnet, at hun mener faglig kompetence. De havde næsten ingen medarbejdere, så derfor skulle der nogle nye medarbejdere på, der kunne løse opgaven.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke har set notatet før, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, om hun har set det før, men hun husker det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3958 (2015-08-10 (7) - Notat af Dorthe Pannerup Madsen vedr. beslutning om delvis udbetalingsstop):

"Betaling og Regnskab foretager nu visitering af den indgående post vedrørende ansøgninger om refusion af udbytteskat fra følgende 3 leverandører:

1. Acupay
2. Goal
3. Syntax

som "stoppes", når udbetalingerne vedrører Malaysia og USA.

…

Der er allerede frasorteret 4 sager modtaget fra Acupay.

Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres."

Foreholdt, at det foreholdte kan læses som udtryk for, at man havde de tre navngivne reclaim-agenter, og at man stoppede dem, når det specifikt vedrørte to jurisdiktioner, forklarede vidnet, at som hun husker alle orienteringer, har man skrevet, at der var et fuldt udbetalingsstop. Det er sådan, hendes opfattelse har været, også fordi der var episoden med de 7 mio. kr., så det er hun sikker på.

18. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, René Frahm Jørgensens e-mail af 18. august 2015 til Susanne Thorhauge med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger. Her mener jeg, at vi bliver nødt til at ændre kurs, da vi allerede mærker et pres fra banker, selskaber mv., der rykker for udbetaling.

Til jeres orientering, så har der i dag været afholdt møde mellem B&R og Kundeservice Erhverv (Dorthe Pannerup og Christian Hansen). Mine anbefalinger på baggrund af konklusionerne fra dette møde er:

1. Vi genoptager refusionsudbetaling på de 3 store (dvs. den såkaldte regnearksløsning). Aftalerne (vedhæftet) bør revurderes i samarbejde med Jura og indgås anderledes bindende/hæftende aftaler ved manglende opfyldelse af dokumentationskravet. Dette arbejde sikres i tæt samarbejde mellem procesejer, Jura og B&R. Til orientering har vi i omegnen af 4.000 stk. refusionsanmodninger fra disse 3 banker liggende.

2. De 3 leverandører af "papir-refusionerne" via England stoppes pt. og der sendes en kvitteringsskrivelse med henvisning til KSL §69 B (se evt. ordlyd nederst i denne mail). Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne med udbetalingsstop skal ansvarsplaceres. Vi skal være opmærksom på at disse 3 leverandører også har andre kunder end de ca. 180 som er nævnt i den konkrete sag.

3. Endelig er der den resterende mængde af papir-refusioner. Dem foreslår jeg ligeledes en genoptagelse af udbetalingerne på ud fra den krævede dokumentation. Herefter må grundlaget efterprøves (som alle øvrige udbetalinger) via en risikovurdering. Alternativt, så skal der iværksættes en kontrolindsats."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der lå i bemærkningen om, at René Frahm Jørgensen mærkede et pres fra bankerne, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Det var en proces, der lå ved Regnskab.

Forespurgt, om det var en fremgangsmåde, vidnet var enig i, forklarede vidnet, at hun ikke husker at have haft nogen mening om det. Forespurgt, om vidnet husker at have været involveret i drøftelser om det, forklarede vidnet, at det har hun ikke været ud over et møde den 20. august 2015 hos Jesper Rønnow Simonsen, hvor hun selv og Christian Baden Ekstrand drøftede spørgsmålet med René Frahm Jørgensen og Jens Sørensen, og hvor Jesper Rønnow Simonsen fastholdt, at der ikke måtte ske udbetalinger. Det var ikke noget, hun og Christian Baden Ekstrand gik nærmere ind i. De havde nok at gøre med at finde ud af, om der var svindel, hvilket var deres opgave. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet ikke havde fokus på administrationen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN

7.-10. august 2015 – korrespondance om udbyttesagen internt i SKAT

Forespurgt, om vidnet kan beskrive forløbet, herunder hvem der blev orienteret hvornår, forklarede vidnet, at hun selv orienterede Jim Sørensen lige efter. Hun kan se, at René Frahm Jørgensen skrev, at han havde orienteret Jesper Rønnow Simonsen og Jens Sørensen. Ellers har hun ikke anden erindring, end at hver underdirektør refererede til en direktør, som man så orienterede om sit eget område. Hvornår det specifikt er sket, kan hun kun sige ud fra den e-mailkorrespondance, der ligger i sagen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet henviser til med udtrykket "lige efter", forklarede vidnet, at det var lige efter den e-mail, hun fik omkring den 7. august 2015, da René Frahm Jørgensen skrev, at han havde orienteret Jesper Rønnow Simonsen og Jens Sørensen. Hun husker det alene ud fra e-mail-

korrespondancen. Forespurgt, om svaret skal forstås således, at det var umiddelbart efter den 7. august 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4120 (2015-08-07 (4) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og René Frahm Jørgensen vedr. orientering af Jim Sørensen og Jesper Rønnow, Anne Munksgaards e-mail af 7. august 2015 kl. 15.11 til René Frahm Jørgensen):

> *"Tak for din mail, er stadig på ferie, dog på vej hjem fra USA, ja, har orienteret Jim, hilsen Anne"*

Forespurgt, om vidnet på det tidspunkt havde orienteret Jim Sørensen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4120 (2015-08-07 (4) - E-mailkorrespondance mellem Anne Munksgaard og René Frahm Jørgensen vedr. orientering af Jim Sørensen og Jesper Rønnow, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. august 2015 kl. 03.39 til Anne Munksgaard):

> *"@Anne: Forsøgt at ringe til dig i dag og har indtalt en besked. Jeg tænker at du allerede har orienteret om den mulige sag til Jim & Jesper R."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret om forløbet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, ud over at Jim Sørensen har fortalt, at han omkring det tidspunkt havde en en-til-en-samtale med Jesper Rønnow Sørensen. Jesper Rønnow Simonsen og Jim Sørensen mødtes hver uge. Første gang, hun selv talte med Jesper Rønnow Simonsen, var, da de blev kaldt til møde den 20. august 2015.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår departementet og skatteministeren blev orienteret, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at Jim Sørensen orienterede Jesper Rønnow Simonsen omkring den 20. august 2015, forklarede vidnet, at det er det ikke. Det er kun noget, hun har fået at vide, så hun ved det ikke selv. Jim Sørensen har fortalt, at han talte med Jesper Rønnow Simonsen om det lige efter den foreviste e-mail fra den 7. august 2015, hvor de to havde et møde. På mødet den 20. august 2015 sagde Jesper Rønnow Simonsen, at han hellere lige måtte høre, hvad det var, de alle sammen gik og talte om, så han må have vidst noget før den 20. august 2015. Det er ikke et møde, man lige glemmer, da det var en frygtelig situation.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. august 2015 kl. 12.39 til Jens Sørensen):

> *"Hej Jens*
>
> *Vi er blevet kontakte fra Særlig kontrol angående en anmeldelse. … Vi indgår i den efterfølgende afdækning af det evt. problem.*
>
> *Dette er en early warning – og skal behandles fortroligt. Jeg blev i formiddags ringet op af Susanne Thorhauge (procesejer), der oplyste mig at hun havde givet Jonatan en mundtlig orientering – og at Jonatan skulle have møde med Erling A. senere i dag i anden anledning, hvor denne sag måske ville blive nævnt."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om dette var første gang, Jens Sørensen blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at det tør hun ikke sige noget om.

Forespurgt, hvordan vidnet forstår en early warning i denne forbindelse, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad René Frahm Jørgensen har lagt i det udtryk.

Forespurgt, om vidnet har noget bud på, hvorfor man den 7. august 2015 omtalte det som et eventuelt problem, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Man skal huske på, at de havde fået nogle oplysninger fra en anden myndighed, men at de ikke selv havde kunnet efterprøve dem. Hun ville formentlig selv have formuleret det ligesådan, da hun også kaldte det "formodet svindel" indtil langt hen i forløbet, hvor hun hørte, at SØIK havde beslaglagt nogle penge. De havde i princippet ikke nogen beviser, men kun to uafhængige anmeldelser, der bestyrkede hinanden. Én ting var, hvad skattemyndigheden skulle gøre, noget andet var, hvad anklagemyndigheden skulle gøre. Det, de i SKAT gerne ville gøre, var dels at tilbagekalde en begunstigende forvaltningsakt, dels at sende en regning. Det kunne de overhovedet ikke på det tidspunkt, og de kunne ikke på nogen måde bevise, at det var svindel. Det var først i slutningen af 2017 og i 2018, de nåede til at kunne tilbagekalde forvaltningsakterne, og til at Kammeradvokaten stævnede efter et meget langt forløb. På et tidspunkt blev hun helt bange, fordi hun havde glemt at skrive "formodet svindel" men bare "svindel", for hvad nu hvis de havde taget fejl, og det hele var i orden. Efterfølgende kørte der noget med CumEx i Tyskland, og i den forbindelse blev de bombarderet i Særlig Kontrol. De sad med en mappe, som Christian Baden Ekstrand havde fundet med disse udbetalinger, men det var et løst grundlag, og de kunne stadig ikke sige, at det var svindel. Det var en sag, der var rigtig længe undervejs, før de var på sikker grund. Det var voldsomt, og hen ad vejen i løbet af august 2015 viste der sig en masse indicier. Panikken var stor. [redacted] havde skrevet noget, og der

kom noget fra England, som betegnede sagen som et angreb. Men de kunne ikke selv bevise det. Da der så kom oplysninger om, at de havde udbetalt mere i refusion, end de overhovedet havde indeholdt i udbytteskat, så var der et eller andet galt. Det var ikke sådan, at de bare kunne lægge en masse tal sammen og konkludere, at der var svindlet. Hendes medarbejdere havde møde med SØIK, som sagde, at der skulle mere til, og det gentog sig i september 2015, hvor SØIK sagde, at der ikke var nogen sag, hvis ikke de kom med noget mere. Deres fokus var at se på, hvad de kunne gøre for at underbygge sagen. De havde ikke noget på det tidspunkt. Det er den dårligste sag, som hun har kendskab til, SKAT har sendt til SØIK.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1682 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015 kl. 12.19 til Anne Munksgaard og Lill Helene Drost):

> *"Hej Anne og Lill*
>
> *Jeg har forsøgt at fange jer pr. telefon uden held, så jeg sender lige et par ord.*
>
> *Jeg ved at sagen allerede kører på underdirektør niveau (Rene Jørgensen) – de skal i betaling regnskab tage action på dette!*
>
> *Vi har i går holdt møde i Taastrup … Vi har i samme moment fået en bistandsanmodning fra England…"*

Forespurgt, om det var ved denne e-mail, vidnet første gang blev orienteret om henvendelsen fra England, forklarede vidnet, at det var det, bortset fra den e-mail Christian Baden Ekstrand sendte den 4. august 2015, hvor han spurgte, om han måtte mødes med Store Selskaber.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for departementet, Anne Munksgaards e-mail af 7. august 2015 kl. 15.15 til Jim Sørensen):

> *"Hej Jim, blot en opfølgning på den sag, som jeg tidligere har orienteret dig om. Der er tilsyneladende hold i anmeldelsen vedr. de 500 mio kr, vi følger op i samarbejde med BC og Store Selskaber, hilsen Anne."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for departementet, Jim Sørensens e-mails af 10. august 2015 kl. 13.10 til Anne Munksgaard):

"Bør vi lave en orientering til departementet eller skal det afvente at vi ved mere?"

Forespurgt, om det ville være sædvanligt at orientere departementet, når man standsede en proces, og man havde fået anmeldelser om svindel på henholdsvis 500 mio. kr. og nogle milliarder, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det måtte være noget, Jim Sørensen skulle tage stilling til sammen med Jan Lund, der på det tidspunkt var i Strategisk Styring.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for departementet, Anne Munksgaards e-mail af 10. august 2015 kl. 13.27 til Jim Sørensen):

"Jeg har lige snakket med sagsbehandleren, og der er formentlig tale om langt større beløb end 500 mio. kr., så ja, det bør vi nok.

Jeg får et kort notat, som beskriver fakta, om få dage. Der holdes møde med SØIK i morgen."

Forespurgt, om det var en normal proces, at man lod gå nogle dage, forklarede vidnet, at Jim Sørensen var orienteret tidligere, så hun var i dialog med ham. Der var jo ikke noget, der var normalt her. Forespurgt til orienteringen opad, herunder til departementet, forklarede vidnet, at hun godt kan se, at Jim Sørensen spurgte hende, om der skulle orienteres, men det var noget, hun ikke kunne svare på, da det tilkom Jim Sørensen at orientere departementet. Hun kunne ikke selv orientere departementet, så det skulle gå via Jim Sørensen, som så ville sende den til Jesper Rønnow Simonsen. Det var noget, man bestemte længere oppe i systemet.

Forespurgt, om vidnets færdiggørelse af notatet og det forhold, at hun skulle til møde med SØIK, var baggrunden for, at man den 20. august 2015 havde et afrapporteringsmøde med Jesper Rønnow Simonsen, eller om det var uafhængigt heraf, forklarede vidnet, at hun tror, at mødet blev afholdt på grund af hele setuppet. På det tidspunkt var de ved at være oppe på milliarder, så det var en katastrofe.

17.-18. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5047 (2015-08-18 (4) - E-mailkorrespondance mellem Jim Sørensen og Anne Munksgaard vedr. 'skriftlig briefing' til Jesper Rønnow Simonsen, Jim Sørensens e-mail af 17. august 2015 kl. 17.21 til Anne Munksgaard og Susanne Thorhauge med kopi til Jonatan Schloss):

"Hej Susanne og Anne.

Jesper har brug for en skriftlig briefing i løbet af torsdagen, så jeg kan nå at snakke sammen med ham fredag morgen inden han skal i departementet."

Forespurgt, hvad status var på dette tidspunkt, den 17. august 2015, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske de enkelte dage fra hinanden. Der kom flere og flere oplysninger, og de skrev sammen på kryds og tværs, men hun kan ikke huske mere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5046 (2015-08-18 (4) - E-mailkorrespondance mellem Jim Sørensen og Anne Munksgaard vedr. 'skriftlig briefing' til Jesper Rønnow Simonsen, Anne Munksgaards e-mail af 17. august 2015 kl. 21.52 til Jim Sørensen):

"Hej Jim, Christian Ekstrand, vores sagsbehandler på sagen, kan evt. komme til ØBG på torsdag, hvor vi alligevel er samlet, og vise vores grundlag/materiale i sagen."

Forespurgt, hvad ØBG er, forklarede vidnet, at ØBG er en forkortelse for Østbanegade.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5046 (2015-08-18 (4) - E-mailkorrespondance mellem Jim Sørensen og Anne Munksgaard vedr. 'skriftlig briefing' til Jesper Rønnow Simonsen, Jim Sørensens e-mail af 18. august 2015 til Anne Munksgaard):

"Det vigtigste er at Jesper kan give en ærlig orientering:

Omfang
Hvordan
Burde vi have opdaget det (revision mv)
Hvorfor ikke ændret efter revision.
Proces pt.
Kontrolsagen"

Foreholdt, at det ser ud, som om Jim Sørensen på det tidspunkt var opmærksom på revisionsrapporterne, og forespurgt, om der var drøftelser herom, forklarede vidnet, at der vist havde været nogle e-mails fra Susanne Thorhauge i Kundeservice, som havde rapporterne. På dette tidspunkt var SIR-rapporterne fundet frem. Forespurgt, om det var på dette tidspunkt, vidnet blev bekendt med rapporterne, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket tidspunkt det var, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige det præcist, men det var, efter at alt dukkede op. SIR-rapporterne blev sendt til dem engang i august 2015. Hun husker det som værende lige efter sommerferien, og inden de var til møde ved Jesper Rønnow Simonsen, for revisionsrapporterne var med på mødet. Forespurgt, hvornår vidnet var til møde hos Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at hun husker det, som om det var torsdag den 20. august 2015, og at Jesper Rønnow Simonsen så skulle til møde i departementet om fredagen.

20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1712 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter).

Forespurgt, om VIP-orienteringen var til Jesper Rønnow Simonsen eller til departementet eller andre, forklarede vidnet, at man ved udarbejdelse af VIP-orienteringer lavede en første udgave i den enhed, hvor sagen var. Derefter blev den sendt til Jim Sørensen, som så på den og typisk havde nogle spørgsmål, hvorefter den gik videre. Hun tror ikke, at denne orientering kom videre i den foreviste form. Som hun husker det, kom der en orientering den 24. august 2015, og så var denne udgave ikke med. Det er muligt, at nogen fik noget underhånden, men det er ikke noget, hun ved noget om.

Forespurgt, om en VIP-orientering normalt er til direktøren i SKAT, bekræftede vidnet dette. Hende bekendt kom den ikke længere i systemet end det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der gik videre den 24. august 2015, og hvem det gik videre til, forklarede vidnet, at det vistnok var den dag, de anmeldte og offentliggjorde sagen. Der har formentlig været noget korrespondance, også over mod departementet, i weekenden inden.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT').

Forespurgt, hvordan man agerede, inden man sendte en sådan forelæggelse frem, forklarede vidnet, at hun er ret sikker på, at der – inden forelæggelsen blev udarbejdet – har været en dialog med departementet om, hvordan forelæggelsen skulle skrives. Jim Sørensen har fortalt hende, at Jesper Rønnow Simonsen fredag den 21. august 2015 om morgenen havde fundet ud af, at denne sag var værre end EFI, og nu skulle han gå den tunge gang til departementet. Der er altid forudgående korre-

spondance, inden man sender en forelæggelse, når det vedrører en sådan sag. Hun ved, at der var korrespondance hen over weekenden den 22.-23. august 2015, så de fik sendt alt det, departementet ville have.

Forespurgt, om vidnet var inde over mellemregningerne til forelæggelsen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun refererede til Jim Sørensen, og Jan Lund var Jim Sørensens underdirektør, som tog sig af alt sådan noget. Hun ved ikke, hvem der talte med hvem på niveauet over hende.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 1712 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter).

Forespurgt, om man normalt – også i forhold til en VIP-orientering til Jesper Rønnow Simonsen – havde dialoger og udarbejdede forskellige udkast, inden man sendte noget op til ham, forklarede vidnet, at hun husker det sådan, at de på mødet hos Jesper Rønnow Simonsen den 20. august 2015 aftalte, at VIP-orienteringen skulle laves. De havde nok skrevet noget om det inden da, men hun husker det ikke. Hun fulgte kommandovejen og sendte den til Jim Sørensen. Hun fik at vide på mødet, at hun skulle lave den, og det er derfor, den er lavet lige den dag.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5046 (2015-08-18 (4) - E-mailkorrespondance mellem Jim Sørensen og Anne Munksgaard vedr. 'skriftlig briefing' til Jesper Rønnow Simonsen, Jim Sørensens e-mail af 18. august 2015 til Anne Munksgaard):

> *"Det vigtigste er at Jesper kan give en ærlig orientering:"*

Forespurgt, om det foreholdte efter vidnets opfattelse var Jim Sørensens udsagn, eller om det var Jesper Rønnow Simonsens udsagn, der blev videreformidlet af Jim Sørensen, forklarede vidnet, at hun ud fra sit kendskab til Jim Sørensen vurderer, at det var ham, der tænkte sådan. Forespurgt, om ikke det foreholdte var udtryk for, at Jim Sørensen oplyste, at han havde talt med Jesper Rønnow Simonsen om, hvad Jesper Rønnow Simonsen nærmere skulle bruge, forklarede vidnet, at det var det ikke. Jesper Rønnow Simonsen sagde selv på mødet den 20. august 2015, hvad han skulle bruge. Det var grotesk, at de talte om 5 mia. kr., og så kom Christian Baden Ekstrand og sagde, at der var fundet noget mere, så de skulle anmelde 6 mia. kr. Den oplysning kom først den 20. august 2015.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 5046 (2015-08-18 (4) - E-mailkorrespondance mellem Jim Sørensen og

Anne Munksgaard vedr. 'skriftlig briefing' til Jesper Rønnow Simonsen, Jim Sørensens e-mail af 18. august 2015 til Anne Munksgaard):

> *"Burde vi have opdaget det (revision mv)*
> *Hvorfor ikke ændret efter revision."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad hun tænkte om dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5049 (2015-08-20 (6) - Indkaldelse til møde den 20. august 2015 fra Helle Schøne om udbytteskattesagen med Jesper Rønnow Simonsen):

> *"Nødvendige deltagere: Jesper Rønnow Simonsen; Jim Sørensen; René Frahm Jørgensen; Susanne Thorhauge; Hans From; Christian Baden Ekstrand; Anne Munksgaard; Jens Sørensen; Jonatan Schloss"*

Forespurgt, hvad forløbet var under det pågældende møde, forklarede vidnet, at hun og Christian Baden Ekstrand skulle redegøre for, hvad de havde fundet ud af. Christian Baden Ekstrand havde medbragt sin mappe med de udbytteting, der var, så han kunne forklare, hvilke anmeldelser de havde fået, og hvad de havde fundet ud af. Det var den ene del, og derudover handlede mødet især om, hvorvidt de skulle genoptage nogle refusionsudbetalinger. Der var naturligvis også noget med revisionsrapporterne, men hun husker ikke punkternes rækkefølge.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad konklusionen på drøftelserne blev, forklarede vidnet, at hun husker, at Jesper Rønnow Simonsen sagde, at sagen skulle anmeldes nu, lige meget hvad grundlaget var, fordi det var så alvorligt. Hun husker også, at Jesper Rønnow Simonsen traf beslutningen om, at de fortsat skulle have et fuldt udbetalingsstop. Hun husker ikke drøftelserne vedrørende revisionsrapporterne.

21. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5048 (2015-08-20 (5) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til de øvrige direktører med orientering om udbytteskattesagen, Jim Sørensens e-mail af 21. august 2015 kl. 05.59 til Anne Munksgaard):

> *"Har vi sendt early Worning via kompetent myndighed eller hvad gør man. Tal evt. Med Lisbeth vh Jim"*

Forespurgt, hvad drøftelserne gik ud på, forklarede vidnet, at de gik ud på, at de skulle advare udlandet, fordi de havde opdaget denne svindel. Man skulle finde ud af, om det var noget, de skulle sende meddelelse og advare om til andre lande. Forespurgt, om de gjorde det, forklarede vidnet, at det endte med, at Hans From eller Lars Andersen fra Store Selskaber tog sig af det. De havde et JIT-samarbejde, hvilket står for Joint Investigation Team, hvor man kunne sende sådanne advarsler. De kaldte det en bedragerisag, fordi der var sendt falske bilag ind, og de måtte kun udveksle oplysninger med andre landes skattemyndigheder. De måtte således fx ikke sende til eller spørge til CumEx i Tyskland, fordi det lå i politimæssigt regi. Det endte med, at Store Selskaber sendte det via JIT.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5050 (2015-08-21 (4) - E-mail fra Jim Sørensen til Anne Munksgaard med anmodning om udarbejdelse af udkast til ministerorientering, Jim Sørensens e-mail af 21. august 2015 kl. 12.14 til Anne Munksgaard med kopi til Jan Lund):

> *"Med hjælp fra Susanne bedes du lave udkast til ministerorientering, som kan gå rettelsesproces hen over weekenden.*
>
> *Den skal være kort og Jens/Jonatan skal også godkende.*
>
> *Husk*
>
> *Skat har i dag anmeldt ? ……*
>
> *Søik iværksætter efterforskning i herunder efterlysning af pengene og internatianal early warning via europol. Skat stiller de nødvendige ressourcer til rådighed for SØIK.*
>
> *Da vi fik misrttanke igansatte undersøgelse opg stoppede udbetalinger.*
>
> *Ny proces er etableret og yderligere manuelle kontroller af udbetalinger er sikret ved overførsel af 10 kontrol…."*

Forespurgt, om det vidnet bekendt var første gang, der blev taget initiativ til at orientere skatteministeren, forklarede vidnet, at hun er bekendt med, at Jesper Rønnow Simonsen fredag den 21. august 2015 sagde, at han skulle over i departementet. Forespurgt, om det var der, der blev taget initiativ til at orientere ministeren, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5052 (2015-08-22 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til Jim Sørensen vedr. forelæggelse for Skatteministeren, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 22. august 2015 til Jim Sørensen, som Jim Sørensen videresendte til Anne Munksgaard):

> *"Kære Jim*
>
> *Det er formentlig ikke muligt at lave en afdækning af alle hjørner i denne sag på nuværende tidspunkt. Så jeg vil foreslå at det af den orientering til ministeren som vi fremsender i morgen fremgår at vi vender tilbage med en fyldigere status fx med udgangen af september?*
>
> …
>
> *Det vil være timingsmæssigt bedst hvis jeg kan se et udkast allerede i morgen før frokost så vi er enige om at notatet har potentielt rette kvalitet og vinkling. Når jeg har set det kan vi lige tage stilling til om der er behov for at mødes tidligt mandag morgen om sagen også.*
>
> *Jeg foreslår at indstillingen til ministeren er at han orienterer SAU om sagen og at vi herefter evt. udsender er pressemddelelse når dette er sket."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med den normale procedure ved orientering af en minister om væsentlige spørgsmål, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 5050 (2015-08-21 (4) - E-mail fra Jim Sørensen til Anne Munksgaard med anmodning om udarbejdelse af udkast til ministerorientering, Jim Sørensens e-mail af 21. august 2015 kl. 12.14 til Anne Munksgaard):

> *"Ny proces er etableret og yderligere manuelle kontroller af udbetalinger er sikret ved overførsel af 10 kontrol…."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der menes med "10 kontrol…", forklarede vidnet, at det nok er kontrolmedarbejdere. Det er hendes bedste bud. De skulle jo opruste, og så skulle de have nogle folk til opgaven, for det havde der ikke været før. Så det kan tænkes, at de fik 10 kontrolårsværk.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"Sagsbehandler: Christian Ekstrand*
>
> *Godkendt: Anne Munksgaard"*

Foreholdt, at der under det foreholdte fremgår to underskrifter, og forespurgt, om vidnet kan genkende de to underskrifter, forklarede vidnet, at det tør hun ikke udtale sig om. Når forelæggelsen kom fra hendes enhed, ville det normalt være Jim Sørensen og Jesper Rønnow Simonsen, som skrev under. Hun tror, at den nederste underskrift er Jesper Rønnow Simonsens, og den øverste er Jim Sørensens, men hun er ikke sikker.

Foreholdt, at den øverste underskrift fremstår som "J. Sørensen", forklarede vidnet, at det kan være både Jens Sørensen og Jim Sørensen, men hun antager, at det er Jim Sørensen, eftersom det er hende, der har skrevet forelæggelsen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang."*

Forespurgt, hvorfor datoen den 11. august er nævnt, forklarede vidnet, at de egentlig fik nogle oplysninger fra England den 6. august 2015, og det har derfor også undret hende mange gange. Det er, fordi man normalt skal udveksle oplysninger via Kompetent Myndighed, så Christian Baden Ekstrand måtte egentlig ikke få den e-mail fra 6. august 2015, som han fik underhånden. Det vidste hun ikke på det tidspunkt. Derfor sagde man officielt, at man havde fået e-mailen den 11. august 2015. Det ser mærkeligt ud, men det er det, der var tale om. De var bange for at sige, at de havde fået noget underhånden på grund af alt det med retssikkerhed og udveksling af oplysninger med andre lande.

Forespurgt, om ikke dette var en orientering, der gik til skatteministeren, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det ikke var en pressemeddelelse, man sendte ud, og

forespurgt, om ikke ministeren – hvis han læste det for pålydende – ville få det indtryk, at man den 11. august 2015 havde fået nogle oplysninger, som man nu den 24. august 2015 videregav til ham, selv om det var oplysninger, man egentlig havde fået den 6. august 2015, bekræftede vidnet dette. Hun fik selv på det tidspunkt at vide, at de havde fået oplysningerne den 11. august 2015, og så var der pludselig noget fra den 6. august 2015. Det er den måde, det er forklaret til hende på.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Vidnet forklarede, at hun ikke kan svare på, hvorfor der står det med den 20. august 2015. Forespurgt, om ikke de undersøgelser, der lå til grund for politianmeldelsen, blev foretaget den 6. august 2015, forklarede vidnet, at på det tidspunkt, begyndte de i Særlig Kontrol at lave undersøgelserne. Som vidnet husker det, begyndte man på det tidspunkt, at tale om, at der var noget om sagen, og at man skulle opgøre omfanget. Christian Baden Ekstrand fortalte hende den 20. august 2015, at han havde fundet yderligere 1 mia. kr.

Foreholdt, at man beskrev over for skatteministeren, hvornår der var grundlag for at indgive en politianmeldelse, og forespurgt, om ikke man kunne foretage en politianmeldelse, selv om der fx kun var opgjort en halv mia. kr., forklarede vidnet, at det kunne man ikke. Der var tale om en anmeldelse, som ikke var underbygget på nogen måde, og de blev også sendt hjem fra SØIK den 11. august 2015. De havde kun én persons udsagn om, at det var sådan, det forholdt sig, og det var ikke underbygget på nogen måde.

Forespurgt, om det var, fordi de ikke havde lavet deres undersøgelse, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det, de kunne finde i systemerne, var alene, at der var blevet udbetalt penge på baggrund af en ansøgning. Det fremgik ikke af systemerne, at pengene var udbetalt på uberettiget grundlag. De havde kun en enkelt anmeldelse, som blev bestyrket, fordi der nu var to uafhængige parter, der sagde det samme. Som tidligere forklaret kunne de ikke sende en opkrævning på beløbet før i 2018, for det var først på det tidspunkt, Kammeradvokaten havde det fornødne grundlag for

at stævne for beløbet. Sagen var overhovedet ikke underbygget på dette tidspunkt, men de skulle anmelde det, fordi det var så mange penge, og fordi der var nogle indicier fra England. Sagen var ikke særlig veldokumenteret. Så det var på den baggrund, at det den 24. august 2015 blev anført som foreholdt.

Forespurgt, hvilket materiale de fremskaffede fra den 6. august 2015 til den 20. august 2015, forklarede vidnet, at det var i den periode, de foretog en opgørelse. Det tog lang tid at opgøre, hvor mange der var omfattet af det samme mønster. Som hun fik det oplyst, anmeldte de første gang sagen, da de kunne se, at der var en relation til de selskaber, de havde fået oplyst fra England. Efter den første anmeldelse til SØIK begyndte man at grave dybere og undersøge, om der var de samme mønstre på noget af det andet, og så anmeldte man sagen anden gang. Tredje gang var året efter i 2016.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Foreholdt, at det ikke var den 11. august 2015, men den 6. august 2015, man fik oplysningerne fra England, og at det var den 6. august 2015, man gennemgik Sven Jørgen Nielsens skabe og konstaterede, at der var præcis de oplyste refusionsanmodninger på hovedparten af de oplyste selskaber, og forespurgt, om ikke det i perioderne fra den 6. august til den 11. august 2015 og fra den 11. august til den 20. august 2015 blot var deres eget arbejde med at opgøre beløbene, der foregik, forklarede vidnet, at de var nødt til at opgøre tingene, og de var nødt til at have talt efter. Der var mange systemer, regneark og bilag, der skulle gennemgås. Hun synes, at det var utrolig hurtigt, de fik det gjort op, og de fik da heller ikke det hele med i første omgang. Den 20. august 2015 var det tidspunkt, hvor Christian Baden Ekstrand sagde, at nu havde de alle 6 mia. kr. med. Som hun har forstået det, var der nogle bilag i en kælder, og noget der var tastet ind i 3S. Det var ikke sådan, at man bare lige kunne klikke og så få alle tallene. Normalt skal man bruge tid på at udregne det rigtigt, så man er sikker på, at tallene er i orden.

Foreholdt, at opgørelsen af kravet vel ikke har noget at gøre med, om der foreligger en begrundet mistanke, og forespurgt, om ikke den begrundede mistanke var til stede den dag, man kunne konstatere, at de to anmeldelser svarede til de bilag, der forelå, forklarede vidnet, at mistanken ikke var mere begrundet, end at de den 10. august 2015 blev sendt hjem igen, da SØIK sagde til dem, at der ikke var en sag. De havde kun to uafhængige anmeldelser, og de havde intet bevis på, at det reelt var svindel. Man kunne konstatere, at der var udbetalt mere, end der var indeholdt. Der var indicier, men der var overhovedet ikke en sag, der var klar. Den 11. august 2015 havde de ikke et grundlag, for på det tidspunkt sendte SØIK dem hjem. Den 20. august 2015, da de var til møde hos Jesper Rønnow Simonsen, fik de at vide, at sagen skulle anmeldes, fordi den var for stor og for vanvittig, og det var bedrageri. Det var ikke engang deres ressortområde, det var simpelthen bedrageri mod SKAT, og det var politiet, der skulle efterforske det. De var derfor nødt til at sige, at nu anmeldte de sagen på det grundlag, de havde. Derfor var sagen også usædvanlig i forhold til en skattesag eller en momssag, hvor de selv ville have været ude at dokumentere, at der var nogle ting, der ikke stemte ude i virksomheden. Det havde de jo ikke kunnet her.

Forespurgt, om sagen så kørte, fra de indgav anmeldelsen til politiet den 20. august 2015, eller om den også blev sendt retur på det tidspunkt, forklarede vidnet, at SØIK spurgte ind til sagen. Hun har nogle e-mails fra en medarbejder hos SØIK, som var inde på, om det ikke kunne være okay, og om det var noget med aktieudlån, hvor det bare var de forkerte, der havde fået refusionen. Man begyndte også at tale om CumEx i Tyskland, så der var en dialog med SØIK. Der var et møde den 10. september 2015, hvor Morten Niels Jakobsen, som var den øverste chef i SØIK, og Jim Sørensen deltog. SØIK sagde, at hvis ikke SKAT kom med noget mere, var der ikke nogen sag. Så har der måske derefter været en dialog længere oppe i systemet om, at SØIK skulle tage sagen, men det er sådan, hun husker det, og hun kan se, at SØIK havde en masse spørgsmål til dem.

EARLY WARNING OM AKTIELÅN

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1790 (2015-08-31 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. early warning om aktielån).

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til problematikkerne om aktielån, og om hun var involveret i den del, forklarede vidnet, at hun ikke havde kendskab til det, og at hun ikke havde noget med det at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1790 (2015-08-31 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. early warning om aktielån):

"Sagen har nær tilknytning til den aktuelle sag vedrørende formodet økonomisk kriminalitet i forbindelse med udbetaling af udbytteskat."

Forespurgt, om vidnet var inde over den vurdering, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun kan se, at det er anført, at Skatteministeriet den 7. juli 2015 modtog en early warning, men problemstillingen dukkede op på ny, da svindelsagen kom frem. Det var en afart af udbytteskattesagen, da problemstillingen her handlede om, at der var reelle aktier, som man bare havde udlånt. Det, der foregik i svindelsagen, var jo svindel, hvor der ikke var aktier, og det var fiktive transaktioner. Det var det, de havde hørt, men som de ikke selv kunne bevise. Derfor var dette en afart af den sag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1791-1792 (2015-08-31 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. early warning om aktielån, notat dateret den 28. august 2015, udarbejdet af Selskab, Aktionær og Erhverv):

"Det bemærkes, at Børsen torsdag den 27. august 2015 bragte en artikel, hvoraf fremgår, at de tyske myndigheder gennem de seneste tre år har efterforsket, hvad der menes at være omfattende svindel med netop refusion af udbytte. Der er tale om avancerede strukturer, hvor finansielle aktører køber, låner og sælger aktier. Ved at foretage handlerne lige omkring tidspunktet for udbetaling af udbytter, har to parter kunnet anmode om refusion af den samme skat, selvom den reelt kun var betalt én gang."

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med dette, som omhandlede CumEx i Tyskland, forklarede vidnet, at det pludselig dukkede op, og hun husker ikke, om det kom både fra departementet og aviserne. Men der var ikke nogen, der vidste noget om det. Hun mener, at notatet er udarbejdet af Jura, som stod for at sende early warnings opad.

KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN

20. august 2015 - VIP-orientering om udbyttesagen

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 5049 (2015-08-20 (6) - Indkaldelse til møde den 20. august 2015 fra Helle Schøne om udbytteskattesagen med Jesper Rønnow Simonsen).

Forespurgt, om vidnet kan beskrive forløbet omkring mødet den 20. august 2015 hos Jesper Rønnow Simonsen, herunder hvad der blev drøftet, hvem der sagde hvad, og hvad temaerne var, forklarede vidnet, at det er alvorligt, når man skal op til den øverste chef. Hun og Christian Baden Ekstrand sad ved den ene side. Hun husker

ikke, hvor Jim Sørensen sad. Jesper Rønnow Simonsen sad over for dem, og Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen og Susanne Thorhauge og Jonatan Schloss var også til stede. Hun husker ikke Hans From. Mødet handlede om, at Jesper Rønnow Simonsen skulle klædes på i forhold til departementet, og de skulle fortælle, hvad de vidste. Christian Baden Ekstrand havde sin sagsmappe med, og hun og Christian Baden Ekstrand fortalte, hvad de havde modtaget, at de ikke havde andet end det, de havde fået fra udlandet, og at de ikke selv kunne komme videre lige her og nu. Det er, hvad vidnet husker om sin egen rolle. Så var der lidt vedrørende revisionsrapporterne, i forhold til hvem der havde gjort hvad, og hvor ansvaret havde ligget. Jesper Rønnow Simonsen var lidt hård i tonen, da han spurgte, hvem der havde fulgt op på revisionsrapporterne. Forespurgt, hvem der havde disse drøftelser, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen spurgte Jens Sørensen og Kundeservice, altså Jonatan Schloss og Susanne Thorhauge. Hun husker mest Susanne Thorhauge, fordi det var hende, der havde fingeren på pulsen, og dermed var det hende, der besvarede Jesper Rønnow Simonsens spørgsmål.

Forespurgt, hvad svarene gik ud på, forklarede vidnet, at hun ikke husker andet, end at man naturligvis havde fulgt op på rapporterne og skrevet noget. Hun husker det ikke i detaljer, for hun havde travlt nok med at finde ud af, hvordan de kunne bevise svindel, hvilket de ikke kunne på det tidspunkt. Så det var ikke det punkt, der havde hendes opmærksomhed. Derudover blev det drøftet, om man skulle begynde at udbetale igen og bare stoppe for det, der kom fra den kreds, der var oplyst af de engelske myndigheder. Forespurgt, hvem der foreslog det, forklarede vidnet, at det var enten René Frahm Jørgensen eller Jens Sørensen. Som hun husker det, sagde Jesper Rønnow Simonsen, at de ikke skulle genoptage udbetalingerne, at sagen skulle politianmeldes nu, at der skulle skrives noget om sagen, og så måtte han tage den tunge gang i departementet. Hun kan ikke komme det nærmere.

Forespurgt, om de drøftede, hvad budskabet i anmeldelsen skulle være, eller hvad budskabet skulle være til ministeren, forklarede vidnet, at det tør hun ikke sige. Det kom nok først efterfølgende, da det havde kørt frem og tilbage hen over weekenden den 22.-23. august 2015, hvor der var mange telefonsamtaler, og hvor hun måtte ringe til Christian Baden Ekstrand.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at René Frahm Jørgensen havde sagt til hende, da hun kontaktede ham, at der var styr på det, og forespurgt, om vidnet og René Frahm Jørgensen havde nye drøftelser omkring dette, når nu revisionsrapporterne var fremme på mødet, forklarede vidnet, at det havde de overhovedet ikke. Forespurgt, om der var nogen dialog om det mellem vidnet og René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det var der ikke. De drøftede kun, at hun havde fået den pågældende anmeldelse, og oplysningen om, at der sad et par tykke mænd, hvil-

ket René Frahm Jørgensen sagde, der ikke gjorde. Forespurgt, om de spørgsmål var oppe igen i august 2015, forklarede vidnet, at det var de ikke. De kom først op igen, da Jim Sørensen kom farende med medarbejderligningssagen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar skal forstås således, at hun ikke husker detaljerne i drøftelserne af revisionsrapporterne på mødet den 20. august 2015, og forespurgt, om vidnet husker, hvor lang tid der blev brugt på revisionsrapporterne på mødet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Der var mere fokus på anmeldelsen til SØIK, udbetalingsstoppet og hele skandalen. Som hun husker det, var det mere disse drøftelser, og ikke revisionsrapporterne, der fyldte. Forespurgt, om rapporterne blev lagt frem på bordet, forklarede vidnet, at Susanne Thorhauge måske har siddet med dem, men det kan hun ikke svare på. Forespurgt, om der blev slået op i rapporterne, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3071 (2018-02-20 - Referat af tjenstlig samtale med Anne Munksgaard):

> *"Hun kontaktede også René Frahm Jørgensen, som var underdirektør for Betaling og Regnskab, hvorunder sager om udbytteskat henhørte. Hun fortalte ham, hvad der stod i mailen fra* [redacted]*. René Frahm Jørgensen sagde hertil, at han havde svært ved at forestille sig, at det havde noget på sig, og at der var styr på processerne. Hun mente, at Dorthe Pannerup Madsen var beskæftiget med området, hvilket René Frahm Jørgensen bekræftede. Hun kendte fra en anden, tidligere sammenhæng Dorthe Pannerup Madsen som en, der havde orden i sine sager, så hun var tryg ved Rene Frahm Jørgensens besked. Hun nævnte for ham* [redacted] *oplysning om en, måske to mænd i Høje Taastrup. René Frahm Jørgensen sagde hertil, at der tidligere havde været en anmeldelse eller lignende på en medarbejder i Høje Taastrup. Den sag havde imidlertid været undersøgt, og der var ikke noget relevant i den."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at det var to mænd, forklarede vidnet, at hun er helt sikker på, at [redacted] sagde en, måske to. Forespurgt, om det var det, vidnet formidlede videre, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets forklaring skal forstås sådan, at der var tale om en til to mænd, forklarede vidnet, at hun ved, at hun har skrevet sådan, og hun husker det sådan, at der blev sagt en til to mænd, og at de var tykke. Hun kan ikke huske det anderledes, end at det var en eller to.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 3962 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

> *"Der skal endvidere aftales en proces for håndtering af de konkrete sager, der er sat i bero. Det skal aftales, hvor opgaven med udarbejdelse af afgørelse vedrørende udbetalingsstop skal ligge."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet forstod dette udsagn som udtryk for, at nu skulle der sagsbehandles, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilket indtryk vidnet har af den tidligere fremgangsmåde, og hvad hendes viden herom er, forklarede vidnet, at man førhen nærmest bare foretog en formel godkendelse. Nu skulle der til at ske noget andet, for de kunne ikke udbetale, før de havde lavet en afgørelse. Så når der i det foreholdte står "afgørelse", læser hun det som en forvaltningsmæssig afgørelse.

Forespurgt, om det ikke også var forvaltningsmæssige afgørelser, der blev truffet førhen, forklarede vidnet, at det var det, hvis man ser rent forvaltningsretligt på det. Så blev der truffet en afgørelse om, at man kunne udbetale udbytteskat, men man havde ikke foretaget en tilbundsgående kontrol, og det var så det, man skulle nu.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med andre områder inden for SKAT, hvor man træffer afgørelser uden en tilbundsgående kontrol, forklarede vidnet, at der også er en blanket i forbindelse med eksportgodtgørelse, hvor man tilbagebetaler registreringsafgift på biler, og hvor man udtager stikprøver. Det var noget af det, der også var fokus på, da denne sag kom op. Forespurgt, om der på det område også er manuel sagsbehandling, forklarede vidnet, at hun ikke helt ved, hvordan processen er. Man kan kalde køretøjer ind, og så kan man godkende eksportgodtgørelsen, men man kan også godkende den uden at kalde køretøjet ind. Man kan derfor have en bil, hvis værdi er oplyst til 1 mio. kr., så man får meget eksportgodtgørelse tilbage, men så viser det sig, at bilen bare er en bunke skrot. Det har der været eksempler på, og det har de også haft sager på. Det er ikke sådan, at de ikke har kontrolleret det eller ikke har været klar over det, for den slags sager havde de i afdelingen. Men hun har ikke kendskab til, at man overhovedet ikke har haft en kontrol, for dengang sad der som i dag medarbejdere i Motor og kiggede på bilerne. Men der kan godt være sager, hvor der ikke er foretaget noget, ligesom det kan forekomme, at man frigiver angivelser om negativ moms uden at kontrollere dem. Men der udtages stikprøver, og man udtager de sager, der ser risikofyldte ud.

Forespurgt, om der på momsområdet er en automatisk proces, eller om der også foregår en manuel sagsbehandling, forklarede vidnet, at noget foregår i systemet,

hvor man kan se, at man har søgt og fået udbetalt negativ moms, men der er også en kontrol, hvor man kan køre ud og se, om det passer, at man har de pågældende aktiver. Det har der ikke kunnet være i denne sag på samme måde, da det kom fra udlandet. Det ville i hvert fald kræve noget mere.

NOTATER OM FORLØBET MED AFDÆKNING AF MULIG SVINDEL

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen), hvoraf fremgår, at notatet er udarbejdet af Særlig Kontrol ved Christian Baden Ekstrand, Lill Helene Drost og Anne Munksgaard.

Forespurgt, hvem der var pennefører på dette notat, forklarede vidnet, at de har udarbejdet notatet i fællesskab. Christian Baden Ekstrand og Lill Helene Drost har udarbejdet et udkast, hvorefter hun selv har gennemgået det og sendt det videre. Hvis det skulle gå videre til Rigsrevisionen, har Strategisk Styring også været inde over det, så det er blevet bearbejdet undervejs. Forespurgt, om signaturen er udtryk for, at de alle tre står inde for indholdet af notatet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1873 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"06.08.2016 mail fra UK…*
>
> *…*
>
> *Fysisk møde i HT,…*
>
> *…*
>
> *Efter mødet gennemgås det fysiske materiale og ansøgninger fra de i anmeldelsen nævnte reclaimagenter. Materialet opbevares alene i papirform i HT og forefindes således ikke i elektronisk form. Efter en hurtig gennemgang kan det konstateres, at der foreligger mange ansøgninger fra de i anmeldelsen nævnte custodians. Særlig kontrol får udleveret regneark, hvori alle udbyttemodtagere er oplistet med angivelse af navn og land. Ved stikprøver kan det konstateres, at der er hit på flere selskaber fra listen. Ved enkelte opslag i system 3S kan det ligeledes konstateres, at*

der er foretaget store udbetalinger til flere at de nævnte udbyttemodtagere på listen modtaget fra UK samme dag.

Det er således først på dette tidspunkt, at vi kan konstatere, at der er hold i både første og anden anmeldelse. SKAT's efterfølgende undersøgelser har vist, at der efter anmeldelsen er indgået i juni, er udbetalt 1,8 mio. (afrundet) til 1 deltager fra listen.

Beløbet er dog allerede indtastet i system 3S den 22/5-2015, (altså før SKAT fik anmeldelsen) og med en overførselsdato 26/6-2015. Beløbet er udbetalt 6/7-2015 og indgår i en samlet udbetaling på kr. 118 mio. kr."

Forespurgt, om ikke man kunne have foretaget disse stikprøver, hvis man allerede ved den første anmeldelse havde sikret sig kontakt til Regnskab 2 eller DMO/DMS, forklarede vidnet, at hvis Christian Baden Ekstrand havde vidst, hvor han skulle gå hen, og havde han på det tidspunkt haft styr på processen, er det klart, at han ville have kunnet gå ned og finde dem. Foreholdt, at Christian Baden Ekstrand vidste dette allerede den 24. juni 2015, hvor han skrev til Sven Jørgen Nielsen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om ikke man på det tidspunkt kunne have rettet henvendelse til kontorchefen i udbytteadministrationen og sagt, at man gerne ville foretage en stikprøvekontrol i deres systemer, når nu Sven Jørgen Nielsen ikke tog telefonen, bekræftede vidnet dette. Christian Baden Ekstrand kunne i teorien have gjort det, men han ventede på et svar fra Sven Jørgen Nielsen. Hun kan ikke sige, hvad Christian Baden Ekstrand har tænkt om, hvornår han kunne henvende sig til kontorchefen. Men der var ikke konstateret svindel, bare fordi de havde fundet beløbene. De var stadig nødt til at have nogle flere oplysninger.

Forespurgt, om vidnet er enig i, at man kunne have foretaget den samme øvelse, da man modtog den første anmeldelse, hvis man i stedet for at vente havde taget kontakt til kontorchefen og var gået over til udbytteadministrationen, bekræftede vidnet dette. I forhold til de 25 første navne kunne man have lavet en øvelse med henblik på at konstatere, om der var hold i setuppet, men det ville ikke være muligt at konstatere dette, før der var flere oplysninger. Det er muligt, at det er formuleret lidt indforstået i notatet.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der synes at være en skrivefejl i det foreholdte uddrag af notatet, hvor datoen er anført som 06.08.2016, og forespurgt, om vidnet er enig i, at det rettelig burde være 06.08.2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
>
> *Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:"*

Forespurgt, om vidnet stadig er af den opfattelse, at man ikke kunne kritisere noget, bekræftede vidnet dette. På andre områder fx eksportgodtgørelse eller moms udbetaler man stadigvæk, selvom man ved, at der foregår svindel. Der var først krise, da der kom en anmeldelse fra England, og man vidste, der ville komme et nyt angreb den 10. august 2015, fordi det var så massivt og voldsomt. Selv om [redacted] skrev, som han gjorde, og selv om de var løbet ned i udbytteadministrationen og havde fundet alt dette på bordet, havde det blot vist, at der var foretaget nogle udbetalinger, og at der var nogle pensionsselskaber, som havde fået nogle penge. Men der forelå stempler fra udlandet, så det så rigtigt ud på overfladen, og hele setuppet var gennemført. Det bekræftes også af, at SØIK, da de igen i august 2015 anmeldte sagen, sagde, at der ikke var nogen sag.

Foreholdt, at der ikke her tales om straffesagen, men om udbetalingsstoppet, og forespurgt, om vidnet kender kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at hun efterfølgende er blevet bekendt med bestemmelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11- Skatteudvalgets betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned. Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.*

Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren. Told- og skatteforvaltningen kan kun kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet om indeholdelse af kildeskat er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene."

Foreholdt, at stk. 2 er den centrale bestemmelse, og at de ledsagende bemærkninger er udtryk for, at man kan stille spørgsmål og kræve yderligere dokumentation, forklarede vidnet, at det var noget, man bagefter fandt ud af. Det var ikke en bestemmelse, de på det tidspunkt kendte i Særlig Kontrol. Forespurgt, om vidnet ikke kendte bestemmelsen, da hun skrev notatet i januar 2016, forklarede vidnet, at på det tidspunkt, de så på sagen, var der allerede udbetalt, og sagsbehandlingen var foretaget.

Vidnet blev på ny foreholdt ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:"

Foreholdt, at der her ikke tales om tilbagebetaling, men om udbetalingsstop, og forespurgt, om vidnet på det tidspunkt, notatet blev skrevet, kendte den hjemmel, der var, til at vente 6 måneder med at udbetale refusionen, inden der påløb renter, og til at kræve supplerende oplysninger, hvis man havde grund til det, forklarede vidnet, at i forhold til den første anmeldelse var det udbetalinger, der havde fundet sted i 2013 og 2014, og i de tilfælde kunne man ikke bruge kildeskatteloven.

Foreholdt, at det, der omtales i notatets konklusion, ikke vedrører spørgsmålet om, hvorvidt man kunne kræve udbetalinger fra 2013 og 2014 omgjort. Konklusionen var derimod, at det ikke kunne kritiseres, at refusionsudbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip i juni 2015, hvor en advokat med speciale i skatteret skrev, at der – i nutidsform – var kriminelle aktiviteter i størrelsesordenen en halv mia. kr., og angav 25 konkrete navne. Forespurgt, hvordan man kunne konkludere, at det ikke kunne kritiseres, at man ikke stoppede udbetalingerne, når man fik en sådan anmeldelse, og når man havde hjemmel til at kræve yderligere oplysninger, hvis man havde behov for det, forklarede vidnet, at hun så på forløbet fra Særlig Kontrols side. Særlig Kontrol havde givet besked til Regnskab, som havde ansvaret for processen. Det var ikke Særlig Kontrol, der sagsbehandlede ansøgningerne.

Foreholdt, at vidnets notat i så fald ikke giver mening, eftersom vidnet forklarede, at Særlig Kontrol ikke havde kompetencen til at stoppe udbetalingerne, forklarede vidnet, at det havde Særlig Kontrol heller ikke. Når hun læser notatet i dag, kan hun godt se, at der kan stilles disse spørgsmål, og det er der også mange andre, der har gjort. Det, de mente med notatet, og som hun fastholder i dag, er, at de ikke havde kendskab til processen. De fik en anmeldelse, og hun ringede selv til René Frahm Jørgensen og sagde, at de i Særlig Kontrol forsøgte at komme i kontakt med udbytteadministrationen. Men de havde på det tidspunkt ikke kendskab til kildeskattelovens § 69 B. Hvis man kun så på de navne, som [redacted] nævnte, så var der tale om refusionssager, hvor der allerede var udbetalt. Særlig Kontrol havde givet besked til Regnskab, og de kendte slet ikke til, at der blev udbetalt hen over sommeren. Det foregik et helt andet sted. Det var i Inddrivelse, i Regnskab. Særlig Kontrol kendte overhovedet ikke til området. I notatet udtalte de sig ud fra det, de havde kendskab til. Det er muligt, der er gået noget galt i deres kommunikation, i forhold til hvordan det blev opfattet. I Særlig Kontrol behandlede de enkeltsager. Da de behandlede den første anmeldelse, var det godt nok et højt beløb, men de kunne ikke finde noget om det, så de havde ikke grundlag for at sige, at der var svindel. Problemet var, at der sad nogle et helt andet sted i organisationen, i Regnskab, og fik nogle andre anmodninger, som ikke havde noget med de 25 navne at gøre.

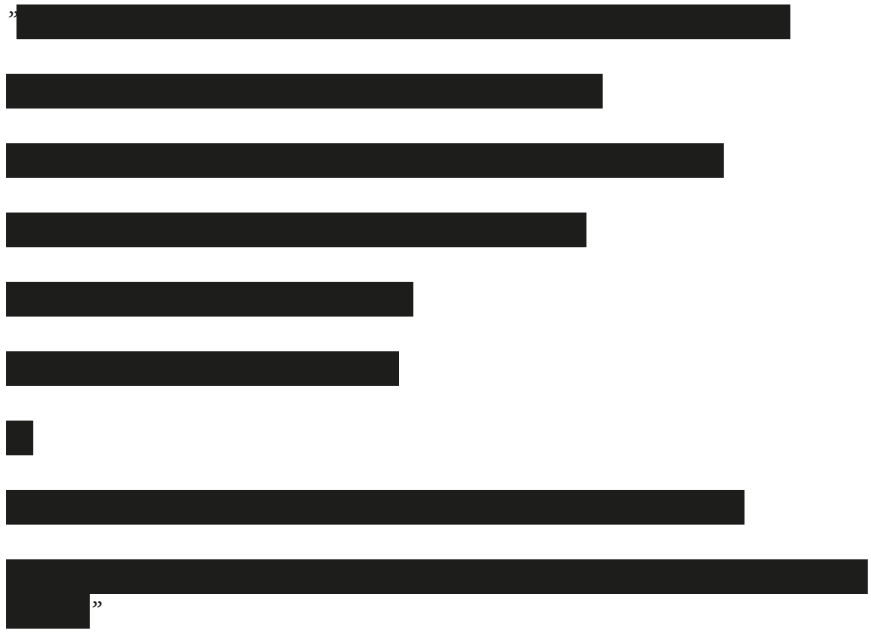
Foreholdt, at notatets konklusion ikke omtalte de 25 navne og de historiske udbetalinger, men derimod, at man ikke kunne kritisere, at udbetalingerne ikke blev stoppet, forklarede vidnet, at det, de mente, var, at de på det tidspunkt ikke kunne konstatere svindel. Selv om de havde undersøgt det, ville de blot have konstateret, at der var nogle regnskabsmæssige posteringer, der så fine ud. Hun er klar over, at der forelå en anmeldelse, men der var kun tale om én anmeldelse. Foreholdt, at der kom en anmeldelse både den 16., 17. og 18. juni 2015, forklarede vidnet, at det var en forlængelse af den samme anmeldelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
>
> …
>
> *- Den første anmeldelse havde så sparsomme oplysninger og var af en sådan karakter, at den krævede yderligere undersøgelser. Som nævnt var det ikke umiddelbart muligt at finde match i SKATs IT-systemer. Selvom Særlig Kontrol havde fået fat i de originale blanketter umiddelbart efter første henvendelse til Regnskab primo juli måned, ville disse blanketter have krævet yderligere kontrol, herunder hen-*

vendelse til ansøgerne i udlandet, eventuelt udenlandske myndigheder samt Værdipapircentralen, inden det ville have været muligt at konstatere, at der var tale om svindel. Disse kontrolprocesser ville have taget flere måneder. Som nævnt i andre sammenhænge, er der indsendt dokumentation for skattepligt til et andet land samt dokumentation for modtagelse af udbytte, hvorfor svindlen ikke umiddelbart kunne opdages. Dertil kommer, at der var tale om et mindre antal selskaber og et mindre beløb. Det er med andre ord først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder, hvor svindlen beskrives mere indgående, at der er et mere oplyst grundlag at arbejde videre på."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4995 (5. Støttebilag vedr. anmeldelserne om mulig svindel):

Foreholdt, at der ud af de 25 selskaber er 3, som er markeret med gult, hvor stavemåden i de to anmeldelser er helt identiske, og at der for andre navne alene er små forskelle i skrivemåden, og forespurgt, om ikke man – vel vidende at måden, man fandt de relevante sager på, var ved at gennemgå blanketter – fx ville kunne regne ud, at [redacted] var det samme som [redacted], forklarede vidnet, at det ville man i forhold til det, man ved i dag. Hun fik oplyst af sine medarbejdere, at der ikke var et match. Så hun kunne ikke skrive det anderledes, og hun vil stadig fastholde, at selv om de dengang havde fundet papirerne i udbytteadministrationen,

og der havde været et match, så havde de ikke haft andet, og de ville alligevel have været nødt til at spørge i udlandet og alt det andet, de efterfølgende gjorde.

Foreholdt, at spørgsmålet ikke relaterer sig til det strafferetlige aspekt, forklarede vidnet, at sagen heller ikke holdt opkrævningsmæssigt. Hendes medarbejdere kunne ikke på baggrund af dette oprette en sag i SKAT, før der var en understøttelse af, at det var sådan, det forholdt sig.

Vidnet blev foreholdt, at der efter loven først blev beregnet renter efter 6 måneder, og at en advokat havde givet nogle meget specifikke oplysninger vedrørende historiske refusioner, der viste sig at være rigtige, og oplyst, at det var svindel, og at der var en igangværende aktivitet, og forespurgt, om ikke der dermed var grundlag for at kræve dokumentation for det reelle ejerskab, inden man udbetalte refusion, forklarede vidnet, at hun af sine medarbejdere fik at vide, at der var noget, der ikke hang sammen, og at de ikke kunne finde det. Hvis man – rent hypotetisk – på det tidspunkt havde besøgt udbytteadministrationen og havde fundet papirerne, vil hun stadig fastholde, at SKAT ikke på det tidspunkt kunne standse sagsbehandlingen. De var forbi det tidspunkt, hvor man kunne have anvendt kildeskattelovens § 69 B.

Foreholdt, at notatet behandlede standsningen af udbetalingerne og ikke tilbagebetalingen af allerede udbetalt refusion, forklarede vidnet, at når hun ser det fra Særlig Kontrols side, kunne de ikke bidrage til at klargøre det yderligere. Det var godt nok op til en halv mia. kr., men SKAT var en stor butik, hvor man årligt udbetalte 230 mia. kr. i moms og flere hundrede mio. kr. i eksportgodtgørelse. På dette område havde man så udbetalt flere milliarder, hvilket hun ikke vidste på det tidspunkt. Hun vil stadig mene, at man ikke kunne standse udbetalingerne, fordi der var en sag om svindel, også selv om den var igangværende, og hun fastholder, at de ikke på det tidspunkt havde grundlag for at sige, at det var svindel.

Foreholdt, at det i konklusionen er anført, at den første anmeldelse havde så sparsomme oplysninger og var af en sådan karakter, at den krævede yderligere oplysninger, og forespurgt, om den anden anmeldelse var mere detaljeret, forklarede vidnet, at den anden anmeldelse kom fra en offentlig myndighed, og man skal lægge de to ting sammen. Hun har flere gange nævnt, og hun fastholder, at der skulle mere til end de to anmeldelser. Som tidligere forklaret var det først i 2017 og 2018, at de havde grundlag for at sende en regning til dem, der havde fået udbetalt refusion.

Foreholdt, at der i konklusionen ikke anføres noget om det bagudvendte, men kun om at standse udbetalingerne fremadrettet, forklarede vidnet, at det ikke var hendes ansvar at standse dem. Hun ringede til underdirektøren på området, og hun anede intet om den proces i sommeren 2015.

Forespurgt, om ikke vidnet dermed havde udarbejdet et notat, som ikke havde noget med Særlig Kontrols aktivitet at gøre, når hun omtalte, at det ikke kunne kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet, forklarede vidnet, at det kan man godt sige. Ud fra hendes kendskab til organisationen og områderne med fx moms og eksportgodtgørelse ville det normalt ikke være noget, der ville standse udbetalingerne, da der var mange andre virksomheder at tage hensyn til. Hun kan ikke komme det nærmere.

Foreholdt, at det endvidere i konklusionen er anført, at det ikke umiddelbart var muligt at finde match i SKAT's IT-systemer, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var fordi de søgte i de forkerte IT-systemer, og at det samme gjorde sig gældende ved den engelske anmeldelse, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det derefter er anført, at selv hvis man allerede i juni 2015 havde fået de originale blanketter – hvilket man gjorde den 6. august 2015 – ville disse blanketter have krævet yderligere kontrol, herunder henvendelse til ansøgerne i udlandet, eventuelt udenlandske myndigheder samt Værdipapircentralen, og forespurgt, hvorfor det ikke krævede den samme sagsgang, da man besluttede at stoppe udbetalingerne den 6. august 2015, hvor man ikke foretog disse øvelser, forklarede vidnet, at man stoppede udbetalingerne, fordi de havde fået oplyst, at der ville komme et nyt angreb. Foreholdt, at det ikke har noget at gøre med den foreholdte tekst, og at udbetalingerne blev standset den 6. august 2015, selv om man ikke gjorde alt det, der i notatet blev beskrevet som nødvendigt for at stoppe udbetalingerne, forklarede vidnet, at det var nogle andre end hende, der traf afgørelsen om udbetalingsstoppet, og at hun ikke var med til mødet. Hun kan kun sige, at der kom en henvendelse fra en offentlig myndighed, og at der også var flere sider af sagen i forhold til IT-systemerne, så for hende at se var det en anden situation.

Forespurgt, om ikke alle de øvelser, der opremses i begrundelsen, var nogle, som først blev foretaget, efter det blev besluttet at stoppe i august 2015, bekræftede vidnet dette. Hun kan godt se, at det ser mærkeligt ud, når man efterrationaliserer. Hun vil stadig fastholde, at de ikke havde grundlaget til at konstatere, at der var sket fejl, eller at udbetalingen var sket på uberettiget grundlag, for på det tidspunkt havde der været en sagsbehandling.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken sagsbehandling der havde været, forklarede vidnet, at det var den sagsbehandling, hvor man bare havde stemplet og udbetalt pengene. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at det ikke var en egentlig sagsbehandling, forklarede vidnet, at det var en stempling. Forespurgt, om der dermed ikke havde været en sagsbehandling, forklarede vidnet, at

det havde der ikke som sådan, men der havde været en udbetaling, hvilket jo var en forvaltningsakt som tidligere forklaret.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
>
> …
>
> *- Særlig Kontrol havde ikke kendskab til kritikpunkterne i revisionsrapporterne eller det stigende antal refusioner/stigende udbytterefusionsbeløb på anmeldelsestidspunktet."*

Forespurgt, om dette forholdt sig anderledes, da man den 6. august 2015 besluttede at standse refusionsudbetalingerne, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, for hun var ikke med til det. Hun tror, at kendskabet til revisionsrapporterne først kom senere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"SØIK har ad flere omgange været i dialog med Særlig Kontrol om en anmeldelse, idet SØIK helt frem til medio september måned 2015 var af den opfattelse, at SKAT ikke havde dokumenteret svindlen i tilstrækkeligt omfang."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at problemstillingen omkring SØIK ikke var aktuel, da man den 6. august 2015 besluttede at stoppe udbetalingerne, idet man på det tidspunkt ikke havde haft en henvendelse til SØIK, hvilket først skete den 11. august 2015, bekræftede vidnet dette. Notatet er skrevet for at give et samlet billede, men hun tror ikke, de har nået at tænke så meget.

Foreholdt, at mange af de begrundelser, der remses op i notatet, forekommer at have meget lidt at gøre med, hvorvidt man skulle have standset udbetalingerne i juni eller i august 2015, da de øvelser, begrundelsen beskriver, man burde foretage for at kunne standse udbetalingerne, alle først blev foretaget efter det faktiske standsningstidspunkt, forklarede vidnet, at det er muligt, det er sådan. Hun kan ikke svare på, om de skulle have stoppet udbetalingerne eller ej, da det ikke var hende, der havde ansvaret eller kunne gøre det. Når man sidder i så stor en organisation, hvor der udbetales mange penge, standser man ikke bare udbetalingerne over hele linjen. Når de

skrev, som de gjorde, var det, fordi den sagsbehandling, de i Særlig Kontrol havde foretaget, aldrig ville kunne stoppe udbetalingerne. Det var nogle andre, der skulle træffe den beslutning.

Foreholdt, at det ikke er det, der fremgår af notatet, forklarede vidnet, at det kan hun kun beklage, men det var sådan, det var tænkt. Rigsrevisionen og mange andre spurgte efterfølgende til forløbet, og hun fastholder, at Særlig Kontrols opgave var at afdække de konkrete anmeldelser. Det var nogle andre, der traf afgørelse om at stoppe udbetalingerne. Hun har hørt og læst, at mødet den 6. august 2015 handlede om, at der ville komme et angreb. Hun havde allerede i juni 2015 givet besked til René Frahm Jørgensen om, at de havde fået anmeldelsen, så hun kunne ikke gøre mere.

Forespurgt, om ikke man i juni 2015 kunne have foretaget den samme øvelse, som man foretog den 6. august 2015, med at sætte sig hen på Sven Jørgen Nielsens kontor, finde ud af, hvordan sagsbehandlingen forløb med fysiske blanketter, sammenligne blanketterne med navnene fra anmeldelserne og derefter have det samme grundlag, forklarede vidnet, at man kunne have konstateret, at der var udbetalt noget, men ikke andet end det og heller ikke, at der var tale om svindel. Foreholdt, at det heller ikke kunne konstateres den 6. august 2015, at der var tale om svindel, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om ikke betalingerne blev standset på baggrund af fundene på Sven Jørgen Nielsens kontor, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De fik nogle oplysninger om nogle selskaber, og hun hørte fra sin medarbejder, at han ikke kunne finde noget. Normalt lå sagerne i Captia eller SKAT Ligning eller måske i Remedy. Christian Baden Ekstrand begyndte at lede. I kontrolsager indsamler man oplysninger, indtil grundlaget er tilstrækkeligt. Hun har mange andre eksempler på omfangsrige sager, hvor politiet har sagt, at der ikke var nok til en sag, eller hvor der ikke var tilstrækkeligt til, at hun kunne træffe en afgørelse.

Foreholdt, at Særlig Kontrol i august 2015 fik oplyst 180 navngivne selskaber i stedet for 25, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at Christian Baden Ekstrand ikke ville have fundet mere, hvis han havde foretaget den samme søgning i august 2015, som han foretog i juni 2015, da de 180 navne heller ikke fandtes i Captia, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om ikke det, der udløste afdækningen af sagen, var, at man åbnede Sven Jørgen Nielsens skabe og kiggede i et regneark, og at der dermed var en vis sandsynlighed for, at den beskrivelse, der var i den engelske anmeldelse, og den beskrivelse, der var i [redacted] anmeldelse om, hvordan man opererede, var korrekte, forklarede vidnet, at der stod "angiveligt" og "it's believed" og sådan noget, så

det var stadig kun oplysninger om, at de havde en mulig sag. Hun vil igen fastholde, at de på det tidspunkt ikke havde det fulde billede, og at de ikke havde kendskab til det, hverken hun selv eller Christian Baden Ekstrand. Det kom først efterfølgende i august 2015, hvor man begyndte at afdække det ene og det andet. Hvis de kun havde fået [redacted] e-mail, og de havde konstateret, at noget var udbetalt i 2013 og 2014, så ville det have været en almindelig kontrolsag, hvor de skulle have skrevet til udlandet og bedt om yderligere dokumentation. Personligt tror hun ikke, man i den situation ville have stoppet noget, for så havde sagen jo være den, at pengene var udbetalt. Det var først, da englænderne skrev "warning", og at der ville komme et angreb den 10. august 2015, at man standsede udbetalingerne. Hende bekendt er det ikke sket før i skattevæsnet, at man har standset udbetalingerne.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5070 (Støttebilag vedr. refusionsanmodninger fra udvalgte selskaber i perioden 2012-2015).

Foreholdt, at støttebilaget indeholder en oversigt over udbetalte refusionsbeløb, og at langt de fleste selskaber på støttebilaget har fået udbetalt mellem 25 og 35 mio. kr. om året i årene 2013 og 2014, og forespurgt, om ikke dette forhold ville have givet et indtryk af, at der foregik en betydelig refusion, bekræftede vidnet dette. Det gjorde der også i mange andre sager og ikke kun på dette område. I Særlig Kontrol havde de ofte sager på 20, 30 eller 50 mio. kr. På den måde kan man blive lidt talblind, når man arbejder hos dem. Så det var ikke sådan, at hun blev overrasket af de beløbsstørrelser.

1. september 2016 – notat fra Særlig Kontrol med nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1891 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"FORTROLIGT UDKAST*
>
> *Nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK med fokus på de kontrolhandlinger, der er foretaget mellem de forskellige anmeldelser*
>
> *Kontrolhandlinger frem til første anmeldelse 24. august 2015:*
>
> …
>
> *Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3*
> *Godkendt: Anne Munksgaard, Særlig Kontrol."*

Forespurgt, om vidnet husker baggrunden for dette notat, forklarede vidnet, at hun mener, at det var et notat, de udarbejdede over lang tid. Hun tror ikke, at notatet nogensinde er blevet offentliggjort eller sendt nogen steder hen. De lavede notatet, fordi de vidste, at de hele tiden blev spurgt på grund af skandalen, så det var også til dem selv for at kunne forklare, hvorfor og hvad de havde gjort mellem de forskellige anmeldelser, og for at give et indblik i, hvad de gjorde, og hvad de kunne og ikke kunne gøre. Det skal ses som et internt dokument, og som hun husker det, er det ikke sendt nogen steder hen. Det var i en ufærdig form. Hun mener, at hun i sin tid udleverede notatet til brug for advokatundersøgelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1891 (2016-09-01 - Notat af Særlig Kontrol vedr. nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK):

> *"SKAT har ikke efterfølgende fået ny viden eller nye oplysninger om forløbet sidste sommer og kan derfor ikke tilføje yderligere til udtalelsen fra 13. januar i år. Det er derfor fortsat SKATs konklusion, at:*
>
> *- SKAT ikke med de oplysninger, som blev modtaget i juni 2015, kunne identificere og klarlægge svindlens omfang.*
>
> *- Der "alene" er udbetalt 1,8 mio. kr. mellem første og andet tip vedrørende de selskaber, som er omtalt i første tip, og at det ikke på nogen måde ville have været muligt at stoppe udbetaling af dette beløb."*

Foreholdt, at det er nogle meget bombastiske udtalelser, og forespurgt, om vidnet fortsat er af den opfattelse, at det ikke på nogen måde ville have været muligt at stoppe udbetalingen, forklarede vidnet, at det er muligt, at hun sidenhen er blevet bedre til at skrive sådanne notater. Hun husker, at Christian Baden Ekstrand undersøgte, at det var en udbetaling, der allerede var godkendt i deres IT-system, inden de overhovedet havde fået anmeldelsen.

13. januar 2016 – notat fra Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1886 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

> *"Det er SKATs opfattelse, at såfremt selskabernes navne var oplyst korrekt i den første anmeldelse, og såfremt der hurtigt var blevet foretaget en manuel undersøgelse af det materiale (blanketter med bilag mv.), som beroede hos Betaling og*

Regnskab, samt såfremt der hurtigt kunne indhentes supplerende oplysninger hos pengeinstitutter, 3. mand (fx udstedende selskab), Værdipapircentralen, udenlandske myndigheder mv., ville SKAT teoretisk set kunne have standset den udbetaling på 1,8 mio. kr., som fandt sted den 6. juli 2015."

Foreholdt, at udbetalingsstoppet her er beskrevet som en teoretisk mulighed, som baserede sig på de samme øvelser, som fremgik af notatet fra den 8. januar 2016, og som man ikke havde foretaget, da man standsede udbetalingerne den 6. august 2015, hvor SKAT heller ikke havde indhentet nogen af de nævnte oplysninger hverken hos pengeinstitutter, Værdipapircentralen eller udenlandske myndigheder, forklarede vidnet, at det kunne de ikke nå på så kort tid.

Forespurgt, om ikke man kunne have gjort det på samme måde i løbet af sommeren 2015, og om ikke det store problem igen var, at man ikke havde været ovre at se Sven Jørgen Nielsens skabe, forklarede vidnet, at det er hun slet ikke enig i. Det ville kun have afdækket, at der var nogle betalinger, men de skulle stadig foretage alle undersøgelserne, før de overhovedet kunne opgøre et krav.

Foreholdt, at der ikke spørges til tilbagebetalingssagen, men til om man ikke kunne have standset de fremtidige udbetalinger, herunder udbetalingen af 2,5 mia. kr. hen over sommeren 2015, forklarede vidnet, at hun fastholder, at det ikke var noget, hun havde ansvaret for.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at de i Særlig Kontrol ikke havde grundlag for at gøre mere, end de gjorde, og at der den 6. august 2015 var grundlag for at træffe beslutning om at standse udbetalingerne, forklarede vidnet, at det var det, man på det tidspunkt i Regnskab vurderede, at man ville gøre. Det var ikke noget, hun var involveret i. Når begrundelserne fremgår i forskellige versioner, er det, fordi nogle af notaterne var interne udkast, som kunne være rettet mange gange. Hun har ikke tænkt nærmere over de vægtninger, eller hvordan notatet var formuleret, fordi det ikke er sendt videre og bare har været råudkast.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med, at der var en verserende medarbejderligningssag mod Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at hun sendte en anmeldelse til Jens Kauffeldt i SØIK samme aften, den dag Jim Sørensen ringede.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår det var, forklarede vidnet, at det blev anmeldt mandag den 24. august 2015, og så mener hun, at der blev sendt en anmeldelse den 26. august 2015, så det var to dage efter, at de sendte den første anmeldelse.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

"26.8.15: Jim Sørensen ringer og siger,…"

Forespurgt, om det var første gang, vidnet blev bekendt med, at det ikke kun var en historisk sag, men en igangværende sag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, i hvilket omfang vidnet har været involveret i personalesagen, forklarede vidnet, at det har hun ikke været.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der har været overvejelser om at flytte Sven Jørgen Nielsen til andet arbejde, forklarede vidnet, at det er hun ikke. René Frahm Jørgensen kendte heller ikke sagen, sagde han.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

13. januar 2016 – notat fra Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var et beløb i størrelsesordenen ikke under 2 mia. kr., der blev refunderet i udbytteskat hen over sommeren 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man dermed ville have refunderet mindst 2 mia. kr. mindre, hvis man allerede i juni 2015 havde foretaget udbetalingsstoppet, som blev gennemført i august 2015, forklarede vidnet, at hun ikke kan svare på, hvad man havde gjort og ikke havde gjort i Regnskab, men hvis man havde lavet et udbetalingsstop, så var der ikke blevet udbetalt noget.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 1886 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat).

Forespurgt, om det var det helt rigtige indtryk at give, at man isolerede det mulige tab til, hvad der relaterede sig til de 25 navne i den første anmeldelse og anførte dette

til 1,8 mio. kr., forklarede vidnet, at det var det ud fra det, som de vidste på det tidspunkt. Når de kiggede på de første navne, var det jo noget historisk.

Forespurgt, om ikke notatet er udarbejdet i 2016, bekræftede vidnet dette. Hun ser på sagen ud fra de opgaver, hun havde ansvaret for, nemlig at afdække svindlen, at undersøge anmeldelserne, at kunne dokumentere et krav og at lave en anmeldelse til SØIK. Hun synes, at hun har været igennem dette og har svaret på det.

Foreholdt, at spørgsmålet gik på, om hun synes, det giver det rigtige indtryk af den eksponering, der var ved ikke at standse udbetalingerne tidligere, forklarede vidnet, at set i bagklogskabens meget klare lys når de ved, at der blev refunderet ikke under 2 mia. kr., så var det selvfølgelig forkert. Men når hun ser på det i lyset af, hvad hendes rolle var, så står hun ved det, der står.

Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1888 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

> *"26.8.15: Jim Sørensen ringer og siger, at der er en sag om medarbejderligning på den pågældende. Rene og jeg snakker sammen, han har ikke vidst noget som helst om det."*

Forespurgt, hvad det var, René Frahm Jørgensen ikke havde vidst noget som helst om, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen sagde, at han ikke var klar over, at sagen var der. Han var klar over, at der var noget, der var blevet undersøgt, men at det ikke havde noget på sig. Så René Frahm Jørgensen havde ikke kendskab til medarbejderligningssagen. Han havde bare hørt, at der havde været en anmeldelse. René Frahm Jørgensen var i gamle dage viceskattedirektør i sekretariatet i Midtjylland, og han fortalte hende, at han fra dengang kunne huske, at der havde været et eller andet på Sven Jørgen Nielsen. Men René Frahm Jørgensen vidste ikke, at medarbejderligningssagen kørte, da han i sit nye job havde fået ansvaret for Sven Jørgen Nielsen.

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen, afsnit "Konklusion").

Forespurgt, om det var Særlig Kontrols indsats, vidnet vurderede i notatet, eller om det var SKAT's indsats, forklarede vidnet, at det var Særlig Kontrols indsats og deres

ansvarsområde. Forespurgt, om vidnet har nogen bemærkninger til SKAT's generelle indsats, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny forevist ekstraktens side 1886 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat).

Foreholdt, at der i dette notat er en bredere formulering om, at det er SKAT's opfattelse i modsætning til Særlig Kontrols opfattelse, forklarede vidnet, at hun mener, at det generelt var sådan, at når det var Jim Sørensen, der svarede, blev det beskrevet som SKAT, men i princippet skulle der have stået Indsats. Som hun husker det, skulle man helst skrive SKAT, når det gik ud af huset, så hun tror, det er derfor, det er skrevet, som det er. Når Rigsrevisionen spurgte, kunne man ikke skrive, at det var den ene eller den anden afdeling. Det har der været tale om flere gange.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

KIM TOLSTRUP

Kl. 14.10 mødte Kim Tolstrup som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til juni 2013 var ansat som chefkonsulent i SKAT's afdeling Store Selskaber i TP 4-kontoret, i perioden fra juni 2013 til april 2015 var ansat som funktionsleder i TP 4-kontoret, og i perioden fra april 2015 til juli 2018 var ansat som kontorchef i Store Selskaber i kontoret Store Selskaber 1, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at han indtil den 1. maj 2015 var placeret i Odense. Derefter og resten af tiden i Store Selskaber, var han placeret på Sluseholmen.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er uddannet skatterevisor i 1998. Han har en master i skatteret fra 2003, og en master i public governance fra 2018.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for 2013 forklarede vidnet, at han blev uddannet skatterevisor ved Odense Kommunes skattevæsen. Han kom til staten i 1999 i forbindelse med, at man overtog selskabsbeskatningen. Indtil 2008 beskæftigede han sig helt overvejende med selskabsbeskatning og transfer pricing. Han forlod det offentlige i et halvt års tid, hvor han var ansat i Deloitte, men kom tilbage og var i perioden fra den 1. januar 2009 indtil udgangen af juli 2012 i HR Organisation, hvor han arbejdede med helt andre opgaver end det skattefaglige. Han kom så tilbage til Odense som funktionsleder for en transfer pricing-enhed, hvor han var, indtil han den 1. maj 2015 kom tilbage til Sluseholmen.

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteområdet, og hvornår han har været inde over området, forklarede vidnet, at han ikke har været inde over udbytteområdet, før han kom tilbage fra sommerferie i august 2015. Han hørte første gang om området fredag den 7. august 2015, hvor han kom tilbage fra ferie. En af hans medarbejdere havde været med på Kildeskatteprojektet. Det kontor, han selv var kontorchef for, havde ansvaret for tonnagebeskatningen og nogle andre selskabsskatteopgaver, men der var en enkelt medarbejder, som hjalp til på Kildeskatteprojektet, som egentlig var forankret i et andet kontor i Store Selskaber. Denne medarbejder oplyste den 7. august 2015, at han dagen forinden havde deltaget i et møde i Høje Taastrup sammen med Maj-Britt Nielsen, som var tovholder på Kildeskatteprojektet i nabokontoret. De var blevet bedt om at bidrage med faglig viden. Det var første gang, han hørte om, at der var problemer, og han er ikke tidligere arbejdsmæssigt stødt ind i den del, der handler om refusioner. Forespurgt til medarbejderens navn forklarede vidnet, at det var Flemming Simonsen.

Forespurgt til vidnets konkrete opgaver og ansvarsområde i Store Selskaber, henholdsvis TP-4 og Store Selskaber 1, forklarede vidnet, at det i TP-4 omhandlede transfer pricing. På det tidspunkt var der fem kontorer i Store Selskaber, der arbejdede med transfer pricing-området, dvs. med de selskaber, som havde grænseoverskridende transaktioner, og deres interne prisfastsættelse inden for koncernerne. Det kunne være alt fra løbende prisafregning til overdragelse af goodwill eller overdragelse af immaterielle aktiver o.l. Da han kom til Store Selskaber 1, var hans primære opgave tonnagebeskatningen, som han på det tidspunkt havde 10-12 medar-

bejdere, der arbejdede med. De opererer i SKAT normalt med et ledelsesspænd på 18-20 mand, og han havde derfor nogle medarbejdere, der var med på nogle andre selskabsskatteopgaver af forskellig art, derunder Flemming Simonsen, som delvist var tilknyttet Kildeskatteprojektet.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i de forskellige perioder, forklarede vidnet, at han i 2015 refererede til underdirektør Hans From. Hans From kom til som underdirektør efter Rasmus Bo Andersen. Han husker ikke datoen for skiftet, men Rasmus Bo Andersen var den første underdirektør, han refererede til, mens han sad i Odense, og det var Hans From, som ansatte ham som kontorchef i København.

Forespurgt, om alle vidnets medarbejdere var placeret i København, bekræftede vidnet dette. I transfer pricing-tiden sad de i Odense.

GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Forespurgt, hvilken rolle Indsats havde som kontrolorgan i SKAT, forklarede vidnet, at udbytterefusionsopgaven lå i Kundeservice, og i Indsats arbejdede man med en lang række kontrolopgaver. Indsats blev ledet af en direktør, og så var der en række underdirektører, der havde forskellige fagområder, derunder Store Selskaber under Hans From. Én gang om året blev det drøftet, hvad næste års kontrolaktiviteter skulle være, og disse blev besluttet ud fra mange forskellige input mange steder fra i organisationen. Nogle af opgaverne var at få analyseret et grundlag fra Analysekontoret, noget af det kunne være fra Proceskontoret, og noget kunne være input fra medarbejdere og ledere, som blev samlet op og mundede ud i en kontrolaktivitetsplan, som blev udrullet det næste år. Nogle projekter løb over flere år, nogle løb i kortere tid, nogle havde karakter af at være analyseprojekter, og nogle blev egentlige indsatsprojekter, hvor man gennemførte en lang række kontroller.

Forespurgt, hvordan man på det overordnede plan metodisk arbejdede med risikostyring som instrument og til afdækning af, hvor der var store og små risici, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Der var et kontor, Indsatsanalyse, som fx lavede compliance-undersøgelser, skattegabsundersøgelser og lignende. Der foregik en lang række analyser, men det foregik på et andet niveau end det, han var involveret i. Forespurgt, om det var en metodik, vidnet blev informeret om, forklarede vidnet, at det afhænger af det niveau, der spørges til, men han blev ikke informeret ned i detaljer og ikke i forhold til alle mulige andre sammenhænge. Han havde selvfølgelig kendskab til, hvad tankerne bag det var.

Forespurgt til Indsats' rolle som kontrolorgan i forhold til et specifikt fagkontor, herunder hvilken del af kontrollen der lå i Indsats, og hvilken del der lå i et fagkontor, fx

sagsbehandlingskontorer, hvor man håndterer ansøgninger eller fagspecifikke problemstillinger, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvordan man metodisk lavede de opsætninger.

Foreholdt, at en af de ting, der er afdækket af SIR, er forholdet mellem den formelle og den materielle kontrol, og at man på udbytteområdet alene foretog den formelle kontrol, hvor man påså, om der var nogle dokumenter til stede, og hvis det var tilfældet, udbetalte man pengene, og forespurgt, om vidnet har oplevet en sådan opdeling af sagsbehandlingen, hvor man har placeret en egentlig materiel kontrol i Indsats, forklarede vidnet, at han ikke kender til det ud over udbytteområdet. Han ved ikke, om der har været andre områder, hvor noget tilsvarende har gjort sig gældende. Som det fremgår af Kildeskatteprojektet, blev projektet etableret med fokus på gennemstrømningsproblematikkerne. Det fremgik dog også, at man havde fokus på udbytterefusionssagerne. Man forsøgte gennem nogen tid, som det også fremgår af materialet, at få adgang til oplysninger fra udbytteadministrationen i forhold til kontrol på det område, men det havde projektet ikke så meget held med. Vidnet ved ikke, hvordan det har fungeret over tid, for det lå uden for hans fagområde. Det var den anden kontorchef, som havde ansvaret for Kildeskatteprojektet. Han har bare kunnet konstatere, at der var lavet et notat om forløbet forud for sagen mellem Store Selskaber, Kildeskatteprojektet og fagkontoret i Regnskab.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets kendskab er afgrænset til perioden fra april 2015 og fremefter, bekræftede vidnet dette. Han kendskab vedrører primært perioden fra august 2015 og frem. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde kontorchefansvaret fra april 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet har været inde over begrebet risikokomiteer, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har hørt om det, men han har ikke været en del af det.

Forespurgt, om vidnet har været involveret i Indsatsudvalget, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet ved, hvad risikokomiteer og Indsatsudvalget er, forklarede vidnet, at hvad risikokomiteerne angår, har han hørt om dem, da han sad på TP-området. Der hed det sig, at Store Selskaber arbejdede med nogle risikokomiteer. Hans viden var i forhold til transfer pricing-området, hvor man lavede sådan nogle risikokomiteer for at finde ud af, hvor man skulle lave næste års indsats. I den forbindelse forsøgte man at få input fra medarbejdere, specialister og ledere om, hvor man så risici henne, hvorefter man lavede nogle scoringer, og så var det en måde at se på, hvordan man skulle prioritere

kontrolressourcerne. Hans viden stammer som sagt alene fra transfer pricing-området.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var inde over SKAT's Indsatsstrategi, og om der var et forløb, hvor man planlagde strategien fra april til august 2015, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om vidnets kendskab dermed er begrænset til, hvordan man gør nu, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan kontrollen med et fagområde, fx udbytteområdet, foregik i den periode, vidnet havde ansvaret, og hvordan man udvalgte et område, der skulle udføres en kontrol af eller en indsats omkring, forklarede vidnet, at han overhovedet ikke var inde over udbytteområdet i april, maj og juni 2015. Han kom først ind over området i august 2015 på det tidspunkt, hvor man egentlig begyndte at rydde op i tingene, så han har intet haft med området at gøre før det. Kilde-skatteprojektet lå som sagt hos en anden kontorchef, som var på ferie i begyndelsen af august 2015, hvor vidnet kom ind i sagen. Fra den 10. august 2015 og frem begyndte der at være nogle møder, hvor vidnets underdirektør, Hans From, bad ham om at gå med, typisk via Skype. Han deltog i et længere møde den 25. august 2015 i Høje Taastrup, hvor de gennemgik det hele. På mødet deltog rigtig mange mennesker med forskellige ansvarsområder, og man besluttede, hvad man skulle gøre nu. På mødet blev han for alvor involveret i arbejdet med udbytteopgaven. Det var Johnny Schaadt Hansen, som også var underdirektør, der på det tidspunkt sad for bordenden. De opererede med forskellige spor. Vidnet kom på kontrolsporet i forhold til de udbetalinger, der ikke var en del af svigkomplekset, men som på det tidspunkt lå stille, og som de skulle finde ud af, hvad de skulle gøre med.

Forespurgt, om vidnet havde noget at gøre med den del af Kildeskatteprojektet, som vedrørte udbytterefusionen, før august 2015, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det var hans kontorchefkollega, Carsten Ibsen, der havde det på det tidspunkt.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet har læst SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport og i givet fald hvornår, forklarede vidnet, at det først var langt henne i forløbet, i slutningen af 2015 eller begyndelsen af 2016.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet fra august 2015 og frem, forklarede vidnet, at han kom tilbage fra ferie den 7. august 2015, hvor hans medarbejder Flemming Simonsen orienterede ham om, at der havde været et møde. Så hørte han ikke mere før ugen efter, hvor hans underdirektør tog fat i ham og bad ham deltage i nogle møder. På det tidspunkt var den anden kontorchef, som havde ansvaret for Kildeskatteprojektet, på ferie. Han kunne godt høre, at der var hektisk på udbytteområdet. Det kørte over nogle dage og mundede ud i, at hans underdirektør bad ham tage med til mødet den 25. august 2015 i Høje Taastrup, hvor bl.a. Johnny Schaadt Hansen var til stede, og hvor der var en lang række medarbejdere til stede. Det, der kom ud af mødet, var, at man skulle se på, hvordan de fik etableret en anden proces fremadrettet, hvordan man fik kigget ind i alt det omkring revisionsrapporterne, hvad de skulle gøre med alle de sager, der ikke blev behandlet, om man skulle kontrollere alt, eller hvordan man skulle tilgå sagerne. Hans opgave blev at få skabt et overblik over de flere tusinde sager, der lå på det tidspunkt. De havde netop passeret en udbyttesæson, så der var kommet rigtig mange refusionsanmodninger ind, og det var der, hans opgave for alvor begyndte. Han stod og så på ufattelige mængder af sager, der lå på nogle borde og i nogle mailindbakker.

Forespurgt, hvornår dette var tidsmæssigt, forklarede vidnet, at det begyndte den 25.-26. august 2015. De kom med fra Store Selskabers side, ikke så meget på grund af Kildeskatteprojektet i sig selv, men fordi Store Selskaber rådede over nogle rigtig dygtige medarbejdere med mange forskellige kompetencer. Opgaverne blev fordelt sådan, at han selv sammen med nogle medarbejdere skulle forsøge at skabe et overblik over alle de mange sager, der lå. Det var det, de gik i gang med, og noget af det første, han igangsatte, var at få nogle folk ind, så man fik skabt en sagsstyringsdatabase, så man vidste, hvilke sager der lå. Ellers kunne man ikke håndtere papirsager i tusindtal, som lå på bordene. I de følgende dage og uger blev han også præsenteret for bankordningen og de aftaler, der lå der. Han tog i den forbindelse fat i Johnny Schaadt Hansen, og de involverede SKAT's juridiske afdeling med henblik på at få opsagt aftalerne med bankerne. Det var i denne oprydningsfase, at han for alvor kom i spil.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets kontorchefkollega, der var på ferie på det tidspunkt, var Carsten Ibsen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om de, da de begyndte at rydde op, oprettede sager, eller om sagerne var oprettet, forklarede vidnet, at det står ham uklart, hvordan sagerne var oprettet. Der var selvfølgelig en eller anden systematik i den måde, de havde modtaget dem på i den gamle udbytterefusionsenhed. Men de havde brug for at være helt sikre på, at de ikke fik lavet dobbeltudbetaling, når de begyndte at gennemgå sagerne. Derfor

etablerede de ved hjælp af Access en egentlig sagsstyringsdatabase, hvor alle de sager, der var kommet ind via enten blanketordningen eller regnearksordningen, blev registreret, og hvorfra de kunne styre sagerne og vide, hvilke de havde været igennem, og hvilke de ikke havde været igennem. Det var en stor del af det, der foregik i efteråret 2015 hos ham, nemlig at få skabt en eller anden form for journalsystem, så de kunne få styr på området.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at Johnny Schaadt Hansen har forklaret, at vidnet var en del af den arbejdsgruppe, der blev nedsat, og at det af materialet fremgår, at vidnet var underskriver på opsigelserne af mange af aftalerne. Foreholdt, at Johnny Schaadt Hansen videre har forklaret, at arbejdsgruppen bestod af folk fra Særlig Kontrol og vidnet fra Store Selskaber, og at en anden arbejdsgruppe med vidnet i spidsen skulle se på, hvordan man skulle forholde sig til de sager, hvor man havde stoppet udbetalingerne. Hertil forklarede vidnet, at de sager, hvor der var mistanke om svig, kørte i Særlig Kontrol. Dem havde han ikke noget med at gøre. Det var Anne Munksgaard, der havde den del. Svigsagerne skilte man ud også af efterforskningsmæssige årsager. Så var der de stakke, der lå tilbage, og der var en række spørgsmål, der skulle afklares. Første prioritet var, at de fik styr på, hvilke og hvor mange sager der var. Anden prioritet var at tage stilling til, om alt skulle kontrolleres. Skulle de have hver eneste sag vendt, eller var der andre muligheder. Han selv og Johnny Schaadt Hansen havde et møde med Jesper Rønnow Simonsen, hvor de lagde op til, at de kunne gå en anden vej. I SKAT arbejdede man med stikprøvemodeller, compliance-undersøgelser, hvor man kunne tage en given population og lave et antal stikprøver, og så fik man i virkeligheden også noget viden om, hvordan man ud fra statistiske modeller kunne forvente, at fejlraten var i den bunke, der ikke var gennemgået. De havde for det første brug for at vide, hvad sagerne drejede sig om, og for det andet var der et ressourcespørgsmål i forhold til at behandle de mange sager. Ved udgangen af 2015 lå der omkring 20.000 refusionsanmodninger og afventede behandling.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår mødet med Jesper Rønnow Simonsen blev holdt, forklarede vidnet, at han ikke husker det præcist, men det var omkring september 2015.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad konklusionen blev på, hvordan man håndterede disse refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at beslutningen blev, at man gik i gang med at lave en stikprøveøvelse, hvor folk fra Indsatsanalyse, som havde arbejdet med compliance-kontroller, arbejdede med en model for at finde ud af, hvordan man kunne udtage et antal kontroller blandt de største og de mindste og de mellemste sager. Så der skete en stratificering af hele den store stak af sager, hvorefter man begyndte at lave kontrol af et vist antal ud af dem.

Den sagsbunke, der lå tilbage, var gennemgået af Særlig Kontrol i forhold til de anmeldelser, som man havde modtaget. Han valgte selv at sætte to meget erfarne skatterevisorer på for at gennemgå bunkerne én gang til. Deres opdrag var, at sortere de sager fra, hvor der var noget, som skulle undersøges nærmere. De to skatterevisorer udtog nogle hundrede sager, som man gik i gang med at kontrollere, og så arbejdede man med stikprøvekontroller med resten.

Foreholdt, at det fremgår af materialet og tidligere vidneforklaringer, at behandlingen af udbytterefusionssagerne – inden svindelen blev opdaget – alene bestod af en formel kontrol, hvor man påså, at dokumentationen forelå, men at der ikke var nogen materiel kontrol af, om der var et egentligt ejerskab af aktierne, og forespurgt, om det stadig er tilfældet i dag, forklarede vidnet, at det er det ikke. Det, de gik i gang med på dette tidspunkt, var materiel kontrol. Forespurgt, om det var på stikprøveplan, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad man gjorde i forhold til de øvrige ansøgere, forklarede vidnet, at de indtil videre lå stille. Planen var, at de skulle ligge stille, indtil man havde gennemgået de 1.500 kontrolsager og dermed havde fået en indsigt i, hvordan dokumentationsgrundlaget egentlig så ud. Indtil da afventede de resterende sager resultatet af compliance-undersøgelsen. I forbindelse med compliance-undersøgelsen bad de om dokumentation for ejerskab, og de bad om dokumentation for pengestrømme. Så der var en egentlig materiel prøvelse, også af hvem der var de retmæssige aktieejere.

Forespurgt, hvad resultatet af compliance-undersøgelsen blev, forklarede vidnet, at resultatet blev, at der selvfølgelig var fejl i forskellige segmenter af større eller mindre grad, så det var ikke sådan, at man kunne sige, at det var fuldstændig fejlfrit. Noget af det var også spørgsmål om fortolkning. I samråd med Jura i SKAT anlagde de en linje for, hvordan de fortolkede forskellige situationer i forhold til dobbeltbeskatningsoverenskomster, om ansøger var en selvstændig juridisk enhed, en transparent enhed o.l. Blandt ansøgerne var der mange forskellige typer af juridiske enheder spredt ud over verden, og de skulle finde ud af, hvordan man skulle forholde sig til dem, herunder til om de var refusionsberettigede i henhold til en dobbeltbeskatningsoverenskomst. Der lå nogle overordentlig komplekse juridiske problemstillinger, som de bad Jura tage stilling til. Den fortolkning, der blev lagt til grund der, har gjort sig gældende i de sager, de har afgjort, og der er nogle ansøgere, der har fået helt eller delvist afslag på at få den refusion, de havde bedt om. De sager ligger nu i rekurssystemet, og de kan blive vundet eller tabt. Så det er ikke længere sort og hvidt. De har flyttet sig bort fra det, der handlede om sort og hvidt, og over i nogle nuancer, i forhold til hvor grænserne går.

Forespurgt, om det skal forstås på den måde, at der er et område, hvor der er svindel, og så er der et andet område, hvor der skal trækkes nogle streger, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad der skete med resten af de 20.000 ventende sager, hvis man alene foretog stikprøvekontrol af 1.500 sager, forklarede vidnet, at da han forlod området i 2018, hvor han blev underdirektør, havde man endnu ikke frigivet de resterende sager. Da de begyndte på arbejdet, var det deres tanke, at hvis man nu ikke havde fundet nogen fejl, kunne man måske med sindsro sige, at man ikke behøvede at have en stor en-til-en-kontrol i resten af sagerne, og man kunne have frigivet nogle af dem. Han ved ikke, hvor de er henne lige nu, da det ligger efter hans tid. Da han forlod området i 2018, var det ikke afklaret.

SOMMEREN 2015 OG DET EFTERFØLGENDE FORLØB

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4438-4439 (2015-09-18 (3) - E-mail fra Martin Nors Hansen til bl.a. Kim Tolstrup med udkast til opsigelsesbrev vedr. 'bankordningen'):

> *"Kære Kim*
>
> *Du har ved mail af 16. september 2015 stillet forskellige spørgsmål, som besvares nedenfor.*
>
> …
>
> *Sagsoplysning*
>
> *Det er SKAT, der i medfør af officialprincippet har ansvaret for, at sagen er oplyst så tilstrækkeligt at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag. I en ansøgningssag eller en sag, hvor der anmodes om et fradrag, vil der imidlertid ofte kunne stilles større krav til partens deltagelse i og ansvaret for sagens oplysning, end hvor sagen er rejst af forvaltningen og på forvaltningens eget initiativ.*
>
> *Det må således i en anmodning om refusion af indeholdt udbytteskat efter kildeskattelovens § 69 B, anlægges lignende tilgang, som ved en ansøgning eller anmodning om fradrag. Her ligger bevisbyrden som udgangspunkt hos parten selv, og SKAT vil som i en ansøgningssag kunne stille større krav til partens deltagelse i sagsoplysningen*

Den, der anmoder om refusion af indeholdt udbytteskat vil således som udgangspunkt være forpligtet til på begæring at fremkomme med de oplysninger, som er nødvendige for at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag, og som SKAT ikke selv ligger inde med. Hvis ansøger ikke medvirker til at oplyse sagen kan det efter en konkret vurdering få processuel skadevirkning for ansøgeren, hvilket typisk vil medføre, at den ansøgte refusion af udbytteskat ikke vil kunne imødekommes. Det er et krav, at SKAT klart tilkendegiver hvilke oplysninger, der mangler, og at SKAT i forbindelse med indkaldelse af yderligere oplysninger har tilkendegivet, hvad retsvirkningen af en manglende tilvejebringelse af det ønskede materiale er."

Foreholdt, at dette er udtryk for klassisk forvaltningsret, herunder om krav til forvaltningens oplysning af en sag, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt man havde hjemmel til at foretage stikprøvekontrol og så frigive resten af sagerne, forklarede vidnet, at det ikke var det, man gjorde. Det, de igangsatte, var at kontrollere sagerne stikprøvevis. Så måtte man senere tage stilling til, om man stadig ville have fuld kontrol på resten af sagerne, eller om man ville vælge en løsning, hvor man kunne udbetale uden yderligere sagsbehandling.

Forespurgt, om vidnet ved, hvilken løsning der er valgt i dag, forklarede vidnet, at det ved han ikke, da det ligger efter hans tid. I de 1.500 sager, de gik i gang med at kontrollere, blev alt det foreholdte om sagsoplysning fastholdt. De har derfor også afvist nogle refusionsanmodninger, hvor de ikke modtog den dokumentation, de havde bedt om. Så det har haft processuel skadevirkning, hvis en ansøger ikke har fremlagt den dokumentation, der er blevet anmodet om.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var inden for Indsatsanalyses almindelige virke at blive sat på en sådan opgave, forklarede vidnet, at han ikke ved, om Indsatsanalyse også fik andre ad hoc-opgaver. De gik til Indsatsanalyse, fordi det kontor havde erfaring fra andre opgaver. Man laver compliance-undersøgelser på borgere og på forskellige erhvervsdrivende o.l., så det med at analysere og vurdere risiko var en sædvanlig del af deres opgaveportefølje. Derfor bad han dem om hjælp til denne opgave, men han ved ikke, om der var andre dele af organisationen, der også løbende bad Indsatsanalyse om hjælp til den slags opgaver.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opgaven med at udføre compliance-undersøgelser og analyse var en del af Indsatsanalyses opgaver, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var inde over en korrespondance med Ivar Nordland omkring TRACE, og hvorvidt TRACE var en løsning, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var Hans From.

EARLY WARNING OM AKTIELÅN

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet har været inde over aktielån og early warnings, forklarede vidnet, at han naturligvis kendte til aktielån og hørte diskussioner om det. Det var en problemstilling i udbytterefusionssagerne at kunne fastslå, hvornår der forelå et ejerskab til en aktie. Hvis en aktie lå i et depot, kunne depotejeren enten eje aktien eller have lånt den, og det blev de selvfølgelig bekendt med. Som led i "SKAT ud af krisen", som kom i begyndelsen af 2016, blev der lavet et spor, som også lå i Store Selskaber, men hos kontorchef Lars Andersen, som netop fik til opgave at undersøge brugen af aktielån i denne sammenhæng. Vidnet har ikke selv arbejdet systematisk med aktielån, men han kunne ikke undgå at høre om det og stødte ind i det i forbindelse med de problemer, det medførte.

KILDESKATTEPROJEKTET

Foreholdt, at der i august 2015 blev udarbejdet et udkast til en forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende Store Selskabers dialog med udbyttekontoret, og forespurgt, hvad det forløb gik ud på, forklarede vidnet, at han fik en bestilling fra Hans From, idet Jim Sørensen havde bedt om at få en orientering om, hvordan samspillet mellem Store Selskabers kildeskatteprojekt og udbytterefusionsenheden havde været. Han bad derfor sin medarbejder Flemming Simonsen og tovholderen på Kildeskatteprojektet, Maj-Britt Nielsen, om at lave en udredning af, hvordan dette samspil havde været. Det mundede ud i et notat, som han aflevererede til Hans From. Hans From fik besked om, at notatet indeholdt den udlægning, vidnet fik fra de medarbejdere, der havde viden på området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3963 (2015-08-26 (1) - E-mail fra Kim Tolstrup til Hans From med udkast til forelæggelse for Jim Sørensen, Kim Tolstrups e-mail af 26. august 2015 til Hans From):

> *"Majbritt og Poul har ved siden af deres andre opgaver i dag prøvet at genskabe forløbet gennem de sidste par år mht vores dialog med udbyttekontoret etc.*
>
> *Det er ikke så kønt.*
>
> *Forelæggelsen er lige nu et groft udkast skrevet råt for usødet og er ikke kvalitetssikret af Maj-Britt og Poul. I sin nuværende form egner den sig heller ikke til at sende*

til Jim, men prøv lige at læse den og bilagene igennem og så lad os lige tale sammen om det videre forløb."

Forespurgt, hvad der ligger i, at det ikke var så kønt, forklarede vidnet, at som det fremgår af notatet, havde man i Kildeskatteprojektet gentagne gange forsøgt at få fat i udbytterefusionskontoret med henblik på at få adgang til at trække nogle sager ud til kontrol, og det var de ting, der set fra hans synspunkt, da han læste det igennem, ikke så så kønt ud.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3965 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

"Den 17/5-2013 Stiller vi Sven Nielsen følgende supplerende spørgsmål:

"Jeg beklager, at vi har været længe om at vende tilbage, men vi har et par supplerende spørgsmål Umiddelbart kunne det tyde på, at nogle af refusionerne går til aktionærer i Saudi Arabien og Kuwait - når vi ser på de navne som bankerne oplyser. Danmark har ikke DBO med Saudi Arabien og DBO'en med Kuwait er endnu ikke trådt i kraft (hvilket fremgår af den Juridiske Vejledning afsnit C.F.9.2.11.7.2. under artikel 29)

Refusion til [redacted], ark 280, 281 og 285
Refusion til [redacted], ark 1236, 1286 og 1192
Refusion til [redacted], ark 470

Bliver bankernes oplysninger om hvem der er beneficial owner efterprøvet? Og kan I evt. oplyse noget nærmere om hvilke overvejelser der ligger, der til grund for refusionen af udbytteskatterne til de tre aktionærer?"

Den 30/9-2013 rykker vi Sven Nielsen for svar på mail – som ikke svarer.

Den 30/10-2013 overdrages sagen og mailkorrespondance med Sven Nielsen, til daværende kontorchef i Store Selskaber Michael Carlsen og der afholdes herefter et møde med udbyttekontoret, hvor vi bl.a. aftaler at såfremt der kommer nye anmodninger ind vedr. refusion til Saudi Arabien, så skal kontoret kontakte os, så vil vi gerne behandle sagen inden der sker refusion.

Vi har til dato ikke modtaget refusionsanmodninger fra udbyttekontoret."

Forespurgt, om dette udkast er baseret på vidnets medarbejderes input, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de i Kildeskatteprojektet nogensinde fik de ark, der

blev efterlyst, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab til noget, der ikke fremgår af notatet.

Forespurgt, om det er vidnets indtryk, at man faktisk ikke på noget tidspunkt kom i gang med at foretage en materiel kontrol af udbytterefusionssagerne, forklarede vidnet, at det, han gjorde, da de af den daværende direktør for Indsats, Jim Sørensen, fik bestillingen på orienteringen, var at udarbejde en fremstilling af forløbet. Han syntes ikke, det var specielt kønt, for han fik et billede af, at man gentagne gange havde forsøgt at få adgang til rent faktisk at gøre noget, men at man ikke var lykkedes med det. Men han var ikke selv nede i materien, og det er en fremstilling, der er udarbejdet på baggrund af primært Maj-Britt Nielsens, Poul Buus Lassens og Flemming Simonsens oplevelser omkring det.

UDBETALINGSSTOPPET

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, René Frahm Jørgensens e-mail af 18. august 2015 til Susanne Thorhauge med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger. Her mener jeg, at vi bliver nødt til at ændre kurs, da vi allerede mærker et pres fra banker, selskaber mv., der rykker for udbetaling."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet deltog i det omtalte møde, som angiveligt blev afholdt den 13. august 2015, hvor man drøftede udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at han ikke tør sige det med sikkerhed. Da han kom tilbage fra ferie den 9. eller 10. august 2015, var han sådan set endnu ikke en del af det, men Hans From deltog i en del af disse møder og bad ham flere gange om at deltage i et Skype-møde. Han har set i sin kalender, at der ikke er anført noget møde den pågældende dag i august 2015, men det er der i Hans Froms kalender. Han kan derfor godt have deltaget i et møde med Hans From.

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om mødet, forklarede vidnet, at han husker, at han var med til nogle møder, men der blev snakket om mange ting, og det gik stærkt på det tidspunkt. han har derfor ikke nogen specifik erindring om mødet.

Forespurgt, om vidnet erindrer en drøftelse om, hvorvidt man havde stoppet udbetalingerne helt eller delvist, eller om man på et tidspunkt udvidede udbetalingsstoppet fra kun at omfatte nogle navngivne reclaim-agenter og nogle navngivne jurisdik-

tioner til at omfatte alt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han har selv spekuleret over, hvornår beslutningen om det fulde udbetalingsstop blev truffet, men han kan ikke sige med sikkerhed, at det var på det møde.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet, herunder om det er hans opfattelse, at der har været to trin, hvor der først har været et delvist udbetalingsstop og derefter et fuldt udbetalingsstop, forklarede vidnet, at han husker det på den måde, at da han den 25. august 2015 var til møde i Høje Taastrup, var det fuldstændig sikkert, at der ikke var nogen af de ubehandlede sager, der skulle udbetales i. Alle var enige om, at der ikke skulle udbetales mere. Men han er ikke sikker på forløbet i de 8 dage op til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679-1680 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

"Udbytteskat – anonym anmeldelse

Som følge af anonym anmeldelse til forretningsområdet Indsats, Særlig kontrol har der været afholdt møde den 6. august 2015 med følgende mødedeltagere:

Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3
Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber
Flemming Simonsen, Store Selskaber
Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice
Sven Nielsen, Betaling og Regnskab
Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab
Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab

…

Betaling og Regnskab er blevet orienteret om, at der mandag den 10. august 2015 vil blive modtaget en ansøgning om refusion af udbytteskat vedrørende aktier i TDC svarende til 10 mio £ (7,83 kr) = 78,3 mio kr.

De modtagne ansøgninger om refusion af udbytteskat kan stoppes med henvisning til § 69B i Kildeskatteloven:

...

Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres.

…

Endvidere skal der foretages gennemgang af den sagspool vedrørende refusion af udbytteskat, som Betaling og Regnskab har liggende for at sagerne kan visiteres til sagsbehandling for eventuel udbetalingsstop."

Foreholdt, at dette kan læses sådan, at der var tale om delvist udbetalingsstop i denne periode, forklarede vidnet, at det er det møde, han tidligere refererede til, hvor hans medarbejder Flemming Simonsen deltog, og hvor han selv dagen efter fik en orientering om, at der var nogle problemer og noget svig, man var nervøs for, og at man arbejdede videre med det. Medarbejderne fra Store Selskaber havde deltaget i mødet, fordi de vidste noget om udbytteskat og kildeskat, men ikke angående det processuelle, da det lå i Betaling og Regnskab.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1712-1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter):

" VIP-Orientering

Anledning: Mistanke om svindel med tilbagesøgning af udbytteskatter

…

Der har været afholdt møde med Dorthe Pannerup (Betaling og Regnskab, SAP 38 Høje Taastrup) og repræsentanter fra Store Selskaber den 6/8 2015, hvor problemstillingen og eventuelle tiltag blev drøftet. Der er indsat stop for udbetalinger til de 3 reclaimagenter vedrørende personkredsen og sagerne frasorteres manuelt til efterfølgende sagsbehandling."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1885 (2016-01-13 (1) - Notat af SKAT's Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat):

"På et møde den 6. august 2015 med deltagelse fra SKATs afdelinger Særlig Kontrol, Store Selskaber, Udvikling samt Betaling og Regnskab blev anmeldelserne gennemgået, og oplysningerne modtaget fra de engelske myndigheder blev fremlagt. På baggrund af oplysninger fra sidstnævnte om, at en større tilbagesøgning af udbytteskat vedrørende aktier fra et navngivent selskab var planlagt til den 10. august 2015, besluttede SKAT at stoppe alle udbetalinger, indtil der var overblik over situationen."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1898 (2016-10-06 - Forelæggelse for Jim Sørensen vedr. udbetalinger af refusion af udbytteskat den 6. august 2015):

> *"Særlig Kontrol er blevet bedt om at redegøre for SKATs udbetalinger vedrørende refusion af udbytteskat den 6. august 2015, hvor der blev truffet afgørelse om udbetalingsstop på området."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4054 (2018-12-20 - Svar fra Skatteministeriet på spørgsmål nr. 117 af 16. november 2018 fra Skatteudvalget):

> *"Spørgsmål*
> *Vil ministeren oplyse, hvor stort et beløb der blev refunderet, fra den dato SKAT modtog oplysninger fra Storbritannien om mulig svindel med refusion af udbytteskat, til det blev besluttet at standse al refusion af udbytteskat?"*
>
> …
>
> *"Skattestyrelsen skal i øvrigt oplyse, at styrelsen er blevet opmærksom på, at der uagtet betalingsstoppet, der var gældende i perioden fra den 6. august 2015 til den 17. marts 2016, er sket udbetaling af udbytterefusion i 35 tilfælde i perioden fra d. 6. august 2015 til d. 17. marts 2016. Disse udbetalinger vedrører et samlet beløb på ca. 7,7 mio. kr."*

Forespurgt, om vidnet på den baggrund kan huske mere om forløbet, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Han var ikke med på mødet, og det har altid heddet sig, at udbetalingsstoppet var den 6. august 2015. Han erindrer, at det viste sig, at der var nogle ting, der havde været i proces, og som ikke var blevet stoppet, og at det er det, der henvises til med 7,7 mio. kr. Han ved ikke yderligere om det.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 15.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

10. september 2019
Protokol nr. 26

Den 10. september 2019 kl. 9.10 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen ved advokat Kim Meurs-Gerken for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (mødte kl. 9.10)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

ANDREAS BO LARSEN

Kl. 9.10 mødte Andreas Bo Larsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som chefkonsulent i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi i enheden Skatteadministration og siden januar 2013 har været ansat som chefkonsulent i Skatteministeriets departements afdeling Lovgivning og Økonomi i enheden Administration, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i den pågældende periode forklarede vidnet, at det var i Nicolai Eigtveds Gade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb i perioden forud for 2010 forklarede vidnet, at han er uddannet cand.jur. fra Københavns Universitet, og efter endt uddannelse blev han ansat i Skatteministeriet. I en periode på omkring 8 år var han i det daværende Told- og Skattestyrelsen, hvorefter han i 2005 vendte tilbage til Skatteministeriet til samme opgave. Kontoret og afdelingerne har dog haft forskellige navne.

Forespurgt, hvor tæt vidnet var knyttet til udbytteområdet og i hvilke perioder, forklarede vidnet, at hans indfaldsvinkel var arbejdet med indberetningsreglerne, dvs. skattekontrolloven og skatteindberetningsloven, herunder indberetning af udbytte. Han deltog også i en arbejdsgruppe som opfølgning på SIR's 2010-rapport. Hans indfaldsvinkel var dog hele tiden hovedsageligt indberetningsreglerne og efterfølgende lidt omkring det internationale område med udveksling af oplysninger. Forespurgt, om han i tiden inden 2010 og med afsæt i indberetningsområdet også var involveret i udbytteområdet, bekræftede vidnet dette. Det vedrørte indberetninger i bred forstand fra arbejdsgivers indberetninger til bankers og selskabers, herunder også udbytteskat. Forespurgt, hvad han generelt beskæftigede sig med, og om ind-

beretninger fyldte et helt årsværk, forklarede vidnet, at det fyldte meget, herunder også netop det internationale samarbejde med udveksling af data o.l., men det var centreret omkring indberetningsreglerne. Der var naturligvis også andre opgaver i hans kontor, men det var hele tiden indberetningsreglerne, der var i centrum.

Forespurgt, hvilke ledere vidnet har refereret til siden 2010, forklarede vidnet, at det indtil den 1. januar 2013 var Kaj-Henrik Ludolph, og derefter har det været Per Hvas.

Forespurgt til vidnets primære samarbejdsrelationer og deres fysiske placering forklarede vidnet, at han havde et nært samarbejde med et kontor, som han mener hed Aktionærer og Virksomheder og Erhverv. Han husker ikke, om det havde samme navn igennem hele perioden. Dem samarbejdede han meget med, fordi de beskæftigede sig med de materielle regler, mens hans enhed tog sig af de mere administrative områder. De lå lige i nærheden af hinanden på samme etage eller i hvert fald i samme bygning. Forespurgt, om der var tale om Lise Bo Nielsens kontor, enheden Selskab og aktionær, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var hans primære samarbejdsrelation, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan opdelingen var af de opgaver, der lå hos ham, og de opgaver, der lå i det pågældende kontor, forklarede vidnet, at opdelingen var, at de materielle skatteregler – fx hvem der var skattesubjektet, hvad skattesatsen var, og hvad beregningsgrundlaget var – lå hos Selskab og aktionær, mens de mere processuelle regler med indberetning og angivelse lå i hans enhed. Der var et vist overlap i mellem kontorernes opgaver, men det var det, der var hovedessensen i opdelingen af opgaverne. Forespurgt, om det vil sige, at når der fx var ny lovgivning på vej, havde han ansvaret, når det var processuelt betonet, mens materielle ændringer lå i det andet kontor, forklarede vidnet, at sådan var det som udgangspunkt. Forespurgt, om der var ændringer i samspillet mellem de to enheder i forbindelse med organisationsændringen i 2013, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, om vidnet og Jakob Ulrik Wassard Schou var et fast makkerpar, eller om det specifikt var på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det var på udbytteområdet, at de havde en form for makkerskab.

Forespurgt, hvilke samarbejdsrelationer vidnet havde generelt i Koncerncentret og i departementet ud over det førnævnte kontor, forklarede vidnet, at når han netop beskæftigede sig med indberetningsreglerne, var der også nogle, der beskæftigede sig med indberetningssystemerne. Han husker dog ikke, hvad kontorerne hed. Der var også en del kontakt til Lisbeth Rømer og hendes kontor, der havde udbytteadministrationen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at kontakten var til de såkaldte procesejerkontorer, bekræftede vidnet dette.

GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET

Lovgivningsprocessen

Forespurgt, hvordan et sædvanligt forløb var, når der var behov for ny eller ændret lovgivning, forklarede vidnet, at der kom et initiativ et eller andet sted fra. Det kunne komme udefra, og det kunne komme fra et sted i organisationen. Derefter gik man ind i en modningsproces, hvor man undersøgte, hvilken løsning der ville virke. Der kunne være små justeringer, man skulle lave – fx hvad omkostningerne ville være – og på et tidspunkt havde man et modnet produkt, hvor man skulle tage stilling til, om det var noget, man skulle forfølge. Var det dét, gik man videre med at finpudse produktet frem til først en intern høring og efterfølgende en ekstern høring. Afhængigt af om det var lovgivnings- eller bekendtgørelsesstof, skulle det derefter enten videre til Folketinget, eller også skulle det forelægges for ministeren, der derefter udstedte en bekendtgørelse.

Forespurgt, om det skal forstås således, at tovholderfunktionen lå enten i vidnets kontor eller i det parallelle kontor, hvis der var tale om materielle ændringer, forklarede vidnet, at sådan var det i hvert fald i forhold til udarbejdelsen af lovforslag eller bekendtgørelser. Der kunne være andre faser i forløbet, hvor der var behov for, at der ude i organisationen blev udviklet nogle idéer, og hvor der var andre, der var tovholder på en del af idéudviklingen. Men for selve udformningen af et lovforslag lå tovholderrollen i departementet.

Forespurgt, hvordan de sikrede, at øvrige enheder, herunder enhederne i SKAT, blev involveret, og om der var faste processer eller procedurer for det, forklarede vidnet, at der var nogle faste processer, fx hvor man gennem intern høring indhentede bidrag om de administrative konsekvenser o.l., men der var også noget af det, der kørte mere uformelt, fx ved at man vidste, hvem der var kontaktperson på en opgave eller et system, og som man havde en uformel løbende kontakt med. Forespurgt til selve systemunderstøttelsen, når man sendte ny lovgivning eller en ny bekendtgørelse gennem systemet, og om man – inden man gjorde dette – lavede beregninger på omkostningerne, og hvordan det skulle finansieres, forklarede vidnet, at det er en fast del af et lovforslag, at der skal være en beskrivelse af de administrative konsekvenser for det offentlige. Det kom man derfor ikke uden om, og de gjorde det også for bekendtgørelser, for man skulle netop sikre sig, at der var en finansiering. Han har ikke selv stået for finansieringsdelen, idet der var andre kontorer, der tog sig af budget og økonomi osv.

Vidnet blev foreholdt, at Pia Kolind Nielsen den 14. maj 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det ofte skete, at en lov kunne forudsætte et bestemt beløb, uden at finansieringen var på plads, og at den omstændighed, at der stod an-

givet omkostninger i forbindelse med en lovændring, ikke var ensbetydende med, at finansieringen på det tidspunkt også var på plads. Vidnet forklarede, at han ikke har arbejdet med finansieringsdelen, så det kender han ikke det præcise svar på.

Forespurgt, om der var faste processer for, hvordan man gjorde, når ny lovgivning var vedtaget og skulle implementeres, og hvordan man sikrede, at der rent faktisk skete en implementering, forklarede vidnet, at de personer, man havde kontakt til i organisationen, havde man også kontakt til i løbet af lovprocessen og efterfølgende i forhold til implementeringen. Ham bekendt var der dog ingen faste processer for, at departementschefen skrev til en styrelsesdirektør om, at nu var en bestemt lov kommet. Det har vidnet i hvert fald ikke kendskab til. Man havde imidlertid løbende kontakt, og derfor var de relevante personer orienteret om, hvordan processen forløb, og at der nu var en ny lov. Forespurgt, om de havde retningslinjer for, hvordan man sikrede, at de, der sad ude i administrationen, var orienteret om den nye lovgivning, forklarede vidnet, at det havde man ham bekendt umiddelbart ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Kaj Steen den 9. april 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at man blev orienteret om ny lovgivning via intranettet, at det var den måde, man skulle holde sig orienteret og opdateret om relevant ny lovgivning på, og at der ikke var nogen processer for, hvordan man skulle være opmærksom på noget, der berørte ens arbejdsområde. Vidnet forklarede, at han ikke ved, hvordan man orienterede om det internt i SKAT, og om det i så fald var gennem intranettet.

Forespurgt, om det skete på den måde, at når der kom ny lovgivning, blev de folk fra SKAT, som havde været involveret, orienteret herom, mens andre selv skulle holde sig orienteret på anden vis, forklarede vidnet, at der i forbindelse med et lovforslag var en løbende kontakt, og at man kunne have brug for at få nogle input i forbindelse med en høring eller lovbehandling. I den anledning holdt man også hinanden orienteret om, at nu var lovforslaget fremsat, vedtaget osv.

Risikovurdering og risikoanalyse

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om og i givet fald hvordan man på det generelle plan arbejdede med risikovurderinger og håndtering af risici og risikostyring i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han ikke har siddet med risikostyringsmodeller, så det ved han ikke. Forespurgt, om han er bekendt med, om det er foregået andre steder i organisationen, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der ligger i "risikostyringsmodeller", forklarede vidnet, at han umiddelbart vil sige, at det er modeller beregnet til at finde ud af, hvad risikoen er, og hvordan man håndterer den. Forespurgt, om det er noget, han kan forklare mere om, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han har arbejdet med,

og han kan derfor ikke give en uddybende forklaring på, hvad der ligger i det. Der lå ikke noget i, at han kom til at bruge et andet begreb end det, udspørgeren brugte.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnets kendskab var til udbytteområdets udfordringer, og hvordan man arbejdede i udbytteadministrationen, forud for SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han havde et overordnet kendskab til det. Han havde kendskab til blanketordningen, og at der var en bankordning ved siden af, samt at der var en VP-ordning. Overordnet kendte han til, hvordan det foregik, men ikke i detaljer.

Foreholdt, at det fremgår, at man i sommeren 2015 var inde i nogle hjemmelsmæssige overvejelser i forhold til de forskellige ordninger, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der inden sommeren 2015 var tilsvarende overvejelser om, hvorvidt ordningerne blev administreret lovligt, forklarede vidnet, at det har der ham bekendt ikke været.

Forespurgt, om udbytteadministrationens udfordringer var kendte udfordringer, også forud for SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at forspillet til rapporten var et notat fra hans kollega Kathrine Lange, hvor det fremgik af konklusionen i notatet, at man ikke kunne udelukke, at der blev udbetalt for meget. Der var derfor i den forbindelse et kendskab til, at der var en udfordring på området. Forespurgt, om Kathrine Lange sad i Lise Bo Nielsens kontor, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at en af udfordringerne var den manglende afstemningsmulighed mellem angivelse og indberetning, og forespurgt, om det var et problem, der var kendt af vidnet og departementet forud for SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at de i 2009 havde fået den ind i forbindelse med et lovforslag, hvor man ønskede at fremskynde indberetningen af udbytteskatten for at få en bedre sammenhæng med angivelsen, og tillige for at få oplysningerne tidligere ind af hensyn til behandlingen af refusionssager. Problemstillingen var således i spil allerede i 2009. Foreholdt, at et andet element var, at der i almindelighed ikke blev foretaget nogen kontrol af, om de, der søgte om refusion, også var de egentlige ejere af aktierne, og forespurgt, om det også var noget, de var opmærksomme på inden SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det mener han ikke, de var. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om han kender titlen eller nummeret på lovforslaget fra 2009, forklarede vidnet, at han ikke husker titlen, men at han mener, at lovforslagets nummer var 201. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de var opmærksomme på, at man kunne refundere flere gange på den samme udbyttedel,

fordi der fandtes flere udbyttenotaer, forklarede vidnet, at han ikke umiddelbart husker, om de var opmærksomme på det. Han kan ikke huske, hvornår han først hørte om problemstillingen.

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser med sin kontorchef eller andre i departementet om de forskellige problemstillinger og om, at det var et problematisk område, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Foreholdt, at det fremgår, at der i udbytteadministrationen blev gennemført formel kontrol, hvor man kontrollerede, om nogle bilag var til stede, men at der stort set ikke var anden kontrol, og forespurgt, om vidnet er bekendt med en eventuel anden proces, hvorved den materielle kontrol var placeret andre steder i organisationen, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, hvad vidnets og departementets opfattelse var af, hvordan sagsbehandlingen i Regnskab 2 skulle ske, og hvilke krav der blev stillet til en anmodning om udbytterefusion, forklarede vidnet, at han ikke gjorde sig nærmere overvejelser om, hvilke procedurer man skulle igennem. Han har altid været klar over, at med den mængde ansøgninger måtte man lave en opdeling, og at man ikke kunne behandle alle sager lige dybt. Men nogen egentlig tanke om de nærmere procedurer ville han ikke have forudsætningerne for. Hans kendskab til de rent praktiske udfordringer på området var ikke tilstrækkeligt, til at han kunne vurdere, hvordan procedurerne skulle være.

Foreholdt, at man i forvaltningsretlig sammenhæng taler om den tilsynspligt, som en minister og et departement har i forhold til de underliggende organisationer, og forespurgt, om vidnet som ansat i Skatteministeriet opfattede sin stilling som værende en, hvor han også havde en tilsynspligt i forhold til sit område, eller om dette tilsyn var placeret centralt et sted i departementet eller Koncerncentret, forklarede vidnet, at han på intet tidspunkt af nogen af sine chefer har fået defineret, at han skulle foretage nogen form for aktivt tilsyn. Sådan en opgave har han aldrig fået tildelt. Han vidste, at hvis han opdagede et eller andet, der var galt ude i driften, havde han pligt til at reagere på en eller anden måde, eventuelt ved at orientere sine chefer, men han har aldrig fået defineret som en opgave, han skulle varetage, at han skulle foretage et aktivt tilsyn. Han er ikke 100 % sikker på, hvordan det før 2013 var organiseret i departementet, men som han har forstået det, fik man efter omstruktureringen en koncernstyringsafdeling, hvor tilsynet var forankret. Forespurgt, om der var en enhed, som havde til opgave helt generelt at føre tilsyn, forklarede vidnet, at

der var en afdeling, der tog sig af koncernstyringen, herunder det tilsyn, der måtte være.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt til vidnets rolle og kendskab til SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen rolle i forbindelse med udformningen af den, men da rapporten kom, læste han den naturligvis, og han blev også udpeget til en arbejdsgruppe, som skulle arbejde med opfølgningen på rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

"26.11.2009 Kort møde med Jura og Samfundsøkonomi"

Forespurgt, om det var et møde, vidnet deltog i, eller om han er bekendt med, at nogen i hans kontor deltog i et sådant møde, forklarede vidnet, at det ikke umiddelbart siger ham noget.

Forespurgt, om vidnet først blev involveret, da 2010-rapporten var under udarbejdelse, forklarede vidnet, at som han husker det, blev han først involveret, i det øjeblik man nedsatte en arbejdsgruppe, der skulle følge op på rapporten, og som han blev en del af.

Vidnet blev foreholdt, at Bo Daugaard den 5. marts 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at Jura og Samfundsøkonomi tidligere havde prøvet at lave en afstemning af de forskellige elementer, og at SIR's tanke med mødet var at finde ud af, hvad Jura og Samfundsøkonomi havde foretaget, og om det gav mening for SIR selv at forsøge at lave en afstemning. Konklusionen på mødet blev, at det nok ikke var så nemt at foretage en afstemning. Forespurgt, om vidnet var orienteret om, at nogle af hans kolleger fra kontoret var involveret i dette, forklarede vidnet, at det var han ikke. Når baggrunden var de afstemninger, man havde forsøgt at lave, vil han antage, at det bl.a. har været Kathrine Lange. Forespurgt, om det måske var Selskab og aktionær frem for Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at det er muligt, men han ved det ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74-75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår bl.a., at vidnet var anført som sagsbehandler.

Foreholdt, at det fremstår, som om vidnet var inde over forelæggelsen som sagsbehandler, og forespurgt, om han erindrer dette, forklarede vidnet, at han ikke var inde over selve beregningerne og forsøgene på sammenstillinger, men at han var inde over forelæggelsen for at tjekke, at der ikke var beskrivelser af reglerne eller andet, som han vidste noget om, som var forkert. Han var således kun inde over forelæggelsen for at kvalitetssikre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Vedlagt er:

1) Et hovednotat…"

Forespurgt, om vidnet også var inde over hovednotatet, forklarede vidnet, at det netop var hovednotatet, som han var inde over for at kvalitetssikre. Forespurgt, om han var med til at drøfte selve tallene, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det ville heller ikke gå godt for en jurist. Forespurgt, om han end ikke har drøftet tallene, eller hvad situationen var, forklarede vidnet, at det mindes han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 78 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår bl.a., at nettoprovenuet i 2006 var negativt, og der i 2007 og 2008 var meget begrænsede provenuer.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han så disse tal, forklarede vidnet, at de var tankevækkende. Det negative tal kunne handle om, at der det pågældende år også var blevet søgt for tidligere år, men det var da tankevækkende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"At udenlandske investorer over en treårig periode har ønsket at lade 0,5 mia. kr. ligge uforrentet i den danske statskasse i – i hvert fald – et år, giver imidlertid anledning til undren.

I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland. Således kan der principielt set refunderes ned til "skattefrihed" på trods af, at investor burde have betalt 15 pct. i nettokildeskat. Regnskabssystemet

3S sikrer dog, at der ikke refunderes mere kildeskat, end der indeholdes af det enkelte selskab."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', Otto Brøns-Petersens håndskrevne påtegning af 9. oktober 2009):

"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode har gjort tilstrækkeligt ved problemet for kontrollen."[16]

Forespurgt, om vidnet i departementsregi var involveret i drøftelser om de her afdækkede forhold, forklarede vidnet, at det var han ikke på det tidspunkt. Han har naturligvis fået det notat, der henvises til, og han har læst det igennem. Han var enig i, at det var noget, man skulle se nærmere på, netop ved at man tog Intern Revision ind over det, men han var ikke inde i de nærmere drøftelser, som Otto Brøns-Petersen henviste til.

Vidnet blev foreholdt, at når Otto Brøns-Petersen i sin påtegning skrev, at man selv efter en meget lang periode ikke havde gjort tilstrækkeligt ved problemet, kan det læses som, at der i meget lang tid havde været en erkendelse af det. Forespurgt, om det i departementet var ny eller eksisterende viden, forklarede vidnet, at han ikke er klar over, hvad der på det tidspunkt var af viden vedrørende dette, men efter beskrivelsen i notatet, som Otto Brøns-Petersen kommenterede på, gav det anledning til bekymring. Vidnet erindrer ikke, at han var inde i nogen diskussioner om provenuet på dette område. Forespurgt, om han har set dokumentet førend i dag eller i forbindelse med forberedelsen til afhøringen, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4674 (2010-04-21 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. SIR's 2010-rapport, Bo Daugaards e-mail af 20. april 2010 kl. 15.07 til bl.a. Lise Bo Nielsen):

"Jeg fremsender hermed udkast til rapport om udbytteskat.

Såfremt i har eventuelle faktuelle ændringer eller tilføjelser, bedes disse indføjet i afsnit 7 Iagttagelser med fremhævet skrift."

16 Det er efter afhøringen konstateret, at den håndskrevne påtegning rettelig skal læses: "Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4674 (2010-04-21 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. SIR's 2010-rapport, Ivar Nordlands e-mail af 21. april 2010 kl. 11.52 til bl.a. Andreas Bo Larsen):

> *"T:O. Rapporten giver et godt billede at de praktiske problemer vi har, og som under alle omstændigheder skal løses.*
>
> *Kan OECD projektet give input til dette vil det kun være godt. I øvrigt spændende læsning"*

Forespurgt, om dette var det tidspunkt, hvor vidnet første gang blev introduceret for SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare sikkert på, men det godt kan være.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion").

Forespurgt, om der var noget overraskende for vidnet, da han så rapporten, forklarede vidnet, at der var nogle af forholdende vedrørende Regnskabs IT-systemer og forretningsprocesser, som han ikke havde nogen viden om, og det var derfor alt sammen nyt for ham. Han ved ikke, om man kan sige, at det var overraskende, da han ikke havde nogen forestillinger om det.

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke drøftelser der var i Koncerncentret omkring problemstillingerne og disses alvor, da rapporten kom, forklarede vidnet, at han blev involveret i problemstillingerne gennem deltagelse i arbejdsgruppen, der var nedsat til opfølgning på rapporten. Han har ikke umiddelbart nogen erindring om at have deltaget i interne drøftelser i departementet om, hvordan der skulle reageres på rapporten.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, hvordan udpegningen til arbejdsgruppen fandt sted for vidnets vedkommende, forklarede vidnet, at som han husker det, kom der et ønske fra Lisbeth Rømer om, at de deltog fra departementets side. Han husker ikke, om hun direkte foreslog, at han skulle deltage, eller om det var en henvendelse til fx hans kontorchef eller en anden, men han mener, at henvendelsen kom fra Lisbeth Rømer med et ønske om, at departementet skulle involveres i arbejdsgruppen.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4674 (2010-04-21 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. SIR's 2010-rapport, Ivar Nordlands e-mail af 21. april 2010 kl. 15.20 til bl.a. Andreas Bo Larsen):

> *"Kan OECD projektet give input til dette vil det kun være godt."*

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at OECD-projektet var en løsning på de forhold, der var beskrevet i rapporten, forklarede vidnet, at han mener, at det i hvert fald var en løsning, der skulle overvejes, dvs. at man kunne tage presset af en refusionsordning ved at føre mere over i den nettoindeholdelse, som OECD-projektet netop gik ud på at etablere. Han var derfor enig i, at man skulle overveje, om det kunne være en del af en løsning på denne problemstilling at etablere noget i retning af det, OECD-projektet gik ud på.

Forespurgt, hvad vidnets tiltænkte rolle i arbejdsgruppen var, forklarede vidnet, at som han opfattede det, var hans opgave at tage sig af det, som måtte involvere departementet i form af lov- eller bekendtgørelsesændringer. Han skulle være opmærksom på, hvor dette kunne være relevant, og være med til at give idéer, og i sidste ende skulle han tage idéerne fra arbejdsgruppen med tilbage.

27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen. Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011).

Foreholdt, at det fremgår, at der var et møde i arbejdsgruppen i april 2011, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var nogen form for opfølgning, i perioden fra SIR-rapporten blev afgivet i maj 2010 og frem til dette møde den 27. april

2011, forklarede vidnet, at hvis det var det første møde i gruppen, så ved han det ikke. Forespurgt, om han husker, hvor mange møder der var i gruppen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Vidnet blev foreholdt, at der ikke er fundet indikationer på, at der blev afholdt et møde før det pågældende tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat.*
>
> …
>
> *Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe under Borger og Virksomheder med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab der skal analysere opgaven og komme med forslag til nye processer for udbytteadministrationen.*
>
> *Hvad er der sket under vejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> …
>
> *OECD's Trace IT projekt*
>
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*

Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Udkast til kommissorium for styregruppe/arbejdsgruppe, der skal følge op revisionsundersøgelsen omkring provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat.

…

Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"

Vidnet blev foreholdt, at det ser ud, som om pkt. 2 i det senest foreholdte blev taget ud i det endelige kommissorium under henvisning til TRACE.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Vidnet forklarede, at han godt kan se pointen. Forespurgt, om han er enig i, at pkt. 2 udgik, forklarede vidnet, at det foreholdte fokuserede på sammenhængen mellem angivelse og indberetning, dvs. den første del af det oprindelige kommissorium. Forespurgt, om han er bekendt med, hvad forløbet var omkring beslutningen om

at lade punktet udgå, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om han ved, hvordan beslutningsprocessen var, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, om vidnet modtog det første udkast til kommissoriet, eller om det var det endelige udkast, der dannede grundlag for hans involvering, forklarede vidnet, at han ikke mindes, hvornår han så dokumenterne, og han har ingen erindring om, hvorvidt han så det første eller det andet udkast.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad den forventede tidshorisont på dette tidspunkt var i forhold til OECD-arbejdet, forklarede vidnet, at som han husker det, lagde OECD-dokumenterne op til, at en endelig pakke i januar 2013 skulle forelægges for det organ, der skulle vedtage det i OECD-regi. Der skulle også være en forelæggelse i januar 2012, men den endelige skulle være i 2013.

Forespurgt, hvad den videre proces var efter en sådan forelæggelse, og om det så var det enkelte land, der skulle beslutte, om det var en vej, man ville følge, forklarede vidnet, at det konkrete produkt, man lavede, var en såkaldt Implementation Package, hvor landene kunne vælge eller fravælge den pågældende model for, hvordan man kunne lave et nettoindeholdelsessystem. Vedtagelsen medførte, at man nu havde dette produkt, som lå på OECD's hylde over anbefalinger og varer, som man kunne bruge, men der var ikke en egentlig betingelse om, at det var en standard, som landene skulle følge. Det var en hjælp til de lande, som måtte ønske at gennemføre et sådant system.

Forespurgt, hvad den realistiske implementeringsperiode ville være, hvis Danmark besluttede sig for at acceptere en pakke, der lå færdig i januar 2013, forklarede vidnet, at han ikke er klar over, om det indgik i det IT-projekt, der var omtalt i det tidligere foreholdte, og hvor lang tid der kunne gå. Men som han hørte det, var det givet, at hvis man skulle have de store internationale spillere på området – dvs. de store internationale depotbanker – med til det, skulle det have et vist momentum. Det kunne ikke bare være et lille land, som isoleret indførte det og så håbede på, at bankerne ville gå med til at dække de omkostninger, som skulle til for at gennemføre det. Han kan ikke give en præcis tidshorisont eller sige, om 2015 eller 2016 var en realistisk tidshorisont, men det ville tage nogle år at etablere sådan noget. Det gjaldt også for de banker, der skulle deltage i det, og som skulle beslutte sig for at udvikle den IT, der skulle til. Forespurgt, om et realistisk bud kunne have været omkring 2015 eller 2016, forklarede vidnet, at med alle mulige forbehold kunne det dengang have været tanken.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var overvejelser om, hvorvidt der var hjemmelsmæssige problemer i at parkere de erkendte problemstillinger i forhold til

refusion af udbytteskat i et projekt, der måske, måske ikke, ville finde en løsning 5-6 år efter SIR-rapporten, forklarede vidnet, at det var den mulighed, man havde. Nettoindeholdelsessystemer af den karakter – hvis det var den retning, man ville gå – tager tid at udvikle. Han deltog i arbejdet i OECD omkring udformningen af projektet, og det var meget kompliceret og med modstående interesser mellem bankerne og skatteadministrationerne. Den del af det tager derfor den tid, det tager, og det var for ham at se ikke et alternativ, at man i mellemtiden kunne have lavet en anden nettoudbytteløsning. Han mener også, at omkostningerne i forbindelse med at lave et midlertidigt system ville være problematiske, både for virksomhederne og for skatteadministrationerne. Forespurgt, om han er bekendt med, om der var overvejelser om at opskalere den manuelle behandling og simpelthen lave en materiel prøvelse af sagerne, indtil man havde systemer, der kunne håndtere det, forklarede vidnet, at det har han ikke kendskab til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

> *"Til arbejdsgruppen er udpeget:*
>
> *Andreas Bo Larsen*
>
> *…"*

Foreholdt, at der var drøftelser om også at lave en styregruppe, og forespurgt, hvordan samarbejdet i praksis fungerede mellem styregruppe og arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at den del husker han ikke noget om. Han sad i arbejdsgruppen, og de leverede det produkt, de leverede, og han ved ikke, hvordan forholdet til styregruppen var.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 477 (2011-04-06 (1) - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011) med angivelse af de øvrige medlemmer af arbejdsgruppen. Forespurgt, om han erindrer, hvem der var aktive i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at de fleste var aktive. Han ved ikke, hvor meget han så til Troels Holst Larsen i forbindelse med arbejdsgruppen.

Vidnet blev foreholdt, at Troels Holst Larsen den 9. april 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han ikke mener, at han var indkaldt til mødet den 27. april 2011. Vidnet forklarede, at det så passer godt sammen.

Forespurgt til forløbet i arbejdsgruppen efter mødet den 27. april 2011 forklarede vidnet, at hans erindringer om, hvad der nærmere skete i arbejdsgruppen, er meget

begrænsede. Det er mest begrænset til, hvad han i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen har kunnet se i mødereferaterne. Han husker ikke detaljer fra møderne.

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011), hvoraf fremgår bl.a., at vidnet var til stede på mødet, og at Lisbeth Rømer var referent.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

> *"Arbejdsgruppen kommenterede det udsendte oplæg til Produktionsforum, som ønskede at tager stilling til den videre behandling af Intern Revisions rapport af 10. maj 2010 om dansk udbytteskat og nettoafregning og refusion til udenlandske aktionærer i danske selskaber."*

Foreholdt, at det kan læses, som at der mellem møderne i april og maj 2011 blev lavet et udkast til et notat, som man derefter drøftede og tilpassede, og forespurgt, om det også er vidnets erindring, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 482-486 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat):

> *"Håndtering af udbytteskat*
>
> *I efteråret 2009 anmodede Departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af administrationen af udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Den 10. maj 2010 afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsummerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. Der mangler afstemning af den udbytteskat som udbyttemodtagere godskrives i forhold til udbytteskatten.*
>
> *2. Refusion af dansk udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere og den tekniske behandling heraf mangler revisionsspor.*

Produktionsforum beslutter d. 27. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe, der skal analysere opgaven og komme med forslag til nye processer for administrationen af udbytteskat.

Ad 1. Arbejdsgruppen har holdt møde og er enig i at fremsætte forslag til nye processer for administrationen af udbytteskat.

Ad 2. I OECD regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter.

…

Ændret lovgivning

Efter Kildeskattelovens § 66 skal selskaber angive udloddet udbytte. Denne hjemmel skal ændres så summen af indberetningen af udbytte erstatter angivelsen."

Forespurgt, om det var i denne forbindelse, at vidnet blev involveret, forklarede vidnet, at der var to dele. Han mener, at hans rolle handlede om at få gennemført det anførte om, at angivelse og indberetning skulle ske samtidigt – hvilket der i 2009 var skabt hjemmel til i bekendtgørelsesform – og desuden at få sammensmeltet angivelsen og indberetningen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 487 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat):

"Systemudvikling

I dag anvendes mange forskellige systemer, som alle vil kræve tilretning både med hensyn til, hvordan udlodder indberetter til SKAT, hvor oplysninger bliver registreret og den videre behandling ved overførsel af oplysninger til selvangivelsen/kontroloplysninger."

Forespurgt, om der i arbejdsgruppen var drøftelser omkring økonomiske og tidsmæssige perspektiver vedrørende dette problem, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om der var overvejelser om omkostninger osv., forklarede vidnet, at det ved han ikke, om der var.

Foreholdt, at arbejdsgruppens rapport blev behandlet i Produktionsforum i juni 2011, men at det ikke ses, at emnet blev behandlet efterfølgende, og forespurgt, om

vidnet har erindring om, at arbejdsgruppen efterfølgende havde yderligere møder, forklarede vidnet, at han mener, at efter gruppen havde afrapporteret, var der ikke flere møder.

Vidnet blev foreholdt, at SIR's 2010-rapport indeholdt tre anbefalinger.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9. "Anbefaling"):

> *"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, om vidnet erindrer, om der i arbejdsgrupperegi var nogen drøftelser af denne anbefaling, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Hans erindring om, hvad der skete i arbejdsgruppen, er meget begrænset.

Opfølgningen på SIR's 2010-rapport

Forespurgt, hvordan man fulgte op på arbejdsgruppens arbejde og i forhold til de opgaver, der var stillet, forklarede vidnet, at der blev fulgt op på de ting, der krævede lov- eller bekendtgørelsesændringer, dvs. det med at skabe samme angivelses- og indberetningsfrister. Det var den opgave, han tog med hjem fra gruppen, og det blev i sidste ende også gennemført. Han har ikke kendskab til opfølgningen på de øvrige anbefalinger.

Forespurgt, om vidnet så sin rolle i forhold til TRACE-projektet som bundet op på SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han så TRACE som noget, der kunne være med til at dæmme op for problemerne ved at flytte noget fra et refusionssystem over til et nettoindeholdelsessystem. Det var ikke specifikt knyttet til SIR's 2010-rapport, men det var i det hele taget en overvejelse værd.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i forbindelse med sin deltagelse i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var til hans daværende kontorchef, Kaj-Henrik Ludolph.

DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, hvordan vidnet vil beskrive sit overordnede samarbejde med Regnskab 2 – det senere DMO/DMS – og hvor ofte de var i kontakt, forklarede vidnet, at det svingede meget. Han fik forholdsvis ofte e-mails primært fra Lisbeth Rømer med et eller andet spørgsmål, og der var derfor nærmest løbende kontakt. Forespurgt, om de spørgsmål, han fik, drejede sig om, hvordan man materielt skulle afgøre sager, eller hvordan man processuelt skulle forholde sig, forklarede vidnet, at som han husker det, omhandlede spørgsmålene begge dele.

Forespurgt, hvordan vidnets indblik var i sagsgangene i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det var begrænset. Forespurgt, om han var på besøg i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at han var derude i forbindelse med møderne i 2010-arbejsgruppen, men det var ikke for at kigge på skrivebordene og få forklaret sagsgangene eller noget i den stil. Forespurgt, om han var bekendt med den bemanding, Lisbeth Rømer havde til at håndtere refusionsanmodningerne, forklarede vidnet, at det er muligt, idet han havde set lokalerne derude. Han ved dog ikke, om han lige havde styr på, hvor Lisbeth Rømers område startede og sluttede. Forespurgt, om han kendte de pågældendes uddannelsesmæssige baggrund, forklarede vidnet, at det kendte han ikke til.

Vidnet blev foreholdt, at man skulle have en bestemt dokumentation, når man sendte en ansøgning.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1691 (2015-05-10 (3) - Bilag 1 til Jeanette Nielsens e-mail om opfølgning på mødet den 6. august 2015, "Refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere – overordnet forretningsgangsbeskrivelse") og foreholdt, at det viser en sagsgang, som er fra nyere tid, men som beskriver, hvordan man modtog dokumentationen.

Forespurgt, om vidnet var inde i, hvad det var for dokumenter, man krævede som dokumentation for at kunne refundere, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han vidste dog, at man skulle have en bopælsattest fra sit hjemland, men han vidste ikke mere præcist, hvad der var af yderligere dokumenter i forhold til udbyttet. Han var ikke nede i detaljerne i disse processer og forretningsgange. Forespurgt, om han er bekendt med, om der blev indhentet dokumentation for, at bopælsattesterne var ægte, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt, at nogle af medarbejderne fra udbytteadministrationen tidligere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var meget svært for dem – særligt hvis det ikke var det samme alfabet, som benyttes i Danmark – og at man derfor reelt udbetalte i blinde. Forespurgt, om det var drøftelser, vidnet var inde

over, forklarede vidnet, at han husker at have hørt argumentet med, at det nogle gange var svært at attestere bopælsattesterne, men han erindrer ikke hvornår. Forespurgt, om han, når han hørte det, så tænkte, at det var noget, de var nødt til at forholde sig til i departementet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om han drøftede med sine overordnede, at man fx havde udfordringer med bopælsattesterne, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt, at når anmodninger om refusion blev indgivet af en bank, havde man en tradition for, at man indgav dem på vegne af et antal aktionærer, og at aktierne kunne være placeret i såkaldte omnibusdepoter. Forespurgt, om det var problemstillinger, han drøftede med udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han kendte til bankordningen, men han erindrer ikke at have drøftet, hvordan man skulle håndtere det. Forespurgt, om det var noget, han orienterede sine overordnede om, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om vidnet ved noget om baggrunden for, at man oprindeligt placerede udbytteadministrationen, der var et sagsbehandlerkontor, i Regnskab 2, der var en regnskabsfunktion, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

27. maj 2010 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Kaj-Henrik Ludolph med status på udbytte-skatten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten'):

> *"Frank, som du havde møde med sidste torsdag, har bedt mig sende dig en status på udbytteskatten.*
>
> *Først og fremmes er det meget positivt, at Andreas Bo Larsen arbejder med en fælles frist for angivelse, betaling og indberetning af udbyttemodtagere. Det løser problemet med afstemning mellem hvad der i dag angives og betales efter vedtagelsen på generalforsamlingen og men som senest året efter den 20. januar splittes ud på udbyttemodtagerne og som er grundlag for skatten, som godskrives dem – uden skelen til angivelse og betaling."*

Forespurgt, om vidnet tidligere har set denne e-mail, forklarede vidnet, at han ikke mindes den.

September 2010 – aftale og møde mellem afdelingerne Selskab og aktionær og Regnskab 2

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var en aftale mellem Erna Christensens kontor og Regnskab 2 om faglig understøttelse eller vejledning, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han selv har haft en aftale af den pågældende karakter, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5130-5133 (2010-09-30 - Notat af Jakob Ulrik Wassard Schou om indeholdelse af kildeskat på udbytter):

"Notat om Indeholdelse af kildeskat på udbytter

Baggrund:

SKAT (Regnskab 2) har modtaget en række anmodninger fra udlandet vedrørende tilbagebetaling af indeholdt kildeskat på udbytter. Fælles for anmodningerne er, at der er tale om udenlandske enheder, der har fået indeholdt 28 % kildeskat på modtaget udbytter fra deres investeringer i danske selskaber. SKAT har tilbagebetalt 13 % i overensstemmelse med DBO'erne. De udenlandske enheder anmoder nu om at få de resterende 15 % tilbagebetalt.

De enheder, der har anmodet om tilbagebetaling af kildeskat, samt de enheder man kan forvente at se anmodninger fra, er statslige pensionskasser/fonde, private pensionskasser/fonde, livsforsikringsselskaber og investeringsforeninger, der som nævnt er hjemmehørende i udlandet.

Generelt:

…

Eksempler:

Statsejet pensionskasse/fond

…

Arbejdsmarkedsrelaterede livsforsikringsselskaber

…

Udloddende investeringsforeninger"

Forespurgt, om det er en e-mail eller et notat, som vidnet har set før eller været inde over, forklarede vidnet, at han ikke genkender den.

4. januar 2011 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Andreas Bo Larsen vedrørende problemer i udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5027 (2011-01-04 - E-mail fra Lisbeth Rømer til Andreas Bo Larsen vedr. problemer i udbytteadministrationen):

> *"Kære Andreas,*
>
> *Først og fremmest ønskes du et rigtig Godt Nytår.*
>
> *Jeg håber, at det vil bringe de ændringer af udbytteskatten, så jeg har ønsket så længe.*
>
> *Du skulle sørge for et lovforslag, så vi kunne få identiske frister for angivelse og indberetning, og så vidt jeg husker var det noget med fremsættelse primo 2011. Hvordan går det med det.*
>
> *Vi samler på mærkelige angivelser og indberetninger, som der skal tages højde for i TastSelv. Vi har virkelig mange problemer, som min afdeling slet ikke er gearet til at løse."*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på denne bemærkning, da han modtog e-mailen, forklarede vidnet, at han ikke husker den konkrete e-mail. I forhold til det første afsnit var det noget, han arbejdede med. Han husker ikke, hvordan eller om han reagerede på det andet afsnit. Han antager, at han gav dem et svar på en eller anden måde, som han ikke husker. Forespurgt, om han har nogen erindring om, at han gik videre med det op i systemet, forklarede vidnet, at han antager, at han ville kunne huske, hvis han havde gjort det. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om svaret derfor er, at han ikke gik videre, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke husker det. Han regner derfor med, at han ikke gik videre med det.

4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 544 (2011-10-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lise Bo Nielsen vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Kære Lise,

Vi har en del problemer med refusion og nettoafregning.

Jeg vil meget gerne have et møde med dig, så vi kan uddybe situationen.

Jeg har kort skitseret, som jeg ser situationen."

Forespurgt, om vidnet husker forløbet omkring dette i efteråret 2011 og det tilknyttede notat fra Lisbeth Rømer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der skete, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer sendte e-mailen og det tilknyttede notat til Lise Bo Nielsen, og at en af pointerne var, at Lisbeth Rømer foreslog, at man indførte mere nettoindeholdelse. Det var der, vidnet kom ind i billedet i forhold til e-mailen. Det var Jakob Ulrik Wassard Schou, der besvarede e-mailen, men det skete til dels efter bidrag fra eller sparring med vidnet om, hvad svaret skulle være specifikt for så vidt angik TRACE.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 545-548 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Udbytteskat – udenlandske udbyttemodtagere - nettoafregning eller refusion

…

OECD

I OECD regi arbejdes på en nettoafregning og udveksling af oplysninger mellem en række lande. Danmark er med i et pilotprojekt - TRACE – og det går fremad. Men det vil tage mange år inden en nettoafregning i det regi vil blive indført.

Udfordringer

… Da modtagere af udbytteskat først skal indberettes senest den 20. januar året efter udlodningen, er det både muligt at refundere til en forkert person og at refundere samme beløb til både aktionær og pengeinstitut. SKAT ved ikke hvem udbyttet er udloddet til.

Regelsættet for refusion medfører, at udbytteskat i nogle tilfælde skal refunderes før udbytteskatten skal betales, hvilket ikke forekommer rimeligt.

…

Refusioner

I teorien er der god mulighed for at styre refusioner, men dette gælder ikke i virkeligheden. Risikoen for at udbetale flere refusioner på samme aktiepost er stor, og systemerne kan ikke styre det i tilstrækkeligt omfang, fordi aktieadministrationen i vid udstrækning anvender fælles depoter (omnibus o. lign.).

Nettoafregning

…

Mulighed for grundløs refusion (svig) reduceres."

Forespurgt, om vidnet var enig i Lisbeth Rømers tanker om nettoafregning, eller hvordan han så på det, forklarede vidnet, at han mener, at der kunne være en god pointe i at overveje nettoindeholdelse ved kilden, og han deltog også i TRACE-projektet vedrørende dette. Umiddelbart kan han godt se hendes pointe i at øge nettoindeholdelsen.

Vidnet blev foreholdt, at han selv tidligere forklarede, at han vurderede, at en umiddelbar realistisk implementeringsperiode for TRACE kunne være i 2015 eller 2016.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 kl. 13.45 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding):

"Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016, så det er der da nogen tid til og vores nettoafregning er jo for aktier i depot i Danmark og også når depotforvaltningen er outsourced – bare der indberettes. VP har talt om at finde en blivende løsning på det problem."

Forespurgt, hvad holdningen var i forhold til Lisbeth Rømers konkrete forslag om at udvide VP-ordningen, forklarede vidnet, at han ikke mente, at det ville løse problemet. VP-ordningen forudsatte, at aktierne var registreret med den endelige udbyttemodtagers navn hos en dansk depotfører, men det var ikke sådan, verden normalt fungerede på i den internationale finansielle verden. Det var langt mere sædvanligt, at aktierne lå i omnibusdepoter i en udenlandsk depotbank med adskillige led af andre depotbanker op imod det kontoførende institut og Værdipapircentralen, hvor ejerskabet var registreret i den pågældende depotbanks navn og ikke i de enkelte bagvedliggende aktionærers navne. En udvidelse af VP-ordningen ville netop kun-

ne håndtere de situationer, hvor man havde registreret det direkte depot i en dansk depotbank, hvilket efter hans forståelse ikke var sædvanligt. Han kunne samtidig se, at TRACE var i horisonten, som netop også håndterede situationer med omnibusdepoter, og som kunne håndtere denne situation. Han mente derfor ikke umiddelbart, at en udvidelse af VP-ordningen ville være særlig effektiv i forhold til at reducere refusionssagerne, da disse stadig ville komme i forhold til alle de aktier, som lå i et omnibusdepot. Han anså det derfor ikke for en særlig effektiv løsning på, at der var mange refusionssager.

Forespurgt, om ikke VP-ordningen ville reducere antallet af manuelle refusionssager og dermed give mulighed for øget kontrol af dem, der så ikke benyttede sig af ordningen, forklarede vidnet, at VP-ordningen ville resultere i en reduktion af anmodningerne om refusion. Han stillede sig bare tvivlende over for, i hvilket omfang det ville være tilfældet, netop fordi hovedreglen – som han forstod det – var, at det kørte gennem omnibusdepoter, som man ikke kunne håndtere i VP-ordningen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 10. november 2011 kl. 13.08 til Lisbeth Rømer med kopi til Andreas Bo Larsen og Lise Bo Nielsen).

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at dette var en e-mail, som indholdsmæssigt var clearet med vidnet, inden den blev sendt, forklarede vidnet, at det var den, i hvert fald for så vidt angik det, der blev skrevet om TRACE. Han havde sandsynligvis det hele til gennemsyn, men han husker kun, at han var involveret i den del vedrørende TRACE. Forespurgt, om det dermed også omfatter det, der er anført under overskriften "VP-ordningen", bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 10. november 2011 kl. 13.08 til Lisbeth Rømer med kopi til Andreas Bo Larsen og Lise Bo Nielsen):

> *"VP-ordning*
>
> *Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt kan svare sig at udvide VP-ordningen, idet der pt. arbejdes intensivt på en løsning i OECD vedrørende TRACE. Sideløbende pågår der et samarbejde med de nordiske lande med henblik på at finde en model for indeholdelse."*

Forespurgt, om det var udtryk for, at som de så det og med kendskab til SIR-rapporten, skulle Lisbeth Rømer fortsætte sagsbehandlingen, som den var blevet afdækket i SIR's 2010-rapport, indtil TRACE måtte lykkes på refusionsdelen, forklarede vidnet, at der i det foreholdte lå en stillingtagen til nettoindeholdelsen. Der lå en stillingtagen til, at de mente, at det på daværende tidspunkt – som han også redegjorde for tidligere – ikke kunne betale sig at udvide VP-ordningen. Der lå også en tilkendegivelse af, at de vurderede, at TRACE kunne komme med en løsning. De vidste godt, at det i forhold til 2011, hvor dette foregik, ikke var noget, der ville ske i morgen eller i overmorgen, men det udgjorde en løsning. Der lå derimod ikke en stillingtagen til alt muligt andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 546-548 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Intern Revisions undersøgelse af udbytteskatteadministrationen*
>
> *Den 10. maj 2010 sendte Intern Revision en rapport til Peter Loft om bl.a. refusion af udbytteskat til udenlandske aktionærer. Undersøgelsen var sat i værk fordi der i Departementet var en opfattelse af, at der blev refunderet mere udbytteskat end der blev indeholdt.*
>
> *Samtidig pegede Intern Revision på den uhensigtsmæssighed, som det overordnede regelsæt for udbytteskat i almindelighed, medførte: Udbytteangivelse og betaling kører i et spor og indberetning af udbyttemodtagere som giver automatisk godskrivning af udbytteskatten i et andet spor.*
>
> *En i anledning af rapporten nedsat arbejdsgruppe har fremsat et forslag til sammensmeltning af udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere, hvilket forventes gennemført for ikke VP administrerede selskaber snarest (1.1.2012). Det vil sige for de selskaber som indberetter udbyttemodtagere på papir eller TastSelv.*
>
> *OECD*
>
> *I OECD regi arbejdes på en nettoafregning og udveksling af oplysninger mellem en række lande. Danmark er med i et pilotprojekt - TRACE – og det går fremad. Men det vil tage mange år inden en nettoafregning i det regi vil blive indført.*
>
> *Udfordringer*
>
> *Refusioner*

Såvel aktionæren som depotbanken kan søge om refusion. SKAT kender ikke en udenlandsk udbyttemodtager, som oftest har investeret i børsnoterede selskaber. Da modtagere af udbytteskat først skal indberettes senest den 20. januar året efter udlodningen, er det både muligt at refundere til en forkert person og at refundere samme beløb til både aktionær og pengeinstitut. SKAT ved ikke hvem udbyttet er udloddet til.

Regelsættet for refusion medfører, at udbytteskat i nogle tilfælde skal refunderes før udbytteskatten skal betales, hvilket ikke forekommer rimeligt.

…

Fordele

Refusioner

I teorien er der god mulighed for at styre refusioner, men dette gælder ikke i virkeligheden. Risikoen for at udbetale flere refusioner på samme aktiepost er stor, og systemerne kan ikke styre det i tilstrækkeligt omfang, fordi aktieadministrationen i vid udstrækning anvender fælles depoter (omnibus o. lign.).

Nettoafregning

- For aktionæren

…

- For pengeinstitutter

…

- For skattemyndigheder

…

Mulighed for grundløs refusion (svig) reduceres."

Forespurgt, om vidnet læste notatet sådan, at der var en leder af en enhed, der syntes, at det var problematisk med den måde, systemet fungerede på, forklarede vidnet, at det var svært at læse det anderledes. Forespurgt, om han også læste det sådan, at Lisbeth Rømer følte, at der var stor risiko for, at der var folk, der uberettiget

fik refusion eller for meget refusion, forklarede vidnet, at der i hvert fald var anledning til at være bekymret for det. Foreholdt, at Lisbeth Rømer foreslog, at man skulle udvide VP-ordningen, og at det fremgår af deres svar, at de afviste dette, og forespurgt, hvad deres tanke var i forhold til at løse de udfordringer, hun beskrev i notatet, forklarede vidnet, at der i deres afvisning af øjeblikkeligt at udvide VP-ordningen ikke lå en stillingtagen til eventuelle muligheder for at forbedre procedurerne i forbindelse med refusionssagerne. Det, der blev taget stilling til, var, om de kunne lave en sådan udvidelse af VP-ordningen, og det mente de altså ikke ville være en tilstrækkelig god løsning på problemet. Som hun netop også påpegede i notatet, var der problemer med omnibusdepoterne, som ikke ville blive løst med en udvidelse af VP-ordningen. Forespurgt, om svaret til Lisbeth Rømer var clearet med vidnets chef, forklarede vidnet, at som han husker det, clearede Jakob Ulrik Wassard Schou svaret med Lise Bo Nielsen. Vidnet omtalte e-mailen for sin chef, som dog ikke ønskede at få svaret forelagt.

Forespurgt, om de gjorde sig overvejelser om, hvad Regnskab 2 burde eller skulle gøre, når nu man ikke ville gå videre med en udvidelse af VP-ordningen, forklarede vidnet, at som han husker det, kom man i svaret ind på mulighederne for, at den 30-dagesfrist, man havde på det tidspunkt, kunne afbrydes, når man havde behov for yderligere oplysninger til sagen. Man kunne altså tage mere tid til at lave en prøvelse af de anmodninger, som kom ind. Det var ikke ham, der stod for svarets refusionsafsnit, men der lå grundlæggende i det, at man skulle være opmærksom på, at 30-dagesfristen ikke var absolut, men at man, når betingelserne for det var opfyldt, kunne tage sig længere tid.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at 30-dagesfristen var et redskab, man kunne bruge i forhold til refusionssagerne generelt, forklarede vidnet, at det var det, i det omfang betingelserne for at udskyde fristerne var til stede.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 kl. 13.45 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding):

> *"Kære begge,*
>
> *Jeg er meget ked af at erfare, at der ikke er opbakning til mere nettoafregning.*

Vi har en meget kritisk revisionsrapport om refusioner, som der så ikke gøres noget ved, og der er før 1. oktober 2011 refunderet mere end 1 milliard, så det er ikke småpenge vi taler om. Da vi oftest refunderer 13 %, svarer beløbet til et udbytte på ca 7,5 milliarder.

Det er fortsat min opfattelse, at med krav om indberetning af benefical owner for at få nettoafregning er vi bedre hjulpet end med refusionerne, som er mere i blinde."

Foreholdt, at Lisbeth Rømer henviste til en revisionsrapport om refusioner, og at det var det med pind 2, som der så ikke blev gjort noget ved, og forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han fik svaret, forklarede vidnet, at der sådan set ikke var noget nyt i svaret. Lisbeth Rømer var skuffet over, at de ikke umiddelbart var med på at udvide VP-ordningen. Han mener ikke, at det var korrekt, at der ikke var opbakning til mere nettoafregning. De var bare ikke med på her og nu at udvide den daværende VP-ordning.

Forespurgt, om e-mailen blev sendt videre op i systemet fra vidnets side, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke fra hans side. Det fremgår af det materiale, som han er blevet bedt om at orientere sig i, at der findes en e-mail, hvor Jakob Ulrik Wassard Schou sendte den videre til sin chef, Lise Bo Nielsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5075 (2011-11-21 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. Lisbeth Rømers ønske om 'mere netto-afregning'), hvoraf fremgår, at Jakob Ulrik Wassard Schou den 21. november 2011 videresendte Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 (ekstraktens side 562) til Lise Bo Nielsen til orientering.

Januar 2013 – korrespondance mellem Andreas Bo Larsen, Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om "rene udvekslingsaftaler"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5031 (2013-01-02 - E-mail fra Andreas Bo Larsen til Jakob Ulrik Wassard Schou vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'rene udvekslingsaftaler', Lisbeth Rømers e-mail af 4. december 2012 kl. 11.18 til Andreas Bo Larsen):

"Kære Andreas,

Jeg lægger et spørgsmål i køen af mine andre spørgsmål til dig.

En bank spørger:

En ren udvekslingsaftale kan den give mulighed for refusion??????

Jeg mener nej på trods af paragraffen. Er du enig. Svar blot ja eller nej."

Forespurgt, hvad forløbet var i denne forbindelse, forklarede vidnet, at han ikke husker den konkrete e-mail, men at han kan se på spørgsmålet, at den vedrørte reglerne i kildeskattelovens § 2 og selskabsskattelovens § 2 om, at man kunne opnå en skattesats på 15 %, blot der var en informationsudvekslingsaftale med det land, hvor den pågældende var hjemmehørende. Spørgsmålet gik så på, om man på trods af bestemmelserne kunne afvise at give refusion, selv om der var en informationsudvekslingsaftale.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5031 (2013-01-02 - E-mail fra Andreas Bo Larsen til Jakob Ulrik Wassard Schou vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'rene udvekslingsaftaler', Andreas Bo Larsens e-mail af 2. januar 2013 kl. 15.12 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Jeg har haft denne mail fra vor veninde i Høje-Taastrup ligge i en måneds tid, og nu tænkte jeg så, at jeg ville svare.

Som jeg læser hendes spørgsmål handler det om KSL § 2, stk. 6, og SEL § 2, stk. 3, om indeholdelse med 15 pct. når der er en udvekslingsaftale med det pågældende land. Som jeg ser det, kan bestemmelserne ikke fortolkes indskrænkende, og dermed må det også kunne omfatte rene udvekslingsaftaler. Det vil sige, at der er mulighed for refusion, også hvis der alene er en ren udvekslingsaftale med det det land, hvor den pågældende modtager er hjemmehørende.

Er du enig i det?"

Forespurgt, om det foreholdte svarer til det, vidnet umiddelbart forinden forklarede, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han husker det efterfølgende forløb, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker ikke den konkrete e-mail.

Foreholdt, at han brugte betegnelsen "vor veninde i Høje-Taastrup", og forespurgt, om det skyldtes, at de syntes, at Lisbeth Rømer var irriterende, eller hvorfor han valgte den formulering, forklarede vidnet, at det ikke var et udtryk for, at han syntes, hun var irriterende. Det var sådan lidt frisprog mellem to kolleger, som han på det tidspunkt bestemt ikke forestillede sig, at han skulle konfronteres med i dag. Han ved godt, at det ikke var smart, og han er ikke stolt over det.

8. februar 2013 – korrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen vedrørende henvendelse fra Lisbeth Rømer om "transparente enheder"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5033 (2013-02-08 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'transparente enheder', Andreas Bo Larsens e-mail af 8. februar 2013 kl. 13.18 til bl.a. Lisbeth Rømer med kopi til Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Hvis vi efter danske regler anser enheden for transparent, vil det være de bagvedliggende personer, som anses for at oppebære indkomsten og dermed omfattet af denne bestemmelse i kildeskatteloven. Dette indebærer så, at hvis de øvrige betingelser for at meddele tilladelsen er opfyldt, skal tilladelsen gives, herunder at de enkelte personer hver især opfylder hovedaktionærdefinitionen. Det er således ikke afgørende, hvordan udlandet kvalificerer enheden (transparent/selvstændigt skattesubjekt)."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad denne drøftelse og dialog gik ud på, forklarede vidnet, at han ikke husker den konkrete diskussion, men at det i forhold til udbyttesagerne generelt var en problemstilling, hvem der var den retmæssige ejer af udbyttet. Når der forelå en transparent enhed, ville det være de bagvedliggende ejere af enheden, der skattemæssigt blev anset for at være ejere. Det var et indlæg i en sådan diskussion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5033 (2013-02-08 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'transparente enheder', Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 8. februar 2013 kl. 13.41 til Lise Bo Nielsen):

> *"T.O.*
>
> *Svar på telefonisk henvendelse fra Lisbeth Rømer vedrørende styresignalet om nettoindeholdelse på udbytter til hovedaktionærer som Andreas og jeg lavede tilbage i 2011.*
>
> *Hun mener, vi med styresignalet har ændret radikalt på måden, hvorefter man giver tilladelser, idet styresignalet kræver, at tilladelsen gives til det udloddende selskab i stedet for til hovedaktionæren.*
>
> *Hertil bemærkes, at Ifølge bekendtgørelsen, der ligger til grund for styresignalet, har det altid været det udloddende selskab, der skal have tilladelsen. Der ligger*

bl.a. heri, at vi på den måde har nogen i Danmark at komme efter, hvis betingelserne for nettoindeholdelse ikke er tilstede.

Der er tilsyneladende nogen i SKAT, der har givet en skatteyder et bindende svar på tilladelse til nettoindeholdelse. Vi henviser til, at hun skal rette henvendelse til JURA med henblik på afklaring af, om man kan få et bindende svar på noget, som kræver en tilladelse fra SKAT.

Andreas og jeg er blevet oplyst om, at det bindende svar omhandler en situation, hvor der mellem det danske udloddende selskab og hovedaktionærerne ligger en "enhed" i udlandet. Vi svarer alene generelt om forståelsen af KSL § 2. For fremtiden vil hun blive henvist til JURA."

Forespurgt, om det er rigtigt forstået i forhold til orienteringen og bemærkningen om, at Lisbeth Rømer for fremtiden ville blive henvist til JURA, at JURA var den juridiske enhed i SKAT, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der lå til grund for beslutningen, forklarede vidnet, at begrundelsen var, at de var gået fra at have et Koncerncenter, hvor de juridiske funktioner var samlet, til en opsplitning, hvor SKAT havde deres egen juridiske enhed, og Skatteministeriet havde departementet. Et af formålene for JURA var at skabe ensartethed i SKAT's retsanvendelse. Hvis Lisbeth Rømer sendte spørgsmål om fortolkning af det ene og det andet til vidnets enhed i departementet og der fik ét svar, risikerede de derfor, at JURA i SKAT kom med et andet svar. Derfor måtte forretningsgangen være den, at hun rettede sine spørgsmål til JURA. Hvis JURA var i tvivl, var de naturligvis velkomne til at rette henvendelse til vidnets enhed, men hvis de skulle give JURA nogen chance for at sikre en ensartet retsanvendelse i SKAT, måtte det være metoden. Forespurgt, om det i virkeligheden var et svar, der lå i forlængelse af etableringen af den klassiske departements-/styrelsesstruktur, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der er gennemgået forskellige henvendelser fra Lisbeth Rømer fra 2010, 2011 og 2013 til vidnet og til hans kolleger i det parallelle kontor, og forespurgt, om det på noget tidspunkt gav anledning til overvejelser om, hvorvidt der var et behov for at styrke udbytteadministrationen eller for at intensivere kontrollen med udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var noget, de aktivt gik ind i og arbejdede for. Men de var løbende i kontakt med dem og hjalp, hvor de nu kunne hjælpe. Han så ikke nogen mulighed for, at han kunne ændre på den ressourcenormering, der nu engang var i SKAT på de forskellige områder. Det var derfor ikke sådan, at han forsøgte at promovere det ene og det andet. Forespurgt, om der ham bekendt var overvejelser om at tilføre yderligere ressourcer eller øge kontrollen med, hvad der foregik, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt ikke.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Foreholdt, at der med lov nr. 462 fra 2009 blev skabt et hjemmelsgrundlag for at harmonisere angivelses- og indberetningsfristerne, og forespurgt, hvad forløbet var, og hvem der var ansvarlig for det, forklarede vidnet, at det – fordi det handlede om indberetning – var ham, der stod for den del af lovforslaget, der handlede om indberetning af udbytte. Det var en stor samlepakke, som var led i en skattereform, og det var ham, der var ansvarlig for den del af det. Konkret kom ønsket om harmonisering af fristerne – som han husker det – ind fra Lisbeth Rømer efter den eksterne høring. Det er i sig selv lidt usædvanligt at få noget sat ind så sent i processen, og da det på det tidspunkt ikke var modnet specielt meget, blev det sat ind som en ministerbemyndigelse frem for en konkret ændring af fristen. Forespurgt, hvad lovændringen skulle løse, forklarede vidnet, at det dels var nogle afstemninger mellem udbytteangivelse og indberetning, og dels at man havde i tankerne, at man kunne nå at modtage indberetningerne, før man begyndte at udbetale refusion. Der var altså et dobbelt formål. Forespurgt, om ændringen således også havde til formål at løse problemer med refusion, forklarede vidnet, at det i hvert fald skulle hjælpe på det, ved det at man kunne få indberetningen, før man fik refusionsanmodningen.

Foreholdt, at der med lov nr. 67 i november 2012 skete en udvidelse af indberetningspligten, og forespurgt til forløbet vedrørende dette forklarede vidnet, at når man så på den lovgivning, de havde lavet i 2009, var der nogle ting, der forekom lidt inkonsekvente. Når man i skattekontrollovens § 9 B skrev om, at man skulle indberette den udbytteskat, der var udloddet i det forudgående kalenderår, stemte det ikke så godt overens med en løbende månedlig indberetning. Derfor fik man fjernet det med, at det vedrørte det forudgående år. Man fik yderligere ændret i kildeskattelovens § 66 for at sikre, at udbytteangivelsen ikke skulle indgives vedrørende de unoterede selskaber, idet man der kunne danne angivelsen på baggrund af indberetningerne. Det var således opfølgning på nogle forhold, som man ikke havde fået med i første omgang.

Foreholdt, at der også blev indført tvungen TastSelv, og forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det lå i hans kontor, men det var ikke en problemstilling, han var inde over.

Foreholdt, at der var et forløb vedrørende en formalisering af tilladelsesordningen i forhold til hovedaktionærer, og forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det primært var noget, der foregik hos Selskab og aktionær, men som det netop også fremgår af nogle af de foreliggende e-mails, var han også inde over, i forbindelse med at man satte det i gang igen med et nyt styresignal.

Forespurgt, om vidnet – ud over den lovændring, der førte til, at rentefristen blev ændret til 6 måneder i refusionssager – er bekendt med andre lovændringer, der kan have betydning for udbytteproblemkomplekset, forklarede vidnet, at hvis han skal nævne en, er det en, som han ikke husker hvornår kom, og som muligvis ligger forud for den tidsperiode, som er relevant for undersøgelseskommissionen. Det drejer sig om, at da han overtog indberetningsområdet for udbytter, hævede man i bekendtgørelsen om indberetningspligter efter skattekontrolloven nogle undtagelser vedrørende udlodninger, som ét pengeinstitut sendte til et andet pengeinstitut. Man fjernede således en undtagelse fra indberetningspligten netop for at få et mere fuldstændigt billede af udbytterne i forbindelse med indberetningerne. Det er den eneste ændring, han kan komme i tanke om. Forespurgt, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var tidligt i forløbet, og at han ikke husker, om det i virkeligheden var ved samme bekendtgørelse, at de fastsatte den månedlige indberetning for de unoterede selskaber, eller om den kom tidligere end det. Den kan også være kommet på et tidspunkt før 2010, men det var i hvert fald en bekendtgørelsesændring.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3 og 10-11 (2009-04-22 - Lovforslag nr. 201 af 22. april 2009 om bl.a. ændring af skattekontrolloven (enkel og effektiv kontrol samt mindre skatteplanlægning)):

"I § 9 A indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Skatteministeren kan fastsætte frister for de indberetninger, som er nævnt i stk. 1, der afviger fra de frister, der følger af stk. 1. Skatteministeren kan i forbindelse hermed fastsætte regler om, at told- og skatteforvaltningen kan pålægge den, der indberetter efter den fastsatte frist eller en frist fastsat efter stk. 3, at underrette den, som de indberettede oplysninger vedrører, om det indberettede inden for en nærmere angivet frist.«

…

3.1.2.2. Indberetning om aktier

…

Tankegangen bag indberetningsfristen den 20. januar er, at beløbene skal bruges til årsopgørelsen. Hvert år tilbagebetaler SKAT imidlertid indeholdte udbytteskatter på ca. 1-2 mia. kr. til udlandet som følge af nedslag i udbytteskatten efter dobbeltbeskatningsoverenskomster (i 2008 var beløbet dog kun ca. 750 mio. kr.) For at

undgå forrentning af tilbagebetalingsbeløbene sker tilbagebetalingen som udgangspunkt inden 30 dage efter, at SKAT har modtaget anmodningen om tilbagebetaling. Ændringen vil sikre, at der ved disse tilbagebetalingssager vil kunne foretage afstemning af anmodningen med henholdsvis angivelserne og indberetningerne."

Forespurgt, om vidnet var tekstforfatter til disse dele, forklarede vidnet, at det antager han.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 11 (2009-04-22 - Lovforslag nr. 201 af 22. april 2009 om bl.a. ændring af skattekontrolloven (enkel og effektiv kontrol samt mindre skatteplanlægning)):

"Ændringen vil sikre, at der ved disse tilbagebetalingssager vil kunne foretage afstemning af anmodningen med henholdsvis angivelserne og indberetningerne."

Forespurgt, hvad denne udtalelse baserede sig på, forklarede vidnet, at den baserede sig på, at de fremrykkede indberetningen. Man kunne måske teoretisk forestille sig, at anmodningen nåede at komme, så der ikke var 30 dages indberetningsfrist, men det ville nok ikke være hovedreglen. Forespurgt, om ændringen løste noget i forhold til aktielån og omnibusdepoter, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

Forespurgt, om de var inde over den systemmæssige understøttelse af muligheden for faktisk at foretage den nævnte afstemning, forklarede vidnet, at det var de ikke. De ville være kommet ind over det, hvis der skulle have været finansiering af det, eller hvis der skulle laves administrative bemærkninger om, hvad det ville koste, men det med systemløsningerne havde de ikke mulighed for at vurdere.

Foreholdt, at loven blev udnyttet for de unoterede selskaber med virkning fra 2012, og forespurgt, om vidnet ved, hvorfor loven, der blev vedtaget i 2009, først blev udnyttet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det første, de blev mødt med, var nogle indvendinger fra det, der dengang hed Finansrådet. Som han tidligere forklarede, blev ændringen i 2009 lavet efter den eksterne høring, og Finansrådet havde derfor ikke haft mulighed for at kommentere på det. De kom med nogle ret væsentlige indvendinger, og det var det, der i første omgang gjorde, at det måtte overvejes nærmere og modnes lidt mere, før man gennemførte det. Han mener også, at der i forbindelse med den arbejdsgruppe, der blev nedsat som opfølgning på SIR's 2010-rapport, var nogle overvejelser netop om systemløsninger til dette. Da lovændringen kom i 2009, var det klart, at hvis man skulle erstatte angivelsen med nogle indberetninger, ville det kræve nogle systemtilpasninger. Han har i dag ikke nogen klar erindring om, hvor meget dette spillede ind, i forhold til at det blev gennemført i 2012 for de unoterede og derefter i 2013 for dem, der var registreret i en værdipa-

pircentral. Forespurgt, om vidnet, da den ønskede lovændring var vedtaget, derefter ikke havde noget at gøre med implementering og budgetter, forklarede vidnet, at idet det var en ministerbemyndigelse, var det ikke noget, han umiddelbart kunne slippe. De tog også mødet med Finansrådet og endte med at implementere ændringen ad to omgange, men det konkrete vedrørende finansiering osv. lå ikke i hans kontor.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for unoterede selskaber

Vidnet blev forevist ekstraktens side 565-567 (2011-11-29 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. Indberetningsbekendtgørelse nr. 1315 af 15. december 2011), hvoraf fremgår bl.a., at vidnet var sagsbehandler på forelæggelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 567 (2011-11-29 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. Indberetningsbekendtgørelse nr. 1315 af 15. december 2011, afsnit "Månedlig indberetning af udbytter fra unoterede selskaber"):

> *"Når indberetningen kommer samtidig med angivelsen, giver det SKAT mulighed for hurtigere at kontrollere, om der er indeholdt og afregnet den korrekte skat af udbyttet. Desuden giver det bedre mulighed for at kunne behandle anmodninger fra udlandet om refusion af indeholdt udbytteskat på grundlag af indberetninger om, hvem modtagerne er."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte var en indstilling til ministeren, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at SIR's 2010-rapport på dette tidspunkt var kommet, og at der havde været korrespondance, og forespurgt, om der i den anledning var overvejelser om, hvorvidt der reelt var bedre muligheder for at behandle anmodninger om refusion på grund af samkøringen af fristen, forklarede vidnet, at de godt vidste, at det i forhold til omnibusdepoterne ikke løste problemet. Det var også derfor, at det første argument om at kontrollere, om der var indeholdt og afregnet den korrekte skat af udbyttet – for ham at se – var det bærende argument. Det andet argument var så, at man fik en forbedring, men det var klart, at man ikke skulle overvurdere denne. Forespurgt, om han var opdateret på systemunderstøttelsen i forhold til at samkøre systemerne, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem vidnet mente, når han omtalte, "at de godt vidste", forklarede vidnet, at det foreholdte er noget, han har skrevet, men det gik via hans kontorchef, afdelingschefen og departementschefen. Han antager derfor, at det var udtryk for departementets holdning og ikke hans egen personlige. Det var således ikke hans personlige dokument, men et dokument, der gik gennem en godkendelsesproces, hvor det blev husets dokument. Forespurgt, om "at

de godt vidste" dermed skal forstås som hans enhed og de større enheder, som hans enhed indgik i og var underlagt, forklarede vidnet, at i og med at forelæggelsen gik helt op til ministeren og også til departementschefniveau, blev det ministeriets indstilling til ministeren.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnets rolle var udspillet, når bekendtgørelsen var underskrevet af ministeren, eller om han gik tilbage og hjalp til med at få implementeret tingene og sikre, at det skete, forklarede vidnet, at hans rolle langt hen ad vejen var udspillet, men at der naturligvis var nogle venner ude i SKAT, der var interesserede i det og gerne ville vide, når bekendtgørelsen var kommet. Men med hensyn til den faktiske implementering var det ikke hans opgave at foretage den eller at følge med i den. Hvis der kom spørgsmål om fortolkninger eller lignende, stod de naturligvis til rådighed. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem "de" i den forbindelse var, forklarede vidnet, at det, han mente, var, at det ikke var hans rolle at hjælpe til ved implementeringen, men hvis der kom nogle spørgsmål til ham, ville han besvare dem.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for VP-administrerede selskaber

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at lovforslaget af 14. november 2012 var den anden del af harmoniseringen af fristerne, og forespurgt, hvordan vidnet var involveret i det forløb, forklarede vidnet, at de igen havde et større samleforslag, hvor han leverede et bidrag omkring spørgsmålet om indberetning af udbytter. Resten af forslaget var ikke hans. Forespurgt, om det var det lille hjørne omkring udbyttedelen, der var hans, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 794 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

> *"3.7.2.*
>
> …
>
> *Det er tanken at udnytte bemyndigelsen i skattekontrollovens § 9 A, stk. 5, i relation til alle udbytter, som udloddes fra danske selskaber m.v., og ikke som i dag blot i forhold til udbytter af aktier m.v. i danske selskaber m.v., der hverken er optaget til handel på regulerede markeder eller registreret i en værdipapircentral. Dette kan ske ved en ændring af bekendtgørelse nr. 1315 af 15. december 2011 om indberetningspligter m.v."*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 870 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012), hvoraf fremgår bl.a., at vidnet er anført som én blandt flere sagsbehandlere. Forespurgt, om det skyldtes, at vidnet bidrog med den del, der handlede om fristerne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 885 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012) med angivelse af spørgsmål og svar om "Indberetning af udbytter af aktier m.v.", og forespurgt, om det var vidnet, der lavede disse bidrag, forklarede vidnet, at det går han ud fra.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 885 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012, pkt. 4 "Indberetning af udbytter af aktier m.v."):

"Spørgsmål

1. Hvorfor ændres til månedlige indberetninger, for så vidt angår udbytter af danske aktier?

Svar

Formålet er at forbedre SKATs administration af udbytteskatten.

Som det er i dag, angives og indbetales den indeholdte udbytteskat måneden efter, at udlodningen er vedtaget eller besluttet. Er der tale om aktier, der hverken er børsnoterede eller registreret i Værdipapircentralen, skal indberetningen om modtagerne ske inden for samme frister. For andre aktier skal indberetningen derimod først ske i januar i året efter.

Det begrænser mulighederne for afstemning mellem indberetningerne og angivelserne. Desuden bevirker det, at SKAT ofte må behandle anmodninger om refusion af indeholdt udbytte-skat, før SKAT har fået indberetningen om modtageren. Det medfører en risiko for, at fejl i indeholdelsen ikke opdages af SKAT, og at der sker refusion til udbyttemodtagere, som ikke er berettigede til refusion.

Gennem månedlige indberetninger øges SKATs muligheder for hurtig afstemning, og kontrolmulighederne i forbindelse med refusionssagerne øges."

Foreholdt, at dette fandt sted efter drøftelser med Lisbeth Rømer og efter SIR's 2010-rapport, og forespurgt, om ikke aktielån og omnibusdepoter burde have været nævnt, forklarede vidnet, at det var et spørgsmål-svar-katalog, og at han ikke ville forvente, at en minister eller en anden politiker ville stå på Folketingets talerstol og komme med en eller anden længere udredning om de spørgsmål.

Forespurgt, om ikke det foreholdte var en måde at vejlede ministeren på, eller om der også var en vejledning ved siden af spørgsmål-svar-kataloget, forklarede vidnet, at der var forelæggelsen og lovforslaget, og han medgiver, at de heller ikke der nævnte aktielån, eller hvad det nu var. Men hovedbegrundelsen for forslaget var også den første del om afstemningsmuligheden mellem indberetning og angivelse, og det blev også nævnt i spørgsmål-svar-kataloget, at der skulle være mulighed for hurtigere afstemning. På dette tidspunkt vidste de godt, at virkningen i forhold til refusionssagerne var en lille biting, og derfor kunne man selvfølgelig sige, at man skulle have skrevet om alle de tilfælde, hvor det ikke virkede, dvs. med aktielån og omnibusdepoter osv. Det kunne man godt have gjort, men hovedbudskabet var, at det var afstemningerne, man var ude efter.

Foreholdt, at der også var problemet omkring systemunderstøttelsen, og forespurgt, om vidnet overvejede, at systemunderstøttelsen måske slet ikke muliggjorde den kontrolmulighed, man nævnte, forklarede vidnet, at han ikke havde fokus på systemunderstøttelsen i forbindelse med dette. Nu gav man denne mulighed, som også var noget, der var efterspurgt, og så måtte det fungere med den systemunderstøttelse, som var mulig.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 885-886 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012, pkt. 4 "Indberetning af udbytter af aktier m.v."):

> *"Spørgsmål*
>
> …
>
> *3. Hvorfor skal indberetningerne omfatte flere oplysninger end hidtil?*
>
> *Svar*
>
> …

Endelig giver de bedre mulighed for at sikre korrekt behandling af anmodninger om refusion af udbytteskat."

Vidnet blev foreholdt, at indtrykket er, at situationen på det tidspunkt var, at det ikke løste sig, fordi man havde omnibusdepoter og lånesager og nogle systemer, der ikke gav mulighed for at udnytte det. Forespurgt, om man overvejede at medtage oplysningerne om, at det forudsatte, at systemerne skulle justeres væsentligt, og at man forholdt sig til problemet vedrørende aktielån og omnibusdepoter, forklarede vidnet, at der ikke lå i det foreholdte, at det endeligt løste problemet. Det sagde, at det gav nogle bedre muligheder. I et spørgsmål-svar-katalog ville det ikke være naturligt at medtage alle de forbehold. Han mindes ikke, at han på dette tidspunkt havde overblik over, hvad der måtte eksistere af systemmæssige udfordringer på området. Han vidste godt, at der var udfordringer med omnibusdepoter, aktielån og den slags, men han mindes ikke på dette tidspunkt at have haft den fornemmelse for så vidt angik systemudviklingen.

Formalisering af tilladelsesordningen

Foreholdt, at det var Jakob Ulrik Wassard Schou, der var primær tovholder på styresignalet vedrørende formaliseringen af tilladelsesordningen, og forespurgt til vidnets involvering i det, forklarede vidnet, at som han husker det, havde han nogle elementer fra TRACE-projektet, som han kunne spille ind i det. Netop når de havde en situation med et hovedaktionærselskab, måtte man have en formodning om, at selskabet kendte hovedaktionæren ganske godt. Derfor kunne man pålægge selskabet pligt til at være opmærksom på, at hvis de havde fået en hjemstedserklæring fra land A, men vidste, at hovedaktionæren var flyttet til land B, så kunne de naturligvis ikke bruge en tilladelse fra land A til at foretage nettoindeholdelse. Som han husker det, var det primært det, han kunne bidrage med i forhold til arbejdet. Forespurgt, hvorfor de oplevede et behov for at formalisere ordningen med et styresignal, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvorfor man bremsede den oprindelige ordning og derefter havde udfordringen med, at man skulle lave en revideret version af den.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Forevist ekstraktens side 650 (2012-04-25 - Lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)) og forespurgt, hvad vidnets involvering var i lovforslaget fra 2012, hvor rentefristen på 6 måneder blev introduceret, forklarede vidnet, at den stort set var ikkeeksisterende. Selve hovedforslaget, som det blev fremsat, deltog han ikke i udarbejdelsen af, og i forhold til ændringen med sagsbehandlingsfrister og renter i kildeskattelovens § 69 B var det også Selskab og aktionær, der stod for den del. Han mindes på et eller an-

det tidspunkt at være blevet orienteret om, at de nu pønsede på, at man skulle have sådan noget ind som et ændringsforslag, og han husker det også sådan, at han havde et udkast til ændringsforslaget til gennemsyn. Umiddelbart syntes han, at idéen med at forlænge fristen til 6 måneder og muligheden for at udskyde den, hvis man havde brug for yderligere oplysninger, var udmærket.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5158 (2012-05-14 - E-mail fra Mogens Jonas Rasander til bl.a. Andreas Bo Larsen med udkast til ændringsforslag til L173, Mogens Jonas Rasanders e-mail af 14. maj 2012 kl. 13.33 til bl.a. Andreas Bo Larsen):

> *"Kære alle*
>
> *Vedlagt udkast til ændringsforslag (ny KSL § 69 B)*
>
> *Bemærkninger er meget velkomne."*

Foreholdt, at vidnet var én blandt mange, der fik ændringsforslaget til kommentar, og forespurgt, om han husker, om han læste det igennem på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at som han forklarede tidligere, havde han en erindring om, at han havde fået udkastet til ændringsforslag til gennemsyn, og det var så åbenbart rigtigt husket. Når der kom sådan et forslag, læste han det igennem.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5159-5161 (2012-05-14 - E-mail fra Mogens Jonas Rasander til bl.a. Andreas Bo Larsen med udkast til ændringsforslag til L173) og foreholdt, at teksten i det udkast, som vidnet modtog den 14. maj 2012, meget ligner den endelige betænkning, men at der i den endelige betænkning dog er indsat et tekstafsnit, som ikke fremgår af udkastet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvordan denne tekst kom ind, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om han – efter han havde fået tekstbidraget og havde sagt, at det så fornuftigt ud – var inde over processen, forklarede vidnet, at det var han ikke, som han husker det. Forespurgt, om han var inde over elementer i implemen-

teringen af lovforslaget, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om det lå i Lise Bo Nielsens kontor, bekræftede vidnet dette.

Hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1319 (2014-08-25 - E-mail fra Jeanette Nielsen til Skatteministeriet vedr. hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode, Jeanette Nielsens e-mail af 25. august 2014 kl. 15.13 til Susi Hjorth Bærentzen med kopi til Andreas Bo Larsen og Susanne Thorhauge).

Forespurgt, hvad denne henvendelse gik ud på, forklarede vidnet, at han kan huske, at Jeanette Nielsen havde et ønske om, at man i forbindelse med indberetning skulle kunne få oplysninger om, hvilken regnskabsperiode den pågældende udbytteindberetning vedrørte. Hun sendte det til Susi Hjorth Bærentzen, med henblik på at det skulle ind i et lovforslag, som han ikke umiddelbart kender noget til. Ud fra titlen forstår han dog umiddelbart godt, hvis Susi Hjorth Bærentzen havde svært ved at se, hvordan Jeanette Nielsens forslag hang sammen med lovforslaget. Forespurgt, om Susi Hjorth Bærentzen var en kollega i samme kontor, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Han er ikke sikker på, hvilket kontor hun sad i, men når man ser på titlen, var det formentlig Lise Bo Nielsens kontor, Selskab, Aktionær og Erhverv.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1319 (2014-08-25 - E-mail fra Jeanette Nielsen til Skatteministeriet vedr. hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode, Andreas Bo Larsens e-mail af 24. september 2014 kl. 10.19 til bl.a. Jeanette Nielsen):

> *"Kære Jeanette*
>
> *Vi mener ikke rigtigt, at det har en naturlig sammenhæng med Susis lovforslag.*
>
> *Som nævnt tidligere er det dog noget, som vil kunne tages med, når vi skal revidere skattekontrolloven."*

Forespurgt, om Jeanette Nielsens behov skyldtes, at der var en lapsus, fordi man ikke havde fået det med i første runde, eller om vidnet ved, hvad baggrunden var, forklarede vidnet, at han ikke husker det som en lapsus fra en tidligere runde, men som en ny idé, der var dukket op. Det havde ikke en naturlig sammenhæng til det lovforslag, der nu var tale om, men de var ikke afvisende over for at se på sådan noget. Forespurgt, om det blev sat ind efterfølgende, forklarede vidnet, at Jeanette Nielsen også havde henvendt sig til JURA i SKAT, hvorefter han blev ringet op af Kaj-Henrik Ludolph, som på det tidspunkt ikke længere var hans kontorchef, men nu var

chefkonsulent i Skattestyrelsen. De havde en drøftelse af forslaget, hvor Kaj-Henrik Ludolph gav udtryk for, at han mente, at man godt kunne gøre det inden for de gældende regler. Det havde vidnet ikke nogen bemærkninger til, og han antager, at man derfor gik ad den vej.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev introduceret for TRACE, forklarede vidnet, at det gjorde han i 2010, hvor projektet skulle til at starte op.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 98 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures) med overskriften "TAKING FORWARD THE WORK ON TREATY RELIEF AND COMPLIANCE ENHANCEMENT ('TRACE") PROCEDURES".

Forespurgt, om det var med dette dokument og i den forbindelse, at vidnet blev introduceret for projektet, forklarede vidnet, at han ikke ved, om han blev introduceret for det så tidligt, men at det nok var det dokument, der introducerede problemstillingen for ham. Forespurgt, om det var med afsæt i dokumentet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at det var vidnet, der blev bedt om at deltage i projektet, forklarede vidnet, at han blev bedt om at deltage i det sammen med Søren Aslak fra Selskab og aktionær. Tankegangen var, at de havde hvert deres område, som kunne bidrage til TRACE-projektet, og derfor sammensatte man en delegation bestående af dem. Forespurgt, hvem vidnet refererede ind til i den henseende, forklarede vidnet, at det ikke var et emne, hans kontorchef havde så meget interesse i, så det var primært Ivar Nordland.

Forespurgt, hvad tankerne bag TRACE var, og hvordan det skulle løses, forklarede vidnet, at tankerne bag TRACE var at skaffe en mulighed for nettoindeholdelse med den rigtige sats ved kilden – også i situationer, hvor der var tale om omnibusdepoter. Systemet bestod grundlæggende i, at depotbanker, som ønskede at deltage, anmodede kildelandet om tilladelse til at være en autoriseret mellemmand i systemet og derved påtage sig nogle pligter og opnå nogle muligheder. Pligterne bestod i, at de banker, som havde beneficial owner som direkte kunde, skulle indhente en egenerklæring fra kunden om, hvem denne var, og hvor vedkommende var skattemæssigt hjemmehørende. Det skulle de sammenholde med de oplysninger, de i øvrigt måtte have – enten generelt eller specifikt i forhold til antihvidvaskprocedurer om kundekendskab – og så indplacere dem efter, hvilken skattesats de nu var berettiget til i forhold til egenerklæringen. Derefter baserede man nettoindeholdelsen på disse

satser og kunne så levere samlet information, der ikke var kundespecifik, videre op i den kæde, som aktierne var ejet igennem, således at det til sidst endte ved Værdipapircentralen og dermed det udloddende selskab, der derfor fra starten af kunne indberette korrekt. Der lå i systemet også en indberetningsforpligtelse, sådan at de autoriserede mellemmænd efterfølgende havde pligt til at indberette, hvem modtageren af det enkelte udbytte fra de enkelte selskaber var. Der lå også en pligt til, at man skulle undergive sig uvildig revision. Det var altså et system baseret på, at udenlandske banker frivilligt tilsluttede sig systemet for at kunne tilbyde kunderne nettoindeholdelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures, afsnit "Executive Summary"):

> *"Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries…"*

Forespurgt, om man på dette tidspunkt gjorde sig nogen overvejelser om, hvorvidt det kunne være problematisk for håndteringen af området, at den årlige indberetning foregik bagudrettet, forklarede vidnet, at der var nogle diskussioner om denne frist, og om man kunne gøre det hurtigere. I forbindelse med OECD-arbejdet har han imidlertid ikke hørt noget om månedlige indberetninger, men derimod om tidligere årlig indberetning. Han mener, at fristen efter OECD's Implementation Package var den 1. maj eller lignende, og i den forbindelse var der nogle idéer om, at man godt kunne gøre fristen kortere end det, men der var ikke nogen idéer om løbende indberetning. Forespurgt, om vidnet med "1. maj" henviser til året efter udlodningsåret, forklarede vidnet, at det i hvert fald var året efter udlodningsåret, men at han ikke er sikker på, om det var den 1. maj.

Foreholdt, at TRACE-projektet var i OECD-regi, og forespurgt, hvilke aktiviteter og overvejelser der var i anden international sammenhæng, forklarede vidnet, at EU eller Europa-Kommissionen kørte et tilsvarende projekt med nogle idéer om, hvordan man kunne lave noget med nettoindeholdelse. Som han husker det, endte det i en anbefaling om, hvordan det kunne gøres. Foreholdt, at der i den lovændring, der kom med kildeskattelovens § 69 B, blev henvist til en kommissionsindstilling fra oktober 2009, og forespurgt, om det er en henstilling, han kender noget til, forklarede vidnet, at han har hørt om den før, men han kender ikke detaljerne i den.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures, afsnit "Executive Summary"), der indeholder en henvisning til Euraopa-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om procedurer for kildeskattelettelser (2009/784/EF).

Forespurgt, om vidnet kender til FATCA, forklarede vidnet, at det har han været inde over. Forespurgt, hvad FATCA gik ud på, forklarede vidnet, at det ikke var noget, der havde særlig meget relation til udbytteskatteområdet. Det handlede om den aftale om udveksling af kontooplysninger, man havde forhandlet med USA's finansministerium. Med konti menes der ikke bare indskudskonti, men også fx værdipapirdepoter og visse forsikringskontrakter o.l. Det var USA, der begyndte med at gennemføre lovgivningen, og idéen var at kunne kontrollere amerikanske formuer i udlandet. Sammenlignet med TRACE var det altså sådan set den anden vej rundt. FATCA tilgodeså hjemlandsbeskatningsformålet, mens det i TRACE var kildeskattelandshensynene, der blev varetaget. FATCA var en aftale om udveksling af kontooplysninger. Hvis en amerikaner havde en konto eller et depot i en dansk bank, blev det indberettet og udvekslet, og hvis en dansker havde en konto eller et depot i en amerikansk bank, blev det også indberettet og udvekslet.

Forespurgt, hvad Common Reporting Standard var, forklarede vidnet, at det var en international opfølgning på FATCA. Når nu USA kunne lave bilaterale aftaler med en lang række lande – bl.a. alle EU-landene – om udveksling af oplysninger, kunne de andre lande nok også gøre det indbyrdes. OECD påtog sig derfor at udvikle sådan et system på baggrund af FATCA og med nogle tilpasninger, som var nødvendige, for at det kunne foregå i en multinational sammenhæng. Men igen var det hjemlandsbeskatningen, der var i fokus.

Oplysninger om svindel i andre europæiske lande

Forespurgt, om vidnet – når han deltog i forhandlingerne i OECD-regi – på et tidspunkt blev orienteret om, at der i andre deltagende lande havde været svindlet med udbytteskatter, og at man havde haft udfordringer, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke officielt. Der var på et tidspunkt måske noget korridorsnak om, at nogen måske var blevet ramt, men der var ham bekendt ikke nogen nærmere omtale af det før meget sent. Forespurgt, hvad korridorsnakken gik ud på, og om den var en orientering omkring, hvad der var sket, sagt og gjort, forklarede vidnet, at det var løse rygter. Det var på den måde, han første gang hørte om, at belgierne skulle have haft et problem. Forespurgt, om han deltog i møder, hvor man orienterede om, at man var blevet udsat for dette og hint, eller om at tyskerne var blevet udsat for CumEx eller lignende, forklarede vidnet, at det først var meget sent i processen, hvor det var alment kendt, hvad der var sket. Forespurgt, hvornår dette var, forklarede vidnet, at det tidsmæssigt var i forbindelse med, at OECD prøvede at genoplive TRACE, hvilket var inden for de sidste par år eller noget i den stil. Som salgsargument brugte man nemlig svigsagerne, hvor bl.a. Danmark blev nævnt. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår de tidligere løse rygter fandt sted, forklarede vidnet, at det var efter 2015, hvor man var blevet bekendt med det, der var sket i

forhold til Danmark, men om det var i 2016 eller 2017, husker han ikke. Forespurgt, om det således ikke var i årene umiddelbart efter 2010, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var, efter det i 2015 kom frem, at der var sket svig mod Danmark, at der kom lidt korridorsnak om, hvem der ellers var blevet udsat for det.

20. august 2010 – e-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedrørende beneficial owner og TRACE

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4677 (2010-08-20 (1) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. 'beneficial owner' og TRACE, Ivar Nordlands e-mail af 20. august 2010 kl. 17.08 til bl.a. Andreas Bo Larsen og Søren Aslak):

> *"Emne: VS: Upcoming TRACE Meeting, 6-8 October*
>
> …
>
> *Arbejde for Søren og Andreas!*
>
> *Vi slipper ikke for at afgive kommentarer nu.*
>
> *Det der ligger mig på sinde er , at der på en eller anden måde skal afgives erklæring om at man er beneficial owner og at der bliver enighed om, hvad det så er. De angelsaksiske lande er typisk ligeglade, fordi de ikke har kildeskatter (bortset fra USA). Det skal ikke være muligt via securities lending, swaps eller contracts in difference (hvor man formelt rykker rundt på ejerskabet uden at gøre det i økonomisk forstand) ændrer på hvilken kildeskattesats man vil anvende. En ting er, at man i virkelighedens verden ikke kan kontrollere. En anden at lave et system, der pr. definition inviterer til snyd. Det må vi lige tale sammen om.*
>
> *Mvh Ivar"*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om de drøftelser og den problemstilling, der er beskrevet, forklarede vidnet, at han erindrer, at det var Ivar Nordlands ønske, at de afgav en skriftlig kommentar forud for mødet, som skulle afholdes i oktober 2010. Fordi det meget handlede om de materielle regler – dvs. om hvem der var beneficial owner af et udbytte og dermed havde ret til en eventuel nedsættelse af skattesatsen – var det Søren Aslak, der primært tog ansvaret for det. Det, som vidnet og de andre, der deltog i arbejdet, spillede ind med, var et papir om, at de mente, at man måtte overveje, hvordan man håndterede den beskrevne situation, som ikke rigtig var adresseret i det udkast, der lå på det tidspunkt.

Foreholdt Ivar Nordlands afsluttende bemærkning i det foreholdte om, at "En anden at lave et system, der pr. definition inviterer til snyd", og forespurgt, hvad bekymringerne var omkring det, forklarede vidnet, at han ikke ved, om man kan sige, at det beskrevne direkte indbød til snyd, men han er enig i, at det var en problemstilling, som skulle adresseres. Det lå fast, at når man afgav en egenerklæring, erklærede man også, at man ikke søgte nettoindeholdelse af noget, som man ikke var beneficial owner af. Imidlertid var der i de forskellige lande forskellige regler for, hvem man anså for beneficial owner af udbytte, og derfor var udfordringen at få det gjort tilstrækkelig klart, at det naturligvis var kildelandets regler for, hvem der var beneficial owner, der skulle være afgørende. Forespurgt, om det var i forhold til ejendomsbegrebet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der blev resultatet, og om de fik en sådan erklæring med, forklarede vidnet, at han mener, at det kom med. Han husker det ikke præcist, men han mener, at det kom med, at man naturligvis ikke gennem dette system skulle kunne erklære sig for at være beneficial owner af noget, man ikke var ejer af. Der var også lagt op til, at man i systemet kunne lægge landespecifikke vejledninger op om, hvad begrebet nærmere betød i det pågældende land.

17. marts 2011 – referat fra møde vedrørende TRACE-proof of concept

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4202 (2011-03-17 - Referat fra møde vedr. 'Proof of Concept' af TRACE den 17. marts 2011):

> *"Deltagere:*
>
> *Lisbeth Rømer, Tom Stevns, Nadia Boufercha, Jette Zester, Karina Tangaa Jul Andersen og Troels Holst Larsen.*
>
> …
>
> *1.1. Etablering af arbejdsgruppe (Troels)*
>
> *Drøftelse af deltagere. Det blev aftalt, at alle mødedeltagerne indgår i arbejdsgruppen. Herudover orienteres Jura & Samfundsøkonomi repræsenteret ved Søren Aslak og Andreas Bo Larsen samt Kaj Jakobsen fra SKAT Midtjylland/Århus løbende om arbejdsgruppens aktiviteter med henblik på at sikre den nødvendige koordinering. Tom bliver arbejdsgruppens formelle kontaktperson ift OECD-sekretariatet."*

Forespurgt, hvad det var for en orientering, og hvad der skete på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at der i virkeligheden blev nedsat to arbejdsgrupper i OECD. Den, han selv sad i, som skulle tage sig af at lave denne pakke, og den mere tekniske ar-

bejdsgruppe, som SKAT deltog i. Han kender ikke det foreholdte dokument, men SKAT's gruppe havde aftalt, at de skulle sørge for koordinering med hans gruppe, og det skete også løbende, så de hver især vidste, hvad der skete. Forespurgt, om det foreholdte vedrørte det tekniske, forklarede vidnet, at den arbejdsgruppe, som SKAT skulle deltage i, og som det foreholdte handler om, var en arbejdsgruppe, som inden for TRACE skulle finde en teknisk løsning til, hvilket format de autoriserede mellemmænd skulle indberette i, og hvordan det i det hele taget skulle køre. De skulle lave et proof of concept.

24. marts 2011 – nordisk TRACE-møde i Oslo

Vidnet blev forevist ekstraktens side 472 (2011-04-01 (2) - Referat fra nordisk TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011).

Forespurgt, hvad status på arbejdet i TRACE-arbejdsgruppen var på dette tidspunkt i marts 2011, forklarede vidnet, at det foreviste er et referat fra et møde, som han og Søren Aslak var til i Oslo. Status var, at arbejdet var gået i gang, og mødet var et forsøg på at lave en nordisk gruppe med TRACE som emne. Mødet handlede om opstarten på den gruppe.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 473 (2011-04-01 (2) - Referat fra nordisk TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011):

> *"Vi selv så store fordele i TRACE. Vores nuværende system fungerer ikke. Vi udbetaler for meget i refusion. Derfor må et eller andet gøres. TRACE er en kandidat til at være dette et eller andet."*

Forespurgt, om dette var udtryk for, hvad vidnet afrapporterede til den nordiske gruppe, forklarede vidnet, at det var udtryk for melodien i det, som han og Søren Aslak gjorde gældende. Det var måske lidt skarpt formuleret, da papiret var lavet til Ivar Nordland, som udmærket godt vidste, hvad deres holdning til TRACE var på det tidspunkt. Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet dermed havde tilkendegivet, at TRACE skulle være en løsningsmulighed i forhold til den udenlandske dimension i udbytteproblemstillingen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2022-2023 (2015-12-01 - Notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora udarbejdet til brug for Rigsrevisionen, udarbejdet af Selskab, Aktionær og Erhverv):

"I nordisk sammenhæng deltager Skatteministeriet i en arbejdsgruppe vedrørende skatteinformationsudvekslingsaftaler vedrørende udveksling af oplysninger med lande, som Danmark ikke har en dobbeltbeskatningsaftale med.

I forbindelse med TRACE-ordningen i OECD blev der nedsat en nordisk TRACE-gruppe. Gruppen virkede som en slags følgegruppe i forhold til arbejdet i OECD med TRACE-ordningen. Blandt emnerne i gruppen var drøftelser af visse af de konkrete elementer i de forslag, som blev behandlet i OECD, udveksling af synspunkter vedrørende fordele og ulemper ved TRACE og udveksling af overvejelser om eventuel gennemførelse af TRACE i de enkelte lande. Gruppen holdt fire møder mellem december 2010 og oktober 2011.

Det bemærkes, at den danske model med refusion af udbytteskat, herunder svindel med refusion af udbytteskat, ikke har været på dagsordenen i de internationale fora, som Skatteministeriet har deltaget i. Det, som har været dagsordenen i forbindelse med TRACE-ordningen i OECD, har primært været et spørgsmål om at lette udbyttemodtagernes og skatteadministrationernes administrative byrde i forbindelse med tilbagesøgning af udbytteskat ved en nettoindeholdelse. OECD har udsendt en manual til, hvorledes et sådant system kunne indføres, hvis landene ellers ønskede at indgå aftaler med banksektoren herom. Så vidt vides, har ingen lande endnu anvendt OECD's fremgangsmåde."

Forespurgt, om vidnet er enig i denne fremstilling, eller om OECD-arbejdet og TRACE-arbejdet i virkeligheden var med henblik på at håndtere skattemyndighedernes egne problemer med kontrol, forklarede vidnet, at han mener, det var tosidet. Den ene side var, at man kunne få de her rettigheder efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne, og den anden side var at forøge regelefterlevelsen. Sigtet med TRACE var sådan set begge dele, dvs. at gøre det lettere at få reduktion af udbytteskatten gennem kilden og samtidig også gennem indberetningen fra de autoriserede mellemmænd at kunne øge regelefterlevelsen. Man kan diskutere, i hvilket omfang modellen levede op til det, men det var i hvert fald det, der var formålet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 473 (2011-04-01 (2) - Referat fra nordisk TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011):

"Vi selv så store fordele i TRACE. Vores nuværende system fungerer ikke. Vi udbetaler for meget i refusion."

Foreholdt, at det fremstår som en erkendelse af, at der var nogen, der fik noget, de ikke skulle have, forklarede vidnet, at udsagnet byggede på det notat, som Kathrine Lange havde udarbejdet, og man havde vel på det tidspunkt også fået SIR's

2010-rapport. Det var en begrundelse for, hvorfor de kunne være interesserede i et TRACE-arbejde. Derfra og til at sige, at det har været et arbejde, der har været på dagsordenen og har været drøftet i internationale fora, synes han, er at gå for langt.

April 2011-maj 2014 – aktiviteter vedrørende TRACE

Forespurgt til aktiviteten i TRACE-projektet i perioden fra ultimo 2011 og frem til midten af 2014 forklarede vidnet, at projektet hen over 2011 og 2012 blev færdiggjort i OECD-regi og i januar 2013 blev godkendt af Committee on Fiscal Affairs. Derefter blev det i OECD-regi i et vist omfang tromlet ned, først af FATCA og siden af Common Reporting Standard. Derefter var det dét, man forfulgte, og TRACE lå så stille. Forespurgt, om man i Skatteministeriets departement – i lyset af at TRACE lå stille – gjorde sig overvejelser om, hvad man nu skulle foretage sig for at løse den side af SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Maj 2014 – drøftelser om fornyet dansk deltagelse i TRACE

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1126-1127 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 14. maj 2014 kl. 15.14 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"TRACE er udviklet af OECD i 2010-12. Lisbeth Rømer deltog undervejs i nogle arbejdsgruppemøder i OECD.*
>
> *I 2013 har TRACE-projektet ligget stille, men der er nu udsigt til, at OECD vil tage det op igen og begynde at videreudvikle på det efter sommerferien."*

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet på dette tidspunkt var involveret i projektet, forklarede vidnet, at han tror, at han kender baggrunden for den foreholdte e-mail, og at baggrunden var, at Merete Helle Hansen og han deltog i en arbejdsgruppe i OECD, der hed Working Party No. 10. Han er dog ikke sikker på, om hun deltog i møderne, men på det tidspunkt forudså de, at man ville begynde at tage TRACE op igen. Idéen med e-mailen var at finde ud af, om det var en vej, de ville gå, og at holde et møde for at sætte gang i nogle tanker om, hvad deres holdning i så fald var til det på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2870 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedrørende SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, afsnit 47.1.2):

"Vi har undersøgt, hvad der findes af materiale om Trace. Det mest aktuelle kan vi finde her i huset og ifølge vores oplysninger er der er holdt ét møde mellem departementet og SKAT. Det var et informationsmøde den 6. november 2014, hvor der ikke blev truffet nogle beslutninger, og der ikke blev taget referat."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med yderligere aktivitet på TRACE-området i denne periode, forklarede vidnet, at det er han ikke.

14.-15. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE og andres landes problemer med udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE, Ivar Nordlands e-mail af 14. februar 2016 kl. 13.55 til bl.a. Hans From):

"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures, afsnit "Executive Summary"):

"Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries"

Forespurgt, om det hele tiden var tanken, at det var bankerne, der skulle indberette med et års forsinkelse, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE, Ivar Nordlands e-mail af 14. februar 2016 kl. 13.55 til bl.a. Hans From):

"Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab. Jeg skal nok tage mig af den fremtidige kontakt med OECD."

Forespurgt, om den omtalte model med en udvidelse af VP-ordningen i virkeligheden var det samme forslag, som Lisbeth Rømer var kommet med tidligere i processen, forklarede vidnet, at den omtalte model gik videre. Forespurgt, hvad forskellen var, forklarede vidnet, at den gik videre, ved at man forinden skulle levere oplysnin-

ger om sit skattemæssige ejerskab. Der var ikke en forudsætning om, at man nødvendigvis skulle have et depot hos en dansk depotbank i eget navn for at få refusion, men der kunne etableres en ordning, hvor man på anden måde kunne afgive oplysningerne om det skattemæssige ejerskab for dermed at sikre sig mulighed for nettoindeholdelse. Forespurgt, om det var en videreudvikling, forklarede vidnet, at det er sådan, han læser det, og det var også sådan, han i den periode forstod Ivar Nordlands tanker.

Forespurgt, hvad status på TRACE er i dag, forklarede vidnet, at OECD stadig er i gang med at promovere det, og han ved, at Finland for nylig har indført en model, som er inspireret af TRACE. Forespurgt, om Finland ham bekendt er det eneste land, bekræftede vidnet dette. Han vil gå ud fra, at OECD ville have gjort opmærksom på det, hvis der var flere.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i SIR's 2013-rapports udarbejdelse og opfølgning, forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Han blev indkaldt til et møde i Lisbeth Rømers enhed, hvor Intern Revision også deltog. Han deltog, med henblik på at de ville tale om TRACE. Det var det eneste møde, han deltog i, og han fik af Lisbeth Rømer kun lov til at møde til det punkt. Det udgjorde hans deltagelse i forbindelse med udarbejdelsen.

6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet

Forevist ekstraktens side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013), hvoraf fremgår bl.a., at vidnet deltog i et møde den 6. februar 2013, og forespurgt, om det var mødet, han omtalte tidligere, forklarede vidnet, at det lyder sandsynligt. Det fremgår af referatet, at han mødte kl. 11.15.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit 6 "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

> *"Andreas oplyste, at arbejdet i OECD er noget "mudret"/kompliceret. Dels har arbejdet stået på i flere år, der er afleveret diverse rapporter og nedsat flere arbejdsgrupper, dels arbejdes der sideløbende i andre regi."*

Forespurgt, om det er korrekt, at dette var status i februar 2013, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der på det tidspunkt gjorde det "mudret", forklarede vidnet, at det var det, der kom efterfølgende. Der var spørgsmål, om det overhovedet kunne flyve, og han havde under arbejdet hørt, at Danmark isoleret set nok ikke selv kunne indføre modellen, da der så ikke ville være en tilpas kritisk masse, til at det ville være interessant for bankerne frivilligt at foretage den nødvendige IT-udvikling. På dette tidspunkt kunne han derfor – med den viden, han havde – ikke sige, at TRACE ville komme op at flyve. Det var det, der gjorde det mudret og kompliceret.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 920 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, afsnit 6 "Arbejdsgruppens analyser/forslag herunder iværksatte tiltag på baggrund af SIRs revisionsrapport d. 10.05.2010"):

"Sideløbende arbejder SKAT på at udvide nettoafregningsmodellen til flere lande."

Forespurgt, om dette udsagn kom fra vidnet, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Der står jo bare, at der arbejdes på det, og han kan ikke forestille sig, at han har udtalt sig om, hvad SKAT arbejdede med. Forespurgt, om han på det tidspunkt var bekendt med, hvad arbejdet gik ud på, forklarede vidnet, at det ikke umiddelbart siger ham noget.

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013).

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det husker han ikke præcist. Forespurgt, om det var i 2013 eller 2015, forklarede vidnet, at det var, da rapporten kom, idet han var interesseret i at læse rapporten for at se, om det, han havde oplyst, var korrekt gengivet. På et tidspunkt havde han også et udkast til rapporten til udtalelse, så han læste udkastet, mens rapporten blev færdiggjort. Forespurgt, om han fik rapporten tilsendt fra SIR, forklarede vidnet, at han fik tilsendt et udkast til rapporten. Han kan ikke huske, om den blev sendt direkte til ham, men han fik den på en eller anden måde.

Forespurgt, om vidnet sendte rapporten videre op i systemet i departementet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om han er bekendt med, i hvilket omfang og hvordan rapporten blev behandlet i departementet, forklarede vidnet, at der ham bekendt var nogle procedurer for, hvordan man håndterede rapporter fra Intern Revision, men han kan ikke redegøre for retningslinjerne. Forespurgt af kom-

missionens formand, Michael Ellehauge, hvem der havde ansvaret for det i departementet, forklarede vidnet, at han umiddelbart vil antage, at på dette tidspunkt i 2013 lå opgaven med at følge op på revisionsrapporter, som vurderede SKAT's handlinger på det ene og det andet område, primært og som udgangspunkt hos koncernstyringsafdelingen.

Opfølgning på SIR's 2013-rapport

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var involveret i opfølgningen på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Ad 6) Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.*
>
> *Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.*
>
> *Punktet er afsluttet."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at dette opfølgningspunkt blev lukket med henvisning til deltagelsen i TRACE-projektet, forklarede vidnet, at han ikke har været bekendt med det pågældende dokument eller mødet i det hele taget. Forespurgt, om han – selv om han ikke deltog i mødet – var bekendt med kommunikationen omkring lukningen af punktet, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på, at der var nogle indberetninger om uregelmæssigheder af mere alvorlig karakter, forklarede vidnet, at han var sygemeldt hen over sommeren 2015, så han læste om det i avisen. Forespurgt, om han efterfølgende var involveret i afdækningen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Opgavefordelingen mellem Skatteministeriet og SKAT

Vidnet blev af advokat René Offersen foreholdt fra ekstraktens side 5115 (2007-12-05 - Notat vedr. Skatteministeriets koncern, herunder proceduren for early warnings):

> *"2. Skatteministeriets opgaver og ansvar*
>
> *Skatteministeriet varetager det departementale ansvar på ministerområdet og er sekretariat for skatteministeren og departementschefen. Skatteministeriet varetager således en moderselskabsrolle i forhold til det samlede ministerområde (koncernen). Skatteministeriet har – i sin egenskab af moderselskab – det overordnede ansvar for politik- og strategiudvikling på ministerområdet.*
>
> *Skatteministeriet står endvidere for at udarbejde ministeriets lovforslag, deltage i internationalt samarbejde og varetage de overordnede planlægnings- og budgetfunktioner for hele ministerområdet."*

Forespurgt, om det foreholdte er en beskrivelse, vidnet kan genkende som dækkende, også for tiden umiddelbart før 2010, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5116 (2007-12-05 - Notat vedr. Skatteministeriets koncern, herunder proceduren for early warnings):

> *"3. SKATs opgaver og ansvar*
>
> *SKATs opgaver er administration af lovgivningen i forhold til virksomheder og borgere. SKAT yder desuden bistand til ministerbetjening og lovgivningsarbejde samt til internationalt samarbejde."*

Forespurgt, om vidnet kan genkende det foreholdte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5118 (2007-12-05 - Notat vedr. Skatteministeriets koncern, herunder proceduren for early warnings):

"5.3 Bevillinger – de ressourcemæssige rammer for ministerområdets virke

…

Konto		*Personale*
09.11.01. Departementet	*…*	*142 årsværk*
…		
09.21.01 SKAT	*…*	*9.069 årsværk"*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at der ønskes kastet lidt mere lys på forskellen mellem det, der foregik i departementet, og det, der foregik i SKAT, og at vidnet tidligere blev spurgt om, hvorvidt han i forbindelse med vedtagelse af ny lovgivning fulgte op på implementeringen af lovgivningen. Forespurgt, om det var en rolle i departementet at sørge for at implementere lovgivningen hos dem, som skulle administrere den, og hvem der i så fald havde den, forklarede vidnet, at det ikke var en opgave for departementet. Forespurgt, hvor opgaven så lå, forklarede vidnet, at den lå i SKAT. Forespurgt, om det udelukkende og alene var SKAT, der stod for den del, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er retvisende at sige, at SKAT stod for den samlede administration, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at man fra den 1. januar 2010 fik et Koncerncenter, og forespurgt, om vidnet kan huske, hvad Koncerncentret gik ud på, forklarede vidnet, at det gik ud på, at man samlede nogle funktioner, som tidligere var i departementet, og nogle funktioner, som tidligere var i SKAT's Hovedcenter. På det område, han sad med, resulterede det i dannelse af en afdeling, Lovgivning og Økonomi, som havde opgaverne med lovgivning, bekendtgørelser og internationalt samarbejde, men som også havde noget rådgivning omkring, hvad der skete ude i driftsorganisationen.

Foreholdt, at der umiddelbart før etableringen af Koncerncentret var noget i SKAT, som hed JURA, og forespurgt, hvad JURA havde som opgave, forklarede vidnet, at han arbejdede nogle år i det, der dengang hed Told- og Skattestyrelsens retsafdeling, og at han antager, at det var nogenlunde de samme opgaver, som de havde, dvs. rådgivning af andre i organisationen om, hvad reglerne gik ud på, og hvordan de skulle håndtere dem. Det handlede også om bindende svar o.l. Det omfattede dels noget konkret sagsbehandling og dels at sørge for, at der var en ensartet retsanvendelse i organisationen. Forespurgt, om han har hørt, at nogle kaldte det for SKAT's advokatkontor, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han har hørt betegnelsen, men at han kan forestille sig, at den er blevet brugt. Forespurgt, om det er rigtigt,

at det, JURA bistod med, var fortolkning af de gældende regler, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at dette indtil sammenlægningen lå i SKAT, og forespurgt, om ikke sammenlægning til et Koncerncenter den 1. januar 2010 så betød, at der kom en række medarbejdere fra SKAT JURA ind i departementet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om departementet i den periode, hvor man havde et Koncerncenter, således fik en ny opgave, idet de også fik JURAs opgaver, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han husker, hvornår koncerncenterstrukturen blev bragt til ophør, forklarede vidnet, at han mener, at det var den 1. januar 2013.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5033 (2013-02-08 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'transparente enheder', Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 8. februar 2013 kl. 13.41 til Lise Bo Nielsen):

> *"For fremtiden vil hun blive henvist til JURA."*

Forespurgt, om ikke dette blot kunne være en konsekvens af, at Koncerncentret ikke længere eksisterede, og at SKAT havde fået JURA tilbage, bekræftede vidnet dette.

4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 546 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Udfordringer*
>
> *Refusioner"*

Forespurgt, hvad "Refusioner" vedrørte, forklarede vidnet, at det var de situationer, hvor der var blevet indeholdt med fx 27 %, og hvor der skulle ske tilbagebetaling af forskellen på det og den sats, som aktionæren nu engang havde. Vidnet blev foreholdt, at det er den almindelige refusion.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 546 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning):

> *"Såvel aktionæren som depotbanken kan søge om refusion. SKAT kender ikke en udenlandsk udbyttemodtager, som oftest har investeret i børsnoterede selskaber. Da modtagere af udbytteskat først skal indberettes senest den 20. januar året efter udlodningen, er det både muligt at refundere til en forkert person og at refundere*

samme beløb til både aktionær og pengeinstitut. SKAT ved ikke hvem udbyttet er udloddet til."

Forespurgt, om vidnet mener, at der på et tidspunkt heromkring blev gennemført nogle ændringer, der havde betydning for det foreholdte, forklarede vidnet, at man ændrede på indberetningsfristen, så den kom tættere på udlodningen. Foreholdt, at man gjorde dette i november 2011, og forespurgt, om den udfordring, som Lisbeth Rømer beskrev omkring refusioner, blev afhjulpet i november 2011, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var det, hun flagede med det foreholdte, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der efter hans opfattelse var andet, hun flagede i det foreholdte, forklarede vidnet, at det var der ikke. Når hun netop fremhævede, at det var et problem, at der skulle indberettes den 20. januar, så var det den problemstilling, det handlede om.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 547 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning):

"Nettoafregning

Med outsourcing af administrationen af danske depoter til især amerikanske banker er det endnu vanskeligere, da det er den udenlandske administrerende bank, som indberettes og ikke beneficial owner, uagtet de danske pengeinstitutter markerer depoterne som skattefri.."

Forespurgt, hvad det var for en problematik, Lisbeth Rømer mente, var den anden udfordring, forklarede vidnet, at som han forstår det, var det, at der fx var nogle danske pensionskasser, som i stedet for at lade deres aktiebeholdning ligge i et depot i Danmark lagde det hos en eller anden stor global custodian i New York, eller hvor det nu måtte være. Forespurgt, om det så var dem, der søgte, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var noget i det foreholdte udsagn, der for ham gav det indtryk, at man ikke fra Regnskab 2 eller Lisbeth Rømers side gennemførte nogen form for kontrol af det beskrevne, forklarede vidnet, at det fik han ikke indtryk af.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011) og foreholdt, at vidnet tidligere under forklaringen selv påpegede, at det længste afsnit i svaret til Lisbeth Rømer hedder "Refusioner".

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 10. november 2011 kl. 13.08 til bl.a. Lisbeth Rømer):

"Refusioner

…

I henhold til rentelovens § 3, stk. 3 gælder det, at der tidligst skal betales rente, når der er gået 30 dage efter den dag, hvor skyldneren var i stand til at indhente de oplysninger, som må anses for nødvendige for at bedømme kravets berettigelse og størrelse.

Med ovennævnte bestemmelse er det efter Skatteministeriets opfattelse muligt at udskyde/suspendere 30 dages reglen – dvs. det tidspunkt, hvor renten skal tilskrives – såfremt SKAT vurderer og begrunder, at det er nødvendigt med yderligere oplysninger for at kunne bedømme kravets berettigelse. Dette er vel særligt relevant i de situationer, hvor der findes anledning til at spørge den, der anmoder, om anmoder er den retmæssige ejer."

Forespurgt, hvad der menes med den sidste sætning om, at "Dette er vel særligt relevant i de situationer, hvor der findes anledning til at spørge den, der anmoder, om anmoder er den retmæssige ejer", forklarede vidnet, at det var et klassisk spørgsmål i forbindelse med sådan en anmodning, dvs. om det var dokumenteret, at vedkommende var retmæssig ejer, og hvis man var i tvivl om det, kunne det være en situation, hvor man havde behov for yderligere dokumentation, og hvor renten dermed ikke løb endnu. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han havde den foreholdte tekst til godkendelse, og forespurgt, om han husker, om han var involveret specifikt i udarbejdelsen af den, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om udtrykket "beneficial owner" efter hans opfattelse er det samme som "retmæssig ejer", forklarede vidnet, at han ville oversætte det til "skattemæssigt retmæssig ejer" på dansk.

JAKOB ULRIK WASSARD SCHOU

Kl. 13.45 mødte Jakob Ulrik Wassard Schou som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i en periode fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som specialkonsulent i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi i den enhed, der hed Selskab og aktionær, og at han fra januar 2013 til januar 2014 var specialkonsulent og fra januar 2014 chefkonsulent i Skatteministeriets departement i afdelingen Lovgivning og Økonomi i enheden Selskab, Aktionær og Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at den var i Nicolai Eigtveds Gade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han er uddannet jurist og blev ansat i København Kommunes skatteankenævn i oktober 1999. Der udarbejdede han sagsfremstillinger, primært på erhvervsbeskatningsområdet, og det gjorde han frem til 2005, hvor man sammenlagde kommuner og stat, og det hele overgik til staten. I den forbindelse fik han mulighed for at flytte fra klageinstansen til det, som kom til at hedde Hovedcentret, hvor JURA var placeret. I Hovedcentret var der en stor afdeling med seks kontorer. Han kom først ind i Erhvervsbeskatningskontoret, som han i dag er kontorchef for. Der var han i et par år og flyttede omkring 2007 videre til Selskabsbeskatningskontoret. Der beskæftigede de sig primært med at udarbejde indstillinger til principielle bindende svar, og så var der materiel skatteret, hvor det handlede om at rådgive internt i koncernen i forhold til driftsenhederne, men også eksternt, hvis nogen udefra stillede spørgsmål. Det kunne være advokater, revisorer o.l., og det kunne også være brancheforeninger, som de så forklarede, hvordan de opfattede gældende ret. Der var han frem til den 1. januar 2010, hvor man besluttede, at Hovedcentret i SKAT skulle sammenlægges med departementet, så man fik smeltet de to enheder sammen til det, der hed et Koncerncenter. Det medførte, at den afdeling, JURA, som han sad i i Hovedcentret, blev flyttet ind i departementets juraafdeling, og at de to afdelinger blev smeltet sammen. Der endte han i kontoret Selskab og aktionær. Ved sammenlægningen fik man den lidt spøjse situation, at man havde det, som han sad med, altså den helt traditionelle fortolkning af gældende ret, samtidig med, at de kolleger, man nu delte kontor med, varetog de traditionelle departementsopgaver, som fx ministerbetjening, udarbejdelse af lovforslag mv. Sådan foregik det fra 2010, og indtil man på et tidspunkt i 2012 besluttede sig for at forlade koncerncentertanken og dele det op igen. Dvs. at fra den 1. januar 2013 blev stort set alle de medarbejdere, som i 2010 var flyttet over i departementet, flyttet tilbage til styrelsen, hvor de kunne sidde med deres kerneopgaver, som var at fortolke gældende ret. Samtidig blev departementet igen et mere klassisk departement, som stod for ministerbetjening og udarbejdelse af lovforslag osv. Da de skulle lave opsplitningen, fik han at vide, at han skulle blive i departementet. Hans arbejdsopgaver de 3 år i departementet, som han kan forstå, at der er interesse for i undersøgelseskommissio-

nen, var blandede. Det begyndte med at være det, han plejede at lave ude i Hovedcentret – dvs. fortolkning af gældende ret, at hjælpe driftsenheder og at udarbejde bindende svar mv. – men ret hurtigt begyndte han også at få traditionelle departementsopgaver. Han var en af de få, der blev blandet lidt ind i det hele. Forespurgt, om han blev bedt om at blive i departementet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet i Hovedcentret beskæftigede sig med udbytteskat som disciplin eller område før 2010, forklarede vidnet, at det gjorde han lidt fra tid til anden. Det var noget, han først for alvor begyndte at beskæftige sig med, da han flyttede til Selskabsbeskatningskontoret i JURA, hvor hans kontorchef var Erna Christensen. Da begyndte han at få nogle sager omkring udbyttebeskatning. Det handlede ikke specielt om refusion af udbytteskat, men var generelt sager om beskatning af udbytter. Forespurgt, om han således har været lidt i berøring med det undervejs, bekræftede vidnet dette. Han arbejdede med det som en almindelig disciplin omkring udbyttebeskatning og kildebeskatning på udbytter.

Forespurgt, om vidnet fra 2010 har haft særlige ansvarsområder, mens han har været i Koncerncentret og departementet, forklarede vidnet, at det ansvarsområde, som har fyldt mest, har været international selskabsbeskatning. Han har i den forbindelse rejst meget til OECD, EU o.l. og har forhandlet på Danmarks vegne dernede. Dertil har han haft meget at gøre med omgåelse af skattelovgivningen, hvilket er en disciplin, man bruger meget i forhold til udbytterefusion. Det har dog ikke noget at gøre med almindelig refusion af udbytte, men handler om virksomheder, som gennem aggressiv skatteplanlægning forsøger at undgå at betale skat af udbytter.

Foreholdt, at Andreas Bo Larsen den 10. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han var procesorienteret, og at det kontor, som vidnet sad i, i højere grad tog sig af de materielle skatteretlige regler, og forespurgt, om det også er vidnets opfattelse af arbejdsdelingen mellem de to kontorer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan samarbejdsrelationen var mellem vidnets kontor og Andreas Bo Larsens kontor, forklarede vidnet, at den var helt normal. Man samarbejdede, hvis man havde sager sammen, og havde man ikke sager sammen, hilste man bare på hinanden. Forespurgt, om snittet var, om det var det materielle eller processuelle, forklarede vidnet, at det var det. Der kan have været nogle snitflader, hvor det var lidt svært at sige, om noget faldt ind i det ene eller det andet.

GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET

Forespurgt, hvordan en normal sag forløb, når det kom på tale med ny lovgivning eller ændret lovgivning, forklarede vidnet, at det typisk var politikerne, som styrede, hvornår der skulle laves ny lovgivning. De kunne have nogle ønsker i forhold til deres

lovprogram. Departementet kunne også byde ind med noget, som man mente kunne være interessant for politikerne, men det var i sidste ende stadig ministeren, der besluttede, hvorvidt noget skulle fremmes eller ej. Det kunne være mange forskellige ting, men der kunne også være en situation, hvor man fx blev opmærksom på et hul i lovgivningen, og hvor der lige pludselig skulle reageres hurtigt. Det kunne også være noget, der kom udefra, der gjorde, at man nu lynhurtigt skulle have lukket et hul.

Forespurgt, om vidnet på det område havde et særligt ansvar for specifikke materielle lovgivningsområder, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Havde man siddet og arbejdet meget med nogle bestemte ting, var det meget naturligt, at hvis der skulle lovgives på det pågældende område, blev man typisk en del af det lille team, der skulle udarbejde lovgivningen. Forespurgt, om de havde en opdeling, hvor nogen fx havde ansvar for kildeskatteloven, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Kontorerne var bygget op omkring varetagelsen af nogle bestemte love, og for deres vedkommende var det bl.a. selskabsskatteloven, men selvfølgelig også aktieavancebeskatningsloven og den almindelige statsskattelov, da det også omfattede erhvervsforhold. På nuværende tidspunkt har det kontor vist 18 medarbejdere, og der er nogle, der har specialer. Han har selv siddet meget med skattely og aggressiv skatteplanlægning, så hvis der var lovgivning på det område, blev han inddraget i det.

Foreholdt, at da man gik tilbage til departementsstrukturen, oprettede man SKAT JURA på ny, og vidnets enhed gik tilbage i normal departementsbetjening, og forespurgt, om der skete ændringer i forhold til lovgivning og lovgivningsjusteringer, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Man kan sige, at det, der var kommet ind i departementet, bare blev taget ud igen, og opgaverne vendte tilbage til den klassiske opdeling i en styrelse og et departement. Det var således dem, der sad i departementet, som var mindst berørt af det. Det var business as usual.

Forespurgt, om det var vidnets kontor, der var tovholder, hvis der skulle laves en lovjustering på det materielle område, forklarede vidnet, at det var det, hvis det vedrørte selskabsbeskatning, for der var også et kontor, der hed Personbeskatning. Samlet set var der seks kontorer i Jura og Samfundsøkonomi, så det var afhængigt af, inden for hvilken gruppering man var. Forespurgt, om udbytteområdet definitorisk var knyttet til selskabsbeskatning, forklarede vidnet, at der også var udbytter for personer, og der ville derfor også være noget på personsiden, som i princippet ville høre til i et andet kontor. Men hvis det handlede om de danske selskaber, som udloddede udbytte, ville det havne i hans kontor.

Forespurgt, om de havde nogen retningslinjer eller normal praksis for, hvordan man involverede henholdsvis dem, der sad med IT-systemerne, og dem, der sad i produktionen i SKAT, når det var aktuelt med ny lovgivning, forklarede vidnet, at der

på det sidste har været en udvikling på området, hvor man meget tidligt i lovprocessen – dvs. når man opstarter et lovforslag – sender nogle ting ud, hvis man på forhånd kan se, at det nok betyder, at der fx skal laves tilretning af IT-systemer. I så fald vil man sende det ud i styrelsen relativt tidligt. Men det er i en ideel verden, for tit foregår en lovgivningsproces på den måde, at man måske først meget sent i forløbet finder ud af det, idet man er blevet klogere på det hen ad vejen. Så er man pludselig kommet meget tæt på, hvornår lovforslaget skal fremsættes, og derfor kan det komme lidt sent ud til fx SKAT. Men ellers er der helt faste procedurer for det. SKAT bliver også hørt, før et lovforslag fx går i ekstern høring, idet der kan være administrative konsekvenser og andre ting, som skal afdækkes. Der kan også være for-udkast af lovforslaget, for hvis der er nogle ting, man kan have overset i departementet i forhold til gældende praksis på et område, er det jo oplagt at få fanget det så tidligt som muligt ude i SKAT. Forespurgt, om departementet sender det til SKAT JURA, eller om de sender det til fagkontoret i SKAT, forklarede vidnet, at han tror, det går ind i en hovedpostkasse i direktionssekretariatet og derfra ned gennem nogle systemer. Når det er noget, der har med lovgivning at gøre, så havner det typisk i SKAT JURA, hvor han selv sidder i dag.

Forespurgt, om der har været ændringer i procedurerne, eller om der har været en fast procedure gennem hele forløbet, forklarede vidnet, at han tror, man har skærpet det hen over tid. I 2015-2016 var man meget optaget af, at det gik ind i hovedpostkasserne. Han tror egentlig, at det altid er gået ind i hovedpostkasserne, men nogle gange har man – hvis man vidste, at det var et bestemt fagkontor, der kunne håndtere det – også sendt det til fagkontoret. Som han husker det, er det altid gået ind i en hovedpostkasse.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at man i nyere tid også kunne gå til systemejer osv., og forespurgt, om der også i tiden før 2015 var regler om, at man skulle sikre den fornødne systemunderstøttelse, inden man lavede lovgivning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det foregik, forklarede vidnet, at man sendte det ud i SKAT's enheder – typisk via en hovedpostkasse med kopi til de enheder, som man antog var relevante – og spurgte, om det kunne lade sig gøre. Hvis man laver noget, som fx medfører en ændring eller et nyt felt i en selvangivelse eller lignende, koster det en frygtelig masse penge, og der skal derfor også laves en vurdering af omkostningerne. Det blev derfor sendt ud i SKAT. Forespurgt til tiden før januar 2013, forklarede vidnet, at det var det samme. Forespurgt, om ikke systemejerne på det tidspunkt sad centralt placeret i Koncerncentret, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, hvad man gjorde fra vidnets kontors side i forhold til implementeringen, når en ny lov var kommet igennem, eller en bekendtgørelse var blevet underskrevet af ministeren, og om man sendte den videre eller fulgte processen til døre,

forklarede vidnet, at når lovgivningen var vedtaget, var det op til SKAT at gå i gang. Det havde ikke noget med hans kontors arbejdsopgaver at gøre. Forespurgt, om der således ikke var nogen regler eller rutiner, der gjorde, at de fulgte det videre, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Pia Kolind Nielsen den 14. maj 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hvis en lov forudsatte, at der skulle bruges et bestemt beløb, var det ikke nødvendigvis udtryk for, at finansieringen også var på plads, men at den først skulle findes bagefter, og forespurgt, om det også er vidnets erindring af måden, man agerede på, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var ikke noget, han havde med at gøre. Der var økonomer i de forskellige kontorer, og det var dem, der håndterede alt med økonomi. Selv ved han ikke noget om det.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet i perioden før SIR's 2010-rapport havde til de udfordringer, der var i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke havde noget kendskab til det. Forespurgt, om han var inde over de udfordringer, der var omkring afstemninger og muligheden for at sikre, at det var de reelle aktionærer, der fik tilbagebetalt udbytte, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, hvornår han blev introduceret for problemstillingerne, forklarede vidnet, at han tror, det var i starten af februar 2010, hvor hans kontorchef, Erna Christensen, fortalte ham, at den afdeling, der hed Regnskab 2, havde nogle udfordringer, særligt med de mere komplicerede principielle sager. Hun ville gerne have, at han prøvede at rådgive og vejlede dem i de sager. Han tror, at han modtog den første sag omkring den 28. februar 2010, og derefter kom der løbende sager af mere eller mindre kompliceret art, som han skulle prøve at rådgive og vejlede dem om, hvordan de kunne løse. Han tror, at det endte med, at de omkring slutningen af september 2010 holdt et større møde, hvor de fik samlet op på det hele og fik givet dem en ordentlig gang rådgivning på én gang. Da han begyndte på sagerne i marts-april 2010, hørte han fra sine kolleger, at deres eget kontor – Selskab og aktionær – i 2009 havde undersøgt nogle ting og havde fundet ud af, at der var lidt problemer fx i forhold til dobbeltudbetalinger. Han var derfor godt klar over, at der nok var nogle udfordringer. Han havde også hørt, at Intern Revision var gået i gang med at undersøge det. Det fik han at vide mundtligt i marts-april 2010. Forespurgt, om han således ikke var inde over forløbet omkring Intern Revision i 2010, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Erna Christensen var hans kontorchef i starten, men i en relativt kort periode, bekræftede vidnet dette. Han havde to kontorchefer, idet de var to kontorer, der var blevet sammenlagt. Den ene var Erna

Christensen, og den anden var Lise Bo Nielsen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når de begge fremgår i forskellige sammenhænge, skyldtes det, at vidnets kontor havde to kontorchefer, bekræftede vidnet dette.

DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at da vidnet begyndte i den nye enhed i Koncerncentret, fik han til opgave at være sparringspartner på materielle komplicerede spørgsmål, som kom fra udbyttedelen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor ofte han modtog henvendelser fra udbyttedelen vedrørende materielle komplicerede spørgsmål, forklarede vidnet, at noget foregik på telefon, men over en periode på et par år vil han tro, at der nok var 15-16 sager, hvor han virkelig skulle dykke ned i det. Det var sådan, at hvis man kunne få vejledt godt og grundigt, ville lignende sager kunne løses på samme vis.

Forespurgt, hvornår han fik SIR's 2010-rapport til gennemsyn, forklarede vidnet, at han ved en gennemgang af sine gamle e-mails fandt ud af, at det var den 8. september 2010, men han tror, at det, han fik, var et udkast fra april 2010, fordi ham fra kontoret, der sendte det til vidnet, ikke havde den endelige udgave.

Forevist ekstraktens side 5128 (2010-09-08 - E-mail fra Søren Aslak til Erna Christensen og Jakob Ulrik Wassard Schou vedr. SIR's 2010-rapport) og forespurgt, om det var den pågældende e-mail, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten på det tidspunkt, forklarede vidnet, at han skrålæste den, men ikke dykkede 100 % ned i rapporten. På baggrund af det, han læste, kunne han konstatere, at der var store udfordringer, men det var vel også det, rapporten var udtryk for. Foreholdt, at det fremgår af rapporten, at der ikke var afstemningsmuligheder mellem angivelse og indberetning, og forespurgt, om det var noget, han var bekendt med, inden han læste rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke som sådan. Foreholdt, at det også fremgår af rapporten, at der ikke blev foretaget kontrol af, om det var de egentlig ejere, der opnåede udbytterefusion, og forespurgt, om det var noget, han var bekendt med inden, eller om det var noget, han noterede sig, da han læste rapporten, forklarede vidnet, at han ikke noterede sig det, for på dette tidspunkt – kort før mødet med udbytteenheden den 22. september 2010 – havde de sendt ham en lang række sager, som klart indikerede, at der var noget kontrol i gang. Han tænkte derfor, at det beskrevne måtte være noget, der lå bagud i tid. Der var i hvert fald sket et eller andet, og han fik også at vide, at der på baggrund af rapporten var nedsat en arbejdsgruppe, som skulle kigge på processerne og kontrollen omkring udbytteskat. Foreholdt, at det også fremgår af rapporten,

at der kunne foreligge flere og i nogle tilfælde mange udbyttenotaer på den samme aktie, og at man derfor kunne risikere at refundere det samme beløb flere gange, og forespurgt, om det var noget, han noterede sig, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det heller ikke var noget, han noterede sig, da han læste rapporten, forklarede vidnet, at da han læste den, noterede han sig det, men det var ikke noget, han havde kendskab til før.

Foreholdt, at der på dette tidspunkt ikke var den traditionelle departementsstruktur, og forespurgt, om vidnet overvejede noget om sektortilsyn – dvs. departementets tilsyn med styrelser – eller drøftede det med sin kontorchef, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han sad med materiel skatteret og ikke med kontrol. Ham bekendt havde han i øvrigt ikke nogen kontrolbeføjelser overhovedet. Forespurgt, om han opfattede sin rolle i forhold til udbytteadministrationen som begrænset til at være rådgiver eller vejleder, forklarede vidnet, at han var rådgiver eller vejleder i videst muligt omfang.

Forespurgt til vidnets generelle opfattelse af driften i udbytteadministrationen baseret på de spørgsmål, han fik, forklarede vidnet, at hans opfattelse var baseret på, at de havde fundet nogle sager, som tydeligvis var materielt udfordrende og komplicerede. Det var i hvert fald hensigtsmæssigt, at han var blevet sat til at rådgive og vejlede dem om de mere principielle sager. Han brugte selv lidt tid på sagerne. Forespurgt, om det var svær jura, han sad med, forklarede vidnet, at man skulle bruge lidt tid på dem, men så slemt var det ikke. Det krævede, at man satte sig ned og prøvede at få arbejdet tingene igennem.

Forespurgt, hvad vidnet vidste om selve udbytteadministrationens sagsgange bortset fra det, der stod i SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det vidste han intet om. Forespurgt, hvad han vidste om bemandingen i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det vidste han ikke noget om. Forespurgt, om han således ikke havde spørgsmål om medarbejdernes kompetencer, forklarede vidnet, at han mener, at en af medarbejderne – Bente Klein Fridberg – var jurist, men han ved ikke, hvad de andre var. Lisbeth Rømer var vist også jurist.

10. februar 2010 – korrespondance vedrørende aktier i depot hos J.P. Morgan

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5013 (2010-02-10 - E-mail fra Laurits Cramer til bl.a. Erna Christensen vedr. aktier i depot hos J.P. Morgan, Laurits Cramers e-mail af 10. februar 2010 kl. 13.09 til Erna Christensen med kopi til Lisbeth Rømer, Sven Jørgen Nielsen og Bente Klein Fridberg):

"Vi i "udbytteskatten", som har ansvar for refusion af udbytteskat, føler os usikre overfor, hvorledes Skat forholder sig til den vedlagte dokumentation, som kunne have samme udseende, hvis J.P. Morgan eller en anden J.P. Morgan kunde var beneficial owner af de pågældende aktier.

Ansøgningerne er indsendt på et tidspunkt, hvor vi har fundet det rimeligt at afvente den årlige indberetning af udbytteudlodningerne for de børsnoterede selskaber, da denne indberetning kunne indgå i overvejelserne om krav til dokumentationen.

…

Vi vil derfor bede dig om et møde til en drøftelse af holdningen til dokumentationskravene."

Forespurgt, om vidnets bistand begyndte med denne sag, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at der blev holdt et møde i september 2010, og forespurgt, hvad der skete i den mellemliggende periode, og om de havde dialoger eller andet, forklarede vidnet, at de løbende talte sammen, og at der kom flere eksempler ind på det, han efterspurgte. De talte om, at de ville prøve at samle det sammen, for han kunne se, at der ellers ville gå lang tid, før svaret kom. Han kunne af korrespondancen også læse, at udbytteadministrationen havde valgt at afvente, at indberetningen kom, så det må i givet fald også have været meget senere. De valgte at lægge det hele sammen i en stor pulje, således at udbytteadministrationen kunne få nogle samlede svar på de spørgsmål, de havde.

Foreholdt, at Laurits Cramer i det sidste afsnit af det foreholdte efterlyste "en drøftelse af holdningen til dokumentationskravene", og forespurgt, hvad vidnet i den forbindelse undersøgte og blev bekendt med omkring dokumentationskravene, forklarede vidnet, at han ikke er helt sikker på, at det var ham, der gjorde det. På dette punkt var det et spørgsmål om at sige til udbytteadministrationen, at hvis de var i tvivl om, hvem der modtog udbyttet, skulle de spørge ind til, hvem der var den retmæssige ejer. Det var noget, der gik igen i stort set alle hans svar. Spørgsmålet om, hvem der var den retmæssige ejer af et udbytte, var helt afgørende for, hvordan beskatningen var. Det var det, der lå i svaret, altså at hvis de var i tvivl omkring dokumentationskravene, var det dét, de skulle spørge til. Når det kom til den konkrete dokumentation, havde han hverken nogen holdning eller kendskab til det. Enten var det noget, der måtte ligge i Proceskontoret, eller også måtte udbytteadministrationen have nogle erfaringer med, hvilken dokumentation der var tilstrækkelig. Han kunne kun se det ud fra sit materielle skatteretlige synspunkt, og der var det helt af-

gørende, at man fandt den skattemæssigt retmæssige ejer, for at man kunne være helt sikker på, hvordan man skulle foretage den korrekte beskatning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at vidnet på dette tidspunkt havde skimmet rapporten, og der var kommet et spørgsmål, om hvordan man skulle kræve dokumentation, og forespurgt, hvad han tænkte i forhold til sine besvarelser, forklarede vidnet, at rapporten jo var noget, der gik tilbage i tid. Nu kom udbytteadministrationen så med nogle konkrete sager, og han fortalte dem, at det lige præcis var det, man skulle gøre, nemlig bede om at få at vide, hvem der var den skattemæssigt retmæssige ejer. Forespurgt, om udbytteadministrationen sagde noget tilbage til ham om, at det ikke var tidsmæssigt muligt i forhold til det flow, der var, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Han gav dem nogle ret udførlige beskrivelser af, hvad han mente, de burde gøre. Beskrivelserne var måske også nogle gange lidt for lange eller gik lidt for tæt på, men de var ret konkrete, og han mener, at den retmæssige ejer gik igen.

22. september 2010 – møde mellem Skatteministeriet og udbytteadministrationen om bistand til sagsbehandlingen

Forespurgt, hvem der var til stede på mødet den 22. september 2010, og hvad de drøftede, forklarede vidnet, at de havde samlet en masse ting sammen. Der blev drøftet noget omkring alt det med angivelse og indberetning, hvilket han ikke selv havde haft noget med at gøre. Det var nok Andreas Bo Larsen, der kørte det. Forespurgt, hvem der var til stede på mødet, forklarede vidnet, at den skattefaglige del bestod af Erna Christensen, vidnet selv og en kollega, der hed Elsebeth Holm Damgaard, som var specialiseret inden for investeringsforeninger. Desuden var Andreas Bo Larsen med, og måske var Kaj-Henrik Ludolph også med, men det husker han ikke, og der er heller ikke noget notat fra mødet. Lisbeth Rømer og Laurits Cramer deltog også, og muligvis deltog Sven Jørgen Nielsen. Bente Klein Fridberg deltog også, for der var i perioden op til mødet opstået en helt anden problemstilling omkring noget med nettoindeholdelse på en ordning, der vedrørte personlige hovedaktionærer, der boede i udlandet, og hvor der var givet nogle tilladelser, der varierede meget. Dette skulle de drøfte i udkanten af mødet. Forespurgt, om mødet blev holdt i departementet eller i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, hvad der var af drøftelser, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der stillet

nogle forskellige problemstillinger op. Der var både en processuel del og en mere materiel del. De gennemgik derpå de forskellige emner og udfordringer, der var, og de ønsker og spørgsmål, som udbytteadministrationen havde, herunder også til de konkrete sager. Forespurgt, hvilke sager – ud over sagen han fik i februar 2010 – der var på det materielle område, forklarede vidnet, at der var nogle flere, og at han husker, at han udleverede et notat, som var på en e-mail. Det var aldrig blevet skrevet ind, og det var egentlig meningen, at det skulle samles op og sendes på et tidspunkt, men det blev det aldrig.

Forevist ekstraktens side 5130 (2010-09-30 - Notat af Jakob Ulrik Wassard Schou om indeholdelse af kildeskat på udbytter) bekræftede vidnet, at det var den omtalte e-mail.

Forespurgt, hvad der skete med dette notat, forklarede vidnet, at forhistorien var, at han var begyndt at lave en række rådgivninger og vejledninger på udbytteadministrationens konkrete sager. Hele notatet var sådan set et paradigme til, hvordan de skulle prøve at løse nogle forskellige situationer i forhold til bl.a. statsenheder, livsforsikringsselskaber og investeringsforeninger. Elsebeth Holm Damgaard var med på mødet, idet hun var eksperten på det sidstnævnte område. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var et notat, som han udleverede på mødet og derefter sendte til sig selv på e-mail, forklarede vidnet, at når man sad i JURA i Koncerncentret, måtte man ikke træffe afgørelser. Han gik forholdsvist langt i forhold til at skrive et motiveret svar, men det var ikke ham, der måtte træffe afgørelsen, og udbytteadministrationen måtte derfor selv tage stilling til, om de ville træffe afgørelsen i overensstemmelse med det, han havde skrevet. Han husker, at inden de tog til mødet, spurgte han, om ikke han skulle sende det færdige notat til dem, men Erna Christensen sagde, at de bare skulle tage det med og aflevere det på mødet, idet de gik meget langt i den måde, de prøvede at hjælpe dem på, og at de næsten skrev afgørelserne for dem. De var mest trygge ved, at man bare afleverede det. Forespurgt, om det ikke blev sendt på e-mail, for at man ikke skulle kunne sige, at det var departementet, som traf afgørelserne, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Der var nok også lidt nervøsitet, og han tror ikke, at det var nødvendigt. Man kunne sagtens have sendt det, men det blev i hvert fald udleveret på mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5130-5133 (2010-09-30 - Notat af Jakob Ulrik Wassard Schou om indeholdelse af kildeskat på udbytter):

> *"Baggrund:*
>
> *SKAT (Regnskab 2) har modtaget en række anmodninger fra udlandet vedrørende tilbagebetaling af indeholdt kildeskat på udbytter. Fælles for anmodningerne er, at*

der er tale om udenlandske enheder, der har fået indeholdt 28 % kildeskat på modtaget udbytter fra deres investeringer i danske selskaber. SKAT har tilbagebetalt 13 % i overensstemmelse med DBO'erne. De udenlandske enheder anmoder nu om at få de resterende 15 % tilbagebetalt.

De enheder, der har anmodet om tilbagebetaling af kildeskat, samt de enheder man kan forvente at se anmodninger fra, er statslige pensionskasser/fonde, private pensionskasser/fonde, livsforsikringsselskaber og investeringsforeninger, der som nævnt er hjemmehørende i udlandet.

Generelt:

For at kunne vurdere anmodningerne skal der foretages en kvalifikation af de udenlandske enheder. Kvalifikationen sker med henblik på at afgøre, hvilke tilsvarende danske enheder de kan sidestilles med, og herefter om de pågældende enheder er berettiget til at få den resterende kildeskat på 15 % tilbagebetalt. Det er fast antaget, at en kvalifikation af en udenlandsk enhed skal foretages efter interne danske regler.

…

Det er af afgørende betydning, at kvalifikationen af den udenlandske enhed foretages korrekt, idet den efterfølgende begrundelse for at refundere eller nægte tilbagebetaling af kildeskat på udbytter afhænger af, hvem enheden kan sammenlignes med. Såfremt det ikke umiddelbart kan udledes af anmodningen, påhviler det repræsentanten/enheden at belyse/uddybe faktum.

Eksempler:

Statsejet pensionskasse/fond

…

Arbejdsmarkedsrelaterede livsforsikringsselskaber

…

Udloddende investeringsforeninger"

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at notatet var et administrationsgrundlag, som skulle tjene som vejledning fremadrettet, bekræftede vidnet dette. Pointen med det

var at prøve at synliggøre for udbytteadministrationen, at hvis de så nogle af de beskrevne enheder, var det sådan, de skulle prøve at behandle dem fremadrettet. Det var baseret på rigtige sager, som de havde sendt ind til ham, og hvor de havde spurgt, hvad de skulle gøre. Hvis man tager den første omkring statsproblemet, så fremgår det af selskabsskattelovens § 3, at der er en lang række enheder herhjemme, der er skattefritaget. Det, som udbytteadministrationen skulle være opmærksom på, var bl.a., at det var staten, der var skattefritaget. De havde her en finsk pensionskasse, og spørgsmålet var, at hvis den skulle være fuldstændig skattefritaget, krævede det, at den var en del af staten, og han prøvede derfor at forklare, hvordan dette skulle kvalificeres. Helt overordnet var det fx et problem i forhold til skattefritagelse, hvis staten ejede det som et almindeligt aktieselskab, idet det så ikke var en del af staten. Hvis det derimod var en fuldstændig integreret del, som man fx har det herhjemme med statslige pensionskasser, ville der være skattefritagelse, for så svarede det på den måde til en dansk pensionskasse eller en statslig enhed, om man vil. Det var fint, at udbytteadministrationen selv havde fundet sagerne, og han prøvede at forklare dem, hvad de skulle være opmærksomme på, når nogen mente, at de skulle betale nul skat, og hvad der skulle dokumenteres. Det var det samme, der gik igen i forhold til livsforsikringsselskaberne og investeringsforeningerne og også i forhold til investeringsselskaberne.

Forespurgt, om vidnet således opstillede nogle kriterier for, hvad udbytteadministrationen skulle være opmærksomme på, og hvad der kunne være afgørende for, om der var skattefritagelse eller ej, forklarede vidnet, at det foreholdte var udmærket, fordi det også var bygget op omkring noget konkret. På den måde var det altid lidt nemmere at forstå. Forespurgt, om han på mødet gennemgik eksemplerne for de tilstedeværende, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der på noget tidspunkt var nogen, der sagde, at de ikke havde ressourcer eller uddannet personale til det, forklarede vidnet, at det var der ikke, efter hvad han erindrer. Forespurgt, om hans oplevelse af mødet var, at han nu havde vejledt om juraen og givet dem et administrationsgrundlag at køre videre efter, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet sendte e-mailen til sig selv, fordi han ikke ville arkivere den, forklarede vidnet, at han gjorde det, fordi den stod som en kladde, som han skulle have ind som en rigtig e-mail, og så skulle den selvfølgelig ind på en sag. Når noget står som kladde, kan det hurtigt blive slettet, og det ville være lidt dumt. Han mener også, at han efterfølgende sendte en e-mail, hvor han henviste til det, der var blevet udleveret på mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5017 (2010-09-29 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til bl.a. Lisbeth Rømer vedr. aktier i depot hos J.P.Morgan, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 29. september 2010 kl. 11.04 til Lisbeth Rømer og

Bente Klein Fridberg med kopi til Erna Christensen, Elsebeth Holm Damgaard og Laurits Cramer):

> *"Kære Lisbeth og Bente,*
>
> *Tak for et godt møde i onsdags.*
>
> *Vi diskuterede bl.a. Laurits Cramers henvendelse om dokumentationskrav tilbage fra februar angående PFA, der har lagt administrationen af deres aktier ud til J.P. Morgan, USA. Det er JP Morgan, der på vegne af PFA og andre anmoder om refusion af betalt kildeskat (omnibusdepoter).*
>
> *Det er som nævnt vores opfattelse, at den type fællesanmodninger, hvor det ikke er muligt på tilstrækkelig vis at dokumentere, hvem udbyttemodtageren er, og om de er berettiget til refusion, ikke bør ske.*
>
> *Indtil vi har et system, hvor vi har sikkerhed for, at refusionen gives til den berettigede (beneficial owner), må vi bede om dokumentation af hver enkelt anmoder."*

Forespurgt, om drøftelserne på mødet også var nede i detaljerne omkring, hvad der skulle til af dokumentation, forklarede vidnet, at det må de have været, da han ellers ikke ville have skrevet det. Forespurgt, om han husker det nærmere, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at dette var en anmodning fra februar 2010, og forespurgt, hvorfor der gik frem til september 2010, før mødet blev holdt, forklarede vidnet, at det skyldtes, at de samlede en masse sager sammen. Han tror også, at der i den første e-mail fra Laurits Cramer stod noget om, at Lisbeth Rømer havde planlagt noget sygemelding, og det trak vist også ud, så vidt han husker. Det blev så kombineret med alle de sager, som de løbende kom med, og derfor blev de enige om, at det endte på den anden side af sommerferien. I forhold til den enkelte sag, var det ikke optimalt at vente 6 måneder med at svare på en henvendelse, men der var også en løbende telefonisk dialog med udbytteadministrationen.

Foreholdt, at vidnet i det foreholdte omtalte omnibusdepoter, og forespurgt, om de drøftede problemstillingen, og hvordan man kunne løse den – dvs. hvilken dokumentation man kunne bede om – forklarede vidnet, at han tror, at de drøftede noget, der var udledt af denne e-mail, og at han – selv om han ikke kan huske det – med garanti nok har sagt, at udbytteadministrationen blev nødt til at finde ud af, hvem den retmæssige ejer var. Omnibusdepoterne fungerede samlet for en masse aktionærer, og hvis fx omnibusdepotet lå i en bank i Tyskland, kunne der være en lang

række aktionærer rundt omkring i verden, som havde deres aktier i det. Det var for så vidt fint nok, da langt de fleste skulle betale 15 % i kildeskat, men der kunne også være en enkelt eller to, som skulle betale 27 eller 28 %, hvis de boede i et skattely. Det var det, der i sidste ende var det centrale. Forespurgt, om budskabet var, at man skulle bryde det ned på aktionærniveau, bekræftede vidnet dette. Det var man nødt til, men selv om de skrev til udbytteadministrationen, at man skulle gøre det for hver enkelt anmoder, var det klart, at man var nødt til at gøre det ud fra en væsentlighedsvurdering. Det mener han dog, at de godt vidste ude i kontrollen.

Forespurgt, om de talte nærmere om, hvad man kunne kræve, hvad mulighederne var, og hvordan man fik dokumenteret ejerskabet, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Man skulle komme med en hjemstedserklæring og alle disse ting for at gøre opmærksom på, hvor man var hjemmehørende. Ud fra hjemstedserklæringen havde man en indikation af, hvor folk boede. Foreholdt, at der med omnibusdepoterne kunne være en situation, hvor der var flere led, og hvor en dansk kunde havde sine aktier i en dansk bank, som så havde dem liggende hos J.P. Morgan, forklarede vidnet, at det sagtens kunne ske. Der kunne sagtens være en dansker, der investerede i Danmark via USA. Forespurgt, om de drøftede, at der kunne være et antal serienotaer på udbyttet, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Sådan noget med serienotaer og den slags var han i hvert fald ikke inde over. Det, som han egentlig bare prøvede at gøre opmærksom på, var, at de skulle søge efter den retmæssige ejer.

28. oktober 2010 – korrespondance vedrørende refusionsanmodning fra Merrill Lynch

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5019 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 28. oktober 2010 kl. 13.05 til Jakob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding):

> *"Vi har fra SEB fået anmodning om refusion af ca 50 millioner i udbytteskat, hvoraf ca 42 millioner er NOVO.*
>
> *Refusionen skal udbetales til Merill Lynch AG Zürich, og efter DBO med Schweiz.*
>
> *Og så tænker vi!!!!!*
>
> *Er det et omvendt juletræ med kun 1 deltager, for pengene skal vel ud til andre aktionærer i måske helt andre lande, f. eks til moderselskabet i USA.*
>
> *Eller er det gennemstrømning?????*

Hvor er det altså svært!!!!!!

Havde det været en filial i Schweiz af Merill Lynch USA, havde det været efter DBO med USA. Men da der er oprettet et selvstændigt selskab, kan de "måske" få det hele skattefrit herfra.

Vi har ikke udbetalt pengene. Anmodningen er modtaget 22. oktober og vi har 30 dage, så skal der renter på.

Kan du hjælpe os, for vi føler at 50 millioner ud af statskassen kun skal betales, hvis det er helt efter bogen."

Forespurgt, hvad et omvendt juletræ er, og om det er et fagudtryk, forklarede vidnet, at det ikke har noget som helst med refusion af udbytteskat at gøre. Det er et spørgsmål om omgåelse af udbyttebeskatningen, der grundlæggende set går ud på, at hvis man er mindretalsaktionær – altså ejer mindre end 10 % – skal man som udgangspunkt betale udbytteskat, mens man som hovedaktionær kan få udbyttet skattefrit. Hvis der fx var 100 aktionærer, kunne de finde på at gå sammen og samle deres procenter i det udloddende selskab i andre selskaber, og så fik man sådan et omvendt juletræ med en masse selskaber, hvor aktionærerne havde aftalt at gå sammen. Man lavede altså en struktur alene med det formål at omgå udbyttebeskatningen, og fra Skatteministeriets side lavede de derfor en såkaldt mellemholdingregel – så vidt han husker, var det L 202 – som grundlæggende gik ud på, at de så igennem alle konstruktionerne og gik tilbage til den, der stod som oprindelig ejer, og sagde, at der ikke var noget reelt i alle selskaberne. Hvis den pågældende så fx ejede 5 %, skulle der betales kildeskat.

Foreholdt, at Lisbeth Rømer i det foreholdte også skrev "Eller er det gennemstrømning?", og forespurgt, hvad gennemstrømning helt præcist var i deres terminologi, forklarede vidnet, at det, hun tænkte på, var et stort anlagt kapitalfondsprojekt, som SKAT havde rejst tilbage i 2006-2007, og som man i Store Selskaber havde brugt temmelig mange ressourcer på. Det omfattede grundlæggende kapitalfonde og store internationale koncerner i USA, som havde opkøbt danske selskaber. De ville gerne have rentebetalinger og udbyttebetalinger ud skattefrit, og det forudsatte et moder-datterselskabsforhold. Derfor lavede man et opkøbende selskab i Luxembourg. Luxembourg er i den forbindelse et virkeligt godt land, fordi man har en DBO med dem, og fordi det er et EU-land. Grundlæggende set betød det, at alt, hvad der tilflød moderselskabet, var skattefrit. Det, man så fandt ud af, var, at alle de udbytter og renter, der strømmede ud af Danmark fra opkøbte selskaber, typisk gik til Luxembourg-selskabet, hvorefter de forsvandt. Det var det, der hed gennemstrømning. Man brugte simpelthen et tomt holdingselskab i Luxembourg til at kanalisere nogle

penge ud, som egentlig var skattepligtige, fordi de endelige ejere boede i et skattely og derfor skulle betale skat af udbytter og renter. Skatteministeriet havde derfor anført, at Luxembourg-selskabet ikke var den retmæssige ejer, hvilket man også havde fået medhold i. Forespurgt, om gennemstrømning således er, når der er et selskab, som ikke laver andet end at sende pengene videre, det sekund de lander, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5018-5019 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 28. oktober 2010 kl. 13.53 til bl.a. Lisbeth Rømer):

> *"Kære Lisbeth,*
>
> *Hvis I er i tvivl om, hvem der er retmæssig ejer, vil jeg foreslår, at I retter henvendelse til anmoder, og beder om at få oplyst, hvorvidt refusionen vedrører Merrild Lynch egen investering i Novo, eller om Merrild Lynch fungerer som depothaver på vegne af andre selskaber."*

Forespurgt, om dette i virkeligheden var juletræstanken, forklarede vidnet, at det var et omnibusdepot. Det handlede om, at Lisbeth Rømer havde fået en anmodning fra et selskab i Schweiz, der efter den daværende DBO gerne ville have 0 % i kildeskat. DBO'en er i øvrigt i dag ændret til de almindelige 15 %. Hun var i tvivl om, hvad det kunne være, og derfor svarede han, at hvis de var i tvivl, om det var Merrill Lynchs egne aktier, eller om det var et omnibusdepot, hvor der kunne ligge nogle andre ejere bagved, skulle de finde ud af, hvem der var den retmæssige ejer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5018 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 28. oktober 2010 kl. 14.51 til bl.a. Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Kære Jakob,*
>
> *Tak for dit hurtige svar – som lader os lidt i stikken.*
>
> *Skal vi spørge ML datterselskabet i Schweiz eller moderselskabet i USA, for datterselskabet formodes vel at udlodde videre til moder og er datter så at anse for et gennemstrømningsselskab?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5018 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 28. oktober 2010 kl. 15.43 til bl.a. Lisbeth Rømer):

> *"Kære Lisbeth,*
>
> *Jeg vil mene, at det er mest naturligt at spørge SEB, der ifølge det oplyste, har anmodet om refusionen på vegne af Merrild Lynch. De kan herefter videreformidle spørgsmål(ne) til Merrild Lynch. Når I har modtaget svar fra dem om, hvorvidt det er Merrild Lynch, der ejer aktien i Novo eller om Merrild Lynch blot anmoder om refusion på vegne af bagvedliggende ejere af aktien, så har vi et bedre grundlag for en nærmere drøftelse vedrørende gennemstrømning og omvendte juletræer."*

Forespurgt, om det på det tidspunkt gav anledning til yderligere drøftelser, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5021-5022 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 15. november 2010 kl. 11.44 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Kære Jacob,*
>
> *Så er der en sag, som har samme tanker om gennemstrømning og moder datter selskaber, som jeg skrev til dig om.*
>
> *Det er notitsen med mobilgigant som overskrift."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5021 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 15. november 2010 kl. 12.09 til Lisbeth Rømer):

> *"Lad os tage en snak om gennemstrømning og omvendte juletræer, når der foreligger noget konkret vedrørende Merrild Lynch. Så har vi noget konkret at binde det op på, ikke mindst hvad i skal være opmærksomme på."*

Forespurgt, hvad status på dette tidspunkt var vedrørende Merrill Lynch, forklarede vidnet, at han havde sagt til udbytteadministrationen, hvad han mente, altså at de

skulle prøve at spørge. Forespurgt, om det var den tro, han havde på det tidspunkt – dvs. at man afventede et svar fra SEB – bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5021 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 15. november 2010 kl. 12.54 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *" Kære Jacob,*
>
> *Der kommer ikke til at foreligge noget mere konkret om Merrill Lynch, deres anmodning om refusion er ok – hvis vi godkender den."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5020-5021 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 15. november 2010 kl. 13.32 til Lisbeth Rømer):

> *"Jeg troede i ville rette henvendelse med henblik på en afklaring af, hvorvidt Merrild Lynch fungere som en depotbank vedrørende deres anmodning."*

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 5020 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 17. november 2010 kl. 09.06 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Kære Jacob,*
>
> *Merill Lynch AG Schweiz er beneficial owner, men et datterselskab af Merill Lynch USA. Derfor er det interessant:*
>
> *Har du et bud?????"*

Forespurgt, hvordan vidnet forstod den foreholdte bemærkning om, at "deres anmodning om refusion er ok – hvis vi godkender den", forklarede vidnet, at det ved han ikke. Den er lidt snørklet. Forespurgt, hvordan han reagerede på Lisbeth Rømers oplysninger, forklarede vidnet, at han prøvede at følge op på, at de skulle prøve at spørge. Hun skrev så, at hvis de mente, at det var beneficial owner – dvs. den retmæssige ejer – så var det dét. Det var svært for ham at sige, da han ikke sad med selve kontrolsagen. Men fordi det var et datterselskab til Merrill Lynch, syntes

hun, det var interessant, og spurgte ham, om han havde et bud. Han svarede hende derefter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5020 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 17. november 2010 kl. 10.13 til Lisbeth Rømer):

> *"Hvis det forholder sig således, at Merrild Lynch ikke fungerer som depotbank for andre, dvs., at investeringen i Novo-aktier er deres egen investering, kunne det efter min opfattelse være relevant at kigge nærmere på forholdene, særligt når man henser til beløbets størrelse.*
>
> *Efter aftale med Michael Dalvad Carlsen, Store Selskaber, kan du sende sagen til Poul Buus Lassen, med henblik på at få deres vurdering af om der er grundlag for at gå videre med sagen, idet Store Selskaber er dem, der har erfaringen med den praktiske håndtering af gennemstrømningsproblematikken."*

Vidnet forklarede, at hvis Lisbeth Rømer mente, at det efter hendes opfattelse var den retmæssige ejer, der var i Schweiz, så tænkte han, at det var fint, og at de kunne prøve at tjekke, om det var en gennemstrømningsenhed. Det mest nærliggende var at ringe til Michael Dalvad Carlsen, som var kontorchef i Store Selskaber, og som havde håndteret hele kapitalfondsproblematikken siden 2007. Så vidt han husker, havde Poul Buus Lassen også været involveret i kapitalfondsproblematikken fra begyndelsen. Vidnet fik derfor foranlediget, at Poul Buus Lassen kunne kigge lidt nærmere på det for at se, om der var nogen alarmklokker, der ringede. Forespurgt, hvad der herefter skete, forklarede vidnet, at han tror, at Poul Buus Lassen svarede Lisbeth Rømer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5023 (2010-12-15 - E-mailkorrespondance mellem Poul Buus Lassen og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Poul Buus Lassens e-mail af 18. november 2010 kl. 14.23 til Lisbeth Rømer):

> *"Selskabet i Schweiz kan i princippet godt være et gennemstrømningsselskab, men det kan ikke umiddelbart afgøres på det foreliggende grundlag.*
>
> *Jeg har prøvet at søge Merril Lynch Capital Markets AG på nettet og har også fundet en årsrapport for 2009.*
>
> *Selskabet i Schweiz har meget anden aktivitet ud over at eje aktierne i Novo. Det er en investeringsbank og den driver bankvirksomhed. Det opgør en regnskabsmæssig*

indtægt på hvad der svarer på til ca. 415 mio. DKK og det har 34 ansatte. Selskabet har heller ikke udloddet udbytte hverken i 2008 eller 2009. Som udgangspunkt taler det ikke for, at der er tale om et typisk gennemstrømningsselskab. Men der kan være risiko for at banken handler på vegne af kunder, så udbyttet måske reelt tilhører nogle af bankens kunder.

Derfor vil jeg umiddelbart mene, at det er vigtigt at Merrill Lynch Capital Markets AG kommer med en erklæring om, at det er selskabet selv som er "beneficial owner" af udbyttet, så vi i det mindste er nogenlunde sikre på hvor udbyttet ender. Forespørgslen må kunne rettes via. SEB."

Foreholdt, at det fremgår, at Poul Buus Lassen den 15. december 2010 videresendte e-mailen til vidnet, og forespurgt, hvad der skete i den mellemliggende periode, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Sagen var overgået til Store Selskaber, så han havde ikke længere selv noget med det at gøre, men han var glad for Poul Buus Lassens svar, idet deres bekymring om gennemstrømning blev skudt til jorden. Derudover kom Poul Buus Lassen til den samme konklusion, som vidnet indledningsvist havde haft, om at det kunne være på vegne af andre kunder. Dette havde Lisbeth Rømer tidligere skrevet, at de ikke mente var tilfældet, idet de anså selskabet som retmæssig ejer.

Foreholdt, at det fremgår, at vidnet talte med Poul Buus Lassen i forbindelse med e-mailen, forklarede vidnet, at han godt kunne huske, at det vedrørte et stort beløb, men at det ville være lidt mærkeligt for ham at ringe til Lisbeth Rømer og spørge hende, hvad der var sket i sagen. Han havde heller ingen kontrolbeføjelser eller noget som helst andet, og derfor tænkte han, at det mest oplagte var at ringe til Poul Buus Lassen for at høre, om han vidste, hvad det var endt med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 16. december 2010 kl. 10.25 til Lise Bo Nielsen og Erna Christensen):

"Kære Lise og Erna,

Jeg talte med Poul Buus Lassen fra Store Selskaber i går angående Merrild Lynch anmodning om refusion af indeholdt kildeskat. Poul forklarede, at Lisbeth Rømer i Regnskab 2 havde besluttet at udbetale pengene til Merrild Lynch. Begrundelsen var, at man ved tidligere lejlighed havde stillet en række uddybende spørgsmål i en anden sag, og herefter fundet ud af, at anmodningen var i orden. Det indebar, at

man var forpligtet til at udbetale beløbet inklusiv renter. For at undgå en lignende situation (altså rentebetalingen) havde man valgt at udbetale pengene."

Forespurgt, hvad vidnets reaktion på den oplysning var, forklarede han, at det var lidt svært at håndtere, idet han ikke var nede i selve kontrolsagen. Det eneste, han gjorde, var at sige, at de skulle prøve at undersøge det. Men Lisbeth Rømer havde åbenbart givet udtryk for, at hun mente, at det var det rigtige at gøre, og at de også havde en reference til en anden sag. Derfor følte han ikke, at han kunne gøre mere i den sammenhæng. Forespurgt, om han således orienterede op i systemet om sagen, bekræftede vidnet dette. Han orienterede Lise Bo Nielsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lise Bo Nielsens e-mail af 16. december 2010 kl. 16.42 til Jakob Ulrik Wassard Schou og Erna Christensen):

"Skal jeg forstå det sådan, at man tidligere i forhold til den konkrete aktiebesiddelse havde konstateret, at det var ok?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 17. december 2010 kl. 10.31 til Lise Bo Nielsen og Erna Christensen):

"Ja det korrekt."

Forespurgt, om vidnet, Lise Bo Nielsen eller andre havde drøftelser om, hvorvidt det var udtryk for betænkelig sagsbehandling i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at de snakkede lidt frem og tilbage om det, og om at det var store beløb, men deres problem var, at de ikke rigtig havde nogen kontrolbeføjelser over for udbytteadministrationen. De kunne ikke ringe udbytteadministrationen op og spørge, hvad pokker de havde lavet, og hvorfor de ikke fulgte, hvad kontoret havde sagt, de skulle gøre. Det havde de ikke beføjelser til. De snakkede derfor lidt om det og blev enige om, at hvis udbytteadministrationen havde haft noget tilsvarende tidligere – og man måtte formode, at de havde lavet en eller anden form for gennemgang af sagen – så var der umiddelbart ikke så meget mere at gøre fra deres side.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der var forskellige enheder involveret i det beskrevne forløb, heriblandt vidnets kontor, Store Selskaber osv., og forespurgt, hvad vidnets kontors rolle var, og hvad han foretog sig ud over at kigge på de konkrete sager, forklarede vidnet, at rollen var at yde rådgivning og

vejledning i forhold til de spørgsmål, der måtte blive stillet fra enhederne. Det kunne være fra Store Selskaber, og det kunne også være fra Regnskab 2, som det var i dette tilfælde. Foreholdt, at sagen overgik til Store Selskaber, og forespurgt, om der var nogen grund til, at det ikke skulle være Store Selskaber i stedet for vidnets kontor, forklarede vidnet, at han mener, at det var meget naturligt at spørge JURA, da de stod for fortolkningen af gældende ret. Det kunne både Store Selskaber og Regnskab 2 gøre. Hvorvidt Store Selskaber burde lave de pågældende sager, havde at gøre med SKAT's organisering, og det havde hans kontor ikke noget med at gøre.

Forespurgt, hvorfor vidnets kontor foretog rådgivningen på den beskrevne måde, som kom så tæt på, når man kunne have overvejet kun at se på fortolkningsspørgsmål og så overlade det konkrete til Store Selskaber, forklarede vidnet, at de godt var klar over, at udbytteadministrationen var udfordret og derfor også havde behov for mere hjælp. De havde særligt behov for hjælp til de mere komplicerede sager, og det var jo reelt nok, at man havde de udfordringer. Det skal nævnes, at Store Selskaber, som i mange år blev betragtet som SKAT's eliteenhed, også stillede spørgsmål til hans kontor, som de skulle prøve at besvare. Store Selskaber kunne også være i tvivl om fortolkning i konkrete sager. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det faldt inden for vidnets kontors område at svare på disse forhold, som var temmelig komplicerede, bekræftede vidnet dette.

Kl. 15.05 sluttede mødet.

PROTOKOL

11. september 2019
Protokol nr. 27

Den 11. september 2019 kl. 9.35 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen ved advokat Kim Meurs-Gerken for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (forlod mødet kl. 14.00)

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard (forlod mødet kl. 11.30)

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand (forlod mødet kl. 11.45)

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JAKOB ULRIK WASSARD SCHOU (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.35 mødte Jakob Ulrik Wassard Schou som vidne.

DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at vidnet under afhøringen den 10. september 2019 forklarede, at han med den nye struktur i 2010 fik to kontorchefer, og forespurgt til ansvarsfordelingen mellem disse, særligt i forhold til hvad der var aftalt om hans vejledningssager, forklarede vidnet, at der ikke var nogen aftale. Da han i 2010 kom til Koncerncentret, fulgte han bare sin kontorchef. De opgaver, han varetog i 2010 omkring bl.a. vejledning og rådgivning af Regnskab 2, var oprindeligt initieret af Erna Christensen, men langsomt kom Lise Bo Nielsen også ind over dem. Til sidst refererede han nærmest kun til Lise Bo Nielsen. Han husker ikke, hvornår Erna Christensen stoppede. Han mener, at det var ved udgangen af 2010. Der har nok været en glidende overgang til, at Lise Bo Nielsen tog over.

December 2010 – Jakob Ulrik Wassard Schous bistand til udbytteadministrationen i konkrete sager

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5138 (2010-12-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Sven Nielsen med 'udtalelse' i konkret sag om udbytterefusion), som undersøgelseskommissionen har modtaget fra vidnets bisidder.

Foreholdt, at det foreviste vedrører [redacted], og forespurgt, hvad dette forløb gik ud på, forklarede vidnet, at han igen havde fået en henvendelse om, hvorvidt noget var skattepligtigt eller skattefrit. Kort fortalt gik det ud på, at når man likviderer et selskab, kan der komme et provenu fra likvidationen. Hvis man er hovedaktionær, er det skattepligtigt, og hvis man er mindretalsaktionær, er det skattefrit. Han prøvede at gennemgå den pågældende sag og kom frem til den konklusion, at [redacted] rent faktisk var en mindretalsaktionær og derfor kunne få provenuet skattefrit. Forespurgt, om dette er et eksempel på den generelle vejledning, han ydede, bekræftede vidnet dette. Som han skrev i slutningen af sit svar til udbytteadministrationen, var det hans vurdering, men i sidste ende var det Regnskab 2's afgørelse, om de ville følge den eller ej. Forespurgt, om det hang sammen med det tidligere omtalte om, at de ikke måtte træffe konkrete afgørelser, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5140 (2010-12-16 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Bente Klein Fridberg vedr. klage over 'fælles afgørelse'), som undersøgelseskommissionen har modtaget fra vidnets bisidder.

Vidnet forklarede, at han tror, at det var noget med, at SKAT havde fået fem henvendelser fra fem selskaber, og at man havde lavet en samlet afgørelse for disse fem selskaber. Det var selskaberne utilfredse med, fordi de – som han husker det – gerne ville anke sagerne. Han fik sagerne ind og konstaterede, at det vist ikke var lige efter bogen, og derfor prøvede han at forklare udbytteadministrationen, hvad de skulle gøre. De skulle for hvert enkelt selskab lave individuelle afgørelser med en begrundelse, og de skulle forinden sende agterskrivelser ud med deres forslag til afgørelsen. Så ville det enkelte selskab have mulighed for at anke til Landsskatteretten. PwC spurgte, hvorfor der ikke var sket noget. Det undrede han sig også selv over. Han underrettede derfor Bente Klein Fridberg om det, han havde skrevet til Sven Jørgen Nielsen, og spurgte hende, hvad der skete med sagen, nu hvor PwC var begyndt at rykke ham i Koncerncentret. Han ville gerne have, at udbytteadministrationen tog fat i dem. Forespurgt, om det i virkeligheden var, fordi han fra anden side blev gjort opmærksom på, at der ikke var sket noget, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det gav anledning til bekymringer, i forhold til om udbytteadministrationen var helt på plads med sagsbehandlingsreglerne, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han vidste godt, at han blev spurgt til alle disse sager, fordi de bøvlede med de mere komplicerede og principielle ting. Han var således godt klar over, at de havde problemer med det, og det var også derfor, han var blevet sat til at understøtte dem. Som han husker det, hørte han efterfølgende heller ikke noget fra PwC. Han går derfor ud fra, at det kørte, som det skulle.

4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 544 (2011-10-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lise Bo Nielsen vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning', Lisbeth Rømers e-mail af 4. oktober 2011 kl. 12.58 til Lise Bo Nielsen):

> *"Kære Lise,*
>
> *Vi har en del problemer med refusion og nettoafregning.*
>
> *Jeg vil meget gerne have et møde med dig, så vi kan uddybe situationen.*
>
> *Jeg har kort skitseret, som jeg ser situationen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 545-548 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Udbytteskat – udenlandske udbyttemodtagere - nettoafregning eller refusion

Med den tiltagende globalisering, som særligt er øget gennem de sidste 25 år, bliver også danske aktier og investeringsforeningsbeviser erhvervet af udlændinge. Mængden af refusionsansøgninger har derfor også været stigende. Dette har medført et stort pres på efterlevelsen af de dobbeltbeskatningsoverenskomster, som Danmark har indgået.

Almindelig refusion

Aktionæren udfylder en dansk refusionsanmodning, oftest blanket 06.003, som påtegnes af det relevante skattevæsen, hvorefter blanketten med kopi af udbyttenota sender hertil til refusion.

Refusionen afskrives på det udloddende selskabs udbytte, og beløbet sendes pr check til aktionæren.

Regneark refusion

I 2000 var mængden af udbytterefusioner atter steget og der blev indgået aftale med de største danske pengeinstitutter om at de mod at indestå for eventuel manglende udbytteskat på grund af fejlregistreringer, kunne indsende et regneark, hvor flere aktionærer kunne få deres refusion hurtigere. Pengeinstitutteet skulle enten medsende dokumentation eller have den parat, hvis SKAT bad om den. Refusionsbeløbet udbetales til det danske pengeinstitut. SKAT ville på sin side fremskynde refusionen mest muligt, hvilket oftest betød en ekspeditionstid på ca 1 uge mod de 30 dage der er efter reglerne. SKAT har sparet mange ressourcer ved denne ordning, hvor der sendes et beløb, som pengeinstituttet fordeler til sine aktionærer.

Nettoafregning

*Primo 1990'erne gav Told*Skat tilladelse til nettoafregning til udenlandske aktionærer under følgende betingelser:*

Aktier i danske børsnoterede selskaber, som ligger i depot i Danmark, hvor beneficial owner er en person og skattepligtig til et af 12 nævnte lande – Sverige, Norge, Tyskland, Grækenland, Holland, Belgien, Luxembourg, Storbritannien, Irland,

Schweitz, USA og Canada giver adgang til, at der kun skulle indeholdes den udbytteskat, som den relevante dobbeltbeskatningsoverenskomst giver adgang til.

Nettoafregningen kaldes VP ordningen.

Bekendtgørelse 1442 af 20.12.2005 (Kildeskatteloven).

Ovennævnte bekendtgørelse hjemler mulighed for at give tilladelse til nettoafregning. Sådanne tilladelser er ikke givet siden der fra departementet blev nedlagt forbud mod dette. Finanssektoren har vist interesse for ordningen.

Intern Revisions undersøgelse af udbytteskatteadministrationen

Den 10. maj 2010 sendte Intern Revision en rapport til Peter Loft om bl.a. refusion af udbytteskat til udenlandske aktionærer. Undersøgelsen var sat i værk fordi der i Departementet var en opfattelse af, at der blev refunderet mere udbytteskat end der blev indeholdt.

Samtidig pegede Intern Revision på den uhensigtsmæssighed, som det overordnede regelsæt for udbytteskat i almindelighed, medførte: Udbytteangivelse og betaling kører i et spor og indberetning af udbyttemodtagere som giver automatisk godskrivning af udbytteskatten i et andet spor.

En i anledning af rapporten nedsat arbejdsgruppe har fremsat et forslag til sammensmeltning af udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere, hvilket forventes gennemført for ikke VP administrerede selskaber snarest (1.1.2012). Det vil sige for de selskaber som indberetter udbyttemodtagere på papir eller TastSelv.

OECD

I OECD regi arbejdes på en nettoafregning og udveksling af oplysninger mellem en række lande. Danmark er med i et pilotprojekt - TRACE – og det går fremad. Men det vil tage mange år inden en nettoafregning i det regi vil blive indført.

Udfordringer

Refusioner

Såvel aktionæren som depotbanken kan søge om refusion. SKAT kender ikke en udenlandsk udbyttemodtager, som oftest har investeret i børsnoterede selskaber. Da modtagere af udbytteskat først skal indberettes senest den 20. januar året efter

udlodningen, er det både muligt at refundere til en forkert person og at refundere samme beløb til både aktionær og pengeinstitut. SKAT ved ikke hvem udbyttet er udloddet til.

Regelsættet for refusion medfører, at udbytteskat i nogle tilfælde skal refunderes før udbytteskatten skal betales, hvilket ikke forekommer rimeligt.

Nettoafregning

Med outsourcing af administrationen af danske depoter til især amerikanske banker er det endnu vanskeligere, da det er den udenlandske administrerende bank, som indberettes og ikke beneficial owner, uagtet de danske pengeinstitutter markerer depoterne som skattefri.

Regnskab 2 har i december 2010 meddelt Finansrådet, at pengeinstitutter ikke må anvende depotmarkeringen frikort, når depotforvaltningen er outsourcet. I april 2011 meddelte SKAT Finansrådet, at såfremt SKAT fik indberettet beneficial owner, kunne depotmarkeringerne for frikort anvendes. PT har Danske Bank og Nordea har lovet at kunne opfylde dette.

Fordele

Refusioner

I teorien er der god mulighed for at styre refusioner, men dette gælder ikke i virkeligheden. Risikoen for at udbetale flere refusioner på samme aktiepost er stor, og systemerne kan ikke styre det i tilstrækkeligt omfang, fordi aktieadministrationen i vid udstrækning anvender fælles depoter (omnibus o. lign.).

Nettoafregning

- For aktionæren

Modtager umiddelbart hele det udbytte han er berettiget til

Der er ingen administration eller ekstra omkostninger eller besvær med at få hele udbyttet

Aktionæren skal ikke vente på at få hele udbyttet

- For pengeinstitutter

Selv om pengeinstitutterne tager gebyr for at tilbagesøge udbytteskat, er det en besværlig og ikke profitabel aktivitet.

Større incitament til at investere i danske aktier

- For skattemyndigheder

Behandling af refusionsansøgninger kan stoppes og årsværk spares

Der er nettoafregning per aktie, så gentagen refusion undgås

Mulighed for grundløs refusion (svig) reduceres."

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet vedrørende notatet, forklarede vidnet, at en hel del af notatet vedrørte Andreas Bo Larsens kontor, og noget af notatet vedrørte vidnet. Han og Andreas Bo Larsen talte derfor om notatet, og på baggrund af input fra Andreas Bo Larsen prøvede vidnet at lave et udkast til svar, som de sendte til Lisbeth Rømer. Henvendelsen var kommet direkte ind til Lise Bo Nielsen i Koncerncentret. Hun gav den videre til ham og Andreas Bo Larsen, som også var i Koncerncentret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5152 (2011-11-10 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lise Bo Nielsen og Jakob Ulrik Wassard Schou om udkast til svar til Lisbeth Rømer, Lise Bo Nielsens e-mail af 4. oktober 2011 kl. 15.26 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

"T.o. Lad os tales ved."

Forespurgt, hvad de nærmere drøftede, da Lise Bo Nielsen videresendte henvendelsen til vidnet, forklarede vidnet, at de bare drøftede den. Når der kom sådan noget ind, hvor der var meget, man skulle forholde sig til, skete der typisk det, at man gennemgik det sammen og fik et overblik over, hvad der skulle svares på. Noget af det var jo egentlig allerede besvaret, idet der kom lovgivning om alt det med indberetning og angivelse, og derfor var der ikke nogen grund til at svare på det. Han kan også svagt huske en diskussion om, hvorfor de tog det om renteloven med i deres besvarelse. Forespurgt, om besvarelsen bare blev lagt til ham, eller om han og Lise Bo Nielsen drøftede elementerne i den, forklarede vidnet, at de drøftede besvarelsen sammen, og der var mange ting, der blev vendt. I sådan en situation var det rart at kunne tale om, hvordan de skulle skære sagen til.

Forevist ekstraktens side 5150-5151 (2011-11-10 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lise Bo Nielsen og Jakob Ulrik Wassard Schou om udkast til svar til Lisbeth Rømer, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 1. november 2011 til Andreas Bo Larsen) og forespurgt, om aftalen var, at vidnet lavede det første udkast, som så blev sendt rundt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5150-5151 (2011-11-10 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lise Bo Nielsen og Jakob Ulrik Wassard Schou om udkast til svar til Lisbeth Rømer, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 1. november 2011 til Andreas Bo Larsen):

> *"Emne: Kommentarer udbedes venligst - du stilles frit til at supplere/rette mv.*
>
> *Kære Lisbeth,*
>
> *Hermed nogle kommentarer til din henvendelse af 4. oktober 2011.*
>
> *VP-ordning*
>
> *Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt kan svare sig at udvide VP-ordningen, idet der pt. arbejdes intensivt på en løsning i OECD vedrørende TRACE. Sideløbende pågår der et samarbejde med de nordiske lande med henblik på at finde en model for indeholdelse."*

Forespurgt, om vidnet tog initiativ til det foreholdte afsnit, eller om det var efter drøftelse med Andreas Bo Larsen, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at det var noget, han havde fået at vide af Andreas Bo Larsen. Det var Andreas Bo Larsen, der var med til TRACE, og vidnet vidste ikke særlig meget om det. Lisbeth Rømer bad grundlæggende om en nettoindeholdelsesmodel, og som han havde forstået det, var TRACE faktisk en international måde at prøve at løse det med nettoindeholdelse på. Forespurgt, om han blev gjort opmærksom på tidshorisonten i TRACE, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Han havde ikke så meget med det at gøre. Han er ikke engang sikker på, at det var ham, der skrev det foreholdte. Det kan meget vel have været noget, som Andreas Bo Larsen havde sendt til ham. Han var ikke ret meget inde i det. Foreholdt, at det er blevet oplyst, at udsigten på dette tidspunkt var, at man i 2015-2016 kunne begynde at benytte TRACE, og forespurgt, om han dengang var bekendt med dette, forklarede vidnet, at det var han ikke. Så vidt han ved, blev det vedtaget i 2013 eller lignende, men hvorfor det først skulle kunne virke fra 2015-2016, ved han ikke. Foreholdt, at TRACE endnu ikke er implementeret, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5151 (2011-11-10 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lise Bo Nielsen og Jakob Ulrik Wassard Schou om udkast til svar til Lisbeth Rømer, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 1. november 2011 til Andreas Bo Larsen):

"Bekendtgørelse 1442

Vi har drøftet ordningen, hvorefter personlige hovedaktionærer efter aftale med selskabet har haft mulighed for nettoindeholdelse. SAP-folkene har oplyst, at det er muligt at lave en fornuftig elektronisk løsning med hensyn til registreringen. Andreas og Jakob sætter sig sammen inden for ganske kort tid og udarbejder nogle vilkår for at give tilladelsen. Det kan ikke med sikkerhed siges, hvornår tilladelsessystemet kan genoptages, men det burde være klar inden længe, dog afhængigt af de systemtekniske udfordringer.

Refusioner

Af procesvejledningens afsnit A.A.12.3 fremgår det, at SKAT skal forrente tilbagebetalte skatter mv. når tilbagebetaling finder sted på statens vegne. Forrentningen af tilbagebetalingsbeløbet sker efter renteloven, når der ikke findes særlige regler om forrentning i anden lovgivning.

Forrentning af tilbagebetalte skatter for begrænset skattepligtige ses hverken at være reguleret i kildeskatteloven eller selskabsskatteloven, herunder bekendtgørelser tilknyttet de to love. Dette indebærer, at det er rentelovens bestemmelser, der finder anvendelse ved behandling af sager om refusion af indeholdt kildeskat på udbytter.

Herefter gælder det, at der først skal betales renter, når der er gået 30 dage fra SKAT modtager anmodningen om tilbagebetaling. Renten er den officielle udlånsrente som Nationalbanken har fastsat den 1. januar og den 1. juli det pågældende år med tillæg på 7 %.

I henhold til rentelovens § 3, stk. 3 gælder det, at der tidligst skal betales rente, når der er gået 30 dage efter den dag, hvor skyldneren var i stand til at indhente de oplysninger, som må anses for nødvendige for at bedømme kravets berettigelse og størrelse.

Med ovennævnte bestemmelse er det efter Skatteministeriets opfattelse muligt at udskyde/suspendere 30 dages reglen – dvs. det tidspunkt, hvor renten skal tilskrives – såfremt SKAT vurderer og begrunder, at det er nødvendigt med yderligere oplys-

ninger for at kunne bedømme kravets berettigelse. Dette er vel særligt relevant i de situationer, hvor der findes anledning til at spørge den, der anmoder, om anmoder er den retmæssige ejer."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5150 (2011-11-10 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lise Bo Nielsen og Jakob Ulrik Wassard Schou om udkast til svar til Lisbeth Rømer, Andreas Bo Larsens e-mail af 7. november 2011 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Jeg har ikke nogen bemærkninger."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5150 (2011-11-10 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lise Bo Nielsen og Jakob Ulrik Wassard Schou om udkast til svar til Lisbeth Rømer, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 10. november 2011 kl. 9.42 til Lise Bo Nielsen):

"Har du kommentarer til nedenstående svar til Lisbeth Rømer"

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5150 (2011-11-10 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lise Bo Nielsen og Jakob Ulrik Wassard Schou om udkast til svar til Lisbeth Rømer, Lise Bo Nielsens e-mail af 10. november 2011 kl. 11.47 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Jeg har ikke bemærkninger."

Vidnet blev forevist ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011). Foreholdt, at det foreviste meget ligner det tidligere foreholdte udkast, som var blevet godkendt af Andreas Bo Larsen og Lise Bo Nielsen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er hans opfattelse, at de i besvarelsen – ud over det med 30-dagesreglen – var rundt om alle de problemstillinger, som Lisbeth Rømer havde rejst, forklarede vidnet, at det vil han mene, de var. Forespurgt, om det var ud fra den tankegang, at nettoafregningsproblemstillingen måtte blive løst med TRACE, forklarede vidnet, at han mere eller mindre bare fik at vide, hvad han skulle skrive omkring det med TRACE.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Kære begge,

Jeg er meget ked af at erfare, at der ikke er opbakning til mere nettoafregning.

Vi har en meget kritisk revisionsrapport om refusioner, som der så ikke gøres noget ved, og der er før 1. oktober 2011 refunderet mere end 1 milliard, så det er ikke småpenge vi taler om. Da vi oftest refunderer 13 %, svarer beløbet til et udbytte på ca 7,5 milliarder.

Det er fortsat min opfattelse, at med krav om indberetning af benefical owner for at få nettoafregning er vi bedre hjulpet end med refusionerne, som er mere i blinde.

Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016, så det er der da nogen tid til og vores nettoafregning er jo for aktier i depot i Danmark og også når depotforvaltningen er outsourced – bare der indberettes. VP har talt om at finde en blivende løsning på det problem."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han fik disse oplysninger fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at han tænkte, at hun nok havde håbet på noget mere, men at han bestemt mente, at de havde svaret på det, hun spurgte om. Foreholdt, at Lisbeth Rømer i det foreholdte oplyste, at så vidt hun vidste, kunne OECD-løsningen tidligst ventes i 2015 eller 2016, forklarede vidnet, at han ikke rigtig havde noget med TRACE og nettoafregning at gøre. Han var specialkonsulent og sad i et fagkontor. Han havde intet med det at gøre, men fik at vide, hvad han skulle skrive. Forespurgt, om han havde drøftelser med Lise Bo Nielsen og Andreas Bo Larsen om Lisbeth Rømers indsigelse, forklarede vidnet, at de drøftede den og konstaterede, at Lisbeth Rømer vel var ked af det svar, hun havde fået. Han mener dog, at de havde svaret på det, og at de havde sagt, at det var reelt nok at efterlyse mere nettoafregning, men at det åbenbart var besluttet, at man på det punkt skulle følge et internationalt spor. Lisbeth Rømer skrev også, at der var en kritisk revisionsrapport, der ikke blev gjort noget ved, hvilket han ikke helt forstår, eftersom der ham bekendt netop på baggrund af Intern Revisions rapport var nedsat en arbejdsgruppe, som skulle kigge på processerne og kontrollerne i Regnskab 2. Derfor var det ikke noget, der gav anledning til, at man skulle begynde at svare igen, for de havde allerede svaret. Forespurgt, om den kritiske revisionsrapport var den, han blev bekendt med inden mødet i september 2010, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man i den arbejdsgruppe, som Andreas Bo Larsen var med i, udskilte denne del til at blive løst i TRACE-regi, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han ved noget om det, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Det er fortsat min opfattelse, at med krav om indberetning af benefical owner for at få nettoafregning er vi bedre hjulpet end med refusionerne, som er mere i blinde."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han læste denne oplysning, forklarede vidnet, at som han husker det, tænkte han ikke så meget om det. Uanset om der er forskel på, hvor administrativt begunstigende en nettoindeholdelsesmodel og en refusionsmodel er, skal der foretages kontrol i begge modeller. Som han så det, var Regnskab 2 i gang med at kontrollere, idet de sendte sager til hans enhed, som hans enhed så forsøgte at besvare så godt, som de kunne. I hans verden var der på det tidspunkt derfor ikke noget, der gav anledning til noget. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han ikke tog Lisbeth Rømers bemærkninger om den kritiske revisionsrapport om refusioner, der ikke blev gjort noget ved, som udtryk for, at sagsgangen var uændret, forklarede vidnet, at han så de sager, der kom ind, og kunne konstatere, at der foregik kontrol. Forespurgt, om der således var materiel prøvelse i de sager, som han blev præsenteret for, forklarede vidnet, at det i hvert fald var hans opfattelse. Det synes han også, at han har prøvet at fremlægge dokumentation for. En nettoafregningsmodel kan godt være lettere at administrere, men man skal stadig kontrollere. Der vil være situationer i en nettoindeholdelsesmodel, hvor man fx bliver nødt til at vurdere, om det udenlandske selskab, der påstår, at det er den retmæssige ejer, er en transparent enhed. Det er ret væsentligt at finde ud af, for hvis det er en transparent enhed, vil pengene typisk ende et helt andet sted. Tilsvarende gør sig gældende for refusionsanmodninger, hvor der også vil være tilfælde, hvor fx aktielån skal kontrolleres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5075 (2011-11-21 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. Lisbeth Rømers ønske om 'mere net-

to-afregning', Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 21. november 2011 til Lise Bo Nielsen):

"T.O."

Forespurgt, om de havde nogen drøftelser i forlængelse af videresendelsen, forklarede vidnet, at de talte om det, og de vurderede, at Lisbeth Rømer ikke var glad for det svar, de havde givet hende, men at de dog havde svaret på hendes henvendelse. Forespurgt, om vidnet og Lise Bo Nielsen drøftede, om de skulle følge op, eller om der var noget, de skulle gøre i forhold til Lisbeth Rømers frustrationer, forklarede vidnet, at de kiggede det igennem og konstaterede, at de havde svaret og ikke kunne svare én gang til. Oprindeligt var henvendelsen kun sendt til ham og Andreas Bo Larsen, men da det var Lise Bo Nielsen, der godkendte de svar, de gav, skulle hun også have den efterfølgende. I den forbindelse blev de så enige om, at de ikke behøvede at gøre mere.

Early warning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5110 (2006-10-26 - Notat vedr. 'Early Warning retningslinier'):

"Fælles pligt!

Alle har pligt til at give early warning. Det er den enkeltes ansvar sammen med sin nærmeste chef at afklare, om der er behov for early warning.

Hvilke sager taler vi om?

Konkret vurdering

Det er en konkret vurdering, om der er tale om en early warning-sag. Det er ikke muligt at opstille en udtømmende liste over early warning-sager.

Her er eksempler på, hvornår du altid skal varsle din chef:

- du ser et organiseret misbrug af skattelovgivningen

- du opdager, at skattereglerne kan bruges i strid med lovgivers intentioner

- du opdager, at der træffes afgørelser i strid med praksis med betydning for et større antal sager

- du behandler en sag, der får betydning for mange skatteydere."

Forespurgt, om disse retningslinjer i essensen var de samme, der var gældende i 2011, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hans bisidder har sendt det foreholdte til undersøgelseskommissionen ud fra en betragtning om, at den rette fremgangsmåde fra Lisbeth Rømers side havde været en early warning, hvis hun mente, at der var noget, der skulle ændres, bekræftede vidnet dette. Alle blev gjort bekendt med det foreholdte, som blev rundsendt i 2006. Det blev sendt flere gange. Det kom som en udløber af den forrige kommission, hvor noget var faldet ned mellem to stole. Man sikrede sig, at det ikke skete igen. Der blev derfor lavet nogle meget fine retningslinjer for, hvordan en early warning skulle sendes op gennem systemet. Det var noget med, at man som almindelig medarbejder skulle lægge det til sin kontorchef, og havde man ikke fået et svar inden 14 dage, var man berettiget til at rykke. Sådan kørte det hele vejen gennem systemet for at sikre, at hvis man så, at noget var galt, skulle man have styr på det, og det skulle gå ordentligt for sig. Der var ikke noget, der bare skulle lukkes ned. Han er overbevist om, at alle i SKAT og i Skatteministeriet var klar over, at der var sådan et system. Forespurgt, om det gjaldt begge steder, forklarede vidnet, at det gjaldt både i departementet og i SKAT.

Forespurgt, om informationerne fra Lisbeth Rømer fra oktober-november 2011, herunder bemærkningen om "refusionerne, som er mere i blinde" (ekstraktens side 562), var noget, vidnet mener burde have fundet vej til en early warning, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Det ville være rent gætteri fra hans side. Han kan ikke vurdere, om hun havde et tilstrækkeligt grundlag for at sige, at det mere var i blinde, eller ej. Det måtte være hende, der bedst kunne vurdere det. Forespurgt, om han selv overvejede, om udbytteadministrationens input og problemstillinger skulle give anledning til en early warning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Januar 2013 – korrespondance mellem Andreas Bo Larsen, Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om "rene udvekslingsaftaler"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5031 (2013-01-02 - E-mail fra Andreas Bo Larsen til Jakob Ulrik Wassard Schou vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'rene udvekslingsaftaler', Lisbeth Rømers e-mail af 4. december 2012 til Andreas Bo Larsen):

"Kære Andreas,

Jeg lægger et spørgsmål i køen af mine andre spørgsmål til dig.

En bank spørger:

En ren udvekslingsaftale kan den give mulighed for refusion??????

Jeg mener nej på trods af paragraffen. Er du enig. Svar blot ja eller nej."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5031 (2013-01-02 - E-mail fra Andreas Bo Larsen til Jakob Ulrik Wassard Schou vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'rene udvekslingsaftaler', Andreas Bo Larsens e-mail af 2. januar 2013 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Jeg har haft denne mail fra vor veninde i Høje-Taastrup ligge i en måneds tid, og nu tænkte jeg så, at jeg ville svare.

Som jeg læser hendes spørgsmål handler det om KSL § 2, stk. 6, og SEL § 2, stk. 3, om indeholdelse med 15 pct. når der er en udvekslingsaftale med det pågældende land. Som jeg ser det, kan bestemmelserne ikke fortolkes indskrænkende, og dermed må det også kunne omfatte rene udvekslingsaftaler. Det vil sige, at der er mulighed for refusion, også hvis der alene er en ren udvekslingsaftale med det det land, hvor den pågældende modtager er hjemmehørende.

Er du enig i det?"

Forespurgt til forløbet, forklarede vidnet, at han ikke erindrer andet, end at det vist var en af de sidste henvendelser fra Lisbeth Rømer. Ved udgangen af 2012 var Koncerncentret blevet splittet op igen, og den del, der så på fortolkning af gældende ret – hvilket var, hvad Lisbeth Rømers henvendelse vedrørte – var blevet flyttet tilbage til SKAT i det, der hed JURA, mens departementet igen var blevet et klassisk departement med ministerbetjening og udarbejdelse af lovforslag, samrådstaler osv. Derfor skrev han og Andreas Bo Larsen til hende, at hun ikke længere kunne skrive til dem i departementet, da de ikke længere behandlede den type opgaver. Hun skulle i stedet rette henvendelse til fagkontoret i SKAT JURA.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5033 (2013-02-08 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'transparente enheder', Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 8. februar 2013 til Lise Bo Nielsen):

"T.O.

Svar på telefonisk henvendelse fra Lisbeth Rømer vedrørende styresignalet om nettoindeholdelse på udbytter til hovedaktionærer som Andreas og jeg lavede tilbage i 2011.

…

Andreas og jeg er blevet oplyst om, at det bindende svar omhandler en situation, hvor der mellem det danske udloddende selskab og hovedaktionærerne ligger en "enhed" i udlandet. Vi svarer alene generelt om forståelsen af KSL § 2. For fremtiden vil hun blive henvist til JURA."

Foreholdt, at dette svarer til det, Andreas Bo Larsen den 10. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, forklarede vidnet, at grundlæggende fulgte de bare strukturen. Det var ikke, fordi de ikke ville svare, men nu var det bare ikke længere dem, der skulle svare på den slags.

27. juni 2013 – indkaldelse til møde fra Jens Brøchner vedrørende "Beskatning af udbytte"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5088 (2013-06-27 (2) - Indkaldelse til møde den 27. juni 2013 fra Jens Brøchner vedr. 'Beskatning af udbytte'), hvoraf fremgår, at Jens Brøchner havde indkaldt vidnet, Ivar Nordland, Lise Bo Nielsen og Birgitte Christensen til et møde hos departementschefen den 27. juni 2013 kl. 9.30-10.00 med emnet "Beskatning af udbytte".

Forespurgt, om vidnet husker, hvad mødet gik ud på, forklarede vidnet, at det bliver gætteri. Ser man på personsammensætningen, kan det være, fordi de havde fået at vide, at det var muligt at omgå udbyttebeskatningen. Han er ret sikker på, at det intet havde med refusioner at gøre. I den periode blev han sat til at lave et lovforslag, som endte som selskabsskattelovens § 2. Det var en helt ny bestemmelse, som skulle forhindre, at man kunne etablere sig med et mellemholdingselskab for at undgå at betale kildeskatter. Det kunne man kun gøre i koncernforhold, og grundlæggende gik det ud på, at man prøvede at lave skattepligtige udbytter om til skattefrie gældsbetalinger. Det kunne meget vel være det, som mødet vedrørte, for det var noget, han lavede i tæt samarbejde med Lise Bo Nielsen og Ivar Nordland. Det var sådan et lovforslag, der aldrig kom i ekstern høring. Det kom snigende ind, og det kom heller aldrig på lovprogrammet, fordi de simpelthen skulle lukke hullet. Der var mange møder omkring dette. Han tror, at det var omkring maj-juni 2013. Derfor kunne det godt være det, som mødet vedrørte.

Vidnet blev foreholdt, at SIR en måned tidligere havde afgivet deres 2013-rapport, og forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013).

Forespurgt, om vidnet husker, om det var et emne, der blev bragt op af nogen af mødedeltagerne, forklarede vidnet, at det er to forskellige ting, der slet ikke har noget med hinanden at gøre. Han kendte heller ikke rapporten. Forespurgt, om han erindrer, om nogen bragte rapporten op, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om vidnet på nogen måde var inde over den lovændring, der vedrørte harmonisering af angivelsesfristen og indberetningsfristen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om det var, fordi lovændringen vedrørte Proces, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var inde over en udvidelse af indberetningspligten, samtidig med at man sammensmeltede angivelsen og indberetningen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet var inde over tiltag i forhold til tvungen TastSelv på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet var inde over formaliseringen af tilladelsesordningen, forklarede vidnet, at det var han.

Forespurgt, om vidnet var inde over ændringen af rentefristen til 6 måneder i kildeskattelovens § 69 B i sommeren 2012, forklarede vidnet, at det var han.

Forespurgt, om vidnet mener, at der var andre væsentlige ændringer, som undersøgelseskommissionen bør være opmærksom på, forklarede vidnet, at det tror han ikke.

Formalisering af tilladelsesordningen

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var sagsbehandler på processen vedrørende formaliseringen af tilladelsesordningen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det i virkeligheden også var det, han i sin besvarelse i november 2011 varslede med bemærkningen om, at der var noget undervejs, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad problemet var, og hvorfor den tidligere administrative praksis blev bremset, forklarede vidnet, at i forlængelse af mødet den 22. september 2010 kom Bente Klein Fridberg hen til ham og bad om en drøftelse. Hun havde tidligere ringet og sagt, at der var den her bekendtgørelse, og at hun var i tvivl om, hvorvidt de overhovedet måtte benytte en bestemt nettoindeholdelsesmodel. Nettoindeholdel-

sesmodellen gik ud på, at hvis man var en fysisk hovedaktionær, der boede i udlandet og ejede et dansk selskab, kunne man få lov til – under visse betingelser – at få nettoindeholdelse, når selskabet udbetalte udbytte til den pågældende i udlandet. Det ville sige, at hvis man valgte at flytte til fx Tyskland, men beholdt selskabet, der stadig eksisterede og udbetalte udbytte, så kunne man lave en nettoindeholdelsesmodel. Bente Klein Fridberg spurgte i den forbindelse om to ting. Den ene var, at hun var i tvivl om, hvorvidt der i bekendtgørelsen var tilstrækkelig hjemmel til at have en sådan ordning. Det kunne han ikke svare på, da han først skulle undersøge det. Derudover udtrykte hun bekymring, fordi hun kunne se, at oplysningerne om, hvem der havde fået lov til en sådan nettoindeholdelsesmodel, egentlig bare var skrevet ned på et stykke papir og ikke var inde i nogen systemer. Han sagde til hende, at det ikke lød rart, og det var også det, der bekymrede hende. Hun spurgte ham, om hans enhed kunne tage det med, når nu de havde kontakten vedrørende alle de andre sager. Han spurgte lidt mere ind til, om hun vidste, hvad det var for betingelser, tilladelserne var givet under, men det var også meget usikkert. Efter mødet den 22. september 2010 kunne de så konstatere, at det ikke så godt ud. Der var overhovedet ikke styr på, om der var givet tilladelser til hovedaktionærerne ud fra samme vilkår, hvilket var rimelig bekymrende. Han tog det med hjem og talte med Lise Bo Nielsen. De blev enige om at skrive til udbytteadministrationen, at det var deres opfattelse, at udbytteadministrationen skulle ophøre med at give flere tilladelser. En af grundene til Bente Klein Fridbergs henvendelse til ham var, at der var nogle, der gerne ville have fornyet deres tilladelser. De skrev derfor, at det var deres opfattelse, at udbytteadministrationen skulle stoppe med det, og så måtte de i hans enhed prøve at lave et nyt formaliseret regelsæt og i den forbindelse også sørge for, at man fik systemet på plads. Det nyttede ikke noget at have en håndskrevet liste over dem, der havde fået en tilladelse til nettoindeholdelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5015 (2010-09-28 (5) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Bente Klein Fridberg vedr. formalisering af tilladelsesordningen, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 28. september 2010 til Bente Klein Fridberg med kopi til bl.a. Lisbeth Rømer og Lise Bo Nielsen):

> *"For os at se er det afgørende, at en tilladelse knyttes op på en række betingelser (f.eks. tidsbegrænsning og dokumentationskrav) med henblik på at undgå misbrug. Betingelserne for at udstede en tilladelse skal derudover være ensartet med henblik på at skabe klarhed for både SKAT og for modtageren. Endelig er det afgørende, at tilladelserne registreres i et system, der kan håndtere relevant data, således at man til enhver tid kan identificere, hvem der har modtaget en tilladelse mv.*
>
> *Henset til behovet for, at der skabes fuldstændig klarhed over den fremtidige håndtering af tilladelsesordningen, er det vores opfattelse, at I indtil videre stiller alle*

fremtidige tilladelser i bero, herunder anmodninger om forlængelse af allerede udstedte tilladelser."

Forespurgt, om det foreholdte var vidnets svar på den dialog, der havde været på det tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad forløbet herefter var, forklarede vidnet, at hans enhed ikke havde bemyndigelse til at sige til udbytteadministrationen, at de skulle stoppe med at gøre noget. Han husker, at han, umiddelbart inden de sendte svaret, spurgte Lise Bo Nielsen, om de overhovedet kunne gøre det, og det var også derfor, at de formulerede det på den måde, at det var deres opfattelse, at udbytteadministrationen indtil videre burde stille det i bero. Beslutningen om at skrive til dem blev i sidste ende truffet af Lise Bo Nielsen. Derefter skulle de i gang med at finde en løsning. Noget af det første, der blev iværksat, var, at de fik fat i SAP-folkene, som stod for udarbejdelsen af de digitale platforme, hvor man kunne få tingene registreret. SAP-folkene brugte noget tid på at undersøge, om man kunne lave en lille platform til hovedaktionærerne. Samtidig begyndte han at indsamle dokumentation om, hvor mange det drejede sig om, og han prøvede at finde nogle af udbytteadministrationens gamle retningslinjer frem. Det gik der noget tid med. Både han og Andreas Bo Larsen lavede også andre ting, og de have meget travlt i den periode. I mellemtiden var der nogen, der reagerede udefra. Han tror, at det var FSR, der i et eksternt kontaktudvalg rejste spørgsmålet om, hvorfor de ikke kunne få tilladelserne. Han mener, at han udarbejdede en briefing i den forbindelse.

Forevist ekstraktens side 491 (2011-06-08 (4) - Briefingnotat til møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 8. juni 2011) og forespurgt, om det er den briefing, vidnet henviste til, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 492 (2011-06-08 (4) - Briefingnotat til møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 8. juni 2011, afsnit " Individuelle tilladelser"):

"Begrundelsen for at stille tilladelsessystemet i bero er, at der pt. ikke eksisterer et system, der kan håndtere tilladelserne, og at der ikke er nedskrevne retningslinjer for udstedelse af tilladelser."

Vidnet forklarede, at på grund af arbejdsmængden måtte nogen prioritere opgaverne, og dette var så en af dem. Det var en lidt underlig sag. Den var kommet ind via ham, men grundlæggende handlede det om tilrettelæggelsen af arbejdet for udbytteadministrationen, så i princippet lå det i Proces, hvor Andreas Bo Larsen sad. Men netop på grund af arbejdspresset endte det med at blive en fælles sag, som han og Andreas Bo Larsen skulle lave.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 607 (2012-01-11 - Intern høring af udkast til styresignal vedr. tilladelsesordningen, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 11. januar 2012 til Richard Hanlov, Jette Zester, Lisbeth Rømer og Bente Klein Fridberg med kopi til Lise Bo Nielsen og Andreas Bo Larsen).

Vidnet forklarede, at de på det tidspunkt havde lavet et udkast, og fordi det skulle sendes ud som et styresignal, valgte de at involvere bl.a. nogle af dem, der sad i Det Eksterne Kontaktudvalg, så de kunne se, hvad der var på vej, og således at de havde en mulighed for at indrette sig og komme med kommentarer.

Forespurgt, hvordan retningslinjerne, de endte med at udarbejde, afveg i forhold til den tidligere praksis, forklarede vidnet, at retningslinjerne blev udarbejdet ud fra en betragtning om, at det skulle være muligt for en hovedaktionær at få adgang til en nettoindeholdelsesmodel, men at de samtidig også skulle sikre sig mod misbrug i den forbindelse. Det handlede derfor meget om at skabe nogle rammer, der gjorde, at hvis der var en, der trådte forkert, så røg vedkommende ud af systemet. Derudover var de også meget optaget af, at det var det danske udloddende selskab, der kom til at hæfte, hvis noget gik galt. Det var også sådan, det var tidligere, og det var forudsat i den hjemmel, de arbejdede med. Forespurgt, om det var, så myndighederne havde noget at tage fat i, forklarede vidnet, at det var det. Man kan ikke rigtig tage fat i en udlænding, da det er betydelig sværere. Det var derfor centralt, men det skulle selvfølgelig også være operationelt, og det mente de, at det var.

Forespurgt, om vidnet husker, at der på et tidspunkt var nogle ønsker om, at juridiske personer også skulle omfattes, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad holdningen var i hans enhed, forklarede vidnet, at den var, at det kun burde være fysiske personer, for der vidste man præcist, hvem man havde med at gøre. Hvad et selskab er, kan forstås på mange måder i mange lande, og lige pludselig kan det blive opfattet som en transparent enhed. Det var alt for kompliceret at operere med.

Forespurgt, om vidnet, efter de havde formaliseret styresignalet, var involveret, eller om han var bekendt med problemer eller lignende, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Forevist ekstraktens side 4701 (2012-05-02 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012) og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnet, der udarbejdede denne forelæggelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad hans rolle var i forhold til lovændringen, forklarede vidnet, at det var at udarbejde forelæggelsen. Selve det at skrive lovforslaget var der en anden kollega i hans kon-

tor, der gjorde. Forespurgt, om det var Mogens Jonas Rasander, bekræftede vidnet dette. Grunden til, at det var vidnet, der skrev forelæggelsen, var, at han stort set siden 2007 havde været involveret i kapitalfondsprojektet om gennemstrømning. Det var ham, der havde retssagerne inde i departementet, og det var også ham, der havde kontakten til Kammeradvokaten. Det var Mogens Jonas Rasander, der skrev det tekniske omkring § 69 B, men han bad vidnet om at udarbejde forelæggelsen, fordi det begyndte at blive meget teknisk i forhold til omdrejningspunktet for deres argumentation omkring den retmæssige ejer i gennemstrømningssagerne. Derfor var det mest naturligt, at det var vidnet, der præsenterede sagen for ministeren, og at der så var nogle andre, der lavede det tekniske arbejde i forhold til lovgivningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5158 (2012-05-14 - E-mail fra Mogens Jonas Rasander til bl.a. Lise Bo Nielsen med udkast til ændringsforslag til L173, sendt til Ivar Nordland, Lise Bo Nielsen, Jakob Ulrik Wassard Schou, Hans Wørmer, Per Hvas, Kaj-Henrik Ludolph, Bjørg Lilja, Andreas Bo Larsen, Mona Søvsø og Poul Christensen):

> *"Emne: Foreløbigt udkast til ændringsforslag vedr. forrentning og sikkerhedsstillelse for kildeskattekrav*
>
> …
>
> *Kære alle*
>
> *Vedlagt udkast til ændringsforslag (ny KSL § 69 B)*
>
> *Bemærkninger er meget velkomne.*
>
> *Forslaget skal fremsættes på mandag og skal derfor lægges til ministeren senest i overmorgen – onsdag."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at der med den foreholdte e-mail var vedlagt en tekst med lovforslaget, som umiddelbart meget ligner den endelige tekst, men at der i den endelige tekst indgår et afsnit, som ikke var med i det oprindelige dokument.

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der*

ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."

Forespurgt, om vidnet var inde over den foreholdte tekst, eller om han ved, hvem der var inde over den, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han kan huske, at han fik teksten sendt rundt, og at han læste den igennem. Det var ikke noget, han faldt over i den sammenhæng. Forespurgt, om han læste det oprindelige tekstbidrag igennem i sin helhed, forklarede vidnet, at det gjorde han højst sandsynligt. Forespurgt, om han var inde i lovgivningsprocessen undervejs, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han var. Det blev kørt af Mogens Jonas Rasander.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke reflekterede over det, der var anført om kontrol, fordi hans opfattelse på det tidspunkt var, at man foretog kontrol i materiel henseende i udbytteadministrationen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet, da loven blev vedtaget, var inde over implementeringen, og hvordan man fulgte op på de muligheder, som loven gav, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var ikke hans område.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde en tovholderfunktion i forhold til Kammeradvokaten, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det var en del af grundlaget for loven, at man ønskede noget med sikkerhedsstillelse, forklarede vidnet, at det – kort fortalt – gik ud på, at i kapitalfondssagerne ønskede skattemyndighederne, at der blev betalt skat af renter og af udbytter. Da rentesagerne kom i Landsskatteretten, vandt skattemyndighederne alle sagerne, og det var således modparterne, der indbragte sagerne for domstolene. I udbyttesagerne tabte skattemyndighederne derimod i Landsskatteretten, og det var derfor Skatteministeriet, der indbragte sagerne for domstolene. Før lovændringen – dvs. før § 69 B – var det således, at selskaberne kunne vælge at indbetale den krævede kildeskat, selv om de opponerede mod det og kørte sagerne. Reglerne var på det punkt sådan, at når skattemyndighederne så tabte i den administrative klageinstans, skulle de tilbagebetale det indbetalte beløb, fordi de ikke længere havde ret til at beholde det, uanset at myndighederne rent faktisk indbragte sagerne for domstolene. Det helt centrale i hurtigt at lave lovændringen var, at myndighederne skulle sikre sig. Det nyttede jo ikke noget, at myndighederne skulle udbetale pengene til nogle ejere, som de ikke anede, hvem var. Det købende selskab var – som tidligere forklaret – typisk et Luxembourg-selskab, men bag det lå måske hundredvis af investorer på eksotiske øer, som myndighederne ikke kunne få at vide, hvem var. Det gjaldt derfor om, at hvis myndighederne efterfølgende vandt sagerne ved domstolene, skulle de have sikkerhed for, at de kunne få de penge, som de tidligere havde tilbagebetalt i henhold til reglerne. Derfor lavede de den pågældende lovændring, hvor man sikrede sig, at der

var en sikkerhedsstillelse. Det var det, der var kernen i det. De skulle sikre sig, at de kunne få deres krav betalt, hvis de endte med at vinde sagerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"§ 69 B.*
>
> …
>
> *Stk. 3. Skønner told- og skatteforvaltningen, at udbetaling på det foreliggende grundlag vil indebære en nærliggende risiko for tab, kan forvaltningen kræve sikkerhedsstillelse af modtageren. Told- og skatteforvaltningen kan kun kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet om indeholdelse af kildeskat er omtvistet og ikke endeligt afgjort ved en administrativ klageinstans eller domstolene."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at formålet med denne bestemmelse var, at myndighederne – når Kammeradvokaten havde været banen, og de beskrevne problemstillinger var opstået i forbindelse med, at de administrativt havde tabt en sag – kunne udbetale pengene med sikkerhed for, at de kunne få pengene tilbage, hvis domstolene nåede til et andet resultat, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det således ikke var tanken, at det var noget, man skulle implementere i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var det ikke.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt til vidnets kendskab til TRACE, og hvornår han blev introduceret til TRACE, forklarede vidnet, at han ikke på noget tidspunkt har arbejdet med det. Forespurgt, om det kun var i dialogen med udbytteadministrationen og med vidnets kollega i september-oktober 2011, at TRACE blev berørt, forklarede vidnet, at TRACE var noget, der lå hos Andreas Bo Larsen og ikke hos ham. Han deltog heller ikke i møder i OECD om det.

Forevist ekstraktens side 2022 (2015-12-01 - Notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora udarbejdet til brug for Rigsrevisionen) og forespurgt, om det er vidnet, der med initialerne "JWS" er anført som forfatter, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2022-2023 (2015-12-01 - Notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora udarbejdet til brug for Rigsrevisionen):

"Anmodning 6.5 fra Rigsrevisionen

"Der ønskes et notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora, ex i EU regi, nordisk samarbejde og IOTA (Intra-european organisation of tax administrations) m.fl. Notatet bedes redegøre for i hvilket omfang refusion af udbytteskat og evt. svindel hermed har været på dagsordenen, herunder det nordiske pilotprojekt/samarbejde i forbindelse med TRACE."

…

I forbindelse med TRACE-ordningen i OECD blev der nedsat en nordisk TRACE-gruppe. Gruppen virkede som en slags følgegruppe i forhold til arbejdet i OECD med TRACE-ordningen. Blandt emnerne i gruppen var drøftelser af visse af de konkrete elementer i de forslag, som blev behandlet i OECD, udveksling af synspunkter vedrørende fordele og ulemper ved TRACE og udveksling af overvejelser om eventuel gennemførelse af TRACE i de enkelte lande. Gruppen holdt fire møder mellem december 2010 og oktober 2011.

Det bemærkes, at den danske model med refusion af udbytteskat, herunder svindel med refusion af udbytteskat, ikke har været på dagsordenen i de internationale fora, som Skatteministeriet har deltaget i. Det, som har været dagsordenen i forbindelse med TRACE-ordningen i OECD, har primært været et spørgsmål om at lette udbyttemodtagernes og skatteadministrationernes administrative byrde i forbindelse med tilbagesøgning af udbytteskat ved en nettoindeholdelse. OECD har udsendt en manual til, hvorledes et sådant system kunne indføres, hvis landene ellers ønskede at indgå aftaler med banksektoren herom. Så vidt vides, har ingen lande endnu anvendt OECD's fremgangsmåde."

Forespurgt, hvor vidnet fik det foreholdte tekstbidrag fra, forklarede vidnet, at han med al sandsynlighed fik det fra Andreas Bo Larsen. Det er ikke noget, han selv har fundet på.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, hvornår og på hvilken måde vidnet blev bekendt med indholdet af SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han mener, at han først blev bekendt med rapporten i efteråret 2015, da skandalen rullede. Forespurgt, om han dermed ikke var involveret i nogen behandling eller opfølgning på rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, om vidnet var inde over afdækningen af den formodede svindel i efteråret 2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan og hvornår han blev involveret, forklarede vidnet, at han blev involveret august 2015. Det var muligvis den samme dag, hvor man offentliggjorde, at man stoppede al udbytterefusion. Forespurgt, om han med "offentliggjorde" mener, da det kom ud i pressen, bekræftede vidnet dette. Man bekendtgjorde, at man ville stoppe det, fordi man på det tidspunkt var blevet svindlet for 6 mia. kr. Lise Bo Nielsen kom hen til ham med et håndholdt papir og viste ham det. Han spurgte, om han måtte få det, men det måtte han ikke, fordi det var håndholdt og ville blive offentliggjort senere samme dag. Forespurgt, om papiret var en pressemeddelelse eller en ministerorientering, forklarede vidnet, at det var en kort beskrivelse af, at man mente, at man var blevet svindlet, og at man derfor havde valgt at stoppe udbytterefusionerne. Forespurgt, hvad hans efterfølgende bistand i forløbet bestod i, forklarede vidnet, at han deltog i stort set alt, der havde med det at gøre. Der gik ikke ret lang tid, efter det var blevet offentliggjort, før ministeren blev kaldt i samråd, og vidnet blev bedt om at prøve at lave et svar på samrådsspørgsmålet og skrive et spørgsmål-svar-katalog. Han svarede generelt på mange SAU-spørgsmål omkring det og var med i mange forskellige ting, primært ministerbetjening. Han blev fra 2016 også indsat i en arbejdsgruppe, som skulle komme med en rapport med forslag til modeller for, hvordan den fremtidige udbytteadministration skulle se ud.

Forespurgt til status på modellerne i dag forklarede vidnet, at man i juni 2017 politisk besluttede, at man ville arbejde videre med en kombination af det, der hed model 1 og model 2. Man skulle sådan set arbejde videre med det, og det ville så ende med en nettoindeholdelsesmodel med forskellige knapper, man kunne skrue på. Siden 2017 er der pågået et arbejde i samarbejde med Finans Danmark, hvor man har forsøgt at komme frem til en endelig løsning. Ham bekendt er der endnu ikke fundet en endelig løsning.

Forespurgt, om ikke nettoindeholdelse lidt ligner det, som Lisbeth Rømer foreslog i 2011, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Han mener, at hun foreslog noget om nettoindeholdelse i en udvidelse af VP-ordningen. Han har ikke tilstrækkelig viden om VP-ordningen til at sige, om det lige præcis var det samme. De udarbejdede i arbejdsgruppen nogle modeller for, hvordan man bedst muligt kunne foretage nettoindeholdelse, og der var flere forskellige elementer i spil. Fælles for deres forslag var, at man fortsat skulle føre kontrol. Man kunne ikke udarbejde en model, hvor det hele bare kørte. Man skulle stadig gennemføre kontroller og sikre det grundlag, man havde. Det gjaldt også i en nettoindeholdelsesmodel, som dog administrativt ville være en lettelse både for udbyttemodtagere og for skatteadministrationen. Der skulle dog stadig føres kontrol.

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår departementet blev orienteret om de afdækkede forhold, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, hvad vidnets indtryk var af bemandingen i udbytteadministrationen, da han i september 2010 indledte dialogen med dem, forklarede vidnet, at han mener, at de var 10-12 stykker, men han er ikke sikker.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnets opfattelse på det tidspunkt, at når der kom ansøgninger, blev der, inden man udbetalte, foretaget en undersøgelse af, om den enkelte ansøger var den reelle ejer, forklarede vidnet, at når han kunne se, at de sendte ham alle de komplicerede sager, så havde han en antagelse om, at der også foregik en almindelige kontrol ved siden af.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 544 (2011-10-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lise Bo Nielsen vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning').

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 545 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Almindelig refusion*
>
> *Aktionæren udfylder en dansk refusionsanmodning, oftest blanket 06.003, som påtegnes af det relevante skattevæsen, hvorefter blanketten med kopi af udbyttenota sender hertil til refusion."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte omkring sagsbehandlingen i forhold til den oplysning, som Lisbeth Rømer kom med i det foreholdte, forklarede vidnet, at han ikke tænkte så meget. Det var vel bare en meget kort konstatering, hvor hun prøvede at gøre opmærksom på, hvad almindelig refusion gik ud på. Derefter gik hun videre til noget om regnearksrefusion osv. Forespurgt, om blanketten kombineret med en påtegning fra det relevante skattevæsen efter hans opfattelse var et tilstrækkeligt grundlag for en sagsbehandling vedrørende udbytterefusion, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var ikke det billede, han havde af det. Det billede, han havde, var, at de havde fundet en masse sager frem, som hans enhed havde kigget på og vejledt dem om. Han havde ingen anelse om, hvordan det egentlige kontrolarbejde foregik hos dem, men han havde en antagelse om, at eftersom man behandlede de større sager, så måtte de sager, der ikke gav anledning til tvivl, være en del af det almindelige arbejde. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han ikke gjorde sig

overvejelser om, hvorvidt bemandingen var realistisk, og at fordi de kunne frasortere de svære sager, måtte de have foretaget en eller anden form for materiel behandling, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at dialogen foregik direkte mellem Lisbeth Rømer og vidnets enhed, og forespurgt, hvorfor den ikke gik op gennem SKAT's ledelse og videre til departementet og derfra ned til vidnet, forklarede vidnet, at det ville den meget sjældent gøre. Det var jo ikke kun Regnskab 2, de hjalp. Hvis der var et kontor i driften, som havde et problem, og som manglede vejledning i forhold til noget juridisk, var det normale, at de sendte det ind til hans enhed, som så kiggede på det. Typisk kom der også kopi til en kontorchef for at få kontoret med. Forespurgt, om ikke dialogen med Lisbeth Rømer var anderledes end vejledningen om svære juridiske spørgsmål, fordi det dybest set var en anmodning om at få mere nettoafregning, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer godt kunne have gået via sit eget system, men han tror, at hun sendte det til dem, fordi de havde haft den løbende dialog. Forespurgt, om det således ikke var noget, de reflekterede over, da de fik henvendelsen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De kiggede på henvendelsen og svarede på hendes spørgsmål.

Koncerncentrets tilsyn med SKAT

Forespurgt, hvor i Koncerncentret det generelle tilsyn med SKAT efter vidnets opfattelse var placeret, og hvordan man håndterede det, forklarede vidnet, at det har han ingen anelse om.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der var to spørgsmål, og forespurgt, om svaret gælder begge spørgsmål, hvor det første var, hvor tilsynet lå henne, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvor det lå på det tidspunkt. Efter 2013 lå det i departementet, hvor man lavede to afdelinger: Koncernstyring og den traditionelle Jura og Samfundsøkonomi, som han selv sad i. Han mener, at tilsynet med SKAT i dag ligger i den søjle, der hedder Koncernstyring, men det blev vist først etableret omkring 2013.

Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen i dag

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem der har ansvaret for nettoindeholdelse i det nye system, som er under overvejelse, men som endnu ikke er implementeret, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvordan det nye system bliver. Han ved det ikke. Forespurgt, om han ved, hvad der er i støbeskeen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han forlod det, da han den 6. maj 2019 skiftede til Skattestyrelsen. Der er stadig et par modeller i spil, men de er lidt forskellige, og han ved ikke, hvad det ender med, og hvor langt man er kommet. Der er to mo-

deller. Den ene er, at det er bankerne, der hæfter for, at en refusion er korrekt. Dvs. at bankerne ved, hvem der er den retmæssige ejer, og hvis det skulle vise sig ikke at være tilfældet, er der en hæftelsesmodel. Den anden måde at gøre det på vil være, at der fx er en italiener, der går ind i sin bank – dvs. depotbanken – for at købe nogle danske børsnoterede aktier. Han skal så afgive en lang række oplysninger til depotbanken, som sørger for, at oplysningerne går gennem alle de mellemliggende led af banker og havner i SKAT. Derefter er det SKAT, der i sidste ende kan vurdere, om der er dokumentation for, at den pågældende bor i Italien og har erklæret, at han er den retmæssige ejer og ikke deltager i aktielånsarrangementer osv. I den model ligger ansvaret hos SKAT, og der vil være et lidt tungere kontroltryk i SKAT. Det er sådan, han husker de to modeller.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan man i dag håndterer refusionsansøgninger uden for nettoafregningen, forklarede vidnet, at det er han. Han har været med i mange ting og har set en masse forelæggelser. Det er virkelig den tunge vej. Forespurgt, om det er klassisk sagsbehandling i hver enkelt sag, forklarede vidnet, at man går igennem samtlige anmodninger, hvilket er naturligt nok oven på sådan en omgang. Forespurgt, om han med "går igennem" mener en tilbundsgående undersøgelse af hver enkelt anmodning og af, om vedkommende kan anses for at være beneficial owner, bekræftede vidnet dette. Han ved, at man er gået i gang med at lave en indsatsstrategi, hvor man kan begynde at vurdere, at nogle ting måske er ufarlige, men han ved ikke, hvorvidt det er implementeret.

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet ved, hvordan SIR-rapporterne blev modtaget i Koncerncentret og departementet, og om der var en særlig enhed, som modtog rapporterne, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev af advokat René Offersen foreholdt fra ekstraktens side 5141 (2010-12-16 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Bente Klein Fridberg vedr. klage over 'fælles afgørelse', Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 16. december 2010 til Bente Klein Fridberg):

"Selvom rådgiver skulle have indsendt en fælles anmodning om tilbagebetaling af kildeskat, er SKAT forpligtet til at lave individuelle agterskrivelser og afgørelser, når der er tale om individuelle enheder."

Foreholdt, at vidnet i det foreholdte beskrev, at en agterskrivelse er en kontradiktion, hvor man sender udkastet ud, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5142 (2010-12-16 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Bente Klein Fridberg vedr. klage over 'fælles afgørelse'):

"Vedrørende de øvrige 4 selskaber skal der udarbejdes en begrundelse, der passer til det enkelte investeringsinstitut/forening. Der kan umiddelbart træffes afgørelse på det foreliggende grundlag."

Foreholdt, at vidnet i det foreholdte skrev, at der skulle gives en begrundelse, og forespurgt, om det var en begrundelse i forvaltningsretlig forstand, forklarede vidnet, at det var det. Der skulle gives en individuel begrundelse til hver enkelt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5142 (2010-12-16 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Bente Klein Fridberg vedr. klage over 'fælles afgørelse'):

"Hvis I er i tvivl om, hvorvidt de øvrige 4 selskaber skal kvalificeres som en udloddende investeringsforening eller et investeringsselskab, kan I rette henvendelse til PWC, og bede dem om at redegøre for, hvorledes de mener enhederne skal kvalificeres. Det er PWC's anmodninger, og de må alt andet lige være de nærmeste til at vide, hvilke danske enheder de anser dem for sammenlignelige med."

Forespurgt, hvad dette vedrørte, forklarede vidnet, at det grundlæggende var et spørgsmål om sagsoplysning. Hvis man var i tvivl om noget, skulle man bede dem om at bidrage til at oplyse sagen. Det påhvilede den part, som var på den anden side. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var ansøgeren, der skulle spørges om det, forklarede vidnet, at hvis nogen fx beder om at få en eller anden tilkendegivelse om en retsstilling, så må de underbygge, hvorfor de mener, at de er berettiget til det.

Opgavefordelingen i departementet

Forespurgt af advokat René Offersen, om det er korrekt forstået, at vidnets kontor, Selskab og aktionær, havde den materielle del, bekræftede vidnet dette. Forespurgt,

om det er korrekt forstået, at kontoret Proces og Administration havde kontroldelen og processen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at kernen i det, han rådgav om, var, hvad der gjaldt materielt skatteretligt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor det lå henne, hvis man skulle se på, hvilke konkrete dokumenter man skulle tilvejebringe, forklarede vidnet, at det lå i Proceskontoret, da det var dem, der tog stilling til, hvornår man havde tilstrækkelig dokumentation. Forespurgt, hvor arbejdet med nettoindeholdelse hørte hjemme, og om det hørte hjemme i Selskab og aktionær eller i Proces og Administration, forklarede vidnet, at det hørte hjemme i Proces og Administration. Forespurgt, om vidnet dermed ikke har arbejdet med nettoindeholdelse som problematik i den her forbindelse, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, om hans aktuelle viden om nettoindeholdelse skyldes, at han fra 2015 i høj grad blev sat til at hjælpe med at rydde op i det og var med tværgående, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 2022 (2015-12-01 - Notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora udarbejdet til brug for Rigsrevisionen) og forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt – da han udarbejdede notatet efter bidrag fra Andreas Bo Larsen – havde fået den beskrevne tværgående og opsamlende rolle, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnets involvering skyldtes den tværgående rolle, som han fik, da skandalen rullede, bekræftede vidnet dette.

Nettoindeholdelse

Vidnet blev forevist ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011) og foreholdt, at det var den e-mail, hvor Lisbeth Rømer udtrykte en ikke fuld tilfredshed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 545 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Nettoafregningen kaldes VP ordningen."*

Forespurgt, om det var Lisbeth Rømer, der kaldte nettoafregningen for VP-ordningen, bekræftede vidnet, at det var hendes terminologi. Forespurgt, om det var derfor, de brugte det som overskrift i deres svar, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de således ikke selv brugte betegnelsen, bekræftede vidnet dette. De prøvede at formulere deres svar, så det sprogligt hang sammen med det, hun spurgte om, og så det var genkendeligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 546 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Intern Revisions undersøgelse af udbytteskatteadministrationen

Den 10. maj 2010 sendte Intern Revision en rapport til Peter Loft om bl.a. refusion af udbytteskat til udenlandske aktionærer. Undersøgelsen var sat i værk fordi der i Departementet var en opfattelse af, at der blev refunderet mere udbytteskat end der blev indeholdt.

Samtidig pegede Intern Revision på den uhensigtsmæssighed, som det overordnede regelsæt for udbytteskat i almindelighed, medførte: Udbytteangivelse og betaling kører i et spor og indberetning af udbyttemodtagere som giver automatisk godskrivning af udbytteskatten i et andet spor.

En i anledning af rapporten nedsat arbejdsgruppe har fremsat et forslag til sammensmeltning af udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere, hvilket forventes gennemført for ikke VP administrerede selskaber snarest (1.1.2012). Det vil sige for de selskaber som indberetter udbyttemodtagere på papir eller TastSelv."

Forespurgt, hvad det var, der i det foreholdte blev fremhævet af Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det var det, hun hele tiden havde sagt med, at det var uhensigtsmæssigt, at man havde en angivelse af en udbytteskat, og at der så først året efter kom oplysninger til SKAT om, hvem udbyttemodtagerne var. Der var således en mellemperiode, og det var det, der lå i Proces og Administration, og som de også lovgav om eller lavede bekendtgørelser om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,"

Forespurgt, om ikke det var den problematik, forklarede vidnet, at det lige præcis var den problematik. Man havde en periode, hvor udbytteadministrationen havde svært ved at gennemskue, hvem der var hvad, og derfor kunne både aktieudbyttemodtageren og depotbanken bede om at få en refusion, og derved fik man en dobbeltrefusion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"

Forevist det tidligere foreholdte fra ekstraktens side 546 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning') og forespurgt, om Lisbeth Rømer i dette notat skrev noget som helst om kontrol med refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at det stod der ikke noget om, i hvert fald ikke i den del. Der stod ikke noget om kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 546 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Udfordringer"

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede det, når Lisbeth Rømer skrev "Udfordringer", forklarede vidnet, at han forstod det som nogle uhensigtsmæssigheder, hvor der måske kunne gennemføres forbedringer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 546 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Refusioner"

Forespurgt, hvad vidnet forstår ved Lisbeth Rømers brug af overskriften "Refusioner", forklarede vidnet, at det vedrørte forskellen mellem angivelser og indberetninger. Foreholdt, at Lisbeth Rømer brugte overskriften "Refusioner", forklarede vidnet, at han vil tro, at hun mente anmodninger om refusion på blanket. Forespurgt, hvad Lisbeth Rømer herefter adresserede i afsnittet, forklarede vidnet, at hun adresserede forskellen mellem angivelsen og indberetningen.

Vidnet blev forevist det tidligere foreholdte fra ekstraktens side 547 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning') om "Nettoafregning".

Foreholdt, at Lisbeth Rømer også havde en anden udfordring omkring nettoafregning, og forespurgt, om hun i det foreviste skrev om nettoafregning i almindelighed, eller om hun skrev om nettoafregning i en bestemt sammenhæng, forklarede vidnet, at han vil tro, at hun skrev om det generelt. Foreholdt, at hun skrev om administrationen af depoter, forklarede vidnet, at det må være VP-ordningen. Foreholdt, at hun spurgte til danske depoter, og at hun adresserede det forhold, at der var en udenlandsk administrerende bank, som indberettede, og som ikke var beneficial owner,

forklarede vidnet, at det må være omnibusdepoterne. Forespurgt, om hun i dette afsnit anførte det som en udfordring, at de ikke gennemførte nogen form for materiel kontrol, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 547 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Fordele*
>
> *Refusioner*
>
> *I teorien er der god mulighed for at styre refusioner, men dette gælder ikke i virkeligheden. Risikoen for at udbetale flere refusioner på samme aktiepost er stor…"*

Forespurgt, hvilken problematik Lisbeth Rømer rejste med det foreholdte, forklarede vidnet, at det var problemstillingen omkring angivelse og indberetning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 547 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"… og systemerne kan ikke styre det i tilstrækkeligt omfang, fordi aktieadministrationen i vid udstrækning anvender fælles depoter (omnibus o. lign.)."*

Vidnet forklarede, at det foreholdte vedrører omnibusproblematikken.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011).

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at afsnittet om VP-ordningen ikke var hans bidrag, at nettoindeholdelse lå i et andet kontor, og at han ikke beskæftigede sig med TRACE, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvorfor vidnet i afsnittet om "Refusioner" skrev noget om renteloven, forklarede vidnet, at det gjorde han, fordi Lisbeth Rømer ved flere lejligheder havde følt sig presset, hvilket man også kunne se af de tidligere foreholdte e-mails. Hun følte sig presset af 30-dagesfristen, der medførte, at hvis ikke man svarede inden 30 dage, løb der renter på, og det havde hun ikke lyst til skulle ske i hendes sager. Som en form for hjælp til hende undersøgte de rentereglerne nærmere, og som det fremgår, var der, hvis man ikke havde et tilstrækkeligt grundlag for at udbetale refusion, efter deres mening mulighed for at spørge ansøgeren og dermed suspendere fristen, indtil man havde fået tilstrækkeligt materiale til at træffe en afgørelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 560-561 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011):

> *"… såfremt SKAT vurderer og begrunder, at det er nødvendigt med yderligere oplysninger for at kunne bedømme kravets berettigelse. Dette er vel særligt relevant i de situationer, hvor der findes anledning til at spørge den, der anmoder, om anmoder er den retmæssige ejer."*

Forespurgt, hvad det foreholdte betyder, forklarede vidnet, at det var det, de hele tiden havde sagt til udbytteadministrationen om, at hvis de var i tvivl om, hvorvidt det, der blev anmodet om, rent faktisk var korrekt, eller i tvivl om hvem der var den retmæssige ejer, kunne de suspendere fristen, således at de 30 dage ikke løb, og de ikke endte med at skulle betale renter. Det forudsatte naturligvis, at der blev gjort noget aktivt for at få indhentet oplysningerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011):

> *"Jeg er meget ked af at erfare, at der ikke er opbakning til mere nettoafregning."*

Forespurgt, om vidnet kunne gøre noget ved dette, forklarede vidnet, at det kunne han ikke. Det var ikke noget, han havde indflydelse på. Forespurgt, om det lå i hans kontor, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011):

> *"Det er fortsat min opfattelse, at med krav om indberetning af benefical owner for at få nettoafregning er vi bedre hjulpet end med refusionerne, som er mere i blinde."*

Forespurgt, om det var forkert, hvad Lisbeth Rømer skrev i det foreholdte, forklarede vidnet, at begge dele krævede kontrol. Det er klart, at der kunne være en administrativ lettelse ved nettoafregning, men begge dele forudsatte stadig en kontrol.

Kapitalfondskomplekset

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4701 (2012-05-02 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012).

Foreholdt, at der den 30. april 2012 blev afholdt et møde med Kammeradvokaten, og forespurgt, hvem der deltog i dette møde, forklarede vidnet, at det gjorde han selv. Han kan forestille sig, at Ivar Nordland også deltog, fordi han også var meget inde over de sager. Foreholdt, at det fremgår af forelæggelsen for ministeren, at man adresserede et konkret selskab, og forespurgt, om vidnet kan sige noget om det beløbsmæssige omfang af den problematik, som det drejede sig om, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der samlet set lavet forhøjelser for lige godt 22 mia. kr., og det var så skatten af dette, som skattemyndighederne i givet fald kunne få tilbage. Skatten ville komme til at ligge et eller andet sted mellem 15 og 28 %. Skatteprovenuet ville derfor ligge på omkring 5-6 mia. kr., hvis de vandt sagerne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det problem, der blev adresseret i det foreviste, ikke rettede sig mod et enkelt selskab, men var en generel problematik for et større kompleks, bekræftede vidnet dette. Det var møntet på kapitalfondsprojektet.

LISE BO NIELSEN

Kl. 11.45 mødte Lise Bo Nielsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som kontorchef i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi i enheden Selskab og aktionær, og at hun siden januar 2013 har været ansat som kontorchef i Skatteministeriets departements afdeling Lovgivning og Økonomi i enheden Selskab, Aktionær og Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at hun var placeret i Nicolai Eigtveds Gade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun er uddannet cand.jur.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for 2010 forklarede vidnet, at hun blev ansat i Skatteministeriet i Landsskatteretten, da hun blev færdig som jurist i 1986, og at hun flyttede til departementet i 1988, hvor hun har været siden. Hun blev udnævnt kontorchef i 1995 og har siden da været kontorchef i forskellige lovgivningskontorer. Hun har beskæftiget sig med mange forskellige skatteretlige emner, men de seneste mange år har hun primært beskæftiget sig med kapitalgevinstbeskatning og selskabs- og erhvervsbeskatning. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt har siddet i et ekspeditionskontor, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste leder i perioderne fra 2010-2012 og fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at det fra 2010-2013 var afdelingschef Birgitte Christensen, og at hun i den periode også refererede til afdelingschef Otto Brøns-Petersen. Fra 2013 og frem var Birgitte Christensen fortsat den juridiske afdelingschef. Derudover var der flere samfundsøkonomiske afdelingschefer. Der var Otto Brøns-Petersen, Jakob Hald, Mads Diness Jensen, og i øjeblikket er hendes afdelingschef Michael Skaarup.

Forespurgt, om der for vidnets to afdelingschefer var et kollektivt og solidarisk ansvar, eller om der var aftalt en magt- eller kompetencedeling, i forhold til hvem vidnet refererede til, forklarede vidnet, at afdelingscheferne dækkede forskellige områder. Den ene havde den juridiske kompetence, og den anden havde den samfundsøkonomiske kompetence. Nogle sager vedrørte begge dele, mens andre sager udelukkende vedrørte noget juridisk, så det varierede fra sag til sag, hvem hun refererede til. Forespurgt, om det var hendes vurdering som kontorchef, hvem hun refererede til, hvis der opstod behov for at bringe noget videre, forklarede vidnet, at det var et spørgsmål om sagens karakter, dvs. om sagen vedrørte jura eller samfundsøkonomi. Der var også samfundsøkonomer ansat i kontoret, og de havde også sager, som udelukkende vedrørte samfundsøkonomi.

Foreholdt, at en af vidnets medarbejdere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var en periode i begyndelsen af 2010, hvor man flyttede en opgave fra SKAT ind, og hvor der var to kontorchefer, der arbejdede parallelt, og forespurgt, om der var en aftalt arbejdsdeling mellem dem, forklarede vidnet, at der ikke var nogen formel arbejdsdeling, men at Erna Christensen kom fra SKAT's juridiske afdeling og naturligt havde mere forståelse for den del af butikken, hvorimod vidnet havde siddet i departementet gennem længere tid. Selve lovgivningsarbejdet var derfor ikke Erna Christensens men vidnets kernekompetence, og der var derfor en naturlig arbejdsdeling. Samtidig talte de løbende om sagerne. Forespurgt, hvor længe vidnet og Erna Christensen var kontorchefer parallelt, forklarede vidnet, at det var de i hele perioden, frem til strukturen blev adskilt igen. Forespurgt, om Erna Christensen på det tidspunkt vendte tilbage til SKAT, forklarede vidnet, at det me-

ner hun, men at Erna Christensen i øvrigt også gik på pension omkring det tidspunkt.

GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET

Forespurgt, om man i Jura og Samfundsøkonomi havde retningslinjer for, hvordan man håndterede det, når der skulle laves ny lovgivning, eller eksisterende lovgivning skulle tilpasses, forklarede vidnet, at lovgivning kan opstå på mange måder. Det kan være på basis af politiske forhandlinger, og det kan være på basis af en dom, man skal reagere på. Det kan også være implementering af EU-lovgivning. Baggrunden for at påbegynde arbejdet med et lovforslag kan således variere meget. Der kan også være ønsker fra forvaltningen. Derudover er der både en proces internt i ministeriet og en regeringsproces. Dvs. at når der skal lovgives, kører der en proces, hvor lovforslaget – hvis der fx er økonomi involveret – skal forbi regeringens Økonomiudvalg, og inden det fremsættes, skal det i ministerudvalg og forskellige andre ting. Der foretages også ekstern høring, og man laver typisk en tidsplan over et lovforslags forløb. Forespurgt, om de har en proces, inden de sætter arbejdet i gang, forklarede vidnet, at når de forbereder lovforslaget, er de også nødt til at se på, hvornår det skal fremsættes, og om det skal fremsættes i åbningsugen. Der er nogle politiske ønsker om at lette Folketingets arbejde, så der er en nogenlunde spredning i lovforslagene, men også således at der er en del, der fremsættes i åbningsugen. Der kan således være krav om, at man meget gerne vil have et lovforslag fremsat i åbningsugen i oktober, og det giver en vis tidsplan, for så regner departementet bagud for at finde ud af, hvor hurtige de skal være. Derudover er der også krav om, at lovforslag skal i minimum 4 ugers høring eksternt, og det er de også nødt til at lægge ind. Der afsættes desuden 14 dage til Justitsministeriets lovteknik, og de har også selv en intern lovteknik i Skatteministeriet. Der er således mange skridt i behandlingen af et lovforslag.

Foreholdt, at Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou den 10. og 11. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der i virkeligheden var to parallelle kontorer, hvor Andreas Bo Larsens kontor havde fokus på det processuelle, mens vidnets kontor havde fokus på de materielle regler, og forespurgt, om det også er vidnets forståelse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var faste rammer for, hvordan og hvornår andre aktører som fx systemejere, procesejere og de enkelte fagkontorer skulle involveres, forklarede vidnet, at der også foregik en intern høring af Skatteforvaltningen. Det kørte via en hovedpostkasse i Skatteforvaltningen, som sørgede for at sende det i stjernehøring til de relevante. Som det er nu, skal de ved fremsendelsen typisk oplyse, om Skattestyrelsen og eventuelt andre styrelser skal høres. Hvis de fx kan forudse, at der er behov

for et nyt system, vil de anføre, at Udviklings- og Forenklingsstyrelsen også skal høres. Det er op til hovedpostkassen at sende lovforslaget i stjernehøring.

Forespurgt, om forløbet var det samme i perioden 2010-2013, hvor strukturen var lidt anderledes, forklarede vidnet, at dengang var der ikke forskellige styrelser. Der var kun én styrelse, og derfor var det op til SKAT selv at få dækket af i forhold til fx systemejere og procesejere. Forespurgt, om de også i den periode sendte lovforslag til en hovedpostkasse i SKAT, hvorfra lovforslagene blev videredistribueret, og det derved blev sikret, at interessenterne blev hørt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad en stjernehøring er, forklarede vidnet, at det er noget, de selv kalder det i styrelsen. Det handler om, at man sender til mange forskellige, og at der er mange forskellige, der skal involveres.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at systemunderstøttelsen på det tidspunkt ikke lå i SKAT, forklarede vidnet, at hun mener, at procesejere og systemejere var nogle personer, der var i SKAT. Forespurgt, om de derfor ikke havde direkte dialog med dem, forklarede vidnet, at hun i perioden 2010-2013 i nogle tilfælde var til møder med procesejere og systemejere. Forespurgt, om korrespondancen også foregik via hovedpostkassen, hvis systemejere og procesejere skulle inddrages, forklarede vidnet, at i den periode var samarbejdet lidt tættere, så det var muligt, at der var nogle arbejdsgrupper, hvor der var deltagelse fra begge sider.

Vidnet blev foreholdt, at et lovforslag typisk indeholder nogle afsluttende bemærkninger om de økonomiske konsekvenser med beregninger af, hvad lovforslaget vil komme til at koste. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at man samtidig med et lovforslags fremsættelse sikrede finansieringen, eller om der efterfølgende var et særskilt forløb vedrørende finansieringen, navnlig ved systemforandringer i SKAT's egne IT-systemer, forklarede vidnet, at det vil hun tro, men at det ikke var noget, hun havde med at gøre. Det var Finansministeriets økonomikontor, der sørgede for at få dækning for det. Forespurgt, om hun var inde over økonomien, forklarede vidnet, at det var hun ikke, men at de indhentede oplysninger om de økonomiske konsekvenser, fordi disse skulle fremgå af lovforslaget. Forespurgt, om det var fordi, det skule fremgå af lovgrundlaget, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der deri lå, at man havde sikret finansieringen, forklarede vidnet, at det burde den være, men at det ikke var hendes opgave.

Forespurgt, om vidnet havde faste møder, eller om der var faste regler for, hvad der skulle refereres opad i systemet til de to afdelingschefer, forklarede vidnet, at der

ikke var nedskrevne regler, men at de fleste sager, man behandlede i et departement, lagde man op. Fx skulle lovgivningssager og svar til Folketinget lægges op til ministeren, men der var ikke noget nedskrevet. Nogle ting klarede de selv.

Forespurgt, om vidnets enhed havde en rolle, når en lov eller en lovændring var vedtaget, og der skulle ske en implementering, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Forespurgt, om deres opgave var færdig, når tredjebehandlingen var afsluttet, og lovændringen havde været omkring regenten, bekræftede vidnet dette.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var inde over risikoanalyse og risikostyring i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun er bekendt med, at der var en enhed, som arbejdede systematisk med risikostyring og risikoanalyser i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at hun mener, at der var en enhed i SKAT, der arbejdede med sådanne ting. Forespurgt, om det var ude i driften og ikke i departementet eller Koncerncentret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet er bekendt med, hvad den pågældende enhed hed, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, fordi enhederne ændrede navn undervejs. Hun ved, at man lavede sådanne undersøgelser, for hun havde en medarbejder, som blev ansat i det pågældende kontor. Hun ved også, at i perioden 2010-2012, hvor hendes kontor var lidt tættere på driften, baserede Indsats' projekter o.l. sig bl.a. på nogle analyser. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om risikoanalyser eller andre redskaber indgik systematisk i lovgivningsarbejdet i hendes kontor i forhold til overvejelser om, hvorvidt der var behov for lovgivning, forklarede vidnet, at det kunne det godt. Der var ikke noget i vejen for, at SKAT meldte ind, at de mente, at der var behov for lovgivning. Det kunne de godt gøre. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det kunne være et afsæt, men at det ikke var noget, hendes kontor arbejdede systematisk med, forklarede vidnet, at det ikke var noget, de arbejdede med.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var i berøring med udbytteproblemstillingerne, og hvordan tingene foregik i udbytteadministrationen inden 2010, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i udbytteadministrationen, men at der nok har været lovforslag, der vedrørte nogle af de materielle regler omkring udbyttebeskatningen. Det har de lovgivet om adskillige gange, når der har været behov for det, eller hvis EU-reglerne på området har ændret sig. Forespurgt, om hun før 2010 var bekendt med, hvordan man håndterede udbytterefusion, herunder hvordan man håndtere-

de de forskellige måder, man kunne få udbytterefusion på osv., forklarede vidnet, at det var hun ikke.

SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Forespurgt, hvad vidnet var inde over i forløbet, der førte til SIR's 2010-rapport, og hvad baggrunden for forløbet var, forklarede vidnet, at baggrunden var, at Danmark havde fået en henvendelse fra EU-Kommissionen om, at vores regler vedrørende beskatning af investeringsforeninger var EU-stridige. Forespurgt, om hun husker, hvornår henvendelsen kom, forklarede vidnet, at det husker hun ikke præcist. Problemet var, at danske investeringsforeninger på visse betingelser var fritaget fra udbytteskat, mens udenlandske investeringsforeninger ikke kunne opnå den samme fritagelse. Det mente EU-Kommissionen var traktatstridigt, og de varslede, at de ville anlægge en traktatkrænkelsessag mod Danmark. Sideløbende med arbejdet med at svare EU-Kommissionen, så man også på, hvad man kunne gøre for at løse problemet. Man kunne i bund og grund gå to veje. Man kunne fjerne frikortet for de danske investeringsforeninger, eller man kunne give de udenlandske investeringsforeninger en skattefritagelse. En skattefritagelse af de udenlandske investeringsforeninger ville reelt medføre en skattefritagelse af alle udenlandske investorer vedrørende udbytte. I den forbindelse ville man gerne finde ud af, hvilke økonomiske konsekvenser det ville have for statskassen. Derfor havde hun nogle folk i kontoret, som via forskellige kilder – fx nationalbanktal og SKAT's egne tal – undersøgte, hvordan de kunne estimere provenutabet. I forbindelse med det arbejde var de også i kontakt med udbytteadministrationen, fordi udbytteadministrationen havde nogle tal, som hendes kontor havde behov for. Undervejs sagde en af hendes medarbejdere, at hun syntes, det var nogle underlige tal, hun fik, fordi det så ud til, at man i et enkelt år faktisk havde refunderet mere udbytteskat, end man havde fået ind. Medarbejderen syntes heller ikke, at tallene rigtigt stemte, og der var i øvrigt forskel på tallene fra de forskellige kilder, som de kunne trække på. Så det undrede de sig over.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') med angivelse af, at der i 2006 var et negativt provenu på 100 mio. kr., at der i 2007 var et positivt provenu på 40 mio. kr., og at der i 2008 var et positivt provenu på 410 mio. kr.

Forespurgt, om det er de tal, vidnet omtalte, forklarede vidnet, at de foreviste tal er taget fra Business Objects og SAP.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 76-80 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf flere beregninger fremgår.

Forespurgt, om det er de beregninger, vidnet henviste til, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var Kathrine Lange, der lavede beregningerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad de aftalte, og hvad der skete efterfølgende, da Kathrine Lange kom tilbage med de lidt besynderlige tal, forklarede vidnet, at de var i tvivl om, hvad de skulle gøre ved det. De havde problemer med at lave provenuberegningen, hvilket var relevant for den eventuelle lovgivning. Derudover syntes de også, at det så lidt mystisk ud, og de blev enige om, at de ikke bare skulle sidde på oplysningerne. De udarbejdede derfor den foreviste forelæggelse for departementschefen, hvor de indstillede, at Intern Revision skulle se på det.

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med det omtalte arbejde var i dialog med Lisbeth Rømer og hendes afdeling, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Lisbeth Rømer fortalte noget om, hvordan man håndterede udbytte, og hvilke sagsbehandlingsskridt der blev foretaget derude, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, så vidt vidnet ved. Forespurgt, hvad Lisbeth Rømers input bestod i, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer havde lavet et notat, som fulgte med sagen, ligesom hovednotatet også blev udarbejdet i samarbejde med Lisbeth Rømer.

Forevist ekstraktens side 83 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', "Notat fra Regnskab 2, Midtjylland") og forespurgt, om det var Lisbeth Rømers notat, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var de input, hun fik fra Lisbeth Rømers side, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om indstillingsnotatet var noget, de havde drøftelser om længere oppe i systemet, eller om det var noget, man besluttede på kontorchefniveau, forklarede vidnet, at hun kan se, at de undervejs orienterede Otto Brøns-Petersen. Foreholdt, at forelæggelsen er dateret den 9. oktober 2009, og forespurgt, hvad der derefter skete, forklarede vidnet, at forelæggelsen blev godkendt af departementschefen, og derefter var der nogen, der bar den videre til SIR. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var vidnet eller nogle af hendes folk, der bar forelæggelsen videre til SIR, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', notat om "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge", afsnit 1 "Refusionsordningen"):

"At udenlandske investorer over en treårig periode har ønsket at lade 0,5 mia. kr. ligge uforrentet i den danske statskasse i – i hvert fald – et år, giver imidlertid anledning til undren.

I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland."

Forespurgt, om de på baggrund af denne oplysning var inde i overvejelser om, hvorvidt tingene foregik på den rigtige måde i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det var de ikke, da det ikke var deres ansvarsområde. Som hun læser det, var det ikke et spørgsmål om, at der var noget galt med reglerne som sådan, og derfor var de ikke inde i, om der var noget lovgivningsmæssigt, de kunne gøre. Foreholdt, at det drejede sig om et ekspeditionskontor, som oplyste, at man reelt ikke var i stand til at kontrollere, om refusionsansøgere allerede havde modtaget refusion, og forespurgt, om det gav anledning til overvejelser om, hvorvidt de sagsbehandlingsregler, der gjaldt i kontoret, var overholdt, forklarede vidnet, at det ikke var deres ansvarsområde. Det var også derfor, de lagde sagen op, da de syntes, at nogle andre skulle ind over.

Forespurgt, hvor departementets tilsyn med styrelserne – dvs. ministertilsynet eller sektortilsynet – var forankret forud for den 1. januar 2010, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om hun ved, hvor det lå forankret fra januar 2010 og frem, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om hun ved, hvor det ligger nu, forklarede vidnet, at de i dag har en Koncernstyringsafdeling. Forespurgt, om den afdeling fører kontrol med, om de underliggende styrelser agerer inden for lovgivningen, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') og forespurgt, om vidnet så Otto Brøns-Petersen påtegne forelæggelsen den 9. oktober 2009, forklarede vidnet, at hun har set den. Forespurgt om det var i 2009, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', Otto Brøns-Petersens håndskrevne påtegning af 9. oktober 2009):

"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen. Jeg har flere gange opfordret Steffen N. til at få set på sagen, men han spiller ping-pong med Thomas F. om ansvaret."

Forespurgt, om det var drøftelser, vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om hun spurgte ind til, hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der ligger bag de forkortede efternavne, forklarede vidnet, at hun antager, at der henvises til Steffen Normann Hansen og Thomas Fredenslund. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om hun delte den bekymring, Otto Brøns-Petersen gav udtryk for, forklarede vidnet, at hun delte bekymringen i og med, at de lagde sagen op og anbefalede en nærmere undersøgelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

"26.11.2009 Kort møde med Jura og Samfundsøkonomi"

Forespurgt, om vidnet var inde over mødet, eller om hun havde kendskab til det, forklarede vidnet, at hun ikke kender til det. Forespurgt, om det muligvis kan være deres parallelle kontor, der omtales, forklarede vidnet, at det kan det meget vel være. Det kan også vedrøre nogle af hendes medarbejdere, uden at hun selv var bekendt med det.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4674-4675 (2010-04-21 (2) - E-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedr. SIR's 2010-rapport, Bo Daugaards e-mail af 20. april 2010 til bl.a. Lise Bo Nielsen):

"Til

Koncerncentret, Jura og Samfundsøkonomi

Lise Bo Nielsen

Midtjylland, Regnskab

Lars Nørding

Lisbeth Rømer

Borger og Virksomhed

Henrik Kähler

Jette Zester

Jeg fremsender hermed udkast til rapport om udbytteskat.

Såfremt i har eventuelle faktuelle ændringer eller tilføjelser, bedes disse indføjet i afsnit 7 Iagttagelser med fremhævet skrift.

Andre bemærkninger, kommentarer og forslag bedes indføjet i afsnit 10 Høring.

Bemærk, at I bedes venligst skrive bemærkninger og kommentarer til Konklusion og anbefalinger ind i afsnit 10 Høring.

Vi vil bede om jeres tilbagemelding inden den 29. april 2010."

Forespurgt, hvad vidnet gjorde, da hun fik denne e-mail, forklarede vidnet, at hun sendte den videre til sin medarbejder Kathrine Lange og bad hende om at se på den. Forespurgt, om hun også selv så på rapporten, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun læste rapporten igennem, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion" og afsnit 9. "Anbefaling").

Forespurgt, om vidnet var enig eller uenig i konklusionerne, forklarede vidnet, at det var Intern Revisions konklusioner. Hun forholdt sig til, om hendes kontor havde nogle kommentarer til indholdet i rapporten. Hun havde ikke nogen kommentarer til Intern Revisions konklusioner. Forespurgt, om hun så rapporten som værende meget alvorlig eller mindre alvorlig, forklarede vidnet, at hun ikke har set mange rapporter fra Intern Revision, men at hun syntes, det så alvorligt ud. Forespurgt, om hun drøftede rapporten med dem, hun refererede til i departementet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun sad med de materielle regler, og hun så ikke noget i rapporten, som indikerede, at der var noget problem med de materielle regler, som hun var ansvarlig for. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hendes hovedfokus var, om der var behov for lovændringer, eller om der var noget, der materielt ikke hang sammen, og at når der ikke var det, lagde hun til grund, at problemstillingerne og anbefalingerne ville blive håndteret i andet regi, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der efterfølgende blev nedsat en arbejdsgruppe, og at rapporten blev drøftet i Produktionsforum og Juridisk Forum, og forespurgt, om det var en proces, vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at det var hun overhovedet ikke. Fore-

spurgt, om hun var involveret undervejs i arbejdsgruppens arbejde, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der blev indgået en aftale mellem det daværende Regnskab 2 og vidnets kontor om faglig vejledning, og forespurgt, om det var en aftale, hun var inde over, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det var en normal proces i forhold til fagkontorerne, forklarede vidnet, at i perioden 2010-2012 var departementet lagt sammen med Hovedcentret for SKAT, og i den forbindelse overtog departementet opgaven med at vejlede driften, hvis der opstod lovfortolkningsproblemer. Den opgave lå normalt i SKAT, men i denne periode blev opgaven placeret i departementet. Det var også i denne periode, at departementet stod for udarbejdelsen af Den juridiske vejledning. Der var derfor flere medarbejdere i kontoret, som havde kontakt til driften i forhold til konkrete lovfortolkningsspørgsmål. Forespurgt, om hun var nærmere involveret, i forhold til hvad man rådgav om, og hvad man ikke rådgav om, forklarede vidnet, at det var hun som udgangspunkt ikke. Hvis det bare var et spørgsmål om, hvordan man skulle fortolke en bestemt bestemmelse og henvise til forarbejderne, var der ingen grund til at involvere hende.

10. februar 2010 – korrespondance vedrørende aktier i depot hos J.P. Morgan

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5013 (2010-02-10 - E-mail fra Laurits Cramer til bl.a. Erna Christensen vedr. aktier i depot hos J.P. Morgan):

> *"PFA har lagt administrationen af (nogle af?) sine aktier ud til J.P. Morgan, USA."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at denne henvendelse og nogle andre emner blev drøftet på et møde i september 2010. Forespurgt, om hun deltog i dette møde, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Forespurgt, om hun således ikke deltog i direkte møder med Lisbeth Rømer eller udbytteadministrationen omkring vejledning, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke i forbindelse med den her vejledning. Forespurgt, om der lå et forbehold i hendes svar, forklarede vidnet, at hun har mødt Lisbeth Rømer, og at de bl.a. havde et møde i 2009 i forbindelse med sagen omkring vurdering af provenuet i forhold til investeringsforeningerne. Forespurgt, om hun efter SIR's 2010-rapport mødte Lisbeth Rømer i forhold til de løbende sager, forklarede vidnet, at hun ikke mødte hende i forhold til de pågældende sager.

28. oktober 2010 – korrespondance vedrørende refusionsanmodning fra Merrill Lynch

Foreholdt, at der i løbet af 2010 kom en henvendelse fra udbytteadministrationen omkring en refusionsanmodning fra Merrill Lynch, og at vidnet på et tidspunkt blev orienteret om dette, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad hun erindrer om dette forløb, forklarede vidnet, at hun erindrer at have talt med Jakob Ulrik Wassard Schou om, at udbytteadministrationen havde nogle problemer i forhold til Merrill Lynch, og at hendes kontor havde vejledt dem om, hvad de skulle undersøge for at kunne vurdere, om der var grundlag for at give refusion. Jakob Ulrik Wassard Schou gjorde meget ud af at vejlede og hjælpe dem, i forhold til hvad de skulle spørge efter, og hvad det var for en dokumentation, de skulle bede om. Forespurgt, om det var noget, hun løbende drøftede med ham, eller om det var en efterfølgende orientering, hun fik, forklarede vidnet, at hun vidste, at han havde dialogen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 16. december 2010 kl. 10.25 til Lise Bo Nielsen og Erna Christensen):

> *"Kære Lise og Erna,*
>
> *Jeg talte med Poul Buus Lassen fra Store Selskaber i går angående Merrild Lynch anmodning om refusion af indeholdt kildeskat. Poul forklarede, at Lisbeth Rømer i Regnskab 2 havde besluttet at udbetale pengene til Merrild Lynch. Begrundelsen var, at man ved tidligere lejlighed havde stillet en række uddybende spørgsmål i en anden sag, og herefter fundet ud af, at anmodningen var i orden. Det indebar, at man var forpligtet til at udbetale beløbet inklusiv renter. For at undgå en lignende situation (altså rentebetalingen) havde man valgt at udbetale pengene."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun fik den pågældende e-mail, forklarede vidnet, at hun vidste, at der havde været diskussioner og spørgsmål om dokumentation, så hun tænkte, at man havde fået dokumentationen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lise Bo Nielsens e-mail af 16. december 2010 kl. 16.42 til Jakob Ulrik Wassard Schou og Erna Christensen):

"Hej Jakob

Skal jeg forstå det sådan, at man tidligere i forhold til den konkrete aktiebesiddelse havde konstateret, at det var ok?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 17. december 2010 til Lise Bo Nielsen og Erna Christensen):

"Hej Lise,

Ja det korrekt."

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad drøftelserne og dialogen mellem hendes kontor, Regnskab 2 og Store Selskaber vedrørte i perioden forud for beslutningen om at udbetale, og om hun var orienteret om det, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Hun erindrer mundtligt at have drøftet de ting med Jakob Ulrik Wassard Schou, som han skulle vejlede om, men hun var ikke involveret i den direkte rådgivning af Regnskab 2.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5023 (2010-12-15 - E-mailkorrespondance mellem Poul Buus Lassen og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Poul Buus Lassens e-mail af 18. november 2010 til Lisbeth Rømer):

"Kære Lisbeth,

Novo udlodder 42 mio. DKK til en mindretalsaktionær i Schweiz og indeholder i den forbindelse udbytteskat. En udbytteskat som nu søges refunderet.

Selskabet i Schweiz kan i princippet godt være et gennemstrømningsselskab, men det kan ikke umiddelbart afgøres på det foreliggende grundlag.

Jeg har prøvet at søge Merril Lynch Capital Markets AG på nettet og har også fundet en årsrapport for 2009.

Selskabet i Schweiz har meget anden aktivitet ud over at eje aktierne i Novo. Det er en investeringsbank og den driver bankvirksomhed. Det opgør en regnskabsmæssig indtægt på hvad der svarer på til ca. 415 mio. DKK og det har 34 ansatte. Selskabet har heller ikke udloddet udbytte hverken i 2008 eller 2009. Som udgangspunkt taler det ikke for, at der er tale om et typisk gennemstrømningsselskab. Men der kan

være risiko for at banken handler på vegne af kunder, så udbyttet måske reelt tilhører nogle af bankens kunder.

Derfor vil jeg umiddelbart mene, at det er vigtigt at Merrill Lynch Capital Markets AG kommer med en erklæring om, at det er selskabet selv som er "beneficial owner" af udbyttet, så vi i det mindste er nogenlunde sikre på hvor udbyttet ender. Forespørgslen må kunne rettes via. SEB.

Håber at svaret er tilstrækkeligt ellers er du velkommen til at ringe."

Forespurgt, om vidnet var orienteret om, at det foreholdte var rådet fra Store Selskaber, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer det konkrete råd, men at det i hvert fald også var det, hendes kontor rådede til, altså at undersøge det. Det var klart, at man skulle kigge på det selskab, der modtog udbyttet, herunder om det var et gennemstrømningsselskab eller et mellemholdingselskab eller noget andet, men også på om selskabet var den reelle ejer af aktierne, eller om det var depot for nogle bagvedliggende aktionærer. Det var det, udbytteadministrationen skulle sikre sig.

Forespurgt, om den tidligere foreholdte (ekstraktens side 5025) oplysning fra Jakob Ulrik Wassard Schou om, at man havde besluttet at udbetale pengene, fordi man var bange for forrentning, gav hende anledning til bekymring for, om sagsbehandlingen foregik korrekt derovre, forklarede vidnet, at hun spurgte, om det var okay. Hun fik at vide, at det var okay, og at man havde undersøgt det.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 16. december 2010 kl. 10.25 til Lise Bo Nielsen og Erna Christensen):

"Begrundelsen var, at man ved tidligere lejlighed havde stillet en række uddybende spørgsmål i en anden sag, og herefter fundet ud af, at anmodningen var i orden."

Vidnet blev endvidere på ny foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lise Bo Nielsens e-mail af 16. december 2010 kl. 16.42 til Jakob Ulrik Wassard Schou og Erna Christensen):

"Skal jeg forstå det sådan, at man tidligere i forhold til den konkrete aktiebesiddelse havde konstateret, at det var ok?"

Forespurgt, om ikke det var den tidligere sag, hun spurgte til, forklarede vidnet, at hun antog, at det var den samme aktiebesiddelse, der var tale om. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad hun udtrykte med den foreholdte e-mail, forklarede vidnet, at hun spurgte, om Jakob Ulrik Wassard Schou i forhold til den konkrete aktiebesiddelse havde konstateret, at det var Merrill Lynch, der havde aktierne og var berettiget til refusion. Forespurgt, hvad "tidligere" i den sammenhæng betød, forklarede vidnet, at hun formentlig henviste til en tidligere udbytteudlodning eller refusionsanmodning.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 16. december 2010 kl. 10.25 til Lise Bo Nielsen og Erna Christensen):

> *"Begrundelsen var, at man ved tidligere lejlighed havde stillet en række uddybende spørgsmål i en anden sag, og herefter fundet ud af, at anmodningen var i orden."*

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnets spørgsmål til Jakob Ulrik Wassard Schou vedrørte den tidligere eller den aktuelle sag, forklarede vidnet, at det vedrørte den tidligere sag, men den samme aktiebesiddelse. Forespurgt, om der står noget om, at det var den samme aktiebesiddelse, forklarede vidnet, at hun antog, at man havde vurderet den konkrete aktiebesiddelse på et tidligere tidspunkt i en tidligere afgørelse i forbindelse med en refusionsanmodning, og at der nu var kommet en ny refusionsanmodning på den samme aktiebesiddelse. Det var det, hun antog.

4. oktober til 21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet omkring udvidelse af nettoafregning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 544 (2011-10-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lise Bo Nielsen vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning):

> *"Kære Lise,*
>
> *Vi har en del problemer med refusion og nettoafregning.*
>
> *Jeg vil meget gerne have et møde med dig, så vi kan uddybe situationen.*
>
> *Jeg har kort skitseret, som jeg ser situationen."*

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede denne henvendelse, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer gjorde opmærksom på, at hun havde nogle problemer med refusioner og nettoafregning, og at vidnets kontor i den forbindelse måtte se på, om det var noget, de kunne hjælpe med i forhold til lovfortolkning eller lovgivning eller andet. Forespurgt, hvad hun gjorde i den forbindelse, forklarede vidnet, at hun bad Jakob Ulrik Wassard Schou om at se på det. Forespurgt, om hun selv læste det dokument igennem, som Lisbeth Rømer fremsendte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 545-548 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Udbytteskat – udenlandske udbyttemodtagere - nettoafregning eller refusion

…

Almindelig refusion

Aktionæren udfylder en dansk refusionsanmodning, oftest blanket 06.003, som påtegnes af det relevante skattevæsen, hvorefter blanketten med kopi af udbyttenota sender hertil til refusion.

Refusionen afskrives på det udloddende selskabs udbytte, og beløbet sendes pr check til aktionæren.

Regneark refusion

I 2000 var mængden af udbytterefusioner atter steget og der blev indgået aftale med de største danske pengeinstitutter om at de mod at indestå for eventuel manglende udbytteskat på grund af fejlregistreringer, kunne indsende et regneark, hvor flere aktionærer kunne få deres refusion hurtigere. Pengeinstitutteet skulle enten medsende dokumentation eller have den parat, hvis SKAT bad om den. Refusionsbeløbet udbetales til det danske pengeinstitut. SKAT ville på sin side fremskynde refusionen mest muligt, hvilket oftest betød en ekspeditionstid på ca 1 uge mod de 30 dage der er efter reglerne. SKAT har sparet mange ressourcer ved denne ordning, hvor der sendes et beløb, som pengeinstituttet fordeler til sine aktionærer.

Nettoafregning

*Primo 1990'erne gav Told*Skat tilladelse til nettoafregning til udenlandske aktionærer under følgende betingelser:*

Aktier i danske børsnoterede selskaber, som ligger i depot i Danmark, hvor beneficial owner er en person og skattepligtig til et af 12 nævnte lande – Sverige, Norge, Tyskland, Grækenland, Holland, Belgien, Luxembourg, Storbritannien, Irland, Schweitz, USA og Canada giver adgang til, at der kun skulle indeholdes den udbytteskat, som den relevante dobbeltbeskatningsoverenskomst giver adgang til.

Nettoafregningen kaldes VP ordningen.

…

Intern Revisions undersøgelse af udbytteskatteadministrationen

Den 10. maj 2010 sendte Intern Revision en rapport til Peter Loft om bl.a. refusion af udbytteskat til udenlandske aktionærer. Undersøgelsen var sat i værk fordi der i Departementet var en opfattelse af, at der blev refunderet mere udbytteskat end der blev indeholdt.

Samtidig pegede Intern Revision på den uhensigtsmæssighed, som det overordnede regelsæt for udbytteskat i almindelighed, medførte: Udbytteangivelse og betaling kører i et spor og indberetning af udbyttemodtagere som giver automatisk godskrivning af udbytteskatten i et andet spor.

En i anledning af rapporten nedsat arbejdsgruppe har fremsat et forslag til sammensmeltning af udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere, hvilket forventes gennemført for ikke VP administrerede selskaber snarest (1.1.2012). Det vil sige for de selskaber som indberetter udbyttemodtagere på papir eller TastSelv.

OECD

I OECD regi arbejdes på en nettoafregning og udveksling af oplysninger mellem en række lande. Danmark er med i et pilotprojekt - TRACE – og det går fremad. Men det vil tage mange år inden en nettoafregning i det regi vil blive indført.

Udfordringer

Refusioner

Såvel aktionæren som depotbanken kan søge om refusion. SKAT kender ikke en udenlandsk udbyttemodtager, som oftest har investeret i børsnoterede selskaber. Da modtagere af udbytteskat først skal indberettes senest den 20. januar året efter udlodningen, er det både muligt at refundere til en forkert person og at refundere

samme beløb til både aktionær og pengeinstitut. SKAT ved ikke hvem udbyttet er udloddet til.

Regelsættet for refusion medfører, at udbytteskat i nogle tilfælde skal refunderes før udbytteskatten skal betales, hvilket ikke forekommer rimeligt.

Nettoafregning

Med outsourcing af administrationen af danske depoter til især amerikanske banker er det endnu vanskeligere, da det er den udenlandske administrerende bank, som indberettes og ikke beneficial owner, uagtet de danske pengeinstitutter markerer depoterne som skattefri.

Regnskab 2 har i december 2010 meddelt Finansrådet, at pengeinstitutter ikke må anvende depotmarkeringen frikort, når depotforvaltningen er outsourcet. I april 2011 meddelte SKAT Finansrådet, at såfremt SKAT fik indberettet beneficial owner, kunne depotmarkeringerne for frikort anvendes. PT har Danske Bank og Nordea har lovet at kunne opfylde dette.

Fordele

Refusioner

I teorien er der god mulighed for at styre refusioner, men dette gælder ikke i virkeligheden. Risikoen for at udbetale flere refusioner på samme aktiepost er stor, og systemerne kan ikke styre det i tilstrækkeligt omfang, fordi aktieadministrationen i vid udstrækning anvender fælles depoter (omnibus o. lign.).

Nettoafregning

- For aktionæren

Modtager umiddelbart hele det udbytte han er berettiget til

Der er ingen administration eller ekstra omkostninger eller besvær med at få hele udbyttet

Aktionæren skal ikke vente på at få hele udbyttet

- For pengeinstitutter

Selv om pengeinstitutterne tager gebyr for at tilbagesøge udbytteskat, er det en besværlig og ikke profitabel aktivitet.

Større incitament til at investere i danske aktier

- For skattemyndigheder

Behandling af refusionsansøgninger kan stoppes og årsværk spares

Der er nettoafregning per aktie, så gentagen refusion undgås

Mulighed for grundløs refusion (svig) reduceres."

Forespurgt, hvad vidnets tanker var om de problemer, som Lisbeth Rømer skitserede, og om Lisbeth Rømers overvejelser om udvidelse af nettoordningen, forklarede vidnet, at i forhold til nettoordningen kørte der på dette tidspunkt et arbejde i OECD omkring TRACE-modellen. Det var et større arbejde og ikke noget, man sådan bare gennemførte. Det krævede også systemer, hvor man registrerede aktionæren. Forhandlingerne i OECD kunne ikke afsluttes i løbet af et halvt år. Det tog også nogle år. Men hun vidste, at arbejdet i OECD foregik.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011).

Forespurgt, om Jakob Ulrik Wassard Schous svar til Lisbeth Rømer var blevet clearet med vidnet og Andreas Bo Larsen, bekræftede vidnet dette. Reglerne for indberetning og kontrol osv. hørte til i Andreas Bo Larsens kontor.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011):

"VP-ordning

Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt kan svare sig at udvide VP-ordningen, idet der pt. arbejdes intensivt på en løsning i OECD vedrørende TRACE. Sideløbende pågår der et samarbejde med de nordiske lande med henblik på at finde en model for indeholdelse.

Bekendtgørelse 1442

…

Refusioner"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Kære begge,

Jeg er meget ked af at erfare, at der ikke er opbakning til mere nettoafregning.

Vi har en meget kritisk revisionsrapport om refusioner, som der så ikke gøres noget ved, og der er før 1. oktober 2011 refunderet mere end 1 milliard, så det er ikke småpenge vi taler om. Da vi oftest refunderer 13 %, svarer beløbet til et udbytte på ca 7,5 milliarder.

Det er fortsat min opfattelse, at med krav om indberetning af benefical owner for at få nettoafregning er vi bedre hjulpet end med refusionerne, som er mere i blinde.

Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016, så det er der da nogen tid til og vores nettoafregning er jo for aktier i depot i Danmark og også når depotforvaltningen er outsourced – bare der indberettes. VP har talt om at finde en blivende løsning på det problem."

Foreholdt, at det fremgår, at Jakob Ulrik Wassard Schou videresendte dette svar til vidnet, og forespurgt, hvad hun tænkte, da hun fik den foreholdte tilbagemelding fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at de havde svaret Lisbeth Rømer så fyldestgørende, som de kunne. De havde oplysninger om, at der var et arbejde i gang i OECD om nettoafregning, så det var ikke, fordi der ikke var opbakning til mere nettoafregning, men det kørte bare i OECD-regi. De mente derfor, at de havde svaret fyldestgørende på Lisbeth Rømers ønsker.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Vi har en meget kritisk revisionsrapport om refusioner, som der så ikke gøres noget ved …

Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016 …"

Foreholdt, at dette foregik i 2011, og forespurgt, hvad vidnet tænkte om det, forklarede vidnet, at hun havde hørt, at det var nedsat en arbejdsgruppe, og hun regnede med, at arbejdsgruppen arbejdede på det. Forespurgt, om ikke Lisbeth Rømer i sit svar oplyste, at der ikke blev gjort noget ved den del, der vedrørte refusioner, forklarede vidnet, at hun ikke ved noget om, hvad revisionsrapporten udløste i forhold til arbejdsgruppen. Det var ikke noget, hun var involveret i, så hun kan ikke sige, om Lisbeth Rømer havde ret. Hun kunne bare konstatere, at de havde forsøgt at besvare i forhold til det, der var deres ansvarsområde, og det, de kunne hjælpe hende med. De arbejdede på nettoafregningsmodellen og gjorde, hvad de kunne i forhold til den, men det var klart, at sådan noget tog tid. I forhold til revisionsrapporten var der hende bekendt et arbejde i gang med opfølgning på rapporten. Forespurgt, om Lisbeth Rømer burde vide, at den del, der vedrørte refusioner, faktisk lå uden for vidnets regi, forklarede vidnet, at det burde hun. Forespurgt, om hun bragte Lisbeth Rømers ønske om udvidet brug af nettoafregning videre op i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det var heller ikke hendes kontor, der var ansvarligt for TRACE-arbejdet, og den del var derfor ikke deres ansvar. Hun havde en medarbejder koblet løst på det i en periode, men ellers var det kontoret Administration og Kontrol, der sad med det arbejde.

Forespurgt, om ikke det ville være en materiel lovændring, hvis man ved lov skulle indføre eller udvide en nettoafregningsmulighed, forklarede vidnet, at det ville det ikke. Forespurgt, om det kun ville være en materiel lovændring, hvis man fx ændrede skatteprocenten fra 28 % til 27 %, bekræftede vidnet dette.

27. juni 2013 – indkaldelse til møde fra Jens Brøchner vedrørende "Beskatning af udbytte"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5088 (2013-06-27 (2) - Indkaldelse til møde den 27. juni 2013 fra Jens Brøchner vedr. 'Beskatning af udbytte'), hvoraf fremgår, at Jens Brøchner havde indkaldt vidnet, Ivar Nordland, Birgitte Christensen og Jakob Ulrik Wassard Schou til et møde hos departementschefen den 27. juni 2013 kl. 9.30-10.00 med emnet "Beskatning af udbytte".

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad mødet vedrørte, forklarede vidnet, at hun ikke husker mødet. Hun kan se, at det står i hendes kalender, men hun kan ikke huske det, og hun har ikke skrevet noget ned fra mødet. Hun ved reelt ikke, om det blev afholdt.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet erindrer at have drøftet eller at have været inde over SIR's 2013-rapport med sine kolleger fra departementet, forklarede vidnet, at hun først fik kendskab til SIR's 2013-rapport i august-september 2015. Forespurgt, om det var, efter problemerne var kommet frem i offentligheden, bekræftede vidnet dette.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdet med harmoniseringen af angivelsesfristen og indberetningsfristen primært lå i nabokontoret Proces og Administration, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets kontor var inde over de tiltag, der var omkring tvungen TastSelv, forklarede vidnet, at det var de ikke. Det lå i Proces og Administration.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdet med formaliseringen af den såkaldte tilladelsesordning for fysiske aktionærer lå i vidnets kontor, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdet med lovændringen, hvor man indførte kildeskattelovens § 69 B, og hvor man ændrede rentefristen til 6 måneder, lå i vidnets kontor, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der derudover er lovændringer, som vidnet mener, at undersøgelseskommissionen bør være opmærksom på, forklarede vidnet, at det er der ikke.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5158 (2012-05-14 - E-mail fra Mogens Jonas Rasander til bl.a. Lise Bo Nielsen med udkast til ændringsforslag til L173, sendt til Ivar Nordland, Lise Bo Nielsen, Jakob Ulrik Wassard Schou, Hans Wørmer, Per Hvas, Kaj-Henrik Ludolph, Bjørg Lilja, Andreas Bo Larsen, Mona Søvsø og Poul Christensen):

> *"Emne: Foreløbigt udkast til ændringsforslag vedr. forrentning og sikkerhedsstillelse for kildeskattekrav*
>
> …

Kære alle

Vedlagt udkast til ændringsforslag (ny KSL § 69 B)

Bemærkninger er meget velkomne.

Forslaget skal fremsættes på mandag og skal derfor lægges til ministeren senest i overmorgen – onsdag."

Forespurgt, om vidnet læste den vedlagte tekst igennem, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun i denne proces læste alle tekstbidrag igennem, inden de blev sendt videre, forklarede vidnet, at hun ikke altid læste et udkast til ændringsforslag igennem, men dette skulle gå meget hurtigt, og derfor var hun tæt inde over det og læste de forskellige udkast.

Vidnet blev foreholdt, at der med den foreholdte e-mail tillige var vedlagt en tekst med lovforslaget, som umiddelbart ligner den endelige tekst i forbindelse med behandlingen af ændringsforslaget i Folketingets Skatteudvalg, men at der i den endelige tekst indgår et afsnit, som ikke var med i det oprindelige dokument.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."

Forespurgt, om vidnet bidragede med dette tekstforslag, forklarede vidnet, at det var hende, der skrev under, når hun lagde lovforslaget op til ministeren, men at det var Ivar Nordland, der foranledigede, at det foreholdte afsnit blev sat ind. Forespurgt, om det var Ivar Nordlands forslag, at det kom med, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad motivationen bag forslaget var, forklarede vidnet, at hun efterfølgende har rekonstrueret det, og som hun forstår det, havde han et ønske om at få et signal med om, at man kontrollerede til bunds i forhold til kapitalfondssagerne. Foreholdt, at det – når det læses i 2019 – ikke forekommer at være afgrænset til kapitalfondsselskaber, forklarede vidnet, at det var det, ændringsforslaget handlede om.

Forevist ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskat-

teselskaber mv.)) med ordlyden af kildeskattelovens § 69 B og forespurgt, om ikke ændringsforslaget var et generelt instrument, der skulle benyttes på enhver udbytterefusion, og ikke noget, der afgrænsede sig særligt til kapitalfonde, forklarede vidnet, at lovtekster formuleres generelt, men at det var en meget speciel lovtekst, der bl.a. byggede på de konkrete omstændigheder på det pågældende tidspunkt, hvor SKAT havde tabt udbyttesagerne i Landsskatteretten, og der derfor var krav om tilbagebetaling. Det er rigtigt nok, at det var en generel tekst, men den situation, man beskrev, hvor man havde behov for at kræve sikkerhedsstillelse, hvis kravet var omtvistet og ikke endeligt afgjort ved den administrative klageinstans eller domstolene, var ikke en situation, der forekom så tit, og de situationer, der kunne falde ind under bestemmelsen, var derfor lidt specielle.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned."*

Forespurgt, om ikke dette var en helt generel ændring af rentefristen i refusionssager fra 30 dage til 6 måneder, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol."*

Forespurgt, om ikke også dette var en helt generel bestemmelse om, at hvis man havde yderligere relevante spørgsmål, så løb 6-månedersfristen ikke, før man hav-

de fået dem besvaret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke de foreholdte bestemmelser var instrumenter, som også kunne bruges i udbytteadministrationen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan Skatteudvalget så kunne se, at bemærkningen om øget kontrol alene angik kapitalfonde, forklarede vidnet, at hun med den viden, hun har nu, godt kan se, at bestemmelsen kan læses meget generelt, men det var ikke det, der var tanken dengang. Forespurgt, om ikke også stk. 1 og stk. 2 er blevet brugt generelt, bekræftede vidnet dette. De antog jo også, at der generelt var kontrol. Forespurgt, om det var hendes opfattelse, at der også var materiel kontrol i de enkelte sager, forklarede vidnet, at de havde løbende drøftelser med Lisbeth Rømer, og at de derfor vidste, at hun foretog kontrol, netop fordi hun havde spørgsmål til de kontroller, hun foretog.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8. "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at dette var situationen i maj 2010, og forespurgt, hvad der fik vidnet til at tro, at det havde ændret sig, forklarede vidnet, at de henvendelser, de fik – og som Jakob Ulrik Wassard Schou beskrev – vedrørte kontrolsager, hvor der blev foretaget materiel kontrol, og at spørgsmålene angik den dokumentation, man skulle have, og hvad man skulle undersøge i forbindelse med den materielle kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Vi har en meget kritisk revisionsrapport om refusioner, som der så ikke gøres noget ved…"*

Forespurgt, om ikke de burde have set, at der kunne være et problem, når de læste dette i forlængelse af en rapport, hvor det blev anført, at der ikke var kontrol på refusionsområdet, forklarede vidnet, at det ikke var deres oplevelse. De talte med Lisbeth Rømer om konkrete refusionssager. Forespurgt, om deres tanke var, at når Lisbeth Rømer havde fundet sagerne, så måtte der også være en materiel kontrol, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst … har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.*
>
> …
>
> *Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes …*
>
> *Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«."*

Forespurgt, om vidnet har kendskab til Europa-Kommissionens anbefaling, forklarede vidnet, at hun har fået den, og at hun kendte den. Forespurgt, om den angår udbytteskatter og skatterefusioner helt generelt, eller om den angår kapitalfondskomplekser, forklarede vidnet, at hun mener, at anbefalingen er generel.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."*

Foreholdt, at der i lovforslagets indledende tekst er anført noget om kapitalfondsstrukturer, men at beskrivelsen i den foreholdte tekst er holdt i generelle termer, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man undervejs på anden vis har orienteret Skatteudvalget om, at man havde tiltænkt bestemmelsen et snævert anvendelsesområde, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var opfattelsen hos vidnet og hendes kontor, at der var tale om en generel regulering, forklarede vidnet, at ændringer formuleres generelt, når de skal indgå i en lovtekst. De kan ikke skrive, at noget gælder for bestemte selskaber eller bestemte strukturer, men der er ingen tvivl om, at baggrunden for ændringen var kapitalfondsprojektet og de problemer, de så i forhold til det. Forespurgt, om de – uanset baggrunden for lovforslaget – tog i betragtning, at lovteksten var bredere formuleret, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke, om de gjorde. Det gik meget hurtigt med at få formuleret lovteksten, og det tog få uger at færdiggøre. Hun kan ikke erindre, hvad de tænkte, men de havde meget fokus på kapitalfondsstrukturer. Der er ingen tvivl om, at der ud over kapitalfondsstrukturer også kan være andre situationer, hvor det kan være svært at afdække, om det er den retmæssige ejer, der beder om refusion af udbytteskat, fx i forbindelse med aktielånskonstruktioner eller andet. På den måde gjaldt reglerne generelt, og de gjaldt altså også i andre situationer end vedrørende kapitalfondsstrukturer. Forespurgt, om det også var med det for øje, at de formulerede teksten, forklarede vidnet, at det ikke var med det for øje, men at de godt vidste, at der ud over kapitalfondsprojektet kunne være svære sager på udbytteområdet vedrørende refusion af udbytteskat. Men deres fokus i forhold til ændringsforslaget var de konkrete sager, de havde. På baggrund af formuleringen med de 6 måneder og henvisningen til Europa-Kommissionens rapport er det hendes indtryk, at de 6 måneder var internationalt anerkendt, netop fordi der ofte i forhold til refusionsanmodninger kunne være behov for at undersøge fx koncernstrukturer eller andet. Forespurgt, om vidnet – da hun forfattede teksten og sendte den videre i systemet – havde den opfattelse, at der var tale om en generel regulering, der kunne ramme bredere end det, de havde i sigte, forklarede vidnet, at det er svært at huske, men det er generelle regler, så det har de nok været opmærksomme på.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev opmærksom på de omstændigheder, som vedrører den formodede svindel, forklarede vidnet, at hun kan huske, at ret kort tid efter de kom tilbage fra sommerferie i begyndelsen af august 2015, blev hun kaldt ned til afdelingschef Birgitte Christensen, som orienterede hende om, at man ville sende en orientering til Folketinget om, at der var formodet svindel, og at SKAT med øjeblikkeligt varsel havde standset udbetalingerne af refusion. Forespurgt, hvornår

på måneden det var, forklarede vidnet, at det var omkring den 6.-7. august 2015. Det var samme dag, orienteringen blev sendt til Skatteudvalget. Forespurgt, om hun er sikker på, at hun blev orienteret den dag, det tilgik Skatteudvalget, forklarede vidnet, at det mener hun. Forespurgt, om hun ved, hvornår departementschefen eller ministeren blev orienteret, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

EARLY WARNING OM AKTIELÅN

Forespurgt til vidnets erindring om forløbet vedrørende en early warning om aktielån, som kom i 2015, forklarede vidnet, at lige inden de gik på sommerferie, fik kontoret to early warnings fra henholdsvis SKAT JURA og Store Selskaber. De konstaterede, at det var noget, de skulle kigge på, men de nåede ikke at gøre noget ved det inden sommerferien. Hun havde ikke hørt om, at der var noget på vej, så det kom ret pludseligt, men på grund af sommerferien fik de ikke kigget yderligere på det.

Forespurgt til det indholdsmæssige i de to early warnings forklarede vidnet, at det gik på, at SKAT mente, at der var problemer i forhold til aktielån, fordi man ikke kunne stole på den civilretlige registrering i Værdipapircentralen, fordi Værdipapircentralen registrerede aktielån som et salg. Det ville sige, at aktielåntager kom til at stå som ejer af aktierne, mens den skattemæssige fortolkning var, at det stadig var långiver, der var den retmæssige ejer og dermed den, der var berettiget til refusion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1790 (2015-08-31 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. early warning om aktielån):

> *"Skatteministeriet har den 7. juli 2015 modtaget en early warning fra SKAT Jura vedrørende aktielån og godskrivning af udbytteskat. Sagen har nær tilknytning til den aktuelle sag vedrørende formodet økonomisk kriminalitet i forbindelse med udbetaling af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Sagsbehandler: Mogens Rasander, Pernille Toop*
>
> *Godkendt: Lise Bo Nielsen*"

Forespurgt, om det også er vidnets opfattelse, at der er en forbindelse som beskrevet i det foreholdte, forklarede vidnet, at de i hvert fald mente, at man også skulle se det i sammenhæng med svindelsagen. Forespurgt, om det også er opfattelsen i dag, at de to ting hænger sammen, forklarede vidnet, at på daværende tidspunkt vidste de faktisk ikke, hvordan svindlen var foregået. Derfor kunne de sige, at de her havde to

early warnings fra SKAT omkring noget med udbytteskat og nogle problemer med at kontrollere, om man gav refusionen til den rigtige. Derfor mente de, at det havde en nær tilknytning til sagen, og derfor mente de, at der var behov for at orientere om det. Forespurgt, om de i dag ser det som to adskilte spor, eller om de stadig ser det som sammenhængende, forklarede vidnet, at der er forskel på den rene svindel, hvor man beder om refusion på aktier, man aldrig har ejet, eller for et udbytte, man ikke har modtaget, og så den anden type svindel vedrørende aktielån, hvor man låner aktierne ud med henblik på at spare i udbytteskat. Forespurgt, om sidstnævnte er for at omgå reglerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om den øverste håndskrevne påtegning i det foreholdte er hendes, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4954-4955 (2015-09-05 (2) - E-mailkorrespondance mellem Birgitte Christensen, Lise Bo Nielsen og Ivar Nordland om Early Warnings om aktielån, Lise Bo Nielsens e-mail af 5. september 2015 til Birgitte Christensen):

> *"Endelig synes jeg, at man skal være forsigtig med at acceptere, at early warningen burde have udløst meget voldsomme reaktioner fx. et stop for refusioner. Early warningen siger, at registreringen i VP ikke passer med skattereglerne. Det kan give en risiko for, at to aktionærer bliver godskrevet udbytteskatten. Og det kan give SKAT problemer med at kontrollere det. Dvs at man i early warningen opfordrer til at ændre regelsættet. Samtidig fremgår det dog også af den early warning, som SKAT Jura har skrevet, at der ligger gode grunde bag den nugældende praksis, som bl.a. skal hindre spekulation i at nedbringe udbytteskatten via aktielån omkring udlodningstidspunktet. Det kan jeg kun tilslutte mig.*
>
> *Jeg er også usikker på, om early warningen har noget med de såkaldte cum/ex-sager at gøre. Det ser ikke sådan ud. Faktisk fremgår det af early warningen, at den involverede bank mener, at vores problemer skyldes, at vi ikke har de samme regler som resten af verden. Det er jo ikke nødvendigvis så skidt, da en række andre lande åbenbart har haft store problemer."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte var overvejelser om, hvorvidt den pågældende early warning skulle have ført til et udbetalingsstop, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var andre overvejelser, i forhold til hvornår man burde stoppe sagsbehandlingen, eller om det specifikt var early warningen, de forholdt sig til, forklarede vidnet, at det foreholdte var en diskussion af, om early warningen burde have stoppet refusionsudbetalingerne. Det gjorde den ikke, men hun skrev netop også, at hun overhovedet ikke mente, at den kunne have dannet grundlag for det. Den vedrørte noget andet. Forespurgt, om der – i lyset af de to kritiske

SIR-rapporter og nogle modtagne anmeldelser, som hun på det tidspunkt måske først lige var blevet bekendt med – var drøftelser om, hvornår man skulle foretage radikale skridt og standse en sagsbehandling, der udbetalte penge, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med, om der var. Hun tror heller ikke, at hun ville blive involveret i det. Hun sad med materiel skattelovgivning og ikke med spørgsmål om administration og dermed heller ikke med spørgsmål om, hvorvidt man skulle tage det skridt at standse refusionsudbetalingerne. Forespurgt, om hendes overvejelser alene gik på early warningen, forklarede vidnet, at det gjorde de, fordi det var hendes kontor, der havde fået de to early warnings til besvarelse.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Early warning

Vidnet blev af advokat René Offersen forevist ekstraktens side 5109-5110 (2006-10-26 - Notat vedr. 'Early Warning retningslinier').

Forespurgt, hvordan det fungerer, hvis man sender en early warning, når man har konstateret noget, som man mener er problematisk, forklarede vidnet, at early warning-instituttet giver mulighed for, at alle medarbejdere i Skatteforvaltningen kan sende en early warning om, at der er et problem, eller at man ser et problem, som giver mulighed for tab for statskassen. Den skal man så give til sin chef. Chefen skal derefter give en besvarelse til medarbejderen, og det skal enten gå på, at man sender early warningen videre, eller at man ikke mener, at der er grundlag for at gøre noget. Men så har medarbejderen i hvert fald orienteret sin chef.

Forespurgt, hvordan Lisbeth Rømer, som var afdelingsleder i SKAT, skulle gøre, hvis hun ville iværksætte en early warning-procedure, hvis hun mente, at der var noget, der grundlæggende ikke var, som det skulle være, forklarede vidnet, at hun kunne lave en early warning til sin chef om, at der var et problem, som man burde gøre noget ved. Det er alle medarbejdere i Skatteforvaltningen, der kan gøre det.

Forespurgt, hvor højt det skal op, før departementet eventuelt bliver involveret, hvis det er noget, der starter i SKAT, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvem der starter den. Hun ved ikke, hvem der var Lisbeth Rømers chef, og hvor mange led den skulle igennem. Hun mener, at der er noget med, at den skal i en referencelinje

op og så ende hos chefen for SKAT, der skal sende den videre, og derefter er der også en referencelinje i departementet, hvor det går ind til den juridiske afdelingschef i vidnets egen afdeling. Dertil er der et særligt system, hvor de registrerer de modtagne early warnings. Forespurgt, hvorfor en early warning først skal gå op internt i SKAT's eget system, forklarede vidnet, at det er fordi, man ude i SKAT først skal vurdere, om man er enig med medarbejderen i, at det er et alvorligt problem. De skal således kvalificere deres early warnings, inden de går til departementet.

Forespurgt, om early warning-systemet er noget, der anvendes i videregående omfang, eller om det bare er et whistleblower-system, forklarede vidnet, at det i høj grad bliver brugt. Det bliver ikke brugt af mange, men hun har fremsat adskillige lovforslag, som er baseret på early warnings fra Skattestyrelsen.

Vidnet blev forevist det tidligere foreholdte fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011).

Foreholdt, at Lisbeth Rømer som afdelingsleder oprindeligt havde skrevet til vidnet den 4. oktober 2011, og forespurgt, hvorfor vidnet blev involveret, forklarede vidnet, at hun tror, det var, fordi de havde haft kontakt med Lisbeth Rømer i anden sammenhæng i forbindelse med forelæggelsen omkring SIR-rapporten. Hun tror også, at det var, fordi Jakob Ulrik Wassard Schou havde kontakt til Lisbeth Rømer. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hun ikke selv sendte den foreviste e-mail videre, og forespurgt, om hun overvejede, om der var noget i den, der havde noget at gøre med en early warning, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det, Lisbeth Rømer bad om, var noget af det, der også blev arbejdet på. De havde et tæt samarbejde med Andreas Bo Larsens kontor, hvor de arbejdede på harmoniseringen af fristerne. I forhold til nettoafregningen var der grænser for, hvad de kunne nu og her, men det blev der arbejdet på. Hun opfattede derfor ikke e-mailen som en early warning.

Kl. 14.20 sluttede mødet.

PROTOKOL

24. september 2019
Protokol nr. 28

Den 24. september 2019 kl. 9.10 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen (mødte ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen fra kl. 13.00)

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen (mødte kl. 13.00)

DORTHE PANNERUP MADSEN

Kl. 9.10 mødte Dorthe Pannerup Madsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til februar 2017 var ansat som funktionsleder i SKAT's afdeling Betaling og Regnskab i enheden SAP38, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at hun var placeret i Høje Taastrup, indtil hun blev hjemsendt i september 2015. Da hun kom tilbage, var hun først placeret i Østbanegade. Derfra flyttede de til Havneholmen.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun har en kontoruddannelse med en merkonomuddannelse som overbygning. Derudover har hun en lederuddannelse inden for SKAT.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for 2013 forklarede vidnet, at hun i 1981 blev ansat som kontorelev. Hun var i lære i 2 år, hvorefter hun blev fastansat. I 1989 blev hun udnævnt som leder og var leder for Intern Administration, hvor hun arbejdede med personalebudget og drift. I 2009 blev hun flyttet til regnskabs- og bogholderiopgaverne, og det er det område, hun har beskæftiget sig allermest med. Hun har været med til mange små og store bogholderisammenlægninger på Sjælland og har flyttet opgaver til Jylland.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang kom erhvervsmæssigt i berøring med området for udbytteskat, forklarede vidnet, at der i 2013 blev gennemført en ny organisering i Betaling og Regnskab, hvorefter hun den 1. april 2013 fik ansvaret for udbetalingerne og kun udbetalingerne. Alt det, der lå forud for udbetalingerne, havde hun intet med at gøre. Forespurgt, om det var første gang, vidnet blev bekendt med udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun har været klar over, at de havde området i organisationen, men hun har ikke haft noget med det at gøre før april 2013.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at hun havde reference til René Frahm Jørgensen, der var hendes underdirektør, og Jens Sørensen, der var hendes direktør. Forespurgt, om der var faste rammer, fx i form af møder eller andre rutiner, for samarbejdet med vidnets ledere, forklarede vidnet, at hun sad i Høje Taastrup på Sjælland, og alle ledermøderne foregik i Jylland. Hun tog derfor meget ofte toget til Jylland for at deltage i møder af forskellig karakter. Hun var i Jylland én gang om ugen, måske flere.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste samarbejdsrelationer fra april 2013, og hvor disse var geografisk placeret, forklarede vidnet, at man med den nye organisering fra april 2013 valgte at organisere medarbejderne ud fra de systemer, de arbejdede i. Man valgte også at etablere delt ledelse. Hun havde selv delt ledelse med Kaj Steen, som var placeret i Horsens, og de havde et tæt samarbejde. Derudover samarbejdede hun med Ellen Bach, som beskæftigede sig med DMR/SAP vedrørende vægtafgift og registreringsafgift.

Forespurgt, hvordan vidnet og Kaj Steen afgrænsede opgaverne mellem sig, forklarede vidnet, at de hver især havde nogle basisopgaver, som var ens for deres enheder. Derudover havde de nogle opgaver, som var forskellige fra det ene til det andet sted, men de vidste, hvilke opgaver den anden havde, og hvordan de skulle løses. De dækkede for hinanden ved fravær i forbindelse med ferie eller sygdom, så der altid var en leder til rådighed for personalet. Forespurgt, om der dermed i udgangspunktet var tale om en geografisk ansvarsfordeling, bekræftede vidnet dette. Hun og Kaj Steen var i meget tæt dialog om opgaverne og om, at de opgaver, hun sad med i Høje Taastrup, skulle flyttes til Horsens eller Ringkøbing. Forespurgt, om det var alle opgaver, der skulle flyttes, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til den planlagte tidshorisont for flytningen, forklarede vidnet, at nogle af opgaverne, herunder udbytteskatten, skulle flyttes i 2015. Hun havde selv fået lov til at blive i Høje Taastrup i 2016, fordi hun havde en meget stor opgave omkring pensioner, som ville være meget krævende at flytte. Hun havde derfor fået lidt ekstra tid til at håndtere denne opgave.

Forespurgt, hvor mange medarbejdere vidnet havde i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at hun havde lidt over 20 medarbejdere. Efterhånden som de øvrige ledere i Høje Taastrup forsvandt, og der kun sad nogle enkelte medarbejdere tilbage fra andre kontorer, tog hun sig af dem på den måde, at de tilbageblevne medarbejdere blev inddraget i hendes enheds sociale netværk, og hvis de havde lyst, kunne de deltage i hendes enheds fredagsmøder og driftsmøder, så de kunne høre om, hvad der rørte sig. Det var de glade for.

Forespurgt, hvor tæt vidnet fra april 2013 var på de medarbejdere, der sad med udbytteområdet, i forhold til både geografisk placering og daglig omgang, forklarede vidnet, at de sad i det samme storrrum som hendes øvrige medarbejdere. Forespurgt, om det var sådan gennem hele forløbet fra april 2013 og frem, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at vidnet i en periode under sin ansættelse var hjemsendt fra SKAT, og forespurgt, om vidnet ønsker at forklare om hjemsendelsen på nuværende tidspunkt eller til sidst i afhøringen, forklarede vidnet, at hun gerne vil have lov til at forklare herom nu.

Vidnet forklarede, at det netop i dag er 4 år siden, hun blev hjemsendt. Det var meningen, at det var Jesper Rønnow Simonsen, som skulle have eksekveret hendes hjemsendelse, men han blev optaget af, at Richard Hanlov også skulle hjemsendes – der skulle vises en vis handlekraft. Så det var Jim Sørensen og Henrik Vagner, der eksekverede hendes hjemsendelse. Hun fik dog den mulighed, at hun kunne tilbringe eftermiddagen med sine medarbejdere. Det var hårdt, og medarbejderne brød sammen og græd og forstod ikke, hvad der skete. Selv forstod hun heller ikke helt situationen, og det var så uvirkeligt. Hun fik et papir – hjemsendt på grund af udbyttesagen – underskrevet af Jesper Rønnow Simonsen, men ingen forklaring på, hvorfor det lige var hende, og hvad hun havde gjort. Hun har ligget vågen mange nætter og tænkt på det og har i lange perioder haft migræneanfald og har heller ikke sovet ret meget i nat. Hun var stillet i udsigt, at hun skulle være hjemsendt i 3 måneder, altså frem til julen 2015, men det blev til halvandet år. Hendes arbejdsliv blev sat på pause den 24. september 2015, og fra at hendes arbejde har fyldt mange af hendes vågne timer, har hun måttet skabe sig en ny hverdag. Det har været et helvede at gå hjemme og være uvidende om, hvad der skete og skulle ske. Hun har altid haft et godt ry, har haft styr og orden på opgaverne og har haft et stort netværk, men pludselig var der stilhed, og hendes lederkolleger trak sig. Betaling og Regnskab, som hun var i, var udflytningsramt, men hun havde en aftale med sine medarbejdere i Høje Taastrup om, at hun ville blive hos dem, indtil de sidste opgaver sidst i 2016 skulle flyttes til Horsens. Desværre kunne hun ikke holde sin del af den aftale, og det har hun været meget ked af. Efter to advokatundersøgelser skulle hun tilbage på arbejde, men opgaverne i hendes kontor var kort tid efter hendes hjemsendelse blevet flyttet til Horsens og Ringkøbing, og medarbejderne var blevet omplaceret i organisationen. Hun var til samtale hos Winnie Jensen, eftersom hun skulle vende tilbage på arbejde, men da der ikke var flere bogholderi- og regnskabsopgaver på Sjælland, havde man truffet den beslutning, at man ikke ville sende hende til Jylland for at lave bogholderi og regnskab der. Hun blev indplaceret i noget, der hed Godt Sprog, hvor man havde designet en stilling til hende. Det var et kontor med kommunikationsopgaver, som i løbet af 2017 skulle flyttes til Næstved som følge af Bedre Balan-

ce. Det tog meget hårdt på hende, og Henrik Vagner tog en beslutning om, at hun skulle have lov til at ønske, hvad hun gerne ville arbejde med. Hun ønskede stort set alle fagområder på nær Ejendomsvurdering og Indsats. Hun pegede også selv på ledige stillinger, men der var kun én plads til hende, og det var i Godt Sprog. Hun fik Richard Hanlov som underdirektør, og han sagde fra begyndelsen, at hun var placeret på den forkerte hylde. Den 1. april 2017 kom hun tilbage til Skattestyrelsen, til Godt Sprog, og hun husker tydeligt, at medarbejderne spurgte hende om, hvilke erfaringer hun havde med kommunikationsopgaver, hvortil hun måtte svare, at hun ikke havde nogen. Hun brugte de erfaringer, hun havde som personaleleder, og det, hun var god til. Produktionen blev øget, sygefraværet faldt, og medarbejderne blev glade. Hun satte en stor ære i, at de skulle behandles ordentligt. En hjemsendelse på halvandet år kan ikke undgå at påvirke en som menneske, og ingenting bliver som før. Udbyttesagen har betydet, at hun er mærket. Hun har gerne villet søge interne stillinger og var parat til at komme videre, men har hele tiden fået besked på, at der kun var den stilling til hende i Godt Sprog. Hun har også tilbudt at hjælpe til med faglige udfordringer, som hun kendte til fra sin tid i Betaling og Regnskab, men fik blot et nej tak. Det har ikke været rart at komme tilbage til Skattestyrelsen, og at hun måtte se på, hvordan Richard Hanlov og hun selv blev behandlet. Hun følte, at hun var på tålt ophold, og at den øverste ledelse helst så, at hun forsvandt ud af organisationen. Som konsekvens af den retssag, som Dansk Told & Skatteforbund kørte for hende mod SKAT, valgte hun at lade sig afskedige med udgangen af december 2018. Da havde hun fået en dom for, at hun var indplaceret i en ikke-passende stilling. Udbyttesagen har haft store konsekvenser for hende selv og hendes familie økonomisk. Hun og hendes ægtefælle har måttet opleve, hvordan deres økonomi er blevet gennemtrevlet tilbage til 2008. Det opdagede de ved, at de blot fik et brev fra statsadvokaten om, at efterforskningen var standset. Da de så via en advokat stillede spørgsmål om, hvorfor, fik de at vide, at de ikke var sigtede, så de kunne ikke få svar. Hun forstår det ikke. Hun har været ansat i 37 år og har været leder i 29 år og har aldrig drømt om, at hendes arbejdsliv skulle slutte på den måde. Hun har måttet se i øjnene, at det ville blive svært at få nyt job, og hun behøver vist ikke at uddybe, hvorfor.

GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Kendskab til udbytteområdet og dets problemstillinger

Forespurgt, om vidnet var bekendt med udbytteområdet og dets udfordringer, inden hun overtog området i april 2013, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om det var noget, hun blev gjort bekendt med, da hun i april 2013 overtog en del af opgaverne i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at hun ikke blev gjort bekendt med noget.

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at hun vidste, den fandtes, og hun har også set den, men hun fik ikke nogen faglig overlevering på indholdet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i april 2013 fik ansvaret for udbetalingsdelen på udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun fik ansvaret for udbetalingerne, fordi de skulle udbetales via SAP38, som var blevet en del af hendes ansvarsområde. Hun skulle ikke bekymre sig om, hvad der lå forud for udbetalingerne. Hun fik nogle udbetalingslister, hvorefter hendes enhed blot skulle eksekvere de anførte udbetalinger. Det var det. Forespurgt, hvad de i vidnets enhed konkret foretog sig, når de modtog en udbetalingsanmodning, som var blevet sagsbehandlet i Lisbeth Rømers enhed, forklarede vidnet, at de konstaterede, hvem der skulle modtage pengene, hvorefter der blev oprettet en udbetaling i SAP38. En medarbejder oprettede udbetalingsforslaget, som gik videre til en anden medarbejder, som godkendte det. Forespurgt, om de to medarbejdere, som oprettede og godkendte udbetalingen, begge var medarbejdere under vidnet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan sagsgangen foregik i forhold til bankordningen eller regnearksordningen, forklarede vidnet, at den foregik på samme måde. Beløbet kunne udbetales enten på en check eller via en overførsel til en bankkonto. Det var de muligheder, der var.

Forespurgt, hvordan selve udbetalingsanmodningen fra Lisbeth Rømers enhed tilgik vidnets enhed, forklarede vidnet, at det var et fysisk stykke papir. Forespurgt, hvem der underskrev dette stykke papir, forklarede vidnet, at det gjorde medarbejdere i Lisbeth Rømers enhed.

Overtagelse af udbytteområdet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3930 (2013-03-14 - Oversigt over organiseringen af Betaling og Regnskab fra 1. april 2013):

> *"Opgaver – Betaling & Regnskab*
>
> *SAP38 (Dorthe P. Madsen & Kaj V. Steen)*
>
> …
>
> *Udbytteskat/royalty/Renteskat - bogføring*"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 956 (2013-06-04 (1) - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. overtagelse af 'regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat', Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 4. juni 2013 til flere modtagere, bl.a. Birgitte Normann Grevy, Inge Lise Baumann og Kaj Steen):

> *"Jeg kan hermed meddele, at jeg har ansvaret for regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat pr. 1. juni 2013.*
>
> *Det betyder, at Birgitte Grevy og Inge Lise Baumann – fra fredag den 7. juni 2013 deltager i vores driftsmøder.*
>
> *Endvidere er det aftalt, at Lisbeth Rømer gør regnskabet for maj måned 2013 færdig, som omfatter regnskabsgodkendelse og interne kontroller."*

Forespurgt, hvad der skete den 1. juni 2013, forklarede vidnet, at Intern Revision havde påpeget, at den måde, hvorpå Lisbeth Rømer håndterede sandsynlighedskontrollen og regnskabsgodkendelsen, ikke fulgte de standarder, der var aftalt for Betaling og Regnskab. Man ville have, at kontrollerne blev foretaget og dokumentationen gemt elektronisk på en ganske særlig måde, der var beskrevet punkt for punkt, og det gjorde Lisbeth Rømer ikke. For at få lukket dette udestående med Intern Revision blev hun bedt om at tage over og sørge for, at sandsynlighedskontrollen blev foretaget efter gældende aftaler, og derudover skulle hun forestå regnskabsgodkendelsen. Det var det. Alt omkring sagsbehandlingen af refusionsanmodninger lå fortsat hos Lisbeth Rømer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var den månedlige afslutning på regnskabet, som blev overført til vidnet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad der inden da var galt med Lisbeth Rømers sagsbehandling, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer udarbejdede regnskabsgodkendelserne og den underliggende dokumentation, hvorefter hun lagde det ind som én samlet fil. Man skulle gennemgå et antal punkter til hver firmakode, og Intern Revision ville have, at alle punkterne skulle ligge punkt for punkt, så man i forbindelse med den centrale regnskabsgodkendelse kunne slå ned præcist på et specifikt punkt og se, hvad der var gjort, og hvad man havde bemærket.

Forespurgt, hvem der traf beslutningen om at flytte opgaven til vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde René Frahm Jørgensen.

Forespurgt, om det var et forløb, som kørte parallelt med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det kørte i SIR's 2013-rapport. Forespurgt, om opgaveflytningen dermed var en udmøntning af et kritikpunkt i 2013-rapporten, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om den øvrige del af opgaverne på udbytteområdet forblev ved Lisbeth Rømer, indtil hun gik på pension i slutningen af 2013, forklarede vidnet, at det gjorde de. Lisbeth Rømer havde delt ledelse med Hanne Villemoes Hald, så da Lisbeth Rømer gik på pension, lå opgaven stadig samme sted, og Hanne Villemoes Hald tog over.

Forespurgt, hvad der skete med de tilbageværende opgaver på udbytteområdet, da Lisbeth Rømer gik på pension i december 2013, forklarede vidnet, at de forblev i DMO/DMS, hvor Hanne Villemoes Hald var leder og tog over.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i en del af perioden efter Lisbeth Rømers pensionering i praksis varetog personaleansvaret i forhold til de medarbejdere i udbytteadministrationen, som var placeret i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at hun fungerede som Hanne Villemoes Halds forlængede arm. Hvis Hanne Villemoes Hald havde brug for hjælp eller skulle give en vigtig besked, ringede hun til vidnet, men det var Hanne Villemoes Hald, der havde ansvaret.

Forespurgt, hvem der stod for nærmere drøftelser med den enkelte medarbejder eller medarbejderudviklingssamtaler, forklarede vidnet, at ansvaret i princippet lå hos Hanne Villemoes Hald. Da tidspunktet for flytningen af opgaverne til Horsens nærmede sig, og da ikke alle medarbejderne i Høje Taastrup ville flytte med til Horsens, blev det besluttet, at vidnet skulle tage nogle af medarbejdersamtalerne. Forespurgt, om det var fordi, hele Lisbeth Rømers del forventedes at blive flyttet til Horsens, forklarede vidnet, at det var planen, at alle arbejdsopgaver i Høje Taastrup skulle flyttes enten til Horsens eller til Ringkøbing.

Forespurgt, om vidnets overtagelse af en del af ledelsesansvaret blev drøftet med ledelsen, eller om det var noget, der bare skete, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen den 19. marts 2014 besluttede, at hun selv og Kaj Steen skulle overtage en del af de opgaver, der hørte under Hanne Villemoes Hald, da der var nogle store udfordringer omkring Skattekontoen, som Hanne Villemoes Hald skulle fokusere på. Vidnet skulle derfor overtage udbytteskatten, og Kaj Steen skulle overtage acontoskat/selskabsskat, som lå i Horsens.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5224 (2013-12-04 - E-mail fra Hanne Villemoes Hald til Nicolaj Bruhn Breum om henvendelser til udbytteadministrationen efter Lisbeth Rømers pensionering, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Jeg har forsøgt, at få den bemandet i dag via mails fra min telefon, men jeg ved ikke om det har virket. Lisbeth er jo stoppet i fredags, og Dorthe Pannerup forsøger at styre tropperne i Høje-Taastrup for mig og vi har lige kort vendt din henvendelse i dag. Det skal vi selvfølgelig have gjort noget ved - så Dorthe er på som cc.."

Foreholdt, at denne e-mail er fremsendt af vidnets bisidder før afhøringen, og forespurgt, hvorfor vidnet har ønsket at få den frem, forklarede vidnet, at det er vigtigt at forstå, at hun først fik ansvaret for udbytteområdet den 19. marts 2014 og ikke før. Forespurgt, om vidnet indtil den 19. marts 2014 alene ydede praktisk bistand, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1103 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, e-mail fra Hanne Villemoes Hald til Jette Knudsen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Jeg er lidt bekymret for det kontrolpunkt jeg har i den interne kvalitetssikring."

Forespurgt, hvad denne e-mailkorrespondance gik ud på, forklarede vidnet, at man udover at foretage sandsynlighedskontrol ved hver måneds afslutning havde nogle kontrolpunkter i det, der hed Intern Kvalitetssikring, dvs. en intern kontrol. Det var Hanne Villemoes Hald, som stod for disse kontrolpunkter. I Høje Taastrup skulle de finde dokumentation frem og sende den til Hanne Villemoes Hald, så hun kunne udføre kontrollerne.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1103 (2013-12-13 (2) - E-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser, e-mail fra Jette Knudsen til Hanne Villemoes Hald):

"Vi kender ikke til nedenstående……"

Hertil forklarede vidnet, at hun iværksatte, at der blev fundet udbytteangivelser frem, som blev sendt til Hanne Villemoes Hald til kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4001 (2014-03-19 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. midlertidig omorganisering af DMO-DMS, René Frahm Jørgensens e-mail af 19. marts 2014 til DL-SKAT Inddrivelse Betaling og Regnskab med kopi til Liselotte Reistrup):

"Jeg har besluttet mig for – og aftalt med Kaj Steen, Dorthe Pannerup og Hanne Hald - at Kaj og Dorthe fra d.d. og indtil videre vil varetage rollen som funktions-

leder for medarbejdere i DMO/DMS i hhv. Horsens og Høje Taastrup. Det vil sige både ift. det faglige og personalemæssige."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1126 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 14. maj 2014 til Merete Helle Hansen og Hanne Villemoes Hald):

"Den gamle afdeling Udbytteskat, hvor der nu er 4 medarbejdere tilbage er organisatorisk forankret i Betaling og Regnskab –
DMO/DMS ved Hanne Hald. DMO/DMS har medarbejdere siddende i Ringkøbing, Horsens og Høje Taastrup.

Det er aftalt, at jeg i det daglige udøver ledelsesopgaven, da jeg sidder i Høje Taastrup med min driftsenhed SAP38."

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse lå i René Frahm Jørgensens beslutning af 19. marts 2014, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen besluttede, at hun og Kaj Steen skulle overtage opgaverne. Hun havde selv den udfordring, at hendes enhed var udflytningsramt, så hendes bidrag skulle være at hjælpe med at få flyttet opgaven fra Høje Taastrup til Jylland. Hun skulle derfor ikke være faglig leder på opgaven. Der var stort set ikke nogen medarbejdere tilbage, og hun fik besked på, at hun ikke skulle oplære de andre medarbejdere, hun havde i Høje Taastrup, i opgaverne vedrørende udbytteskat. Det var der ingen grund til, når de alligevel også skulle flyttes, så for hendes vedkommende handlede det om, at hun skulle bidrage til, at opgaven blev flyttet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4001 (2014-03-19 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. midlertidig omorganisering af DMO-DMS, René Frahm Jørgensens e-mail af 19. marts 2014 til DL-SKAT Inddrivelse Betaling og Regnskab med kopi til Liselotte Reistrup):

"Det vil sige både ift. det faglige og personalemæssige."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke mente at have fået det faglige ansvar, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad René Frahm Jørgensen sagde til vidnet i forhold til det faglige ansvar, forklarede vidnet, at det gik på, at opgaven skulle flyttes fra Høje Taastrup til enten Horsens eller Ringkøbing. Det var endnu ikke besluttet. Hun skulle derfor ikke fordybe sig i det faglige, men fokusere på, at opgaven skulle flyttes, og hun skulle stå for at få medarbejdere til Høje Taastrup for

at blive oplært i opgaven. Hun og Kaj Steen arbejdede begge med, hvordan de skulle få flyttet opgaven.

Forespurgt, hvad René Frahm Jørgensen drøftede med vidnet omkring tidshorisonten for flytningen af opgaven, i og med han i den foreholdte e-mail skrev, at vidnet og Kaj Steen ville varetage rollen som funktionsleder "indtil videre", forklarede vidnet, at der ikke var sat nogen tidshorisont på. De vidste, at det var besluttet, at udbytteadministrationen skulle flyttes i 2015, så det var bare et spørgsmål om, hvornår medarbejderne ville få deres varsel om, hvornår opgaven skulle flyttes.

Forespurgt, om vidnet forstod udtrykket "indtil videre" sådan, at det var frem til det tidspunkt, hvor der var lukket ned i Høje Taastrup, og at der dermed var tale om en afleveringsforretning, hun skulle lukke, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var nogen form for overleveringsforretning, da vidnet overtog opgaven, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om vidnet havde en drøftelse med René Frahm Jørgensen om, hvad hun skulle have fokus på, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. På et tidspunkt fortalte hun René Frahm Jørgensen, at det ville have været rart at få en overlevering, men det var jo ikke muligt.

Relevante lovændringer

Forespurgt, hvordan ændringer i forhold til ny lovgivning blev implementeret i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at hun ikke har været med til at implementere ny lovgivning på dette område. Det ville have foregået i Susanne Thorhauges kontor, da ny lovgivning som regel kan medføre et behov for flere ressourcer eller penge til systemudvikling. Forespurgt, om vidnet således ikke har været involveret i nogen form for lovændring, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Forespurgt, hvordan ny lovgivning blev introduceret for vidnets enhed, forklarede vidnet, at de fik det oplyst af fagkontoret i Østbanegade. Forespurgt, hvad vidnet henviser til med "fagkontoret", forklarede vidnet, at det var Susanne Thorhauges kontor. Forespurgt, om det var Erhverv, forklarede vidnet, at det måske dengang hed Selskaber og Digitalisering, men hun husker det ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4033 og 4037 (2012-01-30 (1) - Diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv).

Forespurgt, om fagkontoret var dem, der havde status af at være procesejer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det kan passe, at kontoret hed Selskaber og Tredjepartsindberetninger, tidligere Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det kan være rigtigt, men kontoret hed også på et tidspunkt Selskaber og Digitalisering. Enhederne skiftede jævnligt navn.

Ansvarsfordelingen i udbytteadministrationen

Forespurgt, hvordan vidnet forstod opgavefordelingen mellem et kontor som vidnets og henholdsvis procesejer og systemejer, forklarede vidnet, at procesejer og systemejer ikke lå hos hendes enhed, men i fagkontoret hos Susanne Thorhauge. Som procesejer var man med til at tilrettelægge, hvordan opgaverne skulle afvikles, mens systemejeren havde ansvaret for selve IT-delen og de bagvedliggende IT-systemer.

Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse havde ansvaret for, at de afgørelser om refusion af udbytteskat, der blev truffet, var materielt rigtige, forklarede vidnet, at de kun foretog en formel kontrol. De traf ikke afgørelser på den måde.

Forespurgt, hvilken opgave og afgrænsning der blev foretaget, når der kun blev foretaget formel kontrol, forklarede vidnet, at man havde valgt at anskue opgaven som en administrativ arbejdsopgave. I hendes enhed skulle de se på ansøgningerne og de bilag, de modtog, og det var det. En mere tilbundsgående kontrol var noget, der først kom til, efter svindelsagen kom frem, og man etablerede en nye organisering af opgaverne.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med en tilsvarende sagsbehandling på andre områder i SKAT, dvs., at man afgrænsede sagsbehandlingen til kun at foretage en formel kontrol, når man modtog en ansøgning om at få udbetalt penge, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Da hun overtog opgaven i 2014 og alene skulle sørge for, at opgaven blev overflyttet til Jylland, videreførte hun opgaven på den måde, den havde været løst på i rigtig mange år.

Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om, hvorvidt den måde, man administrerede opgaven på, var lovlig eller tilstrækkelig, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun havde kun for øje, at hun skulle flytte opgaven.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var andre enheder i SKAT, som foretog en systematisk eller stikprøvevis materiel kontrol i forhold til udbytterefusionen, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, hvilke andre enheder end Regnskabsenheden der var involveret i, eller man kunne have en relation til, i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at der var indgået en aftale med Lisbeth Rømer om, at hun kunne henvende sig til Store Selskaber, hvis hun havde sager med særlige udfordringer. Vidnet har også selv været i en situation, hvor hun havde en sag, hun ikke vidste, hvordan hun skulle løse, og hvor hun derfor henvendte sig til Store Selskaber. Der var dog ikke faste rammer for samarbejdet. Man henvendte sig til Store Selskaber og håbede på, at de ville hjælpe. På et tidspunkt gik hun også til Jura for at få hjælp, og hun har været rundt flere steder i organisationen for at finde ud af, hvor hun kunne få hjælp. Forespurgt, om vidnet så fik hjælp, når hun gik til Jura, forklarede vidnet, at hun fik hjælp i nogle situationer, men det var ikke nemt.

Forespurgt, om det vedrørte generelle fortolkningsspørgsmål eller hjælp til den konkrete sagsbehandling, når vidnet rettede henvendelse til Jura, forklarede vidnet, at det var hjælp til den konkrete sagsbehandling.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3599 (2015-09-15 - Bemærkninger fra René Frahm Jørgensen vedr. møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT):

" Bilag 3 - Mail fra Christian Ibsen (ifbm. RR af udbytteskat)"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3609 (2015-09-16 - Bemærkninger fra René Frahm Jørgensen til agenda for møde mellem SKAT's direktører):

"Bilag 3
(Dorthe har svaret at der ikke var bemærkninger fra Betaling og Regnskab - vi ved ikke om KS har svaret)

…

1. Det er vigtigt at fremhæve, at kontrollen med udbetalinger af udbytteskat er en del af udbetalingsprocessen, som er forankret i Kundeservice. Kontrollen med selve processen for afregningen af udbytteskat skal således ikke findes blandt kontrolaktiviteterne i Indsats. Der er dog flere indsatsprojekter, som har beskæftiget sig med udbytte."

Forespurgt, hvordan vidnet læste dette udsagn fra Christian Ibsen, forklarede vidnet, at man ikke havde fastlagt noget systematisk i Indsats, men man havde valgt at lave nogle projekter på området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1392 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

> *"Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder*
>
> …
>
> *Processer/forretningsgange*
>
> *Tilrettelæggelse af processer og forretningsgange vedrørende administrationen og afregning af udbytteskat foregår som udgangspunkt i Betaling og Regnskab.*
>
> *Afregning Erhverv fungerer som sparringspartner efter anmodning fra Betaling og Regnskab. Især i forbindelse med etablering af nye forretningsgange ved implementering af nye IT-systemer og/eller ny lovgivning skal Afregning Erhverv indtage en aktiv rolle og indgå i dialog om konsekvenser for forretningsgange og processer."*

Forespurgt, om vidnet er enig i beskrivelsen af, at selve tilrettelæggelsen af processer og forretningsgange vedrørende administrationen og afregningen af udbytteskat som udgangspunkt foregik i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at hun ikke er helt enig i beskrivelsen. I Betaling og Regnskab havde de et meget tæt samarbejde med fagkontoret om, hvordan tingene skulle håndteres, så det var ikke Betaling og Regnskab alene, der stod for tilrettelæggelsen. Det er muligt, det er ønsketænkning, som er anført. Forespurgt, om det var sådan, det ville være i den ideelle verden, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1395 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

> *"Afklaring af juridiske problemstillinger*
>
> *Afregning Erhverv medvirker til afklaring af juridiske problemstillinger af betydning for selve processen. Det vurderes i den konkrete situation om spørgsmålet skal oversendes og afklares af SKATs juridiske kontor.*
>
> *Juridiske spørgsmål af materiel karakter – relateret til den konkrete sag – inddrages Afregning Erhverv som udgangspunkt ikke i."*

Forespurgt, om det foreholdte stemmer overens med vidnets opfattelse af afgrænsningen mellem Afregning Erhverv og Jura, og at vidnet forsøgte at gå direkte til Jura, hvis hun havde juridiske spørgsmål, forklarede vidnet, at hun bevægede sig rundt

i organisationen for at få hjælp, fordi hun havde nogle udfordringer, hun ikke selv kunne løse med de få medarbejdere, der var.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede de allokerede ressourcer i perioden 2013-2015 og udviklingen heri, forklarede vidnet, at de ikke var tilstrækkelige. Det gjorde hun gentagne gange opmærksom på i sine regnskabsgodkendelser og også mundtligt over for René Frahm Jørgensen, så det er ikke noget, hun ikke har sagt. Hun fik flere gange at vide, at hun ikke måtte oplære sine egne medarbejdere til at løse opgaverne, da de skulle flyttes væk. Det ville derfor ikke være hensigtsmæssigt. Der var mange drøftelser af, hvordan de skulle få flyttet opgaven til Jylland.

Forespurgt, om de påbegyndte oplæringen af medarbejdere i Jylland, bekræftede vidnet dette. Der blev udvalgt nogle medarbejdere fra Kaj Steens enhed i Horsens, som beskæftigede sig med acontoskat og selskabsskat. Det var ikke, fordi disse medarbejdere ikke havde arbejde nok. De var pressede på ressourcer, og der var skåret helt ind til og nærmest også helt ind i benet. De pågældende medarbejdere blev sendt til Høje Taastrup til oplæring over flere dage. Oplæringen begyndte allerede i januar 2015, og medarbejderne var også i Høje Taastrup til oplæring den dag, hun blev sendt hjem, og i hele det tidsrum, hvor svindelsagen kom frem. Hvis bare nogen havde ringet til hende og fortalt, at der var noget galt, så kunne hun have standset udbetalingerne og ikke sendt alle de mange penge ud af kassen.

Forespurgt, om vidnet udover at gøre opmærksom på de manglende ressourcer i regnskabsgodkendelserne havde drøftelser med René Frahm Jørgensen eller andre om behov for yderligere bemanding, forklarede vidnet, at hun talte med René Frahm Jørgensen, som blot svarede, at opgaven måtte flyttes til Jylland. Det var helt udelukket, at hun fik lov til at ansætte flere medarbejdere til opgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"Manglende udførsel af opgaver*
>
> *Udbytteskat er blevet meget sårbar, da driftsenheden har haft meget stor personaleafgang og der er få medarbejdere tilbage, som er meget specialiseret inden for de enkelte områder.*
>
> *Det bør overvejes, hvorvidt opgaverne helt eller delvist skal overflyttes til DMO/DMS i Horsens eller Ringkøbing."*

Forespurgt, om vidnet fik nogen reaktion på en sådan bemærkning i en regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det var bare vigtigt for hende at hejse flaget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 15. december 2013 til René Frahm Jørgensen):

> *"Udbytteopgaven ikke er i stand til at beskrive de input, som skal indgå i punkt 2, 3 og 4, men måske mundtligt kan bidrage med input.*
>
> *Jeg er jo også forpligtiget til at bidrage til sikker drift!*
>
> *Jeg skal derfor bede om, at der bliver stillet konsulenthjælp til rådighed, som kan lave skrivearbejdet i samarbejde med medarbejderne og mig."*

Forespurgt, hvad vidnet udtrykte med disse bemærkninger, og hvilke drøftelser der var i tilknytning til denne e-mail, forklarede vidnet, at der i forbindelse med revisionsrapporten fra 2013 skulle skrives forskellige ting, og hendes enhed skulle bidrage med forskelligt til fagkontoret. Da der ikke var så mange medarbejdere tilbage, som kunne skrive det, der var brug for, måtte hun sige til René Frahm Jørgensen, at hun havde brug for hjælp. René Frahm Jørgensen svarede, at hun kunne få Iben von Hallas til at hjælpe med at skrive. Iben von Hallas sagde, at hun godt kunne hjælpe med at skrive, men at vidnet skulle fortælle hende, hvad hun skulle skrive. Forespurgt, om realiteten således var den, at vidnet fik sekretærbistand, men ikke hjælp, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var afslutningen på den drøftelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om rapporten blev gjort færdig, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1332 (2014-08-28 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen vedr. bl.a. medarbejdere tilknyttet opgaven med udbytteskat, Iben von Hallas' e-mail til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen, Frank Høj Jensen, Hanne Villemoes Hald, Kaj Steen, Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen med emnet "Produktionsstyrings-ark - konsekvensbeskrivelse"):

> *"Men samlet set i Inddrivelsen kan det være nødvendigt at prioritere også imellem disse opgaver. For at undersøge dette vil vi gerne bede jer om for hver driftsenhed at prioritere jeres egne opgaver - som I vil kunne gøre i almindelige driftssituationer hvor der kan være spidsbelastningssituationer – og beskrive 3 opgaver af en vis pondus (dvs. ikke dem der er sat til 0,001 ÅV) som I før har nedprioriteret, eller*

som I vil mene har laveste prioritet i jeres respektive driftsenheder. Det er vigtigt, at I beskriver konsekvenserne ved en eventuel nedprioritering af opgaven."

Forespurgt, hvad denne øvelse gik ud på, forklarede vidnet, at de var så pressede på ressourcer i hele Betaling og Regnskab, at samtlige ledere skulle pege på opgaver, de kunne lægge til side for at hjælpe de andre enheder. Hun valgte at skrive, at hun sad med opgaver, som hun bestemt ikke mente skulle nedprioriteres. Der var nogle aftaler, specielt på pensionsområdet, hvor hendes enhed hver uge skulle levere opgørelser til Nationalbanken, og hun vidste, det var vigtigt, at de penge kom på plads i statskassen. Hun skrev derfor flere vigtige argumenter for, at hendes enhed ikke skulle nedprioritere opgaver, og hun slap også for at gøre det.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt var drøftelser om, at der burde tilføres flere ressourcer til Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var overlevelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1295-1296 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat, dateret den 7. august 2014, adresseret til Johnny Schaadt Hansen):

"Sagsbehandlingsopgaver fra Udbytteskat

Vi har konstateret, at der i Udbytteskat er sagsbehandlingsopgaver, som pt. ikke løses på grund af manglende kompetencer på denne opgavetype.

(…)

Jeg henviser til bilag 1, hvor Dorthe Pannerup har lavet et notat, der nærmere kommer ind på problemstillingen – og ikke mindst det nuværende omfang af sagerne."

Forespurgt, hvad baggrunden for denne henvendelse var, forklarede vidnet, at hun kunne konstatere, at der i hendes enhed var nogle sager, som enheden ikke var i stand til at løse. Hun mente ikke, man kunne blive ved med at sidde overhørig, at banker og andre rykkede for svar, så hun meddelte René Frahm Jørgensen, at opgaverne burde flyttes. Der var tale om sagsbehandlingsopgaver, og det var de ikke gode til i hendes enhed. De lavede bogholderi og regnskab.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at der ikke var den bemanding, der skulle til, bekræftede vidnet dette. Der var ikke de nødvendige ressourcer med de kompetencer, der skulle til for at løfte opgaven.

Forespurgt, om vidnet havde nærmere drøftelser med René Frahm Jørgensen om disse problemstillinger, forklarede vidnet, at hun skrev flere notater og e-mails til René Frahm Jørgensen, og de talte om det. René Frahm Jørgensen forsøgte at få flyttet nogle af opgaverne til Johnny Schaadt Hansen, men det var hele tiden et spørgsmål om ressourcer, og hvad sådanne opgaver kunne koste ressourcemæssigt. Forespurgt, om det var årsværk, der skulle flyttes, forklarede vidnet, at der skulle flyttes årsværk med opgaven, men der var ikke nogen tilbage at give af.

Forespurgt, hvilke typer opgaver der ikke blev løst, og der var behov for at flytte, forklarede vidnet, at det var deciderede sagsbehandlingsopgaver, hvor man skulle fordybe sig og træffe afgørelser og have kendskab til forskellige regelsæt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor ofte vidnet talte med René Frahm Jørgensen, og hvordan samarbejdet med ham foregik, herunder om det var lagt i faste rammer, forklarede vidnet, at hun og René Frahm Jørgensen talte sammen flere gange om ugen, også til ledermøder, statusmøder og i mange forskellige relationer. Hun ventede ikke på, at der skulle gå en bestemt tid, før hun kunne tale med ham. De talte sammen meget jævnligt.

Forespurgt, hvor tæt René Frahm Jørgensen fulgte arbejdet i vidnets enhed og de opgaver, hun havde ansvar for, forklarede vidnet, at han fulgte det tæt. Der var dog også andre nødlidende enheder under René Frahm Jørgensen, så han havde nok at se til.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet er bekendt med, om René Frahm Jørgensen bragte de drøftelser, hun havde med ham, videre op i organisationen, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Hun ved, at René Frahm Jørgensen talte med Johnny Schaadt Hansen, men ellers ved hun ikke, hvem han talte med.

SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Sagsbehandlingen af refusionsanmodninger i udbytteadministrationen

Forespurgt, om der forelå skriftlige instrukser om, hvordan man behandlede udbytterefusionssager, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, da hun ikke fik nogen faglig overlevering.

Forespurgt, om vidnet havde en dialog med de medarbejdere, der sad med de konkrete arbejdsopgaver, om, hvordan de arbejdede, eller om sagsbehandlingen blot kørte videre, forklarede vidnet, at den sådan set blot kørte videre. Hun var i den tro, at medarbejderne havde udført opgaverne i så mange år, at de vidste, hvordan

de skulle håndtere dem. Hun havde også en forventning om, at medarbejderne ville kontakte hende, hvis de havde behov for det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet nok var bekendt med, at der blev udført en formel kontrol, men ikke i detaljer vidste, hvordan den formelle kontrol blev udført, forklarede vidnet, at der blev nedsat en projektgruppe, i forbindelse med at svindlen kom frem i sommeren 2015, hvor hun deltog og var med til at beskrive den gamle proces og en ny proces. Hun er derfor bekendt med, at refusionsansøgningerne blev modtaget, hvorefter man konstaterede, om de var underskrevet korrekt, og om de nødvendige bilag var med. Det er, hvad hun ved.

Forespurgt, om vidnet drøftede sagsgangen med de enkelte medarbejdere, da hun i 2014 overtog området, herunder i relation til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet på det tidspunkt gjorde sig forvaltningsretlige overvejelser, i forhold til om sagerne var oplyst i overensstemmelse med forvaltningsretten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.*
>
> …
>
> *Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes med en rente svarende til renten efter § 7, stk. 2, i lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.*
>
> …
>
> *Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af*

kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev oplyst om eller hørte drøftelser om disse tilkendegivelser i forhold til sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort bekendt med disse tekstbidrag, forklarede vidnet, at fristen på 6 måneder kom frem i forbindelse med svindelsagen, hvor de skulle finde ud af, hvor langt man kunne gå, hvis man gennemførte et udbetalingsstop, og hvor længe man kunne være om at ekspedere sagerne.

Forespurgt, om det først var på det tidspunkt, vidnet blev opmærksom på fristen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."

Forespurgt, om vidnet tidligere har hørt om denne tilkendegivelse og forventning om en øget fokusering, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Ressourcer

Forespurgt, hvem der forestod oplæringen af de medarbejdere fra Horsens, som i 2015 kom til Høje Taastrup for at blive oplært i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gjorde Sven Jørgen Nielsen. Der var ikke andre tilbage. Forespurgt, om oplæringsprocessen blev monitoreret, herunder om vidnet eller andre overværede oplæringen for at se, hvad der foregik, forklarede vidnet, at det blev den ikke.

Forespurgt, hvor mange medarbejdere fra Horsens der blev oplært, forklarede vidnet, at de begyndte med fire medarbejdere, som kom til Høje Taastrup ad nogle omgange af nogle dages varighed. Forespurgt, hvad de fire medarbejdere blev oplært i, forklarede vidnet, at de blev oplært i at behandle refusionsanmodninger. Forespurgt, om det var oplæring gennem de konkrete sager, der afventede behandling, eller om der var lagt et program for medarbejderne i forhold til forskellige emner, forklarede vidnet, at man begyndte med refusionsanmodningerne. Forespurgt, om det var de anmodninger, Sven Jørgen Nielsen selv behandlede, bekræftede vidnet dette. Det var aftalen, at de fire medarbejdere først blev oplært i refusionsanmodningerne, hvorefter de skulle oplæres i regnearksordningen med bankerne.

Overtagelse af udbytteområdet

Forespurgt, om vidnet selv efterlyste en overlevering, da hun i foråret 2014 overtog opgaven med udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun kort før Lisbeth Rømers pensionering i 2013 spurgte René Frahm Jørgensen, hvad han havde tænkt sig, men han svarede hende ikke. Hun tænkte derfor, at i og med de havde delt ledelse, ville Hanne Villemoes Hald tage over, og opgaven ville blive flyttet til Jylland. Hun fokuserede derfor på sine egne opgaver og spekulerede ikke mere på det.

Forespurgt, om vidnet, da hun senere fik opgaven, henvendte sig til René Frahm Jørgensen og opsøgte noget viden om området, forklarede vidnet, at hun på et tidspunkt sagde til René Frahm Jørgensen, at opgaven burde være grebet anderledes an. Når man har en medarbejder og i dette tilfælde en leder, Lisbeth Rømer, som har haft en opgave i så mange år, er det naturligt at forsøge at tømme vedkommendes hoved for guldkorn. Det kunne imidlertid ikke lade sig gøre. Det behøvede ikke nødvendigvis være hende selv, det kunne også have været Hanne Villemoes Hald eller en anden. Det havde været rart, hvis nogen havde fået en overlevering.

Forespurgt, om vidnet forsøgte at kontakte Lisbeth Rømer, efter hun var gået på pension, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet, da hun overtog området, talte med medarbejderne i udbytteadministrationen om deres arbejdsopgaver og udfordringer, forklarede vidnet, at det gjorde hun. Hun havde en idé om, hvad medarbejderne beskæftigede sig med, og de fortalte hende også, hvor der var udfordringer. Det var dog ikke meningen, at hun selv skulle sætte sig fagligt ind i opgaven eller ændre sagsbehandlingen, for opgaven skulle flyttes til Jylland.

SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Refusionsordninger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4343-4344 (1. Støttebilag vedr. 'ordningerne').

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Sven Jørgen Nielsen brugte størstedelen af sin tid på blanketordningen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til processen vedrørende blanketordningen, forklarede vidnet, at hun ikke brugte tid på at sætte sig ind i det faglige, for det var ikke hendes opdrag. Hun skulle flytte opgaven til Jylland.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet vidste, hvordan ekspeditionerne foregik, og om hun forstod, hvad der foregik, forklarede vidnet, at hun både vidste og forstod, hvad der foregik.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilket kendskab vidnet havde til bankordningen, også kaldet regnearksordningen, forklarede vidnet, at hun vidste, der var indgået aftaler med tre banker om, at de kunne aflevere anmodningerne på et regneark, for at det skulle være nemmere for begge parter. Det var de bankaftaler, man på et senere tidspunkt fandt ud af, man ville opsige. Forespurgt, om vidnet var bekendt med aftalernes indhold, forklarede vidnet, at det var hun ikke, da hun overtog opgaven. Hun var i 2015 med til at finde de gamle aftaler frem, og de var fra 2006 og 2007. Forespurgt, om vidnet henviser til et forløb, der fandt sted i juni 2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet så selve aftalegrundlaget før juni 2015, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet kendte aftaleindholdet, i forhold til hvilken dokumentation SKAT skulle have, og hvilken dokumentation bankerne skulle have, forklarede vidnet, at hun kendte lidt til det. Hun vidste, at bankerne afleverede anmodningerne på et regneark, fordi de derved kunne ansøge for en større mængde kunder. SKAT udbetalte så ét samlet beløb til banken, som viderefordelte refusionerne til de enkelte kunder.

Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om beneficial owners eller lovligheden af ordningen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun havde ikke i sin vilde-

ste fantasi forestillet sig, at der var noget galt. Forespurgt, om vidnet, da hun fik ansvaret for området, drøftede spørgsmålet om kontrol af bankordningen med enten medarbejdere eller ledelse, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Opgaven blev videreført, som den var blevet udført af Lisbeth Rømer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i 2013, kort tid inden vidnet overtog området, kom en SIR-rapport, som vidnet var involveret i opfølgningen på, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke rapporten fik vidnet eller andre til at overveje at intensivere eller etablere kontrol i forhold til bankerne, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet var bekendt med det nærmere indhold af aftalerne med bankerne, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun så først aftalerne i 2015. Forespurgt, om vidnet heller ikke var bekendt med den del af aftalerne, der omhandlede kontrol med bankerne, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3199 (2. Redegørelse fra SEB Bank for dele af bankordningen):

> *"Samtidig forpligtede SEB Danmark sig til på SKATs begæring, at indhente dokumentation fra den udenlandske depotbankkunde, enten i form af udbyttenota og/eller i form af købsnota til dokumentation af hvem der er retmæssig udbyttemodtager/aktieejer.*
>
> *SEB Danmark modtog i perioden fra 2010 indtil 1. juni 2015 ingen sådanne begæringer fra SKAT"*

Foreholdt, at Nordea Bank og Danske Bank har afgivet samme budskab i deres redegørelser til undersøgelseskommissionen, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der har været overvejelser om at foretage kontrol af bankerne, før formodningen om svindel blev kendt, forklarede vidnet, at hun ved, at Store Selskaber på et tidspunkt, kort inden svindelsagen begyndte, overvejede at gennemføre en kontrol i SEB Bank, men hun har ingen viden om, hvorvidt kontrollen blev gennemført. Forespurgt, om det var i forbindelse med et indsatsprojekt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette var, forklarede vidnet, at hun mener, at det var i 2015, men hun er ikke sikker. Forespurgt, om det var første eller andet halvår 2015, forklarede vidnet, at det må have været første halvår 2015, da hun i andet halvår 2015 nærmest var ude af organisationen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 26. juni 2015 til Hans From vedrørende oplysninger til brug for kildeskatteprojektet):

> *"Betaling og Regnskab har udelukkende regneark liggende på disse refusionssager.*
>
> *Der er tidligere lavet aftale mellem SKAT – Lisbeth Rømer og Laurids Cramer og SEB, at banken skal opbevare undermaterialet til de indsendte regneark og at undermaterialet kan rekvireres."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, René Frahm Jørgensens e-mail af 26. juni 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg tænker, at den aftale med SEB skal ændres med det samme. Som jeg ser det, så er det ikke holdbart, at vi beder dem om at opbevare undermaterialet for udbetalinger, som vi foretager. Så har vi vel ingen mulighed for at kontrollere om ansøgningerne omkring refusion af udbytteskat er korrekte?"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad forløbet var omkring dette, forklarede vidnet, at der i juli eller august 2015 blev nedsat en projektgruppe som konsekvens af svindelsagen. En af projektgruppens undergrupper skulle gennemgå bankordningerne, og i den forbindelse fik man aftalerne vurderet af Jura. Det blev herefter besluttet, at bankerne skulle varsles en opsigelse af aftalerne.

Foreholdt, at den foreholdte korrespondance foregår i tiden forud for det beskrevne forløb, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun reagerede på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 946 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"Det er SIRs opfattelse, at for refusionsanmodningerne udenfor regnearksordningen bliver grundlaget før udbetaling af refusion vurderet, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes. Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig. Det er SIRs opfattelse, at Regnskab 2 bør beskrive, hvad der skal kontrolleres/påses inden anmodning imødekommes og i højere grad påse grundlaget*

for refusion under regnearksordningen. Det er SKATs ansvar at anmodning om refusion, under regnearksordningen, er korrekt inden der foretages udbetaling."

Forespurgt, om dette medførte nogen umiddelbare ændringer i forhold til regnearksordningen, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1819 (2015-09-10 - Notat vedr. opsigelse af bankordningen, udarbejdet af Kundeservice Erhverv til direktionen):

" Opsigelse af bankaftaler i forbindelse med håndteringen af udbytteskat

…

Konklusionen af gennemgangen er, at de nuværende aftaler med de 3 banker kaldet – "Regnearksmodellen" – ikke kan anses for at udgøre en fornøden retlig ramme for tilbagesøgning af udbytteskat."

Forespurgt, om der før dette tidspunkt var nogen bekymring, viden eller overvejelser om hjemlen til ordningen, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 4113 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, René Frahm Jørgensens e-mail af 26. juni 2015 til Dorthe Pannerup Madsen).

Forespurgt, om vidnet og René Frahm Jørgensen havde drøftelser i tilknytning til denne e-mail, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på e-mailen, forklarede vidnet, at hun ikke reagerede specielt på den. Aftalerne med bankerne blev først fundet frem og gennemgået, da det gik op for hende, at der var noget galt, og man nedsatte den særlige projektgruppe. Hun gik ud fra, at en aftale, der var blevet indgået for så mange år siden, var i orden, men det var den så ikke.

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

"Formel og materiel kontrol

…

De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.

Formel kontrol

Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.

For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."

Forespurgt, hvordan udbytteadministrationen udførte den formelle kontrol, forklarede vidnet, at man gennemgik de enkelte ansøgninger og påså, om de var korrekt udfyldt og underskrevet, og om der forelå den nødvendige dokumentation. Forespurgt, om vidnet ved, om og i så fald hvilke undersøgelser man foretog i forhold til ægthed og gyldighed, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

"Materiel kontrol

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.

Den materielle kontrol skal dokumenteres."

Forespurgt, hvilken materiel kontrol der blev foretaget i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at de kun foretog formel kontrol. Forespurgt, om ikke det ville være naturligt at have en placering for, hvor man foretog den materielle kontrol, forklarede vidnet, at det ville det nok, men hun overtog opgaven og videreførte den sådan, som den var, og der blev foretaget formel kontrol. Forespurgt, om ikke vidnet reflekterede over, om der manglede en materiel kontrol et andet sted i systemet, forklarede vidnet, at hun ikke skulle ændre processerne i opgaven. Hun skulle flytte opgaven fra Høje Taastrup til Jylland.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3599 (2015-09-15 (1) - Bemærkninger fra René Frahm Jørgensen vedr. møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT):

> *"5. Hvordan er kontrollerne fordelt på de enkelte direktørområder*
>
> *Betaling og Regnskab foretager kontrol af hvorvidt dokumentationen er fyldestgørende i forhold til de beskrevne processer (bilag 2). Endvidere foretages der er en afstemningskontrol (regnskabsmæssig) i forbindelse med indtastning."*

Forespurgt, om vidnet er enig i denne fremstilling, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår vidnet blev opmærksom på, at der ikke blev foretaget materiel kontrol af refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at man i forbindelse med svindelsagen begyndte at udvikle en ny proces, hvori der skulle foretages kontrol på en helt anden måde. Det var faktisk på det tidspunkt, hun blev bekendt med det. Med den organisering, man har i dag, hvor der er over 100 medarbejdere på opgaven, kan man kontrollere på en helt anden måde.

Forespurgt, om det var de forudsætninger, der skulle have været til stede, hvis udbytteadministrationen dengang skulle have foretaget den kontrol, der bliver foretaget i dag, forklarede vidnet, at de i så fald skulle have skruet kraftigt op for ressourcerne, men ressourserne var ikke til stede, og det var ikke en mulighed.

Sagsbehandling i andre enheder i Koncerncentret/SKAT

Foreholdt, at repræsentanter fra departementet har forklaret for undersøgelseskommissionen, at udbytteadministrationen fik hjælp til faglig sparring, og at det fra 2013 var enheden, SKAT Jura, som ydede denne hjælp, og forespurgt, om det også var der, hun henvendte sig, hvis hun havde brug for hjælp, forklarede vidnet, at det var det, og hun var heldig at komme i dialog med nogen.

Forespurgt, hvem vidnet var i dialog med, når hun søgte rådgivning hos SKAT Jura, forklarede vidnet, at det var Carsten Wang.

Forespurgt, om der forelå en aftale om faglig sparring, eller om det bare var en praktisk fremgangsmåde, forklarede vidnet, at hun spurgte sig frem, og i den forbindelse var Carsten Wang så venlig at fortælle hende, at der var en aftale om, at SKAT Jura skulle hjælpe Lisbeth Rømer, hvis der var nogle særlige udfordringer, og det gjaldt selvfølgelig også for hende. Hun kunne derfor komme med nogle sager og få faglig sparring. Forespurgt, hvornår vidnet blev opmærksom på denne mulighed, forklarede vidnet, at det var i løbet af 2014.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med, at sager, hvori der skulle træffes konkrete afgørelser, blev flyttet fra udbytteadministrationen til en anden enhed, forklarede vidnet, at der var flere eksempler på, at sager permanent blev flyttet fra udbytteadministrationen for at blive løst et andet sted. Forespurgt, om det var konkrete sager eller emnefelter, forklarede vidnet, at det var emnefelter. Forespurgt, hvilke emnefelter der var tale om, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

HENVENDELSE FRA SYNTAX

Forespurgt, om det var normalt, at udbytteadministrationen fik henvendelser fra reclaim-agenter, forklarede vidnet, at det ikke skete ofte, men der var nogle enkelte, som ønskede at få forklaret, hvordan de skulle udfylde blanketterne på den rigtige måde. Forespurgt, hvad udbytteadministrationen gjorde, når reclaim-agenterne bad om det, forklarede vidnet, at man vejledte kunderne i, hvordan de skulle gøre. Forespurgt, hvor mange "nogle enkelte" er, forklarede vidnet, at hun har været ude for det en eller to gange.

Forespurgt, hvor mange reclaim-agenter, der findes i markedet, forklarede vidnet, at hun tror, der findes mange, men hun har ikke noget tal.

7. april 2014 - 25. april 2014 – korrespondance med Syntax GIS

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5089-5091 (2014-04-09 - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Syntax GIS vedr. 'working relationship').

Forespurgt, hvad dette forløb gik ud på, forklarede vidnet, at det var en person, som henvendte sig for at få hjælp til udfyldelsen af blanketterne. Hun skrev lidt frem og tilbage med ham, hvorefter hun henviste vedkommende til Sven Jørgen Nielsen, som tog sig af det.

Forespurgt, om vidnet tidligere havde haft kontakt med Syntax, forklarede vidnet, at det var første gang, hun hørte om dem.

Forespurgt, om vidnet orienterede René Frahm Jørgensen eller andre end Sven Jørgen Nielsen om henvendelsen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Henvendelsen fik ikke nogen alarmklokker til at ringe hos hende. Hun kendte hverken manden eller firmaet og betragtede det som en almindelig henvendelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5090 (2014-04-09 - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Syntax GIS vedr. 'working relationship', e-mail af 7. april 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Dear Dorthe:*
>
> *Hope this email finds you well, I have been trying to reach out to the Danish Tax Office, in regards to the filing of claims of Danish Withholding Tax on behalf of some of our clients, mainly US Pension Funds.*
>
> *We are currently in the process of completing the documentation to be sent out to your department and we have a couple of questions we would like to ask you. If possible we would like to arrange a meeting at your earliest convenience."*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på denne henvendelse, forklarede vidnet, at det var en ekspedition, der skulle håndteres. Hun forestillede sig ikke, at hun skulle stille op til et møde, så hun bad Sven Jørgen Nielsen om at håndtere henvendelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5089 (2014-04-09 - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Syntax GIS vedr. 'working relationship', Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 9. april 2014):

> *"Dear Camilo* [redacted]
>
> *I received an email in which you ask for directions to complete the forms, attestation office statement and tax liability.*
>
> *It is not possible for my department to provide such guidance, so I have sought technical assistance from my colleagues and returns with the identification of a person to help you."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet herefter rettede direkte henvendelse til Sven Jørgen Nielsen, bekræftede vidnet dette. Hun bad Sven Jørgen Nielsen tage kontakt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5089 (2014-04-09 - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Syntax GIS vedr. 'working relationship', e-mail af 9. april 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Dear Dorthe:*
>
> *Thanks for your email. I appreciate your response. We do have some technical questions on the forms, however we would like to establish a working relationship with the team at SKAT which processes these reclaims. We use to deal with Lisbeth Roemer's team, are you part of that team? could you provide us a contact there if not? If its not a problem could we speak over the phone? let me know what time works well for you."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte om, at Camilo [redacted] lagde op til et "working relationship" med teamet, og om det fik alarmklokkerne til at ringe, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Camilo [redacted] havde åbenbart tidligere talt med Lisbeth Rømer og hendes team, og hun fandt det ikke underligt.

Forespurgt, om vidnet i sin dialog med Sven Jørgen Nielsen spurgte, hvad de tidligere drøftelser omhandlede, forklarede vidnet, at hun én gang har oplevet, at Sven Jørgen Nielsen havde en kunde, der kom og spurgte om forskellige ting. Sven Jørgen Nielsen tog et møde med kunden, som dog ikke varede længe, og Sven Jørgen Nielsen oplyste, at det ikke var noget særligt. Hun tænkte, at der så ikke var noget i det. Forespurgt, om det var før eller efter henvendelsen fra Camilo [redacted], forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5092 (2014-04-22 - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Syntax GIS vedr. 'working relationship, e-mail af 22. april 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Dear Dorthe:*
>
> *Hope you had a nice Easter break. As I mentioned to you before, in the coming weeks we will be sending to SKAT some Danish Tax reclaims on behalf of our clients, mainly US Pension funds. Is your team responsible for the processing of these reclaims? If so could you please provide us with an operational contact? It is very*

important for us to get a contact so we can follow up, I hope you understand our concern here"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5095 (2014-04-25 - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Syntax GIS vedr. 'working relationship', Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 25. april 2014):

"Dear Camilo [redacted]

Thanks for your mail - I asked Sven Nielsen to contact you and I know that he has tried to call you.

I give you the contact information on Sven Nielsen - phone number 0045 7237 6621 and email address sven.nielsen@skat.dk."

Forespurgt, hvad der efterfølgende skete i relationen mellem Sven Jørgen Nielsen og Camilo [redacted], forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Foreholdt, at det fremgår af en DR-dokumentar, Milliardkuppet, at Sven Jørgen Nielsen nogle gange var ude at drikke en øl med en person fra den pågældende virksomhed, forklarede vidnet, at det er noget, hun efter sin hjemsendelse har kunnet læse sig til og se i fjernsynet. Det var bestemt ikke i overensstemmelse med SKAT's adfærdskodeks.

Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen oplyste vidnet om kontakten, eller om vidnet i øvrigt var bekendt med den, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Sven Jørgen Nielsen fortalte hende på et tidspunkt, at udbytteadministrationen var inviteret til en arbejdsfrokost af SEB Bank, og hun drøftede invitationen med René Frahm Jørgensen. De skyldte SEB Bank svar på nogle ting, og hun tog afstand fra, at de skulle deltage i en frokost, da det ikke var i overensstemmelse med SKAT's adfærdskodeks. Der blev derfor takket nej til frokost, og Sven Jørgen Nielsen kendte udmærket både hendes og René Frahm Jørgensens holdning, som de aldrig lagde skjul på. Forespurgt, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var i 2014.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det omtalte adfærdskodeks var nedskrevet, eller om det var en forståelse, vidnet havde, forklarede vidnet, at der findes et nedskrevet adfærdskodeks for SKAT, og der er regler for, hvordan man kan omgås kunder uden for SKAT's lokaler.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Organisatorisk placering i Regnskab

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet er bekendt med, hvorfor man i sin tid valgte at placere udbytteadministrationen, som har karakter af et sagsbehandlingskontor, i Regnskab, forklarede vidnet, at udbytteadministrationens placering blev drøftet i forbindelse med den nye organisering, der blev gennemført i april 2013. Medarbejderne på udbytteområdet var ikke glade for at skulle placeres i Betaling og Regnskab. Medarbejderne ønskede at blive placeret et andet sted i organisationen, og de gjorde indsigelser over for René Frahm Jørgensen. Udbytteadministrationen endte dog alligevel med at blive placeret i Betaling og Regnskab.

Foreholdt, at udbytteadministrationen havde en lignende placering inden 2013-reformen, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor man oprindeligt valgte at placere udbytteadministrationen i en regnskabsfunktion, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice

Forespurgt til vidnets kendskab til overvejelserne i 2013 og 2014 om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice-søjlen, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen var nødlidende, og man ville gerne finde en løsning ved at placere opgaverne, hvor man havde de nødvendige ressourcer til at løfte opgaverne. På den baggrund talte René Frahm Jørgensen med Johnny Schaadt Hansen om at flytte opgaverne. Johnny Schaadt Hansen ville gerne overtage udbytteområdet til sin enhed, men så ville han have acontoskatten og selskabsskatten med. Det blev drøftet i ledergruppen, men der kom ikke noget ud af det.

Forespurgt, på hvilken måde udbytteadministrationen var nødlidende, forklarede vidnet, at de manglede ressourcer til at løfte opgaverne. Forespurgt, om det var i form af nødvendige kompetencer eller antallet af medarbejdere, forklarede vidnet, at det var begge dele.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4066 (2013-04-19 (1) - E-mail fra Bente Klein Frid-berg til René Frahm Jørgensen vedr. flytning af Regnskab 2 til Kundeservice):

"Hej René

På opfordring får du et skriv med vores ønske om en bedre faglig placering af udbytte- og royaltysager end i den nuværende regnskabsafdeling.

Jeg håber at du vil se nøgternt på opgaven, da vi har større ambitioner, end blot at registrere en angivelse mv."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4067 (2013-04-19 (2) - Vedhæftning til Bente Klein Fridbergs e-mail til René Frahm Jørgensen vedr. flytning af Regnskab 2 til Kundeservice):

"Ønsket begrundes med, at arbejdsområdet fagretligt i meget højere grad hænger sammen med opgaver inden for selskabsbeskatning og beskatningsforhold for udbytte- og royaltymodtagere i ind- og udland end for bogføring af kravet og skatten.

De to opgaver har også hele tiden være skarpt adskilt i kontoret. Vi er glade for arbejdet og vil gerne fortsætte på området, men problemet ved at høre til bogholderiet/regnskab har betydet, at vi mister faglig viden og sparring på det selskabsretlige område. Vi sidder mentalt på en øde ø!

En sammenlægning med et fagretligt kontor på selskabsområdet betyder, en smidigere, bedre administration og indbyrdes understøttelse mellem selskabsselvangivelsen og udbytteangivelsen og sagsbehandling på vores område. Vi deler på forhånd de samme systemer i 3S, TastSelv Erhverv, Erhvervssystemet, herunder disse systemers proces- og systemejere. Ved at være en del af Kundeservice vil vi i langt højere grad blive husket og inddraget i tværfaglige netværk, kurser, og lov- og praksisændringer på udbytte- og royaltyskat som værende en del af selskabsområdet og dermed få styrket de selskabsretlige kompetencer.

Vi savner også den fornødne viden til alene at tage stilling til specifikke selskabsretlige spørgsmål om en udenlandsk enhed kan være undtaget for dansk skattepligt og ordentlig viden om hvordan vi fx skal håndtere transparente enheder.

Selvom den forestående ændring af TastSelv løsning vil løse en del umiddelbare fejlsituationer, mangler stadig en over-ordnet løsning for kontrol af: 1) Afstemning af betalt udbytteskat over for de modtagere der indberettes direkte til e-Kapital. 2) Selskaber, der ikke er selskabsskattepligtige, men stadig udbytteskattepligtige. 3) Kontrol overfor selskaber, der ikke har angivet hele det udloddede udbytte. 4) Håndtering af de kontoførende bankers indberetninger om størrelsen af udbytteskat mv.

Det er forhold som mere eller mindre kræver samarbejde med både selskabsfolk og eKapitalfolk."

Forespurgt, om vidnet har set dette notat før forberedelsen til dagens afhøring, forklarede vidnet, at hun ikke tidligere har set notatet.

Forespurgt, om vidnet i slutningen af 2013 blev involveret i udbytteadministrationens ønske om at blive flyttet til Kundeservice, forklarede vidnet, at det blev hun ikke. Hun ved, at Lisbeth Rømer gjorde meget, for at udbytteadministrationen skulle placeres et andet sted end i Betaling og Regnskab, men hun kom ikke nogen vegne med det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1052 (2013-10-31 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 31. oktober 2013 til Lisbeth Rømer, Kaj Steen og Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Ellen Bach og Orla H. Kristensen):

"Som I nok ved, så har vi forsøgt at få flyttet opgaven omkring udbytteskat til Kundeservice.

I den forbindelse har jeg skrevet nedenstående til Johnny S. Hansen, Kundeservice Erhverv og jeg har nu hørt fra ham omkring evt. fremtidig opgavevaretagelse.

Han er positiv overfor en fremtidig opgavevaretagelse, men ønsker at vi i samme forbindelse ser på den del af selskabs-skatteadministrationen som vi pt. har placeret i driftsenheden SAP38, da det ifølge Johnny vil give god mening at samtænke disse 2 opgaver. Han tænker dermed, at opgaven vedr. selskabsskatteadministrationen også flyttes.

Det får mig til at tænke.. Hvorfor er det så, at vi ikke har tænkt den tanke? Helt overordnet, så tænker jeg at vi så ville kunne skabe den samme synergi – og fortsat have en lokalisering i Høje Taastrup af de 3 medarbejdere, der er tilbage på opgaven."

Forespurgt, hvilke drøftelser der fandt sted i tilknytning til denne e-mail, forklarede vidnet, at man gerne ville være med til at flytte udbytteskatten, men man ville gerne beholde acontoskatten og selskabsskatteadministrationen, så der kom ikke noget ud af det. Forespurgt, hvem "man" er, forklarede vidnet, at Kaj Steen havde acontoskatten og selskabsskatteadministrationen i sit kontor, og han kæmpede for at holde på det. Forespurgt, om Kaj Steen således ikke havde noget ønske om, at disse områder skulle flyttes, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var enig i idéen om at beholde udbytteadministrationen i Høje Taastrup og sammentænke den med selskabsskatteadministrationen, forklarede vidnet, at hun syntes, at det ville have været udmærket at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice. Forespurgt, om vidnet ytrede dette synspunkt, forklarede vidnet, at de talte om det, men udbytteadministrationen skulle flyttes til Jylland.

Forespurgt, om det var Kaj Steen, der advokerede for, at udbytteadministrationen skulle flyttes til Jylland, forklarede vidnet, at Kaj Steen gjorde meget ud af, at han gerne ville beholde opgaverne vedrørende acontoskat og selskabsskat med de medarbejdere, der var i Horsens. Udbytteskatten kunne godt overføres til Kundeservice, men Kaj Steen ville gerne have hele pakken. Forespurgt, om det var det, der fik René Frahm Jørgensen til at konkludere, at udbytteadministrationen alligevel ikke skulle flyttes til Kundeservice, forklarede vidnet, at de talte om det, men at der ikke kom noget ud af det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1062 (2013-11-16 - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. den fremtidige placering af opgaven med refusion af udbytteskat):

> *"Opgaven løses også i fremadrettet perspektiv i Inddrivelse, Betaling og Regnskab, men i en ny sammenhæng sammen med selskabsskattedelen. Det er vurderet, at der på dette område er et opgavematch, hvor der kan opnås en både ressource- og opgavemæssig gevinst. I forhold til fremdrift hos procesejer, så er der i forbindelse med en revision af udbytteskatteområdet taget initiativ til et forbedret samarbejde – og samtidig har Jesper Rønnow (på det afholdte dialogmøde) bedt om en beskrivelse af de systemmæssige forbedringer, der ifølge vores opfattelse kan løse store dele af de problemstillinger vi dagligt bliver stillet overfor. Beskrivelsen er under udarbejdelse og forventes sendt i november 2013."*

Forespurgt, om vidnet har set dette notat før, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om vidnet har bidraget til de tanker, der fremføres i notatet, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om der med udtrykket "det er vurderet" dermed ikke henvises til en vurdering, vidnet har foretaget, bekræftede vidnet dette.

Maj-juni 2014 – korrespondance vedrørende flytning af udbytteadministrationen til Horsens

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4239 (2014-05-25 - E-mail fra Dorthe Pannerup Madsen til bl.a. Jeanette Nielsen vedr. flytning af udbytteadministrationen til Horsens):

"Kære alle

Jeg går ud fra, at I i forbindelse med udmeldingen om SKATs lokalisering 2020 har set, at Betaling og Regnskab – Høje Taastrup skal flyttes til Horsens.

Der er endnu ikke sat dato på, men der arbejdes på en detailplan.

Medarbejderne i Høje Taastrup er ikke interesseret i at følge opgaven, så der skal opbygges et nyt fagligt miljø."

Forespurgt til forløbet omkring flytningen af udbytteadministrationen forklarede vidnet, at medarbejderne fik at vide, at alle bogholderi- og regnskabsopgaver vedrørende Betaling og Regnskab i Høje Taastrup skulle flyttes til Horsens eller Ringkøbing. Man fandt ud af, at udbytteskat skulle flyttes til Horsens i 2015, og den 19. maj 2015 blev medarbejderne varslet, at opgaven blev flyttet pr. 1. december 2015. Medarbejderne i Høje Taastrup skulle derefter selv søge nogle af de ledige stillinger, der måtte være rundt om i organisationen, for at finde sig en anden placering, hvis de ikke ønskede at følge opgaven til Horsens. I maj 2014 vidste medarbejderne derfor godt, at det kun var et spørgsmål om tid, før der blev sat en mere konkret dato på. Forespurgt, hvem der traf denne beslutning, forklarede vidnet, at det var René Frahm Jørgensen og Jens Sørensen i SKAT's direktion. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om Jens Sørensen selv stod for idéen, eller om det var en generel udmelding fra SKAT's øverste direktør, forklarede vidnet, at det ikke var hendes opfattelse, at det var noget, Jens Sørensen selv havde fundet på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan beslutningen om at flytte udbytteadministrationen til Jylland forud for den 19. maj 2015 blev kommunikeret i organisationen og til medarbejderne, forklarede vidnet, at hun ikke husker datoen, men en morgen blev lederne i Høje Taastrup kaldt op til en kort orientering, hvor de fik oplyst, at nogle opgaver skulle flyttes. Tidligere havde de fået oplyst, at man gerne ville have regnskabsopgaver i både øst og vest, men pludselig fandt man ud af, at man hellere ville have det hele samlet i Jylland, da det gav stordriftsfordele, og der var større faglige miljøer. Hun fik derfor oplyst, at udbytteadministrationens opgaver skulle flyttes, og der var også andre ledere, hvis opgaver skulle flyttes, men hun husker ikke hvem. Umiddelbart efter orienteringen af lederne blev der afholdt et personalemøde, så hun skyndte sig at samle sine medarbejdere, så de kunne deltage i personalemødet, hvor de fik beskeden. René Frahm Jørgensen kom også til Høje Taastrup på et tidspunkt og talte med personalet, som naturligvis ikke syntes, det var særlig sjovt. Forespurgt, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var i begyndelsen af 2014. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der først fandt et ledermøde sted og umiddelbart efter et personalemøde, forklarede vidnet,

at der blev afholdt et ledermøde for de ledere, der var i Høje Taastrup, hvor de fik beskeden. En underdirektør eller direktør havde fået til opgave at afholde et personalemøde i Høje Taastrup samme dag, senere på formiddagen. Forespurgt, om vidnets medarbejdere deltog i personalemødet, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at modtagerne af den netop foreholdte e-mail var procesejere, og forespurgt, hvorfor de blev orienteret, forklarede vidnet, at hun valgte at skrive til de tre, som hun arbejdede tæt sammen med i fagkontoret. Hun vidste, at flytningen ville medføre, at procesejerne skulle have nye kolleger at samarbejde med på dette område. Der ville gå kompetencer tabt, og det var nemmere at tage fra Østbanegade til Høje Taastrup eller omvendt end at tage til Jylland. Forespurgt, om det dermed var en almindelig orienteringsmail om de fremtidige samarbejdsrelationer på området, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5226 (2014-06-16 (2) - E-mail fra Jette Knudsen til René Frahm Jørgensen om mulig flytning af administrationen af udbytteangivelser til Store Selskaber, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Du fortalte på mødet, at udbytteskatten er i spil.*
> *Jeg forstod det sådan at administration af angivelser m.v. kan høre til en anden afdeling, hvor der er faglige kompetencer til at hjælpe os.*
>
> *Jeg har talt med en af chefer fra store selskaber, som også mener at det er en god idé, administration af udbytteangivelser m.v. ligger hvor der er selskabsligning, da der tit er ligningsmæssige spørgsmål.*
> *Jeg synes, at du/l skal tage dette med i jeres overvejelser og som løsningsforslag, foreslår jeg at udbytteskatten kommer til at ligge i Kundeservice Erhverv 4, som er selskabsadministration og hvor Rikke Blegebrønd er leder."*

Forespurgt, hvad anledningen til denne e-mail var, forklarede vidnet, at som det fremgår længere nede i mailtråden, havde René Frahm Jørgensen den 6. juni 2014 været i Høje Taastrup for at tale med medarbejderne. Det var det møde, Jette Knudsen reagerede på.

Forespurgt, om vidnet var enig i Jette Knudsens synspunkter, forklarede vidnet, at hun syntes, det lød yderst fornuftigt. Forespurgt, hvad svaret blev, forklarede vidnet, at det blev, at hun skulle flytte opgaven til Jylland. Forespurgt, om der dermed ikke var nye overvejelser i den anledning, forklarede vidnet, at der ikke blev ændret på det.

2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv

Foreholdt, at en del af de opgaver, der knyttede sig til udbytteadministrationen, i løbet af 2014 blev flyttet til SKAT Erhverv, og forespurgt, hvad baggrunden for denne opgaveallokering var, forklarede vidnet, at det var nogle deciderede sagsbehandlingsopgaver, der skulle flyttes. Forespurgt, hvordan vidnet blev opmærksom på det behov, forklarede vidnet, at der som tidligere forklaret var opgaver, der ikke blev løst og som der derfor skulle tages hånd om, hvilket hun beskrev i notater til René Frahm Jørgensen.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, på hvilket niveau overvejelserne og drøftelserne omkring denne beslutning fandt sted, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at Jens Sørensen var involveret i en konkret sag vedrørende et klagebrev, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvor dybt Jens Sørensen i øvrigt var involveret i problemstillingerne om uløste opgaver, forklarede vidnet, at hun går ud fra, at Jens Sørensen jævnligt talte med René Frahm Jørgensen, og at René Frahm Jørgensen gav Jens Sørensen en orientering om, hvordan deres verdensbillede så ud.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5213-5214 (2014-06-24 - Afgørelse fra Jens Sørensen til The Abu Dhabi Investment Authority vedr. indsigelse over SKAT's sagsbehandling):

> *"Indsigelse over SKATs sagsbehandling*
>
> *Kære Stine Andersen*
>
> *Tak for din henvendelse af den 21. april 2014, hvor du på vegne af jeres klient The Abu Dhabi Investment Authority har klaget over sagsbehandlingen af jeres klients anmodning om tilbagesøgning afbetalte udbytteskatter.*
>
> *Anmodningen blev indsendt den 28. december 2012, og efterfølgende har I flere gange rykket for afgørelse, ligesom I den 11. juli 2013 havde anmodet om aktindsigt.*
>
> *I blev senest lovet svar på jeres henvendelser inden udgangen af marts måned 2014, men denne frist har vi heller ikke overholdt.*
>
> *Jeg skal som direktør for SKAT Inddrivelse behandle jeres indsigelse over sagsbehandlingen, og jeg har derfor gennemgået sagsforløbet. Jeg har i den forbindelse indhentet en udtalelse fra den omhandlede sagsbehandler og hans funktionsleder.*

På baggrund heraf må jeg erkende, at behandlingen af jeres anmodning på ingen måde lever op til vort mål om at løse vores opgaver enkelt, effektivt og korrekt.

Jeres henvendelse har fra starten været fejlplaceret i afdelingen Betaling og Regnskab i SKAT Inddrivelse, og jeg beklager meget, at vi ikke på et langt tidligere tidspunkt har sørget for, at sagen blev overgivet til den driftsenhed i SKAT, som skulle foretage den fornødne sagsbehandling og træffe afgørelse om jeres klients skattepligtsforhold og dermed, om de er berettiget til tilbagebetaling af udbytteskatten.

Det er også meget beklageligt, at vi ikke gav den ønskede aktindsigt straks efter modtagelse af jeres anmodning i juli 2013.

Jeg er orienteret om, at du den 12. maj 2014 har fået den ønskede aktindsigt, og jeg ved, at du den 16. juni 2014 er orienteret om hvilken driftsenhed i SKAT, som skal træffe afgørelse angående jeres anmodning om tilbagebetaling af udbytteskat.

Jeg foretager herefter ikke yderligere på grundlag af din henvendelse af den 21. april 2014."

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser med direktøren omkring placering eller manglende opgaveløsninger i den pågældende sag, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om vidnet blev orienteret om, hvilke drøftelser eller overvejelser der fandt sted, forklarede vidnet, at det blev hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5206-5207 (2014-05-01 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Gert Bigums e-mail af 28. april 2014 til Sven Jørgen Nielsen og Hanne Villemoes Hald):

"Hej Sven (og Hanne)

Jeg har fået en indsigelse til behandling, hvor der klages over din sagsbehandling, og når jeg læser sagen hurtigt igennem, undrer det mig, at sagen ligger hos os i Forretningsområde Inddrivelse"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5206 (2014-05-01 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Hanne Villemoes Halds e-mail af 28. april 2014 til Gert Bigum med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Gert

Min lederkollega Dorthe i Høje-Taastrup har taget kontakten med Sven omkring denne – og jeg har selvfølgelig tidligere i dag sendt denne mail videre til Dorthe. Det er aftalt, at hun i morgen vender den med Sven."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5205 (2014-05-01 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 1. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

"Sven Nielsen er fortsat sygemeldt – jeg ved ikke helt, hvad jeg stiller op med denne sag, så hvad gør en klog i denne situation.

Har talt med de øvrige medarbejdere på Udbytteskat om der tidligere er blevet behandlet sager vedrørende spørgsmål om skattepligt hos Lisbeth Rømer.

Jeg kan forstå, at der tidligere har været sager fra rådgivere, som har klaget over, at der ikke er blevet svaret på henvendelser."

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet vedrørende denne klage og Sven Jørgen Nielsens sygemelding, forklarede vidnet, at det var en uheldig sag, der begyndte helt tilbage i 2012, før hendes tid. For hende handlede det om, at de skulle få svaret hurtigst muligt, så hun gjorde, hvad hun kunne for at bidrage til, at de kunne give et svar.

Foreholdt, at vidnet i e-mailen nævnte at have talt med medarbejderne i udbytteadministrationen om en tidligere sagsbehandling af skattepligt, og forespurgt, hvilke oplysninger vidnet fik i den forbindelse, forklarede vidnet, at hun ringede rundt til forskellige for at finde ud af, om der tidligere havde været tilsvarende sager, så hun kunne få hjælp til at få det løst.

Forespurgt, om sådanne sager tidligere var blevet behandlet i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at man tidligere foretog en vis sagsbehandling, ligesom hun tror, at Lisbeth Rømer selv håndterede nogle sager, da hun var utrolig dygtig og fagligt godt inde i sit stof, som hun havde arbejdet med i mange år. Hun kan ikke uddybe det nærmere.

Foreholdt, at vidnet i e-mailen tillige berørte tidligere klager og manglende svar, og forespurgt, hvad det drejede sig om, forklarede vidnet, at der var nogen, der rykkede

for en hurtigere sagsbehandling. Forespurgt, om det var sager med krav til materiel stillingtagen, forklarede vidnet, at det var en blanding.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5205 (2014-05-01 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 1. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

> *"I nogle få sager er der fra Kundeservice - Fonde og Koncerner Øst – Jacob Vee Tornbjerg givet faglig assistance til at løse konkrete sager, men dette er stoppet som følge af et ledelsestiltag på højere niveau.*
>
> *Der er tale om sagsbehandling af sager, som kræver jura indsigt og i de fleste tilfælde påklages.*
>
> *Jeg er bange for, at Sven Nielsen har ikke fået lavet en afgørelse, som efterspurgt samt behandling af aktindsigt."*

Forespurgt, hvilken sagsbehandling der var tale om i forhold til enheden Fonde og Koncerner Øst, forklarede vidnet, at hun havde håbet på, at Fonde og Koncerner Øst kunne have hjulpet med denne sag, men der blev stoppet for, at de måtte hjælpe udbytteadministrationen. Forespurgt, hvorfor det blev stoppet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om, hvad det betyder, at der blev stoppet for det, og hvem der besluttede det, forklarede vidnet, at hun går ud fra, at Jacob Vee Tornbjerg havde talt med sin leder om det, hvorefter de besluttede, at de selv havde rigeligt med opgaver og ikke skulle have flere sager ind.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at hele klagen over manglende aktindsigt og manglende svar kørte i 2014. Forespurgt, hvornår bistanden og den faglige assistance fra Fonde og Koncerner Øst blev bragt til ophør, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om henvendelsen gav vidnet anledning til drøftelser med Sven Jørgen Nielsen omkring sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5204 (2014-05-01 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, René Frahm Jørgensens e-mail af 1. maj 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

"I øvrigt, så skal sådanne sager ikke afgøres hos os fremadrettet. Det er hos Kundeservice. Jeg forsøger at finde den korrekte afdeling og giver en tilbagemelding hurtigst muligt."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5204 (2014-05-01 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 1. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

"Jeg er helt enig i, at sagsbehandlingen ikke er hjemmehørende i Betaling og Regnskab."

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse her blev slået en streg i sandet fremadrettet, forklarede vidnet, at det nu blev slået fast, at Betaling og Regnskab ikke udførte sagsbehandling. Hun ved, at René Frahm Jørgensen ville gå i dialog med Johnny Schaadt Hansen om, hvorvidt Johnny Schaadt Hansens enhed kunne hjælpe dem eller tage over. Forespurgt, om det dermed for vidnet var en bekræftelse af tingenes tilstand, som de efter vidnets opfattelse hele tiden burde have været, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at René Frahm Jørgensen i sin e-mail beskrev, at fremadrettet skulle sådanne sager ikke afgøres hos dem, hvilket kan læses som en praksisændring, og forespurgt, om vidnet opfattede e-mailen som en praksisændring, forklarede vidnet, at det aldrig havde været meningen, at Betaling og Regnskab skulle udføre sagsbehandling på den måde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5097 (2014-05-06 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Jeg har en udfordring. Det har vist sig, at vi på området omkring udbytteangivelser også har besvaret henvendelser omkring skattepligtsforhold for bl.a. udenlandske selskaber. Det er i sig selv problematisk! Det har jeg desværre ikke været vidende om – og det er formentlig foregået via en tidligere funktionsleder (fratrådt i udgangen af 2013).

Jeg bliver bekendt med det i forbindelse med en klagesag, hvor der klages over sagsbehandlingen – og ikke mindst de manglende besvarelser af bl.a. aktindsigt. Den er vi ved at svare på via den kanal, men vi mangler kompetencer til at svare på de konkrete spørgsmål."

Forespurgt, hvorfor man først på dette tidspunkt blev bekendt med, at man havde haft en praksis med at agere på materielle spørgsmål, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvor længe den pågældende praksis havde stået på, forklarede vidnet, at det kender hun ikke noget til.

Forespurgt, om vidnet havde nogen antagelse om, hvor den type spørgsmål blev behandlet, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om hun havde gjort sig overvejelser om det, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5097 (2014-05-06 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Derfor har vi brug for, at opgaven bliver løst et sted, hvor kompetencerne er – og ikke mindst hører til fremover. Her har jeg set lidt på SKAT-link – og tænker, at det må være hos dig. Min funktionsleder Dorthe Pannerup er blevet oplyst fra den pågældende medarbejder om, at der tidligere har været søgt god hjælp fra din enhed "Fonde og Koncerner Øst – Jacob Vee Tornbjerg".*
>
> *Vil du melde tilbage (til os begge, da jeg ikke er på kontoret) om det er noget I kan hjælpe os med – både bagud- og fremadrettet?"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad denne henvendelse endte med, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5210-5211 (2014-06-16 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

> *"Tak for din mail – jeg har talt med Jesper Wang-Holm og han har været i dialog med Michael Dalvad Carlsen – Store Selskaber.*
>
> *Der er tidligere været en samarbejdsaftale mellem Lisbeth Rømer og Michael Dalvad Carlsen, men udelukkende baseret på indsatsopgaver.*
>
> *Jesper Wang-Holm løser ikke den konkrete sag, men vil gerne bidrage til, hvor opgaven skal placeres i SKATs organisation og hans bud var Kundeservice, så Johnny Schaardt-Hansen må på banen igen."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5210 (2014-06-16 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 30. maj 2014 til Johnny Schaadt Hansen):

> *"Jeg har været i dialog med Jesper Wang-Holm og Michael Dalvad Carlsen og begge mener ikke, at skulle bidrage til sagsbehandling af denne sagstype.*
>
> *Jeg skal derfor høre om det er muligt i Kundeservice, at få hjælp til behandlingen af denne klagesag samt 7 tilsvarende sager."*

Forespurgt, hvad denne e-mail omhandlede, forklarede vidnet, at hun forsøgte at få hjælp til at få løst nogle konkrete sager. Det var ikke en nem øvelse, for hun skulle nærmest rundt og ligge på knæ for at få hjælp. Forespurgt, om det var, fordi det var en ubehagelig og allerede gammel sag, eller fordi der var et stort arbejdspres, eller fordi der var uklarhed, forklarede vidnet, at det selvfølgelig var irriterende at overtage gamle sager, men det handlede om, at der ikke var klarhed om, hvem der skulle behandle de forskellige typer af sager. Dertil kostede det ressourcer, når man skulle bistå en anden enhed med at løse nogle sager, så det var svært at få hjælp fra andre, hvis de i forvejen var klemt på ressourcerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5208 (2014-06-16 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 15. juni 2014 til Gert Bigum med kopi til René Frahm Jørgensen):

> *"Jeg har i fredags fået besked fra Johnny Schaardt Hansen om at den konkrete bliver behandlet i Kundeservice – Fonde og Koncerner Vest hos funktionsleder Jack Holk."*

Forespurgt, om det kun var den konkrete sag, der blev løst der, eller om der skete noget derefter, forklarede vidnet, at det var den konkrete sag, der blev løst. Forespurgt, om der var fundet en løsning på det fremadrettet, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1296-1297 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

> *"Det blev for et par år siden aftalt at Store Selskaber/Projekt kildeskat hjælper Lisbeth Rømers enhed med disse sager.*

Aftalen kom i stand fordi det i nogle lovbemærkninger blev nævnt, at man ville stramme op i relation til tilbagebetaling af kildeskat. Det daværende Koncerncenter ønskede derfor en sådan hjælpeløsning, hvilket Rasmus Bo Andersen og jeg nikkede til."

Forespurgt, hvad vidnets viden omkring dette var, forklarede vidnet, at hun først fandt ud af det, da hun var rundt i organisationen for at bede om hjælp. Hun havde ikke fået at vide af nogen, at der var denne mulighed.

Forespurgt, om ikke vidnet modtog dette notat fra René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det netop foreholdte afsnit, som i notatet er markeret med kursiv, er noget, hun har oplyst til René Frahm Jørgensen. Det var oplysninger, som hun modtog i en e-mail fra Jesper Wang-Holm, som hun sendte videre til René Frahm Jørgensen. I e-mailen blev hun gjort opmærksom på, at man havde haft en aftale med Lisbeth Rømer, og eftersom Lisbeth Rømer var gået på pension, skulle vidnet have hjælpen i stedet.

Foreholdt, at det på ekstraktens side 1296 fremgår, at e-mailen fra Jesper Wang-Holm er fra den 29. juni 2014, og forespurgt, om det først var på det tidspunkt, vidnet blev bekendt med aftalen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1294 (2014-08-08 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Jeg har (sammen med Dorthe Pannerup) forsøgt at ridse udfordringerne op – herunder også highlighte, at der er tale om opgaver, der har en kompleksitet, som vi har meget svært ved at imødekomme sagsbehandlingen på.

Håber at vi kan bruge det vedlagte til at få en drøftelse i nær fremtid om mulig opgaveflytning."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1297 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

"Afslutningsvis, så er det vigtigt for mig, at der tages stilling til, hvilket forretningsområde/driftsenhed i SKAT, som skal foretage sagsbehandlingen af sagerne, som pt. ligger hos driftsenheden SAP38 i Betaling og Regnskab. Som nævnt indledningsvis, så er det sager der har en karakter, hvor det ikke er muligt for min afdeling at løse disse sager."

Forespurgt, om de her omtalte sager var de materielle sager som fx ADIA-sagen og de syv andre sager, som vidnet tidligere har omtalt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1338 (2014-09-07 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. Store Selskabers overtagelse af enkelte opgaver fra udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. september 2014 til Jesper Alberg med kopi til bl.a. Johnny Schaadt Hansen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg har aftalt med Johnny, at de overtager denne opgave mod at jeg giver dem 0,2 ÅV.. Jeg aner ikke hvordan man gør det..- ved du?"*

Forespurgt, hvilken opgave der her blev overført, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

SKAT'S INDSATSPROJEKTER

Indsats' kontrol i udbytteadministrationen

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om samarbejdet mellem hendes afdeling og Indsats omkring indsatsprojekter på udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun ikke har haft noget samarbejde omkring nogen indsatsprojekter. Forespurgt, om vidnet således ikke var involveret i nogen indsatsprojekter i den periode, hun var ansvarlig for udbytteområdet, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at Lisbeth Rømer havde en dialog med Indsats i 2013, inden hun gik på pension, forklarede vidnet, at det ved hun ikke noget om.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der kom nogle indsatsprojekter til vidnet, mens hun var leder, forklarede vidnet, at hun kun ved, at hendes enhed på et tidspunkt blev bedt om at udbetale nogle krav på nogle sager, der var gjort op i et projekt, hvor der skulle foretages renteberegninger. De sager skulle ekspederes, lige så snart de modtog dem. Forespurgt, om det var den eneste kontakt, vidnet havde med Indsats i den tid, hun havde ansvaret for udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om de sager kom fra Indsats. Forespurgt, om vidnet havde nogen kontakt med Indsats, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Store Selskabers sagsbehandling af anmodninger om refusion

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var bekendt med, at Indsats, herunder Store Selskaber, var involveret i udbyttespørgsmål, forkla-

rede vidnet, at hvis hun havde udfordringer med nogle sager, kunne hun henvende sig til Store Selskaber og spørge om råd og vejledning. Der kom ikke noget den anden vej, og der var ikke noget formaliseret samarbejde. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at visse sager skulle sendes til Store Selskaber, eksempelvis hvis de var over en vis beløbsstørrelse eller kom fra en særlig jurisdiktion, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5099 (2014-05-31 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Jesper Wang-Holms e-mail af 13. maj 2014 til Michael Dalvad Carlsen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg er lige nu blevet kontaktet af afdelingsleder Dorthe Pannerup Madsen fra HT. I praksis er det hende som babysitter opgaven, da de 4 medarbejdere godt nok hører til Hanne Hald, men hun er i Jylland og de er i HT.*
>
> *De 4 medarbejdere er bogholderimedarbejdere og kan ikke forestå den nødvendige sagsbehandling. Dvs. det skal laves fra bunden.*
>
> *Der er åbenbart 7 sager som der bare har lagt. Anne ringer til dig for at høre om du evt. som en nødforanstaltning vil tage disse 7 sager, som jo er ret bedagede.*
>
> *Mere generelt skal opgaves jo forankres – og dimensioneres – på permanent basis. Det arbejder Dorthe på."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvem Anne, der henvises til, er, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, hvilke drøftelser der fandt sted vedrørende spørgsmålet om forankring af opgaven, forklarede vidnet, at hun havde syv sager, som skulle løses. Det havde hun beskrevet i et notat til René Frahm Jørgensen, som havde været i dialog med Johnny Schaadt Hansen, og det kørte frem og tilbage. Forespurgt, om det var det, der fandt sin løsning hen over efteråret, i forbindelse med at udbytteadministrationen afgav nogle opgaver, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at vidnet havde nogle drøftelser med Michael Dalvad Carlsen, og forespurgt, hvad Michael Dalvad Carlsen fortalte vidnet om sagsbehandling og ikke-sagsbehandling, forklarede vidnet, at det kan hun ikke erindre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5098 (2014-05-31 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbe-

handling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 31. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

> *"Kære Rene*
>
> *Til orientering – Michael Dalvad Carsen har telefonisk mig, at Store Selskaber ikke laver sagsbehandling og bestemt ikke denne klagesag over manglende sagsbehandling.*
>
> *Har tidligere haft en aftale med Lisbeth Rømer om at yde Indsats bistand og vil også gerne gøre det i denne sag.*
>
> *Jeg har også fået den viden, at der tilbage i det gamle Midtjylland ikke har været ledelsesmæssigt taget hånd om, hvor sagsbehandling af udbyttesager skulle ske, men at Lisbeth Rømer har forsøgt at få hjælp hos Jura og Departementet, men uden held."*

Forespurgt, om vidnet husker det nærmere forløb, og hvordan hun fik den viden, hun beskriver i e-mailen, forklarede vidnet, at hun mener, at det kom frem i forbindelse med den samtale med Michael Dalvad Carlsen.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at Sven Jørgen Nielsen var sygemeldt, da klagesagen fra ADIA blev behandlet, og at vidnet dermed ikke havde nogen dialog om klagesagen med Sven Jørgen Nielsen, og forespurgt, om vidnet, da Sven Jørgen Nielsens sygemelding var bragt til ophør, drøftede spørgsmålet om selv at træffe afgørelser i sager med Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at hun naturligvis talte med Sven Jørgen Nielsen om klagesagen, da den ikke var så heldig. De talte også om, at Sven Jørgen Nielsen eller andre i udbytteadministrationen ikke selv skulle sagsbehandle sådanne sager, som skulle flyttes væk.

Forespurgt, hvor afgrænsningen gik for, hvornår en sag skulle flyttes fra udbytteadministrationen, og hvornår Sven Jørgen Nielsen selv kunne afgøre den, forklarede vidnet, at afgrænsningen gik der, hvor der skulle træffes en decideret afgørelse med klagevejledning. Foreholdt, at der normalt alene gives en klagevejledning, hvis der ikke gives medhold i anmodningen, og forespurgt, hvad der så var tilfældet, hvis man var indstillet på at give ansøgeren medhold, forklarede vidnet, at det var sagsbehandling generelt og dermed sager, hvor der blev givet både medhold og afslag. Forespurgt, om ikke der er tale om en afgørelse, hvis nogen sender en ansøgning

om at få nogle midler refunderet, og beløbet anvises til betaling, forklarede vidnet, at sådan ser hun ikke på det, når de havde foretaget formel kontrol. Forespurgt, om ikke vidnet anser udbetalingen for en forvaltningsretlig afgørelse, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnets erhvervsmæssige baggrund

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt har beskæftiget sig med konkret sagsbehandling, eller om hun alene har beskæftiget sig med opgaver i regnskabsregi, forklarede vidnet, at hun aldrig har beskæftiget sig med konkret sagsbehandling. Hovedparten af hendes opgaver i løbet af hendes ansættelse har været inden for regnskab og bogholderi.

Forespurgt, om vidnet har fået uddannelse inden for sagsbehandling, herunder i de forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Hun har heller ingen uddannelse i jura. Forespurgt, om der i SKAT blev tilbudt generelle kurser for medarbejdere i forvaltningsret, forklarede vidnet, at hun ikke har været på kursus.

Forespurgt, om vidnet selv ville være kapabel til at sagsbehandle de sager, Sven Jørgen Nielsen behandlede, forklarede vidnet, at det ville hun aldrig kaste sig ud i. Forespurgt, hvordan vidnet følte sig i stand til at varetage et ledelsesansvar og en supervisionsrolle i forhold til de medarbejdere, der sad med udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun midlertidigt overtog en opgave, som skulle flyttes til Jylland. Hendes opgave var at flytte udbytteadministrationen til Jylland, så hun skulle ikke fordybe sig fagligt i opgaven.

Forespurgt, om ikke det normalt er ledelsens opgave at stå til rådighed for sagsbehandlerne og medarbejderne, hvis de er i tvivl om noget, bekræftede vidnet dette. Sven Jørgen Nielsen havde været ansat i SKAT i mange år, og han var mere erfaren i at behandle udbyttesagerne, end hun var.

Forespurgt, om René Frahm Jørgensen var bekendt med vidnets profil og kompetencer, bekræftede vidnet dette. René Frahm Jørgensen havde i april 2013 selv valgt hende til SAP38. Hun havde været ansat hos René Frahm Jørgensen i flere år, og han vidste udmærket, hvad hun kunne, og hvad hun ikke kunne. Forespurgt, om René Frahm Jørgensen også vidste, at vidnet på intet tidspunkt havde beskæftiget sig med sagsbehandling, bekræftede vidnet dette.

Departementets tilsyn med udbytteområdet

Forespurgt, om vidnet, i den periode hun beskæftigede sig med udbytteområdet, oplevede henvendelser fra departementet med henblik på at føre tilsyn med området, forklarede vidnet, at hun aldrig har hørt om det, og hun vidste ikke, at departementet førte tilsyn. Forespurgt, om der var forespørgsler fra departementet, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Ressourcer

Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen var den eneste medarbejder på udbytteområdet, da vidnet overtog området efter Lisbeth Rømers pensionering, eller om der var flere, forklarede vidnet, at der var yderligere to medarbejdere, hvoraf den ene blev flyttet væk fra opgaverne, fordi han havde en profil, som gjorde, at han under ingen omstændigheder kunne udføre sagsbehandlingsopgaver. Derudover var der en medarbejder, som på et senere tidspunkt blev langtidssyg. Forespurgt, om den pågældende medarbejder, der blev flyttet, var ansat i et skånejob, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om den anden medarbejder sagsbehandlede sagerne på samme måde som Sven Jørgen Nielsen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem det var, forklarede vidnet, at det var Jette Knudsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad navnet var på den medarbejder, som blev flyttet, forklarede vidnet, at han hed Kaes, men hun husker ikke efternavnet. Han er nu helt ude af organisationen. Forespurgt, om vidnet nu beskriver bemandingen på funktionen med refusion af udbytteskat, bekræftede vidnet dette.

2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny forevist ekstraktens side 5208 (2014-06-16 (1) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 15. juni 2014 til Gert Bigum med kopi til René Frahm Jørgensen).

Forespurgt, om de her omhandlede problemstillinger i forhold til at flytte sagsbehandlingen og behovet for at have en fast forankring af sagsbehandlingen blev kommunikeret til direktionsniveauet eller højere op i systemet, forklarede vidnet, at hun drøftede dem med René Frahm Jørgensen. Hun ved ikke, hvem han efterfølgende drøftede dem med.

KILDESKATTEPROJEKTET

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5228 (2014-06-29 - E-mail fra Jesper Wang-Holm til Jens Rasmussen om hjælp fra Store Selskaber til udbytteadministrationen):

> *"Det blev for et par år siden aftalt at Store Selskaber/Projekt kildeskat hjælper Lisbeth Rømers enhed med disse sager.*
>
> *Aftalen kom i stand fordi det i nogle lovbemærkninger blev nævnt, at man ville stramme op i relation til tilbagebetaling af kildeskat. Det daværende Koncerncenter ønskede derfor en sådan hjælpeløsning, hvilket Rasmus og jeg nikkede til.*
>
> *Lisbeth er nu gået på pension, men det ændrer ikke ved aftalen."*

Forespurgt, om vidnet før 2014 var bekendt med den omtalte aftale eller Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at man i Store Selskaber oplevede, at Sven Jørgen Nielsen og Lisbeth Rømer ikke leverede de ønskede data til projektet, forklarede vidnet, at hun blev opmærksom på det, da der blev rykket for noget materiale. Poul Buus Lassen efterspurgte også på et tidspunkt noget materiale.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3964-3965 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Den 14/1-2013 fremsender daværende leder af enheden Lisbeth Rømer på mail en oversigt over selskaber som i 2009 til 2012 har fået refunderet mere end 1. mio. kr. i udbytteskat.*
>
> *Den 5/2-2013 anmoder vi på mail Lisbeth Rømer om 9 stikprøver, som vi har valgt ud fra oversigten.*

Vi skriver følgende: "For at vi kan danne os et erfaringsgrundlag, ville vi meget gerne se de 9 ansøgninger om refusion og det øvrige materiale som aktionærerne måtte have indsendt i den forbindelse."

…

Der er ingen egentlig dokumentation kun et regneark hvor bankerne søger tilbage på vegne af en lang række aktionærer her iblandt Saudia Arabien og Kuwait.

Den 17/5-2013 Stiller vi Sven Nielsen følgende supplerende spørgsmål:

"Jeg beklager, at vi har været længe om at vende tilbage, men vi har et par supplerende spørgsmål
Umiddelbart kunne det tyde på, at nogle af refusionerne går til aktionærer i Saudi Arabien og Kuwait - når vi ser på de navne som bankerne oplyser. Danmark har ikke DBO med Saudi Arabien og DBO'en med Kuwait er endnu ikke trådt i kraft (hvilket fremgår af den Juridiske Vejledning afsnit C.F.9.2.11.7.2. under artikel 29)

…

Bliver bankernes oplysninger om hvem der er beneficial owner efterprøvet? Og kan I evt. oplyse noget nærmere om hvilke overvejelser der ligger, der til grund for refusionen af udbytteskatterne til de tre aktionærer?"

Den 30/9-2013 rykker vi Sven Nielsen for svar på mail – som ikke svarer.

Den 30/10-2013 overdrages sagen og mailkorrespondance med Sven Nielsen, til daværende kontorchef i Store Selskaber Michael Carlsen og der afholdes herefter et møde med udbyttekontoret, hvor vi bl.a. aftaler at såfremt der kommer nye anmodninger ind vedr. refusion til Saudi Arabien, så skal kontoret kontakte os, så vil vi gerne behandle sagen inden der sker refusion.

Vi har til dato ikke modtaget refusionsanmodninger fra udbyttekontoret."

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med dette forløb, forklarede vidnet, at hun først er blevet bekendt med det i forbindelse med forberedelsen til dagens afhøring. Forespurgt, om vidnet deltog i drøftelserne, forklarede vidnet, at det slet ikke er noget, hun kender til.

Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen eller andre gjorde vidnet opmærksom på, at Store Selskaber havde nogle forventninger om at modtage konkrete ansøgninger,

forklarede vidnet, at Sven Jørgen Nielsen ikke fortalte hende det, men Poul Buus Lassen efterspurgte på et tidspunkt noget. Forespurgt, om det var første gang, vidnet blev opmærksom på det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår det var, forklarede vidnet, at det var i 2014, men hun husker ikke den præcise dato.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4727 (2013-01-01 (3) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')):

> *"Der er risiko for at store pengestrømme fra danske (holding)selskaber ikke bliver opkrævet kildeskat, hvis beløbene reelt tilhører selskaber i skattelylande. Pengene kan eksempelvis gå via gennemstrømningsselskaber i EU. Der skal ske en vurdering af hvem, der er beneficial owper af de overførte beløb.*
>
> *Det nye landsdækkende indsatsprojekt om kildeskat vil tage afsæt i store udbyttestrømme, kapitalfondsovertagelser og andre store danske virksomhedsopkøb med fokus på den skattemæssige behandling af udgående udbytter og andre store pengestrømme fx i form af rente – og royaltybetalinger til udenlandske beløbsmodtagere samt refusionsanmodninger. Risikoen ved refusionsanmodninger er at selskaberne, som er indeholdelsespligtige først indeholder og betaler kildeskatten, efterfølgende søger aktionærerne kildeskatten tilbage via Regnskabsenheden i SKAT*
>
> *…*
>
> *Målgruppen er danske selskaber:*
>
> *- Der udlodder store udbyttebeløb til udenlandske moderselskaber*
> *- Der er overtaget af kapitalfonde*
> *- Der er overtaget ved andre store virksomhedsopkøb.*
>
> *Det estimeres, at der er ca. 50-100 danske selskaber."*

Forespurgt, om vidnet forud for forberedelsen til dagens afhøring har set denne projektbeskrivelse, forklarede vidnet, at hun kun har set den i forbindelse med forberedelsen til afhøringen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4729 (2013-01-01 (3) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')):

"5.2 Hvilke aktiviteter knytter sig til leverancerne?

…

3. Kontrol af anmodninger om tilbagebetaling af indeholdt udbytteskat

Undersøge anmodninger om tilbagebetaling af indeholdt udbytteskat med udgangspunkt i en oversigt over selskaber og personer, som har fået refunderet 1 mio kr. eller mere i udbytteskat. (Bliver antallet ved udsøgning meget stort rykkes beløbsgrænsen opad). Kildeskattelovens § 69 B, som blev vedtaget i 2012, jf. oven for

Der kontrolleres mindst 10 i første bølge i 2013"

Forespurgt, om vidnet blev involveret i ønsket om at foretage en kontrol af ti selskaber, forklarede vidnet, at det blev hun ikke, ud over at Poul Buus Lassen efterspurgte noget materiale. Ellers kender hun ikke noget til det. Forespurgt, om vidnet således ikke er bekendt med det underliggende forhold om, at man ville øge kontrollen i forhold til kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet, Poul Buus Lassens e-mail til Hans From med kopi til Flemming Simonsen, Maj-Britt Nielsen og Peter Tøttrup):

"I Kildeskatteprojektet har vi nogle vanskeligheder ved at fremskaffe oplysninger fra afdeling DMO/DMS og afdeling SAP38, der administrerer SKATs refusion af udbytteskatter.
Konkret mangler vi oplysninger vedrørende to forhold, hvoraf det ene efterhånden er temmelig presserende, da oplysningerne skal bruges i den verserende sag vedrørende ADIA.

…

Flemming Simonsen skriver i e-mail af 12. maj 2015 følgende til afdelingslederne Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen:"

Forespurgt, om den 12. maj 2015 var første gang, vidnet blev involveret i Kildeskatteprojektet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3770 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet, Poul

Buus Lassens e-mail til Hans From med kopi til Flemming Simonsen, Maj-Britt Nielsen og Peter Tøttrup):

> *"I e-mail af 9. april 2015 skriver Poul Buus Lassen følgende til Dorthe Pannerup Madsen:*
>
> *"Jeg skriver til dig, fordi jeg er medtovholder på SKATs kildeskatteprojekt, der er forankret i Store Selskaber. I fortsættelse af din korrespondance med Flemming Simonsen fra i går, hvor du oplyser, at der ikke er sket refusioner til de arabiske lande efter 2012, vil jeg høre, om du har mulighed for at sende os nedenstående materiale.*
>
> *…*
>
> *Vi vil meget gerne se SEBs refusionsanmodninger vedrørende de tre selskaber for årene efter 2012. De tre selskaber har udloddet udbytte hvert år. Senest er der foretaget udlodninger på følgende datoer:*
>
> *…"*
>
> *Mailen og den efterfølgende rykker for svar er ikke blevet besvaret.*
> *I og med de tre selskaber alle har udloddet udbytte i årene efter 2012, må der alt andet lige også være søgt om refusion af indeholdte udbytteskatter. Derfor vil Kildeskatteprojektet meget gerne se hvilke oplysninger SEB giver i ansøgningerne for årene efter 2012, uanset om der er sket refusion eller ikke. Det undrer os dog, hvem der har foretaget sagsbehandlingen, hvis der er givet afslag på tilbagebetaling, når det var aftalt, at sagsbehandlingen skulle foretages af Store Selskaber."*

Vidnet blev videre forevist ekstraktens side 4114 (2015-06-26 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. ændring af bankordningen, René Frahm Jørgensens e-mail til Dorthe Pannerup Madsen med videresendelse af e-mail fra Hans From).

Forespurgt, hvad denne e-mailkorrespondance i 2015 omhandlede, forklarede vidnet, at de blev rykket for nogle oplysninger. Hans From gik til hendes underdirektør, René Frahm Jørgensen, som skrev til hende og bad hende sørge for, at der blev leveret det, der skulle leveres. Så vidt hun husker, blev der fundet nogle regneark, som blev sendt til Store Selskaber.

Foreholdt, at det af den foreholdte tekst på ekstraktens side 3770 fremgår, at vidnet den 9. april 2015 modtog en e-mail fra Poul Buus Lassen, som ikke blev besvaret, og

forespurgt, hvorfor vidnet ikke fulgte op på e-mailen fra april og til juni 2015, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Der har været en grund til det, men hun husker ikke, hvad den var.

Forespurgt, om vidnet i perioden drøftede e-mailen med Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det mener hun helt sikkert, hun gjorde. Forespurgt, om vidnet husker, hvad Sven Jørgen Nielsen svarede, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3966 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Den 18/5-2015 rykkes Dorthe Pannerup for svar.*
>
> *Den 26-6-2015 rykkes Dorthe Pannerup for oplysningerne via Hans From*
>
> *Den 21/7- 2015 modtager Store Selskaber regnearkene vedr. 2013, 2014 og 2015 fra Dorthe Pannerup."*

Foreholdt, at det også i forhold til dette forløb ser ud til, at der gik ganske lang tid, før vidnet besvarede henvendelsen, og forespurgt, hvorfor der ikke blev reageret, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvorfor der gik den beskrevne periode, men hun kan se, det var på et tidspunkt, hvor de havde travlt med oplæringen af medarbejderne fra Horsens, som skulle overtage udbytteopgaven. De havde også revision på det tidspunkt, så det er muligvis grunden, men hun husker det ikke præcist.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet, Poul Buus Lassens e-mail til Hans From med kopi til Flemming Simonsen, Maj-Britt Nielsen og Peter Tøttrup):

> *"Vi har set konkrete eksempler på, at der er refunderet udbytteskat til modtagere i Saudi Arabien, senest vedr. 2012. At vi finder dette problematisk, har vi drøftet med den tidligere afdelingsleder Lisbeth Rømer og Sven Nielsen, som er en af afdelingens medarbejdere.*
> *Vi aftalte, at de skulle sende anmodningerne til os næste gang der blev søgt om refusion, så ville vi i Kildeskatteprojektet foretage sagsbehandlingen. Vi har flere gange spurgt efter oplysningerne for de senere år."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med denne problemstilling, forklarede vidnet, at den kender hun ikke noget til. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor man ikke havde sendt oplysningerne, forklarede vidnet, at det kender hun ikke noget til.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3770 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet, Poul Buus Lassens e-mail til Hans From med kopi til Flemming Simonsen, Maj-Britt Nielsen og Peter Tøttrup):

> *"Det undrer os dog, hvem der har foretaget sagsbehandlingen, hvis der er givet afslag på tilbagebetaling, når det var aftalt, at sagsbehandlingen skulle foretages af Store Selskaber."*

Forespurgt, om det efter vidnets forståelse stemmer overens med den aftale, der blev indgået i slutningen af 2014, forklarede vidnet, at det helt klart var hendes opfattelse, at udbytteadministrationen ikke skulle foretage sagsbehandling.

Forespurgt, om den aftale, der i 2014 blev indgået om at flytte de tidligere omtalte syv sager, efter vidnets opfattelse var en aftale, der flyttede en sagsbehandling, eller om det var en aftale, der bekræftede forholdene, som de allerede var, forklarede vidnet, at det var en aftale om, at de syv sager blev flyttet. Forespurgt, om det var en konkret aftale kun om de syv sager, bekræftede vidnet dette.

REGNSKABSGODKENDELSER OG SANDSYNLIGHEDSKONTROLLER

Risikostyring

Forespurgt, om de i vidnets enhed arbejdede systematisk med risikovurderinger og håndtering og styring af risici, forklarede vidnet, at det arbejdede de ikke med. De arbejdede med det i august 2015, hvor man skulle beskrive bl.a. den gamle proces og en ny proces, og i den forbindelse tog man højde for de risici, der kunne være.

Forespurgt, om man generelt i SKAT eller i Skatteministeriets regi havde nogle modeller til mere struktureret risikomonitorering, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad de modeller gik ud på, forklarede vidnet, at man skulle se på forskellige områder og finde ud af, hvor der var størst risiko for, at SKAT kunne lide skade, og at nogen kunne få udbetalt penge, de ikke skulle have udbetalt. Der har tidligere været selskabstømmersager, momskarruseller og forskellige andre modeller.

Forespurgt, hvem der forestod arbejdet med risikostyring og -monitorering, forklarede vidnet, at det primært var Indsats. Forespurgt, om de også arbejdede med risici i vidnets enhed, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, og de har aldrig beskæftiget sig med det. Forespurgt, om vidnet fik indsigt i de rapporter eller analyser, der blev udarbejdet i Indsats, forklarede vidnet, at hun ikke har fået nogen rapporter eller analyser udleveret.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet er klar over, hvordan arbejdet med risikostyring nærmere blev grebet an, hvad der lå i arbejdet, og hvilke teknikker der indgik, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Regnskabsgodkendelser – sagsgange

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4442 (10. Uddrag af Skattestyrelsens brev af 20. maj 2019 vedr. refusionsanmodninger 2012-2015):

"Kalenderår	*Refunderet udbytteskat*	*Antal refusionsanmodninger*
…		
2013	*768.153.411*	*453*
2014	*3.927.307.282*	*1566*
2015	*7.953.188.709*	*2555"*

Forespurgt, hvordan de i vidnets enhed fulgte op på udviklingen i refusioner på udbytteområdet, forklarede vidnet, at man i forbindelse med en månedsafslutning udarbejdede en regnskabsgodkendelse, hvori hun flere gange anførte, hvad der var udbetalt i refusion for en aktuel måned, sammenlignet med udbetalingen samme måned året før. Hun sendte regnskabsgodkendelserne til René Frahm Jørgensen, og de blev afleveret elektronisk til det kontor, der stod for at udarbejde den centrale regnskabsgodkendelse, som er den samlede regnskabsgodkendelse for hele SKAT. De medarbejdere, som udarbejdede den centrale regnskabsgodkendelse, havde forskellige værktøjer, så de kunne få udsøgt og analyseret store og små udsving på regnskabet. De havde også mulighed for at se, hvad vidnet eller en anden havde skrevet om disse udsving, og vurdere, om de anførte årsagsforklaringer var gode nok, eller om det gav anledning til, at noget skulle uddybes eller undersøges nærmere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"På konto 2236 er der pr 30. juni 2014 udbetalt 4.116.519.3 70 mia kr i refusion til udenlandske aktionærer, hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 2.851.494.605 mia kr betyder en stigning på 1.265.024.765 mia kr midtvejs i 2014."*

Forespurgt, om øvelsen med at sammenligne tallene med sidste år var en instruks, der lå i vidnets arbejdsopgave, eller om det var en metode, vidnet selv udviklede, forklarede vidnet, at det var en generel instruks, der fremgik af vejledningen for sandsynlighedskontrol. Forespurgt, om vidnet også foretog samme øvelse på andre områder, bekræftede vidnet dette. Hun havde ansvaret for mere end én firmakode, så hun foretog samme øvelse på andre områder.

Forespurgt, om firmakoden var konto 2236, forklarede vidnet, at det var det ikke. Udbytteskattens firmakode hed 6112, og hun havde også en firmakode, der hed 6113 for pensionsopgaver, og 6171, som dækkede et geografisk område med både personkrav og virksomhedskrav. Det fremgik af en skriftlig vejledning, at man skulle foretage denne sammenligning, og det var også noget, Intern Revision kontrollerede, når de kom på besøg.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"I forbindelse med regnskabsaflæggelsen foretages følgende kontroller:*
>
> …
>
> *2010-2015:*
>
> *- "en vurdering af om Indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag."*

Foreholdt, at det her fremgår, at man skal sammenligne tallene med de seneste 2 regnskabsår, forklarede vidnet, at det ikke var den vejledning, hun arbejdede ud fra. I den vejledning, hun arbejdede ud fra, var det 1 år tilbage. Forespurgt, hvem der havde udarbejdet den vejledning, vidnet arbejdede ud fra, forklarede vidnet, at det var en vejledning til sandsynlighedskontrol, som var udarbejdet af en arbejdsgruppe i Betaling og Regnskab, hvori der var repræsentanter for de forskellige enheder. Intern Revision havde også været med til arbejdet. Forespurgt, om Intern Revision havde godkendt den, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det fremgår af det foreholdte, at man for de afvigelser, der blev undersøgt, skulle dokumentere forklaringen eller vedlægge den som bilag, og forespurgt,

hvordan vidnet foretog dokumentation, når hun udarbejdede den lokale regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at der i forbindelse med regnskabsgodkendelserne skulle udføres et antal kontroller, hvor man bl.a. skulle afstemme konti og konstatere, om man var ajour med opgaverne. Derudover skulle man se på afvigelserne, men der var ikke noget dokumentationskrav. Man skrev en årsagsforklaring, og hvis det centrale regnskabskontor ikke syntes, det var godt nok, kunne de vende tilbage og bede om yderligere dokumentation, eller man kunne iværksætte en undersøgelse.

Foreholdt, at det i første linje af den foreholdte tekst er anført, at man skulle vurdere, om "indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode", og forespurgt, hvordan vidnet foretog denne rimelighedsvurdering, forklarede vidnet, at hun så på, hvordan tallene gik op, og så skrev hun det. Hun gik ikke dybere ind i det.

Forespurgt, om vidnet drøftede, hvad hun gjorde eller ikke gjorde i denne proces, med René Frahm Jørgensen, Frank Høj Jensen eller andre, forklarede vidnet, at hun valgte at sende alle sine regnskabsgodkendelser, uanset firmakode, til René Frahm Jørgensen, så han kunne se, hvordan det stod til. På et tidspunkt i 2015, hvor hun delte kontor med Orla H. Kristensen, inden han gik på pension, bad hun Orla H. Kristensen se på regnskabsgodkendelsen og vurdere, om der skulle sættes noget i gang. Orla H. Kristensen så på regnskabsgodkendelsen, men han syntes ikke, de skulle sætte noget i gang, og han havde mere erfaring end hende på området. Forespurgt, om det var udviklingen i tallene, vidnet gennemgik for Orla H. Kristensen, bekræftede vidnet dette. Hun viste ham tallene, og hvordan de stak af, men han mente ikke, at der skulle ske noget.

Forespurgt, om der i den tid, vidnet sad med opgaven, blev foretaget ændringer i den måde, hvorpå man færdiggjorde månedsregnskaberne, forklarede vidnet, at det blev der ikke. Det var efter samme koncept.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1306 (2014-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. fremtidige regnskabsgodkendelser, René Frahm Jørgensens e-mail til Orla H. Kristensen og Frank Høj Jensen):

> *"Jeg havde som bekendt Kurt Wagner i sidste uge – og en af de ting vi drøftede var vores regnskabsgodkendelser, herunder hvordan de er udformet, og hvilke regnskabsmæssige konklusioner vi drager.*
>
> *Derfor har jeg set på de seneste godkendelser med nogle lidt andre øjne – og jeg vil gerne have, at observationer bliver medtaget i den/de kommende regnskabsgodkendelser."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have modtaget tilkendegivelser om, at man skulle gå mere i detaljen eller medtage flere observationer, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. René Frahm Jørgensen ønskede, at der var angivet årsagsforklaringer på regnskabsgodkendelserne, hvilket hun angav, og hun havde klart den opfattelse, at hun ville få regnskabsgodkendelserne retur, hvis René Frahm Jørgensen ikke var tilfreds eller ønskede noget andet.

Forespurgt, om vidnet oplevede tilsvarende stigninger eller udviklinger på andre firmakoder end udbytteskatten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. På pensionsområdet opererede de også med beløb på milliarder, så hun var vant til at håndtere store tal. Forespurgt, om vidnet oplevede, at der var en kraftig stigning på andre områder, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet drøftede det med René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. René Frahm Jørgensen fik regnskabsgodkendelserne, hvor han kunne se det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 1. juli 2014 til Bente Ekelund Oddershede med kopi til blandt andre Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen):

> *"Jeg laver i regnskabsgodkendelse for firmakode 6112 Udbytteskat – en bemærkning om, at der konto 2236*
> *i SAP38 er udbetalt pr 30. juni 2014 i refusion til udenlandske aktionærer 4.116.519.370 mia. kr., hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 – 2.851.494.605 mia. kr. betyder en stigning på 1.265.024.765 mia. kr*
> *midtvejs i 2014."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, René Frahm Jørgensen e-mail af 1. juli 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Hej Dorthe*
> *Hvad er årsagen?"*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1194 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 3. juli 2014 til René Frahm Jørgensen):

> *"Årsagen er, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*

De amerikanske pensionskasser skal ikke betalt dansk skat, så derfor de meget store tilbagebetalinger."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1194 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, René Frahm Jørgensen e-mail af 3. juli 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Tak for det – jeg synes at det vil være fint, hvis vi får de oplysninger med i regnskabsgodkendelserne. Det giver en god "årsagsforklaring"."

Forespurgt, om vidnet og René Frahm Jørgensen havde andre drøftelser end denne e-mailkorrespondance, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

Forespurgt, hvor den anførte årsag med de amerikanske pensionskasser kom fra, forklarede vidnet, at hun spurgte Sven Jørgen Nielsen, om der var en forklaring på, at de udbetalte så mange penge. Sven Jørgen Nielsen gav hende denne forklaring, som hun noterede og efterfølgende viste til Sven Jørgen Nielsen igen, så han kunne bekræfte, at hun havde forstået det korrekt, hvilket han gjorde. Derefter brugte hun forklaringen. Forespurgt, om vidnet bad om dokumentation på forklaringen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Sven Jørgen Nielsen var meget erfaren på området, og hun havde valgt at lede med tillid, så hun stolede på, hvad Sven Jørgen Nielsen sagde.

Forespurgt, om René Frahm Jørgensen eller Orla H. Kristensen var bekendt med, at denne forklaring baserede sig på sagsbehandlerens udsagn, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår de blev bekendt med det, forklarede vidnet, at hun fortalte dem, at det var Sven Jørgen Nielsen, der havde fortalt hende det. Foreholdt, at vidnet netop har forklaret, at hun ikke havde anden korrespondance med René Frahm Jørgensen end den netop foreholdte, forklarede vidnet, at hun også talte med dem mundtligt uden at skrive det ned.

Forespurgt, om vidnet var i anden dialog med René Frahm Jørgensen og Orla H. Kristensen end den netop foreholdte e-mailkorrespondance, forklarede vidnet, at hun talte med dem om det, og hun talte bl.a. med Orla H. Kristensen om, hvorvidt de skulle gøre noget. Han så i den forbindelse på tallene og sagde nej.

Forespurgt, hvornår eller hvordan René Frahm Jørgensen og/eller Orla H. Kristensen blev bekendt med, at forklaringen med de amerikanske pensionskasser alene var baseret på et udsagn fra Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at hun talte med både Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen, hvor de fik det at vide mundtligt. Forespurgt, hvornår vidnet fortalte dem det, forklarede vidnet, at det var 1 må-

ned eller 2, efter hun skrev det første gang. Forespurgt, hvorfor vidnet fortalte dem det, forklarede vidnet, at det var, fordi de løbende talte om, hvordan tingene udviklede sig.

Forespurgt, om der var overvejelser om at få verificeret, om amerikanske pensionskasser rent faktisk købte flere danske aktier, forklarede vidnet, at det bl.a. var det, hun gerne ville have haft en faglig vurdering af hos Orla H. Kristensen, men det blev skudt til hjørne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"Udbytteskat er blevet meget sårbar, da driftsenheden har haft meget stor personaleafgang og der er få medarbejdere tilbage, som er meget specialiseret inden for de enkelte områder."*

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man skrev sådan i en regnskabsgodkendelse og kom med et sådant budskab i den sammenhæng, forklarede vidnet, at det ikke var usædvanligt, og man måtte gerne afgive sådanne oplysninger i regnskabsgodkendelserne. Der var ikke noget koncept for, at regnskabsgodkendelserne kun skulle indeholde nærmere angivne oplysninger. Oplysningerne blev ikke kun afgivet i regnskabsgodkendelserne, da hun løbende talte med René Frahm Jørgensen i flere sammenhænge om, hvordan det stod til, og hun skrev notater. Hun valgte at gøre opmærksom på det så meget som overhovedet muligt.

Forespurgt, om vidnet husker, hvor stor personaleafgangen var på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at hun husker, at hun skrev et notat til René Frahm Jørgensen, hvor hun skitserede, hvor mange medarbejdere der tidligere havde været på området, og at der nu kun var nogle få stykker tilbage. Hun syntes, man havde skåret ind til benet og også ind i benet, for man havde udsultet området. Forespurgt, om vidnet fik en reaktion på det, forklarede vidnet, at den eneste reaktion, hun fik, var en besked om, at opgaven skulle flyttes til Jylland, og at de bare skulle sætte i gang med at få det gjort.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"En årsag hertil kan være, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"Udbytteskat*
>
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,7 mia. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."*

Foreholdt, at årsagsforklaringen således gradueres fra "kan være" til "skyldes", og forespurgt, om vidnet har set denne centrale regnskabsgodkendelse før, forklarede vidnet, at hun aldrig så de centrale regnskabsgodkendelser. Hun anede ikke, hvad der stod i dem.

Forespurgt, om vidnet drøftede tekstbidrag til de centrale regnskabsgodkendelser med nogen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun udarbejdede sin lokale regnskabsgodkendelse med formuleringen "en årsag hertil kan være", og først i forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring så hun, at det senere var formuleret som "skyldes". Det er to forskellige måder at formulere det på. Forespurgt, om der var en mellemliggende dialog med vidnet, efter hun havde afleveret den lokale regnskabsgodkendelse, om, hvorvidt man kunne formulere årsagen kraftigere, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1298 (2014-08-08 (3) - Lokal regnskabsgodkendelse for juli 2014, underskrevet af Dorthe Pannerup Madsen):

> *"SAP38 har i forbindelse med regnskabsafslutningen og i forlængelse af sandsynlighedskontrollen foretaget kontrol med, at aktiver og passiver er regnskabsmæssigt afstemt for firmakode 6112 Udbytte."*

Forespurgt, hvilken kontrol man foretog i forhold til aktiver og passiver, forklarede vidnet, at hun afstemte forskellige indtægtskonti og udgiftskonti. Det var det eneste, hun gjorde. Forespurgt, om vidnet kan uddybe dette, forklarede vidnet, at hun skulle kontrollere, at indbetalingerne i banken var afstemt, at de foretagne udbetalinger var gået ud, og at alle udbetalingsforslagene var godkendt og afsendt. De skulle endvidere sikre sig, at alle krav på debitorer var oprettet, og at der ikke var nogen afstemningsdifferencer, som i givet fald skulle forklares og dokumenteres. Forespurgt, om det var en klassisk bogholderiopgave, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5037 (2014-09-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra René Frahm Jørgensen til Orla H. Kristensen med bemærkninger til central regnskabsgodkendelse for august 2014):

"Udbytteskat

Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 613,9 mio. kr., hvilket er en stigning på 487,7 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 126,2 mio. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.

Kommenterede [RFJ6]: Er det fortsat tilfældet? (og kan vi kvalitetssikre påstanden)?"

Forespurgt, om vidnet var bekendt med dette spørgsmål fra René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun har først set det i forbindelse med forberedelsen til dagens afhøring.

Foreholdt, at årsagsforklaringen med de amerikanske pensionskasser blev stående i regnskabsgodkendelserne frem til sommeren 2015, og forespurgt, om vidnet løbende overvejede, om der var grundlag for nærmere at kontrollere, om denne stigning fortsat kunne begrundes i det samme, forklarede vidnet, at det bl.a. var derfor, hun i 2015 spurgte Orla H. Kristensen, om de skulle gøre noget, da hun gerne ville have andre øjne på sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3588 (2015-06-11 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup Madsen vedr. central regnskabsgodkendelse for maj 2015, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 10. juni 2015 til René Frahm Jørgensen):

"Kære René

Til orientering - regnskabsgodkendelse for FK 6112 Udbytteskat."

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3588 (2015-06-11 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup Madsen vedr. central regnskabsgodkendelse for maj 2015, René Frahm Jørgensens e-mail af 10. juni 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Dorthe

Tak for tilsendte. Der er tale om en meget stor stigning i refusionsdelen - har vi nogen forklaring på det?"

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3588 (2015-06-11 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup Madsen vedr. central regnskabsgodkendelse for maj 2015, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 11. juni 2015 til René Frahm Jørgensen):

"Stigningen på refusionsdelen kan begrundes med flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder,
i f eks Novo Nordisk, TDC.

De amerikanske pensionskasser betaler ikke dansk skat, så derfor de meget store refusioner på udbytteskat.

Endvidere A P Møllers salg af aktierne i Danske Bank, hvilket betyder et ekstraordinært stor udbytte til aktionærerne på ca 40 mia kr,

Som følge af finanskrisen har Danske Bank i en længere periode ikke udloddet udbytteskat, men har nu genoptaget udlodningen."

Forespurgt, om der var supplerende drøftelser i tilknytning til denne e-mailudveksling, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, hvorfra de oplysninger, vidnet anførte i den foreholdte e-mail, kom, forklarede vidnet, at hun igen talte med Sven Jørgen Nielsen om, hvordan det hang sammen, og hun fik oplysningerne fra ham. Hun talte efterfølgende med René Frahm Jørgensen og oplyste, at hun havde talt med Sven Jørgen Nielsen, som havde givet hende disse oplysninger.

Foreholdt, at vidnet netop forklarede, at der ikke var andre drøftelser end den foreholdte e-mailkorrespondance, forklarede vidnet, at hun ringede til René Frahm Jørgensen og fortalte, at hun havde fået disse oplysninger af Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om vidnet således havde en samtale med René Frahm Jørgensen, hvor hun forklarede ham detaljerne, forklarede vidnet, at hun fortalte René Frahm Jørgensen, at hun havde talt med Sven Jørgen Nielsen og fået disse oplysninger, som hun nu videregav til ham. Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt overvejede, om man skulle undersøge det nærmere, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun havde tidligere spurgt Orla H. Kristensen, så det gjorde hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3588 (2015-06-11 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup Madsen vedr. central regnskabsgodkendelse for maj 2015, René Frahm Jørgensens e-mail af 11. juni 2015 til Jakob Hauge, Annie Dam Sørensen og Uyen Tran):

"TO"

Forespurgt, hvem de tre modtagere af den pågældende e-mail var, forklarede vidnet, at de tre medarbejdere sad i det kontor, der udarbejdede den centrale regnskabsgodkendelse.

Forespurgt, om de i vidnets enhed på noget tidspunkt forholdt sig til, hvilken aktieandel aktionærerne skulle have i selskaberne i forhold til de rejste refusionskrav, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Foreholdt, at vidnet deltog i arbejdet med opfølgning på SIR's 2013-rapport, som bl.a. omhandlede store mangler i kontrol, struktur og mulighed for at afstemme på udbytteområdet, og forespurgt, om det på dette tidspunkt indgik i vidnets overvejelser, at udbytteområdet var et svagt område, forklarede vidnet, at hun godt var klar over, at det var et område, der trængte. De skulle have udarbejdet de beskrivelser, som Intern Revision ønskede, og Intern Revision deltog også selv i nogle af de møder, der blev holdt i Susanne Thorhauges kontor, for at hjælpe dem med at finde nogle muligheder for at foretage afstemninger mellem de forskellige systemer.

Forespurgt, om ikke vidnet tænkte, at de var nødt til at få undersøgt det nærmere, når refusionerne steg på denne måde, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun afleverede sin regnskabsgodkendelse, hvorefter det centrale regnskabskontor kunne have bedt dem om at undersøge det nærmere eller sætte noget i værk et andet sted i organisationen. Regnskabet gik også videre til departementet, som også kunne reagere på det.

Forespurgt, hvem vidnet havde kontakt med i det centrale regnskabskontor, forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen fast kontakt i det centrale regnskabskontor. Kontoret havde sin egen turnus for, hvem der udførte de forskellige opgaver. Forespurgt, om vidnet opfattede det centrale regnskabskontors rolle som at være overkontrollant på arbejde, vidnet udførte, forklarede vidnet, at det centrale regnskabskontors opgave gik ud på at følge op på det, de andre kontorer havde leveret, herunder om det var godt nok.

Vidnet blev foreholdt fra Bente Ekelund Oddershedes forklaring, gengivet i protokollen for den 25. juni 2019, side 8-11:

"Foreholdt, at det af materialet fremgår, at vidnet har været inde over korrespondance med Dorthe Pannerup Madsen, og forespurgt, om vidnet husker drøftelserne, og hvordan samarbejdet med Regnskab 2, DMO/DMS forløb hen over perioden, forklarede vidnet, at hendes samarbejde med Regnskab 2 var i forbindelse med, at vidnet skulle søge en forklaring på, at der var dette udsving i udgifterne. Vidnet tog derfor kontakt til medarbejdere i Dorthe Pannerup Madsens afdeling for at få en forklaring på, hvorfor der var det udsving i forhold til tidligere. Forespurgt, om vidnet husker, hvad hun fik oplyst, og om der var supplerende drøftelser, og hvordan dialogen var, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget ud over e-mailkorrespondancen, og at denne beskriver dialogen meget godt. Vidnet husker ikke, om der derudover var telefonisk dialog.

…

Forespurgt, hvorfor de store udsving ikke skulle undersøges nærmere, hvis der ikke havde været lovændringer eller væsentlige ændringer, forklarede vidnet, at hvis den afdeling, der arbejdede med det, ikke var bekymret, var hun heller ikke bekymret. Hun stolede på de oplysninger, hun fik fra Dorthe Pannerup Madsen."

Forespurgt, om vidnet har bemærkninger til denne forklaring, forklarede vidnet, at det er muligt, at Bente Ekelund Oddershede stolede på, hvad vidnet sagde, men i sidste ende var det René Frahm Jørgensens, Orla H. Kristensens og Jens Sørensens ansvar at stå inde for indholdet af den centrale regnskabsgodkendelse. De tre fik udkastet til den centrale regnskabsgodkendelse til gennemsyn, inden de skrev under på den. Det er muligt, at Bente Ekelund Oddershede havde den opfattelse, at det, der kom fra vidnet, var fint og flot, men det kunne alligevel godt være, at lederne syntes, det skulle være anderledes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1192 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Bente Ekelund Oddershedes e-mail af 14. maj 2014 til Birgitte Normann Grevy):

"Jeg har tidligere forstået at kontoen primært anvendes til udbetalinger i henhold til DBO'er, at udbetalingerne foretages i bundter – ofte til en bank, der så videre-fordeler til endelig modtager. Der er således ikke debitorkontering inde over disse udbetalinger.

Har du mulighed for at se, om der i april måned er tale om sådanne bundt-overførsler (det tyder underkontoarten på), og om den noget høje saldo i al væsentlighed skyldes overførsel til ganske få virksomheder? Jeg har tidligere kunnet forstå

på Inge Lise, at bundterne har indeholdt oplysninger om den videre overførsel fra banken."

Forespurgt, hvilken kontrol der udførtes på de her omtalte bundtoverførsler, forklarede vidnet, at som hun forstår e-mailen, spurgte Bente Ekelund Oddershede til udbetalingerne via regnearksordningen, hvor hun gerne ville have, at man undersøgte de bundter, hvor udbetalingerne lå, for at finde tilbage til de endelige modtagere af de enkelte beløb. Det er sådan, hun forstår det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1191 (2014-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Birgitte Normann Grevys e-mail af 19. juni 2014 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Af udbetalingen på 304.036.801,83, som består af overførsler til aktionærer i udlandet, er 209.512.503,40 til bank i USA, som fordeler det videre til flere debitorer.

Af udbetalingen på 804.888.526,41 er der en overførsel på 636.659.960,50 også til bank i USA, som fordeler til flere debitorer.

Hvis det skal præciseres mere, henviser jeg til Sven Nielsen, som er sagsbehandler."

Forespurgt, om vidnet gjorde sig nogen overvejelser, da hun så disse tal, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1195 (2014-07-01 (2) - E-mailkorrespondance vedr. central sandsynlighedskontrol for maj 2014, Dorthe Pannerup Madsens e-mail til Bente Ekelund Oddershede med kopi til blandt andre Orla H. Kristensen og René Frahm Jørgensen):

"Jeg laver i regnskabsgodkendelse for firmakode 6112 Udbytteskat – en bemærkning om, at der konto 2236
i SAP38 er udbetalt pr 30. juni 2014 i refusion til udenlandske aktionærer 4.116.519.370 mia. kr., hvilket sammenlignet med total-tallet for 2013 - 2.851.494.605 mia. kr. betyder en stigning på 1.265.024.765 mia. kr.
midtvejs i 2014."

Vidnet blev videre foreholdt fra Bente Ekelund Oddershedes forklaring, gengivet i protokollen for den 25. juni 2019, side 12:

"Forespurgt til tallene, og om det var sædvanligt med så store stigninger, forklarede vidnet, at der – sammenlignet med de tidligere år – havde været store stigninger fra år til år. Det var store tal, de arbejdede med.

Forespurgt, om det ikke var i den situation, man skulle lave en nærmere sandsynlighedskontrol, når tallene afveg voldsomt, forklarede vidnet, at det lå i Dorthe Pannerup Madsens kontor at finde ud af, hvad årsagen var, og om det var i orden. Så var det deres ansvar at spørge ind til, om det var okay, at der var et stort udsving, og hvad forklaringen var."

Forespurgt, om vidnet er enig i beskrivelsen af denne ansvarsfordeling, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Hun forsøgte at få både René Frahm Jørgensen og Orla H. Kristensen i tale, i forhold til om der skulle iværksættes undersøgelser, men det skulle der ikke.

Foreholdt, at Bente Ekelund Oddershede forklarede, at det var vidnets opgave at finde ud af, hvad årsagen var, og dermed ikke Bente Ekelund Oddershedes opgave, forklarede vidnet, at det i så fald skulle være en opgave, de løste i fællesskab. Forespurgt, om vidnet dermed ikke er enig i, at det lå i hendes funktion, forklarede vidnet, at det er hun ikke enig i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

"2010 - 2014:

"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."

2014 - 2015:

"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen og Orla H. Kristensen så det, og hun mener helt sikkert, at René Frahm Jørgensen drøftede de enkelte regnskaber med Jens

Sørensen. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem i Koncerncentret der modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der i departementet efter 2013 modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem i Intern Regnskab 1 der modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem i Rigsrevisionen der modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem i SIR der modtog regnskabet, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Hun mener, at regnskabsgodkendelserne blev sendt elektronisk, og hun ved ikke, hvem der modtog dem. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om og i givet fald hvem i SKAT's direktion der modtog regnskabet, forklarede vidnet, at hun mener, at Jens Sørensen, som modtog det, ville være den nærmeste til at forelægge det for direktionen.

Forespurgt, om vidnet nogensinde fik tilbagemeldinger på SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke ud over de få bemærkninger, hun fik fra René Frahm Jørgensen.

Forespurgt, om vidnets bemærkning i de månedlige regnskabsgodkendelser omkring de amerikanske pensionskasser gav hende anledning til bekymring, forklarede vidnet, at det ikke gav anledning til bekymring. Hun medtog bemærkningen, fordi hun syntes, at man skulle give en forklaring på, hvorfor der blev udbetalt så store beløb. Forespurgt, om forklaringen skulle gives alene på baggrund af den talmæssige udvikling, forklarede vidnet, at det skulle den ikke. Man kunne vælge at give forklaringen på grund af tallene, men man kunne også vælge at give den, fordi man ønskede at give en forklaring.

Forespurgt, om vidnet undrede sig over, hvorfor det lige var et særligt segment – de amerikanske pensionskasser – som fik refusionerne til at stige meget markant og vedholdende, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at hun nu var ansvarsfri, når hun havde videreformidlet den oplysning, hun havde fået fra Sven Jørgen Nielsen, og at det så måtte være op til andre at vurdere, om den skulle undersøges nærmere, forklarede vidnet, at hun lagde det meget åbent op, at det var en mulig forklaring. Hun havde en forventning om, at hvis nogen syntes, man skulle undersøge det nærmere, så måtte det gøres, og så måtte de se på, hvordan de rent organisatorisk kunne få det gjort.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i foråret 2015 havde dialogen med Orla H. Kristensen om, hvorvidt man skulle undersøge tallene grundigere, bekræf-

tede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det ville være nærliggende at tage samme dialog om, hvorvidt man skulle grave et spadestik dybere, med vidnets chef, René Frahm Jørgensen, da han i sommeren 2015 skrev til vidnet, forklarede vidnet, at det måske havde været på sin plads, men det gjorde hun ikke.

LISBETH RØMERS NOTATER

Vidnet blev forevist ekstraktens side 375 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet').

Forespurgt, om vidnet har stiftet bekendtskab med dette notat forud for forberedelsen til dagens afhøring, forklarede vidnet, at det har hun ikke, da det er tilbage fra 2010.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 545 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning').

Forespurgt, om vidnet har set dette notat før, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 912 (2013-01-28 - Notat af Lisbeth Rømer med overskriften 'Udbytteskat').

Forespurgt, om vidnet tidligere har set dette notat, forklarede vidnet, at det ikke er noget, hun har set.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 982 (2013-07-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. udfordring med automatisk tilbagebetaling, Lisbeth Rømers e-mail af 4. juli 2013 til René Frahm Jørgensen, Orla H. Kristensen og Dorthe Pannerup Madsen vedhæftet et notat om tvungen TastSelv):

"Et lille strå, som måske kan redde lidt af Skattekonto/Udbytteskatteproblemet."

Forespurgt, om vidnet husker, hvorfor hun modtog denne e-mail og det vedhæftede notat, forklarede vidnet, at det var, fordi der blev indført tvungen digitalisering på udbytteområdet, således at de tidligere papirangivelser faldt bort med den virkning, at den opgave, man havde haft med at taste papirangivelserne, blev udfaset.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 984 (2013-07-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. udfordring med automatisk tilbagebetaling):

"Det anbefales, at der gøres en særlig indsats over for revisorerne, som, hvis de tastede angivelserne ind, kunne reducere mængden af fejl i angivelserne (det skal være rigtigt for at kunne bruge TastSelv). Det vil øge antallet af TastSelv angivelser og derved reducere problemerne."

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der skulle gøres en særlig indsats over for revisorerne, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun ved, der var nogle fejl, hvor de var nødt til at hjælpe med at få nogle angivelser på plads. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der i øvrigt blev drøftet i notatet, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1067 (2013-11-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer til Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning').

Foreholdt, om det er korrekt forstået, at vidnet senere modtog notatet fra René Frahm Jørgensen, bekræftede vidnet dette. Der havde været et dialogmøde i Horsens, hvor Jesper Rønnow Simonsen havde været til stede. Hun var ikke selv til stede, så hun ved ikke, hvad der blev sagt på mødet. I forlængelse af det møde udarbejdede Lisbeth Rømer det pågældende notat, som egentlig skulle have været sendt til Jesper Rønnow Simonsen, men det skete aldrig. Hun fik selv notatet af René Frahm Jørgensen, i forbindelse med at de skulle udarbejde nogle beskrivelser som følge af de udfordringer, der var beskrevet i revisionsrapporten fra 2013. Forespurgt, om vidnet fik notatet så hun kunne bruge det til at udarbejde beskrivelserne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1105 (2013-12-15 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. notatet til Jesper Rønnow Simonsen om den manglende afsendelse, René Frahm Jørgensens e-mail til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Hanne Villemoes Hald):

"Som tidligere nævnt et notat fra Lisbeth vedr. udbytteskatten.

Beklager at I ikke har fået det før nu.

Det var min plan, at notatet skulle gå til Jesper R, som opfølgning på vores dialog-møde med ham.

Nu synes jeg, det vil give bedre mening, at vi trykker på i forhold til samarbejdet med afregning erhverv."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om notatet efterfølgende blev sendt til Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det er hendes klare opfattelse, at det blev det ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet modtog notatet, for at hun kunne bruge materien i notatet til den beskrivelse, der skulle udarbejdes oven på SIR's 2013-rapport, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

> *"Renè er ikke stolt ved situationen, da Lisbeth Rømer har skrevet et notat til Jesper Rønnow om refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om det er det notat, der henvises til her, bekræftede vidnet, at det er det samme notat.

SIR'S 2010-RAPPORT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, hvornår vidnet blev introduceret for SIR's 2010-rapport, vel vidende at vidnet var placeret i Regnskab 3 i 2010 og først blev involveret i udbytteområdet i 2013, forklarede vidnet, at hun fik SIR's 2010-rapport, i forbindelse med at hun skulle være med til at følge op på den rapport, der blev udarbejdet i 2013. Forespurgt, om vidnet således blev bekendt med SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport samtidigt, bekræftede vidnet dette. Hun havde ikke tidligere haft indsigt i SIR's 2010-rapport, men det var en rapport, man vidste eksisterede.

Forespurgt, hvor alvorlige vidnet opfattede de problemer, der fremgik af både SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun godt kunne se, at der i rapporten fra 2013 var en del udfordringer, der skulle adresseres. Forespurgt, om vidnet var involveret i selve udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport, eller om hun først blev introduceret for den, da rapporten var færdig, forklarede vidnet, at hun udelukkende havde med rapporten at gøre, da der skulle følges op på den.

Kl. 14.35 sluttede mødet.

PROTOKOL

25. september 2019
Protokol nr. 29

Den 25. september 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

DORTHE PANNERUP MADSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Dorthe Pannerup Madsen som vidne.

SIR'S 2013-RAPPORT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4 "Konklusion og bemærkninger").

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun fik rapporten og i hvilken anledning, forklarede vidnet, at hun ikke husker præcis, hvilken dato hun fik rapporten, men der blev lavet en handleplan, hvor der var nogle punkter vedrørende bogholderi- og regnskabsopgaverne. Det var primært dem, hun skulle fokusere på. De øvrige punkter faldt ind under Lisbeth Rømers ansvarsområde. Dem skulle hun derfor ikke selv tage del i. Forespurgt, om det betød, at vidnet fik rapporten, da den kom, og der skulle laves udkast til handleplan, bekræftede vidnet dette.

2013-HANDLEPLANEN

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger") med skematisk oversigt med farvemarkeringer.

Forespurgt, om den foreviste oversigt dannede grundlag for handleplanen og dennes enkelte elementer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad der lå i en handleplan, forklarede vidnet, at man tog de bemærkninger med, som man skulle fokusere på, og man gjorde opmærksom på, hvilken farve de havde. Derefter anførte man, hvilke aktiviteter der skulle foretages, og hvem der skulle tage initiativ til at gøre noget ved de forskellige punkter.

Forespurgt, hvordan flowet var mellem handleplanen og den opfølgningsprotokol, der skulle forelægges for direktionen, forklarede vidnet, at ved handleplaner på revisionsrapporter var det normalt sådan, at man én gang i kvartalet blev bedt om at give en status. Det betød, at fx hendes eller Lisbeth Rømers bemærkninger gik til Iben von Hallas, som sammenskrev dem og præsenterede dem for René Frahm Jørgensen, så der kunne gives en samlet forelæggelse for direktionen. Forelæggelsen for direktionen omfattede alle de aktuelle revisionsrapporter og ikke kun denne ene. Forespurgt, om vidnet var involveret i flere handleplaner end handleplanen vedrørende SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Foreholdt, at handleplanen indeholdt noget både fra Regnskab og fra procesejerdelen, og forespurgt, hvad hun og Lisbeth Rømer foretog sig, efter de var kommet med deres input, forklarede vidnet, at de også holdt nogle møder med fagkontoret – dvs. Susanne Thorhauges kontor – hvor de bl.a. talte med Jeanette Nielsen, der var den

gennemgående person i forløbet. De prøvede at finde ud af, hvordan de kunne få det løst. Særligt omkring afstemningen mellem fødesystemerne havde de nogle meget store udfordringer, og derfor var Intern Revision også med på nogle møder for at undersøge mulighederne for at få lavet disse afstemninger.

Forespurgt, hvad det indebar, når man lukkede et punkt i en handleplan, forklarede vidnet, at det burde indebære, at punktet var behandlet færdigt, men i forbindelse med SIR's 2013-rapport valgte man – fordi det trak ud over en længere tidsperiode – at samle nogle af punkterne i en arbejdsgruppe, hvorpå man lukkede punkterne. Forespurgt, hvem hun mener, når hun henviser til "man", forklarede vidnet, at det var René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen, men at hun selv og Lisbeth Rømer også var med. Forespurgt, om det var en afvigelse fra den normale fremgangsmåde, forklarede vidnet, at det ikke var noget, man normalt ville gøre. Forespurgt, på hvilket niveau lukningen af punkter blev godkendt, forklarede vidnet, at hun skrev det ind og lod det gå videre. Der var så andre, der efterså det. Der var ikke nogen, der kommenterede på, om et punkt var blevet lukket på det ene eller det andet grundlag. Forespurgt, om hun ved, hvad processen var, efter hun var kommet med en indstilling, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013).

Foreholdt, at forskellige personer er anført som ansvarlige for de enkelte punkter, og forespurgt, hvad det indebar at være ansvarlig for et punkt, forklarede vidnet, at man skulle sikre, at der blev sat en aktivitet i gang, og at den løbende blev holdt i gang. Forespurgt, om det også omfattede at sørge for, at opgaven kom i hus, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnets oplevelse var omkring forløbet med handleplanen for SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at i 2013 var Lisbeth Rømer der stadigvæk.

Vidnet henviste til ekstraktens side 976 (2013-07-01 (1) - E-mailkorrespondance vedrørende opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013 vedr. udarbejdelse af handleplan, Lisbeth Rømers e-mail af 3. juli 2013 til Iben von Hallas), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Dorthe har bogholderiopgaven, men ikke den daglige udbytteskatteadministration, og bl.a. TastSelv opgaven. Og det er her alle problemerne er."*

Vidnet forklarede, at hun bare skulle fokusere på sine bogholderiopgaver og tal, og så skulle Lisbeth Rømer nok tage sig af resten. Lisbeth Rømer ville helst ikke have, at vidnet blandede sig. Forespurgt, hvad der så skete, da Lisbeth Rømer i december 2013 gik på pension, forklarede vidnet, at hun prøvede at føre arbejdet videre, på trods af at hun ikke havde fået nogen faglig overlevering, hvilket var problematisk. Forespurgt, om hun overtog de opgaver, som Lisbeth Rømer havde været ansvarlig for, da hun gik på pension, bekræftede vidnet dette. Hun havde i den forbindelse meget tæt kontakt til fagkontoret og Jeanette Nielsen, hvor de virkelig prøvede at få det løst.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Foreholdt, at der i efteråret 2013 blev nedsat en arbejdsgruppe, og at vidnet var medlem af denne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen):

> *"Emne: VS: handleplan - revision af udbytte*
>
> *Kære Rene,*
>
> *Vedlagt følger referat af møde mellem proces-ejere, Afregning Erhverv og Afregning Person. På mødet blev procesejer-opgaverne i forhold til udbytteadministrationen drøftet og der var enighed, om at det overordnede procesejer-ansvar skal ligge i Afregning Erhverv.*
>
> *Vi synes imidlertid - her i Afregning Erhverv - det lidt usikkert hvem der gør hvad i forhold til handleplanen og hvad vores rolle er.*
>
> *Hvem har ansvaret for handleplanen og indholdet heraf? Afregning Erhverv blev ganske vist spurgt i forbindelse med udarbejdelsen, men bemærkningerne blev kun delvist indarbejdet. Endvidere er den endelige udgave af handleplanen ikke sendt til de ansvarlige. Vi har fået den efter forespørgsel og procesejer fra Afregning Person har ikke set den.*
>
> …
>
> *Vi vil gerne tage initiativ til et møde, hvor arbejdsgruppen formelt kan etableres."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1025 (2013-09-24 (2) - E-mail-korrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, René Frahm Jørgensens e-mail af 2. oktober 2013 til Susanne Thorhauge):

> *"Tak for din mail.*
>
> *Vi vil gerne bakke om det initiativ, I nu tager – så en arbejdsgruppe skal se samlet på området. Herved bliver punkterne 3.3 + 3.4 + 3.6 + 3.7 + 3.8 behandlet under et. Fra Betaling og Regnskab vil Lisbeth Rømer og Dorthe Pannerup indgå i arbejdsgruppen. Og derved vil "historikken" og de betalings- regnskabsfaglige vinkler være dækket godt ind."*

Forespurgt, hvad baggrunden var for beslutningen om, at man skulle behandle rapportens fem punkter samlet, forklarede vidnet, at man gerne ville have det lagt over i en arbejdsgruppe og behandlet der. Forespurgt, om der var nogen drøftelser af, om alle opgaverne hørte naturligt hjemme i en arbejdsgruppe med en bemanding bestående af hende og Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, hvordan og hvor ofte hun var i dialog med René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at hun jævnligt talte med ham. Hun gjorde også opmærksom på, at det var svært at arbejde med punkterne, når man nu ikke havde faglig indsigt i området, og at det med den meget lave bemanding på området var svært at trække ressourcer ud til at levere input til punkterne.

Forespurgt, om vidnet hen over perioden, hvor arbejdsgruppen arbejdede, oplevede, at der skete de fornødne fremskridt, forklarede vidnet, at det syntes hun ikke. De kæmpede en kamp, og noget fik de lavet, men hvis de havde været bedre bemandet, ville de være kommet bedre i mål. Det var først i sommeren 2015, at man mandede op og sagde, at nu skulle man være færdig med det. Forespurgt, om hun orienterede René Frahm Jørgensen om, at der ikke var stor fremdrift i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det mener hun var ret tydeligt, også i de kvartalsvise tilbagemeldinger på status som han fik, og som skulle gå videre til direktionen. Men det var heller ikke sådan, at der efter opfølgning på rapporterne på direktionsniveau kom tilbagemeldinger om, at arbejdsgruppen ikke havde gjort det godt nok og måtte gøre det bedre. Forespurgt, om hun fik tilbagemeldinger fra direktionen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1030 (2013-10-07 - Dagsorden til første møde i 2013-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppe:
Lisbeth Rømer
Dorte Pannerup
Lena Bardum
Jeanette Nielsen
Henrik Kofoed Espersen"

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at dette var den bemanding, der var allokeret til arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Hun gjorde desuden det, at hun tog Sven Jørgen Nielsen og Birgitte Normann Grevy med til nogle af møderne i arbejdsgruppen, fordi de havde en faglig indgang til nogle af emnerne, som hun mente ville være fin at have med på møderne.

Forespurgt, om de, da arbejdsgruppen startede op, var opmærksomme på, at Lisbeth Rømer kun havde 2 måneder tilbage inden sin pension, forklarede vidnet, at det var de sådan set ikke. På et tidspunkt i efteråret 2013 spurgte hun dog René Frahm Jørgensen, hvad han havde tænkt sig, når Lisbeth Rømer gik på pension, men hun fik ikke noget svar. Da der var delt ledelse mellem Lisbeth Rømer og Hanne Villemoes Hald, tænkte hun ikke mere over det.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1030-1031 (2013-10-07 - Dagsorden til første møde i 2013-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppen skal have særligt fokus på løsningsbeskrivelse i forhold til bemærkninger fra Intern Revision, jf. rapport af 30. maj 2013.

Arbejdsgruppens arbejde skal resultere i et notat eller en "mini-rapport", der således skal indeholde følgende:

I. Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder i forhold til Betaling og Regnskab, Afregning Person, Afregning Erhverv beskrives. Beskrivelsen skal resultere i

- Klarhed om opgave- og ansvarsfordeling
- Vurdering af behov for ressourcer
- Vurdering af behov for kompetencer
- Vurdering af behov for ny struktur og nye arbejdsgange
- Vurdering af behov for øget samarbejde og udveksling af information, herunder inddragelse af andre enheder i SKAT.

II. En konkret plan for opfølgning på bemærkninger fra Intern Revision, herunder revisionsrapportens punkt 3.3 + 3.4 + 3.6 + 3.7 + 3.8. Den skal resultere i

- En konkret (men overordnet) løsningsbeskrivelse
- Placering af ansvar for gennemførelse af løsningsbeskrivelsen"

Forespurgt, om de i oktober 2013 havde drøftelser om det foreholdte, herunder om inddragelsen af andre enheder i SKAT, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Hun og Jeanette Nielsen begyndte at arbejde på en beskrivelse af, hvilke opgaver de forskellige fagområder havde ansvar for, og hvor tingene var placeret. De nåede et stykke hen ad vejen, men de kom ikke 100 % i mål. Forespurgt, hvornår de begyndte på dette arbejde, forklarede vidnet, at hun mener, at de begyndte i 2014.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

"Indhold

…

1. Opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv

…

2. Opgaver og ansvarsområder i Betaling og Regnskab

…

3. Opgaver og ansvarsområder i Afregning Person

…

4. Bemærkninger fra Intern Revision

… (revisionsrapportens punkt 3.3.)

… (revisionsrapportens punkt 3.4.)

… (revisionsrapportens punkt 3.6.)

… (revisionsrapportens punkt 3.7.)

… (revisionsrapportens punkt 3.8.)

5. Andre problemområder

6. Arbejdsgruppens konklusioner og anbefalinger"

Forespurgt, om det foreholdte notat er den beskrivelse, vidnet omtalte, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun bidragede med tekst til notatet, forklarede vidnet, at hun bidragede med noget af teksten. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen ikke har kunnet finde notatet i en endelig udgave, og forespurgt, om notatet på noget tidspunkt blev gjort færdigt, forklarede vidnet, at det blev det ikke, mens hun var der. Forespurgt, om notatet i udkast blev sendt videre til nogen i ledelsen, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om de sendte det videre, men det blev i hvert fald omtalt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1399 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

"4.1. Afstemning til fødesystemer (revisionsrapportens punkt 3.3.).

Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 986 (2013-07-05 (2) - Handleplan sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013):

"3.3

SIR's anbefaling / bemærkning:

Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring."

Vidnet blev endelig foreholdt, at teksten i notatudkastet og teksten i handleplanen vedrørende rapportens pkt. 3.3 fremstår identiske.

Forespurgt, om der var arbejdet videre med dette punkt, ud over at man i notatet gentog de to afsnit fra handleplanen fra juli 2013, forklarede vidnet, at de holdt nogle møder hos Jeanette Nielsen, hvor de havde Intern Revision med. På møderne talte de om, hvordan de kunne gribe afstemningerne an, og hvordan de skulle komme med forskellige løsningsforslag. De var bl.a. nødt til at lave forsøg, hvor de prøvede at foretage afstemninger. Det betød, at der skulle bruges nogle penge, hvilket der skulle søges om. Forespurgt, om det beskrevne forløb og den beskrevne udvikling således ikke fandt vej til rapportudkastet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1399 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

"4.2. Refusion af udbytteskat (revisionsrapportens punkt 3.4.).

Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 988 (2013-07-05 (2) - Handleplan sendt til Jens Madsen den 5. juli 2013):

"3.4

SIR's anbefaling / bemærkning:

Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller."

Foreholdt, at notatet fremstår som en ordret gengivelse af det anførte i handleplanen fra juli 2013, og forespurgt til arbejdet med dette punkt forklarede vidnet, at hun og Jeanette Nielsen havde en tanke om, at de skulle have Sven Jørgen Nielsen til at fortælle om sin viden på området for at finde ud af, hvordan man kunne afdække det. Forespurgt, hvornår Sven Jørgen Nielsen blev involveret, forklarede vidnet, at han var involveret ad flere omgange. I 2015 var Intern Revision på besøg. I den forbindelse gennemgik de hele området og fortalte om, hvordan det foregik. Fokus var på, hvor der eventuelt kunne laves uretmæssig refusion. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår i 2015 dette fandt sted, forklarede vidnet, at de i løbet af sommeren i juli-august 2015 havde besøg af både Intern Revision og Rigsrevisionen. Umiddelbart efter man havde konstateret, at der var svindel, nedsatte man også en arbejdsgruppe for at få beskrevet den gamle proces samt en ny proces, som skulle optimeres med noget mere kontrol.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1401 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

"4.4. Organisering og ansvar på udbytteområdet (revisionsrapportens punkt 3.7.)

Revisionsrapportens delkonklusion:

Det er SIRs vurdering, at der er mange aktører og procesejere for området. Der bør efter SIRs opfattelse etableres et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

…

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at øget ledelsesmæssig fokus bør udmøntes i en konkret stillingtagen til placering af de enkelte opgaver på udbytteområdet under hensyntagen til kompetencer og ressourcer."

Forespurgt, om de havde nogen drøftelser om, hvorvidt det var naturligt at henlægge denne opgave i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det havde de ikke. De kunne komme med forslag, og derefter måtte der være nogle direktører eller underdirektører, som traf beslutningen. Forespurgt, om hun tidligere havde været ude for, at de blev konsulteret og bedt om at komme med et oplæg, når opgaver skulle placeres i de øverste ledelseslag, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1401 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

> *"Det er arbejdsgruppens opfattelse, at øget ledelsesmæssig fokus bør udmøntes i en konkret stillingtagen til placering af de enkelte opgaver på udbytteområdet under hensyntagen til kompetencer og ressourcer."*

Forespurgt, om denne lidt bløde anbefaling betød, at de ikke havde nogen holdning til, hvordan den ledelsesmæssige forankring skulle være, forklarede vidnet, at de nok havde en holdning til det. Der var ingen tvivl om, at området var nødlidende og trængte til at få tilført ressourcer og kompetencer, og til at man arbejdede intensivt med det. Det var et område, som mange personer gennem mange år havde arbejdet med, og man var også kommet et stykke hen ad vejen, uden at man dog var kommet i mål.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet, samtidig med, at hun fik SIR's 2013-rapport, også rekvirerede SIR's 2010-rapport og gjorde sig bekendt med indholdet af den, forklarede vidnet, at hun har læst den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Foreholdt, at behovet for en ledelsesmæssig forankring således var en gentagelse af en anbefaling fra 2010, som ikke var blevet gennemført i den mellemliggende periode, og forespurgt, om de drøftede, at det var et punkt, der trængte sig på, i forhold til at ledelsen måtte finde en placering, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Hun ved, at der tidligere har været en arbejdsgruppe, der skulle se på det, men hvad den arbejdsgruppe kom frem til, ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1401-1403 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

> *"4.5. Opfølgning på tidligere undersøgelse (revisionsrapportens punkt 3.8.)*
>
> *…*
>
> *Hvordan kan afstemning gennemføres*

…

Det er ikke muligt på anden måde, at fremfinde data fra eKapital-indberetningerne således, at der kan ske opsummering af det samlede udbytte før skat og den samlede indeholdte udbytteskat pr. udloddende selskab pr. vedtagelsesdato. Det er med andre ord ikke muligt at foretage udsøgninger direkte i eKapitaldata.

Der kan således bestilles relevante rapporter hos SKATs It-leverandør eller der kan foretages systemændringer, der tilgodeser at der sker den fornødne afstemning."

Forespurgt, hvornår det stod klart for arbejdsgruppen, at situationen var som beskrevet i det foreholdte, forklarede vidnet, at de i 2014 arbejdede en del med at finde en metode til at lave afstemninger, så det var i det tidsrum, det stod klart for dem. Forespurgt, hvordan ledelsen blev gjort opmærksom på problemstillingen, forklarede vidnet, at de holdt møder hos Jeanette Nielsen, hvor de havde revisionen med. Hun talte desuden med René Frahm Jørgensen om, at de havde nogle udfordringer med det. Det var måden, de gjorde det på. Forespurgt, hvornår hun havde drøftelser med René Frahm Jørgensen om det, forklarede vidnet, at det havde hun fra 2014 og frem. Forespurgt, om hun kan tidsfæste, hvornår det stod klart for dem, at der var brug for ekstern bistand eller systemændringer, forklarede vidnet, at de i 2014 blev klar over, at de var nødt til at få nogen til at hjælpe dem. De måtte bede om penge til at prøve at lave afstemningerne eller til at udvikle noget, der kunne bruges til det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1403 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens anbefaling

Der bør tages stilling til, om der skal afsættes ressourcer til nærmere analyse af hvorledes systemændringerne kan gennemføres.

Arbejdsgruppen vurderer, at der er tale om en forholdsvis ressourcekrævende opgave, som ikke kan løses i nærværende arbejdsgruppe."

Foreholdt, at det foreholdte dannede grundlag for den senere ansøgningsproces, og forespurgt, hvornår det kom ind i notatet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Der blev i en kort periode tilført ressourcer for at hjælpe med at afdække, hvordan afstemningerne mellem systemerne kunne foretages, men det var ikke muligt.

Det videre arbejde i arbejdsgruppen

Forespurgt, hvad der herefter skete i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at hun og Jeanette Nielsen forsøgte at arbejde videre med de ressourcer, der var. Men det var faktisk først i sommeren 2015, hvor man fik svindelsagen på bordet, og Intern Revision og Rigsrevisionen kom på igen, at man tilkendegav, at man ville have en status over, hvad der egentlig lå i de enkelte punkter. Det blev der så lavet et skriv om. Forespurgt, hvad hun i perioden fra efteråret 2014 og frem til sommeren 2015 foretog sig i forhold til opfølgningen på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun prøvede at bidrage til beskrivelsen af de enkelte punkter, men som hun flere gange sagde til René Frahm Jørgensen, kunne de ikke lave både drift og opfølgning på det ene og det andet. De var ikke ansatte nok til at løfte den opgave.

Ressourcer

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 15 af 21. maj 2019 side 72 (Susanne Thorhauges forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet var orienteret om, at dette var problemstillingen i Regnskab, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun vidste, at Dorthe Pannerup Madsen havde travlt og ikke havde lyst til at påtage sig opgaven. Forespurgt, om nogen havde lyst til opgaven, forklarede vidnet, at det var der ikke, men hendes medarbejdere, der primært var chefkonsulenter og havde en juridisk baggrund, kunne lettere formulere og beskrive en sådan rapport end de HK-sagsbehandlere, der sad hos Dorthe Pannerup Madsen. Det var svært for dem at beskrive de ting, og det var derfor bedre, at andre gjorde det på baggrund af deres mundtlige tilkendegivelser og beskrivelser. Det var ikke af uvilje, men mere af praktiske årsager."*

Forespurgt, om det også var vidnets opfattelse af forløbet, forklarede vidnet, at det er lidt hårdt at sige, at hun ikke ville påtage sig opgaven. Hun forsøgte at løse problemerne omkring udbytteskat med de ressourcer, hun havde, og de kompetencer, der var til rådighed. Hun skulle også have fokus på, at de i 2014 fik flyttet opgaver væk vedrørende udbytteskat, hvilket også tog hendes tid. I begyndelsen af 2015 fik de flyttet en stor opgave vedrørende udbytteskat til Ringkøbing. Der blev gjort, hvad der overhovedet var muligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Susanne Thorhauges e-mail af 13. december 2013 til René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Afregning Erhverv var til møde i Høje Taastrup den 27. november 2013 om udbytteadministrationen, herunder håndtering af rapport fra Intern Revision. Mø-*

det blev afholdt i forlængelse af møde her i Østbanegade (med deltagelse af Lisbeth Rømer, Linnea Nissen, Henrik Kofoed, Dorthe Pannerup og Jeanette Nielsen), hvor vi aftalte det videre forløb i arbejdsgruppen."

Forespurgt, hvordan vidnet husker det forløb, der blev aftalt på mødet, forklarede vidnet, at de skulle fortsætte med at arbejde med det, der lå i arbejdsgruppen. Det forsøgte de, men der var jo ingen mennesker tilbage, så det var svært. Hun mener, at hun gentagne gange gav dette videre til René Frahm Jørgensen, og hun kunne derfor ikke gøre så meget andet. Foreholdt, at den 27. november 2013 var ganske kort tid, inden Lisbeth Rømer gik på pension, og forespurgt, om det på mødet blev gennemgået, hvilke punkter hun havde ansvar for, og hvordan vidnet skulle bringe dem videre, forklarede vidnet, at det blev det ikke. Der var ingen overlevering. Forespurgt, om hun spurgte ind til det, forklarede vidnet, at hun på et tidligere tidspunkt havde spurgt ind til, hvad René Frahm Jørgensen havde tænkt sig. Hun havde også spurgt til, om der kunne ske en overlevering. Det behøvede ikke være til hende. Det skete imidlertid aldrig. Forespurgt, om det i forhold til selve arbejdsgruppen heller ikke den 27. november 2013 var klart for hende, at hun skulle føre Lisbeth Rømers opgaver videre, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, hvornår det blev klart for hende, forklarede vidnet, at det blev det først i 2014. Forespurgt hvornår i 2014, forklarede vidnet, at hun talte med Jeanette Nielsen, og de prøvede at komme videre. Forespurgt, om vidnet involverede Hanne Villemoes Hald, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 15. december 2013 kl. 20.58):

"Kære Rene

Det har lige fra min deltagelse i det 1. møde været min opfattelse, at Betaling og Regnskab kom til at sidde med skrivearbejdet og jeg må jo nok sige, at de resterende medarbejdere på Udbytteopgaven ikke er i stand til at beskrive de input, som skal indgå i punkt 2, 3 og 4, men måske mundtligt kan bidrage med input.

Jeg er jo også forpligtiget til at bidrage til sikker drift!

Jeg skal derfor bede om, at der bliver stillet konsulenthjælp til rådighed, som kan lave skrivearbejdet i samarbejde med medarbejderne og mig."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, René Frahm Jør-

gensens e-mail af 15. december 2013 kl. 21.05 til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Hanne Villemoes Hald):

"Jeg kigger på det i morgen.

Har fået et skriv fra Lisbeth, som jeg mener kan bruges i beskrivelsen."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det omtalte var det dokument, som Lisbeth Rømer havde udarbejdet til brug for deres direktør, men som aldrig blev videresendt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvorfor det var vidnets opfattelse, at de i Betaling og Regnskab ville komme til at sidde med skrivearbejdet, forklarede vidnet, at det var, fordi selv om Jeanette Nielsen godt kunne skrive en del, var hun meget klemt på sine arbejdsopgaver og havde mere end rigeligt at se til. Vidnet syntes derfor ikke, at hun kunne fylde mere på hende. Noget af det kunne de måske på en eller anden måde selv have skrevet, hvis nogen havde kunnet lave skrivearbejdet. Vidnet bad derfor om hjælp og fik at vide, at Iben von Hallas måske kunne hjælpe. Iben von Hallas sagde imidlertid, at hvis hun skulle skrive noget, måtte de fortælle hende præcist, hvad hun skulle skrive.

Forespurgt, hvordan vidnets bemærkning om, at hun var forpligtet til at bidrage til sikker drift, skulle forstås, forklarede vidnet, at hvis hun havde trukket Birgitte Normann Grevy ud til at skrive, havde de ikke fået lavet de bogholderiopgaver, som Birgitte Normann Grevy sad med, og hvis hun havde trukket Sven Jørgen Nielsen ud, var der ikke blevet lavet refusionsanmodninger og andre ting. Forespurgt, om det betød, at der ikke var sikker drift, hvis hun skulle bruge yderligere ressourcer til skrivearbejdet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Iben von Hallas blev involveret, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, hvorfor hun ikke blev det, forklarede vidnet, at hvis man skulle forklare og fortælle præcist, hvad der skulle skrives, kunne man lige så godt gøre det selv. Forespurgt, om ikke det ville være det samme, hvis de fik den konsulentbistand, som vidnet bad om, fordi en konsulent også skulle have rutinerne og udfordringerne forklaret, forklarede vidnet, at det ville det, men hvis man havde fået tilført ressourcer til nogle af de andre opgaver, kunne hun måske bedre have frigjort medarbejdere til skrivearbejdet. Foreholdt, at det vel ikke var det, hun efterlyste, når hun skrev "konsulenthjælp til rådighed, som kan lave skrivearbejdet i samarbejde med medarbejderne", forklarede vidnet, at det er korrekt. Forespurgt, om de forsøgte med Iben von Hallas, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Møder i arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af handleplanerne, at arbejdsgruppen tilsyneladende holdt møder den 7. og 27. november 2013, den 8. januar 2014, sidst i januar 2014, den 11. marts 2014 og den 6. maj 2014, men at det ikke har været muligt for undersøgelseskommissionen at finde referater fra disse møder. Forespurgt, om vidnet ved, om der blev udarbejdet referater fra møderne, forklarede vidnet, at det blev der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361-1364 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, afsnit "Revision af udbytte- og royaltyskat"):

> *"3.7*
>
> …
>
> *Handling:*
>
> …
>
> *Arbejdsgruppen har holdt møder den 7. og 27. november 2013, den 18. december 2013 og den 8. januar 2014. Næste møde planlægges til ultimo januar 2014.*
>
> …
>
> *Opdatering 05.05.2014:*
> *Arbejdsgruppen holder møde den 6. maj 2014 vedrørende beskrivelse af opgaver og ansvarsområder.*
> *Til mødet har Betaling og Regnskab udarbejdet 1. udkast til beskrivelse af opgaver og ansvarsområder. Beskrivelsen har været forsinket som følge af driftsmæssige opgaver samt ressourcesituationen på Udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet kan beskrive forløbet og flowet i processen omkring de forskellige møder, forklarede vidnet, at de mødtes for at arbejde videre med de forskellige ting, men mange gange havde de andre faglige problemstillinger, som de også vendte på møderne. Det blev derfor en blanding af beskrivelsesarbejdet og driftsopgaver.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1123-1124 (2014-03-04 - Aflysning fra Jeanette Nielsen af møde i 2013-arbejdsgruppen den 11. marts 2014, Jeanette Nielsens

e-mail af 4. marts 2014 til Henrik Kofoed Espersen, Dorthe Pannerup Madsen, Karina Tangaa Jul Andersen, Jette Knudsen, Birgitte Normann Grevy og Iben von Hallas):

> *"I forlængelse af min indkaldelse til møde om rapport fra Intern revision, har henholdsvis Dorthe og Karina afslået.*
>
> *Jeg var godt klar over, at Dorthe afholder ferie, men valgte at indkalde til møde alligevel. Det skyldes, at jeg går på ferie fra den 21. marts og vil ikke være tilbage førend ca. 1. maj.*
>
> *Men da Karina heller ikke kan deltage, må konklusionen vel så blive, at vi aflyser mødet den 11. marts.*
>
> …
>
> *Jeg vil gerne samle de skriftlige input sammen i et udkast, som vi efterfølgende kan mødes og tage en dialog om. Jeg vil så vidt muligt gerne have jeres beskrivelse inden fredag i næste uge – altså den 14. marts."*

Forespurgt, om der blev sendt input som anmodet om, forklarede vidnet, at hun mener, at der blev sendt noget ind, men hun kan ikke sige præcist, hvad det var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1144-1145 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice):

> *"Titel*
>
> *Indberetning og afregning af udbytteskat*
>
> …
>
> *Aktiviteter og ønsket effekt*
>
> …
>
> *Der er nedsat en arbejdsgruppe, der ser på den samlede proces for indberetning og afregning af udbytteskat. Det vil resultere i en overordnet opgavebeskrivelse og konkrete anbefalinger til det videre arbejde med gennemførelse af de nødvendige afstemninger og kontroller.*

Arbejdsgruppens gennemgang skal kunne indgå som grundlag for beslutning om ressourcer og organisering af den samlede administration af udbytteskatten, også set i forhold til SKATs målbilleder 2020."

Foreholdt, at det fremstår, som om man havde et udestående spørgsmål om ressourcerne, og at arbejdsgruppen kunne justere eller komme med anbefalinger til dette, og forespurgt, om det også var vidnets opfattelse, at det var det, ressourcesituationen afventede, forklarede vidnet, at de selvfølgelig kunne komme med anbefalinger til, hvilke ressourcer der var behov for. Forespurgt, hvem der var forfatter til dokumentet, forklarede vidnet, at det var Jeanette Nielsen. Foreholdt, at det ikke synes at fremgå af dokumentet, at arbejdsgruppen selv var ressourcemæssigt belastet på en måde, som gjorde det svært at nå i mål, og forespurgt, om de drøftede, om man skulle tage det med som en oplysning i dokumentet, forklarede vidnet, at det drøftede de ikke. Hun tror, at Susanne Thorhauge havde en fornemmelse af, at de havde svært ved at komme i mål. På et tidspunkt bad Susanne Thorhauge også René Frahm Jørgensen om at sørge for, at der var fremdrift, og at de kom med de bidrag, der skulle leveres. Men det var svært.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1145 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice):

"Ressourcer og forudsætninger

Vedrørende kontrol og afstemning:

Den arbejdsgruppe, der er nedsat på nuværende tidspunkt, består af 4 medarbejdere i SKAT. Det igangsatte arbejde skal tilpasses øvrige opgaver, og der kunne med fordel tilføres ressourcer til færdiggørelse af arbejdet i gruppen"

Forespurgt, om de fik nogen reaktion på den del, forklarede vidnet, at det gjorde de hende bekendt ikke.

SIR's involvering i arbejdsgruppens arbejde

Forespurgt, hvorfor og hvordan SIR blev involveret i arbejdsgruppens arbejde, forklarede vidnet, at de talte med SIR, og SIR tilbød at være med til nogle møder, hvor man kunne drøfte, hvordan man kunne tilrettelægge afstemningerne. SIR måtte ikke sige, hvordan tingene skulle være, men de kunne komme med anbefalinger. For at finde ud af, hvad der bedst gav mening, drøftede de på møderne, om de skulle trække det ud på regneark, eller om de skulle trække det ud af de forskellige systemer og lægge det op mod hinanden for at se, hvordan det så ud. Forespurgt, om det blev

drøftet, om man kunne bruge de tal, der lå i Business Objects, forklarede vidnet, at man talte meget om, hvorvidt man kunne lave et udtræk derfra. Forespurgt, om SIR mente, at det ikke var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at SIR var lidt bekymrede for den måde at gribe det an på.

Forespurgt, hvor initiativet til dialogen med SIR kom fra, forklarede vidnet, at det var Jeanette Nielsen, der tog initiativ og indkaldte til mødet. Forespurgt, om det var sædvanligt, at man havde SIR med til opfølgning på SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det var det ikke, men i andre sammenhænge har SIR også gerne villet deltage og lytte og komme med deres vurderinger. De havde også SIR med inde over, i forbindelse med at de lavede et nyt koncept omkring sandsynlighedskontrol.

2013-HANDLEPLANEN

Pkt. 3.7 – overordnet ansvar for processen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"3.7*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*
>
> *Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *Handling:*
>
> *Fagområde: Betaling & Regnskab*
> *Ved implementeringen af Ny TastSelv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
>
> *Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.*
>
> *Ansvarlig … :*
>
> *Fagområde: Betaling og Regnskab –*
> *Lisbeth Rømer*

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer:
Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv.
Lena Bardrum, Afregning Person."

Forespurgt, om vidnet i juli 2013 var forfatter til det anførte under "Handling", forklarede vidnet, at det var hende, der skrev det ind. Frank Høj Jensen tog kontakt til Susanne Thorhauge, så de kunne få det på plads. Begrundelsen for, at de syntes, at det skulle ligge derinde, var, at der var tre forskellige procesejere inde over. Forespurgt, om det var en af årsagerne til arbejdsgruppens nedsættelse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om ikke anbefalingen om etablering af et overordnet ansvar og ledelsesmæssigt fokus burde have været løst direkte i en dialog på øverste ledelsesniveau, forklarede vidnet, at hvis arbejdsgruppen var blevet færdig med sin beskrivelse, var den gået videre til ledelsen, som så kunne have vurderet, om det var noget, de ville sætte i gang. Arbejdsgruppen kunne ikke alene bestemme, hvordan det skulle være, men de kunne komme med et oplæg, og så kunne ledelsen godkende det eller sige, at det skulle være anderledes.

Foreholdt, at det kan undre, at en anbefaling om, hvordan ledelsen skulle fordele opgaverne internt, blev sendt ned i en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det havde man altså valgt at gøre. Forespurgt, om hun var involveret i de overvejelser, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Lisbeth Rømers e-mail af 21. august 2013 kl. 13.33 til Frank Høj Jensen):

"Jeg synes, at det der stod var irrelevant for Revisionens krav. Det skal gøres uanset om der arbejdes med en ny TastSelv eller ej. Og om ansvaret skal ligge hos underdirektøren må de i HC finde ud af. Men nogen skal have det samlede ansvar og det er ikke hos os.

Husk på at på gode år udloddes 300 milliarder i Danmark som udbytte. Der skal opkræves ca 15 milliarder og der refunderes mellem 1,5 og 2 milliarder. Og det er årligt!!!!!!!

Og systemerne er ikke optimale!!!!!!!

Du må vende tilbage, hvis du vil have yderligere."

Forespurgt, hvordan vidnet forstår den foreholdte e-mail, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer gjorde indsigelser mod det, der var skrevet, og mente, at spørgsmålet om stillingtagen til ansvaret skulle løftes. Forespurgt, om det var noget, vidnet blev involveret i, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 kl. 14.17 til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

"Men udbytteskatteområdet er revideret 2 gange indenfor de seneste år (i 2010 og i 2012), og i forbindelse med Rigsrevisionen erklæring til SKATs regnskab for 2012, har RR her i august spurgt specifikt ind til initiativ på dette område. Så jeg tror at området har stor revisionsmæssig bevågenhed, og det er jo også ganske store beløb der opkræves på området.

Fra Betaling og Regnskab er det Lisbeth Rømer der har deltaget i det tidligere arbejde på området, og hun er funktionsleder for udbytteskatteadministrationen. Jeg er imidlertid enig med Lisbeth i, at det er en procesejer der bør tage initiativ i forhold til revisionens anbefaling om placering af et overordnet procesansvar.

Vil en af Jer give et bud på hvem der tager initiativforpligtelsen i forhold til denne anbefaling?"

Forespurgt, om vidnet var inde over de nærmere drøftelser omkring det foreholdte, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun selv havde overvejelser om, hvorvidt opgaven var korrekt placeret i deres regi, forklarede vidnet, at allerede fra organisationsændringen i 2013 ville ledere og medarbejdere i udbytteskat gerne placeres et andet sted. Hun var derfor ikke yderligere inde i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev drøftet):

"Deltagere er:
Jacob Egelykke
Henrik Espersen
Jette Zester
Lena Bardum

Jeanette Nielsen

…

Efter en overordnet drøftelse af processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar).”

Forespurgt, om det foreholdte var noget, der blev kommunikeret ud, og om det medførte ændringer, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Forespurgt, om hun opfatter udsagnet som noget, der relaterede sig til SIR's udsagn om den ledelsesmæssige forankring, eller om det alene vedrørte procesejerfordelingen, forklarede vidnet, at det udelukkende vedrørte procesejeropgaverne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364-1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

”3.7

…

Handling:

…

Opdatering 15.08.2014:
Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014.

Frist:

30.04.2014
Frist skal ændres til 30.09.2014

Punktet afsluttet.”

Forespurgt, hvorfor punktet blev afsluttet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at hun går ud fra, at punktet blev afsluttet, i forbindelse med at det blev lagt over i arbejdsgruppen. Forespurgt, om det var hende, der afsluttede punktet, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om det var hende, der skrev det. Forespurgt, om det var kor-

rekt at afslutte et punkt, fordi det blev placeret i en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det valgte man at gøre. Man valgte at sige, at nu lagde man det over i en arbejdsgruppe, og så lå det der. Forespurgt, om det er hendes vurdering, at det var det rigtige at gøre, forklarede vidnet, at det nok ikke var den rigtige fremgangsmåde.

Forespurgt, om ikke hensigten med handleplanen netop var, at ledelsen skulle have et overblik over, hvad der var og ikke var løst, og at man derfor først skulle fjerne et punkt som afsluttet, når det var løst, forklarede vidnet, at det er korrekt. Hvis man i forbindelse med de kvartalsmæssige statusindberetninger syntes, at et afsluttet punkt ikke skulle have været afsluttet, så skulle nogen have fjernet markeringen af punktet som afsluttet.

Pkt. 3.3 – afstemning af data mellem systemerne

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"3.3*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*
>
> *Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.*
>
> *Handling:*
>
> *Fagområde: Betaling & Regnskab*
>
> *Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring.*
>
> *…*
>
> *Ansvarlig … :*
>
> *Fagområde: Betaling & Regnskab*
> *Lisbeth Rømer*
>
> *Dorthe Pannerup Madsen*

Procesejer:
Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv.
Jette Zester, Afregning Person."

Forespurgt, hvilke overvejelser der var om forholdet mellem SIR's konstatering og den beskrevne handling om "i samarbejde med relevante system- og procesejere [at] afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring", forklarede vidnet, at det igen handlede om, at de skulle prøve, om de kunne lave nogle afstemninger mellem fødesystemerne. De prøvede at finde løsningsforslag, og de holdt i den forbindelse møder med Intern Revision.

Foreholdt, at SIR's anbefaling ikke er udtryk for det muliges kunst, men at "Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne", hvilket er ret præcist, bekræftede vidnet dette og forklarede, at der blev etableret en ekstra kontrol af de filer, der gik fra ét system til et andet. Man havde således en særlig overvågning af filoverførsler, så man sørgede for, at der ikke var noget, der kunne give anledning til fejl.

Foreholdt, at den beskrevne handling om "i samarbejde med relevante system- og procesejere [at] afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller" mere fremstår, som om man ville se, hvad systemet kunne, i stedet for at prøve at nå i mål med SIR's anbefaling, og forespurgt, om ikke det er korrekt forstået, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det kan hun ikke kommentere yderligere på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1365-1366 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

"Opdatering 15.08.2014:
Der er planlagt møde den 1. september 2014 for at få afklaret hvorledes der bedst arbejdes videre med punkt 3.3.

I mødet deltager blandt andet revisionschef Kurt Wagner.

Fristen forventes ikke at kunne overholdes, da det er en udviklingsopgave, som vil kræve udarbejdelse af kravspecifikation, omkostningsskøn samt bevilling af budget til opgaven.

Ansvarlig …:

Fagområde: Betaling og Regnskab
Dorthe Pannerup Madsen"

Forespurgt, hvad der lå i, at det var en udviklingsopgave, forklarede vidnet, at de skulle finde ud af, om systemet skulle tilrettes, for at det kunne lade sig gøre, og det tog tid. Det tog også tid at få bevilget penge til sådan noget, og der skulle laves nogle beskrivelser af det til brug for processen for at få bevilget penge. Det var Jeanette Nielsen, der lavede beskrivelsen på den del af opgaven.

Forespurgt, om det var vidnet, der skrev teksten ind i handleplanen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det anførte om, at fristen ikke forventedes at kunne overholdes, var et signal om, at det var noget, der var tungere og mere længerevarende end oprindeligt forventet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

"Revision af udbytte- og royaltyskat

Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der ikke er udførte."

Forespurgt, om ikke det anførte sendte et lidt optimistisk signal i forhold til vidnets bemærkning om, at der var forsinkelse, forklarede vidnet, at det kan hun godt se, men det er ikke hende, der har skrevet den foreholdte tekst. Forespurgt, om hun har set teksten før, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om hun således ikke blev præsenteret for forsiden, forklarede vidnet, at hun ikke så forsiderne. Hun vidste derfor ikke, hvad der blev givet videre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

"SKAT havde nedsat en mindre arbejdsgruppe bestående af DP, HKE og JN."

Forespurgt, om arbejdsgruppen, der omtales i det foreholdte, var en særlig arbejdsgruppe i forhold til denne del, forklarede vidnet, at det var en lille arbejdsgruppe, der skulle være med til at fremskaffe noget materiale, så de kunne komme lidt videre i forhold til at foretage afstemninger. Forespurgt, om den således var en del af den

store arbejdsgruppe, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om gruppen blev etableret, fordi de havde særlig indsigt i området, forklarede vidnet, at de var dem, der bedst kunne bidrage til det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"SKAT oplyste, at der på udbytterefusionsområdet ikke er sket nogle ændringer siden rapporten blev afgivet."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvem i ledelsen der var bekendt med dette, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om hun ved, om René Frahm Jørgensen var bekendt med det, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen løbende vidste, hvad der rørte sig på udbytteområdet, så han burde have en viden om, hvad der foregik. Forespurgt, om hun drøftede med ham, at der på dette tidspunkt ikke var sket nogen ændringer siden maj 2013, forklarede vidnet, at der ikke var lagt op til, at hun skulle lave ændringer på området. Hendes opgave var, at man ville have opgaven flyttet til Jylland, og det skulle ske i 2015. De fik først den præcise dato på et senere tidspunkt. Forespurgt, om hun kan huske, hvordan SIR's repræsentanter reagerede på oplysningen, forklarede vidnet, at hun ikke husker nogen særlig reaktion.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at den lille arbejdsgruppes opgave handlede om at skaffe sig et overblik, forklarede vidnet, at det var et forsøg på at skaffe sig et overblik over, hvordan de kunne lave afstemninger mellem fødesystemerne. De skulle se på, hvilke muligheder der var, herunder udsøgninger via Business Objects, en regnearksmodel eller noget, der skulle udvikles, som kostede penge. Det var det, det handlede om.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4240 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"Arbejdsgruppen har i forbindelse med arbejdet ligeledes udarbejdet et Notat om opgaver og snitflader for at få overblik over hele processen, herunder få overblik over opgaver for udbytteområdet, som ikke har været placeret i organisationen tidligere."*

Foreholdt, at det anførte vel ikke var begrænset til afstemningsproblematikken, forklarede vidnet, at det primært var omkring afstemningen, at de havde udfordringerne, og at det var det, de fokuserede på. Forespurgt, om det foreholdte skal ses i det lys, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist det tidligere foreholdte fra ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen).

Forespurgt, om det foreviste er det notat, der omtales i det foreholdte, eller om der er et andet særskilt notat, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4241 (2014-09-02 - Referat fra møde mellem SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. den 1. september 2014):

> *"KW fremførte, at for at det var en rigtig afstemning skulle det være en applikation direkte ned i fødesystemet. Business Objects (BO)var bare en skal, hvor der var mulighed for fejl undervejs. BO har sin styrke ifbm styringsrapporter mv. eller som udtræk for at finde fejlklumper mv., men ikke i forhold til deciderede afstemninger."*

Forespurgt, om det var på det tidspunkt, de fik at vide, at Business Objects ikke kunne benyttes til afstemningerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad det betød i forhold til deres tidshorisont, forklarede vidnet, at det betød, at det ville tage længere tid at finde en model for afstemning mellem fødesystemerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4305 (2015-01-23 (3) - E-mail fra Dorthe Pannerup til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat):

> *"Kære Iben og Jeanette*
>
> *Hermed handleplan for udbytteskat- og royaltyskat med bemærkninger.*
>
> *Jeanette – jeg går ud fra, at du siger til, hvis du ikke er enig i disse."*

Forevist ekstraktens side 4310 (2015-01-23 (4) - Vedhæftning til Dorthe Pannerups e-mail til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat) og forespurgt, om det anførte under "21.01.2015" var det, vidnet havde tilført handleplanen pr. januar 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4309-4311 (2015-01-23 (4) - Vedhæftning til Dorthe Pannerups e-mail til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat):

"3.3

…

Handling:

21.01.2015
Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.
Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015

Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.

…

Frist:

…

Punktet afsluttes"

Forespurgt, hvorfor vidnet tilføjede "Punktet afsluttes", forklarede vidnet, at det igen var et punkt, der var lagt over i arbejdsgruppen, og det kan være derfor, det blev afsluttet. Hvis nogen i forbindelse med fremsendelsen af bemærkningerne mente, at punktet ikke burde være afsluttet, burde de have reageret. Forespurgt, om det er hendes opfattelse, at det var rigtigt at afslutte punktet på det tidspunkt, forklarede vidnet, at der var en række punkter, der blev afsluttet, som følge af at de blev lagt

over i en arbejdsgruppe. Man kan vælge at sige, at det var rigtigt, men det kan også være forkert.

Foreholdt, at punktet blev lukket, fordi opgaven var blevet placeret i et miljø og derfor blev anset for ekspederet, og forespurgt, hvorfor punktet så ikke blev lukket et år tidligere, da man nedsatte opfølgningsgruppen med henblik på at håndtere opgaven, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på. René Frahm Jørgensen og Susanne Thorhauge besluttede, at de punkter, der var nævnt, skulle lægges over i en arbejdsgruppe, som derefter arbejdede videre med det. At man så i handleplanen rent teknisk valgte at afslutte punkterne, betød ikke, at arbejdet ikke fortsatte.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af status på handleplanen for januar 2015, at man på dette tidspunkt ret konsekvent afsluttede punkterne, uden at de var løst. For så vidt angår punkt 3.3 var det anført, at man indhentede tilbud fra CSC, og at man opdaterede i forhold til regnskabsgodkendelser fra FK 6112, men tilsvarende var ikke anført andre steder. Vidnet forklarede, at man valgte at lægge det over i arbejdsgruppen, og at det var der, de arbejdede videre med det. Forespurgt, om ikke arbejdsgruppen lige siden nedsættelsen i september 2013 havde haft som opgave at arbejde med løsninger på dette, og at det ikke var en opgave de først fik i 2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det så kunne være, at man lukkede punktet i januar 2015, forklarede vidnet, at det kan hun ikke forklare nærmere. Forespurgt, om det var hendes idé, eller om det var noget, hun blev bedt om, forklarede vidnet, at det ikke var hendes idé, og at hun heller ikke blev bedt om det. Forespurgt, om ikke det foreholdte var hendes udkast, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor idéen så kom fra, forklarede vidnet, at punkterne blev lagt over i arbejdsgruppen, og at de blev lukket. Forespurgt på ny, hvem der fik idéen til på dette tidspunkt at lukke punkterne, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det, og hun kan ikke forklare det. Vidnet blev foreholdt, at der spørges ind til det, fordi det fremgår, at det første udkast kom fra hende. Hvis det ikke var hendes idé at lukke punktet, er der behov for indikationer på, at tingene forholder sig anderledes, end den skriftlige dokumentation viser. Vidnet forklarede, at hun ikke kan komme nærmere ind på det.

Pkt. 3.6 + 3.8 – afstemning mellem angivelse og indberetning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 994 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"3.6 + 3.8*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*

Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

Handling:

Fagområde: Betaling & Regnskab
Betaling og Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare hvilke afstemninger, der periodisk skal sikre afstemning mellem angivelse (manuelle angivelse og Tastselv) og betaling.

Procesejer:
Ny indberetningsløsning på TastSelv Erhverv vil sikre, at den samlede angivne udbytteskat (og udbytte) er i overensstemmelse med den skat og det udbytte, der henføres til de enkelte modtagere – f.s.v.a. de aktier/selskaber, der ikke administreres via Værdipapircentralen. Der er ikke taget endelig beslutning om gennemførelse af ændringen på TastSelv Erhverv, men der planlægges efter et idriftsættelsestidspunkt medio 2014. Den nævnte løsning bør suppleres med en afstemningsprocedure mellem angivelse af den samlede udbytteskat og den skat, der indberettes på de enkelte modtagere via eKapitals indberetningsløsninger. Procesejer deltager i afklaring af nødvendige afstemninger.

Ansvarlig … :

Fagområde: Betaling og Regnskab –
Lisbeth Rømer

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer:
Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, hvilke overvejelser der var om, hvorvidt det anførte var den rette handling i forhold til SIR's anbefaling, forklarede vidnet, at de skulle prøve at få lavet nogle afstemninger mellem fødesystemerne, så de var sikre på, at de kunne afstemme tingene.

Forespurgt, ved hvilke typer selskaber man ville opnå afstemning i forbindelse med den nye indberetningsløsning fra TastSelv Erhverv, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Foreholdt, at det vedrørte de selskaber, som ikke blev behandlet via Værdipapircentralen, og forespurgt, om hun husker, hvilke drøftelser der var omkring, hvordan man ville håndtere problemstillingen i forhold til dem, der blev behandlet via Værdipapircentralen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1367-1369 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

"3.6 + 3.8

…

Handling:

…

30.09.2014

…

Der er iværksat et arbejde, hvor det undersøges, hvorvidt afstemning i fødesystemerne allerede er tilgængelige eller hvorledes en proces herfor kan tilrettelægges.

Der er planlagt møde den 6. november 2014 med deltagelse af SIR."

Forespurgt, om vidnet så forsiderne til nogle af handleplanerne, forklarede vidnet, at hun ikke så nogen af forsiderne, og at hun ikke ved, hvad der blev givet videre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4311-4314 (2015-01-23 (4) - Vedhæftning til Dorthe Pannerups e-mail til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat):

"3.6 + 3.8

…

Handling:

21.01.2015
Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015 SIR skal løbende informeres om udviklingsopgaven, så derfor afsluttes punktet.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften

…

Frist:

…

Punktet afsluttes"

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det anførte på de væsentlige punkter svarer til det anførte vedrørende det tidligere gennemgåede punkt.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4319 (2015-01-23 (5) - E-mail fra Jeanette Nielsen til Dorthe Pannerup og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat):

"Jeg har tilføjet et forslag til rettelse i vedlagte under punkt. 3.6 + 3.8, der angår afstemningsproblematikken mellem indberetninger af udbyttemodtagere i Ekapital/RKO og den samlede udbytteangivelse indberettet via NTSE."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4326-4329 (2015-01-23 (6) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail til Dorthe Pannerup og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat):

"3.6 + 3.8

…

Handling:

…

21.01.2015

…

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet. SIR har tilkendegivet at det mest hensigtsmæssige er en systemløsning.

En systemløsning kræver en nærmere beskrivelse og analyse af løsningsmodeller. Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften"

Forespurgt, om vidnet husker forløbet omkring den foreholdte tekst, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hendes svar på spørgsmålet om, hvem der tog initiativ til at afslutte punktet, fortsat er, at hun ikke husker det, forklarede vidnet, at hun ikke kan uddybe det yderligere.

Change Board

Forespurgt til forløbet omkring ansøgning om midler til Change Board forklarede vidnet, at Jeanette Nielsen lavede ansøgningerne med en beskrivelse af, at de skulle bruge penge til at undersøge udviklingsopgaven omkring afstemning. Beskrivelsen blev foretaget på nogle blanketter, som man sendte til Østbanegade, hvor nogle andre medarbejdere vurderede, om der skulle afsættes midler til opgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1426 (2015-03-26 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen vedr. orientering om Change Boards afslag, Jeanette Nielsens e-mail af 3. marts 2015 til Lars Kørvell):

"... jeg har fremsendt en forespørgsel til CSC med henblik på løsningsbeskrivelse og omkostningsskøn.

...

Den foreløbige tilbagemelding fra CSC er, at der er stor usikkerhed om opgavens omfang, og at der indledningsvist bør afholdes en workshop til afklaring af opgaven. Et foreløbigt – uforpligtende skøn til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat (og altså ikke udførelse af selve opgaven) er opgjort til 135 timer – svarende til 135.000 kr. Henset til beløbet størrelse er jeg nødsaget til at indhente godkendelse til, at afholde omkostninger til løsningsbeskrivelsen og estimatet."

Forespurgt i forhold til det anførte om at skulle indhente godkendelse, om vidnet som funktionsleder havde et budget, hun kunne disponere inden for, forklarede vidnet, at hun ikke havde noget budget. Forespurgt, om man skulle omkring Change Board, hver gang der skulle afholdes udgifter, eller om der var en minimumsgrænse, forklarede vidnet, at lige præcis på den konkrete opgave skulle man omkring Change Board, men Betaling og Regnskab havde selvfølgelig et budget til at afholde nogle udgifter. Hun kunne dog ikke bare disponere og bruge alle pengene, og derfor skulle man spørge. Forespurgt, om René Frahm Jørgensen havde et budget, forklarede vidnet, at han havde et budget for afdelingen, så man kunne selvfølgelig have spurgt ham. Forespurgt, om budgettet for afdelingen var i forhold til kontorholdsudgifter, eller om det også var til IT-konsultationer, forklarede vidnet, at det ikke var til IT-konsultationer. Det var til almindelig drift af afdelingen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1431 (2015-03-26 (2) - Notat vedr. Change Boards afslag på bevilling):

> *"Pkt. 4:*
>
> *Indstillingen blev ikke tiltrådt.*
>
> *Det blev på Change board besluttet, at indstiller i første omgang skal vende problemstillingen med BI og Analyse med henblik på at afklare om problemstillingen kan løses internt i SKAT – eller hvorvidt de kan medvirke til at skitsere en løsning, der er billigere end først tænkt."*

Forespurgt til vidnets reaktion, da hun blev bekendt med svaret, forklarede vidnet, at det selvfølgelig var ærgerligt, da det ikke var et stort beløb. Når de skulle have BI og Analyse med på opgaven, var de godt klar over, at de kom til at vente i kø for at få hjælp, og at det ville betyde, at tingene blev skubbet yderligere. Forespurgt, om det efter hendes vurdering var realistisk, at BI og Analyse kunne løse problemerne, forklarede vidnet, at de godt kunne have hjulpet et stykke ad vejen. Forespurgt, om de havde overvejet at inddrage BI og Analyse tidligere i processen, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad BI og Analyse var for en enhed, og hvad forkortelsen stod for, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad BI stod for, men det var et kontor, som var særligt gode til at lave udsøgninger i SKAT's forskellige systemer og til at udvikle udsøgningsfaciliteter. Forespurgt, hvilken afdeling BI og Analyse lå i, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Pkt. 3.4 – bedre sikring mod uretmæssig refusion af udbytteskat

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"3.4

SIR's anbefaling/bemærkninger:

Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling:

…

Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.

…

Ansvarlig … :

Fagområde: Betaling og Regnskab –
Lisbeth Rømer

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer:
Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt til deres overvejelser omkring den foreholdte beskrivelse forklarede vidnet, at man skulle forsøge at lave en beskrivelse af, hvor der kunne laves uretmæssig refusion af udbytteskat. Det var nok det område i handleplanen, der ville være sværest at få beskrevet, og det var derfor mest nærliggende, at Lisbeth Rømer – og i sidste ende Sven Jørgen Nielsen – kunne bidrage til det. Forespurgt, om de havde overvejelser om, hvorvidt det var tilstrækkeligt, at man i opgavebeskrivelsen angav, at man ville afklare, om det var muligt at indlægge yderligere kontroller, når det var oplyst, at der var et behov for, at man sikrede sig bedre mod uretmæssige refusioner, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1370-1371 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014):

"3.4

Handling:
…

Opdatering *15.08.2014*
Arbejdsgruppen skal beskrive yderligere kontroller, så der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

30.09.2014
Proces for refusion af udbytteskat skal beskrives."

Forespurgt til status på dette tidspunkt forklarede vidnet, at de talte om, hvordan de skulle gribe opgaven an, og at det mest nærliggende og bedste de kunne gøre, var at tale med Sven Jørgen Nielsen for at få en beskrivelse ud fra hans faglige viden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3748-3750 (2014-11-20 - Referat fra møde mellem SIR og udbytteadministrationen den 20. november 2014):

"Deltagere er:

Susanne Thorhauge (ST), Kontorchef Afregning Erhverv
Dorthe Pannerup Madsen (DPM), Funktionsleder Betaling og Regnskab SAP38
Jeanette Nielsen (JN), Afregning Erhverv, ansvar for processen selskabsskat
Iame Pedersen (IP), IT – Drift, Erhvervs- og Personafregningssystemer
Lars Kørvell (LK) Intern Revision

Referat af mødet d. 20. november 2014 vedrørende opfølgning på rapport revision af udbytte- og royalskat kl. 11.15 - 12.15 lokale 6202.

…

Vedr. andre anbefalinger i rapporten:

…

2. Vedrørende anbefalingen omkring at SKAT i højere grad bør påse grundlaget for refusion via regnearksordningen. DPM oplyste at dette var indarbejdet i Notatet om opgaver og snitflader. DPM oplyste nogle udenlandske banker var gået sammen om udvikling af et system (TRES) – SKAT ville sende noget materiale til Intern Revision herom."

Forespurgt til status på dette tidspunkt forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, hvad det omtalte system, TRES, gik ud på, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om hun husker, om det kun var rettet mod bankordningen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

OECD's TRACE-projekt

Forespurgt til vidnets kendskab til OECD's TRACE-projekt forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen viden om det. Det var ikke noget, de skulle bidrage til. Forespurgt, om hun husker, hvornår hun første gang blev orienteret om TRACE, forklarede vidnet, at hun mener, det var i 2014. Forespurgt til hendes viden i 2014 om tidshorisonten for implementering af projektet forklarede vidnet, at hun fik nogle e-mails om det, og derudover havde hun en dialog med René Frahm Jørgensen om, hvorvidt de skulle deltage. Susanne Thorhauge var også inde over det. De fik så besked om, at hverken vidnet eller Hanne Villemoes Hald skulle bruge tid på det. Hun ved derfor ikke noget om det. Forespurgt, om hun ved noget om tidshorisonten, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4315-4317 (2015-01-23 (4) - Vedhæftning til Dorthe Pannerups e-mail til Jeanette Nielsen og Iben von Hallas vedr. handleplanen for udbytteskat):

"3.4

…

Handling:

…

21.01.2014
Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.

Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.

Punktet afsluttes, da problemstillingen indgår i TRACE projektet."

Forespurgt, hvad der fik vidnet til i sit udkast til handleplanen at lægge op til, at punktet skulle afsluttes med henvisning til TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det var efter en samtale med René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen, at punktet blev afsluttet på grund af TRACE-projektet. Forespurgt, om det var dem, der bad hende gøre det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun var bekendt med, at den tilsvarende problemstilling i 2010 også var blevet parkeret på grund af TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5101 (2014-11-13 - E-mail fra Jeanette Nielsen til Dorthe Pannerup Madsen vedr. deltagelse i møde om TRACE):

"Emne: Trace og refusion af udbytteskat

…

Jeg deltog i informationsmødet vedrørende TRACE i sidste uge. Som jeg har forstået det, så er der nu i EU-regi taget en beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder mulighed for nettoindeholdelse. Vi skal så her i Danmark tage stilling til, om vi vil implementere systemet (det er frivilligt). Det kræver systemudvikling og ny lovgivning. Tidshorisonten er ukendt."

Foreholdt, at vidnet modtog den foreholdte e-mail den 13. november 2014, og forespurgt, om hun på den baggrund synes, at det var korrekt at lukke punktet om refusion med henvisning til TRACE, forklarede vidnet, at hun blev bedt om at lukke punktet. Forespurgt, om det var en ordre, hun fik, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår hun fik ordren, forklarede vidnet, at det gjorde hun i forbindelse med opfølgningen på handleplanen. Forespurgt, om hun kan fastsætte det tidsmæssigt, forklarede vidnet, at det kan hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"Det bemærkes endvidere, at der gennem flere år – i regi af OECD – har været arbejdet på at opstille rammerne for et standardiseret system (TRACE), hvorefter procedurerne for refusion af udbytteskat kan effektiviseres. Implementeringen af systemet vil betyde, der i højere grad kan ske indeholdelse af den korrekte udbytteskat ved udbytteudlodningen, således at der ikke efterfølgende skal ske refusion af ud-bytteskatten. Danmarks eventuelle deltagelse i TRACE kræver systemudvikling og gennemførelse af lovændring. Tidshorisonten kendes ikke."

Forespurgt, om der var drøftelser med ledelsen omkring den beskrevne usikkerhed, da René Frahm Jørgensen og Frank Høj Jensen bad vidnet om at afslutte punktet med henvisning til TRACE, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om hun ved, om de var bekendt med tidshorisonten på TRACE, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om det i dag er vidnets opfattelse, at nedsættelsen af en arbejdsgruppe var den rigtige måde at håndtere SIR's 2013-rapport på, forklarede vidnet, at hun flere gange har sagt til René Frahm Jørgensen, at alt det omkring udbytteskat burde være grebet an på en helt anden måde. Efter sin hjemsendelse og med den viden, hun har i dag, ville hun nok have svaret nej, hvis hun dengang var hun blevet spurgt, om hun ville tage ansvaret for den opgave. Forespurgt, om hun løbende sagde det til René Frahm Jørgensen, eller om det først var, efter den formodede svindel kom frem, forklarede vidnet, at det var løbende. Når nøglemedarbejdere på forskellige områder stoppede, gjorde man, hvad man kunne, for at al deres oparbejdede viden ikke forsvandt med dem, men på dette område føler hun, at man lod nogen gå uden at få overleveret den viden, de havde besiddet gennem mange år.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet dengang følte, at hun var kvalificeret til og magtede de opgaver, der blev henlagt til arbejdsgruppen som opfølgning på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun havde udfordringer med det, fordi hun ikke havde den faglige viden på området. Hun havde i mange år arbejdet med bogholderi og regnskab, så hun vil sige, at hun ikke var klædt på til det.

Genåbning af handleplan

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 5102 (2015-07-07 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. Sven Nielsen og Dorthe Pannerup Madsen med bl.a. notat om 'refusion af udbytteskat'), hvoraf fremgår, at e-mailen var vedhæftet fire filer, heriblandt tre bilag om "Refusion af udbytteskat" og et "notat om udbytterefusion".

Forespurgt til forløbet, og hvad der blev fremsendt, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, var det en beskrivelse af refusionsordningen på papir samt bankordningen.

Forevist ekstraktens side 5103 (2015-07-07 (2) - Notat af Jeanette Nielsen om 'refusion af udbytteskat') og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var i den forbindelse, Sven Jørgen Nielsen bidragede med viden, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun har et bud på, hvorfor det tog to år fra SIR's 2013-rapport, inden dette notat blev udarbejdet, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3592-3594 (2015-08-20 (4) - Redegørelse fra Jeanette Nielsen vedr. opfølgningen på SIR's 2013-rapport, notat af 2. juli 2015 fra Lars Kørvell om "Opfølgning på revision af udbytte- og royaltyskat for 2012") og foreholdt, at det fremgår, at Lars Kørvell i notatet havde indsat de fem væsentligste iagttagelser fra SIR's 2013-rapport, og at SIR havde bedt om status på det. Forespurgt, om vidnet var inde over dette forløb, forklarede vidnet, at de i sommeren 2015 havde SIR og Rigsrevisionen på besøg, og at der i den forbindelse blev bedt om, at der skulle laves opfølgning på de åbentstående punkter, der havde været. Foreholdt, at nogle af de punkter, der var blevet afsluttet i januar 2015, blev åbnet på ny, og forespurgt, hvilke drøftelser der var omkring dette, forklarede vidnet, at der ikke var nogen drøftelser, ud over at revisionen bad om at få svar på nogle spørgsmål. Dem skulle man derfor give dem svar på. Forespurgt, om hun bidragede til dette, forklarede vidnet, at hun bidragede til noget, men hun mener ikke, at hun bidragede til det foreviste.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, Jeanette Nielsens e-mail af 19. august 2015 til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Maden og Susanne Thorhauge):

> *"Kære alle,*
>
> *Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe.*
>
> *Vil du kigge på det Renè? Eller kan jeg blot videresende til Iben"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1701-1702 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"Det er endvidere på møde mellem IT- drift, Erhvervs- og Personafregningssystemer og Selskaber og Digitalisering sket en drøftelse af dataoverførslen mellem 3S og RKO. Det er foreslået, at den nuværende dataoverførsel fra 3S til RKO afvikles/afbestilles. System 3S skal i stedet aflevere/indberette data ved en filoverførsel på samme måde som eksterne indberettere. Denne metode vil i højere grad give SKAT direkte adgang til at overvåge, om der opstår fejl ved indlæsningen af udbyttemodtagere i RKO. Det vurderes at denne ændring kan gennemføres uden væsentlige omkostninger."

Forespurgt, hvad der førte til denne anbefaling, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på, idet hun ikke var inde over det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1702 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"Videre forløb:

Selskaber og Digitalisering vil genfremlægge anmodning om budget til bestilling af prøveafstemning."

Foreholdt, at det fremstår, som om man på ny ville prøve at få budget til en henvendelse til CSC, og forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun ved, om det alene var foranlediget af SIR's henvendelse, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun ved ikke, hvad der gjorde, at det skulle genfremlægges. Forespurgt, om hun ved, hvad der skete, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forevist det tidligere foreholdte fra ekstraktens side 1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan) og forespurgt, om vidnet var inde over dette afsnit, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet var inde over de forskellige TastSelv-projekter, der havde været, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med, at der kørte en medarbejderligningssag mod Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at hun ikke havde noget kendskab til den, mens hun var ansat i SKAT. Efter sin hjemsendelse har hun lige-

som alle andre kunnet læse og høre om det i medierne. Forespurgt, om hun gennem sit arbejde fik nogen orientering, forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen viden om, at der var en sådan sag.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt til vidnets erindring om forløbet i sommeren 2015, og hvornår hun blev orienteret, forklarede vidnet, at den 3. august 2015 ringede René Frahm Jørgensen til hende og sagde, at der var et eller andet i gang, hvor nogen forsøgte at lave noget, som muligvis var svindel, og at de skulle hjælpe Særlig Kontrol med at finde nogle sager frem. Hun kunne høre, at det var alvorligt, og hun tog derfor kontakt til Christian Baden Ekstrand i Særlig Kontrol. Han kom ned til dem samme dag, dvs. den 3. august 2015, og gav dem en faglig indføring i, hvad det gik ud på, og hvad det var for en type sager. Han oplyste nogle forskellige navne, som de så gik i gang med at søge sager på. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem "de" var i den sammenhæng, forklarede vidnet, at hun stoppede produktionen på udbytteskatten, så det var Sven Jørgen Nielsen, Birgitte Normann Grevy og en kontorelev, som også blev sat til at hjælpe. De fik et kæmpe kopieringsarbejde med alt det materiale, der skulle kopieres. Hun bad også om hjælp fra Særlig Kontrol, for det var ikke en sag, hun følte, hun skulle stå med alene, og hun havde ikke den nødvendige viden, i forhold til hvordan hun skulle gribe den an. De begyndte derfor allerede den 3. august 2015 at finde regnskabsmateriale frem og kopiere det efter nøje anvisning fra Christian Baden Ekstrand. Hun bad også om, at der skulle holdes et møde den 6. august 2015 med repræsentanter fra Særlig Kontrol, Store Selskaber og fagkontoret, hvorfra Jeanette Nielsen kom, og så vidnets egne medarbejdere med henblik på at finde ud af, hvad det var for noget, og hvad de skulle gøre. I hele forløbet havde vidnet løbende tæt kontakt til René Frahm Jørgensen om hvordan og hvorledes. På mødet den 6. august 2015 sagde hun, at de stoppede alle udbetalinger, indtil de havde styr på, hvad det gik ud på. Særlig Kontrol var i gang med at sortere i bunkerne af refusionsanmodninger. Der blev sorteret navne fra, og hun syntes, at der kom flere navne til. Det gik de derfor i gang med. Meget hurtigt, dvs. efter nogle dage, skete der så det, at man valgte at nedsætte en projektgruppe, hvor Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Karsten Hansen udarbejdede en projektorganisation med en styregruppe og et antal undergrupper, som hver fik nogle særlige opgaver. Hun blev sammen med Jeanette Nielsen og Sven Jørgen Nielsen placeret i en gruppe, som skulle beskrive den gamle proces og den nye proces. Det var en projektorganisation, som løbende skulle producere og aflevere noget, således at der kunne gives en orientering til Jesper Rønnow Simonsen om forløbet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet ved, hvornår Jens Sørensen blev orienteret, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun vil

mene, at det ville være mest korrekt, hvis han fik besked så tidligt i forløbet som overhovedet muligt, men hun har ingen viden om det. Forespurgt, om hun ved, hvornår og hvordan deres direktør i SKAT blev informeret, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om vidnet har drøftet med René Frahm Jørgensen, hvornår han første gang blev orienteret, forklarede vidnet, at det ved hun ikke noget om. Hun ved kun, at han ringede til hende den 3. august 2015 og meget kort fortalte om hvordan og hvorledes, hvorpå det hele gik i gang. Hun kan godt både se og læse sig til, at der åbenbart var sket noget allerede i juni 2015, men det er ikke noget, hun har nogen viden om. Hendes hovedfokus den sommer var, at udbytteskatteområdet skulle flyttes til Horsens den 1. december 2015. Medarbejderne var den 19. maj 2015 blevet varslet om, at opgaven skulle flyttes, og medarbejderne fra Horsens, som skulle overtage opgaven, var ovre til oplæring. Man kan ønske sig mange ting, men hvis der bare var nogen, der havde ringet, kunne hun have stoppet udbetalingerne. Forespurgt, om hun ville have haft forudsætningerne for at stoppe udbetalingerne på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at hun da kunne have sagt, at nu stoppede de, og derpå have fortalt de ledere, der var over hende, at det var gjort. Så det mener hun, at hun kunne.

Forespurgt, hvordan vidnets sommerferie lå i 2015, forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen sommerferie, før to dage efter at hun blev sendt hjem. Forespurgt, om hun således arbejdede hen over hele sommeren, bekræftede vidnet dette. Det gjorde Sven Jørgen Nielsen også. Foreholdt, at Sven Jørgen Nielsen havde en uges ferie, bekræftede vidnet dette. Hans datter skulle giftes.

Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1590 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 24. juni 2015 til Sven Jørgen Nielsen):

> *"Hej Sven*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytteskat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m.*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at Christian Baden Ekstrand den 28. august 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han ikke modtog en reaktion på denne henvendelse.

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1592 (2015-06-24 (1) - E-mails fra Christian Baden Ekstrand til udbytteadministrationen med anmodning om oplysninger, Christian Baden Ekstrands e-mail af 30. juni 2015 til Birgitte Normann Grevy):

> *"Hej Birgitte*
>
> *Jeg har forsøgt at kontakte Sven Nielsen uden held og Jette Knudsen henviser til dig*
>
> *Jeg har modtaget en sag vedr. tilbagesøgning af udbytte skat. I den forbindelse har jeg brug for lidt oplysninger om vores procedure for udbetaling, dokumentationskrav m.m*
>
> *Har du mulighed for at afsætte en halv times tid til en snak om dette? – Hvis ikke ved du måske hvem jeg skal tale med?"*

Forespurgt, om vidnet var orienteret om, at Sven Jørgen Nielsen i den periode ikke svarede på alle henvendelser, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hverken Birgitte Normann Grevy eller Jette Knudsen orienterede hende, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om hun på daværende tidspunkt ikke var klar over, at der ikke blev svaret, forklarede vidnet, at hun ikke kendte til de pågældende e-mails, og hun kendte ikke til, at der ikke blev svaret.

Juli 2015 – anmeldelse fra de britiske myndigheder

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1593 (2015-07-27 (1) - Henvendelse fra HM Revenue & Customs).

Forespurgt, hvordan og hvornår vidnet blev bekendt med denne henvendelse, forklarede vidnet, at hun først har set den i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1613 (2015-07-29 (1) - Henvendelse fra HM Revenue & Customs).

Vidnet forklarede, at hun heller ikke har set denne henvendelse før forberedelsen. Forespurgt, hvad hun modtog, da hun blev kontaktet den 3. august 2015, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen ringede til hende og fortalte, at der var et eller andet galt, og at de skulle bidrage til, at deres kolleger fra Særlig Kontrol skulle se på nogle sager.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1872 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"03.08.2015 telefonisk kontakt til afdelingsleder Dorthe Pannerup Madsen (DPM) med oplysning om, at vi i af flere omgange har forsøgt at komme i kontakt med Sven Nielsen. DPM bliver oplyst om sagen og hvilke oplysninger, vi ønsker. Mail til DPM om kort beskrivelse af sagen, herunder navne (identiske) fra begge anmeldelser. – reclaimagenterne og de formode svindlere kaldet custodians"*

Foreholdt, at hun tidligere forklarede, at hun huskede det således, at det var René Frahm Jørgensen, der kontaktede hende, forklarede vidnet, at det var René Frahm Jørgensen, der ringede til hende og sagde det til hende. Forespurgt, om hun efterfølgende blev kontaktet af Særlig Kontrol, eller om hun tog kontakt til Særlig Kontrol, forklarede vidnet, at hun mener at kunne huske, at hun ringede til Christian Baden Ekstrand, og de talte om, at han kunne komme ned til dem, og om hvordan de skulle gribe det an. Hun mener ikke at kunne huske, at hun blev konfronteret med, at man havde forsøgt at få fat i Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om hun har nogen erindring om det, forklarede vidnet, at hun erindrer, at de blev spurgt om navne, og at Sven Jørgen Nielsen fandt forskellige navne til Christian Baden Ekstrand. Forespurgt, hvorfor René Frahm Jørgensen ringede til hende, forklarede vidnet, at han et eller andet sted fra måtte have fået en viden om, at der var noget galt. Hun ved ikke hvornår eller fra hvem. Så vidt hun husker, var der en dialog mellem René Frahm Jørgensen og Anne Munksgaard, men hvornår de to talte sammen, ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Christian Baden Ekstrand den 28. august 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var nogle problemer med, hvem der var leder i udbytteadministrationen, men at han til sidst fik talt med vidnet om sagen, og at hun skrev til ham, at de skulle vente til den 6. august 2015, hvor Sven Jørgen Nielsen også var tilbage, idet det var ham, de skulle tale med.

Vidnet forklarede, at det ikke er sådan, hun erindrer det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1656-1657 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder,

Christian Baden Ekstrands e-mail af 3. august 2015 kl. 12.05 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Dorthe

Hermed lidt oplysninger til det jeg søger:

Fra anmeldelsen:

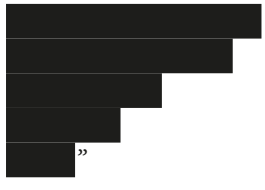
Svindlen foregår angiveligt gennem udnyttelse af DBO mellem Danmark og Malaysia, gennem skuffeselskaber registreret som hjemmehørende på en ø ved navn Labuan.

…

mr. Sanjay Shah

…

Goal Taxback Ltd , Tim Partners, acupay's, SEB Futures og SynTax GIS.

"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1656 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 3. august 2015 kl. 14.04 til Sven Jørgen Nielsen):

"Hej Sven

Vil du meget hurtigt se på nedenstående navne og give mig besked om, hvorvidt der er foretaget udbetaling af udbytteskat.

Hvis der ligger ansøgninger om refusion om udbytteskat, som ikke er behandlet færdig, så skal ikke udbetales, før forholdene er blevet undersøgt nærmere."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1655-1656 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Sven Jørgen Nielsens e-mail af 3. august 2015 kl. 17.36 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Hej Dorthe*
>
> *Vi modtager mange ansøgninger fra Goal Taxback, Acupay og SynTax – herunder også ansøgninger til selskaber i Malaysia.*
>
> *Vi registrerer ansøgningerne under udbyttemodtagernes navne og ikke under de nævnte "mellemled".*
>
> *Faktisk har Sarah i dag behandlet ansøgninger fra Acupay hvor modtagerne er selskaber i Malaysia – så dem holder vi tilbage.*
>
> *Vi er nødt til at få navnene på de selskaber der tilbagesøger – den endelige modtager."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1655 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 3. august 2015 kl. 20.56):

> *"Hej Christian*
>
> *Har du oplysningerne på selskaberne, som tilbagesøger – den endelige modtager?*
>
> *Jeg kontakter dig – i løbet af tirsdag den 4. august 2015."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1655 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Christian Baden Ekstrands e-mail af 3. august 2015 kl. 20.59 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg skal se hvad jeg kan finde til dig imorgen - ellers skal jeg måske komme til Taastrup - så vi sammen kan se på modtagerne"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1655 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 3. august 2015 kl. 21.02 til Christian Baden Ekstrand):

"Hej Christian

Hvad med torsdag den 6. august 2015 kl 11.00, så er Sven Nielsen også i HTA.

Har du haft kontakt til kollegerne i Store Selskaber?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1654-1655 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Christian Baden Ekstrands e-mail af 4. august 2015 kl. 09.09 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Dorthe

Det kunne være disse selskaber der er den endelige modtager af den tilbagesøgte udbytteskat

"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1654 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 4. august 2015 kl. 21.42 til Sven Jørgen Nielsen):

"Hej Sven

Hvad siger du til disse selskabsnavne?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1654 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Sven Jørgen Nielsens e-mail af 5. august 2015 kl. 08.44 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Der er ikke foretaget refusion til nogle af de nævnte selskaber"

Endelig blev vidnet foreholdt fra ekstraktens side 1654 (2015-08-03 (2) - E-mails vedr. den indledende sagsbehandling af henvendelserne fra de britiske myndigheder, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 5. august 2015 kl. 09.52 til Christian Baden Ekstrand):

"Hej Christian

Til orientering."

Forespurgt, om det foreholdte justerer noget i forhold til vidnets erindring, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Foreholdt, at det fremstår, som om mødet først var den 6. august 2015, forklarede vidnet, at det er korrekt, at det var den 6. august 2015. Så vidt hun husker, var der repræsentanter med fra Store Selskaber, og hun mener, at en af dem, der skulle deltage i mødet, skulle til et møde i Landsskatteretten. Derfor kunne det ikke blive før den dag. Men de lagde alt til side, de stoppede udbetalingerne, og de gik i gang med at hjælpe til med at bygge sagen op, så man kunne give noget materiale videre til SØIK.

Udbetalingsstoppet

Forespurgt til vidnets erindring om, hvordan udbetalingsstoppet blev effektueret, og om det var et udbetalingsstop vedrørende de tidligere omtalte reclaim-agenter, forklarede vidnet, at det var et fuldt udbetalingsstop. Hun orienterede selvfølgelig sin underdirektør, René Frahm Jørgensen, om det, for det var voldsomt helt at stoppe, men det var det, hun gjorde. Forespurgt, om det var en beslutning, hun traf, bekræftede vidnet dette. Hun kunne fornemme, at det ikke var godt. Forespurgt, om Richard Hanlov var involveret i det, forklarede vidnet, at det var han slet ikke. Han havde ikke noget med udbetalingerne at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 21 af 25. juni 2019 side 78 (Richard Hanlovs forklaring):

"Forespurgt, om han kunne have gjort nogen forskel, forklarede vidnet, at han kunne have sat en prop i, hvilket var det, han gjorde, dagen efter han fik kendskab til det, hvor han stoppede for al udbetaling. Forespurgt, om det var ham, der stoppede for al udbetaling, bekræftede vidnet dette."

Vidnet forklarede, at det var hende, der besluttede, at de stoppede. Det er muligt, at Richard Hanlov har talt med nogen om det i andet regi, men det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4991 (2015-08-06 (3) - Indkaldelse til møde den 6. august 2015 fra Dorthe Pannerup vedr. 'refusion af udbytteskat'):

> *"Placering: … Taastrup …*
> *Start: to 06-08-2015 11:00*
> *Slut: to 06-08-2015 13:30*
>
> *…*
>
> *Arrangør: Dorthe Pannerup Madsen*
> *Nødvendige deltagere: Sven Nielsen; Christian Baden Ekstrand; Jeanette Nielsen; Flemming Simonsen; Maj-Britt Nielsen*
>
> *Kære alle*
>
> *Det er aftalt, at vi skal mødes og tager en snak om refusion af udbytteskat – konkret sag.*
>
> *Vi skal hurtigt have aftalt, hvis der er selskaber, hvor der iværksættes stop for behandling af refusionssager og udbetaling.*
>
> *Forud for dette møde – afholdes et møde, hvor Jeanette, Sven og jeg skal se på en beskrivelse af opgaven vedrørende refusion af udbytteskat og denne kan vi også lige vende."*

Forespurgt, hvem vidnet inden indkaldelsen til mødet drøftede med, at det var måden, det skulle foregå på, forklarede vidnet, at da hun talte med René Frahm Jørgensen om det, sagde hun til ham, at hun havde brug for hjælp til det, og at hun ikke kunne håndtere det alene, idet hun ikke var vant til at have en kontrolsag. Derfor bad hun om hjælp, og hun fandt det naturligt, at når man havde en kontakt til Særlig Kontrol, skulle de selvfølgelig med. Desuden mente hun, at Store Selskaber skulle med ind over. Det orienterede hun selvfølgelig René Frahm Jørgensen om, og hun udarbejdede også et referat fra mødet, som hun sendte til ham. Så vidt hun husker, videresendte han det til Jens Sørensen. Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt René Frahm Jørgensen selv eller måske andre højere oppe i systemet burde deltage i mødet, forklarede vidnet, at det var der ingen overvejelser om. Forespurgt, om vidnet orienterede René Frahm Jørgensen, inden mødet blev afholdt, forklarede vidnet, at hun orienterede ham både før og efter mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

"Udbytteskat – anonym anmeldelse

…

Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3
Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber
Flemming Simonsen, Store Selskaber
Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice
Sven Nielsen, Betaling og Regnskab
Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab
Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnet, der skrev det foreholdte referat, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvorfor gruppen var sammensat af de pågældende personer, forklarede vidnet, at Christian Baden Ekstrand deltog fra Særlig Kontrol, og det var ham, der skulle være med til at opbygge sagen. Maj-Britt Nielsen og Flemming Simonsen fra Store Selskaber havde også indsigt i udbytterefusion og kontrolsager, og derfor valgte hun at tage dem med. Jeanette Nielsen var fra deres fagkontor, og det var naturligt, at hun var med. Susanne Thorhauge var også underrettet om det, så det var naturligt, at hun var med. Derudover tog hun også Sven Jørgen Nielsen og Sarah Bidstrup med. Sarah Bidstrup var deres kontorelev, som hjalp til med området, og det var hende, som fik opgaven med at kopiere alt det materiale, de skulle bruge til at opbygge sagen i forhold til SØIK.

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet af mødet, og hvad der skete i tilknytning til mødet den pågældende dag, forklarede vidnet, at hun indskærpede tavshedspligten over for deltagerne, og at hun bad Christian Baden Ekstrand om at gennemgå, hvad det handlede om, idet han var meget bedre til det end hende.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

"Det blev aftalt på mødet, at Særlig kontrol og Betaling og Regnskab sammen skal gennemgå listen med de 180 selskaber for at konstatere, hvorvidt der er hold i sagen samt fremfinde revisionssporet for udbetalingerne.

Efterfølgende er der udtaget en antal stikprøver, som viser, at der er hold i sagen og denne vil kræve yderligere efterforskning i Særlig Kontrol."

Forespurgt, om vidnet var inde over den efterfølgende proces, bekræftede vidnet dette. De havde et antal navne, der var fokus på. De udtog nogle stikprøver og fandt sagerne frem. De medarbejdere, der havde kompetencer inden for kontrol, gennemgik derefter de enkelte sager for at danne sig et overblik. Det var måden, de gjorde det på.

Foreholdt, at det fremgik af den tidligere foreholdte korrespondance, at Sven Jørgen Nielsen tilkendegav, at der ikke var nogen af de nævnte, der havde søgt om refusion, og forespurgt, om de overvejede, om det var underligt, at der ikke var nogen af de først indikerede, der var blevet spottet, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Særlig Kontrol og Store Selskaber gik i gang med at gennemgå alle selskaberne. Forespurgt, om det således var dem, der tog teten på det, bekræftede vidnet dette. Det var ikke i Betaling og Regnskab, at de vurderede, om noget var svindel. Det overlod de til dem, der havde kontrolkompetencerne.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1680 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Dorthe Pannerup taler med René Frahm Jørgensen."*

Forespurgt, hvad vidnet drøftede med René Frahm Jørgensen i forbindelse med mødet, forklarede vidnet, at hun fortalte ham, hvad de havde talt om på mødet, og at det var vigtigt, at de sager, hvor der var sket udbetalingsstop, blev ansvarsplaceret et sted i organisationen, hvor de skulle behandles. Set i lyset af, at der stort set ikke var nogen tilbage på udbytteskatten, var det ikke noget, de selv kunne løfte.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1680 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

> *"Betaling og Regnskab er blevet orienteret om, at der mandag den 10. august 2015 vil blive modtaget en ansøgning om refusion af udbytteskat vedrørende aktier i TDC svarende til 10 mio £ (7,83 kr) = 78,3 mio kr.*
>
> *De modtagne ansøgninger om refusion af udbytteskat kan stoppes med henvisning til § 69B i Kildeskatteloven:*
>
> ...
>
> *Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres.*

Betaling og Regnskab, SAP38, Høje Taastrup har ikke kompetencer hertil.

…

Endvidere skal der foretages gennemgang af den sagspool vedrørende refusion af udbytteskat, som Betaling og Regnskab har liggende for at sagerne kan visiteres til sagsbehandling for eventuel udbetalingsstop.

Ansvaret for denne opgave ligger i SAP38, Høje Taastrup."

Foreholdt, at forskellige oplysninger indikerer, at der enten blev gennemført et fuldt eller et delvist udbetalingsstop, og forespurgt, om det er korrekt forstået ud fra vidnets tidligere forklaring, at der i hendes enhed blev besluttet et fuldstændigt udbetalingsstop, bekræftede vidnet dette. De stoppede fuldstændigt op. Forespurgt til fx bankrefusioner forklarede vidnet, at de heller ikke fik nogen penge.

Forespurgt, hvad man gjorde med de sager, der ikke blev behandlet, forklarede vidnet, at det var travlt den sommer. Direktørerne var stort set alle orienteret om, hvad der rørte sig, og de talte sammen om, hvad de ville. Forespurgt, hvem "de" er, forklarede vidnet, at det var René Frahm Jørgensen, Jens Sørensen, Susanne Thorhauge og Jonatan Schloss, dvs. dem, som havde relationer til området. Man besluttede at nedsætte en projektorganisation med Johnny Schaadt Hansen som formand og med Kim Tolstrup og Karsten Hansen, som dengang begge var kontorchefer. Derudover tog man medarbejdere med forskellige kompetencer bl.a. fra hendes kontor og fra Særlig Kontrol og Store Selskaber til at bemande projektorganisationen, som skulle bidrage til at få det hele belyst. De blev delt op i grupper og fik forskellige arbejdsopgaver efter deres kompetencer. Man trak således en masse medarbejdere ud fra Store Selskaber og Særlig Kontrol, som skulle være med til at gennemgå alle refusionsanmodningerne for at finde ud af, om de var omfattet af svindlen eller ej. Anmodningerne skulle simpelthen sorteres, og de sager, der var omfattet af svindlen, skulle man se nærmere på. Det blev et antal medarbejdere taget ud til. Forespurgt, om det ved vurderingen af, om noget var "omfattet af svindlen", var listen over de 180 selskaber, som afgjorde det, forklarede vidnet, at det var listen med navnene. Det var hendes indtryk, at man hele tiden blev klogere, og at der kom flere navne til.

Forevist ekstraktens side 3958 (2015-08-10 (7) - Notat af Dorthe Pannerup Madsen vedr. delvis udbetalingsstop) og forespurgt, om det er vidnet, der har skrevet notatet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3958 (2015-08-10 (7) - Notat af Dorthe Pannerup Madsen vedr. delvis udbetalingsstop):

"Udbytteskat – anonym anmeldelse

I fortsættelse af anonym anmeldelse om refusion af udbytteskat er det nu konstateret, at der er udbetalt refusion af udbytteskat til 100 af de 180 selskaber på listen.

Betaling og Regnskab foretager nu visitering af den indgående post vedrørende ansøgninger om refusion af udbytteskat fra følgende 3 leverandører:

1. Acupay
2. Goal
3. Syntax

som "stoppes", når udbetalingerne vedrører Malaysia og USA.

…

Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne, hvor der iværksættes udbetalingsstop skal ansvarsplaceres."

Forespurgt, om der i det anførte lå en opblødning af det oprindelige udbetalingsstop, eller hvordan det i øvrigt skal forstås, forklarede vidnet, at det skal forstås sådan, at de fik at vide, at særligt de tre nævnte kom med mange sager, og alle sager med deres navn blev derfor sorteret fra. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det kun omfattede udbetalinger vedrørende Malaysia eller USA, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. De valgte efterfølgende at tage alt med deres navne på fra for at få det visiteret. Da man nedsatte den særlige projektorganisation, blev alle sagerne gennemgået. Man begyndte ikke at sige, at der godt kunne ske udbetaling til andre lande end USA og Malaysia. Sådan var det ikke.

Forespurgt, hvad der skete med dem, der ikke bad om refusion gennem en af de tre nævnte reclaim-agenter, forklarede vidnet, at man sorterede og gennemgik alle sagerne. Man valgte simpelthen at lave materiel kontrol på det hele. Forespurgt, om det vil sige, at det ikke blev i udbytteadministrationens regi, bekræftede vidnet dette. Man besluttede allerede på det tidspunkt, at sagerne skulle visiteres og gennemgås, og man begyndte at undersøge til bunds, om der var hold i ansøgningerne om refusion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3959 (2015-08-13 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. beslutning om udbetalingsstop, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Emne: udbytteskat assistance

…

Vi har i dag besluttet at stoppe alle refusionsudbetalinger på udbytteskatten."

Foreholdt, at den foreholdte e-mail sammen med det tidligere foreholdte notat er noget af det, der indikerer noget lidt andet end et fuldstændigt udbetalingsstop, og forespurgt, om der blev truffet en ny beslutning den 13. august 2015, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der uden ophold var et fuldt udbetalingsstop hele vejen igennem, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der så skete den 13. august 2013, siden René Frahm Jørgensen skrev som anført, forklarede vidnet, at det var omkring dette tidspunkt, at man etablerede projektorganisationen. Det havde været kutyme, at udbetalingerne af udbytterefusion blev ekspederet meget hurtigt, og der var derfor hurtigt nogle kunder, som begyndte at rykke for deres penge. De var derfor nødt til at få sat nogle i gang med noget sagsbehandling, så folk kunne begynde at få besked om, at de altså måtte vente på, at deres sager blev ekspederet. Der blev også sat en medarbejder af til at tage alle telefonsamtalerne, hvor man blev skældt ud for, at de ikke kunne få deres penge.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3959 (2015-08-13 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. beslutning om udbetalingsstop, sendt med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hjælpen som jeg/vi har behov for er den bagvedliggende sagsbehandling af de sager, der nu laves udbetalingsstop på med den vedhæftede begrundelse/lovhjemmel. Dvs assistance til standardbrev og efterfølgende evt. klagebehandling/materiel behandling."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3959 (2015-08-13 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. beslutning om udbetalingsstop, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 14. august 2015 til Sven Jørgen Nielsen, Birgitte Normann Grevy og Sarah Bidstrup):

"Godmorgen alle

Som I kan se, er det besluttet, at stoppe alle refusionsudbetalinger på udbytteskat.

Jeg har brug for meget hurtigt - her til morgen - fredag , at få et tal for hvor mange refusionssager har vi liggende til behandlingen, som er modtaget som papir-ansøgninger og via regnearksordningen."

Forespurgt, om de tre personer, som vidnet sendte e-mailen til, på dette tidspunkt var de eneste i udbytteadministrationen, som sad med refusioner, bekræftede vidnet dette. Sarah Bidstrup var kontorelev.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5107 (2015-08-18 (2) - E-mail fra Dorthe Pannerup til Rene Frahm Jørgensen vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion):

> *"Jeg mener, at der bør tages beslutning om, at udbetalingerne vedrørende refusionssagerne på regnearksordningen, som omfatter Danske Bank, SEB og Nordea kan genoptages, som omfatter hovedparten af refusionsanmodningerne.*
>
> *På disse er der aftalt en ekspeditionstid på 8 arbejdsdage, dog er det aftalt, at når Sven Nielsen er fraværende kan der gå længere tid.*
>
> *Der rykkes allerede for manglende udbetalinger."*

Forespurgt, hvorfor vidnet mente, at der var behov for at omgøre udbetalingsstoppet på det punkt, forklarede vidnet, at det var, fordi de ikke mente, at de tre banker var omfattet af svindelsagen. Men de fik ikke deres penge før alle andre. Det fulde udbetalingsstop blev fastholdt. Man havde på det tidspunkt allerede fundet de tre aftaler med bankerne frem. Aftalerne var fra 2006 og 2007, og man havde bedt Jura lave en vurdering af aftalernes indhold. Forespurgt, hvem der på dette tidspunkt rykkede, forklarede vidnet, at det gjorde bankerne. Forespurgt, om det var dem alle tre, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om det, at bankerne rykkede, var et sagligt hensyn at tage, forklarede vidnet, at det var det egentlig ikke, men man kunne kalde dem for en slags storkunder. Men selvfølgelig skulle de ikke have bedre behandling end andre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, sendt med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger. Her mener jeg, at vi bliver nødt til at ændre kurs, da vi allerede mærker et pres fra banker, selskaber mv., der rykker for udbetaling.*
>
> *Til jeres orientering, så har der i dag været afholdt møde mellem B&R og Kundeservice Erhverv (Dorthe Pannerup og Christian Hansen). Mine anbefalinger på baggrund af konklusionerne fra dette møde er:*

1. Vi genoptager refusionsudbetaling på de 3 store (dvs. den såkaldte regnearksløsning). Aftalerne (vedhæftet) bør revurderes i samarbejde med Jura og indgås anderledes bindende/hæftende aftaler ved manglende opfyldelse af dokumentationskravet. Dette arbejde sikres i tæt samarbejde mellem procesejer, Jura og B&R. Til orientering har vi i omegnen af 4.000 stk. refusionsanmodninger fra disse 3 banker liggende.

2. De 3 leverandører af "papir-refusionerne" via England stoppes pt. og der sendes en kvitteringsskrivelse med henvisning til KSL §69 B (se evt. ordlyd nederst i denne mail). Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne med udbetalingsstop skal ansvarsplaceres. Vi skal være opmærksom på at disse 3 leverandører også har andre kunder end de ca. 180 som er nævnt i den konkrete sag.

3. Endelig er der den resterende mængde af papir-refusioner. Dem foreslår jeg ligeledes en genoptagelse af udbetalingerne på ud fra den krævede dokumentation. Herefter må grundlaget efterprøves (som alle øvrige udbetalinger) via en risikovurdering. Alternativt, så skal der iværksættes en kontrolindsats."

Forespurgt, om det var anbefalinger, vidnet var enig i, forklarede vidnet, at det første punkt med bankerne var hendes oplæg. Vedrørende det andet punkt talte de om, at de selvfølgelig var nødt til at fortælle kunderne, at de måtte vente på deres penge, og det nemmeste var i den forbindelse at kvittere for modtagelsen og så forklare, hvordan landet lå, og at der var 6 måneders ekspeditionstid. Alle refusionsanmodningerne skulle igennem en tilbundsgående kontrol, og det var noget, der allerede var sat i gang. Men det er klart, at René Frahm Jørgensen løftede emnet op, fordi det var vigtigt.

Foreholdt, at René Frahm Jørgensen i punkt 2 lagde op til, at de tre reclaim-agenter skulle stoppes, og at der skulle træffes beslutning om, hvor behandlingen af sagerne med udbetalingsstop skulle ansvarsplaceres, og forespurgt, om vidnet var inde over disse drøftelser, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at resultatet blev, at samtlige ansøgninger blev taget ud af hendes kontor, bekræftede vidnet dette. De lå der godt nok stadigvæk, men der kom en masse mennesker, som skulle hjælpe med at ekspedere dem. De blev således kun opbevaret hos dem, og det blev indrettet på den måde, at sagerne blev låst inde, så man ikke kunne komme til dem. Der blev mandet kraftigt op, og der sad medarbejdere på deres egen etage og etagen ovenover og arbejdede med det. Forespurgt, om det betød, at der ikke var nogen af de tre i hendes team, der selvstændigt disponerede, uden at der var andre inde over, forklarede vidnet, at det var der ikke. De fik besked på, hvad de skulle lave.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der på dette tidspunkt var vidnets leder, og hvem der var ansvarlig for, hvad der foregik, forklarede vidnet, at hun selvfølgelig refererede til René Frahm Jørgensen, men da man etablerede projektorganisationen, var det Johnny Schaadt Hansen. Det er klart, at hun også lyttede til, hvad han sagde, og han bad dem også om nogle ting, som de så gjorde. Forespurgt, om René Frahm Jørgensen var underordnet Johnny Schaadt Hansen, forklarede vidnet, at de var sideordnede. Forespurgt, om de også var sideordnede, i forhold til hvilke beslutninger der skulle tages på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at hun går ud fra, at de gensidigt orienterede hinanden om, hvilke beslutninger de ville træffe, men det var ikke noget, hun var inde over.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4051 (2015-08-22 (2) - E-mail fra Dorthe Pannerup til René Frahm Jørgensen vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, Rikke Madsens e-mail af 22. august 2015 kl. 20.14 til Jens Sørensen, Jonatan Schloss og Jim Sørensen med kopi til bl.a. René Frahm Jørgensen):

"Emne: 150822 Formodet svindel for milliarder anmeldt til SØIK.docx

…

Et første udkast til pressemeddelelse til den store kreds."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4051 (2015-08-22 (2) - E-mail fra Dorthe Pannerup til René Frahm Jørgensen vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, René Frahm Jørgensens e-mail af 22. august 2015 kl. 20.18 til Dorthe Pannerup Madsen):

"TO - og det er korrekt at vi har stoppet det hele, ikk?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4051 (2015-08-22 (2) - E-mail fra Dorthe Pannerup til René Frahm Jørgensen vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 22. august 2015 kl. 21.44 til René Frahm Jørgensen):

"Ja – der er ikke udbetalt siden 6. august 2015."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4052 (2015-08-24 (7) - E-mail fra Birgitte Normann Grevy til Dorthe Pannerup vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 23. august 2015 til Birgitte Normann Grevy):

"Kære Birgitte

Hvilken dato er den sidste, hvor der er udbetalt udbytteskat?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4052 (2015-08-24 (7) - E-mail fra Birgitte Normann Grevy til Dorthe Pannerup vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, Birgitte Normann Grevys e-mail af 24. august 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Sidste udbetalingsdato er den 6. august 2015. Der har været et par stykker efterfølgende, men det har været til fonde/foreninger."

Forespurgt, om vidnet ved, hvad det anførte om fonde og foreninger vedrørte, forklarede vidnet, at der åbenbart var nogle fonde og foreninger, der havde fået udbetalt nogle penge. Hun erindrer ikke størrelsesordenen, men det har nok ikke været store beløb. Men der var et par stykker.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4054 (2018-12-20 - Svar fra Skatteministeriet på spørgsmål nr. 117 af 16. november 2018 fra Skatteudvalget):

"Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvor stort et beløb der blev refunderet, fra den dato SKAT modtog oplysninger fra Storbritannien om mulig svindel med refusion af udbytteskat, til det blev besluttet at standse al refusion af udbytteskat?

…

Svar

…

Skattestyrelsen skal i øvrigt oplyse, at styrelsen er blevet opmærksom på, at der uagtet betalingsstoppet, der var gældende i perioden fra den 6. august 2015 til den 17. marts 2016, er sket udbetaling af udbytterefusion i 35 tilfælde i perioden fra d. 6. august 2015 til d. 17. marts 2016. Disse udbetalinger vedrører et samlet beløb på ca. 7,7 mio. kr."

Forespurgt, om vidnet ved, hvad det var for udbetalinger, der omtales i det foreholdte, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Perioden strækker sig desuden ud over den periode, hvor hun var hjemsendt.

Vidnet blev foreholdt, at selv om hun har forklaret, at der var fuldt udbetalingsstop fra dag 1, er der også dokumenter, der synes at pege i en anden retning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1682-1683 (2015-08-07 (3) - E-mails med drøftelser om sagen internt i Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrands e-mail af 7. august 2015):

> *"Hej Anne og Lill*
>
> …
>
> *180 selskaber*
>
> …
>
> *Vi har PT aftalt at der stoppes for udbetalinger vedr. ovenstående.*
>
> *Vi er gået i gang med at finde alle sager for 2014 og 2015 på ovennævnte selskaber (der er mange)"*

Forespurgt, om det foreholdte giver vidnet anledning til at ændre sin opfattelse, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1712-1713 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter):

> *"Anledning: Mistanke om svindel med tilbagesøgning af udbytteskatter*
>
> …
>
> *Der har været afholdt møde med Dorthe Pannerup (Betaling og Regnskab, SAP 38 Høje Taastrup) og repræsentanter fra Store Selskaber den 6/8 2015, hvor problemstillingen og eventuelle tiltag blev drøftet. Der er indsat stop for udbetalinger til de 3 reclaimagenter vedrørende personkredsen og sagerne frasorteres manuelt til efterfølgende sagsbehandling."*

Forespurgt, om det ud fra vidnets tidligere forklaring er korrekt forstået, at man lavede den beskrevne sortering, men at der heller ikke blev udbetalt til de andre, bekræftede vidnet dette. Der var ikke nogen, der fik penge.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3960-3962 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

> *"Deltagere er:*
> *Dorthe Pannerup Madsen*
> *Sven Nielsen*
> *Christian Hansen*
> *Jeanette Nielsen*
>
> *Referat af møde den 21. august 2015.*
>
> …
>
> *Konkrete sager:*
>
> *Der skal endvidere aftales en proces for håndtering af de konkrete sager, der er sat i bero. Det skal aftales, hvor opgaven med udarbejdelse af afgørelse vedrørende udbetalingsstop skal ligge."*

Foreholdt, at det foreholdte også kan læses i retning af, at det kun var nogle af sagerne, der var sat i bero, forklarede vidnet, at der var fuldt stop. Det foreholdte er et referat fra den arbejdsgruppe, som hun deltog i sammen med Sven Jørgen Nielsen og Jeanette Nielsen. Christian Hansen blev koblet på til at hjælpe med forskellige ting, bl.a. at håndtere de kunder, som var meget oppe at køre over, at de ikke kunne få deres penge, og som klagede og skældte dem ud.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår Jens Sørensen første gang blev orienteret om de uregelmæssigheder, som man blev bekendt med hen over sommeren 2015, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne, sendt med kopi til bl.a. Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Hej Jens*
>
> *Vi er blevet kontakte fra Særlig kontrol angående en anmeldelse. Der er afholdt møde i går med deltagere fra Særlig kontrol, Store Selskaber, Kundeservice (proces-*

ejer) og os – vedhæfter det referat, der er udarbejdet fra Dorthes side. Vi indgår i den efterfølgende afdækning af det evt. problem."

Forespurgt, om vidnet havde en dialog med René Frahm Jørgensen omkring denne orientering, inden han sendte den, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Foreholdt, at der også gik en orientering til departementet, og forespurgt, om vidnet var inde over forløbet vedrørende dette, forklarede vidnet, at hun tror, at hun fik noget i udkast, men hun skulle ikke kommentere på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1746 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

"For de ca. 6.000 verserende anmodninger forventer SKAT at have afsluttet gennemgang af disse sager inden for den lovgivningsmæssige frist på 6 måneder."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1747 (2015-08-24 (2) - E-mailkorrespondance mellem René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen om indholdet af forelæggelsen for Skatteministeren, René Frahm Jørgensens e-mail af 24. august 2015 kl. 20.00 til Dorthe Pannerup Madsen):

"Hej Dorthe

Til egen orientering. Bemærk, at der står de ca. 6.000 anmodninger - det gør vi ikke noget ved (og jeg siger ikke yderligere vedr. dette)."

Forespurgt, hvad baggrunden var for dette, forklarede vidnet, at hun kunne læse sig til, at der stod 6.000, og hun vidste, at tallet var forkert. Hun gjorde derfor opmærksom på, at tallet var større, men René Frahm Jørgensen valgte at lade det blive stående.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1747 (2015-08-24 (2) - E-mailkorrespondance mellem René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen om indholdet af forelæggelsen for Skatteministeren, Dorthe Pannerups e-mail af 24. august 2015 kl. 20.09 til René Frahm Jørgensen):

"Hej Rene

Tak for mail – jeg har kaldt Sven Nielsen og Birgitte Grevy til møde i morgen tidlig, så jeg har et overblik til projektmødet, hvordan fordelingen af de stoppede 10.198 refusionssager er, opdelt i regneark og papiransøgning"

Forespurgt, om vidnet havde nogen nærmere dialog med René Frahm Jørgensen om, at han ikke ville ændre på de 6.000, forklarede vidnet, at der ikke var andet, end at hun skrev til ham og talte med ham og sagde, at tallet var forkert. Hun fik bare at vide, at det skulle hun ikke tænke mere over. Forespurgt, om hun selv overvejede at gå videre med det, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

August 2015 – overvejelser om fremtidige forretningsgange på udbytteområdet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1690 (2015-08-10 (2) - E-mail fra Jeanette Nielsen om opfølgning på mødet den 6. august 2015, sendt til Dorthe Pannerup Madsen og Sven Jørgen Nielsen med kopi til flere):

"Kære Dorthe og Sven m.fl.,

Jeg vedlægger, som aftalt i sidste uge, en ny version af overordnet beskrivelse af de nuværende forretningsgange vedrørende refusion af udbytteskat. Lad mig endelig høre, såfremt jeg har misforstået noget.

Jeg var jo endvidere begyndt på et notat om muligheder og overvejelser i forhold til en forbedring af forretningsgangene. Jeg vil omskrive mit første udkast, og har derfor ikke vedlagt dette. Jeg tænker imidlertid, at overvejelserne bør omhandle følgende:

- mulighed for løbende kontroller i forhold til "regnearksordningen" (bilag 3)

- muligheder og udfordringer ved afstemning af anmodning om refusion til den oprindelige indberetning om udbytte og indeholdt udbytteskat vedrørende udbyttemodtager

- muligheder for digitalisering af ansøgningsproceduren og automatisk sagsopretelse

- mulighed for udvidelse af den nævnte VP-ordning (nettoafregning)"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1691 (2015-08-10 (3) - Bilag 1 til Jeanette Nielsens e-mail om opfølgning på mødet den 6. august 2015).

Forespurgt, om vidnet var inde over det vedhæftede notat, bekræftede vidnet dette. Det stammer fra den projektorganisation, der blev etableret, hvor hun i sin gruppe sammen med bl.a. Jeanette Nielsen og Sven Jørgen Nielsen skulle beskrive den gamle proces og en ny proces. Forespurgt, om hun var enig i beskrivelsen, som den er angivet i notatet, bekræftede vidnet dette. Hun var med til at udarbejde beskrivelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3960 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

> *"Vi drøftede:*
>
> …
>
> *- Hvorvidt der allerede på ansøgningstidspunktet kunne stilles krav om dokumentation for samtlige transaktioner, således at sporet til den endelige udbyttemodtager kan dokumenteres og følges. Det skal i givet fald undersøges, om der er lovhjemmel; hertil kommer hensynet til, at der ikke må være administrative hindringer i vejen for at udenlandske investorer kan investere i danske aktier og få refunderet udbytteskatten."*

Forespurgt, om de anførte overvejelser var nye overvejelser, eller om det var noget, de havde været omkring på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at det var overvejelser, der kom frem i forbindelse med den særlige projektorganisation, hvor de skulle komme med forslag til en ny proces og først skulle beskrive den gamle proces. Forespurgt, om der hende bekendt således ikke har været overvejelser om at følge sporet til den endelige udbyttemodtager – dvs. pengesporet – før man blev opmærksom på svindlen, forklarede vidnet, at det har der ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3960 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

> *"- At der – uanset at der er indsendt dokumentation – kan være behov for yderligere stikprøvekontrol."*

Forespurgt, om de drøftede, hvad der lå i "yderligere stikprøvekontrol", forklarede vidnet, at man lagde op til, at man i stedet for at lave formel kontrol skulle lave materiel kontrol, hvor man kontrollerede hele vejen ned. Forespurgt, at det vel ikke er

en stikprøve, forklarede vidnet, at det er det ikke. Det kan godt være, at de talte om, at man ville tage stikprøver, men det endte med, at man foretog 100 % kontrol. Forespurgt, om det blev slutresultatet, bekræftede vidnet dette. Man var meget bange for, hvad det kunne udvikle sig til.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3961 (2015-08-21 (3) - Referat fra møde vedr. indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange):

> *"Der var enighed om, at den ideelle løsning er, at der fra sag til sag kan ske en direkte sammenholdelse af indberettede oplysninger om udbyttemodtager med den konkrete anmodning om refusion. De indberettede data fra VP vil ikke i alle tilfælde gøre denne sammenholdelse mulig."*

Forespurgt, om ikke det omtalte i virkeligheden var det, der var blevet påpeget i SIR's 2010- og 2013-rapporter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad årsagen var, til at man ikke var kommet videre med dette førend 2015, forklarede vidnet, at en årsag var manglende ressourcer og manglende kompetencer.

Sommer og efterår 2015 – ansvarsplacering

Foreholdt, at det fremgår, at vidnet i august 2015 havde en korrespondance med Orla H. Kristensen, som på dette tidspunkt var gået på pension, og forespurgt, om de var private venner, eller hvad baggrunden for korrespondancen var, forklarede vidnet, at de ikke kom sammen privat, men at de godt kunne skrive og tale sammen alligevel. Forespurgt, om det var en kollegial relation, forklarede vidnet, at han viste interesse for, hvad der foregik. Foreholdt, at hun orienterede ham om sagen og om anmeldelsen til SØIK, og forespurgt, om hun havde nogen overvejelser om, hvorvidt hun burde gøre det, når nu han var pensioneret, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1781 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 25. august 2015 til Orla H. Kristensen):

> *"Det fylder rigtigt meget og René er lidt bekymret for sit job.*
>
> *Jeg oplever også, at min person bliver sværtet, men sådan er det vel altid i den slags sager."*

Forespurgt, hvad hun oplevede i forhold til, at hun blev "sværtet", og hvad der lå i udsagnet, forklarede vidnet, at der lå det i det, at op til, at man skulle melde ud om svindelsagen, forsøgte alle at dække deres egen ryg. René Frahm Jørgensen havde

slettet alle sine e-mails, og pludselig fik han travlt med, at de skulle rekonstruere det hele. Hun oplevede, at lederkolleger kom ned og talte om sagen, og nogle sagde, at det kun kunne ramme en direktør eller en underdirektør, men aldrig en personaleleder. Det havde man da aldrig set før. Det var sådanne bemærkninger, der kom. Forespurgt, hvem der sværtede hendes person, og hvordan det skete, forklarede vidnet, at det var i organisationen, og at det var lederkolleger. Forespurgt, om der er noget konkret, hun tænker på, forklarede vidnet, at det er der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1779-1780 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Orla H. Kristensens e-mail af 26. august 2015 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Det lyder som om lisbeths forudanelser er blevet opfyldt. Hun har jo gentagne gange bedt både Østbanegade og ledelsen i BR gøre noget ved det hul der kontrolmæssigt var omkring refusion af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Har du snakket med Lisbeth rømer. Har du hendes gamle papirer og indstillinger vedr kontrol af udbytteskat. Ellers burde du nok lige kontakte hende. Det er vigtigt at du skærmer dig selv af i denne situation.*
>
> *Hun har dels en hukommelse som en elefant og har sikkert gemt noget."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

> *"Jeg har talt med Lisbeth Rømer og hun siger – det samme som dig, at hun har jo sagt det gentagne gange, men talt for døve øre."*

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnets drøftelser med Lisbeth Rømer fandt sted, forklarede vidnet, at hun talte med hende i telefonen, men hun husker ikke hvornår. Forespurgt, om det var hende, der ringede til Lisbeth Rømer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var efter, at Orla H. Kristensen opfordrede hende til det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

"Jeg har været i dialog med Jørn Rise for at sikre mig selv."

Forespurgt, om Jørn Riise var deres fagforeningsrepræsentant, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

"Knivenes kamp har kørt i nogen tid nu, specielt hos René og Susanne Thorhauge."

Forespurgt, hvad der lå i det anførte, forklarede vidnet, at når man var leder på et højere plan, prøvede man selvfølgelig at skærme sig selv og sikre sig mod, at sådan en kedelig sag ramte en. Forespurgt, hvad der lå i udtrykket "knivenes kamp", forklarede vidnet, at det gjaldt om, at man skulle sørge for, at al dokumentation blev journaliseret, så det lå i de elektroniske arkiver. På den måde havde man fuldstændig styr på alt, man havde foretaget sig, så man kunne trække det op af skuffen og fremlægge det. Forespurgt, om det således var behovet for at kunne dokumentere, hvem der havde sagt hvad, der blev varetaget, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1779 (2015-08-25 (4) - E-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla Kristensen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 13. september 2015 til Orla H. Kristensen):

"Frank Høj Jensen er usynlig og gået i flyverskjul."

Forespurgt, hvad der lå i det anførte, forklarede vidnet, at i hele forløbet op til svindelsagen hørte man ikke rigtig noget fra Frank Høj Jensen. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad hun nærmere mener med "op til svindelsagen", forklarede vidnet, at det var i månederne juli, august og september 2015. Forespurgt, om det var de måneder, hun henviste til, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1825-1826 (2015-09-17 (3) - Notat af Kurt Wagner om ansvarsfordelingen på udbytteområdet).

Forespurgt, om vidnet tidligere har set det foreviste dokument, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1826 (2015-09-17 (3) - Notat af Kurt Wagner om ansvarsfordelingen på udbytteområdet):

"Reelt har procesejerskabet dog været forankret ved samtlige 4 direktørområder i perioden efter organisationsændringen.

Den manglende konsolidering af procesejeransvaret for hele udbytteprocessen har tillige medført, at der ikke er gennemført en konsolideret risikovurdering, der har kunnet udgøre en platform for løbende velbegrundede ændringer af processen for udbytteskat.

Det skal bemærkes, at den manglende etablering af et samlet procesejeransvar ikke er ensbetydende med, at der ikke skal ske en løbende vurdering af den samlede udbytteproces. De enkelte involverede direktørområder vil ud over at være ansvarlige for en løbende vurdering og efterfølgende forbedring af den del af processen, der er forankret ved det pågældende direktørområde ligeledes være ansvarlig for en samlet og effektiv udbytteproces."

Forespurgt, om vidnet er enig i denne beskrivelse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede problemstillingerne i forhold til forankringen på fire direktørområder, forklarede vidnet, at det handlede om, at hvis man skulle have hjælp, skulle man gå rundt og nærmest ligge på knæ og bede om hjælp til behandling af konkrete sager. Hvis sager skulle flyttes, var det hele tiden et spørgsmål om, hvad det kostede i årsværk, og hvad de kunne få med. Det var ikke på nogen måde formaliseret eller beskrevet, at Jura og Store Selskaber skulle hjælpe, og hvad de skulle hjælpe med. Når man, som hun gjorde, kom ind og fik et midlertidigt ledelsesansvar og ikke fik nogen faglig overlevering, var det meget svært at begå sig.

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Forevist ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen) og forespurgt, om vidnet har set notatet før forberedelsen til afhøringen, forklarede vidnet, at det har hun ikke, idet det ligger i den periode, hvor hun var hjemsendt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:"

Forespurgt til vidnets holdning til det anførte, herunder om man burde have stoppet på et tidligere tidspunkt, eller om hun er enig i fremstillingen, forklarede vidnet, at hun godt ved, at når man får en anmeldelse, tager det tid at bygge en sag op og undersøge forskellige forhold. På den anden side synes hun, at dette var så alvorligt, at hun hellere ville have valgt at stoppe udbetalingerne. Det havde været meget bedre at stoppe udbetalingerne og så tage de øretæver, det kunne give, end at sidde, hvor de gør nu.

Forespurgt, om vidnet, hvis hun i juni 2015 havde fået en orientering om en whistleblower, der var en dansk advokat, på det tidspunkt ville have stoppet udbetalingerne, eller om hun ville have fortsat, forklarede vidnet, at hun ville have stoppet, og hun ville have bedt nogen om at hjælpe sig med det. Det er en stor beslutning at stoppe udbetalingerne, og hun var kun funktionsleder, men fordi det var meget alvorligt, ville der altid være en underdirektør eller direktør, man kunne gå til og bede om hjælp.

EARLY WARNING OM AKTIELÅN

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1804 (2015-08-31 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. early warning om aktielån) og foreholdt, at SKAT Jura den 27. marts 2015 modtog en early warning fra Store Selskaber, som i forbindelse med en selvangivelse fra en dansk bank havde konstateret nogle uoverensstemmelser mellem, hvordan aktielån blev behandlet, og hvordan man mente, de burde behandles.

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1793 (2015-08-31 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. early warning om aktielån) og foreholdt, at SKAT Jura den 7. juli 2015 afgav en early warning til Skatteministeriet vedrørende aktielån og refusion.

Forespurgt, om vidnet var inde over udarbejdelsen af disse early warnings fra henholdsvis Store Selskaber i marts 2015 og SKAT Jura i juli 2015, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun blev orienteret om dem, forklarede vidnet, at det blev hun ikke. Forespurgt, om ikke det ville være normalt at blive orienteret om det, når man sad med sagsbehandlingen på området, bekræftede vidnet dette. Hun

vil i hvert fald mene, at det ville have været rigtig godt, hvis de havde sendt det til René Frahm Jørgensen, for så kunne han have sendt det til hende også.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1809 (2015-09-05 (1) - E-mailkorrespondance mellem Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup vedr. early warning om aktielån, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 5. september 2015):

> *"Hej René*
>
> *Den eneste viden – jeg har herom er, at jeg i dag har læst i Berlingske, at der den 27. marts 2015 er sendt en early warning fra Store Selskaber til Jura."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun læste om det i Berlingske Tidende, forklarede vidnet, at det gjorde hun samme dag, hun skrev e-mailen, dvs. den 5. september 2015. Forespurgt, om det på dette tidspunkt var helt ny viden for hende, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Udbetalingsstoppet

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hun gerne ville have været advaret noget før, og at hun i givet fald ville have standset refusionerne, og forespurgt, om stigningen i refusionsudbetalinger, som fremgik af de månedsafrapporteringer, som hun stod for, indgik i den sammenhæng, forklarede vidnet, at når man efterfølgende finder ud af, at der i juni 2015 var nogen, der havde en viden, som det kunne have været rigtig rart at have fået, kan hun godt se sammenhængen mellem tingene. Derfor havde det været rart, hvis nogen havde taget telefonen og fortalt hende, at de havde en udfordring på dette område. Forespurgt, om det er i forhold til de stigende anmodninger fra amerikanske pensionskasser, at hun kan se sammenhængen, forklarede vidnet, at det ikke specielt er det. Det er bare det, at det er så alvorlig en sag. Forespurgt, om SIR's 2010- og 2013-rapporter indgår i vurderingen, forklarede vidnet, at det ikke umiddelbart indgår. Det handler om, at nogen har snablen nede i statskassen og bare suger penge ud, og hvis man kan stoppe det, så skal man se at få det stoppet.

Vidnet blev foreholdt, at Særlig Kontrol har oplyst, at fx nabouenigheder og andre mindre beskyttelsesværdige hensyn kunne føre til anmeldelser, der måske ikke havde så meget kød på sig, og forespurgt, om hun som udgangspunkt ville standse alle udbetalinger, når der kom en anmeldelse, eller om den aktuelle anmeldelse var særlig, forklarede vidnet, at hun synes, at den aktuelle anmeldelse var speciel. Forespurgt, på hvilken måde den var speciel, forklarede vidnet, at det var den måde, informationerne kom ind på, og at der var nogen, der hele tiden gjorde sig umage for

at fortælle, at de skulle være på vagt, og at der var noget galt, og at de måtte gøre noget. Forespurgt, om hun med den måde, informationerne kom ind på, henviser til advokatens anmeldelse i juni 2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der var særligt ved dette, forklarede vidnet, at advokaten konstant leverede nye oplysninger og anførte, at de skulle se på det, og at det var meget seriøst. Det er hendes opfattelse, at det nok ville have været bedre at standse udbetalingerne og få tilgivelse for det, end det man gjorde.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun har bidraget med den viden, hun har på dette område. Hun havde gerne set, at hun ikke var blevet hjemsendt. Hun ville hellere have bidraget til at opklare sagen.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Regnskabsgodkendelser

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt fra ekstraktens side 2108 (2016-02-XX - Borger- og retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om Jens Sørensen i forbindelse med de månedlige regnskabsgodkendelser, og forespurgt, om hun ved, at han modtog disse, forklarede vidnet, at hun ikke ved præcist, at han modtog dem, men at hun er af den klare overbevisning, at Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen havde mange samtaler om, hvad der rørte sig i Betaling og Regnskab, både omkring ressourcer, opgaver, regnskaber osv.

Vidnet blev foreholdt, at hun tidligere forklarede om Jens Sørensen i forbindelse med oplysningen om forklaringen på stigningerne i refusionsudbetalingerne.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 11 af 30. april 2019 side 23 (René Frahm Jørgensens forklaring):

"Forespurgt, om vidnet drøftede stigningen eller forklaringen på stigningen med Jens Sørensen eller andre højere oppe i systemet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke."

Forespurgt, om vidnet har nogen konkret viden om, at René Frahm Jørgensen har orienteret Jens Sørensen om stigningen, forklarede vidnet, at det stadigvæk er hendes overbevisning, at René Frahm Jørgensen løbende talte med Jens Sørensen om, hvad der rørte sig i deres afdeling, også når der var noget særligt på nogle områder. Forespurgt, om hun således formoder det, bekræftede vidnet dette.

Ressourcer

Foreholdt, at der i 2014 og 2015 både beløbs- og antalsmæssigt var en markant stigning i anmodningerne om refusion, og forespurgt, hvem der behandlede disse sager, forklarede vidnet, at det gjorde Sven Jørgen Nielsen samt Jette Knudsen, i det omfang hun var der. Forespurgt, om de medarbejdere, der var under oplæring i 2015, også behandlede sager, bekræftede vidnet dette. Allerede i januar 2015 var der fire medarbejdere fra Horsens under oplæring. Forespurgt, hvad de pågældende hed, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det, men at navnene fremgår af materialet. Forespurgt, om de således også behandlede sager fra fx amerikanske pensionskasser, bekræftede vidnet dette. De blev oplært i at behandle refusionsanmodningerne. Forespurgt, hvem der superviserede dette, forklarede vidnet, at det gjorde Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen i løbet af 2014 eller 2015 bad om overarbejdsbetaling eller andet som følge af den stigende sagspukkel, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, og det fik han heller ikke. Forespurgt, om det var hendes indtryk, at han arbejdede over, bekræftede vidnet dette. Han havde mange arbejdstimer.

Kl. 13.40 sluttede mødet.

PROTOKOL

8. oktober 2019
Protokol nr. 30

Den 8. oktober 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding (mødte kl. 10.05)

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen, Jeanette Nielsen og Michael Dalvad Carlsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen (forlod mødet kl. 12.30)

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

HANS FROM

Kl. 9.00 mødte Hans From som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra december 2014 til juli 2018 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Store Selskaber, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at han var placeret på Sluseholmen indtil udgangen af september 2019, hvor han flyttede til Copenhagen Towers.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for stillingen som underdirektør i Store Selskaber forklarede vidnet, at han er uddannet jurist fra Aarhus Universitet i 1999. Han blev ansat i Skatteministeriets departement i februar 1999, hvor han var ansat, indtil man igen opsplittede Koncerncentret. Den 1. januar 2013 kom han til daværende SKAT, hvor han var kontorchef i 3 måneder, hvorefter han blev underdirektør i Juridisk Administration frem til december 2014, hvor han tiltrådte sin nuværende stilling som underdirektør i Store Selskaber.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang stiftede bekendtskab med udbytteområdet, forklarede vidnet, at det var i august 2015. Forespurgt, om det dermed først var, da den formodede svindel var under afdækning, forklarede vidnet, at det først var på det tidspunkt, han blev opmærksom på, at der var en problemstilling omkring udbytterefusion. Forespurgt til vidnets bredere kendskab til udbytteområdet, og hvordan det blev administreret, forklarede vidnet, at han ikke tidligere i sit karriereforløb har haft berøring med området.

Forespurgt til vidnets opgaver og ansvar i afdelingen Store Selskaber forklarede vidnet, at Store Selskaber har ansvar for at sikre, at der foretages en korrekt afregning af skatter og afgifter for alle virksomheder, der har en omsætning på over en halv mia. kr. Til den opgave er der 250-270 medarbejdere fordelt på 15 enheder, som beskæftiger sig med forskellige aspekter. De har specialiserede enheder inden for transfer pricing, tonnageskat, kulbrinteskat osv. De har et bredt udsnit af fagfolk, som behandler de problemstillinger, der er relevante i forhold til de største selskaber i Danmark.

Forespurgt, om vidnet som underdirektør har et særligt ansvarsområde, forklarede vidnet, at det er hans opgave at sikre, at man har de rette kompetencer til at løfte opgaverne, at gøre opmærksom på problemstillinger, der afstedkommer, at man skal gøre noget særligt, og i øvrigt forsøge at bestride administrationen af området så godt som muligt.

Forespurgt, om vidnets ansvarsområde er dækkende for hele området i Store Selskaber, eller om der er andre underdirektører, der varetager andre områder, forkla-

rede vidnet, at han som udgangspunkt har hele området. Der er dog forskellige specialområder, fx afgiftsområdet, hvor de hos Store Selskaber ikke har de nødvendige kompetencer, og hvor det derfor ofte er andre, der varetager området. Tidligere har momsområdet også ligget uden for Store Selskaber, ligesom de i dag stadig kun delvist kan løfte opgaven med A-skatteområdet. Der er derfor andre uden for Store Selskaber, som bistår i særlige situationer med forskellige problemstillinger. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er på specialistområder vedrørende særlig lovgivning, forklarede vidnet, at det er på de områder, hvor Store Selskaber ikke har kernekompetencen. Da man skabte Store Selskaber for mere end 20 år siden, var udgangspunktet, at man tog afsæt i selskabsskattekompetencerne, hvilket i dag stadig er kernen i Store Selskaber. Man har nu forsøgt at bygge afdelingen op, med henblik på at dække fagområdet hele vejen rundt for de store selskaber, men afgifterne er dog stadig ikke afdelingens område.

Forespurgt, hvem der i perioden var vidnets nærmeste leder, forklarede vidnet, at det var Jim Sørensen.

Forespurgt, hvem der var vidnets nærmeste samarbejdsrelationer, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt var en del af indsatsledelsen. Da han kom til i december 2014, var det lige omkring skiftet fra den tidligere direktør for Indsats, Erling Andersen, til en midlertidig konstitueret direktør, Per Jakobsen, hvorefter Jim Sørensen kom til i februar, marts eller april 2015, det husker han ikke præcist. Hans nærmeste samarbejdspartnere var typisk underdirektørkolleger i indsatsledelsen. Der var en naturlig kontaktflade til Orla Riishede, der var hans kollega i Mellemstore Virksomheder. Orla Riishede havde ansvaret for de virksomheder, der havde en omsætning lige under en halv mia. kr.

Forespurgt, hvor mange enheder der lå under Store Selskaber, forklarede vidnet, at der på daværende tidspunkt var 14 enheder. Forespurgt, om de 14 enheder havde hver sin kontorchef, forklarede vidnet, at de havde hver sin personaleleder. De var organiseret som enten en funktionsleder i lønramme 36 eller en kontorchef i lønramme 37, men begge funktioner var personaleledere for en enhed.

GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Forespurgt til Indsats' rolle som kontrolorgan i SKAT forklarede vidnet, at den klassiske forståelse af Indsats kontra Kundeservice er, at alt hvad der er kundeinitieret, altså initieret af henvendelser fra skatteyderen selv, som udgangspunkt klares fra Kundeservice. Hvis SKAT derimod selv initierer noget, eksempelvis en form for efterkontrol, ligger det i Indsats. I Store Selskaber havde man dog for lang tid siden samlet dele af Kundeservice og Indsats, men det var typisk relateret til, at Store Sel-

skaber havde forskellige projekter, som bl.a. gik ud på at have en udvidet dialog med de største selskaber gennem Tax Governance, og så havde man samlet den opgave i Store Selskaber.

Forespurgt, om det skal forstås således, at fx en ansøgning var kundeinitieret og dermed ikke ville lande i Store Selskaber, men i Kundeservice, forklarede vidnet, at der ikke var noget, der var fuldstændig entydigt, når man taler om SKAT og den store organisering. Udgangspunktet var imidlertid, at man sondrede mellem, om det var noget, SKAT satte i gang, eller om det var initieret af skatteyderne. Som udgangspunkt blev en ansøgning eller en genoptagelsesanmodning derfor håndteret af Kundeservice.

Forespurgt, hvornår og hvordan denne afgrænsning blev bestemt, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med etableringen af den nye struktur for SKAT i 2013, hvor man havde en Indsats-søjle og en Kundeservice-søjle.

Forespurgt til tiden inden 2013 forklarede vidnet, at man frem til 2013 havde en struktur med et Koncerncenter, hvor der var lidt uklarhed om, hvem der havde driftsansvaret for nogle opgaver, og hvilken ministerbetjening der lå i Koncerncentret henholdsvis departementet. Der var en lidt anden struktur dengang.

Forespurgt, om vidnet var involveret i beslutningsprocessen, da man besluttede sig for opdelingen i 2013, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse har været uklarhed om ansvarsfordelingen efter 2013, forklarede vidnet, at det er et svært spørgsmål. Når man er en del af en organisation med 6-7.000 medarbejdere og en mangfoldig opgaveportefølje, er det svært at sige, om der er uklarhed. Han har i hvert fald selv svært ved at pege entydigt på, hvordan alle opgaver var placeret hos kun én.

Forespurgt, om der i perioden, fra vidnet blev underdirektør i Store Selskaber og frem til sommeren 2015, skete nogle ændringer i forhold til ansvars- og ressourcefordeling, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Det svarede til det job, han gik ind til. Han var i den periode i gang med at lære området, opgaverne og medarbejderne at kende.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der i perioden, inden vidnet tiltrådte, var blevet skåret væsentligt i indsatsområdet, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

Vidnet blev foreholdt, at Lars Nørding den 24. april 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at det kun var på kontrollen, man havde mulighed for at nedsætte ressourceforbruget, og at kontrollen blev skåret ned, fordi der ikke var nogen i samfundet, der gav udtryk for, at man savnede kontrol. Forespurgt, om det er noget, vidnet kan genkende, forklarede vidnet, at det er Lars Nørdings udsagn, men det er korrekt. Han kom selv først til Indsats ved udgangen af 2014, men den oplevelse, han efterfølgende havde, var, at når man så på deres opgaveportefølje og på, at der var nogle skal-opgaver, fx når skatteydere bad om genoptagelse og rettede andre henvendelser, de skulle håndtere, så ville det være naturligt at sige, at residualen lå i den efterkontrol, hvor de forsøgte at prioritere ud fra risiko og væsentlighed. Det er vide begreber, men hvis de manglede ressourcer, ville det være naturligt at se efter, hvor man havde muligheder for at regulere, og det ville så være på det område. Han har dog ikke nogen mening om Lars Nørdings udsagn.

Forespurgt, om vidnet har nogen empirisk viden om, at der er sket en reduktion, forklarede vidnet, at han sikkert på et tidspunkt har set udviklingen i antal årsværk. Han har også læst, at Politiken i sidste uge skrev, at der nu er lige så mange medarbejdere i SKAT, som der tidligere har været, så det kan sagtens være et korrekt udsagn, men han har ikke aktuel viden om, hvordan situationen var.

Forespurgt, hvordan processen, der førte til et indsatsprojekt, generelt var, forklarede vidnet, at hans viden om, hvordan prioriteringen foregik, vedrører tiden efter 2015. Man forsøgte hvert år at udarbejde en kontrolaktivitetsplan, som har haft forskellige navne, men var et forsøg på at fordele ressourcerne således, at de fik størst mulig effekt med de ressourcer og medarbejdere, der var til rådighed. De havde bl.a. compliance-analyser, som estimerede et skattegab på forskellige segmenter, dvs. hvor der var et skatteprovenu, som ikke kom ind. De skulle for det første anskue problemets omfang i de forskellige segmenter og for det andet estimere effekten af de forskellige indsatsprojekter, der blev sat i gang. Der kunne være forskel på, om man foretog kontrol i et segment af mikroselskaber, hvor man var ude at regulere, eller om man foretog kontrollen i store selskaber. Effekten var dels den umiddelbare effekt af reguleringen og dels den påvirkning af segmentet, der skete, når man gjorde noget. Grundlæggende var det et forsøg på at placere de forhåndenværende ressourcer i Indsats bedst muligt på tværs af alle de segmenter, de havde ansvaret for. På daværende tidspunkt var der omkring 21 segmenter, man skulle forsøge at dække bredt med de på daværende tidspunkt syv indsatsafdelinger. Man forsøgte at dække hele feltet og adressere alle skatteydere, hvor der var nogle problemstillinger. Processen handlede også om – frem mod planlægningen af næste års aktiviteter – at se på, hvilken effekt der havde været af aktiviteterne i det forgangne år eller indeværende år. Projekterne blev analyseret for reguleringsbeløb, indikatorer på, om indsatsen virkede eller ikke virkede, og om de fandt få fejl eller mange fejl. Det var et forsøg

på at skabe evidens for, hvad der virkede og ikke virkede, og derudfra dække bredt på tværs af alle segmenter.

Forespurgt, hvor de omtalte compliance-analyser blev udarbejdet, forklarede vidnet, at en compliance-analyse i første omgang bestod af, at nogle udarbejdede et setup, dvs. beskrev, hvilke kontroller der skulle foretages. Den klassiske compliance er en statistisk udvalgt kontrol af et segment, hvor omfanget skal sikre et validt resultat. Det blev planlagt centralt i Indsats' afdeling Indsatsplanlægning og Analyse, hvorefter nogen – fx Store Selskaber, Mindre Virksomheder, Mellemstore Virksomheder eller andre – skulle udføre kontrollerne og registrere resultaterne. Resultaterne blev sendt tilbage til Indsatsplanlægning og Analyse, hvor nogle medarbejdere, som havde kendskab til metodikken i arbejdet, gennemgik resultaterne, estimerede skattegab, udarbejdede fejltypeanalyser osv.

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter indgik som et element, når man skulle vurdere, hvilke områder der skulle fokuseres på, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke som en fast del af den proces, som han husker det. Dermed ikke sagt, at der ikke kunne være en rapport på et givet område, hvor der var en underdirektør, der var bekendt med rapporten, og som sagde, at her havde man en rapport, der pegede på nogle kritiske forhold, det ville være relevant at få adresseret. Når han forsøger at beskrive en videnskabelig evidensbaseret model, er det kun det ene ben, hvor det andet ben handler om, at der var nogle beslutningstagere, som havde en viden om, hvordan det gik på et givet område, og de forsøgte naturligvis at bære den viden med ind til bordet, når indsatsprojekterne skulle besluttes.

Forespurgt, om denne beskrivelse vedrørte perioden fra ultimo 2014 og frem, forklarede vidnet, at han ikke var der i perioden forud for 2014. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorvidt det var nye metoder eller business as usual, forklarede vidnet, at det var hans indtryk, at det svarede nogenlunde til det, man havde gjort før 2014, men han tør ikke sige det, da han ikke var der.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var nogle prioriteringer, som ikke var strengt økonomiske, men som fx handlede om almindelig samfundsøkonomi, eller handlede om at der var visse brancher eller selskabstyper, man ikke ville gribe forstyrrende ind over for i forhold til drift og indtjening osv., forklarede vidnet, at de forsøgte at prioritere efter, hvor de kunne opnå størst mulig effekt i forhold til skattegabet. Men der var også bundne opgaver, fx hvis Folketinget havde vedtaget nogle finanslovsprojekter, hvor der nogle gange var bindinger på, at SKAT skulle anvende et vist antal årsværk på en særlig indsats. Så var de naturligvis forpligtet af den beslutning. I de tilfælde kan man godt sige, at der lå politiske ønsker bag prioriteringerne, og det behøvede ikke at være strengt skattefaglige ind-

satser. Senere blev projekter også prioriteret ud fra synlighed, da det kunne påvirke den generelle tillid til SKAT, hvis man ikke viste handlekraft på et område, hvor der i befolkningen var en opfattelse af, at noget var galt. Der var derfor både den direkte effekt og den indirekte effekt af projekterne. Folks tillid til, at man rent faktisk kan blive opdaget, hvis man gør noget forkert, har stor betydning. Skattesystemet er grundlæggende baseret på selvangivelsesmodellen, og det vil sige, at folks tillid til at ville gøre det rigtige baserer sig på, at andre bliver opdaget, hvis de gør noget forkert. Der skulle tages mange hensyn i det samlede billede.

Forespurgt, om der også kunne være en negativ afgrænsning, fx at undgå at pålægge yderligere administrative byrder, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det er ikke noget, han er bekendt med.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad en risikokomité er, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt til vidnets kendskab til Indsatsudvalget forklarede vidnet, at han har kendskab til indsatsledelsen, men han kender ikke betegnelsen Indsatsudvalg.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4218 (2013-01-01 (2) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')):

> *"Dato 31-12-2012*
>
> *…*
>
> *Yderligere bemærkninger*
>
> *Milepælen er nået den 17-12-2012 hvor Indsatsudvalget har godkendt projektet!"*

Vidnet forklarede, at han ikke ved, hvad det dækker over. Det fremgår af det foreholdte, at det er fra før den 1. januar 2013, og det kan dermed være noget i den gamle struktur, men han har ikke eksakt viden om det. Forespurgt, om Indsatsudvalget ikke er noget, vidnet har opereret med, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at man også i den sene periode, fra 2013 til 2015, har fastlagt en indsatsstrategi, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan man fastlægger en indsatsstrategi, forklarede vidnet, at indsatsstrategien på det overordnede plan handlede om, at man via segmentering skulle bruge forskellige værktøjer til at nå forskellige målgrupper. Man forsøgte at inddele skatteyderne i

nogle grupper. I den første gruppe var de skatteydere, som både kunne og ville gøre det rigtige. I en anden gruppe var de skatteydere, som måske gerne ville gøre det rigtige, men som havde lidt svært ved det. Disse skatteydere arbejdede man med at hjælpe til at blive compliant eller efterrettelige. Det gjorde man typisk ud fra devisen om, at vejledning og oplysning om, hvordan de gjorde det rigtige, ville være tilstrækkeligt. Endelig var der en gruppe af skatteydere, som hverken kunne eller ville gøre det rigtige, og der var også gradueringer i denne gruppe. Man skulle derfor nå de skatteydere, som ikke ville uanset hvad, på en anden måde. Indsatsstrategien var overordnet et forsøg på at udpege, hvilke instrumenter der var relevante at bruge i forhold til de forskellige segmenter. I begyndelsen arbejdede man også ud fra en væsentlighedsbetragtning, da der var nogle skatteydere, som var så store, at selv om man gik ud fra, at de gerne ville gøre det rigtige, var det vigtigt at sikre, at de også gjorde det rigtige. Det var typisk selskaber, de havde at gøre med i Store Selskaber. Det var ikke sådan, at de havde en formodning om, at de største selskaber i Danmark ikke ville gøre det rigtige, men nogle gange var det også svært for dem at gøre det rigtige. Derfor var det vigtigt, at Store Selskaber var til stede for at hjælpe dem med at gøre det rigtige.

Forespurgt, om vidnet har været involveret i tilblivelsesprocessen omkring en indsatsstrategi, forklarede vidnet, at det har han ikke. Indsatsstrategien var der allerede, da han kom, og havde været et led i systemet, forud for at han kom til SKAT. Overordnet var han bekendt med, at der var en indsatsstrategi, også selv om han på daværende tidspunkt arbejdede i departementet, og at man via den vej kunne målrette de rette værktøjer til de rette segmenter. Det var det, indsatsstrategien grundlæggende handlede om. Han tænker, det var et forsøg på at beskrive noget af det, man allerede havde gjort, dvs. at beskrive og matche, hvilke værktøjer der duede i forhold til de respektive udfordringer.

Forespurgt, om vidnet efterfølgende har været involveret i en opdatering af en indsatsstrategi, eller om strategien er statisk, forklarede vidnet, at de nu i stedet arbejder med segmentbeskrivelser. I den forbindelse arbejder man med, at et givet segment har nogle givne udfordringer. Først definerer man segmentet, som for hans vedkommende er de virksomheder i Danmark, som omsætter for mere end en halv mia. kr., og derefter beskrives de typiske udfordringer, og hvilke værktøjer de vil bruge for at adressere de pågældende udfordringer. Det er ikke statisk, men udvikler sig hele tiden. Førhen, da Indsats fandtes, havde man 21 segmenter, men det antal er nu ved at blive nedjusteret. Samtidig forsøger man at integrere den måde, hvorpå man prioriterede ressourcerne i det daværende Kundeservice, da de opererede på en anden måde, som han har forstået det. Nu forsøger man at integrere de gamle afdelinger Indsats og Kundeservice, da alle afdelinger er blevet slået sammen af noget fra Kun-

deservice og noget fra Indsats, hvorefter man har et samlet ansvar, uanset om man anvender den ene eller den anden type værktøj.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet her taler om den nutidige struktur fra 2018, bekræftede vidnet dette. Der pågår et løbende arbejde med at finde de rette værktøjer til at løse de enkelte udfordringer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at indsatsstrategien er en overordnet metode eller forståelsesramme i forhold til det mere konkrete arbejde, og at det mere konkrete arbejde vil kunne indeholde nogle projekter af mere overordnet karakter og nogle mere konkrete projekter, bekræftede vidnet dette. Indsatsstrategien er en forståelsesramme, og inden for den findes nogle projekter, der adresserer nogle konkrete udfordringer, der så igen gerne skulle hænge sammen med den overordnede forståelsesramme. Forespurgt, om de konkrete projekter dermed kommer langt nede i hierarkiet, forklarede vidnet, at man på daværende tidspunkt overordnet havde en indsatsstrategi, hvorefter man havde nogle segmenter, man arbejdede i forhold til, og endelig havde man nogle projekter, der adresserede nogle konkrete problemstillinger inden for hvert enkelt segment.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan man udvalgte et projekt, og om udvælgelsen var baseret på compliance-rapporterne, forklarede vidnet, at det var den i nogle tilfælde. Den ideelle situation var, at de så på, hvilke ressourcer de havde til rådighed til kontrol mv. på tværs af Indsats, hvor de havde de største udfordringer, og hvor de fik den største effekt for pengene. Langt hen ad vejen handlede det også om at se på, hvad de gjorde sidste år, for der var en stigende erkendelse af, at hver gang man lukkede et projekt og startede et nyt op, var der ret væsentlige opstartsomkostninger. Derfor ønskede man større og mere længerevarende projekter. Man så derfor i vidt omfang på sidste års projekter, herunder hvordan de forskellige projekter virkede, hvilke effekter de fik ud af projekterne, og om de gerne ville gøre nogenlunde det samme igen næste år. Der kom selvfølgelig også nye prioriteringer ind, hvor man var blevet opmærksom på nogle nye problemstillinger eller bekendt med et område, man skulle adressere.

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter indgik på projektniveau, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke ham bekendt. Det kunne dog sagtens være forekommet, at de, der sad med den konkrete viden om de konkrete fagområder, havde forsøgt at bære et problemfyldt område ind, så det blev adresseret.

Forespurgt, om udviklingen i et givet områdes aktivitetsniveau – fx hvis der var en markant udvikling inden for refusioner – indgik ved udvælgelsen af projekterne, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, at der var nogen, der overvågede ud-

viklingen på de forskellige områder. Det ville nok i stedet være den enkelte ansvarlige for et område, som var opmærksom på udviklingen og ad den vej bar det ind til et projekt.

Forespurgt, om de månedlige regnskabsgodkendelser, hvor man kunne se, hvordan udviklingen var i forhold til tidligere år, tilgik Indsats, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det skulle i så fald være nogen, der behandlede regnskabsgodkendelserne, som gjorde opmærksom på en given problemstilling og spurgte, om de kunne gøre noget ved den i et kontrolprojekt.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var enheden Indsatsplanlægning og Analyse, som udarbejdede den indledende compliance-undersøgelse med en vurdering af væsentlighed mv., forklarede vidnet, at man bedst kan beskrive Indsatsplanlægning og Analyse som en slags sekretariat for indsatsledelsen og indsatsdirektøren, hvor man samlede al viden og stod for processen med at finde ud af, hvad man skulle prioritere næste år. Forespurgt, om vidnet var inde over den proces, forklarede vidnet, at det var han ikke.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet inden august 2015 var bekendt med, at man i udbytteadministrationen ikke foretog nogen materiel kontrol af, hvem de egentlige aktieejere var, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at det var et udfordret område, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4929 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisa-tion):

> *"HR & Stab*
>
> *Juridisk Adminstration*
>
> *Hans From*
>
> *Afdelingen Juridisk Administrations varetager opgaver indenfor tre kerneområder; ansvarsvurderinger af overtrædelsessager, ikke-principielle bindende svar og ikke-principielle sager i klageprocessen. Afdelingen kobler juraen med driftsopgaverne. Derfor har afdelingen et løbende og tæt samarbejde om løsningen af vores opgaver med en lang række enheder internt i SKAT og med eksterne interessenter. Herunder en tæt relation til SKAT Jura i forbindelse med information og viden-*

deling, bl.a. ved koordinering af viden i SKAT. Afdelingen har det øverste juridiske ansvar på civilprocesområdet – dvs. i erstatningsspørgsmål og på straffeprocesområdet, herunder ansvaret for kvalitetssikring, fortolkning og videreformidling af lovgivning i relation til civil- og strafprocesområdet."

Forespurgt, hvad der ligger i, at "Afdelingen kobler juraen med driftsopgaverne" og derfor har "et løbende og tæt samarbejde om løsningen af opgaverne med en lang række enheder internt i SKAT og med eksterne interessenter", forklarede vidnet, at det var et forsøg på at beskrive, at når man havde både ikke-principielle bindende svar og ikke-principielle sager i klageprocessen, fik man en viden og en læring, som var vigtig at bære med ind i samarbejdet med driften.

Forespurgt, om vidnet havde kontakt til Regnskab 2 i den pågældende periode, hvor han var i Juridisk Administration, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med SIR-rapporterne om udbytteområdet fra 2010 og 2013, forklarede vidnet, at han først har set dem, efter man opdagede, at der var udbyttesvindel.

INDSATS' INVOLVERING I SAGSBEHANDLING AF UDBYTTESAGER

Forespurgt, om der var et samarbejde mellem Store Selskaber og udbytteadministrationen, og hvordan samarbejdet i givet fald foregik, forklarede vidnet, at han i sommeren 2015 blev kontaktet af en af sine medarbejdere, formentlig Poul Buus Lassen, som gjorde ham opmærksom på, at der havde været en dialog mellem Kildeskatteprojektet i Store Selskaber og nogle, der arbejdede med udbytte i Høje Taastrup. På det tidspunkt havde han været underdirektør i Store Selskaber i ca. et halvt år og var ikke bekendt med detaljerne i sine medarbejderes opgaver. Han blev gjort opmærksom på, at der var en problemstilling, hvor Kildeskatteprojektet havde bedt udbytteadministrationen om nogle oplysninger, som de ikke havde fået. Hans medarbejdere bad ham derfor hjælpe, og det ville han selvfølgelig gerne, hvis han kunne. Han nævnte problemstillingen for sin kollega René Frahm Jørgensen, men kunne ikke huske detaljerne. Han gik derfor tilbage til sine folk og bad dem beskrive, hvilke oplysninger de havde efterspurgt, men ikke havde modtaget, så han kunne sende det til René Frahm Jørgensen. Det skete i juni 2015. Forespurgt, om det var første gang, vidnet var inde over problemstillingen i forhold til udbytteområdet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatningen ligger i Indsats."

Forespurgt, hvordan vidnet læser dette udsagn, forklarede vidnet, at han læser det sådan, at de i Regnskab 2 foretog kontrol af, at udbyttet var angivet og vedtaget, men at al anden form for kontrol skete i Indsats.

Forespurgt, om man i Indsats havde en sagsbehandlerrolle i forhold til løbende sagsbehandling, forklarede vidnet, at der kunne være en konkret aftale om en given proces på et område. Det krævede dog, at der konkret var nogen, som bad dem om hjælp. Det er ikke hans oplevelse, at de i Indsats havde mulighed for, eller at andre forventede, at de påtog sig rollen med at sikre, om der andre steder i organisationen var noget, de skulle holde øje med. Typisk blev de spurgt om hjælp fra de enheder, der modtog genoptagelsesanmodningerne, eller fra andre, der havde brug for hjælp.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der vidnet bekendt ikke var noget sted i Indsats, hvor der pr. automatik foregik en løbende sagsbehandlingsproces, og at Indsats ikke havde en opgave på et område, hvis ikke man havde et indsatsprojekt på området, forklarede vidnet, at det er det både-og. Da bestemmelsen i ligningslovens § 8 X, hvorefter man kan få udbetalt sin negative selskabsskat, blev vedtaget, blev der aftalt en proces, hvor Kundeservice modtog anmodningen om udbetaling af negativ selskabsskat, og hvis Kundeservice fandt det relevant, videresendte de anmodningen til Indsats. Det kunne derfor forekomme, at Indsats sagsbehandlede, men han har ikke overblik over, hvordan det foregik rundt omkring.

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

"Formel og materiel kontrol

…

"De dokumenterede skatte-, told- og afgiftskrav skal underkastes en formel kontrol, herunder efterregning, og en materiel kontrol.

Formel kontrol

Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.

For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger.

Materiel kontrol

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.

Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.

Den materielle kontrol skal dokumenteres.""

Foreholdt, at det her beskrives, at den materielle kontrol kan ske ved et indsatsprojekt, og forespurgt, hvorvidt Indsats efter vidnets opfattelse havde en forpligtelse til at foretage materiel kontrol, forklarede vidnet, at som han forstår det foreholdte, kan kontrollen gennemføres løbende eller som en efterfølgende kontrolfunktion som led i SKAT's indsatsarbejde, hvilket stemmer meget godt overens med hans forståelse af opgavefordelingen. Nogle modtog en skatteyderinitieret opgave, fx en anmeldelse, en anmodning eller andet, til behandling, og hvis man i den proces blev opmærksom på, at der var mere i sagen, end man umiddelbart kunne behandle, eller at man manglede kompetencer eller tid, så måtte næste skridt være en form for efterkontrol. Efterkontrol var en klassisk indsatsopgave, hvor SKAT på eget initiativ initierede nogle opgaver, som man udførte. I det foreholdte beskrives det meget godt, at kontrollen kan ligge både på samme tid som og efter sagsbehandlingen.

Forespurgt, om man – hvis man fx modtog en ansøgning om refusion af udbytteskat, og der var en manuel proces, hvor en medarbejder skulle disponere og enten trykke på udbetalingsknappen eller lade være – kunne undlade at undersøge, om betingelserne for udbetaling var opfyldt, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Hvis man tager den foreholdte beskrivelse til indtægt for, hvad der var den sam-

lede gældende retsforståelse på området, skulle der ske en form for kontrol, både formel og materiel kontrol, men han er ikke bekendt med, hvordan udbytteområdet blev forventet behandlet.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med andre skatteretlige områder, hvor man har manuelle sagsbehandlinger, men hvor man ikke foretager en normal, fuldt dækkende sagsoplysning, inden man træffer en afgørelse, forklarede vidnet, at som han har forstået det, er der også udbetalingskontrol på negative momsangivelser, som består af en overvågning, screening og visitering, hvorefter man ud fra risiko og væsentlighed udvælger nogle sager at gå i dybden med. Han kan ikke sige, hvordan det passer ind i beskrivelsen af materiel og formel kontrol, da han ikke selv har arbejdet med det, men det kunne være et eksempel på en proces, hvor man efter en første håndtering af sagerne vælger at gå videre med nogle sager, men ikke med andre. Han kender dog ikke processen i detaljer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke har været involveret i et eventuelt samarbejde mellem Store Selskaber og Regnskab 2 forud for sommeren 2015, bekræftede vidnet dette.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om vidnet har kendskab til forløbet i 2012 omkring indførelsen af kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, om vidnet på nogen måde har været involveret i forløbet, forklarede vidnet, at det har han ikke.

KILDESKATTEPROJEKTET

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet overtog det overordnede ansvar for Kildeskatteprojektet, da han i december 2014 tiltrådte som underdirektør for Store Selskaber, bekræftede vidnet dette. Det var medarbejdere i hans afdeling, der udførte Kildeskatteprojektet. Forespurgt, hvad Kildeskatteprojektets formål var, forklarede vidnet, at Kildeskatteprojektet var et udløb af de kapitalfondsopkøb, der på det tidspunkt havde været i Danmark. SKAT's daværende ledelse var bekymret for, om kapitalfondene i kraft af deres ejerskab havde fundet en mulighed for at trække penge ud af store danske børsnoterede selskaber i form af enten klassiske udbytter eller renter. Kapitalfondene anvendte nogle EU-regler til at etablere såkaldte gennemstrømningsselskaber i andre EU-lande og på den måde flytte pengene i skattely. Det var udgangspunktet, at der var kildeskat, når der udbetaltes udbytte fra Danmark til et skattely, men hvis man brugte et andet EU-land, var der ikke kildebeskatning. I sommeren 2019 bekræftede EU-Domstolen, at kapitalfondenes setup ikke var i overensstemmelse med EU-retten, men der er endnu ikke afsagt dom i Danmark.

Forespurgt, om vidnet har været inde over tilpasninger til Kildeskatteprojektet hen over projektets forløb, forklarede vidnet, at det af materialet fremgår, at der i 2016 har været en justering af projektet, som han er i tvivl om, hvorvidt han tidligere har set. Det ser ud til, at man i 2016 har konstateret, at det ikke gav mening at have udbytterefusion med i Kildeskatteprojektet, når man etablerede en taskforce, som fokuserede på hele udbytterefusionsområdet. Det ser derfor ud til, at udbytterefusion er skrevet ud af projektet, da det ikke gav mening at have det med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744-746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"§ 69 B. Har nogen, der er skattepligtig efter § 2 eller selskabsskattelovens § 2, modtaget udbytte, royalty eller renter, hvori der efter §§ 65-65 D er indeholdt kildeskat, som overstiger den endelige skat efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, tilbagebetales beløbet inden 6 måneder fra told- og skatteforvaltningens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Sker tilbagebetaling efter dette tidspunkt, tilkommer der den skattepligtige en rente svarende til renten efter opkrævningslovens § 7, stk. 2, med tillæg af 0,4 procentpoint pr. påbegyndt måned.*
>
> *Stk. 2. Kan told- og skatteforvaltningen på grund af modtagerens forhold ikke foretage kontrol af, om betingelserne for tilbagebetaling af kildeskat er opfyldt, afbrydes udbetalingsfristen efter stk. 1, indtil modtagerens forhold ikke længere hindrer kontrol.*
>
> …
>
> *Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer.*
>
> *Den foreslåede § 69 B i kildeskatteloven har virkning for anmodninger om tilbagebetaling, der ikke er afgjort af told- og skatteforvaltningen senest den 30. juni 2012, jf. lovforslaget § 10, stk. 1."*

Forespurgt, om vidnet kender denne bestemmelse, forklarede vidnet, at han efterfølgende har stiftet bekendtskab med den.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man justerede Kildeskatteprojektet i forlængelse af indførelsen af kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om vidnet har drøftet de ændringer, der blev gennemført i projektbeskrivelsen i Kildeskatteprojektet, med sine medarbejdere, eller om vidnet var inde over ændringerne, forklarede vidnet, at han ikke husker at have været inde over ændringen i 2016. Han tiltrådte ved årsskiftet i 2014-2015, og så vidt han kan se, kan der have været foretaget en justering af projektbeskrivelsen i 2016, men det er ikke noget, han har nogen erindring om. Det gav dog god mening, når der blev nedsat en taskforce for udbytterefusionen med folk fra Kundeservice og Indsats, som fokuserede på svigsagen og på udbytteadministrationen generelt, at denne taskforce udarbejdede en proces, der sikrede en korrekt udbetaling.

Forespurgt, om vidnet var involveret i tilpasningerne i projektbeskrivelsen eller drøftede baggrunden for dem med sine medarbejdere, forklarede vidnet, at han kan have været involveret i tilpasningen i 2016, uden at han erindrer det, men ikke før sin tiltræden i 2014.

August 2015 – forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende Store Selskabers dialog med udbyttekontoret

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3964-3966 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret), hvoraf det fremgår, at udkastet er godkendt af vidnet.

Forespurgt, om vidnet erindrer dokumentet, bekræftede vidnet dette. Da det gik op for SKAT, at der var denne store svindelsag, blev han spurgt til beskrivelsen af Kildeskatteprojektet, og hvad projektet havde ført til. Han bad derfor nogle medarbejdere om at beskrive for ham, hvad der var gjort og ikke gjort, og det var det, der lå i forelæggelsen og notatet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3964 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Kilde til udsøgning af sager i Indsatsprojektet "Kildeskatteprojektet" hvor fokus har været på de såkaldte gennemstrømningsselskaber – dvs. udbytter kanaliseres igennem selskaber som efter SKATs opfattelse ikke er retmæssig ejer (beneficial owner). Dette har betydning for hvorvidt der skal betales udbytteskat til Danmark eller ej. I den sammenhæng er der udfundet et mindre antal konkrete sager til undersøgelse i projektet via udbyttetilbagesøgningsanmodningerne. Vinklen har imidlertid været det formål som er beskrevet i kildeskatteprojektet."*

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med sine medarbejdere om, hvordan man søgte for at finde de relevante sager, forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt spurgte ind til sammenhængen til Kildeskatteprojektet, og hvad man gjorde og ikke gjorde. Som beskrevet i det foreholdte var det også hans grundopfattelse, at Kapitalfondsprojektet og senere Kildeskatteprojektet havde fokus på, hvorvidt nogle kapitalfonde havde fundet en metode til uretmæssigt at få penge ud af Danmark via selskaber i andre EU-lande. Det er lidt det, der ligger i komplekset omkring beneficial owners, og det er det store sagskompleks, der nu er afgjort ved EU-Domstolen, og som drejer sig om rigtig mange penge. Det var hans grundlæggende forståelse af projektet. Han blev spurgt ind til, hvad relationen til udbytteadministrationen var, hvilket i forbindelse med forelæggelsen blev forklaret med, at man, i forbindelse med at man gav den forlængede frist til at behandle udbytterefusionssager, før der påløb renter, havde en idé om, at der måtte være nogen, der hjalp med noget kontrol. Udgangspunktet var, at Regnskab 2 havde opgaven, men der kunne være nogen, som bistod Regnskab 2, hvis de havde behov for særlig kompetence. Det er dog en forklaring, han har rekonstrueret, og ikke noget, han havde viden om dengang.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3964 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Som det fremgår af vedlagte bilag 1 – referat fra møde med Regnskab 2 den 7. november 2012 gjorde Store Selskaber allerede dengang opmærksom på, at der efter vores opfattelse skulle foretages kontrol af hvorvidt betingelserne for tilbagesøgning var opfyldt. Regnskab 2 oplyste allerede dengang, at de ikke udførte kontrol. Store Selskaber bad om at få fremsendt en række dokumenter til brug for kontrol i Kildeskatteprojektet.*
>
> *Den 14/1-2013 fremsender daværende leder af enheden Lisbeth Rømer på mail en oversigt over selskaber som i 2009 til 2012 har fået refunderet mere end 1. mio. kr. i udbytteskat.*
>
> *Den 5/2-2013 anmoder vi på mail Lisbeth Rømer om 9 stikprøver, som vi har valgt ud fra oversigten."*

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med udarbejdelsen af udkastet til forelæggelsen fik oplyst, hvad der dannede grundlag for, at man bad om de pågældende ni sager, og hvordan man havde afgrænset begæringen, forklarede vidnet, at det husker han ikke, andet end at de ville gennemgå de sager nærmere, da de syntes, det især var i disse sager, der kunne være problematiske.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3965 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Den 30/10-2013 overdrages sagen og mailkorrespondance med Sven Nielsen, til daværende kontorchef i Store Selskaber Michael Carlsen og der afholdes herefter et møde med udbyttekontoret, hvor vi bl.a. aftaler at såfremt der kommer nye anmodninger ind vedr. refusion til Saudi Arabien, så skal kontoret kontakte os, så vil vi gerne behandle sagen inden der sker refusion.*
>
> *Vi har til dato ikke modtaget refusionsanmodninger fra udbyttekontoret."*

20. august 2014 – Store Selskabers notat vedrørende refusionsanmodninger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1312 (2014-08-20 - Notat fra Store Selskaber vedr. kontrol af visse større refusionsanmodninger).

Forespurgt, om vidnet har været inde over dette notat, forklarede vidnet, at det har han ikke.

15. juni 2015 – Poul Buus Lassens e-mail til Hans From med omtale af tidligere samarbejde med Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3769 (2015-06-15 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Hans From vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet, Poul Buus Lassens e-mail af 15. juni 2015 kl. 15.42 til Hans From med kopi til Flemming Simonsen, Maj-Britt Nielsen og Peter Tøttrup):

> *"I Kildeskatteprojektet har vi nogle vanskeligheder ved at fremskaffe oplysninger fra afdeling DMO/DMS og afdeling SAP38, der administrerer SKATs refusion af udbytteskatter.*
> *Konkret mangler vi oplysninger vedrørende to forhold, hvoraf det ene efterhånden er temmelig presserende, da oplysningerne skal bruges i den verserende sag vedrørende ADIA."*

Forespurgt, hvilke vanskeligheder der på dette tidspunkt var i Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at han ikke kan forklare det i detaljen, men han fik en henvendelse fra sine medarbejdere i Kildeskatteprojektet om, at de manglede nogle oplysninger, og at de havde rykket for dem flere gange uden at få de oplysninger, de havde behov for. Forespurgt, om vidnet selv var involveret, forklarede vidnet, at det var

han ikke. Det var derfor, han bad sine medarbejdere om at beskrive problemet for sig.

Resultatet af Kildeskatteprojektet

Forespurgt, hvad resultatet af Kildeskatteprojektet blev, forklarede vidnet, at Kildeskatteprojektet har foretaget reguleringer for omkring 21 mia. kr. Sagerne er dog endnu ikke endeligt afgjort, men kører som domstolssager.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i 2016 etablerede et særskilt projekt i forhold til administrationen af udbytteområdet, som derfor på det tidspunkt blev udskilt af Kildeskatteprojektet, bekræftede vidnet dette. Det skete på baggrund af alt det, som fandt sted hen over sommeren 2015.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvordan vidnet blev involveret i forløbet i sommeren 2015 omkring afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at han blev ringet op af sin daværende chef, Jim Sørensen, som spurgte, om han havde nogle medarbejdere, der kunne deltage i et møde i Høje Taastrup. Man havde fundet noget vedrørende udbytterefusion, som skulle undersøges nærmere, så der var muligvis nogle medarbejdere i Kildeskatteprojektet, som skulle deltage. Som han husker det, tog han fat i Maj-Britt Nielsen, som efter hans viden var den person, der havde bedst overblik over, hvad der skete i Kildeskatteprojektet, og spurgte, om hun kunne deltage i mødet i Høje Taastrup.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår Jim Sørensen ringede til ham, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men han kan se i sin kalender, at han kom tilbage fra ferie den 5. august 2015, og så vidt han ved, var mødet i Høje Taastrup den 6. august 2015. Han husker ikke, om Jim Sørensen ringede til ham samme dag eller dagen forinden.

Forespurgt, om vidnet har hørt om eller været involveret i en henvendelse fra en advokat i juni 2015, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Udbetalingsstoppet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1679 (2015-08-07 (1) - Referat af møde afholdt den 6. august 2015, hvor refusionsanmodningerne blev sat i bero):

"Udbytteskat – anonym henvendelse

… 6. august 2015 …

Christian Baden Ekstrand, Særlig kontrol 3
Maj-Britt Nielsen, Store Selskaber
Flemming Simonsen, Store Selskaber
Jeanette Nielsen, Udvikling Kundeservice
Sven Nielsen, Betaling og Regnskab
Sarah Bidstrup, Betaling og Regnskab
Dorthe Pannerup, Betaling og Regnskab"

Forespurgt, hvad vidnet blev orienteret om, og hvordan vidnet efter det pågældende møde var involveret i sagen, forklarede vidnet, at det efterfølgende blev nævnt for ham, at der potentielt kunne være noget svindel på området, som man forsøgte at afdække. Umiddelbart efter mødet var der ikke klarhed over, hvor stor sagen var, eller hvad det handlede om, så det var mere en umiddelbar tilbagemelding om, at der var noget, der skulle undersøges. Han mener også, at enten Flemming Simonsen eller Maj-Britt Nielsen fortalte ham, at der var kommet en anmeldelse, som man så på.

Foreholdt, at mødedeltagerne var menige medarbejdere, og forespurgt, om vidnet overvejede, hvorvidt mødet skulle bemandes på højere niveau, forklarede vidnet, at som han husker det, blev han bedt om at stille med nogle medarbejdere, som vidste noget om området, så det overvejede han ikke.

Forespurgt, hvad vidnet fik oplyst om udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var der en bekymring for, at der var noget om sagen, og man ville derfor i første omgang undlade at udbetale noget uden at kontrollere.

Forespurgt, om det var vidnets forståelse, at man generelt trak i bremsen på alle sager inden for udbytterefusion, bekræftede vidnet dette. Det var dog ikke noget, han i detaljer blev gjort bekendt med umiddelbart efter mødet, det kom først lidt senere.

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at der den 13. august 2015 blev afholdt et møde vedrørende udbetalingsstop, og forespurgt, om vidnet deltog i dette møde, forklarede vidnet, at han mener, han deltog via Skype. Forespurgt, hvad vidnet erindrer om mødet, forklarede vidnet, at hans erindring er meget vag, men han husker, der blev beskrevet en problemstilling om, at der var kommet en anmeldelse om en potentiel svindel i noget udbytterefusion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4124 (2015-08-18 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Susanne Thorhauge vedr. eventuel genoptagelse af udbetaling af refusion, René Frahm Jørgensens e-mail af 18. august 2015 kl. 22.25 til Susanne Thorhauge med kopi til Hans From, Anne Munksgaard, Johnny Schaadt Hansen, Kim Tolstrup og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Vi har, som aftalt i torsdags, stoppet alle refusionsudbetalinger. Her mener jeg, at vi bliver nødt til at ændre kurs, da vi allerede mærker et pres fra banker, selskaber mv., der rykker for udbetaling.*
>
> *Til jeres orientering, så har der i dag været afholdt møde mellem B&R og Kundeservice Erhverv (Dorthe Pannerup og Christian Hansen). Mine anbefalinger på baggrund af konklusionerne fra dette møde er:*
>
> *1. Vi genoptager refusionsudbetaling på de 3 store (dvs. den såkaldte regnearksløsning). Aftalerne (vedhæftet) bør revurderes i samarbejde med Jura og indgås anderledes bindende/hæftende aftaler ved manglende opfyldelse af dokumentationskravet. Dette arbejde sikres i tæt samarbejde mellem procesejer, Jura og B&R. Til orientering har vi i omegnen af 4.000 stk. refusionsanmodninger fra disse 3 banker liggende.*
>
> *2. De 3 leverandører af "papir-refusionerne" via England stoppes pt. og der sendes en kvitteringsskrivelse med henvisning til KSL §69 B (se evt. ordlyd nederst i denne mail). Der skal træffes beslutning om, hvor sagsbehandling af sagerne med udbetalingsstop skal ansvarsplaceres. Vi skal være opmærksom på at disse 3 leverandører også har andre kunder end de ca. 180 som er nævnt i den konkrete sag.*
>
> *3. Endelig er der den resterende mængde af papir-refusioner. Dem foreslår jeg ligeledes en genoptagelse af udbetalingerne på ud fra den krævede dokumentation. Herefter må grundlaget efterprøves (som alle øvrige udbetalinger) via en risikovurdering. Alternativt, så skal der iværksættes en kontrolindsats."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om drøftelser og overvejelser i tilknytning hertil, forklarede vidnet, at som han forstod det, var René Frahm Jørgensen bekymret for, om der via udbetalingsstoppet kom en ophobning af sager. Det afstedkom, at René Frahm Jørgensen anbefalede, at de igangsatte udbetaling på de beskrevne vilkår med en vis kontrol.

Forespurgt, om vidnet deltog i den dialog, forklarede vidnet, at han mener, at det blev drøftet på mødet, og som han husker det, blev der af mange udtrykt bekymring

for, om det nu var det rigtige at gøre på daværende tidspunkt, når de kunne se, at der muligvis var blevet svindlet.

Forespurgt, om vidnet husker det efterfølgende forløb, forklarede vidnet, at der var et langt forløb herefter. Umiddelbart efter mødet blev udbetalingsstoppet konsolideret på øverste niveau, og der blev igangsat et udredningsarbejde, der kørte i forskellige spor. Der var et Kundeservice-spor, et Indsats-spor og et Særlig Kontrol-spor. Svindelsagen lå i Særlig Kontrol, som havde hovedansvaret herfor, da det var den enhed, der tog sig af svindel. I de forskellige spor forsøgte man at afdække, hvad der var sket, men lige så vigtigt forsøgte man at belyse området og få etableret nogle processer, som sikrede ordentlige kontroller osv.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5049 (2015-08-20 (6) - Indkaldelse til møde den 20. august 2015 fra Helle Schøne om udbytteskattesagen med Jesper Rønnow Simonsen).

Forespurgt, om vidnet med sin bemærkning om, at udbetalingsstoppet blev konsolideret på øverste niveau, henviste til Jesper Rønnow Simonsen, bekræftede vidnet dette. Det var dette møde, han refererede til. Forespurgt, om vidnet deltog i mødet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Det fremadrettede arbejde

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forhold til udredningsarbejdet, forklarede vidnet, at det i løbet af efteråret og vinteren 2015 grundlæggende handlede om at få klarhed om det område, de havde med at gøre. Det var hans oplevelse, at udbytteområdet var meget lidt beskrevet i forhold til det juridiske fundament, man skulle stå på i kontrollen af sagerne, hvilke processer der skulle følges, og hvem der skulle gøre hvad. Han skulle derfor hjælpe med at få klarhed om, hvordan tingene fremadrettet kunne tilrettelægges på en hensigtsmæssig måde. I opklaringsforløbet besluttede de bl.a. at igangsætte en compliance-analyse på de standsede sager, dvs. de sager, der endnu ikke var udbetalt pr. 6. august 2015 og frem til årsskiftet. Undervejs i processen fandt man ud af, at der ikke kun var foregået lidt, men rigtig meget svindel, hvilket ikke stod klokkeklart fra første dag. Ud over selve svindelsagen var der et område med hele den generelle regelefterlevelse på sager, hvor der ikke var svindlet, som også skulle afdækkes. Det forsøgte man via en compliance-analyse, hvor man foretog en stikprøvekontrol på de 27.513 sager, der var standset i 2015. Samtidig arbejdede man på de processer, der skulle beskrive, hvordan man skulle foretage kontrollen, og hvad kravene til kontrollen skulle være. Der blev arbejdet med nogle IT-systemer, som sikrede, at man kunne håndtere det sagsbehandlingsmæssigt osv.

Frem til den 1. januar 2017, hvor han fik ansvaret for det hele, arbejdede han med de standsede sager og skulle afdække, hvordan området så ud.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det antal standsede sager, vidnet nævner, omfatter både de sager, der var omfattet af blanketordningen, og de sager, som var omfattet af den daværende bankordning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet i runde tal kan oplyse konklusionen og fejlprocenten i de sager, der var standset i bankordningen, forklarede vidnet, at han mener, fejlprocenten lå omkring 20. I andre sammenhænge kalder man det skattegab, hvilket man ikke kan bruge i denne sammenhæng, men ca. 20 % af de indkomne anmodninger var fejlbehæftede. Det vanskelige ved afdækningen var at finde ud af, hvorfor de ansøgere, der havde ansøgt om refusion, var berettiget til refusion. I forbindelse med sagsbehandlingen oplevede de i vidt omfang, at de ansøgere, der blev anmodet om at fremsende dokumentation, ikke svarede. Det var vanskeligt at klarlægge, om de manglende svar skyldtes, at ansøgerne uberettiget havde anmodet om refusionen, eller om det blot betød, at ansøgerne havde anmodet om et så lille beløb, at det for dem ville medføre så stort besvær at fremskaffe den efterspurgte dokumentation, at de ikke ville bruge tid og kræfter på det. Det drøftede de en del. Han skal derfor ikke gøre sig klog på, om de 20 % er udtryk for en korrekt fejlmargin eller for en effekt af deres indsats.

Forespurgt, om man i forbindelse med konstateringen af en fejlmargin på 20 % også rettede blikket bagud i tid, forklarede vidnet, at hans ansvarsområde var at få afdækket den generelle regelefterlevelse, hvilket skete på de standsede sager. Alt det, der lå bagud, var ikke hans ansvar, men der har man efterfølgende gjort noget andet for at vurdere, hvordan det så ud, når nu der spørges specifikt til bankordningen. Forespurgt, hvilken øvelse der blev gjort i den forbindelse, forklarede vidnet, at man ud fra deres compliance-resultater så på, hvad man nu vidste, hvorefter man brugte det til at belyse det bagudrettede i bankordningen. Han kender ikke de præcise tal for det, men det beskrives i nogle SIR-rapporter. Forespurgt, om man i overensstemmelse med aftalegrundlaget bad bankerne om at fremsende dokumentation bagud i tid, forklarede vidnet, at man havde en dialog med bankerne og efterspurgte, hvad de havde liggende. Forespurgt, hvem "man" var, forklarede vidnet, at det var en del af hele den afdækningsopgave, der forelå, og hvor han havde ansvaret for en del af afdækningen. Under afdækningen af, hvad der var galt, opdagede de, at der ikke var nogen, der kunne redegøre for juraen på området, og hvad de havde med at gøre. Det skulle først afdækkes, at der var tale om en ansøgning, og hvad det så betød. Det betød bl.a., at man ikke kunne bruge de almindelige kontrolemner i skattekontrolloven, og hvordan skulle man så håndtere det. I begyndelsen gik en stor del af arbejdet derfor ud på at få afdækket juraen på området, hvilke redskaber de hav-

de til rådighed, og hvordan de kunne bruge dem bedst muligt. De konstaterede, at udgangspunktet var, at medmindre ansøgeren havde været bevidst om, at vedkommende uretmæssigt havde fået udbetalt pengene, havde de svært ved at efteropkræve beløbet.

Forespurgt, om ikke det af aftalerne med bankerne fremgik, at bankerne havde en pligt til at eftersende den dokumentation, SKAT måtte anmode om, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de anmodede bankerne om at eftersende materialet, forklarede vidnet, at de bad bankerne om at sende det materiale, de måtte have. Forespurgt, om der også var en pligt for bankerne i bankordningen til at rette henvendelse til eventuelle bagvedliggende banker og bede dem om at fremsende materiale, forklarede vidnet, at han ikke kender detaljerne i aftalerne. Som han har forstået problematikken, kan det diskuteres, om bankordningen indebar en udlæggelse af kontrol, og hvad det i så fald betød. Det er der andre end ham, der har undersøgt, og han er ikke inde i den problemstilling. Forespurgt, hvem der kan svare på det spørgsmål, forklarede vidnet, at det er et arbejde, som stadig er i gang, og hvor bl.a. hans nuværende chef, Kenneth Joensen, er inde over. Det er dog kommet til langt, langt senere end det, der er undersøgelsestemaet her, da det er et arbejde, der pågår nu. Foreholdt, at undersøgelsestemaet vedrører udbytteskatten frem til september 2017, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i perioden fra august 2015 til september 2017 ikke gjorde noget for at afdække tiden forud for den 6. august 2015 for bankordningen, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvornår de rapporter, hvor man brugte compliance-resultaterne til at se bagud, blev udarbejdet. Han har ikke læst op på, hvornår det var, men der var forskellige overvejelser undervejs, hvor man ud fra nogle makrotal kunne se, hvordan det så ud. Man så bl.a. på de generelle udlodninger, og om de refusioner, der blev udbetalt til udlandet, svarede til det forventede osv. Der har undervejs været sådanne øvelser, hvor man ad forskellige veje har forsøgt at afdække det – også ud fra en erkendelse af, at de som udgangspunkt ikke bare kunne henvende sig til en skatteyder i et fremmed land og bede vedkommende dokumentere de beløb, som allerede var blevet udbetalt.

14. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE).

Forespurgt til baggrunden for og indholdet i vidnets drøftelse med Ivar Nordland forklarede vidnet, at der kom en henvendelse fra OECD, som mente at have et system, der muligvis kunne hjælpe SKAT efter afdækningen af svindlen. Det krævede dels lovgivning og dels et IT-system, og i og med det krævede lovgivning, var det na-

turligt at sende henvendelsen videre til departementet, som havde ansvaret for lovgivning. Det var ikke noget, de selv som administration kunne gøre noget ved. Han sendte derfor i februar 2016 henvendelsen videre til Ivar Nordland og spurgte, om det var noget, departementet havde interesse i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt. Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab."*

Forespurgt, om vidnet var enig i dette udsagn, forklarede vidnet, at han ikke forholdt sig til det. Han var ikke på det daværende tidspunkt aktiv deltager i udbytteudvalget. Det kørte jo, og man forsøgte at afdække en fremtidig model. Han havde ikke nogen holdning til det, og det lå uden for hans gebet.

EARLY WARNING OM AKTIELÅN

Forespurgt til forløbet og vidnets involvering i forbindelse med en early warning i august 2015, forklarede vidnet, at han blev gjort bekendt med, at nogle af hans medarbejdere i Lars Andersens kontor havde en dialog med en bank, og i den forbindelse blev bekendt med, at banken havde en misopfattelse, i forhold til hvad der gjaldt, når man udlånte aktier. Man havde tidligere fået lov til at udlåne aktier, uden at det var en afståelse, men det var så spørgsmålet, hvad det betød i forhold til at være retmæssig ejer. De blev bekendt med, at der var en anden opfattelse hos banken end i SKAT. I det lys indsendte man en early warning om, at der var et muligt problem, som man skulle undersøge.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse var sammenhæng mellem denne problemstilling og den formodede svindel med refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det var der ikke. Da han hørte om denne early warning, og da de drøftede den, relaterede han den på ingen måde til andet end den konkrete bank. Forespurgt, om der blev iværksat undersøgelser eller taget kontakt til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Risikovurdering

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorvidt kritiske SIR-rapporter i dag indgår i risikovurderingen, bekræftede vidnet dette. Han ved fra sit eget område, at de – når de bliver bekendt med, at enten Skatteministeriets Koncernrevision, som det hedder i dag, eller Rigsrevisionen undersøger et område og udtrykker bekymring – tager det med i deres overvejelser, hvis de er enige i bekymringen. Helt konkret – er der en eksisterende undersøgelse, hvor der peges på en problemstilling og nogle svagheder, skal det naturligvis adresseres, hvis der er ressourcer til det, og i den forbindelse tager de det med i deres overvejelser, når de prioriterer opgaverne.

Forespurgt, om der nu findes rutiner, som sikrer, at man i Indsats bliver bekendt med kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at Indsats ikke længere eksisterer. Store Selskaber er nu en del af den søjle i Skattestyrelsen, som hedder Selskab. Hvis der i Selskabs-søjlen bliver afgivet en rapport, der omhandler beskatning eller sikring af beskatning af værdipapirer eller andet, og hans enhed har nogle delelementer af det, rapporten vedrører, sikrer de, at rapporten bliver taget med i betragtning i den prioriteringsøvelse, de i Selskab foretager, når de skal planlægge, hvilke aktiviteter, opgaver og projekter de skal have i 2020.

Forespurgt, om der dermed er distributionskanaler, der sikrer, at rapporterne kommer frem, forklarede vidnet, at man som udgangspunkt vil være bekendt med rapporterne, da de, der har med det pågældende område at gøre, vil være direkte involveret i besvarelsen af spørgsmålene fra Rigsrevisionen eller Intern Revision. Der er et forløb forud for den endelige rapport, hvor man også modtager et udkast til en rapport, og på den baggrund tager man stilling til nødvendige handleplaner. Han har svært ved at forestille sig, at ikke alle relevante aktører vil blive inddraget, hvis der kommer en kritisk rapport.

Afdækning af den formodede svindel

Foreholdt, at Anne Munksgaard tidligere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun, ganske få dage efter hun den 16. juni 2015 modtog opkaldet fra den pågældende advokat, ringede til vidnet, da hun tænkte, at vidnet måtte have fuldstændig styr på det, og at Anne Munksgaard i detaljer skulle have forklaret vidnet om anmeldelsen, og forespurgt, om det fremkalder en erindring hos vidnet, forklarede vidnet, at det gør det overhovedet ikke. Han vil ikke sige, at det ikke er sket, da han og Anne Munksgaard har mange samtaler om faglige emner, men han har ikke nogen erindring om, at de har drøftet dette og slet ikke i dybden.

Vidnet blev foreholdt, at Anne Munksgaard videre forklarede, at hun tog kontakt til vidnet, fordi vidnet bl.a. havde ansvar for store grænseoverskridende transaktioner på selskabsområdet, men at vidnet ikke havde noget kendskab til den mulige svindel om udbytteskat, og at Anne Munksgaard havde informeret vidnet om indholdet af anmeldelsen, men at vidnet ikke kendte til det. Hertil forklarede vidnet, at det husker han ikke overhovedet.

Forespurgt, om vidnet ofte er i dialog med Anne Munksgaard, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om dialogen også vedrører uregelmæssigheder eller formodet svindel, forklarede vidnet, at den vedrører generelle faglige problemstillinger, som han også er i dialog med andre indsats-underdirektørkolleger om.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

PER HVAS

Kl. 10.55 mødte Per Hvas som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra den 1. januar 2013 frem til i dag, har været ansat som kontorchef i Skatteministeriets departements afdeling Lovgivning og Økonomi i enheden Administration og Kontrol, forklarede vidnet, at enheden fra 2013 hed Administration og Kontrol. Efterfølgende har der været organisationsændringer, så den i dag hedder noget andet. Forespurgt, om det faglige område er uændret for vidnet siden 2013, forklarede vidnet, at det er det ikke, men fra 2013 til 2015 var det uændret.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det er i Nicolai Eigtveds Gade, hvor hele departementet, altså sekretariatet for ministeren, er placeret.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karriereforløb forud for 2013 forklarede vidnet, at han i 1985 blev uddannet jurist fra Københavns Universitet, hvorefter han begyndte som fuldmægtig i Statsskattedirektoratet. Her beskæftigede han sig bredt med sagsbehandling og sekretariats- og koordineringsopgaver for Amtsskatteinspektoratet. I 1989 kom han i en kort periode til Skatte- og Afgiftsstyrelsen, der var en midlertidig styrelse, og hvis formål var at tilrettelægge fusionen med det statslige told- og skattevæsen, som blev gennemført i 1990, hvorefter han blev fuldmægtig i Told- og Skattestyrelsen, som var den nye myndighed efter sammenlægningen. I 1992 blev han vicekontorchef i Personkontoret, som havde med personskat og systemadministration på personskatteområdet at gøre. I 1998 blev han kontorchef, og kontoret havde på det tidspunkt skiftet navn til Personskat Uddata. Navnet dækkede over, at de genererede alle selvangivelser og årsopgørelser og skulle sikre, at programmerne kunne afspejle den lovgivning, der var på området. I 2002 blev han kontorchef i Told- og Skattestyrelsens punkt- og miljøafgiftskontor, hvor de stort set havde alle afgiftslovene på nær moms og gaveafgift. I 2005 skiftede han til en ny enhed, Motorenheden, hvor han blev programchef. I mellemtiden havde organisationen i forbindelse med sammenlægningen af den statslige og kommunale opgave skiftet navn til SKAT. Motorenheden havde til opgave at overtage motoropgaven og hele registreringsopgaven fra Rigspolitiet, få søsat noget systemarbejde på området, overtage nogle medarbejdere fra Rigspolitiet og i øvrigt tilrettelægge, at opgaven formelt blev overført fra Rigspolitiet til SKAT. I 2009 skiftede han til SKAT's Hovedcenter, Juridisk Center, hvor han blev kontorchef i Proceskontoret, hvor han arbejdede med lovfortolkning og sparring med driftsorganisationen, Den juridiske vejledning, styresignaler og juridisk information. Her var han kun 1 år, da man så etablerede den nye organisation, Koncerncentret, hvor man samlede dele af SKAT's Hovedcenter – herunder Juridisk Center – med departementet i de juridiske kontorer i departementet. Man havde arbejdet med jura og lovfortolkning begge steder, og nu samlede man det i et Koncerncenter, som var lidt af en nyskabelse. Her sad han fra 2010 til 2013 i Proceskontoret. Det var i vid udstrækning de samme opgaver vedrørende almen forvaltning og skattekontrol, som han havde taget med, dvs. almen forvaltning, forvaltningsloven, offentlighedsloven, skatteforvaltningsloven og alle de offentligretlige regler. Derudover havde han skattekontrol, for så vidt angår skattekontrollovens bestemmelser om straffekontrol, og straffeprocessuelle spørgsmål. De opgaver, han havde der, svarer lidt til de opgaver, han har i dag, hvor de har delt skattekontrolloven op i en egentlig kontrollov og en skatteindberetningslov. På det tidspunkt favnede skattekontrolloven hele regelsættet. Fra 2010 til 2013 havde han et parallelkontor i departementet, der hed Administrationskon-

toret, hvor Kaj-Henrik Ludolph var kontorchef, og som havde pendantopgaverne, dvs. skatteadministrationen bredt, kildeskattelovens moms- og afgiftsadministrative bestemmelser og skattekontrollovens bestemmelser om indberetningspligt mv. samt indkomstregisterloven, opkrævningsloven og inddrivelsesloven. Dette snit mellem de to kontorer varede til 2013, hvor man organisatorisk vendte tilbage til den traditionelle departements- og styrelsesmodel med et ministersekretariat, der bestod af departementet, som havde al lovgivning og betjening af ministeren, mens opgaven med lovfortolkning, Den juridiske vejledning, sekretariatsbetjeningen, skatterådssager osv. blev rykket tilbage til SKAT. Det havde den konsekvens, at kontorerne blev splittet op, og medarbejderne fulgte med opgaverne ud i SKAT igen. Efter 2013 sammenlagde man Informationskontoret og Proceskontoret, da man igen havde udskilt driftsopgaven og lovfortolkningen til SKAT. I 2014 udskilte man inddrivelseslovgivningen og opkrævningsloven til et nyt kontor som følge af nogle indre tilpasninger i departementets kontorer. Det, der relaterer sig til denne sag, beskæftigede han sig med efter 2013.

Forespurgt, om ikke den procesdel, vidnet havde fra 2009 og også fra 2010 til 2013, havde betydning for udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvordan man ser på det. De opgaver og de regelsæt, han beskæftigede sig med i den forbindelse, havde ikke noget med udbytteadministrationen at gøre, som han ser det. Forespurgt, om vidnet dermed ikke var involveret i udbytteadministrationen og dens genvordigheder før 2013, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til fra 2013 og frem, da departementet blev genetableret, forklarede vidnet, at han hele vejen igennem, både fra 2010 til 2013 og fra 2013 og frem, refererede til departementets juridiske afdelingschef, Birgitte Christensen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i forhold til den materielle regulering var to kontorchefer, da man etablerede enhedsforvaltningen, og at vidnet og Kaj-Henrik Ludolph havde hvert sit kontor, og at vidnet overtog en del af Kaj-Henrik Ludolphs emneområde, da man gik tilbage til departementsstrukturen, forklarede vidnet, at han og Kaj-Henrik Ludolph havde organisatorisk adskilte kontorer, adskilt personaleledelse og definerede opgaver. Det var to adskilte kontorer.

GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET

Forespurgt til processen i forbindelse med lovgivningsarbejdet forklarede vidnet, at processen kan indeholde mange ting. Det kan være, de selv i forbindelse med drøftelse af nogle opgaver bliver opmærksomme på, at lovgivningen bør kvalificeres. Der kan også være tale om et direkte politisk ønske om at gøre noget, og hvor han derfor

ikke skal tage stilling til, om det er en god eller dårlig idé, men blot sørge for at få det kvalificeret og belyst politisk. Det kan også være spørgsmål eller ønsker fra forvaltningen i forhold til dens administration, systemforvaltning eller systemudbygning. Ønskerne til lovgivning kan komme på mange forskellige måder. Når de har fået et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for, om de vil gå videre med det, og fået belyst, hvordan det spiller sammen med andre regler, går de opad i huset og foreslår, at det fx medtages i det kommende lovprogram. Derefter begynder en almindelig proces med det lovforberedende arbejde.

Forespurgt, hvordan fagkontorerne er involveret i en sådan lovgivningsproces, forklarede vidnet, at der ofte er tale om lovgivning, som involverer flere kontorer. Det er sjældent, at en lovgivning udelukkende involverer ét kontor. Det specielle for hans område er, at de ikke har ret meget materiel lovgivning i dybden som fx selskabsbeskatning, motorbeskatning og personbeskatning, hvor man materielt regulerede i dybden. Hans kontor bliver ofte på den ene eller anden måde involveret i al lovgivning, der er i huset, for når man præsenterer nogle ting og skal træffe nogle afgørelser, skal man overholde nogle formelle regler. Man kan heller ikke operere med pligter over for borgere og virksomheder, uden der er en konsekvens af en pligt. Man skal overveje, hvilke sanktioner der skal være, hvis man overtræder reglerne. Derfor bliver hans kontor ofte involveret, når de materielle kontorer, hvis man kan kalde dem det, laver noget lovgivning, dog uden at være inde i lovgivningen. Hans kontor skal blot forstå udkommet, dvs. hvad man ønsker, og hvad de skal supplere med. Det er især på indberetningsdelen, hvor man i dag har et ønske om at få så mange oplysninger ind som overhovedet muligt, både for at servicere folk i lønmodtagerrollen og gennem forskudsopgørelsen og årsopgørelsen at stille oplysninger til rådighed for andre myndigheder og for at foretage deres interne kontroller og afstemninger. I samarbejde med driftsorganisationen eller de kontorer, som er i gang med at gennemføre en materiel lovgivning, må de ofte finde ud af, hvilke ønsker der er til den efterfølgende administration og kontrol på området. Hans kontor kommer derfor ofte i spil, men lidt i slipstrømmen på initiativer fra andre myndigheder eller fra andre kontorers opgaver.

Forespurgt, om vidnet med driftsorganisationen mener enheder som fx Regnskab 2 eller DMO/DMS, forklarede vidnet, at han bruger udtrykket drift i forhold til adskillelsen mellem departementet og styrelsen, som han i et bredt begreb kalder for driften.

Forespurgt, hvordan den driftsenhed, som lovgivningen relaterer sig til, bliver involveret, når man er i gang med en lovgivningsproces, forklarede vidnet, at der i dag er så mange administrative hensyn at tage. Når lovgivningen træder i kraft, skal systemerne være klar med den i lovgivningen forudsatte anvendelse af administration

og byrdebelastning. Der har i den forbindelse altid været en involvering af driftsorganisationen med henblik på at afklare, hvad det vil kræve. Departementet sender lovudkast i intern høring og afklaring, før de overhovedet åbner op for den eksterne høring, netop for at få afklaret, om de har fået alle nuancer og særlige behov med. Det kan også være, de skal gå i luften til en bestemt dato, hvilket de ofte er pressede af, hvis der er finanslovsforhandlinger, og en lovgivning skal være gældende for et bestemt indkomstår, hvor de derfor skal være klar. I andre tilfælde opererer man med, at ministeren bemyndiges til at sætte lovgivningen i kraft, når både skattemyndighederne og virksomhederne er på plads, hvis systemerne skal kommunikere sammen. I sådanne tilfælde får man lovgivningen på plads, som så udmøntes efterfølgende. Men alt foregår i tæt dialog med driftsorganisationen, for de kan i departementet ikke sidde ved skrivebordet og køre løs uden at skele til, hvad der foregår i forvaltningen.

Forespurgt, om den tætte dialog med driften foregår via en bestemt kommandovej, forklarede vidnet, at der kan være forskellige processer. I hele tilblivelsesfasen er der typisk enkelte nøglepersoner og kernepersoner enten i hans kontor eller i andre kontorer i departementet og tilsvarende i skatteforvaltningen. Det kan være personer, som sagsbehandler de enkelte sager eller har med IT-systemerne at gøre. Afhængigt af den enkelte situation sker der en involvering af relevante parter.

Forespurgt, om der således ikke er faste rammer for, hvordan man involverer driftsorganisationen, forklarede vidnet, at det er der ikke ham bekendt, andet end at der er et generelt krav om, at de sikrer en bred involvering. Det har været en grundlæggende forudsætning i al den tid, han har været der.

Forespurgt, hvad der sker i forhold til driftsorganisationen, når en lovgivning er vedtaget, forklarede vidnet, at det ligger i en naturlig forlængelse af hele lovgivningsprocessen, hvor driften er involveret. Typisk bliver der i forbindelse med Folketingets behandling af et lovforslag stillet en række spørgsmål, hvoraf de i departementet selv kan besvare nogle, men ofte er de afhængige af bidrag fra driftsorganisationen med henblik på at svare korrekt og fyldestgørende. Der er derfor en stærk involvering af driftsorganisationen frem til lovforslagets vedtagelse. Når lovforslaget er vedtaget, ligger det helt grundlæggende i det ansvar, der ligger hos de kontorer, der administrerer området i skatteforvaltningen, at håndtere lovgivningen, herunder udarbejde Den juridiske vejledning, som følger op på al ny lovgivning. Den juridiske vejledning udkommer to gange om året, i januar og juli, og hvori kontorerne skal implementere og beskrive al ny lovgivning. Den juridiske vejledning har cirkulærestatus og er bindende for forvaltningen. Når de skriver noget i Den juridiske vejledning eller i styresignalerne, der anvendes mellem opdateringerne, er det for at sikre en ensartet håndtering og praksis i forvaltningen, for det er Den juridiske

vejledning, der skal lægges til grund, når man administrerer. På den måde har de en helt naturlig forpligtelse til at følge med i, hvilken lovgivning der vedtages, hvilken opfølgning det medfører, og hvad der skal vejledes om. Forespurgt, hvem vidnet henviser til, når han siger "de", forklarede vidnet, at Jura i SKAT har ansvaret for Den juridiske vejledning, lovfortolkningen og alt i den forbindelse. Om og i givet fald hvad Jura i øvrigt har aftalt med den øvrige drift om forpligtelsen til at følge op på ny lovgivning, herunder hvem der gør hvad, og hvordan det er tilrettelagt, ved han ikke. Forespurgt, om det således ikke er noget, vidnet involveres i, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det vil sige, at vidnet skubber opgaven videre til Jura i SKAT, når en ny lovgivning er vedtaget inden for hans område, og at vidnet derefter giver slip på den, bekræftede vidnet dette. Jura i SKAT har til opgave at følge op på al ny lovgivning og sikre, at der bliver vejledt af hensyn til administrationen. Men hvordan Jura internt håndterer det – både da de hed SKAT og nu med de syv styrelser – kan han ikke svare på.

Forespurgt, hvordan man i perioden 2013-2015 generelt tænkte systemunderstøttelse ind i lovændringer, forklarede vidnet, at der var et stærkt fokus på systemunderstøttelsen. Der har været stort fokus på en effektiv og hensigtsmæssig administration, så længe han kan huske, og det har været et grundlæggende krav, at de tænkte retssikkerhed og hensigtsmæssig administration ind i alt. Der skal meget til, for at man iværksætter et initiativ, som kræver unødigt mange hænder.

Forespurgt, om finansieringen af de systemudviklinger, som var nødvendige som følge af ny lovgivning, var på plads, når man lovgav, forklarede vidnet, at det ikke var hans bord. De har en forpligtelse til at loyalt over for Folketinget at oplyse om konsekvenserne af lovgivningen, men det er ikke ham, der skal sikre finansieringen.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 14 for den 14. maj 2019 side 8-9 (Pia Kolind Nielsens forklaring):

> *"Foreholdt, at der i et lovforslag normalt står, hvilke økonomiske implikationer det vil få, og forespurgt, om bevillingen dermed foreligger, i forbindelse med at lovforslaget fremsættes, forklarede vidnet, at det gør den ikke. De skal søge om den efterfølgende. Forespurgt, om der i princippet kan være en lov, der forudsætter, at der skal bruges et bestemt beløb, uden at finansieringen er på plads, forklarede vidnet, at det tit sker."*

Vidnet forklarede hertil, at det er to adskilte øvelser. De har en forpligtelse til, når de går i Folketinget, at informere Folketinget om, hvad lovforslaget koster i hænder og

i kroner og øre til systemudvikling, og hvad den forventede belastning af erhvervslivet er. Det er nogle helt grundlæggende ting, de skal have med. At det i et lovforslag fremgår, at et lovinitiativ koster x antal kroner, er ikke en bevilling. Bevillingen kører finanslovsmæssigt, og der er ikke parallelitet mellem de ting.

Forespurgt, om man dermed i princippet kan vedtage en lovgivning, uden der er mulighed for at gennemføre den, fordi finansieringen ikke er på plads, bekræftede vidnet dette. Han ved, at der kører nogle parallelle forløb med dem, der sidder med økonomien, for at sikre, at der er parallelitet i det. Ellers er man nødt til at tage det op, men det er ikke noget, han er involveret i. Det er to adskilte processer.

Forespurgt, hvordan forretningsgangene var for, at vidnet orienterede sine overordnede omkring sit arbejde og sine udfordringer, forklarede vidnet, at hvis der var nogle udfordringer eller problemer, som han følte, at nogen over ham, typisk Birgitte Christensen eller længere oppe, skulle kende, skrev han typisk til vedkommende, eller de talte om det. Det var helt situationsbestemt, så han kan ikke sige noget generelt om det. Forespurgt, om der var daglige, ugentlige eller månedlige møder, hvor man gennemgik sager o.l., forklarede vidnet, at de har haft forskellige kadencer med samlede chefmøder for hele huset, samlede chefmøder i Lovgivning og Økonomi, hvor han sidder, og afdelingsmøder. Men de har hele tiden en tæt kontakt, så der er ikke noget, der bliver henlagt til møder, for de taler om tingene som led i den løbende dialog.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvordan man i departementet arbejdede med risikoanalyse og styring af risici, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han var involveret i. Forespurgt, om vidnet heller ikke har kendskab til det, forklarede vidnet, at han ikke har haft noget med den opgave at gøre. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvor opgaven var forankret, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige. Der har været mange organisationsændringer, og han ved blot, at det ikke er en opgave, han har haft.

Forespurgt, om risikoelementer således ikke var noget, der indgik i vurderingen af, om ny lovgivning var aktuel, eller om der skulle iværksættes tiltag, herunder om vidnet modtog data om, at et område udviklede sig på en given måde, forklarede vidnet, at når de gik i luften med en ny lovgivning, havde de brug for at kende konsekvenserne af den nye lovgivning. Hans opgave vedrørte konsekvensen for borgere og virksomheder i relation til administrationen af lovgivningen, mens vurderingen af de afledte konsekvenser, fx samfundsøkonomiske konsekvenser, typisk skulle foretages af det kontor, der havde den materielle lovgivning. Det er også derfor, han i sit kontor ikke har økonomer ansat, for han har ikke ret meget, hvor han selv-

stændigt har nogle reguleringer, hvor han har brug for at have økonomer tilknyttet lovgivningen. Økonomerne sidder i det, han kalder de materielle kontorer, og i det omfang han har brug for økonomer, trækker han på nogen økonomer derfra. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets fokus er på det legale, bekræftede vidnet dette.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteområdet og dets problemstillinger fra 2013 og frem forklarede vidnet, at det er svært at svare på, når man ser tilbage. Han har ikke haft nogen opgaver forbundet med udbytteområdet, og når han tænker tilbage, er det svært at huske, hvornår han hørte det ene og det andet, og hvad han så i medierne. Det er ikke en opgave, han har haft inde under huden.

Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer, hvornår han blev opmærksom på, at der var forskellige udfordringer i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at de har haft enkelte tiltag. Han har bl.a. udstedt en bekendtgørelse i sommeren 2013, men det vil han ikke kalde et problem, så det er mere et spørgsmål om, hvad der ligger i udtrykket "udfordringer". Foreholdt, at en af udfordringerne var, at man manglede afstemningsmuligheder mellem angivelse og indberetning, og forespurgt, om vidnet husker, hvornår han blev bekendt med denne udfordring, forklarede vidnet, at det fremgår af materialet, at det kom i den periode, hvor han ikke havde med opgaven at gøre, så det husker han ikke. Foreholdt, at en anden udfordring var, at man i udbytteadministrationen ikke foretog kontrol af, om de, der søgte om udbytterefusion, var de egentlige aktieejere, forklarede vidnet, at det også er noget, han først har hørt efterfølgende. Det er ikke en opgave, han overhovedet har været inde i, og han har ikke haft noget at gøre med hverken tilrettelæggelse eller kontrol af afstemningsindsatser på området. Det er ikke et område, der hørte under det, han beskæftigede sig med.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet beskæftigede sig med bl.a. forvaltningsloven og sagsbehandlingsreglerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet fik disse områder i 2009, bekræftede vidnet dette. Han tog området med over i perioden fra 2010 til 2013 og havde det også en periode efter 2013, indtil de splittede området op. Han har ikke området i dag, da der er foretaget mange ændringer. Først blev inddrivelse og opkrævning udskilt, og efterfølgende blev alt det offentligretlige udskilt som led i deres interne tilpasninger af kontorerne.

Forespurgt, om vidnet som ansvarlig for det område blev præsenteret for oplysningen om, at man i udbytteadministrationen refunderede penge uden at vide, hvem

der var de retmæssige ejere, forklarede vidnet, at den forvaltningsretlige del, han havde ansvaret for, var rettet mod borgere og virksomheder og forvaltningslovens krav til begrundelser af afgørelser samt høring og tilsvarende i skatteforvaltningsloven den separate regulering, der er af skattemyndighederne på deres område. Det er et helt andet fokus.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at udbytteadministrationens aktiviteter kan betegnes som forvaltningsretlige afgørelser, der blev truffet, når folk søgte om refusion, forklarede vidnet, at han umiddelbart vil mene, at en afgørelse om, hvorvidt man kan få en refusion eller ej, må være en forvaltningsretlig afgørelse.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der findes et hjemmelsgrundlag for at lempe på eller fravige de almindelige sagsbehandlingsregler om, at en sag skal være tilstrækkeligt oplyst, før man træffer en afgørelse, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige på stående fod på dette grundlag. Foreholdt, at der efter den almindelige forvaltningsret er et krav om, at en sag skal være forsvarligt oplyst, inden man disponerer som myndighed, fx hvis man har en proces, hvor der sendes en ansøgning, hvorefter myndigheden skal beslutte enten at give medhold eller at give afslag, og at det er myndighedens ansvar at sikre denne oplysning af sagen, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, at der noget sted i skatteproceslovgivningen findes nogen lempelse af dette generelle forvaltningsretlige princip, forklarede vidnet, at det husker han ikke på stående fod. I relation til de konkrete afgørelser, der blev truffet, ville det være SKAT Jura, der skulle have forholdt sig til det spørgsmål, som vedrører en fortolkning af regelsættet i relation til de afgørelser, de traf.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke konkrete afgørelser vidnet her tænker på, forklarede vidnet, at hvis der blev truffet en afgørelse om enten at tilbagebetale udbytteskat eller at give afslag på at tilbagebetale, er det en afgørelse, der blev truffet i skatteforvaltningen. Som en konsekvens af, at lovfortolkningen fra 2013 igen blev lagt ud til SKAT, ville fortolkningen af en afgørelse skulle træffes i skatteforvaltningen, og den ville de i departementet slet ikke kunne gå ind i. Departementet må efter forvaltningsloven ikke blande sig i konkrete afgørelser.

Forespurgt, om vidnets svar skal forstås således, at afklaringen af karakteren af udbytteadministrationens sagsbehandling ligger hos SKAT Jura, forklarede vidnet, at konkrete sager vil ligge i SKAT Jura. Departementet er efter skatteforvaltningslovens § 14 afskåret fra at træffe afgørelser og gå ind i konkrete sager.

Forespurgt, om vidnet blev bekendt med SIR's 2010-rapport på udbytteområdet, da den kom frem, forklarede vidnet, at det gjorde han slet ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor opgaven med at sikre, at afgørelser efterlevede de forvaltningsretlige krav, var placeret i perioden fra 2010 til 2013, forklarede vidnet, at man fra 2010 til 2013 havde Koncerncentret. I 2010 blev Hovedcentret i SKAT, som håndterede al lovfortolkning, al juridisk vejledning, alle styresignaler og al sparring med driftsorganisationen, sammenlagt med departementet. Fra 2010 til 2013 lå opgaven derfor i departementet i Koncerncentret, som udarbejdede Den juridiske vejledning og styresignalerne. Koncerncentret var en samling af både ministerbetjeningen på lovgivningsfronten og den responderende virksomhed. Forespurgt, i hvilket kontor i Koncerncentret opgaven med at sikre, at forvaltningsretlige regler blev efterlevet, var placeret, forklarede vidnet, at han fra 2010 til 2013 havde forvaltningsloven som ansvarsområde, men hvis han skulle sikre, at noget blev overholdt, ville det kræve, at han var bekendt med, at der var en udfordring. Opgaven med forvaltningsloven var fra 2010 til 2013 placeret hos ham, da det var et samlet Koncerncenter, der varetog både Procesvejledningen og Den juridiske vejledning og også havde lovfortolkningen og ministerbetjeningen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i perioden fra 2010 til 2013 ikke blev gjort bekendt med, at man ikke kontrollerede, hvem der var de retmæssige aktieejere, før man udbetalte udbytterefusion, forklarede vidnet, at han har svært ved at forstå linket til forvaltningsloven. Han er dog på intet tidspunkt blevet orienteret om, at man ikke kontrollerede. Efterfølgende, da sagen kom frem, var han selv overrasket over, at der ikke var nogen kontrol. Men hvad der nærmere ligger i, om der var en kontrol eller ikke, ved han kun fra overskrifterne, og det er ikke noget, han var involveret i.

Forespurgt, om det fra 2010 til 2013 var opfattelsen, at man i Koncerncentret havde en tilsynsopgave i forhold til det, der foregik i SKAT, forklarede vidnet, at det ikke var en opgave, som lå hos ham. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om opgaven var allokeret andre steder, forklarede vidnet, at de havde forskellige konstruktioner i perioden fra 2010 til 2013. I Lovgivning og Økonomi, hvor han var, beskæftigede de sig ikke med det, og det er ikke en opgave, han har haft.

Forespurgt, hvordan man har håndteret sektortilsynet fra 2013, hvor man igen havde den normale departementsstruktur, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han har beskæftiget sig med. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan man efter 2013 i departementet efterlevede kravene til ressorttilsynet, forklarede vidnet, at han ved, at man i 2013 fik en ny struktur med en række kontorer, som har skiftet navn adskillige gange, og som havde nogle forretningsområder ud mod driftsorganisatio-

nen. Han ved ikke, i hvilket omfang der var indbygget opgaver omkring sektortilsyn, og det var ikke noget, han var involveret i. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet mener, at vidnets kontor ikke havde nogen opgave med at føre sektortilsyn, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4439 (2015-09-18 (3) - E-mail fra Martin Nors Hansen til bl.a. Kim Tolstrup med udkast til opsigelsesbrev vedr. 'bankordningen', Martin Nors Hansens e-mail af 18. september 2015 kl. 12.53 til Kim Tolstrup med kopi til bl.a. Johnny Schaadt Hansen, Susanne Thorhauge og Anne Munksgaard):

"Behandling af endnu ikke imødekomne anmodninger

Som beskrevet ovenfor, er SKATs beslutning om, hvorvidt en anmodning om tilbagesøgning af udbytteskat kan imødekommes at anse for en afgørelse, hvorfor de almindelige sagsbehandlingsregler skal iagttages. Sen Den Juridiske Vejledning afsnit A.A.7.4.

Sagsoplysning

Det er SKAT, der i medfør af officialprincippet har ansvaret for, at sagen er oplyst så tilstrækkeligt at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag. I en ansøgningssag eller en sag, hvor der anmodes om et fradrag, vil der imidlertid ofte kunne stilles større krav til partens deltagelse i og ansvaret for sagens oplysning, end hvor sagen er rejst af forvaltningen og på forvaltningens eget initiativ.

Det må således i en anmodning om refusion af indeholdt udbytteskat efter kildeskattelovens § 69 B, anlægges lignende tilgang, som ved en ansøgning eller anmodning om fradrag. Her ligger bevisbyrden som udgangspunkt hos parten selv, og SKAT vil som i en ansøgningssag kunne stille større krav til partens deltagelse i sagsoplysningen

Den, der anmoder om refusion af indeholdt udbytteskat vil således som udgangspunkt være forpligtet til på begæring at fremkomme med de oplysninger, som er nødvendige for at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag, og som SKAT ikke selv ligger inde med. Hvis ansøger ikke medvirker til at oplyse sagen kan det efter en konkret vurdering få processuel skadevirkning for ansøgeren, hvilket typisk vil medføre, at den ansøgte refusion af udbytteskat ikke vil kunne imødekommes. Det er et krav, at SKAT klart tilkendegiver hvilke oplysninger, der mangler, og at SKAT i forbindelse med indkaldelse af yderligere oplysninger har tilkendegivet, hvad retsvirkningen af en manglende tilvejebringelse af det ønskede materiale er."

Foreholdt, at det foreholdte er udtryk for retsopfattelsen i SKAT pr. september 2015, og forespurgt, om vidnet er enig i det anførte, forklarede vidnet, at det – uden at kende baggrundsmaterialet, og hvad der er blevet forelagt – er hans umiddelbare opfattelse, at det virker meget fornuftigt. Når man anmoder om at få et beløb udbetalt, virker det ganske fornuftigt, at man sikrer dokumentationen for, at ansøgeren er berettiget til at få beløbet udbetalt. Det er den samme tankegang, som anvendes, når man vil tage et fradrag i sin selvangivelse, hvor man har en udvidet pligt til at sandsynliggøre en fradragskomponent. I tilfælde med fradrag ligger der en anden forpligtelse hos skatteyderen end på indkomstdelen, da det er skatteyderen, som har oplysningerne. Uden at kende sagen til bunds virker det umiddelbart meget fornuftigt.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man på noget tidspunkt forud for august 2015 i departementet har haft hjemmelsmæssige betænkeligheder eller overvejelser i forhold til den måde, hvorpå sagsbehandlingen på udbytteområdet i SKAT foregik, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med.

DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, hvilket samarbejde vidnets kontor havde med Lisbeth Rømers afdeling, Regnskab 2 eller DMO/DMS, forklarede vidnet, at han har hørt, at der var drøftelser med udbytteadministrationen, og det fremgår også af materialet, at der har været nogle drøftelser med Lisbeth Rømer. Det har dog i vid udstrækning været materielle drøftelser, som ikke lå hos ham, og det er ikke noget, han erindrer fra den tid. Forespurgt, om vidnet erindrer at have været orienteret eller involveret på nogen måde, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt har været på besøg i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at det har han kun i relation til motoropgaven, men ikke i relation til udbytteområdet.

8. februar 2013 – korrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen vedrørende henvendelse fra Lisbeth Rømer om "transparente enheder"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5033 (2013-02-08 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'transparente enheder', Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 8. februar 2013 kl. 13.41 til Lise Bo Nielsen):

> *"Vi svarer alene generelt om forståelsen af KSL § 2. For fremtiden vil hun blive henvist til JURA."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i eller orienteret om disse drøftelser, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han synes, det er et fornuftigt svar at henvise til Jura, da det var den aftalte rollefordeling fra 2013, hvor man rykkede Hovedcenterdelen ud igen. Forespurgt, om vidnet således ikke var involveret i tilbagemeldingen eller i noget efterfølgende, bekræftede vidnet dette.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, om vidnet var inde over harmoniseringen af angivelsesfristen og indberetningsfristen, vel vidende at vidnet først fik ansvaret for kontoret i departementet i januar 2013, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet ikke på noget tidspunkt var inde over det i forhold til de noterede eller unoterede papirer, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det hænger sammen med, at hele spørgsmålet omkring indberetning i perioden fra 2010 til 2013 lå i Administrationskontoret hos Kaj-Henrik Ludolph.

Forespurgt, om vidnet var inde over udvidelsen af indberetningspligten i forhold til, hvilke oplysninger der skulle indberettes, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var inde over ændringen af rentefristen i 2012 ved indførelsen af kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det foregik i perioden, før han kom ind over området.

Tvungen TastSelv

Forespurgt, om vidnet var inde over processen med etableringen af tvungen TastSelv, forklarede vidnet, at det var han i forbindelse med bekendtgørelsen, der kom i 2013.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 970 (2013-06-21 - Indberetningsbekendtgørelse nr. 734 af 21. juni 2013 om ændring af bekendtgørelse om indberetningspligter m.v.).

Forespurgt, om dette er den omtalte bekendtgørelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til forløbet omkring ændringsbekendtgørelsen, forklarede vidnet, at i perioden fra 2010 til 2013 hørte opkrævningsloven under et andet kontor, men fra 2013 havde han ansvaret for opkrævningsloven. Bekendtgørelsen var optakt til, at man efter sommeren 2013 ville gå i luften med både det nye inddrivelsessystem og Én Skattekonto. Udfordringen med Én Skattekonto var, at skatteforvaltningen ikke ønskede at agere bank. Dvs. at alle bevægelser på en virksomheds konto over Én Skattekonto helst skulle modsvares af en sammenhæng mellem en angivelse og en betaling. Hvis man efter 5 dage ikke kunne finde en angivelse, der modsvarede det indbetalte beløb, ville Én Skattekonto automatisk tilbagebetale beløbet. I udbytteadmi-

nistrationen havde man på det tidspunkt, hvor Én Skattekonto skulle gå i luften, en digitaliseringsgrad på indberetningerne på kun 25 %, hvilket betød, at 75 % af indberetningerne skulle indtastes. I peakperioderne var man op til 3 måneder bagud med at indtaste indberetningerne, og der ville derfor indgå en masse udbytteskat, som automatisk ville blive tilbagebetalt inden for 5 dage. Derfor måtte de forsøge at sætte strøm til området. Udfordringen, da man havde lavet digitaliseringsbestemmelsen, var, at der var stort fokus på SKAT's systemudvikling, og omverdenen, som fik adgang til TastSelv, var nogle gange lidt utilfreds med funktionaliteten i systemerne. Man havde derfor stillet i udsigt, at man ikke ville gå i luften med noget, før det var tilstrækkeligt afprøvet. Det var man lidt på kant med her. Det var også derfor, at man åbent, da man gik til ministeren, inden bekendtgørelsen blev sendt ud, og åbent i høringsbrevene oplyste, at det var nødvendigt at gå i luften, selv om man ikke teknisk var helt på plads med systemet. Det medførte så, at bekendtgørelsen blev ændret efter høringsperioden. Der blev i stedet en kort overgangsperiode på ca. 1 år, hvor man med frigørende virkning kunne indberette på et andet medie end TastSelv. TastSelv blev indført for at tage hensyn til Én Skattekonto, og han har aldrig set det som målrettet andet, end at det var en sikringsakt for at gå i luften med Én Skattekonto. De ville få et administrativt bøvl af en anden verden, hvis de ikke kunne håndtere angivelser og betaling inden for de 5 dage. Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse var noget omkring refusion i dette regi, forklarede vidnet, at det var der ikke. Da han i foråret 2013 drøftede bekendtgørelsen med sine medarbejdere, var det en øvelse målrettet at få Én Skattekonto på plads.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Vidnet blev forevist ekstraktens side 650 (2012-04-25 - Lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)).

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 4044 (2012-05-08 - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Per Hvas vedr. sagsbehandlingstid for sager vedr. refusion af udbytteskat).

Forespurgt til vidnets rolle i dette forløb forklarede vidnet, at han ikke erindrede noget om det, før han så det i materialesamlingen forud for dagens afhøring. Når han læser e-mailen, forekommer den ham meget fornuftig. Hans Wørmer, som organisatorisk var hos ham i perioden fra 2010 til 2013, var med på en e-mailkorrespondance med deres selskabsskattekontor, og Hans Wørmer gjorde pænt opmærksom på, at det ikke var deres område, men hørte til i et andet kontor. Opkrævningsloven hørte til hos Kaj-Henrik Ludolph, og Hans Wørmer kom så med sin umiddelbare betragtning, da han ikke var inde i området, om, at 6 måneder var lang tid. Den reagerede

Ivar Nordland på med "visse vasse" og med bemærkningen om, at hvis man kendte noget til området, var det overhovedet ikke lang tid. Vidnet læste e-mailen, da han modtog den, men han bed ikke mærke i den.

Forespurgt, om det i virkeligheden var en fejl, at vidnets kontor blev involveret i denne lovgivning, forklarede vidnet, at hvis man ser på, hvad han får af e-mails, og hvad huset får af e-mails, og hvordan folk bliver sat på som kopimodtager af e-mails som sikkerhed for at komme hele vejen rundt og ikke overse et synspunkt i sagen, kan man ikke kalde det en fejl. Man kan måske nok sige, at e-mailen aldrig skulle have været sendt til hans kontor, men det blev den, og så responderede en af hans medarbejdere på den og oplyste, at den hørte til i et andet kontor. Det sker hver dag.

Forespurgt, om de i vidnets kontor gik nærmere ind i Ivar Nordlands svar, forklarede vidnet, at det gjorde de slet ikke. Grunden til, at han sendte e-mailen videre til Hans Wørmer, var, at Ivar Nordland har en speciel måde at kommunikere på, og det var også derfor, han satte en smiley på, da han videresendte Ivar Nordlands svar til Hans Wørmer. Ivar Nordland er meget kontant i sin kommunikation, og andet ligger der ikke i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5158 (2012-05-14 - E-mail fra Mogens Jonas Rasander til bl.a. Lise Bo Nielsen med udkast til ændringsforslag til L173, Mogens Jonas Rasanders e-mail af 14. maj 2012 kl. 13.33 til bl.a. Per Hvas):

> *"Vedlagt udkast til ændringsforslag (ny KSL § 69 B)"*

Forespurgt, om vidnet var inde over denne proces, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han formoder, at han på det tidspunkt i 2012 læste e-mailen, da han modtog den, men det var ikke en opgave eller et lovforslag, han var involveret i. Forespurgt, om vidnet var inde over tekstformuleringerne, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om vidnet husker at have deltaget i drøftelser om dette tekststykke, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at det tidligere er oplyst for undersøgelseskommissionen, at det formentlig er Ivar Nordland, der har sat teksten ind, og forespurgt, om vidnet er bekendt med det, forklarede vidnet, at det har han ingen mening om.

Forespurgt, om vidnet har haft nogen berøring med implementeringen af den pågældende lov, forklarede vidnet, at det har han ikke.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvornår og i hvilket omfang vidnet var involveret i TRACE, forklarede vidnet, at han har hørt om TRACE ved forskellige lejligheder, men det er ikke en opgave, han har haft med at gøre. Det var et OECD-initiativ, og arbejdet i relation til OECD var som udgangspunkt forankret hos Ivar Nordland, som var chefrådgiver i internationale anliggender og deltog, når der var drøftelser af denne karakter. Det var et format, hvori man satsede på at etablere en form for nettoafregning, så man fra begyndelsen havde et rigtigt flow. Han arbejder nu på et udkast til en ny nettoindeholdelsesmodel og kan godt se, når han ser tilbage på, hvad TRACE havde i støbeskeen, at der var mange implikationer forbundet med det, og det kunne ikke bare lige flyve.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet på nuværende tidspunkt arbejder med en ny nettoindeholdelsesmodel til udbytteområdet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet før eller efter 2013 var involveret i TRACE, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Foreholdt, at Andreas Bo Larsen, som vidnet havde kontorchefansvaret for, var inde over TRACE, og forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Andreas Bo Larsen om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke, ud over at det var et projekt, der kørte i EU-regi, men som lå dødt, fordi det ikke ville kunne flyve fra dansk side alene. Det fremgår af materialesamlingen, at Andreas Bo Larsen af skatteforvaltningen har været indbudt til at orientere om projektets status på baggrund af et møde i OECD, men derudover var det ikke noget, de arbejdede med på deres kontor. Det var typisk Ivar Nordland, der kørte OECD, men Andreas Bo Larsen deltog i enkelte møder om OECD, hvis Ivar Nordland ikke kunne være der. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Andreas Bo Larsen refererede til Ivar Nordland og ikke til vidnet, når han deltog i møder i OECD, bekræftede vidnet dette. Han har aldrig haft konkrete interne drøftelser med Andreas Bo Larsen om OECD eller TRACE.

Forespurgt, om vidnets nuværende projekt vedrørende nettoafregning er opstået som opfølgning på TRACE, eller først efter den formodede svindel blev afdækket, forklarede vidnet, at projektet blev igangsat i 2017-2018 på baggrund af svindelsagen.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev orienteret om SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han efterfølgende har hørt om rapporten, men da den kom i 2013, var han ikke involveret i den.

Foreholdt, at Andreas Bo Larsen deltog i et møde den 6. februar 2013, på hvilket tidspunkt Andreas Bo Larsen refererede til vidnet, og forespurgt, om vidnet i den forbindelse havde drøftelser med Andreas Bo Larsen, forklarede vidnet, at det må have været i forlængelse af, at der som følge af revisionsrapporten fra 2010 blev nedsat en arbejdsgruppe, som Andreas Bo Larsen deltog i fra 2010 til 2013. Mødet var formentlig en udløber af det. Han erindrer ikke at have hørt noget om det konkrete møde.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan rapporten blev processet i Skatteministeriets departement, da den udkom, forklarede vidnet, at det har han ingen idé om, da det på ingen måde ville være hos ham.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang hørte om den formodede svindel, forklarede vidnet, at han ikke hørte om den hen over sommeren 2015. Hele det forløb var han slet ikke involveret i. Han vil tro, at han hørte om det, da det rigtig gik løs, og det blev offentliggjort og omtalt i medierne, men han har ikke været involveret i selve anmeldelsen og forløbet hen over sommeren 2015.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 12.20 sluttede mødet.

PROTOKOL

9. oktober 2019
Protokol nr. 31

Den 9. oktober 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Birte Rasmussen for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jens Christensen for Per Jacobsen og Lisbeth Rømer

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen (forlod mødet kl. 11.30)

Advokat Noaman Azzouzi for Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

FRANK HØJ JENSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Frank Høj Jensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Tidligere forklaringer

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 11 (Frank Høj Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, om fokus var på angivelsesopgaven, bekræftede vidnet dette."*

Vidnet forklarede, at det ikke kun var angivelsesopgaven, men den samlede opgave, der var fokus på. Forespurgt, om vidnet med den samlede opgave henviser til både angivelse, indberetning og refusion, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 12-13 (Frank Høj Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, hvorfor man etablerede et dobbelt procesejerskab på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at man ønskede at skabe overblik over, hvem der varetog de forskellige opgaver i forbindelse med revisionen af området, og hvem der kunne afhjælpe områderne. Når revisionen var gennemført, ville den munde ud i en række kritikpunkter og anbefalinger, og ansvaret for handleplanerne ud fra disse anbefalinger skulle herefter placeres i organisationen hos dem, der kunne gennemføre anbefalingerne. Derfor var det vigtigt allerede indledningsvist at få slået fast, hvem der var omfattet, og hvem der kunne tage ansvar for processerne. Etableringen af de to procesejere skulle afdække, hvem der var parter, i forhold til hvordan man kom videre. Forespurgt, om det således i højere grad var for at komme videre frem for en bevidst beslutning om at etablere et delt procesejerskab, forklarede vidnet, at det efter hans vurdering er korrekt."*

Vidnet forklarede, at dette skal læses som hans vurdering. Der kan ganske udmærket fra procesejerens side have været en væsentlig begrundelse for den beslutning. Det foreholdte kan derfor alene tages som udtryk for hans egen vurdering.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 21 (Frank Høj Jensens forklaring) vedrørende materiel kontrol:

> *"Forespurgt, om der var overvejelser om dette i forhold til kontrol på sagsniveau, forklarede vidnet, at det allerede i 2010 blev oplyst til SIR, at man ikke gennemførte efterfølgende kontrol. Forespurgt, om det dermed var formidlet videre til ledelsen, bekræftede vidnet dette. Det, der var vigtigt for dem, var at fortælle, hvordan*

de gjorde tingene med de ressourcer, de havde til rådighed. Forespurgt, om der var overvejelser om at bremse op, på baggrund af at man ikke kunne leve op til det, der var krav om kontrolmæssigt, forklarede vidnet, at der – efter hans vurdering – på det tidspunkt var mere fokus på, at man fik ekspederet tingene inden for de gældende tidsfrister, så der ikke påløb renter. Forespurgt, om ikke ledelsesansvaret og ansvaret for, at der blev gennemført de krævede kontroller, lå hos bl.a. vidnet og den øverste direktør i enheden, forklarede vidnet, at de oplyste om, at de gjorde, hvad de kunne med de ressourcer, de havde til rådighed."

Vidnet forklarede, at han ønsker at uddybe, at det ledelsesmæssige ansvar lå på den formelle kontrol. Det, han forsøgte at forklare, var, at de i Regnskab overtog en opgave, hvor administrationen var beskrevet, herunder i form af formelle kontroller med gennemgang af den anmodning, der kom, og de dokumenter, der blev fremlagt. Han mener ikke, de i Regnskab havde hverken kompetencer eller ressourcer til at gennemføre en materiel kontrol, og det er hans opfattelse, at SKAT på det tidspunkt var organiseret sådan, at den materielle kontrol foregik i en indsatsafdeling.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås således, at der konkret foregik løbende kontrol i Indsats, eller at den materielle kontrol generelt var placeret i Indsats, forklarede vidnet, at afdelingen Indsats på det tidspunkt havde den dyberegående kontrolvirksomhed i SKAT af alle skatte- og afgiftsarter. Indsats udarbejdede årlige kontrolplaner, hvor de tog stilling til, hvilke emner der skulle foretages en dyberegående kontrol af. I forhold til udbytterefusionssager ville den materielle kontrol bestå af en efterprøvelse af, om de dokumenter, der var fremlagt, var rigtige. Han mener, at han under sidste afhøring forklarede, at Lisbeth Rømer udarbejdede et forslag til et kontrolprojekt i Indsats, men hele tilrettelæggelsen af kontrolprojekter foregik i en selvstændig afdeling i SKAT.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 26 (Frank Høj Jensens forklaring):

"Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen skrev den lokale regnskabsgodkendelse under, og at hun kvalificerede forklaringen med et "kan være", og forespurgt, hvorfor det blev ændret fra en mulighed til en sikkerhed, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen forklaring på. Formuleringen blev lavet i regnskabskontoret."

Vidnet forklarede, at han under sidste afhøring fik forevist den centrale regnskabsgodkendelse, hvorefter han fik et spørgsmål til den lokale regnskabsgodkendelse. Hans medarbejdere formulerede hverken den centrale eller den lokale regnskabsgodkendelse, så han havde ikke indflydelse på formuleringerne og har ikke kendskab til, hvordan de er opstået. Som han forklarede under sidste afhøring, fungerede

han nogle gange – men ikke fast – som medunderskriver på regnskabsgodkendelsen, og i de tilfælde blev han præsenteret for en tekst, som han så kunne spørge til. Det var sådan, det foregik. Han kan ikke udtale sig om, hvordan man endte med en given formulering, for han ved det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 33 (Frank Høj Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, om de overvejede, om de havde behov for større bemanding for at kunne administrere lovligt, forklarede vidnet, at de havde udarbejdet notater om det, men alle områder var pressede, og det var svært at få ressourcer."*

Vidnet forklarede, at han, da han læste protokollatet, læste spørgsmålet således, at der faktuelt blev administreret ulovligt. Til det vil han gerne sige, at det ikke er hans opfattelse, at Regnskab 2 administrerede ulovligt. Sådan har han heller ikke læst SIR's 2010-rapport. Der blev udarbejdet en dybdegående revisionsrapport i 2010 med kritiske kommentarer, og i forbindelse med den revision forklarede Regnskab 2, hvordan de administrerede. Han har ikke læst, at det direkte i rapporten var anført, at der var tale om ulovlig administration, og det er det, han ønsker at præcisere. Han læser spørgsmålet i protokollen, som om det er et faktum, at der var administreret ulovligt.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 36 (Frank Høj Jensens forklaring):

> *"Det var det spor, de valgte at forfølge. Forespurgt, om de var klar over, hvad ønsket ville kræve af systemunderstøttelse og økonomi, forklarede vidnet, at det var det, der blev behandlet i arbejdsgruppen. Forespurgt, om det var en ønskeseddel uden udgiftsside, forklarede vidnet, at det var det på det tidspunkt."*

Vidnet forklarede, at han, da han læste spørgsmålet om, hvorvidt det var en ønskeseddel uden udgiftsside, kom i tvivl om, hvad der var blevet spurgt om. For hans enhed var det på tidspunktet, hvor Forårspakken i 2010 kom, vigtigt at få rettet op på de mangler, som allerede i SIR's 2010-rapport var påpeget over for Regnskab 2. Det var alene det, de havde fokus på, og ikke at der dertil var knyttet en udgiftsside. Først når de lovgivningsmæssige ting var på plads, kunne man tale om, hvad det så krævede af systemmæssige tilpasninger. Det var nogle helt andre folk, der derefter skulle opgøre, hvad det ville koste at tilpasse systemerne. På den måde kan man måske godt sige, at det var en ønskeseddel uden udgiftsside.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås sådan, at man først så på det faglige, det sagsbehandlingsmæssige og det administrative indhold, og når man havde fundet løsningerne herpå, måtte man se på, hvad det teknisk krævede, og hvad det så kostede, forklarede vidnet, at man på dette tidspunkt i 2010 stadig arbejdede med de nødvendige lovmæssige tilpasninger. Først når de lovmæssige tilpasninger var på plads, kunne man begynde at se på, hvordan man skulle opstille den systemmæssige afstemning, som ikke var mulig, da man indberettede til to forskellige systemer. Først på det tidspunkt kunne man begynde at sætte udgifter på, og det var dem, der arbejdede med systemerne, som kunne opgøre omkostningerne ved en sådan systemtilpasning.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 10-11 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Forespurgt om ikke man ud fra en klassisk forvaltningsretlig tilgang til almindelig sagsbehandling kunne sige i vidnets kontor, at når Indsats eller Kontrol ikke kiggede på det, så blev de selv nødt til at kigge mere grundigt på sagerne og fx forsøge at få pengestrømmene dokumenteret, forklarede vidnet, at de var så få og håndterede så meget. Det kunne de ikke. Det var ikke muligt. Forespurgt, om ikke man så kunne have sagt, at de skulle have flere folk, og at hvis ikke det blev kontrolleret andre steder, så skulle de selv gøre det, forklarede vidnet, at de ikke kunne få flere folk af den slags, de havde brug for, da de ikke var Kontrol. De kunne ikke få sådanne medarbejdere, fordi de var en bogholderifunktion. Forespurgt, om det blev forsøgt, forklarede vidnet, at alt blev forsøgt."*

Forespurgt, om dette udsagn svarer til vidnets erindring om situationen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår man bad om andre og stærkere ressourcer, forklarede vidnet, at han og Lars Nørding var medlemmer af en regionsdirektion, hvor de kunne gøre opmærksom på, at de havde ressourcemæssige problemer. Der var dog også andre områder, der var nødlidende, så det var ikke sådan, at man bare nedlagde et kontrolområde eller undlod at foretage en vis type ekspedition, fordi man skulle have flere ressourcer til en anden opgave. Sådan hang verden ikke sammen. Som han forklarede til sidste afhøring, lånte de i Regnskab på et tidspunkt 2-3 medarbejdere fra Indsats og Kundeservice for en periode på ca. et halvt år. Han er ikke sikker på, at de lånte medarbejdere gik til udbytteadministrationen, da der i Regnskab også var andre opgaver, der var pressede.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 17 (Lisbeth Rømers forklaring):

"Forespurgt, om de foretog stikprøver for at følge pengesporet, forklarede vidnet, at det kunne de ikke. Forespurgt, om det var på grund af bemandingen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan og hvor ofte vidnet gjorde ledelsen opmærksom på problemstillingerne, forklarede vidnet, at hver gang de var sammen og skulle forklare, hvordan det gik, fortalte hun, hvordan det gik, og det gik aldrig godt. De havde altid for meget arbejde, og de syntes, at der var for store huller. De andre blev – forståeligt nok – trætte af, at der altid var jammer, når det var hende, der havde ordet. Forespurgt, hvem i ledelsen hun havde taletid med ud over Lars Nørding, og om hun havde dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke så meget."

Vidnet blev endvidere foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou den 10. september 2019 for undersøgelseskommissionen til spørgsmålet om, hvorvidt han, inden han læste SIR's 2010-rapport, var bekendt med, eller om han, da han læste rapporten, noterede sig, at der ikke blev foretaget en kontrol af, om det var de egentlige ejere, der opnåede udbytterefusionen, forklarede, at han ikke noterede sig det, for på dette tidspunkt – kort før mødet med udbytteenheden den 22. september 2010 – havde de sendt ham en lang række sager, som klart indikerede, at der var noget kontrol i gang, hvorfor han tænkte, at det beskrevne måtte være noget, der lå bagud i tid.

Vidnet blev endelig foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schous kontorchef, Lise Bo Nielsen, den 11. september 2019 for undersøgelseskommissionen afgav en tilsvarende forklaring.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man efter SIR's 2010-rapport i stigende grad intensiverede eller påbegyndte en materiel kontrol, forklarede vidnet, at det er han ikke så specifikt, som det nævnes her. Han er bekendt med, at der i Regnskab 2 og fra Lisbeth Rømers side blev gjort, hvad der var muligt, for at kontrollere så langt, de kunne. Mere specifikt erindrer han det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 20 for den 19. juni 2019 side 6 (Poul Buus Lassens forklaring):

"Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse har været uklarhed omkring ansvarsfordelingen vedrørende, hvilke opgaver der lå i Regnskab 2, og hvilke opgaver der lå i Indsats, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der har været.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen tidligere har hørt fra administrationen, at man i Regnskab 2 foretog en formel kontrol, men at man ikke foretog en materiel vurdering af, hvem der var beneficial owner, og forespurgt, om de i Indsats var

involveret i, hvorvidt sagsbehandlingen i Regnskab 2 var grundig nok, forklarede vidnet, at det mener han ikke.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var således, at hvis man havde et projekt i Indsats, da gik man ind og tog nogle prøver ud, men at man i Indsats ikke havde noget ansvar for den generelle løbende sagsbehandling i andre kontorer, bekræftede vidnet dette."

Forespurgt, om vidnet er enig i denne afgrænsning, eller om det var vidnets opfattelse, at Indsats havde en bredere opgave, forklarede vidnet, at det må fremgå af de beskrivelser af organisationsdiagrammet, der på det tidspunkt var i SKAT. Det svarer dog nogenlunde til det, han tidligere forklarede om, at den materielle kontrol foregik i Indsats, og hvor de i Regnskab gjorde opmærksom på, at de kunne se nogle risikomomenter, hvorefter Indsats så kunne beslutte at lave et kontrolprojekt. Foreholdt, at Poul Buus Lassens opfattelse var, at Indsats kun foretog en materiel kontrol, i det omfang Indsats besluttede sig for det, og forespurgt, om konsekvensen heraf var, at man i SKAT ikke havde nogen generel pligt til at foretage materiel kontrol, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4439 (2015-09-18 (3) - E-mail fra Martin Nors Hansen til bl.a. Kim Tolstrup med udkast til opsigelsesbrev vedr. 'bankordningen', Martin Nors Hansens e-mail af 18. september 2015 til Kim Tolstrup med kopi til bl.a. Johnny Schaadt Hansen, Susanne Thorhauge og Anne Munksgaard):

"Behandling af endnu ikke imødekomne anmodninger

Som beskrevet ovenfor, er SKATs beslutning om, hvorvidt en anmodning om tilbagesøgning af udbytteskat kan imødekommes at anse for en afgørelse, hvorfor de almindelige sagsbehandlingsregler skal iagttages. Sen Den Juridiske Vejledning afsnit A.A.7.4.

Sagsoplysning

Det er SKAT, der i medfør af officialprincippet har ansvaret for, at sagen er oplyst så tilstrækkeligt at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag. I en ansøgningssag eller en sag, hvor der anmodes om et fradrag, vil der imidlertid ofte kunne stilles større krav til partens deltagelse i og ansvaret for sagens oplysning, end hvor sagen er rejst af forvaltningen og på forvaltningens eget initiativ.

Det må således i en anmodning om refusion af indeholdt udbytteskat efter kildeskattelovens § 69 B, anlægges lignende tilgang, som ved en ansøgning eller an-

modning om fradrag. Her ligger bevisbyrden som udgangspunkt hos parten selv, og SKAT vil som i en ansøgningssag kunne stille større krav til partens deltagelse i sagsoplysningen

Den, der anmoder om refusion af indeholdt udbytteskat vil således som udgangspunkt være forpligtet til på begæring at fremkomme med de oplysninger, som er nødvendige for at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag, og som SKAT ikke selv ligger inde med. Hvis ansøger ikke medvirker til at oplyse sagen kan det efter en konkret vurdering få processuel skadevirkning for ansøgeren, hvilket typisk vil medføre, at den ansøgte refusion af udbytteskat ikke vil kunne imødekommes. Det er et krav, at SKAT klart tilkendegiver hvilke oplysninger, der mangler, og at SKAT i forbindelse med indkaldelse af yderligere oplysninger har tilkendegivet, hvad retsvirkningen af en manglende tilvejebringelse af det ønskede materiale er."

Foreholdt, at dette er en tilkendegivelse om, at refusionsansøgninger skal behandles efter klassiske sagsbehandlingsregler, hvorefter en sag skal være tilstrækkeligt oplyst, og forespurgt til vidnets bemærkninger til denne vurdering i forhold til den måde, udbytteadministrationen var tilrettelagt på, forklarede vidnet, at den foreviste e-mail er dateret i 2015, og den periode, han har bedst kendskab til, er fra 2010 til 2013. I Regnskab overtog de opgaven med udbytterefusion fra et kompetencecenter, og de overtog opgaven med de sagsbehandlingsprocesser og øvrige processer, som kompetencecentret indtil da havde anvendt til at løse opgaven. Det oplyste Regnskab 2 også under revisionsundersøgelsen. Han har ikke tidligere set den foreholdte e-mail.

Forespurgt, om vidnet har været involveret i overvejelser om, hvorvidt den måde, sagsbehandlingen foregik på, var lovlig, forklarede vidnet, at det har han ikke.

11. marts 1999 – intern meddelelse vedrørende opgaveudlægning af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4499 (1999-03-11 - Intern meddelelse vedr. opgaveudlægning af udbytteskat):

"Opgaveudlægning - udbytte-/royaltyskat

Told- og Skattestyrelsen har besluttet, at de bogholderimæssige opgaver vedrørende udbytte-/royaltyskat fra den 15. marts 1999 dekoncentreres til Told- og Skatteregion Nærum, Rundforbivej 303, 2850 Nærum.

Opgaverne omfatter registrering, bogføring og betalingskontrol af:

…

- Ansøgninger om tilbagebetaling af udbytteskat efter diverse dobbeltbeskatningsoverenskomster til aktionærer bosat i udlandet."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opgaven efterfølgende blev flyttet fra Nærum til Høje Taastrup, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Regnskab i sagsbehandlingen tog sit afsæt i denne beskrivelse, som blev båret uændret videre fra 1999, bekræftede vidnet dette. Det var den enhed, som så blev flyttet over i regnskabsafdelingen.

Forespurgt, hvordan vidnet forstår opgavebeskrivelsen med "registrering, bogføring og betalingskontrol af…", forklarede vidnet, at de i Regnskab overtog en opgave med udbytterefusion, hvor det var beskrevet, at ansøgningerne kom på en bestemt blanket, at der skulle være en beregning, og at der skulle være dokumentation for, at der var afregnet den udbytteskat, som skulle danne grundlag for tilbagebetalingen. Det var den administration, han forudsatte, de overtog.

Forespurgt, om de i Regnskab forholdt sig kritisk til, om den administration var god nok i forhold til de almindelige sagsbehandlingsregler, forklarede vidnet, at det gjorde de på den måde, at de oplyste, at det, de kunne gøre, ikke var tilstrækkeligt. Det blev oplyst i en revisionsundersøgelse allerede i 2010, så han mener, de forholdt sig kritisk til det. Forespurgt, om de ud over at være faktisk bekymrede også havde retlige overvejelser, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

10. august 2010 – procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4352 (2010-08-10 - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010').

Forespurgt, om vidnet har set eller været involveret i denne procesbeskrivelse, forklarede vidnet, at det vil han formode, han har. De fik et opdrag i forhold til at etablere regnskabsafdelingen, som gik ud på at effektivisere opgaven. I den forbindelse iværksatte de et LEAN-projekt, som er karakteriseret ved, at man ser på, om der kan effektiviseres nogle steder i de processer, der foregår. Han tænker, at procesbeskrivelsen kan være udarbejdet dertil. Han er ikke sikker på det, men den er dateret i 2010, hvor de arbejdede med LEAN på regnskabsområdet.

Forespurgt, om vidnet husker, om han har godkendt procesbeskrivelsen, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, om han decideret har godkendt den.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, om vidnet har været løbende orienteret om og involveret i, at Regnskab 2 modtog en vis faglig bistand og vejledning fra andre dele af koncernen, forklarede vidnet, at han ikke har været involveret i det. Det foregik i Regnskab 2 gennem funktionslederen, Lisbeth Rømer, og det var hun også nødt til, da der ikke fandtes skattefaglige kompetencer i regnskabsafdelingen. Lisbeth Rømer orienterede løbende både ham og Lars Nørding om, hvad hun foretog sig.

Forespurgt, hvordan samarbejdet, når Lisbeth Rømer søgte rådgivning og vejledning hos andre enheder, efter vidnets opfattelse fungerede, forklarede vidnet, at han tror, Lisbeth Rømer havde et hårdt arbejde. Han vil tro, Lisbeth Rømer havde svært ved at finde lydhørhed, fordi alle områder var pressede, og han kan forestille sig, at dét var et typisk svar.

Forespurgt, hvordan de sager, der blev sendt til vurdering hos de juridisk bemandede kontorer, blev udvalgt i Regnskab 2, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var Lisbeth Rømer og Lauritz Cramer de faglige kompetencer på det område, og de screenede sagerne for at finde de mest risikobehæftede. Forespurgt, om det dermed ikke var via en stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at det er et spørgsmål, der bør stilles til Lisbeth Rømer. Han mener dog, der var tale om en screening, og at det ikke var tilfældigt udvalgte sager.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvor ofte Regnskab 2 afslog anmodninger om refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, i hvilket omfang man afslog at refundere udbytteskat af andre grunde, end at der manglede dokumenter, dvs. materielt begrundede afgørelser, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten', Lisbeth Rømers e-mail af 27. maj 2010 til Kaj-Henrik Ludolph med kopi til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

> *"Frank, som du havde møde med sidste torsdag, har bedt mig sende dig en status på udbytteskatten.*
>
> *Først og fremmes er det meget positivt, at Andreas Bo Larsen arbejder med en fælles frist for angivelse, betaling og indberetning af udbyttemodtagere. Det løser problemet med afstemning mellem hvad der i dag angives og betales efter vedtagelsen på generalforsamlingen og men som senest året efter den 20. januar splittes ud på*

udbyttemodtagerne og som er grundlag for skatten, som godskrives dem – uden skelen til angivelse og betaling."

Forespurgt, hvad baggrunden var for det møde, vidnet havde haft med Kaj-Henrik Ludolph, forklarede vidnet, at det møde, han havde med Kaj-Henrik Ludolph, ikke drejede sig specifikt om udbytteskat. Kaj-Henrik Ludolph var kontorchef i departementet, og på det tidspunkt var der et ERFA-panel med deltagere fra henholdsvis departementet og SKAT, dvs. driften, som han selv repræsenterede. Han husker ikke dagsordenen for dette møde, men typisk var der en dagsorden med nogle punkter, der blev talt om. Som han læser denne e-mail, og som han husker det, talte han med Kaj-Henrik Ludolph om udbytteskatten uden for dagsordenen, hvorefter han bad Lisbeth Rømer sende denne e-mail til Kaj-Henrik Ludolph, så han var orienteret. Han husker ikke præcist Kaj-Henrik Ludolphs rolle i relation til udbytteskatten, men han mener heller ikke, det var på dagsordenen til det ERFA-møde, han deltog i. Det var heller ikke et møde kun mellem ham og Kaj-Henrik Ludolph. Der var flere deltagere.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad drøftelserne med Kaj-Henrik Ludolph omkring udbytteskat nærmere gik på, og hvad baggrunden var for, at han bad Lisbeth Rømer følge op, forklarede vidnet, at de ad alle de kanaler, de kunne, forsøgte at bringe de risici, de så, og som Lisbeth Rømer gang på gang påpegede, på banen. Da han selv sad i dette forum, var det et sted, hvor han kunne bringe det på banen, og det er baggrunden for, at han tog det op.

Foreholdt, at tidspunktet ligger i umiddelbar tilknytning til SIR's 2010-rapport, og forespurgt, om det var den rapport, der blev drøftet på mødet, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Det er rigtigt, at det var på det tidspunkt, og derfor var han opmærksom på, at de arbejdede med et problemområde. Emnet blev muligvis bragt på banen, fordi han havde nævnt, at de arbejdede med dette område.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten', Lisbeth Rømers e-mail af 27. maj 2010 til Kaj-Henrik Ludolph med kopi til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

"Vi har store problemer med udlandet. Ivar Norland stoppede efteråret 2009 al videre udvikling af VP ordningen, og det er meget kedeligt, da bankverdenen sukker efter nettoafregninger, så al den administration, som refusioner kræver, kan undgås. For mig at se, er nettoafregning af udbytte sikrere end refusioner, som, når vi taler om udlandet, skal gennem så mange forskellige bankled, at der er mange med

udbyttenota på det samme udbytte, og det kan vi ikke gennemskue, så vi udbetaler. Så vi sukker også efter en udvidelse af VP ordningen."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, Lisbeth Rømer her skriver, ikke var nyt for vidnet, da det var de drøftelser, de havde haft i 2009, bekræftede vidnet dette. Det var det, Lisbeth Rømer hele tiden arbejdede hen imod som den bedst mulige løsning.

Forespurgt, om vidnet husker, om der fra Kaj-Henrik Ludolphs side kom en reaktion på e-mailen, forklarede vidnet, at han ikke husker, om denne e-mail blev besvaret. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Kaj-Henrik Ludolph herom, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten', Lisbeth Rømers e-mail af 27. maj 2010 til Kaj-Henrik Ludolph med kopi til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

"Dernæst har globaliseringen medført, at udenlandske banker har overtaget administration af danskeres aktier, og det er med til at gøre det mere besværligt. F. eks. JP Morgan står som depotejer/administrator, men aktieejer er en investeringsforening i Nykredit, som har et frikort. Kan vi honorere det frikort, når depotejer er en anden????"

Forespurgt, om vidnet var inde over disse drøftelser og problemstillingen med, at man fra danske bankers side havde outsourcet administrationen, forklarede vidnet, at han ikke var inde i det i detaljer. Det var Lisbeth Rømer, der havde det faglige indblik, og det var hendes forklaring og måde at få problemerne op til overfladen på.

Forespurgt, om det i e-mailen anførte om, at der skete udbetaling, fordi situationen ikke kunne gennemskues, og det forhold, at e-mailen generelt signalerer manglende overblik, gav vidnet – som var en del af chefgruppen for Lisbeth Rømer – anledning til yderligere overvejelser om, at noget skulle gøre anderledes eller stoppes, forklarede vidnet, at det gav anledning til, at de i de fora, hvor de kunne, påtalte, at der var et problem. Det har også været drøftet med dem, der sad i de besluttende fora. Han drøftede løbende med Lisbeth Rømer, hvad der kunne gøres i forhold til problemstillingerne, og hvis der var nogle forslag, iværksatte de dem. Lisbeth Rømer gjorde forskellige ting, og hvad hun havde mulighed for i forhold til ressourcerne og kompetencerne i hendes regnskabsenhed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4700 (2012-05-01 (3) - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Jesper Wang-Holm vedr. Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen, Ivar Nordlands e-mail af 1. maj 2012 til Birgitte Christensen og Winnie Jensen):

> *"Emne: Har talt med store selskaber*
>
> *I skikkelse af Wangen. De vil meget gerne "bistå" betalingscenteret med beneficial owner begreb og ligning af kildeskatte (refusion) i forhold til de store klienter. Han foreslår at en af jer kontakter whatever chef Rømer og konsortier har og beder dem om at henvende sig til Rasmus Bo."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der skrives om her, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han har ikke set e-mailen før, og han ved ikke, om han forstår den.

Vidnet blev foreholdt, at Ivar Nordland den 20. august 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at han ikke huskede, om mailen var i forbindelse med Michael Dalvad Carlsens pension. Men som han huskede det, skete der det, at kontrollen på udbyttedelen for kapitalfondene skulle overgå til Lisbeth Rømer. Han tænkte, at det ville være godt for hende at få bistand til dette, så kapitalfondssagerne ikke faldt til jorden, idet hun tidligere havde brokket sig. Han kontaktede derfor SKAT om, at han mente, det var en god idé, hvis de ville bistå hende, så der var en relevant kontrol af kapitalfondene.

Forespurgt, om Ivar Nordlands forklaring herom bibringer vidnet en erindring om, at de i Regnskab skulle overtage denne opgave, forklarede vidnet, at det gør den ikke. Det er nyt for ham.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5097 (2014-05-06 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, René Frahm Jørgensens e-mail af 6. maj 2014 til Johnny Schaadt Hansen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Jeg har en udfordring. Det har vist sig, at vi på området omkring udbytteangivelser også har besvaret henvendelser omkring skattepligtsforhold for bl.a. udenlandske selskaber. Det er i sig selv problematisk! Det har jeg desværre ikke været vidende om – og det er formentlig foregået via en tidligere funktionsleder (fratrådt i udgangen af 2013).*

Jeg bliver bekendt med det i forbindelse med en klagesag, hvor der klages over sagsbehandlingen – og ikke mindst de manglende besvarelser af bl.a. aktindsigt. Den er vi ved at svare på via den kanal, men vi mangler kompetencer til at svare på de konkrete spørgsmål."

Forespurgt, om vidnet har kendskab til den sagsbehandling om skattepligtsforhold for udenlandske selskaber, René Frahm Jørgensen her nævner, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det ser ud til, at der henvises til en konkret klagesag. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev involveret i, at man i udbytteadministrationen havde besvaret henvendelser omkring skattepligtsforhold til udenlandske selskaber, forklarede vidnet, at det kan han ikke uddybe.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5098 (2014-05-31 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 31. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

"Til orientering – Michael Dalvad Carsen har telefonisk mig, at Store Selskaber ikke laver sagsbehandling og bestemt ikke denne klagesag over manglende sagsbehandling.

Har tidligere haft en aftale med Lisbeth Rømer om at yde Indsats bistand og vil også gerne gøre det i denne sag.

Jeg har også fået den viden, at der tilbage i det gamle Midtjylland ikke har været ledelsesmæssigt taget hånd om, hvor sagsbehandling af udbyttesager skulle ske, men at Lisbeth Rømer har forsøgt at få hjælp hos Jura og Departementet, men uden held."

Forespurgt, om vidnet har kommentarer til dette forløb, forklarede vidnet, at det har han ikke, for han husker det ikke. Foreholdt, at e-mailen kan læses, som at der henvises til den periode, hvor vidnet var inde over udbytteområdet, bekræftede vidnet dette, men han erindrer det ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at Lisbeth Rømer har forsøgt at få hjælp hos Jura eller departementet uden held, dvs. uden at de har hjulpet hende, når hun har sendt spørgsmål, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer forsøgte alt det, hun kunne. Hun kendte organisationen temmelig godt, og hun havde også mange kontakter i organisationen. Det foreviste er meget specifikt, og så specifikt har han ikke været orienteret om tingene. Han har været løbende orienteret på et generelt niveau, men han har ikke været orienteret specifikt på sagsniveau.

Bankordningen/regnearksordningen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5164 (2012-11-23 - E-mail fra Nordea til Lisbeth Rømer vedr. bl.a. håndteringen af bankordningen):

> *"Som aftalt på mødet onsdag den 21. november, sender jeg en kort beskrivelse af, hvorledes tilbagesøgningen af skat gennem Nordea foregår. Vi vil gerne have en bekræftelse på, at denne opfattelse er korrekt.*
>
> *Ved elektronisk tilbagesøgning, sendes en excel fil indeholdende alle relevante informationer. Der er ingen dokumentation vedlagt, i stedet sker tilbage betalingen på tillid til, at kravet er korrekt. I stedet er det aftalt, at på opfordring så skal Nordea indhente den dokumentation, som SKAT måtte rekvirere, indenfor rimelig tid. På denne baggrund har Nordea aftalt med vores kunder, at de igen skal levere den relevante dokumentation på opfordring.*
>
> …
>
> *Det betyder, at Nordea's opgave er at videreformidle ansøgning til SKAT, der behandler ansøgningen. Nordea fungere altså primært som "postbud", og kontroller tilstedeværelsen af blanketter og dokumenter."*

Forespurgt, om vidnet tidligere har set denne korrespondance, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, at han har. Forespurgt, om Lisbeth Rømer nævnte korrespondancen for vidnet, forklarede vidnet, at det vil han ikke afvise. Han mener, at Lisbeth Rømer på daværende tidspunkt, i slutningen af 2012, havde kontakt til også andre end Nordea. Han mener, at Lisbeth Rømer nævnte, at hun var i gang med at foretage en opsummering på disse ordninger. Han har ikke set den specifikke e-mail, men han har været orienteret om, at Lisbeth Rømer var i gang med at samle op på disse ordninger. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om Lisbeth Rømer svarede Nordea eller andre, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Forespurgt, om vidnet og Lisbeth Rømer drøftede eller overvejede at gennemføre en kontrol af bankordningerne, dvs. en stikprøvekontrol af, om den måde, hvorpå bankerne administrerede ordningen, var i orden, forklarede vidnet, at det drøftede han ikke med Lisbeth Rømer.

Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 13 for den 8. maj 2019 side 19 (Jette Zesters forklaring):

"Hun vil gerne slå fast, at de manuelle processer for refusionen lå i regnskabsafdelingen og ikke var med i procesansvaret på hverken personsiden eller erhvervssiden, og de kunne ikke blande sig i, hvad et andet kontor foretog sig. Regnskab 2 ville ikke bryde sig om, at de kom med en løftet pegefinger."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 14 for den 14. maj 2019 side 35 (Jeanette Nielsens forklaring):

"Forespurgt, om vidnet også opfattede styring og controlling som værende i forhold til andre enheder, fx Regnskab 2, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der har været meningen. Hun tænker dog ikke, at det ville give så meget mening, idet de som procesejere ikke havde beføjelser på tværs af afdelingerne og ikke havde mulighed for at give instrukser."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 15 for den 21. maj 2019 side 5 (Aino Olsens forklaring):

"Forespurgt, om procesejeren eller fagkontoret havde et bredere myndighedsansvar for faglighed og saglighed, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med, at de havde et myndighedsansvar, i forhold til hvordan regionerne forvaltede opgaven. De havde en forpligtelse til at holde øje med, hvad der foregik, men ikke et myndighedsansvar for, hvad der skete i regionerne."

Vidnet blev endelig foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 5-9 (Frank Høj Jensens forklaring):

"Forespurgt, om der var skriftlige retningslinjer for behandling af refusionsanmodninger i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det må der have været. Normalt ville der være en procesbeskrivelse og en procesejer, som skulle sikre, at hele administrationen omkring et skatteområde havde en forsvarlig drift.

…

Procesejeren skulle – når systemerne og lovgivningen var på plads – sikre, at der var tilrettelagt en proces, der sikrede, at der blev administreret rigtigt og lovligt.

…

Forespurgt, hvem der blandt de forskellige ejerskaber havde ansvaret for at sikre, at der blev truffet rigtige afgørelser om fx refusion, forklarede vidnet, at det må have været procesejeren. Det var i hvert fald hans tilgang – at de overtog en proces, der

var kvalitetssikret, også på det juridiske område. Der var også en landsdækkende juridisk afdeling, der kunne være inde over."

Forespurgt, om vidnet efter at have hørt forklaringerne fra de tre procesejere har bemærkninger til eller nuancer på, hvad vidnet tidligere har forklaret, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har stadig den samme opfattelse, men han tænker, der må foreligge nogle beskrivelser af en procesejers ansvar. SKAT må have udarbejdet nogle ansvarsbeskrivelser, så spørgsmålet kan besvares via de officielle beskrivelser af, hvad en procesejerrolle indebærer.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at procesejerne havde en instruktionsbeføjelse i forhold til Regnskab, forklarede vidnet, at hvis de i Regnskab af en procesejer fik at vide, at noget skulle gøres på en bestemt måde, så skulle de gøre det på den måde, og så gjorde de det på den måde, og det blev indarbejdet i deres arbejdsproces. Forespurgt, om vidnet har oplevet det som værende andet og mere end i forhold til de digitaliserede processer, herunder om vidnet har oplevet, at en procesejer udtalte sig om de manuelle processer, forklarede vidnet, at det kunne forekomme. Han kan ikke på stående fod komme med et konkret eksempel, men en procesejer kan følge en proces på tværs af organisationen. Hvis der blev afdækket nogle huller, måtte man indrette sig, så hullerne blev dækket, og hvis det var i Regnskab 2, og de fik at vide, at de skulle gøre noget bestemt, så gjorde de det. Forespurgt, hvad vidnets ledelsesrolle så gik ud på i forhold til Regnskab 2, forklarede vidnet, at den gik ud på at følge den løbende drift og aflægge et regnskab hver måned. Der var seks eller syv enheder i Regnskab, som havde en række forskellige opgaver, og det mundede ud i, at de månedsvis afleverede et regnskab over SKAT's indtægter. Forespurgt, om ikke vidnet og andre i Regnskabs ledelse havde instruktionsbeføjelsen til, hvordan medarbejderne skulle sagsbehandle, forklarede vidnet, at det havde de i forhold til de retningslinjer, der var udarbejdet.

Risikostyring

Forespurgt, om de systematisk arbejdede med risikostyring, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det arbejde foregik, forklarede vidnet, at der i SKAT var et internt kvalitetssikringssystem i form af et katalog med en lang række interne kvalitetssikringspunkter. Disse kvalitetssikringspunkter blev delt ud på de forskellige organisatoriske enheder, alt afhængigt af om det var generelle kvalitetssikringspunkter, som alle enheder skulle foretage, eller om det var specifikke kvalitetssikringspunkter, som refererede direkte mod det sagsområde, den pågældende enhed arbejdede med. Det var et ganske systematisk setup. Der skulle så periodevist – enten månedsvist, kvartalsvist eller hvert halve år – gennemføres disse interne kvalitetssikringspunkter. Forespurgt, om kvalitetssikringspunkterne også omhandlede risici for forskellige for-

mer for svindel, eller om det mere var sikring af, at sagerne blev behandlet inden for en given frist, forklarede vidnet, at det mere var det sidste. Kvalitetssikringspunkterne gik på, om de fulgte processerne, om de behandlede sagerne inden for fristerne, at formelle krav var opfyldt i en sags afgørelse o.l.

Forespurgt, om der blev foretaget en risikostyring i forhold til de forskellige risici for, at pengene enten ikke kom ind, eller at de penge, der var kommet ind, ikke uberettiget blev udbetalt igen, forklarede vidnet, at den risikostyring typisk lå hos de forskellige enheder for de enkelte sagsområder. Det var i enhederne, man skulle foretage risikostyringen i forbindelse med sagsbehandlingen.

Forespurgt, hvor det overordnede ansvar for risikostyring og systematisk risikovurdering lå i SKAT, forklarede vidnet, at som han forstår spørgsmålet, må det have været i Indsats, i forbindelse med at Indsats udarbejdede de årlige kontrolplaner. I den forbindelse måtte Indsats foretage en risikostyring på det tværgående niveau og foretage en vurdering af de enkelte skatte- og afgiftsarter. Den anden interne kvalitetssikring var mere på sagsbehandlerniveau, hvor den enkelte funktionsleder havde ansvaret og skulle afrapportere opad i systemet, og den var også undergivet revision. Det var typisk de løbende interne kvalitetssikringer, som revisionen – SIR eller Rigsrevisionen – tog udgangspunkt i, når de vurderede, hvor de skulle sætte ind med revision.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave):

> *"Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens. Det er vel OK, efter at det udenlandske element behandles i OECD sammenhæng, hvor du også er med. Ikke sandt?"*

Foreholdt, at det forekommer at være i denne forbindelse, at det punkt i arbejdsgruppens kommissorium, der angik sikring mod uberettiget refusion, udgik af kommissoriet, og forespurgt, om vidnet så denne e-mail eller drøftede den med Lars Nørding eller Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 9 for den 10. april 2019 side 45 (Frank Høj Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, om det er korrekt forstået, at pkt. 2 om den udenlandske del i den oprindelige problemformulering således blev udskudt, forklarede vidnet, at de på det-*

te tidspunkt blev informeret om TRACE-projektet, som der blev arbejdet med i styrelsen. Denne del af problemet blev derfor skubbet over i et andet regi. Foreholdt, at statusnotatet er underskrevet af Lars Nørding og vidnet, og forespurgt, om det var deres beslutning, at dette skete, forklarede vidnet, at Koncerncentret orienterede dem om, at det pågældende arbejde var i gang. Deres ønske var derefter at få en deltager med i projektet, og de meldte derfor Lisbeth Rømer ind i projektet for at have indflydelse i forhold til løsningen af også dette problem."

Foreholdt, at vidnets forklaring den 10. april 2019 kan forstås således, at vidnet var af den opfattelse, at det omhandlede punkt udgik af kommissoriet på anden vis end i Regnskabs regi, forklarede vidnet, at dét stadig er hans opfattelse, og han betragter den foreholdte e-mail som et oplæg. Der var nedsat en styregruppe og en arbejdsgruppe, og Lisbeth Rømer og Lars Nørding deltog i møderne i arbejdsgruppen og skulle udarbejde nogle oplæg til arbejdsgruppen. Oplæggene i arbejdsgruppen skulle så forelægges styregruppen, som eventuelt skulle løfte oplæggene til en beslutning. Han mener, at beslutningen blev truffet i Produktionsforum, hvor den slags beslutninger blev truffet. Foreholdt, at arbejdsgruppens arbejde på det tidspunkt endnu ikke var igangsat, hvilket først skete i april 2011, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der motiverede denne e-mail, forklarede vidnet, at det er han ikke.

HENVENDELSE FRA ACUPAY OG ANDRE RECLAIM-AGENTER

Foreholdt, at der i oktober 2012 via Ivar Nordland kom en henvendelse fra Acupay til Lisbeth Rømer, og forespurgt, om vidnet var orienteret om denne henvendelse, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med nogle af de øvrige kontakter til udbytteadministrationen fra andre reclaim-agenter, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om vidnet ikke er bekendt med kontakter til hverken Lisbeth Rømer eller Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4722 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Acupays e-mail af 17. juli 2012 til Ivar Nordland):

"For the moment we are in touch with a couple of U.S. pension funds who would like to acquire Danish shares. I would like to get a better understanding of the Danish tax framework and the correct procedures to obtain treaty benefits in Denmark. Although we have a legal counsel in Denmark, I always find it more instructive to ask questions directly to the people who work at the tax authorities. This is

why I would kindly like to ask you if anybody in your team would be willing to have a meeting with me and guide me through the process."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Lisbeth Rømers e-mail af 20. juli 2012 til Ivar Nordland):

"Vi refunderer udbytteskat her i Regnskab 2.
Vi er altid indstillet på at møde vores kunder. Vil du have en orientering om refusioner af udbytteskat?????"

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Ivar Nordlands e-mail af 20. juli 2012 til Lisbeth Rømer):

"Nej. Blot du tager kontakten med pågældende rådgiver."

Foreholdt, at dette førte til et forløb med korrespondance og et besøg i København, og forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt hørte om eller var involveret i dette, forklarede vidnet, at det var han ikke.

INDSATSPROJEKTET "UDBYTTESKAT OG KORREKT ANGIVELSE HERAF, HERUNDER LEMPELSE FOR BETALT (UDBYTTE)SKAT"

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5076 (2012-01-01 - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. 'Udbytteskat og korrekt angivelse heraf, herunder lempelse for betalt (udbytte)skat'), hvoraf det fremgår, at den ansvarlige afdeling for projektbeskrivelsen er Indsats/Store Selskaber.

Forespurgt, om vidnet husker baggrunden for dette projekt, forklarede vidnet, at selve projektbeskrivelsen er en skabelon, som er udfyldt af medarbejdere og ledere fra Store Selskaber i Indsats, så den kender han ikke. Han så projektbeskrivelsen i forbindelse med forberedelsen til dagens afhøring. Han er sikker på, at Lisbeth Rømer udarbejdede et oplæg til et kontrolprojekt, og det kunne godt være dette. Det er hans formodning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5079 (2012-01-01 - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. 'Udbytteskat og korrekt angivelse heraf, herunder lempelse for betalt (udbytte)skat'):

"23-10-2012

Som ventet er tidsforbruget faldet lidt, som det skulle. Der er PT leveret 2800 timer, så det er fint. Øvelsen omkring ændring af forskud er færdig og har resulteret i ændret forskud på i alt 2,6 milliarder. Der henvises til særskildt afrapportering som er vedhæftet her i I-Plan. Status på delen omkring korrekt udbytte på baggrund af udsøgningerne i udbytte universet i BO, så er der kigget på 1500 sager og langt de fleste (90%) er henlagt. Der er lavet forhøjelser for i alt 56 millioner på nuværende tidspunkt. På baggrund af de indhentede erfaringer er der lavet ny målrettet udsøgning til brug for restebn af året. Dette er den sidste opdatering inden den endelige afrapportering slut året."

Forespurgt, om vidnet kan bidrage til disse tal og forklare, hvad projektet gik ud på, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Som han læser det, må det være dem, der har gennemført projektet, som har udarbejdet denne opgørelse over projektets resultater. Han har ikke set den før og har ikke været med til at lave beskrivelsen. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvilke efterfølgende overvejelser projektet har resulteret i, forklarede vidnet, at det er han ikke. Foreholdt, at det umiddelbart ser ud til, at man med 2.800 mandetimer har fået skatteforhøjelser på udbyttedelen på 56 mio. kr., og forespurgt, om vidnet læser det på samme måde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet har hørt om resultatet forud for dagens afhøring, forklarede vidnet, at det har han ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Forespurgt, om vidnet har kendskab til retningslinjer for medarbejderligning i SKAT, forklarede vidnet, at han ikke har været inde over dem, men han er bekendt med de retningslinjer, der er. Medarbejderligningen foretages i en bestemt defineret enhed i SKAT, og der findes nogle principper for deres arbejde, men han har ikke været inde over dem.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3629 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden).

Forespurgt, om det er disse retningslinjer, vidnet omtaler, bekræftede vidnet dette. Principperne for, hvordan man fordeler opgaverne, fremgår lidt længere fremme i notatet.

Forespurgt, om det var en del af proceduren at involvere medarbejderens afdeling eller ledelsen, når der var en medarbejderligningssag, og i givet fald hvornår det efter vidnets forståelse burde ske, forklarede vidnet, at hans forståelse er, at de i Regnskab blev orienteret om sagen. De var dog ikke på nogen måde involveret i medarbejderligningen. Som udgangspunkt orienteres ledelsen ikke om en medarbejderligning, men i den konkrete sag blev de orienteret om, at der var konstateret nogle forhold, som medførte, at en medarbejder i deres afdeling skulle afgive en udtalelse om sine skatteforhold. Der blev jo løbende gennemført medarbejderligninger, som det er beskrevet i det foreviste, og som leder blev man ikke orienteret om, hvem der blev lignet. Det blev man først orienteret om på det tidspunkt, hvor der blev konstateret noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3629 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

"Opgaver i medarbejderligningsenheden

…

5. Anmeldelser på ansatte i Koncernen"

Forespurgt, om det er vidnets forståelse, at den konkrete medarbejderligningssag kan kategoriseres som en sag i gruppe 5, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at de i ledelsen for Regnskab blev orienteret om, at der var en medarbejder, der skulle afgive udtalelse, forklarede vidnet, at de også fik navnet på medarbejderen. De blev på et tidspunkt orienteret om, at der var nogle uklarheder i Sven Jørgen Nielsens skatteforhold.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

"6. Kontrol af medarbejdernes systemautorisationer samt anvendelse af systemerne.

…

Kontrol af medarbejdernes anvendelse af systemerne. Der indhentes lister over medarbejdernes anvendelse af systemerne. Der gennemføres kontrol af hvorvidt

medarbejderne udelukkende har indhentet systemoplysninger til brug for udførelse af deres arbejde.

Kontrollen har udgangspunkt som en stikprøvekontrol af de specifikke systemer som medarbejderne har foretaget. Kontrollen ligger regionalt, som en del af de interne kontroller hos afdelingslederne."

Forespurgt, hvordan denne form for kontrol fungerede, forklarede vidnet, at det er et af de faste interne kontrolpunkter, der er i kataloget. Funktionslederen skal kontrollere medarbejdernes anvendelse af systemerne, og at anvendelserne af systemerne har været sagligt begrundet. Det er, hvad der ligger i dette kontrolpunkt.

Forespurgt, hvad det betyder, at kontrollen ligger som en del af de interne kontroller hos afdelingslederne, forklarede vidnet, at der som forklaret tidligere findes et katalog med en række forskellige kontrolpunkter, og et af disse kontrolpunkter består i, at funktionslederen skal tjekke sine medarbejderes brug af systemerne, altså at brugen er sagligt begrundt. Forespurgt, om denne del af de interne kontroller er uafhængig af, om man bliver udtaget til medarbejderligning, bekræftede vidnet dette. De to ting har ikke noget med hinanden at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4019 (2011-03-01 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 1. marts 2011):

"Medarbejdernes systemanvendelse og autorisationer

…

Udvidet direktion har besluttet, at der skal indlægges en yderligere kontrol i det interne kvalitetssikringssystem.

Kontrollen skal omfatte medarbejdernes anvendelse af systemerne, hvorved der skal gennemføres kontrol af at medarbejderne udelukkende har indhentet systemoplysninger til brug for udførelse af deres arbejde.

Kontrollen ligger regionalt, som en del af den interne kvalitetssikring hos afdelingslederne.

Der nedsættes en hurtigarbejdende arbejdsgruppe vedr. autorisationer.

På delen omkring systemanvendelse, så vil der forinden der tages skridt til en egentlig udvikling af kontrolpunkt og vejledning til kontrollens gennemførelse over-

for medarbejderne, blive iværksat en analyse af de forretningsområder indenfor SKATs forretningsmodel, som har den største risiko for misbrug af systemopslag."

Forespurgt, om dette punkt var udtryk for, at man ikke havde etableret disse kontroller forud for marts 2011, forklarede vidnet, at det var det ikke nødvendigvis. Det er i det foreholdte anført, at Udvidet direktion havde truffet beslutningen. Dokumentet vedrører et direktionsmøde i Midtjylland, hvor Jens Sørensen sad for bordenden, og han selv deltog som en landsdækkende regnskabsenhed. Udvidet direktion er på et højere niveau end dette, så det er en opgave, Midtjylland fik derfra, og som han så fik ansvaret for. Punktet udspringer konkret af noget kritik af, at det i nogle sammenhænge var kommet frem, at medarbejdere var inde at se på forskellige selvangivelser, som ikke havde noget med deres arbejdsopgaver at gøre. Han er ret sikker på, at der hele tiden har været et punkt om det, men at det skulle indskærpes, at systemanvendelsen kun måtte finde sted, når den var arbejdsmæssigt begrundet.

Foreholdt, at det af ordlyden fremgår, at der skal indlægges en yderligere kontrol i det interne kvalitetssikringssystem, men at beskrivelsen af denne udvidelse af kontrollen svarer til den beskrivelse, som allerede fandtes i det tidligere foreholdte notat fra 2010 fra medarbejderligningsenheden vedrørende opgavevaretagelsen i enheden, forklarede vidnet, at han også mener, der er tale om en udvidelse. Som han husker det, foregik det tidligere sådan, at man fik nogle lange lister, hvor man kunne se medarbejdernes systemanvendelse, men de lister var svært gennemskuelige. Når så der kom fokus på, at systemerne havde været brugt i ikke-arbejdsmæssig henseende, skulle punktet skærpes på en eller anden måde. Det er sådan, han husker det. Han mener, de enkelte funktionsledere også forud for dette tidspunkt havde fået lister over medarbejdernes systemanvendelse. Der ligger således en kvalitetsforbedring i dette oplæg. Forespurgt, om det således ikke er udtryk for, at man forud for marts 2011 ikke havde fået implementeret tidligere kontroller, forklarede vidnet at det mere er måden, det blev gjort på. Han er ikke sikker på, hvordan det blev gjort tidligere, men det blev gjort.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4016 (2011-03-01 (1) - Dagsorden til møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 1. marts 2011):

"10. VIP-sager"

Forespurgt, hvad dette punkt om VIP-sagerne gik ud på, forklarede vidnet, at det kunne være personsager, og det kunne være andre sager. Man havde et system, som han ikke husker navnet på, for de sager, som havde en særlig vigtig karakter. Forespurgt, om de på noget tidspunkt i den forbindelse drøftede Sven Jørgen Nielsens sag, forklarede vidnet, at han ikke mener, de drøftede sagen. Det, han husker om-

kring Sven Jørgen Nielsens sag, er, at Lars Nørding og han selv forsøgte at holde sig løbende orienteret om, hvad der skete i sagen, og så orienterede de videre til Jens Sørensen, men det foregik ikke på disse møder, som vidnet husker det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4347 (2. Støttebilag vedr. medarbejderligningssagen).

Forespurgt, om vidnet kan beskrive samarbejdsrelationerne, og hvem der havde hvilken rolle i den konkrete medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at han kun kan beskrive den boks, der hedder Region Midtjylland og hans egen og Lars Nørdings rolle. Han har ikke kendskab til, hvad der foregik i medarbejderligningsenheden. Han og Lars Nørding blev orienteret om, at der var åbnet en skattesag mod Sven Jørgen Nielsen, som handlede om nogle indtægter, der ikke var oplyst på selvangivelsen. Forespurgt, hvem der orienterede dem om det, forklarede vidnet, at Per Jacobsen orienterede Lars Nørding, og på et tidspunkt, hvor Lars Nørding var på ferie, havde han selv en direkte kontakt til Per Jacobsen vedrørende en tilbagemelding til Per Jacobsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke chefer i afdelingen der blev orienteret, forklarede vidnet, at Per Jacobsen orienterede Lars Nørding, som orienterede vidnet. Kontakten var fra Per Jacobsen til Lars Nørding. Forespurgt, om orienteringen gik længere op i ledelseshierarkiet, forklarede vidnet, at Lars Nørding også orienterede Jens Sørensen. Han ved ikke, om Per Jacobsen også orienterede Jens Sørensen, men Lars Nørding orienterede løbende om de henvendelser, de fik.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilken dialog, om nogen, de havde med Center for Løn og Personalejura, forklarede vidnet, at han ikke erindrer nogen dialog med Center for Løn og Personalejura, og han havde ikke selv nogen dialog med Center for Løn og Personalejura.

Forespurgt, om vidnet havde kontakt til Sagscenter Person eller Økokrim, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

2.-8. februar 2011 – anmeldelse vedrørende Sven Jørgen Nielsen fra SØK og overdragelse af anmeldelsen til sagsbehandling hos Særlig Kontrol fra Økokrim

Vidnet blev forevist fra ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)).

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med dette dokument, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3636 (2011-02-04 - E-mail fra Preben Buchholtz Hansen til Allan Normann Martens vedr. sagens behandling i 'medarbejderligningsafdelingen', Allan Normann Martens' e-mail af 8. februar 2011 til Torben Rasmussen og Jette Meinertsen):

> *"Har I mulighed for at kigge lidt på årsopgørelser, kontroloplysninger, R75 m.v. for at se om der skulle være noget."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3637 (2011-02-04 - E-mail fra Preben Buchholtz Hansen til Allan Normann Martens vedr. sagens behandling i 'medarbejderligningsafdelingen', Preben Buchholtz Hansens e-mail af 4. februar 2011 Allan Normann Martens):

> *"Vi har heller ikke set nærmere på den person der også nævnes i brevet fra politiet. Det kunne også godt ske, at man skal det."*

Forespurgt, om vidnet var inde over denne korrespondance, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår og hvordan han fik orienteringen om, at der var denne anmeldelse, forklarede vidnet, at han i materialesamlingen forud for dagens afhøring har set, at Lars Nørding har gjort sine specifikke notater, hvilket han ikke selv har gjort. Han kan dog nikke genkendende til den beskrivelse, han kan se i Lars Nørdings notater. Lars Nørding havde som skattedirektør den primære kontakt, og han fik selv oplyst af Lars Nørding, at Lars Nørding havde fået henvendelsen. Der var en enkelt gang, hvor Lars Nørding var på ferie, hvor situationen krævede, at han i Lars Nørdings fravær orienterede Lisbeth Rømer som funktionsleder om, at Sven Jørgen Nielsen ville blive indkaldt til et møde. Det er også opført i Lars Nørdings notater. Forespurgt, om vidnet er enig i forløbet, som det er beskrevet i Lars Nørdings notater, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet blev orienteret om, at pengene kom fra udlandet, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Sagens indhold lå ikke i orienteringerne, så det læste han om i pressen, da det kom frem. Før det tidspunkt kendte han ikke noget til sagens indhold.

Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"22/6 – 11*
>
> *Sagen igen drøftet med PJ*
>
> *…*
>
> *Jura og Personale (centralt kontor i SKAT) var orienteret om sagen med henblik på suspension. Lok (log) indkaldt fra IT (log som skulle vise SN brug af systemerne). JS og FHJ orienteret."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke drøftelser han på dette tidspunkt havde med Lars Nørding, forklarede vidnet, at det var en orientering. Lars Nørding fulgte løbende op på sagen og har så drøftet den med Per Jacobsen og efterfølgende orienteret vidnet. Forespurgt, om vidnet husker, hvad Lars Nørding orienterede ham om, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, hvem der foretog kontrollen af Sven Jørgen Nielsens brug af systemerne, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men det må have været ligningsafdelingen. Hele sagen foregik i medarbejderligningsenheden, men han ved det ikke. Forespurgt, om vidnet så den log, der blev trukket, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev gjort bekendt med den vurdering, Center for Løn og Personalejura havde foretaget, forklarede vidnet, at det blev han ikke.

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser om at suspendere Sven Jørgen Nielsen eller måske overføre ham til andet arbejde, mens sagen foregik, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"12/7 – 11*
>
> *Talt med GE. SN havde meldt afbud da han først kunne få et møde med sin advokat Torben Bagge d. 13/7 – 11. Skulle derefter på ferie til d. 8/8. Oplyste indholdet*

af mails fra SØK/Økokrim fra den amerikanske forbindelse til SN. Tilsyneladende noget om at skaffe oplysninger fra danske virksomheder til et amerikansk konsortium. Fra hvilke systemer vidste man ikke.

Mulige strafbare forhold efter straffeloven (mine overvejelser):

1) Overtrædelse af tavshedspligt.

2) Bedrageri ved ulovlig overførsel p.g.a. forfalskede refusionsansøgninger.

3) Overtrædelse af § 289.

Personalejura var kontaktet – ikke grundlag for at suspendere.
JS orienteret (+ Frank).”

Forespurgt, om vidnet husker noget om disse drøftelser, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet selv havde overvejelser om, at det kunne være betænkeligt at lade Sven Jørgen Nielsen behandle udenlandske refusionsansøgninger i en situation, hvor der gik et par mio. kr. ind på hans konto, forklarede vidnet, at han ikke vidste, at der gik et par mio. kr. ind på Sven Jørgen Nielsens konto. Forespurgt, om vidnet således ikke fik oplysningerne om beløbets størrelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han mener heller ikke, at det indledningsvist var så store beløb. Det er i hvert fald ikke et beløb, han hørte.

12. august 2011 – møde mellem Lisbeth Rømer og Torben Børge Rasmussen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3658-3659 (2011-12-21 - ‘VIP-orientering’ til Hanne Østergaard vedr. medarbejderligningssagen med henblik på ansvarsvurdering):

”Det fremgår af Torben Rasmussens sagsnotat at han den 12.08.2011 var til møde hos Sven Nielsens afdelingsleder Lisbeth Rømer. De har en snak om, om Sven Nielsen evt. kan ”fikse” med tallene i forbindelse med refusion af udbytte, men de kan ikke umiddelbart se noget i dette. (Refusion af udbytte er en af Sven Nielsens arbejdsopgaver i SKAT) Følgende citat står herefter anført i sagsnotatet: ”Sven Nielsen bruger nok systemet til at hente oplysninger som Torben [redacted] *kan bruge”.*

En anden af sagsbehandlerens betragtninger er:" Mit gæt er, at Sven Nielsen i starten af 2006 fra Torben [redacted] har fået et ualmindeligt attraktivt tilbud om at blive en eller anden form for mellemleder i en aldeles sort del af (avis- og reklame) distributionsbrancen. Et tilbud, som Sven Nielsen ikke har kunnet takke nej til."

Forespurgt, om Lisbeth Rømer involverede vidnet i disse overvejelser, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Han deltog ikke i mødet og har ikke set referatet før. Det var det møde, han tidligere omtalte, hvor han skulle orientere Lisbeth Rømer. Det er det eneste, han kender til det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"8/8 (- 11)

Jeg blev kontaktet pr. telefon af PJ medens jeg kørte i Nordmandiet. PJ ville inddrage LR (Lisbeth Rømer) i udsøgningerne fra IT. Jeg henviste til FHJ.

23/8 – 11

Sagen drøftet med FHJ."

Vidnet forklarede, at han derfor var ovre hos Lisbeth Rømer og forklare, at hun ville få besøg af nogen. Det er det, han kender til det. Han deltog ikke i mødet og har ikke set referatet fra mødet. Forespurgt, om vidnet heller ikke fik en tilbagemelding fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

15. december 2011 – SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3674 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"24/11 – 11

Talt med JS på skattedirektørmødet. JS viste mig en mail fra PJ han havde modtaget den 14. nov. med agteren som bilag. Jeg så kun mailen, hvoraf den videre proces fremgik."

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 3645 (2011-12-15 (2) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)).

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt fik adgang til at se denne afgørelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet blev orienteret om, at afgørelsen blev truffet i december 2011, forklarede vidnet, at som han husker det, skulle de selv være meget opsøgende, da det foregik i en anden enhed. Primært Lars Nørding var meget opsøgende i forhold til at følge, hvad der skete i sagen. Han husker det ikke som om, de automatisk fik besked om, at sagen var afgjort.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3647 (2011-12-15 (2) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

> *"Den 9. juni 2011 modtog SKAT fra Nordea kontoudtog på Torben [redacted]. En gennemgang af disse viste umiddelbart, at Sven Nielsen i perioden marts 2006 til marts 2011 fra Torben [redacted] har fået overført godt to millioner kroner. I forhold til hvad Sven Nielsen på dette tidspunkt havde redegjort for, syntes der således at mangle forklaring for overførsler på 1,4 millioner kr."*

Forespurgt, om denne oplysning tilgik vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Anders René Andersen den 27. august 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at de overvejede at lave yderligere kontrol af Sven Jørgen Nielsens arbejde, fordi sagen kørte, og at man drøftede med de involverede, at man selvfølgelig skulle holde et vågent øje med vedkommende, og forespurgt, om informationen om, at der skulle holdes et særlig vågent øje med Sven Jørgen Nielsen, tilgik vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke på noget tidspunkt var i direkte dialog med Anders René Andersen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet har haft noget med sagen at gøre efter den 1. januar 2013, forklarede vidnet, at det har han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med den formodede svindel hen over sommeren 2015, forklarede vidnet, at han i sin kalender kan se, at han havde ferie fra den 1. til den 16. august 2015, og han mener, at han, da han mødte ind om

mandagen, blev ringet op af René Frahm Jørgensen, der oplyste ham om, at der var en grim sag under opklaring, og at den handlede om udbytteskat og refusioner af udbytteskat. Han husker det som en kort telefonsamtale. Det var på det tidspunkt, han første gang blev gjort opmærksom på, at der var noget rivende galt.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt hørte om, at der havde været en advokathenvendelse i juni 2015, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

18. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4121 (2015-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup og Frank Høj Jensen om manglende mulighed for afstemninger):

> *"Til jeres egen orientering. Ikke opløftende læsning, at vi i SKAT ikke kan stemme tingene af.*
>
> *Skal ikke lige videresendes/videreformidles."*

Forespurgt, hvad der lå i det budskab, forklarede vidnet, at der længere nede i e-mailstrengen var blevet gjort opmærksom på, at man ikke kunne afstemme mellem to IT-systemer. Det var blevet påpeget som et problem helt tilbage i SIR's 2010-rapport. René Frahm Jørgensen sendte e-mailen til orientering, og han mener ikke, at de efterfølgende talte om det, eftersom René Frahm Jørgensen også skrev, at det var til deres egen orientering. Selvfølgelig var det kritisk, også set fra et regnskabsmæssigt synspunkt, hvor det var grundlæggende, at de kan afstemme tingene.

Forespurgt, hvem vidnet opfattede, at e-mailen ikke skulle videresendes til, herunder om det var generelt eller til en bestemt adressat, fx Jens Sørensen, forklarede vidnet, at han mest har hæftet sig ved, at den var til orientering. På det tidspunkt foregik det i et andet undersøgelsesforum, og han blev ikke orienteret om det, så han gjorde sig ingen overvejelser om det, og på dette tidspunkt, i 2015, beskæftigede han sig med andre opgaver. Han tog det derfor blot som en orientering og havde ingen overvejelser om at skulle videreformidle det, for han kunne ikke se, hvem det skulle være relevant for.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med, at det var et grundlæggende problem, at man ikke kunne afstemme, forklarede vidnet, at det var den problemstilling, at udbytteindberetningerne blev indberettet til ét system, og refusionsanmodningerne skulle indberettes til et andet system. Som det blev påpeget i revisionsrapporten, havde de ikke mulighed for at foretage en afstem-

ning, og i princippet kunne anmodningssystemets tal overstige det, der var indberettet. Lisbeth Rømer udtalte i forbindelse med revisionsundersøgelsen, at den risiko var til stede, og det er det, han mener med, at man ikke kunne afstemme systemerne.

Forespurgt, hvorfor det var et problem, og hvor stort et problem det var, hvis det var et problem, forklarede vidnet, at det var et stort problem, eftersom en afstemning indikerer, om tallene er rigtige. Det ville være et stort problem, hvis de refusionsbeløb, man udbetalte, oversteg det beløb, der var indberettet som udbytte og den udbytteskat, der blev beregnet på grundlag af udbyttet. Hvis man kunne afstemme mellem systemerne og se, at et selskab havde udbetalt så og så meget i udbytte, og betalt så og så meget i skat, så kunne man lave en form for sandsynlighedskontrol på, at refusionen så også kunne være rigtig. En systemafstemning kan i nogle situationer afstemmes direkte, og i andre situationer kan den give en sandsynlighed for, at det, der er i de to systemer, passer. Forespurgt, hvad der sker, hvis der er en afvigelse, forklarede vidnet, at så skal man undersøge det nærmere. Hvis det er en-til-en-afstemning, skal man have forklaringen på det. Forespurgt, hvad en-til-en-afstemning er, forklarede vidnet, at det beløb, der forlader det ene system, går over i det andet system, og de to tal skal være identiske. Det er en form for systemafstemning. I dette tilfælde er det mere en form for sandsynlighedskontrol eller en sandsynlighedsafstemning, man kan lave. Når man beregner udbytteskatten i ét system og foretager refusionen i et andet system, kan man kun lave en sandsynlighedsafstemning og ikke en en-til-en-afstemning.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er et alvorligt problem, at man ikke kan stemme af, uanset om det er en sandsynlighedsafstemning eller en en-til-en-afstemning, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Bemandingen i regnskabsafdelingen

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der i perioden 2010-2013, da vidnet som viceskattedirektør havde regnskabsenhederne under sig, var andre jurister i regnskabsenhederne end Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om alle øvrige medarbejdere var regnskabsmedarbejdere, bekræftede vidnet dette.

Opfølgning på SIR's 2010- og 2013-rapporter

Forespurgt, hvor vidnet vurderer, at det er gået galt, og hvor det store problem var, når man ser på, at man har to SIR-rapporter og nogle oplysninger om, hvordan ud-

bytteadministrationen foregik, forklarede vidnet, at det gik for langsomt med at få regelgrundlaget lagt fast, herunder at få foretaget de bekendtgørelses- og lovmæssige justeringer, der skulle til. Han kan ikke svare på, hvor meget hurtigere det kunne være gjort, men det gik også for langsomt med at konkludere, at nu var lovgrundlaget på plads, og hvordan man så skulle administrere det mest effektivt, så man kunne lukke de huller, der blev påpeget i 2010. På regnskabssiden er det meget afgørende, at man kan foretage de systemmæssige afstemninger, og at de er så automatiske som muligt. Han havde ansvaret fra 2010 til 2013, hvor de forsøgte at presse på opfølgningen på revisionsrapporten fra 2010. Han havde ikke samme rolle i forhold til revisionsrapporten fra 2013. Umiddelbart vil han sige, at det, der var galt, navnlig var, at det tog for lang tid at reagere på de advarsler, som Lisbeth Rømer havde givet videre i revisionsrapporten fra 2010.

Forespurgt, hvor i organisationen, vidnet mener, man kunne have gjort det anderledes, forklarede vidnet, at det kan han ikke gennemskue. Han var ikke en del af de fora. Der er i denne periode to organisationsdiagrammer for SKAT. Han kender bedst det fra perioden 2010-2013, hvor der var et Produktionsdirektørforum, et Indsatsdirektørforum, et Kundeserviceforum og en Skattedirektion. Hvorfor tingene tog tid, ved han ikke.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten').

Forespurgt, hvem i de øverste ledelseslag der blev bekendt med de problemstillinger, som Lisbeth Rømer beskrev her i maj 2010, forklarede vidnet, at han i det konkrete tilfælde benyttede sig af, at han havde et møde med en fra departementet og dermed havde lejlighed til at få informationen derover. Det var som sådan ikke en officiel henvendelse, men mere at benytte en kanal, hvor han havde en kontakt, til at få rejst problemstillingen. Det er også derfor, at han ikke ved, hvad Kaj-Henrik Ludolph videre foretog sig i forhold til denne henvendelse. Den officielle kanal ville have været via regionsdirektionen via de fora, der var dengang, dvs. et kundedirektørforum, hvor Lars Nørding deltog, og Produktionsforum, hvor Jens Sørensen deltog. Det var de officielle fora, de skulle bruge. Dette var mere en mulighed for at få det frem ad anden vej også.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere i relation til den foreviste e-mail forklarede, at problemerne havde været løftet op til de besluttende fora, og forespurgt, hvilke fora det var, forklarede vidnet, at de besluttende fora for dem var Produktionsforum og et kundedirektørforum. Forespurgt,

om det er korrekt forstået, at de her omtalte problemer havde været løftet op i disse fora, forklarede vidnet, at han ikke husker, om SIR's 2010-rapport var kommet den 27. maj 2010. De besluttende fora i relation til revisionsrapporten var Produktionsforum, hvor Jens Sørensen deltog, og hvor man skulle træffe beslutninger om, hvad handleplanen i forhold til revisionsrapporten skulle indeholde.

VP-ordningen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat):

> *"Jeg har drøftet dette i Koncerngruppen for lov og proces. Vi er enige om, at du bliver nødt til at koordinere bredere inden du foreslår ændringer i procedurerne. Det vil sige, at der ikke bliver noget møde. Hvis Skat vil ændre, og dette indebærer involvering fra Departementet (og det mener jeg at det gør), bliver du nødt til at gå kommandovejen i Skat inden et forslag forelægges for os."*

Forespurgt, om de i forlængelse af denne e-mail overvejede at gå kommandovejen i forhold til en udvidelse af VP-ordningen, forklarede vidnet, at han er i tvivl om, hvorvidt regnskabsenheden på dette tidspunkt også omfattede Regnskab 2, men det var i hvert fald lige deromkring. Han husker ikke den foreholdte e-mail og ved ikke, om han har set den. Lisbeth Rømer var meget hurtig til at udarbejde et notat til dem om problemområderne, og så blev det meldt ud, at departementschef Peter Loft havde besluttet, at der skulle ske en revision på området. Det var den måde, hvorpå Regnskab 2 med Lisbeth Rømer som funktionsleder kunne give udtryk for de problemer, de så.

Foreholdt, at Lisbeth Rømer her foreslog at udvide VP-ordningen, hvilket Ivar Nordland bremsede, og forespurgt, om de overvejede at lave en indstilling til et projekt om, hvordan man kunne udvide VP-ordningen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det var lige omkring det tidspunkt, de overtog opgaven. Han husker, at de fik et samlet notat omkring problemstillingerne, som så blev fremlagt. Han erindrer ikke, at de i 2009 specifikt drøftede VP-ordningen.

Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"10/2 – 11

…

Der var tale om en overførsel til SN på i alt ca. 500.000.

…

FHJ (Frank Høj Jensen viceskattedirektør i Regnskab) og JS (Jens Sørensen regionsdirektør i Midtjylland) orienteret i uge 7."

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt blev orienteret om beløbet, forklarede vidnet, at han ikke kan afvise, at det var et beløb, han hørte om. Det var dog en meget løselig orientering uden dokumentation.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"Personen i USA som sendte pengene var dansker, som var udvandret til USA."

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke var orienteret om detaljerne i Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, og forespurgt, om vidnet blev orienteret om dette, forklarede vidnet, at det gjorde han, men ikke ud over det foreholdte. Forespurgt, om vidnet var orienteret om, at det var penge, der kom fra en, der var bosiddende i udlandet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"16/6 – 11

PJ oplyste, at der var fundet yderligere 1,5 mio. i overførsler.

…

JS og Frank orienteret."

Foreholdt, at det af Lars Nørdings notat fremgår, at detaljerne om, at det var en person fra udlandet, og at det først var en halv mio. kr. og derefter yderligere halvanden mio. kr., blev givet videre til vidnet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er noget, vidnet husker, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Dette var orienteringer, og han havde også kontakt til Per Jacobsen, hvor han fik noget at vide. Han har dog fuld tillid til Lars Nørdings notater. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han havde læst notaterne, og at han ikke havde nogen bemærkninger til dem, forklarede vidnet, at han slet ikke husker noget om beløbene. Det er først langt senere, at han husker noget med beløbsstørrelser, men han har tillid til notaterne, så Lars Nørding har formentlig nævnt det for ham.

Udbetalingsstoppet

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at man i 2015, da den formodede svindel kom frem i lyset, nedsatte en taskforce, fik bremset refusionerne og tilrettelagde en proces, og forespurgt, om der var noget til hinder for, at man kunne have gjort dette i 2010, da revisionsrapporten konkluderede, at der ikke blev foretaget materiel kontrol, forklarede vidnet, at det tror han, der var. Forespurgt, hvad der var til hinder for det, forklarede vidnet, at han ikke tror, at de kunne stoppe udbetalingen af refusionerne på det tidspunkt, da der skulle være et grundlag. De skulle have en mistanke, og de skulle have noget konkret. Der var en del ansøgninger, og på det tidspunkt var hovedparten berettigede ansøgninger, hvor folk havde krav på deres penge. Han er ikke bekendt med, at de havde noget som helst konkret i 2010, som de kunne begrunde et stop af refusionsudbetalingerne med.

Foreholdt, at det for undersøgelseskommissionen er oplyst, at der i 2015 var en mistanke i forhold til nogle konkrete ansøgninger fra nogle specifikke pensionskasser og nogle reclaim-agenter, der bistod dem, men at der også var ganske mange ansøgninger, der ikke var mistanke til, men at man alligevel besluttede at foretage en kontrol også af det materielle, og forespurgt, om ikke man i princippet også kunne have gjort det i 2010, forklarede vidnet, at han tror, Lisbeth Rømer gjorde, hvad hun kunne med de ressourcer, hun havde. Lisbeth Rømer foretog en screening af anmeldelserne, og hun pegede på, at der var en risiko.

Forespurgt, på hvilket niveau i organisationen man kunne træffe en sådan beslutning om at stoppe udbetalingerne, som man traf i 2015, forklarede vidnet, at han tror, den skulle træffes højt oppe i organisationen. Han tror ikke, det var en beslutning, han og Lars Nørding kunne træffe. Forespurgt, om Jens Sørensen kunne træffe den beslutning, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han ved ikke, hvor højt den beslutning i givet fald skulle op.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Der har jo været foretaget en række undersøgelser, først af SIR, så af Borger- og retssikkerhedschefen og siden en advokatundersøgelse. I forbindelse med disse undersøgelser er han blevet spurgt, om han havde relevant materiale, og han har udleveret det, han havde. Det var Iben von Hallas, som samlede det. Han har tidligere udleveret det, han havde liggende på sin computer bl.a. i form af e-mails, og han mener ikke, han har andet. De e-mails, han har udleveret, kan være taget ud af en sammenhæng, men han kender ikke det videre forløb.

LARS NØRDING (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 11.25 mødte Lars Nørding som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev på ny vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Tidligere forklaringer

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 10-11 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Forespurgt om ikke man ud fra en klassisk forvaltningsretlig tilgang til almindelig sagsbehandling kunne sige i vidnets kontor, at når Indsats eller Kontrol ikke kiggede på det, så blev de selv nødt til at kigge mere grundigt på sagerne og fx forsøge at få pengestrømmene dokumenteret, forklarede vidnet, at de var så få og håndterede så meget. Det kunne de ikke. Det var ikke muligt. Forespurgt, om ikke man så kunne have sagt, at de skulle have flere folk, og at hvis ikke det blev kontrolleret andre steder, så skulle de selv gøre det, forklarede vidnet, at de ikke kunne få flere folk af den slags, de havde brug for, da de ikke var Kontrol. De kunne ikke få sådanne medarbejdere, fordi de var en bogholderifunktion. Forespurgt, om det blev forsøgt, forklarede vidnet, at alt blev forsøgt."*

Forespurgt, om dette også er vidnets erindring om forløbet, bekræftede vidnet dette. De kunne ikke få tilført kontrolressourcer til dette område. Forespurgt, om det

også er korrekt, at forsøget blev gjort, forklarede vidnet, at det flere gange blev drøftet i direktionen i Midtjylland, at udbytterefusion var en bogholderiopgave, og at der ikke kunne tilføres kontrolressourcer.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 17 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Forespurgt, om de foretog stikprøver for at følge pengesporet, forklarede vidnet, at det kunne de ikke. Forespurgt, om det var på grund af bemandingen, bekræftede vidnet dette.*
>
> *Forespurgt, hvordan og hvor ofte vidnet gjorde ledelsen opmærksom på problemstillingerne, forklarede vidnet, at hver gang de var sammen og skulle forklare, hvordan det gik, fortalte hun, hvordan det gik, og det gik aldrig godt. De havde altid for meget arbejde, og de syntes, at der var for store huller. De andre blev – forståeligt nok – trætte af, at der altid var jammer, når det var hende, der havde ordet. Forespurgt, hvem i ledelsen hun havde taletid med ud over Lars Nørding, og om hun havde dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke så meget."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou den 10. september 2019 for undersøgelseskommissionen til spørgsmålet om, hvorvidt han, inden han læste SIR's 2010-rapport, var bekendt med, eller om han, da han læste rapporten, noterede sig, at der ikke blev foretaget en kontrol af, om det var de egentlige ejere, der opnåede udbytterefusionen, forklarede, at han ikke noterede sig det, for på dette tidspunkt – kort før mødet med udbytteenheden den 22. september 2010 – havde de sendt ham en lang række sager, som klart indikerede, at der var noget kontrol i gang, hvorfor han tænkte, at det beskrevne måtte være noget, der lå bagud i tid.

Vidnet blev endelig foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schous kontorchef, Lise Bo Nielsen, den 11. september 2019 for undersøgelseskommissionen afgav en tilsvarende forklaring om, at man i september 2010 havde et møde, hvor der havde været forespørgsler af forskellig art, og at de derfor i Koncerncentret fik en opfattelse af, at der også foregik en materiel kontrol.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om og i givet fald hvordan man skærpede kontrollen efter SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt ikke var dannet nogen egentlig kontrolenhed. Den kontrol, der blev foretaget, skete ved henvendelse til Store Selskaber. Han ved, at Lisbeth Rømer henvendte sig til Store Selskaber med forskellige udbetalinger og havde en dialog med Store Selskaber om-

kring udbetalingerne. Han har ikke indtryk af og kan ikke forholde sig til, om det skete i stigende grad efter SIR's 2010-rapport.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan de sager, der lå til grund for en henvendelse til Store Selskaber, blev udfundet, og hvordan det blev besluttet, at der skulle rettes en kontakt til Store Selskaber, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer eller Laurits Cramer, der foretog den vurdering. Han mener, det altid foregik gennem Lisbeth Rømer. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om det skete konsekvent eller som en stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening om. Det skete, når Lisbeth Rømer blev opmærksom på noget, der så mistænkeligt ud. Så det var ikke en stikprøvekontrol, men en vurdering i den enkelte sag.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 10 for den 24. april 2019 side 5 (Lars Nørdings forklaring):

> *"Forespurgt, om de drøftede problemstillingen vedrørende kontrol af, om det var de egentlige ejere, dvs. beneficial owners, der opnåede refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det fremgik af opgavebeskrivelsen for udbytteadministrationen, at det var en formel kontrol, hvor man skulle påse, om skemaerne og ansøgningerne var udfyldt korrekt. Hvis det var tilfældet, skulle man ekspedere betalingen. Man skulle ikke i udbytteadministrationen udføre nogen kontrol. Det lå ikke i det. Han husker ikke det præcise antal, men han tror, at der var 7-9 medarbejdere på opgaven. Der var ikke mulighed for at lave kontrol, og det lå heller ikke i konceptet eller i med-arbejdernes uddannelse.*
>
> …
>
> *I 1990 blev opgaven dekoncentreret i Ballerup i forbindelse med oprettelsen af told- og skatteregionerne. I den forbindelse blev der lavet en arbejdsbeskrivelse for de opgaver, der skulle løses inden for den dekoncentrerede opgave. Det fremgik heraf, at det var en ren ekspeditionsopgave, hvor der kun skulle udføres en formel kontrol og ikke en materiel kontrol. Man skulle se, om dokumenterne var rigtige, og om de var anført korrekt i skemaerne."*

Forespurgt, om det stadig er vidnets opfattelse, at det var ren formel kontrol, bekræftede vidnet dette.

11. marts 1999 – intern meddelelse vedrørende opgaveudlægning af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4499 (1999-03-11 - Intern meddelelse vedr. opgaveudlægning af udbytteskat):

> *"Opgaveudlægning - udbytte-/royaltyskat*
>
> *Told- og Skattestyrelsen har besluttet, at de bogholderimæssige opgaver vedrørende udbytte-/royaltyskat fra den 15. marts 1999 dekoncentreres til Told- og Skatteregion Nærum, Rundforbivej 303, 2850 Nærum.*
>
> *Opgaverne omfatter registrering, bogføring og betalingskontrol af:*
>
> …
>
> *- Ansøgninger om tilbagebetaling af udbytteskat efter diverse dobbeltbeskatningsoverenskomster til aktionærer bosat i udlandet."*

Forespurgt, om det er dette dokument, vidnet havde i tankerne, da han den 24. april 2019 forklarede, at opgaven blev dekoncentreret, bekræftede vidnet dette. Han ved, at der er et senere dokument fra 2006, hvor man har nogenlunde samme ordlyd, hvor man kalder det et Kompetencecenter.

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse ligger i en opgave, der er beskrevet som "registrering, bogføring og betalingskontrol af …", forklarede vidnet, at det efter hans opfattelse er en ren formel kontrol.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 20 for den 19. juni 2019 side 6 (Poul Buus Lassens forklaring):

> *"Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse har været uklarhed omkring ansvarsfordelingen vedrørende, hvilke opgaver der lå i Regnskab 2, og hvilke opgaver der lå i Indsats, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der har været.*
>
> *Foreholdt, at undersøgelseskommissionen tidligere har hørt fra administrationen, at man i Regnskab 2 foretog en formel kontrol, men at man ikke foretog en materiel vurdering af, hvem der var beneficial owner, og forespurgt, om de i Indsats var involveret i, hvorvidt sagsbehandlingen i Regnskab 2 var grundig nok, forklarede vidnet, at det mener han ikke.*

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var således, at hvis man havde et projekt i Indsats, da gik man ind og tog nogle prøver ud, men at man i Indsats ikke havde noget ansvar for den generelle løbende sagsbehandling i andre kontorer, bekræftede vidnet dette."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 10 for den 24. april 2019 side 5 (Lars Nørdings forklaring):

"Forespurgt, om adskillelsen af den formelle og den materielle kontrol burde have medført, at man sikrede sig, at der også foregik en materiel kontrol, forklarede vidnet, at det var i Indsats, man lavede kontrollen på de områder, der blev administreret i Regnskab. De havde i Regnskab ingen indflydelse på den indsatsplan, som blev udarbejdet i Indsats. Om Indsats ville kontrollere tilbagebetaling af udbytteskat til udlændinge, eller om Indsats ville kontrollere noget andet, havde Regnskab ingen indflydelse på."

Forespurgt, om vidnet ønsker at justere dette udsagn, eller om vidnet fastholder udsagnet, som det er, forklarede vidnet, at det er korrekt, at de i Regnskab ikke havde indflydelse på indsatsplanen. Lisbeth Rømer henvendte sig i enkelte tilfælde til Indsats for at bede om assistance. Foreholdt, at der også var nogle forespørgsler til de pågældende kontorer, hvor man vurderede, om der var tale om en beneficial owner, og om de materielle betingelser var opfyldt, bekræftede vidnet dette. Hvis man fik en fornemmelse af, at der var noget galt, sendte man sagen til de afdelinger, der havde kompetencen til at løse den. Foreholdt, at Regnskab 2 drøftede juridiske spørgsmål med Jacob Ulrik Wassard Schou i Jura, herunder om hvornår man opfyldte betingelserne, men at det fortsat var Regnskab 2, der traf afgørelserne, forklarede vidnet, at han slet ikke kender til dialogen med Jacob Ulrik Wassard Schou.

Vidnet blev foreholdt, at der var et forløb omkring 2009, som var lige omkring det tidspunkt, hvor de fik udbytteområdet ind under sig, hvor Lisbeth Rømer var i dialog med Ivar Nordland omkring ønsker om at udvide VP-ordningen.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 25. august 2009 til Ivar Nordland):

"Jeg iler med at sende dig, hvad jeg har fra fortiden.
Vi er meget gladere for VP ordningen end den nuværende refusionsordning."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 25. august 2009 til Lisbeth Rømer):

> *"Jeg har drøftet dette i Koncerngruppen for lov og proces. Vi er enige om, at du bliver nødt til at koordinere bredere inden du foreslår ændringer i procedurerne. Det vil sige, at der ikke bliver noget møde. Hvis Skat vil ændre, og dette indebærer involvering fra Departementet (og det mener jeg at det gør), bliver du nødt til at gå kommandovejen i Skat inden et forslag forelægges for os."*

Vidnet blev foreholdt, at Ivar Nordland den 20. august 2019 på spørgsmålet om, hvad han mente med kommandovejen, forklarede for undersøgelseskommissionen, at hvis problemet var kontrol, skulle man gøre noget ved det i stedet for at involvere departementet, som sad med lovgivningen om det, og at han fandt det bagvendt, at man ville løse sine problemer med en ny lovgivning. Budskabet var, at det formelt skulle gå igennem vidnet og op gennem SKAT, hvis man ønskede at justere på det. Forespurgt, om vidnet er enig i dette udsagn fra Ivar Nordland, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer havde nogle forbindelser til departementet, hvor hun tidligere havde fået nogle ting igennem, og dem brugte hun. Han ved, at Lisbeth Rømer forsøgte at få udvidet VP-ordningen, som var en meget effektiv ordning, idet der var tale om nettoafregning, og der derfor ikke blev udbetalt for meget i udbytteskat. Det modsatte Ivar Nordland sig så her ved at sige, at det skulle gå kommandovejen. Han vil tro, at det i virkeligheden havde noget at gøre med TRACE-projektet, som man arbejdede med i departementet.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Lisbeth Rømer omkring denne standsning af initiativet og om, hvorvidt de skulle foretage en formel henvendelse om udvidelse af VP-ordningen, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Han mindes det ikke. Hvis han stod på maillisten, har han formelt set e-mailen, men der kom så mange e-mails i løbet af en dag, at det kan være svært at huske dem efter 10 år.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 10 for den 24. april 2019 side 6 (Lars Nørdings forklaring):

> *"Forespurgt, om der var overvejelser om det forvaltningsretlige hjemmelsgrundlag i forbindelse med flytningen af den materielle kontrol til Indsats, forklarede vidnet, at man havde kontrolbeføjelserne i skattekontrollovens § 6, hvor man havde hjemmel til at kontrollere hvad som helst. I den lovgivning lå der ikke nogen forpligtelse, i forhold til hvad SKAT skulle kontrollere. Indsatsplanerne blev udarbejdet på baggrund af, hvad man skønnede var relevant.*

Forespurgt, om skattekontrollovens § 6 efter vidnets opfattelse gav et tilstrækkeligt hjemmelsgrundlag for, at SKAT kunne beslutte, i hvilket omfang man skulle foretage kontrol, forklarede vidnet, at selv om nogle forvaltningsmyndigheder kontrollerer 100 %, så har man aldrig gjort dette i SKAT, og man har heller ikke pligt til det.

…

Foreholdt, at i klassiske forvaltningsmyndigheder, hvor der er manuel sagsbehandling, skal det forvaltningsretlige princip om officialmaksimen anvendes, og en sag skal være tilstrækkeligt undersøgt, før man kan træffe en afgørelse, forklarede vidnet, at det har man aldrig gjort i SKAT. Man har haft skattekontrollovens § 6 som en mulighed for at lave kontrol, og så har man i øvrigt udbetalt de overskydende skatter. Det er et problem både med de skatter, der ikke bliver indkrævet, og med udbetalingerne, fx af overskydende skat. Der er et lige så stort problem med de skatter, der ikke bliver betalt. I princippet kunne man fx gøre en kæmpe indsats vedrørende sort arbejde, det bliver bare ikke gjort."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at skattekontrollovens § 6 udgør et hjemmelsgrundlag til at fravige almindelige forvaltningsretlige principper, forklarede vidnet, at han ikke begrunder det med skattekontrollovens § 6, men med den praksis, der er i SKAT, hvor man udbetaler overskydende skat uden at kontrollere det, og man udbetaler overskydende moms uden at kontrollere det. Man udbetaler også overskydende skat, i forbindelse med at folk selvangiver et håndværkerfradrag, uden at kontrollere det. Skattekontrollovens § 6 udgør en hjemmel til at indkræve alle dokumenter til at undersøge en sag, og det gør man ikke, når man fx selvangiver et håndværkerfradrag eller beder om at få udbetalt negativ moms. Forespurgt, om ikke skattekontrollovens § 6 er begrænset til erhvervsdrivende, der fører regnskab, og som har pligt til at indsende et regnskab med tilhørende bilag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om skattekontrolloven alligevel kan bringes i anvendelse over for en fysisk person, der ikke er regnskabsførende, forklarede vidnet, at det så måske ikke er § 6, men skattekontrolloven giver også hjemmel til, at man kan indkalde al mulig dokumentation fra en lønmodtager.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse er hjemmel til at behandle og afgøre en ansøgningssag på andet grundlag end det, der følger af de almindelige forvaltningsretlige principper, forklarede vidnet, at det er der ikke, men det er en praksis, der er i SKAT, hvor man har valgt at tolke lovgivningen på den måde, at man imødekommer anmodningen. Det fremgår også af skatteforvaltningslovens § 19, stk.1, at hvis man modtager en ansøgning om et eller andet, hvor man er enig med skatteyderen, så udbetaler man eller imødekommer skatteyderens anmodning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4439 (2015-09-18 (3) - E-mail fra Martin Nors Hansen til bl.a. Kim Tolstrup med udkast til opsigelsesbrev vedr. 'bankordningen'):

> *"Behandling af endnu ikke imødekomne anmodninger*
>
> *Som beskrevet ovenfor, er SKATs beslutning om, hvorvidt en anmodning om tilbagesøgning af udbytteskat kan imødekommes at anse for en afgørelse, hvorfor de almindelige sagsbehandlingsregler skal iagttages. Sen Den Juridiske Vejledning afsnit A.A.7.4.*
>
> *Sagsoplysning*
>
> *Det er SKAT, der i medfør af officialprincippet har ansvaret for, at sagen er oplyst så tilstrækkeligt at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag. I en ansøgningssag eller en sag, hvor der anmodes om et fradrag, vil der imidlertid ofte kunne stilles større krav til partens deltagelse i og ansvaret for sagens oplysning, end hvor sagen er rejst af forvaltningen og på forvaltningens eget initiativ.*
>
> *Det må således i en anmodning om refusion af indeholdt udbytteskat efter kildeskattelovens § 69 B, anlægges lignende tilgang, som ved en ansøgning eller anmodning om fradrag. Her ligger bevisbyrden som udgangspunkt hos parten selv, og SKAT vil som i en ansøgningssag kunne stille større krav til partens deltagelse i sagsoplysningen*
>
> *Den, der anmoder om refusion af indeholdt udbytteskat vil således som udgangspunkt være forpligtet til på begæring at fremkomme med de oplysninger, som er nødvendige for at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag, og som SKAT ikke selv ligger inde med. Hvis ansøger ikke medvirker til at oplyse sagen kan det efter en konkret vurdering få processuel skadevirkning for ansøgeren, hvilket typisk vil medføre, at den ansøgte refusion af udbytteskat ikke vil kunne imødekommes. Det er et krav, at SKAT klart tilkendegiver hvilke oplysninger, der mangler, og at SKAT i forbindelse med indkaldelse af yderligere oplysninger har tilkendegivet, hvad retsvirkningen af en manglende tilvejebringelse af det ønskede materiale er."*

Forespurgt, hvordan disse krav hænger sammen med den sagsbehandling, der blev foretaget i Regnskab 2, forklarede vidnet, at det er den ideelle verden, der her beskrives, men sådan er virkeligheden ikke. Hvis man begærer et fradrag, fx et håndværkerfradrag, gør man det selv via TastSelv, og så bliver det ikke undersøgt nogen steder, lige så vel som hvis man beder om at få udbetalt negativ moms eller udbytte fra en udenlandsk aktionær. Det er ikke den måde, man arbejder på i SKAT, for

så skulle man have ansat to eller tre gange så mange medarbejdere. Forespurgt, om ikke det er, fordi man ved håndværkerfradrag har en helt særlig regulering, der giver grundlag for genoptagelse, hvis oplysningerne inden for 3 år viser sig ikke at være korrekte, og hvor man derfor ikke forholder sig til de almindelige regler om omgørelse af begunstigende afgørelser, forklarede vidnet, at det ikke er anderledes end ved udbytteskatten. Forespurgt, om refusion af udbytteskat ikke efter vidnets opfattelse er en begunstigende afgørelse, bekræftede vidnet dette. Det er et håndværkerfradrag også. Foreholdt, at der ved håndværkerfradrag er en hjemmel til at genoptage ligningen, forklarede vidnet, at det er der også ved udbytteskatten. Forespurgt, hvor den hjemmel er, forklarede vidnet, at man på et almindeligt erstatningsretligt grundlag kan gøre gældende, at refusionen er udbetalt på forkert grundlag. Det er det, man gør lige for tiden. Foreholdt, at det ikke er hjemmel til en automatisk genoptagelse inden for 3 år, men netop er en anvendelse af reglerne for genoptagelse af forvaltningsafgørelser, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det foreholdte viser, at det i 2015 var Juras opfattelse, at når man foretog en manuel sagsbehandling af en ansøgning i SKAT og i den forbindelse forholdt sig til, om betingelserne var opfyldt eller ej, så skulle man sørge for en forsvarlig oplysning af sagen og dermed også afgøre, om betingelserne materielt var opfyldt, forklarede vidnet, at det bare ikke var det, der lå i den bogholderiopgave, der var i Regnskab. Der lå ikke nogen sagsbehandlingskompetence eller ekspertise overhovedet. Det var et indsatsspørgsmål, og ikke alle sager blev undersøgt af Indsats. Det gør de heller ikke i dag, hvor det kun er omkring 3 % af sagerne, der undersøges. Sådan er ressourcesituationen i SKAT, og den må man forholde sig til. Man kunne jo ikke bare lade være med at udbetale refusionerne.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at man i Regnskab lovligt kunne nøjes med at foretage en formel kontrol, eller om vidnet – når han læser det foreholdte – er af den opfattelse, at den måde, man administrerede på, nok ikke helt var i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler, forklarede vidnet, at de i Regnskab naturligvis handlede efter lovgivningens regler. Forespurgt, hvor vidnet fandt det konkrete hjemmelsgrundlag for at fravige de almindelige forvaltningsretlige sagsbehandlingsregler, forklarede vidnet, at det var en langvarig praksis i SKAT, at man udbetalte på den måde, man gjorde, og de administrerede efter den opgaveudlægning, der var foretaget til Regnskab. Forespurgt, om hjemmelsgrundlaget dermed var at finde i den administrative praksis, man havde haft gennem mange år, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om også opgaveudlægningen og det, der stod i opgaveudlægningen, i dokumentet fra 1999, var en del af baggrunden sammen med den mangeårige praksis, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny forevist ekstraktens side 4499 (1999-03-11 - Intern meddelelse vedr. opgaveudlægning af udbytteskat).

Forespurgt, om dette dokument udgjorde et hjemmelsgrundlag for at administrere, som de gjorde, bekræftede vidnet dette. Dokumentet er underskrevet af økonomidirektøren på daværende tidspunkt, Hans K. Nielsen, og det var den måde, man forvaltede på i det tidligere Statsskattedirektorat og før det i Kildeskattedirektoratet. Forespurgt, om vidnet mener, at økonomichefen har haft grundlaget for at kunne disponere på denne måde, som ikke forekommer at være en lovhjemlet fravigelse, forklarede vidnet, at det vel er en langvarig kutyme, der har været der på det område.

10. august 2010 – procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4352 (2010-08-10 - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010').

Forespurgt, om vidnet var inde over eller godkendte dokumentet, forklarede vidnet, at han ikke er klar over, i hvilken forbindelse dokumentet blev udformet. Lisbeth Rømer udformede ufattelig mange dokumenter, og han kan ikke sige, om han har været inde over dem alle sammen. Han har meget interesseret læst det dokument fra marts 2005, som er en længere redegørelse, som Lisbeth Rømer sendte til Hovedcentret, og hvor hun beskrev alle de problemstillinger, der var i udbytteskatten.

Foreholdt, at det foreholdte dokument mere er en faktuel oplysende procesbeskrivelse, hvis formål ikke er afklaret, men som i tid ligger efter SIR's 2010-rapport, men inden man nedsatte arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det ikke er et dokument, han genkender, men han har garanteret set det, da Lisbeth Rømer gerne viste ham alle de dokumenter, hun producerede.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, hvilke aftaler der var om at få faglig bistand og vejledning fra andre dele af Skatteministeriets koncern, og hvad den normale fremgangsmåde var i den forbindelse, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer havde en uformel kontakt til departementet, og den benyttede hun sig af. Det var de samme personer, hun henvendte sig til, uanset om det var i perioden med Koncerncenter eller departement. Det var Ivar Nordland og Lise Bo Nielsen og nogle sagsbehandlere, hvoraf den ene hed Schou. Han mener også, at kontorchef Kaj-Henrik Ludolph var inde over problemstillingerne. Både han selv og hans direktør, Jens Sørensen, var orienteret om Lisbeth Rømers

kontakter til departementet, og det fungerede normalt ganske gnidningsløst, i stedet for at det hele skulle op forbi Jens Sørensen og så videre ind i Produktionsforum. Det vidste de alle sammen, og i almindelighed havde Lisbeth Rømer en god dialog med de personer. Forespurgt, om Lisbeth Rømer orienterede vidnet om de input, hun fik fra dem, forklarede vidnet, at han ikke kunne vide, om Lisbeth Rømer orienterede ham om alt, men han blev orienteret om meget og om, hvilke fremskridt hun gjorde.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5130-5132 (2010-09-30 - Notat af Jakob Ulrik Wassard Schou om indeholdelse af kildeskat på udbytter), hvori der er foretaget en kvalifikation af forskellige udenlandske enheder.

Foreholdt, at notatet og den vejledning, der ligger heri, tyder på en materiel vurdering, der er andet og mere end blot relateret til, hvordan man håndterede udbytterefusioner til udenlandske aktionærer, og forespurgt, om vidnet var inde over denne praksis og dialog, forklarede vidnet, at han ikke har set notatet, før han så det hos sin bisidder som forberedelse til dagens afhøring. Han mener ikke, at han har set det tidligere eller har været med på den e-mailliste.

Forespurgt, hvordan de sager, Lisbeth Rømer og hendes medarbejdere valgte at konsultere andre om, blev udvalgt, herunder om det var de sager, der efter en gennemgang af dagens post forekom svære, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at det var de sager, der så vanskelige ud. Forespurgt, om alle sager blev minutiøst gennemgået, forklarede vidnet, at han mener, at Lisbeth Rømer eller Laurits Cramer gennemgik dagens post. Hvis der var nogle sager, de syntes krævede en nærmere gennemgang, tog de dem selv. Ellers sendte de sagerne ud til de øvrige medarbejdere, som foretog den formelle kontrol. Forespurgt, om ikke en vurdering af, hvornår der var tale om en udloddende investeringsforening, som skulle kategoriseres på den ene eller anden måde, var andet og mere end den formelle kontrol, der blev beskrevet i dokumentet fra 1999, forklarede vidnet, at de gjorde, hvad de kunne. Han ved ikke, om det er mere end formel kontrol at vide, hvad en udloddende investeringsforening er, når man skal behandle udbyttesager.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets forklaring skal forstås således, at det nærmest var en overopfyldelse af opgaven, når nu udgangspunktet var, at der alene skulle foretages en formel kontrol, forklarede vidnet, at han godt kan være i tvivl om, hvorvidt det at vide, om en udloddende investeringsforening er fuldstændig kildeskattefritaget, ligger ud over en vurdering af den formelle kontrol. I den forbindelse skal man da vide, hvordan reglerne er for de enkelte investeringsforeninger. Forespurgt, om vidnet opfatter det som en del af den formelle kontrol, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5019 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 28. oktober 2010 kl. 13:05 til Jacob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding):

> *"Kære Jakob,*
> *Vi har fra SEB fået anmodning om refusion af ca 50 millioner i udbytteskat, hvoraf ca 42 millioner er NOVO.*
> *Refusionen skal udbetales til Merill Lynch AG Zürich, og efter DBO med Schweiz.*
> *Og så tænker vi!!!!!*
> *Er det et omvendt juletræ med kun 1 deltager, for pengene skal vel ud til andre aktionærer i måske helt andre lande, f. eks til moderselskabet i USA.*
> *Eller er det gennemstrømning?????*
> *Hvor er det altså svært!!!!!!*
> *Havde det været en filial i Schweiz af Merill Lynch USA, havde det været efter DBO med USA. Men da der er oprettet et selvstændigt selskab, kan de "måske" få det hele skattefrit herfra.*
> *Vi har ikke udbetalt pengene. Anmodningen er modtaget 22. oktober og vi har 30 dage, så skal der renter på.*
>
> *Kan du hjælpe os, for vi føler at 50 millioner ud af statskassen kun skal betales, hvis det er helt efter bogen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5018-5019 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 28. oktober 2010 kl. 13:53 til Lisbeth Rømer):

> *"Hvis I er i tvivl om, hvem der er retmæssig ejer, vil jeg foreslår, at I retter henvendelse til anmoder, og beder om at få oplyst, hvorvidt refusionen vedrører Merrild Lynch egen investering i Novo, eller om Merrild Lynch fungerer som depothaver på vegne af andre selskaber."*

Forespurgt, om ikke man her var i gang med at foretage den materielle kontrol, forklarede vidnet, at han vil mene, at det tangerer materiel kontrol. Men Lisbeth Rømer har nok ikke haft andre at spørge. Foreholdt, at Jacob Ulrik Wassard Schou for undersøgelseskommissionen forklarede, at han, da han var i denne dialog hen over efteråret 2010, syntes, at han modtog en del spørgsmål vedrørende det materielle, og at han derfor ikke hæftede sig specielt meget ved, at der i en rapport fra maj 2010 stod, at man historisk kun havde foretaget formel kontrol, eftersom han syntes, at

dialogen viste, at man i udbytteadministrationen foretog nogle materielle vurderinger, og forespurgt, om vidnet er enig i dette, forklarede vidnet, at dette tangerer en materiel kontrol. Lisbeth Rømer havde så valgt at spørge i departementet, men hun burde nok i stedet have spurgt i Store Selskaber i denne sag. Det ville han mene var det rigtige at gøre i denne sag, da departementet ikke har nogen særlig ekspertise på området. Det tyder svaret også på, så spørgsmålet er vel sendt et forkert sted hen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4700 (2012-05-01 (3) - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Jesper Wang-Holm vedr. Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen, Ivar Nordlands e-mail af 1. maj 2012 til Birgitte Christensen og Winnie Jensen):

> *"Emne: Har talt med store selskaber*
>
> *I skikkelse af Wangen. De vil meget gerne "bistå" betalingscenteret med beneficial owner begreb og ligning af kildeskatte (refusion) i forhold til de store klienter. Han foreslår at en af jer kontakter whatever chef Rømer og konsortier har og beder dem om at henvende sig til Rasmus Bo."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvad dette vedrører, forklarede vidnet, at det gør han ikke, og han mener ikke, han har set e-mailen før eller kender dens anledning.

Vidnet blev foreholdt, at Ivar Nordland den 20. august 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at han ikke huskede, om mailen var i forbindelse med Michael Dalvad Carlsens pension. Men så vidt han huskede, skulle kontrollen på udbyttedelen for kapitalfondene overgå til Lisbeth Rømer, og han tænkte, at det ville være godt for hende at få bistand til dette, så kapitalfondssagerne ikke faldt til jorden, og Lisbeth Rømer havde jo brokket sig tidligere. Ivar Nordland forklarede videre, at han kontaktede SKAT om, at han mente, det var en god idé, hvis de ville bistå Lisbeth Rømer, så der fortsat var en relevant kontrol af kapitalfondene. På spørgsmålet om, hvilken kontrol man forestillede sig, der skulle foregå i Regnskab 2, forklarede Ivar Nordland for undersøgelseskommissionen, at han ikke havde forestillet sig noget som helst, men så vidt han huskede, skulle kontrollen overgå fra Store Selskaber til Lisbeth Rømer, og i den forbindelse tænkte han, at det ikke gik, og at hun var nødt til at få noget bistand.

Forespurgt, om vidnet var inde over eller blev orienteret om, at kontrollen på udbyttedelen for kapitalfondene skulle overgå fra Store Selskaber til Lisbeth Rømers enhed, forklarede vidnet, at det har han aldrig hørt om. Han har derimod hørt om, at man i Store Selskaber fra 2013 til 2016 havde et projekt på lige netop dette område.

Forespurgt om vidnet har hørt om, at der skulle overføres aktiviteter fra Store Selskaber til Regnskab 2, forklarede vidnet, at det har han ikke hørt om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5097 (2014-05-06 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager):

> *"Jeg har en udfordring. Det har vist sig, at vi på området omkring udbytteangivelser også har besvaret henvendelser omkring skattepligtsforhold for bl.a. udenlandske selskaber. Det er i sig selv problematisk! Det har jeg desværre ikke været vidende om – og det er formentlig foregået via en tidligere funktionsleder (fratrådt i udgangen af 2013).*
>
> *Jeg bliver bekendt med det i forbindelse med en klagesag, hvor der klages over sagsbehandlingen – og ikke mindst de manglende besvarelser af bl.a. aktindsigt. Den er vi ved at svare på via den kanal, men vi mangler kompetencer til at svare på de konkrete spørgsmål."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man i Regnskab foretog den sagsbehandling omkring skattepligtsforhold for udenlandske selskaber, som René Frahm Jørgensen her nævnte, forklarede vidnet, at det er han ikke. De foretog attestationer for danske selskaber, der var skattepligtige, men han har aldrig hørt om, at vurderingen af, om udenlandske selskaber var skattepligtige til Danmark, skulle ligge i Regnskab 2. Det var et almindeligt ligningsmæssigt spørgsmål, som måtte ligge i Indsats. Han kender ikke noget til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5098 (2014-05-31 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 31. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

> *"Til orientering – Michael Dalvad Carsen har telefonisk mig, at Store Selskaber ikke laver sagsbehandling og bestemt ikke denne klagesag over manglende sagsbehandling.*
>
> *Har tidligere haft en aftale med Lisbeth Rømer om at yde Indsats bistand og vil også gerne gøre det i denne sag.*
>
> *Jeg har også fået den viden, at der tilbage i det gamle Midtjylland ikke har været ledelsesmæssigt taget hånd om, hvor sagsbehandling af udbyttesager skulle ske, men at Lisbeth Rømer har forsøgt at få hjælp hos Jura og Departementet, men uden held."*

Forespurgt, om vidnet har bemærkninger til dette udsagn, navnlig det sidste afsnit, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det må stå for Dorthe Pannerup Madsens regning. Han ved, at de har arbejdet meget med disse ting, og han mener ikke, at det er noget, de ledelsesmæssigt har sagt, at de ikke ville beskæftige sig med. Det har de tværtimod gjort. Forespurgt, om vidnet har bemærkninger til udsagnet om, at Lisbeth Rømer forgæves forsøgte at få hjælp hos Jura og departementet, forklarede vidnet, at han netop synes, Lisbeth Rømer fik hjælp de steder, og at man var i dialog med hende. De har ikke hjulpet hende med alt, men man har lyttet til hende og hjulpet med forskellige ting. Foreholdt, at udsagnet muligvis kan læses således, at Lisbeth Rømer ud over hjælp til konkrete sager også havde efterspurgt hjælp, i forhold til hvor sagsbehandlingen af udbyttesager skulle ske, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, at Lisbeth Rømer havde drøftelser med nogen om, hvorvidt sagsbehandlingen skulle flyttes, forklarede vidnet, at de altid har været enige om, at det var et spørgsmål, der lå i Indsats. Hvis der var behov for en dybere sagsbehandling, så foregik det i Indsats.

Bankordningen/regnearksordningen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5164 (2012-11-23 - E-mail fra Nordea til Lisbeth Rømer vedr. bl.a. håndteringen af bankordningen):

> *"Som aftalt på mødet onsdag den 21. november, sender jeg en kort beskrivelse af, hvorledes tilbagesøgningen af skat gennem Nordea foregår. Vi vil gerne have en bekræftelse på, at denne opfattelse er korrekt.*
>
> *Ved elektronisk tilbagesøgning, sendes en excel fil indeholdende alle relevante informationer. Der er ingen dokumentation vedlagt, i stedet sker tilbage betalingen på tillid til, at kravet er korrekt. I stedet er det aftalt, at på opfordring så skal Nordea indhente den dokumentation, som SKAT måtte rekvirere, indenfor rimelig tid. På denne baggrund har Nordea aftalt med vores kunder, at de igen skal levere den relevante dokumentation på opfordring.*
>
> …
>
> *Det betyder, at Nordea's opgave er at videreformidle ansøgning til SKAT, der behandler ansøgningen. Nordea fungere altså primært som "postbud", og kontroller tilstedeværelsen af blanketter og dokumenter."*

Forespurgt, om vidnet har set denne e-mail før, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, om han har drøftet e-mailen med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, at han ikke har. Forespurgt, om

vidnet har drøftet dialogen med Nordea om opgavefordelingen med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har under forberedelsen af dagens afhøring i materialesamlingen set kontrakten, som man også havde indgået med Amagerbanken, og det er første gang, han har set kontrakten. Heraf fremgik, at banken skrev under på, at man indestod for, at det var korrekt, så denne oplysning er ny for ham.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4002-4003 (2008-03-26 - Aftale vedr. 'Forenkling af procedurer for tilbagesøgning af udbytteskat' indgået med Amagerbanken):

> *"6. Amagerbanken indestår for at hverken depotbanken eller det udenlandske*
>
> *pengeinstitut er bekendt med at der er tale om aktieudlån.*
>
> *7. Amagerbanken hæfter for uretmæssige tilbagebetalinger."*

Vidnet forklarede, at han går ud fra, at det er disse aftaler, der blev indgået efter bankordningen. Det skete, før han var chef for området. Han har som sagt ikke tidligere set aftalerne, men i aftalerne er det anført, at banken hæfter for uretmæssige tilbagebetalinger. Hvis Nordea har underskrevet et ligelydende dokument, undrer denne korrespondance ham. Her anføres det, at man i Nordea alene er postbud, og et postbud hæfter jo normalt ikke for uretmæssige tilbagebetalinger.

Foreholdt, at de tre banker, der var omfattet af bankordningen, og som stadig eksisterer, alle har oplyst til undersøgelseskommissionen, at SKAT aldrig rettede henvendelse til dem med henblik på at gennemse alle eller nogle af de pågældende forhold, og forespurgt, om vidnet er bekendt med eller på noget tidspunkt har deltaget i drøftelser med Lisbeth Rømer om, hvorvidt man skulle foretage en sådan kontrol, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt, om vidnet har haft overvejelser om, hvorvidt det var problematisk at uddelegere opgaver til en privat aktør, forklarede vidnet, at det har man gjort i SKAT i mange andre sammenhænge, så det har han ikke spekuleret over. Han gik ud fra, at aftalerne var lovmedholdelige. Han kan i materialesamlingen se, at man har opsagt bankordningen, fordi man ikke mener, at den var lovmedholdelig. Han har ikke været inde i de drøftelser overhovedet.

Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 13 for den 8. maj 2019 side 19 (Jette Zesters forklaring):

"Hun vil gerne slå fast, at de manuelle processer for refusionen lå i regnskabsafdelingen og ikke var med i procesansvaret på hverken personsiden eller erhvervssiden, og de kunne ikke blande sig i, hvad et andet kontor foretog sig. Regnskab 2 ville ikke bryde sig om, at de kom med en løftet pegefinger."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 14 for den 14. maj 2019 side 35 (Jeanette Nielsens forklaring):

"Forespurgt, om vidnet også opfattede styring og controlling som værende i forhold til andre enheder, fx Regnskab 2, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der har været meningen. Hun tænker dog ikke, at det ville give så meget mening, idet de som procesejere ikke havde beføjelser på tværs af afdelingerne og ikke havde mulighed for at give instrukser."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 15 for den 21. maj 2019 side 5 (Aino Olsens forklaring):

"Forespurgt, om procesejeren eller fagkontoret havde et bredere myndighedsansvar for faglighed og saglighed, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med, at de havde et myndighedsansvar, i forhold til hvordan regionerne forvaltede opgaven. De havde en forpligtelse til at holde øje med, hvad der foregik, men ikke et myndighedsansvar for, hvad der skete i regionerne."

Vidnet blev endelig foreholdt fra protokol nr. 10 for den 24. april 2019 side 13-15 (Lars Nørdings forklaring):

"Forespurgt, hvordan samarbejdet foregik mellem Regnskab og de andre enheder i koncernen, forklarede vidnet, at det var procesejeren, der skulle lave om på reglerne, hvis der skulle ske ændringer i arbejdsgangen.

…

Forespurgt til vidnets forståelse af begreberne "procesejer", "systemejer" og "plat-formejer" forklarede vidnet, at procesejeren var den, der havde ansvaret for, at det, der skete i driftsenheden, var i overensstemmelse med gældende lovgivning og interne regler. Skulle der ske ændringer, var det procesejeren, der skulle varetage dette i dialog med den, der havde driftsopgaven. Lisbeth Rømer forsøgte gentagne gange at indgå i dialog med procesejeren omkring regelændringer.

…

Forespurgt, om det skal forstås således, at det var procesejeren, der havde myndighedsansvaret, forklarede vidnet, at han ikke kan sige, hvem der havde ansvaret, men at de orienterede opad i systemet, så den øverste ledelse i SKAT også kendte til problemerne og risikoen for, at der blev truffet forkerte afgørelser.

…

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis man i den udførende enhed havde gjort opmærksom på en problemstilling, så var det procesejers ansvar at få løst problemet, bekræftede vidnet dette."

Forespurgt, om disse tre forklaringer om, hvordan ansvarsfordelingen med procesejernes øjne har været, giver vidnet anledning til at ændre eller nuancere sin opfattelse af fordelingen, som den tidligere blev forklaret, forklarede vidnet, at han i sin gennemgang af dokumenterne har set, at der findes en definition på procesejerskabet i SKAT.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4004 (2009-10-01 - Ydelseskort vedr. rollen som procesejer):

"- Principielle spørgsmål om love, regelsæt, klager o.lign. i forhold til den enkelte forretningsproces.

…

- Sikre driften for hele processen, herunder korrekte informationer (interne såvel som eksterne kunder), nødvendig uddannelse, beredskabsplan for kontinuerlig drift, rapportering, anmeldelse til Datatilsyn, varetage relationen til Statens arkiver"

Vidnet forklarede, at han læser det sådan, at en procesejer har en vis indflydelse på, hvordan det foregår i driften. Forespurgt, om vidnet læser det som værende både på de manuelle og de digitale processer, forklarede vidnet, at der står, at man skal sikre driften for hele processen.

Forespurgt, om det også er udtryk for, at man som procesejer skal sikre, at afgørelserne er lovmedholdelige, forklarede vidnet, at man jo ikke kan sikre de enkelte afgørelser, men man kan se på, om der er nogle fejlmuligheder i kæden af processer. Man går ikke ind og ser på de enkelte afgørelser, for det er ikke en intern revision.

Forespurgt, om vidnet mener, at procesejeren havde instruktionsbeføjelser over for Lisbeth Rømer og hendes team, bekræftede vidnet dette. Hvis der foregik noget, procesejerne ikke var enige i, så havde de instruktionsbeføjelser. Forespurgt, om det så var procesejerne og ikke vidnet, der kunne have sagt, at nu skulle Regnskab 2 begynde at følge pengesporet, forklarede vidnet, at procesejerne skulle henholde sig til, om de levede op til den udlægningsafgørelse, der var truffet i 1999. Det var den opgavebeskrivelse, der var. Forespurgt, om det var vidnet eller procesejerne, der skulle sanktionere og give instrukser, hvis man vurderede, at de ikke levede op til opgavebeskrivelsen, forklarede vidnet, at der vel så ville komme et styresignal eller lignende omkring, hvordan man mente, man skulle løse opgaverne. Det var almindeligt, at man brugte styresignaler, når man sendte ting ud i driften, og forklarede, hvordan man syntes, de skulle løses. Om det skete på alle områder, skal han ikke kunne sige, og om der kunne være sendt yderligere styresignaler ud omkring det her, ved han ikke.

Risikostyring

Forespurgt, om vidnet har indsigt i, hvordan man i SKAT varetog den helt overordnede risikomonitorering, dvs. undersøgte, hvilke risici der var, hvordan de skulle limiteres, og hvordan man i øvrigt skulle agere baseret på det risikobillede, der nu var, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at det er noget, han har været involveret i, på anden måde end at de ved de almindelige interne kontroller overvågede hele forretningsgangen løbende. Også i forbindelse med de månedlige regnskabsafslutninger vurderede de, om der var risici. Han mener, at den overordnede risikostyring lå på et højere plan. Forespurgt, om vidnet ved, hvor den var placeret, forklarede vidnet, at han vil tro, at den har været placeret i direktionen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var i SKAT's direktion, bekræftede vidnet dette. Der var forskellige direktioner, og mens der var koncernstruktur fra 2010 til 2013, bestod den øverste direktion af departementschefen og de overordnede direktører fra HR, Økonomi og Jura og andre steder. Forespurgt, om det skal forstås på den måde, at der på det niveau foregik en sådan overvågning af risici, forklarede vidnet, at han ikke ved det, men han vil antage, at der var en risikostyring i SKAT. Den risikostyring, de foretog i Regnskab, var på det mere funktionelle plan gennem deres månedlige regnskabsafslutninger og interne kontroller. Forespurgt, om det skal forstås på den måde, at hvis vidnets antagelse er korrekt, så foregik det på det direktionsniveau, vidnet nævnte før, forklarede vidnet, at det vil han antage, da det ville være naturligt.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Afgrænsning af SIR 2010-arbejdsgruppens opgaver

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4377 (2011-09-26 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen af Lisbeth Rømer):

> *"18.9.2010 Kommissorium modtaget retur efter godkendelse i Borger og Virksomhed (Fagdirektør Richard Hanlov)"*

Forespurgt, i hvilken forbindelse Borger og Virksomhed på dette tidspunkt var involveret i arbejdsgruppens kommissorium, forklarede vidnet, at revisionsrapporten blev behandlet i forskellige fora. Som han husker det, blev den behandlet i Produktionsforum før sommerferien 2010 og i Juridisk Forum umiddelbart efter sommerferien. Det var de fora, rapporten blev behandlet i. Det var forretningsgangen, at revisionsrapporten blev sendt til økonomidirektøren, og hvis det var en kritisk rapport, som denne var, selv om det egentlig var en revisionsundersøgelse, så blev den videresendt til Peter Loft. Fra økonomidirektøren blev rapporten sendt til økonomikontoret, som så sendte den videre til de fora, der skulle behandle rapporten. Den blev ikke sendt videre til Udviklingsforum. I Produktionsforum blev det besluttet, at rapporten skulle forankres i Borger og Virksomhed, hvor man skulle nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle se på, hvad man skulle gøre i den forbindelse. Der var to ben i rapporten. Det ene var, at man ville se på, om man kunne få styr på de tre områder med angivelse, indberetning og pengestrømmene, som var et af de problemer, revisionsrapporten påpegede. Det andet var udbetalingen af refusionen. Der blev så nedsat en arbejdsgruppe og en styregruppe, som bestod af Jens Sørensen, Richard Hanlov, Ivar Nordland og ham selv. Arbejdsgruppen bestod, som han husker det, af Lisbeth Rømer og medarbejdere fra hendes kontor samt medarbejdere fra Borger og Virksomhed og fra Jura.

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at Richard Hanlov skulle godkende kommissoriet, forklarede vidnet, at det vel var, fordi Richard Hanlov var fagdirektør i Borger og Virksomhed, så det var hans ressort. Forespurgt, om det var i den afdeling, arbejdsgruppen var forankret, bekræftede vidnet dette. Han mener, at det var Regnskab 2 og dermed Regnskab, der udarbejdede et udkast til kommissoriet, som via Jens Sørensen blev sendt til Richard Hanlov.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4377 (2011-09-26 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen af Lisbeth Rømer):

"27.4.2011 Møde i arbejdsgruppen, drøftelse af kommissorium og papir om udbytteskatteproblematikken"

Forespurgt, om vidnet kender baggrunden for, at det tog så lang tid, fra der var et godkendt kommissorium, til gruppen havde sit første møde, forklarede vidnet, at de ikke vidste, hvad der skete i den forbindelse. De var i Regnskab 2 klar til at bemande arbejdsgruppen, men der kom ikke input fra andre. På et tidspunkt spurgte han selv og Frank Høj Jensen deres direktør, Jens Sørensen, om, hvad der skete i sagen, da de syntes, at de trængte til handling. Han har ingen forklaring på, hvorfor der ikke skete noget, men det er hans fornemmelse, at man var meget optaget af, om TRACE-projektet kunne løse problemstillingerne. Forespurgt, om TRACE havde noget med afstemningen at gøre, forklarede vidnet, at det havde det ikke, men der var i forbindelse med Forårspakken indført en mulighed i skattekontrolloven for at etablere sammenfaldende frister for angivelse og indberetning. Foreholdt, at den mulighed kom allerede i 2009, bekræftede vidnet dette. Det havde i lang tid været et ønske fra Regnskab 2 og Regnskab at få styr på de regler. Foreholdt, at når lovgivningen allerede var implementeret i 2009, forekommer det så meget desto mere underligt, at det første møde i arbejdsgruppen først finder sted 7 måneder efter, at kommissoriet blev godkendt af den relevante fagdirektør. Hertil forklarede vidnet, at det kan han kun være enig i. Det har ikke skortet på vilje i Regnskab til at komme i gang med arbejdet, og det var også det, de gav udtryk for i deres notat til Jens Sørensen, som kom i februar 2011.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave, Lars Nørdings e-mail af 7. marts 2011 til Jens Sørensen):

"Hermed en navneliste fra Lisbeth"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave, Lars Nørdings e-mail af 7. marts 2011 til Lisbeth Rømer):

"Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens. Det er vel OK, efter at det udenlandske element behandles i OECD sammenhæng, hvor du også er med. Ikke sandt?"

Foreholdt, at man i det oprindelige udkast til arbejdsgruppens kommissorium havde lagt op til, at arbejdsgruppen skulle forholde sig både til problemstillingen vedrørende udbytterefusion og til problemstillingen vedrørende afstemning, men at vidnet så fjernede problemstillingen vedrørende udbytterefusionen, og forespurgt,

hvorfor vidnet traf denne beslutning, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han pillede den ud af kommissoriet, men at det ikke var ham, der traf beslutningen om, at de skulle gå ind i OECD-projektet. Den beslutning blev truffet i departementet eller de dele i Koncerncentret. Det ville jo savne mening, at man arbejdede med det to steder, og at man arbejdede internt på det i Danmark, når man samtidig var med i et internationalt projekt, hvor man forsøgte at løse det.

Foreholdt, at man havde en situation, hvor der aktuelt ikke var nogen kontrol af, om de penge, man refunderede, landede hos folk, der havde ret til dem, og at man indgik i et internationalt samarbejdsprojekt, som var i sin opstartsfase, og forespurgt, hvorfor det så savnede mening i forhold til det, revisionen havde påpeget, forklarede vidnet, at det ville kræve nogle meget store investeringer eller ualmindelig mange mennesker – ligesom man nu har sat til at se på det – at udvikle et system i Danmark til håndtering af disse ting. Derfor blev det besluttet, at arbejdsgruppen ikke skulle arbejde med refusionsdelen. Det var alle enige om, og det var også med i den orientering, der skete fra Jens Sørensen til Peter Loft, hvor der klart stod, at der ikke skulle arbejdes med de interne regler, når koncernledelsen eller departementet havde besluttet at gå ind i OECD-projektet. Forespurgt, om ikke netop det var arbejdsgruppens opgave at forholde sig til, om det ville kræve enten store omkostninger eller mange mennesker at finde en løsning på problemet, forklarede vidnet, at man i Produktionsforum besluttede at tage det ud af arbejdsgruppens regi.

Foreholdt, at det ud fra den foreholdte e-mail ser ud som om, det var vidnets idé at fjerne punktet fra arbejdsgruppens kommissorium, og forespurgt, om det var vidnets idé, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var omkring Produktionsforum. Forespurgt, om det var Produktionsforum, der besluttede, at arbejdsgruppen ikke skulle arbejde med det punkt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet henviste til ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Forkortet problemformulering.*
>
> *Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."*

Vidnet forklarede, at punktet blev fjernet på baggrund af dette dokument, der blev forelagt Produktionsforum, hvor både Richard Hanlov og Jens Sørensen sad. Foreholdt, at vidnet sendte e-mailen til Lisbeth Rømer den 7. marts 2011, og at det i

e-mailen ser ud, som om det er vidnet, der tog initiativet til at fjerne punktet og herefter orienterede Produktionsforum om, at det var blevet fjernet, og forespurgt, om det var vidnets idé at fjerne punktet, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, hvis idé det var, forklarede vidnet, at det lå i hele den forhandling og proces, der var omkring det, at de selvfølgelig ikke skulle køre i to spor, da det ville være alt for dyrt.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at vidnet sendte e-mailen til Lisbeth Rømer den 7. marts 2011, og så var der møde i Produktionsforum den 28. marts 2011. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet den 7. marts 2011 pillede det udenlandske element ud af kommissoriet, men at det ikke var vidnets beslutning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår den beslutning, som så blev truffet af andre, blev truffet, forklarede vidnet, at det husker han ikke præcist. Der var mange, der agerede på området, og det ville være helt unaturligt at arbejde i to spor. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at beslutningen blev truffet i Produktionsforum, som var en efterfølgende dato, først den 28. marts 2011, forklarede vidnet, at man den 28. marts 2011 orienterede Produktionsforum om det. Det var vel et beslutningspunkt på Produktionsforum, men det husker han ikke. Forespurgt, hvad beslutningen gik ud på, forklarede vidnet, at den gik ud på, at man ikke arbejdede i to spor, men at man lænede sig op ad OECD. Forespurgt, om det var en bekræftelse af en tidligere beslutning, eller om det var en helt ny beslutning, forklarede vidnet, at det lå latent i det hele, at det var OECD, man ville ind på. Det var også derfor, man ikke ville udvide VP-ordningen, og derfor Lisbeth Rømer fik den besked tilbage fra Ivar Nordland om, at det ikke kunne lade sig gøre at udvide VP-ordningen. Det var sådan, landet lå, og det var jo ikke en egenhændig beslutning fra hans side. Han nedskrev bare det, som var den faktiske virkelighed – at man ikke skulle arbejde ad to spor i denne sag. Forespurgt, om der dermed var andre, der havde truffet den beslutning forud for den 7. marts 2011, og hvem det i givet fald var, forklarede vidnet, at beslutningen var truffet i departementet, da det var der, man traf beslutningen om, at man tiltrådte OECD-modellen, og så skulle de ikke arbejde videre med det andet.

Vidnets bisidder, advokat Lida Hulgaard, henviste til ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen til Jens Sørensen):

> *"Vi er usikre på om andre i Koncerncentret arbejde med processer og problemstillingerne omkring udbytteskatteadministrationen, fordi det af forskellig mail korrespondance fremgår, at Regnskab kun nævnes og indtænkes perifert når emnet behandles fx i OECD sammenhæng.*

Den tvivl gør selvfølgelig også, at vi dermed tvivler på hvor central en rolle Regnskab skal have i det videre arbejde, eller om det videre arbejde i større grad skal initieres af procesejer. Men det er vel netop noget du kan få afklaret via Produktionsforum?

25.02.2011 Lars/Frank."

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets forklaring skal forstås sådan, at det så kom op i Produktionsforum den 28. marts 2011, hvor der blev truffet en beslutning, bekræftede vidnet dette.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4057 (2011-03-23 (2) - Notat af Lars Nørding til brug for Jens Sørensens orientering af Peter Loft):

"Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet.

…

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en forkortet problemformulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren.

…

17. marts 2011 Lars Nørding"

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilken viden vidnet i marts 2011 havde om TRACE-projektet, forklarede vidnet, at han mener, det var på det tidspunkt, Lisbeth Rømer sammen med nogle fra departementet tog til et møde i OECD i Paris vedrørende TRACE-projektet. Lisbeth Rømer forklarede, at det var et projekt, der kunne løse de udfordringer, de havde i forbindelse med udbytteudbetalinger til udenlandske ejere.

Forespurgt, om vidnet var klar over de tidsmæssige aspekter forbundet med TRACE-projektet, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer sikkert fortalte ham om det, men han husker det ikke præcist. Det var ikke noget, der kom i overmorgen. Forespurgt, om vidnet var klar over, at det var et projekt, der var under udvikling, og som på et tidspunkt ville ligge i en form, hvor man fra de enkelte landes side skulle forholde

sig til, om det var noget, man ville gå ind i, og tilsvarende få bankerne til at gå ind i, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han kendte ikke tidslinjen i projektet. Forespurgt, om vidnet var klar over, at det var usikkert, om de enkelte lande ville forpligte sig til projektet, forklarede vidnet, at han mener, at det var sikkert, at Danmark deltog i projektet. Det var det, han havde fået at vide. Foreholdt, at projektet var et projekt, hvor man drøftede, hvordan man kunne udvikle det, og forespurgt, om vidnet var klar over, at det ikke var et bindende resultat på samme måde, som når EU lavede bindende retsakter, forklarede vidnet, at han ikke var dybt inde i det. Det var departementet med bl.a. Ivar Nordland, der havde kendskab til projektet. Det havde han ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave):

"Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens."

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt selv traf den beslutning, eller om det var en beslutning, vidnet blev bedt om fra anden side, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det var ikke noget, han blev bedt om, og det var ikke ham selv, der gjorde det. Det var tingenes tilstand, der tilsagde, at sådan måtte det være. Det fremgår også af de orienteringer, de sidenhen gav til Jens Sørensen, til Peter Loft og til Produktionsforum. Han har ingen erindring om, hvordan det helt præcist er foregået.

Foreholdt, at hvis man havde udvidet VP-ordningen, ville det være godt for dem, der blev udvidet, men der ville med stor grad af sikkerhed stadig være manuelle processer tilbage for dem, der ikke blev omfattet af en OECD-ordning, og forespurgt, om vidnet havde nogle overvejelser om dette, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der forelå et notat eller en redegørelse eller en rapport, som var en del af beslutningsgrundlaget for denne disposition, forklarede vidnet, at der i materialesamlingen findes et dokument, som han ikke rigtig ved, hvad handler om. Det er det dokument, der ligger til Produktionsforum, hvor der bagpå er et håndskrevet spørgsmål om, hvad der skete, og om det afventede TRACE. Forespurgt, om dokumentet var et bilag til mødet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var det ikke, men han husker ikke, hvor det er. Han ved ikke, hvem der har skrevet på det i hånden.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 10 for den 24. april 2019 side 35 (Lars Nørdings forklaring):

"Forespurgt, hvem der besluttede dette, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men i departementet var der stærke kræfter, der var tilhængere af TRACE-projektet. Han har læst i materialet, at der var en særlig rådgiver, Ivar Nordland, som arbejdede med dette projekt. Han har også set et notat, hvorpå der med håndskrift og uden initialer var anført "Sættes det her i bero på grund af TRACE?". Han ved ikke, om TRACE-projektet er gennemført i dag.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det ikke var vidnet eller vidnets afdeling, der traf beslutningen om at beskære problemformuleringen, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået."

Forespurgt, om vidnet ønsker at justere sin forklaring herom i lyset af den e-mail, der findes i ekstrakten på side 4361, forklarede vidnet, at han ikke kendte den pågældende e-mail og ikke havde haft lejlighed til at se den, da den først er kommet frem, efter han sidst afgav forklaring for undersøgelseskommissionen. Han kan nu kun sige, at det var Regnskab, der trak teksten ud af konteksten. Men de trak den ikke ud rent fagligt – der blev det trukket ud andre steder. Forespurgt, om vidnet husker hvor, forklarede vidnet, at det var i departementet. Tankerne om, at det var TRACE, der skulle have fortrinsret, og at de ikke selv skulle arbejde med noget, kom fra departementet.

Forespurgt, om de omstændigheder, at man besluttede sig for at arbejde med TRACE, og at man ikke ville udvide VP-ordningen, gjorde det overflødigt at forholde sig til det forhold, at man refunderede udbytteskat til en udlænding uden at vide, om vedkommende havde ret til refusionen, og om ikke der fandtes andre ting, der skulle håndteres i den sammenhæng, forklarede vidnet, at han kun kan sige, at de, der sad over ham, nikkede til, at det skulle behandles på denne måde.

Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det var vidnets beslutning, at man trak punktet ud af kommissoriet, forklarede vidnet, at det er det ikke. Det har han aldrig besluttet. Han har besluttet, at det ikke ville have sin gang på jorden, at der blev arbejdet i to spor. Forespurgt, om ikke det var det samme som at sige, at man ikke arbejdede videre med punktet i arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Han havde fået det godkendt hos både Produktionsforum, hos Jens Sørensen og hos Peter Loft, og de var enige i, at det skulle trækkes ud af kommissoriet. Forespurgt, om ikke det var et orienteringspunkt, bekræftede vidnet dette. Men de var komplet enige i det. Forespurgt, om vidnet samtidig orienterede dem om, at det så betød, at de i Regnskab fortsat ikke foretog nogen kontrol af de refusionsanmodninger, de håndterede manuelt, hvilket revisionen fandt problematisk, forklarede vidnet, at de i lige så høj grad som han vidste, hvad revisionsrapporten drejede sig om.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med, at de lige så godt som han vidste, hvad 2010-rapporten drejede sig om, forklarede vidnet, at de godt kendte anbefalingerne fra revisionsrapporten, og at det var de to ting, der skulle arbejdes videre med. Når man så kom og sagde, at man ikke arbejdede videre med det ene punkt, fordi man arbejdede med det i OECD-regi, så var de orienteret om det. Hvis de havde haft en anden opfattelse, måtte de have gjort det gældende. Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at ledelsen måtte indse konsekvensen af beslutningen, forklarede vidnet, at han ikke kan forestille sig andet, da det havde været behandlet i Produktionsforum adskillige gange, vist op til ti gange. Han tænker derfor, at ledelsen godt forstod indholdet af denne beslutning.

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

> *"Arbejdsgruppen kommenterede det udsendte oplæg til Produktionsforum, som ønskede at tager stilling til den videre behandling af Intern Revisions rapport af 10. maj 2010 om dansk udbytteskat og nettoafregning og refusion til udenlandske aktionærer i danske selskaber."*

Foreholdt, at den endelige version af dette oplæg er dateret den 8. juni 2011, og forespurgt, hvad processen var hen over månederne, marts, april, maj og juni 2011, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer har udarbejdet en tidslinje, og han har ikke selv datoerne i hovedet. Det fremgår muligvis af Lisbeth Rømers tidslinje, hvad der skete i den pågældende periode.

Vidnet henviste til ekstraktens siden 4377 (2011-09-26 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen af Lisbeth Rømer).

Vidnet forklarede, at det her fremgår, at der blev holdt et møde i arbejdsgruppen den 27. april 2011, og at der igen blev holdt et møde den 30. maj 2011. Det var vel, hvad der skete.

Forespurgt, om vidnet husker, om der på noget tidspunkt blev holdt et styregruppemøde, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 482-488 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat), hvoraf det fremgår, at dokumentet er udarbejdet af Regnskab.

Forespurgt, om det var dette notat, vidnet bar videre til Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Han husker ikke dokumentets indhold udenad, men det er nok det dokument.

Foreholdt, at der i dokumentet er lidt tekst om TRACE, men at det ellers var afstemningsproblemstillingen, som altovervejende blev beskrevet og håndteret i dokumentet, og forespurgt, om det er i overensstemmelse med vidnets erindring, at der ikke blev arbejdet med refusionsdelen i arbejdsgruppen på de to møder i april og maj 2011, bekræftede vidnet dette. Refusionsdelen blev trukket ud, og han mener, at han på det første møde i arbejdsgruppen fortalte, at det var trukket ud, og hvorfor det var trukket ud.

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at der var en præsentation i Produktionsforum hen over sommeren 2011, men at det ikke fremgår, at Produktionsforum behandlede emnet efter den 27. juni 2011, og forespurgt, om vidnet husker efterfølgende forelæggelser eller drøftelser på det øverste ledelsesniveau omkring disse forhold, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Bekendtgørelsen blev på et tidspunkt ændret af skatteministeren, og den trådte i kraft den 1. januar 2012 for de unoterede selskaber, og 1 år efter for de noterede selskaber. Det var det, der skete på denne baggrund.

Foreholdt, at selve afstemningsproblematikken aldrig ses at være blevet løst for de noterede selskaber, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om det er lykkedes at foretage en afstemning mellem indberetning og angivelse for de noterede selskaber, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med. Det er ikke nogen enkel problemstilling, al den stund at udbytter koncerninternt ikke er skattepligtige osv. Det ville kræve meget at kunne lave en total afstemning. Han har ingen anelse om, hvorvidt det er sket efter hans tid.

18. oktober 2011 – e-mail vedrørende statusmøde om udbytteskat mellem Lars Nørding og Jens Sørensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5147 (2011-10-18 - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lars Nørding med status på udbytteskat til brug for møde med Jens Sørensen):

"Af tiltag til løsning af opgaverne vedr udbytteskat er sket følgende:
30.9. Møde her med Tom Stevns, som er dansk deltager i OECD projektet. Udveksling af ideer til forbedring af projektet.
10.10. møde hos Nordea om nettoafregning ved outsourcing af depotadministration – danske aktionærer. SKAT forlanger indberetning af den danske aktionær.
13.10. Møde her med procesejer på angivelsen Pia Kolind Nielsen, som tager kontakt til Andreas Bo Larsen om bekendtgørelsen, som er nødvendig for at sammensmelte udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere.
Udveksling af ideer om bl.a.ændring af udbytteangivelsen – egne aktier og dispensationer skal ikke være på angivelsen.
Jeg har skrevet til Henrik Ludolph, som er kontorchef for digitalisering om at fremskynde tvungen digitalisering på udbytteskatteområdet. Han vil undersøge det nærmere.
Skrevet til Lise Bo Nielsen om nettoafregning til udenlandske aktionærer – ingen svar.
Håber du er bedre klædt på til mødet med Jens."

Forespurgt, hvad baggrunden for denne opdatering, den 18. oktober 2011, var, forklarede vidnet, at det har han desværre ikke nogen erindring om. Han må have haft et møde med sin direktør, hvor de har talt om udbytteskat, men han husker ikke, i hvilken sammenhæng det har været.

27. marts 2012 – halvårsmøde mellem SIR og Regnskab

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 645-646 (2012-03-27 - Referat fra halvårsmøde mellem SIR og Regnskab den 27. marts 2012):

"Deltagere:
…
Fra Regnskab
Lars Nørding

…

Nyt på udbytteskattens område. (R)

Lars orienterede, den 15. december 2011 blev bekendtgørelse om indberetningspligt underskrevet, fristen for angivelse og betaling er nu den samme. Bekendtgørelsen omhandler selskaber, som ikke administreres af VP Securities. Andre selskaber som administreres af VP Securities kommer næste år med. Der er ikke den store risiko her.

Der er kommet nyt Tast Selv som Regnskab 2 har været med til sammen med systemejer. Man vil gerne indføre tvungen Tast Selv, dette bliver formentlig næste år. Der er en udfordring vedrørende udenlandske aktionærer. Et projekt i OECD arbejder på en nettoafregningsordning - Lisbeth Rømer har denne opgave. Nørding udleverede et notat omkring status på dette punkt."

Forespurgt, hvad der lå i udsagnet om, at der ikke var den store risiko på de VP-administrerede selskaber, forklarede vidnet, at det var, fordi der ved de selskaber, der var i VP-ordningen, var tale om nettoafregning. Der kunne dermed ikke ske udbetaling af udbytte to gange. Forespurgt, om man dermed ikke mente, at udbyttenotaen kunne give anledning til refusion, forklarede vidnet, at man havde en ordning af ældre dato med Værdipapircentralen, hvor man sikrede sig, at der kun blev refunderet udbytteskat, hvis aktionæren havde hjemsted i udlandet, og kun én gang. Udbytteskatten kunne kun refunderes én gang, når der var tale om et VP-selskab, idet Værdipapircentralen havde rimeligt styr på, hvilke udenlandske aktionærer de udbetalte til. Sådan opfattede han det, og derfor var risikoen mindre her. Som han husker det, har det også sidenhen vist sig, at besvigelserne kun er sket via blanketordningen, og det er ikke de VP-omfattede selskaber.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt i marts 2012 var bekendt med de tidsmæssige aspekter i OECD, og hvad der var af usikkerhedsmæssige faktorer i projektet, forklarede vidnet, at han på mødet udleverede et notat. Hvis der i notatet står noget om den tidsmæssige faktor, har han vidst det, men han kan ikke huske det.

INDSATSPROJEKTET "UDBYTTESKAT OG KORREKT ANGIVELSE HERAF, HERUNDER LEMPELSE FOR BETALT (UDBYTTE)SKAT"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5076-5079 (2012-01-01 - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. 'Udbytteskat og korrekt angivelse heraf, herunder lempelse for betalt (udbytte)skat'):

"Tilhørsforhold: Selskab / Selskabsprocesser / SP 09 - Udbytte

Ansvarlig afdeling: Indsats / Store Selskaber

…

23-10-2012

Som ventet er tidsforbruget faldet lidt, som det skulle. Der er PT leveret 2800 timer, så det er fint. Øvelsen omkring ændring af forskud er færdig og har resulteret i ændret forskud på i alt 2,6 milliarder. Der henvises til særskildt afrapportering som er vedhæftet her i I-Plan. Status på delen omkring korrekt udbytte på baggrund af udsøgningerne i udbytte universet i BO, så er der kigget på 1500 sager og langt de fleste (90%) er henlagt. Der er lavet forhøjelser for i alt 56 millioner på nuværende tidspunkt. På baggrund af de indhentede erfaringer er der lavet ny målrettet udsøgning til brug for restebn af året. Dette er den sidste opdatering inden den endelige afrapportering slut året."

Forespurgt, om vidnet har kendskab til dette projekt, forklarede vidnet, at det var et projekt, der blev foretaget i Store Selskaber. Han har ikke kendskab til projektet, men de vidste, at Store Selskaber også arbejdede med udbytteskat. Der var nogle møder med kontorchef Michael Dalvad Carlsen fra Store Selskaber, og om det er et af de projekter, hvor Lisbeth Rømer også deltog, ved han ikke. Forespurgt, om vidnet har været inde over dette projekt, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Kl. 14.25 sluttede mødet.

PROTOKOL

22. oktober 2019
Protokol nr. 32

Den 22. oktober 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær ved advokatfuldmægtig Rune Ravnborg for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer (forlod mødet kl. 12.15)

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen (mødte kl. 13.00)

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen og Per Jacobsen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokat Anne Louise Wulff for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft (forlod mødet kl. 10.00)

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding (forlod mødet kl. 9.45)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss ved advokatfuldmægtig Natasha Lerche for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen (forlod mødet kl. 10.00)

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen (forlod mødet kl. 12.30)

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

KATHRINE LANGE

Kl. 9.00 mødte Kathrine Lange som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun havde pligt til at udtale sig.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra den 1. juni 2008 til den 1. marts 2010 var ansat som chefkonsulent i Skatteministeriets departements afdeling SkatErhverv, og at hun i perioden fra den 1. marts 2010 til den 1. august 2010 var chefkonsulent i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi i enheden Selskab og aktionær, forklarede vidnet, at hun arbejdede i Skatteministeriet fra foråret 2002 og indtil den 30. december 2012, idet hun dog havde orlov fra foråret 2005 til foråret 2006. Fra foråret 2006 til sommerferien 2010 arbejdede hun i Skatteministeriet i SkatErhverv, kun afbrudt af sin anden barsel.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun er cand.polit.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden fra 2008 og frem forklarede vidnet, at det var i departementet.

Forespurgt, om vidnet har haft et relevant erhvervsforløb forud for ansættelsen i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at hun i hele perioden var ansat i Skatteministeriets departement, og at det på et tidspunkt blev sammenlagt. Inden hun begyndte i Skatteministeriet, var hun – umiddelbart efter endt uddannelse – ansat i Finansministeriet, først som såkaldt budgetbisse og senere i det makroøkonomiske kontor. Hun blev derpå udlånt af Finansministeriet til Skatteministeriet i forbindelse med Velfærdskommissionen, der skulle se på skattesystemet. Efter 1 år i kommissionens sekretariat blev kommissionen nedlagt, og hun fortsatte derefter i Skatteministeriets departement.

Forespurgt, hvilken leder vidnet refererede til i perioderne fra juni 2008 til marts 2010 og fra marts 2010 og frem, forklarede vidnet, at det var Lise Bo Nielsen. Hun

mener, at der var flydende direktion, men for det meste refererede hun til Otto Brøns-Petersen som afdelingschef, idet han også var økonom.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til, hvordan man i departementet arbejdede med vurdering og styring af risici, forklarede vidnet, at det havde hun ikke kendskab til. Der var en vis arbejdsdeling i departementet, og som nationaløkonom beskæftigede hun sig hovedsageligt med incidensen af skatter og provenu, dvs. hvordan skatter virker på beskæftigelse og investeringer osv. Den konkrete administration, herunder denne form for risikovurderinger, beskæftigede hun sig ikke med. Det var i denne periode helt nyt overhovedet at have kontakt til SKAT. Forespurgt, om hun ved, hvor eventuelle styringselementer var placeret, og hvem der arbejdede med det i departementet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke erindre.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet, da hun blev placeret i departementet, havde noget kendskab til udbytteområdet og dets eventuelle udfordringer, og hvor hun i givet fald fik dette kendskab fra, forklarede vidnet, at det havde hun ikke kendskab til. Som økonom bliver man tit kastet ud i nye områder, som man skal prøve at tilegne sig forholdsvist hurtigt.

BAGGRUNDEN FOR SIR'S 2010-UNDERSØGELSE

EU-Kommissionens henvendelse vedrørende beskatning af investeringsforeninger

Om forelæggelsen for departementschefen forklarede vidnet, at det meste af hendes viden om sagen, fremgår af den.

Hun var ikke stødt på problemstillingen før 2009, hvor EU rettede henvendelse til departementet i relation til et EU-problem i forhold til udenlandske investeringsforeninger. Som hun erindrer det, fik hun sammen med Rikke Camilla Christensen, der er en dygtig jurist, til opgave at se nærmere på det. Når man skal se på et sådant problem, skal man hurtigt prøve at komme ind på konkrete løsninger, dvs. ændringer af skattesystemet. I tilknytning hertil blev det hurtigt relevant at prøve at opgøre provenuet, og det var i den forbindelse, at vidnet kom til det bemærkelsesværdige resultat, at tallene i hvert fald i ét år indikerede, at provenuet var negativt. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at anledningen til, at hun kom til at arbejde med opgaven, var henvendelsen fra EU omkring udfordringerne i den måde, reglerne

var indrettet på, bekræftede vidnet dette. Helt overordnet var spørgsmålet, hvordan man kunne indrette skattesystemet på en anden måde, så EU-problemet kunne løses. Der faldt i øvrigt først dom i EU-sagen i 2018.

Forespurgt, om det var Lise Bo Nielsen, der gav vidnet opgaven, eller hvordan den endte hos hende, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke præcist, men hun går ud fra, at det var Lise Bo Nielsen, der gav hende den. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at forud for, at hun fik opgaven, var hun ikke bekendt med udbytteområdet, herunder eventuelle udfordringer eller gamle notater o.l., bekræftede vidnet dette. Som økonom har man en overordnet idé om selve skattesystemet, og den omhandlede skat på udenlandske porteføljeaktionærer var ikke en, hun før var stødt på – heller ikke i de økonomiske modeller, som de som økonomer plejer at ræsonnere inden for. Derfor var det nyt for hende, at der overhovedet eksisterede en sådan skat. Forespurgt, om hun dermed mener en refusionsmulighed, forklarede vidnet, at selve det forhold, at man beskatter udenlandske porteføljeaktionærer, normalt ikke er noget, man i økonomisk teori tager hensyn til, fordi investor typisk får kredit for skatten i hjemlandet. Derfor har man det ikke med i de økonomiske modeller. For hende var det derfor i rent økonomisk forstand en ny skat. Fokus er altid på det, der påvirker investeringer og beskæftigelse, og i den forbindelse ser man bort fra en skat, som man får kredit for. Hun tror, at det er grunden til, at det ikke er indarbejdet i en model som fx DREAM. Af den grund var det på alle måder en ny erkendelse for hende.

Forespurgt, hvad vidnets opgave i forlængelse af henvendelsen fra EU-Kommissionen gik ud på, forklarede vidnet, at som chefkonsulent i Skatteministeriet var man meget selvledende og selvstyrende. Når man havde fået til opgave at se på, hvad man kunne gøre ved en bestemt problemstilling, så prøvede man at præsentere forskellige idéer. Som økonomisk chefkonsulent, var det meget nærliggende, at man forsøgte at opgøre et provenu. Det var der ikke nogen, der behøvede at bede hende om, og hun erindrer ikke, om der var nogen, der bad hende om det. Forespurgt, om hun udarbejdede overbliksberegningerne for at se, hvad de økonomiske implikationer var af henvendelsen fra EU, bekræftede vidnet dette. Man diskuterede det også løbende med kolleger og chefer osv.

Forespurgt, hvad der videre skete i forløbet, og hvordan samarbejdet og relationerne udviklede sig, forklarede vidnet, at fordi det er så længe siden, har hun svært ved at afgøre, hvad der er efterrationaliseringer. Hun vil derfor gerne holde sig til de dokumenter, der findes. Hun tror, at den bedste måde at finde ud af, hvad der skete, er at se på sagerne og e-mailkorrespondancen fra dengang.

17. august 2009 – møde mellem Lisbeth Rømer, Jette Zester og Ivar Nordland

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 kl. 10.42 til Ivar Nordland):

> *"Kære Ivar,*
>
> *Tak for mødet i mandags.*
>
> *Vi vil meget gerne have en snak med dig om udbytte og udlandet. Vi foreslår, at du kommer herud."*

Forespurgt, om vidnet husker, om hun deltog i mødet, og hvad det i givet fald gik ud på, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4519 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 11.37 til Lisbeth Rømer med kopi til Rikke Camilla Christensen) og forklarede, at det fremgår, at Ivar Nordland havde sendt sin e-mail med kopi til Rikke Camilla Christensen. Hvor vidnet var den økonomiske chefkonsulent på området, var Rikke Camilla Christensen den juridiske chefkonsulent. Vidnet erindrer ikke, at hun selv deltog i mødet, og hun mener heller ikke, at det ville have været naturligt. Det ville have været mere naturligt, at Rikke Camilla Christensen deltog. Det fremgår, at Rikke Camilla Christensen også bidragede til udarbejdelsen af hovednotatet. Forespurgt, om hun således ikke har nogen erindring om at have været med på mødet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt, at Ivar Nordland den 20. august 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hans erindring om mødets forhistorie var, at Lise Bo Nielsens folk skulle holde et møde med Lisbeth Rømer og Jette Zester vedrørende kildeskat, udbytte og problemstillingen om investeringsforeninger. Lise Bo Nielsen deltog ikke i mødet, og Ivar Nordland var heller ikke selv indkaldt, men som han erindrede det, spurgte vidnet ham, om han kunne deltage i mødet.

Vidnet forklarede, at hun ikke husker dette, og hun mener heller ikke, at det på dette tidspunkt ville have været naturligt. I hendes funktion havde hun ikke ansvar for det juridiske. Forespurgt, om hendes bud er, at det i virkeligheden kan have været Rikke Camilla Christensen, bekræftede vidnet dette. Det er også mærkeligt, at vidnet i givet fald ikke modtog e-mailen i kopi.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været til møder med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, fordi det er så længe siden. Hun havde meget lange telefonsamtaler med Lisbeth Rømer, men hun erindrer først at have set, hvordan Lisbeth Rømer så ud, da sagen kom frem. Hun erindrer derfor ikke at have mødt hende ansigt til ansigt. Forespurgt, hvad telefonsamtalerne gik ud på, forklarede vidnet, at det vedrørte hovednotatet og selve forelæggelsen.

9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge

Forespurgt, hvornår man besluttede, at der skulle ske forelæggelse for departementschefen, forklarede vidnet, at som hun erindrer det, skulle man som grundlag for EU-løsningen opgøre provenuet for forskellige løsninger. Det var i den forbindelse relevant at prøve at finde ud af, hvor meget man i det hele taget fik ind, og det forsøgte hun derfor at gøre på forskellige måder, uden at hun dog i dag erindrer det særlig klart. På et tidspunkt fik hun det resultat, at provenuet i et enkelt år var negativt, og dette gik hun videre med til sine chefer, som også var klar over, at hun ikke kendte til området. Hun fik derefter til opdrag at skrive et notat sammen med SKAT, og i den anledning indledte hun sit samarbejde med Jette Zester, Lisbeth Rømer og en mand i Lisbeth Rømers kontor, hvis navn hun ikke husker. Forespurgt, om det var et samarbejde, der foregik telefonisk og ved udveksling af dokumenter, forklarede vidnet, at det er sådan, hun erindrer det. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der ligger i hendes brug af begrebet "EU-løsningen", forklarede vidnet, at EU havde rettet henvendelse til Danmark om, at man diskriminerede udenlandske investeringsforeninger. Da dette kunne ende med at falde uheldigt ud for Danmark således, at man til sidst måtte følge henvendelsen – hvilket hun i øvrigt mener var det, der skete med dommen i 2018 – måtte man finde ud af, hvordan man i så fald kunne ændre skattesystemet, så der ikke længere var et problem. Forespurgt, om det var det, der gav anledning til, at man foretog beregninger af, hvad det ville koste, hvis man ophævede udbytteskatten, forklarede vidnet, at hun ikke husker præcist, hvilke modeller de arbejdede med, men man kunne forestille sig, at man enten helt fjernede beskatningen af udenlandske porteføljeinvestorer, eller at man fjernede beskatningen af de konkrete investeringsforeninger eller af investeringsforeninger helt generelt – dvs. institutionelle investorer. Der var forskellige muligheder, men grundlæggende havde man behov for en opgørelse af det provenu, som den pågældende skat gav.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Vedlagt er:

1) Et hovednotat, der kan udleveres til Internrevision og SKAT: " Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge" …

Sagsbehandler: Hovednotatet er udarbejdet i fællesskab af: Lisbeth Rømer (Regnskab 2, Midtjylland), Jette Zester (Personafregning, Proces og digitalisering), Andreas Bo Larsen, Rikke Camilla Christensen, Johann Nielsen, Eva Grøn Olesen og Kathrine Lange."

Forespurgt, om der blev holdt møder om udarbejdelsen af hovednotatet, eller om det var et dokument, man rundsendte, forklarede vidnet, at hun mener, at det var et dokument, man rundsendte, men at man også holdt telefonmøder.

Foreholdt, at det er anført i det foreholdte, at hovednotatet kunne udleveres til Intern Revision, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet gik til sine chefer, Lise Bo Nielsen og Otto Brøns-Petersen, som derpå besluttede, at der skulle laves en indstilling til departementschefen, forklarede vidnet, at hun gik til sine chefer og sagde, at provenuet for mindst ét år så ud til at være negativt. Det fremgår af forelæggelsen, at beregningen var lavet med udgangspunkt i Business Objects, som egentlig ikke var et program, der var udviklet med henblik på at opgøre provenuer på et aggregeret plan. Man kunne derfor aldrig være helt sikker på de tal, man trak i Business Objects. Da hun ikke kendte til området overhovedet, fik hun til opgave at udarbejde et notat i samarbejde med de relevante kontorer, og i det opdrag lå, at man skulle forsøge at blive enige. Hovednotatet har derfor helt sikkert været sendt frem og tilbage, og det fremgår af forelæggelsen, hvem der var med til at udarbejde det. Som det også fremgår, lykkedes det hende ikke at opnå fuldstændig enighed.

Vidnet henviste til ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår bl.a.:

"SKAT er enige i teksten, men ønsker dog at tage et generelt forbehold overfor tallene, idet den manglende afstemning af angivelserne og indberetningerne medfører stor usikker om selve datagrundlaget. SKAT har dog ikke kunnet anvise, hvorledes man ellers skulle kunne vurdere nettoprovenuet fra kildeskatterne."

Vidnet forklarede, at en sådan forelæggelse helst måtte fylde maksimalt én side, og at man skulle fremdrage det centrale i forhold til det, man havde til hensigt at opnå. Det fremgår af indstillingen, at hendes hensigt med forelæggelsen var, at problemet vedrørende administrationen af refusionsordningen skulle tages op af Intern Revision, og at problemerne med data i forhold til Business Objects skulle tages op over

for SKAT. Det fremgår videre, at de bærende argumenter var, at tallene – selv om de kom fra Business Objects og derfor var usikre – viste, at der var et negativt provenu i enkelte år.

Vidnet henviste til ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"At nettoprovenuet fra kildeskatterne direkte kan blive negativt i enkelte år, skyldes, at udlændinge – ifølge Regnskab 2, Midtjylland – kan få refunderet kildeskat i op til 20 år efter indeholdelsen af kildeskatten.*
>
> …
>
> *At udenlandske investorer skulle ønske at lade beløb ligge uforrentet i den danske statskasse, giver imidlertid anledning til undren.*
>
> …
>
> *I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion …"*

Vidnet forklarede, at det hun i det anførte grundlæggende gav udtryk for, var, at selv om de alle vidste, at tallene var usikre, så burde administrationen af refusionsordningen undersøges af Intern Revision. Hendes indstilling var begrundet i det, der fremgik af tallene, kombineret med, at den eneste forklaring var, at udenlandske investorer – på et tidspunkt, hvor renten var relativt høj – angiveligt lod beløb ligge uforrentet i statskassen, samtidig med at udbytteadministrationen oplyste, at de reelt ikke var i stand til at kontrollere, om der uberettiget blev udbetalt refusion flere gange. Det fremgår også, at hun ikke havde clearet indstillingen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Indstillingen vedrørende Internrevision i den "gule" forelæggelse er ikke clearet med Regnskab 2, Midtjylland."*

Vidnet forklarede, at forelæggelserne tidligere havde været gule, og selv om de ikke var det på det tidspunkt, så kaldte man dem alligevel "gule". Forespurgt, om indstillingen var hendes beslutning, forklarede vidnet, at det er muligt, at det var en fælles beslutning, men den var i hvert fald ikke blevet clearet med Regnskab 2. Det var

så langt, de kunne blive enige. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det anførte skal forstås således, at det var hende og hendes chefer, som skar igennem og bestemte, hvad der skulle stå i indstillingen, bekræftede vidnet dette. Når der står "ikke clearet", kan det dog godt betyde, at hun ikke havde præsenteret indstillingen for Regnskab 2, og at de således ikke har udtalt sig hverken for eller imod den. Det ville måske også være meget forlangt, hvis det kontor, som man indstillede skulle undersøges af Intern Revision, selv skulle sige god for dette, men hun kan ikke sige, om de har gjort det eller ej.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 78-79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), der viser forskellige tabeller. Forespurgt, om det var hende, der udarbejdede disse tabeller, forklarede vidnet, at det vil hun mene, men hun kunne ikke have lavet dem uden samarbejdet med SKAT. Det var også derfor, det tog tid at lave notatet, for hun skulle først forstå, hvad man kunne gøre i SKAT's systemer. På det punkt var hun helt afhængig af at kunne trække på bl.a. Jette Zester og Lisbeth Rømer. Forespurgt, om vidnets tal således fremkom i samarbejde med Jette Zester og Lisbeth Rømer, bekræftede vidnet dette. Det fremgik også af forelæggelsen. Forespurgt, om dialogen med Jette Zester og Lisbeth Rømer var konstruktiv, eller om det var en modvillig samarbejdsrelation, forklarede vidnet, at hun helt entydigt husker, at Jette Zester gik meget konstruktivt ind i det. Hun husker også, at udbyttekontoret – dvs. Regnskab 2 – gik forholdsvist konstruktivt ind i det, men det var selvfølgelig aldrig rart, når nogen kom og påpegede, at der kunne være noget galt med det område, man sad med.

Vidnet blev foreholdt, at Lisbeth Rømer den 4. juni 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun i forskellige regi forsøgte at gøre opmærksom på, at der var store udfordringer, og at hun oplevede, at det omtalte gav en positiv effekt. Vidnet forklarede, at det fremgår af notatet, at vidnet anførte, at der var et negativt provenu, og at udbytteadministrationen hertil anførte, at det skyldtes, at investorerne sparede op, inden de søgte om refusion. Vidnet anførte så, at det kunne hun ikke forstå, men det var jo rimeligt nok, at udbytteadministrationen fremførte de argumenter, som de mente, de havde.

Forløbet efter forelæggelsen for Peter Loft

Forevist ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') med en håndskrevet påtegning og underskrifter og forespurgt, om hun kan genkende Peter Lofts initialer på det foreviste, forklarede vidnet, at hun vil tro, at det er hans. Hun afleverede forelæggelsen

til Lise Bo Nielsen og måske også til Otto Brøns-Petersen, men efter at forelæggelsen var blevet afleveret til Otto Brøns-Petersen, havde hun ikke mere med det at gøre.

Forespurgt, om der var nogen dialog, efter notatet var udarbejdet, eller om vidnet blev kaldt ind til departementschefen, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke, at hun blev. Forespurgt, om indstillingen således blev godkendt, og SIR gik i gang med arbejdet, forklarede vidnet, at sådan erindrer hun det. Man skal dog huske på, at man på dette tidspunkt havde en flad og ikke særlig stor organisation, og man kan også have talt om det ved frokostbordet eller på gangen.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at der var fokus på modellerne og på bekymringerne om pengene og den manglende kontrol, og forespurgt, om der hende bekendt på noget tidspunkt var overvejelser om retlige problemstillinger i forhold til administrationen af udbytte, forklarede vidnet, at det er hun ikke bekendt med.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet har forklaret, at hun ikke havde mere med indstillingen at gøre, efter den havde været hos Otto Brøns-Petersen, og forespurgt, om hun var med under selve forelæggelsen, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, hun var. Når man opdagede en sådan problemstilling, blev den ikke kun behandlet i notater. Hun fortalte også om problemstillingen til frokost osv. Det var jo ikke en lille ting. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem hun talte med, forklarede vidnet, at det stort set var alle. Det var en lille organisation, og når man opdagede noget, som man fandt forbløffende, så talte man om det. Forespurgt, om hun med "en lille organisation" mener departementet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var bredt i departementet, at hun talte om det, bekræftede vidnet dette. Hun er en person, som taler med folk om det, når hun opdager sådan noget. Hun vil ikke påstå, at alle i departementet kendte til problemstillingen, men hun har talt om den. Forespurgt, hvor mange de på det tidspunkt var i departementet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor lang tid indstillingen var undervejs, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, om det var fra det øjeblik, hun konstaterede, at provenuet var negativt. Forespurgt, hvor lang tid hun arbejdede med sagen, som førte frem til indstillingen, forklarede vidnet, at hun husker det som værende en langstrakt proces, men hun husker det ikke præcist. Det vil fremgå af journalen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun arbejdede med sagen over et stykke tid, og at den optog hende, fordi den var usædvanlig, bekræftede vidnet dette. Det var et usædvanligt resultat. Hun har ikke hverken før eller siden fået til opgave at udarbejde et provenuskøn sammen med SKAT. Det var en usædvanlig fremgangsmåde, og det var et usædvanligt resultat. Selv erindrer hun det sådan, at hun virkelig syntes, at hun havde fundet ud af noget. Forespurgt, om det var udtryk

for den almindelige deling af sager i professionel sammenhæng, når hun fortalte om sagen i frokostpausen, bekræftede vidnet dette. Desuden arbejdede de i åbent kontorlandskab, så alle kunne høre hinandens telefonsamtaler. Oplysningen om, at man ikke var sikker på, at man ikke kom til uberettiget at udbetale refusion, er noget, hun har talt meget højt om.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', håndskrevet påtegning):

> *"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen. Jeg har flere gange opfordret Steffen N. til at få set på sagen, men han spiller ping-pong med Thomas F. om ansvaret."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvad der ligger i det foreholdte, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Men da hun præsenterede, at der var et negativt provenu, var det ikke noget, man umiddelbart troede på. Det var noget, man stillede sig tvivlende over for. Forespurgt, om hun med "man" henviser til Otto Brøns-Petersen, bekræftede vidnet dette. Da hun gik til sine chefer med den oplysning, at provenuet var negativt i enkelte år, var de skeptiske. Forespurgt, om hun blev bedt om at lave kontrolberegninger, bekræftede vidnet dette. Det var derfor, hun blev bedt om at udarbejde notatet i samarbejde med SKAT.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 78-79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') med tabeller om nettoprovenuet fra refusionsordningen og oplysninger om refusionsbetalingerne. Forespurgt, om den omtalte skepsis var årsagen til, at hun i notatet beskrev området på forskellige måder, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer det, og at man nok får mere ud af at læse notatet. Men fordi der var usikkerhed omkring tallene, ville det nok være naturligt, at man prøvede at nærme sig problemet fra forskellige synsvinkler. Forevist ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') med "Tabel 2" og forespurgt, om hun i denne tabel påpegede differencen, bekræftede vidnet dette. Det fremgår af notatet. Det vedrørte spørgsmålet om, hvorvidt det kunne skyldes, at investorerne udskød refusionsansøgningerne til senere år. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at de to tabeller samlet set skulle bidrage til at belyse årsagsforklaringen, forklarede vidnet, at det må være sådan, man forstår det, når man læser notatet. Hun kan dog ikke specifikt huske det.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet har forklaret, at Otto Brøns-Petersen var skeptisk, da hun afleverede notatet til ham, og forespurgt, om hun efterfølgende havde dialog med ham om den bekymring vedrørende problemstillingerne, som han gav udtryk for i sin påtegning, forklarede vidnet, at hun ikke i detaljer kan huske, hvad der skete, og hvem der sagde hvad, men departementet var et forholdsvist lille sted med en forholdsvis flad struktur, hvor man talte om de aktuelle sager. Dette var en af de sager, der blev talt om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3306 (2009-10-21 - Logbog fra SIR vedr. udarbejdelsen af SIR's 2010-rapport):

"26.11.2009 Kort møde med Jura og Samfundsøkonomi"

Foreholdt, at der ikke er nogen fra Jura og Samfundsøkonomi, der erindrer mødet, og forespurgt, om vidnet erindrer, om hun deltog i et møde med SIR vedrørende rapporten, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun erindrer, at SIR på et tidspunkt hentede hende ud fra et møde og spurgte til nogle tal i et regneark, men hun erindrer ikke det foreholdte korte møde. I betragtning af at SIR sendte rapporten til høring hos Lise Bo Nielsen, ville det – efter vidnets opfattelse – være underligt, hvis ikke Lise Bo Nielsen deltog i mødet. Men hun erindrer ikke, om det var tilfældet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5124 (2010-04-26 (1) - E-mailkorrespondance mellem Lise Bo Nielsen og Hanne Kathrine Lange vedr. bemærkninger til SIR's 2010-rapport, Kathrine Langes e-mail af 26. april 2010 kl. 10.45 til Lise Bo Nielsen med kopi til Ivar Nordland):

"Jeg har ingen kommentarer, og jeg er enig i anbefalingerne"

Forespurgt, om man på dette tidspunkt havde etableret enhedsstrukturen, hvor man ikke havde et departement og det øvrige, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

"- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"

Forespurgt, om vidnet var involveret i eller er bekendt med overvejelser om, hvorvidt det foreholdte var noget, man skulle foretage straks, da rapporten kom, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i opfølgningen på rapporten.

12. januar 2010 – udkast til notat vedrørende dansk udbyttekildebeskatning på baggrund af Europa-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009

Forevist ekstraktens side 5003 (2010-01-12 (4) - Udkast til notat af Carl Helman om dansk udbyttekildebeskatning) og forespurgt, om hun på daværende tidspunkt var bekendt med eller inde over notatet, forklarede vidnet, at så vidt hun forstår kronologien, blev notatet udarbejdet, efter de havde lavet forelæggelsen. Departementet var et lille sted, og teksten i notatet er stort set enslydende med teksten i Lisbeth Rømers notat. Carl Helman må således på en eller anden måde have haft adgang til dette notat, og det er formentlig vidnet selv, der har givet det til ham. Forespurgt, om hun var inde over Carl Helmans notat, forklarede vidnet, at det var hun ikke, så vidt hun erindrer.

Forespurgt, om den sag, Carl Helman henviser til – SkatErhvervs sag 2009-351-0023 – er sagen vedrørende Europa-Kommissionens henvendelse eller sagen vedrørende indstillingen, forklarede vidnet, at det er samme journalnummer som på forelæggelsen, og at tekstuddraget er fra Lisbeth Rømers notat, som også fulgte med forelæggelsen. Forespurgt, om det var den sag, som udsprang af henvendelsen fra EU, eller om det var en særskilt sag, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede det, som hun med sine beregninger havde afdækket, herunder om der var tale om en lille nuance eller om en stor udfordring, forklarede vidnet, at hvis hun havde skrevet et notat, hvor hun konkluderede, at det ikke kunne udelukkes, at der fandtes én dansker, som ikke betalte nøjagtig den skat, vedkommende skulle, ville det have været en absurd udtalelse. Men det forhold, hun beskrev – dvs. at det ikke kunne udelukkes, at det offentlige udbetalte midler uberettiget – var ikke en lille ting. Man skal også huske på, at hun havde en fortid som budgetbisse, og at dette var noget, der ville få hårene til at rejse sig på enhver budgetbisse. Forespurgt, hvad der ligger i udtrykket "budgetbisse", forklarede vidnet, at det er den, der overordnet har ansvaret for finanslovens paragraffer, som er grundlaget for, at man kan bruge penge i staten. Forespurgt, om hun således anså det for en stor problemstilling, bekræftede vidnet dette. Det var en meget stor problemstilling. Forespurgt, om der var overvejelser om kvantificering i forhold til kroner og øre, og hvad der kunne ligge i det, forklarede vidnet, at det fremgår af notatet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet vurderede den risiko, som hun havde konstateret, herunder om det drejede sig om millionbeløb eller milliardbeløb, forklarede vidnet, at det ikke fremgår af forelæggelsen, at der var tale om milliardbeløb. Man skal forstå det på den måde, at det, hun på det tidspunkt ville, og som var hensigten med forelæggelsen, var at få Intern Revision til

at se på administrationen. I den forbindelse sørgede hun for, at alle de argumenter, som kunne anvendes, også fremgik af forelæggelsen. Hvis hun havde ment, at det drejede sig om milliardbeløb, havde hun skrevet det. Forelæggelsen blev trukket så langt, som den kunne. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at forelæggelsen således hvilede på to ben, for det første at provenuet var meget lavt og i perioder var negativt, og for det andet at der ikke var kontrol, forklarede vidnet, at det i virkeligheden måske var det med den manglende kontrol, som var det bærende.

Vidnet blev foreholdt, at hun i forbindelse med sin forklaring om, at sagen optog hende og var en, hun talte om, beskrev departementet som et lille sted med et meget begrænset antal medarbejdere, og forespurgt, om strukturerne i departementet var uformelle eller hierarkiske, forklarede vidnet, at de var uformelle. Hun erindrer ikke, at Peter Loft ofte var i kantinen for at spise frokost, men ellers var det fuldstændig blandet. Forespurgt, om man satte sig sammen med dem, man ankom sammen med, og ikke kontorvist, forklarede vidnet, at man satte sig med dem, man samarbejdede med, men at man satte sig på tværs. Hun havde selv været forskellige steder og havde på et tidspunkt bl.a. været i Økonomisk Analyse-sekretariatet, hvor hun havde haft Otto Brøns-Petersen som direkte chef. Man kunne også sidde med fagcheferne og med dem, man kendte i de forskellige kontorer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opgaven fyldte meget for hende, og at hun fortalte bredt ud i organisationen om, hvad hun havde fundet ud af, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det af parlamentariske dokumenter fremgår, at departementet senere hen har foretaget provenuovervejelser på området. Der findes således Folketingssvar med provenuskøn, hvilket er offentligt tilgængeligt materiale. Det er dog ikke hendes indtryk, at man har lavet samme øvelse som den, hun foretog.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, opfordret til i givet fald at gøre undersøgelseskommissionen opmærksom på materiale, som hun eventuelt måtte være bekendt med.

THORBJØRN TODSEN

Kl. 10.15 mødte Thorbjørn Todsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra august 2013 til januar 2015 var ansat som specialkonsulent i Skatteministeriets departements afdeling Koncernstyring i enheden Økonomi, Styring og Tilsyn, og at han i perioden fra januar 2015 til september 2016 var ansat som chefkonsulent i samme afdeling, bekræftede vidnet dette. Kontoret har dog haft forskellige navne, og det startede med at hedde Økonomi og Styring. Forespurgt, om opgaverne har været de samme, forklarede vidnet, at bunden har været den samme, men at der derudover har været lidt til og fra.

Forespurgt til vidnets geografiske placering, forklarede vidnet, at det i hele forløbet har været Nicolai Eigtveds Gade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund, forklarede vidnet, at han er uddannet cand.scient.pol. fra Københavns Universitet i 2008. Samme år fik han sit første job i Finansministeriets departement, hvor han var indtil januar 2010, hvor han flyttede til ledersekretariatet i Undervisningsministeriets departement. Han har derudover siddet i et analysekontor i Undervisningsministeriets departement, inden han den 1. august 2013 flyttede til Skatteministeriets departement, hvor han var specialkonsulent indtil januar 2015 og herefter blev chefkonsulent. Han var på forældreorlov fra midten af april 2015 til starten af august 2015.

Forespurgt, hvem der fra august 2013 og frem var vidnets nærmeste leder, forklarede vidnet, at det i begyndelsen var Kristian Hertz, som i efteråret 2014 blev programchef for Implementeringscenter for Ejendomsvurderinger. Der var derfor i efteråret 2014 en kort periode på et par måneder, hvor de havde en fungerende kontorchef, der hed Klaus Kjeldsen, inden Nanna Meilbak begyndte som kontorchef den 1. februar 2015.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var, ud over medarbejderne i hans eget kontor, forklarede vidnet, at de var et økonomikontor, og de havde derfor pendanter i SKAT og i Spillemyndigheden og Skatteankestyrelsen, som blev etableret i 2014. De stod bl.a. for at koordinere udgiftsopfølgninger til Moderniseringsstyrelsen, og det krævede bidrag fra de forskellige styrelser, fx årsrapporter,

regnskabsgodkendelser mv. Derfor havde de 1-2 faste kontaktpersoner i de forskellige styrelser, herunder også i SKAT, som var den største.

Forespurgt, om vidnet, mens han var i Finansministeriet, arbejdede med skat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han sad med uddannelse og forskning i 4. kontor. Forespurgt, om det var et helt nyt område for ham, da han begyndte i Skatteministeriet, bekræftede vidnet dette.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet var orienteret om udbytteadministrationens udfordringer, inden han begyndte i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han husker, hvornår og hvordan han blev bekendt med, at der var nogle udfordringer, forklarede vidnet, at det først var i august-september 2015, da det hele rullede. Hans kontor blev inddraget, fordi de skulle håndtere bestillinger og andet, men det var først på det tidspunkt, at han blev bekendt med udfordringerne.

SIR'S 2010- OG 2013-RAPPORTER

Forespurgt, om vidnet var inde over SIR's 2010- og 2013-rapporter, forklarede vidnet, at han først har set 2010-rapporten for 2 uger siden i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen, og at han så 2013-rapporten i september 2015, da sagen begyndte at rulle.

Forespurgt, om vidnet på anden vis var bekendt med, at der var udfordringer med fx at afstemme mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. De sad med regnskabsgodkendelserne, hvor de primært fokuserede på de kvartalsvise, og der kunne de se, at der var udfordringer med at få leveret til tiden. Hans kontor var afsendere på de kvartalsmæssige regnskaber, og når de skulle indhente bidrag, kunne de se, at der var udfordringer med at få afstemningerne på plads, og når regnskabet var lukket, kom der tit efterfølgende korrektioner. Det forhold, at de kunne se, at regnskabsområdet kunne bruge en hjælpende hånd, var en del af baggrunden for, at de igangsatte turnusanalysen. Foreholdt, at turnusanalysen vedrørte regnskab generelt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at det fremgik af rapporterne på udbytteområdet, at der var problemer med afstemningen mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det havde han ikke kendskab til. Forespurgt, om han var bekendt med, at det også fremgik af rapporterne, at man ikke kontrollerede, om det var den rette ejer, der modtog pengene, når man refunderede, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. Forespurgt, om han kendte til de forskellige ordninger, der blev brugt

til at håndtere udbytteproblemstillingerne i forhold til udlændinge, forklarede vidnet, at dem kendte han ikke til. Det var i september 2015, da sagen rullede, at han blev bekendt med ordningerne. Forespurgt, om han før september 2015 således ikke kendte til fx VP-ordningen og regnearksordningen, bekræftede vidnet dette. Det var nyt for ham på det tidspunkt.

GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL

Risikostyring

Forespurgt, om man i vidnets afdeling arbejdede systematisk med risikovurdering og i givet fald hvordan, forklarede vidnet, at det er noget, der er kommet til efterhånden, men han har ikke siddet med det. De havde et overordnet tilsyn, som primært var relateret til økonomidelen, idet kontoret var et økonomikontor. De sad med udgiftsopfølgninger, hvor man så på, hvad man budgetterede ved årets start, hvordan det gik hvert kvartal, og om det gav anledning til andre forventninger for resten af året. Forespurgt, om han med udgifter mener helt konkrete udgiftsposter, som fx personaleudgifter, IT-udgifter, inventaranskaffelser osv., bekræftede vidnet dette. Udgiftsopfølgningen gik kun på § 9-regnskabet – dvs. Skatteministeriets driftsregnskab – så det fokuserede de på.

Forespurgt til § 38-regnskabet forklarede vidnet, at de var inde over dette regnskab i forbindelse med kvartalsgodkendelserne. Forespurgt, om ikke de i den forbindelse også modtog månedstal, forklarede vidnet, at de i hans kontor havde en godkenderrolle i Statens Koncernsystem, SKS, hvor regnskabstallene kom ind. De skulle derfor hver måned og hvert kvartal se, om de respektive institutioner havde trykket på deres "godkend"-knap og kvitteret for, at det, der lå i det lokale økonomisystem, var det samme, som lå i Statens Koncernsystem. Hver måned skulle de således rykke de respektive organisationer. Det var det, han tidligere henviste til vedrørende kontaktpersoner. Ofte sendte de en første påmindelse 2 dage før fristen og derefter en rykker, så de til sidst kunne sikre sig, at alle havde godkendt. Derpå trykkede de selv på den overordnede knap for hele koncernen og godkendte, at de underliggende godkendelser var på plads. Det var reelt bare en teknisk bekræftelse af, at de andre enheder hver især havde godkendt deres eget regnskab, og i virkeligheden godkendte hans kontor ikke engang departementets eget regnskab. Det gjorde de derimod i Intern Regnskab i SKAT, for månedsgodkendelserne var som nævnt bare en bekræftelse af, at det, der lå i det lokale økonomisystem, var det samme som det, der var blevet overført. Forespurgt, om det således var en deadline, der blev kontrolleret, forklarede vidnet, at de skulle sørge for, at deadline blev overholdt over for Moderniseringsstyrelsen.

Forespurgt, hvor der i departementets regi i perioden 2013-2015 blev foretaget en mere overordnet risikovurdering af regnskabstal, i forhold til om der var tal, der var påfaldende, eller om der var steder, hvor der ikke var tilstrækkelig kontrol, eller hvor tingene udviklede sig, forklarede vidnet, at i forhold til regnskabstallene foretog de månedsvist et mekanisk tjek. I en periode stod han for at indkalde til de kvartalsvise godkendelser, som ud over den tekniske del bestod af skemaer, man skulle udfylde, fx om udviklingen var i overensstemmelse med det forventede, om alle konti var med osv. Skemaerne sendte de ud til alle institutioner, herunder også § 38. I modsætning til den månedsvise kontrol, hvor det var SKAT, der tjekkede, om tallene var de samme, havde hans kontor i denne forbindelse et ansvar i forhold til departementets egen økonomi, idet de foretog et substantielt tjek af deres eget regnskab, dvs. om udgifterne virkede plausible, om de var placeret på de rigtige artskonti, eller om der var noget, der så mærkeligt ud osv. Det gjorde alle institutioner hver især.

Vidnet blev foreholdt, at man i virksomheders risikoarbejde typisk arbejder med de to akser likelihood og impact, der beskriver, henholdsvis hvad sandsynligheden er for, at en risiko indtræder, og hvad virkningen er, når den indtræder. I den forbindelse skemalægger man de forskellige risici således, at en stor sandsynlighed og virkning vil ligge i et rødt område, mens en lille sandsynlighed og virkning vil ligge i et grønt område. Forespurgt, om man ham bekendt havde noget lignende i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at de i hvert fald ikke havde det i hans afdeling. Forespurgt, om han ved, om der andre steder var en mere strukturel tilgang til risikostyring og -monitorering, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opgaven i vidnets kontor var begrænset til at håndtere måneds-, kvartals- og årsinput og få det sendt korrekt videre, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, med hvilken detaljeringsgrad vidnets kontor gik ned i tallene, i forbindelse med at de modtog de månedlige regnskabsgodkendelser og førte kontrol med, at deadline blev overholdt, forklarede vidnet, at det gjorde de slet ikke i forhold til de månedlige regnskabsgodkendelser. Som tidligere forklaret gik de ikke engang ned i departementets eget regnskab, idet det var SKAT's Intern Regnskab, der tjekkede, at de tal, man havde i det lokale, stemte med de tal, man havde i SKS. Han tror, at han en eller to gange har oplevet, at nogle natlige overførsler er gået galt, så tallene ikke stemte, og der derfor ikke var de korrekte tal i statsregnskabet. Det blev så efterfølgende blevet korrigeret ved de tjek, der foretoges. Foreholdt, at det beskrevne er en afstemning af det lokale med det, der ligger i statens centrale regnskab, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om man så på udviklingen i § 38-regnskabet, herunder de månedlige bevægelser og udsving, og om der blev foretaget kontrol af det, forklarede vidnet, at det gjorde der, men det var en kontrol, der lå i den anden afdeling, Lovgivning og Økonomi, som også har heddet Lovgivning, Politik og Samfundsøkonomi. Forespurgt, om han ved, hvem i denne afdeling der sad med den konkrete kontrol, forklarede vidnet, at det var den samfundsøkonomiske matrice, som bestod af økonomer fra de enkelte fagkontorer. Kontorerne var delt op efter de forskellige skattearter, og den samfundsøkonomiske matrice bestod således af repræsentanter fra hvert kontor.

Forespurgt, om den samfundsøkonomiske matrice vurderede månedstal på månedstal, forklarede vidnet, at det fremgår af de månedsgodkendelser, som han selv var inde over, at der også var en anden inde over, som hedder Poul Christensen. Poul Christensen var økonom og sad i den anden afdeling, hvor han havde ansvar for én eller flere skattearter, som han modtog og videreformidlede de skriftlige månedsregnskaber for. Forespurgt, om det således var i Poul Christensens regi, at man vurderede udsving, bekræftede vidnet dette. De kiggede dem igennem. Han ved ikke konkret, hvordan de behandlede dem, men det indgik også i forhold til deres indtægtslister. Forespurgt, om det vil sige, at der i vidnets regi ikke skulle foretages nogen materielle vurderinger, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad Kristian Hertz' rolle var i forhold til måneds-, kvartals- og årsregnskaberne, forklarede vidnet, at Kristian Hertz i starten var hans chef. Kristian Hertz så ikke månedsregnskaberne. Vidnet og Poul Christensen fik dem tilsendt, men det var ikke noget, han selv skulle bruge til sit arbejde. Det er mere hans indtryk, at enhederne sendte det til ham for at vise, at nu havde de godkendt regnskabet, for det var jo hans kontor, der rykkede dem i ørerne, hvis de ikke havde trykket på knappen i systemet. Derfor så Kristian Hertz dem ikke. I forhold til de kvartalsvise regnskaber samlede vidnet alle bidragene ind og udarbejdede en samlet sag med en forelæggelse, og dem modtog Kristian Hertz, indtil han skiftede stilling i november 2014.

Forespurgt til Niels Kleis Frederiksens rolle forklarede vidnet, at han var chefrådgiver i Lovgivning og Økonomi og sad med i den samfundsøkonomiske matrice. § 38-bidraget på kvartalsgodkendelserne gik derfor til ham, og han godkendte det over for vidnets kontor. Det var således et bidrag ligesom Skatteankestyrelsens og Spillemyndighedens bidrag i det samlede koncernregnskab.

Forespurgt, om Poul Christensen og Niels Kleis Frederiksen således foretog materielle vurderinger, forklarede vidnet, at de i hvert fald var en del af den samfundsøkonomiske matrice, som gjorde dette.

Forespurgt til Cathrine Olsens rolle forklarede vidnet, at hun havde samme rolle som Poul Christensen, og at hun overtog, da Poul Christensen gik på pension i forsommeren 2014 eller deromkring.

Forespurgt, om der ud over de omtalte fire personer var andre centrale personer i forbindelse med regnskabsgodkendelserne, forklarede vidnet, at der sad 6-7 personer i den samfundsøkonomiske matrice. Forespurgt, om det var en økonom fra hvert fagkontor, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet ved, om der siden 2015 er noget, der har ændret sig på dette område, eller om det fortsat foregår på samme måde, forklarede vidnet, at indtil han stoppede, og for hans afdelings vedkommende var processen meget den samme. Han kan ikke svare for den anden afdeling.

Departementets tilsyn med SKAT

Forespurgt til forankringen af det generelle sektortilsyn i departementet – dvs. departementets generelle tilsynspligt over for SKAT, i forhold til om tingene foregik korrekt, ansvarligt og hensigtsmæssigt i de enkelte dele af ressortområdet – forklarede vidnet, at i afdelingen Koncernstyring, hvor han sad, var der, da han tiltrådte, en afdelingschef og fire kontorchefer, hvor to af kontorerne udgjorde presse- og ledelsessekretariatet, som ikke havde noget med styring at gøre. Der var således to kontorer med måske i alt 12 medarbejdere, der stod for den samlede koncernstyring, og det var jo en koncern med 7-8.000 medarbejdere. Hans kontor havde primært økonomidelen, mens det andet kontor havde forretningsudviklingsdelen. Derudover var der Skatteministeriets Interne Revision, SIR, som i forlængelse af § 9-aftalen med Rigsrevisionen stod for at lave nedslag i SKAT på forskellige områder og skrive rapporter.

Forespurgt, hvor selve det juridiske tilsyn lå, i forhold til om tingene foregik lovligt, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke lå i hans afdeling. Det har nok været i den anden afdeling, Lovgivning og Økonomi. Forespurgt, om vidnet kender til nogen bestemte medarbejdere, som sad med det, forklarede vidnet, at de enkelte kontorer bestod ligeligt af økonomer og jurister, og at de dækkede bestemte områder, fx miljø eller motor, hvor den ene halvdel tog sig af det lovgivningsmæssige, mens den anden halvdel tog sig af det samfundsøkonomiske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38, pkt. 8):

"Økonomi og Styring (Thorbjørn Todsen) fører tilsyn med, at de regnskabsførende institutioner godkender regnskaberne rettidigt."

Forespurgt, om det i virkeligheden var den timingmæssige del, der var vidnets primære opgave, bekræftede vidnet dette. Det bestod i at logge på systemet og se, om de andre enheder havde trykket på en knap og godkendt.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5335 (2014-07-29 (1) - E-mail fra Jakob Hauge til bl.a. Thorbjørn Todsen og Poul Christensen med regnskabsgodkendelse for juni 2014):

"Vedlagt underskrevet regnskabsgodkendelse for juni 2014."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet og Poul Christensen modtog regnskabsgodkendelse, fordi vidnet skulle tage sig af det timingmæssige og sørge for, at tallene blev flyttet rigtigt over, mens Poul Christensen foretog eventuelle indholdsmæssige vurderinger af det, de modtog, forklarede vidnet, at Poul Christensen i hvert fald fordelte regnskabsgodkendelsen til personerne i den samfundsøkonomiske matrice, som derefter hver især tog sig af det, der vedrørte deres skatteart. Vidnet brugte ikke selv regnskabsgodkendelsen til noget, men han tænker, at han modtog den, fordi enheden dermed havde bekræftet, at den var godkendt i systemet, hvorefter hans kontor ikke behøvede at rykke for den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

"Udbytteskat
Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,7 mia. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."

Forespurgt, om vidnet læste en sådan tekstdel som netop foreholdt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Månedsregnskaberne var ikke noget, han brugte i sit arbejde. Han har nok åbnet nogle af dem, men han har ikke nærlæst dem, og han husker ikke, at han har set det foreholdte. Det var ikke noget, han skulle bruge. Eftersom han modtog dem, har han i nogle tilfælde måske lige åbnet dem og kigget på dem, men han skulle ikke bruge dem til noget og nærlæste dem derfor ikke. Fore-

spurgt, om han nogensinde reagerede på oplysninger i månedsindberetningerne, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var de kvartalsvise regnskabsgodkendelser, hans kontor fokuserede på, og der kan også ske meget fra måned til måned. Derfor var de månedlige regnskabsgodkendelser ikke noget, de brugte kræfter på.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man havde en specialkonsulent som vidnet til dybest set bare at holde øje med, om en frist blev overholdt, og om man ikke kunne have haft en kontorassistent til at gøre det, forklarede vidnet, at det havde de faktisk også. De var to personer – ham selv og en sekretær – der havde de her adgange, og det var primært hende, der rykkede. Det var kun, hvis hun var syg, at han tog over. I de fleste tilfælde var det sekretærerne, der undersøgte, om fristerne var overholdt, og rykkede, og de gik så til ham, hvis der ikke blev reageret. Forespurgt, om det således ikke var hans primære funktion, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af advokat Jon Lauritzen forevist ekstraktens side 1288 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014), hvoraf fremgår, at regnskabsgodkendelsen var adresseret til Poul Christensen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, endvidere forevist ekstraktens side 5335 (2014-07-29 (1) - E-mail fra Jakob Hauge til bl.a. Thorbjørn Todsen og Poul Christensen med regnskabsgodkendelse for juni 2014), hvoraf tillige fremgår, at regnskabsgodkendelsen blev sendt til Poul Christensen.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om Poul Christensen eller andre på noget tidspunkt reagerede på månedsindberetninger fra SKAT, forklarede vidnet, at det tror han, de gjorde. De havde dialogen med § 38-regnskabskontoret, og hvis der var noget, de syntes var mærkeligt, tog de telefonen og ringede til dem derovre. Forespurgt, om han blev orienteret herom, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Han kan forestille sig, at det for det meste foregik telefonisk, hvis det forekom, men fordi det var en del af grundlaget for indtægtslisterne, kan han forestille sig, at man ville spørge, hvis der var spørgsmål.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5337 (2014-08-11 (2) - Notat af SIR med kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014):

> *"Kristian Hertz*
> *Thorbjørn Todsen*
>
> …
>
> *Kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014*

1. Indledning

Notatet er tænkt som inspiration i forbindelse med samarbejdet mellem Departementet og SKAT i forhold til den nye procedure for regnskabsgodkendelser.

2. Generelt til regnskabsgodkendelserne

De verbale beskrivelser i regnskabsgodkendelserne bør i langt højere grad være ledsaget af en vurdering af den finansielle effekt af det beskrevne forhold. Regnskabsgodkendelserne indeholder flere steder en beskrivelse af processer, der ikke er forløbet som forudsat. Den finansielle effekt af den manglende procesoverholdelse bør kvantificeres. Er det ikke muligt bør det i regnskabsgodkendelen anføres, at det ikke er muligt at kvantificere effekten.

Desuden bør regnskabsgodkendelserne indeholde

1. kommentarer til afstemningsdifferencer, regnskabsmæssige differencer udover en fastsat grænse

2. en sammenligning med tilsvarende periode fra foregående regnskabsår

3. en redegørelse for om den faktiske udvikling i regnskabstallene er i overensstemmelse med den forventede udvikling"

Forespurgt, hvorfor vidnet og Kristian Hertz modtog det foreholdte notat fra SIR, forklarede vidnet, at det gjorde de, fordi de i starten af 2014 begyndte at interessere sig for regnskabsgodkendelserne. Som han husker det, sendte han de seneste regnskabsgodkendelser til SIR, med henblik på om de kunne hjælpe med at kvalificere nogle af tallene. Eftersom der var en del bøvl med at få regnskaberne på plads, syntes han og Kristian Hertz, at det var lidt mærkeligt, at man ikke bragte SIR's store viden om mange forskellige områder i spil. De prøvede derfor at inddrage SIR noget mere i forhold til regnskabsgodkendelserne og at få dem mere ind over med henblik på at kvalificere tallene. Nogle gange handlede det også om, at der var nogle fejl med nogle systemer. Dengang handlede det meget om EFI, som ikke var oppe at køre, og hvor de var i tvivl om, hvornår det kom i orden. Det var en indsigt, de ikke selv havde, men som SIR havde. Som han husker det, sendte han de seneste godkendelser til SIR, og så holdt de efterfølgende et møde med § 38-regnskabskontoret og med folk fra den samfundsøkonomiske matrice og med SIR, hvor SIR fik mulighed for at fremlægge notatet. Forespurgt, om budskabet navnlig i notatets pkt. 2 og 3 således blev bragt videre til den samfundsøkonomiske matrice, bekræftede vidnet dette.

Kvartalsvis regnskabsgodkendelse

Foreholdt, at de kvartalsvise regnskabsgodkendelser ikke ses at indeholde årsagsforklaringer på samme måde som de månedlige, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. For de kvartalsvise godkendelser udsendte hans kontor en skabelon med en forside med 8-10 kontrolpunkter, hvor enhederne skulle krydse af, at de havde tjekket de forskellige ting. Derudover var der for § 38's vedkommende et notat bagved med en opsummering af de forskellige forhold. Ham bekendt har der ikke været nævnt noget om udbytteskat i disse notater. Det var nogle, de undersøgte nærmere, idet notaterne var en del af baggrunden for den samlede sag, som han udarbejdede. Forespurgt, hvad han mener med "den samlede sag", forklarede vidnet, at han samlede alle kvartalsgodkendelserne fra de forskellige institutioner. Det blev til en samlet godkendelse på i alt ca. 70 sider. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var dette, han sendte til Kristian Hertz, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet på det tidspunkt foretog en materiel kontrol af det kvartalsvise, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han læste det, men enhederne godkendte jo deres egne regnskaber over for hans kontor. For § 38-regnskabet var det således § 38-kontoret i SKAT, der godkendte og sendte regnskabet til den samfundsøkonomiske matrice, der derefter godkendte det over for hans kontor. Det var det bidrag, de fik ind, og sammen med bidragene fra de andre styrelser kunne de derefter se, at alle havde godkendt, og om nogen havde markeret, at noget så mærkeligt ud. Derpå skrev de det ind i SKS, at tallene var godkendt, og eventuelt med en bemærkning om udviklingen, fx om at debitorerne var for høje, fordi påsken var faldet på et mærkeligt tidspunkt, og nogle virksomheder derfor ikke havde nået at indbetale. Forespurgt, om de forholdt sig kritisk til sådanne bemærkninger, eller om de samlede og videreformidlede det modtagne, forklarede vidnet, at det var meget sjældent, der var bemærkninger, men de forholdt sig til dem, når de modtog dem. De tog bemærkningerne med videre og lagde dem ind i statsregnskabet som bemærkninger eller lagde dem i hvert fald ind i det bagvedliggende system.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vedrørende de månedlige indberetninger var det de andre kontorer eller den samfundsøkonomiske matrice, der forholdt sig til det materielle, mens det ved de kvartalsvise indberetninger var vidnets kontor, der forholdt sig til det, forklarede vidnet, at det stadig var den samfundsøkonomiske matrice, der forholdt sig til det. Forskellen var, at ved de kvartalsvise indberetninger læste han alt igennem og udarbejdede den samlede sag, men de modtagne bidrag var blevet godkendt af dem. Månedsgodkendelserne læste han ikke konsekvent. Forespurgt, om den materielle vurdering således stadig lå i den samfundsøkonomiske matrice, forklarede vidnet, at det gjorde den vedrørende § 38 og for styrelserne.

Forespurgt, hvad formålet var med, at vidnets kontor skulle godkende regnskabet, forklarede vidnet, at formålet var, at de skulle sørge for, at der lå en samlet god-

kendelse, så Moderniseringsstyrelsen var betrygget i, at de rigtige regnskabstal var overført til SKS. De skulle også sørge for, at der ikke var noget, der stak ud, og det gjorde de ved, at man anvendte de omtalte skabeloner, som enhederne udfyldte på egne vegne. Forespurgt, om der således var tale om en indeståelse for, at enhederne under Skatteministeriet havde leveret rettidigt, bekræftede vidnet dette. Hvis enhederne i skemaerne havde noteret noget om fejl, var det desuden deres opgave at sikre, at det blev fremhævet med en bemærkning i SKS om, at der var noget at være opmærksom på.

Årlig regnskabsgodkendelse

Forespurgt til deres sagsbehandling i forbindelse med de årlige regnskabsgodkendelser forklarede vidnet, at de årlige godkendelser i virkeligheden var regnskabsgodkendelsen for 4. kvartal, så det var meget det samme. Derudover var der også årsrapporter med beskrivelser af mål og totaler osv. Dem koordinerede hans kontor også, men de byggede på regnskabstallene fra 4. kvartal. Forespurgt, om der således ikke var den store forskel på års- og kvartalsrapport, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om de nogensinde reagerede på tal, der kom på årsregnskabsgodkendelserne, forklarede vidnet, at det gjorde de. Forespurgt, om de også gjorde det før 2015, forklarede vidnet, at som han husker det, har de gjort det i to tilfælde. I forbindelse med årsregnskabet for 2013, som blev behandlet i begyndelsen af 2014, skrev SKAT i sin regnskabsgodkendelse, at de ikke havde nået at foretage alle afstemninger. Hans kontor var i tvivl om, hvorvidt man kunne godkende regnskabet, hvis ikke alle afstemninger var foretaget, og de vendte det derfor med Moderniseringsstyrelsen, som gav dem en uges ekstraordinær fristforlængelse, så SKAT's § 38-kontor fik tid til at lave de afstemninger, som var nødvendige for, at de selv kunne stå inde for det. Det andet tilfælde var i efteråret 2015, hvor SKAT havde fået ny regnskabschef i § 38-kontoret, og hun ville ikke godkende regnskabet. Forespurgt, om det var, efter den formodede svindel var kommet frem, bekræftede vidnet dette. Han tror, at det var derfor, hun ikke ville godkende. Det var de to tilfælde, der var. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket årsregnskab det beskrevne i 2015 vedrørte, forklarede vidnet, at det ikke vedrørte årsregnskabet, men regnskabet for 2. kvartal, som blev forelagt i slutningen af august 2015. Det var på det tidspunkt, hvor sagen rullede, og der var derfor ikke så mange, der ville godkende så meget. Da SKAT ikke ville godkende deres eget § 38-regnskab, tog hans kontor igen kontakt til Moderniseringsstyrelsen, som sagde til dem, at deres rolle var at bekræfte, at bidraget var kommet ind. Moderniseringsstyrelsen var selvfølgelig interesseret i, at tallene kom ind i det statslige regnskabssystem. Hans kontor kunne derfor godt trykke på "godkend"-knappen, fordi det udgjorde en accept af, at tallene var kommet ind.

7. april 2015 – Skatteministeriets notat om arbejdsgange i SKAT's virksomhedsinstruks

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5341-5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38, pkt. 6):

> *"Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks*
>
> …
>
> *6. Forud for de regnskabsførende institutioners godkendelse af månedsregnskaberne foretages endvidere i forbindelse med et ledelsestilsyn en kontrol af resultat og balanceposter på statsregnskabsniveau. Det sker på baggrund af et udtræk af regn-skabsposter, hvor der konstateres store udsving. Resultatet af tilsynet rapporteres minimum kvartalsvist til chefrådgiveren, og det lægges til grund for departementets kontrol og godkendelse af kvartalsregnskaberne.*
>
> …
>
> *Ansvarsfordeling og arbejdsgang i SKMs departement*
>
> …
>
> *Økonomi og Politik (Cathrine Olsen) står for, at resultatet af de regnskabsførende institutionernes tilsyn forelægges chefrådgiveren og Den samfundsøkonomiske Matrice."*

Forespurgt, hvem chefrådgiveren var, forklarede vidnet, at det var Niels Kleis Frederiksen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til sammensætningen af den samfundsøkonomiske matrice, herunder de pågældendes charge, forklarede vidnet, at Cathrine Olsen var fuldmægtig, men på et tidspunkt blev specialkonsulent. Poul Christensen var chefkonsulent, men gik på pension. Det var en blanding af nye og mere rutinerede kræfter, men de fleste var yngre end Poul Christensen. Forespurgt, om der var chefer med, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var kun medarbejdere.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad det var for en kontrol, departementet skulle foretage i forbindelse med pkt. 6 i det foreholdte, for-

klarede vidnet, at det var en kontrol, der lå i den anden afdeling, så han ved ikke præcist, hvad de gjorde.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38, pkt. 9):

> *"Ansvarsfordeling og arbejdsgang i SKMs departement*
>
> …
>
> *Økonomi og Politik (Cathrine Olsen) koordinerer processen. Økonomi og Styring (Thorbjørn Todsen) sender SKS-tal til de områdeansvarlige samt studenter. Studenterne udarbejder udkast til månedslister på baggrund af SKATs SAP-regnskab og SKS. Herefter godkender de områdeansvarlige i de enkelte kontorer i departementet de regnskabstal, for de konti de selv budgetterer."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets funktion primært var at være "postbud", bekræftede vidnet dette. Lige netop den foreholdte del var han ikke inde over, men det var ham og sekretæren, der havde adgang til SKS, som i begyndelsen af hver måned trak tallene i SKS og sendte dem til den anførte liste. De områdeansvarlige var dem i den samfundsøkonomiske matrice, der sad med hvert sit område, og som han husker det, var der omkring 6-7 personer, som de sendte til. Forespurgt, hvem der var den områdeansvarlige for udbytteskat, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han ved ikke, hvem der sad med de forskellige områder. De sendte til en e-mailliste, men han ved ikke, hvem der sad med hvad. Forespurgt, om det er hans opfattelse, at de områdeansvarlige havde en tilsyns- eller kontrolopgave med hensyn til materien i tallene, bekræftede vidnet dette. De så på tallene og sammenholdt dem med konjunkturudsving osv.

Indtægtslister

Forespurgt, hvad arbejdet med indtægtslister gik ud på, forklarede vidnet, at det også var noget, som den samfundsøkonomiske matrice stod for. Hans kontor leverede tal, som var en delmængde af det, de brugte til indtægtslisterne, og som beskrevet i det foreholdte var det de områdeansvarliges studenter, som udarbejdede udkast til listerne. Forespurgt, om det var noget, han selv var nærmere involveret i, forklarede vidnet, at det var det ikke, ud over at de – dvs. primært sekretæren – sendte SKS-tallene.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i turnusanalysen, der vedrørte Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at han sad med i en projektgruppe sammen med nogle fra SKAT, hvor han var med til at udarbejde kravsspecifikationen, dvs. ydelsesbeskrivelsen, og i øvrigt arbejdede med processen omkring at sende opgaven i udbud hos de konsulentfirmaer, der var på rammeaftalen. Forespurgt, hvem projektlederen var, forklarede vidnet, at fra departementet var det ham.

Forespurgt, hvordan arbejdet forløb, forklarede vidnet, at det, han husker bedst, er, at det trak lidt ud. De havde håbet at blive færdige omkring jul 2014 eller januar 2015, men så vidt han ved, blev det rykket til marts 2015, og det blev af den grund også en lille smule dyrere. Det var Deloitte, der vandt udbuddet, og de holdt en del workshops, hvor det var hans kontor, der var med til at stå for det praktiske og få kalenderne til at gå op. De var også med til at forberede styregruppemøderne.

Forespurgt, hvad formålet med analysen var, forklarede vidnet, at turnusanalysekonceptet blev indført i slutningen af 2013 eller begyndelsen af 2014. Man havde en idé om, at man gerne ville rundt om alle SKAT's ca. 30 underdirektørområder for at se, om de gjorde det rigtige og var effektive. Man ville i den anledning foretage omkring otte analyser om året og så være færdige i løbet af 4 år, når man havde analyseret alle underdirektørområderne. Skatteministeriet var på det tidspunkt underlagt faldende bevillinger, og under normale omstændigheder ville det være sådan nogle budgetanalyser, som Finansministeriet foretog for at finde noget råderum. Men her havde Skatteministeriet en aftale med Finansministeriet om, at der var nogle år, hvor de var fredet, fordi der var taget et ordentligt hug. Analyserne handlede derfor i virkeligheden om, at de selv udarbejdede nogle lidt parallelle budgetanalyser, men hvor formålet ikke var at indhente et provenu, men at gennemtrawle områderne for, om de nu var effektive nok. Hvis det så også gav et provenu, kunne det være med til at forbedre nogle ting på området. Det var baggrunden for turnusanalyserne.

Forespurgt, hvem der tog initiativ til turnusanalyserne, forklarede vidnet, at idéen formentlig opstod hos Andreas Berggreen, som var formand for alle turnusanalyserne. Der var også en styregruppe, hvor økonomidirektøren for SKAT var fast medlem, og hvor de øvrige medlemmer afhang af området. Her vedrørte det Inddrivelse, og derfor var Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen med. Formålet med analysen var ikke kun at se på § 38-regnskabet, men også det interne § 9-regnskab, og derfor var enhederne Intern Regnskab 1 og 2 også med fra underdirektørområdet Koncernservice.

Forespurgt, hvordan legale aspekter og hjemmelsmæssige betragtninger indgik i arbejdet, forklarede vidnet, at han ikke husker, at det indgik. Det vedrørte primært regnskabsaflæggelsen. Som han husker det, var formålet, at man gerne ville lave et rettidigt og retvisende regnskab. Det var målet. Når de indhentede regnskabsgodkendelserne, så de jo, at der var mange forklaringer. I de kvartalsvise regnskabsgodkendelser var det ofte noget med, at der kom korrigerede tal, fordi man – efter regnskabet var lukket – fx fandt ud af, at der var forkerte fortegn i nogle bogføringer eller lignende. For at man kunne sammenligne, var der derfor altid en kolonne, der hed "korrigerede tal", og det var sådan noget, de gerne ville komme videre med. Turnusanalysen vedrørte hele betalings- og regnskabsområdet, og det dækkede mere end én afdeling.

Forespurgt, om gamle SIR-rapporter indgik i arbejdet, forklarede vidnet, at der i det materiale, han har, er en rapport, hvor Andreas Berggreen har skrevet, at den bør indgå i turnusanalysen. Vidnet var på fædreorlov, da rapporten blev forelagt, så det var en kollega, der forelagde den, men det ville være oplagt, at den skulle med, hvis det var noget, der pegede på regnskabsområdet. Deloitte fik en masse materiale, herunder bl.a. regnskabsinstrukser, som de havde med i undersøgelsen.

Forespurgt, om vidnet blev bekendt med forretningsgangene i Betaling og Regnskab i forbindelse med turnusanalysen, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Forud for ydelsesbeskrivelsen interviewede de forskellige kontorchefer om, hvad det var for kontorer, og hvilke opgaver de sad med. Det var for at sikre, at de konsulentfirmaer, der bød på opgaven, havde mest mulig indsigt i, hvad de gik ind til, så de kunne give det mest kvalificerede bud på, hvad det ville koste.

Forespurgt, hvad vidnets indtryk var af ressourcesituationen i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at han tror, at det i virkeligheden fyldte mere med de lokationsmæssige udfordringer, og han tror også, at det var noget af det, som kontorcheferne var bekymrede for, dvs. at en analyse kunne føre til, at man ville rive op i ting og flytte folk rundt i landet. Det var i hvert fald nogle af de ting, han husker, de var mest opmærksomme på.

Forespurgt, om vidnet ved, om udbytteområdet var omfattet af turnusanalysen, forklarede vidnet, at han selv var med til at skrive ydelsesbeskrivelsen. Han har i materialet, der vedrører Bech-Bruun-rapporten, nu efterfølgende kunnet se, hvad der skete på den anden side. Da de havde sendt udkastet til ydelsesbeskrivelsen i høring, skrev René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen, at der ved hendes kontor manglede et punkt omkring udbytte. Han husker ikke, at hun omtalte det under interviewet, for så ville de have noteret det, og det er derfor nok noget, der kom efterfølgende og i forbindelse med en beskrivelse af, hvad der lå i kontorerne. Det har

været med i et bilag, der beskrev, hvad de enkelte kontorer sad med, og hvor der var omkring 15 punkter for hvert kontor. Udbytteområdet var således ikke noget, som de som sådan kiggede på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1434. 1466 og 1469-1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"Deloitte har i perioden fra august 2014 til marts 2015 gennemført en turnusanalyse*
>
> *af betalings- og regnskabsområdet i SKAT.*
>
> *…*
>
> *4.3. Kontrolmiljø, risikobillede og fejl*
>
> *…*
>
> *4.3.3. Hvor er de væsentligste gaps?*
>
> *Den gældende måde at arbejde på lever på en række områder ikke op til det overordnede målbillede om en entydig governancestruktur og om et stærkt kontrolmiljø og en effektiv risikostyring.*
>
> *Ved at sammenligne de krav, målbilledet stiller, med den nuværende situation har Deloitte identificeret følgende væsentlige gaps:*
>
> *…*
>
> *- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."*

Forespurgt, om det var en formulering, vidnet var enig i, bekræftede vidnet dette. De kiggede rapporten igennem, før den udkom, og de havde ikke nogen indvendinger til det. Forespurgt, om det var ny viden for ham, forklarede vidnet, at han ikke havde været så meget inde over risikostyring og den slags, og derfor var det ny viden for ham. Han ved ikke, om det var overraskende, men det var i hvert fald ikke noget, han var bekendt med. Forespurgt, hvor stort problemet efter hans opfattelse var, forklarede vidnet, at i relation til den pågældende analyse var det én ud af mange udfordringer på området. Hans kontors indgang til det vedrørte regnskabssiden,

dvs. om tallene stemte, og at der ikke kom efterfølgende korrektioner. Derfor var de ikke videre inde over lige præcis det beskrevne, og hvad der lå nedenunder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014, håndskrevet påtegning):

"Bør indgå i turnusanalysen af betaling og regnskab."

Forespurgt, hvem der skrev påtegningen, forklarede vidnet, at det var Andreas Berggreen. Forespurgt, om han genkender håndskriften, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet ved, i hvilket omfang Jens Brøchner var involveret i initiativet bag turnusanalysen, forklarede vidnet, at han ikke kan forestille sig, at Jens Brøchner var videre involveret i det, da det i højere grad var Andreas Berggreen, der stod for det. Jens Brøchner har sikkert været med, og han har nok også skullet underskrive, idet analyserne kostede et vist antal mio. kr., men det var Andreas Berggreen, der var formand for styregruppen. Forespurgt, om vidnet var inde over forløb eller drøftelser i den forbindelse, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på den formodede svindel, forklarede vidnet, at han var på forældreorlov fra midten af april 2015 til starten af august 2015, så det var i hvert fald efter, han kom tilbage. Han vil næsten tro, det var samtidig med, at det blev en mediehistorie. Han var ikke inde over det tidligere. Forespurgt, om han således ikke var inde over interne drøftelser om, hvordan man håndterede det, eller hvordan man orienterede departementschefen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Da historien kørte i medierne, blev hans kontor involveret i det. Forespurgt, om det var, efter historien kom ud, bekræftede vidnet dette. Han var ikke involveret i tiden op til dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Ressourcer

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at Skatteministeriet i forbindelse med turnusanalyserne havde lavet en aftale med Finansministeriet om, at de var fredet lidt i en periode, og forespurgt, hvornår den aftale blev indgået, forklarede vidnet, at det ikke var i forbindelse med turnusanalyserne, men at det var noget, som lå tidligere, og før han selv kom til. Der lå en gammel McKinsey-rapport, som udgjorde et kæmpe katalog med mange besparelsesforslag, og han tror, at det var i forlængelse heraf, at man lavede en forståelse. Men det var ikke noget, han var involveret i.

Forespurgt, hvad den forståelse gik ud på, forklarede vidnet, at han kun perifært var inde over det. Som han husker det, var det en forståelse om, at når der nu lå et stort rammefald – dvs. at bevillingerne var aftagende – så ville Finansministeriet inden for en vis periode ikke prøve at finde endnu flere penge på Skatteministeriets område. Forespurgt, om det var normalt, at der – hvis der allerede var lagt besparelser ind over et år – kom yderligere ind oven på, forklarede vidnet, at det kunne det sagtens være. Forespurgt, hvem der havde indgået aftalen eller fået forståelsen, og på hvilket niveau, forklarede vidnet, at han tænker, at det har været på kontorchef- eller afdelingschefniveau. Forespurgt, om han ved, hvem det var i Finansministeriet og Skatteministeriet, der aftalte det, forklarede vidnet, at der i Finansministeriet var budgetkontorer for alle ministerier, så der har der været en kontorchef. Han tænker dog, at det er foregået på afdelingschefniveau. Forespurgt, om han kender et navn, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det var, før han tiltrådte, og han er ikke sikker på, hvem der var chefer på det tidspunkt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår McKinsey-rapporten efter vidnets opfattelse er fra, forklarede vidnet, at han vil tro, at den lå færdig i slutningen af 2012 eller i bgyndelsen af 2013, men det var før hans tid.

Den samfundsøkonomiske matrice

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om den samfundsøkonomiske matrice var et organ, der foretog kollektiv afrapportering og i givet fald hvorhen, forklarede vidnet, at chefrådgiveren, som på det tidspunkt var Niels Kleis Frederiksen, ikke havde personaleledelse, men havde en faglig ledelse af den samfundsøkonomiske matrice. Det var ham, der godkendte § 38-regnskabet over for vidnets kontor. Deltagerne i den samfundsøkonomiske matrice sad med hver deres områder, og det gik gennem Niels Kleis Frederiksen, før det endte i vidnets kontor. Forespurgt, om det var Niels Kleis Frederiksen, der skrev under efter at have hørt de øvrige personer, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han havde faste kontaktparter i de forskellige institutioner under departementet, og forespurgt til sine kontakter i SKAT forklarede vidnet, at det dengang primært var forskellige sagsbehandlere i Jens Madsens kontor. Forespurgt, om det således ikke var en konkret, navngiven person, som han var i kontakt med, forklarede vidnet, at deres koordinering for det meste gik gennem kontorchefen, og det var derfor primært Jens Madsen.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

KRISTIAN HERTZ

Kl. 11.35 mødte Kristian Hertz som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra februar 2013 til oktober 2014 var ansat som kontorchef i Skatteministeriets departements afdeling Koncernstyring i enheden Økonomi, Styring og Tilsyn, og at han fra maj 2016 var afdelingschef i Skatteministeriets departements afdeling Koncernstyring, forklarede vidnet, at det er korrekt. Kontoret hed dog kun Økonomi og Styring, og så var han ansat fra den 1. februar 2013 og til og med september 2014. Han tiltrådte som programchef for Implementeringscenter for Ejendomsvurderinger den 1. november 2014, men reelt fungerede han som programchef fra begyndelsen af oktober 2014, hvor han gik i gang med at bygge det nye center op.

Forespurgt, om vidnet geografisk har været placeret i departementet i hele perioden, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund og sit karriereforløb forud for februar 2013 forklarede vidnet, at han er uddannet i statskundskab fra Københavns Universitet, hvor han blev færdig i oktober 2004. Han fik ansættelse i Indenrigs- og Sundhedsministeriet, hvor han var i ca. 2 år. Derefter skiftede han til Finansministeriet, hvor han var ca. 3 år frem til april 2009, hvor han skiftede til den private virksomhed Deloitte. Der var han frem til den 1. februar 2013, hvor han tiltrådte i Skatteministeriet.

Forespurgt, hvem vidnet fra den 1. februar 2013 referede til i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det i hele perioden var afdelingschef Andreas Berggreen.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdspartnere i øvrigt var, forklarede vidnet, at i departementet var det Andreas Berggreen, som var hans nærmeste chef. I hans søsterkontor, som skiftede navn en hel del gange, men som han mener på det tidspunkt hed Forretning og Digitalisering, var der først en kontorchef, som så stoppede igen, men derefter blev Kiann Hein kontorchef og var hans sparringspartner i afdelingen. Derudover havde de også tæt kontakt til minister- og ledelsessekretariatet og også til de øvrige kontorer i departementet, afhængigt af hvilke sager det drejede sig om.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med de udfordringer, der lå i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han først vil forklare, hvad hans kontor var ansvarligt for. Økonomi og Styring var ansvarlig for den økonomiske styring for ministerområdet, hvilket vil sige den løbende bevillings- og økonomistyring for § 9, dvs. driftsregnskabet på finansloven, hvor § 38 omfatter indtægtsregnskabet og indtægtsbudgettet. Men hans kontor havde ansvaret for den løbende bevillings- og økonomistyring for § 9, som var udarbejdelse af finanslove og finanslovsforslag, aktstykker og årsrapporter. De havde også ansvaret for den interne økonomi i departementet samt ansvaret for den interne mål- og resultatstyring. Derudover varetog de også en række udviklingsopgaver. Bl.a. gik de i gang med at udvikle en ny styringsmodel for SKAT, som de begyndte på, kort efter han begyndte i departementet. De var også involveret i opbygningen af Skatteankestyrelsen, herunder at få opbygget den og indbudgetteret den på finansloven. Han var også med til at udvikle konceptet for turnusanalyser, som de begyndte at arbejde efter i slutningen af 2013 eller begyndelsen af 2014. Derudover var tilsynsopgaven også knyttet til § 9-området. De udarbejdede kvartalsvise udgiftsopfølgninger, hvor de skulle holde øje med, om institutionerne overholdt deres bevillinger og bevillingsreglerne osv., og om forbruget fulgte de bevillinger, der var givet på finansloven. Det omfattede også den kvartalsvise godkendelse af § 9-regnskabet, hvor de i hans kontor havde en tilsynsopgave. Og endelig var det opfølgning på mål- og resultatkontrakter, bevillingsregler og den type opgaver, der lå i hans kontor. Han tror, at første gang, han blev bekendt med udbytteområdet, må have været i den revisionsberetning, der blev lagt op i tiden frem til sommeren 2013, og som var Intern Revisions samlede revisionsberetning af Skatteministeriets regnskaber. Den indgår også i materialesamlingen. Forespurgt, om det var derigennem, han blev bekendt med udfordringerne på udbytteområdet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet, da rapporten kom i maj 2013, læste den igennem fra ende til anden, forklarede vidnet, at han ikke fik forelagt 2013-rapporten, og den blev der-

med heller ikke lagt videre i systemet. Forretningsgangen omkring revisionsrapporterne var sådan, at departementet havde indgået en såkaldt § 9-aftale med Rigsrevisionen, hvor Intern Revision reviderede de underliggende institutioner på Skatteministeriets område, dvs. Spillemyndigheden, Landsskatteretten og SKAT, på vegne af Rigsrevisionen, og Rigsrevisionen lagde Intern Revisions arbejde til grund for deres revision og erklæring om statsregnskabet. De primære modtagere af Intern Revisions rapporter var således Rigsrevisionen, som lagde dem til grund for deres egen erklæring, og SKAT og SKAT's ledelse, som var ansvarlige for at følge op på de enkelte rapporter og iværksætte de handlinger, som var nødvendige i forhold til de anbefalinger, der kom. I departementet modtog de rapporterne til orientering, så de havde en indsigt i, hvad det var for revisioner, der var gennemført. Hvis der var nogle særlige forhold, der var centrale, fik de dem til orientering, og så indgik de i den samlede revisionsberetning. Departementet havde således rapporterne som baggrundsviden, så de kunne bidrage til at danne et risikobillede af de underliggende institutioner. De primære modtagere af revisionsrapporterne var sådan set Rigsrevisionen, SKAT, Spillemyndigheden og Landsskatteretten.

Forespurgt, hvordan vidnets forklaring om, at departementet fik rapporterne til orientering, hænger sammen med det sektortilsyn, som departementet har pligt til at udøve, forklarede vidnet, at det tilsyn, de udførte i hans kontor, var et overordnet tilsyn, men at han ikke kan svare på, hvad hele departementet gjorde. I hans kontor bestod tilsynet i, at de kvartalsvist fulgte op på, om man overholdt de bevillinger, man havde fået, og om forbruget var i overensstemmelse med bevillingerne, og om bevillingsreglerne var overholdt. De fulgte op på, om SKAT levede op til de mål og resultater, man havde fastsat for SKAT's virksomhed, og om SKAT var på sporet i forhold til det. Derudover havde de konkret tilsyn i forhold til § 9-regnskabet. De fik alene rapporterne til orientering, fordi det var SKAT's ansvar at følge op på de revisionsanbefalinger, som lå i revisionsrapporterne. Det hang sammen med den konstruktion, man havde valgt fra den 1. januar 2013, hvor man udskilte departementet som et selvstændigt departement. Det skulle være et såkaldt smalt departement, der havde fokus på ministerbetjening, lovgivning og politikudvikling, og så havde man selvfølgelig et overordnet tilsyn, hvor man fulgte med i, hvad de centrale risici var, og hvor man havde et kvartalsrul, hvor man fulgte op på økonomien og de sager, der nu engang var. Det var det, der lå i tilsynsopgaven.

Forespurgt, om SIR-rapporten kom ind flere steder i Skatteministeriet, eller om den kun kom ind ét sted, hvor det var til orientering, forklarede vidnet, at som han husker det, kom den kun ind dét ene sted, hvor den blev sendt til en sagsbehandler i hans kontor, som havde ansvaret for at lægge revisionsrapporterne videre til orientering opad i huset. I det konkrete tilfælde har sagsbehandleren fortalt ham, at han af Intern Revisions følgemail fik den opfattelse, at rapporten var gået direkte til de-

partementschefen. Derfor lagde sagsbehandleren den ikke videre til vidnet, og derfor gik den ikke videre opad i huset.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse og departementets generelle opfattelse, at departementet ikke havde en sædvanlig pligt til at skride ind, hvis man fx blev bekendt med ulovligheder, forklarede vidnet, at departementet havde en pligt til at gribe ind, så snart man i givet fald havde fået nogle klare advarsler, eller man havde en meget klar mistanke om, at der foregik ulovligheder eller var systematisk svindel. Den pligt har man stadig. Situationen var bare den, at det ikke fremgik af den revisionsberetning, som hans kontor før sommerferien lagde op, at der skulle være foregået systematisk svindel eller svig på udbytteområdet. Det fremgik heller ikke, at der skulle være udfordringer med lovgivningen. Intern Revision pegede på en række uhensigtsmæssigheder og kom med en række anbefalinger til, hvad man skulle gøre, men det var en revisionsrapport, som havde et kritikniveau, som var ikke helt tilfredsstillende, og den revisionsrapport indgik sammen med 15-16 andre revisionsrapporter i beretningen. Der var ikke i Intern Revisions erklæring taget noget forbehold for, at der skulle være noget særligt på udbytteområdet, så der var i beretningen ikke nogen klar advarsel om, at der fandt systematisk svindel sted i det omfang, som det siden blev kendt.

Forespurgt, hvornår vidnet læste SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han først læste den, da han i sensommeren 2015 blev bekendt med, at der var en egentlig svindelsag. Foreholdt, at der i SIR's 2013-rapport henvises til SIR's 2010-rapport, og forespurgt, hvornår han blev bekendt med SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han også først blev bekendt med den, efter sagen var opstået i sensommeren 2015. Han har først læst rapporten i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Vidnet blev forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013), hvoraf fremgår bl.a., at rapporten var adresseret til departementschef Jens Brøchner.

Forespurgt, hvordan vidnets tidligere forklaring om, at rapporten var afgivet til SKAT, hænger sammen med, at den fremstår som adresseret til departementschefen, forklarede vidnet, at han tror, at det fremgår af den forretningsorden, der findes et sted i materialet, at Rigsrevisionen sammen med SKAT var de primære modtagere i forhold til revisionsrapporterne. Rapporterne gik til departementet til orientering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.1 "Konklusion"):

> *"På baggrund af den gennemførte revision er det samlet SIRs vurdering, at forvaltningen på udbytte og royaltyområdet har fungeret ikke helt tilfredsstillende."*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger") med et skema, hvor forskellige punkters vigtighed er markeret med farverne rød, gul og grøn.

Foreholdt, at der af det foreviste skema fremgår fem punkter, der i forhold til vigtigheden er markeret røde, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet først blev bekendt med dette i 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man ikke gennemlæste rapporterne, når der var kritikhøjde i dem, forklarede vidnet, at det som tidligere forklaret var en fejl fra den pågældende sagsbehandlers side, at den ikke blev lagt videre. Den skulle have været lagt videre til orientering i departementet, men det blev den ikke. Men rapportens konklusioner fremgår af den beretning, der blev lagt videre i sommeren 2013, og i den er hovedkonklusionerne trukket op sammen med de anbefalinger, som Intern Revision kom med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om navnet på den sagsbehandler, som vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det var Christian Hjerrild Ovesen. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem han i givet fald skulle have givet den videre til, forklarede vidnet, at den sædvanlige forretningsgang ville have været, at han havde udarbejdet en forelæggelse og lagt den videre til vidnet til orientering. Vidnet ville så have lagt den videre til sin chef, Andreas Berggreen, som ville have lagt den videre til departementschefen. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket kontor Christian Hjerrild Ovesen var ansat i, forklarede vidnet, at han var fuldmægtig i vidnets kontor. Forespurgt, hvilken charge han havde, forklarede vidnet, at han var almindelig sagsbehandler. Han var begyndt i kontoret nogle måneder forinden, da det som nævnt var et nyetableret departement og også et nyetableret kontor. Christian Hjerrild Ovesen var en af de 6-7 medarbejdere i kontoret, og han var begyndt i foråret 2013, i forbindelse med at de etablerede kontoret. Forespurgt, hvor meget erfaring han havde, forklarede vidnet, at ham bekendt var Christian Hjerrild Ovesen nyuddannet.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1020 (2013-08-27 (1) - Forelæggelse for departementschefen af Rigsrevisionens beretning om revision af Skatteministeriets regnskaber for 2012).

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var i den forbindelse, vidnet blev bekendt med SIR's 2013-rapport, eller om det var i forhold til SIR's afrapportering, forklarede vidnet, at han tror, det var i forbindelse med SIR's afrapportering.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012).

Forespurgt, om det var i den forbindelse, at vidnet blev bekendt med den pågældende rapport, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der var tale om en kritisk rapport, som vidnet ikke tidligere havde fået forelagt, og forespurgt, om han overvejede, om han burde se, hvad der stod i den, forklarede vidnet, at den pågældende beretning byggede på 15-16 rapporter, som Intern Revision siden efteråret 2012 havde været i gang med at lave. Der var derfor formentlig også nogle af de andre, han ikke havde fået forelagt, da de startede midt i perioden. Han vil sige, at der ikke er noget i beretningen, der giver et indtryk af, at der skulle være nogle særlige forhold gældende, og at der skulle være en særlig sårbarhed, eller at der var en klar mistanke om, at der fandt svig eller svindel sted. I den revisionsberetning, som indgik på lige fod med 15-16 andre beretninger, var kritikniveauet, at det var ikke helt tilfredsstillende, og de pegede på en række ting, der skulle forbedres. Rapporten havde i øvrigt særskilt fokus på regnearksordningen, og der var ikke noget i rapporten, der tilsagde, at der var noget, man skulle have særlig opmærksomhed på. Skulle der have været det, burde Intern Revision være gået direkte til departementet, eller også burde SKAT's ledelse være gået direkte til dem, hvis de var opmærksomme på, at der fandt systematisk svig og svindel sted, således at departementet kunne have reageret på det. Her fik man indtryk af, at der selvfølgelig var nogle ting, som skulle forbedres. Det var der på en række områder, og det var også derfor, de senere satte gang i en turnusanalyse af hele området. Men der var ikke noget i beretningen, hvorudfra man kunne se, at der fandt systematisk svindel sted, og at man straks burde reagere. Det ville også have været usædvanligt, hvis man havde så klar en mistanke eller så klar en advarsel i en rapport, som blev lagt til orientering, men at man så ikke fra Intern Revision eller fra SKAT's ledelse gik direkte til ledelsen af departementet for at gøre opmærksom på den udfordring, der var. Med revisionsberetningen blev der endvidere ikke taget et forbehold for hele udbytteområdet. Hvis der var et så svigtende kontrolniveau, eller hvis der var så store udfordringer, ville den almindelige revisionstekniske tilgang til det vel have været at tage et forbehold. Det var det, der bl.a. skete i Rigsrevisionens beretning om

statsregnskabet for 2013, hvor de tog et forbehold for ejendomsvurderingsområdet. Det er klart, at det afstedkom en helt anden reaktion, også fordi det var meget kritisk. Hvis man på udbytteområdet på en eller anden måde havde haft en mistanke om, at der foregik systematisk svig eller systematisk svindel, skulle man have skrevet det meget tydeligere.

Forespurgt på ny, om ikke vidnet, når han blev gjort opmærksom på en kritisk rapport, som han ikke havde set, overvejede, om han blev nødt til at se på den, forklarede vidnet, at han blev gjort opmærksom på, at der var en rapport, men at han ikke ved, om han blev gjort opmærksom på, at der var en usædvanlig kritisk rapport. Det var én rapport blandt andre rapporter, og den indgik i revisionsberetningen. Revisionsrapporterne kom til departementet som orientering, så de kunne danne sig et samlet billede af, hvor der var nogle særlige udfordringer i SKAT, og hvad det samlede risikobillede var. Der indgik revisionsrapporterne sammen med andet materiale, som tilgik departementet – fx restanceredegørelser, udgiftsopfølgninger og mål- og resultatkontrakter – og på den baggrund dannede de sig et risikobillede. Men der var ikke noget, som tilsagde, at den pågældende rapport var så ekstraordinært kritisk, at man straks skulle handle på den. Hovedkonklusionerne var med i beretningen, og der var ikke noget, der tilsagde, at man skulle have skærpet opmærksomhed på området.

Vidnet blev foreholdt, at han fik en årsrapport, og at han i den så, at der var et antal grønne, et antal gule og et antal røde rapporter. Vidnet blev endvidere foreholdt, at han blev bekendt med, at et af de punkter, hvor der var kritik, var en rapport, han ikke selv kendte, og som han ikke havde set før. Forespurgt på ny, om ikke han overvejede, at han blev nødt til at sætte sig ind i den og finde ud af, hvad kritikken var i detaljer, forklarede vidnet, at han ikke husker det konkrete forløb, men at der ikke var noget ud fra den rapport, der tilsagde, at man konkret skulle følge op lige netop på den. Der var som nævnt 15-16 revisionsrapporter, som lå til grund, og de var gennemført i en periode, som formentlig også lå forud for, at han tiltrådte i kontoret. Det var et relativt nyetableret kontor og et nyetableret departement, hvor der formentlig ikke var den store erfaring med, hvordan processen var, og der blev så begået en beklagelig fejl af sagsbehandleren.

Forespurgt, hvis vidnet blev bekendt med, at der var nogle rapporter, hvor det i 2-3 linjer var beskrevet, at det ikke var godt nok, om det så ville være hans holdning, at det ikke var hans rolle at undersøge, hvad der lå bag, forklarede vidnet, at han i beretningen havde et samlet overblik over kritikniveauet, og han havde et samlet overblik over hovedkonklusionerne. Det var ikke departementets opgave at følge enkeltvist op på rapporterne. De indgik i etableringen af et samlet risikobillede i departementet, og der var ikke noget i den pågældende rapport, der tilsagde, at han skulle

læse den i sin helhed. Hvis der havde stået, at der var systematisk svig på området, eller at der var huller i lovgivningen, eller hvis der på anden vis havde været et klart forbehold for området, havde han selvfølgelig forfulgt det. Men det var der ikke. Det indgik som en del af den samlede beretning, og det var SKAT's ansvar at følge op på det. Foreholdt, at vidnet på daværende tidspunkt ikke havde viden om, hvad der stod i rapporten, idet han ikke havde læst den, forklarede vidnet, at han kunne se hovedkonklusionerne i beretningen.

Vidnet blev foreholdt, at hovedkonklusionen var, at det ikke var godt nok, og at det fremgår af hans forklaring, at det eneste sted, rapporten kom ind i departementet, var via hans kontor. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hans holdning er, at når man er i et departement med den deraf følgende sektortilsynsforpligtelse, skal man ikke undersøge detaljerne i en kritik fra Intern Revision, hvis ikke det er blodrødt, forklarede vidnet, at det ikke er det, han siger, men at der ikke var noget i rapporten, der tilsagde, at de skulle have fulgt op på den. Forespurgt, hvorfor han ikke kiggede i rapporten, forklarede vidnet, at han ikke kiggede i den, fordi der ikke var noget i beretningen, som tilsagde, at der her var en rapport, der var blodrød, eller hvor der var en klar advarsel eller en klar mistanke om noget. De fik hovedkonklusionerne og kunne danne sig et overblik over det samlede område, og det var SKAT's ansvar at følge op på de konkrete revisionsrapporter og igangsætte adækvate handlinger i forhold til at løse de udfordringer, der var skitseret. Forespurgt, om det er udtryk for, at han kun mente, at der var grund til at læse de rapporter, der var markeret helt rødt, forklarede vidnet, at det er det ikke. Han læste de rapporter, der blev forelagt ham som en orientering og som en baggrundsviden om, hvad der kunne være af særlige udfordringer i forhold til at etablere et risikobillede. Men de havde som nævnt ikke en enkeltstående opfølgning på hver enkelt rapport. Han mener, at Intern Revision udarbejdede 50 rapporter om året, og han havde én medarbejder i sit kontor, som bl.a. varetog denne opgave, og de kunne på ingen måde have fulgt enkeltvist op på hver enkelt rapport. Det gik til departementet til orientering og til at etablere et samlet risikobillede. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem den pågældende medarbejder var, forklarede vidnet, at det også var Christian Hjerrild Ovesen.

31. maj 2013 – SIR's revisionsberetning vedrørende Skatteministeriets regnskaber for 2012

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad processen var, når SIR afgav en revisionsberetning for 2012, forklarede vidnet, at revisionsberetningen var SIR's samlede afrapportering af revisionen, hvor de også afgav en vurdering af, om de syntes, at regnskabet var korrekt, og om der var foretaget de fornødne kontroller osv. SIR sendte den til departementet til orientering og til Rigsrevisionen, som

lagde den til grund i forhold til deres erklæring om statsregnskabet. I beretningen var der således et overblik over de samlede revisioner, der var gennemført, og på hvilke områder de havde fundet anledning til at rejse kritik, samt de anbefalinger, de var kommet med. Beretningen lå herefter til grund for Rigsrevisionens efterfølgende erklæring om statsregnskabet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3696-3697 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012):

"Udbytte – og royaltyskat

SIR vurderede, at SKATs forretningsgange og interne kontroller sikrede, at regnskabet for udbytte- og royaltyskat var rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler. Derudover var det SIRs vurdering, at de åbentstående fordringer pr. 31. december 2012 var til stede samt var retskraftige.

Revisionen viste dog, at forvaltningen på udbytte og royaltyområdet samlet set har fungeret ikke helt tilfredsstillende.

Indregningskriterier

…

Afstemning til fødesystemer

…

Refusion af udbytteskat
Det var SIRs vurdering, at SKATs tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrede en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge.

Det var SIRs opfattelse, at for refusionsanmodningerne udenfor regnearksordningen blev grundlaget for udbetaling af refusion vurderet, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent blev vurderet. Det var SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen, ikke var tilstrækkelig. Det var også SIRs opfattelse, at Regnskab bør beskrive, hvad der skal kontrolleres/påses inden anmodning imødekommes og i højere grad påse grundlaget for refusion under regnearksordningen.

SIR vurderede, at SKAT burde sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."

Forespurgt, om vidnet var igennem dette tekstbidrag, forklarede vidnet, at han har læst det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han på dette tidspunkt ikke anede, at SIR's 2010-rapport eksisterede, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det foreholdte afsnit gav ham anledning til at sige, at det burde de kigge nærmere på, forklarede vidnet, at det gjorde det sådan set ikke, da det var SKAT's opgave at følge op på de konkrete revisionsbemærkninger og anbefalinger, der kom. Hvis der havde været en klar mistanke eller en klar advarsel om, at der skete systematisk svindel med udbytteanmodninger, så skulle den være gået direkte til SKAT's direktør, men også til departementet. I det foreholdte peges der på nogle uhensigtsmæssigheder i arbejdsgangene, og revisionsrapporten har også fortrinsvist fokus på regnearksordningen. Der står således endda, at udbetaling af refusion uden for regnearksordningen blev vurderet. Der er ikke noget i det anførte, der indikerer, at der skulle finde systematisk svindel sted. Det er en rimeligt afbalanceret konklusion, og der er tale om en ikke helt tilstrækkelig forvaltning. Der er i øvrigt også 15-16 andre rapporter, som også har tilsvarende konklusioner, og igen var det SKAT's ansvar at sikre, at der blev fulgt op på rapporterne, og at der blev iværksat de handlinger, der var nødvendige for at efterkomme de anbefalinger, der var kommet. Desuden havde Rigsrevisionen selvfølgelig også fået rapporten, og med deres viden havde de selvfølgelig også mulighed for at komme med en advarsel, hvis de fandt grundlag for det. Når han læser det foreholdte igen, kan han ikke ud af det se, at man skulle kunne se, at der fandt systematisk svindel sted. Det kan man selvfølgelig med den viden, man har i dag, men den viden havde de jo ikke på det tidspunkt. Der er ikke tale om en kraftig advarsel i konklusionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

"Formålet med revisionen er at vurdere:

- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse."

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det tidligere er blevet oplyst for undersøgelseskommissionen, at det anførte sådan set var en begrænsning eller en delmængde i forhold til det, man kalder forvaltningsrevision, idet man kun så de opgaver, der var placeret i regnskabsfunktionen, og dermed ikke forholdt sig til, fx om hjemmel-

sgrundlaget var til stede, når man udbetalte. Forespurgt, om han var bekendt med opdelingen i de forskellige typer revision, og at man sondrede mellem, om man fx havde en fuld revision eller finansiel revision, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han har tænkt over. Det var Intern Revision, der tilrettelagde deres revisionsplan og i den sammenhæng valgte, om man skulle lave en ren finansiel revision eller en forvaltningsrevision. Det var derfor ikke noget, han tænkte over i den sammenhæng.

Opfølgningsprotokoller

Forespurgt, om vidnet havde nogen drøftelse med departementschefen i forbindelse med gennemgangen af SIR's afrapportering for 2012, forklarede vidnet, at han ikke husker, om der var en konkret drøftelse af den. De havde drøftelser om mange ting, men han husker ikke, om der var én specifikt om den. Foreholdt, at det var den, hvor man samlede op på et helt års revision, forklarede vidnet, at han ikke husker, om der specifikt var et møde omkring den, men det er klart, at der i forbindelse med afslutningen af revisionsåret og Rigsrevisionens beretning var en dialog om de resultater, som revisionen kom frem til, herunder også den erklæring, som Rigsrevisionen kom med i forhold til statsregnskabet. I den forbindelse medførte bl.a. forbeholdet omkring ejendomsvurderingerne i sig selv en betydelig dialog.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013, med håndskrevne initialer og datoer):

> *"SKATs 2. og 3. kvartalsopfølgning på Skatteministeriets Interne Revisions rapporter*
>
> *…*
>
> *Sagsbehandler: Christian Hjerrild Ovesen*
>
> *Godkendt: Kristian Hertz"*

Forespurgt, om det er vidnets initialer, der fremgår umiddelbart under navnene, bekræftede vidnet dette. KHZ er hans initialer. Forespurgt til initialerne herunder forklarede vidnet, at det er Andreas Berggreen og derefter Jens Brøchner nederst.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1120 (2014-02-26 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013, med håndskrevne initialer og datoer):

"SKATs kvartalsvise opfølgning på SIRs rapporter

…

Sagsbehandler: Christian Hjerrild Ovesen

Godkendt: Kristian hertz"

Foreholdt, at det ser ud til, at det var det samme forløb, hvor vidnet godkendte, og det gik videre til afdelingschefen og departementschefen, bekræftede vidnet dette. Det var sådan, sagsforløbet var. Forespurgt, om der var nogen dialog i tilknytning til det, forklarede vidnet, at han tror, at opfølgningsprotokollerne også tilgik som led i det løbende tilsyn, men de illustrerede, at SKAT havde iværksat en række handlinger som opfølgning på revisionsrapporterne. På den måde indgik de i departementets tilsyn i forhold til at tilsikre, at der faktisk blev iværksat handlinger, og derefter fik de dem løbende til opdatering, så de kunne se, om der var fremdrift. Der blev så løbende tilføjet nye revisioner. På den måde indgik protokollerne i det almindelige overordnede tilsyn med SKAT. Forespurgt, om det var noget, han læste grundigt igennem, forklarede vidnet, at han selvfølgelig læste sagen igennem, når den havde været forelagt ham. Forespurgt, om han også læste selve opfølgningsprotokollerne igennem, bekræftede vidnet dette. Det, der var centralt for departementet, var at få et overblik over, hvilke revisioner der var gennemført, og om der i SKAT var iværksat handlinger i overensstemmelse med den arbejdsdeling, der var. Dvs. om SKAT havde fokus på at løse de udfordringer, der var skitseret, og at følge op på de anbefalinger, som revisionen havde givet. Og så fulgte departementet også med i, om der var den fornødne fremdrift.

Forespurgt, om vidnet ved, hvordan Andreas Berggreen og Jens Brøchner sagsbehandlede disse produkter, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Forespurgt, om der på noget tidspunkt var en dialog med dem om opfølgningsprotokollerne, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der hvert kvartal afholdt et såkaldt kvartalsmøde med departementschefen, vidnets afdelingschef, direktøren i SKAT og økonomidirektøren. Som han husker det, kom en af opfølgningsprotokollerne også med på et af disse møder for at illustrere en del af det samlede risikobillede. Opfølgningsprotokollerne indgik også i departementets arbejde med at etablere et samlet risikobillede, i forhold til hvilke områder der havde særlige udfordringer. De indgik sammen med andre produkter og andet materiale.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt oplevede, at der blev stillet spørgsmål til det, han sendte op i systemet, forklarede vidnet, at han ikke husker, om der konkret blev stillet spørgsmål til det her. Det mener han ikke, at der konkret blev.

Foreholdt, at opfølgningsprotokollerne omtaler afsluttede og uafsluttede rapporter, og forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse lå i, at en rapport var afsluttet, forklarede vidnet, at der efter hans opfattelse lå, at den var gennemført, og at SKAT havde gennemført de fornødne aktiviteter. Forespurgt, om han var bekendt med det forhold, at man kunne afslutte et punkt, fordi man nu arbejdede videre med det i andet regi, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. Hans forventning ville være, at når noget var afsluttet, havde man gennemført anbefalingen. Det kunne selvfølgelig være, at man havde lagt anbefalingen sammen med noget andet, fordi man i forløbet fx havde fundet ud af, at anbefalingen blev gennemført med en systemændring i stedet for med en manuel kontrol. Man kunne jo være blevet klogere i forløbet. Derfor kunne det godt være, at man havde afsluttet en rapport, men havde fulgt op på den i anden sammenhæng. Det ville i hvert fald have været hans klare forventning.

Forespurgt, om de i departementet førte nogen form for kontrol med, om det i SKAT's regi var blevet gjort på en ordentlig måde, når et punkt blev anført som afsluttet, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De havde tillid til, at SKAT varetog den opgave og det ansvar, de havde i forhold til at være ansvarlig for driften og sikre, at de rapporter og anbefalinger, som kom, også blev gennemført. SKAT skulle jo have taget fat i departementet, i de tilfælde hvor der var nogle anbefalinger eller kritiske revisionsbemærkninger, som de havde brug for departementets hjælp til. Det kunne være, hvis der skulle laves lovgivningsmæssige ændringer, eller hvis de havde behov for øgede ressourcer til systemmæssige tilpasninger eller lignende.

Forespurgt, om de i departementet gjorde noget for at sikre, at det forholdt sig som beskrevet, forklarede vidnet, at de som nævnt ikke fulgte op enkeltvist på hver rapport. De var slet ikke ressourcemæssigt bestykket til at kunne foretage et så detaljeret tilsyn. De havde et overordnet tilsyn, hvor de holdt øje med, hvilke rapporter der kom, og hvor de fik dannet sig et risikobillede. Da de kunne se, at der var ganske mange revisionsbemærkninger og en hel del kritiske bemærkninger omkring betalings- og regnskabsområdet, handlede de ikke enkeltvist på hver rapport, for det ville have krævet, at der var en klar advarsel, hvilket ikke var tilfældet. I stedet handlede de strukturelt, i den forstand at de igangsatte turnusanalysen af betalings- og regnskabsområdet. Det var et svar på det billede, der tegnede sig over det første år, hvor han var kontorchef, altså at der var ganske mange ting på betalings- og regnskabsområdet og ganske mange revisionsbemærkninger og også handleplaner, som ikke blev afsluttet. Forespurgt, om de således brugte risikobilledet til at beslutte at lave en turnusanalyse, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

"SKAT har gennemført sin 2. og 3. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter, jf. vedlagte notat. I notatet redegøres der for de rapporter fra SIR, der ultimo september 2013 fortsat var uafsluttede. Rapporterne vedrører finansårene 2011-2013. Der er i alt 19 rapporter.

Af disse er der 6 rapporter, hvor man nu har iværksat og implementeret de nødvendige tiltag. Derfor har direktionen i SKAT besluttet, at opfølgningen på disse 6 rapporter afsluttes. De resterende 13 rapporter vil fortsat være uafsluttede, og der er i notatet angivet, hvilke aktiviteter de ansvarlige for hvert område skal gennemføre frem til næste kvartalsopfølgning."

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1071 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013), hvoraf fremgår, at SIR's rapport 12-014 om revision af udbytte- og royaltyskat var markeret med gul.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at der således var 13 uafsluttede rapporter, hvoraf ti var enten gule eller røde, forklarede vidnet, at det er svært at sige, om det var sædvanligt. På det tidspunkt havde han kun været der godt et halvt år, så han ved ikke, om han havde erfaringsgrundlaget til at vurdere det. Forespurgt, om det gav anledning til bekymring, at der var så mange kritiske rapporter, forklarede vidnet, at det gjorde det. Der var jo ikke kun kritiske rapporter fra Intern Revision, men også dialogen med Rigsrevisionen, hvor der var en særskilt opmærksomhed omkring i særlig grad § 38-regnskabet og hele aflæggelsen af det. Departementets strukturelle svar på det som tilsynsmyndighed var, at de igangsatte turnusanalysen. Det var ikke, fordi de specifikt havde en mistanke om, at der fandt noget sted på udbytteområdet, idet udbytteområdet sådan set bare var ét blandt mange på den foreviste, lange liste af rapporter. Alle rapporterne på listen pegede i retning af, at den måde, man forvaltede og organiserede betalings- og regnskabsområdet på, kunne medføre nogle risici, som gjorde, at de skulle kigge nærmere på det. Det var på den måde, de agerede på dem. De var blevet etableret i begyndelsen af 2013, og i det første år fik de mere og mere viden om og forståelse af, hvor risiciene i særlig grad var. Deres vurdering var, at det bl.a. var på betalings- og regnskabsområdet.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Forespurgt, hvad det overordnede formål med turnusanalyserne var, forklarede vidnet, at turnusanalyserne var et koncept, de selv udviklede, og det havde et tosidet formål. De skulle se på, om SKAT løste de rigtige opgaver, og om de løste opgaverne på den rigtige måde. Ambitionen var at komme igennem alle underdirektørområderne.

De stod over for et større effektiviseringskrav, og i forbindelse med udmøntningen af dette ville de fra departementets side gerne gå lidt mere aktivt ind og sikre, at de enkelte underdirektørområder løste de rigtige opgaver, og at de gjorde det effektivt. De ville hjælpe SKAT i forhold til at få det organiseret på den rigtige måde og for at se, om der var behov for systemtilpasninger, ændrede kompetencer, ændrede metoder osv. Det var det, der var formålet med at gennemføre turnusanalyserne.

Forespurgt, hvordan spørgsmål om legale aspekter, krav om hjemmel o.l. indgik i turnusanalyserne, forklarede vidnet, at det ikke indgik. Hele hjemmelsspørgsmålet og hele skattelovgivningen lå i den anden afdeling. I hans afdeling havde de fokus på systemunderstøttelsen, på kompetencerne, og på den måde, som underdirektørområderne var organiseret på, dvs. om de var styret rigtigt. Det var det primære fokus for turnusanalyserne.

Forespurgt, om det i den forbindelse indgik i overvejelserne, om man aktuelt forvaltede lovligt, og om eventuelle optimeringer ville være lovlige, forklarede vidnet, at hvis man som led i turnusanalyseprocessen var kommet med forslag om, at man kunne effektivisere meget omfattende ved at lave en lovgivningsmæssig hjemmel, kunne det selvfølgelig blive bragt videre, men det var ikke det, der var udgangspunktet. Udgangspunktet var at se på områderne inden for den eksisterende lovgivning og med de hjemler, der var.

Forespurgt, om man i departementet forholdt sig kritisk i forhold til de løsningsforslag, der kom fra SKAT i forbindelse med revisionen af udbytte- og royaltyskatteområdet, forklarede vidnet, at de som nævnt ikke gik enkeltvist ned i hver enkelt rapport. Som det kan ses, var der ganske mange, og arbejdsdelingen var sådan, at SKAT havde ansvaret for driften. Det var derfor, man havde gennemført organisationsændringen, hvor man fik det smalle departement og så SKAT, som bl.a. var ansvarlig for at følge op på revisionsrapporterne, men som også havde det samlede driftsansvar. Det var derfor også SKAT, der bedst kunne vurdere, hvad der skulle til for at adressere anbefalingerne og de kritikpunkter, der kom. I departementet havde de tillid til, at de i SKAT tog det ledelsesmæssige ansvar på sig, og at de med deres meget større viden om de konkrete processer også kunne iværksætte de handlinger, der var nødvendige. Det mener han ikke, at man kunne vurdere fra departementets side.

Forespurgt, om de således ikke gik ind i detaljerne, forklarede vidnet, at der var omkring 19 rapporter, hvor der alle steder var kritiske bemærkninger og anbefalinger og foreslåede handlinger. Det, de i departementet så på, var om SKAT havde iværksat nogle handlinger, og om rapporten ligesom var blevet overtaget af SKAT, dvs. om de var gået i gang med at se på den og forholde sig til den. Det var det, der var det interessante. Derudover indgik opfølgningsprotokollen som en del af grundlaget i

forhold til at tegne det samlede risikobillede, hvor de i lyset af de mange rapporter kunne se, at der strukturelt var en forhøjet risiko på hele betalings- og regnskabsområdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1120 (2014-02-26 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013):

> *"Der er 8 af rapporterne, som vurderes at være tilfredsstillende, og 10 som er ikke helt tilfredsstillende. Derudover er der en enkelt, hvor der ikke er givet karakter, da det er en opfølgning på en tidligere revision."*

Forespurgt, om de fulgte fremdriften, herunder om de kontrollerede, hvad der egentlig skete i forhold til de punkter, de tidligere havde set, og hvordan det ændrede sig, forklarede vidnet, at de fulgte med i, hvor mange rapporter der var, og hvor mange der blev afsluttet. I foråret 2014 kunne de konstatere, at der var en række frister, der blev udskudt, hvilket Intern Revision senere også kom med en opgørelse over. Det var ikke i sig selv alarmerende, at en frist blev udskudt. Det var jo en ledelsesmæssig vurdering ud fra risiko og væsentlighed, hvad der var det vigtigste, og der kunne være gode grunde til, at man skubbede implementeringen af en anbefaling og prioriterede nogle frem for andre. Det, at en frist blev skubbet, var derfor ikke i sig selv alarmerende. Det var mere det systematiske, og det var også det, der fremgik af SIR's rapport i sommeren 2014, hvor de havde lavet en opfølgning på, hvor mange handleplaner der var blevet afsluttet, og hvor mange der stadig var åbne. Det var på det tidspunkt i foråret 2014, at de i departementet havde billedet af, at risikoen var forhøjet på dette område, og at de derfor tog initiativ til at igangsætte turnusanalysen af betalings- og regnskabsområdet. Opfølgningsprotokollerne indgik på den måde som en del af baggrunden for, at de valgte at fokusere på området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014, med håndskrevet påtegning og underskrifter):

> *"SKATs opfølgning på SIRs anbefalinger*
>
> …
>
> *SIR finder det positivt, at der er etableret et grundlag for opfølgning i form af en opfølgningsprotokol med tilknyttede handleplaner, projektbeskrivelser, ansvarsplaceringer og tidsfrister. SIR konstaterer dog ved gennemgangen, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning, og at tidsfristerne udskydes af flere omgange.*

SIR har ved gennemgangen konstateret at 50 ud af 107 anbefalinger er afsluttet (dette vedrører også forvaltningsmæssige revisioner, og ikke kun § 38 relaterede anbefalinger). SIR anbefaler, at SKAT opprioriterer behandlingen af anbefalingerne.

…

Sagsbehandler: Lars Bødker Madsen

Godkendt: Kristian Herrtz"

Forespurgt til forløbet i forbindelse med denne forelæggelse forklarede vidnet, at det husker han ikke i detaljer, men han tænker, at rapporten gik til departementet på samme vis som de øvrige revisionsrapporter, og at de så orienterede sig i den. Intern Revision havde igen over for SKAT's ledelse gjort opmærksom på, at SKAT var bagud i forhold til at få implementeret handleplanerne. Den information fik departementet således til orientering, og rapporten indgik derefter igen i etableringen af det samlede risikobillede. Det understregede behovet for, at de så nærmere på det område, som de var ved at gå i gang med at undersøge i forbindelse med turnusanalysen.

Forespurgt, om vidnet er enig i, at der kun i begrænset omfang var sket opfølgning, og at tidsfristerne var udskudt flere gange, forklarede vidnet, at det var Intern Revisions konklusion, og at han selvfølgelig tog den for gode varer. De hæftede sig selvfølgelig ved det, når Intern Revision havde lavet den systematiske opfølgning på det. Det var et relevant input i forhold til det mere strukturelle tilsyn og et relevant input i forhold til den turnusanalyse, de på det tidspunkt havde sat i gang – som han husker det, var det i august 2014, at arbejdet med turnusanalysen blev påbegyndt. Det var derfor et relevant input i forhold til at se på, hvilke udfordringer der var på området. Det kunne i hvert fald tyde på, at der var nogle udfordringer, når man ikke fik implementeret de handleplaner, man havde sagt, man havde iværksat.

Forespurgt, om han havde nogen dialog med Jens Brøchner om det, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han havde dialog omkring lige netop den konkrete forelæggelse, men de havde dialog omkring turnusanalysen og overvejelserne omkring igangsætningen.

Forespurgt, om han husker, om han havde dialog med Andreas Berggreen om det, herunder navnlig om det anførte om, at man kun afsluttede 50 ud af 107 anbefalinger, forklarede vidnet, at han formentlig havde en dialog med Andreas Berggreen omkring dette aspekt, også fordi det igen var med til at tegne et billede af en forhøjet risiko på området. Som det også fremgår af forelæggelsen, var det noget, som burde indgå i turnusanalysen af betalings- og regnskabsområdet. Efter dette tidspunkt

etablerede departementet og Intern Revision i slutningen af 2014 også en såkaldt revisionsdatabase med henblik på mere systematisk at følge op på handleplanerne, fordi man havde identificeret, at der var en risiko.

Vidnet blev foreholdt, at i formuleringen af forelæggelsen nævnte man først, hvad SIR fandt positivt.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014, SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigerede fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning.*
>
> …
>
> *SIR finder det positivt, at der er etableret et grundlag for opfølgning i form af en opfølgningsprotokol …"*

Forespurgt, om der var nogen overvejelser om, hvorfor man i forelæggelsen vendte bemærkningerne rundt, så det positive kom først, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at der var, og at han tror, at der lægges for meget i det. Konklusionen var på forsiden, hvor det netop fremgik, at der ikke blev fulgt tilstrækkeligt op.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014, håndskrevet påtegning):

> *"Bør indgå i turnusanalysen af betaling og regnskab."*

Forespurgt, om vidnet kan se, hvem der har skrevet påtegningen, forklarede vidnet, at det har Andreas Berggreen. Forespurgt, om vidnet havde en dialog med Andreas Berggreen om det, forklarede vidnet, at det har han helt sikkert haft. Han husker den ikke i detaljer, men de skulle i gang med turnusanalysen på det tidspunkt, og de har givetvis haft en dialog om, at dette aspekt også burde indgå. Forespurgt, om det også indgik i turnusanalysen, forklarede vidnet, at turnusanalysen kom i gang i august 2014, og at han selv kun var med lige i opstarten, idet han skiftede stilling. Han har derfor ikke deltaget i de styregruppemøder eller analyseaktiviteter, der har været, og han kan derfor ikke sige helt konkret, hvordan det er indgået.

GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL

Risikostyring

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man i hans afdeling eller andre steder i departementet arbejdede mere systematisk med risikovurdering og risikostyring i forhold til SKAT's regnskab og også mere bredt i forhold til risici i organisationen, forklarede vidnet, at han ikke tror, at der var et forkromet koncept for risikostyring, men at den måde, hvorpå risici blev håndteret, i høj grad skete i forbindelse med den kvartalsvise opfølgning. Der var på flere punkter en kvartalsopfølgning i departementet. Dels foretog hans kontor en opfølgning på § 9-regnskabet og udgifterne på § 9-området, og dels foretog de en opfølgning på mål og resultater. Der kom også restanceredegørelser, og der var således en række produkter, der kom kvartalsvist. Den måde, risici blev diskuteret og drøftet på, var i høj grad i forbindelse med de kvartalsrul, hvor der blev afholdt et kvartalsmøde mellem ledelsen af departementet og ledelsen af SKAT, hvor relevante risici, emner og sager blev drøftet, og hvor der var en dialog på baggrund af den viden, man havde.

Forespurgt, om det var med afsæt i de konkrete regnskabstal eller de konkrete regnskaber og det arbejde, man havde haft, forklarede vidnet, at han ikke tror, at det konkrete kvartalsregnskab ligefrem var på kvartalsmøderne. Det mener han ikke, at det var. Men der blev lavet forskellige notater og dokumenter til brug for møderne, og i den forbindelse indgik restanceredegørelsen, og der kunne også indgå en opfølgningsprotokol eller være en drøftelse af hensigtsmæssigheden af at igangsætte en turnusanalyse på betalings- og regnskabsområdet. Man havde således en dialog i forhold til at vurdere, hvor der var særlige opmærksomhedspunkter og risici, og om der var noget, man skulle være opmærksom på, fx om SKAT havde behov for en lovhjemmel eller andet. Det var det, der foregik i forhold til kvartalsrullet, altså at man drøftede de forskellige risici og udfordringer, man havde.

Forespurgt, om der vidnet bekendt var en enhed, der arbejdede systematisk og struktureret med risikoafdækning og risikohåndtering, forklarede vidnet, at det var der ikke på den måde. Han tror, at identifikationen af risici var spredt ud på alle kontorer, i den forstand at man inden for sit eget faglige felt var ansvarlig for at identificere risici. Hvis de på hans område fx var på vej til at lave en solid budgetoverskridelse, var det en klar risiko, der skulle bringes op. Tilsvarende var der i andre kontorer en forpligtelse til at bringe de risici op, man var blevet opmærksom på.

Departementets tilsyn med SKAT

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

"Af disse er der 6 rapporter, hvor man nu har iværksat og implementeret de nødvendige tiltag."

Forespurgt, om der i formuleringen "de nødvendige tiltag" lå en tilkendegivelse om, at de i departementet havde vurderet, om de iværksatte tiltag var tilstrækkelige, forklarede vidnet, at der lå en tilkendegivelse af, at de tog til efterretning, at SKAT's ledelse havde vurderet, at de nu havde gennemført de tiltag, der var nødvendige. Som nævnt tidligere var det SKAT's ansvar at implementere de anbefalinger, der kom i revisionsrapporterne. Han læser sætningen således, at det, SKAT havde vurderet var nødvendigt, nu var implementeret, idet det var SKAT's opgave og ansvar at vurdere, hvad der var nødvendigt for at efterkomme de anbefalinger, der lå i rapporten. Forespurgt, om der med ordet "nødvendig" således ikke fra departementets side lå nogen stillingtagen til, om tiltagene var nødvendige eller ej, forklarede vidnet, at formuleringen baserede sig på SKAT's ledelses vurdering af, at nu var der gennemført de tiltag, som de havde vurderet var nødvendige, og at de var afsluttet. Dermed var anbefalingerne og den kritik, der havde været i rapporterne, adresseret og efterkommet.

Forespurgt, hvad der var departementets ansvar i den sammenhæng, forklarede vidnet, at de kunne konkludere, at der var seks rapporter, hvor SKAT havde foretaget en opfølgning og havde iværksat handlinger, som skulle adressere den kritik, der var fremkommet. På den måde fulgte det jo den tidligere beskrevne proces, hvor departementet tog det til efterretning og konstaterede, at der var fremdrift på en række af rapporterne, hvor implementeringen af anbefalingerne fulgte den lagte plan, og at der også var en række rapporter, som endnu ikke var afsluttet.

Forespurgt på ny, hvad departementets – og også vidnets ansvar – var i denne proces, forklarede vidnet, at hans ansvar i processen var, at de fik opfølgningsprotokollen til orientering og med henblik på at kunne danne sig et samlet overblik over, hvilke revisioner der var gennemført, og hvordan fremdriften var i de handleplaner, der var iværksat ude i SKAT. De kunne her konstatere, at seks rapporter var blevet lukket, og at SKAT's ledelse, som havde ansvaret for at følge op på rapporterne, havde vurderet, at handleplanerne var afsluttet, og at der var iværksat de tiltag, der var nødvendige. Rollen var således at følge med i, hvilke revisioner der var, og at der var den fremdrift, der skulle være. Forespurgt, om det ikke omfattede at følge med i, om det var den nødvendige fremdrift, forklarede vidnet, at det var en opfølgning på, om der var fremdrift, og om de handleplaner og kritikpunkter, der kom, rent faktisk blev implementeret. Men det var SKAT's ledelses ansvar at vurdere, hvad der skulle til. De kunne ikke inde i departementet vurdere konkret, hvad de ude i SKAT ledelsesmæssigt vurderede var nødvendigt for at implementere anbefalingerne. Arbejdsdelingen var den, at det var SKAT og SKAT's ledelse, der havde ansvaret for at følge op på revisionsrapporterne og implementere de tiltag og handleplaner, de fandt

nødvendige. Forespurgt, om han som tilsyn ikke skulle forholde sig til, om det, man fik ind, var nødvendigt og tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke i tilsynet. Forespurgt, om han skulle have gjort det, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Det var ikke det, der var arbejdsdelingen. De fik det til orientering. Det er klart, at hvis der var kommet en melding til departementet fra SKAT's ledelse eller fra Intern Revision om, at der var gennemført en række ting, som var helt utilstrækkelige, og at der var stor mistanke om svig eller svindel, så skulle de selvfølgelig have handlet på det. Men de fulgte jo ikke op enkeltvist, da der var næsten 20 revisionsrapporter i opfølgningsprotokollen. Det, de skulle påse, var, at SKAT faktisk tog rapporterne til sig, og at de iværksatte de nødvendige tiltag, og derudover fulgte de med i fremdriften i forhold til det.

Foreholdt vidnets egen formulering "at de iværksatte de nødvendige tiltag" forklarede vidnet, at det var det, SKAT's ledelse vurderede. Det var SKAT's vurdering af, hvad der var nødvendigt for at adressere og imødekomme de udfordringer, som Intern Revision var kommet frem til i deres rapporter. Det var sådan set SKAT's ansvar at iværksætte de nødvendige tiltag. Det var ikke departementet, der skulle gøre det, og det ville også fuldstændigt have ændret den rollefordeling, der var, for det var SKAT, der havde ansvar for driften, og det var SKAT, der havde ansvar for at følge op på disse ting og tilrettelægge en effektiv drift.

Vidnet blev foreholdt, at han flere gange har forklaret om rollefordelingen, men at det fremgår af den forvaltningsretlige litteratur, at alt ansvar går fra ministeren og ned. Forespurgt, hvorfra han har hjemlen til den afvigende rollefordeling i lige netop Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han ikke tror, den afviger, men at han ikke vil gå ind i den hjemmelsmæssige diskussion, da han ikke har forudsætninger for dette. Men han synes ikke, den afviger, for det, der var besluttet, var, at driften og ansvaret for opgaveløsningen, dvs. kernedriften, lå ude i SKAT. Man havde netop ved opdelingen og udskillelsen af departementet ønsket en model, hvor man koblede ministerbetjeningen, det politiske og det overordnede tilsyn fra selve driften og produktionen.

Foreholdt vidnets forklaring om, at man havde koblet det overordnede tilsyn fra, og forespurgt, hvor det var, at Skatteministeriet var stillet anderledes end andre ministerier, forklarede vidnet, at det overordnede tilsyn bestod i, at de med opfølgningsprotokollerne og andet materiale etablerede et samlet risikobillede, og at de så gik ind der, hvor de havde identificeret store risici. De havde ikke en forpligtelse til eller et ansvar for enkeltvist at følge op på hver revisionsrapport. I så fald skulle de have været et departement med 500 eller 1.000 medarbejdere. De blev nødt til at følge med i, om der var fremdrift, og om SKAT, som var ansvarlige for at følge op, havde iværksat handleplaner og adresseret de kritikpunkter, der var.

Foreholdt vidnets forklaring om 500 eller 1.000 medarbejdere, og at der i dette tilfælde var tale om 13 rapporter, forklarede vidnet, at de også havde en lang række andre sager. Hvis de skulle detaljeret ned i hver enkelt af disse rapporter, ville de have valgt en helt anden model. De fulgte netop ikke op enkeltvist ved at gå ned i hver enkelt rapport, men fulgte op strukturelt. Det, de gjorde, var at etablere risikobilledet og agere på baggrund af det. Det omfattede bl.a. at sætte gang i turnusanalysen, hvilket skete bl.a. på baggrund af opfølgningsprotokollen, hvor de kunne se, at der var en række udfordringer.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at man i Skatteministeriets departement ikke var underlagt et departements generelle, almindelige forvaltningsretlige forpligtelser til at føre fuldt tilsyn med den underordnede organisation, forklarede vidnet, at Skatteministeriet havde været underlagt de samme regler som andre ministerier, og han ved ikke, hvad der menes med "fuldt tilsyn". Ham bekendt er tilsynet, og hvad der præcist skal foregå, ikke meget præcist beskrevet af hverken Moderniseringsstyrelsen, Rigsrevisionen eller andre. Departementets tilsyn var således et overordnet tilsyn med fokus på de risikoområder, som de identificerede undervejs, herunder bl.a. betalings- og regnskabsområdet. Han mener ikke, at de havde et ansvar for at gå ned i hver enkelt rapport eller hvert enkelt dokument, der kom. Hvis SKAT's ledelse i denne sammenhæng var kommet og havde sagt, at der faktisk var nogle ret store og alvorlige problemer – fx at systemunderstøttelsen var helt gal, eller at de hjemmelsmæssige forhold gjorde, at de ikke kunne forvalte – så skulle departementet have reageret. Det var ikke tilfældet her. Her var der en situation, hvor man havde en lang række revisionsrapporter, som indgik i den almindelige revision af regnskabet for 2012, hvoraf udbytterevision var én af dem. Som nævnt var der i den revision ikke nogen klare advarsler om, at der foregik noget, man skulle handle på.

Forespurgt, om vidnet i forhold til materiale og input fra SKAT nogensinde var i en situation, hvor han sendte noget videre, som ikke skulle tages til efterretning, men som skulle godkendes eller reageres på, forklarede vidnet, at de havde mange sager, som blev lagt videre til godkendelse eller til en beslutning eller med en indstilling om, at der i øvrigt skulle ageres. Det kunne være budgetmæssige sager eller andre ting.

Forevist ekstraktens side 1074 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013) og forespurgt, om vidnet læste dette notat, forklarede vidnet, at han som tidligere nævnt læste opfølgningsprotokollen som en del af sagen og orienterede sig i den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1074 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

> *"Anbefalinger:*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring."*

Forespurgt, om vidnet overvejede, om det anførte om at nedsætte en arbejdsgruppe gav mening i forhold til SIR's anbefaling om at etablere et overordnet ledelsesmæssigt ansvar, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han specifikt overvejede lige netop det, men han mener ikke, at det var en unaturlig proces, at man nedsatte en arbejdsgruppe og belyste nogle af anbefalingerne. Det kunne jo godt være, at der var behov for nærmere at afklare, hvad der skulle ligge i procesansvaret, og hvem i organisationen der i virkeligheden havde det. Det var der ikke noget odiøst i i forhold til en almindelig proces. Foreholdt, at det blev anbefalet, at der skulle være et overordnet ansvar for hele processen, og at det var det samme, man havde anbefalet i 2010, hvor der heller ikke var nogen, der tog et overordnet ledelsesansvar, forklarede vidnet, at han ikke kender rapporten fra 2010, men han synes, at når der skulle placeres et overordnet ansvar, kunne det godt være, der var behov for internt i SKAT at afklare, hvem der skulle have det overordnede ansvar, og hvor det gav mening at placere det. Han synes, at det i den forbindelse sagtens kan have været naturligt, at man nedsatte en arbejdsgruppe eller iværksatte et særligt afklaringsforløb, inden man besluttede det. Han mener ikke, at det var en meget odiøs arbejdsproces, der blev skitseret. Foreholdt, at man lod menige medarbejdere beslutte, hvor det overordnede ansvar skulle placeres, forklarede vidnet, at han ikke ved, om det var menige medarbejdere, der skulle beslutte det. Han tænker, at det var en ledelsesmæssig beslutning at foretage den vurdering, men der kan godt have været en arbejdsgruppe, som skulle forberede den beslutning og afklare, hvem det ville give mening at placere procesansvaret hos. Den normale sagsgang ville være, at arbejdsgruppen kunne lægge en sag op, og at der kunne blive truffet en beslutning.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3697 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012):

> *"Refusion af udbytteskat*
> *Det var SIRs vurdering, at SKATs tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrede en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge.*
>
> *Det var SIRs opfattelse, at for refusionsanmodningerne udenfor regnearksordningen blev grundlaget for udbetaling af refusion vurderet, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent blev vurderet. Det var SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen, ikke var tilstrækkelig. Det var også SIRs opfattelse, at Regnskab bør beskrive, hvad der skal kontrolleres/påses inden anmodning imødekommes og i højere grad påse grundlaget for refusion under regnearksordningen.*
>
> *SIR vurderede, at SKAT burde sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet vidste, hvad regnearksordningen gik ud på, forklarede vidnet, at han ikke havde detaljeret kendskab til den. Forespurgt, hvordan han så kunne vurdere alvoren af kritikken, forklarede vidnet, at den generelle vurdering på dette punkt var, at der var tale om en ikke helt tilfredsstillende opgaveløsning. Der står ikke nogen steder i det foreholdte afsnit, at der var alvorlige sårbarheder eller alvorlig risiko for, at der kunne ske uretmæssig refusion. Der står ikke, at der var tale om, at der kunne finde svig sted. Der var nogle opmærksomhedspunkter, ligesom der var i nogle af de andre revisionsrapporter, og det gav et samlet billede af, at der var en forhøjet risiko på området. Tekststykket gav imidlertid ikke i sig selv en viden om eller et indblik i, at der foregik noget, som slet ikke skulle foregå.

Foreholdt det anførte om, at man skulle "sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat", og forespurgt, om ikke det var et væsentligt advarselsflag, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det var en stor og markant advarsel. Han mener også, at både Intern Revision og SKAT var forpligtet til at gå direkte til departementet, hvis de identificerede meget, meget alvorlige risici og egentlige huller i lovgivningen eller svigstilfælde. I så fald var der en forpligtelse til at orientere departementet meget direkte og ikke blot i en revisionsberetning. Man skulle gå direkte til ledelsen i departementet, men i høj grad også til direktøren for SKAT og de ansvarlige direktører, der havde med området at gøre. I en sådan situation ville der være en forpligtelse til meget klart og tydeligt at gøre opmærksom på, at der skulle

reageres straks, og at departementet eller SKAT's ledelse skulle gøre noget, som var ud over det normale.

Forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013) og foreholdt, at rapporten var adresseret direkte til departementschef Jens Brøchner, forklarede vidnet, at han ikke kan forklare, hvorfor der står det. Man kan i den protokol, der indgår i materialet, se, hvordan processen var, og der fremgår det, at processen var, at revisionsrapporterne skulle sendes til orientering til departementet. Han kan ikke forklare, hvorfor der står "departementschef Jens Brøchner".

Central regnskabsgodkendelse

Forespurgt, hvilke kontorer i departementet der var involveret i de månedlige regnskabsgodkendelser, og hvad ansvarsfordelingen var, forklarede vidnet, at ansvarsfordelingen var, at i hans kontor havde de ansvaret for kontrol og tilsyn med § 9-regnskabet, som var det almindelige driftsregnskab, dvs. lønsum og øvrige driftsbevillinger til Skatteministeriet og Skatteministeriets institutioner. Ansvaret for regnskabsopgaven vedrørende § 38-regnskabet lå ude i SKAT, og det var derefter den såkaldte samfundsøkonomiske matrice, der lå i den anden afdeling i departementet, som havde ansvaret for at følge op på regnskabsgodkendelserne fra SKAT og føre tilsyn med dem.

Forespurgt, om vidnet i forhold til § 38-regnskabet fulgte udviklingen for ind- og udbetalinger, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det havde han slet ikke kvalifikationerne til, da det kræver skatteøkonomisk faglighed for at kunne følge det. De konkrete regnskabsgodkendelser har han først set som en del af undersøgelseskommissionens materiale. De blev ikke sendt til ham eller forelagt ham, så det er ikke nogen, han har læst. De månedlige regnskabsgodkendelser for maj, juni og måske en måned mere blev sendt til den samfundsøkonomiske matrice i den anden afdeling for at indgå i deres arbejde med at føre tilsyn og kontrol med § 38-regnskabet. De blev således ikke behandlet i hans kontor.

Forespurgt til Thorbjørn Todsens opgaver i forhold til regnskabsgodkendelserne forklarede vidnet, at Thorbjørn Todsen havde en koordinerende rolle, i den forstand at han konkret sad med § 9-kontrollen vedrørende både departementet og de underliggende institutioner, og så havde han desuden en opgave med at samle alle regnskabsgodkendelserne fra de enkelte virksomheder. Det var hans opgave at godkende endeligt over for Moderniseringsstyrelsen. Han havde således en koordinerende rolle, men havde ikke nogen rolle i forhold til § 38. I vidnets kontor sikrede de sig, at SKAT havde godkendt § 38-regnskabet, men også at den anden afdeling

havde godkendt § 38-regnskabet over for dem. De havde i hans kontor ikke nogen faglige forudsætninger eller viden i forhold til at kunne føre tilsyn med det. Materialet indgik til dem, og det var så Thorbjørn Todsens opgave at samle de forskellige bidrag og endeligt også helt konkret at godkende det i systemet over for Moderniseringsstyrelsen.

Forespurgt til Niels Kleis Frederiksens rolle forklarede vidnet, at han sad i den samfundsøkonomiske matrice i den anden afdeling, og det var hans opgave i sidste ende at godkende det arbejde, de havde foretaget i den anden afdeling i forhold til § 38. Forespurgt, om det var den materielle vurdering af indtægter og udgifter på § 38-regnskabet, bekræftede vidnet dette. Det var kontrol og tilsyn på det område.

Forespurgt til Poul Christensens rolle forklarede vidnet, at som han husker det, havde Poul Christensen en koordinerende rolle. Han husker det ikke i detaljer, da det ligger nogen tid tilbage, og da Poul Christensen også fratrådte på et tidspunkt i forløbet. Han mener, at Poul Christensen måske havde en koordinerende rolle på § 38-området, ligesom Thorbjørn Todsen havde det hos dem på § 9-området, men han er ikke sikker på det.

Forespurgt til Cathrine Olsens rolle forklarede vidnet, at det kan han ikke sige. Han kan se, hun fremgår af notatet, men han kan ikke beskrive hendes rolle.

Forespurgt, om der var andre aktører, som vidnet mener var centrale i forhold til kontrol og godkendelse af regnskabet, forklarede vidnet, at han ikke har tilstrækkelig detaljeret indsigt til at sige, hvordan det var tilrettelagt. Det må man spørge dem om.

Departementets tilsyn med SKAT

Forespurgt, om der ud over § 38-delen efter vidnets opfattelse var andre enheder i departementet, som var relevante i forhold til sektortilsynet, forklarede vidnet, at tilsynsopgaven var spredt lidt ud i departementet. Hans kontor havde tilsynet på § 9-området, og søsterkontoret havde bl.a. en tilsynsopgave vedrørende opfølgning på IT-projekter o.l. Derudover var der § 38, og i den anden afdeling havde de også hele skattelovgivningen og skattereglerne. Han tænker, at der i den forbindelse også har været en form for tilsyn, og der har i hvert fald været en dialog om, hvorvidt man havde de nødvendige hjemler osv. Det foregik løbende, i forbindelse med at Folketingets lovprogrammer skulle udformes. Forespurgt, hvor han mener, at ansvaret for eller tilsynet med det, der vedrørte hjemmelsforhold, lå henne, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke lå i hans kontor, men at han vil mene, at det lå i den anden afdeling, som sad med hele skattelovgivningen. Forespurgt til hvilket kontor forklarede

vidnet, at det var spredt ud på mange kontorer. Nogle sad fx med selskaber, nogle sad med personer og pensionsbeskatning, og nogle sad med energiafgifter. På den måde var skattelovgivningen bredt ud i den afdeling. Han kan ikke nærmere redegøre for, præcist hvad der lå hvor.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5510 (2015-11-XX - Rigsrevisionens beretning om Skatteministeriets økonomistyring, afsnit "Resultater"):

> *"100. Undersøgelsen viser, at departementet i 2013 og 2014 har ført et overordnet tilsyn med SKAT, der har omfattet SKATs kerneopgaver og økonomi. Tilsynet er sket med udgangspunkt i en ny styringsmodel, der løbende er blevet implementeret i 2013 og 2014. Implementeringen har dog været forsinket, og tilsynet har særligt i 2013 været fragmenteret og er ikke tilstrækkeligt dokumenteret."*

Forespurgt, om vidnet er enig i den foreholdte tilkendegivelse, eller om han har bemærkninger til den, forklarede vidnet, at han ikke har nogen bemærkninger til den. Som nævnt tidligere førte de et overordnet tilsyn, og fra han tiltrådte, havde de fuldt fokus på at udarbejde en ny styringsmodel, hvor de havde en ambition om ned gennem SKAT at opsætte mere detaljerede mål og resultatkrav, som de kunne følge tættere op på. Det var et arbejde, der pågik netop fra midten af 2013 og frem til 2014.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2053 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "SKATs månedlige regnskabsgodkendelser"):

> *"53. Skatteministeriet modtager månedligt regnskabsgodkendelser fra SKAT, som indeholder regnskabsmæssige forklaringer på udvalgte udsving i regnskabsposter, herunder fx udbytteskat. Det fremgår af Skatteministeriets virksomhedsinstruks for § 38, at SKATs ledelse i forbindelse med godkendelsen af SKATs månedlige regnskaber bl.a. skal vurdere, om indtægter og udgifter forekommer rimelige. For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen, skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges."*

Forespurgt, hvor den beskrevne opgave lå, forklarede vidnet, at den lå i den anden afdeling. Det var den samfundsøkonomiske matrice, der havde opgaven med at føre tilsyn, og det er også beskrevet i notatet om virksomhedsinstruksen.

Forevist ekstraktens side 5341 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38) og forespurgt, om det er dette notat, vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38, pkt. 8):

> *"Økonomi og Styring (Thorbjørn Todsen) fører tilsyn med, at de regnskabsførende institutioner godkender regnskaberne rettidigt."*

Vidnet forklarede, at det var det, der lå i koordinationsopgaven hos Thorbjørn Todsen, dvs. at sikre, at institutionerne overholdt de gældende tidsfrister. Der var tale om et meget komprimeret forløb, hvor de i hans kontor havde ganske få dage til at lave kontrol og føre tilsyn med regnskaberne. I den forbindelse var det Thorbjørn Todsens opgave at sikre, at de enkelte institutioner fik godkendt rettidigt, og at de fik det ind i departementet, hvor de så kunne godkende over for Moderniseringsstyrelsen, som havde nogle meget håndfaste krav, bl.a. fordi det var hele staten, der skulle godkende inden for de pågældende frister. Det var således en procesmæssig opgave, som Thorbjørn Todsen havde.

Foreholdt, at det vel lå i opgaven, at der skulle holdes øje med, om man fulgte nogle kalenderdeadlines, og at det umiddelbart virker lidt overdrevet at sætte en specialkonsulent til dette, forklarede vidnet, at det bl.a. var det, der lå i Thorbjørn Todsens opgave, men at han desuden også havde ansvaret for § 9-delen. Forespurgt, om det vedrørte udgiftsstyringen, bekræftede vidnet dette. Det vedrørte det almindelige driftsregnskab. For alle medarbejdere var der både mere procesmæssige opgaver og opgaver, som gik på substansen.

Forevist ekstraktens side 1333 (2014-08-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juli 2014) og forespurgt, om det var en af de regnskabsgodkendelser, som vidnet forklarede, at han ikke fik, bekræftede vidnet dette. Han fik ikke de månedlige godkendelser. De tilgik Skatteministeriets departement som grundlag for det tilsyn, der foregik omkring § 38.

Forevist ekstraktens side 5337 (2014-08-11 (2) - Notat af SIR med kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014, adresseret til Kristian Hertz og Thorbjørn Todsen) og forespurgt til baggrunden for notatet forklarede vidnet, at i lyset af departementets meget korte godkendelsesprocesser sammenholdt med de ganske mange revisionsbemærkninger på regnskabsområdet og det forhøjede risikobillede havde de en dialog med SIR om, at det ville være fint, hvis SIR på en

eller anden måde kunne kvalificere deres proces og dermed også kvalificere departementets tilsynsopgave. Han tror, at resultatet af denne drøftelse var, at SIR fremsendte sine bemærkninger til regnskabet for den periode. SIR kunne i princippet have bemærkninger både til § 9 og til § 38, men da det foreviste kun omhandler § 38, tror han, at det var i den sammenhæng, de fik notatet tilsendt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5337 (2014-08-11 (2) - Notat af SIR med kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014):

> *"Desuden bør regnskabsgodkendelserne indeholde*
>
> *1. kommentarer til afstemningsdifferencer, regnskabsmæssige differencer udover en fastsat grænse*
>
> *2. en sammenligning med tilsvarende periode fra foregående regnskabsår*
>
> *3. en redegørelse for om den faktiske udvikling i regnskabstallene er i overensstemmelse med den forventede udvikling"*

Forespurgt, hvorfor vidnet tror, at SIR skrev til dem, som de gjorde i pkt. 2 og 3, forklarede vidnet, at de i den periode var ved at udforme turnusanalysen på betalings- og regnskabsområdet, og de havde i den forbindelse en dialog med SIR om, hvad der egentlig skulle til for at lave et rigtigt regnskab, og hvilke udfordringer SIR så. Han tænker, at SIR i det foreholdte fremhævede nogle af de ting, som var centrale at lægge vægt på, når man vurderede regnskaberne. Forespurgt, om han således ikke opfattede det som en opgave, der relaterede sig til hans kontor, forklarede vidnet, at han mener, at de udførte de pågældende opgaver i forhold til § 9-regnskabet, men han ved ikke, hvad man i søsterafdelingen foretog sig i forhold til § 38-regnskabet.

Kvartalsvis regnskabsgodkendelse

Forespurgt, hvad departementets og vidnets rolle var i forhold til de kvartalsvise regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at de havde en koordinerende opgave, hvor de indsamlede de enkelte virksomheders og regnskabsførende institutioners godkendelser. I hans kontor havde de en konkret opgave i forhold til § 9-regnskaberne fra Spillemyndigheden, Landsskatteretten og SKAT, og de kunne stille spørgsmål eller bede om forklaringer, hvis de mente, at noget så mærkeligt ud. Den proces foregik tilsvarende i den anden afdeling, bare i forhold til § 38-regnskabet. Derpå samlede de kvartalsregnskabet i hans kontor, og i den forbindelse tilsikrede Thorbjørn Todsen og vidnet, at de relevante virksomheder og regnskabsførende institutioner havde godkendt deres egne regnskaber, og at også den anden afdeling havde

godkendt § 38-regnskabet over for dem. Derefter kunne hans kontor godkende over for Moderniseringsstyrelsen. Forespurgt, om det var ren logistikstyring, forklarede vidnet, at det var det ikke. De havde ansvar for § 9-regnskabet, men i forhold til § 38-regnskabet havde de alene hold i processen og sikrede, at tidsfristen blev overholdt.

Årlig regnskabsgodkendelse

Foreholdt, at Thorbjørn Todsen den 22. oktober 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de årlige regnskabsgodkendelser i princippet var skåret over samme læst som kvartalsregnskaberne, og forespurgt, om vidnet er enig i dette, bekræftede vidnet dette.

7. april 2015 – Skatteministeriets notat om arbejdsgange i SKAT's virksomhedsinstruks

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5341-5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38, pkt. 6):

> *"Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks*
>
> …
>
> *6. Forud for de regnskabsførende institutioners godkendelse af månedsregnskaberne foretages endvidere i forbindelse med et ledelsestilsyn en kontrol af resultat og balanceposter på statsregnskabsniveau. Det sker på baggrund af et udtræk af regnskabsposter, hvor der konstateres store udsving. Resultatet af tilsynet rapporteres minimum kvartalsvist til chefrådgiveren, og det lægges til grund for departementets kontrol og godkendelse af kvartalsregnskaberne.*
>
> …
>
> *Ansvarsfordeling og arbejdsgang i SKMs departement*
>
> …
>
> *Økonomi og Politik (Cathrine Olsen) står for, at resultatet af de regnskabsførende institutionernes tilsyn forelægges chefrådgiveren og Den samfundsøkonomiske Matrice."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte i virkeligheden beskriver den parallelle proces for § 38-området, hvor vidnets kontor kun havde det procesmæssige ansvar, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem chefrådgiveren var, forklarede vidnet, at han mener, at det i hele perioden var Niels Kleis Frederiksen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38, pkt. 9):

> *"Ansvarsfordeling og arbejdsgang i SKMs departement*
>
> …
>
> *Økonomi og Politik (Cathrine Olsen) koordinerer processen. Økonomi og Styring (Thorbjørn Todsen) sender SKS-tal til de områdeansvarlige samt studenter. Studenterne udarbejder udkast til månedslister på baggrund af SKATs SAP-regnskab og SKS. Herefter godkender de områdeansvarlige i de enkelte kontorer i departementet de regnskabstal, for de konti de selv budgetterer."*

Forespurgt, om vidnet var inde over den beskrevne del, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han var inde over de såkaldte indtægtslister, forklarede vidnet, at det var han ikke. Indtægtslisterne blev udformet og lagt op i den anden afdeling. Forespurgt, om han fik dem til gennemsyn, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Forespurgt til vidnets rolle i forhold til turnusanalysen på betalings- og regnskabsområdet, forklarede vidnet, at fordi han skiftede arbejde, lige da analysen blev påbegyndt, var hans rolle primært at være med til at definere, hvad analysen skulle have fokus på, og også at deltage i udbuddet, hvor de valgte en ekstern leverandør til at forestå analysen. Hans rolle vedrørte således primært starten på analysen og at skære den til.

Forespurgt, om legale aspekter fyldte noget i turnusanalysen, forklarede vidnet, at han ikke var med i styregruppediskussionerne eller selve analyseprocessen, men det var ikke det, som var indgangsvinklen til det.

Foreholdt, at det fremgik af Andreas Berggreens påtegning (ekstraktens side 1314), at SIR-rapporterne burde indgå i turnusanalysen, og forespurgt, om vidnet var inde

over, i hvilket omfang dette skete, herunder om der fx var dialog med Deloitte om det, forklarede vidnet, at han tror, at de i selve ydelsesbeskrivelsen henviste til nogle af de revisionsbemærkninger, som Intern Revision og Rigsrevisionen havde haft. Det var således en del af afsættet i forhold til at undersøge det pågældende område.

Forespurgt, hvordan udbytteområdet indgik i analysen, forklarede vidnet, at udbytteområdet ikke var det, som analysen udelukkende skulle fokusere på. Analysen havde til formål at se på hele underdirektørområdet Betaling og Regnskab, og fordi udbytteområdet var en del af dette underdirektørområde, indgik det i analysen. Man så på den samlede proces for betaling, bogføring og regnskabsaflæggelse både for § 9-regnskabet og for § 38-regnskabet, og i den forstand indgik udbytteområdet som en del af det, fordi det var en del af underdirektørområdet.

Foreholdt, at tidligere vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at udbytteområdet i virkeligheden var en fremmed fugl i Regnskab, fordi man på udbytteområdet havde sagsbehandling og håndterede ansøgninger, hvilket Betaling og Regnskab i øvrigt ikke beskæftigede sig med, og forespurgt, om vidnet er enig i dette, forklarede vidnet, at det har han ikke indsigt nok til at vurdere. Som nævnt var han ikke med i analyseforløbet.

Forespurgt, om vidnet havde indblik i afdelingens ressourcesituation, forklarede vidnet, at det havde han ikke konkret, men turnusanalysen skulle bl.a. se på ressourceforbruget, herunder hvordan man brugte ressourcerne, og hvordan de var fordelt. Det skulle undersøges, om man udførte de rigtige opgaver, og om man gjorde det på den rigtige måde. Ressourceaspektet var derfor selvfølgelig en del af analysen. Forespurgt, om han var bekendt med, om de havde trange forhold, forklarede vidnet, at SKAT jo var underlagt effektiviseringskrav, og som han husker det, var Betaling og Regnskab ligesom andre områder også underlagt nogle effektiviseringskrav. Det var derfor også en del af opdraget at kigge på, hvordan man i Betaling og Regnskab brugte ressourcerne mest hensigtsmæssigt, og hvordan man sikrede, at man havde den fornødne effektivitet og kvalitet i opgaveløsningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1434 og 1469-1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"Deloitte har i perioden fra august 2014 til marts 2015 gennemført en turnusanalyse*
>
> *af betalings- og regnskabsområdet i SKAT.*
>
> …

4.3.3. Hvor er de væsentligste gaps?

Den gældende måde at arbejde på lever på en række områder ikke op til det overordnede målbillede om en entydig governancestruktur og om et stærkt kontrolmiljø og en effektiv risikostyring.

Ved at sammenligne de krav, målbilledet stiller, med den nuværende situation har Deloitte identificeret følgende væsentlige gaps:

…

- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."

Forespurgt, om vidnet med sit kendskab til området kunne tilslutte sig denne formulering, forklarede vidnet, at han tænker, at det var en grundig analyse, at det, de var kommet frem til, formentlig er rigtigt. Det havde været et langt analyseforløb, hvor man havde talt med en masse mennesker og analyseret en masse materiale, så det var formentlig en valid konklusion. Forespurgt, om det var en konklusion, som han, også inden turnusanalysen blev igangsat, havde en erkendelse af, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han havde en erkendelse af, at der på den måde var et kæmpe gab på det pågældende område. Som tidligere nævnt blev de over tid og i løbet af det første år, hvor departementet var etableret, opmærksomme på, at der på nogle områder var forhøjede risici, herunder på betalings- og regnskabsområdet. Det var derfor, de iværksatte en mere grundlæggende analyse af, hvordan det var skruet sammen. På den måde udsprang det således af analyseforløbet, hvor de fik en dybere viden om og forståelse af, hvad der var på spil.

Forespurgt, hvor mange af turnusanalyserne der var udarbejdet, da vidnet fratrådte, forklarede vidnet, at som han husker det, begyndte de – for at komme i gang med konceptet – med en turnusanalyse af Koncernservice, som var det måske lettest tilgængelige område. Turnusanalysen af betalings- og regnskabsområdet kom ganske kort tid efter. Han husker ikke, om de også nåede at sætte gang i en turnusanalyse af hele ejendomsvurderingsområdet, men det mener han, at de gjorde som opfølgning på Rigsrevisionens forbehold. Men i øvrigt var turnusanalysen af betalings- og regnskabsområdet en af de første analyser, og det var bl.a. risikobilledet, som gjorde, at de valgte dette område frem for nogle af de andre områder.

Forespurgt, om vidnet opfattede den manglende overordnede risiko- og kontrolpolitik som noget, der var specifikt for et bestemt område, eller om det var en iagttagel-

se af mere generel karakter, forklarede vidnet, at i forhold til den konkrete analyse var det en specifik iagttagelse på betalings- og regnskabsområdet. Det er klart sådan, han læser det. Forespurgt, om han har grundlag for at udtale sig om, hvordan det i øvrigt var i SKAT, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det var gennem turnusanalyserne, at de efterhånden fik et mere klart billede af, hvor udfordringerne var, så han kan ikke udtale sig om, hvordan det samlet var for SKAT.

Forespurgt, hvor mange af turnusanalyserne vidnet nåede at læse, forklarede vidnet, at han var med til turnusanalysen vedrørende Koncernservice, og han var med til at igangsætte turnusanalysen vedrørende betalings- og regnskabsområdet. Han var desuden med i opstartsfasen i forhold til at igangsætte en turnusanalyse af BI-området, som blev påbegyndt, kort efter han skiftede stilling. Forespurgt, om der således ikke var rapporter, han kunne læse, forklarede vidnet, at det var der ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvor vidnet var ansat i sommeren 2015, forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt var ansat i Implementeringscenter for Ejendomsvurderinger, og at han således ikke havde nogen rolle i forhold til afdækningen af den formodede svindel. Forespurgt, om han husker, hvornår og hvordan han blev bekendt med den formodede svindel på udbytteområdet, forklarede vidnet, at han husker, at Andreas Berggreen nævnte for ham, at der var en sag omkring udbyttesvindel, og derefter kom det frem. Det var nok på et tidspunkt i sensommeren 2015. Forespurgt, om han ved, hvordan orienteringsruten var i departementet på det punkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet efterfølgende, da han blev afdelingschef, var involveret i opfølgningen på svindlen, forklarede vidnet, at det var han ikke. På det tidspunkt var det sat i bero. Det, han i den sammenhæng var involveret i, var bl.a. igangsættelsen af en advokatundersøgelse. De havde i den forbindelse en lidt større gruppe, som skulle evaluere tilbuddene, og i Koncernstyring havde de en opgave, i forhold til at udbudsreglerne blev overholdt, og at der var afsat bevillinger osv. Han har desuden hørt om, at Intern Revision var i gang med en compliance-undersøgelse i forhold til at se, om man kunne igangsætte udbetalingen for nogle. Han kan ikke på stående fod huske, at han har været tættere involveret i det.

KURT WAGNERS FORKLARING

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 48 (Kurt Wagners forklaring):

> *"Forespurgt, hvem vidnet refererede til, forklarede vidnet, at han oprindeligt refererede til departementschefen. Det blev ændret i sommeren 2017, hvorefter han refererede til Kristian Hertz, der var en af de tre afdelingschefer i departementet."*

Forespurgt, om det også er sådan, vidnet husker det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han formelt set fik SIR under sig, forklarede vidnet, at han mener, at de udarbejdede en funktionsbeskrivelse, hvor de foretog nogle ændringer for at præcisere rollen. Derefter havde de i hvert fald daglig dialog.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 55 (Kurt Wagners forklaring):

> *"Han gav på denne baggrund udtryk for, at den revisionsplan, de kunne lave, ikke ville være dækkende med den givne bemanding. Han argumenterede med, at SKAT var en finansiel virksomhed, som bl.a. i forhold til kontrolfunktioner burde dimensioneres efter sine aktiviteter, uanset at det var en offentlig virksomhed, der var underlagt Moderniseringsstyrelsens regler. Hvis man skelede til bankerne, kunne man se, at der hos bankerne var langt større interne revisioner, som også lovmæssigt havde en anden placering. Han diskuterede særligt dette med Kristian Hertz og gjorde opmærksom på, at selv i en lille sparekasse med få ansatte var der lovkrav om både intern revision, eksternt tilsyn og branchegodkendt ekstern revisor, altså tre kontrolorganer. I SKAT var der alene en intern revision, som ikke var krævet ved lov, og som kunne nedlægges efter departementschefens beslutning. Forespurgt til departementets reaktion på dette forklarede vidnet, at Kristian Hertz godt kunne se problemstillingerne, men han kunne fra sin position ikke give vidnet ret og dermed modsige sin egen chef, Jens Brøchner. Beslutningen om at skære ned var Jens Brøchners."*

Forespurgt, om vidnet erindrer de beskrevne drøftelser, forklarede vidnet, at det er svært at tage det ud af sammenhæng, men som han husker det, foregik drøftelserne, i forbindelse med at Rigsrevisionen opsagde de § 9-aftaler, de havde haft med alle statens interne revisioner. Det betød, at der var en ny situation, hvor Rigsrevisionen reelt hjemtog hele revisionen. Da man i Skatteministeriet valgte at beholde den interne revision, betød det, at SKAT blev underlagt flere revisioner end andre myndigheder. Der var i den sammenhæng en diskussion om, hvordan Intern Revision skulle dimensioneres og bemandes, og hvad rollefordelingen skulle være mellem Rigsrevisionen og Intern Revision. I den forbindelse var Kurt Wagner af den opfattelse, at Intern Revision skulle have nogle flere medarbejdere, men situationen var den, at opgaven reelt var blevet flyttet til Rigsrevisionen. Derfor handlede det også om at finde en fornuftig arbejdsdeling og at finde ud af, hvad SIR's nye rolle skulle være i den sammenhæng.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 57 (Kurt Wagners forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet kan sætte navn på nogle af de personer, som han var i kontakt med, forklarede vidnet, at han var i kontakt med kontorchef Alexander Stii, der var regnskabschef i SKAT. Efter den store sag med "SKAT ud af krisen", som opstod, efter at udbyttesagen kom frem i sommeren 2015, var et af de store kritikpunkter, at der ikke blev fulgt ordentligt op på Intern Revisions anbefalinger. Der blev derfor oprettet et revisionsopfølgningskontor i SKAT, som skulle sørge for bedre opfølgning på rapporterne og hjælpe med revisionen, fx ved udpegning af kontaktpersoner. Det var dog stadig meget svært at få udpeget kontaktpersoner, og til sidst var Intern Revision nødt til at gå uden om revisionsopfølgningskontoret og direkte til de ansvarlige direktører. Forespurgt, om vidnet drøftede dette med Jens Brøchner eller andre, forklarede vidnet, at han drøftede det med afdelingschef Kristian Hertz i departementet, som godt kunne se, at det var uholdbart. Kristian Hertz gik dog aldrig direkte i clinch med SKAT om det."*

Forespurgt, om vidnet erindrer forløbet, og om han erindrer det på samme måde, forklarede vidnet, at han ikke ved, om han erindrer det på fuldstændig samme måde, men igen hænger det sammen med det forhold, at revisionsopgaven var blevet hjemtaget til Rigsrevisionen, som nu var gået i gang med at gennemføre en fuld og hel revision. Oplevelsen i SKAT var, at man nu havde to revisionsorganer, som reviderede dem, og ud fra en ressourcebetragtning begyndte de næsten at bruge mere tid på revisionen end på at løse deres opgaver. Det handlede om at finde den rette balance og at finde ud af, hvor meget Intern Revision skulle udføre, og hvilken rolle de skulle have fremadrettet, når Rigsrevisionen havde hjemtaget revisionen. Som han husker det, havde han en dialog med Kurt Wagner og en dialog med den daværende økonomidirektør, Anders Holbøll, om, hvad SIR's rolle skulle være, og hvordan man skulle komme videre med implementeringen af de foreliggende revisionsanbefalinger.

Vidnet blev på ny foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 57 (Kurt Wagners forklaring):

> *"… at han drøftede det med afdelingschef Kristian Hertz i departementet, som godt kunne se, at det var uholdbart. Kristian Hertz gik dog aldrig direkte i clinch med SKAT om det."*

Forespurgt, om vidnet også erindrer det sådan, forklarede vidnet, at han ikke nødvendigvis er enig i, at det var uholdbart, at Intern Revision skulle fortsætte for fuld styrke, for så ville de reelt have to revisionsorganer, der begge kunne igangsætte re-

visioner uafhængigt af hinanden. Derfor var det enormt vigtigt at etablere en effektiv model, og han mente sådan set heller ikke selv, at Intern Revision skulle fortsætte i den samme rolle og med den samme form som hidtil. De var nødt til at finde en ny rolle og en ny form, efter at Rigsrevisionen havde hjemtaget deres. Han husker det ikke, som at han syntes, at det var uholdbart. De havde en god og konstruktiv dialog og havde en drøftelse af, hvordan arbejdsdelingen skulle være, men de var i en situation, hvor der pludselig var to revisionsorganer, de skulle få til at spille sammen, så de skabte den nødvendige synergi, men samtidig ikke belastede SKAT unødigt eller igangsatte revisioner ukoordineret. Det var der en længere drøftelse af.

Vidnet blev på ny foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 57 (Kurt Wagners forklaring):

> *"Der blev derfor oprettet et revisionsopfølgningskontor i SKAT, som skulle sørge for bedre opfølgning på rapporterne og hjælpe med revisionen, fx ved udpegning af kontaktpersoner. Det var dog stadig meget svært at få udpeget kontaktpersoner, og til sidst var Intern Revision nødt til at gå uden om revisionsopfølgningskontoret og direkte til de ansvarlige direktører."*

Foreholdt, at dette fremstår som en helt specifik problemstilling, hvor Kurt Wagner simpelthen ikke kunne komme i dialog med de konkrete kontaktpersoner, som han var blevet stillet i udsigt, og forespurgt, om vidnet husker dette, forklarede vidnet, at han godt kan huske, at der på et tidspunkt var en udfordring med at få kontaktpersoner. Det er korrekt, at der var den udfordring, og han mener, at det hang sammen med, at mange af områderne nu pludselig blev ramt af flere revisioner, og at der ikke på det tidspunkt var en tilstrækkelig koordination. Det kan måske forklare en del af det.

Vidnet blev på ny foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 57 (Kurt Wagners forklaring):

> *"… at han drøftede det med afdelingschef Kristian Hertz i departementet, som godt kunne se, at det var uholdbart. Kristian Hertz gik dog aldrig direkte i clinch med SKAT om det."*

Vidnet forklarede, at som han husker det, havde Kurt Wagner, økonomidirektøren og han selv en dialog om, hvordan de skulle sikre nogle bedre processer. Som han husker det, havde han også kontakt til økonomidirektøren, og de drøftede det pågældende spørgsmål, men der var også den generelle diskussion om, hvordan de fik tilrettelagt det på en hensigtsmæssig måde, så de to revisionsorganer ikke faldt over hinanden. Forespurgt, om der efter dialogen blev udpeget de pågældende kontakt-

personer, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det har drejet sig om konkrete revisioner, så han husker ikke, hvordan processen var efterfølgende.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Forespurgt, om vidnet med sine egne ord kan forklare, hvad det nærmere forløb var omkring den manglende forelæggelse for ham af SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at helt konkret blev rapporten sendt til departementet til orientering, og som han forstår den sagsbehandler, der var ansvarlig for at lægge den videre til vidnet, havde sagsbehandleren fået den fejlagtige opfattelse, at rapporten faktisk var tilgået departementschefen.

Forespurgt på ny, hvorfor rapporten ikke blev forelagt for vidnet, forklarede vidnet, at som han forstod den konkrete sagsbehandler, havde sagsbehandleren fået det indtryk, at rapporten var blevet sendt og forelagt direkte for departementschefen, og derfor lagde han den ikke videre til vidnet. Det medførte, at den heller ikke blev lagt videre til afdelingschefen og departementschefen. Der var en følgemail med sammen med rapporten fra Intern Revision, og det indtryk, sagsbehandleren fik, var, at den var tilgået departementschefen direkte. Det var en uheldig fejl, men det var det, der var baggrunden for det. Forespurgt, om ikke rapporten stadig skulle være gået til vidnet som kontorchef i det ansvarlige kontor, selv om den allerede var gået til departementschefen, forklarede vidnet, at det var en fejl, og at den skulle have været lagt videre til vidnet og opad i systemet. Forespurgt, om ikke fuldmægtigen skulle have lagt rapporten til vidnet, selv om fuldmægtigen troede, at den var hos departementschefen, bekræftede vidnet dette. Den almindelige arbejdsgang var, at den skulle lægges op gennem systemet. Forespurgt, om fuldmægtigen gjorde det, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om det var noget, der skete flere gange, forklarede vidnet, at det kan han umiddelbart ikke huske.

Foreholdt, at når vidnet fik kvartalsindberetningerne, må han have haft en fornemmelse af, om de rapporter, der blev omtalt, i almindelighed var nogle, han havde fået til gennemgang eller ej, forklarede vidnet, at man skal huske, at det var det første år i departementet, og at de lige var blevet oprettet og skulle have processerne på plads. De var ved at opbygge et nyt departement. Formentlig før han selv begyndte i departementet, var Intern Revision jo også gået i gang med deres revision af 2012-regnskabet, og der kom ganske mange revisionsrapporter, som de i departementet ikke forholdt sig til enkeltvist, men til de samlede risici, rapporterne adresserede. Der var ikke noget i den pågældende rapport – og det fremgår også af revisionsberetningen – som gav et grundlag for, at der skulle rettes en særlig opmærksomhed på noget. Der var ikke nogen klare advarsler eller mistanker om, at der foregik noget, som

ikke skulle foregå. Der var heller ikke en konkret henvendelse fra en revisionschef eller fra SKAT's ledelse til departementet om, at der foregik noget, som ikke skulle foregå, hvilket der i givet fald burde have været, hvis de var opmærksomme på det.

Foreholdt, at SIR's 2013-rapport havde departementschefen som adressat og var ikke tilfredsstillende, og forespurgt, hvad formålet var med, at den skulle forelægges for vidnet, forklarede vidnet, at formålet var, at rapporterne tilgik departementet, hvor de skulle lægges op i systemet, så man havde viden om, hvilke revisioner der var igangsat, og hvad hovedkonklusionerne var, og så de på den måde kunne indgå i etableringen af et samlet risikobillede. Det er klart, at hvis der i rapporten havde været taget et decideret forbehold eller andet, som havde indebåret, at der skulle ageres på anden vis, og hvis Rigsrevisionen også havde rettet særskilt opmærksomhed mod dette område, havde de i departementet naturligvis ageret i forhold til det.

Foreholdt, at det fremstår bagvendt, når vidnet forklarer om, hvad de ville have gjort i forhold til noget, som han på det tidspunkt ikke havde læst, og at rapporten havde fem røde markeringer, forklarede vidnet, at det var SKAT's opgave at følge op på anbefalingerne og de kritiske bemærkninger, der kom. Foreholdt, at det drejer sig om hans kontors rolle og ikke SKAT's, forklarede vidnet, at han fik kendskab til rapporten via revisionsberetningen, hvori der indgik 15-16 andre revisionsrapporter, og det fremgik ikke af revisionsberetningen, at der skulle være særlig kritiske forhold, der gjorde sig gældende på det pågældende område. Foreholdt, at rapporten var ikke tilfredsstillende, forklarede vidnet, at den var ikke helt tilfredsstillende, men at det ikke var anført i rapporten, at den blinkede rødt, i den forstand at departementet straks skulle gribe ind. Sådan læser han den ikke. Der var ikke den klare mistanke eller de klare advarselslamper, og hvis der havde været det, skulle revisionschefen eller SKAT's direktør eller den ansvarlige leder op gennem ledelseslagene også have taget fat i departementet for at sige, at der nu var et eller andet, der var meget kritisk. Ellers var processen netop, at det var SKAT's ansvar at følge op på rapporten og iværksætte handlinger og de nødvendige tiltag.

Forespurgt, hvor mange gange vidnet oplevede, at revisionschefen tog direkte fat i ham og sagde, at der var noget, de straks skulle følge op på, forklarede vidnet, at han synes, at den bedste sammenligning er, i forbindelse med at der blev taget forbehold for ejendomsvurderingerne. Det afstedkom en meget klar og hurtig reaktion – også fra departementets side – hvor man i samråd med SKAT valgte ikke at udsende 2013-vurderingerne, som egentlig lå klar. Man valgte i stedet at videreføre 2011-vurderingerne, og man igangsatte en analyse med bistand fra Kammeradvokaten, i forhold til om der var nogen lovgivningsmæssige problemer. Man igangsatte også en turnusanalyse, og man etablerede et ekspertudvalg.

Forespurgt på ny, hvor mange gange vidnet oplevede, at Intern Revisions chef gik direkte til ham og sagde, at her var en rød lampe, som de skulle følge op på med det samme, forklarede vidnet, at det oplevede han ikke i det forløb, hvor han var kontorchef. Han husker ikke, at revisionschefen i den periode er gået direkte til ham.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man således for alle rapporterne kan anføre, at hvis en rapport var tilstrækkelig alvorlig, skulle den gå en anden vej, og hvis den ikke var, så var der ingen grund til, at han læste den, forklarede vidnet, at han ikke kan læse ud af rapporten, at der var et kæmpe problem, og at der foregik noget, som var systematisk svig. Det fremgik ikke af rapporten.

Vidnet blev foreholdt, at der før 2015 ikke var nogen, der vidste, at der foregik systematisk svig, men at der var en rapport, som beskrev en kontrolproblemstilling. Vidnet blev endvidere foreholdt, at Kathrine Lange den 22. oktober 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at da hun blev opmærksom på den manglende kontrol, rejste hårene sig på ryggen af hende. Forespurgt, når man var ansvarlig for de indberetninger, der kom, og man blev opmærksom på en indberetning, som ikke var grøn, og som man ikke tidligere var blevet bekendt med, om ikke man så var nødt til at se nærmere på den, eftersom dette var den eneste måde at blive bekendt med de 5-7 røde punkter, der skulle følges op på, forklarede vidnet, at han vil gentage, at de ikke fulgte op på rapporterne enkeltvist, og at der i den beretning, der kom i sommeren 2013, var 15-16 revisionsrapporter, hvoraf mange ikke var helt tilfredsstillende, og hvor der også var én, der var ikke tilfredsstillende. I beretningen fik de det samlede billede af, hvad risikoen var på det pågældende område, og det var det, de agerede på. De fulgte ikke op enkeltvist på rapporterne, da det var SKAT's ansvar. Han havde ikke ud fra beretningen et grundlag, som indikerede, at han straks burde følge op, og han mener ikke, at der var en tilstrækkelig klar advarsel i konklusionen om, at der fandt noget sted, som ikke skulle finde sted, og at man burde kigge nærmere på det. I en lang række af rapporterne blev der beskrevet problemstillinger, som de også fulgte op på i turnusanalysen, fx vedrørende utilstrækkelige interne kontroller eller systemmæssige afstemninger. Der var en lang række bemærkninger i de 15-16 rapporter, der indgik i den samlede beretning, og der var ikke noget sted i Intern Revisions erklæring, hvor de tog særskilt forbehold for udbytteområdet.

Forespurgt, hvorfor vidnet overhovedet skulle have rapporterne, forklarede vidnet, at de kom til departementet til orientering, og i foråret 2014 reagerede de også på det, i takt med at de så, at der var ganske mange revisionsbemærkninger. På den måde virkede modellen jo. De kunne se og danne sig et risikobillede for hele området, og det var bl.a. baseret på revisionsrapporterne og den dialog, de i øvrigt havde med Rigsrevisionen. De dannede sig et risikobillede i forhold til Betaling og Regn-

skab, og det handlede de på. De handlede således strukturelt på risikobilledet, men de handlede ikke enkeltvist i forhold til de enkelte rapporter.

Vidnet blev foreholdt, at han har forklaret, at de handlede på det, men også at han ikke orienterede sig i rapporten. Vidnet blev endvidere foreholdt, at hvis han havde orienteret sig i rapporten, ville han have set det pågældende billede med fem røde og to gule markeringer, da det var en del af rapporten. Vidnet forklarede, at det ikke havde afstedkommet en anderledes reaktion. Det var SKAT's opgave at følge op på den konkrete rapport og iværksætte handlinger og tiltag, og det var SKAT's ledelsesmæssige ansvar at gøre dette.

Vidnet blev foreholdt, at de undervejs fik en opdatering, som han har forklaret, at han læste igennem, og at han så, at der var en rapport, som han ikke tidligere havde set. Forespurgt, om ikke det var en fejl, at rapporterne gik til ham, hvis hans holdning er, at det var ud fra kvartalsindberetningerne, at han dannede sig sit indtryk, forklarede vidnet, at det var det ikke, for de gik til ham og blev så lagt videre op i huset sammen med beretningerne og opfølgningsprotokollerne. Som nævnt tidligere indgik de som en del af etableringen af et samlet risikobillede, og det synes han også, at de agerede på, da de havde fået vished for, at der var en forhøjet risiko. De igangsatte således en turnusanalyse og agerede derved strukturelt. Deres opgave var ikke at følge enkeltvist op, men at tilse, at SKAT fulgte op, og at der var fremdrift.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 942 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010)"):

> *"SIRs undersøgelse fra maj 2010 viste bl.a.:*
>
> *- At der ikke foretages afstemning …*
>
> *- At der kun med stor usikkerhed kunne opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu …*
>
> *SIR anbefalede bl.a.:*
>
> *- At der blev etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det anførte var præcis den samme anbefaling, som lå i SIR's 2013-rapport, og at vidnet har forklaret, at han skulle sikre sig, at man

fulgte op på tingene i SKAT. Vidnet blev endelig foreholdt, at hvis man havde læst rapporten, ville man have set, at det havde man ikke gjort. Forespurgt, hvad han tænker om det, forklarede vidnet, at han tænker, at der var en reaktion fra SKAT's side i forhold til at tage anbefalingen op igen og se på den igen og tage hånd om den. Han skal ikke kunne sige, hvad der har ligget til grund for, at man ikke kom i mål med lige netop den konkrete anbefaling, men han tænker, at man nu havde fået en revision, som havde konkluderet, at der var nogle ting, som ikke var blevet adresseret i forhold til den tidligere rapport. Desuden tænker han, at der nu var nedsat en arbejdsgruppe, og at der blev taget hånd om det. Forespurgt, om han således ikke ville have fulgt op på det, hvis han havde læst det, forklarede vidnet, at SKAT havde iværksat en række tiltag med henblik på at følge op på rapporten, og det var ikke departementets ansvar at gå enkeltvist ned i de enkelte anbefalinger. Der var tillid til, at SKAT's ledelse iværksatte de tiltag og handlinger, som var nødvendige for at adressere den kritik, der var kommet.

Forespurgt, hvad formålet så var med, at en rapport skulle gå til departementschefen, forklarede vidnet, at som han har prøvet at forklare, var det en del af den viden, som blev opbygget i departementet i forhold til at identificere risici. De fik en række rapporter og redegørelser og andre ting ind fra de underliggende institutioner, heriblandt revisionsrapporterne. De fulgte op på resultatkontrakterne, og de fulgte op på, hvordan den økonomiske udvikling var. Der var en restanceredegørelse, og der var forskellige statusrapporter på IT-projekter o.l., og det tegnede et samlet billede af de risici, der var. På det tidspunkt, hvor departementet startede op, var der ikke en viden om eller en forståelse af, at der var nogle kontroludfordringer i SKAT. Man havde på det tidspunkt egentlig en opfattelse af, at SKAT var rimelig veldrevet, og man stod over for at gennemføre nogle effektiviseringer. Det var dagsordenen, da departementet blev etableret. Over tid kom der flere og flere indikationer af, at der var nogle ting, der var risikofyldte, og et af de redskaber, som de i den forbindelse tog i brug, var det rent strukturelle i form af en turnusanalyse.

Generelt om SIR's rolle

Forespurgt, hvordan man indledningsvist placerede SIR og SIR's referenceforhold, da man etablerede departementet, forklarede vidnet, at han mener, at Intern Revisions chef havde mulighed for at gå direkte til departementschefen, men i det daglige havde Intern Revision også en tæt dialog med vidnets nærmeste leder og selvfølgelig også med hans kontor, fx i forhold til forskellige organisatoriske og budgetmæssige ting. Forespurgt, om SIR-chefen refererede til departementschefen, bekræftede vidnet dette. Der var en mulighed for direkte reference der. Forespurgt, om han er bekendt med, hvor ofte der i Jens Brøchners tid var møde mellem departementschefen og SIR's chef, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

Departementets tilsyn med SKAT

Forespurgt, om vidnet mener, at departementschefen havde et andet ansvar end vidnet og vidnets kontor i forhold til at gennemlæse SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Rapporterne var til orientering, og de skulle orientere sig i dem for at se, om der var et eller andet, som var kritisk, og så indgik rapporterne som nævnt i det samlede risikobillede. Departementschefen skulle derfor også orientere sig i dem, ligesom de selv skulle.

Forespurgt, når man skulle orientere sig i rapporterne, og man i en oplistning blev opmærksom på en rapport, som man ikke havde orienteret sig i, om ikke det så var naturligt, at man orienterede sig i den, forklarede vidnet, at man skal forstå, at departementschefen løbende fik rigtig mange sager, og at de bare skulle orientere sig i det, og at det indgik som en del af baggrundsmaterialet. Da der ikke var nogen klare advarsler, var der ikke noget, der tilkendegav, at de skulle reagere anderledes. Som nævnt læste de rapporten og orienterede sig i den sammen med alle de andre rapporter og den samlede revisionsberetning. Foreholdt, at han har forklaret, at de jo ikke læste rapporten, forklarede vidnet, at de læste den samlede revisionsberetning, og i den havde man overblikket over samtlige de revisioner, som var blevet gennemført. Det var det mest centrale dokument, for det var også der, at Intern Revision eventuelt kunne tage et forbehold, hvis de mente, at de skulle gøre det. Det var en opsamling, og i revisionsberetningen blev alle hovedkonklusionerne gengivet. Det var den, hans kontor havde særligt fokus på, og det var den, der var grundlaget for Rigsrevisionens efterfølgende erklæring om statsregnskabet.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Løsningsmuligheder

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener, der kunne have været gjort bedre, og hvordan man kunne have forebygget, at de 12-13 mia. kr. blev uretmæssigt udbetalt, forklarede vidnet, at det er svært at vide. Det er let nok at se, når man har den viden, man har i dag, men han synes, at den turnusanalyse, der blev gennemført, peger på nogle af de redskaber, som ville være relevante i forhold til netop at opdage problemer, fx en tættere risikostyring, en tættere analyse af udviklingen i udgifter og indtægter og et skærpet kontrolmiljø. Det er nogle af de ting, som måske kunne have bidraget, men det er rent gætværk.

Forespurgt, om vidnet har nogle tanker om, hvilke konkrete dele af Skatteministeriet og SKAT man med fordel kunne opruste med henblik på forebyggelse, forklarede vidnet, at han tænker på noget af det, der allerede er sat i værk i forhold til at få opdelt SKAT, som var en rigtig stor organisation, og at få et klarere ledelsesmæssigt fokus på de enkelte faglige kerneopgaver. Det vil desuden i høj grad være centralt i forhold til at forebygge denne type svig at have nogle automatiserede kontroller og en mere datadrevet kontrol, hvor der også er fokus på risici. Det er jo ikke noget, man bare lige får, da det kræver, at man har nogle systemer, der har de relevante data. Det er jo svært at kontrollere alt i bund i et system som det, man har i Danmark, hvor man har et tillidsbaseret skattesystem, som i høj grad baserer sig på selvindberetning.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Early warning

Vidnet blev af advokat Pernille Backhausen foreholdt, at han har forklaret om den informationsstrøm, der var i forhold til en mere strukturel risikoorientering, og at en anden mulighed var, at SKAT's ledelse eller revisionen tog fat i departementet og gjorde opmærksom på, at der var udfordringer. Forespurgt, hvordan early warnings passede ind i systemet, forklarede vidnet, at det var den tredje mekanisme, hvor man kunne være blevet opmærksom på, at der foregik noget. Hvis man var medarbejder eller leder nede i systemet og ikke kunne komme igennem den sædvanlige ledelsesstreng, så var det muligt at lave en egentlig early warning til departementet, hvor man gjorde opmærksom på særlige mistanker eller særlige udfordringer, som man mente, det var relevant at tage hånd om. På den måde kunne det komme fra revisionen, og det kunne komme fra ledelsen, men det kunne også komme nede fra i systemet. Det var der, det kunne være kommet frem, såfremt der var nogen, der havde haft en viden og havde haft behov for at gøre departementet opmærksom på den.

Kl. 14.55 sluttede mødet.

PROTOKOL

23. oktober 2019
Protokol nr. 33

Den 23. oktober 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær ved advokatfuldmægtig Rune Ravnborg for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen (forlod mødet kl. 12.05)

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen og Per Jacobsen (forlod mødet kl. 12.05)

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen (mødte kl. 10.00)

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen (forlod mødet kl. 15.00)

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand (mødte kl. 13.00)

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen (mødte kl. 10.30)

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen (mødte kl. 10.00)

NIELS KLEIS FREDERIKSEN

Kl. 9.00 mødte Niels Kleis Frederiksen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet siden november 2013 har været ansat som chefrådgiver i Skatteministeriets departements afdeling Koncernstyring i enheden Økonomi, forklarede vidnet, at afdelingen hedder Lovgivning og Økonomi.

Forespurgt, om vidnets fysiske placering var og er i departementet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2013 forklarede vidnet, at han er cand.polit. fra Københavns Universitet. Før han i november 2013 kom til Skatteministeriet, var han i alt 14 år i Finansministeriet, hvor han i 13 år arbejdede med skatte- og afgiftspolitiske temaer, heraf ca. 11 år som leder af den enhed, der arbejdede med disse temaer. Han har således arbejdet med skatte- og afgiftspolitik i omkring 20 år.

Forespurgt, hvad vidnets opgaver i generelle træk er som chefrådgiver i Skatteministeriets departement, forklarede vidnet, at det handler om udarbejdelse af vurderinger af provenukonsekvenser, samfundsøkonomiske virkninger og fordelingsvirkninger af skatte- og afgiftspolitik i forbindelse med fremsættelse af lovforslag, forarbejder til lovforslag og besvarelse af folketingsspørgsmål, samt gennemførelse af større eller mindre analyser af skatte- og afgiftspoliske temaer. Derudover koordinerer han departementets økonomers arbejde med at budgettere skatte- og afgiftsindtægterne på finanslovens § 38, og han deltager i dele af den efterfølgende regnskabsopfølgning. Han har endvidere nogle varierende opgaver, som knytter sig til metodeudvikling og metodeforbedring, hvor de over tid forsøger at forbedre deres regnemetoder og den mekanik, de anvender i dagligdagen. Endelig repræsenterer han Skatteministeriet i et par akademiske fora. Hans arbejde gennemføres i realiteten i samarbejde med stort set alle departementets kontorer, men først og fremmest afdelingen Lovgivning og Økonomi.

Forespurgt, om vidnet har personaleansvar, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, om han har budgetansvar, forklarede vidnet, at det har han ikke, men det er ham, der koordinerer budgetteringen af § 38.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder har været siden november 2013, forklarede vidnet, at det er de to afdelingschefer i Lovgivning og Økonomi. Der har været en vis udskiftning blandt afdelingscheferne for økonomi, men afdelingschefen for jura har været den samme. Det er de to, han i den praktiske dagligdag har refereret til. Forespurgt, om det er Birgitte Christensen, der er afdelingschef for jura, bekræftede vidnet dette. Michael Skaarup er afdelingschef for økonomi, og da vidnet blev ansat, var det Mads Diness Jensen.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet med sin baggrund på skatteområdet, herunder fra sin tid i Finansministeriet, har været bekendt med udbytteområdet og udbytteadministrationens udfordringer, forklarede vidnet, at han ikke har noget kendskab til de operationelle detaljer og administrationen af udbytteskattereglerne, da det foregår ude i styrelsen. Forespurgt, hvornår og hvordan han blev bekendt med, at der var nogle konkrete udfordringer i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med, at man opdagede svindlen i sommeren 2015.

Forespurgt, om vidnet før sommeren 2015 var bekendt med, at der var udfordringer med afstemningsmulighederne mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han var bekendt med, at udbytteadministrationen ikke foretog materiel kontrol af, om det var de egentlig ejere, der modtog refusion, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. Forespurgt, om han var bekendt med, at der kunne foreligge flere udbyttenotaer for den samme aktie, så man kunne kræve refusion for den samme aktie flere gange, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. Han kan ikke udelukke, at han har set avisomtale af de samme illegale modeller, som har været anvendt i udlandet, men han havde ikke kendskab til, at det forud for 2015 var foregået i Danmark.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der ud over refusionsordningen også var andre ordninger, herunder VP-ordningen og regnearksordningen, forklarede vidnet, at det var han ikke, da det vedrørte detaljerne i, hvordan reglerne blev administreret, og det har han ikke været bekendt med før omtalen i de senere år.

SIR'S 2010- OG 2013-RAPPORTER

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med SIR's 2010- og 2013-rapporter, forklarede vidnet, at det var da de blev omtalt, i forbindelse med at sagen blev oprullet efter sommeren 2015.

GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL

Forespurgt til vidnets kendskab til, hvordan man i departementet helt generelt arbejdede med risikoanalyser og styring af skatteområdet og skatteforvaltningen, forklarede vidnet, at det har han meget lidt berøring med, da hans arbejde knytter sig til den overordnede budgettering på § 38. Forespurgt, om han har kendskab til, hvor og hvordan man har arbejdet med det, forklarede vidnet, at det har han ikke, ud over at det daværende SKAT og den nuværende Skattestyrelsen skal tilrettelægge indsatserne efter en risiko- og væsentlighedsvurdering, der er funderet i nogle analyser bl.a. af regelefterlevelsen. Analyserne har han et vist kendskab til, idet han har været med til at se nærmere på, hvordan de tidligere blev foretaget, men han har ikke kendskab til detaljerne. Forespurgt til sit kendskab til departementets tilsyn med, hvad der foregik, forklarede vidnet, at det har han ikke været en del af i den tid, han har været i Skatteministeriet. Forespurgt, om han ved, om og i givet fald hvordan der har været et tilsyn fra departements side, forklarede vidnet, at det gør han ikke i detaljer.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnets kendskab på det generelle plan er til departementets arbejde med risikoanalyse og styring i forhold til styrelsen, forklarede vidnet, at det er meget lille. Forespurgt til det område, hvor han så har en viden, forklarede vidnet, at det, han mener, er, at han er bekendt med, at kolleger andetsteds i departementet fører et tilsyn med de aktiviteter, som gennemføres i styrelsen, og det risikobillede, som tegner sig i Skatteforvaltningen, men han er ikke bekendt med de nærmere detaljer, fx hvilke konkrete analyseredskaber og arbejdsgange der er knyttet til arbejdet. Forespurgt, hvor i departementet dette arbejde lå, og hvem der havde ansvaret for det, forklarede vidnet, at det er i departementets anden afdeling, dvs. Koncernstyring.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var bekendt med eller på et tidspunkt arbejdede med risikoanalysemodeller, forklarede vidnet, at da han startede i Skatteministeriet, havde de et lille projekt, hvor de sammen med nogle eksterne konsulenter evaluerede de metoder, som det daværende SKAT anvendte til at opgøre skattegabet – dvs. differencen mellem det, som skatteyderne burde betale, og det, de faktisk betalte – og om man i Danmark var gode eller dårlige til at lave sådanne analyser. Forespurgt, om det var i 2013, forklarede vidnet, at han tror, det var i 2014 og måske i starten af 2015. Det var i hvert fald i den første del af hans tid i Skatteministeriet. Forespurgt, om der kom noget skriftligt ud af projektet, forklarede vidnet, at der kom en konsulentrapport, som viste, at SKAT var ganske dygtig til i en international sammenligning at lave skattegabsanalyser. Forespurgt, hvem der afgav rapporten, forklarede vidnet, at det husker han ikke umiddelbart. Der var et konsulentfirma involveret, ligesom SKAT's analytikere, der står for skattegabsanalyserne, var med i arbejdsgruppen sammen med nogle medarbejdere fra departementet, inklusive ham selv. Vidnet blev opfordret til i givet fald at vende tilbage til undersø-

gelseskommissionen, hvis han kommer i tanke om yderligere, herunder eventuelle dokumenter eller personer.

Den samfundsøkonomiske matrice

Forespurgt, hvad der nærmere ligger i begrebet "den samfundsøkonomiske matrice", forklarede vidnet, at det dækker over, at han leder et ugentligt møde med et udvalg af departementets økonomer, hvor de udveksler informationer om igangværende sager, kommende arbejdsgange omkring budgettering og konjunkturvurdering samt andre ting af almindelig interesse. Det er også i den samfundsøkonomiske matrice, at de tager grundlæggende spørgsmål af metodeagtig karakter op. Hvis de fx har fundet ud af, at en af deres beregningsmetoder trænger til et serviceeftersyn, kan de tage den første drøftelse i dette forum og derfra finde en vej frem. Det er således et informationsudvekslingsforum for departementets økonomer, hvor de mødes hver mandag under hans ledelse.

Regnskabsgodkendelser

Foreholdt, at der i departementet modtages månedlige, kvartalsvise og årlige regnskabsgodkendelser, og forespurgt til formålet med de månedlige processer forklarede vidnet, at det er en intern godkendelsesproces, der kører ude i Skattestyrelsen, og at de tre månedsgodkendelser ligger til grund for den kvartalsgodkendelse, som de foretager i departementet. Den praktiske arbejdsgang er, at han læser alle månedsgodkendelserne, som så danner grundlag for kvartalsgodkendelsen. Forespurgt, om han i forhold til § 38-regnskabet fulgte de månedlige regnskaber, bekræftede vidnet dette. Han læser altid de månedlige regnskabsgodkendelser, fordi de også er grundlaget for de indtægtslister, som på månedlig basis udarbejdes og sendes til Folketinget.

Forespurgt, hvad vidnet foretog sig, hvis der var bevægelser, forklarede vidnet, at man skal huske, at i statens skatte- og afgiftsindtægter er der med variation fra instrument til instrument en meget høj grad af normalvolatilitet, dvs. normale udsving på grund af konjunkturer og skatteydernes ændrede adfærd, hvilket også kan omfatte illegal adfærd. Derfor er der meget snævre grænser for, hvilke konkrete analyser man kan foretage i forbindelse med den løbende indtægtsdannelse. Indtægterne står på finanslovens § 38, i takt med at de skabes og registreres i regnskabet på måneds- og kvartalsbasis. Det er en slags ledende indikator for den underliggende økonomiske aktivitet, og man vil derfor typisk have ingen eller meget begrænset supplerende information, som man kan bruge til at holde op imod indtægtsdannelsen. Det er klart, at når de i departementet foretager deres månedlige gennemgang af månedsregnskabet og indtægtslisterne, er de særligt på udkig efter, om der er regnskabstekniske forhold, som skal med i fortolkningen af tallene, og om udvik-

lingen ser normal ud for den konjunktursituation, man befinder sig i. Der kan være forskellige tekniske fejl i regnskabet, som skal med, når man tolker på tallene.

Forespurgt til sagsgangen, og hvilke kontorer der er involveret i de månedlige regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at han som regel modtager regnskabslukningsprocessen for måneden. Det er som regel meget tidspresset, og derfor modtager han som hovedregel regnskabsgodkendelsen direkte fra Skattestyrelsens regnskabskontor, der i dag ligger i Horsens. Alternativt modtager han den fra koncernregnskabskontoret, hvorefter han læser den igennem.

Forespurgt, hvordan arbejdsdelingen var mellem de daværende kontorer Økonomi og Politik henholdsvis Økonomi og Styring, forklarede vidnet, at han havde en medarbejder fra Økonomi og Politik til at assistere sig med § 38-arbejdet. Økonomi og Politik var en slags koordineringskontor i afdelingen Lovgivning og Økonomi, og derfor havde han en medarbejder og en student tilknyttet de opgaver, han sad med. Forespurgt, hvem den pågældende medarbejder var, forklarede vidnet, at det på dette tidspunkt i 2013 muligvis var Johan Suenson, men han husker det ikke præcist.

Forespurgt, hvad Kristian Hertz' rolle var i regnskabsprocessen, forklarede vidnet, at han var en slags underleverandør til Kristian Hertz. Vidnet koordinerede økonomernes arbejde med at gennemgå kvartalsgodkendelsen, som han derefter selv godkendte og lagde til Tilsyn og Styring, som i dag hedder Koncernregnskab. Han var på den måde i virkeligheden underleverandør til Kristian Hertz, der dengang var afdelingschef. I dag er afdelingschefen en anden.

Foreholdt, at Thorbjørn Todsen i den pågældende periode også var inde over processen, forklarede vidnet, at der var ganske stor udskiftning. Da vidnet startede i Skatteministeriet, var Andreas Berggreen afdelingschef for området, og senere blev det Kristian Hertz. Forespurgt til Thorbjørn Todsen forklarede vidnet, at han mener, at Thorbjørn Todsen var specialkonsulent eller fuldmægtig, da vidnet startede i Skatteministeriet, og at han sidenhen er blevet kontorchef.

Vidnet blev foreholdt, at Kristian Hertz og Thorbjørn Todsen den 22. oktober 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de havde ansvaret for § 9-delen – dvs. udgiftssiden – og at de videresendte de tal, de modtog, til den samfundsøkonomiske matrice, med henblik på at man der skulle forholde sig materielt til dem. Derudover var de i nogen grad "postkontor" og indtog en koordinerende og samlende rolle, hvor de godkendte regnskabet over for statens samlede regnskab. Vidnet forklarede, at det er en korrekt beskrivelse af processen. Ordet "postkontor" er måske også dækkende.

Forespurgt til Poul Christensens rolle forklarede vidnet, at han var chefkonsulent i selskabskontoret og var en af dem, der hjalp vidnet med regnskabsarbejdet, da han startede i Skatteministeriet. Forespurgt, om Poul Christensen var den medarbejder, vidnet omtalte i forhold til en af perioderne, forklarede vidnet, at han ikke husker præcist, hvordan det var organiseret i 2013 og 2014, men Poul Christensen hjalp i hvert fald med at se på regnskabet.

Forespurgt til Cathrine Olsens rolle forklarede vidnet, at hun i en længere periode var den medarbejder, der var tilknyttet hans opgaver.

Forespurgt, om vidnet nogensinde eller engang imellem var ude for, at de modtog tal, som var påfaldende, og som gjorde, at de måtte stoppe op og forholde sig nærmere til dem, forklarede vidnet, at det en sjælden gang imellem skete, at der på måneds- og kvartalsbasis var tal, som de skulle se nærmere på. Det var som regel banale regnskabsmæssige fejl, fx hvor indtægter var konteret forkert eller ikke var blevet overført korrekt fra SKAT's administrative systemer til regnskabet. Det hændte, men det var sjældent, og som tidligere nævnt er der en betydelig normalvolatilitet i statens skatte- og afgiftsindtægter. Derfor var der ikke i sig selv noget påfaldende i, at der var udsving i tallene.

Forespurgt, om processerne har ændret sig i perioden efter august 2015, hvor man blev opmærksom på, at der var en formodet svindel, forklarede vidnet, at det har de ikke. Arbejdsgangen er den samme.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2053 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn"):

> *"SKATs månedlige regnskabsgodkendelser*
> *53. Skatteministeriet modtager månedligt regnskabsgodkendelser fra SKAT, som indeholder regnskabsmæssige forklaringer på udvalgte udsving i regnskabsposter, herunder fx udbytteskat. Det fremgår af Skatteministeriets virksomhedsinstruks for § 38, at SKATs ledelse i forbindelse med godkendelsen af SKATs månedlige regnskaber bl.a. skal vurdere, om indtægter og udgifter forekommer rimelige. For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen, skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges."*

Forespurgt, om det foreholdte således beskriver det produkt, de modtog fra SKAT, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han så SKAT's forklaringer i månedsregn-

skaberne, forklarede vidnet, at han altid læste regnskabsgodkendelserne fra SKAT. Forespurgt til forløbet, når de i departementet modtog et månedsregnskab, og om det var ham eller hele den samfundsøkonomiske matrice, der læste det, forklarede vidnet, at i forbindelse med den kvartalsvise godkendelse inddrog de departementets økonomer i gennemgangen af regnskabet. Økonomerne gennemgik naturligvis kun de dele, de var ansvarlige for, fx så momskontoret på moms osv. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at kommentarerne fandtes i månedsregnskabet og ikke i det kvartalsvise regnskab, da det kun var et talregnskab, bekræftede vidnet dette. Månedsregnskaberne var det underliggende materiale til kvartalsregnskabet. Forespurgt, om det materiale fulgte med, når de fik det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de økonomer, der sad med området og skulle forholde sig til materien, således havde tallene fra både kvartalsafrapporteringen og de underliggende tre måneder, bekræftede vidnet dette. Tallene i kvartalsoversigten ville de ofte selv have trukket på forhånd fra deres systemer, fordi de vidste, at processen kørte.

Forespurgt, hvad forløbet var for vidnets sagsbehandler, forklarede vidnet, at den medarbejder, der hjalp ham med at udarbejde kvartalsgodkendelserne, rundsendte et skema til de ansvarlige, som de skulle udfylde, i forhold til om regnskabet så ud til at være nogenlunde korrekt. Der var nogle konkrete kategorier, som han ikke præcist husker, men det handlede grundlæggende om, hvorvidt regnskabet var nogenlunde retvisende, og om tallene så rimelige og sandsynlige ud i forhold til det kendskab, man havde til indtægternes normale opførsel. Når han modtog dette, læste han den samlede godkendelse inklusive de små skemaer fra medarbejderne, hvorpå han godkendte det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i dette lå en materiel vurdering, forklarede vidnet, at der lå en materiel vurdering, men med forbehold for, at det var meget svært at forholde sig til en ledende indikator, når der ikke var andre indikatorer, der kunne belyse, hvorfor fx pensionsskatten opførte sig, som den gjorde. Man skal huske, at hvis man på baggrund af de rå regnskabsdata, som indgår i måneds- og kvartalsgodkendelserne, ønsker at evaluere drivkræfterne bag en konstateret udvikling, så findes der i sagens natur ikke i realtid de statistikker, specialudtræk og kvalitative informationer, som er nødvendige for at lave en sådan analyse, som vil være ekstremt omfattende og stille meget store krav til datagrundlaget. Det er således meget begrænset, hvor langt man kan nå med årsagsforklaringer. Derfor er det også sådan, at der i regnskabsgodkendelserne for måneder, kvartaler og sådan set også for år kun er indsat sporadiske og partielle årsagsforklaringer, hvis formuleringer ofte har hypotesens karakter.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5335 (2014-07-29 (1) - E-mail fra Jakob Hauge til bl.a. Thorbjørn Todsen og Poul Christensen med regnskabsgodkendelse for juni 2014), hvoraf fremgår, at regnskabsgodkendelsen blev sendt til Poul Christensen og Thorbjørn Todsen, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at en sådan regnskabs-

godkendelse blev lagt videre til vidnet, eller at han i hvert fald fik den sammen med kvartalsregnskabet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"Udbytteskat*
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,7 mia. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 5340 (2014-08-29 (1) - E-mail fra Jakob Hauge til bl.a. Thorbjørn Todsen og Poul Christensen med regnskabsgodkendelse for juli 2014), hvoraf fremgår, at regnskabsgodkendelsen blev sendt til Poul Christensen og Thorbjørn Todsen.

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1334 (2014-08-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juli 2014):

> *"Udbytteskat*
> *Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 729,3 mio. kr., hvilket er en stigning på 402,2 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 327,1 mio. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."*

Forespurgt, om vidnet gennemgik de konkrete tal og årsagsforklaringer, og hvad han i givet fald tænkte, forklarede vidnet, at han ikke på stående fod kan huske, hvad han tænkte, men at han helt sikkert har læst dem, da han altid læser regnskabsgodkendelserne. Det foreholdte er eksempler på det tidligere nævnte om, at de årsagsforklaringer, man kunne komme frem til, i bedste fald var partielle, når man så på måneder, kvartaler og for den sags skyld også på år. Når man læser forklaringen i dag, kan man selvfølgelig sige, at den måske var for kategorisk formuleret, i betragtning af at det var en hypotese, man havde blandt medarbejderne ude i SKAT, men selv om det kun var en partiel forklaring, kunne forklaringen godt være et element i den samlede forklaring, hvis man kunne lave en sådan. Foreholdt, at man kunne have overvejet, hvorfor lige netop amerikanske pensionskasser skulle begynde at foretage usædvanlig store opkøb, og forespurgt, om man typisk foretog sådanne materielle overvejelser, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Det korrelerede

med, at der i de forudgående 10 år generelt var sket en meget betydelig stigning i den udenlandske ejerandel i danske aktier, og det ville trække i retning af, at godtgørelserne ville skulle stige strukturelt, fordi der var flere udenlandske ejere, der skulle lempes ned til den skattesats, som var fastlagt i den pågældende DBO. Forespurgt, om ikke udgangspunktet stadig ville være, at der ikke skulle refunderes mere, end der blev indeholdt, dvs. at refusion skete i forhold til nogle indeholdte skatter, og at nettoresultatet derfor ikke burde blive negativt, forklarede vidnet, at i de enkelte måneder og kvartaler kunne nettobeløbet godt være negativt, da det, der blev konteret på udbyttekontoen, var et nettobeløb, dvs. de modtagne kildeskatter fratrukket godtgørelsen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5447 (2014-06-XX - Skatteministeriets indtægtsliste for juni 2014, afsnit "§ 38.11 Specifikation af Personskatter"), hvor der under "Udbytteskat" er anført 590 mio. kr. for juni 2013 og -749 mio. kr. for juni 2014.

Foreholdt, at der således i 2014 var et negativt beløb, mens det i 2013 var positivt, og at det fremstår som en relativt voldsom udvikling, forklarede vidnet, at der i sig selv ikke var noget påfaldende i, at indtægten kunne blive negativ i enkelte måneder. Det hænger sammen med, at der typisk var meget store kildeskatteindtægter i foråret omkring de store virksomheders generalforsamling, hvor man besluttede at udbetale udbytte, og der derfor blev indbetalt udbyttekildeskat. Derefter kom der i de efterfølgende måneder med en eller anden form for forsinkelse et antal godtgørelsesanmodninger, og der var derfor ikke i sig selv noget forkert eller alarmerende i, at indtægten kunne gå hen og blive negativ i enkelte måneder.

Forespurgt, om ikke man umiddelbart ville tro, at tendensen ville være den samme fra år til år, og om ikke det var et voldsomt påfaldende mønster, at et beløb, der det ene år var på en halv mia. kr., året efter var negativt med trekvart mia. kr., forklarede vidnet, at en sådan tro ikke er særlig sikker, idet der mellem år og inden for årene er en betydelig variation i de mønstre, som skatteindtægterne kommer ind med. Det samme vil man kunne se på en lang række andre skatte- og afgiftsinstrumenter.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 2055 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn" med figur 7 "Månedlige nettoindtægter fra udbytteskat i perioden januar 2012 - december 2014") og foreholdt, at grafen viser, at man i tidligere år havde oplevet, at november måned blev negativ, fordi der blev modregnet selskabsskat, mens man ikke på noget tidligere tidspunkt forud for 2014 havde oplevet, at nettoprovenuet var negativt i sommerperioden. Vidnet forklarede, at det ikke var tilfældet i de to foregående år. Forespurgt, om ikke et sådant udsving var noget, departementet skulle være opmærksom

på, forklarede vidnet, at figuren meget godt illustrerer hans tidligere forklaring om, at når man ser på økonomiske data, er det billede, der tegner sig, typisk en kombination af noget regelmæssigt – fx grafens store spids omkring udbyttedatoen i foråret – og noget, der – i de efterfølgende måneder – ser lidt tilfældigt ud. Det er ganske normalt for økonomiske data. Der er ikke i sig selv noget alarmerende i, at indtægten i enkelte måneder bliver negativ. Det er bare et spørgsmål om, at godtgørelserne i den måned er kommet hurtigere ind end de kildeskatter vedrørende månedens udbyttebetalinger, som staten også modtager.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn"):

> *"55. … Rigsrevisionen konstaterer, at indtægterne fra udbytteskat i perioden 1. januar 2010 - 5. august 2015 er steget fra 6,4 mia. kr. til 19 mia. kr., hvilket svarer til en stigning på ca. 200 %. Til sammenligning er refusionerne af udbytteskat steget fra 0,68 mia. kr. i 2010 til 9,3 mia. kr. i 2015 (1. januar 2015 - 5. august 2015), svarende til en stigning på ca. 1.300 %, jf. afsnit 2.2."*

Vidnet forklarede, at hvis man på baggrund af de rå regnskabsdata ønsker at danne sig et billede af, om det er gået den ene eller den anden vej med regelefterlevelsen, skal man, når man sammenligner data for forskellige år, rense disse data for alle de "tilforladelige forhold", som samtidig må forventes at påvirke indtægtsdannelsen og dens fordeling over året. En sådan analyse kan man ganske enkelt ikke gennemføre. Det kan ikke lade sig gøre, fordi skatteindtægterne er en ledende indikator for den underliggende økonomiske aktivitet, og man ville i så fald skulle vide, om der var en tendens til, at de virksomheder, der udbetalte udbytte i foråret, måske i det pågældende år havde en ekstraordinær stor udenlandsk ejerandel. Der kunne også være sket ændringer i de virksomheder, som hjalp investorerne med at tilbagesøge kildeskat, fx kunne deres arbejdsgange være blevet ændret, så tilbagesøgningen skete på nogle andre tidspunkter. Ligeledes kunne der være sket noget med den grundlæggende udenlandske ejerandel i danske virksomheder. Selv om denne ikke springer fra år til år, var der – som han husker det – en bemærkelsesværdig stigning fra omkring 2009 og frem til i dag. Stigende udenlandske ejerandele over tid vil netop gøre det mere sandsynligt, at man ser præcis det billede, der er markeret med den røde cirkel i figuren (ekstraktens side 2055 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn" med figur 7 "Månedlige nettoindtægter fra udbytteskat i perioden januar 2012 - december 2014"), hvor negative nettoindtægter for juni-juli-august 2014 er markeret med en rød cirkel). Alle disse forhold, og han kunne sikkert komme med flere eksempler, ville der skulle

kontrolleres for, hvis man på baggrund af de rå regnskabsdata løbende skulle kunne slutte sig frem til, om der skete noget med den underliggende regelefterlevelse i den ene eller anden retning, og en sådan analyse er ganske enkelt ikke mulig. Men som nævnt er der i sig selv ikke noget alarmerende i, at indtægten i enkelte måneder bliver negativ. Den eneste måde at konstatere, om der sker noget med regelefterlevelsen og dens niveau blandt skatteyderne, er at gennemføre kontroller af konkrete angivelser og anmodninger, som skatteforvaltningen modtager fra skatteyderne, og at undersøge den bagvedliggende dokumentation for at se, om reglerne bliver overholdt. Det kræver kontroller, men kontroller er ikke noget, de planlægger og tilrettelægger i departementet. Det hører under Skattestyrelsen.

Forespurgt, om ikke man havde et tilsyn i departementet, hvor man kunne sammenholde den markante stigning i refusioner med, hvor meget selskaberne havde udbetalt i udbytte det pågældende år, og hvor man kunne bede om en undersøgelse af oplysningerne om de amerikanske pensionskasser, forklarede vidnet, at man ikke kan forlade sig på, at de rå regnskabsdata er en pålidelig vej til at identificere underliggende forskydninger af regelefterlevelsen. Man kan lave tilsvarende kurver for stort set alle de andre skatte- og afgiftsinstrumenter, hvor man vil se den samme kombination af noget regularitet, dvs. tilbagevendende forhold, og noget, der på overfladen ligner noget stokastik. Man kan ikke ved hjælp af disse data slutte sig frem til, at man skal se nærmere på det ene eller det andet område. Han kan ikke udelukke, at det en dag sker, men det kan ikke være et generelt instrument til at sikre generel regelefterlevelse. Forespurgt, hvad formålet så var med, at de skulle vurdere det materielt, forklarede vidnet, at det var at få et indtryk af, om regnskabet gav et nogenlunde retvisende billede af statens indtægter. For økonomerne i departementet var det i praksis også en del af forberedelsen til konjunkturrunderne, hvor de sammen med Finansministeriet skønnede over udsigterne for de offentlige finanser.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke opfattede den materielle vurdering, som han foretog, som en del af departementets tilsyn med, hvad der skete i SKAT, forklarede vidnet, at de skulle gennemgå regnskabet, men de kunne ikke gøre sig forhåbninger om, at de ved at se på de rå regnskabsdata kunne finde manglende regelefterlevelse eller andre fejl. Det kunne man ikke, da det ikke var en pålidelig vej til det mål. Det udelukker ikke, at man en dag vil kunne finde en nål i høstakken, men generelt er det ikke en pålidelig vej, og derfor var deres processer ikke indrettet efter det. Forespurgt, om de således aldrig har bedt om en nærmere undersøgelse af påfaldende udsving, forklarede vidnet, at det har de bestemt gjort. Forespurgt, hvad der skal til, for at de gør dette, forklarede vidnet, at det kan være forskellige ting. Når han i månedsregnskabet eller på indtægtslisten ser en påfaldende bevægelse, spørger han som hovedregel økonomerne, og i langt de fleste tilfælde er det regnskabstekniske problemer, der stikker ud. Det kan fx være en virksomhed, der er kommet til at

angive det samme beløb to gange, eller at en overførsel af data fra de administrative systemer til regnskabssystemet ikke er forløbet som planlagt. Men det sker også, at de beder Skattestyrelsen kigge nærmere på tallene, eller at de gør det i samarbejde med Skattestyrelsen.

Forespurgt, om oplysningen om, at stigningen i refusioner skyldtes amerikanske pensionskasser, således ikke var noget, de ville mene skulle undersøges, forklarede vidnet, at som nævnt tidligere er de forklaringer, man kan håbe på at anføre, sporadiske og partielle. Det kunne godt være objektivt rigtigt, at amerikanske pensionskasser havde foretaget opkøb i danske virksomheder, hvilket han – uden dog at kunne bevise det – faktisk formoder, at det var. Det var dermed en del af forklaringen på den samlede bevægelse. I al den tid, han har været i Skatteministeriet, har man internt i departementet og mellem departementet og styrelsens regnskabskontor haft en diskussion af, hvad man realistisk kan forlange af de årsagsforklaringer, som fremgår af måneds-, kvartals- og årsregnskaberne. Det grundlæggende i den forbindelse er, at skatter og afgifters økonomiske karakter, og behovet for supplerende oplysninger, der er nødvendige for at kunne gennemføre de meget komplekse analyser, man ville skulle lave for at kunne slutte noget om de underliggende drivkræfter bag indtægterne, gør, at det ikke er muligt at lave detaljerede og udtømmende årsagsforklaringer. På ny forevist ekstraktens side 2055 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn" med figur 7 "Månedlige nettoindtægter fra udbytteskat i perioden januar 2012 - december 2014") og forespurgt, om ikke bevægelsen i kurven var så påfaldende, at man blev nødt til at drøfte det med SKAT, forklarede vidnet, at det mener han ikke den var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5337 (2014-08-11 (2) - Notat af SIR med kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014):

> *"Kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014*
>
> *1. Indledning*
> *Notatet er tænkt som inspiration i forbindelse med samarbejdet mellem Departementet og SKAT i forhold til den nye procedure for regnskabsgodkendelser.*
>
> *2. Generelt til regnskabsgodkendelserne*
> *De verbale beskrivelser i regnskabsgodkendelserne bør i langt højere grad være ledsaget af en vurdering af den finansielle effekt af det beskrevne forhold. Regnskabsgodkendelserne indeholder flere steder en beskrivelse af processer, der ikke er forløbet som forudsat. Den finansielle effekt af den manglende procesoverholdelse bør*

kvantificeres. Er det ikke muligt bør det i regnskabsgodkendelen anføres, at det ikke er muligt at kvantificere effekten.

Desuden bør regnskabsgodkendelserne indeholde

1. kommentarer til afstemningsdifferencer, regnskabsmæssige differencer udover en fastsat grænse

2. en sammenligning med tilsvarende periode fra foregående regnskabsår

3. en redegørelse for om den faktiske udvikling i regnskabstallene er i overensstemmelse med den forventede udvikling"

Forespurgt, om vidnet husker at have fået det foreholdte notat fra Kristian Hertz eller Thorbjørn Todsen, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men han husker diskussionen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at pkt. 3 ikke giver mening, bekræftede vidnet dette. Man forlangte for meget på den ønskeseddel, og det svarer fuldstændig til indholdet af de diskussioner, han har haft med kollegerne i departementet og i styrelsen gennem de 6 år, han har været der. Forespurgt, hvad resultatet er blevet i dag, forklarede vidnet, at han opfatter det sådan, at diskussionen ikke er helt afsluttet. Der har været en del personaleudskiftning, både i styrelsens regnskabskontor, og også i regnskabskontoret i departementet. Medarbejderne i disser enheder kommer typisk fra offentlige institutioner, hvor man beskæftiger sig med udgiftsregnskaber. Forespurgt, hvilke enheder han henviser til, forklarede vidnet, at det er koncernregnskabskontoret og den enhed, som Thorbjørn Todsen sad i, som var forløberen for deres nuværende koncernregnskabskontor, samt Skattestyrelsens § 38-regnskabskontor. Det er dem – og ved forskellige lejligheder også Intern Revision – han har haft dialogen med. Men han erindrer ikke at have set det foreholdte. Forespurgt, hvilken betydning det havde for diskussionen, at de pågældende medarbejdere kom fra et andet miljø end ham, forklarede vidnet, at de grundlæggende kommer fra et andet regime – fra et udgiftsregime – hvor man på finansloven får en bevilling til at afholde bestemte udgifter. Det giver ret til at afholde udgifter til det konkrete formål op til det beløb, der står på bevillingen. Den bevilling, som § 38 formelt set udgør, er noget andet, da det er et skøn over statens forventede indtægter. De faktiske indtægter for året genereres af skatteydernes adfærd i kombination med de regler, der findes i skattelovgivningen. At lave tilbundsgående årsagsforklaringer af en stedfunden udvikling sammenlignet med en budgettering eller af en stedfunden udvikling sammenlignet med den stedfundne udvikling i tidligere år kan ikke lade sig gøre – og i bedste fald kun med stor forsinkelse og med

meget stor usikkerhed. Det er essensen i, at pkt. 3 i det foreholdte efter hans opfattelse stiller nogle urealistiske forventninger. Foreholdt, at det er SIR's forventninger, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at han mener, at det er SIR, der har forkerte holdninger til, hvad man kan og bør gøre, bekræftede vidnet dette. Det har han diskuteret mange gange med medarbejderne i SIR. De har gennem årene haft en generel diskussion om, hvilke krav der skulle stilles, og hvilken information der skulle være i regnskabsgodkendelserne. Og af de tidligere nævnte grunde kan man ikke lave udtømmende eller bare delvist udtømmende årsagsforklaringer på måneds- og kvartalsbasis og kun i begrænset omfang på årsbasis.

Forespurgt, om vidnet aktuelt således ikke forholder sig til regnskabsgodkendelsernes redegørelser omkring de faktiske udviklinger, forklarede vidnet, at han altid læser det igennem, men med det filter, at Skattestyrelsens regnskabskontor gennem tiden er blevet opfordret af departementet til at lave detaljerede forklaringer, hvilket de imidlertid ikke altid slipper heldigt fra, hvilket bl.a. ses af eksemplet med de amerikanske pensionskasser.

Forespurgt, om vidnets holdning er, at man simpelthen ikke burde kommentere på tallene i forhold til udsvingene, forklarede vidnet, at hans holdning er, at der mellem departementets økonomer og de regnskabsfolk og revisorer, der ved, hvad man kan trække ud af data og systemer, og hvordan man laver revision, er behov for en diskussion om, hvordan regnskabsgodkendelserne udformes, og hvilke krav der skal stilles til dem. Han opfatter det sådan, at den diskussion ikke er afsluttet, og at den som nævnt har været der i alle de år, han har været i Skatteministeriet.

Foreholdt, at månedsregnskaberne umiddelbart fremstår som en god mulighed for at sikre, at der ikke er noget, der går helt galt, herunder både besvigelser og andre uforudsete udviklinger, og forespurgt, om vidnet mener, at månedsregnskaberne ikke kan bruges til dette, forklarede vidnet, at man ikke kan udelukke noget, og som tidligere nævnt har han en sjælden gang imellem haft lejlighed til at stille spørgsmål og bede om at få undersøgt nogle ting nærmere. Men regnskabsgodkendelsen kan først og fremmest være en dokumentation af, at regnskabet er lavet korrekt, og at statens indtægter er registreret retvisende. Man kan ikke håbe på at komme ret langt i forhold til at forklare de bevægelser, der er, sammenlignet med året før eller sammenlignet med budgettet.

Kvartalsvis regnskabsgodkendelse

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets egentlige arbejde lå i forhold til de kvartalsvise regnskabsgodkendelser, og at det var i den forbindelse, at han samlede månedsregnskaberne sammen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad departe-

mentet foretog sig på kvartalsniveau, forklarede vidnet, at de fik en samlet regnskabsgodkendelse, som i 2014 var forholdsvist kortfattet, med månedsgodkendelserne som bilag. Dem gennemgik de som tidligere forklaret, og derpå indgik de i en samlet godkendelse, som han foretog, og som derefter blev sendt til det kontor, der havde departementets ansvar for § 9 og § 38.

Forespurgt, om det var i den forbindelse, at han foretog sin egentlige behandling af månedsregnskaberne, eller om det også skete på månedsbasis, forklarede vidnet, at han fra tid til anden stillede spørgsmål til udformningen af regnskabsgodkendelsen på månedsbasis. Det kunne være, fx hvis der var en formulering, han havde undret sig over, eller hvis han havde korrekturrettelser eller havde fundet problemer med tabelopstillingerne.

Forespurgt, hvad der skulle til, for at han reagerede på de kvartalsvise regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at der skulle være et eller andet, som han syntes var påfaldende. Normalopførslen af skatte- og afgiftsdata gjorde dog, at der skulle en del til, før noget var påfaldende, da der kunne være store udsving.

Årlig regnskabsgodkendelse

Foreholdt, at det fremgår af forklaringerne afgivet for undersøgelseskommissionen den 22. oktober 2019, at årsregnskabsgodkendelsen i princippet bare er kvartalsgodkendelsen for 4. kvartal, og forespurgt, om vidnet er enig i dette, forklarede vidnet, at det er han. Når året er gået, skal de dog også udarbejde regnskabsforklaringer til Rigsrevisionen, men i den forbindelse dukker den tidligere omtalte problemstilling så op igen.

7. april 2015 – Skatteministeriets notat om arbejdsgange i SKAT's virksomhedsinstruks

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5341 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38):

> *"Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks*
>
> *4. Efter finansårets afslutning iværksætter chefrådgiveren udarbejdelsen af regnskabsmæssige forklaringer vedr. § 38 til Rigsrevisionen."*

Forespurgt, om det var det, der blev omtalt tidligere i forbindelse med den årlige regnskabsgodkendelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om den omtalte chef-

rådgiver er vidnet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad hans opgave går ud på, og på hvilket detaljeringsniveau han arbejder, forklarede vidnet, at der ved årets afslutning er samme problemstilling som tidligere omtalt, men at det er en del af det formelle rammeværk omkring finansloven, at der skal udarbejdes regnskabsforklaringer. Det er en del nemmere, hvis man har en udgiftsparagraf, end hvis man har en indtægtsparagraf. Hvis man gennemgår de regnskabsforklaringer, som departementet udarbejder og sender til Rigsrevisionen, så fremgår det, at de konkrete forklaringsbidrag er sporadiske. For sådan er virkeligheden og mulighederne ganske enkelt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5341-5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38):

> *"Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks*
>
> *6. Forud for de regnskabsførende institutioners godkendelse af månedsregnskaberne foretages endvidere i forbindelse med et ledelsestilsyn en kontrol af resultat og balanceposter på statsregnskabsniveau. Det sker på baggrund af et udtræk af regnskabsposter, hvor der konstateres store udsving. Resultatet af tilsynet rapporteres minimum kvartalsvist til chefrådgiveren, og det lægges til grund for departementets kontrol og godkendelse af kvartalsregnskaberne.*
>
> *Ansvarsfordeling og arbejdsgang i SKMs departement*
>
> *Økonomi og Politik (Cathrine Olsen) står for, at resultatet af de regnskabsførende institutionernes tilsyn forelægges chefrådgiveren og Den samfundsøkonomiske Matrice."*

Forespurgt, om det foreholdte svarer til det, der blev omtalt tidligere, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han i forhold til kontrol og godkendelse primært betragter sin opgave som værende en egentlig regnskabsmæssig kontrol af, at alle indtægter er med, bekræftede vidnet dette. Desuden skal han kontrollere, at udviklingen grundlæggende ser plausibel ud med udgangspunkt i det kendskab de har til, hvordan reglerne og de underliggende økonomiske processer, der genererede statens indtægter, fungerer.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt har reageret på den ledsagende tekst, han modtog, forklarede vidnet, at det har han gjort fra tid til anden, men forholdsvist sjældent. Det kan fx være, hvis han har fundet en sammentællingsfejl i en oversigtstabel. Foreholdt, at dette mere vedrører tallene, og forespurgt, om han har reageret

på teksten med årsagsforklaringerne, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han har reageret på noget, der minder om det med de amerikanske pensionskasser. Han kan i hvert fald ikke umiddelbart huske det.

Forespurgt, hvilket tilsyn der vidnet bekendt blev foretaget i SKAT's regi, forklarede vidnet, at det var det, der er beskrevet under pkt. 6 i det foreholdte. Dvs. at der blev lavet en sandsynlighedskontrol, som førte til, at man i SKAT's regnskabsenhed enten godkendte regnskabet eller bad den del af forretningen, som havde ansvar for den pågældende skat eller afgift, om en forklaring på, hvorfor bevægelserne var, som de var. Men de havde i den forbindelse den samme udfordring, som tidligere er omtalt.

Foreholdt, at årsagsforklaringen om de amerikanske pensionskasser opstod ved, at sagsbehandleren, Sven Jørgen Nielsen, på forespørgsel oplyste, at der var kommet flere refusionsansøgninger fra amerikanske pensionskasser, samt at der således ikke var nogen egentlige oplysninger om aktionærsammensætning eller andet, forklarede vidnet, at det godt kan være, at det konceptuelt var en korrekt delforklaring på den konstaterede udvikling, men det er også rigtigt, at det ikke var noget, man havde dokumentation for. I det lys kan man godt se, at den forklaring eller formulering, der blev anvendt på regnskabsgodkendelsen, var lidt for kategorisk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38, pkt. 10):

> *"Ansvarsfordeling og arbejdsgang i SKMs departement*
>
> *… På baggrund af de budgetteringsansvarlige kontorers gennemgang af regnskaberne udarbejder Økonomi og Politik en forelæggelse for chefrådgiveren. Når chefrådgiveren godkender den, sender chefrådgiveren godkendelsen til kontorchefen for SKATs § 38-kontor. Økonomi og styring videreformidler Skatteministeriets godkendelse af kvartals- og årsregnskaber til Moderniseringsstyrelsen."*

Forespurgt til den beskrevne proces forklarede vidnet, at der dybest set står, at han var underleverandør til det, der dengang hed Økonomi og Styring. Forespurgt, om han har noget at tilføje til teksten, forklarede vidnet, at det har han ikke, da den er retvisende.

Indtægtslister

Forespurgt, hvad arbejdet med udarbejdelse af indtægtslister går ud på, og hvad vidnets involvering i det var, forklarede vidnet, at de månedligt sender indtægtslisterne

til Folketingets Finansudvalg og Skatteudvalg og offentliggør dem på Skatteministeriets hjemmeside. Det hviler således på en eller anden form for aftale mellem en tidligere skatteminister og de to folketingsudvalg. Indtægtslisterne er en slags mere overskuelige oversigter over indtægtsdannelsen, således at Folketinget kan få en mulighed for at følge med i, hvad der sker fra måned til måned. De udarbejdes på basis af de månedlige regnskabsgodkendelser som regel dog med en vis forsinkelse i forhold til månedsregnskabet.

Forespurgt til sagsbehandlingen i forbindelse med udarbejdelse af indtægtslisterne forklarede vidnet, at det minder meget om det, de gør i forbindelse med regnskabsgodkendelserne. En student i Økonomi og Politik hjælper ham med at lave oversigten og stille den op på den rigtige måde, så den er pædagogisk og overskuelig. Derefter bliver tallene sendt rundt til de medarbejdere, der står for budgetteringen af de enkelte skatter og afgifter, så de har mulighed for at gennemgå det og komme med kommentarer eller rettelser eller forhold, der skal nævnes i den lille indledende tekst på indtægtslisten under "Særlige forhold". Derpå godkender han indtægtslisten og lægger den videre til afdelingschefen, som lægger den videre til departementschefen og ministeren. Da det er noget, der skal sendes til Folketinget, skal der være en ministergodkendelse. Forespurgt, om de områdeansvarlige er de økonomer, der sidder med i den samfundsøkonomiske matrice, bekræftede vidnet dette. Dertil kommer nogle af deres kolleger. Forespurgt, hvem der var områdeansvarlig for udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at han ikke på stående fod husker, hvem det var i 2014, men at han kan finde det og sende det til undersøgelseskommissionen efterfølgende. Forespurgt, om han husker, hvilket kontor det var, forklarede vidnet, at han er i tvivl, om det var selskabsskattekontoret eller personskattekontoret, men hans formodning er, at det var personskattekontoret. Vidnet blev opfordret til at fremsende oplysningen til undersøgelseskommissionen efterfølgende, hvilket han bekræftede, han ville gøre.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5456 (2014-06-XX - Skatteministeriets indtægtsliste for juni 2014, afsnit "§ 38.11 Specifikation af Personskatter"), hvor der under "Udbytteskat" er anført 971 mio. kr. for juni 2013 og -342 mio. kr. for juni 2014, ligesom der er anført 7.304 mio. kr. for perioden 1. januar – 31. juli 2013 og 6.185 mio. kr. for perioden 1. januar – 31. juli 2014.

Forespurgt, om det er i linjen "Udbytteskat", at udbytteskatterefusion er angivet, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det er anført under "Specifikation af Personskatter", og forespurgt, om det i princippet også kan omfatte selskaber, bekræftede vidnet dette. Der er mange tekniske detaljer i den anvendte klassifikation, og den er forholdsvist udetaljeret med henblik på at gøre indtægtslisten læsbar.

Forespurgt, om ikke det var påfaldende, at der var et stort negativt beløb i juli 2014, når det samlede positive tal for året havde været mindre, forklarede vidnet, at det var det ikke i sig selv, fordi det er normalt, at der i skatter og afgifter kan være betydelige tidsforskydninger inden for året. Specielt på et område som dette, hvor der er tale om, at man – typisk i foråret – foretager store indbetalinger, hvorefter der er en proces, hvor nogle virksomheder typisk hjælper oversøiske investorer med at tilbagesøge skat, og hvor disse efterfølgende processer kan have forskellige tidsmæssige forløb.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt således ikke blev foretaget nogen særlig materiel vurdering ud over det, de foretog sig i tilknytning til måneds- og kvartalsregnskaberne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der mere var tale om en opstilling, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn"):

> *"Skatteministeriets månedlige indtægtslister til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg*
> *58. Skatteministeriet udarbejder månedlige indtægtslister til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg, bl.a. på baggrund af SKATs månedlige regnskabsgodkendelser. Det fremgår af Skatteministeriets "Beskrivelse af arbejdsgangen i departementet for opgaver beskrevet i SKATs virksomhedsinstruks for § 38", at der udarbejdes kommentarer på indtægtslisten, i det omfang der er særlige forhold, der tilsiger det, herunder fra SKATs månedlige regnskabsgodkendelser."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38):

> *"Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks*
>
> *9. Chefrådgiveren godkender de månedlige indtægtslister, som SKM udarbejder på baggrund af SKATs månedlige regnskaber til Moderniseringsstyrelsen. I det omfang der er særlige forhold, der tilsiger det, udarbejdes der kommentarer hertil på indtægtslisten. Indtægtslisterne godkendes af afdelings- og departementschefen før de oversendes til FIU og SAU."*

Forespurgt, om det også i denne sammenhæng er vidnet, der er chefrådgiveren, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at opgaven med at påføre listerne kommentarer

fremstår som en egentlig instruks, forklarede vidnet, at der også er kommentarer på indtægtslisterne. Der er et afsnit i starten, hvor de anfører, hvis der er nogle forhold, man skal have med, når man tolker tallene. Det er som absolut hovedregel forhold af regnskabsteknisk karakter, der fx kan vedrøre periodisering eller kendte problemstillinger i forhold til regnskabsdata.

Forevist ekstraktens side 5453 (2014-07-XX - Skatteministeriets indtægtsliste for juli 2014) og foreholdt, at der ikke er anført noget om amerikanske pensionskasser eller lignende, forklarede vidnet, at det er korrekt. De forsøger som absolut hovedregel at afholde sig fra at lave årsagsforklaringer på de månedlige indtægtslister, idet man ikke rigtig kan lave dem på en meningsfuld måde, og de derfor vil være mere vildledende end vejledende. Derfor er det, der står under "Særlige forhold", i høj grad noget, der har med regnskabsteknik at gøre. Nogle gange har de fx nævnt det, hvis der har været en stor indtægt, i forbindelse med at de har tilskrevet større rentebeløb i forbindelse med fx en stor transfer pricing-sag. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han således vurderede, at det var den rigtige beslutning ikke at videregive de input, han fik fra SKAT, bekræftede vidnet dette. Hvis de skulle skrive sådan udadtil, skulle de undersøge fuldstændig til bunds, om forklaringen var en hypotese eller noget, der holdt vand, og en sådan undersøgelse kunne man ikke lave.

Forespurgt, om vidnet har overvejet, at han dermed også blev stopklodsen for noget information, som gik ind i departementet, men som således ikke gik videre til Folketinget i forhold til nogle forklaringer på nogle mulige bevægelser, forklarede vidnet, at sådan opfattede han det bestemt ikke. De, der arbejder med tallene, kan have mange hypoteser om, hvad der ligger bag dem, men hvis det er noget, man skal bruge udadtil, skal man kunne dokumentere, om hypoteserne er rigtige, og det kan man, af de grunde han tidligere har nævnt, ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5462 (2014-09-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. indtægtslisten for juli 2014):

> *"Indstilling*
> *Indtægtslisten afleveres af Kasper Skærlund Werlauff til Niels Kleis Frederiksen, der forelægger den for afdelingschefen og Jens Brøchner. Efter Jens Brøchners godkendelse sender Kasper Skærlund Werlauff indtægtslisten i Wordformat til forkontoret, med besked om at den er godkendt og kan oversendes, og til Hans Mølgaard Christensen, der tillige får listen i regnearksformat. Forkontoret står for oversendelsen til FIU og SAU og koordinerer oversendelsen med offentliggørelse på Skatteministeriets hjemmeside med Hans Mølgaard Christensen."*

Forespurgt, om det er hans underskrift på dokumentet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om forelæggelsen blev drøftet med departementschefen, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Forespurgt, om vidnet drøftede den med afdelingschefen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, så vidt han erindrer. Forespurgt, om det er en normal proces, at man holder et møde, når man udarbejder indtægtslisterne, forklarede vidnet, at det sker, at der fra hans afdelingschef eller fra departementschefen kommer kommentarer særligt til bemærkningerne om særlige forhold, og det også sker, at afdelingschefen kommer på besøg og spørger til, hvorfor listen ser sådan ud, og hvorfor der er de og de bevægelser. Det kan de som regel forklare på stedet, med forbehold for at der ikke er detaljer og tilbundsgående forklaringer. Forespurgt, om vidnet således lavede det skriftlige grundlag, og så vendte man tilbage fra ledelsens side, hvis der var behov for yderligere, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5346 (2015-10-30 - Notat af Skatteministeriet vedr. udarbejdelse af indtægtslisten).

Forespurgt, om det foreviste beskriver tingenes tilstand, bekræftede vidnet dette. Han mener, at de lavede papiret, i forbindelse med at Rigsrevisionen spurgte til, hvordan indtægtslisterne blev til. Forespurgt, om det således ikke var udtryk for en ændring af procedurerne, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var det en beskrivelse af tingenes tilstand, dvs. af arbejdsgangene.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5347 (2015-10-30 - Notat af Skatteministeriet vedr. udarbejdelse af indtægtslisten):

> *"I det omfang SKATs månedlige regnskabsgodkendelser indeholder oplysninger om fejlposteringer, udeladte beløb mv. af betydning, korrigeres indtægtslisten herfor. Dette gælder fx for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag, hvor den tidlige lukning af regnskabsperioden medfører, at ikke alle beløb, der kan henføres til måneden, når at blive registreret i perioden."*

Forespurgt, om det beskrevne var den korrektion, som vidnet tidligere forklarede om, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38):

> *"Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks*

10. Med baggrund i gennemgang af regnskabet til brug for udarbejdelsen af de månedlige indtægtslister godkender hvert kontor i departementet de indtægtsførte beløb i kvartaltsregnskaberne og for året som helhed og fremsender derefter en godkendelsesskrivelse til chefrådgiveren, der efterfølgende sender en godkendelse til SKATs § 38-kontor."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn"):

"Skatteministeriets månedlige indtægtslister til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg
58. …

Skatteministeriet har oplyst, at forretningsgange for godkendelse af indtægtslisten består af et "visuelt tjek" i 4 kontrolled, før indtægtslisten bliver sendt til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg. Først godkendes tallene for udbytteskat af den ansvarlige for det relevante indtægtsområde. Herefter bliver den samlede indtægtsliste godkendt af chefrådgiveren, af afdelingschefen og til sidst af departementschefen."

Forespurgt, hvad der ligger i det visuelle tjek i fire kontrolled, forklarede vidnet, at der ligger det, at medarbejderne gennemgår indtægterne, og det samme gør han, og ser, hvorledes de flugter med året før. Hvis noget ser påfaldende ud, ser de sig derefter foranlediget til at stille spørgsmål. Der skal som nævnt meget til, da der er en betydelig normalvolatilitet i tallene. Det er i øvrigt to forskellige processer, der er omtalt i de to foreholdte afsnit. Pkt. 10 i virksomhedsbeskrivelsen (ekstraktens side 5342) handler om kvartalsgodkendelsen, og det, der omtales, er de små skabeloner, som medarbejderne udfylder, og som han nævnte tidligere.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt før august 2015 var fokuseret på, at udbytteområdet havde en bemærkelsesværdig udvikling, forklarede vidnet, at det var han ikke, ud over at der var sket en generel stigning i udbytteskatteindtægterne i udbyttesæsonen, hvilket hang sammen med, at særligt nogle af de store virksomheder – med nogen variation fra år til år – udbetalte store udbytter. Forespurgt, om han på noget tidspunkt reflekterede over, at det forekom bemærkelsesværdigt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forevist ekstraktens side 2027 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat') og forespurgt, om vidnet har læst den foreviste beretning, bekræftede

vidnet dette. Foreholdt, at beretningen indeholder en række eksempler på, hvordan man fx kunne have foretaget kontrol, og hvordan man kunne have set på udviklingen i refusionsordningerne i forhold til VP-ordningen, og forespurgt, om der efter hans opfattelse er noget, man kunne have foretaget sig, eller om det er rene efterrationaliseringer, forklarede vidnet, at han opfatter det som efterrationaliseringer. I de bemærkninger, som Skatteministeriet udarbejdede og sendte til Rigsrevisionens beretning i januar 2016, havde de faktisk beregnet, hvad refusionsprocenten ville have været, hvis man så det over en længere periode. Når man ser på økonomiske data med store naturlige udsving, skal man være forsigtig med at sammenligne to enkeltstående år, og hvis man ser på refusionsprocenten – dvs. den andel, der refunderes, sammenholdt med udbyttekildeskatteindtægterne – så har den siden 2000 svinget ganske meget op og ned.

Forespurgt, om ikke det stadig er underligt, at man har en refusionsprocent, der er markant over de 12 %, der er udgangspunktet i de fleste DBO'er, forklarede vidnet, at refusionsprocenten er årets godtgørelse sammenlignet med årets indtægtsniveau. Dvs. at for en virksomhed med en meget høj udenlandsk ejerandel skal der typisk lempes fra 27 % til 15 % og for nogles vedkommende endnu længere ned. I den situation skal refusionsprocenten være i omegnen af 50 %. Foreholdt, at refusionsprocenten generelt lå over det, forklarede vidnet, at den først blev meget høj i sommeren 2015. I 2014 var refusionsprocenten omkring 30-40 %. Han husker ikke det præcise tal, men det var deromkring, og det var ikke i sig selv meget overraskende. Forespurgt, om han tror, at det kan være på grund af de særlige regler for pensionskasser, forklarede vidnet, at de ikke beregnede refusionsprocenterne, men at de så på den overordnede udvikling i indtægterne. I sommeren 2014 blev indtægterne ganske rigtigt negative på månedsbasis, men det var der i sig selv ikke noget alarmerende i.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på den formodede svindel, forklarede vidnet, at han tror, det var, i forbindelse med at der blev offentlighed omkring svindelsagen. Den korrespondance, der var i forbindelse med nogle tips, var meget fortrolig information, som kun ganske få var involveret i, og det var han ikke selv involveret i. Forespurgt, om han var involveret i orienteringen opad i systemet til afdelingschefer eller departementschefen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet efterfølgende var involveret i afdækningen af forløbet, forklarede vidnet, at han har været involveret i at kommentere på Rigsrevisionens analyse. Forespurgt, om han var involveret i forhold til oprydningen eller andet, forklarede vidnet, at det var han ikke direkte, men det er klart, at det har haft nogle afledte kon-

sekvenser på deres budgettering, fordi en god del af godtgørelsesanmodningerne for øjeblikket er stillet i bero. Det har derfor betydning for, hvordan de ser på indtægtsdannelsen i den kommende tid. Derudover har det ikke haft betydning.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

SIR's 2010- og 2013-rapporter

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han først blev bekendt med SIR's 2010- og 2013-rapporter efter august 2015, og forespurgt, om der i øvrigt var rutiner for, at han fik kritiske SIR-rapporter ind, forklarede vidnet, at det var der ikke. I de 6 år han har været i Skatteministeriet, har han ikke været en del af departementets arbejde omkring opfølgning på Intern Revisions rapporter. Forespurgt, om han fortsat ikke er det, forklarede vidnet, at departementet i dag er organiseret på en anden måde, og at Intern Revision tillige arbejder på en anden måde, men han er fortsat ikke en del af opfølgningen.

Vidnet blev foreholdt, at hvis han havde modtaget SIR-rapporterne, ville han have vidst, at det var et område, hvor der ikke var kontrol, og hvor der var risiko for, at man foretog refusion flere gange på den samme aktie, samt at området i det hele taget var belastet og manglede overordnet ledelse. Forespurgt, om han med den viden ville have vurderet tallene anderledes, og om det ville have været et instrument for ham, når han skulle se på taludviklingen, forklarede vidnet, at der i undersøgelseskommissionens materiale er fremhævet nogle punkter med anbefalinger fra SIR, og som han læser anbefalingerne, så knytter de sig til systemer og arbejdsgange i det daværende SKAT. Der er ikke noget i disse anbefalinger, som får ham til at tro, at han – hvis han havde læst dem i 2013 – ville have gjort noget anderledes. Han har ikke læst 2010-rapporten.

Vidnet blev foreholdt, at SIR's 2010-rapport beskrev, at man ikke foretog materiel kontrol af, om den, der søgte om refusion, rent faktisk havde krav på dette, og at man kunne få refunderet flere gange på den samme aktie, samt at området ikke havde et overordnet ledelsesansvar samlet ét sted. Vidnet blev endvidere foreholdt, at SIR's 2013-rapport forholdt sig til, om der var sket opfølgning i forhold til 2010-rapporten, ligesom 2013-rapporten gentog problemstillingen om det manglende overordnede ledelsesansvar. Forespurgt, om en sådan viden ville have ændret hans holdning til, hvornår der skulle dykkes nærmere ned i de tal, han fik fra SKAT, forklarede vidnet, at med en sådan gengivelse af rapportens indhold lyder det alarmerende, og det kan godt være, at det ville have medført, at han havde set anderledes på tallenes udvikling. Forespurgt, om indsigt i SIR's rapporter fremadrettet ville være et relevant instrument for ham, forklarede vidnet, at han ikke har nogen revisionsfaglig baggrund, og at han derfor ikke har nogen mulighed for eller noget grundlag for at

udtale sig om, hvordan man bør organisere revisionsopfølgningen. Forespurgt, om det i forbindelse med hans tilsyn med indtægterne og i forhold til hans vurdering af, om nogle bevægelser var påfaldende, ville være relevant at vide, at der var tale om et område med høj risiko og lille kontrol, forklarede vidnet, at hvis oplysningerne i 2010-rapporten har den beskrevne karakter, kunne de være relevante for ham og for mange andre kolleger i departementet. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det også ville være relevant på styrelsesniveau, dvs. i driftsenheden, som udarbejder de månedlige godkendelser, forklarede vidnet, at det kan han ikke udelukke. Man skal huske, at i en stor organisation vil der løbende være et måske ganske stort antal åbne revisionsrapporter, og det vil derfor hurtigt blive en meget tung proces at sprede dem ud til en meget bred kreds. Men han er ikke bekendt med, hvilke overvejelser man har gjort sig, da man organiserede departementets arbejde med behandling og overvågning af Intern Revisions rapporter.

Regnskabsinstrukser

Foreholdt, at det fremgår af SKAT's regnskabsinstruks for den daværende periode, at afvigelser skulle dokumenteres, og forespurgt, om vidnet var inde over denne instruks, forklarede vidnet, at man i § 38-regnskabskontoret foretog en udsøgning af afvigelser, som var baseret på nogle mekaniske kriterier, som han ikke umiddelbart kan gengive, og på baggrund af søgningen tog man internt i SKAT stilling til, om man skulle kontakte de dele af administrationen, som havde ansvar for de konkrete skatter og afgifter. Han er ikke bekendt med, at denne type overvågning isoleret set har ført til identifikation af problemer.

Forespurgt, når der er et krav om, at markante afvigelser skal dokumenteres og forklares, om ikke man så burde have bedt om dokumentation for oplysningen om de amerikanske pensionskasser, forklarede vidnet, at som tidligere nævnt er det den dokumentation, som man ikke kan håbe at danne. Der stilles således nogle urealistiske forventninger. Gennem alle de år, han har været i Skatteministeriet, har der været en diskussion af, hvad man realistisk kan forlange af regnskabsgodkendelserne. Foreholdt, at der er tale om nogle skrevne instrukser, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke man skal forsøge at efterleve dem efter bedste evne, forklarede vidnet, at det tror han også, at man i SKAT forsøger at gøre bl.a. med de omtalte udsøgninger, men hans indtryk er, at det operationelle resultat af dette arbejde er forholdsvist beskedent.

Forespurgt, når der kommer en sådan forklaring i forbindelse med et stort udsving, om ikke det relevante og bedste for vidnet ville være selv at bede om dokumentationen og se, hvad SKAT havde gjort for at opfylde dokumentations- og forklaringspligten, forklarede vidnet, at han – af de grunde, han tidligere har omtalt – ikke har

nogen forventning om, at man kan komme til bunds i tingene, og at det, der konkret står i regnskabsgodkendelserne, er sporadisk og partiel information. Han opfatter teksten i virksomhedsinstruksen som et udtryk for, at der internt i deres system fortsat er en lidt uafklaret diskussion om, hvad man realistisk kan og ikke kan forlange af regnskabsgodkendelserne. Forespurgt, om dette var årsagen til, at han ikke prøvede at undersøge, hvad der nærmere lå bag oplysningerne, forklarede vidnet, at han tror, at man kæmpede med at få konceptet med udsøgningen til at køre i § 38-regnskabet. Han mener, at han en enkelt gang eller to så resultaterne, men på grund af den tidligere beskrevne normalvolatilitet i datagrundlaget førte det ikke til, at der var noget, der skulle kigges nærmere efter.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han vil dog tilføje, at en del af de ting, der er blevet omtalt under afhøringen, er forholdsvist kortfattet beskrevet i de bemærkninger, som departementet i januar 2016 sendte til Rigsrevisionen. Han vil gætte på, at de er i undersøgelseskommissionens materiale, men han har ikke set dem.

KENT D. SØRENSEN

Kl. 10.50 mødte Kent D. Sørensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2012 var ansat som specialkonsulent og i perioden fra april 2012 til april 2013 som chefkonsulent i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Produktionsstyring, at han i perioden fra april 2013 til maj 2014 var ansat som chefkonsulent i SKAT's afdeling Vejledning og Kommunikation, og at han i perioden fra maj 2014 til januar 2018 var ansat som chefkonsulent i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering fra 2010 og frem forklarede vidnet, at det gennem hele perioden var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han er cand.merc.aud. fra Aarhus fra 1999. Samme år fik han ansættelse i ToldSkat i Vejle. Der var han et års tid, inden han blev ansat i ToldSkat i Aarhus, hvorefter han i 2003 flyttede til det daværende Told- og Skattestyrelsen i Østbanegade. Siden har han været i Østbanegade indtil for nylig, hvor de flyttede til Copenhagen Towers.

Forespurgt, hvad vidnets generelle opgaver var i perioden, hvor han sad i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed og senere i SKAT, forklarede vidnet, at det overordnet set har været ledelsesstøtte i bred forstand, fx som referent på forskellige møder, sekretær i forskellige fora, kvalitetssikring af direktionsoplæg, ministerforelæggelser o.l. samt koordineringsopgaver i det hele taget. Forespurgt, om det var uændret i hele perioden, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem vidnet i perioden fra 2010 har refereret ind til, forklarede vidnet, at Lars Tjærby Rasmussen var hans kontorchef i perioden 2010-2017. Forespurgt, om han således har haft et fast parløb med Lars Tjærby Rasmussen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem vidnets øvrige samarbejdsrelationer har været, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at hans enhed i perioden 2010-2013 fungerede som sekretariat for Steffen Normann Hansen, Jan Lund og Richard Hanlov, så de var deres primære samarbejdspartnere. Derudover var de bindeleddet ud til regionerne, og de havde derfor et meget tæt samarbejde med regionssekretariaterne.

Forespurgt, hvilken viden vidnet har haft om udbytteadministrationen og dens udfordringer, forklarede vidnet, at det er minimalt. Han kender kun det, der har været i Produktionsforum, og han har ikke andet materiale end det. Forespurgt, om han har haft andre relationer ind mod udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har ikke været en del af processen. Forespurgt, om han har fået sin viden i forbindelse med sekretariatsbistanden til Produktionsforum, bekræftede vidnet dette.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt til vidnets kendskab til, hvad man i perioden 2010-2013 på et generelt plan foretog sig i Koncerncentret i forhold til risikoanalyser og risikostyring, og hvem der var ansvarlig for dette, forklarede vidnet, at han mener, at det på det tids-

punkt var i sin spæde opstart. På et tidspunkt begyndte man at arbejde med risikolog, men så vidt han husker, var det ikke så systematisk endnu. Forespurgt, hvem der var tovholder på det, forklarede vidnet, at det var Økonomi. Forespurgt, hvornår man tidsmæssigt startede op på risikolog, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var nogen egentlig arbejdsproces eller forretningsgange eller møder, hvor man forsøgte at få skabt et overblik over det samlede risikobillede, forklarede vidnet, at han mener, at de gav input til et samlet risikobillede, men han husker det ikke nærmere. Forespurgt, hvad vidnet mener med "samlet risikobillede", forklarede vidnet, at det var på SKAT's vegne. Forespurgt, om det var, i forhold til om skatterne blev opkrævet, eller om det også var i forhold til drift eller IT-systemer, forklarede vidnet, at der er flere variable. Fx havde provenuet en vis vægt, men også medieomtale havde en vægt, dvs. om det ikke blev omtalt i medierne, eller om det havde en meget bred mediedækning. Det var i hvert fald to af vægtene, som han umiddelbart husker, men der var formentlig også andre. Forespurgt, om det var forankret i Økonomi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan tilsynet med SKAT og med driften i SKAT's regioner var forankret i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at der var en produktionsopfølgning, som også var en del af Produktionsforums materiale. Man lavede en produktionsopfølgning på de mål, som var sat. Forespurgt, hvilken type mål det var, forklarede vidnet, at det var forskelligt fra region til region. Hver region lavede deres egen regionsplan ud fra, hvad de gerne ville nå i det kommende år. Det kunne være forskelligt fra region til region, alt efter hvilke opgaver de havde.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til hvilken afdeling man indrapporterede omkring risici og risikobillede, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Foreholdt, at han omtalte Økonomi, forklarede vidnet, at det var forretningsområdet Økonomi. Forespurgt, om det var i departementet eller i styrelsen, forklarede vidnet, at det var i styrelsen, dvs. i SKAT.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilke vurderinger der blev foretaget i Koncerncentret og i særdeleshed i Produktionsforum i forhold til risikomonitorering og eksponering for det, forklarede vidnet, at han husker, at der var nogle enkelte behandlinger af den førnævnte risikolog – dvs. indmeldte risici – hvor man vurderede, hvor der var de højeste risici. Så vidt han husker meldte regionerne deres risici ind, og dem vurderede man så på baggrund af.

Forespurgt, om fx revisionsrapporter indgik i forbindelse med vurderingen af risici, forklarede vidnet, at det gjorde de nok ikke i sig selv, men det kunne være, at det, som revisionsrapporten omhandlede, kunne være en del af en risiko.

Forespurgt, om IT-understøttelse o.l. indgik som en del af risikobilledet, forklarede vidnet, at det kunne det sagtens gøre.

Foreholdt, at man i risikofunktioner nogle gange anvender to akser, hvor den ene er likelihood og den anden er impact – dvs. henholdsvis sandsynligheden for, at en risiko indtræder, og konsekvensen, hvis den indtræder – og forespurgt, om sådan et system blev anvendt for at skabe overblik, forklarede vidnet, at som han husker det, anvendte man en score på 1-5, og man kunne så gange de to tal med hinanden og få en samlet værdi på op til 25, som var det højeste. Forespurgt, om de forskellige regioners risici blev sammenholdt, forklarede vidnet, at som han husker det, fik man indmeldingerne fra regionerne, som man opstillede i et regneark, og så kunne man se de forskellige risici med scorer og vurderinger. Forespurgt, hvem der stod for dette, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var fra 2010 og frem. Han kan ikke huske, hvornår de begyndte på risikoarbejdet, men det kom hen ad vejen som en bestilling. Forespurgt, hvor lang en årrække det drejer sig om, forklarede vidnet, at der i hvert fald var noget i 2010, 2011 og 2012, hvorefter han mener, at det lå lidt på standby i 2013, 2014 og 2015, da de fik den nye struktur. Derefter gik man igen lidt i gang med risikoarbejdet. Forespurgt, om det var i økonomiafdelingen i departementet eller styrelsen, forklarede vidnet, at det var i Økonomi i Koncerncentret.

PRODUKTIONSFORUM

Produktionsforums formål

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4348 (2011-04-XX - Forretningsorden for Produktionsforum) og forespurgt, om disse retningslinjer fra 2009 overordnet set var de samme som forretningsordenen fra 2011, bekræftede vidnet dette. Der kom nogle små korrektioner i 2011.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348-4349 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"1. Formål/opgaver*
>
> *… Produktionsforummet refererer til Direktionen.*
>
> *…*
>
> *Det er Produktionsforummets opgave at udfylde de rammer, der opstilles af Direktionen.*

…

Større strategiske tiltag drøftes og igangsættes af Direktionen efter drøftelse i Udvidet Direktion.

Driftsmæssige spørgsmål drøftes og besluttes i Produktionsforummet. Forelæggelse af driftsmæssige spørgsmål for Direktionen kan ske på foranledning af produktionsdirektøren.

…

2. Deltagere

…

Produktionsdirektøren er formand for og mødeleder i Produktionsforummet."

Forespurgt, hvad formålet med Produktionsforum var, forklarede vidnet, at det handlede om produktionen, dvs. alt omkring vejledning, kontrol, inddrivelse og den sagsbehandling, der foregik. Vejledning omfattede både de fysiske borgerhenvendelser, telefonisk kontakt, e-mail o.l. Det var det, der blev kaldt produktionen eller driften, og som på dette tidspunkt beskæftigede ca. 6.000 årsværk. Produktionsforums rolle var at planlægge og følge op på produktionen, og hvis der var opgaver, der skulle flyttes fra én region til en anden, talte de om det og fandt ud af, hvordan det skulle løses.

Produktionsforums beslutningsproces

Forespurgt, hvilket ansvar og hvilke beføjelser, der blev uddelegeret til Produktionsforum, og hvad der lå i direktionen, forklarede vidnet, at alt, der vedrørte driften, skulle besluttes enten af regionsdirektørerne med deres mandat eller af produktionsdirektøren med hans mandat. Forespurgt, om det vil sige, at det var mere et konsulterende end et besluttende forum, forklarede vidnet, at han vil betegne det som rimelig besluttende. De besluttede trods alt fx at fordele årsværkene imellem sig, og de besluttede, hvordan opgaverne skulle fordeles mellem regionerne og den slags. Forespurgt, hvordan beslutningsprocessen var, når man besluttede sådan noget, herunder om det skete ved afstemning, eller om det var den del af direktionen, der var repræsenteret, der traf beslutningen, forklarede vidnet, at som en del af materialet var der en indstilling, og det var den indstilling, man arbejdede ud fra. Alt efter hvem der havde lavet materialet, argumenterede vedkommende så på møderne for indstillingen, og hvis de var enige i det, blev det besluttet efter indstillingen. Der

kunne så være nogle bemærkninger, som gjorde, at indstillingen blev ændret enten lidt eller meget. Foreholdt, at dette beskriver situationen, hvor der var enighed, og forespurgt, hvad der skete, når der ikke var enighed, forklarede vidnet, at man så kunne ændre på indstillingen, udsætte den eller stemme den ned. Forespurgt, hvad der var udslagsgivende, hvis medlemmerne havde forskellige holdninger, og om det så var, hvad direktionen mente, eller om der var afstemninger, forklarede vidnet, at produktionsdirektøren havde en højere vægt end en regionsdirektør, så han kunne godt være tungen på vægtskålen og bestemme, at de skulle gå en bestemt vej. Forespurgt, hvilken beslutningsadgang fagdirektørerne havde, forklarede vidnet, at de kunne komme med deres synspunkter.

Vidnet blev foreholdt, at nogle fagdirektørers forklaringer for undersøgelseskommissionen har givet det indtryk, at de pågældende kunne komme med deres input, men at de ikke havde nogen adgang til at træffe beslutninger, og at det var den egentlige direktion, der traf beslutningerne. Forespurgt, om det også er sådan, han husker det, forklarede vidnet, at fagdirektørerne i høj grad kunne være med til at præge beslutningerne, men at det i sidste ende var produktionsdirektøren, der havde ansvaret for forummet. Forespurgt, om det, hvis der var uenigheder, ultimativt var den egentlige direktion, der disponerede, bekræftede vidnet dette. Det var produktionsdirektøren.

Forespurgt, om det var normalt, at der til møderne i Produktionsforum blev indkaldt specialister uden for medlemskredsen, bekræftede vidnet dette. På stort set alle møder var der specialister med på nogle af punkterne. Det var en lidt større opgave at koordinere sådanne møder, hvor han skulle få deltagerne ind og ud af møderne på de rigtige tidspunkter. Forespurgt, om det godt kunne være en travl dag, bekræftede vidnet dette.

Produktionsforums møder

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"1. Formål/opgaver*
>
> *Produktionsforummet drøfter, planlægger og tilrettelægger den løbende drift og produktion i SKAT. Produktionsforummet refererer til Direktionen.*
>
> *Produktionsforummet skal sikre sammenhæng og koordinering af drift og produktion på tværs af geografi og opgaver …*

Fokusområderne for Produktionsforummet er bl.a.:
…
- Styring og optimering af produktionen
- Procesoptimering af kerneopgaverne i produktionen
- Udvikling og koordinering af den samlede regionale drift af kerneopgaverne
…
- Tilbagemelding fra driften om effekt og funktionsmåde"

Forespurgt, hvordan Produktionsforum varetog disse opgaver, forklarede vidnet, at man for hvert år udarbejdede en produktionsplan eller virksomhedsplan, og den udmøntede sig så i nogle regionale produktionsplaner for hver af de seks regioner. Hver måned var der en opfølgning på produktionen, som blev forelagt Produktionsforum. Det var i hovedtræk sådan, man gjorde. Forespurgt, om den normale arbejdsform var, at opgaverne blev uddelegeret, og så fulgte man op og monitorerede, hvad der skete, og hvordan forløbet var, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor detaljeret man gik ind i de enkelte rapporter eller emner på møderne i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var et kæmpe stort område, forummet beskæftigede sig med, og i mange tilfælde var detaljeringsniveauet derfor ikke særlig stort. Produktionsforum varetog egentlig produktionen for det, der i dag er fordelt på fem styrelser, og derfor er det klart, at når de holdt møde hver 14. dag, kunne de ikke nå ned i detaljen. Forespurgt, hvor meget materiale der typisk tilgik medlemmerne forud for et sådant møde, forklarede vidnet, at det typisk var et sted mellem 100 og 300 sider. Forespurgt, om det var inklusive rapporter osv., bekræftede vidnet dette. Det var inklusive det hele. Forespurgt, om man forudsatte, at medlemmerne havde været igennem materialet, når man mødtes, forklarede vidnet, at det var der en forventning om. Forespurgt, om det også var indtrykket, at man havde læst det udsendte materiale, forklarede vidnet, at det var det i store træk.

Forespurgt, hvad vidnets rolle som sekretær bestod i, forklarede vidnet, at han havde dialogen med medlemmerne både før, under og efter møderne. Før møderne var det i forhold til at kunne udarbejde en dagsorden, hvor de gav ham nogle punkter, de gerne ville have på dagsordenen, og som han brugte til at lave et udkast. Derpå holdt Lars Tjærby Rasmussen, Steffen Normann Hansen, Jan Lund og vidnet et formøde om, hvordan dagsordenen skulle se ud. Når det var på plads, sørgede vidnet for at få materialet på plads, fx indhente de sidste bidrag, invitere gæster og alt det fysiske omkring møderne. På selve møderne deltog han som referent og sørgede for, at teknikken og alt det andet fungerede. Efter møderne udarbejdede han en beslutningsprotokol, som blev sendt ud til en fast kreds bestående af dem, der var med til møderne, men også til regionssekretariater, kontorchefer og andre, der havde interesse i den. Forespurgt, om han gennemlæste alt det materiale, der kom, forklare-

de vidnet, at det gjorde han ikke. Han samlede det kun. Tiden var desværre ikke til, at han kunne nå at læse det hele igennem, inden det blev sendt ud. Forespurgt, om hans funktion således var en praktisk og ikke en indholdsmæssig funktion, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt i forhold til opfølgningen på SIR's 2010-rapport i Produktionsforum, og om vidnet læste denne rapport igennem, da den kom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke fra ende til anden, men han lavede et resumé af rapporten i et skema med konklusioner og anbefalinger, og hvad man måske skulle mene om det. Han har således skimmet rapporten igennem for at finde konklusioner og anbefalinger.

Forespurgt, hvad vidnets vurdering var af rapportens alvor, forklarede vidnet, at den var blodrød. Han havde en farveskala med fire farver, og den var i den yderste kategori. Forespurgt, om det var hans oplevelse, at der blandt Produktionsforums medlemmer var folk, der ikke opfattede den som blodrød, eller om det var den generelle opfattelse, at den var alvorlig, bekræftede vidnet, at det var den generelle opfattelse. Hans indtryk var, at de i Produktionsforum tog revisionsrapporterne ganske alvorligt.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Forespurgt, hvordan vidnet husker forløbet, da SIR's 2010-rapport kom, og hvad man gjorde i Produktionsforum, forklarede vidnet, at på det første møde i juni 2010, hvor den blev behandlet, var det Jens Sørensen, der tog initiativet til at nedsætte en arbejdsgruppe, som skulle behandle rapporten med de anbefalinger, der kom derfra. Forespurgt, om rapporten blev drøftet i detaljer, eller om det var en opgave, der skulle placeres, forklarede vidnet, at der ikke var afsat ret meget tid til den, så der blev ikke talt om den i detaljer. Forespurgt, om der blev talt om de forskellige findings og de forskellige anbefalinger, forklarede vidnet, at han ikke husker så meget fra mødet, men at han er ret sikker på, at der ikke er blevet brugt meget lang tid på den på selve mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt:*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
> *Materiale:*
> *- Oplæg til drøftelse.*

- Oversigt over rapporterne.
- Forslag til kommissorium til arbejdsgruppe vedr. alm. sagsbehandlingsprincipper.
- 10 revisionsrapporter.

Tid min:
45

Ansvarlig:
Steffen Normann Hansen"

Foreholdt, at med de 45 minutter har der været afsat omkring 4½ minut pr. rapport, og forespurgt, om det var sædvanligt, forklarede vidnet, at nogle af de anførte ti revisionsrapporter jo var mindre, og at der ikke var så meget at drøfte. De kunne derfor hurtigt blive gennemgået. Forespurgt, om vidnet husker, hvor meget tid der blev brugt på den blodrøde rapport, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, hvad der lå i, at Steffen Normann Hansen stod anført som ansvarlig, forklarede vidnet, at det betød, at det var Steffen Normann Hansen, der havde fået alle ti rapporter. Dem fik han helt automatisk tilsendt af Intern Revision, og det var derfor ham, der sørgede for at løfte dem op til Produktionsforum. Det er klart, at der var nogle af rapporterne, som alene vedrørte forhold ude i regionerne, og det var ikke sådan, at han stod som ansvarlig for alle ti.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet husker noget nærmere om de ti rapporter på mødet, herunder om der var nogle, man hurtigt kunne komme henover, og om der var andre, der havde en helt anden tyngde, forklarede vidnet, at det var en blanding. Det var ikke den eneste, der var helt rød. Der var flere røde. Der var også nogle, der var grønne og lysegrønne, så de havde hele spektret af rapporter. Forespurgt, om den tid, der blev brugt, primært var på de røde rapporter, bekræftede vidnet dette. De andre kunne man hurtigt tage til efterretning, hvis der var noget. Ved en grøn kunne det være et lille punkt, man skulle ændre på, og hvor det, som revisionen havde anbefalet, allerede var gennemført. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at med de 45 minutter var der trods alt mulighed for en vis drøftelse og mulighed for, at man kunne gå ned i nogle af punkterne, bekræftede vidnet dette. Han husker ikke konkret, hvor meget tid der blev brugt på punktet. Én ting er, hvor lang tid man i forberedelsesfasen påtænkte, at punktet skulle tage, men hvor lang tid der reelt blev brugt, husker han ikke. Forespurgt, om mødet kan være blevet afviklet på en måde, så der ikke blev brugt 45 minutter på pkt. 11, bekræftede vidnet dette. Han husker det ikke nærmere og har ikke taget tid på de enkelte punkter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 301 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Anledning:*
> *Intern revision har afsluttet 10 revisioner.*
>
> *Indstilling:*
> *Produktionsforum drøfter revisionsrapporternes konklusioner og anbefalinger.*
>
> *I oversigten over rapporterne er der angivet et forslag til Produktionsforums konklusion, som vil blive ajourført på baggrund af drøftelserne på mødet.*
>
> …
>
> *Kent D. Sørensen"*

Forespurgt, om det er vidnet, der har forfattet det foreholdte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 303-304 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"J.nr., emne og berørte enheder:*
>
> *J.nr. 09-172022*
>
> *Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat*
>
> *Berørte enheder:*
> *Jura og Samfundsøkonomi*
> *Borger og Virksomhed*
> *Regnskab*
>
> …
>
> *Produktionsforums behandling af revisionsrapporterne:*
>
> *Det er Borger og Virksomheds opfattelse, at der med de løbende korrektioner af indberetningssystemerne og lovgrundlaget for 2009-2011 er gjort væsentlige tiltag til understøttelse af afstemningen og indberetningen.*

Med skattereformen blev det gjort muligt at foretage forskellige systemtiltag, der vil kunne forbedre indberetningen vedr. udbyttemodtagerne, og som kan bane vej for at foretage en bedre afstemning af udlodninger fra både børsnoterede, unoterede, investeringsforeningsbeviser mv.

Som bemærkning til revisionens konklusion om opfølgning på tidligere undersøgelser og manglende fokus skal det bemærkes, at udbyttebeskatteadministrationen / Regnskab siden 2003 har haft adskillige tiltag overfor og sammen med Koncerncentret og andre.

Produktionsforums konklusion:
[Forslag til konklusion:
Produktionsforum behandlede revisionsrapporten d. 21/6 2010. stillingtagen til revisionens anbefalinger?]"

Forespurgt, om det er vidnet, der har udarbejdet det foreholdte og markeret det rødt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det også er ham, der har udarbejdet forslaget til konklusion, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han fik input fra andre i forbindelse med udformningen af teksten, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det, der er anført over "Produktionsforums konklusioner", er noget, han klippede fra Borger og Virksomheds høringssvar til rapporten. Forespurgt, om grundlaget for indstillingen således var, at han tog det, der var gengivet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad de "væsentlige tiltag til understøttelse af afstemningen og indberetningen" var, forklarede vidnet, at han bare kopierede det over, og at det ikke var noget, han på daværende tidspunkt var dybt nede i. Forespurgt, om han overvejede, om det var tiltag, der var tilstrækkelige i forhold til de påpegede problemstillinger, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Foreholdt, at der i revisionsrapporten blev påpeget nogle problemstillinger omkring refusion af udbytteskat, som ikke fremgår af det foreholdte, og forespurgt, om der var nogen overvejelser om, hvordan man håndterede den del, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om han havde nogen dialog med Regnskab 2 eller med sine chefer omkring det, eller om han blot klippede et afsnit ud og lavede en firkantet parentes og derefter afventede, hvad der kom af drøftelser, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 302-304 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes), hvoraf fremgår en række punkter med farvemarkering af SIR's vurdering, og forespurgt, om det var normalt, at man i Produktionsforum behandlede sådan et større antal rapporter samtidigt, forklarede vidnet, at det i dette tilfælde nok var lidt mange at behandle på én gang. De havde på det tidspunkt et efterslæb på et par måneders rapporter. Intern Revision havde også en tendens til at afslutte mange rapporter i maj og juni må-

ned, dvs. lige før sommerferien. De havde også en produktionsplan, som de skulle overholde, og derfor kom der mange rapporter i foråret. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var i forbindelse med forberedelsen af dette møde, at vidnet første gang blev opmærksom på problemerne omkring udbytteskat, bekræftede vidnet dette. Han var ikke stødt på det tidligere.

Forevist ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat") og forespurgt, hvordan vidnet husker drøftelserne på mødet, forklarede vidnet, at han ikke husker andet end det, der er anført i beslutningsprotokollen, nemlig at man besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra Borger og Virksomhed, Jura og Samfundsøkonomi samt Regnskab. Forespurgt, om han husker meningsudvekslinger, eller om man drøftede delelementer, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om de på mødet var opmærksomme på og drøftede, at det var en rapport, der var blevet til på baggrund af en bestilling fra Peter Loft, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Foreholdt, at en af de ting, der konkluderes i rapporten, er, at man ikke havde fulgt op på de undersøgelser, der tidligere var blevet igangsat af SKAT, og forespurgt, om han kan huske, om det var fremme, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *… Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Forespurgt, om det var en normal beslutning i Produktionsforums regi, forklarede vidnet, at det ikke var ret tit, at man nedsatte en arbejdsgruppe på baggrund af en revisionsrapport. Forespurgt, hvad baggrunden var for, at man nedsatte en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at han tror, at det var, fordi det involverede flere interessenter i form af flere afdelinger. Forespurgt, hvad det typiske reaktionsmønster var på en kritisk rapport, og hvordan man typisk reagerede, hvis man ikke nedsatte en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at typisk skulle der måske kun foretages en systemtilpasning, og så lå rapporten måske ved dem, der skulle sørge for at få det ordnet. Det kunne også være noget i sagsbehandlingen, der skulle gøres anderledes, og

i så fald var det en region, der skulle håndtere det. I denne situation var det noget, der skulle ske på tværs.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> "- *der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen*"

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser om, hvordan man skulle placere det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Foreholdt, at den arbejdsgruppe, der blev nedsat, bestod af medarbejdere, der ikke var på direktørniveau, og forespurgt, om han i tidligere forløb var ude for, at man bad menige medarbejdere om i en arbejdsgruppe at behandle, hvem der skulle være overordnet ansvarlig, forklarede vidnet, at så vidt han husker, blev der også nedsat en styregruppe, som arbejdsgruppen refererede til. Forespurgt, hvorfor man ikke bare på direktionsniveau besluttede, hvem der blandt dem skulle være overordnet ansvarlig, og om der var drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at der var på det aktuelle møde. SKAT var jo en kompleks organisation, og det var måske fornuftigt også i dette tilfælde at få input fra medarbejderne om, hvordan en sådan proces skulle organiseres. Foreholdt, at man ikke så ofte oplever, at medarbejderne bestemmer, hvordan ledelsens opgaver skal fordeles, forklarede vidnet, at i den optimale verden havde medarbejderne lavet et forslag, som så var kommet videre i systemet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen*
>
> *Opfølgning og deadlines:*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."*

Forespurgt, hvad der lå i beslutningen om, at man placerede ansvaret, og at man nedsatte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at der skulle være repræsentanter fra Borger og Virksomhed, Jura og Samfundsøkonomi samt Regnskab med i arbejdsgruppen. Forespurgt, hvad der lå i, at man nedsatte arbejdsgruppen under en enhed, forklarede vidnet, at det måske ikke er så godt for-

muleret. Forespurgt, om det var udtryk for, at det var Borger og Virksomhed, der skulle drive processen, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 10 for 24. april 2019 side 31-32 (Lars Nørdings forklaring):

> *"Man foreslog at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, hvilket vil sige, at det var Borger og Virksomhed, der havde initiativet og var procesejer. Arbejdsgruppen skulle have deltagelse fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab 2. Den beslutning blev konfirmeret i Juridisk Forum lige efter sommerferien i september måned. Derefter blev der nedsat en arbejdsgruppe. Regnskab 2 blev initiativtager til og udarbejdede kommissoriet for arbejdsgruppen. Efterfølgende har han undret sig over, at det ikke var Borger og Virksomhed, der blev initiativtager i stedet for Regnskab 2."*

Vidnet forklarede, at han ikke var en del af den proces. Forespurgt, om ikke det var ham, der skrev mødereferatet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han husker, hvad drøftelserne nærmere gik på, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt var drøftelser omkring arbejdsgruppens kommissorium, forklarede vidnet, at det var der ikke i Produktionsforum – hverken før eller senere. Han har aldrig set kommissoriet. Forespurgt, om ikke det blev nævnt på et senere tidspunkt, forklarede vidnet, at det blev nævnt, men det blev ikke en del af materialet.

Forespurgt, om vidnet var inde over styregruppen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han i øvrigt på nogen måde var med i processen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, hvad det efter vidnets opfattelse indebar, at Jens Sørensen stod anført som ansvarlig for punktet, forklarede vidnet, at det var Jens Sørensen, der skulle sørge for, at der senere blev afgivet en status for arbejdsgruppen. Forespurgt, om det også betød, at det var Jens Sørensen, der var ansvarlig for, at de påpegede punkter i revisionsrapporten blev håndteret og løst, bekræftede vidnet dette. Jens Sørensen havde et overordnet ansvar for rapporten. Forespurgt, om det dermed var et ansvar for løsningen af problemerne omtalt i rapporten, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

"Opfølgning og deadlines:
Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde oktober 2010."

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser om deadline og om, at det skulle være i oktober 2010, forklarede vidnet, at man på mødet må have drøftet, at det ville være fint at give en status i oktober 2010. Forespurgt, om der var nogen automatik i, at man fik 3 måneder, forklarede vidnet, at det var der ikke.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Foreholdt, at der ikke fremgår noget om opfølgningen på SIR's 2010-rapport frem til den 28. februar 2011, og forespurgt, om vidnet ved, om der forud for februar 2011 var nogen opfølgning i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om den afrapportering og status, der blev lagt op til, således ikke skete, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Arbejdsgruppen var tilsyneladende ikke kommet så langt i deres arbejde.

Forevist ekstraktens side 424 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011) og forespurgt, om vidnet har udarbejdet det foreviste dokument, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

"Oplæg til Produktionsforum

Titel: Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010

Anledning:
Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010 til brug for den kommende månedsrapportering til departementschefen og til brug for det kommende møde i Revisionsudvalget d. 31. marts 2011.

…

Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."

Forespurgt, om vidnet, forud for at han udarbejdede dokumentet, havde nogen dialog omkring status, og hvad der var sket, forklarede vidnet, at han havde en dialog med Jens Sørensen. Forespurgt, hvad Jens Sørensen nævnte på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:*
>
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
>
> …
>
> *Opfølgning og deadlines:*
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a) …"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der nærmere blev drøftet på det pågældende møde, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han har ikke nogen noter.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat) og forespurgt, om vidnet var inde over tilblivelsen af det foreviste statusnotat, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"Frikortmarkering af depoter.*
> *Danske pengeinstitutters outsorcing af depotadministration har medført, at den registrerede depotindehaver nødvendigvis ikke er identisk med den, der ejer aktierne. Da det er depotindehaver, som indberettes til SKAT, vil SKAT ikke få oplyst den korrekte aktieejers aktiebesiddelse eller udbytte i disse situationer. Gældende regler for frikortsmarkering indskærpes derfor over Finansrådet i skrivelse af 22. dec. 2010.*

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de i Produktionsforum ikke så hverken et indledende eller et endeligt kommissorium for arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan medlemmerne af Produktionsforum reagerede på oplysningen om, at man nu kun behandlede én pind – dvs. det om afstemning – forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om et sådant mellemstatuspunkt fyldte lidt eller meget på Produktionsforum, forklarede vidnet, at han ikke kan forestille sig, at det fyldte meget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 454 (2011-03-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, pkt. 5 "Opfølgning på revision af udbytteskat"):

"I 2010 afgav Intern Revision en rapport om udbytteskat, der var ikke tilfredsstillende. SKAT har efterfølgende indskærpet gældende regler for frikortsmarkering over for Finansrådet, og Regnskab deltager i et IT-projekt i OECD-regi, der skal etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Endvidere er der nedsat en arbejdsgruppe, der inden d. 30/6 2011 kommer med forslag til administrative og systemmæssige ændringer, der kan imødegå de uafklarede forhold i rapporten. Produktionsforum tog den afgivne status til efterretning."

Forespurgt, hvad der lå i, at man tog en status til efterretning, forklarede vidnet, at det betød, at der ikke var nogen indvendinger imod det, og at de godkendte den.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4366 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

> *"Punkt:*
> *12. Håndtering af udbytteskat*
>
> *Materiale:*
> *- Oplæg til godkendelse.*
> *- Notat.*
>
> *Tid min:*
> *10*
>
> *Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, pkt. 12 "Håndtering af udbyttebeskatning"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *En arbejdsgruppe har udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning. Produktionsforum var enige i arbejdsgruppens forslag om bl.a. tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen arbejder sammen med Be&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.*
>
> *Endvidere blev der orienteret om, at der i OECD-regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter."*

Forespurgt, om vidnet husker, om der blev drøftet noget fra arbejdsgruppen på det pågældende møde, forklarede vidnet, at han ikke husker andet end det, han har skrevet i det foreholdte.

Forespurgt, om vidnet husker, om der på noget tidspunkt var diskussioner omkring TRACE og tidshorisonten for TRACE, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, om der var diskussion om, hvorvidt TRACE kunne

løse hele refusionsdelen, eller om det kun var et hjørne, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport ikke ses at være blevet behandlet yderligere i Produktionsforum efter det pågældende møde, forklarede vidnet, at det er korrekt. Rapporten blev ikke behandlet efter mødet. Forespurgt, om det var sædvanligt, at man i Produktionsforum holdt op med at følge et arbejde, på et tidspunkt hvor der stadig var uafsluttede kritiske punkter i en SIR-rapport, forklarede vidnet, at det kan man godt sige. Man havde fået placeret, hvor rapporten skulle behandles, idet Borger og Virksomhed og Jura og Samfundsøkonomi skulle tage teten. Det var ikke normalt, at Produktionsforum efterfølgende fulgte op på den slags. Forespurgt, om man således ikke havde en logbog, hvor man kunne få et overblik over de fortsat udestående punkter på kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det havde man ikke. Der var på dette tidspunkt ikke opfølgningsprocedurer. Det kom der 3-4 år senere, hvor man fik en noget anden opfølgning på revisionsrapporterne. Forespurgt, hvornår det var, forklarede vidnet, at det var omkring 2016-2017. Forespurgt, om det var efter afdækningen af den formodede svindel, bekræftede vidnet dette. Generelt har de i dag en meget detaljeret opfølgning på rapporterne.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på den formodede svindel, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt var sekretær for ledelsen i Kundeservice, og han husker, at Jonatan Schloss på et møde i ledelsen i Kundeservice i midten af august 2015 mundtligt fortalte, at der var noget undervejs. Forespurgt, om det vil sige, at vidnet blev gjort opmærksom på det, kort før det blev offentligt kendt, bekræftede vidnet dette. Jonatan Schloss sagde, at der var noget under opsejling.

Forespurgt, om vidnet var involveret i afrapporteringen op i SKAT eller afrapporteringen til departementet om det, der var under opsejling, forklarede vidnet, at det var han ikke på det tidspunkt.

Forespurgt, om vidnet var involveret i afdækningen af svindlen i øvrigt, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Foreholdt, at der var nogle uoverensstemmelser mellem de forskellige direktører omkring ansvarsplaceringen, og forespurgt, hvad disse uoverensstemmelser gik ud på, og hvordan vidnet opfattede dem, forklarede vidnet, at det handlede om at få placeret, hvem der havde procesejeransvaret for nogle ting, der gik lidt på tværs. Det kunne jo være svært at skrive ned på et stykke papir, hvis det var noget, der vedrør-

te mange forskellige. Forespurgt, om det i virkeligheden var det, der blev påpeget i SIR's 2010-rapport om det overordnede ansvar, bekræftede vidnet dette.

21. august 2015 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen om SKAT's tiltag i anledning af SIR's rapport om udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1709 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Susanne Thorhauges e-mail af 19. august 2015 til Jonatan Schloss med kopi til Richard Hanlov og René Frahm Jørgensen):

> *"Kære Jonatan,*
>
> *Som aftalt fremsendes en orientering om status på de tiltag, SKAT har iværksat som opfølgning på SIR-rapporten fra 2012 om udbytte. Redegørelsen, der ligger til grund for orienteringen, er udarbejdet af procesejer (Selskaber & Digitalisering) og Betaling & Regnskab hos René Frahm Jørgensen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1707-1708 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Susanne Thorhauges e-mail af 20. august 2015):

> *"Kære Johnny,*
>
> *Vil du videresende til Kent når du har godkendt, evt. med dine bemærkninger.*
> *Regner med Kent sørger for den videre proces med godkendelse hos Jonatan og Jens samt fremsendelse til Jesper.*
> *Materialet skal fremsendes som FORTROLIGT."*

Forespurgt, om det var vidnet, der henvises til som Kent, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad forløbet var, og hvad hans rolle var, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt var en del af ledelsesstøtten for Jonatan Schloss. Derfor kom alle de forelæggelser, der skulle omkring Jonatan Schloss, ind til dem, hvor de sørgede for, at formalia var i orden, og – hvis der var tid – prøvede at sikre, at der ikke var for mange slåfejl og stavefejl samt indhold, man ikke kunne forstå.

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til de tiltag, SKAT havde iværksat som opfølgning på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han var involveret i. Forespurgt, om han således var involveret i 2010-rapporten, men ikke 2013-rapporten, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1714 (2015-08-21 (1) - E-mail fra Kent D. Sørensen til Jens Sørensen om forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen, sendt kl. 11.27):

> *"Kære Jens*
>
> *Vedlagt forelæggelse vedr. udbytteskat, som netop er givet til Jesper Rønnow. Du nåede desværre ikke at komme med i godkendelsesluppet, inden Jesper skulle i departementet, men det er godkendt af René."*

Forespurgt, hvordan det normale forløb var vedrørende en forelæggelse, der skulle i departementet, forklarede vidnet, at i det konkrete eksempel fik han den 21. august 2015 kl. 10.39 en e-mail fra Susanne Thorhauge, hvor hun spurgte, om han ville hjælpe med en hurtig proces mod direktionen. Hun skrev også, at René Frahm Jørgensen, Richard Hanlov og Johnny Schaadt Hansen havde godkendt. Han fik supplerende at vide, at Jesper Rønnow Simonsen skulle have forelæggelsen senest kl. 11.30 – dvs. inden for en time – fordi han skulle videre til departementet. Susanne Thorhauge havde med sin e-mail vedlagt en forelæggelse, et notat og selve SIR-rapporten. Han konstaterede, at forelæggelsen anvendte den forkerte skabelon, og da det var vigtigt, at det var den rigtige skabelon, der blev anvendt, når der skulle forelægges for Jesper Rønnow Simonsen, fik han den flyttet over i den rigtige. Han printede forelæggelsen ud sammen med det andet materiale og tog det ind til Jonatan Schloss, som godkendte det. Derefter gik han fysisk op til Jesper Rønnow Simonsens forkontor med det. Som nævnt skete det hele inden for meget kort tid, og derfor kunne Jens Sørensen desværre ikke nå at se materialet, inden det gik videre til Jesper Rønnow Simonsen. Derfor står Jens Sørensen heller ikke som godkender af materialet. Forespurgt, om det var sædvanligt, forklarede vidnet, at det var det ikke. Normalt skulle det ikke gå så hurtigt, og normalt ville der være tid til, at de kvalitetssikrede indholdet, og at de fik tid til at få Jens Sørensens eventuelle bemærkninger indarbejdet i materialet. Det samme gjaldt for Jonatan Schloss, at hvis han havde nogle bemærkninger, skulle de også komme til udtryk i materialet. Forespurgt, hvad den helt konkrete anledning var, til at Jesper Rønnow Simonsen skulle i departementet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, hvad status på orienteringen var, inden Jesper Rønnow Simonsen gik i departementet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var han ikke inde over.

Forevist ekstraktens side 1715 (2015-08-21 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytte) og forespurgt, om det foreviste er den forelæggelse, som vidnet havde rettet til, bekræftede vidnet dette. Han rettede ikke i teksten, men flyttede det over i den rigtige skabelon.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1715 (2015-08-21 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytte):

> *"Kundeservice, Udvikling fortsætter med og intensiverer arbejdet med gennemførelsen af anbefalingerne, herunder og ikke mindst de nødvendige systemændringer. Det bemærkes i den forbindelse, at sagsbehandlingen med refusionsudbetalinger, der blev sat i bero, for at få afklaret, om og på hvilken måde samt i hvilket omfang en eventuel svig er foregået, er genoptaget. Man har opmærksomhed på anmodninger, der kan relatere sig til den konkrete sag og fortager ikke udbetaling i disse sager."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der var materien i dette budskab, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om det var ren sekretærekspedition, bekræftede vidnet dette.

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1828 (2015-09-17 (4) - E-mail fra Kent D. Sørensen til Jonatan Schloss m.fl., Kurt Wagners e-mail af 17. september 2015 kl. 11.54 til Jonatan Schloss, Jens Sørensen, Jim Sørensen og Jan Topp Rasmussen):

> *"Kære direktører*
>
> *Tak for mødedeltagelse i går. Som aftalt har jeg udarbejdet et kortfattet skriv indeholdende de forhold vi berørte på mødet i går.*
>
> *I må meget grene melde tilbage, om I kan tilslutte jer indholdet."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med og involveret i mødet, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i selve mødet. Det var kun for de fire nævnte. Forespurgt, om han havde drøftelser med nogen om, hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at han gav et input til Jonatan Schloss vedrørende det materiale, som Kurt Wagner havde sendt ud.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1829 (2015-09-17 (5) - E-mail fra Jonatan Schloss til Kurt Wagner m.fl., Jonatan Schloss' e-mail af den 17. september 2015 kl. 15.04 til Kurt Wagner):

> *"Jeg har tilladt mig at konsultere to af mine erfarne folk, som har været med hele vejen (og længere til!)."*

Forespurgt, om vidnet var den ene af de to erfarne folk, der henvises til, bekræftede vidnet dette. Han havde jo været ansat i systemet i mange år.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1827 (2015-09-17 (4) - E-mail fra Kent D. Sørensen til Jonatan Schloss m.fl., Kent D. Sørensens e-mail af 17. september 2015 kl. 13.19 til Jonatan Schloss):

> *"En enkelt bemærkning mere:*
>
> *Det fremgår af papiret*
> *Det er dog overfor Intern Revision anført, at det ved organisationsændringen i april 2013 var forudsat, at direktørområdet Kundeservice skulle varetage det samlede procesejeransvar og ikke kun ansvaret for den del af processen, der er forankret ved Kundeservice. Reelt har procesejerskabet dog været forankret ved samtlige 4 direktørområder i perioden efter organisationsændringen.*
>
> *Opgavebeskrivelsen er dog ret klar:*
> *Afdelingen Betaling og Inddrivelse varetager ejerskabet for alle ydelser og processer indenfor Inddrivelse.*
> *Afdelingen varetager desuden den tværgående koordinering for hele produktionsområdet og bidrager til analyse, planlægning og styring af området.*
> *I opgavevaretagelsen indgår blandt andet fordringshaverhåndtering, bidrag til lovgivningsprocesser, forretnings og procesudvikling, bestilling af systemændringer, ministerbetjening, direktionsbetjening samt betjening af intern revision og Rigsrevisionen.*
>
> *Mvh Kent"*

Forespurgt, om han kan uddybe dette input til Jonatan Schloss, forklarede vidnet, at det er ordret gengivet fra den officielle opgavebeskrivelse for Betaling og Inddrivelse. Han mente, at Jonatan Schloss skulle have at vide, at det var sådan, man formulerede opgavebeskrivelsen for denne afdeling.

Forespurgt, hvordan samspillet var mellem procesejeransvar og den pågældende opgavebeskrivelse, forklarede vidnet, at med "de varetager ejerskabet for alle ydelser og processer inden for Inddrivelse" forstod han, at det var forretningsområdet Inddrivelse.

Forespurgt, om der i april 2013 og i september 2015 var den samme forståelse af, hvad det ville sige at være procesejer, eller om det var et begreb under udvikling, forklarede vidnet, at det løbende var under udvikling og stadig er det. Forespurgt,

hvilken udvikling det har været under, forklarede vidnet, at man måske er blevet bedre til at definere snitflader og samarbejdsflader, end man var tidligere, dvs. hvad det helt konkret er, procesejeren skal, og hvad der ligger andre steder. Forespurgt, om en procesejer i dag har fået en mere eller mindre fremtrædende rolle i forhold til tidligere, forklarede vidnet, at han tror, at de i dag har en mere fremtrædende rolle. Der bliver også brugt flere ressourcer på procesejerskab, end der gjorde i den spæde opstart.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket dokument han tog dét fra, som han satte ind i e-mailen til Jonatan Schloss, forklarede vidnet, at det var fra en opgavebeskrivelse for hele SKAT. Han har papiret med til afhøringen, og det er en opgavebeskrivelse, der kort beskriver, hvad den enkelte afdeling i SKAT laver. Forespurgt, hvornår den er dateret, forklarede vidnet, at den er dateret i oktober 2015. Det er selvfølgelig efter det tidspunkt, hvor han skrev e-mailen, men ordlyden er den samme.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

LARS TJÆRBY RASMUSSEN

Kl. 13.00 mødte Lars Tjærby Rasmussen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som kontorchef i Koncerncentrets afdeling Borger og Virksomhed i enheden Produktionsstyring, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for marts 2010 forklarede vidnet, at han i 1993 blev færdig som cand.scient.pol. fra Aarhus Universitet. I 1994 blev han ansat i det daværende Told- og Skattestyrelsen, hvor han var i 10 år, først i kontrol- og inddrivelsesafdelingen, derefter i en periode i HR, og til sidst i en kort periode i direktionssekretariatet. I 2004 fik han en lederstilling i den såkaldte fusionsorganisation, hvor de skulle fusionere det daværende ToldSkat og de kommunale skatteforvaltninger. Derefter blev han kontorchef, først for Informationskontoret og dernæst for Produktionsstyring.

Forespurgt, hvad vidnets generelle opgaver gik ud på i Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det var en blanding af klassiske ledelsessekretariatsopgaver, og – i samarbejde med den daværende direktør Steffen Normann Hansen – at stå for, at der blev udarbejdet og fulgt op på produktionsplaner.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var, forklarede vidnet, at det – så vidt han erindrer - på daværende tidspunkt var Richard Hanlov. Der var rigtig mange organisationsændringer. Foreholdt, at Richard Hanlov i sin forklaring for undersøgelseskommissionen tilkendegav, at han som fagdirektør ikke havde personaleansvar, forklarede vidnet, at det er korrekt, at Richard Hanlov ikke havde noget personaleansvar. Forespurgt, om vidnets nærmeste leder i så fald var Steffen Normann Hansen, forklarede vidnet, at Richard Hanlov – som leder af ledere – må have været hans personaleleder. Som det fremgår, kan han dog ikke tydeligt erindre, hvem han refererede til, men det var ikke Steffen Normann Hansen. Der var mange organisationsændringer, nye titler osv. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken periode han taler om, forklarede vidnet, at det er perioden 2009-2013, hvor han var kontorchef for Produktionsstyring.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at han i meget høj grad arbejdede sammen med Steffen Normann Hansen, fordi han var den øverste chef for Borger og Virksomhed, og fordi vidnets kontor fungerede som ledelsessekretariat for ham.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet forud for 2010 var bekendt med udbytteadministrationens opgaver og udfordringer, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i det. Det var ikke et fagområde, som sagde ham noget som helst. Forespurgt, om han således ikke havde nogen berøringsflader i forhold til det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår han blev bekendt med området, forklarede vidnet, at han vil tro, at første gang, han hørte om begrebet udbytteskat, var omkring 2015, hvor han har en erindring om, at Susanne Thorhauge på nogle ledermøder talte om udbytteskat. Foreholdt, at SIR's 2010-rapport blev behandlet i Produktionsforum, og

forespurgt, om ikke han var inde over dette, forklarede vidnet, at han var en del af Produktionsforum, og at han og hans medarbejder Kent D. Sørensen deltog i alle møderne. Der var imidlertid rigtig mange revisionsrapporter på møderne – i nogle tilfælde kunne der være ti rapporter – og det var derfor ikke noget, der fæstnede sig.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt til vidnets kendskab til, hvordan man i Koncerncentret i perioden 2010-2013 på det generelle plan arbejdede med risikoanalyser og risikostyring, forklarede vidnet, at hans viden om risikoanalyser reelt ligger efter denne periode, idet han fra 2015 havde ansvaret for, at der blev udarbejdet nogle risikobilleder hele vejen rundt. Han har derimod ikke nogen detaljer for perioden 2010-2013. Han ved, at de med ujævne mellemrum skulle afrapportere på risici, men ikke hvem de præcist skulle afrapportere til. Han antager, at det var til Økonomi.

Forespurgt, hvad risikobilledet var fra 2015 og frem, og hvad vidnet arbejdede med i den forbindelse, forklarede vidnet, at de startede en risikoanalyse og udarbejdede en overordnet proces, hvor de gennemgik samtlige hovedprocesser i det daværende SKAT med henblik på at finde de største risici. Forespurgt, om der med "de største risici" menes risici af enhver art, forklarede vidnet, at de scorede det på henholdsvis økonomisk risiko og på det, man kunne kalde omtale. Han husker ikke, hvad det præcise udtryk var. Derudover scorede de i forhold til risikoens størrelse. Det var en ret simpel skala. Forespurgt, om det var en skala, der omfattede sandsynlighed og konsekvenser, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var et arbejde, der foregik i 2015, forklarede vidnet, at det var noget, de satte i gang forholdsvist kort tid efter at der var ansatte, som var blevet hjemsendt. Forespurgt, om det var i forbindelse med forløbet, hvor man havde afdækket den formodede svindel, forklarede vidnet, at det var på baggrund af det. Forespurgt, om det ham bekendt var første gang, man foretog en fuld risikoanalyse, forklarede vidnet, at han husker, at der blev foretaget noget løbende afrapportering, men ham bekendt var det første gang, man – i det omfang det var muligt – gjorde det i fuldt omfang. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om arbejdet i 2015 og senere førte til, at der blev udarbejdet et notat eller lignende, forklarede vidnet, at der blev lavet et ret stort materiale, hvor alle de identificerede risici fremgik. Det var meget omfattende, og han tror, de identificerede omkring 150 risici, der lå inden for alle skattearter. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor det organisatorisk var forankret, forklarede vidnet, at det var forankret hos Kundeservice under Jonatan Schloss.

Forespurgt, om vidnet ved, hvad man i perioden 2010-2013 foretog sig fra central side for at føre tilsyn med enhederne i produktionen og de regionale enheder, forklarede vidnet, at det har han ikke været inde over.

Forespurgt, om der i Produktionsforum blev foretaget nogen eksponeringsvurderinger eller risikovurderinger, forklarede vidnet, at som han husker det, arbejdede man ikke med risici som et specifikt emne i Produktionsforum.

PRODUKTIONSFORUM

Produktionsforums formål

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348-4349 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"1. Formål/opgaver*
>
> *… Produktionsforummet refererer til Direktionen.*
>
> *…*
>
> *Det er Produktionsforummets opgave at udfylde de rammer, der opstilles af Direktionen.*
>
> *…*
>
> *Større strategiske tiltag drøftes og igangsættes af Direktionen efter drøftelse i Udvidet Direktion.*
>
> *Driftsmæssige spørgsmål drøftes og besluttes i Produktionsforummet. Forelæggelse af driftsmæssige spørgsmål for Direktionen kan ske på foranledning af produktionsdirektøren.*
>
> *…*
>
> *2. Deltagere*
>
> *…*
>
> *Produktionsdirektøren er formand for og mødeleder i Produktionsforummet."*

Forespurgt, hvad det centrale formål med Produktionsforum var, forklarede vidnet, at det handlede om, at de havde en meget stor forretning, som skulle køre, og som det fremgår af kommissoriet, havde direktionen lagt de driftsmæssige spørgsmål ud til behandling i Produktionsforum. Der var således tale om et meget bredt formål.

Produktionsforums beslutningsproces

Forespurgt, hvilket ansvar og hvilke beføjelser Produktionsforum havde, herunder om det var et besluttende forum, forklarede vidnet, at det var det. Det var i Produktionsforum, at man kunne træffe beslutninger, som handlede om produktionen og driften. Forespurgt, hvad det indebar at være formand for Produktionsforum, forklarede vidnet, at Steffen Normann Hansen havde det sidste ord. Vidnets oplevelse af forummet var, at det på mange måder var et kollegialt forum, hvor alle deltagere havde en mulighed for at give deres besyv med, men når der skulle konkluderes noget, var det Steffen Normann Hansens rolle. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var direktionen, der traf beslutningen efter at der var udvekslet oplysninger og synspunkter i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette.

Produktionsforums møder

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"1. Formål/opgaver*
>
> *Produktionsforummet drøfter, planlægger og tilrettelægger den løbende drift og produktion i SKAT …*
>
> *Produktionsforummet skal sikre sammenhæng og koordinering af drift og produktion på tværs af geografi og opgaver …*
>
> *Fokusområderne for Produktionsforummet er bl.a.:*
> *…*
> *- Styring og optimering af produktionen*
> *- Procesoptimering af kerneopgaverne i produktionen*
> *- Udvikling og koordinering af den samlede regionale drift af kerneopgaverne*
> *…*
> *- Tilbagemelding fra driften om effekt og funktionsmåde"*

Forespurgt, hvordan man i Produktionsforum skar opgaverne til, i forhold til hvad der skulle behandles i forummet, forklarede vidnet, at dagsordenerne blev skabt i et samarbejde mellem deltagerne. Meget kom fra Steffen Normann Hansen, og det kunne fx være materiale, han havde modtaget fra departementet, eller en drøftelse, man havde haft i direktionen, hvor man havde besluttet at lægge noget over i Produktionsforum. Det kunne også være, at nogle af forummets mange deltagere meldte emner ind, de syntes var interessante. Den konkrete dagsorden blev udformet af vidnets medarbejder Kent D. Sørensen. Selvfølgelig så han selv alle dagsordenerne,

men Kent D. Sørensen var en meget erfaren og fagligt dygtig medarbejder, og derfor lå det alt andet lige hos ham. Var der et eller andet, Kent D. Sørensen havde behov for at drøfte, gjorde han det med vidnet, og i sidste ende var det Steffen Normann Hansen, der godkendte dagsordenen. Den blev således skabt på baggrund af input fra flere forskellige sider.

Forespurgt, hvor meget materiale der blev udsendt forud for et møde, forklarede vidnet, at han vil mene, at der ofte var mere end 200 sider. Forespurgt, om det var forudsat, at alle medlemmer havde sat sig ind i alle punkter, når de mødte op til et møde, forklarede vidnet, at det var det. Det var dog også helt tydeligt, at det oftest ikke var tilfældet, og at deltagerne måske meget naturligt havde fokus på de punkter, som direkte vedrørte dem selv, enten fordi de selv stod som ansvarlige, eller fordi Steffen Normann Hansen stod som ansvarlig, men det involverede deres respektive fagområder.

Forespurgt til vidnets rolle og opgaver i forhold til Produktionsforum forklarede vidnet, at han deltog som leder af det, der i realiteten var Steffen Norman Hansens ledelsessekretariat, og som Kent D. Sørensens personaleleder. Den praktiske udfærdigelse af dagsordenerne lå hos Kent D. Sørensen, men han var selv inde over det.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, hvor tæt vidnet var inde over den rapport, forklarede vidnet, at han ikke var inde over den. Forespurgt, om han skimmede den, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Ledelsessekretariatets rolle var ikke at gå materielt ind i tingene, og som nævnt var der rigtig mange sider til møderne i Produktionsforum. Han havde desuden også andre opgaver end at understøtte Produktionsforum. Han har set på rapporten i anledning af afhøringen for undersøgelseskommissionen, men han læste den ikke dengang.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 298-303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes).

Forespurgt, om vidnet læste det foreviste, forklarede vidnet, at det foreviste var et oplæg til Produktionsforum, som Kent D. Sørensen udarbejdede. Han har selv kun læst det igennem, hvis Kent D. Sørensen har haft noget, han gerne ville vende med

ham. Han har ingen erindring om at have læst det foreviste. Forespurgt, om det var sædvanligt, at Kent D. Sørensen havde en sådan selvstændig rolle, og at vidnet ikke skulle underskrive, bekræftede vidnet dette. De foreviste oplæg var i vidt omfang ekstraheret fra SIR-rapporten og udgjorde Kent D. Sørensens understøttelse af et forum, som havde meget lange møder med rigtig meget materiale. Det var således en service, for at ikke alle deltagere behøvede læse samtlige sider i revisionsrapporterne igennem.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 302-307 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes) med en oversigt over SIR-rapporter med markering af SIR's vurderinger i rød, lyserød, lysegrøn og grøn.

Forespurgt, om det foreviste omfangsmæssigt var sædvanligt for et møde i Produktionsforum, forklarede vidnet, at han vil tro, at der i dette tilfælde var usædvanligt mange rapporter. Bilaget er fra juni 2010, og han antager derfor, at der er kommet ekstra mange rapporter, fordi Intern Revision forud for sommerferien havde afsluttet et større antal rapporter. Men han kan ikke erindre, hvad det "normale" antal var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Punkt:
11. Behandling af revisionsrapporter.

Materiale:
…
- 10 revisionsrapporter.

Tid min:
45"

Forespurgt, om det var normalt, at der var afsat 45 minutter til behandling af rapporterne, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige. Han husker det ikke. Forespurgt, hvad detaljeringsniveauet i drøftelserne generelt var, når rapporterne blev behandlet, forklarede vidnet, at normalt drøftede man dem, der var røde. De grønne drøftede man ikke, men det skyldtes også, at indstillingen til konklusion var en version af, at det blev taget til efterretning. Det var således de røde, man talte om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes,

pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *… Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Forespurgt, om det at nedsætte en arbejdsgruppe var noget, man normalt gjorde i forhold til problematiske rapporter, forklarede vidnet, at normalt ville der være anført navnet på den direktør, som havde ansvar for at følge op på rapporten. Han antager, at man nedsatte arbejdsgruppen, fordi rapporten var tværgående og involverede flere fagområder. Som udgangspunkt ville der ikke være en arbejdsgruppe, men det ville være en direktør, som fik til opgave at håndtere rapporten. Forespurgt, om én konkret direktør således ville få til opgave at løse de problemer, der var identificeret af SIR, forklarede vidnet, at den pågældende i hvert fald skulle følge op på rapporten.

Forespurgt, hvordan vidnet læser det, når der står, at "Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab", og hvordan det skal forstås, at man nedsatte den under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at han opfatter det sådan, at det var Borger og Virksomhed, som havde initiativforpligtelsen. Forespurgt, hvordan det hænger sammen med, at man også anførte, at den ansvarlige var Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det er et godt spørgsmål, som han desværre ikke kan svare på. Forespurgt, om ikke det naturlige ville være, at det var den ansvarlige direktør, der var anført, forklarede vidnet, at han er helt enig i, at det ville være logisk. Han kan ikke svare på, hvorfor det er endt sådan. Forespurgt, om han har nogen erindring om det, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, om han har nogen erindring om, hvad der blev drøftet i tilknytning til det konkrete punkt, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt, om vidnet husker noget om opfølgningen på problemstillingen vedrørende udbytteskat i perioden efter det indledende møde, forklarede vidnet, at det gør han ikke ud over det, han har kunnet læse sig til i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen for undersøgelseskommissionen.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Opfølgning og deadlines:*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."*

Foreholdt, at der ikke ses at være blevet givet en sådan status, og forespurgt, om vidnet husker noget om dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Processen var typisk den, at Kent D. Sørensen skulle følge op på de beslutninger, der var anført i beslutningsprotokollen, og i dette tilfælde skulle der afgives en status i oktober 2010. Kent D. Sørensen ville derfor i oktober 2010 spørge Jens Sørensen, om han var klar til at afgive den pågældende status. Vidnet ved ikke, hvorfor det ikke skete.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 424 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

> *"5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

> *"Oplæg til Produktionsforum*
>
> …
>
> *Anledning:*
> *Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010 til brug for den kommende månedsrapportering til departementschefen og til brug for det kommende møde i Revisionsudvalget d. 31. marts 2011.*
>
> …
>
> *Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."*

Forespurgt, om vidnet kan huske noget om indholdet af den omtalte status fra Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10"):

> *"Opfølgning og deadlines:*
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a) …"*

Forespurgt, om vidnet husker noget om det foreholdte, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *…*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> *…*
>
> *OECD's Trace IT projekt*
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om vidnet husker noget om drøftelser i tilknytning til de foreholdte oplysninger, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om han husker før eller siden at have været involveret i problemformuleringen i forhold til arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, pkt. 12 "Håndtering af udbyttebeskatning"):

"Beslutning/drøftelse:
En arbejdsgruppe har udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning. Produktionsforum var enige i arbejdsgruppens forslag om bl.a. tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen arbejder sammen med Be&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.

Endvidere blev der orienteret om, at der i OECD-regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter.

Ansvarlig:
Jens Sørensen"

Foreholdt, at Kent D. Sørensen den 23. oktober 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det beskrevne punkt efter mødet ikke blev behandlet yderligere, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om ledelsen i andet regi havde et sted, hvor man fulgte op på røde rapporter, som ikke var afsluttet, eller hvis problemstillinger ikke var håndteret, forklarede vidnet, at det anførte viser, at opgaven nu var blevet placeret af Produktionsforum, og derfor var der ikke nogen grund til, at den vendte tilbage til forummet igen. Han kan ikke svare på, om der var et sådant centralt sted, hvor man fulgte op på røde revisionsrapporter. Forespurgt, om han med "at opgaven nu var blevet placeret" henviser til, at den var placeret hos Jens Søren-

sen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det efter hans opfattelse var Jens Sørensens ansvar at sørge for, at de påpegede forhold blev håndteret, bekræftede vidnet dette. Det var det, som lå i beslutningsprotokollen og den kolonne, som hed "Ansvarlig". Det var således Jens Sørensens ansvar at sørge for det, som var anført i den højre kolonne. Det var det, der var besluttet i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det fremgår af beslutningsreferatet fra Produktionsforums møde den 27. juni 2011 (ekstraktens side 523), at punktet om håndtering af udbyttebeskatning for det første omfattede arbejdsgruppens arbejde med afstemning mellem angivelse og indberetning og for det andet omfattede OECD's arbejde vedrørende de udenlandske aktionærers forhold, hvorimod punktet om den ledelsesmæssige forankring ikke var omtalt.

Forespurgt, om det på den baggrund var Jens Sørensens ansvar at håndtere punktet vedrørende den ledelsesmæssige forankring, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvorfor dette punkt er faldet ud af beslutningsprotokollen. Foreholdt, at punktet heller ikke var med i notatet, bekræftede vidnet dette.

SKAT'S KUNDESERVICESTRATEGI "KUNDEN I CENTRUM, SKATTEN I BALANCE"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1198 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

"Forelæggelse for direktionen

Kunden i centrum og skatten i balance: SKATs kundeservicestrategi

…

Godkender

Lars Tjærby"

Forespurgt, hvad det foreholdte gik ud på, og hvad vidnets rolle var i den forbindelse, forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt var i den enhed, som hed Støtte og Servicestrategi under Jonatan Schloss. Det var vidnets kontors ansvar at udarbejde kundeservicestrategien og herunder også at indsamle det materiale, der skulle bruges til denne. I kontoret skrev de selve kundeservicestrategien, mens de i forhold til indsamlingen af bilagene mere fungerede som sekretariat. Forespurgt, hvor de modtog input fra, forklarede vidnet, at han har tænkt over det, og han har talt med sagsbehandler Heidi Mølgaard Laustsen, fordi han ikke husker den eksakte proces. Han kan desværre ikke svare præcist på det, men som han husker det, var det de forskellige underdirektører, der havde ansvar for at komme med emner, og det blev så typisk leveret af deres ledere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1198 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

> *"Kundeservice har en ambition om at videreudvikle målrettede servicetilbud til vores kunder; servicetilbud som gør det nemt at betale den rigtige skat til tiden."*

Forespurgt, om det, der lå i strategien, var, at man skiftede fra at være et skattevæsen og en kontrolmyndighed til at have fokus på kunder i stedet for skatteydere, forklarede vidnet, at han tror, at det skulle forstås på den måde, at Jonatan Schloss og også Jesper Rønnow Simonsen gerne ville sætte yderligere fokus på at gøre ting nemmere for SKAT's kunder. Som han husker det, var det ikke tænkt således, at de skulle holde op med at kontrollere, men de skulle have en mere serviceminded tilgang. Der lå også i det, at der selvfølgelig skulle udføres kontrol, og der var også nogle overvejelser omkring det med at kunne og at ville osv. Men kundeservicestrategien blev i høj grad udarbejdet som et forsøg på at skabe noget tryk med henblik på øget servicetankegang.

Forespurgt, om strategien fik nogen negativ indflydelse på kontrolindsatsen, forklarede vidnet, at der på daværende tidspunkt var direktørområdet Kundeservice, som Jonatan Schloss havde ansvar for, og direktørområdet Kontrol, som Jim Sørensen

havde ansvar for. Han tænker ikke, at Jonatan Schloss' forsøg på at skabe større kundeservicetankegang hos sine medarbejdere havde indflydelse på, hvad man foretog sig på kontrolområdet. Forespurgt, om han opfattede det som separate kar, forklarede vidnet, at det selvfølgelig skulle tænkes sammen, men han er samtidig overbevist om, at der også fandtes kontrolstrategier, kontrolplaner osv., som Jim Sørensen havde ansvaret for. Han tænker det således ikke som siloer, men at de havde hvert sit ansvarsområde.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev involveret i afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i afdækningen overhovedet. Forespurgt, hvordan han blev opmærksom på, at der måske var sket svindel i SKAT's regi, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han antager, at han hørte om det på samme tidspunkt som alle mulige andre gennem de kanaler, der nu var. Han kan hverken tids- eller stedfæste det. Forespurgt, om han således ikke erindrer nogen arbejdsmæssig anledning til, at han fik oplysningen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han var ikke på nogen måde involveret materielt.

Foreholdt, at det fremgår, at vidnet i september 2015 i et vist omfang var inde over nogle drøftelser på direktørniveau omkring ansvarsforhold, herunder i tilknytning til nogle e-mails og et notat fra Kurt Wagner, og forespurgt, hvordan han opfattede dette forløb, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var han ikke involveret i det. Ved sin gennemgang af materialet forud for afhøringen har han kunnet se, at Kent D. Sørensen sendte en e-mail til ham i kopi, men han husker ikke, at han var en del af det. Han kan også se, at Jonatan Schloss skrev direkte til Susanne Thorhauge, Jan Muff Hansen og vel også Richard Hanlov. Han kan ikke mindes at have været involveret i det, ud over at han nu kan se, at han fik en e-mail i kopi fra Kent D. Sørensen. Forespurgt, om han drøftede det med Kent D. Sørensen, forklarede vidnet, at det gjorde han, så vidt han husker, ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, han gør.

KIRSTEN OTBO

Kl. 13.50 mødte Kirsten Otbo som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra august 2008 til april 2013 var ansat som direktør i SKAT Nordsjælland, at hun i perioden fra april 2013 til maj 2015 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Styring og Udvikling, og at hun i perioden fra maj 2015 til februar 2017 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Gæld, forklarede vidnet, at det ikke er helt korrekt. Fra den 1. april 2013 var hun ansat under området Inddrivelse i afdelingen Betaling og Inddrivelse. Den skiftede senere navn, efter at hun havde forladt den.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i de pågældende perioder forklarede vidnet, at i perioden 2008-2013 var hun placeret i Ballerup og Nærum. I perioden fra april 2013 til maj 2015 var hun placeret i Østbanegade 123. Derefter kom hun til en afdeling, der lå i Roskilde.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forklarede vidnet, at hun er jurist fra Københavns Universitet fra januar 1977. Fra den 1. februar 1977 blev hun ansat i Skatteministeriet, hvor hun startede som fuldmægtig i en række forskellige afdelinger i det tidligere departement for told- og forbrugsafgifter. På et tidspunkt var hun desuden udlånt til Direktoratet for Toldvæsenet. Derefter kom hun tilbage som fungerende kontorchef i departementet i et års tid. Så kom de store fusioner, og hun kom i direktionssekretariatet for ToldSkat. I efteråret 1990 blev hun kontorchef og var herefter kontorchef for en række forskellige kontorer. I 1999 blev hun viceregionschef i København, og senere i 1999 blev hun regionschef i Ballerup. I 2002 blev hun chef for ToldSkat Nordsjælland-Bornholm, og i 2004 blev hun underdirektør og senere HR-direktør for hele SKAT, da de var fusioneret. Fra maj 2008 blev hun direktør for SKAT Nordsjælland.

Forespurgt til vidnets eventuelle berøring med udbytteområdet, og om hun på noget tidspunkt har været inde over det, forklarede vidnet, at hun ikke har været dybt inde over det.

Forespurgt, hvem vidnet som regionsdirektør refererede til, forklarede vidnet, at man som regionsdirektør refererede til direktøren for ToldSkat. På produktionsområdet havde direktøren så delegeret til produktionsdirektøren, idet man havde et Produktionsforum, hvor det var produktionsdirektøren, der var formand. Forespurgt, hvornår dette var, forklarede vidnet, at hun var regionsdirektør i perioden 2009-2013. Forespurgt, hvem direktøren, som hun refererede til var, forklarede vidnet, at det var Steffen Normann Hansen.

Forespurgt til vidnets øvrige samarbejdsrelationer, og om der var centrale samarbejdsrelationer ud over de medarbejdere, hun havde under sig, forklarede vidnet, at der blandt direktørerne var et betydeligt samarbejde, fordi de – ud over de koncentrerede opgaver – alle havde en række basisopgaver, som gik igen i alle regionerne.

ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4193-4194 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"4.2.1 Direktør for region*
>
> *Direktøren har det overordnede økonomiske og strategiske ansvar for personale, økonomi og produktion samt planlægning, prioritering og styring inden for regionen.*
>
> *Direktør for regionen har ansvar for den samlede produktionsstyring og ressourceallokering på tværs af regionen.*
>
> *Direktøren bliver ansvarlig for at håndtere kompetencevandringer og placering af opgaver og kompetenceudvikling af medarbejderne i regionen.*
>
> *Ansvaret for opbygning og optimering af nuværende og kommende landsdækkende enheder placeres hos regionsdirektører. På tilsvarende vis er ansvaret for at opbygge, optimere og effektivisere de regionale opgaver på vejlednings- og afregningsområdet og ansvaret for at implementere og effektuere indsatsarbejdet ud fra indsatsstrategien placeret hos regionsdirektøren.*
>
> *Herudover har direktøren det overordnede ansvar for procedurer for ansættelser og afskedigelser inden for regionen, men dette ansvar er i det daglige delegeret til direktøren for Vejledning og Afregning, direktøren for Indsats og direktørerne for de landsdækkende enheder. Kontrakter om driftsopgaven i regionen indgås mel-*

lem direktøren for regionen og told- og skattedirektøren. Direktøren har tilknyttet et sekretariat, som også servicerer hele regionsdirektionen, bl.a. vedrørende udviklingsopgaver.

Direktøren refererer til told- og skattedirektøren i alle forhold. De daglige referencelinier vedr. produktion og styring vil være delegeret til direktøren for Produktion og Styring. Direktøren er regionens repræsentant i den udvidede direktion og indgår herudover i produktionsdirektionen."

Foreholdt, at det beskrevne svarer til det forklarede om vidnets rolle og ansvar som regionsdirektør, og forespurgt, om hun har noget supplerende at sige til den samarbejdsrelation, hun omtalte i forhold til de andre direktører, forklarede vidnet, at det har hun ikke umiddelbart. Forespurgt, hvordan samarbejdet med koncerndirektøren og departementschefen foregik i praksis, forklarede vidnet, at det foregik ved møder i den udvidede direktion. Forespurgt, om det således var i det store forum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var sådan gennem hele perioden, uanset hvem der sad på de forskellige ledelsesposter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der er tale om perioden 2010-2013, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan det foregik, hvis man skulle orientere departementschefen eller koncerndirektøren om forhold inden for sin region, og om det også foregik i den udvidede direktion, forklarede vidnet, at de godt kunne orientere på anden vis, fx på e-mail, telefonisk osv. Forespurgt, om der således også kunne være bilaterale drøftelser, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilken detaljeringsgrad orienteringerne til den egentlige direktion om forhold i regionerne havde, forklarede vidnet, at den "rå" drift i regionerne blev drøftet i det, der kom til at hedde Produktionsforum. Det skulle være noget meget specielt, hvis det gik videre, og ellers var det, når man i Udvidet Direktion tog en status, hvis der var områder, hvor der var store problemer.

Forespurgt, når der kom kritiske revisionsrapporter, hvordan de endte hos vidnet, og hvad hendes rolle som regionsdirektør var i den sammenhæng, forklarede vidnet, at hun modtog revisionsrapporter, der vedrørte hendes ressort, og at hun sikrede, at der blev fulgt op og gjort det, der skulle gøres. Forespurgt til revisionsrapporter om fx Regnskab eller andre områder, der lå uden for hendes ressort, forklarede vidnet, at Produktionsforum var inde over alle revisionsrapporterne. Der var temmelig mange revisionsrapporter, og de havde dem derfor med på møderne. Forespurgt, om det var forudsat, at alle deltagere havde læst det hele, forklarede vidnet,

at som generelt udgangspunkt gjaldt det, at når man gik til et møde, fordi man var deltager i et forum, forventedes man i en eller anden grad at have sat sig ind i det, der skulle behandles på mødet. Det var selvfølgelig forskelligt, i forhold til om det var noget, man var direkte involveret i eller ikke var involveret i.

Forespurgt, hvordan vidnet i perioden som regionsdirektør opfattede ressourcesituationen, forklarede vidnet, at ressourcesituationen var, at de var under konstant pres og besparelse. Siden ToldSkat blev dannet i 1990, var der kun reduktioner. I 2007 var der en enkelt periode, hvor man kunne rekruttere, men der var ikke løbende rekruttering i regionerne. Det var derfor et spørgsmål om at tilpasse sig, samtidig med at man fysisk tilpassede organisationen, fordi man flyttede rundt på opgaverne.

Forespurgt, om der var overvejelser eller drøftelser om, hvorvidt driften var forsvarlig med de pågældende reduktioner, forklarede vidnet, at det mere var en udfordring at få tingene til at passe sammen. Forespurgt, om det blev drøftet at sige til Finansministeriet, at man havde behov for at få øget bevillingerne, forklarede vidnet, at det drøftede de ikke i Produktionsforum. Forespurgt, om hun havde en fornemmelse af, hvor i organisationen man var mest påvirket af ressourcesituationen, forklarede vidnet, at det var i regionerne, man var mest påvirket. Forespurgt, om det således var ude i produktionen, bekræftede vidnet dette.

GENERELT OM DIREKTIONEN OG UDVIDET DIREKTION

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4186 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.1 Direktionen*
>
> *Direktionen har det overordnede ansvar for at træffe strategiske beslutninger ud fra koncernens mission og visioner, udstikke strategiske retningslinjer for hele koncernen, understøtte samarbejdet mellem enhederne og sikre den overordnede koordination af opgaver.*
>
> *Direktionen i Skatteministeriet er en kollektiv ledelse. Direktionsmedlemmer kan forpligte Skatteministeriet såvel udad til som indad. Hvert enkelt medlem repræsenterer hele direktionen og anlægger derfor - uanset den enkeltes ansvarsområde - en generel og strategisk helhedstænkning som deltager i et kollegium."*

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede direktionen og det forhold, at det var en kollektiv ledelse, forklarede vidnet, at fra hendes position oplevede hun mest, at hver

enkelt havde sit fagområde, som de bestyrede. Forespurgt, om det altovervejende var Steffen Normann Hansen, hun gik til, når hun havde issues, idet hun lå inden for hans fagområde, bekræftede vidnet dette. Det kunne også være økonomidirektøren eller HR-direktøren, hvis det var spørgsmål inden for de områder. Forespurgt, om hun havde indsigt i den interne beslutningsproces i direktionen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke detaljeret. Forespurgt, om hun oplevede problemer med tilkendegivelsen om, at det var en kollektiv ledelse, eller om det fungerede fint, forklarede vidnet, at det var hendes indtryk, at det fungerede okay. Der var jo en, der var formand for direktionen. Forespurgt, om hun oplevede, at den beslutningskompetence, der lå i direktionen, blev delegeret til andre organer, forklarede vidnet, at det synes hun ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede drøftelserne i Produktionsforum, og om hun oplevede Produktionsforum som et besluttende kollektivt organ, forklarede vidnet, at de havde rigtig mange drøftelser i Produktionsforum, for det var hele driften, de håndterede, og de var pressede hele vejen rundt. De havde derfor nogle gode drøftelser, og så var der nogle ting, hvor de kollektivt kunne blive enige. Men det var også klart, at der var en, der sad for bordenden. Forespurgt, om hendes opfattelse således var, at det var et organ, hvor man drøftede tingene og kunne nå til enighed, men hvor det – når man ikke kunne nå til enighed – ultimativt var direktøren, der bestemte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.2 Udvidet direktion*
>
> *Udvidet Direktion drøfter Skatteministeriets organisatoriske udvikling og udmøntning af strategiske tiltag - med særlig fokus på sammenhænge og samarbejde på tværs i organisationen.*
>
> *Udvidet Direktion beskæftiger sig med tværgående problemstillinger, der vedrører Skatteministeriet som samlet virksomhed, herunder langsigtet organisationsudvikling, langsigtede strategier og politikker samt generel strategisk udvikling af Skatteministeriet. Udvidet Direktion har den særlige rolle at agere bindeleddet mellem Koncerncentret og det regionale niveau."*

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede samarbejdet i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at, Udvidet Direktion var et sted, hvor man havde mulighed for som regionsdirektør at give udtryk for, hvad man mente om de ting, der blev drøftet, og hvor

man havde mulighed for at komme med nogle indspark. Men det var jo kun drøftelser. Forespurgt, om det var et besluttende eller konsulterende organ, forklarede vidnet, at det var konsulterende.

Forespurgt, om det anførte om, at Udvidet Direktion skulle være bindeled mellem Koncerncentret og det regionale niveau, bestod i, at alle regioner var repræsenteret i Udvidet Direktion og udmøntede det, som blev aftalt der, forklarede vidnet, at det vel også var et formål at skabe en gensidig forståelse for, hvilke forhold der herskede de forskellige steder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4670 (2009-12-03 - Forretningsorden for Direktionen, afsnit 1 "Formål/opgaver"):

> *"Medlemmerne har sammen og hver især et særligt ansvar for at leve op til Skatteministeriets værdier.*
>
> *Direktørerne har hver især et særligt ansvarsområde, hvor de varetager initiativforpligtelsen og forpligtelse til at implementere beslutninger på området."*

Forespurgt, om vidnet opfattede denne direktionsinstruks som dækkende for hende også, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, idet det var direktionens. Forespurgt, om vidnet opfattede den som omfattende den snævre direktion, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun havde en tilsvarende instruks, forklarede vidnet, at det fremgik af den tidligere foreholdte stillingsbeskrivelse, at man havde ansvaret for alt, der skete i regionen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at "direktionen" på det tidspunkt var det fast indarbejdede begreb i ledelsen for den snævre kreds, der bestod af direktørerne og ikke regionsdirektørerne, bekræftede vidnet dette. Man kaldte også ledelsen i regionerne for en direktion, men det var så bare en regionsdirektion. "Direktionen" var den øverste direktion.

PRODUKTIONSFORUM

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen.*

…

Foraene skal ikke nødvendigvis ses som leddet før direktionen. De behandler sager, der ikke forelægges direktionen, ligesom der er sager, som behandles i direktionen uden først at have været behandlet i et forum."

Forespurgt, om det foreholdte gav anledning til usikkerhed, eller om der var en klar linje for, hvordan man fordelte opgaverne, forklarede vidnet, at hun mener, der var en klar linje, og at hun ikke har oplevet, at der var tvivl om det. Forespurgt, om hun oplevede, at direktionen decideret uddelegerede beslutningskompetence til Produktionsforum, forklarede vidnet, at i Produktionsforum lå det, der havde med den rigtige drift at gøre, og det var direktionen ikke inde over, hvis det i øvrigt kørte, som det skulle. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun således ikke oplevede delegationer, at de drøftede det, der var relevant for driften, og at, hvis der var uenighed, var det direktøren, Steffen Normann Hansen, der traf en afgørelse, bekræftede vidnet dette.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvordan man i regionerne generelt arbejdede med risikoanalyse og -styring i de perioder, hvor vidnet var inde over det, forklarede vidnet, at man arbejdede meget med områder, hvor der var problemer, hvor produktionen haltede, hvor der var meget store sagspukler, eller hvor der pludselig skete noget. Forespurgt, om der, når der tales driftsmæssige problemer i produktionen, menes, at der ophobede sig sagspukler, bekræftede vidnet dette. Der kunne ophobe sig afgørelsessager, og udfordringen kunne også være, at man var langt bagud i forhold til sine produktionsplaner, eller at der var problemer med IT-systemerne, som gjorde, at man ikke kunne betjene kunderne, som man gerne ville.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at i den periode, vidnet var inde over, arbejdede man med risikoanalyse og styring på den måde, at man identificerede et problem, og så tog man hånd om det, bekræftede vidnet dette. I slutningen af perioden begyndte man mere systematisk at prøve at afdække, hvor man havde risici henne. Forespurgt, hvilken periode hun i den forbindelse henviser til, forklarede vidnet, at det nok var i slutningen af 2012, at man begyndte at arbejde mere systematisk. Forespurgt, hvad det var, man i den forbindelse foretog sig, forklarede vidnet, at man i hele SKAT forsøgte systematisk at vurdere sine risici på de forskellige områder. Forespurgt, om risici i den forbindelse også omfattede fx mulige besvigelser og ulovligheder samt IT-mæssige forhold, forklarede vidnet, at de mest havde fokus på produktionen, men hvis man havde mistanke om besvigelser på et område, ville man rejse spørgsmålet i den undergruppe, der sad med indsatsområdet. Foreholdt,

at dette vedrører reaktionen på en konkret mistanke, og forespurgt, om man allerede i 2012 begyndte at foretage en mere generel kortlægning af risici, herunder af sandsynlighed og konsekvenser, forklarede vidnet, at hun mener, at de arbejdede med dette i indsatsgruppen. Forespurgt, om det foregik i hendes region, forklarede vidnet, at hun havde repræsentanter i indsatsgruppen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om indsatsgruppen var en afdeling eller en særlig gruppe, forklarede vidnet, at det var det forum, der beskæftigede sig med indsatsarbejdet. Det var et forum under Produktionsforum, som særligt beskæftigede sig med indsats, som man ellers i bred forstand kunne kalde kontrol. Desuden var der et forum, der beskæftigede sig med kundeservice, og et, der beskæftigede sig med jura. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var et arbejde, der blev påbegyndt allerede i 2012, forklarede vidnet, at det er sådan, hun husker det. Forespurgt, om hun husker, hvem der var med i gruppen, forklarede vidnet, at formanden for gruppen, der sad med indsats, må have været Jan Lund, for han sad direkte under Steffen Normann Hansen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun også selv havde nogle medarbejdere med fra sin organisation, forklarede vidnet, at hendes skattedirektør med ansvar for indsats og inddrivelse var med. Forespurgt, hvem det var, forklarede vidnet, at det var Marie Raavig. Forespurgt, om vidnet så dokumenter fra indsatsgruppen, forklarede vidnet, at hun ikke systematisk så papirer eller dokumenter fra gruppen. Hun så dem givetvis, når noget var særlig interessant eller delikat, eller når de havde særlig store udfordringer. Forespurgt, om det var mere sagsbaseret, forklarede vidnet, at man drøftede planlægningen, og hvad det var, de havde tænkt sig skulle kontrolleres i det kommende år. Det skete ud fra en vurdering af risiko, dvs. hvor de mente, der var en særlig stor risiko for unddragelse osv. Det diskuterede man i den pågældende gruppe, og så lagde man årets kontrolplan. Forespurgt, om det var i indsatsgruppen, at kontrolplanen blev fastlagt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det generelt var folk på ledelsesniveau, der sad i gruppen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad vidnets oplevelse var af sektortilsynet i organisationen i perioden 2010-2013, herunder hvad man fra Koncerncentrets side foretog sig i forhold til tilsyn med enhederne i driften, forklarede vidnet, at man havde Intern Revision, som gennemførte rigtig mange revisioner. Forespurgt, om der var andre elementer eller enheder, der havde til opgave at føre tilsyn med produktionen, forklarede vidnet, at det var der ikke som sådan.

Forespurgt, om SIR's rapporter indgik i den nævnte risikovurdering, som man foretog i indsatsgruppen, forklarede vidnet, at hun ikke kan forestille sig andet. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan det kan være, for-

klarede vidnet, at det var, fordi de lagde et stort arbejde i at få håndteret revisionsrapporterne og sikre, at der blev fulgt op på dem. Forespurgt, om hun kan uddybe baggrunden for, at de gjorde dette, forklarede vidnet, at når man fik besøg af Intern Revision, fik man – set med rent ledelsesmæssige øjne – et tjek af, hvordan ens organisation så ud på det pågældende område. Hvis Intern Revision sagde, at der var problemer, så havde man som chef kun én interesse, nemlig at få rettet op på det. Alternativt måtte man prøve at få ændret regelsættet eller instruktionerne på området. Forespurgt, om hun opfattede det som et ledelsesredskab af væsentlig betydning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun i givet fald fulgte en kritisk rapport til dørs og gav den høj prioritet, bekræftede vidnet dette. Hvis der på hendes fagområder kom en kritisk rapport, fulgte hun den til dørs.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at den var på dagsordenen til et møde i Produktionsforum, så i den forbindelse har hun set og læst den. Hun har på daværende tidspunkt kun skrålæst eller diagonallæst den, for det var et heldagsmøde med over 350 siders mødemateriale, hvor der var afsat 45 minutter til de ti revisionsrapporter, som ikke hørte under hendes ressort. Forespurgt, om hun således ikke kun så referatet i forbindelse med mødet, men også læste sådanne rapporter, som ikke angik hendes region, forklarede vidnet, at hun diagonallæste, hvilket indebar, at hun orienterede sig nogenlunde om, hvad der stod, og at hun havde fokus på, om der var noget inden for hendes ressort, som hun skulle interessere sig for. Forespurgt, om hun husker, med hvilken alvor hun så konklusionen i den pågældende rapport, da hun skrålæste den, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt:*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *- 10 revisionsrapporter.*
>
> *Tid min:*
> *45"*

Forespurgt, hvordan det foregik, da man skulle gennemgå de ti revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det sædvanligvis var sådan, at den, der var ansvarlig for revisionsrapporten, fortalte, hvad man ville gøre, og hvad der skulle ske. Forespurgt, om der i forbindelse med gennemgangen var drøftelser omkring konklusioner og anbefalinger i de enkelte revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var der ikke i videre omfang, for det var kompetente folk, der kom med et forslag til, hvad der skulle ske. Det ville oftest ske, hvis der var flere, der havde opgaven under deres ressort. I så fald kunne det godt give anledning til en drøftelse. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der ligger i, at der var en, der var "ansvarlig for rapporten", forklarede vidnet, at der altid var en regionsdirektør, der var ansvarlig for en revisionsrapport, der var udarbejdet i regionerne, og vedkommende ville så foreslå, hvad der skulle ske. Nogle rapporter angik opgaver, der lå i én region, mens andre opgaver kunne ligge i alle regionerne, fordi det vedrørte basisopgaverne. I så fald havde man en anden interesse i det. Forespurgt, om der således kunne være flere, der var ansvarlige for en sådan rapport, forklarede vidnet, at der normalt kun var én ansvarlig, men at andre godt kunne have en interesse i den, fordi de havde de tilsvarende opgaver, selv om der ikke nødvendigvis var gennemført revision i alle regionerne. Nogle gange blev der gennemført tværgående revisioner i flere regioner, men andre gange blev en opgave kun revideret i én region. Men en tilsvarende opgave kunne ligge i de andre regioner, og derfor kunne man have en interesse i revisionsrapporten, selv om det ikke var en selv, der var blevet revideret. Forespurgt, om formuleringen "den, der var ansvarlig for en revisionsrapport" således skal forstås sådan, at det var den direktør, hvis region var blevet revideret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om flere direktører kunne være ansvarlige, hvis flere regioner var blevet revideret, bekræftede vidnet dette. Man kunne også forestille sig, at det blev styrelsen eller Koncerncentret, der påtog sig ansvaret for at gøre noget. Forespurgt, hvem der tog beslutningen, hvis der var uklarhed om, hvem der havde ansvaret, eller hvis der i øvrigt var behov for at beslutte dette, forklarede vidnet, at det i sidste ende var formanden, der fastlagde, hvem der var ansvarlig. Revisionsrapporterne var dog altid rettet til nogen, og der, hvor revision var foretaget, var man som sådan ansvarlig, selv om der godt kunne være flere ansvarlige.

Forespurgt af advokat Jon Lauritzen til forskellen på basisopgaver og landsdækkende opgaver forklarede vidnet, at ved strukturændringen i 2009, som jo stort set fortsatte efter 2010, da Koncerncentret blev dannet, tog man nogle opgaver og samlede ansvaret på landsplan i én region. Fx havde hun ansvaret for motoropgaven på landsplan, idet den var forankret hos hende i Nordsjælland. De havde enheder og medarbejdere andre steder i landet, som beskæftigede sig med opgaven, men de hørte til og refererede udelukkende til organisationen i Nordsjælland. Hun mener, at der var 11 områder, som man havde organiseret på den måde. Ved siden af det var der det, man kaldte basisopgaverne, som var karakteriseret ved at være geografisk

afhængige. Således var Kundeservice, Inddrivelse og Indsats – dvs. kontrollen – geografisk knyttet til den enkelte region.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010) og foreholdt, at SIR's 2010-rapport var en bestillingsopgave fra Peter Loft, som ikke deltog i Produktionsforum.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"*

Forespurgt, om de drøftede disse tre anbefalinger på mødet den 21. juni 2010, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske detaljeret, om eller hvordan de drøftede dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *… Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Forespurgt, hvordan vidnet læser den foreholdte tekst, forklarede vidnet, at hun læser den, som den står. Forespurgt, hvad der efter hendes opfattelse ligger i det anførte om, at arbejdsgruppen blev nedsat "under Borger og Virksomhed", forklarede vidnet, at det betyder, at de stod for den, dvs. at de styrede den og tog initiativet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen"*

Vidnet forklarede, at det må være, fordi det var Jens Sørensens fagområde, det drejede sig om. Forespurgt, hvordan hun opfatter ansvarsbeskrivelsen, herunder om det var en enhed uden for Jens Sørensens ansvarsområde, som skulle tage initiativet, og om det var ham, der havde ansvaret for, at de gjorde det, forklarede vidnet, at Jens Sørensen havde ansvaret for revisionsrapporten, og at der skete noget med den. Overordnet set havde Steffen Normann Hansen ansvaret for al produktion, og det var hans afdeling, der skulle foretage sig noget. Forespurgt, hvis ansvar det var, hvis det ikke skete, forklarede vidnet, at det var den, der skulle have foretaget sig noget. Forespurgt, om det efter hendes opfattelse således ikke var Jens Sørensens ansvar, forklarede vidnet, at hun vil mene, det var et kollektivt ansvar, når der var flere involverede.

Forespurgt, om vidnet ofte oplevede, at man nedsatte arbejdsgrupper vedrørende denne type emner, forklarede vidnet, at som hun husker det, gjorde man det, hvis det vedrørte noget, som var mere tværgående. I sådanne situationer kunne det give god mening, fordi der var flere, der skulle blive enige om noget.

Forespurgt, om hun erindrer overvejelser eller drøftelser om, hvorvidt SIR's første anbefaling om forankring af et overordnet ansvar var egnet til placering i en arbejdsgruppe, eller om det i virkeligheden burde besluttes på direktionsniveau, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke, at der var drøftelser om.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11"Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Opfølgning og deadlines:*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."*

Vidnet blev foreholdt, at det ikke fremgår, at der blev givet en status som beskrevet, men at SIR's 2010-rapport blev behandlet på et møde den 28. februar 2011.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

> *"Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:*
>
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
>
> …
>
> *Opfølgning og deadlines:*
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a) …"*

Forespurgt, om vidnet på baggrund af det foreholdte kan huske noget om forløbet ud over det anførte, forklarede vidnet, at det er, som det står.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen.*
>
> …
>
> *Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*

1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.

2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.

…

Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt

…

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren."

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser i tilknytning til det foreholdte notat, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun husker noget om eller var orienteret om OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, pkt. 12 "Håndtering af udbyttebeskatning"):

"Beslutning/drøftelse:
En arbejdsgruppe har udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning. Produktionsforum var enige i arbejdsgruppens forslag om bl.a. tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.

Endvidere blev der orienteret om, at der i OECD-regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter."

Forespurgt, om vidnet husker noget om det foreholdte, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Foreholdt, at andre vidner tidligere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at SIR's 2010-rapport efterfølgende ikke blev behandlet yderligere i Produktionsforum, og forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var normalt, at en kritisk rapport blev behandlet nogle gange og derefter udgik, uanset at man ikke havde løst rapportens problemstillinger, forklarede vidnet, at hvis der var sat en proces i gang – og det ser det ud til, at der var – så ville det ikke være unaturligt, at man ikke tog rapporten op igen, for så blev der jo foretaget noget.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Forespurgt, hvornår man indførte konceptet med procesejere, systemejere og drift, forklarede vidnet, at det husker hun ikke konkret, men hun vil tro, at det var omkring 2008, da man begyndte at udarbejde en struktur, hvor man havde landsdækkende opgaver.

Forespurgt, hvordan vidnet i 2010-2013 opfattede afgrænsningen mellem procesejerens og driftens ansvar, forklarede vidnet, at som hun husker det, havde de nogle drøftelser om, hvordan relationen i forhold til Koncerncentret eller styrelsen var, når man havde en landsdækkende opgave, der var samlet ét sted i én region. Men det endte med, at der ikke var nogen tvivl om, at procesejeren var Koncerncentret og tidligere styrelsen. Forespurgt, om hun i den pågældende periode oplevede uklarheder i forhold til ansvarsfordelingen mellem procesejerne og driften, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke.

Foreholdt, at der fandtes både digitale og manuelle processer, og forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at procesejeren havde ansvar fra vugge til grav, uanset om det omhandlede manuelle eller automatiserede processer, forklarede vidnet, at principielt set havde procesejer, som jo var Koncerncentret, ansvar for det hele, men det er klart, at håndteringen af de enkelte manuelle processer godt kunne ligge decentralt, dvs. i en region. Arbejdstilrettelæggelsen lå således i regionen. Forespurgt, om ansvaret for hele processen stadig lå hos procesejeren, hvis arbejdstilrettelæggelsen lå i regionen, forklarede vidnet, at det gjorde det principielt set, fordi hele ansvaret for produktionen lå ét sted. Men det medførte jo ikke, at man ikke havde et delansvar, når man havde en proces placeret hos sig. Forespurgt, om det er hendes opfattelse, at

det principielt set har været på den måde for procesejer gennem hele perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det vil hun mene.

19. april 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5249 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Punkt:*
> *4. Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver.*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *- Notat vedr. procesejernes rolle og opgaver."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5253 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen, som spiller en væsentlig rolle for samspillet mellem hovedcentret, nu koncerncentret, og det regionale niveau, er i princippet videreført under begge strukturændringer, men fungerer under delvis nye betingelser. Der er således behov for at præcisere rollen i den ændrede organisation."*

Forespurgt, om vidnet husker disse drøftelser, forklarede vidnet, at hun ikke husker drøftelserne konkret. Procesejerrollen har hen ad vejen været drøftet mange gange.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5257 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen*
>
> *Som nævnt overfor har procesejerrollen en væsentlig betydning for samspillet mellem koncerncentret og det regionale niveau.*

Således findes den overordnede ansvars- og beslutningskompetence for alle forretningsprocesser i Borger og Virksomhed."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte svarer til vidnets opfattelse, altså at alle procesopgaverne var samlet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5257 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejerens rolle og opgaver"):

"Det indebærer prioritering i forhold til tværgående procesudviklingstiltag vedr. for eksempel best practice, servicemål, videnopsamling og standarder mv, samt initiativpligt til igangsætning (f.eks. i indskrivning i relevante planer, læringshjul, projektmodning) og løbende koordinering af igangværende procesudvikling. Det indebærer også at sikre, at rammerne til en effektiv opgaveløsning er til stede i form af relevante vejledninger, bidrage til målopfølgning i ledelsesinformation mv., samt sikre en effektiv aktionsplan i de tilfælde, hvor der akut er behov for hurtige løsninger."

Forespurgt, hvordan vidnet forstod det foreholdte i forhold til den daglige drift og initiativpligten, forklarede vidnet, at det foreholdte må vedrøre den daglige drift i Borger og Virksomhed i Koncerncentret. Forespurgt, om det er hendes opfattelse, at det foreholdte indebar, at Koncerncentret skulle monitorere alt, der foregik i regionerne, og tage initiativ til optimeringer og sikringer af alle led i processerne, forklarede vidnet, at det er det, hun får ud af det foreholdte. Forespurgt, om det også omfatter de manuelle processer, forklarede vidnet, at som det er beskrevet, så gør det. Forespurgt, om det også er sådan, hun erindrer, at rollefordelingen på daværende tidspunkt blev kommunikeret, forklarede vidnet, at det i praksis ville være sådan, at man i en region foretog sig det beskrevne i forhold til sine egne opgaver, også med henblik på at kunne bidrage generelt. Der var jo et samarbejde i de fora, der var nedsat for henholdsvis Indsats og Kundeservice, hvor man i fællesskab prøvede at gøre det i god ro og orden.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5257-5258 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejerens rolle og opgaver"):

"Det daglige ansvar hos regionsdirektøren

De seks regionsdirektører har sammen med skattedirektørerne for de landsdækkende enheder samt skattedirektørerne for basisopgaverne ansvaret for den løbende drift på alle områder. Dertil kommer, at de er vigtige aktører i udviklingen af områderne:

…

- Løbende koordinering af produktionen, herunder initiativpligt i forhold til at udstikke retningslinier om løsning af problemer i den regionale drift indenfor de rammer, som besluttes i Produktionsforum/koncerncentret, koordinering af procesudvikling på basis af f.eks. best practice, standarder og værktøjer med fokus på at drifte effektive processer"

Forespurgt, hvordan vidnet forstod afgrænsningen af ansvaret mellem procesejerkontoret og regionsdirektionen i forhold til den daglige drift, forklarede vidnet, at den daglige drift og håndteringen af den lå i regionen. Hvis der derimod var noget, der skulle udvikles eller ændres, eller som kunne optimeres eller effektiviseres – hvilket der var meget fokus på – var det vigtigt, at man gjorde det på tværs. Det kunne fx også være noget i en vejledning, der skulle ændres.

Forespurgt, hvis en SIR-rapport angav, at noget bestemt burde gøres, om det så var procesejeren, som skulle tage initiativ til at få den pågældende proces på plads, forklarede vidnet, at hun mener, at både den, der var blevet revideret, og procesejeren, som var Koncerncentret, havde en opgave i den forbindelse. Forespurgt, om det var et fælles ansvar, forklarede vidnet, at det var det efter hendes opfattelse. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad de havde et ansvar for, forklarede vidnet, at de havde et ansvar for at gøre noget ved det og for at forholde sig til det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 5258 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejerens rolle og opgaver"):

"Særligt om lovgivning

…

Ansvaret for implementering er placeret i Borger og Virksomhed, men arbejdet foregår i tæt samarbejde med Jura og Samfundsøkonomi samt de enheder på det regionale niveau, som har ansvaret for driften på det pågældende område.

Ansvaret for den løbende drift er placeret på det regionale niveau."

Forespurgt, om det foreholdte svarer til vidnets forståelse af ansvarsfordelingen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5260 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejerens rolle og opgaver"):

"Bilag – Standard for ansvarsdeling

Opgaver:
Implementering af nye processer
UKLART

Koncencentret:
Initiativtager til nye processer og styring af implementeringen, herunder udmelding af ordregivende information.

Regioner:
Den landsdækkende enhed/regionale enhed har ansvaret for at implementere nye processer."

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at ansvarsfordelingen på det foreholdte punkt var uklar, forklarede vidnet, at det har hun ikke noget indtryk af. Det er muligt, at det var formuleringen, der var uklar. Forespurgt, om der i en sådan situation, hvor der skulle udvikles nyt, i virkeligheden var to ansvarlige, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5262 (2010-04-19 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 " Procesejerens rolle og opgaver "):

"Beslutning/drøftelse:
Efter implementeringen af en stor del af ny struktur i SKAT og sammenlægningen mellem Departementet og SKAT er der behov for at præcisere samspillet mellem Koncerncentret og det regionale niveau under de nye vilkår. Der arbejdes i øjeblikket på at få beskrevet dette samspil, som senere skal behandles i Udvidet Direktion. Produktionsforum gav indspark til det videre arbejde, bl.a. blev det fremhævet, at

det er vigtigt at få beskrevet samspillet mellem procesejer og den enhed der drifter opgaven samt Produktionsforums rolle.

Ansvarlig:
Steffen Normann Hansen og Preben Kristiansen

Opfølgning og deadlines:
Nej"

Forespurgt, om vidnet husker noget om drøftelserne og de indspark, der omtales i det foreholdte, forklarede vidnet, at hun ikke konkret husker det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun ikke oplevede, at der i forbindelse med struktureringen i 2010 var uklarhed eller behov for øget afklaring, forklarede vidnet, at det, hun tidligere omtalte, var, at når man havde en landsdækkende opgave, var al viden samlet der, hvor opgaven var forankret, og derfor var spørgsmålet, hvad procesejers rolle så var. Det var i den situation, at det var interessant, og det er vel også det, der er beskrevet i det foreholdte.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 13 for 8. maj 2019 side 48 (Vibeke Varnes Hoffgaards forklaring):

"Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan uddybe, hvem hun taler om, forklarede vidnet, at de, der sad med processerne, ikke var bekendt med, at de også havde ansvaret for de manuelle processer, før hele diskussionen kom, og deres underdirektør blev sendt hjem, fordi han pludselig havde fået ansvaret for manuelle processer. På det tidspunkt var de ikke klar over, at de som procesejere havde de manuelle processer under sig."

Forespurgt, om vidnet i sit samarbejde med procesejerne oplevede, at der var et ukendskab til, at de også skulle tage sig af de manuelle dele, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun oplevede i forhold til de landsdækkende opgaver, hun havde. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om procesejerne således som udgangspunkt havde et ansvar for de manuelle processer, forklarede vidnet, at efter hendes opfattelse havde procesejer principielt ansvaret for det hele, men når man havde en opgave, og særligt en landsdækkende opgave, havde man selvfølgelig også et medansvar.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet første gang blev opmærksom på problemstillingen med den formodede svindel, forklarede vidnet, at hun husker, at det på et

tidspunkt hen over sommeren 2015 blev nævnt på et møde i inddrivelsesdirektionen. Forespurgt, hvad inddrivelsesdirektionen var, forklarede vidnet, at Jens Sørensen havde Inddrivelse som område, og at inddrivelsesdirektionen var det, man kaldte ledelsen, dvs. direktøren og underdirektørerne i Inddrivelse. Forespurgt, om hun var nærmere involveret i, hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om det var et orienteringspunkt, og om hun derudover ikke var involveret, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Procesejernes opgaver og ansvar

Forespurgt, hvis en medarbejder helt systematisk fulgte en proces, som ikke levede op til de almindelige forvaltningsretlige principper om sagens oplysning osv., om det så var procesejeren, der skulle sanktionere dette og tilrettelægge en anden proces, eller om det var den ansvarlige direktør, der skulle sanktionere det, eller om det var begges opgave, forklarede vidnet, at hun umiddelbart vil mene, at det i første omgang var funktionslederen, der havde et ansvar, dvs. medarbejderens umiddelbare personaleleder. Funktionslederen skulle også gennemføre et antal interne kontroller, hvor man tog stikprøver på de forskellige områder og tjekkede, om det foregik, som det skulle. De interne kontroller blev så indrapporteret, så man kunne følge op på, om der skete noget, og om man på den baggrund skulle foretage sig noget. Meget af den slags ville derfor slet ikke komme op og blive et procesejerspørgsmål, idet det var noget, man ordnede i den helt nære kontakt.

Forespurgt, hvis ikke den nære kontakt løste problemet, og SIR påpegede, at der var tale om et generelt mønster i den pågældende enhed eller hos den pågældende medarbejder, om det så var procesejeren eller personalelederen, der skulle sanktionere det, forklarede vidnet, at det umiddelbart var personalelederen, der skulle sørge for, at det var i orden. Men i sidste ende havde procesejeren eller produktionsdirektøren et ansvar for hele produktionen og dermed også for dette. Det var jo et delt ansvar. Reelt havde en procesejer dog ingen mulighed for at se, om en konkret medarbejder overholdt de retningslinjer og almindelige forvaltningsretlige regler, der gjaldt på et område. Det havde derimod personalelederen og derefter direktøren på området og i sidste ende regionsdirektøren. Forespurgt, om det var i en situation, hvor man gennem SIR eller lignende blev opmærksom på det, forklarede vidnet, at der også fandtes interne kontroller.

Forespurgt om en uddybning vedrørende de interne kontroller forklarede vidnet, at på stort set alle sagsområder var der lavet en beskrivelse af, hvor mange procent af porteføljen man som personaleleder skulle efterse. Det skulle der følges op på, og det skulle afrapporteres i et system, hvor man beskrev det nærmere, fx om det bare

var et hændeligt uheld, som ikke så systematisk ud, eller om det var noget, man skulle følge op på eller bringe længere op i systemet. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad kontrollerne omfattede, forklarede vidnet, at det i høj grad vedrørte formalia, men hun mener også, at der var noget materielt. Hun er dog ikke helt sikker. Forespurgt, om der fandtes en skriftlig vejledning, der beskrev, hvordan de interne kontroller skulle foretages og hvor ofte, forklarede vidnet, at der var et kæmpe setup omkring interne kontroller, hvor der blev afrapporteret og indrapporteret i et IT-system.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvis man blev opmærksom på, at den medarbejder, der ikke undersøgte alle aspekter lige grundigt, faktisk fulgte de retningslinjer, der var givet for den pågældende, om det så var på regionsdirektørniveau, at beskrivelsen af sagsgangen skulle ændres, eller om det var procesejeren, der skulle sørge for det, forklarede vidnet, at det kom an på, hvem der havde udarbejdet beskrivelsen. Forespurgt, om det således gik tilbage til ophavsmanden, forklarede vidnet, at det ville være udgangspunktet.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Interne kontroller

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det beskrevne om stikprøver var en del af ordningen med interne kontroller, bekræftede vidnet dette. Det var beskrevet, hvor mange procent eller hvor stort et antal man skulle udtage på de forskellige opgaver. Forespurgt, om hun opfattede systemet som en generel instruks for hele skatteforvaltningen, bekræftede vidnet dette. Hvis man løste en opgave, som var omfattet af en af de interne kontroller, skulle man som leder bl.a. varetage sit tilsyn med medarbejderne på den måde.

Kl. 15.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

5. november 2019
Protokol nr. 34

Den 5. november 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Birte Rasmussen for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann ved advokat Ann Rask Vang for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer (forlod mødet kl. 12.20)

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen og Per Jacobsen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (mødte kl. 9.08)

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen (forlod mødet kl. 12.20)

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Anders Lyngborg Carlsen for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

LARS MØLLER MADSEN

Kl. 9.00 mødte Lars Møller Madsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra august 2008 til april 2013 var ansat som direktør i SKAT Nordjylland, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden forklarede vidnet, at han var placeret i Hjørring.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han har en HD i regnskabsvæsen.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for 2008 forklarede vidnet, at han begyndte som elev ved Aalborg Kommune, hvor han bevægede sig op gennem systemet og i 2001 endte med at blive borger- og skattechef. Han havde først sagsbehandleropgaver, men gik senere over i ledergerningen og udviklede sig derigennem. Herefter blev han involveret i dannelsen af det nye SKAT i Fusionsstyregruppen. Han var placeret i fusionsstyregruppen i et års tid, som han husker det. Den 1. november 2005 blev han statsansat. Forespurgt, om vidnets elevtid foregik i skattevæsnets regi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem vidnet primært refererede til i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det formelt set var til departementschefen, men i praksis var det til produktionsdirektøren.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var, og hvor i organisationen de var placeret, forklarede vidnet, at han i Nordjylland havde fire skattedirektører, som hver havde et sæt beskrevne opgaver. De havde alle adresse i Hjørring, men i den periode var organisationen geografisk meget spredt, så det var rent held, hvis de mødte hinanden i Hjørring. De lå på landevejene og arbejdede i mange forskellige byer. Direktionsmøderne blev dog holdt i Hjørring, så de sås i den forbindelse.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4126 og 4193 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)).

Forespurgt, hvad vidnets rolle og ansvar var som direktør for SKAT Nordjylland, forklarede vidnet, at hans rolle lokalt var at få ca. 1.000 medarbejdere til at virke ved hjælp af et ledelseshierarki. Medarbejderne havde reference til ham. Det var ikke en

samarbejdsorganisation som den forudgående. Her var der reference på en anden måde. Forespurgt, hvad der ligger i en samarbejdsorganisation, og hvori forskellen bestod i forhold til den nye organisation, forklarede vidnet, at han før ændringen i 2008 var planlægningsdirektør, og på det tidspunkt var der ikke det samme overordnede forhold. I 2008 var man i startfasen af fusionen, hvor det mere handlede om at få tingene rystet på plads og få det til at fungere. Ved en fusion er der rigtig mange mennesker, som får et andet jobindhold og andre referenceforhold. Der kom et antal chefer ind i organisationen, og der var nogle, der pludselig ikke længere var chefer, så der var mange hensyn at tage i den fase. Med organisationsændringen i 2008 indførtes en mere klassisk organisation, hvor man var ordregivende i forhold til sine medarbejdere.

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelation med de øvrige direktører i organisationen forklarede vidnet, at de var seks ligestillede direktører med hver sin geografiske benævnelse. Geografien havde dog ikke på samme måde som i den indledende organisering betydning for, hvad de lavede. Meningen med organisationsændringen var at effektuere de effektiviseringer, der var formålet med hele fusionen. Det kunne man kun gøre ved at samle opgaverne på landsplan. De begyndte derfor at samle opgaverne således, at hver enkelt direktør i princippet havde folk over hele landet, hvorefter processen gik ud på stille og roligt at få det samlet og koncentreret.

Forespurgt, hvilken særlig landsdækkende rolle der tilfaldt Nordjylland, forklarede vidnet, at SKAT Nordjyllands rolle i hovedtræk var det, man normalt forbinder med skattevæsnet, nemlig selvangivelsen og momsen, som geografisk lå der, hvor man hørte til. Alle andre opgaver blev koncentreret, og det ansvar, der blev lagt i Nordjylland, vedrørte de erhvervsrettede emner. Ansvaret for bl.a. telefonien omkring erhvervslivet, registrering af virksomheder ved etablering og tilsvarende, når virksomheder afgik ved døden, fx ved insolvens, lå hos dem. Ansvaret for punktafgifter og omkostningsgodtgørelser lå også hos dem, men ved en afdeling på Bornholm, hvilket altid medførte et besøg på mindst 2 dage. I Nordjylland lå i hovedtræk ansvaret for alle de erhvervsrettede emner.

ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4194 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 4.2.1 "Direktør for region"):

> *"Direktøren refererer til told- og skattedirektøren i alle forhold. De daglige referencelinier vedr. produktion og styring vil være delegeret til direktøren for Produktion*

og Styring. Direktøren er regionens repræsentant i den udvidede direktion og indgår herudover i produktionsdirektionen."

Forespurgt, hvordan samarbejdet med henholdsvis koncerndirektøren og departementschefen foregik, forklarede vidnet, at de så koncerndirektøren og departementschefen, i det omfang det var muligt. De så dem bl.a. i Udvidet Direktion. Indimellem kunne der være ekstraordinære møder, hvor en større direktørkreds var samlet, herunder også skattedirektørerne. Det var måske én gang årligt, eller hvis der skete noget specielt. I dagligdagen så de mest produktionsdirektøren, og ca. én gang om måneden var der møde i Udvidet Direktion. Forespurgt, om det var sådan gennem hele perioden, uanset hvem der var koncerndirektør og departementschef, eller om det ændrede sig med tiden, forklarede vidnet, at det i det store hele var sådan, men med respekt for, hvad der i øvrigt var på dagsordenen.

Forespurgt, hvordan det foregik, når koncernchefen, departementschefen og den øvrige direktion skulle orienteres, forklarede vidnet, at han ikke var en del af det og derfor kun kan gætte på det. Det var i almindelighed produktionsdirektøren, der tog sig af meldinger opad i systemet og tilsvarende nedad. Forespurgt, om vidnet dermed gav eventuelle input fra sin region til produktionsdirektøren, som tog dem videre uden vidnets deltagelse, forklarede vidnet, at det normalt ville foregå sådan, men han husker ikke, at han har været i den situation.

Forespurgt, hvad vidnets rolle som regionsdirektør var, når der kom kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var hans opgave at få dem til ikke at være kritiske længere, hvilket han blev holdt op på i Produktionsforum. Alle revisionsrapporter kom på dagsordenen i Produktionsforum. Nogle revisionsrapporter var uproblematiske, mens andre var mere problematiske. Det var bl.a. det, farverne angik, men det, der stod i rapporterne, var vigtigere end farven.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen og udviklingen heri i perioden som regionsdirektør, forklarede vidnet, at ressourcesituationen var trængt, men han følte sig ikke i en uløselig situation. I så fald måtte man finde noget andet at lave. Der var ikke tvivl om, at fusionen handlede om at effektivisere og spare ressourcer, og at det var hans opgave. Forespurgt, hvad vidnet mener med, at man så måtte finde noget andet at lave, forklarede vidnet, at hvis man ikke ville have et job, hvor der i jobbeskrivelsen stod, at man skulle effektivisere og spare ressourcer, måtte man finde noget andet at lave. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var realistisk at løse opgaverne med de ressourcer, der blev stillet i udsigt, herunder med de besparelser, der kom, forklarede vidnet, at det vil han sige, at det var for Nordjyl-

lands vedkommende. Han kan ikke sige det samme for de andre regioners vedkommende, for det kan han ikke bedømme. Forespurgt, hvor man var hårdest belastet, forklarede vidnet, at den fornemmelse, han havde i dagligdagen, var, at SKAT Midt- og Sydsjælland havde nogle tungere opgaver, herunder inddrivelsesopgaven og ejendomsvurderingsopgaven. SKAT Midt- og Sydsjælland havde det derfor svært på ressourcesiden. Man var også ekstraordinært ramt de steder, hvor der var forandringer ud over de almindelige, fx hvis der var personalevandringer, eller hvis man skulle etablere nye enheder eller få folk til at fungere på tværs af landet. SKAT Midtjylland var fx også ramt af forandringer på det fysiske.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt oplevede, at der blev forsøgt sagt fra i forhold til de besparelsestiltag, der lå i horisonten, forklarede vidnet, at man ikke kan sige fra over for noget, der er ens opgave. Der blev derfor ikke sagt fra, men man diskuterede, hvordan man bedst løste udfordringerne. Man kan selvfølgelig sige fra på den måde, at man fortæller, hvad der måtte være virkningen af besparelserne. På den måde blev der fra tid til anden sagt fra. Forespurgt, om der – hvis man oplevede forsinkelser vedrørende nogle forudsætninger for besparelser, fx forsinkelser ved IT-systemer – var drøftelser om, at man måtte gå tilbage til Finansministeriet eller andre og sige, at besparelserne nu ikke længere var realistiske, forklarede vidnet, at det ikke fungerede på den måde. Når man var en del af en beslutning om at skulle indføre et nyt system, kunne man ikke sige, at når nu systemet ikke blev færdigt, så måtte man trække en besparelse tilbage. Det lå ikke i præmissen. I stedet fandt man veje til at løse en forsinkelse, hvis det var det, der var tale om. Det kunne være ved at hjælpe hinanden på tværs eller flytte ressourcer mellem opgaverne i ens eget regi. Det er selvfølgelig også en måde at sige fra på, for alt har en pris, og man kunne ikke bare udføre det samme arbejde. Han husker dog situationen sådan, at de i en lang periode havde en såkaldt teknisk overtallighed, dvs. en difference mellem det antal medarbejdere, de havde ansat, og det antal medarbejdere, de havde bevilling til. Forespurgt, om det betyder, at der var flere ansatte, end bevillingen egentlig rakte til, bekræftede vidnet dette. De kom igennem perioden på en midlertidig præmis eller bevilling.

GENERELT OM DIREKTIONEN OG UDVIDET DIREKTION

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4186 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.1 Direktionen*

Direktionen har det overordnede ansvar for at træffe strategiske beslutninger ud fra koncernens mission og visioner, udstikke strategiske retningslinier for hele koncernen, understøtte samarbejdet mellem enhederne og sikre den overordnede koordination af opgaver.

Direktionen i Skatteministeriet er en kollektiv ledelse. Direktionsmedlemmer kan forpligte Skatteministeriet såvel udad til som indad. Hvert enkelt medlem repræsenterer hele direktionen og anlægger derfor - uanset den enkeltes ansvarsområde - en generel og strategisk helhedstænkning som deltager i et kollegium."

Forespurgt, hvordan man arbejdede i direktionen som en kollektive ledelse, forklarede vidnet, at han ikke deltog i direktionens møder, så det er svært for ham at give et bud. Forespurgt, om vidnet har noget bud på de interne strukturer eller forløb, forklarede vidnet, at han ikke synes, at de kom til udtryk. Fra tid til anden har han selvfølgelig fået noget refereret, men det var ikke noget, han havde del i. Forespurgt, om vidnet oplevede, at direktionen delegerede beslutningskompetence til andre organer, forklarede vidnet, at det har han ikke tænkt over på den måde. Forespurgt, om man på noget tidspunkt besluttede, at beslutningskompetencen på et givet område skulle flyttes fra direktionen til fx Produktionsforum, forklarede vidnet, at det mindes han ikke.

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse ligger i udsagnet om, at det var en kollektiv ledelse, forklarede vidnet, at han ikke har tænkt over det på anden måde, end at det var et udtrykt ønske om, at de kunne løse opgaver for hinanden. Forespurgt, om det betød, at det for vidnets vedkommende altid var produktionsdirektøren, han kontaktede i forhold til direktionen, forklarede vidnet, at han ikke mindes, at han har haft behov for andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"3.2 Udvidet direktion

Udvidet Direktion drøfter Skatteministeriets organisatoriske udvikling og udmøntning af strategiske tiltag - med særlig fokus på sammenhænge og samarbejde på tværs i organisationen.

Udvidet Direktion beskæftiger sig med tværgående problemstillinger, der vedrører Skatteministeriet som samlet virksomhed, herunder langsigtet organisationsudvikling, langsigtede strategier og politikker samt generel strategisk udvikling af Skat-

teministeriet. Udvidet Direktion har den særlige rolle at agere bindeleddet mellem Koncerncentret og det regionale niveau"

Forespurgt, hvordan Udvidet Direktion, som vidnet var en del af, var organiseret, forklarede vidnet, at når der var møde i Udvidet Direktion, var der normalt samme dag møde i Produktionsforum. Det var praktisk, da mange af deltagerne kom rejsende til møderne, og det medførte, at næsten de samme mennesker mødtes både formiddag og eftermiddag, men med to forskellige dagsordener. Det kunne fra tid til anden have sine naturlige udfordringer at holde tingene adskilt. Mødedeltagerne var ikke meget formelle mennesker, og der var kun en frokost mellem møderne, og det var ikke altid nok til at holde det adskilt. Der var selvfølgelig forskel på, hvad der var på dagsordenen. Udvidet Direktion diskuterede ikke produktion, medmindre der var noget helt ekstraordinært. Udvidet Direktion gennemførte fx en fyringsrunde, hvor Udvidet Direktion havde fat i halen af fyringsrunden for at få den til at køre så godt som muligt. Årlige planer som fx en årlig produktionsplan var også et anliggende for Udvidet Direktion, men egentlig kun hvis der var nogle særlige udfordringer, og det var der sjældent.

Forespurgt, om der blev truffet egentlige beslutninger i Udvidet Direktion, eller om det var et organ, man konsulterede, forklarede vidnet, at der blev truffet beslutninger. Forespurgt, hvordan processen var, når der blev truffet beslutninger i Udvidet Direktion, herunder om det var ved afstemning, eller om det var direktionsmedlemmerne, der traf beslutningerne, forklarede vidnet, at de aldrig har holdt afstemninger på den måde. Det var normalt mødelederen, der traf beslutningen, når alle var blevet hørt. Forespurgt, om mødelederen i den sammenhæng var departementschefen, forklarede vidnet, at i Peter Lofts periode som departementschef var det mere udviklingsdirektøren, der bar dagsordenen. Da Peter Loft ikke længere var departementschef, var det – som vidnet husker det – i stedet den nye departementschef. Forespurgt, om det var udtryk for, at Peter Loft ikke var til stede, eller om det var udtryk for, at han havde delegeret lederfunktionen, forklarede vidnet, at det var udtryk for, at han havde delegeret den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

"Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen.

…

Foraene skal ikke nødvendigvis ses som leddet før direktionen. De behandler sager, der ikke forelægges direktionen, ligesom der er sager, som behandles i direktionen uden først at have været behandlet i et forum."

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede sammenhængen mellem og opgaveplaceringen i disse tre forskellige fora, forklarede vidnet, at sammenhængen blev håndteret af produktionsdirektøren, idet det var produktionsdirektøren eller i dennes sekretariat, man definerede, hvad der skulle på dagsordenen i Produktionsforum. Han husker, at formanden for Juridisk Forum på et tidspunkt begyndte at deltage i Produktionsforums møder, fordi det var lettere at deltage i møderne i stedet for at skrive til hinanden. Som han husker det, fungerede Udviklingsforum ikke helt på samme måde, da det var et meget IT-orienteret forum, som kørte temmelig selvstændigt.

Forespurgt, om vidnet husker, om man på noget tidspunkt delegerede direktionskompetence til Produktionsforum, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke, som han husker det.

Forespurgt, hvordan rammerne var for, hvornår emner blev behandlet i det ene eller det andet forum, og om der var emner, der blev behandlet i flere fora, forklarede vidnet, at Produktionsforum groft sagt behandlede anvendelsen af de ressourcer, som vendte ansigtet udad. Juridisk Forum behandlede emner, hvor der skulle bøjes paragraffer eller tænkes længere over noget. Hvis de i Produktionsforum var usikre på, hvordan noget hang sammen, kunne de spørge Juridisk Forum, om de havde forstået det rigtigt. Der var en rimelig kontinuerlig sammenhæng. Udviklingsforum kørte ikke årsorienteret, men behandlede mere systemers lange udviklingstid og interne forhold og medarbejdere. Produktionsforum lagde ikke planer, hvor de blev nødt til at spørge i Udviklingsforum eller Juridisk Forum, om noget gik an. Der kunne selvfølgelig være et IT-system, som var forsinket, hvor Udviklingsforum havde noget viden om det, som kunne smitte af på en produktionsplan. Men det var en viden, som normalt allerede var tilgængelig, når de planlagde i Produktionsforum.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet inden 2010 havde til udbytteområdet og eventuelle problemer på området, forklarede vidnet, at hans viden om udbytteområdet var ganske beskeden, da han aldrig havde arbejdet med det eller haft ansvaret for dele af det. Groft sagt kendte han udbytteområdet på samme måde som alle andre mennesker, der havde aktier og fik udbytte. Da revisionsrapporten kom på bordet, satte han sig selvfølgelig ind i, hvad området handlede om, men han har aldrig haft med området at gøre.

Forespurgt, om vidnet forud for SIR's 2010-rapport var bekendt med, at man på forskellig vis refunderede udbytte til udlændinge, og at der var både en regnearksordning, en manuel ordning og en VP-ordning, forklarede vidnet, at han kendte ordningerne af navn, men han kendte ikke noget til dem. Forespurgt, om det var i SIR's 2010-rapport, vidnet første gang blev præsenteret nærmere for området, bekræftede vidnet dette.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvordan man i regionerne generelt arbejdede med risikoanalyser og risikostyring, forklarede vidnet, at de havde og stadig har en revisionsprotokol, og at det er revisionsprotokollen, man adresserer, hvis man har en udfordring, der skal hæves opad i systemet. Det er et system, som virker fra første lederniveau, dvs. funktionsleder eller gruppeleder o.l. og op gennem systemet. Det er på forskellige områder defineret, hvor mange kontroller man skal udtage for at finde temperaturen på feltet. Det dokumenterer man ved at notere det i selve revisionsprotokollen, hvor man kan verbalisere og sende opad i systemet, at der er et problem, man ikke selv kan løse.

Forespurgt, om den af vidnet omtalte revisionsprotokol adskiller sig fra en revisionsprotokol i det private erhvervsliv, som tilgår bestyrelsen og indeholder revisors bemærkninger, forklarede vidnet, at det er det samme. Forespurgt, om det dermed er SIR's bemærkninger, der fremgår af revisionsprotokollen, forklarede vidnet, at det er det ikke. Der er normalt knyttet nogle revisionshandlinger til det daglige arbejde, som en almindelig medarbejder i fx Nordjylland udfører. Det kan være at udtage fem sager om året for at finde ud af, om sagsbehandlingen lever op til skattestyrelsesloven eller forvaltningsloven eller andet, som kontrolpunktet måtte handle om. Det dokumenterer medarbejderen i revisionsprotokollen, og det ryger opad i systemet for at sikre kvaliteten. Det har ikke noget med SIR at gøre, da SIR's rolle er helt uafhængig af, hvad de gør lokalt. Forespurgt, om det er produktionen selv, som udarbejder den revisionsprotokol, som vidnet omtaler, bekræftede vidnet dette. Det er produktionen selv, der dokumenterer, at man har udført nogle kontrolhandlinger. Forespurgt, om disse kontrolhandlinger gik på andet og mere end en intern kvalitetskontrol i forhold til sagerne, forklarede vidnet, at han ikke har set det i Nordjylland, men indimellem kunne det være ledelsesmæssigt nødvendigt at verbalisere noget mere generelt. Det kunne fx være ressourcemangel i særlig trængte situationer, og i så fald skete det ikke i den protokol, som medarbejderen udfyldte, men i en mere overordnet revisionsprotokol.

Forespurgt, om vidnet var inde over en bredere risikoanalyse, hvor man så på andre og eksterne risici, fx hvordan indtægter og udgifter udviklede sig, herunder om udviklingen kunne forklares, forklarede vidnet, at han aldrig i Nordjylland havde

anledning til dette. Han ved, at nogle af de andre regionsdirektører gjorde det, men han kender ikke omfanget, idet den type revisionspåtegning ikke passerede Produktionsforum, men gik til produktionsdirektøren. Han har derfor ikke set den slags, men han ved, at det fandt sted. Forespurgt, om vidnet ved, hvor ansvaret herfor var forankret, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men han formoder, at det var hos produktionsdirektøren.

Forespurgt, hvor det generelle og centrale tilsyn med, hvad der foregik i regionerne, lå i perioden 2010-2013, og hvad det bestod af, forklarede vidnet, at dét tilsyn i al væsentlighed har været udført gennem arbejdet i Produktionsforum, men også i form af periodiske besøg af revisionen. Han har fx ikke været ude for, at direktionen kom på besøg, medmindre det var et led i noget mere generelt og fælles. Direktionen kom ikke og så dem i kortene. De udøvede tilsynet gennem Produktionsforum og direktionsmøder. Forespurgt, om de fx fik skriftlige forespørgsler fra fagkontorer om, hvordan man gjorde dette og hint, forklarede vidnet, at det husker han ikke, har fundet sted.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at der i perioden 2010-2013 blev udarbejdet rapporter om overordnede risikobilleder, fx af hvor der var svagheder, og hvor der var brug for forbedringer, forklarede vidnet, at de i Produktionsforum havde rapporter med månedsopfølgninger, som fokuserede på produktionen, og som dermed også afspejlede risikoområder. Han ved ikke, om man kan sige, at disse rapporter fungerede ultimativt godt, da det var svært, når de var under udvikling. Det tog lidt tid, før de fandt en form, og før de havde fungeret i så lang tid, at man kunne stole på, at udviklinger også var udviklinger. Så lang tid nåede de ikke at fungere, men det var bedre end ingenting, og rapporterne kunne give anledning til, at der blev spurgt yderligere ind til det, de viste, og om man havde gjort noget ved det. Et eksempel kan være ventetiderne på telefonen. Hvis en sådan rapport viste, at ventetiden på telefonen var et kvarter, blev man spurgt til, hvad man ville gøre ved det, eller hvad man havde gjort ved det. Han husker ikke, om disse rapporter blev udarbejdet gennem alle 3 år, men det kan ses ud af dagsordensmaterialet. Forespurgt, om disse rapporter blev udarbejdet af produktionen selv, eller om man fra centralt hold monitorerede de forskellige områder, forklarede vidnet, at det mest var fra centralt hold.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår disse rapporter opstod som instrument, og hvordan de udviklede sig over tid, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvornår han så disse rapporter første gang. Når man arbejder med sådanne rapporter, kan de i begyndelsen være lidt løse, indtil de får en fasthed, så man kan læne sig op ad dem. Det er derfor, han siger, at rapporterne udviklede sig over tid. Der kunne være nogle løse områder i en rapport, mens andre områder kunne være mere faste. Det kom mest an på, hvilke data man havde, og hvor valide

de data var. Uden at det har noget med udbyttesagen at gøre, var det fx svært at finde ud af, hvad restancen var. Det var også svært for dem at se på tallet hver den første og konstatere, om det så var det rigtige tal. Det havde noget at gøre med fundamentet for de data, man kunne trække ud. Det tog tid at få fundamentet til at være stabilt. Forespurgt, om det dermed var et instrument, der udviklede sig i løbet af perioden 2010-2013 og med tiden fik en mere fast form, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at det var i Produktionsforum, man drøftede disse forhold, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilken rolle SIR-rapporterne spillede, når man skulle vurdere risikobilledet, forklarede vidnet, at han ikke ved, om der blev trukket en tråd mellem SIR-rapporterne og risikobilledet, men SIR-rapporterne spillede en rolle, når de forelå. Man skal ikke være i tvivl om, at en revisionsrapport fra SIR, som landede i Produktionsforum, blev taget alvorligt. Det er muligt, at nogle mener, at den skulle tages mere alvorligt, men alle revisionsrapporter blev behandlet. Det siger sig selv, at hvis man fik en rød revisionsrapport, så blev der set grundigt på den. Rapporterne smittede også af på de øvrige beslutninger i Produktionsforum.

Forespurgt, om vidnet eller Produktionsforum generelt fulgte med i udviklingen i ind- og udbetalinger i forhold til § 38-regnskabet, forklarede vidnet, at han husker, at de på et tidspunkt blev præsenteret for det begreb, der hed indtægtslisten. Det var mere som et spørgsmål om, hvorvidt denne kunne være nyttig i deres arbejde. Han husker ikke præcist, hvad de nåede frem til i den forbindelse.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i forhold til den tidligere omtalte interne revisionsprotokol var faste rammer for, i hvilket omfang der skulle foretages stikprøvekontrol af sagerne, forklarede vidnet, at det nok er mere rigtigt at kalde det intern kvalitetssikring end risikovurdering. Forespurgt, om man i de sager, man udtog til kontrol, vurderede materien i sagen, eller om det var overholdelsen af sagsbehandlingsreglerne, man vurderede, forklarede vidnet, at det sådan set var alt, men primært overholdelsen af sagsbehandlingsreglerne.

Forespurgt, om der efter vidnets erindring var andre områder i SKAT, der havde en risikoprofil, der svarede til det, SIR's 2010-rapport beskrev, forklarede vidnet, at det var der, hvis der med profil henvises til farven. Inddrivelsesområdet er et godt eksempel på et område, hvor der var en udfordring. Foreholdt, at SIR i rapporten anførte, at der ikke blev ført nogen materiel kontrol med, om de penge, man udbetalte, tilgik berettigede personer, forklarede vidnet, at det havde han ikke på det tidspunkt noget billede af.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar skal forstås på den måde, at vidnet ikke havde noget overblik over situationen dengang, eller om det skal forstås således, at udbytteområdet var et enestående område, forklarede vidnet, at især fra det tidspunkt, han overgik til et nyt job som projektchef, var et af de helt overskyggende og primære arbejdsområder noget, der havde navnet segmentstrategier. Begrebet var helt nyt, men formålet med segmentstrategierne var at pakke hele SKAT ud fra væg til væg og få en form for risikobillede. Det er lidt forsimplet at kalde det et risikobillede, da det rakte lidt mere frem og skulle udmønte sig i en strategi for, hvordan man ville angribe det billede, man fik skabt. Han var meget involveret i dette arbejde, fra 2013 til han gik på pension. Han ved ikke, hvor det arbejde er i dag, men det ville eller burde kunne opfange de områder, som han ikke kunne se på daværende tidspunkt. Det gik mere systematisk til værks og gik helt ud til væggen.

PRODUKTIONSFORUM

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan beslutningsprocessen i Produktionsforum generelt var, forklarede vidnet, at de som tidligere forklaret ikke stemte om tingene. Selvfølgelig kunne man stemme, men det var en absolut undtagelse. Man kunne lande i en situation, hvor der var forskellige tilgange til et givet problem, men han husker ikke, at der har været stemt om tingene. Det var mødelederen, som til sidst, når der ikke var mere, der kunne siges, trak en streg i sandet og lukkede et dagsordenspunkt. Forespurgt, om det dermed ultimativt var formanden, der besluttede, hvad der skulle ske, bekræftede vidnet dette. Hvis de gav sig til at stemme, var det ikke hans indtryk, at de kunne stemme formanden ned.

Foreholdt, at både Richard Hanlov og Ivar Nordland har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de opfattede de fora, der var nedsat, som værende primært af konsulterende karakter, og at det var direktionsrepræsentanten, der endeligt disponerede, forklarede vidnet, at det vel ikke er helt forkert at udtrykke det på den måde. Det var dog ikke sådan, at de ikke kunne sige formanden imod.

Forespurgt, hvor lang tid der normalt blev brugt på at diskutere SIR-rapporterne, når der var møde i Produktionsforum, forklarede vidnet, at der var nogle vejledende tidsangivelser på dagsordenen, som fungerede som en form for mødeplanlægning. De var dog ikke bundet af tidsangivelserne. De diskuterede det, der var nødvendigt at diskutere i den tid, det krævede. Men det er klart, at det forudsatte, at man havde gjort sit arbejde, inden man kom. Det kunne godt være forholdsvist omfattende, hvis man fik dagsordensmaterialet om fredagen, lørdagen eller søndagen og skulle til møde om mandagen, hvor man skulle have læst nogle hundrede sider inden mødet. Man kunne godt regne med, at alle havde læst materialet grundigt, så man

ikke først skulle diskutere grundlaget. Man kunne diskutere, i hvilken retning man skulle. Diskussionen var ikke nødvendigvis lang. Men det var ikke et udtryk for, at man ikke tog SIR-rapporterne alvorligt. Forespurgt, om det er vidnets indtryk, at folk mødte velforberedte og veloplyste til møderne, bekræftede vidnet dette. Det var hans helt generelle indtryk. Forespurgt, om alle havde været alt materialet igennem, forklarede vidnet, at det var hans generelle indtryk.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion").

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om SIR's 2010-rapport, da han læste den, forklarede vidnet, at han erindrer, at den var alvorlig, og at de ikke kunne lade den ligge. Ikke forstået på den måde, at de lod andre rapporter ligge, men denne rapport skulle tages meget alvorligt. Forespurgt, om vidnet husker, hvilke nærmere drøftelser der var i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om det var en rapport, der fik lidt eller meget opmærksomhed, forklarede vidnet, at han bestemt husker det som en rapport, der fik meget opmærksomhed. Forespurgt, hvad Produktionsforums generelle holdning var til rapporten, forklarede vidnet, at holdningen var, at problemet skulle løses. Jens Sørensen fik besked på at gå hjem og komme med de næste bud på, hvordan det kunne løses.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke drøftelser der var om at etablere et overordnet ansvar, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det var jo rimelig logisk, at der skulle

etableres et overordnet ansvar, men han husker ikke, hvad de specifikt drøftede omkring det. Han synes, at de tre anbefalinger taler for sig selv, og der var ikke nogen grund til at mene det modsatte. Man kan kun nikke til det, der står her.

Foreholdt, at det overordnede ansvar ikke blev etableret efter SIR's 2010-rapport, og at det heller ikke blev etableret efter SIR's 2013-rapport, hvor det samme blev anført, og forespurgt, om vidnet husker drøftelser eller meningsudvekslinger i Produktionsforum om, hvordan man skulle få løst den første anbefaling, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Procesejerbegrebet var generelt noget, der blev diskuteret – ikke kun i denne forbindelse, men helt generelt – herunder hvad det skulle bruges til, og hvem der bestemte. Det var ikke sådan, at nogle satte spørgsmålstegn ved, om der skulle være et overordnet ansvar eller ej. Procesejerbegrebet blev født på et tidspunkt og udviklede sig derfra, og hvis det blev håndteret rigtigt, virkede det godt.

Foreholdt, at udtrykket "overordnet ansvar" kan forstås således, at der skal være en, der har det ledelsesmæssige ansvar, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det derfor ville være naturligt, at man i det øverste ledelsesniveau havde en drøftelse og fik placeret det overordnede ansvar, bekræftede vidnet dette. Det var derfor, de bad Jens Sørensen om at komme med et bud på, hvordan de skulle gøre det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet forstår det, at der skulle etableres et overordnet ansvar for hele processen, forklarede vidnet, at det direkte betød, at det ikke hang sammen. Der var ikke én, der havde ansvaret fra start til slut, herunder for risikovurderingen eller kontrolmiljøet. Det hørte med til procesansvaret at få defineret, hvad det bestod af, og få det synliggjort. Sådan som procesejeransvaret på det tidspunkt var beskrevet, praktiserede man en administrativ løsning af denne opgave og havde ikke tænkt på den fiskale risiko, som man havde på andre områder.

Forespurgt, hvilke løsningsmuligheder, vidnet tænker, der kunne være, når han læser den første anbefaling fra SIR, forklarede vidnet, at det var det, der bl.a. kom til veje senere hen gennem arbejdet med segmentstrategien. Ved at arbejde med en segmentstrategi gennemlyser man et defineret felt oppefra, nedefra og fra siden og finder ud af, hvilke udfordringer der er, og hvordan man skal håndtere dem i fremtiden. Det ville her omfatte både et administrativt indhold og også det risikobillede, der kan etableres på et sådant område. Man kan jo sige, at der er en løs ende.

Forespurgt, hvilke konkrete løsningsmuligheder vidnet ser på bundlinjen, forklarede vidnet, at løsningen var at beslutte, at der var én, der havde ansvaret for kontrolsiden. Så var ansvaret i hvert fald placeret i første omgang, og hvordan man så løste det i praksis, var en anden sag. Forespurgt, om løsningen dermed ville være at finde

ud af, hvilken chef der skulle have ansvaret fra start til slut, bekræftede vidnet dette. SIR kom i rapporten med en anbefaling, og efter rapportens behandling i Produktionsforum fik Jens Sørensen til opgave at finde ud af, hvordan man besvarede og løste disse anbefalinger. Han husker, at de var helt enige om, at dette skulle løses, men de skulle have nogle til at producere et forslag til, hvordan det skulle løses. Det var den opgave, Produktionsforum bad Jens Sørensen om at få løst.

Foreholdt, at et overordnet ansvar også kunne være et delt overordnet ansvar, dvs. et veldefineret opdelt overordnet ansvar, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at ansvaret efter vidnets opfattelse skulle placeres under ét chefområde, forklarede vidnet, at sådan skal det ikke forstås. Et bud kunne være, at den rigtige løsning var en placering ved to chefområder. Det overordnede ansvar kunne godt være sådan, at den administrative del blev lagt ét sted, og den kontrolmæssige del blev lagt et andet sted. Det er også at etablere et overordnet ansvar.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *…*
>
> *Materiale*
> *…*
> *- 10 revisionsrapporter.*
>
> *Tid min*
> *45"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 302-307 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)).

Forespurgt, om det var normalt, at man skulle behandle ti SIR-rapporter, hvoraf en stor del var røde og lyserøde, inden for 45 minutter og dermed have 4,5 minutter i gennemsnit pr. rapport, forklarede vidnet, at det vil han ikke sige, var normalt. Det

var i juni måned lige op til sommerferien, og det kunne derfor give mening at få gjort rent bord så vidt muligt, men det er rent gætværk.

Forespurgt, om man i Produktionsforum drøftede konklusioner og anbefalinger i de enkelte rapporter, og hvordan man skulle forholde sig til dem, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)):

"J.nr. 09-172022

Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Vidnet forklarede, at efter hans bedste erindring var det sådan, materialet så ud, når man fik det før et møde i Produktionsforum. Produktionsdirektøren eller Borger og Virksomhed, som var sekretariat for Produktionsforum og forberedte mødet, havde tilkendegivet sin opfattelse af rapporterne. Der var derfor angivet et forslag til Produktionsforums konklusion, som de kunne læse, inden de gik ind til mødet. Det var ikke ensbetydende med, at Produktionsforum altid fulgte det forslag, men da Borger og Virksomheds medarbejdere ikke var ubegavede, landede Produktionsforum ofte på det samme. Det er dog sket, at konklusionen efter en diskussion er blevet noget andet. Foreholdt, at en af konklusionerne var, at der ikke sås at være fulgt op på de undersøgelser, der tidligere havde været igangsat af SKAT på området, og forespurgt, om vidnet husker, hvilke drøftelser de havde i den anledning, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han kan dog ikke forestille sig andet, end at de ikke har været glade for det. Foreholdt, at SIR's 2010-rapport var bestilt direkte af Peter Loft, og forespurgt, om det var noget, der indgik i overvejelserne omkring behovet for handling, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke i sig selv.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Emne
11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat

…

Beslutning/drøftelse

…
Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover.

Ansvarlig
Jens Sørensen"

Forespurgt, hvad der lå i beslutningen om, at arbejdsgruppen skulle nedsættes under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at han ikke har tænkt over, om der lå noget bestemt i det. Forespurgt, hvem der normalt havde initiativretten og -pligten, når man nedsatte noget under en del af organisationen, forklarede vidnet, at han ikke var i tvivl om, at Jens Sørensen havde pligten her, eftersom han er nævnt som ansvarlig. Men han kan sagtens se dilemmaet. Forespurgt, om vidnet dermed henviser til, at der stod Borger og Virksomhed i stedet for Regnskab, bekræftede vidnet dette. Men det er ikke noget, han har tænkt over. Forespurgt, om vidnet husker, om der var drøftelser om, hvorfor man formulerede det på denne måde, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt var drøftelser om formuleringen af arbejdsgruppens kommissorium og opgaver, forklarede vidnet, at han opfattede revisionsrapporten og de udsagn, der var deri, som arbejdsgruppens kommissorium. Forespurgt, om det betød, at arbejdsgruppen bredt skulle håndtere alle påpegede problemstillinger, bekræftede vidnet dette. Det var sådan, han opfattede det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Opfølgning og deadlines
Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."

Forespurgt, om vidnet husker nogen opfølgning i oktober 2010, forklarede vidnet, at der ikke var nogen opfølgning. Allerede på det tidspunkt, hvor dette er skrevet, var det ganske optimistisk. Arbejdsrytmen i forbindelse med en ferie er sådan, at man først i anden halvdel af august begynder at kunne fungere rigtigt igen, så der var meget kort tid til at have noget færdigt i oktober. Han læser det mere som et signal om, at dette ikke skulle samle støv.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Forespurgt, om vidnet var involveret i opfølgning eller dialog omkring SIR's 2010-rapport i perioden fra mødet i juni 2010 til mødet i Produktionsforum i februar 2011, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, hvilke drøftelser de havde i februar 2011, forklarede vidnet, at han om mødet den 28. februar 2011 i sine private noter omkring kritiske revisionsrapporter har skrevet "konkret forberedelse af næste møde i Revisionsudvalget, ingen bemærkninger af betydning for Nordjylland konkret". Forespurgt, om der er tale om dagbogsnoter fra dengang, bekræftede vidnet dette. Som han fortalte indledningsvist, betød jobbet, at de næsten altid var et nyt sted dagen efter. Hans personlige arbejdsrytme var derfor på den måde, at han på mødet skrev sine noter ind i dagsordenen og finpudsede dem på vejen hjem, så han kunne sende dem til sine skattedirektører samme aften. Der kunne være indhold, som skattedirektørerne var afhængige af at kende næste morgen, fordi de skulle noget andet, eller hvis det var vigtigt, og de kunne risikere at høre det fra andre sider. Han gav derfor sine skattedirektører besked om dagens møde i Produktionsforum senest om morgenen dagen efter. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet tog noterne, hvori han konkluderede, at der ikke var noget, der ramte Nordjylland i forhold til SIR, i forlængelse af mødet, bekræftede vidnet dette. Det var en besked til skattedirektørerne, der var skrevet i umiddelbar forlængelse af mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

> *"Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvilken orientering Jens Sørensen på dette tidspunkt gav, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10"):

> *"Beslutning/drøftelse*
> *Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:*
>
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
>
> …

Opfølgning og deadlines
Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a),"

Forespurgt, om det foreholdte fremkalder nogen yderligere erindring om, hvad der blev sagt eller gjort, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

"Hvad er der sket under vejs:

Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvilke drøftelser der var om det forhold, at man nedtonede den ene del af opgaven, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvilke drøftelser der var om OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, om han har fået noget oplyst om tidshorisonten forbundet med OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det kan han ikke forestille sig, at han har fået noget at vide om. Den slags ting ligger typisk langt ude i fremtiden.

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvorvidt nogen i Produktionsforum satte spørgsmålstegn ved, om TRACE-projektet var en løsning på de akutte problemer, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om det, men han kan ikke forestille sig, at nogen troede på, at det kunne være en løsning. Forespurgt, om nogen gjorde indsigelser mod, at man forkortede problemformuleringen, så fokus blev på afstemning mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om vidnet husker, hvor lang tid dette punkt blev drøftet på mødet i marts 2011, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han kan i sine mødenotater se, at han kun har skrevet "OK", hvilket betyder, at de i Produktionsforum har nikket til det, der blev lagt på bordet. Som han umiddelbart opfatter det, var det de mundtlige drøftelser fra en måned tidligere, som nu forelå skriftligt. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet husker, at man drøftede det allerede i februar 2011, forklarede vidnet, at han ikke erindrer det, men han ikke kan tro andet, end at det forholder sig sådan, at dette er skriftliggørelsen af den mundtlige fremlæggelse fra februar 2011, men det er gætværk.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf."*

Forespurgt, om der var nogen, der reflekterede over, at den overordnede forankring og ansvarsplacering ikke var nævnt, forklarede vidnet, at han ikke husker, at det blev diskuteret.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat):

> *"Ad 2. I OECD regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter."*

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser om dette notat i relation til eller under mødet den 27. juni 2011, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4366 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

"Punkt
12. Håndtering af udbytteskat.

Materiale
- Oplæg til godkendelse.
- Notat.

Tid min
10

Ansvarlig
Jens Sørensen"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

"Emne
12. Håndtering af udbyttebeskatning.

Beslutning/drøftelse
En arbejdsgruppe har udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning. Produktionsforum var enige i arbejdsgruppens forslag om bl.a. tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.

Endvidere blev der orienteret om, at der i OECD-regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter."

Forespurgt, om det foreholdte fremkalder nogen erindring om, hvad der blev drøftet, forklarede vidnet, at det eneste, han kan støtte sig til, er hans egne noter, som han sendte videre til sin organisation, og hvor han har skrevet "OK – gives til Ri-

chard". Richard er Richard Hanlov fra Borger og Virksomhed. Deraf følger ikke, at han ved, om Richard Hanlov har fået det, men det var det, han noterede.

Foreholdt, at der ikke af materialet fremgår nogen yderligere behandling af SIR's 2010-rapport i Produktionsforum, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man på anden vis fulgte op på SIR's 2010-rapport om udbytteskat, forklarede vidnet, at han er nødt til at formode, at Revisionsudvalget har talt om det. Men det er kun en formodning. Forespurgt, om det således ikke er noget, vidnet positivt er bekendt med, forklarede vidnet, at det er det ikke. Forespurgt, om ikke man i Produktionsforum burde have slået en knude og konstateret, om problemerne var løst eller ej, når nu Produktionsforum løbende havde fulgt op på rapporten, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der gik galt, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at noget gik galt. Ting tager indimellem tid, og i foråret 2013 var der ikke gået så lang tid, at han ville have spekuleret over, om de skulle have bundet en knude i det tidsmæssige mellemrum fra sommeren 2011. Men han er helt enig i, at der selvfølgelig skulle bindes en knude.

Vidnet blev foreholdt, at der var to problemstillinger i SIR's 2010-rapport: dels problemstillingen med den ledelsesmæssige forankring og dels problemstillingen med, at man ikke kontrollerede, om de penge, man udbetalte, blev udbetalt med rette. Derudover var der et TRACE-projekt. Forespurgt, om det var normal proces, at det bare flød ud, når der var en kritisk revisionsrapport, forklarede vidnet, at det var det ikke, men han vil heller ikke sige, at det bare flød ud. Borger og Virksomhed havde et sekretariat, som på dette tidspunkt førte Produktionsforums opfølgningsliste, og den lænede de sig op ad. Det var ikke sådan, at de hørte sekretariatet i opfølgningslisten til hvert møde, men han er ganske enig i, at man selvfølgelig skulle følge op. Forespurgt, om det dermed efter vidnets opfattelse ikke var som afslutning på SIR's 2010-rapport i Produktionsforums regi, at man havde tilkendegivet, at man var enig i arbejdsgruppens forslag, forklarede vidnet, at han ikke ville forvente, at det var en afslutning. Forespurgt, om det var et delresultat, de erklærede sig enige i, bekræftede vidnet dette.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften

Forespurgt, hvornår konceptet procesejer blev indført, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet husker, hvad baggrunden for indførelsen af procesejerbegrebet var, forklarede vidnet, at han ikke husker nogen beskrevet baggrund, men der var ikke tvivl om, at hvis man sad med et procesejerskab, havde man hånd i hanke med, hvordan maskinen kørte på et givet område. Derfor lå procesejerskabet typisk centralt. Der var nogle ganske få undtagelser, i den periode han

sad med ved bordet, hvor ressourcemæssige udfordringer gjorde, at Borger og Virksomhed fik hjælp til at varetage et procesejerskab. Der var enkelte opgaver, som bl.a. regionen Syddanmark varetog.

Forespurgt, om procesejere i perioden 2010-2013 efter vidnets opfattelse også havde opgaver, der gik ud over IT-processerne, forklarede vidnet, at det vil han sige, men det konfliktede ikke med, hvordan tingene fx skulle håndteres juridisk. Procesejeren kunne ikke pludselig skære paragrafdelen til, fordi det passede bedre til en smart proces. Der er grænser for alting. Han opfatter dog generelt procesejerskabet som forholdsvist ultimativt. Det beskriver alt andet lige, hvornår man løser en opgave, hvordan man løser den, og hvem der løser den. Det var det, der var meningen med procesejerskabet, og derfor var begrebet også fra tid til anden genstand for diskussion, for man skal tænke på, at der er nogen – fx en borger eller en virksomhed – der er en del af en proces. Hvis processens tarv fylder for meget i forhold til en virksomheds eller en borgers tarv, kan der opstå en konflikt. Fx kan en virksomhed eller en borger risikere, at processerne bevirker, at man har mange kontaktpunkter ind til organisationen. Derfor diskuterede de også fra tid til anden, om procesejertankegangen eller processystemtankegangen skulle justeres lidt af sådanne andre hensyn.

Foreholdt, at der findes en del processer med rent manuelle sagsekspeditioner, hvor en sagsbehandler skal foretage nogle forvaltningsretlige sagsbehandlingsskridt, og forespurgt, hvem der havde til opgave at reparere på det, hvis man afdækkede, at der ikke blev gennemført et givet sagsbehandlingsskridt, forklarede vidnet, at det havde nærmeste leder i første omgang. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse ikke var en procesejeropgave at få det bragt i en anden rutine, forklarede vidnet, at det var det ikke over for en sagsbehandler. Forespurgt, hvor opgaven lå, hvis der fx var en sagsbehandler, der helt konsekvent sad med hele området og sagsbehandlede på en given måde og fx ikke kontrollerede, om man var berettiget til refusion, samtidig med, at man på området havde nogle gamle beskrivelser, hvoraf fremgik, at man alene udførte en formel kontrol i denne enhed, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at et procesejerskab har udmøntet sig direkte over for en konkret opgaveudførelse. Det er ledelsessystemet, der bærer den slags ting. Forespurgt, om procesejerne havde nogen form for instruktionsbeføjelser i forhold til regionerne, forklarede vidnet, at det havde de ikke. I så fald skulle produktionsdirektøren indfortolkes som procesejer.

19. april 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5253 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøf-

tet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen, som spiller en væsentlig rolle for samspillet mellem hovedcentret, nu koncerncentret, og det regionale niveau, er i princippet videreført under begge strukturændringer, men fungerer under delvis nye betingelser. Der er således behov for at præcisere rollen i den ændrede organisation."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5257 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen*
> *Som nævnt overfor har procesejerrollen en væsentlig betydning for samspillet mellem koncerncentret og det regionale niveau.*
>
> *Således findes den overordnede ansvars- og beslutningskompetence for alle forretningsprocesser i Borger og Virksomhed."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke på noget tidspunkt opfattede procesejerrollen som relaterende sig til de enkelte sagsbehandlingsskridt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5257 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Det indebærer prioritering i forhold til tværgående procesudviklingstiltag vedr. for eksempel best practice, servicemål, videnopsamling og standarder mv, samt initiativpligt til igangsætning (f.eks. i indskrivning i relevante planer, læringshjul, projektmodning) og løbende koordinering af igangværende procesudvikling. Det indebærer også at sikre, at rammerne til en effektiv opgaveløsning er til stede i form af relevante vejledninger, bidrage til målopfølgning i ledelsesinformation mv., samt sikre en effektiv aktionsplan i de tilfælde, hvor der akut er behov for hurtige løsninger."*

Forespurgt, hvad vidnet lægger i udsagnene om dels initiativpligten til igangsætning, og dels at man skulle sikre, at rammerne til en effektiv opgaveløsning var til stede, forklarede vidnet, at det bekræfter hans opfattelse af, at procesejeren havde

ansvaret for, at det praktiske arbejde, der fungerede ude i marken, havde en kendt bane at bevæge sig på. Procesejerne prioriterede ikke ressourcer o.l., men de havde dog ansvaret for, at støtteressourcerne var i orden. Han har ikke oplevet, at alt dette var noget, procesejeren sad i et lille lukket rum og bare gjorde. Det skete i et dagligt samarbejde. Forespurgt, om det var et samarbejde mellem procesejeren og regionen, forklarede vidnet, at det ikke var med regionen, men mere med udvalgte medarbejdere. Der sad nogle medarbejdere med nogle ekspertiser rundt omkring, som typisk ville blive inddraget i samarbejdet.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5260 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Opgaver*
> *Implementering af nye processer*
> *UKLART*
>
> *Koncerncentret*
> *Initiativtager til nye processer og styring af implementeringen, herunder udmelding af ordregivende information.*
>
> *Regioner*
> *Den landsdækkende enhed/regionale enhed har ansvaret for at implementere nye processer."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om det punkt, hvor noget var uklart, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det var en stående diskussion, hvem der havde pligt til at være forudseende, og hvem der havde pligt til at gøre noget, hvis noget ikke fungerede. Han tror, det er det, det handler om. Forespurgt, om der blev aftalt nogen entydig løsning på det, forklarede vidnet, at det tror han ikke, der gjorde på dette møde. Det var i sig selv svært og kompliceret, og når han siger, at han ikke tror, at det skete på dette møde, er det, fordi han husker, at de også diskuterede processerne på et seminar et par måneder senere. Der var et strategiseminar med bl.a. departementschefen, hvor procesejerskabet var på banen, så det har været en løbende diskussion. Selvfølgelig diskuterede de ikke detaljerne med departementschefen, men grundprincipperne for diskussionen var stadig levende et par måneder senere.

Forespurgt, om der, mens vidnet var regionsdirektør, skete markante ændringer i, hvad der lå i at have et procesejeransvar, forklarede vidnet, at det mener han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev opmærksom på, at der var problemer af denne karakter i udbytteenheden, forklarede vidnet, at det blev han, da det stod i avisen. Forespurgt, om vidnet var internt involveret, forklarede vidnet, at det var han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Opfølgningen på SIR's 2010-rapport

Forespurgt, om der på noget tidspunkt i forbindelse med de drøftelser, der var i Produktionsforum om SIR's 2010-rapport, blev talt om risiko for store tab eller eventuelle besvigelser, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Procesejernes opgaver og ansvar

Forespurgt, hvor stor en tyngde procesejerskabet havde, når man i ledelsesregi drøftede forskellige forhold, herunder om procesejerskabet var en teknisk bistand og assistance, eller om man anså det for at være garanten for processen, forklarede vidnet, at det mest var det sidste. I en vis forstand var det direktørens redskab til at få butikken til at køre, som den skulle, og derfor var et procesejerskab et vigtigt ledelsesinstrument. Forespurgt, om det dermed fyldte meget i drøftelserne om, hvordan man løste problemerne, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at de diskuterede begrebet i den forstand, men det fyldte meget, da procesejeren altid var inde over. Der var ikke en opgave, der blev tilrettelagt eller planlagt, eller et system, der blev udviklet, uden at et procesejerskab havde været i kontakt med det. Så det var en vigtig ting.

Forespurgt, hvad forløbet var under det strategiseminar i sommeren 2010, som vidnet tidligere omtalte, forklarede vidnet, at han husker, at der blev dannet nogle arbejdsgrupper, hvor de diskuterede. Han husker ikke hovedoverskriften for diskussionen, men han husker, at de kom til at diskutere procesejerskabet i den gruppe, han var i, men diskussionen blev ikke gjort færdig. Forespurgt, hvad drøftelserne gik på, forklarede vidnet, at drøftelserne primært gik på, at de blev nødt til at diskutere procesejerskabet på en ny måde, fordi det sommetider skar borgeren eller virksomheden over. Hensynet til borgerne og virksomhederne talte for, at man havde én tilgang og så løste udfordringerne, frem for at man havde ti forskellige processer, hvor borgerne eller virksomhederne skulle have ti forskellige løsninger. Det var samspillet mellem kundebehandlingen og effektivitet. Procesejerskabet kunne være meget effektivt indadtil, men kunne slå noget i stykker udadtil. Forespurgt, om drøftelserne gik på at tænke procesejeren som kundeorienteret i stedet for systemorienteret, forklarede vidnet, at det vil være flot at sige, at de nåede så langt, for så begyndte de at nærme sig en løsning, men det var den diskussion, de havde.

Forespurgt, om drøftelserne også gik på afgrænsning af opgaver og ansvar mellem procesejeren og de lokale enheder, forklarede vidnet, at det tror han ikke, de gjorde på det tidspunkt, men principielt var der forskellige tilgange til det. Der kunne være nogle, der havde den tilgang, at procesejerne var deres sekretariat, mens andre opfattede det sådan, at procesejerne kom med den færdige pakke. Det er to forskellige tilgange til diskussionen. Det dækker selvfølgelig i sidste ende over, hvem der bestemmer, og det skal man også kunne diskutere.

Forespurgt, om direktionen havde en entydig holdning til, hvordan ansvars- og opgavefordelingen var, forklarede vidnet, at direktionen havde den holdning, at direktionen eller direktøren bestemte. Forespurgt, om direktionen havde en holdning til procesejernes rolle og ansvar, forklarede vidnet, at han tror, at direktørens holdning var, at det skulle være, som det var. Forespurgt, hvem direktøren her var, forklarede vidnet, at det var produktionsdirektøren, Steffen Normann Hansen.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Opfølgningen på SIR's 2010-rapport

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i forbindelse med SIR's 2010-rapport og placeringen af det overordnede ledelsesmæssige ansvar forklarede, at man godt kunne forestille sig, at det overordnede ledelsesmæssige ansvar kunne være delt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om grunden til, at den nedsatte arbejdsgruppe blev nedsat under Borger og Virksomhed, kunne være, at Jens Sørensen i sin enhed ikke kunne løse den kontrolmæssige del af dette ansvar, forklarede vidnet, at det er rent gætværk, men han kan ikke forestille sig, at Jens Sørensen i sin enhed havde kontrolmæssige ressourcer til at klare den opgave. Det kan han ikke se for sig. Forespurgt, om der var nogen kontrolmedarbejdere i Regnskab, forklarede vidnet, at han ikke kender dem.

KARIN BERGEN

Kl. 11.05 mødte Karin Bergen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra november 2005 til april 2013 var ansat som direktør i SKAT Syddanmark, i perioden fra april 2013 til oktober 2013 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Vejledning, i perioden fra oktober 2013 til januar 2014 var ansat som fungerende direktør i SKAT's afdeling Kundeservice og i perioden fra januar 2014 til februar 2016 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Udland, forklarede vidnet, at det er korrekt med den korrektion, at hun var konstitueret direktør i Kundeservice fra den 22. oktober 2013 og indtil udgangen af januar 2014, hvorefter hun vendte tilbage til afdelingen Vejledning og først fra 1. maj 2015 blev underdirektør i Udland.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at hendes tjenestested gennem alle årene har ligget i Haderslev. I forbindelse med sine konstitueringer har hun selvfølgelig haft et antal arbejdsdage i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun oprindeligt er kontoruddannet på et advokatkontor og undervejs har suppleret med diplomuddannelser og lederuddannelser.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for 2005 forklarede vidnet, at hun har arbejdet i det kommunale system som fuldmægtig, hvorefter hun blev kontorleder for det administrative personale ved Retten i Esbjerg. Derefter fik hun ansættelse hos Esbjerg Kommune, først som inkassochef, dernæst betalingschef og senere også som skattechef med ansvar for alle tre områder. I 2003 blev hun direktør for et skattehus, som indeholdt fem kommuners skatteadministration i et § 60-selskab. Derefter kom hun til SKAT.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden fra 2010 og frem, forklarede vidnet, at hun refererede til Ole Kjær. Forespurgt, i hvor lang tid vidnet refererede til Ole Kjær, forklarede vidnet, at det gjorde hun, indtil Ole Kjær forlod SKAT. Hun husker ikke datoen, men hun har ikke refereret til andre end Ole Kjær og Jesper Rønnow Simonsen som de øverste direktører. Der har været nogle mellemliggende niveauer, hvor man i en periode havde etableret en Produktionsdirektion, hvor de på det faglige område refererede til Steffen Normann Hansen, men det var stadig Ole Kjær, der var hendes personalechef.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var i perioden 2010-2013, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at hun fra 2010 og frem til den 1. april 2013, hvor de fik den nye organisering, havde tjenestested i Haderslev, og i den periode deltog hun i Produktionsforums møder. Fra den 1. januar 2009 blev der etableret nogle landsdækkende afdelinger, hvoraf hun fik ansvaret for tre afdelinger ud over de basisopgaver, man havde ansvar for i alle regioner. De tre specialafdelinger, hun fik ansvaret for, var SKAT's vejledningsopgave på telefonhåndtering, et sagscenter på personbeskatningen og et sagscenter på udlandsbeskatningen. I den sammenhæng var det hendes ansvar at sikre, at den daglige operationelle drift blev gennemført på disse centre, som havde hver sin skattedirektør.

Forespurgt, hvad der lå i delen omkring udlandsbeskatningen, forklarede vidnet, at der i udlandsbeskatningen lå det, at når en skatteyder, der havde udlandsforhold – altså enten ejede ejendomme i udlandet eller havde arbejdet i udlandet – fik en årsopgørelse, hvor det viste sig, at ikke alle de forhold, som skulle være gældende i denne årsopgørelse, var medtaget, fordi man ikke automatisk fik alle oplysninger, bestod opgaven i at berigtige disse årsopgørelser efter anmodning fra skatteyderne. Forespurgt, om det var skatteydere, som var fuldt skattepligtige til Danmark, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var noget vedrørende udbytterefusion, forklarede vidnet, at det var der ikke.

ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejde med dels de andre regionsdirektører og dels direktionen og fagdirektørerne foregik i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at de havde et samarbejde, som følge af at der var etableret forskellige fora. Produktionsforum var det forum, som regionsdirektørerne havde deres ærinde i. I Produktionsforum var der løbende drøftelser omkring tilrettelæggelsen af basisopgaverne, dvs. tilrettelæggelsen af kontrol-, vejlednings- og sagsbehandlingsopgaverne. I forhold til de landsdækkende afdelinger var man ikke i dialog med de andre regionsdirektører. Man havde et afgrænset og isoleret ansvar for opgaven. Forespurgt, om vidnet så var i dialog med Jesper Rønnow Simonsen om disse opgaver, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen først kom til den 1. april 2013. I perioden 2010-2013 var hun i dialog med Steffen Normann Hansen.

Forespurgt, hvilken rolle Udvidet Direktion havde i perioden 2010-2013, og hvor tit den mødtes, forklarede vidnet, at hun mest opfattede Udvidet Direktion som et høringsorgan, da man stadig havde behov for at have kontakt til regionsdirektørerne. Det var ikke sådan, at man som regionsdirektør kunne bringe selvstændige punkter på dagsordenen. Det var produktionsdirektøren, der sørgede for, at de emner, der vedrørte den operationelle del af driftsopgaven, blev bragt på direktionsdagsorde-

nen. Det kunne være større strategiske beslutninger, som kunne have betydning for, på hvilken måde man kunne løfte sit ansvar ude i regionerne. Det var sådan nogle ting, der blev drøftet i Udvidet Direktion.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen og udviklingen heri i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at dagsordenen handlede om effektiviseringer. Stort set alt blev set i et effektiviseringslys, fordi de var under kraftig nedskalering på ressourcerne. Hun har ingen erindring om, at der på de landsdækkende centre var problemer, man ikke havde mulighed for at prioritere sig igennem. I forhold til basisopgaverne var det klart, at når man arbejdede med en effektiviseringsdagsorden, ville man helt automatisk komme til at indregne situationer med overtallighed i en region og undertallighed i en anden region. Man ansatte ikke nye medarbejdere, og de medarbejdere, der var, gik på pension eller forlod organisationen fra andre enheder, end hvor man måske havde mulighed for at skære ned. Derfor blev det én gang om året besluttet, på hvilken måde kontrolaktiviteterne i basisopgaverne skulle løses, og på hvilken måde regionerne skulle bidrage til konkrete kontrolaktiviteter. Forespurgt, om det vil sige, at omfanget og karakteren af kontrollen blev defineret ud fra, hvor mange ressourcer man havde til rådighed, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der på noget tidspunkt var nogen, der stillede spørgsmål ved, om det var lovmedholdeligt, eller om det var forsvarlig forvaltning o.l., forklarede vidnet, at hun for sit eget vedkommende ikke mener, at de på noget tidspunkt i regionen Syddanmark gjorde noget, der var ulovligt. Det havde måske været mere rigtigt at bruge endnu flere ressourcer på at kontrollere, når man trods alt varetog en myndighedsopgave. Det kunne man bare ikke, så de prioriterede ud fra risiko og væsentlighed. Hun tænker, at det nok ikke var tilstrækkeligt, men hun mener, at prioriteringerne var de rigtige under de givne forudsætninger.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Forespurgt, hvad vidnets rolle som fungerende direktør for Kundeservice i den efterfølgende periode var, forklarede vidnet, at hun blev konstitueret den 22. oktober 2013 og var der sammenlagt i 58 dage. Hun brugte noget tid på at orientere sig i, hvilken opgaveportefølje hun skulle håndtere i den periode. Den primære opgave var at fortsætte koordineringen af hele den operationelle del af driftsorganisationen. Hun havde i den korte periode ikke nogen specielle strategiske eller udviklingsorienterede opgaver.

Forespurgt, om vidnet havde nogen rolle i forhold til kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det har hun ingen erindring om.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Forespurgt, hvordan samarbejdet og interaktionen var mellem Koncerncentret og regionerne i enhedsorganisationen, forklarede vidnet, at hun er ret sikker på, at beslutningen om at etablere de i første omgang 13 landsdækkende enheder var første skridt på vejen til at se skatteadministrationen som en landsdækkende administration. Derfor var der selvfølgelig et behov for, at centraladministrationen, som man kan kalde det, dvs. udviklingsdirektøren og produktionsdirektøren og den understøttelse de havde på opgaverne, havde en mere rammesættende og strategisk rolle. Hun selv og de andre, der skulle være udførende på den mere operationelle del, sikrede, at de beslutninger, der blev taget i Koncerncentret, blev gennemført ude i driften. Det betød, at hvis man fx havde fået ny lovgivning på et område, blev lovgivningen beskrevet, hvorefter det var regionsdirektørernes ansvar at sikre, at man performede lovligt og korrekt i henhold til den proces.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 1 "Overordnet beskrivelse"):

> *"Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor man besluttede sig for at etablere denne enhedsorganisation, og hvad formålet med den var, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, om vidnet har set nogle rapporter, der anbefalede det, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om vidnet ved, i hvilket regi konceptet med en enhedsorganisation blev udviklet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet forstod begrebet "én fælles ledelse" i relation til enhedsorganisationen, forklarede vidnet, at hun kunne konstatere, at Peter Loft som departementschef sad for bordenden i direktionen, og det gjorde han også på møderne i Udvidet Direktion, hvor regionsdirektørerne mødte direktionen. Det vil være gætværk at sige yderligere. Hun opfattede det sådan, at man samlede alle beslutningstagere i ét forum.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 1 "Overordnet beskrivelse"):

> *"Skatteministeriets struktur bygger hovedsagelig på en funktionsopdelt model, der sigter mod en stor udnyttelse af stordriftsfordele og synergieffekter i enhedsorganisationen."*

Forespurgt, hvad der lå i den funktionsopdelte model, forklarede vidnet, at det var en model, hvor man fik et afgrænset område, som man fik et entydigt ansvar for. Hun blev fx ansvarlig for Sagscenter Person, som behandlede alle anmodninger om genoptagelser på årsopgørelserne på personbeskatningen, og dermed fik man samlet kompetencerne og ansvaret på ét sted.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var som en landsdækkende opgave, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet oplevede, at den funktionsopdelte model virkede, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4186 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.1 Direktionen*
>
> *Direktionen har det overordnede ansvar for at træffe strategiske beslutninger ud fra koncernens mission og visioner, udstikke strategiske retningslinier for hele koncernen, understøtte samarbejdet mellem enhederne og sikre den overordnede koordination af opgaver.*
>
> *Direktionen i Skatteministeriet er en kollektiv ledelse. Direktionsmedlemmer kan forpligte Skatteministeriet såvel udad til som indad. Hvert enkelt medlem repræsenterer hele direktionen og anlægger derfor - uanset den enkeltes ansvarsområde - en generel og strategisk helhedstænkning som deltager i et kollegium."*

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede direktionens måde at være kollektivt organ eller kollegium på, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. De beslutninger, der blev truffet i forhold til hendes ansvarsområde, blev truffet i Produktionsforum.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede beslutningsprocessen i Produktionsforum, forklarede vidnet, at de havde møder hver 14. dag, som hun husker det. Der var en voldsom dagsorden på flere hundrede sider til hvert møde, og de havde alle sammen deres punkter. Hun oplevede, at der var en oprigtig vilje til at løse de opgaver, produktionsdirektionen havde fået, men det var ikke sådan, at regionsdirektørerne havde mandat til at kunne træffe beslutninger i dette forum. Det var produktionsdirektøren, der havde beslutningskompetencen. Forespurgt, om det var et konsulterende forum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var formanden, der traf den endelige beslutning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet har nogen indsigt i beslutningsprocesserne i direktionen, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.2 Udvidet direktion*
>
> *Udvidet Direktion drøfter Skatteministeriets organisatoriske udvikling og udmøntning af strategiske tiltag - med særlig fokus på sammenhænge og samarbejde på tværs i organisationen.*
>
> *Udvidet Direktion beskæftiger sig med tværgående problemstillinger, der vedrører Skatteministeriet som samlet virksomhed, herunder langsigtet organisationsudvikling, langsigtede strategier og politikker samt generel strategisk udvikling af Skatteministeriet. Udvidet Direktion har den særlige rolle at agere bindeleddet mellem Koncerncentret og det regionale niveau"*

Forespurgt, hvordan organiseringen og samarbejdet foregik i dette regi, forklarede vidnet, at det foreholdte bekræfter, hvad hun tidligere forklarede, nemlig at deltagelsen i Udvidet Direktion – hvor det primært var regionsdirektørerne, der var nye i forhold til direktionen – var med henblik på at syreteste, om beslutninger om større strategiske initiativer kunne implementeres i den operationelle del af organisationen. Det foreholdte beskriver, hvordan hun oplevede deres rolle i Udvidet Direktion. Forespurgt, hvordan beslutningsprocessen foregik, forklarede vidnet, at der var en, der tog beslutningen, og det var formanden for direktionen. Det var Peter Loft, der tog beslutningen. Forespurgt, om der skete nogen ændring, da der kom en ny departementschef til efter Peter Loft, forklarede vidnet, at hun kun husker, at der var to personer, som traf beslutninger på disse møder, og det var enten Peter Loft eller Jesper Skovhus Poulsen.

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Foreholdt, at vidnets rolle i denne periode – når der bortset fra den periode, vidnet var konstitueret direktør i Kundeservice – var en anden, og forespurgt til vidnets berøring med de øverste ledelseslag forklarede vidnet, at hun fra den 1. april 2013 fik en titel, og så bestod opgaven i at få samlet og integreret alle regionale kundeserviceafdelinger fra de seks regioner, dvs. at få deres basisopgave kanaliseret ind i en landsdækkende organisering. Det brugte hun 2 år på, samtidig med at hun havde ansvar for vejledningsopgaven.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet i denne periode – altså bortset fra konstitueringsperioden – var i berøring med beslutningsprocesserne i de øverste ledelseslag, forklarede vidnet, at dem var hun slet ikke i berøring med. I den periode var hun en del af kundeserviceledelsen.

Tilsyn med SKAT

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at der blev ført tilsyn med produktionen eller med SKAT, forklarede vidnet, at i den tidlige periode frem til den 1. april 2013 havde de SIR, som udarbejdede en årsplan, hvor de udvalgte de områder, de ville revidere. Revisionsrapporterne, som kom derfra, blev efterfølgende behandlet på Produktionsforums møder. Efter den 1. april 2013 blev revisionsrapporterne udelukkende behandlet i direktionen, og fra det tidspunkt har hun ikke set nogen revisionsrapporter.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvilken risikostyring og risikomonitorering man foretog i den tidlige periode, hvis man ser bort fra SIR, forklarede vidnet, at de arbejdede med risikostyring. Hun vil ikke kalde det egentlig styring, men de havde en risikolog, som de arbejdede med ude i regionerne. Det blev aldrig til en rigtig risikostyring, da det mere blev en optegnelse af, hvilke risici der faktisk var indtrådt, og så arbejdede man med at mitigere de risici. Hun husker et regneark fra dengang, hvor man havde givet de forskellige risici nogle farver eller skaleringer. Forespurgt, hvilken type risici der indgik i regnearket, forklarede vidnet, at for hendes vedkommende i Syddanmark kunne det fx være, hvis der var en revisionsrapport, der vedrørte dødsbobeskatning, som var et af hendes ansvarsområder, og hvor hun så ville følge op på den pågældende revisionsrapport. Hvis det eksempelvis måtte vise sig, at hun havde udfordringer med selv at kunne sikre mitigering af den pågældende risiko, ville hun bringe det på Produktionsforums dagsorden. Hun erindrer dog ikke, at hun nogensinde har haft en revisionsrapport, hvor hun havde behov for at bede om hjælp i Produktionsforum.

Forespurgt, om der i regnearket også indgik risici, som ikke var blevet afdækket på SIR's foranledning, forklarede vidnet, at det mener hun godt kunne være tilfældet. Forespurgt, om de selv gjorde noget for at konstatere, hvordan deres risikobillede var i den del af organisationen, bekræftede vidnet dette. En risiko i Syddanmark var fx, at de havde ansvaret for telefonbetjeningen. Omkring årsopgørelsestidspunktet er der rigtig mange mennesker, der ringer, og det var sådanne typer af risici, der kom ind i denne log. I dag vil hun ikke længere betegne det som risikostyring, men det var på den måde, de dengang arbejdede med risikoafdækning. Det var naturligvis en risiko, at skatteyderne ikke kunne komme igennem i telefonen og få den vejledning, de skulle have.

Foreholdt, at denne form for risiko havde meget at gøre med bemanding og ressourcer, og forespurgt, om der var øvelser med en bredere type risikoafdækning, fx afdækning af risikoen for, at mange havde skjult ejendom i udlandet o.l., forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om afdækningen af risici dermed gik på bemanding, ressourcer og produktion, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der skete på centralt niveau i forhold til risikostyring og risikomonitorering, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om risiko for tab, risiko for udbetaling af refusion, som ikke var velbegrundet, eller risiko for besvigelser også blev beskrevet i den nævnte risikolog, forklarede vidnet, at hun ikke havde ansvaret for den type opgaver i Syddanmark. Alene af den grund ville den type risici ikke kunne optræde på loggen, da opgaveporteføljen var en helt anden.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i den tidlige periode, hvor hun var regionsdirektør, oplevede, at der på Koncerncentrets initiativ blev gennemført kontrolforanstaltninger i hendes region, forklarede vidnet, at det oplevede hun ikke andet end de kontrolforanstaltninger, der blev besluttet som en del af årsplanen for de initiativopgaver og efterkontrolopgaver, der skulle foretages. Forespurgt, om der blev iværksat kontrolforanstaltninger i relation til regionens måde at forvalte opgaven på, forklarede vidnet, at det har hun aldrig oplevet.

Forespurgt, om vidnet fra de centrale fagkontorer fik spørgsmål af faglig karakter, forklarede vidnet, at hun sikkert fik opklarende spørgsmål. Hun fik ikke spørgsmål som følge af, at de centrale kontorer skulle følge op på noget, som hun ikke selv havde fulgt op på. Det har hun aldrig oplevet. Forespurgt, om der således ikke var spørgsmål af tilsynsmæssig karakter, bekræftede vidnet, at det var der ikke.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteadministrationen og de udfordringer, der lå i udbytteadministrationen, inden hun så SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at hun ikke kendte noget til området. Forespurgt, om vidnet havde haft nogen form for berøring med området, forklarede vidnet, at hun ikke havde hørt om det, før SIR-rapporten kom på dagsordenen.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet altid gennemlæste alt materialet, inden hun deltog i møderne i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Det var dog også klart, at forberedelsen koncentrerede sig om de punkter, man havde ansvaret for, når der var op til 300 sider hver 14. dag. Forespurgt, om vidnet havde orienteret sig i alle SIR-rapporterne, når der fx var ti SIR-rapporter på et enkelt møde, bekræftede vidnet dette. Hun er aldrig mødt op til et møde uden at have læst materialet. Hun vil dog sige, at når det var 300 siders materiale, og der var tale om heftige problemstillinger, så var det hendes opgave at fokusere på det, hun havde ansvaret for.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun første gang læste rapporten, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Dette område hørte under Regnskab, som var en af de 13 landsdækkende enheder, og det var Jens Sørensen, der havde ansvaret for netop den afdeling. Derfor tør hun godt sige, at hun også dengang tænkte, at det ikke var hendes ansvar at få løftet det problem, der lå her.

Forespurgt, om ikke der lå et vist kollektivt ansvar i de opfølgningsbeslutninger, der blev truffet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at hun ikke på noget tidspunkt opfattede det som sit ansvar i forhold til de revisionsrapporter, som udelukkende koncentrerede sig om opgaver relateret til en anden afdeling end den, hun havde ansvaret for. Alle revisionsrapporter blev sat på dagsordenen, og der var en regionsdirektør, der havde ansvaret for rapporten. Der var også en sammenhæng til afdelinger i Koncerncentret. Det var der, man havde et fællesskab om at få mitigeret de risici, der var nævnt i en rapport.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *Materiale*
> *- Oplæg til drøftelse.*
> *- Oversigt over rapporterne.*
> *- Forslag til kommissorium til arbejdsgruppe vedr. alm. sagsbehandlingsprincipper.*
> *- 10 revisionsrapporter.*
>
> *Tid min*
> *45"*

Forespurgt, om det var normalt, at der var afsat 45 minutter til ti revisionsrapporter, bekræftede vidnet dette. Man kan dog ikke på 45 minutter minutiøst gennemgå revisionsrapporterne, og derfor handlede drøftelserne primært om, hvem der skulle gå videre med at løse de nævnte problemer.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 302-304 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)).

Forespurgt, om det var et normalt billede, at der var en del rapporter, som var markeret røde eller lyserøde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)):

"J.nr. 09-172022

Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var i forbindelse med denne behandling af rapporten, at vidnet første gang blev opmærksom på problemstillingen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet husker, hvad der blev drøftet vedrørende dette punkt, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, hvordan det normalt foregik, når man gennemgik disse rapporter, forklarede vidnet, at det var fast praksis, at den regionsdirektør, hvis område revisionsrapporten vedrørte, havde initiativpligten på dagsordenspunktet. Når det skulle aftales eller besluttes, hvad man gjorde ved problemerne, skete det i samspil mellem centraladministrationen, altså Steffen Normann Hansens bagland, og den regionsdirektør, som performede på opgaven. Det var der, man gennemførte opfølgningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Emne
11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat

…

Beslutning/drøftelse
…
Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover.

Ansvarlig
Jens Sørensen"

Forespurgt, hvordan vidnet læser teksten om, at man skulle nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at hun læser det, som det står. Det var meget almindeligt, at man nedsatte arbejdsgrupper, hvor man samlede dem, som havde den faglige kompetence til at producere et oplæg, som man senere kunne tage stilling til. Det ser også ser ud til at ske her, og hun kan se, at det er anført, at arbejdsgruppen senere skulle give en status. Det var en helt normal fremgangsmåde.

Forespurgt, hvad vidnet tænker om, at arbejdsgruppen lå under Borger og Virksomhed, samtidig med at det var Jens Sørensen, der var ansvarlig, men at Jens Sørensen ikke havde Borger og Virksomhed under sig, forklarede vidnet, at hun er ret sikker på, at det hang sammen med, at man havde delt det således, at det operationelle ansvar for at performe på en given opgave lå ude hos Jens Sørensen, mens rammesætningen lå i Koncerncentret. Det var derfor naturligt for dem, at Borger og Virksomhed, som var en central afdeling, skulle udstikke rammerne for den måde, man skulle løse problemet på. I sidste ende ville det være et oplæg, som produktionsdirektøren skulle træffe beslutning om.

Foreholdt, at Regnskab var en klassisk regnskabsenhed, som havde dette hjørne med sagsbehandling, og forespurgt, om vidnet var bekendt med, om der var medarbejdere i Regnskab, som havde mulighed for at foretage kontroller, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Foreholdt, at et af de problemer, som blev påpeget i SIR's 2010-rapport, var, at man ikke kontrollerede, om de penge, der blev ansøgt om, blev sendt med rette eller med urette, og forespurgt, hvor man kunne løse det problem, forklarede vidnet, at det kunne man kun løse i samspil mellem Koncerncentret og den udførende afdeling. Forespurgt, om Borger og Virksomhed udelukkende var placeret centralt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at både Jens Sørensen og Borger og Virksomhed havde en del af opgaven i forhold til opfølgning, og at det i sidste ende skulle blive til et oplæg, som produktionsdirektøren skulle træffe afgørelse om, bekræftede vidnet dette. Oplægget ville blive drøftet i Produktionsforum, og så ville produktionsdirektøren træffe beslutningen. Forespurgt, om det skal forstås således, at produktionsdirektøren skulle på banen og træffe en beslutning, for at man kunne komme videre, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Opfølgning og deadlines*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."*

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet eller tidligere forklaringer for undersøgelseskommissionen, at der er givet en status i oktober 2010, men at det fremgår, at

der først er sket noget den 28. februar 2011, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om en orientering om status inden da, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

> *"Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der blev afrapporteret på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at arbejdsgruppen på dette tidspunkt endnu ikke havde påbegyndt sit arbejde, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Men hun er ret sikker på, at der ville blive fulgt op på det. Hvis der var forsinkelser, ville der blive fulgt op på det, for der var en opfølgningsliste, så de opgaver, der blev bestilt, også blev leveret – muligvis med forsinkelse. Det kan være det, der er tilfældet her, men det er ikke noget, hun husker. Forespurgt, hvor den opfølgningsliste lå, og om den var tilgængelig for dem alle, forklarede vidnet, at det var sekretæren for Produktionsforum, Kent D. Sørensen, som supporterede dem med den slags ting.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

> *"Emne*
> *5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10.*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:*
>
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
>
> …
>
> *Opfølgning og deadlines*
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a),"*

Forespurgt, om det foreholdte bibringer vidnet yderligere erindringer, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Det var helt naturligt, at der selvfølgelig ville komme et

opfølgningsnotat på dagsordenen, når man havde besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle komme med forslag til, hvordan man kunne løse problemerne på et område.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen. Baggrunden var en undersøgelse af provenuet af udbytteskat til udenlandske aktionærer, som det ikke er muligt at afstemme år for år mod den indeholdte udbytteskat.*
>
> *Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *…*
>
> *Hvad er der sket under vejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> *…*
>
> *OECD's Trace IT projekt*
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*
>
> *Forkortet problemformulering.*

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om vidnet erindrer i sin tid at have læst notatet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om vidnet husker, om og i givet fald hvilke drøftelser der var i Produktionsforum vedrørende forkortelsen af problemformuleringen for arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun ved kun, at de på et tidspunkt ikke længere behandlede denne rapport i Produktionsforum. Forespurgt, om vidnet kender baggrunden herfor, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen erindring om. Revisionsrapporterne gled ud af dagsordenen, når man havde besluttet, hvordan man ville løse problemerne. Forespurgt, om det var normalt, at rapporterne gled ud af dagsordenen, selv om problemerne ikke var løst, bekræftede vidnet dette. Man havde så besluttet, hvem der havde fået ansvaret for, hvordan man skulle løse problemerne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"9. Anbefaling

Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Forespurgt, om den tredje anbefaling, herunder det forhold, at man ikke kontrollerede refusionerne, blot blev parkeret i OECD's TRACE-projekt, og om det i givet fald var noget, man havde drøftet eller været opmærksom på, forklarede vidnet, at hun er ret sikker på, at man ikke bare parkerede det der. Der var ikke nogen af revisionsrapporterne, som man ikke sørgede for. Der var måske en forsinkelse, fordi ressourcerne ikke var helt til det, men de blev behandlet i et samspil mellem den pågældende regionsdirektør og en underdirektør eller skattedirektør, som skulle performe på disse processer. I det øjeblik man havde besluttet, hvordan man ville miti-

gere de pågældende risici, var revisionsrapporten – ligesom andre revisionsrapporter – ikke længere på dagsordenen i Produktionsforum.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat).

Foreholdt, at man som følge af de her nævnte initiativer, herunder OECD's TRACE-projekt, forkortede problemformuleringen og lod den del med refusion til udlændinge udgå, så arbejdsgruppen ikke skulle koncentrere sig om det, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen viden om. Hun ved, at Borger og Virksomhed samt Jura og Samfundsøkonomi var involveret i disse beskrivelser af, hvordan man skulle mitigere, men mere ved hun ikke om det. Forespurgt, om vidnet husker, om der var drøftelser eller overvejelser om, hvorvidt der skulle foretage nogle straks-tiltag i forhold til kontrollen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, og det er ikke noget, hun har været involveret i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 454 (2011-03-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, pkt. 5 "Opfølgning på revision af udbytteskat"):

> *"I 2010 afgav Intern Revision en rapport om udbytteskat, der var ikke tilfredsstillende. SKAT har efterfølgende indskærpet gældende regler for frikortsmarkering over for Finansrådet, og Regnskab deltager i et IT-projekt i OECD-regi, der skal etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Endvidere er der nedsat en arbejdsgruppe, der inden d. 30/6 2011 kommer med forslag til administrative og systemmæssige ændringer, der kan imødegå de uafklarede forhold i rapporten. Produktionsforum tog den afgivne status til efterretning."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at eftersom det var Jens Sørensen, der var ansvarlig, brugte vidnet ikke mange ressourcer på denne del, bekræftede vidnet dette.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Forespurgt, om vidnet erindrer noget fra dette møde, hvor der blev fulgt op på et notat om dette emne, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet blev bekendt med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun har aldrig deltaget i et møde, hvor den rapport har været på dagsordenen. Fra den 1. april 2013 blev alle revisionsrapporter behandlet i direktionen og ikke i underliggende fora.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse var indeholdt i opgaven med at være procesejer, forklarede vidnet, at hendes personlige forståelse af et procesejerskab i dag nok ikke er den samme som hendes forståelse dengang. Der er ingen tvivl om, at dengang var rammesætningen for det at varetage et procesejerskab et IT-perspektiv. Det handlede om at få udviklet og digitaliseret processerne, netop fordi de havde en effektiviseringsdagsorden. Det var procesejernes ansvar at sikre, at lovgivning blev implementeret på en ensartet måde i den operationelle del af SKAT. Procesejerne skulle svare på skatteudvalgsspørgsmål, og de skulle afgive bemærkninger til lovhøringer. Procesejerne havde en overordnet central rolle i forhold til processerne. Men hun vil også sige, at begrebet og ordet "proces" efterhånden blev brugt i flæng. Når der var tale om noget, der var i et forløb, så brugte de begrebet "proces". Et egentligt procesejerskab bestod dengang i det, hun netop har beskrevet, og det var så regionernes opgave at operationalisere i kerneydelserne på den måde, som lovgivningen tilskrev. Det, der ikke lå i procesejeransvaret, var, om man performede ud fra en arbejdsgangsbeskrivelse. Det var afdelingschefens eller underdirektørens ansvar at sikre, at der var arbejdsgangsbeskrivelser på samtlige sagsporteføljer, og det var dem, medarbejderne skulle rette sig efter. Det har aldrig været et centralt ansvar, men et driftsansvar.

Forespurgt, om en afdelingschef eller en lokal direktør dermed havde ansvaret for forretningsgangsbeskrivelserne, bekræftede vidnet dette. De havde ansvaret for at beskrive forretningsgangene på en måde, så medarbejderne kunne anvende dem direkte i deres opgaveløsning. Det var underdirektørens og skattedirektørens ansvar, at denne arbejdsgangsbeskrivelse performede på lovprocessen, som den skulle.

Forespurgt, hvad man som ansvarlig kunne gøre, hvis man fx havde behov for akademisk personale, men altovervejende havde bogholdere i sin enhed, forklarede vidnet, at det godt kunne være situationen, at man ikke havde de rigtige kompetencer. I sådanne tilfælde havde man dog andre steder, både i regionerne og i Jura og Samfundsøkonomi, som man altid kunne konsultere for at få arbejdsgangsbeskrivelsen fuldstændig korrekt. Men det ville være sådan, at når opgaven var meget detaljeret beskrevet, ville de fleste ansatte også kunne performe på den – i hvert fald når der ikke var ret meget skøn i arbejdsgangen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det, vidnet her forklarer om, gælder for perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det gjaldt væsentligst fra 2010 til 2013, men også før den tid. De fik nok mere fokus på de snitflader, der var mellem centraladministrationen, og det man havde ansvaret for i regionerne, efter 2010.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der efter vidnets opfattelse i perioden fra 2013 til 2015 skete ændringer i opgavefordelingen, forklarede vidnet, at hun oplevede, at der fra 2013 til 2015 kom en større bevidsthed om vigtigheden af at have fuldstændig styr på sine processer. På et tidspunkt fik de et rammeværk, som hed God processtyring i SKAT. Det blev ansvarsplaceret i Økonomi. Hun mener også, at de fik hjælp fra et konsulentfirma til implementeringen i SKAT, så de blev bedre til at have styr på deres processer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4152-4153 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"2.1.3.4 Personafregning*
> *Kontoret ejer processerne, såvel digitale som ikke-digitale, på personafregningsområdet og har derfor tætte samarbejdsrelationer til*
>
> …
>
> *2.1.3.5 Erhvervsafregning*
> *Kontoret ejer processerne, såvel digitale som ikke-digitale, på Erhvervsafregningsområdet og har derfor tætte samarbejdsrelationer til"*

Forespurgt, hvad der menes med, at man ejede processerne på de ikke-digitale dele, dvs. de manuelle processer, forklarede vidnet, at hun opfatter det sådan, at man havde ansvaret for den digitale udvikling på en given proces. Det var ikke sådan, at centraladministrationen havde ansvaret for de manuelle processer, for det var lige præcis dem, man gennem arbejdsgangsbeskrivelserne skulle performe på ude i driftsorganisationen. Forespurgt, om vidnet således ikke har været i tvivl om, at ansvaret og opgaven med at sikre, at de manuelle processer var lovmedholdelige og tilstrækkelige, lå regionalt, forklarede vidnet, at det ansvar har hun altid taget på sig, og hun er hundrede procent sikker på, at det var sådan, det skulle opfattes.

19. april 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5249 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Punkt*
> *4. Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver.*
>
> *Materiale*
> …
> *- Notat vedr. procesejernes rolle og opgaver."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5257 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen*
> *Som nævnt overfor har procesejerrollen en væsentlig betydning for samspillet mellem koncerncentret og det regionale niveau.*
>
> *Således findes den overordnede ansvars- og beslutningskompetence for alle forretningsprocesser i Borger og Virksomhed."*

Forespurgt, om dette giver anledning til justeringer eller drøftelser, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5260 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Bilag – Standard for ansvarsfordeling*
>
> …
>
> *Opgaver*
> *Implementering af nye processer*
> *UKLART*

Koncerncentret
Initiativtager til nye processer og styring af implementeringen, herunder udmelding af ordregivende information.

Regioner
Den landsdækkende enhed/regionale enhed har ansvaret for at implementere nye processer."

Forespurgt, om vidnet husker, hvad det var, der var uklart, og hvad drøftelserne gik på, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Fordelingen af opgaverne har aldrig været uklar for hende.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i God processtyring i SKAT, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i projektet i den periode, der tales om her, men først efterfølgende. Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev involveret i God processtyring i SKAT, forklarede vidnet, at det var et rammeværk, som organisatorisk var ansvarsplaceret i Økonomi. Men det var dog ret oplagt, at Kundeservice, som ejede den store maskine, fik en opgave med at få implementeret processtyringen i kerneopgaverne, dvs. i både vejledningsopgaven, afregningsopgaven og betalingsopgaven. Forespurgt, om det var noget, der skubbede ansvars- og kompetenceopgaverne, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Forespurgt, om vidnet i den periode, hun var konstitueret direktør, deltog i drøftelser om projektet på direktionsniveau, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Hun tror, at hun ville erindre det, hvis hun havde deltaget, da hun går højt op i processtyring.

16. december 2013 – møde i direktionen

Forespurgt, om vidnet husker, om hun var inde over drøftelser af procesejerrollen på et direktionsmøde den 16. december 2013, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun tror, hun ville kunne huske det, hvis det, der blev fremlagt på mødet, adskilte sig fra den helt grundlæggende holdning, hun havde til procesejerrollen.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev opmærksom på, at der var problemer i forhold til mulig svindel, forklarede vidnet, at hun sammen med den øvrige del af kundeserviceledelsen blev orienteret om det af Jonatan Schloss på et kundeserviceledermøde umiddelbart efter udbetalingsstoppet. Forespurgt, om vidnet var involveret

i orienteringen til departementschefen eller til skatteministeren, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet efterfølgende har været inde over afdækningen, forklarede vidnet, at hun ikke har været inde over afdækningen, men i kraft af at hun har været konstitueret kundeservicedirektør i en længere periode, også efterfølgende, har hun naturligvis deltaget i drøftelser om, i hvor lang tid de skulle have et stop for udbetalingerne. Forespurgt, hvad disse drøftelser mundede ud i, forklarede vidnet, at der i den periode, hvor hun var konstitueret, ikke blev gennemført udbetalinger.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

JAN LUND

Kl. 13.00 mødte Jan Lund som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som fagdirektør for produktion i Koncerncentret og i perioden fra april 2013 til januar 2018 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Indsatsplanlægning og Analyse, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Anne Munksgaard har forklaret for undersøgelseskommissionen, at vidnet i sommeren 2015 skulle være placeret i enheden Strategisk Styring, og forespurgt, om dette er korrekt, forklarede vidnet, at der i perioden fra 2013 og frem var et område, der hed Indsats, og som havde en indsatsdirektør. Under Indsats var der

seks eller syv afdelinger, hvor han var underdirektør for den afdeling, der hed Indsatsplanlægning og Analyse. Et af de kontorer, som refererede til ham, hed Strategisk Styring. Forespurgt, om Strategisk Styring dermed lå under vidnets paraply, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden fra 2010 og frem forklarede vidnet, at han var placeret i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund, forklarede vidnet, at han har en etatsuddannelse fra toldvæsnet, der dengang havde ca. de samme opgaver, som i dag er i koncernen, bortset fra skat. Han har desuden en række efteruddannelser af kortere og længere varighed, fx cand.merc.aud.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han blev ansat i 1978 til etatsuddannelsen og flyttede rundt i landet som en del af uddannelsen. I perioden fra 1984 til 1994 var han i Told- og Skattestyrelsen, hvorefter han kom til Horsens som funktionschef for Inddrivelse. Derefter kom han til Holstebro som souschef, viceregionschef og også nogle år som fungerende regionschef, inden han blev kontorchef i Østbanegade. Derefter blev han flyttet til Næstved som regionschef fra 1999 til 2002, hvor han kom til Nordsjælland/Bornholm, som var en region, hvor han havde forskellige stillinger på direktørniveau, senest i Ballerup, hvor han var fra ultimo 2005 til ultimo 2008. Derefter kom han igen i Østbanegade i de tidligere nævnte placeringer.

Forespurgt, hvad vidnet beskæftigede sig med i den første periode, hvor han var fagdirektør for produktion, forklarede vidnet, at en stor del af opgaven var at fungere som en slags sekretariatschef og sørge for betjeningen af diverse udvalg, hvor han også skulle være formand for nogle af dem. Han brugte bl.a. en del tid på at bidrage med materiale til Produktionsforum. En anden stor opgave var det praktiske arbejde med at udarbejde fx en kontrolplan sammen med de forskellige enheder rundt omkring i landet, dvs. de chefer, der nu var beskæftiget med det. Det var hovedopgaverne, og derudover var det også de løbende opgaver med ministersager, presse osv.

Forespurgt, hvad vidnets hovedopgaver bestod i fra april 2013 og frem, forklarede vidnet, at han i den periode var underdirektør, hvilket man nok i dag vil kalde stabschef. Det var en stabsfunktion for hele Indsats, som havde ca. 2.000 medarbejdere og 7-8 afdelinger, hver med en underdirektør som chef, og så var der en indsatsdirektør, som var chef for alle 2.000 medarbejdere. Hans opgave bestod i at sørge for de stabsopgaver, der var, eksempelvis planlægning og tilrettelæggelse af de møder, de havde i indsatsledelsen. Det blev ikke kaldt en direktion, men det var en form for direktion, fordi den bestod af underdirektørerne og direktøren. Dertil bestod arbej-

det i at stå for udarbejdelsen af planer, som efterfølgende blev godkendt af indsatsledelsen, samt analyser af forskellige slags, fx makroøkonomiske analyser, analyser af skattegab osv. Det var de væsentligste opgaver ud over de klassiske presse- og ministersager og de almindelige centraladministrative ting.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i den første periode fra 2010 til 2013, forklarede vidnet, at det var til produktionsdirektøren, Steffen Normann Hansen. Det fremgår af materialet, at han også refererede til udviklingsdirektøren, men i praksis var det Steffen Normann Hansen.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til som underdirektør i Indsats, forklarede vidnet, at det var indsatsdirektøren, som var skiftende personer: Erling Andersen, Per Jacobsen og Jim Sørensen.

ROLLEN SOM FAGDIREKTØR

Forespurgt, om vidnet i sin rolle som fagdirektør i perioden 2010-2013 var tillagt nogen beslutningskompetence, forklarede vidnet, at han ikke tror, det stod noget sted, at man havde en decideret beslutningskompetence, men i dagligdagen havde man en vis beslutningskompetence, når man arbejdede sammen med andre og skulle have det udført og eksekveret. På den måde synes han, at han og de andre fagdirektører havde en vis beslutningskompetence, men den var ikke nedskrevet. Forespurgt, om vidnet havde fået delegeret et konkret område, forklarede vidnet, at det lå i fagdirektørernes beskrivelser. Deri lå, at man havde forskellige fokusområder. Hans fokusområde var, som det også fremgår af hans titel, produktion, og de andre fagdirektører havde nogle andre titler. Hans fokusområde var at sørge for, at de fik tilrettelagt produktionen, altså kontroller og forskellige former for vejledninger, men klart mest kontrol og udarbejdelse af planer herfor.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4198 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnit "Fagdirektør for produktion").

Forespurgt, om vidnet er bekendt med tankerne bag og formålet med fagdirektørernes rolle, da man i 2010 etablerede denne struktur, forklarede vidnet, at en del af rollen gik ud på – som det står i beskrivelsen – at støtte direktørerne. Alene på produktionsområdet var der mange tusind medarbejdere, selv om de ikke refererede direkte til produktionsdirektøren, men via de regionale direktører. Det var stort set hele området med det cashflow, der i dag er på tusinde mia. kr. i indtægter og adskillige hundrede mia. kr. den anden vej. Det var et meget stort område, og som det er beskrevet i materialet, var rollen i stort omfang at være støtte for de andre direktører.

Hans rolle var bl.a. at koordinere arbejdet med de forskellige skattedirektører i de forskellige dele af landet, da det ville være en vanskelig opgave, hvis produktionsdirektøren eller andre skulle deltage i alle de forskellige fora.

Forespurgt, om vidnet havde noget personaleansvar, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem vidnet havde personaleansvar for, forklarede vidnet, at det var lidt uklart. Han har ikke kunnet finde en præcis beskrivelse af, hvem det var. Han husker nogle af dem, bl.a. Niels Anker Jørgensen fra Indsatsanalyse, og så delte han Lars Tjæreby Rasmussen, som var chef for det, man kan oversætte til sekretariatskontoret, med nogle andre. I perioder var der også Business Intelligence, som omhandlede analyser og udstilling af data og den slags databaseopgaver. En kort periode var der også en, der hed Søren, som beskæftigede sig med inddrivelsesopgaver. Han husker ikke Sørens efternavn.

Forespurgt, om vidnet havde instruktionsbeføjelse over for disse personer, bekræftede vidnet dette. I fagdirektørperioden var det dog også sådan, at man havde en lidt speciel model med, at man godt kunne rette henvendelse til flere forskellige. Det er den eneste periode, hvor de ikke har haft en klar en-til-en-relation.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4197 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncern-centret' (version fra 2. december 2009), afsnit "Lederrollen"):

> *"Fagdirektøren varetager opgaver vedrørende koordinering, planlægning, prioritering og styring indenfor sit område…"*

Forespurgt, hvordan vidnet varetog disse opgaver, og om det var på egen hånd eller efter en drøftelse med produktionsdirektøren, forklarede vidnet, at det var efter en drøftelse med produktionsdirektøren. På området for kontrolplanlægningen havde de en fast proces for det, og der var et indsatsudvalg og nogle andre udvalg. Han var selv formand for Indsatsudvalget, og de øvrige deltagere var skattedirektørerne for de geografiske områder, som landet var opdelt i. Der var en regionsdirektør for hvert af disse områder, og regionsdirektøren havde nogle skattedirektører under sig, som refererede til regionsdirektøren. En af disse skattedirektører havde ansvaret for indsatsområdet med kontrol. Det betød, at man, når man skulle udarbejde de landsdækkende planer, samledes i Indsatsudvalget, og der blev udarbejdet en stor mængde underliggende materiale. Derefter udarbejdede Indsatsudvalget et oplæg til, hvordan kontrolplanen skulle være. Kontrolplanen blev efterfølgende godkendt i Produktionsforum og sendt til departementet og til Folketingets Skatteudvalg, og den blev som hovedregel også lagt på internettet, så der var fuld gennemsigtighed. Forespurgt, om det skal forstås således, at det var vidnet, der bar kontrolplanen vi-

dere til Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Men det var et fælles oplæg med skattedirektørerne. Forespurgt, om vidnet var det centrale ledelsesmedlem, eller om nogen over vidnet var inde over planen, før den gik til Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var ham, der var begge steder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4199 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnit "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektøren for Produktion deltager i Produktionsforummet og Juridisk Forum."*

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i disse to fora, forklarede vidnet, at der ikke står noget om en decideret rolle, men han mener, at hans rolle var at indsamle og videregive information. Derudover udarbejdede han og skattedirektørerne materialet og oplægget til mange af punkterne på dagsordenen. De udarbejdede det i en form, der var egnet til at blive præsenteret, eller som et beslutningsoplæg, hvis punktet var på det stadie, at der skulle træffes beslutninger om det. Derudover skulle han bruge den information og indsigt, han havde fået i kraft af sit job, til at bidrage til de emner, der var på dagsordenen. I kraft af sin rolle som sekretariatschef havde han også en rolle med selve dagsordenen, og derfor var det meget rart, at han deltog i møderne.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejdsrelation var over mod de øvrige direktører, navnlig produktionsdirektøren og udviklingsdirektøren, forklarede vidnet, at han talte klart mest med produktionsdirektøren, som han talte med flere gange dagligt. De sad i samme bygning og var tæt på hinanden. Udviklingsdirektøren talte han også løbende med, men udviklingsdirektøren havde meget med IT-systemerne at gøre. Der var en række andre fagdirektører på det område, så hans hovedfokus var mest på produktionen.

Forespurgt, hvem af de øvrige fagdirektører vidnet havde tæt berøring med, forklarede vidnet, at han i hvert fald havde tæt berøring med Richard Hanlov, som sad i de samme udvalg som han selv, og med Winnie Jensen, som var juridisk fagdirektør. Han havde også i mindre omfang berøring med de andre fagdirektører, fordi de sad i nogle af de samme fora. Her taler han ikke om de officielle fora, men andre ledelsesfora, hvor han mødtes med de andre fagdirektører. I den periode, hvor de havde Juridisk Forum, fik han et tættere forhold til de fagdirektører, der indgik i dette forum.

Forespurgt, hvordan vidnets berøring med departementschefen, koncerndirektøren og den øvrige direktion var, forklarede vidnet, at han indimellem talte med nogle af dem. Det var normalt ikke ham, som præsenterede noget for departementschefen eller ministeren. Det har han kun gjort enkelte gange. Forespurgt, om det typisk var produktionsdirektøren selv, der bar det videre, bekræftede vidnet dette. Han talte selvfølgelig med dem indimellem, men de var geografisk placeret et andet sted. Peter Loft var fx et andet sted end Østbanegade. Hvis Jesper Skovhus Poulsen, som var koncerndirektøren, var i Østbanegade, kunne det godt være, at man mødtes med ham sammen med produktionsdirektøren eller bare slog et smut forbi og talte lidt løst om nogle af tingene. Det kunne man sagtens.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen og udviklingen heri i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at der generelt var en faldende ressourcesituation, så det var en prioriteringsøvelse. Der var en effektiviseringsdagsorden. Det var også kendt i pressen, og der er udarbejdet mange revisionsrapporter herom fra Rigsrevisionen. Så det var en kendt dagsorden med nedadgående udvikling i årsværk. Forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at hans eget område blev ramt, forklarede vidnet, at han ikke husker tallene præcist, men det faldt i perioder. Der var også perioder, hvor man i forbindelse med finanslovsforhandlinger fik nogle ekstra årsværk, men han husker ikke præcist hvilke år. Det var lidt op og ned, men det var en faldende tendens, som kurverne også tydeligt viser.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at kontrolområdet blev hårdt ramt, når der skulle reduceres, og forespurgt, om det også er vidnets indtryk, bekræftede vidnet dette. Personområdet, som indeholder selvangivelserne for almindelige mennesker, som ikke ejer en virksomhed, er stort set automatiseret, og der er derfor historisk set sket et dramatisk fald i antallet af medarbejdere. Det er ikke det samme på virksomhedsområdet, hvor reglerne minder meget om dem, der var for år tilbage, og der er ikke en automatiseret indberetning af alle mulige tal. Det betyder så, at hvis man får færre medarbejdere til området, vil det typisk betyde mindre kontrol. Til gengæld blev de i den periode bedre til at planlægge og dokumentere, hvad man skulle se på. Dvs. man foretog en kraftigere og mere analytisk begrundet prioritering i den periode i stedet for at tage det tilfældigt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken periode vidnet taler om, forklarede vidnet, at det var fra 2007 og frem. Fra 2010 og frem begyndte analysefunktionerne at blive bedre til at sige, hvad der var relevant at se på. Det var også på det tidspunkt, man begyndte at gennemføre compliance-undersøgelser, som blev offentliggjort, og hvor man udtog stikprøver og fandt ud af, hvordan fejlbilledet

så ud, dvs. hvor folk og virksomheder lavede fejl. Så kunne man mere bevidst fokusere på det ved enten kontrol eller vejledning.

Forespurgt til en nærmere beskrivelse af de omtalte compliance-undersøgelser forklarede vidnet, at man fx på borgerdelen udtog et større antal stikprøver efter nogle avancerede metoder, og på den baggrund fandt man ud af, hvor mange fejl der var, og hvor fejlene blev lavet. Det kunne man se på feltniveau, fordi der er felter på vores selvangivelser. Som følge heraf kunne man fx rette i EDB-systemerne, og det gjorde, at man på et tidspunkt fik automatisk indberetning af aktier, så man ikke selv skulle oplyse, om man havde solgt aktier, hvis det var almindelige standardaktier. Det betød, at fejlniveauet på dette område faldt. På samme måde skal man heller ikke længere selv indberette sin løn eller sine renter. Forespurgt, hvem der foretog stikprøverne, forklarede vidnet, at det gjorde man i de regionale afdelinger, men der blev udarbejdet en plan for, hvor mange og hvilke sager man skulle se på.

Foreholdt, at andre vidner for undersøgelseskommissionen har beskrevet et kvalitetssikringssystem, hvor man på sagsbehandlerniveau tog nogle sager op og gennemgik dem, og forespurgt, om det er noget andet end det, vidnet taler om, bekræftede vidnet dette. Det, at man som sagsbehandler tog nogle sager op, kaldtes intern kvalitetssikring eller interne kontroller.

Forespurgt, om vidnet, når han omtaler compliance, taler om, hvorvidt borgeren er compliant, og ikke om SKAT internt er compliant, forklarede vidnet, at han taler om, hvorvidt en borger eller virksomhed er compliant. Man kan sagtens bruge ordet compliance internt, men det gjorde de bare ikke i SKAT. Forespurgt, om vidnet og SKAT således bruger ordet compliance om skattesubjekterne, dvs. virksomheder og borgere, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilken metode der blev anvendt, forklarede vidnet, at metoden i de to store kendte undersøgelser, som er offentliggjort, var stikprøver. Forespurgt, om man systematisk satte undersøgelserne i værk, eller om det var noget, man besluttede sig for fra gang til gang, forklarede vidnet, at man gjorde det periodisk, og det stod bl.a. også i finansloven, at man skulle gøre det. Forespurgt, om man ved compliance-undersøgelserne udtog en hel selvangivelse og gennemgik den fra ende til anden, eller om det var tematisk, hvor man fx tog udbytteskat eller moms, forklarede vidnet, at der var en drejebog for, hvad man skulle gennemgå. Det var i modsætning til en anden form for kontrol, hvor man selv kunne bestemme det, som fx i gamle dage, hvor skatterevisorerne selv kunne beslutte, hvad de skulle se på. Ved compliance-undersøgelserne var det mere styret, hvad der skulle gennemgås.

Forespurgt, om de selvangivelser, der blev udtaget til stikprøve, blev udtaget tilfældigt, bekræftede vidnet dette. Det var teoretisk statistik, så det var også stratificeret,

hvilket betød, at man kunne udtage nogle mere fokuserede områder. Det er en fordel, hvis man fx tror, der er mange fejl i en given population, og hvis man så har flere af dem, kan man lave en bedre stikprøve. Men hvis man holder sig til teorien, var det helt tilfældigt. Det var ikke simpelt tilfældigt, men det var tilfældigt. Forespurgt, om man havde en segmentering, hvor man havde brug for at undersøge noget bestemt, forklarede vidnet, at det godt kunne forekomme, at man stratificerede og udtog enkelte områder. Hvis man fx skulle konstatere noget om selskaber, kunne man tage nogle flere selskaber ud, da man var nødt til at have en vis volumen for at kunne sige noget fornuftigt om det. Hvis man skulle ned på brancheniveau og udtale sig om det, fik man nogle få virksomheder i hver branche, og så blev det alt for usikkert. Så hvis man ønskede at vide et eller andet, skulle man typisk udtage nogle flere, og det kunne man godt lave nogle statistiske modeller for, hvor de stadig levede op til et tilfældighedsprincip. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man udtog et antal skattesubjekter og foretog den fulde monitorering af disse, bekræftede vidnet dette.

Risikostyring

Forespurgt, om man – hvis man ser på risikostyring generelt i forhold til de enkelte skatte- eller afgiftsområder – foretog monitorering af eller havde et systematisk instrument til at afdække, hvor de store og små risici var placeret, forklarede vidnet, at man for nogle år siden oprettede et monitoreringskontor, som overvåger indtægterne. Forespurgt, hvornår dette kontor blev oprettet, forklarede vidnet, at det ikke er så mange år siden. Forespurgt, om det var efter 2015, forklarede vidnet, at det mener han. Her ser man på indtægterne og forsøger at lave nogle beregninger på, om de falder ud på en unaturlig måde.

Foreholdt, at en del af kommissionens opgave er at undersøge, hvilken risikostyring der var i perioden forud for 2015, forklarede vidnet, at hvis det var et kontrolområde, foretog man planlægning op til kontrolplanen, dvs. man indsamlede forskellige input og brugte de gamle rapporter o.l., hvorefter man blev enige om, hvad det gav bedst mening at se på. Det er blevet mere og mere systematisk med tiden, og det er blevet mere og mere avanceret og dokumenteret gennem årene. I perioden med Indsatsudvalget var Indsatsudvalget det underudvalg, der udarbejdede oplæg og indsamlede information om risici for at finde ud af, hvor de skulle sætte ind. Når oplæggene var udarbejdet, blev de kørt gennem Indsatsudvalget, hvor han selv var, og hvor man måske kom med endnu flere input. Der kunne komme et input til et emne fra sidelinjen, fx fra Jura, der syntes, at der skulle ses på omkostningsgodtgørelser til advokater o.l. Et sådant område ville normalt ikke kunne klare sig i en risikoprioriteringsproces, da der ikke var ret mange penge i det sammenlignet med andre og større områder, men det kunne alligevel give god mening at se på det. Det var et eksempel på et område, hvor de alligevel besluttede at se på det, fordi det gav

god mening. Der var to led i processen, hvor man først indsamlede og systematiserede informationer og derefter involverede alle mulige for at fastslå, hvad man ville undersøge, og i den forbindelse kunne der komme flere input.

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter indgik i udarbejdelsen af indsatsplaner, forklarede vidnet, at han ikke husker, at de har stået på en tjekliste. Rapporterne var dog offentligt tilgængelige, og de rapporter, der havde været behandlet i Produktionsforum, kendte man i hvert fald, når man skulle godkende indsatsplanen.

Forespurgt, om der var en systematisk tjekliste over eksponerede områder ifølge SIR-rapporterne, forklarede vidnet, at der ikke som sådan var en tjekliste, men der var en indsamling af informationer.

Foreholdt, at den kritiske SIR-rapport fra 2010 stort set blev gentaget i 2013, og forespurgt, om ikke det medførte, at nogen påpegede, at man burde gennemrevidere det pågældende område, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Man kan godt spørge, hvorfor man ikke gjorde det, men rapporten faldt ikke ud som et indsatsprojekt. Han mener end ikke, at 2013-rapporten blev sendt i høring i Indsats, så man har heller ikke hos dem, som fik rapporten, opfattet den som relevant for Indsats.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken periode vidnet taler om, forklarede vidnet, at det er perioden 2010-2013, hvor han var fagdirektør, men det minder meget om perioden fra 2013, hvor han var underdirektør for Indsats. Den eneste forskel fra 2013 og frem var, at man ikke længere havde Indsatsudvalget. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad de så gjorde i stedet, forklarede vidnet, at de stadig udarbejdede en plan på baggrund af forskellige input, men nu blev planen udarbejdet i indsatsledelsen, dvs. indsatsdirektøren og de respektive underdirektører for de 7-8 afdelinger under Indsats, herunder ham selv. De udgjorde en slags direktion for indsatsområdet med de ca. 2.000 medarbejdere. Det var så indsatsledelsen, der besluttede og godkendte kontrolplanen, som også blev sendt videre i systemet.

Forespurgt, om der i disse år var overvejelser om at foretage en særlig indsats i forhold til udbytterefusionsområdet, forklarede vidnet, at han ikke kan mindes, at de har haft et projekt, som gik specifikt på refusion af udbytte. Man kan fx se på den oplistning, som Borger- og retssikkerhedschefen har udarbejdet, at der er nogle projekter, der er inde på udbytteområdet, men den sidste, der er nævnt, går på noget mere indviklet og internationalt med gennemstrømningsselskaber. Borger- og retssikkerhedschefens konklusion var også, at der ikke var noget specifikt projekt på dette område. Når nu kontrolplanen blev lagt ud på nettet og sendt til alle mulige inklusive Folketingets Skatteudvalg og skatteministeren, og når journalisterne har

skrevet om det, kunne der godt have været nogen, som foreslog området til et projekt ligesom eksemplet med omkostningsgodtgørelsen. Men det husker han ikke er sket.

Foreholdt, at der i hvert fald i SIR's 2010-rapport var anført, at der ikke var nogen kontrol med, om de, der fik pengene, havde ret til dem, forklarede vidnet, at hvis der skulle gennemføres en kontrol inden for de 6 måneder eller mindre, før man udbetalte, så ville det være en kontrol, som skulle ligge uden for indsatsplanen. Det betyder ikke, at der ikke kunne være en kontrol alligevel. Man kunne også godt beslutte, at Indsats skulle lave en udbetalingskontrol, men selve udbetalingen lå i Kundeservice. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis man ville foretage en systematisk kontrol på udbytteområdet, ligesom man gjorde efter 2015, så skulle det ligge uden for indsatsplanen, bekræftede vidnet dette. Det skulle ske, inden man udbetalte pengene.

Forespurgt, om ikke man kunne forestille sig, at man i Indsats, hvis man havde en rapport, der udtalte, at der ikke var nogen kontrol, havde sagt, at det kunne man oprette et projekt på, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der har været overvejelser om dette, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om de i forbindelse med udarbejdelsen af indsatsplanen gjorde brug af nogle teknikker for at konstatere, hvor store og små risiciene var, og hvad sandsynligheden var, for at de indtrådte, forklarede vidnet, at der indgik noget i de to offentliggjorte compliance-undersøgelser, som hang sammen med finansloven. Deri kunne man læse, hvor store og hvor forskellige fejl der var på forskellige områder. Der var fx ikke nogen automatisk indberetning på transportfradrag, så der var ret mange fejl på transport, og det var et stort risikoområde. Derimod var der ikke længere mange fejl på tredjepartsindberetninger af renter. Hvis man derfor får indberetninger fra tredjeparter, så bliver der færre fejl. Noget af det har efterfølgende været brugt som begrundelse for lovændringer, fx ændringer på aktieområdet for ikke så mange år siden, fordi man kunne se, at der var mange fejl, når folk selv skulle angive salg af aktier, hvorimod fejlene på området var væsentligt færre, hvis det kørte automatisk via banker eller Værdipapircentralen. Dette var blot et par eksempler på det.

ROLLEN SOM UNDERDIREKTØR

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnets rolle ændrede sig, da han blev underdirektør i forbindelse med, at den nye struktur kom i 2013, forklarede vidnet, at den ændrede sig ved, at han ikke længere var med i Juridisk Forum. Dvs. at han ikke længere mødtes i en fast struktur med sine kolleger i

departementet. Nu skulle han selv eller kollegerne tage initiativ til at mødes. Nogle af fordelene ved at mødes i en fast struktur var bl.a., at man kunne lufte sine tanker og få et netværk, hvilket var en af grundtankerne i den struktur, man nu ændrede sig væk fra. Alle strukturer har plusser og minusser, og der er ikke nogen struktur, der er den bedste organisationsstruktur. En af ulemperne ved den nye struktur var, at han ikke længere deltog på de samme strukturerede møder med departementet. Ikke at han ikke længere talte med folk i departementet, og han holdt også løbende møder med dem, men det var i hvert fald en af ændringerne. Der var også den væsentlige ændring, at de ikke længere havde en regional struktur, hvor der var en direktør for et regionalt område. Strukturen blev ændret til at være rent landsdækkende. Der var godt nok nogle personer, der var geografisk placeret rundt omkring i landet, men de refererede ikke til et regionsområde. Det betød også, at de i Indsats, hvor han var blevet placeret fra 2013, dækkede hele landet. Han selv var en slags stabsunderdirektør, og de andre underdirektører havde kontrolopgaver, der gik på tværs af landet. Hvis man fx havde området med mellemstore virksomheder, så havde man nu opgaver med mellemstore virksomheder over hele landet og ikke kun i fx Nordjylland, som man havde haft før.

Forespurgt, om ikke også vidnets opgave fra 2010 til 2013 var landsdækkende, forklarede vidnet, at det var den, men de, som han kommunikerede med, havde regionale opgaver. I Indsatsudvalget deltog skattedirektørerne for forskellige områder. Fx var Søren Linér Christensen skattedirektør i Midtjylland, hvor han dækkede de kontrolopgaver, der var der, foruden nogle andre opgaver. Søren Linér Christensen deltog så også i Indsatsudvalget, fordi de ville lave en landsdækkende plan. Til at begynde med havde de også nogle regionale opgaver, men som udgangspunkt lavede de en landsdækkende plan ved at kombinere de regionale planer. Dvs. at de regionale direktører fik landsdækkende opgaver. Man kan så sige, at i 2013 tog man det næste skridt til at gøre det helt landsdækkende uden en regional opdeling. Man taler mest om ændringen fra 2010 til 2013 som det, der foregik i Koncerncentret og departementet, men der var også den ændring, at den regionale del blev fjernet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4910 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisation, afsnit Indsatsplanlægning- og analyse):

> *"Jan Lund*
>
> *Afdelingen Indsatsplanlægning og -analyse fokuserer på overordnet planlægning og styring af den samlede indsatsopgave på baggrund af gennemførte analyser og målinger. Afdelingen er ansvarlig for udvikling af strategier og metoder på indsatsområdet."*

Forespurgt, hvilken hovedfunktion vidnet havde i forhold til de andre indsatsafdelinger, forklarede vidnet, at han adskilte sig fra sine underdirektørkolleger, ved at han havde fællesopgaver. Det var, hvad man i dag ville kalde en stabschefsfunktion. Han havde ikke nogen medarbejdere, der kontrollerede borgere eller virksomheder.

Foreholdt, at det er anført, at afdelingen fokuserede på overordnet planlægning og styring af den samlede indsatsopgave, og forespurgt, om det var den samme opgave, som vidnet havde fra 2010 til 2013, bekræftede vidnet dette. Dog blev metoderne løbende tunet, og det var andre personer eller personer med en anden stillingsbetegnelse, der ikke havde det regionale aspekt, der deltog i arbejdet. Forespurgt, hvordan metoderne ændrede sig i perioden fra 2013 til 2015, forklarede vidnet, at de blev bedre og bedre, og de arbejdede mere og mere med skattegab. Forespurgt, hvad vidnet forstår ved skattegab, forklarede vidnet, at det er ret matematisk og statistisk orienteret, men det er forskellen mellem den skat, der rent faktisk bliver betalt, og den skat, der burde betales. Det kan statistikere regne på med usikkerheder osv. Forespurgt, om der var nogen sammenhæng mellem disse beregninger og effektiviseringstiltagene, i forhold til hvad man besluttede sig for, forklarede vidnet, at det vil han ikke sige, der var. Grundtanken gik ud på, hvordan man kunne mindske skattegabet på den mest effektive måde. En effektiv måde var fx, at aktiesalg skulle indberettes via bankerne, så det foregik automatisk, i stedet for at man skulle kontrollere alle med aktier. Det er grundlæggende et politisk valg, eftersom det giver en belastning for bankerne og erhvervsstrukturen, og er det så en politisk opportun vej? Det var det i dette tilfælde, men grundlæggende er det uden for hans og hans kollegers beslutningskompetence. Fordelen ved en compliance-undersøgelse er, at man med stor sikkerhed kan fortælle, hvilken effekt en indsats vil have, og så kan man derudfra beslutte, om man vil gennemføre den. Man må i den konkrete situation vurdere, om man fx synes, det er rimeligt, at bankerne skal indberette aktiesalg, hvis det har en given effekt.

Forespurgt, om ikke skattegabet blev brugt til at allokere medarbejdere ud fra en vurdering af, hvor der måtte være noget galt, så man måtte mande op, forklarede vidnet, at man også brugte skattegabet i prioriteringsøvelsen, i forhold til hvor det bedst gav mening at sætte ind.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen efter 2013, forklarede vidnet, at der også her var løbende effektiviseringer. Han tror ikke, han kan huske en periode, hvor der ikke har været fokus på effektiviseringer. I nogle perioder var det kraftigere end i andre, men der var også i denne periode løbende fokus på effektiviseringer.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at man gik særlig hårdt til kontrolområdet i perioden fra 2013 til 2015, forklarede vidnet, at som han husker opgørelserne, så var kontrolområdet i gennemsnit spændt hårdere for. Men det er svært at vurdere, hvor meget man er spændt for. Man bruger fx i dag, hvor det bliver gjort automatisk, væsentlig færre ressourcer på at kontrollere borgernes selvangivelser, end man gjorde tidligere. Det er klart, at hvis man har en effektiviseringsudvikling, er man ikke nødvendigvis spændt hårdere for på borgerområdet, da det nu kører automatisk, men selv når man nivellerer for sådanne udviklingstendenser, synes han, at de var kraftigt spændt for på kontrolområdet. Han mener også, at nogle af Rigsrevisionens undersøgelser dokumenterer det.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 1 "Overordnet beskrivelse"):

> *"Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse."*

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede denne struktur, da den blev etableret, forklarede vidnet, at han oplevede den rimelig klart eller tydeligt, fordi han fik de ændrede roller ved etableringen af Juridisk Forum, og tingene blev koblet sammen. Personligt kunne han ikke længere sige til sine gode kolleger, at det var nogle andre, fx at det var departementet, da de nu selv var en del af Skatteministeriet. Det kunne godt være, at det var nogle andre, men man kunne ikke som i en klassisk styrelses-departemental-struktur, sige at det var departementet, da den del var væk.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der fik idéen til denne struktur, forklarede vidnet, at han ikke ved, om det var Peter Loft, eller om det var ministeren. Det blev ofte lidt udvandet. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der var med til at udvikle konceptet, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvilket konsulentfirma der var inde over. Samarbejdet med de regionale dele mindede lidt om det, der var både før og efter denne periode, så den væsentligste ændring var nok på centraladministrationsniveauet med lovgivningen o.l.

Tilsyn

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan man håndterede behovet for at kontrollere, hvad der skete ude i regionerne, da man etablerede enhedsstrukturen, forklarede vidnet, at der blev oprettet et revisionsudvalg. Det med tilsyn er blevet kraftigere og kraftigere udtrykt gennem årene, og han har svært ved at vurdere, hvornår de første gang rigtigt begyndte at tale om det.

Forespurgt, om vidnet var inde over de overvejelser og drøftelser, der var, da man skabte enhedsorganisationen og dermed gik fra en klassisk model med sektortilsyn til de nye enheder, forklarede vidnet, at han ikke var inde over drøftelserne, men han har fulgt med i dem. En af diskussionerne gik bl.a. på, adgangen til aktindsigt, når man slog det hele sammen. Man lavede så nogle undtagelser, og så skulle man alligevel have en aktindsigtsmulighed. Når man rent hypotetisk slog alle myndigheder og departementer sammen, var der kun én myndighed. Det gav nogle retssikkerhedsmæssige overvejelser, som de drøftede. Senere blev der repareret på det i nogle bekendtgørelser.

Forespurgt, hvordan vidnet i perioden 2010-2013 oplevede tilsynet og kontrollen med, hvad der skete i driften, forklarede vidnet, at han er i tvivl om, i hvilket omfang man kaldte det tilsyn. Der var tilsyn på den måde, at man talte om revisionsrapporter. Man havde også koblet den tidligere departementale struktur direkte sammen med produktionen eller driften, ved at man havde en direktion. Man fik også en koncerndirektør. Det kendte man fra andre ministerområder, men i skatteministeriets koncern var det en nyskabelse. Man fik koblet tingene sammen, og når der fx blev udarbejdet dagsordener, fik man i et eller andet omfang en tilsynsmulighed. Derudover var der de almindelige forretningsgange med fx afvigelser og godkendelser af regnskaber, som også indbefattede nogle tilsynsfunktioner. Han er ikke sikker på, at man kaldte det tilsyn, men der var sådanne funktioner.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteadministrationen og dens eventuelle udfordringer inden SIR's 2010-rapport forklarede vidnet, at han i en periode havde været i Nordsjælland og derfor var bekendt med det arbejde, der foregik. Men et dybere kendskab til de enkelte ordninger og forskellige delelementer på udbytterefusionsområdet fik han først nogle år senere efter 2015. Forespurgt, om vidnet kendte blanketordningen, regnearksordningen og VP-ordningen, forklarede vidnet, at han måske kendte en enkelt ordning eller to, men han ville ikke på daværende tidspunkt kunne redegøre for dem.

Forespurgt, om vidnet inden SIR's 2010-rapport var bekendt med, at der ikke var afstemningsmuligheder mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at han ikke kan se nogen steder, at han var bekendt med det, og han husker det heller ikke. Men han var bekendt med, at der var problemer på området, for det havde der været i en årrække, hvilket Borger- og retssikkerhedschefen også har dokumenteret. Forespurgt, om vidnet var bekendt med den problemstilling, at der ikke blev foretaget kontrol af, om det var de egentlige ejere, der fik refusionen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man i visse tilfælde kunne få refusion flere gange på den samme aktie, og at det var et erkendt problem i administrationen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Hvis det stod i revisionsrapporten, har han læst det. Forespurgt, om vidnet i 2010 læste SIR's 2010-rapport, bekræftede vidnet dette.

PRODUKTIONSFORUM

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede formålet med og samarbejdet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at han synes, at det forløb godt. Hvis noget er relevant, virker det ofte. Man må sige, at omfanget af det sagsområde, som Produktionsforum skulle håndtere, var meget stort, og der findes vel næppe noget tilsvarende i Danmark. På den måde var både emner og materiale relevant, og det kan man også se ved at skimme nogle af dagsordenerne. Der var rimelig hårde emner, men naturligvis også nogle lettere imellem. Generelt var det tungt, men også vigtigt, for det handlede om mange mia. kroner og mange mennesker og medarbejdere. Procesmæssigt foregik det på den måde, at man udarbejdede materiale, som ofte blev udarbejdet i et udvalg eller i forbindelse med en høring, fx i Indsatsudvalget eller i Kundeservice. Det betød, at man havde haft medarbejdere fra de områdedirektører, der deltog i Produktionsforum, med. Når en områdedirektør, fx områdedirektøren fra Midtjylland, deltog i Produktionsforum, så havde nogle af de skattedirektører, der refererede til områdedirektøren, typisk været med til at udarbejde materialet. Det var en lidt speciel situation, men det gjorde også, at det var rimelig kantstillet. Der var naturligvis enkelte iterationer, men generelt var det rimelig klart og præcist i forhold til det, man skulle træffe beslutning om, når det endelig kom dertil.

Forespurgt, om vidnet havde læst alt materialet igennem, inden han mødte til møderne i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Det havde han som det helt klare udgangspunkt. Forespurgt, om det var hans indtryk, at alle deltagere havde læst materialet, bekræftede vidnet dette. Man skal dog huske, at de andre deltagere – i hvert fald direktørerne – måske havde 800 medarbejdere, et stort antal afdelinger og en sekretariatsstruktur under sig. Det betød, at det materiale, direktørerne fik, sik-

kert var bearbejdet for dem, og de var sikkert blevet briefet om de enkelte punkter. Så det var jo ikke sådan, at man pludselig fik 500 sider, man skulle læse og overveje, hvad man mente om. Der var processen op til mødet en lidt anden. Han skal ikke kunne sige, om nogen ikke havde læst det hele, eller om de havde læst lidt lettere hen over det. En del af materialet blev efterhånden kendetegnet ved, at der var en fast struktur, så når man læste det første gang, var det væsentlig værre og tungere, end når man læste det for 20. gang.

Forespurgt, hvem der traf beslutningerne i Produktionsforum, forklarede vidnet, at produktionsdirektøren, som var formanden, hørte de forskellige synspunkter, og forsøgte at finde konsensus. Han husker ikke ret mange gange, hvor man var uenige, men der har formentlig været nogle gange. Han kan dog ikke nævne et eksempel. Normalt blev man enige om tingene. Forespurgt, hvem der havde beslutningskompetencen, hvis man ikke blev enige, forklarede vidnet, at det vil han mene, at formanden havde. Det kunne så være, at formanden ville drøfte det med sin chef, men han vil mene, at formanden havde beslutningskompetencen.

JURIDISK FORUM

Forespurgt, om det i Juridisk Forum foregik på samme måde som i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var et væsentlig anderledes forum, fordi der ikke var den regionale repræsentation. Der var ikke nogen fra regionerne. Deltagerne var nogle fra det tidligere departement og nogle fra det gamle Hovedcenter/Koncerncenter. Derudover var der mindre fokus på drift som fx driftsopgaver og praktiske sager. Formanden for Juridisk Forum havde ikke – som produktionsdirektøren - direkte beføjelser på det faglige område i forhold til regionerne, så deri lå også en forskel. Fokus i Juridisk Forum var på lovgivningen, og formanden kom fra Jura i departementet.

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hans rolle var at koble nogle af driftsopgaverne med det juridiske. I kommissoriet er det beskrevet sådan, at pilen mest pegede den vej, at man skulle have nogle driftsting ind i lovgivningen, i det omfang det kunne lade sig gøre og var hensigtsmæssigt. Men der lå også det i det – det var i hvert fald intentionen, men han kan godt se, at det ikke står så klart – at lovgivningen kunne spille med den anden vej ved at skabe en hensigtsmæssig administration for borgere, virksomheder og myndigheder. Det gik bl.a. ud på at få koblet noget drift til de årlige lovprogrammer.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet vil uddybe sin forklaring om, at formanden i Juridisk Forum – modsat produktionsdirektøren – ikke havde kompetence i forhold til regionerne, forklarede vidnet, at produk-

tionsdirektøren havde visse faglige kompetencer. Der var fx nogle diskussioner om, hvorvidt man – i perioden før man fik departementet –som områdedirektør refererede direkte til koncerndirektøren, eller om man refererede til produktionsdirektøren, som var et niveau lavere. På et tidspunkt blev det besluttet, at man med hensyn til faglige spørgsmål refererede til produktionsdirektøren, men han husker ikke, om man ændrede det tilbage, for i praksis betød det ikke så meget. På et tidspunkt, som formentlig var lige før eller efter 2010, refererede man til produktionsdirektøren med faglige emner. Det betød, at produktionsdirektøren havde et mere direkte ansvar ud i regionerne, men det betød ikke noget i praksis. I praksis håndterede områdedirektørerne det selv, og han kan ikke nævne et eksempel på, at man skulle gribe ind i et eller andet.

Forespurgt til forskellen forklarede vidnet, at der ikke i Juridisk Forum var den samme diskussion med områdedirektørerne. Områdedirektørerne, som hierarkimæssigt nærmede sig, var ikke med, så der var ikke den direkte kobling, som der var i Produktionsforum. Områdedirektørerne lå hierarkisk over fagdirektørerne, og i en højere lønramme.

Forespurgt, om formanden for Juridisk Forum ikke havde nogen faglig kompetence i forhold til de regionale direktører, forklarede vidnet, at det havde formanden ikke, så vidt han husker. Hvis endelig Birgitte Christensen ringede til de regionale direktører, ville de selvfølgelig lytte intensivt, hvilket han også selv ville gøre, og formentlig rette sig efter det, så det er lidt teoretisk. Men der var nogle diskussioner på produktionsdirektørområdet. Det var i Produktionsforum, de regionale direktører deltog. De var slet ikke med i Juridisk Forum.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at SIR's 2010-rapport på udbytteområdet blev bestilt af Peter Loft på baggrund af en forelæggelse fra SKAT Erhverv, og forespurgt, om vidnet var inde over eller blev orienteret om dette forløb, forklarede vidnet, at det var han ikke, da det foregik i departementet.

Foreholdt, at der den 2. marts 2010 blev afholdt et møde i Juridisk Forum, hvor et tema var, hvorvidt man skulle deltage i et TRACE-projekt, og at vidnet skulle have deltaget i mødet, og forespurgt, om vidnet husker det pågældende møde, og hvad der blev drøftet, forklarede vidnet, at han ikke husker det i detaljer. Ivar Nordland, som var fagdirektør på udlandsområdet, oplyste at der nu skulle ses på området på OECD-niveau. Man overvejede at etablere en model, hvor man ikke skulle have alle refusionerne. De havde også fået noget materiale om det. Hele modellen med ud-

bytterefusion var jo lidt aparte, fordi skatteforvaltningerne helst ville have, at skatten blev angivet og betalt korrekt første gang, uden efterfølgende korrektioner. Det var åbenbart noget, der gjaldt for de fleste lande, og det gav derfor god mening, hvis man kunne undgå situationer, hvor de forskellige skattesatser ikke stemte. Det blev besluttet, at Danmark skulle deltage i TRACE-projektet, og som han husker det blev det også forelagt for departementschefen. Der var lidt diskussioner om, hvorvidt det havde været rundt og til høring, før Peter Loft skulle tage stilling til det, men det blev i hvert fald besluttet, at Danmark skulle deltage i TRACE-projektet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvilken dialog der var om disse oplysninger, forklarede vidnet, at det husker han ikke, ud over at projektet havde fat i en vigtig problemstilling, og at revisionen skulle se på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

> *"Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til både kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og*

vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi."

Forespurgt, om vidnet husker, om man drøftede, hvad tidshorisonten var på et sådant OECD-pilotprojekt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om der var drøftelser om, hvorvidt det at gå ind i et sådant pilotprojekt var den rette måde at løse de problemer på, der var afdækket i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke husker eller tror, at de drøftede det.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, om vidnet husker, hvad han tænkte, da han læste rapporten, forklarede vidnet, at han selvfølgelig syntes, det så alvorligt ud. Det var hans konklusion. Det var også derfor, det mundede ud i, at de nedsatte en arbejdsgruppe. Det gør man ikke hver gang med en revisionsrapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"9. Anbefaling

…

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"

Foreholdt, at problemet med etablering af et overordnet ansvar også eksisterede i 2013 og i 2015, og forespurgt, om ikke der var overvejelser om, at det var en ledelsesopgave, og at det måske ikke skulle placeres i en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det kan godt være, at det stod i arbejdsgruppens kommissorium, men det synes han nu egentlig ikke, det gjorde. Han er enig i, at det ikke var medarbejdere, der skulle placere det overordnede ansvar. Forespurgt, om det blev drøftet i de to fora, forklarede vidnet, at det mener han ikke, det gjorde.

Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Punkt
11. Behandling af revisionsrapporter.

…

Materiale
…
- 10 revisionsrapporter.

Tid min
45"

Forespurgt, hvordan dette var i forhold til normen, når man skulle behandle revisionsrapporter, forklarede vidnet, at der aldrig var afsat specielt lang tid til dem, men rapporterne fik heller ikke samme vægt. Han husker det sådan, at lige præcis denne rapport fyldte mere af dagsordenspunktet end de andre, men han husker heller ikke de andre rapporter.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 302-307 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)).

Foreholdt, at der var en del røde rapporter, og forespurgt, om vidnet husker, hvad de drøftede omkring udbytterapporten, forklarede vidnet, at de drøftede, at det var vigtigt, at de fik taget hånd om den og gjorde noget. Det mundede ud i, at de rent faktisk nedsatte en arbejdsgruppe, og at direktøren for Midtjylland blev sat i spidsen for den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 303-304 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"J.nr. 09-172022

Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat

…

Intern Revisions konklusion
…
- At der ikke føres kontrol ifm. refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer, og om investor reelt er skattepligtig til Danmark."

Forespurgt, om de enkelte konklusioner, der var markeret i bilaget til dagsordenen – herunder det netop foreholdte – blev drøftet på mødet, forklarede vidnet, at han ikke husker, om de diskuterede hvert enkelt punkt som sådan. Han husker, at der skulle følges op på de anbefalinger og problemstillinger, som revisionen anførte. Det skulle arbejdsgruppen gøre, og Jens Sørensen skulle periodisk rapportere om det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, at man nedsatte en arbejdsgruppe, var udtryk for, at man så på rapporten med alvor, forklarede vidnet, at det vil han mene, for det gjorde de heldigvis ikke hver gang, der kom en rapport. Det signalerede en vis vigtighed og også kompleksitet, at man ikke bare kunne beslutte, hvad man skulle gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Emne
11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat

…

Beslutning/drøftelse
…
Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover.

Ansvarlig
Jens Sørensen"

Forespurgt, hvordan vidnet læser det, at arbejdsgruppen skulle nedsættes under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det var, fordi det gik på tværs. Det var Produktionsforum, der havde skrevet, at det var Borger og Virksomhed, men det var Jens Sørensen, der stod for arbejdsgruppen. Jens Sørensen fik så medarbejdere med fra de enheder, der er nævnt, så der ligger ikke noget i det. Man kunne også have

lagt arbejdsgruppen under Midtjylland, men så skulle man have sørget for, at den også blev dækket af repræsentanter fra Borger og Virksomhed.

Forespurgt, hvem der havde initiativpligten, forklarede vidnet, at det havde Jens Sørensen, som skulle få det drevet igennem, og som skulle foretage afrapporteringen på arbejdet. Foreholdt, at det er anført, at arbejdsgruppen skulle rapportere om status i oktober 2010, og at det ser ud til, at der ikke skete noget før den 28. februar 2011, og forespurgt, om vidnet har en anden erindring herom, forklarede vidnet, at det har han ikke. Foreholdt, at arbejdsgruppen først gik i gang med arbejdet i april 2011, og forespurgt, om det var normalt, at der i forhold til en kritisk revisionsrapport skulle gå næsten 1 år, inden det første møde i arbejdsgruppen blev afholdt, forklarede vidnet, at med fare for, at han nu efterrationaliserer, fordi de har strammet procesmæssigt op gennem hvert eneste år, ville det normale være, at man hurtigt foretog en opfølgning på en kritisk revisionsrapport, dels fordi man gerne ville have løst problemet, og dels fordi man vidste, at revisionen, næste gang de kom, ville se på den gamle rapport. Så det var vigtigt at få løst problemet, også fordi det ikke bare gik i sig selv igen. Derfor plejede man faktisk at gå hurtigt i gang.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan det skal forstås, forklarede vidnet, at han ikke præcist kan sige, hvad der er hurtigt, men han synes generelt, at man gik i gang ret hurtigt. Der gik normalt ikke et halvt eller et helt år. Forespurgt, hvad normal praksis på daværende tidspunkt ville være i forhold til opfølgning på en rapport af denne karakter, forklarede vidnet, at han ikke kan sige noget om, hvad praksis var, uden at han kommer til at gætte. Han kan bare sige, at man normalt ville forsøge at gøre noget hurtigt og følge op på det, også fordi man hurtigt kunne blive konfronteret med det igen, når det var alvorligt. Derfor ville man normalt reagere hurtigt, uden at han kan sige, hvor hurtigt det er.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

> *"Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der foregik på mødet i februar 2011, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Jens Sørensen må have givet en mundtlig status, men den gav ikke anledning til noget, for så ville de have skrevet noget eller gjort noget. Foreholdt, at arbejdsgruppen på dette tidspunkt endnu ikke ses at være gået i gang, og at der på næste møde kom noget omkring tilskæring af kommissoriet for arbejdsgrup-

pen, og forespurgt, om vidnet husker, om det var noget, der blev drøftet på mødet i februar 2011, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10"):

> *"Beslutning/drøftelse*
> *Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:*
>
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
>
> …
>
> *Opfølgning og deadlines*
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a),"*

Forespurgt, om dette fremkalder yderligere erindringer, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Han erindrer kun, at Jens Sørensen gav de statusrapporteringer, han skulle, og at de åbenbart ikke var så forskellige fra det, som man kunne ønske, at de medførte en beslutning eller andet. Forespurgt, om det var normalt, hvis man skulle give en statusrapportering, at man så kunne sige, at der ikke var sket noget som helst, forklarede vidnet, at det var det ikke. Hvis man skulle give en statusrapportering, og der ikke var sket noget, havde man normalt et eller andet problem, fx at man ikke stillede med medarbejdere, som var en klassisk problemstilling, ligesom det var i forbindelse med TRACE.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen. Baggrunden var en undersøgelse af provenuet af udbytteskat til udenlandske aktionærer, som det ikke er muligt at afstemme år for år mod den indeholdte udbytteskat.*
>
> *Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*

2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.

Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe

…

Hvad er der sket under vejs:

Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Foreholdt, at man her forkortede kommissoriet, så arbejdsgruppen først og fremmest skulle fokusere på afstemningen mellem angivelse og indberetning, og forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om, at OECD's TRACE-projekt måske ikke var en nærliggende løsning for den manglende kontrol, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på daværende tidspunkt. Han kan godt se – som det står beskrevet nogle steder – at hvis sådanne IT-systemer bliver til noget, går der typisk et stykke tid. Den diskussion husker han ikke, og han mener ikke, at de har haft en sådan diskussion.

Forespurgt, om man på noget tidspunkt drøftede, hvad der egentlig lå i OECD-modellen, og om den i virkeligheden kunne løse problemet eller kun kunne begrænse det, forklarede vidnet, at han ikke har set en liste over, hvilke problemer der var, og sammenholdt dem med, hvilke problemer OECD-modellen kunne løse. Det ville de normalt gøre, hvis de selv udviklede et IT-system, som skulle løse nogle problemer, og så gennemføre et udbud på det. Det har han ikke set i denne forbindelse.

Foreholdt, at Ivar Nordland i februar 2016 skrev, at OECD's projekt ikke duede, bl.a. fordi det var overladt til bankerne, som man måtte stole på ville melde ind, og fordi det alene var bagudrettet kontrol ved årets udgang, og forespurgt, om man var igennem sådanne overvejelser, da man besluttede sig for at gå ad dette spor, forklarede vidnet, at det var man ikke ham bekendt. Han er også i tvivl om, hvorvidt man på det tidspunkt kunne svare på det, da det kom an på, hvor langt systemet var.

Foreholdt, at den første anbefaling i revisionsrapporterne, som vedrørte den ledelsesmæssige forankring, heller ikke blev behandlet i det foreholdte statusnotat, og forespurgt, om nogen reflekterede over, at der ikke var taget hånd om dette, forklarede vidnet, at han ikke mener, at der var en egentlig diskussion af ledelsesmæssig forankring før efter 2015. Der blev udarbejdet nye organisationstegninger, hver gang de ændrede organisationen, men dette var lidt mere håndfast.

Forespurgt, om vidnet løftede disse input om status med over i Juridisk Forum og omvendt løftede drøftelserne i Juridisk Forum i marts 2011 om OECD med over i Produktionsforum, forklarede vidnet, at han som tidligere forklaret ikke husker, at de havde den diskussion om, hvad systemet i detaljer indeholdt. Statusgengivelsen i Juridisk Forum var den samme som i Produktionsforum. Han gentog det, der var, som var ret kort.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet gentog i Juridisk Forum, herunder om det præcis var om denne problemstilling med SIR, forklarede vidnet, at han deltog hver gang i Juridisk Forum. Forespurgt, hvad gengivelsen gik på, forklarede vidnet, at han var sat på dagsordenen i Juridisk Forum, hvor han skulle give en status på revisionsrapporten i Juridisk Forum.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 454 (2011-03-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, pkt 5. "Opfølgning på revision af udbytteskat"):

> *"Produktionsforum tog den afgivne status til efterretning."*

Forespurgt, om denne formulering er udtryk for, at Produktionsforum havde godkendt status, eller om det er udtryk for, at man nu var orienteret, og at det så var Jens Sørensens beslutning, forklarede vidnet, at der ligger det i det, at det var så godt, det kunne være, og at Jens Sørensen skulle fortsætte arbejdet, uden at der kom kontraordrer om, at han skulle rette noget. Forespurgt, om der også lå dét i det, at hvis nogen havde stærke følelser over for det indstillede, skulle de have gjort indsigelse, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat).

Foreholdt, at notatets indhold ligner noget af det tidligere omtalte, og at det er en indstilling omkring den proces, som medførte, at man fik samlet fristerne for angivelse og indberetning, og at man langsomt arbejdede hen imod en mulighed for afstemning, og forespurgt, om vidnet husker, om der på mødet i Produktionsforum i juni 2011 var drøftelser om andre action-punkter, forklarede vidnet, at det tror han ikke, der var.

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at rapporten efter mødet i juni 2011 har været behandlet i Produktionsforum, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvorvidt sagen efterfølgende har været behandlet, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var normalt, at rapporten udgik, uden at den var løst, forklarede vidnet, at det byggede på, at Produktionsforum havde konstateret, at nu måtte det være nok, og at de, der havde ansvaret, foretog det sidste, som selvfølgelig var ret meget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, pkt. 12 "Håndtering af udbyttebeskatning"):

> *"En arbejdsgruppe har udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning. Produktionsforum var enige i arbejdsgruppens forslag om bl.a. tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.*
>
> *Endvidere blev der orienteret om, at der i OECD-regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter."*

Foreholdt, at det var på dette tidspunkt, rapportens behandling i Produktionsforum stoppede, og forespurgt, om man da følte, at man havde løst rapporten i Produktionsforums regi, forklarede vidnet, at der derefter ikke kom yderligere rapportering, men at problemerne jo ikke var løst. Foreholdt, at ingen af de tre punkter var løst, forklarede vidnet, at de stadigvæk skulle løses, men det blev besluttet, at Produktionsforum ikke længere skulle have en afrapportering omkring det.

Forespurgt, om der var drøftelser om, hvorvidt det var betryggende, når man ikke havde taget stilling til den ledelsesmæssige forankring, når man havde et pilotprojekt for syv lande i OECD-regi, og når man havde en proces, der trods alt var lidt mere beskrevet, forklarede vidnet, at det tror han ikke, der var.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at de kritiske SIR-rapporter fadede ud på denne måde, forklarede vidnet, at som han husker det, var det sædvanligvis sådan, at kritiske rapporter kun blev lukket, når tingene blev løst. Forespurgt, om rapporterne dermed var på Produktionsforums dagsorden, indtil problemerne var løst, forklarede vidnet, at han ikke har kunnet finde nogen dokumentation på det. Han har selv tænkt den tanke. Generelt blev revisionsrapporterne først lukket, når de var færdige.

Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."*

Foreholdt, at dette møde den 7. september 2010 var det første møde i Juridisk Forum, hvor revisionsrapporten blev behandlet, og forespurgt, hvordan vidnet oplevede vidensniveauet i Juridisk Forum vedrørende problemerne i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at man ikke vidste så meget om den praktiske administration, men der var nogle i Juridisk Forum, der vidste rigtig meget om regelsættet. Forespurgt, om mødedeltagerne havde fået indstillingen fra marts 2010, som også beskrev nogle problemer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt i september 2010 opfattede det som ny viden, eller om det var gammel viden, som alle kendte i forvejen, forklarede vidnet, at han tror, det var ny viden.

Forespurgt, hvordan behandlingen af SIR's 2010-rapport foregik i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at der var en drøftelse, og så kan man godt sige, at man lagde sig lidt op ad Produktionsforum med de bemærkninger, der var omkring TRACE-projektet. Han husker ikke, om bemærkningerne om TRACE blev nævnt på mødet, eller om det først var bagefter, men de kom hurtigt ind.

Forespurgt, om der var nogle drøftelser om, hvorvidt der var hjemmelsmæssige problemer med det afdækkede, eller om det var forsvarlig forvaltning, forklarede vid-

net, at han ikke husker det som andet, end at man også i Juridisk Forum syntes, at problemet var alvorligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes."*

Forespurgt, om det var noget, der var bred enighed om, bekræftede vidnet dette. Det var det samme som i Produktionsforum.

Forespurgt, om det gav anledning til særlige drøftelser, at revisionsrapporten var bestilt af Peter Loft, forklarede vidnet, at sådan husker han det ikke. Der var dog nogle særlige afrapporteringer til Peter Loft. Foreholdt, at disse afrapporteringer vedrørte refusionsproblemstillingen, altså udlændingeproblemstillingen, og ikke problemet med afstemningen, forklarede vidnet, at han ikke mener, det gav anledning til ekstra fokus. Det kan godt være, at der har været en lille diskussion om det. I Juridisk Forum deltog også økonomiområdet med analysedelen, og deres direktør var også med som fast medlem. Der kunne derfor sagtens have været en lille diskussion om beregningerne, uden at det har fyldt meget hos ham.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Rapporten er også sendt til Produktionsforum, og efter indhentelse af udtalelse fra de to fora forelægges sagen samlet for departementschefen (igen). Produktionsforum har på sit møde den 21. juni 2010 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvordan opgaven kan håndteres fremover."*

Forespurgt, om dette gav anledning til nærmere drøftelser, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Nu var der i hvert fald taget et initiativ. Forespurgt, om det var en sædvanlig rollefordeling mellem Produktionsforum og Juridisk Forum, at Produktionsforum gjorde noget først, hvorefter det om nødvendigt blev sendt omkring Juridisk Forum, forklarede vidnet, at der ikke var nogen formel proces. Han vil tro, at Juridisk Forum ofte ville lægge sig op ad Produktionsforum eller i hvert fald mene, at Produktionsforum havde initiativpligten på områder, der som dette hørte under

Produktionsforum, og hvor der ikke kun var et juridisk problem. Hvis det havde været et lovproblem, havde det været omvendt, men det var det sjældent.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort set hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%."*

Foreholdt, at det var en gentagelse af noget, som Juridisk Forum også var blevet præsenteret for i marts 2010, og forespurgt, om vidnet husker drøftelser på dette tidspunkt om disse forhold, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at Juridisk Forum ofte ville lægge sig op ad Produktionsforum, medmindre der var tale om et egentligt lovgivningsmæssigt problem, men at der i dette tilfælde efter vidnets opfattelse ikke var tale om et lovgivningsmæssigt problem, bekræftede vidnet dette. Det var dog ikke sådan, at Juridisk Forum på nogen måde ville føle sig forpligtet til at skulle mene det samme som Produktionsforum. Der var en selvstændig vurdering af, om man nu var enige, men hvis det var et produktionsspørgsmål, ville Juridisk Forum nok mene, at det først og fremmest var Produktionsforum, der havde teten. Derefter foretog Juridisk Forum deres egen vurdering, og der kunne man selvfølgelig godt være uenige med Produktionsforum, men det oplevede han ikke, at man var. Han er enig i, at der i denne rapport også var nogle lovgivningsmæssige aspekter, som gjorde rapporten speciel. Det var også derfor, at en del af Juridisk Forum var på banen, og at Ivar Nordland bl.a. deltog i nogle af de lovgivningsmæssige ting. På den måde mener han, at lige præcis dette område var kendetegnet ved, at det også havde en juridisk kompleksitet.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 343-344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Jeg har i forelæggelsen lagt op til at få status for arbejdsgruppen fra Jens Sørensen, men det har ikke nået at komme med i selve forelæggelsen. Jens Sørensen har i dag fredag den 3. september oplyst, at han vil sende et udkast til kommissorium til mig på mandag – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage."*

Forespurgt, om vidnet husker, om de på mødet drøftede det første udkast til kommissorium, som skulle være medbragt på mødet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at Juridisk Forum fik det forkortede kommissorium, og forespurgt, om vidnet erindrer, om det har været nævnt eller drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Diskussionen var formentlig mere, at de skulle stille med nogle folk fra Jura til at deltage i arbejdsgruppen. Forespurgt, om det var et ressourcespørgsmål, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet dermed ikke opfatter dette som udtryk for, at Juridisk Forum var inde over konciperingen af kommissoriet for arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Omvendt ville man dog typisk også give udtryk for det, hvis Juridisk Forum havde nogle bemærkninger. Juridisk Forum ville ikke undlade at komme med bemærkninger, hvis man havde haft nogen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport), hvor SIR's tre anbefalinger fremgår.

Forespurgt, om disse tre anbefalinger og håndteringen af dem blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Han husker ikke, at de diskuterede dem i detaljer.

Forespurgt, hvad Juridisk Forum efter vidnets opfattelse skulle bidrage med i sådan et forløb ved siden af Produktionsforum, forklarede vidnet, at Juridisk Forum skulle bidrage på samme måde som Produktionsforum med hensyn til, om man havde bemærkninger til sagen. Det kunne man godt have, og det var Juridisk Forum, der selv vurderede, om de havde bemærkninger. Derfor var processen, at man sendte sagen til begge fora. Efterfølgende blev lovgivningen ændret, hvilket også viser relevansen af, at man sendte sagen til Juridisk Forum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 357 (2010-09-16 (2) - E-mail fra Jan Lund vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi, Jan Lunds e-mail til Birgitte Christensen og Eva Damm med kopi til Richard Hanlov):

> *"Formuleringen vedrørende revisionsrapporten om udbyttekildebeskatning af udlændinge i beslutningsprotokollen bør justeres, så der tages højde for, at jeg (og Richard) også er medlem af Produktionsforum. Så jeg har været med til at træffe beslutningen i Produktionsforum. Jeg vurderede vores beslutning som, at vi bakkede op om at følge op på problemstillingen herunder den arbejdsgruppe, som planlægges nedsat."*

Forespurgt, hvad baggrunden for denne e-mail var, forklarede vidnet, at den var at få slået fast, at når de skrev noget, eller når de agerede eller signalerede noget i Juridisk Forum, så skulle det formuleres således, at det klart fremgik, at han selv og Richard Hanlov havde været med til at træffe beslutningen tidligere. Han skulle være med til at træffe den samme beslutning én gang til, og der burde derfor være indsat en bemærkning om, at han for øvrigt også havde været med til at træffe beslutningen i Produktionsforum. Det var for at få på det rene, at han allerede havde truffet beslutningen eller havde haft et bidrag til beslutningen i det andet forum.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 357 (2010-09-16 (2) - E-mail fra Jan Lund vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi, Jan Lunds e-mail til Birgitte Christensen og Eva Damm med kopi til Richard Hanlov):

> *"Jeg vurderede vores beslutning som, at vi bakkede op om at følge op på problemstillingen herunder den arbejdsgruppe, som planlægges nedsat."*

Forespurgt, hvorfor denne sætning var med, forklarede vidnet, at det var der egentlig ikke nogen konflikt i. Det var bare det, man besluttede i Produktionsforum. Men signalet i bemærkningen var, at han var med i begge udvalg, og når han så var med til at træffe beslutningen i udvalg nummer to, skulle det markeres, at han fortsat mente det samme. Det var ikke en ny beslutning, hvor man tog afstand fra den første.

Kl. 15.05 sluttede mødet.

PROTOKOL

6. november 2019
Protokol nr. 35

Den 6. november 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Birte Rasmussen for Lars Møller Madsen (forlod mødet kl. 12.15)

Advokat Christian Bachmann ved advokat Ann Rask Vang for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer (mødte kl. 11.35)

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen og Per Jacobsen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Claudia Sofia Koutsonikolas for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner (forlod mødet kl. 12.15)

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft (forlod mødet kl. 12.15)

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Anders Lyngborg Carlsen for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen ved advokatfuldmægtig Line Kirketoft Justesen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen (mødte kl. 10.15)

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

PREBEN KRISTIANSEN

Kl. 9.00 mødte Preben Kristiansen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som udviklingsdirektør, i perioden fra april 2013 til marts 2014 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Kundeservice i enheden Vejledning og Kommunikation og i perioden fra marts 2014 til januar 2018 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Kundeservice i enheden Person, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at den altovervejende var i Østbanegade, men i perioden 2010-2013 også delvist i Nicolai Eigtveds Gade. Han havde kontor begge steder, men med hovedadresse i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han blev ansat som elev i toldvæsnet i 1969 og gennemgik toldassistentuddannelsen, som er en 7-årig uddannelse. Han arbejdede nogle år i driften i Helsingør, men kom i 1977 til Direktoratet for Toldvæsenet i det daværende EDB-kontor, senere IT-afdelingen, hvor han frem til 1989 arbejdede primært med systemudvikling og i de senere år som projektchef på udviklingsprojekter. Han deltog i fusionen i 1989 mellem Statsskattedirektoratet og toldvæsnet i det, der dengang hed Skatte- og Afgiftsstyrelsen. I 1990 blev han kontorchef i det nye ToldSkat i en ny styrket økonomiafdeling, som hed Budget og Planlægning. Derefter blev han i 1993 afdelingschef i EDB-afdelingen, og i 1996, da der kom en helt ny tremandsdirektion, blev han en af de to vicedirektører med særligt ansvar for styring af regionerne, organisationen, IT og økonomistyring. I 2001 blev Ole Kjær direktør, og han selv fortsatte som direktør i en lidt større direktion, da tremandsdirektionen blev lagt sammen med afdelingscheflaget, og han blev stedfortræder for Ole Kjær med ansvar for strategi, organisation, udvikling, økonomi og IT. I 2006 efter fusionen med de kommunale skatteadministrationer fortsatte han som direktør med stort set de samme

områder som før fusionen. I 2010 blev han udviklingsdirektør i den nye koncerndirektion, da man sammenlagde departementet og SKAT's Hovedcenter og senere underdirektør i forbindelse med den nye organisation i 2013. Som underdirektør gik han et niveau ned i organisationen. Han var underdirektør i Kundeservice først et års tid i Vejledning og Kommunikation og senere i Person, som var en decideret driftsafdeling spredt ud over hele landet, hvor han var, indtil han gik på pension ved udgangen af 2017, da hans kontrakt udløb.

Forespurgt, om vidnet i perioden 2010-2013 refererede til departementschefen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden efter 2013, forklarede vidnet, at han refererede til kundeservicedirektøren, som indtil efteråret 2013 var Steffen Normann Hansen. Derefter var kundeservicedirektøren en overgang Karin Bergen, så blev det Jonatan Schloss, derefter Karin Bergen igen i en periode, hvorefter det blev Merete Agergaard.

GENERELT OM DIREKTIONEN OG UDVIDET DIREKTION

Skatteministeriets organisation i den tidlige periode (2010-2013)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"Skatteministeriets organisation pr. 1. april 2010.*
>
> *Overordnet beskrivelse*
>
> *Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse."*

Forespurgt, hvad baggrunden for denne organisationsændring var, forklarede vidnet, at beslutningen om at sammenlægge Skatteministeriets departement og SKAT's Hovedcenter blev truffet i departementet af Peter Loft. Der var ikke en fælles diskussion på tværs af SKAT's daværende direktion og departementets ledelse. I årene siden fusionen i 2006 havde der været en fælles koncernledelse bestående af deltagere fra departementsdirektionen og deltagere fra SKAT's direktion som supplement til de to direktioner i henholdsvis departementet og SKAT. I virkeligheden var dette en opfølgning fra departementets side på en større organisationsomlægning i SKAT,

som trådte i kraft den 1. januar 2009, hvor Peter Loft og de personer, han rådførte sig med, besluttede at sammenlægge de to direktioner og dermed også Hovedcentret og departementet. Forespurgt, om vidnet var involveret i den beslutning, forklarede vidnet, at der i løbet af 2008, hvor SKAT var i gang med at omlægge hele den regionale organisation, havde været nogle diskussioner i koncernledelsen, hvor de to direktioner mødtes, om, hvorvidt man på nogle områder – især på de styringsmæssige og administrative områder som HR, IT osv. – skulle forsøge at etablere noget fælles. Det udmøntede sig dog aldrig i noget konkret. Lige inden de foretog den store organisationsomlægning i SKAT den 1. januar 2009, som han selv stod for, spurgte Ole Kjær Peter Loft, om SKAT på nogen måde skulle involvere departementet i det arbejde. Hertil var svaret, at der ikke var noget nyt omkring sammenlægningen med departementet.

Forespurgt, om organisationsændringen således kom uvarslet eller uforberedt, bekræftede vidnet dette. I SKAT's Hovedcenter hørte de om beslutningen omkring september 2009. På det tidspunkt havde han hørt fra Ole Kjær, at Ole Kjær ikke forventede at fortsætte som direktør, når hans kontrakt udløb i løbet af 2010, så han tænkte, at der derfor skulle ske noget på direktørposten i SKAT. Forespurgt, hvorfor Ole Kjær ikke forventede at fortsætte, forklarede vidnet, at han ikke ved, om det var Ole Kjærs egen beslutning, eller hvor meget han havde talt med Peter Loft eller ministeren om det. De var tre direktører, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher og vidnet, som blev tilbudt at komme ind i koncerndirektionen, og de blev indkaldt til et møde, hvor de fik en orientering om, at det var den model, man ville arbejde videre med.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem Peter Loft rådførte sig med, da han traf beslutningen, forklarede vidnet, at det er han ikke. Peter Loft havde på daværende tidspunkt en direktørkreds i departementet, hvoraf nogle også blev en del af den nye koncerndirektion. Dertil havde Peter Loft selvfølgelig en minister, som på det tidspunkt var Kristian Jensen, som han også kunne have talt med.

Forespurgt, hvad vidnet fik forklaret om baggrunden for, at man ønskede denne enhedsorganisation, forklarede vidnet, at Peter Loft var meget klar omkring formålet, som også blev kommunikeret ud. Peter Loft ønskede at bringe lovgivningen – altså hele den lovforberedende enhed og alt det, der vendte op mod lovgivningen – tættere sammen med driften for at skabe et bedre samspil mellem input til lovgivningen og en mulighed for driften for at præge lovgivningen. Det var Peter Lofts primære formål, og derudover ville han opnå nogle organisatoriske og administrative fordele.

Forespurgt, hvad der lå i, at man nu betegnede Skatteministeriet som en enhedsorganisation, og om det blev kommunikeret nærmere, hvilke overvejelser der lå bag,

forklarede vidnet, at man ikke gik i dybden med, hvilke konkrete, formelle konsekvenser der var i forhold til afgørelser af sager osv. Der opstod dog hurtigt nogle diskussioner også i omverdenen om, hvad det betød, at man reelt havde en direkte linje fra SKAT's udførende enheder i regionerne helt op til departementschefen. Det har der også været skrevet om. Forespurgt, hvornår disse drøftelser opstod, forklarede vidnet, at han ikke var direkte involveret i dem, men han hørte om dem, i forbindelse med at de holdt nogle seminarer i den nye koncerndirektion. Noget af det første, der skete, var, at den nye koncerndirektion blev udpeget, og den havde et sekretariat og nogle folk, der hjalp dem med at få organisationen foldet ud. I den forbindelse hørte han, at man talte om disse formalitetsting, og hvordan de skulle landes, men han var ikke personligt involveret i det. Forespurgt, om disse drøftelser opstod i løbet af 2010, bekræftede vidnet dette. Det var i de sidste måneder af 2010. I perioden fra den overordnede model blev meldt ud, til de fik deres rollebeskrivelser, hvilket de fik meget hurtigt, foregik der mange drøftelser om, hvordan organisationen skulle skrues sammen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"Skatteministeriets struktur bygger hovedsagelig på en funktionsopdelt model, der sigter mod en stor udnyttelse af stordriftsfordele og synergieffekter i enhedsorganisationen."*

Forespurgt, hvad der lå bag disse tanker om en funktionsopdelt model, forklarede vidnet, at han ikke ved præcist, hvorfor man formulerede det på denne måde. SKAT's organisation var relativt funktionsopdelt, og det blev også tydeligt i den organisationsomlægning, de foretog den 1. januar 2009, som fulgte SKAT's hovedprocesser med vejledning, afregning, kontrol og inddrivelse. Det var i virkeligheden det princip, der også i høj grad gik videre i den nye organisation. Forespurgt, om modellen efter vidnets opfattelse levede op til hensigten, eller om den var udfordret, forklarede vidnet, at enhver organisation har sine udfordringer. Når man vælger den funktionsopdelte organisation, får man et koordinationsbehov på tværs af funktionerne, og hvis man i stedet vælger en mere objektorienteret organisation, får man problemer med de forskellige funktioner. Det var noget, de havde været opmærksomme på og diskuteret i hele den organisationsudvikling, de havde haft især fra den første fusion i 1990 mellem Statsskattedirektoratet og toldvæsnet. Hver gang de justerede organisationen, havde de disse diskussioner om, hvordan de for borgerne og virksomhederne sikrede, at der i den måde, organisationen arbejdede på, var en sammenhæng på tværs af de forskellige funktioner. Tendensen var, at der opstod en specialisering for at opnå både fagligt og effektivitetsmæssigt stærke enheder, som

i de senere år blev mere og mere centraliserede på tværs af geografi, fordi det i høj grad blev muligt op gennem 00'erne ved hjælp af teknologien at arbejde på tværs af geografi. Den direkte sammenhæng mellem det geografisk lokale og de medarbejdere, der arbejdede med opgaverne, blev mindre og mindre betydende. Det var også det, der slog stærkt igennem i den organisationsomlægning, de foretog den 1. januar 2009, hvor de gjorde en stor del af deres regionale organisation til landsdækkende enheder.

Skatteministeriets ledelsesfora i den tidlige periode (2010-2013)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4186 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.1 Direktionen*
>
> *Direktionen har det overordnede ansvar for at træffe strategiske beslutninger ud fra koncernens mission og visioner, udstikke strategiske retningslinjer for hele koncernen, understøtte samarbejdet mellem enhederne og sikre den overordnede koordination af opgaver.*
>
> *Direktionen i Skatteministeriet er en kollektiv ledelse. Direktionsmedlemmer kan forpligte Skatteministeriet såvel udad til som indad. Hvert enkelt medlem repræsenterer hele direktionen og anlægger derfor - uanset den enkeltes ansvarsområde - en generel og strategisk helhedstænkning som deltager i et kollegium."*

Forespurgt, hvad der lå heri, og hvordan det fungerede i praksis, forklarede vidnet, at det er en smuk beskrivelse af et ønske om et stærkt samarbejde. Det var helt tydeligt – og Peter Loft sagde det direkte – at denne model og den måde at beskrive den på var stærkt gennemsyret af Peter Lofts ønske om et meget stærkt samarbejde. Peter Loft ønskede at etablere en organisation, som ville tvinge alle til at arbejde mere sammen, end han tidligere havde oplevet. Det var nok primært fra departementet, der lå et stærkt ønske om det, og helt ærligt havde de, der kom fra SKAT, lidt svært ved at vænne sig til det. De havde været vant til en hierarkisk rimelig klar organisation med klare kommandolinjer. Med de fora, der i øvrigt lå i organisationen, hvor man på forskellige niveauer kunne træffe beslutninger, syntes man i SKAT, at man godt kunne få samarbejdet til at fungere. I de første måneder var der nogle ret direkte diskussioner om, hvordan man sikrede entydighed i ansvaret, og hvordan man sikrede entydige kommandolinjer ned gennem en organisation, hvor man også skulle samarbejde, som det fremgår af disse udsagn. Forespurgt, hvad resultatet af disse drøftelser blev, forklarede vidnet, at resultatet blev, at de havde de givne rammer at

arbejde inden for, og så måtte de sikre sig, at der faktisk var nogle klare kommandolinjer ned gennem systemet. Til det brugte de i høj grad – ud over koncerndirektionen – især Produktionsforum, der i forhold til regionerne fik en meget stor rolle.

Forespurgt, hvordan beslutningsprocessen foregik, når direktionen skulle træffe beslutninger, forklarede vidnet, at det foregik relativt klassisk. Der blev udarbejdet oplæg til direktionen, hvilket de alle sammen kunne gøre, og alle var forpligtet til at lægge relevante ting op til direktionen. Han var selv udviklingsdirektør og havde ansvaret for hele projektorganisationen og de store udviklingsprojekter. Han havde Udviklingsforum som sit forum, og han havde en forpligtelse til efter en standardpræsentation og en indstilling at lægge relevante koncerndirektionsspørgsmål, dvs. spørgsmål som skulle eller burde besluttes i koncerndirektionen, op til koncerndirektionen. Derefter drøftede koncerndirektionen spørgsmålene, og der blev truffet en beslutning.

Forespurgt, om direktionens beslutningskompetence blev delegeret til andre organer, fx Produktionsforum eller Udviklingsforum, forklarede vidnet, at det lå i sagens natur, at der var forskellige beslutningsniveauer, når man havde en organisation, der spændte fra ministerens nærmeste rådgiver, departementschefen, til den yderste sagsbehandler i organisationen. Det, at der var flere beslutningsniveauer, lå også i beskrivelsen af, hvad der lå i koncerndirektionen, og hvilket niveau man her skulle beslutte på, hvilket var det helt overordnede strategiske niveau. Derfor var der udlagt en hel del beslutninger til næste niveau og de fora, man havde for den type beslutninger, som var Juridisk Forum, Produktionsforum og Udviklingsforum. Medlemmerne af disse fora var alle erfarne ledere, som havde en rimelig klar forståelse af, hvad de kunne beslutte på dette niveau. Forespurgt, hvordan beslutningsprocessen i disse fora var, herunder om det var konsulterende fora, hvor det i sidste ende var direktionsmedlemmet, der traf beslutningen, eller om det var kollektive beslutningsfora, forklarede vidnet, at der ikke var afstemninger, men der var oplæg, som også kom fra arbejdsgrupper eller enheder på lavere niveauer. Der var gode drøftelser, og han synes, at arbejdet i disse fora foregik på en god og åben måde. Til sidst konkluderede formanden på de drøftelser, der havde været i det enkelte forum på baggrund af de oplæggene.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var drøftelser i foraene, og at man ikke havde for vane at stemme om tingene, men at det også ret entydigt var direktionsrepræsentanten, der var den beslutningstagende, forklarede vidnet, at det er korrekt. Hvis man havde en situation, hvor den ene halvdel i Produktionsforum ville den ene vej, mens den anden halvdel ville den anden vej, ville man dog ofte forsøge at finde en fælles løsning på spørgsmålet. Forespurgt, om det i sidste ende var formanden for udvalget, der traf beslutningen, bekræftede

vidnet dette. Det lå i hierarkiet, at det var formanden, der skulle stå på mål for beslutningen i koncerndirektionen.

Forespurgt, om man i direktionen i detaljer drøftede rapporter, herunder SIR-rapporter, forklarede vidnet, at som han husker det, gennemgik de rapporterne i puljer med henblik på dels at vurdere den konklusion, som revisionen var kommet frem til, og de indstillinger, revisionen kom med, og dels at fastlægge en forankring af opfølgningen på revisionsrapporterne.

Forespurgt, hvordan rammerne var for, hvornår vidnet selv kunne disponere, og hvornår han skulle præsentere et spørgsmål for kollegiet i direktionen, herunder om der fandtes noget herom på skrift, forklarede vidnet, at der ikke var mere end det netop forklarede, og der var ikke nedskrevet en beløbsmæssig ramme eller andet som fx i forhold til IT-udviklingsprojekterne. Han talte også med sine kolleger uden for møderne i de pågældende fora, og hvis han var i tvivl om, hvorvidt han selv kunne træffe en beslutning på et område, eller det først skulle drøftes i koncerndirektionen, kunne han drøfte det med særligt Jesper Skovhus Poulsen, som var koncerndirektør og dermed nemmere tilgængelig end Peter Loft, som også skulle passe ministeren. Forespurgt, om det var noget, der gav anledning til vanskeligheder, forklarede vidnet, at det synes han ikke, det gjorde på hans område.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.2 Udvidet direktion*
>
> *Udvidet Direktion drøfter Skatteministeriets organisatoriske udvikling og udmøntning af strategiske tiltag - med særlig fokus på sammenhænge og samarbejde på tværs i organisationen.*
>
> *Udvidet Direktion beskæftiger sig med tværgående problemstillinger, der vedrører Skatteministeriet som samlet virksomhed, herunder langsigtet organisationsudvikling, langsigtede strategier og politikker samt generel strategisk udvikling af Skatteministeriet. Udvidet Direktion har den særlige rolle at agere bindeleddet mellem Koncerncentret og det regionale niveau"*

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede dette forum, Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at i og med at man nu havde en enhedsorganisation, hvor Peter Loft var den øverste chef for hele organisationen, var der i særdeleshed fra regionscheferne et ønske om – ud over at deltage i Produktionsforum – at have en relation op til den

samlede koncerndirektion, eftersom det i deres stillingsbeskrivelser var anført, at de havde reference til Peter Loft. Det var det, der var meningen med Udvidet Direktion. Når han tænker over, hvad der indholdsmæssigt skete i dette forum, var det nogle meget overordnede strategiske diskussioner. Når man ser på mødekadencer og dokumentationen af, hvad der skete i koncerndirektionen og i Produktionsforum, var der lange dagsordener og møder og meget konkrete diskussioner. Udvidet Direktion var i høj grad et forum, hvor man i den samlede ledergruppe med koncerndirektionen og regionsdirektørerne kunne tale hen over de mere konkrete fora, hvor man arbejdede med konkrete problemstillinger og beslutninger. Han husker ikke, at der blev taget en eneste beslutning i Udvidet Direktion. Forespurgt, om det mere var et konsulterende forum, bekræftede vidnet dette. Det var et konsulterende, informerende og debatterende forum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4670 (2009-12-03 - Forretningsorden for Direktionen):

> *"Medlemmerne har sammen og hver især et særligt ansvar for at leve op til Skatteministeriets værdier.*
>
> *Direktørerne har hver især et særligt ansvarsområde, hvor de varetager initiativforpligtelsen og forpligtelse til at implementere beslutninger på området."*

Forespurgt, hvordan dette særlige ansvar og initiativforpligtelsen blev varetaget i forhold til direktørerne, forklarede vidnet, at man ved direktørens initiativforpligtelse tog udgangspunkt i den beskrivelse, som forelå, hvilket i hans tilfælde var beskrivelsen for udviklingsdirektøren. For ham var det rimelig klart i forhold til det, han havde arbejdet med tidligere, og den måde, det indgik i den nye organisation. Han havde ansvar for alle de store IT-udviklingsprojekter, og det handlede i denne periode meget om at få nogle af de meget store IT-udviklingsprojekter, de havde arbejdet med siden tiden efter fusionen, i mål. For hans eget vedkommende var det derfor rimelig klart, hvordan han skulle løfte ansvaret og dermed også inddrage koncerndirektionen. Forespurgt, om det i virkeligheden var en videreførelse af de opgaver og den initiativpligt, vidnet også inden 2010 havde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen.*

…

Foraene skal ikke nødvendigvis ses som leddet før direktionen. De behandler sager, der ikke forelægges direktionen, ligesom der er sager, som behandles i direktionen uden først at have været behandlet i et forum."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om man på noget tidspunkt foretog en egentlig delegation af beslutningskompetencen fra direktionen til de nævnte fora, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke ud over denne beskrivelse. Forespurgt, om man således ikke fra direktionens side lagde områder ud, der skulle håndteres i de enkelte fora, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke som en beskrivelse af bestemte områder. Det skal man i stedet læse og udlede af dels fx hans ansvarsbeskrivelse og dels beskrivelsen af de enkelte fora. Den foreholdte tekst er en lidt spøjs måde at beskrive tingene på, for i princippet var det på den måde, det virkede. Det var en delegation, og Udviklingsforum var reelt leddet før direktionen. Han tror, at det, man prøvede at skrive i det foreholdte, var, at direktionen også kunne tage spørgsmål op, som ikke havde været igennem disse fora. Selvfølgelig kunne den det, for en direktion kan jo tage alle de spørgsmål op, den ønsker at tage op, selv om man har nogle fora. Han tror, at det foreholdte afsnit er præget af, at Peter Loft havde nogle meget stærke udmeldinger om, at han ville modvirke en organisation, der frøs fast i nogle søjler, som blokerede for samarbejdet. Derfor var man kommet til at skrive sådan her.

Forespurgt til opgaverne i og afgrænsningen mellem de tre fora forklarede vidnet, at Udviklingsforum, han selv havde ansvaret for, var relativt klart og tydeligt. Der var ikke en bred organisatorisk deltagelse i forummet, da det i bund og grund handlede om at føre de projekter ud i livet, man i forretningen, bl.a. i Produktionsforum, havde bidraget med idéer til, herunder idéer til udvikling af nye IT-områder. Produktionsforum bestod af de relevante centrale direktører og regionsdirektørerne, der skulle styre hele produktionen. De skulle lægge planer for produktionen, foretage overordnede prioriteringer for produktionen og drøfte prioritering af de ressourcer, der nu var, og som blev færre og færre i forhold til den produktion, der var. Prioriteringen skulle foregå på både de faste ekspeditionsmæssige opgaver og på kontroldelen, hvor der var en prioritering efter risiko. Produktionsforum var derfor også rimelig klart afgrænset i forhold til de andre områder, og i forhold til hvad man skulle beskæftige sig med. Der var sådan set ikke noget ved produktionen, herunder styring, planlægning og opfølgning på produktionen, som ikke skulle håndteres i Produktionsforum. Juridisk Forum havde, som han opfatter det, to ben. Det ene ben understøttede hele driftsorganisationen med juridisk kompetence i form af understøttelse, rådgivning og vejledning i princippet helt ud i driften, men indgik i særdeleshed i et samarbejde med de centrale enheder. I visse tilfælde kunne Juridisk Forum også samarbejde med og understøtte et IT-projekt. Som det andet ben

skulle Juridisk Forum være fødekanal eller bistandsyder til lovgivningsprocessen som driftens repræsentanter. Der var sjældent diskussioner om, hvorvidt noget hørte hjemme i det ene eller det andet forum, og han synes, at de fik udviklet en ret god forståelse for, hvad de hver især arbejdede med, og hvordan tingene hang sammen.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 16 for den 22. maj 2019 side 21 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Forespurgt til beslutningsprocessen i perioden, herunder hvordan den blev gennemført, og hvordan man sikrede, at den flydende direktion var på samme informationsniveau, forklarede vidnet, at han ikke i videre omfang blev taget med på råd omkring dette, men at han var voldsomt bekymret for konstruktionen, da man skal være meget påpasselig med en flydende direktion. Danmark er kendt for at have et bureaukrati – på den positive måde – fordi der således er klare linjer for ansvar ned gennem hierarkiet. Den flydende direktion gjorde, at det var meget svært, og det er måske også grunden til situationen i dag."*

Forespurgt, om vidnet kan genkende denne beskrivelse, og om vidnet også oplevede det sådan fra indersiden af direktionen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han er dog ikke overrasket over, at det kan være oplevet sådan længere nede i organisationen, men han oplevede det ikke selv så stærkt. Som tidligere forklaret havde de i begyndelsen en del diskussioner om det, og det havde de sådan set også hen ad vejen på det store område Borger og Virksomhed. De havde tegnet organisationen og havde nogle fora, de arbejdede i, og så havde de en organisation, hvor medarbejderne sad, og hvor kontorerne var. Der var bl.a. et organisatorisk område, der hed Borger og Virksomhed, som havde et antal kontorer, et antal kontorchefer og også nogle fagchefer, hvor Richard Hanlov var en af dem. Der var ikke i den måde, man havde beskrevet tingene på, beskrevet en organisationsmodel for Borger og Virksomhed, hvilket de fra begyndelsen mente var uhensigtsmæssigt. De havde foretrukket en model, hvor man mere åbent beskrev Borger og Virksomheds organisation. Den måtte de i stedet selv etablere, og det gjorde de så. Han selv og Steffen Normann Hansen sad i koncerndirektionen og havde rimelig klare roller, og de havde et ansvar for Borger og Virksomhed, som i bund og grund var det gamle ToldSkats Hovedcenter med forretningsdelen. De havde bl.a. ansvaret for, at denne del med de fagchefer og kontorchefer, der var, fungerede – også som en sammenhængende organisation, selv om det ikke var beskrevet i en hierarkisk model. Det gjorde de, ved at han selv og Steffen Normann Hansen løbende holdt ledelsesmøder med fagcheferne og kontorcheferne. Forespurgt, hvor ofte disse møder fandt sted, forklarede vidnet, at han er i tvivl, om det var en gang om ugen eller hver 14. dag. På møderne var der drøftelser på tværs af teamet mellem dem, man kunne betragte som kon-

cerndirektør, fagchefer på underdirektørniveauet og kontorchefer, som alle var en central del af Borger og Virksomhed.

Direktørernes rolle og ansvar

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4190 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 4.1.6 "Udviklingsdirektør").

Forespurgt, om vidnet har læst denne beskrivelse forud for dagens afhøring, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om den foreviste beskrivelse stemmer overens med vidnets egen opfattelse af sit ansvar, forklarede vidnet, at den beskriver det meget godt. Dog var der dele af ansvaret, som udviklede sig over tid, hvilket ikke træder tydeligt frem her. Det gjaldt bl.a. hele den overordnede planlægningsdel, hvor Karsten Juncher, der var økonomidirektør, allerede fra begyndelsen, men også senere fik ansvaret for hele den overordnede styring og planlægning. Det var Karsten Juncher, der havde alle relationerne opadtil, også vedrørende rammerne, finansloven o.l. Forespurgt, hvad vidnet mener med opadtil, forklarede vidnet, at det var i forhandlingerne med Finansministeriet. På den måde lå den overordnede planlægningsproces i forhold til økonomiske rammer og hele den politiske del og udmøntningen heraf mere hos økonomidirektøren end hos ham. Han og Karsten Juncher havde arbejdet sammen i mange år. De støttede hinanden i arbejdet, men hvis man læser det strengt formelt, lå den del ikke så meget hos vidnet, og det blev mere og mere tydeligt, at den lå under Økonomi.

Forespurgt, om vidnets ansvar for de overordnede planlægningsprocesser dermed lå inden for de på forhånd givne økonomiske rammer, bekræftede vidnet dette. Det var inden for de økonomiske rammer, og det var planlægning mere rettet mod udviklingsprojekterne. Forespurgt, om ikke vidnet havde mulighed for at sige, at et område var nødlidende, og at de derfor blev nødt til at adressere det, forklarede vidnet, at det havde han i allerhøjeste grad mulighed for. Han var en del af stort set alle fora bortset fra Juridisk Forum, så han havde i høj grad mulighed for at levere input til det. I forhold til de kørende projekter kunne han bringe det op, hvis der var øget behov for ressourcer, da det lå i hele deres projektmodel. Det var stort set kørt ind i en skabelon for, hvordan det skulle foregå. Forespurgt, om vidnet drøftede det på direktionsmøder, med koncerndirektøren eller departementschefen, hvis et sådant behov opstod, forklarede vidnet, at de i første omgang drøftede det i IT-udviklingsdirektionen, hvor økonomidirektøren også sad med og på allernærmeste hold kunne følge det på Udviklingsforums møder. De havde også et samarbejde på de månedlige projektstatusmøder om, hvordan det gik med projekterne, og hvor de kunne se, om der muligvis var noget, der skulle bringes videre op i første omgang til kon-

cerndirektionen og derefter muligvis videre op til Finansministeriet og Finansudvalget. Økonomidirektøren var med i dette arbejde allerede nede i Udviklingsforum.

Forespurgt, hvad vidnets rolle og ansvar var i forhold til kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at den ikke var voldsomt stor, medmindre revisionsrapporterne vedrørte IT-projekter. Hans rolle bestod mere i at deltage i diskussionerne i koncerndirektionen og i Produktionsforum med den viden og den erfaring, han havde fra nogle af disse områder. Nogle af områderne havde han mere viden om end andre. Hvis rapporten handlede om IT-projekterne, var det selvfølgelig ham, der havde sagen.

Forespurgt, om der var én i direktionen, der havde et særligt ansvar for at sikre, at kritiske rapporter blev adresseret og løst, forklarede vidnet, at de havde en formel opfølgningsproces. Senere var den placeret hos økonomidirektøren, men han husker ikke, om det var i denne periode, eller om den her var placeret hos koncerndirektøren.

Forespurgt til vidnets samarbejde over mod den juridiske direktør i forhold til administration og regler forklarede vidnet, at det var relativt begrænset. Det var primært i en meget tidlig fase af projekterne, at de havde juridiske spørgsmål, hvis der overhovedet var juridiske spørgsmål eller lovgivningsspørgsmål. Det var i højere grad den mere forretningsmæssige del hos procesejerne med Richard Hanlov, Jan Lund og til dels Steffen Normann Hansen, der samarbejdede med Juridisk Forum. Han selv deltog i modningen af projekterne, hvor han deltog i diskussionerne om, hvorvidt de overhovedet kunne lade sig gøre, og hvornår de ville have plads til dem i hele deres samlede udviklingsorganisation. Det var primært i de sammenhænge, han havde relationer til den juridiske del.

Forespurgt, om der var faste processer for at inddrage Jura med henblik på at sikre, at relevante regler blev implementeret, når man igangsatte IT-udviklingen, hvis man havde et område som fx udbytteområdet, hvor man konstaterede en utilstrækkelig IT-understøttelse, forklarede vidnet, at det lå i sagens natur. Der har været forskellige beskrivelser i udviklingsorganisationen af, hvem man skulle involvere, og hvordan et modningsforløb var for et sådant projekt. Et projekt begyndte ofte med, at nogen fik en idé og beskrev den på overordnet niveau, hvorefter der var nogle parametre, der skulle beskrives, og i den forbindelse skulle man relativt tidligt forholde sig til, om der var juridiske eller lovgivningsmæssige spørgsmål. Hvis projektet krævede lovgivning, skulle man forvente 1-2 års afklaring af, om det overhovedet kunne lade sig gøre. Det lå i de enkelte faser, der førte frem til et nyt projekt, at man skulle have Jura med på banen. Om det så skete i alle tilfælde, kan han ikke garantere, men det lå i projektmodellen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet som direktør havde en rollebeskrivelse, hvori han hentede sit opdrag og sin forståelse af, hvad der egentlig var hans job, og at Peter Loft havde et ønske om et stærkere og mere tværgående samarbejde end tidligere, og at den kollektive ledelse skal ses i lyset af dette ønske fra departementschefen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hver direktør havde en opgavebeskrivelse, og at direktørerne i forbindelse med ansættelsen i den pågældende stilling fik deres opdrag, og at man indgik i forskellige fora med henblik på samarbejde med de øvrige direktører, både de højerestående direktører og de laverestående direktører, og at dette primært var en samarbejdsøvelse, forklarede vidnet, at det var en uddelegering fra koncerndirektionen, fordi en lang række beslutninger ville kunne klares i disse fora. Forespurgt, hvem det var en uddelegering til, forklarede vidnet, at det var en uddelegering til det relevante forum og til direktionen gennem den beskrivelse, den enkelte direktør nu havde. Uddelegeringen skal man søge i kommissoriet for forummet og i beskrivelsen for den enkelte direktør. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det i virkeligheden var produktionsdirektørens beslutning, hvis der blev truffet en beslutning i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at disse fora primært var samarbejdende, hvor man fik talt sammen om vigtige problemstillinger, forklarede vidnet, at de udgjorde en ramme for en beslutningsproces, der kunne hjælpe den konkrete koncerndirektør med at træffe de rigtige beslutninger.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at organiseringen med Koncerncentret skal fortolkes i lyset af formålet med at etablere disse fora, hvilket var at samarbejde og at have en dialog omkring problemstillingerne, men at det ikke ændrede grundlæggende på, at hver direktør havde en beskrivelse og et ansvar, som var afledt af den beskrivelse, man havde for sit job, bekræftede vidnet dette. Man havde ikke en streng hierarkisk organisationsbeskrivelse med en direktør og nogle fagdirektører, hvilket også fremgår af en oversigt i materialet, hvor man her kan se, at det er særskilte kasser, men at der ikke er tegnet linjer mellem kasserne med koncerndirektion, fagdirektørerne og kontorcheferne. Det var derfor disse fora, der skabte hierarkiet, men det lå i sagens natur, at det var koncerndirektøren, der havde et ansvar for de beslutninger, der blev truffet. Forespurgt, om ikke den enkelte direktør inden for den pågældendes direktørområde havde ansvar for de beslutninger, vedkommende traf eller var med til at træffe, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 4494 (3. Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet - 'den tidlige periode' - version 2).

Forespurgt, om det er denne oversigt, vidnet henviste til, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet så fagdirektørernes rolle i organisationen, forklarede vidnet, at han altid betragtede dem som et underdirektørniveau under direktionsmedlemmerne. Ligesom koncerndirektørerne havde fagdirektørerne hver især en opgave eller en ansvarsbeskrivelse, og i dagligdagen fungerede fagdirektørerne i princippet, som underdirektører ville have gjort i en mere hierarkisk organisation. Fagdirektørerne var – igen ligesom koncerndirektørerne – understøttet af nogle udvalg. Fx havde Richard Hanlov og Jan Lund, som var fagdirektører i området Borger og Virksomhed og dermed var de to fagdirektører, som han selv og Steffen Normann Hansen primært arbejdede sammen med og betragtede som deres underdirektører, nogle fora, som kunne betragtes som underfora til Produktionsforum. I disse fora var der også regionale repræsentanter, ikke på regionschefniveau, men på skattechefniveau.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 16 for den 22. maj 2019 side 20 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Han var fagdirektør for Forretningsudvikling og havde som sådan ikke ansvar for noget som helst. Rollen som fagdirektør betød, at han havde mulighed for at præge organisationen, men han havde hverken medarbejdere eller chefer, og han havde ikke kompetence til at uddelegere noget. Det var først, da han i 2013 blev underdirektør, at han fik et reelt formelt ansvar. Han blev som fagdirektør betegnet som "udvidet RAM" for direktionen."*

Vidnet forklarede, at sådan kunne man godt læse den første beskrivelse af, hvordan fagdirektørerne blev opfattet. Men det var ikke hans opfattelse, at det foregik sådan i virkeligheden. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at fagdirektørerne var tildelt en selvstændig beslutningskompetence, forklarede vidnet, at det var de, i og med at de jo opererede i forhold til kontorcheferne og opererede i disse relativt struktureret arbejdende fora, som var underfora til Produktionsforum, og som ligesom Produktionsforum traf egne beslutninger om at gennemføre ting. I Produktionsforum kunne man beslutte at lægge nogle ting op til koncerndirektionen, og på samme måde kunne de underfora, som fagdirektørerne Jan Lund og Richard Hanlov havde, også træffe egne beslutninger, herunder om at lægge noget op til Produktionsforum. Det er en lidt stærk måde at beskrive det på, at Richard Hanlov bare var udvidet RAM.

Forespurgt, om fagdirektørerne havde personaleansvar, forklarede vidnet, at det havde de ikke direkte. Det var her, den klassisk-hierarkiske model ikke fandtes, idet der ikke nogen steder var tegnet en direkte linje mellem Peter Loft, Steffen Normann Hansen, Jan Lund og kontorcheferne. Det var det, de i praksis i Borger og Virksomhed etablerede, ved at de holdt samlede ledermøder med de to fagdirektører og de

kontorchefer, der var på området. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at fagdirektørerne dermed ikke havde personaleansvar, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om fagdirektørerne havde instruktionsbeføjelser i forhold til medarbejdere i fagkontorerne, forklarede vidnet, at det i første omgang ville være kontorcheferne, men at fagdirektørerne i hvert fald agerede sådan, og det var også meningen, de skulle agere sådan. Han kan være i tvivl om, i hvor høj grad man kan finde formel dokumentation for, at fagdirektørerne havde instruktionsbeføjelser, men det fungerede sådan i praksis. Fagdirektørerne lavede rigtig meget, og det kunne de kun ved at samarbejde både nedadtil i forhold til kontorcheferne og opadtil i forhold til koncerndirektøren.

Forespurgt, om fagdirektørerne kunne udstikke ordrer til kontorcheferne, hvis der opstod uenigheder, eller om det så skulle afgøres i direktionen, forklarede vidnet, at det kunne de godt, og det gjorde de også. Det var også årsagen til, at de havde etableret et ledelsesforum for Borger og Virksomhed, hvor det var et krav, at sådanne ting skulle komme op. Han selv og Steffen Normann Hansen havde også dialogmøder med kontorcheferne, så de havde kontakt til både fagdirektører og kontorchefer.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvordan man i perioden 2010-2013 i direktionen generelt arbejdede med risikoanalyse og risikostyring, forklarede vidnet, at det har han ikke læst så konkret op på. Det var en kæmpe omlægning, som prægede hele organisationen i diskussionerne i slutningen af 2009 og efter etableringen af den nye organisation i 2010. Der var der mange ting, som de ellers havde arbejdet med siden fusionen i 2005-2006, bl.a. risikostyring, som skulle genstartes og gentænkes ind i den nye organisation. I begyndelsen var der meget fokus på risikoen i den nye organisation, dvs. at få den nye organisation til at fungere. Som han husker det, var mange af drøftelserne om risiko knyttet op til Intern Revision og deres vurderinger. I materialet findes også oplysninger om et møde, de havde i den nye koncerndirektion om Intern Revisions risikovurdering. Alt vedrørende risikoplanlægning, -styring og -opfølgning skulle i disse år gradvist genetableres i forhold til situationen før 2010.

Vidnet blev foreholdt, at tidligere vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at Intern Revision i denne periode havde to ben. For det første var de Rigsrevisionens forlængede arm, og for det andet kunne de udføre opgaver for departementschefen. Forespurgt, om man i direktionen overvejede at give SIR opgaver i forhold til at monitorere organisationen i denne periode, forklarede vidnet, at han ikke oplevede, at man direkte var optaget af at give SIR opgaver. SIR var dengang meget aktiv og velfungerende, så man tog både SIR's konkrete rapporter, som blev behand-

let og forankret, og SIR's årlige risikovurderinger og risikooplæg meget alvorligt, og man havde grundige drøftelser om, hvordan de skulle tolkes.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport blev bestilt af Peter Loft, men at det forekommer at være den eneste rapport, der er udarbejdet som bestilling fra direktionen, og forespurgt, om vidnets forklaring om, at man havde en monitorering gennem SIR, i virkeligheden omhandler det, som Rigsrevisionen bad SIR om at undersøge, forklarede vidnet, at det gør den. SIR foretog også sin egen risikovurdering. Der var input til SIR både fra opdragsgiveren og fra Rigsrevisionen, og SIR gjorde selv nogle iagttagelser og begyndte at udarbejde strukturerede årlige risikoanalyser for hele forretningen. Det var i høj grad disse analyser, der var styrende for, hvor SIR satte ind. Forespurgt, om der således ikke lå noget initiativ i direktionen, forklarede vidnet, at han ikke husker andre eksempler end det, der er gengivet her, men at der kan have været andre, som han bare ikke husker.

Forespurgt, hvordan man i perioden 2013-2015 arbejdede med risikoanalyse og risikostyring i SKAT's regi, forklarede vidnet, at man på det tidspunkt var kommet tilbage på sporet og igen arbejdede mere struktureret med risikostyring ude i de nye forretningsområder, hvor han selv sad i Kundeservice. Forespurgt, hvordan man arbejdede struktureret med risikostyring, forklarede vidnet, at det handlede om at have en fast turnus, som måske var én gang om året, eller hvis der dukkede nogle områder op, hvor man gik konkret til værks i forhold til de modeller, der lå for risikoanalyse og risikostyring.

Foreholdt, at tidligere vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen om nogle interne kvalitetssikringsprocesser, hvor man monitorerede, om sagsbehandlingen levede op til kravene, ligesom de har forklaret om beregninger af skattegab, forklarede vidnet, at det her beskrevne mere var hans verden. Han har aldrig været i kontrolverdenen bortset fra momskontrol i 70'erne. I forhold til risikostyring udviklede han tilbage for ca. 15 år siden et internt kvalitetsstyringskoncept, som handlede om, at man på alle forretningsområder udvalgte nogle områder, hvor lederne skulle tage nogle sager ud. Det blev indført, i forlængelse af at man nedlagde de regionale revisioner og centraliserede Intern Revision. Der var nogle år, hvor det ikke gik så godt, og derfor etablerede de det interne kvalitetssikringssystem. Forespurgt, hvornår det var, forklarede vidnet, at det i hvert fald er 15 år siden, måske endda længere, da det var før fusionen med kommunerne. Hele idéen i det interne kvalitetssikringssystem var, at man lagde det ud til de enkelte ledere i et struktureret system for, i hvilke områder der skulle udtages sager, hvor mange sager der skulle tjekkes, og hvordan man skulle følge op på de fejl, man fandt. Det fyldte relativt meget på det administrative område og på ekspeditions- og sagsbehandlingsområderne. Forespurgt, om det var de formelle processer, altså sagsbehandlingsregler, frister osv., man fokuserede

på, eller om det også var en materiel kontrol af, om en afgørelse var materielt korrekt, forklarede vidnet, at det var begge dele. Det lå ude i hele organisationen, og det fyldte relativt meget også på sagsbehandlingsdelen, som var den store del af deres organisation. Derudover var der den del, som omhandlede risikoanalyse og risikoopfølgning på kontrollen, og som var en helt anden ting. Grundlæggende har man i SKAT dels en administrativ sagsbehandling, dvs. en ekspeditionsmæssig verden, og dels en kontrolverden. Styringsmæssigt var disse to verdner i deres natur forskellige. I ekspeditionen og administrationen skulle man løse de sager, der kom, og de afgørelser, der skulle træffes, skulle træffes og behandles inden for nogle fastsatte regler og nogle frister. Det måtte man så afsætte ressourcer til at kunne gøre, så man overholdt disse krav. I kontrolverdenen vendte hele planlægningen og styringen omvendt, for der havde man en given ressource, og så skulle man finde ud af, hvordan man brugte den ressource bedst muligt, der hvor risikoen var størst. På kontroldelen foretog man ikke en risikoanalyse på selve sagsbehandlingen, men på skattegabet. Denne risikovurdering af snyd, fejltagelser osv. var bygget op over mange år og videreudviklet især efter fusionen, og gennem de sidste 10-15 år har man videreudviklet meget stærkt på at opgøre et overordnet skattegab og inden for den ramme at foretage risikoanalyser. Dette skete bl.a. ved at foretage tjekkontroller på mindre områder og ved at udarbejde en årlig risikovurdering og derudfra prioritere, hvor kontrolressourcerne skulle sættes ind. Forespurgt, om det var i forhold til kontrolområdet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår denne proces blev indført, forklarede vidnet, at den i princippet har været der altid. Med hensyn til teknikken og datagrundlaget og den mere professionelle måde at gøre det på – herunder at tage udgangspunkt i et vurderet skattegab, som jo helt overordnet bygger på nogle økonomiske modeller, hvor man sammenholder det, der er kommet ind, med det, der ifølge samfundsøkonomiske tal burde komme ind – er udviklingen gået rigtig stærkt i de sidste 10 år og i særdeleshed de sidste 5 år. Forespurgt, om det var et specifikt redskab til, når man skulle udarbejde indsatsplanen og finde ud af, hvor der skulle sættes særligt ind, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilken risikostyring man havde før organisationsændringen i 2010, og som skulle gentænkes i den nye organisation, forklarede vidnet, at han vil kalde det en overordnet strategisk risikovurdering, hvor man betragtede hele SKAT fra oven og én gang om året eller i rullende processer vurderede alle de risici, der var. I den forbindelse var kontrolområdet bare en del af det, da der også kunne være en stor organisatorisk risiko og en økonomisk risiko. Endelig kunne der være – og var der i mange år – en risiko omkring faglighed i takt med personalenedgangen, som de ikke selv kunne styre. De kunne ikke bare skifte personale ud, for der var begræns-

ninger for afskedigelse af medarbejdere osv. Det var med hensyn til denne overordnede forretningsmæssige risikomodel, der ikke skete så meget i perioden 2010-2013.

Foreholdt, at nogle virksomheder har en model med to akser, hvor man ud ad den ene akse ser på, hvor stor sandsynligheden er, for at en given situation indtræder, og ud ad den anden akse ser på konsekvenserne, hvis den givne situation indtræder, forklarede vidnet, at det var sådanne modeller, de arbejdede meget med på forskellige områder. Enhver større organisationsomlægning har dog betydning både for de folk, der arbejder i den, for cheferne på de forskellige poster og for forståelsen af, hvordan organisationen virker. Det er noget, der tager tid at udvikle, og når der så gennemføres sådanne store ændringer særligt i toppen af organisationen, er det sådan noget, som enten bliver stoppet eller lige bliver rystet, og så skal man finde ud af, hvordan man organiserer det igen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at risikostyringen var på plads inden 2010, altså i den gamle organisation, forklarede vidnet, at de arbejdede med nogle modeller for det. Der var nogle udsving, hvor de omkring fusionen i 2006 lige skulle finde ud af, hvordan de fik den nye organisation til at virke. I 2009 fik de en ny regional organisation, som var en naturlig følge af den igangværende udvikling, så den rystede ikke folk i forståelsen af, hvad de nu skulle gøre. Derefter var der perioden 2010-2012 med enhedsorganisationen og derefter perioden 2013-2017, indtil de etablerede de syv nye styrelser. I forbindelse med sådanne ændringer er der nogle ting i den overordnede måde at drive virksomheden på, som skal genstartes, når man rusker op i det hele, herunder også i de personer, der sidder i toppen af en sådan organisation. Nogle gange bliver det genopfundet, og nogle gange skal man begynde helt fra bunden.

Forespurgt, om risikostyringen aldrig kom på plads i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det tør han ikke udtale sig om. Som han husker det, var det en af de ting, som ikke havde det allerhøjeste fokus i de år.

Forespurgt, hvad der skete fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at man fik mere stabilitet i organisationen, primært inden for de nye forretningsområder Kundeservice og Indsats, som han kender bedst. Det betød, at de begyndte at arbejde mere struktureret med risikostyring, og der begyndte også at dukke nogle kedelige sager op, som gav anledning til at have fokus på det. Forespurgt, om det var nede i de enkelte søjler, forklarede vidnet, at der selvfølgelig var en mere overordnet strategisk og metodisk ramme omkring det. Forespurgt, hvor i organisationen det var forankret, forklarede vidnet, at det naturligt lå i økonomiafdelingen. Forespurgt, om det var en særlig enhed eller person, som tog sig af det, forklarede vidnet, at det spørgsmål bedre vil kunne besvares af Karsten Juncher.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Skatteministeriets ledelsesfora i den tidlige periode (2010-2013)

Forespurgt, om vidnet erindrer, om der blev taget referat af de møder, som blev afholdt ugentligt eller hver 14. dag i Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det er han i tvivl om.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvilke overvejelser man i perioden 2010-2013 havde i direktionen omkring risici, når der ikke var en systematiseret tilgang hertil, forklarede vidnet, at der hele vejen ned gennem organisationen, også i Produktionsforum og de underfora, der var til Produktionsforum, lå en forpligtelse til at bringe risici op. Det var i virkeligheden en del af hele systemets DNA og det, de var ansat til – at hvis nogen så en risiko, skulle den bringes op og i givet fald få den beskrevet, så det kunne bringes videre op i hierarkiet.

Forespurgt, om udbytteområdet var i direktionens fokus som et risikoområde, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Ud over de revisionsrapporter, der blev lavet på området, husker han det ikke som et særligt højrisikoområde. Det var et område, der gennem årene havde haft nogle administrative udfordringer, men han husker det ikke som stående på en blinkende liste ud over revisionsrapporterne, som også var fra før 2010.

Forespurgt, hvordan SIR's rapporter på det generelle plan spillede ind i forhold til ledelsens risikovurderinger, forklarede vidnet, at der – ud over at være en analyse af et område – også lå en form for risikovurdering i hver enkelt af disse rapporter. I forbindelse med, at revisionen analyserede et område, afgav de en vurdering og pegede på nogle mulige problemer. I alle årene har man på forskellig vis i de forskellige organisationsformer haft en struktureret behandling af revisionsrapporterne. I den behandling lå der en vurdering af, om der – ud over om der var noget, der skulle fikses – også var noget, der pegede på, at et område var særligt risikabelt. De arbejdede derfor selv videre med revisionsrapporterne ud over rapporternes påpegning af problemer og anbefalinger, hvilket i nogle tilfælde førte til nedsættelse af arbejdsgrupper, eller at nogen blev bedt om at gå lidt dybere med en problemstilling.

Forespurgt, om ikke det i sig selv burde tænde en advarselslampe, når man fx fik en rapport, hvoraf det fremgik, at der ikke var fulgt effektivt op på tidligere notater og rapporter om udfordringerne, forklarede vidnet, at man i et sådant tilfælde burde grave ned i området og finde ud af, hvad den reelle status var. Nogle gange kunne det skyldes, at tingene bare var ordnet, uden man havde fået punktet lukket. Det var

nødvendigt at finde ud af, om punktet var dødt, om nogen faktisk havde løst problemet, eller om det bare ikke længere var et problem, hvilket også kunne være tilfældet.

Forespurgt, om der i selve direktionens regi blev arbejdet med at analysere SIR-rapporterne og finde ud af, hvad man skulle gøre ved dem, og hvilke der var meget alvorlige eller mindre alvorlige, forklarede vidnet, at der var drøftelser ofte på baggrund af en indstilling fra dem, der præsenterede rapporterne. Der var en drøftelse og en konklusion om det videre forløb, men i nogle tilfælde var det i første omgang et spørgsmål om rapportens forankring, dvs. hvem der skulle tage sig af den.

Forespurgt, om vidnet fulgte udviklingen i månedsrapporterne og kvartalsrapporterne i forhold til § 38-regnskabet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke mere end som almindelig deltager i koncerndirektionen.

11. februar 2010 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 243 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

"Dagsordenspunkt
5

Emne
Risikolog

Direktionsmedlem
Afklares senere

Materiale
1. Forblad
2. Risikolog

Forventet tidsforbrug
Opdateres i endelig dagsorden"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

"Emne
Risikolog

Beslutning
Der var enkelte rettelser til scorerne. Der skal indføres orienteringspunkt fra de tre fora på direktionens dagsorden / produktionsforum laver orientering månedligt. Dir. Sekr. Finder ud af

…

Emne
Risikolog

Beslutning
Quick-winns ved den nye struktur skal findes og kommunikeres."

Forespurgt, hvilke drøftelser de havde i direktionen vedrørende dette punkt, forklarede vidnet, at han husker dette som en konstruktiv drøftelse mellem revisionen og en ny direktion i en ny organisation. Som han husker det, forsøgte revisionen som et relativt nyt tiltag at udarbejde en overordnet risikovurdering med henblik på i en diskussion eller dialog med den nye koncerndirektion at afstemme prioriteringen af revisionens indsats. Det er lidt et svar på det tidligere spørgsmål om, hvorvidt direktionen på nogen måde prægede revisionens arbejde. Her havde revisionen udarbejdet en overordnet vurdering og lagt op til en diskussion med koncerndirektionen om, hvorvidt den så risikovurderingen på samme måde.

Foreholdt, at der var et møde den 16. marts 2011, hvor revisionschefen deltog, og forespurgt, om det kan være dette møde, vidnet tænker på her, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet har yderligere erindring om punktet på dette møde i februar 2010, forklarede vidnet, at han husker, at de til beslutningspunkterne havde en diskussion, hvor de fik understreget det, som er anført under det første beslutningspunkt om, at de enkelte fora havde pligt til løbende at vurdere og orientere op til direktionen, om der var nogle særlige risici, direktionen skulle tage sig af. Forespurgt, om vidnet husker detaljerne i, hvad drøftelserne gik ud på, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, hvad der lå i beslutningen om, at quickwins ved den nye struktur skulle findes og kommunikeres, forklarede vidnet, at han tror, at man gerne ville vise, hvilke fordele der var i den nye organisation. Det var mere et budskab om, at det skulle kommunikeres ud.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 446 (2011-03-16 (1) - Dagsorden til møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"Dagsordenspunkt
1.

Emne
Risikobillede – Revisionschefen deltager

Direktionsmedlem
JSP

Materiale
1. Forblad
2. Revisionsstrategi"

Forespurgt, om JSP var Jesper Skovhus Poulsen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad temaet var på dette punkt, forklarede vidnet, at han husker mødet, fordi der var en meget lang og god diskussion. SIR's chef havde udarbejdet et helt overordnet risikobillede og beskrev det også med det formål at få en dialog. Det var et helt nyt setup med en ny organisation og en koncerndirektion, og revisionen ønskede at få en dialog med koncerndirektionen om de risici, revisionen så på baggrund af al den viden, revisionen havde. Revisionen ønskede at afstemme dette risikobillede med koncerndirektionen som grundlag for revisionens prioritering af indsatsen i 2011, og hvor det især var, man skulle sætte ind.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 439 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011).

Forespurgt, om det var dette notat, der dannede grundlag for drøftelserne på mødet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risiko-billede for 2011):

"Ad 4 – Andre forhold

Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale

ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.

I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.

Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshierarkiet."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"Dagsordenspunkt
1

Emne
Risikobillede

Beslutning
Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder.
I forhold til notatet blev det understreget, at ledelsen ikke accepterer, at lovgivning tilsidesættes.
Det blev også nævnt, at andre faktorer end ressourcerne til rådighed har betydning for presset på opgaveløsningen
Det afstemte risikobillede indgår som grundlag for revisionsplanen, der præsenteres i andet kvartal"

Forespurgt, om vidnet forud for mødet havde læst dette notat fra revisionschefen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man på mødet gennemgik notatet i detaljer, forklarede vidnet, at han vil sige, at diskussionerne kom bredt rundt omkring notatet, som det også fremgår af noterne. Der var især en diskussion om det spørgsmål, som også er nævnt her, om, hvorvidt lovgivningen blev overholdt, og om det blev accepteret, at lovgivningen ikke blev overholdt. Forespurgt, hvad vidnet erindrer om overvejelserne om de såkaldte nødløsninger, forklarede vidnet, at det kom meget stærkt til udtryk i diskussionen, hvor bl.a. Steffen Normann Hansen understregede, at det ikke var acceptabelt, og at det var kommunikeret ud til hele organisationen via Produktionsforum.

Forespurgt, om emnet med risiko for nødløsninger og den kultur, der var beskrevet af Kjeld Rasmussen, tidligere var blevet behandlet i direktionen, forklarede vidnet,

at det husker han ikke specifikt. De havde hele tiden diskussioner om ressourcesituationen, også i årene forinden, så det kan godt have været oppe i den forbindelse. Han har dog aldrig hørt nogen i de fora eller diskussioner, hvor han har deltaget, som var tilbøjelige til at sige, at man måtte gå på akkord med lovgivningen.

Forespurgt, om de i direktionen på noget tidspunkt fik input om, at det ikke lod sig gøre at varetage de tildelte opgaver med de tildelte ressourcer, forklarede vidnet, at han ikke har set noget sted, hvor det decideret stod, at her blev loven ikke overholdt. Man kunne på de store sagsbehandlingsområder have store problemer med at overholde sagsbehandlingsfristerne på grund af ressourcesituationen. Det oplevede han også selv i de sidste 4 år, hvor han var underdirektør i enheden Person, og i den forbindelse kunne man godt have en diskussion af, hvorvidt man overholdt loven. Det kunne fx være genoptagelsessager, som de havde i titusindvis af, og hvor de slet ikke kunne overholde den klassiske 90-dages-frist. Men han har aldrig hørt, at nogen for at kunne klare sagerne ikke havde overholdt loven i den faglige substantielle måde at behandle sagerne og træffe afgørelserne på, herunder de almindelige forvaltningsretlige regler om krav om høring og begrundelser osv.

Forespurgt, hvad man i direktionen besluttede at gøre for at sikre, at disse tilfælde, som revisionschefen omtalte, ikke fandt sted, forklarede vidnet, at det overordnet blev besluttet at kommunikere meget tydeligt ud, at loven skulle holdes. Forespurgt, om det så skete, forklarede vidnet, at det kan han ikke garantere. Det var en ledelsesmæssig kommunikation, og han kan ikke garantere, at det skete alle steder.

SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 244 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt*
> *11.*
>
> *Emne*
> *Nettokildeskat på udbytter*
>
> *Direktionsmedlem*
> *PL*
>
> *Materiale*
> *1. Forelæggelse for departementschefen*"

Foreholdt, at der som bilag til dagsordenen til direktionsmødet den 11. februar 2010 var en forelæggelse for departementschefen vedrørende OECD, og forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han ikke har været inde over forelæggelsen, men han kan se, at den har været med på mødet, og den igangsatte en diskussion om det såkaldte TRACE-projekt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, Forelæggelse for Departementschefen/ direktionen af 5. februar 2010):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Forespurgt, hvilke drøftelser der var på direktionsmødet om de forhold, at 60 % af udbetalingerne var helt skattefri, og at man ikke havde mulighed for kontrol, forklarede vidnet, at han ikke husker de konkrete drøftelser.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge').

Forespurgt, om vidnet erindrer, at han var inde over dette dokument fra oktober 2009, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han er ret sikker på, at han ikke har været inde over forelæggelsen.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet, da SIR's 2010-rapport kom i maj 2010, forklarede vidnet, at han deltog i de møder både i Produktionsforum og i koncerndirektionen, hvor rapporten blev behandlet. Han deltog også i de efterfølgende møder, hvor det endte med, at man nedsatte en arbejdsgruppe, som i første omgang, som han husker det, havde en tidsplan, som blev skubbet lidt, men til sidst kom arbejdsgruppen med en række anbefalinger. Han husker hele forløbet fra møderne,

men i forhold til hvad der konkret skete på møderne, kan han kun genkende de dokumenter, der foreligger.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"Intern Revision konstaterer på baggrund heraf, at

- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,

- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,

- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret,

- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus.

Intern Revision konstaterer yderligere, at

- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,

- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er des-

uden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,

- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser i direktionen omkring disse konklusioner fra SIR, forklarede vidnet, at det gør han ikke substantielt. Han erindrer, at der var enighed om, at det var alvorligt, og at de skulle gøre noget ved det, herunder at de måtte have rapporten forankret hos de folk, der kendte området. Det førte til nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skulle se på, hvad man kunne gøre for at løse flest mulige af de problematikker, som revisionen pegede på. Ellers husker han ikke drøftelserne indholdsmæssigt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9. "Anbefaling"):

"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Forespurgt, om det var direktionens ansvar at få placeret et overordnet ansvar, som nævnt i den første anbefaling, forklarede vidnet, at det ville det være, hvis det var et organisatorisk greb. Han husker dog ikke, at det blev diskuteret, om man på dette

tidspunkt skulle gøre noget sådant i forbindelse med det videre arbejde. Forespurgt, hvem i direktionen der efter vidnets opfattelse skulle have denne opgave, forklarede vidnet, at som organisationen var på dette tidspunkt med de syv direktionsmedlemmer, lå de fleste af den slags opgaver under produktionsdirektørens forskellige ansvarsområder. Forespurgt, om det dermed naturligt ville være produktionsdirektøren, der skulle sørge for at få ansvaret placeret, bekræftede vidnet dette. Det var reelt også sådan, det foldede sig ud i det videre forløb. Produktionsforum, som produktionsdirektøren var formand for, nedsatte en arbejdsgruppe, men man ændrede ikke konkret organisationen. Anbefalingen omtalte ikke, om det var gennem en organisationsændring, hvor man tog folk fra regnskabsdelen og fra kontroldelen og satte sammen i en organisatorisk enhed. Som organisationen var på dette tidspunkt fra 2010 til 2013, lå ansvaret naturligt hos produktionsdirektøren, medmindre man ville sige, at det var hos koncerndirektøren, som i sin rolle var overordnet produktionsdirektøren.

Foreholdt, at SIR i 2010-rapporten anførte, at der ikke var fulgt op på tidligere anbefalinger, at SIR i 2013-rapporten anførte, at der heller ikke var fulgt op på at få placeret det overordnede ansvar, og at der i 2015 stadig var uenighed i ledelsen om, hvem der havde det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det i 2015 var en helt anden organisation, hvor man havde delt områder ud på flere direktører. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at man i 2010-2013-organisationen nogensinde fik placeret det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det overordnede ansvar som tidligere forklaret kunne læses ud af direktørernes rolle og den måde, man arbejdede på. Efter hans forståelse var det også sådan, det udfoldede sig i det videre forløb indtil 2013. Det var produktionsdirektøren, som i direktionen fulgte videre op på rapporten, nedsatte en arbejdsgruppe og fulgte op på dens arbejde. Foreholdt, at det i rapporten var påpeget, at der var mange kokke involveret, forklarede vidnet, at det var der også længere nede i organisationen. Foreholdt, at der dermed netop var behov for, at der var én, der fik det overordnede ansvar, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det kan fremtræde underligt, at man i forhold til en anbefaling om, at man skulle have placeret det ledelsesmæssige ansvar, nedsatte en arbejdsgruppe, der altovervejende bestod af folk uden ledelsesmæssige beføjelser, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen heller ikke forholdt sig til ansvaret. Det var jo en vurderingssag, om ikke der allerede på det tidspunkt, hvor SIR skrev anbefalingen, var et overordnet ansvar i organisationen. Arbejdsgruppen forholdt sig af gode grunde ikke til det, for det stod ikke engang i deres kommissorium. Foreholdt, at der hverken før eller siden var nogen, der adresserede denne anbefaling, bekræftede vidnet dette. Det fremgik ikke af arbejdsgruppen, og heller ikke i de drøftelser, der var senere, forholdt man sig til, i hvor høj grad der var placeret et overordnet ansvar og i benægtende fald, hvordan man så skulle etablere det.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår og hvordan han fik SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det i første omgang var i forbindelse med en drøftelse i Produktionsforum. Han fik rapporten som en del af det forberedende materiale til et møde. Forespurgt, om vidnet erindrer at have fået den tilsendt inden dette møde, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Der var nok at holde styr på med de lange dagsordener i Produktionsforum.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var i forbindelse med et møde i 2010, forklarede vidnet, at det var til mødet i Produktionsforum i juni 2010. Forespurgt, om vidnet dermed var bekendt med rapporten, da han havde møde med Kjeld Rasmussen i marts 2011, bekræftede vidnet dette. På det tidspunkt var rapporten i proces. Den blev behandlet i Produktionsforum og i koncerndirektionen, hvorefter man havde forløbet med, at der blev nedsat en arbejdsgruppe. Han kan dog ikke pege på et sted, hvor man kan konstatere, at man har forholdt sig positivt eller negativt til anbefalingen om et overordnet ansvar. Nogen har måske fortolket det sådan, at der allerede var et overordnet ansvar.

Koncerncentrets ledelses behandling af SIR's 2010-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *Materiale*
> *…*
> *- 10 revisionsrapporter*
>
> *Tid min*
> *45"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 302-306 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)).

Foreholdt, at en del af disse rapporter er markeret lyserøde og røde, og forespurgt, om vidnet husker drøftelserne af disse rapporter, og hvor detaljerede drøftelserne var, forklarede vidnet, at fokus naturligt var på de røde og de lyserøde rapporter, og

der var drøftelser om hver enkelt af dem med input fra mødedeltagerne om status, opfølgning på status og forankring, hvis det var en ny rapport.

Foreholdt, at SIR's konklusioner og anbefalinger er gengivet i oversigten, og forespurgt, om de enkelte problemstillinger og anbefalinger blev drøftet, forklarede vidnet, at det vil han mene, de gjorde, uden at han kan garantere det, men det var derfor, det var sat op på denne måde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)):

> *" J.nr. 09-172022*
>
> *Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat*
>
> *…*
>
> *Intern Revision anbefaler,*
>
> *- At der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"*

Foreholdt, at dette første punkt vedrørte det overordnede ansvar, og forespurgt, om ikke der var nogen, der påpegede, at det måske ikke var en arbejdsgruppe, der skulle placere dette ansvar, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Så vidt han husker, kan man heller ikke se det afspejlet i beslutningsprotokollen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *…*
> *Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover.*

Ansvarlig
Jens Sørensen"

Forespurgt, hvad der lå i, at man besluttede sig for at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at Borger og Virksomhed var defineret som hele den centrale del af forretningen, dvs. alt det, der ikke var projektenheden, økonomi eller HR. Når man sagde, at det var under Borger og Virksomhed, sagde man nærmest, at det var i regi af Borger og Virksomhed. Forespurgt, hvem chefen for Borger og Virksomhed var, forklarede vidnet, at der var to. Der var Steffen Normann Hansen, som havde ansvaret for hele produktionen. I virkeligheden var der ikke en chef, hvis man ser helt firkantet på det, for der var ikke defineret en chef for Borger og Virksomhed. Det var defineret, at en udviklingsdirektør og en produktionsdirektør havde relationer ind til Borger og Virksomhed, og det var det, der var 'the missing link' i den organisationsbeskrivelse, der var sat op. I en sag som denne ville det naturligt være Steffen Normann Hansen, men der var også kontorchefer og fagchefer.

Forespurgt, om vidnet forstår det, at man besluttede at nedsætte arbejdsgruppen under Borger og Virksomhed, som et udsagn om, hvem der skulle tage initiativet til det, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det lå nærmere i, hvem der var ansvarlig. Sådan som arbejdet foregik i regi af Produktionsforum og den organisation, de havde, lå der ikke noget i det, at man brugte udtrykket "under Borger og Virksomhed". Det var den direktør, der her fik ansvaret, som skulle igangsætte arbejdet, følge op på arbejdsgruppen og sikre, at der blev rapporteret tilbage til Produktionsforum.

Forespurgt, hvornår man i Produktionsforum holdt op med at følge en sådan revisionsrapport, og hvad der skulle til for at fjerne rapporter fra dagsordenen, forklarede vidnet, at han vil mene, at man fulgte den til efter arbejdsgruppens arbejde. Forespurgt, hvad der generelt skulle til, når man havde en kritisk SIR-rapport på Produktionsforum, for at Produktionsforum ikke længere skulle følge den, forklarede vidnet, at når Produktionsforum besluttede, at man havde adresseret alle problemstillinger, skulle Produktionsforum ikke længere følge rapporten. Indtil man havde truffet den positive beslutning, optrådte rapporten på listen over åbentstående sager. Man opererede med åbenstående sager og lukkede sager.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

"Opfølgning og deadlines
Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at der blev afgivet en status i oktober 2010, men at der først skete noget igen i februar 2011, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der skete en sådan afrapportering, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om der heller ikke skete en afrapportering over for vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke, og det ville heller ikke have været naturligt, hvis nogen gik til ham med en sådan afrapportering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

"Indstilling:
…
Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."

Forespurgt, om vidnet husker, hvad denne rapportering gik ud på, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

"Emne
5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10.

Beslutning/drøftelse
Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:

a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.

…

Opfølgning og deadlines
Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a)"

Forespurgt, om det giver anledning til yderligere forklaring, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 447 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Punkt*
> *5. Behandling af revisionsrapporter.*
> *…*
> *d. Udbytteskat."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat).

Forespurgt, om vidnet husker drøftelserne i relation til dette statusnotat, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat):

> *"I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen. Baggrunden var en undersøgelse af provenuet af udbytteskat til udenlandske aktionærer, som det ikke er muligt at afstemme år for år mod den indeholdte udbytteskat.*
>
> *Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe*
>
> *…*
>
> *Hvad er der sket under vejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> *…*

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om, hvorvidt man havde fulgt op på de tre anbefalinger og de spottede problemstillinger i SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han husker ikke, om denne status reelt spejlede tilbage til den oprindelige revisionsrapport.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt eller tidligere i forbindelse med drøftelserne om OECD var overvejelser om, hvorvidt dette var en måde at håndtere problemstillingen med, at man ikke foretog nogen kontrol med refusionerne, herunder kontrol af, om de, der bad om penge, faktisk var aktionærer, forklarede vidnet, at han husker, de drøftede problemstillingen et par gange, dog uden at han husker sammenhængen, eller om det var i forbindelse med det foreholdte. Det var departementet, der havde den overordnede kontakt til OECD omkring dette mulige projekt, og det var Ivar Nordland, som i første omgang bragte det ind i systemet. Der var nogle meget overordnede diskussioner om, hvorvidt der var noget i projektet, og det svingede frem og tilbage over tid, om det overhovedet var noget, man kunne basere sig på. Det var relativt uafklaret.

Forespurgt, om det var i direktionen, de havde disse drøftelser, forklarede vidnet, at han ikke husker, om det var i direktionen eller bilateralt, eller i forbindelse med at det blev nævnt i statusnotatet her. Han husker en diskussion om det, fordi han havde en antenne ude, i forhold til om det ville betyde, at han på et tidspunkt systemmæssigt skulle sætte ressourcer af til at gå ind i det. Det var fagfolk fra departementet, som var med i fora i OECD, hvor man diskuterede mulighederne for projektet, og om man kunne sætte en standard op, som reelt kunne omsættes internationalt i nogle systemer. Der var det i første omgang departementets fagfolk og ikke hans egne projektfolk, og han havde derfor et interesseret øre på, om det på et tidspunkt

ville få betydning for ham. Projektet blev hele tiden udskudt, og til sidst kom der også en rimelig klar melding om, at det havde meget lange udsigter.

Foreholdt, at Ivar Nordland i februar 2016 tilkendegav, at projektet ikke kunne bruges til noget, fordi det var bankbaseret og frivillighedsbaseret, og forespurgt, om ikke denne analyse kunne være foretaget i 2010, forklarede vidnet, at som han husker det, var det på det tidspunkt ikke udelukket, at der kunne komme noget ud af projektet. Eftersom OECD ikke er et sted, hvor man normalt udvikler IT-systemer, var der tvivl om, hvorvidt de kunne gøre det. Det kunne de måske godt, hvis man var gået hårdere til dem. Projektet blev ved med at fremtræde som en reel mulighed, i hvert fald på sigt, for at der kunne komme et system, hvor man reelt kunne afstemme refusionerne med de faktiske udbetalinger via en indrapporteringspligt.

Foreholdt, at der forelå en aktuel revisionsrapport, som påpegede, at man ikke førte nogen kontrol, og forespurgt, om ikke man burde have taget hånd om dette, indtil der eventuelt kunne komme noget ud af projektet i OECD's regi, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke der var diskussioner herom, forklarede vidnet, at der var en arbejdsgruppe, men arbejdsgruppens fokus var i høj grad også på andre ting. De forslag, arbejdsgruppen kom med, gik meget på en sammenhæng mellem angivelse og betaling og den lovgivning, der knyttede sig til det. Hele spørgsmålet om automatiseret kontrol af refusionerne, som var det, man talte om og søgte efter, blev på dette tidspunkt i høj grad parkeret, fordi spørgsmålet om, hvorvidt TRACE kunne løse det, blev bragt op. Alternativet var, at man foretog en egentlig kontrol, hvis det overhovedet var muligt. Forespurgt, om ikke det blot var almindelig sagsbehandling, bekræftede vidnet dette. Alternativet var, at man i sagsbehandlingen begyndte at kontrollere hver enkelt refusion.

Foreholdt, at der på dette tidspunkt i marts 2011 kom et indstillingsnotat fra arbejdsgruppen, der tilkendegav, at arbejdsgruppen nu kun arbejdede med det spor, der omhandlede afstemning af angivelse og indberetning, og forespurgt, om nogen i Produktionsforum på det tidspunkt spurgte, hvordan man så løste de to andre anbefalinger, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker heller ikke, i hvor høj grad man på det tidspunkt vurderede det som en stor skattegabsmæssig risiko.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på noget tidspunkt har været hjemmelsmæssige drøftelser omkring det forhold, at der forelå en rapport, der påpegede, at man udbetalte uden at foretage en kontrol af, om de, der ansøgte, havde krav på det, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Man har vel opfattet det som et spørgsmål om efterfølgende kontrol, som findes på mange områder, hvor SKAT både modtager angivelser og foretager udbetalinger. Forespurgt, om der er andre sagsområder, hvor man modtager angivelser og har en manuel sagsbehandling og

dermed træffer en afgørelse uden at foretage den materielle kontrol, forklarede vidnet, at det vil han mene, der er. SKAT kan fx ikke kontrollere hver enkelt momsangivelse. Forespurgt, om der ved momsangivelsen sidder en medarbejder og forholder sig til den enkelte angivelse, forklarede vidnet, at de registrerer en momsangivelse, fx en negativ momsangivelse, i deres systemer, og det er i meget få tilfælde – formentlig ud fra en risikovurdering – at de reelt i situationen foretager en kontrol af grundlaget, inden der udbetales. Han kender ikke området så godt fagligt, men han har ikke deltaget i hjemmelsmæssige diskussioner om, hvorvidt det overhovedet var lovligt, at man ikke kontrollerede hver enkelt anmodning, før man refunderede.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat), hvoraf fremgår en beskrivelse af forløbet med SIR's 2010-rapport, en beskrivelse af OECD-deltagelsen og af, hvordan man kan arbejde videre med at afstemme angivelser over for indberetninger.

Foreholdt, at dette notat fra arbejdsgruppen blev sendt til Produktionsforum forud for et møde i Produktionsforum i juni 2011, og forespurgt, om vidnet husker, hvad der skete i Produktionsforum den 27. juni 2011, forklarede vidnet, at det gør han ikke ud over det, der fremgår. Dvs. man behandlede materialet og traf en beslutning om at anmode arbejdsgruppen om at arbejde videre med anbefalingerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

> *"12. Håndtering af udbyttebeskatning.*
>
> …
>
> *Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag."*

Foreholdt, at der i materialet ikke fremgår en yderligere behandling af dette forløb i Produktionsforum, og forespurgt, hvordan det kan være, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Der er ikke i beslutningen nævnt noget om, hvordan man ville følge op på, at arbejdsgruppen sammen med Borger og Virksomhed samt Jura og Samfundsøkonomi reelt gennemførte forslagene. Der er ikke nævnt noget om, at man skulle melde tilbage til Produktionsforum. Han ved ikke mere om det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet tidligere forklarede, at den sædvanlige fremgangsmåde ville være, at man fortsatte arbejdet frem til det tidspunkt, hvor man kunne konkludere, at de problemer, SIR havde påpeget, var løst, bekræf-

tede vidnet dette. Det ville være naturligt at have et opfølgningspunkt, når man bad nogen om at gennemføre noget. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for at sikre det, forklarede vidnet, at det i så fald skulle have stået i beslutningen, at der skulle meldes tilbage. Foreholdt, at Produktionsforum havde fået præsenteret et notat, der kun forholdt sig til det ene af de tre problemer, og at der ikke var nogen reaktion på, hvad der skulle ske med de to andre problemer, forklarede vidnet, at de to andre på dette tidspunkt i juni 2011 blev adresseret i en bemærkning om, at problemet med kontrol af refusioner stadig pegede hen mod TRACE-initiativet. Andet stod der ikke, og han husker heller ikke, at man talte om andet. Foreholdt, at problemet med den ledelsesmæssige forankring var uomtalt, og forespurgt, om det dermed ikke burde findes på den af vidnet tidligere omtalte log med åbentstående rapporter, forklarede vidnet, at denne revisionsrapport burde stå åben i loggen i Produktionsforum, indtil den var adresseret. Så kunne man vælge at undlade at adressere fx det punkt med et overordnet ansvar, men som systemet fungerede med løbende, månedlige eller periodiske opfølgninger på åbenstående revisionsrapporter, burde rapporten først blive lukket ned, når man havde gennemført de pågældende initiativer.

Forespurgt, om der dermed findes et dokument med en særskilt log, forklarede vidnet, at han vil mene, at det fremgår af materialet fra Produktionsforums møder, men at der måske også findes en log. Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at hvis rapporten ikke fremgår i efterfølgende referater fra møder i Produktionsforum, hvor man drøftede SIR-rapporter, er det fordi, den blev fjernet i forbindelse med dette møde, forklarede vidnet, at han vil mene, at en fjernelse skulle ske ved en aktiv handling i den særlige opfølgning, der var på revisionsrapporter. Man kunne godt nedsætte en arbejdsgruppe og i arbejdsgruppens regi arbejde med nogle forslag, som man derefter kunne træffe beslutning om, men som han husker det, var det ikke sådan, at man kunne lukke revisionsrapporten alene ved at nedsætte en arbejdsgruppe, hvis der var nogle forudsætninger om, at arbejdsgruppen skulle gøre nogle af disse ting. Om rapporten reelt blev lukket, i forbindelse med at man nedsatte arbejdsgruppen, eller om den først blev lukket i den særlige opfølgning på revisionsrapporter, som følge af at man havde gennemført nogle ting, kræver, at man ser på den samlede opfølgning på revisionsrapporter.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5546-5547 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"Ad 1. Risikobillede:

…

SNH: De tre steder, hvor I nævner der er risiko for man ikke overholder lovgivningen… En ting er, at man kan file på interne procedurer, men i forhold til vores dialog i Produktionsforum vil det genere mig, hvis vi antyder, at vi på grund af ressourcetræk ikke overholder lovgivning.

Man vil ikke acceptere de her ting.

Kan diskutere, om det er noget, der er relevant at have stående.

…

BC: Handler det om, at vi skal sikre de faglige kompetencer eller at man er så presset, at man bevidst filer på de processer, der følger af lovgivningen?

KR: Begge dele. Der er gået et rygte på, at der skulle være nogle medabrejdere, der har pålagt deres medarbejdere, at de ikke må fortælle om tilsidesættelse af reglerne.

JSP: Omkring baggrunden for risiciene. Det er ikke nødvendigvis ressourcerne, som dårlige arbejdsgange, der gør man er nødt til at file på lovgivningen. Synes ikke man bare kan lave den sammenhæng mellem ressource og pres.

KR: Vi hører ofte fra lederne, at de spørger om ikke de har gjort det godt med de ressourcer de har til rådighed. Vi forholder os udelukkende til kvaliteten, ikke hvor mange ressourcer der har været til rådighed."

Forespurgt, hvem SNH er, forklarede vidnet, at det var Steffen Normann Hansen. Forespurgt, om BC er Birgitte Christensen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om KR er Kjeld Rasmussen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om JSP er Jesper Skovhus Poulsen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på disse oplysninger fra Kjeld Rasmussen om, at man i flere henseender skulle have tilsidesat lovgivningen, forklarede vidnet, at han på samme måde som Steffen Normann Hansen fandt det alvorligt, hvis det virkelig var sådan, at de i SKAT nu var så pressede, at nogle følte, at det var nødvendigt, for at de kunne klare tingene. Det var også derfor, de var enige om at kommunikere meget stærkt ud, at man kunne file på mange ting i forhold til administrationen, fx serviceniveau og sagsbehandlingstider, men den egentlige lovgivning kunne man ikke file på.

Foreholdt, at Steffen Normann Hansens bemærkning "En ting er, at man kan file på interne procedurer, men i forhold til vores dialog i Produktionsforum vil det genere mig, hvis vi antyder, at vi på grund af ressourcetræk ikke overholder lovgivning" kan læses sådan, at det var et problem, hvad der blev kommunikeret fra revisionschefens side, forklarede vidnet, at det var Steffen Normann Hansens formulering, og at Steffen Normann Hansen også bemærkede, at det var kommunikeret til Produktionsforum, at det ikke var nogen option at handle med lovgivningen. Han læser det derfor sådan – og det sagde Kjeld Rasmussen også senere – at dette ikke var tænkt som noget, der skulle kommunikeres ud, men var til deres interne orientering.

Foreholdt, at det kan forekomme nemt at sidde i en direktion og sige, at man ikke måtte bryde lovgivningen, velvidende at det efter revisionschefens opfattelse skete som følge af ressourcebelastningen, og forespurgt, om der blev gjort noget for at tildele flere ressourcer, forklarede vidnet, at hvis de havde ressourcerne, tildelte de dem. Det var dels et spørgsmål om ressourcer, og dels et spørgsmål om, hvordan ressourcerne blev forvaltet. Det, der her blev sagt meget klart og tydeligt, var, at det i hvert fald ikke var en mulighed at handle med lovgivningen, hvis man var i bekneb. Hvis man ikke kunne få det til at hænge sammen, måtte man i stedet tage en diskussion – som kunne begynde helt nede i de enkelte enheder eller i de enkelte regioner – om, hvor der kunne prioriteres, men man kunne ikke nedprioritere overholdelse af den formelle lovgivning. Forespurgt, om ikke direktionen i stedet burde spørge, hvilke ressourcer der var nødvendige for at overholde lovgivningen, forklarede vidnet, at det gjorde man nok også. Hvis nogen sagde, at de ikke kunne få det til at hænge sammen og dermed overholde lovgivningen, kunne der sagtens have været en dialog herom, også med Steffen Normann Hansen eller nogle af hans fagchefer, og så kunne det være indgået i den ressourcedimensionering, som hele tiden blev foretaget. Meldingen her var i hvert fald klar og tydelig, at det ikke var lovgivningen, man kunne handle med eller nedprioritere.

Forespurgt, om ikke det var direktionens ansvar, når man fik at vide, at der var problemer med ressourcerne, at gå tilbage til Finansministeriet og sige, at det ikke kunne lade sig gøre, forklarede vidnet, at det gjorde de også nogle gange på det mere overordnede plan. Nu er det ikke i det foreholdte nævnt, hvilket område det konkret drejede sig om – der refereres kun til, at nogen har sagt noget nogle steder. I en sådan situation måtte de overordnet ledelsesmæssigt sige, at loven ikke kunne nedprioriteres. Med så stærkt faldende ressourcer, som det var tilfældet, måtte meget hele tiden prioriteres, men der kunne ikke handles med at overholde formalia i lovgivningen, inklusive forvaltningsloven. I alle årene fra fusionen og i princippet helt frem til 2015 havde den politisk-økonomiske ramme været givet og løbende været faldende. Internt i SKAT havde de derfor foretaget en kæmpe øvelse i at prioritere inden for den givne ramme, og her sagde man bare, at overholdelse af lovgivningen

ikke kunne nedprioriteres. Forespurgt, om ikke det forhold, at den politisk-økonomiske ramme var givet, netop betyder, at de måtte forvalte inden for det muliges kunst inden for denne ramme, også selv om det ikke kunne lade sig gøre, forklarede vidnet, at det nok altid kunne lade sig gøre. Man kunne fx, som det også er sket i mange år, nedprioritere kontrollen. Der står ikke nogen steder i loven, hvor meget kontrol der skal foretages, så det kunne altid lade sig gøre. Man får kun det, som politikerne vil betale for. Forespurgt, om det dermed er vidnets opfattelse, at SKAT ikke var underlagt de almindelige sagsbehandlingsregler, forklarede vidnet, at han ikke taler om almindelig sagsbehandling, men om den efterfølgende kontrol, hvor de efterfølgende går ud og kontrollerer. Forespurgt, om ikke SKAT var underlagt de almindelige forvaltningsretlige principper om saglig og forsvarlig økonomisk forvaltning, bekræftede vidnet dette. De har også i SKAT kørt en kampagne om forvaltningsloven, og på et tidspunkt for ikke så mange år siden, hvor der var kommet mange nye medarbejdere, var alle medarbejdere på alle niveauer igennem et opfriskningskursus for at sikre, at der ikke var nogen, der ikke var tilstrækkelig stærke i forvaltningsloven. Han opfatter dette som en understregning af, at meget kan prioriteres, inklusive administrative stabsfunktioner, men ikke lovgivningen, herunder forvaltningslovens regler.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), hvoraf SIR's konklusioner og anbefalinger fremgår.

Forespurgt, om vidnet opfattede det som lovlig forvaltning, når man ikke foretog nogen afstemninger eller kontroller, forklarede vidnet, at det er han i tvivl om, hvad han skal svare til. Han kender ikke lovgivningen på dette specifikke område tilstrækkeligt til at vide, om der var et lovkrav om, at man skulle kontrollere hver enkelt udbytterefusion, før der kunne udbetales, eller om der, som på de fleste andre administrationsområder, kunne foretages en udbetaling og en efterfølgende kontrol i hele det kontrolsetup, der var baseret på risiko og væsentlighed. Han har ikke opfattet det sådan, at det var et lovkrav – og der er heller ikke noget, der tyder på, at andre har opfattet det sådan – at alle udbytterefusioner skulle kontrolleres fuldt igennem, inden man udbetalte beløbene. Han betragtede det som en efterfølgende kontrol som alle andre. Hvorvidt området ikke har været tilstrækkelig højt prioriteret i den efterfølgende kontrol, og om man på et tidligere tidspunkt kunne have bedt kontroldelen om at se på det, er en anden sag, men han havde ikke opfattelsen af, at det ligefrem skulle være et lovkrav.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)).

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport var markeret rød, og at der var anført en række punkter fra SIR's konklusion, og forespurgt, om ikke der var en handlepligt til at sikre, at de røde markeringer forsvandt, forklarede vidnet, at det var der i allerhøjeste grad. Fokus var også på de røde rapporter, og det var bevidst, at de var så røde, som de var. Foreholdt, at SIR's 2010-rapport på dette tidspunkt i marts 2011, hvor de havde drøftelserne med revisionschefen, var næsten 1 år gammel, men at der intet var sket, ud over at de måneden forinden i Produktionsforum havde fået at vide, at der ville komme et notat om, hvad arbejdsgruppen planlagde at gøre, forklarede vidnet, at man skal se den diskussion, der var med revisionschefen, som mere overordnet. Hele oplægget var, som revisionschefen også skrev i begyndelsen, at få en drøftelse med direktionen om det samlede, overordnede risikobillede i forhold til revisionschefens planlægning af, hvor han fremadrettet skulle sætte ind. Den pågældende rapport var på det tidspunkt i proces. Man kan diskutere, om det gik for langsomt, og om man glemte nogle punkter undervejs, men på mødet med revisionschefen diskuterede de mere overordnet og fremadrettet i forhold til nye områder. Det var ikke en opsamling på, hvad de havde af åbentstående og igangværende revisionsrapporter.

Foreholdt, at rapporten på dette tidspunkt i marts 2011 netop ikke var i proces, da arbejdsgruppen endnu ikke havde holdt et møde, men blot havde orienteret om, at de regnede med at gå i gang i marts 2011, hvilket dog først skete i april 2011, og forespurgt, om ikke det reelt var at lukke øjnene og råbe ud i en stor organisation, at de skal opføre sig ordentligt, når man i direktionen ikke forstod eller ville acceptere, at der var noget, der ikke var lovmæssigt, og vel vidende at udbytteområdet var et meget belastet område, forklarede vidnet, at der var flere belastede områder. Han kan ikke tale på andre direktionsmedlemmers vegne, men han selv opfattede ikke det, revisionsrapporten påpegede om udbytteskatten, som decideret ulovligt. Diskussionen med revisionschefen var desuden på et andet niveau, og den var ikke specifik i forhold til de åbentstående revisionsrapporter, der var. Den foregik i et styringsregi i Produktionsforum.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5548 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

> *"Ad 1. Risikobillede*
>
> …
>
> *JSP: Der er rigtig mange af de ting, I kigger på her, som I vinkler på baggrund af noget historik. Men når vi bøjer det hen på vores risikobillede svarer det meget godt til hinanden, bortset fra at der er forskellige billeder af, hvad der er en risiko.*

Der skal man nok bare være opmærksom på den måde det står heri, at der vil jeg være ked af, at det står sådan her, som om overtrædelse af lovgivningen skyldes ressourcebesparelser.

Det generelle billede og den proces, vi har sat op for at håndtere det løbende, synes jeg er naturlig nok.

Vi opretholder de ambitiøse mål på finansloven, men det er ikke dem vi internt løber efter. Men en grundlæggende problemstilling i forhold til revisionens art.

KR: Vi ser på, om I bruger jeres ressourcer fornuftigt i forhold til at nå målene."

Forespurgt, hvori denne uenighed lå, forklarede vidnet, at han ikke helt forstår det, som Jesper Skovhus Poulsen sagde her, eller hvad han mente med det. Jesper Skovhus Poulsen sagde her, at han helst ikke ville have, at man talte for meget om problemer med ressourcebesparelser. Jesper Skovhus Poulsen må selv kunne svare på, hvorfor han på det tidspunkt sagde, som han gjorde. Det var jo en realitet, at de i SKAT havde nogle store ressourceudfordringer, også i årene efter dette. Der kom en McKinsey-rapport i 2012 eller 2013, som gav spareskruen endnu en omgang, så ressourceudfordringerne var bestemt en realitet. Når han selv var ude i organisationen, talte han meget åbent om det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet læser dette udsagn som en tilkendegivelse over for SIR's chef, som jo rapporterede til direktionen, om, at man ikke ønskede, at SIR skulle skrive, at der kunne ske lovbrud på grund af ressourcebesparelser, bekræftede vidnet dette. Det var netop meldt ud i organisationen, at det ikke var acceptabelt, og at der i den nødvendige prioritering, der måtte ske som følge af faldende ressourcer, var én ting, der var hellig, og det var lovgivningen og overholdelse af de krav, som var lovbundne. Det kunne ikke prioriteres. Han ser udtalelsen i det lys. Forespurgt, om de i direktionen gik nærmere ind i overvejelser om, hvor de kunne gøre mere, forklarede vidnet, at det lå i hele deres styringssetup, som havde flere niveauer, og som overordnet foretog dimensionering af ressourcer og prioriteringer med input fra de forskellige fora. Det skulle sikre, at det var de mindst risikable områder, der blev nedprioriteret. Nogle besparelser skete ved løbende effektiviseringer, men nogle var også nødt til at komme ved simpelthen at nedprioritere nogle områder, fx kontrol.

Vidnet blev foreholdt videre fra ekstraktens side 5549 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"KR:

…

Omkring det med overholdelse af lovgivning er det stort og småt – det er bestemt ikke noget, der fører til en kommissionsdomstol alt sammen.

…

SNH: Antegnelser om, at folk ikke overholder lovgivning fordi de er dumme håndterer vi i PROF på forskellig vis. Det vi ikke kan leve med er, hvis man vælger ikke at administrere efter reglerne eller gå på kompromis – der er regionsdirektørerne og vi enige om, at det er uacceptabelt.

OBP: Forskel på at have højt spild og tage af kassen – lidt samme situation vi er ude i her. Manglende opmærksomhed eller administration i strid med hjelmene.

BC: Det første er også et problem, ikke i samme kategori, men kan alligevel give kritik.

JSP: Vi er nødt til at blive klogere over, hvad det dækker over. Hvis de underliggende lederniveauer ikke agerer efter reglerne fungerer vores kvalitetskontrol ikke. Vi er nødt til at finde ud af, hvad vi så agerer efter.

KR: Mit budskab er, at afdelingslederne skal melde op i systemet i stedet for at file på reglerne."

Forespurgt, hvilken kvalitetskontrol der blev henvist til i denne dialog, forklarede vidnet, at han ikke ved specifik, hvilken kvalitetskontrol Jesper Skovhus Poulsen her refererede til. Når han læser det, lyder det ikke som en almindelig sagsmæssig kvalitetskontrol, men mere som at ledelsesudmeldingerne ikke slog igennem ned gennem ledelseslagene. Forespurgt, hvad konklusionen på disse drøftelser med revisionschefen blev, forklarede vidnet, at konklusionen er anført i beslutningsprotokollen fra mødet. Formålet med mødet var netop ikke behandling af en konkret rapport eller en konkret handlingsplan, men en afstemning af mere overordnede observationer om, hvor hovedrisiciene var. Konklusionen var vel, at revisionschefen kunne tage de tilbagemeldinger, han fik, med tilbage og bruge dem i sin prioritering af revisionsplanerne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"Emne
Risikobillede

Beslutning
Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder.
I forhold til notatet blev det understreget, at ledelsen ikke accepterer, at lovgivning tilsidesættes.
Det blev også nævnt, at andre faktorer end ressourcerne til rådighed har betydning for presset på opgaveløsningen
Det afstemte risikobillede indgår som grundlag for revisionsplanen, der præsenteres i andet kvartal"

Forespurgt, om det betyder, at det, revisionschefen skulle tage med tilbage, var, at ledelsen ikke accepterede lovbrud, og at revisionen ikke skulle bruge ressourcer som begrundelse for lovbrud, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Det var den bredere diskussion. Nu fylder dette punkt ret meget, men der var ikke nogen størrelse på det, og de vidste ikke, hvor det var, eller i hvilket omfang det var et reelt problem. Det var mere en generel diskussion, hvor de også talte om andre ting end overholdelse af lovgivning. Det var en ledelsesopgave at få kommunikeret entydigt og fuldstændig klart ud, at ja, man var nødt til at prioritere og også diskutere det længere nede i ledelsesorganisationen, men når der skulle prioriteres, var det ikke en mulighed at handle med lovgivningen.

Forespurgt, om det billede, som revisionschefen tegnede af, at han fra flere sider havde indikationer på, at der skete lovbrud på grund af ressourcesituationen, gav direktionen anledning til at overveje at gå tilbage til Finansministeriet og sige, at der var indikationer på, at besparelserne belastede organisationen ud over rimelighedens grænser, forklarede vidnet, at han i sin rolle ikke deltog i dialog med Finansministeriet. Han kan derfor heller ikke vurdere, hvilken betydning det havde, og han ved ikke, om det med lovgivningen direkte har været bragt op til diskussion med Finansministeriet. Det var hele tiden nogle hårde forhandlinger med Finansministeriet, men det var nogle andre i koncernledelsen, der deltog i dem.

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at departementschefen ikke deltog i mødet den 16. marts 2011 med revisionschefen, og forespurgt, om de oplysninger og meningsudvekslinger, der var på mødet omkring lovlighed, blev afrapporteret til departementschefen, forklarede vidnet, at han vil formode, at Jesper Skovhus Poulsen, som var koncerndirektør og dermed havde en særlig rolle i forhold til departementschefen, afrapporterede til departementschefen. Han har ikke kendskab til det, men det ville være naturligt. Forespurgt, om der var en efterfølgende dialog om det, forklarede vidnet, at det var der ikke. I hvert fald ikke en, han har deltaget i.

Forespurgt, om direktionen overvejede at undersøge årsagen til de indikationer, revisionschefen havde fået og påpeget, forklarede vidnet, at det gjorde de sådan set hele tiden. Det kunne jo kun lade sig gøre at reducere SKAT til halvdelen i løbet af et antal år, ved at de hele tiden diskuterede, hvor de kunne effektivisere, og hvordan de måtte prioritere. Diskussionen var der hele tiden, og hvis man trevler alle referater og diskussioner fra de forskellige fora igennem, kan man se, at diskussionen om, hvor smertegrænsen var, og hvordan de kunne få det til at hænge sammen, hele tiden var oppe. Han vil dog sige, at hvis det kom frem, at SKAT ikke overholdt loven, ville de slå ned på det med det samme, for alle vidste, at dét på et tidspunkt ville komme til at gøre ondt på nogen.

Foreholdt, at bl.a. udbytteområdet efterlyste ressourcer, og at Dorthe Pannerup Madsen på et tidspunkt skrev, at hun havde brug for flere ressourcer, og forespurgt om man altid, når medarbejdere oplyste, at der var brug for yderligere ressourcer, i enhver henseende tilførte ressourcer som ønsket, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke pr. automatik. Det indgik i en proces og i en samlet prioritering. Der var en rammestyring fra oven, hvor de foretog en fordeling på hovedområderne, og derefter foretog man inden for de enkelte områder en yderligere prioritering, som også skete på baggrund af input nedefra. Hvordan dette konkret er foregået i regnskabsenheden og videre op igennem funktionsleder, skattedirektør og underdirektør op til direktøren, ved han ikke. Det var en proces, som endte i en nødvendig konklusion.

KAJ-HENRIK LUDOLPH

Kl. 13.00 mødte Kaj-Henrik Ludolph som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som kontorchef i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi i enheden Skatteadministration, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at den var Nicolai Eigtveds Gade i København.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han er uddannet jurist og blev ansat i det, der i forskellige rammer siden 1973 var Skatteministeriets departement. Der var han indtil 2013, hvor man opløste Koncerncentret, og han fulgte med over i SKAT Jura, som han forlod i april 2015, da han gik på pension. I perioden 2003-2013 arbejdede han med lovgivningen vedrørende skatter og afgiftsadministration. Det var et nyt kontor, der blev dannet i 2003, hvor de samlede alle de administrative regler vedrørende selvangivelse, opkrævning, inddrivelse og nogle tværgående emner vedrørende digitalisering og lovgivningstemaerne omkring det, forenkling og retssikkerhed. Det arbejdede de med, indtil kontoret i 2010 blev samlet med et forvaltningskontor, som kom fra den daværende styrelse, og hvor han og Per Hvas delte kontoret mellem sig. De havde cheffællesskab og kontorfællesskab om de temaer, der hørte til kontoret, og de opgaver, der skulle løses efter nærmere aftale. Forespurgt, om vidnet og Per Hvas delte opgaverne efter, hvem der havde mest tid, eller om det var en tematisk opdeling, forklarede vidnet, at han ikke bryder sig om udtrykket om, hvem der havde mest tid, for de havde begge ret travlt. Da man i sin tid dannede Koncerncentret, talte han en del med Per Hvas om, hvordan man skulle dele Per Hvas' forvaltningskontor med hans eget skatte- og afgiftsadministrationskontor, og det gav ikke mening at dele det op. De blev derfor enige om, at de samlede kontorerne og havde en fælles ledelse af det samlede kontor og det fælles personale. Der var dog en indbyrdes opdeling, så Per Hvas primært arbejdede med den lovgivning, som relaterede sig til forvaltningsretlige spørgsmål, mens hans egen del relaterede sig til lovgivning vedrørende opkrævning, inddrivelse, digitaliseringsspørgsmål og forenklingsspørgsmål. Forespurgt, om det dermed var den processuelle lovgivning i højere grad end den materielle lovgivning, bekræftede vidnet dette. De var dog ikke mere opdelt, end hvis enten han selv eller Per Hvas var fraværende, kunne den anden lige så vel godkende en forelæggelse o.l., så de havde fuld tillid til hinanden.

Forespurgt, hvilke opgaver vidnet havde, efter han i 2013 kom til SKAT, da man gik tilbage til den klassiske departementsstruktur, forklarede vidnet, at det var de driftsmæssige opgaver i forhold til det, han havde arbejdet med lovgivningen om i skatte- og afgiftsadministrationen. Hans kontor fungerede meget som sparringspartner og som udgiver af Den juridiske vejledning – den tidligere ligningsvejledning. Derudover besvarede de en stribe forskellige spørgsmål, som blev rejst af de andre kontorer, som gerne ville have et hurtigt juridisk bud på et eller andet problem, som de ønskede håndteret i den praktiske drift.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til dels i perioden 2010-2013 og dels i perioden 2013-2015, forklarede vidnet, at der i perioden 2010-2013 ikke var nogen faste referenceforhold, men det var typisk sådan, at hvis han arbejdede med lovgivning, fik han input fra Jesper Skovhus Poulsen, der var udviklingsdirektør, og afrapporterede til Birgitte Christensen, der var juridisk direktør. Hvis det drejede sig om de projekter, de havde inden for digitalisering og inddrivelsesproblematikker refererede han til Jesper Skovhus Poulsen. I perioden 2013-2015 i SKAT Jura var det i første omgang underdirektør Lisbeth Rasmussen, som blev afløst af en underdirektør, som kom fra Rigsadvokaten, og som han ikke husker navnet på, men som senere blev chef for Ankestyrelsen.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at han havde en række både eksterne og interne kontakter, som var både strukturerede og ustrukturerede. I og med at de arbejdede med skatte- og afgiftsadministration, ville det ikke give mening, hvis ikke de havde en tæt kontakt til driften, som arbejdede med områderne. Derfor havde både han selv og hans medarbejdere løbende kontakt til de mennesker, som de kendte og vidste arbejdede med de pågældende problemstillinger, hvis de havde brug for en faglig validering. De personer, der typisk var vidnets indgang i perioden 2010-2013, var placeret i SKAT Person i Borgerservice i SKAT. På den anden side var det Susanne Thorhauge, som var i Afregning Erhverv.

GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET

Forespurgt, hvordan strukturen i Jura og Samfundsøkonomi og vidnets kontors rolle var, forklarede vidnet, at de arbejdede med lovgivningsarbejdet som en form for 4-årsrul. De så dels bagudrettet på, om den lovgivning, der var blevet vedtaget, skulle justeres, og om den fungerede ordentligt i forhold til det input, de fik. Samtidig arbejdede de med afviklingen af det lovprogram, der var i det indeværende folketingsår, og de forberedte det lovprogram, der skulle fremsættes året efter. Derudover havde de et skyggelovprogram, som vedrørte 3 eller 4 år efter det indeværende folketingsår, hvor de skulle overveje, om der var noget, som skulle kvalitetssikres og modnes til, at man kunne lovgive om det. Lovgivningsprocessen var sådan set den sædvanlige, at når der var kommet idéer ind, som var tilstrækkeligt kvalitetssikret i forhold til det, SKAT skulle bidrage med, kom det på lovprogrammet med henblik på det kommende folketingsår. Derefter tog ministeren stilling til, hvordan lovprogrammet skulle skrues sammen, om der skulle være flere eller færre lovforslag, og om de skulle puljes eller skilles ad. Herefter havde de en periode, hvor de sammen med andre kolleger, fx økonomer og de folk, der arbejdede med det administrative både hos dem selv og hos SKAT, kunne gøre lovforslaget færdigt og sende det i ekstern høring, efter det havde været forelagt ministeren i den form, det nu havde. Der-

efter fik de oplysninger tilbage, både fra SKAT som svar på den officielle høring og fra organisationer og andre, der havde interesse i skatte- og afgiftsspørgsmål. På den baggrund rettede de lovforslaget til og fik det igennem Justitsministeriets lovkontor, Finansministeriet og andre, der skulle tage stilling til, om lovforslaget kunne fremmes i den form, det havde. Hvis det gav anledning til rettelser, blev det rettet til, og efterfølgende kørte det via regeringens økonomiudvalg og eventuelt koordinationsudvalg og blev fremsat som et forslag i Folketinget.

Forespurgt, om det var en universel proces, eller om der var forskel på før og efter 2013, forklarede vidnet, at det var idealprocessen.

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev ansvarlig for lovgivningsprocessen, forklarede vidnet, at det typisk var, i forhold til at de havde en lang række arbejdsgrupper og projektgrupper, der så på nogle af de ting, man ønskede at strømline. Derfra kom der nogle idéer om fx feltlåsning, nye renteberegningsregler, harmonisering af renteregler osv., som derefter blev bearbejdet i nogle projektgrupper og kvalitetssikret hos de mennesker i SKAT, der skulle omsætte idéerne til systemer. Hvis der på et tidspunkt opstod problemer, hvor han kunne se, at det var i udkanten af, hvad han normalt ville beskæftige sig med, ville han tage kontakt til en kollega i et andet lovgivningskontor og høre, om det pågældende kontor var tilpas med, at han udarbejdede lovforslaget – selvfølgelig i samarbejde med og under godkendelse af det andet kontor. Ellers aftalte de, at lovforslaget ville overgå til det andet kontor.

Forespurgt, hvordan relationen var op til det andet fagkontor, Selskab og aktionær, forklarede vidnet, at det lige præcis var den relation, han beskrev her. De ting, de arbejdede med i hans kontor, havde en karakter, der gjorde, at de nogle gange var svære at adskille fra det materielle. De plejede altid at sige, at personskattekontoret og erhvervsskattekontoret fandt ud af, hvem der skulle betale hvor meget i skat, og når det var afgjort, var det hans kontor, der stod for resten med angivelse, indberetning, opkrævning og inddrivelse. Men lige specielt i forhold til især aktieavancebeskatningen var tingene så komplicerede, at det var meget svært at adskille fra det administrative. Derfor var der en tendens til, at disse lovforslag driftede over mod Lise Bo Nielsens kontor. Aftalen var så den, at når de lovforslag begyndte at drifte over, blev han bedt om at stille med en medarbejder, der kunne sikre kontinuiteten i forhold til det, der var hans kerneområde, nemlig lovgivning vedrørende administration. Det var typisk i lange perioder Andreas Bo Larsen, som var en meget speciel medarbejder, fordi han havde indgående kendskab til både selskabsskat, aktieskat og de administrative forhold. Andreas Bo Larsen var derfor ret unik og sad som garant for, at tingene ikke enten blev lavet som dobbeltarbejde eller faldt ned mellem to stole.

Foreholdt, at både Lise Bo Nielsen, Jakob Ulrik Wassard Schou og Andreas Bo Larsen har afgivet forklaring for undersøgelseskommissionen, og at de gav det indtryk, at Jacob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen havde en relativt tæt samarbejdsrelation, og forespurgt, om det var på samme måde med vidnet og Andreas Bo Larsen, bekræftede vidnet dette. I og med at Andreas Bo Larsens opgave primært var at sikre, at der ikke var ting, som kom skævt ind i forhold til den lovgivning, hans kontor havde ansvaret for, orienterede Andreas Bo Larsen ham løbende om fremdriften i de forskellige arbejdsgrupper, han indgik i under samarbejdet med Lise Bo Nielsen og den internationale fagdirektør. Andreas Bo Larsens tilbagemelding var typisk, at det ikke gik så hurtigt med de ting, de arbejdede med.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at den omstændighed, at der i et lovforslag var anført et estimat på finansieringen, ikke automatisk bevirkede, at finansieringen var på plads, og forespurgt, om det også er vidnets forståelse af, hvordan forløbet var, forklarede vidnet, at det kommer an på, om der tænkes på, at der var et afkast af det pågældende lovforslag, og om der var en økonomisk gevinst, fordi lovforslaget betød, at man lukkede et hul, så der kom flere skatter i kassen. Foreholdt, at der med finansiering tænkes på omkostningerne til at implementere lovændringen, forklarede vidnet, at han i så fald ikke mener, det er korrekt. Når det i et lovforslag var anført, at det ville koste et beløb til systemudvikling og et antal årsværk til administration, var det baseret på et meget præcist skøn, som kom fra de relevante personer i SKAT. Når lovforslaget blev vedtaget, var de anførte beløb også samtidig bevilget.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 14 for den 14. maj 2019 side 8-9 (Pia Kolind Nielsens forklaring):

> *"Foreholdt, at der i et lovforslag normalt står, hvilke økonomiske implikationer det vil få, og forespurgt, om bevillingen dermed foreligger, i forbindelse med at lovforslaget fremsættes, forklarede vidnet, at det gør den ikke. De skal søge om den efterfølgende. Forespurgt, om der i princippet kan være en lov, der forudsætter, at der skal bruges et bestemt beløb, uden at finansieringen er på plads, forklarede vidnet, at det tit sker."*

Vidnet forklarede, at han ikke kan genkende den beskrivelse. Forespurgt, hvem der skulle sørge for, at finansieringen var på plads, og hvor den funktion lå, forklarede vidnet, at den funktion lå i deres controllerkontor, som fik lovforslaget til udtalelse og i samarbejde med kontorets pendanter i SKAT fandt ud af, hvilke beløb der skulle bruges til personale og systemunderstøttelse. Det estimat blev så indarbejdet i lovforslaget.

Foreholdt, at Andreas Bo Larsen om dette har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var nogle parallelle forløb med de folk, der sad med økonomien, for at sikre en parallelitet, men at det ikke var noget, han var involveret i, og at det dermed var to processer, forklarede vidnet, at det er korrekt. Et lovforslag blev stykket sammen dels af materielle regler, som kom fra en lang række forskellige kontorer, lidt afhængigt af hvordan man havde besluttet sig for at pakke forslaget, og dels af en vurdering af, hvilket afkast et sådant lovforslag gav. Det blev beregnet i deres økonomiske afdeling hos Thomas Larsen, der var kontorchef for det kontor. Derudover var der spørgsmålet om de administrative omkostninger, som blev beregnet i hans administrationskontor i samarbejde med eksperterne i SKAT. Hvis han må give et bud på, hvad Pia Kolind Nielsen kan have misforstået i denne sammenhæng, så vil det være, at hvis man fx vedtog et lovforslag med en allokeret udgift på 30 mio. kr. til fx at systemunderstøtte lovforslaget, så var det beløb bevilget. Ud af dette beløb skulle man løbende hvert år i SKAT beslutte, hvor stor en del af beløbet der skulle bruges det pågældende år. Mens han arbejdede i Østbanegade, fik han indblik i, at det ikke sjældent var sådan, at hvis man ud af de 30 mio. kr. fx havde brugt 6 mio. kr. det foregående år, og der derfor var 24 mio. kr. tilbage, så syntes man måske, at man hellere ville bruge de 24 mio. kr. til noget andet. I hans optik var det ret uhørt, for hvis man havde besluttet sig for og fået Folketinget til at vedtage, at man skulle bruge 30 mio. kr. på noget, så kunne man ikke bare beslutte sig for at bruge 24 mio. kr. til noget andet – i hvert fald ikke uden at orientere ministeren og Skatteudvalget om, at man havde ændret prioriteringen. Han kan også forestille sig, at Finansministeriet ville have et syn på, at man håndterede de bevillinger, der var blevet besluttet i forbindelse med vedtagelsen af lovgivningen, på den måde.

Forespurgt, hvordan samarbejdet med vidnets referencer opad i organisationen foregik i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at han primært arbejdede sammen med Jesper Skovhus Poulsen. Det foregik ved daglig snak ved Jesper Skovhus Poulsens skrivebord, eller ved at Jesper Skovhus Poulsen kom over til ham. De sad på samme etage få meter fra hinanden, så det foregik helt uformelt, ved at de talte sammen i kantinen, på gangen, eller når Jesper Skovhus Poulsen lige kom forbi. De arbejdede i storrumskontorer, hvilket var praktisk, da Jesper Skovhus Poulsen kunne stå midt på gulvet og sige, hvad han mente, og så kunne alle 15 medarbejdere høre det.

Forespurgt, hvordan implementeringsprocessen var, når der var gennemført en lovændring, herunder i forhold til at sikre, at lovændringen blev implementeret i SKAT, forklarede vidnet, at der var en helt klar ansvarsfordeling. Lovgivningen var deres område, og implementeringen var SKAT's område. Hvis ikke de hørte andet fra de eksterne kontakter, som kunne have interesse i, hvordan et lovforslag blev implementeret, lagde de til grund, at SKAT havde implementeret loven efter bogen. SKAT

kunne de vende tilbage, hvis det viste sig, at der var problemer med at forstå, hvad lovgivningen gik ud på, eller hvis de opdagede, at bevillingen ikke var tilstrækkelig, eller hvis der blev forsinkelser i forhold til den implementeringsproces, der var vedtaget. Det var, hvad han vidste om implementeringen, medmindre der var tale om den særlige type lovforslag, som måske havde været undergivet et lidt delikat politisk forlig. I så fald kunne man sætte lovforslaget under særlig overvågning, eller man kunne sætte det på en redegørelsesliste, hvor man besluttede sig for, at SKAT efter 2 år skulle komme med en redegørelse om, hvad konsekvenserne af det pågældende lovforslag havde været. Man kunne også sætte det under særlig overvågning, hvor man også efter en bestemt periode skulle komme med en redegørelse om, hvilke erfaringer man havde haft med det vedtagne lovforslag, og så kunne man afrapportere til den forligskreds i Folketinget, der havde stået bag det pågældende lovforslag, om loven virkede godt eller mindre godt eller måske slet ikke virkede, så de skulle på den igen. De havde ikke nogen automatisk eller egen drifts-undersøgelsesadgang til SKAT, hvor de kunne gå ud at foretage ransagninger eller afhøringer for at høre, om SKAT nu også havde implementeret lovgivningen, som den var vedtaget. Dog deltog de i perioden 2010-2013 i et samarbejde med driftskontorerne i SKAT om at udarbejde Den juridiske vejledning, og i den forbindelse fik de også indsigt i, hvor langt SKAT var kommet i forhold til de ting, som skulle bearbejdes og sættes i gang.

Forespurgt, hvordan SKAT blev orienteret om, at der var vedtaget en lovændring, forklarede vidnet, at SKAT deltog meget tæt i hele lovgivningsprocessen og derfor vidste, hvornår der var henholdsvis første-, anden- og tredjebehandling af lovforslaget. SKAT bistod også hans kontor med udarbejdelse af svar på de spørgsmål, som Skatteudvalget stillede. De medarbejdere, som var tilknyttet lovprojektet, vidste ganske udmærket, hvornår der var tredjebehandling af lovforslaget, og de var også nogle gange med til tredjebehandlingen og opdagede på den måde, at nu var det vedtaget. Derefter gik de tilbage til deres system og satte det i gang ad de kanaler, som man skulle bruge for at igangsætte systemimplementeringen og orientere driften om, at man nu skulle administrere på en anden måde og udarbejde cirkulærer eller styresignaler.

Forespurgt, om vidnets kontor havde nogen rolle i forhold til at sikre, at driften eller produktionen implementerede loven, forklarede vidnet, at det havde de ikke. De havde fuld tiltro til, at det skete.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at det virkede efter hensigten, eller om der var problemer med SKAT's muligheder for at implementere lovgivningen, forklarede vidnet, at han ikke for sit eget vedkommende oplevede, at der var nogen problemer i forhold til, hvordan den proces blev afviklet. Han hørte dog engang Peter Loft på et

chefmøde blive ophidset over et eller andet, som ikke fungerede, og hvor Peter Loft sagde, at det var én ting, at han skulle ringe til SKAT's direktør to gange om dagen og spørge, om de havde lavet noget, han burde vide, men han skulle ikke ringe to gange om dagen og spørge, om der var noget, de ikke havde lavet, som han burde vide. Sådan var arbejdsdelingen, at hvis der var noget, de i hans kontor ønskede at få at vide, spurgte de SKAT, og så fik de svar. Hvis de var tilfredse med svaret, var det sådan, det var, og hvis de var utilfredse, måtte de spørge igen eller sætte sig sammen om et bord og spørge helt præcist ind til, hvad det var, de så uens på i forhold til den lovgivning, som SKAT skulle forvalte.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var inde over risikoanalyser og risikostyring, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han vidste, at der var nogle netværk i SKAT, hvor man arbejdede med risici og væsentlighedsanalyser, men det var ikke noget, han var involveret i.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, i hvilket omfang Koncerncentret havde funktioner, der foretog risikomonitorering og risikostyring, forklarede vidnet, at der var et kontor, hvor Niels Anker Jørgensen var chef, som styrede hele processen omkring de landsdækkende risikonetværk, som vurderede, hvordan man skulle udarbejde indsatsplaner for de kommende år. Forespurgt, om vidnet var inde over dette eller har nærmere kendskab til, hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår den episode, vidnet tidligere beskrev omkring Peter Loft og hans kontakt til SKAT's direktør, fandt sted, forklarede vidnet, at det var omkring 2010-2011. Foreholdt, at man på det tidspunkt havde en enhedsstruktur, forklarede vidnet, at der i praksis stadig var elementer af den gamle departements-/styrelsesordning, hvor de direktører, der sad i koncernledelsen, stadig havde en form for styrelsesdirektørstilling.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4137-4139 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"2.1.2 Jura og samfundsøkonomi*
>
> *Jura og samfundsøkonomi består af følgende kontorer/enheder:*
>
> *2.1.2.1 Person*

2.1.2.2 Pension og udland
2.1.2.3 Erhverv og ejendomme
2.1.2.4 Selskab og aktionær
2.1.2.5 Moms og afgifter
2.1.2.6 Miljø og energi
2.1.2.7 Proces
2.1.2.8 Skatteadministration
2.1.2.9 Skatteråd
2.1.2.10 Koordinering
2.1.2.11 Vejledningsprojektet

…

Skatteadministration

…

Alle de nævnte otte kontorer har tætte relationer til Koordinering, Skatterådet samt Vejledning.

Opgaveliste (fælles):

…

- Overvågning af administrationen og regelanvendelsen vedrørende kontorets lovområder, herunder støtte og deltagelse i indsatsprojekter m.v."

Forespurgt, om vidnets kontor var et af de oplistede kontorer, forklarede vidnet, at det var nr. 2.1.2.8. Forespurgt, hvad der efter vidnets forståelse lå i den foreholdte opgave, forklarede vidnet, at der lå det i den, at de hele tiden skulle have et beredskab, de kunne sætte ind, hvis der i forbindelse med indsatsprojekter viste sig at være behov for at fortolke lovgivningen, eller hvis det viste sig, at der opstod et ønske om skærpet kontrollovgivning eller skærpede straffehjemler. Forespurgt, hvad der lå i udtrykket "overvågning af administrationen", forklarede vidnet, at der for hans vedkommende lå det i det, at han sikrede sig, at han løbende havde kontakt til de mennesker, der arbejdede med den praktiske virkelighed vedrørende hans lovområder. Men der lå ikke i det, at han jævnligt spurgte dem, om de ønskede at fortælle ham om problemer i forhold til deres arbejde med lovgivningen. Det var baseret på, at der kom indspark fra disse medarbejdere i driften, som arbejdede med regelanvendelsen og med indsatsprojekter eller digitaliseringsprojekter, og som ønskede bistand til enten at få ændret reglerne eller at få fortolket reglerne.

Forespurgt, om der var en tilsynspligt forbundet med denne opgave, forklarede vidnet, at departementet havde den ulovbestemte tilsynsforpligtelse, men den var igen baseret på, at departementet aktiverede sig, når det fik anledning til det. Der var en løbende strøm af henvendelser til både Folketinget og til Skatteudvalget, som landede hos deres minister. Disse henvendelser kom til ministeren og til ledelseskredsen i forbindelse med de netværk, de arbejdede i sammen med interessenter i brancheorganisationer, revisorer og advokater, som havde med skat at gøre, og som tilkendegav, hvis der var noget, de syntes ikke fungerede efter hensigten i SKAT. På baggrund heraf tog de kontakt til deres partnere i de relevante kontorer i SKAT og spurgte ind til, om det var rigtigt forstået, at der var et givet problem. Hvis man arbejdede med styresignaler eller cirkulærer eller Den juridiske vejledning, havde man også derigennem løbende indblik i, om SKAT havde beskrevet gældende ret og gældende praksis på den rigtige måde.

Forespurgt, om beskrivelsen af den ulovbestemte tilsynsforpligtelse, vidnet netop omtalte, vedrørte perioden 2010-2013, bekræftede vidnet dette. For ham var der ikke nogen forskel på, hvordan organisationen virkede på dette punkt i forhold til tiden før 2010 og efter 2010. For ham var det, der udmøntede sig med den nye organisation fra 2010, primært at de to ledelser sad sammen. I maskinrummet var det business as usual. De havde fortsat deres kontakter ude i driften, og dem samarbejdede de med. Driften var lidt tættere på lovgivningsprocessen, end de havde været før, men derudover arbejdede de i den samme struktur.

Foreholdt, at man nogle steder i litteraturen omtaler et sektortilsyn, hvor et ministerie har en pligt til at føre tilsyn med de organer, der er under det pågældende ressortområde, og forespurgt, om det er den tilsynsforpligtelse, vidnet omtaler med udtrykket "ulovbestemte tilsynsforpligtelse", forklarede vidnet, at det er det ikke. Oprindeligt var der en meget skarp opdeling mellem produktion og drift, som lå i den tidligere styrelse, og departementets lovgivningsopgaver. Det gav sig også udslag i skatteforvaltningsloven fra 2006, hvorefter departementet ikke kunne blande sig i afgørelsen af konkrete sager. Man kunne selvfølgelig se på, om strukturen var i orden, så man kunne træffe de rigtige afgørelser. Det var dog stadig sådan, at de i departementet ikke kunne og meget håndfast ikke ville blande sig i, hvad der foregik i SKAT i relation til SKAT's arbejde med personale, mursten og kabler, og hvad der ellers skulle til, for at organisationen kunne fungere. På et tidspunkt var der en diskussion med Folketingets Ombudsmand, hvor de blev belært om, at man ikke kunne melde sig ud af tilsynet på denne måde, og at man var nødsaget til at have en eller anden form for indblik i, hvad der foregik på det styrelsesområde, man havde lovgivningsansvaret for. På det tidspunkt begyndte man at tale om, at der var et ulovbestemt tilsyn, men hvor det skulle placeres i en skarp juridisk sammenhæng, kan han ikke svare på. Forespurgt, om den nævnte ombudsmandsudtalelse lå før el-

ler efter 2010, forklarede vidnet, at det var før 2010. Der var i forbindelse med implementeringen af den nye skatteforvaltningslov og den nye struktur derefter, hvor der var forskellige diskussioner om, hvad det betød i forhold til den tilsynsforpligtelse og den opgave, departementet havde i forhold til driften. Det var dog ikke en egentlig udtalelse fra ombudsmanden. Han mener, det kom frem i nogle telefonkontakter mellem en af hans medarbejdere og en medarbejder hos ombudsmanden.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at tilsynspligten, som man havde i det gamle departements regi, efter vidnets opfattelse var uændret, da man etablerede enhedsstrukturen i 2010, forklarede vidnet, at han arbejdede ud fra, at det var uændrede forhold. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var nogen, der havde andre holdninger med hensyn til tilsyn, da man ændrede strukturen i januar 2010, forklarede vidnet, at det var hans klare opfattelse, at hans kolleger i de andre kontorer havde den samme opfattelse som han selv.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet i begyndelse af 2010, da han kom til enheden Skatteadministration, havde noget kendskab til, hvordan udbytteområdet blev administreret, og hvad der lå af udfordringer, forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Han havde kun en lille fortælling fra et møde, han havde haft med Lisbeth Rømer i 2004 eller 2005, hvor hun overordnet fortalte om, hvad de arbejdede med. Siden da hørte han ikke noget om udbytteadministrationen, og det var ikke et område, der gav noget nedfald til ham vedrørende lovgivning. Det gjorde det først omkring 2009 i forbindelse med stramningen af indberetningen for indeholdt udbytteskat. Det var en lille ting, der kom med i forbindelse med et digitaliseringslovforslag, feltlåsningslovforslaget. Ellers havde han ikke kendskab til området.

Forespurgt, om Lisbeth Rømer, da vidnet i 2004 eller 2005 talte med hende, tilkendegav, at der var udfordringer forbundet med muligheden for at kontrollere, om de, der søgte om refusion, faktisk var aktionærer, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det var en form for hilse-på-møde, da udbytteadministrationen boede i Ballerup, hvor han var derude og brugte en formiddag sammen med Lisbeth Rømer og hendes medarbejdere, og hvor de fortalte, at de mente, at der var styr på det. Der var en række sager, hvor der blev ansøgt om refusion, som de så på og godkendte. Derudover var der nogle sager, der var lidt mere komplicerede, og dem så de lidt grundigere på, hvorefter der blev sagt ja eller nej. Endelig var der nogle sager, der gav dem hovedpine. Det var især sager, hvor det drejede sig om internationale forhold, og hvor de var bange for, at de kunne komme i en situation, hvor de måtte refundere skat, der ikke var indbetalt, eller hvor de måtte refundere skat til nogen,

der – på grund af det lidt sendrægtige arbejde, det var, når det gik over grænserne – ikke til fulde havde dokumenteret, at de var berettiget til at få refusionen. I den forbindelse blev der sået to diskussioner, for det oversteg hans forståelsesevne, at man skulle være forpligtet til at udbetale penge, der endnu ikke var kommet i kassen, eller som de pågældende ansøgere ikke ville dokumentere, de havde ret til. Lisbeth Rømer sagde på det tidspunkt, at hun syntes, det kunne være hjælpsomt, hvis man gennemførte en stramning af indberetningsreglerne, så man havde mulighed for at samle angivelse, opkrævning og indberetning på en sådan måde, at man kunne samkøre de ca. tre registre, som oplysningerne på forskellige tidspunkter blev indført i. Hvis disse oplysninger kom samtidigt, havde man en mulighed for at lave en samkørsel, der kunne understøtte, om der var realitet bag den anmodning om refusion, der blev indgivet. Forespurgt, om vidnet, da han havde disse drøftelser med Lisbeth Rømer, også blev bekendt med de forskellige former for refusion, fx blanketordningen og regnearksordningen, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Dem opdagede han først, da han i 2017 læste Bech-Bruuns redegørelse.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Forespurgt, om vidnet gjorde sig hjemmelsmæssige overvejelser, i forhold til at udbytteadministrationen havde svært ved at få dokumentation for de udenlandske forhold, og at de havde for vane at udbetale pengene uden dokumentation, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. For ham var det en ren kontrolopgave, og hvis man var i tvivl i forhold til den ansøgning, man sad med, måtte man bede om dokumentation. Fik man ikke dokumentationen, måtte man give et afslag på det foreliggende grundlag. Fik man derimod dokumentationen og syntes, at den var i orden, kunne man godkende ansøgningen og udbetale pengene.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der skulle udføre denne kontrolopgave, forklarede vidnet, at den efter hans opfattelse lå i det kontor, Lisbeth Rømer var chef for. Forespurgt, om det skulle ske i forbindelse med sagsbehandlingen af de enkelte sager, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4438-4439 (2015-09-18 (3) - E-mail fra Martin Nors Hansen til bl.a. Kim Tolstrup med udkast til opsigelsesbrev vedr. 'bankordningen'):

> *"Kære Kim*
>
> *Du har ved mail af 16. september 2015 stillet forskellige spørgsmål, som besvares nedenfor.*

…

Som beskrevet ovenfor, er SKATs beslutning om, hvorvidt en anmodning om tilbagesøgning af udbytteskat kan imødekommes at anse for en afgørelse, hvorfor de almindelige sagsbehandlingsregler skal iagttages. Sen Den Juridiske Vejledning afsnit A.A.7.4.

Sagsoplysning
Det er SKAT, der i medfør af officialprincippet har ansvaret for, at sagen er oplyst så tilstrækkeligt at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag. I en ansøgningssag eller en sag, hvor der anmodes om et fradrag, vil der imidlertid ofte kunne stilles større krav til partens deltagelse i og ansvaret for sagens oplysning, end hvor sagen er rejst af forvaltningen og på forvaltningens eget initiativ.

Det må således i en anmodning om refusion af indeholdt udbytteskat efter kildeskattelovens § 69 B, anlægges lignende tilgang, som ved en ansøgning eller anmodning om fradrag. Her ligger bevisbyrden som udgangspunkt hos parten selv, og SKAT vil som i en ansøgningssag kunne stille større krav til partens deltagelse i sagsoplysningen

Den, der anmoder om refusion af indeholdt udbytteskat vil således som udgangspunkt være forpligtet til på begæring at fremkomme med de oplysninger, som er nødvendige for at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag, og som SKAT ikke selv ligger inde med. Hvis ansøger ikke medvirker til at oplyse sagen kan det efter en konkret vurdering få processuel skadevirkning for ansøgeren, hvilket typisk vil medføre, at den ansøgte refusion af udbytteskat ikke vil kunne imødekommes. Det er et krav, at SKAT klart tilkendegiver hvilke oplysninger, der mangler, og at SKAT i forbindelse med indkaldelse af yderligere oplysninger har tilkendegivet, hvad retsvirkningen af en manglende tilvejebringelse af det ønskede materiale er."

Foreholdt, at denne udtalelse blev sendt den 18. september 2015, og forespurgt, om det er et udsagn, vidnet er enig i, forklarede vidnet, at den er sendt, et halvt år efter han gik på pension, men ud fra en teoretisk vurdering er han fuldstændig enig i det, der står her.

Forespurgt, om vidnet drøftede disse forhold med Lisbeth Rømer, da hun nævnte deres problemer med at få dokumenteret ejerforholdene, forklarede vidnet, at det gjorde han kun i den overordnede form, der var ved den før omtalte rundbordssamtale om, at hvis der ikke forelå dokumentation for, at ansøgeren var berettiget, skulle han selvfølgelig have et afslag og have besked på at komme med yderligere oplysninger. Men det var lidt en gratis omgang for ham, der jo sad i departementet langt væk

fra virkeligheden, for de stakkels mennesker sad med 10.000 sager om året. Dengang tilbage i 2003 eller 2005 var det ikke de store beløb, der var på højkant – det var vel højst omkring 1 mia. kr. De havde således en masse administration, de skulle have afviklet, og han kunne godt se, at de kunne komme lidt i nød med at få ekspederet sagerne, hvis de skulle dvæle over alle disse sager. Forespurgt, om Lisbeth Rømer oplyste, at der ikke var bemandingsmæssig mulighed for det, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Lisbeth Rømer oplyste, at sagerne trak ud, hvilket hun var ked af, da det kunne betyde, at de kom i en situation, hvor de skulle betale erstatning eller renter. Men hun sagde ikke noget om, at det betød, at de fremmede sagerne på et ufuldstændigt grundlag. Forespurgt, om vidnet således ikke blev gjort bekendt med det, forklarede vidnet, at det blev han ikke.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med SIR's 2010-rapport vedrørende udbytteområdet, forklarede vidnet, at han blev bekendt med rapporten, da han i slutningen af 2017 læste Bech-Bruuns redegørelse. Forespurgt, om vidnet således ikke på noget tidspunkt var involveret i rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han har aldrig fået noget nedfald fra de mange rapporter, der kom fra Intern Revision i SKAT om de forhold, de observerede i driften.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge').

Foreholdt, at denne forelæggelse var med til at danne grundlag for, at Peter Loft bestilte SIR-rapporten, og forespurgt, om vidnet var inde over denne forelæggelse, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han hørte rygtevis, at sagen var opstået, og at Peter Loft ville ind over og have en forklaring på de observationer, der var gjort om forskellen på, hvad der blev refunderet, og hvad der blev indbetalt. Men han var ikke bekendt med denne forelæggelse. Forespurgt, om vidnet havde nogen rolle undervejs i processen, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Opfølgningen på SIR's 2010-rapport

Foreholdt, at Produktionsforum på et møde den 21. juni 2010 besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, som skulle følge op på rapporten, og at der også skulle være repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og fra Regnskab, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at Andreas Bo Larsen blev udpeget til at sidde i arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan vidnet blev involveret i det arbejde, forklarede vidnet, at han fik at vide, at der var blevet nedsat en arbejdsgruppe, hvor de skulle bruge Andreas Bo Larsen. Han blev derfor spurgt,

om han kunne frigive Andreas Bo Larsen til arbejdsgruppen, hvortil svaret var ja. Forespurgt, om vidnet blev orienteret om, hvad problemstillingen var, forklarede vidnet, at man helt overordnet skulle se på, om der var nogle problemer, der skulle afdækkes i forbindelse med refusionen af udbytteskat. Forespurgt, om vidnet fik noget oplyst om detaljerne, forklarede vidnet, at det fik han ikke. Forespurgt, om Andreas Bo Larsen afrapporterede til vidnet i forhold til, hvad arbejdsgruppen arbejdede med, og hvad problemstillingerne var, forklarede vidnet, at Andreas Bo Larsens opgave primært var at holde ham orienteret om, hvorvidt der var optræk til lovgivning, som han ville få ansvar for at afsætte ressourcer til og indmelde til et lovprogram i et kommende folketingsår. Han er sikker på, at Andreas Bo Larsen løbende fortalte ham, at man arbejdede, og at man arbejdede sammen med kolleger fra udbytteadministrationen og fra andre kontorer, og at det gik langsomt. På et tidspunkt gled det stille og roligt over i det internationale arbejde med dobbeltbeskatningsaftaler i form af TRACE, og det endte med FATCA. Han tror, der var tre eller fire parallelle forløb, han ikke selv havde styr på, hvordan greb ind i hinanden. Han skulle bare orienteres om, hvorvidt det medførte lovgivningsarbejde, han skulle tage sig af. Forespurgt, om Andreas Bo Larsen nævnte for vidnet, at man havde en rapport, som påpegede, at det ikke blev kontrolleret, om de, der fik refusionen, faktisk var berettiget, forklarede vidnet, at det nævnte Andreas Bo Larsen ikke.

DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Foreholdt, at der løbende fandt en kommunikation sted mellem departementet og udbytteadministrationen i forhold til forskellige retlige problemstillinger, og at bl.a. Andreas Bo Larsen var involveret i en del af disse drøftelser, og forespurgt, om vidnet løbende blev orienteret om disse drøftelser med udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvor ofte der var kontakt til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det var han ikke bekendt med. Forespurgt, om Andreas Bo Larsen selv tog sig af det uden at involvere vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde han eller nogle af de andre, der var i projektgruppen omkring Lise Bo Nielsen og den internationale direktør.

27. maj 2010 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Kaj-Henrik Ludolph med status på udbytteskatten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten'):

"Kære Henrik

Frank, som du havde møde med sidste torsdag, har bedt mig sende dig en status på udbytteskatten.

Først og fremmes er det meget positivt, at Andreas Bo Larsen arbejder med en fælles frist for angivelse, betaling og indberetning af udbyttemodtagere. Det løser problemet med afstemning mellem hvad der i dag angives og betales efter vedtagelsen på generalforsamlingen og men som senest året efter den 20. januar splittes ud på udbyttemodtagerne og som er grundlag for skatten, som godskrives dem – uden skelen til angivelse og betaling."

Forespurgt, om vidnet husker baggrunden, for at han fik denne status, forklarede vidnet, at han tror, den kan spores tilbage til det møde, han omkring 2004 havde med Lisbeth Rømer og hendes folk, hvorefter Lisbeth Rømer opfattede ham som en indgang til nogle af de ting, hun var interesseret i at arbejde med lovgivning om. Han mødte også jævnligt Lisbeth Rømer i departementet, når hun var til møder omkring TRACE eller dobbeltbeskatning eller refusion af udbytteskat, hvor de hilste og hørte, hvordan det gik. Lisbeth Rømer fortalte her det samme som Andreas Bo Larsen, dvs. at det gik, men det gik langsomt, og at det nogle gange var to skridt frem og et tilbage eller omvendt. Det var på det niveau, han havde kontakt med Lisbeth Rømer. Forespurgt, hvilken problemstilling der præcist blev henvist til, når vidnet spurgte Lisbeth Rømer, hvordan det gik, forklarede vidnet, at det var de problemstillinger, der var samlet i forskellige arbejdsgrupper, som arbejdede med lovprojekter, som involverede udbytteskat, fx stramningen af indberetningsfristerne. Forespurgt, om dette havde noget med TRACE at gøre, forklarede vidnet, at det havde det ikke. Men der skete det – som også var sket før, når man talte om, hvordan SKAT organiserede sit arbejde – at man fik en fornemmelse af, at der ville komme en eller anden form for generisk løsning af problemet, fx i form af en vedtagelse i EU eller en konvention i OECD, der fastsatte en anden måde at gøre tingene på. Så afventede man dette frem for at begynde at arbejde i dybden med, hvordan det så ud med gældende ret. Der skete også ofte det, at man glemte, at det var en meget lang proces at få vedtaget noget i internationale fora. Man sad derfor tilbage med skægget i skuffen, fordi man ikke i tide havde været opmærksom på, at man i perioden, indtil der kom nogle mellemfolkelige regler, selvfølgelig skulle have samlet op på de problemer, man havde observeret om den måde, man havde administreret på ud fra det gældende regelgrundlag.

Forespurgt, om det var noget, der gjorde sig gældende på andre områder end i forhold til udbytteskatten, forklarede vidnet, at han har ladet sig fortælle, at det også er

sket på andre områder. Et af de steder, han husker, er ejendomsvurderingen, hvor man på et tidspunkt mente, at man ikke behøvede at beskæftige sig mere med konkret ejendomsvurdering, fordi der var tanker om helt at ophæve ejendomsvurderingssystemet. Da det viste sig, at ejendomsvurderingssystemet alligevel ikke skulle ophæves, opdagede man, at man skulle have tænkt i andre baner lidt tidligere.

Forespurgt, om Lisbeth Rømer i disse dialoger nævnte for vidnet, at der blev udbetalt refusioner, uden at man vidste, hvem der var berettiget, forklarede vidnet, at det nævnte hun ikke. Som han oplevede det, var Lisbeth Rømer glad og fornøjet, i forhold til at der var fremdrift ved, at man havde fået en arbejdsgruppe, der kunne se på, om man havde mulighed for at lave en digitaliseret understøttelse af deres sagsbehandling.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten'):

> *"Vi har store problemer med udlandet. Ivar Norland stoppede efteråret 2009 al videre udvikling af VP ordningen, og det er meget kedeligt, da bankverdenen sukker efter nettoafregninger, så al den administration, som refusioner kræver, kan undgås. For mig at se, er nettoafregning af udbytte sikrere end refusioner, som, når vi taler om udlandet, skal gennem så mange forskellige bankled, at der er mange med udbyttenota på det samme udbytte, og det kan vi ikke gennemskue, så vi udbetaler. Så vi sukker også efter en udvidelse af VP ordningen."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte omkring det afsnit, forklarede vidnet, at Ivar Nordland måtte have haft gode grunde til at handle, som han havde gjort. Forespurgt, hvad vidnet tænkte, i forhold til at Lisbeth Rømer skrev, at der var så mange udbyttenotaer på samme udbytte, og at de ikke kunne gennemskue det, hvorfor de bare udbetalte, og om det gav vidnet anledning til at tænkte, at det vist ikke foregik helt efter sagsbehandlingsreglerne, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han hæftede sig ved. I hans optik indgik det spørgsmål i de samarbejder om få ryddet op i dette system, der var mellem erhvervsbeskatningskontoret, Ivar Nordland og de mennesker i SKAT, der havde med dette at gøre.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten'):

> *"Dernæst har globaliseringen medført, at udenlandske banker har overtaget administration af danskeres aktier, og det er med til at gøre det mere besværligt. F. eks. JP Morgan står som depotejer/administrator, men aktieejer er en investeringsfor-*

ening i Nykredit, som har et frikort. Kan vi honorere det frikort, når depotejer er en anden????

Omnibusdepoter og nomineedepoter medfører andre problemer, som systemet ikke er gearet til at klare.

Så det går i den rigtige retning og det er vi glade for, men der er tunge hjørner, som spænder ben for en smidig udbytteadministration."

Forespurgt, om det var noget, vidnet tænkte nærmere over, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, ud over at der her var tale om nogle ting, der var placeret i regi af det projekt, hvor Andreas Bo Larsen arbejdede sammen med Lise Bo Nielsens folk og Ivar Nordland.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Foreholdt, at der findes en række eksempler på forskellige former for faglig bistand og vejledning, som departementet ydede til udbytteadministrationen, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var inde over dette, og at Andreas Bo Larsen ikke gik tilbage til vidnet, når han havde ydet rådgivning, bekræftede vidnet dette.

22. september 2010 – møde mellem Skatteministeriet og udbytteadministrationen om bistand til sagsbehandlingen

Foreholdt, at der den 22. september 2010 blev afholdt et møde med deltagelse af medarbejdere fra fagkontorerne og Lisbeth Rømers enhed, og forespurgt, om vidnet deltog i dette møde, forklarede vidnet, at han umiddelbart vil sige, at han ikke deltog, men han må bede om en nærmere beskrivelse for at kunne vurdere det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5017 (2010-09-29 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til bl.a. Lisbeth Rømer vedr. aktier i depot hos J.P. Morgan):

"Tak for et godt møde i onsdags."

Vidnet forklarede, at han ikke deltog i dette møde. Forespurgt, om vidnet var orienteret om det pågældende møde, forklarede vidnet, at det var han ikke i et omfang, så han hæftede sig ved det.

Vidnet blev foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han på mødet forklarede nærmere om forskellige principper for, hvordan man skulle afgøre den ene og den anden type sag.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5130 (2010-09-30 - Notat af Jakob Ulrik Wassard Schou om indeholdelse af kildeskat på udbytter).

Foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou har forklaret for undersøgelseskommissionen, at denne e-mail, som han sendte til sig selv, indeholder det notat, som blev gennemgået på mødet, om indeholdelse af kildeskat på udbytter mv., og forespurgt, om vidnet var orienteret om eller involveret i dette, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det er hans umiddelbare vurdering, at Jakob Ulrik Wassard Schou her er overraskende tæt på konkret sagsbehandling.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Foreholdt, at der i juni 2009 skete en harmonisering af angivelsesfristen og indberetningsfristen på udbytteområdet, og forespurgt, om det var en regulering, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at hvis der er tale om det lovforslag, som hed L 201, og som endte med at blive lov 462, så var det et lovforslag, som kom fra hans kontor. Forespurgt, om vidnet husker, hvad formålet med loven var, forklarede vidnet, at hovedformålet med lovforslaget var at introducere det, der hed feltlåsningsprincippet. Et andet formål var, at man kunne bevæge sig i retning af det, de internt kaldte for det selvangivelsesløse samfund, som var baseret på, at SKAT samlede så mange indberetninger i årsopgørelsen som muligt, så det ikke var nødvendigt for skatteyderne at selvangive. For at undgå, at der kom en form for tag selv-bord, etablerede man feltlåsningsprincippet, som gik ud på, at skatteyderne ikke af egen drift kunne ændre de oplysninger, som var indberettet på en række forskellige felter. I den forbindelse var spørgsmålet om at stramme indberetningsfristen vedrørende udbytteskat også kommet med. Han mener, det kom fra et projekt, der hed "Fremrykket ligning", efter at tanken havde verseret til modning og kvalitetssikring et par år i en enhed i SKAT. Situationen var dog stadig den, at SKAT ikke var klar til at systemunderstøtte forslaget, og derfor blev det formuleret som en bemyndigelse til at udarbejde en implementeringsbekendtgørelse på det tidspunkt, hvor SKAT tilkendegav, at de var klar til at trykke på knappen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5001 (2009-03-30 - E-mail fra Kaj-Henrik Ludolph til Lisbeth Rømer vedr. ændring af Skattekontrolloven):

> *"Kære Lisbeth*
> *Til din foreløbige orientering kan jeg fortælle, at KJ netop har nikket til, at vi i forbindelse med reform lovgivningen medtager en bemyndigelse i SKL til at lave den stramning af indberetning af udbytter, som du/I har foreslået over for os. Så der er*

jo kun at sige, så godt, Folkepartiet og andet godt folk skal jo lige tages i ed, men mon ikke de klapper til.
Vh Henrik
Ps Vil du holde oplysningen i snæver kreds indtil videre"

Forespurgt, hvem KJ var, forklarede vidnet, at det var Kristian Jensen.

Forespurgt, hvorfor vidnet sendte denne orientering, og om vidnet og Lisbeth Rømer på dette tidspunkt var i en løbende dialog, forklarede vidnet, at ud fra dateringen er hans bedste bud, som er rimelig kvalificeret, at der havde været et møde hos Kristian Jensen, hvor bl.a. Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen havde medbragt et lovprogram med de lovforslag, de agtede at fremsætte til oktober, herunder en stramning af udbytteindberetningen. På mødet havde de formentlig spurgt Kristian Jensen, om det var i orden at medtage denne stramning, hvilket Kristian Jensen havde bekræftet. Derefter gik Jesper Skovhus Poulsen formentlig forbi hans skrivebord og bad ham huske at få det med i lovforslaget, når det blev udarbejdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3 (2009-04-22 - Lovforslag nr. 201 af 22. april 2009 om bl.a. ændring af skattekontrolloven (enkel og effektiv kontrol samt mindre skatteplanlægning)):

"I § 9 A indsættes som stk. 5:
Stk. 5. Skatteministeren kan fastsætte frister for de indberetninger, som er nævnt i stk. 1, der afviger fra de frister, der følger af stk. 1."

Forespurgt, om det var den lov, vidnet netop omtalte, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte var den justering, der kom med efter Lisbeth Rømers ønske, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 11 (2009-04-22 - Lovforslag nr. 201 af 22. april 2009 om bl.a. ændring af skattekontrolloven (enkel og effektiv kontrol samt mindre skatteplanlægning)):

"Tankegangen bag indberetningsfristen den 20. januar er, at beløbene skal bruges til årsopgørelsen. Hvert år tilbagebetaler SKAT imidlertid indeholdte udbytteskatter på ca. 1-2 mia. kr. til udlandet som følge af nedslag i udbytteskatten efter dobbeltbeskatningsoverenskomster (i 2008 var beløbet dog kun ca. 750 mio. kr.) For at undgå forrentning af tilbagebetalingsbeløbene sker tilbagebetalingen som udgangspunkt inden 30 dage efter, at SKAT har modtaget anmodningen om tilbagebetaling. Ændringen vil sikre, at der ved disse tilbagebetalingssager vil kunne foretage afstemning af anmodningen med henholdsvis angivelserne og indberetningerne."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der udarbejdede dette tekstbidrag, forklarede vidnet, at det gjorde Andreas Bo Larsen. Forespurgt, om vidnet var inde over det, forklarede vidnet, at han selvfølgelig læste lovforslaget igennem i forskellige aftapninger inden fremsættelsen. Forespurgt, om det dermed var Andreas Bo Larsens bemærkning, at ændringen ville sikre, at der skete afstemning af anmodningen, bekræftede vidnet dette. Andreas Bo Larsen havde dog forinden sikret sig, at SKAT var enig i det, da de ikke bare kunne give en sådan oplysning på eget ansvar. De var nødt til at vide, at de også tegnede den systemtekniske ordning i SKAT.

Forespurgt, om det er korrekt, at problemstillingerne med fx omnibusdepoter og aktielån ikke blev løst med denne mulighed for afstemning, forklarede vidnet, at han ikke ved nok om det til at kunne besvare det spørgsmål.

Forespurgt, om vidnet var involveret i den efterfølgende implementering, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i den faktiske implementering.

Forespurgt, om vidnet var inde over ændringen af indberetningsbekendtgørelsen i december 2011, forklarede vidnet, at han mener, at den pågældende bekendtgørelse kom fra hans kontor, og han mener også, at han paraferede den. Forespurgt, hvordan forløbet var med denne bekendtgørelse, forklarede vidnet, at det som netop forklaret lå i kortene, at de relevante enheder i SKAT, som havde med driften at gøre, skulle melde ind, når systemerne var klar til at implementere ordningen. Det meldte de ind til det projektarbejde, der var omkring Lise Bo Nielsen, Ivar Nordland og Andreas Bo Larsen, hvorefter Andreas Bo Larsen udarbejdede bekendtgørelsen og lagde den til vidnet. Derfra overgik bekendtgørelsen til den sædvanlige proces med høring, forelæggelse for ministeren og udstedelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 567 (2011-11-29 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. Indberetningsbekendtgørelse nr. 1315 af 15. december 2011):

> *"Når indberetningen kommer samtidig med angivelsen, giver det SKAT mulighed for hurtigere at kontrollere, om der er indeholdt og afregnet den korrekte skat af udbyttet. Desuden giver det bedre mulighed for at kunne behandle anmodninger fra udlandet om refusion af indeholdt udbytteskat på grundlag af indberetninger om, hvem modtagerne er.*
>
> …
>
> *Sagsbehandler: 23. november 2011, Andreas Bo Larsen*"

Forespurgt, om vidnet skrev denne forelæggelse, eller om det var Andreas Bo Larsen, som er anført som sagsbehandler, forklarede vidnet, at den er skrevet af Andreas Bo Larsen i samarbejde med ham. Forespurgt, om vidnet var inde over den foreholdte oplysning, forklarede vidnet, at det var han, i den forstand at han godkendte teksten ud fra en antagelse om, at det var den tekst, der var afstemt mellem Andreas Bo Larsen som koncipist og teknikerne i driftskontorerne i SKAT. Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser om, hvordan samkøringen skulle kunne gøre det lettere at kontrollere udbytteanmodninger, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var et udsagn fra SKAT's eksperter, som de lagde til grund.

Foreholdt, at der også blev gennemført en formalisering af en tilladelsesordning, og forespurgt, om vidnet erindrer, om han var inde over den, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 735 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012, dagsordens punkt 6 "Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013"):

> *"Ændring af kildeskatteloven og skattekontrolloven (Indberetning vedrørende aktieudbytter) Ludolph/Andreas Bo Larsen"*

Foreholdt, at dette mundede ud i et lovforslag, L 67, fra november 2012, hvor man harmoniserede angivelse og indberetning for de VP-administrerede selskaber, og forespurgt, om vidnet var inde over dette lovforslag, forklarede vidnet, at det var han. Han mener, det kom til at se anderledes ud, inden det blev fremsendt, da det blev puljet med et andet lovforslag. På dette tidspunkt i maj 2012 har lovforslaget været på en bruttoliste over, hvad der kunne være gavnligt at lovgive om i det kommende folketingsår.

Forespurgt, om der i det omfang, der forekom ytringer om, hvordan et lovforslag ville lette SKAT's sagsbehandling, var en brødtekst, de fik direkte fra SKAT, forklarede vidnet, at det i hvert fald var baseret på oplysninger, de fik direkte fra de ansvarlige enheder i SKAT, hvorefter de satte dem på en anden form for sprog. Materielt kom oplysningerne fra de enheder i SKAT, der arbejdede med området.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Vidnet blev forevist ekstraktens side 650 (2012-04-25 - Lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)).

Foreholdt, at dette lovforslag blev fremsat i april 2012, og at der senere blev indsat en § 69 B i forbindelse med et ændringsforslag til dette lovforslag, og forespurgt, om vidnet erindrer forløbet i forbindelse med denne lovgivning, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4045 (2012-05-08 - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Per Hvas vedr. sagsbehandlingstid for sager vedr. refusion af udbytteskat, e-mail fra Mogens Jonas Rasander af 8. maj 2012 kl. 15.32 til Hans Wørmer og Kaj-Henrik Ludolph):

> *"Vedlagt følger foreløbigt udkast til en ny paragraf i kildeskatteloven, der skal sikre SKAT mod tab på kildeskatter i kapitalfondskomplekserne."*

Forespurgt, om det foreholdte giver vidnet anledning til at have nogen nærmere erindring om det, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4044 (2012-05-08 - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Per Hvas vedr. sagsbehandlingstid for sager vedr. refusion af udbytteskat, e-mail fra Hans Wørmer af 8. maj 2012 kl. 16.01 til Mogens Jonas Rasander og Per Hvas med kopi til Kaj-Henrik Ludolph):

> *"Jeg videresender lige din mail med udkast til lovændring + notits til Per Hvas.*
>
> *Opkrævningsloven (forrentning, afbrydelse af udbetalingsfristen, sikkerhedsstillelse m.m.) hører til hos Henrik.*
>
> *Umiddelbart forekommer en 6 mdr. frist for SKAT til behandling af en anmodning uden forretning for meget lang, set ud fra, at udgangspunktet er at den skattepligtige har krav på den indeholdte skat."*

Forespurgt, om dette giver anledning til yderligere erindring, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4044 (2012-05-08 - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Per Hvas vedr. sagsbehandlingstid for sager vedr. refusion af udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 8. maj 2012 kl. 16.26 til Mogens Jonas Rasander, Kaj-Henrik Ludolph og Per Hvas):

> *"Visse vasse: 6 mdr til at ligne en beneficial owner sag er overhovedet ikke lang tid, der tager jo flere år i det almindelige system."*

Forespurgt, om det bringer nærmere erindring frem, forklarede vidnet, at det gør det ikke. I situationen var det ikke noget, han hæftede sig ved.

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om baggrunden for, at han fik dette ændringsforslag, forklarede vidnet, at det hænger sammen med, at det pågældende lovforslag blev behandlet i erhvervsbeskatningskontoret hos Lise Bo Nielsen. Grunden til, at han selv og Per Hvas var involveret i det, var den del af lovforslaget, der omhandlede de åbne skattelister. Nogle af Per Hvas' folk havde forstand på persondata, retssikkerhed og fortrolighed osv. Derfor var de inde at kvalitetssikre det, der stod omkring eventuelle problemer vedrørende åbenhed om skattelister. Derfor tror han også, at Ivar Nordland har sendt e-mailen til Per Hvas og Hans Wørmer, som havde været inde over dette, men de havde måske ikke været opmærksomme på, at de skulle have spurgt vidnet, om han var enig i det, eller også havde de spurgt ham, men så har han glemt det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have haft nogen berøring med det foreholdte tekstafsnit, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Foreholdt, at Lise Bo Nielsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var Ivar Nordland, der besluttede at indsætte dette afsnit, forklarede vidnet, at det kan han forestille sig. Forespurgt, om vidnet er bekendt med baggrunden for at komme med denne tilkendegivelse, forklarede vidnet, at når en bemærkning af den karakter blev indsat i en betænkning i forbindelse med et vedtaget lovforslag, var det normalt, fordi der havde været et politisk fokus, og fordi der havde været drøftelser mellem skatteministeren og de skattepolitiske ordførere om, at der her kunne være et eller andet, som gjorde, at man godt ville binde det op på noget mere end bare lige at trykke på ja-knappen i Folketinget. Derfor kom en sådan bemærkning ind om, at der var et observationspunkt, som gjorde, at forslaget kunne få en lidt større rækkevidde, end hvad man umiddelbart havde tiltænkt det. Hvad der konkret var baggrunden for dette, kan han ikke svare på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås således, at det foreholdte tekstafsnit indeholder et selvstændigt budskab, forklarede vidnet, at det gør det efter hans opfattelse. Forespurgt, om det i virkeligheden er en form for direktiv, hvad der så end skal indfortolkes i det, forklarede vidnet, at det også kunne være et mildt udtryk om en forventning i forhold til den politiske konsensus, det var omkring forslaget. Forespurgt, om dette tekstafsnit dermed indgår som en væsentlig del af anvendelsen af reglerne, forklarede vidnet, at det indgik som en del af retskilden, når man skulle til at tale om implementeringen af lovgivningen.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var inde over teksten, bekræftede vidnet dette.

27. januar 2015 – Jeanette Nielsens e-mail til SKAT Jura spørgsmål vedrørende hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1406 (2015-01-05 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til SKAT Jura vedr. opfølgning på spørgsmålet vedr. hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode).

Foreholdt, at vidnet modtog e-mailen på det tidspunkt, hvor han var i SKAT Jura, og forespurgt, om vidnet husker forløbet omkring henvendelsen, forklarede vidnet, at han har set e-mailen i forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring. Han havde meget ping-pong med Jeanette Nielsen om nogle af de ting, hun arbejdede med. De havde en stor fælles berøringsflade omkring opkrævningsloven og de juridiske muligheder, når man implementerede opkrævningsloven. Han vil antage, at Jeanette Nielsen i en anden forbindelse var stødt på dette problem med, om man havde hjemmel til at forlange en periodisering, når man indberettede de oplysninger. Som han læser dette, var det en faktuel oplysning fra Jeanette Nielsen om, at man havde gjort sådan tidligere, men ved en fejl var det faldet ud, og så var spørgsmålet, om man kunne gøre det igen. Til det var hans bud, at det kunne de godt gøre igen, når der tidligere havde været en praksis for at gøre det, selv om det havde været ude i en periode.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvornår vidnet blev introduceret for TRACE, og hvilken rolle han havde i forhold til TRACE, forklarede vidnet, at han ikke husker tidspunktet for, hvornår det blev nævnt for ham, at der var et TRACE-projekt. På et eller andet tidspunkt fortalte nogle af hans medarbejdere – det kan have været Merete Helle Hansen eller Andreas Bo Larsen – at der nu var dukket et projekt op i EU-sammenhæng og i OECD-sammenhæng, hvor man ville lave nogle mere smidige og ubureaukratiske regler

for at refundere udbytteskat. Der var nogle overvejelser om, hvor meget man i deres system skulle engagere sig i det arbejde. I og med at det drejede sig om noget internationalt, hørte det under Ivar Nordland, der var deres internationale fagdirektør, og det var ham, der styrede, hvilke beslutninger der skulle træffes i den forbindelse. Det blev også diskuteret, om dette skulle være et EU-projekt eller et OECD-projekt, men han mener, det blev besluttet, at det skulle handles af via nogle aftaler, der blev indgået i OECD-regi. Man ville derfor tage fat i det i forbindelse med det arbejde, som fandt sted i den arbejdsgruppe, som på et tidligere tidspunkt var blevet nedsat for at se på, om man kunne forbedre processen for refusion af udbytteskat.

Foreholdt, at Andreas Bo Larsen deltog i arbejdsgruppen, og forespurgt, i hvilket omfang vidnet blev orienteret om dette, forklarede vidnet, at det blev han på samme måde, som han i øvrigt blev orienteret om Andreas Bo Larsens arbejde. Andreas Bo Larsen fortalte fx, at han skulle til møde i Paris vedrørende disse problemstillinger, og hvad de skulle diskutere, og når han kom tilbage, fortalte han, om der var enighed eller uenighed, eller om der slet ikke skete noget. Vidnets egen tilgang til det gik på, om han på et eller andet tidspunkt skulle stå for noget lovgivning. Han ville gerne i god tid have at vide, om det trak sammen til, at de skulle bemande en eller anden form for lovgivningsarbejde, der skulle kunne fremsætte et lovforslag i næste folketingsår eller næste folketingsår igen. Budskabet fra Andreas Bo Larsen var her igen, at det gik meget langsomt, og at det måske nærmest gik tilbage i stedet for fremad.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på noget tidspunkt blev foretaget en analyse af, i hvilket omfang TRACE kunne løse de problemstillinger, der var med refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at han har en svag erindring om, at det faktisk ville være ret hjælpsomt. Det var igen det, som gjorde, at man måske bremsede en lille smule op i forhold til at gøre for meget ved den udbytteadministration, de havde, og som var baseret på de gældende danske regler.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår Andreas Bo Larsens budskab om, at det gik meget langsomt, kom, forklarede vidnet, at det stort set var Andreas Bo Larsens budskab, hver gang han havde været til møde vedrørende TRACE. Forespurgt, om det dermed også kom allerede i begyndelsen af forløbet med TRACE, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet kender til FATCA, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad FATCA gik ud på, og hvad relationen var mellem FATCA og TRACE, forklarede vidnet, at han ikke mener, at der var nogen egentlig relation, bortset fra at man arbejdede med spørgsmål om indberetning af udbytter og renter. FATCA var en form for straffeekspedition fra

USA, som ville være sikker på, at der ikke var formueafkast, som ikke blev beskattet i USA. Han tror, at relationen mellem FATCA og TRACE var, at FATCA pludselig viste sig at være så påtrængende og aktuel, at det kom til at bremse arbejdet med TRACE, fordi FATCA fik en høj prioritet med hurtig lovgivning og implementering i SKAT's kontorer.

Forespurgt, om vidnet var inde over Common Reporting Standard eller CRS, forklarede vidnet, at han vidste, det eksisterede, og han har talt med nogle af de mennesker, der arbejdede med det. Det var et OECD-projekt, som gik ud på, at man skulle inddæmme de skattelylande, som spekulerede i at underminere andre landes beskatninger. Forespurgt, om det vidnet bekendt havde nogen relation over mod udbytteproblemstillingen, forklarede vidnet, at det havde det ikke i hans optik, men han kender det ikke så meget i dybden, at han er i stand til at give et kvalificeret bud på det.

8. december 2011 – møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 569-575 (2011-12-08 - Referat fra møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg den 8. december 2011):

> *"Øvrige deltagere fra skatteministeriet:*
>
> …
>
> *Kontorchef Henrik Ludolph (ad punkt 7c, 8d og 11j)*
>
> …
>
> *Ad punkt 7c. Nedsættelse af udbytteskatten ved kilden*
>
> …
>
> *Kaj-Henrik Ludolph oplyste, … forventes herefter godkendt i OECD-regi i løbet af januar 2012."*

Forespurgt til baggrunden for, at vidnet fremlagde denne del omkring TRACE-projektet på mødet, forklarede vidnet, at det var en aftale mellem ham og Lise Bo Nielsen om, hvem der skulle sige noget. Han fik et talepapir af Andreas Bo Larsen og læste det op. Forespurgt, om vidnet husker, hvad der på dette tidspunkt blev sagt om tidshorisonten, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, hvad der lå i, at man forventede det godkendt i OECD-regi, forklarede vidnet, at der lå det i det,

at der ville blive indgået en bindende aftale eller en konvention af den karakter, som OECD arbejdede med.

Foreholdt, at repræsentanter fra FSR deltog i mødet, og forespurgt, om det var vidnets indtryk, at man fra rådgivernes side ønskede mere eller mindre nettoindeholdelse, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der var nogen diskussion, men at man tog oplysningen til efterretning.

2011-2014 – aktiviteter vedrørende TRACE

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan TRACE-projektet udviklede sig i perioden fra ultimo 2011 til midt 2014, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med, udover at han ikke hørte noget til, at der skete noget videre omkring TRACE. Han gik derfor ud fra, at projektet var gået i stå.

Forespurgt, om vidnet, da han flyttede kontor til SKAT Jura, fortsatte relationen til TRACE, eller om den blev afbrudt på det tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke vil sige, at han på noget tidspunkt har haft nogen relation til TRACE, da den relation lå hos de folk, der arbejdede med de internationale opgaver. Han havde ikke efterfølgende noget med TRACE at gøre, da de opgaver, der faldt ned i det kontor i SKAT Jura, som han arbejdede i, ikke havde noget med det at gøre.

Foreholdt, at det ser ud, som om der blev afholdt et kaffemøde i november 2014 omkring eventuel genoptagelse af TRACE, hvor vidnet kan have været til stede, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om det, forklarede vidnet, at han ikke var til stede.

Forespurgt, om vidnet – med det kendskab, han nu har til TRACE – er af den opfattelse, at TRACE kunne have været egnet til at løse de problemstillinger, der var i forhold til udbytteskat og refusion, forklarede vidnet, at i betragtning af at den svindel, som efterfølgende er blevet afdækket, fandt sted gennem finansielle virksomheder, har han svært ved at forestille sig, at TRACE, som netop lagde til grund, at man skulle arbejde gennem finansielle virksomheder, kunne have hjulpet.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet var inde over SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet dermed heller ikke var inde over opfølgningen på rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med, at der var foregået det, man kalder den formodede svindel, forklarede vidnet, at han læste det i aviserne i efteråret 2015. Han gik på pension den 1. april 2015.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 14.45 sluttede mødet.

PROTOKOL

12. november 2019
Protokol nr. 36

Den 12. november 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen (mødte kl. 10.15 og forlod mødet kl. 11.45)

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen og Per Jacobsen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Lida Hulgaard ved advokat Kristine Wagner for Lars Nørding (mødte kl. 10.00)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen (forlod mødet kl. 14.00)

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen (mødte kl. 10.00 og forlod mødet kl. 14.45)

Advokat Noaman Azzouzi ved advokat Anders Lyngborg Carlsen for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen, Jack Holk og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen (kl. 13.00-15.00 ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen)

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JAN LUND (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Jan Lund som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

SIR'S 2010-RAPPORT

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om SIR's 2010-rapport blev behandlet i Juridisk Forum i tiden mellem mødet i september 2010 og mødet den 30. august 2011, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han har i hvert fald ikke kunnet finde noget om det. Forespurgt, om det var sædvanligt, at der gik et års tid imellem, at man i Juridisk Forum fulgte op på en kritisk rapport, forklarede vidnet, at der i Juridisk Forum ikke var en særlig stor erfaringsbase at trække på i forhold til opfølgning på kritiske rapporter, men generelt gik opfølgningsprocesserne hurtigere. Forespurgt, hvorfor man valgte at lægge et ikke ubetydeligt antal kritiske revisionsrapporter i Produktionsforum, mens SIR's 2010-rapport var den eneste, der blev lagt i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det skete ud fra en vurdering af rapporterne, og af hvor de skulle sendes i høring eller til udtalelse. Man har så åbenbart ment, at det kun var et mindre antal eller måske kun en enkelt, der skulle i Juridisk Forum. Forespurgt, hvem der besluttede dette, forklarede vidnet, at det er han ikke sikker på. Han vil tro, at det var den samme funktion i Økonomi, som både havde rapporterne og fordelte dem, men han ved det ikke. Forespurgt, om der var direktionsmedlemmer inde over en sådan beslutning, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om han ved, hvilke juridiske aspekter der gjorde, at man besluttede sig for at sende lige netop SIR´s 2010-rapport til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han ikke kender baggrunden herfor.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"Kære Richard*
>
> *Jeg kommer desværre ikke til mødet i Juridisk forum, så måske kan du tage punktet."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat*
>
> *Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."*

Forespurgt, hvorfor vidnet meldte afbud umiddelbart før mødet, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men der må have været en anden aktivitet, han skulle til. Han har ikke tjekket sin kalender. Forespurgt, om han er bekendt med, hvilke drøftelser der var på mødet, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han fik ikke nogen speciel tilbagemelding, og han tror derfor, at der har været tale om en status, dvs. i et eller andet omfang en gengivelse af drøftelsen i Produktionsforum. Forespurgt, om vidnet gav nogle instruktioner eller anmodninger til Richard Hanlov om punktet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Så vidt han husker, deltog Richard Hanlov selv i Produktionsforum.

6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum

Foreholdt, at der den 6. februar 2012 blev holdt et møde i Juridisk Forum, og forespurgt, om vidnet deltog i dette møde, forklarede vidnet, at det gjorde han formentlig. Forevist ekstraktens side 628 (2012-02-06 (2) - Mødedeltagere til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012) bekræftede vidnet, at han deltog i mødet.

Forevist ekstraktens side 624 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012) og forespurgt, om det er korrekt, at man på dette tidspunkt var holdt op med at følge op på SIR's 2010-rapport, og om han husker forløbet i Juridisk Forum vedrørende dette, forklarede vidnet, at han ikke erindrer baggrunden for, at det ikke var med på mødet. Forespurgt, om han husker, om der i Juridisk Forum på noget tidspunkt blev truffet en beslutning om, at der var gjort endeligt op med SIR's

2010-rapport, eller om at man ikke længere ville følge den, forklarede vidnet, at som han husker det, havde man samme konklusion som i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 627 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012):

> *"5*
>
> *Emne:*
>
> *Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
>
> *Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol for 7. september 2010, forblad og notat forelagt for Produktionsforum den 27. juni 2011 samt uddrag fra beslutningprotokol for Produktionsforum var udsendt til mødet. Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 630 (2012-02-06 (3) - Beslutningsprotokol vedr. punkt 8 fra møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012):

> *"Opfølgningslisten blev gennemgået. På baggrund af opfølgningslistens punkt om opfølgning på compliance 2006, opfordrede Birgitte og Winnie Jan Lund til at drøfte forslag til opfølgning på compliance 2008, som involverer Jura og Samfundsøkonomi, med de relevante kontorer og i Juridisk Forum, så der så tidligt som muligt samarbejdes om indholdet af og prioriteringen af de enkelte forslag."*

Foreholdt, at der i det foreholdte ikke omtales en håndtering af SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det anførte vedrører compliance-rapporter og ikke revisionsrapporter. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte er udtryk for, at SIR´s 2010-rapport var udgået af listen, forklarede vidnet, at SIR´s 2010-rapport på et tidspunkt udgik af den deciderede opfølgning, men han ved ikke, om det skete på netop denne dato.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Foreholdt, at vidnet ikke var medlem af Revisionsudvalget, men at han den 23. juni 2011 ses at have deltaget i et møde i udvalget som stedfortræder for Steffen Normann Hansen, og forespurgt, hvor ofte vidnet deltog i møder i Revisionsudvalget, forklare-

de vidnet, at det gjorde han aldrig. Han har formentlig kun deltaget i det pågældende møde. Forespurgt, om han kan huske, hvad der foregik på det pågældende møde, forklarede vidnet, at det kan han kun, fordi han efterfølgende har gennemgået materialet. Som han husker det, blev der givet en status, ligesom i Produktionsforum. Forespurgt, om ikke det også blev drøftet, om man skulle fortsætte med at følge op på rapporten, forklarede vidnet, at det kan han ikke se nogen steder, men det kan sagtens være tilfældet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, pkt. 5):

"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)

Kritik

- der kan kun med stor usikkerhed opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer
- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen
- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men ikke fuldt opdateret.
- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen.

Behandling i Revisionsudvalget 31. marts
Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.

Indstilling: Opfølgning afsluttes."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

"5. Opfølgning på kritiske rapporter

Beslutning/drøftelse:

Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."

Forespurgt til det forløb, vidnet var inde over i juni 2011, forklarede vidnet, at han på mødet sagde noget om status på de åbentstående rapporter. Han kan ikke se no-

gen steder, hvilke konkrete rapporter det drejede sig om. Forespurgt, om ikke det var dem, der var anført i listen efter pkt. 5 i det foreholdte, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han har nogen erindring om, hvad der blev drøftet i forhold til SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det har han ikke. Hvis den ikke er på listen, må han gå ud fra, at den ikke blev drøftet.

Forespurgt, hvad de sædvanlige procedurer var i Revisionsudvalget i forhold til afslutning af opfølgning på SIR's rapporter, forklarede vidnet, at det har han svært ved at svare på, fordi han ikke selv var med i udvalget. Udgangspunktet var, at opfølgningen på rapporter blev afsluttet på et tidspunkt, og så havde man sædvanligvis en eller anden konklusion på, hvad man gjorde ved dem. Forespurgt, om man skulle have løst de påpegede problemer, inden en rapport blev afsluttet, forklarede vidnet, at man i et eller andet omfang skulle have løst dem. Forespurgt, om han kan huske, om der blev foretaget en analyse af, om SIR's 2010-rapport var blevet løst, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Forespurgt, om han selv var involveret i at lukke punktet, forklarede vidnet, at det var han ikke, så vidt han husker. Han var dog med i Produktionsforum, hvor de traf beslutning om at standse opfølgningen og lade rapporten overgå til den almindelige opfølgning hos den direktør, der havde denne opgave. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var usædvanligt, at man standsede en opfølgning, uden at problemet var løst, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der ikke var nogen, der udtrykte betænkeligheder ved dette, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke ifølge materialet.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Forespurgt, hvordan konceptet for procesejere var i perioden 2010-2013, og hvordan vidnet så afgrænsningen af procesejerens ansvar, forklarede vidnet, at forsimplet gik procesejerrollen ud på, at man i koncernen var begyndt at opdele nogle af opgaverne i processer, og at man satte en medarbejder – og således ikke en chef – til at sørge for, at der blev fokuseret på processen, og at den kørte hensigtsmæssigt. Den pågældende var således også kontaktperson vedrørende processen. Hvis der fx var besøg fra Rigsrevisionen vedrørende en afgift, var det den pågældende procesejer, der var kontaktperson. På samme måde var det også en del af procesejerrollen, hvis der kom et lovforslag eller en lovændring.

Forespurgt til procesejerens funktion i forhold til de dele af arbejdet, der bestod af manuelle processer, forklarede vidnet, at procesejeren stod for den del af opgaven, der vedrørte processen, fx hvis der skulle udarbejdes standardkoncepter for besvarelser, eller hvis der var nogle bestemte forretningsgange, der skulle følges. Opgaven med at træffe afgørelse i en konkret sag lå derimod hos den medarbejder, der havde sagen, sammen med den, der skulle godkende afgørelsen. Selve godkendelses-

processen kunne godt være en procesejeropgave, men hvis procesejeren ikke havde udarbejdet en sådan proces, skulle den sagsansvarlige under alle omstændigheder stadig sørge for, at sagen blev løst rigtigt. Det kunne fx indebære at sætte en kollega til at tjekke noget, selv om det ikke fremgik en manual. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for dette, forklarede vidnet, at i nogle af SKAT's forretningsgange var der ikke regler for, at en anden person skulle kontrollere sagsbehandlerens arbejde. I så fald måtte de selv beslutte, om det skulle kontrolleres. Fx kunne den pågældendes chef beslutte det uden om procesejeren, hvis der ikke var beskrevet en bestemt forretningsgang. Procesejerne kunne ikke nå det hele, og det afhang bl.a. af, hvor meget kapacitet der var til at lave beskrivelser af de manuelle arbejdsgange.

Forespurgt, hvor ansvaret lå, for at forvaltningsretlige processer og regler blev efterlevet, forklarede vidnet, at han vil mene, at i det omfang man lavede processer, lå ansvaret hos procesejeren. Han er dog lidt i tvivl, og han synes ikke, at det fremgår tydeligt af procesejerbeskrivelsen. Han vil mene, at hvis procesejeren lavede processer for, hvem der skulle gøre et eller andet, så havde procesejeren også ansvaret for den del. Havde procesejeren ikke udarbejdet processer, så havde den, der traf en afgørelse, et ansvar for, at afgørelsen var rigtig. Snittet i beskrivelsen var således ikke ganske klart, men hans vurdering er, at procesejeren også godt kunne have opgaver på den manuelle del. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis en procesejer var begyndt at beskrive processen, overtog procesejeren ansvaret, men ellers var det den lokale leders ansvar, bekræftede vidnet dette. Den lokale leder havde i så fald ansvaret for, at sagen var behandlet rigtigt. Om det så burde være beskrevet af procesejeren, ved han ikke. I det hele taget var det dog altid den, der traf afgørelsen, der havde ansvaret for, at den var rigtig. Forespurgt, om det også gjaldt i forhold til de forvaltningsretlige krav, bekræftede vidnet dette. Han husker ikke eksempler på, at beskrivelsen af en manuel proces var årsag til, at en afgørelse blev forkert, og det er derfor lidt teoretisk.

Foreholdt, at der på udbytteområdet findes en meget gammel beskrivelse af en sagsgang, hvor man skulle kontrollere, at nogle bestemte bilag var til stede, og at der var stempler fra udenlandske myndigheder osv., og forespurgt, om vidnet forud for afsløringen af den formodede svindel oplevede drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han har tænkt over.

Forespurgt, om der i praksis var udfordringer i forhold til at udmønte ansvaret mellem procesejer og produktion, forklarede vidnet, at han egentlig ikke synes, at der var nogen konflikter. Procesejerbegrebet var dengang et forholdsvist nyt begreb, som flere forskellige ministerområder indførte. Det var en god ting, fordi de dermed fik lidt fokus og en kontaktperson på nogle af de forskellige processer. I dag har man stadig procesejere og også andre typer af ejere vedrørende forskellige ting.

19. april 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5249 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Punkt:*
> *4. Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver.*
>
> *Materiale:*
> *- Oplæg til drøftelse.*
> *- Notat vedr. procesejernes rolle og opgaver."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5253 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 med notatet "Samspillet mellem koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen, som spiller en væsentlig rolle for samspillet mellem hovedcentret, nu koncerncentret, og det regionale niveau, er i princippet videreført under begge strukturændringer, men fungerer under delvis nye betingelser. Der er således behov for at præcisere rollen i den ændrede organisation."*

Forespurgt, hvad der blev drøftet i tilknytning til den foreholdte bemærkning, forklarede vidnet, at det ikke var en drøftelse, der fyldte voldsomt meget hos ham, og han tror derfor ikke, at der var noget specielt nyt på banen. Der, hvor de særligt havde en drøftelse, var i forhold til vinklen omkring systemejere og procesejere, hvor systemejeren havde et eller andet system og typisk var på et rigtigt IT-kontor, mens procesejeren fx var på et kundeservicekontor. Delingen af opgaverne og samspillet mellem de forskellige ejere diskuterede de ofte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5260 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, pkt. 4 "Bilag – Standard for ansvarsfordeling"):

> *"Opgaver:*
> *Implementering af nye processer*
> *UKLART*

Koncerncentret:
Initiativtager til nye processer og styring af implementeringen, herunder udmelding af ordregivende information.

Regioner:
Den landsdækkende enhed/regionale enhed har ansvaret for at implementere nye processer."

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser eller uenigheder om det foreholdte, forklarede vidnet, at det ikke var noget, der fyldte voldsomt meget. Generelt var det jo sådan, at hver gang de lavede en organisationsændring, skulle processerne tilpasses. Derfor var der også denne lidt simple eller banale del i det.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om og i givet fald hvornår vidnet fik kendskab til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han senere hen har læst materialet, men han mener ikke, at rapporten dengang tilgik Indsats, hvor han på daværende tidspunkt var placeret. Forespurgt, om han således ikke var inde over hverken rapportens udarbejdelse eller opfølgning, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han kan heller ikke se, at rapporten har været i høring i Indsats.

GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Indsatsplanlægning

Forespurgt til afdelingen Indsats' rolle som kontrolorgan og til administrationen af planlægningen i vidnets enhed forklarede vidnet, at Indsats var et forretningsområde med 7-8 afdelinger og omkring 2.000 ansatte. Der var en direktør for Indsats og hver afdeling havde en underdirektør, hvoraf vidnet var en af disse. Indsats havde ansvaret for at lave kontrol på skatteområdet og på toldområdet. Det foregik rent praktisk som et samarbejde. Det var en ny organisatorisk enhed, hvor alle, der beskæftigede sig med kontrol, refererede til indsatsområdets ledelse. Det var en nyskabelse, da man i 2013 etablerede denne struktur, idet man tidligere havde haft regionale chefer. I den nye struktur lavede man planer omtrent på samme måde som tidligere, hvor man i et eller andet omfang involverede dem, der skulle udføre arbejdet. Det skete bl.a. på baggrund af et tiltagende analysebrug og var afhængigt af, hvor ny en proces der var tale om. Forespurgt, om dette var i perioden 2013-2015, bekræftede vidnet dette. Den måde, man foretog indsatsplanlægningen på, blev dog udbygget mere og mere, og jo senere hen i perioden, des mere udbygget blev det. I gamle dage udtog man det selv, og sidenhen blev det så mere og mere struktureret. Det foregik på den måde, at et af de kontorer, der refererede til ham, var en slags sekretariatskontor,

der stod for planlægningen, mens et andet kontor havde nogle andre opgaver i forhold til at skrive planen, dvs. det fysiske dokument. Ud over en masse detailopgaver udarbejdede de også det, der gennem årene blev kaldt henholdsvis en kontrolplan, en aktivitetsplan eller en produktionsplan. Det var en lidt forsimplet og ikke alt for lang beskrivelse af, hvad de havde til hensigt at foretage sig det kommende år. Den måde, de gjorde det på, var, at de indsamlede diverse informationer og derefter gennemførte de en række seminarlignende situationer, hvor de involverede forskellige afdelinger på forskellige fagniveauer. Forespurgt, om han henviser til afdelingerne i Indsats, bekræftede vidnet dette. Der var også runder, hvor der var deltagere fra andre forretningsområder, fx Kundeservice. Derudover var der høringsprocesser, når planen begyndte at nærme sig et egentligt udkast. Når der forelå et egentligt udkast, blev planen godkendt i indsatsledelsen, som bestod af indsatsdirektøren og de 7-8 underdirektører, hvorpå den blev sendt videre rundt i systemet, herunder til direktionen. Nogle gange blev hele eller dele af planen præsenteret i Skatterådet, som var et udvalg med eksterne repræsentanter. Planen blev også sendt til departementet, til ministeren og til Skatteudvalget, ligesom den blev lagt på internettet.

Forespurgt, hvilken indflydelse vidnet i sin funktion havde i forhold til at vælge eller fravælge punkter i kontrolplanen, forklarede vidnet, at han og hans kolleger kunne lave oplæg med forslag til, at noget skulle tages ud eller sættes ind. Der kunne desuden komme forslag udefra, som ikke havde baggrund i Indsats' mere analytiske tilgang til, hvad der burde med i planen. Der kunne fx komme forslag fra Jura, som ikke var særlig analytisk begrundede, og hvor man ikke kunne anslå afkastet og påvirkningen af skattegabet. Som tidligere nævnt var der eksemplet med omkostningsgodtgørelse, som man af forskellige grunde skulle se på, selv om det egentlig ikke levede op til de formalia, der sædvanligvis blev krævet af et projektforslag.

Forespurgt, om udbytteskat og refusion var emner, der var oppe og vende, forklarede vidnet, at han ikke husker, at det var tilfældet. Han kan i materialet se, at de, der har undersøgt det nærmere, ikke har kunnet finde egentlige projekter om det. Der var et par projekter om udbytteskat, men det handlede om kapitalfondsprojekterne og om gennemstrømning. Forespurgt, om han er bekendt med, om der fra Regnskab 2 eller DMO/DMS kom henvendelser om udbytteskat og refusion, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han kan se, at der på et tidspunkt var en kommunikation med Store Selskaber om svære sager, men egentlige projekter kan han ikke se.

Forespurgt, om Indsats foretog en løbende monitorering af de enkelte fagområder – fx Regnskab – når de besluttede, hvad der skulle udvælges, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Udvælgelsen gik mere på de beskrivelser af risici, som de modtog, end på en egentlig monitorering af forretningsområderne i SKAT. Forespurgt, om SIR-rapporter indgik i risikoanalysen, forklarede vidnet, at han ikke har kunnet se,

at de stod på nogen liste, men som udgangspunkt forsøgte man at samle og inddrage al relevant information i risikovurderingen. Forespurgt, hvem i Indsats der blev bekendt med kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at ham bekendt var der ikke en procedure, hvor man sendte dem rundt til alle mulige. Man modtog i hvert fald rapporterne, når man var med i en høringsproces, dvs. hvis de personer, som fordelte rapporterne eller modtog dem i høring, mente, at det var relevant, at man fik dem. Forespurgt, om der således ikke var nogen systematik, der sikrede, at man i Indsats fik alle kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at han tror, at der var den systematik i det, at nogle direktører deltog i behandlingen af nogle af rapporterne. Derudover mener han ikke, at alle modtog dem. Man modtog rapporterne, hvis man skulle have en mening om dem eller udtale sig om dem. Der var således taget stilling til, om de var relevante for én. Forespurgt, om han som medlem af Produktionsforum var en af de direktører, der blev orienteret om rapporterne, forklarede vidnet, at Produktionsforum ikke fandtes efter 2013. Han fik således rapporterne, hvis hans egen direktør fx skulle deltage i et møde, hvor det var relevant, at han også selv læste dem. Forespurgt, om han som underdirektør automatisk modtog rapporterne, forklarede vidnet, at det gjorde han kun, hvis han skulle deltage i et eller andet. Det var ret normalt at få rapporter, fordi man skulle bidrage til dem. En revisionsrapport om SKAT ville ofte berøre både Kundeservice og Indsats, og det betød, at der i behandlingen af dem ofte var repræsentanter med fra både Kundeservice og Indsats. Der blev i så fald udpeget en hovedansvarlig.

Forespurgt, hvem i Indsats der havde adgang til alle kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvem der havde det. Der blev ikke gjort noget videre for at holde dem hemmelige. Der var opfølgningsregimer, og der blev etableret stabsfunktioner til opfølgning på revisionsrapporterne. Han vil tro, at han kunne have bedt sit kontor om at finde rapporterne, hvis han havde ønsket at se dem, men som udgangspunkt beskæftigede man sig kun med de rapporter, som man skulle svare på. Forespurgt, om den øverste direktør for Indsats fik rapporterne, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at direktøren for Indsats fik alle rapporter og skulle bruge tid på dem, som han ikke skulle forholde sig til. Direktøren fik selvfølgelig de rapporter, han skulle forholde sig til.

Risikovurdering

Forespurgt, om de i Indsats i forhold til den systematiske risikovurdering i forbindelse med udvælgelse af områder, der skulle laves indsats på, arbejdede med andre modeller end skattegabet, forklarede vidnet, at de i meget stort og tiltagende omfang brugte skattegabet. 2006 var det første år, man lavede skattegab for, og fordi regnskabsoplysningerne først kom ind lidt senere, havde man først efter nogle år lavet en analyse. Det første år var lidt et prøveår, og fra 2008 accelererede det meget og fik

tiltagende betydning. På daværende tidspunkt dækkede de såkaldte complianceundersøgelser kun en del af det samlede område. Det har man så efterfølgende arbejdet på at udbygge mere og mere. Skattegabstankegangen fylder i dag en del, og det gør den også internationalt, hvor den er et grundræsonnement på OECD- og EU-niveau.

Forespurgt, om de i Indsats foretog en kortlægning af de kendte risici, herunder af sandsynligheden for, at de indtrådte, og af konsekvensen, hvis det skete, forklarede vidnet, at det gjorde de, men ikke præcis på den måde. Forespurgt, hvordan de så gjorde det, forklarede vidnet, at han er lidt i tvivl om, hvornår det præcise skifte var. I 2013-2014 gennemførte Skatteministeriet en turnusanalyse, hvilket var en gennemlysning af forskellige områder. I den forbindelse besluttede man at lave en decideret planlægningsmodel, som de så fik et par år senere. De havde derefter en decideret matematisk model, hvor man kunne stille det op, og på baggrund af de data, man havde om forventet afkast osv., kunne man få forslag til, hvilke projekter man skulle gennemføre. Forespurgt, om det først var efter 2015, at dette skete, forklarede vidnet, at han vil mene, at det var lige deromkring. Forespurgt, om det er et system, de også arbejder med i dag, forklarede vidnet, at man er begyndt at ændre modellen på ny, fordi man nu har flere styrelser. Der er i den forbindelse en diskussion om, hvorvidt man skal lave én fælles planlægning for de enkelte selvstændige styrelser.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvad vidnets rolle var hen over sommeren 2015 i afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at hans rolle var at sørge for, at de fik ekspederet det, de skulle på en fornuftig måde. Hvis man fx lavede skrivelser til departementet, skete det med sekretariatsbistand fra hans gamle afdeling.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på den formodede svindel, forklarede vidnet, at det gjorde han omtrent på samme tidspunkt som indsatsdirektøren. Det var en mundtlig orientering, som han ikke noterede, og han kan derfor ikke sige, præcis hvornår det var. Foreholdt, at han og Jim Sørensen modtog en e-mail den 7. august 2015, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var blevet orienteret mundtligt nogle dage forinden, forklarede vidnet, at han tror, han hørte om det, da man før sommerferien fik de første henvendelser. Han har dog ikke noteret noget om det. Forespurgt, om det var henvendelserne fra den danske advokat, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan han mundtligt blev orienteret, forklarede vidnet, at han tror, at Jim Sørensen sagde til ham, at der var nogle sager eller lignende. Han husker ikke, om de skulle skrive noget, eller om de fik noget om

det. De skulle på et senere tidspunkt, i august 2015, skrive noget om det, men da han hørte om det første gang, mener han, at det var, fordi hans direktør havde hørt om det. Han husker ikke den præcise dato. Forespurgt, hvilke oplysninger Jim Sørensen havde fået, forklarede vidnet, at han tror, at Jim Sørensen havde fået information om, at der var kommet nogle foreløbige orienteringer om, at der kunne være noget galt. Forespurgt, om der var noget om den beløbsmæssige størrelse, forklarede vidnet, at det var der, men at det i første omgang ikke var noget med milliarder. Forespurgt, om beløbet var 500 mio. kr., forklarede vidnet, at han ikke husker, om netop 500 mio. kr. blev nævnt. Det var et stort tal, men slet ikke i den voldsomme størrelse, som det til sidst blev. Forespurgt, hvad de talte om, at man burde gøre, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han selv talte om, hvad der skulle gøres. Det ville typisk være noget, som blev drøftet med Anne Munksgaard, som vist nok var den, der i første omgang fik oplysningen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet fik oplysningen fra Jim Sørensen, bekræftede vidnet dette. Sådan husker han det. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Anne Munksgaard, forklarede vidnet, at han ikke havde drøftelser med hende om, hvad de skulle gøre ved det. Han kan heller ikke huske, at han på det tidspunkt havde opgaver, der indebar, at han skulle skrive noget eller lignende. Forespurgt, om Anne Munksgaard fortalte ham, hvad hun havde hørt, forklarede vidnet, at det tror han ikke, hun gjorde. Forespurgt, hvad det så var, han drøftede med hende, forklarede vidnet, at han ikke tror, han drøftede noget med hende på det tidspunkt. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han fik en orientering fra Jim Sørensen og ikke talte med andre om det, forklarede vidnet, at han ikke kan udelukke, at han lod et ord falde til Anne Munksgaard, idet de jævnligt mødtes i indsatsledelsen. De var tætte kolleger og talte hele tiden om andre sager.

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med, at det var en dansk advokat, der var kommet med oplysningerne, forklarede vidnet, at det blev han på et eller andet tidspunkt, men han husker ikke hvornår.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang fik en aktiv rolle, forklarede vidnet, at han i hvert fald fik en aktiv rolle, da de i august 2015 skulle udarbejde en orientering til departementet og ministeren. Forespurgt, om han husker at have været inde over drøftelser eller orienteringer ud over den helt korte indledningsvise orientering fra Jim Sørensen, forklarede vidnet, at det selvfølgelig fyldte meget hos indsatsdirektøren, og derfor vidste vidnet med sikkerhed hele tiden noget, selv om han ikke skulle skrive noget eller lignende. Forespurgt, hvornår det fyldte meget hos indsatsdirektøren, forklarede vidnet, at der var sommerferie midt i det hele, men det fyldte i hvert fald noget til sidst, hvor han også selv blev mere involveret, fordi de skulle begynde at skrive noget. Han husker ikke, hvor meget det fyldte før sommerferien. Forespurgt, om de havde drøftelser om det hen over sommerferien, forklarede vidnet, at det tror han ikke, men han husker det ikke.

Forespurgt, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret, forklarede vidnet, at han i hvert fald var orienteret den 10. august 2015, hvor indsatsdirektøren havde en en-til-en-samtale med ham. En-til-en-samtalerne blev også kaldt performancesamtaler eller opfølgningssamtaler og var en model, man havde i hele systemet, hvor man typisk en gang om måneden havde møde med sin chef. Så vidt vidnet er orienteret, var Jesper Rønnow Simonsen den 10. august 2015 allerede bekendt med sagen, så han var formentlig på et tidligere tidspunkt blevet orienteret fra anden side, fx kundeservicedirektøren eller inddrivelsesdirektøren. Forespurgt, hvor vidnet har den viden fra, forklarede vidnet, at den har han fra Jim Sørensen. Forespurgt, om Jim Sørensen fortalte vidnet, at han den 10. august 2015 havde en samtale med Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at han er i tvivl om, hvornår han blev bekendt med, at Jim Sørensen havde samtalen med Jesper Rønnow Simonsen. Han har også efterfølgende talt med Jim Sørensen og læst forskelligt materiale, og derfor er han lidt i tvivl om, hvornår han vidste det første gang. Forespurgt, om Jim Sørensen på et tidspunkt sagde til vidnet, at han den 10. august 2015 havde haft en samtale med Jesper Rønnow Simonsen, bekræftede vidnet dette. De har også talt om det for nylig, og han har noteret det. Men han kan ikke sige, præcist hvornår han selv første gang blev klar over det, og det var heller ikke noget, han ville have noteret. Det var en fast rutine, og han havde ikke nogen rolle i forhold til at følge op eller lignende.

Forevist ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for Departementet, Anne Munksgaards e-mail af 7. august 2015 kl. 13.27 til Jim Sørensen) og forespurgt, hvorfor vidnet modtog e-mailen i kopi, forklarede vidnet, at det var en sekretariatsopgave. Forespurgt, om der var aftalt noget om, hvad der skulle ske eller gøres, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han tror, at der mere var tale om en orientering, idet de på det pågældende tidspunkt må have vidst, at de selv skulle lave en orientering. Hvis de skulle give Jim Sørensen en ordentlig sekretariatsbetjening og dermed også udarbejde noget ordentligt materiale til dem, der skulle have Jim Sørensens svar, var de nødt til at vide noget om, hvad der foregik. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det var for en orientering, vidnet på dette tidspunkt skulle lave, forklarede vidnet, at der senere blev lavet en orientering til departementet. Forespurgt, om det er den orientering, han tidligere har omtalt, bekræftede vidnet dette. Det var en del af sekretariatsrollen, at han modtog diverse e-mails om mange forskellige sager. For at kunne bidrage fornuftigt til betjeningen af ministeren og departementet, var han nødt til at være orienteret om det, der foregik.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for Departementet, Jim Sørensens e-mail af 10. august 2015 kl. 13.10 til Anne Munksgaard med kopi til Jan Lund):

"Bør vi lave en orientering til departementet eller skal det afvente at vi ved mere?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for Departementet, Anne Munksgaards e-mail af 10. august 2015 kl. 13.27 til Jim Sørensen med kopi til Jan Lund):

"Jeg har lige snakket med sagsbehandleren, og der er formentlig tale om langt større beløb end 500 mio. kr., så ja, det bør vi nok.

Jeg får et kort notat, som beskriver fakta, om få dage. Der holdes møde med SØIK i morgen."

Forespurgt, om vidnet var inde over de nærmere overvejelser omkring orienteringen, herunder hvornår og hvordan det skulle ske, forklarede vidnet, at han ikke husker, at de diskuterede, hvorvidt det skulle ske. Det lå ligesom i luften. Han synes også, at det ligger i det foreholdte, at der skulle laves en orientering. Det fremgår også af de andre e-mails. Der skulle således laves en orientering, og den skulle laves fornuftigt. Forespurgt, hvornår det arbejde blev påbegyndt, forklarede vidnet, at der i hvert fald blev arbejdet hen over en weekend, formentlig i slutningen af august 2015. Forespurgt, om der således, vidnet bekendt, gik 10 dage, fra de havde haft drøftelserne, til departementet blev orienteret, forklarede vidnet, at der var blevet arbejdet på det før det. I weekenden, hvor det blev lavet færdig, forelå der allerede et udkast, som de sikkert havde arbejdet på hele tiden, og hvor de havde forsøgt at finde materiale, dokumentation og lignende. Forespurgt, om der inden dette skete en mundtlig orientering af departementet, forklarede vidnet, at det har han ikke informationer om, så det kan kun Jesper Rønnow Simonsen svare på.

20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen

Forevist ekstraktens side 1712 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter) og forespurgt, hvad vidnets rolle var omkring denne orientering, forklarede vidnet, at hvis der blev sendt noget fra Jim Sørensen, var vidnets rolle typisk i forbindelse med den praktiske håndtering og i forhold til kvalitetstjek af, at det levede op til de centraladministrationsmæssige krav.

Forevist ekstraktens side 1711 (2015-08-20 (1) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jesper Rønnow Simonsen vedr. VIP-orientering, Anne Munksgaards e-mail af 20. august 2015 til bl.a. Jim Sørensen og Jan Lund) forklarede vidnet, at de øvrige modtagere af den foreviste e-mail var medarbejdere i hans afdeling. Forespurgt, om hans

opgave var at varetage kvalitetssikringen, bekræftede vidnet dette. Han bidragede til, at det så fornuftigt ud.

Forespurgt, om der var drøftelser om, om man måske burde gøre det tidligere, forklarede vidnet, at der altid var tanker og drøftelser om, hvornår man skulle gøre et eller andet, men han husker ikke, at der var drøftelser om, hvorvidt en orientering til departementet skulle ske endnu hurtigere. Det er også muligt, at Jesper Rønnow Simonsen orienterede departementet tidligere, idet han løbende talte med departementschefen.

21. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5050 (2015-08-21 (4) - E-mail fra Jim Sørensen til Anne Munksgaard med anmodning om udarbejdelse af udkast til ministerorientering, Jim Sørensens e-mail af 21. august 2015 til Anne Munksgaard med kopi til Jan Lund):

> *"Emne: Ministerorientering*
>
> *Med hjælp fra Susanne bedes du lave udkast til ministerorientering, som kan gå rettelsesproces hen over weekenden.*
>
> *Den skal være kort og Jens/Jonatan skal også godkende.*
>
> *Husk*
>
> *Skat har i dag anmeldt ? ……*
>
> *Søik iværksætter efterforskning i herunder efterlysning af pengene og internatianal early warning via europol. Skat stiller de nødvendige ressourcer til rådighed for SØIK.*
>
> *Da vi fik misrttanke igansatte undersøgelse opg stoppede udbetalinger.*
>
> *Ny proces er etableret og yderligere manuelle kontroller af udbetalinger er sikret ved overførsel af 10 kontrol…."*

Forespurgt, om vidnet kender det nærmere forløb i forhold til departementet og den ordre, der fremgår af det foreholdte, herunder om departementet på dette tidspunkt var orienteret, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med. Han kan i

hvert fald ikke huske det. Det kan i givet fald være sket enten skriftligt, hvilket han dog ikke tror, idet han ikke har set noget materiale, eller det kan være sket mundtlig. Forespurgt, om hans rolle i forhold til det foreholdte var den samme som tidligere beskrevet, bekræftede vidnet dette. Som udgangspunkt var der jo gode folk på, og når Jim Sørensen sendte en sådan besked, blev der derfor lavet et oplæg, som typisk kørte rundt nogle gange, indtil man syntes, at det havde en tilstrækkelig kvalitet og den ønskede form.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, om det vidnet bekendt var første gang, skatteministeren blev orienteret om den formodede svindel, forklarede vidnet, at det var den første gang, hvor han kan se, at skatteministeren blev orienteret. Han ved ikke, om skatteministeren forud for dette eventuelt var blevet orienteret mundtligt fx af departementschefen.

Forevist ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') med Indsats' notat "Mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT" og forespurgt, om vidnet var inde over dette notat, forklarede vidnet, at det var han formentlig, men han husker det ikke. Foreholdt, at notatet er dateret den 24. august 2015, og at det var vedlagt den forelæggelse, der blev sendt til skatteministeren, forklarede vidnet, at det nok var det notat, der blev lavet i weekenden. I så fald var han inde over det. De lavede det sammen med departementet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', notatet "Mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT".):

> *"Baggrund for anmeldelsen til SØIK*
>
> …
>
> *SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang."*

Forespurgt, om vidnet gjorde sig nogen overvejelser omkring det foreholdte i forhold til den første anmeldelse, der lød på 500 mio. kr., forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Der var jo en proces i gang, så han gjorde sig ikke nogen yderligere overvejelser. Forespurgt, om svindel i størrelsesordenen 500 mio. kr. må anses for at være i mindre eller større omfang, forklarede vidnet, at han synes, at det er et større omfang. Der var også kontakt til SØIK osv. Forespurgt, om der var kontakt til SØIK i juni 2015, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han kan ikke huske, hvornår det skete.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', notatet "Mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT".):

> *"De engelske myndigheders anmeldelse blev fulgt op af en henvendelse 11. august 2015 med oplysninger om 184 selskaber, som skulle være benyttet i forbindelse med den formodede økonomiske kriminalitet.*
>
> …
>
> *Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Vidnet blev foreholdt, at man under hånden fik nogle dokumenter med oplysninger om de omtalte virksomheder, og at dette dannede grundlag for, at man den 6. august 2015 standsede refusionsudbetalingerne. Forespurgt, hvorfor man i notatet skrev den 11. august 2015, når man havde fået oplysningerne den 6. august 2015, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forevist ekstraktens side 3956 (2015-08-10 (6) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jim Sørensen vedr. udarbejdelse af forelæggelse for Departementet, Anne Munksgaards e-mail af 10. august 2015 til Jim Sørensen med kopi til Jan Lund), hvoraf fremgår, at der formentlig var "tale om langt større beløb end 500 mio. kr.", og forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om, hvorvidt det var helt retvisende at skrive, at man fik oplysningerne den 11. august 2015, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var ikke opmærksom på, at der kunne være en problemstilling i forbindelse med de to datoer.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', notatet "Mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT".):

> *"Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at man formulerede det på den måde, forklarede vidnet, at der var drøftelser om, hvorvidt sagen var tilstrækkelig velbegrundet, til at SØIK ville mene, at den skulle ligge hos dem. SKAT havde en ret stor interesse i, at den rette myndighed, som i dette tilfælde var SØIK, hurtigt fik sagen, idet SKAT – i modsætning til i visse andre lande – ikke selv havde beføjelser til at efterforske. Hvis noget skulle foretages hurtigt, var det i Danmark derfor en politiopgave og ikke en skatteopgave. Forespurgt, om han var inde over drøftelserne med SØIK, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Det fremadrettede arbejde

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i arbejdet efter august 2015, forklarede vidnet, at han var involveret, i forbindelse med at de skulle etablere en ny organisering til at kontrollere og administrere udbytteområdet. Rent praktisk satte man en masse medarbejdere fra Indsats og nogle fra Kundeservice til at lave en ny struktur og en ny proces med henblik på at håndtere udbytteområdet. Dette arbejde var han med til. Forespurgt, om arbejdet blev flyttet over i Indsats, bekræftede vidnet dette. På et tidspunkt fik Indsats ansvaret, men da oprydningsarbejdet startede, var det dengang hans opfattelse, at det var en midlertidig øvelse, og at man senere skulle finde en endelig løsning.

Forespurgt, hvor længe vidnet i perioden efter august 2015 var involveret i afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at han ikke som sådan var placeret i den afdeling, som hørte til hos Store Selskaber, men at han eller et af hans kontorer var med til at lave modeller for, hvilke sager man skulle se nærmere på. Det varede, indtil de i 2018 fik den nye struktur, hvor han blev flyttet til Udviklings- og Forenklingsstyrelsen, mens arbejdet blev liggende i Skattestyrelsen.

Forespurgt, om vidnet var med til at beslutte, hvordan man skulle håndtere bankordningen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, hvem der ved noget om det, forklarede vidnet, at det må være Jura, for det var dem, der sagde, at ordningen var ulovlig. Forespurgt, hvem der ved noget om den efterfølgende kontrol med

bankordningen, herunder om den faktiske kontrol med refusioner tilbage i tiden blev problematiseret, forklarede vidnet, at ud over Regnskab var Store Selskaber de eneste, der vidste rigtig meget om udbytte. Han er dog ikke sikker på, om Store Selskaber vidste ret meget om bankordningen.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han blev orienteret om den formodede svindel inden sommerferien, og forespurgt, hvornår han gik på sommerferie, forklarede vidnet, at han mener, at han gik på sommerferie omkring den 1. juli 2015. Forespurgt, om det således var i juni 2015, at han blev orienteret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han ved, hvem der i øvrigt blev orienteret på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om det var en orientering fra Jim Sørensen til vidnet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet drøftede sagen med Anne Munksgaard, inden han gik på sommerferie, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han gjorde, men han husker det ikke. Da Jim Sørensen og underdirektørerne ofte mødtes og talte om forskellige sager, kan han dog ikke udelukke, at de kan have nævnt sagen for Anne Munksgaard, eller at hun selv kan have omtalt den. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om de mødtes og talte sammen flere gange om ugen, forklarede vidnet, at det kunne være én eller flere gange om ugen, afhængigt af hvilke andre sager der var.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet blev bekendt med, hvilke sagsbehandlingsskridt der inden sommerferien blev iværksat af Anne Munksgaards enhed, forklarede vidnet, at han tror, at han vidste, at Anne Munksgaard var i gang med at undersøge det nærmere, uden at han dog vidste, hvad det nærmere gik ud på. Det var oplysninger, der var en vis usikkerhed og problemer forbundet med, og derfor skulle de undersøges nærmere. Han er ikke sikker på, hvad han derudover vidste på det pågældende tidspunkt, og han har svært ved at skelne i forhold til det, han siden da har læst sig til.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, det gør han ikke. Han har skimmet kommissoriet igennem, og han tror, de har været hele vejen rundt.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Foreholdt af advokat Jacob Aaes, at vidnet den 5. november 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var usædvanligt, at der i juni 2010 i Produktionsforum blev truffet beslutning om at nedsætte en arbejdsgruppe, bekræftede vidnet dette. Det betød dog ikke, at man aldrig gjorde det. Forespurgt, om det især blev brugt, når der var behov for tværgående bemanding, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed..."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der stod bag formuleringen om, at arbejdsgruppen skulle nedsættes "under Borger og Virksomhed", forklarede vidnet, at det gør han ikke. Der er tale om et referat, som han var med til at godkende. Det var ikke noget, han tænkte nærmere over. Han mener ikke, at der ligger mere i det, end at det var Borger og Virksomhed, som havde kompetencen til at sikre, at der blev stillet medarbejdere til rådighed på tværs, idet produktionsdirektøren var chef for Borger og Virksomhed. Det var en forudsætning for, at arbejdsgruppen rent faktisk kunne dække de ting, man skulle se på. Det var en sikring af, at man havde den ledelsesmæssige slagstyrke og kompetence til at sørge for, at der blev fulgt op på det, og at arbejdsgruppen blev bemandet. Andre kunne ikke nødvendigvis beslutte, at man fik leveret de pågældende medarbejdere. I forbindelse med arbejdsgrupper, projekter mv. var det en stor dagligdags, lavpraktisk udfordring at sørge for, at bemandingen var, som den skulle være. Før han blev præsenteret for det i forbindelse med undersøgelseskommissionens arbejde, tænkte han dog ikke så meget over, om der skulle være en særlig betydning i, at det var en arbejdsgruppe "under Borger og Virksomhed" og med Jens Sørensen som formand. Han synes ikke, at der på nogen måde ligger noget dybere i det. Forespurgt, om det kan have sammenhæng med den nævnte kompleksitet, forklarede vidnet, at det dækkede over, at der skulle være flere deltagere på tværs. Forespurgt, om det var derfor, at der ikke stod Region Midtjylland, bekræftede vidnet dette. Det kunne der godt have stået Region Midtjylland, og samtidig være anført hvem der skulle bidrage med de pågældende årsværk, men ved at skrive det, som man gjorde, havde man taget højde for dette. Forespurgt, om han husker præcist, hvordan ordene faldt, da man besluttede det, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at Jens Sørensen var formand for gruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af advokat Jacob Aaes, om Jens Sørensen var formand for arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var Jens Sørensen, der havde som opgave at følge op på det. Han var ikke nødvendigvis formand for arbejdsgruppen. Foreholdt, at Jens Sørensen var anført i kolonnen "Ansvarlig", bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Jens Sørensen ikke var med i arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette.

LISBETH RØMER (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 10.30 mødte Lisbeth Rømer som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 11 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Forespurgt, om der vidnet bekendt har været overvejelser om, hvorvidt det var lovligt at udbetale uden at undersøge, forklarede vidnet, at det aldrig har været fremme. Forespurgt, om man gjorde, som man plejede, forklarede vidnet, at det lå i systemet, at sådan var det."*

Forespurgt, hvis ansvar det efter vidnets opfattelse var at sørge for, at de generelle forvaltningsretlige regler blev overholdt, når den enkelte sag blev behandlet, forklarede vidnet, at man selvfølgelig kan sige, at alt, man foretager sig, er sagsbehandling, men at de ikke anså det for en sagsbehandling som sådan, fordi de jo kun varetog den formelle kontrol. Det var det, de var sat i verden til, og det var det, de påså. I forbindelse med refusionerne følte de, at de havde et udbetalingsgrundlag, som hvilede på tre ben: en ansøgning fra aktieejeren, en udbyttenota fra en bank og en attestation fra det lokale skattevæsen. Hele kravet var funderet i en dobbeltbeskatningsoverenskomst, og når de tre ting var til stede, var der ikke mere for dem at gøre. De ville gerne have kunnet kontrollere, at det, som aktieejeren anførte, var rigtigt, men det kunne de jo ikke.

Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse på det helt generelle plan havde ansvaret for, at sagsbehandlingsreglerne, herunder de forvaltningsretlige regler, blev overholdt i den konkrete sag, forklarede vidnet, at det havde kontoret, dvs. dem, der arbejdede med det. Men de var ikke og anså ikke sig selv for en sagsbehandlende enhed – de var en bogholderifunktion, hvor man noterede det, man modtog. De skulle dog sørge for, at der var det grundlag, der skulle være, men egentlig sagsbehandling havde de ikke. Det sendte de videre.

Forespurgt, om en beslutning om at udbetale eller ikke at udbetale refusion efter vidnets opfattelse var en forvaltningsretlig afgørelse, forklarede vidnet, at det var hendes beslutning, at hun følte, at de opfyldte det, de skulle gøre. De var sat til at styre det på det grundlag, de havde, dvs. at de var en bogholderifunktion. Hvis de fandt noget, der var meget mystisk, sendte de det videre. De kunne selvfølgelig forespørge en enkelt gang, men hvis det udviklede sig, var det ikke deres bord. Enheden var ikke egentligt sagsbehandlende, og det var personalet heller ikke.

Forespurgt, om det var en forvaltningsretlig afgørelse, når de besluttede enten at overføre et beløb eller ikke at overføre et beløb, forklarede vidnet, at det var baseret på de tidligere nævnte fire ting, som var nogle ret objektive kriterier. Hvis alt stemte, kunne de udbetale. For hende ligger der i sagsbehandling, at man skal træffe en afgørelse ud fra nogle sammenfald af forskellige ting. Her var det meget objektive kriterier, som de følte, at de arbejdede efter. Sagsmængderne støttede også deres syn på dette. Der skulle ikke tænkes for meget – der skulle produceres.

Vidnet blev foreholdt, at man i forvaltningsretten har dispositioner, som man betegner som henholdsvis faktisk forvaltningsvirksomhed, aftalebaserede ordninger og forvaltningsretlige afgørelser. Forespurgt, hvordan hun vil kategorisere en beslutning om at udbetale eller undlade at udbetale, og om en sådan beslutning efter hendes opfattelse havde karakter af at være en forvaltningsretlig afgørelse, forklarede vidnet, at de dengang – uden at det var noget, de dyrkede – havde det sådan, at hvis kriterierne var opfyldte, så blev der udbetalt. Man kan sige, at alt, man gør, er en afgørelse, så ud fra det kriterie var det en afgørelse, men der lå ikke nogen sagsbehandling eller noget andet i det. Det var tabeller og det materiale, de havde lige foran sig.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 13-14 og 17 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"De prøvede med refusionerne, og de rejste også sager, når de syntes, at noget var for groft. Det gjorde de bl.a., da der var nogle skatteregler om, at i Frankrig kunne man få hele den betalte udbytteskat tilbage.*

Forespurgt, hvordan de rejste sager, forklarede vidnet, at de i Regnskab 2 skrev til dem, og når de så ikke ville svare, overgav de det til Hovedcentret. Forespurgt, om det var til Indsats, forklarede vidnet, at hun mener, de overgav det til Lov. Forespurgt, om de i Regnskab 2 traf afgørelse, hvis noget så forkert ud, forklarede vidnet, at hvis noget så forkert ud, skrev de og spurgte, om det kunne have sin rigtighed, hvorefter den pågældende måtte skrive tilbage og forklare sammenhængen. Derefter havde de svært ved at gøre mere.

…

Foreholdt, at der må have været tilfælde, hvor man mente, at betingelserne ikke var opfyldt, og hvor man ikke sendte pengene, og forespurgt, om det i den situation var Regnskab 2, der traf beslutningen, bekræftede vidnet dette. Så stoppede de for udbetalingen og bad om yderligere dokumentation for, at det forholdt sig, som de sagde. Forespurgt, om denne sagsbehandling foregik i Regnskab 2, bekræftede vidnet dette.

…

Forespurgt, om de foretog stikprøver for at følge pengesporet, forklarede vidnet, at det kunne de ikke. Forespurgt, om det var på grund af bemandingen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan og hvor ofte vidnet gjorde ledelsen opmærksom på problemstillingerne, forklarede vidnet, at hver gang de var sammen og skulle forklare, hvordan det gik, fortalte hun, hvordan det gik, og det gik aldrig godt. De havde altid for meget arbejde, og de syntes, at der var for store huller. De andre blev – forståeligt nok – trætte af, at der altid var jammer, når det var hende, der havde ordet. Forespurgt, hvem i ledelsen hun havde taletid med ud over Lars Nørding, og om hun havde dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke så meget."

Forespurgt, hvad rammerne var for sagsbehandlingen i Regnskab 2, herunder i relation til at man skrev til ansøgerne, hvis der var noget, man var i tvivl om, forklarede vidnet, at de selvfølgelig oprettede en sag, og derfor kan man jo sige, at der var en sagsbehandling. Men de havde kun det enkle spørgsmål: Er I sikre på, at I har gjort det rigtigt? Hvis ansøgerne svarede ja, og de i Regnskab 2 stadig syntes, at det så mærkeligt ud, overgik sagen til andre. Efter at have læst det foreholdte har hun tænkt videre over nogle ting. Hun tror, at når de henvendte sig til Lov, så var det primært, når det vedrørte udlandet. Forespurgt, om dette vedrører perioden før 2010, forklarede vidnet, at hun med Lov mener lovkontoret i styrelsen. Forespurgt, om det

dermed var, før man i 2010 etablerede enhedsorganisationen, bekræftede vidnet dette. Det hun taler om lå før det tidspunkt. I Regnskab 2 sendte de tingene til Lov, som derpå skrev til parten. I dette tilfælde var det en fransk bank. Før hun kom til enheden, havde man haft en anden sag vedrørende aktieudlån til Frankrig, idet skatten i Frankrig var 0 %, mens den i andre lande var 15 %. Derfor var bankerne flinke til på udlodningstidspunktet at samle alle de aktier, de havde netop i Frankrig. Det var det, de i Regnskab 2 prøvede at få opklaret. De kunne af gode grunde ikke få Kontrol – dvs. det nuværende Indsats – til at gå ind i sager, der på den måde vedrørte udlandet, for de kunne ikke foretage kontrol i udlandet. I tiden før 2010, da de stadig sad sammen med Indsats, henvendte de sig i mange tilfælde til Indsats for at få dem til at hjælpe, idet Indsats jo også kunne opklare ting og måske kunne se pengestrømmene. I Regnskab 2 havde de ud over hende selv og Laurits Cramer kun kontoruddannet personale, og det var derfor ikke noget, de selv kunne gøre.

Forespurgt, om deres måde at interagere med andre enheder på ændrede sig i forbindelse med den nye struktur, da Koncerncentret blev etableret i 2010, forklarede vidnet, at alt blev mere besværligt. Forespurgt, hvorfor det blev mere besværligt, forklarede vidnet, at i gamle dage, da man havde en region – og Jan Lund var hendes regionschef i Ballerup – havde man kontakt med alle de typer af arbejdsopgaver, der var i SKAT, og man kunne jo på den ene eller den anden måde have brug for dem alle sammen. Når man i den nye struktur sad i sin søjle, så man ikke andre end dem, der var i søjlen. Kravene i de andre søjler var givet på forhånd, så hvis man kom med et problem, som ikke stod på deres liste, kunne de ikke tage sig af det. Derfor syntes hun, at det var lidt bedre tidligere.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når de før 2010 havde problemer, skrev de til Lov, som derpå overtog sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at de kontaktede dem og talte om det. Forespurgt, om det var Lov, der varetog den direkte eksterne kontakt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Regnskab 2, da man etablerede Koncerncentret, ændrede forretningsgangene således, at de selv varetog den direkte kontakt, forklarede vidnet, at det er svært at huske, men hun mener, at de i den nye struktur fortsat sendte mystiske og meget store angivelser eller lignende til Store Selskaber. I Regnskab 2 fortsatte de således med at gøre det, de havde gjort hele tiden, men nu var det bare med nogle andre.

Forespurgt, om ikke der i deres behandling af de nævnte store og underlige sager lå en form for materiel vurdering, der lå ud over en kontrol af, om der var en udbyttenota og en erklæring, forklarede vidnet, at det, de sendte videre, som udgangspunkt ikke handlede om refusioner. Det vedrørte angivelser. Fx syntes de, at udbytteangivelser på 1 mia. kr. var store, og dem sendte de derfor videre. Der har været år, hvor der er gået 300 mia. kr. gennem maskinen i Danmark uden udbytteskat. Det

var ikke, fordi der var noget skat i det, men man undrede sig over, hvorfor de pludselig kom sejlende her. Forespurgt, hvad der så skete med refusionerne, forklarede vidnet, at dem stod de stadig for. Når de så opfattede noget som meget mærkeligt, gik de til Lov. Forespurgt, hvem der foretog vurderingen af, om noget var meget mærkeligt, og hvordan den vurdering blev foretaget, forklarede vidnet, at når der kom en refusionsanmodning enten i bankordningen eller i blanketordningen, var de på kontoret efterhånden så drevne, at de umiddelbart kunne reagere og se, hvis noget så mærkeligt ud. Vedrørte det bankordningen, kom det ind til Sven Jørgen Nielsen, og var det på papir, kom det ind til Laurits Cramer. Så talte de om det og vurderede sagen, og man kunne lave nogle beregninger og gøre forskellige ting. På et tidspunkt fandt de på noget, som de syntes var meget smart. De spurgte i Hovedcentret, om man eventuelt kunne få aktionærlister fra generalforsamlingen, for hvis nogen repræsenterede de store, store mængder af aktier, måtte det være noteret, men det kunne de ikke få lov til. Deres muligheder var derfor meget begrænsede.

Forespurgt, om ikke det var materiel kontrol, når de skrev ud vedrørende udbytter, som de syntes så mærkelige ud, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det bestod jo kun i at spørge ansøgerne, om de nu også var sikre på, at det, de havde skrevet, var rigtigt. I Regnskab 2 kunne de jo ikke vide noget, og de kunne heller ikke selv gå videre med det. Ansøgerne svarede ja eller nej, og så gik det videre til nogle andre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at det synes at fremgå af vidnets egen forklaring og af andre vidners forklaringer, at der blev udført en eller anden form for materiel kontrol, og forespurgt, om det er korrekt forstået, forklarede vidnet, at problemet var, at hvis de havde oplysningerne, kunne de foretage kontrollen, men i forhold til refusionerne vedrørende børsnoterede selskaber ejet af udenlandske aktionærer var der intet, de kunne se på. Det var problemet hele vejen igennem. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at de havde mulighed for at foretage en vis form for kontrol, hvis de havde nogle oplysninger, forklarede vidnet, at de havde mulighed for at tjekke alle dem, som stod i det danske system, eller som havde depoter i Danmark. Men for alle andre var det ikke muligt. Det var selvfølgelig også kun muligt at tjekke de danske, hvis de havde fået indberetningerne, hvilket de først fik i det følgende år. Derfor kom det også an på, hvornår der blev tilbagesøgt. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de faktisk tjekke-

de dem, de kunne tjekke, forklarede vidnet, at det gjorde de normalt ikke, da det var mindre beløb, og ofte var det aktionærer, som havde haft deres aktiebeholdning i en vis tid. Der var derfor en del gengangere, som de trods mængderne alligevel kunne genkende.

Ressourcer

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 20 for den 19. juni 2019 side 10 (Poul Buus Lassens forklaring):

> *"Forespurgt, om det får vidnet til at ændre sin opfattelse af, at opgaven skulle ligge i Indsats som en løbende opgave, forklarede vidnet, at det burde opgaven gøre. Forespurgt, hvad vidnet mener med dette, forklarede vidnet, at det burde være en opgave i Indsats at kontrollere. Forespurgt, om vidnet dermed mener, at det burde være en opgave, der lå i vidnets organisation, at foretage denne kontrol, eller om opgaven skulle ligge i Regnskab 2, forklarede vidnet, at Regnskab 2 ikke havde forudsætningerne for at varetage opgaven. Han er enig i, at det ikke var realistisk, at Regnskab 2 skulle udføre opgaven med de få personer, der var i Regnskab 2, og med de faglige forudsætninger, disse personer havde. Det var en kontrolopgave, og i dag ligger kontrollen af udbytterefusionen i Indsats."*

Forespurgt, om vidnet er enig i det foreholdte, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om og i givet fald hvornår hun decideret sagde til sine chefer, at de i Regnskab 2 havde behov for yderligere bemanding, forklarede vidnet, at lige før hun tiltrådte, forsøgte man at få lov til at udføre kontrol. Forespurgt, hvornår det var, forklarede vidnet, at hun tiltrådte den 1. juni 2002. Kort før det tidspunkt havde man spurgt, om man kunne få nogle kontrolbeføjelser, og man fik svaret, at de var en bogholderifunktion, der ikke havde noget med sådan noget at gøre. Forespurgt, hvem der på det tidspunkt blev spurgt, forklarede vidnet, at enheden var placeret i Nærum, og hun vil derfor gå ud fra, at det foregik i Nærum. Forespurgt, om hun ved, hvem der stillede spørgsmålet, forklarede vidnet, at det var Laurits Cramer og Sven Jørgen Nielsen, som var dem, der sad med området. Hun tror, at det var på basis af den store undersøgelse, som blev foretaget i 1999. I undersøgelsen, som blev kaldt københavnerundersøgelsen, havde man kontrolleret depoterne i bankerne. Forespurgt, om hun på noget tidspunkt selv spurgte sine chefer om noget tilsvarende, forklarede vidnet, at det aldrig lå i kortene, så det kunne hun lige så godt lade være med. Hun prøvede i stedet at få systemet til at virke. Forespurgt, om hun således aldrig stillede spørgsmålet, bekræftede vidnet dette.

Departementets involvering i udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt, at Andreas Bo Larsen, Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen den 10. og 11. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou på baggrund af henvendelser fra vidnet fra tid til anden ydede vidnet rådgivning om juridiske forhold, men at hun derefter selv skulle disponere og træffe afgørelse på baggrund af denne rådgivning. Forespurgt, om hun kan genkende dette, forklarede vidnet, at hun havde et udmærket samarbejde med især Andreas Bo Larsen, og at han var med inde over, hver gang de skulle lave nogle ændringer eller forbedringer med henblik på at få en bedre og mere sikker administration. De havde i den forbindelse et glimrende samarbejde, og han var også med i nogle arbejdsgrupper og den slags.

Vidnet blev foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou den 10. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hans kontorchef, Erna Christensen, i begyndelsen af februar 2010 bad ham om at rådgive og vejlede Regnskab 2 om de mere komplicerede og principielle sager, som de havde særlige udfordringer med, og at han har forklaret, at han fik den første henvendelse omkring den 28. februar 2010, hvorefter der løbende kom mere eller mindre komplicerede sager, som han forsøgte at vejlede og rådgive om, hvordan de kunne løse. Forespurgt, om hun husker dette, forklarede vidnet, at hun selvfølgelig husker det, men at hun ikke husker, hvad det nærmere drejede sig om. Foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou også har forklaret, at fordi han fik henvendelserne fra Regnskab 2, var oplevelsen hos ham, at der rent faktisk blev foretaget materiel sagsbehandling i Regnskab 2, som udgjorde grundlaget for spørgsmålene, forklarede vidnet, at man sad med det, man sad med, og så var det altid sådan noget. For hendes enhed var det baseret på det, der fulgte af udlægningsbekendtgørelsen, nemlig det formelle. Men hun vil ikke sige, at de ikke forsøgte. De ville jo gerne gøre det så godt som muligt. De ville jo også gerne i vid udstrækning fuldstændig forstå, hvorfor ting gjorde, som de gjorde osv. Men efter typen og antallet af de sager, som de lavede, kunne de ikke foretage nogen som helst materiel kontrol.

Vidnet blev foreholdt, at Kaj-Henrik Ludolph den 6. november 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han i 2004 eller 2005 besøgte udbytteadministrationen og i den forbindelse fik det indtryk, at udbytteadministrationen gennemgik sagerne, samt at det ikke blev tilkendegivet over for ham, at der ikke var materiel sagsbehandling. Vidnet forklarede, at Kaj-Henrik Ludolph nok har kunnet få den opfattelse, fordi de var så interesserede i det, de foretog sig. Med de sagsmængder, de hele tiden sad med, handlede det om produktion. De fik jo 200.000 stykker papir, de skulle taste ind. Det, de ønskede, var, at systemet blev så godt som muligt, så nogle af systemets fejl og mangler kunne lukkes. Det var bl.a. derfor, at de fik Kaj-Henrik Ludolph på besøg.

Vidnet blev foreholdt, at Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou den 10. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at når de – for det meste i tiden efter SIR's 2010-rapport – fik spørgsmål om svære juridiske problemstillinger fra Regnskab 2, var det deres opfattelse, at spørgsmålene kom, fordi man i udbytteadministrationen faktisk foretog en materiel behandling. Forespurgt, om det alligevel er vidnets opfattelse, at de ikke kan have været i tvivl om, at Regnskab 2 ikke foretog materiel behandling af sagerne, forklarede vidnet, at Regnskab 2 var med til at stille nogle vanskelige spørgsmål, for at systemet skulle hænge sammen. Som eksempel lavede man efter 2010 den regel, der hed "de omvendte juletræer", og i den forbindelse havde man glemt, at den regel det pågældende år ville gå ud over udbytteskatten. I Regnskab 2 var de jo ikke blinde og døve, og når de oplevede, at der blev lavet sådanne ændringer, der virkelig gjorde arbejdet svært for dem, havde de samtaler om det. Det kan godt være, at Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou derfor troede, at Regnskab 2 lavede noget materielt, men det var simpelthen, for at de kunne overleve i det, de lavede. Forespurgt, hvad "de omvendte juletræer" gik ud på, forklarede vidnet, at det vedrørte den situation, hvor man skulle udbetale udbytte og vidste, at den, man udbetalte til, i virkeligheden var strømand eller i øvrigt ikke var den rigtige modtager, eller hvor der lå et større selskab bagved, som gjorde, at man kom ind under nogle andre regler. Hun har dog ikke tænkt over det i 7 år. Man skulle i så fald ikke tage den første, men i stedet gå til den næste, og hvordan skulle et eller andet selskab vide, at de ikke skulle gå til deres umiddelbare aktionær, men til den, der var bagved. Det kunne man ikke forlange.

28. oktober 2010 – korrespondance vedrørende refusionsanmodning fra Merrill Lynch

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5019 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 28. oktober 2010 kl. 13.05 til Jakob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding):

> *"Emne: Omvendt juletræ??????*
>
> *Kære Jakob,*
>
> *Vi har fra SEB fået anmodning om refusion af ca 50 millioner i udbytteskat, hvoraf ca 42 millioner er NOVO. Refusionen skal udbetales til Merill Lynch AG Zürich, og efter DBO med Schweiz.*
> *Og så tænker vi!!!!!*
> *Er det et omvendt juletræ med kun 1 deltager, for pengene skal vel ud til andre aktionærer i måske helt andre lande, f. eks til moderselskabet i USA.*

Eller er det gennemstrømning?????
Hvor er det altså svært!!!!!!
Havde det været en filial i Schweiz af Merill Lynch USA, havde det været efter DBO med USA. Men da der er oprettet et selvstændigt selskab, kan de "måske" få det hele skattefrit herfra.
Vi har ikke udbetalt pengene. Anmodningen er modtaget 22. oktober og vi har 30 dage, så skal der renter på.

Kan du hjælpe os, for vi føler at 50 millioner ud af statskassen kun skal betales, hvis det er helt efter bogen."

Vidnet blev endvidere foreholdt, at dette var et af Jakob Ulrik Wassard Schous eksempler på spørgsmål, hvor det for ham fremstod, som om der blev foretaget en grundig materiel sagsbehandling, idet det tydede på andet og mere end gennemgang af de dokumenter, der stod i vejledningen. Vidnet forklarede, at de i Regnskab 2 sikkert har fået det på et regneark, hvor der stod, at der skulle udbetales 50 mio. kr., og det har de så studset over. Generelt studsede de over det, når det vedrørte store beløb eller 0 % beskatning, eller når det var noget ekstraordinært, hvor man kunne have samlet en masse beløb. De listede det bare op og kunne ikke se, hvad det var. Derfor bad de om hjælp. Det var ikke den sagsbehandling, de normalt foretog. Når de modtog en sådan anmodning om refusion, tænkte de over, hvad de skulle gøre. De vidste, at der var en masse forskellige regler, og derfor spurgte de departementet om deres mening. Hun tog ikke selv stilling, men spurgte netop kun.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5018-5019 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 28. oktober 2010 kl. 13.53 til Lisbeth Rømer):

"Kære Lisbeth,

Hvis I er i tvivl om, hvem der er retmæssig ejer, vil jeg foreslår, at I retter henvendelse til anmoder, og beder om at få oplyst, hvorvidt refusionen vedrører Merrild Lynch egen investering i Novo, eller om Merrild Lynch fungerer som depothaver på vegne af andre selskaber."

Foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou anså det foreholdte som et godt råd til håndteringen af spørgsmålet, og forespurgt, om vidnet husker det videre forløb, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5018 (2010-10-28 (3) - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 28. oktober 2010 kl. 14.51 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Kære Jakob,*
>
> *Tak for dit hurtige svar – som lader os lidt i stikken.*
> *Skal vi spørge ML datterselskabet i Schweiz eller moderselskabet i USA, for datterselskabet formodes vel at udlodde videre til moder og er datter så at anse for et gennemstrømningsselskab?"*

Forespurgt, om de rettede henvendelse til nogen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det er næsten 10 år siden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5021 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 15. november 2010 kl. 12.54 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

> *"Kære Jacob,*
>
> *Der kommer ikke til at foreligge noget mere konkret om Merrill Lynch, deres anmodning om refusion er ok – hvis vi godkender den."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5020-5021 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 15. november 2010 kl. 13.32 til Lisbeth Rømer):

> *"Kære Lisbeth,*
>
> *Jeg troede i ville rette henvendelse med henblik på en afklaring af, hvorvidt Merrild Lynch fungere som en depotbank vedrørende deres anmodning."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5020 (2010-11-17 - E-mailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Lisbeth Rømers e-mail af 17. november 2010 kl. 13.32 til Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Kære Jacob,

Merill Lynch AG Schweiz er beneficial owner, men et datterselskab af Merill Lynch USA. Derfor er det interessant:

Har du et bud?????"

Forespurgt, hvad vidnet mente med, at "deres anmodning om refusion er ok – hvis vi godkender den", forklarede vidnet, at hun mente, at det på papiret så korrekt ud. De tre ben opfyldte, og der var en dobbeltbeskatningsoverenskomst. Foreholdt, at Jakob Ulrik Wassard Schou anbefalede dem at bede om en erklæring, forklarede vidnet, at det havde de prøvet før. Det prøvede de i TDC-sagen, og det kom der intet ud af. Forespurgt, om det betød, at man derfor ikke skulle forsøge igen, forklarede vidnet, at i disse situationer byggede meget på ens erfaringer, og her var erfaringerne ikke så gode. De havde i Regnskab 2 måske håbet, at departementet ville overtage det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5023 (2010-12-15 - E-mailkorrespondance mellem Poul Buus Lassen og Lisbeth Rømer om refusionsanmodning fra Merrill Lynch, Poul Buus Lassens e-mail af 18. november 2010 til Lisbeth Rømer):

"Emne: SV: Omvendt juletræ??????

…

Selskabet i Schweiz kan i princippet godt være et gennemstrømningsselskab, men det kan ikke umiddelbart afgøres på det foreliggende grundlag.

Jeg har prøvet at søge Merril Lynch Capital Markets AG på nettet og har også fundet en årsrapport for 2009.
Selskabet i Schweiz har meget anden aktivitet ud over at eje aktierne i Novo. Det er en investeringsbank og den driver bankvirksomhed. Det opgør en regnskabsmæssig indtægt på hvad der svarer på til ca. 415 mio. DKK og det har 34 ansatte. Selskabet har heller ikke udloddet udbytte hverken i 2008 eller 2009. Som udgangspunkt taler det ikke for, at der er tale om et typisk gennemstrømningsselskab. Men der kan være risiko for at banken handler på vegne af kunder, så udbyttet måske reelt tilhører nogle af bankens kunder.

Derfor vil jeg umiddelbart mene, at det er vigtigt at Merrill Lynch Capital Markets AG kommer med en erklæring om, at det er selskabet selv som er "beneficial

owner" af udbyttet, så vi i det mindste er nogenlunde sikre på hvor udbyttet ender. Forespørgslen må kunne rettes via. SEB."

Forespurgt, om hun erindrer det videre forløb, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5025 (2010-12-17 (2) - Emailkorrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen om refusionsanmodning fra Merrild Lynch, Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 16. december 2010 til Lise Bo Nielsen og Erna Christensen):

"Jeg talte med Poul Buus Lassen fra Store Selskaber i går angående Merrild Lynch anmodning om refusion af indeholdt kildeskat. Poul forklarede, at Lisbeth Rømer i Regnskab 2 havde besluttet at udbetale pengene til Merrild Lynch. Begrundelsen var, at man ved tidligere lejlighed havde stillet en række uddybende spørgsmål i en anden sag, og herefter fundet ud af, at anmodningen var i orden. Det indebar, at man var forpligtet til at udbetale beløbet inklusiv renter. For at undgå en lignende situation (altså rentebetalingen) havde man valgt at udbetale pengene."

Forespurgt, om der således var tale om et forløb, hvor vidnet blev vejledt om at søge yderligere oplysninger, men valgte dette fra, forklarede vidnet, at det var, fordi hun desværre havde dårlige erfaringer med det. Vidnet blev foreholdt, at hvis man bad ansøgeren om en erklæring om, at vedkommende faktisk ejede aktierne og var berettiget til pengene, så havde den pågældende – så længe erklæringen ikke var modtaget – ikke fremlagt den nødvendige dokumentation. Forespurgt, om ikke man i den situation bare kunne vente med at behandle sagen, forklarede vidnet, at sådan var systemet ikke. Hvis man kom med sin refusionsanmodning og havde en udbyttenota og en attestation fra skattevæsnet, og hvis man boede i et dobbeltbeskatningsoverenskomstland, hvor man kunne få refusion, så opfyldte man betingelserne. Det var det, der var hele Regnskab 2's problem, nemlig at for alle dem, der ikke havde aktierne i depot i Danmark, kunne de ikke se noget som helst. Man havde bedt ansøgerne om at udfylde en anmodning, og hvis man så skulle spørge dem, om de var sikre på, at anmodningen var korrekt, så skulle man jo gøre det hele tiden. Det var reelt det, der var tale om. Og det kunne Regnskab 2 jo ikke. Forespurgt, om ikke der var tale om en erklæring om, at man ikke kun stod som formel ejer, men også var beneficial owner, og om ikke det også fremgik af aftalerne i bankordningen, at bankerne skulle erklære, at der dem bekendt ikke var tale om aktielån, forklarede vidnet, at der stod på blanketten, at man skulle være beneficial owner, og det havde de således allerede bedt ansøgerne om at oplyse.

Foreholdt, at der kom en vejledning fra dem, der sad med det relevante juridiske fagområde, og at der tilsvarende kom en vejledning fra Store Selskaber, der mente, at det var vigtigt, at man fik en erklæring om, at selskabet selv var beneficial owner, men at denne vejledning ikke blev fulgt, forklarede vidnet, at det selvfølgelig var en vejledning, men at hun fik mest ud af det, som Poul Buus Lassen skrev om banken og om, at der var en mulighed for, at de kunne være ejere. Så vidt hun husker, var det dét, hun lagde vægt på.

Forespurgt, om hun ikke ser det som problematisk, at hun efter sin henvendelse fik et råd, som hun sad overhørig, og at hun derefter blot udbetalte, forklarede vidnet, at rådet var udtryk for det, de altid selv havde gjort, og hvor der tidligere ikke var kommet noget ud af det. Forespurgt til andre eksempler på dette ud over TDC-sagen forklarede vidnet, at der også var andre tilfælde, som hun dog ikke konkret kan huske. Forespurgt, om de i de andre tilfælde fik de pågældende erklæringer, forklarede vidnet, at de skrev til ansøgerne, som så svarede, at de var de rigtige ejere. Når hun ikke troede på svarene, sendte hun dem videre. Her skrev Poul Buus Lassen derimod, at der var mulighed for, at det var rigtigt. I de andre tilfælde lå det ikke inden for de rammer, som hun syntes, var fornuftige, og derfor gik de videre med dem. Foreholdt, at Poul Buus Lassen skrev, at noget tydede på, at der var drift i selskabet og således ikke tale om gennemstrømning, men at det dog ikke umiddelbart kunne afklares, hvorfor det var vigtigt, at man bad om en erklæring, forklarede vidnet, at det var hun klar over, og at det var derfor, hun sendte det videre.

Forespurgt, om vidnet kan forstå, at Jakob Ulrik Wassard Schou på baggrund af den lange række sager, han modtog, fik det indtryk, at der – mens han var i dialog med hende – blev foretaget materiel kontrol i sagerne, forklarede vidnet, at de bare prøvede at opregne, om det, de så, var rigtigt, eller om det kunne være noget andet. De havde ikke nogen sagsbehandling i deres kontor. Men de kunne se, hvis der var noget, de syntes var mærkeligt, og derfor prøvede de at henvende sig til dem, de troede kunne hjælpe dem. Det kan godt være, at de måske ikke altid fulgte de råd, de fik, men det er hendes opfattelse, at de tidligere havde prøvet det uden at få noget ud af det. De gange, de havde gjort det, havde det desuden været ekstremt dyrt for SKAT. Forespurgt, hvorfor det havde været dyrt for SKAT, når der vel først begyndte at påløbe renter, når beneficial owner-forklaringen var modtaget, forklarede vidnet, at TDC-sagen sikkert var før det tidspunkt, for i den var der omkring 40-50 mio. kr. i renter.

Forespurgt, hvor mange gange de afslog en anmodning om refusion, forklarede vidnet, at det ikke var mange, idet de ikke kunne kontrollere det. Hvis de kunne se, at det var helt forkert, fx fordi det forkerte land var anført, eller fordi man allerede havde fået pengene udbetalt og nu kom igen, så afslog de selvfølgelig anmodningen.

Men hele deres problem var, at vedrørende det, der var virkelig stort, kunne de ikke se noget.

Foreholdt, at Lars Nørding og Frank Høj Jensen den 9. oktober 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var deres indtryk, at man i Regnskab 2 foretog en screening af de mest risikobehæftede sager, og forespurgt, om vidnet er enig i, at det var måden, de gjorde det på, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke de endte med at udbetale også i de risikobehæftede sager, medmindre der manglede et dokumentet, forklarede vidnet, at det kunne være de sager, som de sendte videre til fx Lov, Store Selskaber eller Indsats.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt efter 2010 gjorde Andreas Bo Larsens og Jakob Ulrik Wassard Schous kontorer opmærksomme på, at de i Regnskab 2 ikke foretog sagsbehandling, forklarede vidnet, at det tænkte hun, at de vidste. Andreas Bo Larsen vidste, hvad de lavede, og ham havde de over årene meget samarbejde med. Hun regnede derfor med, at de vidste, hvad Regnskab 2 lavede, og at når Regnskab 2 henvendte sig til dem, var det, fordi det var noget, de ikke selv kunne lave.

Oktober 2010 – korrespondance om Fonde og Koncerner Østs bistand til udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5136 (2010-10-27 - E-mail fra Daniell Rosenlund til Lisbeth Rømer vedr. bistand til sagsbehandling fra Fonde og Koncerner Øst, Bente Klein Fridbergs e-mail af 13. oktober 2010 til Lisbeth Rømer):

> *"Vi har ikke de fornødne kompetencer til at løse disse sager, da vi ikke kender ret meget til de selskabsretlige spørgsmål, som en løsning af disse sager fordrer. Vi har hidtil fået disse sager behandlet i Juridisk Center og i det daværende videnscenter og udbytte- og aktionærbeskatning, men denne mulighed er ikke til stede længere."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5135-5136 (2010-10-27 - E-mail fra Daniell Rosenlund til Lisbeth Rømer vedr. bistand til sagsbehandling fra Fonde og Koncerner Øst, Lisbeth Rømers e-mail af 15. oktober 2010 til Jacob Vee Tornbjerg med kopi til Lars Nørding):

> *"Kære Jacob,*
>
> *Tak fordi du ville se på udbytteskatteafdelingens problemer.*
> *Her er de sagsbehandler problemer, som jeg håber, at du kan hjælpe os med. I den tidligere organisation blev disse sager ikke løst af os – i princippet administrerer vi angivelser, indberetning af udbyttemodtagere og betaling af udbytteskat, og refusi-*

oner. Om selskaber er omfattet af udbytteskat eller kan få refusion eller fritagelse er vi kun delvist involveret i, og kun delvist bemandet til at afgøre."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5135 (2010-10-27 - E-mail fra Daniell Rosenlund til Lisbeth Rømer vedr. bistand til sagsbehandling fra Fonde og Koncerner Øst, Daniell Rosenlunds e-mail af 27. oktober 2010 til Lisbeth Rømer):

"Leif og jeg har lige snakket med vores afdelingsleder, Jacob, om hjælp til vurdering af Jeres sager om fritagelse for dansk udbyttekildeskat.

Vi har grønt lys til at hjælpe Jer med sagerne."

Forespurgt, hvad det var for en aftale om uddelegering af sager eller opgaver, forklarede vidnet, at det ikke er noget, hun umiddelbart husker. Forespurgt, om hun husker, om det var noget, hun forinden drøftede med Lars Nørding, Jens Sørensen eller andre, forklarede vidnet, at hun ikke på noget tidspunkt drøftede sådan noget med Jens Sørensen, men hun forsøgte altid at orientere Lars Nørding om, hvad der foregik.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5165 (2013-07-09 (3) - E-mail fra Jacob Vee Tornbjerg til Lisbeth Rømer med afvisning af bistand til sagsbehandling, Lisbeth Rømers e-mail af 8. juli 2013 til Jacob Vee Tornbjerg):

"Emne: Udbytteskatterefusion

Kære Jacob,

Jeg formoder, at du, når du er kommet hjem fra ferie, sørger for besvarelse af denne henvendelse. Vi vil selvfølgekig gerne have afgørelsen, så vi kan gøre det rigtige."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5165 (2013-07-09 (3) - E-mail fra Jacob Vee Tornbjerg til Lisbeth Rømer med afvisning af bistand til sagsbehandling, Jacob Vee Tornbjergs e-mail af 9. juli 2013 til Lisbeth Rømer):

"Kære Lisbeth

Det har vi desværre ikke kapacitet til.

I vil, ved at gennemgå de afgørelser vi tidligere har lavet for jer, kunne se hvordan anmodningen skal behandles"

Forespurgt, om vidnet husker det pågældende forløb, forklarede vidnet, at hun kun dårligt husker 2013, fordi de blev skåret ned og skulle nedlægges. Der var opbrud over det hele. Forespurgt, om hun således ikke husker dette forløb, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Interne kontroller

Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen om interne kvalitetssikringssystemer, som indebar, at man i alle enheder havde nogle givne kvalitetssikringspunkter, hvor man fx skulle udtage et antal sager og kontrollere, om man fulgte de fastlagte forretningsgange, og forespurgt, om vidnet husker at have været med til at gøre dette i sin egen enhed, forklarede vidnet, det gjorde de selvfølgelig hen ad vejen. Forespurgt, om det skete på kvartalsbasis, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, hvad de foretog sig i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at de kontrollerede, om det, der blev tastet ind, svarede til de modtagne angivelser. Det var skattebærende, og det skulle være gjort rigtigt. Deres arbejde bestod i vid udstrækning af tastearbejde. Forespurgt, om kvalitetssikringen inden for hendes område således kun omfattede den formelle del, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om resultaterne af deres undersøgelser blev sendt videre op i systemet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der modtog dem, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, hvad kvalitetssikringen i forhold til udbytterefusionen gik ud på, forklarede vidnet, at de ved stikprøver tjekkede, om udbetalingerne havde den fornødne dokumentation. Forespurgt, om de således ikke kontrollerede den materielle berettigelse, forklarede vidnet, at det kunne de ikke.

8. februar 2013 – korrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen vedrørende henvendelse fra Lisbeth Rømer om "transparente enheder"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5033 (2013-02-08 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer om 'transparente enheder', Jakob Ulrik Wassard Schous e-mail af 8. februar 2013 kl. 13.41 til Lise Bo Nielsen):

> *"Andreas og jeg er blevet oplyst om, at det bindende svar omhandler en situation, hvor der mellem det danske udloddende selskab og hovedaktionærerne ligger en "enhed" i udlandet. Vi svarer alene generelt om forståelsen af KSL § 2. For fremtiden vil hun blive henvist til JURA."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5033 (2013-02-08 - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lise Bo Nielsen vedr. henvendelse fra Lisbeth Rømer

om 'transparente enheder', Andreas Bo Larsens e-mail af 8. februar 2013 til Bente Klein Fridberg og Lisbeth Rømer):

"Emne: Udenlandske transparente enheder

… kildeskattelovens § 2, stk. 1, nr. 6…"

Forespurgt, om vidnet husker det pågældende forløb, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Der skete uendelig meget på det tidspunkt, bl.a. var de ved at etablere det nye TastSelv-system. Hun kan derfor ikke huske, hvad det drejede sig om. Foreholdt, at man på tidspunktet for korrespondancen var gået tilbage til den klassiske organisering med et departement og en styrelse, og forespurgt, om hun husker, at hun blev henvist til SKAT Jura, forklarede vidnet, at hun godt kan huske, da departementet blev selvstændigt igen. Det var de i Regnskab 2 lidt kede af, fordi de havde været glade for at have en direkte adgang til dem, der kunne lave love, idet de havde et katalog over ting, de gerne ville have lavet om. Men det foreholdte var en naturlig følge af det, der skete. Forespurgt, om hun husker, at hun blev henvist til i fremtiden at rette sine spørgsmål til SKAT Jura, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men at det lå i situationen, og at det kom an på, hvad hun skulle spørge om. Forespurgt, om hun derefter rettede henvendelse til SKAT Jura, når hun have komplekse spørgsmål, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5205 (2014-05-01 (2) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Dorthe Pannerup Madsen og René Frahm Jørgensen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 1. maj 2014 til René Frahm Jørgensen):

"Emne: SV: The Abu Dhabi investment Authority

…

Har talt med de øvrige medarbejdere på Udbytteskat om der tidligere er blevet behandlet sager vedrørende spørgsmål om skattepligt hos Lisbeth Rømer.

Jeg kan forstå, at der tidligere har været sager fra rådgivere, som har klaget over, at der ikke er blevet svaret på henvendelser."

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, at spørgsmål om, hvorvidt der forelå skattepligt eller ej, ikke blev besvaret, forklarede vidnet, at det ikke er noget, hun umiddelbart kan huske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5097 (2014-05-06 - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedr. sagsbehandling af udbyttesager, René Frahm Jørgensens e-mail af 6. maj 2014 til Johnny Schaadt Hansen med kopi til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Kære Johnny*
>
> *Jeg har en udfordring. Det har vist sig, at vi på området omkring udbytteangivelser også har besvaret henvendelser omkring skattepligtsforhold for bl.a. udenlandske selskaber. Det er i sig selv problematisk! Det har jeg desværre ikke været vidende om – og det er formentlig foregået via en tidligere funktionsleder (fratrådt i udgangen af 2013).*
>
> *Jeg bliver bekendt med det i forbindelse med en klagesag, hvor der klages over sagsbehandlingen – og ikke mindst de manglende besvarelser af bl.a. aktindsigt. Den er vi ved at svare på via den kanal, men vi mangler kompetencer til at svare på de konkrete spørgsmål."*

Forespurgt, om vidnet kan genkende det foreholdte, forklarede vidnet, at hun overhovedet ikke kan huske det. Foreholdt, at noget tyder på, at der var et antal sager, hvor udenlandske statsligt ejede enheder hævdede, at de skulle behandles som stater, og at dette spørgsmål i et vist omfang måske blev behandlet og afgjort i hendes enhed, forklarede vidnet, at hun husker, de havde et spørgsmål om det. Forespurgt, om hun husker, om de afgjorde sager om det, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, at de har været i stand til. Det ville have været højst besynderligt, hvis de gjorde det. Forespurgt, om hun var i dialog med René Frahm Jørgensen om sådanne sager, forklarede vidnet, at det tror hun ikke.

TDC-sagen

Forespurgt, hvilket år TDC-sagen blev behandlet, forklarede vidnet, at det var engang i 00'erne. Forespurgt, om det var omkring 2005-2006, forklarede vidnet, at det kan det godt have været.

Forespurgt, hvad TDC-sagen handlede om, forklarede vidnet, at det foregik på regneark, og så vidt hun husker, skulle ansøgeren have 142 mio. kr. tilbagebetalt. Hvis man foretog en beregning på baggrund af tilbagebetalingskravet, der udgjorde 13 %

ud af udbytteskatten på 28 %, kunne man se, at ansøgeren faktisk ejede ca. halvdelen af samtlige frie aktier i TDC. Hun syntes, at det var mærkeligt, at de skulle eje så mange af de frie aktier. Derfor spurgte Regnskab 2, om det virkelig kunne være rigtigt, at samtlige aktier lå i Paris. Forespurgt, om TDC på det tidspunkt var blevet børsnoteret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de tjekkede storaktionærlisten hos TDC, forklarede vidnet, at de spurgte, om de kunne få en aktionærliste fra generalforsamlingen. Ansøgeren ville jo repræsentere et givent antal stemmer på generalforsamlingen, og aktionærlisten ville give dem en mulighed for at tjekke, om det havde sin rigtighed, men en sådan liste måtte de ikke få. Forespurgt, om de tjekkede, om der var fondsmeddelelser om, at nogen havde overtaget store aktieposter, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det kunne de ikke. Alene ud fra en beregning på baggrund af beløb og angivelse kunne de skabe sig et indtryk af, hvor sikre de var på, om det var rigtigt eller forkert. Det kunne de gøre uden at slå det op nogen steder eller foretage sig noget som helst andet. Da de stadig syntes, at det lød mærkeligt, havnede sagen i Lov.

Bankordningen/regnearksordningen

Vidnet blev foreholdt fra protokol for den 4. juni 2019 side 17 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en vurdering af, at de på den måde havde snor i det, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det ikke ses, at man har kontrolleret bankerne, og forespurgt, om hun har viden om, om man på noget tidspunkt gjorde dette, forklarede vidnet, at de ikke kunne tjekke bankerne. Forespurgt, om ikke de netop kunne gøre dette med det omtalte aftalegrundlag, forklarede vidnet, at de kunne kræve dokumentation for det, bankerne havde sendt ind til dem, hvis de oplevede, at der var behov for det. De var til møder med bankerne om tingene og diskuterede, hvordan de skulle gøre det, så hendes afdeling var tilfreds. De var således i kontakt med bankerne, men hun husker ikke, om de som sådan havde sager.*
>
> *Foreholdt, at SEB, Nordea og Danske Bank har oplyst til undersøgelseskommissionen, at der ikke var nogen kontrol med administrationen af ordningen, forklarede vidnet, at der ikke var andet end de besøg, de havde hos hinanden. Forespurgt, om der var overvejelser om at lave en sådan kontrol, forklarede vidnet, at de ikke var en kontrolmyndighed, men en bogholderimyndighed."*

Forespurgt, om det også er vidnets erindring i dag, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5164 (2012-11-23 - E-mail fra Nordea til Lisbeth Rømer vedr. bl.a. håndteringen af bankordningen):

> *"Emne: Tilbagesøgning af indeholdt skat på udbytte for udenlandske investorer*
>
> *Som aftalt på mødet onsdag den 21. november, sender jeg en kort beskrivelse af, hvorledes tilbagesøgningen af skat gennem Nordea foregår. Vi vil gerne have en bekræftelse på, at denne opfattelse er korrekt.*
>
> *Ved elektronisk tilbagesøgning, sendes en excel fil indeholdende alle relevante informationer. Der er ingen dokumentation vedlagt, i stedet sker tilbage betalingen på tillid til, at kravet er korrekt. I stedet er det aftalt, at på opfordring så skal Nordea indhente den dokumentation, som SKAT måtte rekvirere, indenfor rimelig tid. På denne baggrund har Nordea aftalt med vores kunder, at de igen skal levere den relevante dokumentation på opfordring.*
>
> …
>
> *Nordea vil, når ansøgningen er modtaget, kontroller tilstedeværelse af korrekt blanket (06.003), om den er udfyldt (hele dokumentet), og om relevante dokumenter er vedlagt (udbyttenota, evt. IRS form 6166, evt. certifikat fra lokal skattemyndighed). Ved erkendelse af åbenlyse fejl/mangler, kontaktes kunden med henblik på at rette dette. Nordea kontroller ikke indhold, gyldighed eller lignende.*
>
> …
>
> *Det betyder, at Nordea's opgave er at videreformidle ansøgning til SKAT, der behandler ansøgningen. Nordea fungere altså primært som "postbud", og kontroller tilstedeværelsen af blanketter og dokumenter."*

Foreholdt, at der ikke er fundet et svar på den foreholdte henvendelse, og forespurgt, om vidnet kan huske, hvad reaktionen på den var, forklarede vidnet, at de aldrig kunne gøre Nordea ansvarlig for, om refusionsblanketten – dvs. ansøgningen – var korrekt udfyldt. Det kunne være, at man havde aktier flere steder og ikke kun i Nordea. Det kunne Nordea ikke vide. Forespurgt, om ikke det foreholdte vedrørte bankordningen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun er enig i den beskrevne udlægning af ordningen, forklarede vidnet, at det foreholdte var det, de havde aftalt med bankerne, dvs. at bankerne lavede det grundlæggende arbejde og samlede det for udbytteadministrationen, som derved blev fri for store mængder papir. Bankerne var selvfølgelig ansvarlige for det, de selv foretog sig, men de kunne ikke være ansvarlige for refusionsansøgerens eventuelle fejl. Foreholdt, at der i aftalegrundlaget

var anført noget om, at bankerne hæftede, forklarede vidnet, at de hæftede, hvis de havde begået fejl i det, de selv foretog sig, men at de ikke kunne gøres ansvarlige for selve indholdet. Hvis de havde begået fejl, havde de ikke gjort det, de skulle.

Forespurgt, om der på noget tidspunkt i den periode, vidnet sad med området, var overvejelser omkring det problematiske i at uddelegere en myndighedsopgave til en privat aktør, forklarede vidnet, at det var sanktioneret, da man startede på det. Derefter udvidede de det i Regnskab 2, da antallet af refusionsanmodninger blev ved med at stige. Forespurgt, hvordan ordningen blev udvidet, forklarede vidnet, at ordningen blev udvidet til at gælde for flere pengeinstitutter. Modellen blev ikke ændret, men der kom flere pengeinstitutter med. Hun mener, at Nordea var det første, og derefter kom Danske Bank og SEB med. Forespurgt, om ikke Amagerbanken på et tidspunkt også var med, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Frank Høj Jensen den 9. oktober 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han mente, at vidnet på et tidspunkt i slutningen af 2012 havde kontakt til andre banker end Nordea, og at hun var i gang med at lave en opsummering på ordningerne. Forespurgt, om hun kan bekræfte dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der oprindelig godkendte ordningen, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen dengang lå i Nærum, og det må derfor være godkendt der. Forespurgt, hvem der sad i ledelsen i Nærum, forklarede vidnet, at hun mener, at det var Birthe Holm.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således ikke foretog juridiske vurderinger af bankordningen, idet hun kun udvidede den antalsmæssigt og ikke indholdsmæssigt, bekræftede vidnet dette. Bankordningen var en nødvendighed for, at de kunne overleve. Forespurgt, om det var et alternativ til selv at ansætte medarbejdere, bekræftede vidnet dette.

Oktober 2011 – styresignal om aktieudlån

Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelserne vedrørende et styresignal om aktieudlån, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forevist ekstraktens side 5148 (2011-11-08 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lisbeth Rømer og Robert Ancher vedr. styresignal af 11. oktober 2011 om aktielån), hvori vidnet stillede nogle spørgsmål om behandlingen af aktieudlån, og forespurgt, hvad baggrunden for henvendelsen var, forklarede vidnet, at det var et af de problemer, som var oppe i tiden, og som også er skyld i meget af den ballade, man har nu.

Det var ikke entydigt, hvem der var ejer, når man udlånte aktier, hvilket også var et problem for udbytteadministrationen. De ville gerne have, at man på en eller anden måde fik en regel om, hvordan det skulle behandles. Det var det, det handlede om. Forespurgt, om ikke der forelå et styresignal, som angav, at det som udgangspunkt var udlåner, der var beneficial owner, bekræftede vidnet dette. Det var deres opfattelse, men så kom de andre med nogle andre opfattelser. Forespurgt, hvem de andre var, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvordan det gik for sig. Forespurgt, om det var eksterne eller andre i SKAT eller Skatteministeriet, forklarede vidnet, at hun mener, det var i SKAT, at de talte om det, for de ville gerne have en så fast og entydig administration som muligt. Forespurgt, om hun fik en afklaring på, hvordan de skulle behandle forskellige udlånssituationer, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

KILDESKATTEPROJEKTET

Tidligere forklaring

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 40, 45-46 og 48 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Foreholdt, at vidnet forklarede, at de aldrig hørte fra Store Selskaber, forklarede vidnet, at Store Selskaber ikke svarede på noget af alt det, de sendte. Forespurgt, om ikke Store Selskaber bad om oplysninger, forklarede vidnet, at det skete en gang imellem. Så hjalp hendes kontor dem og lavede udsøgninger i Business Objects. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når hendes kontor af egen drift sendte materiale til Store Selskaber, vendte Store Selskaber ikke tilbage til dem, bekræftede vidnet dette.*
>
> …
>
> *Forespurgt, hvordan Store Selskaber reagerede på den pågældende oplysning, forklarede vidnet, at de kendte til oplysningen, og at hun gennem mange år kendte to af personerne, nemlig Poul Buus Lassen og Michael Carlsen. De vidste godt, hvad Regnskab 2 kunne, og det var også dem, der havde lavet det forrige projekt, som de nu slog sammen med de to andre til Kildeskatteprojektet.*
>
> …
>
> *Forespurgt, om vidnet husker det nærmere forløb herefter, forklarede vidnet, at hun husker, at de gjorde, hvad de skulle. De var altid interesserede i, at så mange som muligt gik ind på deres område og fik gjort nogle af de ting, som de var så op-*

tagede af at få gjort. Store Selskaber fik således selskaberne med over 1 mio. kr. i refusion. Hun husker ikke, hvad der videre skete."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 20 for den 19. juni 2019 side 16 (Poul Buus Lassens forklaring):

"Forespurgt, om det fik dem til at sige, at de skulle gå hårdere til sagen, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at Lisbeth Rømer henviste dem i Store Selskaber til revisionsrapporterne eller anbefalede dem at læse rapporterne. Forespurgt, om det blev oplyst, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, og at det heller ikke var sådan, at Lisbeth Rømer henviste dem til nogle særlige fokuspunkter, som de skulle være særlig opmærksomme på."

Foreholdt, at Poul Buus Lassen således har forklaret, at han ikke var bekendt med revisionsrapporterne, og forespurgt, om det også er vidnets erindring, at han ikke blev gjort opmærksom på dem, bekræftede vidnet dette. Måske troede de i Regnskab 2, at andre kendte mere til revisionsrapporterne, end de i virkeligheden gjorde. Forespurgt, om hun således er enig i, at de ikke havde drøftelser om det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 20 for den 19. juni 2019 side 17 (Poul Buus Lassens forklaring):

"Vidnet forklarede, at de lister, de blev forevist fra Regnskab 2, udelukkende var fra regnearksordningen, og Regnskab 2 fortalte dem ikke på det møde, at de i Regnskab 2 også fik ansøgninger fra reclaimagenter, eller at de også modtog manuelle ansøgninger. Forespurgt, om de blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det mindes han ikke.

Forespurgt, om deres fokus i Store Selskaber således var på de aftaler, der var indgået med de tre eller fire pengeinstitutter, bekræftede vidnet dette. Vidnet forklarede, at Regnskab 2 oplyste, at det var ansøgninger via banker, og Store Selskaber fik forevist nogle regneark. Det var først på et langt senere tidspunkt, at vidnet fandt ud af, at man kaldte det for regnearksordningen. De fik heller ikke forevist aftalegrundlaget, der var mellem Regnskab 2 og bankerne omkring bankordningerne."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 20 for den 19. juni 2019 side 42 (Maj-Britt Nielsens forklaring):

"Foreholdt, at det, der lå i udbytteadministrationen, var aftaler med tre eller fire banker, og derudover var der en manuel proces, som Sven Jørgen Nielsen forestod,

og forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet oplyst om den manuelle proces, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at der også var den manuelle proces, forklarede vidnet, at det blev hun, da deres underdirektør, Hans From, bad nogle af dem i Store Selskaber om at gå ind i oprydningsarbejdet, da alle sagerne blev sat i bero. Forespurgt, om det således var efter august 2015, bekræftede vidnet dette."

Forespurgt, om det foreholdte svarer til vidnets erindring, forklarede vidnet, at hun plejede at være ret åben om, hvordan og hvorledes de arbejdede. Hun har ikke nogen erindring om, at hun aldrig skulle have sagt, at de ikke også havde papirangivelser. Det er muligt, at det ikke var naturligt at nævne det i forbindelse med det, de sad med på det tidspunkt. Hun har troet, at man var klar over det. Forespurgt, om hun således er enig i Poul Buus Lassens og Mai-Britt Nielsens forklaringer om, at hun ikke specifikt drøftede blanketordningen med dem, men at undladelsen af dette ikke skete af ond vilje, forklarede vidnet, at hvis de sad med et eller andet specifikt, fortalte hun jo ikke om noget andet, der ikke vedrørte det, de sad med. Men det har ikke været for at forholde nogen nogle oplysninger. Forespurgt, hvorfor de ikke bad Store Selskaber om at kontrollere det, som de i Regnskab 2 havde ansvaret for, og som de selv var frustrerede over, at de ikke kunne kontrollere, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvordan Store Selskaber kunne have kontrolleret det. Foreholdt, at man fx kunne have fulgt pengesporet, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om man kunne gøre det vedrørende udenlandske banker. Foreholdt, at en af måderne, ansøgerne i dag godtgør deres adkomst på, er ved dokumentation af pengestrømme fra det udloddende selskab, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer at have haft så mange møder med Store Selskaber.

Vidnet blev på ny foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 48 (Lisbeth Rømers forklaring):

"Store Selskaber fik således selskaberne med over 1 mio. kr. i refusion."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Store Selskaber kun fik de selskaber, som via bankordningen fik over 1 mio. kr. i refusion, forklarede vidnet, at hun slet ikke husker det. Hun tror, at hun måske har sagt noget forkert, for det var angivelserne, de sendte til Store Selskaber. I hele den tid, hvor hun sad med udbytteskat, sendte de angivelserne til dem. Det er muligt, at de på et tidspunkt sendte refusionerne, men det var i en kortere periode end de store angivelser, som de også sendte til dem.

August 2015 – forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende Store Selskabers dialog med udbyttekontoret

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3964-3965 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret, afsnit "Bemærkninger"):

"Den 14/1-2013 fremsender daværende leder af enheden Lisbeth Rømer på mail en oversigt over selskaber som i 2009 til 2012 har fået refunderet mere end 1. mio. kr. i udbytteskat.

Den 5/2-2013 anmoder vi på mail Lisbeth Rømer om 9 stikprøver, som vi har valgt ud fra oversigten.

Vi skriver følgende: "For at vi kan danne os et erfaringsgrundlag, ville vi meget gerne se de 9 ansøgninger om refusion og det øvrige materiale som aktionærerne måtte have indsendt i den forbindelse."

…

Der er ingen egentlig dokumentation kun et regneark hvor bankerne søger tilbage på vegne af en lang række aktionærer her iblandt Saudia Arabien og Kuwait.

Den 17/5-2013 Stiller vi Sven Nielsen følgende supplerende spørgsmål:

"Jeg beklager, at vi har været længe om at vende tilbage, men vi har et par supplerende spørgsmål
Umiddelbart kunne det tyde på, at nogle af refusionerne går til aktionærer i Saudi Arabien og Kuwait - når vi ser på de navne som bankerne oplyser…

Bliver bankernes oplysninger om hvem der er beneficial owner efterprøvet? Og kan I evt. oplyse noget nærmere om hvilke overvejelser der ligger, der til grund for refusionen af udbytteskatterne til de tre aktionærer?"

Den 30/9-2013 rykker vi Sven Nielsen for svar på mail – som ikke svarer.

Den 30/10-2013 overdrages sagen og mailkorrespondance med Sven Nielsen, til daværende kontorchef i Store Selskaber Michael Carlsen og der afholdes herefter et møde med udbyttekontoret, hvor vi bl.a. aftaler at såfremt der kommer nye anmodninger ind vedr. refusion til Saudi Arabien, så skal kontoret kontakte os, så vil vi gerne behandle sagen inden der sker refusion.

Vi har til dato ikke modtaget refusionsanmodninger fra udbyttekontoret."

Forespurgt, om vidnet genkender forløbet i beskrivelsen, forklarede vidnet, at hun husker, at de havde noget omkring det, men som man også kan se, foregik det i den virkelig forfærdelige slutning af 2013, hvor de havde fokus på mange andre ting. Det betyder dog ikke, at Sven Jørgen Nielsen ikke skulle have reageret, for det var hans område.

Forespurgt, hvad det navnlig var, de på det tidspunkt havde fokus på, forklarede vidnet, at i 2013 kunne de se skriften på væggen. For det første havde de fleste af medarbejderne været der siden begyndelsen af kildeskatten, dvs. fra tiden omkring 1969-1971. Derfor kunne man godt regne ud, at de fleste af dem nærmere sig pensionsalderen. Samtidig skulle enheden skæres ned og flyttes til Ringkøbing, fordi de organisatorisk hørte til i Horsens. Hun skulle også selv gå på pension. Da hun gik på pension, var hun over 70 år, hvilket var på høje tid. Laurits Cramer var 71 år, da han gik på pension, hvilket også var på høje tid. Alt det, der tidligere havde været, var således ved at smuldre. Men de havde opnået rigtig meget. Bl.a. havde de fået lukket et af de største huller i den danske udbytteadministration – at angivelse og indberetning aldrig blev afstemt – idet de havde fået lavet et nyt TastSelv-system, hvor indberetningen var forudsætningen for angivelsen, således at det altid stemte. Tidligere var det sådan, at man kunne angive ét beløb og indberette et andet, og derefter blev man godskrevet skatten af det indberettede, uden at der skete afstemning med angivelsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til situationen i 2013 i forhold til samarbejdet med Kildeskatteprojektet, forklarede vidnet, at det ikke kun var Kildeskatteprojektet, men også alt det andet. De skulle starte på TastSelv, de skulle teste det, og de var med til at udvikle det. De skulle også fyre folk, og samtidig gik alle på pension. Den 1. december 2013 var deres kontor nedlagt. Det var en opbrudstid for dem alle sammen, hvor alle de, der plejede at sidde med opgaverne, var væk. Fordi der i den periode skete så meget, kan der være ting, man ikke kan huske.

Januar 2013 – projektbeskrivelse af Kildeskatteprojektet

Forevist ekstraktens side 4215 (2013-01-01 (2) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')) og forespurgt, om vidnet erindrer, om hun på daværende tidspunkt var inde over dette dokument, forklarede vidnet, at hun selvfølgelig så det. Forespurgt, om hun var med til at definere projektet, forklarede vidnet, at de enheder, der er anført under "Tilhørsforhold" – dvs. Indsats, Store Selskaber og Store Selskaber 8 – måske har spurgt Regnskab 2 om

et eller andet. Det var Indsats, Store Selskaber og Store Selskaber 8's projekt. Regnskab 2 var ikke vant til at lave projekter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4215-4216 (2013-01-01 (2) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')):

"2.1.a Projektets formål?

Der er risiko for at store pengestrømme fra danske (holding)selskaber ikke bliver opkrævet kildeskat, hvis beløbene reelt tilhører selskaber i skattelylande. Pengene kan eksempelvis gå via gennemstrømningsselskaber i EU. Eller andre omstændigheder, hvor det er tilsigtet at opnå særlige skattemæssige fordele i kraft af indsættelsen af et mellemliggende gennemstrømningsselskab Der skal ske en vurdering af hvem, der er beneficial owner af de overførte beløb.

Kildeskatteprojektet tager afsæt i store udbyttestrømme, kapitalfondsovertagelser og andre store danske virksomhedsopkøb med fokus på den skattemæssige behandling af udgående udbytter og andre store pengestrømme.

Det kan være i form af renter - og royaltybetalinger til udenlandske beløbsmodtagere samt anmodninger om tilbagebetaling af for meget indeholdt kildeskat.

…

2.2 Målgruppe?

Målgruppen er danske selskaber:

- Der udlodder store udbyttebeløb til udenlandske moderselskaber
- Der er overtaget af kapitalfonde
- Der er overtaget ved andre store virksomhedsopkøb.

Det estimeres, at der er ca. 50-100 danske selskaber."

Forespurgt, om vidnet var med til at drøfte den beskrevne afgrænsning, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4218 (2013-01-01 (2) - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. kildeskat på renter, udbytter og royalties ('Kildeskatteprojektet')):

> *"5.2 Hvilke aktiviteter knytter sig til leverancerne? (medtænk her inddrivelse og ansvar)*
>
> *…*
>
> *3. Kontrol af anmodninger om tilbagebetaling af indeholdt udbytteskat Undersøge anmodninger om tilbagebetaling af indeholdt udbytteskat. med udgangspunkt i en oversigt over selskaber og personer, som har fået refunderet 1 mio. kr. eller mere i udbytteskat, jf. Kildeskattelovens § 69 B, som blev vedtaget i 2012."*

Forespurgt, hvad der blev aftalt om det foreholdte, forklarede vidnet, at når de i udbytteadministrationen stødte på sådanne anmodninger, skulle de orientere projektet om det. Regnskab 2 var jo reelt kilden til informationerne. Forespurgt, om hun kan huske, hvad der blev aftalt om, hvilken dokumentation der skulle fremsendes vedrørende de historiske refusioner fra før 2012, forklarede vidnet, at det kan hun ikke.

2013-2014 – korrespondance mellem udbytteadministrationen og Store Selskaber om stikprøvekontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4526 (2013-01-14 (2) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Poul Buus Lassen vedr. oplysninger til brug for 'Kildeskatteprojektet', Sven Jørgen Nielsens e-mail af 14. januar 2013 kl. 10.39 til Lisbeth Rømer):

> *"Kære Lisbeth*
>
> *Her er det færdige resultat. Årene 2009 – 2011 er samlet i et regneark. Årstallet på fanebladene viser hvilket år vi har modtaget og behandlet ansøgningerne. Selve udlodningsdatoen er anført ud for hver enkelt post"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4526 (2013-01-14 (2) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Poul Buus Lassen vedr. oplysninger til brug for 'Kildeskatteprojektet', Lisbeth Rømers e-mail af 14. januar 2013 kl. 10.48 til Poul Buus Lassen):

> *"Emne: VS: Regneark over 1 mill.*
>
> *Kære Poul,*

Så har stakkels Sven været gennem alle sine kasser og her er hvad han har fundet. Det har taget laaang tid."

Forevist ekstraktens side 4527 (2013-01-14 (3) - Vedhæftning 1 til e-mail fra Lisbeth Rømer til Poul Buus Lassen vedr. oplysninger til brug for 'Kildeskatteprojektet') og forespurgt, om dokumentet udelukkende vedrørte bankordningen, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige, men at det dog formentlig var tilfældet, idet der er anført et pengeinstitut ud for samtlige modtagere. Foreholdt, at de tre anførte pengeinstitutter er de samme tre, som var med i bankordningen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det anførte om, at Sven Jørgen Nielsen havde "været gennem alle sine kasser", også vedrørte bankordningen, forklarede vidnet, at det gjorde det. Det er hendes fornemmelse, at det var mindre hyppigt, at der i blanketordningen var refusioner på 1 mio. kr.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4527-4530 (2013-01-14 (3) - Vedhæftning 1 til e-mail fra Lisbeth Rømer til Poul Buus Lassen vedr. oplysninger til brug for 'Kildeskatteprojektet'), hvoraf fremgår, at pengeinstitutterne i alle tilfælde er enten Danske Bank, Nordea eller SEB.

Forevist ekstraktens side 4533 (2013-01-14 (5) - Vedhæftning 3 til e-mail fra Lisbeth Rømer til Poul Buus Lassen vedr. oplysninger til brug for 'Kildeskatteprojektet') og forespurgt, om denne anmodning vedrørte blanketordningen, bekræftede vidnet dette. Det kunne man selvfølgelig også gøre, og det skete ofte gennem banken. Forespurgt, om hun ved, hvorfor der kun blev sendt to anmodninger fra blanketordningen til Store Selskaber, mens resten var fra bankordningen, forklarede vidnet, at de store anmodninger normalt gik gennem banken. Foreholdt, at der også er set meget store anmodninger i blanketordningen, forklarede vidnet, at det normalt gik gennem banken, når det var stort. TDC-sagen var fx i blanketordningen. Forespurgt, om det kan passe, at der i perioden 2009-2012 kun var to eksempler på anmodninger i blanketordningen på over 1 mio. kr., forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Foreholdt, at Poul Buus Lassen den 19. juni 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han ikke rigtig blev forklaret, at der også var en blanketordning, og at vidnet har forklaret, at hun heller ikke har nogen erindring om, at dette blev drøftet, forklarede vidnet, at hun slet ikke tror, at de talte om formen, men at de talte om det, man fik. Fordi det lå hendes eget hjerte nært, troede hun, at alle kendte lidt til det.

Forespurgt, om vidnet husker, om hun drøftede med Sven Jørgen Nielsen, hvad der nærmere skulle fremsendes til Store Selskaber, forklarede vidnet, at de skulle følge det opdrag, de havde fået, og derfor talte de sikkert om det mange gange.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4535 (2013-09-30 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Sven Nielsen vedr. refusion af udbytteskat til Kuwait og Saudi Arabien, Poul Buus Lassens e-mail af 17. maj 2013 til Sven Jørgen Nielsen).

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4535 (2013-09-30 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Sven Nielsen vedr. refusion af udbytteskat til Kuwait og Saudi Arabien, Poul Buus Lassens e-mail af 30. september 2013 til Sven Jørgen Nielsen med kopi til Lisbeth Rømer):

> *"Hej Sven*
>
> *Jeg vil gerne bringe nedenstående mail i erindring.*
>
> *Hvorfor refunderes der udbytteskat til aktionærer i Kuwait og Saudi Arabien når Danmark ikke har dobbeltbeskatningsoverenskomst med de pågældende lande?*
>
> *Bliver der fortsat refunderet udbytteskat til aktionærer i de to lande?"*

Foreholdt, at den første e-mail kun blev sendt til Sven Jørgen Nielsen, men at den anden e-mail tillige blev sendt i kopi til vidnet, og forespurgt, hvad der skete i tilknytning til denne, forklarede vidnet, at hun selvfølgelig tog fat i Sven Jørgen Nielsen. Det var ham, der havde oplysningerne, og hun sagde til ham, at nu måtte han se også at nå dette. Forespurgt, hvad Sven Jørgen Nielsen sagde til det, forklarede vidnet, at han selvfølgelig sagde ja.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3965 (2015-08-26 (2) - Udkast til forelæggelse for Jim Sørensen vedr. Store Selskabers dialog med udbyttekontoret):

> *"Den 30/10-2013 overdrages sagen og mailkorrespondance med Sven Nielsen, til daværende kontorchef i Store Selskaber Michael Carlsen og der afholdes herefter et møde med udbyttekontoret …"*

Foreholdt, at der ikke er fundet et referat fra mødet, og forespurgt, om vidnet husker et sådant møde, forklarede vidnet, at hun har en erindring om, at de var til møde hos Store Selskaber. Det var en måned før, hun gik på pension, og derfor var det nu Sven Jørgen Nielsen, der sad alene tilbage med det hele. Formålet var, at han skulle være fuldt orienteret om, hvad det var, han skulle gøre. Forespurgt, om Sven Jørgen

Nielsen selv var med til mødet, forklarede vidnet, at det vil hun tro. Det ville ikke være relevant, hvis han ikke var med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3746 (2014-07-04 - E-mail fra Poul Buus Lassen til Peter Tøttrup vedr. oplysninger til brug for kildeskatteprojektet, Poul Buus Lassens e-mail af 4. juli 2014 til Peter Tøttrup og Mai-Britt Nielsen):

> *"Ud fra udbyttekontorets oversigter udvalgte vi 9 stikprøver med henblik på at vurdere grundlaget for refusionerne. Det er primært refusioner til Saudi Arabien og Kuwait, fordi der på dette tidspunkt ikke var DBO med de to lande (Efterfølgende er der indgået DBO med Kuwait). Efter denne øvelse, aftalte vi med Sven Nielsen og Lisbeth Rømer, at de fremadrettet skulle sende os nye anmodninger vedr. Saudi Arabien og Kuwait, således at vi kom til at behandle sager, hvor der ikke allerede var sket refusion – herefter er der ikke sket yderligere."*

Forespurgt, om vidnet kan genkende den beskrevne aftale, forklarede vidnet, at det lå forud for det tidligere omtalte, nemlig at Store Selskaber skulle orienteres om de to lande. Hun kan huske, at hun på et tidligere tidspunkt foretog udsøgninger i Business Objects og sendte dem til Poul Buus Lassen, og det var således ikke noget, de i Regnskab 2 var ubekendt med. Hun ved ikke, hvorfor der ikke skete mere, for det var overgivet til Sven Jørgen Nielsen. Det var ham, der skulle sørge for det, og det var ham, der havde tallene. Forespurgt, om hun ved, hvad der videre skete efter mødet den 30. oktober 2013, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

INDSATSPROJEKT FOR 2012 VEDRØRENDE UDBYTTESKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5079 (2012-01-01 - Projektbeskrivelse af indsatsprojekt vedr. 'Udbytteskat og korrekt angivelse heraf, herunder lempelse for betalt (udbytte)skat'):

> *"23-10-2012*
> *Som ventet er tidsforbruget faldet lidt, som det skulle. Der er PT leveret 2800 timer, så det er fint. Øvelsen omkring ændring af forskud er færdig og har resulteret i ændret forskud på i alt 2,6 milliarder. Der henvises til særskildt afrapportering som er vedhæftet her i I-Plan. Status på delen omkring korrekt udbytte på baggrund af udsøgningerne i udbytte universet i BO, så er der kigget på 1500 sager og langt de fleste (90%) er henlagt. Der er lavet forhøjelser for i alt 56 millioner på nuværende tidspunkt. På baggrund af de indhentede erfaringer er der lavet ny målrettet udsøgning til brug for restebn af året. Dette er den sidste opdatering inden den endelige afrapportering slut året."*

Forespurgt, om det beskrevne var et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at – så vidt hun husker – var det dét indsatsprojekt, som Henrik Jensen stod for, og som Regnskab 2 havde gjort ham interesseret i. Det var lykkedes dem at få projektet med på det kommende års indsatsplan. Ellers var der ikke nogen, der havde gjort noget ved det. Det var en sejr uden lige for dem, at nogen ville tage sig af noget, der vedrørte udbytteskat. De var henrykte og glade for, at der kom 58 mio. kr. ind, for det viste, at der var så meget galt, at man ikke bare kunne lade det fortsætte.

Forespurgt, om man kunne have fortsat projektet, forklarede vidnet, at det kunne man godt, men i 2013 fik de lavet det system, som gjorde, at der blev lukket mellem angivelse og indberetning. Forespurgt, om projektet alene var koncentreret omkring angivelse og indberetning, bekræftede vidnet dette. Det kan godt være, at der også var noget andet med.

RISIKOSTYRING

Forespurgt, om de i Regnskab 2 arbejdede systematisk med risikostyring, dvs. risikovurdering og håndtering af risici, forklarede vidnet, at de altid følte, at de var på bagkant. De fik jo en meddelelse fra et selskab om, hvad de havde gjort, og hvem der havde modtaget det. Det skete således altid på bagkant. Med angivelser og indberetninger var der ikke så stor en risiko, ud over at man ikke kunne afstemme det, men det var noget andet. Vedrørende refusionerne var der selvfølgelig en risiko, og det var også den, de hele tiden gjorde opmærksom på, nemlig at de ikke kunne kontrollere noget, og at de kun havde det, ansøgerne havde skrevet under på. Det gjorde de altid opmærksom på.

Forespurgt, i hvilket omfang der på det generelle plan var mere systematisk eller fast tilbagevendende monitorering og styring af risici, forklarede vidnet, at de manglede regler. Selskaber skulle holde deres generalforsamling inden for 5 måneder efter regnskabsårets udløb, men hvis de ikke gjorde det og først kom meget senere, havde det ingen konsekvenser. Det betød, at staten mistede penge i hele perioden, indtil selskabet foretog en angivelse. Det var en risiko, som de i Regnskab 2 ikke syntes om, og som de også klagede over. I forhold til de andre ting var der ikke noget mandtal for selskaber, som skulle angive og betale, og der var ikke noget mandtal for udbytte, for det skiftede hele tiden. Under finanskrisen måtte bankerne ikke udlodde i 2 år, og derfor var det meget lavt. På det område var det derfor uendelig svært at være sikker på, om det, de modtog, nu også afspejlede virkeligheden, for de kunne ikke bare sammenligne direkte med det forudgående år, ligesom man kunne på mange andre områder. Det var derfor svært, og der var en risiko.

Foreholdt, at man i virksomheder ofte anvender en risikooversigt med to akser, hvor den ene akse angiver, hvor sandsynlig en risiko er, og hvor den anden akse angiver virkningen, hvis risikoen indtræder, og forespurgt, om dette var noget, man anvendte i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gjorde de overhovedet ikke. De tastede bare. Men de var meget bevidste om, at fordi det var et hul, var der en kæmpe risiko for, at de udbetalte forkert. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun således flagede de risici, hun blev opmærksom på, men at der ikke blev foretaget noget systematisk, bekræftede vidnet dette. De havde ikke mandtal og mulighed for sammenligning osv.

Forespurgt, om vidnet ved, om man andre steder i organisationen foretog en sådan risikomonitorering, forklarede vidnet, at det var et ord, de hørte meget om, men hun ved ikke meget om, hvordan man gjorde. Hun sad i en regnskabsafdeling og var derfor langt væk fra virkeligheden.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var andre, der foretog en risikoanalyse, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om hun oplevede, at der blev anmodet om oplysninger, som hun måske tænkte kunne blive brugt i en sådan sammenhæng, forklarede vidnet, at Store Selskaber nogle gange bad dem komme med oplysninger, som de kunne trække fra Business Objects, som var det udsøgningssystem, som hele SKAT brugte. Hun havde indtryk af, at oplysningerne skulle bruges, fordi man havde fået forespørgsler fra Folketinget om bl.a. Kuwait og Saudi Arabien. Men hun ved ikke, om det var i risikovurderingsøjemed. Forespurgt, om det er det nærmeste, hun kan komme i tanke om, bekræftede vidnet dette.

REGNSKABSKONTROLLER

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnets opgaver og ansvar var i forhold til regnskabsgodkendelsen og kontrollen i forbindelse med denne, forklarede vidnet, at der lå mange ting i det. Der var selvfølgelig det, at de tal, de afleverede i systemet, skulle være de rigtige. En angivelse skulle indgives, enten 40 dage eller 2 måneder efter at regnskabet var vedtaget, og generalforsamlingen skulle afholdes inden for 5 måneder. Derfor var Regnskab 2's højsæson altid maj, juni og juli, hvis man havde kalenderåret som regnskabsår. Det gav en udfordring, fordi der blev etableret et system, hvor en person, der havde indbetalt et beløb, fik beløbet tilbagebetalt, hvis der ikke inden for 5 dage var registreret et modkrav i systemet. Fordi Regnskab 2 havde 50.000 angivelser liggende, kunne de simpelthen ikke få dem ind i systemet på 5 dage. Det tog derimod 3 måneder. Det udgjorde også en risiko i systemet, fordi folk dermed fik pengene tilbage, og når så kravet blev registreret, var der ingen penge, og derfor påløb der renter, selv om det i virkeligheden var SKAT, der

havde sendt pengene tilbage. Det var således ikke optimalt. Forespurgt, om det var det, der hed Skattekontoen, bekræftede vidnet dette. Det hed Én Skattekonto. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det forklarede var udtryk for det rent praktiske i vidnets arbejde, forklarede vidnet, at det, der var kommet ind den pågældende måned, ikke svarede til det, der var i systemet, fordi de ikke havde nået at taste det ind. Derfor kunne de af gode grunde ikke tælle det med.

Lokal regnskabsgodkendelse

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i forhold til den lokale regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at man skulle se på de tal, der var for den pågældende måned, og i den forbindelse havde de faktisk en udmærket kontrol. Man skulle således sammenligne med måneden før – eller muligvis de 2 forudgående måneder – for at se, hvordan udviklingen var. Man skulle desuden sammenligne med de 2 forudgående år. Som nævnt var der store udsving på udbytteskat, og derfor var det svært at vurdere, om de oplysninger, man havde, var korrekte, når man ikke havde noget at sammenligne dem med. Derfor måtte man jo bare forklare, hvordan det var, fx at tallet var væsentligt lavere end året før, fordi der havde været finanskrise, og bankerne ikke måtte udlodde.

Lokal regnskabsgodkendelse for marts, april og maj 2013 samt juni 2014

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4378 (2013-04-15 (1) - Lokal regnskabsgodkendelse for marts 2013):

> *"Regnskabsafslutning for firmakode 6112 periode 3 i 2013*
>
> *Vi har gennemgået månedens indtægter og udgifter, samt aktiver og passiver for firmakode 6112.*
>
> *Der er i perioden indbetalt ca 420 millioner kr. i udbytteskat og for udbytteangivelser med udbytteskat er tastet/registreret udbytteskat for ca 410 millioner kr.*
>
> *Regnskab 2 har ultimo marts 2013 ca 1590 udbytteangivelser, som skal tastes eller som er tastet i Horsens.*
>
> *Det vurderes at månedens indtægter og udgifter samt aktiver og passiver for firmakode 6112 kan anses for rigtige."*

Foreholdt, at det beskrevne fremstår kortfattet sammenholdt med vidnets forklaring om sammenligning med tidligere år, forklarede vidnet, at man kunne gå nærmere

ind i det. Det skrev de på nogle ark, som de også sendte videre til Regnskab. Man kan i det foreholdte se, at der var indbetalt mere, end der var registreret, og at de manglede 1.590 angivelser, hvilket ikke lyder helt forkert. Foreholdt, at der ikke var anført noget om refusioner i regnskabsgodkendelsen, og forespurgt, om hun aldrig skrev noget om refusioner i dem, forklarede vidnet, at det gjorde de i en anden sammenhæng, hvor de også skulle give en forklaring på, hvorfor det gik, som det gik. Forespurgt, om det således blev gjort i et andet dokument, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 4379 (2013-05-21 (1) - Lokal regnskabsgodkendelse for april 2013) og side 4380 (2013-06-13 - Lokal regnskabsgodkendelse for maj 2013) og foreholdt, at disse regnskabsgodkendelser fremstår på samme måde som den tidligere foreholdte regnskabsgodkendelse, bekræftede vidnet dette. Det var også en oplysning til systemet om, hvor mange angivelser de havde, som endnu ikke kunne bruges.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1280 (2014-07-15 - Lokal regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"- Status på arbejdsopgaver*
>
> *…*
>
> *- Manglende udførsel af opgaver*
>
> *…*
>
> *- Indtægter eller udgifter…*
>
> *På konto 2236 er der pr 30. juni 2014 udbetalt 4.116.519.370 mia kr i refusion til udenlandske aktionærer, hvilket sammenlignet med totaltallet for 2013 2.851.494.605 mia kr betyder en stigning på 1.265.024.765 mia kr midtvejs i 2014."*

Vidnet forklarede, at det ikke var noget, man bad om dengang. Det var noget, man udvidede med senere. Forespurgt, om hun således ikke blev bedt om dette, forklarede vidnet, at det aldrig blev efterspurgt.

Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun i sommeren 2013 fik regnskabsopgaven, fordi man ønskede, at de foreholdte oplysninger skulle med, og forespurgt, om vidnet erindrer dette, forklarede vidnet, at det var, fordi de var ved at lukke fuldstændig ned. Forespurgt, om hun således ikke opfattede det som en kritik af sig selv, forklarede vidnet, at det gjorde hun

ikke. Hun var jo på vej ud og havde travlt med at få de sørgelige stumper placeret andre steder.

Forespurgt, hvor man kunne finde sammenligningerne og vurderingerne i forhold til tidligere måneder og år, når de nu ikke var i månedsrapporteringerne, forklarede vidnet, at de hver måned foretog et andet udtræk, hvor de netop skulle kommentere udviklingen osv., herunder på refusionsområdet. Forespurgt, om det var hendes beslutning ikke at behandle det samlet, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var sådan, man altid havde gjort.

HENVENDELSE FRA ACUPAY

Møde med Acupay

Forespurgt, hvordan vidnet lærte Acupay at kende, forklarede vidnet, at Acupay henvendte sig til udbytteadministrationen og gerne ville besøge dem. Forespurgt, om hun inden det tidspunkt havde hørt om Acupay eller var stødt på dem, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Det var en pæn henvendelse, og hun svarede, at de selvfølgelig gerne ville møde dem, hvis de ville komme til Danmark for at tale med udbytteadministrationen. Hun spurgte dem, hvor de boede, og da de svarede, at de boede ved Hovedbanegården, som hun selv bor i nærheden af, tilbød hun at hente dem og tage dem med til Høje Taastrup. Hvis man ikke var kendt i landet, var det ikke så let at finde ud til SKAT i Høje Taastrup.

Hun hentede dem derfor den pågældende morgen, og det viste sig at være to virkelig unge mennesker. Forespurgt, hvad der ligger i dette, forklarede vidnet, at de nok var yngre end 30 år. Hendes første indtryk af dem var, at de var "et par pjuskede fugleunger", og hun var meget forbløffet. De kørte til Høje Taastrup, hvor de holdt deres møde. Den mandlige repræsentant fra Acupay var meget saglig og dygtig, og der var også en dame med. De havde vist også været et andet sted før mødet i Høje Taastrup og skulle videre bagefter. Alt gik derfor meget hurtigt. Hun spurgte dem, om de havde været i København før, og da de ikke havde det, kørte hun dem en tur forbi Amalienborg eller lignende i sin bil. Det tog måske 7 minutter, hvorefter hun satte dem af. Det var den sightseeing, og det tager hun meget roligt. Forespurgt, om det således ikke omfattede Kronborg eller kanalrundfart, forklarede vidnet, at det gjorde det slet ikke. Det var blot udsigten fra hendes bil.

Forespurgt, hvad en virksomhed som Acupay beskæftigede sig med, forklarede vidnet, at de sagde, at de var ved at starte op, og at de skulle hjælpe aktionærer i udlandet med at tilbagesøge penge på en mere strømlinet måde. Forespurgt, om brugen af reclaim-agenter på dette tidspunkt var sædvanlig, forklarede vidnet, at hun mener, at der eksisterede nogle andre, men at det var meget i sin vorden. Hun sad ganske

vist ikke med det daglige arbejde og havde derfor ikke fingeren på pulsen, i forhold til hvem der tilbagesøgte, men hun mener ikke, at det på det tidspunkt var noget, der fyldte meget. Forespurgt, om det udviklede sig, bekræftede vidnet dette. Som tidligere nævnt var 2013 et forfærdeligt år i forhold til alt, hvad de foretog sig. Derfor fulgte hun ikke så meget med, som hun sædvanligvis gjorde. Vidnet blev foreholdt, at henvendelsen fra Acupay kom i 2012.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4721-4722 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Acupays e-mail af 17. juli 2012 til Ivar Nordland):

> *"Emne: Danish taxation on interests and dividends*
>
> …
>
> *For the moment we are in touch with a couple of U.S. pension funds who would like to acquire Danish shares. I would like to get a better understanding of the Danish tax framework and the correct procedures to obtain treaty benefits in Denmark. Although we have a legal counsel in Denmark, I always find it more instructive to ask questions directly to the people who work at the tax authorities. This is why I would kindly like to ask you if anybody in your team would be willing to have a meeting with me and guide me through the process."*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Ivar Nordlands e-mail af 19. juli 2012 kl. 12.48 til Merete Helle Hansen samt Merete Helle Hansens e-mail af 20. juli 2012 kl. 11.30 til Lisbeth Rømer med kopi til Ivar Nordland), hvoraf fremgår, at Ivar Nordland videresendte Stef [redacted]s e-mail til Merete Helle Hansen, der videresendte den til Lisbeth Rømer.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Lisbeth Rømers e-mail af 20. juli 2012 kl. 12.48 til Ivar Nordland):

> *"Kære Ivar,*
>
> *Vi refunderer udbytteskat her i Regnskab 2.*
> *Vi er altid indstillet på at møde vores kunder. Vil du have en orientering om refusioner af udbytteskat?????"*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4721 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay, Ivar Nordlands e-mail af 20. juli 2012 kl. 12.48 til Lisbeth Rømer):

"Nej. Blot du tager kontakten med pågældende rådgiver."

Forespurgt, om vidnet i øvrigt havde nogen dialog med Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det havde hun ikke på det tidspunkt. Tidligere havde hun gerne villet fortælle ham, hvad de lavede i Regnskab 2, fordi hun ikke var sikker på, at han vidste nok om det. Det fik hun ikke så meget ud af, og derfor gav hun ham en lille chance mere. Forespurgt, om det var en påmindelse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det var første gang, vidnet var i dialog med en privat aktør i en sådan sammenhæng, forklarede vidnet, at hun var ansat i SKAT i mange år og i mange afdelinger, og hun var derfor ikke ubekendt med at have gæster fra udlandet. Forespurgt, om hun havde besøg af andre private aktører, der ønskede refusioner, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, at hun havde. Besøg fra udlandet kunne vedrøre alle mulige forskellige ting. Det var først i de senere år, at de private aktører kom til. Forespurgt, om det anførte om, at de altid var indstillet på at møde deres kunder, således ikke var særegent for Acupay, bekræftede vidnet dette. Tingene gik nok bedre, hvis SKAT kunne oplyse om, hvordan man gjorde det rigtigt.

Foreholdt, at Acupay efterspurgte en vejledning, og forespurgt, om der på dette tidspunkt fandtes eksterne vejledninger om, hvordan man søgte om refusion, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. De havde dog de udenlandske refusionsansøgninger og den vejledning, der fulgte med dem. Selv om Acupay kunne finde det på nettet, var der ikke noget i vejen for, at udbytteadministrationen udleverede vejledningerne til Acupay og talte med dem for på den måde at hjælpe dem til at gøre det bedre. Det var blanketterne, der beskrev det arbejde, der skulle foretages. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det hele fremgik af blanketterne, forklarede vidnet, at blanket 06.003 forelå på engelsk og med engelsk vejledning optrykt på selve blanketten.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig nogle overvejelser om, hvorvidt der var behov for et fysisk møde, forklarede vidnet, at hun syntes, det var fint, at man – hvis man skulle begynde på noget nyt – prøvede at finde ud af, hvordan man gjorde det korrekt. Det var også sådan, hun havde arbejdet med bankerne, som gjorde det samme, bare ikke på privat basis. Det var derfor optimalt for alle, hvis man gjorde det rigtigt fra begyndelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4725-4726 (2012-08-10 - E-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og Acupay vedr. møde, Lisbeth Rømers e-mail af 23. juli 2012):

> *"Dear Stef* [redacted],
>
> *I have been forwarded your mail concerning the handling of Danish dividend tax. We certainly would like to meet with you and explain about our administration of dividend tax.*
> *Please let me know when it will be possible for you to come here."*

Forespurgt, om vidnet orienterede Ivar Nordland, Jens Sørensen, Lars Nørding eller Frank Høj Jensen om dette, forklarede vidnet, at Ivar Nordland havde sagt, at hun skulle tage sig af det, og derfor fik han ikke mere at vide. Han skulle bare vide, at hun tog sig af det, og det gjorde hun jo. Hun fortalte selvfølgelig i regnskabssøjlen, at de havde haft gæster fra udlandet.

Forespurgt, om den omvej, der blev kørt i forbindelse med mødet, var en tur omkring Amalienborg på 7 minutter og derefter ud til Høje Taastrup, forklarede vidnet, at det var på vejen tilbage. Forespurgt, om hun således hentede dem og bragte dem, bekræftede vidnet dette. Hun boede lige ved siden af, så det var meget praktisk. Forespurgt, om det tog en hel arbejdsdag at holde møde med dem, forklarede vidnet, at det gjorde det næsten. De kom nok lidt senere til Høje Taastrup, end hun plejede. Efter mødet kørte hun dem tilbage. Forespurgt, om det var et timelangt møde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der deltog i mødet, forklarede vidnet, at det gjorde Laurits Cramer og Sven Jørgen Nielsen. Hun husker ikke, hvem der ellers var med. Forespurgt, hvad de drøftede på et sådant timelangt møde, forklarede vidnet, at de forklarede om udbytteskattesystemet i Danmark og indeholdelsesprocenter osv. Der var mange ting, man kunne fortælle om. Forespurgt, om mødet således ikke kun vedrørte selve ansøgningsprocessen, men også vedrørte de bagvedliggende regler, forklarede vidnet, at det vedrørte om det hele.

Korrespondance med Acupay

Forespurgt, om vidnet efterfølgende havde lignende besøg fra Acupay eller andre aktører, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår den første refusionsanmodning fra Acupay kom, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om hun var inde over de refusionsanmodninger, der kom, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Foreholdt, at hun havde en korrespondance med Stef [redacted] i oktober 2013, og forespurgt, om

hun i den mellemliggende periode havde nogen kontakt til ham, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, at hun havde. Det var ikke noget, der fyldte meget. Forespurgt, om de mødtes igen, forklarede vidnet, at hun ikke har set ham siden. Forespurgt, om hun kan huske den korrespondance, hun havde med ham i oktober 2013, forklarede vidnet, at det kan hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4887 (2013-10-11 - E-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og Acupay vedr. spørgsmål om refusion af udbytteskat, e-mail af 11. oktober 2013 til Lisbeth Rømer med kopi til bl.a. Sven Jørgen Nielsen og Laurits Cramer):

"Emne: Questions on Danish withholding tax reclaims: Swiss investors and ADRs

Dear Lisbeth, Sven and Laurits,

I hope you're all doing well!

I have 2 questions on Danish dividend tax reclaims:

a) I understand there is a separate form for beneficiaries that are tax residents in Switzerland (form 06.002) which needs to be certified by the relevant Swiss cantonal tax office. I have attached a scan of the form with some fields highlighted in blue, could you please confirm how these fields need to be completed:

1. Nominal value …

2. Number of coupons …

3. Who fills out the Bestätigung"? …

In addition to the form, is there anything else we need to take into account when filing a reclaim for a Swiss entity? We will also add the original dividend credit advices and a power of attorney.

b) When we visited you in Høje-Taastrup, we briefly discussed the position of ADR holders but we did not talk about the procedural details. Does SKAT only accept reclaims from the ADR depositary bank or also directly from the recipient of the dividend income on the ADR (or their legal representative)? In the latter case, do you only need a dividend credit advice from the financial institution that paid the dividend to the ADR holder or also a payment advice from depositary bank to the financial institution? Should the amounts be in DKK?

If you prefer to discuss this over the phone we can talk next week."

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet i oktober 2013 var inde over disse spørgsmål, forklarede vidnet, at hun ikke husker så mange detaljer fra det tidspunkt, fordi det hele kogte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4886 (2013-10-11 - E-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og Acupay vedr. spørgsmål om refusion af udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 14. oktober 2013 kl. 07.17 med kopi til bl.a. Sven Jørgen Nielsen og Laurits Cramer):

"Dear Stef,

Nice to hear from you.

We are all well – except that Laurits will retire end of October and I end of November.

So big changes are foreseen in our lives.

Sven is still going on.

As an answer to your questions:"

Forespurgt, om de svar, hun gav til Stef [redacted], var hendes egne, eller om hun fik input fra andre, forklarede vidnet, at de havde talt om det på kontoret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4886 (2013-10-11 - E-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og Acupay vedr. spørgsmål om refusion af udbytteskat, e-mail af 14. oktober 2013 kl. 17.46 til Lisbeth Rømer):

"Dear Lisbeth,

I am very sorry to hear to you are retiring but I am sure you have plenty of plans and projects for the future and I wish you a relaxing, interesting and full life after your rich career, surrounded by your loved ones. Our appointment in Copenhagen was definitely one of my warmest professional meetings and I have fond memories of your tour of Copenhagen.

My partner is finishing his first book [redacted] has not allowed us to make any exotic trips the last 2 years, but one day I would like to plan a trip with your friend in Bhutan.

If you are in the UK sometime in the future, my partner and I would like to take you out to dinner. It's an open invitation, you can find my contact details below."

Foreholdt, at Stef [redacted]s e-mail umiddelbart fremtræder meget hjertelig, og forespurgt, hvad det anførte om en ven i Bhutan gik ud på, forklarede vidnet, at hun har boet 3 år i Bhutan, hvor hun har lavet en personskattelov, som fungerer godt. Forespurgt, om det har noget at gøre med udbytteskat i Danmark, forklarede vidnet, at det har det ikke, men når man kører i bil, skal man jo tale om et eller andet. Forespurgt, om det var en ven, som Stef [redacted] fik forbindelse til, forklarede vidnet, at hendes ven i Bhutan var hendes sproglærer. Han havde et rejsebureau, og det er muligt, at hun har henvist til dette, hvis Stef [redacted] har spurgt om, hvordan man kom til Bhutan. Forespurgt, om hun satte dem i forbindelse med hinanden, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun mødte dem kun den ene gang. Forespurgt, om hun på noget tidspunkt har taget imod invitationen fra Stef [redacted], forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Foreholdt, at Sven Jørgen Nielsen i DR's dokumentar "Milliardkuppet" har forklaret, at han var ude at spise og drikke øl med en person fra et selskab, der hed Syntax GIS, forklarede vidnet, at dem kender hun ikke. Forespurgt, hvad hun mener om dette, forklarede vidnet, at der selvfølgelig skal være en skillelinje mellem på den ene side at vise venlighed og på den anden side at modtage noget. Man skal derfor ikke gøre sig alt for gode venner med dem, man servicerer. Men hun synes, det er i orden at modtage folk, der kommer én gang, og at behandle dem ordentligt, når man ikke giver dem andet end de oplysninger, de ønsker. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen fortalte hende, at han var ude at drikke øl med en reclaim-agent, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, at han gjorde. Hun kender Sven Jørgen Nielsen som en ualmindelig venlig person, og derfor kan det godt være, at han er startet med venlighed, og at det så kan udlægges som noget andet, men hun ved det ikke. Forespurgt, om hun således ikke var involveret i den relation, som Sven Jørgen Nielsen havde til Syntax GIS, forklarede vidnet, at hun intet aner om det.

DEPARTEMENTETS/KONCERNCENTRETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

August 2009 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om VP-ordningen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 kl. 10.42 til Ivar Nordland):

> *"Emne: Udbytteskat*
>
> *Kære Ivar,*
> *Tak for mødet i mandags.*
> *Vi vil meget gerne have en snak med dig om udbytte og udlandet. Vi foreslår, at du kommer herud.*
> *Fredag den 28. ds kl 9.30 eller*
> *Onsdag den 2. september kl 9.30.*
> *Hvad siger du til det??????"*

Forespurgt til baggrunden for vidnets invitation til Ivar Nordland forklarede vidnet, at de prøvede at finde en løsning på deres store problem – det store sorte hul – der handlede om, at de ikke kunne se noget som helst nogen steder om de penge, de skulle udbetale. Derfor foreslog de, at man udvidede VP-ordningen. VP-ordningen omfattede 12 lande og vedrørte kun aktier, der lå i depot i Danmark. Gennem ordningen kunne man få nettoafregning med 15 %. Man skulle således ikke tilbagesøge noget, og der var ikke nogen refusioner. Hvis man skulle snyde, kunne man kun gøre det én gang pr. aktie, da det kun vedrørte de aktier, som var hos VP. Derfor syntes hun, at det var en god idé, at de talte med Ivar Nordland, som var udlandsdirektør.

Forespurgt, hvem der havde etableret VP-ordningen, forklarede vidnet, at det lå langt tilbage. Det var en meget fornuftig ordning, som sparede alle for en masse besvær. Kravet var, at man skulle have aktier i depot i Danmark. Forespurgt, om det dermed var en ordning, der var baseret på frivillighed, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvorfor Ivar Nordland skulle involveres i VP-ordningen, forklarede vidnet, at det skulle han, fordi de syntes, at ordningen kunne udvides. Det behøvede måske ikke at være en VP-ordning som den, de kendte, og man kunne også lave noget andet. Når der nu var mere fokus på udveksling af oplysninger, kunne man jo bruge oplysningerne til at se, om det nu også passede med de 15 %, selv om aktierne ikke var i depot i Danmark. Det ville virkelig være en fordel. Hun ved ikke, hvorfor

man var så meget imod det, men hun formoder, at det var, fordi man var bange for, at nogle danskere ville købe aktier i udlandet og lægge dem i depot i udlandet og dermed kun betale 15 % i skat. Det er det eneste, hun kan forestille sig, at man kunne have imod det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at ordningen ikke var lovbaseret, men at det var en aftalebaseret ordning med VP, forklarede vidnet, at hun mener, at der var et cirkulære om ordningen, hvor man opregnede de 12 lande, som var omfattet. De skulle altid slå op for at kunne huske hvilke. Forespurgt, om departementet skulle ind over, fordi der i givet fald skulle ændres i et cirkulære, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var baggrunden for, at hun tog kontakt til Ivar Nordland, forklarede vidnet, at de havde været til et møde sammen, hvor der skulle løses nogle problemer, og i den forbindelse påpegede hun sit væsentligste problem og håbede, at de kunne finde en løsning på det. Forespurgt, om det var efter aftale med hendes chefer, eller om de var orienteret om det, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om de var orienteret om det på forhånd, men de blev orienteret om det hele efterfølgende. Forespurgt, om de var indforstået med det, bekræftede vidnet dette. De kunne også godt se hullet. Forespurgt, om der skete noget i forlængelse af hendes henvendelse, forklarede vidnet, at det ikke blev til noget. Forespurgt til "mødet i mandags", som hun omtalte i sin e-mail, forklarede vidnet, at det var et møde i departementet. Forespurgt, hvad mødet gik ud på, forklarede vidnet, at det var noget af det samme, men at hun ikke kan huske det nærmere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 10.51 til Lisbeth Rømer)

> *"Kan ikke rigtig før efter den 7, september, mere præcist: hvad er det, du vil drøfte (og hvem er vi?)."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 kl. 11.27 til Ivar Nordland):

> *"Kære Ivar,*
> *Vi er os her i Udbytteskat, som har mange gode ideer om større gennemskuelighed på området, som vi gerne vil dele med dig.*
> *Du var stærkt i opposition til udvidelse af VP ordningen, og det bl.a. vil vi meget gerne drøfte med dig.*
> *Mandag den 7. september vil være helt fint for os. Kl 9.30??????"*

Forespurgt, om det var på det nævnte møde om mandagen, at Ivar Nordland havde været i opposition, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad drøftelserne i den forbindelse gik ud på, forklarede vidnet, at det handlede om, hvordan man skulle sikre sig mere kontrol, altså at få styr på det, hvilket der på daværende tidspunkt ikke var.

Forespurgt, hvordan en udvidelse af VP-ordningen ville give større gennemskuelighed, forklarede vidnet, at en udvidelse ville betyde, at der i stedet for 28 % kun blev indeholdt 15 %. I situationer, hvor der kun skulle indeholdes 15 %, og hvor der derfor efterfølgende skulle refunderes 13 %, kunne man således nøjes med at indeholde 15 %. Derved undgik man at skulle sende noget frem og tilbage. Aktionærerne ville således umiddelbart ved udlodningen få det beløb, de skulle have. Når der blev indeholdt 28 %, fik de jo først efterfølgende det samlede udbyttebeløb, når de søgte om at få tilbagebetalt.

Forespurgt, om ikke ordningen også medførte, at man reelt flyttede al dokumentation væk fra myndigheden og til en privat aktør, forklarede vidnet, at det ikke var til en privat aktør, da det jo lå i en bank. Det kan man godt sige er en privat aktør. Men i betragtning af hvor meget bankerne i Danmark tredjemandsindberetter, ville skattesystemet bryde sammen, hvis man ikke stolede på dem. Forespurgt, om vidnets tanke således var, at man kunne stole på bankerne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 30-33 (Ivar Nordlands forklaring):

> *"Han ville derfor gerne have, at de holdt hestene indtil da. Det, han opponerede imod, var i bund og grund noget, som Lisbeth Rømer sagde, at Finans Danmark havde foreslået, og som han ikke kunne tilslutte sig. De var blevet enige om, at de danske banker skulle overtage administrationen og kontrollen af det, og han syntes, at det gik en tand for hurtigt.*
>
> …
>
> *Foreholdt, at der her var tale om en person fra produktionen, som var meget bekymret og selv forsøgte at løse tingene, og som derpå fik en e-mail om, at det skulle standses øjeblikkeligt, forklarede vidnet, at det var, fordi hun kom med et forslag, der i den grad ville umuliggøre kontrollen. Det skal ses i den sammenhæng. Forespurgt, om ikke det omfattede en indeståelse fra pengeinstituttets side, forklarede vidnet, at han spurgte, hvordan man nogensinde skulle gøre en hæftelse gældende, hvis man ikke kunne kontrollere det.*
>
> …

Han forstod ikke helt, hvorfor hun talte om, at de havde kontrolproblemer, og så foreslog noget, hvor kontrollen stort set blev udelukket. Det var, som om fokus mest var på den administrative bekvemmelighed frem for kontrollen…"

Vidnet forklarede, at hun overhovedet ikke er enig i det foreholdte. Hun erindrer det slet ikke sådan. Hun erindrer kun en blank afvisning, uden at Ivar Nordland overhovedet hørte, hvad de havde at sige. Forespurgt, om hun således ikke fik nogen forklaring, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der før eller efter e-mailkorrespondancen var telefoniske drøftelser eller drøftelser på møder, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Hun husker bare, at de var så ærgerlige over, at de ikke kunne få lov til at fortælle ham, hvad de mente. Hun mener ikke at have fortalt ham det, han henviste til i sin forklaring, for det havde hun slet ikke haft mulighed for. Forespurgt, om det blev lukket ned inden, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4519-4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 11.37 til Lisbeth Rømer):

"Dagen efter er bedre. Men som nævnt på mødet forleden vil jeg gerne have det materiale, I allerede har udarbejdet. Du sagde tidligere også noget om at I fulgte en vis praksis mht til aktielån, det vil jeg også gerne have på tryk til brug for vores input til det udkast til bindende forhåndsbesked, der gik ud på det modsatte.

Jeg er ikke imod en udvidelse af VP ordningen, men jeg vil gerne sikre mig at der er taget hånd om de problemer, der udestår, og at timingen er rigtig – også i forhold til de øvelser, der foregår i EU og OECD."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4519 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 kl. 14.10 til Ivar Nordland):

"Kære Ivar,
Tirsdag er fin, kl 10.00 da vi har gruppemøde kl 9.
Jeg vedhæfter forslag til den overordnede VP aftale. Derefter skal pengeinstitutterne indgå aftale med SKAT, hvis de vil bruge aftalen.
Desværre har vikke en sag på aktieudlån. Den var i det gamle journalsystem, og det er utilgængeligt.
Hvis jeg falder over noget, skal du nok få det."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4519 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 14.14 til Lisbeth Rømer):

"Fint nok. Der var ikke vedhæftet noget. Jeg ved heller ikke, hvor du sidder."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4519 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 kl. 14.58 til Ivar Nordland):

"På den igen.

På første mail er min adresse- SC Ballerup, Lautrupvang 1 A 2750 Ballerup."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4519 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 16.17 til Lisbeth Rømer):

"Du må have mere materiale: kan du sende de hidtidige aftaler/cirkulærer. Hvad indebærer den foreslåede nominee ordning og hvorledes er den sanktioneret? Hvad betyder "indestå". Hvordan har I tænkt jer at håndhæve overholdelsen? Hvad med aktielån? Det forekommer mig, at "aftaleteksten" er alt for summarisk eller på løst grundlag. Skulle det ikke være et lovgivningsanliggende? Hvordan definerer I beneficial owner ? (der kommer til at køre retssager om det). Hvordan hæfter bankerne ved "forkert" administration?

Jeg vil gerne have en præcis beskrivelse fra Din/jeres hånd om, hvorledes den gældende ordning fungerer, og præcis hvad det er I foreslår."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 25. august 2009 kl. 14.55 til Ivar Nordland):

"VP ordningen

…

Jeg iler med at sende dig, hvad jeg har fra fortiden. Vi er meget gladere for VP ordningen end den nuværende refusionsordning."

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 25. august 2009 kl. 15.06 til Lisbeth Rømer):

> *"Jeg har drøftet dette i Koncerngruppen for lov og proces. Vi er enige om, at du bliver nødt til at koordinere bredere inden du foreslår ændringer i procedurerne. Det vil sige, at der ikke bliver noget møde. Hvis Skat vil ændre, og dette indebærer involvering fra Departementet (og det mener jeg at det gør), bliver du nødt til at gå kommandovejen i Skat inden et forslag forelægges for os."*

Forespurgt, om vidnet på baggrund af det foreholdte husker forløbet nærmere, forklarede vidnet, at hun ikke husker mere end det, hun i forvejen har kunne huske. Forespurgt, om hun gik den sædvanlige kommandovej som anført af Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det var meget svært. De ville bare uformelt prøve at få ham til at forstå, hvordan det så ud fra produktionens side. Men når det ikke kunne lade sig gøre, var det lidt vanskeligt.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4519 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 16.17 til Lisbeth Rømer):

> *"Det forekommer mig, at "aftaleteksten" er alt for summarisk eller på løst grundlag. Skulle det ikke være et lovgivningsanliggende? Hvordan definerer I beneficial owner ? (der kommer til at køre retssager om det). Hvordan hæfter bankerne ved "forkert" administration?"*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på Ivar Nordlands spørgsmål, forklarede vidnet, at hun i første omgang bare var glad for at være i kontakt med ham. Gennem hele sit liv med udbytteskat havde hun sendt orienteringer op i systemet, om hvor farligt det, de foretog sig, var, uden at der kom noget ud af det. Endelig havde hun nu en deroppe, som hun kunne tale med, og derfor var det en stor glæde, at hun var kommet så langt. Det var bare ærgerligt, at det ikke gik bedre. Det var alt det, de ville prøve at forklare ham, for hvis man ikke helt forstod systemet, var det måske sværere at forestille sig, hvordan det hele skulle være. Som det fremgår af det foreholdte, havde Ivar Nordland ikke helt forstået det hul, hun beskrev, og han troede, at de bare ville gøre det lettere for dem selv, men det var ikke tilfældet. Hun forsøgte derfor, som hun bedst kunne, at holde gryden i kog med Ivar Nordland. Der var ikke så meget materiale på deres område, for det var jo hele tiden noget, de selv skulle prøve at finde ud af.

Forespurgt, om de spørgsmål, som Ivar Nordland stillede i forhold til vidnets planer om at udvide nogle ordninger, gav anledning til at overveje, om spørgsmålene også kunne stilles i forhold til de bestående ordninger, forklarede vidnet, at det kunne man overveje i forhold til alting. Men da det nu var dette, de gerne ville have udvidet, var det jo meget naturligt, at det var det, de gik ind i. Forespurgt, om Ivar Nordlands problematisering således ikke fik hende til at tænke, at der så også kunne være problemer med bankordningen, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Hun tænkte, at de talte om deres fælles smertensbarn. Begrebet beneficial owner var en almindelig kendt definition, og det var ikke i forhold til dette begreb, de ville udvide. De brugte allerede begrebet på refusionsblanketterne, hvor det netop skulle anføres, hvem der var beneficial owner. Det var måske lidt nemmere at tale om sådan nogle ting ansigt til ansigt end ved at sende en masse e-mails.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4522 (2009-08-19 (2) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 20.41 til Lisbeth Rømer):

> *"Hej Lisbeth: bare for en god ordens skyld: I har vel ikke allerede påbegyndt vedlagte. I givet fald vil jeg gerne have det stoppet aldeles omgående. Mvh Ivar"*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun læste denne e-mail, forklarede vidnet, at hun blev ked af det. Det var en sort dag. Selvfølgelig påbegyndte de ikke sådan noget, uden at der var en accept af det. Det var jo deres lille forsøg på at få noget ud af den suppedas, som de syntes, refusionerne udgjorde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 25. august 2009 kl. 14.55 til Ivar Nordland):

> *"De regler, som vi har arbejdet under siden 1.1.2004, har ingen sikkerhed givet for at refusioner går til den rette aktieejer – eller med rette beløb. Da angivelsesfristen og indberetningsfristen blev gjort forskellige, fordi vi skulle bruge RKO systemet til indberetninger og det system kun modtager 1 gang om året, blev der åbnet for det helt store tag selv bord."*

Forespurgt, om hun modtog nogen reaktion i forhold til den foreholdte oplysning, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Efter mødet med Ivar Nordland havde hun kun kontakt til ham på e-mail.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-25 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 25. august 2009 kl. 15.06 til Lisbeth Rømer):

> *"Hvis Skat vil ændre, og dette indebærer involvering fra Departementet (og det mener jeg at det gør), bliver du nødt til at gå kommandovejen i Skat inden et forslag forelægges for os."*

Vidnet forklarede, at hendes erfaringer med at gå kommandovejen som nævnt ikke var særlig gode. Derfor greb hun den mulighed, der lå i, at en chef ville høre på hende.

Vidnet blev foreholdt, at forklaringerne for undersøgelseskommissionen fra vidnets to nærmeste overordnede, Lars Nørding og Frank Høj Jensen, giver indtryk af, at de havde stor tillid til hende, og at de lod hende handle selvstændigt på udbytteområdet, fordi hun vidste mere om det, end de gjorde. Forespurgt, om der var grund til at tro, at det ville blive bremset, hvis hun sendte det op gennem dem, forklarede vidnet, at der ikke var sket noget med alt det, hun indtil da havde sendt op. Forespurgt, om hun havde sendt konkrete forslag op, forklarede vidnet, at det havde hun ikke på det pågældende område, men på alle andre områder. Derfor var det hendes erfaring, at det var afgørende at få den rette person i tale, dvs. den, som havde at gøre med det udenlandske.

Foreholdt, at vidnet tidligere i notatform havde redegjort for sine bekymringer af forskellig art og på forskellige områder, og forespurgt, om hun havde været ude for, at notater med konkrete løsninger – ligesom det omhandlede løsningsforslag – var blevet bremset, forklarede vidnet, at det ikke som sådan blev bremset. Det blev bare ikke til noget. Forespurgt, hvornår hun havde foreslået løsninger, forklarede vidnet, at de faktisk også fik gennemført en del løsninger, fx sammenlægningen af angivelse og indberetning, som hun anser for en stor sejr for dem. Der var selvfølgelig også frister og alle mulige andre små ting, som lykkedes hen ad vejen. Det helt store hul var der imidlertid aldrig nogen, der ville tage sig af. Her så hun en lille udvej i form af at udvide på den beskrevne måde. Hun kan godt forstå, at de sagde, at hun bare skulle køre sit eget løb. De havde travlt med selve Regnskab, og hun var en klods om benet, fordi hun ikke var en del af det.

Forespurgt, om vidnet på et tidligere tidspunkt havde oplevet, at hun stod med en konkret løsning på, hvordan man kunne minimere en risiko, og hvor hun ved at gå kommandovejen havde fået afslag, forklarede vidnet, at det ikke blev afvist. Normalt blev det bare ikke til noget. Det var også noget, hun drøftede med Lars Nørding og Frank Høj Jensen. Forespurgt, om de bakkede op om det, eller om de var en bremse-

klods, forklarede vidnet, at de måske ikke var så meget inde i sagerne, at de egentlig havde en mening om det.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han ikke bremsede forslaget, men blot sagde, at vidnet måtte gå den normale vej og sende det op gennem sit system, så hun ikke gik uden om de sædvanlige forretningsgange, forklarede vidnet, at der slet ikke var lagt op til, at det var noget, der skulle besluttes her og nu. Det var en orientering om eller en forklaring på, hvordan tingene så ud fra produktionens side, hvilket departementet måske ikke havde så meget føling med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet således ikke opfattede Ivar Nordlands e-mail som en mulig løftestang, hun kunne præsentere for sine chefer som en opfordring til dem om at gå videre, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Ivar Nordland skrev også, at OECD og EU arbejdede med det samme. Hun havde prøvet at lægge så mange ting op før, uden at der kom noget ud af det, og hun var derfor lidt tilbageholdende med at prøve igen. De havde en revisionsrapport fra 2005, hvor der blev nedsat en meget fin arbejdsgruppe i Hovedcentret. Forespurgt, hvilken rapport det var, forklarede vidnet, at det var en rapport fra Intern Revision fra november 2005. Der blev nedsat en arbejdsgruppe i Hovedcentret med fine kontorchefer osv., men de forstod ikke problemstillingerne. Det var en nedtur uden lige. Når hun tænker på alt det, hun hele tiden prøvede at sætte i værk, svarer det til, at "brændt barn skyr ilden". Forespurgt, om hun opfattede Ivar Nordlands e-mail som noget, der lukkede ned for hendes engagement på det pågældende punkt, bekræftede vidnet dette. Det var dog ikke den senest foreholdte e-mail, der gjorde det, men den, hvor han skrev, at det lå i OECD eller EU, og at de derfor skulle glemme det, da andre allerede tog sig af det. Forespurgt, om hun således ikke følte, at hun havde opbakning til at gå kommandovejen, bekræftede vidnet dette. Det var overflødigt for Ivar Nordland at skrive, at hun ikke skulle sætte noget i verden, for hun kunne aldrig drømme om selv at gøre sådan noget. Hun ville bare gerne have nogle af dem, der faktisk kunne sætte noget i verden, til at forstå, hvad de skulle gøre.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 4519-4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 kl. 11.37 til Lisbeth Rømer):

> *"Jeg er ikke imod en udvidelse af VP ordningen, men jeg vil gerne sikre mig at der er taget hånd om de problemer, der udestår, og at timingen er rigtig – også i forhold til de øvelser, der foregår i EU og OECD."*

Forespurgt, om det var denne e-mail, hun henviste til vedrørende OECD og EU, bekræftede vidnet dette.

4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 544 (2011-10-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lise Bo Nielsen vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

> *"Emne: Udbytteskat*
>
> *Kære Lise,*
> *Vi har en del problemer med refusion og nettoafregning.*
> *Jeg vil meget gerne have et møde med dig, så vi kan uddybe situationen.*
> *Jeg har kort skitseret, som jeg ser situationen."*

Forespurgt, hvorfor vidnet på dette tidspunkt henvendte sig til Lise Bo Nielsen, forklarede vidnet, at det gjorde hun, fordi de meget gerne ville prøve at finde nogen i systemet, som ville høre på, hvad de sagde. Forespurgt, om der i oktober 2011 var nogle særlige problemstillinger, som gav hende anledning til at rette henvendelse, forklarede vidnet, at man på det tidspunkt var ved at komme ud over finanskrisen, og der begyndte igen at komme store beløb osv. I Regnskab 2 syntes de fortsat, at det var meget uheldigt, at de blev sat i en situation, hvor de ikke kunne kontrollere noget som helst, og det ville de meget gerne have ændret. På det tidspunkt kunne de alle sammen se, at der ikke var lang tid tilbage, hvor de alle stadig var der, og de måtte derfor gøre noget, så der kunne komme nyt fokus på området.

Vidnet blev foreholdt, at på dette tidspunkt i oktober 2011 havde der på baggrund af SIR's 2010-rapport været nedsat en arbejdsgruppe, og man havde på et tidspunkt forkortet arbejdsgruppens kommissorium, så kommissoriet i alt væsentligt kun fokuserede på angivelses- og indberetningsdelen og ikke på refusionsdelen. Forespurgt - når nu hun selv fokuserede på problemet med refusion og nettoafregning - hvorfor hun ikke insisterede på, at den del skulle med i kommissoriet, forklarede vidnet, at det var, fordi de også syntes, at det var vigtigt at få orden på det med angivelse og indberetning. Det var jo et lige så stort problem, at man ikke kunne foretage afstemning, og at man således kunne betale 500 kr. og få 5.000 kr. tilbage, uden at nogen opdagede det.

Forespurgt, om ikke det netop var en mulighed for at gøre noget ved de erkendte problemer, når nu man havde en rapport, der blev behandlet i de relevante fora, forklarede vidnet, at på det tidspunkt fokuserede man i SKAT på selvangivelserne og

på at få selvangivelsessystemet til at virke. Det er det system, man har i dag, og som virker godt. Det var det, der hele tiden blev prioriteret, og derfor var det vigtigt for hende at få noget med, som var i tråd med det, der i øvrigt foregik i SKAT, for det gjorde det lidt nemmere at få igennem. Forespurgt, hvorfor man lod det andet punkt falde bort, forklarede vidnet, at det var, fordi man ikke kunne lave alting. De havde enormt besvær med at have IT-folk til at gøre alt muligt, og hun tror desuden, at arbejdet i OECD og i EU gav dem et vist håb om, at alle ønskede at løse dette problem, så man fra dansk side ikke behøvede at løse det selv. Det var jo ikke kun et dansk problem, hvilket man også kunne se i Europa med de 410 mia. kr. i ti lande. Hun ville gerne være gået videre med det, men når hun vidste, at SKAT skulle prioritere, og at man fokuserede på den danske selvangivelse, ville hun gerne bidrage med det, der var bedst.

Forespurgt, hvad årsagen var, til at hun på den ene side lod problemstillingen med refusionerne udgå af arbejdsgruppen, fordi man ikke kunne tage alting med, når hun på den anden side næsten samtidig skrev til Koncerncentret om, at der var problemer, forklarede vidnet, at det var, fordi det var lettere for alle at forstå den danske del. Det var lettere at forstå, at angivelsen havde ét tal, og at indberetningen havde et andet tal, og at det kunne give problemer, når tallene ikke blev sammenkørt. Det kunne alle forstå. Når man begyndte med refusioner og den slags, tabte man nogle i svinget. Derfor satsede hun på det sikre, som hun også syntes var meget vigtigt. Det har man altid gjort. Da man oprettede VP, satsede man jo på de danske og lod udlændingene blive udenfor. Foreholdt, at det fremstår, som om hun slap noget, hun selv kunne styre, og at hun i stedet sendte en anmodning til en organisation, hvor hun ikke kunne styre reaktionen, forklarede vidnet, at hendes fornemmelse var, at det var sværere at finde lydhørhed vedrørende refusionerne, men at det måske kunne lykkes hos nogle af de overordnede, der sad lidt højere oppe i den internationale del af systemet.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport blev omtalt som en "blodrød rapport", og at det fremgår af rapporten, at der ikke blev ført kontrol med, om de, der bad om penge, var berettiget til det, forklarede vidnet, at de kunne ikke føre kontrol. Forespurgt, når nu rapporten lå i de relevante ledelsesfora, hvorfor man så skulle tro, at man ville komme længere ved at gå den anden vej, forklarede vidnet, at det var, fordi hun havde haft en rapport fra 2005 og en rapport fra 2007 eller 2008, og dem var der ikke kommet noget ud af.

Vidnet blev foreholdt, at hun sammen med den tidligere foreholdte e-mail (ekstraktens side 544) sendte sit notat "Udbytteskat – udenlandske udbyttemodtagere - nettoafregning eller refusion", hvori hun bl.a. anbefalede en nettoafregningsmodel.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 548 (2011-10-04 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning, afsnit "Fordele"):

> *"Mulighed for grundløs refusion (svig) reduceres."*

Forespurgt, hvordan muligheden for svig blev reduceret ved nettoafregning, forklarede vidnet, at det gjorde det, ved at selskabet indeholdt udbytteskat vedrørende alle de aktier, der eksisterede. Og når skatten så var betalt, var der ikke nogen, der kunne få yderligere. Med en refusionsanmodning kunne det gå gennem fem banker, og fordi hver bank havde en nota, kunne hver bank i princippet søge om refusion. Man kunne således opnå mange refusioner på den samme aktie. Forespurgt, om det således var risikoen for den gentagne svig, der blev reduceret, forklarede vidnet, at man kunne puste antallet af aktier op, fordi det ikke kunne kontrolleres. Man kunne have ti aktier, men skrive, at man havde mange flere. Det var der ikke mulighed for, hvis der var nettoafregning, fordi selskabet i så fald havde indeholdt 15 % for alle de aktier, som var noteret med nettoafregning i banken. Forespurgt, om hun på dette tidspunkt havde nogen mistanke om svig, forklarede vidnet, at det havde hun overhovedet ikke. Det var ren forebyggelse. Hun var ked af at skulle administrere noget, som hun ikke syntes, hun havde styr på.

Foreholdt, at Andreas Bo Larsen den 10. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at ønsket om at udvide VP-ordningen ikke ville løse problemstillingen vedrørende omnibusdepoterne, i forhold til om man opfyldte betingelserne for refusion, forklarede vidnet, at det ville det umiddelbart ikke, hvis man stillede de samme krav, som man gjorde til VP-ordningen, men man kunne fx tage flere lande ind under ordningen, og det ville få det et lille skridt videre. Så vidt hun ved, arbejdes der nu på at indføre det, så det også kommer til at gælde for omnibusdepoterne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011, afsnit "Refusioner"):

> *"Med ovennævnte bestemmelse er det efter Skatteministeriets opfattelse muligt at udskyde/suspendere 30 dages reglen – dvs. det tidspunkt, hvor renten skal tilskrives – såfremt SKAT vurderer og begrunder, at det er nødvendigt med yderligere oplysninger for at kunne bedømme kravets berettigelse. Dette er vel særligt relevant i de situationer, hvor der findes anledning til at spørge den, der anmoder, om anmoder er den retmæssige ejer."*

Forespurgt, om vidnet gjorde Jakob Ulrik Wassard Schou opmærksom på, at det simpelthen ikke var muligt med det setup, de havde, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad hun har sagt og skrevet, men det var noget, de hele tiden diskuterede. Forespurgt, hvem hun diskuterede det med, forklarede vidnet, at det var enhver, hun talte med om emnet.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af Jakob Ulrik Wassard Schous forklaring for undersøgelseskommissionen, at han modtog de tidligere nævnte henvendelser med spørgsmål, hvor man forholdt sig til andet og mere, end om blanketterne var til stede, og hvor man vurderede "omvendte juletræer" og schweiziske gennemstrømningsselskaber osv. Vidnet blev endvidere foreholdt, at det var Jakob Ulrik Wassard Schous indtryk, at der blev foretaget en materiel vurdering, samt at han ikke hørte andet fra hende. Vidnet forklarede, at de ikke vurderede "omvendte juletræer". De var derimod frustrerede over, at man havde lavet en regel, som umuligt kunne bruges i Regnskab 2. De var bekendt med reglen, selv om de ikke syntes, at de kunne forlange af deres selskaber, at disse skulle vide, hvem der stod bag en eller anden aktionær.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Jakob Ulrik Wassard Schou ikke blev orienteret om, at de i udbytteadministrationen ikke foretog en materiel sagsbehandling, forklarede vidnet, at når hun talte med ham, herunder også mange gange i telefonen, fortalte hun om, hvad de gjorde, og hvilke problemer de sad med. Som følge af hans baggrund med sagsbehandling i departementet har han haft én opfattelse af, hvad de gjorde, mens hun i sin verden med bunkerne har haft en anden. Hendes virkelighed svarede således ikke til hans virkelighed, og derfor har de måske talt forbi hinanden. Forespurgt, om hun således ikke erindrer, at hun eksplicit har fortalt ham, at der var sager, de slet ikke sagsbehandlede materielt, forklarede vidnet, at det jo gjaldt for dem alle sammen, så det har hun ikke sagt eksplicit.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at hvis de skulle benytte den renteregel, der blev beskrevet i det senest foreholdte (ekstraktens side 560), ville det forudsætte en omfattende sagsbehandling i alle deres sager, som de ikke ville være i stand til at udføre, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding):

"Emne: Nettoafregning udbytteskat

Kære begge,
Jeg er meget ked af at erfare, at der ikke er opbakning til mere nettoafregning.
Vi har en meget kritisk revisionsrapport om refusioner, som der så ikke gøres noget ved, og der er før 1. oktober 2011 refunderet mere end 1 milliard, så det er ikke småpenge vi taler om. Da vi oftest refunderer 13 %, svarer beløbet til et udbytte på ca 7,5 milliarder.
Det er fortsat min opfattelse, at med krav om indberetning af benefical owner for at få nettoafregning er vi bedre hjulpet end med refusionerne, som er mere i blinde. Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016, så det er der da nogen tid til og vores nettoafregning er jo for aktier i depot i Danmark og også når depotforvaltningen er outsourced – bare der indberettes. VP har talt om at finde en blivende løsning på det problem."

Forespurgt, om det foreholdte gav anledning til yderligere dialog eller tiltag, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Forespurgt, om Lars Nørding reagerede på det, forklarede vidnet, at han jo fik den. Forespurgt, om han reagerede på den over for hende, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 563 (2011-11-23 - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 23. november 2011 til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

"Her er svaret fra Lise Bo Nielsens afdeling. Det blev jeg ikke glad for."

Forespurgt, om vidnet husker nogen opfølgning eller noget svar på det foreholdte, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Maj 2012 – korrespondance om Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4700 (2012-05-01 (3) - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Jesper Wang-Holm vedr. Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen, Ivar Nordlands mail af 1. maj 2012 til Birgitte Christensen og Winnie Jensen):

"Emne: Har talt med store selskaber

I skikkelse af Wangen. De vil meget gerne "bistå" betalingscenteret med beneficial owner begreb og ligning af kildeskatte (refusion) i forhold til de store klienter. Han foreslår at en af jer kontakter whatever chef Rømer og konsortier har og beder dem om at henvende sig til Rasmus Bo."

Forespurgt, om vidnet blev kontaktet, og om hun ved, hvad det nærmere gik ud på, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget om det.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 37 (Ivar Nordlands forklaring):

> *"Han husker ikke helt tidspunktet for L 173. Det foreholdte var i forbindelse med, at Store Selskaber havde stået for ligningerne af kapitalfondssagerne, hvor han mener, at det var Michael Dalvad Carlsen, der nu er gået på pension, der stod for det. Han husker ikke, om det var i forbindelse med Michael Dalvad Carlsens pension, men så vidt han husker, skete der det, at kontrollen på udbyttedelen for kapitalfondene skulle overgå til Lisbeth Rømer. Han tænkte, at det ville være godt for hende at få bistand til dette, så kapitalfondssagerne ikke faldt til jorden – hun havde jo brokket sig tidligere. Han kontaktede SKAT om, at han mente, det var en god idé, hvis de ville bistå hende, så der fortsat var en relevant kontrol af kapitalfondene. Forespurgt, hvilken kontrol man forestillede sig, der skulle foregå i Regnskab 2, forklarede vidnet, at han ikke havde forestillet sig noget som helst. For de danskejede selskaber i kapitalfondene blev udbytterne udbetalt til deres luxembourgske holdningsselskab, og efter SKAT's opfattelse strømmede de så videre med den effekt, at man ikke skulle anerkende det luxembourgske selskab som beneficial owner. Man skulle i stedet kigge på de bagvedliggende ejere for at fastslå, hvilken skatteprocent de skulle have. Den kontrol skulle, så vidt han husker, overgå fra Store Selskaber til Lisbeth Rømer. I den forbindelse tænkte han, at det ikke gik, og at hun var nødt til at få noget bistand. Det var det, han talte med dem om."*

Forespurgt, om det var et forløb eller en overgang af kontrol, som vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var ikke noget, de kunne gøre. Forespurgt, om hun er bekendt med, at det var på tale, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Kl. 14.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

19. november 2019
Protokol nr. 37

Den 19. november 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft (forlod mødet kl. 14.30)

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding (fra kl. 14.30 ved advokat Karen-Margrethe Schebye)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen (mødte kl. 9.30)

LISBETH RØMER (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Lisbeth Rømer som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at man oprindeligt besluttede sig for at placere udbytteområdet i regnskabsfunktionen, forklarede vidnet, at baggrunden var, fordi de udførte en bogholderiopgave i forhold til den bekendtgørelse, der var gældende, da man udlagde udbytteskatten fra det centrale bogholderi. Derfor tænkte man, at det var naturligt at lægge udbytteområdet i regnskabsfunktionen. Forespurgt, om ikke der allerede dengang var en sagsbehandlingsfunktion i forhold til at træffe beslutning om, hvorvidt penge skulle refunderes eller ej, forklarede vidnet, at som tidligere nævnt tror hun, at man ikke anså det som egentlig sagsbehandling. De skulle tjekke, om blanketten var korrekt udfyldt, om stemplet var fra skattemyndigheden, om udbyttenotaen viste det samme som blanketten, og om der var en DBO. Hvis alle de oplysninger var til stede, skulle de udbetale.

Forespurgt, hvor udbytteområdet efter vidnets opfattelse burde have været placeret, forklarede vidnet, at hun havde flere ønsker. De kunne fx have haft gavn af Store Selskaber, og de kunne også have haft gavn af at ligge i en kontrolafdeling, dvs. i det, der senere blev kaldt Indsats. Det skyldtes, at de tit fandt noget, hvor de umiddelbart kunne se, at der måtte være noget galt, og i de situationer ville det have været rart, hvis man havde haft nogen, der straks kunne håndtere det. Hen mod slutningen var

der desuden overvejelser i forhold til Kundeservice. Det skyldtes, at Kundeservice fik flere og flere opgaver og havde så mange medarbejdere, at de måske også kunne have udført Regnskab 2's tasteopgave. Men generelt følte udbytteadministrationen ikke på noget tidspunkt, at de hørte til i Regnskab.

Ansvaret for udbytteskat – procesejeransvar, systemejeransvar og overordnet ansvar

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede procesejerbegrebet og procesejerens funktion, forklarede vidnet, at ting skulle gå gennem procesejerne. I produktionen var de laget over Regnskab 2, så hvis man skulle opnå noget, skete det gennem dem.

Forespurgt, om vidnet opfattede procesejerbegrebet som omfattende både de digitale og de manuelle processer, forklarede vidnet, at der var forskellige procesejere. Der var en IT-procesejer, og der var også en for angivelse og en for indberetning. Hun syntes ikke, at det var hensigtsmæssigt. Forespurgt, om en IT-procesejer var det samme som en systemejer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om procesejerens funktioner handlede om at styre processen i forhold til IT-implementeringen, eller om de omfattede alt fra vugge til grav, forklarede vidnet, at hun følte, at det handlede om at styre hende, i forhold til hvad der skulle komme videre, og hvad der ikke skulle. Forespurgt, om hun også følte, at procesejeren styrede hende i forhold til de rent manuelle processer, forklarede vidnet, at alt, der skulle ændres, skulle gå gennem procesejeren. De sad i laget over Regnskab 2, og hvis man skulle i gang med noget, skulle det gå gennem dem.

Forespurgt, hvem i organisationen der havde det overordnede myndighedsansvar, dvs. ansvaret for, at de afgørelser, der blev truffet, var korrekte, og at den forvaltning, man udøvede, var i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler, forklarede vidnet, at der altid var et ansvar hos den, der udførte arbejdet, idet man selvfølgelig skulle påse, at det var i orden. Men i Regnskab 2 var der ikke en normal sagsbehandling, for det var en meget formel opgave at taste alle angivelserne og indberetningerne og at foretage refusionerne ud fra de meget konkrete og håndfaste kriterier, som var i ansøgningen og DBO'en.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Regnskab 2 havde ansvaret for den konkrete sagsbehandling, men at det var procesejeren, der stod for det, hvis de ønskede at ændre på rutinerne, bekræftede vidnet dette. Det var tilfældet, hvis man fx skulle ændre blanketter eller andet, og i Regnskab 2 havde de mange ønsker til ændringer, fordi systemet ikke var godt. Forespurgt, om procesejeren kunne give dem instruktioner, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om det nogensinde skete. Men det ville

også være svært for dem, fordi procesejerne slet ikke sad med opgaverne, og derfor var de ofte ikke så godt klædt på, som andre var. Foreholdt, at nogle af de procesejere, som har afgivet forklaring for undersøgelseskommissionen, organisatorisk ikke havde noget ledelsesansvar, og forespurgt, om de kunne give medarbejderne i Regnskab 2 instruktioner, i forhold til hvad de skulle eller ikke skulle gøre, forklarede vidnet, at hun ikke oplevede, at de gjorde det. Forespurgt, om hun således modtog sine instrukser oppefra i organisationen, forklarede vidnet, at det ledelsesmæssige kom fra hendes chef og videre oppe, men hvis der skulle foretages noget andet, skete det igennem procesejeren.

Forespurgt, om procesejeren instruerede Regnskab 2 i forhold til den konkrete sagsbehandling, forklarede vidnet, at hun ikke har erindring om, at procesejerne på eget initiativ tilkendegav, at Regnskab 2 skulle gøre noget andet. Hun følte, at procesejerne var "hjælpere" for dem i forhold til at få de ting gennemført, som de gerne ville have gennemført. Som tidligere nævnt var udbytteskat placeret ét sted i landet, og alle andres interesse for området var minimal. Der var derfor ingen, der rigtig kendte til området. For procesejeren var det derfor også svært i den konkrete situation at sige, hvad Regnskab 2 skulle gøre, når vedkommende ikke havde kendskab til området. Forespurgt, om hun med ordet "hjælpere" betragtede procesejerne som en servicefunktion for dem, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, idet tingene skulle gå igennem dem. Med "hjælpere" mente hun, at fordi Regnskab 2 havde mange ønsker til ændringer, var procesejerne vigtige for dem, da de måske kunne hjælpe dem videre med det.

Forespurgt, om Regnskab 2 på baggrund af deres ønsker fik mere generelle instrukser fra procesejerne, forklarede vidnet, at hvis der skulle foretages ændringer fx af cirkulærer eller lignende, skulle det også den vej. De lovændringer, som Regnskab 2 var med til at få gennemført, gik gennem departementet eller Koncerncentret i perioden, hvor departementet og styrelsen var sammenlagt. Regnskab 2 havde således gode kontakter til de forskellige dele af systemet, og egentlig synes hun, at procesejerne for det meste hjalp dem med småting, som ikke for alvor ændrede det helt store, fordi det ellers kostede penge.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem vidnets nærmeste lokale ledelse var, forklarede vidnet, at det var hendes egen direktør. Tidligere var det hendes regionschef, som i mange år var Jan Lund. Efter regnskabssøjlen blev oprettet, var det direktøren for Regnskab, man gik til. Forespurgt, hvad der ligger i det, forklarede vidnet, at det var ham, man henvendte sig til, hvis der var noget, man ville have båret op. Det var ham, der havde møder med den øverste ledelse og skulle bære notater og alle hendes klager over systemet videre. Det var der, hvor der var penge involveret, og hvor man vidste, hvor meget større ændringer ville koste.

Forespurgt, hvem der kunne give hende instruktioner i forhold til en konkret sag, forklarede vidnet, at hendes indtryk var, at fordi der ikke rigtig var nogen, der kendte til området, var der ingen, der rigtig rørte ved det. Det var bl.a. også den mangel – at der ikke var nogen, der virkelig tog sig af området – der gjorde det så svært. Hun kan ikke i dag huske, at nogen har sagt, at de skulle foretage sig noget bestemt.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1003 (2013-08-21 (2) - Vedhæftning til e-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet):

> *"Der er i dag 3 procesejere for udbytteskatteadministrationen:*
>
> *1 vedr. angivelsen i Afregning Erhverv*
>
> *1 vedr. indberetning af udbyttemodtagere i Afregning Person*
>
> *1 vedr. indberetninger til e-kapital i Afregning Person*
>
> *De kontorer, som har procesejerskabet, må sørge for, at det overordnede ansvar for udbytteskatteadministrationen placeres, således at der skabes overblik over de mangler, som i dag er konstateret og der skabes styring i øvrigt."*

Forespurgt, om det var vidnet, der skrev det foreholdte, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om hun var enig i det anførte om de tre procesejere, forklarede vidnet, at alt, der vedrørte angivelsen, var forankret i Afregning Erhverv, hvor der sad en procesejer. Det understregede problemet i, at angivelse og indberetning ikke blev kørt sammen, idet det var i Afregning Person, man blev godskrevet den udbytteskat, som ifølge indberetningen burde være betalt, men som ikke nødvendigvis var blevet det. Der var ingen forbindelse mellem de to, fordi det lå to forskellige steder. Forespurgt, hvilken procesejer der havde ansvaret for den del af processen, der vedrørte refusion, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor det aldrig lykkedes at få samlet det overordnede ansvar for processen, forklarede vidnet, at hun tror, det skyldtes, at de hele tiden havde været ét kontor for hele landet. Derfor var der ingen, der rigtig kendte til området, og alle havde kun hver sin lille andel af det. Det var ikke nogens hovedopgave, og derfor tror hun, at det gik, som det gik. Foreholdt, at både SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport anbefalede, at der skulle etableres et overordnet ansvar, forklarede vidnet, at det havde man anbefalet siden 2005. Forespurgt, hvorfor det ikke skete, forklarede vidnet, at hun tror, at man følte, at det var for inferiørt et område, til

at man rigtig ville gå i gang med det. Området var forholdsvist komplekst, hvis man skulle sætte sig helt ind i det.

Forespurgt til baggrunden for, at man på et tidspunkt overvejede at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice, forklarede vidnet, at som nævnt skyldtes det, at Kundeservice var godt bemandet og havde mange lettere opgaver, og derfor kunne de måske varetage de manuelle processer, der lå i Regnskab 2. Forespurgt, om hun ønskede, at udbytteområdet blev flyttet til Kundeservice, forklarede vidnet, at hendes ønske var, at det blev placeret et eller andet sted, idet de på det tidspunkt i 2013 var ved at lukke det hele ned. Der var ingen medarbejdere tilbage, og derfor ville det have været rart, hvis de havde fået området placeret mere permanent, så nogen kunne have lært lidt om det.

7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 550 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"Udbytteadministrationen*
>
> *Der er et ønske om at styrke udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber."*

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i forbindelse med udarbejdelsen af det foreholdte notat, forklarede vidnet, at de løbende sendte store angivelser til Store Selskaber. De følte derfor, at de havde et slags fællesskab med Store Selskaber, og i Regnskab 2 ville de gerne have, at nogen så på disse angivelser. Det kunne give anledning til frustrationer, når de løbende sendte til Store Selskaber, men aldrig hørte noget tilbage. I Regnskab 2 mente de selv, at der måske kunne udledes noget interessant af angivelserne, og at det kunne være starten på gode sager. Hun tror, at der i sin tid fx var noget med udbytteskat i forbindelse med selskabstømmersagerne. De følte derfor, at området måske kunne være relevant for Store Selskaber.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber), hvoraf fremgår, at Aino Olsen og Pia Eder er anført som underskrivere på notatet.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 13 for den 8. maj 2019 side 42 (Pia Eders forklaring):

"Forespurgt, om vidnet erindrer dette notat, forklarede vidnet, at hun husker, at Lisbeth Rømer lavede udkastet til notatet, hvorefter vidnet satte det ind i en notatskabelon. Fagligt havde hun ikke indsigt til at være inde over det. Forespurgt, om det dermed er Lisbeth Rømers værk, forklarede vidnet, at det er Lisbeth Rømers udkast, som hun har indsat i en notatskabelon."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 14 for den 14. maj 2019 side 12 (Pia Kolind Nielsens forklaring):

"Forespurgt, hvorfor notatet blev skrevet på Afregning Erhvervs brevpapir, forklarede vidnet, at det så bedre ud, når man lagde det op til direktionen."

Forespurgt, om det reelt var vidnet, der var forfatter til notatet, forklarede vidnet, at hun ikke husker det. Hun kan dog forestille sig, at det er tilfældet, idet det var hende, der vidste, hvad der skulle stå, og hvor problemerne var. Som nævnt havde styrelsen ikke noget at gøre med udbytteområdet i det daglige, og selv om hun var til møder med dem osv., var det ikke noget, de blev eksperter af. Forespurgt, om hun husker overvejelser om, at notatet skulle skrives på Afregning Erhvervs brevpapir, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad de aftalte. Hvis hun kom med et sådant notat, skulle det gå til hendes chef. I styrelsen havde de lettere adgang videre op, og med det nye procesejersystem var der således gennem styrelsen en mulighed for at gå en anden vej. Forespurgt, om Frank Høj Jensen eller Lars Nørding var inde over notatet, forklarede vidnet, at de altid var orienteret om alt, hun foretog sig, men hun kan ikke sige, om de så det pågældende notat.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 550 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber, afsnit "Baggrund"):

"Der er brug for et miljø, hvor selskabsretlige spørgsmål er dagligdagen, så de mange spørgsmål, som opstår, kan løses i overensstemmelse med den herskende lære."

Forespurgt, om vidnet husker sine overvejelser vedrørende det foreholdte, forklarede vidnet, at det bl.a. handlede om de tidligere nævnte "omvendte juletræer", gennemstrømningsselskaber, osv. I udbytteadministrationen kunne de ikke vurdere, hvem der var beneficial owner, hvis der var usikkerhed om dette, men det kunne man måske i Store Selskaber. Det var også naturligt, at der kunne opstå selskabsretlige problemstillinger, idet det vedrørte udlodninger fra selskaber. Når der var fejl og mangler, kunne det dog i stedet være Kontrol, der var relevant.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

"Fremtidig placering

Placeringen af udbytteadministrationen kan med fordel tilknyttes Store Selskaber, idet der derved opnås følgende:

- Tæt samarbejde omkring udbytte fra de VP administrerede selskaber og investeringsforeninger (både de børsnoterede og unoterede)

- Den i forvejen tætte relation mellem udbytte og selskabsselvangivelsen styrkes og kan på sigt måske medføre en hel eller delvis sammensmeltning af udbytteangivelsen og selskabsselvangivelsen

- Fælles interesse for at få ændret udbytteadministrationen, så der er samme frist for både udbytteangivelse, betaling og indberetning af udbyttemodtagere

- Udbyttebegrebet på selskabsselvangivelsen og på udbytteangivelsen bør være identisk

- Tæt samarbejde omkring løsningen af problemområder f.eks. kan en filial af et udenlandsk selskab udlodde udbytte?"

Forespurgt, om de anførte anbefalinger svarer til vidnets aktuelle opfattelse af fordelene, forklarede vidnet, at en del i dag er løst ved, at man har lagt det sammen og har fået fælles frister. Det var noget af det, de opnåede, som udgjorde en væsentlig forbedring.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

"Anbefaling

Det anbefales at udbytteadministrationen placeres under Store Selskaber for derved at styrke det faglige samarbejde."

Foreholdt, at den anbefalede sammenlægning ikke blev foretaget, og forespurgt, om vidnet ved, hvad der skete med notatet, og hvorfor anbefalingen ikke blev gennemført, forklarede vidnet, at hun ikke husker det. Hun skrev mange notater, og hun kan ikke huske, hvor de havnede, og hvad der skete. Forespurgt, om hun husker nogen

tilbagemelding på det foreholdte forslag, forklarede vidnet, at hun kun ved, at det ikke blev til noget.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der lå i, at notatet skulle på en anden afdelings brevpapir, fordi det ellers skulle være gået via hendes egen chef, forklarede vidnet, at hun ikke kunne sende noget til styrelsen uden om sin egen chef, hvis det var noget, han i givet fald skulle bære videre op i systemet. Da de havde fået procesejerne, følte hun, at det var en vej til måske at komme hurtigere i kontakt med kontorcheferne i styrelsen, hvor en sådan opgaveændring kunne foretages. Det var noget, de diskuterede, og hun vil tro, at de i Regnskab i virkeligheden var glade for at slippe af med hende. Der var derfor ikke nogen modstand fra hendes chefs side. Det var ligesom en genvej, at procesejerne kunne bringe det videre, og hun prøvede at bruge dem til at opnå en forbedring. Forespurgt, hvor stor forskellen var mellem at gå til sine chefer og at gå via en procesejer, forklarede vidnet, at en procesejer kunne vælge at gå direkte videre til sin kontorchef i styrelsen. Forespurgt, om ikke hendes chefer i Regnskab kunne facilitere en sådan kontakt og gennem deres chefstillinger få ting til at ske, forklarede vidnet, at det kunne de sikkert godt, men det var, som om de, der sad mere centralt, måske havde lettere adgang end dem, der sad i Horsens. Man skal huske på, at det var et område, der ellers ikke havde noget at gøre med Regnskab, og derfor så hun det som en mulighed at bruge procesejerne til at komme videre. Hun havde selvfølgelig støtte fra sin egen chef, som var orienteret om alt, hvad hun foretog sig. Når nu organisationen havde givet mulighed for en sådan genvej, brugte de den.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 549 (2011-10-07 (1) - E-mail fra Pia Eder til Aino Olsen vedr. notat om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber, Pia Eders e-mail af 7. oktober 2011 kl. 12.16 til Aino Olsen med kopi til Pia Kolind Nielsen, Vibeke Varnes Hofgaard og Lisbeth Rømer):

> *"Inden notatet forelægges udvidet direktion skal regionsdirektør for Midtjylland Jens Sørensen og skattedirektør for regnskab Lars Nørding orienteres."*

Forespurgt, om vidnet husker noget om det foreholdte, forklarede vidnet, at hun kun husker, at Lars Nørding altid var orienteret. Forespurgt, om Lars Nørding bakkede op om forslaget eller var modstander af det, forklarede vidnet, at hun havde indtryk af, at han meget gerne ville have udbytteadministrationen flyttet, idet de ikke hørte til i Regnskab. De havde en helt anden opgave end alle de andre enheder, og derfor ville det være lettere, hvis hendes mærkelige problemer ikke hele tiden skulle blandes ind i det hele. Det var derfor hendes oplevelse, at der var opbakning til forslaget.

Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4066 (2013-04-19 (1) - E-mail fra Bente Klein Fridberg til René Frahm Jørgensen vedr. flytning af Regnskab 2 til Kundeservice):

> *"På opfordring får du et skriv med vores ønske om en bedre faglig placering af udbytte- og royaltysager end i den nuværende regnskabsafdeling.*
>
> *Jeg håber at du vil se nøgternt på opgaven, da vi har større ambitioner, end blot at registrere en angivelse mv."*

Forespurgt, om vidnet var inde over de ønsker, som Bente Klein Fridberg sendte til René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det var på det tidspunkt, hvor alt var under opbrud. Bente Klein Fridberg søgte over til Kundeservice, fordi hun gerne ville noget mere, og ønsket var måske et forsøg på at kunne fortsætte med opgaven.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4067 (2013-04-19 (2) - Vedhæftning til Bente Klein Fridbergs e-mail til René Frahm Jørgensen vedr. flytning af Regnskab 2 til Kundeservice):

> *"Flytning af administrative opgaver under udbytte- og royaltyskat, der ikke er omfattet af bogføring fra "Regnskab og Betaling" til "Kundeservice".*
>
> *Ønsket begrundes med, at arbejdsområdet fagretligt i meget højere grad hænger sammen med opgaver inden for selskabsbeskatning og beskatningsforhold for udbytte- og royaltymodtagere i ind- og udland end for bogføring af kravet og skatten.*
>
> *… problemet ved at høre til bogholderiet/regnskab har betydet, at vi mister faglig viden og sparring på det selskabsretlige område. Vi sidder mentalt på en øde ø!*
>
> *En sammenlægning med et fagretligt kontor på selskabsområdet betyder, en smidigere, bedre administration og indbyrdes understøttelse mellem selskabsselvangivelsen og udbytteangivelsen og sagsbehandling på vores område … Ved at være en del af Kundeservice vil vi i langt højere grad blive husket og inddraget i tværfaglige netværk, kurser, og lov- og praksisændringer på udbytte- og royaltyskat som værende en del af selskabsområdet og dermed få styrket de selskabsretlige kompetencer.*
>
> *Vi savner også den fornødne viden til alene at tage stilling til specifikke selskabsretlige spørgsmål om en udenlandsk enhed kan være undtaget for dansk skattepligt og ordentlig viden om hvordan vi fx skal håndtere transparente enheder."*

Forespurgt, om vidnet var enig i Bente Klein Fridbergs beskrivelse, bekræftede vidnet dette. Det var det, de hele tiden talte om. De var en øde ø. Forespurgt, om hun og Bente Klein Fridberg var fuldstændig enige, forklarede vidnet, at da det ikke var lykkedes på anden måde, forsøgte de her med en sidste udvej. Forespurgt til René Frahm Jørgensens reaktion på henvendelsen forklarede vidnet, at hun tror, at han også var positiv, men at det var et spørgsmål om, hvorvidt nogen ville have området. Hun husker i hvert fald ikke, at han var lodret uenig. Forespurgt, om hun oplevede en modvilje mod at overtage ansvaret for hendes område, forklarede vidnet, at hun måske oplevede, at uvidenheden om området kom lidt på tværs. Man vidste, at der var mange tasteopgaver og mange problemer. At skulle taste alle de oplysninger var ikke en ønskeopgave, som nogen umiddelbart påtog sig, selv om opgaven dog med tiden forsvandt. Forespurgt, om hun oplevede enheden som en sorteper, der skulle sendes videre, forklarede vidnet, at den var en sten i skoen. Hendes opfattelse er, at dette på mange måder skyldtes uvidenhed, fordi området altid kun havde ligget ét sted. Det havde altid været landsdækkende, hvilket alle de andre opgaver ikke havde været.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3681 (2013-06-04 (2) - E-mail fra Lisbeth Rømer til René Frahm Jørgensen med notat af 4. juni 2013, Lisbeth Rømers e-mail af 3. juni 2013 kl. 08.34 til René Frahm Jørgensen):

> *"Under et møde i HC fredag den 24. maj fortalte Bente Klein Fridberg at hun søgte over i Kundeservice på en af de stillinger, der er slået op.*
> *Da hun er ankemand i den fremtidige TastSelv og den, som har viden til at bære udbytteskatten videre, når vi får tvungen TastSelv, vil jeg håbe, at du kan ringe til mig. Vi har tidligere udtrykt ønske om, at "resterne" kommer til at ligge i kundeservice.*
> *Og det som Bente i virkeligheden ønsker er sikkerhed for, at "resterne" bliver overflyttet til Kundeservice på et tidspunkt senere i år."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3680 (2013-06-04 (2) - E-mail fra Lisbeth Rømer til René Frahm Jørgensen med notat af 4. juni 2013, René Frahm Jørgensens e-mail af 3. juni 2013 kl. 15.03 til Lisbeth Rømer):

> *"Hej Lisbeth*
>
> *Det lyder umiddelbart som en god plan."*

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad der på dette tidspunkt skete i tilknytning til det foreholdte, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Som nævnt var 2013 et me-

get turbulent år, hvor nogle medarbejdere flyttede, og andre skulle afskediges. Ingen vidste, hvor noget skulle hen, og det var et virkelig hårdt år.

Forespurgt, om vidnet husker den grundlæggende årsag til, at man i løbet 2013 ikke foretog flytningen, forklarede vidnet, at hun kan huske, at der kom et eller andet fra Kundeservice, hvor Johnny Schaadt Hansen vist nok var leder. Forespurgt, om ikke det først var lidt henne i forløbet, at Johnny Schaadt Hansen var i dialog med René Frahm Jørgensen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4068 (2013-08-13 - E-mail fra Lisbeth Rømer til René Frahm Jørgensen vedr. flytning af Regnskab 2 til Kundeservice):

> *"Vedr. Udbytteskatten bliver vi jo uhyggeligt sårbare, når Bente forlader os 1. september 2013. Og da Bekendtgørelsen om tvungen TastSelv åbner en ladeport for papirangivelser indtil udgangen af 2014, frygter vi de mængder af blanketter, vi kan risikere at modtage.*
> *Så placeringen af udbytteskatten er også meget vigtig, og heller ikke der er der megen tid. Vi håber sådan, at vi kan blive modtaget i Kundeservice."*

Forespurgt, om vidnet husker det foreholdte, bekræftede vidnet dette. Den 1. september 2013 var der ikke meget tid tilbage. Folk var begyndt at forlade enheden, og opgaverne blev bare liggende. Den lange overgangsperiode, inden der kom tvungen TastSelv, gjorde, at man indtil udgangen af 2014 risikerede at få en masse papirer. De havde håbet, at det mere eller mindre var slut. Forespurgt, om den lange overgangsperiode skyldtes, at pligten til elektronisk indberetning først trådte i kraft i 2015, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1052 (2013-10-31 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 31. oktober 2013 kl. 08.30 til Lisbeth Rømer, Kaj Steen og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Som I nok ved, så har vi forsøgt at få flyttet opgaven omkring udbytteskat til Kundeservice.*
>
> *I den forbindelse har jeg skrevet nedenstående til Johnny S. Hansen, Kundeservice Erhverv og jeg har nu hørt fra ham omkring evt. fremtidig opgavevaretagelse.*
>
> *Han er positiv overfor en fremtidig opgavevaretagelse, men ønsker at vi i samme forbindelse ser på den del af selskabsskatteadministrationen som vi pt. har placeret i driftsenheden SAP38, da det ifølge Johnny vil give god mening at samtænke*

disse 2 opgaver. Han tænker dermed, at opgaven vedr. selskabsskatteadministrationen også flyttes.

Det får mig til at tænke.. Hvorfor er det så, at vi ikke har tænkt den tanke? Helt overordnet, så tænker jeg at vi så ville kunne skabe den samme synergi – og fortsat have en lokalisering i Høje Taastrup af de 3 medarbejdere, der er tilbage på opgaven."

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om det beskrevne forløb, forklarede vidnet, at de ikke så det som et columbusæg. Det var en yderligere opgave i bogholderiet, og det løste slet ikke alle de faglige udfordringer, som de gerne ville have løst. Hun syntes derfor bestemt ikke, at det var en god idé. Forespurgt, om hun sagde dette til René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at de selvfølgelig talte om det, men det var ikke hendes opgave. Det var Dorthe Pannerup Madsens opgave. Forespurgt, om vidnets opfattelse således var, at René Frahm Jørgensens forslag ikke gav den nødvendige faglige styrkelse, forklarede vidnet, at det følte de ikke, at det gjorde, for igen vedrørte det kun det formelle. Forespurgt, hvad slutresultatet blev, forklarede vidnet, at hun ikke tror, at enheden blev flyttet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der lå i, at det igen kun vedrørte det formelle, forklarede vidnet, at de kun lavede det formelle, men at de havde problemer med det faglige. De løb hele tiden panden mod en mur, når de – som omtalt af Bente Klein Fridberg – havde at gøre med transparente selskaber, "omvendte juletræer", gennemstrømningsselskaber, beneficial owners osv. Det havde de ingen mulighed for at kunne finde ud af. Forespurgt, om forslaget således ikke ville løse problemet med den manglende faglighed, forklarede vidnet, at det ville det ikke. Det ville bare ende i et nyt bogholderi.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1062 (2013-11-16 - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. den fremtidige placering af opgaven med refusion af udbytteskat, afsnit "Udbytteskat"):

"Snitfladebeskrivelse - udbytteskat, klager og indsigelsessager og attestationer

Udbytteskat

…

Forslag til løsningsmodel:
Opgaven løses også i fremadrettet perspektiv i Inddrivelse, Betaling og Regnskab, men i en ny sammenhæng sammen med selskabsskattedelen. Det er vurderet, at

der på dette område er et opgavematch, hvor der kan opnås en både ressource- og opgavemæssig gevinst. I forhold til fremdrift hos procesejer, så er der i forbindelse med en revision af udbytteskatteområdet taget initiativ til et forbedret samarbejde – og samtidig har Jesper Rønnow (på det afholdte dialogmøde) bedt om en beskrivelse af de systemmæssige forbedringer, der ifølge vores opfattelse kan løse store dele af de problemstillinger vi dagligt bliver stillet overfor. Beskrivelsen er under udarbejdelse og forventes sendt i november 2013."

Forespurgt, om vidnet var inde over det foreholdte notat, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, hun var. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det beskrevne var den model, hun havde tilkendegivet, hun syntes var en dårlig idé, forklarede vidnet, at hun ikke syntes, at modellen løste de problemer, de havde. De ville gerne have nogle af de andre faglige kompetencer tættere på, så de kunne blive orienteret om, hvad der rørte sig. Det var meget ensomt at være i en regnskabssøjle.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Forespurgt, hvilke procedurer der var, i forhold til hvordan vidnets enhed blev orienteret om lovændringer, forklarede vidnet, at som hun husker det, skulle det tilgå dem gennem procesejeren. Forespurgt, om det også betød, at enhedens bidrag til lovændringer gik gennem procesejeren, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til proceduren, når de havde ønsker om ændret lovgivning, forklarede vidnet, at de på det punkt heldigvis havde møder og gode kontakter. Fx var Andreas Bo Larsen en rigtig god kontakt, som de bare kunne ringe til og spørge, hvornår de kunne komme med et konkret forslag. Han undersøgte så, om det kunne passe ind i nogle af de andre forslag.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet omkring harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen, forklarede vidnet, at de var meget glade for endelig at kunne lukke et meget stort hul, som de havde arbejdet på siden begyndelsen af 00'erne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5001 (2009-03-30 - E-mail fra Kaj-Henrik Ludolph til Lisbeth Rømer vedr. ændring af Skattekontrolloven):

"Emne: Udbytteindberetning

Kære Lisbeth.

Til din foreløbige orientering kan jeg fortælle, at KJ netop har nikket til, at vi i forbindelse med reform lovgivningen medtager en bemyndigelse i SKL til at lave den stramning af indberetning af udbytter, som du/I har foreslået over for os. Så der er jo kun at sige, så godt, Folkepartiet og andet godt folk skal jo lige tages i ed, men mon ikke de klapper til."

Foreholdt, at der gik noget tid, inden forslaget faktisk blev implementeret, forklarede vidnet, at glæden over, at nogen hørte på dem, var ubeskrivelig. Det var en rigtig god dag. Forespurgt, om hun oplevede forløbet fra initiativet bag ændringen i 2009 og frem til implementeringen som et sædvanligt procesflow, forklarede vidnet, at hun oplevede, at ting tog tid og nogle gange rigtig lang tid. Forslaget kom i 2009, men de var begyndt at gøre opmærksom på problemet allerede i forbindelse med den første revisionsrapport i 2005. Nu var der så én, der havde hørt dem, og måske kunne der ske en forandring. Forespurgt til perioden fra vedtagelsen af loven og frem til implementeringen forklarede vidnet, at loven var en bemyndigelse, der derefter skulle anvendes. Forespurgt, om hun oplevede denne del af forløbet som sædvanligt, forklarede vidnet, at det desværre ikke var usædvanligt.

Formalisering af tilladelsesordningen

Foreholdt, at der i september 2010 var en korrespondance omkring formalisering af den såkaldte tilladelsesordning, og forespurgt, hvad det forløb gik ud på, forklarede vidnet, at hun ved, at de havde nogle tilladelser, der var omfattet af tilladelsesordningen, men det var vist ikke særlig mange. Forespurgt, om hun var involveret i forløbet, forklarede vidnet, at hun ikke helt kan huske det. Hun ved ikke, om det også havde noget at gøre med de amerikanske pensionskasser, men hun blander muligvis nogle år sammen.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 28 (Lisbeth Rømers forklaring):

"Forespurgt, om vidnet var inde over denne lovændring i 2012, forklarede vidnet, at det var hun overhovedet ikke. Forespurgt, hvordan hun blev bekendt med lovændringen, forklarede vidnet, at de havde et system med nogle ansvarlige mennesker, der skulle henvende sig til de relevante kontorer, når de blev berørt af en lovændring. Forespurgt, om hun var opmærksom på den foreholdte tekst, forklarede vidnet, at hun ikke har dyrket den. Selv om hun havde været opmærksom på den, ville den nok ikke have ændret meget i deres hverdag."

Vidnet forklarede, at den omhandlede lovændring også var et ønske fra Regnskab 2's side, for med den tidligere frist på 30 dage risikerede de at refundere, inden skatten var betalt. De kunne ikke forstå, at man havde et sådant system. Forespurgt, om ikke det blev ændret i forbindelse med reglerne om angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at det blev det ikke. Problemet var, at hvis generalforsamlingen fandt sted den 2. i en måned, modtog aktionærerne udbyttet allerede den 3. eller 4. i samme måned. Hvis det var et stort selskab, skulle skatten imidlertid først betales i slutningen af den følgende måned, og hvis en aktionær så fx krævede refusion den 10. i udbetalingsmåneden, skulle udbytteadministrationen refundere inden den 10. i den følgende måned, dvs. inden skatten var betalt. Derfor var de i Regnskab 2 glade for ændringen, idet det medførte, at de kunne konstatere, om pengene var gået ind, inden de begyndte at refundere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5162-5163 (2012-06-21 - E-mail fra Andreas Bo Larsen til Lisbeth Rømer vedr. Kildeskattelovens § 69 B, Lisbeth Rømers e-mail af 21. juni 2012 kl. 11.27 til Andreas Bo Larsen):

> *"Har du været involveret i dette nu vedtagne lovforslag???*
> *Den nye regel siger, at udbytterefusioner skal udbetales inden 6 mdr , så påløber renter.*
> *Jeg opfatter ikke den nye regel som en ændring af den nuværende refusionspraksis eller er det det??????*
> *Jeg har fået en henvendelse fra en bank, som er bekymret."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5162 (2012-06-21 - E-mail fra Andreas Bo Larsen til Lisbeth Rømer vedr. Kildeskattelovens § 69 B, Andreas Bo Larsens e-mail af 21. juni 2012 kl. 13.55 til Lisbeth Rømer):

> *"Jeg vedhæfter bemærkningerne til den nye bestemmelse."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om vidnet husker, om hun læste det foreholdte uddrag fra betænkningen, og i givet fald hvilke overvejelser hun i den forbindelse gjorde sig, forklarede

vidnet, at hun selvfølgelig læste det. Hendes problem var imidlertid, om SKAT med forlængelsen af fristen mente, at der ikke skulle tilbagebetales, før der var gået et halvt år, dvs. om SKAT med den nye frist ønskede at holde på pengene i yderligere 5 måneder. Det var det, hun efterlyste i sin e-mail, og det svarede bemærkningen fra betænkningen ikke på. De havde i øvrigt fortsat ikke nogen mulighed for kontrol. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at hendes spørgsmål var, om det seneste tidspunkt for deres forpligtelse til at udbetale var blevet rykket fra 30 dage til 6 måneder, bekræftede vidnet dette. Det var det, hun spurgte om, men det gav dem jo ikke bedre mulighed for at finde ud af, hvem der var ejer af aktierne, end de hidtil havde haft.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet – da hun læste betænkningen – opfattede det som en tilkendegivelse af, at man øgede kontrollen, og om hun overvejede, hvordan man skulle gøre dette, forklarede vidnet, at hun i mange år havde sagt, at der ikke var nogen kontrolmulighed, og det var der ikke herved blev ændret ved. Der var ikke nogen kontrolmulighed. Forespurgt, om hun undrede sig over bemærkningen og tænkte over, hvor den kom fra, forklarede vidnet, at hun bare tænkte, at det godt kunne være, at der var nogle steder, man kunne gøre noget, men det kunne man ikke på dette område. Forespurgt, om det således ikke gav hende anledning til at gøre yderligere, forklarede vidnet, at det gav hende anledning til at overveje, om de skulle vente længere med at udbetale, end de plejede, og det fik hun ikke rigtig svar på. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om hendes overvejelse var, om de måtte vente længere, forklarede vidnet, at hun ville vide, om SKAT's politik var, at de skulle vente længere, når der nu var et halvt år, hvor der ikke påløb renter. Spørgsmålet var, om SKAT ønskede, at de udbetalte tæt op til den nye frist, eller om de fx måtte refundere inden for 1 måned. Forespurgt, om spørgsmålet således var, om de skulle holde på pengene i lidt længere tid, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet den 4. juni 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at Frank Høj Jensen og Lars Nørding, der var hendes chefer, ikke var videre involveret i udbytteområdet, og forespurgt, om hun drøftede betænkningens bemærkninger om en forventet øget kontrol med dem, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, hun gjorde. For hende at se var det en umulighed. Forespurgt, om ikke det netop kunne være en anledning til at sige til cheferne, at det anførte i bemærkningerne var en umulighed, forklarede vidnet, at hun mange gange havde fået at vide, at nu havde de jo OECD, og derfor skulle de ikke gøre noget ved udlændingene. Derfor følte hun ikke, at det nyttede at gøre mere ud af det. De talte selvfølgelig om, at fristen var ændret, for det gjaldt generelt for hele SKAT.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, hvordan vidnet husker sin rolle i forhold til baggrunden for SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at baggrunden vist var, at der var blevet sendt en henvendelse langt op i systemet – muligvis til Peter Loft – om at man havde lavet nogle udsøgninger, som man syntes var påfaldende. Det var vist nok anledningen til, at man lavede en undersøgelse og ikke en revision.

9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"Sagsbehandler: Hovednotatet er udarbejdet i fællesskab af: Lisbeth Rømer (Regnskab 2, Midtjylland), Jette Zester (Personafregning, Proces og digitalisering), Andreas Bo Larsen, Rikke Camilla Christensen, Johann Nielsen, Eva Grøn Olesen og Kathrine Lange."*

Forespurgt, om vidnet var inde over den foreholdte indstilling, forklarede vidnet, at hun ikke tror, hun var inde over indstillingen, men hun havde skrevet notater om emnet mange gange.

Forevist ekstraktens side 76 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', notat "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge") og forespurgt, om vidnet var inde over dette notat, forklarede vidnet, at hun ikke tror, hun overhovedet var med til at starte sagen. Forespurgt, om hun havde drøftelser om notatets problemstillinger med Kathrine Lange eller med andre, forklarede vidnet, at hun husker, at Kathrine Lange lavede nogle udsøgninger, og hun husker også Jette Zester. Hun vil mene, at hun i givet fald nok har sagt, at hun ikke forstod konklusionerne, for det var ikke sådan, hun så det. Forespurgt, om hun var uenig i konklusionerne, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt, at Kathrine Lange den 22. oktober 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun på et tidspunkt blev opmærksom på, at provenuet for et enkelt år var negativt, hvilket hun gik videre med til sine chefer, der satte hende til at skrive det foreholdte notat sammen med SKAT. Hun indledte i den anledning et samarbejde med Jette Zester og med vidnet og en mand i vidnets kontor, som hun ikke huskede navnet på. De havde i den forbindelse nogle telefoniske drøftelser, og der blev fremsendt nogle dokumenter til brug for udarbejdelsen af notatet.

Vidnet forklarede, at hun godt kan huske Kathrine Langes navn. Forespurgt, hvilke forhold i notatet vidnet ikke var enig i, forklarede vidnet, at hun ikke mente, at de refunderede på en måde, hvor der kunne opstå et negativt provenu. Det kunne fluktuere i et vist omfang, men hun kan slet ikke forestille sig, hvordan et negativt provenu skulle kunne lade sig gøre.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 78 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', notat "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge") med tabel 1 "Nettoprovenuet fra refusionsordningen", hvoraf fremgår, at nettoprovenuet fra refusionsordningen for 2006 endte med en nettokildeskat på -0,1 mia. kr. Foreholdt, at det tillige blev oplyst i notatet, at det konstaterede måske kunne forklares ved den daværende 20-årige forældelsesfrist på tilbagebetalingskrav, forklarede vidnet, at når der blev tilbagesøgt i efterfølgende år – og nogle gange for adskillige år på samme tidspunkt – blev det udgiftsført på udbetalingstidspunktet. Det kunne ikke afstemmes tilbage i tid, for regnskabet var afsluttet. Det medførte, at der var stor usikkerhed, men hun erindrer ikke, at noget blev negativt. Foreholdt, at notatet også beskrev en undren over, at man ikke sørgede for at få pengene tilbage, hvis man havde et tilbagebetalingskrav, men at man i stedet lod det vente i flere år, forklarede vidnet, at nogle aktionærer samlede små krav sammen for flere år, fordi det var bekosteligt at få en bank til at stå for tilbagesøgningen, eller fordi det var besværligt at gøre det selv hvert år.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', notat "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge", afsnit 1 "Refusionsordningen"):

> *"At udenlandske investorer over en treårig periode har ønsket at lade 0,5 mia. kr. ligge uforrentet i den danske statskasse i – i hvert fald – et år, giver imidlertid anledning til undren."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det beskrevne kunne være praktisk begrundet, bekræftede vidnet dette. Det anførte var selvfølgelig et stort beløb, men hvis der var mange småaktionærer, kunne det godt være begrundet i praktiske forhold.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', notat "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge", afsnit 1 "Refusionsordningen"):

> *"I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger*

om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland. Således kan der principielt set refunderes ned til "skattefrihed" på trods af, at investor burde have betalt 15 pct. i nettokildeskat. Regnskabssystemet 3S sikrer dog, at der ikke refunderes mere kildeskat, end der indeholdes af det enkelte selskab."

Forespurgt, om Regnskab 2 er korrekt citeret i det foreholdte, bekræftede vidnet dette. Det kunne dog kun være en fornemmelse, de havde, netop fordi man ikke kunne afslutte det enkelte år og afstemme det. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad man ikke kunne afstemme, forklarede vidnet, at man ikke kunne sige, hvad der et bestemt år var udloddet fra et bestemt selskab, for hvis nogen søgte om refusion året efter, blev den først udbetalt året efter og ikke ført tilbage til det år, som den virkelig vedrørte. Forespurgt, om dette vedrørte selskabsregnskabet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. På baggrund af angivelsens syv felter med forskellige skattesatser osv. burde man på et eller andet tidspunkt kunne nå frem til, at der var refunderet det beløb, der burde refunderes. Det kunne de imidlertid ikke, når refusionerne først skete året efter, for det gik ikke tilbage til det forudgående år, så man kunne afstemme det. Forespurgt, om de således ikke kunne sammenholde med året før, forklarede vidnet, at det kunne de ikke, for regnskabet for det år var afsluttet, og når SKAT derpå udbetalte på ny, blev det anført på det nye år. Deres system var ikke skabt til, at man kunne sammenholde det. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at hvis der fx i 2005 blev udbetalt udbytte fra et dansk selskab, og aktionæren først i 2006 besluttede sig for at søge refusion, ville dette fremstå som en reduktion i de samlede udbytteskatter for 2006, selv om det periodiseringsmæssigt burde have været henført under 2005, bekræftede vidnet dette.

16. marts 2005 – notat vedrørende udbytteadministrationen

Forevist ekstraktens side 3867 (2005-03-16 (2) - Notat af 16. marts 2005 vedr. udbytteadministrationen) og forespurgt, om vidnet husker forløbet omkring det foreviste notat, som indgik i SIR's 2010-undersøgelse, forklarede vidnet, at der igen var tale om et ønske om at få alle uhensigtsmæssighederne på området afklaret og fjernet. De kunne ikke lide at administrere noget, som de ikke syntes var ordentligt, og der var mange uhensigtsmæssigheder i lovgivningen, fordi det var et område, der ikke var noget fokus på.

Forespurgt, på hvis initiativ notatet blev udarbejdet, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt var mange besværligheder, fordi man fra ca. 2004 havde besluttet, at man ikke ville bruge det nyudviklede modul i 3S til udbytteskat, men at angivelsen i stedet skulle foregå direkte i SAP. SAP havde imidlertid ikke nogen af de nødvendi-

ge funktioner. Selskaber kunne have forskellige regnskabsår, hvilket SAP ikke kunne håndtere, og derfor kunne udbytteadministrationen ikke se, hvilke regnskabsår der var angivet for. De havde overhovedet ikke styr på noget, fordi SAP ikke havde nogen af de funktioner, som deres eget modul var udviklet til at have. Det var ikke nogen god beslutning, man i den forbindelse havde truffet. Forespurgt, om notatet blev lavet på hendes eget eller på hendes enheds initiativ, eller om det blev bestilt hos dem, forklarede vidnet, at som hun husker det, var det hendes enhed, der var initiativtagere, for det var dem, der havde problemet. Forespurgt, om det var for at belyse udbytteadministrationens problemstillinger, forklarede vidnet, at det navnlig vedrørte det forhold, at de skulle anvende et system, som gjorde tingene værre, og hvor de ikke kunne afstemme eller foretage udbyttekontrol. De kunne ingenting, for de havde ingen valide tal. Forespurgt, om ikke 3S var et system fra ca. 2002, forklarede vidnet, at det blev implementeret i efteråret 2002. Derefter fik de lov til at anvende det i 1 år, men det var en omkalfatring af hele udbytteadministrationen. Forespurgt, om 3S var godt eller dårligt, forklarede vidnet, at det var virkelig godt. Forespurgt, hvorfor det ikke blev ført videre eller tilpasset, forklarede vidnet, at det blev bestemt andre steder. Forespurgt, om der var nogen problemer med systemet, forklarede vidnet, at det var del i en meget større rokade. Der var ikke så mange, der var involveret i det, og man forstod nok ikke de fulde konsekvenser. Der blev på et tidspunkt anvendt en masse attester, og hvis man var porteføljeaktionær, skulle man søge om refusion, hvilket var besværligt. Det var derfor godt at få to skattesatser, for så skulle der ikke tilbagesøges. Det var nettoafregning for porteføljeaktionærer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at 3S blev indført i 2002 og derefter delvist afskaffet i 2004, forklarede vidnet, at det reelt blev lagt i mølpose. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette var baggrunden for, at hun tog initiativ til at skrive det foreviste notat (ekstraktens side 3867), bekræftede vidnet dette. Ændringen var en katastrofe for udbytteadministrationen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der efter notatet blev nedsat en arbejdsgruppe, som fremkom med et problemkatalog, som herefter blev omtalt i SIR's 2010-rapport, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der deltog i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hendes egen enhed var selvfølgelig med, og det var Jette Zester nok også. Derudover husker hun det ikke nærmere. Forespurgt, hvem der modtog arbejdsgruppens anbefalinger, dvs. problemkataloget, forklarede vidnet, at de nok endte i styrelsen. Forespurgt, om der kom nogen tilbagemelding på arbejdet, forklarede vidnet, at de fik 3S tilbage fra den 1. januar 2006. Det var den bedste tilbagemelding, de kunne få, men derudover skete der ikke så meget.

Forespurgt til revisionsrapporten fra 2005, som vidnet tidligere nævnte, forklarede vidnet, at den var fra den 1. november 2005. Det var den dag, de kommunale skatte-

forvaltninger overgik til staten. Forespurgt, hvad temaet for revisionsrapporten var, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse

Forespurgt til forløbet i forbindelse med et møde den 7. december 2009 mellem repræsentanter fra SIR og fra Regnskab 2, heriblandt vidnet selv, forklarede vidnet, at hun tror, at revisionen gerne ville gennemgå det, som Regnskab 2 skulle foretage, idet der var tale om en undersøgelse og ikke en revision. Processen var derfor lidt anderledes, end den plejede at være, og revisionen ville gerne sætte rammerne for, hvad Regnskab 2 skulle gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 90 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Det er Regnskab 2's vurdering, at der er et kæmpe hul i forbindelse med udbyttebeskatningen."*

Vidnet forklarede, at der var to. Der var ét vedrørende angivelse og indberetning og ét vedrørende refusionerne. Forespurgt, hvad de nærmere drøftede vedrørende hullet, forklarede vidnet, at hun fortalte dem, at hullet skyldtes det regelsæt, de havde, og at det så vidt muligt skulle lukkes.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"Der laves ikke en kontrol af, om den pågældende person reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende person reelt er skattepligtig til det pågældende udland."*

Forespurgt til drøftelserne vedrørende den foreholdte oplysning forklarede vidnet, at det vedrørte refusionerne. De aktionærer, som de kunne kontrollere, var for en stor del omfattet af nettoafregning, hvor der ikke skulle refunderes noget. Derfor var der reelt kun de umulige tilbage, hvor de ikke havde noget, de kunne undersøge.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

"Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."

Forespurgt, om det ud fra vidnets tidligere forklaring om det foreholdte udsagn er korrekt forstået, at hun ikke havde en forventning om, at der var systematisk kontrol, men at hvis Indsats besluttede sig for at oprette et projekt, ville kontrollen ligge i dette, forklarede vidnet, at det i givet fald skulle stå på årets opgaveliste. Man skulle søge om at få lov til at stå på listen, selv om man her og nu stod med et konkret problem. Sådan var det på det tidspunkt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 92 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse, afsnit 2 "Gennemgang af problemstillinger og processer"):

> *"På nuværende tidspunkt er der et forsøg i gang, for at få udvidet ordningen til at omhandle alle lande samt unoterede aktier. Ifølge bankerne er omnibusdepoterne problemet med at udvide ordningen, da der sker en samlet opgørelse, hvorfor det er svært at se hvem, den egentlige aktionær er."*

Forespurgt, hvad det omtalte forsøg gik ud på, forklarede vidnet, at det vedrørte Regnskab 2's kontakt til Ivar Nordland. Det hang sammen. Forespurgt, om der dermed fortsat var et ønske om at etablere det, som i sommeren 2009 var blevet bremset, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun efterfølgende havde været i dialog med Ivar Nordland om det, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om hun havde været i dialog med bankerne om det, forklarede vidnet, at hun mener, at de talte om det på nogle møder i Finansrådet. Forespurgt, hvad bankernes holdning var, forklarede vidnet, at samtlige banker i Europa havde de omtalte omnibusdepoter, hvor man ikke vidste, hvem der var aktionær. Det var et meget stort problem at skulle løse, og det var det, man forsøgte at gøre i OECD og i EU. Det var ikke noget, en enkelt bank selv kunne løse. At der er blevet svindlet for 410 mia. kr. i ti lande, viser også, at systemet har været det samme over alt. Man har ikke kendt til aktionærerne på grund af omnibusdepoterne.

Forespurgt, om man med formuleringen i notatet om, at der var "et forsøg i gang", således mente, at man forsøgte at iværksætte noget nyt, og ikke at man konkret var i gang med noget, forklarede vidnet, at de i Regnskab 2 gerne ville have, at fx også selskaber i de 12 VP-lande blev omfattet af ordningen. Det var ikke farligt, og det kunne man måske gå med til. De prøvede at tage nogle små skridt der, hvor de allerede var kommet igennem. Forespurgt, om de brugte ordet "forsøg" som udtryk for, at de forsøgte at skabe et nyt grundlag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det anførte om at

udvide ordningen til at omfatte alle lande og alle unoterede aktier handlede om øget nettoafregning, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Ansvarsfordelingen i udbytteadministrationen

Forespurgt, af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem der i perioden 2010-2012 kunne give vidnet ordrer, som hun skulle efterkomme, forklarede vidnet, at det kunne hendes chef selvfølgelig. Forespurgt, hvem det var, forklarede vidnet, at det var Lars Nørding. Forespurgt, om Frank Høj Jensen også kunne gøre det, forklarede vidnet, at det kunne han, når han fungerede som chef. Derudover kunne der komme ting fra procesejerne, selv om hun dog ikke har erindring om, at der gjorde det. Hun erindrer ét eksempel, hvor en procesejer deltog i noget udvalgsarbejde vedrørende "de omvendte juletræer", og hvor vidnet slet ikke havde tænkt på, at det kunne have betydning for procesejerne, selv om det i høj grad kunne være tilfældet. Hun syntes således ikke, at hun fik ordrer fra procesejerne, men muligheden var der.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der kunne sige til vidnet, hvordan en konkret sag skulle afgøres, forklarede vidnet, at de ikke havde så mange sager. Forespurgt, om det i givet fald var Lars Nørding eller Frank Høj Jensen, det skulle forelægges for, hvis en stor konkret refusionsanmodning skulle afgøres, forklarede vidnet, at når de havde den slags sager, sendte de dem altid videre. Forespurgt, hvem der efter hendes opfattelse kunne give hende en ordre eller en instruks om at behandle en konkret sag på en bestemt måde, forklarede vidnet, at det var hendes chefer. Forespurgt, om det var Lars Nørding og Frank Høj Jensen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det hændte, at refusionsbeløb var så store, at hun kontaktede nogen højere oppe i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke på daværende tidspunkt. Forespurgt, om det skete på andre tidspunkter, forklarede vidnet, at de forud for 2010 havde TDC-sagen, som endte i enheden, der sad med lovgivning.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt fik instrukser fra Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun ikke erindrer at have fået instrukser fra en procesejer, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om hun vil kalde det instrukser, hvis noget skulle gøres på en bestemt måde, men det var procesejerne, som orienterede om det, når der var kommet en ny regel eller en ny lov eller lignende. Der kom således meget fra procesejerne, som ændrede arbejdet i Regnskab 2. Men det var nok ikke instrukser, men mere et udtryk for, at noget var blevet lavet om.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet sondrer mellem generelle retningslinjer eller anvisninger, som godt kunne komme fra en procesejer, og instrukser i forhold til en konkret sag, som ikke kunne komme fra en procesejer, forklarede vidnet, at hun måske godt kunne modtage instrukser fra en procesejer, men hun følte, at det altid gik den anden vej, dvs. at det var hende, der bad procesejerne om noget. Det, som procesejerne kunne komme med, var, når der var sket noget nyt, som de havde været involveret i, og som produktionen ikke havde været involveret i. Det kunne man måske godt kalde for en ny instruks, men det var ikke sådan en specifik, konkret instruks til hende. Det var baseret på en eller anden regel.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet oplevede, at hun kunne få instrukser fra de fagjuridiske kontorer i Koncerncentret, fx fra Andreas Bo Larsen eller Jakob Ulrik Wassard Schou, forklarede vidnet, at hun oplevede, at hun kunne spørge dem om, hvad forskellige forhold betød for udbytteadministrationen, og hvad baggrunden var. Det var fx det, hun gjorde i forbindelse med ændringen af rentefristen fra 30 dage til 6 måneder. Hun følte ikke, at hun fik instrukser. Forespurgt, om det var faglig vejledning, hun fik fra deres side, bekræftede vidnet dette.

SIR'S 2010-RAPPORT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Der er ingen automatiske afstemninger i SKATs systemer mellem angivelser og indberetninger. Der foretages heller ikke manuelle afstemninger."*

Forespurgt, om de i Regnskab 2 på noget tidspunkt forsøgte at foretage en manuel afstemning, forklarede vidnet, at det kunne de ikke. Det drejede sig om samtlige angivelser for 75-80.000 selskaber og samtlige indberetninger. De kunne ikke samkøre forskellige systemer på den måde, og det var derfor fuldkommen umuligt, at de skulle gøre det. Det var også derfor, at angivelsen havde én procesejer, og indberetningen havde en anden procesejer. Det viste, at systemet ikke var gennemtænkt. Forespurgt, om man kunne have foretaget en afstemning for et enkelt selskab, forklarede vidnet, at det kunne man formentlig godt. Forespurgt, om man kunne have gennemgået angivelsen og indberetningen for et af de noterede selskaber, forklarede vidnet, at det i givet fald skulle være for et af de unoterede, for det var for disse, at der primært var afstemningsproblemer. Hvis man havde et ApS og var herre over både angivelse og indberetning, var der en tilbøjelighed til måske at sætte et 0 eller

to for meget på indberetningen. Det skyldtes, at man direkte på selvangivelsen blev godskrevet det udbytte, der stod i indberetningen. Derved kunne man få mere skat tilbage, end man i virkeligheden havde betalt. Det var det, der var hullet.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 264 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.2.4 "Afstemninger mellem angivelse og indberetning"):

> *"Regnskab 2 har i april 2010 foretaget en afstemning mellem VPs oplysninger til de udloddende selskaber og indberetningen til Skat vedrørende C20-indexets oplysning om udloddet udbytte udloddet i 2009 (de 20 mest omsatte aktier på Københavns Fondsbørs). 9 af C20-indexets selskaber har udloddet og indgår i afstemningen.*
>
> *Afstemningen er foretaget på grundlag af de i 3S angivne udbytter med reduceret udbytteskat ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomst og de løbende indberetninger fra VP.*
>
> *Afstemningen for de 9 C20-selskaber viser, at 1 selskab stemmer, og at 8 selskaber ikke stemmer."*

Forespurgt, om vidnet var inde over det beskrevne, bekræftede vidnet dette. Hun husker dog ikke så meget om det. Forespurgt, om den anførte fejlprocent gav anledning til, at de fremadrettet måtte foretage den samme undersøgelse, forklarede vidnet, at de ikke havde ressourcerne til at gøre det. De sad stadig med alt det manuelle, og de havde ikke fået mere personale.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.1 "Anmodning om refusion"):

> *"Omnibusdepoter og nominee depoter (depot hvor de deponerede aktier ejes af andre end den registrerede depotindehaver) medfører desuden, at der ikke er kendskab til de reelle ejere af aktierne, hvorfor refusion udbetales uden dokumentation for ejerskabet og den faktiske udlodning."*

Forespurgt, om de på noget tidspunkt i denne periode forsøgte at komme til bunds eller at følge et pengespor, forklarede vidnet, at det kunne de ikke, fordi det foregik i udlandet. Forespurgt, om ikke man kunne bede en aktionær, der bad om refusion, om at fremvise sin dokumentation for pengestrømmene, forklarede vidnet, at de allerede havde en udbyttenota, som viste, at vedkommende havde fået et udbytte.

Med al den teknik, der anvendtes, var der mange muligheder for at snyde, men udbyttenotaen burde være bankens dokumentation for, at vedkommende var aktionær. Det var det, det hele var baseret på. Forespurgt, om ikke det også var på dette punkt, at de i Regnskab 2 selv havde en erkendelse af, at der kunne være flere udbyttenotaer, fordi der kunne være flere led af depoter, bekræftede vidnet dette. Det var derfor, de gjorde så meget ud af nettoafregning, fordi man der højst kunne snyde én gang for hver aktie og ikke mange gange og med helt andre beløb.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 267 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.3.3 "Bogføring og udbetaling af refusion"):

> *"Hvis der er flere udbetalinger til samme investor eller pengeinstitut bogføres refusionerne som ét beløb til udbetaling via SAP 38. Vurdering af hensigtsmæssigheden i at slå beløb sammen og underretningen til pengeinstituttet foretages af den, som behandler refusionsanmodningen."*

Forespurgt, om det beskrevne var en proces, som vidnet var bekendt med og havde godkendt, forklarede vidnet, at det var en praktisk foranstaltning for at spare tid og penge. Nogle skulle fx have udbetalt med check, og derfor kunne man med fordel slå flere beløb sammen i udbetalingen. Forespurgt, om ikke det også fjernede eller reducerede kontrolmuligheden, forklarede vidnet, at anmodningerne blev registreret separat, og det vedrørte derfor kun selve udbetalingen. Forespurgt, om man med ordet "bogføres" i virkeligheden mente, at man overførte det som én samlet transaktion, forklarede vidnet, at man først behandlede det enkelte beløb, og derefter slog man beløbene sammen.

Forespurgt, om vidnet have kendskab til, hvordan de registrerede udbytterefusionerne, forklarede vidnet, at hun ikke selv stod for det, men at man i 3S kunne registrere på det enkelte selskab, hvad man refunderede. 3S var det system, som de i 2 år ikke måtte anvende.

Vidnet blev foreholdt, at Christian Baden Ekstrand fra Særlig Kontrol i juni 2015 på baggrund af en henvendelse fra en dansk advokat om mulig svindel med udbytteskat foretog nogle søgninger i SKAT's journalhåndteringssystem, men at han først i august 2015 blev opmærksom på, at man i forbindelse med refusionsanmodninger faktisk ikke oprettede parter på sædvanlig vis, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke, fordi man havde det hele stående i 3S. Forespurgt, om man havde en partsstruktur eller lignende i 3S, forklarede vidnet, at man anførte, hvem der søgte om refusion, og hvad man udbetalte til dem, og hvilket selskab det vedrørte. Men som nævnt kunne det ikke afstemmes, fordi det kunne vedrøre forskellige år. Forespurgt,

om de overvejede, om man – når der kom en refusionsanmodning – i princippet burde oprette en sag med ansøgeren som part, forklarede vidnet, at det overvejde de ikke, da der ikke var mulighed for det. Som nævnt så de på det formelle, og det hvilede på de tidligere omtalte tre ben samt DBO'en. De mente, at det var så objektivt et grundlag, som de kunne have, og at det derfor ikke var en sag. Forespurgt, om de således ikke opfattede det som en klassisk sag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om de dermed ikke på nogen måde var inde i sagsbehandlingssystemet og journalsystemet for at oprette sager i forbindelse med refusionsanmodningerne, bekræftede vidnet dette. Refusionsanmodningerne var nummererede, og der var kontrolspor eller revisionsspor, de kunne følge. Det var ikke, fordi de handlede i blinde og smed papirerne væk.

Forespurgt, hvad der ville ske, hvis man prøvede at finde deres sager i journalsystemet, forklarede vidnet, at der ikke var mange sager. De var ikke en sagsbehandlende enhed. Forespurgt, hvilke sager der var, forklarede vidnet, at der fx var TDC-sagen. Når de videresendte en anmodning til enheden, der sad med lovgivning, oprettede de en sag. Forespurgt, om de således gjorde det en gang imellem, bekræftede vidnet dette. Men det var ikke sædvanligt. Forespurgt, hvor mange sager man ville kunne finde i journalsystemet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om det drejer sig om 50 eller 100 eller flere tusinde, forklarede vidnet, at der ikke var flere tusinde. Der var ikke mange sager. De var ikke en sagsbehandlende enhed i normal forstand. Forespurgt, hvilken slags sager de havde, forklarede vidnet, at der ikke var mange. De tastede angivelser, og de lavede refusioner. De attesterede også skattepligt. For at man kan få refusion, skal der attesteres af de udenlandske skattemyndigheder, og det gjorde udbytteadministrationen for de danske myndigheder. I den forbindelse var de også kede af, at de ikke havde noget system at foretage attestationerne i. Det medførte skattefrihed i udlandet, når aktionærerne skulle beskattes i hjemlandet, men når det ikke blev noteret nogen steder, kunne man ikke være sikker på, at det blev beskattet. Forespurgt, om det registrerede antal sager i hendes enhed således kun var en brøkdel af det samlede antal, bekræftede vidnet dette. De var ikke en sagsbehandlende enhed.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 268 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7.6.1 "Rapport om reduceret udbytteskat for udenlandske investorer"):

> *"Regionen konkluderede, at der kun i 37 % af tilfældene var den korrekte dokumentation til stede i bankerne."*

Forespurgt, om det anførte vedrørte bankordningen, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det vedrørte markering af depoter, og det havde ikke noget med bankordningen at gøre. Det var markeringen, som styrede, hvilken skattekode et depot havde, dvs. om det var et frit depot eller et selskab eller et pensionsdepot osv. Det svarede til de syv felter, der var på angivelsen. Region København havde undersøgt markeringerne og fundet ud af, at 37 % var i orden. Det betød ikke, at de andre nødvendigvis var forkerte, men at de fx ikke havde den dokumentation liggende, som var grundlaget for, at de fik en speciel skattekode. Materielt var det således ikke nødvendigvis kun de 37 %, der var rigtige, men for bankens vedkommende var det ikke i orden. Forespurgt, om det således vedrørte pengeinstitutterne generelt og ikke kun de 3-4 banker i bankordningen, bekræftede vidnet dette. Det vedrørte den generelle markering af depoterne i de danske banker. Forespurgt, om man fulgte op på det konstaterede, forklarede vidnet, at bankerne fulgte op på det, fordi de ikke var tilfredse med, at grundlaget kun var godt nok i en tredjedel af tilfældene. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var bankernes registreringer, der dannede grundlag for VP-ordningens nettoindeholdelse, herunder om der skulle indeholdes 0 % eller 15 %, bekræftede vidnet dette.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Forespurgt, hvor alvorlige vidnet anså konklusionerne i SIR's 2010-rapport for at være, forklarede vidnet, at hun syntes, de var virkelig alvorlige. Hun havde i en del år kæmpet for, at nogen skulle høre, at der skulle gøres noget, og at hullerne skulle lukkes. Hvor andre afdelinger ikke kunne lide at få besøg af revisionen, var hun derimod glad for det, for det gav hende en mulighed for at bære noget op, så ledelsen måske kunne se, at der var et reelt problem. Som nævnt var der ikke nogen, der havde fokus på udbytteadministrationen, og alle havde travlt med deres eget. Det kunne hun egentlig godt forstå, men det gjorde, at hun så revisionsbesøgene som en mulighed.

Forespurgt, om der var elementer i rapportens konklusioner, som hun syntes, revisionen havde misforstået, eller som skulle nuanceres, forklarede vidnet, at hun i højere grad erindrer glæde over, at de i Regnskab 2 igen fik lejlighed til at sige det, som hun mente var nødvendigt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Forespurgt, om vidnet drøftede den første anbefaling om et overordnet ansvar for hele processen med sin chef, forklarede vidnet, at som nævnt overvejede man – på forskellige tidspunkter – tre forskellige områder, hvor udbytteadministrationen måske kunne høre til, nemlig Store Selskaber, Indsats og Kundeservice. I arbejdsgruppens problemkatalog var det beskrevet, at udbytteområdet var forankret i mere end 12 kontorer i Hovedcentret. Når der var så mange aktører, var der ingen, der havde ansvaret. Det var derfor helt naturligt, at det ville være bedre, hvis der blev etableret et overordnet ansvar, men med SKAT's daværende opdeling, hvor fx angivelsen var ét sted og indberetningen et andet sted, var det ikke nemt. Hun var derfor glad for anbefalingen. Forespurgt, om hun drøftede med Lars Nørding eller andre, hvad de specifikt skulle gøre i forhold til den første anbefaling, forklarede vidnet, at som SKAT var opbygget, var det nødvendigt for at kunne foretage afstemningen i pkt. 2, at man fik samlet angivelser og indberetninger i én enhed. I den forbindelse talte de meget om, hvor de kunne placeres mere hensigtsmæssigt end i Regnskab. Forespurgt, om hun drøftede, på hvilket niveau denne beslutning skulle træffes, forklarede vidnet, at hun drøftede det med Lars Nørding. Forespurgt, hvad konklusionen på disse drøftelser blev, forklarede vidnet, at de nedsatte en arbejdsgruppe.

Forespurgt, om det var normalt, at man nedsatte en arbejdsgruppe med menige medarbejdere til at behandle et spørgsmål om placering af et overordnet ansvar, forklarede vidnet, at det var det ikke, men det blev diskuteret af cheferne. Som nævnt drøftede de også i enheden, hvor ansvaret kunne placeres. Forespurgt, om hun ved, om spørgsmålet blev diskuteret med cheferne, forklarede vidnet, at hun diskuterede det med sine egne chefer. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem hun diskuterede det med, forklarede vidnet, at det var med Lars Nørding og måske også Frank Høj Jensen. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om hun ved, hvad der videre skete på ledelsesniveau vedrørende dette punkt, forklarede vidnet, at ved hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet drøftede hele SIR's 2010-rapport med Lars Nørding, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det foregik, forklarede vidnet, at hun mener, de holdt et

møde om det. Forespurgt, om de gennemgik det hele side for side, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om deres gennemgang var så detaljeret. Det var ikke nyt for enheden, og de havde hørt det hele fra hende før. Men de gennemgik selvfølgelig revisionsrapporter. Forespurgt, om det var vidnet og Lars Nørding, der gennemgik rapporten, forklarede vidnet, at det var det primært. Hun husker ikke, om Frank Høj Jensen også deltog. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de holdt et møde og gennemgik rapporten, bekræftede vidnet dette.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet omkring den arbejdsgruppe, der blev nedsat efter SIR's 2010-rapport, herunder fastlæggelsen af opgaver og det efterfølgende forløb, forklarede vidnet, at vedrørende anbefalingen om etablering af et kontrolmiljø var det som nævnt deres ønske, at der skulle ske en sammenlægning. Det tog nogle år, men det lykkedes dog. Derfor deltog de forskellige procesejere og de øvrige relevante aktører. Hun tror, at Andreas Bo Larsen også var med, men hun er ikke sikker, idet hun har deltaget i mange arbejdsgrupper.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11 "Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
>
> *… Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Foreholdt, at arbejdsgruppen holdt sit første møde i april 2011, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun syntes, at de var i gang hele tiden.

Forespurgt, på hvis initiativ arbejdsgruppen blev nedsat, forklarede vidnet, at Lars Nørding gennem Jens Sørensen oplyste, at det var blevet behandlet i Produktionsforum. Forespurgt, om hun selv var aktiv i forbindelse med nedsættelsen af gruppen, forklarede vidnet, at hun plejede at være aktiv, men hun husker det ikke præcist.

Arbejdsgruppens kommissorium

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4377 (2011-09-26 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen af Lisbeth Rømer):

> *"Opfølgning på Intern Revisions anbefalinger, j.fr. undersøgelsen af Udbytteskatteadministrationen, 10.5.2010.*
>
> *18.9.2010 Kommissorium modtaget retur efter godkendelse i Borger og Virksomhed (Fagdirektør Richard Hanlov)"*

Forespurgt, om vidnet husker det foreholdte, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 338 (2010-09-01 - Første udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Udkast*
>
> *Kommissorium for arbejdsgruppen vedrørende udbytteskat*
>
> *Arbejdet omfatter 2 områder:*
> *1. Forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.*
> *2. Behandling af udenlandske aktionærer*
>
> *Deltagerne i arbejdsgruppen kan efter behov arbejde med et eller begge områder.*
>
> …
>
> *Lisbeth Rømer*
> *1.9.2010"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 350-351 (2010-09-07 - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Udkast til kommissorium*
>
> …
>
> *Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:*

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer

…

Styregruppen

Arbejdsgruppen refererer til en styregruppe, der skal sikre

- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen
- at der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,
- at der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat.

Styregruppen har ansvaret for fremdrift i arbejdsgruppens arbejde samt for at fremlægger det endelige forslag for Produktionsforum."

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvorvidt styregruppen nogensinde blev nedsat, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om hun har en erindring om, hvorvidt man besluttede at fravælge styregruppen, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Forespurgt, om hun var inde over dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Foreholdt det anførte om, at "Deltagerne i arbejdsgruppen kan efter behov arbejde med et eller begge områder", og forespurgt, om vidnet husker nærmere drøftelser om, hvordan man skulle arbejde med de to områder, forklarede vidnet, at procesejerne for angivelse og indberetning ikke behøvede at deltage vedrørende refusionen. Det var derfor mere en praktisk foranstaltning, for man behøvede ikke være med til det hele, hvis man ikke havde med et emne at gøre i det daglige.

Forespurgt, om de på dette tidspunkt i efteråret 2010 drøftede, hvad man skulle gøre i forhold til pkt. 2, der vedrørte udbytteskatten og provenuet fra de udenlandske aktionærer, forklarede vidnet, at som nævnt var OECD på det tidspunkt stadig i gang og udgjorde et skjold mod yderligere tiltag. Foreholdt, at kommissoriet på dette tidspunkt angav, at arbejdsgruppen også skulle arbejde med udbytteskatteprovenuet fra de udenlandske aktionærer, forklarede vidnet, at det, de kunne foreslå, var nettoaf-

regning, men det var ikke rigtig comme il faut på det tidspunkt. Forespurgt, om det på dette punkt var deres plan at fremsætte forslaget om nettoafregning på ny, forklarede vidnet, at det var det eneste forslag, de havde, som måske kunne løse problemet. Forespurgt, om hun siden korrespondancen med Ivar Nordland i sensommeren 2009 havde oplevet pres i den ene eller den anden retning vedrørende forslaget, forklarede vidnet, at de arbejdede med deres ting, og hun mærkede ikke noget fra nogen. Som regel mærkede hun kun noget, hvis hun selv henvendte sig, og på dette punkt var TRACE mest en overskrift for fremtiden. Foreholdt hendes bemærkning om, at nettoafregning ikke var comme il faut, og forespurgt, om det var noget hun oplevede efter korrespondancen i august 2009, forklarede vidnet, at det var det ikke, for korrespondancen havde i et vist omfang lukket for det. De forsøgte forsigtigt at foreslå en udvidelse til selskaber i de 12 VP-lande, men det var der ikke opbakning til.

Forespurgt, om vidnet erindrer et møde den 24. januar 2011 i Høje Taastrup, som Jens Sørensen deltog i, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke umiddelbart. Forespurgt, om hun husker, om Jens Sørensen var på besøg i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at det er muligt, men at det i så fald nok har vedrørt Regnskab generelt. Hun har ikke erindring om, at hun selv har haft besøg af ham.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4005 (2011-01-19 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen med Lisbeth Rømers notat af 17. januar 2011):

"Kære Jens.

Hermed det aftalte bilag til mødet omkring udbytteskat d. 24. ds. I Høje Tåstrup."

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 4006 (2011-01-19 (2) - Vedhæftning til Lars Nørdings e-mail til Jens Sørensen af 19. januar 2011) med notatet "Udbytteskat – Forslag til forbedringer – Angivelse".

Forespurgt, om vidnet husker drøftelserne om det foreviste, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget specielt vedrørende dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave):

"Hej Lisbeth

Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens. Det er vel OK, efter at det udenlandske element behandles i OECD sammenhæng, hvor du også er med. Ikke sandt?"

Forespurgt, om vidnet var enig i Lars Nørdings beslutning, forklarede vidnet, at det ikke var hendes ønske, men som nævnt var der fokus på det danske og ikke det udenlandske, og nu havde man OECD som stødpude. Forespurgt, om hun ved, om Lars Nørding havde haft drøftelser med andre om grundlaget for at tage punktet ud, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, når man tog punktet om de udenlandske aktionærer ud, om man forinden havde vurderet, om arbejdet i OECD ville kunne løse problemet i forhold til de udenlandske aktionærer og den manglende kontrol, forklarede vidnet, at hun i 2011 eller 2012 var med til nogle møder i OECD. En overordnet gruppe med deltagere fra departementet havde udarbejdet et skelet for en ny ordning, der gik ud på, at landene, som udbetalte refusion, skulle have at vide, hvem de ukendte aktionærer var. Der skulle være to systemer. Det ene var et OECD-system, hvor bankerne i aktionærernes bopælslande skulle indberette forskellige oplysninger, og det andet var et IT-system, hvor de lande, der udbetalte refusion, skulle kunne trække oplysningerne, som bankerne havde indberettet. På grund af nogle forhold i bankerne skulle bankernes indberetning imidlertid først ske i det efterfølgende år, hvilket var meget problematisk, idet udbytteadministrationen ikke kunne have oplysningerne, når de skulle refundere. Det var hendes opfattelse, at når selskaberne havde udbetalt penge til en person eller et selskab, måtte de med det samme også kunne oplyse, hvem de havde udbetalt til, men sådan blev det ikke. Det var også derfor, at udbytteadministrationen fik lavet ændringen vedrørende angivelse og indberetning. Hun havde aldrig kunnet forstå, hvorfor selskaberne ikke med det samme kunne oplyse, hvem der fik udbyttet, når nu modtageren modtog udbyttet få dage efter udlodningen. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om behovet for udbetalingsoplysninger var med henblik på at undgå uberettigede udbetalinger i forbindelse med tilbagesøgningen, forklarede vidnet, at udbetalingsoplysningerne ville være gode at have i forbindelse med refusionsanmodningerne, fordi udbytteadministrationen på den måde ville kunne se, hvem der havde fået pengene. Det ville give et kontrolgrundlag, og det var det, det hele gik ud på. Imidlertid blev bankerne ved med at sige, at det kunne de ikke, og at de skulle have lang tid til at gøre det klar. I Danmark modtog udbytteadministrationen dog aldrig nogen rettelser eller lignende. Forespurgt, hvad det var for rettelser, forklarede vidnet, at bankernes argument var, at de skulle klargøre og afstemme oplysningerne osv., men hvis de i den forbindelse foretog nogle ændringer, meddelte de dem i hvert fald aldrig til udbytteadministrationen. Det kunne fx være, at angivelsen skulle ændres, hvis der skulle betales en anden skat, men det fik de aldrig noget at vide om. Forespurgt, om det var rettelser generelt, eller om det vedrørte bankordningen, forklarede vidnet, at det var helt generelt. Det vedrørte enhver indberetning af udbyttemodtagere.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures, Executive Summary):

> *"Specifically, it describes the proposed "authorised intermediary" system. That system would allow financial intermediaries approved by a source country as "authorised intermediaries" to make claims to withholding agents for relief at source on a "pooled" basis on behalf of their customers that are portfolio investors. Investors would be able to indicate their entitlement to treaty benefits by providing a standardised investor self-declaration to the intermediary with respect to which they have a customer relationship, without procuring a certificate of residence from their home country tax authorities. Authorised intermediaries would be required to review those declarations and compare them with the information they have under applicable know-your-customer rules before including the investor in a pooled claim. An authorised intermediary would also have to agree to be subject to regular independent reviews of its compliance with its obligations to the source country."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 117 (2010-01-12 (2) - TRACE draft implementation package, Executive Summary):

> *"These "best practices" anticipated a system that would allow "authorised intermediaries" to claim treaty benefits on a "pooled basis" on behalf of their customers that are portfolio investors. However, an intermediary that wants to claim benefits on a pooled basis would provide to the source country tax administrators (on an annual basis, not at the time of payment) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income."*

Foreholdt, at det fremstår som om de betragtninger og bekymringer, som vidnet tidligere har beskrevet, og som i februar 2016 fik Ivar Nordland til at afvise det, allerede fremgik af det oprindelige oplæg, som dannede grundlag for samarbejdet, forklarede vidnet, at det i hvert fald var det, den pågældende arbejdsgruppe kom frem til. Foreholdt, at oplægget lå forud for 2010-arbejdsgruppens arbejde, og at det fremgik af oplægget, at pengeinstitutterne skulle indberette på årlig basis, samt at ordningen var frivillig for pengeinstitutterne, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at det også skete "pooled" og ikke på enkeltbasis, forklarede vidnet, at hun i hvert fald ikke var begejstret for det.

Forespurgt, om man, inden man besluttede sig for at udtage det ene af 2010-arbejdsgruppens to væsentlige punkter – punktet om udenlandske aktionærers refusioner – undersøgte, om det internationale samarbejde, hvis det blev gennemført, ville kunne

løse de afdækkede problemer, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, at man gjorde. Arbejdet vedrørende OECD foregik i departementet, og selv om hun fik papirerne, da hun selv skulle derned, var hun indtil da ikke videre involveret i det. Det blev dog hele tiden nævnt, at det med indberetning efter årets udløb ikke var noget, man skulle satse på. Foreholdt, at man alligevel besluttede sig for at lade pkt. 2 udgå af arbejdsgruppens kommissorium, forklarede vidnet, at hun tror, det skyldtes, at der stadig var et håb. De blev ved med at sende folk ned til OECD-møderne og håbede på, at der kom en løsning.

Vidnet blev foreholdt, at man havde en kritisk rapport, som var baseret på, at man havde nogle tal, der ikke så retvisende ud, og at det fremgik af rapporten, at der ikke blev foretaget materiel kontrol af, om de, der søgte om refusion, faktisk havde ret til det. Forespurgt, om man overvejede, om man her og nu var nødt til at foretage sig noget, selv om der efter en årrække måske kunne foreligge en løsning fra OECD, forklarede vidnet, at hun efter kontakten til Ivar Nordland nok var lidt tilbageholdende, idet han også havde henvist til OECD og EU. Det var Lars Nørdings beslutning at skære det til over for Jens Sørensen, således at det besværlige udenlandske ikke kom med. Det var ikke hendes beslutning – hun satsede på begge dele.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke så et notat fra Skatteministeriet, hvor man gennemanalyserede, om TRACE-samarbejdet var et bæredygtigt grundlag og en god løsning, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hver gang, hun talte med departementet, påpegede hun vigtigheden af, at udbetalingen til aktionæren og indberetningen til skattemyndighederne skulle foregå samtidigt. Ellers hang det ikke sammen. I modsat fald skulle man have regler, hvor man ikke kunne få refusion i 1 år eller lignende. Men hun fandt først ud af, at det var blevet resultatet, i forbindelse med hendes egen deltagelse i møderne i OECD.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave):

> *"Hej Lisbeth*
>
> *Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens. Det er vel OK, efter at det udenlandske element behandles i OECD sammenhæng, hvor du også er med. Ikke sandt?"*

Foreholdt, at man ikke har kunnet finde et svar på den foreholdte e-mail, og forespurgt, om vidnet protesterede over Lars Nørdings beslutning, forklarede vidnet, at

hun mange gange oplevede, at der var mere fokus på det, der vedrørte Danmark. Hvis hun kunne sikre et fokus på, at angivelse og indberetning skulle lægges sammen, syntes hun, at hun allerede var kommet langt. Derfor ville hun hellere have fokus på noget, som de måske havde mulighed for at gøre noget ved. Det andet punkt var lidt mere omfattende, fordi det omhandlede de udenlandske banker. Hun tror derfor ikke, hun sagde noget.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, notat "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat") og forespurgt, om vidnet husker at have været inde over det foreviste statusnotat, forklarede vidnet, at hun formoder, at hun var inde over det, men hun kan ikke huske det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, notat "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"OECD's Trace IT projekt*
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*
>
> *Forkortet problemformulering.*
> *Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts. Arbejdsgruppen tager udgangspunkt i følgende:"*

Forevist ekstraktens side 477 (2011-04-06 - Dagsorden til møde i 2010-arbejdsgruppenden 27. april 2011) og forespurgt, om vidnet husker arbejdsgruppens første møde den 27. april 2011, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forevist ekstraktens side 478-479 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011) og forespurgt, om hun på baggrund af referatet husker noget om mødet, forklarede vidnet, at hun ved, at hun flere gange har været til møde med

deltagerne i dette møde. Forespurgt, om hun husker, hvad der blev aftalt eller andet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 479 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011, afsnit III "Konklusion"):

> *"Gruppen konkluderer, at vi skal beskrive de 2 forslag (så enkelt som muligt) med begrundelse af hvad formålet er."*

Forevist ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat) og forespurgt, om vidnet husker, om hun skrev notatet, forklarede vidnet, at det kan meget vel være, men hun husker det ikke. Hun har skrevet en hel del.

30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 525 (2011-08-30 (1) - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. august 2011):

> *"Produktionsforum nikkede den 27.6.2011 til at arbejdsgruppen fortsætter arbejdet med at forbedre udbytteskatteadministrationen, og gøre noget ved de uhensigtsmæssigheder, som Intern revision havde påpeget.*
> *På mødet blev vi enige om, at satse på en to trins løsning:*
> *De selskaber, som ikke administreres af VP og som ikke indberetter på et særligt medie skal fra 1.1.2012 angive og indberette udbytte, udbytteskat og udbyttemodtagere samtidigt.*
>
> *…*
>
> *Med hensyn til de VP administrerede selskaber kræver det længere tid at ændre fristen …"*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hun ikke var bekendt med, om styregruppen nogensinde blev nedsat, forklarede vidnet, at det havde hun ikke noget med at gøre.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 351 (2010-09-07 - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Styregruppen*

Arbejdsgruppen refererer til en styregruppe, der skal sikre

- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"

Vidnet forklarede, at hun ikke har hørt noget om det foreholdte. Hun har læst det, men der kom ikke noget resultat. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at efter SIR i 2010-rapporten anbefalede, at der skulle etableres et overordnet ansvar, og dette kom med i styregruppens opdrag, hørte hun ikke mere til, hvad der skete på dette punkt, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan styregruppen – efter vidnets opfattelse – skulle arbejde, og hvem der skulle tage initiativ til dette, forklarede vidnet, at styregruppen bestod af det overordnede lag, dvs. ledelsen. Forespurgt, hvilke personer der skulle få styregruppen aktiveret, forklarede vidnet, at det skulle styregruppen meget gerne selv gøre på baggrund af Produktionsforums retningslinjer. En styregruppe var noget, man afrapporterede til. Forespurgt, om der således ikke var tale om, at arbejdsgruppen skulle aktivere styregruppen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det hed en styregruppe, fordi de skulle styre de andre, men hende bekendt blev der ikke meget ud af det. Hun husker det dog ikke så tydeligt.

Det videre arbejde i arbejdsgruppen

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om det videre forløb i arbejdsgruppen efter august 2011, forklarede vidnet, at de skulle have det sat i værk. Den bemyndigelse, man allerede havde, skulle effektueres, og de skulle også have sat VP i gang. Når VP skulle foretage systemændringer, krævede det normalt et halvt år. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at fra det tidspunkt arbejdsgruppen afgav sin rapport, fokuserede de på implementering af anbefalingen om sammenlægning af angivelse og indberetning, og de foretog sig ikke yderligere i forhold til SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det var en stor succes.

ORIENTERINGER OM UDBYTTEOMRÅDETS PROBLEMSTILLINGER

Foreholdt, at vidnet gennem tiden skrev nogle notater om udbytteområdets problemstillinger, og forespurgt, om hun selv eller hendes nærmeste ledelse videreformidlede disse problemstillinger til SKAT's øverste ledelse, dvs. til Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det kan hun ikke vide, om de gjorde. Nogle gange skulle noget drøftes, men fordi der var så mange andre emner, sprang man udbyt-

teadministrationens punkt over. Forespurgt, om hun fik tilbagemeldinger om, at den ene eller den anden var blevet orienteret om noget, forklarede vidnet, at hun måske fik at vide, at noget ganske kort havde været oppe, men som nævnt var der ikke meget fokus på området, og det var derfor desværre ikke noget, man gjorde meget ud af.

Early warning

Forespurgt, om vidnet var opmærksom på den proces, der var betegnet early warning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun på noget tidspunkt indgav en early warning omkring udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det mener hun, de gjorde nogle gange. De brugte early warning-systemet, når de fik de meget store angivelser. Forespurgt, om det fx var TDC-sagen, forklarede vidnet, at systemet dengang endnu ikke var opfundet. Det var først efterfølgende, at det blev sat i værk og systematiseret, så man kunne påpege, hvis noget var interessant.

Forespurgt, om vidnet kan huske, hvornår hun indgav sådanne indberetninger, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Men de var i udbytteadministrationen bevidste om early warning-systemet, og hun mener også, at hun indgav nogle.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de gange, hun benyttede sig af det, var det relateret til en konkret sag, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de overvejede at lave early warning i forhold til de mere generelle bekymringspunkter, forklarede vidnet, at det overvejede de ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad bekymringen gik på i forhold til de omtalte meget store angivelser, forklarede vidnet, at det handlede om, at Danmark med de store angivelser blev et gennemstrømningsland. Det skyldtes, at den daværende skatteminister, Ole Stavad, i 1980'erne besluttede, at Danmark skulle være et venligt og imødekommende land, og at man derfor skulle se bort fra den OECD-model, som de fleste andre lande benyttede, og som indebar, at når pengestrømme passerede gennem et land, kunne landet tilbageholde 5 %. Det betød, at Danmark blev et skattely, og at de lande, man ikke havde dobbeltbeskatningsoverenskomster med, derfor brugte Danmark som korridor for det, de skulle sende. Det var lande som fx Bahamas og Virgin Islands, hvor man kunne skjule sig fuldstændigt. Den situation blev man nødt til at få stoppet, og det blev derfor begrænset til kun at omfatte de lande, som Danmark havde dobbeltbeskatningsoverenskomster med. Der er dog blevet sendt mange penge gennem Danmark. Der har været år, hvor der er blevet sendt 300 mia. kr. gennem Danmark, som ikke skulle beskattes, men som ligesom blev hvidvasket ved at blive sendt gennem landet. I foråret 2019 fremgik Danmark af en brasiliansk liste over skattelylande.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnets chef reagerede de gange, hun benyttede sig af early warning-systemet, forklarede vidnet, at hun synes, at hun fik god opbakning. Forespurgt, hvem hendes chef var på de pågældende tidspunkter, forklarede vidnet, at hun vil tro, at det var Lars Nørding.

20. december 2010 – Lisbeth Rømers notat med forslag til forbedringer i forhold til udenlandske aktionærer

Forevist ekstraktens side 4359 (2010-12-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. forslag til forbedringer ift. 'udenlandske aktionærer') og forespurgt, hvad anledningen var, til at det foreviste notat blev udarbejdet, forklarede vidnet, at hun stadig gerne ville se, om man kunne udvide VP-ordningen en lille smule, dvs. nettoafregningsordningen. Hun ville gerne have den udvidet til også at omfatte selskaber i stedet for kun at omfatte personer. Forespurgt, hvem hun sendte notatet til, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun sendte det sikkert op i systemet. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var hendes eget system, bekræftede vidnet dette. Det var til hendes egen chef, formentlig Lars Nørding, men hun husker det ikke. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om hun fik nogen tilbagemeldinger på notatet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Som nævnt troede man, at OECD ville løse problemerne, og derfor var man ikke meget for at røre ved udlandet.

28. oktober 2010 – Lisbeth Rømers notat "Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet"

Vidnet blev forevist ekstraktens side 375 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet') og foreholdt, at hun sendte notatet til Lars Nørding, og at det blev videresendt til Frank Høj Jensen og Jens Sørensen.

Forespurgt, hvad baggrunden var for det pågældende notat, forklarede vidnet, at det i et vist omfang vedrørte det første punkt i OECD-rapporten, dvs. at danske banker outsourcede administrationen til udenlandske banker, hvilket udbytteadministrationen havde en masse besværligheder med. For at få noget registreret i VP skulle man købe sig ind, og det var selvfølgelig de store danske banker, som var registreret der, og det var også derfor, de gik tilbage gennem de danske banker. Men så outsourcede de danske banker deres administration bl.a. til amerikanske banker, og det gjorde det ikke lettere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 375 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet', afsnit "Problemstillinger"):

> *"Det er vanskeligt for beneficial owner at dokumentere kravet om refusion, da der ikke er entydigt krav til dokumentationen."*

Forespurgt, hvorfor der på dette tidspunkt ikke var entydige krav til dokumentationen, forklarede vidnet, at det kom an på, hvem der havde udstedt udbyttenotaen. Når det involverede flere led, havde udbytteadministrationen ikke mulighed for at vide, hvem der administrerede det, og hvor omnibusdepoterne endte. Forespurgt, om ikke det på dette tidspunkt var et krav, at den påståede aktionær skulle fremgå som adressat på udbyttenotaen, bekræftede vidnet dette. Der skulle være overensstemmelse mellem ansøgningen, refusionsanmodningen og udbyttenotaen. Forespurgt, hvad det så var, der i den forbindelse ikke var entydigt, forklarede vidnet, at hun ikke helt husker det. Forespurgt, om de overvejede, om de skulle følge udbyttenotaen hele vejen tilbage til selskabet, forklarede vidnet, at det overvejede de ikke. Det kunne de ikke. På et tidspunkt opstod der også nogle andre problemer i forbindelse med en ændring af dobbeltbeskatningsoverenskomsten med USA vedrørende pensionsdepoterne. Forespurgt, hvornår det skete, forklarede vidnet, at hun mener, det var i 2010, men at det muligvis først blev implementeret i 2011 eller 2012.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 375 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet', afsnit "Problemstillinger"):

> *"Da pengene går gennem mange led, har hvert led i princippet en udbyttenota, som i givet fald kan bruges af hvert led, således at udbytteskatten kan risikere at blive refunderet flere gange."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser med Lars Nørding, Frank Høj Jensen eller Jens Sørensen om det foreholdte, forklarede vidnet, at det tidligere foreviste korte notat fra december 2010 (ekstraktens side 4359) prøvede at beskrive, at problemet kunne løses med nettoafregning, hvor der kun var én mulighed. Man behøvede således ikke være bange for, om det fx gik gennem fem banker. Forespurgt, om det var, fordi der i VP-ordningen kun var én aktie, og der derfor kun kunne ske refusion én gang på den identificerede aktie, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der udstedte den udbyttenota, der var omtalt i det foreholdte, forklarede vidnet, at det gjorde den bank, der udbetalte udbyttet til aktionæren. De lavede den udbyttenota, der skulle

vedlægges refusionsanmodningen. Hvis der var udbyttenotaer, som ikke stemte, var det, enten fordi man selv havde lavet dem, eller fordi nogle andre ikke havde gjort det korrekt.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 376 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet', afsnit "Løsninger"):

> *"En løsning kunne være det danske pengeinstituts indeståelse for at nettoafregningen er korrekt og krav om indberetning af den retmæssige ejer, den endelige udbyttemodtager (beneficial owner). Teknisk kunne danske aktier være i skyggedepot i det danske pengeinstitut, således at skyggedepotet dannede grundlag for indberetningen af beneficial owner i stedet for at depotadministrator står som ejer af depotet."*

Forespurgt, hvor idéen til denne løsning kom fra, forklarede vidnet, at de i udbytteadministrationen ikke kom igennem med nogen af deres idéer, og derfor tænkte de, så det knagede. Forslaget var måske ikke optimalt, men man var lidt desperat, når man syntes, at man handlede meget i blinde. Det var et forsøg på at vække nogen.

Forespurgt, om vidnet var i dialog med pengeinstitutter om den beskrevne mulighed, forklarede vidnet, at de talte om disse ting, når de var til møder i Finansrådet. De talte også om, hvordan bankerne samlede aktier efter land, og om man kunne pulje forskellige lande med samme dobbeltbeskatningsoverenskomstprocent. De diskuterede mange forskellige ting, som var gode at vide, og som måske kunne være med til at skabe nogle løsninger. Der var hele tiden forsøg på at skabe et eller andet, så de kunne komme ud over ubehaget ved ikke at vide, hvem de udbetalte til. Forespurgt, hvad Finansrådets holdning var til udbytteadministrationens ønsker, forklarede vidnet, at det ikke kun var udbytteadministrationens ønsker, men også Finansrådets egne ønsker med henblik på at lette administrationen.

Forespurgt, om vidnet husker, hvilken tilbagemelding hun fik fra Lars Nørding, Frank Høj Jensen og Jens Sørensen vedrørende notatet, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Der var ikke meget nyt stof i det.

15. februar 2011 – Lisbeth Rømers notat om opfølgning på SIR's 2010-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 413 (2011-02-15 (1) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. manglende afstemning mellem angivelse og indberetning, Jørn Madsens e-mail af 16. februar 2011 til Jens Sørensen med kopi til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

> *"Efter aftale med Lars Nørding sender jeg vedlagte notat og blanket vedr udbytteskat."*

Forevist ekstraktens side 414 (2011-02-15 (1) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. manglende afstemning mellem angivelse og indberetning) og forespurgt, hvad baggrunden var for dette notat, forklarede vidnet, at eftersom det skulle sendes til Jens Sørensen, vil hun formode, at han skulle briefes på en eller anden måde. Derfor prøvede hun at lave et nyt notat. Det er den eneste forklaring, hun kan give. Forespurgt, om det var til brug for arbejdet i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var til baggrund.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 417-418 (2011-02-15 (1) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. manglende afstemning mellem angivelse og indberetning, afsnit "Forslag til løsning"):

> *"I et møde i departementet har bankverdenen udtalt, at bankerne har rettelser til de depoter, som styrer udlodningerne, således at de ikke inden for den nuværende angivelsesfrist kan indberette udbyttemodtagerne. Rettelser og ændringer i ejerforholdet til aktier i depot burde kun være et problem i forbindelse med salg og køb."*

Forespurgt, hvad det var for en problemstilling, der blev beskrevet i det foreholdte, forklarede vidnet, at bankerne oplyste, at de ikke kunne nå at indberette samtidig med angivelsen. For de unoterede selskaber skulle angivelsen foreligge den 10. i den efterfølgende måned, og for de store selskaber var det ved udgangen af den efterfølgende måned. Som nævnt tidligere var der således tid til, at de kunne gøre det. Hun vidste ikke, hvad bankerne skulle foretage sig resten af året, for i udbytteadministrationen så de aldrig, hvad de lavede. Forespurgt, om notatet således vedrørte procesdrøftelserne i forbindelse med sammenlægningen af fristerne, bekræftede vidnet dette.

4. juni 2013 – Lisbeth Rømers notat om udfordringer med kontrol af refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3680 (2013-06-04 (2) - E-mail fra Lisbeth Rømer til René Frahm Jørgensen med notat af 4. juni 2013):

"Jeg har begået et lille papir – bygget op over dine 4 emner og tilføjet refusionerne."

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke drøftelser der var på dette tidspunkt i sommeren 2013, forklarede vidnet, at det handlede om, hvad der skulle ske, og hvor de skulle havne henne. Forespurgt, om de i den sammenhæng drøftede ressourcer, forklarede vidnet, at det gjorde de i høj grad. I 2013 blev folk afskediget eller flyttet, og nogle fik som en frivillig ordning mulighed for selv at gå af. På papiret var udbytteadministrationen sådan set væk.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourceudviklingen, og om udviklingen havde betydning for deres behandling af sagerne, forklarede vidnet, at der løbende blev færre medarbejdere, men heldigvis fik de nogle fleksarbejdere til at hjælpe med at taste, når der tæt på deres deadline var store bunker. Men den faste besætning blev løbende mindre.

Foreholdt, at TastSelv i nogen grad hjalp dem, og forespurgt, om der var balance mellem dette og reduktionen i bemandingen, forklarede vidnet, at i højsæsonerne kunne de aldrig følge med. I det daglige forsøgte de, så godt de kunne, og heldigvis kom der løbende flere med på TastSelv. De vejledte de små selskaber om, at det var smartere, hvis de indberettede samtidig med angivelsen, for så skulle de ikke finde alle papirerne frem, når de nåede til indberetningsfristen den 20. januar. Selskaberne kunne således gøre deres del færdig, for SKAT's systemer kunne godt modtage det hele. I det tidligere system kunne man først indberette tæt på fristen, men med det nye system i 3S kunne der indberettes tidligere, og det var rigtig godt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 958 (2013-06-04 (3) - Notat af Lisbeth Rømer om en række udfordringer vedrørende kontrol med refusion af udbytteskat, afsnit "Depotmarkeringer"):

"Der er derfor behov for en generel kontrol af depotmarkeringer i pengeinstitutter.

Det bør være en løbende opgave, som er ikke af uvæsentlig omgang."

Forespurgt, om de i Regnskab 2 tidligere havde haft overvejelser og bekymringer omkring det beskrevne, bekræftede vidnet dette. Siden den tidligere nævnte oprindelige undersøgelse, hvor kun 37 % af markeringerne var korrekte, var der ikke foretaget nogen undersøgelser, og derfor var der bekymring. Forespurgt, om der var blevet fulgt op på det siden den første undersøgelse, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om der heller ikke var blevet fulgt op fra deres egen side, forklarede vidnet, at de forgæves havde bedt om, at der skulle følges op.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 958 (2013-06-04 (3) - Notat af Lisbeth Rømer om en række udfordringer vedrørende kontrol med refusion af udbytteskat, afsnit "Konklusion"):

> *"Der ligger mange opgaver, som ikke løses i dag. Nogle vil forsvinde ved tvungen TastSelv, nye vil komme til (i mindre omgang). Men der ligger en stor opgave i at få bedre styr på området, også ude i pengeinstitutterne.*
> *En del vil kunne løses maskinelt – når der er økonomi til det."*

Forespurgt, hvilke opgaver der i juni 2013 ikke blev løst, forklarede vidnet, at selv om der var indført TastSelv, var det ikke et IT-system, som kunne sammenlægge angivelser og indberetninger. De var blevet sammenlagt tidsmæssigt, men ikke systemmæssigt, og det var forudsætningen for, at det hele var i orden. Forespurgt, om kontrolfunktionen således ikke var etableret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var tale om to forskellige IT-systemer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem der besluttede ikke at prioritere opgaven med indarbejdelse af kontrolfunktionen, forklarede vidnet, at hun tror, at SKAT's fokus var på at etablere det selvangivelsessystem, som vi har i dag, og som fungerer vældig godt. Forespurgt, om hun således ikke har nogen viden om, hvem der besluttede det, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

24. oktober 2013 – dialogmøde med Jesper Rønnow Simonsen

Forespurgt, om vidnet husker et dialogmøde den 24. oktober 2013, hvor Jesper Rønnow Simonsen deltog, forklarede vidnet, at det var et møde i ledergruppen i Horsens, hvor Jesper Rønnow Simonsen kom på besøg. Forespurgt, hvad mødets formål var, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen var på turné for at hilse på de forskellige lederteams og høre, hvad der rørte sig. Det fortalte hun ham om, og han bad hende om at skrive et notat. Forespurgt, hvad hun fortalte ham, forklarede vidnet, at hun fortalte om udbytteadministrationens fejl og mangler og om, hvad der skulle til, for at administrationen af udbytteskat kunne blive nogenlunde optimal. Det ville han gerne have på papir.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4222 (2013-10-25 - E-mails fra René Frahm Jørgensen til Jesper Rønnow Simonsen om dialogmødet den 24. oktober 2013, René Frahm Jørgensens e-mail af 23. oktober 2013):

> *"Hej Jesper*

Forud for vores møde mig dig i morgen, så får du lige en meget kort briefing omkring "tingenes tilstand" i Betaling og Regnskab.

…

- Opfølgning/handleplaner på revisionsrapporter for Inddrivelse er samlet i Betaling og Regnskab."

Forespurgt, om vidnet kan huske mere detaljeret, hvilke problemstillinger hun fortalte Jesper Rønnow Simonsen om, forklarede vidnet, at hun fortalte om, at de ikke afstemte angivelser og indberetninger, og om hullet vedrørende refusioner.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4222 (2013-10-25 - E-mails fra René Frahm Jørgensen til Jesper Rønnow Simonsen om dialogmødet den 24. oktober 2013, René Frahm Jørgensens e-mail af 25. oktober 2013 kl. 06.10 til Jesper Rønnow Simonsen):

"Tak for besøget i går. Der er ingen tvivl om, at ledergruppen fandt det givende at du kiggede forbi til en uformel snak om hvad der rører sig (hvilket jeg også håber du gjorde). I øvrigt opfattes det meget positivt, at du både har en så stor interesse i driften – og ikke mindst viden om de indbyrdes afhængigheder i vores organisation."

Forespurgt, om det også var vidnets opfattelse, at der var stor interesse fra Jesper Rønnow Simonsens side, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun således fik taletid hos ham, forklarede vidnet, at han bad hende sende et notat, så det var udtryk for stor interesse. Forespurgt, om hendes notat af 20. november 2013 (ekstraktens side 1068) var det notat, som Jesper Rønnow Simonsen havde bestilt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad notatets tilblivelsesforløb var, forklarede vidnet, at situationen i slutningen af 2013 var presset, og at der var mange ting, der skulle gøres. Derfor fik hun først lavet notatet på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1060 (2013-11-15 (1) - E-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og René Frahm Jørgensen vedr. 'papir til Jesper Rønnow', Lisbeth Rømers e-mail af 15. november 2013 kl. 12.23 til René Frahm Jørgensen):

"Emne: Papir til Jesper Rønnow

Kære René,
Det er ikke nemt ganske kort at beskrive de store huller, som jeg synes der pt er i udbytteskatteadministrationen.

Men her er et forsøg. Jeg håber, at du vil læse det , som en lidt mere udenforstående, og give dine kommentarer til mig, så papiret kan blive godt og forhåbentlig speede processen op."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1060 (2013-11-15 (1) - E-mail-korrespondance mellem Lisbeth Rømer og René Frahm Jørgensen vedr. 'papir til Jesper Rønnow', René Frahm Jørgensens e-mail af 17. november 2013 kl. 11.13 til Lisbeth Rømer):

"Tak for det tilsendte, som jeg har læst med interesse.

Jeg har sat notatet ind i skabelon – og samtidig har sat mine bemærkninger ind mv.

Lad os vende den på onsdag, når jeg kommer over til dig."

Forespurgt, om de fik drøftet notatet som planlagt, forklarede vidnet, at det tror hun, de gjorde. Forespurgt, hvad udfaldet blev, forklarede vidnet, at det husker hun ikke nærmere. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om hun har nogen erindring om sin gennemgang af notatet med René Frahm Jørgensen, forklarede vidnet, at det var hendes sidste krampetrækning som ansat i SKAT. Hun ville gerne aflevere det notat til direktøren, som han selv havde bedt om. Det lå hende derfor meget stærkt på sinde. Hun er sikker på, at de talte om notatet om onsdagen, da René Frahm Jørgensen kom over bl.a. for at sige farvel til nogle af de medarbejdere, der skulle fratræde. Forespurgt, om de gennemgik hele notatet, forklarede vidnet, at hun ved, at René Frahm Jørgensen havde lavet nogle kommentarer, som hun dog ikke kan huske. Forespurgt, om han var enig i, at notatet i hovedtræk skulle videre i den form, det havde, forklarede vidnet, at det var hendes fornemmelse. Hun har hele tiden troet, at det kom videre.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1068 (2013-11-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer til Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning', afsnit "Manglende afstemning udbytteskat"):

"Der er siden begyndelsen af 2012 arbejdet på at få et TastSelv system, som har indbygget afstemning mellem angivelse og indberetning af udbyttemodtagere. Desværre blev det dyrere end forudsat og derfor er der ikke påbegyndt en IT udvikling af det nye koncept."

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor der ikke blev allokeret midler til at påbegynde udviklingen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3938 (2013-11-15 (2) - Vedhæftning til René Frahm Jørgensens e-mail vedr. 'papir til Jesper Rønnow', notat "Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning", kommentarfelt til afsnit "Status"):

> *"Kommenterede [RFJ2]:*
>
> *Hvad er tidshorisonten for denne udvikling? Det er jo det som vi skal forsøge at "trykke på" ved via dette skriv til Jesper Rønnow."*

Forespurgt, hvad hun og René Frahm Jørgensen drøftede om dette punkt, da de mødtes, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun vidste ikke, hvor lang tid det ville tage, før der kom financiering. Forespurgt, om det efter mødet med René Frahm Jørgensen var hendes oplevelse, at hun havde afleveret et færdigt produkt, der var klar til videresendelse, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1105 (2013-12-15 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. notatet til Jesper Rønnow Simonsen og den manglende afsendelse, René Frahm Jørgensens e-mail af 15. december 2013 kl. 21.13 til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Hanne Villemoes Hald):

> *"Som tidligere nævnt et notat fra Lisbeth vedr. udbytteskatten.*
>
> *Beklager at I ikke har fået det før nu.*
>
> *Det var min plan at notatet skulle gå til Jesper R, som opfølgning på vores dialog-møde med ham.*
>
> *Nu synes jeg måske det vil give bedre mening, at vi trykker på i forhold til samarbejdet med afregning erhverv."*

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at notatet aldrig kom frem til Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det gjorde hun, først efter at udbyttesagen var opstået.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, hvordan og i hvilket omfang vidnet var involveret i udarbejdelsen af SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen ikke som sådan var involveret, men SIR besøgte dem og talte med dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3415 (2013-01-14 (1) - Notat af Lisbeth Rømer til SIR vedr. bl.a. tiltag som følge af SIR's 2010-rapport):

> *"Desværre er vi ikke kommet videre, fordi ændringen blev større end forudsat, og der så ikke var penge til at gennemføre den.*
> *Der skulle være fundet midler nu."*

Forespurgt, om man i januar 2013 havde fundet midler til ændringen af TastSelv-systemet, fordi SIR var gået i gang med en ny undersøgelse, forklarede vidnet, at det er hendes klare indtryk, at det ikke foregik på den måde. Hun ved det dog ikke, for hun var ikke med til at finde midlerne. Forespurgt, hvornår hun blev bekendt med, at der var fundet midler, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det var ofte systemejeren eller lignende, der fortalte dem, når der var mulighed for, at de måske kunne komme i gang med noget. Det var ikke noget, hun selv deltog i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3418 (2013-01-21 - Notat af Lisbeth Rømer til SIR vedr. bl.a. afstemninger og kontrol):

> *"3 S – RKO*
>
> *Der er ingen afstemning mellem 3 S og RKO. I sandhedens navn må det siges, at der ingen formodning er for, at der for aktionærer i disse selskaber snydes."*

Forespurgt, hvad der lå i det foreholdte udsagn, forklarede vidnet, at hun vil formode, at det vedrørte de børsnoterede selskaber, fordi de var så store, at de ikke selv var herre over både angivelse og indberetning. I stedet kom oplysningerne til angivelsen fra VP, hvor alle aktierne var registreret. Forespurgt, om det således var i forhold til de VP-administrerede selskaber, at hun ikke havde en formodning om snyd, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var i forhold til samtlige selskaber. Indberetnings- og angivelsesproblemet vedrørte ikke de børsnoterede. Det vedrørte de små og unoterede selskaber. Forespurgt, om det, hun påpegede i det foreholdte, var samkøringen mellem de to systemer – dvs. 3S og RKO – i forhold til de VP-administrerede selskaber, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3419 (2013-01-24 - Notat af Lisbeth Rømer til SIR vedr. nettoafregning):

> *"Det er en langstrakt proces, når så mange forskellige lande er involverede og skal blive enige. Det foreløbige scenarie, som der er opponeret meget i mod, går på at indberetningerne først skal udveksles det efterfølende år i april, hvilket for Dan-*

marks vedkommende vil betyde, at oplysninger om danskere med udenlandske aktier ikke kan komme på den fortrykte SA."

Forespurgt, om tidshorisonten i selve OECD-samarbejdet også blev oplyst eller drøftet, forklarede vidnet, at det var en langstrakt proces med alle de lande, der skulle være enige, og det var umuligt at sige, hvornår det eventuelt ville lykkes.

6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet

Vidnet blev forevist side 913 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013), hvoraf fremgår, at vidnet er anført som mødedeltager fra Regnskab 2.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 915 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 3 "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

"VP-ordningen forsøges udvidet til alle DBO lande og til udenlandske selskaber. Der er problemer med omnibusdepoter (de kan evt. bare fritages)…"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 944 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat (maj 2010)"):

"Sideløbende arbejder SKAT på at udvide nettoafregningsmodellen til flere lande."

Forespurgt, om det beskrevne vedrørende udvidelse af VP-ordningen var det, der foregik i OECD, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var det modsatte af OECD. Forespurgt, om det vedrørte nettoafregning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad processen på dette tidspunkt var i forhold til udvidelse af VP-ordningen, forklarede vidnet, at det så meget vanskeligt ud med OECD, og derfor kunne de ikke bare vente med åben pengekasse. Hun syntes derfor, at der skulle gøres noget. OECD's plan var som nævnt ikke optimal for Danmark, fordi udbytteadministrationen først ville få oplysningerne så sent, at de ikke ville kunne bruges i selvangivelsessystemet. Hun syntes derfor ikke, at det kunne løse nogen af deres problemer.

Forespurgt, hvad der på dette tidspunkt helt konkret blev gjort for at udvide VP-ordningen, forklarede vidnet, at der ikke blev gjort så meget, fordi der ikke var megen lydhørhed over for idéen. De talte om det, når de var sammen, og de talte om det i alle fora. Bankerne var måske heller ikke så interesserede. Men i udbytteadministrationen forsøgte de fortsat at overbevise SKAT om en udvidelse i hvert fald i forhold til de aktionærer, som de kendte, dvs. dem, der var registreret som udlændinge, men havde deres aktier liggende i depot i Danmark. Foreholdt, at der ud over beskrivelsen i mødereferatet (ekstraktens side 915) om, at VP-ordningen blev forsøgt udvidet, ikke ses at have været anden aktivitet vedrørende dette, forklarede vidnet, at der var blevet skrevet om det, og at de havde talt om det på deres møder. Forespurgt, hvilke møder det var, forklarede vidnet, at det var møder i Horsens, når de alle var samlet, og hvor først Lars Nørding og siden René Frahm Jørgensen deltog. Det handlede om at få opbakning til at tage forslaget videre op i systemet. Forespurgt, om det var interne overvejelser i Regnskab, forklarede vidnet, at de skulle prøve at overbevise nogen, som kunne bære deres budskab videre. Forespurgt, om det blev båret videre af hendes chefer, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen var ny på området, og derfor var det heller ikke nemt for ham pludselig at overtage hele Regnskab, herunder "stenen i skoen", dvs. hende selv.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om TRACE til dels var en nettoordning, forklarede vidnet, at det ikke var en nettoordning. Det var en ordning, hvor man skulle udveksle oplysninger. Oplysningerne skulle man give til skatteyderne i det land, som havde fået udbytte. I stedet for at de skulle selvangive det, skulle der komme en tredjemandsindberetning gennem det system, OECD satte op. Det viste sig imidlertid, at det ikke kunne lade sig gøre. Man havde indrettet det på den uhensigtsmæssige måde, at man i stedet for at indberette udbyttet, når man udloddede det, skulle vente til april eller maj året efter. Så kunne det ikke anvendes til den fortrykte danske selvangivelse. Foreholdt, at TRACE-ordningen synes at være anderledes end den ordning, der er indeholdt i EU-Kommissionens henstilling fra 2009, forklarede vidnet, at den blev ændret mange gange. Forespurgt, om henstillingen blev ændret, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om hendes nye chef, René Frahm Jørgensen, gik videre med Regnskabs overvejelser, eller om de forblev interne, forklarede vidnet, at hun ikke hørte noget fra andre, så hun må formode, at de forblev interne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 916 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 3 "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

"De ændringer der er sket siden 2010 betyder, at de oplysninger der i dag skal afgives til SKAT i forbindelse med udlodningen af udbytte, indeholdelse af udbytteskat og refusion er så fyldestgørende, at SKAT i princippet vil være i stand til at afstemme og opgøre det korrekte nettoprovenu. Dette vil dog kræve yderligere ressourcer til registrering vedrørende refusion af udbytteskat."

Forespurgt, om de havde et overblik over, hvad afstemningen krævede af ressourcer, og hvad man manglede for at kunne gøre det, forklarede vidnet, at det ville kræve rigtig meget, og de ville ikke kunne gøre det. Det var en opgave, man ikke umiddelbart kunne løfte, for alle de, der søgte refusion fra omnibusdepoter, var ukendte for dem. Det var en kæmpe opgave. Hun har hørt, at der i dag er 100 medarbejdere, der varetager området, hvor det tidligere kun var Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om man således havde opsat nogle regler og sammenlagt nogle tidsfrister uden egentlig at have gjort sig klart, hvad det bemandingsmæssigt krævede at nå det ønskede mål, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at tidsfristerne var sat op, for at de bedre kunne kontrollere. Det er hendes opfattelse, at det var klart for alle, at det var en kontrol, som ikke kunne udføres, og som slet ikke kunne udføres af udbytteadministrationen, som den på det tidspunkt var sammensat. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når hun har omtalt samkøring af systemer, har det altid kun vedrørt angivelse og indberetning og ikke også refusion, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 917 (2013-02-06 - Referat fra møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet den 6. februar 2013, pkt. 3 "Arbejdsopgaver/forretningsgange"):

"Region København udførte i 2011 et indsatsprojekt for indkomståret 2008, for de selskaber, hvor der er forskel på angivelse og indberetning. Af 68.000 selskaber var der ialt ca. 20.000 selskaber, hvor der var en forskel. Af disse blev 1.500 udvalgt til udvidet kontrol. Projektet medførte, at 160 af de 1.500 selskaber fik en samlet forhøjelse på 58 mio. kr. Projektet førte ligeledes til, at revisorer for nogle af selskaberne blev "trukket" i Revisornævnet, hvor flere af sagerne endte med bøder til revisorerne."

Forespurgt, om det beskrevne var en succes, forklarede vidnet, at det var en lille fjer i hatten. Forespurgt, hvad der skete med de øvrige 18.500 selskaber, forklarede vidnet, at det var Indsats, der havde projektet og foretog vurderingen. Forespurgt, om hun ved, hvad man gjorde i forhold til de øvrige selskaber, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om hun ved, om der var overvejelser om, hvorvidt man fremadrettet skulle gennemføre undersøgelsen mere konsekvent, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Indholdet af SIR's 2013-rapport

Forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013) og forespurgt, om der var noget ved rapporten, som vidnet på daværende tidspunkt blev overrasket over eller var uenig i, forklarede vidnet, at på det tidspunkt skulle der meget til at overraske hende. Forespurgt, om hun så på 2013-rapporten med samme alvor som på SIR's 2010-rapport, eller om hun så 2013-rapporten som en mildere rapport, forklarede vidnet, at hun så 2013-rapporten som en almindelig revision, hvor 2010-rapporten var en undersøgelse. Der var derfor lidt forskel på dem. Undersøgelsen i 2010 havde man bedt om, og det var derfor en bunden opgave. Det var en revision på en måde også, men den var alligevel friere, og SIR kunne koncentrere sig om det, de havde lyst til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger uden for regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt."*

Forespurgt, om vidnet overvejede, hvad der lå i det foreholdte udsagn, eller om hun oplevede det som retvisende, forklarede vidnet, at det beskrevne selvfølgelig var det, man skulle gøre. Inden man udbetalte pengene, skulle man se på, om ansøgerne opfyldte betingelserne. Det var det, udbytteadministrationen hele tiden forsøgte at gøre. Forespurgt, om det var de formelle betingelser, de kontrollerede, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Bliver der via blanket søgt refusion 2 gange for den samme aktie, er systemet sat således op, at der vil komme en advisering 2. gang. Men da refusioner via regnearksordningen tastes som sumposter, vil en udbyttemodtager kunne søge refusion mere end en gang for den samme aktie enten både via blanket og regnearksordningen eller flere gange via regnearksordningen uden at det ville blive opdaget af SKAT."*

Forespurgt, om ikke det også kunne ske flere gange via blanketordningen, forklarede vidnet, at det kunne det ikke, for det blev tastet i 3S, og så kunne man se, hvis de kom igen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Delkonklusion*
> *Det er SIRs vurdering, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrer en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge."*

Forespurgt, om vidnet var enig i det foreholdte, forklarede vidnet, at hun godt vidste, at hvis nogen ville forsøge at svindle, havde udbytteadministrationen ingen mulighed for at opdage det. Det var det, der var det store problem.

Forespurgt, om vidnet sammenlignede konklusionerne fra SIR's 2013-rapport med konklusionerne fra SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at hun godt vidste, at problemet var det samme. Eftersom det ikke var blevet løst, ville det være underligt, hvis ikke der stadig var samme problem. Forespurgt, om det var hendes oplevelse, at SIR's 2013-rapport beskrev problemet med samme alvor som SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at hun foretrak 2010-rapporten. Forespurgt, hvorfor hun gjorde det, forklarede vidnet, at der var flere folk involveret, og når man fik et opdrag af en departementschef, var man normalt meget omhyggelig med det hele. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås således, at set med hendes øjne var SIR's 2010-rapport stadig lige aktuel i 2013, forklarede vidnet, at de var i gang med at få lukket det danske hul. De havde fået angivelse og indberetning lagt sammen, og de havde fået TastSelv etableret. Der var ikke penge til at lave det rigtige system, men det var på vej. Forespurgt, om SIR's 2010-rapport således stadig havde betydning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet gjorde de medarbejdere, der arbejdede med SIR's 2013-rapport, opmærksom på, at der fortsat var stor risiko for svindel med blanketordningen, bekræftede vidnet dette. Det var noget, de altid talte om, for det var en af de værste anstødssten, der var. Forespurgt til bemærkningen om, at man refunderede uden at vide, om det var den berettigede, der fik pengene, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen måtte stole på det, der blev oplyst. De kunne ikke tjekke det. Forespurgt, om hun gjorde SIR's medarbejdere, der udarbejdede 2013-rapporten, opmærksom på, at udbytteadministrationen ikke kontrollerede beneficial owner, når de udbetalte, forklarede vidnet, at de ikke kunne kontrollere det. Det var det, der var problemet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 938 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Derudover viste revisionen, at de modtagne refusionsanmodninger uden for regnearksordningen vurderes før refusionsbeløbet bliver udbetalt."*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at i det tidligere anførte om refusion to gange blev risikoen knyttet til bankordningen.

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 938-939 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller sikrer en korrekt regnskabsmæssig registrering af refunderet udbytteskat til udlændinge.*
>
> *For refusionsanmodningerne udenfor regnearksordningen bliver grundlaget vurderet før der sker udbetaling af refusion, mens grundlaget under regnearksordningen kun sjældent vurderes."*

Vidnet forklarede, at vurderingen kun gik på de blanketter, de havde. Forespurgt, om de gjorde SIR's medarbejdere, som i 2013 arbejdede med projektet, opmærksom på denne begrænsning i vurderingen, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, hvad hun sagde på det pågældende møde, men hun plejede altid at sige, at der var det problem, der var. Selvfølgelig talte de også om 2010-rapporten, og selvfølgelig vidste SIR's medarbejdere, at der ikke var sket nogen forbedring siden 2010.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 938-939 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.4 "Refusion af udbytteskat"):

> *"Det er SIRs vurdering, at SKATs kontrol med refusionsanmodninger, der kommer via regnearksordningen ikke er tilstrækkelig.*
>
> …
>
> *Det er SIRs vurdering, at SKAT bør sikre sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat. Muligheden herfor er blevet forbedret fra l . januar*

2013, hvor alle udloddende selskaber skal angive udlodningen og indberette oplysning om udbyttemodtager samtidigt."

Forespurgt, om det anførte om, at SKAT's kontrol af refusionsanmodninger, der kom via regnearksordningen, ikke var tilstrækkelig, kunne læses på den måde, at kontrollen var tilstrækkelig i forhold til blanketordningen, forklarede vidnet, at det ikke var korrekt, for problemet var nøjagtigt det samme i begge ordninger. Forespurgt, om hun drøftede dette med SIR, forklarede vidnet, at hun ikke helt kan huske det.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT

Foreholdt, at der i forbindelse med opfølgningen på SIR's 2013-rapport blev lavet en såkaldt handleplan, og forespurgt, om vidnet tidligere havde været inde over en handleplan i en sådan sammenhæng, forklarede vidnet, at hun mener, at der i 2005 også blev nedsat arbejdsgrupper og lavet handleplaner for, hvad der skulle foretages. Det gjorde der således flere gange. Desværre skete der altid det, at de andre deltagere flyttede til andre opgaver eller blev gravide osv. Det havde ikke topprioritet. Forespurgt, om det var handleplaner, der ikke havde topprioritet, forklarede vidnet, at det havde de ikke vedrørende dem.

Forespurgt, om vidnet ved, hvad sammenhængen var mellem handleplaner og opfølgningsprotokoller på SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det var hun ikke inde over. Forespurgt, om hun ved, hvem der i 2013 var ansvarlig for opfølgningen på kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at på deres fagområde måtte det være René Frahm Jørgensen. Forespurgt, hvem der var ansvarlig på det mere overordnede plan, forklarede vidnet, at det måtte være Jens Sørensen. Forespurgt, om hun ved, om der var en koordinerende funktion i SKAT eller i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om hun kender Økonomis rolle i forhold til handleplaner og opfølgning, forklarede vidnet, at den kender hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013) med angivelse af de forskellige punkter fra SIR's 2013-rapport og farvemarkering af punkternes prioritet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"3.7

SIR's anbefaling / bemærkninger

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling

Fagområde: Betaling & Regnskab
Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.

Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.

…

Ansvarlig …

Fagområde:
Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer

Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer:
Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv.
Lena Bardrum Afregning Person."

Forespurgt, om vidnet ved, hvilke overvejelser der var omkring beslutningen om at nedsætte en arbejdsgruppe til behandling af anbefalingen om etablering af et overordnet ansvar og ledelsesmæssigt fokus, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Foreholdt, at det anførte minder om det, der blev anført i 2010-rapporten, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun er bekendt med, om der var drøftelser eller overvejelser på højere ledelsesniveau om, hvorvidt det måske var en opgave, der burde håndteres i ledelsen, forklarede vidnet, at hun ikke husker at have hørt noget om dette.

Forespurgt, om vidnet ved, hvis idé det var at nedsætte arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at arbejdsgruppen ville have kompetence til at etablere et overordnet ansvar for processen, forklarede vidnet, at det havde den ikke. Det kom oppefra. Forespurgt, hvor sådan noget efter hendes opfattelse skulle besluttes, forklarede vidnet, at hun vil tro, at det var i de søjler, som de involverede procesejere og Regnskab var tilknyttet. Hun ved det dog ikke. Forespurgt, hvem der sad i spidsen for de pågældende søjler, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at ansvaret efter hendes opfattelse måtte henhøre under den søjle, som havde et procesejerskab, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Lisbeth Rømers e-mail af 21. august 2013 kl. 13.33 til Frank Høj Jensen):

> *"Jeg synes, at det der stod var irrelevant for Revisionens krav. Det skal gøres uanset om der arbejdes med en ny TastSelv eller ej.*
> *Og om ansvaret skal ligge hos underdirektøren må de i HC finde ud af. Men nogen skal have det samlede ansvar og det er ikke hos os.*
>
> *Husk på at på gode år udloddes 300 milliarder i Danmark som udbytte. Der skal opkræves ca 15 milliarder og der refunderes mellem 1,5 og 2 milliarder. Og det er årligt!!!!!!!*
>
> *Og systemerne er ikke optimale!!!!!!!*
>
> *Du må vende tilbage, hvis du vil have yderligere."*

Forespurgt, hvorfor vidnet skrev den foreholdte e-mail til Frank Høj Jensen, forklarede vidnet, at hun må have svaret på et eller andet. Foreholdt, at Iben von Hallas havde fremsendt en handleplan, forklarede vidnet, at hun mener, at hendes svar vedrørte TastSelv-løsningen og arbejdsgruppen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001-1002 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Iben von Hallas' e-mail af 21. august 2013 kl. 11.50 til Frank Høj Jensen med vedhæftet udkast til handleplan pkt. 3.7):

"Hej Frank.

Jeg ved ikke, hvorfor det står skrevet, som det gør. Den blev udfyldt i min ferie."

Vidnet forklarede, at der i udkastet var anført "Ved implementeringen af Ny Tast-Selv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe", og i den forbindelse skrev hun i sit svar, at der under alle omstændigheder skulle nedsættes en arbejdsgruppe. Forespurgt, hvad hun henviste til, når hun skrev "om ansvaret skal ligge hos underdirektøren må de i HC finde ud af. Men nogen skal have det samlede ansvar og det er ikke hos os", forklarede vidnet, at det vedrørte selve det overordnede ansvar. Forespurgt, hvorfor hun sendte svaret til Frank Høj Jensen, når han på dette tidspunkt ikke var hendes chef, forklarede vidnet, at det sikkert var ham, der havde skrevet til hende. Iben von Hallas havde et samarbejdede med Frank Høj Jensen. Foreholdt, at Frank Høj Jensen og Iben von Hallas har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de stod for praktikken omkring udsendelse og opdatering af handleplaner, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet i sin e-mail beskrev en række problemer, som skulle adresseres på området, forklarede vidnet, at det, hun forholdt sig til, var pkt. 3.7, hvor der stod, at der med hensyn til Ny TastSelv skulle nedsættes en arbejdsgruppe, og at hun i den forbindelse svarede, at hun syntes, at der under alle omstændigheder skulle nedsættes en arbejdsgruppe med henblik på at følge det videre forløb.

17. september 2013 – møde, hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev placeret hos Afregning Erhverv

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1021 (2013-09-17 - Referat fra møde hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev placeret hos Afregning Erhverv):

"Deltagere er:
Jacob Egelykke
Henrik Espersen
Jette Zester
Lena Bardum
Jeanette Nielsen

…

Efter en overordnet drøftelse af opgaver, processer og snitflader mellem de nævnte afdelinger var der enighed om, at det overordnede ansvar for processen til håndtering af udbytteskat ligger i Afregning Erhverv (procesejer-ansvar)."

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at de personer, der var til stede på mødet, kunne træffe beslutning om placeringen af det overordnede ansvar for processen, forklarede vidnet, at hun nok ikke selv havde gjort det. Men der var mange aktører, og måske vurderede man, at den tungeste skulle tage sig af det. Hun ved det ikke, for hun var der ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"SIR's anbefaling / bemærkninger

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."

Forespurgt, om nogle af mødedeltagerne var i en ledelsesmæssig position, forklarede vidnet, at det synes hun ikke umiddelbart, de var. Hun vil tro, at de på baggrund af deres overvejelser ville komme med en indstilling om, hvordan ansvaret burde tilrettelægges. Det var jo en god idé.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 980-981 (2013-07-01 (2) - Udkast til handleplan af Lisbeth Rømer):

"3.4

SIR's anbefaling / bemærkninger

Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling

…

Systemejer:
Da der ikke har været adgang til indberetninger af udbyttemodtagere i selskaber som administreres af VP, har eneste mulighed i forbindelse med refusion været, at

påse at der ikke udbetales mere refusion end der er udbytte til i det enkelte selskab. Da aktier kan ligge i omnibusdepoter, hvor beneficial owner ikke kendes umiddelbart, kan man ikke sikre sig mod urelmæssigheder. Nødløsningen med regnearkordningen nedskriver ikke udbyttet på det udloddende selskab i 3 S."

Forespurgt, om vidnet har skrevet det foreholdte, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilke handlinger der i 2013 efter vidnets opfattelse skulle til for at løse den beskrevne del af problemstillingen, forklarede vidnet, at der stadig skulle det nødvendige til, for at man kunne foretage en kontrol. Ellers skulle man foretage nettoafregning, for så var man ude over refusionsproblemet. Forespurgt, hvorfor hun brugte betegnelsen "nødløsningen med regnearksordningen", når ordningen havde eksisteret i mange år, forklarede vidnet, at ordningen blev etableret, da det begynde at blive "vildt", og de ikke længere kunne nå det. Siden da var det kun vokset i omfang.

Forespurgt, om vidnets opfattelse på daværende tidspunkt var, at det eneste rigtige var at arbejde hen imod nettoafregning, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at nettoafregning indtil da havde været baseret på frivillighed, forklarede vidnet, at de gerne ville udvide nettoafregningen til at omfatte alle, der havde aktier i et dansk depot, og som var omfattet af en DBO, dvs. ikke kun de 12 VP-lande. De ville også gerne udvide, så det kom til at omfatte selskaber. I så fald ville de være kommet langt. Forespurgt, om det stadig var en frivillighedsordning, hun havde i tankerne, eller om hun ønskede indført en pligt til nettoafregning, forklarede vidnet, at hun ønskede, at det skulle være så tvungent som overhovedet muligt. De fleste aktionærer ville også hellere have det korrekte udbytte med det samme, frem for at der blev indeholdt for meget, som de så skulle tilbagesøge. Det var ikke særlig smart. Med de nye regler kunne aktionærerne desuden komme til at vente 6 måneder, før de fik deres penge. Forespurgt, om ikke man kunne hævde, at det, udbytteadministrationen ikke kunne kontrollere, ønskede de sådan set bare at vælte over på pengeinstitutterne, forklarede vidnet, at sådan var det ikke. I den foreslåede ordning skulle aktierne være i depot, og det tjente pengeinstitutterne godt på. Forespurgt, om ikke pengeinstitutterne stadig ville have de samme problemstillinger som udbytteadministrationen i forhold til omnibusdepoter, forklarede vidnet, at det ville de ikke. Med omnibusdepoterne vidste man ikke, hvem der var aktionær, men når man havde sit eget depot, vidste man, hvem der var aktionær, fordi det var registreret i VP. Forespurgt, om hendes ordning ville medføre, at man ville ulovliggøre omnibusdepoterne, forklarede vidnet, at det ville den ikke. Man taler stadig om, hvordan man skal løse det, men hvis folk valgte, at de ikke ville have det korrekte beløb umiddelbart og hurtigt, måtte de søge om refusion på den sædvanlige måde. Forespurgt, om ikke man så var tilbage ved de problemer, der var med blanketordningen, hvor man ikke kunne

kontrollere, når der blev søgt på den sædvanlige måde, forklarede vidnet, at omnibusdepoter kunne man stadig ikke kontrollere, men udbytteadministrationen kunne skærpe det og sige, at de først fik pengene efter 6 måneder, hvilket der var givet mulighed for. Forespurgt, om hun således grundlæggende ikke havde en løsning på omnibusproblemstillingen, bekræftede vidnet dette.

2013-ARBEJDSGRUPPEN

Forespurgt, hvordan forløbet var i den arbejdsgruppe, der skulle følge op på SIR's 2013-rapport, og som blev nedsat ultimo august 2013, forklarede vidnet, at hun ingen erindring har om det. Det var meget hårde tider, for folk forlod dem, og de, der blev tilbage, vidste ikke, hvor de skulle hen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1030 (2013-10-07 - Dagsorden til første møde i 2013-arbejdsgruppen):

> *"Arbejdsgruppe:*
> *Lisbeth Rømer*
> *Dorte Pannerup*
> *Lena Bardum*
> *Jeanette Nielsen*
> *Henrik Kofoed Espersen"*

Forespurgt, om det også er vidnets erindring, at de pågældende medarbejdere på daværende tidspunkt var dem, der var medlemmer af arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1030-1031 (2013-10-07 - Dagsorden til første møde i 2013-arbejdsgruppen, afsnit "Afregning Erhvervs forslag til opgavebeskrivelse"):

> *"Arbejdsgruppen skal have særligt fokus på løsningsbeskrivelse i forhold til bemærkninger fra Intern Revision, jf. rapport af 30. maj 2013.*
>
> *Arbejdsgruppens arbejde skal resultere i et notat eller en "mini-rapport", der således skal indeholde følgende:*
>
> …
>
> *II. En konkret plan for opfølgning på bemærkninger fra Intern Revision, herunder revisionsrapportens punkt 3.3 + 3.4 + 3.6 + 3.7 + 3.8. Den skal resultere i*

- En konkret (men overordnet) løsningsbeskrivelse
- Placering af ansvar for gennemførelse af løsningsbeskrivelsen"

Forespurgt, om det var det foreholdte oplæg fra Afregning Erhverv, som man besluttede sig for at følge, forklarede vidnet, at det var, kort tid før hun gik på pension. Hun kan ikke huske det.

TASTSELV-PROJEKTER

Forespurgt, om vidnet oplevede problemer med TastSelv-projekterne, forklarede vidnet, at deres eget TastSelv-projekt var noget, de arbejdede meget med. De lavede skærmsider og meget andet. Da der som nævnt imidlertid ikke var penge til at færdiggøre det, måtte de i stedet bruge det gamle TastSelv-system, hvor angivelsen kørte i ét system, og indberetningen kørte i et andet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at TastSelv indebar, at borgeren eller virksomheden selv skulle taste nogle oplysninger, men at problemet var at sammenkøre de to systemer, forklarede vidnet, at de med TastSelv ikke fik lukket hullet, men de blev fri for at taste, og det var også godt. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at hun taler om den borgervendte TastSelv, hvor man via sin computer kan taste oplysninger ind, forklarede vidnet, at hun taler om de selskaber, som indberettede deres udbytteangivelse og udbyttemodtagere samtidigt. Det var de unoterede selskaber, for ellers var det VP, der indberettede, hvem der havde modtaget udbytte. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at oplysningerne – når de var tastet ind i TastSelv – derefter kom ind i to forskellige systemer i SKAT, som ikke talte sammen, og som ikke automatisk afstemte oplysningerne, bekræftede vidnet dette. Det var ikke noget, borgerne mærkede til.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev involveret i TRACE-projektet, og hvordan hun oplevede forhandlingsprocessen, forklarede vidnet, at hun blev involveret midt i 00'erne, da Danmark begyndte at deltage. Det var medarbejdere fra Kaj-Henrik Ludolphs kontor, som endte med at blive sendt til møderne i OECD. De havde overvejet, om hun skulle med, men det kom hun ikke. De var dog meget venlige og sendte hende engang imellem nogle papirer, som man havde udarbejdet, og som de drøftede, så hun kunne give sit besyv med. Det varede dog kun kort tid, inden det ligesom blev en verden for sig selv, som hun ikke længere var involveret i. Hun hørte derfor ikke noget, før man nåede til den tekniske del, hvor Danmark havde indvilget i at forsøge at udarbejde de IT-løsninger, der skulle til, for at man kunne gøre det, man gerne ville i forhold til udveksling af oplysninger om udbyttemodtagere.

I den forbindelse var hun med i Paris nogle gange, og det var vældig spændende. Forespurgt, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var i 2011 eller 2012.

Forespurgt, om det var vidnets indtryk, at TRACE forløb kontinuerligt, eller om det på et tidspunkt gik i stå, forklarede vidnet, at når man ikke hørte om nogen resultater, var det nok ikke noget, der gik særlig hurtigt. Da hun blev involveret på ny, var man nået til, at man skulle se på den teknik, der måske skulle bruges til at implementere projektet. Opgaven var meget svær, men de havde nogle fremragende folk fra Hovedcentret med dernede, som gjorde en stor indsats for at forsøge at løse problemerne. Forespurgt, om hun skulle deltage i den IT-mæssige implementering, forklarede vidnet, at hendes rolle var at være med. Forespurgt, om hun var med som fagperson og ikke som IT-tekniker, bekræftede vidnet dette. Hun er ikke IT-kyndig.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem de nævnte oplysninger om udbyttemodtagere blev udvekslet mellem, forklarede vidnet, at det var mellem forskellige skattemyndigheder og bankerne. Bankerne kunne direkte indberette, hvem der var udbyttemodtagere.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 98 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures). Forespurgt, om hun blev involveret på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om det kan passe, at hun var til sit første møde i marts 2011, forklarede vidnet, at det kan det godt. Forespurgt, om der i 2011 og 2012 var fremdrift i arbejdet, forklarede vidnet, at der var fremdrift på den måde, at der blev gjort en ihærdig indsats for at finde tekniske løsninger. Som nævnt var det, man forsøgte at løse, dog ikke optimalt for Danmark, idet man først skulle komme med indberetningerne i april-maj i det efterfølgende år. EU havde desuden en anden model, som indebar, at det lokale skattevæsen hos udbyttemodtagerne først skulle godkende det hele, inden det kunne sendes videre, og det ville forsinke det yderligere. Forespurgt, om arbejdet i EU kørte parallelt med arbejdet i OECD, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun også var involveret i EU-arbejdet, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun fik et chok, da hun hørte, at de arbejdede med det samme.

Forespurgt, om vidnet var inde over FATCA, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun har hørt ordet, men ved ikke yderligere om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1126-1127 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 14. maj 2014 kl. 15.14 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen):

"TRACE er udviklet af OECD i 2010-12. Lisbeth Rømer deltog undervejs i nogle arbejdsgruppemøder i OECD.

I 2013 har TRACE-projektet ligget stille, men der er nu udsigt til, at OECD vil tage det op igen og begynde at videreudvikle på det efter sommerferien."

Forespurgt, om det også er vidnets erindring, at TRACE-projektet lå stille hen over 2013, forklarede vidnet, at der i hvert fald ikke skete så meget.

Forevist ekstraktens side 472 (2011-04-01 (2) - Referat fra nordisk TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011) og forespurgt, om vidnet var involveret i det nordiske TRACE-møde i marts 2011, forklarede vidnet, at så vidt hun ved, var hun ikke med til sådan noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 473 (2011-04-01 (2) - Referat fra nordisk TRACE-møde i Oslo den 24. marts 2011):

"Vi selv så store fordele i TRACE. Vores nuværende system fungerer ikke. Vi udbetaler for meget i refusion."

Forespurgt, om vidnet drøftede det foreholdte udsagn med de pågældende deltagere, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, hvad tidshorisonten for TRACE-projektet var, da hun på ny blev introduceret for det i 2011, forklarede vidnet, at det var uendelig svært at sige noget om en tidshorisont, idet de skulle løse nogle meget vanskelige systemmæssige problemer. Der var ikke nogen, der rigtig turde sige noget, men håbet var, at det kunne være klart inden for et par år. Der var dog ikke noget, der på nogen måde lå fast.

Forevist ekstraktens side 560-561 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011) og forespurgt, om vidnet husker sin korrespondance med Jakob Ulrik Wassard Schou, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 560 (2011-11-10 (2) - E-mail fra Jakob Ulrik Wassard Schou til Lisbeth Rømer som svar på henvendelse af 4. oktober 2011):

"VP-ordning
Vi mener ikke, at det på nuværende tidspunkt kan svare sig at udvide VP-ordningen, idet der pt. arbejdes intensivt på en løsning i OECD vedrørende TRACE. Si-

deløbende pågår der et samarbejde med de nordiske lande med henblik på at finde en model for indeholdelse."

Forespurgt, om det var på dette tidspunkt i november 2011, at vidnet deltog i nogle møder i OECD, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet ved, hvilke oplysninger, der lå til grund for det anførte om en intensiv proces, forklarede vidnet, at der i 2011 var intensiv aktivitet i OECD. Man håbede på, at det ville føre til noget, men sådan gik det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 kl. 13.45 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou):

"Jeg er meget ked af at erfare, at der ikke er opbakning til mere nettoafregning.

…

Ifølge mine oplysninger fra OECD kan nettoafregning ventes 2015 eller 2016, så det er der da nogen tid til og vores nettoafregning er jo for aktier i depot i Danmark og også når depotforvaltningen er outsourced – bare der indberettes. VP har talt om at finde en blivende løsning på det problem."

Forespurgt, om det anførte var baseret på de forhandlinger, vidnet havde været med til, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der blev kommunikeret yderligere omkring det pågældende spørgsmål, forklarede vidnet, at det blev der ikke.

Forespurgt, hvordan forløbet vedrørende den tekniske side, som vidnet var inde over, blev afsluttet, og hvordan der blev fulgt op på det, forklarede vidnet, at der ikke var nogen afslutning. Arbejdet kørte lidt fast i de store tekniske og sikkerhedsmæssige problemer, som skyldtes, at store dele af verden skulle være med i projektet. Det var hendes indtryk, at det blev lagt i en mølpose, og hun tror ikke, at hun senere deltog i noget eller hørte noget fra dem. Forespurgt, om der på det tidspunkt i slutningen af 2011 eller begyndelsen af 2012 forelå en brugbar model, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår og hvordan hun blev orienteret om, at der verserede en sag mod Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at hun blev kontaktet af den region, som havde med medarbejderligning at gøre. Hun mener, at det var

Holbæk. De udtog hvert år 10 % af de ansatte til særlig ligning, og det skulle være i den forbindelse, man havde fundet noget på Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om hendes indtryk var, at det var under en sædvanlig stikprøvekontrol, der var dukket noget op, forklarede vidnet, at det var det, hun troede.

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden, afsnit 6 "Kontrol af medarbejdernes systemautorisationer samt anvendelse af systemerne"):

> *"2. Kontrol af medarbejdernes anvendelse af systemerne. Der indhentes lister over medarbejdernes anvendelse af systemerne. Der gennemføres kontrol af hvorvidt medarbejderne udelukkende har indhentet systemoplysninger til brug for udførelse af deres arbejde.*
>
> *Kontrollen har udgangspunkt som en stikprøvekontrol af de specifikke systemer som medarbejderne har foretaget. Kontrollen ligger regionalt, som en del af de interne kontroller hos afdelingslederne."*

Forespurgt, om det var vidnet, der skulle foretage den beskrevne kontrol i forhold til sine medarbejdere, forklarede vidnet, at de foretog de interne kontroller, de skulle. Det var nogle systematiserede kontroller, som alle afdelingsledere skulle lave hver måned. Forespurgt, om hun gjorde det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der i den forbindelse dukkede noget op vedrørende Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de beskrevne kontroller bestod i en kontrol af, om medarbejderne foretog sig andet og mere i systemerne end det sagsrelaterede, forklarede vidnet, at man skulle foretage forskellige kontroller, afhængigt af hvilken afdeling og hvilke arbejdsopgaver man havde med at gøre. Hun foretog de kontroller, hun skulle.

Forespurgt, om det var Per Jacobsen fra Særlig Kontrol, hun var i dialog med i forbindelse med Sven Jørgen Nielsens sag, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad de pågældende medarbejdere hed. Forespurgt, om hun drøftede med den pågældende medarbejder fra Særlig Kontrol, hvad hun skulle foretage sig, forklarede vidnet, at hun skulle tie stille.

Forevist ekstraktens side 3658 (2011-12-21 - 'VIP-orientering' til Hanne Østergaard vedr. medarbejderligningssagen med henblik på ansvarsvurdering, afsnit "Beskriv problemet") og forespurgt, om vidnet genkender navnet på sagsbehandleren, Torben Børge Rasmussen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3658-3659 (2011-12-21 - 'VIP-orientering' til Hanne Østergaard vedr. medarbejderligningssagen med henblik på ansvarsvurdering, afsnit "Beskriv problemet"):

> *"Det fremgår af Torben Rasmussens sagsnotat at han den 12.08.2011 var til møde hos Sven Nielsens afdelingsleder Lisbeth Rømer. De har en snak om, om Sven Nielsen evt. kan "fikse" med tallene i forbindelse med refusion af udbytte, men de kan ikke umiddelbart se noget i dette. (Refusion af udbytte er en af Sven Nielsens arbejdsopgaver i SKAT) Følgende citat står herefter anført i sagsnotatet: "Sven Nielsen bruger nok systemet til at hente oplysninger som Torben* [redacted] *kan bruge""*

Forespurgt, om vidnet husker det beskrevne forløb, forklarede vidnet, at hun mener, at der kom to medarbejdere fra Holbæk, som gerne ville se, hvordan udbytteadministrationens system fungerede, og hvordan mulighederne var for eventuelt at overføre penge til sig selv eller lignende. De kendte ikke noget til systemet, fordi udbytteadministrationen var de eneste, der brugte det. Forespurgt, hvad der blev drøftet på dette møde, forklarede vidnet, at hun ikke på noget tidspunkt vidste noget om Sven Jørgen Nielsens sag. Forespurgt, om det blev drøftet, om man kunne "fikse med tallene", forklarede vidnet, at det blev drøftet. Hun viste dem i systemet, at det ikke var særlig nemt, fordi man også skulle have bogholderiet ind over.

Forespurgt, om vidnet var inde over citatet om, at "Sven Nielsen bruger nok systemet til at hente oplysninger som Torben [redacted] kan bruge", forklarede vidnet, at hun ikke engang vidste, hvad den person hed, som Sven Jørgen Nielsen havde været i kontakt med.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3659 (2011-12-21 - 'VIP-orientering' til Hanne Østergaard vedr. medarbejderligningssagen med henblik på ansvarsvurdering, afsnit "Beskriv problemet"):

> *"En anden af sagsbehandlerens betragtninger er:" Mit gæt er, at Sven Nielsen i starten af 2006 fra Torben* [redacted] *har fået et ualmindeligt attraktivt tilbud om at blive en eller anden form for mellemleder i en aldeles sort del af (avis- og reklame) distributionsbrancen. Et tilbud, som Sven Nielsen ikke har kunnet takke nej til.""*

Vidnet forklarede, at det foreholdte ikke kom fra hende, for hun vidste som nævnt ikke, hvad det drejede sig om. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således var sagsbehandlerens gæt, og at hun ikke selv var inde over disse drøftelser, forklarede vidnet, at hun ikke kunne bidrage med noget som helst, for hun vidste ikke, hvad det drejede sig om.

Foreholdt vidnets forklaring om, at det var svært at "fikse med tallene", og forespurgt, om ikke det – med den viden, man har i dag – ville være relativt nemt at oprette en fiktiv ansøger og få overført penge, forklarede vidnet, at det ville det helt bestemt. Det var det, de hele tiden havde sagt, nemlig at dét var for nemt. Forespurgt, hvorfor man så mente, at det var svært for Sven Jørgen Nielsen at fikse med det, forklarede vidnet, at man ikke bare kunne overføre til sig selv via systemet. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når hun forklarede, at det var svært at fikse med tallene, var det specifikt i forhold til muligheden for at overføre penge til sig selv, forklarede vidnet, at man ikke kunne gøre det ved kun at bruge systemet, men man kunne selvfølgelig altid gøre det ved at lave en falsk anmodning, og det var det, der var problemet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets indtryk fra samtalen med medarbejderen fra Holbæk var, at der var tale om en sædvanligt udtaget kontrol, forklarede vidnet, at de sagde, at det kunne være alvorligt, men derefter hørte hun intet om det.

Forespurgt, om vidnet oplyste de pågældende medarbejdere om de huller, der var i systemet, dvs. i forhold til at man dybest set ikke anede, om en refusionsansøger var aktionær eller ej, forklarede vidnet, at hun fortalte dem, hvad Sven Jørgen Nielsen arbejdede med, men hendes indtryk var, at de var mere interesseret i eventuelle huller i systemet, hvor man kunne overføre penge til sig selv. Det var således ikke det aspekt, de interesserede sig for. Forespurgt, om det betyder, at hun ikke oplyste dem om det, forklarede vidnet, at hun oplyste dem om, hvad Sven Jørgen Nielsen arbejdede med, og hvilke problemer der var i den forbindelse, men det var systemet, de var bange for. Forespurgt, om hun oplyste dem om, at Sven Jørgen Nielsen udbetalte refusioner, hvor man ikke vidste, om de, der fik pengene, reelt var aktionærer, forklarede vidnet, at det vil hun tro, at hun gjorde, men hun husker ikke, hvad hun sagde til dem på det pågældende tidspunkt i 2011 eller 2012.

Forespurgt, om de drøftede, om vidnet skulle intensivere kontrollen med Sven Jørgen Nielsen eller lignende, forklarede vidnet, at da hun ikke anede, hvad det hele drejede sig om, havde de ikke sådanne drøftelser. Hun vidste ikke, hvad det handlede om.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med, hvad sagen drejede sig om, forklarede vidnet, at der gik flere år. Hun fik ingen tilbagemelding om noget som helst. Forespurgt, om hun blev bekendt med det, før eller efter hun gik på pension, forklarede vidnet, at hun tror, at det først var efter. Foreholdt, at hun afgav forklaring i straffesagen mod Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvornår hun fandt ud af det. Men havde hun vidst det, ville det hele ikke være foregået, som det gjorde.

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser med Lars Nørding om sagen, forklarede vidnet, at hun orienterede ham om, at der var en sag mod Sven Jørgen Nielsen, og at hun ikke vidste, hvad det drejede sig om. Når hun talte med Lars Nørding, spurgte hun ham, om han havde hørt noget om Sven Jørgen Nielsen, men det havde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672-3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"Nedenfor har jeg renskrevet notatet om mine personlige optegnelser og overvejelser i forbindelse med medarbejderligningssagen omkring Sven Nielsen. Afskriften er ordret, og da de enkelte notater er skrevet i al hast, halter grammatikken flere steder. Notatet dækker perioden 10. feb. 2011 til 10. feb. 2012.*
>
> …
>
> *8/8 (- 11)*
>
> *Jeg blev kontaktet pr. telefon af PJ medens jeg kørte i Nordmandiet. PJ ville inddrage LR (Lisbeth Rømer) i udsøgningerne fra IT. Jeg henviste til FHJ."*

Forespurgt, om det foreholdte passer med vidnets erindring om forløbet, herunder at det var i august 2011, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun efterfølgende havde yderligere drøftelser med Lars Nørding, forklarede vidnet, at det kun var, når hun spurgte, om han havde hørt noget, idet hun selv intet hørte. Forespurgt, om hun husker, hvornår hun næste gang blev orienteret om problemstillingen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun husker ikke, om det var, før eller efter hun gik på pension.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3674 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"10/2 12

Lisbeth Rømer orienterede mig om, at Jens Erik Jørgensen – sagscenter person - (skattedirektør for sagscentret) havde kontaktet Lisbeth for at høre til processen omkring sagen. Sagen var netop sendt til ansvarsvurdering. Lisbeth oplyste, at vi ikke havde haft noget med sagen at gøre, bortset fra at vi havde haft et møde med medarbejdere fra Holbæk omkring nogle EDB-udsøgninger. Jens Erik havde givet udtryk for, at han ikke var tilfreds med forløbet fra Holbæks side. Jens Sørensen samme dag orienteret om henvendelsen fra Jens Erik."

Forespurgt, om vidnet erindrer det beskrevne forløb, forklarede vidnet, at det er meget muligt. Forespurgt, om hun erindrer, at Jens Erik Jørgensen, som var skattedirektør i sagscentret, kontaktede hende på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, og hun anede intet om sagen. Hun vidste kun, at de havde set på udbytteadministrationens IT-systemer og hørt om, hvad Sven Jørgen Nielsen arbejdede med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke husker på dette tidspunkt at have taget kontakt til Lars Nørding, forklarede vidnet, at det var Lars Nørding, hun orienterede. Forespurgt, om hun husker kontakten den 10. februar 2012, forklarede vidnet, at hun ikke husker Jens Erik Jørgensen. Forespurgt, om hun husker at have taget kontakt til Lars Nørding i februar 2012, forklarede vidnet, at det gjorde hun jævnligt. Hun talte med ham flere gange om ugen. Forespurgt, om hun husker den konkrete henvendelse, bekræftede vidnet dette. Hun sagde til ham, at hun ikke kunne forstå, at hun ikke hørte noget. De fortalte hende, at det kunne være alvorligt, og så hørte hun ikke noget i halve år. Det, syntes hun, var mærkeligt.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var i dialog med SKAT's HR-enhed og dem, der stod for medarbejderområdet, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 23 for den 27. august 2019 side 31 (Anders René Andersens forklaring):

"Forespurgt, om de i vidnets enhed overvejede, om man skulle lave yderligere kontrol af Sven Jørgen Nielsens arbejde, og om man skulle intensivere kontrollen, fordi sagen kørte, forklarede vidnet, at det gjorde de. De drøftede med de involverede, at man selvfølgelig skulle holde et vågent øje med vedkommende. Det var blandt andet i den forbindelse, det kom frem, at der var fuld tillid til vedkommende."

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over den beskrevne drøftelse, forklarede vidnet, at hendes erindring er, at hun absolut intet vidste om sagen, fra det tidspunkt de var på besøg, og hun viste dem systemerne, og indtil det viste sig, at det ikke var særlig godt. Forespurgt, om hun erindrer, om de under besøget sagde, at hun burde holde et vågent øje med, hvad Sven Jørgen Nielsen foretog sig, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. De fortalte hende ikke, hvad det drejede sig om, så hun vidste ikke, om det var et kæmpe rentefradrag, han ikke havde ret til, eller hvad det var, det hele gik ud på. Hun fik at vide, at hun skulle tie stille, så det gjorde hun. Forespurgt, om hun kan have sagt til dem, at hun havde fuld tillid til Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at det kan hun sagtens have sagt. Sven Jørgen Nielsen havde simpelthen styr på det hele og var et meget venligt menneske. Forespurgt, når de bad hende tie stille, om det var en påmindelse om den almindelige tavshedspligt, eller om der lå noget særligt i det, forklarede vidnet, at hun mener, de bad hende om at holde lav profil. Derfor blev der ikke nævnt noget i afdelingen. Så længe hun ikke vidste, hvad det drejede sig om, havde hun ikke noget at skulle have sagt, men hun fortalte selvfølgelig Lars Nørding, at der var en af hendes medarbejdere, der var under en eller anden form for undersøgelse. Forespurgt, om Lars Nørding involverede hende i sin orientering opad i systemet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Henvendelse fra Acupay

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at hun hentede og bragte repræsentanterne fra Acupay, og forespurgt til det nærmere forløb, herunder hvornår hun hentede dem, og hvor langt mødet med dem var, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men at hun sikkert hentede dem kl. 9 på deres hotel, og at de derefter kørte til Høje Taastrup, hvor de måske var fremme kl. 9.45. Derefter har de fået en kop kaffe og talt om det hele, og hun har selvfølgelig hørt om, hvad de skulle, og hvorfor de var interesseret i udbytteadministrationen. Det var ikke overstået på kort tid, og de kørte nok tilbage omkring kl. 14. Forespurgt, om de spiste frokost sammen, forklarede vidnet, at hun vil tro, de spiste frokost sammen i kantinen – med egenbetaling.

Foreholdt, at dispositionerne med at udfylde blanketter umiddelbart fremstår som relativt enkle, og forespurgt, hvorfor der var behov for et sådant møde, forklarede vidnet, at repræsentanterne fra Acupay havde forskellige spørgsmål og ville sikre sig forskellige ting. De oplyste, at de var ved at etablere sig og havde været i mange andre lande i Europa. Nu ville de også gerne til Danmark, og det lød meget tilforladeligt. Forespurgt, om de spurgte ind til, hvordan sagsbehandlingen foregik i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, de gjorde. Hun husker ikke så meget om, hvad de spurgte om, og hvad de gjorde. Det var ikke noget, der var generende for hende, og de var ikke specielt nærgående. Forespurgt, om de

spurgte til, hvad der blev kontrolleret, og hvad der ikke blev kontrolleret, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men hun og hendes medarbejdere udleverede selvfølgelig ikke et stort hul til fremmede. De sagde, at de kontrollerede det, de kunne osv.

Forespurgt, om der var et egentligt mødeprogram, eller om det var løs snak, forklarede vidnet, at det var løs snak, for det var Acupay, der havde bedt om at få noget at vide. Det var således deres ønsker, som skulle opfyldes.

Forespurgt, om det efterfølgende havde betydning for behandlingen af Acupays ansøgning, at de havde været på besøg i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det, tror hun, overhovedet ikke var tilfældet. De blev ikke behandlet anderledes, bare fordi man havde mødt dem. Forespurgt, om de ikke tænkte, at det var troværdige mennesker, forklarede vidnet, at de opfattede Acupays repræsentanter som troværdige mennesker, som dog virkede meget unge. Det var dog forståeligt, fordi de var ved at starte noget nyt op. På det tidspunkt var der ikke skurke i farvandet, så det var ikke det, de overvejede i udbytteadministrationen.

Forespurgt, om Acupay spurgte til sagsbehandlingstiderne, forklarede vidnet, at hun og hendes medarbejdere fortalte dem om fristerne for refusionsbetalinger osv., så selvfølgelig spurgte de også om sagsbehandlingstiderne. Hvornår de fik pengene, var en del af markedsføringen over for deres kunder. Forespurgt, om de også spurgte ind til de forskellige DBO'er og de forskellige skattesatser, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen erindring om. Forespurgt, om det således var processen og ikke de materielle regler, der blev spurgt til, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår der begyndte at komme ansøgninger fra Acupay, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at hun synes, at hun har fået lejlighed til at sige rigtig meget, så hun vil bare gerne tilføje, at hun ikke synes, at SKAT kun har manglet at gøre noget. Som hun har prøvet at forklare, er der også opnået rigtig meget på udbytteområdet, og det drejer sig derfor ikke kun om ulykker.

Henvendelse fra Acupay

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at repræsentanterne fra Acupay havde en masse spørgsmål, som de ønskede at stille til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at de havde henvendt sig til udbytteadministrationen, og i SKAT vejledte man rigtig meget. Forespurgt, om Acupay havde en række konkrete spørgsmål, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, fortalte de, at de skulle til at etablere sig, og at de skulle rundt i Europa og gerne ville se på de forskellige skatteforvaltninger. Derfor tænkte hun, at det var fint, og at man skulle tage imod dem. Forespurgt, om de stillede en række konkrete spørgsmål, forklarede vidnet, at de spurgte om, hvad der skulle til for at få refusion, hvordan det skulle udfyldes, hvordan dokumentationen kunne være osv. Forespurgt, om der var nogen af deres spørgsmål, hvor hun tænkte, at hun hellere måtte lade være med at svare, forklarede vidnet, at det syntes hun ikke, der var. Hun syntes ikke, at noget var så nærgående, at man skulle tænke sådan.

Forespurgt, hvor mange der deltog i mødet med Acupay, forklarede vidnet, at Laurits Cramer, Sven Jørgen Nielsen og hun selv deltog foruden de to fra Acupay. Hun husker ikke, om der var andre med. Forespurgt, om de alle deltog under hele forløbet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet fortalte om deres organisation, og hvordan de varetog sagerne, forklarede vidnet, at hun fortalte om, hvordan de arbejdede for hele landet og den slags, men ikke noget specielt på nogen måde. Hun følte ikke, det var ubehageligt, at Acupay var på besøg.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen

Vidnet blev af advokat Kim Meurs-Gerken forevist ekstraktens side 3297-3299 (1. Eksempler på blanketter til brug ved ansøgning om fritagelse for dansk udbytteskat, 06.003 Claim to Relief from Danish Dividend Tax).

Forespurgt, hvis alle de krævede oplysninger var til stede, om der så var belæg for i vidnets afdeling at bede om yderligere oplysninger, forklarede vidnet, at de ikke rigtig havde brug for mere, for på den nye refusionsblanket, som de fik udarbejdet, stod der jo, at ansøgeren var beneficial owner. Der skulle stå, at man var beneficial owner, for det var kun beneficial owner, der skulle have udbyttet. Derfor var det vigtigt, at de anvendte det ord. Når der også forelå en banknota på samme person og på samme aktie, ville det for hende virke besynderligt, hvis hun skulle spørge banken, om de nu var sikre på, at både blanket og udbyttenota var rigtigt udfyldt. Udbytteadministrationen havde fået at vide, at ansøger var beneficial owner, og bankens ud-

byttenota understøttede dette. Forespurgt, om der således var belæg for at gå videre med udbetalingen, når det var på plads, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om de i deres system skulle foretage en journalisering af alle modtagne refusionsansøgninger, forklarede vidnet, at det skulle de ikke. De fik et journalsystem, som hed Captia, hvor en central enhed, som måske lå i Maribo, modtog al post og oprettede sager og scannede dem ind, således at man senere selv kunne foretage den rigtige oprettelse. Udbytteskatten og blanketterne var undtaget. De kom ikke i sagsbehandlingssystemet, fordi det var systemting. Derfor følte de ikke på nogen måde, at de sagsbehandlede, og derfor blev det ikke oprettet i systemet. Forespurgt, om der således ikke forelå en instruks, forklarede vidnet, at det forelå der ikke. Tværtimod forudsatte systemet, at de skulle have den rigtige blanket og ikke noget, der var scannet ind.

Forespurgt, hvad vidnets fornemmelse var af, hvor meget udbytteadministrationen fyldte i Lars Nørdings system, forklarede vidnet, at der var fem afdelinger, og regnskabssøjlens hovedopgave var at udarbejde SKAT's regnskab, hvilket var meget vigtigt. Det var de fire andre afdelinger, der sad med den opgave, mens udbytteadministrationen kun havde en lille andel. I den sammenhæng var det selvfølgelig SKAT's regnskab, som var det vigtigste.

Procesejere

Forespurgt, hvis procesejerne mente, at noget vedrørende udbytteskatten skulle laves om, om de så kunne instruere vidnet og hendes medarbejdere om, at de fremadrettet skulle gøre noget bestemt, forklarede vidnet, at det vil hun mene, de kunne. Procesejerne sad et niveau over dem, og de måtte derfor også kunne instruere dem. Forespurgt, om det fuldstændig svarede til, hvis Lars Nørding på baggrund af en beslutning fra Produktionsforum gav hende besked om, at hun skulle foretage sig noget, bekræftede vidnet dette.

2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2011):

> *"I. Indledning*
> *Lars indledte med at fortælle, at Produktionsforum havde spurgt Jens Sørensen om opfølgning på Intern Revisions rapport af 10. maj 2010 om manglende afstemning på udbyttekattens område. Der skal ses på to kerneområder, den ene er generelt for udlodning af udbytte. Den anden er udbytte til udenlandske udbyttemodtagere og*

refusion af dansk udbytteskat. Den sidstnævnte arbejdes der på i OECD regi, så denne arbejdsgruppe skal primært se på, hvad der kræves for at få styr på afstemningsproblemet."

Forespurgt, om den omtalte Lars er Lars Nørding, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var på bagkant af det foreholdte, at arbejdsgruppens kommissorium blev formuleret, forklarede vidnet, at det vil hun tro. Hun mener, at det var det første møde i arbejdsgruppen. Forespurgt, om det allerede var bestemt ovenfra, hvilke opgaver de skulle arbejde med i arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at spørgsmålet om det overordnede ansvar ikke var noget, der lå i arbejdsgruppen, men højere oppe i systemet, bekræftede vidnet dette.

SIR's 2013-rapport

Forespurgt, hvor stor eller lille vidnets andel var af arbejdet i arbejdsgruppen vedrørende SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at den af gode grunde ikke kunne være stor, da der var adskillige deadlines i april 2014. På det tidspunkt havde hun været pensioneret i 5 måneder, og det kunne hun derfor ikke deltage i. Hendes andel i arbejdet var lille.

Organisatorisk placering af udbytteadministrationen

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes forevist ekstraktens side 550-551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber) og foreholdt, at hun på flere forskellige måder arbejdede med henblik på at påvirke organisationen i forhold til en mulig flytning af udbytteadministrationens opgaver til et andet sted i SKAT, og at hun var med til at anbefale en flytning til Store Selskaber på et tidspunkt, hvor arbejdsgruppen var nedsat.

Forespurgt, hvorfor det aldrig fremgik af arbejdsgruppens anbefalinger, at man skulle flytte enheden til et andet sted, forklarede vidnet, at problemet var, at når hun gik på pension, var afdelingen væk og de tiloversblevne medarbejdere ret hjemløse. Derfor var det et håb at kunne få den tilbageværende del af udbytteskatten forankret et eller andet sted, hvor de kunne få et fagligt miljø. Som tidligere nævnt var de meget isolerede. Det ville være rart for dem, der nu var alene, at de kunne komme et sted hen, hvor de kunne få noget hjælp til deres opgaver. Det var ikke rigtig det, der lå i SIR-rapporterne, dvs. hvor placeringen skulle være. De handlede mere om at få løst de problemer, som selve udbytteadministrationen havde. Hun tror, at det var derfor, de ikke talte om det.

Forespurgt, om det således ikke var den omstændighed, at man ikke kunne kontrollere ordentligt i forhold til udbetalingerne, som var baggrunden for, at vidnet ville have enheden flyttet, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var hendes opfattelse, at så længe hun var chef i afdelingen, havde man den faglige kompetence til at håndtere den kompleksitet, der lå i ansøgningerne, men når hun ikke længere var der, var der behov for, at der kom nogle andre ind, forklarede vidnet, at det ikke kun var hende, der ikke længere var der. Det var alle de gamle medarbejdere, der havde været med siden 1970. Som tidligere nævnt var mange allerede med, da de i 1970 startede med kildeskatten. Derfor var der naturligt nok kun 2-3 tilbage. Resten var enten blevet fyret eller var gået på pension. Det var derfor, det var så vigtigt for de allersidste, at de havde et sted, hvor de kunne få noget hjælp.

Vidnet blev foreholdt, at hun tidligere har forklaret, at det var et svært og komplekst området, og at de på visse punkter var fagligt overbebyrdede, men at hun nu har forklaret, at flytningen mere havde organisatorisk fremtidssikrende karakter. Vidnet forklarede, at de ved at indføre TastSelv fik løst problemet med alle blanketterne i forhold til det omfattende tastearbejde. Så vidt hun husker, vurderede man, at man kunne spare omkring 5 årsværk, når det var implementeret fuldt ud. Men der var også andre opgaver ved siden af, fx attestationer, royalty, refusioner, udbyttekontrol osv. Der var således stadig opgaver, men der blev løbende færre medarbejdere. De, der var tilbage, var måske ikke de bedst uddannede til opgaven, og de havde ikke haft den så længe som dem, der nu gik på pension. Derfor var ønsket om flytningen med henblik på at sikre medarbejderne.

Forespurgt af advokat Kim Meurs-Gerken, om de opgaver, som vidnet forsøgte at få videregivet, var de arbejdsopgaver, som vedrørte den formelle kontrol, bekræftede vidnet dette. Det var udbyttekontrollen, og det var refusionerne. Det var alt det, de lavede. Angivelserne kunne de slippe for, men der var stadig mange henvendelser fra folk, som havde begået fejl, og hvor der skulle rettes osv., Selv om man havde et IT-system, var der altid noget at lave. Forespurgt, om den materielle kontrol fortsat skulle ligge i Indsats, bekræftede vidnet dette.

Kl. 15.10 sluttede mødet.

PROTOKOL

20. november 2019
Protokol nr. 38

Den 20. november 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Drejer

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Rasmus Heinemann for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

EVA DAMM

Kl. 9.00 mødte Eva Damm som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som chefkonsulent i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor vidnet geografisk var placeret, forklarede vidnet, at det var i Nicolai Eigtveds Gade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb frem til 2010 forklarede vidnet, at hun er jurist og har været ansat i den statslige del

af skattevæsnet siden 1984. Hun har været både centralt og regionalt placeret og har haft dels med sagsbehandling og dels med sekretariatsopgaver at gøre.

Forespurgt, om vidnet i perioden forud for 2010 havde berøringsflader til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, hvad hendes hovedopgaver i perioden 2010-2013 bestod i, forklarede vidnet, at hun bl.a. var sekretær for Juridisk Forum, og herudover havde hun forskellige administrative sekretariatsopgaver. Bl.a. skulle der etableres en række faglige netværk over hele landet, og der skulle i den forbindelse udarbejdes kommissorier og udpeges deltagere. Hun var også sekretær for Momskontaktudvalget og havde desuden forskellige administrative opgaver.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var i den periode, forklarede vidnet, at det var Jan Muff Hansen.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var, og hvor de var placeret, forklarede vidnet, at det var Jan Muff Hansen og i forhold til Juridisk Forum tillige Birgitte Christensen. I andre henseender, fx i forhold til arbejdet med netværkene, var det især Lene Jensen.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets viden om de udfordringer, der var i udbytteadministrationen, forud for emnets behandling i Juridisk Forum i 2010, forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen viden om dette. Forespurgt, om det, som kom frem i SIR-rapporterne om, at man ikke kunne afstemme mellem angivelse og indberetning, og at man ikke kunne kontrollere refusioner, på dette tidspunkt således var nyt for hende, bekræftede vidnet dette.

JURIDISK FORUM

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

"1. Formål/opgaver

… Juridisk Forum refererer til Direktionen.

…

Større strategiske tiltag drøftes og igangsættes af Direktionen efter drøftelse i Udvidet Direktion.

Lovgivningsmæssige spørgsmål drøftes og besluttes i Juridisk Forum. Forelæggelse af lovgivningsmæssige spørgsmål for Direktionen kan ske på foranledning af den juridiske direktør.

…

2. Deltagere

…

Den juridiske direktør er formand for og mødeleder i Juridisk Forum."

Forespurgt, hvad formålet og hovedopgaverne for Juridisk Forum var, forklarede vidnet, at som hun forstod det, var formålet – og tillige formålet med at oprette Koncerncentret – at binde lovgivning og praksis tættere sammen. Man brugte en del tid på netop at finde ud af processerne for undervejs at inddrage de rigtige folk i lovgivningsprocessen, dvs. fra idéfasen og over gennemførelsen og til den efterfølgende evaluering.

Vidnet blev foreholdt, at tidligere ordinære medlemmer af Juridisk Forum har forklaret for undersøgelseskommissionen, at forummet primært var et konsulterende organ, hvor der var drøftelser, og hvor der også kunne træffes beslutninger, men at der ikke var tale om et demokratisk organ som sådan. Forespurgt, hvordan hun opfattede forummet, forklarede vidnet, at beskrivelsen formentlig er korrekt. Det var ikke sådan, at der i Juridisk Forum blev drøftet en hel masse. Der blev lagt nogle papirer frem, og så tog man stilling til det. Foreholdt, at det også er blevet forklaret, at forummets formand som repræsentant for direktionen havde besluttende kompetence, og forespurgt, om det også er hendes opfattelse, forklarede vidnet, at det formentlig er korrekt, men at der ikke plejede at være uenighed. Det skyldtes mere en naturlig autoritet, og det var ikke hendes opfattelse, at der var nogen, der var utilfredse med, at det foregik på den måde.

Forespurgt, hvordan sager generelt blev behandlet og drøftet, forklarede vidnet, at der til hvert møde blev udarbejdet en dagsorden. Det blev fra starten aftalt, at der var nogle faste dagsordenspunkter, som altid var med, og derudover kom der forskellige punkter på til det enkelte møde. I den forbindelse havde hun og Jan Muff Hansen altid et formøde med Birgitte Christensen, hvor de samlede op på hvilke emner og bilag, der skulle med den pågældende gang. Forespurgt, om de faste dags-

ordenspunkter omfattede kritiske revisionsrapporter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de således altid var med, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at der forud for møderne blev udarbejdet en kommenteret dagsorden, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at den kun gik til formanden, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4350 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

> *"1. Formål/opgaver*
>
> *Juridisk Forum fremmer en målsætning om at alle relevante informationer bruges aktivt i planlægningen og tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet og det juridiske fortolkningsarbejde. Juridisk Forum refererer til Direktionen.*
>
> …
>
> *Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:*
>
> …
>
> *Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."*

Forespurgt, hvordan denne del af monitoreringsarbejdet foregik, forklarede vidnet, at man ikke som sådan kunne have nogen til at overvåge det hele. En del af arbejdet bestod derfor i at bruge de faglige netværk, fordi man der både kunne samle op på, hvad der var af uhensigtsmæssigheder, og høre om, hvad de syntes, der manglede på forskellige områder. Det gik således begge veje.

Forespurgt, hvor detaljerede drøftelserne i Juridisk Forum generelt var i forhold til rapporter, der påpegede problemstillinger, forklarede vidnet, at hun ikke husker dem som særlig detaljerede. Forespurgt, hvor omfattende materialet typisk var til et møde i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det var meget forskelligt. Som hun husker det, kunne det være fra 30-50 sider og op til et par hundrede sider. Forespurgt til mødefrekvensen i Juridisk Forum forklarede vidnet, at det umiddelbart var hver 14. dag, men nogle blev dog sprunget over, så der var ikke en fast frekvens på 14 dage. Forespurgt, om det var forudsat, at alle medlemmer af Juridisk Forum havde sat sig grundigt ind i det samlede materiale, forklarede vidnet, at det tror hun nok, at det var. Selvfølgelig var der nok nogle, der satte sig bedre ind i visse dele end andre, men det kom an på, hvad det drejede sig om. Forespurgt, om der var en forventning om, at man havde orienteret sig i det samlede materiale, bekræftede vidnet dette.

Hendes enhed gjorde meget ud af, at materialet kom ud til dem, der skulle have det, enten fysisk eller via e-mail. Det var ikke alle, der var placeret samme sted, og dengang var det ikke helt så nemt at sende, når det var store mængder. Forespurgt, om det var, fordi det blev sendt fysisk, forklarede vidnet, at det var det til dels. Det kom an på, hvad det drejede sig om, og hvor tungt det var at sende. For det meste blev materialet sendt med e-mail, hvis det var muligt.

Forespurgt, hvad vidnets opgaver i forhold til Juridisk Forum bestod i, forklarede vidnet, at hun var med til at udarbejde dagsordenen, og hun skrev de kommenterede dagsordener, som hun drøftede med sin chef. Hun indhentede også bilag o.l., hvis der var noget, der skulle sendes med ud. Hun sad med på møderne og skrev det beslutningsreferat, der blev udsendt bagefter. Hun fulgte desuden op, hvis hun blev bedt om at følge op på noget. Forespurgt, om hun havde en rolle i forhold til den generelle opfølgning på drøftelserne i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det havde hun vedrørende mindre ting. Hvis der skulle lovgives, var det andre, der stod for dette, og når der skulle følges op på et mere generelt plan, var det typisk dem, der havde stået for forelæggelsen, som også gik videre med det bagefter. Hvis man fx på det næste møde skulle vide, hvem der var udpeget til at deltage i et eller andet, kunne det være hende, der rettede henvendelse til de relevante personer og fandt ud af det. Det var sådanne mindre ting, som hun tog sig af. Forespurgt til fx kritiske revisionsrapporter forklarede vidnet, at hun også meldte tilbage omkring revisionsrapporter. Forespurgt, hvem der stod for den løbende opfølgning, i forhold til hvornår rapporterne skulle eller ikke skulle behandles, forklarede vidnet, at hun fik rapporterne tilsendt fra Økonomi, som udsendte dem til de tre fora. Hun gik rapporterne igennem med henblik på, om der var noget til Juridisk Forum, og i det omfang noget skulle forelægges for Juridisk Forum, forelagde hun det nogle gange selv. Det kom dog an på, hvad det drejede sig om, dvs. om det var noget, hun kunne gøre, eller om det var mere naturligt, at det var en anden, der foretog forelæggelsen. Forespurgt, om det var hende, der vurderede, hvilke af de kritiske revisionsrapporter der skulle behandles i Juridisk Forum, og hvilke der ikke skulle behandles, forklarede vidnet, at hvis der i det fremsendte materiale stod, at det var til Juridisk Forum, så blev de forelagt. Forespurgt, hvem der i givet fald skrev dette i materialet, forklarede vidnet, at det gjorde Økonomi, som sendte det ud. Hun mener, at det var en, der hed Bente Lindberg, som sendte det ud. Forespurgt, om Juridisk Forum var anført som adressat, når de fik en kritisk rapport, bekræftede vidnet dette.

OECD'S TRACE-PROJEKT

2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

> *"Anledning: EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter.*
>
> …
>
> *En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omnibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet omkring forelæggelsen af det foreholdte dokument og behandlingen af det i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan huske, at det var Ivar Nordland, der kom med det, men ellers husker hun ikke noget om, at der blev drøftet noget særligt omkring det. Forespurgt, om hun husker, om det var en kort eller en lang drøftelse, forklarede vidnet, at hun vil tro, at den var kort. Hun kan ikke huske noget særligt om det. Forespurgt, om hun husker, om folk havde kendskab til, hvad problemstillingerne var, eller om der blev stillet spørgsmål til det dels i forhold til udbytteadministrationen og dels i forhold til TRACE, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men hun tror det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

"5

Emne:

EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter

Beslutning/drøftelse:

Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til både kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi."

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om det beskrevne forløb, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Foreholdt, at det fremgik af forelæggelsen, at problemerne i udbytteadministrationen blev behandlet af Intern Revision parallelt med behandlingen af punktet vedrørende OECD, og forespurgt, om hun erindrer nogen drøftelser i forhold til Intern Revision eller til karakteren af problemerne i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

"Ansvarlig:

Birgitte Christensen
Ivar Nordland

Status:

100412 Ivar har bedt Jan og Richard om tilbagemelding inden den 19. april 2010. Richard har meldt tilbage, at de ikke kan stille med nogen IT-folk. På Birgitte og Ivars opfordring vil Jan Lund vende det igen og vende tilbage senest fredag den 16. april. 100504 Troels Holst Larsen deltager fra Borger og Virksomhed og Søren Aslak og Andreas Bo Larsen deltager fra Jura og Samfundsøkonomi"

Forespurgt, om vidnet husker noget om opfølgningsforløbet, forklarede vidnet, at hun godt kan huske, at der skulle udpeges nogle folk med forskellig baggrund.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forevist ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion" og afsnit 9 "Anbefaling") og forespurgt, om vidnet læste SIR's 2010-rapport, da den kom, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan hun opfattede alvoren i rapportens konklusioner, forklarede vidnet, at det ikke så godt ud.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at Økonomi sendte nogle rapporter til behandling i Juridisk Forum, mens andre ikke kom til behandling i forummet, og forespurgt, hvad der var afgørende for, at SIR's 2010-rapport blev sendt til behandling i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på. De opfattede det som noget, der vedrørte TRACE-projektet, og senere fandt hun desuden ud af, at der også blev arbejdet med en bekendtgørelse vedrørende afstemning. Forespurgt, om det vedrørte afstemning af indberetningerne, bekræftede vidnet dette. Det var i den forbindelse, hun så, at Juridisk Forum kunne have en rolle.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om det foreholdte var noget, som gav anledning til overvejelser i Juridisk Forum i forhold til lovligheden af administrationen, forklarede vidnet, at det gjorde det på den måde, at Juridisk Forum støttede op om, at der blev nedsat en arbejdsgruppe, der så nærmere på og fulgte op på de andre dele af rapporten. Man syntes, at det var alvorligt, men at det var i Produktionsforum, man kunne følge op på, hvordan man kunne gøre noget mere ved det. Forespurgt, om hun erindrer drøftelser eller dialog om lovligheden af den måde, udbytteadministrationen blev håndteret på, forklarede vidnet, at det gør hun ikke specifikt.

Forespurgt, hvordan Juridisk Forum sikrede sig den fortsatte opfølgning på SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det bl.a. skete ved at støtte op omkring, at Produktionsforums arbejdsgruppe blev nedsat, og at der også kom nogle med fra Jura og Samfundsøkonomi, som havde faglig indsigt i området. Forespurgt, om Juridisk

Forum selv burde sørge for opfølgning på rapporten, i forhold til om de påpegede problemstillinger blev løst, forklarede vidnet, at Juridisk Forum gennem medlemmerne i arbejdsgruppen fulgte med i det videre arbejde, og hvad der kom ud af det, men at der ikke specifikt skete opfølgning i forhold til, om der blev ført kontrol. Forespurgt, om der i Juridisk Forum som organ var en opfølgningsliste, hvor man fx fulgte op på, om man fik løst de tre anbefalinger fra Intern Revision, forklarede vidnet, at man ikke fulgte op, hvis det ikke stod på opfølgningslisten. I den situation var det op til dem, der fagligt havde opgaven. Forespurgt, om det skulle stå specifikt i protokollen, hvem der havde en konkret opgave, bekræftede vidnet dette. Der var typisk også fastsat en frist. Forespurgt, om der således ikke fandtes en protokol ved siden af med de åbne SIR-rapporter, som de fulgte, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport kom i maj 2010, hvor OECD-samarbejdet kort forinden var blevet drøftet i Juridisk Forum, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der på noget tidspunkt i Juridisk Forum var en drøftelse af, om OECD-samarbejdet – hvis det endte succesfuldt – ville kunne løse de udfordringer, der var påpeget af SIR, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

7. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010):

> *"10. Revisionsprotokol og revisionsrapport*
> *…*
> *På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."*

Forespurgt, om det var vidnet, der udarbejdede den foreholdte kommenterede dagsorden, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at der hen over foråret 2010 kom omkring ti kritiske rapporter, og forespurgt, om hun ved, hvorfor kun den omhandlede rapport blev sendt til udtalelse i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvorfor Økonomi kun havde fordelt den pågældende rapport til dem. Forespurgt, hvor detaljeret SIR's 2010-rapport blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"10

…

Beslutning/drøftelse:

… For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 355 (2010-09-16 (1) - Forelæggelse for Birgitte Christensen vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi):

"… at situationen er kritisk, og at det er en opgave, der bør fremmes mest muligt…"

Forespurgt, om vidnet husker de nærmere drøftelser vedrørende det anførte om, at situationen var kritisk, forklarede vidnet, at det gør hun ikke, ud over at der var almindelig tilslutning til, at der skulle gøres noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347-348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

"Anledning: Kritisk revisionsrapport fra Intern Revision om provenuet fra udbyttekildebeskatning af udlændinge

…

Juridisk Forum behandlede på sit møde den 2. marts 2010 et notat fra Ivar (vedlagt som bilag 2) om at melde deltagere ind til et såkaldt TRACE-projekt i OECD-regi … Der er efterfølgende meldt en medarbejder fra Borger og Virksomhed og to medarbejdere fra Jura og Samfundsøkonomi ind til projektet."

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser i forhold til en kobling mellem OECD-samarbejdet og SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

"TRACE-projektet afholder sit første møde i oktober 2010, men en eventuel ændring af de danske regler som følge af projektet ligger flere år ude i fremtiden."

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser om, hvorvidt man burde foretage sig noget andet og mere akut i forhold til SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport var blevet sendt til både Juridisk Forum og Produktionsforum, og at Produktionsforum i den forbindelse havde fået en opgave vedrørende rapporten, og forespurgt, hvordan koordineringen mellem de to fora foregik, forklarede vidnet, at det for det meste foregik ved, at nogle var medlemmer i begge fora og derfor vidste, hvad der foregik, og kunne fortælle om det i det andet forum. Forespurgt, om det således ikke var på direktionsniveau, man koordinerede, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, om hun er bekendt med, om man – når en rapport havde været behandlet i to fora – vendte tilbage med et oplæg til departementschefen og drøftede, hvad man videre skulle foretage sig, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort set hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%…"*

Foreholdt, at det anførte også blev drøftet på mødet i marts 2010, og forespurgt, om vidnet erindrer nogen yderligere drøftelser vedrørende det forhold, at man i realiteten refunderede det hele, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343-344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Jeg har i forelæggelsen lagt op til at få status for arbejdsgruppen fra Jens Sørensen, men det har ikke nået at komme med i selve forelæggelsen. Jens Sørensen har i dag fredag den 3. september oplyst, at han vil sende et udkast til kommissorium til mig på mandag – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage."*

Forespurgt, om det var vidnet, der var inde over den beskrevne proces, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det, men når det fremstår på den anførte måde, har det givetvis været tilfældet. Forespurgt, om hun husker drøftelser omkring kommissoriet og det oplæg, Jens Sørensen kom med i september 2010, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om Juridisk Forum på noget senere tidspunkt blev orienteret om et tilpasset kommissorium, hvor man havde fjernet den del af opgaven, der omhandlede refusion til udlændinge, forklarede vidnet, at det har hun ingen erindring om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Intern Revision anbefaler,*
> *1. at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskatningen,*
> *2. at der etableres et kontrolmiljø, som sikrer, at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning og*
> *3. at der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, om man i Juridisk Forum drøftede pkt. 1 om det overordnede ansvar, og om det var noget, der skulle behandles i arbejdsgruppe-regi, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Umiddelbart tænker hun, at det var noget, der skulle foregå på et højere niveau.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Den under pkt. 3 nævnte arbejdsgruppe har i et i maj 2007 udarbejdet notat oplistet fordele og ulemper i forbindelse med en fremrykning af den obligatoriske indberetningspligt og anbefalet, at der igangsættes et nærmere analysearbejde ved en fremrykning af indberetningspligten."*

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om den tidligere arbejdsgruppes arbejde og resultater, og om dette blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun vil gætte på, at det var den pågældende arbejdsgruppe, som havde sat gang i det, som Juridisk Forum efterfølgende så som sin opgave at sikre realiseringen af. Foreholdt, at arbejdsgruppen var fra maj 2007, og at det var deres afsluttede arbejde, der ikke var blevet fulgt op på, forklarede vidnet, at det tror hun nu, at der blev, for der var jo blevet skabt en lovhjemmel, men der skulle desuden udarbejdes en bekendtgørelse. Forespurgt, om det således var lovændringen i 2009, der var resultatet af arbejdsgruppen fra 2007, forklarede vidnet, at det ved hun ikke konkret, men man kan forestille sig, at det var sådan, det hang sammen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"10

Emne:

Revisionsprotokol og revisionsrapport

…

Ansvarlig:

Birgitte"

Forespurgt, hvad det indebar, når man var blevet tildelt et ansvar vedrørende det anførte punkt, forklarede vidnet, at det handlede om, at den, der var kommet med punktet, typisk også var den, der havde ansvaret for det og for den videre proces. Forespurgt, om man havde ansvaret for opfølgningen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan proceduren normalt var, når et medlem af Juridisk Forum fik ansvar for et punkt, og om det var det pågældende medlem, som besluttede, hvornår punktet igen skulle tages op i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at i det konkrete tilfælde var det Birgitte Christensen selv, der var ansvarlig for punktet, og derfor ville det typisk også være hende, der besluttede, hvornår der skulle følges op på det. Forespurgt, om Birgitte Christensen således havde fået ansvaret i forhold til punktet vedrørende SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at hun ikke vil sige, at Birgitte Christensen havde "fået" ansvaret – hun havde det allerede. Forespurgt, om det var ud fra en betragtning om, at Birgitte Christensen i forvejen var med i direktionen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"Beslutning/drøftelse:

Revisionsprotokollen blev taget til efterretning … For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes. Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage,

og der blev omdelt et udkast til kommissorium. Ivar deltager i styregruppen. Eva udarbejder et udkast til svar til Økonomi."

Forespurgt, hvorfor Ivar Nordland blev udpeget til styregruppen, forklarede vidnet, at dels havde han med TRACE-projektet at gøre, og dels havde han noget at gøre med udlandsbeskatning og udlandsforhold. Det var derfor naturligt, at han var med. Forespurgt, hvad hun meldte tilbage til Økonomi, forklarede vidnet, at hun havde lavet en forelæggelse for Birgitte Christensen, og det var den, de fik.

28. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 356 (2010-09-16 (1) - Forelæggelse for Birgitte Christensen vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi):

"Indstilling:

…

Jura og Samfundsøkonomi deltager i den af Produktionsforum nedsatte arbejds-/styregruppe. Endvidere deltager Jura og Samfundsøkonomi og Borger og Virksomhed i TRACE-projektet, som i OECD-regi skal designe et system … TRACE-projektet afholder sit første møde i oktober 2010, men en eventuel ændring af de danske regler som følge af projektet ligger flere år ude i fremtiden."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte dokument gik til Økonomi, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 357 (2010-09-16 (2) - E-mail fra Jan Lund vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi, Jan Lunds e-mail til Birgitte Christensen og Eva Damm med kopi til Richard Hanlov):

"Emne: Fwd: VS: Dagsorden og bilag til møde i Juridisk Forum den 28. september 2010

Formuleringen vedrørende revisionsrapporten om udbyttekildebeskatning af udlændinge i beslutningsprotokollen bør justeres, så der tages højde for, at jeg (og Richard) også er medlem af Produktionsforum. Så jeg har været med til at træffe beslutningen i Produktionsforum. Jeg vurderede vores beslutning som, at vi bakkede op om at følge op på problemstillingen herunder den arbejdsgruppe, som planlægges nedsat."

Forespurgt, om den beskrevne justering vedrørende opfølgningen var en rent sproglig tilretning, eller om der lå noget andet i det, forklarede vidnet, at når hun i dag ser det på ny, forstår hun umiddelbart ikke helt, hvad Jan Lund mente. Hun husker kun, at hun sendte e-mailen videre til sin egen chef, fordi hun ikke forstod, hvad Jan Lund mente. Hun tænkte, at det ville blive taget op på det efterfølgende møde, men så vidt hun husker, blev der ikke talt mere om det. Hun ved ikke, om Birgitte Christensen talte med Jan Lund, men hun tror ikke, at der blev ændret noget.

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt, at Juridisk Forum i september 2010 besluttede at følge arbejdet med SIR's 2010-rapport, og at første gang, der ses at være blevet fulgt op på dette, var på et møde den 30. august 2011. Forespurgt, om hun er bekendt med, om der skete opfølgning før dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, om det var sædvanligt, at der gik næsten 12 måneder, før man i Juridisk Forum fulgte op på en kritisk rapport, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, var det stort set den eneste rapport, som i den periode blev forelagt for Juridisk Forum, og der var derfor ikke rigtig noget, der var sædvanligt. Det var en ny organisation, og der var ikke noget at sammenligne med fra tidligere. Hun kan derfor ikke sige, om det var sædvanligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat*
>
> *Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."*

Foreholdt, at Richard Hanlov præsenterede punktet i stedet for Jan Lund, som var fraværende, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om dette forløb, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedrørende 2010-arbejdsgruppen):

> *"Revisionsrapportens konklusioner kan opregnes i 2 hovedemner:*
>
> *1. Administrationen af udbytteskat*
> *2. Udenlandske aktionærer og administrationen heraf"*

Forespurgt, om vidnet husker at have været inde over notatet, forklarede vidnet, at hun ikke mindes at have set det før, og at hun ikke har kendskab til det. Forespurgt, om hun antager, at det var et talepapir, som blev benyttet i forbindelse med forelæggelsen, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedrørende 2010-arbejdsgruppen):

> *"Forslag til løsning*
>
> *Nettoafregning, hvor en udlodning medfører nedsat eller ingen skat, forekommer mere sikker end refusion. I OECD regi arbejdes på en gensidig nettoafregning og udveksling af oplysninger. Danmark er med i et pilotprojekt herom. Det vil forhåbentligt være muligt, at Danmark udvider muligheden for nettoafregning allerede inden OECD projektet realiseres."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, om Juridisk Forum blev orienteret om det anførte fra Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun tror det ikke, men hun kan ikke huske det.

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvad der på mødet den 30. august 2011 blev drøftet vedrørende arbejdsgruppen, opfølgning og status, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum

Foreholdt, at et dokument indikerer, at Juridisk Forums møde i februar 2012 skulle være blevet afholdt den 2. februar 2012, men at det på baggrund af andre kilder antages, at det reelt blev afholdt den 6. februar 2012, forklarede vidnet, at det godt kan passe, idet møderne indimellem blev flyttet. Forespurgt, om det forekom, at der blev afholdt møder med 4 dages mellemrum, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 627 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012):

> *"5*
>
> *Emne:*
>
> *Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat"*

Foreholdt, at der efter det omhandlede møde ikke ses at være blevet fulgt yderligere op på det anførte punkt i Juridisk Forum, og forespurgt, om vidnet kan bekræfte, at dette var sidste gang, man behandlede punktet, forklarede vidnet, at det var det formentlig, hvis der ikke senere hen blev anført noget om det. Forespurgt, om hun erindrer en beslutning om, at punktet på det pågældende tidspunkt skulle udgå, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, at der var, men hun har ikke nogen erindring om det.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om man på noget tidspunkt i Juridisk Forum eller i forbindelse med mødeforberedelserne foretog en gennemgang af det, SIR havde påpeget i SIR's 2010-rapport, sammenholdt med det, arbejdsgruppen havde foretaget sig, og vurderede, om problemerne nu var løst, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan ikke afvise, at det er sket, men hun vil tro, at det ville være blevet skrevet i beslutningsprotokollen, hvis man havde foretaget den øvelse. Forespurgt, om man i så fald udtrykkeligt ville have anført, at der på nærmere angivne anbefalinger ikke længere skulle følges op, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man efterfølgende i Juridisk Forum fulgte den beskrevne procedure, når der var kritiske rapporter, forklarede vidnet, at Juridisk Forum blev nedlagt i slutningen af 2012, og der var derfor ikke særlig meget "efterfølgende". Forespurgt, om SIR's 2010-rapport således var den eneste rapport, der blev behandlet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hun ikke husker andre. Det kan være, at der var andre, men ikke med samme omfang som SIR's 2010-rapport.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

1. maj 2012 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 733 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012):

> *"6. Lovprogrammet 2012/2013"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 735 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012, pkt. 6 "Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013"):

> *"1 Ændring af kildeskatteloven og skattekontrolloven"*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 737 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012, pkt. 6 "Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013"):

"Uddybet beskrivelse af forslaget

Forslagets baggrund, formål og indhold

…

Ved forslaget vil der skulle ske en justering af reglerne om indholdet af indberetningerne vedrørende udbytter, og reglerne om angivelse af udbytteskatten skal tilpasses den nye indberetningsordning.

…

Ministeriets vurdering af forslaget

Offentlige økonomiske konsekvenser

Forslaget vil i et vist omfang kunne hindre, at der sker refusion af udbytteskat til personer eller selskaber, som ikke er berettigede til refusion. Der er endnu ikke skønnet over provenugevinsten."

Forespurgt, om vidnet var inde over de foreholdte tekstbidrag, forklarede vidnet, at det var hun slet ikke. Forespurgt, om det kom fra fagkontorerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var nogen drøftelser i Juridisk Forum omkring, hvordan angivelse og indberetning skulle kunne hindre uberettiget refusion, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske, om der var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 737 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012, pkt. 6 "Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013"):

"Offentlige administrative konsekvenser

Forslaget vil medføre engangsomkostninger til tilretning af SKAT systemer til modtagelse af indberetninger vedrørende udbytter og løbende udgifter til vedligeholdelse af disse systemer. Der er endnu ikke foretaget en vurdering af det præcise omfang af omkostningerne."

Forespurgt, om man på dette tidspunkt havde overblik over, hvilke systemer der skulle tilrettes, forklarede vidnet, at det husker hun intet om. Hun tror ikke, at hun var inde over lovprogrammet og tilblivelsen af det. Forespurgt, om det var drøftelser, der foregik i Juridisk Forum eller i et andet regi, forklarede vidnet, at det må have

været i et andet regi. Hun tror ikke, at man i Juridisk Forum drøftede detaljer i lovprogrammet. Forespurgt, om hun erindrer nogen omkostningsmæssige drøftelser i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan og i hvilket omfang risikostyring og risikoanalyser blev anvendt i Koncerncentret i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det er hun ikke umiddelbart. Forespurgt, om der var en særlig enhed, der monitorerede SKAT's processer og SKAT's indtægter og udgifter osv., forklarede vidnet, at det var der sikkert, men hun kender ikke til den eller husker den i hvert fald ikke.

Forespurgt, om vidnet ved, hvordan man vurderede legale risici, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun ved, om der blev foretaget hjemmelsmæssige vurderinger og overvejelser, herunder om hvad man kunne og skulle gøre i forvaltningen, og om man var inden for eller uden for de hjemmelsmæssige rammer, forklarede vidnet, at det ikke var noget, man drøftede i Juridisk Forum som sådan, idet det lå i fagkontorerne. Forespurgt, om hun i sin sekretariatsfunktion fik bidrag eller input fra fagkontorerne, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

SIR's 2010-rapport

Foreholdt, at vidnet har forklaret om Juridisk Forums møder i september 2010, august 2011 og februar 2012, og forespurgt, om vidnets erindring er, at der på intet tidspunkt var en detaljeret drøftelse af problemstillingerne i SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at rapporten var oppe på nogle møder, hvor man formodentlig talte lidt om problemstillingerne, men man drøftede ikke de enkelte punkter indgående og længe. Hun husker ikke, at man var dybt nede i de enkelte dele. Forespurgt, om man således ikke drøftede materien i problemstillingen, forklarede vidnet, at det husker hun i hvert fald ikke.

Forespurgt, når Økonomi sendte en rapport til behandling i Juridisk Forum, om Juridisk Forum selv kunne beslutte, hvordan og hvor længe man ville behandle rapporten, eller om fremsendelsen efter vidnets opfattelse udgjorde en instruks fra Økonomi og dermed en pligt for Juridisk Forum til aktivt at gå ind i behandlingen af rapporten, forklarede vidnet, at vedrørende den konkrete rapport bad Økonomi om en ret hurtig tilbagemelding, men det kunne de ikke nå, fordi det var lige før sommerferien. Der var ikke nogen møder inden for den tidsfrist, som Økonomi havde fastsat, og derfor drøftede de med Økonomi, hvad de skulle gøre med rapporten, og om Økonomi mente, at de skulle sende den ud til skriftlig behandling. Øko-

nomi svarede, at det var i orden, at Juridisk Forum behandlede rapporten på det første møde efter sommerferien. Forespurgt, om tilbagemeldingen var den tidligere omtalte sagsfremstilling, som hun sendte til Økonomi, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der skete nogen efterfølgende yderligere tilbagemelding til Økonomi, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Foreholdt, at Juridisk Forum stillede nogle personer til rådighed for en arbejdsgruppe, men at det ikke ses, at Juridisk Forum i øvrigt foretog sig noget konkret, og forespurgt, om vidnet har kendskab til, om medlemmer i Juridisk Forum på noget tidspunkt mere konkret tog stilling til, hvad Juridisk Forum skulle foretage sig, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Foreholdt, at Juridisk Forum i 2012 behandlede SIR's 2010-rapport for sidste gang, og forespurgt, om ikke man normalt ville anføre det nærmere grundlag for at lukke et punkt, inden man standsede opfølgningen, forklarede vidnet, at mange af punkterne handlede om at få en eller anden blåstempling i Juridisk Forum, hvorefter den videre behandling skete hos dem, der havde opgaven. Vidnet blev foreholdt, at man i SIR's 2010-rapport, som var bestilt af departementschefen, havde konstateret nogle forholdsvist alvorlige problemer, og at man 3 år senere i en ny revisionsrapport konstaterede, at selv om der var sket en vis udvikling vedrørende angivelse og indberetning, var der stadig ikke etableret et ledelsesmæssigt ansvar, ligesom der stadig ikke skete nogen kontrol af refusionerne. Vidnet forklarede, at hun gik ud fra, at Økonomi fulgte med i det og netop skulle melde videre op til departementschefen, da det var ham, der havde sat det hele i gang. Forespurgt, om man i Juridisk Forums regi skulle tage stilling til, hvornår man havde løst problemet, og derfor ikke længere behøvede behandle det, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at problemet blev behandlet yderligere, eller at det blev drøftet, hvornår det skulle behandles på ny. Forespurgt, om hun således heller ikke husker, om der blev truffet en egentlig beslutning om, at de ikke skulle behandle det igen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev involveret i forløbet i sommeren 2015, hvor man modtog nogle indberetninger om formodet svindel, forklarede vidnet, at det var hun slet ikke involveret i. Forespurgt, om hun blev bekendt med det på samme måde som offentligheden, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Juridisk Forum

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan man i Juridisk Forum afsluttede behandlingen af en opgave vedrørende en rapport, som var modtaget fra Økonomi, forklarede vidnet, at det er svært at sige, fordi Juridisk Forum som nævnt var en ny opfindelse. Der var derfor ikke noget tidligere forløb, man kunne støtte sig til, i forhold til hvad man generelt plejede at gøre. Man meldte tilbage til Økonomi, og hvis man skulle følge op på noget, gjorde man det. Forespurgt, hvad der bragte behandlingen af en opgave til ophør, herunder om behandlingen bare stoppede, eller om der blev truffet en beslutning om det, forklarede vidnet, at det kunne ske ved en beslutning, men i det konkrete tilfælde tror hun, at det mere var et spørgsmål om, at Juridisk Forum ophørte med at eksistere. Der var jo ikke mere at følge op på, når det var andre, der fremover skulle tage sig af det.

Kl. 10.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

26. november 2019
Protokol nr. 39

Den 26. november 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Birte Rasmussen ved advokat Michael Skovgaard for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen (forlod mødet kl. 12.15)

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

KIM ALLAN BAK

Kl. 9.00 mødte Kim Allan Bak som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra august 2008 til april 2013 var ansat som direktør i SKAT Midt- og Sydsjælland og i perioden fra april 2013 til januar 2016 var ansat som underdirektør i SKAT's afdeling Koncernservice, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at han i direktørperioden var placeret i Roskilde, mens han i underdirektørperioden for det meste var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb frem til 2010 forklarede vidnet, at han i 1975 begyndte som toldelev på Toldskolen, hvor han gennemgik en 5-årig uddannelse, som i dag regnes for at være på bachelorniveau. Efter endt uddannelse søgte han ansættelse alle steder på Sjælland, undtagen København. Dengang kendte han ikke systemet, og at det betød, at han så kom til København, hvor han var indtil 1989, hvor han tog orlov for at arbejde i FN i Genève i ca. 2½ år. Efter sit ophold i Genève kom han tilbage til det, der ikke længere var Toldvæsnet, men ToldSkat, hvor han fik et job i det internationale kontor, fordi han havde været i udlandet. Derefter blev han MPA, Master of Public Administration og kom til Næstved som områdedirektør. Derefter havde han det forløb, som er beskrevet i indkaldelsen, og i maj 2018 gik han på pension fra stillingen som underdirektør.

Forespurgt, om vidnet i perioden i Genève beskæftigede sig med udbytteskat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. FN var interesseret i at kende de forskellige ulandes import og eksport, og til det formål havde FN udarbejdet et toldsystem, som han arbejdede med at iværksætte i nogle ulande. Ikke alle var tilfredse med systemet, fordi det forhindrede dem i at få de indtægter, de ellers havde som toldere, men det gav nogle gode resultater i landene. Forespurgt, om det var told, han arbejdede med i FN, bekræftede vidnet dette. Det var IT-implementering på toldsiden.

Forespurgt, om vidnet var inde over udbytteområdet forud for SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden 2010-2013 og i den efterfølgende periode, forklarede vidnet, at han som direktør refererede til Ole Kjær, mens han som underdirektør refererede til direktør Karsten Juncher, som var økonomidirektør. Forespurgt, om Ole Kjær var direktør helt frem til 2013, forklarede vidnet, at det mener han, han var, men ellers refererede han til Jesper Rønnow Simonsen.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at han havde ansvaret for at lede sit område og holde styr på de skattedirektører og områder, der var tilknyttet dette. Afhængigt af tidspunktet havde han mellem fire og seks skattedirektører, og hans fokus var på at få det til at fungere. I den pågældende periode blev der gennemført en del omorganiseringer og ændringer af fagområder osv. I den forbindelse havde de travlt med at opbygge eller fastholde de rigtige kompetencer de rigtige steder. Det var den største udfordring. Derudover varetog han sit områdes reference til Produktionsforum og Udvidet Direktion.

ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR

Forespurgt, hvordan vidnets berøring med Produktionsforum og Udvidet Direktion var, og hvilke drøftelser man havde i hvilke fora, forklarede vidnet, at så vidt han husker, havde man ugentlige møder både i Udvidet Direktion og i Produktionsforum. Det er muligt, at møderne i Udvidet Direktion var lidt sjældnere, men der var ofte møder med mange punkter på dagsordenen og med meget materiale. Forespurgt, om han havde direkte dialog med departementschefen, koncerndirektøren og den øvrige direktion, eller om dialogen foregik i de to fora, forklarede vidnet, at der ikke var nogen referencelinjer mellem departementschefen og direktørerne, så det havde han ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at deres udfordring i SKAT generelt hele tiden var at tilpasse ressourcerne. Det betød i realiteten, at de skulle bruge færre ressourcer til at løse de samme eller flere opgaver. Det var det helt store omdrejningspunkt for alt, hvad de foretog sig. De skulle finde på smartere processer og bedre systemer og forretningsgange, der kunne sikre, at de kunne løse opgaverne med de færre ressourcer. Det store problem var, at der mere eller mindre var ansættelsesstop, og derfor havde de i perioder et meget stort tab, når der var dygtige medarbejdere, der stoppede, selv om der selvfølgelig var andre medarbejdere, der så var de dygtigste. Der var derfor stort fokus på kompetenceudvikling og på at sikre, at de havde det rigtige antal medarbejdere de rigtige steder.

Forespurgt, om det var muligt at administrere lovligt med de ressourcer, de fik allokeret, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse. Ellers havde han en pligt til at

gøre opmærksom på, at det ikke lod sig gøre lovligt. Der var stort fokus på, at tingene foregik rigtigt, og i hans administration sagde de altid, at det, de bad skatteyderne gøre, skulle de også selv kunne overholde. De skulle ikke hugge en hæl og klippe en tå nogen steder. Hvis man var i vanskeligheder og ikke kunne få de ressourcer, man skulle bruge internt, kunne man gå til sine kolleger og få nogle låneordninger. Han synes, de fandt nogle gode løsninger på de fleste spørgsmål.

Forespurgt, hvor vidnet vurderer, at Skatteministeriets koncern var mest påvirket af ressourcesituationen, forklarede vidnet, at det er svært at svare på. Skatteministeriets koncern omfattede utrolig mange arbejdsområder, og præcist hvor det var værst, og hvor skoen klemte mest, kan han ikke sige. På et tidspunkt fik han ansvaret for opkrævning af personlige restancer, og til den opgave fik han nogle medarbejdere, der sad i et kundecenter. Dermed fik de folk med kundeservicekompetencer til at løse inddrivelsesopgaven, og det var et problem at få dem omstillet hurtigt nok. Det kunne ikke lade sig gøre med nabotræning, idet de ikke kunne finde naboer nok, så det måtte ske gennem større klasseundervisning. At ændre de kompetencer var den største udfordring, de havde i Midt- og Sydsjælland, men det lykkedes ved hjælp af positive medarbejdere og positive ledere.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Forespurgt, hvordan vidnet så organiseringen af Skatteministeriets koncern i perioden 2010-2013, hvor man havde en enhedsorganisation med Koncerncentret og regionerne, forklarede vidnet, at det vist var en lidt utraditionel måde at organisere en centraladministration på, da man faktisk lagde departementet og styrelsen sammen. Det var formentlig hensigtsmæssigt, fordi man var en lille organisation, hvor blev drevet af ét departement og én stor styrelse – alt efter hvordan man definerer Landsskatteretten osv. Det er hans opfattelse, at det foregik meget hensigtsmæssigt, da det gjorde nogle ting lettere i forhold til departementet og formentlig også for departementet selv. Organiseringen medførte dog også, at der nogle steder var uklarhed om ansvaret, og hvor det kunne placeres, hvis noget gik galt. Men som han husker det, var det administrativt en behagelig og fornuftig måde at gøre det på. Forespurgt, om han oplevede uklarheder og uhensigtsmæssigheder i forhold til sit område, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det er muligt, det hele står i et lidt mere rosenrødt lys nu, men ikke som han erindrer det.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor og hvem der besluttede, at man skulle have denne lidt atypiske organisation, forklarede vidnet, at det er han ikke. Det foregik i en dialog mellem told- og skattedirektørerne og departementschefen, men hvordan det rent praktisk kom på plads, ved han ikke. Forespurgt, om han er bekendt med, om og i givet fald hvilke eksterne aktører der var med til at udvikle or-

ganisationen, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men der har formentlig været nogle. Forespurgt, om han erindrer, om der var politisk involvering i organisationsstrukturen, forklarede vidnet, at man internt i organisationen ikke blev blandet ind i, hvordan strukturen skulle se ud. Det var et spørgsmål på højeste niveau. Men man kan jo ikke etablere en struktur i et ministerium, uden at ministeren og måske også et bredere politisk flertal nikker til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"Skatteministeriets organisation pr. 1. april 2010.*
>
> *Overordnet beskrivelse*
>
> *...*
>
> *Skatteministeriets struktur bygger hovedsagelig på en funktionsopdelt model, der sigter mod en stor udnyttelse af stordriftsfordele og synergieffekter i enhedsorganisationen."*

Forespurgt, hvad der lå i den funktionsopdelte model, forklarede vidnet, at det var, at man delte de enkelte fagområder ud, så de lå i en enkelt region, og man dermed havde landsdækkende ansvar for nogle fagområder, fx ejendomsvurdering og personinddrivelse, som han havde. Tidligere var fx ejendomsvurdering spredt ud på stort set alle enheder, og det betød, at man administrerede forskelligt, hvilket ikke var hensigtsmæssigt, når man var én organisation. Det var et stort fokuspunkt især for ejendomsvurderingen.

Forespurgt, om den nye struktur fungerede efter hensigten, forklarede vidnet, at det kom den til. Det gjorde den selvfølgelig ikke den dag, man trykkede på knappen, men han synes, at den fungerede hensigtsmæssigt. Der er altid ting, man kan ændre eller justere, men han synes faktisk, det var en god idé. Danmark er i forhold til andre lande et lille land, hvor en skatteadministration kun har få kunder, og derfor var det en god måde at samle fagligheden ét sted.

Udvidet Direktion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"3.2 Udvidet direktion

Udvidet Direktion drøfter Skatteministeriets organisatoriske udvikling og udmøntning af strategiske tiltag - med særlig fokus på sammenhænge og samarbejde på tværs i organisationen.

Udvidet Direktion beskæftiger sig med tværgående problemstillinger, der vedrører Skatteministeriet som samlet virksomhed, herunder langsigtet organisationsudvikling, langsigtede strategier og politikker samt generel strategisk udvikling af Skatteministeriet. Udvidet Direktion har den særlige rolle at agere bindeleddet mellem Koncerncentret og det regionale niveau"

Forespurgt, om det var den beskrevne Udvidet Direktion, vidnet var en del af, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan Udvidet Direktion organiserede sig, og hvilken beslutningskompetence den havde, forklarede vidnet, at den havde beslutningskompetence inden for det område, der fremgår af det foreholdte. Det var først og fremmest et sted, hvor man ikke diskuterede produktion. Formålet med opdelingen var at dele ansvaret for den daglige drift i organisationen og de mere strategiske tiltag, som var i Udvidet Direktion. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opgaven var fordeling af den daglige drift, forklarede vidnet, at det foregik i produktionsdirektionen. Det havde man ikke dagsorden og tid til at ordne i Udvidet Direktion, hvor man forsøgte at få fokus på mere strategiske punkter. Forespurgt, om dag-til-dag-arbejdet således ikke blev drøftet i Udvidet Direktion, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om Udvidet Direktion var et besluttende eller konsulterende organ, forklarede vidnet, at det tør han ikke svare på. Han mener, de traf nogle beslutninger, men om de rent teoretisk gjorde det, skal han ikke kunne sige. Men der var punkter på dagsordenen, som var til beslutning, og som de traf beslutning om.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"3.2 Udvidet direktion

…

Udvidet Direktion består af direktionen, samt

- Direktøren for SAC
- Direktøren for IT

- Direktøren for SKAT Nordjylland
- Direktøren for SKAT Midtjylland
- Direktøren for SKAT Syddanmark
- Direktøren for SKAT Midt- og Sydsjælland
- Direktøren for SKAT Nordsjælland
- Direktøren for SKAT København"

Foreholdt, at der var to lag i Udvidet Direktion – dels den egentlige direktion og dels de anførte andre direktører – og forespurgt, om vidnet erindrer afstemninger eller drøftelser, der mundede ud i, at den egentlige direktion konkluderede noget, forklarede vidnet, at der ikke var tale om, at direktionen underkendte produktionsdirektørerne. Han syntes, at der var en god dialog, og at man fik løst spørgsmålene på en fornuftig måde. Som han erindrer det, foretog man ikke afstemninger. Måske havde man i direktionen på forhånd drøftet, hvordan man gerne ville have tingene til at flytte sig, og nogle direktører har formentlig også talt om det, men i forummet foregik alt stille og roligt og med en god dialog.

Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

"Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen.

…

Foraene skal ikke nødvendigvis ses som leddet før direktionen. De behandler sager, der ikke forelægges direktionen, ligesom der er sager, som behandles i direktionen uden først at have været behandlet i et forum."

Forespurgt til Produktionsforums kompetencer og processen i forhold hertil, forklarede vidnet, at Produktionsforum stod for drøftelser og beslutninger inden for driftsområdet. Hvis der fx opstod forskellige driftsmæssige spørgsmål, som man ville have drøftet i en bredere kreds, eller som man behøvede hjælp til, fik man sat det på dagsordenen i Produktionsforum. Dagsordenen blev først og fremmest udarbejdet af produktionsdirektøren og hans kontor, og det var der, man fik sine punkter på. Som nævnt relaterede alt sig til driften af den store organisation.

Forespurgt, om vidnet som regionsdirektør således meldte ind til produktionsdirektøren, hvis der var noget, han havde behov for at drøfte, hvorefter det blev drøftet i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Det skulle dog have et vist niveau. Man havde ca. 1.000 medarbejdere i hver af enhederne, så hvis nogen sagde, at de godt ville drøfte, om de kunne få tilført fem medarbejdere fra et andet område, sagde produktionsdirektøren, at det mente han, de selv kunne løse. Emnerne skulle have et vist niveau og en vis alvor, før det kunne komme til drøftelse.

Forespurgt, hvordan vidnet så kompetencefordelingen og sammenhængen mellem de forskellige fora, herunder særligt sammenhængen mellem Produktionsforum og Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han har glemt, at der var et Juridisk Forum og et Udviklingsforum. Han erindrer ikke og tror ikke, at der var nogen afgrænsning mellem Produktionsforum og Juridisk Forum, eller at man fx i Produktionsforum besluttede, at et emne ikke skulle diskuteres i Produktionsforum, men i stedet skulle lægges til Juridisk Forum. Det var helt klart, hvilke spørgsmål der var juridiske spørgsmål, og som han husker det, var der ikke nogen grænseflader mellem de tre fora.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at uanset hvilke problemer vidnet havde i dagligdagen – forudsat at det var tilstrækkeligt alvorligt – så tog han det altid op i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Hvis det ikke var af driftsmæssig karakter, tog han det op i Udvidet Direktion.

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at direktionen formelt set havde uddelegeret beslutningskompetencen, så beslutninger om bestemte emner skulle træffes i Produktionsforum, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvordan det formelt foregik, men beslutningerne om produktion blev truffet i Produktionsforum. Han husker ikke tilfælde, hvor man i Produktionsforum konstaterede, at man var nødt til at sende noget videre til Udvidet Direktion. Hvis et emne havde produktionsmæssig karakter, blev det drøftet og besluttet i Produktionsforum. Forespurgt, hvordan han erindrer drøftelserne og beslutningsprocessen i Produktionsforum, hvis der var uenighed, forklarede vidnet, at i et forum med flere parter vil der være uenighed på mange punkter. I de tilfælde handlede det om, at man – som man gør andre steder – nogle gange måtte acceptere det og så regne med, at man selv fik noget et andet sted. Som han husker det, blev der ikke råbt eller var uenighed i Produktionsforum. Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at Produktionsforum var et konsulterende forum, hvor det ultimativt var direktionens repræsentant, der traf beslutningerne, og forespurgt, om det også er sådan, vidnet erindrer det, forklarede vidnet, at der kan foregå meget bag sådanne forhæng, som man ikke ved, og produktionsdirektøren har formentlig drøftet nogle af spørgsmålene med sin direktion. For at sådanne beslutninger kunne føres ud i livet – og det

skulle de jo – var man nødt til at have en konsensus om dem, og det erindrer han også, at man opnåede.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår han første gang blev bekendt med, hvilke udfordringer der var i den måde, man håndterede udbytteområdet på, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det undrer ham faktisk, når man bagefter hører om sagen i radioen og har været medlem af nogle af de fora, der burde have fået øje på det, men han erindrer intet om udbytteadministrationen. Han så i forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring, at der i materialet var noget lovgivning om udbytte, men han kender intet til området. Hans faglighed var på toldområdet, og han havde meget lidt faglighed på skatteområdet. Som direktør havde han fokus på at understøtte fagligheden på de forskellige områder, og han havde respekt for medarbejdernes faglighed. Han gik ikke ned i nogen sager, og han har ingen erindring om, at de har drøftet udbytteområdet. Han har set papirerne hos sin bisidder, men han erindrer ikke, at han tidligere har set dem, hvilket han dog formentlig har.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"*

Foreholdt, at rapporten blev sendt til Produktionsforum, og forespurgt, om vidnet erindrer at have læst rapporten, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Der var mange revisionsrapporter, og revisionsrapporter havde et vist liv i Produktionsforum, indtil de var afsluttet, og man kunne komme videre med dem. Han husker ikke, at

han har læst det foreholdte, men det har han formentlig. Som medlem af Produktionsforum læste han det, men det står ikke nogen steder i hans erindring. Forespurgt, om han normalt læste alt materialet til Produktionsforums møder inden mødet, eller om han kun læste en del af det, forklarede vidnet, at der var en del materiale. Der var en forside til alle punkter, og der var en del papirer til hvert punkt. Der var flest papirer til revisionspunkterne. Når man havde mellem 200 og 400 sider, der skulle læses en gang om ugen, læste man forsiderne, for det var det, der stod der, man besluttede. De foreholdte anbefalinger var sådan noget, der fremgik af papirerne. Når han i dag læser anbefalingerne, kan han ikke se, at de er anderledes end andre anbefalinger i andre revisionsrapporter. Det lød fornuftigt, at der skulle etableres et overordnet ansvar, og det lød også fornuftigt at etablere et kontrolmiljø. Det kunne der have stået i mange revisionsrapporter. Som han læser det, står der ikke noget om et tocifret milliardbeløb eller en særlig forsigtighed eller lignende.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"8. Konklusion*
>
> …
>
> *- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at det anførte er en forholdsvis markant udmelding, forklarede vidnet, at hvis det var hans område, revisionsrapporten vedrørte, ville han før behandlingen i Produktionsforum – dvs. umiddelbart efter denne revisionsrapport var udarbejdet – have holdt møder med den, der var ansvarlig for området. Det var den, der havde ansvaret for området, som skulle foretage sig noget. Det var ikke hele Produktionsforum, der skulle løbe efter et sådant spørgsmål. Forespurgt, om ikke det var forventet, at man havde forberedt sig og kom med input, når man havde en rapport på dagsordenen, bekræftede vidnet dette. Der var dog kun én, der havde ansvaret for området. Hvis rapporten fx vedrørte ejendomsvurdering, var det ham, der skulle agere på det efter mødet. Det var ikke alle direktørerne, der henvendte sig til den ansvarlige kontorchef eller funktionsleder. Forespurgt, om det inden mødet i Produktionsforum var åbenbart, hvem der kom til at håndtere et punkt, bekræftede vidnet dette. Der var én, der havde ansvaret for udbytteskat, og det var den pågældende, der skulle gøre det.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *Materiale*
> *…*
> *-10 revisionsrapporter*
>
> *Tid min*
> *45*
>
> *Ansvarlig*
> *Steffen Normann Hansen"*

Forespurgt, om man ud fra det foreholdte kan se, hvordan rapporten videre ville blive behandlet, forklarede vidnet, at det fremgik af de øvrige vedlagte dokumenter. Steffen Normann Hansen havde ansvaret for punktet, men han havde ikke umiddelbart ansvaret for de ti revisionsrapporter. Det var der op til ti forskellige andre, der havde.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 302-307 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, bilag til dagsordenen - Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010) med bemærkninger til og farvemarkeringer af ti revisionsrapporter.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 302 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, bilag til dagsordenen - Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)):

> *"Grøn – meget tilfredsstillende – gives hvis alle væsentlige standarder er opfyldt.*
>
> *Lysegrøn – tilfredsstillende – gives hvis hovedparten af de væsentligste standarder er opfyldt.*
>
> *Lyserød – ikke helt tilfredsstillende – gives hvis flere af de væsentligste standarder ikke er opfyldt.*

Rød – ikke tilfredsstillende – gives hvis hovedparten af de væsentligste standarder ikke er opfyldt."

Foreholdt, at der i oversigten var en del rapporter med rød eller lyserød markering, og forespurgt, om ikke vidnet læste dem igennem, når de var markeret som alvorlige, forklarede vidnet, at han læste dem alle sammen igennem, uanset hvilken farve de havde. Forespurgt, om ikke det var med henblik på at forberede sig til at kunne drøfte, hvad de skulle gøre, bekræftede vidnet dette. Det var med henblik på at kunne komme med gode råd eller høre, hvordan de andre gjorde. Hvis der til punktet lå ti revisionsrapporter på hver 15-20 sider, så havde han eventuelt set på anbefalingerne og konklusionerne, men han havde ikke læst rapporterne i deres helhed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 303-304 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, bilag til dagsordenen - Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)):

"J. nr. 09-172022
Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat

Intern Revision konkluderer:
…
- At der ikke føres kontrol ifm. refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer, og om investor reelt er skattepligtig til Danmark."

Foreholdt, at alle revisionens konklusioner og anbefalinger i det foreholdte er gengivet og markeret med rødt, og at det derfor kan undre, at vidnet ikke husker dette, hvis han har læst det, forklarede vidnet, at der også var andre revisionsrapporter, der var alvorlige. Som nævnt var denne rapport alvorlig, men det var der også andre på oversigten, der var. Han husker ikke alle røde markeringer i revisionsrapporterne fra den tid, for der var flere. Der var flere røde, end der var grønne.

Forespurgt, om man normalt drøftede de røde markeringer og konklusionerne, eller om man bare sprang hen over dem, forklarede vidnet, at de blev drøftet i Produktionsforum, og der var én, som var ansvarlig for at føre det, der blev besluttet, videre. Forespurgt, hvor lang tid man typisk drøftede en rød rapport, forklarede vidnet, at han ikke kan sige det præcist, men de 45 minutter, der var sat af i dagsordenen, blev i hvert fald brugt. Man brugte den tid, der var sat af til revisionsrapporterne, og man havde meget fokus på, at når revisionen havde lavet en rapport og havde observeret nogle ting, skulle der også gøres noget ved det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 303 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, bilag til dagsordenen - Oversigt over rapporter fra Intern Revision (marts, april og maj 2010)):

> *"Intern Revision anbefaler,*
>
> *- At der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskatningen*
> *- At der etableres et kontrolmiljø, som sikrer, at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning.*
> *- At der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat."*

Forespurgt, om man også detaljeret drøftede anbefalingerne, og hvem der havde til opgave at følge op på de enkelte punkter, forklarede vidnet, at han ikke husker det konkret, men at de to kolonner dannede baggrund for den diskussion, man havde i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *…*
> *Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Forespurgt, hvad det betød, når man nedsatte en arbejdsgruppe, og om det var noget, der ofte skete, eller om det var usædvanligt, forklarede vidnet, at han vil betragte det som usædvanligt. Man kan også se, at der i højre side af den foreholdte beslutningsprotokol står "nej" ved de øvrige rapporter under punktet "Opfølgning og deadlines", så der blev ikke foretaget så meget. Det forhold, at der blev nedsat en arbejdsgruppe, betød, at der var fokus på det røde område, og at man var opmærksom på, at det var meget rødt. Der var noget, der skulle gøres, og man skulle have en arbejdsgruppe til at tage stilling til, hvordan det bedst kunne organiseres. Fore-

spurgt, om han har nogen erindring om de nærmere drøftelser, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Foreholdt, at den nedsatte arbejdsgruppe blev nedsat uden direktørdeltagelse, og forespurgt, om det var sædvanligt, at man nedsatte en arbejdsgruppe med menige medarbejdere, hvis man skulle fastlægge, hvor et overordnet ansvar skulle etableres, forklarede vidnet, at det var det ikke. Denne arbejdsgruppe refererede formentlig til Jens Sørensen, som nedsatte den, så på den måde var Jens Sørensen involveret i arbejdsgruppen. Vidnet har dog for nylig set, at Jens Sørensen ikke deltog i gruppen. Vedrørende så stort et spørgsmål var det usædvanligt at nedsætte en arbejdsgruppe, og det var usædvanligt, at der ikke var en form for ledelsesmæssig repræsentation på et vist niveau – måske ikke på direktørniveau, men så ved en underdirektør eller en kontorchef.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytte-skat*
>
> …
>
> *Ansvarlig*
> *Jens Sørensen"*

Forespurgt, hvordan det forhold, at Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, harmonerede med, at Jens Sørensen var ansvarlig, forklarede vidnet, at det ikke harmonerede direkte. Foreholdt, at Jens Sørensen havde ansvaret for Regnskab og ikke for Borger og Virksomhed, bekræftede

vidnet dette. Jens Sørensen havde dog tilsyneladende ansvaret for udbytteudbetalingen, og det var derfor, han fik ansvaret for arbejdsgruppen. Forespurgt, om vidnet – når han læser det foreholdte dokument – kan få den opfattelse, at initiativpligten lå i Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Han kan kun se, at det var Jens Sørensen, der havde initiativpligten. Forespurgt, om det dermed efter vidnets opfattelse er den anden kolonne fra højre, der er afgørende for, hvilken direktør der havde ansvaret, bekræftede vidnet dette. Næste gang man drøftede dette spørgsmål, ville man spørge Jens Sørensen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det helt overordnet betød, at Jens Sørensen var anført som ansvarlig, herunder hvilke forpligtelser det medførte, forklarede vidnet, at revisionsrapporterne løbende kom op i Produktionsforum, indtil de anførte problemer var løst tilfredsstillende. Den anførte direktør fik ansvaret for næste gang at rapportere, enten at problemet var løst, eller at der fortsat var udestående problemer, som direktøren ville komme tilbage med senere. Den pågældende direktør, eller hvem der ellers var anført, fik ansvaret for at løse problemerne.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytte-skat*
>
> *…*
>
> *Opfølgning og deadlines*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."*

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at den næste behandling af rapporten i Produktionsforum var på et møde i februar 2011, og forespurgt, om det var sædvanligt, at tingene på den måde kunne skride, forklarede vidnet, at tingene godt kunne trække ud. Nogle af disse spørgsmål var meget komplicerede og kunne ikke bare løses ved, at man flyttede to medarbejdere eller etablerede en ny procedure. Så nogle ting tog tid, men hvorfor dette gjorde det, erindrer han ikke.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 424 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

> *"Punkt*
> *5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010.*
>
> …
>
> *Ansvarlig*
> *Steffen Normann Hansen, Jens Sørensen og Kim Bak"*

Forespurgt, hvorfor vidnet var anført ud for det anførte punkt, forklarede vidnet, at det var han, fordi der var en revisionsrapport, der vedrørte noget, han havde haft med at gøre, og som han havde ansvaret for. Der lå flere rapporter under dette punkt. Steffen Normann Hansen rapporterede om nogle af rapporterne, Jens Sørensen om nogle andre, og han selv gjorde det så om den eller de resterende. Forespurgt, når der var flere ansvarlige, om der forud for et produktionsmøde var drøftelser om de enkelte rapporter, forklarede vidnet, at det var der ikke, for der var ikke flere ansvarlige for den enkelte rapport. Steffen Normann Hansen, Jens Sørensen og han selv var hver især ansvarlige for nogle af rapporterne. De havde ikke noget fælles ansvar for rapporterne, og de rapporterede om hver deres rapporter. Forespurgt, om det var, fordi der konkret havde været problemer på hver deres tre ansvarsområder, bekræftede vidnet dette. Steffen Normann Hansen kunne godt ringe og sige, at vidnet havde et punkt på dagsordenen næste gang, og oplyse, hvad han ville blive spurgt ind til, så han kunne forberede sig på det, men der var ikke anden drøftelse inden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, bilag til dagsordenen "Oplæg til Produktionsforum"):

> *"Indstilling:*
>
> …
>
> *Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat).*
>
> *Kim Bak giver en mundtlig status på 1)"*

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om forløbet i tilknytning til dette punkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Der er tale om to spørgsmål, som lå under hans ansvarsområde, hvor det første havde noget med inddrivelse at gøre, og så vidt han husker, havde det andet noget med deres meget store arkiv, som ligger i Sakskøbing, at gøre. Der var nogle udeståender om, hvad en autentisk brevkopi var – formentlig i forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt man kunne kassere det eller ikke kassere det. Der var mange små tekniske spørgsmål. Forespurgt, om han erindrer noget i forhold til Jens Sørensens input til det pågældende møde, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktions-forum den 28. februar 2011):

> *"Emne*
> *5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:*
>
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
> *…*
>
> *Opfølgning og deadlines*
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a) mens Kim Bak udarbejder opfølgningsnotater vedr. d) og g)."*

Forespurgt, om det foreholdte giver anledning til, at vidnet erindrer noget om drøftelserne på mødet, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Heller ikke på hans egne punkter.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 447 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Punkt*
>
> *5. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *…*
> *d. Udbytteskat*

…

Ansvarlig
Erling Andersen, Jens Sørensen og Kim Bak"

Forespurgt, om vidnet har gennemgået disse dokumenter forud for dagens afhøring, forklarede vidnet, at det har han, men det fik ikke en klokke til at ringe. Hans ansvar på dette punkt var revisionsrapporten om ejendomsvurderingen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen – "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

"Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt

…

Forkortet problemformulering."

Forespurgt, om vidnet husker at have hørt om OECD's TRACE-projekt, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han husker heller ikke at have hørt om frikortsmarkering. Forespurgt, om han husker nogen drøftelser om, at man tilskar problemformuleringen for arbejdsgruppen i forhold til revisionsrapportens punkter, så arbejdsgruppen fokuserede på afstemningen mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om han har læst beslutningsprotokollen i forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring, og om det fremkalder erindringer, forklarede vidnet, at han har læst den, men at det ikke bringer noget frem i erindringen.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4366 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

"Punkt
12. Håndtering af udbytteskat.

Materiale
- Oplæg til godkendelse.
- Notat."

Forespurgt, om vidnet husker noget om drøftelserne på dette møde, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om det.

GENERELT OM SIR'S ROLLE

Forespurgt, hvordan man generelt opfattede SIR i direktionen og organisationen, forklarede vidnet, at man generelt kan sige, at SIR var den revision, der foretog langt størstedelen af revisionen i Skatteministeriet. Det havde den fordel, at SIR's medarbejdere i et vist omfang tidligere havde arbejdet i selve administrationen og derfor kendte områderne meget specifikt og vidste, hvilke områder der var svage eller stærke. Derfor fik man efter hans opfattelse en mere kvalificeret revision, fordi det var faglige mennesker, der så på områderne. SIR's folk var måske ikke revisionsmæssigt stærke, men de var fagligt stærke, og i hans område var der stor respekt for SIR's rapporter og også stor respekt for deres besøg. Når revisionen kom, blev de modtaget på ledelsesniveau, og man fulgte dem og holdt afsluttende møder med dem og havde lange drøftelser med dem om, hvorvidt det ene eller andet var godt nok. I hans område var de glade for de rapporter, de fik fra SIR. Det var en slags konsulentrapporter, hvor man fik gode råd til, hvordan man kunne drive sin forretning bedre og mere effektivt. Det var ikke en revision, der sagde, at to og to var fem og derfor forkert. Det var en revision, der forvaltningsmæssigt gav nogle gode råd til, hvordan de kunne tilrette procedurerne bedre, sikrere og måske også rigtigere, hvis der var egentlige fejl i den måde, man gjorde det på. Så de var glade for SIR, både for at have dem på besøg og for deres rapporter, og de anså SIR for at være et konstruktivt input.

Forespurgt, om det var vidnets indtryk, at direktionen også havde respekt for SIR, forklarede vidnet, at han umiddelbart følte, at der i de drøftelser, de havde i Produktionsforum, var respekt for det arbejde, SIR udførte. Forespurgt, om der var nogen udvikling i forhold til respekten for SIR i perioden fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var den uændret. Man var tilfreds med SIR's arbejde og kunne bruge det fornuftigt og konstruktivt. Forespurgt, om han gennem hele perioden fra 2010 og frem oplevede, at der var fokus på at få løst de problemer, SIR påpegede, bekræftede vidnet dette. Der var meget fokus, og som han erindrer det, sagde revisionschefen på et tidspunkt til told- og skattedirektøren, at der skulle mere fokus på løsningen af problemerne, og så kom der det. Der var stor respekt for revisionschefen og de udtalelser, han kom med. På et tidspunkt skruede man også op for behandlingen af rapporterne i Produktionsforum for at være sikre på, at rapporterne fik den opmærksomhed, de skulle have.

Forespurgt, om vidnet har nogen fornemmelse af departementets relation til SIR, forklarede vidnet, at det har han ikke. SIR boede til sidst overvejende sammen med departementet og ikke i SKAT, og SIR arbejdede også direkte for departementschefen. Han kender ikke deres indbyrdes forhold.

Foreholdt, at to tidligere SIR-chefer har forklaret for undersøgelseskommissionen, at SIR blev beskåret ret kraftigt i antallet af medarbejdere, og forespurgt, om det var noget, de mærkede på vidnets område, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De blev jo alle beskåret, og SIR blev det i den forbindelse formentlig også. Det betød formentlig, at SIR måtte prioritere deres revisioner, i forhold til hvad der var mest fornuftigt, men han har ikke nogen erindring om, at det gik ud over kvaliteten.

Foreholdt, at Kjeld Rasmussen, som var SIR-chef i den første del af perioden, har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de kvartalsmøder, der var aftalt med departementschefen, blev aflyst, efter Peter Loft ikke længere var departementschef, og forespurgt, om det er noget, vidnet kender til, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det ikke er vidnets fornemmelse, at der var eller over tid udviklede sig en manglende respekt for SIR, forklarede vidnet, at det gjorde der i hvert fald ikke i SKAT, dvs. blandt dem, der blev revideret. Hvordan forholdet var til departementschefen, kender han ikke noget til.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det for en chef med ansvar for et område i produktionen var til besvær, når SIR påpegede nogle ting, idet man så var nødt til at foretage sig noget, eller om det – som tidligere nævnt – bare var velkomment, forklarede vidnet, at han havde haft revision i lang tid, også før han blev direktør. Da han havde et lavere ledelsesområde, havde han lange diskussioner med revisionen om nogle ting, i forhold til hvad der var rigtigt og forkert. Men når noget stod i en revisionsrapport, agerede de på det. Han var tidligere chef for Toldcentret i København, hvor de kunne bruge lang tid på at diskutere med revisionen, om det var den ene eller anden forordning eller artikel, der skulle bruges. Det var en dybt faglig diskussion, hvor SIR's folk faktisk var dygtige, og hvor de også selv var dygtige, fordi de havde med området at gøre. Sammen fandt de en fornuftig måde at løse spørgsmålet på. Han tog det altid dybt alvorligt, når det i en revisionsrapport var anført, at der skulle gøres noget på hans områder, for det var dygtige mennesker, der havde arbejdet med det.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at det af materialet fremgår, at der i forbindelse med etableringen af den nye struktur i 2010 var drøftelser og overvejelser i Produktionsforum om bl.a. afgrænsning af ansvaret mellem regi-

onerne og procesejerne, og forespurgt, hvordan vidnet oplevede afgrænsningen og eventuelle afgrænsningsproblemer, forklarede vidnet, at han deltog i arbejdet på et lidt tidligere tidspunkt. For at kunne etablere et procesejerskab krævede det, at man fandt ud af, hvilke processer man havde. I den forbindelse deltog han i nogle arbejdsgrupper, der kortlagde – eller forsøgte at kortlægge – de processer, der var i SKAT. Det var ikke nogen let eller triviel opgave. Der var frygteligt mange processer, og der var frygteligt mange måder og metoder, de kunne skrues sammen på. Han var dybt involveret i det arbejde, men han husker ikke en diskussion om, hvad procesejernes ansvar var i forhold til regionerne og de enkelte områder eller på centralt niveau. Han går ud fra, at der foreligger noget på skrift om, hvad procesejerens ansvar var.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at procesejeransvaret omfattede både de manuelle og de digitale processer, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening eller erindring om.

Forespurgt, om vidnet oplevede nogen afgrænsningsproblemer i forhold til sit ansvarsområde, forklarede vidnet, at det gjorde han slet ikke.

19. april 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5249 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Punkt*
> *4. Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver.*
>
> *Materiale*
> *- Oplæg til drøftelse.*
> *- Notat vedr. procesejernes rolle og opgaver."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5253 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til dagsordenen – notat "Samspillet mellem koncerncentret og regionerne - procesejernes rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen, som spiller en væsentlig rolle for samspillet mellem hovedcentret, nu koncerncentret, og det regionale niveau, er i princippet videreført under begge strukturændringer, men fungerer under delvis nye betingelser. Der er således behov for at præcisere rollen i den ændrede organisation."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvilke uklarheder der var, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan se, at Steffen Normann Hansen havde sat det på dagsordenen, så det må han være blevet bedt om eller have vurderet, at der var behov for.

Forespurgt, om vidnet har læst notatet igennem forud for afhøringen, forklarede vidnet, at han har skimmet det. Forespurgt, om vidnet erindrer disse drøftelser, forklarede vidnet, at det gør han ikke, og han husker heller ikke, at der var problemer med indholdet i procesejerrollen. Det må der dog have været, siden man udarbejdede et langt notat om det og bragte det op.

Forespurgt, hvordan ansvaret i forhold til efterlevelse af forvaltningsretlige regler og processer efter vidnets opfattelse var fordelt mellem procesejeren og den region, hvor der fx foregik en manuel sagsbehandlingsproces, og hvor der skulle træffes en forvaltningsretlig afgørelse, forklarede vidnet, at hvis en afgørelse blev truffet i en gruppe, som tilhørte hans område, var det lederen af gruppen, der havde ansvaret for, at afgørelsen var korrekt. Hvis lederen var i tvivl om noget i forhold til afgørelsen, kunne vedkommende føre det højere op i systemet, men som udgangspunkt var det den daglige leder, der havde ansvaret for, at man traf den rigtige afgørelse. Forespurgt, om lederens ansvar også omfattede det forvaltningsprocessuelle, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det dermed efter hans opfattelse ikke var noget, procesejer havde ansvaret for, forklarede vidnet, at det var det ikke efter hans erindring. Men der kom indimellem spørgsmål, som aldrig før havde været stillet, og som man måske ikke selv kunne løse. Sådanne spørgsmål fik den tidligere departementschef også, fx om Fregatten Jylland var et skib, man kunne afskrive på, hvilket man ikke kunne svare på, da det spørgsmål aldrig tidligere havde været aktuelt. I sådanne tilfælde måtte den daglige leder gå videre med spørgsmålet, hvis vedkommende følte sig usikker. Forespurgt, om han her taler om en faglig og juridisk vurdering, bekræftede vidnet dette.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at ligningen af medarbejdersager lå i vidnets region, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han var helt eller delvist inde over forløbet med Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at det var han ikke. Hans område havde ansvaret for VIP-ligning og medarbejderligning i SKAT, og hvis man er ansat i SKAT, har man en større chance eller risiko for at blive lignet. En væsentlig større andel af SKAT's medarbejdere end andre borgere bliver taget ud til ligning, da man skal være sikker på, at man har orden i egne rækker. Som han husker det, er det 10 %, der hvert år blev taget ud til medarbejderligning, og medmindre det var en af hans medarbejdere, hørte han ikke, hvordan det gik. Han

har haft sager, hvor nogle af hans medarbejdere har været lidt uheldige med udfyldelsen af deres slutopgørelse, men ellers hørte han ikke noget om det.

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår han første gang hørte om Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at det gjorde han til mødet med sin bisidder. Han vidste ikke, at der havde været en medarbejderligningssag på Sven Jørgen Nielsen.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvordan man i vidnets region og i regionerne generelt i perioden 2010-2013 arbejdede med risikoanalyse og risikostyring, og hvad man gjorde for at analysere, hvor der lå risici, og hvilke typer risici der var i organisationen, forklarede vidnet, at det gjorde man i de enkelte fagområder. I kontrol- og inddrivelsesområderne brugte man meget tid på at opbygge risikomodeller. Man kunne ikke efterse alle regnskaber eller skatteborgere eller føre alle inddrivelsessager, så på de områder arbejdede man med risiko og væsentlighed. Man fandt først ud af, om et område havde en form for betydning enten provenumæssigt eller på anden måde, og i bekræftende fald undersøgte man, om der var risiko for fejl på området. Man brugte meget tid på at udvikle disse modeller på landsplan for at kunne anvende de samme værktøjer. Det var dog ikke noget, han som direktør var involveret i. Det var en skattedirektør, som havde ansvaret for kontrollen, og dennes medarbejdere, som stod for det. Det var noget, de brugte meget tid på, i takt med at de fik færre ressourcer, og i takt med at de overtog opgaverne fra den kommunale ligningsenhed. Forespurgt, om han således ikke som regionsdirektør kortlagde risici i sin egen region, men om det lå et andet sted, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at man før 2010 havde et departement og en styrelse, men at man i 2010 etablerede en enhedsorganisationen, og forespurgt, om det var vidnets indtryk, at man fra Koncerncentrets side førte tilsyn med, hvad der foregik ude i regionerne, og i givet fald hvilken type tilsyn der blev ført, forklarede vidnet, at det ene tilsyn var Intern Revision. Derudover havde man en drøftelse af, hvilke processer man brugte for at løse forskellige opgaver. Han oplevede dog ikke noget egentligt tilsyn, og man var i vidt omfang herre i eget hus. Forespurgt, om det var op til vidnet selv at bringe ting op i Produktionsforum, hvis han oplevede et behov for det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om tilsynet ændrede sig over tid, eller om det var det samme i hele perioden, forklarede vidnet, at det var det samme i hele perioden frem til april 2013. Han ved ikke, hvordan det er i dag. Fore-

spurgt, om hans udsagn er gældende for perioden fra 2008 til april 2013, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var nogen udvikling i arbejdet med risikoanalyse, forklarede vidnet, at man helt generelt blev dygtigere og dygtigere til at foretage risikoanalyse, og at risikoanalysen var et meget væsentligt værktøj, når man havde færre og færre ressourcer til at løse de samme eller flere opgaver. Hvordan arbejdet hermed konkret blev tilrettelagt, og hvilken medarbejder og funktionsleder der specifikt sad med det og havde ansvaret for det, ved han ikke. Forespurgt, om vidnets svar om risikoanalyse også vedrører perioden 2008-2013, bekræftede vidnet dette.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet i sin stilling som underdirektør fra 2013 havde en aktiv rolle i forbindelse med Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, forklarede vidnet, at han hellere vil sige, at han havde en rolle end en aktiv rolle.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1434 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"Analysen er gennemført under ledelse af en styregruppe med følgende sammensætning:*
>
> …
>
> *- Underdirektør for Koncernservice Kim Bak"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var medlem af styregruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilken rolle han havde i den forbindelse, forklarede vidnet, at den var at sørge for, at Deloitte Consulting løste de opgaver, som SKAT havde stillet dem og betalt dem for, og at Deloitte afrapporterede nogle fornuftige ting og fik dem omsat til noget, SKAT kunne bruge. Forespurgt, hvad formålet med analysen af regnskabsområdet var, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var det at få tilrettelagt en mere ensartet og mere generelt anvendelig proces på regnskabsområdet og indføre nye termer og processer i forhold til den måde, de hidtil havde gjort det på. Regnskabsområdet var et område, som var blevet revideret mange gange uden nogen bemærkninger fra revisionen, så det fungerede fint, men man ville gerne opdatere det, så det lignede andre institutioners.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der tog initiativ til at igangsætte turnusanalysen, forklarede vidnet, at han vil tro, at det var Andreas Berggreen, som var en slags vicedepartementschef.

Forespurgt, hvordan arbejdet med turnusanalysen forløb, forklarede vidnet, at det var meget omfattende, som en turnusanalyse nu er. Det foregik i grupper blandt de medarbejderne, der sad med opgaverne. Der blev foretaget en særlig ensartet afrapportering til styregruppen, som så kunne følge med i det hele. Forespurgt, om de kritiske rapporter, der havde været fra SIR om Betaling og Regnskab, indgik i turnusanalysen, forklarede vidnet, at undersøgelsen vedrørte det interne regnskab i SKAT – altså dem, der holdt styr på deres finanslovsbevilling – og ikke det store regnskab med de 1.000 milliarder. Forespurgt, om det således ikke vedrørte § 38-regnskabet, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Han mener, at det var René Frahm Jørgensen, som stod for det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1434 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"Undersøgelsen har omfattet regnskabsopgaven knyttet til statens samlede indtægter (finanslovens § 38 mv.)."*

Vidnet forklarede, at efter hans erindring var det René Frahm Jørgensen, der som underdirektør havde ansvaret for § 38-regnskabet. Han havde selv ansvaret for § 9-regnskabet. Foreholdt, at René Frahm Jørgensen havde ansvaret for udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det ved han ikke, om han havde, men René Frahm Jørgensen havde i hvert fald § 38-regnskabet, og han selv havde § 9-regnskabet. Der er tale om to forskellige regnskaber. Der var dels et regnskab for de ca. 1.000 mia. kr., og dels et regnskab for skattekoncernens egen bevilling på finansloven til udgifter til løn osv. Han havde to grupper, der udarbejdede sidstnævnte regnskab. Forespurgt, om ikke begge dele indgik i denne turnusanalyse, og at det således var hele regnskabsområdet, der indgik, bekræftede vidnet dette. Han selv og Karsten Juncher havde ansvaret for § 9-regnskabet, og Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen havde ansvaret for § 38-regnskabet.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, i hvilket omfang SIR's kritiske rapporter på regnskabsområdet indgik i analysen, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han ved heller ikke, i hvilket omfang man kunne bruge dem, om de var offentlige, om man kunne få aktindsigt i dem, og om et privat konsulentfirma måtte se dem. Foreholdt, at Deloitte var en leverandør til SKAT, forklarede vidnet, at Deloitte så sikkert havde adgang til dem.

Forespurgt, om vidnet ved, om udbytteområdet indgik i turnusanalysen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Foreholdt, at analysen gik ud på at effektivisere og strukturere, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om det også indgik som et element i analysen, hvorvidt forvaltningsretlige og hjemmelsmæssige krav blev iagttaget, forklarede vidnet, at det gjorde det på hans område, dvs. på § 9-området. Forespurgt, om det var noget, Deloitte undersøgte, eller om det var noget, de som medlemmer af styregruppen sikrede, forklarede vidnet, at Deloitte havde nogle meget markante meninger om de ting. Forespurgt, om det bl.a. vedrørte hjemmelsforhold, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om Deloitte også forholdt sig til hjemmelsspørgsmål i forbindelse med sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Deloittes medarbejdere, bl.a. Arne Hauge Jensen, som står anført på den foreholdte side i ekstrakten, havde en fortid i Finansministeriet, så det var folk, der var kompetente på de to områder, der arbejdede med det. Forespurgt, om de var kompetente på sagsbehandlingsreglerne, forklarede vidnet, at det vil han tro.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev opmærksom på, at der var nogle mulige uregelmæssigheder i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det blev han på samme tidspunkt som resten af Danmark, da det kom frem offentligt. Forespurgt, om det dermed var gennem pressen, han blev bekendt med det, bekræftede vidnet dette. Han har ikke set noget internt på det. Forespurgt, om han efterfølgende var involveret i forløbet, forklarede vidnet, at det var han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Generelt om medarbejderligningssager

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han normalt ikke blev orienteret om medarbejderligningssager, medmindre det var en medarbejder inden for hans egen region, og forespurgt, hvad han i sådanne tilfælde blev orienteret om, forklarede vidnet, at han fik en skriftlig rapport fra Per Jacobsen, som var ansvarlig for området. Nogle sager skulle der handles på straks, og i et tilfælde måtte de afskedige en medarbejder omgående. Det fik han en underretning om fra Per Jacobsen. Man fik ikke at vide, at de havde lignet så og så mange medarbejdere uden at finde noget, men man fik at vide, hvis der var en medarbejder, man skulle have en snak med, og som der var problemer med. Forespurgt, på hvilket stadie i processen vidnet blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det gjorde han, når sagen var afsluttet. Forespurgt, om det først var, når der var truffet en afgørelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var,

når der var truffet en afgørelse i første instans, eller om det først var, efter en endelig afgørelse Højesteret, forklarede vidnet, at det var ved førsteinstansafgørelsen fra medarbejderligningsgruppen. Det foregik på samme måde med VIP-gruppen, hvor han ikke hørte om, hvem de undersøgte, eller hvad de foretog sig i sagerne, men hvis der var problemer i nogle sager, fik han det at vide og gik videre med det.

Forespurgt, om de traf beslutning om afskedigelse på det tidspunkt, hvor man havde truffet en afgørelse, uanset at der kunne være rekurs eller domstolsprøvelse undervejs, forklarede vidnet, at han har haft ét tilfælde med en afskedigelse. I det tilfælde blev medarbejderen bedt om at tage sin tillidsmand med til mødet, og i dette tilfælde tilkendegav den pågældende medarbejder, at han selv gik, og at han gik ud ad bagdøren. Ingen måtte sige, hvad der var foregået, idet den pågældende var så flov over det. Medarbejderen ville ikke have tillidsmanden med til mødet, og i det tilfælde kunne man rejse sagen senere. Det var helt objektivt, hvor vedkommende havde rettet i sine fradrag hen over året. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at underretningen blev givet på et tidspunkt i processen, hvor medarbejderen ikke havde udtømt sine muligheder for at rekurere eller indbringe sagen for domstolene, bekræftede vidnet dette. Det kunne man godt gøre bagefter.

Forespurgt, om den orientering, vidnet fik, var en normal orientering, altså den samme orientering, som andre burde få, hvis de havde en medarbejder med en ligningssag under sig, bekræftede vidnet dette. Det var en standardorientering. I den omtalte sag, hvor det var rigtig alvorligt, sendte han straks sagen over til HR og bad om deres vurdering af, om der var grundlag for afskedigelse eller andet, og i den pågældende sag var der ikke så meget at diskutere. Men det var en helt standardiseret proces, fordi temmelig mange medarbejdere kom igennem møllen, og der var desværre nogle, der ikke kunne finde ud af at sætte kommaerne rigtigt.

Forespurgt, om HR vurderede, om der var grundlag for en afskedigelse, uanset at der kun var truffet en forvaltningsretlig afgørelse i første instans, bekræftede vidnet dette. Det var altid HR, der afgjorde, om en afskedigelse skulle gennemføres. Det er den ultimative sanktion. Forespurgt, om HR nåede frem til den konklusion på dette tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Det gjorde de meget hurtigt. Forespurgt, om han husker, hvornår den omtalte sag fandt sted, forklarede vidnet, at det var omkring 2010. Forespurgt, om han husker, hvor i organisationen sagen kom fra, forklarede vidnet, at han kan sige, at det var omkring 2010, og at det var en medarbejder, der var almindelig kontorfunktionær. Som han husker det, havde den pågældende over ti gange i løbet af et år rettet sin egen selvangivelse under det beløb, som den pågældende vidste var grænsen for, hvornår man blev taget ud til kontrol. Forespurgt, om det var i Roskilde, forklarede vidnet, at det var længere sydpå. Forespurgt, om han husker hvor, forklarede vidnet, at det var i Maribo.

Risikovurdering og risikoanalyse

Foreholdt, at vidnet om risikoanalyse forklarede, at der var en skattedirektør, der var ansvarlig for det, og forespurgt, hvad navnet på denne person var, forklarede vidnet, at det var Per Jacobsen, som var kontrolchef.

Produktionsforum

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede produktionsdirektørens ansvar over for fx Jens Sørensens ansvar, når man havde en kritisk revisionsrapport, der skulle håndteres, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad der var skrevet om det, men som han dengang tolkede det, var Steffen Normann Hansen den, der holdt én i hånden, hvis man ikke kunne finde ud af, hvilken vej man skulle gå. Man kunne også selv komme til Steffen Normann Hansen og sige, at man var usikker på et eller andet, og så kunne man få råd og vejledning. Steffen Normann Hansen var chefen og havde ansvaret for direktørerne. Forespurgt, om Steffen Normann Hansen havde det overordnede ansvar, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem der havde kompetencen til at lukke et punkt og fx under opfølgningen på de kritiske revisionsrapporter kunne beslutte, at Produktionsforum ikke længere skulle koncentrere sig om en bestemt rapport, forklarede vidnet, at det var mødelederen. Det var i langt de fleste tilfælde Steffen Normann Hansen, men det skete nogle gange, at mødeledelsen var uddelegeret til andre, men det var mødelederen, der besluttede det. Det kunne også forekomme, at nogen sagde til Steffen Normann Hansen, at man nu mente, at en sag ikke tålte yderligere behandling og derfor skulle sluttes, eller at en sag skulle tages op igen. Forespurgt, hvad der skulle til, før man i Produktionsforum kunne lukke en kritisk rapport og konkludere, at man ikke længere ville behandle den, forklarede vidnet, at man punkt for punkt skulle kunne redegøre for, at nu var de kritiske forhold ændret til det bedre, og at punktet var løst. Det skulle man kunne redegøre for både mundtligt og skriftligt over for Produktionsforum, hvorefter punktet blev lukket. Forespurgt, om et punkt også kunne lukkes, selv om problemet endnu ikke var løst, hvis man dog havde besluttet, hvordan det skulle gøres, og over hvor lang tid, bekræftede vidnet dette. Det var dog udgangspunktet, at problemet skulle være løst. Han er ikke selv gået i Produktionsforum med ting, der ikke var afsluttet og færdige. Forespurgt, om hans punkter forblev på opfølgningslisten, indtil han selv vurderede, at kritikken ikke ville blive gentaget, når SIR kom næste gang, bekræftede vidnet dette. Der var også situationer, hvor mødelederen ville tage en rapport af, men hvor den ansvarlige direktør ønskede, at man tog den med én gang til for at være helt sikker på, at kritikpunkterne var lukket i fornødent omfang. Det var det mest pinlige, man kunne komme ud for, hvis revisionen kunne finde den samme fejl næste gang. Det måtte ikke ske.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Generelt om medarbejderligningssager

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad baggrunden var for, at vidnet som udgangspunkt ikke hørte noget om medarbejderligningssagerne, forklarede vidnet, at det har noget med personbeskyttelse at gøre. Der var en vis fortrolighed i forhold til, at der var rejst en sag mod en medarbejder i SKAT, som ikke nødvendigvis var afgjort, og som kunne ende i en personalesag. Vidnet fik kvartalsvise eller halvårlige afrapporteringer om, hvor mange medarbejdere man havde lignet, og hvad resultatet var i generelle tal. Over for de medarbejdere, han var ansvarlig for, fik han kun det konkrete indhold i de sager, som var røde.

Produktionsforum

Forespurgt, hvis en rapport kom på dagsordenen i Produktionsforum, og der skulle udføres noget yderligere arbejde, som blev henlagt til en gruppe eller på anden måde udskød afslutningen, hvem der havde ansvar for at opgaven blev fulgt til dørs, herunder om dette ansvar udover at ligge hos en direktør også lå hos produktionsdirektøren, forklarede vidnet, at han går ud fra, at det rent formelt var sådan. I praksis var det en konsulent, Kent D. Sørensen, der holdt regnskab med det og havde ansvaret for at udarbejde de store skemaer og male dem røde og grønne. Det var Kent D. Sørensen, der sørgede for, at der konkret blev fulgt op, og at punktet kom på dagsordenen, og så var det Steffen Normann Hansen, der førte ordet på møderne.

JAN MUFF HANSEN

Kl. 10.30 mødte Jan Muff Hansen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra juni 2009 til april 2013 var ansat som kontorchef i Koncerncentrets afdeling Jura og Samfundsøkonomi, at han i perioden fra november 2013 til april 2014 var ansat som specialkonsulent i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Erhverv, og at han i perioden fra april 2014 til januar 2018 var ansat som chefkonsulent i SKAT's afdeling Afregning i enheden Afregning Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden 2010-2013 forklarede vidnet, at det var i Nicolai Eigtveds Gade i København.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er cand.jur. fra Københavns Universitet.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb, fra han blev kandidat og frem til 2010, forklarede vidnet, at han i 1982 blev ansat i Statsskattedirektoratet i planlægningskontoret, som havde med processer og IT-systemer på skatteområdet at gøre. Derefter kom han først til planlægningsafdelingen, derpå opkrævningsafdelingen og til sidst inddrivelsesafdelingen. På et tidspunkt blev han flyttet til direktionssekretariatet, hvorefter han var i et politisk-juridisk kontor og så i kommunikationskontoret med presseforhold. Derfra blev han så kontorchef i noget, som han mener, hed Juridisk Center. Forespurgt, om det var Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at det kom det til at hedde efterfølgende i forbindelse med sammenlægningen.

Forespurgt, hvilke arbejdsopgaver vidnet havde i Jura og Samfundsøkonomi i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at han var chef for et kontor, der havde sekretariatsopgaver for afdelingen. Forespurgt, om det var fuldtid at have de sekretariatsopgaver, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste leder var i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det var Birgitte Christensen og Winnie Jensen.

Forespurgt, hvem vidnets nærmeste samarbejdsrelationer var, forklarede vidnet, at det var fagkontorerne i Jura og Samfundsøkonomi samt de kontorer i Borger og Virksomhed, der var hans pendanter i Koncerncentret.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var kontorchef for Eva Damm i perioden 2009-2013, bekræftede vidnet dette.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilken viden vidnet havde om udbytteområdet og udbytteadministrationen og dens udfordringer, forklarede vidnet, at den var meget begrænset. Han mener, at han på et tidspunkt deltog i et kursus sammen med Lisbeth Rømer, hvor de skulle gå en tur og tale sammen, og hvor Lisbeth Rømer fortalte om de problemer, hun havde. Ellers var det meget begrænset. Forespurgt, om det var før 2010, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men han mener, det var før 2010.

Forespurgt, om vidnet inden SIR's 2010-rapport var bekendt med, at man ikke havde mulighed for at afstemme mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han var bekendt med, at man ikke foretog kontrol af, om de, der opnåede udbytterefusion, var beneficial owners eller de egentlige ejere, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han havde hørt om, at man kunne have flere udbyttenotater på den samme aktie, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

JURIDISK FORUM

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

"1. Formål/opgaver

…

Juridisk Forum refererer til Direktionen.

…

Større strategiske tiltag drøftes og igangsættes af Direktionen efter drøftelse i Udvidet Direktion.

Lovgivningsmæssige spørgsmål drøftes og besluttes i Juridisk Forum. Forelæggelse af lovgivningsmæssige spørgsmål for Direktionen kan ske på foranledning af den juridiske direktør.

…

2. Deltagere

…

Den juridiske direktør er formand for og mødeleder i Juridisk Forum."

Forespurgt, hvad det overordnede formål med Juridisk Forum var, forklarede vidnet, at det var et forsøg på at binde driften, dvs. Borger og Virksomhed, og den politiske del, Jura og Samfundsøkonomi, sammen i et forum, hvor man kunne drøfte ting. Forespurgt, om der var delegeret et ansvar til Juridisk Forum, og om der var et område, som Juridisk Forum havde til opgave at sørge for, forklarede vidnet, at Juridisk Forum havde til opgave at udarbejde oplæg til direktionen, men ikke som sådan havde beslutningskraft. Man kunne ikke sidde rundt om bordet og stemme og blive enige om, at en lov skulle udformes på den ene eller anden måde. Forespurgt, om det var et koordinerende, konsulterende forum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om beslutninger dermed ultimativt blev truffet af direktionen, bekræftede vidnet dette. De politiske beslutninger blev primært truffet af departementschefen og den juridiske direktør. Forespurgt, hvad der lå i rollen som formand for Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det indebar at være mødeleder og sørge for at få dagsordenen kørt igennem og få drøftet de ting, der var behov for.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

" 1. Formål/opgaver

Juridisk Forum fremmer en målsætning om at alle relevante informationer bruges aktivt i planlægningen og tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet og det juridiske fortolkningsarbejde. Juridisk Forum refererer til Direktionen.

...

Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:

...

- Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."

Forespurgt, hvordan man tilrettelagde processen, så man kunne leve op til disse forventninger, forklarede vidnet, at som han husker det, var det meget reaktivt, fx således at der enten kom en revisionsrapport eller et bidrag fra primært Borger og Virksomhed. På baggrund heraf kunne man i Juridisk Forum drøfte, om det var no-

get, der krævede lovgivningstiltag, men de drøftede ikke ressourceanvendelse eller lignende. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når noget skulle behandles i Juridisk Forum, skete det på baggrund af henvendelser udefra, hvor man havde behov for Juridisk Forums input eller drøftelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Juridisk Forum således ikke proaktivt opdyrkede et område, forklarede vidnet, at det havde de ikke mulighed for.

Forespurgt, hvor detaljerede drøftelserne i Juridisk Forum var, hvis man fik forelagt revisionsrapporter med relevante problemstillinger, forklarede vidnet, at det ligger mange år tilbage, så han erindrer ikke, hvor detaljerede de var. Det var primært noget, der angik driftsspørgsmål, og så spurgte man vel den pågældende ansvarlige direktør eller afdelingschef, hvad de gjorde ved det.

Forespurgt, om det var forudsat, at alle medlemmer i Juridisk Forum inden mødet havde gennemgået mødematerialet, der var udsendt forinden, forklarede vidnet, at det var det umiddelbart, men der var ikke nogen garanti for, at det skete. Forespurgt, om han oplevede, at det var sædvanligt, at det ikke skete, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen opfattelse af.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet forstår ved driftsspørgsmål, når han forklarede, at revisionsrapporterne primært angik driftsspørgsmål, forklarede vidnet, at det var sagsbehandling, kontrol, inddrivelse eller andet, som involverede aktive medarbejdere i driften. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man drøftede, om noget krævede ny lovgivning, og forespurgt, hvordan de to ting – drift og lovgivning – harmonerer med hinanden, forklarede vidnet, at det var lovgivningen, der satte rammerne for driften. Hvis de i driften oplevede, at lovgivningen var utilstrækkelig eller hæmmede dem, kunne det godt være, det skulle drøftes i Juridisk Forum, om der skulle gøres noget ved det. Forespurgt, om det skal forstås således, at det kunne give anledning til, at der kom et punkt på dagsordenen i Juridisk Forum, hvis der opstod en problemstilling i driften fx med hensyn til sagsbehandling, kontrol eller inddrivelse, bekræftede vidnet dette. Det ville dog typisk gå igennem Produktionsforum først, så produktionsledelsen kunne tage stilling til, om det var noget, de syntes skulle fremmes.

Forespurgt, hvad der ligger i, at det blev diskuteret, om noget krævede lovgivning, forklarede vidnet, at det kunne være, at den eksisterende lovgivning efter driftens opfattelse ikke gav dem mulighed for at varetage deres opgave på tilfredsstillende vis. Der var også nogle politiske hensyn, der skulle tages. Forespurgt, om de blev taget i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, men de indgik i drøftelserne om, hvorvidt man skulle påbegynde et lovgivningsarbejde, og om ministeren skulle finde et flertal for en lovændring eller en bekendtgørelse.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnets rolle var i forhold til Juridisk Forum, herunder hvilke opgaver og ansvar vidnet havde, forklarede vidnet, at det var rene sekretariatsopgaver. Det omfattede fx at sammenstille en dagsorden, indkalde til møde, sørge for mødelokale, indkalde bidrag fra fagkontorerne typisk i form af notater eller briefinger, udsende materiale til mødedeltagerne samt udarbejde en kommenteret dagsorden til formanden. Forespurgt, om opfølgningen på de beslutninger, der måtte blive truffet i Juridisk Forum, også var vidnets ansvarsområde, forklarede vidnet, at det var det, i den forstand at han skulle kommunikere dem ud til fagkontorerne og informere om, hvad der skulle ske. Det var dog ikke et driftsforum. Forespurgt, om ikke der kunne være emner til drøftelse i Juridisk Forum, som skulle følges op, hvorefter punktet så igen senere skulle på Juridisk Forums dagsorden, bekræftede vidnet dette. I Juridisk Forum deltog repræsentanter fra driften, så det, der blev talt om, gik videre den vej. Forespurgt, om der dermed ikke var faste punkter, hvor man havde en forventning om, at der skulle følges op på det pågældende punkt i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om det dermed i udgangspunktet var enkeltstående punkter, der blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at man godt kunne tale om det samme emne på flere møder i træk, men opfølgningen skete typisk i driften.

SIR'S 2010-RAPPORT

2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter', afsnit "Sagen kort"):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omnibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Foreholdt, at forelæggelsen blev udarbejdet af Ivar Nordland, og forespurgt til forløbet, da dokumentet blev forelagt og drøftet på Juridisk Forums møde den 2. marts 2010, herunder hvad drøftelserne gik ud på, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om han husker, hvorvidt forelæggelsen blev drøftet, eller om det blot var et orienteringspunkt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om han i forvejen kendte noget til TRACE, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

"Punkt
5

Emne
EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter

Beslutning/drøftelse
Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til både kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi.

Ansvarlig
Birgitte Christensen
Ivar Nordland

Status
100412 Ivar har bedt Jan og Richard om tilbagemelding inden den 19. april 2010. Richard har meldt tilbage, at de ikke kan stille med nogen IT-folk. På Birgitte og Ivars opfordring vil Jan Lund vende det igen og vende tilbage senest fredag den 16. april. 100504 Troels Holst Larsen deltager fra Borger og Virksomhed og Søren Aslak og Andreas Bo Larsen deltager fra Jura og Samfundsøkonomi."

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser om det foreholdte, herunder om bemanding eller lignende, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), hvoraf SIR's konklusioner og anbefalinger fremgår.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om han læste rapporten, forklarede vidnet, at det har han sikkert gjort, men den har ikke gjort indtryk på ham. Der var ikke noget, han skulle foretage sig. Forespurgt, om han husker, om rapporten på noget tidspunkt blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at den helt sikkert var på dagsordenen et antal gange, men han husker ikke nogen konkrete drøftelser. Forespurgt, om han husker, om det var sædvanligt, at der var SIR-rapporter på dagsordenen i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det var sædvanligt. Det var kun, når det var noget, der var rigtig alvorligt. Forespurgt, om han således ikke husker den pågældende rapport, forklarede vidnet, at det er svært at sige, da han efterfølgende har læst den mange gange, men han husker ikke, om han har læst den i Juridisk Forums regi. Forespurgt, om han husker, hvornår han første gang læste rapporten, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, hvorfor rapporten kom på dagsordenen i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det formentlig var, fordi nogen havde bedt ham om at sætte den på. Det skete ikke på hans eget initiativ.

Foreholdt, at Eva Damm har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun mente, at det var fordi Økonomi havde bedt om, at rapporten skulle behandles i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det sagtens kan tænkes, men han husker det ikke. De var sikkert bekymrede i Økonomi og ønskede at brede bekymringen ud til flere.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om, hvorvidt og hvorfor et notat eller en rapport skulle på Juridisk Forums dagsorden, hvis han fik en henvendelse om, at nogen ønskede den på, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han gik ud fra, at den, der bad om det, havde en god grund til det. Han talte derefter med Birgitte Christensen som formand for Juridisk Forum om, hvorvidt punktet skulle på eller ej. Birgitte Christensen kom med sin vurdering af det, men han tog ikke selvstændigt stilling til, om det skulle på eller ej.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"Intern Revision konstaterer yderligere, at*
>
> …

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"

Forespurgt, om det foreholdte var noget, vidnet hæftede sig ved, forklarede vidnet, at han ikke har vidst det, før han så rapporten. Forespurgt, om ikke han så rapporten i 2010, bekræftede vidnet dette. Han har sikkert set rapporten, i forbindelse med at den kom på dagsordenen, men han har ikke fået den forelagt eller tilsendt på anden måde. Forespurgt, om hans forklaring skal forstås således, at når han som kontorchef i det kontor, der havde sekretariatsfunktionen for Juridisk Forum, blev bedt om at sætte noget på dagsordenen, så satte han det på dagsordenen, og han så det ikke som sin opgave at overveje, hvorfor det skulle på dagsordenen i Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette.

7. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af materialet, at SIR's 2010-rapport første gang blev behandlet i Juridisk Forum på et møde den 7. september 2010.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 340 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010).

Forespurgt til tilblivelsesprocessen for en kommenteret dagsorden forklarede vidnet, at de først udarbejdede en dagsorden og fik den godkendt af Birgitte Christensen som formand for Juridisk Forum. Derefter gik de i gang med at indhente notater og baggrundsmateriale, hvorefter Eva Damm udarbejdede nogle korte punkter, så det var nemt for formanden at varetage mødeledelsen. Birgitte Christensen havde og har stadig ansvar for rigtig mange ting, så det var vigtigt, at hun ikke nødvendigvis skulle læse alt igennem. Forespurgt, om Eva Damm lagde den kommenterede dagsorden til vidnet, inden den gik til Birgitte Christensen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad vidnets rolle var i den forbindelse, forklarede vidnet, at den var at læse den kommenterede dagsorden med friske øjne og se, om det gav mening for ham. Det var ikke at vurdere, om det, der stod, var juridisk rigtigt. Det gik han ud fra, at det var. Hvis ikke det gav mening eller var usammenhængende, gik han og Eva Damm det igennem igen. Forespurgt, om han således ikke forholdt sig til, om den tekst, som Eva Damm havde valgt at gengive, var relevant at gengive, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han stolede på, at Eva Damm havde styr på det. Forespurgt, om det dermed var Eva Damm, der stod for den kvalitative vurdering af, hvad der skulle tilgå Birgitte Christensen, forklarede vidnet, at det gjorde han også, men han skrev jo ikke disse ting selv.

Forespurgt, om ikke det typiske forløb, hvis en fuldmægtig eller en konsulent udarbejdede et produkt, som skulle forbi en kontorchef og måske en afdelingschef, ville være sådan, at det produkt, som den underordnede havde udarbejdet, blev kontrolleret fuldt og helt af den overordnede, inden det blev sendt videre, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvad der menes med fuldt og helt. Forespurgt, hvis Eva Damm havde udarbejdet en sagsfremstilling, hvor man forholdt sig materielt til nogle ting, om ikke vidnet læste det igennem og vurderede, om han var enig, forklarede vidnet, at Eva Damm gengav noget, hun havde modtaget fra fagkontorerne, og det havde han tillid til, at hun sagtens kunne gøre. Forespurgt, om han således ikke foretog en kvalitetskontrol af, hvad Eva Damm havde lavet, forklarede vidnet, at han ikke sammenlignede de underliggende dokumenter med det, Eva Damm havde skrevet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010):

> *"10. Revisionsprotokol og revisionsrapport*
>
> *…*
>
> *På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."*

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om sit vidensniveau på dette tidspunkt, herunder om han læste og gennemgik revisionsrapporten eller opfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men det gjorde han formentlig. Forespurgt, om han husker, hvad der skete på mødet under dette punkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

> *"Punkt*
> *10*
>
> *Emne*
> *Revisionsprotokol og revisionsrapport*
>
> *Beslutning/drøftelse*

Revisionsprotokollen blev taget til efterretning. Der blev stillet spørgsmål til, hvem der besvarer spørgsmålet om eventuel ugyldighed under den første rapport i månedslisten. Eva taler med Økonomi om det.
For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes.
Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage, og der blev omdelt et udkast til kommissorium. Ivar deltager i styregruppen. Eva udarbejder et udkast til svar til Økonomi.

Ansvarlig
Birgitte"

Forespurgt, om det foreholdte bidrager til vidnets erindring om forløbet, forklarede vidnet, det gør det ikke ud over det, der står i det foreholdte. Forespurgt, om det skal forstås således, at han antager, at det anførte er korrekt, men at han ikke har nogen erindring om det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet læser tekststykket "For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes", forklarede vidnet, at som han læser det i dag, er det en anbefaling fra Juridisk Forum til Produktionsforum og driften om at gøre, som Intern Revision har anbefalet. Forespurgt, om han læser det således, at man i Juridisk Forum var enig i Intern Revisions konklusioner og anbefalinger, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at tekststykket "Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage, og der blev omdelt et udkast til kommissorium" fremstår som en beskrivelse af, hvad der allerede var sket, og forespurgt, om vidnet erindrer at have set kommissoriet, forklarede vidnet, at det har han sikkert, men han erindrer det ikke.

Forespurgt, hvad vidnet tænker om tekststykket "Ivar deltager i styregruppen", forklarede vidnet, at Ivar Nordland var den fagligt kompetente fra Jura og Samfundsøkonomi til at deltage i en sådan styregruppe, så han tænker ikke noget yderligere omkring det.

Forespurgt, hvad der ligger i sætningen om, at "Eva udarbejder et udkast som svar til Økonomi", forklarede vidnet, at Økonomi skulle have en tilbagemelding fra Ju-

ridisk Forum, og den udarbejde Eva Damm så et udkast til, som han går ud fra, at både Ivar Nordland og Birgitte Christensen nikkede til.

Forespurgt, hvad der ligger i, at Birgitte Christensen var ansvarlig for det anførte punkt, forklarede vidnet, at der i hvert fald ikke ligger det i det, at hun var operativt ansvarlig. Forespurgt, hvad der så lå i ansvaret, forklarede vidnet, at det var en mødedagsorden, og det angav, hvem der skulle styre punktet. Birgitte Christensen må have været mødeleder, og hun skulle komme med de indledende ord om punktet. Ved pkt. 8 var det Jan Lund og Richard Hanlov fra Borger og Virksomhed, der var ansvarlige, og dermed dem, der på mødet fortalte om punktet.

Foreholdt, at det foreholdte er beslutningsprotokollen og ikke dagsordenen fra mødet, og forespurgt, hvad det betød, når man i en beslutningsprotokol anførte en person som ansvarlig, forklarede vidnet, at det i hans optik betød, at Birgitte Christensen var ansvarlig for, at mødepunktet blev drøftet på det pågældende møde. Forespurgt, om ikke Birgitte Christensen var ansvarlig for noget fremadrettet, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om det således ikke betød andet og mere, end hvem der skulle fremlægge punktet på mødet, forklarede vidnet, at sådan opfattede han det. Forespurgt, hvordan man ville gøre, hvis man på mødet aftalte, at der var en person, der skulle være ansvarlig for nogle punkter, forklarede vidnet, at i så fald aftalte man det på mødet, og så gik vedkommende tilbage til sin respektive afdeling i Borger og Virksomhed og satte tingene i gang. Forespurgt, hvordan det ville fremgå af beslutningsprotokollen, at der var en, der havde fået et ansvar, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om ikke det var noget, der blev ført til protokols, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke ud over det, der fremgår her.

Vidnet blev foreholdt, at man i Produktionsforums beslutningsprotokol havde en tilsvarende rubrik, der var benævnt "Ansvarlig", og at deltagerne i Produktionsforum har forklaret for undersøgelseskommissionen, at den kolonne beskrev, hvem der skulle tage punktet videre. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette ikke var den måde man udarbejdede beslutningsprotokoller på i Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Juridisk Forum aldrig har udarbejdet beslutningsprotokoller på den måde, forklarede vidnet, at det ved han ikke, om man har.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 353 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"Punkt
5

Emne
Complianceundersøgelse som input til lovændringer, juridiske vejledninger m.v.

…

Ansvarlig
Jan Lund

Opfølgning
101012"

Forespurgt, hvordan man i denne beslutningsprotokol kan se, hvem der havde ansvaret for opfølgning, forklarede vidnet, at han ikke kan give yderligere svar end det, han allerede har gjort.

Forespurgt, hvad det betød, når der var anført en opfølgningsdato, forklarede vidnet, at det betød, at de skulle huske at tage punktet med på et senere møde. Forespurgt, hvem der skulle huske det, forklarede vidnet, at det var dem, der lavede mødeindkaldelse og dagsorden. Forespurgt, hvem der så skulle afrapportere på det senere møde, forklarede vidnet, at det sagtens kunne være Jan Lund eller Richard Hanlov, og hvis det var noget juridisk eller politisk, kunne det være Birgitte Christensen. Forespurgt, om der dermed ikke var nogen sammenhæng mellem, at Jan Lund var anført som ansvarlig, og at det var Jan Lund, der forventedes at følge op den 12. oktober 2010, forklarede vidnet, at der var den sammenhæng, at Juridisk Forum på det pågældende møde ville spørge ind til punktet. Forespurgt, hvem Juridisk Forum ville spørge, forklarede vidnet, at de ville spørge Jan Lund. Forespurgt, om det dermed ikke var Jan Lunds ansvar at sørge for at følge op på punktet, forklarede vidnet, at det var det ikke, da det var vidnets ansvar at følge op på punktet og få det med på dagsordenen, men det var Jan Lund, der skulle gøre noget. Forespurgt, hvem der skulle sørge for, at tingene var i bevægelse frem til den 12. oktober 2010, forklarede vidnet, at det skulle Jan Lund i dette tilfælde. Forespurgt, om vidnets svar er begrundet i, at vidnet ved, at det var Jan Lund, som var ansvarlig eller om det er begrundet i, at Jan Lund var anført som ansvarlig, forklarede vidnet, at Jan Lund blev anført som ansvarlig, fordi han vidste, at det var Jan Lund, der var ansvarlig. Det var Jan Lund, der skulle gå hjem til Borger og Virksomhed og sørge for, at der skete et eller andet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

"Opfølgning 100928"

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at opfølgningen skete, forklarede vidnet, at det havde Produktionsforum, da de havde besluttet, at der skulle nedsættes en styre- og arbejdsgruppe. Det var Birgitte Christensen, der skulle sørge for, at de fik udpeget et medlem, og det blev så i dette tilfælde Ivar Nordland. Der skulle også gives en tilbagemelding til Økonomi om, hvad de gjorde fra Juridisk Forums side. Forespurgt, om ikke det var det samme som at sige, at Birgitte Christensen havde ansvaret for at følge op på punktet i forhold til det, der var Juridisk Forums opgave, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det ansvar blev afspejlet i, at Birgitte Christensen var anført som ansvarlig, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om Juridisk Forum havde et ansvar, hvis forummet fik oplysninger om, at der foregik sagsbehandling, der måske ikke var lovlig, forklarede vidnet, at Juridisk Forum vel ikke havde et større ansvar end så mange andre ledelsesfora eller medarbejdere. Forespurgt, om Juridisk Forum således ikke havde ansvar for juraen, hvis der var problemer, forklarede vidnet, at det havde de, men hvis man hørte om noget, der var galt i driften, var det ikke sikkert, det var juraen, det var galt med. Forespurgt, om ikke det var Juridisk Forum, der skulle overveje eller tage stilling til, om det var juraen, der var noget galt med, forklarede vidnet, at det var det sikkert, eller også var det fagkontoret, der skulle komme med et oplæg. Det var så Birgitte Christensen, der skulle sætte det i gang, hvis noget sådant måtte forekomme.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om de anbefalinger og det, som revisionen skrev i forbindelse med sine anbefalinger i SIR's 2010-rapport, havde noget at gøre med juridiske problemer, forklarede vidnet, at det havde det ikke, som han husker det. Det var nogle driftsmæssige problemer vedrørende ressourcer og arbejdsgange. Forespurgt, om der således ikke var nogen juridiske aspekter i forbindelse med anbefalingerne og rapporten, forklarede vidnet, at det var der ikke, som han husker det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

"Juridisk Forum behandlede på sit møde den 2. marts 2010 et notat fra Ivar (vedlagt som bilag 2) om at melde deltagere ind til et såkaldt TRACE-projekt i OECD-regi

…

Der er efterfølgende meldt en medarbejder fra Borger og Virksomhed og to medarbejdere fra Jura og Samfundsøkonomi ind til projektet.

…

TRACE-projektet afholder sit første møde i oktober 2010, men en eventuel ændring af de danske regler som følge af projektet ligger flere år ude i fremtiden."

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen overvejelser om, hvorvidt TRACE var tjenligt som løsningsmiddel i forhold til de problemer, der var påpeget i SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det har han ikke haft nogen som helst forudsætninger for at vurdere. Foreholdt, at der ikke tænkes på, om han selv foretog analysen, men om han erindrer sådanne overvejelser, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at han har tænkt, at det var en meget god idé, der løste alle problemer. Forespurgt, om han erindrer, om der var drøftelser om det, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han efterfølgende læste SIR's 2010-rapport mange gange, og forespurgt, hvilken anledning han efterfølgende har haft til at granske SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det var, efter svindelskandalen opstod. Forespurgt, om han var inde over afdækningen af denne, forklarede vidnet, at efter han blev fyret som kontorchef, var han chefkonsulent i det kontor, der havde udbytteprocesserne. Da skandalen kom frem, blev hans kontor lagt ned af folketingsspørgsmål, aktindsigtsbegæringer mv., og i den forbindelse læste han rapporten. Forespurgt, om det var, efter den formodede svindel kom frem i lyset, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet var chefkonsulent fra november 2013, forklarede vidnet, at han var hos Borger- og retssikkerhedschefen i ¾ år, hvorefter han kom til Afregning Erhverv. Forespurgt, om det passer med, at han kom til Afregning Erhverv i november 2013, forklarede vidnet, at det nok skal passe.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

"Rapporten er også sendt til Produktionsforum, og efter indhentelse af udtalelse fra de to fora forelægges sagen samlet for departementschefen (igen). Produktionsforum har på sit møde den 21. juni 2010 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi

og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvordan opgaven kan håndteres fremover."

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at rapporten blev sendt til både Produktionsforum og Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om han på det generelle plan er bekendt med, hvad der var bestemmende for, at en rapport tilgik begge fora, forklarede vidnet, at der vel var nogen, der ville være sikre på, at der ikke var noget lovgivningsmæssigt, der skulle tages hånd om. Forespurgt, hvem der var ansvarlig for at følge op på analysen af, hvad der var Juridisk Forums rolle og ansvar i forhold til rapporten, forklarede vidnet, at det ikke var hans opgave. Forespurgt, hvem der havde det ansvar, forklarede vidnet, at det havde Birgitte Christensen ultimativt. Det var Økonomi, der havde sendt rapporten til både Produktionsforum og Juridisk Forum. Forespurgt, om der var nogen drøftelser med Birgitte Christensen omkring det, forklarede vidnet, at de sikkert på et formøde talte om, hvorvidt rapporten skulle på, men han husker det ikke. Forespurgt, om han selv havde nogen refleksioner over, hvorfor rapporten gik til to fora, forklarede vidnet, at det havde han ikke nogen mening om, da han ikke sad med den faglige sagsbehandling.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår vidnet fandt ud af, at der ikke var nogen juridiske aspekter i SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det havde han ikke nogen forudsætninger for at vurdere. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der ikke var nogen juridiske aspekter i SIR's 2010-rapport, og forespurgt, hvornår han fandt ud af dette, forklarede vidnet, at han sikkert fik det at vide af fagkontoret. Det var ikke noget, han selv vurderede. Forespurgt, hvordan en sådan oplysning kunne tilgå ham fra et fagkontor, forklarede vidnet, at de sad i samme hus og talte sammen. De har formentlig også drøftet denne rapport. Forespurgt, om ikke den omstændighed, at der ikke var juridiske aspekter i 2010-rapporten, talte imod, at den overhovedet blev sendt til Juridisk Forum, når den også var sendt til Produktionsforum, forklarede vidnet, at Økonomi sendte rapporten til Juridisk Forum og til Produktionsforum. Han kan ikke svare nærmere.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 349 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

"Sagsbehandler: Eva Damm

Godkendt af: Jan Muff Hansen"

Forespurgt, hvad der lå i godkendelsesprocessen, forklarede vidnet, at Eva Damm formentlig viste ham forelæggelsen, hvorefter han læste den igennem og sagde, at

det så fint ud. Der var ikke nogen faglige overvejelser inde over, for det havde han ikke forudsætninger for. Når man havde læst forelæggelsen, skulle man gerne have et billede af, hvad sagen drejede sig om. Forespurgt, om Eva Damm havde bedre forudsætninger for faglige vurderinger, end han havde, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Deres kontor var ikke et fagligt kontor på den måde.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Juridisk Forum behandlede på sit møde den 2. marts 2010 et notat fra Ivar (vedlagt som bilag 2) om at melde deltagere ind til et såkaldt TRACE-projekt i OECD-regi …*
>
> *Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort set hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omnibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri."*

Forespurgt, hvorfor en sådan gengivelse af et notat, der allerede var behandlet én gang i Juridisk Forum, nu indgik i behandlingen af SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at fagkontoret formentlig havde bedt om det. Det var ikke noget, hans kontor bestemte. Forespurgt, hvilket fagkontor han henviser til, forklarede vidnet, at det var Selskab, Aktionær og Erhverv, som var Lise Bo Nielsens kontor. Forespurgt, om det dermed var input, som vidnets kontor havde fået fra fagkontoret, bekræftede vidnet dette. Alle faglige ting de lagde op, var på baggrund af input fra fagkontoret, hvad enten det vedrørte personskat, moms, afgifter eller andet. Forespurgt, om det således ikke var Eva Damm, der havde besluttet at tage det foreholdte afsnit med, bekræftede vidnet dette. Det havde de ikke kompetence til i hans kontor, da de ikke var faglige sagsbehandlere. Det var en ren sekretariatsfunktion.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om de foreholdte oplysninger gav anledning til drøftelser af nogen art, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Forespurgt, om de gav vidnet selv anledning til overvejelser om, hvorvidt det var alvorligt, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, om det gav vidnet anledning til overvejelser om, hvorvidt det var lovligt at administrere på den beskrevne måde, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, og på det tidspunkt gik han ud fra, at der blev administreret lovligt, og at der ikke sad nogen og bevidst gjorde noget

ulovligt. Forespurgt, om ikke tingene gik til Juridisk Forum, netop fordi der kunne være legale problemer, bekræftede vidnet dette. Så gik de ud i fagkontorerne og blev vurderet. Det var ikke noget, han selv eller hans kontor havde nogen selvstændige overvejelser om. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det betyder, at de gik "ud i fagkontorerne og blev vurderet", og hvad det indebar, forklarede vidnet, at fagkontorene fik forelagt problemstillingen. Det kunne være et notat fra Borger og Virksomhed eller et andet sted, og så skulle fagkontorerne vurdere, om der var noget lovgivningsmæssigt, de ville foretage sig. Forespurgt, hvem der bad fagkontorerne om at vurdere dette, forklarede vidnet, at det tror han Birgitte Christensen gjorde. Han havde ikke bemyndigelse til at gå ud og sige, at fagkontorerne skulle se på noget. Hvis han selv bad fagkontorerne om at se på, om der var noget, Jura og Samfundsøkonomi skulle forholde sig til, skete det efter aftale med Birgitte Christensen. Forespurgt, om dette gjorde sig gældende både i forbindelse med behandlingen af sagen i Juridisk Forum, og også når der ikke havde været en sådan behandling i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at de var et sekretariatskontor, så det kunne sagtens være, at sagen ikke nødvendigvis havde været i Juridisk Forum, men at Birgitte Christensen bare havde bedt ham, Eva Damm eller andre om at undersøge noget nærmere. Det kunne de kun gøre ved at gå til fagkontoret, som kendte juraen bag. Forespurgt, hvad opdraget til fagkontoret i så fald kunne være, forklarede vidnet, at det kunne være, at de skulle se på, om lovgivningen var robust. Forespurgt, hvad det betyder, at lovgivningen var robust, forklarede vidnet, at det var et spørgsmål om, hvorvidt der var noget galt med lovgivningen, eller om problemet var udmøntningen af lovgivningen i driften. Forespurgt, hvad han forstår ved lovgivning, herunder om det var en lov, en bekendtgørelse eller en praksis, forklarede vidnet, at det var love og bekendtgørelser, men det kunne også være praksis. Han har ikke faglig baggrund for at kunne vurdere sådan noget.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 343-344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010):

> *"10. Revisionsprotokol og revisionsrapport*
>
> …
>
> *Jeg har i forelæggelsen lagt op til at få status for arbejdsgruppen fra Jens Sørensen, men det har ikke nået at komme med i selve forelæggelsen. Jens Sørensen har i dag fredag den 3. september oplyst, at han vil sende et udkast til kommissorium til mig på mandag – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage."*

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over det foreholdte dokument, forklarede vidnet, at det var Eva Damm, som udarbejdede den kommenterede dagsorden, hvorefter hun formentlig viste den til ham, men han husker den ikke. Han har derfor formentlig sagt, at det så godt ud, eller at der var et afsnit, han ikke forstod.

Foreholdt, at Preben Underbjerg Poulsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at den kommenterede dagsorden kun gik til formanden, og forespurgt, om det er korrekt forstået, forklarede vidnet, at sådan har han også forstået det.

Forespurgt, i hvilket omfang Juridisk Forum var inde over formuleringen af det kommissorium, der omtales i det foreholdte, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han tror dog ikke, Juridisk Forum var inde over det, da det var Jens Sørensen, som udarbejdede det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Intern Revision anbefaler,*
>
> *1. at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
> *2. at der etableres et kontrolmiljø, som sikrer, at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning og*
> *3. at der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat."*

Forespurgt, hvilke drøftelser der i Juridisk Forum fandt sted om de anførte tre punkter, herunder særligt om hvordan man skulle etablere det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at han tror, at Juridisk Forum forlod sig på, at Produktionsforum gjorde dette, men han husker det ikke. Han vil dog mene, at det ville være naturligt. Forespurgt, om han er bekendt med, om der var overvejelser eller drøftelser om, hvorvidt opgaven med etablering af et overordnet ansvar skulle placeres i en arbejdsgruppe, eller om det var noget, direktionen selv burde håndtere, forklarede vidnet, at det under alle omstændigheder var direktionen, der skulle tage beslutningen, da den kunne medføre ressourcemæssige virkninger og effekter. Forespurgt, om han er bekendt med, om overvejelserne fandt sted, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke drøftelser der var omkring de anførte tre punkter, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, hvem der forelagde problemstillingen, forklarede vidnet, at det formentlig

var Jan Lund eller Richard Hanlov fra Borger og Virksomhed eller Karsten Juncher fra Økonomi. Forespurgt, hvor lang tid drøftelserne tog, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, hvor mange kritiske SIR-rapporter der generelt var på dagsordenen i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige. Han ved det ikke. Han har ikke lavet optællinger på, hvor mange kritiske rapporter der var. Forespurgt, om han husker andre SIR-rapporter, som var på dagsordenen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det er ikke det, han har forberedt sig på.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

> *"Ivar deltager i styregruppen."*

Forespurgt, hvorfor Ivar Nordland blev valgt til at deltage i styregruppen, forklarede vidnet, at Ivar Nordland var den internationale ekspert, som rejste ud i verden og bl.a. deltog i OECD-møder. Han går ud fra, at det var derfor, men det må man spørge Birgitte Christensen eller Ivar Nordland om. Her var det blot en orientering. Forespurgt, om det var refusionsproblemstillingen i SIR's 2010-rapport, der skulle håndteres gennem Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening om.

28. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 355-356 (2010-09-16 (1) - Forelæggelse for Birgitte Christensen vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi):

> *"Anledning: Udkast til Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi i anledning af månedsrapporten for april/maj, opfølgningsrapport og kritisk revisionsrapport fra Intern Revision om provenuet fra udbyttekildebeskatning af udlændinge*
>
> …
>
> *Indstilling:*
>
> …
>
> *Jura og Samfundsøkonomi deltager i den af Produktionsforum nedsatte arbejds-/styregruppe. Endvidere deltager Jura og Samfundsøkonomi og Borger og Virksomhed i TRACE-projektet, som i OECD-regi skal designe et system (..). TRACE-pro-*

jektet afholder sit første møde i oktober 2010, men en eventuel ændring af de danske regler som følge af projektet ligger flere år ude i fremtiden."

Forespurgt, om Økonomi blev orienteret om TRACE-projektet og den tidshorisont, der var for implementering, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men det tror han, at de gjorde.

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at Juridisk Forum den 30. august 2011 for første gang siden mødet i september 2010 fulgte op på SIR's 2010-rapport, og forespurgt, om det er korrekt, forklarede vidnet, at det kan det godt være. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i Juridisk Forum ikke havde faste terminer for opfølgning på noget, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat

Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."

Forespurgt, hvad forløbet var på dette tidspunkt i august 2011, hvor der var et dagsordenspunkt om opfølgning på revisionsrapporten, forklarede vidnet, at det var et orienteringspunkt, hvor Jan Lund ville orientere om, hvad Produktionsforum og Borger og Virksomhed havde gjort. Foreholdt, at Richard Hanlov orienterede i stedet for Jan Lund, forklarede vidnet, at det er muligt. Jan Lund og Richard Hanlov supplerede hinanden, da de ikke altid begge kunne deltage i mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedrørende arbejdsgruppen for SIR 2010):

"Forslag til løsning

Nettoafregning, hvor en udlodning medfører nedsat eller ingen skat, forekommer mere sikker end refusion. I OECD regi arbejdes på en gensidig nettoafregning og udveksling af oplysninger. Danmark er med i et pilotprojekt herom. Det vil forhå-

bentligt være muligt, at Danmark udvider muligheden for nettoafregning allerede inden OECD projektet realiseres."

Forespurgt, om vidnet husker at have set det foreholdte notat, forklarede vidnet, at han har set det hos sin bisidder i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen, men han husker ikke, at han så det dengang.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, Troels Holst Larsens e-mail af 29. august 2011 til Jan Lund og Jan Lunds videresendelse til Richard Hanlov):

"Kære Jan
Jeg har drøftet punktet på dagsordenen for Jurdisk Forum den 30/8 vedr. udbytteskat med Lisbeth Rømer i Paris.
Lisbeth har sendt vedlagte bilag til brug for din præsentation for Juridisk Forum.
Hvis du har brug for uddybninger, er det selvfølgelig muligt på tlf. 72 37 48 54 (Lisbeth Rømer)."

Forespurgt, om der inden OECD-forhandlingerne var drøftelser om de ønsker om at udvide nettoafregningen, som Lisbeth Rømer skrev om i notatet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat

…

Som det fremgår af uddraget fra Produktionsforum, har arbejdsgruppen udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning, herunder om tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen vil arbejde sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.

Juridisk Forum kan eventuelt aftale at følge den videre proces - særlig vedrørende ændring af kildeskattelovens § 66 - via opfølgningslisten."

Forespurgt, om der i Juridisk Forum var drøftelser i tilknytning til de anførte bemærkninger, forklarede vidnet, at det var der ikke, som han husker det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"Ivar blev oprindeligt udpeget til at sidde i en styregruppe, men den har ifølge ham aldrig været indkaldt."*

Vidnet forklarede, at det anførte sikkert er rigtigt. Forespurgt, om der var drøftelser herom, forklarede vidnet, at det var der ikke, som han husker det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"110830*
>
> *5 Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat*
>
> *Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol for 7. september 2010, forblad og notat forelagt Produktionsforum den 27. juni 2011 samt uddrag fra beslutningsprotokol for Produktionsforum var udsendt til mødet. Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene.*
>
> *Jan Lund"*

Forespurgt, hvad det efter vidnets opfattelse betyder, når Jan Lund er anført i det foreholdte, forklarede vidnet, at punktet vedrørte opfølgning på revisionsrapporten. I Juridisk Forum, hvor Jan Lund også deltog, havde man fundet, at det var Jan Lund, der skulle gå videre med det. Forespurgt, om Jan Lund skulle gå videre med det eller blot præsentere punktet på det pågældende møde, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om Jan Lund blev anført, fordi han havde ansvaret for den aftalte opfølgning, forklarede vidnet, at han mener, at Jan Lund blev anført, fordi det var ham, der forelagde orienteringen om opfølgningen. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for at følge arbejdet, når det er anført, at Juridisk Forum "vil følge arbejdet med at udmønte forslagene", forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var Juridisk Forum. Foreholdt, at det er anført, at Juridisk Forum "vil følge arbejdet med at udmønte forslagene", og forespurgt, om ikke der så var en person, der havde ansvaret for, at Juridisk Forum fulgte arbejdet, forklarede vidnet, at de i hans kontor havde ansvaret for, at tingene kom på dagsordenen, men den løbende opfølgning lå i fag-

kontorene. Forespurgt, om man således ikke af beslutningsprotokollen kan se, hvor ansvaret for den fremadrettede opfølgning lå, forklarede vidnet, at det kan man ikke. Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der blev spurgt om, hvem fra Juridisk Forum der fik til opgave at følge arbejdet med at udmønte forslagene og ikke til vidnets ansvar i forbindelse med serviceringen af Juridisk Forum, og forespurgt, om vidnet vil besvare dette spørgsmål, forklarede vidnet, at han ikke kan svare bedre, end han har gjort. Forespurgt, hvorfor Jan Lund stod anført, som han gjorde, forklarede vidnet, at det var, fordi det var Jan Lund, der forelagde punktet på mødet. Forespurgt, om det dermed var rent og skært bagudrettet, forklarede vidnet, at det kan man godt sige.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"110830*
>
> …
>
> *111214: Bekendtgørelse, hvor bl.a. indberetningsfristen for udbytte fra selskaber, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller registreret i en værdipapircentral, ændres til måneden efter udlodningen er sendt i høring. Tilsvarende lovændring vedrørende de børsnoterede selskaber er ikke klar endnu. 120206: Kildeskattebekendtgørelsen er nu ændret, og tilsvarende lovændring vedrørende de noterede selskaber vil blive sat på lovproduktionslisten."*

Forespurgt, hvilke bemærkninger der blev indsat i denne rubrik i beslutningsprotokollen, og hvornår det blev indsat, forklarede vidnet, at det for ham ser ud, som om det skete i 2014. Det var en status på, hvad der var sket. Vidnet blev foreholdt, at datoerne formentlig skal læses på den måde, at mødet blev holdt den 30. august 2011, og hvis man bruger den samme måde at angive datoer på, ser det ud som om, der skete noget den 14. december 2011 og den 6. februar 2012. Forespurgt, om det var vidnets kontor, der udarbejdede disse beslutningsprotokoller, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til tilblivelsesprocessen omkring den højre spalte i dokumentet, og hvordan og hvornår det blev skrevet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"111214: Bekendtgørelse, hvor bl.a. indberetningsfristen for udbytte fra selskaber, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller registreret i en værdi-*

papircentral, ændres til måneden efter udlodningen er sendt i høring. Tilsvarende lovændring vedrørende de børsnoterede selskaber er ikke klar endnu."

Forespurgt, om det anførte skal forstås således, at det var en tilføjelse til protokollen, som blev foretaget den 14. december 2011, forklarede vidnet, at det vil han tro.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"120206: Kildeskattebekendtgørelsen er nu ændret, og tilsvarende lovændring vedrørende de noterede selskaber vil blive sat på lovproduktionslisten."

Forespurgt, om det anførte således var en tilføjelse, der blev foretaget i februar 2012, forklarede vidnet, at det tror han. Forespurgt, om det således er udtryk for, at der blev foretaget en løbende opfølgning i forhold til de punkter, der tidligere blev behandlet i Juridisk Forum, og om det var normalt, at man gjorde det på denne måde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for at skrive disse bemærkninger i beslutningsprotokollen, forklarede vidnet, at selve den fysiske indførsel foregik i vidnets kontor. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at man fulgte op på det materielle grundlag, forklarede vidnet, at det var fagkontoret. Forespurgt, om ikke der var nogen styring af, om den ansvarlige enhed eller person fulgte op på de relevante punkter, forklarede vidnet, at det var der ikke på den måde.

6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at man oprindeligt indkaldte til et møde i Juridisk Forum den 2. februar 2012, men at det blev afholdt den 6. februar 2012, og forespurgt, om det kan passe, bekræftede vidnet dette. Det skete jævnligt, at planlagte møder måtte rykkes en dag eller to.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 627 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012, bilag til dagsordenen - Opfølgningslistens pkt. 5).

Foreholdt, at det foreviste fremtræder som en gengivelse af det, der var anført i beslutningsprotokollen fra mødet den 30. august 2011 (ekstraktens side 543), bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 630 (2012-02-06 (3) - Beslutningsprotokol vedr. punkt 8 fra møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012):

"120206

8

Opfølgningsliste

Opfølgningslisten blev gennemgået. På baggrund af opfølgningslistens punkt om opfølgning på compliance 2006, opfordrede Birgitte og Winnie Jan Lund til at drøfte forslag til opfølgning på compliance 2008, som involverer Jura og Samfundsøkonomi, med de relevante kontorer og i Juridisk Forum, så der så tidligt som muligt samarbejdes om indholdet af og prioriteringen af de enkelte forslag."

Forespurgt, om den omtalte opfølgningsliste er den liste, der tidligere blev forevist (ekstraktens side 627), forklarede vidnet, at det tror han. Foreholdt, at det ikke fremgår, om der blev truffet nogen beslutning vedrørende SIR's 2010-rapport, herunder om den var løst eller ej, eller om der skulle ske noget bestemt, og forespurgt, om det var sædvanligt, forklarede vidnet, at det er tænkeligt, at der var drøftelser om, at nu var tingene i gang i Borger og Virksomhed, og at der derfor ikke var grund til, at Juridisk Forum skulle drøfte den yderligere. Det var dog ikke hans beslutning. Forespurgt, om det var sædvanligt, at man ikke rundede af i forhold til en SIR-rapport og konkluderede, at man i Juridisk Forum ikke skulle følge den længere, eller at man skulle følge den på nærmere angivne punkter, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Forespurgt, hvordan man generelt gjorde i Juridisk Forum, hvis man havde emner på en opfølgningsliste, og man mente, at opgaverne var løst, herunder om man indførte i opfølgningsprotokollen, at man ikke længere skulle følge punktet, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Man lod være med at sætte det på dagsordenen, når det ikke længere var punkter, der skulle diskuteres.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var en bevidst beslutning, når man efter den 6. februar 2012 ikke fulgte op på SIR's 2010-rapport, eller om det bare aldrig blev gjort, forklarede vidnet, at han vil tro, det var det sidste. Forespurgt, hvem der burde have sørget for det, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Ansvaret for at følge op på SIR-rapporten lå vel i Borger og Virksomhed og ikke i Juridisk Forum. Det var fordi, det var en del af driften, der skulle følges op på. Foreholdt, at arbejdsgruppen, der blev nedsat af Produktionsforum, blev nedsat under Jens Sørensens ansvar, og forespurgt om der også lå et opfølgningspunkt i Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at han ikke ved, om der lå et opfølgningspunkt, eller hvordan de håndterede det i Borger og Virksomhed.

GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL

Risikovurdering og risikoanalyse

Foreholdt, at kommissionen bl.a. skal undersøge, hvilken risikostyring og hvilke risikotiltag der var på daværende tidspunkt, og forespurgt, om vidnet har været inde over eller kan bidrage til dette, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Koncerncentrets tilsyn med SKAT

Foreholdt, at der i 2010 var drøftelser i Juridisk Forum om sektortilsyn og om, hvordan man skulle håndtere den nye struktur, og forespurgt, om vidnet erindrer drøftelserne herom, bekræftede vidnet dette. Der var nogle principielle drøftelser om, at man nu havde etableret en enhedsorganisation, som var tæt på ministeren, og om hvordan man i den forbindelse dels kunne skærme ministeren og dels kunne skærme organisationen i forhold til ministeren. Derudover husker han ikke noget. Forespurgt, om han erindrer drøftelser om departementets tilsyn, og hvad man i departementet gjorde for at holde øje med, hvad der skete ude i organisationen, forklarede vidnet, at man vel i stor udstrækning forlod sig på revisionens arbejde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter"):

> *"Fordelingen af revisionsrapporterne sker ud fra følgende kriterium. Produktionsforum har særlig fokus på opfølgning i forhold til produktionen, mens Udviklingsforum har særlig fokus på it og it-systemadministration. Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."*

Forespurgt, hvilket fokus på det ulovbestemte tilsyn der i forbindelse med det foreholdte forventedes af Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5437 (2010-02-16 (2) - Notat af Juridisk Service om formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT, dateret den 26. november 2009):

> *"4. Det ulovbestemte tilsyn*

Efter SKAT i 2005 blev etableret som en enhedsorganisation, bortfaldt det tidligere eksterne tilsyn, hvorefter de statslige skattemyndigheder førte tilsyn med de kommunale skattemyndigheder. Siden da har det eksterne tilsyn med SKAT i hovedsagen været udøvet af Intern revision, idet departementet kun i mindre grad har udøvet tilsyn med SKAT.

Fusionen indebærer, at sidstnævnte problemstilling bortfalder, idet det eksterne tilsyn med den nye enhedsmyndighed alene vil blive varetaget af Rigsrevisionen/Intern revision."

Forespurgt, om vidnet var inde over det foreholdte notat, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om han husker drøftelser omkring det ulovbestemte tilsyn i regi af Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5437 (2010-02-16 (2) - Notat af Juridisk Service om formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT):

"Dette udelukker imidlertid ikke, at der i den nye enhedsmyndighedsorganisation – udover Retssikkerhedschefen - etableres en særlig enhed, der har til opgave at følge op på produktion og mål.

Det skal dog bemærkes, at en sådan særlig enhed ikke vil kunne betegnes som tilsyn, da tilsyn begrebsmæssigt ikke omfatter en myndigheds interne organisering med henblik på at sikre, at myndighedens opgaver løses bedst muligt."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der blev oprettet en sådan særlig enhed, forklarede vidnet, at det er han ikke.

16. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5520 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet):

"3. Bortfald af det ulovbestemte tilsyn
Notat medbilag er vedlagt"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5522 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet, bilag til dagsordenen – "Oplæg om bortfald af det ulovbestemte tilsyn"):

"I forbindelse med etableringen af Skatteministeriets nye struktur har Direktionen konstateret, at det interne ulovbestemte tilsyn med SKATs administration, der lå i den tidligere organisation, er faldet bort. Det følger af, at SKAT og Skatteministeriet nu er en enhedsorganisation. Det eksterne tilsyn med den nye enhedsmyndighed varetages af Rigsrevisionen/Intern revision. Det skal i den forbindelse besluttes, om der:

- skal etableres opfølgningsrutiner, som kan erstatte den opfølgning, der lå i det tidligere tilsyn."

Forespurgt, om vidnet var inde over notatets udarbejdelse, forklarede vidnet, at det var han ikke, efter hvad han husker. Forespurgt, om han husker noget om drøftelserne herom, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var nogen drøftelser, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det var der sikkert, men ikke nødvendigvis mens han var til stede. Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at det fremgår, at vidnet deltog i mødet, forklarede vidnet, at han opfattede spørgsmålet som angående drøftelser i al almindelighed og ikke kun i Juridisk Forum, men han husker det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5544 (2010-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet):

"Punkt
3

Emne
Bortfald af det ulovbestemte tilsyn

Beslutning/drøftelse
Oplæg var udsendt til mødet. Det foreslås, at arbejdet med, hvilke opfølgningsrutiner der skal være i stedet for det ulovbestemte tilsyn - ud over opfølgning på revisionsrapporterne, forankres i Koncernøkonomi. Det samme gælder tilsynet med de eksterne enheder (Landsskatteretten m.fl.). Juridisk Forum tilsluttede sig dette.

Ansvarlig
Winnie"

Forespurgt, om det foreholdte giver anledning til, at vidnet husker noget om drøftelserne, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

NYE INITIATIVER I KUNDESERVICE

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5818 (2015-01-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til Jan Muff Hansen med forslag til nye initiativer i Kundeservice, Jan Muff Hansens e-mail af 16. januar 2015 til bl.a. Jeanette Nielsen):

> *"Susanne*
>
> …
>
> *- Analyse af processer vedr. acontoskat og udbytteskat (Jeanette)"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5820 (2015-01-19 (2) - Forslag til nyt initiativ i Kundeservice - analyse af proces for refusion af udbytteskatter):

> *"Kort beskrivelse af initiativ*
>
> *Den nuværende situation (baggrund): Det er konstateret, at der gennem de seneste par år er sket en væsentlig stigning i antal sager om refusion af udbytteskatter til udenlandske udbyttemodtagere. Der er behov for beskrivelse af forretningsgangen samt en vurdering af, hvad der skal kontrolleres/påses i forbindelse med at anmodningerne behandles, jf. også bemærkninger fra SKATs interne revision."*

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i forbindelse med det foreholdte, forklarede vidnet, at han på daværende tidspunkt var chefkonsulent i Udvikling Erhverv, og at Jeanette Nielsen var en kollega, som var procesejer på området. Forespurgt, hvad hans rolle var, forklarede vidnet, at den var, som den plejede at være, dvs. at koordinere. Han var ledelsesstøtte for Susanne Thorhauge, som havde 4-5 forskellige teams med forskellige fagområder. Derfor sendte han en e-mail til de forskellige teamledere og spurgte, hvad de havde. Forespurgt, på hvis foranledning dette initiativ blev taget, forklarede vidnet, at som han husker det, var det ét af en lang række projekter i Kundeservice i forbindelse med Kundeservices strategiarbejde.

Forespurgt, hvad der skulle ske i forbindelse med dette initiativ, forklarede vidnet, at det var at få fastlagt og få beskrevet forretningsgangene, og hvad man skulle gøre. På det tidspunkt blev der indført tanker om end-to-end-processer, så man som procesejer ikke kun skulle se på IT-systemerne, men på hele processen fra fødsel til begravelse, herunder en beskrivelse af, hvad der skulle kontrolleres. Det havde man i et procesejerkontor som deres ikke den store viden om, hvorfor de skulle sørge for at indhente denne viden fra deres kontrolfolk. Forespurgt, om man også skulle overveje juridiske aspekter, altså om tingene foregik korrekt, forklarede vidnet, at det ville

være naturligt. Forespurgt, hvor langt de var med dette arbejde, da den formodede svindel kom frem, forklarede vidnet, at de ikke var kommet særlig langt.

Foreholdt, at det foreholdte dokument er fra januar 2015, og forespurgt, hvad der skete i den efterfølgende periode, forklarede vidnet, at der, som han husker det, blev nedsat en meget lille arbejdsgruppe med deltagelse af Jeanette Nielsen og nogle folk fra driften. Der skulle foretages et analysearbejde, som kostede 130.000-150.000 kr. til en IT-leverandør, men det fik de ikke bevilget. Derfor blev den analyse ikke til noget. Forespurgt, om det var den analyse, som vedrørte muligheden for at afstemme nogle IT-systemer, forklarede vidnet, at sådan husker han det. Forespurgt, om analysearbejdet var en del af denne proces, eller om det var en del af opfølgningen på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det formentlig var inspireret både af almindelige ønsker om at få moderniseret nogle processer, men også af SIR's 2013-rapport.

Forespurgt, hvad det foreholdte dokument skulle bruges til, forklarede vidnet, at det skulle indarbejdes i en større samlet strategiplan for Kundeservice. Forespurgt, hvem den strategiplan skulle præsenteres for, forklarede vidnet, at den skulle præsenteres for direktionen. Forespurgt, hvem direktøren på dette tidspunkt var, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, om det dermed var for SKAT's øverste direktion, bekræftede vidnet dette.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på, at der var en formodet svindel i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han og Susanne Thorhauge, som på daværende tidspunkt var hans kontorchef, havde delt sommerferien, så han holdt sen sommerferie. I løbet af hans sommerferie ringede Susanne Thorhauge til ham og fortalte om svindlen og dens betydning for afdelingen i forhold til pressehenvendelser, politisk bevågenhed osv. Han tilbød derfor at afbryde sin ferie, hvilket Susanne Thorhauge tog imod. Det var første gang, han hørte om svindlen. Forespurgt, hvornår det var, forklarede vidnet, at det var i august 2015. Han husker ikke datoen præcist.

Udbetalingsstoppet

Forespurgt, om vidnet husker, om der var foretaget et udbetalingsstop, da han blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at som han husker det, sagde Susanne Thorhauge, at udbetalingerne var stoppet. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår i august 2015 det var, forklarede vidnet, at han tror, det var i den første tredjedel af august 2015, men han husker ikke den eksakte dato.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5821 (2015-08-20 (7) - E-mailkorrespondance mellem Susanne Thorhauge og Jeanette Nielsen vedr. berostillelsen, Jeanette Nielsens e-mail af 20. august 2015 til bl.a. Jan Muff):

> *"Jeg vil lige bemærke, at refusionsudbetalingerne er genoptaget. Man har opmærksomhed på anmodninger, der kan relatere sig til den konkrete sag og fortager ikke udbetaling i disse sager. Jeg synes at det i indstillingen er formuleret som et generelt stop for udbetalinger."*

Forespurgt, hvad den foreholdte korrespondance gik ud på, forklarede vidnet, at han ikke husker det. Han vil tro, at det var en status enten til Jesper Rønnow Simonsen eller til departementschefen, men han ved det ikke. Forespurgt til vidnets viden om standsning og genoptagelse af udbetalingerne forklarede vidnet, at han ikke har anden viden end den, han fik af Susanne Thorhauge. Forespurgt, hvad Susanne Thorhauge fortalte om standsning og genoptagelse, herunder om der var sket en genoptagelse som anført i det foreholdte, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad Susanne Thorhauge fortalte vidnet om standsning af udbetalingerne, forklarede vidnet, at Susanne Thorhauge fortalte, at hun på et møde, hvor René Frahm Jørgensen og alle mulige andre relevante personer havde været til stede, havde været med til at beslutte, at nu skulle der stoppes. Forespurgt, hvad vidnet mere detaljeret fik at vide af Susanne Thorhauge under den telefonsamtale, der fandt sted i vidnets ferie, forklarede vidnet, at hun fortalte, at der havde været svindel. Alt var lidt kaotisk på det tidspunkt, for der var ingen, der havde forestillet sig, at det havde det omfang, som det viste sig at have, og det var chokerende. Forespurgt, om Susanne Thorhauge således fortalte vidnet noget om omfanget af svindlen, forklarede vidnet, at han tror, at hun på det tidspunkt fortalte, at det drejede sig om 2-3 mia. kr., men det accelererede en del, som månederne gik. Forespurgt, om det på daværende tidspunkt blev vurderet som et stort omfang, forklarede vidnet, at han i hvert fald personligt synes, at 2-3 mia. kr. er et stort omfang, og 12,7 mia. kr. er endnu mere ufatteligt. Forespurgt, om Susanne Thorhauge fortalte andet, forklarede vidnet, at hun blot fortalte, at alle flåede i hende. Ud over det almindelige kontorchefarbejde fyldte svindelsagen alt. Forespurgt, hvem der "flåede" i hende, forklarede vidnet, at det var direktører, underdirektører og hele pressesiden, hvor journalisterne stod i kø. Forespurgt, hvilke direktører der var tale om, forklarede vidnet, at det var Richard Hanlov og Jonatan Schloss og muligvis også Jesper Rønnow Simonsen, men det skal han ikke kunne sige. Forespurgt, hvad Susanne Thorhauge yderligere fortalte, forklarede vidnet, at hun ikke sagde andet, men han kunne fornemme på hende, at hun havde brug for, at der kom nogen og hjalp hende med at udarbejde orienteringer til direktionen, sva-

re på spørgsmål til Folketinget og besvare en stor mængde aktindsigtsanmodninger fra stort set alle aviser. Forespurgt, om Susanne Thorhauge omtalte, at nogen havde problemer i forhold til ansættelsen, eller at nogen stod i kritisk lys i forhold til sagen, forklarede vidnet, at det talte de ikke om på det tidspunkt. Forespurgt, om han husker mere fra telefonsamtalen med Susanne Thorhauge, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om det var en længere eller en kort, koncentreret samtale, forklarede vidnet, at de måske talte sammen et kvarters tid. Forespurgt, hvornår han mødte op på arbejde, forklarede vidnet, at han mødte næste morgen. Susanne Thorhauge måtte som chef ikke afbryde hans ferie, så han skulle selv tilbyde det. Det tog så et kvarters tid.

21. august 2015 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen om SKAT's tiltag i anledning af SIR's rapport om udbytteskat

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1716 (2015-08-21 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytte).

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var inde over den foreviste forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan forløbet var, forklarede vidnet, at hvis det gik, som det plejede, udarbejdede procesejeren et udkast, hvorefter det var vidnets opgave at renskrive det. Det gjorde han uden nogen faglige forudsætninger og lagde blot det til grund, som den fagligt ansvarlige procesejer havde anført. Forespurgt, om det var en ren sekretariatsmæssig funktion, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1714 (2015-08-21 (1) - E-mail fra Kent D. Sørensen til Jens Sørensen om forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen, Kent D. Sørensens e-mail af 21. august 2015 til Jens Sørensen med kopi til bl.a. Jan Muff Hansen):

> *"Kære Jens*
>
> *Vedlagt forelæggelse vedr. udbytteskat, som netop er givet til Jesper Rønnow. Du nåede desværre ikke at komme med i godkendelsesluppet, inden Jesper skulle i departementet, men det er godkendt af René."*

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man sendte noget til direktøren uden om den ansvarlige fagdirektør, forklarede vidnet, at det sagtens kunne tænkes. Forespurgt, om det således ikke var en usædvanlig fremgangsmåde, bekræftede vidnet dette. Tidsfristerne for at svare var indimellem så korte, at man ikke kunne nå at få alle med.

Forespurgt, hvad anledningen var til, at Jesper Rønnow Simonsen skulle i departementet, og om det vedrørte svindelsagen, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan procedurerne for information til departementet var, forklarede vidnet, at han fik det indtryk, at departementet helst ikke ville have for meget information, og slet ikke noget information, som departementet ikke selv havde efterspurgt. Forespurgt, om vidnet har nogen fornemmelse af, hvornår departementet første gang blev orienteret mundtligt, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen fornemmelse af. Forespurgt, hvorfra han fik det indtryk, at departementet ikke ønskede at få for meget information, forklarede vidnet, at det var noget, som nogle andre sagde. Selv fik han det indtryk, at Jesper Rønnow Simonsen ikke ønskede at se eller få forelagt problemsager, som departementet ikke havde bedt om en status for. Forespurgt, om ikke Jesper Rønnow Simonsen var direktør i SKAT, bekræftede vidnet dette. Jesper Rønnow Simonsen var topdirektøren. Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at fordi departementet ikke ønskede information, ønskede Jesper Rønnow Simonsen heller ikke for meget information, forklarede vidnet, at sådan forstod han det. Forespurgt, hvem der fortalte vidnet dette, forklarede vidnet, at det var Susanne Thorhauge, som gengav, hvad hun havde fået at vide af sin chef og underdirektør. Forespurgt, hvem den underdirektør var, forklarede vidnet, at det var Richard Hanlov samt Jonatan Schloss som direktør for Kundeservice og endelig Jesper Rønnow Simonsen som den øverste chef. Forespurgt, om vidnets indtryk vedrørende informationsniveauet var specifikt i forhold til svindelsagen, eller om man generelt ikke skulle sende problemstillinger op i systemet, forklarede vidnet, at det var i forbindelse med svindelsagen. Forespurgt, om det således var i tilknytning til svindelsagen, at man ikke ønskede unødig meget information, forklarede vidnet, at han ikke ved det, og at det kun var hans fornemmelse. Han kan ikke lægge hovedet på blokken og sige, at det forholdt sig sådan. Forespurgt, om det var det indtryk, han fik af sin chef, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår vidnet havde samtalen med Susanne Thorhauge, forklarede vidnet, at de løbende havde samtaler. Forespurgt, om det var, efter vidnet mødte ind efter sin ferie, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var i august 2015, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Forespurgt, om det var, kort tid efter han var kommet tilbage fra ferien, forklarede vidnet, at det var i løbet af det sidste halvår 2015. Han kan ikke sige hvornår.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Juridisk Forum

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet tidligere forklarede, at det i perioden 2010-2013 var departementschefen og den juridiske direktør, der varetog de politiske dispositioner, og forespurgt om en uddybning af det-

te udsagn om rollefordelingen forklarede vidnet, at det tror han ikke, han kan give. Det var et spørgsmål om, hvad den politiske virkelighed var på det pågældende tidspunkt, og hvad man kunne komme igennem med. Det var også den vurdering, departementschefen og den juridiske direktør foretog, inden de holdt møde med ministeren. Forespurgt, om det skal forstås således, at det ikke var drøftelser, der foregik i Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om den juridiske direktør havde en særlig stilling i forhold til de øvrige direktører, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det havde vedkommende i hvert fald ikke formelt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om departementschefen også sammen med de øvrige direktører kunne træffe politiske beslutninger, forklarede vidnet, at når han taler om politiske beslutninger, mener han en politisk vurdering, dvs. om det var noget, man skulle gå videre med eller ikke. Forespurgt, om det var en beslutning, departementschefen traf sammen med den juridiske direktør, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at departementschefen således ikke traf beslutningen sammen med de andre direktører, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om departementschefen traf beslutningerne sammen med den juridiske direktør, forklarede vidnet, at de to i hvert fald var hovedaktørerne. Om de også tog det op i et eller andet ledelsesforum, hvor de andre direktører var til stede, ved han ikke. Forespurgt, om de to – dvs. departementschefen og den juridisk direktør – var hovedaktører på det, vidnet omtaler som politiske beslutninger, bekræftede vidnet dette. Det var beslutninger om, hvorvidt man skulle udarbejde et lovforslag, skaffe politisk flertal for det osv. Efter hans opfattelse var det primært de to.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det primære fokus i Juridisk Forum var på de politisk-juridiske eller de juridisk-tekniske forhold, forklarede vidnet, at det nok var det juridisk-tekniske. Forespurgt, om det således var det juridisk-tekniske, man behandlede i Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om spørgsmål om politik derfor blev sendt videre, bekræftede vidnet dette. Det var fx selve beslutningen om, hvorvidt man overhovedet skulle gå videre med et lovforslag eller ej.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 12.40 sluttede mødet.

PROTOKOL

3. december 2019
Protokol nr. 40

Den 3. december 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Birte Rasmussen ved advokat Michael Skovgaard for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann ved advokat Ann Rask Vang for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (forlod mødet kl. 13.00)

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JENS MADSEN

Kl. 9.00 mødte Jens Madsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som kontorchef i Koncerncentrets afdeling Koncernfunktioner i enheden Økonomi, og at han i perioden fra april 2013 til februar 2017 var ansat som kontorchef i SKAT's afdeling Økonomi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er cand.polit.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han blev uddannet cand.polit. i 1994 og blev ansat i Arbejdsmarkedsstyrelsens økonomikontor, hvor han var fra september 1994 til juni 1998, hvor han blev ansat i Skatteministeriets økonomi- og personalekontor. Fra april 2001 til april 2002 var han ansat i SU-styrelsen som økonomi- og kvalitetschef, hvorefter kom tilbage til Skatteministeriets økonomi- og personalekontor og efterfølgende han i oktober 2006 blev kontorchef i Skatteministeriets økonomikontor, hvor han var indtil 2010.

Forespurgt, hvad vidnets væsentligste opgaver som kontorchef i Økonomi i henholdsvis Koncerncentret og SKAT bestod i, forklarede vidnet, at de bestod i finanslovsarbejde, dvs. at få udarbejdet Skatteministeriets henholdsvis SKAT's bidrag til finansloven. Derudover bestod de i at lægge det interne budget på baggrund af den bevilling, der blev givet på finansloven. I perioder havde han også regnskabsopgaver med aflæggelse af § 9-regnskabet, dvs. regnskabet for Skatteministeriets driftsbevilling. Dertil kommer revisionsopfølgning og opfølgning på revisionsrapporter. Forespurgt, om § 38-regnskabet var en del af hans arbejdsopgaver, forklarede vidnet, at det ikke var en del af kontorets opgaver.

Forespurgt til vidnets nærmeste leder i de to perioder forklarede vidnet, at det var Karsten Juncher, og i en periode var Kim Saastamoinen-Jakobsen underdirektør for området.

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejde med departementet, herunder det kontor, Kristian Hertz var i, var i den sene periode fra april 2013 og frem, hvor vidnet var ansat i SKAT, forklarede vidnet, at de havde et fint, løbende samarbejde. De holdt regelmæssige statusmøder. Forespurgt, om vidnets opgave var at give input til § 9-regnskabet, forklarede vidnet, at opgaven bestod i at levere SKAT's bidrag til den del af finanslovsparagraffen, som vedrørte SKAT, og de revisioner, der vedrørte SKAT. Forespurgt, om han i den periode havde en særlig kontaktperson i departementet, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det afhang af opgaven.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet forud for 2010 havde til udbytteområdet og de udfordringer, der måtte være på området, forklarede vidnet, at han vidste, at der var noget, der hed udbytteskat, men det var ikke noget, han beskæftigede sig med. Forespurgt, om vidnet dermed ikke havde kendskab til udbytteadministrationen, hvordan den foregik, og hvilke udfordringer der kunne være, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han havde hørt om, at der var problemer med manglende afstemningsmuligheder, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

REVISIONSUDVALGET

Revisionsudvalgets formål

Forespurgt, hvad tankerne var bag Revisionsudvalget, som blev etableret i forbindelse med den nye struktur fra 2010, herunder hvilke opgaver udvalget havde, forklarede vidnet, at en væsentlig opgave for Revisionsudvalget var at sikre, at der skete en opfølgning på de revisionsrapporter, der kom fra Rigsrevisionen og fra Intern Revision. Derudover var der tilsynsopgaven i forhold til SKAT og Skatteministeriet.

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet vedrørende nedsættelsen af Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han ikke husker andet, end at der var en diskussion om, hvorvidt det kunne være relevant, at man med den organisatoriske opbygning, man havde, havde et decideret udvalg, der kunne se på disse emner. Foreholdt, at Revisionsudvalget holdt sit udvalgssættemøde i december 2010, og forespurgt, hvorfor det først var på dette tidspunkt, at man etablerede det pågældende udvalg, forklarede vidnet, at det var en overvejelse, man havde, i forbindelse med at man ændrede organiseringen i 2010, og så var det nok en tanke, der skulle modnes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
> *Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen*
>
> *Referent: Jens Madsen.*
>
> *Referat af Sættemøde i Revisionsudvalget 17. december 2010*
>
> …
>
> *Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde. Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Forespurgt, hvad der lå i de to ben i Revisionsudvalgets opgaver, forklarede vidnet, at der i den førstnævnte opgave lå, at der tidligere var et tilsyn mellem et departement og en styrelse. I og med at man nu havde etableret den organisering, man havde, var det tilsyn ikke naturligt til stede. Derfor var der overvejelser om, på hvilken måde man så kunne bidrage til at føre tilsyn med den måde, tingene fungerede på. Den anden opgave handlede om, at de – når der blev afgivet revisionsrapporter – skulle sikre sig, at der blev fulgt op på de bemærkninger, der blev givet fra Rigsrevisionen og fra Intern Revision. Forespurgt, hvad der nærmere lå i, at man skulle sikre sig det, og hvordan man sikrede sig det, forklarede vidnet, at der var en protokol, hvor man kunne følge med i, hvilke rapporter der var afgivet siden sidst, og hvilke overvejelser de ansvarlige havde haft om, hvordan man kunne løse de påpegede problemstillinger. Derudover var der i Revisionsudvalget et fast punkt, hvor man drøftede de kritiske rapporter og forholdt sig til, om det, der var sat i værk, var tilstrækkeligt, eller om der var behov for at gøre noget yderligere eller andet. Forespurgt, hvor længe man normalt drøftede sådanne kritiske rapporter, forklarede vidnet, at han husker drøftelserne i Revisionsudvalget som værende omkring et kvarters tid. Forespurgt, hvor længe man i Revisionsudvalget fulgte en rapport, hvis der fx var en meget kritisk rapport, der var meget svær at løse, forklarede vidnet, at man fulgte rapporten, indtil der var en indstilling fra den ansvarlige direktør eller fra det an-

svarlige forum om, at man havde gennemført de aktiviteter, der skulle til for at imødegå kritikken. Forespurgt, om det dermed var, indtil man havde fjernet grundlaget for kritikken, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan rollefordelingen og relationen var mellem Revisionsudvalget og henholdsvis Produktionsforum og Juridisk Forum, og hvilke aftaler der var, forklarede vidnet, at når hans kontor modtog en revisionsrapport, foretog de en vurdering af, hvilket forum der ville have ansvaret for at følge op på den pågældende rapport, hvorefter rapporten blev sendt til det pågældende forum. Når det pågældende forum havde behandlet rapporten, skulle det give hans kontor en tilbagemelding på, hvad man ønskede at sætte i gang for at imødegå kritikken. Forespurgt, om man i vidnets kontor foretog en vurdering af de tilbagemeldinger, der kom, herunder om de igangsatte tiltag var relevante, forklarede vidnet, at de ikke foretog en faglig vurdering af, om indholdet var fagligt rigtigt. De så primært på, om der var udfyldt nogen aktiviteter, om der var nogen frister, og om der var nogen, der var ansvarlige for at løse opgaven.

Forespurgt, hvornår man sendte en revisionsrapport til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det afhang af karakteren. Rigsrevisionen havde en såkaldt juridisk-kritisk revision, og den kunne gå til Juridisk Forum. I og med at hans kontor ikke havde det faglige kendskab til alting, kunne de godt være i tvivl om, hvorvidt rapporten skulle sendes til det ene eller det andet forum, og i så fald kunne de sende den til begge fora. Det hændte, at de sendte en rapport til både Produktionsforum og Juridisk Forum for at høre deres vurdering af, hvad der var op og ned i rapporten, og hvem der skulle være ansvarlig for den pågældende rapport.

Forespurgt, om det havde nogen betydning for Revisionsudvalgets rolle, at alle rapporter også blev sendt direkte til departementschefen, forklarede vidnet, at det havde den betydning, at den opfølgningsprotokol, som Revisionsudvalget udarbejdede, også blev sendt til departementschefen. Det ændrede dog ikke ved, at alting blev behandlet i Revisionsudvalget, og som han husker det, kunne Revisionsudvalget drøfte iværksættelse af yderligere tiltag, men i sidste ende var det departementschefens beslutning, om der skulle iværksættes yderligere tiltag. Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at Revisionsudvalget var et konsulterende organ for departementschefen, forklarede vidnet, at det var det, i den forstand at hvis der skulle sættes nogle mindre og umiddelbart tilgængelige tiltag i gang, kunne man som ansvarlig direktør selv sætte dem i gang. Hvis der var større ting, som krævede økonomi eller særlige forhold, var det op til departementschefen at bestemme, hvorvidt de skulle sættes i gang.

Forespurgt, om der blev foretaget risikoanalyser eller styring af risici i Revisionsudvalget, når man drøftede disse revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke på en struktureret måde med diagrammer osv. De forsøgte dog at gøre det på den måde, at de kritiske rapporter på alle møder blev taget ud til en særskilt drøftelse. Forespurgt, om Revisionsudvalgets drøftelser skete med afsæt i rapporterne, eller om der også kom supplerende materiale ind fra driften, forklarede vidnet, at drøftelserne godt kunne ske med udgangspunkt i den opfølgning, der var fra det pågældende forum. Hans kontor indhentede typisk en status hos Produktionsforum og spurgte, hvad der var sket vedrørende den kritiske rapport. Derefter skrev hans kontor svaret ind i revisionsprotokollen, og det ville dermed danne grundlag for den drøftelse, der var i Revisionsudvalget.

Forespurgt, hvilke overvejelser der lå til grund for, at Revisionsudvalget blev sammensat med den bemanding, der fremgår af det foreholdte, forklarede vidnet, at der i hvert fald var den overvejelse, at der skulle være nogle direktører fra Hovedcentret, som blev departementschef Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen og Karsten Juncher. Derudover skulle der være nogle fra driften, som blev Erling Andersen og Jens Sørensen, som på det tidspunkt var regionsdirektører for henholdsvis København og Midtjylland, som han husker det. Tidligere told- og skattedirektør Ole Kjær var med som ansvarlig for de særlige enheder, dvs. de enheder, som ikke hørte direkte under SKAT. Kjeld Rasmussen deltog som revisionschef. Forespurgt, hvorfor man valgte en struktur, hvor kun to regionsdirektører var med, forklarede vidnet, at han tror, det var på samme måde som i Produktionsforum og Juridisk Forum, hvor der også deltog et antal direktører og regionsdirektører. Det var heller ikke alle direktører fra Hovedcentret, der var med i udvalget. Forespurgt, om han er bekendt med, hvorfor det lige var disse to regionsdirektører, der blev udvalgt til Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Revisionsudvalgets møder

Forespurgt, om de forskellige medlemmer af Revisionsudvalget havde særlige opgaver eller ansvarsområder i forhold til udvalgets arbejde, eller om alle forudsattes at være lige velforberedte og veloplyste i forhold til materialet, forklarede vidnet, at Steffen Normann Hansen havde en særlig opgave, i og med at det var ham, der stod for at præsentere de særligt kritiske revisionsrapporter, men det forventedes, at alle havde læst og orienteret sig i materialet. På den måde var der ingen forskel. Forespurgt, hvorfor opgaven lå hos Steffen Normann Hansen og ikke hos fx Karsten Juncher, forklarede vidnet, at Steffen Normann Hansen var ordførende i Produktionsforum, som var det forum, der havde de fleste rapporter. Forespurgt, om det dermed udsprang af den opgave, der lå i Produktionsforum, forklarede vidnet, at sådan opfattede han det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, afsnit 1 "Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde"):

> *"Økonomi varetager sekretariatsfunktionen for Revisionsudvalget, og der afholdes kvartalsvise møder."*

Forespurgt, hvad sekretariatsfunktionen bestod i, forklarede vidnet, at den primært bestod i at sikre, at der var en dagsorden til møderne, og at der var en opfølgningsprotokol på de revisionsrapporter, Revisionsudvalget stadig fulgte op på. Kontorets opgave var at sikre, at alle modtagne revisionsrapporter var sendt til et relevant forum, og at der var kommet en tilbagemelding fra det pågældende forum efter endt behandling af rapporterne. Forespurgt, hvilken opgave kontoret havde i forhold til den efterfølgende opfølgning, forklarede vidnet, at den bestod i løbende at indhente en opdateret status fra forummet på, hvad der var blevet drøftet, og om der var sket noget i forhold til de aktiviteter, der var igangsat. Forespurgt, om de i vidnets kontor foretog en vurdering af, om der var sket noget, eller om der ikke var sket noget, forklarede vidnet, at de foretog en vurdering af, om en given frist var overholdt eller ej, men de foretog ikke en faglig vurdering af, om det, der var foreslået, var fagligt korrekt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.*
>
> *Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet."*

Forespurgt, hvilken opgave sekretariatet havde i forhold til den anførte del af Revisionsudvalgets opgave, forklarede vidnet, at deres opgave var at sikre, at der var en opfølgningsprotokol, og at den var ensartet og gennemsigtigt præsenteret. De foretog ikke en faglig vurdering af de enkelte tiltag. Forespurgt, hvordan han opfattede sekretariatets opgave i forhold til den omtalte kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet, forklarede vidnet, at han opfattede det som sekretariatets opgave at sikre, at opfølgningen foregik, og at den blev præsenteret på en ensartet og gennemskuelig måde for Revisionsudvalget, så der var et grundlag at drøfte rapporterne på. Forespurgt, om det skal forstås således, at det så var op til udvalgsmedlemmerne selv at foretage kvalitetsvurderingen uden bistand fra sekretariatets side, forklarede vidnet, at det

var op til den enkelte ansvarlige direktør og det enkelte ansvarlige forum at sikre, at det faglige indhold var i orden. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med den ansvarlige direktør, og hvordan man blev ansvarlig direktør for en rapport, forklarede vidnet, at når de sendte en rapport til Produktionsforum, var det Produktionsforum, der var ansvarlig for at sikre, at der skete opfølgning på rapporten. Det kunne sagtens være, at man i Produktionsforum udpegede en direktør, som var ansvarlig for opfølgningen på rapporten. Vidnets kontor indhentede en status fra Produktionsforum, men det kunne godt være en enkelt direktør, der i det regi var ansvarlig for selve opfølgningen.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er vidnets opfattelse, at der i Revisionsudvalget blev fulgt op på revisionsarbejdet med kvalitetssikring af de tiltag, der skete andre steder, forklarede vidnet, at hver gang der var en kritisk rapport, blev den drøftet. Han erindrer ikke de specifikke drøftelser af hver enkelt rapport, der dengang var på møderne. Vidnet blev foreholdt, at det af det foreholdte fremgår, at udvalgsarbejdet indebar andet og mere end at drøfte de kritiske rapporter, idet Revisionsudvalget også skulle beskæftige sig med, om drøftelserne af kritiske revisionsrapporter i andre fora rent faktisk medførte en opfølgning, og om kvalitetssikringen på denne opfølgning var i orden. Forespurgt, om også denne del blev behandlet i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at, som han ser det, var der i Revisionsudvalget nogle direktører med forskellige kompetencer, som gjorde, at man kunne se en problemstilling med nogle andre øjne, end hvis rapporten kun blev behandlet i Produktionsforum. Det er den måde, han vil udlægge det på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

> *"Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, om man i Revisionsudvalget havde de beskrevne drøftelser om, hvorvidt der skete fornøden opfølgning eller ej, eller hvad man alternativt burde gøre, forklarede vidnet, at det gør han ikke specifikt, men det var en del af formålet med det dagsordenspunkt, hvor man gennemgik de kritiske rapporter. Om man specifikt drøftede dette, husker han ikke. Forespurgt, om han husker noget tilfælde, hvor man i Revisionsudvalget konkluderede, at noget ikke var godt nok og skulle gøres anderledes eller mere intensivt, forklarede vidnet, at det gør han ikke konkret.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor lang tid og i hvilken periode Revisionsudvalget var i kraft, forklarede vidnet, at udvalget havde sit sættemøde i december 2010 og blev nedlagt med udgangen af 2012, samtidig med at man igen opdelte koncernen i et departement og en styrelse. Forespurgt, om han er bekendt med, om der kom noget i stedet for udvalget og i givet fald hvad, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Fra 2013 trådte den traditionelle hierarkiske struktur i kraft, og der var ikke et specifikt udvalg. Det var ikke sådan, at der ikke skete noget, men der trådte ikke et udvalg ind. Forespurgt, om han var beskæftiget med opfølgning på revisionsrapporter efter udgangen af 2012, bekræftede vidnet dette.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's konklusioner og anbefalinger

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår og hvordan vidnet blev opmærksom på, at denne rapport var undervejs, forklarede vidnet, at han ikke blev opmærksom på, at den var undervejs. Han så rapporten, da den var færdig. Han havde ikke en rolle i selve udarbejdelsen af revisionsrapporterne.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 282-283 (2010-05-19 - E-mail fra Peter B. Krontoft vedr. fremsendelse af SIR's 2010-rapport, sendt med kopi til bl.a. Jens Madsen).

Forespurgt, hvorfor vidnet modtog den pågældende rapport, forklarede vidnet, at han skulle sikre sig, at rapporten blev sendt til det relevante forum, og – hvis det var en kritisk rapport – at den blev forelagt departementschefen i henhold til den procedure, der var for opfølgning. Foreholdt, at det tidligere foreholdte kommissorium for Revisionsudvalget blev udarbejdet i efteråret 2010, og at denne rapport blev fremsendt i maj 2010, og forespurgt, om den procedure, han omtaler, allerede på dette tidspunkt var på plads, forklarede vidnet, at han ikke husker specifikt, hvornår opfølgningsproceduren blev besluttet, men den var på plads på dette tidspunkt. Det var en proces, der blev fulgt med henblik på at sikre, at de kritiske rapporter gik til departementschefen, og at der blev udpeget nogen til at følge op. Forespurgt, om han også før 2010 havde denne opgave, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten, da den kom i maj 2010, forklarede vidnet, at han fokuserede meget på, hvilken kritikhøjde og hvilke observationer der var. Forespurgt, hvordan han vurderede den pågældende rapport, forklarede vidnet, at rapporten var speciel, fordi det var departementschefen, der havde bedt om at få området undersøgt. Normalt ville han se efter det sted i konklusionen, hvor kritikhøjden var anført. Her læste han i stedet konklusionen for at se, hvilke udtryk der blev brugt om situationen. Det førte til, at han vurderede det som en kritisk rapport. Forespurgt, om han kategoriserede rapporten som kritisk i den allerhøjeste kategori,

forklarede vidnet, at på det tidspunkt blev en rapport vurderet som kritisk, hvis den var utilfredsstillende eller ikke helt tilfredsstillende. Denne rapport lå i hvert fald i det interval, men om det var det ene eller det andet, var ikke så afgørende i den forbindelse.

Forespurgt, hvornår opfølgningen på rapporten ophørte, forklarede vidnet, at det gjorde den i 2011. Forespurgt, hvorfor den ophørte på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at den ophørte, fordi der var en indstilling fra enten Produktionsforum eller den ansvarlige direktør om, at den kunne indstilles til afslutning.

Generelt om opfølgningsproceduren

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 366 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Sammenfatning"):

> *"Økonomi varetager pr. l. januar 2010 det daglige samarbejde mellem Skatteministeriet og Intern Revision samt koordinationen af opfølgningen på Intern Revisions rapporter og notater. Økonomi refererer til Økonomidirektøren i revisionssager. Rapporter, der er kritiske, følger en særlig hurtig proces med forelæggelse for departementschefen."*

Forespurgt, hvad der lå i den beskrevne særlig hurtige proces, forklarede vidnet, at det var vigtigt, at departementschefen hurtigt blev orienteret, hvis der var kritiske rapporter, mens pænere rapporter kom med i den førstkommende opfølgningsprotokol. Forespurgt, om SIR's 2010-rapport om udbytteskat fulgte processen for kritiske rapporter, selv om det var et bestillingsarbejde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om departementschefen fik rapporten tilsendt direkte, fordi han var opdragsgiver og adressat, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 367 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Sammenfatning"):

> *"Den konkrete opfølgning på kritiske revisionsrapporter vil i videst mulig omfang ske inden for de aktuelle fora i koncernen. Departementschefen har bemyndiget Økonomi til at videresende revisionsrapporterne direkte til relevante fora - mens departementschefens påtegning om yderligere initiativer til opfølgning eftersendes eller videreformidles i det omfang det måtte ønskes.*

Status for opfølgning opsamles i en fælles opfølgningsprotokol over alle Intern Revisions rapporter og notater mv. Her opsamles endvidere status for iværksatte initiativer efter behandlingen i diverse fora. Økonomi ajourfører protokollen løbende efter tilbagemelding fra fora m.fl."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter"):

"Departementschefen har i praksis bemyndiget Økonomi til at videresende revisionsrapporterne før departementschefen i praksis har påtegnet rapporterne. Bemyndigelsen skal sikrer, at revisionsrapporterne hurtigt bliver behandlet i fora.

…

Fordelingen af revisionsrapporterne sker ud fra følgende kriterium. Produktionsforum har særlig fokus på opfølgning i forhold til produktionen, mens Udviklingsforum har særlig fokus på it og it-systemadministration. Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."

Forespurgt til en nærmere beskrivelse af processen i det foreholdte forklarede vidnet, at han læser det på den måde, at hans kontor, når der kom en kritisk rapport, godt kunne sende den direkte til et forum, samtidig med at rapporten blev forelagt departementschefen. I det omfang departementschefen havde særlige bemærkninger eller påtegninger i forhold til sagen, sendte vidnets kontor efterfølgende disse til de pågældende fora. Det kunne også være, at departementschefen besluttede, at der skulle foretages en anden behandling end den, vidnets kontor havde foreslået, og så måtte de selvfølgelig korrigere, fx hvis departementschefen mente, at rapporten hørte naturligt hjemme i et andet forum end det, vidnets kontor havde peget på. Fordelingen skete efter deres overordnede retningslinjer for, hvor tingene hørte hjemme, men tingene greb i et vist omfang ind i hinanden. Det handlede derfor også meget om, hvor ansvaret var forankret, og så kunne det være, man var nødt til at indhente bidrag fra øvrige fora. Det var ikke alt, der var entydigt. Forespurgt, om vidnet i de år, hvor man havde denne procedure, oplevede, at departementschefen kom med direktioner om, at vidnets kontor skulle gøre dette og hint, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om den retning, vidnet sendte rapporten i, dermed som udgangspunkt også var den endelige retning, bekræftede vidnet dette.

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 284-290 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"Forelæggelse for departementschefen*
>
> *Anledning: Intern revisions kritiske revisionsrapporter. Månedsrapport for april – maj samt opfølgningsprotokollen.*
>
> …
>
> *Godkendt: Jens Madsen"*

Forespurgt, om vidnet godkendte denne forelæggelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det ham bekendt var første gang, der blev udarbejdet en forelæggelse vedrørende SIR's 2010-rapport, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 287-288 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport, afsnit "Bilag 3"):

> *"Revisionen er udført på baggrund af ønske fra dig. Baggrunde var, at forsøg på at opgøre provenuet fra kildebeskatningen af valutariske udlændinges udbytter fra danske aktieselskaber og investeringsforeninger viste, at der muligvis var risiko for, at der refunderes for meget kildeskat via refusionsordningen.*
>
> …
>
> *Økonomis indstilling til placering af organisatorisk opfølgning:*
> *Ansvaret for SKATs proces til håndtering af udbyttebeskatning deles af flere procesejere. Der er ikke defineret overordnet ansvar for hele processen. Økonomi indhenter udtalelse fra Produktionsforum og Juridisk forum og sagen forelægges herefter samlet for departementschefen."*

Forespurgt, hvad baggrunden for den anførte indstilling var, forklarede vidnet, at som han husker det, skyldtes det usikkerhed om, hvem der skulle være ansvarlig for opfølgningen på rapporten. Det var ikke fuldstændig tydeligt for hans kontor, om den hørte hjemme i det ene eller det andet forum, og derfor overvejede man at spørge de to fora om deres vurdering. Forespurgt, om den varslede efterfølgende forelæggelse blev gennemført, forklarede vidnet, at han er usikker på, om der skete en særskilt forelæggelse, men man kan se, at rapporten efterfølgende blev fulgt op

i Produktionsforum. Forespurgt, hvilke tanker vidnet havde gjort sig om, hvorfor det kunne være relevant at sende rapporten til Juridisk Forum, og om Juridisk Forum kunne have et opfølgningsansvar, forklarede vidnet, at han ikke husker præcist, hvad overvejelserne gik på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der normalt var udslagsgivende for, at vidnet sendte en rapport til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at de til Juridisk Forum normalt ville sende de typer af revisioner, hvor man specifikt havde vurderet, at der var noget juridisk kritisk, dvs. noget problematisk i forhold til lovgivningen. Forespurgt, om det var det eneste tilfælde, eller om der også var andre situationer, hvor en rapport blev sendt til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det som udgangspunkt kun var i de situationer. Produktionsforum fik typisk hovedparten af rapporterne, fordi Produktionsforum havde ansvaret for produktionen og de borgervendte aktiviteter. Udviklingsforum havde ansvaret for IT-opgaven, og der var også en type af revisioner, der rettede sig mod dette. Forespurgt, hvor ofte vidnets kontor sendte en rapport til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han ikke husker det som værende ofte, men han kan ikke præcisere det nærmere.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvorfor der ikke blev foretaget en samlet forelæggelse efter høringen af de to fora, forklarede vidnet, at han er usikker på, om der blev lavet en særskilt forelæggelse, men det indgik i de efterfølgende opfølgningsprotokoller på rapporterne, at opgaven og ansvaret var placeret hos Produktionsforum. Forespurgt, om det var udtryk for, at den opfølgning, der var besluttet i Produktionsforum, efter hans mening var tilstrækkelig, og at der derfor ikke var behov for yderligere indsats eller afgrænsning fra hans kontors side, forklarede vidnet, at det mere var udtryk for, at ansvaret for opfølgningen var placeret hos Produktionsforum.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 287 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"IR's kritik:*
> *Der er ikke anført en samlet kritikhøjde, …*
>
> *1) …*
>
> *2) …*
>
> *3) …*
>
> *4) …*

5) …

6) …

7) …

8) Anvendelse af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotater"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder …

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Foreholdt, at der i SIR's rapport er anført ti punkter under konklusionen, men at de to sidste punkter om kontrol og opfølgning ikke er gengivet i forelæggelsen for departementschefen, og forespurgt, hvorfor det kun var de otte første punkter, der blev forelagt for departementschefen, forklarede vidnet, at det tør han ikke byde på. Han tror ikke, at det var udtryk for et bevidst valg, at disse punkter ikke skulle forelægges. Forespurgt, om det var ham, der udarbejdede forelæggelsen, eller en af hans medarbejdere, forklarede vidnet, at det var en medarbejder hos ham, der skrev forelæggelsen, men i og med at han godkendte den, har han også selv læst den. Foreholdt, at SIR's konklusion om, at der ikke føres kontrol med refusionsanmodninger og med, om investor reelt er aktieejer og skattepligtig eller ej, umiddelbart forekommer at være alvorlig, bekræftede vidnet dette. Formålet med forelæggelsen var at få udpeget, hvem der skulle være ansvarlig for at følge op på rapporten, og i forelæggelsen lå der derfor ikke, at man ikke i øvrigt skulle følge op på alle punkterne og alt det, der fremgik af rapporten. Forespurgt, om han var opmærksom på, at når man undlod at opliste samtlige punkter, kunne det fremstå, som om man kun oplistede de væsentligste punkter, forklarede at det var han ikke. Forespurgt, om han husker, om der var drøftelser om, hvorvidt den sidste konklusion om, at man ikke havde fulgt op på en tidligere undersøgelse, skulle med i forelæggelsen eller ej, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om det – når man udarbejdede indstillingerne – var sædvanligt, at man udvalgte nogle af konklusionerne, men ikke gengav dem alle, forklarede vidnet, at der i de fleste rapporter ville være anført en kritikhøj-

de også på de enkelte observationer, og den ville de bruge som udgangspunkt. Forespurgt, om de så kun ville medtage nogle af observationerne, forklarede vidnet, at de typisk ville fokusere på dem, som Intern Revision vurderede som værende røde og dermed kritiske. Forespurgt, om han husker, om han, da han læste rapporten, tænkte, at de to sidste konklusioner ikke fremstod lige så alvorlige som de otte foranstående, forklarede vidnet, at den overvejelse kan han ikke forestille sig, at han havde.

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402-403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.*
>
> *…*
>
> *Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.*
>
> *Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.*
>
> *Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."*

Forespurgt, om der blev nævnt specifikke rapporter i forbindelse med den beskrevne gennemgang, forklarede vidnet, at han ikke husker drøftelsen af punktet. Forespurgt, hvor lang tid der typisk blev brugt på revisionsrapporter på møderne, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der brugt ca. 15-20 minutter, afhængigt af hvor mange og hvilke rapporter der var på. Forespurgt, om det var det samlede tidsforbrug eller pr. rapport, forklarede vidnet, at det var samlet. Møderne varede typisk et par timer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5866-5867 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen – "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*

"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige – udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010.

Kritik:
Der er ikke anført kritik højde, men IR vurderer: 1) der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen mv. 2) at SKAT mangler indberetninger/-oplysninger til at kunne opgøre korrekt nettoprovenu 3) foretningsprocesserne til registrering mv. ikke har været fuldt opdaterede 4) regnskabs og it-systemer ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordninger

Status efter behandling i Produktionsforum den 21/6 2010:
Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover.

Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."

Forespurgt, hvad der skete i tilknytning til foreholdte, forklarede vidnet, at hans kontor udarbejdede en opfølgningsprotokol, som blev behandlet i Revisionsudvalget og af departementschefen. I forelæggelsen for departementschefen havde de anført, at de ville indhente en udtalelse. Efter rapportens behandling i Produktionsforum fik de en status fra Produktionsforum, som havde besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe med deltagelse af forskellige repræsentanter. Det var vigtigt for hans kontor at kunne konstatere, hvornår de kunne følge op på rapporten igen, og det kunne de, når der var modtaget en status fra arbejdsgruppen ved udgangen af 2010. Foreholdt, at arbejdsgruppen slet ikke kom i gang med arbejdet i 2010, men først havde sit første møde i april 2011, og forespurgt, om det gav anledning til bekymring, at man havde fået stillet en status fra arbejdsgruppen i udsigt ved udgangen af 2010, men at man på mødet den 17. december 2010 endnu ikke havde hørt noget, forklarede vidnet, at han gik ud fra, at de modtog en status fra Produktionsforum, fordi Produktionsforum var ansvarlig for at give dem en status. Forespurgt, om ikke han tænkte, at det på det tidspunkt var højst usandsynligt, at man som lovet ville få en status inden udgangen af kalenderåret, forklarede vidnet, at den tanke havde han ikke.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

"5. Opfølgning på kritiske rapporter

…

b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)

…

Ad b) Notat fra Jens Sørensen"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

"Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat.

…

Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, hvilken viden vidnet på dette tidspunkt havde om TRACE, forklarede vidnet, at det kendte han ikke til. Forespurgt, om han er bekendt med, om man på noget tidspunkt undersøgte, om TRACE kunne løse de udfordringer, der var, forklarede vidnet, at han ikke har noget nærmere kendskab til TRACE. Forespurgt, om han er bekendt med, om der var drøftelser i Revisionsudvalget eller i andet regi i til-

knytning til, at man besluttede at forkorte problemformuleringen, forklarede vidnet, at der i et notat var en bemærkning fra Jens Sørensen om, at sådan gjorde man. Forespurgt, om han er bekendt med, om man på det tidspunkt havde gjort sig overvejelser om, hvad der skulle til, for at TRACE kunne løse de udfordringer, der omhandlede manglende kontrol, forklarede vidnet, at det har han ikke indsigt i. Forespurgt, om det på mødet blev drøftet, om tiltagene var tilstrækkelige, forklarede vidnet, at han ikke husker, om der blev drøftet noget særskilt omkring dette punkt. Forespurgt, om han husker behandlingen af punktet som kortvarig, eller om det gav anledning til diskussion, forklarede vidnet, at han ikke husker det som et punkt, der var specielt fokus på eller opmærksomhed om. Forespurgt, om han husker, om nogen satte spørgsmålstegn ved, at man forkortede problemformuleringen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om han husker en reaktion på, at man på dette tidspunkt i marts 2011 fortsat ikke var gået i gang i arbejdsgruppen i forhold til en kritisk rapport fra maj 2010, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man gjorde sig overvejelser i forhold til den anførte del af opdraget, forklarede vidnet, at det husker han ikke, om man gjorde i det konkrete tilfælde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 463 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske rapporter"):

> *"09-203 Kildebeskatning af udbytteskat*
>
> *Status på arbejdsgruppens arbejde blev givet"*

Forespurgt, om den anførte korte beskrivelse var udtryk for, at der ikke blev knyttet mange bemærkninger til punktet, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige, da han ikke erindrer drøftelsen. Foreholdt, at der ikke var anført nogen som ansvarlig for det pågældende punkt, og forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse havde ansvaret, forklarede vidnet, at kolonnen med "Ansvarlig" blev brugt i de situationer, hvor Revisionsudvalget ønskede at iværksætte yderligere initiativer. Det blev i så fald anført, hvem der var ansvarlig for disse yderligere initiativer. Notatet om op-

følgningen på rapporten kom fra Jens Sørensen, og selv opfattede han det sådan, at Jens Sørensen var ansvarlig for at følge op på den kritik, der var anført i rapporten. Forespurgt, om ikke det skulle fremgå af kolonnen, forklarede vidnet, at det skulle det ikke. Det skulle kun anføres i kolonnen, hvis man iværksatte yderligere initiativer, fx at Kent D. Sørensen skulle tilrette noget på baggrund af en drøftelse, eller at Karsten Juncher eller Steffen Normann Hansen skulle foretage sig noget yderligere. Ansvarsplaceringen for opfølgningen var fastlagt, i og med at det af forelæggelsen for departementschefen fremgik, hvem der skulle følge op. Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at den omstændighed, at rubrikken var tom, var udtryk for, at man i Revisionsudvalget ikke havde fundet anledning til at gøre noget, selv om arbejdsgruppen i marts 2011 endnu ikke var kommet i gang, og selv om man havde forkortet problemformuleringen, forklarede vidnet, at det var udtryk for, at man ikke skulle gøre yderligere i forhold til det, der var beskrevet i notatet. Hvis Revisionsudvalget havde ment, at man skulle foretage sig et eller andet yderligere, ville det være anført i kolonnen.

15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 515 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat) Kritik*
>
> *- der kan kun med stor usikkerhed opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer*
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen*
> *- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men ikke fuldt opdateret.*
> *- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen.*
>
> *Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010), hvoraf forskellige underskrifter fremgår.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet den 10. juni 2011 godkendte det foreholdte dokument, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der skete på dette tidspunkt, og hvad der førte til denne indstilling, forklarede vidnet, at når der var en indstilling om, at opfølgningen kunne afsluttes, måtte det være på baggrund af en indstilling fra enten Produktionsforum eller Jens Sørensen om, at opfølgningen skulle afsluttes. Forespurgt, om det således ikke var en indstilling, som vidnet havde udarbejdet eller godkendt, forklarede vidnet, at det altid ville være den ansvarlige for opfølgningen, der indstillede, at man skulle afslutte opfølgningen. Han havde ikke grundlag for at kunne vurdere, om det rent faglige var i orden, og det ville derfor altid ske på baggrund af en indstilling. Forespurgt, om man ud fra underskrifterne i det foreviste kan se, hvem der kom med indstillingen, forklarede vidnet, at det kan man ikke, men indstillingen ville komme fra de ansvarlige, dvs. fra enten Produktionsforum eller Jens Sørensen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010) med flere håndskrevne påtegninger.

Forespurgt, om påtegningen ved "s.d." er Karsten Junchers underskrift, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om initialerne under datoen "15.06.2011" er Peter Lofts, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var udtryk for, at disse personer havde godkendt indstillingen, bekræftede vidnet dette. Det var udtryk for, at det blev indstillet, at opfølgningen blev afsluttet, og at de tiltrådte indstillingen. Selve indstillingen om, at opfølgningen blev afsluttet, kom fra den ansvarlige direktør eller det ansvarlige forum. Forespurgt, om det, at Karsten Juncher og Peter Loft skrev under, var udtryk for, at de havde set dokumentet, eller for en materiel stillingtagen til, at nu skulle opfølgningen afsluttes, forklarede vidnet, at det var udtryk for, at de var enige i den indstilling, der var kommet.

Forespurgt, hvad der var sket siden den status, Jens Sørensen kom med den 31. marts 2011, som på dette tidspunkt gjorde det relevant at lade opfølgningen i Revisionsudvalget afslutte, forklarede vidnet, at han ikke kan se, at der var sket noget siden. Forespurgt, om ikke det netop var Revisionsudvalgets opgave at se på, om der blev fulgt adækvat op, om problemerne blev løst, eller om der skulle igangsættes andre tiltag, bekræftede vidnet dette. Der lå en indstilling fra enten Produktionsforum eller Jens Sørensen om, at man skulle afslutte opfølgningen, og den forholdt han sig ikke materielt til, da han lavede sagen. Forespurgt, om den indstilling foreligger som

et dokument med en underskrift, der kan søges frem, forklarede vidnet, at der må være en indstilling, da han ellers ikke ville påtage sig at afslutte en opfølgning. Hvis han havde gjort noget forkert, blev protokollen også efterfølgende behandlet i Revisionsudvalget, hvor de pågældende personer havde mulighed for at sige til ham, at han ikke havde forstået det, de havde skrevet, og bede ham om at få det korrigeret. Forespurgt, om det skal forstås således, at der kan findes et bilag, hvor en person har indstillet, at opfølgningen afsluttes, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om denne indstilling var sendt til vidnet eller til Peter Loft, forklarede vidnet, at den burde være sendt til den af vidnets medarbejdere, som arbejdede med opfølgningen. Forespurgt, om den pågældende var Anne Katrine Salling, som var anført som sagsbehandler, bekræftede vidnet dette. Han tror, han ville have fundet indstillingen, hvis den var sendt til ham personligt. Det var ikke op til ham at beslutte, om opfølgningen kunne afsluttes.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der ikke blev holdt møde i forbindelse med forelæggelsen den 15. juni 2011, forklarede vidnet, at mødet blev afholdt efterfølgende.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt på dagsorden/ Emne*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var under det anførte punkt, man kunne have gjort opmærksom på en eventuel uenighed, bekræftede vidnet dette. Det kunne også ske på et efterfølgende møde, hvis man undrede sig over, at rapporten ikke længere var på opfølgningslisten.

Forespurgt, om vidnet oplevede det som sædvanligt, at man i Revisionsudvalget stoppede opfølgningen på en kritisk revisionsrapport, inden man havde fundet en løsning på de påpegede problemstillinger, forklarede vidnet, at han ikke oplevede, at det var sædvanligt, at man bare afsluttede en opfølgning. Men det skete på indstilling fra dem, som havde indsigten i, om det foretagne kunne løse en problemstilling.

Forespurgt, om det er hans opfattelse, at problemstillingen var løst, når man stoppede opfølgningen, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *…*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,*
>
> *- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om den første anbefaling var løst på det tidspunkt, hvor man afsluttede opfølgningen, forklarede vidnet, at det ikke ser sådan ud, men det er jo, som han læser det nu. Forespurgt, om problemet i den anden anbefaling var løst på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det tør han ikke byde på. Forespurgt, om han er bekendt med, om man havde foretaget en fornyet vurdering som nævnt i den tredje anbefaling, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige.

Forespurgt, om vidnet husker, om Jens Sørensen på mødet i Revisionsudvalget den 23. juni 2011 gav en status, forklarede vidnet, at det gør han ikke, men det vil han ikke tro, at Jens Sørensen gjorde. Han er dog ikke sikker, for han husker det ikke.

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at Revisionsudvalget efterfølgende drøftede den pågældende rapport, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvorvidt man drøftede rapporten, uanset at det ikke fremgår af dagsordener eller protokoller fra de møder, der blev holdt i september og december 2011, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om, men det ville ikke være sædvane, at man drøftede en rapport, når den var afsluttet. Forespurgt, om det var normalt, at punktet så udgik, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om Jens Sørensen var til stede på mødet den 23. juni 2011, forklarede vidnet, at Jens Sørensen i protokollen er noteret som værende til stede, men han husker ikke, om han faktisk var det.

Forespurgt, om vidnet husker noget fra drøftelserne af det pågældende punkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om det var sædvanligt, at man deltog på mødet som ansvarlig for et punkt, forklarede vidnet, at Jens Sørensen deltog som medlem af Revisionsudvalget.

SIR'S 2013-RAPPORT

SIR's konklusion og bemærkninger

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med SIR's 2013-rapport om udbytteskat, forklarede vidnet, at det gjorde han, da han modtog den. Forespurgt, om han således ikke var involveret i processen undervejs, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han gennemgik rapporten i sin helhed, da han modtog den, forklarede vidnet, at han gennemgik rapporten, i forhold til hvilken kritikhøjde der var, og hvordan rapporten skulle behandles. Han så desuden på, hvilke observationer der var, og hvilken kritikvurdering disse havde. Forespurgt, hvad han tænkte, da han havde gennemgået rapporten og foretaget vurderingen, forklarede vidnet, at han ikke foretog en selvstændig vurdering. Intern Revision havde allerede foretaget en vurdering af rapporten, og som han husker vurderingen, var den ikke helt tilfredsstillende. Derfor kørte rapporten efter den før omtalte proces og skulle forelægges særskilt for departementschefen, og der skulle udpeges en ansvarlig direktør til at følge op på rapporten. Forespurgt, om vidnet så en sammenhæng mellem denne rapport og den tidligere SIR-rapport fra 2010, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
> *- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, om ikke det foreholdte fik vidnet til at tænke tilbage til SIR's 2010-rapport og dennes status, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det fik ham til at tænke, at ansvaret for at følge op på rapporten skulle placeres hos en direktør, som skulle se på disse ting.

Forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013), hvoraf fremgår, at fem bemærkninger var markeret med rødt, og forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han så de røde markeringer i vurderingen, forklarede vidnet, at han ikke tænkte så meget andet, end at der var fem røde observationer, og at det selvfølgelig var dem, der havde den højeste værdi og derfor skulle behandles.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

"Afsnit
3.7

Bemærkninger
Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Vigtighed
1"

Vidnet blev endvidere på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"9. Anbefaling

…

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"

Foreholdt, at anbefalingen fremstår ens i de to rapporter, forklarede vidnet, at det ikke var en overvejelse, han havde på det tidspunkt.

Foreholdt, at man i 2013 havde en ny organisation i forhold til den tidligere SIR-rapport, og forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forhold til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hans rolle først og fremmest var at sikre, at der blev udpeget en ansvarlig direktør til at følge op på rapporten, og at rapporten kom ind i deres opfølgningsprotokol. Han skulle desuden sikre, at der blev indhentet handleplaner og fulgt op på disse, og at handleplanerne kom til at fremgå af opfølgningsprotokollen. Foreholdt, at det lyder som den samme rolle, som han beskrev for 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det var den samme rolle i et andet organisatorisk setup. Fore-

spurgt, om han dermed opfattede sin rolle som uforandret i det nye setup, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5918 (2013-06-03 - E-mail fra Christian Hjerrild Ovesen til Jens Madsen med SIR's 2013-rapport samt resume heraf):

> *"Hej Jens*
>
> *Du efterspurgte tidligere rapporter fra SIR. Derfor sender jeg hermed dem vi netop nar modtaget"*

Forespurgt, hvordan proceduren på dette tidspunkt var for afgivelse af SIR-rapporter og fremsendelse til SKAT, forklarede vidnet, at den formelle procedure var sådan, at da Intern Revision hørte under departementschefen, var det formelt set departementet, der fremsendte rapporterne til hans kontor i SKAT, som havde ansvaret for den videre opfølgning.

Foreholdt, at det fremstår som om, fremsendelsen skete på vidnets initiativ, og forespurgt til baggrunden for, at han havde efterspurgt tidligere rapporter fra SIR, forklarede vidnet, at baggrunden var, at han ville sikre sig, at han havde alle rapporter, og at der ikke var et hul, eller at de risikerede, at der var nogle rapporter, der ikke blev fulgt op på, fordi han ikke havde fået dem. Forespurgt, om det var noget, han og Christian Hjerrild Ovesen lige havde drøftet, eller om han husker, hvornår de drøftede det, forklarede vidnet, at han ikke husker præcist hvornår, men han havde efterspurgt rapporterne, fordi det var vigtigt for ham, at departementet sendte de rapporter, de havde, for ellers risikerede han at have en ufuldstændig opfølgningsprotokol.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde ugentlige drøftelser med departementet, forklarede vidnet, at han som udgangspunkt havde ugentlige statusmøder med departementet. Forespurgt, om han drøftede SIR-rapporter med Kristian Hertz eller Christian Hjerrild Ovesen, forklarede vidnet, at de ikke drøftede den specifikke rapport. Forespurgt, om de drøftede andre rapporter, forklarede vidnet, at de kun drøftede den omstændighed, at det var vigtigt for vidnet, at han modtog rapporterne, herunder at det især var vigtigt, at han hurtigt modtog kritiske rapporter, så de kunne inddrages i SKAT's procedurer. Forespurgt, om han dermed ikke drøftede det materielle indhold med departementet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, hvordan rapporterne normalt tilgik vidnets kontor, forklarede vidnet, at de blev sendt fra Christian Hjerrild Ovesen eller hvem, der nu var ansvarlig for at modtage rapporterne i departementet, til vidnets kontor – enten direkte til ham selv

eller til en af hans medarbejdere. Det var ikke afgørende. Forespurgt, om vidnet dermed ikke på noget tidspunkt modtog rapporterne direkte fra SIR, forklarede vidnet, at det mener han ikke, han gjorde.

Generelt om opfølgningsproceduren

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3675 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision):

> *"I SKAT vil Økonomikontoret, indtil den endelige struktur i SKAT fastlægges, være indgang for de af Intern Revisions rapporter, som vedrører SKAT. Økonomikontoret vil sikre fordelingen af rapporter til de ansvarlige direktører, sikre opfølgning og sikre afrapportering til departementet."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opfølgningen til departementet bestod i, at man sikrede, at processen blev igangsat, bekræftede vidnet dette. Derudover bad de kvartalsvist om en status for fremdriften til brug for deres opfølgningsprotokol. Forespurgt, hvor i den nye struktur den kvalitetsmæssige kontrol af, om den opfølgning, der var på rapporten, var adækvat, lå, forklarede vidnet, at den lå hos den ansvarlige direktør. Derudover blev protokollen drøftet i direktionen, som havde mulighed for at sige til, hvis der var noget, direktionen ikke fandt tilstrækkeligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 926 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Sammenfatning"):

> *"Departementet sender rapporter, der vedrører SKAT til Budget og Regnskab i SKAT. Kritiske rapporter (kritikhøjde: "ikke helt tilfredsstillende" og "ikke tilfredsstillende") drøftes i SKATs direktion, hvor den relevante direktør til opfølgningen findes.*
>
> …
>
> *Direktørerne har tre uger til at melde tilbage til Budget og Regnskab om, hvilken opfølgning revisionsrapporten giver anledning til."*

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet blev gjort bekendt med direktionens interne drøftelser, forklarede vidnet, at han som udgangspunkt fik en tilbagemelding fra Karsten Juncher, der sad i direktionen, hvis der var noget i forhold til de konkrete rapporter, som vidnets kontor skulle gøre noget ved. Forespurgt, om han dermed ikke havde kendskab til mellemregningerne, forklarede vidnet, at det havde han kun, hvis det var relevant i forhold til at sætte noget opfølgning eller andet i gang.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 926 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Sammenfatning"):

> *"Status fra direktørerne på opfølgningen, herunder Budget og Regnskabs vurdering af om opfølgningen er dækkende, opsamles i en opfølgningsprotokol, som forelægges SKATs direktion inden den sendes til departementet til evt. videre foranstaltning. Der udestår at aftale en frekvens for aflevering af opfølgningsprotokollen med departementet. Hidtil er den blevet udarbejdet kvartalsvist."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der efterfølgende skete vedrørende det anførte om en aftalefrekvens for opfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at resultatet heraf var, at når opfølgningsprotokollen havde været behandlet i SKAT's direktion, blev den sendt til departementet. Departementet fik derfor det samme dokument, som havde været behandlet i SKAT's direktion. Forespurgt, om opfølgningsprotokollen blev sendt videre til departementet efter hver gang, den havde været behandlet i direktionen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem i Budget og Regnskab der foretog den vurdering, der er nævnt i den foreholdte sætning om, at "Status fra direktørerne på opfølgningen, herunder Budget og Regnskabs vurdering af om opfølgningen er dækkende", forklarede vidnet, at det i sidste ende var ham selv. Forespurgt, om ikke det var en kvalitativ vurdering, forklarede vidnet, at det var en vurdering af, om der var et initiativ, om der var en handleplan i forhold til et initiativ, om der var en ansvarlig, og om der var en frist for, hvornår aktiviteterne skulle være gennemført. Forespurgt, hvem der foretog den vurdering, der tidligere blev foretaget i Revisionsudvalget af, hvorvidt det, der var igangsat, var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det ansvar lå hos den direktør, der havde opgaven. Foreholdt, at ansvaret også før 2013 lå hos den ansvarlige direktør, men at man tidligere via Revisionsudvalget havde en kontrol af, om den direktør, der havde opgaven, gjorde det godt nok, forklarede vidnet, at det efter 2013 kunne ske via en drøftelse i direktionen. Forespurgt, om det skal forstås på den måde, at det anførte om Budget og Regnskabs vurdering af, om opfølgningen var dækkende, efter vidnets opfattelse alene vedrørte det formelle, mens ansvaret for den materielle vurdering fuldt og helt lå på direktionen, bekræftede vidnet dette. Han ville ikke kunne foretage den vurdering. Der var en betydelig mængde revisionsrapporter inden for en lang række fagområder. Det ville kræve en meget stor indsigt i SKAT's forhold, hvis han skulle kunne foretage den vurdering.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 39 (Kjeld Rasmussens forklaring):

> *"Vidnet forklarede, at den tidligere omtalte procedurebeskrivelse blev fulgt op af en væsentlig længere procedurebeskrivelse, som Jens Madsen udarbejdede. Vidnet blev bedt om bemærkninger til denne procedurebeskrivelse. Vidnet opfordrede i den forbindelse Andreas Berggrens afdeling til at tilføje et punkt om, hvordan proceduren i departementet skulle være. Jens Madsen kunne kun beskrive proceduren i SKAT. … Vidnet fik en tilbagemelding om, at dette punkt kunne udsættes. Dette underrettede han Jens Madsen om."*

Forespurgt, om vidnet erindrer det gengivne forløb, bekræftede vidnet dette. Det vigtige for ham var, at de hurtigt fik en procedure på plads om, hvad han skulle foretage sig i SKAT, og for ham var det vanskeligt at normere, om departementet ønskede en proces foran eller i halen på det. Forespurgt, om han erindrer en dialog om, hvorvidt man i departementet også burde formalisere sagsgangen, forklarede vidnet, at han husker, at der var en dialog med Kjeld Rasmussen. Forespurgt, om besvarelsen i den forbindelse var, at man kunne udsætte punktet, bekræftede vidnet, at det kunne man tage senere. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der blev besluttet, da man senere vendte tilbage til punktet, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, om departementet gjorde noget. Den procedure, de havde i SKAT, stod fast, og det var den, de kørte med, og den ændrede de ikke. Han er ikke bekendt med, om departementet etablerede en procedure for deres del af processen – hverken om de gjorde eller ikke gjorde det.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 40 (Kjeld Rasmussens forklaring):

> *"Jens Madsen arrangerede et møde den 11. januar 2013, og vidnet sendte sit notat den 7. januar 2013. På mødet var både Karsten Juncher og Andreas Berggren til stede, men Andreas Berggren bad om en udsættelse af drøftelserne til et senere tidspunkt,"*

Forespurgt, om vidnet husker det pågældende møde, forklarede vidnet, at han ikke husker mødet, men han kan se, at der ligger en e-mailkorrespondance.

7. juni 2013 – forelæggelse for SKAT's direktion vedrørende SIR's 2013-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 959 (2013-06-07 - Forelæggelse for direktionen vedr. SIR's 2013-rapport):

> *"Indstilling: Det indstilles, at direktøren for Kundeservice følger op på rapporten.*

…

Løsning: Direktøren for Kundeservice afrapporterer til Budget og Regnskab senest tre uger efter behandling af rapporten i direktionen.

…

Godkendt: Jens Madsen"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet godkendte den pågældende indstilling, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvorfor indstillingen var, at det var direktøren for Kundeservice og ikke Inddrivelse, der skulle følge op på rapporten, forklarede vidnet, at det skete ud fra hans egen læsning af rapporten. Han var ikke fagligt dybt inde i området, og ud fra hans læsning så det ud, som om Kundeservice havde en betydelig aktie i det. Forespurgt, om det dermed var hans bedste bud, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han har kendskab til direktionens drøftelser om indstillingen, forklarede vidnet, at han kun har det kendskab, han har kunnet læse sig til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Emne
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Beslutnings/Drøftelse
Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."

Forespurgt, om vidnet hørte nærmere om forløbet, herunder hvorfor man ikke fulgte hans indstilling, forklarede vidnet, at det husker han ikke, at han gjorde. Forespurgt, om han husker, om der blev fulgt op og afrapporteret inden for den frist på tre uger, der var nævnt i forelæggelsen, forklarede vidnet, at det gjorde der.

5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 985 (2013-07-05 (1) - E-mail til Jens Madsen vedr. handleplan, Iben von Hallas' e-mail af 5. juli 2013 til Jens Madsen):

"Betaling & Regnskab har i samarbejde med Afregning Erhverv udarbejdet vedhæftede handleplan på baggrund af revision af udbytte- og royaltyskat for 2012.

Opfølgning sker løbende og i tæt dialog mellem kontorerne."

Forespurgt, hvad karakteren af og formålet med en sådan handleplan var, forklarede vidnet, at der i Intern Revisions rapport var en række observationer, hvoraf nogle var røde, og formålet var, at den ansvarlige direktør skulle formulere, hvilke handlinger der skulle igangsættes for at håndtere den risiko, som observationen var udtryk for. For hans kontor var det vigtigt, at det skulle fremgå af handleplanen, hvem der var ansvarlig for at udføre det, og inden for hvilken frist det skulle udføres. Forespurgt, hvor vurderingen af, om frister var realistiske, lå, forklarede vidnet, at den lå hos den ansvarlige direktør. Forespurgt, om han således ikke forholdt sig til dette, forklarede vidnet, at det gjorde han almindeligvis ikke.

Forespurgt, hvordan handleplanen blev behandlet, når den var udarbejdet, forklarede vidnet, at handleplanen indgik i deres opfølgningsprotokol, hvor man kunne se, hvilke kritikpunkter der var, hvilke observationer Intern Revision havde gjort, og hvilke handlinger den ansvarlige direktør iværksatte for at imødegå kritikken. Forespurgt, hvad der skete i direktionen i forhold til en handleplan, forklarede vidnet, at man i direktionen kunne have en diskussion af, om noget var tilstrækkeligt, og om der var afsat passende tid til at løse opgaven. Forespurgt, om direktionen fik tilsendt handleplanerne, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke, men handleplanerne blev beskrevet i opfølgningsprotokollerne. Forespurgt, om det var opfølgningsprotokollerne, der dannede grundlag for direktionens drøftelser, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt oplevede, at direktionen konstaterede, at noget ikke var relevant, eller at det ikke var realistisk, forklarede vidnet, at han ikke husker at have fået en sådan tilbagemelding. Forespurgt, om han på noget tidspunkt fik en sådan tilbagemelding og ikke kun i forhold til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker, at der har været drøftelser omkring fremdrift osv., men ikke andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Område i revisionsrapporten
3.7

SIR's anbefaling/bemærkninger
Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.

Handling
Fagområde: Betaling & Regnskab
Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.
Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.

Ansvarlig for punktet er anført med kursiv
Fagområde:
Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer
Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer
Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv.
Lena Bardrum, Afregning Person."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der noget sted var overvejelser om, hvorvidt det anførte var relevant i forhold til en anbefaling om, at der skulle etableres et overordnet ansvar med ledelsesmæssigt fokus, forklarede vidnet, at det er han ikke, ud over at det var direktørens vurdering, at det var det, der skulle til. Forespurgt, om vidnet læste handleplanen og gjorde sig overvejelser om, hvorvidt det var hensigtsmæssigt, forklarede vidnet, at han ikke gjorde sig nogen overvejelser om, hvorvidt det var klogt eller rigtigt at gøre. Forespurgt, om han var opmærksom på, at der var anvendt den samme fremgangsmåde som ved SIR's 2010-rapport, hvor man nedsatte en arbejdsgruppe med deltagere uden ledelsesansvar, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

"Område i revisionsrapporten
3.4

SIR's anbefaling/bemærkninger
Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling
Fagområde: Betaling & Regnskab
Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.

Ansvarlig for punktet er anført med kursiv
Fagområde:
Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer
Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer:
Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."

Forespurgt, om vidnet undrede sig over, at der i det anførte var tale om en vurdering af, om det overhovedet var muligt at indlægge yderligere kontroller, forklarede vidnet, at det mener han ikke, han gjorde. Forespurgt, om han læste anbefalingen om, at man skulle sikre sig bedre mod, at der ikke skete uretmæssig refusion af udbytteskat, som værende generel i forhold til enhver form for refusion eller specifikt vedrørende bankordningen, forklarede vidnet, at det havde han ikke noget kendskab til på dette tidspunkt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet på baggrund af det med fed markerede fagområde – her Betaling og Regnskab – udledte, hvem der var den ansvarlige direktør, forklarede vidnet, at han udledte den ansvarlige direktør ud fra, at handleplanen blev sendt fra Betaling og Regnskab, som var en del af Inddrivelse, hvilket var Jens Sørensens fagområde.

15. oktober 2013 – forelæggelse for SKAT's direktion vedrørende opfølgningsprotokol for SIR's 2013-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1042-1043 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Direktionen"):

"Anledning: Kvartalsvis afrapportering af revisionsrapporter fra Intern Revision samt rapporter og beretninger fra Rigsrevisionen.

…

Problemstilling:
Der udarbejdes kvartalsvist ledelsesinformation til SKAT's direktion vedr. IR og RR's revisionsrapporter.

Kvartalsopfølgningen omfatter denne gang både 2. og 3. kvartal 2013. Årsagen er, at Budget og Regnskab har udarbejdet et nyt koncept med fokus på aktiviteter og tidsfrister i opfølgningen, som kan bruges fremadrettet. Der vil således fremadrettet blive stillet større krav om konkrete aktiviteter med deadlines i ft. de enkelte anbefalinger i IR's rapporter.

…

Godkendt: Jens Madsen"

Forespurgt, hvad det nye koncept, der omtales i det foreholdte, bestod i, forklarede vidnet, at det bestod i, at hvis der var en anbefaling fra Intern Revision, skulle der også være anført en handling. Der skulle være overensstemmelse mellem de anførte handlinger og de observationer, der var. Det var også vigtigt, at der var en frist, så man kunne se, hvornår noget var forudsat at være gennemført. Det var vigtigt for hans kontor, at det blev tydeliggjort for direktionen, at der var anført både handlinger, frister og ansvarlige. Forespurgt, hvad baggrunden for disse opsamlinger var, forklarede vidnet, at det var et ønske om netop at tydeliggøre, om der var fastsat handlinger osv. Det var primært et ønske om at gøre det mere klart og dermed i virkeligheden også nemmere for hans kontor at følge op på, om der var fastsat frister osv. Forespurgt, om det var, for at direktionen bedre kunne vurdere, om de relevante tiltag var sket, eller om der udestod forhold, forklarede vidnet, at det primært var for at kunne vurdere, om der var frister, og om der var handlinger. Forespurgt, hvordan man havde tænkt sig, at en manglende efterlevelse af en frist skulle sanktioneres, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt ikke forholdt sig til, hvordan det skulle sanktioneres. Det var mere et ønske om at tydeliggøre, hvis frister ikke blev overholdt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1045 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

"Jens Sørensen/Inddrivelse
12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat"

Forespurgt, hvorfor SIR's 2013-rapport alene blev placeret under Jens Sørensen, når direktionen havde besluttet, at både direktøren for Kundeservice og direktøren for Inddrivelse skulle følge op på den, forklarede vidnet, at det var vigtigt for vidnets kontor og også for direktionen, at der var én direktør, der havde ansvaret for opfølgningen. De modtog handleplanen fra Jens Sørensen og satte derfor Jens Sørensen på som ansvarlig. Det fremgik tydeligt af handleplanen, at opfølgningen skete i samarbejde med Kundeservice, men i forhold til deres koncept og i forhold til, at nogen i direktionen også følte sig ansvarlige for at følge op, var det vigtigt for dem, at der var én ansvarlig direktør. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnets beslutning, at Jens Sørensen blev anført som ansvarlig, og at rapporten ikke også stod anført under Steffen Normann Hansen, forklarede vidnet, at han ikke nærmere kan huske forlløbet, men i og med at Jens Sørensen sendte handleplanen, opfattede han det sådan, at Jens Sørensen var den ansvarlige direktør. Opfølgningsprotokollen blev lagt til direktionen, og der blev ikke gjort anskrig, så han måtte opfatte det sådan, at direktionen havde accepteret det. Han opfattede det ikke som noget, han havde fikset undervejs. Forespurgt, om der var en instruks fra direktionen om, at rapporten ikke længere skulle til dem begge, men kun til Jens Sørensen, eller om det var det forhold, at Jens Sørensen stod for fremsendelsen af handleplanen, der gjorde, at vidnet besluttede, at rapporten kom på under ham, forklarede vidnet, at opfølgningsproceduren forudsatte, at der skulle være én ansvarlig direktør. Han skulle jo forsøge at efterleve opfølgningsproceduren, og han kan ikke erindre dialogen, frem til at Jens Sørensen blev ansvarlig.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Beslutnings/drøftelse:*
> *Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."*

Foreholdt, at direktionens beslutning ikke fastlagde et entydigt ansvar, idet både Kundeservice og Inddrivelse skulle følge op, og forespurgt, om der efterfølgende kom en kontrainstruks fra direktionen, eller om det alene var det forhold, at handleplanen kom fra Jens Sørensen, der bevirkede, at vidnet strukturelt placerede rapporten under Jens Sørensens ansvarsområde, forklarede vidnet, at han ikke husker, om der var drøftelser om, hvordan man håndterede den situation, at der i et referat var anført to ansvarlige direktører, når processen anviste, at der kun skulle være én. Han kan kun konstatere, at de nåede frem til, at Jens Sørensen var den, der havde ansvaret, og han hæfter sig ved, at der ikke blev gjort indsigelse mod, at Jens Sørensen var anført som ansvarlig.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Direktør: Jens Sørensen*
> *Øvrige direktører:*
> *Rapport: Fra tidligere opfølgning*
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
> *Vurdering: Ikke helt tilfredsstillende*
>
> *Anbefalinger:*
>
> *…*
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Aktiviteter:*
>
> *…*
>
> *Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring. Frist 30.4.2014"*

Foreholdt, at den foreholdte opfølgningsprotokol ligner handleplanen, og forespurgt, hvordan opfølgningsprotokollen blev udarbejdet, herunder om det var vidnet, der førte handleplanen over i opfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at det skete hos ham. Hans kontor transformerede det format, der var i rapporten og i handleplanen, over til formatet i opfølgningsprotokollen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en ren kopieringsopgave, hvor det, der stod i handleplanen, blev flyttet over, bekræftede vidnet dette. Hvis noget i en handleplan var meget langt, kunne der godt være en drøftelse om, hvorvidt man kunne skrive det lidt kortere til direktionen. Forespurgt, om han involverede direktionsmedlemmerne i udarbejdelsen af opfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at de udarbejdede protokollen ved, at de tog den forudgående protokol, der havde været behandlet i di-

rektionen, og sendte det relevante uddrag til de enkelte direktører. I Jens Sørensens tilfælde sendte de således det uddrag, hvor der var anført de rapporter, som Jens Sørensen var ansvarlig for, og anmodede om på et nærmere fastsat tidspunkt at modtage en status for de handleplaner, der var knyttet til Jens Sørensens rapporter, med henblik på at kunne forelægge status for det kommende kvartal for direktionen.

Forespurgt, om vidnet også vendte opfølgningsprotokollen med sin egen direktør, inden den gik videre, bekræftede vidnet dette. Hans direktør stod som den, der skulle fremlægge opfølgningsprotokollen i direktionen, og han så den derfor selvfølgelig, inden den kom i direktionen. Forespurgt, om vidnet i den proces fik input om, at noget skulle strammes op, eller om det var ren orientering, forklarede vidnet, at det typisk var en diskussion i direktionen eller mellem direktionsmedlemmerne om, hvorvidt der skulle gøres et eller andet. Forespurgt, om økonomidirektøren således ikke censurerede noget før et direktionsmøde, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om økonomidirektøren havde bemærkninger eller tilføjelser, forklarede vidnet, at de typisk havde en drøftelse af, om der var noget, der skulle fremhæves på et direktionsmøde. Forespurgt, om vidnet, når han fik input fra fagdirektørerne, havde drøftelser med økonomidirektøren om, hvorvidt punkter var relevante eller tilstrækkelige, forklarede vidnet, at han ikke husker, at de havde specifikke drøftelser, men det kan de godt have haft. Forespurgt, hvem der fastsatte fristerne for de enkelte aktiviteter, forklarede vidnet, at det gjorde den ansvarlige direktør.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1047 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Indstilling:*
> *Det indstilles, at direktøren for Inddrivelse følger op på aktiviteterne og giver Budget og Regnskab tilbagemelding om fremdriften heraf ved næste kvartalsopfølgning."*

Forespurgt, om det var vidnets kontors indstilling, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1049 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR*

Beslutnings/Drøftelse:
Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.

Afrapporteringen vedrører denne gang både 2. og 3. kvartal, da Budget og Regnskab har udarbejdet et nyt koncept med fokus på aktiviteter og tidsfrister i opfølgningen.

Direktionen godkendte indstillingerne."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var med til det pågældende møde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han fik nogen supplerende tilbagemelding fra et sådant møde fra økonomidirektøren eller andre, forklarede vidnet, at han ville få det fra økonomidirektøren, hvis der var noget vigtigt i forhold til den videre proces. Forespurgt, om han har kendskab til, om der var relevante drøftelser på dette møde, forklarede vidnet, at det ved han ikke, om der var. Forespurgt, om han erindrer drøftelser med økonomidirektøren eller andre om mødet, forklarede vidnet, at han på et senere tidspunkt havde nogle drøftelser med økonomidirektøren om, hvad de kunne gøre i forhold til at sikre fremdrift i afslutningen af rapporter. Forespurgt, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det skete et kvartal eller to senere, da de begyndte at arbejde med at indføre nogle nye elementer i selve protokollen. Det var på baggrund af en drøftelse med økonomidirektøren om, hvad de kunne gøre for at tydeliggøre, hvis der fx manglede fremdrift. Forespurgt, hvem der vurderede og monitorerede, om der manglede fremdrift, forklarede vidnet, at de i hans kontor monitorerede, om fristerne blev overholdt eller udskudt. Forespurgt, om drøftelserne således gik på, hvilke handlemuligheder vidnet havde, hvis den frist, som den relevante direktør selv havde fastsat, blev overskredet, forklarede vidnet, at drøftelsen gik på, hvordan han kunne tydeliggøre det over for direktionen. Det kunne i princippet være klogt og fornuftigt, at den enkelte aktivitet blev udsat, og den enkelte direktør kunne også vurdere, om det var nødvendigt. Når man så samlet på det, kunne der være mange ting, der blev udskudt, og derfor kunne det være relevant, at direktionen havde en drøftelse af, om man generelt kunne have mere fokus på at få afsluttet nogle aktiviteter, eller om man kunne have mere fokus på at lægge relevante tidsplaner. Det skulle dog ske ud fra en mere generel drøftelse.

19. februar 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1110 (2014-02-19 (1) - Dagsorden til møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

"Dagsordenspunkt
7.

Emne
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1114 (2014-02-19 (2) - Opfølgningsprotokol for 4. kvartal 2013, bilag til dagsordenen "Kvartalsvise opfølgningsprotokol"):

"Rapport: Fra tidligere kvartal. Vedrører finansåret 2012.
12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

…

Anbefalinger

…

2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.

…

Aktiviteter

…

Ad 2) Der er nedsat en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejere. Arbejdsgruppen har holdt møder i november, december 2013 og januar 2014. Næste møde planlægges til ultimo januar 2014. Arbejdsgruppen er påbegyndt beskrivelse af opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv, Betaling og Regnskab samt Afregning Person. Beskrivelsen forventes færdig ultimo januar 2014
Frist 30.04.2014

Ad 3) Samme aktivitet som Ad 2)
Frist 30.04.2014"

Foreholdt, at den samme frist fremgår under pkt. 4-8, og forespurgt, hvordan sådanne ændringer kom ind i opfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at de kom ind i forbindelse med den pågældende kvartalsopdatering af protokollen, som skete

på baggrund af den opfølgning, som den ansvarlige direktør gav til det pågældende kvartalsmøde. Forespurgt, om det var i tilknytning hertil, de begyndte at diskutere frister, forklarede vidnet, at det gjorde de inden.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1113 (2014-02-19 (2) - Opfølgningsprotokol for 4. kvartal 2013), hvoraf fremgår, at der som noget nyt i forhold til tidligere var indsat en fremdriftskolonne i højre side. I denne kolonne kunne man se, om de aktiviteter, der var igangsat, fulgte tidsplanen. Her fremgår det bl.a., at der i forhold til rapporten om udbytte- og royaltyskat, som havde et gult kritikniveau, var sket en udskydelse af nogle frister.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den gule markering i venstre side var udtryk for kritikniveauet, mens den gule markering i højre side var fristen, forklarede vidnet, at kolonnen i højre side var udtryk for, om der var udskydelser af fristerne på aktiviteterne. Forespurgt, om det var vidnets eller vidnets kontors egen vurdering, eller om det skete efter en dialog, forklarede vidnet, at det var en helt objektiv konstatering af, at man kom i gul på fremdriftskolonnen, når den ansvarlige direktør meldte ind, at de skulle bruge et kvartal mere på noget, således at fristen blev udskudt. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var den frist, man som direktør selv havde meldt ind, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis man ikke havde overholdt denne frist, kom man i gult, bekræftede vidnet dette. Hvis man havde brug for yderligere tid til at gennemføre en aktivitet, var det en måde at markere på, hvordan det så ud med at få afsluttet aktiviteten.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1117 (2014-02-19 (3) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger*
>
> …
>
> *Direktionen tog indstillingerne til efterretning."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvilke drøftelser der var på mødet i tilknytning til det pågældende punkt, forklarede vidnet, at det er han ikke, og han mener

ikke, han deltog i mødet. Han mener heller ikke, at han fik en afrapportering om det.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1132 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt*
> *4*
>
> *Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Jens Madsen deltager under punktet"*

Forespurgt, om vidnet husker, om han deltog under punktet, forklarede vidnet, at det gjorde han, når det står der. Forespurgt, hvorfor han deltog under det pågældende punkt, når han ikke tidligere havde deltaget i møderne, forklarede vidnet, at der på dette tidspunkt i højere grad var et ønske om, at de, der havde udarbejdet materiale til mødet, også deltog i mødet. Det ses også på andre punkter, at den ansvarlige kontorchef var med under drøftelsen. Forespurgt, om der var sket en udvikling i forretningsgangen, bekræftede vidnet dette. Man ønskede i højere grad, at de ansvarlige for materialet deltog i møderne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1138 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvise opfølgningsprotokol"):

> *"Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Frist 30.06.2014 – (Frist udskudt).*

…

Ad 6) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.
Frist 30.09.2014 – (Frist udskudt)."

Foreholdt, at fristen tilsvarende blev udskudt for pkt. 3-5 og 7-8, og forespurgt, hvad der førte til disse ændringer i den pågældende protokol, forklarede vidnet, at det var tilbagemeldingen fra den ansvarlige direktør om, hvilken udvikling der havde været siden sidste status. I de tilfælde hvor en frist var blevet udskudt, havde vidnets kontor tilføjet det anførte som en læsevenlig service. Man kunne på forsiden se, at rapporten var gul i fremdriftskolonnen, fordi nogle frister var udskudt, og som læsevejledning anførte de så, hvilke frister der var udskudt. Forespurgt, om det var grunden til, at man også medtog de konkrete handlinger, hvilket man ikke havde gjort i de tidligere protokoller, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det dermed var en generel implementering af nye forretningsgange, bekræftede vidnet dette. Det var generelt og ikke specifikt for denne protokol.

Forespurgt, hvordan reaktionen i direktionen var på, at fristerne nu blev udskudt, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der var en specifik drøftelse af denne rapport, men der var i direktionen en generel opmærksomhed på, at de ikke var i stand til at gennemføre aktiviteterne.

Vidnet blev foreholdt, at der under pkt. 6 var anført som anbefaling, at "At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat", og at der som aktivitet nu var anført, at "Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller". Forespurgt, at om man i direktionen drøftede indholdet af det anførte, når det nu ikke var en ytring om, hvordan man indfriede anbefalingen, men mere en overvejelse om, hvorvidt det kunne lade sig gøre, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at det ikke blev drøftet specifikt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1139 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvise opfølgningsprotokol"):

"Indstilling

Det indstilles, at direktøren for Inddrivelse fortsat følger op på rapportens uafsluttede aktiviteter og giver Økonomisk Koordinering tilbagemelding om fremdriften ved næste kvartalsopfølgning"

Foreholdt, at der på dette tidspunkt var gået mere end et år, fra rapporten blev afgivet, og forespurgt, om det forhold blev drøftet på mødet, forklarede vidnet, at det ikke blev drøftet specifikt vedrørende denne rapport. Drøftelsen gik mere på fremdriften generelt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1141 (2014-06-06 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger*
> *Jens Madsen deltog under punktet.*
> *Punktet vedrører en status på de revisionsrapporter fra Rigsrevisionen/SIR, som er afsluttet eller startet siden sidste kvartal.*
> *Direktionen bemærkede, at Rigsrevisionen har igangsat undersøgelse af SKATs forvaltning af restancer samt undersøgelse af Skatteministeriets økonomistyring.*
> *Direktionen tog derudover opfølgningen til efterretning."*

Forespurgt, om vidnet husker yderligere drøftelser om dette punkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der nærmere lå i bemærkningerne om, at "Direktionen bemærkede, at Rigsrevisionen har igangsat undersøgelse af SKATs forvaltning af restancer samt undersøgelse af Skatteministeriets økonomistyring. Direktionen tog derudover opfølgningen til efterretning", og hvorfor man noterede det i beslutningsreferatet, forklarede vidnet, at han vil være meget ked af at byde på, hvorfor andre refererede, som de gjorde, men der var tale om to store beretningsundersøgelser, som Rigsrevisionen på dette tidspunkt igangsatte, og det vedrørte også to vigtige områder. Han vil derfor tro, at det bare var en notering af, at det også var på vej.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der var en generel opmærksomhed på, at man ikke var i stand til at gennemføre aktiviteterne, og forespurgt, hvad der nærmere lå i det, og hvad diskussionen nærmere gik på, forklarede vidnet, at det bare var udtryk for, at man var opmærksomhed på, at der var mange frister, der blev udskudt. Samlet set kunne det være et problem for SKAT, at man ikke var i stand til at løse de problemer, som revisionen påpegede. Hvis man så på protokollen, var der et betydeligt antal revisionsrapporter. Forespurgt, om der var nogen drøftelser af årsa-

gen til eller baggrunden for, at det forholdt sig sådan, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad drøftelsen nærmere gik ud på.

11. september 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1345 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvise opfølgningsprotokol").

Vidnet blev foreholdt, at der på det pågældende tidspunkt var gået ca. 1½ år siden afgivelsen af SIR's 2013-rapport, og at teksten i vidt omfang svarer til den tidligere anvendte. Forespurgt, om det var normalt, at man ikke forklarede sig yderligere om, hvorfor man ikke var kommet længere, eller om hvad der var sket, forklarede vidnet, at det kunne variere, men at dette var den status, de modtog. Forespurgt, om vidnets kontor blot satte det ind, de modtog, men ikke forholdt sig kritisk til, om teksten kunne være bedre, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han opfattede teksten som værende godkendt af Jens Sørensen, når den tilgik hans kontor, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1345 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvise opfølgningsprotokol"):

> *"Aktiviteter*
>
> *…*
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Frist 30.09.2014 – (Frist udskudt)"*

Forespurgt, om vidnets kontor blev orienteret nærmere om, hvorfor fristen igen blev udskudt, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om hans kontor på dette tidspunkt gjorde yderligere for at sikre fremdrift, forklarede vidnet, at de kun fremhævede, når fristen var udskudt. Forespurgt, om det var det samme, som de gjorde inden sommerferien, forklarede vidnet, at det var det, der var igangsat før sommerferien.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"1.2 Konklusion*
>
> …
>
> *SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigerede fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning. De enkelte revisionsbemærkninger er ansvarsplaceret, og der er afsat tidsfrister for tiltag. Tidsfristerne for flere tiltag er imidlertid udskudt af flere omgange."*

Forespurgt, om vidnet modtog det foreholdte dokument, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om han således ikke var bekendt med dokumentet, forklarede vidnet, at han muligvis hørte om det fra departementet, efter det blev sendt til departementet. Han husker ikke, om der efterfølgende var en mundtlig drøftelse af det, men indholdet lå i forlængelse af de ting, de selv havde igangsat. Forespurgt, om han har nogen erindring om, hvorvidt departementet gjorde ham opmærksom på den problemstilling, der her var rejst af SIR, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1347 (2014-09-11 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne*
> *Rapporter fra Rigsrevisionen og Intern Revision*
>
> *Bemærkninger*
> *Direktionen tog kvartalsvis status på rapporter fra Rigsrevisionen og Intern Revision til efterretning."*

Foreholdt, at vidnet ikke er noteret som værende til stede på det pågældende møde, og forespurgt, om han fik nogen afrapportering fra direktionens side i tilknytning til dette, forklarede vidnet, at det ikke var en afrapportering, der har givet anledning til, at han kan huske noget.

10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Forevist ekstraktens side 1359 (2014-10-10 (1) - E-mail fra Jens Madsen til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, Jens Madsens e-mail af 17. september 2014 til Jens Sørensen) og forespurgt, hvordan vidnets normale procedure var i forhold til opfølgningen over for Jens Sørensen, forklarede vidnet, at den var nogenlunde, som det fremgår af det foreviste. Forespurgt, om det var en standard e-mail, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han ikke var opmærksom på den korrespondance, der på daværende tidspunkt var mellem SIR og departementet og som fremgår af ekstraktens side 1315, bekræftede vidnet dette. Han opfatter den foreholdte e-mail, som han selv sendte til Jens Sørensen, som det uddrag af Økonomis opfølgningsprotokol, der vedrørte Jens Sørensens revisionsrapporter. Efterfølgende modtog Iben von Hallas status fra Jens Sørensen, som hun derpå sendte videre til vidnet.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1359 (2014-10-10 (1) - E-mail fra Jens Madsen til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, Iben von Hallas' e-mail af 10. oktober 2014 til Jens Madsen):

> *"Kære Jens.*
>
> *Hermed kvartalsstatus fra Inddrivelse.*
>
> *Mvh Iben"*

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstauts på SIR's revisionsrapporter):

> *"Plannr.*
> *12-014*
>
> …
>
> *Bemærkning*
> *Stabil fremdrift*
>
> …
>
> */ 10.10.2014 Iben von Hallas"*

Forespurgt, hvem der kom med den anførte bemærkning, forklarede vidnet, at det var en vurdering fra den ansvarlige direktør. Forespurgt, om den dermed kom fra

Jens Sørensen, og om det således ikke var noget, vidnet foretog en vurdering af, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt fra ekstraktens side 1362-1367 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstauts på SIR's revisionsrapporter), hvoraf fremgår, at stort set alle frister var blevet udskudt, og forespurgt, om det var et sædvanligt forløb i forhold til SIR's rapporter, at fristerne løbende blev udskudt, forklarede vidnet, at det ofte skete, at fristerne blev udskudt. Det var præcis derfor, de forsøgte at gøre direktionen opmærksom på, at fristerne generelt blev udskudt. Foreholdt, at man nu var fremme ved den 10. oktober 2014 i behandlingen af en rapport fra maj 2013, og forespurgt, om det også var sædvanligt, at der kunne gå 1½ år, uden at man kom i hus med det, forklarede vidnet, at det var afhængigt af rapportens karakter, men det kunne godt forekomme.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1364-1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"Område i revisionsrapporten*
> *3.7*
>
> *SIR's anbefaling / bemærkninger*
> *Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *Handling*
> *…*
> *Opdatering 15.08.2014:*
> *Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014.*
>
> *Frist*
> *30.04.2014*
> *Frist skal ændres til 30.09.2014*
> *Punktet afsluttet."*

Forespurgt, om det på dette tidspunkt var normalt, at man afsluttede et punkt, når man ikke havde løst opgaven, forklarede vidnet, at det var den ansvarlige direktørs vurdering, om punktet var så langt og så færdigt, at det kunne afsluttes. Forespurgt, om vidnet således opfattede det som Jens Sørensens vurdering, som han ikke selv blandede sig i, bekræftede vidnet dette. Foreholdt af kommissionens formand, Mi-

chael Ellehauge, at vidnet forklarede, at det var den ansvarlige direktørs vurdering af, om punktet var så langt, at det kunne afsluttes, forklarede vidnet, at det var upræcist formuleret. Det han mente, var, at det var den ansvarlige direktørs vurdering, om punktet kunne afsluttes. Forespurgt, om det var, uanset hvor langt man var kommet, forklarede vidnet, at det var den vurdering, der kom fra den person, der havde det faglige ansvar, og den måtte han lægge til grund. Forespurgt, om det var udtryk for, at man var nået et stykke vej og måske var nået langt med punktet, forklarede vidnet, at det vurderede han ikke. Forespurgt, om han opfattede det sådan, at det var udtryk for, at man var kommet langt med punktet, forklarede vidnet, at han ikke specifikt vurderede, hvor langt man var nået med et punkt. Forespurgt, om han i sin funktion og med sin erfaring opfattede det sådan, at når man afsluttede et punkt, var det, normalt fordi man var nået langt med punktet, eller om der kunne være en anden årsag, forklarede vidnet, at han normalt ville have den opfattelse, at man gennemførte aktiviteten for at slutte punktet. Det kunne dog også forekomme, at man fulgte op i en anden sammenhæng, hvilket gjorde, at man afsluttede punktet, men han foretog ikke selv en konkret vurdering. Forespurgt, om han dermed gik ud fra, at der var en god grund til at slutte punktet, forklarede vidnet, at han i hvert fald gik ud fra, at hvis man indstillede, at punktet kunne afsluttes, var det, fordi der var en god grund til at afslutte det.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefaling*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktivitet*
>
> …

Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvilke overvejelser eller drøftelser der var i tilknytning til, at det foreholdte punkt skulle afsluttes på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det er han ikke. Det var den indstilling, der kom fra Jens Sørensen. Forespurgt, om han er bekendt med, hvilke drøftelser direktionen havde omkring det, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om han havde en dialog med Jens Sørensen om, hvad der motiverede Jens Sørensen til at afslutte punktet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1365 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 10. oktober 2014, afsnit 3.7):

"Handling
…
Opdatering 15.08.2014:
Beskrivelse af opgaver og ansvarsområder forventes færdig ved udgangen af august måned 2014."

Vidnet blev foreholdt, at det anførte ikke var medtaget i opfølgningsprotokollen for december 2014, og forespurgt, om vidnet var inde over dette, eller om han i protokollen alene gengav den brødtekst, han modtog fra Jens Sørensen, hvoraf ikke fremgik noget om en fremtidig handling, forklarede vidnet, at det er korrekt, at det anførte ikke blev gengivet i opfølgningsprotokollen for december 2014. Forespurgt, om det var vidnets beslutning, hvad der skulle med i opfølgningsprotokollen, bekræftede vidnet dette. Der skete en vis form for sortering i det, der var skrevet. Den anførte tekst var den oprindelige beskrivelse af aktiviteten, og det var den, de gengav hele vejen igennem. Forespurgt, om han gjorde sig overvejelser om, hvorvidt det var relevant for direktionen at se, at der var fremtidige handlinger, forklarede vidnet, at han ikke havde gjort sig den overvejelse. Forespurgt, om han er bekendt med, om man på noget tidspunkt i direktionen fulgte op på problemstillingen med placeringen af det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen

for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

"Ad 3) …

Frist 31.12.2014 – (Frist udskudt)"

Foreholdt, at fristen tilsvarende blev udskudt for pkt. 4-6 og 8, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om direktionen på dette tidspunkt havde drøftelser om behovet for fornyet udskydelse, forklarede vidnet, at det er han ikke.

27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

"Revisionsnr.
12-014:

Titel
Revision af udbytte- og royaltyskat

Fremdriftsmarkering
God fremdrift

Opdateret handleplan
Opdateret handleplan - OK"

Forespurgt, om den grønne farvemarkering og teksten om god fremdrift også i dette tilfælde var Jens Sørensens bidrag, forklarede vidnet, at det vil han mene, det var. Forespurgt, om vidnet forholdt sig til bemærkningen om den gode fremdrift, forklarede vidnet, at han kun forholdt sig til bemærkningerne, hvis det vedrørte udskudte frister. I så fald markerede han det under "Fremdriftsmarkering".

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3758-3767 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015), hvoraf det fremgår, at punkterne 3.7, 3.3, 3.6 + 3.8, 3.6 og 3.4 afsluttes.

Foreholdt, at der af handleplanen ikke fremgår nogen oplysning om, at arbejdet var udført eller implementeret, og forespurgt, om det var sædvanligt, at man tog det for

pålydende og afsluttede punkterne, forklarede vidnet, at han tog den indstilling, han fik, for pålydende.

Forespurgt, om det var vidnets erfaring efter at have set en række sådanne opfølgninger, at man sædvanligvis anførte, at man nu havde løst et givet problem, og at punktet derfor blev afsluttet, eller om det var vidnets erfaring, at man på et tidspunkt bare skrev, at punktet blev afsluttet, selv om der var sket noget nævneværdigt, forklarede vidnet, at han generelt vil mene, at man gennemførte aktiviteterne, men han var nødt til at støtte sig til den indstilling, han modtog.

Foreholdt, at vidnet så samtlige kritiske revisionsrapporter i perioden fra 2013 til 27. januar 2015, og forespurgt, om det – efter vidnets opfattelse – var normalt blot at afslutte et punkt, eller om man normalt først afsluttede et punkt, i forbindelse med at man over for direktionen redegjorde for, hvordan man havde løst punktet, forklarede vidnet, at den normale procedure var, at direktionen fik hans kontors opfølgningsprotokol med de indstillinger, der var i den. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var den protokol, som var udarbejdet ved, at de i hans kontor kopierede uddrag af det input, de havde fået fra den relevante direktør, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det input, man normalt fik fra den relevante direktør, var et input, der forklarede, at nu var tingene løst, eller om det var et input, der blot konstaterede, at nu afsluttede man opfølgningen, forklarede vidnet, at det var forskelligt, afhængigt af hvem der var direktør. Nogle direktører gjorde mere ud af at forklare sig end andre. Det var også afhængigt af rapportens karakter. Forespurgt, om det således ikke var usædvanligt, at vidnets kontor – uden at få supplerende informationer – blot fik at vide, at en direktør afsluttede et punkt, forklarede vidnet, at det godt kunne ske.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt*
> *3.*
>
> *Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølg-

ningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

"Anbefaling

…

6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

…

Aktivitet

…

Ad 6) Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.
Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvilke drøftelser direktionen havde i tilknytning til det foreholdte, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

"Emne
Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv.

Bemærkninger
Direktionen følger kvartalsvist op på Intern Revisions (SIR) rapporter samt Rigsrevisionens igangværende og kommende undersøgelser, revisioner og beretninger.

Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv."

Foreholdt, at det anførte kan læses på den måde, at man i direktionen konstaterede, at man nu ikke længere behøvede at følge SIR's 2013-rapport, når man havde afsluttet punkterne, og forespurgt, om vidnet er enig i den læsning, forklarede vidnet, at hvis alle punkterne var afsluttet, ville de i den næste protokol skrive, at opfølgningen på pågælende rapport var afsluttet, hvorefter rapporten udgik af opfølgningen.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan man generelt håndterede risikoanalyse og risikostyring i perioderne 2010-2013 og 2013-2015, forklarede vidnet, at han husker, at der på et tidspunkt, som han ikke kan fastsætte nærmere, foregik et risikoarbejde, hvor man havde en risikolog. Det var noget med, at hvert enkelt kontor skulle indgive de væsentligste risici, de kunne identificere inden for deres område. Derefter var der en drøftelse i Økonomi af, hvilke risici man videregav i en risikolog, som blev behandlet i direktionen. Det var ikke hans kontor, der havde med risikologgen at gøre, men der var i en periode den type tiltag.

Forespurgt, om vidnet har hørt om en mere overordnet kortlægning af, hvilke typer risici der fandtes, og hvor sandsynligt det var, at disse risici indtrådte, og hvad deres impact var, hvis de indtrådte, forklarede vidnet, at han ikke husker præcist, hvordan loggen fungerede, men han mener, at det netop var en sådan sandsynligheds-konsekvens-vurdering.

Forespurgt, om vidnet husker, hvor risikologgen organisatorisk var placeret, forklarede vidnet, at den var placeret i deres søsterkontor, som var et styringskontor, som han ikke husker navnet på. Forespurgt, om det var i perioden med enhedsorganisationen, eller om det var efter 2013, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med, at der var en formodet svindel i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde han, da det blev offentliggjort. Forespurgt, om han således ikke var inde over sommerens overvejelser, før det gik i pressen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5619 (2015-09-13 - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til bl.a. Anne Sophie Springborg Stricker vedr. møde om bl.a. 'status på plan til ministeren'):

"Helle - du må gerne printe den fra RR om økonomistyring og så vil jeg gerne have en snak med Jens Madsen om den. Skal lige have en times tid til at genlæse dokumentet inden."

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad han og Jesper Rønnow Simonsen skulle tale om i den forbindelse, forklarede vidnet, at det vedrørte noget af det, der blev noteret i protokollen fra direktionsmødet om, at Rigsrevisionen var gået i gang med en undersøgelse af SKAT's økonomistyring. På dette tidspunkt lå der en form for udkast, som han ikke helt husker formen på, men som Jesper Rønnow Simonsen gerne ville tale med ham om, da han havde nogle bemærkninger til det konkrete udkast. Forespurgt, om det således vedrørte den helt generelle økonomistyring og ikke specifikt udbytteområdet, forklarede vidnet, at det intet havde med udbytteområdet at gøre. Forespurgt, om deres drøftelser heller ikke havde det, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5642 (2015-12-08 - E-mail fra Jens Madsen til Torsten Gade Sigvertsen med oplysning om deltagere på direktionsmøde den 11. februar 2010):

"Kære Torsten

Direktionssekretariatet kan af noterne fra mødet den 11. februar 2010, at Birgitte Christensen ikke var til stede.
Det har derfor bort set fra Birgitte Christensen været den faste deltagerkreds, dvs Peter Loft, Jesper Skovhus, Birte Deleuran, Otto Brøns, Karsten Juncher, Steffen Normann og Preben Kristiansen."

Forespurgt, hvad den foreholdte e-mailkorrespondance vedrørte, forklarede vidnet, at Rigsrevisionen på dette tidspunkt var ved at udarbejde en beretning om udbytteskat, og i den forbindelse efterspurgte Rigsrevisionen forskellige oplysninger. Koordineringen af SKAT's bidrag til beretningen lå i hans kontor, og der var i dette tilfælde blevet spurgt til, hvem der havde deltaget i et specifikt direktionsmøde.

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Forevist ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen) og forespurgt, om vidnet var inde over udarbejdelsen af det indholdsmæssige i det pågældende notat, forklarede vidnet, at notatet blev udarbejdet af Særlig Kontrol eller Indsats. Forespurgt, om han i den forbindelse forholdt sig til notatets indhold eller konklusioner, forklarede vidnet, at det mener

han ikke, han gjorde. Hans rolle var på dette tidspunkt, at Jesper Rønnow Simonsen bad om at få en række ting forelagt i forbindelse med et høringssvar, og en af de ting var dette notat.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1876 (2016-01-11 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 11. januar 2016 til Jens Madsen).

Foreholdt, at e-mailkorrespondancen vedrører en samlet pakke vedrørende Rigsrevisionens beretningsudkast, og forespurgt, om det var en pakke, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at han skulle sørge for, at pakken kom afsted, og den skulle leveres inden for en meget kort tidsfrist. Forespurgt, om han således havde en praktisk funktion i den sammenhæng, bekræftede vidnet dette. Han skulle også rykke folk og sørge for, at tingene blev færdige.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Generelt om opfølgningsproceduren

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der i den sene periode blev indført en proces med en lidt ændret opsætning i opfølgningsprotokollen med lidt mere tekst og en farvemarkering af fremdriften i højre kolonne, og at det skete ud fra et ønske om at synliggøre de udskudte frister, og forespurgt, hvor dette ønske kom fra, forklarede vidnet, at det var et ønske fra direktionen. Om det var fra en specifik direktør, skal han ikke kunne sige. Forespurgt, om det var vidnets økonomidirektør, der tilkendegav ønsket over for ham, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der normalt kom en forklaring på behovet for de fristudskydelser, som efter vidnets forklaring skete fra tid til anden, forklarede vidnet, at det kunne der gøre, men der var også situationer, hvor det ikke skete.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

WINNIE JENSEN

Kl. 13.00 mødte Winnie Jensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som fagdirektør for juridisk styring i Koncerncentret, og at hun i perioden fra april 2013 til januar 2018 var ansat som direktør i SKAT's afdeling HR og Stab, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at hun i den første periode som fagdirektør var i Nicolai Eigtveds Gade og i den efterfølgende periode var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at hun er jurist.

Forespurgt til vidnets erhvervsmæssige forløb frem til 2010 forklarede vidnet, at hun begyndte på Skatteministeriets område i Statsskattedirektoratet i 1985. Hun arbejdede i den juridiske afdeling og i direktionssekretariatet i en lang årrække frem mod 2004, hvor hun blev leder af det fusionssekretariat, som koordinerede de ti projekter, der skulle forberede fusionen mellem stat og kommune på skatte- og inddrivelsesområdet. Den 1. november 2005, da den nye organisation blev en realitet, blev hun chef for direktionssekretariatet, og det var hun frem til udgangen af 2007, hvor hun blev vicedirektør i Juridisk Service, som efterfølgende skiftede navn til Juridisk Center. I 2010 rykkede hun over i Koncerncentret.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i de to perioder, forklarede vidnet, at hun i perioden 2010-2012 refererede op mod direktionen, primært til Birgitte Christensen og Otto Brøns-Petersen, som var de to direktører, der havde ansvaret for Jura og Samfundsøkonomi. Fra 2013 refererede hun til direktøren for SKAT, som i en periode var Jesper Rønnow Simonsen og efterfølgende Merete Agergaard.

ROLLEN SOM FAGDIREKTØR

Forespurgt til vidnets rolle og primære ansvarsområde som fagdirektør for juridisk styring forklarede vidnet, at det primært omfattede lovfortolkningsopgaver og udmeldinger om den lovfortolkning, der fandt sted på Skatteministeriets område. De

havde på et tidspunkt et meget stort projekt, hvor de digitaliserede Den juridiske vejledning, og derfor skulle den skrives om, så den fik en form, der passede til et digitalt medie. Det omfattede også sekretariatsbetjening af Skatterådet, udsendelse af styresignaler og bistand, når der var behov for juridiske afklaringer fra resten af Skatteministeriets område, hvilket primært var fra de regionale dele.

Forespurgt, om vidnet i den periode havde medarbejdere, der refererede til hende, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Fagdirektørlaget var et flydende ledelseslag, som ikke havde direkte personaleansvar.

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forhold til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at Juridisk Forum var et forum, som beskæftigede sig med juridiske problemstillinger. Hun deltog i Juridisk Forum, og så vidt hun husker, deltog samtlige fagdirektører. Hendes rolle var at varetage behandlingen af og bidrage til emner, som lå inden for hendes faglige ansvarsområde. Det var også at tage imod og løse de opgaver, hun blev tildelt på baggrund af nogle møder. Det var hendes oplevelse, at de som fagdirektører havde hvert sit faglige område, hvor de arbejdede med dagsordenens emner ud fra, hvad de hver især havde at byde ind med.

Forespurgt, om vidnet havde nogen særlig rolle i forhold til kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om alle medlemmerne forudsattes at have læst rapporten igennem, når man fik en sådan rapport, forklarede vidnet, at hun faktisk ikke husker, at der var ret mange kritiske revisionsrapporter, som blev forelagt Juridisk Forum. Juridisk Forum havde ikke til formål at følge op på revisionsrapporter, men var et forum, der havde til formål at arbejde med lovgivning. Hvis der var en revisionsrapport, hvor der kunne være behov for en juridisk afklaring, kunne rapporten blive forelagt Juridisk Forum, men hun vil bestemt mene – uden at kunne huske alle dagsordener – at det var undtagelsen. Hun havde derfor ikke nogen specifik rolle i forhold til revisionsrapporterne. Forespurgt, om alle havde den samme rolle, forklarede vidnet, at alle havde den samme rolle, men hvis der var noget i en rapport, som vedrørte det faglige ansvarsområde, som man varetog i hverdagen, og hvor man derfor kunne bidrage, kunne man blive bedt om at følge op på den pågældende opgave.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4199-4200 (2010-01-01 (2) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Fagdirektør i Koncerncentret' (version fra 2. december 2009), afsnit "Specifikke krav og forventninger for de enkelte fagdirektører"):

> *"Fagdirektør for juridisk styring*

Der etableres i Jura og Samfundsøkonomi en stilling som fagdirektør for juridisk styring med opgaver, der primært relaterer sig til den juridiske direktørs og den samfundsøkonomiske direktørs ansvarsområder.

Fagdirektøren har som primær opgave at sikre korrekt og ensartet lovfortolkning, således at der til enhver tid foreligger et grundlag, som muliggør korrekt og ensartet retsanvendelse i Skatteministeriet."

Forespurgt til vidnets rolle i forhold til at sikre, at man ude i produktionen i regionerne efterlevede den fortolkning og de regler, der nu kom, forklarede vidnet, at hun ikke havde ansvaret for, hvordan man anvendte reglerne ude i produktionen. Hun havde ansvaret for at sikre, at der forelå et juridisk grundlag. Det vedrørte således ikke arbejdsprocesserne, men omhandlede juridiske udmeldinger om, hvilken fortolkning der var af givne bestemmelser. Det skete primært i Den juridiske vejledning, der blev opdateret to gange om året. Derudover udsendte de styresignaler, hvis der fx kom en dom eller en afgørelse fra Landsskatteretten, eller hvis der var blevet stillet spørgsmål, som viste, at der var et juridisk område, hvor der var usikkerhed om fortolkningen. I stedet for at vente, til der kom en ny opdatering af Den juridiske vejledning, udsendte de et styresignal, hvor de beskrev problemstillingen og den juridiske løsning og begrundede denne. Forespurgt, om det var hendes primære funktion, forklarede vidnet, at det var den primære måde, som de arbejdede med det på. De arbejdede også med principielle bindende svar, som skulle forelægges og afgøres af Skatterådet, og som også blev offentliggjort som bidrag til lovfortolkningen. Der var et sekretariat, som bistod fx Skatterådet. Hele Jura og Samfundsøkonomi bestod af to typer kontorer, dels juridiske kontorer, som arbejdede med lovgivning og juridiske afklaringer, og dels nogle mere politisk-økonomiske kontorer, som arbejdede med den del, der også førte til lovgivning omkring provenuer og effekter osv. Det var juristerne i fagkontorerne, som var med til de juridiske afklaringer.

Foreholdt, at andre vidner fra navnlig to juridiske fagkontorer har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var en dialog med udbytteområdet, når det havde udfordringer, og forespurgt, om vidnet også deltog i en sådan direkte dialog, forklarede vidnet, at hun ikke var en del af den dialog.

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejde med den egentlige direktion, herunder den juridiske direktør og den samfundsøkonomiske direktør, foregik i perioden, forklarede vidnet, at samarbejdet foregik løbende i hverdagen. Der var det formelle samarbejde i Juridisk Forum, men der var også ledermøder, hvor de ledere, der var i et område, havde drøftelser om forskellige ting, og om hvad der foregik, hvis der fx var en lovgivningsproces i gang eller andet. Hendes primære samarbejdspartner var Birgitte Christensen, der havde ansvaret for lovgivningsdelen i afdelingen, og hun løste

de opgaver, Birgitte Christensen gav hende. Vidnet var sparingspartner på forskellige produkter, men vidnet var ikke fast godkender på alt, der gik opad. Hendes navn stod på de ting, hun selv havde arbejdet med, og som hun fx havde bidraget til eller kvalitetssikret. I den forbindelse medunderskrev man på de ting, der skulle opad.

Forespurgt, om vidnet havde en direkte relation til departementschefen og koncerndirektøren, forklarede vidnet, at hun ikke havde en direkte reference, men Koncerncentret på Christianshavn var ikke større, end at man selvfølgelig havde relationer. Hun var også med til møder hos departementschefen om faglige problemstillinger, hvis der blev arbejdet med en udmelding om lovfortolkning. Forespurgt, om det var sammen med den juridiske direktør, bekræftede vidnet, at det var det typisk.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourceudviklingen i perioden fra 2010, forklarede vidnet, at hun i perioden 2010-2012 ikke var opmærksom på, om der var nogen særlige ressourcemæssige problemstillinger. Det var noget tid efter sammenlægningen og etableringen af Koncerncentret og det nye SKAT, og i den periode husker hun ikke nogen ressourcemæssige spørgsmål. McKinsey gennemførte en stor analyse, som førte til, at man i forbindelse med etableringen af SKAT i 2013 gennemførte en række effektiviseringsprojekter, og som chef for HR og Stab havde hun også nogle projekter, hvor hun skulle både effektivisere den måde, hendes enhed arbejdede på, og følge op på andre dele af forretningen. Det var en periode, hvor man effektiviserede arbejdsgangene, hvilket man vel altid naturligt har fokus på der, hvor man er. Forespurgt, om hun i den forbindelse havde noget indtryk af, hvordan det ressourcemæssigt stod til ude i regionerne, herunder om de var nødlidende eller kunne klare deres opgaver, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om de var nødlidende, men hun tror, at der altid i en organisation, der er så stor og har så mange opgaver, vil være behov for, at man løbende prioriterer, hvad man bruger ressourcerne på. Der var også møder i direktionen, hvor man prioriterede opgaverne og drøftede, om der skulle sættes mere ind på andre områder end der, hvor ressourcerne aktuelt var. Det foregik ud fra en vurdering af, hvad der var mest hensigtsmæssigt. Der skete altid en prioritering også på baggrund af, at man ikke kan kontrollere alt i hele verden, så når man gennemførte de store indsatsprojekter, var man nødt til ud fra risiko og væsentlighed at prioritere, hvor de brugte ressourcerne bedst. Det var en naturlig del af at være med til at drive den virksomhed.

Forespurgt, om vidnet fik nødsignaler fra regionerne om, at de var for stærkt belastede, forklarede vidnet, at det fik hun ikke selv. Det ville også have været mærkeligt, hvis de var kommet ind til HR og Stab eller Jura. Hun erindrer ikke selv at have modtaget nogen nødsignaler. Forespurgt, om hun således ikke har erindring om

meldinger om, at det ikke var forsvarlig eller lovlig forvaltning, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke at have modtaget selv.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Forespurgt, hvilken rolle vidnet blev tildelt som direktør for HR og Stab, forklarede vidnet, at hun som direktør for HR og Stab fik ansvaret for HR-området på tværs af koncernen. Hun var således med til at udvikle nye arbejdsgange og varetog dele af personaleadministrationen. Andre dele lå i begyndelsen i Økonomi, hvor der var en administration af nogle af de praktiske personalerelaterede forhold. Men det personalejuridiske, arbejdet med HR-værktøjer, ledelsesudvikling, resultatløn samt den performancebaserede tilgang til ledelse lå alt sammen i HR, og det havde hun ansvaret for frem til etableringen af Administrations- og Servicestyrelsen i slutningen af 2017. I forbindelse med at Steffen Normann Hansen udtrådte af SKAT's direktion i november eller december 2013, overtog hun ansvaret for Jura og Juridisk Administration, hvilket omfattede straffesager og ikke-principielle bindende svar. Forespurgt, om det var i november 2013, Steffen Normann Hansen gik fra, forklarede vidnet, at det var omkring det tidspunkt, og i den forbindelse blev de to underdirektørområder overført til hende. Forespurgt, om også SKAT Jura blev overført til vidnet, bekræftede vidnet dette. SKAT Jura arbejdede med det, som hun tidligere havde arbejdet med, nemlig hele lovfortolkningsdelen. SKAT Jura var stadig udelukkende lovfortolkende, og den enhed overtog hun. Derudover overtog hun Juridisk Administration, hvis opgaver bestod af erstatningssager, samarbejde med Landsskatteretten om klagesager, straffesager, omkostningsgodtgørelse, momskompensationsordningen og ikke-principielle bindende svar – med forbehold for at hun har glemt et eller andet. Det omfattede således forskellige driftsopgaver. Forespurgt til den generelle forvaltningsret forklarede vidnet, at den lå i SKAT Jura i et proceskontor.

Forespurgt, hvordan samarbejdsrelationerne var i direktionen, da man i 2013 etablerede den nye organisation, og hvor vidnet blev medlem af den egentlige direktion i SKAT, forklarede vidnet, at hun synes, der var et glimrende samarbejde. Forespurgt, hvordan samarbejdsformen var, forklarede vidnet, at det var en stor organisation, og som man kan se af beskrivelserne, havde hver direktør sit ansvarsområde, for der var ikke nogen, der kunne overskue 7.000 medarbejderes produktion. Der var etableret en ny organisationsstruktur i SKAT, hvilket betød, at man havde ansvaret for det område, man nu sad i spidsen for, og hvis der var behov for samarbejde på tværs, havde man en dialog. Der var en dialog på direktørniveau, men der foregik også en dialog på tværs af organisationen mellem medarbejdere, kontorchefer og underdirektører, for det er den måde, man driver en sammenhængende butik på. Der foregik derfor samarbejde om opgaven i mange forskellige sammenhænge, og der var selvfølgelig formelle fora som fx direktionsmøderne. På et tidspunkt kom der også

nogle kvartalsmøder, hvor de fulgte op på økonomi og andre ting, som man rammesatte.

Forespurgt til relationen til departementet i denne periode forklarede vidnet, at hun også havde et samarbejde med dem. Hun har gennem alle de år, hun har været i organisationen og har arbejdet med lovgivningsområdet, haft et tæt samarbejde med departementet. Indimellem var der også behov for at spørge departementet til råds på lovgivningstingene. Hun samarbejde også med departementet om domstolssager, som var forankret i departementet, men hvor de altid som organisation kom med input til, om man skulle tage bekræftende til genmæle, eller om sagen skulle fortsætte. De afgav desuden udtalelser osv., så der var løbende et samarbejde. Forespurgt, om de i hendes enhed var i daglig eller ugentlig kontakt med departementet, forklarede vidnet, at der var meget tæt kontakt på kontorniveau. Når man skulle udarbejde ny lovgivning, involverede man jo førsteinstansmyndighederne for at få indspark til, hvordan man fik etableret en god administration, og hun havde også – og har fortsat – meget jævnligt kontakt med Birgitte Christensen. Forespurgt, om samarbejdet således ikke ophørte, da styrelsen blev genskabt, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, da der stadig var faglige emner, der var relevante at drøfte. De bidrog til ministerbetjeningen o.l., så det var naturligt, at der var en snak om opgaverne.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit "Overordnet beskrivelse"):

> *"Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse."*

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at man foretog denne organisationsændring, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige, da hun på det tidspunkt ikke var i departementet. Det var en beslutning, der blev truffet af daværende departementschef, Peter Loft. Forespurgt, om ikke vidnet blev delagtiggjort i, hvilke tanker der lå bag, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det var dog hendes opfattelse, at ønsket bl.a. var at sikre en mere sammenhængende lovgivning, der tog hensyn både til de politiske ønsker og til, hvad der var muligt at administrere såvel internt i skatteforvaltningen som eksternt for de borgere og virksomheder, som var omfattet af lovgiv-

ningen. Det var hendes opfattelse, at det var noget af det, departementschefen gerne ville opnå med denne struktur, dvs. at få nogle klare input og et godt samarbejde i forhold til lovprocessen. Forespurgt, om hun er bekendt med, hvem der var med til at udvikle den nye struktur, og hvem der hjalp departementschefen, forklarede vidnet, det er hun ikke. Hun vil tro, at det kan oplyses meget tydeligt i departementet. Hun er ret overbevist om, at det daværende direktionssekretariat og et yderligere sekretariat, som hun ikke husker navnet på, men hvor Jørgen Petersen var chef, var med til at forberede det. Hun er sikker på, at der ligger journaliseret materiale for, hvordan det foregik. Forespurgt, om hun er bekendt med, om der var politisk involvering i beslutningen, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Forespurgt, hvad det betød, når der som anført var en fælles ledelse, forklarede vidnet, at hun ikke har skrevet det, så hun kan ikke sige, hvad de har tænkt med en fælles ledelse. Det kunne være, at man ønskede en fælles direktion, som havde ansvaret for det hele, men hun ved det ikke. Forespurgt, om hun har fået oplyst, hvad der skulle lægges i det, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit "Overordnet beskrivelse"):

> *"Skatteministeriets struktur bygger hovedsagelig på en funktionsopdelt model, der sigter mod en stor udnyttelse af stordriftsfordele og synergieffekter i enhedsorganisationen."*

Forespurgt, om det blev forklaret, hvad der nærmere lå i den funktionsopdelte model, da man etablerede den nye organisation, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Der forelå beskrivelser af, hvilke opgaver forskellige afdelinger havde, og formentlig også hvilke regioner der løste hvilke opgaver.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at denne enhedsorganisation fungerede efter hensigten, forklarede vidnet, at det tror hun. Hun oplevede ikke, at den ikke fungerede. Set fra den stol, hun sad i, syntes hun, at det gav rigtig god mening, og der var nogle vældig gode processer i forhold til de dele af lovgivningsarbejdet, hun var involveret i. Hun oplevede egentlig, at det fungerede godt.

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at man besluttede at ændre organisationen pr. 1. april 2013, forklarede vidnet, at det ved hun ikke med sikkerhed. Hvis hun skal gætte, vil hun tro, at det var på bagkant af Helle Thorning-sagen. Forespurgt, om det var, fordi man ønskede at skabe afstand, forklarede vidnet, at det tror hun, men hun ved det ikke. Forespurgt, om vidnet var involveret heri, forklarede vidnet, at det var

hun ikke. Der var også kommet en ny departementschef efter Peter Loft, og hun er ikke bekendt med, hvilke overvejelser han havde, i forhold til hvad der var den mest optimale måde at strukturere området på. Han kan også have haft nogle selvstændige overvejelser, og det kan hun ikke svare nærmere på.

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4944 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisation):

> *"Generelt om mødefora i SKAT*
>
> *SKAT er en funktionsopdelt landsdækkende organisation. Opbygningen indebærer en entydig placering af opgaveansvar og beslutningskompetence inden for ledelsessystem. Derfor er der som udgangspunkt ikke behov for faste mødefora, der går på tværs af organisationsstrukturen.*
>
> *…*
>
> *- Direktionen …*
> *- Forretningsområdeniveau …*
> *- Afdelingsniveau …"*

Forespurgt, hvad der lå i udsagnet om, at der var en entydig placering af opgaveansvaret i den nye struktur, forklarede vidnet, at det fulgte af den måde, man var opdelt på, og de ansvarsbeskrivelser, man havde. Fx havde hun selv ansvaret for HR og Stab, hvormed hun havde det samlede fuldstændige ansvar for HR-området og for den personalejuridiske opgave for hele organisationen. Da hun overtog Jura, havde hun det samlede ansvar for lovfortolkning på al lovgivning, der lå på Skatteministeriets område. Hun havde ansvaret for løsningen af samtlige bindende svar, både dem, hvor Skatterådet afgjorde dem, og dem, der blev afgjort i driften. På den måde lå alle de opgaver, der lå hos hende, udelukkende hos hende. Der var ikke andre end dem, der var ansat i hendes område, der beskæftigede sig med den type opgaver. Kundeservice og Indsats havde forskellige opgaver, hvor Kundeservice meget agerede på kundens initiativ og selvfølgelig også havde årsopgørelser og forskudsopgørelser osv. Indsats var mere initiativbaseret, og det var der, hvor skatteforvaltningen af egen drift tog initiativer i forhold til omverdenen. Det, der stod i opgavebeskrivelsen for de kontorer, man nu havde under sig, udgjorde det ansvar, man havde, og som man ikke delte med andre.

Forespurgt, hvordan det foregik, når direktionen mødtes og havde drøftelser på direktionsmøderne, forklarede vidnet, at der var forskellige emner på fx HR-området, som skulle bruges af hele organisationen. Derfor blev mange af de tiltag, som de nyetablerede på HR-området, lagt på direktionsmøderne, hvilket kan ses på dagsordenerne den første lange tid. Det var vigtigt, at de andre medlemmer af direktionen drøftede de nye tiltag, så de havde en fælles forståelse af, om det var rigtigt at gøre det ene eller det andet. Der var nogle gange, at de måske i HR havde forestillet sig, at en løsning kunne være god, men at de på baggrund af en debat fandt ud af, at den skulle ændres. Det var meget forskelligt alt efter emner. Der kunne også være juridiske emner på dagsordenen til drøftelse, fx en proces for, hvordan man arbejdede med lovgivning, hvad der skulle ske i Jura, og hvad der skulle ske i de andre direktørområder. Der var naturligvis også nogle, der kunne have indspark til det. Direktionsmøderne blev primært afviklet på den måde, at man kunne se formålet med emnet, og om det var et emne, der skulle drøftes, eller om det var en orientering osv. Nogle gange var det samme emne på flere gange, fordi man skulle have en afklaring eller arbejde videre med emnet, og så kom det på én gang til. Det var typisk emner, der var tværgående, og som havde interesse på tværs.

Forespurgt, om direktionen i fællesskab var ansvarlig for et emne, når det havde været igennem en direktionsdrøftelse, forklarede vidnet, at man godt kunne have et emne på, hvor man havde en fælles drøftelse, men typisk blev det videre arbejde med emnet placeret hos én, der dermed gik ud ad døren og havde en opgave. Så kunne det godt være, man havde en opgave, som andre også skulle bidrage til, og i så fald var det blevet aftalt. Hun har i hvert fald oplevet, at hun altid, når hun gik ud fra et møde, med tydelighed vidste, om det var hendes ansvar, og hvem hun skulle samarbejde med. Forespurgt, om hun også gik ud ad døren med en fornemmelse af, hvem der havde ansvaret for de opgaver, der ikke var hendes ansvar, forklarede vidnet, at hun altid syntes, hun var klar over, hvordan arbejdsdelingen var. Det kunne selvfølgelig forekomme, at der var en enkelt ting, hvor man ikke var helt skarp og måtte finde ud af det bagefter, men var man usikker, fandt man efter mødet ud af, hvem der løb med den pågældende bold. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun oplevede den entydige placering af opgaveansvaret som beskrevet i det foreholdte både før og efter et direktionsmøde, dvs. at der kom én ind til mødet med et ansvar, og der gik én ud fra mødet med et ansvar, og at man ikke i direktionen havde et fælles ansvar, forklarede vidnet, at det generelt var hendes oplevelse. Hun kan dog ikke udelukke, at der enkelte gange kan have været en uklarhed.

Forespurgt, hvordan SKAT's øverste direktørs rolle var på direktionsmøderne i forhold til de andre direktionsmedlemmers rolle, forklarede vidnet, at direktøren ledte møderne, og som hun oplevede det, spillede han ind på lige fod med de andre i drøftelserne. Han var rigtig god til at give plads til, at der var en dialog, og at man

ikke bare klappede tingene af og lukkede punktet. Forespurgt, om han også kunne skære igennem og træffe en beslutning og dermed afslutte debatten, forklarede vidnet, at det kunne han godt, men som regel blev de enige, uden at der skulle skæres meget hårdt igennem.

Forespurgt, hvordan vidnet generelt oplevede udfordringer i forhold til drift og produktion, herunder geografiske udfordringer, i SKAT's organisation, forklarede vidnet, at hun ikke oplevede det som noget specifikt. De primære geografiske udfordringer og drøftelser oplevede hun fx i forbindelse med den tidligere regerings initiativ om bedre balance, hvor man primært skulle flytte arbejdspladser vestpå. I den forbindelse havde de rigtig mange drøftelser om, hvilke opgaver det var mest hensigtsmæssigt at flytte også set ud fra muligheden for at rekruttere de kompetencer, der skulle til, samt risikoen ved at flytte opgaven og mange andre parametre. Der har nok også været mange andre drøftelser om det emne, men ikke så markant som i forbindelse med de to gange.

Forespurgt, om direktionsmøderne blev afholdt som fysiske møder, hvor alle var til stede det samme sted, eller om det var telefonmøder, forklarede vidnet, at det typisk var fysiske møder, hvor alle var til stede. De prioriterede at være til stede, så de havde dialogen i det samme rum.

Forespurgt, hvor omfattende materiale der typisk tilgik direktionsmedlemmerne inden et direktionsmøde, forklarede vidnet, at det var meget forskelligt. Der var ofte meget at læse, men hun husker det ikke nærmere. Forespurgt, om det forudsattes, at hele direktionen havde orienteret sig i det komplette materiale, forklarede vidnet, at det altid var hendes forudsætning, at når hun gik til et møde, havde hun læst materialet. Der kunne godt være forskel på, hvor grundigt hun læste tingene, alt efter hvilken rolle hun kunne se, hun havde i det punkt, de talte om, men det var hendes forudsætning. Hun ved ikke, hvilken forudsætning de andre havde, eller om Jesper Rønnow Simonsen på et tidspunkt rammesatte det over for den enkelte direktør. Det var hendes holdning, at hvis hun gerne ville være med til at beslutte noget, skulle hun selvfølgelig have læst materialet, og hvis der var lagt op til en dialog og store fælles beslutninger, skulle man selvfølgelig også have læst materialet. Forespurgt, om hun havde indtryk af, at nogen af de andre medlemmer kom uforberedte, forklarede vidnet, at det havde hun ikke noget indtryk af.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilken viden vidnet havde om, hvad der foregik i udbytteadministrationen, og hvilke udfordringer de havde, forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen

viden om udbytteadministrationen, før hun så den rapport, der var på i Juridisk Forum i 2010. Det var ikke et område, hun på noget tidspunkt havde beskæftiget sig med, og hun mener ikke at have set større juridiske problemstillinger. Hun kan ikke udelukke, at nogle af hendes kontorer, som arbejdede med området, havde fået henvendelser og forespørgsler på faglige problemstillinger. Sådan kunne det meget vel være, men det var ikke et område, hun som sådan havde hørt noget om. Forespurgt, om det dermed var i SIR's 2010-rapport, vidnet blev bekendt med, at man havde problemer med at afstemme mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at som hun husker det, blev hun bekendt med det i 2010-rapporten, for hun havde ikke arbejdet med området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4700 (2012-05-01 (3) - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Jesper Wang-Holm vedr. Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen, Ivar Nordlands e-mail af 1. maj 2012 til Birgitte Christensen og Winnie Jensen):

> *"Emne: Har talt med store selskaber*
>
> *I skikkelse af Wangen. De vil meget gerne "bistå" betalingscenteret med beneficial owner begreb og ligning af kildeskatte (refusion) i forhold til de store klienter. Han foreslår at en af jer kontakter whatever chef Rømer og konsortier har og beder dem om at henvende sig til Rasmus Bo."*

Forespurgt, hvilken erindring vidnet har om denne e-mail, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om det var hende eller Birgitte Christensen, der håndterede den, men hun er bekendt med, at det er sket, for hun har i forbindelse med udbyttesagen i efteråret 2015 set e-mails, hvor der var refereret til en dialog mellem Lisbeth Rømer og Store Selskaber. Hun husker dog ikke, hvem af dem der gav den besked videre. Forespurgt, om vidnet husker, hvad sammenhængen var, forklarede vidnet, at det gør hun ikke, og e-mailen undrer hende lidt, for det var ikke normalt, at en underordnet gav en overordnet chef besked om at kontakte nogen, fordi han havde talt med nogle andre. Hvis hun var Birgitte Christensen, ville hun tænke, at det kunne Ivar Nordland selv have gjort. Det er ikke den almindelige måde at arbejde på, og hun ved ikke, hvorfor han sendte e-mailen den vej. Det var Ivar Nordland, der var den internationale direktør og på Juridisk Forum havde fået opgaven med at arbejde videre med dette i relation til SIR-rapporten. Hun ved dog godt, at kontakten var der.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 37 (Ivar Nordlands forklaring):

"Det foreholdte var i forbindelse med, at Store Selskaber havde stået for ligningerne af kapitalfondssagerne, hvor han mener, at det var Michael Dalvad Carlsen, der nu er gået på pension, der stod for det. Han husker ikke, om det var i forbindelse med Michael Dalvad Carlsens pension, men så vidt han husker, skete der det, at kontrollen på udbyttedelen for kapitalfondene skulle overgå til Lisbeth Rømer. Han tænkte, at det ville være godt for hende at få bistand til dette, så kapitalfondssagerne ikke faldt til jorden – hun havde jo brokket sig tidligere. Han kontaktede SKAT om, at han mente, det var en god idé, hvis de ville bistå hende, så der fortsat var en relevant kontrol af kapitalfondene."

Foreholdt, at Lisbeth Rømer har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun ikke havde kendskab til, at denne kontrol skulle være overgået til hende på noget tidspunkt, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om den kontrolopgave skulle overgå til Lisbeth Rømer. Forespurgt, om vidnet var involveret i det, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun ved ganske udmærket, at Store Selskaber havde arbejdet med kapitalfondene og beneficial owner-begrebet, for det var noget, de drøftede allerede tilbage i 2008 eller 2009, så det var noget, der blev arbejdet med gennem en årrække. Men hun vidste ikke, at kontrollen skulle overgå til Lisbeth Rømer. Foreholdt, at Lisbeth Rømer har forklaret, at hun heller ikke vidste det, forklarede vidnet, at så er de to. Forespurgt, om vidnet kan bidrage med yderligere om dette, forklarede vidnet, at det kan hun ikke.

JURIDISK FORUM

Juridisk Forums formål

Forespurgt, hvad formålet var med etableringen af Juridisk Forum i 2010, forklarede vidnet, at hun kun kender formålet, som det er beskrevet i kommissoriet, for hun var ikke med til at etablere Juridisk Forum. Som hun husker det, var det den gruppe, som forberedte hele den nye organisation, som også overvejede, hvilke fora der var relevante at have, hvis man skulle arbejde med de opgaver, der var. Det var et forum, som typisk behandlede juridiske problemstillinger, som relaterede sig op mod at lave en lovgivning eller på anden måde få foretaget en juridisk afklaring.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

"1. Formål/opgaver

Juridisk Forum fremmer en målsætning om at alle relevante informationer bruges aktivt i planlægningen og tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet og det juridiske fortolkningsarbejde. Juridisk Forum refererer til Direktionen.

…

Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:

…

- Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser om, hvornår Juridisk Forum skulle inddrages eller ikke inddrages, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde som medlem af Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hun gik ind med den rollebeskrivelse, at hun var direktør for juridisk styring. Hun gik også ind med den tilgang, at hun kom fra det gamle SKAT og dermed havde en forståelse af, hvordan organisationen var skruet sammen, og kunne bidrage med udpegningen af relevante samarbejdspartnere, hvis noget skulle placeres eller drøftes. Hun var også involveret i, at man etablerede systemet med early warning, så man havde en beskrevet proces for, hvordan man kunne melde det op gennem systemet, hvis man blev opmærksom på noget i administrationen i driften – fx en utilsigtet anvendelse af lovgivningen eller lignende – så man kunne få taget stilling til problemet. Forespurgt, om ikke early warning-systemet stammede helt tilbage fra 2006, bekræftede vidnet dette. Der blev dog løbende arbejdet med systemet, og når man skiftede struktur, skulle meldesystemet også ændres, så det passede til den nye organisation, og de rigtige blev involveret. Systemet kom derfor op mange gange igennem årene.

Juridisk Forums beslutningsproces

Forespurgt, om vidnet oplevede, at der var egentlige beslutninger eller afgørelser, der blev delegeret til Juridisk Forum, eller om det var et konsulterende organ, som direktionen benyttede sig af, forklarede vidnet, at hun primært husker det som konsulterende. I Juridisk Forum havde man et samlet overblik over de nedsatte lovgrupper, lovprocessen, og hvad der blev arbejdet med, så der var nogle ting, man kunne gøre færdig i Juridisk Forum. Det var ikke altid, man skulle aflevere noget til andre. Det, der handlede om lovgivningsprocessen, blev afklaret i Juridisk Forum, men det er altid ministeren, der bestemmer, om noget overhovedet skal til Folketinget.

Forespurgt, om beslutningskompetencen i Juridisk Forum var i fællesskab, eller om det i sidste ende var formanden, der traf afgørelser, forklarede vidnet, at det i sidste

ende var formanden, der traf afgørelser og i sidste ende besluttede, hvem der skulle løbe med en given opgave.

Forespurgt, om emnerne på dagsordenen blev behandlet med detaljerede drøftelser, eller om det var med høj hastighed på grund af mange emner, forklarede vidnet, at det kom an på emnet. Hun havde en oplevelse af, at de brugte den tid, som emnet krævede. Hun har ikke indtryk af nogen forjappede møder, hvor man løb det igennem hurtigt. Hun har indtryk af, at man forholdt sig fornuftigt til de ting, der blev forelagt.

SIR'S 2010-RAPPORT

Foreholdt, at der i 2009 blev foretaget en række undersøgelser vedrørende udbytterefusionen, hvilket medførte, at Peter Loft anmodede SIR om at undersøge området, og forespurgt, om vidnet på nogen måde var involveret heri, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 251 (2010-03-01 - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

> *"5. EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter Notat er sendt ud med materialet. Ivar har meldt tilbage, at han deltager i mødet. Jeg går ud fra, at han gennemgår problemstillingen."*

Forespurgt, om det er noget, vidnet har en erindring om, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Hun arbejdede ikke med det internationale område, og hun arbejdede ikke med hverken nettokildeskat eller udbytter. Foreholdt, at det fremgår på ekstraktens side 258, at vidnet var til stede på mødet den 2. marts 2010, forklarede vidnet, at hun mener, hun var til stede på alle møder i Juridisk Forum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter', afsnit "Sagen kort"):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearks-*

ordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."

Forespurgt, om vidnet havde læst dette dokument igennem forud for mødet, forklarede vidnet, at det er hun sikker på, at hun havde. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hun ikke havde noget særligt kendskab til de beskrevne nettokildeskatteproblemstillinger, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad Ivar Nordland forklarede omkring det påtænkte samarbejde i forhold til TRACE, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun erindrer, om der blev foretaget nogen undersøgelse af, om TRACE kunne føre til en løsning på de problemer, man havde konstateret, forklarede vidnet, at hun overhovedet ikke var involveret i arbejdet med TRACE, hverken med arbejdsgruppen eller i øvrigt. Hun læste, hvad der blev forelagt eller afrapporteret på Juridisk Forums møder, men hun var ikke involveret i det eller arbejdede med det i hverdagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

"Punkt
5

Emne
EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter

Beslutning/drøftelse
Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til både kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi.

Ansvarlig
Birgitte Christensen
Ivar Nordland"

Forespurgt, om dette fremkalder nogen erindring om drøftelserne, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Hun læser det sådan, at man havde nogle drøftelser, hvor man besluttede sig for at handle og også involvere folk fra Jura og Samfundsøkonomi. Hun er helt sikker på, at det også skete, for der blev nedsat en arbejdsgruppe. Hun havde dog ikke på nogen måde noget med arbejdsgruppen at gøre eller deltog i dens drøftelser, for opgaven blev placeret hos en anden fagdirektør end hende.

Forespurgt, hvordan vidnet læser det anførte om, at Birgitte Christensen og Ivar Nordland var sat på som ansvarlige for punktet, forklarede vidnet, at det var, fordi de begge havde en eller anden rolle, de skulle arbejde med i relation til det pågældende emne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter', afsnit "Sagen kort"):

"Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri."

Forespurgt, om vidnet – når hun læste en sådan oplysning – tænkte, om der kunne være problemer med administrationen, eller om der kunne være hjemmelsmæssige udfordringer, forklarede vidnet, at hun læste det sådan, at man havde identificeret, at der kunne være en mulig problemstilling, som man nu havde sat et arbejde i gang omkring, ved at Intern Revision så på det og fik afdækket, om der var et problem eller ej. Forespurgt, om vidnet tænkte, at den del var parkeret eller blev håndteret i Intern Revision, forklarede vidnet, at hun ikke tænkte, at den var parkeret, men at der blev arbejdet med den del i Intern Revision.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun første gang så SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at som hun husker det, så hun den første gang i mødematerialet til Juridisk Forums møde. Forespurgt, om vidnet læste rapporten i sin helhed eller kun konklusionerne, forklarede vidnet, at hun læste rapporten. Forespurgt, hvad vidnets

vurdering var, da hun læste rapporten, forklarede vidnet, at den var, at der var nogle udfordringer. Det ville hun også være klar over, inden hun læste rapporten, eftersom Produktionsforum havde sendt rapporten over i Juridisk Forum med henblik på – antog hun – at Juridisk Forum skulle overveje, om man med det, der var Juridisk Forums speciale, nemlig lovgivningsmæssige initiativer, kunne bidrage til at håndtere nogle af de udfordringer, der var afdækket.

Forespurgt, om ikke Juridisk Forum i nogen grad også skulle tage sig af det generelle tilsyn, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at Juridisk Forum på noget tidspunkt har haft en tilsynsopgave. Forespurgt, om ikke det var Juridisk Forums opgave at gøre anskrig og gribe ind, hvis man blev opmærksom på, at der var ulovligheder eller uhensigtsmæssigheder, forklarede vidnet, at hun ikke mener, det var Juridisk Forum, der skulle gribe ind over for ulovligheder. Juridisk Forum havde til opgave at overveje, om man med lovgivningstiltag kunne værne sig mod ulovligheder, og hun mener ikke, at de i Juridisk Forum havde til opgave at gribe ind. Den opgave lå i Produktionsforum, som havde ansvaret for og arbejdet med driften.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Fordelingen af revisionsrapporterne sker ud fra følgende kriterium. Produktionsforum har særlig fokus på opfølgning i forhold til produktionen, mens Udviklingsforum har særlig fokus på it og it-systemadministration. Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."*

Vidnet forklarede, at som hun husker det, havde de på et tidspunkt på et møde i Juridisk Forum et emne omkring det ulovbestemte tilsyn, og en del af det tidligere materiale blev videregivet til Økonomi, som overtog opgaven. Hun erindrer derfor ikke, at de på noget tidspunkt i Juridisk Forum arbejdede med ulovbestemt tilsyn ud over det ganske indledende om, hvor opgaven var placeret.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at hun som fagdirektør med ansvar for det juridiske område, herunder lovgivningsområdet, ikke havde et ansvar for at sikre, at der blev rettet op på det, hvis der måtte forekomme ulovligheder, forklarede vidnet, at hvis hun opdagede en ulovlighed, og der ikke var nogen, der var i gang med at håndtere den, ville hun føle sig forpligtet til at forsøge at gøre noget ved det. Hun læste SIR's 2010-rapport sådan, at man havde opdaget, at der muligvis var nogle ulovligheder, hvilket Produktionsforum var i fuld gang med at arbejde med, og der blev sat en opfølgning i gang. Det, de skulle overveje i Juridisk Forum, var, om man kunne lave noget ny lovgivning. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede

det som en del af sin opgave at sikre, at det arbejde, der var sat i gang, forvaltningsretligt var en holdbar løsning, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, hvem der havde den opgave, forklarede vidnet, at hun vil mene, at det var dem, der havde ansvaret for opgaven. Hvis hun fx havde fået en revisionsopgave – som hun på et tidspunkt fik på HR-området om lønrevision – havde hun til opgave at finde ud af, hvilke anbefalinger Rigsrevisionen eller Intern Revision var kommet med, og hvad hun kunne gøre for at sikre, at hun blev compliant i forhold til det, der forventedes af hende. Hendes opgave var desuden at finde ud af, om det, de implementerede, også virkede. Det opfattede hun som sit ansvar, og hun var ikke af den opfattelse, at andre førte tilsyn med hendes opgave.

Forespurgt, om ikke både Juridisk Forum og Produktionsforum burde sørge for, at opgaven blev løst, når man i Økonomi besluttede at sende rapporten til begge fora, fordi man i den økonomiske enhed var i tvivl om, hvor opgaven lå bedst, og om der var et overlap, forklarede vidnet, at de i Juridisk Forum havde løst den opgave, som de efter en drøftelse havde fundet ud af, de kunne bidrage med. Det, der handlede om lovgivning og bekendtgørelse, var blevet løst i Juridisk Forum. Hun tror også – som hun husker det, for hun havde ikke selv opgaven – at stafetten blev sendt tilbage til Produktionsforum med en bemærkning om, hvad man havde gjort i Juridisk Forum, så der var tydelighed omkring, hvilken del der var blevet løst der.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"8. Konklusion*
>
> *…*
>
> *Intern Revision konstaterer på baggrund heraf, at*
>
> *- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,*
>
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,*

- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret,

- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus.

Intern Revision konstaterer yderligere, at

- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,

- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,

- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Forespurgt, om det på baggrund af disse konstateringer var vidnets vurdering, at forvaltningen på dette område samlet set var lovlig og forsvarlig, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, om forvaltningen var lovlig, men ud af dette læser hun, at den næppe var forsvarlig. En revisionsrapport kalder på, at man går de fremhævede punkter igennem og lægger en plan for, hvad man vil gøre ved det.

Forespurgt, om den næstsidste bemærkning i SIR's konklusioner om, at "der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej", gav anledning til overvejelser om lovligheden i forhold til udbetalingen af udbytterefusion, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke, at de drøftede. Hun tror ikke, der findes nogen bestemmelser, der direkte angiver, hvilken form for kontrol der skal gennemføres. Der kan være nogle krav til dokumentation, og man kan have kontrolhjemler, men hun mener ikke, at der er nogen paragraffer, hvor man overtræder paragrafferne ved ikke at udføre kontrollen på en bestemt måde. Foreholdt, at der i officialmaksimen ligger det generelle forvaltningsretlige princip om, at en sag skal være forsvarligt oplyst, inden man disponerer, og forespurgt, om en sag var forsvarligt oplyst, hvis man bevidst udbetalte refusion uden at kontrollere, om det var den reelle ejer, der bad om pengene, forklarede vidnet, at det kan man godt sætte spørgsmålstegn ved, om den var. Forespurgt, om det var noget, vidnet overvejede eller var i drøftelser om, forklarede vidnet, at det var det ikke. Hun læste en rapport, som var forankret hos en direktør på et eller andet niveau, og som var drøftet i Produktionsforum og som nu kom over i Juridisk Forum. Hun læste rapporten med udgangspunkt i, at de skulle overveje, om de kunne levere nogle juridiske løsninger, som kunne svare på nogle af disse ting. De foretog ikke en helt specifik opfølgning på, om man fik udarbejdet en ordentlig plan, og om man fik fulgt op. Revisionsudvalget drøftede også disse rapporter, og det var i hendes optik dem, der foretog den nøjere gennemgang af, om man tog de tilstrækkelige initiativer.

7. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010):

> *"10. Revisionsprotokol og revisionsrapport*
>
> …
>
> *På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."*

Forespurgt, hvilket vidensniveau Juridisk Forum på dette tidspunkt havde om problemerne i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at hvis de andre deltagere i Juridisk Forum var tilknyttet opgaven på samme måde, som hun var, vidste de kun det, de havde set på det forudgående møde. Forespurgt, om det dermed var med af-

sæt i Ivar Nordlands korte beskrivelse vedrørende TRACE og selve SIR-rapporten, man havde gennemgået, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan selve behandlingen af SIR-rapporten foregik på Juridisk Forums møde den 7. september 2010, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men hun antager, at de andre deltagere, ligesom hun selv, havde læst rapporten igennem og set problemstillingen, og at man på mødet havde en drøftelse, som dannede grundlag for, at rapporten blev placeret på det internationale område – ud fra karakteren af det, der var Juridisk Forums opgave.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at der i rapporten blev påpeget ganske mange ting, herunder den manglende kontrol af refusionsanmodningerne, og forespurgt, om ikke det var en kendt problemstilling for vidnet, at der kunne være nogen, der fremstod som formelle ejere, men ikke var det, eftersom vidnet tidligere forklarede, at hun på et tidspunkt var inde over beneficial owners, forklarede vidnet, at det var i relation til kapitalfondssagerne. Forespurgt, om ikke det grundlæggende var den samme problemstilling, bekræftede vidnet dette. Hun kan dog ikke huske specifikt, hvordan de drøftede noget, der foregik på et møde for 9 år siden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"8. Konklusion*
>
> *…*
>
> *- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området.*
>
> *9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Foreholdt, at den sidste anbefaling skal sammenholdes med det sidste punkt i konklusionsafsnittet om, at der ikke var blevet fulgt op på de tidligere undersøgelser, og forespurgt, om vidnet husker, om man vedrørende anbefalingerne drøftede, hvad der var relevant, og hvordan man kunne håndtere dem, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Foreholdt, at der blev nedsat en arbejdsgruppe uden ledelsesrepræsentanter, og at man kan få den tanke, når man ser på anbefalingen om at etablere et overordnet ansvar, at det var i øverste ledelseslag, man skulle beslutte sig for, hvor man placerede ansvaret, og ikke i en arbejdsgruppe med menige medarbejdere, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med kommissoriet for arbejdsgruppen, eller om der ud over det, arbejdsgruppen arbejdede med, også blev arbejdet med rapporten på anden vis. Hun ved det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"Punkt
10

Emne
Revisionsprotokol og revisionsrapport

Beslutning/drøftelse
…
For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes. Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage, og der blev omdelt et udkast til kommissorium. Ivar deltager i styregruppen. Eva udarbejder et udkast til svar til Økonomi.

Ansvarlig
Birgitte"

Forespurgt, om vidnet på baggrund af det foreholdte erindrer noget om forløbet og drøftelserne på mødet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun husker ikke drøftelserne, for det var ikke en opgave, der var hendes. Hun reflekterede derfor ikke over, hvad hun skulle gøre, idet hun konstaterede, at opgaven var placeret hos andre end hende. Man erklærede i Juridisk Forum, at man var enige i og gerne ville bakke op om Intern Revisions anbefalinger, og at opgaven skulle fremmes. Man gik derfor ind i det arbejde, som Produktionsforum havde igangsat.

Foreholdt, at Birgitte Christensen var anført som ansvarlig fremadrettet, og forespurgt, om ikke formålet med foraene netop var at sammensætte forskellige kompetencer og dele af ledelsen, og om ikke meningen med Juridisk Forum forsvandt, hvis man kun gik dybt ned i det, når man selv var ansvarlig, forklarede vidnet, at hun ikke siger, at hun ikke deltog i drøftelsen på mødet. Hun siger blot, at hun i dag ikke husker diskussionerne og drøftelserne på mødet. Hvis det havde været hendes opgave, havde hun nok haft nogle andre refleksioner, for så havde hun efterfølgende arbejdet med området. Når man på et møde for 9 år siden deltog i nogle drøftelser og forlod mødet med den viden, at opgaven var placeret, at man arbejdede med den i Produktionsforum, og at man i Juridisk Forum havde drøftet og besluttet, hvad man gjorde, så husker hun ikke, hvad der var foregået, på samme måde, som hun ville have gjort, hvis det havde været hendes egen opgave. Det var ikke, fordi hun negligerede det og sagde, at det ikke var hendes bord, for det er ikke hendes måde at arbejde på, men hun har desværre ikke den samme erindring om noget, som hun ikke var direkte involveret i at arbejde med efterfølgende.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opgaven med tilsyn blev overdraget til Økonomi, og om vidnet kan præcisere, hvornår og hvordan dette skete, forklarede vidnet, at som hun husker det, var der i forbindelse med etableringen af den nye organisation forskellige udeståender, som skulle afklares. Det var bl.a. et spørgsmål om aktindsigt i den nye organisation, og der var spørgsmål om håndtering af indsigelsessager, som var sager, der handlede om, at en borger eller virksomhed oplevede, at SKAT ikke opførte sig ordentligt, og derfor klagede over den måde, SKAT havde håndteret en sag på. Det var ikke klager over det materielle udfald, men selve den performance, man havde haft. Endnu et af disse udeståender var det ulovbestemte tilsyn. Hun mener, at de på et møde i Juridisk Forum havde en række bilag, som kom fra den gamle organisation, og som blev videregivet til den direktør, der havde ansvaret for Økonomi. Som hun husker det, førte det bl.a. til, at Revisionsudvalget blev nedsat. Alt vedrørende tilsyn og styring lå i Økonomi, og det var ikke en juridisk opgave.

Vidnet blev foreholdt, at kontorchefen i det økonomiske kontor har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han er uddannet cand.polit. og havde til opgave at

sikre, at man fulgte op på tingene. Hvis der blev udlagt en opgave og fastsat en frist, skulle han følge op på, om den fastsatte frist blev overholdt, men som kontorchef og cand.polit. skulle han ikke – og havde heller ikke på noget tidspunkt fået til opgave at – foretage et overordnet skøn i forhold til det, som folk i henholdsvis Produktionsforum, Juridisk Forum eller Revisionsudvalget måtte mene var adækvat eller ikke adækvat. Vidnet forklarede hertil, at hun ikke er bekendt med, hvor direktøren for Økonomi placerede opgaven med det materiale, han modtog, eller om der i det pågældende kontor var medarbejdere, der havde kompetencer. Det kan hun derfor ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 366-369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

"Revisionsudvalg (Ulovbestemt tilsyn)

…

Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn."

Vidnet forklarede, at hun godt kan se, det er anført sådan, men hun har ikke oplevet, at Juridisk Forum har arbejdet med den pågældende opgave. Hun har ikke arbejdet med den. Foreholdt, at dokumentet er fra oktober 2010, og at Revisionsudvalget først havde sættemøde i december 2010, hvorimod Juridisk Forums drøftelser af SIR's 2010-rapport foregik i september 2010 og dermed på et tidspunkt, hvor Revisionsudvalget endnu ikke var etableret, forklarede vidnet, at hun godt kan læse dette, og at hun også kan se sammenhængen i datoerne. Hun har dog ikke på noget tidspunkt oplevet, at hun i Juridisk Forum beskæftigede sig med ulovbestemt tilsyn. Forespurgt, hvor den opgave efter hendes opfattelse skulle være, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Opgaven kunne nok placeres hos flere af fagdirektørerne, men hun oplevede ikke, at de drøftede det, eller at det var en opgave, der skulle placeres.

Forespurgt, hvor i perioden 2010-2013 det øverste ledelsesmæssige ansvar lå for, at de juridiske processer – herunder de forvaltningsjuridiske processer – blev iagttaget og sanktioneret, forklarede vidnet, at de i Jura havde ansvaret for via Den juridiske vejledning at melde ud om de forvaltningsretlige regler, herunder hvilke rammer der gjaldt med partshøring og andre ting. Derefter var det de ansvarlige for processerne – altså de, der var ansvarlige for, hvordan man i driften rent faktisk arbejdede med det – som havde til opgave at sikre, at de tilrettelagte processer levede op til de forvaltningsretlige principper. Der var flere måder at gøre det på. Hun havde fx selv procesejeransvaret for bindende svar-processen. Forespurgt, hvem de ansvarlige var, forklarede vidnet, at det var, hvem der nu engang havde procesejeransvaret på en gi-

ven opgave, eller som udarbejdede en arbejdsproces. I den forbindelse kunne man i Den juridiske vejledning se, hvilke forventninger der var til det at være en offentlig myndighed og at administrere.

Forespurgt, om ikke der var en handlepligt i en situation, hvor man sad i øverste eller næstøverste led i organisationen som enten direktør eller fagdirektør og blev bekendt med en revisionsrapport, hvori det var anført, at der slet ikke blev ført kontrol med, om de, der bad om penge, havde krav på dette, og et notat, hvori man kunne se, at i 60 % af en særlig mængde var skatteprocenten 0, og man samtidig kunne se, at der ikke var fulgt op på nogle rapporter, der blev igangsat i perioden 2006-2008, forklarede vidnet, at man kan se, at der blev igangsat et arbejde i Intern Revision på baggrund af rapporten. Rapporten havde også været behandlet i Produktionsforum, og der var blevet nedsat en arbejdsgruppe. Hun antager også, at rapporten var forankret hos en direktør, som havde ansvaret for at følge op på anbefalingerne, så hun mener, der var sat ting i gang, og at man håndterede de problemstillinger, der var nævnt i rapporten. Det er hendes personlige oplevelse, at det var sådan, man arbejdede med sine anbefalinger, og sådan gjorde hun også selv. Hun ved ikke, hvad der konkret blev gjort i dette tilfælde, men det er det, hun har lagt til grund.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var sådan, at i og med at nogen var gået i gang dels i Produktionsforum og dels andre steder, havde hun som ansvarlig på et juridisk område ikke nogen pligt til at følge op på, om de dele, der vedrørte jura osv., blev adresseret, forklarede vidnet, at det havde hun ikke, for det ansvar var lagt hos en af hendes fagdirektørkolleger, som skulle arbejde videre med denne opgave, og den var forankret der. Hun havde ikke grund til at antage, at opgaven ikke ville blive løst. Forespurgt, hvilken fagdirektørkollega, hun tænker på, forklarede vidnet, at det var fagdirektøren for international skat. Forespurgt, om det var Ivar Nordland, der havde ansvaret, forklarede vidnet, at som hun husker det, fremgik det af opfølgningslisten, at han skulle deltage i styregruppen. Han arbejdede i øvrigt med TRACE-projektet, og hans navn var på opfølgningslisten, så hun oplevede, at den var forankret hos ham. Foreholdt, at Ivar Nordland sad i Juridisk Forum sammen med vidnet, og forespurgt, om hendes forklaring skal forstås på den måde, at hun anerkender, at der var et ansvar placeret i Juridisk Forum, men at det var Ivar Nordland, der havde fået teten med henblik på at følge det til døre, bekræftede vidnet dette. Det skulle dog ske inden for rammerne af det, der blev arbejdet med i Juridisk Forum, hvilket var det lovgivningsmæssige og spørgsmålet, om der kunne etableres nogen juridiske løsninger på det pågældende område. Det var ikke en generel opfølgning på rapporten, for i hendes optik lå ansvaret for at følge op på en revisionsrapport i det fagområde og hos den direktør, der havde givet materiale til rapporten og administrerede det reviderede område.

Forespurgt, om det skal forstås således, at de, der havde det øverste juridiske ansvar, ikke behøvede at følge op, hvis de blev bekendt med information om, at det, der foregik, ikke var forsvarligt, fordi der var sat et andet spor i gang, forklarede vidnet, at hun antog, at der blev fulgt op i forbindelse med det arbejde, der blev sat i gang. Der var ikke anledning til at tro, at man ikke fulgte op på samtlige anbefalinger i rapporten der, hvor man havde ansvaret for opfølgningsopgaven. Hun opfattede det sådan, at Juridisk Forum blev bedt om at vurdere – for det var det, de kunne – hvilke juridiske løsninger de kunne tilbyde. Som hun forstår det, afleverede Juridisk Forum også i hvert fald nogle af de juridiske løsninger. Hun ved ikke, hvad der er sket med TRACE, men de fik afleveret det andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport, afsnit "Sagen kort"):

> *"Rapporten er også sendt til Produktionsforum, og efter indhentelse af udtalelse fra de to fora forelægges sagen samlet for departementschefen (igen). Produktionsforum har på sit møde den 21. juni 2010 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvordan opgaven kan håndteres fremover."*

Forespurgt, hvordan forløbet var, i forhold til at man skulle udarbejde en efterfølgende samlet forelæggelse for departementschefen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun arbejdede ikke med det område, og hun ved ikke, om der blev udarbejdet en forelæggelse, eller hvordan den så ud.

Foreholdt, at SIR i rapporten også beskrev en række IT-udfordringer, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor man ikke involverede Udviklingsforum i denne sammenhæng, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Foreholdt, at kontorchefen i det økonomiske kontor tidligere forklarede for undersøgelseskommissionen, at han syntes, rapporten pegede lidt i begge retninger, dvs. både i retning af Juridisk Forum og i retning af Produktionsforum, hvorfor han sendte rapporten til begge fora, og forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at det var Produktionsforum, der havde det fulde ansvar for at nå i mål med rapporten, når Produktionsforum havde nedsat arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at de i Juridisk Forum eller Jura og Samfundsøkonomi, eller hvor ansvaret ellers lå, havde ansvaret for at nå i mål på de punkter, der kunne løses med juridiske metoder, herunder med lovgivning.

Foreholdt, at man på et senere tidspunkt nåede frem til en konklusion om, at bankordningen og de øvrige refusionsordninger ikke var lovlige eller kunne håndteres inden for de daværende juridiske rammer, og forespurgt, om det var overvejelser, de i Juridisk Forum havde på dette tidspunkt i 2010, da de så revisionsrapporten, forklarede vidnet, at hun ikke mindes, at det blev drøftet på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343-344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Jeg har i forelæggelsen lagt op til at få status for arbejdsgruppen fra Jens Sørensen, men det har ikke nået at komme med i selve forelæggelsen. Jens Sørensen har i dag fredag den 3. september oplyst, at han vil sende et udkast til kommissorium til mig på mandag – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage. Se i øvrigt indstillingen i forelæggelsen"*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have set det her omtalte udkast til kommissorium, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Hun kan ikke afvise det, for hvis det var med og blev delt ud på mødet, har hun set det, men hun har ikke nogen erindring om, hvorvidt det var med og blev delt ud. Forespurgt, om hun har en erindring om, hvorvidt de på et senere tidspunkt så en forkortet problemformulering, hvor man alene eller altovervejende fokuserede på afstemningsproblemstilingen, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

> *"Revisionsprotokollen blev taget til efterretning. Der blev stillet spørgsmål til, hvem der besvarer spørgmålet om eventuel ugyldighed under den første rapport i månedslisten. Eva taler med Økonomi om det.*
> *…*
> *Ivar deltager i styregruppen"*

Forespurgt, hvorfor Ivar Nordland blev udvalgt til at deltage i styregruppen, forklarede vidnet, at hun tror, det var, fordi han havde det internationale område og dermed var bindeled over til TRACE-projektet. Hun tror, det var derfor, men hun husker det ikke præcist.

28. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt, at der senere på måneden i september 2010 var et andet møde i Juridisk Forum, der bl.a. behandlede et statusmøde mellem SIR og Jura og Samfundsøkonomi.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 360 (2010-09-28 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 28. september 2010):

> *"9. Revisionsprotokol m.v.*
>
> …
>
> *Vi kan orientere fra statusmødet med Intern Revision den 23. september, hvor de bl.a. orienterede om deres holdninger og arbejdsmetoder, herunder at de vil gerne være mere proaktive og forebyggende. De vil sende deres Plan 2010 (og også offentliggøre den). Vi drøftede muligheden for, at Intern Revision i forbindelse med nye revisioner kan kontakte Jura og Samfundsøkonomi tidligt i processen med henblik på at få afklaret tvivlsspørgsmål og få skåret opgaven til. Det er aftalt at holde 3 årlige statusmøder mellem Intern Revision og Jura og Samfundsøkonomi - det næste i januar 2011."*

Foreholdt, at Kjeld Rasmussen tidligere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han erindrede bl.a., at vidnet deltog i de beskrevne møder mellem Intern Revision og Jura og Samfundsøkonomi, og forespurgt, hvad baggrunden for og formålet med disse møder var, forklarede vidnet, at som hun husker det, var baggrunden, at hvis man blev revideret i driften og i den forbindelse kom ind på nogle juridiske problemstillinger, kunne det ske, at der ikke var enighed mellem dem, der løste opgaven, og Intern Revision om den juridisk korrekte fortolkning af et spørgsmål. I sådanne tilfælde skete det nogle gange, at driften spurgte Jura og Samfundsøkonomi, og det skete også, at Jura og Samfundsøkonomi og Intern Revision ikke var enige. Hun mener, der er et eksempel, hvor det fremgik af en revisionsrapport, at der var en sådan uenighed, og det var jo ikke hensigtsmæssigt at lægge det op i systemet, så man selv kunne vælge, hvem der havde ret, hvis man skulle godkende det. Derfor indgik de en aftale om, at de ved bedre samarbejde kunne sikre en drøftelse af diverse problemstillinger. Hun husker ét eksempel, som vist var på inddrivelsesområdet, hvor de ikke kunne blive enige, og hvor de endte med at få bistand fra Kammeradvokaten for at finde den rigtige fortolkning. Det var for at sikre en bedre opgaveløsning. Forespurgt, om SIR's 2010-rapport på udbytteområdet blev drøftet på disse møder, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Det var de løbende, igangværende revisioner, de drøftede.

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 526 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011).

Foreholdt, at dette er det første møde, hvor SIR's 2010-rapport på ny blev drøftet i Juridisk Forum, siden Juridisk Forum i september 2010 besluttede, at man ville følge arbejdet med rapporten, og at det ikke fremgår af materialet, at der er sket nogen opfølgning i den mellemliggende periode, og forespurgt, om vidnet har nogen viden om, hvorvidt der alligevel skete en opfølgning, forklarede vidnet, at det skal hun ikke kunne sige, om der gjorde. Det ved hun ikke.

Forespurgt, hvordan man i Juridisk Forum sædvanligvis fulgte op på noget, herunder om man benyttede sig af faste opfølgningsterminer, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Det afhang af opgaven. Det ville jo typisk være, hvis der var sket noget nyt, og hvis der var behov for at orientere om noget eller træffe en beslutning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 355 (2010-09-16 (1) - Forelæggelse for Birgitte Christensen vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi):

> *"… situationen er kritisk, og at det er en opgave, der bør fremmes mest muligt – og at dette skal fremgår af tilbagemeldingen til Økonomi."*

Forespurgt, om ikke der gik rigelig lang tid efter at have formuleret sig på denne måde, når der gik et år, før man i Juridisk Forum igen var inde over rapporten, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvorfor der gik et år. Det kunne være, fordi arbejdet kørte, men hun ved det ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var almindeligt forekommende, at der gik et år i en sådan situation, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Man talte jo ikke kun med hinanden på Juridisk Forum, så hvis problemstillingen var drøftet i anden sammenhæng, var det måske ikke nødvendigt at have det på forummet, hvis man var betrygget i, at opgaven kørte. Hun kan ikke sige, om det var almindeligt eller ikke almindeligt. Meget ofte aftalte man jo på forhånd frister for, hvornår opfølgning skulle ske igen. Forespurgt, hvem "man" var i denne sammenhæng, forklarede vidnet, at det typisk var mødedeltagerne. Hvis hun havde ansvaret for en opgave og blev bedt om at udføre den, kunne hun selv foreslå, at hun kom igen efter fx 3 måneder, og formanden kunne også sige, at hun gerne ville se noget efter 3 måneder. Et sådant initiativ kunne blive taget både af medlemmerne og af formanden for Juridisk Forum.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."

Forespurgt, om vidnet husker noget om dette punkt, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad Jan Lund sagde dengang. Foreholdt, at det formentlig var Richard Hanlov, der tog over på dette punkt, fordi Jan Lund var fraværende, forklarede vidnet, at hun tror, det måske var omvendt, men hun ved det ikke. Uanset om det var Jan Lund eller Richard Hanlov, husker hun ikke, hvad der blev sagt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, Troels Holst Larsens e-mail af 29. august 2011 til Jan Lund):

"Kære Jan
Jeg har drøftet punktet på dagsordenen for Jurdisk Forum den 30/8 vedr. udbytteskat med Lisbeth Rømer i Paris.
Lisbeth har sendt vedlagte bilag til brug for din præsentation for Juridisk Forum.
Hvis du har brug for uddybninger, er det selvfølgelig muligt på tlf. 72 37 48 54 (Lisbeth Rømer)."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, Jan Lunds e-mail af 29. august 2011 til Richard Hanlov):

"Kære Richard

Jeg kommer desværre ikke til mødet i Juridisk forum, så måske kan du tage punktet."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedr. arbejdsgruppen for SIR 2010):

"Ad 1. Administrationen af udbytteskat

…

Forslag til løsning

…

Ad 2. Udenlandske aktionærer og administrationen heraf

…

Forslag til løsning

Nettoafregning, hvor en udlodning medfører nedsat eller ingen skat, forekommer mere sikker end refusion. I OECD regi arbejdes på en gensidig nettoafregning og udveksling af oplysninger. Danmark er med i et pilotprojekt herom. Det vil forhåbentligt være muligt, at Danmark udvider muligheden for nettoafregning allerede inden OECD projektet realiseres."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om dette input på noget tidspunkt blev forelagt på Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Foreholdt, at det kan læses som en appel om, at man gjorde andet og mere end OECD, forklarede vidnet, at hun læser det som en appel om, at man gjorde det hurtigere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

"Ivar blev oprindeligt udpeget til at sidde i en styregruppe, men den har ifølge ham aldrig været indkaldt."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om dette blev drøftet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om Ivar Nordland selv kunne have indkaldt, forklarede vidnet, at det må man spørge Ivar Nordland om.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"110830

Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat

Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol for 7. september 2010, forblad og notat forelagt for Produktionsforum den 27. juni 2011 samt uddrag fra beslutnings-

protokol for Produktionsforum var udsendt til mødet. Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene.

Jan Lund"

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvorvidt man gjorde sig overvejelser om, hvilke anbefalinger SIR kom med, og hvordan man havde håndteret disse anbefalinger i den rapport, der kom, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"111214: Bekendtgørelse, hvor bl.a. indberetningsfristen for udbytte fra selskaber, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller registreret i en værdipapircentral, ændres til måneden efter udlodningen er sendt i høring. Tilsvarende lovændring vedrørende de børsnoterede selskaber er ikke klar endnu.

120206: Kildeskattebekendtgørelsen er nu ændret, og tilsvarende lovændring vedrørende de noterede selskaber vil blive sat på lovproduktionslisten."

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om denne del, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Som hun husker det, må det være en opremsning af de tiltag, man fra Jura specifikt skulle sikre blev gennemført. Forespurgt, om det var normal fremgangsmåde, at man indarbejdede det i opfølgningsprotokollen, når der kom nogle tilføjelser, selv om man egentlig havde en datering i venstre kolonne, der hed "30.08.2011", forklarede vidnet, at det var det ikke. Hvis man antager, at det foreholdte var datoer for, hvornår tingene var gennemført, kunne det tyde på, at det var noget, man efterfølgende havde skrevet ind, og spørgsmålet er så, om det var noget, man skrev ind, da man afleverede dokumentet til en af de andre undersøgelser. Det ved hun ikke, for det er jo ikke almindeligt at gå ind og opdatere en protokol, medmindre produktet var et langt dokument, og der kom flere datoer sidenhen. Hun husker ikke, om opfølgningslisten var til ét møde, eller om det var et fortløbende dokument, for hvis det var et fortløbende dokument, blev det sat ind på det tidspunkt, hvor det var sket, og så var det okay at gøre det. Foreholdt, at det forekommer at være et fortløbende dokument, forklarede vidnet, at så er den god nok, for så var det en måde at vise, hvornår Juridisk Forum havde leveret det, man skulle levere, og hvor dokumentet hele tiden blev opdateret.

6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 624 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012):

> *"Pkt*
> *8.*
>
> *Emne*
> *Opfølgningsliste*
>
> *Materiale*
> *Opfølgningsliste*
>
> *Ansvarlig*
> *Birgitte"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 627 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012, bilag til dagsordenen – Opfølgningslistens pkt. 5):

Foreholdt, at dette ligner teksten fra en af de tidligere foreholdte beslutningsprotokoller, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var den måde, man gjorde det på, forklarede vidnet, at det i hvert fald var én måde at gøre det på.

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at der blev truffet nogen beslutning vedrørende SIR's 2010-rapport, eller at problemerne nu var løst, eller at man havde besluttet sig for ikke længere at følge rapporten, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om der blev truffet sådanne beslutninger. Forespurgt, om ikke man normalt ville gøre det, hvis man ikke skulle følge rapporten videre, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på, da det ikke var hende, der førte listen. Hun ved ikke, om man tænkte, at nu havde man gennemført de ting, som Juridisk Forum selvstændigt var herre over. Derudover er det muligt, at man havde sendt rapporten tilbage til Produktionsforum og sagt, at man bakkede op om arbejdet, og at man deltog i arbejdsgruppen. Hun kan ikke sige, om det var sådan, der var tænkt, eller om man på et tidspunkt burde have sagt, at nu var arbejdet slut, hvis det var slut. Forespurgt, om ikke det ville være relevant, at man konkluderede, om man i Juridisk Forum havde løst sin opgave eller ikke havde løst sin opgave, forklarede vidnet, at det kan man godt sige, men spørgsmålet er, om det var relevant, hvis arbejdsgruppen stadig eksisterede, og man stadig var involveret i den. Vidnet blev foreholdt, at problemerne ikke var løst, og at arbejdsgruppen på det tidspunkt ikke eksisterede længere, idet den tilendebragte sit arbejde i sommeren 2011, men at der i nogle bilaterale spor blev ar-

bejdet videre med nogle løsninger, herunder med indberetning og angivelse. Hertil forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der var bevæggrundene for, om man skulle lukke punktet eller ej.

1. maj 2012 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 733-735 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012, pkt. 6 "Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013"):

> *"1 Ændring af kildeskatteloven og skattekontrolloven (Indberetning vedrørende aktieudbytter) Ludolph/Andreas Bo Larsen"*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over drøftelser vedrørende dette lovforslag, forklarede vidnet, at hun aldrig var inde over drøftelser om de specifikke lovforslag. Det var en anden fagdirektør, der havde lovproduktionen. Forespurgt, om hun heller ikke så lovforslagene igennem, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Der var en tredje fagdirektør, som kvalitetssikrede lovforslag. Forespurgt, om det var en lovteknisk gennemgang, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet deltog i dette møde i Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette. Hun mener, hun deltog hver gang.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 737 (2012-05-01 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 1. maj 2012, pkt. 6 "Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013"):

> *"Ved forslaget vil der skulle ske en justering af reglerne om indholdet af indberetningerne vedrørende udbytter, og reglerne om angivelse af udbytteskatten skal tilpasses den nye indberetningsordning.*
>
> …
>
> *Forslaget vil i et vist omfang kunne hindre, at der sker refusion af udbytteskat til personer eller selskaber, som ikke er berettigede til refusion. Der er endnu ikke skønnet over provenugevinsten"*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med overvejelserne bag, hvordan man skulle kunne hindre uberettiget refusion af udbytteskat ved at justere fristerne, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om, hvorvidt det

var korrekt, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun antager, at hvis hele lovpakken har været på dagsordenen, var det i form af en præsentation.

Foreholdt, at Lisbeth Rømer har forklaret for undersøgelseskommissionen, at for hende at se var det første problem om afstemning et problem om angivelse og indberetning, mens det andet problem om refusion var et beneficial owner-problem eller et dokumentationsproblem, og at problem nummer to kunne være vanskeliggjort af problem nummer et, men når problem nummer et blev løst, løste man ikke derved problem nummer to, og forespurgt, om vidnet var involveret i dette, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, om vidnet var involveret i OECD eller TRACE forud for, at de på Juridisk Forum i marts 2010 fik projektet præsenteret af Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, hvordan vidnet opfattede TRACE-projektet, og hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at hun ikke har indblik i det og ikke vil kunne gengive, hvad det præcist handler om. Forespurgt, om vidnet dermed heller ikke kan gengive, hvilke problemstillinger TRACE i givet fald ville kunne løse, forklarede vidnet, at det kan hun ikke. Forespurgt, om vidnet erindrer, om man i Juridisk Forum på noget tidspunkt drøftede tidshorisonten for TRACE, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun har slet ikke været involveret i arbejdet med TRACE.

1. december 2010 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg

Vidnet blev forevist ekstraktens side 377-379 (2010-12-01 (1) - Briefingnotat til møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 1. december 2010).

Foreholdt, at det fremstår, som om vidnet deltog i mødet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der udarbejdede et sådant briefingnotat, forklarede vidnet, at det normalt står på et notat, hvem der har udarbejdet det. Det kunne være mange forskellige. Foreholdt, at navnet ikke umiddelbart fremgår af notatet, og forespurgt, om vidnet har noget bud på, hvem der kan have udarbejdet det, forklarede vidnet, at det har hun ikke. Hun ved heller ikke, hvem der var sekretær for udvalget, for hun husker det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 377 (2010-12-01 (1) - Briefingsnotat til møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 1. december 2010, afsnit "Status på arbejdet vedrørende udbytter m.v."):

"Finansrådet spurgte på mødet i Det Eksterne Kontaktudvalg den 3. juni 2010 til samarbejdet mellem pengeinstitutterne og SKAT, for så vidt angår nettoindeholdelse af kildeskatter for udbytter fra aktier i omnibusdepoter.

…

Vi oplyste på mødet, at samarbejdet er blevet indstillet med henvisning til TRACE-projektet (Treaty Relief And Compliance Enhancement) der er undervejs i OECD-regi.

…

Tidsplanen for TRACE-projektet er som følger:

- 1.-2. december 2010 – møde i London med "infrastrukturen", se nedenfor.

- Møder i TRACE-gruppen i januar, april og juni måned.

- Primo juli 2011 – Foreløbig afrapportering til CFA (OECD's Committee on Fiscal Affairs)"

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om dette, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 378 (2010-12-01 (1) - Briefingsnotat til mødet i Det Eksterne Kontaktudvalg den 1. december 2010, afsnit "SKAT's arbejdsgruppe"):

"For så vidt angår SKAT's arbejdsgruppe, er man i gang med fremadrettet at optimere de nuværende processer omkring indeholdelsen af kildeskatter, men der vil ikke i den forbindelse blive foretaget yderligere med henblik på en nettoindeholdelse af kildeskatter for udbytter fra aktier i omnibusdepoter – det arbejde er som nævnt indstillet fuldstændigt."

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser i Det Eksterne Kontaktudvalg i tilknytning til dette ret markante udsagn, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hvis der var nogen, er hun sikker på, at de fremgår af referatet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 388 (2010-12-01 (2) - Referat fra møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 1. december 2010, afsnit 8a "Status på arbejdet vedrørende udbytte m.v."):

"Jens Drejer redegjorde for, at samarbejdet mellem SKAT og pengeinstitutterne jo blev indstillet, da det blev overhalet af OECD-projektet TRACE. Det forventes, at der vil finde en foreløbig afrapportering til CFA ("OECD's Committee on Fiscal Affairs") medio 2011. Der er et nordisk pilotprojekt på vej. Det kan også oplyses, at en arbejdsgruppe i SKAT er i gang med at se på en optimering af de nuværende processer i forbindelse med indeholdelses af kildeskatter."

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om drøftelser herom, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

INDSATSUDVALGET

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var medlem af Indsatsudvalget, forklarede vidnet, at hun har deltaget i rigtig mange møder i Indsatsudvalget og også i Kundeservice. Forespurgt, hvordan indsatsarbejdet blev tilrettelagt, og om det er korrekt forstået, at vidnet var inde over det i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at hun ikke var inde over det. Hun deltog i Indsatsudvalgets møder som den juridiske fagperson, hvis der var behov for juridiske afklaringer, men hun er ikke den rette at spørge om, hvordan man arbejdede med indsatsopgaven i Indsats. Hun kan sige, hvad der skete på Indsatsudvalgets møder, men det var ikke der, alt blev planlagt. Forespurgt, hvem den rette person at spørge er, forklarede vidnet, at det er Jan Lund, som var formand for Indsatsudvalget. Han vil vide, hvordan man arbejdede i Indsats. Der var flere direktører på, og man må gå tilbage og se, hvem der var direktør for Indsats i den relevante periode. Fra og med 2013 var det Erling Andersen, der havde indsatsområdet, i hvert fald i de første år.

Forespurgt, om ikke vidnet var medlem af Indsatsudvalget, forklarede vidnet, at hun var medlem, men hun var der som repræsentant for det juridiske område. Hun var ikke med til at planlægge indsatsprojekter eller indsatsopgaver. Forespurgt, hvilken opgave vidnet havde, forklarede vidnet, at hvis der fx var juridiske problemstillinger, eller der i drøftelserne opstod behov for en afklaring på noget juridisk, så kunne hun tage det med tilbage.

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at der foregik en form for slutevaluering, når man nærmede sig afslutningen på et indsatsprojekt, og forespurgt, hvordan forløbet var, når man slutevaluerede, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvordan forløbet var. Hun ved, at der var en slutevaluering, fordi man opsamlede sine erfaringer for det projekt, man havde gennemført, så man kunne udarbejde nogle anbefalinger. Der må have været en proces for, hvordan man fulgte op på projekterne og gjorde brug af den viden, man samlede ind, men hun kender den ikke. Forespurgt, om ikke vidnet blev delagtiggjort i overvejelser om, hvorvidt man skulle lukke et projekt eller

køre det videre, forklarede vidnet, at hun ikke er sikker på, at opfølgningsprocessen nødvendigvis foregik i Indsatsudvalget. Hun tror, den foregik i fagområdet Indsats. Indsatsudvalget arbejdede med planlægningen af næste år på baggrund af det, der blev præsenteret fra fagområderne. Sådan husker hun det, men hun kan ikke svare på, hvordan det konkret foregik.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5679 (19. Redegørelse fra Skattestyrelsen om indsatsarbejdets tilrettelæggelse):

> *"Før 1. april 2013*
>
> …
>
> *De seks skattedirektører indgår i Indsatsudvalget, hvor indsatsprojekterne godkendes og slutevalueres. Den enkelte skattedirektør har dog selv beføjelser til at bestemme, hvordan de planlægger, effektuerer og laver opfølgning på projekterne.""*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var med til slutevalueringerne, forklarede vidnet, at hun sagtens kan have deltaget i møder, hvor en slutevaluering blev behandlet, og hvor de, der arbejdede i Indsats, besluttede, hvad man gjorde med projektet enten i udvalget eller andetsteds, men hun var ikke selv med til at beslutte, hvad man gjorde. Hun arbejdede ikke med indsats, men kom med juridisk bistand.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 940 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.6 "Afstemninger/ sandsynlighedskontrol angivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

> *"Region København udførte i 2011 et indsatsprojekt for indkomståret 2008, for de selskaber, hvor der er forskel på angivelse og indberetning. Af 68.000 selskaber var der i alt ca. 20.000 selskaber, hvor der var en forskel. Af disse blev 1.500 udvalgt til udvidet kontrol. Projektet medførte, at 160 af de 1.500 selskaber fik en samlet forhøjelse på 58 mio. kr. Projektet førte ligeledes til, at revisorer for nogle af selskaberne blev anmeldt til Revisornævnet, hvor flere af sagerne endte med bøder til revisorerne."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over denne evaluering, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Foreholdt, at man umiddelbart kan tænke, at hvis 10 % medførte en forhøjelse på 58 mio. kr., kunne man – hvis det var repræsentativt – have haft en forhøjelse på godt en halv mia. kr., hvis man havde undersøgt alle sel-

skaber, forklarede vidnet, at hun ikke kan udtale sig om, hvorvidt det regnestykke er korrekt.

Kl. 15.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

4. december 2019
Protokol nr. 41

Den 4. december 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Birte Rasmussen for Lars Møller Madsen (forlod mødet kl. 13.45)

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokat Anne Louise Wulff for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner (forlod mødet kl. 15.00)

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss ved advokatfuldmægtig Casper Lindholm Dam for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen (mødte kl. 12.45)

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

WINNIE JENSEN (FORTSAT AFHØRING)

SIR'S 2013-RAPPORT

SIR's konklusion og bemærkninger

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med SIR's 2013-rapport om udbytteområdet, forklarede vidnet, at hun blev bekendt med rapporten, da den blev forelagt direktionen. Forespurgt, om vidnet således ikke på nogen måde var involveret i processen med udarbejdelsen af rapporten, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Den proces var ikke forankret i HR og Stab.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013).

Forespurgt, om vidnet læste rapporten igennem i sin helhed, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var i forbindelse med forelæggelsen på direktionsmødet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilken opfattelse vidnet fik af rapporten og dens alvor, da hun læste konklusionsafsnittet, forklarede vidnet, at hun kunne se, der fortsat var noget at arbejde med. Den samlede konklusion var ikke helt tilfredsstillende, hvilket hun tog som udtryk for, at der var sket noget, siden revisionen sidst havde været der, da de henviste til den gamle rapport, og at der var nogle emner, der skulle arbejdes med. Forespurgt, om vidnet genlæste den gamle rapport, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om vidnet kunne huske anbefalingerne fra den gamle rapport, forklarede vidnet, at det kunne hun ikke, for hun havde ikke selv arbejdet med den rapport. Hun vidste også, at hun ikke skulle arbejde direkte med den nye rapport, så derfor fandt hun ikke anledning til at sammenholde den gamle og den nye rapport.

17. juni 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4868 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Dagsordenspunkt*
> *13.*
>
> *Emne*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> …

Forventet tidsforbrug
5 min"

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der på mødet blev drøftet om den pågældende rapport, forklarede vidnet, at rapporterne kom til direktionen udstyret med et forblad og en anbefaling om, hvad der skulle ske, og hvor rapporten skulle forankres. Som hun husker det, var oplægget til denne rapport, at den skulle forankres i Kundeservice. På baggrund af drøftelserne på mødet blev man dog enige om, at rapporten skulle forankres i Inddrivelse, men hun tror faktisk – på baggrund af sin forberedelse til dagens afhøring – at det i opfølgningslisten er anført, at både Kundeservice og Inddrivelse skulle arbejde med rapporten, da der var opgaver for begge afdelinger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Emne
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Beslutnings/Drøftelse
Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."

Forespurgt, hvad de nærmere drøftelser gik ud på, da man anførte, at både Kundeservice og Inddrivelse skulle følge op på rapporten, og hvordan fordelingen mellem dem skulle være, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at man aftalte nogen specifik fordeling. Som hun husker anbefalingerne i rapporten og det, der skulle arbejdes videre med, var det problemstillinger, der rakte ind i begge direktørområder. Hun kan efterfølgende konstatere, at rapporten var forankret i Inddrivelse. Forespurgt, om vidnet husker, om der var drøftelser om det forhold, at nogle af anbefalingerne fra 2010-rapporten blev gentaget i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

"Afsnit
3.7

Bemærkninger

Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"9. Anbefaling

…

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"

Forespurgt, om ikke dette var et anbefalingspunkt, der direkte vedrørte den øverste ledelse, forklarede vidnet, at man som direktion for en organisation naturligvis skulle overveje, hvordan man agerede på den pågældende anbefaling. Ved revisionsrapporter skete det typisk ved, at rapporten blev forankret et sted, hvorefter der blev udarbejdet en oversigt over, hvilke initiativer der skulle tages på baggrund af rapporten, og dem blev der så løbende fulgt op på. Foreholdt, at beslutningen her blev, at man forankrede rapporten to steder, forklarede vidnet, at hun tror, det var, fordi der var to direktørområder, der var involveret i løsningen af disse opgaver. Det overordnede procesansvar lå således i Kundeservice, mens den udførende opgave lå i Inddrivelse. Hun kan nu efterfølgende se, at det var Jens Sørensen, der var den ansvarlige direktør, og at inddrivelsesområdet dermed havde fået opgaven i de efterfølgende afrapporteringer, men hvordan man afklarede, hvem der efterfølgende skulle stå for det, er hun ikke bekendt med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der efter vidnets opfattelse ligger i ordet "forankret", forklarede vidnet, at hun selv opfattede det således, at når hun havde revisionsrapporter – fx en lønrevision på HR-området – var det hende, der som den øverste ansvarlige for HR-området havde ansvaret for den rapport og dermed også for at sikre, at hendes fagområde udarbejdede en plan for, hvordan man kom videre med de anbefalinger, der var fremsat, hvilke initiativer man skulle tage, og hvordan tidsplanen kunne være. Det udarbejdede de en plan for, og det var så hendes ansvar, at den blev gennemført.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at der var to områder – Kundeservice og Inddrivelse – som stod for opfølgningen på 2013-rapporten, men at rapporten var forankret i Inddrivelse, og forespurgt, om Kundeservice dermed var en form for leverandør af afgrænsede ydelser til projektet, forklarede vidnet, at hun ikke er bekendt med, hvordan arbejdsfordelingen var, men hun har konstateret – hvis hun husker rigtigt

– at det på de efterfølgende opfølgningsrapporter var anført, at det var inddrivelsesområdet, der var ansvarlig. Det læser hun sådan, at man havde indgået en aftale om, at det var i Inddrivelse, man arbejdede med rapporten, og at andre leverede bidrag. Hun er ikke bekendt med, hvilken snitflade der var, eller hvilke aftaler der var indgået om, hvem der gjorde hvad.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om ikke det forhold, at der ikke var sket opfølgning på SIR's 2010-rapport, efter vidnets opfattelse skærpede hele direktionens pligt til at følge op på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun ikke var bekendt med, at der ikke var sket opfølgning på SIR's 2010-rapport. Forespurgt, om ikke dette fremgik af SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun forstod spørgsmålet generelt. Foreholdt, at spørgsmålet vedrørte det konkrete foreholdte punkt, der var gentaget i 2013-rapporten, forklarede vidnet, at hun vil mene, at hvis man fik den pågældende rapport og skulle arbejde videre med den, skulle man være opmærksom på, hvilke meldinger der kom fra revisionen, og hvilken farve revisionen havde givet deres anbefalinger. Det skulle man så tage ind i sit mindset, når man arbejdede videre med rapporten. Det var ikke sådan, at man i den samlede direktion drøftede og gennemgik, hvordan der skulle arbejdes videre med rapporten. Det var ikke det, der skete på direktionsmøder.

Forespurgt, om de 5 minutter, der var afsat til punktet, også var den tid, der blev brugt på det, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige. Når man afsatte tiden, var det udtryk for, at de overvejelser om, hvordan man kom videre, ikke skulle foregå på direktionsmødet, men i regi af det opfølgningshierarki, der var sat op.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Ansvarlig
KJ"

Forespurgt, hvorfor KJ var anført som ansvarlig, forklarede vidnet, at da man i 2013 etablerede SKAT, drøftede man bl.a. nogle oplæg om placeringen af opgaven med samarbejdet med Rigsrevisionen og SKAT's interne revision og koordineringen af de opgaver, der kom derfra. Den opgave blev forankret i Økonomi, hvor Karsten Juncher var direktør. Når der på et direktionsmøde kom indstillinger, som var udarbejdet i Karsten Junchers forretningsområde, var det Karsten Juncher, der stod som ansvarlig, ligesom hun selv stod som ansvarlig, når der kom indstillinger fra hendes område. Forespurgt, om man dermed var ansvarlig for præsentationen af det pågældende punkt på mødet og ikke for den fremadrettede opfølgning, forklarede vidnet, at Karsten Juncher var ansvarlig for den forelæggelse, der var på mødet.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1041 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt*
> *8.*
>
> *Emne*
> *Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1045 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Jens Sørensen/Inddrivelse*
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat"*

Foreholdt, at chefen for økonomikontoret tidligere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var ham, der havde indplaceret rapporten under Jens Sørensen på baggrund af input fra Jens Sørensen, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet gik ud fra, at der forelå en aftale om, at rapporten lå hos Jens Sørensen, forklarede vidnet, at hun konstaterede, at rapporten stod under Jens Sørensen, og hun antog, at det ikke var noget, man bare havde gjort, men at det var noget, man havde aftalt. Hvis nogen placerede en revisionsrapport under hendes ansvarsområde, som hun ikke mente, hun arbejdede med eller havde ansvaret for, ville hun tage en drøftelse om, hvorvidt det var den rigtige placering. Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser herom vedrørende denne rapport, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1049 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne*
> *Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR*
>
> *Beslutnings/Drøftelse*
> *Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.*

Afrapporteringen vedrører denne gang både 2. og 3. kvartal, da Budget og Regnskab har udarbejdet et nyt koncept med fokus på aktiviteter og tidsfrister i opfølgningen.

Direktionen godkendte indstillingerne."

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor der på dette tidspunkt blev udarbejdet et nyt koncept, forklarede vidnet, at det er hun ikke, men der arbejdes løbende med koncepter for opfølgning. Man kan blive bekendt med, at der er noget, man kan gøre på en bedre og smartere måde, så det er ikke ualmindeligt, at man ændrer på koncepterne.

Foreholdt, at det af det foreholdte fremgår, at direktionen godkendte indstillingerne, og forespurgt, om der på mødet var drøftelser af de enkelte indstillinger, forklarede vidnet, at direktionen ikke var et revisionsudvalg. Direktionen fik forelagt indstillinger, herunder omkring Rigsrevisionens rapporter, og der var et forblad, som var udarbejdet af den direktør, der havde ansvaret for punktet. På forbladet var anført, hvad man skulle forholde sig til, og derudover var vedlagt noget materiale, som man kunne orientere sig i. Af materialet fremgik dels den ene søjle, hvor man kunne se, at det var farvelagt rødt, gult eller grønt ud fra de anbefalinger, revisionen var kommet med, dels om den konklusion, der var på rapporten, var tilfredsstillende, mindre tilfredsstillende, ikke helt tilfredsstillende eller ikke tilfredsstillende. Derudover havde Økonomi, som havde ansvaret for at koordinere rapporterne, fastsat en farve på fremdriften i arbejdet i forhold til den opfølgningsplan, der var udarbejdet. Det kunne man så orientere sig i, når man sad på direktionsmøderne.

Forespurgt, om ikke det er korrekt forstået, at der på dette tidspunkt ikke var et revisionsudvalg, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det så var direktionens ansvar, forklarede vidnet, at hun ikke siger, at det ikke var direktionens ansvar, men der var forskel på, hvordan man arbejdede i et revisionsudvalg, og hvordan man arbejdede i direktionen. På baggrund af hendes egen opgaveløsning havde hun selv den opfattelse, at hvis hun fik en revisionsrapport forankret hos sig, var det hendes ansvar at følge op på den. Hun arbejdede på den måde, at hun gerne ville se, hvad der blev afleveret. Når hun afleverede en afrapportering til Økonomi om, hvor langt de var kommet, og hvilke initiativer de havde taget, godkendte hun den selv, da hun ville være sikker på, at hun kunne stå inde for det, når materiale fra hendes forretningsområde gik til direktionen. Når materialet var afleveret til Økonomi, vurderede de i Økonomi det, hun havde afleveret, og de så på fremdriften i det, hun havde udarbejdet, og markerede, om hun var grøn, gul eller rød. Hun antog, at det, som skete med hendes rapport, også skete med de andre rapporter. Når hun så på de rapporter, der blev forelagt i direktionen, forholdt hun sig derfor til forelæggelsen. Hen-

des udgangspunkt for den måde, hun vurderede forelæggelsen på, var, at når der sad en ansvarlig direktør, som havde arbejdet med rapporten, og som havde ansvaret for initiativerne og det løbende arbejde med dem, og der i et andet direktørområde var andre, herunder en kontorchef, som havde forholdt sig til det udførte arbejde, og der var en direktør, der var ansvarlig for at lægge tingene ind i direktionen, antog hun, at man i fællesskab havde trykprøvet, om det gik, som det skulle. Hun følte sig ikke kaldet til at være en slags tredje revisor på, om fremdriften var tilstrækkelig, men hun lagde det, der kom ind, til grund.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der ikke var noget revisionsudvalg, og at direktionen ikke havde besluttet at etablere et revisionsudvalg, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om man havde drøftet at etablere et revisionsudvalg. Man havde i december 2012 drøftet, hvordan arbejdet med Rigsrevisionens og SIR's rapporter skulle foregå, og det skulle være forankret ét sted.

Forespurgt, om den struktur i SKAT, hvor man ikke havde et revisionsudvalg, øgede eller reducerede direktionens pligt til at føre tilsyn, forklarede vidnet, at hun mener, at direktionen havde pligt til at føre tilsyn, uanset om man havde et revisionsudvalg eller ej. Forespurgt, om tilsynspligten også indebar, at man skulle forholde sig til, om det indholdsmæssige gav mening, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Konstruktionen var, at man havde delegeret denne tilsynspligt til økonomiområdet, som havde en særlig opgave på dette felt.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at den pågældende kontorchef i Økonomi med en økonomisk uddannelse skulle tage stilling til andet og mere, end om de anførte frister blev efterlevet, forklarede vidnet, at man kunne tage stilling til, om fristerne blev efterlevet, og man kunne vel også uanset faglig baggrund se på initiativerne og vurdere, om karakteren af initiativet og fremdriften hang sammen. Var man i tvivl, måtte man forsøge at få det afdækket eller præsentere for direktionen, at man var i tvivl om, hvorvidt denne fremdrift var tilstrækkelig. Forespurgt, om det skal forstås således, at det er vidnets opfattelse, at man som menig kontorchef havde bedre forudsætninger end et kollegium af direktører for at vurdere, om de tiltag, der blev iværksat rundt omkring i SKAT, var fornuftige og hensigtsmæssige, forklarede vidnet, at det mener hun bestemt ikke, man havde. Man havde forankret opgaven i et forretningsområde, som arbejdede med og så mange initiativer, og som havde en opgave med at vurdere dem. Forespurgt, om den vurdering ikke netop skulle forelægges direktionen, for at den samlede direktion kunne vurdere, om det, den enkelte direktør foretog sig, var tilstrækkeligt eller utilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det skulle den på baggrund af en anbefaling i indstillingen. I den tidsangivelse, der på dagsordenen var anført til at arbejde med dette emne, lå der for hende en forudsætning om, at trykprøvningen af, om der var fremdrift, og om der skete noget på

området, først lå i det område, som havde ansvaret for at følge op på rapporten, og derudover var der en form for ekstra syn på det i forbindelse med koordineringen. Det var den tilgang, hun havde. Forespurgt, om dette "ekstra syn" skulle ligge i et kontor på lavere niveau, eller om det skulle ligge i ledelsen, forklarede vidnet, at den pågældende kontorchef refererede til en direktør. Hun ved ikke, hvilken proces der var i det pågældende område, og i hvilket omfang direktøren blev involveret, men hun vidste, at når man lagde et oplæg i direktionen, havde man ansvaret for oplægget, men ikke nødvendigvis for hele den underliggende opgave. Det var den tilgang, hun havde, når hun læste materialet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> …
>
> *Anbefalinger:*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter:*
>
> …
>
> *Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring."*

Forespurgt, om vidnet synes, det anførte virkede som en god måde at få fastlagt et overordnet ansvar på, forklarede vidnet, at man formentlig – når man havde beskrevet den arbejdsmæssige proces – havde et bedre grundlag for at vurdere, hvordan man etablerede et tværgående ansvar eller en sikker tværgående proces. Hun mener

derfor ikke, at man bare kan forkaste det som værende ikke tilstrækkeligt, for det kunne være et skridt på vejen. Hun kan dog ikke sige det, for hun kender ikke opgaven tilstrækkeligt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1046-1047 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger:*
>
> …
>
> *6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter:*
>
> …
>
> *Ad 6) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer Jeanette Nielsen afklare, om det er muligt at indlægge yderligere kontroller."*

Foreholdt, at der i det anførte var en anbefaling om, at man skulle sikre sig bedre mod, at der ikke skete uretmæssig refusion, og en aktivitet, der beskrev, at man skulle se på, om det overhovedet var muligt, og forespurgt, om dette var tilstrækkeligt i forhold til at sikre opfølgningen på en anbefaling fra SIR, forklarede vidnet, at det i hendes optik var udtryk for, at der blev arbejdet med anbefalingen. Hvis man kom frem til, at det ikke var muligt, vil hun antage, at man ville finde ud af, hvad man så gjorde. Forespurgt, om det dermed bare var et processkridt, forklarede vidnet, at hun ikke kan vide, med hvilken præcision man har formuleret sætningerne, og om det var en entydig tilkendegivelse af, hvad man arbejdede med. Hun bliver dog ikke skræmt af, at det er anført, "om det er muligt at indlægge", for det betyder, at man arbejdede med den pågældende problemstilling.

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om de enkelte punkter i anbefalingerne, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Det var én blandt flere revisionsrapporter på det pågældende møde.

19. februar 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1110 (2014-02-19 (1) - Dagsorden til møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt*
> *7.*
>
> *Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1117 (2014-02-19 (3) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger*
> *Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.*
>
> …
>
> *Direktionen tog indstillingerne til efterretning."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser på dette møde om den pågældende revisionsrapport, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1114 (2014-02-19 (2) - Opfølgningsprotokol for 4. kvartal 2013, bilag til dagsordenen "Kvartalsvise opfølgningsprotokol"):

> *"Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2)*
>
> …

Beskrivelsen forventes færdig ultimo januar 2014
Frist 30.04.2014"

Foreholdt, at der var sket en fristudskydelse, og forespurgt, om man i direktionen normalt holdt øje med, om fristerne skred, forklarede vidnet, at hun ikke selv sammenlignede en forelæggelse fra 3 måneder tidligere med den nye, hun fik. Hun antog, at sammenholdningen af frister og vurderingen af fremdriften i projekterne skete i Økonomi. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er Økonomi under Karsten Juncher, der tales om, bekræftede vidnet dette. Det var Karsten Juncher, der var anført som ansvarlig for punktet. Forespurgt, om det pågældende kontor hed Budget og Regnskab/Økonomisk Koordinering, og om det var det kontor, hvor Jens Madsen var kontorchef, forklarede vidnet, at kontoret skiftede navn flere gange, men hvis det var det, kontoret hed, og det var Jens Madsen, der var kontorchef, er det også sådan, hun husker det, men hun husker ikke kontorets navn på det pågældende tidspunkt.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1132 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

"Dagsordenspunkt
4.

Emne
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1141 (2014-06-06 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

"Emne
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter

Bemærkninger
Jens Madsen deltog under punktet."

Foreholdt, at Jens Madsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var et nyt element, at man på dette tidspunkt begyndte at lade fagkontorcheferne delta-

ge i direktionsmøderne, når deres punkter blev behandlet, bekræftede vidnet dette. Der deltog med jævne mellemrum kontorchefer på møderne.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1141 (2014-06-06 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, pkt. "Kvartalsvis opfølgning på revisionsapporter"):

> *"Rigsrevisionen har igangsat undersøgelse af SKATs forvaltning af restancer samt undersøgelse af Skatteministeriets økonomistyring.*
>
> *Direktionen tog derudover opfølgningen til efterretning."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser på dette møde i forhold til opfølgningen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1138 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Ad 2)*
>
> *…*
>
> *Frist 30.06.2014 – (Frist udskudt)."*

Foreholdt, at også fristerne under pkt. 3, 4, 5, 6 og 8 var blevet udskudt, og forespurgt, om ikke dette gav anledning til en vis bekymring, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, var rapportens fremdrift markeret med gult hele vejen igennem. Derfor antog hun, at de, der var tættere på denne opgave end hende, havde fundet, at det var forsvarligt at markere den med gult, hvilket betød, at man ikke fulgte planen, men at der blev arbejdet med den. Fremdriften var endnu ikke blevet rød. Det var sådan, hun læste materialet. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet læste forsiden og kun gik videre, hvis den var rød, forklarede vidnet, at hun orienterede sig særlig meget i de røde, fordi det var markeret, at det var kritisk. Hun læste også de andre rapporter, men hun sammenlignede ikke med tidligere. Da det ikke var en opgave, hun arbejdede med, stod det ikke lysende klart for hende, at der ved netop denne rapport tidligere havde været en enslydende indstilling. Hun havde ikke et sådant overblik over samtlige rapporter. Hun opfattede ikke, at det var hendes opgave at efterprøve, hvordan det underliggende arbejde var sket, og om der var

en god grund til, at man havde sat denne frist og accepteret, at fristen var udskudt. Det var ikke sådan, hun opfattede opgaven.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1139 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Indstilling*
> *Det indstilles, at direktøren for Inddrivelse fortsat følger op på rapportens uafsluttede aktiviteter og giver Økonomisk Koordinering tilbagemelding om fremdriften ved næste kvartalsopfølgning"*

Vidnet blev foreholdt, at det var den indstilling, som direktionen ifølge beslutningsreferatet godkendte.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"1.2 Konklusion*
>
> …
>
> *SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigerede fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning. De enkelte revisionsbemærkninger er ansvarsplaceret, og der er afsat tidsfrister for tiltag. Tidsfristerne for flere tiltag er imidlertid udskudt af flere omgange."*

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med denne kritik, forklarede vidnet, at hun ikke tidligere har set det foreholdte dokument. Forespurgt, om vidnet som direktionsmedlem fra departementet blev gjort opmærksom på kritikpunktet om, at der ikke skete tilstrækkelig opfølgning, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, hun blev. Hun arbejdede ikke direkte med revisionsområdet og opfølgning på tværs, og hun husker ikke at have hørt om det i direktionen. Forespurgt, om der heller ikke fra Økonomi var tilkendegivelser om, at man skulle have øget fokus på fristerne eller øge opfølgningen, forklarede vidnet, at hun ikke er bekendt med, hvilke meldinger SIR gav til Økonomi, eller om de i det hele taget gav nogen meldinger i forbindelse

med forelæggelsen eller om det, de konstaterede i forhold til fremdriften. Hun ved ikke, hvordan samarbejdet fungerede.

11. september 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1339 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt*
> *4.*
>
> *Emne*
> *Kvartalsvis status på rapporter fra RR og SIR"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1347 (2014-09-11 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne*
> *Rapporter fra Rigsrevisionen og Intern Revision*
>
> *Bemærkninger*
> *Direktionen tog kvartalsvis status på rapporter fra Rigsrevisionen og Intern Revision til efterretning."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser på mødet under det pågældende punkt, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser på noget tidspunkt overhovedet i direktionen om SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvad de specifikt diskuterede i forhold til en af de mange rapporter, der var oppe i direktionen. Forespurgt, om det var et punkt, hvor man typisk blot anførte, at man tog det til efterretning, og at man dermed generelt aldrig brugte tid på det, forklarede vidnet, at man brugte tid på den indstilling, der var forelagt direktionen, og man brugte tid på de spørgsmål, der på forbladet var lagt op til, at man skulle drøfte. Man gennemgik ikke samtlige rapporter for at diskutere fremdriften. Hun havde opfattelsen af, at det ville blive præsenteret, hvis der var noget, man skulle tage stilling til. Forespurgt, hvor lang tid man i gennemsnit brugte på gennemgangen af en forsidepræsentation, forklarede vidnet, at man måske brugte 10-15 minutter afhængigt af indholdet. Det er muligt, at man nogle gange brugte mere tid, alt efter hvad drøftelserne gik ud på.

SKAT er en kæmpe stor butik med rigtig mange forelæggelser, og de arbejder med rigtig mange ting. Det er muligt, at hendes hukommelse ikke er tilstrækkelig, men hun kan ikke huske, hvad der specifikt blev drøftet på møder, der ligger 5 år tilbage. Hun vil kunne huske det vedrørende enkelte ting, hun selv har arbejdet med, da hendes hukommelse er bedre på sager, hun selv har arbejdet med, men hun erindrer ikke noget, der har skilt sig ud i forhold til denne rapport.

Forespurgt, om vidnets bud på tidsforbruget er, at der på revisionsmøderne i gennemsnit blev afsat 10-15 minutter til gennemgang af revisionsprotokollen, forklarede vidnet, at hun ikke selv husker det, men hun kan se på forelæggelserne, at det var i det omfang. Foreholdt, at tidsplanen på forelæggelserne ikke altid holdt, forklarede vidnet, at det er korrekt, at den tid, der var afsat, ikke altid holdt. Forespurgt, om vidnet husker en afvigelse fra den tid, der blev lagt op til, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun husker hverken en afvigelse, eller at der ikke var en afvigelse.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1381 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt*
> *8.*
>
> *Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra RR SIR"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1390 (2014-12-03 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger*
> *Direktionen tog kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision til efterretning."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningspro-

tokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Aktiviteter*
> *Ad 1) Der er nedsat en arbejdsgruppe i SKAT som pt. arbejder på at komme med anbefalinger til regnskabspraksis og indregningskriterier for indtægter i SKAT. Arbejdsgruppen er forankret i Betalings- & Regnskabskontoret. Punktet er afsluttet."*

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse lå i en oplysning om, at et punkt var afsluttet, forklarede vidnet, at hvis et punkt var afsluttet, må det være, fordi opgaven var gennemført.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger*
>
> *…*
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Aktiviteter*
>
> *…*
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Punktet er afsluttet."*

Forespurgt, om vidnet synes, at man havde løst denne anbefaling, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hverken hvad resultatet var, hvorfor punktet var afsluttet, hvad man stod med i hånden efter at have arbejdet med det, eller hvad der var blevet etableret, for det kan man ikke se ud af det foreholdte. Foreholdt, at der blev nedsat en

arbejdsgruppe, hvor formålet var at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring, forklarede vidnet, at hun ikke er klar over, hvad man stod med i hånden, efter at arbejdsgruppen havde gennemført sit arbejde. Forespurgt, om ikke vidnet burde have spurgt ind til, hvad det gik ud på, hvis punktet var afsluttet, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at hun skulle revidere, om arbejdet var udført tilfredsstillende. Hun mener, at opgaven med at følge op på arbejdet, koordinere det og komme med indstillinger lå i Økonomi. Det er sådan, hun har opfattet det. Ansvaret lå hos den, der havde rapporten. Den, der havde opgaven, skulle sikre, at man fik fulgt op på anbefalingerne. Hun antog, at når man indsamlede disse anbefalinger – og der sad jo ikke kun en kontorchef, men også et antal medarbejdere – og læste dem igennem og arbejdede med området, så forholdt man sig til, hvordan punktet var afsluttet, og hvad der var kommet ud af det, hvis man sagde, at punktet var afsluttet.

Forespurgt, om vidnets opfattelse i forhold til en revisionsproces dermed er den, at et økonomikontor havde bedre forudsætninger end den øverste ledelse i en organisation for at vurdere, om de relevante tiltag var igangsat, håndteret og afsluttet, forklarede vidnet, at hun har den opfattelse, at økonomikontoret skulle forberede et materiale, og hvis de var usikre på, om noget var afsluttet på en ordentlig måde, burde de udarbejde en fremstilling og forelægge den for deres direktion og spørge, hvad direktionen sagde til det. Forespurgt, om ikke det er det, der fremgår af det foreholdte, forklarede vidnet, at der bare står, at punktet var afsluttet, men man kan ikke se på hvilken måde. Man havde ikke forholdt sig til, om punktet ikke skulle være afsluttet, og der var ingen kommentarer til bemærkningen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets grundholdning er, at det, der i enhver anden virksomhed normalt lå forankret i bestyrelsen eller Revisionsudvalget, i SKAT var et ansvar, som direktionen havde delegeret ned i et økonomikontor, hvor menige medarbejdere forholdt sig til, om man rundt om i andre dele af SKAT havde håndteret en revisionsrapport adækvat, forklarede vidnet, at hun mener, det er præsenteret på en helt forkert måde. Man havde uddelegeret arbejdet med SIR-rapporter og rigsrevisioner og samarbejdet og koordineringen heraf til en økonomidirektør, som i sit område sikrede, at der blev arbejdet med det. Som hun opfattede det, havde økonomiområdet til opgave at forberede nogle oplæg, hvis der var behov for drøftelser i direktionen om fremdrift eller andet, og økonomidirektøren var med inde over og forelagde det for direktionen. Det var ikke en kontorchef, der havde ansvaret, men i en organisation med 7.000 medarbejdere og så mange opgaver kunne en direktion ikke være sagsbehandler på tingene. Man havde en forventning om, at der foregik en sagsbehandling et andet sted, og at der var nogen, der forholdt sig til det. Hvis man var i tvivl, lagde man problemstillingerne op, så man etablerede et grundlag, hvorpå man kunne forholde sig til det. Det var sådan, hun opfattede det.

Foreholdt, at en revisions funktion alle andre steder end i SKAT er, at det øverste ledelseslag skal orienteres og følge op på, hvis noget ikke er godt nok, og forespurgt, om det efter vidnets opfattelse ikke forholdt sig sådan i SKAT, forklarede vidnet, at det gjorde det. Hun forventede dog, at der kom et oplæg, hvor nogen havde sagsbehandlet og beskrevet, at her var noget, direktionen skulle forholde sig til. Når der var et forblad på rapporten, beskrev forbladet, hvad direktionen skulle forholde sig til, så hun forventede, at de fik et bearbejdet produkt, de kunne forholde sig til. Forespurgt, om der sædvanligt kom et sådant bearbejdet produkt, når man lukkede revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var lidt forskelligt, hvad der kom undervejs. Der blev også blevet arbejdet med, hvordan man gjorde det. På et tidspunkt – vistnok efter dette møde i december 2014 – blev der etableret en ordning, hvor man skulle udarbejde et lukkedokument, hvori man skulle forklare, hvorfor man lukkede et punkt. Dermed havde hun – hvis hun som ansvarlig direktør for lønrevisionen fx skrev under på lukkedokumentet – ansvaret for, at det, hun havde gennemført, håndterede den anbefaling, som var kommet fra revisionen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet nu taler om de tilfælde, hvor en rapport faldt inden for vidnets specifikke direktørområde, forklarede vidnet, at når rapporten faldt inden for hendes område, oplevede hun, at det var hendes ansvar at følge den til dørs og hendes ansvar at sikre, at hun tog nogle tiltag, som imødekom anbefalingerne. Det skete en gang imellem – og det skete fx på lønrevisionsområdet – at der kom en anbefaling, som de ikke mente, de kunne efterleve. I den situation brugte de en del tid på at være i dialog med Rigsrevisionen og Moderniseringsstyrelsen for at finde ud af, hvad de skulle gøre, og hvad man skulle eller ikke skulle. Det skete derfor undertiden, at man aktivt besluttede, at en anbefaling ikke kunne gennemføres, men ellers havde hun ansvaret for at sikre, at det blev gennemført. Hvis hun lukkede et punkt, følte hun, at hun også stod på mål for, at det, hun havde sat i værk, håndterede den problemstilling, der var konstateret. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der lidt senere blev indført en rutine med et lukkedokument, som direktøren underskrev, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår dette lukkedokument blev indført, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det kan man finde ud af ved at spørge Økonomi. Det var ikke indført på dette tidspunkt.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

"Dagsordenpunkt
3.

Emne
Kvartalsvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

"Emne
Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv.

Bemærkninger
…
Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"), hvoraf det fremgår, at pkt. 1-7 var afsluttet, mens der udestod en frist under pkt. 8.

Forespurgt, om denne fremstilling blev udarbejdet på et tidspunkt, hvor man havde implementeret den omtalte slutprotokol, forklarede vidnet, at hun mener, slutprotokollen først kom senere og dermed ikke var etableret på dette tidspunkt. Forespurgt, om vidnet betragter dette dokument som slutprotokollen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Slutdokumentet så helt anderledes ud og blev udfyldt i det område, der havde ansvaret for revisionsrapporten. Når hun havde noget – fx på lønrevisionen – udfyldte hun et lukkedokument og fremsendte det, så de, der havde koordineringen i Økonomi, kunne se, på hvilken baggrund tingene var lukket.

Forespurgt, om vidnet læste den foreholdte tekst igennem, eller om hun blot noterede, at det var afsluttede punkter, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, hvor omhyggeligt hun læste det, eller om hun blot noterede sig, at punkterne var afsluttet. Hun begyndte i hvert fald med at notere sig, hvilken farve de havde i fremdriftskolonnen på selve forelæggelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen

for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger*
>
> …
>
> *6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 6) Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.*
> *Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.*
> *Punktet er afsluttet."*

Foreholdt, at det ikke ser ud, som om man har løst opgaven, når det blev anført, at der var en proces for refusion under udarbejdelse, og at man deltog i et projekt i EU-regi, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om det eneste, der foregik i Udvikling Erhverv, var det med at være i EU-regi, eller om der lå noget selvstændigt i den førstnævnte proces for refusion.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke mente, at det var hendes opgave at læse og forholde sig til, om den anførte tekst var relevant og hensigtsmæssig i forhold til de anbefalinger, der skulle håndteres, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, hun opfattede sin rolle. Hun mener, at opgaven med at sikre, at man tog nogle initiativer omkring de anbefalinger, der var kommet, lå hos den direktør, der havde ansvaret. Hvis man ikke tog de initiativer, der kunne hive anbefalingerne i land, skulle man tage en dialog og sikre, at andre folk, herunder direktionen, var enige i, at det lod man være med. Hun opfattede det ikke sådan, at hun, når disse rapporter kom, skulle sammenholde anbefalingerne og vurdere, om punktet var afsluttet på sædvanlig vis, eller at hun skulle sagsbehandle alle de rapporter, der blev forelagt direktionen. Hun opfattede det sådan, at den sagsbehandling allerede var foregået

inden forelæggelsen for direktionen, og at de, der havde sagsbehandlet, kom med en indstilling. Hvis der var udfordringer, ville direktionen således blive præsenteret for dem.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet her taler om direktøren for det pågældende fagområde, forklarede vidnet, at hvis hun fx havde lønrevision på HR-området, var det hendes ansvar at arbejde med det, da det lå inden for hendes faglige ansvarsområde. Hun afleverede sine produkter til en afdeling, som udarbejdede en opfølgningsstatus, og hun antog, at de forholdt sig til det, hun skrev. Hvis de syntes, at det, hun skrev, var volapyk, måtte de bede hende se på det en gang til. Forespurgt, hvem "de" er, forklarede vidnet, at det var det kontor i økonomiområdet, som havde den koordinerende opgave vedrørende dette. Forespurgt, om vidnet dermed forventede, at der ville komme en indsigelse eller et spørgsmål fra Økonomi, hvis de mente, der var grundlag for det, bekræftede vidnet dette. Det ville hun mene lå i opgaven med koordinering og opfølgning.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er vidnets vurdering, at opfølgningsproceduren og opfølgningsprotokollerne var en hensigtsmæssig og effektiv måde for direktionen at håndtere de kritiske revisionsrapporter på, forklarede vidnet, at opgaven med opfølgning kan løses på mange måder. Her havde man valgt, at man lagde opfølgningsopgaven og samarbejdet med Rigsrevisionen og SIR i Økonomi, som forberedte indstillingerne til direktionen. Forespurgt, om der på noget tidspunkt i direktionen blev taget kritisk stilling til de opfølgningstiltag, en direktør foretog, forklarede vidnet, at der, hvor der var en indstilling om, at noget skulle drøftes, blev det drøftet. Forespurgt, om ikke det netop var direktørens egen indstilling, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, om de indstillinger, der kom på forbladet til direktionen, udsprang fra den direktør, der havde ansvar for fagområdet, eller om de kom fra Økonomi. Hun tror ikke, hun var i stand til at identificere det ud af forsiderne.

Vidnet blev foreholdt, at Jens Madsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han som kontorchef ikke mente, at han havde retten til at overskønne en direktør, som fastsatte en frist. Hvis en direktør fastsatte en frist, blev den sat ind i protokollen, og det samme skete i forhold til de tiltag, som direktøren satte i gang. Jens Madsen mente ikke, at det lå i hans ansvar eller kompetence at overskønne, om de tiltag, som direktøren med ansvar for det givne område havde sat ind, var tilstrækkelige.

Vidnet forklarede, at hun ikke ved, hvordan Jens Madsen afstemte sit mandat og sin kompetence med sin direktør. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt i hele denne periode oplevede, at man fra Økonomi sendte en tilkendegivelse om, at det, den relevante fagdirektør, der havde ansvaret for opfølgningen på rapporten, hav-

de igangsat, ikke var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke, om hun har oplevet. Hun vil mene, at hvis man i Økonomi mente, at det, en fagdirektør havde iværksat, ikke var tilstrækkeligt, måtte man i første omgang gå i dialog med den pågældende direktør. For hende var det den almindelige måde at arbejde på, at man først tog en drøftelse med den, der var herre over produktet, og derefter kunne man gå i direktionen.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Ad 6) Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.*
> *Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.*
> *Punktet er afsluttet."*

Forespurgt, om ikke vidnet, når hun læste en sådan tekst og sammenholdt den med punktet i SIR's 2013-rapport, burde spørge ind til, hvad der bevirkede, at punktet kunne lukkes, hvis dette ikke var klart, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvordan man læser det. Hvis hun havde sammenholdt det, man skulle gøre, med det, man havde gjort, burde hun nok have spurgt, men det gjorde hun ikke på samtlige punkter i alle de revisionsrapporter, der var forelagt. Hun noterede sig, hvad anbefalingerne gik på, og så antog hun, at det underliggende arbejde, herunder også det, der fx ville ske i TRACE, ville sikre, at man håndterede den anbefaling, der fremgik ovenfor.

Forespurgt, om ikke vidnet var med til at godkende, at den pågældende rapport blev lukket, når det i beslutningsprotokollen blev anført, at direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporterne, og at det for denne rapports vedkommende betød, at man lukkede rapporten ned, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke vidnet i så fald burde have sikret sig, at hun som minimum syntes, at den tekst, der stod, i forhold til hvorfor et punkt skulle lukkes, gav mening, forklarede vidnet, at det kan man godt sige. Hun lagde imidlertid til grund, at der var arbejdet med denne rapport i to direktørområder, dels i det direktørområde, hvor rapporten var forankret, og dels i det direktørområde, der havde koordineringsopgaven, og som forberedte opfølgningsmaterialet til direktionen. Hun havde tillid til, at hun dermed kunne føle sig tryg, når man udarbejdede en indstilling om, at punk-

tet var afsluttet. Forespurgt, om der så overhovedet var nogen grund til at have behandlingen i direktionen, hvis man kunne føle sig tryg ved, at det var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det mener hun, der var. Hun antog, at den direktør, der havde ansvaret for at forberede forelæggelsen til direktionen, medtog de punkter, som det ville være relevant at drøfte, fordi der var udeståender. Når man gik ind til direktionsmøderne, var der en forside på en forelæggelse, og den opgave var ejet af en af direktørerne på mødet. Den pågældende direktør, som havde opgaven med at få etableret det opfølgningsmateriale, der var på revisionsrapporterne, havde ved hjælp af de ledere, der var i organisationen, og de medarbejdere, der arbejdede med det, vurderet, at dette var en indstilling og en anbefaling, man kunne komme med til direktionen. Forespurgt, om ikke den øvelse kunne foretages, uden at man skulle behandle det på et direktionsmøde, hvor den samlede direktion skulle godkende indstillingen, idet den pågældende direktør stadig ville være ansvarlig, forklarede vidnet, at direktionen selvfølgelig skulle godkende indstillingen. Hun havde en forventning om, at der ville komme et oplæg til drøftelser, hvis man kunne være i tvivl om, hvorvidt noget var i orden eller ej. Det havde hun en forventning om, at der ville komme til samtlige de revisionsrapporter, de behandlede, hvis der var noget. Forespurgt, om der så var realitet i prøvelsen, når direktionen skulle gå ind i et punkt, hvis Økonomi og den ansvarlige direktør sagde, at her var noget, der skulle indstilles, som var problematisk, forklarede vidnet, at det almindeligvis var sådan, at der kom nogle indstillinger af større eller mindre omfang til direktionen, som så forholdt sig til disse. Hun forstår godt spørgsmålet, og det er ikke, fordi hun ikke kan se, det giver mening, men det var ikke sådan, hun arbejdede med det, og hun lagde noget andet til grund.

Forespurgt, om vidnet, når hun havde kritiske SIR-rapporter inden for sit område, på noget tidspunkt oplevede, at Økonomi foretog denne kritiske trykprøvning af vidnets indstilling, forklarede vidnet, at én ting, de drøftede med Økonomi, var en lønrevisionsrapport, hvor de ikke mente, at en af indstillingerne gav mening. I det tilfælde hjalp Økonomi med en kontakt til Kurt Wagner fra Intern Revision, hvorpå de i fællesskab gik til Rigsrevisionen. Foreholdt, at det mere lyder som support end kritisk trykprøvning, forklarede vidnet, at som hun husker det, så Økonomi på det punkt, hun ikke ville gennemføre. Hvis Økonomi havde sagt, at hun skulle gennemføre det, og det gav mening, ville hun være gået tilbage og have set på det. Det kunne også være, hun havde udfordret det. Forespurgt, om vidnet har oplevet tilfælde, hvor Økonomis tilbagemelding har været, at noget ikke var godt nok, forklarede vidnet, at det har hun ikke, for hun havde et forholdsvist fredeligt forretningsområde, når det kom til SIR- og rigsrevisionsrapporter. Der var nogle forretningsområder, der havde rigtig mange rapporter, hvor hun havde ganske få, og de anbefalinger til at forbedre processer eller andet, der kom, var som regel til at følge og få etableret.

Foreholdt, at rapporten blev lukket i februar 2015, og at vidnet på det tidspunkt havde det juridiske ansvar som direktør, og forespurgt, om vidnet havde en særlig anledning til som juridisk direktør at påse, om der var noget, som ikke var forsvarligt, og som dermed kunne være forvaltningsretligt problematisk, forklarede vidnet, at det oplevede hun ikke, at hun havde. Den primære opgave, som lå i Jura, var lovfortolkningsopgaven og udmelding om lovfortolkningsopgaven, og i relation til det forvaltningsretlige var det udmelding om det forvaltningsretlige. Hun husker ikke præcist, hvad der står i rapporten, men hun mener ikke, at der var deciderede forvaltningsretlige problemstillinger. Hvis hun ved en gennemlæsning kunne se, at der var en problematik, som handlede om noget lovgivningsmæssigt, ville hun forhåbentligt forholde sig til den. Foreholdt, at det i rapporten bl.a. blev anført, at der ikke blev ført nogen kontrol med bankordningen, herunder om de refusionskrav, der kom fra bankerne, var berettigede, forklarede vidnet, at det ser hun som en administrativ problemstilling. Hun mener, at hvis man havde en opgave og skulle løse den, og der i den pågældende opgave var indbygget et krav om, at man skulle kontrollere, om den dokumentation, der forelå, var korrekt, eller om man havde krav på det, man skulle have, så var det ikke en juridisk opgave, men en opgave, der lå i forretningen.

Foreholdt, at SKAT's juridiske enhed, efter svindlen kom frem, konstaterede, at der ikke var hjemmel til de pågældende bankaftaler, forklarede vidnet, at det skete, da de fik forelagt de indgåede aftaler. De så første gang aftalerne, da de blev forelagt i september 2015. Foreholdt, at SKAT's juridiske enhed tilsvarende konstaterede, at refusioner var almindelig sagsbehandling, som indebar, at sagsbehandlingsreglerne skulle iagttages, herunder officialprincippet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det var vidnets rolle som juridisk direktør også at have dette fokus, når der kom kritiske rapporter, forklarede vidnet, at hvis det stod tydeligt, at man ikke overholdt et regelsæt, kunne hendes rolle være at tilbyde instruktion i, hvad reglerne gik ud på. Derefter skulle de, der havde processen, indarbejde regelsættet i den måde, de arbejdede på.

Forespurgt, om man i direktionen på et mere overordnet plan drøftede, hvordan fjendebilledet så ud, eller hvad man skulle gøre i forhold til de mange røde og gule revisionsrapporter, forklarede vidnet, at holdningen var den, at når man havde en revisionsrapport med nogle anbefalinger, skulle man arbejde videre med dem. Nogle forretningsområder havde rigtig mange rapporter, fordi de havde både SIR-rapporter og rigsrevisionsrapporter, og det kunne være en udfordring at arbejde med det hele, da det var betydelige opgaver. Men tilgangen var, at det, der kom fra revisionen, var et andet blik på ens opgaver og nogle anbefalinger, der kunne bruges til at gøre det bedre, og derfor blev der arbejdet med dem. Der var også gennem tiden nogle drøftelser om, at der var mange rapporter at arbejde med. Forespurgt, om de

i direktionen opfattede det som et problem i sig selv, at der var et betydeligt antal kritiske rapporter, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om man kan sige, om de som kollektiv direktion opfattede det sådan, men hun ved, at der var nogle, der syntes, at det var udfordrende, og at der var meget at arbejde med. Forespurgt, om der i direktionen var drøftelser om, at antallet af kritiske rapporter måtte nedbringes, fordi det var uholdbart, forklarede vidnet, at formålet med at følge op var at få færdiggjort rapporterne og gennemført det arbejde, der skulle gennemføres. Det var ikke op til SKAT's direktion at sige, at de ikke ville have revisionsrapporterne, og om ikke revisionen kunne foretage sig noget andet. Revisionen havde deres opgave, som var vældig meningsfyldt. Forespurgt, om man i direktionen havde overvejelser om, hvorvidt man blev nødt til at allokere flere ressourcer eller få struktureret arbejdet på en anden måde, fordi der var for mange alt for kritiske rapporter, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, de havde drøftelser om. Hun husker heller ikke, at nogen sagde, at de havde et ressourcemæssigt problem i forhold til at arbejde videre med en revisionsrapport. Det erindrer hun ikke, at nogen har sagt på direktionsmøderne. Forespurgt, om de havde drøftelser om, hvad der i værste fald kunne ske med de kritiske rapporter, og hvad konsekvenserne kunne være, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Konsekvenserne var normalt fint beskrevet i Intern Revisions rapporter.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede afdækningsforløbet i sommeren 2015, og hvilken rolle vidnet i den forbindelse havde, forklarede vidnet, at hun ikke var en del af afdækningsforløbet i 2015. Hun vendte retur fra ferie den 10. eller 11. august 2015. Hun husker ikke datoen, men det var mandag i den uge. Her hørte hun ud på eftermiddagen, at der var udfordringer med udbytteområdet. Hun hørte ikke særlig meget andet, og det var ikke særligt præcist. Dagen efter eller dagen efter igen nævnte Jesper Rønnow Simonsen også for hende, at der var dette problem. Forespurgt, om vidnet ved, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det, hun hørte, var, at der var udfordringer og problemer. Hun hørte ikke, at der var svindel.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jens Brøchner første gang blev orienteret om forløbet, forklarede vidnet, at det er hun ikke. På et tidspunkt i august 2015 blev der sendt en orientering over, men hun husker ikke den præcise dato, og hun ved ikke, hvornår eller hvordan Jens Brøchner første gang hørte om det. Forespurgt, hvornår Karsten Lauritzen blev orienteret, forklarede vidnet, at det ved hun heller ikke. Der blev senere udarbejdet ministerorienteringer, men hun husker ikke datoen, og hun ved ikke, om der tidligere var orienteret på anden vis.

20.-22. august 2015 – korrespondance mellem Jesper Rønnow Simonsen og direktørerne

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5048 (2015-08-20 (5) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til de øvrige direktører med orientering om udbytteskattesagen, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 20. august 2015 til Jonatan Schloss, Jim Sørensen, Jens Sørensen, Jan Topp Rasmussen, Karsten Juncher og Winnie Jensen med kopi til Anne Sophie Springborg Stricker og Jakob Østerbye):

> *"Kære jer*
>
> *Som de fleste af jer vil vide har vi identificeret en større international udført svindelsag mod den danske statskasse via udnyttelse af muligheden for "refusion" via dobbeltbeskatningsaftaler. Det er ganske alvorligt, og jeg håber derfor I har mulighed for at drøfte sagen imorgen tidlig lige efter pressebrief. Vi er nødt til at være sikre på, at vi har dedikeret de rette ressourcer til sagen og at vi gør alt hvad vi kan på vores side for at afdække sagen, men mindst lige så vigtigt for taget de fornødne skridt til, at der ikke opstår lignende tilfælde.*
>
> *Der er desuden et par øvrige dimensioner, som jeg gerne vil vende med jer, herunder om hvordan vi forholder os til vores internationale kolleger som potentielt kan være udsat for samme svindelmodel.*
>
> *mvh*
> *Jesper"*

Forespurgt, hvad der blev drøftet i tilknytning til denne e-mail, forklarede vidnet, at hun ikke husker det præcist, men der har helt sikkert været en orientering om, hvad denne sag gik ud på. Hun husker, at de talte om, at de hver især skulle stille ressourcer til rådighed, og det var i det efterfølgende forløb, at Jura så på bankaftalerne og i øvrigt deltog i møder med dem, der arbejdede med området, med et juridisk perspektiv. Hun mener også, der var forholdsvist mange drøftelser om, hvordan svindlen egentlig var foregået, og der blev nævnt nogle CumEx-løsninger. Efterfølgende blev der arbejdet med at afdække hele strukturen i det, og hvad det egentlig handlede om. Skatteretten er kompleks, og der var forskellige juridiske konstruktioner i forhold til aktielån og andre ting. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvilke andre dimensioner Jesper Rønnow Simonsen ønskede at drøfte som nævnt i e-mailen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Fordi hun havde HR-ansvaret, begyndte Jesper Rønnow Simonsen på et tidspunkt at drøfte konsekvenserne med hende, men hun mener ikke, at det blev drøftet på det møde i fælles flok. Det var noget, som Jesper Rønnow Simonsen drøftede med hende som direktør for HR.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at der helt sikkert havde været en orientering om sagen, og at der var et møde, og forespurgt, om der var et møde den 21. august 2015 i forlængelse af denne e-mail, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om de mødtes om morgenen, da der i den følgende tid var rigtig mange møder om dette. De mødte alle op hver morgen til pressebrief – hvilket de altid gjorde – for at have en drøftelse af, hvilket pressebillede der var, da SKAT på det tidspunkt var meget i vælten omkring alt muligt andet end det her. Hun er sikker på, at når Jesper Rønnow Simonsen havde sendt denne e-mail, mødte de, der havde mulighed for det, op næste morgen, så hun tror bestemt, at der fandt en snak sted dagen efter. Forespurgt, om vidnet husker det konkrete møde, forklarede vidnet, at det gør hun ikke, da der var rigtig mange drøftelser om dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5052 (2015-08-22 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til Jim Sørensen vedr. forelæggelse for Skatteministeren, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 22. august 2015 til Jim Sørensen med kopi til bl.a. Winnie Jensen):

> *"Kære Jim*
>
> *Det er formentlig ikke muligt at lave en afdækning af alle hjørner i denne sag på nuværende tidspunkt. Så jeg vil foreslå at det af den orientering til ministeren som vi fremsender i morgen fremgår at vi vender tilbage med en fyldigere status fx med udgangen af september?*
>
> *…*
>
> *Det vil være timingsmæssigt bedst hvis jeg kan se et udkast allerede i morgen før frokost så vi er enige om at notatet har potentielt rette kvalitet og vinkling. Når jeg har set det kan vi lige tage stilling til om der er behov for at mødes tidligt mandag morgen om sagen også.*
>
> *Jeg foreslår at indstillingen til ministeren er at han orienterer SAU om sagen og at vi herefter evt. udsender er pressemddelelse når dette er sket."*

Forespurgt, hvordan processen for forelæggelse for ministeren normalt var i SKAT, forklarede vidnet, at det normalt var det forretningsområde, som havde eller fik en given opgave, som udarbejdede et udkast til forelæggelsen for ministeren. Derefter gik udkastet gennem direktionssekretariatet, hvor man omskrev det, så det stod så pænt og lige som muligt og på den måde, man udarbejdede ministerorienteringer. Det er i hvert fald hendes oplevelse, at det er en særlig disciplin at udarbejde den slags, så det står på den rigtige måde. Som hun husker det, kørte denne forelæggelse

gennem direktionssekretariatet på helt sædvanlig vis, som rigtig mange ting gjorde, når de skulle videre til departementet. Forespurgt, om det også var sædvanligt, at Jesper Rønnow Simonsen var aktivt involveret, som det ses i eksemplet her, forklarede vidnet, at det kom an på, hvad problemstillingerne var. Hun synes, det var naturligt, at den øverste direktør med fuld kraft kastede sig ind i noget som dette, som var en meget alvorlig sag.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'), hvoraf det fremgår, at forelæggelsen er udarbejdet af Christian Baden Ekstrand og godkendt af Anne Munksgaard.

Forespurgt, om vidnet kan tyde, hvis underskrifter der er anført nederst på siden, forklarede vidnet, at eftersom e-mailen var stilet til Jim Sørensen, vil hun gætte på, at det er Jim Sørensens underskrift. Derudover er det Jesper Rønnow Simonsens.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var sket en forudgående orientering før denne, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', afsnit "Baggrund for anmeldelsen til SØIK"):

> *"SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang.*
>
> *Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvorfor det i forelæggelsen blev anført, at det først var den 11. august 2015, at det blev klart, at SKAT havde en sag med økonomisk kriminalitet, når man allerede standsede udbetalingerne den 6. august 2015 baseret på materiale, man havde fået fra de engelske myndigheder, forklarede vidnet,

at det er hun ikke. Hun ved ikke, hvorfor der var dden forskel, men hun går ud fra, at man stoppede udbetalingerne på det tidspunkt, hvor man følte, at det var nødvendigt at stoppe udbetalingerne.

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser om denne orientering, forklarede vidnet, at hun ikke husker, om der var drøftelser om den, men hun læste den formentlig igennem, inden den gik til departementet. Hun læste rigtig meget forskelligt igennem, inden det gik videre til departementet.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man fik materialet fra de engelske myndigheder under hånden tidligere end den 11. august 2015, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun hørte først om sagen, da hun kom tilbage fra ferie om mandagen den 10. eller 11. august 2015. Hun havde intet hørt inden. Forespurgt, om vidnet den 24. august 2015 kendte forløbet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke i detaljer. Hun tror, hun havde hørt om, at der havde været nogle henvendelser, men hun kendte ikke sagen i detaljer, og de beskrivelser, der var om det, blev holdt i et lille forum under Jim Sørensen. Man spredte ikke sådan noget som dette, hvor SØIK var involveret, ud i organisationen.

25. august 2015 – e-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsens vedrørende procesejerrollen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5823-5824 (2015-08-25 (5) - E-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsen vedr. procesejerrollen, Susanne Thorhauges e-mail af 25. august 2015 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss):

> *"Kildeskattelovens §69 B er ikke systemunderstøttet, og vedtagelsen gav derfor ikke i sig selv anledning til ændrede processer vedr. systemerne. §69 B retter sig mod den manuelle sagsbehandling af refusionsanmodninger i Høje Taastrup. Jeg ved ikke, i hvilket omfang og hvordan den nye hjemmel er udmeldt til den relevante enhed. Vi vil undersøge hos Jura, om den blev indarbejdet i den juridiske vejledning og/eller evt. indgik i en efterfølgende instruktionsrunde."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5823 (2015-08-25 (5) - E-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsen vedr. procesejerrollen, Winnie Jensens e-mail af 25. august 2015 til Jesper Rønnow Simonsen):

> *"Vedr susannes bemærkninger om jura - så har det aldrig været jura der Implementerede eller meldte ud om nye processer - heller ikke i den juridiske vejledning - jura melder ud, at der er nye regler og hvordan de skal forstås, men ikke hvordan*

de skal anvendes i det daglige arbejde. Arbejdsbeskrivelser og procestilrettelæggelse er ikke en del af lovfortolkningsopgaven.
Med til det at være procesejer hører den opgave at sikre at både itunderstøttede og manuelle processer efterlever lovens krav. Når medarbejdere fra det gamle Borger og virksomhed deltog i lovgrupperne var det for at sikre begge dele."

Forespurgt, om vidnet kan uddybe SKAT Juras rolle og afgrænsning i forbindelse med ny lovgivning, forklarede vidnet, at der var en proces for ny lovgivning, og hvordan den blev til, og hvordan der blev arbejdet med ny lovgivning i SKAT, hvor der var mange aktører, som havde interesse i nye regler. Når der skulle afgives udtalelser, skulle de have både det juridiske og det administrative perspektiv, herunder om der var noget, der kunne blive bedre ved en systemunderstøttelse. Man havde en model for, hvordan man sikrede at få involveret de rigtige, og hvad der foregik. Det var også hensigten at sikre, at man vidste, når loven var vedtaget, så man fik den implementeret. Jura udgav Den juridiske vejledning to gange om året, og når der var et nyt regelsæt, beskrev man i Den juridiske vejledning, hvad reglerne gik ud på. Hvis der fx var noget i reglerne om tydelig dokumentation eller andre krav, der blev stillet, skrev man det også i Den juridiske vejledning. Den juridiske vejledning henvendte sig både til medarbejderne i SKAT, som arbejdede med området, og eksternt til rådgivere og virksomheder, der også anvendte Den juridiske vejledning for at se, hvad skattemyndighederne lagde vægt på. Der har været rigtig mange drøftelser om, hvad Den juridiske vejledning var, og om den fx også kunne rumme, at man lagde procesbeskrivelser o.l. derud, men så ville man få et blandet produkt, og derfor valgte man at sige, at det lå i Jura. Hun ville i e-mailen gerne beskrive det tydeligt, hvordan rollefordelingen var, så Jesper Rønnow Simonsen i det videre arbejde havde en fornemmelse af, hvordan det forholdt sig.

Forespurgt, hvilken model der sikrede, at man i produktionen fik implementeret ny lovgivning, forklarede vidnet, at man havde en lovproces, hvor man tidligt fik at vide, at der blev arbejdet med et lovforslag. Det betød, at de, der havde det overordnede procesansvar, fx i Borger og Virksomhed, Kundeservice eller Indsats, var med i processen og fik lovforslaget til høring. Så vidste de, at der var noget på vej, og de kunne også se, om der var noget, der medførte, at man skulle ændre IT-systemer, eller som skulle indarbejdes i manuelle processer. Det var ikke altid sikkert, at den endelige lov svarede til lovforslaget ved førstebehandlingen i Folketinget, men når lovforslaget var vedtaget, fik man det tilbage, og så vidste man ud fra det arbejde, man havde været med i, om der var noget, der påvirkede de opgaver, man havde ansvaret for. Det var Juras opgave at revidere Den juridiske vejledning, mens forretningens opgave var at implementere nye processer eller nye systemer, hvis lovforslaget gav anledning til det. Det var det, modellen understøttede.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at det var fuldt implementeret, at man som procesejer også havde ansvaret for alle manuelle processer, forklarede vidnet, at man i SKAT siden 2007 har arbejdet med procesejeransvar. Hun mener, at procesejerskabet for hovedprocesserne, som var tværgående på tværs af forretningen, og som jo skulle håndteres forskelligt og muligvis ændres ved organisatoriske ændringer, i 2008 var forankret i Proces og Digitalisering. I perioden 2010-2012 hed det Borger og Virksomhed, og derefter blev en del af det forankret i Kundeservice. Der var også procesejeransvar andre steder, og hun havde fx selv procesejeransvaret for bindende svar. Der var udarbejdet beskrivelser af rollen og opgaverne. I forbindelse med etableringen af strukturen i 2010 blev der fx udarbejdet notater om procesejerskabet, og hvad rollen var. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var fuldt implementeret, forklarede vidnet, at det er hun ikke klar over. Det er svært at have fuld indsigt i et område, man ikke selv arbejder med, så det kan hun ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4243 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"Dagsordenspunkt
2.

Emne
God Processtyring i SKAT"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4263 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"Procesejerne

- Ansvarlig for at digitale og manuelle ydelser tilrettelægges efter et kundeperspektiv og leveres korrekt og til tiden

…

Produktion

- Ansvarlig for at udmønte processerne (herunder retningslinjer/procedurer) og leverer ydelserne

- Ansvarlig for at sikre procesefterlevelse, træning og kommunikation af praksis

- Har pligt til at melde om problemer/adfærdsændringer/udsving til procesejer"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4264 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"Procesejere

- Det er procesejerens ansvar at sikre, at implementering af lovændringer og den efterfølgende ydelsesproduktion foregår i overensstemmelse med SKATs retssikkerhedsbegreb. Procesejeren sikrer dette for både de manuelle og digitale ydelsesprocesser"

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4251 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"Styregruppe
…

Winnie Jensen"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var med i denne styregruppe, forklarede vidnet, at hun ikke var med fra begyndelsen, men hun kom med på et tidspunkt, da hun kunne se, at man arbejdede med problemstillinger, som involverede Jura, og det havde hun nogle kommentarer til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"I ALT ET ESTIMERET MERFORBRUG PR. PROCESEJER PÅ 20 - 40%, EKSKL. GEVINSTER – SVARENDE TIL 8-16 MEDARBEJDERE I F.EKS. AFREGNING"

Foreholdt, at det foreholdte kan læses sådan, at procesejerskabet på dette tidspunkt var under udvikling og endnu ikke lå på skinner, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om man kan sige, at det ikke lå på skinner. Hun er enig i, at det foreholdte indikerer, at det var under udvikling, men hun har den opfattelse, at alle opgaver løbende kan udvikles, og at man aldrig når et punkt, hvor det er optimalt, og man ikke kan udvikle mere. Hun kan ikke sige, hvor etableret procesejerskabet var, men hun ved, at

der i 2010 blev placeret procesejerskab forskellige steder, og det var anført i ansvarsbeskrivelser. Hun var selv med i et arbejde, hvor Jura fik processen for bindende svar. Der var dog ingen tvivl om, at GPS ville flytte SKAT fra at køre en Folkevogn til en Mercedes, og at projektet kunne optimere nogle ting, men hun er ikke den rigtige til at vurdere, hvor implementeret det var. Det må man spørge dem, der arbejdede med processerne i de enkelte fagområder, om.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, videre foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Nye opgaver for procesejerne*
>
> *- Retningslinjer for den manuelle produktion"*

Vidnet forklarede, at hun ikke vil udelukke, at der også stod noget om manuelle opgaver i tidligere materiale. Hun kan dog ikke sige, hvordan opdelingen var mellem dem, der i en region skulle gennemføre nogle opgaver og arbejde med det og selv skulle tilrettelægge nogle arbejdsprocesser, og det, der skete fra centralt hold. Men hun er sikker på, at der var nogle beskrivelser af det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 5823 (2015-08-25 (5) - E-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsen vedr. procesejerrollen, Winnie Jensens e-mail af 25. august 2015 til Jesper Rønnow Simonsen):

> *"Med til det at være procesejer hører den opgave at sikre at både itunderstøttede og manuelle processer efterlever lovens krav."*

Forespurgt, om det på dette tidspunkt var åbenbart, at det var blevet implementeret, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om det var implementeret. Hun forstår godt, at der spørges om det, men hun kan ikke sige, om det var implementeret.

Foreholdt, at vidnet var medlem af direktionen, og at det foreholdte om GPS stammer fra materialet til et direktionsmøde, forklarede vidnet, at hun ikke læste materialet til direktionsmødet ud fra, at man stod på en bar mark og skulle etablere noget nu. Hun har selv haft procesejeransvar, og hun er bekendt med, at man i 2010 havde nogle beskrivelser og overvejelser. Hun er ligeledes bekendt med, at disse overvejelser lå til grund for de ansvars- og rollebeskrivelser, der var. De gav hende det indtryk, at der på det tidspunkt var noget, og at man har arbejdet med det. At man

så i det nye materiale gør det på en ny måde, får hende ikke til at tænke, at det ikke tidligere var der.

Vidnet blev foreholdt, at det tidligere foreholdte på ekstraktens side 4287 var materiale til brug for direktionen i SKAT, og at vidnet sad i den styregruppe, som havde ansvaret for God processtyring i SKAT, samt at det på side 4287 er anført, dels at der blandt de nye opgaver var retningslinjer for den manuelle produktion, og dels at der var et estimeret merforbrug pr. procesejer på 20-40 % eksklusive gevinster, som i det anførte eksempel med Afregning ville svare til 8-16 medarbejdere. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man allokerede disse ekstra ressourcer, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Foreholdt, at Richard Hanlov den 25. juni 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han mente, at han skulle have 30 % flere ressourcer, og at det for hans vedkommende svarede til, at han skulle have yderligere ca. 60 medarbejdere i forhold til de ca. 200 medarbejdere, der var i hans del af organisationen, hvis han skulle have ansvaret for de manuelle processer, og forespurgt, om det så var helt fair, at vidnet i august 2015 skrev til Jesper Rønnow Simonsen, at den opgave lå hos procesejeren, forklarede vidnet, at hun har behov for en præcisering af datoerne. Foreholdt, at det foreviste materiale på ekstraktens side 4287 var til brug for et direktionsmøde i december 2014, hvor vidnet som medlem af en styregruppe og direktionen forholdt sig til, om man ville øge ressourcerne med de omtalte 20-40 %, forklarede vidnet, at hun i e-mailen til Jesper Rønnow Simonsen beskrev det ud fra sin egen opfattelse af, hvordan det var. Hendes opfattelse af, hvem der gjorde hvad, byggede på de arbejdsbeskrivelser, opgavebeskrivelser og det notat, som hun i 2010 så, og som hun lagde til grund for de ansvarsbeskrivelser, om hvad der lå i procesejerrollen på hendes fagområde. Hvis man vil vurdere, om hendes beskrivelse var fair, eller om hun har gjort nogen uret og skrevet, at de havde et ansvar, som de ikke havde, og som de først ville få, når GPS var implementeret, bliver man nødt til at finde det støttepapir fra dengang. Så kan man måske komme frem til, at hun har læst det forkert, men det var den oplevelse, hun havde af det.

Forespurgt, hvordan vidnet læser det, når der i materialet til direktionsmødet i december 2014 er anført, at procesejeren som ny opgave skal udarbejde retningslinjer for den manuelle produktion, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvad der ligger i at udarbejde retningslinjer. Hun tror, der står en anden formulering i det gamle notat, hvor der også er omtalt et ansvar for noget manuelt. Det kunne være, at det skulle pakkes ud eller beskrives yderligere, hvordan man rent faktisk kunne løse den opgave. Sådan har hun læst det. Hun har skrevet det foreholdte i e-mailen til Jesper Rønnow Simonsen ud fra den opfattelse, hun havde af virkeligheden. Det er muligt, at hun har skrevet forkert, det kan hun ikke udelukke.

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Forevist ekstraktens side 3773 (2015-09-16 (2) - Håndskrevet referat fra møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT) og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der har udarbejdet dette referat, forklarede vidnet, at det er hun ikke, men det er ikke hende. Forespurgt, om vidnet deltog i det pågældende møde, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Kurt Wagner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at referatet måske blev udarbejdet af vidnet, men at det også kunne være Jim Sørensens, og forespurgt, om det ligner Jim Sørensens håndskrift, forklarede vidnet, at hun kun kender Jim Sørensens håndskrift fra underskrifter. Hun kan kun sige, at det ikke er hendes håndskrift.

Forespurgt, hvad formålet med mødet var, forklarede vidnet, at som hun husker det, havde Jesper Rønnow Simonsen bedt SIR om at udarbejde den rapport, de efterfølgende udarbejdede. Hun tror, at mødet var en del af optakten, og at det handlede om at fremskaffe materiale i forhold til rollefordelingerne, dvs. hvor opgaverne lå, og hvem der havde ansvaret for hvad.

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet på mødet, forklarede vidnet, at der var nogle drøftelser mellem direktørerne. Hun erindrer ikke selv at have været synderlig aktiv, men det må fremgå af referatet, om der er gengivet noget fra hende. Hun deltog mest for at være bekendt med, hvad der foregik. Derudover var det også en måde at få afprøvet den opfattelse af, hvem der havde ansvaret for hvad, som man arbejdede med i relation til hjemsendelserne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1831 (2015-09-17 (6) - E-mail fra Jens Sørensen til Winnie Jensen, Jens Sørensens e-mail af 17. september 2015 kl. 16.34 til Winnie Jensen):

> *"Kære Winnie*
> *Du skal måske også lige se hvad Jonatal har valgt at videresende, så alle der deltog i mødet i går er opdateret.*
>
> *Jeg må erkende, jeg langt fra er enig!*
>
> *Mvh*
> *Jens"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1831 (2015-09-17 (6) - E-mail fra Jens Sørensen til Winnie Jensen, Jonatan Schloss' e-mail af 17. september 2015 kl. 15.04 til Kurt Wagner):

> *"Kære Kurt.*
>
> *Jeg har tilladt mig at konsultere to af mine erfarne folk, som har været med hele vejen (og længere til!)."*

Forespurgt, om det på dette tidspunkt stod klart for vidnet, hvordan ansvarsfordelingen var, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, om det stod 100 % klart for hende, men det stod klart for hende, at der var uenighed i gruppen om, hvor ansvaret lå. Hun husker godt e-mailen fra Jens Sørensen, som hun læste, men hun valgte ikke at kaste sig ind i disputten. Forespurgt, om vidnet husker, hvad de forskellige synspunkter gik ud på, forklarede vidnet, at det gør hun ikke specifikt, men hun tror, det vedrørte afgrænsningen mellem Kundeservice og Inddrivelse om de opgaver, som dette handlede om. Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt tænkte, at det i virkeligheden var drøftelser, der relaterede sig til behovet for en overordnet ansvarsplacering, som det var blevet anbefalet i SIR's 2010- og 2013-rapporter, forklarede vidnet, at det kunne hun ikke udelukke. Forespurgt, om det var overvejelser, vidnet gjorde sig, forklarede vidnet, at det ikke var egentlige overvejelser, men hun var ikke blind for, at det kunne være tilfældet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om økonomiområdet var en del af drøftelserne om afgrænsning, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om der var andre områder, som indgik i drøftelserne, forklarede vidnet, at hun mener, at de direktører, der deltog i mødet, repræsenterede de områder, man talte om.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet erindrer, hvad den endelige tilbagemelding om ansvarsfordelingen blev, forklarede vidnet, at hun tror, det var Jim Sørensen, der sendte det over, og at hun modtog en kopi af e-mailen. Hun husker ikke specifikt, hvad der blev skrevet, men hun antager, at der var enighed i gruppen af involverede fagdirektører om det, der blev sendt over.

HJEMSENDELSERNE I SKAT

Forespurgt, om vidnet – eventuelt sammen med Jesper Rønnow Simonsen – havde overvejelser om, hvorvidt der for deres vedkommende var habilitetsproblemer, i forhold til hvem Jesper Rønnow Simonsen ønskede at hjemsende, forklarede vidnet, at

det drøftede de ikke. Forespurgt, om der således ikke var overvejelser om, hvorvidt man fx skulle henskyde det til departementet, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, hvordan forløbet var op til og i forbindelse med hjemsendelserne i september 2015 af Jan Topp Rasmussen, Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Madsen og Richard Hanlov, forklarede vidnet, at der var nogle drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen. Det, som de i HR blev bedt om, og som de gjorde, var at gennemgå rolle-, opgave- og ansvarsbeskrivelserne, så hjemsendelserne baserede sig på disse beskrivelser af, hvad man havde ansvar for. Forespurgt, hvornår de blev bedt om dette, forklarede vidnet, at det husker hun ikke specifikt. Hun tror, det var overvejelser, der opstod, forholdsvist hurtigt efter man fandt ud af sagens alvor. Forespurgt, hvad de i HR gjorde, da vidnet fik denne anmodning, forklarede vidnet, at de fandt materiale frem om rolle-, opgave- og ansvarsbeskrivelser, som derefter blev drøftet med Jesper Rønnow Simonsen.

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forløbet, forklarede vidnet, at hun var med til drøftelserne. Hun mener, at direktionssekretariatet også var involveret, og på et tidspunkt blev også underdirektøren fra HR involveret. Forespurgt til navnet på den pågældende underdirektør forklarede vidnet, at Anne Sophie Springborg Stricker på det tidspunkt var chef for direktionssekretariatet, og underdirektøren for HR hed Henrik Vagner. Derudover blev der involveret endnu en medarbejder i forhold til det personalejuridiske, men det blev holdt i en lille kreds, for det handlede om personer, der var en del af organisationen. I sådanne situationer er det altid en forholdsvist lille kreds, der arbejder med det. Forespurgt, om de involverede departementet i, hvem der skulle sendes hjem, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Det blev afgjort af Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, om departementet heller ikke blev orienteret om, at de planlagde at gøre det, forklarede vidnet, at på et tidspunkt, da man nærmede sig, blev departementet orienteret. Man kan jo ikke byde sin minister, at han skal læse sådan noget i avisen om morgenen. Forespurgt, hvor tæt på beslutningen departementet blev orienteret, forklarede vidnet, at hun tror, det var forholdsvist tæt på, at hjemsendelserne blev gennemført, men det vil man helt sikkert kunne finde et skriftligt spor på.

Forespurgt, hvilken rolle Karsten Juncher havde i forbindelse med hjemsendelserne, forklarede vidnet, at hun ikke mener, Karsten Juncher var involveret i dem. Hun ved ikke, i hvilket omfang han var orienteret, eller om Jesper Rønnow Simonsen løbende orienterede ham, men af gode grunde – da det handlede om direktionsmedlemmer – var der ikke en generel direktionsorientering om det. Det kan man heller ikke, for når det drejer sig om personalesager, skal man holde det for sig selv.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5616 (2015-09-09 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til bl.a. Anne Sophie Springborg Stricker vedr. afdækning af ledelsesansvar mv), hvoraf det fremgår, at bl.a. Karsten Juncher modtog en e-mail fra Jesper Rønnow Simonsen vedrørende overvejelser om hjemsendelserne.

Forespurgt, hvilken rolle Karsten Juncher havde i forbindelse med hjemsendelserne, forklarede vidnet, at på dette tidspunkt var opgaven med organisatoriske omlægninger forankret i Økonomi. Når man sendte nogle folk hjem, var man nødt til samtidig at se på, hvad man så gjorde, når disse folk ikke længere var på deres plads, og det var det, Karsten Juncher var involveret i, da den opgave lå i hans afdeling. Hun mener også, at der var nogle opgaver, der blev flyttet som følge af sagen og af hjemsendelserne.

Forespurgt, om de gjorde sig overvejelser om antallet af personer, der blev hjemsendt, forklarede vidnet, at de ikke tænkte, at det skulle være et bestemt antal. De skulle se på, hvem der havde haft et ansvar for opgaven, og som derfor – hvis man skulle se objektivt på det – skulle være omfattet af en hjemsendelse. Der var ikke nogen diskussion om et bestemt antal.

Hjemsendelsen af Jens Sørensen

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at Jens Sørensen blev sendt hjem, forklarede vidnet, at som hun husker det, blev Jens Sørensen sendt hjem, fordi han var ansvarlig for inddrivelsesområdet, hvor opgaven med udbytterefusion lå. Hun mener, at det var begrundelsen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne).

Forespurgt, om vidnet udarbejdede denne oversigt, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, for hun udarbejdede ikke oversigter. Det kan dog sagtens være tilfældet, at den er udarbejdet af HR. Den kunne også være udarbejdet i direktionssekretariatet, da der var et tæt samarbejde mellem HR og direktionssekretariatet, men den er højst sandsynligt udarbejdet i hendes ansvarsområde.

Foreholdt, at der i oversigten er gengivet en begrundelse for at hjemsende Jens Sørensen, og forespurgt, om der også var overvejelser, i forhold til om man skulle undlade at hjemsende Jens Sørensen, forklarede vidnet, at de ikke havde en masse overvejelser om, hvem der ikke skulle sendes hjem, men de havde overvejelser om, hvem der skulle sendes hjem.

Foreholdt, at Jens Sørensen var en af dem, der i forbindelse med direktørernes drøftelser om ansvarsfordelingen beskrev sin og regnskabsområdets rolle i forhold til sagsbehandlingen og deres ressourcer, og forespurgt, om det indgik i overvejelserne, forklarede vidnet, at denne oversigt er udarbejdet med udgangspunkt i de dokumenter, man i HR kunne finde, og ikke ud fra diskussioner eller partsindlæg o.l. fra direktører. Den blev udarbejdet ud fra det skriftlige grundlag. Forespurgt, om de i HR dermed støttede sig til den formelle organisationsstruktur, bekræftede vidnet dette. Det var den, der var afgørende for beskrivelsen i oversigten.

Forespurgt, hvem der traf selve beslutningen om at hjemsende Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det gjorde Jesper Rønnow Simonsen. Han traf beslutningen om samtlige hjemsendelser. Forespurgt, hvordan forløbet var, da Jens Sørensen blev hjemsendt, forklarede vidnet, at som hun husker det, blev der arbejdet med forskellige ting. Der blev dels arbejdet med en orientering af departementet og ministeren, dels med den eksterne kommunikation i forhold til en pressemeddelelse, og dels hvordan man skulle sikre, at nogen varetog opgaverne i de forretningsområder, der mistede deres ledere og direktører. Hun opfattede det sådan, at det lå Jesper Rønnow Simonsen meget på sinde, at det var ham personligt, der fortalte de pågældende ledere, at de skulle hjemsendes, så det blev holdt forholdsvist tæt, hvilken oversigt de havde med at gøre. Direktionssekretariatet var med til at indkalde en møderække med de pågældende folk, så Jesper Rønnow Simonsen kunne overlevere budskaberne. Forespurgt, om det dermed var en personlig overlevering af budskabet, forklarede vidnet, at som hun husker det, kom alle ind til møder.

Forespurgt, hvordan forløbet efter hjemsendelsen af Jens Sørensen var, herunder at det er blevet omtalt i medierne, at der gik ganske lang tid, forklarede vidnet, at der blev brugt meget tid på at fremskaffe materiale. Tanken bag sådanne hjemsendelser var, at de varede, så længe man undersøgte sagen og fik afdækket, om der skulle gennemføres tjenstlige forhør. Det tog lang tid at finde materiale frem, og de havde Kammeradvokaten med til vurderingen. Forespurgt, hvornår Kammeradvokaten kom ind over, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men det må fremgå af nogle papirer på sagen. Det var i umiddelbar tilknytning til hjemsendelserne, men der gik lang tid med at afdække forløbet og udsøge og gennemgå e-mails. Det var et meget stort arbejde både hos dem selv og hos Kammeradvokaten, så det tog noget tid.

Hjemsendelsen af René Frahm Jørgensen

Forespurgt, hvorfor René Frahm Jørgensen blev hjemsendt, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen ud fra opgave- og ansvarsbeskrivelserne som underdirektør i Inddrivelse havde et fagligt ledelsesmæssigt ansvar for udbytterefusionen og for regnskabsgodkendelsen. Han havde ansvaret for den daglige drift.

Forespurgt, om processen i forhold til René Frahm Jørgensens hjemsendelse var helt parallel med Jens Sørensens, forklarede vidnet, at den fulgte samme skabelon, men som hun husker det, var René Frahm Jørgensen ikke tjenestemand, hvilket medførte, at deres overvejelser gik på, om de skulle tilbyde René Frahm Jørgensen det samme tjenstlige forhør, som man tilbød tjenestemændene. Det blev dog ikke aktuelt, da René Frahm Jørgensen valgte at forlade SKAT.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der var den samme formelle, strukturelle tilgang til vurderingen af René Frahm Jørgensen, bekræftede vidnet dette. Det var en formel organisatorisk vurdering, der var i forhold til samtlige personer, der blev hjemsendt.

Hjemsendelsen af Dorthe Pannerup Madsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Dorthe Pannerup Madsen*
>
> *…*
>
> *Ansvarlig for enheden. Har ikke udvist tilstrækkeligt tilsyn med henblik på at medarbejdere i enheden løste opgaven på forsvarlig måde."*

Forespurgt, hvor denne tekst kom fra, forklarede vidnet, at hun antager, at det var en tekst, som nogen i HR, eventuelt bistået af direktionssekretariatet, skrev på baggrund af det, man på det tidspunkt kendte til sagen.

Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun fik ansvaret for en enhed under nedlukning, fordi den skulle flytte til Jylland, og fordi Lisbeth Rømer gik på pension, og at hun ikke havde nogen forudsætninger for at håndtere udbytteskat, idet hun var kontoruddannet, og forespurgt, om dette indgik i overvejelserne, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Hun mener, de så på det formelle ansvar og ikke på den uddannelsesmæssige baggrund, eller hvor længe kontoret skulle leve. De så på det ansvar, der lå i ledelsesopgaven.

Forespurgt, om ikke man relativt hurtigt efter hjemsendelserne ville finde ud af, hvad sammenhængen var, og hvilken rolle Dorthe Pannerup Madsen havde i forhold til udbytteadministrationen, bekræftede vidnet dette. De foretog den samme undersøgelse med afdækning af materiale, gennemgang af mailbokse og hele det store arbejde, der var, på dem alle sammen undtagen René Frahm Jørgensen, som

havde forladt SKAT. Det var fuldstændig samme undersøgelse, hvor man gik i gang med at afdække, hvad der var op og ned på sagen.

Forespurgt, om der var overvejelser om at hjemsende de personer, som faktisk ekspederede sagerne, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, hvorfor der ikke var det, forklarede vidnet, at hun tror, at overvejelserne gik på, at man, mens man undersøgte sagen, hjemsendte på chefniveau. I hendes optik arbejder enhver medarbejder på lederens mandat.

Forespurgt, hvem der hjemsendte Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsen, der traf beslutningen, men hun ved ikke, om det også var ham, der overgav beskeden. Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen selv har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var Jim Sørensen og Henrik Vagner, forklarede vidnet, at hun tror, der var en tidsmæssig udfordring. Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen også har forklaret, at hun ikke fik nogen forklaring på, hvorfor hun blev sendt hjem, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på, da det ikke var hende, der gjorde det, men det undrer hende, da hun tror, at alle de andre oplevede, at de fik en forklaring. Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen tillige har forklaret, at hun blev stillet i udsigt, at det ville tage ca. 3 måneder, men at det for hendes vedkommende endte med at tage halvandet år, forklarede vidnet, at hun ikke er bekendt med, at HR skulle have udtalt sig om, hvor lang tid det ville tage, for det var de på daværende tidspunkt ikke i stand til at vurdere. Foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen også har forklaret, at hun var til en samtale hos vidnet, da hun skulle vende tilbage efter hjemsendelsen, og at hun blev placeret i enheden Godt Sprog, hvilket hun følte som en parkering, fordi det var et sted, hun ikke havde nogen som helst forudsætninger for at blive placeret, forklarede vidnet, at de havde en del diskussioner om, hvilke opgaver det var muligt at tilbyde Dorthe Pannerup Madsen, da hun vendte tilbage. Dorthe Pannerup Madsen ville rigtig gerne arbejde med regnskabsopgaven, men regnskabsopgaven skulle flytte til Jylland, så hun opfattede det selv som en uvenlig handling at tilbyde Dorthe Pannerup Madsen den stilling, da det ville betyde, at hun skulle flytte geografisk. Der var ikke regnskabsopgaver tilbage på Sjælland, så de kunne ikke tilbyde Dorthe Pannerup Madsen opgaver, der svarede til dem, hun tidligere havde arbejdet med. Henset til Dorthe Pannerup Madsens egne forklaringer om, hvilken faglighed hun havde, vil hun mene, at de forsøgte at finde andre opgaver til Dorthe Pannerup Madsen, som ikke var glad for Godt Sprog. I Godt Sprog sad der nogle vældig kompetente medarbejdere, og som hun husker det, var der også en faglig koordinator, man kunne støtte sig op ad og dermed varetage ledelsesopgaven, som langt hen ad vejen var den samme uanset det faglige indhold. Kompleksiteten i det, man arbejdede med, og kravene til at vurdere risici o.l. i en enhed som Godt Sprog havde ikke en karakter, som efter deres opfattelse oversteg den kompetence, som Dorthe Pannerup Madsen havde. Der var fak-

tisk en del dialog, da de var opsatte på at forsøge at finde noget, som Dorthe Pannerup Madsen også ville være tilfreds med, men det lykkedes desværre ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 28 for den 24. september 2019 side 6 (Dorthe Pannerup Madsens forklaring):

> *"En hjemsendelse på halvandet år kan ikke undgå at påvirke en som menneske, og ingenting bliver som før. Udbyttesagen har betydet, at hun er mærket. Hun har gerne villet søge interne stillinger og var parat til at komme videre, men har hele tiden fået besked på, at der kun var den stilling til hende i Godt Sprog."*

Vidnet forklarede, at det ikke var sådan, hun selv formulerede det. Godt Sprog var forankret hos hendes direktørkollega Karin Bergen, og både Karin Bergen, Henrik Vagner og hun selv var opmærksomme på Dorthe Pannerup Madsen, og hun er overbevist om, at Dorthe Pannerup Madsen fik nogle andre tilbud, som hun dog ikke var interesseret i. Derudover har hun selvfølgelig forståelse for, at hjemsendelsen var en ubehagelig oplevelse.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Dorthe Pannerup Madsen*
>
> *…*
>
> *Ansvarlig for enheden. Har ikke udvist tilstrækkeligt tilsyn med henblik på at medarbejdere i enheden løste opgaven på forsvarlig måde."*

Forespurgt, hvordan bemærkningen med "tilstrækkeligt tilsyn" skal forstås, forklarede vidnet, at hun ikke præcist kan sige, hvad der blev tænkt, da man skrev dette. Hun går ud fra, at administrationen er foregået på en måde, der har været mere præget af ekspedition, end af at man forholdt sig til den foreliggende dokumentation. Det er en formulering, der er udarbejdet ud fra et meget overordnet billede, som handlede om, hvilke opgaver kontoret havde, og hvad der var sket, og formentlig også ud fra en antagelse om, at tilsynet ikke havde været tilstrækkeligt, når nu ulykken var sket. Hun kan ikke redegøre nærmere for det. Foreholdt, at det foreholdte kan læses som et udtryk for en vurdering og en ret konkret vurdering vedrørende tilstrækkeligt tilsyn, hvorimod den forudgående bemærkning om, at hun var ansvarlig for enheden, mere flugter med vidnets forklaring om den formelle tilgang, og at de to bemærkninger umiddelbart er udtryk for noget forskelligt, forklarede vidnet, at hun er helt enig. Hun kan dog ikke forklare, hvorfor den anden sætning

står der, og hvorfor hendes folk har valgt den formulering. Hun siger ikke, at hun ikke har ansvaret for, at det står der, men hun kan ikke forklare det. Forespurgt, om vidnet ved, hvordan sætningen om tilstrækkeligt tilsyn fandt vej ind i dokumentet, som på andre punkter har en anden tilgang, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Hjemsendelsen af Richard Hanlov

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad begrundelsen var for, at Richard Hanlov blev hjemsendt, forklarede vidnet, at det overordnede ansvar for afregningsprocesserne var forankret i Kundeservice i det underdirektørområde, som Richard Hanlov havde ansvaret for. Foreholdt, at det var et underdirektørområde, som havde både kontorchefer under og direktører over underdirektøren, og forespurgt, hvorfor det lige var Richard Hanlov og kun ham, der skulle sendes hjem, forklarede vidnet, at hun tror, at det er Jesper Rønnow Simonsen, som skal spørges om, hvorfor man valgte at hjemsende på underdirektørniveau og ikke på direktørniveau. Forespurgt, om det var vidnet, der indstillede, at Richard Hanlov skulle hjemsendes, forklarede vidnet, at hun ikke kom med indstillinger om, hvem der skulle sendes hjem. De havde nogle drøftelser, og så gik hun videre ud fra disse drøftelser. Forespurgt, om vidnet var enig i drøftelserne, forklarede vidnet, at hun ikke følte det som sin opgave at pege på, at der var yderligere personer, der skulle sendes hjem. Forespurgt, hvem der pegede på Richard Hanlov, forklarede vidnet, at det gjorde Jesper Rønnow Simonsen ud fra de beskrivelser, der forelå, da man havde fundet beskrivelserne frem. Forespurgt, om der også var beskrivelser af kontorchefer under og direktører over underdirektøren, forklarede vidnet, at det mener hun, der var. Forespurgt, om de i HR, da de præsenterede det forberedende materiale, præsenterede hele kommandolinjen for Jesper Rønnow Simonsen, og at Jesper Rønnow Simonsen så sagde, at det kun var Richard Hanlov, der skulle sendes hjem, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvordan Jesper Rønnow Simonsen formulerede det, men de havde nogle drøftelser om, hvem det skulle være. Hun tror ikke, de kom med en liste med flere navne, end hvad der fremgår af det foreholdte. Navnene kom frem på baggrund af drøftelser ud fra nogle opgavebeskrivelser.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der deltog i drøftelserne, forklarede vidnet, at alt dette foregik i HR og Stab, som var det område, hun havde ansvaret for. Forespurgt, hvilke navngivne personer der deltog i drøftelserne, og hvornår de fandt sted, forklarede vidnet, at hun ikke husker datoerne, men de havde løbende og ad flere omgange drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen op til hjemsendelserne. På ny forespurgt om, hvem der deltog i drøftelserne, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen, vidnet selv og Anne Sophie Springborg Stricker deltog i de fleste møder. Henrik Vagner deltog i nogle møder, og afhængigt af emnet deltog også den medarbejder, Tina Eggert Thomsen, som varetog den personaleju-

ridiske del. Hun husker ikke præcist, hvem der deltog i hvilke møder. Hun føler sig overbevist om, at det ikke var alle møder, der var kalendersat, men at de også blev afholdt ad hoc i den travle hverdag, hvor der blev arbejdet med dette. Foreholdt, at det lyder som en møderække, forklarede vidnet, at hun ikke tror, det var mange møder, men de havde flere møder og flere drøftelser. Foreholdt, at det må have gjort et vist indtryk på vidnet, og forespurgt, om det er tættere på ti end på fem møder, forklarede vidnet, at hele forløbet gjorde et vist indtryk på organisationen. Det var desværre ikke første gang, de havde personalesager, men det gjorde alligevel indtryk. Der var nok tættere på fem end ti møder, men det er et gæt, for hun husker det ikke. Det var typisk sådan, at de ikke kun drøftede én ting, da der var mange led i denne kæde, som man drøftede. Der var også møder hen imod slutningen, hvor Jakob Østerbye deltog, fordi han var pressechef, og der også skulle foretages en kommunikation udadtil.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Richard Madsbjerg Hanlov*
>
> *Udbytte-svindel. Procesejer. Ansvarlig for design af processer. RMH har været ansvarlig for at koordinere, at lovgivning blev omsat til administration og processer. Herunder også at sikre sammenhæng mellem forretning og lovgivning. SIR redegørelsen….."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5622-5623 (2015-09-17 (10) - E-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsen og Anne Sophie Springborg Stricker om hjemsendelserne, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 16. september 2015 til Winnie Jensen og Anne Sophie Springborg Stricker):

> *"Foreløbigt bud - skal nok cleares med KA? Ellers over i et notat og kom gerne med forslag til ændringer*
>
> …
>
> *Personalesager*
>
> …
>
> *Afventer...*
> *Det processuelle ansvar for opfølgning og implementering af lovgivning i SKATs processer styrkes i en reorganiseret afdeling. Den nuværende underdirektør for af-*

delingen Udvikling i forretningsområdet Kundeservice (rmh) sendes hjem indtil videre mhp afklaring af tjenestelige forhold som følge af mangelfuld opfølgning på implementering ny lovgivning i nye procsser ifm lovændringen på området i 2012. Direktøren for Kundeservice er nyansat i februar 2014."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5640-5641 (2015-09-21 (5) - Forelæggelse for departementschefen vedr. ledelsesmæssige konsekvenser i forlængelse af bl.a. udbytteskattesagen):

"Udbytterefusion
Som følge af Intern Revisions rapport om refusion af udbytteskat står det klart, at der har været alvorlige ledelsesmæssige svigt og processuelle fejl og mangler i tilrettelæggelsen af opgaven med refusion af udbytteskatter, herunder i opfølgningen på anbefalinger fra Intern Revision fra 2010 og 2013. Intern Revisions undersøgelse viser, at der har været grundlæggende svigt i den daglige administration, ligesom det kan konstateres, at de processer m.v., der er udarbejdet for håndtering af opgaven, er mangelfulde. Statsrevisorerne har endvidere anmodet Rigsrevisionen om at undersøge yderligere forhold på baggrund af Intern Revisions undersøgelse. Rigsrevisionens undersøgelse forventes færdig til februar 2016.

Uanset de videre undersøgelser er der fremadrettet behov for en opfølgning på de konstarede fejl og mangler i de nuværende processer, hvilket blandt andet indebærer en ledelsesmæssig og organisatorisk omorganisering på en række områder. På den baggrund sendes en række ledere i SKAT hjem indtil videre mhp afklaring af deres fremtidige tjenestelige forhold.

…

Endvidere hjemsendes den underdirektør (RMH) i forretningsområdet Kundeservice, som har haft et overordnet ansvar for processer ifm systemer og arbejdsgange vedrørende afregning herunder ifm refusion af indeholdte udbytteskatter."

Forespurgt, om begrundelsen for at hjemsende Richard Hanlov var en begrundelse under forandring, forklarede vidnet, at hun tror, at man – som med alt andet, man laver – arbejdede med tingene. Når man på et tidspunkt havde fået afdækket sagen fuldt ud, vidste man, at det var sådan, den så ud. Man tog ansvarsbeskrivelserne frem, og de gav en indikation af, hvem der havde haft ansvaret for opgaverne, og derefter var det naturligt at arbejde med formuleringerne. Forespurgt, om vidnet var med til at forfatte det foreholdte dokument, forklarede vidnet, at hun er overbevist om, at hun har set og forholdt sig til det. Af dokumentet fremgår også svaret på, hvorfor direktøren ikke blev hjemsendt.

Foreholdt, at den begrundelse, der fremgår af den foreholdte e-mail fra Jesper Rønnow Simonsen i forhold til lovændringen i 2012, omhandler konkrete fejl og ikke fremtræder som den organisatoriske hjemsendelse, vidnet tidligere omtalte, hvorefter begrundelsen for at hjemsende Richard Hanlov alene var baseret på strukturelle overvejelser, forklarede vidnet, at det afgørende for hende var, at man var sikker på, at den begrundelse, man gav, da man hjemsendte, hvilede på det rigtige grundlag. Det er hendes opfattelse, at det forholdt sig sådan i disse forhold. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var rigtigt og fair at beskrive for Jesper Rønnow Simonsen i den tidligere foreholdte e-mail, at man som procesejer havde ansvaret for at implementere ny lovgivning i processerne, forklarede vidnet, at hun på det tidspunkt, hun skrev det, gjorde det ud fra overbevisningen om, at det var rigtigt. Hvis det var rigtigt, mener hun også, at det var fair at gøre det. E-mailen til Jesper Rønnow Simonsen handlede ikke om, hvem der skulle sendes hjem, men var skrevet for at forklare, hvordan hun mente, forretningen hang sammen. Foreholdt, at vidnet også skrev e-mailen vel vidende, at man forventede, at den nye struktur for procesejere, som de i december 2014 behandlede i direktionen, og som hun sad i styregruppen for, krævede en forøgelse af ressourcerne med 20-40 %, hvis procesejerskabet skulle omfatte den manuelle proces, og at vidnet også var bekendt med, at de ressourcer ikke var tilført Richard Hanlovs organisation, forklarede vidnet, at hun ikke selvstændigt vurderede – og heller ikke mener, at det var hende, der skulle gøre det – om det udøvede skøn på medarbejderne var rigtigt. Hun lagde blot til grund, at hvis det var det, man sagde, kunne det være sådan, det var. Hun forholdt sig til beskrivelserne af, hvem der havde hvilket ansvar, og beskrivelserne af procesejerens rolle og opgaver. Så kan det godt være – og det tror hun faktisk fremgår af de efterfølgende rapporter – at der var nogle ting, som ikke var beskrevet tilstrækkelig klart og tydeligt om snitfladen mellem de forskellige ting. Det var det, man fandt ud af, når man gravede ned i tingene.

Forespurgt, hvilke overvejelser der lå bag beslutningen om, at Susanne Thorhauge ikke skulle hjemsendes, forklarede vidnet, at hun ikke husker drøftelser om, at Susanne Thorhauge ikke skulle hjemsendes. Hun mener ikke, de specifikt drøftede Susanne Thorhauge.

Foreholdt, at man i Inddrivelse hjemsendte fra direktøren og ned til Dorthe Pannerup Madsen, som var funktionsleder, mens man i Kundeservice fredede direktøren og en kontorchef, som havde været tættere inde over problemstillingerne end Richard Hanlov, og forespurgt, hvorfor man ikke foretog samme øvelse, når man i HR så på strukturen, forklarede vidnet, at som hun husker det, havde de nogle overvejelser om, at det direkte ansvar for opgaven var meget tydeligt i ledelsesstrengen i inddrivelsesområdet. I kundeserviceområdet var der det overordnede ansvar for processerne, som de vurderede lå lidt længere fra den daglige drift, og hvor man

havde mindre indblik i den daglige drift på området, hvilke ressourcer der blev anvendt, og hvordan der blev arbejdet. Derfor endte de med en beslutning om, at det var underdirektøren for dette forretningsområde, der blev sendt hjem.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet har forklaret om sin opfattelse af ansvarsfordelingen mellem procesejer og de driftsansvarlige, og at vidnet på dette tidspunkt havde en bestemt opfattelse af situationen, og forespurgt, om vidnet tænkte, at der var noget, der skulle undersøges yderligere, men at der ikke var tid til det, eller om vidnet var fuldt ud tilpas med det oplysningsgrundlag, hun havde for at indgå i drøftelserne om procesejeransvaret, idet det lå lysende klart for vidnet – og måske også for Richard Hanlov – hvad der lå i procesejeransvaret, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der lå lysende klart for Richard Hanlov. Hun har i årevis siden 2008 opfattet procesejerrollen som havende et ansvar for både IT-processer og de manuelle processer, og man havde en organisation, hvor man havde forankret procesansvaret centralt, først i Proces og Digitalisering og siden i Borger og Virksomhed. Hun ved ikke, hvordan man så opfattede det, når man arbejdede med det, og hvordan man udmøntede det. Hun tør ikke udtale sig om, hvad der stod klart for Richard Hanlov, men det stod klart for hende, og hun havde opfattelsen af, at det var sådan, det var. Forespurgt, om der var nogen tvivl hos vidnet om dette, forklarede vidnet, at det var der ikke. Hun har mange gange tilkendegivet i forhold til opgaver, hvordan hun så snittet.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt at Richard Hanlov har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han havde oplevelsen af en særpræget proces, og at han bl.a. fik den opfattelse, fordi han sidst på dagen inden sin hjemsendelse havde talt med sin egen chef, Jonatan Schloss, og havde fået det indtryk, at Jonatan Schloss ikke var orienteret. Forespurgt, hvornår og hvordan Jonatan Schloss blev involveret i beslutningen om hjemsendelsen af Richard Hanlov, forklarede vidnet, at hun ikke ved det. Hun involverede ikke Jonatan Schloss. Det var hendes oplevelse, at det var vigtigt for Jesper Rønnow Simonsen, at han selv meddelte de pågældende, at de skulle hjemsendes, og derfor oplevede hun også, at Jesper Rønnow Simonsen ikke involverede direktionen bredere i disse beslutninger. Forespurgt, om ikke der – når man besluttede at frede en overordnet direktør – var overvejelser om at involvere direktøren og høre hans syn på rimeligheden af hjemsendelsen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Hjemsendelserne skete ikke ud fra en rimelighedsvurdering, men ud fra nogle faktuelle opgavebeskrivelser. Forespurgt, om ikke det ville være sædvanligt at involvere den relevante fagdirektør, før man greb ind i organisationen, når man var i gang med noget ansættelsesretligt, forklarede vidnet, at det var forskelligt. Hun tror, at Jesper Rønnow Simonsen vægtede højt, at det var ham, der gav beskeden til den pågældende underdirektør. Foreholdt, at Richard Hanlov også har forklaret, at han havde den oplevelse, at han blev kaldt til

møde med ganske kort varsel, og at han i modsætning til de øvrige hjemsendte ikke havde mulighed for at få en bisidder med, og forespurgt, hvad vidnet ved om dette, forklarede vidnet, at hun ikke husker det varsel, Richard Hanlov blev kaldt ind med. Hun tror, de var meget opmærksomme på, at folk skulle have mulighed for at have en bisidder med. Hun ved ikke, om der var en kalendermæssig udfordring, som bevirkede, at man valgte at gøre det på den måde. Hun har selv tidligere i en anden sammenhæng haft et møde med en medarbejder, hvor hun fortalte, hvad hun ville drøfte, hvorefter medarbejderen, som også var en leder, blev spurgt, om vedkommende ønskede en bisidder, for så ville hun stoppe mødet. Hun ved det ikke, for hun var ikke til stede under dette møde. Forespurgt, om vidnet ved, om Richard Hanlovs beskrivelse er korrekt, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5823 (2015-08-25 (5) - E-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsen vedr. procesejerrollen):

> *"Med til det at være procesejer hører den opgave at sikre at både itunderstøttede og manuelle processer efterlever lovens krav."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):

> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> *- Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*
> *- Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"*

Foreholdt, at der ikke var nævnt nogen procesejer vedrørende refusion, og forespurgt, hvad man så skulle gøre, når man i to SIR-rapporter havde påpeget, at der var behov for et overordnet ledelsesansvar, og man ikke havde løst den opgave, forklarede vidnet, at som hun husker det, var der en overordnet proces, der hed afregning, som var beskrevet i ansvarsbeskrivelserne tilbage i perioden 2010-2012, hvor det hed Borger og Virksomhed. Hun mener, et af kontorerne havde procesejeransvaret for afregning, og refusionsopgaven var en afregningsopgave. Forespurgt, om det dermed, i og med at man havde en procesejer for afregning, er vidnets opfattelse, at den pågældende underdirektør havde ansvaret for alle delkomponenter i afregning, forklarede vidnet, at ansvaret ifølge opgavebeskrivelsen var forankret dér.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Dorthe Pannerup Madsen*

…

Ansvarlig for enheden. Har ikke udvist tilstrækkeligt tilsyn med henblik på at medarbejdere i enheden løste opgaven på forsvarlig måde."

Forespurgt, om ikke man kunne kopiere denne begrundelse og i stedet indsætte Jesper Rønnow Simonsen som person, forklarede vidnet, at det kan hun ikke vurdere her, om man kunne. Det er ikke noget, man bare lige gør, men noget man er nødt til at overveje aspekterne af, så det synes hun ikke, hun vil foretage sig her.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at direktionen udfyldte sin egen rolle godt nok, eftersom der lå to SIR-rapporter, der ikke var blevet løst, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det er der nok nogen, der vil sætte spørgsmålstegn ved. I forhold til den måde, hvorpå hun selv opfattede opgaven i direktionen og opgaven med at følge statusopfølgningerne, har hun forsøgt at gøre det ordentligt.

Hjemsendelsen af Jan Topp Rasmussen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

"Direktør for IT

Jan Topp Rasmussen

EFI. Ansvarlig direktør for udvikling af it-systemet og for en sammenhængende styring af udviklingen set i forhold til forretningens (Inddrivelses) behov. IT-turnusanalyse"

Forespurgt, hvorfor Jan Topp Rasmussen skulle sendes hjem på samme tid som de øvrige, forklarede vidnet, at det var, fordi udfordringerne med EFI, som hun husker det, var tidsmæssigt sammenfaldende med udbyttesagen. Forespurgt, om ikke der havde været årevise udfordringer med EFI, forklarede vidnet, at det havde der, men hun mener, det var lige omkring det tidspunkt, man måtte stoppe EFI og hele det IT-system, der lå nedenunder. Det var årsagen, og det kan man se i udmeldingerne. Hun mener, der var et tidsmæssigt sammenfald mellem de to hændelser.

Forespurgt, hvis vidnet ser tilbage gennem et overordnet perspektiv, hvad vidnets bud er på, hvordan udbyttesagen med de 12,7 mia. kr. kunne ske, og hvad der gik galt, forklarede vidnet, at udbyttesagen opstod, fordi der var nogen, der svindlede den danske skatteadministration. Forespurgt, hvordan det kunne ske, at svind-

len ikke blev opdaget, forklarede vidnet, at hverken hun eller andre kan sige, at hvis man havde etableret et ansvar for tilsynet med udbytter på tværs, så havde man opdaget denne svindel. Hun har ikke været dybt nede i, hvordan svindlen er sammensat, og hun vil ikke være den, der skal påstå, at hvis de bare havde gjort det på den og den måde, ville det være blevet opdaget. Det tør hun ikke have nogen holdninger til i forhold til den måde, svindlen var udført på.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun har ryddet op i sin mailboks og stødte i den forbindelse på nogle dokumenter, som ikke har noget med udbyttesagen at gøre, men som relaterer sig til EFI. Dem har hun sendt til de medarbejdere i SKAT, som arbejder med at finde materiale til undersøgelseskommissionen, så det kan tilgå kommissionen. Det er det eneste, hun har observeret.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Hjemsendelserne i SKAT

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes på ny forevist ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne).

Forespurgt, hvem der udarbejdede dette dokument, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvordan dokumentet er blevet fremskaffet, hvilken dato det har, eller præcis i hvilken sammenhæng det blev udarbejdet. Henset til at det var hendes forretningsområde, HR og Stab, der arbejdede med dette, kan hun ikke forestille sig andet, end at dette dokument – som hun har lidt svært ved at tro er endeligt, eftersom der to steder står tre prikker efter SIR-redegørelsen – er udarbejdet enten i HR eller i direktionssekretariatet eller i et samarbejde mellem de to. Forespurgt, om vidnet ved, hvem der har konciperet dokumentet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Lige nu kan hun ikke sætte det ind i en sammenhæng, herunder til hvilken brug det blev udarbejdet, men det er tydeligt, at det er et dokument, der er blevet anvendt undervejs i hjemsendelserne, men hun er ikke helt klar over, hvor det kommer fra.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5620 (2015-09-15 (3) - E-mail fra Anne Sophie Springborg Stricker til Jesper Rønnow Simonsen med 'begyndelsen' på et notat om hjemsendelserne):

"Kære Jesper

Vedhæftet begyndelsen på et udkast…

Hilsen Anne Sophie"

Vidnet forklarede, at man her kan se, at det var Anne Sophie Springborg Stricker fra direktionssekretariatet, der var begyndt på udkastet.

Foreholdt af advokat Jacob Aaes, at det i hvert fald var Anne Sophie Springborg Stricker, der sendte det til Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at hun er sikker på, at Anne Sophie Springborg Stricker selv har skrevet det. Hun erindrer ikke, at Anne Sophie Springborg Stricker på dette tidspunkt havde medarbejdere involveret i sagen. Det er sådan, hun husker det. Forespurgt, om det dermed er vidnets bedste bud, at det var Anne Sophie Springborg Stricker, der skrev dokumentet, forklarede vidnet, at hendes bedste bud er, at det var Anne Sophie Springborg Stricker, der skrev det med input fra de indsamlede bilag. Forespurgt, om hun henviser til bilag fra vidnets afdeling, bekræftede vidnet dette. Hvis det ikke var Anne Sophie Springborg Stricker, der skrevet det, var det helt sikkert HR og Stab.

Foreholdt, at vidnet var direktør for HR og jurist af uddannelse, og at disse hjemsendelser havde store menneskelige konsekvenser for dem, der blev hjemsendt, ikke mindst for Jens Sørensen, som bl.a. måtte opleve at blive hængt ud i pressen af Jesper Rønnow Simonsen som dén ansvarlige for udbytteskandalen, og forespurgt, hvilket kendskab vidnet – da de havde disse overvejelser om hjemsendelser – havde til den juridiske disciplin, der hedder tjenestemandsansvar, forklarede vidnet, at hendes personlige kendskab var forholdsvist overordnet. Derfor havde hun en dialog med de folk i HR, som var eksperter i den slags. Forespurgt, om disse folk fortalte vidnet, at man ifaldt et ansvar blot ved at have en organisatorisk placering, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke, at de sagde. Forespurgt, om vidnet fik oplyst, at der findes en almindelig tjenestemandsretlig grundsætning om, at en embedsmand som udgangspunkt er ansvarsfri, hvis han enten selv har orienteret, eller hvis der foreligger en orientering af ledelsesmedlemmer på et højere niveau fx ved direktionsmøder eller andet, forklarede vidnet, at det drøftede de ikke. Forespurgt, om vidnet vidste det, forklarede vidnet, at det vidste hun ikke.

Foreholdt, at vidnet har forklaret om sin egen og andre øverste direktionsmedlemmers løbende viden om bl.a. de risici, der var ved udbytteadministrationen, men også om den fremdrift, der var på opfølgningen på rapporterne, og forespurgt, om vidnet overvejede, om hun var inhabil i forhold til at deltage i drøftelserne om hjemsendelse, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, hvorfor hun ikke

gjorde det, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, hvorfor hun ikke overvejede noget, men hun kan fortælle, at hun ikke gjorde det. Forespurgt, om det er sammenhængende med, at vidnet ikke kendte reglen om, at man som udgangspunkt ikke selv har et ansvar, hvis man har orienteret opad om det, der foregik, forklarede vidnet, at hun ikke kan se sammenhængen. Foreholdt, at vidnet meget detaljeret har forklaret om, hvilke oplysninger om SIR's 2010- og 2013-rapporter der blev forelagt på øvre direktionslag, bl.a. i Produktionsforum, i Juridisk Forum og efterfølgende i direktionen, og at man derfor i forbindelse med hjemsendelserne kunne have overvejet, om man havde misset noget, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om det skal forstås sådan, at bare fordi man fortæller sin chef om en opgave, man har løst, er man fritaget for ansvar, uanset hvordan man har løst opgaven. Foreholdt, at det skal forstås sådan, at hvis der på et øvre ledelseslag var en fuld indsigt i, hvad der foregik, og man efterfølgende vurderede, at der var et ansvar i det nedre ledelseslag, så var man som udgangspunkt i det nedre ledelseslag ansvarsfri, og forespurgt, om det var overvejelser, de havde, eller om det var en rådgivning, de fik, forklarede vidnet, at hun ikke ved, i hvilket omfang man på det personalejuridiske kontor overvejede dette, men hun har ikke drøftet det med nogen.

Forespurgt, om vidnet stadig synes, det var den rigtige beslutning at sende disse mennesker hjem, forklarede vidnet, at det på daværende tidspunkt var den rigtige beslutning. Hun udtaler sig ikke om, hvad man set i bakspejlet synes er fornuftigt. Det synes hun ikke er passende.

OTTO BRØNS-PETERSEN

Kl. 12.35 mødte Otto Brøns-Petersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som samfundsøkonomisk direktør i Koncerncentret, og at han i perioden fra januar 2013 til september 2013 var ansat som chef-

rådgiver i Skatteministeriets departements afdeling Lovgivning og Økonomi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering gennem hele perioden var i departementet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er cand.polit.

Forespurgt til vidnets erhvervsforløb, fra han blev cand.polit. til 2010, forklarede vidnet, at han var ansat i Skatteministeriet i perioden 1989-1992. Derefter var han ansat i Økonomiministeriet frem til 1999, hvor han igen vendte tilbage til Skatteministeriet, hvor han var frem til september 2013.

Forespurgt, om vidnet i perioden 2010-2012, hvor han var direktør og en del af den egentlige direktion, refererede til departementschefen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem vidnet refererede til fra 2013, forklarede vidnet, at han refererede til henholdsvis Jens Brøchner og Mads Diness Jensen, som var direktør med ansvar for området, og som blev ansat i løbet af 2013.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Forespurgt til vidnets rolle og væsentligste ansvarsområde i perioden 2010-2012, hvor vidnet var samfundsøkonomisk direktør, forklarede vidnet, at hans opgave meget kort sagt var at have baggrunden for den næste skattereform liggende i skuffen, dvs. at have ansvaret for analyserne af statens indtægter og de offentlige indtægter i det hele taget. Det er jo en meget stor del af økonomien, der passerer gennem de offentlige kasser, så det spiller en ret stor rolle for den samlede samfundsøkonomi, hvordan skattepolitikken er tilrettelagt. Det var hans opgave at foretage analyser af, hvordan systemet fungerede, og om der var basis for forbedringer. Derudover havde han ansvaret for at lave skattelovgivning. Skatteministeriet er en meget stor lovfabrik, og det plejer at være det ministerium, der har den største årlige produktion af ny lovgivning, som bliver til i et samarbejde mellem jurister og økonomer. Selve lovgivningen foregår primært juridisk, men det foregår i et samarbejde med økonomer, som også varetager beregningsdelen og det at designe formålet med lovgivningen, så det var en funktion hos ham. Derudover havde han i samspil med Finansministeriet ansvaret for budgettering, altså den del af den offentlige budgettering, som omhandlede skatteområdet, som stadig er et stort område. Skattepolitikken er en del af den samlede økonomiske politik, og derfor var der også et betydeligt samspil med Finansministeriet om, hvordan man tilrettelagde den samlede økonomiske politik. Der var også et samspil med andre ministerier, fordi mange af redskaberne til at føre politik med fx

på erhvervsområdet eller på energiområdet lå i Skatteministeriet, fordi det var afgifter og skatter, som var afgørende. Så vidt han husker, var skatteministeren i hele den periode, der er tale om her, medlem af regeringens økonomiudvalg, og en meget stor del af vidnets arbejde bestod i at briefe og blive debriefet af ministeren, med henblik på at ministeren kunne beskæftige sig ikke alene med skattepolitik og økonomisk politik, men med en lang række politikområder, som kom op i regeringens økonomiudvalg, og som ministeren skulle have en holdning til, fx budgetproblemer ved politiet o.l. Sådanne ting blev afgjort i økonomiudvalget, og i den forbindelse havde han ansvaret for at sørge for, at ministeren var klædt ordentligt på, og også at der blev fulgt ordentligt op efter møderne typisk i samspil med Finansministeriet, som koordinerede det. I de perioder, hvor skatteministeren også var medlem af regeringens koordinationsudvalg, som jo beskæftigede sig med alle sager, havde han også et ansvar for, at ministeren var briefet inden møderne, og at ministeren debriefede dem i departementet, så de vidste, hvordan de skulle følge det op.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4190 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 4.1.5 "Samfundsøkonomisk direktør"):

> *"Direktøren har sammen med den juridiske direktør ansvaret for, at den juridiske og den økonomiske del af lovgivningsprocessen integreres."*

Forespurgt, hvad der ligger i dette udsagn, forklarede vidnet, at der ligger det, han talte om før, dvs. at lovgivningen blev skabt i et samspil mellem økonomiske analyser og gældende skatteret. Skatteministeriet var organiseret på den måde, at de allerede fra 2003 havde en direktionsmodel, dvs. ministeriet ikke var opdelt i afdelinger, men man havde et funktionsansvar. Det betød, at medarbejderne i Jura og Samfundsøkonomi, der bestod af jurister og økonomer, refererede både til ham som samfundsøkonomisk direktør og til den juridiske direktør afhængigt af den konkrete kontekst. Da man i 2010 etablerede enhedsorganisationen, var det også ud fra en betragtning om, at der lå noget viden i organisationen, som med fordel kunne komme ind på et meget tidligt tidspunkt, når man begyndte at lave skattepolitik, dvs. de kunne bruge den viden, de fik fra den administrative side om, fx hvordan skatteydernes adfærd var, til at lave hensigtsmæssig skattepolitik. Han tror dog, at der i det foreholdte primært henvises til det første, nemlig at man skulle integrere både det skatteretlige og det økonomiske. Forespurgt, om der i dette udsagn også lå integration forstået som en implementering, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke, hvis der er tale om den administrative implementering. Den juridiske direktør havde i høj grad en rolle i forhold til retssager og den slags, og det var han ikke selv særligt involveret i. Det er klart, at en retssag nogle gange kan blive anledning til, at man ændrer skattelovgivningen, fx hvis en sag falder ud på en måde, som gør, at man

har en uhensigtsmæssig retstilstand. Så skal den ændres ved hjælp af lovgivning, og i den forbindelse kunne han godt komme ind i det. Det kunne også være – hvilket han var involveret en del i – at håndtere EU-retlige spørgsmål, som har givet anledning til en del ændringer på skatteområdet.

Forespurgt, hvordan vidnets relation og samarbejde var op mod den øvrige ledelsesgruppe, herunder til koncerndirektionen i øvrigt og departementschefen, forklarede vidnet, at han havde det ubetinget største samspil med henholdsvis den juridiske direktør og departementschefen. Det hang sammen med, at de havde overlappende funktioner, i den forstand at departementschefen havde ansvaret for at rådgive ministeren generelt, mens han selv havde ansvaret for at rådgive med hensyn til skattepolitik, økonomisk politik og andre politiske spørgsmål, der var relevante for ministeren som medlem af regeringens udvalg. Så der var et relativt tæt samspil, og specielt i denne periode var det ofte ham, der dækkede den mødevirksomhed, der var for at forberede regeringens økonomiudvalg. Der var noget, der hed styregruppen, som mellem ministerierne forberedte møderne, og det var meget ofte ham, der deltog i styregruppen i departementschefens sted – og på samme måde med forberedelsen med regeringens koordinationsudvalg.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4186 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.1 Direktionen*
>
> *Direktionen har det overordnede ansvar for at træffe strategiske beslutninger ud fra koncernens mission og visioner, udstikke strategiske retningslinjer for hele koncernen, understøtte samarbejdet mellem enhederne og sikre den overordnede koordination af opgaver.*
>
> *Direktionen i Skatteministeriet er en kollektiv ledelse. Direktionsmedlemmer kan forpligte Skatteministeriet såvel udad til som indad. Hvert enkelt medlem repræsenterer hele direktionen og anlægger derfor - uanset den enkeltes ansvarsområde - en generel og strategisk helhedstænkning som deltager i et kollegium."*

Forespurgt, hvad der ligger i dette udsagn i forhold til samarbejdet med den øvrige del af direktionen, forklarede vidnet, at da man organiserede Skatteministeriet på denne måde med en enhedsorganisation, var det klart, at det var en organisation, der kom til at spænde meget vidt fra den ene ende, hvor man skulle producere skattepolitik og generel økonomisk politik, og så helt ud i det konkrete administrative led. Da direktionen blev etableret, var dens opgave at sørge for at få det til at hæn-

ge så godt sammen som overhovedet muligt, men også at se på, om der kunne være nogle synergieffekter ved at tænke den viden, man havde om det administrative, ind allerede på det tidspunkt, hvor man udformede skattepolitikken, så man fik en lovgivning, der var hensigtsmæssig at administrere. Der har altid været et skisma mellem den administrative del og den lovgivende del, hvor den administrative del ofte har sat spørgsmålstegn ved, om hjemlerne var stærke nok, og om man ikke kunne stå bedre med noget bedre lovgivning, mens lovgiverne omvendt har sagt, at der var stærke nok hjemler, og at man blot skulle anvende dem. Den diskussion har der været, så længe der har været et skatteministerium, og her var det hensigten at se, om man ikke kunne få det lidt bedre integreret og få afklaret, hvor der reelt var et behov for at ændre på hjemlerne, og hvor hjemlerne egentlig var gode nok.

Forespurgt, om vidnet var inde over beslutningen om at foretage strukturændringen, forklarede vidnet, at det var han, i den forstand at han sad i den direktion, som var i departementet, inden man slog det hele sammen til en enhedsorganisation. Han var derfor inde over det, men han havde ikke en primær rolle. Forespurgt, hvis idé det var at etablere den nye struktur, forklarede vidnet, at han tror, at det primært udsprang af nogle drøftelser, der var mellem Ole Kjær, som var den tidligere direktør i ToldSkat, og Peter Loft. Det var de drøftelser, der var udslagsgivende. Forespurgt, om det dermed var initieret på embedsmandsniveau, forklarede vidnet, at han ikke kan svare på, i hvor høj grad de også involverede ministeren i diskussionen. En del af motivationen var også en erkendelse af, at mange af de sager, der opstod i det administrative system, også havde en politisk side, og man kunne derfor ikke betragte dem som rent tekniske, da ministeren ville blive stillet til ansvar for dem. Der var måske i den forbindelse et ønske om at blive bedre til at skærpe kommunikationen, så der – når der var sager af en eller anden art – også var tænkt det ind, at det var noget, som ministeren skulle forsvare politisk. Det er dog ikke noget, han har nogen særlig stor primær viden om.

Forespurgt, om vidnet i de år, hvor der var en enhedsorganisation, oplevede, at den fungerede efter hensigten, forklarede vidnet, at han var skeptisk over for, om det var den rigtige måde at gøre det på, og han blev bestyrket i den skepsis, da de gjorde forsøget, fordi organisationen blev for bred. Til trods for at der blev gjort en del forsøg, bl.a. ved at skabe direktionen på denne måde, var det tydeligt, at der var en lang afstand mellem de forskellige dele af deres opgaver. Der var en tendens til, at direktionsmøderne godt kunne blive møder med møder i, hvilket var et tegn på, at deres portefølje var for bred. Organisationen trak for store veksler ikke mindst på departementschefen, som både var chef for hele det administrative system og samtidig var ministerens tætte rådgiver. Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at der i direktionen fortsat var en form for styrelsesdirektion og departementsdirektion, og at der dermed var to niveauer, forklarede vidnet, at det var der i en vis forstand. Man kan

også se på de porteføljer, de havde, at de fleste havde enten en departementsvinkel eller en styrelsesvinkel, og det er klart, at med en så stor administrativ organisation var nogle af de tværgående funktioner som fx HR i praksis fokuseret på den store del af organisationen.

Forespurgt, hvad der lå i udsagnene om, at direktionen var en kollektiv ledelse, og at direktionsmedlemmerne kunne forpligte Skatteministeriet såvel udad til som indad, og hvordan det udmøntede sig, forklarede vidnet, at den kollektive ledelse først og fremmest bestod i, at sager af strategisk betydning kom op i direktionen, uanset hvilken del af organisationen de vedrørte. Det betød, at hvis de var på vej til at forberede en skattereform, blev det drøftet i direktionen, og han ville typisk selv bringe det op. Hvis der var noget, der handlede om vigtige juridiske områder eller retssager o.l., ville den juridiske direktør bringe det op, ligesom administrative spørgsmål og også dimensioneringen af organisationen ville komme op på direktionsmøderne. På den måde var selve direktionen en vigtig brik, og resten af organiseringen var det også. Der var dels Udvidet Direktion, som bestod af direktionen og regionsdirektørerne, hvor alle deltog, og dels en række fora, hvor der deltog både folk med departementsbaggrund og folk med styrelsesbaggrund. Derudover forpligtede de hinanden på, at de skulle forsøge at få enhedsorganisationen til at fungere, og det krævede, at man, så vidt man overhovedet kunne, tog et fælles ansvar.

Forespurgt, hvad det betød, at direktionsmedlemmerne kunne forpligte Skatteministeriet indad, forklarede vidnet, at det betød, at de havde en funktionsopdeling. På samme måde som at ledelsesansvaret i Jura og Samfundsøkonomi var delt mellem ham og den juridiske direktør, kunne han i princippet have en rolle i forhold til folk i det administrative system, hvis noget lå under hans jobbeskrivelse. Han havde en del kontakt primært til de to analysekontorer, der sad i administrationen.

Forespurgt, om det var forudsat, at alle medlemmer med samme grundighed satte sig ind i det, der skulle drøftes, når de mødtes i et kollektivt forum, fx direktionen eller Juridisk Forum, forklarede vidnet, at der kom dagsordener med materiale rundt inden møderne, og det var klart forudsat, at man var bekendt med det rundsendte materiale. Det var dog også klart, at der var forskel på, hvor grundigt man var inde i tingene, og hvor meget supplerende viden man havde, afhængigt af om det var noget, man havde berøring med eller ej.

ROLLEN SOM CHEFRÅDGIVER

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde fra januar 2013 til september 2013, hvor der skete en genetablering af en mere klassisk struktur, forklarede vidnet, at der kom en ny ledelse i ministeriet, og der blev foretaget ganske betragtelige ændringer i den

øverste ledelse. Han selv fik en rolle som chefrådgiver, hvilket betød, at han primært havde analytiske opgaver og ikke havde så meget ledelsesansvar som hidtil, men det var inden for det samme område. I praksis koncentrerede han sig i den periode om det, der hed serviceeftersynet af Nordsøproduktionen, som var et arbejde, der blev sat i gang af den daværende regering, og som dels skulle belyse beskatningsforholdene, dels skulle belyse de øvrige produktionsvilkår i Nordsøen. Beskatningsvilkårene var ret centrale, og der var også en interesse i at få foretaget en kraftig trykprøvning af den særlige aftale, der var indgået mellem staten og Mærsk om kompensation ved skatteændringer, og hvad der egentlig lå i den aftale. Det arbejde sad han i spidsen for og brugte det meste af sin tid på i den periode.

Forespurgt, om vidnet blev introduceret for den samfundsøkonomiske matrice, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet deltog i den samfundsøkonomiske matrice, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad den samfundsøkonomiske matrice gik ud på, forklarede vidnet, at der i det nye departement var en opdeling efter faglige emner og ikke efter faglig baggrund. Man havde derfor områder, som beskæftigede sig med henholdsvis personer, erhvervsbeskatning osv. Der sad økonomer i alle kontorerne, og der var også et økonomisk analysekontor, og mange af økonomernes opgaver var tværgående, fx budgetteringsopgaven, hvor man skulle komme med input til den samlede budgettering. Det skete dengang fire gange om året, og sker nu tre gange om året, i forbindelse med at regeringen kom med nye prognoser, og det var derfor en vigtig opgave. En anden vigtig opgave var tværgående provenuberegninger, når man gennemførte skatteinitiativer, der gik på tværs af områderne, for hvis man påvirkede den ene del af skattesystemet, kunne det have konsekvenser for den anden del. Der kunne også være spørgsmål om, hvilken metode man skulle bruge, og det var et spørgsmål, der lå i matricen. Den samfundsøkonomiske matrice var en konsekvens af, at man ikke havde en økonomisk afdeling, men havde økonomer siddende rundt omkring. Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i den samfundsøkonomiske matrice, forklarede vidnet, at hans opgave var at have med den overordnede koordination at gøre.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han fra 2013 ikke havde det samme personaleansvar, og forespurgt, om han fra 2013 havde et egentligt ledelsesansvar, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Der var en del opgaver, som han ledelsesmæssigt stod for, herunder at få gennemført det før omtalte serviceeftersyn, som der kom en politisk forhandlingsproces og en lovgivningsproces ud af. I praksis varetog han den ledelsesmæssige koordination af det forløb.

RESSOURCER

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede udviklingen i ressourcer hen over årene både internt i ministeriet og i forhold til vidnets opgaver, forklarede vidnet, at der ikke var tvivl om, at Skatteministeriet var i et forløb, hvor det efter fusionen af den kommunale og den statslige skatteforvaltning var meningen, at der skulle gennemføres en systemmodernisering, hvor man skulle automatisere flere processer, og hvor der som led heri skulle færre ressourcer til. Det var der en plan for. I 2012 blev der skruet yderligere op, i den forstand at der blev gennemført en ret stor spareøvelse for at spare yderligere ressourcer. Løsningen af hans opgaver indebar ikke en meget stor mandskabsstyrke, men han har sikkert en gang imellem syntes, at ressourcerne var knappe, men det var ikke et alvorligt problem.

Forespurgt, om de i perioden fik input fra regionerne om, at det ikke længere var forsvarligt, og at man måtte stoppe besparelserne, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke i den forstand. Han mener ikke, at nogen sagde, at administrationen foregik på en uforsvarlig måde, og at det hang sammen med ressourcesituationen. I hele forløbet, også fordi strategien blev ændret, var der selvfølgelig diskussioner om ressourcerne, og der er ingen tvivl om, at der var et ganske betydeligt pres. Udfordringen var på den ene side, at der fortsat var et besparelsespotentiale, i kraft af at IT-systemerne ville komme i drift, men de blev forsinkede, så det var svært at udmønte dette potentiale. På den anden side skulle den planlagte mindre-normering fremkomme ved hjælp af naturlig afgang, og helt frem til 2012 var den naturlige afgang i Skatteministeriet ganske beskeden, i forhold til hvad man forventede. På den måde var der i høj grad et mismatchproblem, hvor man havde nogle systemer, der ikke kom til at køre og dermed frigive ressourcer, og omvendt havde man nogle medarbejdere, man egentlig havde regnet med var fragået ved naturlig afgang, hvilket de ikke gjorde i så høj grad. Dermed havde man nogle andre kompetencer til rådighed end dem, der var behov for, og det gav et pres rundt omkring.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken periode vidnet her omtaler, forklarede vidnet, at det er perioden helt tilbage fra fusionen med det kommunale skattevæsen i 2006 og frem til han fratrådte i 2013. Det var en udfordring i hele den periode.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de overvejede at melde ud, at metoden med naturlig afgang ikke var realistisk, fordi man skulle have nogle andre kompetencer, og det var nødvendigt at få reduceret medarbejderantallet, bekræftede vidnet dette. På et tidspunkt konstaterede man, at mismatchet var så stort, at der var behov for at ændre personalesammensætningen, hvilket bevirkede, at der blev afskediget ca. 100 medarbejdere og ansat et tilsvarende antal for at gøre noget ved dette mismatchproblem. I 2012, da planen om at effektivisere yderligere

kom, gennemførte man en decideret afskedigelsesrunde, hvor der blev afskediget et antal medarbejdere.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at idéen om at sammenlægge departement og styrelse i den nye struktur kom fra Ole Kjær og Peter Loft, og forespurgt, om Ole Kjær var tilhænger af idéen, forklarede vidnet, at det var hans klare indtryk. Ole Kjær var på vej til at fratræde som direktør, og i den forbindelse havde han nogle overvejelser og drøftelser med primært departementschefen, som på daværende tidspunkt var Peter Loft. Det er hans klare indtryk, at det var noget, de to var enige om.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilket kendskab vidnet generelt havde til udbytteområdet, inden SIR's 2010-rapport kom, forklarede vidnet, at han ved et tilfælde fik kendskab til den administrative del, fordi en økonom i departementet i forbindelse med en gennemgående analyse af hele kapitalbeskatningsområdet, dvs. ikke kun udbyttedelen, der var en relativt lille del af det område, men også beskatning af kapitalafkast i det hele taget, rentefradrag og den slags ting, havde til opgave at få klarlagt provenuet fra udbytteområdet. Hun havde brug for nogle tal og kontaktede derfor udbytteadministrationen. På et tidspunkt opsøgte hun ham og sagde, at hun undrede sig over flere ting, som den kontakt havde givet anledning til, fx at en ret stor del af det provenu, der kom ind, blev godtgjort igen. I den periode, de så på, blev mere end 90 % godtgjort igen, og der var endda et enkelt år, hvor godtgørelserne oversteg provenuet. Hun havde haft en diskussion med udbytteadministrationen om, hvorvidt det burde kunne lade sig gøre eller ej, og det foruroligede hende en smule. Det var også tydeligt, at der ikke foregik nogen kontrol, altså at der blev godtgjort på begæring, men uden kontrol af, om man rent faktisk var berettiget til at modtage godtgørelse. Endelig var der ikke nogen afstemning mellem det udbytte, som virksomhederne havde udbetalt, og de personer, der begærede udbytte refunderet. Det undrede hun sig ganske meget over, og hun syntes, at det så mystisk ud. Hun sad i et kontor, der beskæftigede sig med lovgivning og foretog analyse af kapitalbeskatningsområdet, så hun havde ikke noget med det at gøre, men hun tog det op med ham, og han syntes også, at det så ganske besynderligt ud. Så vidt han husker, tog de ret omgående en snak med departementschefen, som på det tidspunkt var Peter Loft, om dette problem, og de blev enige om dels at udarbejde en formel forelæggelse, og dels at vidnet tog kontakt til dem, der havde ansvaret i SKAT. Dette skete i 2009, så det var inden sammenlægningen af organisationen. På det tidspunkt sad han selv i departementet, og han tog en samtale med kontorchefen for det pågældende område. Forespurgt, hvem kontorchefen var, forklarede vidnet,

at han tror, det var Klaus Østergård Jensen, han talte med om det. Forespurgt, hvem den pågældende medarbejder var, forklarede vidnet, at det var Kathrine Lange. Han talte også et par gange med Steffen Normann Hansen.

Forespurgt, om den kontorchef, vidnet nævner, var en kontorchef i departementet, forklarede vidnet, at det var en kontorchef i SKAT. Forespurgt, om kontorchefen sad i Jylland eller i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at han vist sad i SKAT's Hovedcenter. Han talte relativt kortfattet med kontorchefen, og han havde ikke indtryk af, at det var noget, kontorchefen tog specielt alvorligt. Kontorchefen tilkendegav heller ikke, at det var noget, han ville gøre alverden ved eller vidste, hvad han skulle gøre ved. Derfor talte han efterfølgende primært med Steffen Normann Hansen, som var den øverste ansvarlige for dette område i SKAT på direktionsniveau. Han talte muligvis også med Thomas Fredenslund om det, men i hvert fald var det for det første hans oplevelse, at der var en diskussion internt mellem de to om, hvis ansvar det var at følge op på det, og for det andet syntes han ikke, de tog det så alvorligt, som han syntes, der var anledning til. Det bevirkede, at han, da den aftalte forelæggelse til departementschefen kom forbi ham, skrev det på forelæggelsen, hvorefter sagen gik videre.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om den her omtalte kontorchef var Klaus Østergård Jensen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det derudover var Kathrine Lange, Steffen Normann Hansen og muligvis også Thomas Fredenslund, vidnet talte med, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge').

Forespurgt, om vidnet selv vil læse op, hvad der står med håndskrift, forklarede vidnet, at der står følgende:

> *"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen. Jeg har flere gange opfordret Steffen N. til at få set på sagen, men han spiller ping-pong med Thomas F. om ansvaret.*
>
> *Otto Brøns-Petersen 9.10.09"*

Forespurgt, om vidnet fik nogen reaktion på dette, forklarede vidnet, at det gjorde han. Forelæggelsen blev lagt videre til Peter Loft, og Peter Loft gav udtryk for, at han

syntes, det var en alvorlig sag, og at han ville give den videre til Intern Revision. Så vidt han er orienteret, var det begyndelsen til Intern Revisions analyse af forløbet.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt havde overvejelser om, hvorvidt administrationen var en lovlig administration, eller om der kunne være legale problemer forbundet med den, forklarede vidnet, at det havde han ikke, og det var der heller ikke nogen af dem, han havde kontakt med i sagen, der havde en mening om. Han tror ikke, det strejfede ham, at administrationen skulle være ulovlig, for så ville det have været oplagt at tage det op juridisk. Det var mere et spørgsmål om, at det så mystisk ud, primært fordi der var denne store tilbagebetalingsprocent, men også fordi der ikke skete afstemning. Så det så ud, som om der var grund til at undersøge det. Han vil gerne understrege, at der ikke var nogen mistanke om, at der foregik noget kriminelt, og så vidt han kan forstå, er de ulovligheder, der er foregået, foregået langt senere end dette, så det var ikke noget, de havde inde i overvejelserne.

Foreholdt, at vidnet skrev, at han flere gange havde opfordret Steffen Normann Hansen til at få set på sagen, og forespurgt, hvor mange gange der var tale om, forklarede vidnet, at det var et par gange, men han husker det ikke præcist. Han talte med Steffen Normann Hansen, som sagde, at han ville se på det, hvorefter han yderligere én gang eller to spurgte Steffen Normann Hansen, hvordan det gik med det.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 7 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Problemet for udbytteskat var, at i regionerne, som SKAT dengang var opdelt i, havde man en række fælles funktioner i samtlige regioner. Der var alle steder arbejdsgiverkontrol, almindelig kontrol, bogholderi, opkrævning mv., men for udbytteskat var der kun én funktion, fordi det ikke kunne bære at ligge 30 steder. Det betød, at interessen for området var minimal."*

Forespurgt, om det også var vidnets indtryk, forklarede vidnet, at han ikke havde andet indtryk end det, han fik fra Kathrine Lange og hendes kontakt til udbytteadministrationen, og så den efterfølgende samtale, han havde om det. Hvordan området var placeret organisatorisk, og om der var specielle udfordringer osv., havde han ikke noget indtryk af.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at han mest bemærkede, at det så mystisk ud med den store tilbagebetalingsprocent, og at der ikke skete afstemning, og forespurgt, hvorfor vidnet slog ned på det med afstemningen, forklarede vidnet, at man jo havde oplysningerne om henholdsvis, hvem der var udbetalt godtgørelse til, og hvem selskaberne havde oplyst, de havde

udbetalt udbytte til, og derfor var det nærliggende at sammenholde de to oplysninger. Det var noget af det, Kathrine Lange konstaterede, at man ikke gjorde, så det var noget, hun faldt over ved den lejlighed. Forespurgt, om det var en grundlæggende kontroløvelse, som vidnet som udgangspunkt forventede på et område som dette, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han var ikke dybt inde i, hvordan kontrollen foregik på konkrete områder, men han vil sige, at det er relativt naturligt, at man sammenholder de oplysninger, man har fra forskellige kilder. Mere lå der ikke i det. Forespurgt, hvor nødvendigt vidnet skønnede, at det var, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen stærke holdninger til det, andet end at det i hvert fald var nødvendigt, at man havde en eller anden form for kontrol på området, og det virkede, som om man ikke havde det. Sammenholdt med de samlede provenutal så procenterne lidt høje ud. Det er klart, at der var nogle tekniske ting, der skulle være opfyldt, før man kunne afstemme, og i hvilken grad man kunne det, har han ikke været klar over eller fundet anledning til at undersøge.

Foreholdt, at vidnets forklaring kan give det indtryk, at det i mange sammenhænge var et almindeligt redskab for en økonom at spørge, om tingene var stemt af, og forespurgt, om det er et korrekt indtryk, bekræftede vidnet dette. Det er et almindeligt bogholderiprincip, at man stemmer sine kilder af. Det var ikke noget, der spillede nogen stor rolle i det arbejde, han havde, men det kunne det måske gøre i helt andre sammenhænge. Når man fx skal opgøre nationalregnskabet, har man forskellige kilder, og i den forbindelse er det vigtigt, at disse kilder bliver afstemt i forhold til hinanden. På den måde er det rigtigt, at det er en naturlig måde at tænke på, at man afstemmer de oplysninger, man har. I denne situation var det mere en kontrolvinkel. Forespurgt, hvordan man reagerer, hvis det ikke stemmer, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvad det er. Hvis man fx beskæftiger sig med nationalregnskabet, kan problemet være, at forskellige kilder ikke nødvendigvis bliver opgjort på samme måde, og så behøver de ikke stemme. Det kan også være svært at foretage præcise provenuberegninger, hvis man fx vil lægge skat på noget, som man ikke ved, hvor meget der findes af. Nogle gange kan man gå ind i et register og finde det fuldstændig præcise tal, og andre gange – fx da han skulle udforme en afgift på mættet fedt – må man skyde sig ind på, hvor stor omsætningen heraf er. Så må man se på forskellige kilder, og de kan godt give ret forskellige resultater, uden at det nødvendigvis er et problem. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis man ikke kan afstemme, må øvelsen være at finde ud af, hvorfor man ikke kan afstemme, og finde en nærmere årsagsforklaring, hvis det overhovedet kan lade sig gøre, forklarede vidnet, at hvis det var noget, der burde stemme en-til-en, så er det korrekt.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at det fremgår af materialet og tidligere vidneforklaringer, at der var en interaktion mellem nogle af fagkontorerne i Koncerncentret og udbytteadministrationen, og forespurgt, om vidnet var

involveret heri, når udbytteadministrationen rettede henvendelse, forklarede vidnet, at det var han ikke.

JURIDISK FORUM

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han primært sad i Juridisk Forum, fordi han havde fælles ledelsesansvar og fælles ansvar for at lave lovgivning med den juridiske direktør. Derudover havde han i forbindelse med den kollektive direktion ansvaret for at få organisationen til at hænge så godt sammen som muligt. For ham var det først og fremmest et informationsforum, hvor han fik en fornemmelse af, hvad der skete. Hvis der var tale om egentlig lovgivning, kørte det i en bilateral proces, men han deltog i Juridisk Forum for at vide, hvad der skete i resten af organisationen, og hvad der skete på det juridiske område. Det brugte han primært Juridisk Forum til, men han må også ærligt sige, at han meget ofte blev nødt til at prioritere andre opgaver, og så var det ikke sådan, at mødet blev flyttet. Så meldte han fra og måtte nøjes med at se på materialet og få et referat af, hvad der var foregået, og om det berørte ham.

Foreholdt, at den juridiske direktør var formand i Juridisk Forum, og forespurgt, om vidnet havde en næstformandsrolle, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede beslutningskraften i Juridisk Forum, herunder om det var formanden, der som direktør traf beslutningerne, eller om det var en kollektiv beslutning, forklarede vidnet, at i de tilfælde, hvor der var diskussioner, drejede det sig meget ofte om det tidligere omtalte skisma om, hvorvidt hjemlerne var stærke nok eller ej, og om der var brug for lovgivning. I de fleste af disse diskussioner fremkom ikke en meget klar konklusion, men der var en drøftelse, og hvis der blev truffet beslutninger, så var det Birgitte Christensen som formand, der gjorde det. Foreholdt, at både Ivar Nordland, Preben Underbjerg Poulsen og Richard Hanlov har forklaret for undersøgelseskommissionen, at deres indtryk af Juridisk Forum var, at det primært var et konsulterende organ, og i det omfang, der skulle træffes beslutninger, var det formanden, der gjorde det, forklarede vidnet, at Juridisk Forum byggede lidt videre på en tidligere struktur, hvor de havde lovgrupper, som mere var et informationsudvekslingssted. Det fulgte lidt med over i denne struktur. Han har ikke selv deltaget i Produktionsforums møder, men han har indtryk af, at man der i lidt højere grad traf egentlige beslutninger, end man gjorde i Juridisk Forum, som mere handlede om at udveksle informationer.

SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 79 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', bilag til forelæggelse - notat "Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge", afsnit "1. Refusionsordningen"):

> *"At udenlandske investorer over en treårig periode har ønsket at lade 0,5 mia. kr. ligge uforrentet i den danske statskasse i – i hvert fald – et år, giver imidlertid anledning til undren.*
>
> *I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland. Således kan der principielt set refunderes ned til "skattefrihed" på trods af, at investor burde have betalt 15 pct. i nettokildeskat. Regnskabssystemet 3S sikrer dog, at der ikke refunderes mere kildeskat, end der indeholdes af det enkelte selskab."*

Forespurgt, om der var nærmere drøftelser om dette forhold, forklarede vidnet, at han ikke tror, de drøftede det nærmere. Han tror, at noget af det, der var udslagsgivende for, at Kathrine Lange blev bekymret, var den diskussion, hun havde haft med udbytteadministrationen om, hvorvidt det var realistisk at forestille sig, at provenuet var negativt, og om det burde kunne lade sig gøre. I princippet kunne det sagtens være negativt, i den forstand at man kunne begære godtgørelse efterfølgende – og på daværende tidspunkt endda en del år efter – så i princippet kunne man godt forestille sig, at nogle på grund af langsommelighed kom sent og begærede refusion, og at der så samlet set skulle udbetales mere, end der kom ind i et givet år, fordi det vedrørte nogle tidligere år. Men han var enig med Kathrine Lange i, at det ikke var så sandsynligt at forvente, at de udenlandske investorer skulle lade pengene ligge i den danske statskasse. Det var noget af det, der var med til at vække denne uro.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 244 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt*
>
> *11.*
> *Emne*
> *Nettokildeskat på udbytter*

…

Materiale
1. Forelæggelse for departementschefen"

Forespurgt, om det vidnet bekendt var første gang, man behandlede emnet om nettoskat på udbytter i den direktion, der blev nedsat i 2010, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at der har været en diskussion af det tidligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for Peter Loft den 5. februar 2010, afsnit "Sagen kort"):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for Peter Loft den 5. februar 2010, afsnit "Sagen kort"):

> *"Der er en lang række udestående spørgsmål både af legal og administrativ natur.*
>
> …
>
> *Spørgsmålet om aktiv deltagelse og i særdeleshed den eventuelle bemanding fortjener drøftelse i direktionen. Viden om IT og skatteadministrative forhold vil være i centrum."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der blev drøftet om dette forhold, forklarede vidnet, at det gør han ikke i detaljer. Han er heller ikke sikker på, at det blev diskute-

ret særligt intensivt. Det handlede mere om, at der var et projekt på vej i OECD, som var interessant for Danmark af to grunde. Den ene var, at Danmark jo selv havde et problem på dette område. Den anden var, at Danmark er et foregangsland i forhold til de fleste andre lande med hensyn til at få udviklet automatiserede systemer og at basere sig på nettoafregning med udgangspunkt i tredjepartsindberetninger. Det er kernen i, at vores skattesystem er så effektivt, som det er. Derfor var det naturligt, at Danmark bakkede op om dette system i OECD, og at man også brugte muligheden for at få løst udfordringen med det danske system, som tilsyneladende ikke fungerede tilfredsstillende. Man tog vel dette ad notam og nævnte måske også, at det var et OECD-projekt, og at det derfor godt kunne være, at det kom til at tage lang tid, da det ikke er alt internationalt, der foregår i høj hastighed, men det var noget, de skulle bakke op om. Som han erindrer det, var der ikke andet end tilslutning til, at man bakkede op om projektet.

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til TRACE-projektet og det, det lagde op til, forklarede vidnet, at han ikke havde noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt*
> *11*
>
> *Emne*
> *Nettokildeskat*
>
> *Beslutning*
> *Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der blev udarbejdet et sådant oplæg, forklarede vidnet, at det blev drøftet i Juridisk Forum, men han er ikke på stående fod bekendt med, hvordan afrapporteringen var.

Foreholdt, at rubrikken med "Tovholder" er blank, og forespurgt, om det var normalt, forklarede vidnet, at der kan have været lidt usikkerhed om det, i den forstand at sagen vel var på som Peter Lofts sag, og det formentlig var, fordi det var ham, der havde deltaget i Committee on Fiscal Affairs, hvor det havde været drøftet. De, der har foretaget opfølgningen, har formentlig ikke været helt tydelige omkring, hvem det var, der så skulle følge op på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for Peter Loft den 5. februar 2010):

"Ivar Nordland"

Vidnet forklarede hertil, at Ivar Nordland ikke var direktionsmedlem. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Ivar Nordland udarbejdede inputtet til punktet, forklarede vidnet, at sådan var det helt klart. Forespurgt, om den ansvarlige for punktet skulle være et medlem af direktionen, bekræftede vidnet dette. Han tror, det er derfor, rubrikken er blank. Hvis det var til Juridisk Forum, kunne det måske være Birgitte Christensen, der havde ansvaret for at følge op, og det kunne også være Peter Loft, men han gætter. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar skal forstås således, at han ikke ved, hvorfor rubrikken er blank, men at det kan være, fordi det var Peter Lofts sag, og der skulle ske en delegering til en direktør, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 251 (2010-03-01 - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

"5. EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"

Foreholdt, at forelæggelsen for departementschefen også var vedlagt som bilag til mødet, og forespurgt, om vidnet læste forelæggelsen igennem forud for mødet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, om han læste den igen. Forespurgt, om forelæggelsen på det tidspunkt allerede havde været på direktionsmødet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de allerede fik forelæggelsen til direktionsmødet, og at det var med afsæt i det, at de sendte den til Juridisk Forum, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilke drøftelser der var i Juridisk Forum om TRACE-projektet og behovet for det, forklarede vidnet, at der vel var et referat af, hvad der havde været drøftet på direktionsmødet. Han kan ikke sige, hvilke konkrete drøftelser der derudover har været, som han ikke allerede har været inde på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter', afsnit "Sagen kort"):

"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat…"

Forespurgt, om der efter vidnets erindring var drøftelser om, hvorvidt TRACE overhovedet på noget tidspunkt ville kunne løse den udfordring, der omhandlede manglende mulighed for kontrol, og som ifølge forelæggelsen nu var henlagt til Intern Revision, forklarede vidnet, at det husker han ikke noget om. Han tror, at man primært drøftede projektet, og at man måske også berørte, hvad det kunne bidrage til i forhold til den danske administration. Men den meget konkrete problemstilling her, med at der var nogle betydelige udfordringer, har han ikke nogen erindring om, at de var nede i.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Beslutning*
> *… Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser i Juridisk Forum om, at man havde brug for det oplæg, som direktionen havde besluttet skulle udarbejdes, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet erindrer på noget tidspunkt at have set et sådant oplæg, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det er muligt, der var et mundtligt oplæg fra Ivar Nordland om, hvad hans vurdering af projektet var, og det har de givetvis haft på mødet, men han har ingen erindring om at have set et separat skriftligt oplæg.

Foreholdt, at Ivar Nordland selv, efter problemerne var kommet frem i lyset, konstaterede, at TRACE ikke kunne bruges til noget, fordi det var baseret på en model, hvor bankerne skulle styre det, og at bankerne i øvrigt skulle indberette bagudrettet, når året var omme, og altså efter at processen var kørt, og forespurgt, hvad der skete undervejs, idet direktionen lagde op til, at der skulle udarbejdes et oplæg om, hvad man ville få ud af det, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at der skete andet, end at de havde disse to drøftelser, og derudover blev der muligvis også orienteret om det efterfølgende. Det var dog ikke noget, der spillede nogen markant rolle for ham, så der kan sagtens have fundet noget sted, uden at han hæftede sig specielt ved det. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke husker at have set en decideret analyse af, hvad man kunne få ud af TRACE-projektet, og hvilke problemer det ville kunne løse, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

"Beslutning/drøftelse
Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi.

Ansvarlig
Birgitte Christensen
Ivar Nordland"

Forespurgt, om dette kalder yderligere erindringer frem fra mødet, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Forespurgt, hvad det indebar, at Birgitte Christensen og Ivar Nordland var angivet i rubrikken med ansvarlige, forklarede vidnet, at det betød, at de havde ansvaret for at følge op. Projektet kørte i regi af OECD, hvor Ivar Nordland deltog, så Ivar Nordland deltog også i det fortsatte arbejde i forhold til OECD. Derudover var der noget internt, der skulle koordineres, og han går ud fra, at det er grunden til, at Birgitte Christensen var anført, så hun havde ansvaret for at følge op i forhold til, at der blev tilføjet de nødvendige ressourcer. Forespurgt, om det også indebar ansvaret i forhold til direktionsbeslutningen om, at der skulle udarbejdes et oplæg, forklarede vidnet, at det synes han ikke, man kan konkludere. Det har han ikke nogen mening om, hvorvidt det gør. Han synes ikke, man kan sige, at det klart gør, og det er hans formodning, at det nok var forventningen, at det var Ivar Nordland, der var primus motor på at udarbejde oplægget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

"Status
100412 Ivar har bedt Jan og Richard om tilbagemelding inden den 19. april 2010. Richard har meldt tilbage, at de ikke kan stille med nogen IT-folk. På Birgitte og Ivars opfordring vil Jan Lund vende det igen og vende tilbage senest fredag den 16. april.
100504 Troels Holst Larsen deltager fra Borger og Virksomhed og Søren Aslak og Andreas Bo Larsen deltager fra Jura og Samfundsøkonomi"

Foreholdt, at det ser ud, som om sagen var bemandet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at som han har forstået det, handlede det meget om, hvorvidt de kunne

tilbyde OECD at prøve nogle ting af ved at gå foran. Det var ikke selve projektet og det, det kunne løse i forhold til Danmark, men om de kunne stille noget ekspertise til rådighed for OECD, så de kunne prøve det af og se, hvordan det ville virke i forhold til danske forhold og som en testcase. Sådan læser han det.

Forespurgt, om det var sædvanligt at sætte sådanne aktiviteter i gang, inden man havde foretaget en benefit-undersøgelse, forklarede vidnet, at det handlede om at bidrage til noget arbejde i OECD. Nu var dette trods alt af begrænset karakter, og han vil tro, at man måske på mødet blev spurgt, om de nordiske lande var villige til at bistå, og så har man givet en foreløbig tilkendegivelse om, at det ville man gerne, hvis man kunne. Det er det, han forestiller sig, men det er et gæt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan uddybe, hvad der lå i, at Birgitte Christensen blev sat på som ansvarlig, forklarede vidnet, at han tænkte på, at det kunne have med spørgsmålet om bemanding at gøre, dvs. at sørge for at koordinere med sine kolleger, at bemandingen blev stillet til rådighed. Forespurgt, hvad det var bemanding til, forklarede vidnet, at som det er anført i det foreholdte, skulle der nogle IT-folk og nogle jurister til at vurdere, om man kunne etablere en sådan foregangslandsmodel i forhold til OECD. Forespurgt, om det således ikke handlede om, at Birgitte Christensen skulle kontakte organisationen og spørge, hvad der skete hos dem, der sad med sagerne, mens de ventede på OECD, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det handlede om at afgive ressourcer, hvilket indimellem kunne kræve et vist pres for at få det gjort klart, at dette skulle prioriteres. Der kom hele tiden forespørgsler om at stille folk til rådighed for dette og hint projekt, og han kan forestille sig, at det handlede om, at Birgitte Christensen sagde, at dette var et projekt, som blev prioriteret højt, og at direktionen prioriterede, at der skulle stilles ressourcer til rådighed for projektet. Forespurgt, om det var til den internationale proces, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', håndskrevet påtegning):

"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode…"

Forespurgt, hvad der lå i denne bemærkning om en meget lang periode, forklarede vidnet, at det var den periode, der var gået, fra han blev opmærksom på det, fordi

han blev kontaktet af Kathrine Lange, og frem til dette papir forelå. Han kan ikke sige, præcis hvilken dato Kathrine Lange opsøgte ham, men der var gået en del tid. Forespurgt, om det var en lang periode hen over 2009, hvor Kathrine Lange var i dialog med udbytteadministrationen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås således, at det var over måneder i løbet af 2009, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at påtegningen fremstår, som om vidnet først havde skrevet noget med "i sidste uge", hvorefter han har streget det ud og skrevet "Jeg har flere gange opfordret", og forespurgt, hvad grunden til ændringen var, forklarede vidnet, at han ikke kan sige, hvorfor han stregede det ud. Han har muligvis været ved at gøre det for detaljeret, for pointen var blot, at han havde gjort det flere gange. Han skrev påtegningen, fordi han gerne ville give udtryk for sin bekymring. Forelæggelsen var mere faktuelt detaljeret, og indeholdt ikke så mange vurderinger, og han syntes derfor, at han ville give dette med på vejen til departementschefens overvejelser. Men præcis hvad han har været ved at skrive, og hvorfor han har fortrudt det, kan han ikke sige.

Foreholdt, at vidnet videre skrev, at Steffen Normann Hansen "spiller pingpong" med Thomas Fredenslund om ansvaret, og forespurgt, hvad der lå i det udsagn, forklarede vidnet, at der lå det i det, at Steffen Normann Hansen mente, at det måske var et systemproblem, der skulle løses, snarere end et kontrolproblem, og at de to måske havde nogle overvejelser om, hvordan de skulle håndtere det for fremtiden. Der var ingen tvivl om, at der var et ønske om at få området gjort meget mere automatiseret. Når han skrev, som han gjorde, var det, fordi han syntes, at han fik et afværgende svar fra Steffen Normann Hansen, men man skal også huske, at det var et rent tilfælde, at han faldt over dette, og at han blev draget ind i det. Derfor var der grænser for, i hvor høj grad han skulle fortælle Steffen Normann Hansen, hvad han skulle gøre. Det var kun udtryk for hans fornemmelse af, om problemet blev håndteret eller ej, og det var baggrunden for, at han skrev, som han gjorde.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at de manglende afstemninger, den manglende kontrol og provenuets størrelse gav anledning til undren eller uro, og forespurgt, hvilke tanker der på dette tidspunkt var om problemstillingen, forklarede vidnet, at det i højere grad handlede om, at der sad nogle, som ikke havde ordentlig styr på tingene. Det var indtrykket. Det var et nedslag i, hvordan en sådan administration foregik. Han havde ikke i øvrigt erfaringer med den konkrete administration, men det blev der åbnet et vindue til her, idet der var behov for nogle provenu-tal. Det bevirkede, at de fik et indblik i, hvordan det foregik.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at de ikke tænkte, at der foregik svindel på området, og forespurgt, hvad linket var til det lave provenu, og hvilke bekymringspunkter der var om det, forklarede vidnet, at bekymringen var, om der blev udbetalt for meget, og om der var nogen, der fik godtgjort udbytte, som de ikke var berettiget til. Det var noget, man begyndte at overveje, da man så disse tal. Der kunne godt være forklaringer på det, og det var den diskussion, der havde været mellem medarbejderne. Kathrine Lange syntes ikke, hun havde fået et godt nok svar, men som økonom vil man også ofte have tendens til at tænke i det, de kalder steady state, hvor man siger, at hvis alting arter sig normalt, bør godtgørelsesprocenterne være meget mindre. Men der kunne sagtens have været særlige omstændigheder, der gjorde, at man lige præcis på dette tidspunkt havde nogle store godtgørelser. Forløbet gav dog ikke anledning til nogen gode forklaringer andet end, at det kunne være, der var nogle, der havde bedt om at få godtgjort deres udbytteskatter lidt sent.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at den overstregede bemærkning "Jeg har i sidste uge bedt" henviser til, at vidnet i den forudgående uge havde haft fat i Steffen Normann Hansen, forklarede vidnet, at det tror han. Foreholdt, at vidnet skrev, at han flere gange havde opfordret, og forespurgt, hvordan denne opfordring fandt sted, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Det kan være foregået ved – og det vil han som udgangspunkt tro var tilfældet – at de talte sammen i telefon om det, og ellers har han formentlig spurgt til det, når de er mødtes i anden sammenhæng. De har ikke holdt møder om det. Han har ikke arrangeret møder om det, og de er ikke mødtes for at drøfte det, men de mødtes i anden anledning. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foregik bilateralt, dvs. direkte over for Steffen Normann Hansen, hvor der ikke var andre til stede, bekræftede vidnet dette. Han havde ikke nogen formel rolle i det, andet end at departementschefen havde bedt ham om at tage fat i administrationen og høre, hvad der foregik, og gøre dem opmærksom på, at det så underligt ud. Det var hans tilgang til det, og han havde ikke nogen instruktionsbeføjelser over for Steffen Normann Hansen eller andre, han forsøgte ikke på at have det. Forespurgt, hvad Peter Loft i den forbindelse havde bedt vidnet om, forklarede vidnet, at Peter Loft bad ham om at tage fat i dem og give udtryk for denne bekymring. Han skulle høre, hvad det var for noget, og om det ikke var noget, de skulle se at få undersøgt. Forespurgt, om vidnet husker noget nærmere om denne anmodning fra Peter Loft, forklarede vidnet, at han og Kathrine Lange som sagt talte med Peter Loft, umiddelbart efter Kathrine Lange henvendte sig til vidnet, og han mener, det allerede var samme dag. Forespurgt, om det bare var de tre, bekræftede vidnet dette. Peter Loft sagde, at de skulle prøve at kontakte dem og høre ad, da det var den naturligste vej at prøve at tage fat. Det kunne også være, at der var en meget god forklaring på det. Kathrine Lange havde talt med nogle nede i systemet, og det kunne meget vel være, at der var en god forklaring på, at hun havde haft den oplevelse, som hun havde, og at

der var andre, der var i gang med at tage hånd om det. Det var ikke en meget formel anmodning, men derimod at han lige skulle prøve at tage fat i dem derude og dels sige disse ting til dem og dels få dem til at se på det. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han og Kathrine Lange mødtes med Peter Loft, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det var i første omgang det, der gav anledning til, at der kom en skriftlig forelæggelse. De sad relativt tæt på hinanden, og Kathrine Lange kom ind til ham og sagde, at dette så mystisk ud, hvortil han svarede, at de lige kunne gå op og tale med departementschefen. Forespurgt, om Kathrine Lange på dette tidspunkt havde foretaget sine beregninger, bekræftede vidnet dette. Hun havde endnu ikke udarbejdet notatet, men som han husker det, havde hun foretaget beregningerne af godtgørelsesprocenterne. Det hele foregik dog mundtligt.

Foreholdt, at vidnet tidligere til bemærkningen om, at Steffen Normann Hansen og Thomas Fredenslund spillede pingpong om ansvaret forklarede, at problemstillingen i forhold til Steffen Normann Hansen angik, om det var et kontrolproblem eller et systemproblem, og forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse skulle være ansvarlig for at gå i gang med at løse problemet, hvis det var et kontrolproblem, forklarede vidnet, at det ville være Steffen Normann Hansen. Forespurgt, hvem der ville være ansvarlig for at gå i gang med at løse det, hvis det var et systemproblem, forklarede vidnet, at så havde Steffen Normann Hansen nok ret i, at det ville være Thomas Fredenslund, som var IT-direktør.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han første gang så SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han tror, at han så den i forelæggelsen til direktionsmødet. Han tror ikke, han havde set den eller hørt om den på forhånd. Forespurgt, om vidnet dermed ikke modtog en kopi, da rapporten blev sendt til departementschefen, som formelt havde bestilt rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, og det ville også være meget underligt, hvis han gjorde. Han havde ikke nogen rolle i det, og hans eneste rolle var som sagt, at Kathrine Lange og han var faldet over det og havde skrevet et notat. Notatet var selvfølgelig gået videre til Intern Revision, men det betød ikke, at Intern Revision havde nogen som helst forpligtelse over for ham, eller at det var naturligt, at de skulle afrapportere til ham, og det gjorde de heller ikke.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten igennem i sin helhed, da han modtog den, forklarede vidnet, at det vil han tro, han gjorde. Han kan ikke forestille sig andet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), hvoraf SIR's konklusion og anbefalinger fremgår.

Forespurgt, hvor alvorlig vidnet oplevede rapportens indhold, forklarede vidnet, at den vel blot bekræftede det indtryk, han oprindeligt havde, nemlig at der var betydelige udfordringer og grund til at få hanket op i systemet. Anbefalingerne flugtede i virkeligheden meget godt med de anbefalinger, der var i forelæggelsen.

Forespurgt, om vidnet, da han læste rapporten og dens konklusion, vurderede, at det, der foregik i udbytteadministrationen, samlet set var forsvarligt og lovligt, forklarede vidnet, at administrationen ikke var tilfredsstillende. Det var der ingen tvivl om. Han har ikke forudsætninger for at vurdere, hvorvidt den administration, der foregik, skulle være ulovlig, og han synes heller ikke, at det fremgik af revisionens vurdering, at den skulle være ulovlig. Han tror ikke, han på noget tidspunkt er stødt på, at nogen har vurderet, at administrationen var ulovlig.

Foreholdt, at det følger af forvaltningsretlige fremstillinger, at der for det første skal være hjemmel til en udbetaling, før man sender penge til borgere, og for det andet, at sagen skal være forsvarligt oplyst, inden man træffer afgørelse, og at man skal have grund til at nå til den konklusion, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, før der kan ske en udbetaling, forklarede vidnet, at han ikke har foretaget nogen som helst forvaltningsretlig vurdering. Det har han heller ikke forudsætninger for at gøre eller nogen adkomst til, andet end at det skulle diskuteres i direktionen. Han gik ud fra, at hvis det var i strid med forvaltningsretten, ville nogen med forstand på juraen have gjort opmærksom på det.

Forespurgt, hvordan vidnet på det generelle plan erindrer opfølgningen på SIR's rapporter i direktionen og i de forskellige fora, forklarede vidnet, at han tror, at denne rapport var den første SIR-rapport, der kom i den nye organisering. Revisionen fik en ret central rolle i denne organisering, så den blev selvfølgelig taget relativt alvorligt. Når der kom revisionsrapporter, var der imidlertid også en diskussion af, om revisionen havde fået rigtigt fat i det, og om det var relevant kritik eller ej. Han har ikke haft førstehåndsberøring med det, som revisionen internt i Skatteministeriet havde med at gøre, så det har han ikke noget særligt kendskab til. Han havde berøring med Rigsrevisionen i forhold til andre ting, og det var hans erfaring, at det kunne være en blandet landhandel. Nogle gange var det fuldstændig rigtigt, hvad Rigsrevisionen sagde, og andre gange ramte de en smule skævt, fordi de ikke kendte

materien godt nok. Den holdning var der nok også, når man diskuterede revisionsrapporter i direktionen, men der er ingen tvivl om, at ved lige præcis denne rapport var det hans oplevelse, at den blev taget ret alvorligt.

Forespurgt, om vidnet i den periode, han var der, oplevede, at der fra den øverste ledelses side skete en ændring i holdningen til SIR som institution, forklarede vidnet, at det først var, da Jens Brøchner blev departementschef, hvor der skete en klar ændring i holdningen til SIR. Jens Brøchner havde et noget mere skeptisk forhold til revisionen, og han flyttede dem også rent fysisk. Revisionen lå tidligere i samme hus som departementet, og de blev så flyttet ud til provinsen, vist nok til Silkeborg. Så der skete måske nok en ændring. Forespurgt, hvori ændringen bestod, forklarede vidnet, at der var en lidt mere skeptisk holdning over for, om det var relevante spørgsmål, revisionen rejste. Forespurgt, om det var en holdning til, om de fokuspunkter, revisionen havde, var relevante, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der også var en ændring i holdningen til, hvor meget ledelsestid, der skulle bruges på revisionen, forklarede vidnet, at der også lå et signal i, om man havde revisionen tæt på sig, eller om det var noget, man flyttede ud og vist også neddimensionerede.

Foreholdt, at den revisionschef, som i den tidlige periode var revisionschef under både Peter Loft og Jens Brøchner, har forklaret for undersøgelseskommissionen, at på det tidspunkt, hvor Jens Brøchner kom til, blev møderne med Intern Revision på departementschefsniveau aflyst, og forespurgt, om vidnet også erindrer det sådan, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring eller viden om, at møderne blev aflyst. Det passer dog meget godt med den overordnede holdning, der var til revisionen, som han opfattede den. Forespurgt, om revisionen blev opfattet som et forstyrrende element, forklarede vidnet, at den fornemmelse kunne man godt få. Forespurgt, om man samtidig satte andre kontrolrutiner op, herunder om der blev afsat yderligere ressourcer i forhold til andre kontrolfunktioner end revisionen, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke, så vidt han ved. Ressourcemæssigt har han svært ved at se det. Forespurgt, om kontrollen således generelt blev reduceret, forklarede vidnet, at den interne kontrol nok blev noget svækket.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der også under Peter Loft var ændringer i holdningen til SIR, forklarede vidnet, at det var der ikke, som han husker det. Selvfølgelig gik det op og ned, og som han var inde på, var nogle revisionsrapporter mere rammende end andre. Der har uden tvivl været lejligheder, hvor nogle af hans kolleger mente, at den pågældende rapport ikke var rammende, at revisionen gjorde en lille sag til en stor sag, eller at de havde misforstået noget. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de ændringer, vidnet forklarede om, var under Jens Brøchners periode, og mens vidnet var ansat i ministeriet, bekræftede vidnet dette. Han har ikke noget nærmere kendskab til, hvad der foregik i den ef-

terfølgende periode, så det er primært for 2012, at han har et indtryk af, hvad Jens Brøchner mente. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at vidnet i den periode fortsat sad som en del af koncernen i det gamle setup i direktionen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der i direktionen var drøftelser om, hvorvidt den interne kontrol skulle øges eller reduceres, forklarede vidnet, at det var der ikke, så vidt han erindrer. Forespurgt, om beslutningen om at flytte SIR til Silkeborg var en departementschefsbeslutning eller en direktionsbeslutning, forklarede vidnet, at han tror, at det blev besluttet i forbindelse med den reorganisering, der skete i 2013. Det var i hvert fald ikke en beslutning, han var involveret i.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der skete en reduktion af SIR i forbindelse med flytningen, forklarede vidnet, at det sådan, han erindrer det, men han er ikke sikker. I det hele taget er hans udtalelser om, hvordan han oplevede holdningen til SIR, baseret på et generelt indtryk, og det er ikke noget, han har meget stærke facts om, som han kan lægge på bordet.

Opfølgning på SIR's 2010-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010):

> *"10. Revisionsprotokol og revisionsrapport*
>
> …
>
> *På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."*

Forespurgt, hvordan behandlingen af et sådant punkt foregik i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det foregik på den måde, at der blev gjort rede for drøftelsen i direktionen, og hvilken opfølgning der var aftalt. Opfølgningen bestod i, at både Produktionsforum og Juridisk Forum skulle se på rapporten og drøfte indholdet af forslagene. Derudover var der en drøftelse af forslagene, og han tror også, at der var en drøftelse af, om der allerede var ved at ske noget. Som han erindrer det, blev det både i direktionen og i Juridisk Forum tilkendegivet, at man var i gang med at hanke op i det, og at det ikke var sådan, at der intet var sket i den mellemliggende peri-

ode. Forespurgt, om vidnet med "forslagene" tænker på SIR's anbefalinger, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, om der i direktionsregi eller i regi af Juridisk Forum var overvejelser om, hvorvidt det var en opgave, der mest naturligt lå på øverste ledelsesniveau, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, om de havde en diskussion om ansvarsfordelingen for den samlede proces. Det følger vel af, at rapporten lå i direktionen, og at man havde sat de to fora til at se på rapporten, men direktionen havde stadig det overordnede ansvar. Når der var tale om at håndtere selve udbyttebeskatningen, har det givetvis været forventet, at det skulle ligge på produktionssiden, da det var en produktionsproces. Forespurgt, hvis det var forventningen, om ikke man så bare skulle have besluttet det allerede i direktionen og meldt ud, at ansvaret nu lå hos produktionsdirektøren, forklarede vidnet, at han også tror, at produktionsdirektøren helt naturligt tog ansvaret på sig i direktionen, når det handlede om selve håndteringen af udbyttesagen. Det, man har villet sikre sig ved at lægge rapporten to forskellige steder, var at se på, om der også var nogle juridiske aspekter, som man skulle være opmærksom på, dvs. om der skulle udformes noget lovgivning. Foreholdt, at vidnet nu taler om de to fora, henholdsvis Produktionsforum og Juridisk Forum, men at SIR i rapporten anbefalede, at man i forhold til udbytteområdet og håndteringen af udbytteområdet havde brug for at etablere ét overordnet ansvar, så der var én, der havde ansvaret for området, men at der i stedet blev nedsat en arbejdsgruppe, der bestod af medarbejdere uden ledelsesansvar, og forespurgt, om ikke der var nogen overvejelser om, at denne anbefaling var adresseret direkte til direktionen, og at direktionen blev nødt til at pege på, hvem der skulle have det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det overordnede ansvar for det videre forløb lå hos produktionsdirektøren, og at denne tog det ansvar på sig. Alle betragtede det som naturligt, at ansvaret lå hos produktionsdirektøren, da det var en produktionsproces. Selvfølgelig havde direktionen et ansvar for, at der fortsat blev afrapporteret, og at Intern Revision fortsat fulgte området.

Forespurgt, om vidnet var inde over den nye SIR-rapport, der kom i 2013, forklarede vidnet, at han ikke har set den før.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"Afsnit*
> *3.7*
>
> *Bemærkninger*
> *Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."*

Foreholdt, at det var den samme problemstilling, der blev påpeget 3 år tidligere, og forespurgt, om der på dette tidspunkt 3 år senere fortsat ville være uklarhed om ansvarsplaceringen, hvis det var klart for alle, at ansvaret lå hos produktionsdirektøren, forklarede vidnet, at det ville der ikke. For ham er det stærkt overraskende, at revisionen kunne komme til præcis samme resultat 3 år senere, og at der ikke var sket mere i den mellemliggende periode. Foreholdt, at der også i september 2015 på direktionsniveau var uenighed om, hvem der havde ansvaret for hvad, forklarede vidnet, at han ikke synes, der var uenighed om det på direktionsniveau. I 2010 var det produktionsdirektørens ansvarsområde, og det var først og fremmest produktionsdirektøren, der havde ansvaret for at følge den konkrete kritik op. Det mener han ikke, der var nogen tvivl om, og han opfattede det ikke på anden måde.

Foreholdt, at det i forbindelse med forløbet i 2015 var direktøren for Regnskab, der blev sendt hjem, forklarede vidnet, at han har meget vanskeligt ved at have en mening om, hvordan det blev håndteret på det tidspunkt. Han har ikke fulgt det specielt tæt, andet end at det var en alvorlig kritik fra revisionen, og han var tilfældigvis selv årsag til, at revisionen tog det op. Derfor lyttede han mere interesseret efter sagen, end han måske ellers ville have gjort. Men han synes ikke, at der på daværende tidspunkt var nogen tvivl om, at der var ved at blive taget hånd om problemet. Man vidste godt, at der var et problem, og det var naturligt nok noget, produktionsdirektøren tog på sin kappe. Direktionen havde håndteret det på den måde, og produktionsdirektøren havde så også en pligt til at gå tilbage til direktionen, hvis der dukkede nogle ting op. Han var ikke selv på noget tidspunkt, før den nye revisionsrapport og alle sagerne dukkede op, i tvivl om, at det var håndteret.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets forklaring skal forstås på den måde, at den omhandler, hvem i direktionen i departementet der havde ansvaret for at følge op på SIR-rapporten, bekræftede vidnet dette. Fore-

spurgt, om det i denne situation var Steffen Normann Hansen som direktør, bekræftede vidnet dette. Han taler om det overordnede ansvar for hele processen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport, afsnit "Sagen kort"):

> *"Rapporten er også sendt til Produktionsforum, og efter indhentelse af udtalelse fra de to fora forelægges sagen samlet for departementschefen (igen). Produktionsforum har på sit møde den 21. juni 2010 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvordan opgaven kan håndteres fremover."*

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser om snittet mellem Produktionsforum og Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gør han ikke i detaljer. Juridisk Forum skulle måske se på, om der var noget jura i det, og det var der ikke rigtig. Der var ikke noget tidspunkt, hvor han var i tvivl om snittet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"8. Konklusion*
>
> …
>
> *- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om dette blev drøftet på noget tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke opfatter det som et juridisk spørgsmål, men mere som et kontrolmæssigt spørgsmål. Et juridisk spørgsmål ville mere handle om, hvorvidt det var noget, der krævede lovgivning. Det spørgsmål, der i givet fald måtte være i Juridisk Forum, kunne fx være det, der blev nævnt før om, hvorvidt administrationen var lovlig, men det har ham bekendt aldrig været på dagsordenen. Forespurgt om vidnets forklaring om, at det krævede lovgivning, er udtryk for, at alt, der kom i Juridisk Forum, var forhold, der relaterede sig til behovet for ny lovgivning, forklarede vidnet, at det var det ikke. Men det, der lå i Juridisk Forum, var sager, der lå mellem lovgivningen og produktionen. Dvs. at hvis det var ren produktion, kunne det godt dukke op i Juridisk Forum, men så var det mere til orientering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 343-344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. "10. Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Jeg har i forelæggelsen lagt op til at få status for arbejdsgruppen fra Jens Sørensen, men det har ikke nået at komme med i selve forelæggelsen. Jens Sørensen har i dag fredag den 3. september oplyst, at han vil sende et udkast til kommissorium til mig på mandag – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser i Juridisk Forum i forhold til et kommissorium eller gennemgang af et udkast til kommissorium, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet erindrer, om de efterfølgende fik forelagt et revideret kommissorium, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport, afsnit "Sagen kort"):

> *"Intern Revision anbefaler,*
>
> *1. at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
>
> *2. at der etableres et kontrolmiljø, som sikrer, at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning og*
>
> *3. at der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat.*
>
> *Den under pkt. 3 nævnte arbejdsgruppe har i et i maj 2007 udarbejdet notat oplistet fordele og ulemper i forbindelse med en fremrykning af den obligatoriske indberetningspligt og anbefalet, at der igangsættes et nærmere analysearbejde ved en fremrykning af indberetningspligten."*

Forespurgt, om tidligere arbejdsgrupper og deres drøftelser, notater osv. blev drøftet eller gennemgået i tilknytning til forløbet her, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010, pkt. "10. Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

> *"Ansvarlig*
> *Birgitte"*

Forespurgt, hvad det indebar, at Birgitte Christensen var anført som ansvarlig, forklarede vidnet, at det vil sige, at hun havde ansvaret med at sætte de ting, som blev besluttet, i gang, dvs. at sætte de pågældende medarbejdere i gang og sørge for, at de havde plads i kalenderen til at gøre det og prioritere opgaven. Forespurgt, om der skulle følges op med faste intervaller, når et punkt havde været behandlet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det skulle der ikke nødvendigvis. Det var der ikke noget fast om. Der kunne være sager, der var tilbagevendende, men der kunne også sagtens være sager, der kun blev forelagt en enkelt gang.

Foreholdt, at det fremgår af materialet, at der den 30. august 2011 – altså knap 12 måneder senere – i Juridisk Forum blev behandlet et nyt punkt om samme emne, og at det ikke fremgår, at der var sket noget i den mellemliggende periode, og forespurgt, om vidnet erindrer, om Juridisk Forum var involveret inden da, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Man kan ikke afvise, at nogen har spurgt, hvordan det gik med sagen, men han erindrer ikke nogen væsentlige drøftelser. I denne periode var der et ret intensivt forløb om både etableringen af skattereformen, som kom i 2009, og om håndtering af noget, der hed blåstemplede obligationer, som i 2010 gav anledning til et ret stort reformarbejde for vidnet. Det betød, at der faktisk var en hel del møder i Juridisk Forum, hvor han var nødt til at vælge at deltage i noget andet. Der kan derfor sagtens have været en drøftelse, men ikke en, hvor der skete noget ekstraordinært. Det kan han ikke forestille sig.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat*
>
> *Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet. Jan Lund har lovet at give punktet et par ord med på vejen."*

Forespurgt, om vidnet husker, hvordan det pågældende møde forløb, forklarede vidnet, at det gør han ikke i detaljer. Han husker ikke andet, end at det bekræftede det indtryk, han havde af, at der blev arbejdet med det i Borger og Virksomhed, og at

der naturligt nok blev fulgt op på rapporten. Det var det, Jan Lund redegjorde for fremdriften i. Men han har ikke nogen erindring om, at der var særlige problemer eller andet.

Vidnet blev foreholdt, at der er grund til at tro, at det var Richard Hanlov, der tog stafetten i stedet for Jan Lund.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, Jan Lunds e-mail af 29. august 2011 til Richard Hanlov):

> *"Kære Richard*
>
> *Jeg kommer desværre ikke til mødet i Juridisk forum, så måske kan du tage punktet."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, Troels Holst Poulsens e-mail af 29. august 2011 til Jan Lund):

> *"Kære Jan*
> *Jeg har drøftet punktet på dagsordenen for Jurdisk Forum den 30/8 vedr. udbytteskat med Lisbeth Rømer i Paris.*
> *Lisbeth har sendt vedlagte bilag til brug for din præsentation for Juridisk Forum.*
> *Hvis du har brug for uddybninger, er det selvfølgelig muligt på tlf. 72 37 48 54 (Lisbeth Rømer)."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedr. arbejdsgruppen for SIR 2010):

> *"Revisionsrapportens konklusioner kan opregnes i 2 hovedemner:*
>
> *1. Administrationen af udbytteskat*
>
> *2. Udenlandske aktionærer og administrationen heraf*
>
> *…*
>
> *Ad 2. Udenlandske aktionærer og administrationen heraf*

…

Forslag til løsning

Nettoafregning, hvor en udlodning medfører nedsat eller ingen skat, forekommer mere sikker end refusion. I OECD regi arbejdes på en gensidig nettoafregning og udveksling af oplysninger. Danmark er med i et pilotprojekt herom. Det vil forhåbentligt være muligt, at Danmark udvider muligheden for nettoafregning allerede inden OECD projektet realiseres."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om dette budskab gik videre til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Men der var i givet fald tale om en vurdering, så det var ikke nødvendigvis noget, der blev udtrykt meget markant. Det var udtryk for en forhåbning om, at man kunne få nettoafregning, hvilket man naturligt nok ville tænke ind i alle deres systemer, hvis man kunne.

Vidnet blev foreholdt, at Lisbeth Rømer har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun i 2009 havde nogle drøftelser med Ivar Nordland om ønsket om at udvide nettoafregningen, men at det blev bremset med besked om, at hvis hun ønskede det, måtte hun gå kommandovejen op igennem SKAT, men at hendes bekymringspunkter var, at man ikke kontrollerede noget som helst, og at et sådant OECD-projekt havde meget lange udsigter. Forespurgt, om vidnet erindrer, om man havde drøftelser om, at man blev nødt til at gøre noget undervejs, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det kan godt være, at der var en vurdering af, hvor realistisk det var, men sådan er det altid med internationale projekter, hvor man sjældent forventede, at det var noget, der lå lige om hjørnet. Han kan i hvert fald sige, at han ville have hæftet sig ved det, hvis man havde håndteret denne problemstilling ved blot at hægte sig op på et internationalt projekt. Hvis Richard Hanlov på mødet havde sagt, at man håndterede en meget konkret kritik fra revisionen og noget, der skulle følges op på her og nu, ved at hægte det op på, at de på et tidspunkt måske kunne løse det via et OECD-projekt, så tror han, at han ville have bidt mærke i det. Så Richard Hanlov har måske bare sagt, at de kunne håbe på, at dette projekt kunne føre til, at de kunne få nettoafregning, men ikke at det var hægtet op på det alene.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om også den øvrige besætning ville have bidt mærke i det, forklarede vidnet, at det ville de også – måske endda mere end ham, da han ikke var så tæt på det som de andre.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt at det af SIR's 2010-rapport på ekstraktens side 270 fremgår, at der blev arbejdet intenst med at harmonisere tidspunkterne for indberetning og angivelse for derved at kunne af-

stemme dem med henblik på, at man på et tidspunkt kunne foretage en kontrol. Forespurgt, om vidnet havde indtryk af, at man – udover TRACE-samarbejdet – foretog andre ting i forhold til konklusionen om, at der ikke blev foretaget nogen kontrol af refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at han ikke havde indtryk af konkrete ting, andet end at man gik i gang med at forsøge at få etableret noget kontrol. Men præcis hvordan har han ikke haft noget indtryk af. Forespurgt, om det var vidnets indtryk, at man straks gik i gang med at foretage kontrol, forklarede vidnet, at man i hvert fald gik i gang med at etablere et system, hvor der var en tilstrækkelig grad af kontrol. Med kontrol forstås ikke nødvendigvis, at man kontrollerede alle udbetalinger, men at man havde en tilstrækkelig grad af kontrol til at sikre sig, at der ikke forekom noget, der ikke burde forekomme. Forespurgt, hvorfra vidnet fik den antagelse, forklarede vidnet, at det var fra de drøftelser, der var på direktionsmøder og i Juridisk Forum. Forespurgt, hvem der tilkendegav, at det var undervejs, forklarede vidnet, at de havde en drøftelse om opfølgningen på SIR-rapporten, og den gav ham det indtryk, at det var klart, at man ville gå i gang med at etablere kontrol. Men der var ikke nogen, der eksplicit kom til ham og sagde, at nu gjorde man sådan og sådan, og det ville også have været unaturligt, hvis man gjorde det, men det var det indtryk, han fik af drøftelserne.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan nævne navne, personer, tidspunkter eller fora, hvor dette blev italesat, forklarede vidnet, at det kan han ikke ud over de ting, han allerede har været inde på. Der var diskussionen i direktionen, der var også diskussionen af TRACE-projektet, og der var drøftelserne i Juridisk Forum. Det var de steder, han støtte på det. Forespurgt, hvilke drøftelser i direktionen vidnet henviser til nu, forklarede vidnet, at det var opfølgningen på 2010-rapporten. Forespurgt, om det er drøftelserne i Juridisk Forum, vidnet nu taler om, forklarede vidnet, at det er det ikke. Der var drøftelser af 2010-rapporten både i direktionen og i Juridisk Forum, og derudover var der forelæggelsen omkring TRACE-projektet. Det var de drøftelser, han deltog i omkring dette. Forespurgt, om de drøftelser, der var i direktionen, er dækket af den forklaring vidnet allerede har afgivet tidligere, bekræftede vidnet dette. Der kan selvfølgelig godt have været en perifer omtale i forbindelse med et andet punkt, men det er ikke noget, han på nogen måde har hæftet sig ved.

Vidnet blev foreholdt, at vidnet har forklaret, at han fik en henvendelse fra Kathrine Lange, hvorefter han havde drøftelsen med Peter Loft, som bad ham gå til Steffen Normann Hansen for at gøre det klart, at der var noget, der skulle ses på. Vidnet blev endvidere foreholdt, at derefter kom SIR's 2010-rapport, og at der var et forløb med opfølgning i Juridisk Forum, og at der også var et forløb i Produktionsforum. Forespurgt, hvad de drøftelser i direktionen, som vidnet nu omtaler, omfattede, og om det var mere end det, der lige er nævnt, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Som han erindrer det, drøftede de det ved disse to lejligheder, og som han også nævnte før, kan det godt være, der har været en henkastet bemærkning om det i forbindelse med andre punkter. Det kan han ikke afvise, men han har ingen erindring om egentlige drøftelser ud over det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

> *"Som det fremgår af uddraget fra Produktionsforum, har arbejdsgruppen udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning, herunder om tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen vil arbejde sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.*
>
> *Juridisk Forum kan eventuelt aftale at følge den videre proces – særlig vedrørende ændring af kildeskattelovens § 66 – via opfølgningslisten."*

Forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser i Juridisk Forum i tilknytning til disse oplysninger, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat"):

> *"Ivar blev oprindeligt udpeget til at sidde i en styregruppe, men den har ifølge ham aldrig været indkaldt."*

Forespurgt, om det var noget, der blev nævnt, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han har nogen erindring om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"110830*
>
> *5*
>
> *Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat.*

Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol for 7. september 2010, forblad og notat forelagt Produktionsforum den 27. juni 2011 samt uddrag fra beslutningsprotokol for Produktionsforum var udsendt til mødet. Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene.

Jan Lund"

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der lå i tilkendegivelsen om, at man ville følge arbejdet, forklarede vidnet, at han ikke tror, der lå andet i det, end at nu kørte arbejdet, og når der skete en yderligere udvikling, skulle man løbende orientere om det. Der lå ikke andet i det end det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, pkt. 5 "Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat"):

"111214: Bekendtgørelse, hvor bl.a. indberetningsfristen for udbytte fra selskaber, der ikke er optaget til handel på et reguleret marked eller registreret i en værdipapircentral, ændres til måneden efter udlodningen er sendt i høring. Tilsvarende lovændring vedrørende de børsnoterede selskaber er ikke klar endnu. 120206: Kildeskattebekendtgørelsen er nu ændret, og tilsvarende lovændring vedrørende de noterede selskaber vil blive sat på lovproduktionslisten."

Foreholdt, at tidligere forklaringer for undersøgelseskommissionen har givet det indtryk, at det var en normal fremgangsmåde, at man opdaterede i den højre kolonne, selv om det var ud for en anden dato, fx at tilføjelserne her er dateret henholdsvis den 14. december 2011 og den 6. februar 2012, selv om de står ud for datoen 30. august 2011, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvad der var sædvanlig fremgangsmåde i forhold til beslutningsprotokollerne, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Kl. 15.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

10. december 2019
Protokol nr. 42

Den 10. december 2019 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke ved advokat Niels Gyde Poulsen for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokat Anne Louise Wulff for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner (mødte kl. 13.00)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen (forlod mødet kl. 12.10)

Advokat Mette Stimpel Stenled for Jan Topp Rasmussen (mødte kl. 13.30)

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

ANNE SOPHIE SPRINGBORG STRICKER

Kl. 9.00 mødte Anne Sophie Springborg Stricker som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra april 2013 til september 2016 var ansat som kontorchef i SKAT's afdeling HR og Stab, forklarede vidnet, at hun blev ansat fra den 1. januar 2013. Forespurgt til hendes geografiske placering i den pågældende periode forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb frem til 2013 forklarede vidnet, at hun i 1993 blev cand.jur. fra Københavns Universitet, og at hun i 1994 blev ansat første gang i Told og Skat i Region København. Efter et ophold ved EU-Kommissionen som stagiaire vendte hun tilbage til ToldSkat i en lovafdeling i Region København. Derefter var hun i departementets skattelovsafdeling, og hun har været udvalgssekretær for Folketingets Skatteudvalg. Hun har desuden været sagsbehandler i Store Selskaber i SKAT, og hun har været i et direktionssekretariat i SKAT og i Koncerncentrets direktionssekretariat. Derefter blev hun kontorchef.

Forespurgt til vidnets hovedopgaver i hendes funktion i enheden HR og Stab forklarede vidnet, at hun var sekretariatschef i SKAT's direktionssekretariat, da SKAT på ny blev en selvstændig enhed. Hun var derfor personaleleder for 10-12 medarbejdere og refererede til Winnie Jensen, som var hendes egen personaleleder. Forespurgt, om det var som sekretariatschef, at hun deltog i en stor del af direktionsmøderne i SKAT, bekræftede vidnet dette. Hun var ikke medlem af direktionen.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over administrationen af udbytteskat i perioden forud for SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var hun aldrig inde over. Forespurgt, om hun havde kendskab til udfordringerne i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Hun har aldrig arbejdet med udbytteskat. Forespurgt, om hendes første introduktion til området således var SIR's 2013-rapport, bekræftede vidnet dette.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013) og forespurgt, om vidnet, i forbindelse med

at SIR's 2013-rapport blev behandlet i direktionen, læste rapporten igennem i sin helhed, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, hvad vidnet gjorde, når der kom en sådan rapport, forklarede vidnet, at når der kom en rapport, gik den direkte til Økonomi. Den gik ikke til direktionssekretariatet. Den blev forelagt for direktionen på samme vis som alle andre kritiske revisionsrapporter. Den blev sendt med en forelæggelse til en af hendes medarbejdere, som stod for at samle alt materialet til direktionen. På det tidspunkt læste de ikke som sådan revisionsrapporten eller resuméet igennem, men de tjekkede, om forelæggelsen var klar og tydelig, og derefter indgik materialet i pakken, som de nogle dage før direktionsmødet sendte til alle direktørerne. På det tidspunkt har hun således gennemset materialet til direktionen, dvs. at hun skrålæste det, men hun nærlæste det ikke.

Forevist ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4 "Konklusion og bemærkninger") og forespurgt, om vidnet læste rapportens konklusioner og bemærkninger, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. I forelæggelsen stod det mest væsentlige og de punkter, der skulle ageres på. Forespurgt, om det således reelt kun var forelæggelsen, hun håndterede, forklarede vidnet, at det var det som udgangspunkt.

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om rapporten, da den blev sendt til direktionen, og da den kom gennem hendes kontor, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer noget specielt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var Økonomi, der udarbejdede forelæggelsen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om forelæggelsen forelå, når rapporten blev modtaget i hendes kontor, bekræftede vidnet dette. Forelæggelsen blev udarbejdet af det kontor, der stod for revisionsopfølgninger, og så blev den som udgangspunkt godkendt af den ansvarshavende direktør.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var bekendt med, at der blev nedsat en arbejdsgruppe i forbindelse med 2013-rapporten og opfølgningen på denne, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, om hun var bekendt med det på det tidspunkt. Der er lidt en sammenblanding af, hvad hun ved i dag, og hvad hun var opmærksom på dengang, og hun kan derfor ikke sige det med sikkerhed.

Forespurgt, hvilke opgaver og rutiner og hvilket ansvar sekretariatet og vidnet i sin egenskab af sekretariatschef havde i forhold til direktionsmøderne, forklarede vidnet, at rutinen var, at det var kontorets opgave at sørge for, at møderne kørte, som

de skulle. Dvs. at de samlede punkter til en dagsorden og fulgte op over for de områder, hvor de vidste eller havde hørt, at der måske burde komme noget fra direktionen. Nogle dage i forvejen udsendte de et udkast til en dagsorden, og når materialet derefter begyndte at komme ind, havde hun en medarbejder, der tjekkede, at det var, som det skulle være. Vidnet tog en dialog med de områder, der havde leveret materiale, hvis der var et eller andet, der skulle stå tydeligere, eller hvis noget andet skulle på. Når alt materialet var kommet ind, blev det samlet og derefter sendt ud til alle direktørerne. På selve møderne sad hun med som sekretariatschef, hvilket betød, at hun ikke deltog aktivt i møderne som sådan. Hun havde en medarbejder med, som tog referat, og sekretariatets opgave var efterfølgende at gå i dialog med sagsbehandlere, der havde leveret materiale, eller direktører, der ikke havde været til stede, hvis de skulle vide noget, som ikke fremgik af referatet.

Foreholdt, at Jens Madsen, som var kontorchef for økonomikontoret, tidligere har afgivet forklaring for undersøgelseskommissionen, og forespurgt, hvordan arbejdsfordelingen var mellem økonomikontoret og vidnets kontor i forhold til behandlingen af revisionsrapporterne, forklarede vidnet, at Jens Madsens kontor var ansvarligt for koordinering og opfølgning på frister o.l. over for de direktører og områder, som i sidste ende var ansvarlige for rapporterne. De havde også tæt kontakt til Intern Revision. Forespurgt, om vidnets kontor foretog kvalitetskontrol i forhold til de produkter, der kom fra økonomikontoret, forklarede vidnet, at de læste det igennem, men hun tror ikke, de havde særlig mange rettelser.

Direktionens møder

Forespurgt, hvordan beslutningsprocessen i direktionen var, og hvordan direktionsmøderne normalt forløb, forklarede vidnet, at alle direktørerne normalt var til stede på møderne, som blev afholdt en gang om ugen og plejede at vare 3 timer. Jesper Rønnow Simonsen var mødeleder. Forud for møderne var der normalt udsendt 100-200 siders mødemateriale, som var forudsat læst af direktionsmedlemmerne, og det var derfor forelæggelserne, der som udgangspunkt blev drøftet. Forespurgt, hvor detaljeret man nåede at drøfte de enkelte punkter på direktionsmøderne, forklarede vidnet, at det varierede. Det fremgår af de foreliggende dagsordener, at det var forskelligt, hvor meget tid der var afsat til de forskellige punkter, og nogle gange drøftede hun også med Winnie Jensen, Jesper Rønnow Simonsen eller dem, der havde leveret punkter til dagsordenen, hvor meget tid der var brug for. På mødet, hvor SIR's 2013-rapport blev drøftet, var der tillige et meget stort punkt omkring en afskedigelsesrunde, og det er klart, at det fyldte rigtig meget på et sådant møde. Selve revisionsrapporterne var der ikke afsat meget tid til – måske 5-15 minutter hver gang – for det var forelæggelserne, der blev talt om. Det var ikke som i et revisions-

udvalg, og man gik ikke ned i rapporterne. Det var op til den direktør, der blev sat på som ansvarlig, efterfølgende at dykke ned i dem.

Foreholdt, at det tidligere revisionsudvalg ved omstruktureringen i 2013 blev afløst af behandlingen på direktionsmøderne, og forespurgt, om hun er bekendt med drøftelser om, hvorvidt det var tilstrækkeligt at have en direktionsbehandling på 5-15 minutter af de kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var der ikke så tidligt i perioden.

17. juni 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4867-4869 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport), hvoraf fremgår, at der var afsat 5 minutter til dagsordenens pkt. 13 "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" og den tilknyttede forelæggelse. Foreholdt, at 5 minutter ikke synes at være meget tid til et punkt, bekræftede vidnet dette. Set i bakspejlet var det overhovedet ikke meget tid, men det skal ses i sammenhæng med, at SKAT var en meget stor organisation, hvor der foregik rigtig mange ting.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Emne:*
>
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> *Beslutnings/Drøftelse:*
>
> *Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."*

Forespurgt til drøftelserne på mødet vedrørende det foreholdte forklarede vidnet, at hun ikke husker dem specifikt, men at hun kan se, at man udvidede indstillingen på den måde, at både direktøren for Kundeservice og direktøren for Inddrivelse blev ansvarlige for selve revisionsrapporten. Forespurgt, om hun ved, hvad der førte til, at der kom to ansvarlige på, forklarede vidnet, at hun ikke husker, hvordan det blev sagt, men det handlede om, at udbytteadministrationen lå under Inddrivelse. Forespurgt, om hun husker, om der var uenighed om det, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, der var. Forespurgt, om hun husker drøftelser om en arbejdsgruppe på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1040-1041 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, pkt. 8 "Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR").

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1045 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordelingen af SIR's rapporter på direktørniveau):

> *"Jens Sørensen/Inddrivelse*
>
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat"*

Foreholdt, at rapporten ikke tilsvarende var anført under Kundeservice, og forespurgt, om vidnet ved, hvilken dialog der var på direktørplan, om at rapporten nu var placeret under Jens Sørensen, forklarede vidnet, at hun ikke kender til de bagvedliggende drøftelser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1049 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne:*
>
> *Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR*
>
> *Beslutnings/Drøftelse:*
>
> *Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.*
>
> *Afrapporteringen vedrører denne gang både 2. og 3. kvartal, da Budget og Regnskab har udarbejdet et nyt koncept med fokus på aktiviteter og tidsfrister i opfølgningen.*
>
> *Direktionen godkendte indstillingerne."*

Forespurgt, om vidnet var inde over det nye koncept, der omtales i det foreholdte, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om hun ved, hvorfor det blev ud-

arbejdet, forklarede vidnet, at hun mener, at det var for at sikre en bedre opfølgning. Forespurgt, hvornår det nye koncept blev implementeret, forklarede vidnet, at det pågældende direktionsmøde var første gang, det blev anvendt. Forespurgt, om hun ved, hvad der nærmere lå i det nye koncept, forklarede vidnet, at hun mener, at hun i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen har set i materialet, at skemaerne fik en ny opfølgningskolonne, så man kunne lave en tættere opfølgning i forhold til direktørerne. Hun tror, at det primært var det, der lå i det. Forespurgt, om hun erindrer drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol), hvoraf fremgår vurderingen "Ikke helt tilfredsstillende" samt en række anbefalinger og aktiviteter, og forespurgt, om det var dette dokument vidnets kontor gennemgik, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det foreviste dokument kom fra Økonomi, som også var ansvarlig for det. Det var hendes kontor derfor ikke inde i. Deres opgave var som nævnt at tjekke forelæggelsen, således at direktionen kunne træffe beslutninger på baggrund af den, samt overbliksbladet med fordelingen af rapporterne. Forespurgt, om hendes kontor således ikke vendte de underliggende bilag, forklarede vidnet, at de ikke vendte de foreholdte bilag.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

> *"Anbefalinger:*
>
> *…*
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Aktiviteter:*
>
> *…*
>
> *Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt bely-*

se eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring. Frist 30.4.2014"

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser vedrørende dette punkt, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, hvad det overordnede formål var med den proces, der blev implementeret i forhold til forelæggelse af opfølgningsprotokollerne for direktionen, forklarede vidnet, at den måde, det blev udmøntet på i direktionen, gjorde, at det var nemmere for hver enkelt direktør at se, hvilke revisionsrapporter han eller hun var ansvarlig for, og at særligt den aktuelle status blev gjort tydeligere, end den havde været tidligere. Hun tror således, at det blev gjort for at give den ansvarlige direktør et bedre overblik.

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser i direktionen om, hvorvidt det, direktørerne foretog sig, var tilstrækkeligt eller relevant i forhold til revisionens kritiske bemærkninger, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun i andre sammenhænge end vedrørende SIR's 2013-rapport erindrer dialog om, hvorvidt det, en direktør satte i gang, var godt nok, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun erindrer, om der fra SKAT's øverste direktør blev stillet spørgsmål vedrørende sådan noget, forklarede vidnet, at direktøren godt kunne finde på at stille spørgsmål. Hun kan ikke komme i tanke om konkrete eksempler, men det kunne godt forekomme. Forespurgt, om hun erindrer, om der på noget tidspunkt blev stillet spørgsmål vedrørende rapporten om udbytte, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke.

Foreholdt, at den beskrevne opgave i pkt. 2 om etablering af et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat umiddelbart fremstår som noget, den øverste ledelse skulle beslutte, og forespurgt, om det var rigtigt at flytte dette ned i en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det synes hun ikke, var hendes opgave at forholde sig til. Sådan som SKAT var opbygget, gav det mening – når det var et stort område – at have en direktør, som var ansvarlig. Forespurgt, om det var normalt at nedsætte arbejdsgrupper, når der var kritiske revisionsbemærkninger, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at Økonomi havde til opgave at sikre, at de handlinger, en direktør besluttede, var gode nok, forklarede vidnet, at det var Økonomis opgave at følge op og i den forbindelse nok også stille spørgsmål, men ansvaret lå hos den direktør, der havde området, som revisionsrapporten vedrørte. Forespurgt, om Økonomi skulle stille spørgsmål til andet og mere end frister og status på processen, forklarede vidnet, at det kunne de måske godt gøre, hvis de faldt over

et eller andet, men det er svært for hende at udtale sig om, fordi hun ikke selv har siddet med området. Forespurgt, om det er hendes indtryk, at Økonomi var bemandet på en måde, hvor de kunne gå ind og forholde sig til de forskellige rapporter, forklarede vidnet, at hun ikke tror, at de kunne forholde sig til alle rapporterne. Det var ikke nødvendigvis, fordi Økonomi manglede folk, men mere fordi noget af det krævede nogle meget specielle kompetencer, som kun lå ét sted. Forespurgt, om hun ved, hvordan Jens Madsens kontor var bemandet i denne periode, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt, om vidnet var inde over fastsættelsen af frister på de enkelte aktiviteter, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1046-1047 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

"Anbefalinger:

…

6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

…

Aktiviteter:

…

Ad 6) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer Jeanette Nielsen afklare, om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.
Frist 31.12.2013"

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser vedrørende dette punkt, og om aktiviteten var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

19. februar 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1110 (2014-02-19 (1) - Dagsorden til møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal

2013 blev behandlet), hvoraf fremgår, at der var afsat 10 minutter til pkt. 7 "Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter".

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1113 (2014-02-19 (2) - Opfølgningsprotokol for 4. kvartal 2013, indholdsfortegnelse med fordelingen af SIR's rapporter på direktørniveau):

"Jens Sørensen/Inddrivelse

…

12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

Fremdrift [gul markering]"

Forespurgt, om kolonnen med farvemarkering af fremdriften var det, der som tidligere nævnt var blevet implementeret, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1114 (2014-02-19 (2) - Opfølgningsprotokol for 4. kvartal 2013):

"Anbefalinger

…

2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.

…

Aktiviteter

…

Ad 2) Der er nedsat en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejere. Arbejdsgruppen har holdt møder i november, december 2013 og januar 2014. Næste møde planlægges til ultimo januar 2014. Arbejdsgruppen er påbegyndt beskrivelse af opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv, Betaling og Regnskab samt Afregning Person. Beskrivelsen forventes færdig ultimo januar 2014 Frist 30.04.2014"

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser vedrørende det foreholdte punkt, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun erindrer andre drøftelser vedrørende rapporten, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun erindrer senere drøftelser af rapporten, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1132 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet), hvoraf fremgår, at der var afsat 15 minutter til pkt. 4 "Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter".

Forevist ekstraktens side 1134-1135 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, forelæggelse for direktionen vedrørende kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter) og forespurgt, om det var dette dokument, som vidnets kontor typisk gennemgik og vurderede, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1134 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, forelæggelse for direktionen vedrørende kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter):

> *"Indstilling:*
>
> *…*
>
> *Opfølgningen på følgende rapporter fra SIR afsluttes:*
> *- 12-059: Inddrivelse af ejendomsskatter.*
> *- 12-062: Revisionserklæring vedr. SKATs opgørelse, afregning og regnskab for Danmarks bidrag for finansår 2012 vedr. De Europæiske Fællesskaber af Told."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1136 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordeling af SIR-rapporter efter ansvarlig direktør), hvoraf fremgår, at der i kolonnen "Fremdrift" var én rød og ni gule markeringer, og at de to rapporter, der blev foreslået afsluttet – nr. 33 og 48 – begge var markeret grønne.

Forespurgt, hvordan de afsatte 15 minutter typisk forløb, når der skulle afsluttes to rapporter, og der tillige var ni gule og én rød rapport, forklarede vidnet, at det ty-

pisk betød, at det ikke var alle rapporter, der blev nævnt. Der blev som regel knyttet et par ord til de rapporter, der blev lukket, og det var formentlig den ansvarshavende direktør, der gjorde det. Når punkter var røde, spurgte Jesper Rønnow Simonsen som regel ind til, hvad man havde tænkt sig at gøre. Forespurgt, hvor meget opmærksomhed de gule punkter fik på et sådant møde, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige.

Foreholdt, at SIR's 2013-rapport på dette tidspunkt i juni 2014 var 1 år gammel, og forespurgt, om vidnet erindrer, om man på direktionsmøderne generelt drøftede, om der var den fornødne fremdrift i aktiviteterne, forklarede vidnet, at fremdriften sagtens kunne blive drøftet, uden at hun dog kan komme i tanke om konkrete rapporter. Der var forskel på, hvor komplicerede rapporterne var, og var der tale om en meget kompliceret rapport, tror hun, at der var større forståelse for, at det kunne være sværere at drive frem.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

> *"Anbefalinger*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Punktet er afsluttet."*

Forespurgt, hvornår vidnet oplevede, at man kunne afslutte et punkt fra revisionsrapporterne, forklarede vidnet, at det helt generelt måtte være, når man anså problemet for at være løst, eller når det måske havde løst sig selv eller var blevet flyttet over i et andet punkt. Forespurgt, om hun erindrer drøftelser om, hvorvidt et punkt kunne afsluttes, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer konkrete drøftelser. Det var noget af det, som den ansvarlige direktør selv stod for. Forespurgt, om spørgsmålet om, hvorvidt et punkt kunne afsluttes, således ikke fyldte så meget på møderne, forklarede vidnet, at hun vil mene, at spørgsmålet om afslutning var blevet prøvet, inden det kom til direktionen. Forespurgt, hvem der gjorde dette, forklarede vidnet, at det var den ansvarlige direktør, dvs. der, hvor opgaven var forankret.

Forespurgt, om ikke grunden til, at punkterne blev taget op på direktionsmøderne, var, at de øvrige direktører og måske i særdeleshed SKAT's øverste direktør skulle forholde sig til indstillingen, forklarede vidnet, at det ikke var hendes opfattelse, at de skulle ned i detaljerne. Direktørerne skulle forholde sig til den indstilling, der fremgik af forelæggelsen. De enkelte punkter var delegeret til den ansvarlige direktør.

Foreholdt fra ekstraktens side 1387-1388 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol), hvoraf fremgår, at fristerne for pkt. 3, 4, 5, 6 og 8 blev udskudt, og forespurgt, om der på noget tidspunkt blev knyttet bemærkninger til det, når man i større omfang udskød frister, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, pkt. 3 "Kvartalsvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser").

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Emne:*
>
> *Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv.*
>
> *Bemærkninger:*

Direktionen følger kvartalsvist op på Intern Revisions (SIR) rapporter samt Rigsrevisionens igangværende og kommende undersøgelser, revisioner og beretninger.

Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv. "

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol), hvoraf fremgår, at pkt. 1-7 var anført som afsluttede. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der ikke ses at have været yderligere opfølgning forud for afdækningen af den formodede svindel i sommeren 2015, og at det umiddelbart fremstår, som om punkterne blev lukket, selv om de på daværende tidspunkt ikke var løst. Forespurgt, om vidnet ved noget om forløbet omkring lukningen af punkterne i februar 2015, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun har erindring om drøftelser af nogen art, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1414 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordeling af SIR-rapporter efter ansvarlig direktør):

"Jens Sørensen/Inddrivelse

…

12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

Fremdrift [gul markering]"

Foreholdt, at den pågældende rapport i det tidligere foreholdte var anført som afsluttet, selv om den fortsat var markeret som gul i indholdsfortegnelsen, og forespurgt, om vidnet erindrer nogen overvejelser vedrørende dette, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget vedrørende dette specifikt.

Opfølgning på SIR's 2013-rapport

Forespurgt, om det i dag er vidnets opfattelse, at der i direktionen var en reel prøvelse af opfølgningspunkterne i forhold til SIR's rapporter, forklarede vidnet, at det var der ikke. Som tidligere nævnt blev der afsat meget lidt tid, idet direktionen ikke var et egentligt revisionsudvalg, og hun tror heller ikke, at det var det, der var formålet med revisionsrapporternes behandling på møderne. Det handlede mere om

vidensdeling på tværs om, hvad der foregik i den meget store organisation, og man regnede så med, at der blev fulgt op der, hvor opfølgningspunkterne blev placeret.

Forespurgt, om man i direktionen efter afskaffelsen af Revisionsudvalget i 2013 gav udtryk for, at opfølgningen var utilstrækkelig, og at man manglede et centralt sted, hvor man kontrollerede og fulgte op på, om der blev igangsat de nødvendige tiltag, forklarede vidnet, at det husker hun først skete i perioden efter 2015. Hun tror, at man i perioden 2013-2015 tænkte, at det var tilstrækkeligt med setuppet, hvor selve koordineringen og opfølgningen lå i Økonomi og hvor opfølgningen lå hos den direktør, der var tættest på opgaven.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der efter sommeren 2015 skete et skifte i forhold til direktionens eller Jesper Rønnow Simonsens tilgang til opfølgningen på SIR-rapporterne, forklarede vidnet, at det var klart, at man efter august 2015 kiggede indad og overvejede, hvordan man kunne foretage opfølgningen, herunder om man burde oprette et revisionsudvalg. Det var på det tidspunkt således en tanke, om Revisionsudvalget skulle genindføres. Forespurgt til årsagen til dette forklarede vidnet, at man kunne se, at der havde været to revisionsrapporter, og at det alligevel var gået galt. Forespurgt, om det således var udtryk for en egen opfattelse af, at opfølgningen ikke havde været tilstrækkelig, eller om det skyldtes et ydre pres, forklarede vidnet, at hun tror, det var en måde at finde ud af, hvad man fremadrettet kunne gøre for at undgå, at det skete igen. Så det var nok en kombination af begge dele.

HJEMSENDELSERNE I SKAT

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet erindrer forløbet i efteråret 2015 omkring hjemsendelserne af Jan Topp Rasmussen, Jens Sørensen, René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Madsen og Richard Hanlov, forklarede vidnet, at som hun erindrer det, var det en forholdsvist snæver kreds, som blev involveret i det. Det var meget få personer, der vidste, hvem der kom på tale. Hun husker, at der blev afholdt møder om det – for hendes eget vedkommende var det primært med Jesper Rønnow Simonsen og Winnie Jensen. Hun er sikker på, at det foregik i to forskellige spor. Der var den kreds, hun selv var involveret i, som ikke var meget større end Jesper Rønnow Simonsen, Winnie Jensen og hende selv, og så var der en kreds bestående af Winnie Jensen og HR, som stod for det personalejuridiske, i forhold til hvad der kunne lade sig gøre, begrundelser o.l. Forespurgt, om vidnet blev delagtiggjort i HR's rådgivning, forklarede vidnet, at hun tror, at hun løbende blev orienteret.

Forespurgt, hvorfor vidnet i denne sammenhæng deltog i et spor ved siden af HR, forklarede vidnet, at selv om det var meget stort og indgribende, skulle det stadig håndteres på den bedst mulige måde, og det kunne hun bistå primært Jesper Rønnow Simonsen med. Det drejede sig bl.a. om at sikre, at de tanker, han havde omkring, hvem der skulle hjemsendes og hvorfor, stod rigtigt, og at det blev meldt rigtigt ud, ligesom det skulle sikres, at der blev orienteret der, hvor der skulle orienteres. Forespurgt, om sagerne og hjemsendelserne forløb som planlagt efter de sædvanlige personalejuridiske procedurer, forklarede vidnet, at det var hun ikke inde over. Det blev håndteret af Winnie Jensen og hendes medarbejdere. Forespurgt, om vidnets rolle således var, at hun sparrede vedrørende begrundelserne, forklarede vidnet, at selv om hun også sparrede omkring begrundelserne, var det mere i forhold til formuleringerne af dem. Foreholdt, at dette ofte vil ligge i forbindelse med personalejuraen, og forespurgt, hvad hendes rolle var ved siden af dette, forklarede vidnet, at der skulle skrives notater o.l. Det var en proces, der udviklede sig, og der blev skrevet undervejs. Når Jesper Rønnow Simonsen havde skrevet noget, bad han ofte om, at man læste det igennem for ham, så det på den måde blev set med andre øjne. Derudover skulle der fx også skrives notater og orienteres til departementet. Det var sådan noget, hun var inde over.

Forespurgt, hvorfra initiativet til at suspendere kom, forklarede vidnet, at hun hørte det fra Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, om departementet og/eller skatteministeren var involveret undervejs i processen, forklarede vidnet, at det var de ikke.

Foreholdt, at Karsten Juncher deltog i korrespondancen i forløbet, og forespurgt, om vidnet erindrer, hvad hans rolle var, forklarede vidnet, at der samtidig med dette forløb var nogle tanker om omorganisering, og det var Karsten Juncher, der var ansvarlig for organiseringen i SKAT. Hun tror derfor, at han var inde over processen i forhold til tanker eller idéer om omorganisering. Forespurgt, om Karsten Juncher hende bekendt var inde over overvejelserne om, hvem der skulle hjemsendes, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, at han var.

Forespurgt, om de gjorde sig overvejelser omkring antallet af personer, der skulle suspenderes, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, om der var overvejelser om, at der henset til alvoren var behov for at signalere handlekraft, forklarede vidnet, at sådan fik hun det ikke udlagt.

Hjemsendelsen af Jens Sørensen

Forespurgt, hvad forløbet var i forhold til beslutningen om at suspendere Jens Sørensen, forklarede vidnet, at hun kender til begrundelsen på grund af redegørelsen, og hun ved, at Jens Sørensen var ansvarlig for administrationen af udbyttebeskatningen.

Forespurgt, hvor forslaget til begrundelsen kom fra, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om selve begrundelsesforslaget kom fra Jesper Rønnow Simonsen eller en personalejurist. Hun modtog det på et tidspunkt. Forespurgt, hvor idéen om at hjemsende Jens Sørensen kom fra, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsen, der bestemte det. Forespurgt, om det var Jesper Rønnow Simonsens forslag, at Jens Sørensen skulle sendes hjem, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de havde nogen drøftelser om, hvorvidt Jens Sørensen lå inde med viden, som ikke også var tilgået Jesper Rønnow Simonsen selv, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

Forespurgt, om vidnet havde nogen dialog med Jesper Rønnow Simonsen vedrørende habilitetsmæssige problemstillinger, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, om hun selv overvejede, om beslutningen om, hvem der skulle suspenderes, burde sendes til departementet eller et andet sted, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om hun i dag mener, at man burde have gjort det, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det synes hun er svært at sige. Forespurgt, om hun i dag synes, at de burde have erklæret sig inhabile, forklarede vidnet, at tanken ikke har strejfet hende. Foreholdt, at der spørges ud fra den betragtning, at hvis man refererer til en direktør, der er inhabil, bliver man som udgangspunkt også selv inhabil i sager af denne karakter, forklarede vidnet, at hun ikke har tænkt over, at Jesper Rønnow Simonsen skulle have været inhabil.

Forevist ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne) og forespurgt, om det var vidnet, der udarbejdede det foreviste notat, bekræftede vidnet dette. Hun har set det i materialet. Forespurgt, hvem der lagde op til, hvilke personer der skulle fremgå af notatet, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, om alle fem personer var Jesper Rønnow Simonsens idé, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var inde over processen omkring hjemsendelsen, og hvordan det skulle håndteres, forklarede vidnet, at hun lavede en tidsplan for, hvem der skulle håndtere hvad og hvornår. Det var en større kabale. Forespurgt, om hun var til stede ved nogen af samtalerne med de personer, der blev hjemsendt, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer opfølgningen efter hjemsendelsen, forklarede vidnet, at hun ikke var inde over dette. Det blev kørt i et rent HR-spor, som hun mener, at Kammeradvokaten også kom ind over. Der var dog et enkelt tidspunkt, hvor hendes kontor stod for gennemgang af nogle e-mails sammen med de hjemsendte og deres bisiddere. Forespurgt, om hun var inde over den efterfølgende tjenstlige samtale, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det var kun HR. Forespurgt, hvilke e-mails de skulle gennemgå, forklarede vidnet, at det var de pågældendes mailbok-

se. Forespurgt, om det var, i forbindelse med at de hjemsendte fik mulighed for selv at udtage personlige e-mails, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til tilblivelsen af det foreviste notat (ekstraktens side 5621), og om der findes senere versioner, forklarede vidnet, at da hun så notatet i materialet hos sin advokat, blev hun selv overrasket over, at det var hende, der havde udarbejdet det. Men det var hende, der gjorde det, og hun har tænkt over, hvordan hun på det tidspunkt kunne skrive det. Efter at have sammenholdt med sin kalender tror hun, at hun fik navnene dagen før, og at hun så dagen efter skrev notatet til Jesper Rønnow Simonsen. Han har således bedt om at få en oversigt over dem, der skulle sendes hjem. Hun går ud fra, at hun fik bidragene til det mundtligt. Hun kan ikke se, at hun har dem på skrift. På baggrund af formuleringerne må der på det tidspunkt også have været nogle personalejurister inde over. Derefter sendte hun notatet til Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, hvem der mundtligt gav hende bidragene til notatet, forklarede vidnet, at hun ikke husker det specifikt, men hun gætter på, at det var Winnie Jensen eller Jesper Rønnow Simonsen. Der findes ikke nogen senere version af notatet hos vidnet. Hun tror ikke, at det blev brugt.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5620 (2015-09-15 (3) - E-mail fra Anne Sophie Springborg Stricker til Jesper Rønnow Simonsen):

> *"Vedhæftet begyndelsen på et udkast…"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det omtalte udkast også var den endelige udgave, forklarede vidnet, at hun tror, at Jesper Rønnow Simonsen havde bedt om det, og derfor sendte hun det til ham på den måde. Hun tror, at han forventede at få det på den måde, som hun havde skrevet det på, og at han derefter satte det over i et tekstdokument og skrev videre på det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hendes erindring er, at hun havde fået navnene dagen før, dvs. den 14. september 2015, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne) og forespurgt, om vidnet var inde over overvejelserne om rimeligheden af de anvendte formuleringer, forklarede vidnet, at det tror hun ikke. Forespurgt, om det mere var en sekretærfunktion, hun havde, bekræftede vidnet dette.

Hjemsendelsen af René Frahm Jørgensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Navn:*
>
> *René Frahm Jørgensen*
>
> *Begrundelse – med forbehold for at undersøgelserne ikke er offentliggjorte:*
>
> *Udbytte-svindel.*
> *Faglig og ledelsesmæssig ansvarlig for udbytterefusion og regnskabsgodkendelse.*
> *Som underdirektør har underdirektøren ansvaret for den daglige drift i afdelingen."*

Forespurgt, om det anførte var det input, hun fik og derpå skrev ind, forklarede vidnet, at det husker hun ikke så specifikt. Det var et udkast, og hun tror derfor ikke, at formuleringerne er blevet finpudset.

Forespurgt, om René Frahm Jørgensens hjemsendelse forløb på normal vis, forklarede vidnet, at hun ikke har hørt noget særligt om det. Hun mener, at det foregik telefonisk.

Hjemsendelsen af Dorthe Pannerup Madsen

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet vedrørende hjemsendelsen af Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at hun ved, at det ikke var Jesper Rønnow Simonsen, der talte med Dorthe Pannerup Madsen. Hun mener, at det var underdirektøren for HR, der tog ud på hendes arbejdsadresse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Navn:*
>
> *Dorthe Pannerup Madsen*
>
> *Begrundelse – med forbehold for at undersøgelserne ikke er offentliggjorte:*
>
> *Udbytte-svindel.*
> *Ansvarlig for enheden. Har ikke udvist tilstrækkeligt tilsyn med henblik på at medarbejdere i enheden løste opgaven på forsvarlig måde."*

Foreholdt, at den anførte begrundelse fremstår som en mere specifik og konkret vurdering sammenlignet med begrundelserne for René Frahm Jørgensen og Jens Sørensen, og forespurgt, om teksten kom fra Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Når hun i dag læser det på ny, tænker hun, at det var en personalejuridisk formulering, men hun kan ikke sige det med sikkerhed. Foreholdt, at vurderingen kan læses som en stillingtagen til skyld og som andet og mere end en stillingtagen til suspension, bekræftede vidnet dette. Hun tror dog ikke, at der i dette dokument var foretaget overvejelser på det niveau. Det var som nævnt et udkast.

Vidnet blev foreholdt, at Dorthe Pannerup Madsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun efter mange år i bogholderiet og i forbindelse med Lisbeth Rømers pensionering blev bedt om at være tovholder for en funktion, som skulle flyttes til Jylland, og at hun i den forbindelse kun skulle holde organisationen i gang indtil flytningen. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man på dette tidspunkt havde sådanne overvejelser, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Det var et niveau, hun ikke var med på. Forespurgt, hvad man mente med, at der ikke var "udvist tilstrækkeligt tilsyn", forklarede vidnet, at det var udtryk for det umiddelbart konstaterbare. Der var jo sket omfattende svindel i den enhed, hvor Dorthe Pannerup Madsen var funktionsleder. Foreholdt, at man kunne sige det samme om SKAT som enhed og om direktionen som ansvarlig, og forespurgt, om hun er bekendt med, om man på dette tidspunkt havde gjort sig konkrete overvejelser, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Winnie Jensen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hendes erindring var, at man havde set på, i hvilke søjler ansvaret lå, og at man var endt med en regnskabsenhed og en enhed, der stod for procesansvar. Forespurgt, om vidnet erindrer, om hun var involveret i de samme betragtninger, forklarede vidnet, at det var en del af begrundelsen. Hun husker ikke at have været inde over de indledende betragtninger, men det var en del af begrundelsen. Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt der var andre personer i enheden, der skulle hjemsendes, forklarede vidnet, at hun ikke hørte andre personer nævnt.

Hjemsendelsen af Richard Hanlov

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Navn:*
>
> *Richard Madsbjerg Hanlov*

Begrundelse – med forbehold for at undersøgelserne ikke er offentliggjorte:

Udbytte-svindel. Procesejer. Ansvarlig for design af processer. RMH har været ansvarlig for at koordinere, at lovgivning blev omsat til administration og processer. Herunder også at sikre sammenhæng mellem forretning og lovgivning. SIR redegørelsen….."

Forespurgt, om vidnet erindrer noget supplerende om, hvorfor Richard Hanlov skulle hjemsendes, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Foreholdt, at Richard Hanlov var den eneste i procesejerdelen, der blev hjemsendt, og forespurgt, om hun ved, om der var overvejelser om, hvorvidt andre over eller under ham skulle hjemsendes, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun ved, at man overvejede Jonatan Schloss, men fordi han havde været ansat så kort tid, kunne han ikke komme på tale. Forespurgt, om det var drøftelser, de havde allerede på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at hun ikke husker det som drøftelser. Forespurgt, om det var en udmelding, hun fik, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, fremgår den også af det materiale, der blev sendt ud senere. Forespurgt til personer under Richard Hanlov forklarede vidnet, at hun ikke husker drøftelser om, at der dér var nogen, der skulle sendes hjem.

Forespurgt, hvad vidnet ved om forløbet omkring hjemsendelsen af Richard Hanlov, forklarede vidnet, at hun ikke selv var til stede, men hun mener at kunne huske, at Richard Hanlov ikke var i huset og blev bedt om at komme til Østbanegade, hvor han nok fik beskeden af Jesper Rønnow Simonsen. Foreholdt, at dette svarer til Richard Hanlovs egen forklaring for undersøgelseskommissionen, men at han også har forklaret, at han oplevede sit forløb som anderledes end de andres, herunder at han ikke havde adgang til en bisidder, og at han oplevede det som en sidste øjebliks beslutning, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det kan være rigtigt, at de andre hjemsendte fik adgang til en bisidder, men at Richard Hanlov ikke gjorde, forklarede vidnet, at hun tror, at de andre – bortset fra Dorthe Pannerup Madsen – fik det at vide telefonisk, og hun kan derfor ikke se, hvordan de kan have haft en bisidder. Som nævnt var hun ikke selv til stede, men hun tror ikke, at der var bisiddere. Hjemsendelsen af Dorthe Pannerup Madsen kan have været anderledes, men det ved hun ikke.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

"… RMH har været ansvarlig for at koordinere, at lovgivning blev omsat til administration og processer. Herunder også at sikre sammenhæng mellem forretning og lovgivning. SIR redegørelsen….."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5622-5623 (2015-09-17 (10) - E-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsen og Anne Sophie Springborg Stricker om hjemsendelserne, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 16. september 2015 til Winnie Jensen og Anne Sophie Springborg Stricker):

> *"Kære begge*
>
> *Foreløbigt bud - skal nok cleares med KA?*
>
> …
>
> *Afventer...*
> *Det processuelle ansvar for opfølgning og implementering af lovgivning i SKATs processer styrkes i en reorganiseret afdeling. Den nuværende underdirektør for afdelingen Udvikling i forretningsområdet Kundeservice (rmh) sendes hjem indtil videre mhp afklaring af tjenestelige forhold som følge af mangelfuld opfølgning på implementering ny lovgivning i nye procsser ifm lovændringen på området i 2012. Direktøren for Kundeservice er nyansat i februar 2014."*

Forespurgt til forløbet og dialogen i forhold til det meget specifikke kritikpunkt fra Jesper Rønnow Simonsen forklarede vidnet, at som hun husker det, må der være en kobling til Intern Revisions redegørelse, som på dette tidspunkt var under udarbejdelse. Hun gætter på, at det var den, man afventede en konklusion fra.

Forespurgt, hvem der fik idéen til formuleringen om "mangelfuld opfølgning på implementering ny lovgivning i nye procsser ifm lovændringen på området i 2012", forklarede vidnet, at hun tror, at det var Jesper Rønnow Simonsen. Det var en drøftelse, der også var i forbindelse med udarbejdelsen af Intern Revisions rapport.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var rapporten, der kom i 2015, og som på daværende tidspunkt var under udarbejdelse, bekræftede vidnet dette. Det var rapporten fra september 2015.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5640-5641 (2015-09-21 (5) - Forelæggelse for departementschefen vedr. ledelsesmæssige konsekvenser i forlængelse af bl.a. udbytteskattesagen, notat om ledelsesmæssige konsekvenser):

> *"Udbytterefusion*
> *Som følge af Intern Revisions rapport om refusion af udbytteskat står det klart, at der har været alvorlige ledelsesmæssige svigt og processuelle fejl og mangler i tilret-*

telæggelsen af opgaven med refusion af udbytteskatter, herunder i opfølgningen på anbefalinger fra Intern Revision fra 2010 og 2013. Intern Revisions undersøgelse viser, at der har været grundlæggende svigt i den daglige administration, ligesom det kan konstateres, at de processer m.v., der er udarbejdet for håndtering af opgaven, er mangelfulde. Statsrevisorerne har endvidere anmodet Rigsrevisionen om at undersøge yderligere forhold på baggrund af Intern Revisions undersøgelse. Rigsrevisionens undersøgelse forventes færdig til februar 2016.

Uanset de videre undersøgelser er der fremadrettet behov for en opfølgning på de konstarede fejl og mangler i de nuværende processer, hvilket blandt andet indebærer en ledelsesmæssig og organisatorisk omorganisering på en række områder. På den baggrund sendes en række ledere i SKAT hjem indtil videre mhp afklaring af deres fremtidige tjenestelige forhold.

…

Endvidere hjemsendes den underdirektør (RMH) i forretningsområdet Kundeservice, som har haft et overordnet ansvar for processer ifm systemer og arbejdsgange vedrørende afregning herunder ifm refusion af indeholdte udbytteskatter."

Forespurgt, om begrundelsen for at hjemsende Richard Hanlov var under forandring under forløbet, forklarede vidnet, at sådan har hun ikke opfattet det. Foreholdt, at der i det anførte ikke længere var nævnt noget om en lovændring fra 2012, bekræftede vidnet dette. Hun tror, at den foreholdte begrundelse, der gik til departementet, var blevet gjort mere overordnet, fordi implementeringen af en lovændring var noget, en procesejer skulle stå for.

Forespurgt, om der forud for hjemsendelsen var nogen form for dialog med Jonatan Schloss omkring hensigtsmæssigheden og grundlaget for at hjemsende Richard Hanlov, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Hun deltog ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5641 (2015-09-21 (5) - Forelæggelse for departementschefen vedr. ledelsesmæssige konsekvenser i forlængelse af bl.a. udbytteskattesagen, notat om ledelsesmæssige konsekvenser, afsnit "Udbytterefusion"):

"Den øverst ansvarlige for Kundeservice (JS) er nyansat i februar 2014, hvorfor han ikke anses for at have en rolle i dette sagskompleks. Ligesom det umiddelbart ikke har konsekvenser for øvrige ledere og medarbejdere i Kundeservice med forbehold for, at der kan være behov for yderligere undersøgelser."

Forespurgt, hvad baggrunden var for, at man på dette tidspunkt kunne konkludere, at sagen kun skulle have konsekvenser for Richard Hanlov, forklarede vidnet, at hun ikke synes, at man helt konkluderede dette, eftersom der stod "med forbehold". Men det var en beslutning, der var truffet af Jesper Rønnow Simonsen, og hun ved det derfor ikke. Hun synes dog, at man lod døren stå åben for, at der kunne dukke andre ting op, og det var jo en sag, der løbende udviklede sig.

Vidnet blev foreholdt, at der allerede i 2013 var en erkendelse af, at systemet med procesansvar ikke fungerede helt optimalt, idet der var forskellige opfattelser af, hvad et procesansvar omfattede, hvilket i december 2014 – dvs. 9 måneder før hjemsendelserne – førte til en indstilling om projektet "God Processtyring i SKAT" (GPS), som hvilede på en forudsætning om, at man skulle tilføre flere ressourcer. Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt det på den baggrund var relevant at hjemsende en underdirektør for procesledere, forklarede vidnet, at hun ikke husker nogen drøftelse i den forbindelse. Hun husker heller ikke, om der i september 2015 var nogen drøftelse om procesejerdelens ressourcer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', oversigt "Estimeret konsekvens vedr. ressourceforbrug for procesejere"):

> *"Nye opgaver for procesejerne*
>
> *- Retningslinjer for den manuelle produktion*
>
> *…*
>
> *I ALT ESTIMERET MERFORBRUG PR. PROCESEJER PÅ 20 - 40 % … – SVARENDE TIL 8-16 MEDARBEJDERE I F.EKS. AFREGNING"*

Vidnet blev endvidere foreholdt, at Richard Hanlov har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han havde ca. 200 medarbejdere, så hvis han skulle have tilført 30 %, svarede det til 60 medarbejdere, hvis han skulle løfte opgaven. Forespurgt, om der var nogen overvejelser om, hvorvidt det område, man mente, Richard Hanlov havde ansvaret for, reelt var noget, som direktionen positivt vidste, der ikke var tilstrækkelig bemanding til, forklarede vidnet, at sådan husker hun ikke forløbet, men hun har dog ikke været videre inde over GPS. Der fandtes allerede et procesejerskab, og derudover var der tanker om at gøre det mere klart og om at tildele rollen nye opgaver. Da dette imidlertid endnu ikke var gennemført, var der på dette tidspunkt ikke drøftelser om, hvorvidt der konkret burde have været flere ressourcer.

Hjemsendelsen af Jan Topp Rasmussen

Forespurgt, hvorfor Jan Topp Rasmussen blev hjemsendt på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han blev hjemsendt på grund af nedlukningen af EFI, som også fandt sted i september 2015. Forespurgt til overvejelserne omkring timingen i forhold til, at alle blev hjemsendt samme dag, forklarede vidnet, at hun tror, at tingene simpelthen faldt sammen. Dagen efter hjemsendelserne gav skatteministeren også en præsentation af sin handleplan for SKAT. Forespurgt, om hun således ikke erindrer nogen bevidst beslutning om at samle hjemsendelserne, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt til forløbet omkring den formodede svindel set fra vidnets placering forklarede vidnet, at hun på et tidspunkt – muligvis den 19. august 2015 – blev kaldt ind til Jesper Rønnow Simonsen sammen med Winnie Jensen, hvor hun blev orienteret om sagen. Hun tror, at Winnie Jensen på det tidspunkt allerede vidste det. De fik at vide, at de godt kunne forberede sig på, at der ville blive en del arbejde, og at de skulle udarbejde nogle notater om det, ligesom det skulle meldes til SØIK. Det var et forholdsvist kort møde. Om aftenen modtog hun et notat, som var udarbejdet i Kundeservice. Dagen efter blev der holdt det månedlige underdirektørmøde i SKAT, og det betød, at alle underdirektører fra hele landet mødte ind og deltog, og derfor var der ret mange samlet. Hun tror desuden, at de holdt et møde hos Jesper Rønnow Simonsen, hvor de relevante underdirektører og fagdirektører var til stede, hvor alle fik forklaret, hvad man på dette tidspunkt vidste. Senere kom der en VIP-orientering fra Anne Munksgaard.

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret om svindlen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om hun ved, hvornår Jens Brøchner første gang blev orienteret om svindlen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke specifikt. Forespurgt, om Jens Brøchner var orienteret på det tidspunkt, hvor hun selv blev orienteret, forklarede vidnet, at hun ikke ved det, men hun tror det ikke. Forespurgt, om hun ved, hvornår der skete orientering af skatteminister Karsten Lauritzen, forklarede vidnet, at hun går ud fra, at Jens Brøchner orienterede ham på et tidspunkt, men hun ved det ikke. SKAT sendte et notat til departementet, men på det tidspunkt vidste Jens Brøchner det nok godt. Hun ved det imidlertid ikke, da det var noget, der foregik i departementet, og som departementschefen bestemte.

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i forbindelse med det efterfølgende arbejde i SKAT med oprydning og etablering af nye processer mv., forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen rolle i forbindelse med de nye processer.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der primært varetog kommunikationen til departementet og skatteministeren, forklarede vidnet, at dette var lidt opdelt. Hun ved, at man i SKAT udarbejdede et notat, som Jim Sørensen i Indsats påbegyndte, og hun tror, at Jim Sørensen også havde noget direkte kommunikation med departementet. Derudover havde direktionssekretariatet en direkte linje til departementet i forhold til udarbejdelsen af notatet.

Forevist ekstraktens side 1710 (2015-08-20 (1) - E-mail fra Anne Munksgaard til Jesper Rønnow Simonsen vedr. VIP-orientering, Anne Munksgaards e-mail af 20. august 2015 til Jesper Rønnow Simonsen og Anne Sophie Springborg Stricker med kopi til Jim Sørensen) og ekstraktens side 1712 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter) og forespurgt, hvem VIP'en var i denne forbindelse, forklarede vidnet, at en VIP kunne være forskellige ting. Det kunne være en mindre sag, men som vedrørte en meget kendt person, og det kunne også være en økonomisk meget omfangsrig sag, hvilket dette var. Det kunne også være fx et hul i lovgivningen, selv om dette dog mere ville være en early warning. Det var under alle omstændigheder sager, der kunne have stor betydning, og ifølge procedurerne bestemte man selv, hvor højt op i systemet den skulle sendes. Forespurgt, om hun ved, om den foreviste VIP-orientering var tiltænkt Jesper Rønnow Simonsen, eller om den skulle videre til departementet, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsen, der bestemte, om den skulle videre. Hun tror ikke, at Jesper Rønnow Simonsen sædvanligvis ville sende en sådan orientering direkte til departementet. Forespurgt, om hun opfattede det som et internt produkt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5048 (2015-08-20 (5) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til de øvrige direktører med orientering om udbytteskattesagen, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 20. august 2015 til Jonatan Schloss, Jim Sørensen, Jens Sørensen, Jan Topp Rasmussen, Karsten Juncher og Winnie Jensen med kopi til Anne Sophie Springborg Stricker og Jakob Østerbye):

> *"Kære jer*
>
> *Som de fleste af jer vil vide har vi identificeret en større international udført svindelsag mod den danske statskasse via udnyttelse af muligheden for "refusion" via dobbeltbeskatningsaftaler. Det er ganske alvorligt, og jeg håber derfor I har mulighed for at drøfte sagen imorgen tidlig lige efter pressebrief. Vi er nødt til at være sikre på, at vi har dedikeret de rette ressourcer til sagen og at vi gør alt hvad vi kan på vores side for at afdække sagen, men mindst lige så vigtigt for taget de fornødne skridt til, at der ikke opstår lignende tilfælde.*

Der er desuden et par øvrige dimensioner, som jeg gerne vil vende med jer, herunder om hvordan vi forholder os til vores internationale kolleger som potentielt kan være udsat for samme svindelmodel."

Forespurgt, om vidnet deltog i den drøftelse, der blev lagt op til i det foreholdte, forklarede vidnet, at det gjorde hun formentlig. Forespurgt, hvad de omtalte "øvrige dimensioner" var, forklarede vidnet, at det vil være et gæt. Hun husker ikke selve samtalen. Forespurgt, om hun husker, om man drøftede, hvad man skulle gøre i forhold til de internationale kolleger, forklarede vidnet, at det igen vil være et gæt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5052 (2015-08-22 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til Jim Sørensen vedr. forelæggelse for Skatteministeren, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 22. august 2015 til Jim Sørensen med kopi til Jens Sørensen, Jonatan Schloss, Karsten Juncher, Winnie Jensen, Anne Sophie Springborg Stricker og Jakob Østerbye):

"Kære Jim

Det er formentlig ikke muligt at lave en afdækning af alle hjørner i denne sag på nuværende tidspunkt. Så jeg vil foreslå at det af den orientering til ministeren som vi fremsender i morgen fremgår at vi vender tilbage med en fyldigere status fx med udgangen af september?

…

Det vil være timingsmæssigt bedst hvis jeg kan se et udkast allerede i morgen før frokost så vi er enige om at notatet har potentielt rette kvalitet og vinkling. Når jeg har set det kan vi lige tage stilling til om der er behov for at mødes tidligt mandag morgen om sagen også.

Jeg foreslår at indstillingen til ministeren er at han orienterer SAU om sagen og at vi herefter evt. udsender er pressemddelelse når dette er sket."

Forespurgt, hvordan den generelle proces var omkring udarbejdelsen af forelæggelser for skatteministeren, forklarede vidnet, at det kom an på sagen. Normalt ville en forelæggelse blive udarbejdet i fagområdet, og derefter ville den gå gennem hele ledelseskæden og i den forbindelse også havne i direktionssekretariatet, hvor de sikrede, at den flugtede med alt det, den skulle. Når Jesper Rønnow Simonsen havde godkendt forelæggelsen, sendte direktionssekretariatet den til departementet. De var ind- og udgang for alt materiale. Forespurgt, om det således var en lidt usædvanlig proces, når Jesper Rønnow Simonsen allerede på dette tidspunkt var inde over det,

forklarede vidnet, at det var en usædvanlig proces, fordi det var en usædvanlig sag. Det endte med, at direktionssekretariatet på et tidspunkt overtog notatet og sendte det til departementet. Forespurgt, hvem de overtog det fra, forklarede vidnet, at de overtog det fra Indsats. Hun mener også, at hun selv stod på forelæggelsen, og at Anne Munksgaard stod på en anden. Direktionssekretariatet var tæt inde over forelæggelserne.

Forevist ekstraktens side 1742-1746 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, hvem der udarbejdede denne forelæggelse, forklarede vidnet, at hun mener, at det var Anne Munksgaard. Det medfølgende notat var udarbejdet i Indsats, hvilket også fremgår af brevhovedet. Hun mener, de modtog forelæggelsen i direktionssekretariatet, hvor de foretog nogle ændringer, som mere gik på det sproglige, for de havde intet kendskab til, hvad det handlede om. Derefter har Jesper Rønnow Simonsen uden tvivl også haft en holdning til, hvordan forelæggelsen skulle skrives, for det havde han altid, og han var altid inde over forelæggelserne. Foreholdt, at forelæggelsen er dateret den 24. august 2015, og forespurgt, om det vidnet bekendt var første gang, der gik en orientering til skatteministeren, forklarede vidnet, at skatteministeren først fik forelæggelsen den 25. august 2015.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', afsnit "Baggrund for anmeldelsen til SØIK"):

> *"SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang.*
>
> *Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Forespurgt, hvorfor der i det foreholdte står, at det først var den 11. august 2015, det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet, forklarede vidnet, at hun efterfølgende har læst det, men på det pågældende tidspunkt vidste hun ikke noget om, hvad der var foregået om sommeren. Forespurgt, om hun på det tidspunkt således ikke var klar over, at der i juni 2015 var kommet en henvendelse

fra en whistleblower, som var advokat, bekræftede vidnet dette. Det, hun fik at vide omkring den 19.-20. august 2015, var meget ukonkret, og hun vidste meget lidt om, hvad der var sket i løbet af sommeren.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', afsnit "Baggrund for anmeldelsen til SØIK"):

> *"SKAT har på baggrund af to anmeldelser henover sommeren undersøgt … I den første anmeldelse, som blev modtaget 17. juni 2015 fra en privat anmelder, var der oplysninger om formodet økonomisk kriminalitet omfattende 18 selskaber."*

Forespurgt, om vidnet vidste, at det drejede sig om en dansk advokat med speciale i skatteret, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om hun vidste, at det var en advokat, forklarede vidnet, at det er svært at sige, hvad hun vidste dengang, og hvad hun ved i dag. Hun har nok vidst, at det var en advokat, men hun vidste ikke, at det var på vegne af de her klienter. Det var slet ikke så konkret.

Foreholdt, at man standsede udbetalingerne den 6. august 2015, og forespurgt, hvorfor man i orienteringen til skatteministeren så skrev, at man først fik henvendelsen den 11. august 2015, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Alt faktuelt i notatet kom fra Indsats, og de havde i direktionssekretariatet ikke grundlag for at efterprøve noget som helst.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5919 (2015-10-31 (2) - E-mail fra Anne Sophie Springborg Stricker til Jesper Rønnow Simonsen vedr. orienteringen af sidstnævnte om udbytteskattesagen):

> *"Kære Jesper*
> *Der var møde hos dig den 20/8, hvor du blev orienteret. Samme dag modtog du en VIP orientering fra Anne M (vedhæftet). Jeg mener også at have hørt, at du havde modtaget den inden, men den har jeg ikke set. Jeg prøver at spørge Anne igen.*
> *Den 21/8 tog du i departementet og orienterede Jens mundtligt. Den 24/8 sendte vi forelæggelse til Skatteministeren (vedhæftet)."*

Forespurgt, om "Jens" i det foreholdte er Jens Brøchner, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til baggrunden for denne e-mailkorrespondance forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen normalt bare bad hende om nogle informationer, hvis han selv var ved at skrive om eller redegøre for et eller andet. Det kan også være, at han var blevet forvirret, fordi der i den tidligere foreviste e-mail vedrørende VIP-orienteringen stod "VIP 2". På et tidspunkt var der derfor tvivl om, hvorvidt Jesper Røn-

now Simonsen havde modtaget én eller to VIP-orienteringer. Det viste sig imidlertid, at der kun havde været én, og at den anden formentlig var blevet stoppet tidligere i systemet, hvorpå de var startet forfra med en ny. Det ville være den normale procedure.

Forespurgt, hvornår Jesper Rønnow Simonsen første gang blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen).

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1876 (2016-01-11 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 11. januar 2016 kl. 21.40 til Jens Madsen med kopi til bl.a. Anne Sophie Springborg Stricker):

> *"Nu har jeg læst notatet fra Indsats om anmeldelser"*

Forespurgt, hvorfor vidnet modtog kopi af denne korrespondance, forklarede vidnet, at hun tror, at Jesper Rønnow Simonsen gjorde, hvad han kunne for at holde hende orienteret om, hvad der foregik, for pludselig var der ting, der skulle tages stilling til, og så skulle hun være forberedt og vide, hvad der var foregået. Forespurgt, om hun læste det omtalte notat, forklarede vidnet, at det gjorde hun nok.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
> *Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:"*

Forespurgt, om vidnet forholdt sig til de begrundelser, der fremgik af notatet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, men de talte om dem. Forespurgt, om hun var enig i konklusionen, forklarede vidnet, at det var svært at forstå, fordi det var så alvorligt. Det var også derfor, de talte om det flere gange. Men det var Særlig Kontrols vurdering.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen, afsnit "Konklusion"):

> *"Den første anmeldelse havde så sparsomme oplysninger og var af en sådan karakter, at den krævede yderligere undersøgelser."*

Vidnet forklarede, at hun på dette tidspunkt ikke havde set anmeldelsen. Det var hemmeligstemplet i meget lang tid. Forespurgt, om hun, da hun i januar 2016 fik notatet, således ikke havde set anmeldelsen, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, hun havde. Det var hemmeligstemplet fra SØIK's side, og det betød også, at hun ikke var klar over, hvad der var foregået. Forespurgt, om det i dag er hendes opfattelse, at der var meget sparsomme oplysninger, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Hun sidder ikke med systemerne, og hun har aldrig siddet med en sådan kontrol, men hun synes umiddelbart ikke, at det ser så sparsomt ud.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen, afsnit "Konklusion"):

> *"Som nævnt var det ikke umiddelbart muligt at finde match i SKATs IT-systemer."*

Foreholdt, at medarbejdere fra Særlig Kontrol har forklaret for undersøgelseskommissionen, at man søgte i de forkerte IT-systemer, idet man søgte i journaliseringssystemet og ikke i 3S, og forespurgt, om ikke de burde have oplyst dette, forklarede vidnet, at det burde de, hvis de på dette tidspunkt vidste det, men det ved hun ikke, om de gjorde. Forespurgt, om hun selv vidste det, forklarede vidnet, at det gjorde hun slet ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1876 (2016-01-11 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016, Jens Madsens e-mail af 11. januar 2016 kl. 17.45):

> *"- Notat fra Indsats om forløbet i SKAT efter modtagelse af anmeldelser om formodet svig. Indsats har bedt om, at det bliver sendt til Jesper med henblik på at vurdere om det skal udleveres til RR"*

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor man på dette tidspunkt overvejede, om notatet skulle udleveres, forklarede vidnet, at det ved hun ikke konkret. Man skulle overveje, om det var relevant i forhold til de spørgsmål, Rigsrevisionen havde stillet. Hun er i tvivl om, hvilken perioden det var hemmeligstemplet, men de var helt sikkert også meget nervøse for at komme til at udlevere noget, de ikke måtte.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1876 (2016-01-11 (1) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med spørgsmål til Særlig Kontrols notat af 8. januar 2016, Jens Madsens e-mail af 11. januar 2016 kl. 17.45):

> *"Departementet lægger en version til Jens Brøchner i aften. Den vil indeholde de bemærkninger vi sendte fredag. Departementet har lovet, at vi også får den, når den bliver lagt til Jens."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvilke drøftelser og aftaler der på dette tidspunkt var med Jens Brøchner, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Det var hun ikke inde over.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der sad i direktionssekretariatet i perioden august-november 2015, forklarede vidnet, at hendes kontor på det tidspunkt havde omkring 10-12 medarbejdere. Hun havde én medarbejder, som hun involverede i dette. Det omfattede dog ikke hjemsendelserne, som kun hun selv var inde over. Forespurgt, hvem den pågældende medarbejder var, forklarede vidnet, at det var Anders Faurby. Forespurgt, om hun derudover var i den afdeling, hvor Winnie Jensen var direktør, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Jesper Rønnow Simonsen trak på vidnets kontor i forhold til betjeningen af ham, bekræftede vidnet dette.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet har nogen viden om benyttelsen af risikoanalyser og risikostyringsredskaber, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Hjemsendelserne i SKAT

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes på ny forevist ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne).

Forespurgt, hvordan det skal forstås, at vidnet, da hun så notatet, var overrasket over, at det var hende, der havde udarbejdet det, forklarede vidnet, at hun ikke kunne huske, at hun havde skrevet det, men det havde hun. Forespurgt, om hun slet ikke husker at have udarbejdet det, forklarede vidnet, at hun ikke husker, at hun satte det ind i et skema. Hun kan sagtens huske, at hun var inde over teksten generelt og også de e-mails, hun fik fra Jesper Rønnow Simonsen vedrørende hjemsendelserne, men hun kan ikke huske, at det foreviste skulle være det første dokument, hun selv udarbejdede. Hun tror også, at det var det eneste, hun udarbejdede, men hun husker det ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke fik nogen skriftlige input til de tekstafsnit, der fremgår af notatet, forklarede vidnet, at hun ikke har kunnet finde nogen, og hun mener heller ikke, at hun fik nogen. Det var så følsomt et emne, at hun kan se, at hun ikke engang skrev noget i sine egne notesbøger, hvilket hun ellers normalt ville have gjort. Hun har ikke turdet skrive noget ned. Forespurgt, om der således var nogen, der ringede hende op og dikterede, hvad der skulle stå, forklarede vidnet, at det var der ikke. Hun blev ikke ringet op, men hun havde kontor lige ved siden af Jesper Rønnow Simonsen, og hun var derfor ofte inde hos ham. Hun sad desuden lige over for Winnie Jensen i et storrum, så hvis de skulle tale sammen, kunne de gå ind i et mødelokale. Hun var fysisk tæt på dem begge to, også i den periode.

Forespurgt, om vidnet holdt møder med Winnie Jensen og Jesper Rønnow Simonsen, hvor de i den forbindelse foreslog, hvad der skulle stå, forklarede vidnet, at hun fik navnene at vide på én gang. Derefter talte de om begrundelserne for, at de pågældende skulle hjemsendes, og på den baggrund gik hun tilbage og skrev notatet. Hun kan se, at hun har fået input, fordi der var noget personalejuridisk, som hun ikke selv har kunnet formulere. Det var fx, at de pågældende blev sendt hjem med fuld løn, hvilket hun ikke selv havde kendskab til. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hendes bedste bud således er, at det foregik på nogle møder, hvor hun noterede nogle formuleringer, som kom fra Jesper Rønnow Simonsen og/eller Winnie Jensen, hvorefter hun selv skrev det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet ved, om Jesper Rønnow Simonsen modtog nogen rådgivning fra HR om reglerne for tjenestemandsansvar i forbindelse med hjemsendelserne, forklarede vidnet, at det ved hun ikke, om han gjorde. Winnie Jensen var i kontakt med de personalejurister, som hun havde ansat under sig. Foreholdt, at det ikke fremgik ganske klart af Winnie Jensens forklaring for undersøgelseskommissionen, hvordan rådgivningen foregik, forklarede vidnet, at hun ikke var inde over den del. Hun havde ikke noget med det personalejuridiske at gøre. Hun har ikke selv arbejdet med personalejura, og hun har derfor ikke noget dybere kendskab til det.

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor Jesper Rønnow Simonsen overhovedet mente, at der skulle sendes nogen hjem, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om ikke de talte om det, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer nogen specifik begrundelse for hjemsendelserne bortset fra selve skandalernes omfang.

Forespurgt, om Jesper Rønnow Simonsen i sin tætte dialog med vidnet på noget tidspunkt nævnte noget om en dialog med departementet eller ministeriet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, så vidt hun husker. Som det også fremgik af en af de andre e-mails, tog Jesper Rønnow Simonsen over og talte med Jens Brøchner, efter hun selv var blevet orienteret.

PER JACOBSEN

Kl. 11.00 mødte Per Jacobsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til april 2013 var ansat som skattedirektør i SKAT Midt- og Sydsjælland, og at han i perioden fra november 2014 til marts 2015 var ansat som fungerende direktør i SKAT's afdeling Indsats, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i de to perioder forklarede vidnet, at han i perioden som skattedirektør fra den 1. januar 2009 til udgangen af 2012 var placeret i Køge. I perioden fra den 10. november 2014 til udgangen af februar 2015 var hans adresse i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er skatterevisor og blev uddannet i skattevæsnet.

Forespurgt til vidnets erhvervsforløb, fra han blev uddannet skatterevisor og frem til 2009, hvor han tiltrådte stillingen som skattedirektør, forklarede vidnet, at han samlet set har været ansat i skattevæsnet i 39 år og har været leder i ca. 20 år, startende i Amtsskattedirektoratet i Slagelse. Derefter flyttede han rundt på adskillige adresser

på Sjælland og var skattedirektør i 12 år, indtil han fratrådte ved udgangen af 2017. Han har siden da været chefkonsulent.

Forespurgt, hvilke særlige områder han generelt beskæftigede sig med som skattedirektør, forklarede vidnet, at den første skattedirektørperiode var for Skattecenter Korsør, hvor han havde alle de opgaver, der hørte til skattecentret. Efterfølgende var det primært kontrolområdet.

Forespurgt, hvad vidnets kendskab og kontakt har været til udbytteområdet, forklarede vidnet, at det har været meget begrænset, idet han aldrig har arbejdet med området eller haft ansvaret for det. Forespurgt, om han har været bekendt med, at der var nogle udfordringer på udbytteområdet, forklarede vidnet, at han i den periode, hvor han sad i direktionen, så nogle revisionsrapporter og opfølgning på revisionsrapporter, men ellers var han ikke bekendt med det overhovedet. Forespurgt, om det således først var, da han sad i direktionen, at han blev bekendt med, at der var problemstillinger på området, bekræftede vidnet dette.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt, hvad vidnets kendskab var til Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at han var skattedirektør for den enhed, som havde ansvaret for medarbejderligningen, og han blev løbende orienteret. Det var en ekstraordinær sag, og derfor blev han – som det også fremgår – meget hurtigt orienteret, da de modtog SØK's anmeldelse fra afdelingen for økonomisk kriminalitet. Forespurgt, om han også var involveret i de konkrete tiltag og overvejelser, der var i forhold til sagen, forklarede vidnet, at han blev involveret og i hvert fald ofte blev orienteret, fx når personalelederen kontaktede personaleafdelingen for at høre, om der var noget, der skulle gøres, eller noget, der skulle overvejes i forbindelse med de ansættelsesretlige forhold.

Forespurgt, om vidnet var involveret i den konkrete ligningsopgave og foretog vurderinger, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var ikke selv inde over den materielle del, i forhold til den materielle opgørelse, som var hans enheds ansvar. Til dette havde han både en medarbejder, Torben Børge Rasmussen, som er blevet afhørt af undersøgelseskommissionen, samt Torben Børge Rasmussens personaleleder, Allan Normann Martens. Derudover var fagchef Gert Ensted også noget tættere på den konkrete sagsbehandling, end vidnet selv var. Han var således alene orienteret i forhold til selv at kunne orientere sin egen direktør, ligesom han var bindeleddet, når Lars Nørding eller Jens Sørensen spurgte til fremdriften i sagen, i hvilke tilfælde han spurgte sagsbehandleren, hvordan det gik. Forespurgt, om han således varetog kontakten over til regnskabsenheden, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet på det mere generelle plan erindrer de nærmere retningslinjer for ligning af personale, og hvordan man håndterede dette, forklarede vidnet, at den primære tilgang til at sikre, at medarbejderne i SKAT efterlevede reglerne, var en femprocentsligning, hvor 5 % af medarbejderne blev udtaget ved en tilfældig stikprøve. Desuden var der mulighed for, at hans enhed overtog sagen, hvis man fx i et kontrolprojekt stødte på en medarbejder, som drev erhvervsvirksomhed ved siden af sin ansættelse i skattevæsnet. Endelig var det også deres ansvar at håndtere de sager, hvor der internt eller eksternt kom anmeldelser på medarbejdere. Deres opgave vedrørte alene den materielle, ligningsmæssige del.

Foreholdt fra ekstraktens side 3629 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden, afsnit "Opgaver i medarbejderligningsenheden") med angivelse af seks forskellige opgavetyper og forespurgt, under hvilket nummer Sven Jørgen Nielsens sag hørte, forklarede vidnet, at det var under pkt. 5 om "Anmeldelser på ansatte i Koncernen". Det omfattede både interne og eksterne anmeldelser, og i dette tilfælde kom anmeldelsen fra SØK.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3631-3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"5. Anmeldelser på ansatte i SKAT*
>
> …
>
> *Anses der at være tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvarsbehandling i Sagscenter Person … Samtidig med oversendelse orienteres CLP samt regionsdirektør om sagen. Når Sagscenter Person har truffet afgørelse i ansvarssagen, skal Sagscenter Person orientere CLP om sagens udfald.*
> *CLP vurderer herefter om en sag skal have ansættelsesretlige konsekvenser. I bekræftende fald tager CLP herefter kontakt til regionsdirektøren og orienterer om, at man vil gå videre med sagen."*

Forespurgt, om den beskrevne proces blev fulgt i Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at det gjorde den for så vidt. Det var bare en ekstraordinær sag, og som det også fremgår af det materiale, hans bisidder har sendt til undersøgelseskommissionen, orienterede hans personaleleder allerede i juni 2011, da de kendte sagens omfang, personalekontoret om dette. Svaret var, at personalekontoret ville afvente hans enheds forslag til afgørelse, inden de ville træffe nogen beslutning vedrørende det ansættelsesmæssige.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"Anses der at være tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvarsbehandling i Sagscenter Person."*

Vidnet forklarede, at det beskrevne også var det, der skete i Sven Jørgen Nielsens sag. Forespurgt, hvor ofte den type sager forekom, forklarede vidnet, at i medarbejderligningsenheden var det heldigvis meget sjældent. Der blev jo foretaget reguleringer, når medarbejderne af den ene eller anden grund måske havde misforstået noget, men han husker kun ganske få og ikke nogen specifikke sager, som det var nødvendigt at sende til ansvarsvurdering. Forespurgt, om det således havde undtagelsens karakter, bekræftede vidnet dette. Det var helt klart ekstraordinært. Forespurgt, om den beskrevne proces var tiltænkt alle sager, hvor ansvar kom på tale, forklarede vidnet, at der var de fire beskrevne aktører, og at dette var processen.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3631-3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"Når Sagscenter Person har truffet afgørelse i ansvarssagen, skal Sagscenter Person orientere CLP om sagens udfald."*

Forespurgt, hvordan forløbet var i Sven Jørgen Nielsens sag i forhold til det foreholdte udsagn, forklarede vidnet, at da de sendte sagen til Sagscenter Person til vurdering af den subjektive tilregnelse, valgte Sagscenter Person at afvente, at sagen var afklaret materielt. Dvs. at så længe sagen blev anket videre op i systemet, var den sat i bero hos dem, og derfor foretog de aldrig en vurdering af tilregnelsen. Forespurgt til CLP's – dvs. personalecentrets – rolle forklarede vidnet, at allerede da hans enhed kunne se, at der var tale om meget store beløb, rettede de ekstraordinært henvendelse til CLP og orienterede dem om det. Det var medarbejderligningsenheden, der stod for det materielle, mens Løn og Personalejura foretog de ansættelsesretlige vurderinger og indgik i en dialog med den ansættende myndighed om, hvorvidt det skulle have ansættelsesretlige konsekvenser. Men på baggrund af de informationer, som de på det pågældende tidspunkt havde i medarbejderligningsenheden, valgte de at informere CLP om, at det så mærkeligt ud. Forespurgt, om man således valgte at tage dette skridt på et tidligere tidspunkt end beskrevet i det foreholdte, bekræftede vidnet dette. Det var, fordi det var en ekstraordinær sag. Dette gentog de senere i 2011, da de i forbindelse med deres endelige afgørelse orienterede Løn og Personalejura om, at der nu var fundet en afklaring. Man ønskede imidlertid også der at afvente klageinstanserne. Forespurgt, hvad han erindrer om Løn og Personalejuras tilbagemeldinger, forklarede vidnet, at det var dem, der var juristerne og eksperter-

ne på det pågældende område, men i medarbejderligningsenheden undrede de sig, da det var en ekstraordinær sag. De var ikke selv personalejurister, og de kunne derfor ikke vurdere det, men de syntes, at hvis man ikke kunne komme med gode svar på beløb af den omhandlede størrelse, så var det i hvert fald en vurdering værd. De undrede sig derfor. Han ved, at Torben Børge Rasmussen har givet udtryk for dette, og han deler bestemt denne undren.

2. februar 2011 – anmeldelse fra SØK vedrørende Sven Jørgen Nielsen

Forevist ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)) og forespurgt, om det var et dokument, vidnet blev gjort bekendt med, forklarede vidnet, at det blev han ca. en uge efter modtagelsen. Som det fremgår af e-mailkorrespondancen med Allan Normann Martens, kom vidnet på besøg, og det var i den forbindelse – formentlig den 10. februar 2011 – han blev orienteret om anmeldelsen.

Forevist ekstraktens side 3636 (2011-02-04 - E-mail fra Preben Buchholtz til Allan Martens vedr. sagens behandling i 'medarbejderligningsafdelingen', Allan Normann Martens' e-mail af 8. februar 2011 til bl.a. Torben Børge Rasmussen) og forespurgt, om det er denne e-mail, vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette. Allan Normann Martens skrev, at de lige skulle undersøge det, og at vidnet ville komme forbi dagen efter, dvs. den 9. februar 2011. Forespurgt, om det var der han så selve dokumentet, forklarede vidnet, at han først så det, da han kom besøg. Han havde ikke set det forud for besøget. Forespurgt, hvad de drøftede vedrørende anmeldelsen, da han kom på besøg, forklarede vidnet, at de drøftede den videre proces, og at de som udgangspunkt ville køre det som en almindelig ligningssag. Dvs. at de skrev til den pågældende skatteyder og bad den pågældende om en redegørelse. Det var det, der skete den 15. februar 2011, hvor de bad om materiale.

Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter)

Forevist ekstraktens side 3672-3674 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)) og forespurgt, om vidnet er enig i Lars Nørdings beskrivelse af brydningsfladerne over mod vidnet og vidnets enhed, forklarede vidnet, at det beskrevne er udtryk for, at de reagerede meget hurtigt på en ekstraordinær sag, og at han derfor også valgte at orientere Lars Nørding telefonisk. Forespurgt, om det altid gik gennem vidnet, når der skete orientering af andre, forklarede vidnet, at fordi det kunne vise sig, at der ikke var noget i sagen, ville man aldrig tage kontakten fra personaleleder til personaleleder. Derfor skete det fra skattedirektør til skattedirektør. Forespurgt, om det var for at holde sagen på det overordnede plan, bekræftede vidnet dette. Det var en indledende orientering.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"10/2 – 11*
>
> *Per Jakobsen (skattedirektør med ansvar for medarbejderligningen i Holbæk) orienterede mig om SN (Sven Nielsen) sagen. Der var tale om en overførsel til SN på i alt ca. 500.000. Personen i USA som sendte pengene var dansker, som var udvandret til USA. I DK havde pågældende været bistandsklient. Ville vende tilbage når de vidste mere om sagen.*
> *FHJ (Frank Høj Jensen viceskattedirektør i Regnskab) og JS (Jens Sørensen regionsdirektør i Midtjylland) orienteret i uge 7."*

Forespurgt, hvorfor vidnet gik til Lars Nørding og ikke til Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det var det tilsvarende niveau. Både han og Lars Nørding var skattedirektører og derfor på samme niveau, mens Jens Sørensen var regionsdirektør.

Forespurgt, om oplysningerne om, at pengene kom fra en person i USA, fik vidnet til at overveje, om der kunne være en relation i forhold til det, som Sven Jørgen Nielsen beskæftigede sig med i SKAT, forklarede vidnet, at det overvejede de på dette tidspunkt slet ikke. Forespurgt, om der var drøftelser om, hvad man skulle gøre, eller om vidnets e-mail til Lars Nørding kun var en ren orientering om, at sagen var kommet ind, forklarede vidnet, at det var en ren orientering om, at medarbejderligningsenheden havde fået de pågældende oplysninger. Det ville man typisk ikke gøre, men det var en ekstraordinær sag, og derfor valgte han at orientere Lars Nørding. Vidnet havde jo ikke indsigt i Sven Jørgen Nielsens arbejdsopgaver, men det havde Lars Nørding, som var Sven Jørgen Nielsens skattedirektør. Forespurgt, om Lars Nørding på dette tidspunkt oplyste, at Sven Jørgen Nielsen sad med udbytterefusion til udlandet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"26/5 – 11*
>
> *Jeg spurgte PJ (Per Jakobsen) til sagen. SN var indkaldt til møde. Økokrim (Skats afdeling for økonomisk kriminalitet) var med på sidelinjen.*
> *FHJ og JS orienteret.*
>
> *16/6 – 11*

PJ oplyste, at der var fundet yderligere 1,5 mio. i overførsler. SN skulle til møde d. 17.6. med enheden i Holbæk. Havde forud for dette indsendt forskellige dokumenter, som så lidt konstruerede ud – lånedokumenter m.v. Økokrim med på sidelinjen. JS og Frank orienteret."

Forespurgt, hvilke drøftelser og overvejelser vidnet husker fra dette tidspunkt i forløbet, forklarede vidnet, at det foreholdte egentlig bare bekræfter, at han og Lars Nørding løbende havde kontakt. Sagen gik ret trægt i forhold til at få de ønskede dokumenter fra Sven Jørgen Nielsen, og derfor tog det rigtig lang tid. Dertil kom, at de måske ikke havde den store faglige erfaring i at håndtere sådanne sager, og derfor fik de god hjælp af en medarbejder fra Økokrim, som arbejdede med lignende sager. Økokrim var således faglig sparring for dem, når de fx skulle afgøre, hvad næste skridt i sagen skulle være, og også da de skulle formulere et endeligt forslag til afgørelse.

Forespurgt, hvilke overvejelser det gav anledning til i medarbejderligningsenheden, da sagen på baggrund af nogle kontoudskrifter pludselig blev fire gange så stor, forklarede vidnet, at det var omkring dette tidspunkt, de henvendte sig til personaleafdelingen og oplyste, at det så større ud end tidligere, og at det var en helt ekstraordinær sag. Det var dette, der var grundlaget for, at de henvendte sig til personaleafdelingen, hvilket ellers ikke var den normale proces.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"22/6 – 11

Sagen igen drøftet med PJ. Oplyste at SN var blevet noget overrasket over de nye oplysninger og havde bemærket, at alt ikke var skattepligtigt. Havde i øvrigt selvangivet et beløb for 2010. Havde nævnt, at han behøvede juridisk hjælp. Mødet sluttet. Det blev aftalt at MLE (medarbejderligningsenheden i Holbæk) indkaldte bankoplysninger fra Nordea, og at nyt møde skulle holdes indenfor 10 dage. Jura og Personale (centralt kontor i SKAT) var orienteret om sagen med henblik på suspension. Lok (log) indkaldt fra IT (log som skulle vise SN brug af systemerne). JS og FHJ orienteret.

Talt med PJ d. 5/7 – 11

SN havde meldt afbud til mødet i uge 26, da han endnu ikke havde talt med sin advokat. Møde berammet til d. 13.7. Personalejura mente ikke der var nok til at suspendere SN."

Forespurgt, hvad vidnet husker om sine drøftelser med Lars Nørding omkring spørgsmålet om suspension, forklarede vidnet, at han egentlig ikke husker mere, end at han videregav den information, medarbejderligningsenheden havde fået fra den personalejuridiske afdeling. Som nævnt havde de ikke personalejuridiske sager og kunne derfor ikke vurdere, om det var en korrekt vurdering, men han videregav den information, de havde fået.

Forespurgt, hvem der foretog den omtalte systemkontrol og kontrol af loggen, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om der vidnet bekendt på noget tidspunkt var overvejelser om at overflytte Sven Jørgen Nielsen til andet arbejde i stedet for at suspendere, forklarede vidnet, at det var et rent personalejuraspørgsmål og ikke overvejelser, medarbejderligningsenheden var inde i overhovedet. Forespurgt, om det således ikke var noget, de blandede sig i, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"12/7 – 11*
>
> *Talt med GE. SN havde meldt afbud da han først kunne få et møde med sin advokat Torben Bagge d. 13/7 – 11. Skulle derefter på ferie til d. 8/8. Oplyste indholdet af mails fra SØK/Økokrim fra den amerikanske forbindelse til SN. Tilsyneladende noget om at skaffe oplysninger fra danske virksomheder til et amerikansk konsortium. Fra hvilke systemer vidste man ikke.*
>
> *Mulige strafbare forhold efter straffeloven (mine overvejelser):*
>
> *1) Overtrædelse af tavshedspligt.*
>
> *2) Bedrageri ved ulovlig overførsel p.g.a. forfalskede refusionsansøgninger.*
>
> *3) Overtrædelse af § 289.*
>
> *Personalejura var kontaktet – ikke grundlag for at suspendere.*
> *JS orienteret (+ Frank).*"

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt på ny var inde over kontakten til Løn og Personalejura, forklarede vidnet, at "GE" er Gert Ensted, som var vidnets fagchef.

Set i forhold til perioden har det formentlig passet med, at vidnet var på sommerferie, og at Gert Ensted derfor varetog kontakten. Han husker det dog ikke specifikt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"8/8 (- 11)*
>
> *Jeg blev kontaktet pr. telefon af PJ medens jeg kørte i Nordmandiet. PJ ville inddrage LR (Lisbeth Rømer) i udsøgningerne fra IT. Jeg henviste til FHJ."*

Forespurgt, om vidnet erindrer dette forløb, forklarede vidnet, at det formentlig var i relation til det med loggen, men han husker det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"23/8 – 11*
>
> *Sagen drøftet med FHJ. Medarbejdere fra MLE havde været på besøg i HT (Regnskab 2 i Høje Taastrup). Udsøgningerne fra IT havde ikke afsløret misbrug af systemerne/udbetalinger."*

Forespurgt, om vidnet hørte nærmere om, hvordan Torben Børge Rasmussens besøg forløb, forklarede vidnet, at som han husker det, gengav Torben Børge Rasmussen det sådan, at de gennem dialog med Lisbeth Rømer havde fået at vide, at der var en masse materiale, som de kunne gå i gang med at undersøge, men det havde været som at finde en nål i en høstak. Han tror derfor, de dybest set opgav at gøre yderligere, da det var umuligt at finde et konkret sted at udsøge nogle relevante sager.

Forespurgt, om vidnet ved, hvor detaljeret en orientering Lisbeth Rømer fik omkring Sven Jørgen Nielsens situation, forklarede vidnet, at han ikke ved det præcist, men holdningen var generelt, at man ikke orienterede personalelederen om undersøgelser, så længe de var i gang, idet det kunne skade relationen mellem personaleleder og medarbejder. Normalt foregik det derfor på et overordnet niveau, og han tror ikke, Lisbeth Rømer var orienteret. Han kan ikke vide, om Lars Nørding orienterede hende, men det skete ikke fra deres side, da det ikke tilkom dem at gøre dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5889 (2011-10-26 - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen og Frank Høj Jensen om håndteringen af Sven Nielsens medarbejderligningssag, Per Jacobsens e-mail af 26. oktober 2011 kl. 8.16 til Lars Nørding):

"Emne: Sven Nielsen

…

Jeg har nu fået en tilbagemelding fra medarbejderligningsenheden i Holbæk. Der afholdes møde d.d., hvor der vil blive udarbejdet et forslag til afgørelse. Jeg sender en kopi til dig."

Forespurgt, hvad status var på dette tidspunkt i oktober 2011, forklarede vidnet, at på det tidspunkt havde man skabt et grundlag, så man kunne udarbejde et forslag til afgørelse. Man havde fået det materiale, man kunne forvente fra Sven Jørgen Nielsen og hans advokat, og på det grundlag var man klar til at skrive forslaget til afgørelse. Det havde været et langt forløb, fra de skrev til ham første gang den 15. februar 2011, og det var helt ekstraordinært, at det tog så lang tid. Forespurgt, hvor lang tid et sådant forløb normalt ville tage, forklarede vidnet, at de gerne så, at en sag blev afsluttet inden for 3 måneder, men det afhang selvfølgelig meget af den konkrete sag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5889 (2011-10-26 - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen og Frank Høj Jensen om håndteringen af Sven Nielsens medarbejderligningssag, Lars Nørdings e-mail af 26. oktober 2011 kl. 9.53 til Jens Sørensen og Frank Høj Jensen):

"Jeg talte i går med Per Jacobsen, som netop var kommet hjem fra ferie. Jeg gav udtryk for vores bekymring for sagen, særligt at vi ikke syntes, at der skete noget. Per ville straks følge op på sagen, idet han dog fremførte, at personalejura hele tiden havde været med på sidelinien, og at man derfra ikke mente, at der på det foreliggende grundlag kunne iværksættes sanktioner overfor Sven. Jeg oplyste endvidere Per om, at Lisbeth i forgårs havde oplyst, at Sven skulle rejse til USA på fredag for at besøge sin "gamle ven". Jeg har i dag fået nedenstående mail fra Per, som I kan se, jeg har besvaret."

Forespurgt, hvordan de i medarbejderligningsenheden reagerede på de beskrevne bekymringer, forklarede vidnet, at de dybest set delte bekymringen, og som det også fremgår af det foreholdte, delte de også deres bekymring med Løn og Personalejura. De var således enige med Lars Nørding på dette punkt. Forespurgt, om de hen over efteråret var i fornyet kontakt med Løn og Personalejura, forklarede vidnet, at som han husker det, var der ikke nogen kontakt, efter at de havde videregivet oplysningerne om, at sagen drejede sig om ca. 2 mio. kr. Han ved dog ikke, om Gert Ensted eventuelt havde kontakt til Løn og Personalejura hen over sommeren 2011. Derefter var der først kontakt i december 2011, da de havde deres endelige materielle afgørelse klar. Forespurgt, om det var, da de lavede et udkast til agterskrivelse, forklarede

vidnet, at det var, da den endelige afgørelse blev sendt. Forespurgt, om det var afgørelsen i første instans, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til det nærmere forløb vedrørende dette forklarede vidnet, at de sendte en orientering til Lars Nørding eller Jens Sørensen eller dem begge om, at nu forelå afgørelsen. Så vidt han husker, orienterede de også Løn og Personalejura om, at der var truffet en afgørelse, og fra dem var meldingen den samme som tidligere, dvs. at man i første omgang ville afvente ankefristen. De sendte også afgørelsen til Sagscenter Person, som fulgte den normale proces og afventede klagefristens udløb, inden de tog sagen under behandling. Forespurgt, om det var den normale proces, når man havde en sag, der gik medarbejderen imod, forklarede vidnet, at det var normalt, at man i første omgang afventede, indtil klagefristen var udløbet. I mange straffesager ville afgørelsen måske ikke blive anket. Det var undtagelsen, at man fremmede den strafferetlige behandling af en sag, inden den materielle afgørelse var på plads.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

"Samtidig med oversendelse orienteres CLP samt regionsdirektør om sagen."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var normalt, at Sagscenter Person først traf afgørelse, når alle rekursmuligheder var udtømt, forklarede vidnet, at det var normalt for alle skattesager, at man afventede, om afgørelsen blev påklaget. Det, der står i det foreholdte, er, at samtidig med at medarbejderligningsenheden oversendte sagen til Sagscenter Person, oversendte de den også til regionsdirektøren og til Løn og Personalejura. Selve oversendelsen betød således ikke, at Sagscenter Person med det samme gik i gang med at behandle sagen. De valgte i det konkrete tilfælde at afvente rekurs.

Forespurgt, om det på personalerettens område var normalt at afvente den endelige rekursafgørelse eller domstolsprøvelse, inden man sanktionerede forholdet ansættelsesretligt, forklarede vidnet, at det må Løn og Personalejura svare på, idet det var deres afgørelse. Forespurgt, om han således ikke selv har overblik over dette, forklarede vidnet, at han ikke har kendskab til andre sager, hvor man var kommet i den samme situation. Det var en konkret vurdering, som Løn og Personalejura måtte foretage.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet således ikke havde indtryk af, at Løn og Personalejura havde en praksis for håndtering af sådanne mere alvorlige sager, forklarede vidnet, at det var en konkret vurdering, og at den så bestod i en tilbagemelding til medarbejderligningsenheden om, at de ville afvente. Forespurgt, om det var dette, de undrede sig over i medarbejderligningsenheden,

forklarede vidnet, at de syntes, det var en ekstraordinær sag. De havde indtryk af, at det måske drejede sig om nogle fiktive lånedokumenter, der var blevet fremstillet til lejligheden, og det materielle i sagen havde derfor en karakter, hvor de syntes, at det i hvert fald var en overvejelse værd. Men som nævnt var de ikke personalejurister, og det var derfor ikke op til dem at vurdere. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at den lange sagsbehandlingstid hang sammen med, at det var svært at få fremskaffet dokumenterne, og forespurgt, om han kendte til de nærmere omstændigheder i forløbet, eller om hans opfattelse mere var på et overordnet plan, forklarede vidnet, at han læste sagsnotatet, hvor det fremgik, at man havde indkaldt Sven Jørgen Nielsen, der derefter havde bedt SKAT om at redegøre nærmere for det, de havde bedt om en forklaring på. Derudover var der afbud på grund af sygdom, ferie, manglende advokat osv. Der var således meget, der undervejs forstyrrede en optimal sagsbehandling. Forespurgt, om det således var Sven Jørgen Nielsens forhold, det drejede sig om, bekræftede vidnet dette.

15. december 2011 – SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3650 (2011-12-15 (2) - SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedr. Sven Nielsen (side 1-5 og 19-26 af sagsfremstillingen)):

> *"2. Jura:*
>
> *Det er SKATs opfattelse, at der skattemæssigt er fire kvalifikationsmuligheder af overførslerne fra Torben [redacted] til Sven Nielsen.*
>
> *Mulighederne er:*
> *1. Sven Nielsens påstand om lån og for indkomståret 2010 tillige med enkeltstående skattepligtige honorarer tages til følge.*
> *2. Der er tale om løbende gaveydelser fra Torben [redacted] til Sven Nielsen.*
> *3. Der er tale om modydelse – vederlag – for personligt arbejde, som Sven Nielsen har udført for Torben [redacted] og / eller andre …*
> *4. Der er tale om modydelse – vederlag – for personligt arbejde, som Sven Nielsen har udført for Torben [redacted] og / eller andre. Der er tale om et lønmodtagerlignende forhold."*

Forespurgt, om de på et tidspunkt overvejede, om det også kunne være betaling for decideret ulovlige handlinger i forhold til SKAT, forklarede vidnet, at det husker han ikke, og han tvivler på, at der på det tidspunkt var sådanne overvejelser. Hans enhed spurgte jo deres søsterafdeling Økokrim, om de havde kendskab til Torben

[redacted], og om de gennem deres undersøgelser havde grund til at mistænke ham for noget, men på det tidspunkt kendte man ikke til noget, der kunne belaste ham. Det var navnlig i afsnittet om "Jura" i det foreholdte, at de fik juridisk bistand fra en sagsbehandler fra søsterafdelingen, og afsnittet var derfor i høj grad også den pågældende medarbejders produkt. Foreholdt, at det ikke fremgår af sagsfremstillingen, at der var overvejelser om, at sagen kunne have relation til Sven Jørgen Nielsens ansættelse i SKAT, og forespurgt, om det således var udtryk for, at der ikke var sådanne overvejelser, forklarede vidnet, at sådan noget aldrig ville fremgå af den materielle del af sagsfremstillingen. Det var et personalespørgsmål, og det var vigtigt at holde tingene adskilt.

Januar 2012 – orientering af Jens Sørensen om medarbejderligningssagen og overgivelse til ansvarsvurdering

Foreholdt fra ekstraktens side 3660-3661 (2012-01-18 - E-mail fra Per Jacobsen til Jens Sørensen vedr. den videre behandling af medarbejderligningssagen), hvoraf fremgår, at vidnet orienterede Jens Sørensen om Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, og forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt i januar 2012, hvor sagen var oversendt til Sagscenter Person, var i dialog med personaleafdelingen om det videre forløb, forklarede vidnet, at som han husker det, sendte de den både til Løn og Personalejura og til Jens Sørensen efter den aftalte proces. Så havde medarbejderligningsenheden udført sin opgave, og derefter var det op til Jens Sørensen i dialog med Løn og Personalejura at vurdere, hvorvidt det skulle have ansættelsesretlige konsekvenser. Det var uden for medarbejderligningsenhedens kompetence.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 23 for den 27. august 2019 side 27 (Anders René Andersens forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet havde den direkte dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Kommunikationen gik primært gennem Per Jacobsen."*

Forespurgt, om det også er sådan, vidnet erindrer det, forklarede vidnet, at sådan husker han det ikke. Han kan godt se, at Anders R. Andersen også har forklaret, at de var enige om, at man skulle afvente, men som vidnet tidligere har forklaret, undrede de sig i medarbejderligningsenheden over, at de skulle vente. Som det fremgår, havde han også efterfølgende løbende dialog med Jens Sørensen om, hvordan sagen forløb primært i forhold til klagedelen. Det var dog med den foreviste e-mail, de første gang valgte at inddrage Jens Sørensen, fordi det fulgte af processen, at de skulle orientere regionsdirektøren. Indtil da havde han kun orienteret Lars Nørding.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om der var direkte dialog med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at han ikke husker, at de på det tidspunkt havde yderligere dialog.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var i januar 2012. De sendte afgørelsen den 15. januar 2012. Det fremgår også, at der var en e-mailkorrespondance mellem Jens Sørensen og Anders R. Andersen, og der har således været kontakt mellem dem.

4. april 2013 og 23. januar 2015 – korrespondance mellem Per Jacobsen og Jens Sørensen vedrørende status på Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 3679 (2013-04-04 (1) - E-mail fra Per Jacobsen til Jens Sørensen om fremdriften i medarbejderligningssagen). Forespurgt, hvorfor Jens Sørensen på dette tidspunkt fik den pågældende e-mail, forklarede vidnet, at han tror, det var, fordi Jens Sørensen havde spurgt ham om, hvad status var. Det var efter den periode, hvor vidnet havde ansvaret for opgaven, men han og Jens Sørensen havde kendt hinanden gennem mange år, og derfor skete det lidt som en service over for Jens Sørensen, at han fulgte op hos Torben Børge Rasmussen og spurgte, hvor langt sagen var. Han husker, at Torben Børge Rasmussen ringede til Skatteankenævnet og fik at vide, hvornår sagen rent faktisk var berammet, for de syntes også, at dette tog lang tid.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3752 (2015-01-23 (2) - E-mail fra Jens Sørensen til Per Jacobsen vedr. status på medarbejderligningssagen):

"Hvordan går det egentlig med den medarbejdersag vi har/havde på Sven Nielsen"

Forespurgt, om vidnet og Jens Sørensen i perioden mellem april 2013 og januar 2015 havde nogen dialog om sagen, forklarede vidnet, at det kan han ikke afvise. Også i denne periode sad de i direktionen sammen, så han kan ikke afvise, at de kan have talt om den, men han tror ikke, at de havde anden skriftlig korrespondance.

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor Jens Sørensen bad om status i januar 2015, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det var vel en naturlig opfølgning på, hvor langt sagen var.

Foreholdt, at Torben Børge Rasmussen den 27. august 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han opfattede sagen som helt exceptionel, og forespurgt, om det også er vidnets opfattelse, bekræftede vidnet dette. Som nævnt tidligere var sagen ekstraordinær.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 17 for den 28. maj 2019 side 26 (Johnny Schaadt Hansens forklaring):

> *"Det undrer ham meget, at sagen sluttede der … Da pengestrømmen ikke kunne forklares, skulle der oprettes en medarbejderligningssag via deres HR-afdeling, hvor det skulle vurderes, om vedkommende på det grundlag var egnet til at fortsætte sit arbejde i SKAT. Han forstår ikke, at medarbejderen fik lov til at fortsætte med at sagsbehandle, og at det ikke fik nogen konsekvenser."*

Vidnet forklarede, at det er den samme undren eller bekymring, som han også selv har givet udtryk for.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 23 for den 27. august 2019 side 27 (Anders René Andersens forklaring):

> *"Forespurgt, om der var enighed om, at man ikke skulle sanktionere ansættelsesretligt på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at det var der. Det var blandt andet begrundet i, at vedkommendes advokat ret tydeligt indikerede, at de ville anke skatteansættelsen, og på den måde var afgørelsen ikke endelig.*
>
> *…*
>
> *Forespurgt, hvorfor omplacering ikke blev en løsning, forklarede vidnet, at de fik oplyst, at der var fuld tillid til vedkommende, og at der ikke var nogen grund til at flytte vedkommende. Forespurgt, hvem der oplyste det, forklarede vidnet, at det gjorde Per Jacobsen, som havde talt med afdelingslederen."*

Forespurgt, om vidnet erindrer den beskrevne drøftelse, herunder at vidnet havde tilkendegivet, at der var fuld tillid til Sven Jørgen Nielsen, forklarede vidnet, at han kan erindre, at Lisbeth Rømer på et tidspunkt sagde, at hun havde fuld tillid. Det var hendes nærmeste medarbejder, og der var på den måde fortrolighed. Ingen kunne på daværende tidspunkt se, at det hang sammen med noget andet. Det var i princippet en simpel skattesag, hvor en person havde fået nogle penge, der skulle beskattes, og det var også medarbejderligningsenhedens tilgang til det. Som han tidligere har forklaret, deler han ikke Anders R. Andersens opfattelse af, at medarbejderligningsenheden skulle have været enig med ham, for de undrede sig som nævnt over sagen, men det var selvfølgelig Løn og Personalejura, der var specialisterne. Det er dog rigtigt, at Lisbeth Rømer tilkendegav, at der var tale om en fortrolig og god medarbejder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"20/9 – 11*
>
> *Skattedirektørmøde på Sluseholmen. PJ oplyste at der havde været møde i sagen, og at Torben Bagge + SN gjorde gældende, at der var fortrinsvis tale om lån. Havde tilsyneladende også drevet uregistreret virksomhed (selvangivet et beløb for 2010). PJ var knap så sikker på, at der var en "sag". Ville vende tilbage i løbet af ca. 14 dage. JS orienteret (Frank deltog i samtalen med PJ).*"

Forespurgt, om vidnet kan bekræfte udsagnet om, at han "var knap så sikker på, at der var en sag", forklarede vidnet, at det kan han ikke erindre. De havde modtaget nogle fiktive lånedokumenter, som det blev erkendt var konstrueret efterfølgende, og lige pludselig havde Sven Jørgen Nielsen også selvangivet noget konsulenthonorar. At der ikke skulle være en sag, erindrer han bestemt ikke, for på det tidspunkt var de relativt tæt på at kunne sende et forslag til afgørelse, hvilket skete i oktober 2011.

GENERELT OM INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Indsats' opgaver i perioden 2013-2015

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede Indsats' rolle som kontrolorgan i SKAT i perioden 2013-2015, herunder hvilke opgaver enheden havde, forklarede vidnet, at da man etablerede den landsdækkende organisering var snittet i forhold til fagafdelingerne Kundeservice og Indsats, at alle de kundeorienterede opgaver lå i Kundeservice, mens alle de SKAT-initierede kontrolopgaver lå i Indsats. Derudover lå nogle forskellige administrationsopgaver i Regnskab, Inddrivelse osv., men overordnet set var det opdelt på den måde, at Indsats havde til opgave på SKAT's initiativ at udvælge virksomheder til kontrol. Forespurgt, om Indsats også havde til opgave at følge op i forhold til overfladisk eller begrænset sagsbehandling i Regnskab eller andre enheder, forklarede vidnet, at dette ikke implicit var en opgave for Indsats. Man foretog årligt en analyse og planlagde, hvad man skulle bruge kontrolressourcerne på i det efterfølgende år. Der var i den forbindelse mulighed for, at medarbejderne kunne komme med indspark til, hvilke områder man skulle bruge ressourcerne på. Der kunne således være flere kilder, og man traf derefter beslutning ud fra, hvor effekten ville være størst. Det var hovedsnittet for, hvordan de prioriterede ressourcerne i Indsats.

Forespurgt, hvordan snittet over for, hvilken del der lå i det enkelte fagkontor, blev afgrænset, forklarede vidnet, at der også med den beskrivelse af strukturen, der blev udarbejdet, i forbindelse med at man gik fra en regional til en central struktur, var

en beskrivelse af, hvilke opgaver der lå hvor. I perioden fra den 1. april 2013 og til udgangen af 2017 var strukturen den samme. Der skete nogle tilpasninger undervejs, men det var i princippet det samme udgangspunkt, man havde.

Forespurgt, om det intensiverede eller skabte en pligt for Indsats, hvis man havde en viden om, at der i en regnskabsenhed ikke blev foretaget en fuld, tilbundsgående kontrol, når de traf afgørelser i nogle ansøgningssager, forklarede vidnet, at den første forudsætning dybest set var, at man op til planlægningen af et aktivitetsår fik det pågældende input, så man kunne tage det med i den samlede prioritering. Indsats kunne ikke selv opsøge, hvor der var problemer på andre fagområder, og de var afhængige af at få det nødvendige input til planlægningsfasen.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse var uklarhed omkring ansvarsfordelingen mellem de enkelte fagkontorer og Indsats, forklarede vidnet, at der var masser af snitflader, men ham bekendt var der ikke diskussioner om, hvor opgaverne lå. Det gjaldt også for udbytteadministrationen, som ubetinget lå i Regnskab. Det var der ikke diskussion om.

Forespurgt, om der i perioden 2013-2015 skete en ændring eller udvikling i forhold til opgaver, ansvar og ressourcer i Indsats, forklarede vidnet, at der skete en større ændring i februar 2015, hvor man valgte at samle kundeservicedelen og efterkontroldelen på toldområdet, så det blev en integreret del af Indsats. Det havde dog ikke noget med udbytte at gøre. Men ellers foretog man ikke større organisationsændringer i den periode. Forespurgt til ændringer i forhold til de allokerede ressourcer til Indsats forklarede vidnet, at der i SKAT generelt var faldende ressourcer. Indsatsområdet var i den forbindelse ofte residualen, idet de bundne opgaver skulle løses, og derefter var det ofte kontrolopgaven, der betalte gildet, idet det ikke var noget, man nødvendigvis skulle foretage sig. Det var det billede, der tegnede sig hen over årene.

Indsatsplanlægning

Forespurgt til processen for SKAT's indsatsstrategi i perioden 2013-2015 forklarede vidnet, at selve strategien dybest set var at gøre det let for de mange og svært for de få. Det bestod i, at man kategoriserede alle virksomheder og borgere efter evnen og viljen til at afregne det, de skulle. Det skulle så afspejle sig i en risikoudvælgelse af virksomhederne dels på baggrund af risikofyldte emner og dels mere konkret vedrørende virksomheder og borgere, hvor der måtte være risiko for fejl og svig. Forespurgt, hvem der kom med input til disse emner, forklarede vidnet, at der var en proces, hvor de enkelte skattedirektørområder kunne melde ind til Indsats, og der var også møder med Kundeservice om, hvorvidt der var noget, Kundeservice syntes, at Indsats skulle prioritere. Der var også møder med Jura, som kom med input til, hvil-

ke emner de syntes, Indsats skulle prioritere. Man anvendte derefter en prioriteringsmodel, hvor udgangspunktet var, at man anvendte ressourcerne der, hvor effekten var størst. Der kunne dog være konkrete bindinger båret af finansloven.

Forespurgt, om indsatsstrategien vidnet bekendt har indeholdt elementer, der vedrørte udbytteskat og refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at han er bekendt med, at Store Selskaber på et tidspunkt havde et projekt, men han har ikke kendskab til indholdet eller konklusionerne i det. Det var ikke noget, de drøftede i den periode på 4 måneder, hvor han sad for bordenden.

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter indgik i overvejelserne om, hvordan man skulle fastlægge indsatsstrategien, forklarede vidnet, at det kunne de gøre, men de blev ikke tillagt speciel betydning. Det kunne måske være tilfældet, hvis det var SIR-rapporter eller rigsrevisionsrapporter, hvor Indsats havde ansvaret for at rette op på det, idet det direkte kunne afstedkomme nogle initiativer. Men ofte var det måske mere af procesagtig karakter og ikke noget, som indikerede et kontrolemne. På det seneste har der været meget fokus på momsområdet, hvilket helt klart har kastet yderligere initiativer af sig. I Indsats var man således selvfølgelig opmærksom på, hvad der kunne være relevant i forhold til kontrolområdet.

Forespurgt, hvordan processen var, frem til at man oprettede et konkret indsatsprojekt, herunder hvordan man blev opmærksom på projektet, forklarede vidnet, at forslagsstilleren prøvede så godt som muligt at beskrive omfanget, risiciene og de berørte virksomheder eller borgere, så man kunne opgøre en skattegabseffekt pr. årsværk. Hvis man var lidt usikker på det, valgte man ofte først at køre et pilotprojekt for at kunne kvantificere problemets omfang.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at input kunne komme fra de andre direktører, og forespurgt, om det også kunne komme længere nede fra i organisationen, eller om det kom ind via direktionen, forklarede vidnet, at kommunikationen foregik via de enkelte fagdirektører, som sikrede, at der blev kanaliseret noget op fra Kundeservice-søjlen, Jura-søjlen eller en tredje søjle. Det spurgte man fagdirektørerne om, hvorefter det kom med i en tidsplan, så Indsats kunne prioritere emnerne samtidigt.

Forespurgt, hvem der besluttede prioriteringen, forklarede vidnet, at det var indsatsledelsen. Forespurgt, om ledelsen ultimativt var direktøren, forklarede vidnet, at det var fagdirektørerne i samarbejde med de seks skattedirektører. Desuden blev den endelige plan godkendt i direktionen.

Forespurgt, om hele indsatsområdet – dvs. hele kontrolområdet – var projektbaseret, eller om der var delelementer, hvor man foretog en løbende kontrol, forklarede

vidnet, at udgangspunktet var, at det var projektorienteret. Det var i hvert fald den måde, de organiserede det på. Der var også nogle driftsopgaver, som de gennemførte hvert eneste år, og hvor der kunne skrues lidt op eller ned, men det var organiseret som projekter med en projektejer og med forankring hos en personaleleder og en medarbejder, der havde ansvaret for at drive det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis der fx var en procesejer i Kundeservice, som blev opmærksom på nogle uhensigtsmæssigheder, var fremgangsmåden ikke at rette henvendelse til Indsats, men derimod at det gik op gennem systemet, bekræftede vidnet dette. Så indgik det i en samlet prioritering. Det er klart, at hvis der opstod noget i løbet af året, havde Indsats nogle kvartalsrul, hvor man kunne revurdere planen i forhold til et eventuelt nyt problem og omprioritere ressourcerne.

Forespurgt, hvilke redskaber Indsats benyttede til at vurdere, hvor indsatsen ville give størst effekt, forklarede vidnet, at fra år til år var ca. 80 % af projekterne nogenlunde de samme, fordi man var dygtig til at finde de rigtige projekter. Man havde derfor et fint datagrundlag, der gjorde, at man på baggrund af den foreslåede bemanding kunne estimere antallet af kontroller, og hvor stort et nettoprovenu man ville opnå. Man havde udarbejdet complianceundersøgelser, hvor man gennem en årrække havde foretaget tilfældige stikprøver på borgere og virksomheder, og man havde således et meget stort datagrundlag. Man var derfor på ret sikker grund, når man estimerede antallet af kontroller, og hvor stort et nettoprovenu et projekt med et bestemt antal årsværk ville give. Man prøvede at være så databaseret som overhovedet muligt.

Foreholdt, at det beskrevne således gav et overblik over de områder, hvor man havde erfaringsbaseret viden, men at det vel ikke gav et overblik over de områder, hvor man ikke tidligere havde foretaget indsatsprojekter, bekræftede vidnet dette. Derfor forsøgte de i Indsats at prioritere ca. 10 % af ressourcerne til analyser med henblik på at afdække nye områder. Der var mange gode dataunderstøttede projekter, men de valgte således at udtage ca. 10 % af ressourcerne for at blive klogere på områder, som de ikke havde tilstrækkelige data på.

INDSATSUDVALGET

Forespurgt, hvad Indsatsudvalgets opgave var, forklarede vidnet, at man havde Indsatsudvalget i perioden 2009-2013, hvor man havde en regional struktur. I Indsatsudvalget sad en repræsentant for hver region, og han repræsenterede selv Region Midt- og Sydsjælland. Med den nye struktur fik man fra den 1. april 2013 en indsatsledelse i stedet for Indsatsudvalget. Forespurgt, hvad Indsatsudvalgets rolle var, forklarede vidnet, at det var den samme som indsatsledelsens, dvs. at lytte til forslag til, hvordan

de kunne bruge ressourcerne, og derpå beslutte, hvor mange ressourcer der skulle bruges på de enkelte områder, fx udbetalingskontrol, værdipapirer osv. Forespurgt, om det var der, beslutningskompetencen lå, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem der ud over de regionale direktører var med i Indsatsudvalget, forklarede vidnet, at udvalget var styret af Jan Lund, som sad i den centrale del. Derudover deltog de regionale skattedirektører med ansvar for kontrol samt de centrale procesdirektører, fx Winnie Jensen fra Jura og Richard Hanlov.

Forespurgt, hvordan det foregik, når man foretog en slutevaluering af et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at det har ændret sig lidt over tid. I Indsatsudvalgets tid kunne der være regionale projekter, som man orienterede den lokale ledelse om, og landsdækkende projekter, som var oppe i Indsatsudvalget. I de sidstnævnte fremlagde den direktør, der havde projektansvaret, de erfaringer, man havde gjort sig, og hvis der var nogle forbedringer, man skulle gå videre med, var der også mulighed for, at man i den forbindelse kom i dialog med proceskontorerne. Forespurgt, hvad kriterierne var for at fortsætte ad samme sti, når man havde slutevalueret et projekt, forklarede vidnet, at det dybest set var, hvis det viste sig, at der fortsat var behov for en indsats, og der var store kontrolresultater. Det var nok en primær begrundelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 940 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.6 "Afstemninger/ sandsynlighedskontrol – angivelse, indberetning og selskabets regnskab"):

> *"Region København udførte i 2011 et indsatsprojekt for indkomståret 2008, for de selskaber, hvor der er forskel på angivelse og indberetning. Af 68.000 selskaber var der i alt ca. 20.000 selskaber, hvor der var en forskel. Af disse blev 1.500 udvalgt til udvidet kontrol. Projektet medførte, at 160 af de 1.500 selskaber fik en samlet forhøjelse på 58 mio. kr. Projektet førte ligeledes til, at revisorer for nogle af selskaberne blev anmeldt til Revisornævnet, hvor flere af sagerne endte med bøder til revisorerne."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over en slutevaluering i forhold til det beskrevne projekt, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Som det fremgår, var det Region København, der havde ansvaret for projektet, og han husker ikke, at det blev behandlet i Indsatsudvalget. Det var Store Selskaber, der havde projektet, og de var landsdækkende i perioden 2009-2013. Forespurgt, om han således ikke har noget bud på, hvorfor man i givet fald begrænsede det til en stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det var umiddelbart Hans From, der havde ansvaret for projektet, men det var muligvis før hans tid.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev opmærksom på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han ikke tror, han stiftede bekendtskab med den forud for opfølgningsforløbet i direktionen, hvor han sad som skattedirektør. Forud for dette havde han hverken set eller læst rapporten, og det var således først efterfølgende, da han ad to omgange sad i direktionen, at han fik kendskab til den. Forespurgt, om han læste rapporten, da han blev bekendt med den, forklarede vidnet, at han selvfølgelig har læst den efterfølgende, men han tror – uden dog at kunne huske det præcist – at han også læste den, i forbindelse med at den var på et direktionsmøde. Fordi ansvaret lå et andet sted end i Indsats, læste han ikke hver en linje.

3. december 2014 – møde i direktionen

Foreholdt, at det fremstår, som om vidnet første gang deltog i et direktionsmøde den 3. december 2014, og forespurgt, om det også er hans erindring, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1381 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, pkt. 8 "Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra RR og SIR").

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1383 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, forelæggelse for direktionen vedrørende "Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter").

Forespurgt, hvad vidnet erindrer omkring drøftelserne på det pågældende direktionsmøde, forklarede vidnet, at han ikke erindrer så meget. Han skulle primært koncentrere sig om revisionsrapporter fra SIR eller Rigsrevisionen, som han havde ansvaret for at følge op på i Indsats.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1384 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, forelæggelse for direktionen vedrørende "Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"):

> *"SIR*
>
> *… Der er et stort antal aktiviteter, som er forudsat gennemført inden årets udgang, og der derfor fortsat behov for at have fokus på fremdriften i aktiviteterne."*

Forespurgt, om vidnet husker, om det anførte om fremdriften blev drøftet, forklarede vidnet, at der var nogle "trafiklys", og i den forbindelse var det selvfølgelig særligt dem, der havde ansvaret for de røde, der havde ansvar for, at der kom fokus på fremdriften. Som han husker det, havde Indsats ikke nogen røde punkter på den pågældende liste.

Forespurgt, hvordan punktet om kvartalsvis opfølgning forløb på de direktionsmøder, som vidnet deltog i, forklarede vidnet, at som det fremgår af dagsordenen, var der afsat 10 minutter, og som han husker det, foregik det på den måde, at man spurgte, om der var nogen, der ville knytte nogle bemærkninger til den oplyste status. Det kunne fx være, hvis man af en eller anden grund ikke syntes, at scoringen var korrekt, eller hvis man ville knytte et par bemærkninger til, at rapporten næste gang ville blive gul. Det var ikke sådan, at man gennemgik alle rapporterne, men de, der havde ansvaret for de enkelte rapporter, havde mulighed for at kommentere. Forespurgt, om der blev stillet spørgsmål til andres områder, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om der blev stillet spørgsmål fra Jesper Rønnow Simonsens side, forklarede vidnet, at det husker han ikke, at der gjorde i forhold til det konkrete. Det var en åben drøftelse, så hvis man havde bemærkninger eller noget, man kunne bidrage med, var der mulighed for det. Men det siger sig selv, at med en relativt lang liste, hvor der var afsat 10 minutter, så var der ikke på nogen måde tale om en gennemgang – det var en status.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1385 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordeling af SIR-rapporter efter ansvarlig direktør):

> *"Jens Sørensen/Inddrivelse*
>
> *…*
>
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> *Fremdrift [gul markering]"*

Foreholdt, at venstre kolonne i indholdsfortegnelsen var revisionens farvemarkering, og at højre kolonne var farvemarkeringen for fremdriften, og forespurgt, om vidnet husker yderligere om markeringen af det foreholdte punkt som gult, forklarede vidnet, at han tvivler på, at der på mødet var kommentarer til punktet. Hvis der var supplerende kommentarer, ville det fremgå af referatet. Som han husker det, var der ikke nogen kommentarer, og man tog bare status til efterretning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1390 (2014-12-03 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne:*
>
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger:*
>
> *Direktionen tog kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision til efterretning."*

Forespurgt, om det foreholdte var andet og mere end en beslutningsprotokol, forklarede vidnet, at det i store træk havde karakter af et beslutningsreferat. Foreholdt, at han forklarede, at der ikke fremgik noget af referatet, forklarede vidnet, at hvis der var noget særligt, kunne det måske godt være nævnt, men her blev opfølgningen blot taget til efterretning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

> *"Vurdering: Ikke helt tilfredsstillende*
>
> *Anbefalinger*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive*

den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser, i forbindelse med at man afsluttede punkter, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Forevist ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, pkt. 3 "Kvartalsvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser") og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvad der foregik på direktionsmødet i februar 2015, forklarede vidnet, at det foreviste punkt som udgangspunkt havde præcis samme formål som punktet på mødet i december 2014. Det var den kvartalsvise opfølgning, hvor man ikke gik i dybden. Der var i dette tilfælde afsat 15 minutter, hvilket jo var meget begrænset tid, og det var derfor ikke tanken, at man skulle gå i dybden med status. Forespurgt, om han selv havde rapporter, der skulle behandles og lukkes i forbindelse med disse dagsordenspunkter, forklarede vidnet, at som han husker det, var der ikke nogen rapporter, der var forankret i Indsats.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol), hvor der for pkt. 2-7 er anført "Punktet er afsluttet", og for pkt. 8 er anført "Frist udestår".

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om det foreholdte, forklarede vidnet, at der ikke på nogen måde var lagt op til, at man gennemgik det i detaljer. Der var underliggende materiale, og så kunne man spørge ind, hvis man havde nogle opklarende spørgsmål, hvilket typisk ikke foregik på selve direktionsmødet.

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse skulle til, for at man afsluttede et punkt, forklarede vidnet, at man skulle have iværksat nogle mitigerende handlinger, der gjorde, at der var belæg for, at rapporten kunne ændre farve fra rød til gul eller fra gul til grøn. Forespurgt, om han opfattede det på den måde, at der skulle være fundet en løsning i forhold til det, revisionen havde påpeget, bekræftede vidnet dette. Der skulle være iværksat en mitigerende handling. Det kunne godt være, at punktet ikke var fuldt ud løst, men man havde iværksat de initiativer, der skulle til for at løse det.

Forespurgt, om vidnet gennemlæste den foreholdte tekst, forklarede vidnet, at han altid læste hele materialet til direktionsmøderne. Forespurgt, om han forholdt sig til indholdet af det foreholdte, forklarede vidnet, at han læste det, men Indsats var ikke med i arbejdsgrupperne, og det var derfor nok ikke det punkt, han lagde flest kræfter i at bidrage til. Han havde simpelthen ikke en aktie i det. Forespurgt, om han således ikke spurgte ind til det, hvis der var noget, han ikke forstod, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, men i forhold til nedsættelsen af en arbejdsgruppe behøvede han heller ikke at have forståelse af, hvad der rent faktisk skete i den pågældende arbejdsgruppe. Han havde som direktionsmedlem behov for et overblik og ikke mere end det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

> *"Anbefalinger*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af NyTastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring."*

Forespurgt, om det anførte om etablering af et overordnet ansvar for hele processen kan læses ud af den anførte aktivitet, forklarede vidnet, at det kan det ikke nødvendigvis. Men som nævnt var det ikke noget, han gik dybt ind i, da han ikke på nogen måde havde aktier i det.

Generelt om opfølgningsproceduren

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at den etablerede opfølgningsprocedure var hensigtsmæssig og effektiv, forklarede vidnet, at han i hvert fald umiddelbart opfattede det sådan, at der blev arbejdet seriøst med det, hvis man havde nogle punkter, som revisionen, direktionen eller begge havde markeret som røde. I de tilfælde arbejdede man seriøst med det, idet man ikke havde nogen interesse i gang på gang at have en rød markering. På den måde fungerede systemet med farvemarkeringerne hensigtsmæssigt. Forespurgt, hvem der bestemte, hvornår en farvemarkering skulle ændres, forklarede vidnet, at det skete efter indstilling fra den fagdirektør, der havde ansvaret. Forespurgt, hvad der i den forbindelse ligger i "indstilling", forklarede vidnet, at spørgsmålet blev forelagt for direktionen, som kunne tage rapporten op og overveje, om den nu virkelig havde flyttet sig fra rød til gul. I så fald måtte den pågældende fagdirektør, der havde ansvaret for rapporten, argumentere for, hvorfor man havde ændret markeringen. Forespurgt, om han på noget tidspunkt oplevede, at der var nogen af de andre fagdirektører, der på den måde tog emner op, som andre havde ansvaret for, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han sad kun i direktionen i 4 måneder, så han ved ikke, om det er sket, men som han husker det, skete det ikke i hans periode.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om afslutning af punkter også skete på baggrund af indstillinger fra fagdirektørerne, forklarede vidnet, at det ikke var noget, man behandlede på selve direktionsmødet. Det var som udgangspunkt fagdirektøren, der kom og stod på mål for indstillingen ud fra det materiale, der var udsendt inden mødet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i sommeren 2015 var inde over genåbningen af nogle af de lukkede punkter, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han var på det tidspunkt ikke længere i direktionen. Han havde ikke aktier i det hverken før, under eller efter.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, hvad projektet "God processtyring i SKAT" gik ud på, forklarede vidnet, at han husker, at det kom som et forslag fra Kundeservice, og at det blev behandlet i direktionen, hvor man besluttede, at man skulle køre et pilotprojekt i Kundeservice, inden man udvidede det til hele SKAT. Det skete, mens han sad i direktionen, og så var tanken, at man efterfølgende skulle implementere det på andre områder.

Forespurgt, hvorfor processtyring som emne blev aktuelt i 2013-2015, forklarede vidnet, at det har han ikke noget kendskab til. Alle proceskontorerne var som udgangs-

punkt forankret i Kundeservice, hvor alle procesejere og end-to-end-folk var placeret.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at rollen som procesejer var entydigt defineret, forklarede vidnet, at han ikke havde tæt berøring med det, og han er derfor måske ikke den rigtige at spørge om det. Det var hans oplevelse, at man i Kundeservice havde gjort et stort arbejde for at beskrive hele procesejerskabsbegrebet og udnævne medarbejdere til området. Forespurgt, om der i Kundeservice var procesejere, der havde med indsatsarbejdet at gøre, eller om der var procesejere ansat i Indsats, forklarede vidnet, at procesejerne fulgte skattearterne, og at processerne vedrørende personskatter, selskabsskatter, moms osv. derfor hørte hjemme i Kundeservice. Det havde så forgreninger ind i Indsats, fordi efterkontroldelen var en mindre del af processen. GPS vedrørte imidlertid primært de forudgående dele – dvs. hele angivelsesfasen – som jo ikke lå i Indsats. Forespurgt, om det var medarbejdere fra Kundeservice, som definerede Indsats' processer, forklarede vidnet, at i denne fase af projektet beskrev de ikke efterkontrolprocessen, men primært betalings- og angivelsesfasen, som lå i Kundeservice. Forespurgt, om procesejerrollen efter vidnets opfattelse omfattede både manuelle processer og IT-processer, forklarede vidnet, at set fra sidelinjen var dette hans indtryk.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår det beskrevne fandt sted, forklarede vidnet, at det var, da det i direktionen blev besluttet, at man skulle køre et pilotprojekt i Kundeservice. Han tror, at det var i begyndelsen af 2015.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at GPS blev behandlet på et direktionsmøde i december 2014, forklarede vidnet, at det var i den forbindelse, det skete. Hans viden om udviklingen over tid fik han først efterfølgende, da han kunne se, hvordan det udviklede sig i Kundeservice. Forespurgt, om det således udviklede sig efter mødet i december 2014, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', oversigt "Estimeret konsekvens vedr. ressourceforbrug for procesejere"):

> *"I ALT ET ESTIMERET MERFORBRUG PR. PROCESEJER PÅ 20 - 40%, EKSKL. GEVINSTER – SVARENDE TIL 8-16 MEDARBEJDERE I F.EKS. AFREGNING"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvad man i direktionen drøftede omkring de anførte bevillingsbehov, forklarede vidnet, at det husker han ikke konkret. Han husker heller ikke, om der overhovedet var drøftelse af de pågældende tal.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"Anses der at være tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvarsbehandling i Sagscenter Person … Samtidig med oversendelse orienteres CLP …*
>
> *CLP vurderer herefter om en sag skal have ansættelsesretlige konsekvenser. I bekræftende fald tager CLP herefter kontakt til regionsdirektøren og orienterer om, at man vil gå videre med sagen."*

Forespurgt, om det forhold, at det var CLP, der havde den endelige kompetence, i forhold til om sagen skulle have nogen konsekvenser, var årsagen til, at sagen i medarbejderligningsenheden alene forblev en undren, forklarede vidnet, at det i hvert fald helt klart var uden for medarbejderligningsenhedens kompetence. De skulle afgøre det materielle i sagen, og derefter var det dybest set en dialog mellem CLP og regionsdirektøren, som var den ansættende myndighed. Han tror ikke, at han oplevede, at den ansættende myndighed tog ansættelsesretlige initiativer, uden at det var afstemt med CLP, så det foregik i forening mellem de to. Foreholdt, at det fremgår af det anførte, at det var CLP, der skulle vurdere spørgsmålet, og hvis ikke de vurderede, at der skulle ske mere, stoppede sagen der, forklarede vidnet, at i praksis tror han aldrig, at en ansættende myndighed ville tage initiativer. Det var CLP, som kom med indstillingen eller havde kompetencen til at vurdere, om en fyring eller andre konsekvenser i givet fald kunne holde i byretten. Derfor var det dybest set deres beslutning. Forespurgt, om det var CLP's beslutning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han nogensinde har oplevet, at en ansættende myndighed er gået imod eller har villet noget andet end CLP i forhold til en medarbejder, forklarede vidnet, at det har han ikke oplevet.

JAN TOPP RASMUSSEN

Kl. 13.30 mødte Jan Topp Rasmussen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra februar 2013 til april 2016 var ansat som direktør i SKAT's afdeling IT, forklarede vidnet, at han var IT-direktør, men ikke frem til april 2016. Forespurgt, hvor længe han var IT-direktør, forklarede vidnet, at han blev fritstillet i september 2015, og at hans sag blev afsluttet af hans egen advokat og Kammeradvokaten i december 2015.

Forespurgt til vidnets geografiske placering inden hjemsendelsen forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb i perioden forud for 2013 forklarede vidnet, at han er cand.mag. i historie og idræt, og at han yderligere har en uddannelse som IT-administrator inden for objektorienteret systemudvikling. Han har også en diplomlederuddannelse inden for forandringsledelse med primært fokus på modulet for forandringsledelse. Han har nogle coachinguddannelser vedrørende executive coaching og noget LEAN-uddannelse – Six Sigma Yellow Belts – samt også noget forskelligt andet. Han har arbejdet som gymnasielærer i 10 år og gik derfra videre til Mærsk Data. Efter et års tid i Mærsk Data kom han til KMD som projektchef i kommunesammenlægningsprojektet. Da det var overstået ved den af Indenrigsministeriet fastsatte dato den 1. januar 2007, var han derefter et par måneder i KMD, men fordi kommunerne var helt flade efter 3-4 års sammenlægninger, og fordi der ikke var nogen penge, skete der imidlertid ikke så meget i den periode. Derfor valgte han at søge videre og kom til A.P. Møller som General Manager i deres Group IT med ansvar for en række store internationale projekter. Derefter blev han IT-direktør og CIO i Region Syddanmark, hvor han var i ca. 3 år, hvorefter han blev spurgt, om han kunne tænke sig at komme til SKAT og gennemføre samme forandringer, som han havde foretaget i regionen. Det takkede han ja til og var som nævnt i SKAT fra februar 2013 til december 2015.

Forespurgt, om vidnet i hele perioden som direktør refererede til Jesper Rønnow Simonsen, bekræftede vidnet dette.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Forespurgt, hvad der lå i rollen som IT-direktør, herunder hvad de væsentligste opgaver og ansvarsområder var, forklarede vidnet, at han primært havde to ansvarsområder: udvikling og drift. Det primære ansvar på driftsdelen var at sikre, at de ca. 250 systemer i SKAT kørte og var tilgængelige, og i forhold til udvikling var det hans ansvar at sikre, at udviklingen i forhold til systemporteføljen, som blev håndteret af deres eksterne leverandører, blev bragt i orden og leveret som aftalt.

Forespurgt til vidnets samarbejdsrelationer med andre direktører i SKAT, og hvilke berøringsflader og relationer han havde i den forbindelse, forklarede vidnet, at fordi han sad i direktionen, havde han et naturligt samarbejde med kundeservicedirektøren, inddrivelsesdirektøren og indsatsdirektøren, men også med økonomidirektøren og HR-direktøren. Der var et naturligt samarbejde på tværs af de pågældende områder, men det meste af ens tid gik med det fagområde, man selv sad med, som for hans vedkommende var IT-området.

Forespurgt, om vidnet havde nogen direkte relation til departementet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til denne relation forklarede vidnet, at han havde relationer til afdelingschef Andreas Berggreen og til departementschef Jens Brøchner. Forespurgt, hvilke relationer der var, og hvornår han var i direkte dialog med dem, forklarede vidnet, at han var i løbende dialog med Andreas Berggreen i forbindelse med en lang række sager i den samlede systemportefølje. Det var departementets pligt at vide, hvad der foregik, og det var styrelsens pligt at fortælle dem dette, specielt i den daværende situation, hvor man på grund af Peter Loft-sagen havde adskilt styrelse og departement. Der var derfor stadig et udtalt behov for at vide, hvad der skete i de to forskellige enheder, dvs. styrelse og departement. Derudover havde han en række såkaldte kvartalsmøder med departementet og departementschefen med henblik på redegørelse for status på en række projekter. Forespurgt, om det var drift eller udvikling, der i den forbindelse var i fokus, forklarede vidnet, at det var begge dele. Det er klart, at projekterne i den store udviklingsportefølje blev omtalt på møderne, men da mange af projekterne kørte over så lang tid, at nogle nåede at gå i drift, samtidig med at de stadig var projekter, kan man argumentere for, at fokus var på begge dele. Forespurgt, om møderne var med deltagelse af SKAT's øvrige direktører, eller om han alene holdt møde med departementet, forklarede vidnet, at det var med deltagelse af SKAT's direktører, herunder SKAT's økonomidirektør og primært også SKAT's inddrivelsesdirektør. Derudover deltog Kurt Wagner som ansvarlig for Intern Revision, ligesom Andreas Berggreen, Jens Brøchner og departementschefens sekretær deltog.

Forespurgt til vidnets rolle, når der kom en kritisk revisionsrapport med IT-relaterede elementer, herunder navnlig manglende eller mangelfuld IT-understøttelse, for-

klarede vidnet, at når der kom en rapport, var den som regel specificeret ud fra direktørområderne. Han tog derfor ansvar for de ting, som relaterede sig til hans egen systemportefølje, og sikrede, at de blev forankret hos hans underdirektører, kontorchefer og systemejere med henblik på at få dem udbedret hos deres leverandører. Det var primært leverandørerne, som udbedrede de ting, der lå i systemporteføljen.

HJEMSENDELSE FRA SKAT

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede sin hjemsendelse i sensommeren 2015, og hvordan han erindrer forløbet, forklarede vidnet, at han i realiteten erindrer det som meget udramatisk. Der blev indkaldt til et pressemøde den 24. eller 25. september 2015, og dagen før pressemødet blev han ringet op af Jesper Rønnow Simonsen, som fortalte ham, at han på baggrund af vidnets rolle i EFI-sagen så sig nødsaget til at fritstille ham. Så var sagen jo sådan set ikke længere, end at de lagde røret på, og så tog vidnet til U2-koncert i Berlin, når han nu var fritstillet.

Forespurgt, om hjemsendelsen på dette tidspunkt kom bag på vidnet, eller om det var noget, han gik og ventede på, forklarede vidnet, at det de forudgående 3-4 uger havde ligget lidt i kortene, idet spørgelysten fra Accenture, Kammeradvokaten og Deloitte var intensiveret, og idet han fik forelagt nogle af de delkonklusioner, som skulle stå i rapporten. Det skal bemærkes, at det primært vedrørte inddrivelsesområdet, og at det er klart, at på tidspunktet omkring september 2015 var det måske mest et spørgsmål om, hvem der skulle tage ansvaret for EFI-området. Ministeren dukkede sig, og det gjorde departementschefen også, og det gjorde SKAT's administrerende direktør også, og derpå stod han selv tilbage sidst i rækken. Han blev derfor ikke særlig overrasket.

Foreholdt, at der samtidig med vidnet blev hjemsendt fire andre chefer, som alle havde med udbyttesagen at gøre, og forespurgt, om det var et naturligt tidspunkt for vidnet at blive hjemsendt på, eller om han oplevede det som påfaldende, at det skete samtidig med udbyttesagen, forklarede vidnet, at han ikke gjorde sig overvejelser om det. Hans hjemsendelse faldt sammen med offentliggørelsen af Accentures konklusion på EFI-rapporten. Hvad der skete på udbytteområdet, havde han rent faktisk ikke kendskab til. Da han efter koncerten i Berlin blev klar over, at der var fem, der var blevet hjemsendt, tænkte han, at det var sådan, det var. Han koblede ikke på nogen måde de to ting sammen.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han indgik en aftale i december 2015, bekræftede vidnet dette. I forbindelse med fritstillingen undersøgte hans egen advokat samt Kammeradvokaten og SKAT's mange personalejurister, om han havde et ansvar i forhold til EFI-sagen, og om der kunne udbetales godtgørelse. Det blev konkluderet,

at han ikke havde noget ansvar i forbindelse med EFI-sagen, og han fik udbetalt sin godtgørelse. Dermed faldt sagen på plads vist nok i begyndelsen af december 2015.

Forespurgt, om der er noget yderligere, vidnet mener, undersøgelseskommissionen bør vide omkring hjemsendelsesforløbet, forklarede vidnet, at som direktør i SKAT og med ansvar for fx EFI-delen måtte han jo stå til ansvar for det. Han kunne også have valgt selv at dukke sig og have sendt en underdirektør hjem, men det gav ikke mening, for så skulle man til sidst ned til sidste medarbejder og sende vedkommende hjem. Han synes derfor, at han tog tæskene og den ypperligste straf, nemlig at blive fritstillet og hjemsendt. Man kan så diskutere, hvorvidt det var hans ansvar at stå på mål for et system, som blev iværksat, italesat og konstrueret og også delvist sat i drift, 7-8 år før han selv kom til SKAT, men det var ham, der på det pågældende tidspunkt havde posten, og derfor var det sådan, det var.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen i IT-søjlen, forklarede vidnet, at ressourcesituationen var fin forstået på den måde, at de var forholdsvist mange ansatte, men for ham var det ikke et spørgsmål om, hvor mange de var. Over for direktionen og hans egen ledergruppe italesatte han også, at det ikke var et spørgsmål om, hvor mange de var, men om det var de rigtige. På IT-området var der derfor en vis udskiftning i forbindelse med de forandringer, han iværksatte strategisk, for hvis man ikke havde de rigtige kompetencer, var det fuldstændig ligegyldigt, om man var 200, 300 eller 400 medarbejdere.

Forespurgt, om der var store udfordringer med, om man havde de rigtige kompetencer, forklarede vidnet, at det var der på nogle områder. Det skal forstås på den måde, at når man ville ændre en IT-organisation fra at være en forholdsvist gammeldags virksomhed med nogle gamle ITIL-baserede processer til at være en mere moderne datadrevet virksomhed, som baserede sig på en række andre arkitekturprincipper, så skulle der nogle andre folk til. Det var svært at gøre en systemejer, som havde siddet med det samme system i 40 år, til en Enterprise-arkitekt. Det kunne ikke lade sig gøre. Derfor sagde han farvel til nogle og ansatte andre.

Forespurgt, om vidnet havde kompetencen at tilføre nye ressourcer til IT-området i SKAT, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om han havde en rammebevilling, og hvordan det foregik, hvis han skulle have øgede bevillinger, forklarede vidnet, at han havde sit budget, som også omfattede lønbevillinger. Det fungerede på den måde, at hvis nogen blev sagt op eller selv sagde op, kunne han genbesætte stillingerne inden for eget råderum. Skulle han have et større antal, gjorde de det i SKAT's direk-

tion, at de så på tværs af forretningsområderne for at undgå, at der blev suboptimeret, dvs. hvis der var områder, der havde frie lønmidler, som de vidste ikke skulle bruges, kunne de retmæssigt bruges andre steder. Forespurgt, om han benyttede sig af dette i forhold til IT, forklarede vidnet, at det var meget beskedent. Han vil tro, at han i perioden ansatte omkring 10-15 medarbejdere. For ham var det vigtigt, at det var de rigtige kompetencer. Én rigtig kompetence kan løfte for tre andre, som ikke har kompetencen.

Direktionens møder

Forespurgt, om det er korrekt, at der var ugentlige møder i SKAT's direktion, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets erindring om forløbet og drøftelserne på direktionsmøderne forklarede vidnet, at det er hans opfattelse, at dagsordenen blev konstrueret i samarbejde mellem primært Jesper Rønnow Simonsen og Winnie Jensen, som var HR og Jura-ansvarlig, sammen med sekretariatet. Ofte blev der forelagt en dagsorden, hvor man som direktør kunne byde ind, hvis man havde et særskilt punkt, man ønskede at bringe på banen.

Forespurgt, hvordan beslutningsprocessen var på møderne, forklarede vidnet, at der ofte var diskussioner for og imod, og nogle gange blev der truffet aftaler bilateralt, primært på de enkelte forretningsområder. Ellers blev der udarbejdet en indstilling til beslutning, hvilket en enig direktion derefter tiltrådte, medmindre nogen havde kommentarer til noget, som den pågældende ikke kunne stå inde for. Forespurgt, om det ofte forekom, at der var nogen, som ikke kunne tiltræde et eller andet, forklarede vidnet, at det er hans erindring, at det skete nogle enkelte gange. I sådanne situationer blev man bedt om at forbedre oplægget og måske skærpe businesscasen eller risikoprofilen og derefter forelægge det for direktionen på et senere tidspunkt.

Forespurgt, om det på direktionsmøderne var forudsat, at alle havde sat sig grundigt ind i alle de punkter, der blev drøftet, eller om det var forudsat, at man ikke var fuldt orienteret, forklarede vidnet, at han ikke kan svare for de andre, men han går klart ud fra, at der var en bevidsthed om, at man skulle sætte sig ind i tingene. Ellers var det svært at træffe beslutninger på oplyst grundlag.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvad vidnets kendskab var til udbytteadministrationen forud for SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Forespurgt, om han hav-

de hørt om, at der var udfordringer i udbytteadministrationen i forhold til kontrol og samkørsel af systemer o.l., forklarede vidnet, at det eneste, han blev opmærksom på, var de bemærkninger, der løbende var i SIR's rapporter, og som blev drøftet i direktionen.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med SIR's 2013-rapport vedrørende udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det kun skete i forbindelse med materialet på direktionsmødet, og da udbytteområdet ikke hørte under IT, var det ikke noget, han decideret havde fokus på. Forespurgt, om han læste rapporten, da den kom, forklarede vidnet, at det primært var med henblik på de IT-relaterede ting.

Forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013) og forespurgt, om vidnet husker, om han læste hele rapporten, eller om han læste konklusionsafsnit eller andet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> …
>
> *- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, om vidnet modtog SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at som han husker det, var det ikke en, han blev præsenteret for. Forespurgt, om det således heller ikke var en rapport, han rekvirerede i forbindelse med behandlingen af 2013-rapporten, bekræftede vidnet dette.

17. juni 2013 – møde i direktionen

Forevist ekstraktens side 4870 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport) og forespurgt, om vidnet erindrer noget om drøftelserne på direktionsmødet i juni 2013, da SIR's 2013-rapport første gang blev behandlet, forklarede vidnet, at han ikke husker det

særskilt som noget, der var helt unikt, og hvor man gik i panik. Forespurgt, om han husker noget om rapporten, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1041 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet), hvoraf fremgår, at der var afsat 5 minutter til pkt. 8 "Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR".

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1045 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordelingen af SIR's rapporter på direktørniveau), hvoraf fremgår, at der under "Jan Topp/IT" var anført to rapporter, som var markeret gule.

Forespurgt, om vidnet erindrer den foreviste type bilag, bekræftede vidnet dette. For hans vedkommende endte fokus meget hurtigt på punkterne med hans eget navn og område, dvs. pkt. 2 og 3, da han havde ansvar for at sikre, at dette enten blev effektueret eller implementeret efterfølgende.

Forespurgt, hvad formålet var med, at de foreviste lister blev præsenteret kvartalsvist i direktionen, forklarede vidnet, at det dels var en systematisk opfølgning på SIR's anbefalinger, og dels en systematisk proces for at sikre, at det blev forankret i de korrekte forretningsområder.

Forespurgt, hvordan vidnet som ansvarlig håndterede sådanne to rapporter, der var markeret gule, forklarede vidnet, at han i de konkrete tilfælde tog kontakt til sin underdirektør for toldområdet og sikrede, at de anførte punkter blev italesat, hvilket også omfattede de underliggende notater, da der ud over de to linjer også lå nogle øvrige anbefalinger. De pågældende anbefalinger blev derefter for IT's vedkommende lagt ind i en portefølje, og der blev sikret opfølgning på, at de blev sat i system, herunder at de også blev italesat som en udviklingsopgave hos deres leverandør. Han kan ikke sige, hvad man gjorde på de andre områder.

Forespurgt, hvor længe en rapport inden for vidnets ansvarsområde optrådte i indholdsfortegnelsen på kvartalsopdateringen, forklarede vidnet, at rapporterne optrådte, så længe anbefalingen ikke var afsluttet. Den kunne derfor godt dukke op igen kvartalet efter, hvis ikke udviklingsopgaverne var tilendebragt, eller hvis der var opstået scopeudvidelser eller komplikationer. I så fald forblev den på listen. Forespurgt, om det forhold, at et punkt var afsluttet, dermed var udtryk for, at anbefalin-

gen var løst, og at der således ikke ville komme en tilsvarende anmærkning ved en fornyet revision, forklarede vidnet, at han selvfølgelig ikke kunne garantere, at der ikke kom en tilsvarende anmærkning på et senere tidspunkt, men det var udtryk for, at det konkrete forhold skulle være elimineret og ændret. Forespurgt, om det var elimineret, hvis man havde igangsat nogle projekter, som endnu ikke var tilendebragt, forklarede vidnet, at det var det ikke. Så kunne man italesætte, at det var i gang, men ikke tilendebragt.

Forespurgt, om det altid var udtryk for, at vidnet mente at have løst SIR's anbefaling, når han lukkede rapporter eller punkter, forklarede vidnet, at det var det i forhold til det scope, der lå som grundlag for anbefalingen. Når leverandøren meldte tilbage til vidnets systembagland, at en implementering var gennemført, blev anbefalingen lukket. Det skal dog forstås på den måde, at den reelt først blev lukket, når SIR i en ny opfølgning tilkendegav, at den var løst tilfredsstillende. På det tidspunkt røg anbefalingen selvfølgelig ud af den officielle del. Forespurgt, om hans indberetning, når han lukkede et punkt, således var, at han som direktionsmedlem havde gjort sit til, at problemet blev løst, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol) og forespurgt, om det foregik på samme måde vedrørende rapporter inden for vidnets område, forklarede vidnet, at han kan se, at det foreviste vedrørte Jens Sørensens område. Forespurgt, om vidnet håndterede det på samme måde inden for sit område, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Emne:*
>
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012.*
>
> *Beslutnings/Drøftelse:*
>
> *Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."*

Foreholdt, at det i indstillingen var anført, at det kun var Kundeservice, der skulle følge op på rapporten, og forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om, hvorfor det i stedet var to områder, der skulle følge op på den, forklarede vidnet, det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1049 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet, pkt. "Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR"):

"Emne:

Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR

Beslutnings/Drøftelse:

…

Afrapporteringen vedrører denne gang både 2. og 3. kvartal, da Budget og Regnskab har udarbejdet et nyt koncept med fokus på aktiviteter og tidsfrister i opfølgningen.

Direktionen godkendte indstillingerne."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

"Anbefalinger:

…

2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.

…

Aktiviteter:

…

Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.
Frist 30.4.2014"

Forespurgt, hvilke drøftelser der var i tilknytning til det anførte om, at der skulle etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat, forklarede vidnet, at der ham bekendt ikke var drøftelser i direktionen, men at der formentlig kan have været tale om bilaterale drøftelser. Rapporten lå i et specifikt forretningsområde – Inddrivelse – og han erindrer ikke, at der var deciderede drøftelser om den endelige ansvarsplacering. Forespurgt, hvorfor han bemærker, at den lå i Inddrivelse, forklarede vidnet, at det foreholdte henviste til Jens Sørensen, som var inddrivelsesdirektør. Forespurgt, om han ved, hvordan den var blevet placeret der, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Foreholdt, at det fremgik af det tidligere foreholdte (ekstraktens side 966), at rapporten på mødet i juni 2013 var blevet placeret i både Inddrivelse og Kundeservice, og forespurgt, om han er bekendt med, hvad der var sket i den mellemliggende periode, forklarede vidnet, at det er han ikke. Der må man spørge dem, som sammensatte materialet til direktionsmødet. Det var han ikke inde over heller ikke i forhold til, hvordan det blev struktureret.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til de tidligere nævnte bilaterale drøftelser forklarede vidnet, at det bestod i, at man af og til efter møderne fortsatte drøftelserne med de relevante forretningsområder. Forespurgt, om det således foregik efterfølgende snarere end forudgående, forklarede vidnet, at det gjorde det formentlig. Foreholdt, at nogle af protokollerne var ret kortfattede, og forespurgt, om det var udbredt, at der var drøftelser om dagsordenerne både før og efter møderne, forklarede vidnet, at han kun kan fortælle om sine egne oplevelser. Det er dog klart, at de punkter, han selv havde på dagsordenen, vendte han af og til med Jesper Rønnow Simonsen i forhold til at få de rigtige ting bragt op og få de rigtige beslutningsoplæg på banen.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnet husker om forløbet vedrørende SIR's 2013-rapport i perioden fra oktober 2013 og gennem 2014, forklarede vidnet, at han faktisk ikke husker ret meget, fordi hans fokus primært var på inddrivelsessystemet EFI og de ca. 22 andre udviklingsprojekter. Med al respekt for Kurt Wagner og Intern Revision så havde han derfor ikke meget fokus på den pågældende rapport.

Forespurgt, om vidnet opfattede, at der i direktionen var større eller mindre respekt om Intern Revision og Intern Revisions rapporter, forklarede vidnet, at der var stor respekt. For ham at se var det faktisk en forholdsvist åben direktion, i den forstand at de på direktionsmøderne havde både Kurt Wagner og Borger- og retssikkerhedschefen inde til drøftelser. Som nævnt deltog Kurt Wagner også på møderne med departementschefen, så der var en god praksis i forhold til rapporterne, og der var tillid til, at revisionen gjorde et godt stykke arbejde. For sit eget vedkommende forsøgte han rent faktisk at invitere Kurt Wagner og nogle af hans medarbejdere til at

deltage i etableringen og drøftelserne af, hvordan de kom videre, men det kunne de dog ikke involvere sig i, fordi det i så fald ville være svært efterfølgende at skulle revidere.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014, rapport om "SKAT's opfølgning på SIRs anbefalinger og identificerede ikke-korrigerede fejl fra tidligere år"):

> *"1.2 Konklusion*
>
> …
>
> *SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigerede fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning. De enkelte revisionsbemærkninger er ansvarsplaceret, og der er afsat tidsfrister for tiltag. Tidsfristerne for flere tiltag er imidlertid udskudt af flere omgange."*

Forespurgt, om det foreholdte var et kritikpunkt, vidnet blev gjort bekendt med fra departementets side eller andetsteds fra, forklarede vidnet, at det var det ikke, men at han for sit eget områdes vedkommende – dvs. IT-området – genkendte problematikken. Når man dykkede ned i den systemmæssige del af porteføljen, herunder leverandørernes evne til at løse opgaverne, men også ting, der opstod undervejs, fx lovgivningsændringer, der samtidig skulle løses, havde tingene en tendens til at tage tid eller blive udskudt. Det var formentlig det, der blev refereret til i det foreholdte – dvs. at der ikke var den hastighed i opgaveløsningen, som man kunne ønske sig. Men det kunne skyldes mange ting. Det kunne i realiteten også skyldes inkompetence hos leverandøren. Der kunne – efter hans egen opfattelse – også være forhold i det opfølgningsregime, man anvendte. Intern Revision reviderede således også hans eget område, og når Intern Revision havde været der, blev det fulgt op af Rigsrevisionen, hvorpå Statens It-projektråd fulgte op. Derefter var anbefalingen at indhente en second opinion fra primært Deloitte, og da der på det tidspunkt således var gået et halvt år, vendte Intern Revision tilbage igen. På hans område brugte de derfor rigtig meget tid på den rent teoretiske del frem for på opgaveløsningen, og derfor kan han godt forstå det anførte om, at der var nogle ting, som måske ikke blev leveret til tiden.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1381 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, pkt. 8 "Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra RR SIR").

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1384 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, forelæggelse for direktionen om kvartalsvis opfølgning):

> *"SIR*
>
> *… Der er et stort antal aktiviteter, som er forudsat gennemført inden årets udgang, og der derfor fortsat behov for at have fokus på fremdriften i aktiviteterne."*

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1385 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordeling af SIR-rapporter efter ansvarlig direktør), hvoraf fremgår, at indholdsfortegnelsen indeholdt en række gule punkter, herunder punktet "12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat".

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1390 (2014-12-03 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne:*
>
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger:*
>
> *Direktionen tog kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision til efterretning."*

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

"Anbefalinger:

…

2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.

…

Aktiviteter

…

Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om afslutning af punkter var noget, der fyldte særligt meget i direktionens regi, forklarede vidnet, at som han erindrer det, kunne et punkt, der blev afsluttet, godt være udtryk for, at det blevet taget ud af direktionen og håndteret særskilt i forretningsområderne. Det kunne på den måde godt være afsluttet i direktionens regi. Forespurgt, hvordan man så sikrede, at direktionen fortsat var ansvarlig for og sørgede for, at der var den fornødne fremdrift, forklarede vidnet, at det sikrede man normalt ved at bede om at få punktet på igen, når der lå et færdigt arbejde, som var klart til direktionen. På det pågældende punkt – som han dog ikke selv havde noget at gøre med – kunne det fx være et oplæg til, hvordan anbefalingen skulle håndteres. Forespurgt, hvem der havde ansvar for dette, forklarede vidnet, at han kun kan se, at det lå under Jens Sørensens punkt, så det var formentlig ham, der var blevet bedt om at styre det. Forespurgt, om det således var den enkelte fagdirektørs ansvar, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det betyder, at der efter vidnets opfattelse ikke fandtes en log, hvor man centralt kunne se, hvilke kritiske revisionsrapporter der endnu ikke var løst, forklarede vidnet, at ham bekendt blev opfølgningen på og overblikket over status på de forskellige rapporter, herunder om status var tilfredsstillende, ikke tilfredsstillende eller ikke helt tilfredsstillende, håndteret på direktionsniveau i det omhandlede oplæg. Forespurgt, om ikke man mistede kontrolmuligheden og muligheden for at sikre sig opfølgning, hvis man afsluttede et punkt, allerede når arbejdet var gået i gang, og man ikke vidste, hvordan det ville ende, forklarede vidnet, at direktionen og særligt Jesper Rønnow Simonsen kunne bede om at få et emne forelagt på ny, hvis man ønskede at se fremdrift.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet), hvoraf fremgår, at pkt. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 7 var anført som afsluttet.

Forespurgt, om det var et normalt forløb, at man kunne afslutte punkter, uanset at de grundlæggende anbefalinger og påpegede problemstillinger fra SIR ikke var løst, forklarede vidnet, at det kunne man ikke gøre generelt, men som nævnt tidligere, og som han husker det, var det udtryk for, enten at sagen var løst, så der ikke var grund til at tage det op i direktionen igen, eller at punktet var leveret til eksekvering et andet sted, som ikke nødvendigvis var direktionen.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at SIR's 2013-rapport i høj grad byggede på forhold, som var beskrevet i SIR's 2010-rapport, og som ikke var blevet løst i den mellemliggende periode, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet i august 2015 var inde over genåbningen af de lukkede punkter, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han havde på det tidspunkt meget travlt med EFI.

Generelt om opfølgningsproceduren

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at den beskrevne opfølgningsprocedure var hensigtsmæssig og effektiv, forklarede vidnet, at han ikke kan svare for Jens Sørensens område, men de punkter, han selv lukkede, blev styret efter en projektportefølje og en opfølgningslog i de enkelte prioriterede opgaveområder. Det var sådan, han selv fulgte op på det. Han ved ikke, hvordan Jens Sørensen gjorde i forhold til at lukke punkter.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet på sit eget område således opfattede opfølgningsproceduren som hensigtsmæssig og effektiv, bekræftede vidnet dette. Det kørte efter helt systematisk metodearbejde og projektopfølgning, netop fordi det var en opgave, der skulle håndteres ud mod leverandører med en betalbar ydelse. Der var derfor minutiøs opfølgning på, om der blev leveret, hvor mange timer der blev lagt i det, og om det skete i overensstemmelse med scope og kravsspecifikation.

Forespurgt, om vidnet opfattede den behandling, der foregik i direktionens regi, som en kritisk gennemgang af tingene, forklarede vidnet, at det er hans opfattelse og erindring, at når punkterne blev lukket, som de gjorde her, skete det med en række tilknyttede kommentarer. Hvis ikke der var yderligere spørgsmål, blev punktet enten

betragtet som lukket i direktionsregi, eller der blev givet en melding om at arbejde videre med det i en anden gruppe. Forespurgt, om han oplevede, at der var afsat tilstrækkelig tid til at gennemgå de beskrevne forløb, bekræftede vidnet dette.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede konceptet omkring procesejere, systemejere og driftsansvarlige, forklarede vidnet, at det var en måde at håndtere broen mellem forretning og IT på. I SKAT's regi fungerede det på den måde, at procesejeren var den ansvarlige i forretningen – dvs. på forretningsområdet – som bl.a. stillede krav til systemer, forbedringer og udvikling, og som udarbejdede specificeringer. Systemejeren var så den modtagende part i IT-afdelingen, som skulle konkretisere og videresende opgaverne til leverandøren samt få opgaverne eksekveret og sikre opfølgning over for leverandøren. Systemejeren sikrede således forbindelsen ud til den eksterne leverandør. Det var den korte version, og han kunne sikkert bruge en halv time på at uddybe.

Forespurgt, om det var et veldefineret koncept, da vidnet i 2013 begyndte i SKAT, forklarede vidnet, at det var det formentlig visse steder i organisationen. Det var ikke hans opfattelse, at det var fuldt implementeret i alle forretningsområder i alle henseender.

Forespurgt til vidnets opfattelse af rammerne for procesejerfunktionen, herunder om den var end-to-end, eller om den havde fokus på IT-processerne, forklarede vidnet, at det var end-to-end. Selve IT-processen var noget, der blev diskuteret mellem procesejer og systemejer, men procesejeren havde det overordnede ansvar for, at processen understøttede det, som forretningen gerne ville have, dvs. det, som var nødvendigt, for at forretningen kunne foretage de ting, som den juridisk set var forpligtet til. Systemejerrollen var derimod mere firkantet defineret som en IT-relateret proces, hvor man sikrede forbindelsen til leverandøren og sikrede, at den forretningsmæssige formulering af funktionaliteten blev omsat til noget IT-sprog, som en leverandør kunne forstå. Forespurgt, om procesejeren efter vidnets opfattelse også havde ansvar for tilrettelæggelsen af den del af processen, der bestod i manuel sagsbehandling ude i de enkelte fagkontorer, forklarede vidnet, at han ikke ved, om procesejerne havde ansvaret. Den manuelle sagsbehandling i de andre forretningsområder var han stort set ikke i berøring med, for så længe det ikke havde med IT at gøre, var det ikke noget, der hørte under hans ressortområde.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Foreholdt, at man i SKAT's direktion i perioden 2013-2015 arbejdede med projektet "God processtyring i SKAT", og forespurgt, hvordan vidnet var involveret i dette, for-

klarede vidnet, at det var meget perifært. Så vidt han husker, blev der etableret en styregruppe, der skulle drive det igennem, bestående af folk fra direktionen og departementet. Han erindrer ikke den eksakte sammensætning, men han sad i hvert fald ikke selv i styregruppen for "God processtyring i SKAT". Forespurgt, om han husker baggrunden for, at man satte projektet i gang, forklarede vidnet, at han ikke husker den helt eksakte årsag, men han kan have nogle gisninger om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Problemstilling:*
>
> *… Undersøgelsen peger på, at nuværende praksis især kan styrkes på følgende punkter:*
> *- …*
> *- Værktøjer til at sikre retssikkerhed i retningslinjerne for de manuelle processer*
> *- Sikre at procesejerne involveres tidligt i ny lovgivning*
> *- Bedre kanaler og procedurer til at rejse problemstillinger og behandle fejl i forhold til departementet, IT og Økonomi*
> *Undersøgelsen peger på, at der er behov for at definere en samlet procesgovernance, som klargør roller, ansvar og samspil i for at opnå effekt af en best practice."*

Forespurgt, om vidnet husker nærmere omkring drøftelserne i direktionen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det, han husker fra IT-delen, er diskussionen om den proces, der var i forhold til at få implementeret ny lovgivning i de digitale systemer. Det blev ofte en diskussion om hønen og ægget, hvilket besværliggjorde processen. Forespurgt, hvad der ligger i dette, forklarede vidnet, at de fra IT ofte kom så sent ind i lovgivningsprocessen, at det stort set var umuligt at komme med et høringssvar i tide eller i øvrigt at kunne påvirke lovgivningen, så den rent faktisk ville kunne implementeres digitalt. Det blev derfor en diskussion om hønen og ægget, for når lovgivningen var vedtaget, blev det derefter et krav, at det skulle digitaliseres. Forespurgt, hvem i organisationen den problemstilling rettede sig mod, forklarede vidnet, at høringssvar var forankret hos HR-direktøren og Jesper Rønnow Simonsens sekretariat, men høringsinput i øvrigt kom fra de lokale forretningsområder. Hvis der fx var lovgivning i forhold til told, kom han med IT-input fra sit toldområde sammensat med noget fra Jura og formentlig også fra forretningsområdet Told. Det blev så samlet i sekretariatet omkring HR, Jura og Jesper Rønnow Simonsen.

Forespurgt, hvorfra vidnet fik input om ændret eller ny lovgivning, forklarede vidnet, at det fik hans medarbejdere oftest via procesejer. Forespurgt, om der var berøringsflader over mod HR-direktørens sekretariat og Jura i SKAT, eller om det ude-

lukkende kom fra procesejerne, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han var tilfreds, når en procesejer fortalte hans systemejere, at noget var vedtaget, og at det var lovforpligtende, for så gik de i gang med at implementere det. Hans fokus var på tidsrammen, og hvor meget det kostede, men hvis der kom akut lovgivning, var der et fast holdepunkt i sekretariatet, som sikrede forbindelsen til departementet, så det ikke var IT, der forhindrede lovprocessen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette således vedrørte input fra SKAT til departement, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at han opfattede processen som optimal, når det var procesejerne, der orienterede IT om ny lovgivning, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Indstilling:*
>
> *Det indstilles, at der udarbejdes et oplæg til drøftelse af roller og ansvar i forhold til procesejerskab til drøftelse i direktionen ultimo 1. kvt. 2014.*
>
> *…*
>
> *Løsning:*
>
> *Der igangsættes sammen med departementet og de berørte afdelinger et arbejde om governance for processtyringen i SKAT med henblik på præcisering af roller og ansvar."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1108 (2013-12-16 - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 16. december 2013 vedr. bl.a. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Retssikkerhed i processtyringen*
>
> *Der udarbejdes et oplæg til drøftelse af roller og ansvar i forhold til procesejerskab til drøftelse i direktionen ultimo første kvartal 2014.*
>
> *Der udarbejdes en implementeringsplan for best practise vedrørende processtyring af retssikkerhed.*
>
> *Ansvarlig: KJ"*

Forespurgt, hvad de nærmere drøftelser på mødet gik ud på vedrørende det foreholdte, forklarede vidnet, at han ikke erindrer det. Det handlede formentlig om nedsættelse af den arbejdsgruppe, som skulle arbejde med det.

25. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1158 (2014-06-25 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 25. juni 2014, oplægget "Observationer vedr. 2013-regnskabet"):

> *"Barrierer for "bedre eller endnu bedre service" fra Intern Revision*
>
> …
>
> *c) Det ledelsesmæssige ansvar for processerne er ikke entydigt placeret*
> *- System- og procesejeransvaret er fordelt på mange. Ingen har/tager ansvaret for den samlede proces, hvilket medfører, at opgaver ikke bliver prioriteret ud fra helhedstankegang.*
> *- Giver risiko for "silo-tænkning" og manglende overblik/vidensdeling."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser omkring de anførte problemstillinger, forklarede vidnet, at han tror, det var en problemstilling, som blev vendt og drøftet. Han erindrer ikke, om de brugte meget tid på det i direktionen. Der er ingen tvivl om, at den pågældende observation fra Intern Revision er mere eller mindre generisk, idet den vil kunne passe på enhver virksomhed og enhver statslig styrelse både historisk, aktuelt og i fremtiden.

2. juli 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1196 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice', pkt. 7 "Status på arbejdet med processtyring").

Forevist ekstraktens side 1147 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT') og forespurgt, om vidnet erindrer at have set det foreviste notat, forklarede vidnet, at hvis det var en del af direktionsmaterialet, må han have set det, hvis han var til stede på mødet. Forespurgt, om han erindrer det, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', afsnit 2 "Status for arbejdet"):

> *"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.*
>
> *Det fastslås her som overordnede principper:*
> *- Ydelseskataloget skal være udgangspunkt for processtyringen. Der er således ikke tale om, at processtyringen skal ske ud fra fx it-systemer eller organisatorisk enhed, men ud fra den kundevendte ydelse*
> *…*
> *- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."*

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser vedrørende det anførte om forskellig praksis på opgaveområderne, forklarede vidnet, at det gør han ikke, men det anførte er fuldstændig korrekt. Forespurgt, om det således svarede til hans oplevelse, forklarede vidnet, at det var hans oplevelse, at det overordnede princip var, at procesejer havde end-to-end-ansvaret. Forespurgt, om det også var hans oplevelse, at der var en erkendelse af, at man håndterede de digitale og manuelle processer forskelligt på forskellige områder, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Mange af de områder, han havde ansvar for, var digitale områder, hvor der var en meget entydig indgang til det. Han ved ikke, hvordan det blev håndteret i Kundeservice, Indsats, Inddrivelse osv.

10. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4243 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT').

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', oversigt "Estimeret konsekvens vedr. ressourceforbrug for procesejere"):

> *"Nye opgaver for procesejerne*
>
> *- Retningslinjer for den manuelle produktion*

…

I ALT ET ESTIMERET MERFORBRUG PR. PROCESEJER PÅ 20 - 40%, EKSKL. GEVINSTER – SVARENDE TIL 8-16 MEDARBEJDERE I F.EKS. AFREGNING"

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser omkring behovet for yderligere bemanding ved implementering af "God processtyring i SKAT", forklarede vidnet, at det gør han ikke.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var involveret i risikoanalyser og risikostyring i SKAT, forklarede vidnet, at som en helt naturlig del af det at drive IT og IT-projekter lå der under ethvert projekt en risikostyring, da det var en del af metoden. Det, de yderligere gjorde, var, at de i forhold til den samlede portefølje af initiativer i SKAT foretog en gennemgang med direktionen, hvori der indgik en risikostyring og en risikobetragtning. Det omfattede dog primært projekter og ikke de dagligt prioriterede opgaver eller de dagligt prioriterede procesejeropgaver. Disse var ikke en del af porteføljegennemgangen. Forespurgt, om han med risikostyring i forhold til IT-området henviser til styring af udviklingsopgaver, tidsmæssige ressourcer osv., forklarede vidnet, at risikostyring skete i forhold til tid, cost, scope og scopeudvidelser, ny lovgivning osv. Ofte kom der ny lovgivning, mens de var i gang med at implementere den gamle lovgivning. Forespurgt, om vidnet var inde over risikostyring i forhold til risikoen for besvigelser eller økonomisk kriminalitet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det lå i et særskilt forretningsområde, så vidt han husker under Indsats.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev orienteret om mistanken om den formodede svindel, forklarede vidnet, at som han husker det, var der i løbet af sommeren en række direktionsmøder, hvor det blev bragt på banen primært af Jesper Rønnow Simonsen. Der var selvfølgelig også en diskussion med de pågældende forretningsområder om, hvilke initiativer der skulle sættes i gang for at mitigere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5048 (2015-08-20 (5) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til de øvrige direktører med orientering om udbytteskattesagen. Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 20. august 2015 til Jonatan Schloss, Jim Sørensen, Jens Sørensen, Jan Topp Rasmussen, Karsten Juncher og Winnie Jensen):

"Kære jer

Som de fleste af jer vil vide har vi identificeret en større international udført svindelsag mod den danske statskasse via udnyttelse af muligheden for "refusion" via dobbeltbeskatningsaftaler. Det er ganske alvorligt, og jeg håber derfor I har mulighed for at drøfte sagen imorgen tidlig lige efter pressebrief. Vi er nødt til at være sikre på, at vi har dedikeret de rette ressourcer til sagen og at vi gør alt hvad vi kan på vores side for at afdække sagen, men mindst lige så vigtigt for taget de fornødne skridt til, at der ikke opstår lignende tilfælde.

Der er desuden et par øvrige dimensioner, som jeg gerne vil vende med jer, herunder om hvordan vi forholder os til vores internationale kolleger som potentielt kan være udsat for samme svindelmodel."

Forespurgt, hvor den foreholdte e-mail lå tidsmæssigt i forhold til vidnets orientering om sagen, forklarede vidnet, at det var, i forbindelse med at han selv blev orienteret. Han husker, at de rent faktisk var samlet, og det blev drøftet, hvordan de forholdt sig til det. En del af det, der blev drøftet, var, hvordan de i samråd med departementet håndterede pressen i forhold til sagen, bl.a. også i forbindelse med at sikre ministeren. De mere detaljerede ting omkring, hvordan det enkelte forretningsområde, herunder procesejer og medarbejdere, skulle forholde sig, var ikke en del af drøftelsen.

Forespurgt, om vidnet inden sommerferien blev orienteret om en henvendelse, forklarede vidnet, at det ved han ikke. For ham var det på en eller anden måde en sommerinformation, og han erindrer ikke, om den lå før eller efter sommerferien. Forespurgt, om han ved, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret første gang, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om han ved, hvornår departementet blev orienteret første gang, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet ved, hvornår ministeren blev orienteret, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1822 (2015-09-16 (1) - Dagsorden til møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT vedrørende udbytteskat):

"AGENDA FOR MØDET

1. Klarlæggelse af de enkelte direktørområders rolle i forbindelse med den løbende administration af udbytteskat. I må meget gerne udarbejde en oversigt indeholdende arbejdsopgaver fordelt på direktørområder
2. Er nævnte roller blevet ændret i perioden 2010-2015
3. Foreligger der en samlet risikovurdering af udbytteområdet
4. Hvem varetager den løbende overvågning af setup´et for UDBYTTESKAT (Processer, rutiner , forretningsgange, overvågende kontroller, kontroller indbyttet i forretningsgangene)
5. Hvordan er kontrollerne fordelt på de enkelte direktørområder
6. Hvem har besluttet den nuværende ansvarsplacering på udbytteområdet
7. Eventuelt"

Forespurgt, hvad vidnet husker om det pågældende møde, forklarede vidnet, at han ikke husker datoen for mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1824 (2015-09-17 (2) - E-mail fra Kurt Wagner vedr. notat om ansvarsfordelingen på udbytteområdet):

"Tak for mødedeltagelse i går."

Foreholdt, at mødet således fandt sted den 16. september 2015, forklarede vidnet, at han husker, at han deltog i mødet primært med det sigte at finde ud af, om der havde været nogen forespørgsler eller krav til ændringer på system- eller IT-siden, som kunne relatere sig til udbytteområdet. Han konstaterede, at det havde der ikke været, hvilket ville sige, at de pågældende systemer, der blev benyttet i denne del af skatteforretningen, kørte, som de skulle uden ændringer eller bemærkninger fra forretningen. Han havde derfor ikke så stor andel i den resterende del af drøftelsen, da den mere gik på den faglige del af ansvarsplaceringen og opfølgningsprocessen. Foreholdt, at der den 17. september 2015 var en dialog med bl.a. Jonatan Schloss, Jens Sørensen og Jim Sørensen omkring fordelingen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan han oplevede denne dialog, forklarede vidnet, at han ikke husker den i detaljer, men at der selvfølgelig var nogle afklarende spørgsmål omkring den endegyldige ansvarsplacering. Man tog lidt et skridt tilbage og drøftede, hvem der egentlig havde ansvaret for den ene eller den anden del af processen, og om det lå ét sted eller flere steder. Men selv var han ikke videre involveret, fordi det ikke vedrørte IT. Forespurgt, om han således ikke gik så meget op i, hvor snitfladen lå, forklarede vidnet, at han ikke blandede sig i debatten om, hvilke manuelle eller maskinelle procedurer der vedrørte udbyttesagen. For ham var det mere et spørgsmål om, hvorvidt der havde været en IT-teknisk fejl, som havde haft indflydelse på udbytteskatten, og det havde der ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han har dog drøftet et enkelt spørgsmål med sin bisidder, i forbindelse med at han gennemgik spørgerammen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1700 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"… Kundeservice, Udvikling, Selskaber og Digitalisering …"*

Vidnet forklarede, at Digitalisering og Udvikling var enheder, man oprettede under Kundeservice, og det må derfor ikke forveksles med Udvikling og Digitalisering på IT-området.

Kl. 14.55 sluttede mødet.

PROTOKOL

7. januar 2020
Protokol nr. 43

Den 7. januar 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Birte Rasmussen ved advokatfuldmægtig Thomas Rønfeldt for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Svenning Andersen ved advokat Carsten Pedersen for Peter Loft

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen (forlod mødet kl. 14.00)

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen (fra kl. 13.00 ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen)

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen (mødte kl. 13.00)

PREBEN KRISTIANSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Preben Kristiansen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Generelt om direktionen og Udvidet Direktion

Foreholdt, at vidnet tidligere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han, efter den nye struktur blev etableret i januar 2010, var medlem af både Produktionsforum og koncerndirektionen, og at SIR-rapporter blev behandlet i begge regi, og forespurgt, hvordan processen og arbejdsgangene var i 2010, når der kom en SIR-rapport, forklarede vidnet, at som han husker det, blev revisionsrapporterne i første omgang afleveret fra chefen for Intern Revision til departementschefen, da der var en direkte reference mellem dem. Derefter kom revisionsrapporterne gennem koncerndirektionen som en mere formel modtagelse af rapporten og blev derfra lagt til behandling i Produktionsforum. Forespurgt, om det var både kritiske og ikke-kritiske revisionsrapporter, der gik til koncerndirektionen, efter de havde været ved departementschefen, forklarede vidnet, at han mener, de i koncerndirektionen behandlede alle rapporter, men at det var økonomidirektøren, der havde den samlede styring af revisionsrapporterne. I Produktionsforum havde de en samlet oversigt, hvor rapporterne var farvelagt ud fra, hvor kritiske de var. Han mener, de opererede med tre-fire forskellige farver fra grøn til højrød. Forespurgt, om der var forskel på, hvad der gik til den egentlige direktion, og hvad der gik til Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at som han husker det, var Udvidet Direktion ikke en del af den egentlige behandling af revisionsrapporterne, hvor man reelt forholdt sig til rapporterne og handlingerne i forbindelse med disse. Udvidet Direktion fungerede ikke på den måde, og der var højst månedlige møder i Udvidet Direktion. Udvidet Direktion fungerede i denne periode på et højere niveau, så regionschefernes inddragelse foregik i Produktionsforum.

Foreholdt, at det ikke fremgår af materialet, at SIR's 2010-rapport kom gennem direktionen, inden den gik videre til Produktionsforum, og forespurgt, om vidnet erindrer, om rapporten var gennem direktionen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han husker og har også set i materialet, at rapporten blev behandlet i Produktionsforum, som han var en del af. Han husker ikke, i hvilket omfang rapporten blev behandlet i direktionen, men det var formentlig ikke noget særligt. Arbejdsgangen var relativt hurtig i forhold til at lægge revisionsrapporterne til Produktionsforum, hvor man forholdt sig til de aktioner, der skulle tages. Omdrejningspunktet for styringen af det var økonomidirektøren og hans sekretariat.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 367 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Den konkrete opfølgning på kritiske revisionsrapporter vil i videst mulig omfang ske inden for de aktuelle fora i koncernen. Departementschefen har bemyndiget*

Økonomi til at videresende revisionsrapporterne direkte til relevante fora – mens departementschefens påtegning om yderligere initiativer til opfølgning eftersendes eller videreformidles i det omfang det måtte ønskes."

Foreholdt, at man her ikke nævnte direktionen, og forespurgt, om det var udtryk for ændringer, eller for at direktionen også herefter fortsat fik alle rapporter, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Direktionens behandling i første omgang, efter rapporten var afgivet fra Intern Revision, var af mere formel karakter og egentlig ikke substantiel. Så det foreholdte var sådan, det foregik.

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvorvidt man i tiden herefter stadig havde rapporterne på dagsordenen til direktionsmøderne, enten før eller efter de blev behandlet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det er formodentlig et udtryk for, at det havde man ikke, og at det var af mere formel karakter, hvis en rapport var forbi direktionen, før den blev behandlet i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5871 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011):

"9. Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen – "Forelæggelse for udvidet direktion" vedrørende opfølgning på kritiske rapporter fra Intern Revision):

"Sagen kort:

Udvidet direktion vil fremover få forelagt kvartalets kritiske rapporter fra Intern Revision til drøftelse af risikofaktorer, og hvor der er behov for en koordineret indsats ud fra opfølgning på væsentlig kritik i de løbende revisionsrapporter."

Forespurgt, hvad formålet var med, at Udvidet Direktion fik SIR-rapporterne forelagt, forklarede vidnet, at i modsætning til Produktionsforum bestod Udvidet Direktion af hele koncerndirektionen og regionscheferne, herunder også departementschefen. Det, der skete yderligere ved at løfte de kritiske rapporter over i Udvidet Direktion, var derfor, at departementschefen også var med. Som han husker det, gjorde regionscheferne flere gange opmærksom på, at de syntes, at med den aktuelle organisation, hvor mange emner og alle produktionsspørgsmål som udgangspunkt blev drøftet i Produktionsforum, manglede de at få tingene løftet ind i et forum, hvor departementschefen var med sammen med regionscheferne.

Foreholdt, at der i det foreholdte er anført, at der skulle ske en drøftelse af risikofaktorer, og forespurgt hvordan det foregik under møderne, forklarede vidnet, at han ikke husker det specifikt, andet end at det var på den måde, det foregik. Karsten Juncher præsenterede rapporterne med de risici, som de kritiske revisionsrapporter pegede på, og så drøftede man dem. Forespurgt, om det var en systematisk proces, der skete, når Udvidet Direktion mødtes i tiden herefter, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvordan det konkret foregik.

Forespurgt, om vidnet husker, hvordan man i Udvidet Direktion identificerede risici, og hvordan de skulle håndteres i forhold til de kritiske rapporter, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der skete noget ekstraordinært i forhold til de relativt dybe drøftelser og konkrete handlingsplaner, de arbejdede med i Produktionsforum. Det særlige, der var ved behandlingen af disse rapporter i Udvidet Direktion, var, at hele koncerndirektionen og regionscheferne var med til at drøfte de ting, som de også havde drøftet i Produktionsforum.

Forespurgt, om opgaven med at mitigere allerede konstaterede risici lå i Udvidet Direktion, i Produktionsforum eller et tredje sted, forklarede vidnet, at han vil mene, at den lå i direktionen og Produktionsforum. Forespurgt, om ansvaret lå begge steder, bekræftede vidnet dette. Det afhang af niveauet, men med Produktionsforum som primært udførende og rapporterende til direktionen.

Forespurgt til forskellen mellem den behandling af rapporterne, der skulle ske i Produktionsforum, og den behandling, der skulle ske i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at Udvidet Direktion med hele koncerndirektionen og regionscheferne også tog et overordnet tværgående blik på revisionsrapporterne, som enkeltvist var relativt specifikke på specifikke områder. I Udvidet Direktion drøftede man også, om en revisionsrapport med dens kritiske områder og de actions, som Produktionsforum havde lagt op til, havde nogle implikationer i forhold til andre områder. Der var altså tale om mere tværgående drøftelser, i og med at hele koncerndirektionen og alle regionscheferne deltog i drøftelserne, og det var det primære formål, som det også fremgår af det foreholdte. Forespurgt, om det var det, der mentes med "behov for en koordineret indsats", og om at det var det, vidnet omtalte som tværgående indsats, bekræftede vidnet dette. Det var fx prioriteringer på tværs af områder og konkrete beslutninger, som greb ind på tværs i den samlede organisation.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen – "Forelæggelse for udvidet direktion" vedrørende opfølgning på kritiske rapporter fra Intern Revision):

"Sagen kort:

…

Der ud over indeholder statusrapporten opdateret opfølgning på rapporter fra årsopfølgningen 2009/2010."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5876 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen – "Forelæggelse for departementschefen" vedrørende kvartalsopfølgning på Intern Revisions rapporter i perioden december 2010 – marts 2011):

"II.

…

Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)"

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der blev drøftet om den pågældende rapport på mødet, forklarede vidnet, at han ikke husker noget specielt ud over de drøftelser, der var i Produktionsforum. Forespurgt, om vidnet husker, om det var en kort og hurtig drøftelse, eller om det var en længerevarende drøftelse, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5881 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen – "Forelæggelse for departementschefen" vedrørende opfølgning på Intern Revisions rapporter for 2009 og 2010):

"Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."

Vidnet blev endvidere foreholdt, at der hertil er tilføjet med håndskrift:

"Dette vil jeg gerne drøfte nærmere

…

NB"

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der har tilføjet dette med håndskrift, forklarede vidnet, at det gør han ikke umiddelbart.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5884 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen - forelæggelse for departementschefen vedrørende opfølgning på Intern Revisions rapporter for 2009 og 2010), hvoraf fremgår en påtegning dateret den 10. december 2010.

Forespurgt, om vidnet genkender denne påtegning, forklarede vidnet, at det ligner Peter Lofts. Foreholdt, at denne påtegning umiddelbart forekommer at have den samme farve som det ovenfor anførte med håndskrift, og forespurgt, om vidnet har nogen fornemmelse af, om det kunne være Peter Lofts håndskrift, forklarede vidnet, at det tør han ikke udtale sig om. Forespurgt, om vidnet erindrer, om Peter Loft havde tilkendegivet, at han ville have nogle drøftelser herom, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han så, eller som var rettet til ham, eller som han skulle forholde sig til.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Begrebet procesejer

Forespurgt, hvad der lå i konceptet med procesejere, systemejere og driftsansvarlige, forklarede vidnet, at tydeliggørelsen af begrebet procesejere og systemejere skete i årene før, dvs. i 2007-2008. Han var selv en af initiativtagerne til det, og det var begrundet i flere forskellige behov. På det tidspunkt var de for alvor kommet i gang med moderniseringen af systemerne på en lang række områder, så de havde behov for at styrke og tydeliggøre opgaven om ansvaret for de grundlæggende forretningsprocesser og tilsvarende styrke arbejdet og kompetencerne på systemejerskab. Et tilsvarende tredje område var at styrke kompetencerne og ressourcedelen på projektgennemførelse, projektledelse og projektstyring, og for at sikre det etablerede de en organisatorisk adskillelse af nogle enheder, som arbejdede med procesejerskab i princippet ud fra lovgivningen, da den mest overordnede procesbeskrivelse ligger i lovgivningen. Man oprettede enheder, som fokuserede på procesejerskabet, og som styrkede, uddannede og tilførte ressourcer på det felt. Derudover udskilte man systemejerne og lagde dem tættere på den egentlige, daglige IT-funktion og styrkede dem både kompetence- og ressourcemæssigt. De havde en del diskussioner om, hvordan de sikrede samspillet på tværs af disse enheder. Da de etablerede denne generelle organisatoriske adskillelse, var udgangspunktet ret forskelligt på de forskellige system- og lovområder. På nogle områder havde man allerede en sådan opdeling, der stort set svarede til det beskrevne, mens man bl.a. på personskatteområdet havde en meget mere sammenfiltret funktion mellem dem, der arbejdede med processer, og dem, der arbejdede mere med IT-planlægningsdelen og den direkte relation

med eksterne leverandører. Det meste af det konkrete IT var outsourcet, både for så vidt angik driften, men også den tekniske udvikling. Det beskrev de allerede i 2007-2008, og fordi der også lå nogle ressource- og kompetencestyrkelser i det, arbejdede de i et stykke tid med at få det til at virke på den måde.

Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften

Forespurgt, om dette på noget tidspunkt blev fuldstændigt implementeret, forklarede vidnet, at det på nogle områder var sværere end andre at få det implementeret, hvilket også hang sammen med, at der var vidt forskellige traditioner for graden af outsourcing, herunder hvordan man arbejdede sammen med leverandørerne. Hvis man går helt tilbage til det gamle toldvæsen før fusionerne i begyndelsen af 1990'erne, havde man mere en tradition for selv at styre og definere kravene til systemerne, end man havde på det oprindelige statsskatteområde, hvor man i højere grad arbejdede med overordnede beskrivelser, som man lagde ud til leverandørerne, og hvor leverandørerne overtog beskrivelserne og var mere styrende. Inden for nogle områder var det sværere at implementere end andre, men i princippet blev det gennemført fuldt ud, også fordi de adskilte det organisatorisk. Forespurgt, om der i organisationen var en klar ansvarsfordeling og snitflade over mod de driftsansvarlige i regionerne, herunder i forhold til de manuelle processer, forklarede vidnet, at der hele tiden var diskussioner om, hvor langt ned i detaljen de centrale procesejere i Hovedcentret eller styrelsen skulle gå i forhold til at beskrive disse processer. Man introducerede begreberne processer og arbejdsgange for den mere detaljerede, daglige opgaveløsning, som regionerne selv kunne have nogle frihedsrammer til at fastlægge. I hans øjne var der dog et ret klart og tydeligt ansvar for, at de centrale procesejere havde initiativpligten og dermed også forpligtelsen til at definere, hvor grænsen gik for, hvad der blev fastlagt centralt, og hvor de regionale frihedsgrader var. Foreholdt, at vidnet nævnte, at man brugte terminologierne "processer" og "arbejdsgange", og forespurgt, om det var procesejerne, der havde rådigheden over processerne, mens regionerne havde rådigheden over arbejdsgangene, forklarede vidnet, at det var en terminologi, man introducerede, fordi der kunne opstå usikkerhed om detaljeringsgraden, når man talte om processer. For at reducere den usikkerhed introducerede man begrebet arbejdsgange. Man ville dog altid kunne føre en diskussion om, hvor grænsen mellem proces og arbejdsgang gik. Det afgørende i den måde, de introducerede det på, var i forhold til procesejerskab at skabe et overordnet centralt overblik over de processer, som var mere eller mindre digitaliserede, og at sikre, at de overordnede processer, der lå omkring systemerne, blev udført ens på tværs af hele organisationen, altså i de forskellige driftsenheder.

Forespurgt, om der var udfordringer i forhold til udmøntningen af fordelingen i praksis, forklarede vidnet, at der altid var diskussioner om det. Regionerne ønskede

en større frihedsgrad, mens der fra centralt hold løbende blev arbejdet med at digitalisere manuelle processer yderligere –også fordi de overordnede processer skulle hænge sammen med de digitaliserede processer, og hvis man ikke havde den overordnede styring af hele processen, blev det vanskeligt. Der var hele tiden en dialog om det, men det grundlæggende princip lå ret klart. Forespurgt, hvad dette grundlæggende princip gik ud på, når man talte om ren manuel sagsbehandling, dvs. hvor en medarbejder behandlede en ansøgning og gav enten tilladelse eller afslag, forklarede vidnet, at det overordnede ansvar for, hvordan den proces skulle foregå – herunder i respekt for ikke bare skattelovgivningen, men også forvaltningslovgivningsregler – lå hos de centrale enheder. De centrale enheder havde initiativpligten til hele tiden at have et øje på disse processer og vurdere, om de kunne forbedres, og hvordan de processer, der stadig skulle udføres manuelt, hang sammen med de digitale processer. Ansvaret for, at det, systemet håndterede, og det, sagsbehandlerne eller de administrative medarbejdere skulle gøre, hang sammen, lå centralt. Der, hvor diskussionen så løbende kunne opstå, var i spørgsmålet om, hvor detaljeret de processer skulle fastlægges fra det centrale hold.

Forespurgt, hvem der havde pligten til at rette op på det, hvis man konstaterede, at der var en proces, som var ufuldstændig i forhold til de forvaltningsretlige regler, og hvor man fx ikke forholdt sig til materien i en ansøgning, forklarede vidnet, at hvis der var en decideret beskrevet proces, som ikke var i overensstemmelse med forvaltningsloven eller havde mangler – også i forhold til sammenhængen mellem det, systemerne gjorde, og det, sagsbehandlerne skulle gøre – så lå initiativpligten hos de centrale procesejere. De regionale enheder havde dog et ansvar for at være med til at gøre opmærksom på det, og man havde fora, hvor man også drøftede den type ting. Under Produktionsforum havde man i denne periode to fora; Kundeserviceudvalget med centrale procesejere og regionale viceskattedirektører, og en pendant, som vist hed Produktionsplanlægning/-styring, som tog sig af det ressourcemæssige og prioriteringsmæssige i forhold til indsatsopgaverne. Der var således et overordnet ansvar og en initiativpligt hos de centrale procesejere, men der var selvfølgelig også en forpligtelse hos regionerne til at være med til at gøre opmærksom på mangler og fejl. Derudover havde man Produktionsforum til at drøfte den slags ting. Hvis de ting, der kom op i Kundeserviceudvalget, der var et naturligt sted for processpørgsmål, var af større betydning, blev de lagt op i Produktionsforum. Mindre ting kunne man sådan set bare gøre i fællesskab, og der lå initiativpligten hos de centrale procesejere, mens de mere overordnede beslutninger blev truffet i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4152-4153 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"2.1.3.4 Personafregning

Kontoret ejer processerne, såvel digitale som ikke-digitale, på personafregningsområdet og har derfor tætte samarbejdsrelationer til

…

2.1.3.5 Erhvervsafregning

Kontoret ejer processerne, såvel digitale som ikke-digitale, på Erhvervsafregningsområdet og har derfor tætte samarbejdsrelationer til"

Forespurgt, om det foreholdte svarer til vidnets opfattelse af, hvordan det var, herunder at det var fra-vugge-til-grav på både digitale og ikke-digitale processer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilke overvejelser de gjorde sig om procesejernes muligheder for at instruere og have ledelsesbeføjelser i forhold til regionerne og medarbejderne i de enkelte sagsbehandlingsenheder, da de introducerede dette, forklarede vidnet, at det overordnede redskab, man havde, var en konkret beskrivelse af processerne, og i den forbindelse at gennemføre en dialog, uddannelse og introduktionsmøder i forbindelse med ændrede processer. På personskatteområdet har man historisk set haft en turnus, som var et årsrul med nyt skatteår, ny selvangivelse og ny årsopgørelse og som regel hvert år med ændringer, også lovgivningsmæssigt. Introduktionen og udrulningen af ændrede processer fra procesejerkontorerne lagde man ofte ind i nogle ture rundt i landet, hvor man introducerede pakken med nye, ændrede processer og i den forbindelse blev de nye beskrivelser af processerne annonceret. Forespurgt, om procesejerne havde instruktionsbeføjelser over for fagkontorerne, forklarede vidnet, at det havde de i forhold til processerne, i og med at de beskrev, hvordan processerne skulle være. Også de processer, der lå omkring systemerne, havde en karakter af instruktionsbeføjelse, men der var jo et andet spor, som handlede om hele ressourceprioriteringen, hvor procesejerne ikke kunne disponere. Kontorcheferne for kontorerne i det foreholdte kunne ikke uden videre disponere over ressourcer i regionerne. Hvis der var tale om en direkte disponering eller påvirkning af de samlede ressourcer, skulle det løftes op og indgå i et hele og i sidste ende drøftes i Produktionsforum og direktionen. Forespurgt, om det var direktionen, der havde ansvaret for at allokere de rette ressourcer, bekræftede vidnet dette. Som i mange andre ting omkring produktionen var det med Produktionsforum som det arbejdende forum. Hele arbejdet med den årlige ressourcedimensionering og prioritering op mod de årsplaner, man arbejdede med, foregik i Produktionsforum med endelig beslutning op mod direktionen og med økonomiafdelingen som sekretariat eller som dem, der foretog alt forarbejdet.

Vidnet blev foreholdt, at der på udbytteområdet var en række rapporter, og at lige omkring dette tidspunkt kom SIR's 2010-rapport, hvori SIR bl.a. anførte, at man ikke førte kontrol med, om de, der bad om refusion, faktisk var aktionærer. Foreholdt, at udbytteadministrationen var ledet af Lisbeth Rømer, og at sagsbehandlerne ikke var akademisk personale, men folk, der fx oprindeligt havde siddet med hulkort og udvikling af IT, og forespurgt, om ikke det måtte være åbenbart, at disse folk ikke kunne begynde en sagsbehandling, hvor man gik i detaljen og så på beneficial owner på hver enkelt ansøgning, forklarede vidnet, at enheden bestod af folk med stor erfaring på området, men som sådan og vel også med den historik, de havde, var den ikke gearet til at foretage dyberegående kontrol. På dette område, men også på andre områder var organisationen – og havde også været det i årene før – sådan indrettet, at egentlig materiel kontrol lå i Indsats, som tidligere hed Kontrol. Forespurgt, om ikke det dermed var udtryk for, at der ingen materiel kontrol var, medmindre man besluttede at oprette et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at det var sådan, det var. Ud over at en kontrol på området kunne blive iværksat som en del af Indsats' samlede løbende risikoanalyse og de projekter, som Indsats satte i værk, kunne man i de forskellige dele af organisationen kontakte Indsats. Han brugte det selv flittigt, da han i perioden fra 2014 til udgangen af 2018 var underdirektør i Person under Kundeservice, hvor han løbende havde møder med sin søsterafdeling i Indsats, hvor de udvekslede løbende erfaringer. Hvis man vurderede, der var et område, som Indsats burde se på, havde man et spor over mod Indsats, hvorigennem Indsats kunne aktiveres fra Kundeservice eller fra de områder, der arbejdede med mere administrative, ekspeditionsmæssige opgaver.

Foreholdt, at man fra udbytteadministrationens side forsøgte at involvere andre, men i nogen grad forgæves, fordi folk var fyldt op, forklarede vidnet, at alle havde travlt, og at der løbende blev færre ressourcer i hele perioden fra fusionen. Det lå i sagens natur, at man trods de store besparelser ikke kunne spare sagerne væk på kundeserviceområdet, dvs. alle de konkrete sagsbehandlingsopgaver, der lå der. Den måde, hvorpå der derfor blev skabt balance i de besparelser, SKAT skulle gennemføre, var i høj grad, at kontrolområdet blev mindre i disse år, hvilket inddrivelsesområdet også gjorde.

Foreholdt, at man i direktionen fik oplyst, at der ikke blev udført en materiel kontrol, og at det foregik ved manuelle processer, hvor ansøgerne søgte om refusion, og hvor udbytteadministrationen udbetalte refusion, og forespurgt, om ikke der på noget tidspunkt var overvejelser om, hvorvidt dette var i overensstemmelse med forvaltningsretten og de krav, der var til forsvarlig sagsbehandling og sagsoplysning, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der på dette tidspunkt var en formel diskussion om, hvorvidt det var en egentlig forvaltningsakt, som derfor krævede materiel kontrol, inden man udbetalte refusion. Han tror, at dette var ét område af mange,

hvor initiativet og indsparket til denne prioritering af kontrolindsatsen i høj grad lå i det arbejde, der foregik i Indsats. Udbytteområdet var et af en lang række områder, som kunne prioriteres. Formelt set var der jo en risiko, som revisionen også pegede på helt tilbage i revisionsrapporten fra 2010, men det var der også på mange andre områder. På dette tidspunkt indgik udbytteområdet som en del af hele porteføljen med negativ moms osv., som samlet blev prioriteret med de ressourcer, man havde på indsatsområdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5249 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Punkt*
> *4. Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver."*

Forespurgt, hvad arbejdet med at definere roller og opgaver på dette tidspunkt gik ud på, og hvilken rolle vidnet havde i den forbindelse, forklarede vidnet, at grunden til, at det var oppe her, var, at de fra årsskiftet havde fået en ny organisation. Meget af det, der skete omkring årsskiftet og også i perioden derefter, var at løfte principper og arbejdsmetoder fra den tidligere organisation – hvor de var opdelt mellem departementet og SKAT – over i den nye organisation. Sådan som han husker dette punkt, blev det taget op i Produktionsforum for at tydeliggøre, at regionscheferne i lyset af den nye organisation pludselig så sig selv placeret på en lidt anden måde, end de havde været før. Man drøftede disse ting, og som han husker det, hvilket også var naturligt, kom punktet på dagsordenen for at tydeliggøre, at det var sådan, det var i den nye organisation. Som han husker det, var der ikke som sådan noget nyt i det, men beskrivelsen var tilpasset de nye rammer, som den nye organisation gav.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5253 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til dagsordenen - notat "Samspillet mellem koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen, som spiller en væsentlig rolle for samspillet mellem hovedcentret, nu koncerncentret, og det regionale niveau, er i princippet videreført under begge strukturændringer, men fungerer under delvis nye betingelser. Der er således behov for at præcisere rollen i den ændrede organisation."*

Forespurgt, hvilket behov der her var tale om, forklarede vidnet, at det var Peter Loft og hans direktør, som var en del af koncerndirektionen, og som jo ikke havde været

en del af SKAT, som simpelthen havde behov for at få tydeliggjort, hvad de direktører i koncerndirektionen, som kom fra det tidligere SKAT, præcist mente, når de talte om procesejerskab. Det var også for i forhold til spørgsmål fra regionscheferne at få afklaret, om den tidligere arbejdsdeling mellem regionerne og SKAT's Hovedcenter før den 1. januar 2010 nu var anderledes, eller om den var den samme. Det var formålet med dette notat.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad navnet på Peter Lofts direktør var, forklarede vidnet, at det var hele koncerndirektionen, der blev dannet den 1. januar 2010, og som bestod af Jesper Skovhus Poulsen, Otto Brøns-Petersen, Birgitte Christensen og Birte Deleuran fra departementet samt de tre direktører fra SKAT, som var Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher og vidnet selv. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at denne gruppe havde behov for at få talt om dette, forklarede vidnet, at han husker en del spørgsmål fra særligt Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen, når de diskuterede konkrete ting – også styringsmæssige ting – i den nye koncerndirektion. Han husker spørgsmål om, hvad det præcis var, man mente med begrebet "procesejere", som jo var en indarbejdet model i det tidligere SKAT før fusionen den 1. januar 2010.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 5257 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til dagsordenen - notat "Samspillet mellem koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen*
> *Som nævnt overfor har procesejerrollen en væsentlig betydning for samspillet mellem koncerncentret og det regionale niveau.*
>
> *Således findes den overordnede ansvars- og beslutningskompetence for alle forretningsprocesser i Borger og Virksomhed."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte blot beskrev, hvordan de havde opereret indtil videre, bekræftede vidnet dette. Derudover var der nogle nye organisatoriske begreber, i og med at de havde samlet departementet og SKAT's Hovedcenter. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at opfattelsen hos de tre direktører, der kom fra SKAT, var, at det skulle føres uændret videre ind i den nye organisation, bekræftede vidnet dette. Det var den måde, de arbejdede på, så dette var lige så meget for at fjerne usikkerhed om, hvorvidt de nu skulle arbejde på en anden måde, end de havde gjort før fusionen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5257-5258 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til dagsordenen - notat "Samspillet mellem koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Det daglige ansvar hos regionsdirektøren*
>
> *De seks regionsdirektører har sammen med skattedirektørerne for de landsdækkende enheder samt skattedirektørerne for basisopgaverne ansvaret for den løbende drift på alle områder. Dertil kommer, at de er vigtige aktører i udviklingen af områderne:*
>
> …
>
> *- Løbende koordinering af produktionen, herunder initiativpligt i forhold til at udstikke retningslinier om løsning af problemer i den regionale drift indenfor de rammer, som besluttes i Produktionsforum/koncerncentret, koordinering af procesudvikling på basis af f.eks. best practice, standarder og værktøjer med fokus på at drifte effektive processer"*

Forespurgt til denne afgrænsning over for procesejerne forklarede vidnet, at afgrænsningen her var et spørgsmål om niveauer, idet der anvendtes ord som best practice, standarder og værktøjer til fokus på at drifte effektive processer. Regionscheferne havde to arme, hvoraf den ene handlede om processer, og hvordan man tilrettelagde arbejdsprocesserne, mens den anden arm omhandlede de ressourcer, de havde med at gøre. Den overordnede dimensionering, som blev foretaget i Produktionsforum, var netop en overordnet dimensionering, hvor regionscheferne inden for denne havde nogle frihedsgrader til løbende at disponere ressourcerne i forhold til de mere detaljerede arbejdsgange. Disponeringen skulle dog ske inden for rammerne af de overordnede processer og rammerne i de overordnede ressourceprioriteringer.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5258 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til dagsordenen - notat "Samspillet mellem koncerncentret og regionerne - procesejerens rolle og opgaver"):

> *"Særligt om lovgivning*
>
> …

Ansvaret for implementering er placeret i Borger og Virksomhed, men arbejdet foregår i tæt samarbejde med Jura og Samfundsøkonomi samt de enheder på det regionale niveau, som har ansvaret for driften på det pågældende område.

Ansvaret for den løbende drift er placeret på det regionale niveau."

Forespurgt, hvad snitfladen var, når det i det foreholdte blev anført, at ansvaret for implementering var placeret i Borger og Virksomhed, men i tæt samarbejde med Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at Jura og Samfundsøkonomi fungerede som sekretariat i forhold til al lovgivning, konkretisering af lovgivning, den konkrete implementering i forhold til arbejdsprocesserne, kommunikationen med skatteydere osv. Ansvaret for at omsætte ny lovgivning til praksis lå i Borger og Virksomhed. Forespurgt, hvor ansvaret lå for, at man i enhederne blev opmærksom på ny lovgivning, når lovgivningen var vedtaget, forklarede vidnet, at det var forudsat i modellerne og den måde, tingene skulle foregå på, at der helst ikke skulle komme nogen overraskelser. Al forberedelse af ny lovgivning skulle foregå i et samspil mellem Jura og Samfundsøkonomi og Borger og Virksomhed. Det var netop Peter Lofts kongstanke omkring denne organisation, at præcis dette samspil skulle styrkes ved at sammenlægge departementet og SKAT's Hovedcenter. Hele forarbejdet med al ny lovgivning og dialogen om behovene og ønskerne fra forretningen skulle gerne foregå via den dialog, som Jura og Samfundsøkonomi styrede, og dermed komme ind allerede i forberedelsen af lovgivningen med henblik på at påvirke lovgiverne til at lovgive så hensigtsmæssigt som muligt, i forhold til at det skulle kunne administreres. Forespurgt, om det var Jura og Samfundsøkonomi, der havde ansvaret for dette, forklarede vidnet, at Jura og Samfundsøkonomi havde stafetten både i forberedelsen af ny lovgivning og i styringen af processerne. Det kørte i halvårlige lovkataloger, og nogle gange skulle man være 2 år forud for overhovedet at få noget ind i lovkataloget. Dette blev styret af Jura og Samfundsøkonomi, men med inddragelse af Borger og Virksomhed og i relevant omfang også det regionale niveau. Hele processen med at få det igennem, at få det med i lovkataloget og at understøtte lovgivningen blev styret af Jura og Samfundsøkonomi, og når lovgivningen så blev vedtaget, skulle Borger og Virksomhed stå klar til at implementere den, og i virkeligheden skulle de allerede på det tidspunkt have ressourcer og projekter klar til dette. Fordi en del af lovgivningen – fx de årlige ændringer af personskatteområdet – havde så korte frister, var man nogle gange nødt til at arbejde parallelt ud fra en forudsætning om, at loven blev vedtaget, således at man allerede kunne have folk klar til at implementere den.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det også lå i Jura og Samfundsøkonomi, hvis der skulle ændres i Den juridiske vejledning, bekræftede vidnet dette. Jura og Samfundsøkonomi ejede Den juridiske vejledning. Forespurgt, om det dermed er

vidnets opfattelse, at Jura og Samfundsøkonomi havde udtømt sin rolle i forhold til implementeringen, når en lov var vedtaget, eller nogle bekendtgørelser var udstedt, hvis man ser bort fra Den juridiske vejledning, forklarede vidnet, at det er det ikke. Jura og Samfundsøkonomi var også naturligt med i implementeringsfasen – ikke i en styrende rolle, men de deltog ofte i styregrupper for at følge implementeringen. Forespurgt om det var i de lokale regioner, forklarede vidnet, at det var de centrale projektgrupper eller proceskontorer, der implementerede loven. Der kunne hen ad vejen opstå juridiske spørgsmål – både hardcore jura, om noget var lovligt, men også spørgsmål om, hvorvidt implementeringen levede op til lovens intentioner.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5260 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til dagsordenen "Bilag – Standard for ansvarsdeling"):

> *"Opgaver*
> *Implementering af nye processer*
> *UKLART*
>
> *Koncerncentret*
> *Initiativtager til nye processer og styring af implementeringen, herunder udmelding af ordregivende information.*
>
> *Regioner*
> *Den landsdækkende enhed/regionale enhed har ansvaret for at implementere nye processer."*

Forespurgt, hvordan de så denne arbejdsdeling, forklarede vidnet, at Koncerncentret skulle styre opgaven med at definere de nye eller ændrede processer og melde konkret ud i form af beskrivelser. Ofte skulle de også styre opgaven med uddannelse og møder med de relevante personer i driften omkring den nye proces, og hvordan den skulle føres ud i livet. De regionale enheder, hvad enten det var landsdækkende eller de mere generelle som Kundeservice og Indsats, havde så opgaven med at implementere processerne i deres organisation, dvs. at få medarbejderne til at føre dem ud i livet, tilpasse sig organisatorisk og ressourcemæssigt og foretage de nødvendige justeringer, hvis det var påkrævet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det betyder, at der i det forholdte er anført "UKLART", forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han ved ikke, hvor det kom fra, eller om nogen mente, at det var uklart. Han har overvejet, om det kan være en forkortelse for et eller andet, men han forstår det simpelthen

ikke. For ham var det ret tydeligt, både hvad Koncerncentret skulle gøre, og hvad regionerne skulle gøre.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5262 (2010-04-19 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Emne*
> *4. Procesejernes rolle og opgaver*
>
> *Beslutning/drøftelse*
> *Efter implementeringen af en stor del af ny struktur i SKAT og sammenlægningen mellem Departementet og SKAT er der behov for at præcisere samspillet mellem Koncerncentret og det regionale niveau under de nye vilkår. Der arbejdes i øjeblikket på at få beskrevet dette samspil, som senere skal behandles i Udvidet Direktion. Produktionsforum gav indspark til det videre arbejde, bl.a. blev det fremhævet, at det er vigtigt at få beskrevet samspillet mellem procesejer og den enhed der drifter opgaven samt Produktionsforums rolle.*
>
> *Ansvarlig*
> *Steffen Normann Hansen og Preben Kristiansen*
>
> *Opfølgning og deadlines*
> *Nej."*

Forespurgt, hvilke nærmere drøftelser der gav grundlag for denne beslutning, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der stillet spørgsmål fra bl.a. regionscheferne side til, om der var ændringer i dette som følge af den nye organisation. Der var forskellige udgangspunkter, hvor nogle ønskede det skåret meget detaljeret ud, mens andre ønskede, at det blev mere frit for regionerne. Det var den ene grund, og den anden grund var, som han nævnte før, at Peter Loft og de direktører, der kom fra det oprindelige departement, havde behov for at få dette skåret tydeligt ud. Det medførte så, at de skrev notatet og satte emnet på dagsordenen og dermed fastslog, at det var sådan, det var. Foreholdt, at det foreholdte kan læses, som om der var tvivl eller usikkerhed om, hvordan det var, forklarede vidnet, at der i hvert fald var nogle, der – ud fra forskellige holdninger og interesser – rejste spørgsmål om, hvordan det egentlig var. Det var så den diskussion, de forsøgte at stoppe ved at fastslå, at det var sådan, det var.

Forespurgt, hvad det efterfølgende arbejde som opfølgning på dette møde i Produktionsforum gik ud på, forklarede vidnet, at den mest effektive måde at implemen-

tere ting på var at melde klart ud i ledelsesorganisationen, at sådan var det. Det var til direktionen, til Udvidet Direktion, til Produktionsforum og givetvis også til underudvalgene Kundeserviceudvalget og Produktionsplanlægningsudvalget. Derudover havde de månedlige møder, hvor alle de regionale direktører og skattedirektører – som var direktørlaget under regionsdirektørerne – deltog, og hvor han formoder, at de også tog det med og fortalte, at nu var det sådan, men han husker det ikke direkte.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det var med på dagsordenen på møder i de forskellige regi, som vidnet nævnte, og om der findes et dokument, som vidnet kan henvise til i den forbindelse, forklarede vidnet, at det var den foreholdte beslutningsprotokol, som blev kørt ud i disse fora. Det ville være naturligt, hvis de også havde taget det med til de månedlige møder med deltagelse af hele direktørlaget, altså koncerndirektionen, regionscheferne og skattedirektørerne, for at sige det samme til hele flokken. Han kan dog ikke pege direkte på et møde, hvor det er sket.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt modtog tilkendegivelser fra procesejerne om, at de ikke var tilstrækkeligt bemandet til at kunne påtage sig et sådant ansvar, forklarede vidnet, at de hele tiden drøftede ressourcer. Det var en presset tid, hvor de havde en række store projekter kørende på den generelle systemmodernisering, og hvert år kom der nye ændringer, lovgivningsmæssige ændringer og krav fra den politiske side. De havde derfor hele tiden drøftelser om, hvorvidt de nu havde ressourcer nok, også til projekterne, hvor de hele tiden var lidt bagud i forhold til de ressourcer, de faktisk skulle bruge til projekterne. Han husker ikke, at dette specifikt skulle have afstedkommet, at man så skulle have væsentlig flere ressourcer. Han husker kun den generelle diskussion, der hele tiden var om, at de var pressede på ressourcer, og at de gjorde, hvad de kunne for at prioritere områderne.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, om vidnet var involveret i projektet "God processtyring i SKAT" (GPS), forklarede vidnet, at det var han, i og med at han var underdirektør i Kundeservice, og han havde også dialoger med den daværende underdirektør i Økonomi, hvorfra projektet udsprang. Projektet var i høj grad drevet af eksterne konsulenter, men han og underdirektør Kim Saastamoinen-Jakobsen, som han tidligere havde arbejdet sammen med, havde nogle drøftelser omkring projektets opstart. På et tidspunkt blev vidnet inviteret ind i styregruppen for projektet. Som han oplevede projektet, var det i høj grad – som så mange andre ting efter den nye organisation blev etableret i 2013, herunder et stort projekt om en ny økonomistyringsmodel – drevet af eksterne konsulentressourcer. Der var en helt ny organisation, og selv om der godt nok også tid-

ligere havde været nogle modeller for arbejdet med processtyring, måtte de kunne gøre det endnu bedre. I det projekt lå også en ny IT-understøttelse af procesarbejdet med beskrivelser af alle processer osv., men han vil tro, at det aldrig blev til så meget.

Foreholdt, at der i projektet også lå nogle oplæg til, at der var behov for en styrkelse af ressourcerne på 20-40 %, hvis man skulle have implementeret ansvaret for de manuelle processer og andre dele, forklarede vidnet, at det var, fordi man i det projektsetup og i det kommissorium, der forelå, tog nogle skridt videre for at involvere hele proceskæden, herunder også Indsats og dele af det, der i virkeligheden handlede om risikomodeller og ressourceallokering. Man tog skridtet videre end den form for procesejerskab, som de havde haft før organisationsændringen pr. 1. januar 2013.

Vidnet blev foreholdt protokol nr. 13 for den 8. maj 2019 side 48 (Vibeke Varnes Hoffgaards forklaring):

> *"Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan uddybe, hvem hun taler om, forklarede vidnet, at de, der sad med processerne, ikke var bekendt med, at de også havde ansvaret for de manuelle processer, før hele diskussionen kom, og deres underdirektør blev sendt hjem, fordi han pludselig havde fået ansvaret for manuelle processer. På det tidspunkt var de ikke klar over, at de som procesejere havde de manuelle processer under sig. Forespurgt, hvad der ligger i en manuel proces, forklarede vidnet, at det eksempelvis kan være noget forarbejde, før man indberetter selvangivelsen i systemet, og hvis der var en proces der, så var de ikke inde over den. Eller hvis man fx søger om genoptagelse, hvor der ligger en række manuelle processer, før det kan tastes ind i systemet."*

Foreholdt, at en procesejer her forklarede, at hun ikke var klar over, at hun havde ansvaret for de manuelle processer, forklarede vidnet, at det var lidt overraskende i betragtning af den måde, det havde været beskrevet på i flere år forinden og den måde, det faktisk foregik på. Han kan dog godt genkende, at der på nogle områder – også fordi nogle områder var meget stærkt digitaliseret – var nogle medarbejdere, der formelt set havde ansvaret for processerne, men som var dybt involveret i arbejdet med de digitale processer og måske derfor ikke var tilstrækkelig bevidste om det ansvar, de faktisk havde, også for de manuelle processer. Forespurgt, om det var noget, de på daværende tidspunkt var klar over i ledelsen, forklarede vidnet, at de i ledelsen hele tiden arbejdede med, at man skulle være sig det ansvar bevidst. Det har han også været med til at drøfte med de chefer, der var på området, både underdirektører og kontorchefer. Det ville dog nok variere meget fra område til område, hvordan og i hvor høj grad de var sig det ansvar bevidst, oftest i tæt sammenhæng med, hvor digitaliseret de processer og de opgaver, medarbejderne konkret sad med, var. Der var jo medarbejdere, som havde siddet med et område, hvor de kun havde

været i de digitale processer, og hvor man i virkeligheden skulle op på kontorchefniveau eller underdirektørniveau for at se den bredde, der lå i det samlede ansvar for processen. Der var dog ikke nogen tvivl om, at det havde været sådan i alle årene helt tilbage fra 2007-2008.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev orienteret om den formodede svindel, der blev afdækket hen over sommeren og efteråret 2015, forklarede vidnet, at han første gang hørte om det på et møde i kundeserviceledelsen, dvs. i den direktion, der var for Kundeservice, med Jonatan Schloss og seks eller syv underdirektører. Her blev det nævnt, at der var en alvorlig sag, og at Johnny Schaadt Hansen var blevet bedt om at koordinere etableringen af en organisation, der skulle arbejde videre med sagen. Forespurgt, hvornår det var, forklarede vidnet, at det må være efter sommeren 2015. Han havde ikke hørt om de ting, der foregik inden sommerferien med anmeldelsen, og det, der foregik i Særlig Kontrol hen over sommeren. Han hørte først noget om det, da Johnny Schaadt Hansen fortalte om det, og i første omgang fortalte han ikke engang, hvad det drejede sig om. Det var først lidt senere.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Forespurgt, om vidnet var inde over afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at det var han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Formel og materiel kontrol

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at den materielle kontrol – hvis der var en – lå i Indsats, hvis Indsats besluttede sig for at oprette et indsatsprojekt, og forespurgt, om ikke der kunne være en mellemløsning mellem ingen kontrol og et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at der var mulighed for, at man fra de forskellige enheder uden for Indsats løbende kunne anmode Indsats om at se på områder, uden at det var en del af den store årlige indsatsplan. Forespurgt, om ikke det kunne være en mulighed, at man uden for Indsats, men som en del af den ordinære sagsbehandling ikke vendte hvert eneste blad, men fx kontrollerede 10 % af sagerne til bunds, forklarede vidnet, at det lå i den måde, organisationen var beskrevet på, at det var Indsats, der skulle udføre disse opgaver, og så skulle andre i givet fald begynde at løse Indsats' opgaver. Forespurgt, hvornår og hvordan det blev besluttet, at man ikke skulle foretage materiel kontrol i fx Regnskab 2, forklarede vidnet, at som han husker det og har læst om det – for det er ikke et område, han har fulgt meget tæt i alle årene – havde

den proces, man havde i den pågældende enhed, været sådan langt tilbage. Han vil tro, at Ole Kjær bedre kan huske, hvordan processen har været længere tilbage, men processen har været på denne måde frem til 2015.

Procesejernes opgaver og ansvar

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han i 2007-2008 i forbindelse med en ny struktur var med til at introducere procesejerne, og forespurgt, hvilken struktur der blev indført, og hvorfor man introducerede procesejere på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det var af flere forskellige grunde. Generelt var formålet at styrke arbejdet med forretningsprocesserne, men det var også at styrke og tydeliggøre arbejdet med IT-delen, herunder en stærkere styring af leverandørerne. Det lå både i systemmoderniseringen og i den generelle IT-strategi, at de skulle være stærkere i forhold til at styre leverandørerne. Dvs. at de skulle være tydeligere i deres krav og følge op på kravene og kontraktstyringen i forhold til leverandørerne. Det var i virkeligheden for at styrke begge områder, hvilket man ikke kunne være sikker på at gøre, så længe de var filtret sammen.

Forespurgt, om ikke det dermed var i forbindelse med den nye struktur, at procesejerskabet blev skabt på det tidspunkt i 2007-2008, forklarede vidnet, at det skete i forlængelse af fusionen. Den måde, fusionen blev etableret på i første omgang, var bare, at man med relativt kort varsel samlede stat og kommuner og forsøgte at få det til at køre nogenlunde fornuftigt videre. Derefter begyndte man at tage forskellige områder op, og det var naturligt med en tydeliggørelse af, hvordan organisationen skulle være her, og de havde behov for at styrke både procesejerskabet og systemejerskabet. Procesejerskabet skulle styrkes i forhold til at udvikle de nye fælles processer efter fusionen, og systemejerskabet skulle styrkes for at styre leverandørerne. Derudover havde de hele systemmoderniseringen kørende, som var påbegyndt allerede kort før fusionen, og som gav behov for at styrke definitionerne af procesejerskabet og systemejerskabet, samt behov for at styrke kompetencer, viden og forståelse af de forskelligheder, der lå i disse to ting.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Indsats før den nye struktur i 2013 ikke var en del af noget, der var procesejere for, forklarede vidnet, at processerne i Indsats i langt overvejende grad var interne og altså rettede sig mod egne medarbejdere, herunder hvordan de arbejdede med kontrolsagerne. Derudover var der et lille element af noget forvaltningsretligt, i forhold til når man havde sager. På kundeservicedelen var langt hovedparten af processerne rettet direkte mod borgere og virksomheder, altså mod omverdenen, så det har altid været sådan, at processerne i Indsats ikke var så stort et område som i Kundeservice og i den administrative del. Forespurgt, hvor snittet før 2013 gik for, hvor man havde procesejere, og hvor man ikke havde pro-

cesejere, forklarede vidnet, at som han husker det, havde man ikke helt det samme behov for definition af procesejere, før man i 2013 tog det mere samlet op. Der var dog procesejerskaber i Indsats, som lå i de fagkontorer, der arbejdede med indsatsområdet. Langt hovedvægten var i sagens natur på planlægningen, dvs. ressourceplanlægning af risikoanalyser osv., men det procesejerskab, der var i processerne på indsatsområdet, lå i de pågældende kontorer. Forespurgt, om det var i selve Indsats, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad kontorerne hed på daværende tidspunkt. I Borger og Virksomhed havde Steffen Normann Hansen og han selv to fagchefer under sig. Det var Richard Hanlov og så Jan Lund på indsatsdelen. Richard Hanlov og Jan Lund havde i forhold til regionerne hvert sit underudvalg af Produktionsforum. Richard Hanlovs arbejde rettede sig mod de egentlige procesejere på kundeservicedelen, mens Jan Lunds arbejde rettede sig mod de kontorer, der arbejdede med indsatsplanlægning. Der lå også en form for procesejerskab der, men der var bare ikke så meget fokus på det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der sådan set oprindeligt var indført procesejerskab på hele organisationen, forklarede vidnet, at det var der i princippet. Principperne for procesejerskab gjaldt i hele organisationen, men der var meget stærkere fokus på det i hele den ekspeditionsmæssige og administrative del under kundeserviceområdet end på kontrol- og indsatsområdet, fordi processerne her i højere grad var indadvendte og understøttede deres egne medarbejderes arbejde med kontrolsagerne.

Forespurgt, hvordan koordineringen og samarbejdet mellem Jura og Samfundsøkonomi og produktionen henholdsvis procesejerne, var, når Den juridiske vejledning blev udarbejdet, forklarede vidnet, at Den juridiske vejledning var et stort projekt, som blev drevet af Jura og Samfundsøkonomi med inddragelse af relevante bidragydere fra Borger og Virksomhed og i nogle tilfælde regionale medarbejdere. Det var fagligt meget tungt, og som han husker det, havde man skribenter på tværs af organisationen, fordi de havde erfaring og viden om nogle af de meget specifikke områder. Det blev alt sammen styret af Jura og Samfundsøkonomi. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var Jura og Samfundsøkonomi, der havde ansvaret, og at de så trak på andre, når de havde behov for det, forklarede vidnet, at Jura og Samfundsøkonomi indhentede bidrag og havde skribenter og bidragydere fra Borger og Virksomhed og i nogle tilfælde fra regionerne, idet de kunne have en specifik viden om nogle af de relevante områder.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev af advokat Søren Stenderup Jensen foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der ved udbytterefusionen var en funktionsadskillelse mellem administrationen og kontrollen, og forespurgt, om det var særegent ved udbytteadministrationen, eller om det gjaldt hele organisationen, forklarede vidnet, at det i princippet gjaldt hele organisationen. Det var den generelle organisationsmodel, som i høj grad var funktionsopdelt. Forespurgt, om man havde gjort en dyd ud af at etablere den model, så organisationen blev funktionsadskilt, bekræftede vidnet dette. Man havde tænkt på den måde helt tilbage i 1990'erne dels ud fra en kompetencemæssig tilgang til det, altså hvilke kompetencer der var relevante for hvilke typer opgaver, og dels fordi administrationsområdet, der senere hed Kundeservice, og kontrolområdet, der hed Indsats, i sagens natur var relativt forskellige i den måde, hvorpå man planlagde, styrede og ressourceallokerede. På administrationsområdet kom sagerne ind, og de skulle løses inden for nogle normer og tidsfrister osv., og det krævede de ressourcer, det krævede. På kontrol- og indsatsområdet havde man en helt anden tilgang, hvor man baserede sig på risikoanalyse og risikovurderinger og på den måde prioriterede de ressourcer, man faktisk havde til rådighed. Det var logikken i at have den deling.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man tidligt havde fokus på udbetaling af negativ moms, og forespurgt, hvordan sagsbehandlingen var, hvis man ville have udbetalt negativ moms, sammenholdt med hvis man ville have udbytterefusion, forklarede vidnet, at negativ moms er en form for udbetaling. Virksomhederne indsender en negativ momsangivelse, som nu udgør ca. 250-300 mia. kr. årligt. Det begyndte helt tilbage fra momsens fødsel, men efter nogle få år fik man en meget kedelig sag med en mand, der havde hævet en hel masse penge uden at have grundlag for det. I alle årene både i Toldvæsenet og senere i ToldSkat havde man en proces, hvor man i begyndelsen, da man havde ressourcerne til det, kontrollerede relativt mange momsangivelser, men stadig ud fra risiko og væsentlighed. Når man modtog en negativ momsangivelse, udarbejdede man en kategorisering af risikoen, som var baseret på størrelsen og de informationer, man havde. Den proces har man i princippet fortsat i dag. Der er så sket det, at risikoanalyseværktøjerne gennem alle årene er blevet bedre, og ressourcerne er blevet færre, så i dag foregår der en systemmæssigt understøttet risikovurdering af alle negative momsangivelser, der kommer ind, hvorefter man udtager nogle enkelte til en dyberegående kontrol, inden man udbe-

taler. Han husker ikke tallet, men han tror, det er i promiller. Man tilbageholder dermed udbetalingen med en 3-ugersfrist, hvis man skal have yderligere oplysninger. Historisk set har det været på den måde. Forespurgt, om området grundlæggende byggede på indberetninger, forklarede vidnet, at området byggede på indberetninger og en risikovurdering, og at en lille del udtages til kontrol. Forespurgt, om det var Indsats, der udtog momsangivelserne til kontrol, eller om det var momsadministrationen, forklarede vidnet, at det organisatorisk var placeret forskelligt gennem tiderne, men at det fra begyndelsen i høj grad var baseret på relativt objektive kriterier som fx størrelse. Man begyndte i 1980'erne, og op gennem 1990'erne var der også forskellige organisationsmodeller, men det har altid været betragtet som en kontrolopgave, der blev understøttet af en systemmæssig kategorisering. De filtre, som man udvalgte kontrolsagerne fra, blev gennem tiderne justeret, også i og med at man især de sidste 10 år ikke har haft så mange ressourcer til at sætte ind på dette område, og at værktøjerne er blevet bedre til at udvælge sagerne.

OLE KJÆR

Kl. 10.45 mødte Ole Kjær som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som direktør for de særlige enheder i Koncerncentret i Skatteministeriets koncern, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at den mest var i Østbanegade, hvor han havde kontor i Juridisk Center. I en periode, hvor han var ankechef, havde han kontor i Svendborg.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forklarede vidnet, at han er uddannet cand.polit. og har været i Skatteministeriets tjeneste stort set hele vejen. Han kom fra Indenrigsministeriet som nybagt cand.polit. til Kilde-

skattedirektoratet, en måned før det i 1970 blev sammenlagt til Statsskattedirektoratet. Han var fuldmægtig i Statsskattedirektoratet og i departementet indtil 1982, hvor han blev ligningschef i Statsskattedirektoratet og var indtil 1989. I 1990 blev han administrations- og afdelingschef i Told- og Skattestyrelsen, hvorefter han i 1996 blev vicedirektør. Han var told- og skattedirektør i perioden 2001-2010 og derefter som nævnt direktør for de særlige enheder til og med 2013, hvorefter han var chefkonsulent, indtil han i 2015 gik på pension.

Forespurgt, hvilke hovedopgaver vidnet havde i direktørperioden 2010-2013, forklarede vidnet, at hans hovedopgave var at være departementschefens stedfortræder i forhold til de særlige enheder. Dvs. han førte tilsyn med dem, førte kontraktforhandlinger og foretog ledelsessparring med dem osv. Han havde ikke noget fagligt ansvar over for dem, da de kørte selvstændigt, men det var hans rolle at træde ind på de nævnte områder.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i etableringen af enhedsorganisationen i 2010, forklarede vidnet, at han 2 år tidligere i 2008, hvor finanskrisen begyndte, gik til pressen i forbindelse med finanslovsforhandlingerne, da han endnu en gang løb ind i en mur med hensyn til at få beskåret SKAT's budgetter. Han gik derfor til pressen og råbte vagt i gevær, fordi finanskrisen helt tydeligt ville give SKAT problemer især på inddrivelsesområdet og skattekontrolområdet, men også på andre områder. De kunne simpelthen ikke klare det, hvis de skulle fortsætte med at have de store nedskæringer, som der var lagt op til for 2010. Han var i hele perioden som chef i Skatteministeriet kontraktansat, og hans kontrakt som told- og skattedirektør var blevet forlænget og udløb den 1. august 2010. Da han gik til pressen og råbte vagt i gevær, fik han en såkaldt kammeratlig samtale med ministeren, hvor han gjorde ministeren det klart, at han ikke ville søge stillingen igen. Det ville han ikke af to årsager. For det første havde han været direktør i 9 år og kunne dermed ikke få stillingen forlænget, men den skulle slås op. Han ville ikke søge stillingen igen, da han var slidt op, og for det andet troede han ikke længere på projektet. Så han gjorde det dengang klart for skatteministeren, Kristian Jensen, og departementschefen, at de i god tid godt kunne forberede sig på at finde en ny, der skulle overtage ansvaret for SKAT. Den 1. januar 2009 gennemførte SKAT en organisationsændring med en meget stærk centralisering af opgaven, som i virkeligheden gjorde radikalt op med den organisation, der blev etableret i forbindelse med fusionen. I den forbindelse var der drøftelser med departementet om, hvorvidt man også skulle etablere et tættere samarbejde mellem departementet og SKAT. Departementet havde ikke på samme måde været igennem nogen organisationsændringer, men der kom ikke noget konkret i

spil. Han havde nogle drøftelser med departementschefen om sin egen rolle, når han skulle fratræde som told- og skattedirektør. Han havde jo en tilbagetrædelsesstilling, men de drøftede, hvad den skulle bestå af, for han skulle ikke have med SKAT at gøre. Der var ikke nogen drøftelser om en sammenlægning mellem departementet og styrelsen – den kom bare. Han var faktisk på tjenesterejse i Kina for at underskrive en aftale mellem det kinesiske skattevæsen og det danske skattevæsen, og da han kom hjem derfra, var sammenlægningen en realitet. Forespurgt, hvornår det var, forklarede vidnet, at det var i slutningen af oktober 2009. Derefter inviterede han Jesper Skovhus Poulsen, som skulle være koncernchef, med i direktionen den resterende tid, så han kunne sætte sig ind i det. Hvad hans egen fremtidige rolle skulle være, var på det tidspunkt ikke afklaret, men det havde han en dialog om. Han foreslog selv at tage rollen som direktør for de særlige enheder, fordi han af naturlige grunde gerne ville have en armslængdeafstand til SKAT, da han ikke skulle være en elefant i et glashus. Det ønske fik han opfyldt og blev egentlig behandlet godt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke enheder vidnet fik ansvaret for, forklarede vidnet, at det var Spillemyndigheden, der var under opbygning, Intern Revision og Ankecentret. Derudover havde han sådan lidt halvvejs ansvar for Landsskatteretten, som ansættelsesmæssigt ikke hørte under den nye koncern, men hvor han havde kontraktforhandlinger med Landsskatteretten. Derudover førte han tilsyn med Borger- og retssikkerhedschefen. Han afholdt kvartalsvise møder med enhederne om ledelsesmæssige forhold, deres arbejde, kontraktforhandlinger, ressourcesituationen og den slags ting. Han havde et lidt tættere forhold til Spillemyndigheden, fordi den var under opbygning.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad forløbet var, op til at vidnet i 2008 gik til pressen, forklarede vidnet, at de i forbindelse med fusionen havde en budgetusikkerhed. De var ikke vidende om, hvad deres budgetramme for de kommende år skulle være. De havde en såkaldt teknisk budgetteret finanslov, så de kunne bruge det beløb, de skulle, og ikke en krone mere, og de vidste ikke, hvordan det ville være i årene fremover. På opfordring fra Rigsrevisionen havde de i SKAT i fællesskab med departementet udarbejdet en masterplan, som skulle sætte rammerne for, hvordan SKAT skulle implementeres over de kommende år, herunder hvilke aktiviteter der skulle være og den ressourcemæssige tilgang til SKAT og en plan for IT. Der var en stor plan for implementeringen af det, og der var lagt mange kræfter i planen også rent ledelsesmæssigt i SKAT, så der var et commitment til den. Personaleorganisationerne havde også været inde over planen, ministeren, som var Kristian Jensen, havde været inde over og havde tiltrådt den, og den var ambitiøs på den måde, at den var forbundet med rimelig store besparelser over en længere periode.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår masterplanen blev udarbejdet, forklarede vidnet, at den nok var færdig omkring årsskiftet 2005-2006 i forbindelse med fusionen. Foreholdt, at fusionen skete i november 2005, forklarede vidnet, at masterplanen ikke handlede om selve fusionen, for det var der en fusionsorganisation, der havde tilrettelagt minutiøst. Planen handlede mere om fremtiden, og hvordan SKAT skulle implementeres og køres de kommende år. Planen var udarbejdet til brug for finanslovsforhandlingen, som skulle vedrøre finansloven 2007. 2006 var en teknisk budgettering, og der skulle nu vedtages en finanslov for 2007. Finansloven bliver som regel forhandlet op til sommerferien og derefter politisk i august og september, indtil Folketinget åbner. Det var derfor i foråret 2006, at masterplanen lå klar, og hvor forhandlingerne vedrørende finansloven 2007 skulle foregå. Så skete der det, at masterplanen fuldstændig blev fejet til side, og i stedet blev der hen over sommeren 2006 i departementet og mellem ministrene indgået en aftale, som han ikke var inde over, og som reelt medførte, at SKAT skulle spare ca. 1.000 årsværk mere, end der var lagt op til i masterplanen, og i løbet af et meget kortere tidsrum. Til gengæld fik de en 4-årsaftale. Ministeren meldte ud, at de ikke havde fået det, de ville, men at de havde fået deres eget hus.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om masterplanen blev fejet til side, fordi der var politiske forhandlinger, eller om det var forhandlinger med Finansministeriet, forklarede vidnet, at det var med Finansministeriet. Han tror ikke, at der var noget politisk inde over forhandlingerne, og han er ikke engang sikker på, at der var chefer højere end fuldmægtige inde over. De læste simpelthen ikke masterplanen, eller sådan oplevede han det i hvert fald. I 2008 blev tanken om eget hus igen fejet til side, fordi der kom ekstra besparelser ind for alle statslige institutioner, hvor der blev lagt ekstra 2 % besparelser oveni. De 2 %, som alle skulle afholde, kom oven i den aftale, SKAT havde lavet, og så kom der også 1 % oveni igen. Det var den realitet, de stod overfor i 2008, og derudover fik de at vide, at hvis de havde en opsparing, kunne de ikke bruge den i 2009. SKAT kørte med store IT-systemer, hvor de skulle kunne bruge penge hen over nytår, så det var en total lammelse, de stod over for i 2008. Når han gik til pressen, så var det, fordi han frygtede, det blev en realitet, hvilket det også gjorde. De kunne ikke komme igennem i Finansministeriet med, at det var helt urimeligt, og at de havde deres eget hus, og selv om 3 % ikke lyder af meget, var det altså på grænsen. Det var egentlig grunden til, at han gik til pressen, sammenholdt med at hele den budgetramme, de havde i de kommende år, var bygget på et tidspunkt, hvor der var optur i økonomien, og folk ikke var så gældsprægede. Man ved, at når økonomien vender, kommer der flere konkurser, og der bliver mere pres på kontrolområdet, for folk snyder simpelthen mere. Hans budskab var derfor, at den plan ikke holdt i en finanskrise. På det tidspunkt havde han været til møde i OECD, hvor der var et forum, hvor de i fællesskab med landene omkring arbejdede med udvikling af skatteadministrationer, og hvor de hørte

OECD fortælle, at det ville tage 10 år, før det hul, der blev skabt af finanskrisen, var dækket igen. Det stod derfor rimelig klart, at det ikke var noget, der kom fra den ene dag til den anden. Det var altså grunden til, at han – lidt panisk – gik i pressen. Han havde én gang tidligere i et interview, da han blev ansat, været i pressen omkring deres budgetsituation, men ellers ikke. Det gjorde han nu, og det vakte en del opsigt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at den 4-årige aftale kom på plads i begyndelsen af 2006, forklarede vidnet, at det var med finansloven for 2007, så den var på plads i oktober eller november 2006, hvor de vedtog finansloven. Forespurgt, om aftalen dermed i virkeligheden rakte sig hen over det, vidnet skitserede fra 2008, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var i dialog med Finansministeriet om de besparelser, der kom fra Finansministeriets side, eller om det skete gennem departementet, forklarede vidnet, at det skete gennem departementet. SKAT's økonomidirektør, Karsten Juncher, var også med til de fleste forhandlinger. Forespurgt, om vidnet dermed blot fik et forhandlingsresultat meldt ud, bekræftede vidnet dette. Han og Karsten Juncher blev kaldt ind til møde hos ministeren omkring Sankthans i 2006, hvor ministeren meddelte resultatet af den aftale, der var indgået med Finansministeriet, og som var væsentlig skrappere, end den de havde lagt op til. De havde selv lagt op til noget, som de mente, Finansministeriet ville opfatte som en godbid. De havde virkelig været ambitiøse med at udarbejde en plan, som kunne holde, men aftalen var 1.000 årsværk mere, der skulle skæres på 4 år.

Forespurgt, om vidnet tilkendegav noget over for Peter Loft, ministeren eller dem begge, forklarede vidnet, at som han oplevede det, var både departementet og ministeren committet til den masterplan, der var udarbejdet, så det havde sikkert været en hård forhandling i Finansministeriet. Han oplevede, at de – og det var så måske især departementschefen, Peter Loft – var ret uforstående over for, at Finansministeriet virkelig turde gøre det, da det var en stor risiko at løbe. SKAT var på en måde bannerførere for moderniseringen af den offentlige sektor. Der kom en reform på domstolene og på politiets område, som skulle følge i hælene, og grunden til, at de i SKAT var rykket frem, var, at domstolene og politiet skulle kunne bruge den erfaring, de havde gjort sig, så det var et hårdt signal at sende ud. Forespurgt, om vidnet følte sig på linje med Peter Loft og ministeren, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, da man havde indgået et nyt forlig, hvilken udmelding der kom om, hvorfor man havde accepteret det, forklarede vidnet, at som han husker skatteministerens fremlæggelse af det – skatteministeren var også ude at fremlægge forliget for chefkredsen – så gik den ud på, at de ikke havde fået det, de gerne ville, men at

de dog havde fået deres eget hus, så der ikke ville komme en indblanding udefra. Det er sådan, når man forhandler med finansministeren, at skatteministeren havde en anden rolle, og han tror, at skatteministeren følte, at han måtte bukke under her i forhold til finansministeren.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der blev udarbejdet en masterplan ved årsskiftet 2005-2006 og måske snarere i foråret 2006, og den masterplan så af Finansministeriet blev fejet til side og erstattet med en 4-årsaftale, som førte til en yderligere besparelse på 1.000 årsværk over 4 år, bekræftede vidnet dette. Han vil dog ikke hænges op på antallet 1.000 årsværk, men han husker det som i den størrelsesorden. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i 2008 kom en besparelse på yderligere 2 % plus 1 % plus et forbud mod at bruge egen opsparing i 2009, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at al dialog og udveksling af papirer med Finansministeriet foregik via departementet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet havde nogen direkte relationer eller møder, han deltog i, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at forretningsgangene var sådan på det principielle plan, bekræftede vidnet dette. Op til 2010 var han indirekte med. Det var departementet, der kørte forhandlingerne med Finansministeriet, men SKAT havde en medarbejder med, så han var selvfølgelig meget inde over i forhold til Karsten Juncher fra SKAT's økonomiafdeling, som sad med til formentlig de fleste møder. Efter 2010 havde han selv intet med det at gøre. Der var han ude af SKAT.

Forespurgt, hvordan meldingen i 2008 om den ekstraordinære besparelse kom, herunder om den kom fra Peter Loft, forklarede vidnet, at det husker han ikke. De holdt jævnligt møder i koncernledelsen, hvor disse ting blev drøftet. Besparelsen på 2 % kom jo ud som et generelt krav til alle styrelser, men de havde en forventning om, at kravet ikke ville ramme dem, fordi de havde denne 4-årsaftale, så det var pludselig oveni. De havde fået et fundament, som lige pludselig blev mindre, og det gjorde det så hvert år. 2 % bliver jo til 10 % på 5 år, så det er rimelig meget, især når det kom oveni. Han husker ikke, hvordan det kom frem, men det var nok, i forbindelse med at budgetrammen blev meldt ud, som den normalt gør i marts eller april måned året før finansåret.

Forespurgt, om vidnet, inden han gik til pressen, internt over for Peter Loft eller ministeren havde tilkendegivet, at grænsen var nået, forklarede vidnet, at direktionen skrev til ministeren i 2006. Hele direktionen i SKAT havde drøftet denne samarbejdsaftale meget indgående, og da de blev bevidste om, at den var ved at skride, skrev de et brev til ministeren, hvor de gjorde opmærksom på, at masterplanen var

bygget op, så den nemt kunne sprænges forstået på den måde, at nu havde de committet sig til den. Der var ledelsesmæssig forståelse for planen, og hvis den ikke holdt, var der en stor risiko forbundet med det. Det var for at tydeliggøre, at nu måtte de holde fast over for Finansministeriet. Brevet blev sendt i foråret 2006, og det findes formentlig i materialet. Derudover drøftede de det på rigtig mange koncernmøder, da økonomi var det, der fyldte mest overhovedet i dialogen mellem departementet og SKAT og ToldSkat inden da. Det var ikke sådan, at der var en konflikt mellem departementet og SKAT. Det var mere et indlæg til, hvordan de skulle agere i forhold til aftalen.

Forespurgt, hvad budskabet var, da vidnet i 2008 gik til pressen og blev kaldt ind til et møde med ministeren, forklarede vidnet, at Kristian Jensens budskab var, at han godt forstod det, men at det bare kom på et meget uheldigt tidspunkt. Det var det måske også set fra ministerens synspunkt, men hans eget synspunkt var, at han gerne ville have dette budskab ud, inden de havde forhandlet det færdigt i finanslovsforhandlingerne. Ministeren forstod godt, hvad han sagde, men ministeren syntes, det kom på et uheldigt tidspunkt, fordi det kunne ramme ind i de politiske forhandlinger.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det var i efteråret, formentlig oktober 2008.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet forklarede, at han var i Kina for at underskrive en aftale og kom tilbage i efteråret 2009, hvor han fik budskabet om, at man pr. januar 2010 ville etablere den nye organisation, og forespurgt, om vidnet var inde over skabelsesprocessen, herunder om han var med til at drøfte den og tankerne bag organisationen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han vidste godt, hvad tankerne bag organisationen var, for det fik de jo at vide, og det var at få et tættere samarbejde begge veje mellem det lovgivende og det udførende element. Det var Peter Lofts vision med at etablere enhedsorganisationen. Ellers var han ikke inde over konstruktionen. Det eneste, han var inde over, var at påpege, at Borger- og retssikkerhedschefen og Intern Revision skulle være uafhængige i forhold til driften. Det var en vigtig del af tilsynet og formålet med at have dem. Ankenævnene var et klageorgan, som ikke måtte være blandet sammen med dem, der afggjorde sagerne, og Spillemyndigheden var på kanten til at blive opbygget til at være en selvstændig styrelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"1. Overordnet beskrivelse

Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse."

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse lå i den fælles ledelse, forklarede vidnet, at han opfattede det sådan, at departementschefen blev told- og skattedirektør. Forespurgt, hvad der lå i den regionale ledelse, forklarede vidnet, at da man gennemførte fusionen og den nye skatteforvaltningslov, foretog man den ændring, at told- og skatteforvaltningen blev ét. Før var der en styrelse og derudover en række regioner, som havde en selvstændig kompetence, som var geografisk bestemt. Der var en bekendtgørelse, der inddelte regionerne i kredse. Den struktur blev ophævet med tanke på, at man frit ville kunne lægge opgaver inden for SKAT uden geografisk betydning. Ændringen medførte, at hvor man før var to myndigheder, nemlig styrelsen og told- og skatteregionerne, var man efter november 2005 blevet til én myndighed. Det betød også, at man fx godt kunne have en ansættelsessag i Hovedcentret – den tidligere styrelse – på tværs af organisationen. Det kunne man ikke have tidligere uden at have særlig hjemmel til det, fordi der var en geografisk bestemt kompetence. Det var en hovedændring, der fulgte med skatteforvaltningsloven, der blev vedtaget i forbindelse med fusionen, at man blev én myndighed. Det ændrede man så igen senere, da modellen blev kritiseret. Han syntes også selv, det var kritisk, fordi ministeren efter skattestyrelsesloven jo ikke må komme så tæt på, og det var hele baggrunden for den sag, der senere kom.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at vidnet netop forklarede om organisationsændringer tilbage i november 2005, men at der også skete noget med organisationen pr. 1. januar 2010 og igen i 2013. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, vidnet netop har forklaret om, skete i november 2005, hvor styrelsen og regionerne blev slået sammen, bekræftede vidnet dette. De blev slået sammen til én fælles myndighed. De opretholdt dog Skattecentret, og de havde også en intern arbejdsfordeling, men det var ikke formaliseret til at skulle være selvstændige myndigheder. Det gjorde, at man var meget friere stillet til at kunne lave organisationsændringer, men det involverede jo ikke departementet – det var kun told- og skatteforvaltningen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit "Overordnet beskrivelse"):

"Skatteministeriets struktur bygger hovedsagelig på en funktionsopdelt model, der sigter mod en stor udnyttelse af stordriftsfordele og synergieffekter i enhedsorganisationen."

Forespurgt, hvad der lå i den funktionsopdelte model, forklarede vidnet, at det var, som det havde været hidtil. I SKAT var det en funktionsopdelt model, og det var det også i ToldSkat. Forespurgt, om det var de landsdækkende funktioner i regionerne, forklarede vidnet, at det nok nærmere var det, at Skatteministeriet havde nogle faglige enheder på de juridiske områder, som så kunne afspejle sig videre ned. Når man i det foreholdte anførte, at det var Skatteministeriets struktur, var det hele organisationen, der blev funktionsopdelt, og så var det vel fra top til bund.

Forespurgt, om vidnet oplevede udfordringer i den enhedsorganisation, der blev implementeret i 2010, forklarede vidnet, at det vil han ikke sige. Han forsøgte at opleve så lidt som muligt, for det var heller ikke rart, når man havde været direktør for noget, at sidde lidt på sidelinjen. Selvfølgelig kunne han ikke undgå at se ind i det, og der var da udfordringer. Han oplevede – og det sagde næsten sig selv – at der ledelsesmæssigt kom mere fokus på det politiske niveau, dvs. Folketinget og ministerbetjeningen, og mindre fokus på driften. Den erfaring havde han jo også selv haft. Da Told- og Skattestyrelsen blev etableret i sin tid i 1990, var den jo et departement og havde departementale funktioner, som var delt. Sådan var det i 5 år, og det gav store problemer i forhold til at have fokus på driften og på samme tid have fokus på ministeren. Forespurgt, om det var, fordi man lagde ressourcerne på ministerbetjeningen, bekræftede vidnet dette.

Udvidet Direktion

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)), hvoraf beskrivelsen af Udvidet Direktion fremgår.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer Udvidet Direktions funktioner og opgaver, forklarede vidnet, at det lidt bestod i at tage erfaringerne med fra SKAT, hvor man også havde haft en Udvidet Direktion, som bestod af direktørerne i det foreviste – fx regionsdirektørerne – sammen med Hovedcentrets direktion. Nu indtog departementet så Hovedcentrets del i Udvidet Direktion. Formålet var – i hvert fald tidligere i SKAT's regi, og han går ud fra, det var det samme her efter 2010 – at få en involveringsproces i forhold til driftsorganisationen vedrørende de mere strategiske beslutninger, der skulle træffes. Det gjaldt sådan set begge veje. Man havde jo en direktion, som traf de daglige afgørelser, men for at få dem implementeret – især under store forandringstider – var det hans egen overbevisning, at man skulle have en in-

volveringsproces i Udvidet Direktion. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde formandsposten i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at det havde han før 2010, men han var ikke med i Udvidet Direktion efter 2010. Forespurgt, om det var Peter Loft, der overtog den post, forklarede vidnet, at han ikke selv sad med ved bordet på dette tidspunkt, men kun i den Udvidet Direktion, de havde i SKAT inden den 1. januar 2010.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om den Udvidet Direktion, som fandtes før 2010, også havde deltagelse af departementschefen og andre fra departementet, forklarede vidnet, at departementet ikke var med i Udvidet Direktion før 2010.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 4494 (3. Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet – 'den tidlige periode'), hvoraf det fremgår, at vidnet ikke var en del af direktionen, og forespurgt, om diagrammet ser korrekt ud, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var med i Revisionsudvalget, men ikke deltog i møder i direktionen eller Udvidet Direktion, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet fra 2010 oplevede sammenhængen mellem de tre organer Produktionsforum, Juridisk Forum og Udviklingsforum og de mere formelle ledelsesstrukturer, forklarede vidnet, at som han husker det, blev disse fora dannet inden 2010. Foraene blev oprettet som led i departementets tilsynsfunktion i forhold til styrelsen, hvor man kunne drøfte de problemer, man så i driften, men også sikre sig implementering af ny lovgivning. Baggrunden herfor var en sag, som hed TDC-sagen, som der blev nedsat en undersøgelseskommission om. TDC-sagen førte frem til, at der blev indført et early warning-system i ToldSkat, og at man dannede disse samarbejder. Tilsynsfunktionen for departementet blev mere defineret og kom på banen som konsekvens af den sag, som gik ud på, at departementet var blevet advaret, men ikke havde gennemført en ændring af lovgivningen, altså fået lukket hullet. Det er vigtigt at huske, at Told- og Skattestyrelsen i sin oprindelse var en departemental funktion. På grund af Spar Nord-sagen blev styrelsen lagt ind under departementschefen, men ikke under departementet, for i begyndelsen var de sideordnede. Man havde så et indslusningskontor i departementet under departementschefen, der lagde ministerforelæggelserne op for at koordinere dem, men styrelsen udarbejdede stadig ministerforelæggelser og ministersager om alt på driftsområdet. Det blev så ændret i 2001, hvor styrelsen mere formelt og traditionelt kom under departementet. På grund af TDC-sagen fra begyndelsen af 00'erne etablerede man early warning-systemet og de beskrevne samarbejdsfora mellem departement og styrelse på de faglige områder. Der var også et forum på økonomiområdet, hvor man drøftede måltal, budget o.l. Han ved det ikke, men han vil tro, at det var de samme

fora, der fortsatte efter den 1. januar 2010. Forespurgt, om de på det tidspunkt dermed blot blev formaliseret ind i den nye struktur, bekræftede vidnet dette.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til udbytteområdet og problemerne med refusionen, herunder hvordan vidnet var involveret heri op gennem 00'erne, forklarede vidnet, at han havde nogle drøftelser med funktionschefen, hvor hun fortalte, at de var nødlidende. Forespurgt, om det var Lisbeth Rømer, bekræftede vidnet dette. Han kendte Lisbeth Rømer fra tilbage i tiden, og når man var ude blandt chefer, så mødtes man jo, og der havde hun talt om det. Han vidste derfor godt, at der var problemer i forbindelse med udbytteadministrationen og især med afstemningen. Det var et gammelt problem, men det var et reelt problem, fordi det lå i sagens natur, at man skulle kunne afstemme. Det krævede dog noget lovgivning at kunne gøre det. Forespurgt, hvornår vidnet første gang havde disse drøftelser med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige præcist, men det var før 2010. Han havde ikke drøftelser med hende efter 2010, men Lisbeth Rømer var jo til og fra på posten, fordi hun var udstationeret i Bhutan, så om det var før eller efter det, husker han ikke. Derudover vidste han også, at det var et generelt problem i ToldSkat og i SKAT, at bogholderierne og hele regnskabsfunktionen var kompetencemæssigt nødlidende. De havde problemer af historiske årsager. Da ToldSkat i sin tid blev dannet, blev hele kildeskattefunktionen kørt centralt fra Birkerød i Kildeskattehuset, hvor 1.200 medarbejdere udførte regnskabsfunktioner, indberetninger osv. Det blev i ToldSkats første år decentraliseret, fordi Toldvæsenet jo havde deres bogholderi og regnskabsfunktion meget decentralt. Forespurgt, hvornår det var, forklarede vidnet, at det var i begyndelsen af 1990'erne, hvor der skete en stor udlægning af disse funktioner. Udbytteskat er ligesom A-skat og indeholdelsesskat delt i to, og det betød, at Kildeskattedirektoratet tog sig af opkrævningen og regnskabsføringen, mens kontroldelen lå hos kommunerne. Det var en kommunal opgave, og ved kildeskattens begyndelse var det blevet aftalt, at den skulle udføres i kommunerne. Kontroldelen blev så ført ind i ToldSkat den 1. januar 1990 – det man kaldte arbejdsgiverkontrol og indberetningskontrol, så indberetninger blev foretaget korrekt. Den materielle kontrol foregik i kommunerne og blev trukket ind til ToldSkat og lagt ud i regionerne, hvor det blev en del af deres kontrolopgave. På det tidspunkt skete der derfor en stor ændring i forhold til noget, der havde været meget centralt og nu blev kørt meget decentralt, samtidig med at man havde en opdeling funktionsmæssigt. Det fulgte sådan set den måde, man i forvejen arbejdede på i SKAT, hvor man til at begynde med havde en formel kontrol. Derefter havde man en meget nødtørftig materiel kontrol, som man havde kort tid til at udføre – på ligningen var det 1 år – og derudover havde man en materiel kontrol, som var mere dybdegående, og hvor man havde en længere perio-

de på 3-5 år. Det fremgår af skatteforvaltningsloven, og det har det altid gjort. Den arbejdsdeling var også gældende på dette område, men i form af arbejdsgiverkontrollen, hvor man primært kontrollerede hos kilden og ikke så meget hos skatteyderen. Det var sådan, det havde været og stadig er. Han var selv oprindeligt ansat i Kildeskattedirektoratet, og som han husker det, lå hele udbytteopgaven der og fulgte med den opgave rundt. Den er så blevet hæftet op nogle forskellige steder, og i begyndelsen blev den flyttet til Ottiliavej med store dele af kildeskatteopgaven med tilknytning til styrelsens opkrævningsafdeling. Derefter blev opgaven flyttet til styrelsens økonomiafdeling, hvor den stadig var knyttet sammen med bogholderierne og regnskabsfunktionerne. Så der har altid været en tilknytning til den del, fordi det har været en central opgave at foretage registreringen og forestå regnskabsførelsen omkring det. Det er hans oplevelse, at der organisatorisk ikke har været rørt meget ved udbytteområdet i perioden, men at det har været knyttet til forskellige enheder. Udbytteområdet kom så været med i udlægningen af opgaver, da man dekoncentrerede hele regnskabsfunktionen. Den blev så samlet igen, da man oprettede SKAT, fordi der var store gevinster ved at samle det. Decentraliseringen blev så centraliseret igen ved at oprette Regnskabscentret i Ringkøbing, men de bibeholdt jo nogle funktioner rundt omkring, fordi de skulle have kompetencerne til at slå til. Hele den decentraliserings- og centraliseringsproces har gennem årene været et problem, fordi de havde svært ved at få kompetencerne til at slå til. Der var en række revisionsrapporter, der gik ind i, at der var problemer med det. Han husker dog ikke revisionsrapporterne specifikt på udbytteområdet. Derudover kendte han selvfølgelig til spørgsmålet omkring refusion af udbytteskat, fordi de med jævne mellemrum havde møder med Finansrådet, hvor der kom pip om, hvor vigtigt det var at overholde tidsfristerne for at refundere udbytteskat. Finansrådets interesse lå jo i, at Danmarks handel med aktier eller handlen med danske aktier kunne stige. Mærsk, Novo og andre var gået på børsen i New York, og det var vigtigt, at man ikke havde italienske tilstande, hvor det kunne tage 3 år at få sin udbytteskat tilbage. Det var magtpåliggende for dem. Det er sådan set det, han kan huske. Han har selvfølgelig læst meget om det efterfølgende, men han husker ikke konkrete revisionsrapporter, for han fik mange.

Foreholdt, at der var kritiske revisionsrapporter i forskellige omfang i 2001, 2002 og 2006, og forespurgt, om det er rigtigt forstået, at vidnet ikke husker rapporterne, fra da de blev afgivet, forklarede vidnet, at han utvivlsomt blev orienteret om dem, for han så alle revisionsrapporterne.

Forespurgt, hvilket bud vidnet har på, hvorfor området gennem mange år har været så problemfyldt, forklarede vidnet, at han ikke ved, om udbytteskatten var problemfyldt, men selve kildeskattens kerneopgaver omkring regnskaber var problemfyldte af to grunde. Den ene var, at opgaverne var hængt op på store IT-systemer, som i perioden var eller skulle have været under modernisering. Den anden var, at

de medarbejdere, der sad med opgaven, kompetencemæssigt var svære at få. I hele perioden, fra ToldSkat blev dannet og faktisk til i dag, har der været ansættelsesstop. Der var meget få perioder, hvor man kunne rekruttere medarbejdere, så det var hele tiden et spørgsmål om at omskole medarbejdere til at kunne noget andet. Lige præcis denne opgave omkring regnskabsfunktionerne var en svær opgave at få folk til at komme til. Derudover blev opgaven flyttet meget rundt og blev decentraliseret og centraliseret i et væk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2095 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015):

> *"Revisionsrapport 2001*
>
> *Revisionen var en finansiel revision i august- september 2001. Rapporten er dateret 27. september 2001 og stilet til Told- og skattedirektøren, som foreslår, at revisionsrapporten tages med ved kontrakts farhandlingerne med regionen og at der følges op på revisionen følges op om et halvt år. Revisionens resultat:*
>
> *- der er en utilfredsstillende behandling af udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *- udbyttekontrol foretages ikke løbende, hvilket indebærer risiko for at ToldSkat ikke får den fulde udbytteskat ind."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette blev markeret i en revisionsrapport, fordi det i forhold til normerne for SKAT på det tidspunkt var utilfredsstillende, bekræftede vidnet dette. Det var dog ikke usædvanligt, at man fik rapporter fra revisionen, der konstaterede, at noget var utilfredsstillende. Man skal tænke på, at revisionen udarbejdede måske 50 revisionsrapporter om året, og nogle af dem var utilfredsstillende, så der skulle gribes ind og handles på rapporten. Noget af det, der skulle handles på, kunne man gøre på stedet i administrationen, hvor området nu engang blev forvaltet. Hvis det fx var Region Ballerup, eller hvor udbytteadministrationen nu var placeret på dette tidspunkt, var det deres opgave at tage fat i og rette de ting, som de umiddelbart kunne. Noget krævede måske systemændringer, og det var ikke noget, man bare gennemførte fra den ene dag til den anden. Det skulle igennem en større proces. Han har dog ikke nogen konkret erindring om den rapport, der er beskrevet i det foreholdte.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man først havde en formel kontrol, som blev fulgt op af lidt mere kontrol og eventuelt et indsatsprojekt, og forespurgt, om ikke det sidste af de foreholdte punkter fra revisionsrapporten fra 2001 var udtryk for, at revisionen var af den opfattelse, at man skulle foretage en løbende udbyttekontrol, forklarede vidnet, at sådan læser han det ikke. Han læser det sådan, at man ikke foretog en kontrol af, om de betingelser, der skulle være opfyldt for at kunne afstemme udbyttet, var til stede. Det var måske mere den formelle kontrol. Man skal også huske, at revisionen jo ikke var Gud, og nogle af de revisioner, de foretog, havde jo ikke den rygsæk med, der omhandlede, hvordan det var i forhold til skattevæsnet. Det kunne være tidligere toldmedarbejdere, der foretog revisionen og undrede sig over, hvor kontrollen var henne på et område. Det er jo givet, at en udbyttekontrol i Kildeskattehuset eller i Ballerup ikke kunne gå ud og se, om et selskab i Aalborg havde foretaget en korrekt indeholdelse af udbytteskat og indberetning af det. Det kunne kun ske ét sted, og det var i Aalborg. Det var derfor, kontrollen blev lagt i forbindelse med arbejdsgiverkontrollen. Han tror dog ikke, det var det, de henviste til her. I forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring har han set, at det af en anden rapport fremgår, at der var sket forbedringer på dette område. Der blev altså sat ting i gang på området, og man skulle rette op på det. Det er klart.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han var opmærksom på, at der var problemer med afstemningen mellem angivelse og indberetning, og forespurgt, om vidnet også var opmærksom på, at der ikke blev foretaget materiel kontrol på refusionsdelen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han tror, at refusion af udbytteskat på dette tidspunkt i 2001 var sjældent forekommende. Forespurgt, om vidnet var opmærksom på det i perioden op til 2010, hvor vidnet havde nogle drøftelser med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at han klart fik indtryk af, at refusion af udbytteskat var stigende på grund af globaliseringen og internationaliseringen af finansmarkederne. Det gav et problem med hensyn til at nå fristerne for at refundere. Man skal huske på, at hvis man som aktionær fik et udbytte, hvor man havde betalt skatten, havde man krav på at få den tilbagebetalt, hvis betingelserne var opfyldt. Det var SKAT forpligtet til at lade ske rigtig hurtigt, og der var regler for, hvornår man skulle gøre det.

Forespurgt, hvad Lisbeth Rømer i øvrigt sagde til vidnet, når de havde en dialog, forklarede vidnet, at de ikke havde en dialog. Det var mere, at de mødtes til chefmøder sammen med 600 andre funktionschefer, men Lisbeth Rømer kendte han jo. Han husker blot, at hun fortalte, at hun havde et ressourceproblem, men han erindrer ikke mere tekniske ting, hun måtte have sagt til ham. Det ville han heller ikke være i stand til at reagere på.

Foreholdt, at det i SIR's 2010-rapport blev nævnt, at der slet ikke blev ført materiel kontrol med, om betingelserne var opfyldt, når man udbetalte udbytterefusion, og forespurgt, om vidnet havde hørt om dette fra Lisbeth Rømers side, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om.

Vidnet blev foreholdt, at der også var et problem, som blev beskrevet på forskellig vis, om, at den samme aktie kunne give anledning til flere udbyttenotaer. Man kunne have et omnibusdepot, så den underliggende aktie kunne være placeret i en anden bank. Det kunne fx være Morgan Stanley, der registrerede banken i Danmark, og som holdt depotet for Danske Bank, som for sit vedkommende holdt depotet for en privat kunde. I hvert led kom der en udbyttenota, som i princippet kunne medføre refusion på den samme aktie hele vejen ned gennem kæden. Forespurgt, om det var en problemstilling, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at det var han ikke umiddelbart. Det, han husker om problemstillingen med udbytteskat rent materielt, var i forbindelse med, at Skatterådet i flere omgange traf afgørelser om aktieudlån. Det var selvfølgelig problematisk, at man med hensyn til ejerskabet kunne have et andet begreb skatteretsmæssigt end civilretligt, men igen kan man sige, at hvis man er inde i den sfære, så vil kontrollen af, hvad det egentlig er, jo ikke ligge der. Forespurgt, om vidnet henviser til Lisbeth Rømers afdeling, bekræftede vidnet dette. Det ville de slet ikke være klædt på til, da det i stedet ville være Store Selskaber, som ville gå ind og foretage den slags ting. Det samme gælder med gennemstrømningsselskaber, hvor skattefrie aktier og udbytter bliver misbrugt til at undgå beskatning, og hvor det jo heller ikke ville være i administrationen, det skulle undersøges, selv om den bliver involveret i det, fordi der tilbagekræves noget. Det ville ske i en helt anden kontekst og med en helt anden medarbejderprofil, der ville være i stand til at gennemskue det. Sådan var det bygget op, og det skulle ligge et andet sted. Den kontrol, som administrationen foretog, var blanketkontrollen, dvs. om de betingelser, der stod på blanketten, var opfyldt. Vurderingen af, hvorvidt det rent faktisk var rigtigt, eller om der var foretaget nogle mellemtrin, hvor virkeligheden var en anden end den, administrationen så på, måtte ligge et andet sted.

Forespurgt, om der vidnet bekendt på noget tidspunkt var overvejelser om, hvorvidt den måde, man foretog kontrollen i udbytteadministrationen på, var forenelig med de forvaltningsretlige krav til sagsoplysningen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Som han husker det, da forvaltningsloven kom og skulle implementeres, havde den ikke stor betydning for SKAT i forhold til tilrettelæggelsen af og oplysningen i sagerne, fordi det var fastlagt i alle andre love, nemlig kildeskatteloven, skattekontrolloven og skatteforvaltningsloven, hvoraf det fremgik, hvordan processen var for, hvordan en skattesag skulle oplyses, og hvordan fremgangsmåden skulle være. Det var meget nøje beskrevet, men til gengæld tog de fat på begrundelsespligten. Han husker, at de havde møde med ombudsmanden om, hvordan de skulle begrunde af-

gørelserne, fordi de havde massesager – og udbytteadministrationen var jo et massesagsområde, som var en blanketadministration – men det var alene på begrundelsesområdet og ikke så meget på de andre områder. Foreholdt, at det ikke er forvaltningsloven, men et forvaltningsretligt princip kaldet officialmaximen, som går ud på, at man skal sørge for, at en sag er forsvarligt oplyst, inden man træffer en afgørelse, forklarede vidnet, at officialmaximen i skatteretten har et helt andet indhold, fordi man er angivelsespligtig, og fordi skattemyndighederne har en revisionspligt og en revisionsopgave. Det hænger sammen med, at man opkræver skat, og hvis man har opkrævet for meget, skal man tilbagebetale det inden for et meget kort tidsrum. Spørgsmålet om, hvorvidt de materielle regler faktisk er opfyldt, og om sagen er tilstrækkeligt belyst, er todelt. I virkeligheden er det tredelt. Det skal man bare gøre sig klart, og han tror, at alle skattejurister vil give ham ret i, at sådan er det. Forespurgt, om ikke der er forskel på, om man taler om angivelsen, hvor man har visse pligter, eller man taler om en ansøgningssag, hvor der kommer en individuel person og beder om at få noget tilbage, forklarede vidnet, at det synes han ikke. Kildeskattelovens regler om tilbagebetaling af for meget udbetalt skat er omfattet af de samme ting. Man har det også ved overskydende skat, som man kan kræve tilbagebetalt i samme år. Man har ganske korte frister for, hvornår man skal have det tilbagebetalt, men selve kontrollen af, om det materielt var i orden, kommer efterfølgende. Det kan ske, at man så skal udstede en efteropkrævning eller andet, men det er sådan, det hænger sammen. Der, hvor fx officialmaximen kan komme ind, er uden for skatteområdet, fx i motorregistreringsopgaven, som ikke er omfattet af skatteforvaltningslovens regler eller kildeskattelovens regler eller skattekontrollovens regler.

Foreholdt, at SKAT's egen juridiske enhed i 2015 blev bedt om at vurdere nogle ting, og i den forbindelse vurderede de, at de almindelige sagsbehandlingsregler skulle iagttages ved refusion af udbytte, og forespurgt, om dette efter vidnets opfattelse var en fejlvurdering, forklarede vidnet, at det var det ikke. Man skal selvfølgelig have sagen oplyst for at kunne behandle den, men når man har fastlagt, hvad kriterierne skal være, for at sagen er tilstrækkeligt oplyst, så er de formelle regler opfyldt, og så må det være tilstrækkeligt. Den materielle prøvelse må ligge et andet sted. Hvis det drejer sig om, at man fx udgiver sig for at være en anden end den, man er, eller man ikke er bosat i det land, der er et objektivt kriterie for at være omfattet af dobbeltbeskatningsaftalen, så er det ikke engang SKAT, der skal håndtere det. Så skal det afleveres til politiet, for så har man gjort noget kriminelt.

Vidnet blev foreholdt, at spørgsmålet her var, om ansøgeren var den reelle aktionær. Hvis man fx søger om SU, vil man få undersøgt, om betingelserne for at få SU er opfyldt, og hvis man afgiver urigtige erklæringer, kan der være dels nogle implikationer, i forhold til om man får SU'en udbetalt, og dels nogle strafferetlige implikationer. Forespurgt, om det ene udelukker det andet, forklarede vidnet, at det gør det

ikke. Hvis man fx søger om SU, udfylder man en blanket, og man får SU udbetalt, hvis blanketten er rigtigt udfyldt. Man antager, at ansøgeren har gjort det rigtigt, og den efterfølgende kontrol heraf ligger for SU's vedkommende formentlig i den samme organisation, men i tilfældet med udbytterefusion ligger den efterfølgende kontrol et andet sted.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den efterfølgende kontrol ikke eksisterede, medmindre man besluttede sig for at oprette et indsatsprojekt, bekræftede vidnet dette. Man kunne også fx i relation til en ligning af den finansielle sektor støde på problemet. Det er dog klart, at systemet er bygget op på den måde – og det gælder både udbytteskat og den almindelige skatteligning – at hvis man under den administrative behandling støder på områder, som forekommer mistænkelige eller usandsynlige, så har man en pligt til at sætte noget i gang. Det var en risikovurdering, og så blev der udarbejdet det, der tidligere hed en ligningsplan, som også var beskrevet i loven, og hvor Ligningsrådet fastlagde, hvor der skulle foretages en efterprøvelse, dvs. den materielle kontrol. Man modtager årligt fire millioner selvangivelser, og nu kører noget af det maskinelt, men tidligere sad folk og så på dem for at se, om tallene var lagt rigtigt sammen, og om man havde udfyldt den rigtigt. Derefter udløste man selve skatteopgørelsen på det grundlag. Nogle af selvangivelserne tog man ud til en ligning, der skulle være afsluttet året efter, og andre kunne være behæftet med så store fejl, at de blev sendt til ToldSkat for at gennemføre en revision på dem. Det ville typisk være ude i en virksomhed, hvor man måske tog flere år ad gangen for at gå dybere ned.

Forespurgt, om ikke man burde have haft en ordning, hvor man tog nogle af refusionsanmodningerne ud til kontrol, så man som minimum havde en stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at det burde man nok. Man burde nok have haft en stikprøvekontrol. Hvis man sammenligner med negativ moms, som minder lidt om det, så er der en stikprøvekontrol, men den er ganske lille. På det tidspunkt kørte SKAT store sager på negativ moms. Det var momskarruselsagerne, som minder lidt om det, der har været på udbyttesagsområdet. Man forsøger jo at finde fiskene, men vil gerne behandle alle andre anmodninger, for anmoderne har jo lagt penge ud for staten. De skal have pengene tilbage, for ellers går virksomhederne jo ned. Der var det dilemma, men det ville nok være rigtigt at tage nogle stikprøver og sende dem ud til en efterfølgende kontrol. Han erindrer dog ikke noget om, at de drøftede, om det skulle være der eller ej. Man skal huske på, at området i det store billede fyldte under 1 %, da han var der.

REVISIONSUDVALGET

Revisionsudvalgets formål

Forespurgt, hvad formålet med Revisionsudvalget var, og hvordan forløbet var, da man nedsatte Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget tidligere hørte under henholdsvis Told- og Skattestyrelsen og SKAT. Formålet med udvalget var bl.a. at drøfte revisionsrapporterne, herunder hvad de skulle gøre ved dem, og om det var noget, der skulle prioriteres eller ej.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Revisionsudvalget blev oprettet før 2010, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget blev oprettet i 1990, da ToldSkat blev dannet, fordi man slog toldrevisionen sammen med den interne revision, der var i Kildeskattedirektoratet. Forespurgt, hvem der sad i Revisionsudvalget før 2010, forklarede vidnet, at det var repræsentanter fra regionerne, og det var ledelsen. Det var ikke hele direktionen, men dele af direktionen og told- og skat- direktørerne. Forespurgt, om der også deltog repræsentanter fra departementet, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Forespurgt, om det dermed var et rent internt udvalg, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad formålet med det revisionsudvalg, der blev oprettet i 2010, var, forklarede vidnet, at det var en form for tilsynsfunktion, så ledelsen kunne prioritere de områder, hvor der var noget, der kneb. Samtidig skete der også via Revisionsudvalget en tilbagemelding fra organisationen til revisionen, hvis der var noget, der var problematisk, hvis der var en fremgangsmåde, der var forkert, eller hvis der stod noget i revisionens rapporter, som revisionen havde misforstået. Det var der måske især tidligere, men han synes, at man blev rigtig god til at få eventuelle misforståelser afklaret, inden rapporterne kom frem til reel drøftelse. I det revisionsudvalg, der blev oprettet i 2010, og hvor han selv var med, var hans funktion at repræsentere de uafhængige enheder, hvis der blev foretaget revision på dem. Han tror faktisk, der kun blev udarbejdet én revisionsrapport på Spillemyndigheden, men det var hans rolle i udvalget at stå for de uafhængige enheder, fordi revisionen også dækkede dem.

Revisionsudvalgets møder

Foreholdt, at Revisionsudvalget blev nedsat i efteråret 2010, og at det første møde i Revisionsudvalget fandt sted den 17. december 2010, og forespurgt, om vidnet var inde over de overvejelser, der var i forbindelse med nedsættelsen af udvalget, herunder hvordan man skulle strukturere det i den nye organisation, forklarede vidnet, at det er muligt, at han havde nogle drøftelser med Peter Loft om det eller om sin egen deltagelse i udvalget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
> *…*
> *Ole Kjær*
>
> *…*
>
> *Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde. Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet i forhold til de to opgaver, forklarede vidnet, at han synes, det foreholdte afspejler det, han netop forklarede. Dvs. at Revisionsudvalgets rolle var at finde ud af, hvem der havde bolden til at gå videre med en revisionsrapport og sidenhen foretage en opfølgning på rapporterne. Selv om det ikke fremgår af det foreholdte, foregik der i Revisionsudvalget også en tilbagevendende drøftelse af, hvorvidt revisionen var god nok, ligesom de gav revisionen tilbagemeldinger.

Forespurgt, hvordan man som anført i det foreholdte løbende sikrede sig, at der skete en opfølgning på SIR-arbejdet, og at der blev fundet løsninger på de konstaterede problemer, forklarede vidnet, at processen var sådan, at hvis revisionsrapporten ikke var afsluttet, dvs. at Revisionsudvalget ikke havde flere bemærkninger til den, men hvis der var problemer, som der var i dette tilfælde, ville der på et senere udvalgsmøde ske en afrapportering om, hvad man havde gjort i forhold til de anbefalinger, der var i rapporten, og hvorfor man eventuelt ikke havde fulgt dem. De ville også drøfte, om der var noget, de skulle gøre fra centralt hold. Forespurgt, hvor længe Revisionsudvalget skulle følge en kritisk rapport, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der var nogen regler for. Man skulle følge den, så længe der var behov for det. Der var nogle områder, der blev fulgt løbende og tæt – måske mere i ledelsen, men også i Revisionsudvalget. Fx på inddrivelsesområdet var der hele tiden en lang strøm af rapporter, så det område slap man aldrig.

Foreholdt, at Produktionsforum også behandlede en del revisionsrapporter, og forespurgt, hvordan vidnet som medlem af Revisionsudvalget opfattede arbejdsdelingen over mod Produktionsforum, forklarede vidnet, at revisionsrapporterne typisk ville blive sendt til Produktionsforum, for at de kunne tage action på dem. Produktionsforum ville være det rette forum til at drive arbejdet videre ud i hierarkiet. Produktionsforum var på mange måder det tidligere SKAT's ledelse, fordi de varetog driften, så det var naturligt det næste led. Dengang, det var i regi af SKAT, ville man typisk lægge en rapport i en afdeling og sige, at det var den pågældende afdeling, der havde ansvaret for at tage vare på den.

Forespurgt, om det var udtryk for, at Revisionsudvalget var en kontrolinstans, i forhold til hvad der blev besluttet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var mere et spørgsmål om, at Revisionsudvalget især for departementschefen og koncernchefen var et tilsynsredskab til at finde ud af, om tingene foregik rigtigt, og om der var fremgang der, hvor der var problemer.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 24 (Kjeld Rasmussens forklaring):

> *"Forespurgt, om de drøftede betænkeligheder ved personsammenfaldet mellem Revisionsudvalget og ledelsen i Koncerncentret og regionerne, som havde pligten til at følge op på rapporterne, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at de drøftede. Man opfattede det sådan, at nedsættelsen af udvalget medførte en større sandsynlighed for, at de ting, som revisionen havde påpeget, kom til den øverste ledelses kendskab. Foreholdt, at et organ svarende til Revisionsudvalget i en privat virksomhed sandsynligvis ville ligge på bestyrelsesniveau og ikke "nede i maskinen", forklarede vidnet, at man ikke må sammenligne med en privat virksomhed. Revisionsudvalget havde måske fået en forkert betegnelse, men det var udelukkende – eller i hvert fald først og fremmest – nedsat for at varetage tilsynsfunktionen."*

Forespurgt, om vidnet er enig i den beskrevne opfattelse af opgaven, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om de forskellige medlemmer af Revisionsudvalget havde forskellige roller, eller om det var et udvalg, hvor alle medlemmer havde samme opgave, forklarede vidnet, at Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen repræsenterede den øverste ledelse, som havde tilsynsforpligtelsen. Steffen Normann Hansen var produktionschef og havde dermed langt hovedparten af revisionsrapporterne. Karsten Juncher var chef for økonomiafdelingen, der fungerede som sekretariat for Revisionsudvalget. Erling Andersen og Jens Sørensen var repræsentanter for driften. Han selv var

repræsentant for den del af driften, som var uden for SKAT. Kjeld Rasmussen var revisionschef, og Jens Madsen var sekretær.

Forespurgt, hvordan vidnet som én blandt tre repræsentanter for driften opfattede sine opgaver, når man drøftede forhold, der lå under Erling Andersen eller Jens Sørensen eller måske en helt tredje regionsdirektør, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen rolle. Han tror ikke, han sagde meget på de møder. Forespurgt, hvad baggrunden var for, at man ikke havde taget alle regionsdirektørerne med i dette forum, hvis vidnet kun skulle bidrage i forhold til det, der lå under hans eget domæne, forklarede vidnet, at det ene lå under et hierarki, mens det andet lå udenfor, så han synes ikke helt, det er sammenligneligt. Man kunne have nøjedes med Steffen Normann Hansen som produktionschef, men en stor del af driften foregik i de decentrale enheder, så det var godt at have nogen med i Revisionsudvalget, som havde den lidt tættere på. Det havde de også i revisionsudvalgene, da de var i SKAT's regi.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

> *"Formål*
>
> *…*
>
> *Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."*

Forespurgt, hvordan en vurdering af, om en opfølgning havde været tilstrækkelig, foregik, forklarede vidnet, at det er svært at sige. Det var op til mødelederen at vurdere, om sagen kunne afsluttes her, eller om de skulle vende tilbage til den. Oftest var der jo sat noget i gang. Det kunne typisk være nogle IT-løsninger. I større sager kunne der også være sat et yderligere udredningsarbejde i gang for at finde de rette løsninger. I sådanne tilfælde afventede man status om, hvordan fremgangen var, hvornår der kom en rapport, hvad indstillingen var, og hvad man ville gøre. Der kunne også være noget, som var rettet mod lovgivningsprocessen, fordi der – som det var tilfældet her – skulle ske ændringer i bekendtgørelser eller i kildeskatteloven for at kunne løse problemet med at kunne afstemme. Så lå det jo i en anden linje i et lovgivningsmæssigt spor og skulle køre efter den ramme.

Forespurgt, om man i Revisionsudvalget drøftede, hvilke kritiske punkter der var i en SIR-rapport, og forholdt sig til, om man havde håndteret de kritiske punkter, forklarede vidnet, at det ville man normalt gøre. Forespurgt, om vidnet var ude for tilfælde, hvor man i Revisionsudvalget vurderede, at opfølgningen ikke var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Forespurgt, om vidnet erindrer, om man på et tidspunkt sagde, at noget ikke var godt nok, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om.

Forespurgt, hvordan man sikrede sig, at en revisionsrapport ikke gik i glemmebogen, forklarede vidnet, at det blev vurderet, om rapporten så at sige kunne gå i glemmebogen. Hvis rapporten ikke var særlig kritisk, eller der ikke skulle gennemføres nogen initiativer, så var rapporten jo afsluttet, og det var det. Ellers ville der ske en opfølgning på rapporten i Revisionsudvalget, hvor man ville høre, hvad der var sket med den, og det var sådan set den redegørelse, der kom til at styre, om man fortsatte opfølgningen, eller om man afsluttede rapporten. Forespurgt, om der var en periodisk erindringsfunktion, så de rapporter, der ikke var løst, kom frem igen, forklarede vidnet, at han vil tro, at sekretariatet i økonomiafdelingen holdt orden på, at der med jævne mellemrum kom en opfølgning og tilbagemelding på rapporterne til brug for Revisionsudvalgets efterfølgende møder. Men der var også rapporter, der kunne have et længere afsæt.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet generelt havde til SIR's 2010-rapport og forløbet i forbindelse med rapportens udarbejdelse, forklarede vidnet, at han så rapporten i forbindelse med mødet i Revisionsudvalget, men ellers havde han ikke noget kendskab til den. Han havde ikke drøftet den med Kjeld Rasmussen, for de drøftede ikke indholdet i Kjeld Rasmussens revisionsrapporter. Forespurgt, om vidnet således ikke var inde over opstartsprocessen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"Læst 18.5.10"

Forespurgt, om vidnet ved, hvem der har skrevet det foreholdte i højre side, forklarede vidnet, at det ligner Kjeld Rasmussens notering.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), hvoraf SIR's konklusioner fremgår.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten igennem fra ende til anden, når han modtog en sådan rapport, eller om han læste konklusionsafsnittet, eller om han ventede, til han fik et referat, forklarede vidnet, at da han var direktør og den vej igennem fik rapporterne forelagt, gik han dem alle sammen igennem. Forespurgt, hvad vidnet gjorde, da han sad i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han i den periode nok gennemgik dem alle. Han kan ikke engang huske, om de fik rapporterne på forhånd, eller om de blot blev gennemgået på mødet.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han fik denne rapport præsenteret og så konklusionerne, forklarede vidnet, at det er svært at sige. Han kan bedre sige, hvad han tænker nu, fordi han kan ikke huske, hvad han tænkte for mange år siden. Det er ikke noget, der står i hans erindring som noget, han faldt ned af stolen over. Det var især det afstemningsmæssige problem, han syntes var det største. Det var på selve udbytteskatten og havde ikke så meget med refusioner af udbytteskatterne at gøre, men det var problematisk og burde rettes op, at man ikke kunne få afstemt selve udbytteskatten, som kunne være fejlbehæftet. Det var et generelt fokuspunkt i hele udviklingen af SKAT, at man fik disse automatiske afstemninger, så man undgik efterfølgende kontrol. Foreholdt, at SIR allerede i 2001-rapporten havde påpeget, at man ikke kunne afstemme, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet tænkte noget om, hvorfor der ikke var nogen fremdrift, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. De var ved at udarbejde et nyt selskabsskattesystem, som skulle have en funktion, der skulle være med til at foretage den afstemning. Det havde de imidlertid – som de ofte havde med IT-systemer – problemer med at få op at køre. Det gjaldt mest om at få dette problem parkeret til et tidspunkt, hvor det var belejligt at foretage en lovændring, der kunne få indberetningerne til at falde i hak med, at man havde kravene, så man kunne foretage afstemningen.

Forespurgt, om det system, vidnet henviser til, er det system, der hed SelskabsSkatteSystemet, også kaldet 3S, som kom omkring 2003 eller 2004, eller om der også skete noget i 2010, forklarede vidnet, at han henviste til 3S. Han refererede til 2001 og frem, og det var ad den vej, det først skulle på plads, før de kunne foretage en afstemning. Det var et IT-system, der skulle udvikles til at kunne håndtere det sammen med opkrævningen.

Foreholdt, at der var gået næsten 10 år fra revisionsrapporten fra 2001, forklarede vidnet, at der også i løbet af den periode havde været revisionsrapporter vedrørende dette punkt, som var lidt mere beroligende. Rent personligt vil han sige, at fokus

var et helt andet sted end på dette lille hjørne. Når revisionsrapporterne kom, var de rundt i hele butikken. Det var klart, at når man sad som direktør, havde man fokus på de store linjer og der, hvor det virkeligt gjorde ondt. Man skal huske på, at der i lige præcis denne periode kørte svindelsager af stor størrelse mod SKAT især på momsområdet. Der var derfor meget stort fokus på det rent kontrolmæssige, ligesom der var meget stort fokus på at få IT-systemerne til at fungere bedre og meget stort fokus på fusionen, herunder at få den inkorporeret. Forespurgt, om vidnet henviser til fusionen mellem kommuner og stat i 2005, eller om han henviser til fusionen med departementet i 2010, forklarede vidnet, at han henviser til perioden 2001-2010.

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten

Forevist ekstraktens side 284 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport) og forespurgt, om vidnet var inde over denne forelæggelse, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet efterfølgende har set den, før han forberedte sig til dagens afhøring, forklarede vidnet at det har han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 284-285 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"Du modtager snart et ajourført udkast til procedurebeskrivelse for generel håndtering af intern revisionsrapporter i det kommende revisionsår. Procedurebeskrivelsen har efter aftale mellem dig og Ole Kjær været drøftet med Økonomi. Økonomi udarbejder et endeligt udkast som tillige vil være drøftet med den nye chef for intern revision."*

Forespurgt, om vidnet erindrer de her beskrevne drøftelser, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han havde formentlig været behjælpelig med at fortælle lidt om, hvordan de i SKAT's regi havde behandlet revisionsrapporter, og hvordan opfølgningen var sket.

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5865 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Dagsorden*

…

5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.

Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.

Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."

Forespurgt, hvad der blev drøftet under dette punkt om SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5866 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen - "Forelæggelse for departementschefen"):

"2009
Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010.

Kritik:
Der er ikke anført kritik højde, men IR vurderer: 1) der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen mv. 2) at SKAT mangler indberetninger/-oplysninger til at kunne opgøre korrekt nettoprovenu 3) forretningsprocesserne til registrering mv. ikke har været fuldt opdaterede 4) regnskabs og it-systemer ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordninger

Status efter behandling i Produktionsforum den 21/6 2010:
Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover.

Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."

Foreholdt, at på dette tidspunkt den 17. december 2010 havde arbejdsgruppen endnu ikke påbegyndt arbejdet, og forespurgt, om vidnet erindrer noget i den forbindelse, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

"5. Opfølgning på kritiske rapporter

…

b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)

…

Ad b) Notat fra Jens Sørensen"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, bilag til dagsorden - "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændige - udbytteskat"):

"Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:

den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.

Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.

...

Hvad er der sket under vejs:

Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til TRACE, forklarede vidnet, at det havde han ikke konkret. Han havde dog kendskab til, at man i OECD-regi drøftede spørgsmålet om at kunne lave en bedre ordning på udbyttebeskatning og royaltybeskatning også, men altså ikke det konkrete projekt. I internationale relationer er det dog OECD, der sætter rammen, selv om de ikke formelt har kompetence til det. Landene retter som regel ind og indgår aftalerne, og det var fornuftigt i en sag som denne, for det var et internationalt problem, der ikke var isoleret til Danmark.

Forespurgt, om der vidnet bekendt enten i Revisionsudvalget eller i andet regi blev foretaget en analyse af, hvorvidt pkt. 2 ville kunne løses gennem OECD's TRACE-projekt, og i givet fald hvad tidshorisonten ville være, forklarede vidnet, at det blev der ham bekendt ikke. Forespurgt, om der var nogen i Revisionsudvalget, der satte spørgsmålstegn ved, om TRACE-projektet var tilstrækkeligt, og om det var okay at opgive pkt. 2 i forhold til arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Forespurgt, om vidnet overhovedet erindrer drøftelser om rapporten, forklarede vidnet, at han simpelthen ikke erindrer mødet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 462 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011), hvoraf det fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke mente, at Revisionsudvalget på noget tidspunkt havde påpeget, at et tiltag ikke var godt nok, og forespurgt, om vidnet erindrer, om nogen medlemmer af Revisionsudvalget rejste en debat om, hvorvidt de tiltag, der blev igangsat gennem Produktionsforum eller andre steder, var til-

strækkelige, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, hvor lang tid møderne i Revisionsudvalget typisk varede, forklarede vidnet, at de var korte. Forespurgt, hvad kort er, forklarede vidnet, at han vil tro, de varede omkring 1 time. En departementschef har jo travlt.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."*

Foreholdt, at det lyder, som om Revisionsudvalget ikke tog denne opgave alvorligt, når vidnet ikke har nogen erindring om, at de i Revisionsudvalget reelt fulgte op på, om det, der var igangsat i andet regi, var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at han ikke synes, man kan drage den konklusion, fordi han ikke husker et konkret møde, der ligger så lang tid tilbage. Forespurgt, om vidnet husker, om man på noget tidspunkt i Revisionsudvalget sendte noget tilbage, fordi det ikke var godt nok, forklarede vidnet, at han ikke vil sige, at man sendte noget tilbage, men at man bad om mere. Det gjorde man vel også her, som han opfattede det, hvor man sagde, at man koncentrerede sig om pkt. 1, hvilket han også selv syntes, var det vigtigste – altså at kunne foretage afstemningen og lave et ordentligt regnskab. I princippet kunne man ikke udarbejde regnskabet ordentligt, hvis ikke man kunne foretage afstemningen. Vedrørende pkt. 2, var der noget i gang, så de ville lige afvente og se, hvad der kom i gang. Det var så tidlig en fase, og projektet var ikke taget af bordet her.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, bilag til dagsorden - "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændige – udbytteskat") og foreholdt, at notatet blev udarbejdet i marts 2011 under Jens Sørensen og beskrev processen i forhold til en rapport fra maj 2010. Vidnet blev endvidere foreholdt, at den arbejdsgruppe, som Produktionsforum i sommeren 2010 besluttede at nedsætte, på det tidspunkt endnu ikke havde haft sit første møde, men at der var sket noget andet, og derfor ville arbejdsgruppen kun arbejde med den ene af de to store opgaver.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 463 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, pkt. 5. "Opfølgning på kritiske rapporter"):

> *"09-203*
> *Kildebeskatning af udbytteskat*

Status på arbejdsgruppens arbejde blev givet"

Foreholdt, at der af materialet ikke fremgår nogen kritisk kommentar, i forhold til at der reelt ikke var igangsat noget som helst, og at man besluttede sig for kun at se på den ene af de påpegede problemstillinger, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om det, men det er hans fornemmelse, at det ikke var verdens vigtigste sag, der på dette tidspunkt var på dagsordenen i Skatteministeriet. Der udestod nogle beslutninger, der skulle træffes, for at man overhovedet kunne komme videre – især på IT-området, hvor man blev nødt til at lade problemstillingen indgå i en prioritering både ressourcemæssigt, mandskabsmæssigt, projektmæssigt og økonomisk. I forhold til hele risikobilledet på Skatteministeriet var dette område derfor ikke et, som stod i flammer. Sådan tror han, at han reagerede på det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 463 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, pkt. 5. "Opfølgning på kritiske rapporter"):

"09-034
Opfølgningsrevision på inddrivelsessystemerne, EFI-problematik

…

Steffen ser på at minimere risici, fx vha. en dokumenteret handleplan, så opstramningen synliggøres overfor Intern revision, indtil EFI kommer."

Foreholdt, at der vedrørende denne rapport blev igangsat nogle mellemliggende tiltag, inden man nåede en endelig løsning, forklarede vidnet, at der var meget mere fokus på det område. Forespurgt, om grunden til, at man ikke gjorde det i forhold til udbytte, dermed var, at der var forskel på de store og de små områder, forklarede vidnet, at det vil han tro. Forespurgt, om vidnet husker det, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der nu tales om Revisionsudvalget, hvor departementschefen var medlem, men at rapporten også blev behandlet i Produktionsforum og andre steder, og forespurgt, hvor tyngden var ved behandlingen af en sådan rapport, dvs. hvem der skulle have mest fokus på rapporten og tage mest ansvar, forklarede vidnet, at der for ham ingen tvivl er om, at tyngden lå i Produktionsforum, som havde bolden i forhold til at køre videre og på et eller andet tidspunkt få det bragt i orden. Hvis man ikke kunne bringe det i orden inden for de nuværende rammer, var man forpligtet til at løfte det op igen og sige, at der skulle noget mere til. Men der var jo mange kritiske rapporter, som man kun-

ne se af den tidligere foreholdte oversigt, og man blev nødt til at prioritere dem, i forhold til hvilke de havde størst fokus på. Der var ingen tvivl om, at i denne periode var det inddrivelsen, der var meget vigtig og fokus på, og alle ressourcer gik ind på det område. Han har simpelthen ikke nogen forklaring på eller erindring om, hvorfor arbejdsgruppen ikke var kommet videre, men han har heller ikke nogen erindring om, at man bevidst syltede den. Han har en erindring om – og det hører måske med til billedet – at nogle af de medarbejdere, som ville være relevante i en sådan arbejdsgruppe, i den grad var efterspurgte. Det var igen kompetenceproblemet, hvor det var nogle ganske få medarbejdere, der kunne håndtere denne type problemer, og han kan forestille sig, at det formentlig var et problem for at få den til at komme videre. Fx var Jette Zester, som han kender tilbage fra kildeskatten, dybt optaget af at få aktiebeskatningen, som var indført ved lov, til at komme til at køre. Hun var en nøgleperson, der vidste en masse omkring disse ting, så der var altså flaskehalse. Departementschefen, som sad for bordenden, var nødt til – og det var vidnet også selv, den gang han var chef for SKAT – at prioritere i forhold til vigtigheden. På dette tidspunkt havde udbyttebeskatningen eksisteret i et stykke tid, og det var stadig kun i et lille hjørne af SKAT, de havde dette problem. Det var ikke et problem, der tordnede derudaf, og der var mange andre problemer, der tordnede derudaf, som man blev nødt til at håndtere. Det er sådan, han tror, det var.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5555 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt*
> *5. Er der opfølgning på kritiske rapporter, som udvalget vil følge eller have uddybet?*
>
> …
>
> *Ca. tidsforbrug*
> *10 min."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, bilag til dagsordenen - "Forelæggelse for departementschefen" om opfølgning op Intern Revisions rapporter for finansåret 2010):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*

Kritik
- der kan kun med stor usikkerhed opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer
- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen
- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men ikke fuldt opdateret.
- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen.

Behandling i Revisionsudvalget 31. marts
Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.

Indstilling: Opfølgning afsluttes."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

"5. Opfølgning på kritiske rapporter

Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."

Foreholdt, at det var sidste gang, Revisionsudvalget beskæftigede sig med SIR's 2010-rapport, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om dette møde, og hvilke overvejelser der var, i forhold til at man ikke længere ville følge rapporten, forklarede vidnet, at det har han desværre ingen erindring om. Han vil dog tro, at når man lukkede den ned, var det, fordi der var initiativer på alle fire områder. Dvs. at der var sat det i gang, som man anså for nødvendigt, for at problemerne blev løst. Sådan ville proceduren normalt være, ellers ville rapporten skulle komme igen. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var tilstrækkeligt, at man havde sat noget i gang, og ikke at problemerne var løst, forklarede vidnet, at det, der var sat i gang, selvfølgelig var med henblik på at løse problemet. Der kunne være sat flere ting i gang. Det kunne fx være ændringer af et IT-system, som nu var planlagt til at gå i gang, og så hørte det ikke længere hjemme i Revisionsudvalget. Der var så andre kanaler til at sikre, at IT-projekter også kørte fremad og løste de ting, de skulle. I et sådant tilfælde ville det være rigtigt at tage det ud af Revisionsudvalget. Forespurgt, om ikke man dermed gav slip på opfølgningen af, om problemerne i de kritiske revisionsrapporter blev løst, forklarede vidnet, at det mener han ikke nødvendigvis. Hvis der var problemer tilbage, der skulle løses, blev de parkeret i direktionen, som så skulle tage hånd om dem. Så var det ikke længere i Revisionsudvalgets regi, men direktio-

nens problem at følge op på de initiativer, der var taget. Det hørte ikke hjemme i Revisionsudvalget, men i direktionen, hvor det skulle sættes på dagsordenen, eller i de udvalg, der var under direktionen, og som havde til opgave at følge projektet. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede det som Revisionsudvalgets opgave at følge kritiske rapporter og kritiske punkter helt til dørs, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om det heller ikke var sådan i tiden inden 2010, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem direktionen var, herunder hvilken person vidnet tænker på med hensyn til en rapport som SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det efter den 1. januar 2010 i første omgang ville være den direktion, der bestod af Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen og Steffen Normann Hansen. Foreholdt, at de vel ikke alle skulle tage sige af SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det skulle de ikke. Man holdt formentlig direktionsmøder flere gange om ugen, og så kunne man sætte det på dagsordenen. Der var én, der havde opgaven med at følge op og forelægge det for de andre, men det var mere opfølgningen, i forhold til om driften leverede det, den skulle. Sådan ville det i hvert fald være foregået i styrelsens tid. Forespurgt, om vidnet dermed henviser til den samlede direktion, forklarede vidnet, at det godt kunne være, at direktionen parkerede rapporten i et underliggende udvalg. Hvis det fx var et IT-projekt, var der en særlig rækkefølge for, hvordan et IT-projekt blev født, og der var en styregruppe og et udvalg, der holdt øje med, om projektet fulgte sagsgangen og leverede det, det skulle. Det foregik ikke i direktionen, men var placeret i et særligt organ. Én ting var at sætte en IT-løsning i gang, og så var den parkeret der. Andre områder, fx inddrivelsesområdet, var der ingen tvivl om. Det var på dagsordenen til hvert direktionsmøde, så man kunne følge status på de enkelte initiativer og på den handleplan, man skulle følge. Forespurgt, hvor opfølgningen på SIR's 2010-rapport naturligt ville ligge, forklarede vidnet, at hvis det var ham, der havde siddet for bordenden, havde han lagt den i Produktionsforum, som så skulle håndtere den. Udbytteadministrationen var på det tidspunkt stadig et lille hjørne, og der var så mange andre væsentlige punkter på direktionsmøderne. Forespurgt, om det i forhold til det, vidnet netop forklarede, skal forstås således, at det var produktionsdirektøren, der så fik den, bekræftede vidnet dette.

TILSYN

Koncerncentrets tilsyn med SKAT

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at Revisionsudvalget havde to opgaver – dels en opfølgning på revisionsrapporterne og dels en opfølgning på det ulovbestemte tilsyn – og forespurgt, hvordan tilsynet med SKAT's drift i denne periode efter den 1. januar 2010 blev varetaget, forklarede vidnet, at det selvføl-

gelig var et problem, når man slog de tilsynsførende og dem, man førte tilsyn med, sammen, for hvem havde så egentlig opgaven. Den ene indgang til at kunne se på det udefra var via revisionen og SIR's revisionsrapporter, og den anden var Borger- og retssikkerhedschefen. Den tredje kanal var hele klagesystemet, hvor man kunne se, om der kom mange klager og på hvilke områder, og det var derigennem, man helt overordnet kunne føre tilsyn med – og ministeren kunne føre tilsyn med – om butikken kørte den rette vej. De andre ting var jo interne, men blev ikke et tilsyn i klassisk forstand, for man kunne jo ikke have et tilsyn i klassisk forstand, som de havde det i den foregående periode, hvor det var et departement, der kørte det.

Forespurgt, om vidnet, i forbindelse med at man etablerede en enhedsorganisation var inde over de drøftelser og overvejelser om tilsyn, der var i den forbindelse, vedrørende dels det ledelsesmæssige tilsyn på individniveau og dels det strukturelle sektortilsyn, forklarede vidnet, at det var han på den måde, at han skrev udkastet til sin egen stillingsbeskrivelse, hvori det indgik, at de særlige enheder netop måtte være uafhængige, fordi det var en del af tilsynsforpligtelsen for departementschefen og ministeren at have et eksternt syn på dem. Foreholdt, at lige den del, vidnet havde ansvar for, i forhold til strukturen var nem at håndtere, fordi der var en styrelseslignende struktur under ham, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var inde over de overvejelser, der var i forbindelse med SKAT's sammenlægning med departementet, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om det var vidnets fornemmelse, at man efter sammenlægningen forudsatte mere eller mindre tilsyn enten ledelsesmæssigt eller sektormæssigt, end hvad der historisk havde været, forklarede vidnet, at hans indtryk egentlig var, at man gerne ville have lov til at drive det selv i stedet for gennem en styrelse. Man ville gerne tage ansvaret for at drive det selv. Det kan man selvfølgelig godt kalde et større tilsyn, hvis man forstår det som en form for kontrol. Idéen var på den ene side at have indflydelse på driften, så man fik det politiske implementeret i driften – og det kan man så være kritisk over for eller ej – og det andet var at få driftens indflydelse på det lovgivningsmæssige. Det var Peter Lofts vision, og det kan man godt kalde for et øget tilsyn, men egentlig tror han ikke, det var tanken med det. Tanken i det var at få gennemført denne fusion, men det havde så den risiko. Den risiko havde man faktisk også, da man etablerede SKAT, og det var derfor Borger- og retssikkerhedschefen kom på banen. Man gik fra at være mange led til at udføre en opgave – både ligningskommissioner, kommuner, selvstændige regioner og en styrelse – til pludselig kun at være én, og så blev man nødt til at have nogen udefra til at se på, om det foregik ordentligt. Det var grunden til, at man fik Borger- og retssikkerhedschefen ind, foruden at Intern Revision skulle styrkes på området. Nu blev det med enhedsorganisationen løftet endnu et skridt højere op. Forespurgt, om vidnet var inde

over de nærmere overvejelser omkring sektortilsynet eller det ledelsesmæssige tilsyn, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 366 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Revisionsudvalg (Ulovbestemt tilsyn)*
>
> *Departementschef*
>
> *Produktions forum*
>
> *Udviklings forum*
>
> *Juridisk forum*
>
> *…*
>
> *Proces 3*
> *Kvartalsvis afrapportering til departementschefen via opfølgningsprotokol. Revisionsudvalg kan evt drøfte opfølgningsprotokollen sammen med ulovbestemt tilsyn."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i denne sammenhæng mellem opfølgningsprotokollen, det ulovbestemte tilsyn og Revisionsudvalgets rolle i den henseende, forklarede vidnet, at det var han ikke. Når han tænker over, hvad der kunne ligge i det, så må der også ligge en form for rapportering til ministeren om, hvordan billedet så ud. Det lå jo i tilsynsrollen, og her var den så løftet op til allerøverste niveau, og der var han simpelthen udenfor. Han ved ikke, om det var det, der lå i det, men det vil han tro, det var. Tidligere udarbejdede de løbende rapporter til ministeren om udviklingen i SKAT, og her skulle der udarbejdes en rapport, men det var jo ikke Revisionsudvalget, der skulle gøre det. Revisionsudvalget var dog en rimelig kanal til at komme med input, herunder også via den oversigt, han husker blev indført, med røde, gule og grønne markeringer over, hvor mange kritiske rapporter der var. Det var en ren statistisk måde at se på, om det gik fremad eller ikke gik fremad.

Foreholdt, at Revisionsudvalget havde en tilsynsforpligtelse, og at SIR – som i denne periode var dels et instrument for departementschefen og dels en outsourcet del af Rigsrevisionen – havde et tilsyn, og forespurgt, om vidnet var inde over brydningsfladerne herimellem eller overvejelser om, hvordan disse forskellige funktioner spillede sammen, forklarede vidnet, at Intern Revision jo tidligere var en del af SKAT. Rigsrevisionen – og til dels også departementet – udtrykte imidlertid ønske om, at

Intern Revision i stedet burde være en enhed i departementet under departementschefen som led i den tilsynsforpligtelse, de havde. Han mener, at denne ændring, hvor Intern Revision blev flyttet til departementet, kom inden den 1. januar 2010 som et led i et ønske om en skærpelse af departementets tilsyn med styrelserne. På den måde hænger det egentlig godt sammen. Revisionsudvalget var bare det forum, hvor departementschefen kunne få et mere fyldigt billede end ved blot at læse en revisionsrapport, foruden at man kunne have en procedure, hvor opfølgningen blev sikret, men det kunne man jo også uden Revisionsudvalget.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet"*

Forespurgt, om der var drøftelser om, hvad Revisionsudvalget nærmere skulle foretage sig i den forbindelse, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om. Forespurgt, om Revisionsudvalget havde andre informationskanaler i forhold til tilsynet end de kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at Borger- og retssikkerhedschefens rapporter var en anden vinkel for departementschefen til at få et billede af, hvordan det stod til. Forespurgt, om der i denne periode også var compliancerapporter, forklarede vidnet, at det var der utvivlsomt. Forespurgt, om vidnet husker, om de blev præsenteret eller indgik som en del af drøftelserne, forklarede vidnet, at det helt sikkert foregik i direktionen, hvis der var compliancerapporter. Forespurgt, om de således ikke blev drøftet i Revisionsudvalget, bekræftede vidnet dette.

Risikovurdering

Forespurgt, om man i Revisionsudvalget drøftede risikoanalyser og risikostyringer, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Forespurgt, hvordan man i Revisionsudvalget skulle håndtere det, hvis man blev bekendt med ulovligheder, væsentlige uregelmæssigheder eller væsentlige risici, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget skulle agere, hvis det blev bekendt med sådanne forhold. Hvis der var noget, man anså for at være ulovligt, blev man nødt til at agere på det. Han vil tro, at noget sådant blev fanget meget tidligere, end når det kom i Revisionsudvalget.

Forespurgt, om andre enheder bortset fra SIR og Økonomi, der havde en sekretariatsfunktion, supporterede Revisionsudvalget i forhold til tilsyn, forklarede vidnet, at det vel var sekretariatet, som fulgte med omkring hele processen og opfølgningen på rapporterne. Det var traditionelt også Økonomi, der var omdrejningspunktet for dette, dengang departementet havde en tilsvarende funktion i forhold til den decen-

trale enhed, hvor økonomidelen havde en opfølgning på produktionen, men ikke på det materielretlige.

Ressourcer

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan Økonomi var bestykket bemandingsmæssigt efter den 1. januar 2010, herunder om der var ressourcer, der havde forudsætninger for at vurdere fx fremdrift på IT-projekter eller faglige spørgsmål rundt omkring i organisationen, forklarede vidnet, at de var rimelig godt bestykket. Forespurgt, hvor mange mennesker der var i enheden, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige. Det var en rimelig stor enhed med dygtige folk, som også havde været i driften. Det var en blanding af departementale folk, som kom fra departementet, og folk, der kom fra styrelsen eller Hovedcentret, som var dygtige folk og kendte meget til processerne.

Foreholdt, at Jens Madsen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de i Økonomi udgjorde en sekretariatsfunktion, der holdt snor i tingene og sørgede for, at tingene kom ud og ind på rette tidspunkt, men at det var Jens Madsens oplevelse, at de slet ikke havde forudsætningerne for at forholde sig kritisk til, om de tiltag, der blev igangsat rundt omkring i organisationen, var tilstrækkelige og adækvate i forhold til SIR's kritikpunkter, og forespurgt, om vidnet har bemærkninger hertil, forklarede vidnet, at det også var i orden, da det jo var ledelsens rolle at foretage de prioriteringer. Det var dog klart, at der foregik et samspil mellem ledelsen og det sekretariat, ledelsen havde, og i den forbindelse havde de funktioner, der lå i Økonomi, et væsentligt input til det. Man kan ikke sige, at de i Økonomi havde et egentligt ansvar for at konstatere, om tingene foregik lovligt eller ulovligt, eller det var de rigtige ting eller ej, der var sat i gang, for det måtte ligge i fagafdelingerne. Han synes dog, de var tilstrækkeligt klædt på, til at man som chef på betryggende vis kunne have en dialog med disse enheder for at bestyrke, om man var på rette vej eller ej.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke fagafdelinger vidnet tænker på, forklarede vidnet, at han taler om tiden før den 1. januar 2010. For tiden efter den 1. januar 2010 er han ikke sikker på, hvilke fagafdelinger der var, men der var tre. Den ene var produktionsafdelingen, og en anden kunne være Juridisk Center. Forespurgt, om vidnet henviser til Produktionsforum, forklarede vidnet, at gør han ikke, for det var et udvalg eller et forum. Afdelingerne var de organisatoriske enheder i Hovedcentret, for det hed de før i tiden, og det kalder han dem så. Det kunne være afdelingen Indsats, det kunne være afdelingen Inddrivelse, det kunne være juridisk afdeling, og det kunne være opkrævningsafdelingen. Det kunne være de afdelinger, som havde det formelle ansvar for de pågældende processer og funk-

tioner. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det fra 2010 og frem var de tilsvarende enheder i Koncerncentret, bekræftede vidnet dette.

Revisionsudvalgets tilsyn med SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad 4. Udmøntning af udvalgets ulovbestemte tilsyn.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget skal kompensere for det manglende over-/underordnelsesforhold som følge af sammenlægningen af Departementet og Hovedcenteret.*
>
> *Udvalget træder således ikke i stedet for de øvrige tilsynsaktiviteter, der foregår og fortsat vil foregå."*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser herom, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det falder dog lidt i tråd med det, han tidligere forklarede om, at man internt i det nye SKAT havde nogle samarbejdsfora, som i princippet hørte under direktionen, og hvor man kunne drøfte og behandle de problemstillinger, det måtte være i driften eller lovgivningsmæssigt. Hvis man så det helt fra toppen fra en ministers synsvinkel, så var det derigennem, der kunne strømme nogle informationer op om, hvorvidt tingene var rigtige eller ikke var rigtige. Man kan sige, at ordet "kompensere" måske var et forkert ord, for udvalget skulle mere supplere. Det var et supplement, man havde til det, men det var jo stadigvæk et meget internt tilsyn, man førte, fordi man ikke så på det med uvildige øjne, når man var ansvarlig for det. Foreholdt, at det i det foreholdte er anført, at Revisionsudvalget ikke trådte i stedet for de øvrige tilsynsaktiviteter, der foregik og fortsat ville foregå, og forespurgt, hvilke tilsynsaktiviteter der her var tale om, forklarede vidnet, at det var de tidligere såkaldte lovgrupper, der var mellem departementet og Hovedcentret, hvor man drøftede problemstillinger af retlig karakter, materielretlig karakter eller produktionsmæssig karakter. Man havde sådanne produktionsfora, hvor departementets tilsvarende fagenheder fik et indblik i, hvordan driften forløb. Forespurgt, om det var den del af tilsynet, der skulle fortsætte uændret, forklarede vidnet, at det var den del af tilsynet, der foregik i det daglige.

Departementets tilsyn med SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 372 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 1):

"Regnskabsbekendtgørelsen og departementets tilsyn

Finansministeriets krav til departementets tilsyn fremgår af Økonomistyrelsens ØAV (www.oav.dk). Tilsynet med den økonomiske forvaltning er også fastlagt i regnskabsbekendtgørelsen."

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for disse dele, forklarede vidnet, at det havde departementschefen, som må stå alene her sammen med sin minister. I og med at departementet ikke længere eksisterede, men var smeltet sammen med styrelsen, stod de vel alene. Organisationen passede ikke særlig godt ind i det billede, der i øvrigt var rundt omkring, men den var også unik og var ikke rigtig forekommet før. Forespurgt, om Revisionsudvalget havde nogen rolle i forhold til disse funktioner, forklarede vidnet, at man vel kan sige, at Revisionsudvalget – ligesom Rigsrevisionen havde en rolle i forhold til Folketingets tilsyn med ministrene – her var deres forlængede arm, som man brugte som det underliggende lag. Så udvalget havde en rolle. Måske i mindre omfang Revisionsudvalget som sådan, men revisionens rapporter og deres fremlæggelse og det, at de blev taget hånd om, var et led i det tilsyn. Om man havde et revisionsudvalg eller ej, var mere en praktisk måde at gøre det på for at kunne give den øverste ansvarlige et mere nuanceret billede af, hvordan verden så ud, fordi man også fik driftens syn på det. Den ansvarlige ville som regel sidde med eller komme med til udvalgsmødet.

Foreholdt, at det foreholdte omhandler tilsynet med den økonomiske forvaltning, og forespurgt, hvilken rolle Revisionsudvalget eller andre organer havde i forhold til det legale tilsyn, herunder tilsynet med, om tingene blev drevet ordentligt og forsvarligt, forklarede vidnet, at Revisionsudvalgets rolle på det punkt var meget lille. Det ville være usædvanligt, at noget ville være nået så langt, hvis det på vejen igennem blev konstateret, at det var ulovligt. Så ville man have grebet ind før. Han har dog været ude for – han husker ikke, om det var i denne periode eller tidligere – at der var diskussioner om, hvorvidt noget nu var ulovligt eller ej. Så lå kompetencerne et helt andet sted, nemlig i Juridisk Center, som havde ansvaret for det. Forespurgt, om ikke det på dette tidspunkt var Jura og Samfundsøkonomi, forklarede vidnet, at det var det. I SKAT's tid hed det Juridisk Center. Lige inden sammenlægningen blev der opbygget et juridisk center, som udarbejdede alle vejledninger, som havde cirkulærekraft, og de principielle bindende forhåndsbeskeder til Ligningsrådet. Centret havde de juridiske eksperter på alle områder, herunder de forvaltningsretlige områder. Så det var en kernefunktion, og de havde selvfølgelig den vej igennem det sidste ord at skulle have sagt om, hvorvidt noget var rigtigt eller lovligt eller ikke lovligt. Som følge af at de i stigende grad havde kriminelle sager kørende – selskabstømmersager, momskarruselsvigssager, gennemstrømningsselskaber og alt muligt, som efterhånden dukkede op – oprettede man en afdeling for økonomisk kriminalitet,

som skulle spille tæt sammen med politiet, SØK, og som havde eksperterne til dels at undersøge disse ting og dels at håndtere, hvornår en sag, som var inde på et strafferetligt område, skulle overgå til politiet. Man kunne ikke bare inkriminere det, så når der var spørgsmål om, hvorvidt noget var kriminelt eller på vej til at være det, så var der en procesadgang til at gå den vej over. Foreholdt, at det var med fokus på borgernes kriminalitet, men at spørgsmålet om lovlighed mere gik på forvaltningens ageren, forklarede vidnet, at her havde Borger- og retssikkerhedschefen en rolle. Hun spillede ikke en rolle som vagthund, men hun var mere med til at hjælpe, undervise og dygtiggøre, og det var den rolle, hun var tiltænkt.

Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer herom i forhold til afgrænsningen mellem Juridisk Forum og Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han ikke ved, om man kan sige, at der er den afgrænsning. Juridisk Forum var et forum mellem lovgiver og juristerne i de udførende led, hvor man kunne drøfte, hvad der var ret og vrang – både i forhold til de interne processer og i forhold til borgerne og virksomhederne. Det er klart, at der lå en form for tilsyn her, men det var også et ønske om at opnå enighed. Der kunne jo være uenighed om, hvad de enkelte parter mente om det. Når det kom til stykket, var det SKAT, der i forhold til borgere og virksomheder havde kompetencen og beføjelsen. Departementet kunne ikke gå ind og omgøre en sag, men det kunne SKAT eller Ligningsrådet. I forhold til de interne processer ville departementet klart have en rolle med at kunne sige, at de skulle være på en bestemt måde, da andet ville være i strid med en eller anden regel eller kildeskattelovens bestemmelser. Det havde Ligningsrådet egentlig ikke nogen beføjelser til. Så i forhold til det ulovbestemte tilsyn var det særligt den del, men hvor meget det foregik, ved han ikke. Det må man spørge hans efterfølger om.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med en mere proaktiv tilsynsrolle i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det er han ikke. Det hænger nok sammen med den historie, der var, som han kort fortalte om før, hvor ToldSkat blev født med departemental status. Der var meget sagsbehandling i de gamle departementer, men det blev i sin tid taget ud og lagt over i Told- og Skattestyrelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 372 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 1):

> *"- Tilrettelæggelse af regnskabsvæsenet indenfor ministerområdet og kontrol med overholdelsen af reglerne for regnskabsvæsenet (regnskabsbekendtgørelsen § 7)*
>
> *- Sikring af at oplysninger til brug for økonomisk styring, planlægning og kontrol tilvejebringes (§ 7)*
>
> *- Kontrol med at forbruget på givne bevillinger ar opført korrekt, og at de forretningsgange, der er fastlagt i institutionernes regnskabsinstrukser, er overholdt (§ 34-37)*
>
> *- Godkendelse af regnskaber, herunder vurdering af, hvorvidt forbruget forekommer rimeligt under hensyn til aktiviteterne i den forløbne periode (§ 34-37)"*

Forespurgt, hvor den funktion, der er beskrevet i det første punkt, lå, forklarede vidnet, at det var deres regnskabsregler, der her var nedfældet. Funktionen lå i deres regnskabskontor, hvor den faktisk var delt, fordi man havde et regnskab for sin egen virksomhed, men også et for hele skatteopkrævningen. Forespurgt, om tilsynet dermed lå i Økonomi, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor den opgave, der er beskrevet i det andet punkt, lå, forklarede vidnet, at den også lå i Økonomi. Forespurgt, hvor den opgave, der er beskrevet i det tredje punkt, lå, forklarede vidnet, at det også var i Økonomi. Forespurgt, hvor opgaven, der er beskrevet i det fjerde punkt, lå, forklarede vidnet, at det også var i Økonomi. Forespurgt, om vidnet var inde over noget af det, forklarede vidnet, at det var han ikke.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet er bekendt med den måde, hvorpå man i Koncerncentret i perioden 2010-2013 foretog risikoanalyse og risikostyring, forklarede vidnet, at i forhold til hele den udadvendte del af virksomheden – altså i forhold til borgere og virksomheder – var det lovbestemt, så han vil tro, det kørte uforandret. Det var de årlige kontrolplaner og forelæggelser for Skatterådet og hele den proces og risikoanalyse, der lå der. Han er ikke klar over, hvordan man i den nye direktion håndterede den interne del af det, dvs. IT-projekter, andre projekter og driftsproblemer. Forespurgt, hvor ansvaret for de dele var forankret i den nye struktur, forklarede vidnet, at i forhold til det eksterne må det have været i Produktion og Styring. I forhold til det interne lå ansvaret hos departementschefen og direktionen, altså i den øverste direktion. Han kan sige, hvordan det var inden 2010, hvor de havde et risikobillede, og hvor det var et fast punkt på dagsordenen på direktionsmøderne, hvordan risi-

kobillederne var på de forskellige dele af produktionen. Han ved ikke, hvordan det foregik efter 2010, men han vil tro, at det ikke var noget, man kunne parkere længere nede i organisationen, for det var en overordnet prioritering, som hang sammen med, hvilke ressourcer der skulle fordeles rundt i hele systemet, og hvilke initiativer der skulle tages. Det var derfor et direktionsanliggende.

Forespurgt, om de inden 2010 kortlagde alle risici og sandsynligheden for deres indtræden og deres impact, forklarede vidnet, at han ikke vil sige, at de kortlagde alle risici, men alle erkendte risici. Det var et fast punkt på direktionsmøderne med røde, gule og grønne markeringer, ligesom her på revisionsrapporterne, så de vidste, hvad de skulle have fokus på, og hvad der skulle følges op på.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Kendskab til udbytteområdet og dets problemstillinger

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at udbytteadministrationen var en lille enhed, der ikke fyldte alverden i det store billede, og at vidnet havde været inde over området siden 2001, hvor aktivitetsniveauet ikke var så voldsomt, men at verden udviklede sig, at tingene ændrede sig, og at aktiviteten øgedes, og forespurgt, hvem i organisationen der havde haft ansvaret for at følge udviklingen og sørge for, at organisationen i dette lille hjørne tilpassede sig, forklarede vidnet, at det i forhold til den almindelige, daglige afvikling af opgaven var den chef, der havde ansvaret for det sted, hvor udbytteadministrationen var lagt ud. Det var så i Ballerup et stykke tid, så vidt han husker. Det var områdechefen for det område, der havde det overordnede ansvar for, at udbytteadministrationen også blev driftet ordentligt, dvs. at de formelle krav blev opfyldt, og at de havde de nødvendige ressourcer. Det var selvfølgelig et problem, hvis de ikke havde tilstrækkelige ressourcer, men så skulle de jo prioritere dem, og prioriteringen lå der. Der lå også ansvaret for, at processerne var ordentligt beskrevet, at der var foretaget interne kontroller, og at der blev gennemført stikprøver. De havde også ansvaret for at melde ind efter early warning-reglerne, hvis der var mistanke om, at der foregik noget ulovligt, eller at der blev svindlet. I forhold til at udvikle processerne ville det i den sene periode være Produktion og Styring, som havde ansvaret for det. I SKAT organiserede de det sådan, at de delte det op, så IT havde ansvaret for systemerne, driftsafvikling af appen, kontakten til leverandørerne og for at få projekterne til at køre, mens ansvaret for kravene til, hvordan systemerne skulle se ud, eller hvordan processerne skulle køre, hvis de ikke skulle være IT-baserede, lå i de proceskontorer i Hovedcentret, som havde ansvaret. Så udviklingen af nogle af de ting, der blev påpeget af Intern Revision, ville helt klart ligge i Hovedcentret, og det ville typisk skulle ske i samspil med den juridiske afdeling, fordi noget af det var meget juridisk tungt.

Foreholdt, at udbytteadministrationen var en regnskabsenhed med en funktionsleder, og at man havde en forretningsgang, der foreskrev, at der skulle føres en formel kontrol, som bestod i, at ansøgeren skulle kunne fremvise en udbyttenota samt dokumentation for, at man var skattesubjekt et givet sted med et stempel fra en myndighed, og at der ikke stod noget om stikprøvekontrol, og forespurgt, om det stadig var den lokale enhed, der skulle beslutte sig for, at man nu skulle bevæge sig ud over forretningsgangene, forklarede vidnet, at det er et godt spørgsmål. Det er historisk begrundet, i og med at kontrollen af selskaberne og den finansielle sektor nok ikke skulle ligge der. Formelt set lå den slet ikke der i SKAT. Den lå tidligere i kommunerne. Så skulle de måske give besked om, at området skulle indgå i kontrolplanen, fordi der var fokus på det, eller der skulle udvælges et vist antal sager til stikprøvekontrol. De gik dog mere og mere væk fra stikprøvekontrol, fordi det gav mindre og mindre mening, hvis stikprøven blev meget lille, og den gerne skulle have en præventiv virkning. Det var nok mere en risikovurdering, der skulle være, hvor man sagde, at der nu begyndte at være risici, der bevirkede, at man skulle sætte mere kontrol på. Forespurgt, hvem der skulle tænke de tanker, forklarede vidnet, at det ville være den administrative enhed, der havde overvågningen af, om der var noget, der ikke så normalt ud. Forespurgt, om det var den lokale administrative enhed, bekræftede vidnet dette. Det kunne godt ske centralt, for det kørte jo dobbelt. Når man udarbejdede kontrolplanen, fik man input fra de lokale enheder om, hvorvidt der var områder, der var risikofyldte, så det kunne komme ind i planen. Der var selvfølgelig også en analyseenhed, der så mere globalt på det, og der er det klart, at der var fokus på hele den finansielle sektor og udviklingen i den. I det øjeblik man gennemførte ændringerne i lovgivningen, så man rent faktisk kunne foretage afstemningen og dermed også fik mulighed for at foretage øget kontrol, var det vel naturligt, at man også fulgte det op med mere kontrol eller en form for tiltag, men hvad det skulle være, vil han ikke gøre sig klog på. På det tidspunkt, hvor problemet formelt blev løst, ved at man fik ændret lovgivningen, så der nu kunne foretages afstemning, burde man måske i den forbindelse have etableret nogle kontrolprocesser. Han mener, at det fremgår af lovforslaget, at man måtte tænke på, at der kom noget mere kontrol. Forespurgt, hvem der skulle tage det initiativ, forklarede vidnet, at det i forhold til lovgivningsprocessen var det kontor, der havde de tidligere nævnte lovfora. Det ville være naturligt, at det sivede derned, og at man sagde, at det måtte de hellere få adresseret. Man havde en proces til at følge lovgivningen til dørs, så den blev implementeret rigtigt. Forespurgt, om det således skulle være den enhed, der ekspederede sagerne, der skulle sige, at de nu ikke længere skulle være en regnskabsfunktion, men nu skulle etablere en egentlig sagsbehandlingsfunktion, forklarede vidnet, at det tænker han ikke. Han tænker mere, at hvis der var en risiko for, at der var nogle områder, hvor der kunne ske fejludbetalinger, så kunne det være forskellige ting. Hvis man fx havde afgivet en forkert angivelse af, hvor man hørte hjemme, eller lavet en forfalsket kopi, så hørte sagen heller ikke hjemme i udbytteadministrationen,

men i afdelingen for økonomisk kriminalitet, fordi det så var inden for straffelovens rammer. Hvis det derimod var en transaktion, hvor man ikke var klar på, hvem der var den rette ejer, fx en lånetransaktion, så hørte det heller ikke hjemme i udbytteadministrationen, men i selskabsligningsenheden, hvor man havde eksperterne til at redde det ud. Han tænker mere, at hvis man foretog afstemningen og fandt ud af, at der var en stor stigning i udbytterefusioner, som måske ikke kunne forklares, eller hvis afstemningen ikke stemte, så ville det være naturligt, at man foretog en kontrol.

Foreholdt, at den afstemning blev foretaget i 2009, hvor man indhentede nogle tal, hvoraf man kunne se, at der faktisk var et negativt provenu i 2006, og at provenuet var helt forsvindende, selv om det egentlig skulle være 15/28, og at det dannede grundlag for, at Peter Loft bad om at få området undersøgt, og forespurgt, om man så på det tidspunkt burde være gået til bunds, forklarede vidnet, at det afhænger af, hvor stort det var. Men hvis man konstaterede, at der var et skattegab, burde det selvfølgelig komme med ind i kontrolplanen. Det burde i hvert fald adresseres, og så måtte man prioritere, om det skulle tages med eller ej.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 78 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'), hvoraf fremgår, at der i årene 2006-2008 var et totalprovenu for valutariske udlændinge på 3,96 mia. kr., hvoraf 3,61 mia. kr. blev refunderet, så der kun var 350 mio. kr. tilbage. Foreholdt, at der var forskellige forklaringer på tallene, herunder at der kunne være refunderet beløb fra tidligere år, men at det var ret markant, i forhold til at de fleste dobbeltbeskatningsoverenskomster havde en fordeling på 13/28, forklarede vidnet, at han vil mene, at det rigtige ville være, at det foreviste notat indgik i kontrolplanen. Ikke fordi man skulle beslutte, at det skulle med, men for at se, om man skulle prioritere det. Forespurgt, om det ville være vidnets indstilling, forklarede vidnet, at det ville være hans forventning, at hvis man foretog sådanne beregninger i departementet, blev de videregivet som et input til, hvor man skulle foretage en indsats i den kommende periode. Der kunne komme mange input, og det er muligt, at beløbet ikke var stort nok, til at man ville sætte ind på det, hvis der var andre projekter, der var langt vigtigere. Der var et forum, der skulle håndtere den vurdering, og en proces for at se på, hvad planen var, og hvad der var prioriteret i indeværende år.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at dette notat, som var et bilag til en forelæggelse for departementschefen og førte til SIR's 2010-rapport, også burde have ført til, at disse oplysninger var tilgået den enhed, som skulle planlægge en indsats, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Vidnet blev af advokat Ann Rask Vang foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at et af formålene med Revisionsudvalget var at have en løbende drøftelse af, hvorvidt revisionen var god nok. Foreholdt, at Kjeld Rasmussen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der i efteråret 2012 blev holdt et møde med overskriften "Samarbejdet med Intern Revision", at Kjeld Rasmussen ikke deltog i mødet, men at vidnet deltog i mødet, og forespurgt, om der på det møde blev udtalt kritik af det arbejde, Intern Revision udførte, forklarede vidnet, at det tror han egentlig ikke. Han tror mere, at der blev udtalt ros. Intern Revision havde også kompetenceproblemer måske især på IT-revisionsområdet, hvilket Rigsrevisionen også havde. Der var et problem i, at en større og større del af forretningen kørte over IT-systemer, og det krævede en særlig kunnen og en særlig uddannelse at foretage revision på det område. Det brugte han en del tid på at drøfte med Kjeld Rasmussen, og de drøftede også, hvad de kunne gøre. Han mener ikke, at der i denne periode var kritik af Intern Revision, men man skal huske på, at de revisorer, der var i Intern Revision, ikke var specialister på alle områder. Derfor skulle man ikke tage alting for at være regelret, men Intern Revision skulle være kritisk, og de var især kritiske der, hvor de var specialister, nemlig på den finansielle revision. Når man gik ind på det mere forvaltningsmæssige område, så havde SKAT specialister, der oftest var mere specialister end dem, der sad i revisionen. Det var lidt frem og tilbage, men i denne periode husker han egentlig, at der var ros til dem. Der var problemer med at få IT-revisionen til at køre, fordi man simpelthen ikke havde kompetencerne, og de diskuterede ofte med Rigsrevisionen, hvad de kunne gøre. Han tror, det mest var det, de havde oppe at vende.

ERIK BLEGVAD ANDERSEN

Kl. 14.35 mødte Erik Blegvad Andersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet perioden fra marts 2010 til januar 2012 var ansat som fagdirektør for EU-formandskabet i Koncerncentret, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Nicolai Eigtveds Gade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forklarede vidnet, at han i 1971 blev uddannet jurist fra Aarhus Universitet. Han blev ansat i tolddepartementet under Finansministeriet i 1971 og beskæftigede sig de første 10 år med moms og afgifter og ikke mindst med EU-harmonisering af afgifterne, 6. momsdirektiv, toldunionen, toldharmoniseringen og det indre marked. Det gjorde han gennem 1970'erne, og han var også udsendt som attaché til Bruxelles i perioden 1974-1976. I 1981 blev han kontorchef med ansvar for toldafdelingen og sekretariatet i tolddepartementet, og hans ansvar for sekretariatet omfattede også økonomi, organisation og HR, hvilket førte til, at han i slutningen af 1980'erne havde at gøre med fusionen af tolddepartementet og skattedepartementet og Tolddirektoratet og Statsskattedirektoratet. Derefter blev han afdelingschef for en afdeling i det nye departement, og det var han indtil 2002, hvor man besluttede at tage tolddelen – som var departemental, men der var ikke meget departementalt arbejde i tolden, for det var flyttet til Bruxelles – og flytte den til Told- og Skattestyrelsen. Det var hans ansvar som ny vicedirektør i ToldSkat at få tolden flyttet med ud. I 2004 kom der et EU-formandskab, som han skulle sørge for kom til at køre. I 2005 kom fusionen, og derefter fik han ansvaret for et politisk-juridisk kontor, ministerbetjening og Skatterådet. Efter et par år gik den juridiske direktør, Leif Normann Jeppesen, på pension, og så blev han juridisk direktør fra 2007 eller 2008. Her var det hans opgave at få samlet alle de juridiske dele, der lå rundt i landet, til ét juridisk center, som så var Skatteministeriets juridiske talerør, og sikre ensartet fortolkning af lovgivningen osv. Da det var nogenlunde på plads, skete der i 2010 en ny organisationsændring, hvor man blev en enhedsorganisation med en flydende direktion. På det tidspunkt kunne han være gået på pension, men han fik et tilbud om at forberede EU-formandskabet, der skulle foregå fra den 1. januar 2012. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet fratrådte i januar 2012, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet således ikke var en del af formandskabsperioden i 2012, men kun havde med forberedelsen at gøre, bekræftede vidnet dette. Han skulle afvikle noget ferie og afspadsering og fratrådte vel allerede i efteråret 2011. Forespurgt, om ansvaret for forberedelsen af for-

mandskabet var en fuldtidsbeskæftigelse, eller om vidnet havde andre opgaver, forklarede vidnet, at det var en fuldtidsbeskæftigelse.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til i perioden 2010-2012, forklarede vidnet, at det var til den flydende direktion, men mest til Birgitte Christensen og Otto Brøns-Petersen, som tog sig af dette. Forespurgt, om det således foregik gennem dem, hvis vidnet havde behov for at være i dialog med direktionen, bekræftede vidnet dette.

ROLLEN SOM FAGDIREKTØR

Forespurgt, hvad vidnets rolle som fagdirektør nærmere bestod i, forklarede vidnet, at det vel var en slags retrætestilling, hvor han skulle forberede formandskabet og finde ud af, hvilke sager de ville prioritere. Det foregik dog i tæt samarbejde med Finansministeriet, fordi det var finansministeren, der repræsenterede Danmark i ECOFIN-rådsmøderne. Finansministeren blev af Finansministeriet klædt på til alle de sager, der var på ECOFIN-rådsmøderne, mens de fra Skatteministeriet kom med input og havde deres egne arbejdsgrupper, som de skulle sætte en formand til at styre og finde ud af, hvad der skulle på dagsordenen.

Forespurgt, om der var medarbejdere tilknyttet den funktion, eller om det var en enmandsopgave, forklarede vidnet, at der var ingen medarbejdere. Forespurgt, om vidnet havde nogen særlige samarbejdsrelationer, eller om det var en lukket opgave, forklarede vidnet, at det var en lukket opgave. Han arbejdede sammen med Ivar Nordland, som også skulle forberede formandskabet, og de havde et tæt parløb om den del af jobbet.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Foreholdt, at man etablerede en organisationsændring pr. 1. januar 2010, hvor man skabte den såkaldte enhedsorganisation med en fælles ledelse, og forespurgt, hvordan vidnet oplevede den nye struktur, forklarede vidnet, at han ikke havde noget med den at gøre. Han sad på sidelinjen og fulgte med i, hvad der foregik, hvilket han havde god tid til, men han havde ikke nogen mening om den. Det var en ny måde at organisere på, og det var spændende at følge. Forespurgt, om vidnet havde en fornemmelse af, om organisationen var velfungerende, forklarede vidnet, at det vil være svært for ham at udtale sig om.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet før 2010 havde til udbytterefusionen, herunder hvilket kendskab han havde til de udfordringer, der var i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at udbytteadministrationen ikke på noget tidspunkt var under hans regi. Området lå sådan set en del væk fra hans kernefaglige område, som var told, moms og punktafgifter. Hans kendskab til specialiteterne inden for direkte skat var derfor ikke hans stærkeste side.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var juridisk direktør i perioden 2008-2010, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet i den forbindelse havde berøring med udbytteområdet, forklarede vidnet, at han ikke er stødt på nogen dokumenter i ekstrakterne, og han har ikke nogen erindring om, at han har beskæftiget sig med området. Der blev ikke forelagt sager for ham på dette område. Forespurgt, om vidnet således ikke var bekendt med, at det var et område, som havde udfordringer med afstemninger og indberetninger, forklarede vidnet, at han jo har læst SIR's 2010-rapport, og det er derfra, han har sit kendskab. Han læste den også, da den i sin tid skulle behandles i Juridisk Forum, men det var det kendskab, han havde. Forespurgt, om det var første gang, at han erindrer at være stødt på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det tror han. Foreholdt, at der også var nogle lidt kritiske rapporter fra revisionen i 2001, 2002 og 2006, og forespurgt, om det ikke var nogle, vidnet havde berøring med, forklarede vidnet, at det i 2001 og 2002 var tolden, der var hans ansvarsområdet, mens det i 2006 var det politisk-juridiske kontor.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 31 (Ivar Nordlands forklaring):

> *"Forespurgt, hvordan vidnet reagerede, forklarede vidnet, at han i virkeligheden ikke forholdt sig så meget til det, fordi han inden da havde talt med Erik Blegvad Andersen, som havde en rolle i Produktionsforum, om, at drøftelsen med Lisbeth Rømer om, hvad man gjorde, måtte ind i en bredere sammenhæng mellem husene med de folk, der havde forstand på det. Det burde i virkeligheden tages op i Produktionsforum, og hun skulle komme med et mere præcist forslag til, hvad de ville, og hvad de ville opnå. Så måtte man tage drøftelsen der. Det blev han enig med Erik Blegvad Andersen om, og han havde besluttet sig for at skrive det til hende, da han modtog den foreholdte e-mail."*

Foreholdt, at det var Ivar Nordlands forklaring til en e-mailkorrespondance, som foregik i løbet af august 2009, og forespurgt, om vidnet husker, om han var involveret i drøftelser med Ivar Nordland om, at Lisbeth Rømer havde rettet henvendelse, forklarede vidnet, at der i materialet er en e-mail fra Ivar Nordland til ham.

Forevist ekstraktens side 5926 (2010-04-21 (3) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Erik Blegvad om bl.a. deltagere til TRACE-projektet, Ivar Nordlands e-mail af 20. april 2010 til Erik Blegvad Andersen) og forespurgt, om det er den e-mail, vidnet tænker på, forklarede vidnet, at det er det muligvis. Ivar Nordland var meget optaget af at få bemandet TRACE-projektet i OECD, og det havde han da forståelse for. Det var imidlertid ikke nemt at få nogle kandidater eller egnede typer, for de typer i SKAT, der kunne noget om IT, var efterspurgt til andre opgaver, så Ivar Nordland vidste, at det var op ad bakke. Ivar Nordland vidste dog også, at vidnet måske bedre kendte de folk, som de skulle have til at træffe beslutninger, end Ivar Nordland gjorde. Det er den dialog om, at Ivar Nordland skulle have hjælp til det, han husker.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var involveret i, at Ivar Nordland havde behov for, at vidnet hjalp Ivar Nordland med at skaffe medarbejdere til TRACE-projektet i OECD-regi, forklarede vidnet, at han jo ikke havde ansvaret for de medarbejdere, men det var mere hjælp til, hvilke tråde de skulle trække i for at sørge for, at Richard Hanlov og Jan Lund fandt de relevante personer.

Foreholdt, at Ivar Nordland har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han havde talt med vidnet om nogle drøftelser med Lisbeth Rømer om, hvad hun skulle gøre i forhold til de udfordringer, hun havde i udbytteadministrationen, og forespurgt, om vidnet erindrer dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 til Ivar Nordland):

> *"Kære Ivar,*
> *Tak for mødet i mandags.*
> *Vi vil meget gerne have en snak med dig om udbytte og udlandet. Vi foreslår, at du kommer herud.*
> *Fredag den 28. ds kl 9.30 eller*
> *Onsdag den 2. september kl 9.30.*
> *Hvad siger du til det??????"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 til Lisbeth Rømer):

> *"Kan ikke rigtig før efter den 7, september, mere præcist: hvad er det, du vil drøfte (og hvem er vi?)."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4520 (2009-08-19 (1) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Lisbeth Rømers e-mail af 19. august 2009 til Ivar Nordland):

> *"Vi er os her i Udbytteskat, som har mange gode ideer om større gennemskuelighed på området, som vi gerne vil dele med dig.*
> *Du var stærkt i opposition til udvidelse af VP ordningen, og det bl.a. vil vi meget gerne drøfte med dig.*
> *Mandag den 7. september vil være helt fint for os. Kl 9.30??????"*

Foreholdt, at VP-ordningen var en nettoafregningsform gennem Værdipapircentralen, forklarede vidnet, at det var det, der var grundtanken i TRACE-projektet. Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelser om Lisbeth Rømers ønske om at få udvidet ordningen i VP-regi, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om Ivar Nordland orienterede vidnet om, at der var det ønske i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det kan han ikke afvise. Det er ikke noget, der står klart i hans hukommelse her 10 år efter.

Foreholdt, at Ivar Nordland videre har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han blev enig med vidnet om, at Lisbeth Rømers ønsker skulle tages op i Produktionsforum, og så måtte man tage drøftelsen der, og forespurgt, om vidnet erindrer at have forholdt sig til, at det var fremgangsmåden, forklarede vidnet, at der var nogle kommandoveje. Hvis man skulle have noget til at fungere, var der nogle kanaler, og det var rimelig velbeskrevet, at det var Produktionsforum, der besluttede, hvad der skulle ændres. Så det var vel, hvad enhver ville rådgive om. Hvis Lisbeth Rømer ikke kunne få sin egen chef til at løfte det, måtte hun sørge for, at den pågældende førte det op i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt, at Lisbeth Rømers chef har forklaret for undersøgelseskommissionen, at Lisbeth Rømer havde siddet med området i rigtig mange år, og at han selv på dette tidspunkt havde siddet med det et halvt års tid, og at han havde fuld tillid til, at Lisbeth Rømer var bedre klædt på end ham til at tage den direkte drøftelse med departementet, og at Lisbeth Rømer oplevede, at hun blev bremset. Vidnet blev endvidere foreholdt, at Lisbeth Rømer har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun kom med et problem, og at hun havde et ønske om at udvide en ordning og derfor tog en drøftelse med departementet, hvor hun fik at vide, at det ikke var noget, Ivar Nordland ville gå videre med. Forespurgt, om ikke man, hvis man sad i departementet, burde overveje, hvad man kunne gøre i eget regi, hvis man blev gjort opmærksom på en væsentlig udfordring, forklarede vidnet, at der i 2009, hvor denne e-mail er fra, var både departementet og SKAT. Der var mange i SKAT, der mente, at der var mange ting, der kunne forbedres, og der var det vel departemen-

tets mulighed at sige, at hvis de virkelig mente det i SKAT, så måtte de komme med det ad de rigtige veje.

JURIDISK FORUM

Foreholdt, at vidnet fra 2010 var medlem af Juridisk Forum, og forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det i virkeligheden var at sikre kontinuiteten fra Juridisk Center, der blev sammenlagt med departementets lovafdeling, og så at få den funktion flyttet ind i den nye organisation. Derudover var det selvfølgelig at referere om fremskridtet med hensyn til formandskabet, men han føler ikke, at han havde nogen hovedrolle i Juridisk Forum.

Forespurgt, om vidnet oplevede Juridisk Forum som et besluttende eller konsulterende forum, forklarede vidnet, at hans svar umiddelbart er, at det var et konsulterende forum, hvor man kunne forholde sig til et emne og så sige, at det måtte andre – altså systemet som sådan – tage sig af. Der var ikke nogen beslutningstagen på det materielle område.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

> *"1. Formål/opgave*
>
> *Juridisk Forum fremmer en målsætning om at alle relevante informationer bruges aktivt i planlægningen og tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet og det juridiske fortolkningsarbejde. Juridisk Forum refererer til Direktionen.*
>
> ...
>
> *Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:*
>
> ...
>
> *- Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."*

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer arbejdet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han desværre ikke lige kan huske et eksempel på en sag, der blev drøftet i Juridisk Forum. Det var fx lovprogrammet, dvs. hvilken lovgivning der skulle være, og Juridisk Forum blev orienteret, hvis man skulle se at få lovforslag færdige inden for giv-

ne frister, eller hvis der var noget problematisk eller manglende fremgang i et konkret lovforslag.

Forespurgt, om de dokumenter, der dannede grundlag for mødeindkaldelsen til Juridisk Forums møder, blev gennemgået i detaljen, eller om det var en hurtig gennemgang, forklarede vidnet, at det kom an på, hvad det var. Nogle ting kunne man tage til efterretning, og om andre ting kunne man hurtigt sige, at det måtte en bestemt person tage sig af, og så ville der blive fulgt op på næste møde.

SIR'S 2010-RAPPORT

7. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), hvoraf SIR's konklusioner fremgår.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have gennemlæst den pågældende rapport, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han har. Han tror, der var en del andre materialer til mødet, så han har måttet skimme det.

Forespurgt, om vidnet erindrer forløbet på mødet den 7. september 2010 i Juridisk Forum, hvor rapporten blev behandlet, forklarede vidnet, at han har frisket sin hukommelse op i materialet, og det naturlige var, at Juridisk Forum sagde, at denne problemstilling hørte hjemme i Produktionsforum hos Steffen Normann Hansen, og det blev vel konklusionen. Derudover skulle TRACE-projektet bemandes, men han husker ikke, om det var i september 2010. Det var de to ting, der var med SIR's 2010-rapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at rapporten var bestilt af Peter Loft, og at anledningen var en analyse, der påviste et provenu tæt på nul i forhold til aktieudbytter fra de valutariske udlændinge, og forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelse i Juridisk Forum om, hvad man skulle gøre i forhold til problemstillingen med de valutariske udlændinge, forklarede vidnet, at han ikke mener, at den blev specifikt diskuteret. Man beslutte-

de, at rapporten skulle flyttes til Produktionsforum, som så måtte forholde sig til de anbefalinger, der var.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om man overvejede, hvad TRACE-samarbejdet ville resultere i, og om det var noget, der kunne bruges i Danmark, forklarede vidnet, at der var nogle overordnede tanker, når man lavede et sådant projekt. Han er ikke inde i TRACE-projektets detaljer, for det var Ivar Nordlands verden, men det overordnede billede af, at man på internationalt niveau i OECD kunne lave noget, som var smartere end den måde, man administrerede udbytterne på internationalt, var jo fortryllende. Derfor var det vigtigt, at de fik nogle gode medarbejdere på projektet, så de kunne forme det – måske sammen med de andre nordiske lande.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om de udfordringer, der var i udbytteadministrationen, herunder de forhold, som SIR påpegede, var kædet sammen med det forhold, at man igangsatte TRACE-projektet, eller om vidnet så det som to forskellige ting, forklarede vidnet, at han ikke så det som to forskellige ting. Han så, at TRACE – hvis det ellers kunne komme til at køre – kunne løse nogle af de problemer, som SIR havde påpeget. Men der var ikke nogen, der kunne sige, om OECD kunne gøre TRACE-projektet operativt inden for 2 år eller 10 år, eller om det overhovedet kunne blive til noget.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, om man på noget tidspunkt foretog en analyse af, om TRACE kunne løse problemerne i forhold til de valutariske udlændinge, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Han husker ikke, at der foreligger en sådan analyse.

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Foreholdt, at det i materialet ser ud, som om SIR's 2010-rapport først blev behandlet på ny i Juridisk Forum den 30. august 2011, og forespurgt, om vidnet inden den 30. august 2011 var involveret i yderligere problemstillinger eller statusopdateringer, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 543 (2011-08-30 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"5*
>
> *Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat*

Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol for 7. september 2010, forblad og notat forelagt for Produktionsforum den 27. juni 2011 samt uddrag fra beslutningprotokol for Produktionsforum var udsendt til mødet. Juridisk Forum bakker ligesom Produktionsforum op om notatets forslag og vil følge arbejdet med at udmønte forslagene."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om der på dette møde blev redegjort for, at Lisbeth Rømer havde rettet en henvendelse og tilkendegivet et ønske om, at man – indtil TRACE måtte blive en succes – ville forsøge at udvide VP-ordningen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Der blev dog som følge af SIR's 2010-rapport vedtaget en bekendtgørelse, som imødekom nogle af de ønsker, der var om opstramning på udbytteadministrationen. Foreholdt, at det var i forhold til afstemning af indberetninger og angivelser, forklarede vidnet, at Juridisk Forum vel noterede sig, at så var det hakket af.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"

Forespurgt, om der vidnet bekendt var overvejelser om, hvorvidt det var lovlig administration, at man udbetalte refusion uden at føre kontrol, forklarede vidnet, at det var der ikke på hans vagt, om han så må sige.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var inde over risikoanalyse og risikostyring, forklarede vidnet, at det var han ikke.

TILSYN

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser om sektortilsyn, tilsyn med organisationen og ledelsesmæssigt tilsyn, forklarede vidnet, at der, da enhedsorganisationen blev etableret, var en problemstilling om, hvem der så førte tilsyn med enhedsorganisationen. Det var noget, de drøftede i 2010. Forespurgt, om det blev drøftet i Juridisk Forum på de møder, der var hen over foråret 2010, forklarede vidnet, at det vel var oppe på de møder. Forespurgt, om vidnet husker nærmere, hvad drøftelserne og overvejelserne gik ud på, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det var lidt svært at finde en konstruktion, og han ved ikke, hvad konstruktionen blev, bortset fra at enhedsorganisationen varede temmelig kort.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 15.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

8. januar 2020
Protokol nr. 44

Den 8. januar 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk ved advokatfuldmægtig Mathias Højte for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lida Hulgaard for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

LARS NØRDING (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Lars Nørding som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Tidligere forklaringer

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave):

> *"Hej Lisbeth*
>
> *Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens. Det er vel OK, efter at det udenlandske element behandles i OECD sammenhæng, hvor du også er med. Ikke sandt?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 31 for den 9. oktober 2019 side 59-63 (Lars Nørdings forklaring):

> *"Derfor blev det besluttet, at arbejdsgruppen ikke skulle arbejde med refusionsdelen. Det var alle enige om, og det var også med i den orientering, der skete fra Jens Sørensen til Peter Loft, hvor der klart stod, at der ikke skulle arbejdes med de interne regler, når koncernledelsen eller departementet havde besluttet at gå ind i OECD-projektet. Forespurgt, om ikke netop det var arbejdsgruppens opgave at forholde sig til, om det ville kræve enten store omkostninger eller mange mennesker at finde en løsning på problemet, forklarede vidnet, at man i Produktionsforum besluttede at tage det ud af arbejdsgruppens regi.*
>
> …
>
> *Forespurgt, hvad beslutningen gik ud på, forklarede vidnet, at den gik ud på, at man ikke arbejdede i to spor, men at man lænede sig op ad OECD. Forespurgt, om det var en bekræftelse af en tidligere beslutning, eller om det var en helt ny beslutning, forklarede vidnet, at det lå latent i det hele, at det var OECD, man ville ind på. Det var også derfor, man ikke ville udvide VP-ordningen, og derfor Lisbeth Rømer fik den besked tilbage fra Ivar Nordland om, at det ikke kunne lade sig gøre at udvide VP-ordningen. Det var sådan, landet lå, og det var jo ikke en egenhændig beslutning fra hans side. Han nedskrev bare det, som var den faktiske virkelighed – at man ikke skulle arbejde ad to spor i denne sag. Forespurgt, om der dermed var andre, der havde truffet den beslutning forud for den 7. marts 2011, og hvem det i givet fald var, forklarede vidnet, at beslutningen var truffet i departementet, da det var der, man traf beslutningen om, at man tiltrådte OECD-modellen, og så skulle de ikke arbejde videre med det andet.*
>
> …

Han kan nu kun sige, at det var Regnskab, der trak teksten ud af konteksten. Men de trak den ikke ud rent fagligt – der blev det trukket ud andre steder. Forespurgt, om vidnet husker hvor, forklarede vidnet, at det var i departementet. Tankerne om, at det var TRACE, der skulle have fortrinsret, og at de ikke selv skulle arbejde med noget, kom fra departementet."

Vidnet blev endelig foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 60-61 (Ivar Nordlands forklaring):

"Foreholdt, at der var en viden om et problem i produktionen, nemlig at der ikke blev kontrolleret noget, forklarede vidnet, at det var den samme viden, som man fik i SIR's 2010-rapport. Foreholdt, at man der troede, at man kunne løse problemet via OECD, men at man derefter blev klar over, at det kunne man ikke, og forespurgt, om ikke man derfor skulle finde en anden løsning, og om det var den person, der sad og stemplede ansøgningerne, der skulle gøre det, forklarede vidnet, at TRACE-rapporten aldrig havde postuleret eller havde gået ud på, at man skulle løse noget som helst kontrolproblem vedrørende refusionsordningen."

Foreholdt, at man af de foreholdte tekststeder kan få det indtryk, at det var vidnet, der var initiativtager til, at kommissoriet begrænsedes, og at grunden hertil var forhandlingerne om TRACE, og forespurgt, om vidnet har en erindring om, hvorvidt der var en direkte henvendelse fra en departementsmedarbejder eller andre herom, som kan give anledning til at nuancere denne udlægning, forklarede vidnet, at han til den foreholdte e-mail vil sige, at det punkt aldrig blev trukket ud. E-mailen er et fragment af en sagsbehandling. Hvis Lisbeth Rømer havde siddet henne ad gangen, havde han ikke behøvet at sende hende en e-mail, men nu sad han i Horsens, og Lisbeth Rømer sad i Høje Taastrup, og derfor kom der en e-mail, som var et fragment af en længere sagsbehandling. Og punktet blev netop ikke trukket ud. Begge punkter, som de skulle tage sig af, stod stadig i alle notater og også i arbejdsgruppens endelige afrapportering, og desuden stod der, at det andet punkt – altså det om at man skulle finde en løsning på at kunne identificere aktieejerne i udlandet – var erstattet med OECD-projektet om TRACE. Det havde hele tiden været meningen, at TRACE netop skulle løse det problem. Han har ingen anelse om, hvad det var, Ivar Nordland forklarede for undersøgelseskommissionen. Det havde hele tiden været meningen – og det fremgår af alle de dokumenter, der foreligger – at det netop var det, TRACE skulle løse, for hvad skulle det ellers løse. Han havde ikke kompetence til at ændre et kommissorium, der var besluttet af Produktionsforum. Det kunne ikke ske, at han som skattedirektør i Horsens kunne ændre en beslutning, der var truffet af Produktionsforum. Det havde han ingen kompetence til. Han var ganske vist medlem af styregruppen, men den havde som bekendt aldrig været samlet, og derfor kunne den heler ikke have drøftet kommissoriet. Som sagt gik punktet heller ikke ud af

kommissoriet, hvilket tydeligt fremgår af alle de dokumenter, der foreligger. Der var et punkt to, og nedenunder var så anført, at det skulle løses af TRACE, og det var forklaringen på, hvordan det punkt skulle løses. Derfor blev der ikke arbejdet videre med det i arbejdsgruppen, og det var lagt frem for alle. I en af de seneste tillægsekstrakter, han har set hos sin bisidder, findes en længere redegørelse fra Skattestyrelsen om TRACE-projektet, hvor Skattestyrelsen har givet en forklaring på flere sider om, hvad TRACE-projektet gik ud på. Det hænger slet ikke sammen med det, Ivar Nordland forklarede for undersøgelseskommissionen om, at projektet ikke skulle bruges til noget som helst, for hvad skulle det ellers bruges til. Den 16. marts 2011 sendte han et notat fra arbejdsgruppen, som var udarbejdet af Lisbeth Rømer, til Jens Sørensen til brug for en orientering til Peter Loft. Jens Sørensen havde åbenbart aftalt med Peter Loft, at han ville orientere om fremgangen i projektet. I det notat kaldte man det en forkortet problemformulering, og det betød, at man beskrev punktet, og så bemærkede man, at det skulle løses af TRACE.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet henviser til, når han forklarer, at Peter Loft skulle orienteres om fremgangen i projektet, forklarede vidnet, at han henviser til den opgave, arbejdsgruppen havde fået.

Vidnet henviste til ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat.") og forklarede, at det heraf fremgår, at punkt to ikke var taget ud. Nedenunder var der en forklaring på, hvordan punktet skulle løses.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at det foreviste statusnotat netop var det dokument, som vidnet sendte til Jens Sørensen, hvor vidnet havde forkortet problemformuleringen, og hvor det oprindeligt havde været tanken, at arbejdsgruppen skulle arbejde med begge punkter, forklarede vidnet, at det indledningsvist blev anført, at han havde trukket dette punkt ud, men det havde han ikke. Han beskrev, hvad der skete med punktet, og det blev forelagt departementschefen, at det var sådan, de gjorde. Det var Jens Sørensen, der forelagde det. Han ved ikke, hvornår Jens Sørensen holdt sit møde med departementschefen, men han ved, at det skete. Den 28. marts 2011 blev det samme notat forelagt Produktionsforum, som godkendte, at det var den måde, de arbejdede videre på. Samme dag, den 28. marts 2011, blev det behandlet i Udvidet Direktion, hvor Jens Sørensen forelagde for Udvidet Direktion, at det var den måde, de arbejdede videre på. Den 31. marts 2011 blev det samme notat forelagt Revisionsudvalget, hvor man redegjorde for, at det var den måde, de arbejdede på. Han ved ikke, hvordan de skulle have gjort det anderledes.

Foreholdt, at der ikke er uenighed om, at det foreviste notat gennemgik en videre proces, men at der er behov for at få klarlagt, hvor initiativet til at afskære arbejdsgruppens opgave i forhold til den del, der var relateret til de udenlandske aktionærer, kom fra, forklarede vidnet, at det vel kom fra, at det lå i hele konceptet, at de i SKAT ikke arbejdede i to spor, da det ville være helt uhørt. Det ville være helt uacceptabelt, hvis de arbejdede med to parallelle problemstillinger. Det skulle i givet fald forelægges Udviklingsforum, og det ville være et kæmpe selvmål at arbejde med og forelægge to ensartede projekter – uanset at TRACE-projektet havde en længere tidshorisont. Men man vidste heller ikke, hvor lang tidshorisonten for et parallelt projekt i SKAT ville være. I SKAT kan man bruge mange år på et projekt. Han ved fx, at EFI tog ca. 10 år at udvikle, før man skrottede projektet. Der var derfor lange tidshorisonter på alle EDB-udviklingsprojekter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Tabel 1. Nettoprovenuet fra refusionsordningen

Mia. kr.	*2006 2007*	*2008 Over tre år*
1. Bruttokildeskat til refusion	*1,75 1,08*	*1,13 3,96*
2. Refusion ifølge regnskab	*1,85 1,04*	*0,72 3,61*
3. Nettokildeskat (1-2)	*-0,10 0,04*	*0,41 0,35"*

Vidnet blev foreholdt, at det af tabellen fremgår, at man ud af en samlet udbytteskat på næsten 4 mia. kr. fra valutariske udlændinge endte med at have 350 mio. kr. tilbage, og at det var en iagttagelse om, at der her var et muligt problem, fordi den daværende sats for udbytteskat var 28 % fordelt med 13 % til udlandet og 15 % til Danmark.

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Vidnet blev foreholdt, at SIR's 2010-rapport konstaterede en række problemer, herunder problemer i forhold til afstemning, men også at man ikke kontrollerede, hvem der var den faktiske aktionær, når man udbetalte refusion. Produktionsforum besluttede herefter at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle arbejde med to ting, nemlig udlændingeproblemstillingen og afstemningsproblemstillingen. Der er derfor behov for at få afdækket, hvornår og hvordan det blev besluttet, at det, der dannede

grundlag for SIR-rapporten, dvs. at udlændinge ikke betalte nok udbytteskat, alligevel ikke skulle indgå i arbejdsgruppens arbejde. Der er enighed om, at det notat, vidnet henviser til (ekstraktens side 450), blev kørt igennem de relevante organer.

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det ser ud som om, det var vidnets beslutning, og at det skete på vidnets initiativ, at man skar den del, der var det oprindelige grundlag for revisionsundersøgelsen, væk og flyttede den fra arbejdsgruppen til et andet regi, og forespurgt, om vidnet havde fået en ordre herom, eller om andre på anden måde havde sagt, at det skulle han gøre, forklarede vidnet, at han ikke tror, han kan komme det nærmere, end at det lå latent i det hele, at man ikke arbejdede i to spor i SKAT. Det var en tilsvarende løsning, man arbejdede med i TRACE-projektet – altså en nettoafregning – og det fremgår også af den redegørelse, der er kommet fra Skattestyrelsen. Det ville betyde, at de skulle arbejde med to nettoafregningssystemer, og det lå latent i hele tænkemåden i det daværende SKAT, at det gjorde man ikke. Det var selvfølgelig ham, der skrev det, men beslutningen blev forelagt for de relevante organer, og den blev ikke truffet af ham. Beslutningen blev lagt op i Produktionsforum, som også havde truffet den anden beslutning. Forespurgt, om der i den forbindelse var overvejelser om, hvad man gjorde, indtil der måske eller måske ikke blev fundet en løsning i OECD-regi, forklarede vidnet, at de overvejelser havde man heller ikke gjort sig i anden sammenhæng, hvis man havde fortsat ad to spor. Forespurgt, om ikke det spor, der oprindeligt blev lagt op til, var, at arbejdsgruppen skulle finde ud af, hvad man kunne gøre ved problemet, bekræftede vidnet dette. Det var en VP-løsning, dvs. en nettoafregningsløsning. Forespurgt, om dette lå fast, forklarede vidnet, at det var den eneste måde, man kunne løse det på. Man kunne selvfølgelig også have foreslået, at man satte 111 medarbejdere til det, som man har gjort i dag, men hvis det havde været forslaget, ville SKAT nok have fundet en anden direktør for Regnskab. Forespurgt, om man dermed ikke kunne tale om andre løsninger end VP-løsningen, forklarede vidnet, at det var den løsning, der blev drøftet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt. Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab. Jeg skal nok tage mig af den fremtidige kontakt med OECD."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures):

"Executive Summary

…

Specifically, it describes the proposed "authorised intermediary" system. That system would allow financial intermediaries approved by a source country as "authorised intermediaries" to make claims to withholding agents for relief at source on a "pooled" basis on behalf of their customers that are portfolio investors. Investors would be able to indicate their entitlement to treaty benefits by providing a standardised investor self-declaration to the intermediary with respect to which they have a customer relationship, without procuring a certificate of residence from their home country tax authorities.

…

Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries (i.e. not through the chain of intermediaries) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 117 (2010-01-12 (2) - TRACE draft implementation package):

"EXECUTIVE SUMMARY

…

These "best practices" anticipated a system that would allow "authorised intermediaries" to claim treaty benefits on a "pooled basis" on behalf of their customers that are portfolio investors. However, an intermediary that wants to claim benefits on a pooled basis would provide to the source country tax administrators (on an annual basis, not at the time of payment) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income. It is intended that this information would be provided in a standardised form that would allow it to be used by both source and residence countries for tax administration purposes."

Foreholdt, at det heraf sammenholdt med den foreholdte e-mail fra februar 2016 fra Ivar Nordland umiddelbart kan se ud som om, at det, der gjorde, at man i 2016 kon-

kluderede, at TRACE-projektet ikke duede, sådan set allerede fremgik af den dokumentation, der forelå i januar 2010, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om nogen på noget tidspunkt gjorde sig overvejelser om, hvorvidt samarbejdet i OECD kunne føre til en løsning af de konstaterede problemer, forklarede vidnet, at det er han. Han ved, at Ivar Nordland den 5. februar 2010 forelagde et notat om OECD og TRACE-projektet for departementschef Peter Loft, hvor han i høje toner priste projektet og mente, at det burde Danmark gå ind i.

Vidnet henviste til ekstraktens side 2625 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, afsnit 9 "OECD's TRACE-projekt") og forklarede, at Ivar Nordlands anprisning af projektet her fremgår. Ivar Nordland forelagde det for Juridisk Forum den 2. marts 2010, hvor han også anpriste projektet i høje toner, og der blev arbejdet videre med det. Man skulle skaffe nogle EDB-folk, og derfor tænker han, at det var en EDB-løsning og ikke en manuel løsning, man gik efter. Når han læser det, Ivar Nordland skrev, var der ingen tvivl om, at det var den vej, man skulle gå. Det hang også fint sammen med, at Lisbeth Rømers ønsker i 2009, 2010 og 2011 om at få udvidet VP-ordningen alle gangene blev afvist med den begrundelse, at det var TRACE-projektet, man ville køre videre med.

Foreholdt, at der – da man besluttede at gå ind i TRACE-projektet – også blev truffet en beslutning om, at der skulle foretages en undersøgelse af, hvad Danmark fik ud af det, forklarede vidnet, at det ikke var en overvejelse, han var med i. Han fik bare at vide, at det var TRACE-projektet, der skulle fremmes. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der nogensinde blev foretaget en analyse af, hvad der lå i modellen, og om den kunne løse problemet i forhold til det, der var konstateret i SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det er han ikke. Som han selv og Frank Høj Jensen i februar 2011 skrev til Jens Sørensen, var de lidt i vildrede om, i hvilken grad de var med i TRACE-projektet, for sommetider var de lidt med, og sommetider var de slet ikke med. Det var som om, det var et projekt, der kørte i Ivar Nordlands regi tæt omkring Koncerncentret, og at man ude i driften ikke rigtig skulle være med i projektet.

Forevist ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen til Jens Sørensen) og forespurgt, om det er dette dokument, vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette. Det fremgik også af andre e-mails. Fx sendte Lisbeth Rømer en e-mail til én i Koncerncentret – han husker ikke, om det var til Jakob Ulrik Wassard Schou eller en anden – med spørgsmål om, hvorfor de i hendes enhed, Regnskab 2, ikke var med i arbejdsgruppen omkring TRACE, da det var dem, der havde driften af området. Lisbeth Rømer skrev, at det var med stor bedrøvelse eller lignende, at hun kunne konstatere, at de ikke var taget med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen til Jens Sørensen):

"Til din egen orientering:

…

Den tvivl gør selvfølgelig også, at vi dermed tvivler på hvor central en rolle Regnskab skal have i det videre arbejde, eller om det videre arbejde i større grad skal initieres af procesejer. Men det er vel netop noget du kan få afklaret via Produktionsforum?

25.02.2011 Lars/Frank."

Foreholdt, at det foreholdte er dateret den 25. februar 2011, og forespurgt, hvorfor vidnet den 7. marts 2011 valgte at skære det ud af arbejdsgruppen, som han selv havde indflydelse på, forklarede vidnet, at det var, fordi de ikke arbejdede i to spor. Han vidste, der var et kæmpe arbejde i gang om OECD-projektet, og de blev afvist hver gang, de spurgte, om de måtte arbejde med VP-ordningen. Derfor var det mest naturligt at lægge det op til Produktionsforum og foreslå, at de droppede det videre arbejde med VP-ordningen, og det var det, de gjorde.

Vidnet blev foreholdt, at den afvisning, der var på daværende tidspunkt, var den korrespondance, som Lisbeth Rømer havde med Ivar Nordland i august 2009, hvor Ivar Nordland oplyste, at Lisbeth Rømer måtte gå kommandovejen, hvis departementet skulle involveres i noget, der medførte ny lovgivning eller lignende. Foreholdt, at Ivar Nordland derfor ikke lukkede ned for projektet, men oplyste, at Lisbeth Rømer måtte gå kommandovejen gennem vidnet og de øvrige direktører, forklarede vidnet, at så blåøjet var man jo ikke, når man vidste, det var Ivar Nordland, der bestemte i departementet. Så ville det jo være et selvmål at gå kommandovejen, når Ivar Nordland havde sagt, at det overhovedet ikke kunne lade sig gøre, og at de skulle stoppe øjeblikkeligt. Han kan godt huske den pågældende tekst fra Ivar Nordland. Den kan man ikke helt fortrænge. Den bed sig fast.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4522 (2009-08-19 (2) - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 19. august 2009 til Lisbeth Rømer):

"Hej Lisbeth: bare for en god ordens skyld: I har vel ikke allerede påbegyndt vedlagte. I givet fald vil jeg gerne have det stoppet aldeles omgående. Mvh Ivar"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4524 (2009-08-19 (2) - E-mail-korrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om møde vedrørende udbytteskat, Ivar Nordlands e-mail af 25. august 2009 til Lisbeth Rømer):

> *"Hvis Skat vil ændre, og dette indebærer involvering fra Departementet (og det mener jeg at det gør), bliver du nødt til at gå kommandovejen i Skat inden et forslag forelægges for os."*

Forespurgt, om vidnet læste det på den måde, at det mellem linjerne fremgik, at når det gik ad kommandovejen, landede det hos Ivar Nordland, og så lukkede han det alligevel ned, forklarede vidnet, at han sådan set ikke læste det mellem linjerne, men han læste det direkte. Hvis Ivar Nordland først havde skrevet, at man skulle stoppe aldeles omgående, og man derefter sendte en ansøgning for at få lov til det, så stoppede festen vel.

Foreholdt, at vidnet har indleveret yderligere materiale til undersøgelseskommissionen, og forespurgt, om vidnet ønsker at tilføje yderligere bemærkninger til materialet, eller om det blot skal indgå i den videre proces, forklarede vidnet, at han har været omkring det, han ønskede at sige i forhold til materialet.

Ressourcer

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 31 for den 9. oktober 2019 side 6 (Frank Høj Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet husker, hvornår man bad om andre og stærkere ressourcer, forklarede vidnet, at han og Lars Nørding var medlemmer af en regionsdirektion, hvor de kunne gøre opmærksom på, at de havde ressourcemæssige problemer. Der var dog også andre områder, der var nødlidende, så det var ikke sådan, at man bare nedlagde et kontrolområde eller undlod at foretage en vis type ekspedition, fordi man skulle have flere ressourcer til en anden opgave. Sådan hang verden ikke sammen. Som han forklarede til sidste afhøring, lånte de i Regnskab på et tidspunkt 2-3 medarbejdere fra Indsats og Kundeservice for en periode på ca. et halvt år. Han er ikke sikker på, at de lånte medarbejdere gik til udbytteadministrationen, da der i Regnskab også var andre opgaver, der var pressede."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 31 for den 9. oktober 2019 side 38-39 (Lars Nørdings forklaring):

> *"Forespurgt, om dette også er vidnets erindring om forløbet, bekræftede vidnet dette. De kunne ikke få tilført kontrolressourcer til dette område. Forespurgt, om det*

også er korrekt, at forsøget blev gjort, forklarede vidnet, at det flere gange blev drøftet i direktionen i Midtjylland, at udbytterefusion var en bogholderiopgave, og at der ikke kunne tilføres kontrolressourcer."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5712 (2011-08-08 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 8. august 2011):

"Ressourcesituationen i Regnskab og overtagelse af firmakode 6113 (pensionsbeskatning)

…

Generelt vil ressourcesituationen i Regnskab komme under et stærkt pres i efteråret 2011, idet 13 medarbejdere ønsker at forlade regnskab i forbindelse med afsked fra SKAT eller ved overførsel til nye opgaver."

Foreholdt, at vidnet så vidt ses ikke deltog i det pågældende møde den 8. august 2011, og forespurgt, om det var det møde, vidnet henviste til i det foreholdte uddrag fra vidnets sidste forklaring for undersøgelseskommissionen, hvor man drøftede ressourcesituationen, forklarede vidnet, at han tror, de drøftede ressourcer på alle direktionsmøder i Herning. Det kom ikke nødvendigvis i referatet, men der blev altid drøftet ressourcer. De fik jo pålagt et besparelsesmål på 8 % om året. Det skulle alle afdelinger opnå, både Indsats, Kundeservice, Regnskab og Betalingscentret. Alle skulle spare 8 % om året. For at sige det mildt gik det mest ud på, om man kunne narre nogle årsværk fra de andre, men det var selvfølgelig ikke sådan, det blev fremlagt. Det var dog hele tiden sådan, at man sagde, at nu havde man en presserende opgave, man ikke kunne løse. Han husker tydeligt, at de på et tidspunkt måtte afgive ressourcer fra Regnskab med henblik på at løse nogle opgaver på inddrivelsesområdet, hvor der var tusindvis af fordringer, der var ved at forælde. I den situation måtte de kaste alle de ressourcer, de overhovedet havde, ind på det pågældende område. Sådan var situationen. Selv om det ikke kom i referatet hver gang, var ressourcer noget, de talte om hele tiden. De 8 % betød, at han skulle spare 12-13 medarbejdere, og han skulle derfor gennemføre effektiviseringer på 12-13 medarbejdere. Det havde derfor ingen gang på jorden, hvis han spurgte Jens Sørensen eller Indsats, om han kunne få 111 medarbejdere til at løse denne opgave, som man har i dag. Foreholdt, at der særligt tænkes på Regnskab 2, forklarede vidnet, at Regnskab 2 netop ikke blev beskåret. Forespurgt, om de drøftede ressourcer og bemanding i forhold til Regnskab 2, hvilket ikke fremgår af materialet, forklarede vidnet, at det gjorde de. De drøftede det på den måde, at det var klart, at Regnskab ikke lige pludselig skulle være en indsatsenhed. Det lå latent i deres drøftelser, at de naturligvis ikke havde

indsatsressourcer placeret i Regnskab. Det var en bogholderiopgave, og det var en formel kontrol, der blev foretaget.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan bemandingen i august 2011 var i Regnskab 2, dvs. hvor mange medarbejdere der var i Regnskab 2, forklarede vidnet, at han tror, der var omkring 13-14 medarbejdere, men de havde også andre opgaver. Han vil tro, at der afhængigt af arbejdspresset var beskæftiget 7-9 medarbejdere med opgaven med udbytteskat. Det mener han også, han forklarede i en tidligere afhøring. Det er hans skøn, at bemandingen lå deromkring, men Lisbeth Rømer kunne selvfølgelig kaste alle sine folk ind på opgaven, hvis der var en ophobning. Det gjorde hun også, og hun arbejdede også selv med opgaven.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at der var et regionsmøde den 7. oktober 2011, hvor nogle af de andre kontorer blev bemandet, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at Regnskab 2 også blev drøftet, men at man ikke altid førte alle drøftelserne til referat, forklarede vidnet, at han ikke forklarede, at Regnskab 2 og dens personalenormering specifikt blev drøftet i Regionsdirektionen, men at det blev drøftet, at de i Regnskab ikke foretog indsats. Det var også en følge af revisionsrapporten fra maj 2010, som blev drøftet meget intenst også i Regionsdirektionen. Det var klart, og det blev lagt helt åbent frem, at det var en formel kontrol, der blev foretaget i Regnskab 2, og at der skulle ikke tilføres indsatsressourcer.

LISBETH RØMERS NOTATER

28. oktober 2010 – Lisbeth Rømers notat "Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 375-376 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet, afsnit "Problemstillinger"):

> *"Refusionerne er mere risikofyldte end nettoafregninger, fordi udbyttet flyder gennem mange led (i kaskader) og hvert led er i princippet udstyret med en "udbyttenota" i forbindelse med betalingsstrømmen, som kan misbruges til at tilbagesøge udbytteskat af samme udlodning flere gange. Ved nettoafregning kan der "kun" mistes udbytte 1 gang pr aktie."*

Forespurgt, om det anførte for deres vedkommende var en erkendt problemstilling på dette tidspunkt, eller om det var en ny oplysning, forklarede vidnet, at han mener, at problemstillingen også fremgik af revisionsrapporten. Forespurgt, hvorfor Lisbeth Rømer så skrev det i dette notat, forklarede vidnet, at han ikke kan vide, hvorfor Lisbeth Rømer skrev det, men hun skrev om tingene mange gange, mu-

ligvis fordi hun troede, at de ikke forstod dem første gang. Hvis man læser Lisbeth Rømers notater, var der mange gengangere, og hun rettede dem også til, i forhold til hvem hun sendte dem til. Hun skulle jo ikke skrive det alt for teknisk til ham eller til Jens Sørensen. Der skulle det være noget, de kunne forstå. Når notaterne var stilet til procesejere eller andre, skrev hun mere teknisk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 374 (2010-10-28 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer med notat vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet'):

> *"Kære Lars,*
> *Her er et papir om et meget stort problem, som er opstået ved oursourcing af depotadministration. Mit oplæg til løsning findes i papiret."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han kort efter SIR's 2010-rapport modtog det pågældende notat og sendte det videre til Jens Sørensen, forklarede vidnet, at han tænkte det samme, som da han læste revisionsrapporten, nemlig at der var mange problemer på udbytteområdet, ligesom der var mange problemer på andre af SKAT's områder. Som tidligere forklaret overtog de pensionsbeskatningsområdet fra Maribo, hvor der var ca. en halv mia. kr. i udestående poster, som de ikke havde styr på. Så der var mange problemer, og der var brændende platforme overalt, og de gjorde selvfølgelig, hvad de kunne for at løse det, samtidig med at de skulle spare 8 % om året.

Foreholdt, at dette notat blev udarbejdet, efter det oprindelige kommissorium var godkendt, og inden man skar denne problemstilling fra, forklarede vidnet, at kommissoriet vel ikke var godkendt på dette tidspunkt. Foreholdt, at første udgave af kommissoriet kom omkring september 2010, men at man ikke fik nedsat arbejdsgruppen, som først gik i gang i april 2011, og forespurgt, om ikke første udkast fra september 2010 indeholdt begge problemstillinger, forklarede vidnet, at det vel også var derfor, Lisbeth Rømer bad departementet om at udvide VP-ordningen. Det var jo den ordning, hun advokerede for i dette notat, så det, tænker han, hænger helt fint sammen.

Forespurgt, om der var drøftelser om dette notat internt i ledelsen mellem vidnet, Frank Høj Jensen og Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det var der. Måske ikke lige om dette notat, men under sidste afhøring blev han spurgt til et andet notat om situationen i udbytteadministrationen, som blev udarbejdet til Jens Sørensen. Han husker ikke datoen på nuværende tidspunkt, men siden sidste afhøring har han set i sin kalender, at Jens Sørensen netop den dag var i Horsens. Jens Sørensen havde det med at besøge de tjenestesteder, hvor han havde personale, ca. én gang om må-

neden. I den forbindelse drøftede de, hvordan tingene så ud, og hvordan situationen var på området. Når Jens Sørensen var i Horsens, drøftede de selvfølgelig Regnskab, men der var også andre enheder i Horsens. De fleste medarbejdere sad dog i Regnskab, og det kunne sagtens være til et sådant besøg, de løbende drøftede problemerne. Foreholdt, at notatet omhandlede problemet med omnibusdepoter, og forespurgt, om det var noget, de sendte videre op, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om, hvis der tænkes på, om han lavede en early warning eller lignende. Det gjorde de ikke, da der var early warning nok i revisionsrapporten.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 376 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet):

> *"Løsninger*
> *En løsning kunne være det danske pengeinstituts indestående for at nettoafregningen er korrekt og krav om indberetning af den retmæssige ejer, den endelige udbyttemodtager (beneficial owner). Teknisk kunne danske aktier være i skyggedepot i det danske pengeinstitut, således at skyggedepotet dannede grundlag for indberetningen af beneficial owner i stedet for at depotadministrator står som ejer af depotet."*

Foreholdt, at dette var Lisbeth Rømers forsøg på at finde en løsning på problemet med omnibusdepoterne, forklarede vidnet, at han også tror, Lisbeth Rømer drøftede det med pengeinstitutterne. Der blev holdt et møde – han tror, det var i december 2010 – i Skatteministeriets kontaktudvalg, hvor netop disse problemstillinger blev drøftet. I den forbindelse sagde Jens Drejer, som er tidligere afdelingschef i departementet, klart, at der ikke ville ske nogen udvikling på dette område, for det ventede de med, til OECD-projektet løb af stablen. Forespurgt, om departementet på det tidspunkt var blevet bekendt med indholdet af dette notat, forklarede vidnet, at departementet kendte alle problemstillinger på dette område. Det lå latent i det, og det var ligesom at læse revisionsrapporten. Det var ikke noget, de ham bekendt udarbejdede en early warning på. Hvis de havde lavet en early warning på området, ville departementet bare sige, at de skulle få løst problemet. Det måtte de selv løse. Der var ingen, der greb ind i forhold til en sådan situation, for så skulle man have grebet helt anderledes ind i forhold til revisionsrapporten. Det var jo de samme problemstillinger, der blev nævnt. Forespurgt, om ikke departementet ville kunne sige, at når man nedsatte en arbejdsgruppe og en styregruppe, der fik til opgave at løse opgaverne, så tillod departementet sig at gå ud fra, at der kom en løsning på alle problemerne, forklarede vidnet, at det ville der også være kommet, hvis man ikke havde OECD-projektet. Så ville de jo netop have arbejdet videre med det i form af en VP-ordning, men når VP-ordningen og OECD-projektet var sammenlignelige, arbejdede

man jo ikke videre med VP-ordningen. Pengeinstitutterne fik også ret klart at vide af Jens Drejer, at de initiativer, som var sat i gang – givet via Lisbeth Rømer, men han kender ikke baggrunden – var skrinlagt. Foreholdt, at det, der blev lagt op til i Lisbeth Rømers notat, ikke var VP-ordningen, men at det enkelte pengeinstitut skulle indestå for, hvordan aktien var, forklarede vidnet, at det i så fald mere kunne minde lidt om bankordningen, som, han har forstået, man mente var ulovlig. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det – uanset om VP-ordningen måtte blive udvidet, og uanset om TRACE-projektet måtte blive en succes eller ej – stadig skulle være baseret på frivillighed således, at der stadig ville være udenlandske aktionærer, som ikke ville være omfattet af en TRACE-ordning, bekræftede vidnet dette. Det måtte i så fald være et indsatsprojekt, der skulle løse problemerne med kontrollen. Som tidligere forklaret lå kontrollen ikke i Regnskab.

20. december 2010 – Lisbeth Rømers notat med forslag til forbedringer i forhold til udenlandske aktionærer

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4359 (2010-12-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. forslag til forbedringer ift. 'udenlandske aktionærer').

Forespurgt, om vidnet har set dette notat før, forklarede vidnet, at han har set det hos sin bisidder, men han ved ikke, hvem det blev sendt til. Foreholdt, at der ikke er grundlag for at konstatere, at notatet blev sendt til vidnet, forklarede vidnet, at der ikke forekommer at være noget nyt i notatet. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke kender til notatet, forklarede vidnet, at han kun kender det fra gennemgangen hos sin bisidder.

DEPARTEMENTETS/KONCERNCENTRETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

27. maj 2010 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Kaj-Henrik Ludolph med status på udbytteskatten

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten', Lisbeth Rømers e-mail af 27. maj 2010 til Kaj-Henrik Ludolph med kopi til Lars Nørding og Frank Høj Jensen).

Forespurgt, om vidnet var nærmere inde over det forløb, hvor Lisbeth Rømer rettede henvendelse til Kaj-Henrik Ludolph, forklarede vidnet, at han kan se, at han var kopimodtager på e-mailen. Foreholdt, at Lisbeth Rømer i e-mailen roste Andreas Bo Larsen for at være i gang med at harmonisere fristerne for angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det var de inde over. Det var den lovgivning, der kom med forårspakken, der skabte hjemmel til det.

Forespurgt, om vidnet i relation til dette var i en direkte dialog med departementet eller Koncerncentret, eller om det var Lisbeth Rømer, der var det, forklarede vidnet, at det var Lisbeth Rømer. Han talte også selv med Andreas Bo Larsen, hvis de tilfældigt var i samme møde, men de havde ikke nogen formelle møder om det, som han husker det. Han mener, at Andreas Bo Larsen på et arbejdsgruppemøde fortalte, at der var en god fremdrift i det, og at bekendtgørelsen var på vej. Det var lagt ud som en bemyndigelse til ministeren om at ændre fristerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten', Lisbeth Rømers e-mail af 27. maj 2010 til Kaj-Henrik Ludolph med kopi til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

> *"Vi har store problemer med udlandet. Ivar Norland stoppede efteråret 2009 al videre udvikling af VP ordningen, og det er meget kedeligt, da bankverdenen sukker efter nettoafregninger, så al den administration, som refusioner kræver, kan undgås. For mig at se, er nettoafregning af udbytte sikrere end refusioner, som, når vi taler om udlandet, skal gennem så mange forskellige bankled, at der er mange med udbyttenota på det samme udbytte, og det kan vi ikke gennemskue, så vi udbetaler. Så vi sukker også efter en udvidelse af VP ordningen."*

Foreholdt, at Lisbeth Rømer her skrev direkte, at de ikke kunne gennemskue det, men at man valgte bare at udbetale, og forespurgt, om der i anledning af dette udsagn var nogen opfølgende dialog enten internt eller eksternt i forhold til departementet, forklarede vidnet, at det var der ikke. De var i Regnskab klar over, at det foregik på den måde, og at man ikke kunne sikre sig det. Det skrev revisionsrapporten jo også ret tydeligt. Forespurgt, om vidnet henviser til, at man ikke så på, hvem der var de egentlige aktionærer, forklarede vidnet, at indberetningsbekendtgørelsen efter skattekontrollovens § 9 B, også gjorde det helt klart, at man i visse tilfælde ikke anede, hvem man udbetalte til. Det stod også i bemærkningerne til Folketinget.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5072 (2010-05-27 - E-mail fra Lisbeth Rømer til bl.a. Kaj-Henrik Ludolph med 'status på udbytteskatten', Lisbeth Rømers e-mail af 27. maj 2010 til Kaj-Henrik Ludolph med kopi til Lars Nørding og Frank Høj Jensen):

> *"Dernæst har globaliseringen medført, at udenlandske banker har overtaget administration af danskeres aktier, og det er med til at gøre det mere besværligt. F. eks. JP Morgan står som depotejer/administrator, men aktieejer er en investeringsforening i Nykredit, som har et frikort. Kan vi honorere det frikort, når depotejer er en anden????*

Omnibusdepoter og nomineedepoter medfører andre problemer, som systemet ikke er gearet til at klare.

Så det går i den rigtige retning og det er vi glade for, men der er tunge hjørner, som spænder ben for en smidig udbytteadministration."

Forespurgt, om heller ikke dette var noget, der skulle håndteres mere akut end den proces, der var i gang, forklarede vidnet, at det jo ikke var nogen ny proces. Det foreholdte fremgik også af revisionsrapporten. Forespurgt, om det dermed ikke gav anledning til bilaterale drøftelser med Koncerncentret eller andre, forklarede vidnet, at det kun kunne løses med en kontrol, altså i Indsats med en indsatskontrol ligesom med alle de andre problemstillinger.

Forespurgt, om man i Regnskab 2 kunne have foretaget en mellemting mellem et egentligt indsatsprojekt og ingen kontrol, fx om man kunne have udtaget 5, 10 eller 20 % af sagerne til stikprøvekontrol og måske navnlig dem, der så underlige ud, og så have foretaget en tilbundsgående sagsbehandling, forklarede vidnet, at de ikke havde kompetencerne til at foretage den type kontroller. Hvis man ser på de 111 medarbejdere, der i dag sidder i Aarhus, har langt de fleste en højere uddannelse fra handelshøjskolen eller universitetet. De medarbejdere, de havde i Regnskab 2, var kontoruddannede.

4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 544 (2011-10-04 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer til Lise Bo Nielsen vedr. 'problemer med refusion og nettoafregning'):

"Kære Lise
Vi har en del problemer med refusion og nettoafregning.
Jeg vil meget gerne have et møde med dig, så vi kan uddybe situationen.
Jeg har kort skitseret, som jeg ser situationen."

Forespurgt, om Lisbeth Rømer rettede henvendelse efter aftale med vidnet, eller om det skete på eget initiativ, forklarede vidnet, at som han husker det, var det den tredje henvendelse, Lisbeth Rømer rettede inden for dette forløb. Der var en henvendelse i 2009, en henvendelse i 2010 og så denne henvendelse i 2011. Han har ingen erindring om, hvorvidt han var inde over den, men Lisbeth Rømer orienterede ham i hvert fald. Det er han ret sikker på, for det gjorde Lisbeth Rømer altid.

Forevist ekstraktens side 562 (2011-11-21 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer vedr. Jakob Ulrik Wassard Schous besvarelse af 10. november 2011, Lisbeth Rømers e-mail af 21. november 2011 til Andreas Bo Larsen og Jakob Ulrik Wassard Schou med kopi til Lars Nørding) forklarede vidnet, at dette bekræfter, at han så e-mailen. Foreholdt, at e-mailen blev sendt efterfølgende, og forespurgt, om det var noget, Lisbeth Rømer havde clearet med vidnet forinden, forklarede vidnet, at det behøvede hun ikke nødvendigvis at have gjort. Lisbeth Rømer havde nogle gode forbindelser i departementet, og han var indforstået med, at hvis han og Frank Høj Jensen blot blev orienteret om hendes initiativer, så var det fint.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Forespurgt, om vidnet har kendskab til de normale eller beskrevne procedurer, der var i forhold til medarbejderligningssager, forklarede vidnet, at han kender det notat, som på det tidspunkt var gældende, og som han også via sin bisidder har sendt til undersøgelseskommissionen.

Forevist ekstraktens side 3629 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden) og forespurgt, om det er det notat, vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette. Det var sendt ud til alle. Han tænker, at det lå på deres intranet, så det kender han. Det, man skal være særligt opmærksom på, når man taler om den slags sager, er, at han i denne forbindelse var at betragte som en chef i et privat firma. Han havde jo ikke adgang til sine medarbejderes selvangivelser, selv om de arbejdede i SKAT. Derfor havde man lagt det hen til en særlig enhed. Man kan sammenligne det med politiet, hvor det også er en særlig enhed, som undersøger politifolk, hvis der er behov for det. Hvis han var chef for en privat virksomhed, og en af hans medarbejderes skattesag blev endevendt, skulle han ikke nødvendigvis orienteres om det. Det var derfor, man havde disse regler om en særlig enhed i Holbæk, som behandlede de sager, og hvor man sagde, at det var den øverste direktør, altså Jens Sørensen, der blev orienteret om sagerne. Det fremgår af notatets pkt. 5 om anmeldelser mod ansatte i SKAT, hvilket der vel var tale om her.

Forespurgt, om vidnet i andre tilfælde har haft medarbejdere, der skulle gennem sådanne ligningssager, og hvor han som chef blev gjort opmærksom på det, forklarede vidnet, at det havde han i gamle dage, men ikke efter SKAT blev etableret. I gamle dage var det en lidt anderledes situation, i og med at det var kommunernes skatteforvaltning, der havde sådanne sager, som de sendte til ansvarsvurdering i det statslige regi.

Forespurgt, om nogle af de sager, vidnet havde i den forbindelse, førte til en for medarbejderen negativ afgørelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad man dengang gjorde med medarbejderen undervejs i undersøgelsesforløbet, herunder om vedkommende uændret fortsatte sit arbejde, forklarede vidnet, at han først fik sagen, når den var grydeklar. De blev jo ikke gjort opmærksom på sagen, før den var afsluttet i det kommunale regi. Forespurgt, om det kommunale regi i den forbindelse var en afgørelse i første instans, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man sanktionerede, når afgørelsen var truffet i første instans, forklarede vidnet, at det gjorde man dengang. Efter de regler, der gjaldt dengang, overtog den centrale enhed sagen, hvis den havde en vis størrelse, og så kunne man der vurdere, om man ville vente, indtil Landsskatteretten traf en afgørelse, hvis det var tvivlsomme spørgsmål. De sager, han stødte på, handlede om, at man fx havde opgivet et forkert befordringsfradrag eller havde lavet en forkert opgørelse på et kommanditselskab, man havde. Det var slet ikke denne størrelsesorden.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor langt tilbage i tiden, dette var, forklarede vidnet, at han i sin tid var i Amtsskatteinspektoratet, men at han kan huske en sag fra sin tid ved Told- og Skatteregion Århus, hvor han var i perioden 1995-2000.

2. februar 2011 – anmeldelse fra SØK vedrørende Sven Jørgen Nielsen

Forespurgt, hvad baggrunden var, for at vidnet undervejs førte protokol over forløbet, forklarede vidnet, at det var for sidenhen at kunne fastholde sin erindring om, hvad der skete. Det viste sig jo også, at der var god grund til det. Han havde jo ikke journalbeføjelser på dette område, så derfor lavede han nogle personlige notater, da han tænkte, at det kunne være en sprængfarlig sag, hvor han sidenhen ville vide og præcist kunne erindre, hvad han havde gjort. Forespurgt, om vidnet fra begyndelsen havde fornemmelse af sagens sprængfarlighed, forklarede vidnet, at når han fik at vide, at en medarbejder muligvis havde snydt i skat, så var det i hans optik en farlig sag. En skattemedarbejder og snyd i skat var ikke nogen god kombination. Forespurgt, om vidnet havde for vane at tage personlige notater, når tingene kunne blive vanskelige, eller om det var et enkeltstående tilfælde, forklarede vidnet, at det havde han også gjort tidligere, når han ikke havde journalforpligtelsen. Det var det, der var afgørende. Forespurgt, om vidnet i sådanne tilfælde udarbejdede sin egen journal, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4347 (2. Støttebilag vedr. medarbejderligningssagen), hvoraf det fremgår, at centrale aktører i medarbejderligningssagen var medarbejderligningsenheden, Økokrim, Region Midtjylland, Sagscenter Person og Center for Løn og Personalejura (CLP). Forespurgt, om vidnet er enig i denne frem-

stilling, forklarede vidnet, at han har set bilaget hos sin bisidder, og at han er enig i fremstillingen.

Forespurgt, hvordan rollefordelingen var navnlig i forhold til spørgsmålet om ansættelsesretlige beføjelser over for en medarbejder, forklarede vidnet, at det fremgår af notatet (ekstraktens side 3629), at når der skulle træffes en afgørelse på det personalemæssige område, var det Center for Løn og Personalejura – dvs. Anders René Andersen – og Jens Sørensen, der, som han har forstået det, i et samarbejde afgjorde de personalemæssige konsekvenser for den pågældende. Det fremgår af notatets side 4, andet afsnit. Forespurgt, hvem der havde beføjelserne, hvis man undervejs skulle foretage noget mindre drastisk, fx hvis man overvejede at omplacere en medarbejder, forklarede vidnet, at en omplacering af en medarbejder også var en sanktion i denne sammenhæng. Hvis man mente, at det var hans opgave at omplacere en medarbejder, var det noget, han ville tale med Jens Sørensen om, og det, han talte med Jens Sørensen om, var ikke en omplacering. Det var simpelthen en suspension eller en bortvisning. Der var ingen problemer i at suspendere en medarbejder i forhold til det erstatningskrav, man senere kunne blive mødt med, sammenholdt med, hvad der skete. Selv om suspensionen måtte vise sig at være uberettiget, var det jo noget, man kunne betale sig fra. Foreholdt, at medarbejderen fortsat ville få løn, forklarede vidnet, at man betalte lønnen, men der kunne måske komme et erstatningsspørgsmål. Det kan han ikke vide, da han ikke er personalejurist, men han ved, at der godt kunne komme et sådant spørgsmål.

Forevist ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)) og forespurgt, om vidnet blev bekendt med dette dokument, forklarede vidnet, at han aldrig har set dokumentet. Han ved, at anmeldelsen blev foretaget, og han ved, hvor den kom fra. Det fortalte Per Jacobsen ham.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3637 (2011-02-04 - E-mail fra Preben Buchholtz til Allan Martens vedr. sagens behandling i 'medarbejderligningsafdelingen'):

> *"Vi har heller ikke set nærmere på den person der også nævnes i brevet fra politiet. Det kunne også godt ske, at man skal det.*
>
> *I har hermed fået sagen til videre foranstaltning."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man nærmere overvejede at undersøge den pågældende person, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han blev løbende orienteret af Per Jacobsen, hvilket også fremgår af hans notat, men det var kun om Sven Jørgen Nielsen. Per Jacobsen nævnte også, at der var en person i USA, men han

nævnte ikke, hvilke undersøgelser de foretog mod ham. Forespurgt, om Per Jacobsen dermed ikke lagde op til, at vidnet skulle foretage kontrolopslag på denne person for at undersøge, om han var en part i forhold til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han som tidligere forklaret blev holdt ude af sådanne sager. Hvis medarbejderligningsenheden fik foretaget dataudtræk, gjorde de det enten selv eller fik IT til det. Forespurgt, om det stadig ville være Særlig Kontrol, der havde den opgave, selv om det var på en anden sagspart end medarbejderen, forklarede vidnet, at de ikke engang havde adgang til personens personlige data. Han selv havde i hvert fald ikke. Forespurgt, om ikke man kunne foretage et opslag for at se, om der var en ansøger om udbytterefusion, som havde den pågældende identitet, forklarede vidnet, at det var ikke noget, de gjorde. Hvis det blev foretaget, var det af medarbejderligningsenheden selv med støtte fra IT, og det mener han faktisk også, de gjorde. Præcist hvad de var inde at se på, ved han ikke, for han var ikke med, og han skulle heller ikke være med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der gjorde det, forklarede vidnet, at det var IT og medarbejderligningsenheden i Holbæk. De kontaktede ham på et tidspunkt senere i forløbet, hvor de så på Sven Jørgen Nielsens log, som han tror var en log over, hvilke sager Sven Jørgen Nielsen behandlede. Forespurgt, om det også kunne være Økokrim, forklarede vidnet, at Økokrim ikke undersøgte medarbejdere. De undersøgte andre skatteydere. Økokrim kunne selvfølgelig godt undersøge Torben [redacted], men hans sag hang på en måde sammen med Sven Jørgen Nielsens sag.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet i sit notat har anført, at Økokrim var med på sidelinjen, og forespurgt, hvad der ligger i det udsagn, forklarede vidnet, at sagen oprindeligt blev sendt til Økokrim, og de var så åbenbart stadig med. Preben Buchholtz Hansen og hans folk var måske med til at bistå medarbejderligningsenheden, da de måske havde bedre muligheder for at få nogle oplysninger fra USA, hvis det var det, der var tale om. Han tror, at det er på den måde, det skal forstås. Det er en ordret citering af, hvad Per Jacobsen fortalte ham, og han opfattede det sådan, at Økokrim var med og ville bistå dem, hvis de skulle have nogle oplysninger i sagen fra udlandet.

Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"22/6 – 11

…

Jura og Personale (centralt kontor i SKAT) var orienteret om sagen med henblik på suspension. Lok (log) indkaldt fra IT (log som skulle vise SN brug af systemerne). JS og FHJ orienteret."

Forespurgt, om vidnet ved, hvem fra IT der kontrollerede det, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet fik nærmere kendskab til udfaldet af dette arbejde, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan dokumentet blev til, herunder om det var noter, vidnet førte løbende, forklarede vidnet, at han løbende førte noterne, hver gang han fik en henvendelse. Det vil også kunne ses på det oprindelige dokument, som vidnet har afleveret til undersøgelseskommissionens sekretariat, at det er et meget slidt dokument. Det er ikke et dokument, der blev udarbejdet på én gang. Det vil man også kunne se på hans håndskrift, og i øvrigt ville han aldrig kunne rumme de oplysninger i sin hjerne. Det er et dokument, der blev skrevet fortløbende og også på togrejser og andre steder. Han vidste ikke, at det skulle bruges i dette forum, for så havde han nok overvejet sin grammatik noget nøjere. Forespurgt, om det var i forbindelse med indlevering af dokumentet til undersøgelseskommissionens sekretariat, at vidnet tilføjede nogle ting for at klargøre forkortelser o.l., forklarede vidnet, at det skrev han med rødt. Noterne var temmelig indforståede i forhold til ham selv. Forespurgt, om det var i forbindelse med indleveringen til undersøgelseskommissionen, at vidnet skrev det ind, forklarede vidnet, at han blev bedt om at oversætte det håndskrevne notat, hvilket han så gjorde ordret med de stavefejl og grammatiske fejl, det indebar.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at det fremgår af notatet, at Jura var orienteret om sagen med henblik på en suspension, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvilke drøftelser der var om det, inden afgørelsen kom, forklarede vidnet, det er han ikke. Han var ikke inde i drøftelserne mellem Per Jacobsen og Center for Løn og Personalejura. Det var formentlig Anders René Andersen, som Per Jacobsen talte med. Det ville i hvert fald være naturligt. Det kunne også være Charlotte Pilehave, som var en af personalejuristerne, som var involveret i den slags sager. Han ved ikke, hvem Per Jacobsen talte med, og det kunne også være medarbejderligningsenheden, der talte med dem. Det ved han ikke. Per Jacobsen nævnte i hvert fald for ham, at medarbejderligningsenheden var i dialog med Center for Løn og Personalejura, som ikke mente, at der var grundlag for en suspension. Da han ikke selv kendte sagen, for han havde den jo ikke på sit bord, kunne han ikke vide, hvad der var op og ned i den. På et tidspunkt oplyste Per Jacobsen også, at der måske slet ikke var en sag, for måske var det lån det hele. Det er jo tilladt selv

for en offentligt ansat at låne penge af en ven, så det måtte han gerne, og beløbet var heller ikke af en sådan størrelse, at det var uden for de økonomiske rammer, hvis det var et lån. Forespurgt, hvor mange detaljer vidnet havde på dette tidspunkt, inden afgørelsen blev truffet, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt ikke havde ret mange oplysninger. Dem, han havde, skrev han ned, og de omfattede overførsler på omkring 500.000 kr.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3672 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"16/6 – 11

Pj oplyste, at der var fundet yderligere 1,5 mio. i overførsler."

Foreholdt, at der den 16. juni 2011 kom yderligere 1,5 mio. kr., forklarede vidnet, at den oplysning havde han så også. Men så var der indsendt nogle lånedokumenter, der dog virkede noget konstruerede, og i den forbindelse var Økokrim også med på sidelinjen, som det er anført. De var formentlig i gang med at analysere dokumenterne.

Forespurgt, om vidnet havde en dialog med Jens Sørensen om sagen, forklarede vidnet, at det havde han løbende. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han fik oplyst, at der ikke var grundlag for en suspension, og forespurgt, om vidnet og Jens Sørensen overvejede, om Sven Jørgen Nielsen skulle omplaceres til andet arbejde, der ikke relaterede sig til udenlandske forhold, forklarede vidnet, at de regnede med, at Center for Løn og Personalejura, som havde indblik i sagen, ville rette henvendelse til dem, hvis der var noget. Det var jo Center for Løn og Personalejura, der kendte sagen. Selv havde de ingen oplysninger i sagen, og de flyttede ikke folk på grund af rygter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"12/7 – 11

Talt med GE.

…

Mulige strafbare forhold efter straffeloven (mine overvejelser):

1) Overtrædelse af tavshedspligt.

2) Bedrageri ved ulovlig overførsel p.g.a. forfalskede refusionsansøgninger.

3) Overtrædelse af § 289.

Personalejura var kontaktet – ikke grundlag for at suspendere.
JS orienteret (+ Frank)."

Forespurgt, hvem der kontaktede Center for Løn og Personalejura, forklarede vidnet, at han ikke kontaktede Center for Løn og Personalejura, da det ville være en fuldstændig kortslutning af sagen. Man måtte have tillid til, at afdelingen i Holbæk, som var ansat til at løse sådanne sager, løste dem korrekt. Det kunne ikke være anderledes, da de ellers ikke skulle have den afdeling. Det var medarbejderligningsenheden, der havde den dialog. Det fremgår ikke klart, om det var kontorchefen, Gert Ensted, eller Per Jacobsen. Som det fremgår af notatet for den 8. juli 2011, talte han i hvert fald med Gert Ensted, men han tror, det var, fordi Per Jacobsen var på ferie. Derudover ringede han til Gert Ensted nogle gange, bl.a. fordi der var denne log fra IT, som kunne være interessant og muligvis kunne give nogle oplysninger. Han ringede derfor til Gert Ensted, som stadig fastholdt, at der ikke på dette tidspunkt var grundlag for at rette yderligere henvendelse til Center for Løn og Personalejura om sagen.

Foreholdt, at de overvejelser, vidnet havde og gengav i notatet, omhandlede nogle temmelig alvorlige overtrædelser, og forespurgt, om ikke et lån på 2 mio. kr. mellem private parter trods alt var et lån af ret usædvanlig karakter, forklarede vidnet, at hvis der var tale om et lån, så var der ikke en sag. I notatet tænkte han højt, og så kom han til at skrive det ned, for det kunne han ikke lade være med. Forespurgt, om det var grunden til, at vidnet ikke gik mere aktivt ind i det, forklarede vidnet, at det netop var derfor, han gik aktivt ind i det. Han kontaktede dem igen og spurgte, om ikke der var grundlag for en suspension. Foreholdt, at der står "talt med GE", og forespurgt, om det var vidnet, der ringede op, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet gengav disse overvejelser om eksempelvis forfalskede refusionsansøgninger over for Gert Ensted, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad han sagde til Gert Ensted. Han sagde selvfølgelig, at det var en alvorlig sag, for ellers ville han jo ikke have Sven Jørgen Nielsen suspenderet, og han talte selvfølgelig også med Gert Ensted om, at der kunne være tale om ulovligheder. Sven Jørgen Nielsen havde dog allieret sig med en god advokat fra Aarhus, advokat Torben Bagge, som åbenbart sådede tvivl om, hvorvidt der overhovedet var tale om en sag. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at samtalen med Gert Ensted skete på vidnets initiativ, fordi han tænkte, at det var alvorligt, men at han så fik budskabet om, at der ikke var grundlag for en suspension, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3673 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"15/7 – 11

GE kontaktet – intet nyt."

Forespurgt, om det var vidnet, der på dette tidspunkt rettede en fornyet henvendelse til Gert Ensted, bekræftede vidnet dette. Det var, fordi han tænkte over det anførte om mulige straffelovsovertrædelser, og fordi der var en undersøgelse af en log på vej. Den var endnu ikke kommet, da de 3 dage forinden havde talt sammen, og derfor ringede han til Gert Ensted på ny for at høre, om loggen viste noget.

Forespurgt, om vidnet i sit notat daterede forneden eller foroven i forhold til dagens notater, forklarede vidnet, at han begyndte sit notat med datoen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3674 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

"24/11 – 11

Talt med JS på skattedirektørmødet. JS viste mig en mail fra PJ han havde modtaget den 14. nov. med agteren som bilag. Jeg så kun mailen, hvoraf den videre proces fremgik. Det næste skridt var afsigelse af kendelse. Derefter oversendes den til ansvarsbehandling, før personalejura ville forholde sig til sagen."

Forespurgt, hvilke drøftelser vidnet på dette tidspunkt havde med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at Jens Sørensen sad på stolerækken foran ham i auditoriet på Sluseholmen, og at Jens Sørensen rakte fremsendelsesmailen op til ham, så han fik lov til at se den. Andet så han ikke.

Forespurgt, om vidnet også drøftede sine overvejelser om sagen, som han havde videregivet til medarbejderligningsenheden, med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på dette tidspunkt. Forespurgt, om vidnet gjorde det i løbet af sommeren 2011, forklarede vidnet, at han løbende talte med Jens Sørensen om en suspension af Sven Jørgen Nielsen. Det skrev han også i sit notat, hvor det af et af punkterne fremgår, at suspensionen var blevet drøftet. Forespurgt, om vidnet drøftede sin bekymring og sine overvejelser om, hvilke forskellige former for ulovligheder der kunne være tale om og i særdeleshed de forfalskede refusionsansøgninger, med Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det ikke skete på dette tidspunkt, hvor han var taget ud af sagen. Når han var taget ud af sagen, så var han taget ud.

Forespurgt, om vidnets næste kontakt til Jens Sørensen om sagen var, da Jens Sørensen viste vidnet agterskrivelsen, og om de drøftede agterskrivelsen, forklarede vidnet, at Jens Sørensen ikke viste ham agterskrivelsen. Foreholdt, at Jens Sørensen så viste vidnet fremsendelsesmailen, men at Jens Sørensen også havde agterskrivelsen, og forespurgt, om de drøftede, hvad der stod i agterskrivelsen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, om vidnet dermed ikke på dette tidspunkt kendte sagsfremstillingen i agterskrivelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Hvis han havde kendt den, ville han have ageret anderledes. Forespurgt, hvad vidnet så ville have gjort, forklarede vidnet, at han så ville have sørget for, at Sven Jørgen Nielsen blev suspenderet, hvis han kunne. Han kan jo se, at man var oppe imod hårde kræfter. Forespurgt, hvad vidnet mener med det udsagn, forklarede vidnet, at han kan se, at der i 5 år ikke skete noget med en mand, der snød for 2 mio. kr. Det, mener han, er dybt kritisabelt. Alle vidste det jo. I Center for Løn og Personalejura kendte man sagen i 5 år, før man bortviste manden, og da havde han i øvrigt sagt op.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3674 (2012-02-10 (2) - Notat af Lars Nørding vedr. medarbejderligningssagen (renskrevet version)):

> *"10/2 12*
>
> *Lisbeth Rømer orienterede mig om, at Jens Erik Jørgensen – sagscenter person - (skattedirektør for sagscentret) havde kontaktet Lisbeth for at høre til processen omkring sagen. Sagen var netop sendt til ansvarsvurdering. Lisbeth oplyste, at vi ikke havde haft noget med sagen at gøre, bortset fra at vi havde haft et møde med medarbejdere fra Holbæk omkring nogle EDB-udsøgninger. Jens Erik havde givet udtryk for, at han ikke var tilfreds med forløbet fra Holbæks side. Jens Sørensen samme dag orienteret om henvendelsen fra Jens Erik.*
>
> *Efter denne dato orienteres jeg ikke længere om sagen."*

Forespurgt, om vidnet – mens han var ansat – således ikke var bekendt med detaljerne i afgørelsen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet først blev bekendt hermed via pressen eller sin bisidder, forklarede vidnet, at han blev bekendt med det via pressen i 2015 eller 2016, da der blev rejst en straffesag mod Sven Jørgen Nielsen.

HENVENDELSE FRA ACUPAY OG ANDRE RECLAIMAGENTER

Foreholdt, at der i 2012 kom en henvendelse fra reclaimagenten Acupay til Ivar Nordland, som sendte den videre til Lisbeth Rømer, og forespurgt, om vidnet var inde over dette forløb, forklarede vidnet, at den kendte han slet ikke.

Forevist ekstraktens side 4721-4722 (2012-07-20 - E-mailkorrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer vedr. henvendelse fra Acupay) og forespurgt, om vidnet undervejs blev orienteret om henvendelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt, at det fremgår af et DR-program, at Sven Jørgen Nielsen på et tidspunkt var i kontakt med en anden reclaimagent, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man i andre sammenhænge havde møder med reclaimagenter, forklarede vidnet, at han tror, at det var efter hans tid, men han har i øvrigt heller ikke i sin tid hørt om den slags tiltag. Man kunne dog sagtens holde et møde. Det var almindelig kundevenlighed, at man holdt et møde og gav en vejledning som offentlig myndighed. Det var der overhovedet ingen problemer i. Om man tog pågældende med i sin bil, skal han ikke forholde sig til. Det var jo ikke en tjenesteforseelse på nogen måde. Der findes et sæt regler om, hvordan man opfører sig i SKAT, og deri er lige dette ikke beskrevet. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var andre henvendelser eller mødeaktiviteter enten med reclaimagenter eller med folk, der direkte selv ønskede at få udbytteskat refunderet, forklarede vidnet, at det er han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at hans bisidder har udarbejdet et notat på 14 sider om den juridiske fortolkning af forskellige spørgsmål inden for skattejuraen og forvaltningsretten, som også er fremsendt til undersøgelseskommissionen. Han har naturligvis også selv været meget inde over notatet og er ganske enig i det. Efter sidste afhøring talte han med udspørgeren og oplyste i den forbindelse, at han havde forklaret noget forkert, som han gerne ville rette, og det har han gjort i notatet. Det drejer sig om det, han sidste gang forklarede om begrænset skattepligt, og om skatteforvaltningslovens anvendelsesområde. Han synes ikke, at han var skarp nok, for han havde ikke forberedt de områder, da han ikke vidste, at han ville blive spurgt til dem. Der var også nogle problemstillinger omkring officialmaksimen, som han blev afhørt temmelig voldsomt i, og hvor der var en noget divergerende opfattelse.

Kommissionens formand, Michael Ellehauge, oplyste, at undersøgelseskommissionen naturligvis tager imod bemærkninger, tilføjelser, præciseringer eller rettelser til en forklaring, der er afgivet for kommissionen. Sådanne oplysninger vil blive modtaget og lagt ved forklaringen, som den er protokolleret.

Vidnet henviste til ekstraktens side 5692 (21. Redegørelse fra Skattestyrelsen om SKAT's arbejde med kontrol af borgere og virksomheder), hvoraf det fremgår, hvordan Indsats i perioden 2009-2017 er blevet behandlet personalemæssigt. Han har gentagne gange lagt vægt på, at de var personalemæssigt pressede. SKAT var med et mere rammende udtryk under nedsmeltning. Fra 2009 til 2017 mistede Indsats ca. 1.200 årsværk, og i perioden fra fusionen i 2005 og frem til 2009 var det Boston Consulting-rapporten, der var gældende. Det er et noget vanskeligt dokument, og der er meget talmagi i den rapport, men et forsigtigt skøn viser, at man i Indsats i den periode mistede ca. 1.000 årsværk. Over en periode på godt 10 år har man således trukket ca. 2.500 årsværk ud af Indsats. Det synes han er noget, man skal have med i baghovedet.

Vidnet henviste endvidere til ekstraktens side 5649 (17. Redegørelse fra Skattestyrelsen om administrationen af udbytteskatteområdet efter juli 2015), hvoraf det fremgår, at man nu bruger 111 årsværk til at undersøge dette område. Det er et område, der svarer til 1 mia. kr. af SKAT's indtægter, som samlet er på 1.000 mia. kr. Dvs. at man bruger 111 årsværk til at kontrollere en promille. Hvis man ville udføre den samme kontrolindsats på hele SKAT's område, skulle der ansættes 100.000 medarbejdere i SKAT. Det giver i hvert fald ham stof til eftertanke. Som det fremgår af redegørelsen fra Skattestyrelsen, ligger der ca. 100.000 sager på lager i Aarhus og venter på at blive afgjort. Der er en ekspeditionstid på 1½ år, hvilket er tankevækkende, særlig når man har rentereglen i kildeskattelovens § 69 B, der giver et halvt års respit.

Vidnet forklarede, at han med interesse har læst en bog, der er skrevet af to professorer i offentlig forvaltning ved Institut for Statskundskab ved Aarhus Universitet, Jørgen Grønnegård Christensen og Peter Bjerre Mortensen. De giver en fantastisk god beskrivelse af de præmisser, der var for sammenlægningen. Bogen "Overmod og Afmagt – Historien om det nye SKAT" beskriver, hvordan beslutningstagerne – dvs. Folketinget og Finansministeriet, topembedsmændene og rådgiverne, Boston Consulting og McKinsey – eksperimenterede med SKAT. De har efter hans mening eksperimenteret SKAT ned under gulvbrædderne. Det synes han, at undersøgelseskommissionen også skal lade indgå i dens overvejelser. Inden sammenlægningen var der et rigtig godt skattevæsen i Danmark – nok et af de bedste i verden. Det splittede man så ad, og nu er man ved at bygge det op igen. Det vil nok tage 15-20 år, før man er oppe på den samme kvalitet som dengang. Dengang var det sådan, at

man i SKAT kunne modtage kvalitetspriser inden for det offentlige, både i Danmark og i international sammenhæng, fx EFQM-prisen for excellent virksomhed. Flere skatteregioner, særligt Told- og Skatteregion Århus, udmærkede sig ved dette. Dengang var der meget fokus på, at man arbejdede kvalitetsmæssigt korrekt.

Kl. 11.05 sluttede mødet.

PROTOKOL

21. januar 2020
Protokol nr. 45

Den 21. januar 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (mødte kl. 10.30)

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

STEFFEN NORMANN HANSEN

Kl. 9.00 mødte Steffen Normann Hansen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som produktionsdirektør i Koncerncentret, og at han i perioden fra april 2013 til januar 2014 var ansat som direktør for Kundeservice i SKAT, forklarede vidnet, at hans kontrakt udløb i december 2013, men at han var sygemeldt fra den 10. oktober 2013, og fra denne dato han var ikke i SKAT eller i bygningen.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at han i 2010, 2011 og 2012 havde delt kontor henholdsvis i departementet ved ministeren og i Østbanegade. Der var tale om delekontorer i kontorlandskaber. Forespurgt til 2013 forklarede vidnet, at han i 2013 udelukkende var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han i sin tid blev etatsuddannet i toldvæsnet. Han har udelukkende været i staten, henholdsvis i toldvæsnet og i SKAT, og har fået hele sin uddannelse der, herunder sin lederuddannelse. Han har desuden taget nogle eksterne kurser og seminarer i både ind- og udland. Særligt lederuddannelsen var ekstern. I 1989 påbegyndte han en speciel lederuddannelse i toldvæsnet og avancerede så ellers overvejende i det regionale niveau, indtil han blev regionschef i Thisted. Derefter blev han kaldt ind i styrelsen, hvor han blev underdirektør, vicedirektør og direktør i de forskellige enheder, der var.

Forespurgt til vidnets berøringsflade med udbytteområdet forud for 2010, og om han på noget tidspunkt var inde over selve sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Rollen som produktionsdirektør

Forespurgt, hvad der lå i stillingen som produktionsdirektør, forklarede vidnet, at efter man fusionerede SKAT og departementet, havde de en delt – dvs. kollektiv – ledelse, og fra 2010 og frem til april 2013 var de to direktører, der havde ansvaret for Borger og Virksomhed. Borger og Virksomhed var den enhed, der stod for procesejerskabet og for driften, dvs. planlagde og koordinerede driften i regionerne. Hans ansvar som produktionsdirektør var for det meste at planlægge, tilrettelægge og koordinere driften sammen med regionsdirektørerne i Produktionsforum. Derudover havde han ansvaret for at få tilrettelagt de årlige aktiviteter i en samlet indsatsplan, således at man anvendte de ressourcer, der var til rådighed, på den bedst mulige måde.

Forespurgt, hvordan vidnet i denne periode samarbejdede med de øvrige direktører, forklarede vidnet, at det foregik dels formelt i direktionen og dels meget uformelt. De sad i kontorlandskab sammen, og hvis de havde nogle problemstillinger, diskuterede de dem med hinanden. Som nævnt var det en kollektiv ledelse, og hvis der var nogen, der havde et eller andet på hans område, som de syntes, man skulle forholde sig til, kom de og sagde det, og så diskuterede de det. Derudover var der det mere formelle samarbejde i direktionen. I Borger og Virksomhed havde han et meget tæt og nærmest dagligt samarbejde med sin meddirektør, Preben Kristiansen.

Forespurgt, hvordan samarbejdet og relationen var i forhold til koncerndirektøren og departementschefen, forklarede vidnet, at han jævnligt mødtes med koncerndirektøren. I store dele af 2010 og 2011 var vidnets fokus også meget op mod departementschefen, fordi de i den nye organisation også var rådgivere for ministeren osv. De var derfor meget – og måske lidt for meget – involveret i og fokuseret på de tidligere departementsopgaver. Men samarbejdet var godt, og de talte jævnligt sammen. Foreholdt, at der jo var forskellige personer i rollen som departementschef og koncernchef, og forespurgt, om fokus ændrede sig, da der skete personskifte, forklarede vidnet, at der i den tidlige periode før 2013 kun var én departementschef. Den nye departementschef kom ultimo 2012, men samarbejdet med ham var også fint. Allerede på det tidspunkt begyndte de at diskutere, hvordan de skulle organisere sig.

Forespurgt, hvordan vidnet orienterede direktionen, når der var nogle væsentlige emner inden for hans område, forklarede vidnet, at det gjorde han på de jævnlige

møder i direktionen, hvor de gerne havde en "tour de table". Hvis han således havde en problemstilling, som han ønskede at dele – og som han ikke allerede havde delt med de andre i kontorlandskabet – redegjorde han for den på et af møderne, hvor han kunne få bistand eller vejledning til, hvad han skulle gøre. Forespurgt, om direktionsmøderne var faste ugentlige møder, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilke relevante fora vidnet var med i ud over Produktionsforum, forklarede vidnet, at han i den periode sad i direktionen og i Udvidet Direktion. Han var også med i Revisionsudvalget, og desuden var han leder af Produktionsforum.

Forespurgt, hvad vidnets rolle var, når der var kritiske revisionsrapporter, der vedrørte hans område, forklarede vidnet, at det kom an på, hvad revisionsrapporten handlede om. Han og dem, han ledede, havde meget stor respekt for revisionsrapporterne. Han kom fra det gamle toldvæsen, hvor en revisionsrapport var noget, man reagerede på. Intern Revision var også meget tæt på direktionen, og derfor havde han altid meget respekt for revisionsrapporterne. Hvis der var noget kritisk på hans område, var han således meget opsat på at få det rettet ind i forhold til rapporten. Der kunne selvfølgelig være nogle rekommandationer i rapporten, som de var nødt til at sætte ind i et større ressourcemæssigt prioriteringsperspektiv osv., og det behøvede revisionen jo ikke, når de kom med deres anbefaling. Men revisionsrapporter blev opfattet meget seriøst og strikte, og i en lang periode havde han kvartalsmæssige møder med revisionschefen om ting på vidnets område. Forespurgt, i hvilken periode det var, forklarede vidnet, at han i hvert fald indtil et tidspunkt i 2010 havde kvartalsvise møder med revisionschefen, men han husker ikke præcist hvor længe, det var.

Forespurgt, hvordan opgaven med at koordinere og prioritere produktionen forløb, og hvordan samarbejdet med regionsdirektørerne var, forklarede vidnet, at samarbejdet med regionsdirektørerne var meget tæt. I den periode hvor indsatsplanen blev udarbejdet, havde de en meget intens dialog både på e-mail og på møderne i Produktionsforum samt i de underliggende udvalg – dvs. Kundeserviceudvalget og Indsatsudvalget – som blev ledet af de to fagdirektører i Borger og Virksomhed. Der blev i perioden op til udarbejdelsen af indsatsplanen indhentet forslag til indsatsaktiviteter, som kunne indgå i denne, men udgangspunktet var, at de ville have en plan, der samlede initiativerne for alle indsatsressourcerne, dvs. de frie ressourcer. Der var bundne ressourcer på områder, hvor der skulle modtages angivelser, håndteres kunder, foretages inddrivelse osv., og så havde Indsats nogle frie ressourcer, som var forholdsvist begrænsede, men som man disponerede over i en indsatsplan, hvor man tog udgangspunkt i risiko og væsentlighed på områderne. Hvis regionerne meldte områder ind, som de mente, der burde ses nærmere på, var det en del af dette.

Forespurgt, hvordan arbejdet med at foretage risiko- og væsentlighedsvurderinger foregik, forklarede vidnet, at de i årene 2007, 2008 og 2009 gjorde, hvad de kunne. De hyrede nogle rigtig dygtige statistikere og folk, der var gode til at arbejde med big data, og de investerede også i nogle systemer. Alle de data og dokumenter, de fik fat i, kom ind i de store maskiner og blev bearbejdet. På de områder, hvor de ikke lige kunne basere arbejdet på tal, var det indmeldingerne fra regionerne og procesejerkontorerne, som viste, hvor der kunne være en svaghed, som de skulle se på i et indsatsprojekt. Forespurgt, om de således havde nogle monitoreringsprogrammer, der slog ud, hvis tallene udviklede sig, forklarede vidnet, at det var indbygget i nogle af systemerne, mens man i andre systemer mere foretog en vurdering af, om der var sammenhæng mellem det, der var angivet, og det, de mente, skulle være angivet. Hele skattegabsberegningen var en del af det.

Forespurgt, hvordan kritiske revisionsrapporter og opfølgningen på dem indgik i risiko- og væsentlighedsvurderingerne, forklarede vidnet, at de indgik på samme måde som alle andre data. Når de fik en revisionsrapport, fokuserede de normalt på at håndtere den kritik, der var i rapporten. Det kunne være nogle processer, som skulle ændres, men det kunne også være noget ledelsesmæssigt, som skulle håndteres. For det meste fokuserede revisionsrapporterne dog på, at der var en proces, som skulle eller kunne håndteres anderledes, og som kunne udgøre en risiko. Men man var også nødt til at se det i sammenhæng med, hvor stor indflydelse det havde på det samlede provenu – SKAT opkrævede trods alt 1.000 mia. kr. om året og udbetalte også mange mia. kr. i negativ moms, negativ skat osv. De var derfor nødt til at se på, hvordan de skulle håndtere den samlede prioritering.

Forespurgt, hvis en rapport beskrev, at kontrollen ikke var i orden, om det var noget, der indgik i risikoanalysen fremadrettet, eller om det bare var et mekanisk problem, der skulle overvejes, forklarede vidnet, at det i første omgang blev betragtet som et procesproblem, der skulle håndteres. Hvis det var et område med meget voldsomme udbetalinger i forhold til resten af området, var det selvfølgelig noget, der indgik. Det forekom dog ikke på dette område på dette tidspunkt i 2010.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til en uddybning af det omtalte forklarede vidnet, at vedrørende negativ moms havde de på det tidspunkt konstateret karruselsvig, hvor man fra nyregistrerede virksomheder gennem momsrefusioner trak penge ud af statskassen, og det arbejdede de derfor allerede med. Arbejdet med skattegabet og med at stoppe hullerne i forhold til de 1.000 mia. kr., der blev opkrævet hvert år, var et større fokus end de tal, der umiddelbart var på udbytteområdet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad der lå i vidnets ansvar for enheden Borger og Virksomhed i Koncerncentret, forklarede vidnet, at hans stillingsbeskrivelse fremgår af det materiale, han har læst forud for afhøringen. Han havde ansvaret især for indsatsplanlægningen, og for at tingene blev koordineret i en dialog i Produktionsforum.

Forevist ekstraktens side 4191 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 4.1.8 "Produktionsdirektør") og forespurgt, om dette var stillingsbeskrivelsen, bekræftede vidnet dette. Det var især indsatsplanlægningen, der var hans fokusområde, og så delte han procesejerskabet med Preben Kristiansen, idet de havde delt nogle af processerne imellem sig.

Forespurgt, hvem der refererede til vidnet som produktionsdirektør, forklarede vidnet, at det gjorde de to fagdirektører. De refererede til ham og Preben Kristiansen afhængigt af emnet, de diskuterede.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om navnene på de to fagdirektører, forklarede vidnet, at det var Richard Hanlov og Jan Lund. Han mener, at Richard Hanlov var ansvarlig for forretningsudvikling, og at Jan Lund var ansvarlig for indsatsplanlægning.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem regionsdirektørerne refererede til, forklarede vidnet, at de refererede til koncerndirektøren. Forespurgt, om vidnet således opfattede dem som ligeværdige kolleger, forklarede vidnet, at det var de jo. Han var godt nok formand for Produktionsforum, hvor tingene blev planlagt, men regionsdirektørerne refererede ikke til ham. Hvis der var faglige problemstillinger, kontaktede de fagkontorerne eller ham i Borger og Virksomhed, men regionerne var selvstændige enheder, som havde ansvaret for deres egne driftsområder, og Borger og Virksomhed kunne ikke blande sig i de afgørelser, der blev truffet. Regionerne var i princippet anden instans, hvis man kan sige det sådan.

Forespurgt, hvem der traf beslutninger, når der var drøftelser i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det gjorde Produktionsforum. Forespurgt, om det var en demokratisk beslutningsproces, eller om det var formanden, der traf beslutningen, forklarede vidnet, at det var en demokratisk beslutning, for så vidt at han ikke erindrer, at de var uenige om mange ting. Var der noget, de ikke kunne blive enige om, ville det være ham, der skulle træffe den endelige beslutning, men selv om der i Produktionsforum eventuelt var en enkelt eller to, der var uenige, så havde de sådan nogle teambuildingprocesser, hvor de endte med at blev enige. I stedet for at han bare traf beslutningen, havde de en toprocesmodel, hvor de diskuterede problemstillingen ud

fra de dokumenter og facts, de havde fået lagt på bordet, hvorpå de bad en ansvarlig om at foretage en fornyet vurdering af de data eller ting, der var blevet diskuteret, og så komme med et justeret beslutningsforslag. Han husker ikke, at han har været nødt til at sige, at det var ham, der traf beslutningen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til det omtalte toprocessystem forklarede vidnet, at det ikke var et system som sådan. De brugte det også i direktionen på den måde, at når de havde et emne, de lagde op til beslutning, var det blevet beskrevet og bearbejdet af medarbejdere i de relevante proceskontorer eller i en region. Hvis der efter diskussionen stadig var uenigheder eller uklarheder, gik oplægget tilbage til dem, der havde lavet det, og på baggrund af diskussionen kom der så et nyt oplæg. Et forslag i Produktionsforum kom således ofte op to gange. Forespurgt, når det kom op anden gang, om der så normalt var enighed, forklarede vidnet, at der stadig godt kunne være en enkelt eller to, der var uenige, men i så fald var det nærmest en flertalsbeslutning. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var Preben Kristiansen, der var udviklingsdirektør, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at Richard Hanlov, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Lars Møller Madsen, Karin Bergen, Jan Lund og Preben Kristiansen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de opfattede Produktionsforum som et konsulterende organ, hvor det ultimativt var direktionsmedlemmet og formanden for Produktionsforum, der havde beslutningskompetencen, og forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at Produktionsforum var ansvarlig for at tilrettelægge, planlægge og koordinere indsatsen, og at han var formand for Produktionsforum. Det er korrekt, at hvis der var stor uenighed, kunne han have sagt, at det var sådan her, de skulle gøre, men det erindrer han ikke var nødvendigt, fordi de altid diskuterede sig frem til en rimelig enighed. Der var nogle gange en eller to personer, som ikke var 100 % enige, men alligevel blev de enige om, hvad de kørte efter. Og det opfattede han bestemt ikke, som at han trumfede noget igennem. Forespurgt, om vidnet ikke opfattede det som hans beslutningskompetence som direktionsmedlem, hvis der var uenighed, forklarede vidnet, at hvis de overhovedet ikke kunne blive enige, var det hans kompetence at beslutte, hvad de skulle gøre, men han erindrer ikke faktisk at have gjort dette.

Rollen som direktør for Kundeservice

Forespurgt, hvordan vidnets rolle ændrede sig og var i perioden efter april 2013, hvor han blev direktør for Kundeservice, forklarede vidnet, at den ændrede sig ganske betydeligt, idet han blev en del af et hierarki, hvor han var direktør under en administrerende direktør og med et meget specifikt ansvarsområde. Kundeserviceområdet omfattede alt det, der gik ud mod borgere og virksomheder, dvs. fx procesejerne for

betalingssystemerne og callcentrene, som havde kundeservicefokus. Han havde også en slags procesejerskab for ejendomsvurderingerne.

Forespurgt til vidnets snitflader og samarbejdsrelationer i forhold til de øvrige direktører i SKAT forklarede vidnet, at han havde gode relationer til de øvrige i direktionen, men i den periode i 2013 var der ingen tvivl om, at alle direktørerne havde meget travlt med at få sig indplaceret. De fleste af dem var nye direktører og var ikke vant til at være på det centrale niveau. Ud over direktøren for Administration var han selv nok en af de eneste, som var vant til at være på det centrale niveau. De andre var regionsdirektører, der kom ind, og alle havde travlt med at få sit eget område afgrænset. Der var selvfølgelig samarbejde, og de sad heller ikke langt fra hinanden, så de mødtes jo, hvis der var noget. Der var dog meget fokus på ens eget område. Forespurgt, hvordan det i denne periode fungerede med gensidig orientering i direktionen omkring de problemer og udfordringer, man havde i sit eget område, forklarede vidnet, at det lidt foregik på samme måde. Dagsordenerne på direktionsmøderne bar præg af, at de var startet på ny som styrelse, og at der var mange ting, der skulle afklares organisatorisk. Der var sat aktiviteter i gang med nogle konsulentfirmaer, som skulle finde ud af, om man kunne gøre tingene hurtigere, og der var også sat nogle aktiviteter i gang med henblik på at være mere målsættende i forhold til at identificere indikatorer for succesfuld drift og ledelse, og det fyldte meget i den periode. Men de orienterede hinanden i direktionen, hvis de virkelig havde problemer.

Forespurgt, hvordan kontakten til departementschefen var i den nye struktur, forklarede vidnet, at han efterfølgende stort set ikke havde kontakt til departementschefen. Forespurgt om det således gik gennem SKAT's direktør, forklarede vidnet, at det gik gennem SKAT's direktør, og at der – så vidt han husker – var et snævert udvalg, som mødtes jævnligt omkring nogle administrative og organisatoriske forhold.

Forespurgt, hvad vidnets rolle i denne periode var i forhold til kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at den stort set var den samme som hidtil, men nu kun på hans eget specifikke område. Han fik en rapport, som de så diskuterede i direktionen, hvor de blev enige om, hvem der havde ansvaret for at følge op på hvilke områder. Derefter afleverede man en handleplan til det kontor, der var ansvarligt for dette i administrationsenheden, og handleplanen blev så lagt op til diskussion på et direktionsmøde, hvor man blev enige om, hvordan man kom videre. Forespurgt, hvordan man deltog i andres handleplaner, og om vidnet læste det igennem og forholdt sig kritisk til det, forklarede vidnet, at hvis det var en del af direktionsmaterialet, læste han det igennem og forholdt sig til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4877 (2013-06-26 - Stillingsprofiler for direktører, underdirektører og personaleledere i SKAT):

"Direktør for Kundeservice

…

Ansvarsområdet for direktøren for Kundeservice omfatter:

…

- Ansvaret for korrekt regelanvendelse i SKAT "

Forespurgt, hvad der lå i "ansvaret for korrekt regelanvendelse i SKAT", forklarede vidnet, at der af den enhed, der tidligere hed Jura og Samfundsøkonomi, blev udskilt en enhed, som bestod af jurister, som havde ansvaret for at svare på juridiske spørgsmål. Enheden blev på det tidspunkt placeret i Kundeservice, men flyttede senere et andet sted hen. Forespurgt, om det var den enhed, der hed SKAT Jura, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 16 for den 22. maj 2019 side 43-44 (Richard Hanlovs forklaring):

"Forespurgt, om vidnet i forbindelse med den nye struktur i 2013, hvor han fik personale under sig, havde diskussioner med Jens Sørensen om, hvad der var hans ansvar, og hvad der var Jens Sørensens ansvar, forklarede vidnet, at det havde han. Vidnet havde på det tidspunkt et opgør med sin direktør, Steffen Normann Hansen, hvor vidnet tilkendegav, at det var en dødssynd at skille betalingsprocessen fra opkrævningen. … Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde nogle principielle bemærkninger og indsigelser mod den nye struktur, da man i april 2013 flyttede en del af området til en ny direktør, og at det var dette, der var hans bekymring, forklarede vidnet, at hans bekymring var, at man flyttede betalingsområdet over til Inddrivelse. Hvis man kendte SKAT's forretningsmodel, var det nærmest en syg tanke.

…

Forespurgt, hvornår flytningen af inddrivelsesområdet fandt sted, forklarede vidnet, at da Jens Sørensen blev direktør for Inddrivelse, skulle man efter vidnets opfattelse balancere det, så Jens Sørensen fik flere medarbejdere under sig for at forsvare, at der var en topdirektør på det niveau. Vidnet gav dengang udtryk for, at han syntes, at det var idiotisk, og det er i virkeligheden kimen til, at man sidder her i dag. Forespurgt, hvorfor det er kimen, forklarede vidnet, at man ikke kan adskille opkrævning og betaling. Han kunne ikke sende regninger ud til borgere og virk-

somheder og så være ligeglad med, om pengene kom i hus. Da han havde ansvaret for Forretningsudvikling, foregik det på direktionsgangene med de rigtige personer. Her skilte man det fuldstændigt ad, og han havde ingen forbindelse til Jens Sørensen, Betalingscentret eller Regnskab. Det hele var væk."

Forespurgt, om det var drøftelser og betænkeligheder, vidnet erindrer at have haft med Richard Hanlov, forklarede vidnet, at det ikke var på hele betalingsområdet, men på specifikke områder, hvor man rev procesejerskabet i stykker ved at flytte det væk fra dem, der havde ansvaret for at drive systemerne. Man kunne ikke bare skille systemet ad, og det havde Richard Hanlov nogle indsigelser imod, særligt på udbytteskatteområdet. Han kan ikke genkende, at organisationsplanen skulle være begrundet i et ønske om at skaffe Jens Sørensen flere medarbejdere. Det var den måde, man ønskede at organisere sig på med en inddrivelsesafdeling, hvor der var nogle betalingsprocesser, der hang bedre sammen med inddrivelsesområdet. Det er korrekt, at Richard Hanlov i begyndelsen var meget imod den del af det, og hvis Richard Hanlov syntes, at det var, fordi Jens Sørensen fik for mange ressourcer, så kunne det jo skyldes, at Richard Hanlov også syntes, at han selv fik for få. Under alle omstændigheder var Richard Hanlov reelt imod det, men det er ikke korrekt, at han ikke diskuterede det med Jens Sørensen. Jens Sørensen og vidnet havde møder med Richard Hanlov og en af Jens Sørensens underdirektører om, hvordan de skulle skille det ad. Da de etablerede den nye organisation den 1. april 2013 kunne de fleste opgaver umiddelbart adskilles, så det var let at se, hvilken direktør der havde ansvaret for hvad. Men lige præcis vedrørende den pågældende opgave var de nødt til at samarbejde om, hvordan de gjorde det på en måde, som alle kunne forstå, herunder dem, der skulle arbejde med det. Det tog et stykke tid og løb faktisk hen over det meste af sommeren, og det blev muligvis først endeligt besluttet sidst i oktober 2013 ved et notat, som han mener at have set i materialet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken opgave han taler om, forklarede vidnet, at han især husker de processer, der var omkring udbytteskat og systemet 3S, som omfattede hele udbytteskatten og en anden skat, som han ikke kan huske, hvad var. Det var processerne omkring dette system, som skulle skilles ad. Som han husker det, forblev ansvaret for at drive og ændre selve systemet i Kundeservice, mens procesejeransvaret blev flyttet til Inddrivelse. Der skulle derfor være et meget detaljeret samarbejde kontorerne imellem.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvorfor der var behov for denne adskillelse, forklarede vidnet, at han ikke husker så tydeligt, hvad argumentet for det var. Der var nogen, der havde lavet den nye organisationsmodel, hvilket vidnet havde været mindre involveret i. Der var også noget med nogle af betalingssystemerne, fordi man var ved at planlægge, at det nye EFI-system på det tids-

punkt ville overtage en del af betalingsprocesserne. Han husker ikke den nærmere begrundelse for det.

Forespurgt, om vidnet var enig i Richard Hanlovs betænkeligheder, forklarede vidnet, at han var enig i betænkelighederne, men ikke sådan, at han mente, at det ikke kunne lade sig gøre. Forespurgt, om det var vidnets beslutning, forklarede vidnet, at det ikke var hans beslutning. Det var en beslutning, der lå i den nye organisationsmodel, og den var han ikke med til at tegne.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken afdeling der fik ansvaret for at drive systemet, forklarede vidnet, at det kom til at ligge i Kundeservice. Forespurgt, hvor procesejerne blev flyttet hen, forklarede vidnet, at de blev flyttet til Inddrivelse. Han tror, det var det, Richard Hanlov mest reagerede imod, dvs. at det var vanskeligt at rive en sådan proces fra hinanden, fordi de i så lang tid havde kørt det på en anden måde.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor i Inddrivelse procesejerskabet kom til at ligge, forklarede vidnet, at han mener, at der blev lavet et specielt kontor under Kirsten Otbo. Kirsten Otbo kom i hvert fald med som ny underdirektør i Inddrivelse, og det var hende, som vidnet, Richard Hanlov og Jens Sørensen i perioden diskuterede med. Foreholdt, at det fremgår andetsteds, at procesejerskabet lå i Kundeservice, forklarede vidnet, at det gjorde det, indtil det blev skilt ad i oktober 2013. Der findes et notat fra Jørgen Pedersen, som havde ansvaret for at identificere de processer, som skulle adskilles. Det blev besluttet, efter at vidnet selv fratrådte, og præcist hvordan det endte, tør han ikke sige.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"1. Overordnet beskrivelse*
>
> *Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse.*
>
> …

Skatteministeriets struktur bygger hovedsagelig på en funktionsopdelt model, der sigter mod en stor udnyttelse af stordriftsfordele og synergieffekter i enhedsorganisationen."

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor den nye model blev indført på daværende tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke ved præcist hvorfor, men departementschef Peter Loft gav på et tidspunkt udtryk for, at han gerne ville have, at den oplevelse, som kunden eller skatteyderen havde med at efterleve lovgivningen, blev knyttet tættere på lovgivningen, altså sådan at man bedre kunne målrette lovgivningen mod det, der var behovet.

Forespurgt, om vidnet var med til at udvikle modellen, forklarede vidnet, at de havde nogle møder om det, men det var mere et fait accompli. Han var ikke selv med, da modellen blev tegnet. Han blev på et tidspunkt ringet op af departementschefen, som spurgte, om han ville påtage sig en rolle i det, og da var strukturen allerede fastlagt. Efterfølgende havde de, der var blevet prikket til at skulle være med i den nye struktur, nogle møder og vist også et seminar i Sverige, hvor den nærmere ledelsesstruktur blev fastlagt. I den forbindelse kan han huske, at de havde nogle voldsomme diskussioner om, hvordan det skulle foregå. Forespurgt, om der vidnet bekendt var politisk involvering i organisationsændringen, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at ændringen ikke var blevet godkendt, hvis ikke ministeren godkendte det. Men han deltog ikke selv i møder med ministeren, så det kan han ikke svare på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til de "voldsomme diskussioner" forklarede vidnet, at det især vedrørte ledelsesstrukturen. Departementet havde i en periode været vant til at lede mere kollektivt, hvor de i SKAT havde haft en mere hierarkisk struktur. Det var godt nok en flad hierarkisk struktur, men der var ikke tvivl om, hvem der havde ansvaret for hvad, og der var ikke tvivl om, hvem der refererede til hvem i ledelsessystemet. Det blev mere udvasket med den kollektive ledelse, hvor de fx i Borger og Virksomhed havde to fagdirektører, som de ikke måtte give en direkte referencelinje, men som også skulle flyde lidt. Når de i Borger og Virksomheds almindelige mødestruktur var enige om en opgave, var der ingen tvivl om, hvem af fagdirektørerne der løb med den, og hvad de havde ansvar for, men det var noget, der blev aftalt konkret, og ikke noget, der fremgik af ledelseshierarkiet. Forespurgt, hvem de to fagdirektører var, forklarede vidnet, at det var Jan Lund og Richard Hanlov. Han vil gerne pointere, at der ikke var nogen tvivl om, hvem der havde ansvaret for noget, når man gik fra møderne med Preben Kristiansen og ham selv.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan det fungerede i praksis at have en fælles ledelse, forklarede vidnet, at det i begyndelsen fungerede

sådan, at de forsøgte at gøre, hvad de kunne for at komme ind i hinandens område, når de havde noget fornuftigt at sige. Men på grund af arbejdspresset fik de ret hurtigt nok at gøre, navnlig fordi en del af Borger og Virksomheds fokus var på ministerbetjeningen og de større opgaver. Han og Preben Kristiansen havde kendt hinanden, siden han selv blev ansat i styrelsen i 1997, og de havde derfor et tæt samarbejde og kunne let aftale, hvem der gjorde hvad og hvorfor.

Forespurgt, hvad der lå i, at man talte om en funktionsopdelt model, forklarede vidnet, at funktionsopdelingen lå i, at Jura og Samfundsøkonomi blev udskilt til én enhed, og at driften blev udskilt til Borger og Virksomhed. Han går ud fra, at det var det, man mente.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at der var udfordringer med organisationsmodellen, der blev etableret i 2010, forklarede vidnet, at der var udfordringer med at samarbejde ordentligt i de forskellige fora og at være sikker på, hvem der skulle løbe med bolden. Forespurgt, om det var et generelt punkt, der jævnligt dukkede op som en udfordring, forklarede vidnet, at det især var på direktionsmøderne, hvor man nogle gange var nødt til at diskutere det lidt mere på plads for at finde ud af, præcist hvem der skulle følge op på det. Derudover havde de deres fælles kontorfaciliteter, hvor de diskuterede tingene, men hvor man nogle gange også fik en ting ind fra højre af sine kolleger, som man skulle tage sig af.

Foreholdt, at det kan være forskelligt, hvor interesserede folk er i en opgave, og forespurgt, hvordan diskussionen forløb, når en opgave skulle placeres, forklarede vidnet, at han ikke mener, at det var videre svært at få opgaverne placereret. Der kunne godt være situationer, hvor det ikke var helt klart, om det var den ene eller den anden, der skulle løbe med det, og det kunne også godt være, at der en gang imellem var nogle, der hellere så en anden løbe med en opgave, hvis det var en meget kompliceret opgave. Men på det pågældende specifikke område var der ikke nogen diskussion.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket område han henviser til, forklarede vidnet, at det er området for udbyttebeskatning, men at det faktisk heller ikke er helt korrekt, at der ikke var nogen diskussion. På det område havde de en opdeling mellem den gamle departementsfunktion Udland, hvor Ivar Nordland var ansvarlig, og så arbejdet i Borger og Virksomhed. Der var en del overlap, hvor de ikke rigtig vidste, hvad der havde fortrinsret, fx arbejdet vedrørende OECD i forhold til arbejdet med procesejerskabet. Der var nogle udfordringer med, hvordan de kunne koordinere det, og det fremgår også af noget af den korrespondance, der var mellem udbytteadministrationen og departementet.

Ressourcer

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet som direktør i den tidlige periode 2010-2013 oplevede ressourcesituationen, forklarede vidnet, at der ikke er nogen tvivl om, at de var ekstremt pressede ressourcemæssigt. Det gik helt tilbage til fusionen mellem SKAT og kommunerne. I den daværende direktion havde de lagt en ret ambitiøs plan for, hvordan de kunne klare sig med færre ressourcer, hvis der samtidig skete nogle investeringer i nye ressourcer osv., men den plan kuldsejlede fuldstændig, fordi de fik betydelig færre ressourcer. De var derfor nødt til at prøve at finde ud af, hvor mange ressourcer de skulle bruge på de bundne opgaver, som de ikke selv var herrer over, dvs. selvangivelser osv., og hvad der så var tilbage til de opgaver, hvor de selv kunne prioritere aktiviteten, dvs. især kontrol- og serviceområdet. Der var ikke mange medarbejdere tilbage på dette område, og de gjorde flere gange opmærksom på, at det var udsultet. Forespurgt, om vidnet taler om indsatsområdet, bekræftede vidnet dette. De andre områder var også underlagt de almindelige betingelser om årligt at reducere ressourcerne med en vis procentdel osv., så han tror ikke, at der var nogen, der gav udtryk for, at de havde det godt og kunne trille tommelfingre. Alle var under et vist pres, men særligt det område, hvor de selv kunne prioritere, var under væsentligt pres, for det var klart, at hvis der lige pludselig opstod en situation, hvor de blev nødt til at prioritere ressourcer på et andet område, var der kun ét sted at tage dem, og det var fra indsatsområdet. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når der manglede ressourcer andre steder, tog man dem fra Indsats, forklarede vidnet, at det var det eneste sted, man kunne tage dem, medmindre der var årsudsving, som man kunne tage ressourcerne fra.

Forespurgt, om der var forskel på ressourcesituationen i de enkelte regioner, forklarede vidnet, at der kunne være forskel på kompetencerne i regionerne, men i Produktionsforum bestræbte de sig på, at de opgaver, der var i de enkelte regioner, var afstemt efter det behov, der var. Den enhed, der havde ansvaret for regnskabet og for ressourcesituationen, foretog nogle årlige beregninger på det gennemsnitlige ressourceforbrug på de forskellige opgaver, fx toldekspeditioner og betalingsekspeditioner, og derfor var ressourcerne sådan set jævnt fordelt. På indsatsområdet kunne fordelingen godt være lidt mere skæv, men fordi de havde en enhedsorganisation, kunne man godt aftale, at overskydende medarbejdere i én region kunne være beskæftiget med områder i en anden region, hvor der var for få.

Forespurgt, om vidnet gjorde nogen iagttagelser af særlig karakter i forhold til ressourcesituationen i SKAT Midtjylland, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var hans indtryk, at de hverken var bedre eller dårligere stillet end andre.

Forespurgt, om vidnet egenhændigt havde beføjelser til at omprioritere ressourcerne, forklarede vidnet, at han ikke ville kunne gøre det, uden at de diskuterede det i

Produktionsforum. Forespurgt, om vidnet kunne flytte ressourcer fra én enhed til en anden, forklarede vidnet, at hvis man havde en situation, hvor en regionsdirektør kom i Produktionsforum eller henvendte sig til vidnet med en problemstilling, ville vidnet få udarbejdet et oplæg til Produktionsforum, som så diskuterede, hvad regionsdirektøren kunne få. Hvis der opstod en pludselig situation, hvor der var et eller andet helt galt, kunne vidnet godt ringe til en direktør og bede denne om at hjælpe med et eller andet i en anden enhed. Vidnet havde således koordinationsansvaret. Forespurgt, om det rent faktisk skete, at vidnet rykkede rundt på tingene, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 16 for den 22. maj 2019 side 32 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Han gjorde, hvad han kunne i forhold til at informere sine direktører om, at grænsen var nået i forhold til antal årsværk, og om at der var noget, de ikke kunne lave, medmindre de fik midler til IT-udviklingen. Forespurgt, hvornår vidnet sagde til sin direktør, fx at grænsen var nået i forhold til antal årsværk, forklarede vidnet, at det gjorde han rigtig mange gange, og at kommissionen vil kunne finde det i hans e-mailboks."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have haft drøftelser med Richard Hanlov om, at "de ikke kunne lave [noget], medmindre de fik midler til IT-udviklingen", forklarede vidnet, at IT-udviklingen overvejende hørte under hans kollega Preben Kristiansen. Det er korrekt, at Richard Hanlov sagde som anført, men det var ikke sådan, at han så blev bedt om at lave noget, han ikke kunne. De var også selv nødt til at prioritere. Det var sådan i SKAT, at når de ansatte nogle rigtig dygtige IT-folk, var de efter et par år pludselig det tredobbelte værd i det private, hvorpå de forlod SKAT. Derfor var de svære at holde på, og der var også begrænsede midler til at udvikle IT-systemerne, så på det område sagde Richard Hanlov tit, at hvis man havde flere ressourcer, var der nogle ting, de kunne gøre bedre. Men det var ikke sådan, at Richard Hanlov blev tvunget til at gøre noget, som ikke kunne lade sig gøre, fordi der ikke var ressourcer nok – i så fald prioriterede de. Forespurgt, om de i så fald drøftede det, forklarede vidnet, at det gjorde de, dog ikke nødvendigvis med ham, når det vedrørte IT-udvikling, men i stedet med Preben Kristiansen.

Direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4186 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"3.1 Direktionen

…

Direktionen i Skatteministeriet er en kollektiv ledelse. Direktionsmedlemmer kan forpligte Skatteministeriet såvel udad til som indad. Hvert enkelt medlem repræsenterer hele direktionen og anlægger derfor - uanset den enkeltes ansvarsområde - en generel og strategisk helhedstænkning som deltager i et kollegium."

Forespurgt, hvordan den anførte beskrivelse udmøntede sig i virkeligheden, forklarede vidnet, at i starten prøvede de på direktionsmøderne at have en bredere diskussion om stort set alting, men på grund af de emner, der mere og mere pressede sig på, herunder ressourcesituationen osv., blev det ret hurtigt til, at de fokuserede på de områder, som de selv havde ansvaret for, også i diskussionerne. Men fx i Produktionsforum fremlagde han løbende en status, som blev diskuteret, og de havde også en "tour de table", hvor de i begyndelsen eller slutningen af mødet kunne vende forskellige emner med hinanden.

Forespurgt, om vidnet mærkede en forskel i direktionen, i forhold til om man kom fra den gamle styrelse, eller om man kom fra departementet, forklarede vidnet, at det gjorde han, fordi de havde forskellige kulturer. I det gamle SKAT var de mere vant til, at de vidste, hvilken ramme de havde, og hvad de havde ansvaret for, og det kørte meget selvstændigt. I den nye struktur forsøgte de at diskutere mere bredt.

Foreholdt, at det fremgår af det foreholdte, at samtlige direktionsmedlemmer kunne forpligte Skatteministeriet, og forespurgt, om det betød, at man også selvstændigt kunne træffe beslutninger, hvis en kollega ikke var til stede, forklarede vidnet, at det kunne man sikkert, men han husker ikke, at det blev gjort. Han husker ikke, at der var direktører uden for Borger og Virksomhed, som traf beslutninger i Borger og Virksomhed.

Forespurgt til beslutningsprocesserne i direktionen forklarede vidnet, at det foregik lidt på samme måde som i Produktionsforum, hvor der kom et oplæg. Man meldte ind til direktionssekretariatet, hvis man havde noget, man ville have diskuteret. Den, der meldte det ind, fik så udarbejdet et oplæg af dem, som kendte til området, fx i en region, i Borger og Virksomhed eller i Jura og Samfundsøkonomi. Hvis han havde en problemstilling fra Borger og Virksomhed, som han vidste, der kunne komme noget jura ind over – fx hvis det krævede lovgivning at ændre en proces – forsøgte han at få det diskuteret på plads med direktøren for Jura og Samfundsøkonomi, således at det var pakket ordentligt, når det skulle diskuteres. I den forbindelse havde de ofte de tidligere nævnte toprocesdiskussioner, dvs. hvor problemstillingen efter

en diskussion blev ført tilbage til den, der bragte den ind, med besked om at forelægge den på ny.

Udvidet Direktion

Forevist ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010), afsnit 3.2 "Udvidet direktion") og forespurgt til rollen og organiseringen af Udvidet Direktion forklarede vidnet, at Udvidet Direktion var der, hvor regionsdirektørerne og direktørerne for nogle særlige enheder, herunder IT, var med. I Udvidet Direktion var der mere fokus på sammenhængene og samarbejdet på tværs af organisationen. De holdt møde hver måned, og processen var den samme som i direktionen. Dvs. at der kom nogle beslutningsoplæg, fx fra en regionsdirektør eller fra Jura og Samfundsøkonomi eller Borger og Virksomhed, som man så diskuterede. Især organisationsudviklingen blev diskuteret, hvis der var nogle organisatoriske problemstillinger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4187 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"3.2 Udvidet direktion*
>
> …
>
> *Udvidet Direktion har den særlige rolle at agere bindeleddet mellem Koncerncentret og det regionale niveau"*

Forespurgt, hvad Udvidet Direktions rolle var i forhold til Produktionsforum, forklarede vidnet, at Produktionsforum refererede til direktionen, men at der var nogle områder, hvor de gerne ville have det klappet af i en bredere kreds. Hvis det fx handlede om IT, og IT-direktøren skulle med ind over, kunne det være, at man gerne ville have, at beslutningskredsen blev bredere end i Produktionsforum. Så lagde man det op i Udvidet Direktion. Som nævnt lå de mere organisatoriske diskussioner heller ikke i Produktionsforum, men kom i stedet op i Udvidet Direktion.

Forespurgt, hvem der besluttede, hvornår en drøftelse foregik i det ene eller det andet forum, forklarede vidnet, at de lagde det op til sekretariatet for Udvidet Direktion, hvis der var en problemstilling, de ville have med. Hvis sekretariatslederen mente, at den ikke hørte hjemme der, diskuterede man det med koncerndirektøren, som så tog stilling til, hvor det skulle foregå.

Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4348 (2009-11-19 (1) - Forretningsorden for Produktionsforum):

> *"Forretningsorden - Produktionsforum*
>
> *Der er nedsat et produktionsforum, et juridisk forum og et udviklingsforum. De tre fora er beslutningsdygtige på eget område i det omfang, at direktionen har uddelegeret beslutningskompetencen."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, om det forekom, at man uddelegerede beslutningskompetence til et forum, forklarede vidnet, at han kunne træffe beslutninger om de sammenhænge og prioriteringer, der var i aktivitetsplanen. Dette var således lagt ud, og den beslutningskompetence havde han. Forespurgt, om ikke det var som direktionsmedlem, forklarede vidnet, at det var som formand for Produktionsforum.

Fagdirektørerne

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4192 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"4.1.12 Fagdirektør i Koncerncentret*
>
> *Fagdirektørerne skal bistå direktionsmedlemmerne i den daglige ledelse, hvor der er behov for tværgående styring, koordinering og opfølgning."*

Forespurgt til rollen som fagdirektør forklarede vidnet, at fagdirektørerne i Borger og Virksomhed var ansvarlige for forskellige procesejerkontorer. Det var i den forbindelse, at der under organisationsdrøftelserne i Sverige opstod den problemstilling, at der ikke måtte være en direkte referencelinje på organisationsplanen. Fagdirektørerne i Borger og Virksomhed, dvs. Jan Lund og Richard Hanlov, var således på en måde vidnets og Preben Kristiansens forlængede arm. Fordi vidnet og Preben Kristiansen begge kom fra det gamle SKAT, var fagdirektørerne dog ikke i tvivl om, hvilke kontorer og hvilke processer de havde ansvaret for. Som tidligere nævnt var de efter møderne i den snævre ledelse i Borger og Virksomhed heller ikke i tvivl om, hvad de skulle løbe med. Fagdirektørerne var i øvrigt ikke interesserede i, at andre blandede sig i de områder, de selv følte, de havde ansvaret for.

Forespurgt, om fagdirektørerne fik selvstændig beslutningskompetence, forklarede vidnet, at det gjorde de, fordi Preben Kristiansen og han gav dem dette, således at de

nede i kontorerne kunne beslutte, hvad der skulle ske. Men på organisationsmodellen havde de det sådan set ikke.

Forespurgt, om fagdirektørerne havde instruktionsbeføjelser over for medarbejderne i fagkontorerne, forklarede vidnet, at det havde de efter organisationsmodellen heller ikke, men det gav Preben Kristiansen og han dem også. Med den måde, Preben Kristiansen ledede det på, var de ikke i tvivl om, hvilket kontor de havde ansvaret for, og de førte også medarbejdersamtaler med kontorcheferne. Forespurgt, om vidnet også havde medarbejdersamtaler med kontorcheferne, forklarede vidnet, at det havde han ikke, men han havde med Richard Hanlov og Jan Lund. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at fagdirektørerne ikke formelt havde beslutningskompetence, men at vidnet og hans meddirektør delegerede konkret, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det foregik i forhold til håndtering af personalesamtaler med kontorcheferne, forklarede vidnet, at det var fagdirektørerne, der havde personalesamtaler med kontorcheferne. De kaldte dem medarbejdersamtaler.

Forespurgt til en opsummering af de ændringer, vidnet oplevede før og efter 2010, forklarede vidnet, at før 2010 havde de en klar hierarkisk ledelsesstruktur, hvor der ikke var tvivl om, hvem der refererede til hvem om hvilke forhold. Efter 2010 blev det lidt mere flydende. Fx var der i beskrivelserne af Preben Kristiansens og hans områder en afsluttende sætning om, at de også havde ansvaret for den andens område. Det blev således lidt mere flydende, og når de havde møder, skulle de være mere opmærksomme på, hvem der tog sig af en konkret problemstilling. De skulle ligesom se folk i øjnene og sige, at det var den pågældende, der havde opgaven. I det gamle system var det mere almindeligt, at der ikke var nogen tvivl om, hvem der skulle foretage det videre på et bestemt område.

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at den nye struktur efter 2010 ændrede det ledelsesmæssige fokus på driften, forklarede vidnet, at der ikke er nogen tvivl om, at han og Preben Kristiansen og også kontorerne blev meget mere involveret i ministerbetjeningen. Nogle af projekterne krævede meget mere samarbejde, og hvor de hidtil ville have skrevet et notat eller lignende, blev de nu mere involveret i møder osv. Forespurgt, om departementet kom tættere på driften, forklarede vidnet, at det bl.a. skete ved, at der blev holdt mange flere møder ude i driften med deltagelse af tidligere departementsmedlemmer. Fx havde Jura og Samfundsøkonomi meget stor mødeaktivitet, hvor der blev diskuteret juridiske problemstillinger. Borger og Virksomhed var også meget ude. Der var således et øget fokus på driften og et øget samarbejde med regionerne.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at omstruktureringen gav ham eller medarbejderne under ham en større grad af usikkerhed om deres opgaver og ansvar, forklarede

vidnet, at han ikke følte, at der var meget usikkerhed om, hvad hans ansvar var. Han kunne i den nye struktur godt have mere behov for at diskutere det med nogle andre end i den gamle, hvor han var mere sikker på, helt præcist hvad der var hans ansvar. Men han var godt klar over, hvad han havde ansvaret for.

Forespurgt, hvor lang tid der gik, fra strukturen blev indført i 2010, og indtil den var på plads, forklarede vidnet, at han ikke vil påstå, at den kom fuldstændig endeligt på plads, for de havde hele tiden diskussioner om, hvem der kunne løbe med en problemstilling. Men i hvert fald i hele 2010 og i det meste af 2011 var det tydeligt, at deres fokus flyttede væk, og at især det ledelsesmæssige fokus flyttede op mod de traditionelle departementsopgaver, dvs. ministerbetjening, lovgivningsarbejde o.l. Der var i den forbindelse nogle af kontorcheferne i Borger og Virksomhed, der kommenterede på, at de to direktører var mere fraværende fra den ordinære drift.

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Forespurgt, hvad baggrunden var for den organisationsændring, der indtrådte den 1. april 2013, forklarede vidnet, at der kom en ny departementschef, der ikke syntes, at fusionen af SKAT's styrelse med departementet var god nok, og han ville derfor så hurtigt som muligt have indført den nye organisationsmodel. Forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at denne transformation skete, forklarede vidnet, at efter Peter Loft trådte tilbage, kom den nye departementschef meget hurtigt ind som formand for direktionen i den daværende organisation, og de begyndte at diskutere nogle mulige organisationsmodeller. Borger og Virksomhed var med i diskussionerne, men kun vedrørende de store linjer om Kundeservice, Indsats osv. og ikke vedrørende detaljerne. Opbygningen blev igen funktionsopdelt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4944 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisation):

> *"Generelt om mødefora i SKAT*
>
> *SKAT er en funktionsopdelt landsdækkende organisation. Opbygningen indebærer en entydig placering af opgaveansvar og beslutningskompetence inden for ledelsessystem. Derfor er der som udgangspunkt ikke behov for faste mødefora, der går på tværs af organisationsstrukturen."*

Forespurgt til tankerne bag det anførte, og hvordan det blev udmøntet, forklarede vidnet, at han ikke ved, om han nogensinde var enig i, at der ikke var behov for at have ledelsesfora, der gik på tværs. Meningen med det var, at man fik udspecificeret afdelingerne eller enhederne på ny, sådan at Kundeservice, Indsats osv. havde ansva-

ret for forskellige konkrete områder. Da han var direktør for Kundeservice, var han også direktør for driftsorganisationen, dvs. de centrale enheder, som leverede drift. Han havde i den forbindelse ansvar både for procesejerskabet, dvs. at processerne blev udviklet, men også for at enhederne blev drevet på en rationel måde ude i regionerne. Medarbejderne ude i organisationen refererede således via et hierarki til ham. Det var funktionsopdeling.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at der faktisk skete en entydig placering af opgaveansvar og beslutningskompetence i den nye struktur, forklarede vidnet, at det vil han mene, at der gjorde, bortset fra lige netop betalingsområdet, hvor der var nogle ting, som ikke var helt klart beskrevet. Derfor var han og Jens Sørensen sammen med Richard Hanlov og Kirsten Otbo nødt til ved hjælp af en arbejdsgruppe, som Jørgen Pedersen ledede, at få præciseret, hvordan de delte opgaverne. I den forbindelse var IT-systemerne nærmest omdrejningspunktet. De havde en udfordring i forhold til indsatsplanen, som vidnet havde ansvaret for. Når de havde en problemstilling eller et risikoområde, som de gerne ville afdække, fandt de et middel, som de mente afdækkede problemet bedst, og som de kunne sætte i en handleplan. Det kunne fx være i form af vejledning, informationsbreve eller kontrolbesøg. Den opgave blev nu opdelt således, at han kun skulle lave serviceplanen, dvs. planen for de serviceaktiviteter, de havde, hvilket blev skarpt adskilt fra kontrolplanen, som vedrørte de aktiviteter, hvor man fysisk tog ud og kontrollerede ting. I den forbindelse argumenterede han meget for, at de skulle have bredere fora, idet indsatsplanen skulle dække hele den frie ressource, der kunne sættes ind, og idet der var meget stor forskel på, hvilken indsats der var mest effektiv. Dette blev i denne periode delt meget skarpt op.

Foreholdt, at det blev anført i det foreholdte, at "SKAT er en funktionsopdelt landsdækkende organisation", og at ordet "funktionsopdelt" også blev anvendt i den tidlige periode, og forespurgt, hvordan funktionsopdelingen i øvrigt adskilte sig mellem de to perioder, forklarede vidnet, at funktionsopdelingen i den nye struktur blev fordelt på nogle enheder som fx Kundeservice, Indsats og Inddrivelse. Det var den i princippet også i den gamle regionale organisation. Der var således en indsatsunderdirektør, en kundeserviceunderdirektør og vel også en inddrivelsesdirektør i hver region, og på den måde var det også dengang funktionsopdelt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken periode han taler om, forklarede vidnet, at det var i perioden 2010-2013, hvor hver regionschef havde en indsatsdirektør eller underdirektør, en kundeservicedirektør og en inddrivelsesdirektør. Desuden var der nogle, der var ansvarlige for nogle centre, som havde samme niveau. I den nye organisation efter den 1. april 2013 var dette nu landsdækkende, og som kundeservicedirektør havde han det fulde ansvar for kundeservice-

processerne, og han havde via et hierarki af underdirektører mv. også ansvaret for medarbejderne i driften.

Ressourcer

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til ressourcesituationen i 2013, og om vidnet oplevede nogle ændringer, forklarede vidnet, at han ikke oplevede nogen ændring i ressourcesituationen. Ressourcerne var stadig meget begrænsede, og de var vel også stadig udsat for krav om reduktion fra Finansministeriets side. De havde desuden hele tiden konsulenter på besøg, som mente, at de kunne gøre det anderledes og bedre eller mere kosteffektivt.

Forespurgt til samarbejdet i SKAT's direktion fra april 2013 forklarede vidnet, at det var meget præget af, at direktørerne nu bragte deres meget specifikke emner op fra hvert sit område. Der blev stadig afleveret oplæg til beslutninger til direktionssekretariatet, og dem satte man sig så ind i og diskuterede på et direktionsmøde. Forskellen mellem de gamle og de nye direktionsmøder var, at diskussionerne nu mere begrænsede sig til, at den ansvarlige direktør forelagde projektet eller problemstillingen, og at der så kom lidt kommentarer til det, inden oplægget normalt blev fulgt. Der var ikke de store diskussioner. Det kunne der dog godt være på nogle enkelte områder.

Forespurgt, hvis der på et møde var en anden fagdirektør, der havde fx en kritisk revisionsrapport eller et andet problem inden for sit ansvarsområde, om vidnet deltog aktivt i dette, eller om han opfattede det primært som en dialog mellem kollegaen og SKAT's øverste direktør, forklarede vidnet, at især hvis det var et område, han havde erfaring med, så gav han selvfølgelig sin mening til kende. Siden han i 1997 kom ind i styrelsen, havde han beskæftiget sig med stort set alle områder, og gennem sit samarbejde med revisionschefen havde han fået erfaring på områder, som et nyt medlem i direktionen ikke nødvendigvis havde. Forespurgt, om man således kommenterede aktivt på de øvrige emner, forklarede vidnet, at det gjorde man. Der var selvfølgelig ting, som var så entydige i ansvarsområdet, at man ikke behøvede at kommentere på det, men hvis der var noget, hvor han syntes, at han var klogere end de andre, så sagde han selvfølgelig det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til en uddybning af det tidligere forklarede om, at de havde konsulenter på besøg, forklarede vidnet, at han dårligt kan holde de forskellige konsulentfirmaer adskilt fra hinanden, fordi der hele tiden var nogen. Det handlede dog især om, hvorvidt en opgave kunne løses mere enkelt. Han var i Kundeservice ansvarlig for callcenterfunktionen, og i den forbindelse foretog man nogle beregninger på, hvor mange ressourcer de brugte, og hvor

meget tid den enkelte medarbejder brugte på at besvare et spørgsmål. Det blev så sammenlignet med nogle tal fra banker og fra forsikringsverdenen, og det viste sig, at de i SKAT brugte i gennemsnit 3-4 minutter på en samtale, mens bankerne brugte 50-60 sekunder. Man beregnede derefter, at hvis SKAT blev næsten lige så effektiv, ville man spare X antal årsværk. Sådanne beregninger blev de i direktionen hele tiden præsenteret for, og de var så nødt til at prøve at forsvare, hvorfor de mente, at det ikke kunne lade sige gøre. De mente måske, at lovgivningen på skatteområdet var anderledes, end den var i bankverdenen, hvis der var en kunde, der ringede ind. Disse diskussioner havde de hele tiden i alle afdelinger på hvert sit område. I 2013 blev der også foretaget en turnusundersøgelse – dvs. en undersøgelse fra Finansministeriet – der især gik ud over Kundeservice. Der var særligt to konsulenttyper, som i den periode kostede ekstremt meget energi i den nye organisation. Den ene vedrørte det forhold, at de hele tiden skulle følge op på det, når konsulenterne var ude at interviewe medarbejdere, idet de lige pludselig kunne blive præsenteret for et fait accompli om, at de kunne reducere ressourcerne betydeligt og nogle gange med næsten halvdelen af det, de brugte. Som direktører havde de jo stadig ansvaret for, at arbejdet foregik forsvarligt, og det brugte de derfor en del energi på. Han brugte selv meget energi på det. Den anden konsulenttype var med til at fastlægge nogle målsættende indikatorer for driften, og de var i den forbindelse nede i alle processerne for at se på, hvordan målsætningen skulle være. Meningen var, at man ville lave en slags speedometer, hvor direktionen og det underliggende hierarki på baggrund af de valgte indikatorer skulle kunne se, hvornår de skulle være aktive. De to ting tog i den periode enormt meget energi fra ledelsessystemet.

Procesejere

Forespurgt til de helt overordnede rammer for den konkrete sagsbehandling i SKAT forklarede vidnet, at ved konkret sagsbehandling lå ansvaret i regionerne. Som departement var de stadig for tæt på ministeren, til at de kunne blande sig i det. Skattestyrelsesloven var jo todelt sådan, at der var nogle, der traf afgørelserne, og det kunne departementet ikke blande sig i.

Forespurgt, hvordan processerne for sagsbehandlingen blev tilrettelagt, forklarede vidnet, at de var procesdrevet i stort set alt, hvad de lavede. Hele strukturen var bygget op omkring processer. I den forbindelse var det i den ene periode Borger og Virksomhed, der havde procesejerskabet, mens det i den anden periode var Kundeservice, Indsats og Inddrivelse. Procesejerskabet gik ud på at beslutte, hvilken proces der bedst understøttede en given lovgivning, og hvordan den kunne understøttes af IT-systemer osv. Processen skulle beskrives ned til et vist niveau, så man i regionerne vidste, hvad man skulle gøre. Processerne var beskrevet på den måde, at man kunne se, hvordan de skulle systemunderstøttes, hvordan de skulle være for at følge

lovgivningen, og om der var områder, der var særlig risikofyldte, og hvor der derfor skulle to par øjne på osv. Dette var beskrevet for stort set alle processer.

Forespurgt, om det også var procesejerens ansvar at definere sagsgangen i forhold til de manuelle processer, forklarede vidnet, at det var det ned til et vist niveau. Hvis der var særlige forhold, der skulle tages hensyn til, kunne det godt være skrevet ned. Hvis der var noget i lovgivningen, der ændrede sig, orienterede procesejeren også de medarbejdere, der havde noget med området at gøre, om, at nu ændrede processen sig.

Forespurgt til helt almindelige generelle forvaltningsretlige principper om sagsoplysning, høring osv. forklarede vidnet, at det var beskrevet af procesejerne. Forespurgt, om det var procesejerne, der gjorde det, forklarede vidnet, at det skete sammen med Jura og Samfundsøkonomi, men det blev beskrevet i processen.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet har forklaret om procesejersystemet fra 2010 og frem, og forespurgt til systemet før 2010, forklarede vidnet, at han ikke husker, præcist hvornår hele procesbegrebet blev etableret, men da han kom til styrelsen i 1997, var det mere organiseret ud fra, hvordan de gamle IT-systemer fungerede. Det var der nogle, der havde ansvaret for. De besluttede så at prøve at se det fra kundens side, dvs. hvad kunden oplevede, når kunden var involveret i fx en betalingssituation eller en angivelsessituation. De begyndte således at identificere, hvordan processerne så ud, fx hvilke processer, kunden oplevede, når kunden registrerede sig, betalte eller skulle kontrolleres, og de opdelte det i processer. Dette gennemsyrede hele systemet, og når de registrerede deres arbejdstid osv., byggede det også på dette. De havde noget, de kaldte en "flyver", hvor de kunne se, hvordan ledelsesprocessen skulle beskrives, hvordan de faglige processer i forhold til angivelser, betalinger og indsats skulle beskrives, og hvordan støtteprocessen skulle beskrives. Det fremgik også, hvornår Jura kom ind over en proces, og hvornår der kom systemudvikling osv. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således var et begreb, der blev introduceret før 2010, bekræftede vidnet dette. Det var nok lige omkring fusionen i 2005 eller måske før.

Formel og materiel kontrol

Forevist af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol") og forespurgt til vidnets syn på regnskabsinstruksen og dens betydning for hans direktørområde forklarede vidnet, at procesejerskabet for regnskabsinstruksen faktisk lå i økonomikontoret, men det er jo klart, at der var en del ting beskrevet så-

som formel og materiel kontrol, der indgik i stort set alle processerne rundt omkring i organisationen. Fx var der ved udbetaling af negativ moms en formel og en materiel kontrol, og i udbytteskat var der også en formel og en materiel kontrol. Den formelle kontrol foregik altid i sammenhæng med angivelsesprocessen, hvorimod den materielle kontrol var en del af den samlede indsatsplanlægning med henblik på at anvende ressourcerne bedst muligt.

Forespurgt, hvilken karakter regnskabsinstruksen havde, herunder om det var en tjenestebefaling for alle i SKAT, forklarede vidnet, at det var det. Man kunne ikke gøre noget i nogen systemer, uden at man havde været inde at vende regnskabsinstruksen.

Forespurgt, om regnskabsinstruksen også var en instruks om, hvordan man skulle foretage sagsbehandling, når man fik ansøgningssager ind, eller om det var en instruks, der kun var relevant for regnskabskontroller og regnskabsfunktioner, forklarede vidnet, at den enkelte sagsbehandler ikke nødvendigvis var inde i regnskabsinstruksen. Sagsbehandleren var inde i den arbejdsproces, der var beskrevet, og i den var der taget hensyn til regnskabsinstruksen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den enkelte sagsbehandler ikke nødvendigvis kendte selve regnskabsinstruksen, men at dokumentet var indarbejdet i de instrukser, sagsbehandleren havde, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var hjemmelsmæssige overvejelser i forhold til at afgrænse opgaven til en rent formel kontrol, når man udbetalte penge til borgere, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var overvejelser, han var involveret i. Han var aldrig i tvivl om, at den måde, opgaven blev løst på, var, at den formelle kontrol foregik direkte i forbindelse med sagsbehandlingen, hvorimod den materielle kontrol foregik efterfølgende, eller når man vurderede, at der var en risiko, inden man udbetalte.

Foreholdt, at det fremgår af den almindelige forvaltningsret, at en sag skal være forsvarligt oplyst, inden man træffer en afgørelse, og forespurgt, om der var nogen overvejelser vedrørende dette, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt bestemt ikke. Der var jo millioner af udbetalinger af fx negativ moms, overskydende skat, udbytte og toldgodtgørelser, hvor der altid blev foretaget en formel kontrol. I den formelle kontrol lå der en umiddelbar risikovurdering, altså om sagsbehandleren var enig i, at de rigtige dokumenter var forelagt, eller om der var noget, der gjorde, at de burde sende det til materiel kontrol, inden de udbetalte. Dette var der en ret stærk proces for på udbetaling af negativ moms. Det var ganske vist ikke alle angivelser, der blev modtaget fysisk, som de gjorde på udbytteskatteområdet, men der var nogle medarbejdere, der kunne foretage en vurdering af, om de skulle sendes til materiel kontrol. Forespurgt, om den materielle kontrol i så fald var betinget af, at

der blev lavet en indsatsplan, som involverede negativ moms, forklarede vidnet, at selv om de i indsatsplanen disponerede over næsten alle ressourcerne, var der i regionerne altid ressourcer til rådighed, hvis der opstod et eller andet. De havde jo en lang diskussion om, at der skulle være mulighed for det lokale initiativ, og hvis der fx var en udbytteskattesag, som skulle til materiel kontrol, så blev den sendt derhen, hvor det var hensigtsmæssigt. Forespurgt, om der således var afsat ressourcer til, at man også uden for en konkret indsatsplan kunne foretage materiel kontrol af refusion af udbytte, forklarede vidnet, at der i hver region var ressourcer til rådighed til opgaver, som blev initieret af regionen. Forespurgt, hvad det var for en bemanding, der lå der, forklarede vidnet, at det ikke var der, der var flest ressourcer, fordi de jo gerne ville have så mange af de frie ressourcer som muligt ind i en samlet plan, som byggede på risiko og væsentlighed. Forespurgt til karakteren af bemandingen, i lyset af at regnskabsområdet i Midtjylland fx var bemandet med regnskabsfolk, forklarede vidnet, at det heller ikke var fra den enhed, det skulle komme. Det skulle komme fra regionens indsatsområde eller fra en anden region, afhængigt af hvor den konkrete borger eller rådgiver kom fra. Forespurgt, hvor den materielle kontrol skulle foretages, når der var tale om en udenlandsk borger eller en udenlandsk reclaim-virksomhed, forklarede vidnet, at der ikke var én enhed for udenlandske borgere. Han tror, at det for det meste drejede sig om, hvor rådgiveren eller den person, som indgav anmodningen, var bosiddende.

Foreholdt, at der i udbyttesagen er set eksempler på reclaim-agenter fra London, forklarede vidnet, at den daglige leder af enheden, der tog sig af udbyttebeskatning, ville kanalisere det hen til sit eget indsatsområde. Hvis dette så ikke havde kræfter til at tage sig af det, måtte den daglige leder kontakte et andet område. Hvis en enhed bad om at få noget til materiel kontrol, ventede man på at få svar tilbage, inden der blev udbetalt. Hvis svaret var, at de ikke havde tid til det, skulle det registreres af enheden, og hvis det på et tidspunkt blev for omfattende, skulle det meldes op i VIP-systemet, at det ville gå galt, hvis ikke de snart fik materiel kontrol på det pågældende område.

Forespurgt, om vidnet modtog sådanne tilkendegivelser, forklarede vidnet, at det ikke nødvendigvis var ham, der fik dem, men han erindrer ikke, at han var inde over den problemstilling. Det var væsentligt i forhold til hele planlægningen af indsatsstrategien, fordi man jo havde et udgangspunkt om væsentlighed og risiko, i forhold til hvor stor en del af de 1.000 mia. kr. der blev udbetalt. Der var dog i den forbindelse ting, som kunne drukne i de store beløbsberegninger. Når kontrollen viste, at noget var helt galt, så var det der, de var nødt til at sætte ind, og det var det, der udmøntede sig i et indsatsprojekt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til den tidsmæssige placering af den beskrevne ordning, hvor en daglig leder kunne anmode om aktivering af de ressourcer, der var reserveret til ad hoc-indsatser, forklarede vidnet, at det var i perioden fra 2009 og frem til april 2013. I den periode var der sat ressourcer af, til at der kunne være plads til det frie initiativ og lokalkendskab. Hvis der fx var en betalingsstandsning, som de var nødt til at rykke ud til, og som jo ikke var omfattet af en indsatsplan, brugte man ressourcerne til det. Forespurgt, om vidnet således ikke har viden om tiden efter april 2013, forklarede vidnet, at det har han ikke, for det var hans kollega, der havde ansvaret for det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis man som daglig leder på udbytteområdet stødte på en eller flere sager, der krævede en materiel kontrol, kunne man bede om, at det blev gjort til en indsatsopgave, bekræftede vidnet dette. Det var en umiddelbar kontrol foretaget af Indsats inden udbetaling. Forespurgt, om det også er korrekt forstået, at hvis regionens egne indsatsressourcer ikke rakte til det, måtte man gå videre, forklarede vidnet, at de seks indsatsansvarlige i hver region havde et netværk, hvor de kunne kontakte hinanden med forespørgsler om bistand. Forespurgt, hvem den daglige leder umiddelbart skulle henvende sig til, forklarede vidnet, at den daglige leder for en hvilken som helst enhed i regionerne havde en ansvarlig direktør eller underdirektør. Hvis det vedrørte udbytteskat, var det formentlig kundeservicedirektøren, som derpå henvendte sig til indsatsdirektøren. Forespurgt, om det således skulle op gennem den pågældende ledelsesstreng, bekræftede vidnet dette. Han vil tro, at det i mange tilfælde – men måske ikke på udbytteområdet – reelt foregik på den måde, at en afdelingsleder gik direkte til en afdelingsleder i en anden enhed og bad denne om at se på det. Hvis man ville sikre sig, at noget blev gjort, og at man fik svar, sendte man det imidlertid op gennem ledelsessystemet. Hvis man var utilfreds med, at noget i givet fald ikke blev gjort, kunne man registrere, at det havde været gennem ledelsessystemet. Hvis problemet var stort nok, kunne det sendes gennem VIP-systemet, der gik direkte op mod ministeren. Der skulle hvert led give en konkret skriftlig tilbagemelding, således at man kunne vise, at man havde løftet sit ansvar. Det kunne man så have liggende på et stykke papir. Forespurgt, om det var en ordning, der gik uden om det sædvanlige ledelseshierarki, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, fordi det også skulle op igennem ledelseshierarkiet, men hvert led skulle give en skriftlig tilbagemelding på problemstillingen. Hvis man godt kunne se, at der var et problem, sendte man det videre. Hvis det næste led så ikke ville reagere på det, gav man en tilbagemelding i systemet og registrerede det, således at man havde en kvittering på, at man havde bragt en problemstilling op, som der ikke var andre, der syntes, var relevant. Forespurgt, om den beskrevne VIP-ordning er det samme som det, der betegnes som early warning, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, i hvilken periode ordningen eksisterende, og hvornår den kom til,

forklarede vidnet, at den i hvert fald eksisterede i hele 2010, 2011 og 2012, men at den blev nedlagt i 2013.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var en ordning, der var relevant, hvis man havde en kritisk revisionsrapport, der fx påpegede, at der ikke var materiel kontrol, forklarede vidnet, at hvis vedkommende syntes, at det var det største problem, så kunne man godt melde det op gennem den streng.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvad vidnets kendskab før 2010 var til udbytteområdet og dets udfordringer, forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Han var på et tidspunkt med inde over procesejerskabet på betalingsprocessen, men udbyttebeskatning var ikke noget, han tænkte meget over.

Foreholdt, at der tidligere er afgivet forklaring for undersøgelseskommissionen om de forskellige refusions- og nettoindeholdelsesordninger – fx blanketordningen, regnearksordningen og VP-ordningen – og forespurgt, om det var noget, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at han var bekendt med det, fordi han i 2010 var nødt til at sætte sig ind i det i forbindelse med revisionsrapporten, men før det vidste han ikke noget om det.

Foreholdt, at der også forelå forskellige revisionsrapporter fra henholdsvis 2001, 2002 og 2006, og forespurgt, om det var rapporter, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at det var han ikke.

Forevist ekstraktens side 3865 (2005-03-16 (1) - Brev fra Lisbeth Rømer til Told- og Skattestyrelsen med notat af 16. marts 2005) og forespurgt, om vidnet erindrer at have set dette notat, forklarede vidnet, at det gør han simpelthen ikke. Han kan se i det materiale, han har gennemgået, at der var flere notater fra Lisbeth Rømer, men det var ikke nogen, der var forbi ham. Han kan heller ikke umiddelbart sige, hvem de var hos.

Vidnet blev foreholdt, at en del af notatet førte til, at man nedsatte en arbejdsgruppe, som analyserede fremrykning af obligatoriske indberetningsfrister, og at man oprettede projektet "Fremrykket ligning", som vedrørte udbytteområdet og andre ting. Endvidere foreholdt, at det fremstår, som om projektet afrapporterede til en koncerngruppe for udvikling og digitalisering, som vidnet var inde over, og forespurgt, om det er korrekt, forklarede vidnet, at det kan det ikke være, for han var ikke med i den pågældende koncerngruppe.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 18 for den 4. juni 2019 side 7 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Problemet for udbytteskat var, at i regionerne, som SKAT dengang var opdelt i, havde man en række fælles funktioner i samtlige regioner. Der var alle steder arbejdsgiverkontrol, almindelig kontrol, bogholderi, opkrævning mv., men for udbytteskat var der kun én funktion, fordi det ikke kunne bære at ligge 30 steder. Det betød, at interessen for området var minimal. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at man havde parallelle funktioner i regionerne, mens hendes enhed håndterede hele landet, bekræftede vidnet dette."*

Forespurgt, om vidnet er enig i denne forklaring, forklarede vidnet, at der var forskellige områder, der var centraliseret i én region og altså ikke i Hovedcentret eller Koncerncentret, og dette var et af områderne. Hvis området lå i samtlige regioner, ville det omfatte et meget begrænset antal årsværk og måske ikke engang et helt årsværk i hver region. Derfor var der områder, de valgte at samle i én enhed, men det ændrede ikke på, at man havde mulighed for via systemet at bringe anmodninger om kontroller op. Men det var ikke Lisbeth Rømer, der skulle gøre det. Hun var lige så ressourcetrængt som alle andre, og de havde derfor ikke ressourcer til at foretage materiel kontrol. De foretog den formelle kontrol, og hvis der var noget i den formelle kontrol, som de ikke var tilfredse med, skulle det til Indsats. Foreholdt, at Lisbeth Rømers opfattelse vel var, at det var det, hun forsøgte at gøre med sine mange notater, forklarede vidnet, at han ikke i nogen af de notater, som han har læst, har set, at hun angav, at den manglende kontrol var problemet. Problemet var overhovedet at håndtere den mængde angivelser, der kom. Han er ikke enig i Lisbeth Rømers synspunkt om, at der ikke var fokus på området, når det var centraliseret. Det var netop for at få fokus på det, at det blev centraliseret.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, på hvis foranledning de tidligere nævnte to konsulentundersøgelser blev iværksat, forklarede vidnet, at han mener, det var departementschefen, der initierede arbejdet med de konsulenter, der hjalp med at etablere et performancesystem med indikatorer for målsætning osv. Han mener, det var Finansministeriet, der initierede det andet konsulentarbejde vedrørende reduktion og effektivisering af staten. Forespurgt, hvem departementschefen var, forklarede vidnet, at det var Jens Brøchner.

SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') og forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til den pågældende forelæggelse, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, at han så den, men han kan ikke afvise, at den på et tidspunkt har været i direktionsmaterialet. Det var ikke noget, han modtog inden et direktionsmøde eller lignende. Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer at have været gennem forelæggelsen tidligere, forklarede vidnet, at det er han sikker på, han ikke var. Forespurgt, om det var, før SIR's 2010-rapport kom, forklarede vidnet, at så vidt han kan se, var forelæggelsen fra 2009. Forespurgt, hvornår vidnet så forelæggelsen første gang, forklarede vidnet, at han slet ikke er sikker på, at han så den, medmindre den lå i direktionsmaterialet, i forbindelse med at departementschef Peter Loft sagde, at han ville have en revisionsundersøgelse. Det kan den godt have gjort, men han husker det ikke. Forbladet var i hvert fald ikke med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Tabel 1. Nettoprovenuet fra refusionsordningen

Mia. kr.	*2006*	*2007*	*2008*	*Over tre år*
1. Bruttokildeskat til refusion	*1,75*	*1,08*	*1,13*	*3,96*
2. Refusion ifølge regnskab	*1,85*	*1,04*	*0,72*	*3,61*
3. Nettokildeskat (1-2)	*-0,10*	*0,04*	*0,41*	*0,35*

…

I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland."

Forespurgt, hvilke overvejelser det gav anledning til, da vidnet så det foreholdte, forklarede vidnet, at han jo ikke så det. Han kan ikke huske, om det blev forelagt på det direktionsmøde, hvor Peter Loft gjorde opmærksom på, at han gerne ville have en revisionsundersøgelse. I det materiale, han har set forud for afhøringen, er der et

forblad til notatet med en bemærkning om, at vidnet havde fået en henvendelse om, at han skulle have kigget på det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') med Otto Brøns-Petersens håndskrevne påtegning og forklarede, at grunden til, at han er sikker på, at han ikke så notatet i den foreliggende form, er, at han med 100 % sikkerhed ikke så forbladet, for i så fald ville han have reageret på kommentaren fra Otto Brøns-Petersen. Vidnet havde på det tidspunkt ingen referencelinje til Otto Brøns-Petersen, og vidnet var ikke med i nogen udvalg på tværs af SKAT og departementet. Hvis der skulle være kommet noget til ham, ville det være kommet via told- og skattedirektøren. Han så ikke forelæggelsen på dette tidspunkt. Forespurgt, om vidnet teknisk set var en del af direktionen i 2009, da beslutningen blev truffet, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvornår Peter Loft gjorde opmærksom på, at han ville have en revisionsundersøgelse, men han mener, at Peter Loft orienterede direktionen på et tidspunkt i 2010. Han var ikke medlem af direktionen på det pågældende tidspunkt i 2009. Han var på det tidspunkt kun medlem af SKAT's direktion. Han havde heller ikke ansvar for den pågældende arbejdsproces. Det var Thomas Fredenslund, der var ansvarlig for Proces og Digitalisering, som var procesejer på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', Otto Brøns-Petersens håndskrevne påtegning):

> *"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen. Jeg har flere gange opfordret Steffen N. til at få set på sagen, men han spiller ping-pong med Thomas F. om ansvaret."*

Forespurgt, hvilke drøftelser med Otto Brøns-Petersen vidnet erindrer, forklarede vidnet, at han absolut ingen erindrer. Han havde ikke nogen grund til at mødes med Otto Brøns-Petersen på det pågældende tidspunkt. Otto Brøns-Petersen var i departementet, og han selv sad i SKAT. Han var heller ikke med i nogen fora. Det kan godt være, at Otto Brøns-Petersen ringede til ham, og hvis det er tilfældet, kan han godt forstå, at der står "ping-pong", for han var ikke ansvarlig for den pågældende proces. Han ville med det samme have sagt til Otto Brøns-Petersen, at han skulle henvende sig til den person, som var ansvarlig i SKAT. Men det korrekte ville have været, at Otto Brøns-Petersen sagde til told- og skattedirektøren, at de havde en problemstilling, som der ikke var nogen, der forholdt sig til. Forespurgt, om vidnet således ikke har nogen erindringer om nogen dialog med Otto Brøns-Petersen overhovedet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det har han bestemt ikke.

Han kan ikke huske, at han talte med Otto Brøns-Petersen om andet end cykelløb, for de cyklede begge to. Forespurgt, hvorfor vidnet mener, at det var en opgave for Thomas Fredenslund, forklarede vidnet, at Thomas Fredenslund var ansvarlig direktør for den pågældende arbejdsproces. De var sideordnede direktører, hvor Thomas Fredenslund var direktør for Proces og Digitalisering, som var procesejer, mens han selv var direktør for Indsats.

Forespurgt, hvad det var for en proces, som Proces og Digitalisering var procesejer for, forklarede vidnet, at det var den proces, der gik på at angive og udbetale og frigive beløbene til udbetaling. Foreholdt, at der på dette tidspunkt var to forskellige procesejere for henholdsvis angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at der var to forskellige kontorer, men samme procesejer i direktionen. Det var Proces og Digitalisering, der havde ansvaret, og de havde et antal kontorer. Der var et kontor, der hed Afregning Person, og et der hed Afregning Erhverv, og det var delt mellem de kontorer, men procesejeren var den samme. Hvis der var en fra departementet, som skulle henvende sig om den konkrete proces, skulle det derfor ske til procesejeren.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det var Thomas Fredenslund, der var ansvarlig som leder af Proces og Digitalisering, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at Thomas Fredenslunds ansvarsområde senere faldt ind under vidnets ansvarsområde, da vidnet blev produktionsdirektør, bekræftede vidnet dette. Det kom under hans og Preben Kristiansens område. Forespurgt, om det var fra den 1. januar 2010, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Otto Brøns-Petersen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hans erindring var, at han fik et afværgende svar fra vidnets side, forklarede vidnet, at han simpelthen ikke husker, at han diskuterede det med Otto Brøns-Petersen, og hvis han gjorde, havde han henvist ham til den rette.

11. februar 2010 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 244 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

"Dagsordenspunkt:
11

Emne:

Nettokildeskat på udbytter

Direktionsmedlem:
PL

Materiale:
1. Forelæggelse for departementschefen

Forventet tidsforbrug:
Opdateres i endelig dagsorden"

Foreholdt, at vidnet ses at have været til stede på mødet den 11. februar 2010, og forespurgt, hvad han erindrer om det foreholdte dagsordenspunkt, forklarede vidnet, at det erindrer han simpelthen ikke noget om, men han mener, at der fulgte et dokument med.

Vidnet henviste til ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for departementschefen) og forklarede, at han ikke erindrer nogen særskilt diskussion på mødet, og at han ikke var inde over det pågældende dokument. Han læste det til direktionsmødet, men det foregik i den gamle departementsdel under det, der hed Udland, som hørte under Ivar Nordland. Han læste det selvfølgelig og havde interesse for det, fordi det jo netop var noget af det, han skulle til at overtage.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for departementschefen):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision.*"

Forespurgt, hvad vidnets overvejelser var, da de anførte oplysninger blev præsenteret, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Problemstillingen var overladt til Intern Revision, og de afventede revisionsrapporten. Han mener, at det var på det pågældende møde, at Peter Loft gjorde opmærksom på, at han ville have en revisionsundersøgelse, eller at han allerede havde sat den i gang, og bare informerede om, at den ville komme.

Forespurgt, om fokus på direktionsmødet var på TRACE eller på problemerne i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at hvis fokus havde været på udbytteadministrationen, ville han kunne huske det. Forespurgt, om han husker drøftelserne omkring TRACE, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad Peter Lofts begrundelse var for at ville have en revisionsundersøgelse, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Han mener bare, at det var det møde, hvor Peter Loft sagde, at han havde bedt om at få lavet en revisionsundersøgelse. Det var ikke til nærmere diskussion. Man har jo selektiv erindring en gang imellem, og hvis der var noget på hans eget område, som blev diskuteret og gjort til et stort problem, så reagerede han på det. Forespurgt, om notatet om provenuet gav anledning til drøftelser og redegørelser omkring baggrunden, forklarede vidnet, at man i efterfølgende diskussioner omtalte TRACE-projektet som noget, man troede ville give bedre styr på det, fordi det blev muligt i et internationalt system at arbejde med det. Forespurgt, om vidnet husker baggrunden, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til vidnets snitflade med Ivar Nordland, og hvordan vidnet så deres kompetencer i forhold til hinanden, forklarede vidnet, at han stort set ikke havde noget med Ivar Nordland at gøre. TRACE-projektet blev håndteret i Jura og Samfundsøkonomi og i en international lovgruppe, hvor Richard Hanlov og Jan Lund deltog. Selv var han stort set ikke involveret i det. Han fik nogle orienteringer om det, og det er derfra, han kan erindre, at man havde opfattelsen af, at hvis projektet blev gennemført forholdsvist hurtigt, ville det løse en del af de udfordringer, de havde på området.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for departementschefen)

> *"Der er således en lang række forhold, der taler for, at resultatet af projektet til sin til vil kunne anvendes til at skabe en bedre håndtering af kildebeskatningen af udbytter i samarbejde med andre lande.*

…

Der er en lang række udestående spørgsmål både af legal og administrativ natur."

Forespurgt, om vidnet senere blev involveret i de anførte "udestående spørgsmål både af legal og administrativ natur", forklarede vidnet, at det gjorde han overhovedet ikke. Det eneste, han husker fra tilbagemeldingerne fra lovgruppemøderne, var, at hvis det blev til noget, løste det nogle af de problemstillinger, som de efter offentliggørelsen af revisionsrapporten arbejdede med. Forespurgt, om vidnet erindrer noget om drøftelser om tidshorisont på et sådant arbejde, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet efterfølgende var involveret i TRACE-samarbejdet eller blev informeret om det, forklarede vidnet, at det var han ikke personligt. Der var nogle medarbejdere fra hans enhed, Borger og Virksomhed, som senere deltog i en arbejdsgruppe.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for departementschefen):

"Spørgsmålet om aktiv deltagelse og i særdeleshed den eventuelle bemanding fortjener drøftelse i direktionen. Viden om IT og skatteadministrative forhold vil være i centrum."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

"Dagsordenspunkt:
11

Emne:
Nettokildeskat

Beslutning:
Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det.

Tovholder:"

Forespurgt, hvad det betød, at kolonnen "Tovholder" var tom, forklarede vidnet, at det kan han ikke vide. Juridisk Forum står anført som den, der skulle arbejde videre med det, og han kan derfor forestille sig, at tovholderen ville være direktøren fra

Juridisk Forum eller Ivar Nordland, men han ved det ikke. Forespurgt, om det er sådan, han læser det, bekræftede vidnet dette. Men selv var han overhovedet ikke involveret i Juridisk Forum, så han kan ikke vide det med sikkerhed. Forespurgt, om vidnet med "direktøren fra Juridisk Forum" henviser til Birgitte Christensen, forklarede vidnet, at hun var direktør for Jura og Samfundsøkonomi, og Ivar Nordland var fagdirektør for Udland.

Foreholdt, at der skulle laves et "oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det", og forespurgt, om vidnet erindrer på noget tidspunkt at have set et sådant oplæg, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der lå i bemærkningen om et "oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det", forklarede vidnet, at når man lavede et oplæg om, at noget skulle ændres, eller at der skulle udarbejdes ny lovgivning, tog man hensyn til, om det påvirkede servicen for dem, det omfattede – i dette tilfælde refusionsmodtagerne – og om det kunne gøres forsvarligt. Man vurderede også, hvad det krævede ressourcemæssigt. Forespurgt, hvordan et sådant oplæg ville se ud, herunder om det fx ville være et notat, en redegørelse eller en analyse, forklarede vidnet, at når det var Jura og Samfundsøkonomi, der havde ansvaret, ville et oplæg være fyldt med juridisk stof om, hvilke lovændringer det krævede. Hvis der var behov for systemtilretninger, ville de få hjælp fra vidnets fagdirektører, men det ville overvejende være et juridisk notat, der sagde noget om, hvad lovgivningen krævede, og hvad de internationale konventioner på området sagde osv.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at den foreholdte tekst om oplægget var i kolonnen "Beslutning", og forespurgt, hvad det indebar, når man på direktionsmødet traf en beslutning om, at det skulle drøftes i Juridisk Forum, og at der skulle laves et oplæg, forklarede vidnet, at det betød, at det var dem, der var tovholdere på det, som havde ansvaret for, at det blev gennemført. Der var en diskussion – formentlig på mødet – hvor vedkommende, som fremlagde notatet, tog noter. Han kan ikke huske, om Ivar Nordland var til stede, men hvis det var tilfældet, var det Birgitte Christensen, der forelagde notatet. Det var så det, hun eller Ivar Nordland skulle arbejde videre med, og forventningen var selvfølgelig, at der kom noget tilbage. Forespurgt, hvornår det skulle komme tilbage, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om dette var op til den, der fik ansvaret, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem det skulle komme tilbage til, forklarede vidnet, at det kom lidt an på diskussionen. Det behøvede ikke komme tilbage til direktionen, hvis noget under forløbet gjorde, at det ikke længe-

re var hensigtsmæssigt. Han vil dog tro, at det normalt skulle tilbage til direktionen, hvis ikke der stod andet.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Forevist af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, ekstraktens side 282-283 (2010-05-19 - E-mail fra Peter B. Krontoft vedr. fremsendelse af SIR's 2010-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 19. maj 2010 til Rigsrevisionen, Birgitte Christensen, Steffen Normann Hansen og Jens Sørensen) og forespurgt, hvorfor vidnet modtog rapporten, forklarede vidnet, at det var, fordi Borger og Virksomhed på det tidspunkt var procesejer på området. Forespurgt, om vidnet således modtog den i sin egenskab af procesejer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt undervejs, inden den endelige rapport kom, var involveret i rapportens udarbejdelse, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i rapportens udarbejdelse. Han vil ikke afvise, at revisionschefen på et tidspunkt sagde, at der kom en rapport om et eller andet, men han tror ikke, at det var så væsentligt, at det var sådan en proces. Det skete af og til, at revisionschefen orienterede om, at der kom en rapport om et eller andet vigtigt, og at man derfor lige så godt kunne begynde at forberede sig på det, men det erindrer han ikke var tilfældet her.

Forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010) og forespurgt, om vidnet, da han fik rapporten, læste den igennem fra ende til anden, eller om han læste anbefalingerne eller andet, forklarede vidnet, at han læste den igennem fra ende til anden.

Forespurgt, hvad vidnets vurdering af rapporten var, da han læste den, forklarede vidnet, at hans vurdering var, at der var nogle kritiske punkter, som revisionen vurderede ikke var tilfredsstillende. Han var i sit virke altid meget fokuseret på revisionens vurderinger af, hvad de syntes ikke var tilfredsstillende, og han var altid indstillet på, at det skulle rettes. I denne situation vidste han dog, at rapporten kom på et direktionsmøde, hvor de skulle diskutere, hvad der skulle ske videre.

Forespurgt, om det gav rapporten en særlig betydning, at den var bestilt af Peter Loft, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Selv om Intern Revision udarbejdede en revisionsplan, kunne departementschefen til hver en tid bestille en revisionsrapport, hvis der var noget, han syntes var interessant, som ikke var en del af revisionsplanen. Foreholdt, at revisionscheferne har forklaret for undersøgelseskommissionen, at dette skete meget sjældent, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvordan det

forløb mellem Intern Revision og departementschefen. Det har han intet kendskab til.

Forespurgt, hvilke overvejelser 2010-rapporten gav vidnet anledning til som produktionsdirektør, forklarede vidnet, at der var nogle klare processuelle ting, som de skulle se på. Forløbet var derefter, at de på baggrund af revisionens indstillinger og eventuelle andre ting, som revisionen havde beskrevet, og som burde indgå, tog fat på at få ændret processerne. De opfattede det, som at der var noget, der skulle ændres i processerne. De opfattede det ikke som en yderligere risiko for, at der var noget galt. Der blev skrevet, at kontrolforløbet var svagt, men der var ikke nogen antydning af, at der foregik noget ulovligt. Den almindelige opfølgning på en sådan rapport var, at man tog den alvorligt og fulgte op på den.

Foreholdt, at der var nogle særlige anbefalinger i rapporten, og forespurgt, om der var nogen dele af rapporten, som efter vidnets opfattelse ikke var relevante for ham som produktionsdirektør, men som var omfattet af en andens område, forklarede vidnet, at det var der ikke umiddelbart. En af rekommandationerne var, at man skulle lave en anden organisering af området. Da de diskuterede dette på direktionsmødet, blev det omtalt, at man lige havde vedtaget en organisationsændring med en hensigtsmæssig funktionsadskillelse og funktionsopbygning. Da der ikke var tale om et område, som var mere risikobetonet eller væsentligt end så mange andre risikobetonede områder, ville man slet ikke have styr på, hvordan man skulle håndtere de forskellige områder, hvis man allerede på dette tidspunkt begyndte at splitte ressourcerne på de risikobetonede områder op igen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> "*- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen*"

Vidnet forklarede, at han mener, at anbefalingen blev diskuteret ret tidligt, og at den blev skudt ned, idet man sagde, at man lige havde etableret en ny organisation, og at man skulle give den tid til at komme til at fungere. Foreholdt, at det, man anbefalede, var, at der skulle være et overordnet ansvar for hele processen, forklarede vidnet, at de var en matrixorganisation, så de mente godt, at de kunne få det til at fungere. Det indebar, at de havde hver deres ansvarsområder, men at de arbejdede sammen på tværs af ansvarsområderne for at få tingene til at fungere. Her var der to procesejerkontorer, og de gik jo selvfølgelig sammen for at beskrive processen sammenhængende. Forespurgt, om det til direktionsmødet blev ført til protokols, at man ikke ville følge anbefalingen, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke stod i beslut-

ningsreferatet. Men man kan se, at i alt det efterfølgende materiale var der ikke nogen diskussion om lige præcis dette punkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Forespurgt, om det anførte gav anledning til nogen overvejelser, forklarede vidnet, at de ikke var begejstrede for at have stående i en rapport, at de ikke havde fulgt op tidligere. Han var ret overbevist om, at selv om der måske ikke var fulgt 100 % op på det, så var der fulgt op på tidligere revisionsrapporter. Det ville simpelthen ikke kunne forekomme, at der ikke blev fulgt op på en revisionsrapport. Det skyldtes det nævnte system, hvor en enhed i administrationsområdet havde ansvaret for, at der blev fulgt op, og at enhederne indrapporterede deres handleplaner, som blev forelagt på revisionsudvalgsmøderne. Her var det så åbenbart revisionens opfattelse, at det imidlertid ikke var sket. Forespurgt, om vidnet var uenig i den opfattelse, og om han mente, at der var mulighed for kontrol, forklarede vidnet, at det vidste han ikke, for han kendte ikke de tidligere rapporter.

Forespurgt, om vidnet oplevede det som et behov for en skærpet opfølgning, når der stod, at man tidligere ikke havde fulgt op på revisionsrapporterne, forklarede vidnet, at det forholdt han sig slet ikke til. Han forholdt sig til de anbefalinger, der kom, og det indhold, der var i revisionsrapporten. Det var det, de fulgte op på.

Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Produktionsforum og Udvidet Direktion

Forespurgt, hvad processen var, når der kom en sådan kritisk rapport fra SIR, forklarede vidnet, at de læste rapporten godt og grundigt igennem sammen med procesejerne, som gav et bud på, hvordan det kunne løses. Hvis det ikke var noget, procesejerne kunne løse selv, og hvis kompetencen til at løse det lå et andet sted, prøvede de at nedsætte en arbejdsgruppe om det. Forespurgt, hvordan flowet var i de forskellige organer – dvs. direktionen, Udvidet Direktion og de forskellige fora – forklarede vidnet, at flowet i forhold til den konkrete rapport var, at han tog den og arbejdede videre med den i Produktionsforum, hvorpå der blev rapporteret videre til Revisionsudvalget om status. Forespurgt, om det således var vidnet, der tog teten på rapporten, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at man sendte rapporten både til Produktionsforum og til Juridisk Forum, og forespurgt, hvorfor man gjorde dette, forklarede vidnet, at der vel var nogle juridiske problemstillinger i rapporten, som også skulle håndteres. Han tror ikke, at anbefalingerne kunne løses af én enhed alene. Hvis det med at få angivelser, betaling og udbetaling af refusion til at hænge sammen skulle løses ordentligt, krævede det lovændring, og det var jo typisk Juridisk Forum, der var inde over sådan noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 288 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"Økonomis indstilling til placering af organisatorisk opfølgning:*
> *Ansvaret for SKATs proces til håndtering af udbyttebeskatning deles af flere procesejere. Der er ikke defineret overordnet ansvar for hele processen. Økonomi indhenter udtalelse fra Produktionsforum og Juridisk forum og sagen forelægges herefter samlet for departementschefen."*

Forespurgt, om vidnet kan tidsfæste de tidligere nævnte overvejelser om, hvorvidt man skulle ændre på strukturen, i forhold til den foreholdte forelæggelse fra den 4. juni 2010, forklarede vidnet, at han ikke kan tidsfæste det, men det var i hvert fald på det første tidspunkt, hvor de diskuterede revisionsrapporten i direktionen. Han kan ikke huske fra dagsordenen, om det var oppe tidligere.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt:*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *- 10 revisionsrapporter.*
>
> *Tid min:*
> *45*
>
> *Ansvarlig:*
> *Steffen Normann Hansen"*

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i et sådant forløb, forklarede vidnet, at det var at lede diskussionen. Hvis der var noget, han selv specifikt havde bedt om at få fremlagt, redegjorde han for problemstillingen. Vedrørte det en revisionsrapport, redegjorde han typisk for problemstillingen på det første møde. Forespurgt, om det var, uanset hvad revisionsrapporten vedrørte, forklarede vidnet, at det var det ikke. Hvis det var noget, som Borger og Virksomhed var procesejer på og havde ansvaret for at få rettet op på, ville det normalt være ham, som gjorde det, eller Preben Kristiansen, hvis det vedrørte hans område.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 302-307 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes) med et farvesystem, hvor "ikke helt tilfredsstillende"-rapporter var markeret lyserøde, og "ikke tilfredsstillende"-rapporter var markeret røde, og hvor flertallet af de i alt ti rapporter var markeret enten lyserøde eller røde.

Forespurgt, om det var en normal procedure, at man behandlede så mange rapporter samlet, forklarede vidnet, at det kom an på, hvor mange der var. Det var ikke hver gang, der var så mange, men vedrørende opfølgningen var der. Den behandling, der var på Produktionsforum, når man fik en ny rapport og besluttede, hvad man skulle gøre, tog selvfølgelig længere tid end opfølgningen. Opfølgningen var ofte bare et spørgsmål om, at de, der havde ansvaret, fortalte, hvad de gjorde, og at de forventede, at rapporten blev grøn inden for en eller anden konkret periode. Det var almindeligt, at de havde periodevis opfølgning på alle revisionsrapporterne, hvilket de brugte farveskalaen til.

Foreholdt, at der på dagsordenen var afsat 45 minutter til de ti rapporter, hvoraf nogle var grønne, og forespurgt, om det var sædvanligt, at man havde i gennemsnit 4½ minut pr. rapport, forklarede vidnet, at den ene rapport jo kunne tage 44 minutter, mens de andre kunne være meget korte statusopdateringer. Man kunne regne med, at der var nogen, der havde ansvaret for processerne og for at få fulgt op på de enkelte rapporter. I den konkrete sag om udbytteskat var det procesejeren og Jens Sørensen, som havde ansvaret i driften, som i overvejende grad var dem, der skulle forholde sig til det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem vidnet henviser til som "procesejeren", forklarede vidnet, at det er de to kontorer, der i matrixorganisationen skulle håndtere processen. Forespurgt, om det var de to afregningskontorer – Afregning Person og Afregning Erhverv – bekræftede vidnet dette. Men på dette område var meget af ekspertisen i den enhed, der håndterede det i driften, og det var derfor, Jens Sørensen var så meget inde over.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne:*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge - udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen…"*

Forespurgt, hvad der på mødet nærmere blev drøftet om den pågældende rapport, forklarede vidnet, at han ikke kan huske drøftelserne i detaljer, men det væsentligste for ham var at få en ansvarlig, der skulle løbe videre med det. Fordi det var koncentreret om forholdsvist få, var det ikke så svært at fastlægge, hvem det var, og at få etableret en arbejdsgruppe med de rigtige medarbejdere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *… Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Forespurgt, hvad der lå i, at man nedsatte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det ikke længere lå under Jura og Samfundsøkonomi, fordi det var fælles problemstillinger, som begge enheder var involveret i. Men det var Borger og Virksomhed, som løb med den, og de involverede så Jura og Samfundsøkonomi i arbejdsgruppearbejdet.

Forespurgt, hvem fra Borger og Virksomhed der var ansvarlig for det, forklarede vidnet, at han og Preben Kristiansen begge var ansvarlige for Borger og Virksomhed. Forespurgt, hvorfor Jens Sørensen så var anført som ansvarlig, forklarede vidnet, at Jens Sørensen af Produktionsforum blev udpeget som ansvarlig for at løbe videre med de beslutninger, som Produktionsforum tog. I den proces var han også

en del af Borger og Virksomhed. Det var helt almindeligt, at når man nedsatte en arbejdsgruppe, skulle man forankre den et sted, og dette skete bedst der, hvor der var den største kompetence i forhold til at håndtere processen.

Forespurgt, om vidnet, når han beskrev Jens Sørensen som en del af Borger og Virksomhed, opfattede Region Midt som en del af Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at Borger og Virksomhed i den daværende organisationsbeskrivelse vel var hele driften af SKAT, og det omfattede både Region Midt, Syd, Nord osv. Forespurgt, om ikke der var en enhed i Østbanegade, som hed Borger og Virksomhed, bekræftede vidnet dette. Borger og Virksomhed blev også opfattet som den enhed, der drev SKAT i det hele taget. Foreholdt, at man nedsatte arbejdsgruppen under Borger og Virksomhed, og at der skulle repræsentanter med fra Jura og Samfundsøkonomi og fra Regnskab, og forespurgt, om ikke Regnskab lå i SKAT Midtjylland, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet i den sammenhæng betragtede Regnskab som værende en del af Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at han ikke helt forstår spørgsmålet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at i perioden 2010-2013 lå hele driften af SKAT, herunder også af regionerne, under Borger og Virksomhed, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om dette således også omfattede Jens Sørensens region, Region Midtjylland, bekræftede vidnet dette. Det, som måske forvirrede, var, at ofte var det procesejerne – dvs. kontorerne i selve Koncerncentret – som tog teten på sådan nogle ting. Men fordi det var deres vurdering i Produktionsforum, at den største kompetence sad i den enhed, der drev det til daglig, og som oplevede problemerne, var det bedst at lægge ansvaret hos Jens Sørensen, som så refererede til Produktionsforum. Det gjorde de med mange projekter, og man kan se, at der var forskellige ansvarlige for stort set det hele.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der på det pågældende møde var drøftelser om de tidligere undersøgelser, som der ifølge 2010-rapporten ikke var fulgt op på, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, der ikke var. De behandlede en revisionsrapport, og på det tidspunkt havde de jo ikke alt muligt andet liggende, der beskrev, hvor stort et risikoområde det var. De behandlede en revisionsrapport, hvor der var nogle procedurer og processer, som skulle ændres og justeres, på samme måde, som de behandlede 30 eller 40 andre revisionsrapporter i løbet af året. Det var den proces, de havde for det. Denne rapport var kritisk, men set i forhold til provenu var den jo ikke en større risiko end andet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om ikke provenu var det, der kom ind, bekræftede vidnet dette. Han har opfattet spørgsmålene således, at de handler om, hvorvidt de skulle have opfattet rapporten som en kæmpe risiko for

alting, men der var tale om en revisionsrapport, der angav, at der var nogle processer, som ikke hang hensigtsmæssigt sammen. Deres formål med at bearbejde rapporten var at få processerne til at hænge sammen, men der var jo ikke nogen indikationer af, at der blev udbetalt forkert provenu. Der var således ikke den risikovurdering, der skulle til, for at man kunne lave en indsats. Foreholdt, at provenu plejer at være noget, der kommer ind, mens udbetalinger er noget andet, forklarede vidnet, at når han taler om provenu, er det, fordi han ser på statens samlede indtægter. De består af nogle indtægter og som en del af lovgivningen også af nogle udbetalinger. Forespurgt, om han således taler om bundlinjen, bekræftede vidnet dette. Der var lige så stor risiko for, at de ikke fik opkrævet det rigtige i en almindelig angivelsesproces, som at de udbetalte noget forkert. Risikoen var således den samme i forhold til det samlede provenu. Derfor kunne de ikke kun fokusere på udbetalingerne, men de blev også nødt til at se på, om virksomhederne nu indbetalte det, de skulle, eller om de underdeklarerede. Der var jo et samlet skattegab på mange mia. kr.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Vidnet blev endvidere på ny foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, forelæggelse for departementschefen):

> *"Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri."*

Forespurgt, om ikke det anførte var stærke indikationer af, at tingene ikke helt var, som de burde være, forklarede vidnet, at det var stærke indikationer af, at der kunne laves nogle andre procedurer, som hang bedre sammen, men der var ikke nogen indikation af, at der blev udbetalt for meget. Aktieejerne kunne tilbagesøge udbytteskat over 20 år, og efter det, de fik oplyst fra deres statistikere, var det på det tidspunkt umuligt at foretage en beregning. Hvis det havde været muligt at foretage en

beregning, der sagde, at nu var det helt galt, var det også sket. Der var ikke noget i dette, der alarmerede organisationen og fik dem til at sige, at nu skulle der foretages en eller anden fysisk kontrol af, om det var rigtigt. Der var tale om nogle processer, der skulle justeres.

Foreholdt, at da man undersøgte 3 år tilbage, kunne man se, at ud af 4 mia. kr. blev stort set det hele refunderet, og forespurgt, om ikke det var en indikation af, at der kunne være noget galt, forklarede vidnet, at hvis indtægten – dvs. det angivne – over 3 år var 10 mia. kr., og det, der blev tilbagesøgt, var 4 mia. kr., kunne det, der var blevet tilbagesøgt være op til 20 år gammelt. Derfor kunne der jo ikke afstemmes. Det var også et af problemerne, nemlig at der på dette tidspunkt ikke var nogen afstemningsmuligheder. Det var det, de arbejdede med som opfølgning på revisionsrapporten.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til de statistikere, vidnet nævnte, forklarede vidnet, at det var dem, der var ansat i systemet med henblik på at udarbejde risikoanalyserne. Hvis man så isoleret på en periode på 2 år, og det så ud til, at man udbetalte lige så meget, som der blev opkrævet, kunne det sagtens være sandsynligt, når man kunne anmode om refusion op til 20 år tilbage. Forespurgt, om sådanne medarbejdere blev involveret på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke på dette tidspunkt. Han går ud fra, at det var det, man havde beregnet i det første notat, som han ikke så, men som han blev spurgt til (ekstraktens side 74). Forespurgt, om der således ikke på dette tidspunkt blev koblet nogen statistikere på, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke. Det, han prøvede at forklare, var, at på baggrund af revisionsrapporten var der ikke nogen indikationer af, at de havde et direkte tab, dvs. at der gik penge ud af statskassen. Der var nogle processer, som skulle håndteres, men der var ikke den samme rygende pistol, som der var med negativ moms osv., hvor de var nødt til med det samme at fokusere på nogle indsatser.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes, pkt. 11):

> *"Opfølgning og deadlines:*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010"*

Forespurgt, om der var nogen drøftelser om deadline og om, hvordan man skulle nå derhen, forklarede vidnet, at det var meget normalt, at de satte en deadline. Der var ikke nogen egentlige drøftelser. Han ved ikke, hvorfor det lige blev oktober 2010. Forespurgt, om det i juni 2010 var en realistisk deadline, at man kunne få input eller

en status fra arbejdsgruppen i oktober 2010, forklarede vidnet, at det var realistisk, fordi selv om der ikke skete noget, gav man stadig en status. Men det var selvfølgelig forventningen, at der skete noget.

2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 10 for den 24. april 2019 side 31-32 (Lars Nørdings forklaring):

> *"Man foreslog at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, hvilket vil sige, at det var Borger og Virksomhed, der havde initiativet og var procesejer. Arbejdsgruppen skulle have deltagelse fra Jura og Samfundsøkonomi og fra Regnskab 2. Den beslutning blev konfirmeret i Juridisk Forum lige efter sommerferien i september måned. Derefter blev der nedsat en arbejdsgruppe. Regnskab 2 blev initiativtager til og udarbejdede kommissoriet for arbejdsgruppen. Efterfølgende har han undret sig over, at det ikke var Borger og Virksomhed, der blev initiativtager i stedet for Regnskab 2."*

Foreholdt, at Lars Nørding således ikke opfattede Regnskab 2 som værende en del af Borger og Virksomhed, og forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at hans forklaring om Borger og Virksomhed ikke ændrer sig, i forhold til at Borger og Virksomhed blev betragtet som hele driftsorganisationen, selv om de selvfølgelig i Koncerncentret også havde enheden Borger og Virksomhed, som var procesejer. Jens Sørensen havde fået et direkte opdrag af Produktionsforum, og vidnet hørte ikke på noget tidspunkt, at Jens Sørensen beklagede sig over dette eller ikke var enig i det. Jens Sørensen løb med den, fordi han gerne ville løbe med den. Det skulle selvfølgelig også klappes af i Juridisk Forum, fordi rapporterne jo også henvendte sig til og var afleveret til Juridisk Forum.

Arbejdsgruppens kommissorium

Forevist ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen) og forespurgt, om vidnet erindrer at have set det foreviste udkast, forklarede vidnet, at han så det, da det kom i Produktionsforum. Det var ikke noget, der blev klappet af hos ham undervejs. Han kan ikke huske, om det var det foreviste, der kom i Produktionsforum, eller om det var justeret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"På den baggrund har produktionsforum d. 21 . juni 2010 besluttet, at der skal nedsættes en arbejdsgruppe under Borger og Virksomheder med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, der skal analysere opgaven og komme med forslag til nye processer.

Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"

Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelsen af de to anførte områder, forklarede vidnet, at det blev drøftet i Produktionsforum, da det blev lagt frem, men den detaljerede drøftelse erindrer han ikke. De forholdt sig til, om det dækkede behovet i forhold til revisionsrapporten, og det vurderede de, at det gjorde. Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over det foreholdte udkast, forklarede vidnet, at det var han, da det blev lagt op i Produktionsforum, men ellers ikke. Foreholdt, at det så lidt anderledes ud end det, der kom i foråret 2011, forklarede vidnet, at Jens Sørensen var formand for arbejdet, og at vidnet kun blev involveret i det, når det blev lagt op i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 351 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"1.: Forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

…

2 Forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer

…

Deltagere:
Borger og Virksomheder (Afregning Erhverv og Afregning Person)
Jura og Samfundsøkonomi (Selskab og aktionærer og Skatteadministration)
Regnskab 2
Evt Koncert IT (Vejledning og Afregning Erhverv)

…

Styregruppen

Arbejdsgruppen refererer til en styregruppe, der skal sikre

- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"

Vidnet forklarede, at som han husker det, blev den beskrevne styregruppe aldrig etableret. Forespurgt, om der blev truffet en beslutning om, at man ikke etablerede en styregruppe, forklarede vidnet, at der ikke var en styregruppe. Han husker det ikke, men han kan forestille sig, at man på mødet i Produktionsforum besluttede, at der ikke var behov for en styregruppe, fordi Produktionsforum var styregruppen, i og med at det var Jens Sørensen, der var formand for arbejdet, og han refererede til Produktionsforum.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet husker andet om styregruppen, forklarede vidnet, at han ikke husker det meget præcist, men det ville være hans opfattelse, at der ikke skulle være en styregruppe, fordi Produktionsforum skulle være styregruppen. Han husker ikke en specifik drøftelse af dette, men han kan forestille sig, at det var derfor, den ikke blev etableret. Foreholdt, at der ikke er konstateret nogen aktivitet i styregruppen, og forespurgt, om det betød, at det så reelt var Produktionsforum, der var styregruppen, forklarede vidnet, at det var Produktionsforum, der blev rapporteret til.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet erindrer, om han var involveret i opfølgningen på SIR's 2010-rapport forud for Produktionsforums møde den 28. februar 2011, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

"Indstilling:

…

Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

"Emne:
5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10.

Beslutning/drøftelse:
Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:

a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat

…

Ansvarlig:
Steffen Normann Hansen, Jens Sørensen og Kim Bak

Opfølgning og deadlines:
Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a) …"

Forespurgt, hvad de på dette tidspunkt blev orienteret om fra Jens Sørensens side, forklarede vidnet, at det er svært at huske en konkret drøftelse om et emne, hvor han formentlig var beskæftiget med en hel del andre fokusområder, herunder toldområdet. Det skal selvfølgelig ikke være en undskyldning, idet han var formand, men han husker ikke den detaljerede drøftelse. Han kan se ud af nogle notater, at der var en masse dialog bl.a. om OECD's TRACE-projekt, og uden at han kan huske det nærmere, kan han forestille sig, at Jens Sørensen orienterede om, at der var en sammenhæng med det. De bad så Jens Sørensen om at udarbejde et opfølgningsnotat på det, han havde fortalt, for når de umiddelbart efter havde et møde enten i Revisionsudvalget eller i direktionen skulle der redegøres for det. Han husker ikke, om det var det ene eller det andet sted.

Foreholdt, at der den 28. marts 2011 var møde både i Udvidet Direktion og i Produktionsforum, forklarede vidnet, at Jens Sørensen med sikkerhed gav den samme redegørelse i Udvidet Direktion. Foreholdt, at dette var en måned senere, forklarede

vidnet, at så gjorde han det nok ikke. Den redegørelse, Jens Sørensen gav på mødet den 28. februar 2011, havde et omfang, så vidnet ikke kunne huske den i hovedet, og derfor bad han Jens Sørensen om at lave en skriftlig redegørelse. Den tog vidnet derefter med enten i direktionen eller i Revisionsudvalget.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke notater vidnet henviste til tidligere, forklarede vidnet, at den redegørelse, Jens Sørensen gav, var så omfattende i forhold til TRACE-projektet, at med de små notater, han selv lavede, var han ikke i stand til efterfølgende at give den samme status. Derfor bad han Jens Sørensen om at lave et statusnotat. Foreholdt, at hvis vidnet har notater, som belyser forløbet, vil undersøgelseskommissionen selvfølgelig bede om at se dem, forklarede vidnet, at han tog almindelige notater for at kunne huske, hvad de talte om, men de ligger i dag i en container på lossepladsen. Det er jo 10 år siden. Han ville ønske, han havde gemt dem, fordi så kunne det være, at han kunne huske, hvad der foregik.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det notat, vidnet taler om, er det notat, som Jens Sørensen blev bedt om at udarbejde, forklarede vidnet, at i forbindelse med diskussionerne på Produktionsforum tog han nogle smånotater med blyant for at se, om han selv havde styr på det. Den redegørelse, Jens Sørensen gav, skulle vidnet efterfølgende give enten i Revisionsudvalget eller i direktionen. Det konstaterede han så, at han ikke kunne på baggrund af sine notater, og derfor bad han Jens Sørensen om at lave et statusnotat, som han kunne tage med. Om Jens Sørensen også blev indkaldt til mødet for selv at stå for det, husker han ikke. Foreholdt, at Jens Sørensen også var medlem af Revisionsudvalget, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der på dette tidspunkt i februar 2011 endnu ikke var holdt noget møde i den arbejdsgruppe, man havde nedsat i juni 2010, og forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke detaljeret, men han kan forestille sig, at det blev drøftet, for han bad jo Jens Sørensen om at komme med en færdig rapport i juni 2011. Forespurgt, om det var bekymrende, at arbejdsgruppen på dette tidspunkt ikke havde været samlet, forklarede vidnet, at han efterfølgende i notaterne har kunnet se, at der sagtens kunne være en grund til, at det ikke var sket. For det første skulle der lovgivning ind over noget af det, de arbejdede med, og for det andet var der en systemstilrettelse, som også indebar noget økonomi. Samtidig kørte TRACE-projektet parallelt, hvor de også involverede både Jens Sørensens og Borger og Virksomheds ressourcer i arbejdet. Han synes derfor ikke, at der var noget at sige til, at det trak ud. Så længe de var på rette spor i forhold til at få problemet løst, mener han ikke, at det var bekymrende med den viden, de havde på det tidspunkt.

Forespurgt, om de drøftede, om der var problemer med bemandingen af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke i forhold til ham.

28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5871 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *9.*
>
> *Emne:*
> *Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, forelæggelse for Udvidet Direktion):

> *"Titel: Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision*
>
> *Direktionsmedlem:*
> *Karsten Juncher*
>
> *Sagen kort:*
> *Udvidet direktion vil fremover få forelagt kvartalets kritiske rapporter fra Intern Revision til drøftelse af risikofaktorer, og hvor der er behov for en koordineret indsats ud fra opfølgning på væsentlig kritik i de løbende revisionsrapporter."*

Forespurgt, hvad processen og formålet var med, at man også havde et forløb i Udvidet Direktion ved siden af Revisionsudvalget og de andre organer, forklarede vidnet, at han kan forestille sig, at det var, fordi Udvidet Direktion var involveret i hele driften. Det var der, regionscheferne sad, og i det omfang noget hang sammen med Jura og Samfundsøkonomi eller andre enheder, kunne man tage diskussionerne der, hvis de havde svært ved at dække det i Produktionsforum.

Forespurgt, om der således også blev etableret en systematisk opfølgning i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at som han husker opfølgningerne, kom chefen for økonomiafdelingen, Karsten Juncher, med de samme farvede dokumenter, der angav, hvad der var kritisk og ikke kritisk, og hvad der var fulgt op på og hvordan. Hvis der så var nogen i Udvidet Direktion, der syntes, at der var noget, de burde drøfte

videre, spurgte man den person, som man vidste havde ansvaret for den enkelte revisionsrapport.

Forespurgt, hvordan man sikrede den beskrevne koordinerede indsats, og hvordan det foregik, forklarede vidnet, at det fremgik af oplæggene, hvad der skulle koordineres, og hvem der skulle gøre det. Der var i den forbindelse en svag afgrænsning i forhold til den koordinering, de havde i Produktionsforum, hvor de kunne koordinere på de områder, hvor de selv kunne træffe beslutninger. Hvis der derimod fx skulle flyttes nogle større ressourcer, kunne de ikke gøre det i Produktionsforum, og i så fald skulle det i Udvidet Direktion.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, forelæggelse for Udvidet Direktion):

> *"Sagen kort:*
> …
> *I vedlagte statusrapport for 1. kvartal er der én rapport vedrørende finansåret 2009, der ikke er tilfredsstillende. Der ud over indeholder statusrapporten opdateret opfølgning på rapporter fra årsopfølgningen 2009/2010.*
>
> …
>
> *Procedure:*
> *Resultatet af drøftelserne vil blive forelagt Revisionsudvalget på møde den 31. marts."*

Forespurgt, om vidnet erindrer behandlingen af det anførte på det pågældende møde, forklarede vidnet, at det gør han ikke, men behandlingen af revisionsrapporter i Udvidet Direktion var sjældent et større emne. Det var kun, hvis der var noget, der virkelig var kritisk, at man bad om at få en status på det. Ellers var der den status, der var skrevet ind i opfølgningen af det kontor i økonomisektionen, som havde ansvaret. De afleverede handleplanerne til økonomisektionen, og status blev kort beskrevet i det, der blev forelagt i Udvidet Direktion. Han husker ikke, at der særlig ofte var diskussioner om det.

Forespurgt, om den centrale behandling således foregik i Produktionsforum, forklarede vidnet, at han ikke husker, at den konkrete sag om udbyttebeskatning blev diskuteret i Udvidet Direktion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5881 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, forelæggelse for departementschefen):

> *"Indstilling:*
> *Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes.*
>
> …
>
> *Dette vil jeg gerne drøfte nærmere* [håndskrevet påtegning]*"*

Forespurgt, om vidnet har et bud på, hvem der har skrevet påtegningen, forklarede vidnet, at han kan se, at det er Peter Loft, der har skrevet det.

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelsen, forklarede vidnet, at han ikke rigtig kan forestille sig, hvem Peter Loft ellers skulle have drøftet det med, men han husker det ikke. Forespurgt, om vidnet således ikke husker drøftelsen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Kort tid efter bad de Jens Sørensen om at komme med statusnotatet, og der blev fastsat en bagkant for rapporten. Det kan være blevet drøftet i den forbindelse, men han tør ikke sige det.

Foreholdt, at vidnet bad Jens Sørensen om statusnotatet i februar 2011, at den foreholdte forelæggelse var til mødet i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, og at mødet i Revisionsudvalget var den 31. marts 2011, forklarede vidnet, at de lå så tæt på hinanden, at han i dag ikke kan adskille dem fra hinanden. Han kan se, at han bad Jens Sørensen om at færdiggøre arbejdet, og at han fik en bagkant. Det kan sagtens være sket, i forbindelse med at der var kritik fra departementschefen om, at det ikke kom.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet opfattede den håndskrevne påtegning, forklarede vidnet, at når Peter Loft skrev sådan, var han sikker på, at Peter Loft også havde nævnt det på mødet og havde bedt om, at der måtte ske noget mere. Forespurgt, om det var udtryk for, at han ikke var tilfreds med fremdriften, forklarede vidnet, at han næsten kan se på håndskriften, at det var sådan, det var.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet på Produktionsforums møde i februar 2011 bad Jens Sørensen om at udarbejde et udkast til no-

tat, og forespurgt, om der undervejs var yderligere drøftelser mellem dem, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det fungerede sådan, at når man uddelegerede en opgave, var det den, man delegerede den til, der håndterede den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat.*
>
> *I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen.*
>
> …
>
> *Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe under Borger og Virksomheder med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab der skal analysere opgaven og komme med forslag til nye processer for udbytteadministrationen.*
>
> *Hvad er der sket under vejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> …
>
> *OECD's Trace IT projekt*
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, om der var reaktioner på, at arbejdsgruppen på dette tidspunkt i marts 2011 fortsat ikke var gået i gang, forklarede vidnet, at det var der ikke, som han erindrer. Men der blev fastsat en deadline for, hvornår de skulle afgive en endelig rapport. Forespurgt, om ikke det blev vurderet problematisk, at man nu i marts 2011 stadigvæk ikke var gået i gang i arbejdsgruppen i forhold til en rapport fra maj 2010, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Forespurgt, om det var normalt, at der gik så lang tid, forklarede vidnet, at det var det, hvis der var komplicerede diskussioner om et projekt, som kørte i OECD-regi, eller hvis der skulle lovgivning ind over, eller hvis der skulle økonomi til nogle IT-systemer. Så kunne det godt tage tid.

Forespurgt, om vidnet var inde over overvejelserne om at forkorte problemformuleringen under henvisning til TRACE, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var delegeret til Jens Sørensen, og det håndterede han. Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt det var relevant at fjerne den problemstilling, der vedrørte refusion til udlændinge, fordi man var gået i gang med TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det var der ikke, så vidt han erindrer det. Forespurgt, om de fik oplysninger om tidshorisonten på TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke på det tidspunkt.

Forespurgt, om der på dette tidspunkt var drøftelser eller overvejelser om, hvad TRACE kunne resultere i for Danmark, forklarede vidnet, at det var der ikke, som han blev involveret i. Forespurgt, om ikke man burde have foretaget den analyse, inden man vurderede, om TRACE kunne løse udbytteproblemstillingen for udlændinge, forklarede vidnet, at det kan han simpelthen ikke svare på, om man burde. Det kan godt være, at den blev foretaget, men han aner det ikke. Han var ikke med til det eller involveret i det. Han kan ikke svare på, om man burde.

Forespurgt, om vidnet opfattede det som sit ansvar at sikre, at de påpegede problemstillinger blev løst i regi af Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var ham, der havde opfølgningen på revisionsrapporten til direktionen, men han uddelegerede dette til Jens Sørensen og var fuldstændig sikker på, at det var i trygge hænder i arbejdsgruppen. Forespurgt til forkortelsen af arbejdsgruppens kommissorium, så der ikke blev arbejdet videre med udbytterefusion, forklarede vidnet, at det ikke var noget, de diskuterede, i hvert fald som han erindrer det. Den problemformulering,

Jens Sørensen lagde frem, og den redegørelse, han udarbejdede, tog de ad notam og arbejdede videre med.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet modtog det foreholdte notat, og at man gennemgik det, men at der ikke var nogen drøftelse af, om OECD's TRACE-projekt kunne løse de problemer, der blev arbejdet med i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var der ikke i Produktionsforum på det tidspunkt.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Richard Hanlov om TRACE-projektet, og om projektet kunne løse problemerne, forklarede vidnet, at han ikke havde drøftelser, men at han af og til fik nogle korte briefinger, når der havde været møder i lovgruppen, som behandlede internationale sager, og hvor Ivar Nordland havde orienteret gruppen. På et tidspunkt var der nogle diskussioner om, hvor mange ressourcer Borger og Virksomhed skulle afgive til projektet, efterhånden som det blev præsenteret, men han husker ikke at have været involveret i dette.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 21 for den 25. juni 2019 side 77-78 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Vidnet blev foreholdt, at Jette Zester den 8. maj 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun ikke mente, at TRACE-projektet ville være hensigtsmæssigt, idet hun ikke var tilhænger af løsningen, og at hun havde orienteret vidnet om dette. … Forespurgt, om han var enig med hende, bekræftede vidnet dette. Jette Zester var den dygtigste procesmedarbejder, han havde. Forespurgt, om det var en viden og en holdning, som han bragte videre, forklarede vidnet, at han diskuterede det perifert med Steffen Normann Hansen. Forespurgt, hvad Steffen Normann Hansen sagde om det, forklarede vidnet, at han tror, at Steffen Normann Hansen var enig i vidnets konklusioner. Det var også for at sige, at det ikke var deres område, men de havde en fælles interesse i at få det danske skattevæsen til at køre på bedst mulig måde."*

Forespurgt, om vidnet er enig i det foreholdte, forklarede vidnet, at han ikke er enig i, at Richard Hanlov gav udtryk for, at det ikke var det rigtige projekt. Han kan godt huske, at Jette Zester i korte samtaler på gangen gav udtryk for, at det ikke var det rigtige, men han kan ikke huske, at Richard Hanlov også sagde det.

Foreholdt, at Richard Hanlov mente, at vidnet var enig i hans konklusioner, forklarede vidnet, at man næsten er nødt til at spørge Richard Hanlov om det, for selv kan han simpelthen ikke forestille sig, hvorfor Richard Hanlov skulle forklare, at han var enig i Richard Hanlovs konklusioner. Hvis Richard Hanlov gav ham en oplysning, og han ikke umiddelbart sagde, at det ikke passede, kan det selvfølgelig godt være,

at Richard Hanlov fik den opfattelse, men han aner det ikke. Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt havde nogle refleksioner om det, forklarede vidnet, at det kan han ikke have haft, for TRACE-systemet var for ham noget, der foregik i en anden verden. Han hørte kun om det ad biveje, når der var nogen, der talte om det projekt, som Jens Sørensen var ansvarlig for.

Forespurgt, hvad deres indflydelse på TRACE-projektet var, forklarede vidnet, at det er hans opfattelse, at den må have været meget begrænset. Som nævnt deltog Jan Lund og Richard Hanlov i lovgruppen, som blev styret af Ivar Nordland, og det var Ivar Nordland, der stod for arbejdet i forhold til lovgivningen og ministeren, og som informerede dem. Forespurgt, om det var Ivar Nordland, der fremmede TRACE-projektet, forklarede vidnet, at han ikke ved, om Ivar Nordland fremmede det, men det var i hvert fald ham, der stod for diskussionen i OECD. Vidnet har ingen erindring om, hvorvidt Ivar Nordland havde nogen forkærlighed for projektet eller ej, men det kan han da forestille sig, at han havde. Han ved det dog ikke.

Vidnet blev foreholdt, at Lars Nørding har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var hans forståelse i forhold til spørgsmålet om forkortelsen af kommissoriet, at man havde to spor – det indenlandske og det udenlandske med TRACE-projektet – og at man ikke skulle arbejde i de to spor samtidigt. Så længe man forfulgte OECD-sporet, var der derfor ikke grund til at lave selvstændige indenlandske tiltag for at sikre et bedre forløb, når der skete refusion. Forespurgt, om det også var vidnets opfattelse, forklarede vidnet, at det overvejede han slet ikke på det tidspunkt. Han havde som sagt tillid til Jens Sørensen, som kørte projektet. Han var ikke selv involveret i den type diskussion, og Lars Nørding henvendte sig ikke til ham om det. Han erindrer heller ikke, at Jens Sørensen bragte det på banen i de orienteringer, han gav.

Forespurgt, hvad man aftalte om Produktionsforums opfølgning i forhold til arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen skulle afgive en rapport inden en konkret dato i juni 2012.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Foreholdt, at vidnet ikke deltog i mødet i Produktionsforum den 27. juni 2011, og forespurgt, om han i sådanne tilfælde gik dagsordenen igennem, forklarede vidnet, at der ikke var nogen møder, hvor han ikke læste dagsordenen igennem, og hvis der var noget væsentligt, så diskuterede han det med den, der i givet fald var formand. Det var i dette tilfælde Preben Kristiansen.

Forevist ekstraktens side 4366 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011) med punktet "12. Håndtering af udbytteskat" og ekstraktens side 4368 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, bilag til pkt. 12) og forespurgt, om vidnet inden mødet gennemgik det sidst foreviste dokument, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, om det var vedlagt på det tidspunkt. Hvis det var vedlagt, og han var hjemme til mødet, gik han det igennem, men han ved ikke, hvor han var henne. Det var ikke det, der havde den højeste prioritet i hans område lige på det tidspunkt. Der var også noget med toldlovgivningen osv., som næsten lå på hans bord. Forespurgt, hvad det vedrørte, forklarede vidnet, at man på det tidspunkt ville have indført nogle toldgrænser, hvilket man i øvrigt ikke kunne, og der var han næsten den eneste, der kunne håndtere det. Forespurgt, om det var der, hans hovedfokus var, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4369 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, bilag til pkt. 12):

> *"Procedure:*
> *Arbejdsgruppen arbejder sammen med Borger & Virksomheder samt Jura og Samfund med at udmønte notatets forslag.*
>
> …
>
> *Materiale:*
> *Notat vedr. håndtering af udbytteskat"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

> *"Emne:*
> *12. Håndtering af udbyttebeskatning*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *En arbejdsgruppe har udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning. Produktionsforum var enige i arbejdsgruppens forslag om bl.a. tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.*

Endvidere blev der orienteret om, at der i OECD-regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter.

…

Opfølgning og deadlines:
Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag."

Forespurgt, om det anførte gav vidnet anledning til nogen overvejelser, forklarede vidnet, at han jo ikke var med til mødet. Den sædvanlige procedure var, at når noget var besluttet, blev det lagt ud i de ansvarlige områder og kørte derfra.

Forespurgt, hvornår Produktionsforum generelt afsluttede opfølgningen på en kritisk SIR-rapport, forklarede vidnet, at det var, når de beslutninger var truffet, som de mente var fyldestgørende i forhold til at følge op på revisionsrapporten. Og det var de på dette møde. Forespurgt, om det betød, at det var normalt at afslutte en opfølgning, selv om man ikke havde løst problemerne, forklarede vidnet, at det var det, fordi der nu var en ansvarlig, der skulle drive det videre, og som hørte til på det konkrete fagområde. Opgaven skulle så kombineres med, hvad den pågældende i øvrigt skulle løse af problemer. Sådan var proceduren for Produktionsforums arbejde generelt. Når de lagde en opgave ud til dem, der havde ansvaret, så løste de det. Forespurgt, om Produktionsforum så havde løst sin opgave, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan man sikrede, at den pågældende, der fik allokeret opgaven, rent faktisk også fulgte op på en relevant måde, forklarede vidnet, at det skete dels gennem de efterfølgende revisionsrapporter og dels gennem den almindelige opfølgning, som de havde i dialog med fagdirektørerne og kontorerne. De havde ikke en opfølgningsprotokol for andet end udviklingsprojekter. Som han husker det, når en handling, som dækkede en revisionsrapport, var besluttet, udgik den også af Revisionsudvalgets opfølgning. Forespurgt, om ikke der så var en stor risiko for, at der skete det samme, som var beskrevet i 2010-rapporten, nemlig at der ikke blev fulgt op på de tidligere kritiske rapporter, fordi man aldrig blev færdig med arbejdet, forklarede vidnet, at det var den måde, de arbejdede på, og generelt blev der fulgt op på det, de besluttede.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport ikke ses at være blevet behandlet i Produktionsforum efter den 27. juni 2011, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette godt kan passe, fordi man havde iværksat nogle tiltag, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om den samlede direktion på nogen måde skulle godkende eller verificere det, som blev besluttet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at i forbindelse med at sagen blev lukket, blev der givet en orientering, hvor de foretagne handlinger var kort beskrevet. Hvis der var nogen, der havde spørgsmål eller ville have indflydelse på beslutningen, blev det i så fald taget op. Ellers var sagen lukket. Forespurgt, om det betød, at alle i direktionen fik Produktionsforums beslutningsreferater, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Økonomienheden havde ansvaret for at følge op, og enhederne meldte ind til denne, hvilke sager der var afsluttet og med hvilke aktiviteter. Det blev skrevet ind i en samlet opfølgning, der blev lagt op i direktionen som den kvartalsvise opfølgningsliste, hvor de forskellige rapporter blev markeret med rød eller grøn i forhold til de beskrevne aktiviteter.

Forespurgt, om det omtrent svarede til den struktur, man fulgte, når man i den sene periode lavede kvartalsopfølgninger i SKAT's direktion, forklarede vidnet, at han var der længe nok, til at det var introduceret. Det var den samme enhed i administrationsafdelingen, der fungerede som sekretariat, og som fik deres indrapporteringer om, hvad det var for nogle aktiviteter, der skulle til for at dække den enkelte revisionsrapport. Det blev skrevet ind i en orientering, og den blev så jævnligt – måske én gang om måneden – bearbejdet i direktionen.

REVISIONSUDVALGET

Forespurgt, hvad vidnets forståelse var af Revisionsudvalgets rolle og setup i forhold til opfølgningen på revisionsrapporter, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget netop blev nedsat for at følge op på revisionsrapporter, idet SKAT på det tidspunkt var fusioneret med departementet. Man gjorde det lidt på samme måde, dvs. at man fik informationerne fra de oversigter, som blev lavet, og så kunne Revisionsudvalget stille spørgsmål. Revisionschefen var selvfølgelig med i Revisionsudvalget, og han kunne redegøre nærmere for det, og Revisionsudvalget kunne stille spørgsmål til løsninger osv., hvorpå man på den baggrund diskuterede det.

Forespurgt, om vidnet erindrer forløbet omkring nedsættelsen af Revisionsudvalget, og hvad begrundelsen var, forklarede vidnet, at det var noget med det ulovhjemlede tilsyn, men han husker det ikke i detaljer.

Foreholdt, at der var et sættemøde i december 2010 og således 12 måneder efter etableringen af den nye struktur, og forespurgt, om vidnet erindrer, hvorfor det først skete på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det var noget med Intern Revisions referenceforhold til departementet. Efter fusionen var der behov for et udvalg, der kunne følge med, og som gik mere på tværs.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde. Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Forespurgt, hvordan de to beskrevne opgaver blev udmøntet, forklarede vidnet, at hvis der kom nye revisionsrapporter, blev de også vendt i dette regi, men det blev alt sammen organiseret af den enhed, der havde ansvaret for at registrere revisionsrapporterne og de vedtagne aktiviteter. Det blev så fremlagt i Revisionsudvalget, og revisionschefen kom med sine kommentarer og supplerede det, der blev sagt. Når en revisionsrapport var blevet bearbejdet og behandlet, blev det derefter konstateret, at man nu syntes, at den var færdig, og så kunne Revisionsudvalget stille spørgsmål, hvis de ikke var enige.

Forespurgt, om Revisionsudvalget kunne betegnes som et kontrolorgan i forhold til de øvrige ledelsesfora, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det havde nogen betydning for udvalgets rolle, at alle revisionsrapporter blev sendt direkte til departementschefen, forklarede vidnet, at han ikke helt forstår spørgsmålet. Foreholdt, at departementschefen var med i Revisionsudvalget, og forespurgt, om departementschefen indtog en aktiv rolle, i forhold til hvad man skulle ind på, forklarede vidnet, at departementschefen havde sine egne prioriteringer, i forhold til hvad der efter hans opfattelse var væsentligt, og det gav han selvfølgelig udtryk for. Forespurgt, om det var før eller under mødet, at de fik sådanne tilkendegivelser, forklarede vidnet, at det gerne var under mødet. Han husker ikke, at der var nogen tilkendegivelser forud.

Foreholdt, at der var en enhed, som styrede opfølgningen og fungerede som sekretariat, og forespurgt, om medlemmerne i Revisionsudvalget efter vidnets opfattelse selv havde en initiativpligt, forklarede vidnet, at det havde de ikke i forhold til Revisionsudvalget. Selv forberedte han sig gerne grundigt for at kunne redegøre for, hvad der skete med de områder, hvor han var tovholder. Forespurgt, hvordan vidnet forberedte sig på de andre områder, forklarede vidnet, at han satte sig ind i det materiale, som blev fremlagt, ligesom han satte sig ind i materialet til alle de møder,

han deltog i. Det var selvfølgelig med forskellig tyngde, i forhold til om det vedrørte hans eget område eller ikke.

Forespurgt, om vidnet opfattede det som en del af opgaven at forholde sig kritisk til, om andre medlemmers ansvarsområder var tilstrækkeligt i proces, forklarede vidnet, at det gjorde han, men der skulle også tages hensyn til den tid, de havde til rådighed i forhold til at sætte sig ind i materialet for hele den samlede organisation. Der var dog en forventning om, at hvis der var noget, som man ikke syntes var dækket, så kommenterede man det. Forespurgt, om det reelt også skete, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken enhed, der styrede SIR-rapporterne, forklarede vidnet, at han dårligt kan huske det, men han mener, at den fra 2010 hed Økonomistyring. Foreholdt, at der var en enhed, der hed Økonomi, forklarede vidnet, at de havde Borger og Virksomhed, Jura og Samfundsøkonomi samt en økonomisk enhed. Derudover var der hele administrationsdelen og også IT. Der var også Regnskab og HR.

Forevist af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, støttebilaget "Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet, 2010 – 1. april 2013 ("den tidlige periode")" forklarede vidnet, at enheden hed Koncernfunktioner. Forespurgt, om det foregik i den del, der hed Økonomi – dvs. Jens Madsens kontor – bekræftede vidnet dette. Det var også Jens Madsen, der efterfølgende i den nye organisation havde ansvaret, hvor det kom til at ligge i det, der kom til at hedde Skattestyrelsen.

Forespurgt, hvad vidnets rolle som produktionsdirektør var i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han var med, fordi han stod for koordinering og tilrettelæggelse af arbejdet i driften.

Forespurgt, hvor stor en andel af de kritiske rapporter der henhørte under vidnets område, forklarede vidnet, at det var en forholdsvis stor del af dem. Det var der, revisionen gik dybest ned, fordi det var der, man kunne se, om der var nogen af de forretningsmæssige processer, som ikke blev fulgt. Det var ret væsentligt.

Forespurgt, hvordan processen i Revisionsudvalget var, når man behandlede en af de rapporter, der henhørte under vidnet, forklarede vidnet, at man på forhånd afleverede de initiativer, man enten planlagde eller allerede havde besluttet at gennemføre. Det blev beskrevet i punktform i det materiale, der blev lagt frem til Revisionsudvalget, som så kunne spørge ind til det. Hvis det var den første gang, udvalget så rapporten, fortalte han – hvis det var hans område – hvad de diskuterede, og hvad de ville gøre, og derefter kom det til diskussion. Hvis det var noget, der havde væ-

ret fremme før, og det bare var en opfølgning, fremgik det kun af det materiale, der blev fremlagt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
> *Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen"*

Forespurgt, om de pågældende i denne sammenhæng havde forskellige roller, eller om de var solidarisk ansvarlige for den opgave, der var henlagt til Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at de var solidariske. Grunden til, at de var sammensat på denne måde, var, at han selv havde ansvaret for produktionen, mens Erling Andersen og Jens Sørensen fra regionerne havde nogle centeropgaver. Jens Sørensen havde regnskabscentret, og Erling Andersen havde toldområdet, hvortil noget af procesejerskabet var uddelegeret. Det var derfor naturligt, at de var med i udvalget. Forespurgt, hvorfor de andre regionsdirektører ikke var med, forklarede vidnet, at det skyldtes, at man ikke skulle have et større udvalg, end at man kunne nå at diskutere tingene, uden at der skulle gå flere timer, før man var gennem talerækken.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.*
>
> *Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet.*
>
> *Udvalget skal have fokus på tilsynet frem for den daglige drift."*

Forespurgt, hvad der blev drøftet omkring opgaven, herunder den særlige opgave i forhold til om der rent faktisk blev fulgt op på revisionsarbejdet, forklarede vidnet, at hvis ikke udvalget mente, at det, der blev lagt frem af de ansvarlige for revisionsrapporten, var dækkende, kommenterede man det og bad om at få det op til fornyet overvejelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 366 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet), hvor det af et organisationsdiagram fremgår, at der ved Revisionsudvalget var anført "(Ulovbestemt tilsyn)".

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

> *"Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."*

Forespurgt, om det også var den forståelse, de havde af opgaven på det første møde i december 2010, forklarede vidnet, at det var det. Det var ikke så forskelligt fra tidligere revisionsudvalg. Forespurgt, om man i det tidligere udvalg også forholdt sig kritisk til, om der var den nødvendige og den relevante fremdrift, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan man sikrede sig, at alle kritiske punkter i en rapport blev håndteret, forklarede vidnet, at det fremgik af opfølgningen. De var meget opmærksomme på at følge op i forhold til de anbefalinger, der kom fra revisionen, og hvis ikke medlemmerne af Revisionsudvalget syntes, at der var fulgt ordentligt op, kommenterede de det. Man blev i så fald bedt om at gå tilbage og finde en løsning og fremlægge den. Forespurgt, hvor ofte det forekom, at nogen sagde, at det ikke var godt nok, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvor ofte det forekom, men der var ingen møder i Revisionsudvalget, hvor der ikke var aktive diskussioner om flere af rapporterne. Forespurgt, om vidnet husker konkrete eksempler, hvor det ikke var godt nok, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det var altid noget, der holdt direktørernes fokus, når de skulle i Revisionsudvalget og have de her ting diskuteret. Der skulle man selv godt ned i detaljerne og ikke bare svæve oppe på direktionsniveau. Man var nødt til at kunne forklare forholdsvist detaljeret, hvad det drejede sig om.

Forespurgt, hvordan de i Revisionsudvalget sikrede sig, at revisionsrapporterne og detailafsnittene ikke gik i glemmebogen, forklarede vidnet, at så længe det ikke var tjekket af, at problemstillingen var løst, var det den enkelte direktør, der var tovholder på rapporten og havde ansvaret for den. Når det var besluttet, hvad der skulle gøres, blev rapporten taget ud af revisionsprotokollen, og derefter var det det almindelige system, der trådte ind og fulgte opgaven ud til den relevante enhed, hvor de så havde en forventning om, at problemet blev løst. Forespurgt, om det vil sige, at når man havde besluttet, hvad man ville gøre, afsluttede man opfølgningen på direk-

tionsniveau, forklarede vidnet, at sådan husker han det i hvert fald. Forespurgt, om der var drøftelser om, hvorvidt det var hensigtsmæssigt, forklarede vidnet, at det var der ikke. Foreholdt, at der i SIR's 2010-rapport netop blev anført, at man ikke havde foretaget den fornødne opfølgning på tidligere kritiske rapporter, forklarede vidnet, at det ikke var en diskussion, han husker, der var i Revisionsudvalget.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor intensiv Revisionsudvalgets behandling af sagerne var, herunder om man gik helt ned i materien, om man overtog vurderingen fra det andet forum, eller om perspektivet var lidt højere oppe, forklarede vidnet, at der faktisk var nogle gange, hvor man gik forholdsvist langt ned i materien. Det var især, når Borger- og retssikkerhedschefen var inde over for at være sikker på, om de havde dækket det retssikkerhedsmæssige aspekt, og om de juridiske regler var på plads. I Produktionsforum kunne man måske godt have lagt noget op, som man syntes var rigtigt, men hvor man havde overset et eller andet. Det var en anden type diskussion, de havde i Revisionsudvalget, end der var i Produktionsforum. Forespurgt, hvad der skulle til, for at man gik ned i materien, forklarede vidnet, at det enkelte medlem kunne være faldet over et eller andet, den pågældende ikke syntes var dækket, og så gik man dybt ned i materien. Forespurgt, om det således kunne ske på initiativ fra et medlem, bekræftede vidnet dette.

REVISIONSUDVALGETS BEHANDLING AF SIR'S 2010-RAPPORT

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5865 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010) med punktet "5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009".

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.*
>
> *Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.*
>
> *Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."*

Forespurgt, hvor detaljeret vidnets gennemgang af et sådant punkt var, forklarede vidnet, at det kom lidt an på væsentligheden i revisionsrapporten, men den var pænt detaljeret. Forespurgt, om vidnet gik den enkelte rapport igennem specifikt og konkret, forklarede vidnet, at der var nogle, hvor det bare blev konstateret, at der ikke var sket noget siden sidst, men hvis der var aktiviteter eller beslutninger fx i Produktionsforum, gennemgik han dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5866-5867 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, forelæggelse for departementschefen):

"Oversigt over alle Intern Revisions rapporter 2009

Karakter	*Antal*
Tilfredsstillende	*25* [grøn markering]
Ikke helt tilfredsstillende afsluttede	*6* [gul markering]
Ikke helt tilfredsstillende ej afsluttet	*2* [gul markering]
Ikke tilfredsstillende afsluttede	*7* [rød markering]
Ikke tilfredsstillende ej afsluttet	*3* [rød markering]

…

2009
Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:
"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010.

Kritik:
Der er ikke anført kritik højde, men IR vurderer: 1) der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen mv. 2) at SKAT mangler indberetninger/-oplysninger til at kunne opgøre korrekt nettoprovenu 3) forretningsprocesserne til registrering mv. ikke har været fuldt opdaterede 4) regnskabs og it-systemer ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordninger

Status efter behandling i Produktionsforum den 21/ 6 2010:
Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover.

Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."

Forespurgt, hvordan Revisionsudvalget vurderede status på dette møde, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Man tog det, der blev sagt, ad notam. Jens Sørensen gav formentlig en status på mødet, fordi han var med. Det forekommer vidnet lidt mærkeligt, at man skrev, at man skulle modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010, når mødet var i december 2010. Men han husker ikke de nærmere detaljer, og Jens Sørensen redegjorde formentlig for det, fordi det var ham, der var tovholder.

Foreholdt, at det i dag kan fremstå som problematisk, at fristerne så urealistiske ud, og forespurgt, om der var drøftelser om fremdriften, eller om man bare accepterede, at man blev forsinket, forklarede vidnet, at det ikke var så ofte, at det blev forsinket. I den konkrete situation var der ikke sat nogen deadline, ud over at de bad om en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010, men hvis der var sat deadlines, fulgte de dem normalt. Der må helt sikkert have været nogen, der reagerede på, at der i et notat til et møde i december 2010 stod, at der skulle afgives en status inden udgangen af 2010, men han erindrer det ikke. Foreholdt, at den oprindelige frist for status var oktober 2010 i Produktionsforum, og at den nu var december 2010, forklarede vidnet, at han ikke ved hvorfor. Forespurgt, om vidnet husker at have haft drøftelsen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

"5. Opfølgning på kritiske rapporter

…

b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)

…

Ad b) Notat fra Jens Sørensen"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, "Statusnotat på grundlag

af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat").

Foreholdt, at notatet et par dage forinden havde været i Produktionsforum, og forespurgt, hvad Revisionsudvalgets rolle herefter var, og hvori forskellene i behandlingen bestod, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget kunne gå dybere ned i det og spørge ind til problematikkerne, men det husker han ikke, at de gjorde. Forespurgt, om der blev spurgt overhovedet, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt, at departementschefen deltog i Revisionsudvalget, og at det foreviste statusnotat omtalte OECD's TRACE-projekt, og at man lod problemerne vedrørende udbytterefusionen udgå af arbejdsgruppen. Endvidere foreholdt, at det reelt var udbytterefusionen, der oprindeligt dannede grundlag for revisionsundersøgelsen, og forespurgt, om der var drøftelser i den anledning, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der var i Revisionsudvalget.

Forespurgt, om der var reaktioner på, at man på dette tidspunkt stadig ikke var kommet i gang med arbejdet i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var der ikke. Der var kommet det omtalte statusnotat, og det var man tilfreds med. Han mener også, at han på det tidspunkt havde sat en bagkant for, hvornår arbejdet skulle færdiggøres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

> *"Formål*
>
> …
>
> *Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."*

Forespurgt, om der i Revisionsudvalget var nogen drøftelser om, hvorvidt der skete tilstrækkelig opfølgning i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der var.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5555 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Er der opfølgning på kritiske rapporter, som udvalget vil følge eller have uddybet?*
>
> *Ansvarlig:*
> *Steffen Norman Hansen*
>
> *Materiale:*
> *Statusrapport over opfølgning på kritiske rapporter*
>
> *Ca. tidsforbrug:*
> *10 min."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, forelæggelse for departementschefen):

> *"II. Seneste opfølgning på rapporter for 2009 behandlet i Revisionsudvalget den 31. marts 2011*
>
> *…*
>
> *14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
> *Kritik*
>
> *…*
>
> *Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt på dagsorden/Emne:*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*

Beslutning/drøftelse:
Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."

Forespurgt, om det var en sædvanlig måde at afslutte en rapport på, dvs. at der forelå en indstilling om, at man bragte punktet til ophør, forklarede vidnet, at det var det bestemt ikke. Han er ret overbevist om, at hvis ikke man i Revisionsudvalget havde den konkrete beskrivelse af de handlinger, der skulle foretages, og som først blev vedtaget med handleplanen, var det ikke sædvanligt, at opfølgningen blev sluttet. Det må være blevet diskuteret, at det ikke skulle slettes, men det erindrer han ikke. Forespurgt, om vidnet blev orienteret om, hvad der skete på mødet, eller om han har noget bud på det, forklarede vidnet, at det har han ikke, for han var ikke til stede.

Forespurgt, hvad den normale fremgangsmåde var i en sådan situation, forklarede vidnet, at dækpapiret eller forbladet, var lavet af det kontor, som havde ansvaret. Det normale var, at det skulle på mødet i Revisionsudvalget, når det var besluttet, at rapporten var lukket. Forespurgt, om det så skulle føres til protokol, at den blev lukket, bekræftede vidnet dette. Det ville så fremgå af den næste opfølgning, at den pågældende rapport var lukket.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5568-5569 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, forelæggelse for departementschefen):

"15) Revisionsrapport 09-034 Opfølgningsrevision af inddrivelsessystemerne KMD-IND, RIS og DFLS

…

Behandling i Revisionsudvalget 31. marts
Steffen ser på at minimere risici, fx vha. en dokumenteret handleplan, så opstramningen synliggøres overfor Intern revision, indtil EFI kommer."

Foreholdt, at det anførte kan opfattes som nogle midlertidige tiltag, indtil den endelige løsning var på plads, forklarede vidnet, at det anførte var noget, der var skrevet i opfølgningen på en anden revisionsrapport vedrørende EFI. Han var ikke med til mødet. Forespurgt, om det var normalt, at man havde midlertidige løsninger, indtil den permanente løsning var på plads, dvs. at man forsøgte at minimere de risici, der var relateret til den kritiske rapport, indtil man havde en endelig løsning, forklarede vidnet, at hvis det var et større projekt – fx i det konkrete tilfælde EFI, som stadigvæk er i gang – fastlagde de i deres handleplaner omkring ressourceforbrug osv.,

hvornår det løb af stablen. Hvis det alligevel ikke kunne lade sig gøre, var de nødt til at have en handleplan for, hvad de så gjorde, indtil det kunne. Det var absolut ikke normalt, at en revisionsrapport havde sådanne midlertidige handleplaner, men i det konkrete tilfælde var man nødt til at have det, fordi man ikke bare kunne lade være med at opkræve penge i et halvt eller helt år. I hvert fald ikke på det tidspunkt.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Foreholdt, at TRACE-projektet afhang af, hvordan de internationale forhandlinger forløb, og forespurgt, om der vidnet bekendt var overvejelser om at gøre noget undervejs, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde meget lidt med TRACE at gøre, bekræftede vidnet dette.

1. december 2010 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i Det Eksterne Kontaktudvalg, forklarede vidnet, at hans væsentligste rolle i Det Eksterne Kontaktudvalg var at stå for at informere om nye tiltag, hvis der kom ny lovgivning, fx hvordan den blev håndteret i systemerne, hvordan man skulle selvangive osv. Det kunne også være, hvis de havde nogle kontrolaktiviteter, de gerne ville informere om, sådan at revisorbranchen og virksomhedskredsen var orienteret om, hvad de foretog sig. Hans rolle var således af rent informativ karakter. Han skulle også modtage feedback fra de eksterne medlemmer og tage feedback om dårlig eller god service med hjem og arbejde med det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 388 (2010-12-01 (2) - Referat fra møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 1. december 2010):

> *"8. Emner rejst af Finansrådet*
>
> *a. Status på arbejdet vedrørende udbytte m.v.*
>
> …
>
> *Jens Drejer redegjorde for, at samarbejdet mellem SKAT og pengeinstitutterne jo blev indstillet, da det blev overhalet af OECD-projektet TRACE. Det forventes, at der vil finde en foreløbig afrapportering til CFA ("OECD's Committee on Fiscal Affairs") medio 2011. Der er et nordisk pilotprojekt på vej. Det kan også oplyses, at en arbejdsgruppe i SKAT er i gang med at se på en optimering af de nuværende processer i forbindelse med indeholdelses af kildeskatter."*

Forespurgt, hvad der nærmere blev drøftet omkring de beskrevne forhold, forklarede vidnet, at der ikke blev drøftet andet end det, Jens Drejer redegjorde for. Han tror, at Jens Drejer gik lidt mere ind i informationerne om TRACE, og at det andet om arbejdsgruppen mere bare var en slutbemærkning om noget, de i øvrigt var ved at se på.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 388 (2010-12-01 (2) - Referat fra møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 1. december 2010):

> *"8. Emner rejst af Finansrådet*
>
> …
>
> *Neel F. Gronemann fra Finansrådet efterspurgte en status og tidsplan for OECD-arbejdet, da de gerne ser ordningen med nettoindeholdelse af kildeskatter for udbytter fra aktier udvidet til omnibusdepoter."*

Forespurgt, om der var drøftelser omkring denne anmodning eller tilkendegivelse, forklarede vidnet, at det var der ikke. Jens Drejers svar var, at det kunne være, at det blev løst i TRACE-projektet, som de fulgte. Og det var præcis det, som TRACE-projektet ville have løst.

Forevist ekstraktens side 377-378 (2010-12-01 (1) - Briefingsnotat til møde i Det Eksterne Kontaktudvalg den 1. december 2010) og forespurgt, hvem der var forfatter på et sådant notat, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det kunne være den enhed, der hed noget i retning af Økonomi eller Samfundsøkonomi, men han ved det ikke.

8. december 2011 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 575 (2011-12-08 - Referat fra møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg den 8. december 2011):

> *"Ad punkt 7c. Nedsættelse af udbytteskatten ved kilden*
>
> …
>
> *Kaj-Henrik Ludolph oplyste, at der i OECD-regi arbejdes på etablering af en standardiseret metode til at sikre sig, at lempelser af udbytteskatten ifølge dobbeltbeskatningsoverenskomster eller nationale regler kan ske ved kilden. Den arbejdsgruppe, der er nedsat i OECD-regi, forventes at afslutte sit arbejde i december, og*

resultatet af arbejdet forventes herefter godkendt i OECD-regi i løbet af januar 2012."

Forespurgt, hvad vidnet på dette tidspunkt vidste om arbejdsgruppens indhold, forklarede vidnet, at han vidste det, der stod i orienteringen. Forespurgt, om vidnet således ikke kendte til de forudgående drøftelser, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 575 (2011-12-08 - Referat fra møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg den 8. december 2011):

"Skatteministeriet er af den opfattelse, at indførelsen af et system som det, der er under udvikling i OECD, vil være til stor nytte både for investorer i danske aktier og deres depotførere. I løbet af foråret forventes arbejdet derfor at fortsætte hen imod dels en beslutning om, hvorvidt vi vil gennemføre systemet, dels med konkrete planer for implementeringen."

Forespurgt, om vidnet hørte nærmere om, hvad grundlaget for denne oplysning var, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det næste, han hørte til det, var, at hele projektet var nedlagt.

Vidnet blev foreholdt, at der i efteråret 2009 var nogle problemer omkring skatteprovenuet, som vidnet dog har forklaret, at han ikke var orienteret om. I februar 2010 kom der en orientering fra Ivar Nordland omkring deltagelse i TRACE-projektet, og i den forbindelse besluttede direktionen, at man skulle lave et oplæg om, hvad Danmark fik ud af en sådan deltagelse. Det ses dog ikke, at oplægget faktisk blev udarbejdet. I maj 2010 kom der en kritisk rapport, hvor det ene af de to hovedproblemer netop vedrørte refusionsdelen. I marts 2011 var den nedsatte arbejdsgruppe ikke kommet i gang endnu, men man besluttede sig for at tage den del ud, som vedrørte refusionen, dvs. den del, der specifikt vedrørte de udenlandske aktionærer. Det reagerede man ikke på, hverken i Produktionsforum eller i Revisionsudvalget, og i juni 2011 ophørte opfølgningen på SIR's 2010-rapport både i Produktionsforum og i Revisionsudvalget. Senere kom SIR's 2013-rapport, hvor realiteten var, at der ikke var sket nogen nævneværdige ændringer. Vidnet forklarede, at det vist ikke er helt korrekt, og at dette ikke stod i 2013-rapporten. Foreholdt, at der var sket ændringer vedrørende indberetning og angivelse, og at det var i proces, forklarede vidnet, at der var ændret på nogle afstemningsmuligheder, og at der var nogle muligheder i Business Objects. Det er derfor ikke helt korrekt, at der ikke var sket ændringer. Foreholdt, at fokus var på punktet med de udenlandske aktionærer, som man lod udgå, forklarede vidnet, at processen til at udbetale udbytte til udenlandske aktionærer stadigvæk var med i det arbejde, der foregik. Det var ikke fuldstændig

ude, og det kan man også se af det ændrede kommissorium. De aktiviteter, der blev diskuteret, omfattede også punktet. Der var nogle ting, der ikke lykkedes, fordi der skulle laves nogle afstemningsmuligheder i systemet. Det krævede først lovgivning og efterfølgende økonomi at ændre i systemerne, så afstemningerne kunne foretages. Det kom først noget senere.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der ikke blev ændret på det forhold, at der ikke var nogen materiel kontrol af om de, der søgte om refusion, rent faktisk var aktionærer, forklarede vidnet, at det var der blevet ændret på, hvis man havde haft en rygende pistol. Sådan foregik hele systemet, hvis ikke det var oplagt, at der var en risiko, som var til at tage og føle på. På alle områder i SKAT, hvor der ikke var en statistisk mulighed for at udsøge en risiko, var det en betingelse for at oprette et indsatsprojekt, at man havde foretaget en materiel registreringskontrol, der gav grundlag for at antage, at noget var galt. Det var der ikke på dette område, og der var ikke nogen, der prøvede at melde det ind i et indsatsprojekt.

Foreholdt, at der i notatet fra efteråret 2009 (ekstraktens side 74), som blev delvist gengivet i Ivar Nordlands notat fra februar 2010 (ekstraktens side 245), var en bemærkning om, at i 2006, 2007 og 2008 blev stort set det hele refunderet, og at vidnet i den forbindelse henviste til, at der var 20 års forældelse, forklarede vidnet, at der ikke var 20 års forældelse, men at man kunne anmode 20 år tilbage om at få penge tilbage.

Forespurgt, om ikke de 3 år indikerede, at alt ikke var i orden, og om ikke man burde undersøge det nærmere, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad man burde have gjort, men de gjorde det i hvert fald ikke, for dokumenterne lå ikke – som de gør nu – samlet hos dem, der havde ansvaret for det. De, der havde ansvaret for det, arbejdede ud fra den viden, de havde på det tidspunkt. Så vidt han ved, tilgik det omtalte dokument ikke dem, der foretog risikovurderingen, og derfor var de nødt til at reagere ud fra det, der forelå. Hvis der til dem, der hos ham havde ansvaret for at udarbejde indsatsprojekterne, var kommet en henvendelse eller en melding om, at nogle materielle kontroller viste, at man udbetalte til de forkerte mennesker, eller at man udbetalte for meget, ville det indgå stærkere i vurderingen af, om der indsatsmæssigt skulle gøres noget. De havde hele tiden fokus på, at der procesmæssigt skulle gøres noget, og det var det, arbejdsgruppen havde ansvaret for. På det niveau, hvor man foretog indsatsplanlægningen, havde man ikke nogen indikationer af, at der var noget galt. Der var risiko for, at der kunne være noget galt, men der var ikke konstateret noget, hvilket der var på mange andre områder, hvor de havde rigeligt at gøre med at sætte ind. Det var fx vedrørende momskarruselsvig, kreditkortprojekter, udenlandske sommerhuse og alle de andre huller i områderne. Det krævede derfor, at der kom et eller andet, der viste, at man havde en rygende pistol, og at de

simpelthen var nødt til at se på det. Det er klart, at hvis alle de dokumenter, der lå i systemet, på et tidspunkt havde ligget hos den samme mand med ansvar, ville man nok have gjort noget, men det kan han ikke vide. Han og hans enhed reagerede ud fra den viden, der var på det pågældende tidspunkt.

SIR'S 2013-RAPPORT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4866 (2013-03-03 - E-mail fra Susanne Thorhauge til Steffen Normann Hansen og Richard Hanlov med orientering om revision af udbytteområdet, Susanne Thorhauges e-mail af 3. marts 2013 til Steffen Normann Hansen og Richard Hanlov med kopi til Anne Munksgaard):

> *"Til orientering er SIR i gang med en revision af regnskabsaflæggelsen for udbyttebeskatningen.*
>
> *Det er oplyst, at formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *- Om forretningsgange og interne kontroller opfylder de krav, der stilles til god og pålidelig regnskabsforvaltning og dermed medvirker til at sikre regnskabsposternes rigtighed.*
>
> *- Om de initiativer som Skatteministeriet har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige."*

Forespurgt, om det var første gang, vidnet hørte om SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var det. Det foreholdte var en early warning fra en kontorchef. Forespurgt, om vidnet herefter var involveret i rapportens udarbejdelse, eller om han først så den, da den var færdig, forklarede vidnet, at det var han overhovedet ikke. Det var heller ikke kutyme.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4866 (2013-03-03 - E-mail fra Susanne Thorhauge til Steffen Normann Hansen og Richard Hanlov med orientering om revision af udbytteområdet, Susanne Thorhauges e-mail af 3. marts 2013 til Steffen Normann Hansen og Richard Hanlov med kopi til Anne Munksgaard):

> *"Der er afholdt møde med Intern Revision den 6. februar 2013, hvor Regnskab 2, Afregning Person og Afregning Erhverv var repræsenteret. Rigsrevisionen har ønsket at følge undersøgelsen, men var ikke til stede på mødet."*

Forespurgt, om det gav anledning til særlige overvejelser, at Rigsrevisionen var inde over, forklarede vidnet, at det gjorde det overhovedet ikke. Forespurgt, om det var

sædvanligt, forklarede vidnet, at det ikke var unormalt, at Rigsrevisionen fulgte Intern Revisions arbejde. Det ændrede ikke noget, at de var ude at kigge, og det levede man med.

Forespurgt, om vidnet fik yderligere informationer undervejs, inden rapporten kom, forklarede vidnet, at han ikke erindrer nogen yderligere information. Det næste, han så, var revisionsrapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
>
> *- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Forespurgt, hvordan og hvor grundigt vidnet gennemgik 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det var på samme måde som den tidligere. Dvs. at han læste den godt igennem og vidste, at der skulle reageres på et eller andet. I den periode hvor rapporten kom, havde de diskussionen om, hvor procesejerskabet skulle ligge i forhold til Jens Sørensens afdeling i Inddrivelse og vidnets afdeling i Kundeservice. Derfor var de nødt til at stikke hovederne sammen for at finde ud af, hvem det var, der skulle dække hvad. Det var de selv lidt uafklarede i forhold til på grund af den nye struktur.

Forespurgt, hvad de væsentligste problemer i udbytteadministrationen var på dette tidspunkt i foråret 2013, forklarede vidnet, at han forholdt sig til det, revisionen beskrev. Da han læste den igennem, kunne han konstatere, at det ikke var alt, som revisionen havde anbefalet i den gamle revisionsrapport, som de havde opfyldt. I den forbindelse skal man tænke på, at for at komme fuldstændig igennem med det skulle de have lovgivningen på plads, og de skulle have økonomi til at ændre i IT-systemerne. De skulle også have lejlighed til at ændre i IT-systemerne, for det var ikke alle IT-systemer, de bare lige kunne lukke ned og så ændre. De var nødt til at gøre det i nogle bestemte perioder også i forhold til leverandører osv. Det var derfor ikke alting, der kunne komme på plads inden for forholdsvist kort tid, og han kan også se, at noget af det først kom endeligt på plads i 2013 og 2014. Men de, der havde an-

svaret for at følge op på 2010-rapporten, gjorde så meget, de kunne med de midler, de havde til rådighed på det pågældende tidspunkt. Forespurgt, om det var vidnets læsning af rapporten, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet genlæste 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det syntes han ikke, der var nogen grund til, fordi de nye anbefalinger jo var i den nye rapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige - udbytteskat (maj 2010)"):

> *"I undersøgelsen af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010) anbefalede SIR, at der blev etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatning. Det er fortsat SIRs opfattelse, at der bør etablereres et overordnet ansvar."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte om det anførte, forklarede vidnet, at det ville SIR formentlig skrive, indtil det blev gjort, for den holdning havde de i SIR. Der var ting, som fremgik af forskellige revisionsrapporter, som bare ikke kunne lade sig gøre, når man kom ned og vurderede organisationsmodellerne, og hvad der kunne lade sig gøre i forhold til økonomi osv. Det var de nødt til at forholde sig til, når det kom på direktionsniveau. Han havde i 2010 en helt klar opfattelse af, at denne anbefaling ikke skulle følges. Det gav han udtryk for, og den blev heller ikke fulgt.

Foreholdt, at det i 2013 fortsat var en anbefaling, man burde følge op på, forklarede vidnet, at det også lå i den nye organisationsstruktur, at det skulle ændres, idet det skulle flyttes over i Inddrivelse. Forespurgt, om det var hele ansvaret, der skulle flyttes derover, forklarede vidnet, at som han nævnte tidligere, skulle procesejeransvaret flyttes over, men det var bare ikke muligt at dele procesejeransvaret med dem, som havde ansvaret for IT-systemerne, herunder især 3S. Derfor var man nødt til at lade det, der skulle ske i IT-systemet, blive liggende i Kundeservice, mens selve procesejerskabet – dvs. beskrivelsen af behovene for systemændringer og procesændringer – skulle ligge i et kontor i Inddrivelse. Derefter skulle de så samarbejde med henblik på, at ændringerne rent faktisk skete i IT-systemerne.

Foreholdt, at Richard Hanlov senere i forløbet blev hjemsendt under henvisning til, at han havde et procesejerskab og et ansvar i den sammenhæng, forklarede vidnet, at det havde han i en kort periode i 2013.

Procesejere

Forespurgt til vidnets forståelse af, at der blev flyttet procesejeransvar, herunder hvornår det skete, og om der blev flyttet bemanding, forklarede vidnet, at i organisationsplanen var det tegnet ind den 1. april 2013, men som nævnt kunne man ikke bare uden videre adskille procesejerskabet fra dem, der havde ansvaret for IT-systemerne og kørte den daglige drift osv. Richard Hanlov argumenterede meget kraftigt for, at det skulle man heller ikke gøre, og han argumenterede faktisk for, at man skulle beholde procesejerskabet i Kundeservice. Men det var nu engang blevet besluttet, at det skulle flyttes, uanset hvor klogt de syntes det var, og det blev også flyttet. Richard Hanlov var ikke meget for at tage fat i processen med at flytte procesejerskabet, men vidnet blev af direktøren presset til at få nedsat en gruppe, som kunne gøre det. Der blev i den forbindelse udpeget en ny underdirektør i Inddrivelse, som skulle have ansvaret for lige præcis den del af processen. Forespurgt, hvem den pågældende underdirektør var, forklarede vidnet, at det var Kirsten Otbo. Hun tog fat i det, efter at hun, vidnet, Jens Sørensen og Richard Hanlov havde holdt et møde, hvor de sagde, at nu skulle det altså ske, og at man måtte beskrive problemstillingen og finde en løsning. Forespurgt, hvor Kirsten Otbo var placeret, forklarede vidnet, at hun kom til Inddrivelse.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken direktør der pressede vidnet, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsen, som sagde, at nu måtte de finde ud af at få det delt. Forespurgt, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at presset sådan rigtig kom i juni, juli og august 2013. Som nævnt kom Jørgen Pedersen, der var kontorchef i en udviklingsenhed under administrationsafdelingen, ind over med henblik på at skrive Kirsten Otbo og Richard Hanlovs diskussioner ned og komme med forslag til, hvordan det kunne håndteres.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var vidnets oplevelse eller erindring, at Afregning Erhverv herefter ikke havde nogen roller i forhold til udbyttebeskatningen, forklarede vidnet, at det havde de ikke som procesejer, men han mener, at de stadig havde ansvaret for at foretage ændringerne i systemet 3S, hvis procesejeren beskrev, at noget skulle laves om. Forespurgt, om vidnet taler om de såkaldte systemejere, forklarede vidnet, at det ikke var helt det samme. Systemejeren lå i IT og skulle gøre det, han fik besked på ud fra de tekniske muligheder, mens procesejeren skulle beskrive en ændring af en proces, fx at der skulle udskrives nogle bestemte blanketter fra systemet, eller at der skulle foretages nogle sammenlægninger eller sammenligninger i systemet. Det var det, 3S-folkene skulle beskrive, og så lagde de det over til IT-afdelingen, som kodede det ind. Forespurgt, om dette i forhold til anbefalingen om et overordnet ansvar ikke blot var en anden måde at lægge snittet på, men hvor ansvaret stadig lå hos forskellige aktører, forklarede vid-

net, at det er korrekt. Det ville man ikke kunne ændre i virkeligheden. I den forbindelse var den materielle kontrol stadigvæk også splittet, idet den lå i Indsats.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor Jørgen Pedersen var placeret, forklarede vidnet, at han sad i et udviklingskontor, som arbejdede med organisationsudvikling. Foreholdt, at Jørgen Pedersen i støttebilaget "Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet, 1. april 2013 – 6. august 2015 ("den sene periode")" er anført i kontoret Effektiviseringer/Forretningsudvikling i søjlen Økonomi under Karsten Juncher, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor systemejerskabet lå, forklarede vidnet, at det lå i IT-afdelingen under Jan Topp Rasmussen.

Forespurgt, hvad Jørgen Pedersens rolle var, forklarede vidnet, at han var facilitator i forhold til udarbejdelsen af et endeligt dokument, der kunne godkendes i direktionen og danne baggrund for en beskrivelse af delingen af procesejerskabet, og hvilke ressourcer der i givet fald skulle flyttes.

Forespurgt, hvornår flytningen blev effektueret, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige. I hans erindring ville han gerne have haft, at det skete, mens han stadig var der, men han kan af Jørgen Pedersens notat i det efterfølgende materiale se, at det først var, efter han holdt op den 10. oktober 2013. Men selve bevidstheden om, at det skulle ske, forelå tidligere, for det var Jens Sørensen, der fik til opgave at løbe med indmeldingerne til økonomisekretariatet om handleplanen vedrørende opfølgningen på 2013-rapporten.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnets forståelse således var, at procesejerskabet flyttede over under Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det gjorde det på et tidspunkt.

Foreholdt, at Afregning Erhverv i hele den efterfølgende proces havde en meget aktiv rolle i den nedsatte arbejdsgruppe, og forespurgt, hvorfor Afregning Erhverv havde den rolle, hvis de ikke var procesejere, forklarede vidnet, at det var de jo, indtil det skiftede. Foreholdt, at der med den "efterfølgende periode" tænkes på perioden fra efteråret 2013 og frem til januar 2015, hvor vidnet var gået på pension, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Han kan sagtens forestille sig, at Richard Hanlov måske havde ret i, at det var svært at adskille procesejerskabet som beskrevet i notatet. Men han ved det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1032 (2013-10-16 (1) - E-mail fra Jørgen Pedersen vedr. uklarheder i snitflader mellem forretningsområderne, Jørgen Peder-

sens e-mail af 16. oktober 2013 til Steffen Normann Hansen, Erling Andersen og Jens Sørensen):

> *"Vedhæftede filer: Snitfladeoversigt til forretningsområderne.docx*
>
> …
>
> *Kære direktører*
>
> *Med tilbagemeldinger fra Kundeservice, Indsats og Inddrivelse er der nu sket en kortlægning af uklarheder i snitflader på ydelses- og aktivitetsniveau mellem de tre forretningsområder."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1033 (2013-10-16 (2) - Vedhæftning til Jørgen Pedersens e-mail vedr. uklarheder i snitflader mellem forretningsområderne):

> *"Udbytteskat*
>
> *Mellem:*
> *ID - KS*
>
> *Beskrivelse:*
> *Inddrivelse anbefaler at poståbning, klargøring, indtastning af angivelser og refusion af udbytteskat overføres til Kundeservice. Det drejer sig om 2,6 årsværk.*
>
> *Løsning:*
> *Inddrivelse udarbejder efter drøftelse med Kundeservice oplæg om overførsel af opgaverne til kundeservice."*

Vidnet forklarede, at forud for, at det beskrevne blev endeligt besluttet, havde der været en lang periode, hvor han og Jens Sørensen ikke rigtig havde kunnet finde ud af det, og hvor de havde haft svært ved at få involveret de ansvarlige underdirektører. Forespurgt, om det foreholdte havde noget med procesejeransvar at gøre, forklarede vidnet, at det ikke ser ud, som om det havde med procesejeransvar at gøre, men han kan dårligt vide det. Ud fra årsværkene ser det mere ud, som om det vedrørte dem, der sad i regionen, dvs. Betalingscentret, som delvist skulle over i Kundeservice. Han tør dog ikke sige det, for på det tidspunkt var han fuldt beskæftiget med ejendomsvurderingerne, og i oktober 2013 havde han det ikke så godt, i forbindelse med at han holdt op. Han kan derfor ikke svare så godt på, hvad der skete i ugerne op til dette. Forespurgt, om det foreholdte således vedrørte noget helt andet end proces-

ejeransvaret, forklarede vidnet, at det havde noget med det at gøre, men han tror, at det foreholdte mere vedrørte noget, der foregik ude i driften med de medarbejdere, der sad med det, og ikke så meget procesejerskabet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det var for et procesejerskab, der blev flyttet over, og hvad det indeholdt, forklarede vidnet, at det indeholdt hele ansvaret for opkrævning af udbytteskat og udbetaling af udbytteskat. Der var også nogle andre skatteområder, der var med i det, vist nok royaltyskat. Forespurgt, om udbetaling også omfattede refusionsdelen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvorfor man på dette tidspunkt anbefalede at overføre den pågældende opgave til Kundeservice, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Der var procesejerskabet inde i det centrale niveau, og så var der arbejdsopgaverne ude omkring. Fx skulle poståbningen ligge i Kundeservice i stedet for i Betalingscentret. Der var nogle forhold, som var lette at flytte, men han er ret sikker på, at det ikke havde noget med procesejerskab at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1036-1037 (2013-10-17 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen):

> *"Vil du tage en snak med Steffen omkring dette? Som tidligere nævnt, så har jeg 2 medarbejdere der med fordel kan følge opgaven – og de er ikke i spil i relation til afskedigelsesrunden. Der er tale om Sven Nielsen … og Jette Knudsen…"*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have haft drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det gør han overhovedet ikke. Han ville ikke nødvendigvis være involveret i den snak, før det blev virkelig aktuelt.

Forespurgt, om vidnet erindrer noget skriftligt grundlag omkring drøftelserne om, at man skulle lave et ændret snit i procesejerskabet, forklarede vidnet, at det gør han ikke, ud over at man i den nye organisationsmodel kunne se, at det var det, der skulle ske, dvs. at det skulle deles op. Men det var udelukkende mundtlige drøftelser mellem ham selv, Jens Sørensen, Richard Hanlov og Kirsten Otbo, og det kom først på papir, efterhånden som Jørgen Pedersen blev involveret. Han så ikke selv, hvad der blev skrevet om det.

Forevist ekstraktens side 4889-4891 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisation) og forespurgt om dette var den omtalte organisationsmodel, forklarede vidnet, at man ikke kan se det så detaljeret i det foreviste. Der var nogle underdokumenter, der mere præcist viste, hvad der lå i de enkelte enheder. Det kan man overhovedet ikke se i det foreviste. Der findes 100 siders materiale, hvor det fremgår præcist,

hvad der lå helt ned i de enkelte enheder, driftsenheder og procesejerenheder. Forespurgt, om det kan være det foreviste dokument, som har 85 sider, forklarede vidnet, at det kan det godt være.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad baggrunden var for flytningen fra Kundeservice til Inddrivelse, forklarede vidnet, at det var sammenhængen i processen. Alt arbejdet blev udført i Betalingscentret, som lå under Inddrivelse. Derfor var det hensigtsmæssigt, at også procesejerskabet blev flyttet, således at en enkelt direktør havde begge ansvarsområder, altså at drive procesejerskabet centralt og at drifte området. Det er det eneste, han kan komme i tanke om som begrundelse. Forespurgt, om det var en tilgang eller begrundelse, man havde set på andre områder, eller om det var usædvanligt, forklarede vidnet, at det ikke var usædvanligt. Sådan fungerede stort set hele systemet. Forespurgt, om procesejerskabet således blev flyttet ud, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det var især de tre direktører i Kundeservice, Indsats og Inddrivelse, som havde det centrale ansvar for deres egne processer, som ellers havde ligget i Borger og Virksomhed. Inddrivelsesdirektøren havde således på centralt niveau procesejerskabet for de processer, der vedrørte betaling, udbetaling og inddrivelse af gæld, hvilket hidtil havde ligget i Borger og Virksomhed. Inddrivelsesdirektøren havde i den nye struktur samtidig også driftsansvaret ude i enhederne. Selv om regionerne var blevet nedlagt, havde man stadig medarbejdere siddende rundt omkring i landet, som skulle være tæt på kunden, og det havde han ansvaret for. På samme måde havde vidnet i Kundeservice ansvaret for angivelsesprocesserne vedrørende moms og skat, og han havde samtidig ansvaret for, at callcentret blev driftet ordentligt, og at kundehenvendelser kom ind osv. Det, der traditionelt var en central skattestyrelsesopgave som procesejer, lå nu i søjlen sammen med ansvaret for driften. Det var det nye i den nye organisation.

17. juni 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4868 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *13.*
>
> *Emne:*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> …

Materiale:
1. Forblad
2. Resume

Forventet tidsforbrug:
5 min"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Emne:
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Beslutnings/Drøftelse:
Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."

Forespurgt, hvad der blev drøftet på dette møde, forklarede vidnet, at det alene blev besluttet, hvem der skulle følge op. Det var en meget kort drøftelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 959 (2013-06-07 - Forelæggelse for direktionen vedr. SIR's 2013-rapport):

"Anledning:
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

…

Indstilling:
Det indstilles, at direktøren for Kundeservice følger op på rapporten."

Forespurgt, hvad ændringen skyldtes, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at den person, som udarbejdede indstillingen, var i tvivl om, hvordan organisationen så ud. Det gjorde vidnet så opmærksom på til direktionsmødet og sagde, at procesejerskabet var ved at flytte, hvorfor det ikke kun var ham, der skulle stå for opfølgningen, men i lige så høj grad Inddrivelse. Det var Inddrivelse og Kundeservice, der sammen skulle lægge op til handleplanen, og det blev så senere overtaget af Inddrivelse. Forespurgt, om vidnet oplevede uenighed om det, eller om der var en fælles forståelse, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der var uenighed om.

Forespurgt, om man drøftede, hvordan opfølgningen skulle foregå, forklarede vidnet, at de som sædvanlig skulle komme med en plan over, hvilke aktiviteter de ville gennemføre. Det skulle være i punktform, så det kunne registreres, og der kunne redegøres for det på et senere møde. Derefter skulle der udarbejdes nogle handleplaner for, hvordan aktiviteterne efterfølgende skulle implementeres.

Forespurgt, om der var drøftelser om det forhold, at man ikke var nået i hus med 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det var der ikke, fordi noget af det stadigvæk var i gang hos procesejerne. Forespurgt, om man således ikke opfattede det som problematisk, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke.

Forespurgt, hvorfor Jens Sørensen senere overtog opfølgningen alene, forklarede vidnet, at det var, fordi det meste af det, der skulle følges op på i revisionsrapporten, lå hos den del af procesejerskabet, som han overtog. Forespurgt, om det var i forbindelse med den tidligere nævnte overflytning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var drøftelser eller overvejelser i forhold til at involvere departementet i opfølgningen på 2013-rapporten, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var heller ikke normalt. Departementet blev først involveret, når de vidste, om de ville foreslå lovændringer, eller hvis de skulle have økonomi til systemændringer.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 959 (2013-06-07 - Forelæggelse for direktionen vedr. SIR's 2013-rapport):

> *"Løsning:*
> *Direktøren for Kundeservice afrapporterer til Budget og Regnskab senest tre uger efter behandling af rapporten i direktionen."*

Forespurgt, om der blev fulgt op, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, at der gjorde. Der blev fra økonomistyringskontorets side strammet op omkring hele opfølgningsforløbet. Forespurgt, om opfølgningen således bestod i, at man udarbejdede handleplanen, forklarede vidnet, at hvis han ikke husker forkert, skulle der på det direktionsmøde, som han ikke selv deltog i, have været fremlagt det første udkast til en opfølgning. Forespurgt, om det var mødet den 5. juli 2013, som han ikke var med til, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var mødet i oktober 2013 – 3 måneder efter beslutningen.

5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 985 (2013-07-05 (1) - E-mail til Jens Madsen vedr. handleplan, Iben von Hallas' e-mail af 5. juli 2013 til Jens Madsen):

"Betaling og Regnskab har i samarbejde med Afregning Erhverv udarbejdet vedhæftede handleplan på baggrund af revision af udbytte- og royaltyskat for 2012.

Opfølgning sker løbende og i tæt dialog mellem kontorerne."

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med handleplanen, forklarede vidnet, at han slet ikke nåede at blive bekendt med den. Forespurgt, om vidnet kun så det, der tilgik direktionen, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at Kundeservice skulle deltage i opfølgningen, forklarede vidnet, at det var, fordi på dette tidspunkt var grænserne for procesejerskabet mellem Inddrivelse og Kundeservice endnu ikke endeligt fastlagt. Forespurgt, om det var, mens dialogen stadig foregik, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnet – når han ikke så handleplanen – sikrede sig, at hans medarbejdere fulgte op på rapporten i det omfang, de skulle involveres, forklarede vidnet, at han ikke var vant til, at folk ikke gjorde det, de blev bedt om. Sådan var hele delegeringsprincippet i SKAT. Når man bad nogen om noget, skete det. Som tidligere nævnt var hans fokus i den periode på ejendomsvurderingerne, som kørte løs i dagspressen og i en anden rapport fra Rigsrevisionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1026 (2013-09-24 (2) - E-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauges e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

"Vedlagt følger referat af møde mellem proces-ejere, Afregning Erhverv og Afregning Person. På mødet blev procesejer-opgaverne i forhold til udbytteadministrationen drøftet og der var enighed, om at det overordnede procesejer-ansvar skal ligge i Afregning Erhverv.

Vi synes imidlertid - her i Afregning Erhverv - det lidt usikkert hvem der gør hvad i forhold til handleplanen og hvad vores rolle er.

Hvem har ansvaret for handleplanen og indholdet heraf?"

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med det anførte, forklarede vidnet, at Richard Hanlov stadig var imod, at rollen blev opdelt. Drøftelsen mellem Erhverv og Person var en konsekvens af, at de blev bedt om at finde ud af noget. De har så villet afklare det mellem sig, inden de gik til Inddrivelse og diskuterede med dem. Men han var ikke selv involveret i det, og det havde som nævnt ikke hans fokus på det tidspunkt.

Forespurgt, når man skrev om et møde mellem procesejere og anførte Afregning Erhverv og Afregning Person, om det så var, inden man flyttede procesejeransvaret, bekræftede vidnet dette. Det må have været lige inden flytningen, og drøftelserne var foregået 1-2 måneder forinden.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1026-1027 (2013-09-24 (2) - E-mail-korrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe, Susanne Thorhauge e-mail af 24. september 2013 til René Frahm Jørgensen med kopi til Klaus Østergård Jensen og Richard Hanlov):

> *"Afregning Erhverv ser et behov for, at en arbejdsgruppe – i lyset af revisionens bemærkninger og kritikpunkter – helt overordnet ser på hvilke ansvarsområder, opgaver og processer, der ligger i administrationen af udbytte. Arbejdsgruppen bør samtidig forholde sig til behovet for ressourcer og kompetencer i forhold til de enkelte opgaver og processer. I forlængelse heraf bør ske en ledelsesmæssig opfølgning på gruppens arbejde."*

Forespurgt, om det anførte var afstemt med vidnet, eller om han var involveret i det, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han læser det som frustration over, at de ikke kunne overskue, hvad det var, man havde bedt dem om. Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med disse frustrationer, forklarede vidnet, at Richard Hanlov jævnligt sagde til ham, at der var et problem. Som nævnt var vidnet imidlertid blevet bedt om, at det nu skulle hænge sammen med Jens Sørensen, og Jens Sørensen pressede også på, for at der kom en løsning.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Richard Hanlov eller andre om, hvordan den anførte ledelsesmæssige opfølgning i givet fald skulle ske, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han opfatter det anførte som et udtryk for, at de ikke var enige i beslutningen om organisationsjusteringen. Man forsøgte at argumentere for, at det måtte kunne gøres på en anden måde.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Foreholdt, at vidnet på tidspunktet for mødet i SKAT's direktion den 21. oktober 2013 var sygemeldt, og forespurgt, om han fulgte med i tingene, eller om han var koblet helt af, forklarede vidnet, at han overhovedet ikke fulgte med. Han var godt nok sygemeldt, men han havde opsagt sin kontrakt inden sygemeldingen. Den 10. november 2013 blev hans internet nedlagt, så efterfølgende fulgte han ikke op på noget som helst. Han var ude at lave noget andet, og det havde hele hans fokus.

SIR'S 2015-RAPPORT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1930 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat') med en beskrivelse af "De tre forsvarslinjer".

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'):

> *"8.1 Delkonklusion*
>
> *Det er Intern Revisions vurdering, at 1. og 2. forsvarslinje samlet set ikke udgør et effektivt værn mod utilsigtede finansielle hændelser i SKAT. Dette medfører, at Intern Revision på en lang række områder ikke kan udføre en kontrolbaseret revision, der er baseret på en løbende vurdering af SKATs kontrolaktiviteter og opfølgning på samme. Den samlede effekt af de 3 forsvarslinjer bliver herved reduceret."*

Forespurgt, om vidnet er enig i det anførte, og om det givet fald var en erkendelse, man også havde, da han var en del af ledelsen, forklarede vidnet, at det ikke var en erkendelse, de havde dengang, og at det ikke er et udsagn, han er enig i, selv om han ikke har haft mulighed for at læse rapporten. De havde Intern Revision som en vigtig kilde og interne kontroller, hvor det var beskrevet for den enkelte afdelingsleder, hvad denne skulle gøre for at vurdere, om medarbejderne kunne håndtere opgaven, ligesom der var kontrolpunkter, der skulle tjekkes. Forespurgt, om det var det, man kaldte Intern Kvalitetssikring, bekræftede vidnet dette. Det var et kontrolsystem, som de tillagde meget vægt, og hvor de kvartalsvist fulgte op på rapporteringerne. Sammenholdt med Intern Revision havde han en klar opfattelse af, at det var fuldt dækkende. På det tidspunkt indførte de også revision af en vis procentdel af medarbejderne både i forhold til deres egne indtægtsforhold for at se, om de havde mulighed for at tage penge ud af systemet, og i forhold til deres adgang til systemerne for at se, om de havde været i systemer, som de ikke havde adgang til. Det fungerede ret godt. At der så var noget af opfølgningen, som han i dag kan se desværre ikke fungerede så godt, det kunne jo ske alle steder. Forespurgt, om vidnets daværende opfattelse var, at de var godt sikret, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at der i hans tid i systemet kom øget eller reduceret fokus på kontrolfunktionerne, herunder også på SIR's opgaver, forklarede vidnet, at det blev reduceret væsentligt, efter den nye departementschef kom ind. På det tidspunkt blev antallet reduceret, og der blev heller ikke lagt så meget vægt på rapporterne på topniveau. Han havde personligt stadig stor respekt for de rapporter, der blev udarbejdet, og prøvede så godt, som han kunne, at følge op, men

det var ikke hans indtryk, at de havde den samme væsentlighed, som de havde i det gamle system.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Procesejere

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 til Susanne Thorhauge, Klaus Østergård Jensen med kopi til Lisbeth Rømer, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Da der jf. vedhæftede bilag er 3 procesejere på området skrev vi ind, at jeg kontaktede Jer med henblik på nedsættelse af en arbejdsgruppe."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1003 (2013-08-21 (2) - Vedhæftning til e-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet):

> *"Der er i dag 3 procesejere for udbytteskatteadministrationen:*
>
> *1 vedr. angivelsen i Afregning Erhverv*
>
> *1 vedr. indberetning af udbyttemodtagere i Afregning Person*
>
> *1 vedr. indberetninger til e-kapital i Afregning Person*
>
> *De kontorer, som har procesejerskabet, må sørge for, at det overordnede ansvar for udbytteskatteadministrationen placeres, således at der skabes overblik over de mangler, som i dag er konstateret og der skabes styring i øvrigt."*

Foreholdt, at det fremstår, som om procesejerskabet var opdelt efter funktionerne angivelse i Afregning Erhverv og indberetning i Afregning Person, og forespurgt, hvor det, der vedrørte refusion, lå, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at det lå i Erhverv. Men det anførte var udtryk for enkeltpersoner, der havde ansvaret i et kontor. Når han har forklaret, at der kun var to procesejere, var det, fordi to af disse processer lå i samme kontor, nemlig Afregning Person. Når han talte om procesejerskab, var det i forhold til den organisatoriske struktur, hvor der var et kontor for Afregning Person, som havde ansvaret for nogle processer, og et kontor for Afregning Erhverv, som havde ansvaret for nogle andre processer. Under det var der selvfølgelig mange delprocesser, og der var nogle kontorer, som delte dette op sådan, at

der var én, der var ansvarlig. Men når han forholdt sig til det, forholdt han sig ikke til den enkelte ansvarlige, men til kontoret og kontorchefen.

Forespurgt, hvorfor vidnet er sikker på, at refusionsdelen lå i Afregning Erhverv, forklarede vidnet, at det var, fordi det blev indrapporteret til 3S. Forespurgt, om det simpelthen var IT-systemet, der bestemte, hvem der var procesejer, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at angivelsen var noget, selskabet foretog, og at indberetningerne vedrørte aktionærerne, forklarede vidnet, at det blev indberettet i to forskellige systemer. Angivelsen blev indberettet i Afregning Erhverv, mens indberetningen af selve udbytteskatten skete i personsystemerne. Det var der, man kunne se, hvem der skulle have udbyttet, afhængigt af om det var et selskab eller en person.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

SIR's 2010-rapport

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt, at opfølgningen på og tilsynet med SIR's 2010-rapport foregik i Produktionsforum, og at man ved det første møde vedtog at nedsætte en arbejdsgruppe under vidnet. Et år efter i juni 2011 var arbejdsgruppen nedsat, men der var ikke sket voldsomt meget i den, og derefter lukkede man behandlingen i Produktionsforum. Forespurgt, om det er korrekt forstået, forklarede vidnet, at det er det ikke. Produktionsforum nedsatte en arbejdsgruppe med Jens Sørensen som formand og ansvarlig. Efter 1 år afgav denne arbejdsgruppe en indstilling til Produktionsforum, som blev vedtaget i Produktionsforum, hvorefter den blev lagt ud til de enkelte ansvarlige i de afdelinger, der skulle løbe med de aktiviteter, der var blevet besluttet. Derefter blev den lukket.

Forespurgt, om den også blev lagt ud i afdelinger under Borger og Virksomhed og om, hvornår den blev endeligt lukket, forklarede vidnet, at der var afdelinger under Borger og Virksomhed, som skulle udarbejde nogle processer, og at der også var nogle aktiviteter, som skulle håndteres ude i driften ved Jens Sørensen. Den blev lukket på Produktionsforums møde i juni 2011.

Foreholdt, at dette også fremgår af vidnets forklaring, og at det de facto også var det, der skete, selv om man ikke havde gjort andet end at nedsætte en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen på det pågældende møde jo kom med en anbefaling til, hvad der skulle ske. De havde ikke brugt hele året på det, fordi der åbenbart havde været nogle diskussioner mellem Jens Sørensen og andre om, hvad det egentlig var, der skulle ske, og der var kommet et justeret kommissorium, som de arbejdede videre med. På direktionsmødet i juni 2011 afgav arbejdsgruppen sin

rapport, og Produktionsforum besluttede, at det var rigtigt, at det var det, der skulle ske. Rapporten blev lukket, og den enkelte procesejer eller medarbejder i driften blev sat til det, der skulle gøres. Forespurgt, om man derefter ikke fulgte op længere, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke, fordi det så var inde i den almindelige arbejdsproces for, hvordan man håndterede opgaverne.

Kl. 15.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

22. januar 2020
Protokol nr. 46

Den 22. januar 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk ved advokatfuldmægtig Mathias Højte for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (mødte kl. 9.10)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen (forlod mødet kl. 12.05)

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen (mødte kl. 10.00)

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak (forlod mødet kl. 12.05)

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JONATAN SCHLOSS

Kl. 9.00 mødte Jonatan Schloss som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra februar 2014 til februar 2016 var ansat som direktør for Kundeservice i SKAT, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Østbanegade i København.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for ansættelsen i SKAT forklarede vidnet, at han læste statskundskab i Aarhus og blev færdig i 1995, og så var han i 4 år økonom på Hillerød Sygehus i Frederiksborg Amt. Derefter var han kontorchef i 2 år på sygehuset i Bornholms Amt og så i 4 år kontorchef i KL's Børne- og Kulturkontor. Efter dette var han 4 år i Falck Healthcare som sundhedsdirektør, hvorpå han var hospitalsdirektør i 4 år på Frederiksberg, og efter man fusionerede med Bispebjerg Hospital, var han vicedirektør på Bispebjerg og Frederiksberg Hospital. Derefter var han 2 år i SKAT som direktør for Kundeservice, og han har indtil videre i 4 år været direktør for Praktiserende Lægers Organisation.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Forespurgt til det ansvar, vidnet havde i stillingen som direktør for Kundeservice, forklarede vidnet, at som direktør for Kundeservice var han ansvarlig for ca. 2.000 medarbejdere i det af de fire forretningsområder i SKAT, der hed Kundeservice. Der var ca. 100 kontorchefer og funktionsledere og – hvis han husker rigtigt – ni underdirektører og så i alt 2.000 medarbejdere fordelt over hele landet. Det var et område, som strakte sig fra ejendomsskat til personbeskatning til erhvervsbeskatning og i virkeligheden til det meste af SKAT bortset fra Indsats, dvs. det de fleste opfattede som kontrol. Inddrivelse havde han heller ikke noget med at gøre.

Forespurgt til vidnets snitflader og samarbejdsrelationer med de øvrige direktører i SKAT's direktion forklarede vidnet, at de havde faste ugentlige direktionsmøder, og så havde de diverse ad hoc-møder. Han havde nok mest med forretningsområdet

IT at gøre og også med Jura og Økonomi, men han havde selvfølgelig også samtaler med Indsats og Inddrivelse.

Forespurgt, hvor detaljeret de på direktionsmøderne var nede i substansen, når de drøftede forhold inden for de respektive direktørområder, forklarede vidnet, at det kom helt an på sagen. Nogle var de langt nede i, fx om et eller andet område skulle opmandes med en eller to mand, mens de inden for andre var meget oppe i helikopteren. Det er svært at sige noget generelt om. Forespurgt, om det afhang mere af den konkrete sag, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilken kontakt vidnet havde til departementet og departementschefen, forklarede vidnet, at han havde meget sporadisk kontakt med departementschefen. Det var Jesper Rønnow Simonsen, der havde kontakten med departementschefen. Vidnet havde lidt mere kontakt med afdelingschefen, Andreas Berggreen, og derudover nogle af kontorcheferne. Det var typisk vedrørende turnusanalyserne, som han går ud fra, at undersøgelseskommissionen har hørt om. Det var fx også vedrørende ejendomsvurderingssystemet, og hvordan det skulle flyttes fra hans område og ind i departementet.

Foreholdt, at vidnet kom ind i en periode, hvor strukturen allerede var etableret, og forespurgt, hvilken rolle vidnet generelt havde i forhold til kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var et fast punkt på direktionsmøderne, at der var et meget stort antal igangværende eller åbentstående revisionsrapporter, som blev diskuteret. Han tror, at han på et tidspunkt talte det sammen til, at de fra alle de forskellige revisionsinstitutioner tilsammen fik ca. én ny kritisk revisionsrapport om ugen, hvis man fraregnede sommerferie og juleferie. Så det var bestemt noget, der fyldte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4877 (2013-06-26 - Stillingsprofiler for direktører, underdirektører og personaleledere i SKAT):

> *"Direktør for Kundeservice*
>
> …
>
> *Ansvarsområdet for direktøren for Kundeservice omfatter:*
>
> …
>
> *- Ansvaret for korrekt regelanvendelse i SKAT"*

Forespurgt, hvad det betød, at vidnet var ansvarlig for korrekt regelanvendelse i SKAT, forklarede vidnet, at procesejerskabet for omkring 80 % af SKAT's aktiviteter lå i Kundeservice, og i det lå, at man tilrettelagde bl.a. de digitale processer, så de fulgte loven. Det var et samarbejde med Jura, som engang lå i Kundeservice, men som, da han kom til, var blevet et selvstændigt forretningsområde. Det var Jura, som lavede de juridiske vejledninger, som SKAT brugte. Det var således ikke et soloansvar, men et tæt samarbejde med Jura.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Forespurgt, hvad vidnets indtryk som udefrakommende var af SKAT som organisation, da han tiltrådte i februar 2014, forklarede vidnet, at det var en organisation, som på det tidspunkt havde fået tæv i rigtig mange år. Man havde gennemgået et stort antal besparelser, og man havde skiftet mange ledere ud. De fleste konsulentfirmaer i Danmark arbejdede i SKAT for Skatteministeriets departement, og de havde mange idéer til, hvordan SKAT skulle organiseres og styres. Der var behov for at sætte retning på, hvor SKAT skulle hen, og hvad fokus skulle være, og det blev han bl.a. selv ansat til. Det var simpelthen en del af ansættelsessamtalen, at han blev ansat til at indføre kundetænkning i SKAT i forhold til alt, der handlede om, hvordan man talte og skrev, og hvordan IT-systemerne var indrettet osv.

Forespurgt, hvad vidnets indtryk var af den del af SKAT, han fik ansvaret for, da han tiltrådte – dvs. Kundeservice – forklarede vidnet, at i medarbejderdelen var der mange, der var desillusionerede og opgivende, og som rigtig mange gange var blevet flyttet rundt både opgavemæssigt og geografisk. Der var også ledere, som var relativt desillusionerede, og det var hans job at give dem noget liv og noget retning og noget tro på fremtiden, og det lykkedes egentlig også ganske fint i den korte tid, han var der. Det var sådan noget, man kunne måle gennem trivselsundersøgelser o.l.

Foreholdt vidnets forklaring om, at en central opgave i hans ansættelse var at have fokus på kundeoplevelsen, og at han mødte en desillusioneret forsamling af medarbejdere, og forespurgt, om der derudover var særlige opgaver, som han fik, eller som han selv fik fokus på, forklarede vidnet, at han fik relativt frie hænder, i forhold til hvordan hovedopgaven skulle forstås, men der var jo forskellige målinger af, hvordan folk oplevede den telefonbetjening, de fik, og om de forstod de breve, de fik osv. Der var således et stort måleapparat omkring det, og det var derfor muligt at finde ud af, hvad der skulle gøres. Et andet fokusområde var digitaliseringen, hvor personbeskatningen var relativt veludviklet digitalt, mens erhvervsbeskatningsområdet var meget analogt eller manuelt. Det skulle der derfor ses på. Og så var der også ejendomsskatten.

Forespurgt, hvordan vidnets oplevelse var af bemandingen på det ansvarsområde, han havde, da han tiltrådte, dvs. om der var en passende bemanding, eller om vidnet oplevede en voldsom underbemanding, forklarede vidnet, at han tror, at langt de fleste ledere i SKAT Kundeservice oplevede, at der var blevet skåret for meget, og samtidig lå der spareplaner, hvor det var tydeligt, at der skulle skæres endnu mere i de kommende år. Det var den opfattelse, han landede i, og han tænkte, at han var ansat til at udføre et job, som bestod i at gennemføre spareplanerne, digitaliseringen og kundetænkningen inden for de rammer, der var udstukket. Han så godt, at en af hans forgængere havde råbt op i avisen og havde været nødt til at finde noget andet at lave, og det var jo en konstatering af, at der var skåret meget. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kender navnet på den person, der havde råbt op, forklarede vidnet, at det gør han, men at han ikke umiddelbart kan huske det. Det fremgår af materialet. Han tror, at det var Ole Kjær, der havde været i avisen 3-4 år tidligere. Det fyldte meget i fortællingerne, at der endelig var en, der sagde fra.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4944 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisation):

> *"Generelt om mødefora i SKAT*
>
> *SKAT er en funktionsopdelt landsdækkende organisation. Opbygningen indebærer en entydig placering af opgaveansvar og beslutningskompetence inden for ledelsessystem. Derfor er der som udgangspunkt ikke behov for faste mødefora, der går på tværs af organisationsstrukturen."*

Forespurgt, hvad der lå i den beskrevne funktionsopdelte model, forklarede vidnet, at han tror, at det anførte i høj grad var skrevet, i forhold til hvordan man var organiseret tidligere, hvor man mere havde en helhedsorganisation med Produktionsforum, Juridisk Forum osv., der gik på tværs af alle organisationer og ligesom havde fælles ansvar for noget. Tanken i den nye organisation, som han kom til, var, at det, der lå inden for Kundeservice, var hans, mens det, der lå inden for Inddrivelse, var Jens Sørensens osv. Derfor var filosofien, at der ikke var brug for faste tværgående fora. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at der også var disse klare grænser, forklarede vidnet, at sagen om udbytteskat meget tydeligt beviser, at det var der ikke i tilstrækkelig grad. Det var særligt omkring procesejerskabet, og hvem der i den forbindelse havde ansvaret for hvilke dele. Det, synes han, viste meget tydeligt, at det ikke var klart nok. Forespurgt, om udbyttesagen var atypisk eller en undtagelse, forklarede vidnet, at efter hans opfattelse var den atypisk forstået på den måde, at betalings- og afregningsområdet startede i Kundeservice og sluttede i Inddrivelse. Det var der ikke så mange andre områder, der gjorde. Langt de fleste andre områder

var rene. Der var i forbindelse med en af de tidligere organisationsændringer truffet en beslutning om at flytte området til Inddrivelse, og det var i hvert fald Richard Hanlovs oplevelse, at det klart var en forkert beslutning, fordi man dermed delte en proces op i to.

Direktionens beslutningsproces

Forespurgt, hvordan beslutningsprocessen var på direktionsniveau i SKAT, forklarede vidnet, at der var skriftlige sagsfremstillinger, som enten stabsafdelinger eller forretningsområder skrev og lagde navn til. Den, der havde skrevet sagen, fremlagde den med en indstilling, som så enten blev fulgt eller ikke fulgt. For så vidt angik revisionsrapporter, var det Økonomi, der havde opgaven med at udarbejde sagsfremstillingen til direktionsmøderne. De indstillede så, at orienteringen blev taget til efterretning, og det var den formelle beslutning, der blev truffet.

Forespurgt, om det var op til den enkelte direktør selv at beslutte, hvad der skulle på direktionsmøderne, og hvad man selv kunne træffe afgørelse om, eller om der var nogle processer for dette, forklarede vidnet, at han jævnligt havde sager, som han havde besluttet skulle på direktionsmødet. Han talte typisk med Jesper Rønnow Simonsen om, at han gerne ville have kundeservicestrategien eller noget andet på, som han syntes, de enten skulle drøfte eller træffe beslutninger om. Det var ikke hans indtryk, at de andre direktører gjorde det i samme omfang, og det var derfor i høj grad stabsafdelinger eller Kundeservice, der satte sager på til fælles drøftelse.

Direktionens møder

Foreholdt, at materialet på direktionsmøderne til tider var forholdsvist omfattende, og forespurgt, om det var forudsat, at alle satte sige grundigt ind i alle emner, forklarede vidnet, at det var det ikke på grund af sidemængden, udsendelsesfristerne osv. Det var forudsat, at man orienterede sig i det, og så skulle man selvfølgelig kunne det, man selv havde ansvar for. Men når fx IT havde en afrapportering om udbud af et eller andet IT-system, var det ikke forventningen, at de andre satte sig meget ind i, hvordan udbudsforretningen var gået. I sådanne situationer lagde man til grund, at Jan Topp Rasmussen havde sat sig ind i det, og at Økonomi havde set, om pengene passede.

Procesejere

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at sagsbehandlingsopgaverne var struktureret og organiseret i SKAT, forklarede vidnet, at de var fordelt på forskellige forretningsområder. Kundeservice havde som nævnt de fleste sagsbehandlingsopgaver, og han

tror, at Inddrivelse var nummer to. Indsats og Jura havde også nogle sagsbehandlingsopgaver, og opgaverne var således fordelt rundt omkring.

Forespurgt i forhold til digitale og manuelle processer, hvad forskellene var i sagsbehandlingen og ansvaret herfor, forklarede vidnet, at afdelingen Udvikling – som var et af underdirektørområderne i Kundeservice – var forretningsejere af de digitale systemer i Kundeservice. De andre underdirektørområder – fx Person, Erhverv osv. – havde så ansvaret for den manuelle sagsbehandling. Når der kom ny lovgivning, var der således et samarbejde mellem den digitale underdirektør og de analoge underdirektører om, hvad IT-systemet skulle kunne, og hvordan sagsbehandleren skulle arbejde osv. Det var sådan, det fungerede i Kundeservice. Inddrivelse var procesejere for deres egne områder, dvs. først og fremmest det, der lå i Betaling. Det var Kundeservice ikke procesejer på, men de var medydere på nogle af de digitale processer. Det fremgår også af materialet, at han havde folk siddende i fælles arbejdsgrupper med Inddrivelse. Han har ikke den store viden om, hvordan sagsbehandlingen foregik i Indsats. I Indsats var der ikke digitale processer i nævneværdigt omfang, og derfor havde Kundeservice ikke så meget med dem at gøre.

Forespurgt, hvornår og hvordan Inddrivelse blev procesejere på egne processer, forklarede vidnet, at det var før hans tid, og det tør han derfor ikke datosætte. Han beskæftigede sig aldrig med processerne i Betalingscentret, og han ved det derfor ikke.

Forevist ekstraktens side 4944 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisation) og forespurgt, om fastlæggelsen af procesejerskabet er beskrevet i dette dokument eller andetsteds, forklarede vidnet, at der var nogle papirer omkring procesejerskaber, hvor forskellige versioner gennem tiden var beskrevet. Disse er også i materialet. Da han kom til, var procesejerskabspapirerne relativt uklare, og man kunne ikke rigtig læse sig til, hvem der havde ansvaret for hvad. Det blev så besluttet at iværksætte GPS-projektet, som skulle gøre det væsentlig tydeligere, og i den forbindelse blev det også fremhævet, at manuelle processer var en del af det at være procesejer. Foreholdt, at der også var noget med nogle bemandingsforudsætninger, forklarede vidnet, at det var der. Det var listet op i det pågældende papir, at det var en ny opgave, som derfor krævede nogle flere årsværk til dem, der var procesejere. Forespurgt, om det var i december 2014, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at da vidnet kom til, var procesejerskabet allerede placeret i Jens Sørensens søjle, forklarede vidnet, at det var det. I det procesbeskrivelsespapir, som var gældende på det tidspunkt, da han tiltrådte i februar 2014, kunne man ikke læse særlig meget om, hvem der havde ansvar for hvad, og det var derfor, de besluttede at lave den anden proces. Det, han kunne forholde sig til, var, hvordan folk arbejdede, og der var ikke nogen af hans folk, der nogensinde havde beskæftiget sig med de manuelle processer i Inddrivelse. Selv om Kundeservice var digitale, havde de heller ikke

noget at gøre med Inddrivelses IT-system EFI. Inddrivelse havde på det område deres egne processer.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at hvis man var procesejer, var man det både for IT-processerne og for de manuelle processer, forklarede vidnet, at det var tilfældet, da det nye GPS-projekt var blevet implementeret. Forespurgt, hvornår det skete eller skulle ske, forklarede vidnet, at det ikke nåede at blive færdigimplementeret i den tid, han var der. Han mener, at man i starten af 2015 besluttede at sætte gang i implementeringsprocessen. Det involverede, at der skulle ansættes flere procesejere, som skulle uddannes, og der skulle derfor laves kursusforløb osv. Han tror, det var i 2. kvartal 2015, man begyndte på det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det ikke blev afsluttet, mens han selv var ansat, bekræftede vidnet dette. Han ved ikke, hvornår man blev endeligt færdig.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det i Kundeservice var udviklingsafdelingen, der havde procesejerskabet for IT-processerne, forklarede vidnet, at de var det, der hed forretningsejer. IT-afdelingen havde systemejerrollen. Forespurgt, om udviklingsafdelingen var der, hvor Richard Hanlov var underdirektør, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at da vidnet tiltrådte, lå procesejerskabet for Inddrivelse i Jens Sørensens søjle, forklarede vidnet, at hvis Richard Hanlov pludselig havde sendt to folk ud til Høje Taastrup for at se, hvad de lavede, ville de være blevet sendt tilbage igen. Sådan noget var aldrig sket.

Foreholdt, at en del oplysninger har indikeret, at procesejerskabet på det generelle plan var centralt placeret i vidnets enhed, og forespurgt, på hvilke oplysninger vidnet baserer sin forklaring om, at da han ankom, var procesejerskabet, der tidligere havde været i enheden, allerede blevet flyttet over til Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det er samtaler, han havde med Richard Hanlov og med Jens Sørensen. Da vidnet tiltrådte, var Richard Hanlov meget utilfreds med, at betalingsopgaven var flyttet fra det gamle Kundeservice til Inddrivelse, idet han syntes, det var en stor fejl og et problem. Det mente Richard Hanlov, at vidnet som den nye kundeservicedirektør skulle gøre noget ved, og han talte derfor med Jens Sørensen og Jesper Rønnow Simonsen om historikken bag det og om, hvorfor man havde gjort det. De var begge to meget tydelige omkring, at det ikke var noget, vidnet skulle blande sig i, og at det var besluttet, at opgaven skulle ligge der. Han sagde så til Richard Hanlov, at de var færdige med det, og at de ikke skulle tale mere om det.

Forespurgt, om det forhold, at opgaven lå i en anden del af organisationen, var udtryk for, at procesejerskabet lå samme sted, forklarede vidnet, at det var sådan, det

blev praktiseret. Som nævnt beskrev det gamle procesejerpapir ikke rigtig, hvordan det fungerede, og han kan derfor kun beskrive, hvordan det faktisk fungerede. Der var ikke nogen, der nogensinde havde en forventning om, at Richard Hanlov blandede sig i, hvad man lavede i Indsats eller Inddrivelse eller Jura – det ville være meget mærkeligt. Det var derfor, de besluttede at lave det om. I GPS-projektet gjorde de det derfor tydeligt, at procesejerskabet også indebar manuelle processer, og at man skulle opmandes for at kunne løse den opgave. Der var også en tegning med eksempler på, hvordan forskellige forretningsområder skulle gentegnes. Den 9. september 2015 – lige efter det hele var kommet frem – sendte han en e-mail til Jesper Rønnow Simonsen, hvor han igen beskrev, at de blev nødt til at lave om på procesejerskabet, og at de blev nødt til at mande op på det. Han tror, at han skrev ret tydeligt, at 80 % af processerne lå i Kundeservice, og at enkelte processer lå i Inddrivelse og i Indsats. Inddrivelse og Indsats skulle derfor også have procesejere. Selv om det store procesejerkontor var i Kundeservice, havde de to andre forretningsområder også nogle enkelte egne processer, som de skulle eje, og det var også noget, de talte om i forbindelse med GPS-projektet. Det var aldrig på tale, at Kundeservice skulle overtage Inddrivelses processer – heller ikke i det nye projekt.

Vidnet henviste til ekstraktens side 2962-2964 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat, Jonatan Schloss' e-mail af 9. september 2015 til Jesper Rønnow Simonsen), hvoraf fremgår:

> *"Med GPS modellen er det ansvar entydigt placeret i KS Udvikling fsva. ca. 80 % af SKATs centrale processer. Undtaget er i al væsentlighed processerne omkring betaling og inddrivelse.*
>
> …
>
> *Der har i foråret kørt en GPS implementeringsproces styret af Økonomi. Den er i god gænge, men er på ingen måde i land. Opgaven er langt større end vi formentligt er klar over. Læren af bl.a. udbytteskatsagen, men også ved at kigge på andre områder er, at eksisterende manuelle processer enten slet ikke er beskrevne eller er beskrevet for mange år siden og i meget varierende kvalitet og metodevalg. En del af dem er formentligt også ulovlige, som vi har set tidligere i Motor, Told og nu i udbytteskatrefusion (regnearksmodellen).*
>
> *Det er derfor ikke tilstrækkeligt blot at placere ansvaret entydigt, der skal også ses på kompetencer og bemanding i KS Udvikling.*
>
> …

3. Forbehold
Jeg mangler indsigt i betalingscenteret, herunder turnusanalysen, og har ikke drøftet overvejelserne med John, så det vil være en god idé, hvis jeg kunne nå at gøre det, inden du laver dine endelige formuleringer."

Vidnet forklarede, at formålet med e-mailen var, at på dette tidspunkt havde ministeren bedt om en plan, og derfor kom vidnet med bidrag til denne plan til Jesper Rønnow Simonsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan det skal forstås, når vidnet forklarede, at der var grund til at lave om på procesejerskabet, herunder om det indebar, at forarbejdet skulle være grundigere, eller at resultatet skulle være et andet, forklarede vidnet, at der skulle afsættes ressourcer til det, fordi udbytteskattesagen med al tydelighed viste, at der ikke var styr på de manuelle processer. Det havde de en formodning om, at man nok også kunne finde i andre dele af SKAT, og derfor blev de nødt til at afsætte et antal årsværk til at gennemgå de manuelle processer i hele organisationen. Dette havde ikke i tilstrækkelig grad været en del af GPS-projektet, som var under implementering. Det var stadig relativt digitalt fokuseret, og for ham var læringen fra udbytteskattesagen, hvem der kiggede på de manuelle processer og hvornår. Forespurgt, om det således ikke var med henblik på at nå et andet resultat, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var stadig meningen, at procesejeren havde både det digitale og det manuelle, og derfor skulle de have flere procesejere, så de kunne løfte opgaven. Forespurgt, om der i vidnets forklaring om at lave det om således ikke lå, at det skulle ændres, men at det skulle gøres bedre på forskellige måder, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem John var i pkt. 3 i vidnets e-mail, forklarede vidnet, at John Ladefoged var lederen af det, der vist nok hed Kundecentret.

Formel og materiel kontrol

Forevist ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Formel og materiel kontrol") og forespurgt, hvilken betydning regnskabsinstruksen havde på vidnets direktørområde, forklarede vidnet, at det har han svært ved at sige noget om. Regnskabsinstruksen var først og fremmest noget, som de, der havde ansvaret for regnskab og betaling, fulgte. Det var noget, han først læste efterfølgende.

Forespurgt, når vidnet nu har læst regnskabsinstruksen, om han opfatter den som en generel instruks, der også gjaldt for sagsbehandling, eller kun som en instruks i

forhold til bogføring og regnskabskontrol, forklarede vidnet, at han læser den som noget, der handlede om ind- og udbetalinger, altså at når der var pengestrømme involveret, skulle der foregå diverse kontroller. Foreholdt, at sagsafgørelser også kunne udløse ind- og udbetalinger, og forespurgt, om vidnet også så den som en instruks, der gik på, hvordan sagsbehandlingsreglerne var i SKAT, forklarede vidnet, at det ved han ikke, hvordan han skal svare på. Foreholdt, at der var en beskrivelse af den formelle og den materielle kontrol og af, hvornår denne skulle foregå, og at det af den almindelige forvaltningsret fremgår, at en sag skal være forsvarligt oplyst, inden man træffer afgørelse, bekræftede vidnet dette. Kunden eller borgeren skulle have mulighed for at gøre indsigelser osv. Forespurgt, om vidnet ser regnskabsinstruksen som noget, der greb ind i forhold til vejledning om, hvad de forvaltningsretlige regler tilsagde, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige noget om.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med andre områder, hvor man i forbindelse med en manuel sagsbehandling kun foretog formel kontrol, inden man traf en forvaltningsretlig afgørelse, forklarede vidnet, at det var han ikke på sit eget område. Men som nævnt var det et stort område, og han kan ikke sige det med nogen sikkerhed. Det var derfor, han foreslog, at man skulle gå alle processerne igennem. Men han har ikke hørt om andre. Han havde så heller ikke hørt om sagsbehandlingen på udbytteskatteområdet før, så det er ikke en garanti for noget.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår og i hvilket omfang vidnet blev bekendt med udbytteadministrationens udfordringer, forklarede vidnet, at området på nogle af direktionsmøderne var omfattet af de kritiske revisionsrapporter, og det, der i den forbindelse stod i sagsfremstillingen, var det kendskab, han havde til det. Forespurgt, om det således var ved gennemgangen af SIR-rapporterne på direktionsmøderne, at han fik sin viden, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der således ikke var drøftelser med sagsbehandlere eller mellemledere, forklarede vidnet, at det var der ikke. Hans enhed havde ikke noget med det at gøre. Han blev meget klogere på det efter Jens Sørensens hjemsendelse, fordi vidnet blev bedt om at rydde op i det. På det tidspunkt begyndte han derfor at sætte sig ind i, hvad der foregik osv.

Forespurgt, om vidnet forud for sommeren 2015 havde nogen introduktionssamtaler med direktører eller medarbejdere om, hvad der skulle være fokus på, og hvor der var særlige problemer, forklarede vidnet, at han udarbejdede en årlig kundeservicestrategi. Han bad også alle lederne i Kundeservice om i første omgang at lave 100-dagesplaner for deres enhed eller kontor og senere også en 500-dagesplan. Dem læste han og gav feedback på, og de havde også forskellige ledermøder, hvor planer-

ne blev gennemgået og talt om. Men fordi udbytteskat ikke lå i Kundeservice, var det aldrig noget, nogen beskæftigede sig med ud over det bidrag til den digitale proces, som var fremhævet i kundeservicestrategien, og som Susanne Thorhauges kontor stod for udadtil.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet blev bekendt med udfordringerne gennem SIR's 2013-rapport, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet i forbindelse med direktionsmøderne havde nogen drøftelser om, hvad det nærmere gik ud på, og hvad der lå i udbytteområdet, forklarede vidnet, at det har han ikke erindring om. Den måde, de arbejdede med revisionsrapporterne på, var, at den direktør, der stod som ansvarlig – han havde selv en håndfuld – fremhævede, hvis der var noget særligt. Det samme gjorde Økonomi, som var dem, der lavede sagsfremstillingen. De fremhævede også, hvis der var noget, der haltede eller gik for langsomt eller lignende. Man kan sige, at det var fagdirektøren, der havde ansvaret, og Økonomi, der havde sagen. Han opfordrede så selv de andre direktører til at sige til, hvis hans folk ikke bidrog til de fælles processer, eller hvis Kundeservice skyldte noget, således at han kunne løfte sin del af ledelsesansvaret. Der var i den forbindelse ikke nogen omkring udbytteskat, som sagde, at Kundeservice ikke leverede, og derfor var det desværre først efterfølgende, at han fik viden om, at der ikke var sket noget i den arbejdsgruppe, de havde været med i.

Foreholdt, at SIR's 2013-rapport henviste til SIR's 2010-rapport, og forespurgt, i hvilket omfang vidnet gik rapporterne igennem, da de kom op på direktionsmødet, forklarede vidnet, at han læste dem hurtigt. Som nævnt var det ikke hans rapporter, og han gik ud fra, at nogen sagde til, hvis der var noget, han skulle gøre. Forespurgt, om vidnet læste rapporterne, da de var på direktionsmødet første gang, forklarede vidnet, at begge rapporter var på, før han startede i SKAT. Det var jo således et bilag til et bilag. Der blev jo lavet en sagsfremstilling med opfølgningspunkterne, og det var opfølgningspunkterne, han forholdt sig til. Selve rapporterne læste han, da skandalen rullede, og han fik ansvaret for at rydde op, for det var oplagt at se på, hvad revisionen havde sagt, når man ryddede op på et område. Forespurgt, om vidnets viden således bestod af de underliggende bilag på direktionsmødet, bekræftede vidnet dette.

SKAT'S KUNDESERVICESTRATEGI "KUNDEN I CENTRUM, SKATTEN I BALANCE"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1196 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

"Dagsordenspunkt:
6.

Emne:
Strategiplan for Kundeservice

Direktionsmedlem:
JoS

…

Forventet tidsforbrug:
30 min"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1198 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

"Indstilling

Kundeservicestrategien forelægges for direktionen med henblik på endelig godkendelse."

Forespurgt, hvad det overordnede formål var for den nye kundeservicestrategi, forklarede vidnet, at det var det, han var ansat til, nemlig at indføre eller genindføre kundetænkningen i SKAT. Det skulle gennemsyre en lang række af de forskellige områder, de arbejdede med, og det var den måde, strategien var bygget op på. Derudover skulle den også vise væsentlige aktiviteter, som man ønskede at fremhæve over for direktionen.

Forespurgt, om det var et bestilt opdrag i forbindelse med vidnets ansættelse, bekræftede vidnet dette. Det lå dog ikke i hans ansættelse, at han skulle lave en strategi – han fandt selv ud af, at det nok var en god metode at arbejde med, hvis man skulle forandre noget.

Forespurgt, hvordan forløbet var frem til udarbejdelsen af strategien, forklarede vidnet, at der var processer rundt omkring i de forskellige underdirektørers afdelinger og kontorer. De kunne jo ikke komme med alt, hvad de lavede, for så var det ikke længere en strategi, men en eller anden opgavebeskrivelse. Der blev så udvalgt nogle særlige områder, som man syntes var vigtige, og i den forbindelse var udbytteskattedigitalisering et af dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1142-1143 (2014-06-06 (3) - E-mails vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice, Connie Møllers e-mails af 6. juni 2014 til Susanne Thorhauge):

> *"Emne: Strategi i Kundeservice*
>
> …
>
> *I forbindelse med et arbejde, der pågår med at formulere en samlet strategi for Kundeservice, vil Jonatan Schloss gerne skabe et overblik over igangværende og påtænkte projekter og aktiviteter."*

Forevist ekstraktens side 1144 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice) og forespurgt, om dette notat var det input, vidnet modtog i den forbindelse, bekræftede vidnet dette. Sådanne input fik de et antal af fra de forskellige kontorer og afdelinger, og de udvalgte så nogle af dem. Man vil kunne genkende en del af formuleringerne i selve kundeservicestrategien.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1144 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice):

> *"Baggrund og væsentlighed*
>
> …
>
> *Vedrørende kontrol og afstemning:*
>
> *Det er påpeget af Intern Revision, at der er behov for at gennemføre kontroller af om den betalte udbytteskat er i overensstemmelse med den skat, der indgår på borgerens årsopgørelse. Endvidere er der i de senere år konstateret en væsentlig stigning i anmodninger om refusion af udbytteskat fra udbyttemodtagere i udlandet og det er konstateret, at der er et behov for at vurdere de nuværende processer og arbejdsgange for behandling af disse anmodninger."*

Vidnet forklarede, at han kan se, at det anførte var kopieret fra revisionsrapporten. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet modtog notatet i løbet af sommeren 2014 til brug for færdiggørelsen af kundeservicestrategien, og at han på dette tidspunkt ikke kendte til rapporten, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1144-1145 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice):

> *"Mulighederne for at sætte mere målrettet ind overfor manglende udbytteangivelse og uoverensstemmelser mellem betalt udbytteskat og efterfølgende godskrevet og refunderet udbytteskat ønskes klarlagt.*
>
> *…*
>
> *Aktiviteter og ønsket effekt*
>
> *…*
>
> *Vedrørende kontrol og afstemning:*
>
> *Der er nedsat en arbejdsgruppe, der ser på den samlede proces for indberetning og afregning af udbytteskat. Det vil resultere i en overordnet opgavebeskrivelse og konkrete anbefalinger til det videre arbejde med gennemførelse af de nødvendige afstemninger og kontroller.*
> *Arbejdsgruppens gennemgang skal kunne indgå som grundlag for beslutning om ressourcer og organisering af den samlede administration af udbytteskatten, også set i forhold til SKATs målbilleder 2020."*

Forespurgt, om vidnet fik nogen supplerende oplysninger i tilknytning til det foreholdte bilag, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, så vidt han husker. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Jeanette Nielsen eller Susanne Thorhauge om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han talte med Richard Hanlov om, hvilke af de modtagne bidrag Richard Hanlov syntes, han skulle have med. Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelserne med Richard Hanlov om dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, hvad det betød, at det omtalte blev meldt ind som en strategisk aktivitet, forklarede vidnet, at det var, at det var noget, som de skulle gennemføre. Det var noget, der skulle bruges ressourcer på. Det var meningen med det, og det kunne de et år efter jo så desværre se ikke var sket.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 15 for den 21. maj 2019 side 75-76 (Susanne Thorhauges forklaring):

"Forespurgt, om vidnet kender dokumentet og har været inde over det, bekræftede vidnet dette. Det var, i forbindelse med at Jonatan Schloss blev ny Kundeservice-direktør, og der skulle laves en ny strategi for Kundeservice. I den forbindelse skulle der også meldes projekter ind, og det var oplagt at melde projekter ind, de allerede arbejdede med, da det ville give dem opmærksomhed og ressourcer til de pågældende projekter. Det var skrevet i den kontekst.

Forespurgt, om bemærkningen om, at det skulle indgå som grundlag for beslutning om ressourcer og organisering af den samlede administration af udbytteskatten, var udtryk for, at arbejdsgruppen også ville få betydning for, hvordan man bemandede området fremadrettet, forklarede vidnet, at hun tror, det var for at løfte sig op og se på problemområdet. Foreholdt, at arbejdsgruppens opdrag ikke forekommer at være ressourcedefinerende, forklarede vidnet, at der skulle meldes strategiske projekter ind, og formuleringen kom med for at løfte projektet og gøre det mere interessant at have med i en strategi. De ønskede at få ledelsesattention på igangværende projekter."

Vidnet forklarede, at det lød rigtig klogt. Forespurgt, om det således svarede til vidnets fornemmelse og erindring, i det omfang han var inde over det, bekræftede vidnet dette.

SIR'S 2013-RAPPORT

Foreholdt, at der var et møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013, hvor vidnet endnu ikke var ansat, og forespurgt, om vidnet fik mødereferater fra den forudgående periode, eller om han kun fik mødereferater fra det tidspunkt, han startede i SKAT's direktion, forklarede vidnet, at han ikke fik gennemgået mødereferaterne. Han kunne sikkert have opsøgt dem.

19. februar 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1110 (2014-02-19 (1) - Dagsorden til møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

"Dagsordenspunkt:
7.

Emne:
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1117 (2014-02-19 (3) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger:*
> *Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.*
>
> *Afrapporteringen vedrører denne gang 4. kvartal 2013 samt ikke-afsluttede rapporter fra tidligere kvartaler.*
>
> *Direktionen tog indstillingerne til efterretning."*

Forespurgt, hvad der foregik på dette møde, som var vidnets første direktionsmøde, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvilke revisionsrapporter der særskilt blev talt om. Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelserne som korte eller lange, forklarede vidnet, at normalt var disse punkter relativt korte. Han tror, at der plejede at være afsat 15 minutter til det, og han husker ikke, at udbytteskat særskilt blev drøftet på nogen af de direktionsmøder, han var med til. Det kan godt være sket, men han kan ikke huske det. Det var typisk vedrørende rapporter, hvor tidsplanerne sprang, eller hvor Økonomi i øvrigt havde fremhævet dem som røde, at tingene blev diskuteret. Udbytteskat var ikke en af dem, der på noget tidspunkt var rød.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1114 (2014-02-19 (2) - Opfølgningsprotokol for 4. kvartal 2013, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

> *"Direktør: Jens Sørensen*
> *…*
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
> *Vurdering: Ikke helt tilfredsstillende*
>
> *Anbefalinger*
>
> *…*
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat."*

Vidnet forklarede, at pkt. 2 lød som en god anbefaling. Foreholdt, at man på dette tidspunkt i februar 2014 arbejdede med procesledelse, og forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser omkring skæringen af det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det havde man i forbindelse med GPS-projektet, men ikke specifikt vedrørende udbytte. Den helt grundlæggende diskussion, han startede med at have med departementet, som sad i styregruppen for GPS-projektet, var, hvilken rolle de ønskede, at Kundeservice skulle have. Han spurgte dem meget direkte, om de mente, at han skulle bestemme over de andre direktører, men det var ikke tilfældet. Derfor skulle de andre også have procesejere. Kundeservice skulle bare have langt de fleste af dem, nemlig 80 %. Det var en diskussion, de havde, for hvis man skulle blande sig i de andres manuelle processer, så bestemte man over, hvordan de arbejdede, og det var ikke meningen, at Kundeservice skulle det. De skulle have deres egne processer.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1114 (2014-02-19 (2) - Opfølgningsprotokol for 4. kvartal 2013, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

> *"Aktiviteter:*
>
> …
>
> *Ad 2) Der er nedsat en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejere. Arbejdsgruppen har holdt møder i november, december 2013 og januar 2014. Næste møde planlægges til ultimo januar 2014. Arbejdsgruppen er påbegyndt beskrivelse af opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv, Betaling og Regnskab samt Afregning Person. Beskrivelsen forventes færdig ultimo januar 2014 Frist 30.04.2014"*

Vidnet forklarede, at han ikke husker, at han nogensinde så den anførte beskrivelse. Han ved heller ikke, om den nogensinde blev udarbejdet.

Forespurgt, om beslutningen om et overordnet ansvar var relevant i en arbejdsgruppe bestående af menige medarbejdere, eller om det var en direktøropgave at fastlægge dette, forklarede vidnet, at det kunne være begge dele. Hvem der havde procesejerskabet, var noget, en direktion skulle forholde sig til, og det var det, der skete via GPS-projektet. Når man så på de enkelte processer og på, hvem der helt præcist skulle gøre hvad på udbytteskatteområdet, var det derimod relevant, at der sad nogle folk med forstand på dette. Foreholdt, at dette var i februar 2014, og forespurgt, om GPS ikke først var i sommeren 2014, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der vidnet bekendt var nogen refleksioner om, hvorvidt direktionen selv burde beslutte det, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad direktionen i 2013 overvejede i

forhold til anbefalingen om at få styr på processen og nedsættelsen af arbejdsgruppen.

Foreholdt, at man havde "nedsat en arbejdsgruppe mellem Betaling og Regnskab samt procesejere", og at man var "påbegyndt beskrivelse af opgaver og ansvarsområder i Afregning Erhverv, Betaling og Regnskab samt Afregning Person", og forespurgt, om ikke dette naturligt kan læses, som om forfatteren ikke mente, at procesejerskabet lå i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men han kan forklare, hvad der lå bagved. Det var, at Kundeservice var forretningsejere for nogle af de IT-systemer, som skulle laves om. Derfor var det helt naturligt, at de var med i denne sammenhæng. Foreholdt, at der i den første sætning var anført, at arbejdsgruppen var "mellem Betaling og Regnskab samt procesejere", og forespurgt, om ikke en naturlig sproglig forståelse af det er, at Betaling og Regnskab ikke var procesejere, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det ikke var noget, han tænkte over, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der tidligere er forklaret for undersøgelseskommissionen om forskellige niveauer i procesejerskab – overordnede, mindre overordnede og konkrete niveauer – og forespurgt, om det siger vidnet noget, forklarede vidnet, at det gør det ikke umiddelbart. Det er klart, at man kunne tale om, hvilken underdirektør og hvilke konkrete sagsbehandlere og konsulenter der havde hvilke processer, men for ham at se handlede det først og fremmest om den organisatoriske placering, dvs. hvem der ejede hvilken proces. Det var det, der lå i procesejerskabet. I GPS-projektet definerede de jo, hvad en procesejer var, og hvad en procesejer skulle kunne, og de beskrev, hvilke arbejdsgange der skulle være, og hvad man lavede henholdsvis i driften og hos procesejerne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når vidnet taler om procesejerskab, gør han det ud fra en organisatorisk synsvinkel, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet fik input omkring eventuelle ressourceudfordringer i forhold til arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke specifikt vedrørende arbejdsgruppen. Han fik input om, at Susanne Thorhauges kontor var hårdt presset og manglede ressourcer og havde svært ved at følge med i det utal af aktiviteter, som lå der, fordi erhvervsområdet var det mest nødlidende, de havde. Det var også noget, han senere gjorde noget ved, idet han sørgede for, at de fik nogle flere årsværk i Richard Hanlovs afdeling.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1145 (2014-06-06 (4) - Notat vedr. udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt Strategi i Kundeservice):

"Ressourcer og forudsætninger:

Vedrørende kontrol og afstemning:
Den arbejdsgruppe, der er nedsat på nuværende tidspunkt, består af 4 medarbejdere i SKAT. Det igangsatte arbejde skal tilpasses øvrige opgaver, og der kunne med fordel tilføres ressourcer til færdiggørelse af arbejdet i gruppen."

Vidnet forklarede, at det formentlig var en sætning, man kunne indsætte på alt arbejde i SKAT på det tidspunkt. Forespurgt, om vidnet ikke så det som en særlig advarsel, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han hørte andet end sådanne advarsler om, at folk havde for travlt.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1132 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

"Dagsordenspunkt:
4.

Emne:
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1135 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

"SIR
Opmærksomheden henledes på, at der er en række af SKATs egne opfølgningsfrister, som er udskudt. Det viser, at der er udfordringer med fremdriften i aktiviteterne.

De rapporter, som har udskudte frister er markeret med gul i fremdriftskolonnen på side 1 og 2 i opfølgningsprotokollen."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1136 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordelingen af SIR's rapporter på direktørniveau):

"Jens Sørensen/Inddrivelse

…

12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

Fremdrift [gul markering]*"*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt gjorde sig overvejelser om de gule eller de røde rapporter, forklarede vidnet, at det gjorde han, nemlig dem, der stod Jonatan Schloss på. Han og hans folk brugte en del energi på at gøre dem grønne og få dem væk. Man kan over tid også se, at der blev færre og færre under ham, og at de blev afsluttet. Som nævnt var der en del samtaler om, at man nu skulle overholde tidsfristerne, og at man nu måtte fokusere. Det var ikke specifikt på udbytteskatteområdet, men generelt, for der var masser af rapporter, der var gule. Han nævnte i den forbindelse, at han gerne ville vide, hvis hans folk ikke leverede der, hvor de var involveret. Forespurgt, om vidnet nævnte det over for de øvrige direktionsmedlemmer, forklarede vidnet, at det gjorde han flere gange. Han kunne ikke udføre sin ledelsesopgave, hvis ikke de sagde til. Opgavefordelingen var ret klar, og det var anført, hvem der havde direktøransvaret for hvilke rapporter. Det var den pågældende direktør, der skulle følge med og råbe op osv.

Forespurgt, hvad der blev tilkendegivet fra Jesper Rønnow Simonsens side, forklarede vidnet, at der ikke var noget specifikt om udbytteskat, men generelt at de nu simpelthen blev nødt til at overholde de deadlines, og at man måtte bruge den fornødne ledelsesmæssige tid på det. Der blev også talt meget om den røde § 38, altså at staten den dag i dag i 2020 ikke har noget retvisende regnskab. Forespurgt, om det var forløberen for det, forklarede vidnet, at sådan havde det været i rigtig mange år.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1141 (2014-06-06 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

"Emne:
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter

Bemærkninger:
Jens Madsen deltog under punktet. Punktet vedrører en status på de revisionsrapporter fra Rigsrevisionen/SIR, som er afsluttet eller startet siden sidste kvartal.

Direktionen bemærkede, at Rigsrevisionen har igangsat undersøgelse af SKATs forvaltning af restancer samt undersøgelse af Skatteministeriets økonomistyring.

Direktionen tog derudover opfølgningen til efterretning."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der på mødet var en drøftelse, der gik på andet og mere end det, der blev ført til referat, forklarede vidnet, at det var der på en række af direktionsmøderne vedrørende det anførte. Jesper Rønnow Simonsen var rigtig træt af, at de ikke gjorde rapporterne færdige.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1138-1139 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol), hvoraf fremgår, at fristerne for pkt. 2, 3, 4, 5, 6 og 8 var blevet udskudt.

Vidnet forklarede, at Ny TastSelv var et stort IT-system, som Kundeservice ejede, og som vedrørte en lang række ting. Det var derfor, Kundeservice var med, fordi selv om procesejerskabet lå et andet sted, havde de andre ikke deres eget IT-system. Det lå inde i Ny TastSelv. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at TastSelv-løsningerne forløb i forskellige faser, hvor man fokuserede på forskellige ting, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det på dette tidspunkt var sædvanligt i direktionen, at fristerne på rapporterne blev udskudt, forklarede vidnet, at det var det ikke på hans.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Forevist ekstraktens side 1314-1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014) og forespurgt, om vidnet var orienteret om eller fik refereret fra denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han ikke tror, han har set den før efterfølgende. Han kan ikke huske at have fået refereret fra den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

"1.2 Konklusion

…

SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigere-

de fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning. De enkelte revisionsbemærkninger er ansvarsplaceret, og der er afsat tidsfrister for tiltag. Tidsfristerne for flere tiltag er imidlertid udskudt af flere omgange."

Forespurgt, om det anførte var noget, Jesper Rønnow Simonsen videreformidlede til dem, eller om det var noget, de havde drøftelser om, forklarede vidnet, at det – som nævnt – var noget, Jesper Rønnow Simonsen sagde stort set hver gang, de havde punktet på. Dvs. at nu skulle fremdriften op. Han ved ikke, om det anførte var kilden til, at Jesper Rønnow Simonsen sagde det, eller om det var, fordi departementet havde skældt ham ud, eller fordi han selv syntes, det var træls.

11. september 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1339 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet):

"Dagsordenspunkt:
4.

Emne:
Kvartalsvis status på rapporter fra RR og SIR"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1342 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet, forelæggelse for direktionen):

"SIR
…
Der er dog fortsat behov for at have fokus på fremdriften i aktiviteterne."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1343 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet, indholdsfortegnelse med fordelingen af SIR's rapporter på direktørniveau):

"Jens Sørensen/Inddrivelse

…

12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

Fremdrift [gul markering]*"*

Foreholdt, at vidnet forklarede, at det var jævnligt, at Jesper Rønnow Simonsen på det generelle plan sagde, at nu måtte de få styr på fristerne, forklarede vidnet, at det jo er 5-6 år siden, og at han ikke husker det præcist.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1381 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

"Dagsordenspunkt:
8.

Emne:
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra RR SIR"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1390 (2014-12-03 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

"Emne:
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter

Bemærkninger:
Direktionen tog kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision til efterretning."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

"Anbefalinger

…

2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.

…

Aktiviteter

…

Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.
Punktet er afsluttet."

Vidnet forklarede, at han ikke ved, hvorfor de afsluttede punktet. Han er ikke bekendt med, om produktet var blevet lavet.

Forespurgt, når vidnet havde ansvaret for en rapport, og han lagde op til at afslutte et punkt, hvad status så var på den påpegede problemstilling, forklarede vidnet, at så skulle de beskrevne handlinger være gennemført. Det kunne handle om, at en IT-løsning var lavet, eller at en manuel proces var lavet om, alt afhængigt af hvad problemet var.

Foreholdt, at der ud fra det anførte ikke ses at være blevet taget stilling til det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det kan han heller ikke læse ud af det. Det virker mærkeligt, at punktet var anført som afsluttet. Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser eller spørgsmål til det, forklarede vidnet, at det tror han ikke, der var. Han husker det i hvert fald ikke. Når man læste sådan noget, og der stod, at punktet var afsluttet, så var man glad. Så kom man endelig videre. Med den mængde revisionsrapporter og aktiviteter, der var, tror han ikke, at der var mange direktører ud over den, der havde ansvaret, som begyndte at dykke ned i, om det, der blev skrevet, nu også passede. Foreholdt, at teksten i sig selv ikke indikerer, at punktet var blevet afsluttet, forklarede vidnet, at det er han enig i. Der står jo ikke noget. Forespurgt, hvis vidnet afsluttede et punkt, om ikke teksten så ville beskrive løsningen nærmere, bekræftede vidnet dette.

27. januar 2015 – møde i direktionen

Foreholdt, at vidnet ikke deltog i direktionsmødet den 27. januar 2015, og forespurgt, om han modtog mødematerialet, selv om han ikke var til stede, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet læste materialet igennem vedrørende møder, han ikke kom til, bekræftede vidnet dette. De kunne jo finde på alt muligt, når man ikke var der.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3760-3761 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"3.3*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*
> *Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.*
>
> *Handling:*
> *…*
> *21.01.2015*
> *Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.*
>
> *Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.*
>
> *Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.*
>
> *Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015*
>
> *Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.*
>
> *SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.*
>
> *Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.*
>
> *Frist:*
> *…*
> *Punktet afsluttes"*

Vidnet forklarede, at der i det foreholdte stod noget meget specifikt, som hans folk skulle lave, nemlig at Udvikling skulle indhente omkostningsskøn osv. I den forbindelse nævnte Richard Hanlov for ham, at de havde kontakt med leverandørerne, og at leverandørerne sagde, at det kostede et eller andet at få et omkostningsskøn. Der

var så et system internt i SKAT, der hed Change Board, hvor økonomifolkene sad, og de kunne bevilge penge til sådan nogle ting. Det valgte de dog at afslå. Man søgte på ny nogle måneder senere, men det blev igen afslået. Lige netop den del fulgte han med i. Forespurgt, om vidnet blev orienteret, når afslagene blev meddelt, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at afslaget kom i 2015, bekræftede vidnet dette. Det var i forbindelse med det foreholdte, at man tilkendegav, at de skulle gøre noget ved det, og at man derpå gik i gang med at prøve at skaffe finansiering til det.

Foreholdt, at SIR's anbefaling var, at "Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne", og at der i kolonnen "Frist" blev lagt op til, at punktet skulle afsluttes, og forespurgt, om dette forekommer korrekt, forklarede vidnet, at det forekommer præmaturt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3761-3763 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"3.6 + 3.8*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*
> *Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.*
>
> *…*
>
> *Handling:*
>
> *…*
>
> *21.01.2015*
> *…*
> *Fristens kan ikke overholdes…*
>
> *…*
>
> *Frist:*
> *…*
> *Punktet afsluttes"*

Forespurgt, om de i direktionen havde adgang til den handleplan, der løbende blev opdateret vedrørende en kritisk SIR-rapport, eller om den kun lå hos den ansvarlige

direktør, forklarede vidnet, at han går ud fra, at man havde den, da revisionsrapporten udkom, og man traf beslutning om handleplanen. Han går ud fra, at Jens Sørensen har fremlagt den, og at man har godkendt den. Efterfølgende fik de så resuméerne i overskriftsform. Forespurgt, om det kun var dem, de havde adgang til, forklarede vidnet, at det var det, medmindre man selv aktivt opsøgte dem. Det var klart, at den direktør, der havde ansvaret, også havde handleplanen. For dem, han selv havde ansvar for, havde han jo de oprindelige revisionsrapporter.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3765-3767 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

> *"3.4*
>
> *SIR's anbefaling/bemærkninger:*
> *Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*
>
> *Handling:*
> *…*
> *21.01.2014*
> *Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.*
>
> *Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.*
>
> *Punktet afsluttes, da problemstillingen indgår i TRACE projektet."*

Forespurgt, om vidnet var orienteret om det anførte, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det konkrete samarbejde var noget, der foregik mellem Susanne Thorhauges folk og Jens Sørensens folk i den tidligere omtalte arbejdsgruppe. I den kontekst refererede Susanne Thorhauge til Jens Sørensen. Forespurgt, om vidnet havde afgivet hende som ressource, forklarede vidnet, at hun var bidragyder til Jens Sørensens projekt, og det var ham, der bestemte, hvad der stod. Hun havde ikke dobbeltreference til vidnet. Forespurgt, om vidnet således ikke blev opdateret om arbejdet i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet havde den opfattelse, at arbejdsgruppen sorterede under Jens Sørensen og ikke under vidnet,

bekræftede vidnet dette. Det fremgik jo af samtlige direktionsreferater, at der stod Jens Sørensen på dem.

Vidnet forklarede, at IT-systemet Ny TastSelv Erhverv var hans, og det var derfor, det blev fremhævet i kundeservicestrategien. På den måde stod han således for en del af det, men arbejdsgruppen fulgte han ikke med i specifikt.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *3.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv.*
>
> *Bemærkninger:*
> *Direktionen følger kvartalsvist op på Intern Revisions (SIR) rapporter samt Rigsrevisionens igangværende og kommende undersøgelser, revisioner og beretninger.*
>
> *Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

> *"Aktiviteter*
>
> …

Ad 3) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berører systemerne NTSE, 3S og SAPPS.
Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden
1. april – 30. april 2015. Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning….

…

Punktet er afsluttet."

Foreholdt, at det anførte i det væsentlige var en gengivelse af det anførte i den interne opdaterede handleplan (ekstraktens side 3760), bekræftede vidnet dette. Vidnet blev foreholdt, at pkt. 4-7 tillige blev afsluttet.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at Jesper Rønnow Simonsen tilkendegav, at de gule manglende opfølgninger ikke rigtig duede, og forespurgt, om der var et krav om, at alle rapporter skulle lukkes inden et givet tidspunkt uanset hvad, forklarede vidnet, at det var der ikke. Der var et ønske om, at de frister, de aftalte med hinanden, blev overholdt. Som ansvarlig direktør indstillede man jo selv til fristerne.

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen refleksioner på det pågældende møde om, hvorvidt der på dette tidspunkt var grundlag for at afslutte alle de pågældende punkter, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at det er blevet forklaret for undersøgelseskommissionen, at man måske godt kunne standse opfølgningen på en kritisk rapport, hvis man havde besluttet sig for, hvad man skulle foretage sig, selv om man endnu ikke var nået i mål, og forespurgt, om det var en fremgangsmåde, vidnet selv anvendte eller var bekendt med, at man anvendte i andre sammenhænge, forklarede vidnet, at det ikke var en fremgangsmåde, han anvendte. Han skal ikke kunne sige, hvad de andre gjorde. Det ville jo kræve, at man gennemgik dem bagefter. Han kan ikke huske, at de havde en diskussion om, hvorvidt det var tilstrækkeligt, at man bare beskrev, hvad man havde tænkt sig at gøre, for at man kunne lukke den. Sådan en samtale husker han ikke

at have været en del af. Men når man ser i bakspejlet, er det jo åbenlyst for enhver, at der ikke var gennemført noget. Forespurgt, om der var planer om at gennemføre noget, bekræftede vidnet dette. Da han overtog ansvaret, var der ikke gennemført noget.

Generelt om opfølgningsproceduren

Forespurgt, om den opfølgningsprocedure, der var i SKAT, mens vidnet var ansat, efter vidnets opfattelse generelt fungerede, forklarede vidnet, at det i dag er indlysende, at det gjorde den ikke. Så sad man jo ikke her i dag. Man kunne så diskutere, hvordan den burde være. Han er jo ikke selv revisionsekspert, så han ved ikke, om han er den rigtige at spørge, men i en meget stor og kompleks organisation – og SKAT var nok en af de største og mest komplekse organisationer i Danmark – var man som udgangspunkt nødt til at være afhængig af det, som ens folk kom med. Der var for mange sager og for mange problemstillinger, til at man som direktør selv kunne foretage kontrol af det, og en af løsningerne var mere organisatorisk at forsimple SKAT. En af de ting, han havde mange drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen om, var, om ikke de skulle skille nogle ting ud af SKAT således, at fx inddrivelsen – hvor alt jo var i stykker – og told og ejendomsskat hver blev en styrelse for sig selv, og således, at der var en kerne af SKAT tilbage, der havde en størrelse, hvor en direktion havde mulighed for at fokusere mere. Der var simpelthen for mange problemer på samme tid, til at man kunne gøre andet end at stole på det, folk kom med.

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser, hvor man forholdt sig kritisk til det input, der kom, eller om det – som vidnet forklarede – var så massivt og omfattende, at hvis det ikke vedrørte ens eget område, lænede man sig blot tilbage, forklarede vidnet, at "lænede sig tilbage" er et forkert udtryk. Den måde, han selv gik til det på, var, at der, hvor han havde ansvaret, skulle han have styr på det, og der, hvor andre havde ansvaret, skulle de have styr på det. Det var hans grundindstilling til det.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at SKAT's øverste direktør, Jesper Rønnow Simonsen, forholdt sig kritisk til det input, vidnet og hans kolleger kom med, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen forholdt sig kritisk til Jens Sørensens område og til IT-området, fordi det var der, der var rigtig meget, og fordi der ikke var fremdrift. Vidnet husker ikke, at han gjorde det over for vidnet og hans område. Vidnet havde i højere grad diskussionen med dem i økonomiafdelingen, som lavede sagsfremstillingerne, om, hvad der skulle stå, og hvor de udfordrede vidnet og hans enhed på, om det nu var korrekt osv. Foreholdt, at vidnet har forklaret, at Jesper Rønnow Simonsen forholdt sig kritisk og ønskede, at man overholdt deadlines, og forespurgt, om han også forholdt sig kritisk til det materielle og til, om det, man iværksatte, reelt var relevant, og om løsningerne reelt var brugbare, forklarede vidnet, at det kan

han ikke erindre. Forespurgt, om der således var fokus på at overholde fristerne, men ikke på om indholdet var adækvat, forklarede vidnet, at der løbende var bilaterale statusmøder mellem den enkelte direktør og Jesper Rønnow Simonsen, og hvad de talte om der, skal han ikke kloge sig på. Det er meget sandsynligt, at de talte om det i den forbindelse, men han ved det ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan Jesper Rønnow Simonsen mere konkret forholdt sig kritisk til Jens Sørensens område, forklarede vidnet, at det også var i forhold til Jan Topp Rasmussens område. Der var rigtig mange uløste revisionsrapporter på de to direktørers områder, og de flyttede sig ikke rigtig. De blev ved med at blive udskudt, og det var det, Jesper Rønnow Simonsen var kritisk i forhold til. Når man selv lavede en indstilling om, at noget skulle ske på et bestemt tidspunkt, så måtte man leve op til det. Forespurgt, hvordan det kom til udtryk, forklarede vidnet, at det var noget i stil med det, han forklarede tidligere, nemlig at man måtte overholde de frister man selv satte. Forespurgt, om det således var bemærkninger, Jesper Rønnow Simonsen fremkom med på direktionsmøderne, bekræftede vidnet dette. Det samme gjorde økonomidirektøren, Karsten Juncher, som lavede sagsfremstillingerne. Vidnet tror, at det kom fra møder, de havde med departementet, hvor de selv fik kritik for, at der ikke var fremdrift i tingene. Forespurgt, om Karsten Juncher således sagde nogenlunde det samme som Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at de udtrykte det lidt forskelligt, men budskabet var det samme. Forespurgt, om de begge var kritiske over for de pågældende to områder, forklarede vidnet, at det var de vedrørende fremdriften.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om man også var kritisk over for SIR som institution, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske noget om. Forespurgt, om direktionen tog SIR alvorligt, og om der var faglig respekt omkring det, SIR kom med, forklarede vidnet, at de på hans område tog SIR alvorligt, men han kan ikke sige, hvordan man talte om dem på de andre områder. Han og hans folk gik til det på den måde, at det, der kom fra SIR, var en bunden opgave. Så skulle de ikke diskutere, om det var rigtigt, for det var spild af tid, og det skulle bare løses.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

"Anbefalinger

…

3) At der bliver etaberet afstemning eller anden form for kontrol, som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

…

Aktiviteter

…

Ad 3) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berører systemerne NTSE, 3S og SAPPS.
Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet."

Foreholdt, at den anførte aktivitet ikke fremstår, som om man bare fulgte anbefalingen, forklarede vidnet, at selv om han ikke skal forsvare det, Inddrivelse havde foretaget sig, så fremgår det dog, at de havde talt med SIR. Det var en normal procedure, at når man prøvede at løse et problem og fandt ud af, at det ikke kunne løses på den måde, SIR havde anbefalet, gik man i dialog med SIR om, hvad man i stedet for kunne gøre. Foreholdt, at dette konkret vedrørte den bagudrettede afstemning, forklarede vidnet, at han ikke kan sige noget om, hvad Inddrivelse gjorde på dette punkt, for det var han ikke en del af, men han husker selv lignende dialoger, som hans folk havde med SIR. Det var én ting at identificere problemet, men når man skulle finde en løsning, var det også nødvendigt at gå i dialog med SIR.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således havde faglig respekt for SIR, og at det var hans oplevelse, at hans kolleger også havde det, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad de andre kan have talt om bag scenen. Han kan kun tale for sig selv. Han ved i hvert fald, at han selv ikke var en dygtigere skatterevisor, end SIR var.

Genåbning af handleplan

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, Jeanette Nielsens e-mail af 19. august 2015 til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Maden og Susanne Thorhauge):

"Vedhæftede filer: 2015_6_handleplan med kommentarer.docx

…

Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe.

Vil du kigge på det Renè? Eller kan jeg blot videresende til Iben?"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1700-1701 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan) med angivelse af aktuel status pr. 17. august 2015.

Forespurgt, om vidnet var inde over den genåbning af handleplanen, der fandt sted den 19. august 2015, forklarede vidnet, at det var han ikke. I august 2015 lå området stadig i Jens Sørensens område. Det var først, da Jens Sørensen blev sendt hjem, at han nogle dage senere fik det. Forespurgt, om vidnet – da Jens Sørensen blev sendt hjem – fik ansvaret for handleplanen og for at følge den fremadrettet, forklarede vidnet, at de holdt et direktørmøde, relativt kort tid efter at Jan Topp Rasmussen og Jens Sørensen var blevet sendt hjem. Der var på det tidspunkt ikke så mange direktører tilbage, og derfor var der en diskussion om, hvem der skulle se på det, og hvem der skulle passe Jens Sørensens område. I den forbindelse var der en, der blev konstitueret som direktør for Inddrivelse, og det blev aftalt, at han først og fremmest skulle holde sit fokus på EFI, mens vidnet skulle overtage ansvaret for udbytteskatteområdet. Han skulle således stå for oprydningen efter det og få lavet en sikker proces for det. Han bad i den forbindelse en af sine underdirektører, Johnny Schaadt Hansen, om at tage sig af det. Johnny Schaadt Hansen havde en baggrund fra Indsats som en slags "svindeljæger", og han så svindlere overalt. Derfor tænkte vidnet, at det måtte han være den rette til. De arbejdede derefter sammen med Indsats, som satte et stort antal medarbejdere til at se på det, og der var et længere forløb med afdækning, og hvor det blev fastlagt, hvad de kunne gøre, og hvordan det skulle organiseres. Som han husker det, blev der til at begynde med afsat omkring 20 medarbejdere til at se på det, og det stod meget hurtigt klart, at der ingen kontrol var med noget som helst. Derefter kom der også en straffesag, som han blev orienteret om, men det var et selvstændigt forløb.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1709 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Susanne Thorhauges e-mail af 19. august 2015 til Jonatan Schloss med kopi til Richard Hanlov og René Frahm Jørgensen):

"Emne: Orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat

Kære Jonatan,

Som aftalt fremsendes en orientering om status på de tiltag, SKAT har iværksat som opfølgning på SIR-rapporten fra 2012 om udbytte. Redegørelsen, der ligger til grund for orienteringen, er udarbejdet af procesejer (Selskaber & Digitalisering) og Betaling & Regnskab hos René Frahm Jørgensen.

Richard har ikke haft mulighed for at godkende endnu.

Mvh
Susanne Thorhauge"

Forespurgt, hvad vidnets rolle var, og hvorfor han modtog e-mailen, forklarede vidnet, at han tror, at der efterfølgende skulle være en diskussion i direktionen, og derfor skulle han orienteres.

Forespurgt, hvad vidnet i dag tænker, i forhold til at Susanne Thorhauge skrev, at redegørelsen var udarbejdet af "procesejer (Selskaber & Digitalisering)", forklarede vidnet, at det jo var hendes kontor. Forespurgt, hvordan det passer med vidnets opfattelse af, at procesejerskabet lå hos Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det stadigvæk vedrørte den digitale del af det, dvs. det IT-system, der skulle udvikles, så der kunne laves kontroller. Det var det, der også fremgik af kundeservicestrategien. Den del lå i Kundeservice, mens de manuelle processer – dvs. de konkrete kontroller – lå i Betaling og Regnskab hos René Frahm Jørgensen. Det var sådan, vidnet opfattede arbejdsdelingen.

Forespurgt, om det beskrevne var et arbejde, som vidnet med e-mailen anmodede om blev sat i gang, forklarede vidnet, at det tror han ikke, det var. Forespurgt, om det var en ren orienteringsmail fra Susanne Thorhauges side, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Susanne Thorhauge skrev, at Richard Hanlov ikke havde haft "mulighed for at godkende endnu", og forespurgt, om det var sædvanligt, at noget gik direkte fra hende til vidnet, forklarede vidnet, at det var det ikke, men på dette tidspunkt var det rimelig kaotisk, og alting skulle laves på meget kort tid.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at da vidnet tiltrådte i 2014, havde man procesejerskab i forhold til både manuelle og elektroniske processer, og at man benyttede procesejerskabsbegrebet i forhold til det hele, forklarede vidnet, at det ikke er korrekt. Hans opfattelse var, at de internt i Kundeservice havde ansvaret for både digitale og manuelle processer for de ting, der lå i Kundeservice. Men det var delt mellem sagsbehandlingsdirektørerne, der havde det manuelle, og Richard Hanlov, som havde det digitale.

Forespurgt, om procesejerskabsbegrebet omfattede både manuelle og digitale processer, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, da han startede. Da han startede, var opfattelsen, at procesejerskabet først og fremmest vedrørte det digitale. Han tror også, at det fremgår af materialet, at der ikke rigtig var nogen, der så på de manuelle processer. I GPS-projektet, som kom, 1-1½ år efter han startede, tydeliggjorde de derfor, at det også vedrørte de manuelle processer. Der er derfor en vigtig skelnen mellem, hvordan det var, da han kom til, og hvordan de besluttede, at det skulle være med GPS-projektet.

Foreholdt, at der tidligere er forklaret for undersøgelseskommissionen, at da man i 2007 begyndte at operere med begrebet procesejere, var den oprindelige intention, at det omfattede det hele, men at det så hen ad vejen udmøntede sig lidt forskelligt i forskellige dele af organisationen, forklarede vidnet, at der i 2010-papiret i hvert fald ikke stod noget om de manuelle processer. Han ved ikke, hvad man tænkte, da man oprindeligt besluttede det, men det var ikke sådan, det var, da han startede.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4251 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', præsentation vedrørende GPS):

> *"Styregruppe*
>
> *Karsten Juncher, Jonatan Schloss, Andreas Berggreen, Winnie Jensen, Kurt Wagner"*
>
> Forespurgt, hvad Andreas Berggreens rolle var på dette tidspunkt – set i lyset af, at han sad i departementet – forklarede vidnet, at det var ham, der bestemte. Forespurgt, om det var ham, der reelt ledede styregruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad agendaen var, forklarede vidnet, at agendaen helt grundlæggende var, at der i SKAT ikke var styr på tingene, og at der var en rimelig stor

mistillid til, hvordan det kørte i de tre direktørområder, der ikke var med i styregruppen, dvs. IT, Indsats og Inddrivelse. Andreas Berggreen og departementet havde ikke tillid til, at disse arbejdede godt og effektivt, og derfor ville man gerne have styr på processerne. Det skulle være meget mere tydeligt, hvem der havde ansvaret for hvad, og hvordan man skulle arbejde, ligesom det skulle være tydeligere i forhold til procesejerne. Så vidt han husker, var det konsulentfirmaet Valcon, der skulle folde projektet og processerne ud med uddannelse og bemanding osv.

Forespurgt, når der ikke var styr på tingene på de områder, som ikke var med i styregruppen, hvorfor de så ikke blev inviteret ind i projektet og i styregruppen, forklarede vidnet, at det var Andreas Berggreens oplevelse, at der ikke var styr på tingene, og det er derfor Andreas Berggreen, der bør spørges om dette. For vidnets vedkommende bliver det ren spekulation. Forespurgt, om der ikke var drøftelser om det, forklarede vidnet, at det var der, men han synes, at Andreas Berggreen selv bør svare på det. Andreas Berggreen havde ikke tillid til, at de andre kunne finde ud af det. Forespurgt, om det var det, Andreas Berggreen tilkendegav over for styregruppen, og om det var derfor, at styregruppen skulle se ud, som den gjorde, bekræftede vidnet dette. Der var også den naturlige grund til det, at 80 % af processerne lå i Kundeservice.

Forespurgt til vidnets rolle i styregruppen forklarede vidnet, at han tror, at han skulle repræsentere virkeligheden, idet han skulle være den, der førte 80 % af det ud i livet. Han skulle jo gennemføre det, der kom ud af det. Forespurgt, om vidnet skulle implementere det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår og hvor ofte styregruppen mødtes, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Det var relativt tit, men ikke hver uge. Det var muligvis omkring hver måned. Forespurgt, om de mødtes nogle gange, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, når det var Andreas Berggreen, der bestemte, om det betød, at hele initiativet faktisk kom fra departementet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan det blev præsenteret over for direktionen, forklarede vidnet, at det som et utal af andre konsulentprojekter blev præsenteret som noget, de skulle gennemføre. Forespurgt, om de i direktionen var enige i, at det var et godt projekt, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad de andre sagde. Han husker, at han selv syntes, at det var relevant. Forespurgt, om han syntes, det var et godt projekt, bekræftede vidnet dette. Det var også et ambitiøst projekt.

Forespurgt, hvilke drøftelser der var omkring allokering af ressourcer i forbindelse med GPS, forklarede vidnet, at det fremgår af papirerne, at der skulle afsættes et an-

tal årsværk, og der var selvfølgelig mange diskussioner om, hvor meget større opgaven var end den procesejerrolle, man hidtil havde haft. Selv var han kommet med nogle højere tal end det, det endte med, men det var helt sædvanligt, at departementet og nogle økonomifolk skar ned i det, man meldte ind. Forespurgt, hvad vidnets oplæg var, forklarede vidnet, at som han husker det, mente han, at der skulle bruges ca. 20 mand, og Richard Hanlov mente noget mere. Forespurgt, om det var 20 mand i vidnets organisation, bekræftede vidnet dette. Derudover var der noget i Indsats og i Inddrivelse, som han ikke involverede sig i. Forespurgt, hvad de fik tilført, forklarede vidnet, at de ikke fik noget tilført. Forespurgt, om der slet ikke var blevet tilført ressourcer, da vidnet stoppede i februar 2016, forklarede vidnet, at det var der ikke. Han havde taget årsværk fra driftsafdelingerne for at mande op på dette område. Forespurgt, hvad departementets svar var på vidnets ønske om 20 mand, forklarede vidnet, at det var, at det måtte SKAT selv finde ud af. Forespurgt, hvad de på den baggrund drøftede internt i direktionen, forklarede vidnet, at han havde nogle samtaler direkte med Jesper Rønnow Simonsen omkring det. Han tror også, at det fremgik af nogle af hans e-mails, hvor han skrev, hvor mange årsværk han syntes der skulle til, og at han nærmest havde en forventning om, at økonomidirektøren ville afvise det, hvorfor han i stedet ville tage ressourcerne fra de andre afdelinger i Kundeservice.

25. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1158 (2014-06-25 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 25. juni 2014, oplæg fra revisionschefen "Observationer vedr. 2013-regnskabet"):

> *"Barrierer for "bedre eller endnu bedre service" fra Intern Revision*
>
> …
>
> *c) Det ledelsesmæssige ansvar for processerne er ikke entydigt placeret*
>
> *- System- og procesejeransvaret er fordelt på mange. Ingen har/tager ansvaret for den samlede proces, hvilket medfører, at opgaver ikke bliver prioriteret ud fra helhedstankegang.*
> *- Giver risiko for "silo-tænkning" og manglende overblik/vidensdeling."*

Vidnet forklarede, at det lød korrekt. Forespurgt, hvilke drøftelser og overvejelser der var i direktionen på baggrund af SIR's input, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, men det var det, der efterfølgende førte til GPS-projektet. Det var et bidrag til, at de blev nødt til at gøre noget ved det, men han kan ikke huske, hvad der

præcist blev sagt på dette møde. Forespurgt, om der var en erkendelse af, at SIR's beskrivelse var korrekt, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse.

2. juli 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1196 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *7.*
>
> *Emne:*
> *Status på arbejdet med processtyring"*

Forespurgt, om vidnets involvering på dette tidspunkt var, at han sad i styregruppen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet var aktiv bidragyder, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var i form af møder eller skriftligt input, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han selv skrev noget, fordi der var hyret konsulentfirmaer til at skrive. Men han havde mange samtaler med Valcon og med Andreas Berggreen om det.

Forevist ekstraktens side 1147 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT') og forespurgt, om det således reelt var Valcon, der skrev udkastet til sådanne ting, forklarede vidnet, at det var det. Det kan man også læse ud af de PowerPoints, der blev lavet. Forespurgt til det foreviste dokument, hvor der står Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han dog går ud fra, at nogen i Skatteministeriet har skrevet det, når det er på ministeriets papir, men at det er sket med input fra konsulenterne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', afsnit "Status for arbejdet"):

> *"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.*
>
> *Det fastslås her som overordnede principper:*
> *…*

- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."

Forespurgt, om man drøftede i direktionen, at der var en meget forskellig udmøntning af procesejerskabet, forklarede vidnet, at han bedre kan huske konklusionen om, at de blev nødt til at få styr på det, og at det skulle være tydeligt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1278 (2014-07-02 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

"Emne:
Status på arbejdet med processtyring

…

Bemærkninger:
…
Direktionen drøftede specifikt, at det skal være tydeligt, om man er procesejer for hele projektet eller kun for it-delen. Ligeledes blev det konstateret, at procesejer også er materielt og processuelt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler. Andre forretningsområder, skal naturligvis stå til rådighed med deres faglighed, når der er spørgsmål som skal afklares. Ligesom alle skal understøtte, at der findes de løsninger, som SKAT har behov for."

Forespurgt, hvad de nærmere drøftelser var omkring det anførte, forklarede vidnet, at det var, at Jura også skulle lave noget. Forespurgt, om Jura var enig i dette, forklarede vidnet, at det var de ikke, og det var derfor, det stod der. Winnie Jensen ville gerne undgå enhver form for ansvar, men de andre, som havde processerne, havde brug for, at Jura også bidrog med konkrete fortolkninger. Retssikkerhedsdiskussionen lå jo også gemt i procesejerskabet, og på det punkt var Jura med i alle processerne. Det kunne man derfor ikke lave, uden at Jura var med og lagde navn til. Forespurgt, om det var derfor, det blev skrevet på den måde, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om procesejerne havde de nødvendige forudsætninger for at skulle tilrettelægge både manuelle og elektroniske processer, forklarede vidnet, at det havde de vedrørende de elektroniske, for det havde de allerede erfaring med, men ikke vedrørende de manuelle. Det var derfor, at en del af projektet bestod i at tilrettelægge et efteruddannelsesforløb for dem. Der skulle desuden ske en opmanding, fordi det i forhold til tidsforbruget var en meget stor opgave. Svaret er således, at det havde de ikke forudsætninger for – der skulle være flere, og de skulle uddannes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1150 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', figur 2 "Pligter i processtyringen"):

> *"Produktionsafdeling*
>
> …
>
> *Pligter for procesejere:*
>
> …
>
> *Pligt til at levere forslag til løsninger på systematiske fejl og mangler mhp. prioritering og beslutning"*

Forespurgt, om den beskrevne pligt var en, der bestod forud for projektet, eller om det var en af dem, der var usikkerhed om, forklarede vidnet, at hvis man var procesejer og så, at der var en masse fejl og mangler på et eller andet område, havde man pligt til at se på, om man kunne digitalisere det eller gøre et eller andet anderledes. Det var det, der lå i "systematiske fejl". Men det var ikke sådan, at procesejerne skulle ud for at kontrollere de manuelle processer, fx om man foretog de kontroller, man skulle, osv. Det vedrørte først og fremmest den digitale løsning, som jo virkede på personbeskatningsområdet.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 15 for den 21. maj 2019 side 31 (Susanne Thorhauges forklaring):

> *"Forespurgt, om der i 2014 kom en entydig udmelding om, hvad procesejerens ansvar var, og om procesejeren skulle have ansvaret for både de digitale og de manuelle processer, forklarede vidnet, at hun husker, at det er blevet diskuteret, og at både Richard Hanlov og Jonatan Schloss var helt afvisende over for at tage opgaven med de manuelle processer med de daværende ressourcer, for det var simpelthen ikke muligt. Der blev talt om, at det ville kræve minimum 30-40 % flere ressourcer og formentlig et helt nyt kontor til varetagelsen af den opgave med at koble de manuelle processer på, da de slet ikke kunne passes ind.*
>
> *Forespurgt, om vidnet drøftede det med Richard Hanlov og Jonatan Schloss, eller om hun ved, om det blev meddelt op gennem organisationen, forklarede vidnet, at det blev drøftet på nogle chefmøder, hvor hun deltog, og hun ved, at det blev kommunikeret op i systemet."*

Forespurgt, om vidnet kan bekræfte, at det var sådan, det foregik, bekræftede vidnet dette. Som nævnt havde han og Richard Hanlov mange diskussioner om procenten, hvor Richard Hanlov mente, at den skulle være noget højere, end han selv mente, og hvor økonomifolkene mente, at den skulle være noget lavere. Men ellers er han enig i resten af det foreholdte.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 21 for den 25. juni 2019 side 27 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Vidnets direktion ville gerne derhen og ville have, at vidnet havde et centralt hovedansvar for, at systemerne fungerede, som de skulle, men også at forretningsgangene ude i driften var der, og det havde han talrige diskussioner om med de direktører, han var omgivet af, da man skulle finde ud af, hvad balancen var. En ting var, at vidnet sad i spidsen for de store centrale IT-projekter på både erhvervs- og borgerområdet, men her ville man have, at de skulle blåstemple forretningsgangene ude i driften. Vidnet spurgte Jonatan Schloss og Jesper Rønnow Simonsen, hvad meningen så var med at have direktører ude decentralt, og hvad deres ansvar så var. Dette ville betyde, at uanset hvad der gik galt i SKAT, ville det pege på vidnet, og det var han meget bevidst om."*

Forespurgt, om vidnet erindrer de beskrevne drøftelser, forklarede vidnet, at det gør han. Det var dog ikke præcis sådan, at de sagde til Richard Hanlov, at uanset hvad der gik galt i SKAT, var det hans skyld. Den sætning udtalte de ikke. Men de talte om, at det forhold, at Richard Hanlov nu skulle være procesejer, betød noget mere, end det plejede at gøre, og at fordi Richard Hanlov havde ansvaret for alle processerne i Kundeservice, skulle han nu til at tage ud i driften for at se, hvordan de arbejdede med processerne derude. Dermed blev han også ansvarlig for, at der var gode processer for det manuelle arbejde. Han blev derimod ikke ansvarlig for, om de fulgte processerne. Det var driftsdirektørens ansvar, og det fremgik også af GPS-projektet, hvilket vidnet tror, at Richard Hanlov måske lidt havde glemt. Driftsdirektøren havde stadig meget ansvar for at følge de processer, der blev lavet, og driften havde også ansvaret for at byde ind på, hvad processerne skulle være. Derudover fremgik det også, at Indsats og Inddrivelse havde deres egne processer, som det aldrig var meningen, at Richard Hanlov skulle have ansvar for. Richard Hanlov har således måske nok overdrevet det en smule, i forhold til hvordan det reelt var.

Forespurgt, om tanken var, at Richard Hanlov og hans medarbejdere skulle have ansvaret for, at fx de manuelle processer efterlevede de forvaltningsretlige regler, forklarede vidnet, at de stod for tilrettelæggelsen af processen med høring, begrundelse osv., og at det skete i tæt samarbejde med folkene i driften. Da de startede det op, skete det ved, at nogle af Richard Hanlovs folk – de nye procesejere – så på en proces

sammen med nogle folk fra driften. Men det er korrekt, at Richard Hanlov havde en initiativforpligtelse i forhold til at sørge for, at processerne blev lavet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnets forklaring om de manuelle processer alene omhandler kundeserviceområdet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der også var andre områder, som havde deres egne driftsområder og deres egne procesejerskaber, bekræftede vidnet dette. Det var aldrig meningen, at Kundeservice fx skulle ind i Indsats og se på, hvordan de designede deres processer. Det fremgår også af materialet, hvordan fx Indsats, Betalingscentret og Inddrivelse havde nogle få egne processer.

10. december 2014 – møde i direktionen

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet ses at have været fraværende til direktionsmødet den 10. december 2014, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at han gennemgik materialet, uanset om han deltog eller ej, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4243 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *2.*
>
> *Emne:*
> *God processtyring i SKAT*
>
> *Jørgen Pedersen deltager under punktet*
>
> *…*
>
> *Materiale:*
> *1. Forblad*
> *2. Samlet beskrivelse af GPS*
>
> *Forventet tidsforbrug:*
> *20 min."*

Endvidere forevist ekstraktens side 4263 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS) med en grafisk gengivelse med titlen "Målbillede for processtyring – formaliseret samspil mellem aktørerne" og forespurgt, om det var sådan, man ønskede, at virkeligheden skulle se ud, når det var fuldt implementeret, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4263 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

> *"Procesejerne*
>
> *- Ansvarlig for at digitale og manuelle ydelser tilrettelægges efter et kundeperspektiv og leveres korrekt og til tiden*
> *…*
> *- Prioriterer, igangsætter og leder forbedringsinitiativer bl.a. på basis af opfølgningen*
>
> *…*
>
> *Produktion*
>
> *- Ansvarlig for at udmønte processerne (herunder retningslinjer/procedurer) og leverer ydelserne*
> *- Ansvarlig for at sikre procesefterlevelse, træning og kommunikation af praksis*
> *- Har pligt til at melde om problemer/adfærdsændringer/udsving til procesejer"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4264 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

> *"Procesejere*
>
> *- Det er procesejerens ansvar at sikre, at implementering af lovændringer og den efterfølgende ydelsesproduktion foregår i overensstemmelse med SKATs retssikkerhedsbegreb. Procesejeren sikrer dette for både de manuelle og digitale ydelsesprocesser."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

> *"Nye opgaver for procesejerne*
>
> *- Retningslinjer for den manuelle produktion"*

Forespurgt, hvordan det beskrevne rent praktisk skulle implementeres, forklarede vidnet, at det blev beskrevet i det senere implementeringspapir. Der skulle ansættes og uddannes et antal nye procesejere, som skulle fordeles på de forskellige processer, og derefter skulle man sammen med driften starte fra en ende af på de forskellige områder. Det var hans forventning, at det ville blive en 3-årig proces.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

> *"I ALT ET ESTIMERET MERFORBRUG PR. PROCESEJER PÅ 20 - 40%, EKSKL. GEVINSTER – SVARENDE TIL 8-16 MEDARBEJDERE I F.EKS. AFREGNING"*

Vidnet forklarede, at der således ikke kun lå et merforbrug i fx Richard Hanlovs afdeling, Afregning, men også i Indsats og i Inddrivelse. Forespurgt, om ikke Richard Hanlov havde ansvar for andet og mere end Afregning, forklarede vidnet, at det havde han. Vidnet ved ikke, hvorfor man i det foreholdte netop skrev Afregning, men meningen var, at det anførte var de årsværk, Richard Hanlov skulle have for at kunne løfte sin del af opgaven, og at der så også lå en opgave i de to andre forretningsområder. Forespurgt, om vidnets forståelse var, at Richard Hanlov skulle klare opgaven med 8-16 ekstra medarbejdere, forklarede vidnet, at der jo allerede var procesejere på området. Det anførte svarede til en opmanding med omkring en tredjedel.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 21 for den 25. juni 2019 side 30 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Det var et slagsmål, han havde med sine direktører om det, og 8-12 medarbejdere ville aldrig kunne dække det. Der ville være tale om 50-80 medarbejdere.*
>
> *Forespurgt, om vidnet ikke satte tal på i den e-mail, hvor han svarede på oplægget, forklarede vidnet, at han hæftede sig ved, at han havde 200 medarbejdere, og der var enighed om, at de skulle have 30 % mere. Forespurgt, om det var klart for ledel-*

sen, at når vidnet sagde 30 %, var det i forhold til de 200 medarbejdere, og at det ikke var i forhold til udvikling i Kundeservice, bekræftede vidnet dette."

Vidnet forklarede, at det er han ikke enig med Richard Hanlov i. Det, de så på, var, hvor meget større procesejeropgaven var. De 20-40 %, som blev foreholdt tidligere, var i forhold til de procesejere, man havde i forvejen. Richard Hanlovs 200 mand var ikke procesejere. Han og Richard Hanlov er således ikke enige om, hvor meget større Richard Hanlovs område skulle blive. Og det var ikke usædvanligt. Det endte med, at der ikke kom nogen ekstra årsværk fra SKAT overhovedet, og at vidnet i stedet tog fra de andre direktører i Kundeservice. Forespurgt, hvornår og hvordan Richard Hanlov modtog disse ressourcer, forklarede vidnet, at det var i løbet af 2015, at han skaffede Richard Hanlov vist nok 12-14 ekstra årsværk, som var taget fra andre underdirektører i Kundeservice. Forespurgt, om procesejerne med de relevante profiler nåede at blive ansat, forklarede vidnet, at der blev ansat nogle i løbet af 2015, men han tror ikke, at man nåede at ansætte dem alle, inden han selv stoppede. De var meget svære at finde, for det var et rigtig svært job, og han tror derfor ikke, at alle 14 stillinger blev besat inden 2016.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4298 (2014-12-10 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"Emne:
God Processtyring i SKAT

Bemærkninger:
Kontorchef Jørgen Pedersen deltog under punktet.

Direktionen drøftede oplæg til en samlet model for God Processtyring i SKAT (GPS), herunder plan for implementering.

Direktionen godkendte model og implementeringsplan, hvor udrulningen starter i Kundeservice i februar 2015."

Vidnet forklarede, at der i det anførte også lå, at procesejerskaberne for Indsats og Inddrivelse først skulle implementeres senere. Der var turnusanalyser i gang på deres områder, og de havde derfor ikke kapacitet til det.

Forespurgt, hvad status var på implementeringen på det tidspunkt, hvor Richard Hanlov blev hjemsendt, forklarede vidnet, at de var i gang. Forespurgt, om vidnet kan huske, hvor mange der på det tidspunkt var blevet ansat, forklarede vidnet, at

det kan han ikke. Men der var masser af aktiviteter i gang med ansættelser og uddannelser osv.

Foreholdt, at der var en erkendelse af, at det med de manuelle processer var noget nyt, og at der, indtil udrulningen skete, derfor ikke havde været fokus på disse, og forespurgt, hvad man i den anledning foretog sig, forklarede vidnet, at pointen med at ansætte flere folk til også at se på manuelle processer var, at det var det, de skulle i gang med. Som nævnt anførte han på et tidspunkt, at det ville komme til at tage nogle år. Da udbytteskatteskandalen så sprang, satte han ekstra fart på arbejdet og nedsatte en taskforce i Kundeservice med henblik på at gennemgå alle Kundeservices områder. Han bad i den forbindelse alle sine ledere om at melde ind, hvad det – ud fra deres subjektive vurdering – var, der holdt dem vågne om natten, dvs. hvad de var bange for i Kundeservice.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at direktionens beslutning i det foreholdte blev kommunikeret ud i organisationen, eller om det var noget, man holdt tæt, forklarede vidnet, at den i hvert fald blev kommunikeret ud i Kundeservice. Som det også fremgår, kom beslutningen også med på hovedsamarbejdsudvalget og i det, der hed det fælles ledermøde, hvor alle ledere var med.

Vidnet blev foreholdt, at Vibeke Varnes Hoffgaard, som var procesejer i Afregning Person i Borger og Virksomhed, har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de, der sad med processerne, ikke var bekendt med, at man havde ansvaret for de manuelle processer, førend Richard Hanlov blev sendt hjem.

Vidnet forklarede, at han ikke kan svare på, hvorfor Vibeke Varnes Hoffgaard har forklaret sådan. Det var en proces, der startede i februar 2015, og som så forløb hen over året, og han tør ikke sige, hvor meget hun fulgte med i det. Men det fremgik af de papirer, de modtog. Det kan også læses ud af Susanne Thorhauges udtalelser, at det var noget nyt, og at det var noget, de skulle se på og have folk til osv.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 15 for den 21. maj 2019 side 29-30 (Susanne Thorhauges forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet husker projektet "God Processtyring i SKAT", GPS, og om vidnet har været inde over projektet, forklarede vidnet, at hun godt husker projektet, men ikke hvornår det lå. Foreholdt, at der i sommeren 2014 findes et statusnotat og nogle overvejelser på direktionsniveau, forklarede vidnet, at der var mange brændende platforme i SKAT, hvilket direktionen også havde deres hyr med. Hun mener, at det var et strategikontor, der sammen med konsulenter fra Deloitte eller Valcon pegede på, at der skulle mere fokus på end-to-end-processerne i SKAT, hvil-*

ket også var en god idé. Man fik det dog ikke rullet ordentligt ud. Hvis ansvaret for en proces skulle ligge samlet ét sted, ville det kræve ekstremt mange ressourcer i det pågældende kontor."

Foreholdt, at det således var Susanne Thorhauges oplevelse, at man aldrig fik projektet rullet ordentligt ud, forklarede vidnet, at det jo også var i gang, og at det på det tidspunkt ikke var færdigt overhovedet.

Procesejere

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at man havde en organisatorisk opdeling i nogle store afdelinger og ansvarsområder – fx Kundeservice, Indsats og Inddrivelse – med en direktør i spidsen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at ordet "procesejer" kunne referere til en enhed eller en person eller til nogle opgaver, som den pågældende havde, fx at vedkommende skulle sætte nogle ting i system IT-mæssigt eller manuelt eller begge dele, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at ordet "procesejerskab" refererede til den mere permanente placering af de pågældende procesejeropgaver således, at hvis en person eller en enhed havde procesejerskabet, var det udtryk for, at den pågældende havde nogle bestemte procesejeropgaver, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at begreberne "procesejer" og "procesejerskab" således var en måde at give udtryk for en opgavefordeling på, forklarede vidnet, at hvis man var procesejer for en given proces, fx selskabsskat, var det efter GPS-projektet simpelthen en titel. Det fremgik således af SKAT's jobannoncer, at man søgte en procesejer til en eller anden enhed i SKAT. Forespurgt, om der således var tale om en person eller stilling, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der således var tale om en opgavefordeling, der angav, at den pågældende havde ansvaret for nogle digitale processer, forklarede vidnet, at efter GPS omfattede det også de manuelle processer. Forespurgt, om begrebet "end-to-end ansvarlig procesejer" så omfattede både de digitale og de manuelle processer, bekræftede vidnet dette. Det var det, der var nyskabelsen. Ud over snitfladen mellem de digitale og de manuelle processer var der desuden en snitflade til den såkaldte systemejer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det klare udgangspunkt var, at procesejerne og procesejerskabet lå inden for den søjle – fx Kundeservice – hvor driften af de pågældende opgaver også lå, bekræftede vidnet dette. I den forbindelse opstod så problemet eller svagheden i systemet, idet man kunne have nogle processer, som gik på tværs af flere forretningsområder. Der kunne således være en procesejer i én afdeling, som havde ansvaret for en bestemt proces, men som var helt afhængig af en procesejer i en anden afdeling, som havde ansvaret for det IT-system, som den før-

ste procesejer skulle bruge. Det var to komplikationer, i forhold til hvad der ellers lød som en simpel model.

Forespurgt, hvad der skete med det organisatoriske ansvar – dvs. direktøransvaret – når en person i en procesejerstilling hjalp en anden afdeling end sin egen, fx hvis en procesejer i Kundeservice hjalp Inddrivelse, forklarede vidnet, at Susanne Thorhauge selv og nogle af hendes medarbejdere i denne sammenhæng arbejdede hos eller for Jens Sørensen. Det er vidnets opfattelse, at i den forbindelse havde Jens Sørensen det faglige ansvar i forhold til at bestemme, hvad de skulle lave, men hvis de ville have lønforhøjelse eller skulle fyres, lå ansvaret hos vidnet eller Richard Hanlov. Vidnet havde stadig et personalelederansvar, men det faglige ansvar for det arbejde, der skulle udføres, lå hos den direktør, der havde ansvaret for projektet. Det kan man også se, idet Susanne Thorhauge undervejs kommunikerede direkte med René Frahm Jørgensen, som var underdirektør i Inddrivelse, og med Jens Sørensen, som var direktør for Inddrivelse, uden at vidnet eller Richard Hanlov var inde over. Det viser meget fint, at hun havde nogle konkrete opgaver, som hun løste for eller sammen med Inddrivelse og deres folk, selv om hun stadigvæk hørte til i Kundeservice. Forespurgt, om man kan udtrykke det sådan, at den pågældende blev udlånt til at løse en opgave, forklarede vidnet, at det kan man ikke, for hun havde stadig masser af opgaver i Kundeservice også. Forespurgt, om man kan kalde det et delvist udlån, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem Susanne Thorhauge i en sådan udlånssituation modtog instruktioner fra, forklarede vidnet, at det kom an på opgaven. I det pågældende tilfælde, hvor det vedrørte en udbytteskatteproces, modtog hun instrukser fra René Frahm Jørgensen og Jens Sørensen. Det fremgår også af e-mailkorrespondancen, at det var dem, hun havde al dialog med. Det var Richard Hanlov og vidnet ikke involveret i.

Forespurgt, om det forekom, at Kundeservice havde et procesejerskab i forhold til drift, som lå et andet sted, fx i Inddrivelse eller i Indsats, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, som han husker det.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, hvad vidnets oplevelse af risikopolitikken i SKAT var, da han tiltrådte, forklarede vidnet, at som så meget andet var det noget, der forandrede sig i den tid, han var der. Der var en gammel måde at gøre det på, og den handlede meget om, at der i de enkelte sagsbehandlende afdelinger eller funktionsenheder blev lavet nogle stikprøvekontroller af, om sagsbehandlingen var korrekt. Det blev der lavet nogle statistikker på, og det blev rapporteret op i systemet. På et tidspunkt blev det så – på baggrund af et konsulentfirma, der var hyret af departementet – besluttet at ændre risikopolitikken. Ledelsesmæssigt skulle man mere subjektivt vurdere, hvilke områ-

der der var i særlig risiko, og hvad sandsynligheden var for, at noget skete osv. Der var således to forskellige regimer i de 2 år, han var i SKAT.

Forespurgt, hvad vidnet oplevede som værende de væsentligste elementer i risikopolitikken, da han startede i SKAT, forklarede vidnet, at det var stikprøvekontrollen fra sagsbehandlingsenhederne. Det var det, der blev præsenteret for ham. Forespurgt, om risikovillighed var noget, der i denne periode blev drøftet i SKAT, herunder om direktionen anlagde nogle generelle principper for, hvad man ville acceptere, eller om det mere var fra sag til sag, forklarede vidnet, at han ikke husker nogen generelle politikker for risikovillighed. Det ville også være vanskeligt at lave i en så kompleks organisation.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5930 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Direktionens risikovillighed*
>
> …
>
> *Fastlæggelsen af direktionens risikovillighed sker dels i relation til konkrete vurderinger af aktuelle risici og håndteringen heraf, dels ved forelæggelse for direktionen af enkeltsager inden for områder af afgørende strategisk betydning for Skatteministeriet."*

Vidnet forklarede, at det fremgår, at det var ad hoc. Forespurgt, om der også var nogle mere generelle drøftelser, forklarede vidnet, at det var der ikke. Når fx Indsats havde gennemført deres kontroller, var der diskussioner om, hvor mange fejl og hvor meget svindel der var på de forskellige områder, hvad risikoen var, og hvad de gjorde ved det osv. Men det var meget konkrete diskussioner. Forespurgt, om det var, når der opstod en helt konkret sag, forklarede vidnet, at det var det, eller når man lavede et indsatsprojekt omkring noget.

Forespurgt, hvordan monitorering på et mere overordnet plan foregik, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, hvordan det foregik i den gamle version, ud over at der blev forelagt nogle statistikker på stikprøvekontrollerne.

Forespurgt, hvad vidnet gjorde på sit eget område i forhold til risikoanalyse og risikostyring af de aktiviteter, han havde ansvaret for, forklarede vidnet, at det første års tid viste stikprøvekontrollerne ikke rigtig noget. De viste, at det gik fint over det hele. Det andet år igangsatte han så processen, hvor han bad alle sine ledere om at

foretage en subjektiv vurdering af, hvad de havde af farlige ting, og hvor sandsynligt det var, at der skete noget, og de gik så i gang fra en ende af.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5930 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Risikoområder og risikokommunikation*
>
> *Risikoledelsen i Skatteministeriet tager udgangspunkt i en opdeling på følgende overordnede risikoområder:*
>
> *- Politiske forhold*
> *- Kunder*
> *- Økonomi*
> *- Produktion*
> *- Interessenter*
> *- HR*
> *- Projekter*
> *- It og telefoni"*

Foreholdt, at beskrivelsen af et korrekt provenu af skattebetalingerne ikke fremgik som et særskilt hovedpunkt, og forespurgt, hvorfor man ikke fandt anledning til at fremhæve dette, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var længe før hans tid, at det foreholdte blev skrevet.

Forespurgt, om der ved siden af stikprøverne blev gjort noget særligt i forhold til mitigering af risikoen for, at man fik et forkert provenu eller forkerte skattebetalinger, forklarede vidnet, at stikprøverne i høj grad havde med retssikkerhed at gøre – altså om SKAT traf forkerte afgørelser – mens det, som Indsats foretog sig med deres kontrolstrategier, vedrørte skattegabet – altså hvor mange penge man manglede. Forespurgt, om det således var et system ved siden af den generelle risikopolitik, bekræftede vidnet dette. Men det er klart, at det så også gav input til, fx hvilke områder de i Kundeservice satsede på at automatisere. Det var typisk sådan, at de havde et samarbejde med Indsats, hvor Indsats beskrev, hvad der foregik, og spurgte, om ikke Kundeservice kunne fuldautomatisere det.

Forespurgt, om SIR's rapporter blev anvendt mere strategisk, forklarede vidnet, at man kan se, at SIR's 2013-rapport indgik i kundeservicestrategien som et af de delprojekter, de skulle prøve at digitalisere. Det var det, der desværre ikke blev gennemført. Men rapporterne blev generelt brugt til at udvælge, hvad de skulle bruge tid på. Foreholdt, at det input, som Susanne Thorhauge gav til vidnet i som-

meren 2014, vel kom, fordi hun sad i en arbejdsgruppe, og ikke fordi hun havde læst en SIR-rapport, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen var nedsat på baggrund af SIR-rapporten. Forespurgt, om det således skete indirekte, at de ting, SIR-rapporterne udmøntede sig i, kom i ledelsens fokus, bekræftede vidnet dette. Han ved dog ikke, om man kan kalde det indirekte. Han skal ikke kloge sig på, hvad man tænkte, da rapporten kom, for da var han ikke i SKAT endnu, men når der kom noget i den periode, han var der, var det noget, han som direktør tog ind.

Foreholdt, at SIR's 2013-rapport efterfulgte 2010-rapporten, som efterfulgte rapporter fra 2006, 2002 og 2001, og forespurgt, om den lange række af SIR-rapporter på et kritisk område var noget, man loggede eller forholdt sig til, når man vurderede risici, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvordan de gjorde i Jens Sørensens afdeling.

Forespurgt, hvor meget arbejdet med risikostyring fyldte i begyndelsen, da vidnet kom til SKAT, forklarede vidnet, at i de 2 år, han var i SKAT, fyldte det knap så meget i det første år og rigtig meget i det andet år. Det skete, i takt med at han blev klogere på, hvad det var for en organisation, han var landet i. Det første år brugte han meget tid på kundetænkning og digitalisering, for det var det, han var blevet ansat til, og i takt med at han fandt ud af, hvad der gemte sig rundt omkring, brugte han i det andet år noget mere tid på risici og processer. Foreholdt, at man i januar 2015 annullerede den gamle risikopolitik, fordi den var baseret på den tidligere periode, og forespurgt, om vidnets øgede risikofokusering i det andet år hang sammen med dette, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Forespurgt, hvilke drøftelser de havde i direktionen om den gamle risikopolitik, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. På det tidspunkt var han gået i gang med sit eget i Kundeservice. Forespurgt, om vidnet kørte sit eget univers, i forhold til hvordan han mente, at han bedst kunne risikomonitorere og risikostyre, forklarede vidnet, at det gjorde han på en række områder. Forespurgt, om vidnet husker nogen generelle drøftelser i direktionen om, hvad de skulle gøre fremadrettet, forklarede vidnet, at han mener, at der blev sat en ny proces i gang, hvor der ledelsesmæssigt blev foretaget en mere subjektiv vurdering og noget scoring på det. Der var nogle skemaer og et rapporteringssystem omkring det, så det blev en ledelsesmæssig vurdering i stedet for at være en sagsbehandlingsstikprøvekontrol.

Forespurgt, om vidnet benyttede sig af risikologgen, forklarede vidnet, at det ikke siger ham noget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

"Vejledning til risikoledelsen

…

Risikolog

Til brug for dokumentation og præsentation af risici er der udarbejdet en skabelon - "Risikolog for Skatteministeriet/Fora x/Region X".

For hver risiko skal der udfyldes en række felter i risikologgen, hvoraf nogle felter har fastdefinerede variable:

Risiko nr. …

Beskrivelse af risiko …

Kategori …"

Vidnet forklarede, at det var muligt, at der forelå en risikolog, men han kan ikke huske det. Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer at være blevet præsenteret for risikologgen, forklarede vidnet, at det er muligt, at han blev præsenteret for den, men han kan ikke huske det.

Forespurgt, om vidnet havde en medarbejder, der særligt havde til opgave at monitorere risici, forklarede vidnet, at sagsbehandlingsmæssigt var det vist nok en, der hed Kent D. Jensen, som sad i et stabskontor, som samlede det sammen. Det var ikke ham, der havde ansvaret for det, men han havde papirerne i hænderne, når de forskellige underdirektørområder bød ind.

Forespurgt, hvad der var på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det aldrig stod på Kundeservices liste. Det lå i Inddrivelse. I Kundeservice kørte de meget skarpt på, hvad der var deres og andres område.

Forespurgt, om vidnet var inde over de faglige kontrolpunkter, som var fastlagt, når man foretog stikprøvekontrol, forklarede vidnet, at han modtog afrapporteringen, men han var ikke med til at beslutte, hvad der skulle kontrolleres. Det varierede også for de forskellige områder. Kontrollen var typisk noget, som den lokale funktionsleder foretog over for sine medarbejdere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1978 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 17 "Departementets initiativer for at styrke processer og kontroller"):

> *"17.1 Turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet*
> *Intern Revision har i en række revisionsrapporter, der omhandler regnskabet for finanslovens §38, afgivet anbefalinger til afklaring af en række kritiske forhold. Departementet har oplyst, at rapporterne har bidraget til, at betalings- og regnskabsområdet har været betragtet som forbundet med høj risiko i departementets overordnede risikostyring af SKAT."*

Forespurgt, om det beskrevne syn på betalings- og regnskabsområdet var noget, der blev kommunikeret fra departementet til direktionen som værende et højrisikoområde, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, om det gjorde, men det var noget, de selv var klare over. Alt var i stykker i Inddrivelse, uanset om det var regnskabet eller betalingerne eller EFI eller andet. Der var ikke noget, der fungerede, så det tror han ikke, de behøvede nogen til at fortælle dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Indstilling:*
> *Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel.*
>
> *…*
>
> *Løsning:*
> *… Tanken er, at der fra og med næste kvartalsrul, sættes mere fokus på de langsigtede risici (1-3 års sigt) i ledelsesinformationen."*

Forespurgt, om departementet var inde over det foreholdte, eller om det var SKAT's egen beslutning, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han vil tro, at departementet var inde over det, for Økonomi foretog sig ikke noget, som departementet ikke havde godkendt, men han kan ikke sige noget præcist om det.

Forespurgt, hvad det var, vidnet gjorde anderledes i 2015, forklarede vidnet, at man gik fra stikprøvekontrollerne af sagsbehandlingen, til at lederne vurderede, hvad der var risikabelt på deres egne områder, og hvor stor sandsynligheden var. Derefter prøvede man at løfte det op på Kundeservice-niveau og prioritere, hvad de skulle fokusere på.

Foreholdt, at vidnet både før og efter har været ansat andre steder end i SKAT, og forespurgt om han oplevede, at risikostyringen i SKAT fungerede, mens han var der, forklarede vidnet, at den gamle risikostyringsmodel med stikprøvekontrol af sagsbehandlingen ikke gav den store værdi. I bedste fald gav den en idé om, hvorvidt man overholdt retssikkerheden, hvilket også var væsentligt, men i forhold til risikoen for svindel hjalp den ikke. På det punkt havde de Indsats' arbejde at støtte sig til. Forespurgt, hvordan vidnet oplevede den ændrede model, der blev implementeret, forklarede vidnet, at han nok skulle have været i SKAT et par år mere for at kunne sige noget klogt om, hvilken effekt den havde. Hans egen vurdering er, at langt de fleste ledere godt ved, hvor skoen trykker inden for deres eget område, og hvis det bliver legitimt for dem at sige, når noget ikke fungerer, så skal man lytte til det.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt til vidnets kendskab til departementets tilsyn med SKAT forklarede vidnet, at det er et meget bredt spørgsmål. Forespurgt, i hvilket omfang vidnet oplevede, at departementet førte tilsyn med aktiviteterne i Kundeservice, forklarede vidnet, at det mest konkrete var turnusanalyserne, hvor ambitionen fra departementets side var, at et underdirektørområde ca. hvert tredje år skulle igennem en turnusanalyse.

Foreholdt, at turnusanalyserne kan give det indtryk, at de mest havde fokus på, hvordan man kunne gøre tingene bedre og billigere, men at der ikke var meget om retssikkerhed eller forvaltningsretlige principper, forklarede vidnet, at det er han enig i. Foreholdt, at turnusanalyserne således mest ligner et besparingstiltag, forklarede vidnet, departementets fokus på det tidspunkt var, hvordan man kunne effektivisere. Hvor pengene blev af – dvs. skattegabet – tog Indsats sig af, og det var ikke det, som havde departementets største interesse. Forespurgt, om det handlede om ressourceoptimering, forklarede vidnet, at det gjorde det, men også kundetænkning. Det oplevede han selv en vis interesse for, idet der blev målt på borgernes tilfredshed med det ene og det andet.

Forespurgt, om de risikostyringstiltag, de selv foretog i Kundeservice, blev meldt ind til departementet, forklarede vidnet, at han meldte det ind til Jesper Rønnow Simonsen, men hvad Jesper Rønnow Simonsen meldte videre, ved han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Procesejere

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1003 (2013-08-21 (2) - Vedhæftning til e-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet):

"Der er i dag 3 procesejere for udbytteskatteadministrationen:

1 vedr. angivelsen i Afregning Erhverv

1 vedr. indberetning af udbyttemodtagere i Afregning Person

1 vedr. indberetninger til e-kapital i Afregning Person

De kontorer, som har procesejerskabet, må sørge for, at det overordnede ansvar for udbytteskatteadministrationen placeres, således at der skabes overblik over de mangler, som i dag er konstateret og der skabes styring i øvrigt."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mail-korrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Frank Høj Jensens e-mail af 21. august 2013 kl. 14.17 til Susanne Thorhauge, Iben von Hallas og Dorthe Pannerup Madsen):

"Kære Susanne og Klaus.

Som det fremgår af handleplanen i forbindelse med SIRs rapport om Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012 (se indklip nedenfor i denne mail). Anbefales det i rapporten, at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskatten.

Da der jf. vedhæftede bilag er 3 procesejere på området skrev vi ind, at jeg kontaktede Jer med henblik på nedsættelse af en arbejdsgruppe. Om der er behov for en arbejdsgruppe eller om I indbyrdes aftaler det overordnede procesansvar således, at der kan tages de nødvendige tiltag, ved jeg ikke.

Men udbytteskatteområdet er revideret 2 gange indenfor de seneste år (i 2010 og i 2012), og i forbindelse med Rigsrevisionen erklæring til SKATs regnskab for 2012, har RR her i august spurgt specifikt ind til initiativ på dette område. Så jeg tror at området har stor revisionsmæssig bevågenhed, og det er jo også ganske store beløb der opkræves på området.

Fra Betaling og Regnskab er det Lisbeth Rømer der har deltaget i det tidligere arbejde på området, og hun er funktionsleder for udbytteskatteadministrationen. Jeg er imidlertid enig med Lisbeth i, at det er en procesejer der bør tage initiativ i forhold til revisionens anbefaling om placering af et overordnet procesansvar.

Vil en af Jer give et bud på hvem der tager initiativforpligtelsen i forhold til denne anbefaling?"

Foreholdt, at der på daværende tidspunkt var en drøftelse af en mulig flytning af nogle opgaver, og at det synes at fremgå, som om alt procesejerskab lå i Afregning Erhverv og Afregning Person, forklarede vidnet, at han ikke kan læse andet end det, der fremgår af det foreholdte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1001 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Lisbeth Rømers e-mail af 21. august 2013 kl. 13.33 til Frank Høj Jensen):

"Jeg synes, at det der stod var irrelevant for Revisionens krav. Det skal gøres uanset om der arbejdes med en ny TastSelv eller ej.

Og om ansvaret skal ligge hos underdirektøren må de i HC finde ud af. Men nogen skal have det samlede ansvar og det er ikke hos os."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1001-1002 (2013-08-21 (1) - E-mailkorrespondance vedr. etablering af et overordnet ansvar for håndtering af udbytteskatteområdet, Iben von Hallas' e-mail af 21. august 2013 kl. 11.50 til Frank Høj Jensen), hvoraf fremgår, at Iben von Hallas til Frank Høj Jensen fremsendte et udkast til handleplan bl.a. med angivelse af Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv, og Lena Bardrum, Afregning Person, som procesejere.

Forespurgt, om vidnet – selv om han først startede i februar 2014 – ved noget om det foreholdte, forklarede vidnet, at han ikke ved andet end det, han forklarede tidligere. Han kan jo læse, hvordan Lisbeth Rømer syntes, at det skulle være, og det kan han så koble med det, Richard Hanlov og Jesper Rønnow Simonsen fortalte ham om, at der var sket en flytning af nogle opgaver til Inddrivelse. Richard Hanlov var meget utilfreds med denne opgaveflytning, fordi han syntes, at det ødelagde processerne.

Forespurgt, når man flyttede ansvaret for nogle opgaver fra én søjle til en anden, om chefen for den nye søjle så burde have udpeget nye personer som procesansvarlige, forklarede vidnet, at fordi han ikke selv var der på det tidspunkt, kan han kun gengive den historie, han har fået overleveret. Der blev flyttet nogle folk fra den ene afdeling til den anden afdeling. Det var ikke Susanne Thorhauge, for det var kun en lille del af hendes arbejde at være med i arbejdsgruppen, og derfor gav det ikke mening at flytte hende. Men der var nogle medarbejdere, som i flere år var udlånt fra den ene afdeling til den anden, og hvor man besluttede, at nu måtte det ligesom være endeligt.

Forespurgt, om vidnet kendte til Jeanette Nielsen, forklarede vidnet, at det var en af Susanne Thorhauges medarbejdere. Forespurgt, om Jeanette Nielsen blev hos Susanne Thorhauge, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at Susanne Thorhauge havde rollen i forhold til opfølgning på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det var én blandt mange andre opgaver, som lå i Kundeservice. Derfor indgik hun i den fælles arbejdsgruppe, men udbytteskat var en begrænset del af hendes arbejdsopgaver.

Foreholdt, at Jeanette Nielsen i sommeren 2013 var procesejer i Afregning Erhverv, men at opgaven derefter blev flyttet, og forespurgt, om der i så fald skulle have været udpeget en ny procesejer der, hvor opgaven blev placeret, forklarede vidnet, at det i dag er helt indlysende, at det skulle der. Det var noget af det, der lå i GPS-projektet, nemlig at Inddrivelse, som ikke rigtig havde nogen procesejere, skulle til at have det. Ligesom vidnet havde folk, der var ansat som procesejere, skulle Inddrivelse også have det. Det samme var tilfældet for Indsats, som heller ikke havde formelle procesejere. Foreholdt, at det jo var et projekt, som blev godkendt af direktionen i december 2014, forklarede vidnet, at det i hvert fald skete omkring årsskiftet. Han kan ikke lige huske datoerne.

Foreholdt, at SIR's 2013-rapport kom i foråret 2013, og at der i den forbindelse blev nedsat en arbejdsgruppe, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnets bestemte opfattelse, at man flyttede procesejeransvaret for udbytteområdet generelt til Jens Sørensens søjle sammen med nogle medarbejdere, som ikke tidligere havde beskæftiget sig konkret med de pågældende opgaver, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad de pågældende lavede. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kender de pågældendes navne, forklarede vidnet, at han ikke kan huske dem. Det var ikke nogen, han kendte nærmere. Han kan bare huske, at man talte om, at der var to personer. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er vidnets opfattelse, at man i forbindelse med flytningen skulle have udpeget nye procesejere, eller om det skulle være sket, efter man i december 2014 godkendte GPS-projektet i direktionen, forklarede vidnet, at med den viden, han har i dag, virker det åbenlyst, at man burde have udpeget en procesejer i Inddrivelse, men han kan ikke svare på, hvilke diskussioner man havde i 2013.

Foreholdt, at Jeanette Nielsen var med til at udarbejde handleplanen, og at hun var aktiv i opfølgningsarbejdet, herunder i arbejdsgruppen og vedrørende TRACE, og forespurgt, hvad Kundeservices rolle var i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at han som nævnt ikke var ansat på det tidspunkt, men at han vil tro, at da man i slutningen af Steffen Normann Hansens tid dannede den nye søjle Inddrivelse og traf beslutning om, hvilke forretningsområder den skulle omfatte, gjorde man ikke arbejdet færdigt i forhold til at fastlægge, hvem der helt præcist skulle være procesejer for

det ene og det andet. Efter hans bedste overbevisning var konstruktionen således, at Jeanette Nielsen og Susanne Thorhauge som kontorchef stadig havde den del, der vedrørte IT-systemerne, for det var de samme IT-systemer, som man på dette område brugte ovre i Inddrivelse. I det omfang de havde procesejerskabet for IT-systemerne, indgik de derfor i den fælles arbejdsgruppe sammen med et par stykker fra Inddrivelse. I den forbindelse refererede de så i sidste ende til Jens Sørensen, men formentlig også til René Frahm Jørgensen. Han ved dog ikke, hvordan de konkret organiserede sig i Inddrivelse. Jens Sørensen var således formand for eller ejer af den fælles arbejdsgruppe, hvor der sad et par stykker fra den ene afdeling og et par stykker fra den anden afdeling, og som indrapporterede til direktionen i forbindelse med revisionsafrapporteringerne.

Departementets tilsyn med SKAT

Foreholdt, at vidnet forklarede, at Økonomi i SKAT ikke foretog sig noget, uden at departementet forinden havde godkendt det, og forespurgt, hvad det indtryk byggede på, forklarede vidnet, at Karsten Juncher, der var økonomidirektør, og Andreas Berggreen, der var afdelingschef i departementet, havde meget hyppig mødeaktivitet omkring de mange forandringsprocesser, der på dette tidspunkt foregik i SKAT. Det var vidnets indtryk, at der blev afklaret rigtig mange ting omkring, hvordan SKAT skulle fungere.

Forespurgt, hvilken betydning det havde i forhold til udfordringerne på bemandingsområdet, forklarede vidnet, at på bemandingsområdet tror han, det var mere simpelt. Der var standardsvaret fra departementet – uanset hvad problemstillingen var – at det måtte SKAT selv finde ud af. Når det handlede om normering, var der en spareplan, hvor antallet af årsværk kun skulle gå ned, så når man dukkede op med nye problemer, der krævede årsværk, måtte man selv finde ud af det. Det var det helt automatiske standardsvar fra departementets side, at man måtte omprioritere internt i SKAT, og det kom som et ekko fra Økonomi. Når han sagde, at der var noget, de ikke kunne løse uden flere årsværk, sagde Økonomi med det samme, at så måtte de selv finde ud af det.

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med drøftelserne om bemandingen også havde drøftelser med Økonomi og Jesper Rønnow Simonsen om, hvorvidt man levede op til lovgivningen og agerede forsvarligt, forklarede vidnet, at han først og fremmest talte med Jesper Rønnow Simonsen om, at der var en lang række områder, hvor de måtte have en formodning om, at det ikke foregik korrekt, og at det krævede mange årsværk bare at finde ud af, hvad problemet var. Forespurgt, om det var på borgersiden eller i SKAT's eget regi, at det ikke foregik korrekt, forklarede vidnet, at det var begge dele.

Forespurgt, hvad vidnets oplevelse var af turnusanalyserne, og hvordan de foregik, forklarede vidnet, at en turnusanalyse grundlæggende var en konsulentgennemgang af, om et givet underdirektørområde kørte effektivt. Man kunne i den forbindelse diskutere, hvad effektivitet var. Det kunne være, hvor meget man lavede, eller hvor mange penge man brugte. Der kunne være mange elementer i det. Han tror, at man startede med HR-området, hvor man bl.a. så på rekruttering, onboarding, afskedigelsessager osv. På hans eget område handlede det meget om, hvordan kundetænkningen og processerne var, og om de kunne være mere effektive. Det var ikke et juridisk eftersyn, og det var heller ikke et kontroleftersyn, i forhold til om man fik pengene i hus. Det var ikke der, man lagde vægten.

Forespurgt, om de turnusanalyser, vidnet stiftede bekendtskab med, alle havde fokus på, hvordan man ud fra et økonomisk synspunkt kunne gøre det bedre og mere effektivt, forklarede vidnet, at det også vedrørte kundetænkning. Han ved ikke, hvad man foretog sig i turnusanalysen på betalingsområdet, eller om den var anderledes. Den handlede jo også om, hvorvidt statsregnskabet var korrekt, og det vil han gå ud fra, at man også så på.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet i sommeren 2015 blev bekendt med den formodede svindel, forklarede vidnet, at han i starten af august 2015 fik en mundtlig orientering fra Susanne Thorhauge om, at den var helt gal med en udbytteskattesag, hvor der var kommet nogle henvendelser fra en ekstern advokat om, at der var mistanke om svindel. Det var stort og meget slemt, og Indsats havde overtaget sagen. Umiddelbart efter orienteringen sendte vidnet en sms til Jesper Rønnow Simonsen, hvor han spurgte, om han havde hørt om det. Forespurgt, om han havde det, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Jesper Rønnow Simonsen svarede ikke på den pågældende sms. Forespurgt, om vidnet blev orienteret før eller efter, man besluttede sig for at stoppe behandlingen af refusionssagerne, forklarede vidnet, at det formentlig nærmest skete samtidigt, men han var ikke inde over beslutningen om at stoppe, så han ved det ikke.

Forespurgt, hvad vidnets rolle herefter var i forløbet, forklarede vidnet, at den var relativt begrænset. Han hørte om det som direktionsmedlem, og Susanne Thorhauge skulle bidrage til en redegørelse sammen med Inddrivelse, men grundlæggende var det sådan, at når der var mistanke om kriminalitet, var det altid Indsats, der tog over. Det var derfor Jim Sørensen, der var direktør i Indsats, der havde opgaven. Det var hverken Jens Sørensen eller vidnet.

Forespurgt, om vidnets orientering til Jesper Rønnow Simonsen skete i umiddelbar tilknytning til, at han selv var blevet orienteret, forklarede vidnet, at så snart han hørte, hvor slemt det var, ville han gerne sikre sig, at Jesper Rønnow Simonsen også vidste det.

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår der første gang gik en orientering til departementet omkring svindlen, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Han vil gå ud fra, at Jesper Rønnow Simonsen ringede derind, så snart han fik at vide, hvad der skete, men han ved det ikke. Der findes i materialet en skriftlig orientering, men han er ikke bekendt med, hvor lang tid der gik, før Jesper Rønnow Simonsen ringede.

Forespurgt, om vidnet ved noget om orienteringen af ministeren, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var inde over selve beslutningen vedrørende udbetaling af refusion, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Jan Muff Hansen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var hans indtryk, at departementet helst ikke ville have for meget information om denne type sager, og at det fra departementets side ikke var noget, der blev efterspurgt, forklarede vidnet, at det kan han ikke udtale sig om. Forespurgt, om vidnet selv oplevede dette i forhold til at sende dårlige nyheder til departementet, forklarede vidnet, at det for det meste var Indsats, der kom med de forskellige svindelsager, og hvad de oplevede, ved han simpelthen ikke. Men på et af de meget få møder, den samlede direktion havde med departementschefen, Jens Brøchner, i slutningen af september eller starten af oktober 2015, da det første rul var ovre, og folk var blevet sendt hjem, gjorde Jens Brøchner det meget tydeligt for dem, at deres opgave nu var, at der ikke kom flere sager fra SKAT. De skulle ikke sørge for gode historier – de skulle sørge for, at der ingen historier kom. Politikerne kunne ikke rigtig rumme, at der kom flere sager. På det tidspunkt havde vidnet sat gang i den tidligere nævnte totalgennemgang af Kundeservice for at se, hvilke skeletter der gemte sig, og i den forbindelse spurgte han Jens Brøchner direkte, om han ville have, at vidnet stoppede dette arbejde, for vidnet troede, at han kom til at finde mere. Det var jo et spørgsmål, man som departementschef ikke kunne svare ja til, for så ville man jo pådrage sig ansvaret for alting i hele verden. Vidnet oplevede således ikke, at Jens Brøchner ikke ville høre på ham, men de havde heller ikke dialog. Det må man derfor spørge Jim Sørensen eller Erling Andersen om.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det var for nogle undersøgelser, vidnet havde igangsat, forklarede vidnet, at det var dem, han nævnte tidligere, hvor han bad alle sine ledere om at rapportere ind om de processer, som de

selv var bekymrede for, at der var fejl i. De etablerede et særligt kontor, som ud fra en risikovurdering skulle gennemgå det fra ende til anden. Forespurgt, om det var i Kundeservice, bekræftede vidnet dette. Der var ikke noget tidspunkt, hvor han gik ind på andre direktørers områder. Han havde fået meget tydelig besked fra Jesper Rønnow Simonsen om, at han ikke skulle blande sig i de andres arbejde. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad øvelsen nærmere bestod i, forklarede vidnet, at det var en klassisk risikovurdering, hvor hver enkelt kontorchef og funktionsleder skulle beskrive, om der inden for deres respektive områder var steder, hvor de troede, at der var risiko for svindel. Det skulle de først melde ind, og bagefter lavede de en scoring, ud fra hvor stor risikoen – dvs. beløbet – kunne være. Desuden foretog de en sandsynlighedsvurdering, i forhold til hvor sandsynligt det var, at det fandt sted. De startede så der, hvor det drejede sig om mange penge, og hvor risikoen var stor, og arbejdede sig ned igennem det. Forespurgt, om det var en analyse, vidnet foretog generelt, forklarede vidnet, at det var en proces, han startede i efteråret 2015, og som tog lang tid at komme igennem. Han ved ikke, hvornår de sluttede, for det var efter hans tid. Forespurgt, om det vedrørte hele vidnets ansvarsområde, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at da Jens Sørensen blev sendt hjem, overtog vidnet oprydningsopgaven og kørte den, frem til han stoppede i februar 2016, og forespurgt, hvad den øvelse bestod i, og hvad den afdækkede, forklarede vidnet, at han udpegede Johnny Schaadt Hansen som ansvarlig underdirektør, fordi han havde særlige kompetencer inden for svindelafdækning. Det skete i samarbejde med Indsats, som kom med det første hold kontrolmedarbejdere, som kunne behandle den store mængde refusionsanmodninger, som man havde stoppet. Den ene del af arbejdet var således at finde ud af, hvilke anmodninger der var svindel, og hvilke der var retsmæssige, og den anden del bestod i at finde ud af, hvad den fremtidige løsning skulle være, dvs. hvordan den skulle understøttes digitalt, og hvordan den manuelle del skulle være. En af de ting, de afdækkede, var nemlig, at en digital løsning sådan set ikke var mulig med den gældende lovgivning. Det, som viste sig at være rigtig svært, var, hvem der ejede aktier på et givet tidspunkt. Det var der i Danmark ikke noget register over. Man kunne således ikke slå op noget sted, om den person, der nu sagde, at han ejede nogle Novo Nordisk-aktier, faktisk også ejede dem på et bestemt tidspunkt. Derfor endte det med, at de fik rigtig mange årsværk til at foretage forskellige manuelle kontroller, hvor man bl.a. kontaktede den pågældende virksomhed og spurgte, om de kunne oplyse, hvem der ejede en bestemt aktie på et bestemt tidspunkt. Det viste sig imidlertid, at det kunne virksomheden ikke, for de vidste det heller ikke. Nogle gange foregik der jo hundredvis af handler med den samme aktie på den samme dag. Det ledte dem til det næste spor, som var, om der skulle ske ændringer af lovgivningen, fx om man skulle etablere et værdipapirregister som det, man har i Norge. De foretog derfor en række udredninger af, hvad

man kunne gøre. Ved siden af dette var der så en mistanke til en bestemt person, som Johnny Schaadt Hansen orienterede ham om. Johnny Schaadt Hansens folk havde konstateret, at den pågældende havde en meget stor bil og en meget ung, russisk kæreste, og med den løn, han fik som overassistent, gik det nok ikke op. Indsats havde på den baggrund kontaktet SØIK, som havde iværksat aflytning og forskellige andre ting. SØIK gjorde det i den forbindelse meget klart for dem, at den pågældende ikke måtte vide, at han var under mistanke. De måtte derfor ikke flytte ham fra opgaven. Uanset dette sagde vidnet til Johnny Schaadt Hansen, at den pågældende ikke skulle være med til at designe den nye løsning, og derfor skulle der enten altid sidde en ved siden af ham, eller også måtte de sætte ham til noget andet. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der verserede en medarbejderligningssag mod den pågældende, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med dette, forklarede vidnet, at det først var, efter han selv var fratrådt. Efter et stykke tid fik de faktisk via Indsats en tilbagemelding fra SØIK om, at den pågældende var renset. De havde ikke kunnet finde noget. Men han blev så efterfølgende dømt. Forespurgt, hvem det var, forklarede vidnet, at det var Sven Jørgen Nielsen. Forespurgt, om det var vidnets oplevelse af situationen, at det var Johnny Schaadt Hansen, der kom med en mistanke, og at det var den vej, de aktiverede nogle ting, bekræftede vidnet dette. Derefter gik det videre til Indsats, som styrede al kontrol og mistanke i SKAT.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan de agerede og tilrettelagde tingene i forhold til Sven Jørgen Nielsen, så vidnet mente, at det var forsvarligt, forklarede vidnet, at han jo havde to konfliktende hensyn. Det var Indsats og ikke Kundeservice, der havde al kontakt med SØIK, og derfor ved han ikke, præcist hvad SØIK sagde til Indsats. Han kan kun sige, hvad Indsats oplyste. Indsats oplyste således til Johnny Schaadt Hansen, som videregav det til vidnet, at den pågældende var under mistanke, og at SØIK foretog en hemmelig efterforskning, som den pågældende ikke måtte vide foregik. Derfor skulle de lade som ingenting. Det var ønsket fra SØIK. Det var et problem for vidnet, fordi det skete, samtidig med at de var ved at finde ud af omfanget af svindlen, og hvordan den nye proces skulle være, så der ikke kunne ske svindel på ny. Det kunne han jo ikke have en svindelmistænkt til at deltage i. Sven Jørgen Nielsen var på det tidspunkt den eneste sagsbehandler, der var tilbage, og normalt ville den eneste, der havde forstand på det, jo indgå i et sådant arbejde. Derfor gav vidnet Johnny Schaadt Hansen besked om, at Sven Jørgen Nielsen aldrig måtte sidde alene, og at han ikke måtte være med til det konkrete arbejde. Hvordan Johnny Schaadt Hansen nærmere gjorde dette, ved han ikke, men det var den besked, han fik. Forespurgt, hvordan man forholdt sig til behandlingen og afgørelsen af de berosatte sager, forklarede vidnet, at det først skete efter hans tid. De var alle låst, mens han var der. De ca. 20 medarbejdere, der var udlånt fra Indsats til opgaven, foretog dog masser af sagsbehandling af de berosatte sager, i forhold

til hvilken dokumentation der var osv. Forespurgt, om Sven Jørgen Nielsen deltog i dette, forklarede vidnet, at det gjorde han vidnet bekendt ikke. Forespurgt, hvad han så lavede, forklarede vidnet, at det ved han ikke – formentlig så lidt som muligt. De havde fået en ordre om, at de ikke måtte lade Sven Jørgen Nielsen vide, at han var under mistanke, og det var faktisk lidt svært at sørge for, at han ikke lavede noget.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnets oplevelse af udbytteadministrationen var, da han overtog opgaven, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det hele, men at der kom nogle rapporter fra Johnny Schaadt Hansen og folkene fra Indsats, som man kan læse. Som han selv husker det, var det en oplevelse af, at der ikke var nogen rigtig kontrol. Udbytteadministrationen vidste ikke, hvem der ejede aktierne, og derfor kunne de ikke tjekke det, når der blev anmodet om penge. De så på, om der var nogle stempler, og stemplerne viste sig så i vid udstrækning at være forfalskede. Det var således også en udfordring, hvordan man som sagsbehandler tjekkede, om et stempel var rigtigt eller ej. Forespurgt, om selve sagsbehandlingen kørte i overensstemmelse med retningslinjerne om formel kontrol, forklarede vidnet, at sagsbehandlerne tjekkede, om der var et stempel fra en udenlandsk skattemyndighed, som der var en dobbeltbeskatningsaftale med.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne, René Frahm Jørgensens e-mail af 7. august 2015 til Jens Sørensen):

> *"Dette er en early warning – og skal behandles fortroligt. Jeg blev i formiddags ringet op af Susanne Thorhauge (procesejer), der oplyste mig at hun havde givet Jonatan en mundtlig orientering – og at Jonatan skulle have møde med Erling A. senere i dag i anden anledning, hvor denne sag måske ville blive nævnt."*

Forespurgt, hvem "Erling A." i e-mailen var, forklarede vidnet, at han går ud fra, at det var Erling Andersen. Han går også ud fra, at der reelt menes Jim Sørensen, for på dette tidspunkt var Erling Andersen ikke længere direktør for Indsats, men chef for det internationale kontor i Kundeservice. Det må derfor være Jim Sørensen, som René Frahm Jørgensen mente. Forespurgt, om vidnet således opfatter det som fejlskrift, bekræftede vidnet dette. Erling Andersen havde på det tidspunkt intet med dette at gøre, men han havde været direktør for Indsats i så mange år, at han sikkert stadig sad fast i erindringen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1698 (2015-08-12 (1) - E-mail fra Susanne Thorhauge vedr. status på handleplan, Susanne Thorhauges e-mail af 12. august 2015 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss):

> *"Til orientering. Det er potentielt en rigtig grim sag. Jeg har møde med Johnny, Rene, Anne og Hans i morgen eftermiddag.*
>
> *Vi har ikke førertrøjen på i denne sag men vi har været vidende om en uhensigtsmæssig proces efter en revisionsrapport i 2013."*

Forespurgt, hvordan vidnet forstod det anførte om, at de ikke havde "førertrøjen på", forklarede vidnet, at når der var mistanke om svindel, var det altid Indsats, der tog førertrøjen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til efternavnene på personerne i e-mailen forklarede vidnet, at Johnny formentlig var Johnny Schaadt Hansen, at René måtte være René Frahm Jørgensen, at Anne var Anne Munksgaard fra Indsats, og at Hans var Hans From, som vist også var underdirektør i Indsats. Det var vist ham, som lidt senere udlånte de 20 medarbejdere. Foreholdt, at Hans From var placeret i Store Selskaber under Indsats, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnets viden på dette tidspunkt var om det, som Susanne Thorhauge beskrev som "en uhensigtsmæssig proces", forklarede vidnet, at hans viden bestod af det, de havde skrevet i kundeservicestrategien, og det, de havde været igennem på direktionsmøderne. Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt således ikke havde gravet dybere, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det, de havde været igennem på direktionsmøderne, var opfølgningen på revisionsrapporterne, forklarede vidnet, at det var de opfølgninger, der blev gennemgået tidligere under afhøringen. Forespurgt, hvordan vidnet opfattede Susanne Thorhauges formulering om "en uhensigtsmæssig proces", forklarede vidnet, at det måtte være en henvisning til, at der lå en revisionsrapport fra 2013, og at problemet i 2015 stadig ikke var løst. Det kunne man vel godt kalde en uhensigtsmæssig proces.

Udbetalingsstoppet

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev gjort bekendt med udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at det var, da Susanne Thorhauge gav ham den første mundtlige orientering, hvilket ud fra den tidligere foreholdte e-mail (ekstraktens side 1681) formentlig var omkring den 7. august 2015. Foreholdt, at der efterfølgende var nogle

drøftelser omkring, hvordan og hvor meget man skulle stoppe, forklarede vidnet, at det var han ikke en del af.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4051 (2015-08-22 (2) - E-mail fra Dorthe Pannerup til René Frahm Jørgensen vedr. udbetalinger af refusion efter 6. august 2015, Rikke Madsens e-mail af 22. august 2015 til bl.a. Jonatan Schloss):

> *"Kære alle*
>
> *Et første udkast til pressemeddelelse til den store kreds. Har lige haft en indledende version forbi Anne og Susanne.*
> *Jesper vil gerne se en pressemeddelelse inden frokost i morgen. Så I må gerne sende mig kommentarer og bemærkninger senest kl. 10 i morgen formiddag. Så kan vi evt. nå en runde mere inden den når Jesper.*
>
> *Ud over input generelt, så er jeg særligt interesseret i, om det er korrekt, at vi ind til videre har stoppet al udbetaling af udbytteskat."*

Forespurgt, hvad vidnets rolle var i forhold til presseorienteringen, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen særskilt rolle. Det var almindeligt fælles direktionsansvar. Han skulle ikke udtale sig til pressen.

17.-18. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5047 (2015-08-18 (4) - E-mailkorrespondance mellem Jim Sørensen og Anne Munksgaard vedr. 'skriftlig briefing' til Jesper Rønnow Simonsen, Jim Sørensens e-mail af 17. august 2015 til Anne Munksgaard og Susanne Thorhauge med kopi til Jonatan Schloss):

> *"Hej Susanne og Anne.*
>
> *Jesper har brug for en skriftlig briefing i løbet af torsdagen, så jeg kan nå at snakke sammen med ham fredag morgen inden han skal i departementet.*
>
> *Giver det problemer?"*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt, hvor der var en skriftlig briefing undervejs, havde haft nærmere drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det havde han ikke på dette tidspunkt. Som han husker det, var det først i september 2015, efter folk var blevet sendt hjem, at vidnet begyndte at blande sig i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4121 (2015-08-18 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Dorthe Pannerup og Frank Høj Jensen om manglende mulighed for afstemninger, Susanne Thorhauges e-mail til Anne Munksgaard med kopi til bl.a. Jonatan Schloss):

> *"Emne: VS: Data vedr. udbytte i ekapital (BO univers UDBY)*
>
> *Kære Anne,*
>
> *Vi har arbejdet med regnearket fra de potentielle svindelsager og SKAT data jf. nedenstående mail – desværre har vi ikke kunnet afstemme/genfinde de ønskede oplysninger. I morgen får vi assistance fra BI i håbet om at de kan finde en vej. Onsdag må vi tage stilling til om I vil foretage udgåede kontrol hos de "misbrugte" selskaber."*

Forespurgt, hvad det var for nogle drøftelser, der var på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at Indsats var i gang med at finde ud af, hvor omfattende svindlen var. De bad i den forbindelse Susanne Thorhauge om at trække nogle oplysninger fra de forskellige IT-systemer, som hun ejede. Det kunne hun imidlertid ikke, og derfor spurgte man Økonomi, hvor der sad en Business Intelligence-enhed med nogle dygtigere datamedarbejdere, om de kunne finde ud af at trække noget ud, som Indsats kunne bruge til at lave kontrollen på. Forespurgt, om vidnet var inde over dette, forklarede vidnet, at det var han ikke.

20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen

Forespurgt, hvad forløbet var omkring VIP-orienteringen den 20. august 2015, forklarede vidnet, at det var noget, Indsats foretog. Når de havde mistanke om store svindelsager, lavede de såkaldte VIP-orienteringer, som gik op gennem systemet. Hvordan de lavede dem, og hvem de udvalgte til det, ved han ikke. Det må man spørge Indsats om.

Foreholdt, at der den 6. august 2015 blev truffet en beslutning om at stoppe udbetalingerne, og forespurgt, om vidnet ved, hvorfor der gik 14 dage, inden man lavede en sådan VIP-orientering, forklarede vidnet, at man formentlig skulle finde ud af nogle ting for at kunne lave orienteringen, altså hvad det handlede om, og hvor stort det var osv. Men han ved det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5049 (2015-08-20 (6) - Indkaldelse til møde den 20. august 2015 fra Helle Schøne om udbytteskattesagen med Jesper Rønnow Simonsen):

"Emne: Møde om sag
Placering: Hos Jesper Rønnow

Start: to 20-08-2015 12:30

…

Arrangør: Helle Schøne
Nødvendige deltagere: Jesper Rønnow Simonsen; Jim Sørensen; René Frahm Jørgensen; Susanne Thorhauge; Hans From; Christian Baden Ekstrand; Anne Munksgaard; Jens Sørensen; Jonatan Schloss"

Forespurgt, hvad formålet med mødet var, og hvad baggrunden for vidnets deltagelse var, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Han har ikke længere sin kalender fra 2015, men han vil gå ud fra, at det handlede om udbytteskattesagen, siden de nævnte personer var med. Forespurgt, om vidnet husker et møde hos Jesper Rønnow Simonsen med de pågældende personer, forklarede vidnet, at han simpelthen ikke kan huske mødet.

20.-22. august 2015 – korrespondance mellem Jesper Rønnow Simonsen og direktørerne

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5048 (2015-08-20 (5) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til de øvrige direktører med orientering om udbytteskattesagen, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 20. august 2015 kl. 20.55 til Jonatan Schloss, Jim Sørensen, Jens Sørensen, Jan Topp Rasmussen, Karsten Juncher og Winnie Jensen med kopi til Anne Sophie Springborg Stricker og Jakob Østerbye):

"Emne: Fortroligt/svindelsag

Kære jer

Som de fleste af jer vil vide har vi identificeret en større international udført svindelsag mod den danske statskasse via udnyttelse af muligheden for "refusion" via dobbeltbeskatningsaftaler. Det er ganske alvorligt, og jeg håber derfor I har mulighed for at drøfte sagen imorgen tidlig lige efter pressebrief. Vi er nødt til at være sikre på, at vi har dedikeret de rette ressourcer til sagen og at vi gør alt hvad vi kan på vores side for at afdække sagen, men mindst lige så vigtigt for taget de fornødne skridt til, at der ikke opstår lignende tilfælde.

Der er desuden et par øvrige dimensioner, som jeg gerne vil vende med jer, herunder om hvordan vi forholder os til vores internationale kolleger som potentielt kan være udsat for samme svindelmodel."

Vidnet forklarede, at det var den samlede direktionsstab, der modtog den foreholdte e-mail. Forespurgt, hvem Jakob Østerbye var, forklarede vidnet, at han var pressechef eller kommunikationschef. Han sad altid med på direktionsmøderne.

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om drøftelserne på det møde, de blev indkaldt til i e-mailen, forklarede vidnet, at det var Jim Sørensen, der i den forbindelse havde førertrøjen på, idet det var ham, der havde svindelsagen, og ham, der meddelte de andre internationale skattevæsner om mistanken. Forespurgt til de nærmere drøftelser på mødet forklarede vidnet, at Jim Sørensen orienterede dem og gjorde dem klogere på, hvad der skete. Det er det, han kan huske. Forespurgt, om vidnet husker noget om de "øvrige dimensioner", som Jesper Rønnow Simonsen gerne ville vende, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan kun huske, at de skulle huske at tale med de internationale kolleger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5052 (2015-08-22 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til Jim Sørensen vedr. forelæggelse for Skatteministeren, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 22. august 2015 til Jim Sørensen med kopi til bl.a. Jonatan Schloss):

"Emne: Svindelsagen

Kære Jim

Det er formentlig ikke muligt at lave en afdækning af alle hjørner i denne sag på nuværende tidspunkt. Så jeg vil foreslå at det af den orientering til ministeren som vi fremsender i morgen fremgår at vi vender tilbage med en fyldigere status fx med udgangen af september?

…

Det vil være timingsmæssigt bedst hvis jeg kan se et udkast allerede i morgen før frokost så vi er enige om at notatet har potentielt rette kvalitet og vinkling. Når jeg har set det kan vi lige tage stilling til om der er behov for at mødes tidligt mandag morgen om sagen også.

Jeg foreslår at indstillingen til ministeren er at han orienterer SAU om sagen og at vi herefter evt. udsender er pressemddelelse når dette er sket."

Forespurgt, om ministeren vidnet bekendt var orienteret på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det har han ingen viden om.

Forespurgt, hvordan processen normalt var, når man skulle udarbejde forelæggelser for skatteministeren, forklarede vidnet, at der var en nøje tilrettelagt proces, hvor forelæggelsen kørte op og ned gennem systemet et antal gange, indtil departementschefen i sidste ende var tilfreds med sagsfremstillingen. I dette tilfælde skrev Jim Sørensen således til Jesper Rønnow Simonsen, som så rettede i det og sendte det tilbage til Jim Sørensen, og så kørte det frem og tilbage. På et tidspunkt blev forelæggelsen sendt over til Andreas Berggreen og Jens Brøchner, og hvis de var utilfredse med noget, sendte de den tilbage til Jesper Rønnow Simonsen, som sendte den ned til Jim Sørensen, og så kørte den igen op og ned et antal gange, indtil departementschefen godkendte den. Forespurgt, om det således var den sædvanlige fremgangsmåde, at Jesper Rønnow Simonsen sendte forelæggelsen tilbage til Jim Sørensen, bekræftede vidnet dette.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', notat af 24. august 2015):

> *"Baggrund for anmeldelsen til SØIK*
>
> …
>
> *SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang."*

Forespurgt, om der var drøftelser om, hvorvidt det anførte var en retvisende beskrivelse, forklarede vidnet, at det i givet fald ikke var en drøftelse, han var del af. Han hørte først efterfølgende om henvendelser i juni 2015. Han hørte om det omkring den 7. august 2015. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Susanne Thorhauge fortalte vidnet, at der var en advokat, som havde foretaget en anmeldelse, forklarede vidnet, at det var det, hun fortalte ham. Forespurgt, om det var det, der skete i juni 2015, forklarede vidnet, at det ved han ikke noget om. Forespurgt, om der var engelske myndigheder, der gjorde dem opmærksom på noget, forklarede vidnet, at det ved han ikke noget om. Forespurgt, om vidnets indtryk på dette tidspunkt således var, at det var baseret på en advokats henvendelse, forklarede vidnet, at det

var det, han fik at vide. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at han hørte om sagen omkring den 7. august 2015. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at advokatens henvendelse var det eneste, vidnet hørte om den 7. august 2015, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det foreholdte notat, der var dateret den 24. august 2015, omtalte en henvendelse fra de engelske myndigheder den 11. august 2015, og forespurgt, hvornår vidnet blev orienteret om dette, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige. Det var formentlig, da han læste notatet. Han var ikke en del af udredningen. Det var Indsats, der kørte den, og det var dem, der modtog anmeldelserne og håndterede dem. Det vil være ren spekulation, hvis han skal udtale sig om, hvad der skete fra juni til august 2015. Forespurgt, om vidnet i dag har set korrespondancen med de engelske myndigheder, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Foreholdt, at man allerede den 6. august 2015 modtog noget dokumentation fra de engelske myndigheder, og at der også var en e-mailkorrespondance i slutningen af juli 2015, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var med hans folk.

24. august 2015 – korrespondance om opfølgningen på kildeskattelovens § 69 B

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1749 (2015-08-24 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med forespørgsel om tiltag på udbytteområdet, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 24. august 2015 kl. 18.32 til Jonatan Schloss og Richard Hanlov):

> *"Se vedhæftede markeringer i betænkningen her. Hvilke procestiltag blev der gjort i forlængelse af lovens vedtagelse?"*

Forespurgt, om vidnet kan huske forløbet i den forbindelse, forklarede vidnet, at han tror, at han tænkte, at han ikke anede, hvad Jesper Rønnow Simonsens e-mail handlede om, og derfor sendte han den videre til Jens Sørensen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1767 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Jonatan Schloss' e-mail af 25. august 2015 kl. 11.40 til Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen), hvoraf fremgår:

> *"?"*

Foreholdt, at vidnet, inden han sendte denne e-mail, havde en dialog med Susanne Thorhauge, og forespurgt til sin erindring om forløbet forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen spurgte om kildeskatteloven, og vidnet anede ikke, hvad det drejede sig om, for han havde ikke været i SKAT på det tidspunkt. Derfor spurgte vidnet formentlig Richard Hanlov og Susanne Thorhauge, om de vidste noget om det, og da de så ikke kom med noget, der sagde ham noget, skrev han et spørgsmålstegn til Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen, fordi det var deres område. Han kunne ikke selv svare på Jesper Rønnow Simonsens spørgsmål.

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at der i denne periode var noget, de hos ham og hans medarbejdere burde have gjort anderledes, forklarede vidnet, at det var der. De skulle have gjort noget ved IT-projektet og den fælles arbejdsgruppe, som de deltog i. De havde i kundeservicestrategien skrevet, at nu skulle de gøre noget ved det, men et år efter var det endnu ikke sket. Han ved ikke, i hvilket omfang det ville have modvirket svindlen, for i forbindelse med den efterfølgende oprydning fandt de ud af, at man ikke kunne gøre det digitalt. Det skyldtes, at der ikke fandtes nogen digitale registreringer af, hvem der ejede aktierne, og det var det, der var kilden til svindlen. Men hvis de havde brugt en masse kræfter på at prøve at digitalisere det, havde de formentlig fundet ud af det, som de nu fandt ud af bagefter, nemlig at digitalisering ikke løste det, og at det krævede lovændringer og masser af årsværk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1767 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Susanne Thorhauges e-mail af 25. august 2015 kl. 11.06 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss):

> *"Kildeskattelovens §69 B er ikke systemunderstøttet, og vedtagelsen gav derfor ikke i sig selv anledning til ændrede processer vedr. systemerne"*

Vidnet forklarede, at det var den klassiske opfattelse af procesejerbegrebet, der viste sig i det anførte – hvis der ikke var strøm, havde det ikke noget med dem at gøre. Forespurgt, om vidnet var i drøftelser eller overvejelser om, hvorvidt dette således fritog dem for ansvar i forhold til kildeskattelovens § 69 B, forklarede vidnet, at han jo ikke var i SKAT, da den blev indført. Forespurgt, om ikke den også lå forud for overflytningen af procesansvaret, bekræftede vidnet dette.

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Forespurgt, hvad vidnets erindringer er omkring drøftelserne på mødet den 16. september 2015 mellem SIR og direktørerne for Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og

IT og den efterfølgende dialog, forklarede vidnet, at som han husker det, var SIR de første til at undersøge udbytteskattesagen. Senere kom Borger- og retssikkerhedschefen, diverse advokatundersøgelser og nu også undersøgelseskommissionen, men SIR var de allerførste, der skulle undersøge det. Mødet var en slags startmøde, hvor revisionschefen gerne ville have at vide, hvad der var op og ned, hvem der havde haft ansvar for hvad, hvem der havde gjort hvad osv.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1824 (2015-09-17 (2) - E-mail fra Kurt Wagner vedr. notat om ansvarsfordelingen på udbytteområdet, Kurt Wagners e-mail af 17. september 2015 til Jonatan Schloss, Jens Sørensen, Jim Sørensen og Jan Topp Rasmussen med kopi til Jørn Haagensen):

> *"Tak for mødedeltagelse i går. Som aftalt har jeg udarbejdet et kortfattet skriv indeholdende de forhold vi berørte på mødet i går.*
>
> *I må meget grene melde tilbage, om I kan tilslutte jer indholdet."*

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer revisionschefens beskrivelse, forklarede vidnet, at så vidt han husker det, havde revisionschefen hørt en anden beskrivelse af procesejeransvaret, end vidnet havde, og det reagerede han på. Forespurgt, om der var uenighed under mødet, forklarede vidnet, at det først var senere, da de skulle have det på skrift. Jim Sørensen påtog sig på vegne af de involverede direktører at prøve at koordinere, hvad der skulle svares osv., og i den forbindelse var der en uenighed mellem vidnet og Jens Sørensen, som han husker det.

Forespurgt, hvad vidnet tilkendegav over for Kurt Wagner om, hvordan vidnet så sit eget eller sin enheds ansvar i forhold til udbyttesagen, forklarede vidnet, at som han husker det, havde han bemærkninger til diskussionen om procesejerskab, idet han mente, at de havde et ansvar for noget digitalt procesejerskab, men ikke for de manuelle processer. Han tror, det var det, han reagerede på i forhold til Kurt Wagners papir.

9. november 2015 – møde mellem Kurt Wagner og Kammeradvokaten

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1869 (2015-11-09 - Referat af møde den 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og fire direktører fra SKAT, Kammeradvokatens referat fra møde med Kurt Wagner den 9. november 2015):

> *"KW oplyst i øvrigt under hånden, at Jonathan S i første omgang sagde direkte til KW, at Kundeservice havde ansvaret, men da KW efterfølgende skrev det ned, ville han ikke anerkende det."*

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det anførte forklarede vidnet, at det må stå for Kurt Wagners egen regning. I GPS-projektet havde de beskrevet, at man nu selv skulle have ansvaret for de manuelle processer, og at der skulle tilføres årsværk osv., og derfor giver det ikke nogen mening, at vidnet skulle have sagt, at Kundeservice skulle have ansvaret for de manuelle processer i Inddrivelse. Han kan ikke svare på, hvorfor Kurt Wagner mente, at vidnet havde sagt det. Han har aldrig sagt det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1829 (2015-09-17 (5) - E-mail fra Jonatan Schloss til Kurt Wagner m.fl), som var hans svar til Kurt Wagner. Forespurgt, om det var i forhold til procesejeransvaret, bekræftede vidnet dette. Han havde bedt nogle af sine medarbejdere om at undersøge, hvad der var af papirer, og hvilket ansvar de havde haft. Han vedhæftede til Kurt Wagner den opgavebeskrivelse, som lå offentligt tilgængelig på intranettet.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1829 (2015-09-17 (5) - E-mail fra Jonatan Schloss til Kurt Wagner m.fl, Jonatan Schloss' e-mail af 17. september 2015 kl. 15.04 til Kurt Wagner), hvoraf fremgår:

> *"Mht. overvågning af den samlede proces fremgår det af den gældende opgavebeskrivelse jf. intranettet (http://info.ccta.dk/getFile.aspx?Id=127114)*
>
> *- "Afdelingen Betaling og Inddrivelse varetager ejerskabet for alle ydelser og processer indenfor Inddrivelse."*

Vidnet forklarede, at han ikke kunne påtage sig ansvaret for at være procesejer, når der stod det modsatte på intranettet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1823 (2015-09-17 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Richard Hanlov, Jonatan Schloss' e-mail af 17. september 2015 kl. 9.21 til Richard Hanlov):

> *"Jeg tænker en del over, hvordan vi får styr på processerne i KS og Betalingscenteret. Taler også meget med Jesper om det.*
>
> …
>
> *Som du ved, har jeg bedt Jesper om en opmanding / budget til det. Han prøver også men frygter, at finansen afviser det meste.*
>
> …

Hvis Karsten får talt Jesper væk fra det, så er vi tilbage til, at vi selv skal løse opgaven indenfor KS rammer."

Forespurgt til vidnets drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen forklarede vidnet, at det var på dette tidspunkt, han sagde, at de blev nødt til at lave en taskforce, der skulle gennemgå alle de manuelle processer. Hvis dette kunne ske i Inddrivelse med udbytteskat, kunne det også ske andre steder i SKAT, og det blev de nødt til at gennemgå. Derfor talte han med Jesper Rønnow Simonsen om, hvorvidt vidnet kunne få 20 årsværk til det, og det snakkede Jesper Rønnow Simonsen med departementet om, som så talte med Finansministeriet. Jesper Rønnow Simonsen havde en formodning om, at Finansministeriet og departementet ville afvise anmodningen, og derfor var de tilbage til, at vidnet selv skulle løse opgaven. Forespurgt, om det var det, vidnet nævnte tidligere om, at der ikke kom yderligere ressourcer, hvorfor han selv allokerede midler til det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der på dette tidspunkt den 17. september 2015 således ikke var sket mere i forhold til de ressourcer, der blev forudsat, da direktionen i december 2014 besluttede sig for at gennemføre GPS, bekræftede vidnet dette. Der kom ikke ressourcer til GPS, og der kom heller ikke ressourcer til gennemgangen af de manuelle processer. Forespurgt, om det betød, at Richard Hanlov – som kort tid senere blev hjemsendt – således heller ikke havde fået nogen form for opmanding i forhold til GPS, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Vidnet havde til GPS taget årsværk fra de andre afdelinger i Kundeservice og givet dem til Richard Hanlov. Forespurgt, om vidnet havde gjort det på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det havde han. Men han tror, det er vigtigt, at man holder de to projekter adskilt. Der var det generelle procesejerskab, som i høj grad var fremadrettet, og hvor der i GPS-papiret stod, at de skulle have 10-14 årsværk, for at de kunne være procesejere fremadrettet og forholde sig til de manuelle processer. I forbindelse med udbyttesagen senere i 2015 kom der så derudover også den taskforce, der startede med at se på de farligste ting. Det handlede ikke om procesejerskab, men om, hvor de var bekymrede, og hvor de var bange. Det skulle der et selvstændigt kontor med 20 mand til at lave. Og der kom ikke årsværk til nogen af delene. Han oprettede derfor en mindre taskforce for Kundeservices egne ressourcer. Han tror, han nåede at samle en håndfuld medarbejdere til det.

Forespurgt, om vidnet fik orientering om, hvorvidt Jesper Rønnow Simonsen havde været i dialog med Finansministeriet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, men der kom ikke nogen årsværk. Det kan være, at det allerede strandede i Skatteministeriets departement, men han ved ikke, hvad der foregik hos Jesper Rønnow Simonsen og videre derfra. Forespurgt, hvorfor Jesper Rønnow Simonsen frygtede, "at finansen afviser det meste", forklarede vidnet, at man kun skulle være ansat i 3 minutter i SKAT for at vide, at når man bad Finansministeriet om penge, fik man afslag.

Foreholdt, at vidnet også skrev, at "Hvis Karsten får talt Jesper væk fra det, så er vi tilbage til, at vi selv skal løse opgaven inden for KS rammer", forklarede vidnet, at det var alternativet, som han talte med Jesper Rønnow Simonsen om, nemlig at Jesper Rønnow Simonsen også kunne tage midler fra nogle andre end Kundeservice, fx Økonomi eller Indsats. Vidnet havde i den forbindelse en formodning om, at økonomidirektøren, Karsten Juncher, ville afslå det og sige, at de selv måtte finde ud af det i Kundeservice. Og det var også det, der skete.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1823 (2015-09-17 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Richard Hanlov):

> *"Og vi skal løse opgaven! Efter GPS er det 100 % dig og mig, der står for skud næste gang et eller andet går galt ude i driften, hvis der ikke er en god proces beskrevet."*

Forespurgt til en uddybning af det anførte forklarede vidnet, at der fx på motorområdet kunne opstå en mistanke om, at der kunne ske svindel vedrørende moms i forbindelse med import af biler. Hvis den proces ikke var velbeskrevet, ville han og Richard Hanlov få ansvaret for det, der gik galt, uanset at det lå ude i den afdeling, der hed Motor i Kundeservice.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt så sig selv eller Richard Hanlov som eksponeret i forhold til den aktuelle sag, forklarede vidnet, at han så det i forhold til det tidligere nævnte IT-projekt, de havde beskrevet i Kundeservice. Han tror også, at han skrev i en af sine e-mails, at det virkelig var et problem, at de inden for et års tid ikke havde fået gennemført noget af det, de havde sagt, de ville.

Forevist ekstraktens side 3773 (2015-09-16 (2) - Håndskrevet referat fra møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT) og forespurgt, om vidnet ved, hvem der har skrevet det foreviste, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan heller ikke læse, hvad der står.

SIR'S 2015-RAPPORT

Forevist ekstraktens side 1899 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat') og forespurgt, hvordan vidnet oplevede forløbet i forbindelse med SIR's undersøgelse, umiddelbart efter den formodede svindel var kommet frem, forklarede vidnet, at det, han husker, er, at der blev afholdt det tidligere nævnte møde medio september 2015, og at han reagerede på procesejerskabsdefinitionen. Det var det, han var involveret i. Susanne Thorhauge var formentlig bidragyder til nogle af de tal, der optrådte i undersøgelsen, men det var ikke noget, han var inde over. Forespurgt, om vidnet således ikke bidrog til SIR's

rapport ud over det enkelte møde og den efterfølgende korrespondance, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om de i Kundeservice fik mulighed for at se rapporten i udkast og kommentere på den, inden den blev offentliggjort, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke, som han husker det.

Forespurgt, om vidnet ved, hvordan Skatteministeriets departement var involveret i rapportens udarbejdelse, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Ham bekendt undersøgte SIR ikke departementets rolle i sagen. Som han husker det, var det kun SKAT.

Forespurgt, hvilke overvejelser rapporten gav vidnet anledning til, da den kom, forklarede vidnet, at hvis det stod så galt til på dette ene område, kunne det også stå galt til andre steder. De blev nødt til at gennemgå det hele.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet som direktør og leder af en afdeling havde identificeret nogen bagvedliggende strukturelle forhold, som kunne give anledning til risici, og som man skulle være særlig opmærksom på, forklarede vidnet, at han ikke havde identificeret konkrete områder i Kundeservice, hvor han formodede, at der var noget galt. Han havde ikke nogen konkret mistanke. Forespurgt, om der var nogen generelle forhold vedrørende driften af SKAT, fx vedrørende ressourcer eller andet, som han var opmærksom på, forklarede vidnet, at det afhænger af, hvilket punkt i tidsforløbet det drejer sig om. Forespurgt, om vidnet var opmærksom på problemer forskellige steder i 2015, fx fordi et område var for tyndt besat, eller fordi IT'en var for gammel, forklarede vidnet, at det var han. Når man læste SIR's 2015-rapport, blev man chokeret over, hvor få mennesker der var i Inddrivelse, og over fraværet af proces og den manglende digitale understøttelse. Det hele var jo forfærdeligt, og der var ikke noget af det, der var godt nok. Det fremgik også, at det var det samme på regnskabsområdet – dvs. § 38 – hvor SKAT i mange år ikke havde kunnet aflevere et korrekt regnskab, og hvor man undrede sig over, hvorfor man ikke kunne det. Så var der EFI-projektet, hvor han selv havde siddet i styregruppen i de første 2 uger af sin ansættelse, og hvor han kunne høre, at det jo aldrig ville komme til at virke. Efter 2 uger bad han Jesper Rønnow Simonsen om at komme ud af styregruppen, og han anbefalede Jesper Rønnow Simonsen at slukke for systemet med det samme, for det ville aldrig komme til at virke. Jesper Rønnow Simonsen sagde i den anledning til ham, at han ikke kunne slukke for det, fordi der ikke var noget andet. Alle de gamle systemer var væk. Vidnet sagde til ham, at det blev han nødt til, for det kom aldrig til at virke. Men det kunne Jesper Rønnow Simonsen ikke, og derfor var vidnet bare glad for, at han ikke var en del af det. Han havde således et billede af, at alle områder i Inddrivelse var i stykker. I Kundeservice

stødte han derimod ikke på noget, der lignede udbytteskatteområdet, hvor der sad en eller to medarbejdere alene og lavede noget, som ikke havde nogen digital understøttelse. Han stødte ikke på noget så slemt som det. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen prøver at få et lidt mere bredt indblik i, hvordan situationen i SKAT var dengang, forklarede vidnet, at ejendomsskatteområdet var det mest nødlidende inden for Kundeservice. Man havde konstateret, at ejendomsskattevurderingerne var for upræcise, og man stoppede dem derfor. Man skulle udvikle et nyt IT-projekt, og der var et utal af klager osv. Departementet påtog sig i den forbindelse ansvaret for at udvikle et helt nyt ejendomsskattesystem, hvilket var meget usædvanligt, for normalt var det altid SKAT selv, der udviklede sådanne ting. Ejendomsvurderingerne var således det ømme punkt i Kundeservice.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de i SKAT's direktion i efteråret 2015 havde dialog omkring de ting, Intern Revision påviste i forhold til forsvarslinjer o.l., forklarede vidnet, at han ikke præcist kan huske begivenhedernes rækkefølge, men som han husker det, var Jens Sørensen blevet hjemsendt, da rapporten kom, og kort tid efter blev vidnet bedt om at undersøge området og finde en ny løsning. Det var jo den diskussion, der foregik – at de blev nødt til at kaste alle ressourcer ind i det.

Forespurgt, om opmandingen af kontrolindsatsen osv. blev gennemført, mens vidnet var ansat, forklarede vidnet, at Indsats som nævnt bidrog med de ca. 20 medarbejdere, som skulle gennemgå alle de modtagne anmodninger, for at finde ud af, hvilke der var svindel.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1930 og 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', figur 8.1 "De tre forsvarslinjer"):

"1. forsvarslinje	*2. forsvarslinje*	*3. forsvarslinje*
Direktionens politikker og retningslinjer	*Controlling*	*Intern Revision*
Ledelseskontroller	*Compliance*	
Interne kontroller	*Risikostyring*	
…		
8.1 Delkonklusion		

Det er Intern Revisions vurdering, at 1. og 2. forsvarslinje samlet set ikke udgør et effektivt værn mod utilsigtede finansielle hændelser i SKAT. Dette medfører, at Intern Revision på en lang række områder ikke kan udføre en kontrolbaseret revision, der er baseret på en løbende vurdering af SKATs kontrolaktiviteter og opfølgning på samme. Den samlede effekt af de 3 forsvarslinjer bliver herved reduceret."

Forespurgt, om de internt i SKAT's direktion eller eksternt med departementet havde nogen dialog om, hvorvidt man skulle tilføre kontrolapparatet forøgede ressourcer ud over brandslukningen på udbytteområdet, forklarede vidnet, at han som nævnt nedsatte en taskforce til at gennemgå de processer, der var i Kundeservice, for at se, om der var flere farlige ting. Det var det, som han konkret tog del i. Det var en gennemgang af alle processer i Kundeservice.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man i SKAT havde nogen overvejelser omkring det strukturelle setup, forklarede vidnet, at han er usikker på, hvad der menes med det strukturelle setup. Vidnet blev foreholdt, at hvis man sammenligner SKAT med en finansiel institution, er der i lov om finansiel virksomhed bl.a. en række krav til compliancefunktionen, som skal have en direkte adgang til bestyrelsen, ligesom der er krav om en række kontrolfunktioner, herunder ekstern revision og afrapporteringer til bestyrelsen. Vidnet forklarede, at der grundlæggende var alle disse ting i SKAT. Der var en intern revision, som rapporterede direkte til departementschefen. Der var en særlig del af Indsats, som kontrollerede, om de ansatte i SKAT selv tog penge osv. En lang række af de nævnte ting var der paralleller til i SKAT, og det havde der været i mange år. Udfordringen var bare, at det ikke slog til, og at der ikke blev fulgt op på det, som de interne organer havde sagt, der skulle gøres.

Vidnet blev foreholdt, at revisionscheferne Kjeld Rasmussen og Kurt Wagner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at SIR oprindeligt havde omkring 42 medarbejdere, hvilket blev reduceret til 25 og derefter blev beskåret yderligere, indtil SIR til sidst i forbindelse med Rigsrevisionens opsigelse af § 9-aftalen fik en helt anden funktion. Der blev således tegnet et billede af, at det var kontrolfunktioner, som blev slanket og sparet.

Vidnet forklarede, at de nævnte reduktioner skete før hans tid, så han ved ikke, hvad man talte om på det tidspunkt. Men helt grundlæggende var Finansministeriets og dermed også Skatteministeriets departementets syn på SKAT, at man i det hele taget skulle bruge færre penge, herunder på manuelle kontroller. Alting handlede om at reducere omkostningerne. På et tidspunkt havde vidnet en diskussion med Andreas Berggreen om, hvorvidt det kunne betale sig, hvis de fx kunne investere 10 mio. kr. i noget nyt IT, som kunne reducere skattegabet med 50 mio. kr. Men det kunne det

ikke. Der var således en meget dårlig "vekselkurs", i forhold til hvor mange ekstra penge man ville bruge på at reducere skattegabet.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var politisk motiveret eller embedsmandsmotiveret, forklarede vidnet, at han går ud fra, at Finansministeriet gør det, som den til enhver tid siddende regering synes, de skal gøre. Han kan ikke sige, hvilken minister der har sagt hvad, for det var den samme politik gennem alle årene. Der var ikke nogen forskel på, hvilken minister det var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6150 (2015-10-06 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Lars Tjærby Rasmussen vedr. kundeservicestrategien og udbytteskat, Jonatan Schloss' e-mail af 6. oktober 2015 kl. 13.54):

> *"Har genbesøgt 2014 og 2015 KS strategierne. Og der står altså meget tydeligt i bilagene at vi skal gøre noget ved udbytteskat.*
>
> *Det har vi vel ikke fået gjort uanset projektgørelsen. Drøftes i KC kredsen, altså hvordan vi helt kan lade være med at rykke på et sådan projekt i mindst et år."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6149 (2015-10-06 (1) - E-mail fra Jonatan Schloss til Lars Tjærby Rasmussen vedr. kundeservicestrategien og udbytteskat, Jonatan Schloss' e-mail af 6. oktober 2015 kl. 14.00 til Lars Tjærby Rasmussen):

> *"Ved nærmere eftertanke synes jeg vores medansvar i svindelsagen lige steg fra 25 % til 33 %. Altså vi har selv identificeret det som et strategiske vigtigt problem vi skal gøre noget ved. Og vi har intet gjort over mindst 1 år.*
>
> *Kan konstruktivt bruges til at reducere forargelsen i KC kredsen over Richards hjemsendelse."*

Vidnet forklarede, at de i Kundeservice havde ansvaret for at prøve at gennemføre en digitalisering af en delmængde af udbytteskatteprocesserne, og det rykkede de ikke på i det års tid. Derfor syntes han, at de pådrog sig en eller anden form for medansvar. Det viste sig jo så senere, at de ikke kunne digitalisere det, men havde de vidst det noget før, kunne det jo være, at man havde opdaget, hvad der foregik.

Foreholdt, at vidnet var den ansvarlige direktør, men at det kun var Richard Hanlov, der blev hjemsendt, og forespurgt til vidnets syn på det forklarede vidnet, at han syntes, det var forkert, at Richard Hanlov blev hjemsendt. Det var ikke en beslutning, vidnet var en del af eller støttede. Han syntes, det gennem alle årene, og uanset hvilken organisation SKAT havde, var meget tydeligt, at Jens Sørensen havde di-

rektøransvaret for at følge op på revisionsrapporten. Der stod ikke nogen steder, at Richard Hanlov var ansvarlig direktør. Han synes, at der var en stor forskel på, om man skulle bidrage til noget, eller om man havde ansvar for noget. Det var i hvert fald sådan, han lærte personalejura. Richard Hanlov blev jo også senere renset af Kammeradvokaten og af andre.

Foreholdt, at vidnet i den foreholdte e-mail skrev om "vi" og "vores medansvar", og forespurgt, hvem det i denne sammenhæng var, forklarede vidnet, at det grundlæggende var Kundeservice og dermed ham selv, fordi han var direktør for området. Når Kundeservice lavede en strategi, hvor de skrev, at de ville lave et digitaliseringsprojekt, og de så ikke rykkede på det, så var det Kundeservice og dermed ham, der havde ansvaret. Hans fejl var, at han ikke spurgte Richard Hanlov og Susanne Thorhauge tilstrækkelig intensivt om, hvordan det gik med projektet. Forespurgt, om det anførte således omfattede både ham og hans medarbejdere, forklarede vidnet, at direktøren altid har ansvaret for det, medarbejderne laver, og også for det, de ikke laver.

HJEMSENDELSERNE I SKAT

Hjemsendelsen af Richard Hanlov

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev orienteret om Richard Hanlovs hjemsendelse, forklarede vidnet, at det gjorde han, et kvarter før han blev sendt hjem. Vidnet blev med meget kort varsel indkaldt til et meget kort møde hos Jesper Rønnow Simonsen, som fortalte, hvem der skulle sendes hjem, og at en af dem var Richard Hanlov på grund af udbytteskattesagen. Han tror, at mødet tog et kvarter, hvorpå Jesper Rønnow Simonsen afsluttede mødet, fordi Richard Hanlov sad udenfor og skulle have det at vide. Vidnet forlod Jesper Rønnow Simonsens kontor, og Richard Hanlov sad og ventede ude foran. Forespurgt, om vidnet tilkendegav, hvad hans holdning var til det, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han syntes, det var forkert. I tiden frem til han selv forlod SKAT den 1. februar 2016, arbejdede han på, at Richard Hanlov kunne komme tilbage. Vidnet havde mange samtaler med Jesper Rønnow Simonsen om, hvordan Richard Hanlov kunne komme tilbage, fordi de havde så mange digitale udviklingsprojekter, og Richard Hanlov var den bedste til det. Forespurgt, hvad Jesper Rønnow Simonsen sagde til det, forklarede vidnet, at han til at starte med var lidt tøvende, fordi processen nu måtte gå sin gang med de forskellige undersøgelser. Jesper Rønnow Simonsen blev derefter mere konkret omkring årsskiftet 2015-2016, hvor vist nok Borger- og retssikkerhedschefens undersøgelse kom. Vidnet talte på det tidspunkt med Jesper Rønnow Simonsen om, at hvis der ikke stod noget om Richard Hanlov i den undersøgelse, syntes han, at Richard Hanlov skulle komme tilbage, og at han skulle have nogle bestemte områder. De tegnede bl.a. et organisationsdiagram, hvor han var indplaceret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Navn:*
> *Richard Madsbjerg Hanlov*
>
> *Begrundelse – med forbehold for at undersøgelserne ikke er offentliggjorte: Udbytte-svindel. Procesejer. Ansvarlig for design af processer. RMH har været ansvarlig for at koordinere, at lovgivning blev omsat til administration og processer. Herunder også at sikre sammenhæng mellem forretning og lovgivning. SIR redegørelsen….."*

Vidnet forklarede, at Kammeradvokaten senere kom frem til, at Richard Hanlov ikke havde ansvar for dette, og at han derfor ikke kunne sendes hjem.

Forespurgt, hvad vidnet tænker om det anførte om "Procesejer", forklarede vidnet, at Richard Hanlov var procesejer, bare ikke for udbytteskat. Han var procesejer for omtrent 80 % af SKAT's processer, så han var Mr. Procesejer i SKAT.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen om, at Richard Hanlov blev hjemsendt på grund af udbytteskat og en procesejerrolle, forklarede vidnet, at det havde han efterfølgende. Han blev ikke inddraget på forhånd. Han talte med Jesper Rønnow Simonsen om, at Richard Hanlov aldrig havde skullet bestemme, hvordan de skulle arbejde i Inddrivelse, og at der aldrig var nogen, der havde forestillet sig dette. Forespurgt, hvad Jesper Rønnow Simonsen sagde til det, forklarede vidnet, at det kunne han godt forstå, og at han var med på, at de skulle finde det rigtige tidspunkt, hvor Richard Hanlov kunne komme tilbage.

Foreholdt, at det er anført, at Richard Hanlov var "ansvarlig for at koordinere, at lovgivning blev omsat til administration og processer", forklarede vidnet, at det er korrekt, at Richard Hanlov var ansvarlig for dette i forhold til de processer, der var i Kundeservice. Forespurgt til de manuelle processer i udbyttedelen forklarede vidnet, at det havde de som nævnt aldrig haft ansvaret for. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for det, forklarede vidnet, at det havde den driftsafdeling, der nu engang havde den manuelle proces, dvs. René Frahm Jørgensen som underdirektør og Jens Sørensen som direktør. Forespurgt, hvem der havde ansvaret for, at den lovgivning, der blev vedtaget i Folketinget, blev implementeret ude i administrationen, fx kildeskattelovens § 69 B, som omhandlede forrentningen af refusionskrav, forklarede vidnet, at det var en blanding af Jura, procesejere og drift. Derfor var der rigtig mange, som nåede frem til, at det var uklart beskrevet, hvordan processerne fungerede i 2010-setuppet, og det var derfor, de startede GPS-projektet for at gøre det tydeli-

gere, hvem der havde ansvaret. Forespurgt til Juras rolle i dette forklarede vidnet, at de skulle fortolke loven og rådgive procesejerne og driften om, hvordan de gjorde det så lovligt, som de nu kunne. Forespurgt, hvem der stod for forretningsgangsbeskrivelserne, forklarede vidnet, at det gjorde procesejerne. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem det i dette tilfælde var, forklarede vidnet, at det for det meste var Inddrivelse. Vedrørende IT-systemet var det Kundeservice.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet eller hans medarbejdere modtog konkrete rykkere i den periode på et års tid, hvor de ikke helt gjorde nok i forhold til deres konkrete IT-projekt, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Som nævnt tidligere gentog han på et antal direktionsmøder, at hvis hans folk ikke leverede, ville han gerne have det at vide, så han kunne følge op. Og det skete ikke.

Foreholdt, at vidnet kun var ansat i SKAT i 2 år, og forespurgt, om det hang sammen med de vilkår, man agerede under, eller om det var andre forhold, der motiverede hans afgang, forklarede vidnet, at når han skifter job, er det typisk en blanding af pull og push. I dette tilfælde er det ikke nogen hemmelighed, at det var begge dele. Han skal spare undersøgelseskommissionen for, hvorfor han synes, det er spændende at arbejde i Praktiserende Lægers Organisation, men i stedet fokusere på, hvorfor han ikke syntes, det var spændende at arbejde i SKAT. Grundlæggende var det en oplevelse af, at ejerne var blevet væk. Der var ikke nogen, der påtog sig et ejerskab for SKAT. Når skandalerne begyndte at rulle – uanset om det var EFI eller ejendomsskat eller udbytteskat eller andet – var der ikke nogen, når man kiggede opad. Forespurgt, hvad vidnet mener med "opad", forklarede vidnet, at det var politisk, det var departementet, og det var Finansministeriet, dvs. dem, der havde påtaget sig ansvaret for alle forandringerne i SKAT. De var forsvundet, da skandalerne blev kendt. Forespurgt, om det var medvirkende til, at han ikke ønskede at fortsætte, forklarede vidnet, at det ikke var motiverende for ham ikke at have nogen ejer.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han synes, at man i afhøringen har været omkring rigtig mange ting. Når han genlæser papirerne, sidder han jo med den samme forundring, som han også fornemmer, undersøgelseskommissionen sidder med, altså hvordan man kunne skrive, at revisionsopfølgningen var opfyldt, når der ikke var sket noget. Det synes han er mærkeligt. Det gjorde det svært at være i direktionen.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af advokat Jacob Aaes, om vidnet i forbindelse med sin tiltræden havde nogen dialog med sin forgænger, Steffen Normann Hansen, om de udfordringer, der var fx i Inddrivelse, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han tror, at Steffen Normann Hansen havde været væk i et halvt års tid, inden han selv tiltrådte. Forespurgt, om vidnet heller ikke ringede til Steffen Normann Hansen for at blive opdateret, inden han startede, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Direktionens møder

Forevist ekstraktens side 965 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport) og forespurgt, om det er et referat, vidnet har set før, forklarede vidnet, at han ikke så det, mens han var i SKAT, men at han har bladret i det i forbindelse med afhøringen. Han gennemlæste ikke de gamle direktionsreferater, da han startede i SKAT.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Emne:*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> *Beslutning/Drøftelse:*
> *Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."*

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med denne beslutning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Når han i dag gennemlæser papirerne, kan han se, at på alle andre direktionsmøder – både i den gamle organisation og efterfølgende – stod Jens Sørensen som ansvarlig direktør. Det foreholdte var vist den eneste gang, hvor der stod begge dele. Men som nævnt har han først læst referatet i forbindelse med afhøringen.

Hjemsendelsen af Richard Hanlov

Forespurgt, om vidnet og Jesper Rønnow Simonsen på deres møde drøftede andre medarbejdere end Richard Hanlov, forklarede vidnet, at som han husker det, fortalte Jesper Rønnow Simonsen ham om alle, der blev sendt hjem. Forespurgt, om vidnet forslog Jesper Rønnow Simonsen, at vidnet blev sendt hjem i stedet for Richard Hanlov, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han var rimelig chokeret over, at Richard Hanlov skulle hjemsendes. Det havde han simpelthen ikke forestillet

sig. Forespurgt, om Jesper Rønnow Simonsen begrundede, hvorfor det var Richard Hanlov og ikke vidnet, der blev sendt hjem, forklarede vidnet, at det gjorde han. Det var også en samtale, vidnet senere havde med Jesper Rønnow Simonsen, hvor vidnet spurgte ham, hvad der skulle ske med ham selv, hvis hans underdirektør skulle sendes hjem. Jesper Rønnow Simonsen nævnte i den forbindelse, at vidnet kun havde været i SKAT i kort tid, og at han havde arbejdet på at rydde op i tingene ved at etablere GPS-projektet. De to ting lagt sammen gjorde, at man ikke mente, at han var relevant at hjemsende.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at Richard Hanlov efterfølgende både i advokatundersøgelsen og i Kammeradvokatens tjenstlige gennemgang blev frifundet for ledelsesansvar, og forespurgt, om vidnet også er bekendt med, at det samme er tilfældet for Jens Sørensen, forklarede vidnet, at som han læser Bech-Bruuns advokatundersøgelse, henviser de til, at fordi Kammeradvokaten frifandt ham, gjorde de ikke mere. Som han læser det, var det således Kammeradvokaten, der frifandt Jens Sørensen. Selv er han ikke juridisk ekspert, i forhold til hvorfor de gjorde det.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at i hans verden var der forskel på at have et ansvar og at skulle løse en opgave, forklarede vidnet, at for ham var der stor forskel på, om man som Jens Sørensen var direktøransvarlig, eller om man som Richard Hanlov havde nogle folk siddende i en arbejdsgruppe. Det var to forskellige ting. For ham var det altid afgørende, hvem der stod med ansvaret. Det var det, han forfulgte. Og der stod ikke i nogen af de direktionspapirer, han så, at Richard Hanlov havde ansvaret for at løse den pågældende revisionsrapport. Forespurgt, om det var ud over det netop foreholdte (ekstraktens side 966), forklarede vidnet, at der ikke stod Richard Hanlov, men Kundeservice.

Kl. 14.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

18. februar 2020
Protokol nr. 47

Den 18. februar 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Birte Rasmussen ved advokatfuldmægtig Thomas Rønfeldt for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft (forlod mødet kl. 14.05)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spuur Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen (forlod mødet kl. 14.15)

ERLING ANDERSEN

Kl. 9.00 mødte Erling Andersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra august 2008 til april 2013 var ansat som direktør for SKAT København og i perioden fra april 2013 til januar 2015 var ansat som direktør for Indsats i SKAT, bekræftede vidnet dette[17].

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at han i perioden som direktør for SKAT København sad på Sluseholmen i København. Da han blev direktør for Indsats, flyttede han til Østbanegade, som i mange år var hovedsæde for SKAT.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb frem til 2008 forklarede vidnet, at han er uddannet skatterevisor og havde en lang

17 Erling Andersen har ved sin bisidder ved e-mail af 14. april 2020 oplyst, at han de facto fratrådte stillingen som direktør for Indsats i SKAT den 11. november 2014

periode som forbundsformand for Dansk Told & Skatteforbund. I 1998 blev han regionschef i Randers og kom med i den daværende topledelse. I 2002 begyndte man at fusionere regionerne, og der blev dannet et ToldSkat Østjylland i Aarhus, som han blev direktør for og blev placeret i Aarhus. I forbindelse med den store kommunalreform i 2005 kom han til hovedstadsområdet som direktør for Skattesamarbejde Nordsjælland-København, som fungerede fra november 2005 til efteråret 2008, hvor man begyndte en glidende overgang til det, der nu var regionsstrukturen.

ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR

Forespurgt til vidnets rolle og ansvar som regionsdirektør for SKAT København forklarede vidnet, at man havde etableret en struktur med seks regioner og et Hovedcenter. Hver region havde et antal basisopgaver for det geografiske område og derudover nogle landsdækkende opgaver. Han udførte kundeservice-, indsats- og inddrivelsesopgaverne for København, Frederiksberg, Tårnby og Dragør, og derudover havde han to landsdækkende opgaver, hvoraf den ene var Store Selskaber – altså koncerner med meget stor omsætning – og den anden var toldopgaven. I den periode var han reelt dansk tolddirektør. Toldopgaven var fuldstændig integreret i SKAT's struktur, men der var alligevel behov for over for EU og andre steder at manifestere en egentlig tolddirektør. Det var den rolle, han havde.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til som regionsdirektør, forklarede vidnet, at han refererede til direktøren for SKAT.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejdsrelationer med de andre direktører var i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at der var både en lille direktion og en Udvidet Direktion. I perioden 2008-2013 blev der ændret på hovedcenterstrukturen. Der var en mindre direktion, som han ikke var medlem af, men han var medlem af Udvidet Direktion, som var direktionen plus regionsdirektørerne. Derudover var der Produktionsforum, som bestod af regionsdirektørerne og et par af de procesansvarlige direktører, herunder produktionsdirektøren, som var formand for Produktionsforum. Produktionsforum refererede til direktionen, og det var i det forum, der skete en drøftelse og løbende koordinering af produktioner, indsatsplaner osv. Forespurgt, om det var i Produktionsforum, den mest dybdegående dialog omkring produktionsforhold fandt sted, bekræftede vidnet dette. Der var dog naturligt nok også en løbende dialog om opgavevaretagelsen mellem regionerne. Det kunne være om konkrete projekter, fx konkrete indsatsprojekter, hvor de leverede mandskab fra forskellige regioner til at gennemføre et indsatsprojekt.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at han i perioden 2010-2013 refererede til SKAT's direktør, og forespurgt, om det retteligt var i tiden før 2010, da der i perioden 2010-2013 var tale om en enhedsorganisation, forklarede vidnet, at da man i efteråret 2008 og reelt med virkning fra 1. januar 2009 etablerede denne struktur, var der en direktør for SKAT, som regionsdirektørerne refererede til. Fra foråret 2010 til 2012 etablerede man den specielle struktur, hvor man lagde departementet og Hovedcentret sammen. Det betød, at der var en departementschef, og derudover var der en koncerndirektør og en produktionsdirektør. I hovedlinjen refererede regionsdirektørerne til koncerndirektøren, men når det drejede sig om produktionsspørgsmål, refererede de til produktionsdirektøren, der havde den koordinerende rolle på det felt. Forespurgt til de enkelte direktørers navne forklarede vidnet, at departementschefen var Peter Loft, koncerndirektøren var Jesper Skovhus Poulsen, og produktionsdirektøren var Steffen Normann Hansen. Steffen Normann Hansen var også chef for Produktionsforum.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnets samarbejde med koncerndirektøren og departementschefen var i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at det var udmærket. Forespurgt, hvordan det fandt sted, og hvor ofte vidnet var i direkte dialog med dem, forklarede vidnet, at det var han i Udvidet Direktion, hvor departementschefen mødte lejlighedsvist, men ellers var det koncerndirektøren. Den primære kontakt var til Steffen Normann Hansen i Produktionsforum som produktionsdirektør.

Forespurgt, om vidnet havde bilaterale drøftelser i form af en-til-en-samtaler med koncerndirektøren og/eller departementschefen, forklarede vidnet, at det havde han på forskellig vis. Der var i hvert fald en vis omtale af en situation, hvor han havde en ret kraftig dialog med departementschefen, nemlig Helle Tornings skattesag. Forespurgt, om der var månedlige møder eller kvartalsmæssige møder uden for Udvidet Direktion og Produktionsforum, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at de havde andre møder end i de fora. Dog mener han, at de i den periode havde såkaldte 12-12-møder i ledelsen, hvor de drøftede mere generelle emner. Forespurgt, hvad et 12-12-møde var, forklarede vidnet, at det gik ud på, at man samlede ledelsen, dvs. Udvidet Direktion, fra kl. 12 den ene dag til kl. 12 den næste dag. Så havde man lejlighed til at drøfte typisk noget mere overordnet strategisk, og man havde også mulighed for at spise aftensmad sammen og have en mere uformel dialog.

Forespurgt, om vidnet oplevede nogen ændring i forhold til samarbejdsrelationer og informationskanaler, da der skete en udskiftning på posterne som koncerndirektør og departementschef, forklarede vidnet, at der i 2012 skete det, at departementschefen forlod sin stilling, og der kom en ny departementschef i maj 2012. Den nye departementschef begyndte at køre sig ind på opgaven og havde en dialog med dem

som regionsdirektører. Der var et udvalg, som hele tiden koordinerede tingene, og de forsøgte at bygge nogle ting op. I efteråret 2012 kom der en ny direktør, Jesper Rønnow Simonsen, der som sin første handling tog rundt og talte med alle regionsdirektørerne. I oktober 2012 skete der så udpegning til de nye positioner i den nye struktur, hvor han selv blev indsatsdirektør. Forespurgt, om det således var i oktober 2012, at vidnet fik budskabet om, at han fra april 2013 skulle være indsatsdirektør, bekræftede vidnet dette. Fra oktober 2012 til den 1. januar 2013 begyndte blikket naturligt at vende sig mod den nye opgave, og fra den 1. januar 2013 til den 1. april 2013 sad han i et storrumskontor i Østbanegade sammen med produktionsdirektøren og økonomidirektøren. I den periode var de ved at etablere den nye organisation, så de var på plads til strukturen fra den 1. april 2013, hvor han reelt påbegyndte arbejdet som indsatsdirektør.

Foreholdt, at vidnet i perioden 2010-2012 var medlem af Revisionsudvalget, og forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i den sammenhæng, forklarede vidnet, at hans rolle i Revisionsudvalget var at være repræsentant. Økonomidirektøren var leder af Revisionsudvalget, og derudover var der nogle regionsdirektører og nogle departementsfolk. Typisk blev tingene – fx en revisionsrapport – behandlet i Produktionsforum, og så kom den også i Revisionsudvalget. Han erindrer dog ikke Revisionsudvalget som et overordentlig aktivt udvalg. Han forsøger selvfølgelig at huske, hvad der skete for 10 år siden, men han må også erkende, at der kan være situationer, hvor han ikke nødvendigvis kan huske alle detaljer.

Forespurgt, hvad den typiske informationsstrøm ville være, når vidnet skulle cleare noget op i systemet, eller hvis han under sit ansvarsområde havde et væsentligt forhold, han følte behov for at bære op i systemet, forklarede vidnet, at ud over de faste arbejdsgange, der var med at finde ud af, hvilke kontrolaktiviteter og indsatsplaner der skulle være, og som jo blev drøftet i Produktionsforum, lå ens særinteresser som regionsdirektør typisk i de to landsdækkende opgaver. Toldopgaven var en ganske betydelig opgave, og hvis han ønskede at starte nye ting op, talte han typisk med produktionsdirektøren, Steffen Norman Hansen, om det. Han ville sige til Steffen Normann Hansen, at de havde en given udfordring, som de var nødt til at finde en løsning på. Næste skridt ville være at gå i Produktionsforum, hvor de koordinerede og måske hjalp hinanden, fx hvis han sagde, at han havde behov for ekstra ressourcer. I forhold til toldområdet fandt politikerne i 2011 på at styrke grænsekontrollen, og det gav ham en betydelig udfordring også ressourcemæssigt. Det var noget, som blev drøftet meget med produktionsdirektøren og med Produktionsforum og hans kolleger her, som måske kunne hjælpe med at udføre nogle af opgaverne.

Ressourcer

Forespurgt, om vidnet på det generelle plan oplevede ressourcemæssige udfordringer, forklarede vidnet, at når han tænker på hele den periode, hvor han var topdirektør, dvs. 1998-2015, var den præget af, at de var underlagt et betydeligt effektiviseringskrav. Det gjorde selvfølgelig, at de hele tiden diskuterede volumen, og det var i særlig grad på kontrolfronten, da det i deres verden var en initiativopgave – altså hvor mange de skulle kontrollere et givet år – og så havde volumen selvfølgelig en betydning. Der var en gang imellem nogle diskussioner om, hvorvidt de var skåret helt ind til benet eller ikke, og det kan man have forskellige opfattelser af. Han mener, at den periode er kendetegnet ved, at de ikke havde volumen nok, og de havde heller ikke nok af de topkompetencer, som de gerne ville have.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med "volumen", forklarede vidnet, at det, han mener, er, hvor mange medarbejdere man skulle have fx til kontrolopgaven eller til toldopgaven. På kontrolopgaven kan man revidere få, eller man kan revidere mange. Historisk set har man bevæget sig, fra at man i kommunerne i gamle dage næsten fuldt ud lignede alle skatteyderne, til at man nu kontrollerer mere målrettet og risikobaseret ved hjælp af udsøgningsværktøjer og skattegabsberegninger osv. Det var ikke en situation, hvor de var fuldstændig tømt for medarbejdere, men de havde to udfordringer. Den ene var, at han gerne ville have nogle flere medarbejdere fx til kontrolopgaven. Den anden var, at han gerne ville have nogle medarbejdere med højere kompetence. I de år, han var direktør for SKAT København, investerede han derfor massivt i kompetenceudvikling. Det var ikke muligt at få flere medarbejdere, fordi det kun skulle gå én vej med deres ressourceanvendelse. Derfor måtte han i stedet forsøge at gøre de medarbejdere, han så havde, så kompetente som overhovedet muligt, og derfor investerede han massivt i kompetenceudvikling.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til vidnets rolle og ansvar i perioden 2013-2015, hvor han var direktør for Indsats, forklarede vidnet, at man fra den 1. april 2013 etablerede en landsdækkende organisering. Da de i 2005 gennemførte fusionen i forbindelse med kommunalreformen, havde de fem skattesamarbejder og et antal skattecentre under dem. I 2008 havde de faktisk overvejelser om, hvorvidt de skulle etablere en egentlig landsdækkende organisering, dvs. nedlægge skattecentrene og så organisere på tværs landsdækkende. Det gjorde mange private koncerner i de år – altså etablerede landsdækkende funktioner i stedet for at have forskellige positioner rundt omkring i landet. I 2008 turde de simpelthen ikke at gøre det, da de følte, de var for sårbare til at kunne etablere en landsdækkende organisering i ét hug. Derfor oprettede man de seks regioner, hvoraf SKAT Køben-

havn var den ene. I forbindelse med at der kom en ny departementschef, og der blev etableret en ny struktur efter de politiske beslutninger i 2012, besluttede man så på det tidspunkt at etablere en landsdækkende organisering. Det betød, at SKAT fik en landsdækkende organisering af kontrolopgaven, som han på det tidspunkt havde ca. 2.000 medarbejdere til. Det var organiseret på forskellig vis – fortsat med Store Selskaber, Mindre Virksomheder, Mellemstore Virksomheder, toldopgaven osv. – og han mener, at der var syv skattedirektører, som havde hver sin enhed, som de arbejdede med på tværs. For ham personligt skete der det, at der blev etableret én direktion, hvori de alle sammen sad. I den struktur, de fik på det tidspunkt, blev produktionen i princippet delt i tre enheder. Kundeservice, som var den største, angik skattemotoren, dvs. at få dannet årsopgørelser og at få alle personskatterne til at køre. Indsats var kontroldelen, dvs. den efterfølgende eller samtidige kontrol, og derudover var der Inddrivelse. De blev således de tre nye produktionsdirektører, om han så må sige, i den nye struktur, og dertil var der tre direktører for det, som man måske kan kalde de supporterende enheder, IT og HR osv. Forespurgt, hvordan samarbejdet i den periode kørte i SKAT's direktion, forklarede vidnet, at han syntes, det kørte godt. Forespurgt, hvordan dialogen var om de udfordringer, der var på de forskellige ansvarsområder, forklarede vidnet, at der var en god dialog, men der var ingen tvivl om, at den nye struktur nok fik til følge at man passede sit eget område. Det var også fordi, det var så store enheder, men det er dog nok et forkert udtryk at kalde dem siloer. Han var på det tidspunkt ikke i tvivl om – og det var bestemt også det klare budskab, man fik fra departementschefen, i forbindelse med at man blev udnævnt – at man skulle passe sit eget område. Selv havde han kontrolområdet, og det skulle han få til at fungere optimalt. Der var dog en lang række situationer, hvor det kunne være nødvendigt at trække lidt på tværs. Fx havde de, i forbindelse med at de udarbejdede indsatsplaner, en proces, hvor de indsamlede idéer til, hvad der skulle kontrolleres, og i den forbindelse talte de også med de andre områder. Derudover havde de lidt en udfordring med vejledningsopgaven. På det tidspunkt havde man en antagelse om, at man kunne vejlede sig til efterrettelighed i modsætning til at kontrollere sig til efterrettelighed, og det er en rigtig god diskussion. Man besluttede at lægge vejledningen i Kundeservice, mens han selv havde kontrolstyrkerne. Der var selvfølgelig et samspil herimellem, så deres udgangspunkt for kontrollen var, at man i den ideelle situation vejledte virksomhederne i, hvordan de skulle gøre. Så kunne det godt være, at de bagefter skulle komme og kontrollere, men de skulle ikke begynde med at køre kontrolstyrkerne ind. De skulle forsøge, om ikke de i stedet kunne vejlede til efterrettelighed. Det krævede selvfølgelig, at der var en dialog mellem Kundeservice og Indsats for at få det til at køre, og det var bare ét eksempel på, at der selvfølgelig skulle arbejdes mellem siloerne.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt, hvad vidnet gjorde for at holde sig orienteret om, hvilke udfordringer de andre direktørområder havde, forklarede vidnet, at det kunne han gøre på to måder. Den ene var de problemstillinger, der passerede forbi direktionen, og det gjorde fx alle revisionsrapporter. Den anden var, at han løbende havde en dialog med de andre direktører om de situationer, der opstod. Fx opstod der i den periode, hvor han var indsatsdirektør, en masse røre om ejendomsvurderingerne, og det betød, at de i direktionen var nødt til at beslutte, at der nu skulle sættes ekstra styrker ind på det område, og så måtte de hver især bidrage med nogle styrker.

Forespurgt, om vidnet i den nye struktur var i direkte dialog med departementschefen, forklarede vidnet, at det var han ikke. De så departementschefen ved festlige lejligheder. En festlig lejlighed kunne fx være det førnævnte 12-12-møde eller en ledelseskonference o.l., hvor departementschefen typisk mødte op og meget bestemt fortalte, at nu skulle de få styr på tingene. Der var også sket det, som måske også er interessant i denne forbindelse, at man, i de år efter Jens Brøchner blev departementschef, opbyggede en koncernstyringsenhed i departementet, som Andreas Berggreen blev chef for. Idéen kom fra Finansministeriet, som dybest set var lidt træt af, at departementscheferne en gang imellem ikke helt havde styr på deres ministerier, og så tordnede man over for dem, at nu måtte de få gjort noget ved den styringsopgave. Det gjorde Jens Brøchner på den måde, at han opbyggede en koncernstyringsenhed. Departementet var sådan set bygget meget enkelt op i to enheder – en lovdel, der betjente ministeren og udarbejdede lovene, og en enhed, der styrede koncernen. Hvis han mødte nogen fra departementet, var det Andreas Berggreen og ikke departementschefen. Forespurgt, om vidnet så havde direkte dialog med Andreas Berggreen, eller om det typisk gik gennem SKAT's øverste direktør, forklarede vidnet, at det typisk gik gennem SKAT's øverste direktør. SKAT's øverste direktør havde en meget dyb dialog med departementschefen og med Andreas Berggreen, men Andreas Berggreen mødte op i forskellige situationer, når der var noget, der skulle gøres. På det tidspunkt igangsatte de også fra departementets side de såkaldte turnusanalyser, som i princippet gik ud på, at man tog et område og gennemtrævlede det fuldstændig for at finde ud af, hvordan man skulle organisere det i fremtiden. I 2014 besluttede man at foretage en sådan turnusanalyse på betalings- og regnskabsområdet, som er relevant for denne sag. Forespurgt, om vidnet i den sammenhæng var i direkte dialog med Andreas Berggreen, forklarede vidnet, at det var han meget sjældent, men det var i sådanne situationer, hvor der skulle foretages noget, at de talte med Andreas Berggreen. Han selv nåede ikke i sin tid som indsatsdirektør at få udarbejdet en turnusanalyse på sit område.

Forespurgt, hvad vidnets rolle var, når der kom kritiske revisionsrapporter for SKAT, herunder når de vedrørte forhold, der relaterede sig til de andre siloer, forklarede

vidnet, at han selvfølgelig havde fuldstændigt fokus på de revisionsrapporter, som kom på hans eget ansvarsområde. De revisionsrapporter, der kom på andre områder, blev i den første tid koordineret i Produktionsforum, og der må han erkende, at de alle sammen havde rigtig meget at se til, så hans interesse var ikke overvældende, når de fx diskuterede revisionsrapporter som dem, der ligger her fra 2010 og 2013. Rapporterne blev drøftet, og så var det typisk i den første periode produktionsdirektøren, Steffen Normann Hansen, der havde en idé til, hvem der skulle være ansvarlig for dem. Hvis det fx var Region Midtjylland, som havde opgaven på dette tidspunkt, tog vidnet selv kun rapporten op, hvis regionsdirektøren for Midtjylland kom i en situation, hvor han havde behov for hjælp. Foreholdt, at spørgsmålet gik på den sene periode – dvs. 2013-2015 – hvor vidnet sad i direktionen i SKAT, hvor de modtog nogle kvartalsindberetninger, og forespurgt, hvad vidnet oplevede som sin rolle, når det var revisionsrapporter, der primært havde fokus på områder, der lå i en af de andre siloer eller søjler, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt var én ansvarlig direktion for SKAT, dvs. at de fik alle revisionsrapporter til behandling. Typisk havde sekretariatet og dermed reelt direktøren for SKAT allerede forud for et direktionsmøde en opfattelse af, hvem der skulle tage sig af en sag. Sagen blev så placeret hos vedkommende, hvorefter vedkommende selvfølgelig arbejdede med problemstillingen. Han føler ikke, at han i den forbindelse, fordi han sad på alle kontrolressourcerne, havde en initiativforpligtelse, når der fx kom en revisionsrapport på udbytteområdet, til at spørge inddrivelsesdirektøren, om ikke han skulle sende frømandskorpset og foretage en ekstra kontrol her. Det var en anden situation, hvis inddrivelsesdirektøren kom og sagde, at han havde behov for hjælp til kontrol, som i det eksempel, han tidligere nævnte med ejendomsvurderingerne, for så tog de selvfølgelig stilling til det.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at SKAT's direktør sammen med sekretariatet placerede en rapport hos "vedkommende", og forespurgt, om det skal forstås som vedkommende direktør, bekræftede vidnet dette. De var tre produktionsdirektører, som tilsammen havde ansvaret for produktionen. De fleste revisionsrapporter handlede om produktion, og det var derfor naturligt, at den direktør, der havde ansvaret for det område, som revisionsrapporten vedrørte, blev ansvarlig for at følge op på rapporten og få gjort de ting, der skulle gøres. Forespurgt, om de tre områder var Kundeservice, Indsats og Inddrivelse, bekræftede vidnet dette.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilken viden vidnet i 2010 havde om de forskellige refusions- og nettoindeholdelsesordninger, der var på

udbytteområdet, forklarede vidnet, at hans viden på dette område var på topdirektørniveau. Hvis han skal tage hele historien med, blev han i november 2005 direktør for Skattesamarbejde Nordsjælland-København, som var landets største skattesamarbejde, der havde 3.000 medarbejdere og syv skattecentre. Et af disse skattecentre var Skattecenter Ballerup, hvor udbytteadministrationen lå, og han var således i princippet topledelsesansvarlig også for denne opgave sammen med hundredvis af andre opgaver. Næste led var så skattedirektøren for Skattecenter Ballerup, Jan Lund. Han har ikke nogen erindring om, at de i den periode – ud over at det var et område, der også blev arbejdet med, og at der også havde været en revisionsrapport på området – på noget tidspunkt i den daværende direktion for Nordsjælland-København drøftede at sætte flere ressourcer ind eller omlægge administrationen. Der blev arbejdet stabilt med opgaven, og det var ikke en opgave, som han nødvendigvis burde have så meget opmærksomhed på. Den 1. januar 2009 overgik opgaven til det betalingscenter og den regnskabsdel, som var placeret i SKAT Midtjylland. Ud over at han havde kendskab til opgaven, ligesom han vil bryste sig af, at han efter 44 år i SKAT stort set kender lidt om alting i SKAT, var det fra det tidspunkt ikke en opgave, han havde særligt fokus på.

Foreholdt, at der var forskellige konstaterede problemstillinger i forhold til udbytteområdet, herunder en problemstilling, som der blev arbejdet med over tid, og som også eksisterede i 2005-2006 og tidligere, om, at der manglede afstemningsmuligheder mellem angivelse og indberetning, og forespurgt, om det var en problemstilling, som vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at han var inde over den problemstilling. Han har ikke nogen erindring om, at han i perioden op til 2009 på noget tidspunkt blev præsenteret for særlige udfordringer på dette område, som klart var ansvarsplaceret i et af de største skattecentre, nemlig Skattecenter Ballerup. Fra 2009 var det SKAT Midtjylland, der havde problemstillingen.

Foreholdt, at en anden problemstilling gik ud på, at man i refusionsdelen i udbytteadministrationen ikke foretog kontrol af, om det var de egentlige ejere, der fik udbytterefusionen, hvilket heller ikke skete tilbage i 2005-2006 eller tidligere, og forespurgt, om det var noget, vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at han frem til 2009 ikke havde ansvaret for Store Selskaber, som var tilknyttet Hovedcentret. Fra 2009 fik han ansvaret for Store Selskaber, og han er også bevidst om, at man på det tidspunkt i Store Selskaber igangsatte et egentligt indsatsprojekt, der havde fokus på de ting. Som han husker det, var fokus ikke på udbytteadministrationen, og om man brugte de rigtige blanketter, eller om man præsenterede falske blanketter osv. På det tidspunkt skete der betydelige opkøb af kapitalfonde, og han mener, det var en sådan selvstændig problemstilling, Store Selskaber dyrkede. Det var et spørgsmål om, at man, i kraft af at man kunne flytte rundt på egenkapital og flytte rundt med ejer-

skabet, eventuelt kunne komme i en situation, hvor man fik udbetalt udbytterne et sted, hvor skatten var meget cirkelformet.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man kunne have flere udbyttenotaer for den samme aktie, hvis aktierne lå i omnibusdepoter eller lignende, forklarede vidnet, at det er en detaljeringsgrad, som han ikke har nogen erindring om, at han var blandet ind i. Han har det egentlig rigtig skidt med at sige, at han ikke har nogen erindring, for han vil helst huske det hele. Man skal dog være opmærksom på, at han havde en topdirektørstilling, og der var skattedirektører for de forskellige områder, herunder en skattedirektør for Store Selskaber. Derfor blev han ikke inddraget i hver eneste detalje og hver eneste ting omkring administrationen af disse områder.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), hvoraf SIR's konklusioner fremgår.

Forespurgt, hvornår vidnet erindrer at have modtaget denne rapport og første gang så den, forklarede vidnet, at han ikke har nogen klar erindring om, hvornår han modtog den pågældende rapport. Han kan af det materiale, som han har haft lejlighed til at læse igennem forud for dagens afhøring, se, at rapporten blev behandlet både i Produktionsforum og i Revisionsudvalget. Han er dog nødt til ærligt at sige, at han simpelthen ikke har nogen detaljeret erindring om behandlingen af den, da det er 10 år siden.

Forespurgt, hvordan SIR's revisionsrapporter i denne tidlige periode generelt blev behandlet i ledelsen, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt ikke var direktionsmedlem, men medlem af Udvidet Direktion. Her havde de så en rapport, som ikke vedrørte hans ansvarsområde, men vedrørte Midtjyllands ansvarsområde. Det er også tydeligt ud fra de beslutninger, der blev truffet og ført til referat, at det var direktøren for Midtjylland, der fik ansvaret for at følge op på denne rapport. Han er ikke sikker på, at alle revisionsrapporter kom til Revisionsudvalget og dermed også kom med i leddet med departementet. Han har ikke nogen tydelig og præcis erindring om, hvorvidt alle revisionsrapporter kom op i departementet, men mange af dem gjorde.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 332 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt:*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *-10 revisionsrapporter.*
>
> *Tid min:*
> *45*
>
> *Ansvarlig:*
> *Steffen Normann Hansen"*

Forespurgt, om vidnet gennemlæste sådanne ti revisionsrapporter, når de blev sendt ud, forklarede vidnet, at det ville han typisk gøre. Forespurgt, om det også var sådan, selv om de ikke vedrørte vidnets ansvarsområde, bekræftede vidnet dette. Han læste altid alt materiale til disse fora.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne:*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen."*

Forespurgt, om det normalt gav anledning til diskussion, når man skulle drøfte sådanne forhold, eller om det var tekst og punkter, der skulle ekspederes hurtigt, for-

klarede vidnet, at det, som han erindrer, at revisionsrapporter kunne give anledning til diskussioner om, var, hvor korrekt de fandt den kritik, som revisionen kom med. Dvs. om de var enige i, at der var et problem, eller om det var pustet op på anden måde. På det tidspunkt arbejdede revisionen på den måde, at den gik ud og undersøgte et område, og så skrev den sine konklusioner og overgav rapporten, og så var der sådan set ikke mere dialog. Det, han erindrer, er diskussionerne gående på, hvor korrekt det var, og hvilke initiativer der var nødvendige på det pågældende felt. Han erindrer derimod ikke, at der var diskussioner om, hvem der var ansvarlig for opfølgningen på rapporten, for det gav sig selv ud fra, hvor revisionen var foretaget. I dette tilfælde var det direktøren for Midtjylland, der fik ansvaret for rapporten. Forespurgt, om det forhold, at man diskuterede, hvor korrekt rapporten var, var udtryk for, at der ikke var respekt om SIR, forklarede vidnet, at det var det bestemt ikke. Men det kunne jo godt være, at revisionen kom og sagde, at de syntes, der begyndte at blinke nogle lamper på et område, men at de selv havde den opfattelse, at så tydeligt blinkede de lamper altså heller ikke. Det kunne også være et spørgsmål om, at de ikke var enige i, at kritikken var reel, eller at de allerede havde igangsat initiativer. Det kunne sagtens være, at de allerede var i gang med nogle initiativer, som på sigt ville løse de her ting. Hvis man ser generelt på udbytteområdet, var der jo forskellige initiativer, som hele tiden blev vurderet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der i relation til dette konkrete punkt var sådanne diskussioner om, hvorvidt SIR havde ret i deres bekymringer, forklarede vidnet, at han er nødt til at sige, at det er 10 år siden, han deltog i det pågældende møde. Han deltog i alle Produktionsforums møder, og han har ikke nogen erindring om, præcis hvilken debat der udspandt sig om dette punkt. Forespurgt, om det kan forstås således, at det, der var afsættet her, var, at SIR havde afgivet en rapport, hvori der var påpeget nogle væsentlige problemstillinger, som der skulle gøres noget ved, og så blev der dedikeret en direktør til det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det med, om man kunne være enig eller uenig med SIR, efter vidnets hukommelse ikke var fremme på dette punkt, forklarede vidnet, at der sagtens kan have været en debat i Produktionsforum om dette punkt, også om hvor korrekt kritikken var, og om de var i gang med nogle initiativer osv. Forespurgt, om det er noget, vidnet konkret husker i forbindelse med dette møde, forklarede vidnet, at det er det ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Forespurgt, om det var sædvanligt, at SIR, når man havde tidligere SIR-undersøgelser, konstaterede, at der ikke var fulgt op på undersøgelserne, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Det, SIR reelt sagde i det foreholdte, var, at man var kommet med en kritik på forskellige tidspunkter, og den fulgte man ikke op på. Det er ikke hans indtryk af den periode, at det var den typiske situation. Han mener faktisk, at de fulgte op på tingene. Forespurgt, om det er vidnets vurdering, at det var en alvorlig bemærkning fra SIR, bekræftede vidnet dette. Det er da alvorligt, hvis det er sådan, at revisionen i princippet arbejder, uden at forvaltningen tager det ad notam og arbejder med det. Som produktionsansvarlig vil han sige, at når revisionen kom og foreslog noget og påpegede et problem, der skulle håndteres, var det op til produktionen at håndtere det. Så kunne revisionen godt komme bagefter og sige, at de ikke syntes, der blev fulgt godt nok op på det. Det er lidt et spørgsmål om, hvordan man er revision, og på det tidspunkt var revisionen en ret firkantet revision. De gik ud og undersøgte et område og så nogle ting, som de syntes skulle gøres bedre eller udtalte kritik omkring, og så kom de med en rapport og sagde til produktionen, at de måtte gøre noget ved det. Det ansvar placerede man typisk hos den ansvarlige direktør. Hvis man ser på den tidligere revision i SKAT – og det var også hans indtryk af fx den kommunale revision på skatteforvaltningen – var den måske mere konstruktiv i forhold til også at følge op og give gode råd til, hvad man så kunne gøre.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om det er vidnets vurdering, at det var en alvorlig konstatering, at man udbetalte penge uden at kontrollere, om modtageren var berettiget til dem, forklarede vidnet, at hvis der var et kontrolgrundlag i forbindelse med refusionen, burde der måske have været en kontrol. Han er også meget optaget af at se på tidsflowet og beløbene i denne sag. Han mener, at Intern Revision i deres rapport fra 2016 har medtaget et flow fra 2005 til 2015, og der var i de første år ikke noget, der direkte indikerede, at alle lamper blinkede. Det var noget med, at der blev indeholdt i størrelsesordenen 10 mia. kr. i udbytteskat, og så blev der refunderet et meget lille beløb, altså under 1 mia. kr. Det var selvfølgelig hele tiden en vurdering af, hvornår man skulle foretage total kontrol, og hvornår man skulle foretage stikprøvekontroller. Han går dog ud fra, at Jens Sørensen som ansvarlig for dette område på grundlag af dette gik hjem og etablerede de nødvendige kontroller.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at området fra 2005 og nogle år frem lå under ham, og forespurgt, hvilke undersøgelser der henvises til, og om det var nogle, der blev foretaget, dengang området lå under vidnets ansvarsområdet, forklarede vidnet, at det kan han ikke forklare, men det kunne det være. Forespurgt, om det fik en klokke til at ringe hos vidnet, da han læste det, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet erindrer nogen drøftelser eller overvejelser på noget tidspunkt om, hvorvidt en konstatering af, at der ikke var nogen kontrol, var foreneligt med kravet til forsvarlig forvaltning, herunder officialprincippet, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var også en diskussion om, hvorvidt der var tale om en afgørelse eller ikke en afgørelse, når man refunderede indeholdt udbytteskat. Forespurgt, om vidnet erindrer, om der var nogen drøftelser eller overvejelser om, hvorvidt man levede op til de forvaltningsretlige krav, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *… Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover."*

Forespurgt, hvordan vidnet læser bemærkningen om, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det jo var en enhed i den daværende struktur. Det, man gjorde, var, at man nedsatte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, altså under den ansvarlige direktør for Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og fra Regnskab. Han mener, at Jura og Samfundsøkonomi på det tidspunkt var slået sammen, fordi det var under koncernstrukturen. Det var simpelthen juristerne, man satte sammen med regnskabsfolkene for at finde en løsning på det. Det var stadigvæk ikke

hans ansvarsområde. Forespurgt, hvilket ansvar Borger og Virksomhed havde i den sammenhæng, forklarede vidnet, at det var at få igangsat denne arbejdsgruppe og få udarbejdet et produkt, som man kunne vende tilbage til Produktionsforum med. Forespurgt, hvordan det hang sammen med, at Jens Sørensen blev angivet som ansvarlig direktør, forklarede vidnet, at det vel hang sammen på den måde, at Borger og Virksomhed havde procesansvaret. Forespurgt, hvad direktøren for Borger og Virksomheds ansvar var i den sammenhæng, forklarede vidnet, at det var at få foretaget arbejdsgruppearbejdet. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse betød, at det så var Borger og Virksomhed og dermed direktøren for Borger og Virksomhed, der var ansvarlig for at drive arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gjorde det. Her berøres den svaghed, som han tror, der var på det tidspunkt, nemlig at der var nogle procesejere, og så var der nogle produktionsejere. Her var det et spørgsmål om noget, der foregik på produktionsdelen, og så satte man også procesfolkene ind, som typisk havde rollen med at udvikle opgaven sammen med produktionen. Man kan godt sige, at beslutningsvejene i denne situation blev en smule uklare.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, videre foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen"*

Forespurgt, om det foreholdte ændrer noget i vidnets forklaring, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Det, han forsøgte at sige, var, at de havde en struktur, hvor der typisk centralt – altså i Hovedcentret – var en procesejer, og derudover var der en produktion, som i dette tilfælde lå i en region. Som han husker det, var det for så vidt ikke usædvanligt, at det i denne situation var procesejerdelen, som fik ansvaret for at skulle nedsætte en arbejdsgruppe, og at det var Jens Sørensens folk, der kom ind via Regnskab. Det er dog klart, at når man nu ser på det bagefter, kan det godt give en uklarhed. Det er også hans erindring, at det spil mellem procesejere og produktion ikke altid gav fuldstændig klare ansvarslinjer.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"9. Anbefaling*
>
> *Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*

- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,

- der etableres et kontrolmiljø, som sikrer at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning,

- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat,"

Forespurgt, om det i forhold til den første anbefaling om, at der skal etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen, var en relevant beslutning at nedsætte en arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det med den struktur, de havde på det tidspunkt, syntes at være en relevant beslutning at inddrage procesejere og produktion i en arbejdsgruppe, der skulle finde ud af det. Den entydige placering af et eventuelt kontrolmiljø skulle efter hans bedste overbevisning foregå hos Jens Sørensen i Midtjylland. Forespurgt, om det var en ledelsesopgave eller en arbejdsgruppes opgave at forholde sig til, hvordan man overordnet placerede ledelsesansvaret, forklarede vidnet, at det sagtens kunne forekomme, at Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe med henblik på, at den skulle udarbejde et forslag til det. Det var ikke usædvanligt. Forespurgt, om det var sædvanligt, når man diskuterede ledelsesstruktur på øverste niveau, at man bad en række menige medarbejdere om at komme med et oplæg til, hvordan ledelsens rolle skulle fordeles, forklarede vidnet, at han har lidt svært ved at følge det spor. Produktionsforum, som udgjorde topledelsen, konstaterede, at der nu var en revisionsrapport med nogle anbefalinger om nogle ting, der skulle gøres. Produktionsforum valgte så at nedsætte en arbejdsgruppe, som skulle komme med forslag til, hvad der var den mest hensigtsmæssige respons på den pågældende revisionsrapport. Det er vel ikke usædvanligt, at man som topledelse siger, at man nu er nødt til at have nogle teknikere på, som kan komme med nogle forslag til, hvordan noget skal gøres. Foreholdt, at der i SIR's anbefaling var tre punkter, og at det forekommer oplagt, at det første punkt om, at der skal etableres et overordnet ansvar, behandles og besluttes på øverste niveau, og at det forekommer usædvanligt at bringe dette spørgsmål ned på menigt niveau, og forespurgt, om ikke det punkt burde være håndteret direkte af ledelsen, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen kommentarer til. Han mener ikke, at det var usædvanligt, når der kom en rapport fra revisionen, som de behandlede i Produktionsforum, at de nedsatte en hurtig arbejdsgruppe, som så på disse problemstillinger og kom med forslag til, hvordan de organiserede det i fremtiden.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvoraf det fremgår, at arbejdsgruppen skulle være hurtig, forklarede vidnet, at han ikke ved, om det fremgår nogen steder. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at den nedsatte arbejds-

gruppe skulle være en særlig hurtigarbejdende arbejdsgruppe, forklarede vidnet, at det var det typisk i disse situationer, hvor de gerne ville have en hurtig fremdrift. Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse kendetegnede denne situation, forklarede vidnet, at når man i Produktionsforum behandlede en revisionsrapport, skulle der foretages noget respons på den, og der skulle foretages eventuelle organisationstiltag eller andet. I dette tilfælde valgte man så at nedsætte en gruppe med eksperter fra procesejer og produktion, som skulle komme med forslag til, hvordan man skulle respondere hensigtsmæssigt på denne revisionsrapport. Han har svært ved at se, at det var en usædvanlig fremgangsmåde. Foreholdt, at spørgsmålet gik på hurtigheden, da den ikke fremgår nogen steder i dokumenterne, og forespurgt, om vidnet har en erindring om, at det konkret blev drøftet, at gruppens arbejde skulle foregå hurtigt, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at denne gruppe skulle være en specielt hurtig arbejdsgruppe. Den erindring, han har, er, at det generelt var deres opfattelse, at når der kom en revisionsrapport eller andre initiativer, så gjaldt det om at få hurtige svar på dem.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Opfølgning og deadlines:*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var en behandling af arbejdsgruppens arbejde på et tidligere tidspunkt end februar 2011, forklarede vidnet, at det er han ikke. Med hensyn til opfølgning på de beslutninger, der blev truffet i Produktionsforum, var det sådan, at Steffen Normann Hansen som produktionsdirektør var formand for Produktionsforum. Derfor går han ud fra, at Steffen Normann Hansens sekretariat hele tiden fulgte med i de ting, der blev besluttet og igangsat, og fulgte op på, om de leverede til tiden. Han havde ikke selv som direktør for SKAT København sit eget sekretariat, der fulgte op på de beslutninger, der blev truffet i Produktionsforum. Efter hans opfattelse var det en naturlig måde at gøre det på.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 436 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 424 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

"Punkt:
5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010.

Materiale:
- Oplæg til drøftelse.
- Oversigt over rapporter.

Tid min:
20

Ansvarlig:
Steffen Normann Hansen, Jens Sørensen og Kim Bak"

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

"Oplæg til Produktionsforum

…

Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad der blev drøftet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

"Emne:
5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10.

Beslutning/drøftelse:
Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:

Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.

…

Opfølgning og deadlines:
Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a)…"

Foreholdt, at arbejdsgruppen på dette tidspunkt endnu ikke havde haft det første møde, og forespurgt, om det vækker vidnets hukommelse, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 452 (2011-03-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 28. marts 2011), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat").

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 447 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Behandling af revisionsrapporter.*
> *a. Fysisk kontrol landbrugsvarer.*
> *b. Kommuneafregning.*
> *c. Ejendomsvurderingen.*
> *d. Udbytteskat.*
>
> …
>
> *Ansvarlig:*
> *Erling Andersen"*

Forespurgt, om vidnet husker, hvorfor han var anført som en af de ansvarlige for punktet, forklarede vidnet, at det tror han, han gjorde på grund af revisionsrapporten om fysisk kontrol af landbrugsvarer. Forespurgt, om det således var vidnets opgave at præsentere status på den rapport, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

"I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen. Baggrunden var en undersøgelse af provenuet af udbytteskat til udenlandske aktionærer, som det ikke er muligt at afstemme år for år mod den indeholdte udbytteskat.

Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:

1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.
2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.

…

Hvad er der sket under vejs:

Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Forespurgt, hvordan vidnet som en del af Produktionsforum reagerede på, at arbejdsgruppen på dette tidspunkt ikke havde igangsat arbejdet, forklarede vidnet, at det husker han ikke, da det er 10 år siden. Forespurgt, om det var sædvanligt, at der gik 3 kvartaler eller mere, inden man gik i gang med arbejdet med at iværksætte nogle tiltag på en revisionsrapport, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det er ikke hans erindring, at det var sædvanligt. Det er selvfølgelig hans erindring, at der blev arbejdet med problemstillingerne, og at den ansvarlige direktør typisk var i

en dialog med produktionsdirektøren herom. Han gik derfor ud fra, at der også her var en dialog mellem Steffen Normann Hansen og Jens Sørensen om, hvordan de taklede denne rapport, og hvordan de omformulerede problemstillingen. Med hensyn til OECD's TRACE-projekt, som jo kom frem på det tidspunkt, skal man være opmærksom på, at som følge af strukturen på daværende tidspunkt var det departementet og kun departementet, der deltog i OECD-aktiviteterne på dette felt. Den working group i OECD, hvor man typisk undfangede sådan nogle idéer, begyndte at sætte noget i gang, og det var kun departementet, der var repræsenteret der.

Foreholdt, at afdelingslederen i Regnskab 2, der henvises til i det foreholdte, var Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det ikke var unaturligt, at hun deltog. Projektet var sandsynligvis drøftet i den såkaldte WP10-gruppe, hvor alene departementet sad, og så begyndte man at arbejde med det i OECD-sekretariatet og folde projektet ud. OECD arbejdede på den måde, at man indkaldte nogle af de ansvarlige eksperter i forbindelse med udviklingen, og man foretog offentlige høringer, hvor man indkaldte rådgivere og andre til at komme med gode idéer i forbindelse med projektet. Derfor var det, der foregik omkring TRACE-projektet, en helt sædvanlig proces – altså at departementet sad i WP10 og var med til at undfange projektet, og så var man ved at folde det ud til afdelingslederen i Regnskab 2, som i den forbindelse deltog i et indsparksmøde. Sådan foregår det også på andre områder.

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser om, hvorvidt det, der blev igangsat, løste problemerne vedrørende refusion og i givet fald, hvad tidshorisonten var, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han var. Han var ikke involveret i, om TRACE var løsningen på alle problemerne.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der blev foretaget den øvelse at undersøge, om TRACE-samarbejdet ville kunne løse de problemer, forklarede vidnet, at det tror han. Ved sin gennemlæsning af materialet synes han også at have set nogle steder, at man i forbindelse med at finde løsninger på forskellig vis nævnte TRACE som en mulig løsning. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man undersøgte det oplæg til TRACE-samarbejdet, der kom i begyndelsen af 2010, og om det i givet fald kunne løse de udfordringer, der var konstateret, forklarede vidnet, at det er han ikke.

28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion

Foreholdt, at der samme dag den 28. marts 2011 om eftermiddagen blev holdt et møde i Udvidet Direktion, hvor SIR's 2010-rapport også var på dagsordenen, og forespurgt, om vidnet kan huske nogen drøftelser fra det pågældende møde vedrørende SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport næste gang var på dagsordenen til et møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, og forespurgt, om vidnet erindrer noget om forløbet, drøftelser eller overvejelser på daværende tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Foreholdt, at der ikke forekommer at være sket en behandling af SIR's 2010-rapport i Produktionsforum efter den 27. juni 2011, og forespurgt om vidnet er bekendt med, om der var andre drøftelser eller opfølgningsmonitoreringer i Produktionsforums regi, forklarede vidnet, at det er han ikke.

REVISIONSUDVALGET

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
> *Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen*
>
> *Referent: Jens Madsen.*
>
> …
>
> *Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.*
>
> *Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet.*
>
> *Udvalget skal have fokus på tilsynet frem for den daglige drift."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

> *"Formål*
>
> …

Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."

Forespurgt, hvordan arbejdsformen i Revisionsudvalget var, forklarede vidnet, at som han husker det, var arbejdsformen typisk den, at det var økonomichefen, som havde en drivende rolle. Som han forklarede indledningsvist, og som man kan se på udvalgets sammensætning, deltog departementschefen, koncerndirektøren og revisionschefen osv., men typisk gik økonomidirektøren, Karsten Juncher, ind og var med til at være driveren på noget af det. Forespurgt, om vidnet opfattede sig selv som fuldgyldigt medlem af Revisionsudvalget, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan vidnet udfyldte rollen med at sikre, at der faktisk blev fulgt op på revisionsarbejdet, og om det var tilstrækkelige tiltag, der blev iværksat, forklarede vidnet, at han erindrer, at han udfyldte rollen på den måde, at han var med til at følge op på de sager, der var til behandling i Revisionsudvalget, og sikre, at de blev behandlet i henhold til det setup, der var for det pågældende udvalg. Helt tilfældigt sad der to regionsdirektører i dette udvalg, nemlig Jens Sørensen og ham selv, og da de jo talte en del om sager, der havde noget med Jens Sørensens ansvarsområde at gøre, var det formentlig Jens Sørensen, der var driveren på det i Revisionsudvalget. Forespurgt, om vidnet er bekendt med noget tilfælde, hvor Revisionsudvalget vurderede, at der ikke skete tilstrækkelig opfølgning på kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, hvad vidnet erindrer om detaljeringsgraden af drøftelserne, når en kritisk rapport skulle behandles på Revisionsudvalgets møder, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget arbejdede i 2011 og noget af 2012, og det var et udvalg, som ikke mødtes særligt ofte. Som han erindrer det, skete behandlingen i Revisionsudvalget typisk i forlængelse af behandlingen i Produktionsforum.

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.

Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.

Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5866-5867 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*
> *"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010.*
>
> *Kritik:*
> *Der er ikke anført kritik højde, men IR vurderer: 1) der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen mv. 2) at SKAT mangler indberetninger/-oplysninger til at kunne opgøre korrekt nettoprovenu 3) forretningsprocesserne til registrering mv. ikke har været fuldt opdaterede 4) regnskabs og it-systemer ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordninger*
>
> *Status efter behandling i Produktionsforum den 21/ 6 2010:*
> *Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover.*
>
> *Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."*

Foreholdt, at det første møde i Revisionsudvalget var den 17. december 2010, og at der helt frem til marts 2011 ikke var nogen aktivitet i den beskrevne arbejdsgruppe, og forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser eller bekymringspunkter, i forhold til om der foregik tilstrækkeligt på dette punkt, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev forevist ekstraktens side 462 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

"Punkt:
5. Opfølgning på kritiske rapporter
…
b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)

…

Materiale:
…
Ad b) notat fra Jens Sørensen"

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 460 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat").

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser på dette tidspunkt om, hvorvidt Revisionsudvalget mente, der skete tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Foreholdt, at notatet bl.a. omhandler forkortelsen af problemformuleringen, hvor den del om refusion, der dannede grundlag for den oprindelige SIR-rapport, blev parkeret, og forespurgt, om vidnet husker noget om det, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om.

SIR'S 2013-RAPPORT

SIR's konklusion og bemærkninger

Forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013), og forespurgt, om vidnet læste den pågældende rapport igennem, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om, at han gjorde, men han gjorde det, for han læste alt det mødemateriale, han blev præsenteret for.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

"Formålet med revisionen er at vurdere:

…

- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."

Forespurgt, om ikke det ville være nærliggende at sige, at når det var på vidnets vagt, måtte vidnet tænke særligt over det, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Foreholdt, at det kan undre, at man ikke har en erindring om, at der blev foretaget en kontrol af, om det, der skete, mens man sad i Revisionsudvalget og i Produktionsforum, var godt nok, og på ny forespurgt, om vidnet erindrer det, forklarede vidnet, at det kan man godt have en tro om, at man ville erindre, men han har ikke nogen erindring om det.

17. juni 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 965 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Emne:
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Beslutnings/Drøftelse:
Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser fra SKAT's direktionsmøde om den pågældende rapport, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1048 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1041 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet):

"Dagsordenspunkt:
8.

Emne:
Rigsrevisionen og kvartalvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR"

Vidnet blev endelig forevist ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol").

Forespurgt, om vidnet erindrer at have gennemlæst dette materiale, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om præcis dette materiale, men igen må han sige, at han gennemlæste alt materiale. Som han erindrer det, var de i direktionen af den opfattelse, at de gerne løbende ville have forelagt revisionsrapporterne, og det blev de så. Ved sin gennemlæsning af materialet forud for dagens afhøring har han set, at de på et tidspunkt behandlede 57 uafsluttede anbefalinger fra revisionen. Derfor er han helt overbevist om, at hans tilgang, da han forud for direktionsmødet gennemlæste materialet, var den, at hans opmærksomhed helt givet var på de punkter, der havde med hans ansvarsområde at gøre, eller hvor der kunne være behov for, at han eventuelt tilbød assistance eller blev bedt om at tilbyde assistance. Han må så erkende, at han formentlig ikke gik fuldt ind i overvejelserne omkring alle 57 opfølgningspunkter, og derfor har han ikke nu 7 år efter en klar erindring om dem.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

"Anbefalinger:
…

2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.
…

Aktiviteter:
…

Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet

bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring."

Foreholdt, at der dermed lægges op til, at der nedsættes en arbejdsgruppe, og at det næsten er et deja-vu i forhold til forløbet i 2010, forklarede vidnet, at det også er lige før, at det var de samme deltagere. Forespurgt, om specifikt det anførte om, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, når man skulle etablere et overordnet ansvar, får en klokke til at ringe hos vidnet, forklarede vidnet, at det gør det ikke. Hvis han skal være helt ærlig, synes han, at der efterspørges en klokke, som han mener ikke nødvendigvis skal ringe i denne sammenhæng. Han har stadig svært ved at forholde sig til, at der bliver sat spørgsmålstegn ved det forhold, at de i en direktion besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe typisk på teknikerplan, som skulle komme med en analyse af problemerne og en indstilling til direktionen om, hvordan de skulle beslutte sig ud af det her. Han finder, at det var en fuldstændig naturlig proces. Forespurgt, om det også var en naturlig proces, når det drejede sig om, hvem i ledelsen der skulle have det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det mener han, det ville være. Her havde de en situation med en revisionsrapport på et område, som var entydigt placeret hos inddrivelsesdirektøren, og hvor der kom et forslag om, at man skulle gennemføre en ny organisering på området. Så nedsatte man en arbejdsgruppe med procesejere og folk fra inddrivelsesdirektørens ansvarsområde, som skulle komme med en indstilling til, hvordan man bedst muligt responderede på dette forslag fra Intern Revision. Han må erkende, at han anser det for at være en helt naturlig proces.

Forespurgt, om man også nedsatte arbejdsgrupper med menige medarbejdere, der skulle komme med oplæg til, hvordan direktørernes ansvarsområder skulle fordeles, da man fx gik fra enhedsorganisationen til den klassiske organisation med departement og styrelse, forklarede vidnet, at det gjorde man. Igennem årene, når de skulle foretage omorganiseringer, nedsatte man typisk nogle arbejdsgrupper, som skulle se på det. Forespurgt, om det også var vedrørende det overordnede ansvar, bekræftede vidnet dette. Nu er han to gange blevet spurgt til en arbejdsgruppe med menige medarbejdere, og for ham lyder det, som om de bad yngste fuldmægtig om at komme med et forslag til, hvad direktionen skulle beslutte. Han ved ikke, om denne arbejdsgruppe bestod af menige medarbejdere. Det kan han ikke se ud af det foreholdte. Det kunne sagtens være, at man var med i denne arbejdsgruppe på kontorchefniveau eller på underdirektørniveau. Foreholdt, at arbejdsgruppen bestod af procesejere uden personaleansvar og af Lisbeth Rømer, der havde ansvaret for fire medarbejdere i den praktiske del, forklarede vidnet, at procesejere vel var placeret hos en direktør og hos en underdirektør.

19. februar 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1110 (2014-02-19 (1) - Dagsorden til møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *7.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalvis opfølgning på revisionsrapporter"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1117 (2014-02-19 (3) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *…*
>
> *Bemærkninger:*
> *… Direktionen tog indstillingerne til efterretning."*

Forespurgt, om vidnet erindrer noget som helst fra drøftelserne i dette forløb, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1140 (2014-06-06 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet), hvoraf fremgår, at vidnet deltog i mødet.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1132 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *4.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalvis opfølgning på revisionsrapporter"*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1135 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for direktionen"):

> *"SIR*
> *Opmærksomheden henledes på, at der er en række af SKATs egne opfølgningsfrister, som er udskudt. Det viser, at der er udfordringer med fremdriften i aktiviteterne.*
>
> *De rapporter, som har udskudte frister er markeret med gul i fremdriftskolonnen på side 1 og 2 i opfølgningsprotokollen."*

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser i direktionen om udskudte frister og det problematiske i det, forklarede vidnet, at han ikke specifikt husker spørgsmål om revisionsrapporternes opfølgningsfrister. Han erindrer dog klart, at de i direktionen var i en situation, hvor de var pressede på stort set alle fronter, og hvor det var nødvendigt at arbejde med, hvordan de kom frem med forskellige projekter, og hvordan de fik responderet på fx revisionsrapporter. Han erindrer ikke specifikt, hvad der skete vedrørende SIR og opfølgningsfristerne, eller om der var nogle rapporter, der fik længere frister end andre. Det, han erindrer, er, at 2014 var et år, hvor SKAT var presset på stort set alle fronter.

Foreholdt, at det fremgår, at problemet med manglende efterlevelse af interne frister også blev påpeget i departementet, og forespurgt, om direktionen blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det har han indtryk af. Han erindrer, at den løbende dialog, som typisk foregik direkte mellem direktøren for SKAT, Jesper Rønnow Simonsen, og departementschefen, løbende blev refereret. Han har indtryk af, at mange af drøftelserne foregik om morgenen. De havde pressebriefing hver dag kl. 8.45, hvor direktionen var samlet for at få en briefing fra pressechefen, og det var typisk, at Jesper Rønnow Simonsen kom hjemmefra og netop havde talt med departementschefen om en række af disse ting. Han erindrer det derfor sådan, at der var en meget tæt kontakt mellem SKAT's direktør og departementschefen omkring fremdriften i SKAT, som på det tidspunkt var presset på stort set alle fronter.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke fronter der var pressede, forklarede vidnet, at de fronter, de var pressede på, i særlig grad var EFI og systemudviklingen i det hele taget. På det tidspunkt var det også nødvendigt at foretage nogle eksperimenter vedrørende organiseringen. I det år var de også ved at gennemføre McKinsey-rapportens anbefalinger om effektiviseringer osv., og det gjorde fx, at han på indsatsområdet, som nogle måske ville påstå i første omgang havde fået

lov til at blive holdt lidt hen, stod i en situation, hvor han var under voldsomt pres for at spare yderligere årsværk. Det betød, at de var i en situation, hvor de arbejdede med opfølgningsfrister på stort set alting, fordi de var pressede på alle felter.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet oplevede dette pres på fristerne som et større fokus på, at man fik lukket tiltag ned, snarere end hvordan de blev lukket ned, forklarede vidnet, at han forstår spørgsmålet således, at der spørges om, hvorvidt de derfor var for hurtige på aftrækkeren, og om det handlede om at få lukket en masse ned, fordi de var pressede, i stedet for at gøre det seriøst og sagligt og velbegrundet. Det er selvfølgelig hans opfattelse – i særlig grad på hans eget område – at det gjorde de ikke. De forsøgte at håndtere det så sagligt som overhovedet muligt, men de var bare voldsomt pressede. I løbet af de 2 år, hvor han var indsatsdirektør, havde de en lang række sagskomplekser, hvor de var voldsomt pressede, og det kan man også læse om i pressen. Det medførte, at han måtte udarbejde gennemsigtighedsrapporter osv., hvor man satte spørgsmålstegn ved SKAT's metoder og den måde, de arbejdede på. Det bevirkede, at de var pressede på alle felter. Forespurgt, om fokus i drøftelserne i SKAT's direktion og måske tidligere i Revisionsudvalget eller i Produktionsforum i højere grad var på fristerne og på at få dem håndteret eller lukket ned end på materien i de løsninger, man foreslog, forklarede vidnet, at de forsøgte at komme med gode løsninger på alle felter. Det er dog klart, at hvis man var presset på alle områder, kunne det godt være, man ikke gennemførte den optimale løsning på alle felter. Forespurgt, om drøftelserne i kontrolorganerne, dvs. direktionen eller Revisionsudvalget, mere gik på, om fristerne blev iagttaget i selve kontrolorganet, og der dermed var større fokus på frister og på flueben end på, ad hvilken vej man nåede sin løsning, forklarede vidnet, at han ikke ved, om han kan svare mere uddybende, end han har gjort. Det er klart, at de i direktionen havde mange drøftelser om de frister, der var, og den daværende direktør, Jesper Rønnow Simonsen, var meget i dialog med hver af de tre produktionsdirektører på hvert deres område for at opnå den rette fremdrift og de korrekte løsninger. Han forstår spørgsmålet i retning af, om de sprang over, hvor gærdet var lavest, fordi de skulle overholde nogle frister, og det mener han sådan set ikke, de gjorde.

11. september 2014 – møde i direktionen

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvad der skete på det pågældende møde, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Opfølgning på SIR's 2013-rapport

Forespurgt, om vidnet har nogen supplerende erindringer i eller uden for direktionsmøder vedrørende SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det

væsentlige her er, at han ikke har nogen erindring om, at han på noget tidspunkt blev bedt om fx at levere ressourcer til en løsning eller at bidrage på anden måde. Nu er der blevet talt om kontrol på forskellig vis, men han har ikke nogen erindring om, at han blev bedt om det. Så kan man jo spørge, om han overhovedet kunne have leveret det, hvis han var blevet spurgt, når han var så presset, som han lige har forklaret. Det ville han godt kunne, for det er klart, at det var den prioritering, man var nødt til at foretage ledelsesmæssigt. Hvis inddrivelsesdirektøren sagde, at han havde behov for 25 mand, fordi hans udbytteadministration kørte helt ad Pommern til, så måtte man forholde sig til det på samme måde som i det eksempel, han nævnte tidligere, hvor de havde en stor udfordring på ejendomsvurderingerne. Men han har ikke nogen erindring om, at han blev bedt om at levere ressourcer, eller at han skulle spille en rolle i den forbindelse. Det, der generelt var på selskabsområdet, var, som han kort omtalte tidligere, at Store Selskaber i disse år fra 2010 kørte et projekt om udbytte og royalties, og hvor man på et tidspunkt var i dialog med udbytteadministrationen. Det var dog et projekt, der mere gik på, hvad der skete med opkøb af selskaber og med at flytte udbytteudbetalinger til lande, hvor skatteprocenten var nul. Han husker også, at de i november 2013 ved finanslovsforhandlingerne faktisk fik bevilget 20 ekstraordinære årsværk til Indsats til et projekt, som gik ud på at få gennemanalyseret konsekvenserne af globaliseringen og skattelykonstruktionerne osv. Han har i den forbindelse ikke nogen erindring om, at de på noget tidspunkt inddrog udbytteadministrationen eller blev bedt om at tage det aspekt med.

GENERELT OM INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Forespurgt, hvilken rolle Indsats helt generelt havde i forhold til at føre kontrol med områder, hvor der i selve produktionen kun blev foretaget formel kontrol, forklarede vidnet, at de i Indsats ikke havde nogen initiativforpligtelse. Den måde, de i disse år arbejdede på, var, at de var ved at omlægge eller videreudvikle kontrollen. Igennem mange år foretog de skattegabsberegninger, og i 2013 igangsatte de segmenterne, som i korthed gik ud på at dele alle landets skatteydere op i forskellige segmenter og så arbejde målrettet inden for dem. Definitionen på skattegabet er forskellen mellem det, der skal betales, og det, der faktisk bliver betalt. De beregnede, hvor stort skattegabet var på de forskellige områder, og om der var behov for ekstraordinære aktiviteter, som gik på omlægning af afgifter eller love eller øget kontrolindsats o.l. Hvert år, når de skulle udarbejde indsatsplanen, bad Indsats de forskellige områder i SKAT om at melde tilbage, hvis de havde nogle områder, som Indsats skulle kaste deres fokus på. Indsats havde imidlertid ikke nogen initiativforpligtelse forstået på den måde, at de skulle afsøge hele SKAT's administrationsområde for at se, om der måske var noget på fx udbytteadministrationen, som kunne trænge til lidt ekstra kontrol og kompetencer. Den initiativforpligtelse havde de ikke. Han har ikke nogen erindring om, at han på noget tidspunkt i forbindelse med indsatsplanerne blev bedt

om at have særligt fokus på lige præcis det område. Det var det, de arbejdede med i disse år. Når man var ansvarlig for 2.000 kontrolressourcer, kunne man ikke sige, at man ikke kunne foretage en given kontrol. Hvis der var noget, der brændte et sted, havde de selvfølgelig ressourcerne til det. Det, han tidligere mente med volumen, var, at de her generelt var pressede på det hele. Det betød, at de på nogle områder, hvor de egentlig sagligt mente, at de måske skulle kontrollere lidt mere eller sætte nogle flere ting i gang, var nødt til ikke at gøre det i den fulde model, fordi de generelt blev presset. I disse år skar man kontrolressourcerne i SKAT ned fra ca. 3.200-3.300 til de ca. 2.000 årsværk, der var i april 2013, da han overtog Indsats. Derudover havde han et krav hængende over sig om at skulle spare yderligere 400 årsværk.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man var gået fra den kommunale, fuldt tilbundsgående prøvelse af den enkelte henvendelse over stikprøvekontrol til at foretage en risikovurdering, og forespurgt, om det vidnet bekendt på noget tidspunkt i den proces generelt blev overvejet, hvornår man var ud over det forsvarlige, og hvornår det var tilstrækkeligt at føre stikprøvekontrol, og hvornår man burde foretage en tilbundsgående kontrol, forklarede vidnet, at han ikke i de 2 år, han var indsatsdirektør, eller før, hvor han også havde ansvaret for kontrolressourcer på indsatsområdet i SKAT København, var i en situation, hvor han mente, at det, der foregik, var uforsvarligt eller ikke kunne gennemføres. Ud af de 400 årsværk, som han i 2014 blev bedt om at spare, kunne han finde løsninger for ca. halvdelen, hvorimod han havde svært ved at se, hvor de sidste 200 skulle komme fra. Det havde de en voldsom dialog om med Økonomi. Det var bare sådan, at det jo var en stor virksomhed, og det var en stor forvaltning, hvor man jo hele tiden havde de diskussioner.

Indsats' kontrol i udbytteadministrationen

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010), hvoraf fremgår, at der ikke blev ført nogen kontrol – og ikke, hvorvidt der førtes fuld kontrol eller stikprøvekontrol. Forespurgt, om det er vidnets vurdering, at det var forsvarlig sagsbehandling i overensstemmelse med forvaltningsretten, at man havde et område, hvor det ikke var et spørgsmål om skattegab, men hvor man sendte penge ud af landet til valutariske udlændinge uden at føre kontrol med, om de havde krav på pengene, forklarede vidnet, at det er en diskussion, som går på, om det, der foretages med refusion af udbytteskat, er afgørelser, hvor der er en pligt til at oplyse sagen, eller om det bare er en udbetalingsforretning. Dvs. at når man kan dokumentere, at man opfylder betingelserne for at være bosiddende i et land, som Danmark har indgået en DBO med, og hvor man er underlagt beskatning, og at man har betalt en udbytteskat, skal man have refusionen. Det er en rigtig god diskussion. Han vil bare henholde sig til, at han ikke har nogen erindring om, at han på noget tidspunkt af Inddrivelse blev bedt

om at stille kontrolressourcer til rådighed – undtagen på det projekt om udbytte og royalties, der var i Store Selskaber. Det projekt handlede dog mere om selskabskonstruktioner end konkret om udbytteadministrationen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7 "Iagttagelser"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at det ikke ligger indenfor deres arbejdsområde at udføre egentlig kontrol omkring udbytteindberetningerne. Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Vidnet forklarede, at det ikke er hans opfattelse. Forespurgt, hvad vidnets opfattelse var i forhold til Regnskab 2's opgave, forklarede vidnet, at som det var organiseret, var der ikke nogen forpligtelse for Indsats til at tage udbytterefusionsområdet som et indsatsprojekt og foretage specielle kontrolhandlinger for det. Som det fremgår af materialet, var der – uden at han specifikt var orienteret om det – løbende kontakt mellem Lisbeth Rømer og hans folk i Store Selskaber, for at de kunne få hjælp fra Jura til at foretage nogle efterprøvningshandlinger. Forespurgt, hvilke muligheder Indsats havde for at føre kontrollen, forklarede vidnet, at et sammenligneligt område måske er negativ moms, hvor det faktisk var sådan, at der blev foretaget konkrete kontrolhandlinger. Hvis de skulle have gjort det på udbytteområdet, ville de vel have haft mulighed for det. Det ville være vanskeligt at sige, at de ikke havde mulighed for det, når de havde 2.000 ressourcer, men det ville jo indgå i den almindelige prioritering. Som tidligere forklaret var det et spørgsmål om volumen, dvs. at de ikke var store nok, og de havde ikke muskler nok til at foretage det, der var den optimale kontrol.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet nu taler om den samtidige kontrol i forbindelse med den konkrete behandling af den enkelte refusionsanmodning eller flere anmodninger i modsætning til den efterfølgende kontrol, som skulle foregå gennem et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at man kan sammenligne det lidt med området for negativ moms, hvor man også kan få udbetalt store beløb, i forbindelse med at man foretager investeringer på anden måde. Der var en administration, hvor man – ligesom på udbytte – kunne anmode og oplyse, at man havde investeret i fx en mejetærsker og derfor skulle have udbetalt negativ moms. Der var en indsatskontrolhandling i tilknytning til det. Det var der bare ikke på udbytteområdet, og han må erkende, at han heller ikke på noget tidspunkt har foreslået, at de på udbytteområdet skulle foretage en tilsvarende kontrol som på negativ moms. Han blev dog heller aldrig bedt om at levere res-

sourcer til det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den kontrol, vidnet nævnte i sit eksempel med negativ moms, skete, før pengene blev udbetalt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem der besluttede den kontrol, der blev foretaget ved negativ moms, herunder om det var en lovbestemt kontrol, forklarede vidnet, at det var en beslutning, der blev truffet om at foretage disse kontroller frem for bare at udbetale fuldt ud. Han bliver lidt i tvivl, om der i momsloven står noget om, at de skal foretage et vist antal kontroller, men da han havde SKAT København, arbejdede de med det på den måde, at der kom anmodninger ind, og så var der nogle kontrolfolk, der så på dem, før de blev udbetalt. Det er muligvis det, man kan tolke ud af revisionsrapporten, at man også burde have foretaget på udbytteområdet.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med andre områder end udbytteområdet, hvor man udbetaler penge uden at have nogen fuldstændig eller stikprøvebaseret kontrol, forklarede vidnet, at det er han ikke. Det kan han ikke lige komme på.

Foreholdt, at vidnet til det foreholdte (ekstraktens side 262) forklarede, at han var uenig, og forespurgt, om vidnet var uenig i, at Regnskab 2 kun udførte eller burde udføre den kontrol, der var beskrevet, eller om han var uenig i, at der lå en kontrol i hans enhed, forklarede vidnet, at han er uenig i, at der lå en kontrol i hans enhed. Det er i den forbindelse, han siger, at han aldrig selv foreslog det, og at han heller aldrig blev bedt om at levere kontrolressourcer i forbindelse med udbytteskatten.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der var en pligt for Regnskab 2 til at foretage den materielle kontrol, som ikke var blevet foretaget, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening om.

Indsatsplanlægning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1042 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, forelæggelse for direktionen vedr. kvartalvis afrapportering af revisionsrapporter):

"Det indstilles, at

…

- Opfølgningen på beretningen om Indsatsstrategien forankres hos Erling Andersen."

Forespurgt, hvad der lå i den indstilling, forklarede vidnet, at der bare lå det, at der havde været en vurdering af indsatsstrategien, og at den var forankret hos ham.

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter indgik, når vidnet fastlagde indsatsstrategien, forklarede vidnet, at det gjorde de. Indsats var opdelt på syv forskellige områder, og man samlede alt det materiale, man havde, for at vurdere, hvilke projekter der skulle føres videre, og hvilke nye projekter der skulle oprettes på baggrund af forskellige input, herunder også fra revisionen på forskellige felter. Derefter kom der forslag både internt fra Indsats og fra andre dele af SKAT, fx fra nogle forskellige risikokomitéer, og på den baggrund udarbejdede man den samlede indsatsplan, der indeholdt mellem 100 og 200 projekter.

Foreholdt, at det fremgår af både SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport, at man gennem hele forløbet ikke havde nogen form for kontrol, og forespurgt, hvad der efter vidnets vurdering i givet fald var gået galt, når området ikke landede i et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at det er vigtigt at forstå, at de i Indsats ikke havde nogen initiativforpligtelse til at se på, om der var noget i andre forretningsområder, der kunne have et kontrolaspekt. Initiativet var placeret hos det pågældende forretningsområde. Sagt på en anden måde burde det have været Inddrivelse, der kom og sagde, at der var noget her, hvis man på baggrund af SIR-rapporterne mente, at der skulle sættes kontrolressourcer ind på området, og det måske skulle være et indsatsprojekt. Indsats kunne godt selv være blevet opmærksom på det og så have foreslået et projekt den anden vej, men det gjorde de bare ikke, og de havde ikke nogen initiativforpligtelse til det. Indsats var ikke opmærksom på udbytteområdet ud over den dialog, der løbende var mellem Store Selskaber og Lisbeth Rømer, hvor også Jura var inde over nogle tolkninger osv.

Forespurgt, om ikke man – baseret på de henvendelser, som Lisbeth Rømer rettede – burde have sagt, at der var noget, der var helt nødlidende her, forklarede vidnet, at det kan man godt påstå. Det er bare hans erindring, at det gjorde de ikke. Han er meget optaget af den oversigt, som han også tidligere refererede til, og som findes i Intern Revisions rapport, hvoraf fremgår, hvilke beløb der fra 2005 til 2015 eller 2016 var indeholdt i udbytteskat, og hvor meget der blev refunderet. Deraf kan man jo se, at det først var fra 2013, og så kulminerede det i 2014 og 2015, at der virkelig blev et problem på dette område. Derfor har det efter hans opfattelse et vist skær af efterrationaliseringens afklarende lys, når man spørger, om ikke de i efteråret 2012, hvor de udarbejdede indsatsplanen for 2013, burde have tænkt det her ind. Han tror ikke, der på det tidspunkt var nogen fornemmelse af, at det var en rigtig brændende plat-

form. Så kan man jo påstå, at han ikke læste de pågældende revisionsrapporter, men han ved ikke nødvendigvis, om det, de omtalte, afstedkom de besvigelser, som skete i 2014 og 2015. Han er ikke sikker på, om de kunne have set dem, da de udarbejdede indsatsplanen for 2013.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der skulle holde øje med udviklingen i tallene, forklarede vidnet, at det skulle udbytteadministrationen i Inddrivelse. Forespurgt, om det udelukkende var dem, bekræftede vidnet dette. Han har tidligere været af den opfattelse, at de ikke var gode nok til at bruge udviklingen i provenuet. Sagt med et praktisk eksempel, at hvis der bliver krise i samfundet, så omsættes der mindre, og så sælges der færre biler osv. Det kunne jo også være indikatorer på, at der skete et eller andet her. På udbytteområdet kan han jo se, at man flere gange vurderede på de udsving, der var, og hvad grunden hertil kunne være. Det burde i hvert fald være i udbytteadministrationen, at man fulgte udviklingen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 74-75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Tabel 1. Nettoprovenuet fra refusionsordningen

Mia. kr.	*2006*	*2007*	*2008*	*Over tre år*
1. Bruttokildeskat til refusion	*1.75*	*1.08*	*1.13*	*3,96*
2. Refusion ifølge regnskab	*1,85*	*1,04*	*0,72*	*3,61*
3. Nettokildeskat (1-2)	*-0,10*	*0,04*	*0,41*	*0,35*

…

Sagsbehandler: Hovednotatet er udarbejdet i fællesskab af: Lisbeth Rømer (Regnskab 2, Midtjylland), Jette Zester (Personafregning, Proces og digitalisering), Andreas Bo Larsen, Rikke Camilla Christensen, Johann Nielsen, Eva Grøn Olesen og Kathrine Lange."

Forespurgt, om vidnet blev gjort opmærksom på de foreholdte tal, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han gjorde. I 2009 skulle han jo heller ikke specielt gøres opmærksom på dem, for det var ikke hans ansvarsområde. I 2009 var det jo Midtjylland, der havde ansvaret for det område, og det var lige præcis de parter, der

var med her. Det var jo netop Lisbeth Rømer fra Regnskab 2, Midtjylland, og Jette Zester, der sad inde omkring procesejerne, Andreas Bo Larsen fra departementet, og Rikke Camilla Christensen og Johann Nielsen var sandsynligvis sekretariatsfolk i Økonomi. Foreholdt, at vidnet forklarede, at der ikke var indikationer på noget, og forespurgt, om ikke vidnet synes, at de tal, der fremgår af det foreholdte, måtte give grund til en vis bekymring, forklarede vidnet, at det synes han bestemt.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han som ansvarlig for Indsats ikke havde en initiativpligt, og forespurgt, om ikke det var hans fornemste opgave at allokere Indsats' ressourcer på den rigtige måde, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan vidnet gjorde det, hvis ikke han så over mod de andre søjler, idet Indsats vel altid ville forholde sig til og foretage undersøgelser af forhold, der lå i en af de andre søjler, forklarede vidnet, at det ville de. Det var typisk momsadministration, skat og lønmodtagere og borgere osv. Når de udarbejdede indsatsplanen, bad de om indspark til den, herunder om der var områder, hvor de andre mente, at Indsats skulle have deres fokus. Når han siger, at han ikke havde initiativforpligtelsen, betyder det, at det ikke var hans pligt at gå ud at afsøge alle områderne og fx sige til inddrivelsesdirektøren, at det var muligt, at denne ikke havde sendt noget over, men nu kom vidnet alligevel og kiggede lidt. Det kunne godt være, at der var lidt problemer med udbytteadministrationen, men det var ikke hans pligt at gøre noget initiativmæssigt. Hvis der skulle være foretaget nogle kontroller og allokeret nogle ressourcer til området i hans tid som indsatsdirektør, skulle det være inddrivelsesdirektøren, der gjorde opmærksom på, at denne havde en brændende platform, og at vidnet var nødt til at gøre noget. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det ikke skete, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var involveret i overvejelser om at placere udbytteadministrationen under Store Selskaber, forklarede vidnet, at det var han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Revisionsudvalgets formål

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.*

Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet."

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han havde tiltro til, at Jens Sørensen som medlem af Revisionsudvalget kunne komme med et godt input, og forespurgt, om ikke det i virkeligheden gav anledning til særlig opmærksomhed, når man skulle kontrollere rapporter, hvor et af udvalgets egne medlemmer var ansvarlig, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han følte i situationen.

Forespurgt, om der på noget tidspunkt var overvejelser om habilitet, når Revisionsudvalget skulle vurdere, om opfølgningen på en revisionsrapport, som et af udvalgets medlemmer var ansvarlig for, var tilstrækkelig, forklarede vidnet, hvis spørgsmålet går på, at Jens Sørensen faktisk ikke kunne være med til behandlingen af en rapport, hvis den vedrørte udbytteområdet, har han ikke nogen som helst erindring om, at det på noget tidspunkt blev drøftet. Foreholdt, at spørgsmålet er stillet ud fra en betragtning om, at hvis man mente, det var Jens Sørensens ansvar, at det, der foregik, var godt nok, burde Jens Sørensen måske forlade lokalet, når de andre skulle vurdere, om Jens Sørensen udførte sin opgave godt nok, forklarede vidnet, at sådanne overvejelser var der simpelthen ikke på det tidspunkt. Man kan selvfølgelig godt have den påstand, at når det var Jens Sørensens område, burde vidnet være ekstra opmærksom, for Jens Sørensen sad jo nok og fiflede med det, ligesom Jens Sørensen skulle være lige så opmærksom, hvis det var vidnets område, fordi vidnet nok også sad og fiflede med det. Forespurgt, om ikke man netop skulle øge opmærksomheden, når det var en af deltagerne, der skulle kontrolleres, hvis et kontrolorgan skulle fungere, forklarede vidnet, at den erindring, han har om det, er, at hvis det var et område, Jens Sørensen var ansvarlig for, så lod han Jens Sørensen køre det i Revisionsudvalget og vice versa. Hvis det var et område, han selv havde, så var det ham, der kørte det. Så kan man godt efterfølgende spørge, om ikke de i stedet for burde have kontrolleret hinanden, men det var ikke hans indtryk, at de gjorde det. Forespurgt, om ikke vidnets funktion som kontrollant dermed var sat ud af spillet, forklarede vidnet, at det kan man påstå.

Indsatsplanlægning

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at de kritiske revisionsrapporter indgik i indsatsplanlægningen, men at hvis det var revisionsrapporter, der angik andre direktørområder, var det op til den pågældende direktør at anmode om, at området skulle indgå i den kommende indsatsplan, og forespurgt, hvordan vidnet så kunne vide, at kritiske rapporter indgik i indsatsplanlægningen, og på hvilken måde de indgik, hvis det var op til de andre direktører at komme med anmodningen, forklare-

de vidnet, at det arbejde, han satte i gang, var at få udarbejdet en indsatsplan. Man skal være opmærksom på, at han i efteråret 2012 trådte ind i den konkrete indsatsplanlægning for 2013, og derfor havde han kun ansvaret for indsatsplanen for 2014. Han var fratrådt som indsatsdirektør, inden de nåede at komme ret langt i forhold til planen for 2015. De skattedirektører, der havde ansvaret for de forskellige områder – Borger, Mindre Virksomheder, Mellemstore Virksomheder osv. – satte et arbejde i gang med henblik på at skabe grundlaget for det kommende års indsatsplan, og i den forbindelse læste de også i revisionsrapporter. Det var hans opfattelse, at det var fuldt forsvarligt, og det var selvfølgelig ikke noget, han i detaljen var nede i. Når man på et tidspunkt kom til ham med et forslag til en indsatsplan, tilkendegav man samtidig, at man havde forsøgt at være opmærksom på de områder, der var. Det er vigtigt for ham at præcisere, at han ikke havde nogen forpligtelse til at overveje, om der måske var behov for noget kontrol i Inddrivelse, som han burde afsætte ressourcer til. Når han anmodede sine to direktørkolleger i Inddrivelse og Kundeservice om indspark til, hvad han skulle tage højde for i sin kontrolplan, og de ikke kom med noget fx på dette område, så havde han efter sin egen opfattelse ikke nogen forpligtelse – heller ikke som direktionsmedlem eller andet – til at skubbe Jens Sørensen til side og sige, at han hellere lige måtte se, om ikke der var noget bag ved ham, der skulle undersøges.

Indsats' kontrol i udbytteadministrationen

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at kontrollen i Indsats kunne foregå løbende som fx med negativ moms, eller at den kunne være reaktiv, og forespurgt, hvilke muligheder Indsats havde for at foretage en bagudrettet kontrol, når kontrollen angik et område, hvor det var valutariske udlændinge, der fik penge refunderet, forklarede vidnet, at han ikke forstår spørgsmålet. Foreholdt, at hvis Skatteforvaltningen ønsker at undersøge noget i forhold til en valutarisk dansker, så har skattemyndighederne forholdsvist godt fat i folk, og forespurgt, hvad Indsats egentlig kunne gøre bagudrettet, hvis først pengene var udbetalt til en person, som var hjemmehørende i udlandet, og som ikke i øvrigt var skattesubjekt i Danmark, forklarede vidnet, at de jo ikke kunne gøre ret meget. Det, der kunne være tale om, var at foretage kontrollen i situationen ligesom med negativ moms. Hvis man fx påstod, at man skulle have et stort millionbeløb tilbage i negativ moms, fordi man havde foretaget en stor investering, kunne SKAT kontrollere, hvilken investering der var foretaget. Det, der kunne være på tale i forbindelse med kontrol på udbytteområdet, når nogen påstod, at vedkommende havde krav på refusion af udbytteskat, var jo at få kontrolleret, hvilket selskab der havde udstedt den pågældende aktie og udbetalt udbyttet. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det dermed var en kontrol, der nødvendigvis måtte foretages, inden man slap pengene, forklarede vidnet, at det er hans opfattel-

se, når man taler om kontrol i denne forbindelse. Når først pengene var udbetalt, så var de svære at få fat i igen.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at det var lidt bagklogt at sige, at man burde have gjort det store i en tidligere periode, og forespurgt, om ikke det generelt er sådan, at hvis man har et område, hvor man ikke foretager nogen kontrol, så kan man næsten bare vente på, at der er nogen, der opdager det og bliver fristet, bekræftede vidnet dette. Det er den rigtig gode diskussion, når man taler kontrol, og hvordan den skal foretages. Det handler fx om, hvorvidt man hele tiden skal foretage nogle kontroller på hele paletten for at holde gang i frygten for at blive opdaget, og hvor mange gange man skal foretage udgående kontroller osv. Han kan give et eksempel på noget af det, de diskuterede på dette tidspunkt. Hvis de fx gennemførte 200 kontroller og på den baggrund foretog ændringer i 50 af disse sager, så var der 150 sager, hvori der ikke blev foretaget ændringer. Her gik deres tanker på det tidspunkt ud på, hvorfor de så skulle ulejlige disse 150 skattesubjekter, hvis man bl.a. baseret på analyser af deres data kunne få en begrundet overbevisning om, at der ikke var noget at komme efter. Samtidig besluttede man i de år omkring 2013 og 2014 at opbygge og organisere en stor analyseafdeling med data-mining osv. for at få en begrundet overbevisning om, at tingene var i orden. Deroverfor stod det andet synspunkt om, at hvis ikke man hele tiden rørte lidt i gryden hele vejen rundt – også med de 150 – så begyndte de at få gode idéer, og så begyndte de nok også at snyde. Det var to tilgange til det, og det var de overvejelser, som hele tiden var der.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der konkret blev foretaget en sådan analyse på dette område på baggrund af tallene, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke specifikt på udbytteadministrationen.

Ressourcer

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at Jonatan Schloss har forklaret for undersøgelseskommissionen om nogle af de udfordringer, der var i forhold til at have en bemanding, og at der var et spørgsmål om en vekselkurs forstået på den måde, at det ikke var tilstrækkeligt, at en medarbejder kunne tjene sig selv hjem med fx seks gange provenuet, og forespurgt, om det var nogle overvejelser og drøftelser, vidnet også var udsat for eller involveret i, forklarede vidnet, det var det ikke. Det er lidt svært at sætte ind i denne sammenhæng. Forespurgt, om vidnet var i drøftelser med departementet eller Finansministeriet eller andre om, hvad der skulle til, før man fik flere indsatsfolk – altså hvad payback-ratioen skulle være, før man fik mere bemanding, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var mere den modsatte vej, hvor man hele tiden ønskede, at de effektiviserede mest muligt, herunder også ved hjælp af mere intelligente kontroller, og at de målrettede deres indsats for at kun-

ne reducere bemandingen. I november 2013 kunne de dog se, at de havde behov for at få en opmanding i forbindelse med globaliseringen af skatteyderne, og det skulle de simpelthen have analyseret noget bedre. Det gik man også med til ved finansloven for 2014, hvor de fik 20 mand til det. Synspunktet med vekselkurs er lidt det gamle synspunkt, som man altid talte om i de kommunale forvaltninger, hvor man gik op til borgmesteren og sagde, at hvis han bevilgede en skatterevisor, så fik han pengene mange gange tilbage, men det var baseret på en anden form for kontrol. Man skal være opmærksom på, at når han kaster blikket tilbage og siger, at man dengang foretog totalkontrol, så kan man jo også skaffe en større compliancegrad ved fx at bruge tredjepartsdata. Hele personområdet i Danmark er jo som et af de få steder i verden gennemrationaliseret med, at man baserer det hele på tredjepartsdata. Det betyder, at man i dag i princippet kan udarbejde en automatisk årsopgørelse, og det gør selvfølgelig, at compliancegraden er tårnhøj, når de foretager skattegabsberegninger på personer. På den måde kan man have kontrollen up front som tredjepartsindberetninger i stedet for at foretage traditionel efterkontrol.

Procesejere

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om procesejerne, at der var visse uklare strukturer undervejs, og forespurgt, hvad den generelle erkendelse i ledelsen var af det, og hvad der blev gjort med henblik på at reparere på uklarheden, forklarede vidnet, at procesejerne i den tidlige periode fra 2010, hvor man havde regionerne, typisk sad i Koncerncentret hos Steffen Normann Hansen. Idéen hermed var, at der skulle være nogen, der hele tiden arbejdede med at udvikle processerne, og de sad så centralt, og derudover var produktionen ude i regionerne. Da man etablerede den nye struktur den 1. april 2013, betød det, at procesejerskabet skulle følge med ud. Der var ikke længere noget Koncerncenter, man kunne placere dem i, og derfor burde man som ansvarlig direktør have procesejerskabet med ud. Det fik han stort set også i Indsats. På andre felter var der måske stadig lidt mere uklarhed om, hvem der egentlig havde procesansvaret, og hvem der havde produktionsansvaret, men det kan han ikke udtale sig nærmere om. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man helt frem til 2015 var uenige om, hvor procesejeransvaret lå, forklarede vidnet, at det er han ikke på det område, han havde med at gøre.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om udgangspunktet fra 2013 var, at hvis man havde et driftsområde, så havde man også procesansvaret for de processer, der knyttede sig til det pågældende driftsområde, bekræftede vidnet dette. Frem til den 1. april 2013 var procesansvaret placeret i Koncerncentret, mens produktionen var i regionerne. Da man i 2013 etablerede den nye struktur, var det meningen, at procesejerne også skulle sidde under de relevante direktører, hvilket

de kom til. Han tror – men det bør man hellere spørge andre om – at der på nogle felter var uenighed om, hvor man placerede hvad.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Indsats' (Store Selskabers) sagsbehandling af anmodninger om refusion

Forespurgt af advokat Karen-Margrethe Schebye, om vidnet i den periode, hvor han var ansvarlig for området, blev orienteret om de henvendelser, som Lisbeth Rømer rettede til Store Selskaber med konkrete spørgsmål, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han blev ikke orienteret om dem, men han har kunnet læse om dem i materialet. Forespurgt, om vidnet fik nogen besked om det på det tidspunkt, hvor henvendelserne blev rettet til Store Selskaber, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det, han har læst sig til i materialet, var det, han ville kalde daglig drift, og var situationer, som blev beskrevet i bl.a. e-mails. Det var ikke noget, han i situationen blev orienteret om.

Generelt om opfølgningsproceduren

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om behandlingen af revisionsrapporterne i henholdsvis direktionen og Revisionsudvalget, at ansvaret på forhånd var allokeret til den pågældende direktør for forretningsområdet, og at der ikke skete nogen egentlig behandling af revisionsrapporterne, og at der blandt de øvrige medlemmer af henholdsvis direktionen og Revisionsudvalget ikke blev foretaget en materiel prøvelse af, om behandlingen var tilstrækkelig. Forespurgt, hvorfor rapporterne i så fald overhovedet blev behandlet i disse fora, forklarede vidnet, at det er vigtigt at være opmærksom på, hvilken konstruktion Produktionsforum var. Produktionsforum var nedsat under direktionen med en formand, som var produktionsdirektør – Steffen Normann Hansen – og han refererede til direktionen. Produktionsforum var en form for konsensusudvalg. Når der kom ting op, var der typisk en forberedelse, inden det kom i Produktionsforum. Som tidligere nævnt kunne der godt komme nogle bemærkninger, fx om at det måske var en lidt urimelig tilgang fra revisionen, eller om, hvad man skulle gøre ved det, og der var under alle omstændigheder mulighed for at give indspark til det. Foreholdt, at spørgsmålet gik på behandlingen i direktionen, forklarede vidnet, at det, han her

talte om, var behandlingen i Produktionsforum. Hvis man ser på den periode, hvor revisionsrapporterne blev behandlet i direktionen, var det jo en direktionssag ligesom alt andet. Men det var klart, at der mellem direktøren for SKAT og den ansvarlige direktør typisk var en dialog om at få handlet på det, og i den forbindelse havde de andre direktionsmedlemmer selvfølgelig mulighed for at komme med indspark. Når det kom i direktionen, og det klart var placeret hos direktionen, tror han dog, at den typiske situation var den, at man fulgte den indstilling, der i realiteten lå fra SKAT's direktør og den pågældende direktør.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar således dækker over to perioder, nemlig 2010-2012 og fra 2013 og frem, bekræftede vidnet dette.

Indsatsplanlægning

Forespurgt af advokat Jacob Aaes, om det er korrekt forstået, at indsatsprojekter alene blev sat i værk, hvis de blev rekvireret eller dikteret fra produktionen eller driften, forklarede vidnet, at indsatsprojekter blev iværksat på rigtig mange måder. Det kunne også være, at der var en politisk situation, hvor ministeren fx ønskede, at der blev foretaget mere kontrol på et givet område. Alle de ting tog de med i betragtning, når de udarbejdede indsatsplanen. Det, han har forsøgt at forklare i forhold til udbytteadministrationen, er, at han ikke på noget tidspunkt blev præsenteret for et ønske fra Inddrivelse om, at der skulle oprettes et særskilt indsatsprojekt med henblik på at foretage nogle kontrolprocesser. Han er også nødt til at understrege, at han ikke havde pligt til selv at tage initiativ til det, selv om han som direktionsmedlem måske kunne se, at der var noget, der brændte. Så kan man diskutere, om han i stedet selv skulle have foreslået Jens Sørensen, om ikke der var behov for et indsatsprojekt særligt på dette område, men det gjorde han ikke.

JIM SØRENSEN

Kl. 13.00 mødte Jim Sørensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2015 til januar 2018 var ansat som direktør for Indsats i SKAT, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb frem til marts 2015 forklarede vidnet, at han blev ansat i 1984, hvor han gennemgik etatsuddannelsen, som dengang var fuldmægtiguddannelsen. Han har endvidere en civiløkonomuddannelse fra CBS og nogle andre uddannelser. Han har både foretaget faktisk kontrol og haft forskellige lederstillinger både decentralt og centralt. I forbindelse med fusionen i 2005 blev han skattedirektør i Næstved. I 2009 blev han skattedirektør for Inddrivelsescentret, som var placeret fire geografiske steder i landet, og hvor man samlede de kommunale og statslige processer, så der kun var én proces for borgerne. Den 1. marts 2015 blev han indsatsdirektør.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Forespurgt, hvilket indtryk vidnet havde af den organisation, han i marts 2015, da han tiltrådte stillingen som direktør for Indsats, blev en del af direktionen for, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt søgte stillingen af to årsager. For det første forlod de noget af den strategi, der var de oprindelige tanker i 2005, som var OECD's compliancestrategi. Der var næsten ikke noget, der blev omtalt som kontrol, og der var næsten ikke noget, der blev kommunikeret som kontrol. Det var primært grunden til, at han søgte stillingen. Han syntes, de havde bevæget sig for langt over på serviceside, og der var elementer af compliancestrategien, som forudsatte, at man italesatte kontrol, og at man kommunikerede kontrol. Ellers var det en organisation, der var igennem rigtig mange besparelser, men det var også en organisation, som havde en ret høj regelefterlevelse på de enkelte områder, men som selvfølgelig var udfordret på ressourcerne rundt omkring. Forespurgt, om vidnet med "organisation" henviser til Indsats som organisation eller helt bredt til SKAT, forklarede vidnet, at han henviser bredt til SKAT. Forskellen til Indsats var jo, at man prioriterede. Man kunne prioritere, hvor man oprettede kontrolprojekter osv., og det var bare en anden situation. Så var der selvfølgelig utilfredshed med, at man gerne ville gøre meget mere, men man foretog en prioritering af, hvad man gjorde i Indsats.

Forespurgt, om vidnet, da han tiltrådte stillingen, fik en introduktion til Indsats og de prioriterede områder, forklarede vidnet, at Indsats er kendetegnet ved, at man hvert år udarbejder en kontrolaktivitetsplan, som bygger på en vidensbaseret risikovurdering af skatteyderne. Den plan overtog han og skulle gennemføre, og så skulle

han udarbejde en ny plan ud fra det. Det var sådan set hovedopgaven. Han var ikke i tvivl om, hvilke opgaver han overtog. Derudover overtog han hele toldopgaven, hvilket var en ændring i forhold til tidligere, men ellers var det den plan, han skulle udarbejde. Forespurgt, om vidnet dermed tiltrådte i et igangværende aktivitetsår, forklarede vidnet, at der var omkring 100 projekter, der enten var planlagt eller var i gang, og som de skulle lære af og køre videre. Derudover skulle de udarbejde en ny vidensbaseret plan for året efter.

Forespurgt, om vidnet, da han tiltrådte, fik til opgave at have særlige fokusområder fremadrettet, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han skulle revitalisere den strategi, der havde været for Indsats igennem mange år. Der skulle lægges en ny strategi for, hvordan de kom videre. Derudover fik han at vide, at han skulle gennemføre rationaliseringer for – så vidt han husker – 21 %, og det var også en del af den opgave, han overtog. Men tankegangen var at få fornyet hele strategiarbejdet i forhold til, hvordan de arbejdede videre med den efterfølgende kontrol, måden at måle skattegab på og måden at lave effekt på.

Forespurgt, om vidnet, da han tiltrådte, gjorde sig sine egne iagttagelser om behov for tiltag eller særlige indsatsbehov, forklarede vidnet, at han som nævnt syntes, der var et særligt behov for at kommunikere. Han syntes, at hele tankegangen om, at man har et samfund, hvor velfærden bygger på skat, forudsatte, at skattemyndigheden også kommunikerede, hvad de kontrollerede, hvor man fandt fejl, og hvor folk skulle ændre adfærd. Det syntes han var et af de fokusområder, der skulle med i det nye strategiarbejde.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede sin rolle og sit ansvar som direktør for Indsats i forhold til SKAT's øvrige direktion, forklarede vidnet, at den sådan set var rimelig tydelig. De risikovurderede skatteyderne på tværs, fordi alle skatteyderne i Danmark – både borgerne og virksomhederne – var igennem nogle processer, hvor de fx i Kundeservice blev registreret og skulle angive og betale, eller hvor der skulle køres inddrivelse på dem. Så var det deres opgave i Indsats på baggrund af de stikprøver og den viden, de samlede op, at udarbejde en strategi for, hvordan de understøttede det med noget efterfølgende kontrol. Den danske model er meget tillidsbaseret, så de stolede jo på, at folk angav det rigtige. De skulle indsamle den viden, så de kunne foretage en prioritering, der gjorde, at de brugte deres ressourcer så fornuftigt som overhovedet muligt. De var jo i store træk vidende om, hvor der blev snydt eller svindlet, men de var også vidende om, at 95 % af provenuet faktisk kom ind på denne måde. Så det gjaldt om hele tiden at få prioriteret de folk, de havde, på de rigtige projekter, så de både var synlige og fik skabt de bedste kontrolresultater.

Forespurgt, hvem der havde til opgave at spotte behovet for et indsatsprojekt, herunder om det var vidnet, en anden direktør eller begge, forklarede vidnet, at selve kontrolprojektet og selve planen blev udarbejdet med udgangspunkt i den viden, der blev indsamlet i Indsats. Hovedparten af alle de projekter, der var, kom den vej. Dernæst skete der en høring af de andre områder, fordi det ikke var alle områder, der ramte skatteyderne direkte. Fx kom der i hans tid et forslag om, at de også skulle gøre noget ekstra på omkostningsgodtgørelser. Det var jo ikke et segment, de havde, men alene det, at man var bekymret for, om der var nogen, der blev fristet af de muligheder, der lå i omkostningsgodtgørelse, gjorde, at der kunne komme et projekt om det. Det skulle så prioriteres op mod nogle andre områder, hvor de dog som regel vidste, hvad der var galt, og hvor effekten ville ligge, men på den måde kunne der komme bud ind fra de andre områder.

Forespurgt, hvordan kontakten var op mod departementet, og om vidnet havde en direkte dialog med departementet om sit direktørområde, forklarede vidnet, at den direkte dialog foregik mellem hans direktør, Jesper Rønnow Simonsen, og departementet. Han kunne dog godt selv være med i departementet i forbindelse med nogle af sagerne – specielt efter udbyttesagen, hvor han jo ofte var med i departementet, hvis de drøftede konkrete initiativer, skattely osv. – men udgangspunktet var, at det var Jesper Rønnow Simonsen, der havde dialogen med departementet. Forespurgt, om vidnet var med ved siden af og samtidig med SKAT's direktør, forklarede vidnet, at det var han, hvis det drejede sig om kontrolprojektdelen. Der kunne også være helt konkrete ting, hvor ministeren, efter svindlen var blevet opdaget, skulle orienteres om fx fremdriften i deres kontrol af udbytte, og hvor langt de var med det, og så kunne han godt selv tage derover og forklare, hvor langt de var med tingene.

Indsatsplanlægning

Forespurgt, hvordan man håndterede, og hvilken opgave vidnet havde i forhold til kritiske revisionsrapporter, der havde fokus på andre dele af SKAT's organisation, forklarede vidnet, at dem var der rigtig mange af. Til sidst blev der udarbejdet 50 interne revisionsrapporter om året, og før det var det 100, som jo gennemgik nogle processer og påpegede nogle risici. Hvis det var anført i de handleplaner, der vedrørte rapporterne, at nu skulle der foretages noget mere efterfølgende kontrol på området, var det klart, at de blev involveret. Ellers ville hans fokus som udgangspunkt være på de revisionsrapporter, som vedrørte hans eget område, og det kunne være der, hvor de adskilte sig fra de andre hovedprocesser. I Indsats lå opgaven med udbetaling af moms, fordi der var tale om udbetalinger på 220 mia. kr. om året, og derfor valgte man på et tidspunkt før hans tid, at den opgave ikke skulle ligge ude i hovedprocesserne, men skulle flyttes til Indsats. Hvis det i de revisionsrapporter, der var

på det område, var anført, at der skulle gøres mere, ville der stå i handleplanen, hvad der skulle gøres, og så ville det indgå i deres arbejde.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvordan vidnet forud for sommeren 2015 oplevede Indsats' snitflade over mod udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ærligt må indrømme, at han overhovedet intet kendskab havde til udbytteområdet, før svindlen blev opdaget, og før anmeldelserne hen over sommeren 2015. Målt i provenu var det en ekstremt lille opgave, og han var aldrig i berøring med den. Opgaven havde også det særkende, at det var en beskatning, som blev tilbageholdt og betalt af de danske virksomheder, mens udbetalingen af refusion skete til nogle udenlandske selskaber og udenlandske borgere. Dvs. at der var tale om enkelttransaktioner, hvor en udbetaling var en enkelttransaktion, hvis de var berettiget til at få pengene tilbage. I modsætning hertil var det, de arbejdede med i forhold til moms, en ongoing relation til en virksomhed, hvor der var perioder, hvor virksomhederne skulle have moms tilbage, og der var perioder, hvor de skulle betale noget. Han havde overhovedet intet kendskab til ordningen. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var udfordringer i forhold til administrationen, forklarede vidnet, at han ikke kendte området, og heller ikke at den skulle være særlig udfordret i forhold til alt muligt andet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan uddybe, at der var tale om et lille provenu, forklarede vidnet, at han bedst kan forklare det med 2017, hvor de 4,4 mio. borgere og de 800.000 virksomheder i det år indbetalte 1.300 mia. kr. Samtidig udbetalte SKAT 300 mia. kr. til dem. Det var i forhold til dette mandtal – dvs. borgerne og virksomhederne – deres hovedprocesser kørte, og det var dem, de foretog stikprøver på, og det var dem, de kørte undersøgelser på. Så kunne der godt ligge nogle mindre udbetalingsopgaver, som ikke var inden for hovedstrukturen. I udbytteadministrationen udbetalte de jo ikke til nogle af disse virksomheder eller borgere i hovedstrukturen, men til nogle udenlandske selskaber eller borgere, og derfor var de ikke med i deres stikprøver. De havde simpelthen ikke nogen mulighed for at foretage stikprøver på dem. Det ville kræve, at man havde en anden tilgang i forhold til den del, og samlet set var provenuet på det område lille, i forhold til at der blev indbetalt 1.300 mia. kr. på de hoved-skattearter, de arbejdede med som moms, skat osv. Foreholdt, at dette kun var provenuet, og forespurgt til de penge, der blev udbetalt, forklarede vidnet, at der blev udbetalt 300 mia. kr. på et år. Foreholdt, at der på udbytteområdet blev udbetalt ret store beløb, bekræftede vidnet dette. Han siger bare, at han ikke havde kendskab til det. Han havde meget stort kendskab til moms, for momsen var det store område, hvor der udbetaltes 220 mia. kr. om året, og de havde 21 dage til det. Det var en proces, som skete løbende. Han

har efterfølgende fundet ud af, at på udbytteområdet indsendte de udenlandske aktionærer dokumentation, og på baggrund af den dokumentation tog SKAT stilling til, om de i forhold til dobbeltbeskatningsoverenskomsten, der var med det pågældende land, og det ejerskab, der var på aktierne, havde ret til at få udbytteskatten refunderet. Det var ikke en del af deres hovedproces.

SIR's 2010- og 2013-rapporter

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet erindrer at være blevet præsenteret for SIR's 2010-rapport og SIR's 2013-rapport inden sommeren 2015, forklarede vidnet, at han først læste rapporten, efter der blev lukket for udbetalingen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6246-6247 (2014-01-16 (1) - Uddrag af dagsorden med bilag til møde den 16. januar 2014 i Ledergruppen i Inddrivelse):

> *"Deltagere*
> *…*
> *Jim Sørensen – Underdirektør Personrestancer*
>
> *…*
>
> *Punkt:*
> *9. Status på revisionsrapporter i Inddrivelse*
>
> *…*
>
> *Ansvarlig:*
> *René Frahm Jørgensen"*

Forespurgt, om vidnet husker noget om det foreholdte dagsordenspunkt, forklarede vidnet, at han selvfølgelig ikke konkret husker det, men han har læst det som forberedelse til dagens afhøring. Han kan konstatere, at det var et punkt, hvor der var 11 revisionshandlinger på. Nedenunder ligger der et skema, hvor man kan se status på dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6250 (2014-01-16 (1) - Uddrag af dagsorden med bilag til møde den 16. januar 2014 i Ledergruppen i Inddrivelse, oversigt over revisionsrapporter):

"Plan.nr.:
12-014

Titel:
Revision af udbytte- og royaltyskat"

Vidnet henviste til ekstraktens side 6250 (2014-01-16 (1) - Uddrag af dagsorden med bilag til møde den 16. januar 2014 i Ledergruppen i Inddrivelse, oversigt over revisionsrapporter):

"Plan.nr.:
12-059

Titel:
Inddrivelse af ejendomsskatter"

Vidnet forklarede, at han var en del af den rapport, der hed 12-059 om inddrivelse af ejendomsskatter, og at den var markeret grøn. Han kan ikke erindre noget om den, men han kan se, at de fik en status, og at de fik at vide, at de andre rapporter haltede lidt i forhold til gennemførelsen.

GENERELT OM INDSATSAFDELINGENS ROLLE

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse var nogen afgørelsessager, som lå uden for Indsats' kompetencer, og som man derfor ikke havde mulighed for at tage op, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen mulighed for at være en del af de processer, der ikke kørte direkte i forhold til virksomhederne og borgerne, med mindre det blev vurderet. Derfor var der den mulighed at sige – som fx med omkostningsgodtgørelse – at der var behov for at bruge nogle af Indsats' ressourcer også på dette område, selv om Indsats ikke var en del af den pågældende proces, og selv om der ikke var en direkte relation til skattearten på fx omkostningsgodtgørelse, som også faldt uden for de hovedprocesser, de havde.

Forespurgt, hvordan man efter vidnets opfattelse burde have udformet et indsatsprojekt på udbytteskatten, hvis man skulle have gjort det, forklarede vidnet, at det var hans folk, der hjalp politiet med at få opgjort skattekravet i udbyttesagen. Udenlandske virksomheder og udenlandske borgere er ikke underlagt dansk opbevaringspligt o.l., og derfor er det jo – som det også fremgår af lovgivningen – en kontrol, der skal foretages, inden der udbetales. De havde nogle begrænsede muligheder for at foretage efterkontrol på dette område, hvis de kunne dokumentere, at ansøgerne havde fremlagt forkert dokumentation og var i ond tro. Hvis man skulle have foretaget en

dybere kontrol på området, skulle det være i udbetalingsøjeblikket, og det sikrede man også i lovgivningen, at der var 6 måneder til at få gjort. Det gav dog ikke værdi at foretage kontrollen efterfølgende, fordi refusionsmodtagerne ikke er en del af det regnskabssystem og den måde, man opbevarer data på i Danmark.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 7 "Iagttagelser"):

> *"Regnskab 2 har oplyst, at det ikke ligger indenfor deres arbejdsområde at udføre egentlig kontrol omkring udbytteindberetningerne. Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."*

Forespurgt, hvordan vidnet læser dette udsagn, forklarede vidnet, at han ikke kan læse det på anden måde, end at der var nogen, der troede, at den opgave lå i Indsats. Hovedreglen var jo også, når man læste regnskabsinstruksen o.l., at efterkontrollen lå i Indsats. Det gjorde den bare ikke på dette område, fordi det ikke var muligt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med "den opgave", forklarede vidnet, at hvis man tager hovedskattearterne, som er indkomstskat, moms o.l., så blev den efterfølgende kontrol på disse områder foretaget i Indsats. Det betyder ikke, at man ikke foretog kontrol andre steder, for man kontrollerede, om virksomheden skulle registreres, om blanketterne kom ind, og om det hele var i orden, men det ville som udgangspunkt altid være Indsats, der foretog den efterfølgende kontrol. På udbytteområdet var lovgivningen udarbejdet sådan, at kontrollen skulle ske, inden man udbetalte, for at man havde en chance for at få det regnskabsmateriale o.l., der skulle være til gavn for kontrollen. Derfor ville det være naturligt at foretage den kontrol, allerede inden man udbetalte. Forespurgt, om det således var en samtidig kontrol, bekræftede vidnet dette. Det adskilte sig fra det, der foregik i forhold til de danske virksomheder, ved at være enkelttransaktioner. Man købte nogle aktier og fik tilbageholdt noget skat, og den skat skulle man have tilbage for at undgå at blive dobbeltbeskattet, for ellers ville man ikke investere i Danmark. Det var en enkelttransaktion, som kørte på et bogholderikontrolniveau. Så kan man altid senere diskutere, hvor meget kontrol man ellers skulle have foretaget, men det var enkelttransaktioner i modsætning til at have en relation til en virksomhed i forhold til en samlet regnskabsaflæggelse.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"

Forespurgt, hvordan vidnet læser dette udsagn og alvoren i det, forklarede vidnet, at Intern Revision vurderede, at der ikke skete nogen som helst form for kontrol i forhold til det, som var en af præmisserne for, at man kunne udbetale.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med andre områder, hvor man inden for told eller skat har en udenlandsk bosiddende person, og hvor der er en enkeltstående transaktion, hvor man udbetaler uden kontrol, forklarede vidnet, at det er han ikke i forhold til udlandet, men de gør det på andre områder internt. Det største udbetalingsområde, de overhovedet har, er moms. På det område foretager de en risikovurdering på baggrund af de angivelser, der kommer ind, og de frigiver beløbene, så pengene ligger ude i det danske erhvervsliv. De foretager i første omgang kun kontrol af dem, hvor de synes, der er en meget stor risiko, og derudover frigiver de alene på angivelsesbeløbet. Det er selvfølgelig ikke til udenlandske virksomheder, men til nogle, som de tilnærmelsesvist har snor i.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev involveret i forløbet om afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at han den 16. juni 2015 blev ringet op af sin underdirektør, Anne Munksgaard, som fortalte ham, at hun havde modtaget en anmeldelse, og at det var en anmeldelse med et ret stort beløb, ca. 400-500 mio. kr. Han fik også om aftenen en kopi af anmeldelsen, og han kvitterede for modtagelsen over for Anne Munksgaard. Der var nogle regler og restriktioner om, at Særlig Kontrol ikke selv måtte tage sager op, medmindre det var momskarrusel og kædesvig. De havde dog en klar proces for, at man ved alle anmeldelser skulle vurdere, hvad der foregik. Anne Munksgaard sagde til ham, at hun indstillede, at de tog sagen i Særlig Kontrol, fordi den var så stor. Det godkendte han, fordi han faktisk ønskede, at det var Særlig Kontrol og det miljø, der var omkring dem, der vurderede en sådan sag. Den anden del af anmeldelsesproceduren gik ud på, at man skulle give besked til det pågældende forretningsområde, for det var kun dem, der kunne vurdere indholdet, og om der var andre konsekvenser i det. Anne Munksgaard oplyste, at hun allerede havde givet denne orientering, så det næste, der skulle ske, var, at hun skulle registrere anmeldelsen i anmeldelsesprojektet. Det fremgår af deres gennemsigtighedsrapport, at de det pågældende år fik 10.625 anmeldelser, som alle skulle registreres, og det skulle registreres, hvem der havde dem, så de hele tiden kunne dokumentere, hvilke anmeldelser de havde gjort noget ved, og hvilke anmeldelser de nedprioriterede af andre årsager.

Forespurgt, om Anne Munksgaard oplyste, hvem hun havde orienteret, forklarede vidnet, at hun havde orienteret Betaling og Regnskab, altså hos René Frahm Jørgensen.

Forespurgt, om vidnet overvejede at informere Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, hvorfor han ikke gjorde det, forklarede vidnet, at det var en anmeldelse, som de nu begyndte at foretage kontrol på, og forretningsområdet var orienteret. Der var tale om en international kontrol, og han vidste godt, at det tog 3-6 måneder at få svar på internationale kontroller. Vidnet skulle derfor bare holdes orienteret om, hvad der videre skete i forhold til sagen, men det var ikke noget, man bare lige fik svar på.

Forevist ekstraktens side 1564-1565 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat) og forespurgt, hvor detaljeret Anne Munksgaard fortalte vidnet om sin telefonsamtale den 16. juni 2015 med anmelderen, forklarede vidnet, at han af e–mailen kunne se, at der var tale om et stort beløb. Af den måde, det var formuleret på, kunne han også se, at det var rimelig komplekst, da det drejede sig om aktier, der ikke ejedes, og der var noget med dobbeltbeskatningsoverenskomster, som er et kompliceret kontrolområde. Derfor var det korrekt, at det var Særlig Kontrol, der tog den og satte noget i gang på dette område.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1564 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 til Anne Munksgaard):

> *"Under henvisning til vores telefonsamtale for lidt siden skal jeg hermed pr mail orientere SKAT om en formodet svindel"*

Forespurgt, om Anne Munksgaard nærmere oplyste, hvad der telefonisk var blevet meddelt hende, forklarede vidnet, at det, han bed mærke i fra samtalen, var de 500 mio. kr. Selv om det lød lidt overdrevet – og som det tit også var, når der kom en anmeldelse ind, og det gjaldt anmeldelser både fra deres egne medarbejdere og fra andre – var det stadig så stort et beløb, at det alene gjorde, at det selvfølgelig skulle undersøges, om der var noget i det eller ej.

Forespurgt, om det var sædvanligt, at en person, der beskæftigede sig med skat på et relativt højt niveau, foretog en anmeldelse af denne karakter, forklarede vidnet, at det ikke var usædvanligt, at rådgivere i dette land henvendte sig om andre. Han vil gerne understrege, at han ikke kender den pågældende advokat. Det var dog ikke det forhold, at det var en advokat, der foretog anmeldelsen, der betød noget for ham.

Det var derimod indholdet og det, at indholdet var så konkret, der gjorde, at de gik videre med den. Der er ikke nogen tvivl om, at de agerede på indholdet og kun på indholdet. Han har sagt det i skattelysagerne, og han har sagt det før i denne sag, at det ikke kunne lade sig gøre uden rådgivning, og derfor var det ikke afgørende, hvor anmeldelsen kom fra, før de fik valideret, hvad indholdet reelt var.

Forespurgt, om Anne Munksgaard oplyste vidnet om indholdet af drøftelserne med Regnskab 2, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, andet end at Regnskab 2 ikke mente, at der var noget alvorligt i den. Det ændrede dog ikke på, at de fortsatte kontrollen af anmeldelsen. De skulle jo vide, om der var noget i dette område, og alene sagens størrelse og kompleksitet gjorde, at de skulle fortsætte kontrollen og finde ud af, om der var noget i anmeldelsen i forhold til hele deres forvaltning på området.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt orienterede Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, hvornår vidnet første gang orienterede Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at han først talte med Jesper Rønnow Simonsen den 10. august 2015, hvor Jesper Rønnow Simonsen i øvrigt fortalte ham, at han var orienteret om, at der den 6. august 2015 var besluttet et udbetalingsstop på området.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jens Brøchner blev orienteret om den formodede svindel, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvornår Jesper Rønnow Simonsen orienterede Jens Brøchner, men de talte ofte sammen. Forespurgt, om Jesper Rønnow Simonsen havde orienteret Jens Brøchner, da vidnet talte med Jesper Rønnow Simonsen den 10. august 2015, forklarede vidnet, at det ved han faktisk ikke. Forespurgt, om ikke vidnet og Jesper Rønnow Simonsen drøftede, om der skulle gå en orientering til departementet, forklarede vidnet, at de selvfølgelig satte notater i gang, men det er ikke det samme, som at de ikke talte sammen. Han tror, at han i den tid havde ti møder med Jesper Rønnow Simonsen og otte med Anne Munksgaard, hvor de talte om det, hvis der var noget. Derudover var der jo notatpligten i forhold til, hvordan de fik orienteret departementet, hvis det viste sig, at der var tale om svindel. Det var derfor, de var nødt til at få afprøvet, om der var tale om svindel. Han tror, det kom nogenlunde samtidig med det her kodeks for god embedsmandsførelse, hvor man jo talte om åbenhed og fejl og sandhedspligt. Det var det samme, de satte i gang.

Foreholdt, at der ikke forekommer at være et notat fra den 16. juni 2015, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der blev udarbejdet et notat fra telefonsamtalen med anmelderen, forklarede vidnet, at det er han ikke, for det var først senere, at de blev overbevist om, at der var lukket for betalingerne. I juni havde de ikke andre informationer, end at der var risiko for, at der var svindel på et område. De satte

kontrolhandlinger i gang, som de havde lidt svært ved at få hul igennem på, og dermed var det sådan set først i forbindelse med den anden anmeldelse og udbetalingsstoppet den 6. august 2015, at der blev handlet videre på det.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår skatteminister Karsten Lauritzen blev orienteret, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvornår ministeren blev mundtligt orienteret, men han ved, hvornår de notater, der blev udarbejdet, er fra.

Forespurgt, om vidnet den 10. august 2015 eller senere, dvs. efter de stoppede udbetalingerne, drøftede med Jesper Rønnow Simonsen eller andre, om man skulle vente med at orientere departementet, forklarede vidnet, at de selvfølgelig drøftede, at han skulle klæde sin direktør på i forhold til, hvad der foregik. Derfor igangsatte de udarbejdelsen af de notater, de senere skulle bruge. Hvis man skulle kunne styre sandhedspligten, når sagen skulle hele vejen op igennem til Folketinget, skulle der foreligge et konkret notat, hvor man havde styr på fakta. Det var også derfor, han hele tiden bad om at få det undersøgt hurtigt, for hvis der virkelig var en fejl, og der var et hul i deres system, så skulle de jo orientere om det – også for at ministeren kunne leve op til sit ansvar om at orientere Folketinget.

Foreholdt, at Jan Muff Hansen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han havde indtryk af, at departementet helst ikke ville have for meget information og slet ikke information, de ikke selv havde efterspurgt, og at han også fik det indtryk, at Jesper Rønnow Simonsen ikke ønskede at få forelagt problemsager for tidligt, og forespurgt, om vidnet havde den samme fornemmelse, forklarede vidnet, at da han kom på arbejde den 10. august 2015 efter sin ferie, troede han, at han skulle flytte nogle medarbejdere, fordi Anne Munksgaard havde skrevet til ham om fredagen, mens hun var i USA og på hans sidste feriedag, at der nok var noget i denne anmeldelse. Han mødte derfor om morgenen i forventningen om, at han nok skulle flytte nogle kontrolfolk for at hjælpe med det. Kl. 11.30 var han til møde hos Jesper Rønnow Simonsen, der orienterede ham om, at man havde besluttet et udbetalingsstop, og at Jesper Rønnow Simonsen var orienteret om sagen. Inden han gik hjem om eftermiddagen, var han gået fra at skulle flytte 20 mand, til at hans medarbejdere sagde, at det måske drejede sig om 2 mia. kr. Det var dermed næsten på niveau med selskabstømningen på én dag, og selvfølgelig skulle departementet orienteres om det, uanset om det var rigtigt eller ej, men de var nødt til at få det undersøgt. Hvornår Jesper Rønnow Simonsen talte med departementet, ved han ikke, men selvfølgelig talte de med hinanden. Han talte også selv løbende med Jesper Rønnow Simonsen, ud over at han udarbejdede notater til ham om forløbet. Den 10. august 2015 er en dag, de aldrig nogensinde glemmer. At der var så mange penge på sådan et område, var jo ulogisk i ens hoved, og at man tilbageholdt noget skat og så udbetalte det

til nogle andre, så der var en difference på 2 mia. kr. på én dag, er der ingen af dem, der nogensinde glemmer.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvorfor det egentlig var ulogisk, forklarede vidnet, at han ikke kender noget til området. Foreholdt, at det var penge, der blev udbetalt, forklarede vidnet, at hvis det i al sin enkelthed var sådan, at man tilbageholdt noget skat og udbetalte det til nogle andre, så virkede det ulogisk, at det overhovedet kunne lade sig gøre, at man blev snydt for 2 mia. kr., som det tydede på den mandag. Foreholdt, at penge jo er noget, som mange er interesserede i og med forskellige motiver, og forespurgt, hvorfor det kunne være så overraskende, når det handlede om, at der var mulighed for at udbetale, og om ikke man dermed ville være opmærksom på, hvordan de blev udbetalt, forklarede vidnet, at hvis man tilbageholdt noget skat, og det var den samme skat, man udbetalte til nogle andre, så var det svært som regnskabsmand og som uddannet i moms og skat og afgifter ude i virksomheden pludselig at rumme, hvordan det kunne lade sig gøre, at der så var en difference på 2 mia. kr. De havde udbetalt 2 mia. kr. for meget på et område, som i bund og grund – i forhold til hvis han gennemgik risikoen på moms – jo ikke virkede voldsomt kompliceret. Der var ingen af dem, der forstod, hvordan det kunne lade sig gøre at få en difference på så stort et beløb på et sådant område. Han havde sat svindelfolk og administrationsfolk på sagen, men han var nødt til at ringe til Hans From i Store Selskaber og få nogle folk, der vidste noget om udbytter. De var nødt til at få et billede af, om det virkelig kunne være rigtigt, eller om det var dem, der havde overset noget. Det var ikke logisk, at man kunne blive snydt for så meget på et så forholdsvist afgrænset område, som udbytteområdet var. Det viste sig desværre at være rigtigt, at det kunne man godt.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet efter den 16. juni 2015 blev orienteret om de to opfølgende e-mails fra anmelderen, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om noget konkret indhold i dem. I perioden hen over sommeren 2015 havde han otte andre møder med Anne Munksgaard, hvor hun bl.a. orienterede ham om, at de stadigvæk ikke havde fundet noget på området, så han vidste, at de fortsat var i gang. Det er den erindring, han har om det.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 25 for den 3. september 2019 side 22 (Anne Munksgaards forklaring):

> ”[redacted] *nævnte noget om, at der sad to tykke mænd og tog imod disse sager og behandlede dem, og at de muligvis var med i det. Det var ikke mere end det.* [redacted] *nævnte også, at han ikke vidste ret meget om det, så det var meget løst.*”

Forespurgt, om Anne Munksgaard delte denne information med vidnet, forklarede vidnet, at det ikke er en information, han husker. Forespurgt, om vidnet husker, om Anne Munksgaard nævnte, at der var mistanke om, at der kunne være nogen i SKAT involveret, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forevist ekstraktens side 1567 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 17. juni 2015 til Anne Munksgaard) og forespurgt, om disse opfølgende e-mails fra [redacted] på noget tidspunkt blev videresendt til vidnet, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Han kan i hvert fald ikke finde noget om det, men det skulle de heller ikke. Han havde taget stilling til, at Særlig Kontrol skulle forfølge sagen, og de havde bekræftet, at de gjorde det, og så skulle de bare arbejde videre og gennemføre den sag. Det var deres opgave i forhold til det her. Det var kun, hvis Særlig Kontrol pludselig ville vælge noget andet, fx at de alligevel ikke ville prioritere den, at de blev nødt til at komme til ham igen. Han havde prioriteret, at den sag skulle de løfte.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man mere så på indholdet end på anmelderens person i den e-mail, vidnet fik videresendt den 16. juni 2015, og forespurgt, hvor alvorlig vidnet på det tidspunkt så anmeldelsen, forklarede vidnet, at han anså den for alvorlig på grund af beløbet. De modtager nogle gange de vildeste anmeldelser, hvor der jo ingen hold er i det. Her var der noget indhold, og det var derfor, de prioriterede at gøre noget ved den. Der var andre sager, de bare henlagde, fordi man beskyldte hvem som helst for noget, men her var der et fagligt indhold, som var relevant, og det var et stort beløb. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet allokerede sagen til Anne Munksgaard og teamet under hende, altså Særlig Kontrol, forklarede vidnet, at de skulle have en godkendelse fra ham for selv at tage sagen op, og det fik de.

Forespurgt, om vidnet med Anne Munksgaard drøftede behovet for mere aktivt at involvere udbytteadministrationen og finde ud af, hvordan deres rutiner var, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, for udbytteadministrationen var jo orienteret i henhold til processen for den slags sager. Det kørte i forholdet mellem Særlig Kontrol og udbytteadministrationen, og der var ingen grund til at drøfte det med ham.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet hen over sommeren havde otte møder med Anne Munksgaard, forklarede vidnet, at han mødtes med Anne Munksgaard den 16., 17., 19., 23., 25., 29. og 30. juni 2015 enten i forbindelse med ledermøder eller en-til-en. Ligesom Jesper Rønnow Simonsen havde opfølgning med ham vedrørende de problemstillinger, der var, havde vidnet tilsvarende også en opfølgning med Anne Munksgaard om den ledelsesinformation, han fik. Forespurgt, om de på møderne drøftede status på henvendelsen fra advokaten, forklarede vidnet, at

det gjorde de ikke. Han husker ikke andet, end at han blev orienteret om, at de stadig arbejdede med sagen, men at de ikke havde fundet noget. Det var dog ikke så stor en sag, at den lå på top-10-listen på den måde, de fulgte op på den, for det vidste de ikke på det tidspunkt. Som sagt havde han heller ikke nogen forventning om, at han fik et klart svar på den korte bane. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at man valgte at foretage søgninger uden at involvere udbytteadministrationen i, hvilke systemer man skulle søge i, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med, hvordan de håndterede kontrolsagen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at alle møderne med Anne Munksgaard lå i juni 2015, inden de gik på sommerferie, forklarede vidnet, at han, inden de gik på ferie, på de tidligere nævnte datoer havde en eller anden form for møde med Anne Munksgaard. Forespurgt, om møderne var om denne problemstilling, forklarede vidnet, at de mødtes om alle mulige andre problemstillinger, men dermed var der en anledning til, at Anne Munksgaard en gang imellem nævnte for ham, at de stadig ledte, men ikke havde fundet noget. Selv om de ikke havde noget bevis, var det stadig en stor sag, og der var selvfølgelig en interesse for, om man fandt noget eller ikke fandt noget.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at advokaten havde budt sig til, hvis man havde ønsker om yderligere kontakt, og forespurgt, om vidnet og Anne Munksgaard drøftede, om det var hensigtsmæssigt at bede advokaten komme med yderligere, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Forespurgt, om det var utænkeligt, at man gjorde det, forklarede vidnet, at det var en vurdering af, om man havde de oplysninger, man skulle bruge, fra anmelderen. Ofte ventede man på at få et svar fra udlandet som en form for dokumentation. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der blev udarbejdet og fremsendt meget detaljerede opgørelser over mulige modtagere af refusion, forklarede vidnet, at han ikke drøftede den detailrigdom, der forelå, med dem, og det mener han heller ikke, han kunne bidrage med noget til.

Forespurgt, om overvejelserne om at involvere SØIK blev aktuelle allerede i juni 2015 eller først senere, forklarede vidnet, at Anne Munksgaard efter udbetalingsstoppet, hvor de jo vurderede, at der var risiko for svindel, begyndte at drøfte sagen med SØIK. De havde et møde den 11. august 2015, som var det første møde om sagen. På daværende tidspunkt mente SØIK klart, at SKAT ikke havde nogen dokumentation, og det havde de jo heller ikke, skal man huske. På det tidspunkt var der ikke andet end formodninger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1564 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat, advokatens e-mail af 16. juni 2015 kl. 14.45 til Anne Munksgaard):

> *"Under henvisning til vores telefonsamtale for lidt siden skal jeg hermed pr mail orientere SKAT om en formodet svindel vedr udbetaling af indeholdt udbytteskatter i størrelsesorden op til 500.000.000kr.*
>
> *Svindlen foregår angiveligt gennem udnyttelse af DBO mellem Danmark og Malaysia, gennem skuffeselskaber registreret som hjemmehørende på en ø ved navn Labuan.*
>
> …
>
> *De fire reclaim selskaber der indsender blanketter til SKAT - og som derfor må figurere på listen over dem, der anmoder om udbetaling af udbytteskatter er ifølge det oplyste:"*

Forespurgt, om det forhold, at advokaten anvendte nutidsformen i beskrivelsen af svindlen, gav anledning til overvejelser om allerede på det tidspunkt at stoppe for refusion af udbytteskat, i og med at de havde en frist på 6 måneder, som vidnet tidligere nævnte, forklarede vidnet, at det ikke var en vurdering, han på nogen måde var en del af. Det var ikke ham, der havde udbetalingerne, og det var derfor ikke ham, der skulle vurdere, om de skulle stoppe dem. Regnskab vurderede, at de fortsatte med udbetalingerne. Forespurgt, om det var det, vidnet fik oplyst, forklarede vidnet, at det var det, der skete i sagen, og at de på det tidspunkt ikke mente, at der var noget i anmeldelsen. Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse var kompetent til at beslutte, at man skulle stoppe udbytterefusionen, forklarede vidnet, at det er klart, at de, der frigav pengene, også kunne indføre stoppet. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken eller hvilke personer der vurderede, at der ikke var noget i anmeldelsen, forklarede vidnet, at han kun havde tilbagemeldingen fra Anne Munksgaard om, at da hun orienterede Regnskab om sagen, mente de ikke, at der var svindel på området.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet blev orienteret om, på hvilket niveau Anne Munksgaard drøftede det, forklarede vidnet, at han ved, at hun orienterede René Frahm Jørgensen, som var underdirektør på det område.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet dermed gik ud fra, at det var en besked på underdirektørniveau fra René Frahm Jørgensen, for-

klarede vidnet, at de skulle orientere det andet forretningsområde på ledelsesniveau, hvis der var svindel, og det var det, der skete. Derefter var det kun det enkelte område, der kunne vurdere, hvad risikoen var. Forespurgt, på hvilket niveau vidnet gik ud fra, at kontakten var til Regnskab, og om det var på René Frahm Jørgensens niveau, forklarede vidnet, at han forventede, at Anne Munksgaard havde kontakt på underdirektørniveau, og han forventede, at Anne Munksgaards personaleledere havde kontakt på personalelederniveau. Det var den måde, hierarkiet som udgangspunkt hele tiden fungerede på, og så kunne man altid løfte til næste niveau, hvis man ikke var enig på de enkelte niveauer. Så det var naturligt, at Anne Munksgaard talte med en underdirektør i Regnskab, og det var René Frahm Jørgensen.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilken dato inden sommerferien vidnet havde det sidste møde med Anne Munksgaard, forklarede vidnet, at det var den 30. juni 2015.

Foreholdt, at Christian Baden Ekstrand, som var sagsbehandler på sagen, forsøgte at komme i kontakt med udbytteadministrationen på et lavere niveau, og at det forgæves forsøg pågik i perioden fra den 24. juni 2015 til den 2. juli 2015, og forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med, at der var problemer med at komme i dialog med sagsbehandlerniveauet i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Det fremgår dog af materialet, og han synes, at Christian Baden Ekstrand gjorde det rigtige, dvs. at han rykkede, og derefter gik han til sin leder, så der kom et pres fra et højere niveau.

Foreholdt, at der ikke ses at være tegn på sagsbehandling i perioden fra den 2. juli 2015 til den 27. juli 2015, og forespurgt, om vidnet blev orienteret om, at sagen lå stille i denne periode, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Der var dog forespørgsler ude, og Christian Baden Ekstrand satte ting i gang for at få nogle svar på, hvordan de kom videre, og han rykkede dem. De sad jo også selv og søgte, men det lykkedes dem bare ikke at finde noget på grund af de måder, systemerne virkede på. Foreholdt, at det var fordi, man ikke søgte i de systemer, hvor registreringerne fandtes, forklarede vidnet, at man søgte i forskellige systemer, og søgemetoden var et af problemerne. Navnet skulle staves rigtigt, og det var mildt sagt nogle rigtig gamle værktøjer, der blev arbejdet i. Der var ikke blevet investeret i de systemer i rigtig mange år, så der var nogle begrænsninger i den måde, hvorpå man kunne søge på tværs, og det gav dem helt klart nogle udfordringer med at finde det.

Forespurgt, hvornår vidnet holdt sommerferie i 2015, forklarede vidnet, at hans sommerferie lå i ugerne 28-29 og 31-32. Forespurgt til de nærmere datoer forklarede vidnet, at han kom tilbage mandag den 10. august 2015, og i den første periode var han væk fra den 6. juli 2015 indtil begyndelsen af uge 30. Så var han inde at foreta-

ge noget strategiarbejde midt i sin sommerferie, som var planlægning for efteråret, som han plejede, og så havde han 2 ugers ferie derefter igen. Forespurgt, om vidnet således var på arbejde i perioden 20.-27. juli 2015, forklarede vidnet, at det var han nogle af dagene.

Juli 2015 – anden anmeldelse fra de britiske myndigheder

Foreholdt, at der den 27. juli 2015 kom en henvendelse fra England, som blev modtaget af Kenn Hoffmann Jensen, og forespurgt, om vidnet var bekendt med denne henvendelse, forklarede vidnet, at det var han ikke, før han læste den efter udbetalingsstoppet og igen i materialet som forberedelse til dagens afhøring. Han blev dog orienteret. Efter de vedtog udbetalingsstoppet, orienterede Anne Munksgaard ham om eftermiddagen om, at der nu var foretaget et udbetalingsstop, og at der formentlig var noget i sagen. Forespurgt, om Anne Munksgaard også orienterede vidnet om, at der kom en henvendelse den 27. juli 2015, som blev fulgt op den 29. juli 2015, forklarede vidnet, at han den 7. august 2015 blot blev orienteret i en e-mail om, at der formentlig var noget i den anmeldelse, han tidligere havde hørt om, men at der nu var lukket for udbetaling, og at der var samarbejde med Store Selskaber og Betaling og Regnskab om at komme videre. Forespurgt, hvornår vidnet blev gjort bekendt med de to e-mails, forklarede vidnet, at han så materialet fra de britiske myndigheder i perioden efter udbetalingsstoppet og frem til, de valgte at anmelde sagen til SØIK. Det var der, de skulle tage stilling til, om det var en sag, de bare kunne køre langsomt, eller om de skulle foretage en anmeldelse til SØIK. Den vurdering var det vigtigste i de dage.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår vidnet fik besked om udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at det fik han fredag den 7. august 2015, hvor han fik en e-mail fra Anne Munksgaard om, at der formentlig var noget i anmeldelsen, men at der nu var stoppet for udbetalinger, og at Store Selskaber og de andre var med inde over. E-mailen omhandlede det møde, der fandt sted den 6. august 2015.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet også blev gjort bekendt med de to opfølgende henvendelser fra advokaten fra den 17. og 18. juni 2015, inden de anmeldte sagen til SØIK, forklarede vidnet, at alt materiale fra den 10. august 2015 og frem til den 20. august 2015, hvor de reelt besluttede, at sagen var så alvorlig, at de simpelthen var nødt til at få politiet på banen, hvis de skulle redde nogle af pengene, indgik. De havde svært ved at overbevise SØIK om, at det var en svindelsag, men SØIK var nødt til at komme på banen, da de ellers ikke havde en chance for at redde nogle af pengene. Forespurgt, om vidnet i den periode fik og gennemgik alt det materiale, der forelå i sagen, forklarede vidnet, at han i den tid

sad til møder fra morgen til aften og så på det ene og det andet, fordi de ikke kunne dokumentere, at der var svindel.

Forespurgt, hvornår vidnet blev opmærksom på, at der faktisk var et stort sammenfald mellem anmeldelsen fra advokaten og henvendelsen fra England, forklarede vidnet, at de i de dage havde en meget pålidelig anmeldelse fra England. Man skal huske, at i Danmark er det kun politiet, der gør noget ved svindel, og at det kun er dem, der bliver orienteret om svindel. SKAT er en ren skattemyndighed. I England og andre steder er det anderledes, og de engelske skattemyndigheder har altså nogle oplysninger, som SKAT ikke har. Det var jo klart, at normalt kommunikerer de engelske myndigheder måske med politiet undervejs, fordi de har de kompetencer, SKAT ikke har. De vurderede oplysningerne fra England til at have ret høj værdi, men de kunne bare stadig ikke gennemskue, hvordan det kunne lade sig gøre. De havde også anmeldelsen fra dengang, men de havde stadig ikke nogen dokumentation på, at der reelt var svindlet. De havde møder med SØIK, men de havde svært ved at overbevise SØIK om, at det ikke var skattetænkning. Der var en manglende logik i, at noget, som bare var enkelttransaktioner, kunne være så godt konstrueret, og at der kunne være fremlagt papirer, der lignede alle de andre papirer. Det indikerede selvfølgelig, at der var en form for svindel, men de kunne ikke dokumentere det. Normalt måtte de ikke anmelde til SØIK, før de havde en form for dokumentation. Det var en af grundene til, at han den 10. eller 11. august 2015 tog fat i Store Selskaber og fik nogle nye folk med over. Alt hvad de lavede, skulle forstås regnskabsmæssigt, og han havde behov for, at andre også gav dem et billede af, at det ikke hang sammen. Det var også grundlaget for, at de sendte regnskabsfolk ud i nogle af de store danske virksomheder. Først den 20. august 2015 kunne regnskabsfolkene dokumentere, at det simpelthen ikke kunne hænge sammen. På det tidspunkt var der også en regnskabsmæssig forståelse af, at det ikke var muligt, at man købte så mange aktier og havde refusion for dem, når det simpelthen ikke kunne stemmes af ude i de danske virksomheder. Derfor anbefalede han kraftigt den 20. august 2015, at de blev nødt til at anmelde til SØIK, for hvis de var blevet snydt for så mange penge, havde de ingen kompetence på inddrivelsessiden. Det havde kun politiet, og hvis de skulle redde nogle af disse penge, havde de simpelthen brug for at få politiet på banen. Dette uanset at han godt var klar over, at anmeldelsen i Danmark ville medføre en drøftelse og alt muligt andet i et omfang, de slet ikke var klar til, men der var tale om så mange penge, og det var så godt lavet, at de simpelthen var nødt til at få noget efterforskning på sagen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4995 (5. Støttebilag vedr. anmeldelserne om mulig svindel) og foreholdt, at navn og stavemåde for tre af de anførte pensionsplaners vedkommende var identiske, og at der blandt de andre forekom variationer, som [redacted] selv havde gjort opmærksom på, fx "[redacted] Advising" i stedet

for "[redacted] Advisory" eller "Inc." i stedet for "Inc". Forespurgt, om ikke man selv med gamle søgemaskiner kunne bruge stjernefunktionen, og om ikke det således var, fordi man søgte i de forkerte systemer, og ikke fordi oplysningerne fra [redacted] var utilstrækkelige, at man ikke fandt dem, forklarede vidnet, at han skal være sikker på, at han svarer på det rigtige. Det, der er anført i højre side af det foreviste, førte til udbetalingsstoppet. Udbetalingstoppet kom derfor på baggrund af de oplysninger, der lå fra England.

Forevist ekstraktens side 5070 (06. Støttebilag vedr. refusionsanmodninger fra udvalgte selskaber i perioden 2012-2015), hvoraf fremgår, hvilke beløb de enkelte pensionsplaner havde fået udbetalt, og foreholdt, at hvis man i juni 2015 havde søgt på de tre pensionsplaner [redacted], [redacted] og [redacted], som var fuldstændig korrekt gengivet i [redacted] anmeldelse, ville man have kunnet finde dem på samme måde som i august 2015, forklarede vidnet, at det ved han, at undersøgelseskommissionen har afhørt dem, der foretog søgningerne, om, og de ved meget mere end ham om, hvordan man søgte, og hvordan man ikke kunne søge i systemerne. Det er dog klart, at når man på et tidspunkt får noget dokumentation, så vil man nogle gange også kunne se, at de informationer havde man allerede haft på et tidligere tidspunkt og kunne have brugt på en anden måde.

Foreholdt, at vidnet kaldte oplysningerne fra England for meget præcise, og forespurgt, om ikke også informationerne fra advokaten allerede i juni 2015 var ret præcise, forklarede vidnet, at der er en gradbøjning i dem. Selvfølgelig var det ikke bare en anmeldelse om, at der var svindel, men det var en anmeldelse om, hvordan svindlen foregik, og med eksempler på selskaber, der var involveret i det.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet efter udbetalingsstoppet, hvor der omkring den 17. og 18. august 2015 var en del dialog, og det blev besluttet at foretage en ministerorientering, forklarede vidnet, at hele forløbet byggede på, at de godt vidste, at der på et tidspunkt skulle orienteres, men de vidste bare ikke nok. Derfor satte de notater i gang, da det bare er embedsværkets virkemiddel nummer et – både for at beholde sin egen kontrol over det, man selv har ansvaret for, men også for at leve op til de pligter, der er. De vidste jo godt, at hvis de foretog en anmeldelse til SØIK og med alt det, der var i gang, ville Folketinget og ministeren skulle orienteres. Derfor var dette en kæmpe sag, og de havde stort set møder hver eneste dag om den, og de drøftede den, og de forsøgte at finde ud af, hvad der var op og ned i den. Det gjorde de bl.a. ved at få det beskrevet, men også ved at lægge pres ned i organisationen på,

at de skulle fortælle, hvor hullerne var, så de hurtigst muligt kunne lære af det. Det er på den måde, man har fået så høj en regelefterlevelse i Danmark, for de bliver svindlet hvert år, men de lærer faktisk af det. Det skulle de også i forhold til dette forløb. Ulempen var her, at de havde meget svært ved at bevise det, og de endte jo også med at anmelde uden beviser for, at der var foretaget svindel. Den 20. august 2015 var han overbevist om, at det skulle anmeldes, for på det tidspunkt havde han det sidste, som han manglede i sit hoved. Han havde to uafhængige anmeldelser, og han havde en erfaren medarbejder – Christian Baden Ekstrand – der sagde, at det var hans overbevisning, at det simpelthen var falske papirer, og at det, der foregik, var fiktivt, men de manglede stadig regnskabstråden. Så ved at have Store Selskaber ude at finde ud af, at de ikke kunne afstemme det med virksomhederne, var han overbevist om, at det måtte være svindel, og at de nu simpelthen blev nødt til at anmelde det. Det bakkede Jesper Rønnow Simonsen op om på mødet. De var godt klar over, at de løb en risiko, hvis de tog fejl, men hvis de skulle have en chance for at få hentet nogle af pengene hjem, skulle de simpelthen have politiet ind. Selv om det i dag lyder nemt, havde han så sent som den 10. september 2015 et møde med SØIK i flere timer, hvor SØIK stadig stillede spørgsmål om, hvorvidt de var sikre på, at det var svindel og ikke skattetænkning. De havde ingen dokumentation for det, men sandsynliggørelsen af, at de ikke kunne stemme det af over for nogen af de store danske virksomheder, sammenholdt med oplysningerne fra anmeldelserne gjorde, at der var noget ravruskende galt på dette område, som de simpelthen var nødt til at få politiets hjælp med. Det var der en dialog om, og da de den 20. august 2015 aftalte med SØIK, at de anmeldte sagen den 24. august 2015, fik de selvfølgelig travlt. Der skulle udarbejdes orienteringer, så skatteudvalget, Folketinget osv. kunne blive orienteret i begyndelsen af ugen, så de og ministeren kunne leve op til deres forpligtelser på området. De skulle nå at få tjekket, at alle de oplysninger, de skrev, var korrekte.

Forespurgt, om vidnet deltog i nogen dialog med departementet inden den 20. august 2015, forklarede vidnet, at departementet heller ikke var med på mødet den 20. august 2015. Det var direktionen og dem, der var involveret i sagen, og det var en intern drøftelse om, at det simpelthen var så alvorligt, at de skulle have det anmeldt nu. Forespurgt, om vidnet havde en direkte dialog med departementet, forklarede vidnet, at han ikke havde direkte dialog med departementet før de skriverier der var hen over weekenden. Det er klart, at han blev en del af penneførerne på de orienteringer og notater, der skulle udarbejdes, så de var sikre på, at de var korrekte. Det var han selvfølgelig løbende hen over weekenden i dialog med Birgitte Christensen i departementet om, så dokumentet havde en form, de kunne få det igennem på.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', notat "Mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT"):

> *"Baggrund for anmeldelsen til SØIK*
> *SKAT har på baggrund af to anmeldelser henover sommeren undersøgt, om der har været foretaget uretmæssig udbetaling af indeholdt dansk udbytteskat til udlandet. I den første anmeldelse, som blev modtaget 17. juni 2015 fra en privat anmelder, var der oplysninger om formodet økonomisk kriminalitet omfattende 18 selskaber."*

Forespurgt, om ikke den første anmeldelse skete den 16. juni 2015 og ikke den 17. juni 2015 som anført, forklarede vidnet, at han var enig i, at den første anmeldelse skete den 16. juni 2015. Han tror, der kom flere selskaber på den 17. juni 2015.

Forespurgt, om ikke man i forelæggelsen burde have skrevet, at man havde modtaget tre henvendelser, forklarede vidnet, at han kun husker diskussionerne omkring den anden henvendelse fra England den 11. august 2015. I udkastene stod der så meget, at det var lidt svært at følge med. Han husker ikke, hvorfor der kun blev skrevet én dato i stedet for den 16., 17. og 18. juni 2015.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"I den anden anmeldelse, som blev modtaget 27. juli 2015 fra de engelske myndigheder, er der oplysninger om formodet økonomisk kriminalitet i 2014 og 2015. De engelske myndigheders anmeldelse blev fulgt op af en henvendelse 11. august 2015 med oplysninger om 184 selskaber, som skulle være benyttet i forbindelse med den formodede økonomiske kriminalitet."*

Forespurgt, om der var nogen overvejelser om, hvorvidt man skulle oplyse, at man faktisk havde modtaget en henvendelse fra de engelske myndigheder den 6. august 2015, forklarede vidnet, at man nogle gange fik noget under hånden. Det mest korrekte – også i forhold til det, de gav til SØIK – var det materiale, de fik den 11. august 2015, for det var på det tidspunkt, de fik den officielle liste fra England. Forespurgt, om det var, fordi det så pænere ud, at man reagerede efter den 11. august 2015 og ikke efter den 6. august 2015, når man bagudrettet skulle vurdere, om der blev orienteret hurtigt nok, forklarede vidnet, at det, det drejede sig om, var at lukke for udbetalingen. Det skete den 6. august 2015. Så kan man diskutere, om man havde haft grund-

lag for at lukke for udbetalingerne på et tidligere tidspunkt. Der var lukket for kassen – med en enkelt undtagelse, som de fandt efterfølgende – og det drejede sig jo om, når der var svindel, og hvis man kunne dokumentere det, at der skulle lukkes, så ulykken ikke blev større. Det drejede sig ikke om at se godt ud, men det drejede sig om, at de skulle forsøge at beskrive så objektivt som overhovedet muligt, hvornår de videre handlinger fandt sted. De var stadigvæk i en situation, hvor de ikke helt forstod, hvordan svindlen foregik. Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt det var en korrekt orientering af ministeren, når man skrev til ministeren i en intern orientering, der ikke var tiltænkt den bredere kreds, at man først den 11. august 2015 fik nogle oplysninger, når man fik dem den 6. august 2015, forklarede vidnet, at dette var det bedste forsøg på at være objektiv og give en dato på det forhold, der var på det tidspunkt.

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Foreholdt, at der i september 2015 var et møde mellem SIR, vidnet og direktørerne for Kundeservice, Inddrivelse og IT, og at der var en efterfølgende korrespondance, hvor vidnet gav en samlet tilbagemelding til SIR om ansvarsfordeling mv., og forespurgt, hvordan vidnet erindrer dette forløb, forklarede vidnet, at han erindrer, at revisionschefen, Kurt Wagner, havde sagt ja til på 1 måned at udarbejde en revisionsrapport. Hvis man ved lidt om revision, så ved man også, at Kurt Wagner var presset til kanten på, om han kunne levere den. En organisation, der er blevet snydt, har en kæmpe interesse i at få et overblik over, hvordan den er blevet snydt, og hvad man kan lære af det. For en organisation, der årligt opkræver 1.300 mia. kr. og udbetaler 300 mia. kr., er der i regnskabsinstruksen kun beskrevet hovedprocesserne. Der kan man ikke finde en detailbeskrivelse af, hvordan de på udbytteområdet refunderede til nogle andre. Derfor havde de en interesse i at få hjulpet Kurt Wagner hurtigst muligt med at gøre det klart ud fra hovedprincipperne. Det var dog også anledningen til, at der opstod en diskussion mellem dem om, hvordan det præcist foregik, for det stod ikke så entydigt, når det ikke fulgte hovedprocessen. Det forsøgte de at hjælpe Kurt Wagner med, for hans fokus var også på, at de skulle lære hurtigst muligt af denne svindel, og hvordan de kunne komme videre. Det forsøgte de at hjælpe hinanden med at blive enige om. Dengang havde de jo ikke chat, så de brugte e-mailen til at skrive halve beskeder til hinanden, mens de gik til møder, og det, der står i Kurt Wagners rapport, er deres bedste bud på, hvordan ansvaret var i forhold til Kundeservice, Regnskab og Indsats i forhold til denne sag.

Forevist ekstraktens side 3773 (2015-09-16 (2) - Håndskrevet referat fra møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT), og forespurgt, om vidnet har udarbejdet det foreviste referat, forklarede vidnet, at det har han ikke.

Der var jo altid nogen med til disse møder, for de havde hele tiden møder. Det ligner ikke Jesper Rønnow Simonsens sekretærs skrift, men han ved, at Kurt Wagner havde sin souschef, Jørn Haagensen, med, så det kan være ham. Det ville normalt være SIR, som tog notater fra mødet, men det var i hvert fald ikke ham selv.

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen

Forevist ekstraktens side 1871-1875 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen, udarbejdet af Særlig Kontrol, Christian Baden Ekstrand, Lill Helene Drost og Anne Munksgaard), og forespurgt, om vidnet var inde over dette notat, forklarede vidnet, at det i hvert fald var nogle notater, som han var med til at bestille. Han er ret sikker på, at notatet hænger nøje sammen med den dialog, de på det tidspunkt havde med Rigsrevisionen, fordi Rigsrevisionen i deres første udkast klart tilkendegav, at de mente, at den allerførste anmeldelse var nok til, at der skulle være stoppet for al udbetaling. Det var han faktuelt fuldstændig uenig i. Hvis det gjaldt for alle områder, at man skulle stoppe udbetalingerne, når nogen anmeldte noget, der ikke var dokumentation for, ville det bevirke, at han aldrig fik udbetalt nogen som helst moms. Man ved, at der foregår svindel på momsområdet, og man ved, at der er anmeldelser på momsområdet, men alligevel kan man ikke bare lukke for udbetalingerne. Det er en vurdering, man må foretage i den enkelte sag. Derfor udarbejdede de det foreviste notat, så Rigsrevisionen kunne følge det. De havde Rigsrevisionen med hos SØIK, og de viste Rigsrevisionen alt hele vejen igennem og drøftede også med SØIK, hvad Rigsrevisionen måtte skrive og ikke skrive. Det førte så til, at Rigsrevisionen skrev, at den første anmeldelse sammenholdt med, at man vidste, at der var vækst og svage interne kontroller, burde have medført et udbetalingsstop. Det kan han jo ikke sige er faktuelt forkert, men det gør en kæmpe forskel, at de i SKAT havde en viden om deres udbetalingsprocesser, der gjorde, at de ikke bare kunne stoppe det hele. Det var sammenhængen med de andre ting, der skulle have gjort, at man stoppede det. Derfor udarbejdede de notatet, så Rigsrevisionen hele tiden havde et overblik over, hvad der lå.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"Konklusion:*
> *Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:*

- Den første anmeldelse havde så sparsomme oplysninger og var af en sådan karakter, at den krævede yderligere undersøgelser. Som nævnt var det ikke umiddelbart muligt at finde match i SKATs IT-systemer."

Forespurgt, om vidnet synes, at det er en retvisende beskrivelse, forklarede vidnet, at de medarbejdere, der behandlede sagen, ikke var i stand til at finde det anførte match i deres systemer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den eneste grund til, at man ikke var i stand til at finde det match, var, at man ikke søgte i det rigtige IT-system, fordi man ikke havde fået at vide, hvilket IT-system der blev benyttet, forklarede vidnet, at det har undersøgelseskommissionen talt om med de folk, der foretog søgningerne. Foreholdt, at man i notatet konkluderede, at det ikke kunne kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet tidligere, og forespurgt, om ikke en undersøgelse burde begynde med, hvilket IT-system de skulle søge i, bekræftede vidnet dette. Det var dog den viden, de havde på det tidspunkt, den 8. januar 2016. Man skulle stadigvæk have et grundlag for at kunne sige, at der var svindel på området, og det havde de ikke ud fra den første anmeldelse.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Selvom Særlig Kontrol havde fået fat i de originale blanketter umiddelbart efter første henvendelse til Regnskab primo juli måned, ville disse blanketter have krævet yderligere kontrol, herunder henvendelse til ansøgerne i udlandet, eventuelt udenlandske myndigheder samt Værdipapircentralen, inden det ville have været muligt at konstatere, at der var tale om svindel. Disse kontrolprocesser ville have taget flere måneder."

Forespurgt, hvorfor det ikke i august 2015, da man stoppede udbetalingerne efter Englands henvendelse, var et tema, at den nødvendige kontrol ville tage flere måneder, forklarede vidnet, at hvis han skulle afgøre, om der i de konkrete sager skete berettiget udbetaling af refusion eller ej, skulle han sende en anmodning til et andet land. Dette tager 3-6 måneder og nogle gange længere tid. Medmindre han husker helt galt, var de helt henne i 2017, inden de i Indsats, som jo hjalp politiet, havde dokumentation for, at de sager, der var udbetalt på, var faktuelt forkerte. Det var først helt fremme i 2017, at de havde den dokumentation. Det er vigtigt at forstå, at grunden til, at han anmeldte, var, at han havde en sandsynliggørelse. Han havde ingen dokumentation, han havde kun en sandsynliggørelse af, at han ikke kunne stemme det af ude i de danske virksomheder, samtidig med at han havde to anmeldelser, samtidig med at han havde en medarbejder, der mente, det var falsk. Han havde stadig ikke nogen dokumentation, og det havde han heller ikke på det tidspunkt, de anmeldte sagen til SØIK. Foreholdt, at synspunktet om, at det efter den første an-

meldelse ville tage flere måneder, måtte være det samme synspunkt i august 2015, men at det på det tidspunkt ikke afskar beslutningen om at standse udbetalingerne, forklarede vidnet, at på det tidspunkt hvor de iværksatte disse kontroller, havde de fået anmeldelse nummer to fra England. De havde desuden standset udbetalingerne på det enkelte område, og de havde et andet informationsgrundlag, end de havde ved den første anmeldelse. Ved den første anmeldelse gav de besked til forretningsområdet om, at der muligvis var svindel, og så satte de kontrolhandlinger i gang. De blev imidlertid overhalet af, at inden de overhovedet nåede at komme i gang, kom der nye anmeldelser, og de stoppede for udbetalingerne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5070 (06. Støttebilag vedr. refusionsanmodninger fra udvalgte selskaber i perioden 2012-2015), hvoraf fremgår, at pensionsplanerne [redacted], [redacted] og [redacted] havde fået udbetalt henholdsvis 27,4 mio. kr., 28,1 mio. kr. og 25,2 mio. kr. i 2013 og 31,7 mio. kr., 31,8 mio. kr. og 32,9 mio. kr. i 2014. Forespurgt, om ikke man kunne have foretaget den samme kontrol med de pågældende virksomheder alene på baggrund af den første anmeldelse, forklarede vidnet, at der ikke blev foretaget nogen kontrol. Foreholdt, at vidnet forklarede, at man efter den anden henvendelse tog fat i de børsnoterede virksomheder, som havde udbetalt det udbytte, man krævede refunderet, og forespurgt, om ikke man kunne have gjort det allerede på baggrund af den første anmeldelse i juni 2015, forklarede vidnet, at det var to vidt forskellige ting. De kontrolhandlinger, de satte i gang på udbytterefusionssagerne, havde de først dokumentation for på et tidspunkt i 2017. Det, de gjorde efter den anden anmeldelse, var, at de forlod denne oversigt, for de kunne ikke følge det enkelte selskab. Derfor gik de i stedet ud og så på, hvor meget en stor dansk virksomhed havde tilbageholdt i udbytteskat, og sammenlignede det med, hvor meget refusion der var søgt på den. Det kunne være rigtigt, og det kunne være forkert, men der var bare søgt mere refusion, end der var tilbageholdt, og derfor havde de endnu et indicie, som de kunne præsentere for SØIK til støtte for, at det simpelthen ikke hang sammen. Men de havde ingen kontrol, for de havde bare en sandsynlighedsafstemning. Forespurgt, om det skal forstås således, at det var det forøgede antal selskaber i anmeldelsen fra England, der gjorde det muligt at sandsynliggøre, at det var helt urealistisk, forklarede vidnet, at anmeldelsen fra England førte til, at de stoppede for udbetalingen. På det tidspunkt skiftede det, fra at de havde en anmeldelse, de førte kontrol på, til at de troede, at der var svindel. Derfor skiftede sagen karakter, fordi de fik et helt andet grundlag, og der var han enig med forretningsområdet i, at nu stoppede de for udbetalingerne, og nu skulle de finde ud af, om der var svindel på dette område. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet tidligere forklarede, at de foretog en øvelse, der gik på, at de tog kontakt til nogle af de involverede børsnoterede selskaber eller i hvert fald gennemgik deres regnskaber for, hvad de havde udloddet i udbytte, og at de ikke kunne få det til at stemme med

de refusionsanmodninger, der kom, bekræftede vidnet dette. Da de stoppede for udbetalingerne, forsøgte de at foretage en yderligere sandsynliggørelse af, at det var svindel, fordi de ikke havde nogen dokumentation for, at det var svindel. Og de anmeldte sagen uden dokumentation for, at det var svindel. Forespurgt, om ikke man kunne have foretaget den øvelse baseret på den anmeldelse, man fik i juni 2015, forklarede vidnet, at det kunne man godt, ligesom man kunne have foretaget den på alle de regnskabsindberetninger, der var siden 2014, hvis man mente, at der her var en større risiko for svindel end på alle de andre områder, hvor der var svindel.

Vidnet blev på ny forevist fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen, afsnit "Konklusion") og forespurgt, om det i dag er vidnets opfattelse, at det første bulletpoint om den første anmeldelse var retvisende, forklarede vidnet, at han stadigvæk mener, at man ikke kunne gøre andet i forhold til den første anmeldelse end at meddele forretningen, at der var mulighed for svindel på området. De havde ingen dokumentation, men de havde muligheden for at iværksætte kontrol, og det gjorde de, og det skulle de også gøre på grund af den beløbsstørrelse, der var i anmeldelsen. På ny forespurgt, hvorfor de kontrolprocesser, man anførte som begrundelse for, hvorfor man ikke kunne stoppe udbetalingerne efter den første anmeldelse i juni 2015, ikke var et problem efter den anden anmeldelse i august 2015, forklarede vidnet, at de efter den første anmeldelse i juni 2015 iværksatte kontrolhandlinger, men det ville tage min. 3-6 måneder at få svar. Det gjorde de også, efter de lukkede for udbetalingerne. De skulle have fat i det pågældende land, som skulle erklære, at det pågældende selskab var skattepligtigt i det pågældende land, så det var omfattet af DBO'en. Derudover skulle de – og det viste sig at være ekstremt vanskeligt – have fat i ejerne for at få dem til at dokumentere, at de ejede aktierne på det relevante tidspunkt. Det var nogle kontrolhandlinger, der tog flere år at få kørt igennem, og han tvivler på, at lovgiver havde tænkt så langt, at det skulle være så vanskeligt at gøre, når der blev handlet så mange gange. Det var kontrolhandlinger på anmodningerne, og det var de samme kontrolhandlinger på den første anmeldelse som dem, de satte i gang på den anden anmeldelse. Ved den anden anmeldelse havde de bare den fordel, at efter politiet overtog efterforskningen, måtte de yde politiet bistand, og politiet havde adgang til informationer og oplysninger, som de aldrig selv ville have i en skattesag.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

> *"- Særlig Kontrol havde ikke kendskab til kritikpunkterne i revisionsrapporterne eller det stigende antal refusioner/stigende udbytterefusionsbeløb på anmeldelsestidspunktet."*

Forespurgt, om ikke man, når man modtog en sådan anmeldelse, burde have undersøgt, hvilken kontrol der blev foretaget, forklarede vidnet, at det burde man ikke. I henhold til de processer, der var i så stor en butik, burde man give besked til forretningsområdet. Forespurgt, om ikke man skulle spørge, hvilken kontrol de foretog, forklarede vidnet, at Særlig Kontrol ikke var revision af de andre forretningsområder. De var et særligt organ, som de måtte bruge, og som havde nogle særlige evner på svindelområdet. På daværende tidspunkt måtte Særlig Kontrol kun selv tage sager op på to områder, og ellers skulle de sager, de tog op, fordeles og godkendes af vidnet. Forespurgt, om ikke det var rart at vide, hvilke kontroløvelser der var, hvilke dokumenter der forelå, og hvilke IT-systemer man benyttede der, hvor svindlen angiveligt skulle foregå, hvis man skulle undersøge sagen, forklarede vidnet, at det var det, hvis man var Intern Revision. Her var det en afprøvning af, om den pågældende udbetaling var baseret på, at de måske ikke ejede aktierne, og derfor skulle de jo have hjælp fra udlandet til at afgøre, om det var rigtigt.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at det forekommer ret let at undersøge, om SIR har afgivet en rapport eller to om det område, Særlig Kontrol skal undersøge, for at se, om der står noget, man skal være opmærksom på, og forespurgt, om ikke det ville have været et godt sted at begyndte undersøgelsen, og om ikke man lige så godt kunne have gjort det i juni 2015 som i august 2015, forklarede vidnet, at det ikke var Særlig Kontrols opgave. Særlig Kontrols opgave var at give besked til forretningsområdet, som jo kendte sine egne revisionsrapporter i forhold til problemet. Det var den proces, der var. Det er rigtigt, at et af de tiltag, der kom i forbindelse med "SKAT ud af krisen", var, at han fik lov til at etablere en ny enhed, som fulgte op på international svindel og kunne spørge ud på disse områder. De processer havde de bare ikke inden da. Det viste sig jo, at der var en sammenhæng i, at også andre lande var voldsomt angrebet af denne svindel, og at der var noget viden ude i Europa, og at de i SKAT ikke havde en systematisk opfølgning på det eller en systematisk tilgang, herunder sammen med Intern Revision om, hvorvidt man skulle gøre noget på de enkelte områder. Derfor ændrede de det med "SKAT ud af krisen", hvor de etablerede en sådan enhed. Det var en del af den læring, de fik, altså at man godt kunne have gjort det på en anden måde. Men svaret på spørgsmålet er klart, at det ikke var Særlig Kontrols opgave, for de var fuldstændig reguleret i, hvilke sager de måtte tage op på de enkelte områder, og de skulle give besked til forretningsområdet.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 1874 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"Konklusion:

Ud fra ovenstående beskrivelse af hændelsesforløbet, er det vores klare opfattelse, at det ikke kan kritiseres, at udbetalingerne ikke blev stoppet efter første tip, med henvisning til følgende begrundelser:"

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at beslutningen om et udbetalingsstop lå i Regnskab, og forespurgt, hvorfor det så var vidnets enhed, der udarbejdede det foreholdte notat, hvis det ikke var dem, der var med til at beslutte udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at det var, fordi de var part i den rigsrevisionssag, hvor Rigsrevisionen som tidligere forklaret ret tidligt i forløbet konkluderede, at der burde have været et udbetalingsstop alene på baggrund af den første anmeldelse i juni 2015, og det mener han simpelthen ikke er korrekt. Det forsøgte de så at argumentere for i det forløb, og dermed blev Rigsrevisionens konklusion også anderledes end i det udkast, han så undervejs, hvor der stod, at anmeldelsen i juni 2015 sammenholdt med væksten og med svage interne kontroller burde have medført, at SKAT stoppede udbetalingerne.

Forespurgt, hvilke oplysninger SKAT havde den 6. august 2015, hvor man valgte at stoppe udbetalingerne, som man ikke havde i juni 2015, forklarede vidnet, at det først og fremmest var detaljerede oplysninger fra England, som ikke bare var en skattemyndighed, men en politi- og skattemyndighed, som havde noget dokumentation for, at her var der altså en helt anden risiko end den, der blev vurderet i begyndelsen af processen.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han ikke ligger inde med oplysninger. Han har dog oplevet denne sag, og han er nødt til at sige, at man vil blive udsat for det igen. Hvis man har adgang til så mange penge, og man har adgang til teknologien, og man har adgang til ubegrænset rådgivning, så finder man de svage punkter i et hvilket som helst lands skattesystem. De vil derfor blive udsat for det igen, hvis ikke de lærer af det. Det er selvfølgelig også det, der er formålet med undersøgelseskommissionen, men man ved allerede i dag, at selv om der er en høj regelefterlevelse på 95 %, er der altså også 40-50 mia. kr., der ikke kommer i kassen. Man ved også, at af disse er ca. 6 mia. kr. om året kompliceret skattetænkningssvig. Der er formentlig tale om en masse små sager, men man kunne også lave en så stor sag på så kort tid som denne. Det er korrekt, at de er blevet disruptet på dette område, og det er korrekt, at der var en meget tynd kontrol og nogle svage interne kontroller, men det var altså også ualmindelig godt sat op med brug

af ting, som ikke var set før. Derfor er de udfordret, og der er virkelig behov for, at man i Danmark passer på dette system og får lært, hvordan man bliver bedre til det.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Tidligere forklaringer

Vidnet blev af advokat Peter Hansen foreholdt fra protokol nr. 30 for den 8. oktober 2019 side 20 (Hans Froms forklaring):

> *"Forespurgt, hvordan vidnet blev involveret i forløbet i sommeren 2015 omkring afdækningen af den formodede svindel, forklarede vidnet, at han blev ringet op af sin daværende chef, Jim Sørensen, som spurgte, om han havde nogle medarbejdere, der kunne deltage i et møde i Høje Taastrup. Man havde fundet noget vedrørende udbytterefusion, som skulle undersøges nærmere, så der var muligvis nogle medarbejdere i Kildeskatteprojektet, som skulle deltage. Som han husker det, tog han fat i Maj-Britt Nielsen, som efter hans viden var den person, der havde bedst overblik over, hvad der skete i Kildeskatteprojektet, og spurgte, om hun kunne deltage i mødet i Høje Taastrup.*
>
> *Forespurgt, om vidnet husker, hvornår Jim Sørensen ringede til ham, forklarede vidnet, at han ikke husker det, men han kan se i sin kalender, at han kom tilbage fra ferie den 5. august 2015, og så vidt han ved, var mødet i Høje Taastrup den 6. august 2015. Han husker ikke, om Jim Sørensen ringede til ham samme dag eller dagen forinden.*
>
> *Forespurgt, om vidnet har hørt om eller været involveret i en henvendelse fra en advokat i juni 2015, forklarede vidnet, at det har han ikke."*

Forespurgt, om vidnet har nogle bemærkninger til denne forklaring, forklarede vidnet, at han først hørte om mødet, efter der var lukket for udbetalingerne den 6. august 2015. Han talte med Hans From i begyndelsen af ugen efter, fordi han både skulle bruge nogle folk til at undersøge de store danske virksomheder og skulle bruge nogle folk til at sende over til Jonatan Schloss i Kundeservice. Det må være Christian Baden Ekstrand, Hans From talte med, da det fremgår af Anne Munksgaards forklaring, at Christian Baden Ekstrand skrev til hende i USA og spurgte, om han måtte kontakte Store Selskaber. Han selv talte ikke med Hans From på det tidspunkt, men han talte med ham i begyndelsen af den efterfølgende uge.

Kl. 15.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

19. februar 2020
Protokol nr. 48

Den 19. februar 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Birte Rasmussen ved advokatfuldmægtig Thomas Rønfeldt for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke for Tina Laustsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (mødte kl. 9.10)

Advokat Lars Kjeldsen ved advokat David Neutzsky-Wulff for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spuur Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen (forlod mødet kl. 14.05)

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne Vestergaard Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

KARSTEN JUNCHER

Kl. 9.00 mødte Karsten Juncher som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til april 2013 var ansat som økonomidirektør i direktionen i Koncerncentret og i perioden fra april 2013 til december 2016 var ansat som direktør for SKAT's fagområde Økonomi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Østbanegade. I perioden 2010-2013, hvor de var i Koncerncentret, havde de flyverpladser i Nicolai Eigtveds Gade, men hans faste plads var i Østbanegade. Det var den også i perioden 2013-2016. Forespurgt, om det i den periode var uden ekstrakontor i Nicolai Eigtveds Gade, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb frem til 2010 forklarede vidnet, at han i 1980 blev ansat som etatselev i den statslige del af skatteforvaltningen. I 1987 blev han uddannet skatterevisor. Han blev leder første gang i 1992, hvor han blev afdelingsleder i Told- og Skatteregion København. I 1994 blev han funktionschef, dvs. at han blev leder for ledere. Han var således ude i driften de første 19 år, hvor han løste forskellige driftsopgaver på skatteområdet. I 1999 kom han ind i den centrale del af Told- og Skattestyrelsen som kontorchef først for

et planlægningskontor i kontrol- og inddrivelsesafdelingen, hvor de udarbejdede ligningsplaner mv. for kommuner og told- og skatteregionerne. I 2001 blev han kontorchef på et økonomikontor, hvor han kom til at beskæftige sig med det, som han også beskæftigede sig med som økonomidirektør, nemlig deres driftsbevilling på skatteområdet. I 2004 blev han kontorchef i direktionssekretariatet, hvor han tog økonomikontoret med op, og i 2005 blev han så økonomidirektør i forbindelse med fusionen mellem den kommunale skatteforvaltning og den statslige skatteforvaltning. Han fratrådte i 2016 og er nu projektchef i Skattestyrelsen i fagområdet Person og har kontor i Næstved.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Rollen som økonomidirektør i Koncerncentret (2010-2013)

Forespurgt til vidnets rolle og ansvar som økonomidirektør i perioden 2010-2013 forklarede vidnet, at han som økonomidirektør havde ansvaret for det, det kostede at drive SKAT – altså det, man kalder § 9-bevillingen på finansloven, som udgjorde godt 6 mia. kr. § 38-regnskabet lå derimod ikke i Økonomi, så det havde han ikke ansvaret for. Det er vigtigt i denne sammenhæng at holde § 9-regnskabet og § 38-regnskabet adskilt. Det, der fyldte meget i hans del af butikken, var SKAT's driftsbevilling, dvs. deres del af finansloven, og udmøntningen af driftsbevillingen til regioner og opgaver, ligesom effektiviseringsdagsordenen fyldte rigtig meget. I Økonomi lå også den interne styring og ressourceprioritering på tværs af områder og risikostyringen. Før 2010 havde han i perioder også direktionssekretariatet, og i perioder havde han også pressefunktionen, men i 2010 flyttede de funktioner væk fra ham. Forespurgt, om vidnet i forbindelse med risikostyringen alene havde fokus på § 9-området – altså på driftsbevillingen – eller om han også havde risikostyringen i forhold til skatteindtægterne, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det lå i § 38-delen. Man udarbejdede regnskabsinstrukser for de forskellige regnskaber og vejledninger. Hos ham udarbejdede de den for § 9-regnskabet, og de, der havde § 38-regnskabet, udarbejdede den for § 38- regnskabet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken sektion, enhed og afdeling der havde ansvaret for § 38-regnskabet, forklarede vidnet, at § 38-regnskabet i perioden 2010-2013 lå i Region Midtjylland hos Jens Sørensen, og fra 2013 lå det i fagområdet Inddrivelse med Jens Sørensen som direktør. I forhold til § 38-regnskabet kan han sige, at efter Jens Sørensen blev sendt hjem, udgav ministeren en pjece om genopretningen af SKAT – han husker ikke nøjagtigt, hvad den hed – og i den forbindelse blev den afdeling, der hed Betaling og Regnskab, opdelt i to, nemlig en betalingsdel, der endte i Kundeservice, og en del med § 38-regnskabet, som flyttede til Økonomi. Han mener, de arbejdede med det fra efteråret 2015, og i januar eller februar 2016 blev organisationsplanen så formelt ændret således, at

§ 38-regnskabsdelen flyttede ind i Økonomi, og betalingsdelen blev flyttet til Kundeservice.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til vidnets samarbejdsrelationer med de andre direktører i denne periode, forklarede vidnet, at hans chef var Peter Loft. Derudover var Jesper Skovhus Poulsen koncerndirektør, som man kan kalde en slags vicedepartementschef, og det var ham, man refererede til i det daglige. I forhold til udviklingsopgaven på IT-området samarbejdede han med Preben Kristiansen, der var udviklingsdirektør, og i forhold til driftsopgaven var det Steffen Normann Hansen fra Borger og Virksomhed. Vidnet var med i Produktionsforum, fordi han sad på pengekassen. Han var ikke med i Juridisk Forum, men det var vist også det eneste forum, han ikke var med i. Derudover havde han et meget tæt samarbejde med HR-direktøren i forhold til hele personaledelen med løn osv. og med den interne administration i form af deres koncernservice. I perioden 2010-2013 var der en såkaldt flydende direktion, men de fandt i en eller anden grad nogle faste rammer i det setup.

Forespurgt, om vidnet oplevede forskel på, om man havde sin primære base i Østbanegade eller i departementet, eller om enhedsorganisationen fungerede, forklarede vidnet, at formålet med den organisation, der blev etableret i 2010, var at knytte lovgivning og administration tættere sammen. Han er ret sikker på, at den havde en værdi i forhold til, at man ude i hele driftsorganisationen kom til at tale om opgaveløsning i sammenhæng med, hvad det betød i forhold til lovgivningen. Hvis man derimod så styringsmæssigt på det, trak det ledelsesmæssigt ressourcer mod departementsopgaven. Fokus kom mere opad mod lovgivningen og på politikdelen, mens styringen af produktionen led lidt under den nye organisation. Hvis man kun havde den samme mængde ressourcer, gik vægten over mod de gamle departementsopgaver. I forhold til direktionen havde de gamle departementsfolk, der havde faste pladser i Nicolai Eigtveds Gade, flyverpladser i Østbanegade, hvor de dog også sad med departementsopgaver og lovgivning. Forespurgt, om vidnet oplevede, at der var to lag i direktionen, eller om det var en reel enhedsdirektion, hvor man med respekt for departementschef og vicedepartementschef reelt var ligestillede, forklarede vidnet, at i forhold til de opgaver, han sad med, oplevede han ikke en forskel. Forskellen for ham var i forhold til tiden før 2010, at det var departementet, der gik i Finansministeriet i forhold til finanslovsarbejde. Tidligere gik han i Finansministeriet sammen med en fra departementet, fordi de var en meget stor styrelse. Nu var han i stedet en del af departementet, så det var sådan set den ændring, han oplevede. Forespurgt, om det betød, at vidnet i den periode gik alene i Finansministeriet, eller om det var en anden, der gik i Finansministeriet, forklarede vidnet, at han ikke

gik alene. Jesper Skovhus Poulsen var ofte inde over den del. Forespurgt, om vidnet dermed fik en mere direkte relation til Finansministeriet, bekræftede vidnet dette. Tidligere var det en kontorchef i departementet, som havde et økonomikontor, men i perioden 2010-2013 var det jo en del af hans butik. Forespurgt, om vidnet således blev løftet op i forhold til relationen til Finansministeriet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilken rolle vidnet i denne periode havde i forhold til kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var Økonomis opgave. Dybest set videreførte de det, de havde i ToldSkat før 2010, hvor det var Økonomi, der var indgangen, og de havde et kontor, som modtog disse rapporter. Fra 2010 blev rapporterne forelagt Peter Loft, og de blev sendt til et af de tre fora, Produktionsforum, Juridisk Forum eller IT-Udviklingsforum, med henblik på at fastlægge, hvilken direktør der skulle have ansvaret for at følge op på rapporten. Sekretariatsfunktionen i forhold til at modtage rapporterne som organisation lå således i Økonomi. Derudover havde de i Økonomi også en opgave med at følge op på rapporterne og sikre et overblik. De havde kvartalsvise forelæggelser for direktionen og Udvidet Direktion med oplysninger om, hvor rapporterne var henne i verden. Forespurgt, om opgaven med at følge op også gik på en materiel vurdering af de igangsatte aktiviteter, forklarede vidnet, at de som sekretariat ikke var bestykket sådan, at de kunne være overreferenter i forhold til de faglige områder. Det var fagområderne, der var eksperterne. Han havde dog også den tilgang til det, at i og med at de var sekretariat, og det var dem, der udarbejdede dokumenterne og forelagde dem for departementschefen, direktionen og Udvidet Direktion, havde de selvfølgelig et ansvar for at bruge deres sunde fornuft. Hvis der var noget, der skreg til himlen, skulle de selvfølgelig være opmærksomme på det, men de var ikke specialister ud i alle fagområder i organisationen og skulle heller ikke være det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var det kontor, hvor Jens Madsen var kontorchef, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan bemandingen i antal og kompetencer var på Jens Madsens kontor, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Hans bedste bud vil være, at det typisk var generalister, som havde arbejdet forskellige steder i deres organisation. Det var ikke folk, der kom ude fra driften og havde en faglig kompetence på skatteopgaven. Det var stabsfolk.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han i perioden 2010-2013 fik en øget rolle i forhold til Finansministeriet, og forespurgt, hvordan vidnet i denne periode oplevede samarbejdet med Finansministeriet, forklarede vidnet, at det var skruet sammen på den måde, at der var et kontor i Finansministeriet, der havde ansvaret for § 9, som var deres driftsbevilling. Der var nogle medarbejdere i Finansministeriet,

der havde et særligt ansvar for den, og dem var han meget sammen med. Man kan dog ikke sige, at det er et ligeværdigt forhold mellem et fagministerium og Finansministeriet – der er en grad af et over-/underordnelsesforhold. Typisk vil det være ligemænd, der mødes således, at kontorchefer møder kontorchefer. I forhold til Finansministeriet kan det godt være en fuldmægtig fra Finansministeriet, der møder en kontorchef fra et fagministerium. Det var derfor ikke sådan, at man var helt lige, men på mange felter havde de et godt samarbejde. De havde jo brug for et godt samarbejde med Finansministeriet.

Ressourcer

Forespurgt, hvilken rolle vidnet i denne periode havde, når der skulle udføres nedskæringer, herunder i forhold til allokering eller prioritering af ressourcesituationen, forklarede vidnet, at hans rolle var at få fastlagt nogle bevillinger sammen med Finansministeriet, og han kan roligt sige, at de langt fra altid fik deres vilje. Når de så havde en bevilling, var det hans opgave at udmønte den og foretage en tværgående prioritering, så de brugte bevillingen bedst muligt i forhold til den samlede skatteopgave. Det havde de forskellige systemer til. Derudover havde de også en effektiviseringsdagsorden. Der var jo konkrete tiltag, som skulle have en effekt, og det lå hos ham at presse på for at få dem implementeret og få høstet de forventede gevinster. Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, når han havde disse dialogmøder eller korrespondancer med Finansministeriet, at der var politisk involvering, eller om drøftelserne om bemanding foregik embedsmand til embedsmand, forklarede vidnet, at han aldrig var i Finansministeriet sammen med en skatteminister. Han skal ikke udtale sig om, hvad der foregik, hvor han ikke var til stede, men de har i Skatteministeriet aldrig haft en politisk flerårsaftale. Når de havde flerårsaftaler, var det en administrativ flerårsaftale, som var aftalt på embedsmandsplan. Han skal ikke gøre sig klog på, hvor meget eller lidt en minister var involveret heri.

Rollen som direktør for Økonomi i SKAT (2013-2015)

Forespurgt til vidnets rolle som direktør for Økonomi i perioden fra 2013, hvor man etablerede den mere klassiske struktur, herunder hvordan rollen ændrede sig i forhold til perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at hans rolle i grove træk var den samme hele vejen igennem. Hans rolle har hele tiden været at have en driftsbevilling, få den udmøntet bedst muligt og få implementeret effektiviseringstiltagene. Et af de første tiltag efter organisationsændringen – og det, der fyldte i perioden 2013-2016 – var at etablere et nyt styringssetup i SKAT. Departementet sad for bordenden for en sådan proces, så det projekt fyldte rigtig meget. Konceptet med turnusanalyser var også en del af dette styringssetup, og det kom til at fylde rigtig meget, i og med at han var fast styregruppemedlem sammen med Andreas Berggreen fra departementet.

Andreas Berggreen var formand for disse turnusanalyser, men vidnet var fast med. Tanken var, at over 3 år skulle alle 30 afdelinger igennem en sådan turnusanalyse, så det fyldte noget i kalenderen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det var for en styregruppe, forklarede vidnet, at de havde et setup, hvor de gennemførte turnusanalyser i alle afdelinger. Det var en del af styringssetuppet. For hver turnusanalyse blev der nedsat en styregruppe, hvor Andreas Berggreen var formand, og han selv var fast medlem. Han og Andreas Berggreen udgjorde et makkerpar i forhold til også at se turnusanalyserne i forhold til hinanden. Derudover bestod styregrupperne af de relevante direktører og underdirektører for den afdeling, der var blevet gennemlyst.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnets rolle og samarbejdsrelationen til de øvrige direktører i SKAT ændrede sig med den nye struktur fra 2013, forklarede vidnet, at det synes han egentlig ikke. Foreholdt, at der med den nye struktur kom en øverste direktør for SKAT, og forespurgt, hvordan vidnets relation til departementet var i perioden efter 2013, forklarede vidnet, at der var en tæt relation, specielt til Andreas Berggreen og Andreas Berggreens koncernstyringssetup i departementet. Andreas Berggreen var meget i Østbanegade. Forespurgt, om Andreas Berggreen var der i andre sammenhænge end med turnusanalysen, forklarede vidnet, at Andreas Berggreen var der dels i forhold til det at få etableret et nyt styringssetup, dels i forhold til turnusanalyser og dels i forhold til IT-projekter. Forespurgt, om Andreas Berggreen var inde over, hvis man skulle træffe beslutninger om allokering af ressourcer i SKAT, forklarede vidnet, at det gjorde de i SKAT's direktion. Forespurgt, om det således skete internt uden om departementet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet i perioden efter 2013 havde direkte dialog med departementschefen, forklarede vidnet, at det havde han. En del af styringssetuppet bestod i, at Jesper Rønnow Simonsen og Jens Brøchner havde kvartalsmøder, og han deltog fast på disse møder sammen med Jesper Rønnow Simonsen. I den forbindelse mødte han i hvert fald departementschefen. Forespurgt, om det dermed var som andenmand ved siden af SKAT's direktør, bekræftede vidnet dette. Alt efter dagsordenen var de relevante direktører med.

Forespurgt, om vidnets rolle i denne periode ændrede sig i forhold til kritiske revisionsrapporter og opfølgningen herpå, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke, på anden måde end at de nu forelagde tingene for SKAT's direktion. Det var fortsat Økonomi, der var sekretariat for revisionssagerne, som blev forelagt direktionen.

Derudover havde han – på samme måde som i den tidlige periode – statusmøder med revisionschefen, hvor de talte om løst og fast og kunne udveksle erfaringer og synspunkter.

Ressourcer

Foreholdt, at der var en del besparelser og effektiviseringsgevinster, der skulle realiseres, og forespurgt, hvordan vidnet internt i SKAT varetog den rolle, forklarede vidnet, at de havde en pose penge, som de skulle bruge bedst muligt, og så havde de forskellige fora, hvor de arbejdede. Hvis man ikke af sig selv meldte ind, hvor man kunne gøre tingene anderledes, havde han en opgave med at hjælpe på den del og drive processerne. Han skulle udarbejde et budget og en plan for, hvad de skulle lave og dimensionere. Det var noget, de gjorde sammen, men det var Økonomi, der drev processen. Det var også Økonomi – og dermed ham – der nogle gange skulle sige nej, når der var noget, de ikke havde penge til. Forespurgt, om vidnet havde kompetence til at sige til et af de andre direktørområder, at de nu måtte skære med x, y eller z, forklarede vidnet, at det besluttede han ikke. De havde nogle budgetmøder i direktionen, hvor de diskuterede, hvad det skulle være, og hvordan de gjorde det, og hvilke budgetforudsætninger de lagde til grund. Forespurgt, om det således var en fælles direktionsbeslutning, forklarede vidnet, at før fusionen med kommunerne var succeskriteriet for både kommunerne og ToldSkat det antal kontroller, som de foretog. Dvs. jo flere fejl de rettede, jo bedre var de så at sige. Efter fusionen i 2005 udarbejdede de en indsatsstrategi, hvor de vendte fokus og i stedet fokuserede på, at der faktisk var ret mange, der godt ville gøre det nogenlunde rigtigt. Spørgsmålet var derfor, hvordan de hjalp dem til så enkelt som muligt at aflevere ved fordøren, som de kaldte det. I forhold til dem, der hverken kunne eller ville, skulle der være noget benhård kontrol. Tankegangen i forhold til de effektiviseringskrav, der var, var derfor, at de var nødt til at have en strategi. Det er billigere at vejlede folk til at gøre tingene korrekt, frem for at folk gør det forkert, og de så skal rette det bagefter. Den dyreste proces er faktisk at rette fejl, når de er lavet. De arbejdede derfor med, hvordan de udnyttede ressourcerne bedst muligt i forhold til den samlede skattebase. Foreholdt, at et tidligere vidne har forklaret for undersøgelseskommissionen, at strategien var at gøre det let for de mange og svært for de få, forklarede vidnet, at det kan han godt genkende.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til udbytteområdet, inden SIR's 2010-rapport kom, herunder hvad han vidste om administrationen og de udfordringer, der lå heri, forklarede vidnet, at han ikke vidste noget. Han vidste, at der var noget, der hed

udbytteskat, som blev tilbageholdt og indbetalt. Forespurgt, om vidnet således ikke vidste noget om manglende afstemninger mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') og forespurgt, om vidnet var inde over eller blev orienteret om dette forløb fra efteråret 2009, forklarede vidnet, at han har læst forelæggelsen i forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring, men han har ingen erindring om at have set den tidligere. Han mener ikke, at han på det tidspunkt ville have set noget, der var udarbejdet i departementet, og som blev forelagt departementschefen.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han første gang forholdt sig til udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at hvis han ikke havde gennemset materialet inden dagens afhøring, ville han ikke kunne huske eller nævne 2010- og 2013-rapporterne. Det skal ses i forhold til, at de årligt modtog 50-60 revisionsrapporter fra deres interne revision, og derudover kom der nogle fra Rigsrevisionen. Som han husker det, var der ikke noget i disse rapporter, som gjorde, at de skulle stå skarpere i hans erindring end andre revisionsrapporter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 244 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *11.*
>
> *Emne:*
> *Nettokildeskat på udbytter*
>
> *Direktionsmedlem:*
> *PL*
>
> *Materiale:*
> *1. Forelæggelse for departementschefen*"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 245-246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsorden "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

"Anledning: EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter.

…

Ivar Nordland"

Foreholdt, at forelæggelsen lagde op til, at man skulle have et samarbejde i OECD-regi om udbytteproblemstillingen, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om, hvad drøftelserne under det pågældende direktionsmøde gik ud på, forklarede vidnet, at det har han ikke. Han har dog set dokumentet for nylig, og når han nu læser det igen, læser han det sådan, at dagsordenen var den, at Ivar Nordland godt ville have direktionens tilslutning til at bruge ressourcer. Det var det spørgsmål, Ivar Nordland rejste, dvs. hvor aktivt Skatteministeriet skulle gå ind i dette projekt. Han husker dog ikke mødet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

"Dagsordenspunkt:
11

Emne:
Nettokildeskat

Beslutning:
Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."

Forespurgt, om det foreholdte vækker nogen erindring, forklarede vidnet, at han ingen erindring har om det. Han kan bare forestille sig, at de dele med Ivar Nordlands ressourcer var oppe i direktionen, hvor man sagde, at Juridisk Forum ville kunne kvalificere, hvad der ville være godt og rigtigt at gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsorden "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i peri-

oden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."

Foreholdt, at når man i dag læser dette udsagn, ser det noget bekymrende ud, og forespurgt, om det var noget, som vidnet erindrer blev drøftet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han vil dog også sige, at der jo er mange ting, som man kan være klogere på, når man læser dem i dag, og tænke, at de burde have gjort sådan og sådan. Det foreholdte ville han have læst på den måde, at der var et problem, men også at problemet var overladt til Intern Revision, dvs. at der var nogle, der beskæftigede sig med det. Det tror han ville være hans logik, når han læste et sådant punkt.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010) og forespurgt, om vidnet erindrer, om han i sin tid læste rapporten, forklarede vidnet, at han læste stort set alle revisionsrapporter, de fik. De fik dog rigtig mange revisionsrapporter hvert år, og han tror ikke, der var ret mange revisionsrapporter, hvor der ikke var et eller andet, man kunne gøre bedre. Han husker ikke denne rapport frem for andre revisionsrapporter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"8. Konklusion

…

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Forespurgt, om det var jævnligt forekommende, at der var sådanne bemærkninger i SIR's rapporter, forklarede vidnet, at det førte han ikke statistik på, så det skal han ikke kunne sige. Det, de gjorde, når de fik en sådan rapport, var at få den ud til nogle, der havde et fagligt ansvar for opgaven. Den første opgave var egentlig at finde ud af, hvem i organisationen der skulle have ansvaret for at forholde sig til den og gøre noget ved det. Som det næste kom de, der så fik ansvaret for rapporten, tilbage med deres bud på, hvad der skulle gøres i forhold til den. Selv om han læste rapporterne, var det ikke sådan, at han sagde, hvad løsningen skulle være på dette eller hint. Forespurgt, om vidnets fokus dermed var på, hvem der skulle tage stafetten, bekræftede vidnet dette. Det havde han et kontor til at hjælpe med.

Forespurgt, om det forhold, at vidnets ansvarsområde var departementsudgifterne, var udtryk for, at der ikke var en alarmklokke, der ringede hos vidnet, når man påpegede, at der ikke blev ført kontrol, forklarede vidnet, at han i dag ikke kan sige, hvad han tænkte, da han læste det dengang. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets hovedfokus var departementsbevillingen og ikke på, om skatteindtægterne var korrekte, fordi det lå i et andet regi, forklarede vidnet, at hans hovedfokus var på det, det kostede at drive butikken, og at de brugte deres ressourcer bedst muligt i forhold til deres opgaveløsning.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet læser det foreholdte i forhold til, om det var mere eller mindre alvorligt, forklarede vidnet, at hvis han skal forholde sig til det, så ville han først spørge sig selv om, hvor stor en del af skattebasen det område, de talte om, udgjorde. Dvs. om det udgjorde et stort eller lille område af de 1.000 mia. kr., der kom i kassen hvert år. Han ved godt, at der var tale om milliarder, ligegyldigt hvad de talte om, men der var en stor pengestrøm gennem SKAT. Det ville nok være det første, og det andet ville være at undersøge, hvilken proces der var på området, herunder om det var oplagt, at der blev begået mange fejl på området, hvis det fx var et vanskeligt område. Selv om der ikke var nogen kontrol, var det ikke nødvendigvis det samme, som at der var en fejl på et område.

Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Produktionsforum og Udvidet Direktion

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter"):

"Departementschefen har i praksis bemyndiget Økonomi til at videresende revisionsrapporterne før departementschefen i praksis har påtegnet rapporterne. Bemyndigelsen skal sikrer, at revisionsrapporterne hurtigt bliver behandlet i fora.

…

Fordelingen af revisionsrapporterne sker ud fra følgende kriterium. Produktionsforum har særlig fokus på opfølgning i forhold til produktionen, mens Udviklingsforum har særlig fokus på it og it-systemadministration. Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 288 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

"Økonomis indstilling til placering af organisatorisk opfølgning:
Ansvaret for SKATs proces til håndtering af udbyttebeskatning deles af flere procesejere. Der er ikke defineret overordnet ansvar for hele processen. Økonomi indhenter udtalelse fra Produktionsforum og Juridisk forum og sagen forelægges herefter samlet for departementschefen."

Forespurgt, hvorfor og hvornår man valgte at sende rapporten i retning af begge fora, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad de konkret overvejede tilbage i 2010. Hans bud vil dog være, at de ikke entydigt kunne sige, om det skulle være Produktionsforum eller Juridisk Forum. Derfor foreslog de, at rapporten kom til begge fora, som så kom med en tilbagemelding på, om de mente, at de havde lod i rapporten eller ej. Forespurgt, om det således var op til de enkelte fora selv at foretage den endelige allokering, når Økonomi havde sendt den afsted, forklarede vidnet, at Økonomis formål var at sikre, at rapporten kom det rigtige sted hen. Hvis de sendte den et sted hen, og modtageren sagde, at det ikke var dem, så ville de selvfølgelig gerne vide, hvorfor det ikke var dem, eller hvem de så mente, det var. De skulle jo placere rapporten det rigtige sted i organisationen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der kunne være både produktionsforhold og juridiske forhold, som blev berørt med denne rapport og derfor skulle adresseres, forklarede vidnet, at han vil formode, at det var derfor, de sendte den til begge fora.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 290 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's

2010-rapport), hvoraf fremgår to håndskrevne påtegninger af henholdsvis den 2. juni 2010 og den 4. juni 2010.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets påtegning, der er dateret den 2. juni 2010, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der påtegnede forelæggelsen den 4. juni 2010, forklarede vidnet, at det var Peter Loft.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 287 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"IR's kritik:*
> *Der er ikke anført en samlet kritikhøjde, men IR vurderer bl.a., at:"*

Vidnet blev foreholdt, at der herunder var oplistet otte kritikpunkter fra Intern Revision.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"), hvoraf fremgår, at der var oplistet de samme otte punkter samt yderligere to punkter:

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,*
>
> *- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Foreholdt, at de to sidste kritikpunkter i SIR's konklusion ikke var medtaget i forelæggelsen for departementschefen, og forespurgt, om vidnet har noget bud på, hvorfor punkterne om, at der ikke blev ført kontrol, og at der ikke var fulgt op på tidligere undersøgelser, ikke var medtaget, forklarede vidnet, at det har han ikke. Det, de gjorde med forelæggelserne, var at klippe fra revisionsrapporten, så det har han ikke nogen idé om. Forespurgt, om man normalt klippede alle konklusioner med eller kun et uddrag, forklarede vidnet, at han formoder, at de medtog alle konklusioner. Det skal man nok tilbage i et antal rapporter for at undersøge, og det har han ikke været.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 332 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes), hvoraf

fremgår, at vidnet alene deltog under pkt. 1-3, men ikke under pkt. 11 om behandling af revisionsrapporter.

Forespurgt, hvorfor vidnet ikke deltog under pkt. 11, forklarede vidnet, at det var, fordi han skulle til et andet møde, som han vurderede var vigtigere at deltage i end at deltage i Produktionsforum. Det kunne godt være noget finanslov, da tidspunktet var i juni op til sankthans, og det var på det tidspunkt, de lukkede finanslovsforslagene. Forespurgt, om udgangspunktet således var, at vidnet ville deltage i det pågældende punkt, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne:*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen. Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover.*
>
> *Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen"*

Forespurgt, hvordan vidnet læser bemærkningen om, at man nedsatte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og fra Regnskab, forklarede vidnet, at han læser det på den måde, at det var Borger og Virksomhed, der drev arbejdsgruppen. Jura og Samfundsøkonomi deltog i arbejdsgruppen, men den var forankret i Borger og Virksomhed. Forespurgt, om det var udtryk for, at Borger og Virksomhed havde ansvaret for, at arbejdsgruppen blev drevet fremad, og at der skete noget, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at Jens Sørensen var anført som ansvarlig, og forespurgt, hvordan det hænger sammen med, at Borger og Virksomhed havde ansvaret, forklarede vidnet, at det hænger sammen på den måde, at Betaling og Regnskab lå i Region Midtjylland. Foreholdt, at Jens Sørensen vel ikke var den ansvarlige direktør for Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var Steffen Normann Hansen og Preben

Kristiansen. Forespurgt, hvordan vidnet læser protokollen, når det fremgår, at der på den ene side blev nedsat en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed, men at Jens Sørensen på den anden side blev anført som ansvarlig, forklarede vidnet, at han mener senere at have set, at der var en styregruppe, og han tror, at Jens Sørensen var formand for styregruppen. Han opfatter det ikke som unaturligt, da Borger og Virksomhed jo var den centrale del, og så var der regionerne. Så var det besluttet, at det var Jens Sørensen, der drev arbejdsgruppen, men stadigvæk i forhold til Borger og Virksomhed.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at vidnet først forklarede, at Borger og Virksomhed drev arbejdsgruppen, og at arbejdsgruppen var forankret der, og at vidnet så forklarede, at det var Jens Sørensen, der drev arbejdsgruppen. Foreholdt, at Jens Sørensen ikke var direktør for Borger og Virksomhed, og forespurgt, hvem der var direktøransvarlig for denne arbejdsgruppe, hvis der fx ikke skete noget, eller hvis det, der foregik, ikke var fagligt i orden, forklarede vidnet, at som han forstår det, var det Steffen Normann Hansen fra Borger og Virksomhed, der var ansvarlig for arbejdsgruppen. Steffen Normann Hansen bad så Jens Sørensen om at drive den, og det var formentlig ud fra, at Jens Sørensen havde regnskabet. Forespurgt, om det skal forstås således, at det var delegeret til Jens Sørensen at drive arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette. Steffen Normann Hansen deltog ikke i styregruppen. Det var Borger og Virksomhed, der lagde arbejde ned i en gruppe, som så på det, og så kom det den vej tilbage til Borger og Virksomhed og til Produktionsforum.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 424 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010.*
>
> …
>
> *Ansvarlig:*
> *Steffen Normann Hansen, Jens Sørensen og Kim Bak"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

"Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 436-437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

"Deltagere: … Karsten Juncher

…

Emne:
5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10.

Beslutning/drøftelse:
Produktionsforum gennemgik opfølgningen på følgende revisionsrapporter:

a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.

…

Opfølgning og deadlines:
Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a)…"

Foreholdt, at der var en revisionsrapport fra maj 2010, og at man i juni 2010 nedsatte en arbejdsgruppe, og at man nu var i februar 2011, men at arbejdsgruppen endnu ikke havde haft sit første møde, og forespurgt, om det foreholdte får vidnet til at huske, hvad der var af drøftelser herom, forklarede vidnet, at han ikke kan forestille sig, at han deltog i drøftelser om opfølgning på denne revisionssag uden for Produktionsforum. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet ikke husker nogen drøftelser fra det pågældende møde, bekræftede vidnet dette.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 447 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

"Punkt:
5. Behandling af revisionsrapporter.
…
d. Udbytteskat."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag til dagsorden "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

"I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen. Baggrunden var en undersøgelse af provenuet af udbytteskat til udenlandske aktionærer, som det ikke er muligt at afstemme år for år mod den indeholdte udbytteskat.

Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsummerer en række konklusioner på to kerneområder:

1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.

2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.

Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe

…

Hvad er der sket under vejs:

Frikortmarkering af depoter.

…

OECD's Trace IT projekt
Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.
Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Foreholdt, at man herved skar den del, der vedrørte refusion af udbytteskat til udlændinge, ud af arbejdsgruppen, og forespurgt, om vidnet husker nogen reaktioner på den beslutning, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet husker i denne periode at have set noget om TRACE, herunder hvad TRACE kunne føre til, og hvad tidshorisonten på TRACE var, forklarede vidnet, at det gør han ikke konkret. Da han genlæste materialet forud for dagens afhøring, kunne han godt genkende TRACE, og at han havde hørt om det før, men han kan ikke komme det nærmere.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om delegeringen af arbejdsgruppen fra Borger og Virksomhed til Jens Sørensen, som vidnet tidligere forklarede om, også opfattede en forkortelse af problemformuleringen, herunder om det var noget, Jens Sørensen kunne gøre som direktør, forklarede vidnet, at som han læser det, gik man tilbage til Produktionsforum og sagde, at nu var der et TRACE-projekt, som Skatteministeriet deltog i. Derfor blev den del forankret i det spor, og så gjorde arbejdsgruppen ikke mere. Arbejdsgruppen tog det altså ud af sin opgaveportefølje, og det kunne Produktionsforum så have sagt nej til. Forespurgt, om det dermed var en indstilling til Produktionsforum, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 454 (2011-03-28 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Emne:*
> *5. Opfølgning på revision af udbytteskat.*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *…*
> *Produktionsforum tog den afgivne status til efterretning."*

Forespurgt, om det var udtryk for, at Produktionsforum godkendte indstillingen, forklarede vidnet, at de i Produktionsforum tilsluttede sig statusnotatet, hvor det var anført.

Foreholdt, at Ivar Nordland i februar 2016 i en e-mail konkluderede, at TRACE-projektet var utjenligt til at nå det ønskede resultat, fordi nogle private banker skulle indberette og tilmelde sig projektet, og at man først efterfølgende ville kunne få en underretning, og forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at det var Produktionsforums opgave at vurdere, om sådanne tiltag var rigtige eller forkerte og i benægtende fald, hvem der så skulle foretage den vurdering, forklarede vidnet, at han vil sige det på den måde, at hvis man sad i Produktionsforum med en viden om, at det, der blev

foreslået, og den vej, man gik, var halsløs gerning, så skulle man jo sige det højt. Det var det naturlige. Forespurgt, hvem der skulle foretage den øvelse at undersøge, om det var en tjenlig vej at gå, og om TRACE kunne løse dette problem, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Han læser det sådan, at der var nogle i Skatteministeriet, som beskæftigede sig med TRACE, og det blev besluttet af Skatteministeriet, at de deltog i TRACE-projektet. I arbejdsgruppen var man så opmærksom på – han ved ikke, hvordan den blev det – at der var et TRACE-projekt, og det blev så vurderet, at den del kunne løses ad den vej. Det var det, man skrev i notatet til Produktionsforum, og det tog Produktionsforum til efterretning. Han har ikke nogen grund til at tro, at der sad nogle, som læste dokumentet og konkluderede, at det ikke kunne lade sig gøre, uden at sige det højt.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at spørgsmålet mere gik på, om der var nogen, der burde have haft en viden, som kunne bringes frem i forhold til dette, dvs. om der var nogen, der skulle have undersøgt noget nærmere, forklarede vidnet, at det er umuligt for ham at svare på.

28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5871 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *9.*
>
> *Emne:*
> *Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision*"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for udvidet direktion"):

> *"Sagen kort:*
>
> *Udvidet direktion vil fremover få forelagt kvartalets kritiske rapporter fra Intern Revision til drøftelse af risikofaktorer, og hvor der er behov for en koordineret indsats ud fra opfølgning på væsentlig kritik i de løbende revisionsrapporter.*"

Forespurgt til Udvidet Direktions rolle ved siden af Produktionsforum henholdsvis Juridisk Forum, og hvorfor denne liste over kritiske rapporter gik gennem Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at det må være med baggrund i sammensætningen. I

direktionen var regionsdirektørerne ikke med. I Produktionsforum var regionsdirektørerne med, men der var departementschef og koncerndirektører og de juridiske direktører ikke med. Udvidet Direktion var dermed det forum, hvor der fandt mere overordnede diskussioner for den samlede koncern sted, herunder om en fælles strategisk retning. Forespurgt, om det dermed mere var for at opdatere Udvidet Direktion, bekræftede vidnet dette. Det var også for at få en fælles drøftelse, hvor hele bruttoledelsen var til stede, hvis man kan bruge det udtryk.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5876 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for udvidet direktion"):

> *"II.*
> *Seneste opfølgning på rapporter fra årsopfølgningen 2009/2010 og de spørgsmål, du fik besvaret mundtligt på møde i Revisionsudvalget den 17. december 2010:*
>
> *Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Status for opfølgning i Produktionsforum d. 28. februar 2011*
> *Jens Sørensen udarbejder et statusnotat forud for mødet i Revisionsudvalget den 31. marts 2011."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5881 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen, Anledning: Opfølgning på Intern Revisions rapporter for 2009 og 2010"):

> *"Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes.*
>
> …
>
> *NB* [håndskrevet påtegning]
>
> *Dette vil jeg gerne drøfte nærmere* [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, om vidnet kan se, hvem der har skrevet påtegningen, og om vidnet erindrer, hvad forløbet var, forklarede vidnet, at det ligner Peter Lofts håndskrift. Han kan dog ikke erindre, at de talte om indstillingen.

Foreholdt fra ekstraktens side 5884 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen, Anledning: Opfølgning på Intern Revisions rapporter for 2009 og 2010"), hvoraf der fremgår to påtegninger, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet påtegnede forelæggelsen den 24. november 2010, og at Peter Loft påtegnede forelæggelsen den 10. december 2010, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5866-5870 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"), hvoraf fremgår, at forelæggelsen blev påtegnet af vidnet den 24. november 2010, men endnu ikke af Peter Loft, ligesom den håndskrevne tilføjelse i forbindelse med indstillingen ikke fremgår. Foreholdt, at det ser ud til, at det håndskrevne er tilføjet, efter at vidnet påtegnede forelæggelsen, og måske i forbindelse med at Peter Loft påtegnede den, og forespurgt, om vidnet erindrer at have den beskrevne drøftelse med Peter Loft, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han skulle påtegne alle forelæggelser fra Økonomi til departementschefen eller til koncerndirektøren. Forespurgt, om ikke det gik op og ned på den måde, at hvis en forelæggelse gik til departementschefen, og han gerne ville drøfte noget, så ville det typisk være med den sidst underskrivende, bekræftede vidnet dette. Det er korrekt, at forelæggelsen så ville komme samme vej tilbage. Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4366 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

> *"Punkt:*
> *12. Håndtering af udbytteskat.*
>
> *Materiale:*
> *- Oplæg til godkendelse.*
> *- Notat.*
>
> *Tid min:*
> *10*
>
> *Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4369 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, bilag til dagsordenen "Håndtering af udbyttebeskatning"):

> *"Procedure:*
> *Arbejdsgruppen arbejder sammen med Borger & Virksomheder samt Jura og Samfund med at udmønte notatets forslag."*

Foreholdt, at det ikke umiddelbart ses, at der i Produktionsforum var yderligere opfølgninger på arbejdsgruppen, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man i Produktionsforum efter dette møde den 27. juni 2011 videre fulgte arbejdet, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om det var normalt, at man i Produktionsforum gav slip på et arbejde, der ikke var afsluttet, i forhold til en kritisk SIR-rapport, forklarede vidnet, at de fik 50-60 rapporter om året. En del af de kritikpunkter eller forbedringspunkter, som rapporten nævnte, vedrørte, at man skulle ændre i IT. Han er ret sikker på, at man kan finde andre rapporter, hvor de slap opfølgningen, for at opfølgningen netop ikke sandede til, for hvis det var noget med lovgivning eller IT, tog det lang tid at implementere. Det ville være nogle meget lange lister, de sad med i den revisionsopfølgning, hvis alt skulle stå der, indtil der var kvitteret for, at det var implementeret og virkede. Der kunne derfor godt være et hensyn til, at nu var det forankret, og det var besluttet, hvad der skulle gøres, og så havde de ikke længere brug for at følge det som en revisionsopfølgning. Forespurgt, om ikke det netop var Økonomis opgave at sikre en opfølgning på de kritiske punkter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der så var hjemmel til at lukke noget, selv om de kritiske punkter ikke var løst, forklarede vidnet, at den opfølgning, de foretog, blev forelagt direktionen, Udvidet Direktion og departementschefen. Han har ikke fået kritik for, at de lukkede noget for tidligt. Det var noget, de gjorde med åbne øjne, og det fremgik også af opfølgningerne, når man lukkede noget. Forespurgt, hvordan man så sikrede, at man nåede i hus med opgaverne og fik løst problemerne, forklarede vidnet, at det skulle sikres af dem, der havde ansvaret for opgaven, og som skulle implementere og gøre de ting, der eksempelvis stod i opfølgningen. Der var nogle i organisationen, som skulle gøre disse ting, uanset om man fulgte op eller ej som revisionsopfølgning. Det var ikke revisionsopfølgningen, der udførte tingene.

Foreholdt, at Revisionsudvalget vel havde en kontrolfunktion, men at rapporten blev sendt til både Produktionsforum og Juridisk Forum, og at Produktionsforum tog teten på at få løst denne opgave, men at opfølgningen på rapporten på et tidspunkt stoppede, uden at problemerne var blevet løst, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette ikke var usædvanligt, forklarede vidnet, at han ikke skal kunne sige, hvor ofte eller hvor sjældent det skete. Han siger bare, at han sagtens kan forstå det, og han er sikker på, at det også forekom i andre rapporter end denne. Han

har ikke noget tal på, hvilken procentdel af rapporterne det kan dreje sig om. Han siger bare, at når man ser på revisionsopfølgningen, ville det være nogle meget lange revisionsopfølgninger, hvis alle anmærkninger fra revisionen skulle stå i revisionsopfølgningen, indtil de var implementeret, og man så, at det virkede, idet der var en lang implementeringshorisont på en del af de forbedringer, der skulle ske. Forespurgt, om ikke det bare var nødvendigt, for at man som direktion kunne have styr på, at tingene ikke løb ud i sandet, forklarede vidnet, at det kan man mene, men det var ikke det, de gjorde.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 288 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"Økonomis indstilling til placering af organisatorisk opfølgning:*
> *Ansvaret for SKATs proces til håndtering af udbyttebeskatning deles af flere procesejere. Der er ikke defineret overordnet ansvar for hele processen. Økonomi indhenter udtalelse fra Produktionsforum og Juridisk forum og sagen forelægges herefter samlet for departementschefen."*

Foreholdt, at den sidste behandling af SIR's 2010-rapport i Produktionsforum var den 27. juni 2011, og forespurgt, om der nogensinde blev foretaget den samlede forelæggelse for departementschefen, som fremgår af det foreholdte, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på, men han vil formode, at det som minimum indgik i den kvartalsopfølgning, som departementschefen fik. Det var ikke sikkert, at der var en særskilt forelæggelse, men så indgik det i de kvartalsrapporter og de overblik, som departementschefen så.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det betyder, at "sagen forelægges herefter samlet for departementschefen", herunder hvad formålet var med en sådan forelæggelse, forklarede vidnet, at formålet var at få placeret revisionsrapporten hos dem, der skulle følge op på den og skulle gøre noget. Forespurgt, hvad man mente med sætningen "sagen forelægges herefter samlet for departementschefen", forklarede vidnet, at han bliver svar skyldig. Når han læser det nu, forstår han det sådan, at de i Økonomi sendte rapporten til både Produktionsforum og Juridisk Forum med henblik på at få afklaret, hvem der løb med den. Det var vel det, de her sagde til departementschefen, nemlig at de ville vende tilbage med en orientering om, hvordan rapporten skulle forankres. Forespurgt, om det således bare var en besked eller orientering til departementschefen om, hvor rapporten blev forankret, bekræftede vidnet dette. Det kunne så være, at den orientering skete via kvartalsrapporterne, hvor man kunne se, hvor ansvaret var placeret.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at tilbagemeldingen således skete på det tidspunkt, hvor man sagde, at rapporten lå i Produktionsforum, og at der blev nedsat en arbejdsgruppe, men at det ikke var en tilbagemelding på løsningen, bekræftede vidnet dette. Det er sådan, han læser det.

REVISIONSUDVALGET

Forespurgt, hvordan vidnet så Revisionsudvalgets opgaver og formål, forklarede vidnet, at de også før, de gik over til strukturen med Koncerncentret, og hvor departementet var nedlagt som særskilt departement, havde et revisionsudvalg. Han husker ikke drøftelserne om, hvorvidt de skulle have et revisionsudvalg eller ej, men i slutningen af 2010 blev Revisionsudvalget etableret. En del af formålet var det ulovhjemlede tilsyn og en overvejelse om, hvorvidt Revisionsudvalget kunne træde i stedet for det. Han husker ikke, om det var revisionschefen, der bragte et sådant forum på banen, men de fik et revisionsudvalg, hvis formål var at se tilbage og konstatere, om det gav anledning til noget. Revisionsudvalget var sammensat på den måde, at departementschefen og koncerndirektører, som jo ikke sad med i Produktionsforum og Juridisk Forum, deltog. Det var et mindre forum, hvor man drøftede, om tingene gik, som de skulle. Der var to regionsdirektører med som repræsentanter for regionsdirektørerne, og så var Steffen Normann Hansen og han selv med. Han ser Revisionsudvalget som et udtryk for dels en måde at organisere sig på i forhold til det ulovhjemlede tilsyn og dels en måde, hvorpå koncerndirektørerne og departementschefen i et mindre forum kunne få et indblik i nogle af disse elementer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
> *Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen*
>
> *Referent: Jens Madsen.*
>
> …
>
> *Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde.*

Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."

Forespurgt, hvordan udvalget udfyldte disse to opgaver, forklarede vidnet, at hvis man tager den sidste først, var et af de vigtige elementer, at revisionschefen deltog i udvalget, så revisionschefen havde en mulighed for at påpege, hvis han ikke fandt, at opfølgningen var god nok, hurtig nok eller tilstrækkelig. Revisionschefen havde så mulighed for at sige det i et forum, hvor departementschefen og koncerndirektørerne sad med. Det var den vigtige del i forhold til opfølgningen. Derudover kunne der gives en orientering om konkrete sager, hvis der var udfordringer eller andet. I så fald var der mulighed for at sætte det på dagsordenen i dette forum.

Forespurgt, om vidnet oplevede, at Revisionsudvalget havde en initiativpligt i forhold til at sikre korrekt opfølgning på de ting, der nu var påpeget, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Den konkrete opfølgning blev placeret et sted i organisationen i forhold til de konkrete revisionsrapporter. Han tror mere, at opgaven gik ud på, at de eksempelvis på et tidspunkt konstaterede, at der var mange frister, der blev skubbet sådan helt generelt. Derfor ændrede de opfølgningskonceptet, hvor de begyndte at markere, om frister blev udskudt. Det handlede derfor mere om at se på det i et helikopterperspektiv og se, hvordan det gik med den samlede opfølgning på porteføljen af revisionsrapporter. Hvis nogen af en eller anden grund havde en særlig eller konkret interesse, kunne de sætte det på dagsordenen, men det var ikke Revisionsudvalget, der fulgte op på den konkrete revisionsrapport. Det foregik i organisationen. Forespurgt, om ikke det var en kontrolopgave i forhold til, om den opfølgning, der foregik i organisationen, var tilstrækkelig og adækvat, forklarede vidnet, at hvis man var uenig i det, der stod i opfølgningsrapporterne og de overblik, man fik, fx hvis man var uenig i, at TRACE-projektet kunne løse problemet i forhold til udbytterefusion, kunne man jo sige det. Man kunne sige det i Produktionsforum, hvis man sad dér, og man kunne sige det i Revisionsudvalget, hvis man så det dér. I hans optik var det dog ikke Revisionsudvalget, der skulle påse, om det nu var det korrekte initiativ til at løse et givet problem. Den faglighed var der ikke i Revisionsudvalget.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

"Formål

…

Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."

Forespurgt, hvordan vidnet forstår dette, forklarede vidnet, at han forstår det sådan, at der her var et forum for revisionschefen til at gøre opmærksom på, hvis han ikke syntes, at de gjorde det godt nok i forhold til opfølgningen. Derudover kunne man tage konkrete ting op, hvis der var behov for det, og departementschefen kunne iværksætte ting. Departementschefen kunne selvfølgelig vælge at iværksætte ting, uanset om de havde et revisionsudvalg eller ej. Forespurgt, om ikke vidnet læser det som en egentlig kontrolopgave, hvor Revisionsudvalget havde til opgave at forholde sig materielt til opfølgningen, forklarede vidnet, at han ikke læser det sådan, at udvalget sad og med tættekam gennemgik hver eneste revisionsrapport. Han opfatter det mere som et overblik, når man så på tværs af det hele. Forespurgt, om det er udtryk for, at der reelt ikke var et kontrolorgan, hvis man havde allokeret en opgave til et direktørområde, og hvis direktøren sagde, at nu var opgaven løst, forklarede vidnet, at hvis han skal skyde fra hoften, så var det Intern Revision, som jo genbesøgte områderne. I den forbindelse ville Intern Revision konstatere det. Det stod sådan set i SIR's 2010-rapport, selv om Borger og Virksomhed i deres høringssvar til rapporten gjorde opmærksom på, at de var uenige med revisionen i, at der ikke var sket noget med de gamle rapporter. Hverken Økonomi eller Revisionsudvalget efterprøvede, om det, man sagde, at man gjorde eller havde gjort, rent faktisk også var sket. Forespurgt, om ikke denne efterprøvelse fandt sted på møderne, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Så skulle det være en revision på revisionen, og det havde de ikke. Foreholdt, at det vel ikke var en revision, men den øverste driftsansvarlige direktion og direktører, som forholdt sig til, at det, der var igangsat, var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det var mere, om det rent faktisk var gjort. Man måtte stole på, at når nogen sagde, at man gjorde noget, så gjorde man det også. I forhold til kontrol af, om det overhovedet skete, havde de stadig Intern Revision, som kom igen.

Forespurgt, om ikke den første del af den foreholdte tekst om, at "udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer", dermed var indholdsløs, idet man kun kunne vurdere dette, hvis man forholdt sig til materien i en kritisk rapport, forklarede vidnet, at det kunne være den samlede opfølgning. De foretog opfølgningen kvartalsvist på, hvordan fremdriften var i de handleplaner, som blev udarbejdet på grundlag af de konkrete revisionsrapporter. Man kunne vælge at se på det rapport for rapport, men man kunne også se på det ud fra den samlede mængde af rapporter og handleplaner. Det var den samlede mængde, de kvartalsvist rapporterede om.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at SIR's 2010-rapport havde en særlig anledning, nemlig at Peter Loft bad om at få disse forhold undersøgt nærmere, og forespurgt, hvor ofte det skete, forklarede vidnet, at han ikke tror, det var særlig ofte. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således var en rapport, der på den måde adskilte sig fra andre rapporter, forklarede vidnet, at det er korrekt, i forhold til at det var Peter Loft, der bestilte rapporten. Forespurgt, om rapporten efterfølgende blev behandlet anderledes end andre rapporter, der havde et andet initiativ, eller om den blev behandlet på samme måde, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, at den skulle være behandlet anderledes end andre rapporter.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.*
>
> *Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet."*

Forespurgt, hvad der ligger i, at der var enighed om, at der skulle foretages kvalitetssikring, hvis man ikke var nede i de enkelte rapporter, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> …
>
> *Økonomi varetager sekretariatsfunktionen for Revisionsudvalget, og der afholdes kvartalsvise møder."*

Forespurgt, om Økonomis rolle efter vidnets opfattelse var en ren og skær sekretariatsfunktion, eller om der også var en kontrolfunktion i forhold til de input, Økonomi fik fra den enkelte direktør, forklarede vidnet, at det var en sekretariatsfunktion forstået på den måde, at Økonomi bad om at få status ind på handleplanerne. Først bad de om at få en handleplan og dernæst om at få status på handleplanerne til kvartalsrapporteringen. Økonomi havde dog ikke den faglige ekspertise til hele

vejen rundt at kunne vurdere, om det, der stod i handleplanerne, var det fagligt korrekte eller ej. I Økonomi havde de deres generelle viden, og hvis noget strittede meget, ville man selvfølgelig kunne se det, og så ville man selvfølgelig sige noget, men de havde ikke skatteekspertise til at efterprøve, om det fx var korrekt at bruge TRACE-projektet. Man måtte forlade sig på, at det fagområde, der kom med de forslag, også havde den viden og indsigt, der skulle til for at vurdere, at det var løsningen.

REVISIONSUDVALGETS BEHANDLING AF SIR'S 2010-RAPPORT

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.*
>
> *Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.*
>
> *Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5866-5867 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*
> *"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige - udbytteskat"*
>
> *…*
>
> *Status efter behandling i Produktionsforum den 21/ 6 2010:*
> *Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover.*
>
> *Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."*

Foreholdt, at dette dokument blev præsenteret i Revisionsudvalget den 17. december 2010, men at arbejdsgruppen først begyndte sit arbejde i april 2011, og forespurgt, om ikke netop Revisionsudvalgets opgave var at forholde sig til, om der var den nødvendige fremdrift i processerne, bekræftede vidnet dette. Han tænker dog ikke, at alle klokker skulle ringe på, at det var meget, meget forsinket i forhold til at gennemføre en handleplan på en revisionsrapport, hvis rapporten var fra maj 2010, og Revisionsudvalgets møde var i december 2010. Foreholdt, at Produktionsforum var stillet i udsigt, at det ville modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010, og at man vidste, at arbejdsgruppen ikke havde haft sit første møde, forklarede vidnet, at det vidste man jo ikke. Han kunne ikke ved at deltage i Revisionsudvalget være bekendt med, at arbejdsgruppen ikke havde haft det første møde. Forespurgt, om ikke det var det, man i Revisionsudvalget skulle kontrollere, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at udvalget ikke kontrollerede, om en nedsat arbejdsgruppe holdt et møde. Foreholdt, at man i Revisionsudvalget fik et dokument vedrørende en kritisk rapport, hvoraf det fremgik, at det underliggende forum, Produktionsforum, der skulle løse tingene, ville modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010, og forespurgt, om ikke man så den 17. december 2010 burde få en rynke i panden, når denne status ikke indgik som bilag til mødet, forklarede vidnet, at han ikke kan erindre, om han havde en rynke i panden.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*
> *…*
> *b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)*
>
> *…*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *Ad b) Notat fra Jens Sørensen"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, bilag til dagsorden "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændige – udbytteskat"), hvoraf fremgår, at man forkortede problemformuleringen på grund af TRACE-projektet. Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøf-

telser om, hvorvidt det kvalitetsmæssigt var det korrekte at gøre, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, hvor lang tid revisionsudvalgsmøderne normalt varede, forklarede vidnet, at der formentlig var afsat 1-2 timer til hele revisionsudvalgsmødet, som foregik én gang i kvartalet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011), hvoraf fremgår, at mødet skulle foregå i tidsrummet kl. 8.30-10.00.

15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 515 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
> *Kritik*
> *- der kan kun med stor usikkerhed opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer*
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen*
> *- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men ikke fuldt opdateret.*
> *- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen.*
>
> *Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Forespurgt, hvad baggrunden for denne proces var, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, hvilket materiale Jens Madsens kontor havde som baggrund for denne forelæggelse. Foreholdt, at man i det beskrevne statusnotat havde anført, at man forkortede problemformuleringen, og at arbejdsgruppen skulle have sit første møde i april 2011, og forespurgt, hvordan den information kunne føre til en indstilling om, at opfølgningen afsluttedes, forklarede vidnet, at han mangler kendskab til det materiale, der i Jens Madsens kontor dannede grundlag for denne indstilling. Ham bekendt afleverede arbejdsgruppen sit rapportnotat primo juni 2011, og 1 uge eller 14

dage efter denne forelæggelse var der et møde i Produktionsforum, hvor man nikkede til de initiativer, der skulle gennemføres for at afhjælpe disse problemer, som også var skitseret i de foreholdte punkter. Han ved ikke, om den viden var i Økonomi på dette tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 505 og side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010), hvoraf fremgår, at Peter Loft havde frist den 17. juni 2011, og at forelæggelsen blev signeret af Jens Madsen og vidnet den 10. juni 2011 og af Peter Loft den 15. juni 2011.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4369 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, bilag til dagsordenen "Håndtering af udbyttebeskatning"):

> *"Procedure:*
> *Arbejdsgruppen arbejder sammen med Borger & Virksomheder samt Jura og Samfund med at udmønte notatets forslag."*

Foreholdt, at rapporten på dette tidspunkt ikke var behandlet og håndteret i Produktionsforum, og forespurgt, om det var normalt, at man, inden man forholdt sig til, hvordan Produktionsforum ville håndtere rapporten, stoppede opfølgningen på den i første omgang i forhold til en indstilling til departementschefen og derefter i Revisionsudvalgets regi, og om ikke kronologien var forkert her, forklarede vidnet, at det virker det til. For at forstå den indstilling bør man næsten vide, hvad der lå i materialet i Jens Madsens kontor som grundlag for indstillingen. Ham bekendt var den rapport, som blev behandlet i Produktionsforum den 27. juni 2011, færdig primo juni 2011. Når han ser det nu, er han enig i, at kronologien er forkert.

Foreholdt, at arbejdsgruppen kom med en anbefaling til, hvordan man fokuserede på den del, der omhandlede afstemningen mellem angivelse og indberetning, men at det var en menig arbejdsgruppe, der præsenterede det produkt, som Produktionsforum skulle forholde sig til den 27. juni 2011, og at der så kom en indstilling fra vidnets enhed, der gik på, at man nu stoppede opfølgningen, forklarede vidnet, at man stoppede revisionsopfølgningen og ikke arbejdet med rapporten.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010), hvoraf fremgår, at Peter Loft havde påtegnet forelæggelsen. Forespurgt, om vidnet forstår Peter Lofts påtegning sådan, at Peter Loft alene havde læst forelæggelsen, el-

ler om det også var en godkendelsespåtegning, forklarede vidnet, at han læser det sådan, at Peter Loft tiltrådte det, de indstillede.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5555 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Er der opfølgning på kritiske rapporter, som udvalget vil følge eller have uddybet?*
>
> …
>
> *Materiale:*
> *Statusrapport over opfølgning på kritiske rapporter"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt på dagsorden/ Emne:*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Revisionsudvalget dermed fik præsenteret et dokument, hvor Peter Loft, inden Revisionsudvalget havde behandlet og forholdt sig til det, havde godkendt, at man standsede opfølgningen, forklarede vidnet, at det må det være, når det fremgår af materialet. Foreholdt, at Jan Lund gav en redegø-

relse af generel karakter, og forespurgt, om det var en sædvanlig fremgangsmåde, at man ikke fremhævede, hvor man sluttede opfølgningen, men at det blot fremgik af de underliggende bilag, forklarede vidnet, at det af kvartalsoversigterne også fremgik, hvilke punkter der blev lukket eller sluttet på revisionsopfølgningen. Der var ikke nødvendigvis et selvstændigt dokument om det, men man ville kunne se det, når man gennemgik overblikket. Forespurgt, om det fremgik af de underliggende bilag, forklarede vidnet, at der ikke nødvendigvis lå et underliggende bilag. Når de udarbejdede kvartalsredegørelserne, var der eksempelvis otte punkter i en handleplan. Hvis man afsluttede eller stoppede opfølgningen på fire af disse punkter, lå der ikke nødvendigvis et underliggende bilag vedrørende de fire punkter.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt på dagsorden/ Emne:*
> *Opfølgningsrevision på inddrivelsessystemerne, EFI-problematik*
>
> …
>
> *Ansvarlig:*
> *Steffen ser på at minimere risici, fx vha. en dokumenteret handleplan, så opstramningen synliggøres overfor Intern revision, indtil EFI kommer."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var nogen overvejelser om at gøre noget tilsvarende på SIR's 2010-rapport, dvs. iværksætte nogle midlertidige tiltag, indtil man måtte have en løsning i TRACE-regi, eller indtil man måtte have en løsning på afstemningsproblematikken, forklarede vidnet, at det er han ikke.

GENERELT OM SIR'S 2010-RAPPORT OG TRACE

Vidnet blev foreholdt, at hvis man ser samlet på forløbet vedrørende SIR's 2010-rapport, fremgår det, at der var en indstilling i februar 2010, hvor man overvejede dansk TRACE-tilslutning, og hvor der blev lagt op til, at man skulle forholde sig til, hvad Danmark fik ud af det. Det fremgår ikke af materialet, at der blev udarbejdet en sådan analyse. I maj 2010 kom der en kritisk revisionsrapport, hvori der var beskrevet væsentlige problemstillinger med bl.a. kontrol af refusion og med afstemningen. I marts 2011 blev både Produktionsforum, Revisionsudvalget og Udvidet Direktion gjort bekendt med, at man endnu ikke havde igangsat arbejdsgruppen, og at man stod til at koble den del, der vedrørte refusionsdelen, ud af arbejdet, fordi det skulle køre i et TRACE-spor. Foreholdt, at man i juni 2011 på grundlag af arbejdsgruppens anbefalinger besluttede, at man arbejdede videre med afstemning af indberetning og

angivelse og lukkede ned for opfølgningen, og forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var et forløb, der levede op til de retningslinjer, der var gældende på daværende tidspunkt, forklarede vidnet, at det mente han helt sikkert på det tidspunkt. Opfølgningerne blev behandlet i forskellige fora, og han kan ikke mindes, at der var diskussioner om, at de gjorde noget forkert, eller at der var noget, de manglede at gøre.

SIR'S 2013-RAPPORT

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 933 og side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013), hvoraf fremgår, at rapporten var stilet til Jens Brøchner, og at SIR havde indført en farveskala til illustration af, hvor alvorligt SIR så på de enkelte dele.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten, da den kom, forklarede vidnet, at det er han overbevist om, at han gjorde, ligesom han også læste alle andre rapporter. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad han tænkte, da han læste rapporten, forklarede vidnet, at han ikke har nogen særskilt erindring om denne revisionsrapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> …
>
> *- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010)"):

> *"Delkonklusion*
>
> …
>
> *I undersøgelsen af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010) anbefalede SIR, at der blev etableret et overordnet ansvar for hele processen*

til håndtering af udbyttebeskatning. Det er fortsat SIRs opfattelse, at der bør etableres et overordnet ansvar."

Foreholdt, at det var en høflig måde at skrive på, at denne anbefaling fra 2010-rapporten ikke var blevet fulgt, og forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om, hvad der var gået galt, siden man ikke var kommet i hus med den, forklarede vidnet, at han ikke erindrer nogen drøftelser. Når han nu genlæser det, skal man tænke på, at det var en funktionsopdelt organisation. Han ved ikke, om de kunne imødekomme SIR uden at foretage en organisationsændring. Han har dog ikke nogen erindring om, at de diskuterede det på den måde, men det er i hvert fald den tanke, han får, når han læser det nu, at der nødvendigvis ville være flere lodtagere i processen ud fra den måde, de var organiseret på.

Vidnet blev foreholdt, at man af materialet og de afhøringer, der har fundet sted, kan få det indtryk, at der var nogle oprindelige anbefalinger i SIR's 2010-rapport, som man placerede i et udvalg, og at man udarbejdede et kommissorium. Udvalget kom med nogle indberetninger, og man sagde, at det så godt og rigtigt ud, men der var ingen, der forholdt sig til, om man kom i hus med de forhold, der var påpeget i SIR's 2010-rapport. Foreholdt, at det ikke fremgår, at der var drøftelser om, hvorvidt det var hensigtsmæssigt eller ej i den daværende struktur, men at det fremstår, som om man efter et vist tilløb skubbede en arbejdsgruppe i gang og lod arbejdsgruppen køre videre, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om mere strukturelle diskussioner om, hvorvidt man overhovedet skulle imødekomme disse anbefalinger, forklarede vidnet, at det har han ikke i forhold til denne rapport. SIR's 2013-rapport pegede godt nok på det med det overordnede ansvar for hele processen, men den kvittererede også for andre initiativer. Som han læser det nu, vendte revisionen her tilbage og kvitterede for de ting, der var sat i værk i arbejdsgruppen mellem 2010 og 2013.

Generelt om opfølgningsproceduren

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3675 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision):

"Sagen kort:

…

I SKAT vil Økonomikontoret, indtil den endelige struktur i SKAT fastlægges, være indgang for de af Intern Revisions rapporter, som vedrører SKAT. Økonomikonto-

ret vil sikre fordelingen af rapporter til de ansvarlige direktører, sikre opfølgning og sikre afrapportering til departementet."

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om tilsyn, at der fra 2013 ikke var et revisionsudvalg, men at man i stedet havde direktionen, og forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at direktionen havde samme rolle som den, der tidligere lå i henholdsvis Produktionsforum, Juridisk Forum og Revisionsudvalget, eller om rollen blev ændret i den nye organisation, forklarede vidnet, at det fra 2013 var direktionen. Man etablerede en organisation med fagområderne Kundeservice, Indsats og Inddrivelse og så nogle stabsfunktioner som IT, Økonomi og HR. Når de i Økonomi fik en revisionsrapport ind, var det første, de gjorde, at lægge den til direktionen med en indstilling om, hvilke fagområder og hvilke fagdirektører eller direktionsmedlemmer der skulle have ansvaret for rapporten. Derefter gik rapporten ud i det pågældende fagudvalg, som meldte en handleplan ind, og så fulgte de kvartalsvist op på fremdriften på handleplanen. På den måde var der ikke nogen underudvalg i form af Produktionsforum eller Juridisk Forum at lægge arbejdet i, men det lå ude i et fagområde. Fagdirektøren tog det med hjem, og så var det fagdirektøren og dennes ledelse, der varetog det videre arbejde. Forespurgt, om Økonomis rolle i den forbindelse blev mere eller mindre fremtrædende, forklarede vidnet, at han mener, den generelt var den samme som hidtil.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at der fra 2013 var forskellige direktørområder, fx Kundeservice, Indsats, Inddrivelse, HR og Stab, og at rapporten vil gå til et fagudvalg, og forespurgt, om disse fagudvalg skal forstås som fagområdets udvalg, forklarede vidnet, at der ikke var nogen fagudvalg. Produktionsforum og Juridisk Forum var jo væk. Rapporterne landede i et fagområde og hos den direktør, der havde ansvaret for det pågældende fagområde. Forespurgt, om vidnet med fagudvalg således tænkte på direktørområdet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 25-26 (Jens Madsens forklaring):

"Foreholdt, at man i 2013 havde en ny organisation i forhold til den tidligere SIR-rapport, og forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forhold til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hans rolle først og fremmest var at sikre, at der blev udpeget en ansvarlig direktør til at følge op på rapporten, og at rapporten kom ind i deres opfølgningsprotokol. Han skulle desuden sikre, at der blev indhentet handleplaner og fulgt op på disse, og at handleplanerne kom til at fremgå af opfølgningsprotokollen. Foreholdt, at det lyder som den samme rolle, som han beskrev for 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det var den samme rolle i et andet organisa-

torisk setup. Forespurgt, om han dermed opfattede sin rolle som uforandret i det nye setup, bekræftede vidnet dette."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 8 (Jens Madsens forklaring):

"Forespurgt, hvad sekretariatsfunktionen bestod i, forklarede vidnet, at den primært bestod i at sikre, at der var en dagsorden til møderne, og at der var en opfølgningsprotokol på de revisionsrapporter, Revisionsudvalget stadig fulgte op på. Kontorets opgave var at sikre, at alle modtagne revisionsrapporter var sendt til et relevant forum, og at der var kommet en tilbagemelding fra det pågældende forum efter endt behandling af rapporterne. Forespurgt, hvilken opgave kontoret havde i forhold til den efterfølgende opfølgning, forklarede vidnet, at den bestod i løbende at indhente en opdateret status fra forummet på, hvad der var blevet drøftet, og om der var sket noget i forhold til de aktiviteter, der var igangsat. Forespurgt, om de i vidnets kontor foretog en vurdering af, om der var sket noget, eller om der ikke var sket noget, forklarede vidnet, at de foretog en vurdering af, om en given frist var overholdt eller ej, men de foretog ikke en faglig vurdering af, om det, der var foreslået, var fagligt korrekt."

Vidnet blev endelig foreholdt fra protokol nr. 41 for den 4. december 2019 side 9 (Winnie Jensens forklaring):

"Forespurgt, om den struktur i SKAT, hvor man ikke havde et revisionsudvalg, øgede eller reducerede direktionens pligt til at føre tilsyn, forklarede vidnet, at hun mener, at direktionen havde pligt til at føre tilsyn, uanset om man havde et revisionsudvalg eller ej. Forespurgt, om tilsynspligten også indebar, at man skulle forholde sig til, om det indholdsmæssige gav mening, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Konstruktionen var, at man havde delegeret denne tilsynspligt til økonomiområdet, som havde en særlig opgave på dette felt."

Foreholdt, at disse to forklaringer er modstridende, og forespurgt, hvordan vidnet opfattede henholdsvis direktionens ansvar og opgave og Økonomis ansvar og opgave i forhold til den materielle kontrol, forklarede vidnet, at som tidligere forklaret var Økonomi ikke bestykket med den faglige ekspertise til at vurdere, om noget var det fagligt korrekte at gøre, eller om det var løsningen på de udfordringer, der var. Han er sådan set enig med Jens Madsen, dog med den bemærkning, at man som almindelig stabsfunktion selvfølgelig skulle gøre opmærksom på det, hvis noget virkede underligt eller sprang i øjnene. Man kunne dog ikke forvente, at de i Økonomi var eksperter i alle fagets facetter og kunne belære et fagområde om, hvad der var det korrekte at gøre. Han vil gå lidt længere end Jens Madsen, da de ikke var en ren

postkasse, som bare sørgede for et overblik. De læste det med sund fornuft, og hvis det på nogen måde strittede, skulle de selvfølgelig gøre opmærksom på det, når de lagde det til direktionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 926 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Sammenfatning*
>
> …
>
> *Rigsrevisionen godkender Intern Revisions revisionsplan samt ændringer til denne. Intern Revision rapporterer om den udførte revision til både departementschefen og Rigsrevisionen.*
>
> …
>
> *Departementet sender rapporter, der vedrører SKAT til Budget og Regnskab i SKAT."*

Forespurgt, om vidnet har kendskab til den normale postgang i forhold til revisionsrapporter, som af SIR blev sendt til departementet og departementschefen, forklarede vidnet, at han ikke var i departementet efter 2013. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan posten gik ind fra SIR til departementet, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 926 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Sammenfatning"):

> *"Departementet sender rapporter, der vedrører SKAT til Budget og Regnskab i SKAT. Kritiske rapporter (kritikhøjde: "ikke helt tilfredsstillende" og "ikke tilfredsstillende") drøftes i SKATs direktion, hvor den relevante direktør til opfølgningen findes."*

Forespurgt, hvordan drøftelserne i denne periode fra 2013 normalt foregik i direktionsregi, forklarede vidnet, at der var et punkt på dagsordenen og en indstilling, hvor de fra Økonomi indstillede, hos hvilken direktør de mente, rapporten skulle forankres. Enten tilsluttede direktion sig det, eller også besluttede den noget andet. Men det var ikke noget, der var afsat meget tid til på direktionsmøderne, så forventningen var, at de i Økonomi var rimelig præcise, i forhold til hvor rapporterne skulle placeres.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 926-928 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Sammenfatning:*
>
> …
>
> *Status fra direktørerne på opfølgningen, herunder Budget og Regnskabs vurdering af om opfølgningen er dækkende, opsamles i en opfølgningsprotokol, som forelægges SKATs direktion inden den sendes til departementet til evt. videre foranstaltning.*
>
> …
>
> *Opfølgning på kritiske revisionsrapporter.*
>
> *Budget og Regnskab koordinerer indsatsen med de endelige revisionsrapporter og opsamler status fra direktørerne om deres opfølgning på revisionsrapporterne, vurderer om opfølgningen er dækkende samt anfører oplysningerne i opfølgningsprotokollen. Opfølgningsprotokollen forelægges SKATs direktion med faste intervaller med henblik på at kunne sendes til departementet til evt. viderebehandling."*

Forespurgt, om det foreholdte svarer til vidnets forklaring om, at man forholdt sig kritisk, hvis der var noget, der strittede, men at det var graden af kontrolniveauet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt der kunne være behov for at sende en kritisk SIR-rapport bredere ud end til direktionen, forklarede vidnet, at den vel ikke kunne sendes bredere ud, i og med at alle direktionsmedlemmer fik den, og dermed fik alle fagområder rapporten, uanset om de var ansvarlige for den eller ej. Forespurgt, om det skal forstås således, at hvis en rapport var relevant for Indsats, så var det op til indsatsdirektøren at sende rapporten ned i sit system, forklarede vidnet, at det mere skal forstås således, at hvis en rapport var sendt til Kundeservice, som jo havde hele den store administration, og de i Kundeservice mente, at der var behov for, at Indsats gjorde noget, så ville Kundeservice sige til Indsats, at de mente, at der var et behov.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var som et led i opfølgningen på en SIR-rapport, at der kunne være behov for at gøre noget inden for flere forskellige direktørområder, forklarede vidnet, at i og med at det var en funktionsopdelt organisation, lå efterkontrolopgaven i Indsats. Hele det store admi-

nistrative apparat med forskuds- og årsopgørelser, vejledningsdelen osv. lå i Kundeservice. Hvis der kom en rapport, som blev forankret hos direktøren for Kundeservice, som så konstaterede, at der var behov for, at Indsats tog et initiativ, var det jo Kundeservice, der havde en forpligtelse til at sige til Indsats, at de mente, at der var brug for, at de gjorde dette eller hint. Derefter kunne Indsats jo forholde sig til, om de var enige eller ej. Forespurgt, om det alt sammen var med henblik på at følge rapporten helt til dørs og tage hånd om alle de problemstillinger, den angik, forklarede vidnet, at de, der fik rapporten, havde initiativforpligtelsen til at få gjort de nødvendige ting. Hvis de skulle have nogen til at hjælpe sig, fx hvis det krævede ændringer af IT-systemer, skulle man henvende sig til IT, idet Kundeservice ikke kunne foretage en IT-ændring. Så måtte man gå derhen, hvor man kunne få de ting til at ske.

17. juni 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 959 (2013-06-07 - Forelæggelse for direktionen vedr. SIR's 2013-rapport):

> *"Indstilling: Det indstilles, at direktøren for Kundeservice følger op på rapporten."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Emne:*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> *Beslutnings/Drøftelse:*
> *Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."*

Forespurgt, om vidnet husker dette forløb, og hvad der gjorde, at man ikke fulgte Økonomis indstilling, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring fra mødet, men han kan bare se, at konklusionen blev en anden, end de indstillede. Forespurgt, om vidnet således ikke er bekendt med, hvad der konkret førte til den konklusion, forklarede vidnet, at det er han ikke. Hans formodning vil være, at der var drøftelser på direktionsmødet om, at rapporten rakte bredere end til Kundeservice, og at Inddrivelse også havde lod i den, hvorfor der skulle to områder på. Forespurgt, om vidnet overhovedet har nogen erindring om det pågældende møde, forklarede vidnet, at det har han ikke.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1041 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *8.*
>
> *Emne:*
> *Rigsrevisionen og kvartalvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR*
>
> …
>
> *Forventet tidsforbrug:*
> *5 min"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1045 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over rapporter fra Intern Revision"):

> *"Jens Sørensen/Inddrivelse*
>
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat"*

Foreholdt, at Økonomi kom med én indstilling, men at man besluttede at placere rapporten hos to områder, og at det nu fremgår, at den efterfølgende blev placeret hos Jens Sørensen, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om den proces, hvor man gik fra to til én ansvarlig, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Han vil formode, at selv om der var to ansvarlige, så ville der kun være én, der vendte tilbage til Økonomi.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der ligger i, at der var én, der vendte tilbage til Økonomi, forklarede vidnet, at der var to ansvarlige for rapporten, idet de kritikpunkter, der skulle håndteres, rakte på tværs af fagområderne Kundeservice og Inddrivelse, men de fik kun én handleplan tilbage i forhold til den samlede rapport. Han ville ikke have en forventning om, at der kom én handleplan fra Kundeservice og en anden handleplan fra Inddrivelse. Han ville have en forventning om, at der kom én samlet handleplan, som favnede det hele. Forespurgt, hvorfor der ikke kunne stå to direktørnavne, forklarede vidnet, at det kunne der også. Forespurgt, om der var sket et skifte i ansvaret for opfølgningen, som

blev begrænset til Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det skal han ikke kunne sige. Han tror, at hvis man ser i handleplanen, vil der være folk både hos Jens Sørensen og i Kundeservice hos Steffen Normann Hansen, som var lodtager i handleplanen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man ikke ud fra den foreholdte passage "Jens Sørensen/Inddrivelse" kan udlede noget særligt, i forhold til om det nu alene var Jens Sørensen, der havde ansvaret, forklarede vidnet, at det forhold, at rapporten om refusion af udbytteskat i indholdsfortegnelsen var placeret under Jens Sørensen, ikke nødvendigvis betød, at Kundeservice ikke også havde lod i den.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet gennemgik den kvartalsmæssige opfølgningsprotokol, inden den blev sendt til direktionen, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at han gennemgik det materiale, direktionen skulle have. Hvis man ser dagsordenen til det pågældende møde, vil man også kunne se, at der står "KJ" på rigtig mange dagsordenspunkter. Forespurgt, om vidnet havde gennemgået materialet til alle de punkter, han stod for, inden materialet blev sendt ud, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1049 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR*
>
> *Beslutnings/Drøftelse:*
> *Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.*
>
> *Afrapporteringen vedrører denne gang både 2. og 3. kvartal, da Budget og Regnskab har udarbejdet et nyt koncept med fokus på aktiviteter og tidsfrister i opfølgningen.*
>
> *Direktionen godkendte indstillingerne."*

Forespurgt, hvad det nye koncept, der her blev indført, gik ud på, forklarede vidnet, at det var med fokus på tidsfristerne. De havde 50-60 revisionsrapporter hvert eneste år, og det var en kendt sag, at de ofte flyttede tidsfristerne for at implementere og håndtere kritikpunkterne. Når der kom en handleplan med en frist for, hvornår man forventede, at man havde gjort noget, var det ikke ualmindeligt, at den frist flyttede sig. Det var selvfølgelig noget, de drøftede, og han mener også, at det blev drøftet med departementet. For at synliggøre og få fokus på det ændrede de lidt i skema-

opsætningen, så det blev tydeliggjort, når frister blev flyttet, i forhold til hvad man først havde tilkendegivet, at man kunne.

På ny forevist ekstraktens side 1045 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over rapporter fra Intern Revision") og foreholdt, at man på et tidspunkt indførte to kuløre i opfølgningsprotokollen, hvor der i højre side var en "fristkulør", og forespurgt, om det var det, der var undervejs, men på dette tidspunkt ikke var implementeret, forklarede vidnet, at det var det, der kom. Han formoder, at det var det, der kom til næste direktionsmøde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1046-1047 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over rapporter fra Intern Revision"):

> *"12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> …
>
> *Anbefalinger:*
>
> …
>
> *6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter:*
>
> …
>
> *Ad 6) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer Jeanette Nielsen afklare, om det er muligt at indlægge yderligere kontroller."*

Forespurgt, om det var sædvanligt, når der var en anbefaling fra SIR om, at noget skulle gøres bedre, at man sagde, at nu så man, hvad der var det muliges kunst, forklarede vidnet, at han ikke synes, der var noget unaturligt i, at man undersøgte, hvad der kunne lade sig gøre, og hvilke løsninger man kunne lave, som imødekom det.

Han vil gerne sige, at når han nu genlæser dette og rapporten med den viden, man har i dag, så skal man være opmærksom på, at det, som Intern Revision påpegede i forhold til manglende kontrol ved udbytterefusion, vedrørte regnearksordningen. Rapporten var heller ikke markeret rød. Intern Revision havde på det tidspunkt ikke den viden, man har i dag, og det havde han og de andre heller ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over rapporter fra Intern Revision"):

> *"Anbefalinger:*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter:*
>
> …
>
> *Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring."*

Foreholdt, at det er rent deja-vu, at der nedsættes en arbejdsgruppe, og forespurgt, om vidnet husker nogen drøftelser om, hvorvidt det var den rette aktivitet i forhold til anbefalingen om et overordnet ansvar for hele processen, forklarede vidnet, at han ikke tror, han kunne have foreslået en anden aktivitet. Det lyder, som om det forhold, at man nedsatte en arbejdsgruppe, bare var en syltekrukke. Det er ret udbredt i en så stor funktionsopdelt organisation, at når noget skulle ændres, var der ikke nogen, der kunne gøre det alene. De var nødt til at gøre det sammen med andre. Derfor var det ikke unormalt at nedsætte arbejdsgrupper med henblik på at etablere løsninger. Foreholdt, at anbefalingen gik på, at man etablerede et overordnet ansvar for hele processen, og at det kan læses således, at der skulle være én direktør, som havde ansvaret for processen, og forespurgt, om det med den læsning ikke ville være mere relevant at have en drøftelse direkte i direktionen om, hvordan

det overordnede ansvar skulle fordeles, forklarede vidnet, at hvis man læser det på den måde, skulle de i direktionen have haft en diskussion om, hvorvidt den funktionsopdeling, de havde i deres organisation, skulle være der eller ej. Det erindrer han ikke, de havde.

19. februar 2014 – møde i direktionen

Forespurgt, om vidnet har nogen erindring om det pågældende møde i direktionen den 19. februar 2014, forklarede vidnet, at det har han ikke.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1135 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for direktionen"):

> *"SIR*
> *Opmærksomheden henledes på, at der er en række af SKATs egne opfølgningsfrister, som er udskudt. Det viser, at der er udfordringer med fremdriften i aktiviteterne.*
>
> *De rapporter, som har udskudte frister er markeret med gul i fremdriftskolonnen på side 1 og 2 i opfølgningsprotokollen."*

Foreholdt, at vidnet ikke deltog i mødet, og forespurgt, om vidnet erindrer, at denne bemærkning kom med og baggrunden for den bemærkning, forklarede vidnet, at han vil tro, det var det nye setup, han tidligere forklarede om, hvor de ændrede i skemaopsætningen, så de med farve fremhævede forsinkede eller udskudte frister.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigerede fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning. De enkelte revisionsbemærkninger er ansvarsplaceret, og der er afsat tidsfrister for tiltag. Tidsfristerne for flere tiltag er imidlertid udskudt af flere omgange."*

Forespurgt, om det var en henvendelse, vidnet blev gjort opmærksom på, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var Kurt Wagner revisionschef og sad i departementet. Vidnet havde statusmøder med Kurt Wagner, så han er helt sikker på, at de drøftede udskudte tidsfrister osv., men han ved ikke, om han så dette dokument. Det har han ingen erindring om. Forespurgt, om vidnet har en erindring om, hvorvidt Kurt Wagner sagde ham, at han nu gik i departementet for at få sat hastigheden på opfølgningen op, forklarede vidnet, at han er helt sikker på, at de talte om udfordringen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til en uddybning af, at vidnet og Kurt Wagner havde talt om udfordringen, forklarede vidnet, at når man ser deres kvartalsopfølgninger, var de opmærksomme på, at man rykkede fristerne. I handleplanen oplyste man, at noget ville være gjort inden en bestemt dato, og når datoen nærmede sig, sagde man, at det nåede man ikke alligevel, for det tog længere tid, og så satte man en ny frist. De var opmærksomme på den udfordring med, at det trak ud med at få lukket handleplanerne. Han havde nogle statusmøder med revisionschefen, men han tror ikke, de konkret drøftede dette papir, men de drøftede helt sikkert problemstillingen. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet var enig med revisionschefen i, at der bestod denne udfordring, forklarede vidnet, at det var en kendsgerning, at frister blev rykket, men det næste spørgsmål var så, om man rent faktisk kunne gøre det hurtigere. Han har ikke nogen erindring om, at folk sad på hænderne. Forespurgt, om det stod klart, at man her havde en udfordring med hensyn til, at fristerne rykkede sig, eller om vidnet og Kurt Wagner så forskelligt på det, forklarede vidnet, at han tror, at både han og SKAT's direktion var enige i, at det var udfordrende, at fristerne trak ud.

11. september 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1339 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *4.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalvis status på rapporter fra RR og SIR*
>
> *Direktionsmedlem:*
> *KJ"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1342 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for direktionen"):

> *"SIR*
> *Der har generelt været fremdrift i at få gennemført de forudsatte aktiviteter indenfor de fastsatte opfølgningsfrister, hvilket også giver sig udtryk i, at opfølgningen på flere rapporter er afsluttet i dette kvartal, og at der i en række yderligere rapporter kun mangler at blive gennemført enkelte aktiviteter før opfølgningen kan afsluttes. Der er dog fortsat behov for at have fokus på fremdriften i aktiviteterne."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1343 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør."):

> *"Jens Sørensen/Inddrivelse*
>
> …
>
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> *Fremdrift* [gul markering]*"*

Forespurgt, om de i Økonomi pressede på, for at punkterne og rapporterne skulle lukkes ned, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. De pressede i direktionen på, for at man skulle prioritere. De frister, der var sat i handleplanerne, var sat af de pågældende fagområder selv. Der var derfor to led; dels at de skulle fastsætte realistiske tidsfrister, og dels at man skulle fokusere på at overholde de fastsatte tidsfrister. Forespurgt, om drøftelserne på direktionsmøderne i højere grad omhandlede overholdelse af tidsfrister, end hvordan man løste problemerne, forklarede vidnet, at der skulle være en særlig anledning, hvis de diskuterede de enkelte rapporter. Det fremgår også af den tid, der var sat af til punktet på dagsordenen, at det var overbliksbilleder, som blev præsenteret. Forespurgt, om det dermed var det billede, der fremgår af det foreholdte (ekstraktens side 1343), man havde fokus på, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var nogen væsentlig forskel på, hvor mange fristudsættelser der var fra direktørområde til direktørområde, forklarede vidnet, at han ikke har nogen erindring om, at nogen af di-

rektørerne var dårligere eller bedre end andre. Der var en forskel på vægten af, hvor mange revisionsrapporter man havde at håndtere. Kundeservice, Inddrivelse og formentlig også IT var de store fagområder – altså dem, der havde mange rapporter og mange opfølgningspunkter – mens HR, Økonomi og Indsats formentlig ikke havde så mange, hvis man måler på antallet.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1345 (2014-09-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 11. september 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 2. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

> *"12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> …
>
> *Anbefalinger*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Frist 30.09.2014 – (Frist udskudt)."*

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser herom, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

> *"12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> …
>
> *Anbefalinger*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Punktet er afsluttet."*

Foreholdt, at teksten her var præcis den samme som til direktionsmødet den 11. september 2014, men at punktet nu var afsluttet, og forespurgt, om de i Økonomi holdt øje med, hvad der stillede punktet anderledes end sidste gang, det var på dagsordenen, og hvor det ikke var afsluttet, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, hvornår dette møde fandt sted.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1381 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *8.*

Emne:
Kvartalvis opfølgning på revisionsrapporter fra RR og SIR

Direktionsmedlem:
KJ

Materiale:
1. Forblad
2. Opfølgning RR
3. Opfølgning SIR

Forventet tidsforbrug:
10 min"

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"), hvoraf fremgår, at teksten var uforandret, men at punktet nu var afsluttet. Vidnet forklarede, at der måtte ligge noget materiale i Jens Madsens kontor, som dannede grundlag for det. Forespurgt, om det materiale skulle begrunde, hvorfor man afsluttede punktet, bekræftede vidnet dette. Det vil han i hvert fald formode.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1390 (2014-12-03 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

"Emne:
Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter

Bemærkninger:
Direktionen tog kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision til efterretning."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1384 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for direktionen"):

"SIR
Der har generelt været fremdrift i at få gennemført de forudsatte aktiviteter indenfor de fastsatte opfølgningsfrister, hvilket også giver sig udtryk i, at opfølgningen på flere rapporter er afsluttet i dette kvartal, og at der i en række yderligere rapporter kun mangler at blive gennemført enkelte aktiviteter før opfølgningen kan afsluttes. Der er et stort antal aktiviteter, som er forudsat gennemført inden årets udgang, og der derfor fortsat behov for at have fokus på fremdriften i aktiviteterne."

Foreholdt, at der her var et fortsat fokus på at få afsluttet punkterne, forklarede vidnet, at der var fokus på fremdrift.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

" 12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

…

Anbefalinger

…

3) At der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol, som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

…

Aktiviteter

…

Ad 3) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring
Frist 31.12.2014 – (Frist udskudt)"

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår, at fristen for pkt. 4, 5, 6 og 8 var tilsvarende udskudt.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *3.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv.*
>
> *Bemærkninger:*
> *Direktionen følger kvartalsvist op på Intern Revisions (SIR) rapporter samt Rigsrevisionens igangværende og kommende undersøgelser, revisioner og beretninger.*
>
> *Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv."*

Forespurgt, om vidnet husker noget om drøftelserne på dette tidspunkt den 18. februar 2015, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1414 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

> *"Jens Sørensen/Inddrivelse*
> *…*
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> *Fremdrift* [gul markering]*"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1416 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgnings-

protokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

"12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

…

Anbefalinger

…

3) At der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol, som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

…

Aktiviteter

…

Ad 3) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berører systemerne NTSE, 3S og SAPPS.
Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015. Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om vidnet – henset til det planlagte arbejde – vil sige, at det var et naturligt tidspunkt at afslutte punktet i forhold til en kritisk rapport, forklarede vidnet, at når han læser det nu, forstår han det på den måde, at punktet blev afsluttet, fordi opfølgningen ville foregå via de månedlige regnskabsgodkendelser. De slap derfor punktet i revisionsopfølgningsregi. Forespurgt, hvorfor det var godt at slippe punktet i revisionsopfølgningsregi, forklarede vidnet, at han ikke ved, om det var godt, men som tidligere forklaret var der også et hensyn at tage til, at der kom en lind strøm af revisionsrapporter. Hvis ikke de slap noget, før det var implementeret, og før de så, at det virkede, ville revisionsopfølgningen sande til, i forhold til hvor mange initiativer der skulle stå i revisionsopfølgningerne. Det var der givetvis en afvejning af. Forespurgt, om ikke det var, fordi man ikke gjorde nok for at følge op på rapporterne, forklarede vidnet, at han her vil sige, at der blev rapporteret i et andet forløb, da det flyttede over i de månedlige regnskabsgodkendelser. Det var det, de gjorde, og det var det, direktionen så på, og det var det, de sendte i departementet. Der var ikke nogen, der vendte tilbage til ham og sagde, at de skulle gøre det anderledes. Det eneste, der skete i forhold til opfølgningen, var, at Kurt Wagner på et tidspunkt – muligvis i 2014, men det husker han ikke præcist – ændrede lidt i konceptet, så revisionsrapporterne kom til at indeholde handleplanerne. Intern Revision etablerede en database, hvor de også holdt styr på, om man nåede i mål med handleplanerne, som man havde sagt. Forespurgt, om ikke det var direktionen, der havde til opgave at sørge for, at man fik løst de problemer, som en intern eller ekstern revision påpegede, og at det vel ikke var revisionens opgave, forklarede vidnet, at det kan man sige. Forespurgt, om ikke de i direktionen slap kontrollen, når de lod det gå ud af revisionsopfølgningsprotokollen, forklarede vidnet, at de slap kontrollen i revisionsopfølgningssammenhæng. Forespurgt, om det var det korrekte at gøre, når man ikke havde løst opgaven, forklarede vidnet, at det mente de på det tidspunkt, at det var.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

"12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

…

Anbefalinger

…

6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

…

Aktiviteter

…

Ad 6) Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.
Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om det var korrekt at afslutte det pågældende punkt med den pågældende begrundelse, forklarede vidnet, at det mente de på det tidspunkt. Andet kan han ikke sige til det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"), hvoraf fremgår, at pkt. 1-7 var afsluttet, mens der udestod en frist under pkt. 8.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i direktionen, når man afsluttede en rapport, lagde til grund, at tingene var løst, uden at man undersøgte, hvad der var ændret siden sidste gang, forklarede vidnet, at man ikke nødvendigvis lagde til grund, at tingene var løst. Man fandt ud af, hvilken vej man skulle gå med dem. Det fremgik ikke af materialet, at tingene var løst, men der stod, hvad man ville gøre. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var det relevante tidspunkt at afslutte denne rapport på, forklarede vidnet, at med den viden, han har i dag, kan han godt sige, at det skulle de ikke have gjort, og så kunne man se, hvad der så ville være sket. Når han ser på det i dag, kan han jo bare sige, at det var det, de gjorde. Det fremgår af det foreholdte (ekstraktens side 1417), som blev behandlet i SKAT's direktion, og som blev sendt til departementet, at man deltog i TRACE-projektet og lukkede punktet. Så det var jo det, de besluttede at gøre. Han kan ikke komme det ret meget nærmere. Foreholdt, at når man ser det bagudrettet, ser det ud, som om der var en henvendelse fra en revisionschef til departementet om, at der ikke var nok frem-

drift, og at det så blev indskærpet over for direktionen, at der var flere punkter, der skulle lukkes, og at punkterne derefter blev lukket, uden at det fremgår, at der reelt skete nogen nævneværdige aktiviteter på de pågældende punker på det tidspunkt, hvor de blev lukket, og forespurgt, hvad vidnet siger til det, forklarede vidnet, at det er en hypotese.

CHANGE BOARD

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forhold til Change Board, forklarede vidnet, at det sådan set var ham, der var Change Board. I den styringsmodel, som de udviklede i 2013, havde de i direktionen kvartalsvise møder, hvor de prioriterede tiltag og ressourcer osv. Hvis der mellem disse kvartalsmøder var behov for at få bevilget midler, og det ikke kunne vente til et kvartalsmøde, kunne man gå i Change Board med sit ønske om at få penge til dette eller hint. Det var så hans opgave enten at give pengene eller sige nej. Forespurgt, hvordan processen var, når man søgte om penge i Change Board, forklarede vidnet, at de, der havde behov for en bevilling, kom med et grundlag for bevillingen. Han havde så et kontor i Økonomi, som sagsbehandlede på ansøgningen, hvorefter der var et møde i Change Board, hvor de pågældende mødte op, og hvor de drøftede sagen. Derefter traf han en beslutning om, hvorvidt de skulle have penge eller ej.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1421-1422 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

> *"Indstilling – opgave*
> *Afstemning af data mellem systemerne*
>
> *Sagsbehandler: Jeanette Nielsen*
> *Godkendt: Susanne Thorhauge*
>
> …
>
> *Forretningsområde: Kundeservice Udvikling Erhverv*
>
> …
>
> *Indstilling*
>
> *Det indstilles, at der udmeldes budget på kr. 150.000 til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat vedrørende overførsel af data vedrørende udbytteskat mellem systemerne.*

…

Baggrund for indstilling

SKATs Interne Revision har bemærket, at der er behov for at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne. Den afstemning/rapport, der ønskes bestilt hos CSC ved nærværende indstilling, skal danne grundlag for en vurdering af behov og krav til en mere permanet løsning."

Foreholdt, at vidnet forklarede, at der var et møde i Change Board, som dannede grundlag for beslutningen, og forespurgt, om Change Board fik supplerende oplysninger under dette møde, forklarede vidnet, at det kunne Change Board godt få. Han kunne stille spørgsmål ud fra det materiale, der forelå, eller ansøgerne kunne have behov for at uddybe noget. Han kunne bede om en uddybning, som så blev givet på mødet, i det omfang de kunne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1431 (2015-03-26 (2) - Notat vedr. Change Boards afslag på bevilling):

"Indstillingen blev ikke tiltrådt.

Det blev på Change board besluttet, at indstiller i første omgang skal vende problemstillingen med BI og Analyse med henblik på at afklare om problemstillingen kan løses internt i SKAT – eller hvorvidt de kan medvirke til at skitsere en løsning, der er billigere end først tænkt."

Forespurgt, hvilke overvejelser der førte til ikke at bevilge disse 150.000 kr., forklarede vidnet, at de søgte om 150.000 kr. til en afstemning, som man skulle have en ekstern leverandør til at foretage. Han har genlæst indstillingen og referatet som forberedelse til dagens afhøring, og han kan se, at han sendte dem tilbage, fordi de åbenbart ikke havde undersøgt, om SKAT selv kunne foretage afstemningen. De havde opbygget afdelingen BI og Analyse, som kunne noget med data. Derfor spurgte han dem på mødet, hvorvidt de selv internt i SKAT kunne levere det, de havde behov for. Det blev de så sendt hjem for at undersøge.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

"Ad 3)

…

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015. Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne."

Foreholdt, at denne prøveafstemning var grundlaget for at lukke dette punkt på direktionsmødet den 18. februar 2015, og forespurgt, om ikke vidnet – da han modtog denne ansøgning – tænkte, at det var et væsentligt punkt, der skulle håndteres, forklarede vidnet, at han ikke tror, at der kom noget i Change Board, som ikke de, der kom med det, syntes, var væsentligt. Han sagde jo heller ikke, at det ikke skulle laves. Han satte bare spørgsmålstegn ved, hvem der kunne gøre det. I Change Board sagde de netop ikke, at afstemningen ikke skulle foretages, men han satte bare spørgsmålstegn ved, om de i SKAT selv kunne foretage den frem for at gå til en ekstern leverandør.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1422 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

"Baggrund for indstilling

SKATs Interne Revision har bemærket, at der er behov for at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne. Den afstemning/rapport, der ønskes bestilt hos CSC ved nærværende indstilling, skal danne grundlag for en vurdering af behov og krav til en mere permanet løsning.

…

Proceshistorik

CSC vurderer, at der skal anvendes udgifter i størrelsesordenen 132.500 kr. til udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat. Vurderingen er forbundet med usikkerhed og er uforpligtende. CSC foreslår, at der indledningsvist afholdes en workshop til nærmere afklaring af opgaven, hvorfor beløbet er sat til 150.000 for at tage højde for udgiften til denne workshop. Udarbejdelse af løsningsbeskrivelse og estimat skal udføres på T&M vilkår."

Forespurgt, hvad der gav vidnet anledning til at tro, at BI og Analyse kunne løse denne opgave, forklarede vidnet, at han ikke vidste, om BI og Analyse kunne løse opgaven eller ej. Han stillede et spørgsmål om, hvorvidt de havde undersøgt, om de i SKAT selv kunne. Det havde de så ikke, for ellers havde han fået svaret på mødet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad BI og Analyse var for en enhed, forklarede vidnet, at det var en dataanalyseafdeling, som de opbyggede i Økonomi. BI står for Business Intelligence.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 3 for den 12. marts 2019 side 28 (Lars Kørvells forklaring):

> *"Konklusionen var, at udbytteadministrationen ikke kunne få lavet afstemningen. Uanset hvad Change Board kom frem til, fastholdt SIR, at der skulle foretages afstemning. SIR vurderede det ikke muligt at lave afstemningen uden konsulentbistand."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med det, forklarede vidnet, at det kan han ikke tro. Der kom et hav af sager op til Change Board mellem kvartalsmøderne, og dem spurgte han selvfølgelig kritisk ind til. Det fremgår af det tidligere foreholdte materiale, at hans egne folk indstillede, at de skulle have pengene. Han må på mødet have spurgt, om ansøgerne havde spurgt internt i SKAT, om de kunne løse det. Det kunne man så ikke svare bekræftende på, hvorefter de blev sendt hjem for at undersøge, om SKAT selv kunne foretage afstemningen. Han sagde ikke, at der ikke skulle foretages afstemninger, men han satte spørgsmålstegn ved, om de i første omgang skulle sende penge ud til CSC.

Foreholdt, at man en måned tidligere havde lukket SIR-rapporten, der havde været gul i alt for lang tid, under henvisning til, at man satte denne proces i gang, og forespurgt, om vidnet tænkte, at man så måtte have genåbnet rapporten, fordi den forudsætning, som den blev lukket på, ikke længere var til stede, forklarede vidnet, at hvis spørgsmålet går på, om han, når han sad i Change Board med denne ansøgning, i hovedet foretog en reference tilbage til, hvad der stod i et revisionsoverblik, så er svaret, at det gjorde han næppe. Det tror han, der var for mange sager til. Hvis han kun havde denne sag, kunne han måske godt have tænkt den tanke, men der var mange andre sager.

Foreholdt, at afgørelsen blev truffet den 26. marts 2015, hvor den revisionsrapport, der dannede grundlag for det, var næsten 2 år gammel, og forespurgt, om vidnet tænkte på behovet for procestid, forklarede vidnet, at i forhold til Change Board var det hans opgave at give penge til det, der skulle gives penge til, og sige nej til det,

der ikke skulle gives penge til. Her manglede han at få oplyst, om SKAT selv kunne gøre det frem for at sende penge til en ekstern IT-leverandør. Forespurgt, om ikke det tidsmæssige aspekt indgik i en vurdering af, om pengene skulle afholdes eller ej, forklarede vidnet, at han ikke husker, om det stod i forelæggelsen for Change Board.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1421 (2015-02-26 - Ansøgning om bevilling hos Change Board):

> *"Opgaveresume*
>
> *SKAT ønsker at bede CSC om at redegøre for og dokumentere, at alle data vedrørende udbytteskat og udbyttemodtagere er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S, RKO, SLUT og SAP i perioden fra 1. april 2015 til 30. april 2015 (begge dage incl.)."*

Foreholdt, at mødet i Change Board fandt sted den 26. marts 2015, dvs. en lille uge før det tidsrum, kørslen skulle angå, og forespurgt, om det tidsmæssige aspekt indgik i forhold til at få foretaget denne kontrol, forklarede vidnet, at det tvivler han på. Det var det økonomiske aspekt, dvs. om de skulle afholde den udgift, eller om de kunne løse opgaven uden at afholde den udgift. Det er vigtigt at være opmærksom på, at Change Board ikke sagde, at tingene ikke skulle laves. Det var mere et spørgsmål om, hvem der skulle lave det.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af SIR's 2010- og 2013-rapporter, at man havde problemer med at foretage disse afstemninger, og at der nu var gået 22 måneder siden SIR's 2013-rapport, hvor man ikke var lykkedes med at foretage afstemningerne. Foreholdt, at SIR accepterede, at man ikke foretog bagudrettede afstemninger, og at man gerne ville foretage en prøvekørsel på 1 måned, som så skulle ligge, i måneden efter at Change Board forholdt sig til ansøgningen, og forespurgt, om ikke det burde indgå i vurderingen af, om man ville disponere 150.000 kr., at sagen efterhånden havde en akut karakter, forklarede vidnet, at han kan sige, at det, der indgik i vurderingen, var, om det var nødvendigt at afholde den omkostning, eller de kunne gøre det på anden vis. Det står ikke i referatet eller beslutningen, at der ikke skulle foretages nogen afstemning.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 14 for den 14. maj 2019 side 70-71 (Jeanette Nielsens forklaring):

> *"Forespurgt, om afslaget kom som en overraskelse for dem, forklarede vidnet, at de havde forventet at få bevilget pengene, idet de havde afklaret det på forhånd. Forespurgt, hvem de havde afklaret det med, forklarede vidnet, at de havde afklaret det*

med Intern Revision. Forespurgt, om Intern Revision havde sagt, at det var den retning, de skulle gå, og at de skulle forsøge at lave afstemningen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de havde haft drøftelser med medlemmerne af Change Board, forklarede vidnet, at de havde et møde, hvor de fremlagde sagen. Forespurgt, om de forklarede, at det var Intern Revisions anbefaling, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at de blev opfordret til at arbejde videre med en intern løsning, og forespurgt hvad BI var, forklarede vidnet, at det var dem, der sad med systemet Data Warehouse. Forespurgt, om de efterfølgende drøftede det med dem, forklarede vidnet, at det gjorde de på et senere tidspunkt i efteråret 2015, men hun kunne ikke se formålet med det, da Intern Revision havde sagt, at det ikke var en løsning på problemet."

Foreholdt, at det således er Jeanette Nielsens erindring, at de under mødet i Change Board forklarede, at det var Intern Revisions anbefaling, forklarede vidnet, at det anfægter han heller ikke. Det, han siger, er, at det, han satte spørgsmålstegn ved, var, om de selv kunne foretage afstemningen, eller om de skulle betale en ekstern leverandør for det. Det blev de sendt hjem for at finde ud af. Forespurgt, om det således ikke var afgørende for beslutningen, at Intern Revision anbefalede, at man nu kontaktede den eksterne leverandør, forklarede vidnet, at det var det ikke. Han ved ikke, om Intern Revision anbefalede en ekstern leverandør, men de anbefalede, at der skulle foretages en afstemning.

Vidnet blev på ny foreholdt fra protokol nr. 3 for den 12. marts 2019 side 28 (Lars Kørvells forklaring):

"SIR vurderede det ikke muligt at lave afstemningen uden konsulentbistand."

Vidnet forklarede, at han ikke mener, at man kan genfinde dette i Change Board-materialet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad BI og Analyse var for en enhed, herunder hvilke kompetencer de havde, forklarede vidnet, at de var dataanalytikere. Det var nogle, der kunne nyttiggøre viden på grundlag af data, de kunne lave scoringsmodeller, og de kunne opstille forskellige rapporter osv. De kunne tage viden ud af data og sammensætte forskellige data på forskellig vis, og det var ret nyt. Tidligere havde de et kontor, som udarbejdede noget statistik, men nu etablerede de i 2013 eller 2014 en afdeling, hvor der skulle være ca. 140 medarbejdere. Det var, i forhold til at SKAT skulle arbejde databaseret og vidensbaseret, og de havde rigtig meget data i skattevæsnet. Da de etablerede det som en afdeling frem for et kontor, var det målet, at der skulle være ca. 140 medarbejdere, fra at de havde været

et kontor med 40 medarbejdere. Det blev nu en egentlig afdeling med egen underdirektør og et antal kontorchefer og medarbejdere, så det var en markant oprustning på datadelen. Forespurgt, om der også var økonomer eller regnskabsfolk ansat, som kunne tage de data, der blev fremfundet og systematiseret, og sætte dem ind i en regnskabsmæssig og økonomisk sammenhæng, forklarede vidnet, at han ikke kan sige, om der var folk, der havde en regnskabsmæssig baggrund, men de havde i hvert fald en baggrund med at arbejde med data. Der var mange forskellige typer af medarbejdere. Forespurgt, om vidnet kan give nogle eksempler på opgaver, som BI og Analyse kunne løse, forklarede vidnet, at de fx arbejdede med scoringsmodeller, hvor man kunne køre skatteyderdata igennem, og så kunne BI og Analyse lave noget intelligent machine learning, så man fx kunne finde ud af, hvilke selvangivelser der var størst risiko for, at der var fejl i, og som man derfor skulle tage fat i. De kunne også arbejde med og følge, når folk var inde på skat.dk og klikkede sig rundt i systemet, hvor folk gik i stå, så de kunne se, hvor de skulle forbedre skat.dk for at hjælpe folk til at gøre tingene rigtigt. Der var mange ting. I opbygningen arbejdede de med at systematisere data, så man kunne bruge det til analyse og den type formål.

Forespurgt, om de i BI og Analyse kunne håndtere selskabssystemerne, altså de systemer, der blev brugt til at håndtere oplysninger om selskabsskat, forklarede vidnet, at de havde Data Warehouse, hvor der indgik kopi af alle data fra de forskellige skattesystemer. Det var det, de arbejdede i, og hvor der var nogle forskellige universer. Der var også selskabsuniverser, hvor der lå selskabsdata, og så kunne man arbejde med de data og blive klogere. Forespurgt, om det var det samme som afstemning, forklarede vidnet, at de ikke foretog regnskabsmæssige afstemninger. Det spørgsmål, han stillede til dem, der kom i Change Board, var, om de havde undersøgt, om de selv kunne foretage den afstemning, eller om datafolkene i BI og Analyse kunne hjælpe dem med at foretage den afstemning, som CSC, som var et IT-firma, skulle hjælpe dem med. Foreholdt, at de eksempler, vidnet kom med, var mere statistiske opgaver, og at en afstemning ikke længere er statistik, men meget specifikke og konkrete tal, der skulle holdes op mod hinanden, og at det ikke var statistikopgaver, forklarede vidnet, at de lavede andet end statistikopgaver. De brugte bl.a. historiske data til også at sige noget om fremtiden. Forespurgt, hvilke historiske data der var tale om, forklarede vidnet, at det var de skattedata, de havde. Forespurgt, om det også var for enkelte skatteenheder, fx selskaber, forklarede vidnet, at hvis man ville lave en scoringsmodel på selskaber, så kunne de arbejde med det. Han ved ikke, om der faktisk blev arbejdet med det. Forespurgt, om BI og Analyse både kunne udarbejde statistik og undersøge konkrete selskaber, forklarede vidnet, at han i hvert fald havde en opfattelse af, at det kunne være, at de kunne hjælpe med den afstemning. De, der deltog i mødet i Change Board, kunne i hvert fald ikke forklare ham, at det ikke kunne lade sig gøre, for så vil han formode, at de havde fået pengene. Konklusionen på mødet var jo, at de skulle gå tilbage og undersøge, om BI og Analyse kunne

hjælpe dem med afstemningen, og det fremgår også af konklusionen i referatet fra Change Board. Hvis man så konstaterede, at det ikke kunne lade sig gøre, kunne de jo komme tilbage og sige, at de havde undersøgt det, og at det ikke kunne gøres internt, og at de derfor var nødt til at gå til CSC.

Forespurgt, hvem der var leder af BI og Analyse, forklarede vidnet, at det var Søren Ilsøe Overgaard. Forespurgt, hvilken baggrund Søren Ilsøe Overgaard havde, herunder om han var økonom eller statistiker eller regnskabsmand, forklarede vidnet, at han tror, at han var økonom. Forespurgt, om Søren Ilsøe Overgaard var kontorchef, forklarede vidnet, at han var underdirektør. Han blev ansat til at opbygge enheden. Forespurgt, hvornår det arbejde begyndte, forklarede vidnet, at han tror, det var i 2013 eller 2014, men han husker det ikke. Det er dog til at finde ud af. Forespurgt, om vidnet mener, at Søren Ilsøe Overgaard var ansat i marts 2015, forklarede vidnet, at det var han helt sikkert.

Advokat Christian Bachmann henviste til ekstraktens side 3267 (2. Organisationsdiagrammer fra SKAT for april 2013 til september 2017, organisationsdiagram dateret den 1. april 2014):

> *"Økonomi*
> *Karsten Juncher*
>
> …
>
> *BI og Analyse"*

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad formålet med Deloittes turnusanalyse af Betaling og Regnskab var, forklarede vidnet, at turnusanalysen på Betaling og Regnskab var delt i tre. Der var dels en turnusanalyse af § 9-regnskabet, som lå hos ham, og dels en analyse af § 38-regnskabet, som lå hos Jens Sørensen. Derudover var der et tredje ben, som var en aflevering over til statsregnskabet, dvs. det, de afleverede til Moderniseringsstyrelsen. Turnusanalyserne var generelt lagt an på, at man så på den pågældende afdeling og de opgaver, man havde i den pågældende afdeling, og hvordan man aktuelt løste opgaverne, og hvor man gerne ville hen med dem. Man så på, om der var nogle gab, og hvordan de skulle håndteres. Hvis man så konstaterede, at det var umuligt at nå derhen, hvor man gerne ville, inden for en overskuelig tid, måtte man jo tilbage at justere på ambitionsniveauet. Så det var en gennemlysning af de opgaver, der lå i den pågældende enhed, og der-

efter en fastlæggelse af en langsigtet retning for, hvad man skulle tage fat i, og hvor de skulle bevæge sig hen med opgaverne. Som tidligere forklaret var det ambitionen, at alle 30 afdelinger i SKAT blev gennemlyst på den måde over en 3-årig periode.

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i forhold til turnusanalysen for Betaling og Regnskab, dvs. den del, der omhandlede Jens Sørensens søjle og ikke vidnets egen del, forklarede vidnet, at han var involveret på samme måde som ved alle andre turnusanalyser ved, at han var fast medlem af styregruppen. Det var en del af deres styringskoncept.

Forespurgt, hvordan det konkrete arbejde med den pågældende turnusanalyse forløb, forklarede vidnet, at der altid blev hyret et konsulentfirma til at stå for analysen, og det var Deloitte, der stod for analysen på regnskabsdelen. Forespurgt, hvad resultatet af analysen blev, og hvad den udløste, forklarede vidnet, at der kom en række punkter, der skulle gøres noget ved, og det kom så ind i en proces i Regnskab. Han mener, at de efterfølgende havde Deloitte til at hjælpe med nogle af de forbedringspunkter, der skulle gennemføres.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"Bemærkninger*
>
> *…*
>
> *SIR har ved gennemgangen konstateret at 50 ud af 107 anbefalinger er afsluttet (dette vedrører også forvaltningsmæssige revisioner, og ikke kun § 38 relaterede anbefalinger). SIR anbefaler, at SKAT opprioriterer behandlingen af anbefalingerne.*
>
> *…*
>
> *20/8-14 NAB*
>
> *Bør indgå i turnusanalysen af betaling og regnskab.* [håndskrevet påtegning]*"*

Forespurgt, om vidnet kan se, hvem der har skrevet påtegningen, forklarede vidnet, at han vil gætte på, at det var Andreas Berggreen.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om Jens Brøchner var involveret i denne turnusanalyse, eller om det var Andreas Berggreen, vidnet havde kontakt med, forklarede vidnet, at han tror, at i og med at alle skulle igennem en turnusanalyse, var

det mere et spørgsmål om, i hvilken rækkefølge de skulle igennem den. Han vil tro, at det foreholdte kunne medvirke til, at turnusanalysen på regnskabsområdet kom hurtigere, end den måske ellers ville have gjort. Forespurgt, hvordan den foreholdte bekymring fra SIR, der efter det anførte burde indgå i turnusanalysen, kom til at indgå i turnusanalysen, forklarede vidnet, at der var et fast koncept, som turnusanalyserne kørte efter, og det var også det koncept, som denne turnusanalyse kørte efter. Ham bekendt var det eneste, der var anderledes, at revisionschefen var med i styregruppen for turnusanalysen for Regnskab. Han var ikke med i andre styregrupper for turnusanalyser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1441 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, afsnit 1 "Introduktion til turnusanalysen"):

> *"Baggrund for turnusanalysen*
>
> *Skatteministeriet har ønsket en turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet med det dobbelte formål at undersøge, dels om SKAT prioriterer sine ressourcer til formålet rigtigt, dels om SKAT løser de prioriterede opgaver effektivt.*
>
> *Turnusanalysen er igangsat, fordi SKAT over en kort årrække skal realisere en række ambitiøse målsætninger, der dækker hele organisationens virke i en periode, hvor organisationen er underlagt faldende bevillinger."*

Forespurgt, om fokus i turnusanalysen primært var ressourcer og effektivisering, eller om der var andre fokuspunkter, forklarede vidnet, at fokus sådan set var opgaven, og hvordan opgaven mest hensigtsmæssigt kunne løses. Han vil ikke afvise, at det foreholdte også kunne stå som indledning til andre turnusanalyser – mere eller mindre som en standard. Forespurgt, om kvaliteten i løsningen af opgaverne også indgik i turnusanalysen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan man undersøgte kvaliteten, når man foretog en sådan analyse, forklarede vidnet, at turnusanalyserne typisk blev gennemført ved, at der blev indsamlet viden og materiale om opgaverne, og så blev der afholdt et antal workshops, hvor konsulentfirmaet drev en proces igennem, hvor man diskuterede tingene og fik et fælles billede af, hvordan tingene så ud. Forespurgt, om man lod kritiske SIR-rapporter indgå, forklarede vidnet, at det vil han gætte på. Det vil undre ham meget, hvis de ikke indgik eller blev omtalt, når konsulenterne interviewede Regnskab. Forespurgt, om der blev samlet en pakke, som blev sendt til konsulentvirksomheden, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om den del af Regnskab, der var udbytteområdet, blev involveret i turnusanalysen, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Det kan man formentlig læse i rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1469-1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, afsnit 4 "Metoder og værktøjer"):

> *"4.3.3. Hvor er de væsentligste gaps?*
>
> *Den gældende måde at arbejde på lever på en række områder ikke op til det overordnede målbillede om en entydig governancestruktur og om et stærkt kontrolmiljø og en effektiv risikostyring.*
>
> *Ved at sammenligne de krav, målbilledet stiller, med den nuværende situation har Deloitte identificeret følgende væsentlige gaps:*
>
> …
>
> *- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."*

Forespurgt, om SKAT's direktion var enig i denne konstatering, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Forespurgt, om ikke en sådan rapport blev drøftet i direktionen, når den kom, forklarede vidnet, at det gjorde den. Denne rapport var på dagsordenen i SKAT's direktion, hvor Jens Sørensen redegjorde for § 38-delen, mens han selv redegjorde for § 9-delen.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have set bemærkningen om, at der manglede "en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang", som et generelt problem i SKAT eller et specifikt problem i den konkrete turnusanalyse, der relaterede sig til Regnskab, forklarede vidnet, at det ved han ikke. På dette tidspunkt arbejdede de også med tværgående processer i form af GPS-projektet. Der blev ikke gennemført nogen turnusanalyser, hvor de gode konsulenter ikke fandt noget, de kunne forbedre – af naturlige årsager. Han har ikke nogen erindring om, at den foreholdte bemærkning gav anledning til helt særlige drøftelser, møder eller øvelser af nogen slags.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, afsnit 4 "Metoder og værktøjer"):

> *"- Der sker ikke systematisk kontrol og afstemning i forbindelse med overdragelse af data mellem systemer."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, at dette gav anledning til overvejelser, forklarede vidnet, at han tror, der på det tidspunkt allerede var noget i gang sammen med Moderniseringsstyrelsen på § 38-området i forhold til, hvordan man leverede regnskabsdata – altså hele indtægtssiden – til statsregnskabet, og hvilke afstemninger der var mellem systemerne. Så han mener faktisk, at der var et arbejde i gang mellem SKAT og Moderniseringsstyrelsen på det felt. Forespurgt, om ikke det lidt var den samme problemstilling, der blev forelagt i Change Board et par måneder før i marts 2015, i forhold til at man ikke kunne foretage afstemninger mellem de forskellige systemer, forklarede vidnet, at han tror, at den foreholdte bemærkning var mere generel og bred.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, afsnit 4 "Metoder og værktøjer"):

> *"- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."*

Forespurgt, om vidnet husker, om der i ledelsen blevet taget afstand fra dette udsagn om, at der manglede noget, og om man var uenige heri, forklarede vidnet, at man skal være opmærksom på, om denne bemærkning vedrørte hele skatteopgaven, eller om det her var i forhold til § 38-regnskabsopgaven. Han tror, at de i ledelsen udmærket var klar over, at de dele med afstemning og kontroller på regnskabsdelen kunne blive bedre. Men han savner lidt en information om, hvorvidt dette var helt generelt i forhold til hele skattebutikken, eller om det var overordnet risiko og kontrol i forhold til § 38-regnskabet. Det må næsten være i forhold til § 38-regnskabet.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt at det var § 38-regnskabet, der var grundlag for undersøgelsen.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at det foreholdte udsagn isoleret set virker som en ret markant udtalelse, fordi der blev brugt nogle ord som "risiko- og kontrolpolitik" og "mangler", og det var ovenikøbet en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT, der manglede, og forespurgt, om det gav anledning til nogen overvejelser i direktionen om, hvorvidt man var enig eller uenig, og hvad det skulle føre til, forklarede vidnet, at en sådan turnusanalyse medførte, at der sammen med departementet blev taget stilling til, hvad der skulle ske på grundlag af analy-

sen. Han mener, at noget af det, der kom til at ske, var, at der kom et arbejde i gang i forhold til disse kontrolmiljøer og værn. Forespurgt, om det dermed forudsætningsvis ligger i vidnets svar, at direktionen var enig i dette udsagn, forklarede vidnet, at han ikke har nogen konkret erindring i forhold til, at de i direktionen diskuterede dette specifikt. Når det var anført i rapporten, forholdt man sig til det, når man behandlede rapporten, og fandt ud af, hvilke tiltag der skulle iværksættes som følge af turnusanalysen.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

"Risikopolitikken træder i kraft den 1. september 2010."

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer risikopolitikken i denne periode fra 2010, forklarede vidnet, at han formoder, at den risikopolitik, der henvises til her, langt hen ad vejen var den risikopolitik, de havde i SKAT, inden de blev lagt sammen med departementet, og som så blev videreført. Risikopolitikken havde to ben. Det første ben var noget, de kaldte intern kontrol eller risikostyring, som var bagudrettet, og hvor man gennemgik afsluttede sager i henhold til nogle kontrolpunkter for at konstatere, om de var håndteret korrekt, om formalia var overholdt, og om forvaltningsloven var overholdt osv. Der var en lang række kontrolpunkter også med henblik på, om folk var autoriseret til de systemer, de skulle være, og hverken til mere eller mindre. Det var altså det bagudrettede og den interne risikostyring. Det andet ben var det fremadrettede, hvor de havde forskellige versioner fra det ene år til det andet. Det gik dybest set ud på, at man forholdt sig til risikoen for en given fremtidig hændelse, og så blev den scoret på væsentlighed og konsekvens. Det var en form for regneark, som man havde både i regionerne og centralt i SKAT. Han er ret sikker på, at den blev videreført i koncerncenterregi. Forespurgt, om det var en risikolog, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

"Ansvarlig fagkontor

Koncernfunktioner; Styring"

Forespurgt, hvordan dette kontor var bemandet, og hvor det organisatorisk var placeret, forklarede vidnet, at det var et stabskontor i Koncerncentret. Han husker ikke

bemandingen. Forespurgt, hvilket direktørområde kontoret lå under, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt var en flydende direktion, men det ville nok være under ham som økonomidirektør.

Forespurgt, hvordan SKAT's risikovillighed var i henholdsvis perioden 2010-2013 og perioden 2013-2015, herunder om der var en udvikling i risikovilligheden i disse perioder, forklarede vidnet, at han nødig vil sætte den på en skala med risikovillighed. Det, de arbejdede med, var at prøve at forudsige, hvor der kunne være noget, der kunne gå galt, og derefter se, om de kunne gøre noget for at undgå, at det gik galt, eller i hvert fald minimere skaden. Det, der var udfordringen, og det tror han altid var udfordringen, var at løfte sig fra konstaterede problemer til noget, som muligvis kunne indtræffe. Eksempelvis stod forsinkelser i EFI i deres risikolog, men det var sådan set en konstatering. Så kunne man sige, at den fremtidige risiko var en eventuel yderligere forsinkelse.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5930 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Direktionens risikovillighed*
>
> *…*
>
> *Fastlæggelsen af direktionens risikovillighed sker dels i relation til konkrete vurderinger af aktuelle risici og håndteringen heraf, dels ved forelæggelse for direktionen af enkeltsager inden for områder af afgørende strategisk betydning for Skatteministeriet."*

Forespurgt, om det foreholdte skal læses således, at man ikke havde nogen mere generelle kriterier, men at man forholdt sig til risikovilligheden fra sag til sag, forklarede vidnet, at der ikke var en facitliste, man kunne se på og agere efter. Der lå det i det, at de enkelte direktører og deres fagområder skulle have opmærksomhed på det, og hvis man var i tvivl, gik man til direktionen. Forespurgt, om risikomonitoreringen primært var den log, vidnet omtalte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5930 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Risikoområder og risikokommunikation*

Risikoledelsen i Skatteministeriet tager udgangspunkt i en opdeling på følgende overordnede risikoområder:

- Politiske forhold
- Kunder
- Økonomi
- Produktion
- Interessenter
- HR
- Projekter
- It og telefoni"

Forespurgt, om ikke korrekt skatteprovenu og indbetalinger var en del af risikomonitoreringen, bekræftede vidnet dette. Det var skattegabsdelen. Forespurgt, hvad det hørte under, forklarede vidnet, at det vel for en del lå under "Produktion". Det kunne også ligge under "Interessenter". Det kommer lidt an på, hvordan man anskuer det. De opkrævede 1.000 mia. kr. til brug andre steder, og så kunne man godt få andre til at være interessenter i forhold til at bruge det, der kom ind. Forespurgt, om det forhold, at det ikke var nævnt, dermed ikke var udtryk for, at det ikke var prioriteret, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5931-33 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

"Organisering af den strategiske risikoledelse

…

Niveau I - ledelsesniveauet

…

Niveau II - Driftsniveauet

…

Niveau III - Intern revision
Intern revision foretager en objektiv gennemgang og vurdering af effektiviteten af Skatteministeriets risikoledelse. Revisionen medvirker endvidere til at forbedre og udvikle risikoledelsen i Skatteministeriet."

Forespurgt, hvordan det samspil fandt sted, forklarede vidnet, at en del af det var, at revisionen kvartalsvist deltog i direktionsmøder. Der var et årshjul for Intern Revision, hvor de forelagde deres eget risikobillede. De udarbejdede et risikobillede for hele SKAT, som de forelagde, og som var grundlag for deres revisionsplan, som de udarbejdede sammen med Rigsrevisionen. Det var nok en del af det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Niveau III - Intern revision*
>
> …
>
> *Intern Revision medvirker IKKE, grundet sin uafhængige og neutrale rolle, i fastlæggelsen af indholdet af risikopolitikken eller i udøvelsen af risikoledelsen."*

Forespurgt, om de i direktionen gjorde noget for at udmønte revisionens rapporter og konklusioner i konkrete tiltag i en risikolog, forklarede vidnet, at det i så fald ville ligge i de enkelte fagområder. Grundlaget for det, de meldte ind i risikologgen, kunne være både revisionsrapporter, egne eller eksterne observationer. Forespurgt, om der var en proces, der tilsagde, at hvis Intern Revision eksempelvis konkluderede, at der på et område ikke førtes nogen kontrol, så skulle det tilføres en risikolog, forklarede vidnet, at de i Økonomi ikke havde en proces, der tilførte det. Forespurgt, om det dermed var baseret på en konkret beslutning fra den relevante ansvarlige for risikologgen, hvis en revisionsbemærkning fandt vej til loggen, forklarede vidnet, at det var en vurdering fra den ansvarlige for det fagområde, det vedrørte. Hvis nogen syntes, der manglede noget, når loggen var oppe på diverse møder, havde man jo lov til at sige det.

Foreholdt, at et punkt om refusion og udbytteskat ikke fremgår af de i materialet forekommende risikologger, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om et sådant punkt på noget tidspunkt fra noget sted i organisationen blev indført i en log, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere blev foreholdt fra turnusanalysen fra 2015, hvori det var anført, at der manglede noget på dette område, og forespurgt, hvilken selvstændig værdi det risikoarbejde, som i 2010 blev beskrevet i det nu foreholdte (ekstraktens side 5933), havde, forklarede vidnet, at Deloitte-rapporten i 2015 sagde noget om risiko, formentlig i forhold til § 38-regnskabet. Forespurgt, om det er vidnets indtryk, at det risikoarbejde, man udførte i 2010, tilførte noget af værdi, herunder om det gav yderligere sikkerhed for, at

der ikke indtraf nogen af de ting, som man opfattede som en risiko, forklarede vidnet, at det skal han ikke gøre sig til dommer over. De havde en udfordring med at spå om fremtiden, altså at løfte sig ud over det, man allerede havde konstateret enten i form af rigsrevisionsrapporter eller ad anden vej. Det var en udfordring i forhold til risikologgen at få konstateret, hvor der var risiko for, at noget kunne gå galt, så de kunne gøre noget, så det ikke gik galt. Det er svært at sige, om der var noget, de undgik, og som således ikke gik galt, fordi de havde risikologgen. Det ved han ikke. Forespurgt, om det var vidnets indtryk, at disse risikologger tilførte væsentlig værdi, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke foreslog dem afskaffet. Hvis han havde anset dem for at være værdiløse, vil han formode, at han havde rejst spørgsmålet, om de skulle bruge energi på det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 6027 (2013-12-05 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. 'Intern kvalitetssikring i den nye styringsmodel'), hvoraf fremgår, at vidnet var anført som direktionsmedlem, og forespurgt, hvad det gik ud på, forklarede vidnet, at i den nye styringsmodel, hvor de havde de føromtalte kvartalsmøder i direktionen, hvor de prioriterede, var der også en form for risikostyring. De havde et KPI-setup, hvor de forsøgte at måle på både produktion og kvalitet via nogle målepunkter, som var aftalt med de enkelte fagområder. De fulgte udviklingen heri, og om der var nogle risici i deres produktion, som de skulle håndtere. Det var et af elementerne i styringssetuppet, men han husker det ikke så konkret. Forespurgt, hvilke punkter de målte på, forklarede vidnet, at det var dels på volumenen på en produktion og dels på kvaliteten af en produktion. Kvalitet kunne eksempelvis være sagsbehandlingstiderne på de enkelte områder, som var et væsentligt parameter i forhold til, hvordan folk oplevede dem. Det kunne fx være en måling på, hvor mange opkald man i et kundecenter mistede på telefonbetjeningen o.l. Forespurgt, om man også havde målepunkter, der gik på juridiske aspekter, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvad der menes med juridiske aspekter. Foreholdt, at juridiske aspekter kan være at undersøge, om forvaltningen efterlever sagsbehandlingsreglerne, forklarede vidnet, at i forhold til forvaltningsreglerne havde de den interne kontrol, hvor der blev foretaget stikprøver i et antal sager, og hvor de så på, om man havde givet de begrundelser, man skulle, og med de rigtige lovhenvisninger, og om sagerne var godkendt af dem, de skulle godkendes af osv.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 446 (2011-03-16 (1) - Dagsorden til møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"Dagsordenspunkt:
1.

Emne:
Risikobillede – Revisionschefen deltager"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011):

" Ad 4 – Andre forhold

Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.

I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.

Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshierarkiet."

Forespurgt, om vidnet læste det pågældende notat, som Kjeld Rasmussen afgav, forklarede vidnet, at det regner han med. Forespurgt, om Kjeld Rasmussens beskrivelse af risikobilledet svarer til vidnets vurdering af risikobilledet, forklarede vidnet, at han tror, der var en diskussion på mødet, hvor konklusionen vel var, at hvis det forholdt sig, som Kjeld Rasmussen sagde, at man ude lokalt gik på kompromis med reglerne på grund af ressourcerne, måtte man bringe det op i systemet. Det var ikke en beslutning, man kunne træffe i de enkelte enheder. Det var ikke acceptabelt, og direktionen billigede ikke, hvis det forekom. Det er sådan, han husker drøftelserne. Forespurgt, om den beskrivelse, Kjeld Rasmussen kom med, var en overraskelse, eller om direktionen var bekendt med, at der kunne være en sådan problemstilling, forklarede vidnet, at han ikke mener, at han var bekendt med det. Han husker det heller ikke sådan, at det var et faktum, men det var en risiko, og så var det vigtigt at få sagt, at det ikke var acceptabelt, hvis det gik den vej. Forespurgt, hvad de i direktionen gjorde for at sikre, at de såkaldte nødløsninger i givet fald ville komme til direktionens kendskab, forklarede vidnet, at det i hvert fald blev konkluderet og kom med i referatet fra direktionsmødet, at det ikke var acceptabelt. Forespurgt, om det blev kommunikeret ud bagefter, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *1*
>
> *Emne:*
> *Risikobillede*
>
> *Beslutning:*
> *Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder. I forhold til notatet blev det understreget, at ledelsen ikke accepterer, at lovgivning tilsidesættes. Det blev også nævnt, at andre faktorer end ressourcerne til rådighed har betydning for presset på opgaveløsningen Det afstemte risikobillede indgår som grundlag for revisionsplanen, der præsenteres i andet kvartal"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5547 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, pkt. "Ad 1. Risikobillede"):

> *"BC: Handler det om, at vi skal sikre de faglige kompetencer eller at man er så presset, at man bevidst filer på de processer, der følger af lovgivningen?*
>
> *KR: Begge dele. Der er gået et rygte på, at der skulle være nogle medabrejdere, der har pålagt deres medarbejdere, at de ikke må fortælle om tilsidesættelse af reglerne.*
>
> *JSP: Omkring baggrunden for risiciene. Det er ikke nødvendigvis ressourcerne, som dårlige arbejdsgange, der gør man er nødt til at file på lovgivningen. Synes ikke man bare kan lave den sammenhæng mellem ressource og pres.*
>
> *KR: Vi hører ofte fra lederne, at de spørger om ikke de har gjort det godt med de ressourcer de har til rådighed. Vi forholder os udelukkende til kvaliteten, ikke hvor mange ressourcer der har været til rådighed."*

Foreholdt, at det antages, at BC var Birgitte Christensen, KR var Kjeld Rasmussen, og JSP var Jesper Skovhus Poulsen, forklarede vidnet, at han vil antage det samme. Forespurgt, om man normalt benyttede sig af sådanne noter fra direktionsmøderne, forklarede vidnet, at han ikke er bekendt med, hvor de foreholdte noter kommer fra, og hvem der har udarbejdet dem, herunder om det var direktionssekretariatet. Foreholdt, at det er sekretærnoter fra det pågældende møde, og forespurgt, om det var normalt, at man benyttede sig af sekretærnoter i direktionsmøderne, forklarede

vidnet, at det ikke var sådan, at noterne blev sendt ud efter mødet. Forespurgt, om vidnet dermed ikke så noterne i forlængelse af mødet, forklarede vidnet, at det mener han ikke, han gjorde.

Forespurgt, om vidnet husker sin reaktion på disse oplysninger fra Kjeld Rasmussen, forklarede vidnet, at han mener, at drøftelsen på mødet netop gik på, hvorvidt det var et faktum. Det var den ene diskussion, og den anden var en diskussion om årsag og virkning. Jesper Skovhus Poulsen var inde på, om det nødvendigvis kun var udtryk for ressourcemangel, eller om der var andre forhold, hvis der var et problem. Konklusionen var, at det ikke var en farbar vej, og uanset årsag og virkning skulle love og regler overholdes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5548 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, pkt. "Ad 1. Risikobillede"):

> *"JSP: Der er rigtig mange af de ting, I kigger på her, som I vinkler på baggrund af noget historik. Men når vi bøjer det hen på vores risikobillede svarer det meget godt til hinanden, bortset fra at der er forskellige billeder af, hvad der er en risiko. Der skal man nok bare være opmærksom på den måde det står heri, at der vil jeg være ked af, at det står sådan her, som om overtrædelse af lovgivningen skyldes ressourcebesparelser.*
>
> *Det generelle billede og den proces, vi har sat op for at håndtere det løbende, synes jeg er naturlig nok.*
>
> *Vi opretholder de ambitiøse mål på finansloven, men det er ikke dem vi internt løber efter. Men en grundlæggende problemstilling i forhold til revisionens art.*
>
> *KR: Vi ser på, om I bruger jeres ressourcer fornuftigt i forhold til at nå målene.*
>
> …
>
> *KJ: I forhold til, at årsagen er ressourcer er mit indtryk, at I ikke forholder jer til vores dimensionering. I reviderer ikke direktionens prioritering af opgaverne – I går ind i de enkelte opgaver. Så når den bliver løftet op, skal vi i direktionen lave en prioritering af den samlede ramme. Så den er lidt svær at koble til den opgave, vi er sat til at løse, for I springer den overordnede prioritering over."*

Forespurgt, om KJ var vidnet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet kan uddybe sit synspunkt, forklarede vidnet, at det, han mente og mener med det, var, at hvis revisionen tager ud og sætter deres spotlight på et bestemt emne og gennem-

fører en revision på det, så ser de ikke på alt det andet, der foregår i butikken. Han mindes ikke, at revisionen foretog en revision, hvor de så på, om den overordnede prioritering var hensigtsmæssig eller ej. Revisionen skar altså et stykke af kagen ud og fokuserede på, hvordan man løste det. Han mindes ikke, at revisionen forholdt sig til prioriteringen mellem opgaverne. Det, han mente med det, da han sagde det, var, at man godt kunne sætte lys på et område og så ønske sig, at man gjorde dette og hint, men når man så på det enkelte område, skulle man også se på en hel masse andre områder. Det kunne jo godt være, at man mente, at noget af det andet var væsentligere at tage fat på end det, der var i den pågældende revisionsrapport.

Forespurgt, om ikke man blev nødt til at gå tilbage til Finansministeriet eller Folketinget og påpege, at man nu ikke længere kunne agere lovligt, hvis man kolliderede med lovgivningsmæssige forhold, bekræftede vidnet dette. Her lægger han ikke til grund, at de faktisk overtrådte love og regler, for de havde den nævnte diskussion om, at det ikke var en farbar vej. Forespurgt, om vidnets bemærkninger er baseret på, at man var inden for det lovliges rammer, bekræftede vidnet dette. Han prøver bare at præcisere, at de skulle foretage en samlet tværgående prioritering af den samlede opgaveløsning.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5549 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, pkt. "Ad 1. Risikobillede"):

> *"KR: Det er der helt klart.*
>
> *Omkring det med overholdelse af lovgivning er det stort og småt – det er bestemt ikke noget, der fører til en kommissionsdomstol alt sammen.*
>
> *…*
>
> *OBP: Forskel på at have højt spild og tage af kassen – lidt samme situation vi er ude i her. Manglende opmærksomhed eller administration i strid med hjelmene.*
>
> *BC: Det første er også et problem, ikke i samme kategori, men kan alligevel give kritik.*
>
> *JSP: Vi er nødt til at blive klogere over, hvad det dækker over. Hvis de underliggende lederniveauer ikke agerer efter reglerne fungerer vores kvalitetskontrol ikke. Vi er nødt til at finde ud af, hvad vi så agerer efter.*
>
> *KR: Mit budskab er, at afdelingslederne skal melde op i systemet i stedet for at file på reglerne."*

Forespurgt, hvem OBP var, forklarede vidnet, at det var Otto Brøns-Petersen. Forespurgt, om vidnet husker noget udfald på den diskussion, herunder om man efterfølgende meldte noget ud i organisationen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

18. februar 2015 – møde i direktionen

Forespurgt, hvorfor der ikke blev spurgt ind til planerne om CSC, allerede da man i direktionen besluttede sig for at lukke punktet, herunder om vidnet ikke allerede på det tidspunkt havde overvejelser om, hvorvidt man kunne foretage afstemningen internt, forklarede vidnet, at han ikke havde de overvejelser. På direktionsmøderne var de som udgangspunkt ikke nede i hvert enkelt punkt i handleplanerne for de enkelte revisionsrapporter. Det kan man også se ud af den tid, der på direktionsmøderne var sat af til opfølgningen.

På ny forevist ekstraktens side 1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør.") og foreholdt, at det var et oversigtsdokument, der dannede grundlag for den status, som direktionen fik hvert kvartal, og forespurgt, om ikke disse blev vendt på direktionsmøderne, når punkterne blev lukket, forklarede vidnet, at de ikke blev gennemgået på direktionsmøderne, medmindre der var en, der bad om at få gennemgået et punkt. Forespurgt, om ikke man vendte siderne med de rapporter, der var i bevægelse, eller dem, hvor der var nyt, forklarede vidnet, at det ikke var normalt forekommende. Forespurgt, om vidnet således ikke havde tanken om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Der står heller ikke noget hér om, hvorvidt man havde penge til det eller ej. Hvis man sagde, at man ville gøre et eller andet, der kostede penge, ville han som udgangspunkt formode, at man havde skaffet sig bevillingen til at gøre det. Forespurgt, om det kunne rummes inden for en driftsbevilling på de enkelte områder, forklarede vidnet, at de enkelte fagområder også havde bevilling til mindre udviklingsopgaver i form af rammebevillinger.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

> *"Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder."*

Foreholdt, at ordet "afstemte" kan læses på forskellige måder, og forespurgt, om det var en irettesættelse eller en tilkendegivelse over for revisionschefen om, at direktionen så det på en bestemt måde, og at sådan forventede man det fremadrettet, forklarede vidnet, at der også står risikobilleder. Han tror ikke, der var to risikobilleder. Han tror, at revisionschefen præsenterede sit risikobillede, som dannede grundlag for at udarbejde revisionsplanen sammen med Rigsrevisionen. Det var den præsentation, som førte til, at direktionen kunne stille uddybende spørgsmål og forholde sig til den og have bemærkninger. Det kunne revisionschefen så tage med tilbage, men i sidste ende var det revisionschefen, der sammen med Rigsrevisionen bestemte, hvordan revisionsplanen kom til at se ud, fordi der var en § 9-aftale. Det var ikke sådan, at man skulle nå til enighed på mødet, men man kunne udveksle synspunkter, og det var også det, der skete. Forespurgt, om man også kunne gå derfra med hver sine synspunkter, bekræftede vidnet dette. Der kunne også komme noget frem, som gjorde, at man fik en anden opfattelse af tingene.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at departementet i perioden fra 2013 førte tilsyn med SKAT, forklarede vidnet, at der blev etableret en ny styringsmodel, som de arbejdede efter, og hvor de i direktionen havde kvartalsmøder, som nærmest var heldagsmøder. På møderne gennemgik de produktion, udviklingsopgaver og meget andet, og de foretog prioriteringer og bevilgede penge til forskellige ting. Alt det materiale, de var igennem på kvartalsmøderne, blev efterfølgende sendt til departementet. Der var så kvartalsmøder med departementet, dvs. mellem Jesper Rønnow Simonsen og departementschefen, hvor også vidnet fast deltog sammen med Jesper Rønnow Simonsen. Alt efter hvad der var på dagsordenen på disse kvartalsmøder, deltog de andre fagdirektører. Der skete simpelthen en opfølgning på, hvordan det gik i hele SKAT på forskellige parametre. På møderne deltog også Andreas Berggreen fra departementet og Kurt Wagner, som var revisionschef. Forespurgt, om det var med fokus på kontrol og tilsyn med økonomisk forvaltning, eller om det var med fokus på kontrol og tilsyn med lovlig og forsvarlig forvaltning, eller om det var kontrol og tilsyn med begge dele, forklarede vidnet, at det var med fokus på deres opgaveløsning. Dels den løbende drift og dels med de KPI'er, han nævnte før, hvor de begyndte at måle på, hvordan opgavemængden og kvaliteten var på forskellige parametre. Derudover var det selvfølgelig hele udviklingsporteføljen. Der var meget udvikling af IT-systemer, og i denne periode var eksempelvis EFI nærmest fast punkt på dagsordenen.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede departementets tilsyn med, om der i produktionen blev udført lovlig og forsvarlig forvaltning, forklarede vidnet, at det langt hen ad vejen hvilede på Intern Revisions rapporter. Det var ikke sådan, at der kom et

rejsehold fra departementet, som var ude i produktionen. Derudover havde de turnusanalyserne, som jo også gav et billede af den opgave, der lå i den pågældende afdeling, som var under turnusanalyse.

Forespurgt, hvilken type KPI'er der blev stillet op, forklarede vidnet, at det eksempelvis i forhold til callcentret, Kundecentret, som havde telefonbetjening, var på antallet af samtaler, der gik igennem, og antallet af samtaler, der ikke kom igennem. De målte også på samtalelængden, og en andel af dem, der havde ringet til SKAT, blev efterfølgende ringet op og spurgt om, hvordan de oplevede samtalen, om de havde en god oplevelse, og om de fik svar på det, de spurgte om. På produktionen målte de på sagsbehandlingstider på afgørelsessager, dvs. hvor gode de var til at overholde sagsbehandlingsfristen, når folk henvendte sig til dem med noget, hvor de havde en sagsbehandlingsfrist på fx 3 måneder. I forbindelse med at de etablerede det nye styringssetup, var der en proces i hver afdeling, hvor man sammen med afdelingens ledelse opstillede fornuftige målepunkter i forhold til det, den pågældende afdeling lavede. Det var det hierarki, der blev opbygget.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de eksempler, vidnet nævner, havde meget fokus på effektivitet, og om der også var KPI'er, der mere gik på, hvordan de forvaltningsretlige tiltag blev gennemført, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad der menes med forvaltningsretlige tiltag. Foreholdt, at man fx kunne have noget i forhold til, hvad omgørelsesprocenten var, hvis en sag blev indbragt, forklarede vidnet, at han mener, at de på et tidspunkt – han kan ikke huske årstallet – arbejdede med en klagesagsstatistik for, hvor mange sager der blev påklaget til skatteankenævnene, og hvor mange der gik til Landsskatteretten, og hvad medholdsprocenten var. Forespurgt, om det også indgik som KPI'er, forklarede vidnet, at det ikke var en KPI. I en periode, som han nu ikke husker hvornår lå, kom der en årlig rapport, hvor de kunne se, hvordan disse tal så ud.

Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"1. Deltagere*
> *Kvartalsmøderne har følgende faste deltagere:*
>
> *- Departementet: Departementschefen og Afdelingschefen for Koncernstyring*
> *- SKAT: Direktøren og Økonomidirektøren*

Øvrige direktører inviteres ad-hoc afhængigt af mødets dagsorden."

Forespurgt, om Andreas Berggreen og departementschefen deltog fast på disse møder, forklarede vidnet, at departementschefen og Andreas Berggreen, som var afdelingschefen for Koncernstyring, deltog fast på møderne som anført. Derudover deltog Jesper Rønnow Simonsen som direktør for SKAT og han selv som økonomidirektør.

Forespurgt, i hvilket omfang øvrige direktører deltog, som der var givet mulighed for i det foreholdte, forklarede vidnet, at de deltog, i det omfang dagsordenen tilsagde det. Eksempelvis deltog Jan Topp Rasmussen ofte som IT-direktør i forhold til EFI, og Jens Sørensen var også ofte med i forhold til inddrivelsesopgaven. Forespurgt, om Birgitte Christensen deltog, forklarede vidnet, at han ikke mener, at Birgitte Christensen deltog i nogen møder, men revisionschefen deltog, selv om han ikke fremgår af det foreholdte. Det er muligt, at revisionschefen ikke deltog på de første møder, men ellers var han også med.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

"4. Arbejdsgange for kvartalsmøderne

…

Der udarbejdes som hovedregel skriftligt materiale til alle dagsordenspunkter. Materialet må ikke indeholde indstillinger. Den samlede materialepakke skal være departementschefen og SKATs direktør i hænde senest fem dage, før mødet afholdes. Det skrives ikke referater af møderne."

Forespurgt, hvorfor materialet ikke måtte indeholde indstillinger, forklarede vidnet, at han tror, det var ud fra en betragtning om, at det var statusmøder, som ikke var beslutningsmøder. Man kunne udveksle synspunkter og erfaringer osv., men det var ikke i det forum, man traf beslutninger. Forespurgt, hvorfor der ikke skulle skrives referater fra møderne, forklarede vidnet, at det skal man spørge departementet om. Forespurgt, om det ikke var en idé fra SKAT's side, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om der på anden måde blev udarbejdet skriftligt materiale, som kan dokumentere de løbende drøftelser og meningsudvekslinger, forklarede vidnet, at når de holdt kvartalsmøde i SKAT's direktion, var der et ret omfangsrigt materiale, som blev sendt til departementet. I det materiale var der også en opfølgning

på KPI'erne og på IT-projekter osv. Det materiale var så en del af grundlaget for det kvartalsmøde med departementet, som de havde efterfølgende. Foreholdt, at det i den forbindelse måtte have en vis værdi at kunne dokumentere, hvis man fik nogle tilkendegivelser fra departementschefen eller nummer to i departementet om, hvad man kunne gøre anderledes eller bedre, og forespurgt, hvorfor man havde en decideret nedfældet politik om, at der ikke blev skrevet referater, forklarede vidnet, at det var en beslutning, der blev truffet i departementet.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"2. Formål*
> *Formålet med kvartalsmøderne er at understøtte Skatteministeriets tilsyn med SKAT ved:*
>
> *1. At gennemgå resultaterne fra det seneste kvartalsrul*
> *2. At opnå en fælles forståelse af særligt udvalgte emner*
> *3. At drøfte strategien for SKAT generelt og i forhold til konkrete emner*
>
> *Kvartalsmøderne er et dialogforum og træffer ikke formelle beslutninger."*

Forespurgt, hvad der var det centrale fokus på disse møder, herunder om det var compliance eller performance, hvis man kan sætte de to op som modsætninger, forklarede vidnet, at det centrale var, at de havde en løbende drift, og hvordan det så ud med den, herunder om de lå som forventet, eller der var noget, man skulle forholde sig til. Den anden store del var hele udviklingsporteføljen, dvs. alle de store IT-projekter, hvoraf nogle var forsinkede. Udviklingsporteføljen, og hvordan de kunne komme i hus med den, fyldte faktisk en del. Han tror også, at deres kvartalsopfølgning på revisionsrapporterne fandt vej til disse kvartalsmøder. Forespurgt, hvor meget tid der blev brugt på dem, forklarede vidnet, at det ikke var dem, de brugte mest tid på. Forespurgt, om det er et udtryk for, at der ikke blev brugt nævneværdig tid, eller der blev brugt et kvarter eller en halv time, forklarede vidnet, at der ikke blev brugt halve timer. Det var stadigvæk overbliksbilleder. Noget af det, der kunne være til diskussion, var, om der var fokus nok på at få gennemført de handleplaner, der fulgte revisionsrapporterne. Han har ikke nogen erindring om, at de gik i dybden med de enkelte revisionsrapporter.

Forespurgt til SKAT's resultatkontrakt, og hvilken betydning den havde for tilsynsaktiviteterne, forklarede vidnet, at de havde nogle mål på finansloven. De havde fx

et skattegabsmål, hvorefter skattegabet maks. måtte være 2 % af den samlede skattebase. Der var også mål på inddrivelsesområdet i forhold til udvikling i restancemassen. Derudover var der nogle tillids- og tilfredshedsmål, hvor der årligt blev gennemført en undersøgelse af tilliden til skatteforvaltningen. Det var de overordnede mål, de arbejdede efter.

Forespurgt til de faste rapporteringer, som SKAT leverede til mødet, herunder kvartalsrapporterne på revisionsområdet og de faste indberetninger på produktionen, forklarede vidnet, at det var det, der i det foreholdte er anført som "At gennemgå resultaterne fra det seneste kvartalsrul". Kvartalsrullet var det, der foregik i SKAT's direktion én gang i kvartalet, og det materiale blev så leveret til departementet. Forespurgt, om alt det, der tilgik SKAT's direktion, dermed blev sendt videre til departementet, forklarede vidnet, at det gjorde alt fra de kvartalsmøder, som blev holdt efter styringsmodellens principper. Forespurgt, om det var de specifikke kvartalsmøder, hvor også revisionsrapporterne var oppe, bekræftede vidnet dette. Han husker ikke præcist i de kvartalsrul, de havde, om opfølgningen på revisionsrapporterne var oppe på samme møde. Selv om det i givet fald ikke skete på samme møde, blev kvartalsopfølgningen på revisionsrapporterne også sendt til departementet. Det lå i det koncept, der var aftalt med departementet.

Forespurgt, om der var faste rutiner for, hvad man skulle gøre for at orientere departementet, hvis der opstod problematikker i forhold til retssikkerhed eller SKAT's opgavevaretagelse, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Hvis der dukkede noget op, som var kritisk på den ene eller anden måde, var de så tætte med departementet, at de ville blive orienteret. Forespurgt, om det således mere var en instinktiv vurdering af, hvornår man skulle sende en orientering afsted, bekræftede vidnet dette. Der var jo koncepter i forhold til early warnings, eller hvordan man meldte det op i systemet, hvis der blev konstateret et hul i skattelovgivningen o.l.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvordan og hvornår vidnet blev involveret i forløbet med afdækning af den formodede svindel, forklarede vidnet, at han forud for afhøringen egentlig ville have undersøgt, hvornår han havde sommerferie i 2015, men normalt holder han altid ferie hele juli måned. Han har set de e-mails, som Jesper Rønnow Simonsen sendte ud til direktionen, og han tror, at det var der, han blev orienteret om det. Han var ikke involveret i nogen afdækning eller noget af det, der kørte i Indsats eller Kundeservice, som han har læst sig til efterfølgende. Forespurgt, om det således var i forbindelse med den generelle direktionsorientering, der gik rundt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jesper Rønnow Simonsen første gang blev orienteret, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jens Brøchner blev orienteret, forklarede vidnet, at det er han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Karsten Lauritzen blev orienteret, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Forespurgt, om vidnet havde en rolle i det efterfølgende oprydningsforløb, forklarede vidnet, at det havde han, efter Jens Sørensen og de andre folk blev sendt hjem. Som han forklarede tidligere, var Betaling og Regnskab én afdeling, som lå i Inddrivelse, og den blev opdelt i betalingsdelen, som blev flyttet til Kundeservice, og regnskabsdelen, som skulle flytte til Økonomi. René Frahm Jørgensen, som var underdirektør i Betaling og Regnskab, blev også sendt hjem. De flyttede derfor en underdirektør fra Indsats til Økonomi for at overtage regnskabsdelen og arbejde med implementeringen af de initiativer, der var fra turnusanalysen på regnskabsområdet. Det foregik i efteråret 2015, men organisationsændringen trådte først formelt i kraft den 1. januar eller den 1. februar 2016, hvor Regnskab flyttede ind i Økonomi. Forespurgt, om vidnet på den måde blev involveret som øverste direktør, bekræftede vidnet dette. Han skulle også etablere et monitoreringskontor, hvor de foretog en overvågning af alle udbetalinger fra SKAT. Det kom også til at ligge i Økonomi som en del af regnskabsafdelingen.

SIR's 2015-rapport

Forevist ekstraktens side 1899 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat') og forespurgt, hvordan vidnet var involveret i forløbet i 2015 omkring SIR's tredje undersøgelse af udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at han mener, at SIR udarbejdede et udkast til deres rapport, som de havde 1 måned til at lave. Han tror, at han var en af dem, der læste et udkast igennem og kunne komme med bemærkninger. Han har ingen erindringer om, hvilke bemærkninger han havde til det. Forespurgt, om vidnet var i dialog med departementet om departementets involvering og ønsker, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om SIR's 2015-rapport gav direktionen anledning til overvejelser om ændringer af SKAT's organisation – altså inden man opdelte organisationen i syv styrelser – forklarede vidnet, at der netop skete det med Betaling og Regnskab, at den blev opdelt i to enheder og flyttet væk fra Inddrivelse. Det var den ene ting, og den anden ting var etableringen af monitoreringskontoret, hvor de foretog en systematisk overvågning af udbetalingerne.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Change Board

Vidnet blev af advokat Christian Bachmann på ny forevist ekstraktens side 1431 (2015-03-26 – Notat vedr. Change Boards afslag på bevilling). Forespurgt, om det var vidnets forventning, da han sendte ansøgeren hjem for at undersøge, om BI og Analyse kunne hjælpe, at han ville høre fra dem igen, forklarede vidnet, at i det omfang BI og Analyse kunne hjælpe, skulle de jo ikke vende tilbage, for så havde de ikke brug for pengene. Forventningen var vel, at de kom tilbage, hvis BI og Analyse vendte tommelfingeren nedad og sagde, at de ikke kunne hjælpe, for det havde de ikke kompetencer til. Når de ikke kom tilbage, måtte han jo antage, at de havde fået løst problemet.

SIR's 2010-rapport

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt, at SIR i forbindelse med SIR's 2010-rapport anbefalede, at der blev etableret et overordnet ledelsesansvar for håndtering af processen vedrørende udbytteskat, og forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at den anbefaling blev efterlevet i 2010, da rapporten gik i Produktionsforum, forklarede vidnet, at når han nu genlæser det, har han stillet sig selv spørgsmålet om, hvad de egentlig kunne gøre i forhold til at samle procesansvaret, når de havde en funktionsopdelt organisation. Det kunne i værste fald betyde, at de skulle ændre i deres organisation for at imødekomme det. Det andet spørgsmål var, hvad det ville sige at have et samlet overordnet ansvar for processen, for proceskontorerne i Borger og Virksomhed hørte jo til i ét direktørområde. Selv om man i rapporten nævnte, at der var flere proceskontorer, hørte de altså til hos den samme direktør. Den eneste forskel ville være, at der var noget på Betaling og Regnskab-delen, som lå i Inddrivelse, og de øvrige proceskontorer lå i Borger og Virksomhed. Så alt efter hvordan man læser den anbefaling, kunne det føre til, at de grundlæggende skulle ændre deres organisation, hvis man skulle imødekomme det. Det er dog en refleksion, han først har nu, når han genlæser den. Det er ikke en refleksion, han kan huske, at han havde, da de gennemgik revisionsrapporten i 2010 og 2011.

Foreholdt, at den anke, der fremgår af de spørgsmål, der er blevet stillet, går på, at man nedsatte en arbejdsgruppe, hvor det øverste ledelseslag ikke deltog, og at der dermed i et eller andet omfang skulle være sket en tilsidesættelse eller i hvert fald

en overhøring af denne anbefaling fra SIR, og forespurgt, hvordan vidnet vurderer den måde, hvorpå anbefalingen om placering af et overordnet ansvar blev håndteret i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det ikke var unormalt, at der blev nedsat en arbejdsgruppe. Det var almindeligt forekommende. Han mener også – han har i hvert fald set det i advokatundersøgelsen – at der var en styregruppe, så det var jo ikke sådan, at det kun var medarbejdere, der beskæftigede sig med det. Der var også ledere involveret. Foreholdt, at styregruppen aldrig blev nedsat, og at Steffen Normann Hansen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at styregruppen var Produktionsforum, hvorfor man ikke havde behov for at nedsætte den, og forespurgt, om vidnet husker noget herom, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 14.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

3. marts 2020
Protokol nr. 49

Den 3. marts 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Birte Rasmussen ved advokatfuldmægtig Thomas Rønfeldt for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen (forlod mødet kl. 14.00)

Advokat John Kahlke ved advokat Jakob Bjerre for Tina Laustsen (mødte kl. 13.00)

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand (forlod mødet kl. 14.00)

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Christian Frode-Jensen, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund og Kent D. Sørensen

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

CHRISTIAN HJERRILD OVESEN

Kl. 9.00 mødte Christian Hjerrild Ovesen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2013 til oktober 2014 var ansat som fuldmægtig i departementets afdeling Koncernstyring i kontoret Økonomi og Styring, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Skatteministeriets departement i Nicolai Eigtveds Gade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund forklarede vidnet, at han er cand.scient.pol. Forespurgt, om vidnet var nyuddannet i stillingen, eller om han havde relevant erhvervserfaring forud for ansættelsen i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at han var nyuddannet.

Forespurgt til vidnets generelle arbejds- og ansvarsområder forklarede vidnet, at han blev ansat til det effektiviseringsprogram, der skulle foldes ud i hele koncernen, herunder særligt i SKAT, og at en af hans hovedopgaver som fuldmægtig i kontoret var at stå for dette. Derudover havde han opgaver i forhold til Skatteministeriets Interne Revision og Rigsrevisionen, hvor hovedopgaven var en budgetanalyse, der

skulle laves af Skatteministeriets Interne Revision, og hvor en mindre del var den almindelige drift af SIR.

Forespurgt, hvilken leder vidnet refererede til, forklarede vidnet, at det var Kristian Hertz.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Forespurgt, hvad vidnets opgaver var, når der kom en SIR-rapport ind, forklarede vidnet, at det faktisk er lidt svært at svare på, fordi han ikke mindes, at han i starten præcist fik at vide, hvad opgaven var. Da han fik opgaven, havde han et uformelt møde med Pernille Nygaard, som vist nok sad med opgaven før ham, og som fortalte ham lidt om den. Men hvad den på det tidspunkt bestod af, kan han egentlig ikke huske. Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad Pernille Nygaard fortalte ham om opgaven, forklarede vidnet, at det kan han ikke i videre omfang.

Forespurgt, om vidnet, når han fik en rapport, havde til opgave at videresende den og i givet fald til hvem, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, om han fik at vide, at han skulle.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 31. maj 2013 til Rigsrevision med kopi til bl.a. Christian Hjerrild Ovesen):

> *"Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende*
>
> *- Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> *Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."*

Forespurgt, om vidnet kan huske forløbet, da han modtog den foreholdte e-mail, forklarede vidnet, at han kun kan huske, at han modtog nogle e-mails, hvor det var lidt uklart for ham, hvad der egentlig stod. Det var særligt den sidste sætning, der var uklar. Han ved ikke, om han kan huske den konkrete e-mail, men han kan huske nogle e-mails, hvor der stod noget lignende.

Forespurgt, hvad han gjorde i forhold til e-mailen, herunder om han drøftede den med nogen eller sendte den videre, forklarede vidnet, at han faktisk ikke præcist erindrer forløbet omkring den konkrete e-mail. Han kan bare huske, at han studse-

de over det anførte, og at han var på som cc. Han tænkte ikke nærmere over, at det var noget, der skulle handles på. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvorfor vidnet studsede over det, forklarede vidnet, at det gjorde han, fordi han syntes, det var underligt, at der stod, at rapporten dags dato var sendt til departementschef Jens Brøchner. Forespurgt, om vidnet ikke kan huske mere omkring sin undren i den forbindelse, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Det er jo mange år siden.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5918 (2013-06-03 - E-mail fra Christian Hjerrild Ovesen til Jens Madsen med SIR's 2013-rapport samt resume heraf):

> *"Hej Jens*
>
> *Du efterspurgte tidligere rapporter fra SIR. Derfor sender jeg hermed dem vi netop nar modtaget"*

Forespurgt, om vidnet kan huske baggrunden for den beskrevne videresendelse, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Hans bedste gæt er, at Jens Madsen måske har sagt det til ham mundtligt. Der er et eller andet, der siger ham, at det var tilfældet, men han er ikke sikker.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 32 for den 22. oktober 2019 side 36 (Kristian Hertz' forklaring):

> *"Forespurgt, om SIR-rapporten kom ind flere steder i Skatteministeriet, eller om den kun kom ind ét sted, hvor det var til orientering, forklarede vidnet, at som han husker det, kom den kun ind dét ene sted, hvor den blev sendt til en sagsbehandler i hans kontor, som havde ansvaret for at lægge revisionsrapporterne videre til orientering opad i huset."*

Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette udsagn forklarede vidnet, at han ikke mindes at være blevet tildelt et ansvar for at lægge revisionsrapporterne videre i huset. Som han husker det, var der et møde mellem ham og Pernille Nygaard af en forholdsvis uformel karakter, hvor han fik overdraget opgaven. Kristian Hertz var ikke med til dette møde. Han kan ikke huske i detaljer, hvad der præcist foregik på mødet, men han mindes ikke, at der var en klar procedure, eller at han fik en forklaring om, at sådanne rapporter skulle sendes videre. Det er sådan, han husker det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5915 (2013-05-17 (1) - E-mail fra Christian Hjerrild Ovesen til Peter B. Krontoft vedr. videresendelse af SIR's rapporter til de-

partementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.44 til Peter B. Krontoft):

> *"Tak for de tilsendte rapporter.*
> *Bare lige for at være helt med. Jeg videresender samtlige rapporter dem til henholdsvis Jens B og Bodil i Landskatteretten.*
> *Var der flere end dem?"*

Forespurgt, om "Jens B" var Jens Brøchner, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet kan huske, hvad han havde af drøftelser med Peter B. Krontoft om det foreholdte, forklarede vidnet, at det kan han simpelthen ikke huske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.57 til Kristian Hertz):

> *"Peter fra intern revision har sendt denne email, samt to flere med materiale vedrørende deres årlige revision af Landskatteretten.*
> *Han har bedt mig om at videresende det til henholdsvis Jens Brøchner og Bodil Jested-Nielsen (Præsident for Landsskatteretten). Kan jeg bare sende sådanne emails direkte til Jens B, eller vil du sende dem?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Kristian Hertz' e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.59 til Christian Hjerrild Ovesen):

> *"De plejer selv at sende til Jens B. Det skriver de jo egentlig også, at de gør. Synes du skal høre, hvorfor de ikke selv sender dem, herunder om der er praksis for, at vi gør det. Hør evt. også Pernille Nygaard ad."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 15.00 til Kristian Hertz):

> *"Jeg undrede mig egentlig også over, hvorfor de ikke sender dem direkte som normalt. Jeg forhører lige nærmere."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 15.19 til Kristian Hertz):

> *"De var gået hjem i intern revision. Jeg vendte det lige med Pernille. Det giver vidst god nok mening at vi sender den samlede årsrevision af de enkelte styrelser videre til Jens B. Men som hun sagde kunne vi med fordel gøre det for samtlige styrelser på en gang, herunder SKAT. Så jeg venter lige med at gøre noget, indtil vi aftaler tirsdag om og hvor meget vi sender videre."*

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om den foreholdte korrespondance, forklarede vidnet, at når han i dag ser den første e-mail, hvor han spurgte Kristian Hertz, kan han på en eller anden måde godt huske, at han ikke vidste, hvad han skulle stille op med sådan noget. Han kan således særligt huske, at han spurgte Kristian Hertz direkte, om han kunne sende det op til Jens Brøchner. Det skyldes, at han i dag har en bedre forståelse af procedurerne i et departement, og han har derfor efterfølgende smågrinet lidt af, at det dengang var noget, han skulle overveje. Forespurgt, hvad vidnets bekymring var i forhold til at sende det videre, forklarede vidnet, at det var, fordi han var usikker på, hvordan hierarkiet var i forhold til at lave forelæggelser osv. i stedet for at sende en direkte e-mail til Jens Brøchner. Som nævnt erindrer han ikke, at han havde et klart billede af, hvad han skulle gøre med sådanne rapporter. Han fik at vide af Peter B. Krontoft, at de skulle sendes videre, men samtidig var der den der sidste sætning. Som han husker det, var det hele lidt uklart for ham, og det var også derfor, han studsede lidt over, hvad der var op og ned.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Kristian Hertz' e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.59 til Christian Hjerrild Ovesen):

> *"De plejer selv at sende til Jens B. Det skriver de jo egentlig også, at de gør. Synes du skal høre, hvorfor de ikke selv sender dem, herunder om der er praksis for, at vi gør det. Hør evt. også Pernille Nygaard ad."*

Forespurgt, om det var i den forbindelse, vidnet havde kontakt til Pernille Nygaard, eller om det skete ad flere omgange, forklarede vidnet, at han mener, det var før dette forløb, han havde mødet med Pernille Nygaard. Han kan ikke huske det konkrete forløb, der er beskrevet i det foreholdte. Hans møde med Pernille Nygaard var i forbindelse med, at han fik opgaven med Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision, hvor der skete en eller anden form for overlevering fra én medarbejder

til en anden. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om mødet med Pernille Nygaard om overdragelse af opgaverne fandt sted, umiddelbart efter han var blevet ansat i marts 2013, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, præcis hvornår det var, men han vil antage, at det var, inden han begyndte at modtage rapporterne. Foreholdt, at det beskrevne forløb var i maj 2013, forklarede vidnet, at han vil antage, at han havde mødet med Pernille Nygaard før dette, men han kan ikke huske, hvornår det var.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 15.19 til Kristian Hertz):

> *"Så jeg venter lige med at gøre noget, indtil vi aftaler tirsdag om og hvor meget vi sender videre."*

Forespurgt, hvad der efterfølgende skete på den tirsdag, som vidnet henviste til, forklarede vidnet, at han slet ikke kan huske noget som helst om dette.

Forespurgt, om vidnet husker nogen efterfølgende drøftelser med Kristian Hertz i tilknytning til korrespondancen, forklarede vidnet, at han husker, at der på et eller andet tidspunkt efterfølgende var en drøftelse mellem ham selv, Kristian Hertz og Peter B. Krontoft om, hvordan man skulle håndtere rapporterne. Forespurgt, hvad udfaldet af drøftelsen blev, forklarede vidnet, at hans bedste erindring er, at der blev enighed om, at der ikke skulle stå den omhandlede sætning om, at rapporten dags dato var sendt til departementschefen, og at de i departementet selv begyndte at lægge rapporterne op. Han kan ikke huske, om han fremadrettet fortsatte med at stå cc, eller om han endte med at få dem direkte. De aftalte, at man begyndte at lægge rapporterne op efter den normale procedure, dvs. gennem kontorchef, afdelingschef og departementschef. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at det i hvert fald var efter korrespondancen den 17. maj 2013. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det også var, efter at vidnet fik SIR's 2013-rapport den 31. maj 2013, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Hans bedste erindring er, at det må have været efter, men det kan han ikke sige med sikkerhed.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 32 for den 22. oktober 2019 side 38 og 71 (Kristian Hertz' forklaring):

"Forespurgt, om det var sædvanligt, at man ikke gennemlæste rapporterne, når der var kritikhøjde i dem, forklarede vidnet, at det som tidligere forklaret var en fejl fra den pågældende sagsbehandlers side, at den ikke blev lagt videre. Den skulle have været lagt videre til orientering i departementet, men det blev den ikke. Men rapportens konklusioner fremgår af den beretning, der blev lagt videre i sommeren 2013, og i den er hovedkonklusionerne trukket op sammen med de anbefalinger, som Intern Revision kom med.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om navnet på den sagsbehandler, som vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det var Christian Hjerrild Ovesen. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem han i givet fald skulle have givet den videre til, forklarede vidnet, at den sædvanlige forretningsgang ville have været, at han havde udarbejdet en forelæggelse og lagt den videre til vidnet til orientering. Vidnet ville så have lagt den videre til sin chef, Andreas Berggreen, som ville have lagt den videre til departementschefen. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket kontor Christian Hjerrild Ovesen var ansat i, forklarede vidnet, at han var fuldmægtig i vidnets kontor.

…

Forespurgt på ny, hvorfor rapporten ikke blev forelagt for vidnet, forklarede vidnet, at som han forstod den konkrete sagsbehandler, havde sagsbehandleren fået det indtryk, at rapporten var blevet sendt og forelagt direkte for departementschefen, og derfor lagde han den ikke videre til vidnet. Det medførte, at den heller ikke blev lagt videre til afdelingschefen og departementschefen … Forespurgt, om ikke fuldmægtigen skulle have lagt rapporten til vidnet, selv om fuldmægtigen troede, at den var hos departementschefen, bekræftede vidnet dette. Den almindelige arbejdsgang var, at den skulle lægges op gennem systemet. Forespurgt, om fuldmægtigen gjorde det, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at han har nogle generelle betragtninger om det. For det første erindrer han som nævnt ikke, at han fik klare instrukser om, hvordan rapporterne skulle videre, og for det andet var der det med, at han fik e-mailen cc. Selv om han var nyuddannet, fik han forholdsvist mange e-mails cc, og når han samtidig ikke havde fået nogen instrukser, tænkte han ikke, at han direkte skulle handle på det. Det er sådan, han husker det.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han blev opmærksom på, at rapporten ikke var blevet videresendt, og at den burde være det, forklarede vidnet, at det gjorde han måske, da han selv og Kristian Hertz havde deres møde med Peter B. Krontoft. På det tidspunkt var de alle tre eller i hvert fald vidnet selv og Kristian Hertz blevet

bevidst om, at der var nogle rapporter, som ikke var blevet sendt videre. Han kan ikke huske, om han opdagede det tidligere, men han er sikker på, at på dette møde var han og Kristian Hertz blevet opmærksomme på, at der var nogle rapporter, der ikke var blevet videresendt, fordi sætningen om, at rapporten dags dato var sendt til Jens Brøchner, havde skabt forvirring. Forespurgt, om det var vidnets indtryk, at det for Kristian Hertz også var en ny oplysning, forklarede vidnet, at det tror han faktisk, det var. Han kan bare huske, at han, Peter B. Krontoft og Kristian Hertz holdt et møde, hvor der var uklarhed om, hvad de omhandlede e-mails betød. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår mødet fandt sted, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Forespurgt, om vidnet kan huske, hvilken tid på året det var, forklarede vidnet, at han kan forestille sig, at det var engang i løbet af foråret 2013. Forespurgt, hvem der førte tilsyn med, om vidnet fulgte de instrukser, han fik, og om han udførte sine opgaver, forklarede vidnet, at det nærmeste, han kan komme det, er, at det var Kristian Hertz, som var hans nærmeste chef. Vidnet havde en mentor, som hed Rasmus Madsen, men det var mere i forhold til vidnets hovedopgave, dvs. den tidligere nævnte effektiviseringsøvelse, som de foretog i SKAT. Rasmus Madsen var således ikke inde over opgaven med rapporterne.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet og Kristian Hertz – efter deres møde med Peter B. Krontoft – drøftede, hvad de skulle gøre med de rapporter, der ikke var blevet sendt videre, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at de talte om det. Hans bedste erindring er, at han ikke fik instrukser om, at han skulle genfremsende dem eller andet. Forespurgt, om rapporterne således heller ikke blev eftersendt, forklarede vidnet, at som han husker det, fik han ikke instrukser om dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han indledningsvis vil lade sin bisidder stille ham nogle spørgsmål om dette.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af advokat Henrik Karl Nielsen, om det var, lige efter at vidnet var tiltrådt, at han havde det uformelle møde med Pernille Nygaard, forklarede vidnet, at det var det. Som han husker det, havde han fået at vide, at han skulle påtage sig opgaven, og så havde han et møde med Pernille Nygaard, kort efter at han var tiltrådt. Præcis hvornår det var, kan han dog ikke huske. Forespurgt til Pernille Nygaards stillingsbetegnelse forklarede vidnet, at hun var specialkonsulent i et kontor, der hed Forretning og Udvikling, som var et søsterkontor til vidnets.

Forespurgt, om vidnet i forbindelse med sin tiltræden havde et møde med Kristian Hertz, hvor han satte vidnet ind i, hvad han skulle lave, forklarede vidnet, at han tror, at de havde et møde, hvor de talte lidt om de effektiviseringer, som var den store opgave, og også lidt om SIR's budgetanalyse, men han mindes ikke, at de drøftede, hvordan de forholdt sig til SIR's daglige drift og rapporter og den slags. Det talte han kun med Pernille Nygaard om.

Forespurgt til vidnets hovedarbejdsområde, og om det var at kigge på rapporter fra SIR, forklarede vidnet, at det var det ikke – det var en lille opgave. Det var i hvert fald sådan, den blev italesat fra ledelsens side.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5916-5917 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Peter B. Krontofts e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.23 til Rigsrevisionen med kopi til bl.a. Christian Hjerrild Ovesen):

> *"Erklæringen og Beretningen er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."*

Forespurgt, om det var normalt for e-mails fra Intern Revision til Rigsrevisionen, at vidnet var på som cc, og at der stod, at rapporterne var sendt til Jens Brøchner, forklarede vidnet, at det var det, som han husker det. Det var lidt underligt, at det stod sådan. Forespurgt, hvorfor vidnet overhovedet var cc på en e-mail til Rigsrevisionen fra Peter B. Krontoft i SIR, forklarede vidnet, at han ikke kan huske hvorfor, men at han vil antage, at de efter hans møde med Pernille Nygaard havde kommunikeret videre til SIR, at det var vidnet, der var ansvarlig, og at det var derfor, han fik disse e-mails. Men han erindrer ikke, hvordan det præcist kom i stand.

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 31. maj 2013 til Rigsrevisionen med kopi til Christian Hjerrild Ovesen, Johan Renaberg, Egon Skindhøj, Torben Dandanell Mosegaard Ersbøll og Lars Kørvell):

> *"Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende*
>
> *- Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> *Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."*

Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt vidste, hvem de andre, der modtog e-mailen i kopi, var, forklarede vidnet, at han ikke vidste, hvem de alle sammen var. Det er faktisk lidt svært for ham at huske, for nogle af dem kom han til at kende senere hen. Da han fik e-mailen, var det i hvert fald ikke alle navne, han kendte. Det er helt sikkert. Det er heller ikke alle navne, han kender i dag.

Vidnet blev på ny foreholdt fra protokol nr. 32 for den 22. oktober 2019 side 38 (Kristian Hertz' forklaring):

> *"Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem han i givet fald skulle have givet den videre til, forklarede vidnet, at den sædvanlige forretningsgang ville have været, at han havde udarbejdet en forelæggelse og lagt den videre til vidnet til orientering."*

Forespurgt, om vidnet i maj 2013 havde fået en instruks om, at man skulle journalisere en e-mail, der kom cc, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han havde fået nogen instruks om, at e-mails, der kom cc, skulle journaliseres, i hvert fald ikke almindeligvis. Forespurgt, hvad der ligger i ordet "journalisere", og om det var et ord, de i 2013 brugte i departementet, forklarede vidnet, at det betød, at man gemte det i deres journaliseringssystem, der hed Captia. Forespurgt, når man gemte noget i Captia, om det så fik et journalnummer, forklarede vidnet, at det mener han, det gjorde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

> *"Journal nr.*
> *13-5681495*
>
> *…*
>
> *Sagsbehandler: Christian Hjerrild Ovesen*
>
> *Godkendt: Kristian Hertz*
>
> *21/11-13*
> *KHZ* [håndskrevet påtegning]
>
> *26/11-13*
> *NAB* [håndskrevet påtegning]

JBR
28/11-13 [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, når der var anført et journalnummer, og vidnet var anført som sagsbehandler, om det var udtryk for, at det var vidnet, der havde foretaget journaliseringen og sørget for, at der blev oprettet et journalnummer i systemet, forklarede vidnet, at det var det.

Forespurgt, om KHZ var Kristian Hertz, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem NAB var, forklarede vidnet, at det var Andreas Berggreen. Forespurgt, hvem JBR var, forklarede vidnet, at det var Jens Brøchner.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1120 (2014-02-26 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013):

"*Journal nr.*
14-0583463

…

Sagsbehandler: Christian Hjerrild Ovesen

Godkendt: Kristian hertz

26/2-14
KHZ [håndskrevet påtegning]

26/2-14
NAB [håndskrevet påtegning]

JBR 27/2-14 [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, om det foreholdte også var et dokument, der opstod i journalsystemet, fordi vidnet oprettede det, forklarede vidnet, at det vil han mene.

Foreholdt, at de to foreholdte dokumenter vedrørte noget, der fandt sted, efter at SIR's 2013-rapport kom, og at der ikke ses at foreligge materiale fra vidnets og Kristian Hertz' møde med Peter B. Krontoft, og forespurgt, om Peter B. Krontoft sad fysisk i samme bygning som vidnet og Kristian Hertz, forklarede vidnet, at det gjorde han. Forespurgt, om de således bare kunne mødes, hvis de havde lyst til det, for-

klarede vidnet, at kontoret lå lige ved siden af. Der var dog en dør, fordi SIR var en uafhængig enhed, men rent fysisk var de meget tæt på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6176 (2016-01-15 (2) - Skatteministeriets 'tekstnære bemærkninger' til Rigsrevisionens beretning om udbytteområdet, kommentarfelt [F86]):

> *"Som Skatteministeriet har redegjort for ved flere lejligheder, blev rapporten fremsendt til en enkelt nyansat fuldmægtig i departementet, som på grund af fremsendelsesmailens formulering, ikke foretog sig yderligere. Der er tale om en beklagelig ekspeditionsfejl."*

Forespurgt, da man lagde sig fast på, at der var tale om en fejl, om vidnet blev konsulteret eller inviteret til at mødes med departementet, Rigsrevisionen eller Intern Revision, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han blev ringet op af Kristian Hertz, da han var i sit nye job i Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet. Han husker ikke specielt, hvorfor Kristian Hertz ringede til ham, ud over at han i en venlig tone gerne ville høre lidt om sagen. Forespurgt, om vidnet var bevidst om, hvorfor Kristian Hertz ringede til ham, forklarede vidnet, at Kristian Hertz bare gerne ville undersøge sagen lidt nærmere. Vidnet mindes ikke, at han fik noget at vide om Kristian Hertz' bevæggrunde for dette, fx om det var en større analyse, de var i gang med, eller om det vedrørte Rigsrevisionen eller andet. Forespurgt, om vidnet, da Kristian Hertz ringede, vidste, at noget var galt med udbytteskat, og at der var noget, der skulle undersøges, forklarede vidnet, at der havde været noget i medierne, men han husker ikke, om han var klar over det på det tidspunkt. Forespurgt, om vidnet og Kristian Hertz drøftede, om vidnet havde begået en fejl, forklarede vidnet, at Kristian Hertz i hvert fald prøvede at spørge lidt ind til det på en eller anden måde. Som han husker det, sagde Kristian Hertz til ham, at "så strandede den bare ved dig". Vidnet var jo kommet videre til en ny arbejdsplads, og som han husker det, sagde han vist bare ja. Han følte ligesom, at Kristian Hertz prøvede at lægge ham nogle ord i munden ved at sige, at den strandede ved vidnet.

Forespurgt, om vidnet blev ringet op af Andreas Berggreen, forklarede vidnet, at Andreas Berggreen også ringede vidnet op på et tidspunkt. Forespurgt, om det var, samtidig med at Kristian Hertz ringede til vidnet, forklarede vidnet, at han husker det som nogenlunde inden for samme periode.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår dette fandt sted, forklarede vidnet, at han i 2013 var ansat i Skatteministeriet, og at han stoppede i 2014. På et tidspunkt kom der en del avisartikler, og i den forbindelse ringede Andreas Berggreen i dagene forud til vidnet, men han kan ikke huske, hvornår det var.

Det var enten i 2014 eller 2015. Han ved godt, at det ikke er særlig præcist, men han kan måske grave det frem.

Vidnet forklarede, at han i dag er afdelingschef i Grønlands Selvstyre og har fået en lidt bedre forståelse af ledelsesansvar, og af hvordan kontorer er organiseret, og han ser det derfor nu på en lidt anden måde. Nu, hvor han selv har en ledelsesrolle, lægger han i hvert fald meget vægt på, at han selv er inde over, når væsentlige opgaver bliver overdraget, således at det ikke kun sker mellem de enkelte medarbejdere. Det sørger han for som en del af sin daglige funktion. Derudover anvender de også en del hovedpostkasser for at sikre, at noget ikke kun går til enkelte medarbejdere, og for at forhindre, at der kan ende ting hos nyuddannede fuldmægtige, som så selv skal håndtere det. Han har således selv reflekteret over nogle af disse ting, i forhold til hvordan man som chef tilrettelægger opgaver og ansvar for nyuddannede fuldmægtige.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad temaet for Andreas Berggreens opkald til vidnet var, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, om det skete en eller to gange. Det opkald, han husker tydeligst, var, i dagene op til at der kom en masse avisartikler. Andreas Berggreen sagde til vidnet, at han ikke skulle tage det, der stod i avisartiklerne, alvorligt. Vidnet blev ikke direkte omtalt med navns nævnelse, men det, der stod, var næsten personligt. Andreas Berggreen sagde, at vidnet ikke skulle tage det personligt, og at han også selv havde lavet ekspeditionsfejl eller journaliseringsfejl. Der var ikke nogen i Skatteministeriet, der havde noget som helst at bebrejde vidnet for, og derfor skulle han ikke tage sig af de ting, der stod i aviserne om sagen. Forespurgt, om opkaldet fandt sted, inden avisartiklerne udkom, forklarede vidnet, at han tror, det var på selve dagen. Forespurgt, om det, der stod om vidnet, vedrørte den tidligere nævnte manglende fremsendelse af SIR's 2013-rapport, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet og Andreas Berggreen drøftede andet, da Andreas Berggreen ringede til ham, forklarede vidnet, at han ikke kan huske hele kronologien i forløbet, men han mener, at Andreas Berggreen – efter at vidnet havde talt med Kristian Hertz – ringede til vidnet for at prøve at finde ud af, hvad der var op og ned i sagen. Forespurgt, om vidnet under samtalerne tilkendegav, at han ikke erindrede på daværende tidspunkt at have fået en instruks om at skulle videresende rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han tror, at måden, det blev sagt på, gjorde, at han på en eller anden måde fik indtryk af, at han underforstået burde have vidst det. Sådan ser han det jo ikke i dag, men det er sådan, han husker, at han forstod det på daværende tidspunkt. Forespurgt, om vidnet således ikke blev spurgt om sine egne bemærkninger, eller om han var enig i, at kritikken blev rettet mod ham, forklarede vidnet, at det var mere indirekte, at der var kritik. Som han husker det, var det et

spørgsmål, om han kunne tilslutte sig en bestemt fortolkning af sagen, og i den forbindelse sagde han formentlig, at det nok var rigtigt nok.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad de nævnte avisartikler handlede om, forklarede vidnet, at de handlede om udbyttesagen og om, at der var en meget central revisionsrapport, som ikke var kommet videre op i systemet til departementschefen.

JENS SØRENSEN

Kl. 9.45 mødte Jens Sørensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra august 2008 til april 2013 var ansat som regionsdirektør i SKAT Midtjylland, og at han i perioden fra april 2013 til november 2016 var ansat som direktør for Inddrivelse i SKAT, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at i perioden, hvor han var regionsdirektør i Midtjylland, havde han kontor i Herning, og da han var inddrivelsesdirektør, var han i København.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karriereforløb frem til 2008 forklarede vidnet, at han i 1974 blev ansat i toldvæsnet og blev uddannet som toldassistent, hvilket svarer til fuldmægtig i dag. Det arbejdede han med indtil 1994, og han arbejdede inden for mange forskellige områder. Fra 1994 til 1998 var han funktionsleder – dvs. personaleleder – for nogle forskellige områder ved Skattecentret i Aarhus. I 1998 blev han viceregionschef i Skattecentret i Herning. Den 1. januar 2002 blev han regionschef i Frederikshavn, og det var han indtil den 1. juli 2002, hvor man lagde tre nordjyske skattecentre sammen til ét område, som han blev områdedirektør for. I 2005 i forbindelse med fusionen med kommunerne blev han skattedirektør i Aarhus, og det var han, indtil han blev regionsdirektør i Midtjylland.

ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR

Forespurgt til rollen og ansvaret som regionsdirektør i SKAT Midtjylland forklarede vidnet, at han havde det overordnede ansvar for en region, hvor der var Kundeservice og Indsats samt to landsdækkende enheder: Betalingscentret og Regnskabscentret. Han havde det overordnede ledelsesmæssige ansvar og dermed også det overordnede ansvar for økonomien og for implementeringen af de ting, der skulle implementeres i regionen på det tidspunkt. Han havde et ansvar for at være med til at opbygge de to landsdækkende centre, så de fungerede effektivt, for det var en del af formålet med placeringen af centrene, at man skulle effektivisere meget og ensarte processerne. Derudover havde han fire skattedirektører, der hver havde deres eget ansvarsområde, og som havde det faglige ansvar og ansvaret for de konkrete ansættelser og afskedigelser på områderne. Men det var altid vidnet, der havde det overordnede ansvar. Der var meget fokus på, hvordan man effektiviserede tingene, og hvordan man arbejdede ensartet med tingene. Fordi der var Kundeservice og Indsats i alle regioner, var det vigtigt, at man forsøgte at sikre, at borgere og virksomheder blev behandlet ens, uanset om man blev behandlet af en region i Midtjylland eller af en i Nordjylland. Det var en af de ting, han også var med til at sikre, nemlig at de implementerede de ensartede regler, der var på det område.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at arbejdet med effektiviseringer og ensrettede processer omfattede alle fire områder, altså Kundeservice, Indsats, Betalingscentret og Regnskabscentret, forklarede vidnet, at de på alle områder skulle sikre, at de gjorde tingene ens. Specielt på kundeserviceområdet var der en række områder, hvor de skulle effektivisere, for på kundeserviceområdet havde de en række borgervendte funktioner, hvor de skulle sikre, at de gjorde tingene på en anden måde og brugte færre ressourcer. På indsatsområdet var det vigtigt at sikre, at de fulgte en fælles indsatsstrategi, der gjaldt for hele landet, og at de i øvrigt løste opgaverne på tværs af landet. Det, der var kendetegnende på det tidspunkt, var, at stort set alle opgaver på indsatsområdet kørte i projekter på landsplan, hvilket vil sige, at de i Midtjylland godt kunne have et indsatsprojekt, der var besluttet i indsatsstrategien. De kunne således godt have ansvar for et projekt, der kørte i Nordjylland og på Sjælland, mens der så var nogle i Region København, der havde ansvar for et andet projekt.

Forespurgt af kommissionen udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem vidnet refererede til, forklarede vidnet, at han helt formelt refererede til direktøren for ToldSkat, Ole Kjær, der var den øverste chef. Men Ole Kjær havde delegeret produktionsansvaret til produktionsdirektør Steffen Normann Hansen, og det betød, at i alle forhold, der rettede sig mod produktion o.l., refererede vidnet til Steffen Normann Hansen, som også var formand for Produktionsforum. Foreholdt, at Ole Kjær i perioden 2010-2013 fik en ny rolle, forklarede vidnet, at det gjorde han på det tidspunkt, hvor der

skete en sammenlægning af Hovedcentret og departementet. Da fik Ole Kjær en anden rolle, men det var ham, de refererede til.

Forespurgt, hvordan vidnets referenceforhold ændrede sig i forbindelse med sammenlægningen fra den 1. januar 2010, forklarede vidnet, at det ikke ændrede sig, for Ole Kjær var formand for Udvidet Direktion, og det var i den sammenhæng, at vidnet refererede til ham.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt, hvordan vidnet i denne periode oplevede samarbejdsrelationen over mod de andre direktører, forklarede vidnet, at de jo på en række områder samarbejdede både om konkrete opgaver, men også om strategier. De mødtes meget ofte i Produktionsforum, hvor de drøftede produktionen, og de mødtes i Udvidet Direktion – dog ikke så ofte som i Produktionsforum – hvor de talte om en række af de overordnede forhold i SKAT. Det handlede mere om forhold omkring politikker og overordnede strategier, fx økonomi og besparelser. Men i Produktionsforum var der et tæt samarbejde mellem regionsdirektørerne, fordi regionsdirektørerne løste opgaver på tværs enten gennem de landsdækkende enheder, eller fordi de i Kundeservice og Indsats løste opgaver i en sammenhæng.

Forespurgt, hvilket samarbejde og hvilken direkte kontakt vidnet havde til koncerndirektøren og departementschefen i denne periode, forklarede vidnet, at han havde meget lidt direkte berøring med Peter Loft i den periode, hvor han var departementschef. Regionsdirektørerne var jo ikke en del af koncerndirektionen. Selvfølgelig var der nogle enkelte møder, hvor de alle sammen deltog, men som udgangspunkt var de ikke en del af det. Han mødte så Peter Loft i andre forbindelser, fx ved møder i Revisionsudvalget, men ellers var det meget sporadisk.

Forespurgt, om vidnet oplevede nogen ændringer i forhold til ledelsen, da der skete udskiftning af henholdsvis koncerndirektør og departementschef, forklarede vidnet, at det synes han ikke, han gjorde.

Forespurgt, når vidnet var i berøring med den øvrige direktion og orienterede om sit område, hvordan og med hvilken detaljeringsgrad det normalt foregik, forklarede vidnet, at på kundeservicedelen og på indsatsdelen var der henholdsvis et kundeserviceudvalg og et indsatsudvalg, hvor hans kundeservicedirektør og indsatsdirektør og desuden også direktørerne fra Regnskabscentret og Betalingscentret sad med. Det var der, de havde de meget tætte faglige drøftelser om, hvad der skulle ske inden for områderne. Det var også der, de havde de tætte faglige drøftelser om strategien, og hvor de kom med planer for, hvornår og på hvilke områder der skul-

le foretages indsats. Det blev så lagt op i Produktionsforum. Hvis det var noget, der kom fra Midtjylland, blev de lagt op via vidnet. Han fik en indstilling fra sin indsatsdirektør eller regnskabschef, eller hvem det nu måtte være, og så bar han det med videre. Han havde i den forbindelse selvfølgelig drøftelser med sine direktører, fordi det var vigtigt at kunne fremlægge tingene på en korrekt og ordentlig måde. Men når havde dybt faglige drøftelser i fx Produktionsforum, var det kun på nogle områder, for der sad nogle, der vidste meget om nogle ting, og nogle, der vidste knap så meget om det. Derfor var det meget vigtigt, at drøftelserne havde været der forinden i nogle af de faglige udvalg, og det var netop også derfor, man havde et Juridisk Forum, et indsatsudvalg og et kundeserviceudvalg. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var i perioden 2010-2013, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der var andre fora, som vidnet vil fremhæve som værende væsentlige beslutnings- eller konsultationsorganer på det øverste ledelsesniveau, forklarede vidnet, at Juridisk Forum også var en del af det, for det var der, man drøftede mange af de juridiske problemstillinger.

Som opfølgning på det tidligere spørgsmål om vidnets kontakt til koncerndirektøren i perioden 2010-2013 forklarede vidnet, at da Peter Loft forlod dem, skete der nogle ændringer, i forbindelse med at man arbejdede med den nye struktur. Der var i den forbindelse en del møder, hvor departementschef Jens Brøchner holdt møde med regionsdirektørerne med fokus på den nye struktur.

Forespurgt, hvad vidnet opfattede som sin rolle, når der kom kritiske revisionsrapporter, herunder særligt rapporter, som var inden for hans eget område, forklarede vidnet, at når der kom en kritisk revisionsrapport, var det vigtigt for ham at få den placeret i det fagområde, der havde ansvaret for den, så de kunne gå den igennem og komme med forslag til, hvordan man kunne løse problemerne, hvis det var noget, de kunne. Med den struktur, man havde, var det sådan, at der på stort set alle områder kunne være mange revisionsrapporter, hvor der var mange involveret, og hvor de ikke bare kunne løse det i Region Midtjylland, men hvor andre også skulle ind over. Hvis der kom en revisionsrapport vedrørende Inddrivelse i Midtjylland, blev den således lagt til indsatsdirektøren, ligesom den blev lagt ned i Inddrivelse. Man drøftede så rapporten og afleverede indstillingerne til vidnet, så han kunne bære dem videre. Det var hovedessensen i, hvordan det fungerede. Han læste selvfølgelig altid rapporterne igennem for at se, om der var noget, som han skulle huske at spørge ind til, når de så på dem.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at da man fra januar 2010 etablerede den nye struktur, var en af tankerne bag, at man ønskede at skabe tættere sammenhæng mellem lovgivningsdelen og produktionsdelen, og

forespurgt, om vidnet i perioden fra 2010 og frem oplevede et ændret fokus i forhold til tidligere, forklarede vidnet, at de i regionen mest oplevede, at fokus i Koncerncentret blev ændret meget til, at man så ind mod det tidligere departement, fordi de nu var blevet lagt sammen. I regionen oplevede han ikke, at der skete nogen væsentlige ændringer. Han oplevede måske, at afstanden blev lidt større, fordi Koncerncentret meget naturligt rettede blikket over mod departementet, som de blev en del af eller lagt sammen med. Forespurgt, om vidnet oplevede en ændret forståelse i forhold til behovet for at fokusere på produktionsudfordringer, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4194 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"4.2.1 Direktør for region*
>
> *…*
>
> *Direktøren refererer til told- og skattedirektøren i alle forhold. De daglige referencelinjer vedr. produktion og styring vil være delegeret til direktøren for Produktion og Styring. Direktøren er regionens repræsentant i den udvidede direktion og indgår herudover i produktionsdirektionen."*

Forespurgt, hvilken betydning den beskrevne uddelegering i praksis havde i forhold til referenceforholdet til produktionsdirektøren, forklarede vidnet, at hvis han skal se på, hvor meget han var i dialog med enten Ole Kjær eller Steffen Normann Hansen, var det vel i ni ud af ti tilfælde med Steffen Normann Hansen, fordi opgaverne i regionerne i vidt omfang vedrørte produktionen. Derfor var referencerne til Steffen Normann Hansen, der havde det overordnede ansvar for, hvordan de havde med indsatsstrategien at gøre, hvordan de havde med kundeservicestrategien at gøre, og hvordan de havde med alt det underliggende i forhold til borgere og virksomheder at gøre. Derfor var kontakten næsten altid til Steffen Normann Hansen. Kontakten til Ole Kjær var i forbindelse med de mere overordnede forhold, som de talte om i Udvidet Direktion.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet som regionsdirektør oplevede ressourcesituationen i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at de i hele perioden arbejdede med at nedbringe ressourceforbruget. Han husker ikke på noget tidspunkt, at de talte om, at de kunne øge ressourcerne. Hver gang nogle forlod dem, skulle de vurdere, hvad det

betød, og hvordan de så løste opgaven. Det var bl.a. også derfor, de arbejdede med at effektivisere. De måtte se på, hvordan de så løste opgaven, og de måtte nogle gange flytte opgaver eller ressourcer for at kunne gøre det. Det var også i den periode, hvor de havde afskedigelsesrunder for at tilpasse ressourcerne. Ressourcesituationen var særdeles trængt, og det var den i hele den periode. Det forsøgte man at løse på mange måder, men sandheden var, at de blev færre til at løse opgaverne. Han husker i hvert fald, at en række af de drøftelser, han havde med sin skattedirektør, gik på, hvordan de så gjorde det, for der var nogle opgaver, der var såkaldte skal-opgaver, og så var der nogle opgaver, hvor SKAT havde initiativet. Han er helt sikker på, at man i deres indsatsafdeling hele tiden følte, at der var fokus på, om man dér kunne hente nogle ressourcer til at løse de såkaldte skal-opgaver. Det var en periode, hvor de var meget trængte på ressourcerne, og i øvrigt også en periode, hvor de i forbindelse med nogle omorganiseringer nedlagde skattecentre i nogle byer og skulle flytte medarbejdere rundt.

Forespurgt, om det var udtryk for, at man i perioden nedprioriterede kontrolområdet til fordel for andre dele, forklarede vidnet, at det er svært at sige, om man nedprioriterede det, men det blev i hvert fald ikke prioriteret højt. Han husker det, som om stort set alle deres indsatsressourcer blev brugt på tvungne opgaver. Der var simpelthen ikke plads til andre ting, som de eventuelt gerne ville. Forespurgt til de omtalte tvungne opgaver i forhold til den indsatsplan, der blev lavet, forklarede vidnet, at hvis der i en indsatsplan stod, at de havde ansvar for at løse en bestemt opgave, så var det en opgave, de skulle løse.

Forespurgt, hvordan udbytteområdet blev påvirket af ressourcesituationen, forklarede vidnet, at det vel blev påvirket på tilsvarende måde som alle andre områder. De forsøgte at løse opgaverne på andre måder en gang imellem. Bl.a. kørte de i denne periode nogle LEAN-projekter ind over en række af deres forskellige opgaver med henblik på at strømline dem og for at se, hvordan de kunne gøre tingene på en anden måde og løse dem med færre ressourcer.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Rollen som direktør for Inddrivelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4878 (2013-06-26 - Stillingsprofiler for direktører, underdirektører og personaleledere i SKAT):

"Direktør for Inddrivelse

Fagligt ansvarsområde

Ansvarsområdet for direktøren for Inddrivelse omfatter:
- Ansvaret for SKATs opgave med at inddrive restancer for det offentlige
- Ansvaret for SKATs processer på inddrivelsesområdet
- Ansvaret for sagsbehandlingen i Inddrivelse
- Ansvaret for analyse, planlægning, udførelse og opfølgning på inddrivelsesområdet
- Ansvaret for SKATs tværoffentlige samarbejde på inddrivelsesområdet
- Ansvaret for udvikling og anvendelse af analyser, processer, værktøjer, modeller og strategier på inddrivelsesområdet
- Ansvaret for at data- og pengestrømme mellem borgere/virksomheder og staten fungerer effektivt og servicemindede, samt at data- og bogholderiopgaver på produktionsområdet effektiviseres og optimeres
- Ansvaret for § 38 regnskabet"

Forespurgt til vidnets rolle og ansvar som direktør for Inddrivelse i perioden fra 2013 forklarede vidnet, at de områder, der er beskrevet i det foreholdte, ganske godt viser, hvilke opgaver han havde ansvaret for. Den måde, de er listet op på, viser også ganske godt, hvordan han følte, at prioriteringen af hans opgaver var. Han havde et ansvar for, at de skulle etablere en ny form for inddrivelse, i forbindelse med at de skulle have et nyt inddrivelsessystem, EFI, og derfor var hovedparten af opgaverne placeret på dette område, hvor han havde fire underdirektører, der havde ansvaret. Der var en, der havde ansvaret for deres fogeder, der var en, der havde ansvaret for erhvervsrestancerne, der var en, der havde ansvaret for personrestancerne, og der var en, der havde ansvaret for hele den tværgående opfølgning på området. Derudover var der en underdirektør, der havde ansvaret for regnskabsområdet, dvs. data- og pengestrømmene mellem borgere og virksomheder og § 38-regnskabet. Det var det tidligere betalingscenter i Ringkøbing, og så Regnskab i Horsens og Høje Taastrup. Disse blev lagt sammen, og det arbejdede man sådan set allerede med i den forudgående periode. Da de startede op, var der to hovedopgaver. Den ene var, hvordan de fik regnskabsområdet til at fungere, og hvordan de fik implementeret Én Skattekonto, og den anden var spørgsmålet om EFI. Når han i dag ser tilbage på, hvad han arbejdede mest med, var det inddrivelsen. Jo længere tid, han var der, des mere blev hans fokus rettet mod inddrivelsen. Forespurgt, om det vedrørte problemerne med den tekniske løsning, forklarede vidnet, at det både vedrørte den tekniske løsning, men også hvordan de fik tingene til at fungere i forhold til kommunerne, som jo ikke følte, at de fik inddrevet de krav, de sendte til SKAT. Der var også en række henvendelser fra Skatte- og afgiftsudvalget, som de havde del i. Hvis han skal se helt overordnet på det, tror han, at han i den første del af perioden brugte godt og vel 80-85 % af sin tid på inddrivelse og den resterende del på de øvrige dele. Det var, fordi de havde arbejdet med Én Skattekonto, og efter den gik i luften, brugte han 99 % af sin tid på inddrivelse. Han husker det, som at når han stod op om morgenen

og tog flyet fra Aalborg, så ringede den første journalist, inden han satte sig i flyet, og den sidste ringede, når han forlod flyet om aftenen. De ville høre, hvordan det gik med det ene eller det andet eller med den ene eller den anden sag. De var meget hårdt pressede på inddrivelsesområdet, og det betød helt naturligt, at det også var der, han brugte rigtig meget af sin tid. Han husker hele denne periode, og han husker, at han næsten aldrig blev spurgt om andet end inddrivelse. Det betød ikke, at han ikke interesserede sig for det andet, for det gjorde han. Han havde faktisk en vigtig opgave i at få Skattekontoen til at fungere, og det lykkedes også. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår det var, at Én Skattekonto blev sat i værk, og han begyndte at bruge 99 % af sin tid på inddrivelse, forklarede vidnet, at han ikke kan huske helt præcist, hvornår det var, de satte Én Skattekonto i drift. Forespurgt, om det var EFI-problemerne, der fyldte i forbindelse med inddrivelse, bekræftede vidnet dette.

Samarbejde med andre direktører

Forespurgt, hvordan vidnets snitflader og samarbejdsrelationer var med de øvrige direktører i SKAT i perioden fra 2013, forklarede vidnet, at i den periode havde de et ansvar for hvert sit forretningsområde. Det betød, at det var inden for de forretningsområder, de skulle forsøge at arbejde, og de skulle forsøge at nå i mål med de opgaver, der var, men der var alligevel en række områder, hvor de løste opgaverne sammen. Derfor mødtes de hver uge til direktionsmøde, og de mødtes i øvrigt også i en række andre sammenhænge for at se, hvad der gjorde sig gældende, og hvad de skulle have fokus på tværgående. Opgaverne på inddrivelsesområdet var den sidste del i hele forretningskæden, men der var alligevel – eller burde være – et tæt samspil med Indsats. Omkring § 38-regnskabet og Skattekontoen var der også et meget tæt samspil med Kundeservice, som jo arbejdede med en række områder inden for det samme segment. På en række områder var de således meget afhængige af hinanden. Det havde man været tidligere, og det var man fortsat i den nye struktur, selv om man nu var opdelt på en anden måde i nogle landsdækkende forretningsområder. Hele IT-området var jo afgørende for dem alle sammen, for at de kunne få tingene til at fungere. Han oplevede således på en række områder, at de arbejdede sammen, men han oplevede selvfølgelig også på en række områder, at den enkelte direktør havde fokus på sin egen enhed.

Forespurgt til den direkte relation mellem vidnet og SKAT's øverste direktør, Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at han tror, at han så Jesper Rønnow Simonsen hver dag, hvis han var i huset. Hver morgen kl. 8.45 var der således en kort seance på 5-10 minutter med Jesper Rønnow Simonsen, pressechefen og dem, der i øvrigt måtte være til stede, hvor man så på, om der var noget i pressen, de skulle være særlig opmærksomme på. Derudover havde vidnet et tæt samspil med Jesper

Rønnow Simonsen i forbindelse med samarbejdet om inddrivelse i forhold til kommunerne, hvor de holdt en række møder med kommunerne om, hvordan de kunne sikre, at SKAT fik inddrevet penge til dem. Og så var der selvfølgelig mødet i direktionen. Derudover forsøgte de efter et stykke tid – han husker ikke præcis hvornår – at holde et ugentligt statusmøde om, hvorvidt der var noget, de skulle være særlig opmærksomme på. Samlet set så han således nok Jesper Rønnow Simonsen 9 ud af 10 dage.

Forespurgt til vidnets kontakt til departementet og departementschefen forklarede vidnet, at han havde kontakt til departementschefen i forbindelse med de kvartalsmøder, der blev afholdt mellem SKAT og departementet, hvor Jesper Rønnow Simonsen og direktør Karsten Juncher, der havde ansvaret for Økonomi, deltog sammen med departementschefen, Andreas Berggreen og revisionschef Kurt Wagner. Møderne blev holdt hvert kvartal, og hvis der var punkter på dagsordenen, der vedrørte et forretningsområde, hvor de mente, at der var behov for, at direktøren var til stede, så var den pågældende til stede. I den forbindelse mødte vidnet departementschefen. Det gjorde han i en række tilfælde, og i alle situationer var det, fordi man skulle have en status på, hvordan det gik med EFI. Vidnet mødte desuden departementschefen i forbindelse med forberedelsen af skatteministeren forud for møder i Skatte- og afgiftsudvalget.

Forespurgt, om vidnets rolle i forhold til kritiske revisionsrapporter ændrede sig i den nye struktur, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke, for hvis der kom en revisionsrapport, kom den jo til ham, men den blev fortsat lagt ud i det område, hvor revisionen var gennemført. Men selvfølgelig var det noget, der kom til ham, og derfor var det også ham, der afrapporterede til SKAT's direktion om, hvordan forløbet var på en rapport.

Forespurgt, hvad vidnet foretog sig i forbindelse med det tredje punkt i det foreholdte (ekstraktens side 4878) – ansvaret for sagsbehandlingen i Inddrivelse – forklarede vidnet, at det navnlig vedrørte, hvordan de behandlede sager på inddrivelsesområdet, altså deciderede inddrivelsessager. Der var i en række situationer et behov for at ensarte det på en anden måde, end de havde gjort tidligere, og derfor blev det lagt ud i nogle sagsbehandlingscentre for Inddrivelse Erhverv og Inddrivelse Person. Forespurgt, om punktet omfattede al sagsbehandling på det organisatoriske område Inddrivelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnets fokus var på dubiøse debitorer, dvs. folk, der ikke betalte til tiden, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet i øvrigt havde fokus på sagsbehandlende enheder i organisationen, forklarede vidnet, at det var sådan tilrettelagt, at den faglige sagsbehandling skete i de enkelte enheder. Hvis der var tvivl om, hvorvidt man skulle behandle en

sag på den ene eller den anden måde, var det ofte spørgsmål, man drøftede med det underdirektørområde, der havde procesansvaret. Hvis der kom klager over sagsbehandlingen i Inddrivelse, var det i øvrigt vidnets ansvar at besvare dem.

Forespurgt til baggrunden for, at det sidste punkt i det foreholdte (ekstraktens side 4878) – ansvaret for § 38-regnskabet – var placeret i Inddrivelse, forklarede vidnet, at da man i 2013 opbyggede den nye struktur, var der nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra det daværende departement og Koncerncenter, som så på, hvordan man kunne opdele opgaverne for de landsdækkende enheder. Det arbejdede de med hen over første halvdel af 2012, og i den forbindelse blev der holdt nogle møder med departementschefen, hvor de orienterede om fremdriften, og hvor de daværende regionsdirektører var til stede og kom med input. Han husker det sådan, at op mod sommerferien 2012 forventede man, at der ville blive udarbejdet et konkret oplæg til, hvordan det skulle være. Efter sommerferien – enten i august eller september – var de til et møde, hvor de fik forklaret lidt om, hvordan man påtænkte at gøre det. I forlængelse af dette holdt departementschefen et meget kort møde med hver af de enkelte regionsdirektører og talte med dem om, hvad deres rolle ville være fremadrettet. Vidnet havde selv et kort møde med departementschef Jens Brøchner, som gerne ville have, at vidnet blev direktør for Inddrivelse, hvilket han rigtig gerne ville. Som han husker det, sagde Jens Brøchner i den forbindelse, at de også havde placeret Regnskab i Inddrivelse, og spurgte, hvad vidnet mente om det. Der var både fordele og ulemper ved den placering, og han tror, at han på det tidspunkt fortalte Jens Brøchner, at der var nogle store fordele set i forhold til, at man forventede et meget tæt samspil mellem Én Skattekonto og EFI, og at man dermed måske kunne se på nogle af de synergier, der kunne være ved en placering i samme forretningsområde. Men der var også nogle udfordringer ved det, og det tror han, at de alle sammen var klar over. Der var således udfordringen med, at SKAT dermed i samme forretningsområde blev både fordringshaver og inddrivelsesmyndighed, og hvad det betød for de øvrige afregningsprocesser. Uanset om man valgte den ene eller den anden model, kunne det dog medføre nogle fordele og nogle ulemper. Han husker ikke, at de var inde i en nærmere drøftelse af, om det var den korrekte placering. De drøftelser var gået forud for dette. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at Én Skattekonto hørte under Regnskab, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om EFI var en naturlig del af Inddrivelse, forklarede vidnet, at det var det, og at man derudover havde hele det område, der hed Én Skattekonto og Regnskab. På det område havde man en forventning om, at flere og flere opgaver, der lå i Regnskab, skulle placeres i Én Skattekonto, i takt med at Én Skattekonto blev udviklet. Derfor var det naturligt, at de dele var placeret sammen.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at direktøren for Regnskab var Lars Nørding, forklarede vidnet, at det var han i den tidlige periode. Fore-

spurgt, hvordan samarbejdet med Lars Nørding var, forklarede vidnet, at han havde et rigtig godt samarbejde med Lars Nørding. Foreholdt, at efter Lars Nørding gik på pension, overtog René Frahm Jørgensen Regnskab, og forespurgt, hvordan samarbejdet med ham var, forklarede vidnet, at han også havde et rigtig godt samarbejde med René Frahm Jørgensen.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen og udviklingen heri i perioden 2013-2015, forklarede vidnet, at han ikke tror, der var nogen forretningsområder, der syntes, de havde ressourcer nok. Han kunne i hvert fald se, at inddrivelsesområdet var hårdt presset. Det var de for det første og især, fordi EFI-systemet ikke virkede, men også fordi Skattekontoen kom senere i gang end forventet, ligesom der var en række udfordringer med at få den i gang. Alle deres manuelle opgaver medførte derfor et ressourcetræk ud over det sædvanlige, men ud over dette var de på alle områder også meget pressede på ressourcerne. Han kan i hvert fald huske, at på et tidspunkt var der på inddrivelsesområdet opgaver, som skulle løses, men som de ikke havde ressourcer til, og derfor var de nødt til at låne 40-50 årsværk andre steder fra for at få løst en akut opgave. De var virkelig hårdt pressede, og der var opgaver, som blev prioriteret anderledes, end de burde have været prioriteret.

Forespurgt, om vidnet gjorde noget for at ændre bemandingen i opadgående retning, forklarede vidnet, at de ofte drøftede ressourcer på direktionsmøderne. Det gjorde de selvfølgelig, hver eneste gang de så på det kommende års budget, men derudover drøftede de også ofte ressourcerne, og hvad det betød for dem.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han i den sene periode brugte op til 99 % af sin tid på inddrivelse i forhold til de øvrige ansvarsområder, og forespurgt, om det var forsvarligt, at han havde de mange ansvarsområder, når alle hans ressourcer gik til et enkelt af dem, forklarede vidnet, at det tænker han nok, at det var, for han havde nogle underdirektører, der varetog det faglige ansvar. Han tænker også, at der i et sådant forløb altid vil være perioder, hvor man har meget fokus på noget og mindre fokus på noget andet. Han havde på det tidspunkt ikke nogen forventninger om, at 99 % af hans tid skulle bruges på inddrivelse. Han havde da et håb om, at det også kom til at fungere på et tidspunkt.

Forespurgt, om ikke tidsforbruget i perioden var stigende fra at være langt den overvejende del til næsten udelukkende at vedrøre inddrivelse, forklarede vidnet, at det var det, men det var, fordi problemerne også var stigende. På det tidspunkt var Skattekontoen kommet i gang, hvilket han i starten havde haft et meget stort fokus på at få implementeret. Der var selvfølgelig også en række udfordringer, der skulle lø-

ses, efter implementeringen, men det var implementeringen, der havde været et fokus. Forespurgt, hvis man over 2 år oplevede, at man brugte langt hovedparten af sin tid på ét enkelt af i alt otte områder, om ikke man på et tidspunkt burde forsøge at omfordele området eller drøfte det med andre, forklarede vidnet, at han havde rigtig stor tillid til, at de opgaver, der skulle løses i Regnskab, blev løst af den underdirektør, der var der. Det havde han ikke nogen som helst grund til at tro, at de ikke gjorde.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet forud for 2010 blev gjort bekendt med de udfordringer, der lå i udbytteadministrationen og i givet fald hvordan og hvornår, forklarede vidnet, at da han blev regionsdirektør, kendte han ikke noget som helst til udbytteområdet. Det var ikke noget, han havde hørt om, og i hvert fald ikke noget, han havde hæftet sig ved. Det var en opgave, der lå et andet sted, så det kendte han ikke noget til. I starten af perioden som regionsdirektør hørte han heller ikke noget til opgaven. Han tror, at første gang, han for alvor blev gjort bekendt med området, var i forbindelse med, at SIR anmeldte deres undersøgelse på udbytteområdet. Det var formentlig i den forbindelse, at han sådan for alvor blev gjort bekendt med, at der var noget omkring udbyttesituationen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at udbytteområdet blev flyttet ind under vidnets ressort i 2009, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var nogen introduktion til området, eller om vidnet selv satte sig ind i det, da området blev flyttet, forklarede vidnet, at på det tidspunkt, hvor opgaven blev placeret i Regnskab, overtog Lars Nørding området. Der var selvfølgelig en introduktion af, hvilke afdelinger der arbejdede med hvad, men der var ikke en dybere introduktion af, præcis hvad de arbejdede med, og hvordan opgaverne var fordelt.

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor udbytteområdet blev placeret i Regnskab 2 under Region Midtjylland, forklarede vidnet, at som han forstod det, lå det tidligere sammen med noget andet regnskabsmæssigt i et kompetencecenter i Ballerup. I den forbindelse tænkte man vel, at det opgavemæssige kunne placeres sammen med de øvrige opgaver, der skulle placeres i Høje Taastrup. Foreholdt, at der vel var et sagsbehandlingselement i området, forklarede vidnet, at det var der, men han var ikke inde i drøftelsen om, hvorfor området blev placeret, som det gjorde.

Forespurgt, om vidnet havde direkte drøftelser med Lisbeth Rømer, da udbytteområdet kom ind under hans område, forklarede vidnet, at det havde han ikke, lige da det kom ind. Selvfølgelig mødte han Lisbeth Rømer, ligesom han mødte 45 andre

funktionsledere, men det var ikke sådan, at de drøftede hvert enkelt område. Det var ikke muligt for ham at gøre. Han tror, der var omkring 45 enheder, og derfor var der en skattedirektør og en underdirektør på hvert område. Som tiden gik, kom han selvfølgelig tættere på.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at første gang udbytteområdet fangede hans opmærksomhed, var, i forbindelse med at man besluttede at foretage revisionsundersøgelsen i 2010, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var det første gang, det for alvor kom ind på nethinden.

Udbytteadministrationens placering i Regnskab

Foreholdt, at man i Regnskab 2 i perioder på forskellig vis forsøgte og havde overvejelser om at blive tilknyttet andre enheder, og forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår han i givet fald blev introduceret for et sådant ønske, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Som han husker det, var det ofte sådan, at når der kom ønsker i den retning, var det ofte mere knyttet sammen med noget organisatorisk eller geografisk snarere end noget opgavemæssigt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4499 (1999-03-11 - Intern meddelelse vedr. opgaveudlægning af udbytteskat):

> *"Opgaveudlægning - udbytte-/royaltyskat*
>
> *Told- og Skattestyrelsen har besluttet, at de bogholderimæssige opgaver vedrørende udbytte-/royaltyskat fra den 15. marts 1999 dekoncentreres til Told- og Skatteregion Nærum, Rundforbivej 303, 2850 Nærum.*
>
> *Opgaverne omfatter registrering, bogføring og betalingskontrol af:*
>
> *- Udbytteerklæringer…"*

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med dette, forklarede vidnet, at det gjorde han, da han læste materialet forud for afhøringen. Forespurgt, om han således ikke har været inde over det tidligere, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 4352 (2010-08-10 - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010') og forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår han blev introduceret for dette dokument, forklarede vidnet, at hans bedste bud er, at procesbeskrivelsen blev udarbejdet i forbindelse med opfølgningen på revisionsrapporten, så han fik et overblik over, hvad det var, de talte om. Han havde ikke set

den tidligere. Foreholdt, at dokumentet er fra den 10. august 2010, forklarede vidnet, at der var virkelig mange notater på dette område, og det var langt fra dem alle, som kom forbi hans bord. Han tror dog, at det pågældende dokument blev udarbejdet, så kan kunne få en forståelse af, hvad de talte om. Forespurgt, om vidnet erindrer at have set dokumentet i 2010, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forevist ekstraktens side 3602 (2015-09-15 (1) - Bemærkninger fra René Frahm Jørgensen vedr. møde den 16. september 2015 mellem SIR og udvalgte direktører i SKAT, bilag 1 "Refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere - overordnet forretningsgangsbeskrivelse") og forespurgt, om vidnet erindrer at have set denne procesbeskrivelse og i givet fald hvornår, forklarede vidnet, at det foreviste var et bilag til en e-mail, som René Frahm Jørgensen sendte til vidnet forud for et møde med revisionschefen, da udbyttesagen var i gang. Han tror, at det var første gang, han så det. Han bad om at blive briefet forud for mødet, hvorefter han fik det foreviste. Han erindrer i hvert fald ikke, at han var inde over det tidligere.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') og forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt blev præsenteret for dette dokument, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han tror faktisk også, at det fremgår, at forelæggelsen ikke var clearet med Regnskab.

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i beslutningsprocessen, frem til at Peter Loft bestilte rapporten, forklarede vidnet, at udbytteområdet måske særligt var præget af, at Lisbeth Rømer havde ganske mange direkte kontakter til departementet, hvor hun forsøgte at få løst en række udfordringer, som hun så på området, uden at vidnet selv – og i en række situationer heller ikke Lars Nørding – var direkte involveret. Derfor var der en række situationer, hvor der godt kan have være kontakt til departementet, uden at Lars Nørding var involveret, og i hvert fald uden at vidnet var involveret.

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med det foreviste dokument undervejs i processen, forklarede vidnet, at han tror, at han læste det bagvedliggende bilag (ekstraktens side 76). Han er ikke sikker på det, men han tror, han læste det, i forbindelse med at de gennemgik materialet vedrørende revisionsnotatet. Forespurgt, om det var, efter at SIR's 2010-rapport var kommet, bekræftede vidnet dette. Han tænker, det var på det tidspunkt, han læste bilaget.

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i perioden, frem til at rapporten blev udarbejdet, forklarede vidnet, at han ikke var involveret, frem til at rapporten blev udarbejdet. Der kom et brev om, at man gennemførte revisionen, og det var selvfølgelig det, han forholdt sig til.

Forevist ekstraktens side 87 (2009-11-23 (1) - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR til Regnskab vedr. undersøgelse af 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') og forespurgt, om vidnet husker forløbet, efter at han modtog dette brev, forklarede vidnet, at det var sendt til ham og til Lars Nørding. Han bad Lars Nørding om at sikre, at de medvirkede til at få gennemført revisionen. Nu var der ikke tale om en egentlig revision, men om en undersøgelse, men det ændrede sådan set ikke ved proceduren. Vidnet deltog ikke selv i et opstartsmøde, for det ville være fuldstændig unormalt. Det var et helt almindeligt anmelderbrev, som revisionen sendte ud.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5534-5535 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet, bilag 1 "Intern Revision - revision af sagsafgørelser"):

> *"SKAT træffer i forhold til borgere og virksomheder mange afgørelser, som direkte eller indirekte har påvirkning i forhold til det aflagte regnskab. Revision af sagsafgørelser er et af mange elementer i den udførte revision, som skal danne grundlag for at afgive en erklæring om, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der i videst muligt omfang sikrer, at dispositionerne omfattet af regnskabsaflæggelsen er i overensstemmelse med bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis (ovennævnte pind 2 "Dispositionernes lovlighed").*
>
> *…*
>
> *Formålet med juridisk-kritisk revision er at efterprøve, om der er hjemmel til de foretagne aktiviteter (dispositioner), herunder om den reviderede enhed i SKAT har den fornødne kompetence og habilitet til at foretage dispositionerne, også kaldet legalitetskontrol."*

Forespurgt til vidnets opfattelse af Intern Revisions rolle i forhold til spørgsmålet om lovlighed og udbetalinger i Regnskab 2 forklarede vidnet, at han havde en klar forventning om, at når der blev gennemført en revision, skrev Intern Revision altid, hvad de skulle revidere. Han havde også en klar forventning om, at han fik det at vide, hvis revisionen viste, at der var et område, hvor der ikke var hjemmel til at gøre det, de rent faktisk gjorde. Det var det, han forstod ved en juridisk-kritisk revision. Dette er vigtigt for ham at sige, for det er noget af det, han mange gange har

set på og overvejet, i forhold til om han egentlig burde have gjort noget anderledes i den forbindelse. Men når Intern Revision gik regnskabet igennem og så, at man i Regnskab foretog en formel kontrol, og når SIR tilkendegav, at den formelle kontrol var korrekt, så tog han det for givet, at kontrol- eller revisionsemnet også var lovligt, for ellers gav det ingen mening, at man reviderede inden for det. Der var aldrig nogen hverken fra Intern Revision, departementet, Juridisk Forum eller andre, som gjorde indsigelser imod, at det var en lovlig handling, når de i Regnskab udbetalte refusion. Så når han gik forløbet igennem – også efterfølgende – og overvejede, om der var noget, der antydede, at det ikke var lovligt, mener han ikke, at det var tilfældet. Han mener også, at han kunne forvente, at der var nogen, der ville have sagt det, hvis det var anderledes.

Vidnet blev foreholdt, at medarbejdere fra SIR har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der findes forskellige former for revision, og at den undersøgelse, der blev foretaget i 2010, var en såkaldt bestillingsopgave på anmodning fra departementschefen og således ikke en klassisk revisionsopgave. Vidnet blev endvidere foreholdt, at i SIR's 2013-rapport blev der ikke foretaget en juridisk-kritisk revision, idet det var andre elementer, man fokuserede på. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man kunne foretage forskellige typer revision, og at nogle elementer i revisionen var den juridisk-kritiske revision, som kunne blive til- eller fravalgt, forklarede vidnet, at hvis man undersøgte et område og fandt, at måden, man løste en opgave på, ikke var lovlig, havde han i hvert fald en klar forventning om, at man fik en tilbagemelding om dette. Når man fx reviderede, om den formelle del af en kontrol i forbindelse med en refusionsanmodning var i orden, ville det være underligt, hvis man tilkendegav, at det var tilfældet, hvis selve anmodningen eller det juridiske grundlag for udbetalingen ikke var i orden. I så fald burde der være hejst et flag enten fra Intern Revisions eller fra andres side, for dette var jo noget, man drøftede alle steder, fx i Intern Revision, Juridisk Forum og departementet.

Foreholdt, at man havde en revisionsrapport, som ikke oplyste, at der blev foretaget juridisk-kritisk revision, og forespurgt, om vidnet således ikke hæftede sig ved, hvordan revisionsopgaven var skåret til, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han så også andre rapporter, hvor man så på hjemmelsspørgsmål o.l., og han gik ud fra, at man ville sige det, hvis der var noget, der var forkert.

10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6238 (2010-04-22 (2) - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen vedr. høring om SIR's 2010-rapport):

"Emne: VS: Intern Revision: Rapport om udbytteskat - høring

…

Hermed udkast til rapport om "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat: Lisbeth Rømer vil udarbejde et svar, som Frank vil drøfte med dig på tirsdag. Undersøgelsen tilsiger, at det forslag til lovændring vi havde med til skattedirektørmødet, bliver gennemført. Endvidere også, at procesejerskab deles mellem drift og koncerncenter."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6240 (2010-04-28 - E-mail fra Frank Høj Jensen til Jens Sørensen med udkast til høringssvar vedr. SIR's 2010-rapport):

"Lisbeth og jeg har udarbejdet vedhæftede høringssvar i forbindelse med udkast til revisionsrapporten om udbytteskatten, som jeg kort orienterede dig om i går.

Til din yderligere orientering, har jeg også vedhæftet det høringssvar, som Borger og Virksomhed (Jette Zester) afgiver i forbindelse med rapportudkastet.

Som aftalt kan vi i morgen formiddag – som er sidste frist for afgivelse af høringssvar – drøfte vores oplæg til høringssvar."

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om drøftelserne og forløbet vedrørende høringssvaret, forklarede vidnet, at som han husker det, læste han rapporten, og den helt normale proces var, at de, der var involveret, kom med et høringssvar. Her vil det sige, at der var to, der var involveret i det. Det, han især husker, er, at en række af de ting, man pegede på, var noget med manglende afstemninger og noget med nogle tidsfrister, og så havde høringssvarene også meget at gøre med, hvad man havde gjort, siden man sidst så på det pågældende område. Han var helt tryg ved de svar, der kom både fra Regnskab og fra andre, fordi de lagde op til, at noget af det, som revisionen havde peget på, skulle rettes, og at man skulle se på, hvordan man gjorde dette. Det handlede bl.a. om at se på nogle frister og om at se på, hvordan de sikrede sig, at de fik tilrettet deres IT-systemer. Han hæftede sig på det tidspunkt ved, at de ikke afviste revisionens konklusioner eller sagde, at det var helt misforstået. Tværtimod sagde de, at der faktisk var en række steder, hvor det gav god mening, at de arbejdede videre med det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 276 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, Regnskab 2's høringssvar):

"Ønsker til løsning af uhensigtsmæssighederne

…

VP ordningen udvides til at omfatte alle lande, som Danmark har en dobbeltbeskatningsoverenskomst med og til alle aktionærer, såvel fysiske som juridiske personer. Derved vil problemet med afstemning af refusioner og indeholdt udbytteskat blive løst. Samtidig sikres det, at der pr aktie kun gives reduktion 1 gang, hvor refusion i princippet kan ske for samme aktie i flere led."

Forespurgt, hvad vidnet tænker om denne oplysning, forklarede vidnet, at det var en oplysning, som også kom frem ved andre lejligheder, og som handlede om en risiko, der kunne opstå på grund af den måde, processen var tilrettelagt på. Derfor var det vigtigt at få set på området, så de kunne få det ændret. Men der var ikke noget i revisionsrapporten eller andet, der hejste et flag om, at der var en konkret mistanke om svig eller andet. Det var der ikke. Her påpegede man, at der var noget, de lovgivningsmæssigt skulle se på, fordi der var en risiko, hvis de ikke gjorde det.

Forespurgt, om det på daværende tidspunkt var en sædvanlig risiko for SKAT, at man risikerede at refundere eller godtgøre flere gange for den samme post, eller om det var noget, der sprang i øjnene, forklarede vidnet, at han ikke umiddelbart kan huske, at det lod sig gøre andre steder. Udbytte var jo et specielt område, og deres IT-systemer og processer var ikke tilrettelagt efter, hvordan det var indrettet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 6238 (2010-04-22 (2) - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen vedr. høring om SIR's 2010-rapport):

"Endvidere også, at procesejerskab deles mellem drift og koncerncenter."

Forespurgt, om dette var første gang, den pågældende problemstilling blev præsenteret for vidnet, bekræftede vidnet dette. Det var første gang, man kom til at tale om, hvordan processerne var på dette område, og om der var grund til at se på dem. Han må desværre sige, at nogle gange kommer man til at forveksle opgaver med processer, men her pegede man decideret på procesejerskabet. Forespurgt, hvad drøftelserne på dette tidspunkt gik ud på i forhold til det delte procesejerskab, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Han var ikke involveret i drøftelserne på det tidspunkt.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Forevist ekstraktens side 282-283 (2010-05-19 - E-mail fra Peter B. Krontoft vedr. fremsendelse af SIR's 2010-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 19. maj 2010 til Rigsrevisionen, Birgitte Christensen, Steffen Normann Hansen og Jens Sørensen) og forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt havde drøftelser med Birgitte Christensen og Steffen Normann Hansen om rapporten, forklarede vidnet, at det havde han ikke på det tidspunkt.

Forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion") og forespurgt, hvor alvorligt vidnet opfattede rapportens konklusioner, forklarede vidnet, at det første, han hæftede sig ved, var, at der ikke var en konkret mistanke om svig, og at der heller ikke var nogen anbefalinger om yderligere kontrol i den forbindelse. Der var derimod en række ting omkring afstemninger og systemunderstøttelse, som ikke var på plads. Som han selv læste det og fik det forklaret, var de helt enige i dette. Forespurgt, om vidnet var enig i rapportens konklusioner, forklarede vidnet, at det var de. Forespurgt, om det i denne sammenhæng spillede nogen særlig rolle, at det var Peter Loft, der havde bestilt rapporten, forklarede vidnet, at det tror han faktisk ikke, at det gjorde. Sådan tænkte han det ikke.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse var nogen af de områder eller ting, der blev peget på i rapporten, som lå i et andet regi end i vidnets ansvarsområde, forklarede vidnet, at det var der rigtig mange af tingene, der gjorde. Hele lovgivningsområdet lå jo langt uden for, hvad de kunne håndtere, og hele processen omkring afstemninger var de ikke procesejer på. Det var vel også derfor, at rapporten blev sendt til Birgitte Christensen, som så på lovgivningen, og til Steffen Normann Hansen, som så på hele processen for området. Den blev så også sendt til vidnet, fordi det var hos ham, revisionen var udført, og det var i hans enhed, man udførte nogle af de beskrevne handlinger.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, hvad vidnet tænker om dette udsagn, forklarede vidnet, at han ikke kan anfægte udsagnet. Den kontrol, der blev gennemført i Regnskab, var en formel kontrol, og han tror også, at det blev beskrevet, at det var den formelle kontrol, der blev gennemført dér. Det var, fordi de i Regnskab havde en bogholderiopgave, og det var

det, de kunne gennemføre. Hvis der skulle gennemføres en materiel kontrol, skulle den gennemføres af nogle andre og et andet sted, eller også skulle man gøre tingene på en helt anden måde. Forespurgt, om ikke det så var direktørens opgave at sørge for, at det kunne gøres på en anden måde, forklarede vidnet, at rapporten også var blevet sendt til en anden direktør end ham. Forespurgt, hvem af de to andre direktører vidnet konkret tænker på, forklarede vidnet, at de ikke gennemførte materiel kontrol i Regnskab. Hvis man skulle se på, om det var noget, der skulle ind i kontrolflowet et andet sted, var det vel i Borger og Virksomhed, at man skulle gøre det.

Forespurgt, om ikke det var den direktør, der havde en sagsbehandling i den enkelte enhed, der skulle sørge for, at sagsbehandlingen var forsvarlig, forklarede vidnet, at han mener, at den del af sagsbehandlingen, der blev gennemført i Regnskab, også var forsvarlig. Forespurgt, om ikke man allerede havde givet slip på pengene, hvis man udbetalte til en valutarisk udlænding uden at have udført nogen kontrol, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det er korrekt, at man i så fald ikke kunne reparere på det bagefter, forklarede vidnet, at der i en række situationer blev gennemført efterfølgende kontroller, og på dette område kunne man jo så overveje, om det var den rigtige måde at gennemføre kontrollen på. Men det er vigtigt at være opmærksom på, at med den måde, deres opgaver var fordelt på, blev der ikke på noget tidspunkt lagt op til, at der skulle gennemføres en anden form for kontrol på området. Forespurgt, hvis man som direktør fik påpeget et problem, hvem der så skulle sikre, at problemet blev løst, forklarede vidnet, at det også var derfor, at de – da de arbejdede videre med rapporten – så på, om der i forhold til det, der blev påpeget i rapporten, var nogle steder i SKAT, hvor de skulle gøre tingene på en anden måde. Forespurgt, hvem der skulle tage initiativ til dette, forklarede vidnet, at revisionsrapporten i første omgang skulle forelægges, og i dette tilfælde blev den forelagt for departementschefen. Derefter kom den i Produktionsforum, hvor der blev taget stilling til, hvordan man arbejdede videre med den.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han læste dette, forklarede vidnet, at lige præcis dér tænkte han, at de nok ikke var fuldstændig enige med Intern Revision, for når han læste svarene både fra Regnskab og fra Borger og Virksomhed, konstaterede han, at der siden sidst faktisk var arbejdet rigtig meget med rigtig mange punkter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt til vidnets overvejelser om, hvordan man etablerede et sådant overordnet ansvar, forklarede vidnet, at da rapporten kom, gjorde han sig ikke helt specifikt en overvejelse om det. Det, de derimod gjorde, var, at de lagde rapporten i Produktionsforum, således at de kunne få nogle til at se på det. Når det drejede sig om et overordnet ansvar for hele processen, var det nemlig vigtigt for ham, at der var nogle andre, der kom ind over, for han havde ikke et overordnet ansvar for hele den pågældende forretningsproces.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet var enig i den foreholdte anbefaling, forklarede vidnet, at sådan forholdt han sig ikke til den. Det, han forholdt sig til, da han læste anbefalingen, var, at han skulle være sikker på, at hans område også bød ind i forhold til en arbejdsgruppe, der kunne komme med en anbefaling om, hvordan de gjorde det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke tog afstand fra anbefalingen, forklarede vidnet, at han ikke tog afstand fra nogen af de anbefalinger, der var. Men da han læste den, var han nødt til at få nogle andre til at se på, hvad det betød, hvordan de kunne gøre det, og hvem der skulle tage fat i de pågældende områder, og derfor lagde de rapporten i Produktionsforum, som havde det overordnede, tværgående ansvar for sådanne sager. Forespurgt, om vidnet således ikke fandt anledning til at sige, at det ikke kunne lade sig gøre, forklarede vidnet, at det kunne han ikke gøre, for på det tidspunkt havde han ikke viden om, hvorvidt det ikke kunne lade sig gøre. Han kunne godt se, at det var et vanskeligt område, fordi det gik ind over mange områder, men det var også netop derfor, de skulle have nogle til at se på det.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at rapporten også gik til Juridisk Forum, og forespurgt, hvorfor den gik til begge fora, forklarede vidnet, at der var nogle spørgsmål om, at der skulle ske noget lovgivningsmæssigt vedrørende nogle fristændringer o.l., og derfor var det selvfølgelig vigtigt at få den i Juridisk Forum.

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 299 (2010-06-17 - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Punkt:*
> *11. Behandling af revisionsrapporter.*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *- 10 revisionsrapporter.*
>
> *Tid min:*
> *45"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 335 (2010-06-21 - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 21. juni 2010, hvor 2010-arbejdsgruppen nedsættes):

> *"Emne:*
> *11. Revisionsrapport vedr. provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Intern Revision konkluderer bl.a., at der kun med stor usikkerhed kan opgøres et korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer, og at SKAT mangler indberetninger/oplysninger for at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen. Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvorledes området kan håndteres fremover.*
>
> *Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen*
>
> *Opfølgning og deadlines:*
> *Arbejdsgruppen giver en status til Produktionsforum på deres arbejde i oktober 2010."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet under det pågældende møde, forklarede vidnet, at han ikke kan huske drøftelserne helt præcist fra det pågældende møde. Dette var ét punkt ud af mange den dag, og der var måske ti revisionsrapporter, så

han husker ikke, præcis hvad der blev sagt på det konkrete område. Men han husker, at det, der var vigtigt for hans enhed i forbindelse med, at de lagde rapporten i Produktionsforum, var spørgsmålet om, at de skulle nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle se på de forhold, som Intern Revision pegede på. Han husker også, at arbejdsgruppen blev nedsat under Borger og Virksomhed, fordi det var dem, der var procesejere og kunne kigge på tværs. Det var også vigtigt at få Jura og Samfundsøkonomi med, fordi der var noget lovgivningsmæssigt i det. Og endelig var det selvfølgelig vigtigt at få Regnskab med, fordi Regnskab udførte nogle af de aktiviteter, der var på området. Det viste også, at man havde at gøre med et område, der spredte sig meget langt. Det var også vigtigt for ham, at Produktionsforum skulle have en afrapportering på, hvor langt man var, så Produktionsforum kunne tage ansvar for, at der skete noget på området.

Forespurgt, hvad der lå i, at vidnet blev angivet som ansvarlig, forklarede vidnet, at revisionen var gennemført i Regnskab, og derfor var det naturligt, at det var ham, der var tovholder, og at han bar det, der skete, videre til Produktionsforum, men arbejdsgruppen blev nedsat under procesejeren Borger og Virksomhed. Forespurgt, hvad der efter vidnets forståelse lå i udsagnet om, at arbejdsgruppen var "nedsat under Borger og Virksomhed", forklarede vidnet, at der lå det i det, at Borger og Virksomhed havde en særlig rolle med at sikre, at der blev arbejdet i arbejdsgruppen, og at der kom et materiale, der kunne sendes videre til Produktionsforum til godkendelse. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse indebar, at det var Borger og Virksomhed, der havde initiativpligten, forklarede vidnet, at efter hans klare overbevisning var det Borger og Virksomhed, der havde initiativpligten. Vidnet var tovholder for at sikre, at der skete en afrapportering til Produktionsforum, og så var han også en del af det, fordi Regnskab var med.

Forespurgt, hvem i Borger og Virksomhed der havde ansvaret for det videre forløb, forklarede vidnet, at det i første omgang var produktionsdirektøren, der havde ansvaret for forløbet og for at bringe det ned i de enheder i Borger og Virksomhed, hvor han mente, det skulle være. Det var formentlig kontorerne Afregning Erhverv og Afregning Person.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om produktionsdirektøren, når der kom en SIR-rapport til Produktionsforum, fik et ansvar for denne og i givet fald hvilket, forklarede vidnet, at produktionsdirektøren sådan set havde ansvaret for hele den tværgående produktion i SKAT, for det var jo i Produktionsforum, de havde mulighed for at se på tværs af regionerne og forretningsprocesserne. Derfor er der ingen tvivl om, at produktionsdirektøren havde et stort ansvar, fordi forretningsprocesserne i denne situation hørte hjemme i Borger og Virksomhed, som hørte under hans forretningsområde.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om Produktionsforum havde overvejelser om, hvorvidt det var korrekt at nedsætte en arbejdsgruppe vedrørende opgaven med at etablere det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at han ikke husker, at Produktionsforum overhovedet var inde i nogle så tætte drøftelser af det. Det ville også have været usædvanligt. I Produktionsforum forholdt de sig til den indstilling, der var kommet, og de var sikre på, at hvis man fulgte indstillingen, ville det sikre, at de fik en tilbagemelding, der var med til at løse de udfordringer, der var i revisionsrapporten.

Forespurgt, om ikke det var underligt, at man satte en række menige medarbejdere til at komme med et oplæg, hvis ansvaret i virkeligheden skulle placeres på øverste niveau, forklarede vidnet, at det godt kunne være, at nogle menige medarbejdere eller kontorchefer kunne komme med et oplæg til, hvordan det ville være mest naturligt at placere et overordnet ansvar set i forhold til, hvordan processerne var. Sådan gjorde man i en række situationer. Der blev nedsat en arbejdsgruppe, og så ville der komme et oplæg, som blev båret videre. Det var ikke så usædvanligt. Forespurgt, på hvilket niveau beslutningen om det overordnede ansvar skulle træffes, forklarede vidnet, at hvis det havde betydning på tværs, ville Produktionsforum eller Udvidet Direktion træffe beslutningen. Forespurgt, om Produktionsforum eller Udvidet Direktion nogensinde gjorde det, forklarede vidnet, at da de kom frem til den næste rapport, måtte de konstatere, at lige præcis den del ikke var blevet løst endeligt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at produktionsdirektøren havde et stort ansvar, når en SIR-rapport kom i Produktionsforum, og at dette også var tilfældet med SIR's 2010-rapport, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at vidnet blev anført som ansvarlig, og forespurgt, hvordan vidnet opfattede referencelinjen, herunder om opgaven var delegeret til ham, og om han var underlagt produktionsdirektøren i forhold til løsningen af den, forklarede vidnet, at hvis produktionsdirektøren lagde en opgave ud til vidnet, skulle han løse den, men i forbindelse med 2010-rapporten var vidnets opgave ikke, at han skulle løse opgaven omkring det, der var beskrevet i rapporten. Han skulle sikre, at de fik arbejdsgruppen sat i gang ud fra de trufne beslutninger, og så skulle han bære tingene videre. Han kunne ikke styre arbejdsgruppen, for den lå under et andet forretningsområde, men han skulle sikre, at der skete en afrapportering til Produktionsforum, så de kunne følge op på rapporterne. Forespurgt, hvem der skulle beslutte, hvad der skulle ske, forklarede vidnet, at det skulle Produktionsforum på baggrund af de anbefalinger, der blev lagt op. Hvis det skulle ske – og han kan ikke huske, at det nogensinde skete – at Produktionsforum ikke var enige om, hvad der skulle ske, ville produktionsdirektøren træffe beslutningen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at Richard Hanlov, Kirsten Otbo, Lars Tjærby Rasmussen, Lars Møller Madsen og Jan Lund har forklaret for undersøgelseskommissionen, at når vidnet var anført som ansvarlig, var det vidnets ansvar at sørge for, at forholdene blev håndteret, at processen var igangsat, og at der blev fulgt op på det. Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at han netop også sikrede sig, at opfølgningen blev lagt frem i Produktionsforum på alle de møder, hvor de drøftede kritiske revisioner. Det blev lagt frem, hvor man var i processen, således at man kunne se, om der var noget, som de i Produktionsforum mente skulle være anderledes.

Foreholdt, at der i beslutningsprotokollen (ekstraktens side 335) blev lagt op til, at arbejdsgruppen skulle give en status på arbejdet til Produktionsforum allerede i oktober 2010, men at dette ikke ses at være sket, og forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at som han husker det, viste det sig at være lidt vanskeligt at komme i gang med arbejdet, hvilket selvfølgelig også skyldtes, at det var noget, der foregik på tværs. Beslutningen blev desuden truffet den 21. juni 2010, hvilket var kort tid før, at rigtig mange gik ind i en ferieperiode. Efterfølgende skulle man have skrevet et kommissorium, hvor man skulle være forholdsvist enige om, hvad det var for nogle opgaver, man skulle løse, og det var ikke så nemt endda.

Arbejdsgruppens kommissorium

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen):

"Udbytteskat

…

Mail af 18. august (efter aftale mellem Jens og Richard):
- Regnskab bedes formulere kommissorium

…

25.02.2011 Lars/Frank"

Forespurgt, hvorfor det var Regnskab, der fik denne opgave, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var deres opfattelse nok, at der ikke skete så meget. For hans vedkommende var det vigtigt, at de kunne afrapportere noget til Produktionsforum. Han havde opgaven med at skulle aflevere noget, og Lisbeth Rømer havde været meget inde over en række af de her ting. Da der ikke var sket andet, tænkte de, at det var

vigtigt at få lavet kommissoriet sammen med Borger og Virksomhed, så de kunne komme videre med arbejdet.

Forespurgt, hvordan vidnet på dette tidspunkt oplevede samarbejdet med Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at de havde et udmærket samarbejde, men han tror, at Borger og Virksomhed var meget pressede på opgaver og ressourcer, og de var nogle gange nødt til at rykke dem for at komme videre i arbejdet. Det var ikke, fordi de ikke havde et udmærket samarbejde med Borger og Virksomhed, men han fornemmede måske, at det ikke blev prioriteret så højt hos dem.

Foreholdt, at der står "efter aftale mellem Jens og Richard", og forespurgt, om dette var vidnet og Richard Hanlov, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad det var for nogle drøftelser, forklarede vidnet, at det kan han overhovedet ikke huske, men det anførte foregik efter sommerferien, og de nærmede sig den 1. oktober 2010. Han kan ikke huske det præcist, men han er sikker på, at Lars Nørding nok ringede til ham og sagde, at de skulle gøre noget.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet omkring kommissoriet og tilskæringen af det, forklarede vidnet, at han ikke var så meget inde over det med kommissoriet. Han fik ind imellem nogle e-mails om, at nu skete der det ene og det andet, men det omkring kommissoriet blev drøftet meget i Regnskab mellem Lars Nørding og Lisbeth Rømer, og så fik vidnet det selvfølgelig tilsendt undervejs. Som han husker det, havde Lars Nørding en idé om, at der skulle nedsættes en styregruppe på området. Det blev der imidlertid ikke, og det skulle der efter vidnets bedste overbevisning heller ikke, for styregruppen var Produktionsforum, idet det var det forum, man afrapporterede til. Han kan ikke huske, om Steffen Normann Hansen og vidnet aftalte, at der ikke skulle være en styregruppe, eller om vidnet sagde, at der ikke skulle være en, fordi styregruppen var Produktionsforum. En styregruppe placeret lige midt i det hele havde han aldrig hørt om.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der i perioden 2010-2013, hvor man havde enhedsorganisationen, ikke var én bestemt person, som udelukkende havde ansvaret for Borger og Virksomhed, men at Steffen Normann Hansen havde ansvaret sammen med nogle andre opgaver, forklarede vidnet, at Borger og Virksomhed lå i Koncerncentret, og det var Steffen Normann Hansen, der var direktør for Borger og Virksomhed. Derudover var der nogle underdirektører for nogle af de forretningsområder, der var dér. Forespurgt, om det er korrekt, at Preben Kristiansen havde et tæt samarbejde med Steffen Normann Hansen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det også var tilfældet med Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at han ikke præcist husker Preben Kristiansens rolle. Preben Kristiansen var vel på dette tidspunkt udviklingsdirektør og

havde vel et ansvar for en række af de udviklingsaktiviteter, der var på tværs af skatteforvaltningen. Vidnet er dog helt sikker på, at Steffen Normann Hansen og Preben Kristiansen arbejdede tæt sammen på mange områder. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Steffen Normann Hansen havde Borger og Virksomhed umiddelbart under sig, bekræftede vidnet dette.

Forevist af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, ekstraktens side 6242 (2010-08-23 (2) - Udkast til kommissorium for styregruppen til opfølgning på SIR's 2010-rapport) og forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over det første udkast, forklarede vidnet, at han ikke tror, han var inde over det første udkast.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6242 (2010-08-23 (2) - Udkast til kommissorium for styregruppen til opfølgning på SIR's 2010-rapport):

> *"Deltagere i styregruppen*
>
> *Direktør Jens Sørensen, Midtjylland (formand)*
> *Fagdirektør Richard Hanlov, Borger og Erhverv*
> *Juridisk direktør Birgitte Christensen, Jura og Samfundsøkonomi (?)"*

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser om Birgitte Christensens rolle i styregruppen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Da han selv fik udkastet, var de så langt, at de var ved at gøre klar til at kunne etablere arbejdsgruppen, og i den sammenhæng ville en styregruppe være helt unormal i forhold til en arbejdsgruppe, hvor det i forvejen var besluttet, at tingene skulle bæres op i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6241 (2010-08-23 (1) - E-mailkorrespondance vedhæftet udkast til kommissorium for styregruppen til opfølgning på SIR's 2010-rapport, Lars Nørdings e-mail af 23. august 2010 til Jens Sørensen og Frank Høj Jensen):

> *"Vi har lavet et udkast som jeg vedlægger. Vi har ment, at det var mest hensigtsmæssigt at organisere opgaven med en styregruppe og to arbejdsgrupper (Lisbeths ide med arbejdsgrupperne). Vi kan evt. drøfte oplægget, når vi mødes på onsdag."*

Forespurgt, hvad det anførte med de to arbejdsgrupper gik ud på, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han kan se, at det efterfølgende blev reduceret til én arbejdsgruppe, og hans bedste bud er, at han med det samme sagde, at de ikke skulle have flere grupper til at arbejde på tværs. Det kunne være svært nok at etablere én arbejdsgruppe.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6243 (2010-08-23 (2) - Udkast til kommissorium for styregruppen til opfølgning på SIR's 2010-rapport):

"Arbejdsform

…

Indledningsvis er det besluttet at nedsætte 2 arbejdsgrupper.

Arbejdsgruppe 1 skal nærmere redegøre for, og komme med forslag til forbedring af processen "angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat".

Arbejdsgruppe 2 skal nærmere redegøre for "behandling af udenlandske aktionærer", og komme med forslag til forbedring af processen."

Foreholdt, at det anførte om arbejdsgruppe 2 vedrørte refusionsdelen, og forespurgt, om vidnet husker overvejelser og drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke. De overvejelser, der var på det tidspunkt, gik på, at vidnet i mange sammenhænge fik fortalt – fx af Lars Nørding – at punktet vedrørende det udenlandske element også blev drøftet andre steder. Foreholdt, at der ses at have været en drøftelse om dette i marts 2011, men at det foreholdte er fra august 2010, og forespurgt, om vidnet erindrer, om der var drøftelser også på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, hvorfor forslaget så sådan ud på dette tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 351-352 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Styregruppen

…

Deltagere:

Fagdirektør Richard Hanlov, Borger og Erhverv
Direktør Jens Sørensen, Midtjylland
Xxx,xxx, Jura og Samfundsøkonomi
Skattedirektør Lars Nørding, Regnskab"

Foreholdt, at Birgitte Christensen ikke længere var med i udkastet, og forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om, hvorfor hun ikke skulle med alligevel, forklarede vidnet, at det gør han ikke, for han tænkte overhovedet ikke, at de skulle have en

styregruppe. Foreholdt, at styregruppen ikke udgik på dette tidspunkt, men først lidt senere, forklarede vidnet, at man skal huske på, at styregruppen aldrig mødtes. Det foreholdte var fra perioden, hvor man drøftede, hvordan kommissoriet for arbejdsgruppen skulle være.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:*
>
> *1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.*
>
> *2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"*

Foreholdt, at det fremgår, at man således fusionerede de oprindelige to arbejdsgrupper til én, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til de nærmere overvejelser forklarede vidnet, at det husker han simpelthen ikke, men to arbejdsgrupper og en styregruppe til at følge op på en revisionsrapport, hvor Produktionsforum i forvejen var styregruppe, ville være helt utænkeligt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad en styregruppes opgaver generelt var, hvis det var relevant at have en sådan, forklarede vidnet, at det vel også var noget af det, der gjorde, at han i hvert fald ikke tænkte, at der skulle være en styregruppe. En styregruppe kunne måske være med til at se på nogle overordnede forhold om det, der gik på tværs af organisationen, men det var derfor, de havde Produktionsforum. Styregruppen ville ikke kunne træffe en beslutning om det ene eller det andet, for det ville under alle omstændigheder være Produktionsforum eller Udvidet Direktion, afhængigt af hvad det var for en beslutning, der skulle træffes. Forespurgt, hvilke opgaver der i den forbindelse lå i Produktionsforum, forklarede vidnet, at efter hans opfattelse var det sådan, at når der kom en indstilling fra arbejdsgruppen til Produktionsforum om, hvordan man løste de konkrete emner, der var påpeget i SIR-rapporten, skulle Produktionsforum tage stilling til, om det var sådan, det skulle gennemføres, og hvilke handlinger der i givet fald skulle iværksættes.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppen til Jens Sørensen):

"September – oktober – november:

- bemanding af arbejds- og styregruppe søges afklaret (afventer udmelding af deltager til arbejdsgruppen). Er stadig åbenstående? (Er du enig Jens?)"

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse skete hen over efteråret 2010, forklarede vidnet, at han husker det, som om de havde vanskeligt ved at trække ressourcer ind i arbejdsgruppen, specielt fra Borger og Virksomhed, og det gjorde, at de havde vanskeligt ved at komme i gang med selve arbejdet i arbejdsgruppen. Det betød dog ikke, at de ikke satte en masse aktiviteter i gang alligevel, for uanset at der også skulle arbejdes i en arbejdsgruppe, satte Regnskab nogle aktiviteter i gang på nogle områder, hvor de selv kunne gøre noget. Forespurgt, hvad det var for nogle aktiviteter, Regnskab satte i gang, forklarede vidnet, at det bl.a. var hele sagen med frikortsmarkeringer og Finansrådet og dialogen med pengeinstitutterne om, hvad det betød. Han fik også forklaret, at man havde nogle drøftelser med departementet om, hvor TRACE var henne i den sammenhæng. Det var formentlig Lisbeth Rømer, der startede disse drøftelser. Der skete således noget i perioden, uanset at arbejdsgruppen ikke var i gang, men der var nogle udfordringer med at få arbejdsgruppen i gang.

Vidnet blev foreholdt, at Lisbeth Rømer havde en dialog med Ivar Nordland i 2. halvår af 2009, hvor hun ønskede at udvide muligheden for nettoafregning nationalt, men at den dialog blev stoppet, ved at Ivar Nordland tilkendegav, at hvis man ønskede at gå videre med det, skulle man gå kommandovejen, dvs. at det skulle gå gennem vidnet og den vej ind til departementet. Forespurgt, om vidnet var bekendt med dette, forklarede vidnet, at han kan se i materialet, at der var en ret omfangsrig e-mailkorrespondance mellem Lisbeth Rømer og Ivar Nordland, men han var ikke selv umiddelbart involveret i at skulle bære den del op.

28. oktober 2010 – Lisbeth Rømers notat "Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 374 (2010-10-28 (1) - E-mail fra Lisbeth Rømer med notat vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet, Lars Nørdings e-mail af 1. november 2010 til Jens Sørensen):

"Jeg vil gerne drøfte denne sag med dig. Jeg har aftalt med Lisbeth, at hun udarbejder et forslag til skrivelse til Finansrådet, hvori reglerne for indeholdelse af udbytteskat præciseres. Når hun har lavet et udkast, kan vi drøfte det."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 375-376 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet'):

> *"Problemstillinger*
>
> *…*
>
> *Refusionerne er mere risikofyldte end nettoafregninger, fordi udbyttet flyder gennem mange led (i kaskader) og hvert led er i princippet udstyret med en "udbyttenota" i forbindelse med betalingsstrømmen, som kan misbruges til at tilbagesøge udbytteskat af samme udlodning flere gange. Ved nettoafregning kan der "kun" mistes udbytte 1 gang pr aktie."*

Forespurgt, om dette notat havde sammenhæng med arbejdsgruppen, som på dette tidspunkt var lidt på standby, eller om det vedrørte noget andet, forklarede vidnet, at han tror, at det blev skrevet, i forbindelse med at der også blev arbejdet med frikortsdelen. På alle de områder, der overhovedet kunne arbejdes med på dette tidspunkt, blev der i Regnskab arbejdet med, hvad man kunne gøre, således at arbejdsgruppen ikke var det eneste spor.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 376 (2010-10-28 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. 'Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet'):

> *"Løsninger*
> *En løsning kunne være det danske pengeinstituts indeståelse for at nettoafregningen er korrekt og krav om indberetning af den retmæssige ejer, den endelige udbyttemodtager (beneficial owner). Teknisk kunne danske aktier være i skyggedepot i det danske pengeinstitut, således at skyggedepotet dannede grundlag for indberetningen af beneficial owner i stedet for at depotadministrator står som ejer af depotet.*
>
> *OECD går efter nettoafregning og indberetning af beneficial owner."*

Forespurgt, om de tanker, som Lisbeth Rømer gjorde sig i notatet, gav vidnet anledning til overvejelser vedrørende løsningsmodeller, forklarede vidnet, at det, der gav ham anledning til overvejelser, var det næste afsnit i notatet, hvor Lisbeth Rømer beskrev, hvad der kunne gøres i den konkrete situation. Det betryggede ham i, at uanset at de ikke havde fået arbejdsgruppen sat i gang, var der gang i en række områder, hvor de kunne foretage sig noget. De skulle ikke bare vente på, at arbejdsgrup-

pen kom i gang, og det var sådan set det, han forholdt sig til. Forespurgt, om vidnet således ikke var inde over den mere langsigtede løsning, som Lisbeth Rømer nævnte, forklarede vidnet, at det var han ikke, for hun nævnte jo også det med OECD, og hvad de skulle gøre på det område. Han var ikke selv inde i, hvad der skulle ske omkring OECD og TRACE, og det følte han faktisk var i de bedste hænder andre steder.

24. januar 2011 – møde i Høje Taastrup

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4012 (2011-01-25 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Regionsdirektionen SKAT Midtjylland den 25. januar 2011, pkt. 10 "Orientering"):

> *"Regnskab:*
> *Personalemøde i Høje Taastrup sammen med Jens. Positiv oplevelse.*
> *Revisionsrapport vedr. udbytteskat, herunder hvilke initiativer, der skal iværksættes for at imødekomme anbefalingerne."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvordan mødet i Høje Taastrup i januar 2011 forløb, forklarede vidnet, at det er meget vigtigt at skille de to afsnit ad, fordi der faktisk var tale om to forskellige møder. Der blev holdt et personalemøde, hvor de ikke talte om udbytte. Personalemødet i Høje Taastrup blev afholdt, fordi der var stor usikkerhed blandt medarbejderne i Høje Taastrup om, hvordan deres fremtidige situation var, i forbindelse med at de talte om at flytte opgaver på den ene og anden måde. Derfor deltog han i personalemødet i Høje Taastrup og talte med dem om, hvad de som direktion i Midtjylland kunne gøre for at sikre, enten at medarbejderne kunne blive ved med at løse deres opgaver, eller – hvis opgaverne skulle flyttes, og medarbejderne ikke ville med – at de fortsat kunne arbejde i skatteforvaltningen. Det var det, der blev beskrevet som en positiv oplevelse. Mødet var måske ikke lige, hvad de havde forventet, da de tog til Høje Taastrup, for der var som nævnt meget usikkerhed, men det forløb meget positivt. Det var den ene del af det foreholdte. Den anden del var, at når han nu var i Høje Taastrup sammen med Frank Høj Jensen og Lars Nørding, var det selvfølgelig naturligt, at de mødtes med Lisbeth Rømer, og hun gav dem en status på, hvor de var henne. Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet og drøftelserne i januar 2011, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer gav en status på, hvor hun så, de var henne på dette område, og hvad hun tænkte, der kunne gøres. Det var vigtigt at få en status på dette, fordi det skulle bæres ind i arbejdsgruppen.

Forevist ekstraktens side 4006 (2011-01-19 (2) - Vedhæftning til Lars Nørdings e-mail til Jens Sørensen af 19. januar 2011, notat "Udbytteskat – Forslag til forbedringer - Angivelse") og ekstraktens side 4359 (2010-12-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr.

forslag til forbedringer ift. 'udenlandske aktionærer') og forespurgt, om de gennemgik disse notater, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at de gik nærmere ind i indholdet. Lisbeth Rømer orienterede om en række af de idéer og tanker, hun havde om udbytteskatten. Hun havde med vanlig omhu lavet et notat om det. Vidnets tanke var i den forbindelse selvfølgelig, at det blev båret ind i det udvalg, der skulle se på hele området og komme med forslag til, hvad der skulle foreslås på området. Det betryggede ham i, at de i hvert fald arbejdede videre med forslag om, hvordan de kunne leve op til det, der var omtalt i revisionsrapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4359 (2010-12-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. forslag til forbedringer ift. 'udenlandske aktionærer'):

> *"Udbytteskat - forslag til forbedringer. Udenlandske aktionærer*
>
> *Mål: Korrekt, hurtig betaling med størst sikkerhed mod svig*
>
> *Forslag: Nettoafregning til udenlandske aktionærer*
> *Indeståelse af dansk pengeinstitut*
>
> *I dag: Refusion i henhold til Dobbeltbeskatningsoverenskomst bortset fra VP ordningen (personligt ejede børsnoterede aktier i depot i dansk pengeinstitut, ejer bosiddende i 12 lande)og bekendtgørelse 1442.*
>
> *Hindring: Stop udmeldt af departementet. Depoter med flere beneficial owners (ejere) og udenlandske banker registreret som depothaver"*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte om bemærkningen om "stop udmeldt af departementet", forklarede vidnet, at han betragtede det som et notat, hvor Lisbeth Rømer beskrev, hvad der var drøftet i løbet af processen. Som han husker det fortalt, havde Lisbeth Rømer været i dialog med nogle i departementet om, hvorvidt det beskrevne var en mulig løsning, eller om der kunne findes andre løsningsmodeller. Det fortalte hun så om i notatet, altså om denne dialog. Det er sådan, han opfatter det. Det var ikke sådan, at hverken Lars Nørding, Frank Høj Jensen eller vidnet blev bedt om at tage stilling til, om det skulle være sådan som beskrevet i de to notater. Det var udtryk for, at de fik en status på, hvad det var for nogle tanker, man gjorde sig, som man skulle bære ind i udvalget, således at der kunne arbejdes videre med det dér. Foreholdt, at det efter Lisbeth Rømers notat fra oktober 2010 (ekstraktens side 375-376) var anden gang inden for et par måneder, at hun lagde op til nettoafregning i forhold til de udenlandske aktionærer, og forespurgt, hvad vidnet tænkte i forhold til at prøve at bære processen videre, forklarede vidnet, at hvis processen skulle bæ-

res videre, skulle det helt sikkert ske, ved at det blev besluttet i Produktionsforum, at det skulle behandles i Juridisk Forum.

Arbejdsgruppens kommissorium

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 422 (2011-02-25 - Status på arbejdet i 2010-arbejdsgruppe til Jens Sørensen):

> *"December – januar:*
>
> *- Regnskab 2 udarbejder en forkortet problemformulering*
> *- godkendes i mail af 20.2.2011 fra Jens*
>
> *…*
>
> *Problemstillingen er derfor nu centreret og konkretiseret om et forslag til udarbejdelse af en ny og digitaliseret udbytteskatteadministration i SKAT (jf. seneste notat fra Lisbeth)."*

Foreholdt, at det fremgår, at vidnet godkendte problemformuleringen, og forespurgt til forløbet i forhold til udlændingedelen, der udgik, forklarede vidnet, at han på et tidspunkt fik en e-mail fra Lars Nørding om, at kommissoriet var på plads. På det tidspunkt var det udenlandske element taget ud med henvisning til, at man forventede, at det blev løst i TRACE-projektet. Forespurgt, hvem der havde de forventninger, forklarede vidnet, at som han forstod det, var det efter drøftelser, som Lisbeth Rømer havde haft med Ivar Nordland i departementet, og drøftelser, som Lars Nørding havde haft med Lisbeth Rømer, og på den baggrund havde vidnet ikke nogen grund til ikke at tro, at det element ville blev løst i TRACE-projektet.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 60-61 (Ivar Nordlands forklaring):

> *"Foreholdt, at der var en viden om et problem i produktionen, nemlig at der ikke blev kontrolleret noget, forklarede vidnet, at det var den samme viden, som man fik i SIR's 2010-rapport. Foreholdt, at man der troede, at man kunne løse problemet via OECD, men at man derefter blev klar over, at det kunne man ikke, og forespurgt, om ikke man derfor skulle finde en anden løsning, og om det var den person, der sad og stemplede ansøgningerne, der skulle gøre det, forklarede vidnet, at TRACE-rapporten aldrig havde postuleret eller havde gået ud på, at man skulle løse noget som helst kontrolproblem vedrørende refusionsordningen. Foreholdt, at man skulle løse de erkendte problemer eller i hvert fald dele af dem, forklarede*

vidnet, at den direkte anledning til TRACE var, at de havde parallelle ordninger, som efter hans bedste opfattelse ikke var lige så gode, som koncepterne viste sig at være. Dem kunne SKAT arbejde videre med, hvis de mente, at de var bedre, og det gjorde SKAT – så vidt han ved – også. Det var dog ikke noget, han var involveret i."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til Ivar Nordlands erindring forklarede vidnet, at han ikke kender Ivar Nordlands baggrund for at forklare, som han gjorde. Hele vejen igennem fik vidnet på baggrund af dialogen mellem Lisbeth Rømer og Ivar Nordland og mellem Lisbeth Rømer og Lars Nørding forklaret, at man beskrev, at TRACE-projektet ville være med til at løse problemet, hvilket de i øvrigt fremlagde både i Produktionsforum og i Juridisk Forum. Det havde han ikke grund til at antage ikke var korrekt. Forespurgt, om det var vidnets forståelse, at det kom fra departementet, at problemstillingen skulle udgå, forklarede vidnet, at det var hans forståelse, at det udgik, fordi man var i drøftelser med departementet om, at TRACE kunne løse problemet.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 31 for den 9. oktober 2019 side 59-60 (Lars Nørdings forklaring):

"Derfor blev det besluttet, at arbejdsgruppen ikke skulle arbejde med refusionsdelen. Det var alle enige om, og det var også med i den orientering, der skete fra Jens Sørensen til Peter Loft, hvor der klart stod, at der ikke skulle arbejdes med de interne regler, når koncernledelsen eller departementet havde besluttet at gå ind i OECD-projektet. Forespurgt, om ikke netop det var arbejdsgruppens opgave at forholde sig til, om det ville kræve enten store omkostninger eller mange mennesker at finde en løsning på problemet, forklarede vidnet, at man i Produktionsforum besluttede at tage det ud af arbejdsgruppens regi.

…

Forespurgt, hvad beslutningen gik ud på, forklarede vidnet, at den gik ud på, at man ikke arbejdede i to spor, men at man lænede sig op ad OECD. Forespurgt, om det var en bekræftelse af en tidligere beslutning, eller om det var en helt ny beslutning, forklarede vidnet, at det lå latent i det hele, at det var OECD, man ville ind på. Det var også derfor, man ikke ville udvide VP-ordningen, og derfor Lisbeth Rømer fik den besked tilbage fra Ivar Nordland om, at det ikke kunne lade sig gøre at udvide VP-ordningen. Det var sådan, landet lå, og det var jo ikke en egenhændig beslutning fra hans side. Han nedskrev bare det, som var den faktiske virkelighed – at man ikke skulle arbejde ad to spor i denne sag."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til Lars Nørdings forklaring forklarede vidnet, at det lige præcis var det, der dannede baggrund for, at det blev taget ud af sporet. Det var også den opfattelse, vidnet bar videre til Produktionsforum. Forespurgt, om Lars Nørdings oplevelse af, hvor initiativet kom fra, svarer til vidnets opfattelse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet er bekendt med, om der blev udarbejdet et notat, som analyserede TRACE-ordningen, herunder hvordan den var skruet sammen, hvad den nærmere indebar, og hvordan den ville fungere, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke er et notat, han er bekendt med.

20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 407 (2010-12-20 (1) - Referat fra møde mellem SIR og Regnskab den 20. december 2010):

> *"4. Status på forum/arbejdsgruppe vedrørende udbytteskat*
> *SIR har foretaget en undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge (udbytteskat). Notat er afgivet den 10. maj 2010. På baggrund af notatets konklusioner har Produktionsforum den 21. juni 2010 besluttet, at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab.*
>
> *Arbejdsgruppen skal analysere opgaven vedrørende udbytteskat og komme med forslag til nye eller forbedrede processer vedrørende:*
>
> *1. Angivelse/indberetning og betaling.*
> *2. Sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer.*
>
> *Arbejdsgruppen skal bl.a. behandle problemstillingen vedrørende investorer. Pt. kan man ikke se om en investor er skattepligtig til Danmark. Endvidere kan depotindehaver være en anden end aktieindehaver, f.eks. kan depoterne være styret af en kapitaladministrator.*
>
> *Regnskab udleverede en kopi af kommissoriet for arbejdsgruppen. Første møde i arbejdsgruppen afholdes i januar 2011."*

Forespurgt, hvorfor det planlagte møde i januar 2011 ikke blev afholdt, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvorfor det først blev afholdt i april 2011. Han ved ikke,

hvorfor det blev udsat, men det var et møde med Intern Revision, hvor man selvfølgelig gav en status på, hvor man var henne i forhold til specielt dette punkt.

Forespurgt, om vidnet i øvrigt har bemærkninger vedrørende mødet mellem SIR og Regnskab, forklarede vidnet, at det viser, at der i perioden mellem den første og den anden behandling i Produktionsforum var en række aktiviteter, selv om arbejdsgruppen på en række områder først kom i gang senere. Det er således udtryk for, at de hele tiden forsøgte at holde gang i, hvad der skete, og at holde de personer orienteret, som de mente var vigtige at holde orienteret.

28. februar 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 424 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 427 (2011-02-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, bilag til pkt. 5 "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter fra 2009/2010"):

> *"Indstilling:*
> *…*
> *Jens Sørensen giver en mundtlig status på rapporten vedr. kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 437 (2011-02-28 (2) - Referat fra møde i Produktionsforum den 28. februar 2011, beslutningsprotokol):

> *"Emne:*
> *5. Opfølgning på kritiske revisionsrapporter i 2009/10.*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *…*
> *a. Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.*
>
> *…*
>
> *Opfølgning og deadlines:*
> *Jens Sørensen udarbejder opfølgningsnotat vedr. a) …"*

Forespurgt, hvad forløbet nærmere gik ud på, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt skulle give en status på, hvor de var henne i forbindelse med opfølgningen på revisionen. Den havde de haft på dagsordenen hen over sommeren, og nu skulle han give en status på, hvor de var henne på daværende tidspunkt. Han husker ikke de konkrete drøftelser, men han skulle lave et statusnotat, som skulle bruges til at orientere departementschefen. Vidnet gav således en status på, hvor de aktuelt var henne, og hvordan kommissoriet så ud.

Foreholdt, at det fremgik af det tidligere foreholdte statusnotat (ekstraktens side 422), at vidnet den 20. februar 2011 – kort før mødet den 28. februar 2011 – godkendte det forkortede tema for arbejdsgruppen, og forespurgt, om vidnet husker, om de drøftede dette på mødet, forklarede vidnet, at det fremgik af materialet til Produktionsforum, at det ikke var omfattet af arbejdsgruppens arbejde. Det blev derfor også skrevet ind i det notat, der lidt senere blev afleveret til Peter Loft. Forespurgt, om ikke det var i marts 2011, forklarede vidnet, at det er muligt.

Arbejdsgruppens kommissorium

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave):

> *"Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens. Det er vel OK, efter at det udenlandske element behandles i OECD sammenhæng, hvor du også er med. Ikke sandt?"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det anførte reelt var en direkte konsekvens af de drøftelser, de havde haft forinden, forklarede vidnet, at det var i den e-mail, Lars Nørding orienterede Lisbeth Rømer om, at punktet blev taget ud på grund af de drøftelser, der tidligere havde været på højere niveau. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var på højere niveau i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det var det ikke. Som han husker at have fået det forklaret, havde Lars Nørding også drøftet det med Lisbeth Rømer på dette tidspunkt. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var, inden at vidnet fik indstillingen, som han godkendte i februar 2011, forklarede vidnet, at han er helt sikker på, at Lars Nørding havde drøftet det med Lisbeth Rømer.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 37 for den 19. november 2019 side 38 (Lisbeth Rømers forklaring):

"Det var Lars Nørdings beslutning at skære det til over for Jens Sørensen, således at det besværlige udenlandske ikke kom med. Det var ikke hendes beslutning – hun satsede på begge dele."

Vidnet forklarede, at han hele tiden havde en opfattelse af, at Lars Nørding drøftede det med Lisbeth Rømer, og det kan han vel også have gjort, selv om det var Lars Nørding, der traf beslutningen. Forespurgt, om vidnet havde den opfattelse, at Lisbeth Rømer var enig i beslutningen, forklarede vidnet, at det ved han faktisk ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6329 (2011-03-08 - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Lisbeth Rømer og Lars Nørding vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave, Lisbeth Rømers e-mail af 8. marts 2011 til Lars Nørding):

"Kære Lars,

Så er jeg her igen. Jo, lad os begynde med det indenlandske, selvom det kan trække ud med OECD modellen i alle de lande vi gerne vil have nettoafregning med.

Måske kan vi få Departementet til at nikke til vores egen udvidelse. Jeg skal til nogle møder med de øvrige danske deltagere fra Paris, så jeg prøver at få noget i gang."

OECD's TRACE-projekt

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at det dokumenterer, at emnet blev drøftet rigtig mange steder, også i departementet. Spørgsmålet om, hvordan de forholdt sig til hele det udenlandske element, kunne ikke løses i Regnskab, og det kunne ikke løses, uden at man havde departementet med. Derfor er det vigtigt at være opmærksom på, at det i lang tid var blevet drøftet med departementet, hvad man på dette område skulle være særlig opmærksom på. Det var også en af grundene til, at elementet kom med i Intern Revisions rapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *11*
>
> *Emne:*
> *Nettokildeskat*
>
> *Beslutning:*
> *Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."*

Forespurgt, om vidnet er bekendt med et sådant oplæg, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt. Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab. Jeg skal nok tage mig af den fremtidige kontakt med OECD."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår erkendelsen af, at man ikke kunne bruge TRACE, opstod i departementet eller i SKAT, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han så. Det var på et tidspunkt, hvor han gik hjemme. Det foreholdte peger i retning af nogle andre ting, der var blevet drøftet, nemlig at det måske var nettoindeholdelse, man skulle arbejde med.

Forevist ekstraktens side 98-99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures) og foreholdt, at der her beskrives et system med banker, der frivilligt skulle tilmelde sig, og at man først efterfølgende modtog indberetningerne, forklarede vidnet, at han aldrig har læst hele det foreviste dokument. Han lod sig overbevise af Lars Nørding, Lisbeth Rømer og andre om, at de drøftelser, der var mellem Regnskab og departementet vedrørende TRACE, gik på, at man kunne løse det. Det viser også, at det var ret sent i forløbet, at man fandt ud af, at det ikke lod sig gøre. Foreholdt, at dokumentet var fra 2010, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var der ikke noget i deres drøftelser, der tydede på, at man ikke kunne løse det på den måde. Hvis det havde været tilfældet, ville rigtig mange have sagt fra allerede på det tidspunkt. Og det var der ingen, der gjorde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures):

> *"Specifically, it describes the proposed "authorised intermediary" system. That system would allow financial intermediaries approved by a source country as "authorised intermediaries" to make claims to withholding agents for relief at source on a "pooled" basis on behalf of their customers that are portfolio investors. Investors would be able to indicate their entitlement to treaty benefits by providing a standardised investor self-declaration to the intermediary with respect to which they have a customer relationship, without procuring a certificate of residence from their home country tax authorities.*
>
> …
>
> *Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries (i.e. not through the chain of intermediaries) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income."*

Foreholdt, at de forhold, projektet faldt på i februar 2016, umiddelbart synes at kunne læses ud af dokumenterne fra januar 2010, forklarede vidnet, at når man læser dokumentet, tolker han det også sådan. Det var bare ikke den indstilling, der var hele vejen igennem, og det var ikke sådan, dokumentet blev tolket dengang. TRACE blev drøftet i rigtig mange fora, og han kan ikke forestille sig, at man havde indstillet, som man gjorde, hvis man havde haft den opfattelse af det.

28. marts 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 447 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Behandling af revisionsrapporter"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat") og foreholdt, at det fremgår, at man lod udlændingerefusionsdelen udgå af problemformuleringen, og at der bl.a. var oplysninger om, hvad der var sket vedrørende OECD's TRACE-projekt.

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvilke drøftelser der var i Produktionsforum, da beslutningen blev truffet, forklarede vidnet, at han ikke husker de konkrete drøftelser i Produktionsforum. Udgangspunktet ville være, at man ville sætte arbejdet i gang i arbejdsgruppen. Han husker ikke, hvad der helt konkret blev drøftet om, hvad det betød. Han husker, at Produktionsforum nikkede til, at man skulle arbejde videre med det foreliggende kommissorium og komme videre i sagen.

Forespurgt, om vidnet husker, om der var nogen, der bragte det op som et bekymringspunkt, at det også kunne have en meget lang tidshorisont, hvis man gik ind i det internationale procesforløb, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, om den korte problemformulering blev drøftet, forklarede vidnet, at der blev orienteret om den, og det blev lagt frem. Det blev ikke drøftet specifikt, hvad det kunne betyde.

28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5871 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *9.*
>
> *Emne:*
> *Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision"*

Forespurgt, hvad forskellen var på drøftelserne i Produktionsforum og i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at der som udgangspunkt ikke var forskel på drøftelserne. Det var Produktionsforum, der havde de faglige opfølgninger på, hvad der skete i forhold til de kritiske revisioner. Når de kom i Udvidet Direktion, var det vel udtryk for, at det også var vigtigt, at SKAT's direktion forholdt sig til de revisioner, der var på Skatteministeriets område.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til pkt. 9 "Forelæggelse for udvidet direktionen"):

> *"Sagen kort:*
> *Udvidet direktion vil fremover få forelagt kvartalets kritiske rapporter fra Intern Revision til drøftelse af risikofaktorer, og hvor der er behov for en koordineret indsats ud fra opfølgning på væsentlig kritik i de løbende revisionsrapporter."*

Forespurgt, hvordan den beskrevne drøftelse foregik i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at de drøftelser, der havde været i Produktionsforum, hvor det typisk var blevet behandlet først, blev bragt videre til Udvidet Direktion, der så blev orienteret om, hvad der skete i den pågældende sag.

Forespurgt, hvor meget opmærksomhed SIR's 2010-rapport fik i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at han ikke husker, at den fik mere opmærksomhed end andre kritiske rapporter. Sådan husker han det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5880-5881 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, forelæggelse for departementschefen):

> *"2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*
> *"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat"…*
>
> *Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes.*
>
> …
>
> *Dette vil jeg gerne drøfte nærmere* [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, om vidnet kan genkende håndskriften, forklarede vidnet, at det kan han ikke. Forespurgt, om vidnet erindrer, om der var nogen, der ønskede at drøfte punktet med ham, og om han havde nogen drøftelser, forklarede vidnet, at det erindrer han overhovedet ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5884 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, forelæggelse for departementschefen):

> *"24/11-10*
> *Karsten Juncher* [håndskrevet påtegning]
>
> *10.12.2010 PR[?]* [håndskrevet påtegning]*"*

Forespurgt, om det foreholdte får nogen klokker til at ringe, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Det videre arbejde i arbejdsgruppen

Forespurgt, hvad vidnet ved om arbejdet i arbejdsgruppen i perioden april-juni 2011 – dvs. fra problemformuleringen blev forkortet, og frem til punktet kom på igen – forklarede vidnet, at som han husker det, var det en periode, hvor de igen havde svært ved at få tilstrækkelige ressourcer ind i arbejdsgruppen. Han kan også se i materialet, at man i flere situationer rykkede for at få deltagere med i arbejdsgruppen. Det var dog ikke en e-mailkorrespondance, han selv var inde over, men han husker det, som om de havde udfordringer med at komme tilstrækkeligt hurtigt i gang i arbejdsgruppen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4696 (2011-04-03 - E-mail fra Richard Hanlov til Jens Sørensen vedr. deltagere til 2010-arbejdsgruppen, Jens Sørensens e-mail af 23. marts 2011 til Richard Hanlov):

> *"Emne: Udbytteskat*
>
> …
>
> *I forlængelse af det notat jeg sendte til dig opgaven med at se på forbedringer på udbytteskatteområdet vil vi gerne invitere nogle medarbejdere fra Borger og virksomheder til møde i arbejdsgruppen."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4696 (2011-04-03 - E-mail fra Richard Hanlov til Jens Sørensen vedr. deltagere til 2010-arbejdsgruppen, Jens Sørensens e-mail af 1. april 2011 til Richard Hanlov):

> *"Kære Richard*
> *Jeg bliver presser hårdt på denne opgave.*
> *Har du talt med nogen om navene"*

Vidnet forklarede, at dette lige præcis var udtryk for, at der forud herfor var en dialog mellem Lars Nørding, Frank Høj Jensen og andre om at få sat det i gang. Det var nogle helt bestemte personer, man skulle have med i arbejdsgruppen, og det var lidt vanskeligt. Der var jo et pres på dem for at komme videre med det. Derfor skrev vidnet til Richard Hanlov, at de var i en situation, som de skulle videre med. Vidnet kunne jo ikke bare disponere over ressourcer andre steder fra, men de kunne ikke løse opgaven hos vidnet.

27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 478 (2011-04-27 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 27. april 2010):

> *"Til stede: … Lars Nørding, Bente Fridberg, Sven Nielsen, Laurits Cramer og Lisbeth Rømer*
>
> *…*
>
> *I. Indledning*
>
> *… Den anden er udbytte til udenlandske udbyttemodtagere og refusion af dansk udbytteskat. Den sidstnævnte arbejdes der på i OECD regi, så denne arbejdsgruppe skal primært se på, hvad der kræves for at få styr på afstemningsproblemet.*
>
> *Jens Sørensen der er formand for styregruppen har pålagt gruppen at udarbejde forslag til ændringer inden sommerferien."*

Forespurgt, om styregruppen var lukket eller ikke, og hvad det egentlig var, der skete, forklarede vidnet, at styregruppen ikke var lukket – den var derimod aldrig blevet åbnet. Der var aldrig en styregruppe i kommissoriet. I det første kommissorium blev der lagt op til, at der skulle være en styregruppe, men det var der aldrig, og det kan man også se på det kommissorium, der var i Produktionsforum. Da han læste det, tænkte han også, at det dog var underligt, at han blev benævnt som formand for

en styregruppe, der ikke eksisterede. Det var ikke underligt, at der stod, at han gerne ville have, at der skete noget, for det havde han faktisk bedt om.

Foreholdt, at der i det oprindelige oplæg til styregruppen fra september 2010 var lagt op til, at Ivar Nordland skulle deltage, og forespurgt, om ikke han så manglede i processen, når man nu ikke havde en styregruppe, forklarede vidnet, at det da godt kunne være, at der var behov for at få Ivar Nordland ind over, men man skal også huske på, at man nu tog det udenlandske element ud. Som vidnet husker det, var det specielt vigtigt at få Ivar Nordland ind over, hvis det udenlandske element skulle indgå i arbejdsgruppens opgaver, men da det ikke skulle det, valgte man formentlig at tage ham ud.

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 480 (2011-05-30 - Referat fra møde i 2010-arbejdsgruppen den 30. maj 2011):

> *"På baggrund heraf finjusteres oplægget og sendes til Styregruppen til forelæggelse for Produktionsforum inden sommerferien."*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt havde nogen drøftelser med Lisbeth Rømer eller andre omkring arbejdsgruppens oplæg og status, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen drøftelser om indholdet, men at han havde drøftelser med Lars Nørding om vigtigheden af, at arbejdsgruppen kom med et resultat eller et oplæg til, hvordan de kom videre inden sommerferien.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 519 (2011-06-21 - Indstilling vedr. håndtering af udbyttebeskatning fra Jens Sørensen til Produktionsforum):

> *"Indstilling:*
> *Det indstilles, at Borger & Virksomheder samt Jura & Samfund arbejder videre med forslaget om ændring af Kildeskattelovens § 66 samt de heraf følgende procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger*
> *Det indstilles at der arbejdes videre med forslaget om tvunget Tast Selv."*

Forespurgt, om vidnet erindrer dette indstillingsnotat, forklarede vidnet, at det gør han. Det er ikke, fordi han selv skrev det, men det var vigtigt for dem at give en status på, hvor de var henne, og hvad der helt præcist skulle arbejdes videre med på det lovgivningsmæssige område. Der var nogle ting, der var vigtige at komme videre med i forhold til hele afstemningsprocessen.

Forevist ekstraktens side 482 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat) og forespurgt, om vidnet gennemgik arbejdsgruppens notat, i forbindelse med at han lavede indstillingen, bekræftede vidnet dette.

27. juni 2011 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4366 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

> *"Punkt:*
> *12. Håndtering af udbytteskat.*
>
> *Materiale:*
> *- Oplæg til godkendelse.*
> *- Notat.*
>
> *…*
>
> *Ansvarlig:*
> *Jens Sørensen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4369 (2011-06-27 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 27. juni 2011, bilag "Håndtering af udbyttebeskatning"):

> *"Procedure:*
> *Arbejdsgruppen arbejder sammen med Borger & Virksomheder samt Jura og Samfund med at udmønte notatets forslag."*

Forespurgt, hvorfor denne procedure blev foreslået på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det var, fordi arbejdsgruppen nu kom med nogle konkrete forslag til, hvad der skulle arbejdes videre med. Det blev lagt i Produktionsforum, som jo var styregruppe for arbejdet. Det var vigtigt, at Produktionsforum som udgangspunkt nikkede til, at det var måden, man arbejdede videre på.

Foreholdt, at Produktionsforum ikke ses at have behandlet SIR's 2010-rapport efter mødet den 27. juni 2011, og forespurgt, om det kan være rigtigt, at det var på dette tidspunkt, behandlingen stoppede, forklarede vidnet, at det ikke betød, at behandlingen af området stoppede. Der kunne godt være sager, som ikke kom op i Produktionsforum som et kritisk revisionspunkt, men derfor blev der alligevel arbejdet vi-

dere med punkterne. Proceduren var, at sagerne blev lagt op, i takt med at der måske skulle træffes en beslutning i Produktionsforum.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 523 (2011-06-27 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 27. juni 2011):

> *"Emne:*
> *12. Håndtering af udbyttebeskatning.*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *En arbejdsgruppe har udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning. Produktionsforum var enige i arbejdsgruppens forslag om bl.a. tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag.*
>
> *Endvidere blev der orienteret om, at der i OECD-regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter.*
>
> …
>
> *Opfølgning og deadlines:*
> *Arbejdsgruppen arbejder sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad der blev drøftet på dette møde i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Som han husker det, forholdt man sig til de konkrete indstillinger, der var, og sagde, at det var vigtigt at komme videre med dem. De skulle sikre sig, at dette skete. Der var noget lovgivningsmæssigt, der var et lidt længere aftræk på, og derfor var det vigtigt at komme i gang. Borger og Virksomhed skulle være med for at se på, hvad det betød i forhold til hele processen på området. Forespurgt, om forslagene – vidnet bekendt – blev videreformidlet til departementschefen, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 288 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

"Økonomis indstilling til placering af organisatorisk opfølgning:
Ansvaret for SKATs proces til håndtering af udbyttebeskatning deles af flere procesejere. Der er ikke defineret overordnet ansvar for hele processen. Økonomi indhenter udtalelse fra Produktionsforum og Juridisk forum og sagen forelægges herefter samlet for departementschefen."

Vidnet forklarede, at han ikke husker, at de orienterede departementschefen specifikt om de konkrete forslag.

Forevist ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling") og forespurgt, hvad man fra dette tidspunkt så gjorde for at sikre, at man nåede i hus, eller at man i Produktionsforum i hvert fald forholdt sig til SIR's tre anbefalinger, forklarede vidnet, at første skridt var at arbejde videre med de konkrete anbefalinger, der havde været i Produktionsforum. Det var dem, man med det samme gik i gang med at arbejde med. Derefter var det tanken, at man skulle arbejde videre med de øvrige forslag. Men her var det bare tre forslag, som man tog fat i.

Foreholdt, at SIR anbefalede, at der skulle "etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen", og at vidnet har forklaret, at dette efter hans opfattelse ikke lå i hans regi, men skulle besluttes i Produktionsforum, forklarede vidnet, at den del på et tidspunkt skulle besluttes i Produktionsforum. At der den 27. juni 2011 kom en indstilling til Produktionsforum om, hvad man arbejdede videre med i arbejdsgruppen, betød imidlertid ikke, at arbejdet med revisionens øvrige punkter var lukket. I det foreholdte (ekstraktens side 523) pegede man på tre ting, som man skulle have fat i med det samme, og så pegede man på, at det udenlandske element var taget ud.

Forespurgt, hvordan man havde sikkerhed for, at man et tidspunkt faktisk forholdt sig til det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen arbejdede videre med de punkter, der var i revisionsrapporten, og han havde ingen grund til at tro, at der ikke blev arbejdet videre med alle punkterne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 484-485 (2011-06-08 (2) - Notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat):

"Problemformulering
Der er ingen automatisk afstemning mellem angivelse og indberetning, selvom udbyttemodtager godskrives skatten af det indberettede udbytte.

…

Forslag til løsning"

Foreholdt, at der ikke ses et oplæg fra arbejdsgruppen i forhold til, hvem der skulle have det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at han ikke er i tvivl om, at arbejdsgruppen også skulle komme med et oplæg til, hvordan de så på processen, når de havde løst de konkrete elementer. Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at det var en opgave, arbejdsgruppen havde fået, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse, at arbejdsgruppen fik til opgave at løse de problemstillinger, der var i SIR's 2010-rapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 351 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Styregruppen

Arbejdsgruppen refererer til en styregruppe, der skal sikre

- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"

Foreholdt, at dette fremstår, som om det var styregruppen – som i praksis var Produktionsforum – som havde opgaven og ikke arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at man i Produktionsforum traf beslutning om de indstillinger, der kom fra arbejdsgruppen. Forespurgt, om ikke det i det foreholdte var styregruppen og ikke arbejdsgruppen, der havde fået til opgave at tage stilling til det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at der ingen styregruppe var. Der var en arbejdsgruppe, og arbejdsgruppen refererede til Produktionsforum. Forespurgt, hvornår arbejdsgruppen fik den opgave, som styregruppen oprindeligt havde, når nu styregruppen udgik, forklarede vidnet, at det var hans klare opfattelse, at arbejdsgruppen skulle løse alle de udfordringer, der var i forbindelse med SIR-rapporten. Forespurgt, om arbejdsgruppen skulle forholde sig til det hele, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse hele vejen igennem.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Arbejdsgruppens opgaver omfatter to områder:

1. Analysere og kommer med forslag til forbedring af processen angivelse/indberetning og betaling af udbytteskat.

2. Analysere og komme med forslag til forbedring af processen til sikring af udbytteskatteprovenu af udenlandske aktionærer"

Forespurgt, hvor den del, der vedrørte det overordnede ansvar, lå, forklarede vidnet, at som han læser dette, kan man godt tro, at det ikke lå i arbejdsgruppen, men det var på intet tidspunkt deres opfattelse, at der var elementer fra Intern Revisions rapport, som ikke skulle kunne løses med en indstilling fra arbejdsgruppen. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at arbejdsgruppen på noget tidspunkt behandlede spørgsmålet, forklarede vidnet, at han er helt sikker på, at arbejdsgruppen først forholdt sig til de meget konkrete elementer, og at det var måden at gribe det an på.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at efter den 27. juni 2011 var SIR's 2010-rapport ikke oppe i Produktionsforum, og at vidnet har forklaret, at hans opgave var, at han skulle rapportere tilbage til Produktionsforum. Forespurgt, hvad der lå i, at han skulle rapportere tilbage til Produktionsforum, forklarede vidnet, at der lå det i det, at i det omfang der kom nogle forslag fra arbejdsgruppen, der krævede Produktionsforums beslutning, skulle han bringe det op til Produktionsforum. I første omgang lå der det i det, at han skulle sikre sig, at arbejdsgruppen blev nedsat og kom i gang med arbejdet. Efter mødet i Produktionsforum den 27. juni 2011 var det selvfølgelig hans ansvar at sikre, at hvis der skete noget i forhold til de punkter, der var blevet lagt i Produktionsforum – hvis der fx skulle ske ændringer – skulle han bringe dem op, uanset hvad. Det ville være helt naturligt. I forlængelse af at man på mødet den 27. juni 2011 havde truffet beslutning om punkterne, var det også hans ansvar at sikre, at man gik i gang med at behandle dem i arbejdsgruppen.

Forespurgt, om der i opgaven med at rapportere tilbage til Produktionsforum lå, at vidnet regelmæssigt skulle give en status, forklarede vidnet, at på det tidspunkt, hvor rapporten blev lukket ned, var der ikke i Produktionsforum besluttet et bestemt mønster for, hvornår der skulle gives en status. Hvis de konkrete forslag, der var blevet indstillet den 27. juni 2011, blev ført ud i livet, skulle han ikke komme tilbage og sige, at de nu var ført ud i livet. Men han skulle komme tilbage, hvis de løb ind i nogle udfordringer, som gjorde, at Produktionsforum måske skulle træffe en anden beslutning. Forespurgt, om ikke det med at føre det ud i livet forudsatte, at der i virkeligheden var truffet en beslutning om, hvad man skulle gøre, forklarede vidnet, at der i Produktionsforum var truffet en beslutning om, at man skulle arbejde videre med de tre konkrete punkter. Og det kom man faktisk i gang med dagen efter. Foreholdt, at dette ikke var en beslutning om, hvad der skulle gøres, men en beslutning om, at man skulle arbejde videre, og forespurgt, om ikke det netop var, når der skulle træffes en beslutning om, hvad der skulle gøres, at vidnet skulle gå tilbage til Produktionsforum, forklarede vidnet, at hvis der fx kom nogle konkrete oplæg fra ar-

bejdsgruppen om noget lovgivningsmæssigt, som kunne løse det konkrete problem, var det ikke tanken, at man skulle tilbage til Produktionsforum og spørge, om det var i orden, at man gjorde dette. Så var tanken, at det skulle i fx Juridisk Forum, og at der så skulle ske nogle ændringer lovgivningsmæssigt.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet den 27. juni 2011 således ikke tænkte, at han skulle huske at vende tilbage med en status fx et kvartal eller et halvt år efter, forklarede vidnet, at det tænkte han ikke. Han er også helt sikker på, at hvis der var nogen, der forventede dette, ville han have fået en henvendelse fra Produktionsforums sekretær, som ville have bedt ham om en status på det.

REVISIONSUDVALGET

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet så sin rolle som regionsdirektør i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget var nedsat, for at man kunne følge op på revisioner i forhold til departementschefen. Den måde, man besatte en række af disse udvalg på, var at sikre, at der var repræsentanter både fra driftssiden og fra procesejerdelen. Derfor blev det besluttet, at der skulle være to regionsdirektører, der helt overordnet kunne forholde sig til, hvad det betød på driftssiden.

Forespurgt, om regionsdirektørerne i Revisionsudvalget havde det samme ansvar som de øvrige medlemmer for, at udvalget udfyldte sin rolle, eller om de havde forskellige roller, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der var beskrevet forskellige roller. Når man var med i et udvalg, så var man med i et udvalg. Det er selvfølgelig klart, at revisionschefen havde en anden rolle, fordi revisionschefen fremlagde forskellige ting. Det kunne også godt være, at produktionsdirektøren havde en anden rolle, fordi han kunne dække flere områder, men vidnet oplevede i hvert fald ikke, at der var A-, B- og C-medlemmer i Revisionsudvalget.

Forespurgt, hvordan Revisionsudvalget sikrede sig, at opfølgningsarbejdet i forhold til SIR-rapporterne fandt sted, forklarede vidnet, at der til møderne i Revisionsudvalget blev indhentet og fremlagt status fra Produktionsforum på, hvordan opfølgningen var på de forskellige rapporter. Forespurgt, om der var faste forretningsgange for, hvad man gjorde og hvornår, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det husker han ikke.

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

"Deltagere
Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen

Referent: Jens Madsen

…

Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionen og udvalgets behandling af emner.

Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet.

Udvalget skal have fokus på tilsynet frem for den daglige drift."

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at udvalget udmøntede den beskrevne opgave, forklarede vidnet, at det oplevede han på den måde, at revisionsrapporterne eller den opfølgning, som blev drøftet i Produktionsforum, blev lagt frem i Revisionsudvalget. Forespurgt, om der var indgående diskussioner, når de blev behandlet, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der var indgående diskussioner. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var et kritisk gennemsyn, der blev foretaget i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han husker det, som at Revisionsudvalget tog stilling til og bestik af de tilbagemeldinger, som kom fra Produktionsforum om revisionerne.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 366 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet).

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

"Formål

…

Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt oplevede, at Revisionsudvalget konstaterede, at der ikke var sket den fornødne opfølgning, og at man derfor drøftede mulige løsningsmodeller, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

2010-arbejdsgruppen

Foreholdt, at man i sommeren 2011 havde haft et afsluttende møde i Produktionsforum, og at arbejdsgruppen derefter arbejdede videre i forhold til nogle frister og kontrolmuligheder, og forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse på dette tidspunkt havde ansvaret for at sikre, at arbejdsgruppen var i fornøden drift og nåede de relevante løsninger, forklarede vidnet, at det jo var en arbejdsgruppe, der var nedsat under Borger og Virksomhed, men i forhold til de tre punkter, han selv havde båret op til Produktionsforum, var det helt sikkert hans ansvar at sikre, at de kom med. Forespurgt, hvilke tre punkter det var, forklarede vidnet, at det var de tre punkter, der havde været i Produktionsforum op til den 27. juni 2011. Derefter ville de selvfølgelig sikre sig, at det arbejde, der var i forhold til at følge op på revisionsrapporten, fortsat blev drøftet. Forespurgt, hvordan vidnet sikrede dette, forklarede vidnet, at dagen efter – dvs. den 28. juni 2011 – var der et møde i den midtjyske direktion, hvor de gav en status på arbejdet i Produktionsforum. I den forbindelse fremgår det af materialet, at han skulle tage kontakt til Borger og Virksomhed for at sikre, at de alle kom i gang med arbejdet. Det nåede han imidlertid ikke, for samtidig med at mødet blev holdt, var Borger og Virksomhed faktisk var gået i gang med at indkalde arbejdsgruppen, så de kunne komme i gang. Forespurgt, om det var i forhold til kildeskattelovens § 66, forklarede vidnet, at det var i forhold til de punkter, der var. Det var de første punkter, der skulle arbejdes med.

Forespurgt til spørgsmålet om det overordnede ansvar forklarede vidnet, at det punkt ville de komme til at drøfte på et senere tidspunkt, når de havde drøftet de helt konkrete punkter. Fordi ansvaret lå i Produktionsforum, var det også et ansvar, der lå i Borger og Virksomhed, som formelt set – efter hans bedste overbevisning – havde procesejerskabet allerede på daværende tidspunkt. Det var dog vigtigt, at de fulgte op på det, når de var færdige med de konkrete punkter, der var nævnt i Produktionsforum. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de i Produktionsforum ikke på noget tidspunkt drøftede spørgsmålet om det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det drøftede de ikke i Produktionsforum. Det er korrekt. Forespurgt, om det var, fordi arbejdsgruppen aldrig nåede at beskæftige sig med det, forklarede vidnet, at på det tidspunkt, hvor arbejdsgruppen arbejdede videre med de konkrete punkter, var det dét, der havde førsteprioritet. Inden man så kunne tage det næste skridt, var de allerede i gang med en ny struktur, der gjorde, at nogle af punkterne blev lagt over i en ny revision, som var på vej. Forespurgt, om det er korrekt forstå-

et, at vidnet opfattede arbejdsgruppen som det første skridt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan vidnet tilkendegav over for arbejdsgruppen, at deres opgave var andet og mere end det, der var beskrevet i indstillingen til Produktionsforum, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen helt fra starten blev nedsat for at løse de opgaver, der var beskrevet i SIR-rapporten, og det var sådan set deres opgave. Han var på intet tidspunkt i tvivl om, at arbejdsgruppen og Lars Nørding ville forholde sig til dette. Forespurgt, om det var det med de to punkter, der blev skåret ned til ét og beskrivelsen af styregruppen, der udgik, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der skulle tage stilling til spørgsmålet om det overordnede ansvar, på det tidspunkt hvor arbejdsgruppen blev nedsat, forklarede vidnet, at når SIR-rapporten pegede på, at det var noget, man skulle se på, skulle en eventuel beslutning træffes enten i Produktionsforum eller i Udvidet Direktion. I forbindelse med at SIR-rapporten blev fremsendt, var det arbejdsgruppens opgave at komme med forslag til, hvordan de kunne løse de udfordringer, der var i forbindelse med SIR-rapporten. Det var i begyndelsen vanskeligt at få gruppen i gang, og derefter arbejdede den step-by-step videre med nogle af punkterne. Hvis der skulle træffes en beslutning om en anden placering af det overordnede procesejerskab, skulle det ske enten i Produktionsforum eller nok i virkeligheden i Udvidet Direktion. Forespurgt, hvorfor den del skulle afvente de andre punkter, forklarede vidnet, at det vigtige var at få fat i nogle af de punkter, som kunne være med til at sikre, at dét omkring angivelsesfrister, afstemninger o.l. faldt på plads. Langt hen ad vejen var det formentlig nogle af de samme ressourcer, der skulle trækkes på for at løse en række af opgaverne, og dette var vigtigt for at få løst nogle af de konkrete udfordringer, der var. Forespurgt, om ikke det ville have været lettere at få løst de andre ting, hvis man vidste, hvem der havde det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det er han ikke helt sikker på. Efter hans bedste overbevisning lå det overordnede ansvar sådan set i Borger og Virksomhed, og det havde jo ikke været med til at løse de udfordringer, de havde.

REVISIONSUDVALGET

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.*
>
> *Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.*

Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."

Forespurgt, hvordan den beskrevne gennemgang foregik, forklarede vidnet, at det husker han ikke helt præcist. Han husker specielt mødet den 17. december 2010 som et opstartsmøde for Revisionsudvalget, hvor en stor del af drøftelserne gik på, hvilke opgaver der skulle løses i Revisionsudvalget. Som han husker det, udgjorde det hovedparten af dagsordenen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5866-5867 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, forelæggelse for departementschefen):

"2009
Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:
"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010.

Kritik:
Der er ikke anført kritik højde, men IR vurderer: 1) der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen mv. 2) at SKAT mangler indberetninger/-oplysninger til at kunne opgøre korrekt nettoprovenu 3) forretningsprocesserne til registrering mv. ikke har været fuldt opdaterede 4) regnskabs og it-systemer ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordninger

Status efter behandling i Produktionsforum den 21/ 6 2010:
Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover.

Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."

Forespurgt, om der skete nogen orientering fra vidnets side vedrørende den pågældende rapport, forklarede vidnet, at det husker han ikke, om der gjorde på dette møde. Forespurgt, om vidnet husker nogen reaktioner i Revisionsudvalget i anledning af det anførte om, at der ville komme en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010, når nu de var fremme ved den 17. december 2010, forklarede vidnet, at det husker han heller ikke. Forespurgt, om vidnet husker nogen behandling eller drøftelser vedrørende rapporten, forklarede vidnet, at han husker mødet således, at

de brugte det meste af tiden på opstartselementet, og at der var en status på de kritiske rapporter. Han husker ikke, at de drøftede dem nærmere.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4056 (2011-03-23 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen med notat om udbytteskat til brug for orientering af Peter Loft, Lars Nørdings e-mail af 16. marts 2011 til Jens Sørensen):

> *"Hermed som aftalt et kort statusnotat omkring "udbytteskat" til din orientering af Peter Loft. Hvis du ønsker ændringer, må du endelig sige til."*

Forevist ekstraktens side 4057 (2011-03-23 (2) - Notat af Lars Nørding til brug for Jens Sørensens orientering af Peter Loft) og forespurgt, om notatet gav anledning til bilaterale drøftelser mellem vidnet og Peter Loft, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Forespurgt, om det var et notat, han sendte til vidnet, og som vidnet så sendte videre, forklarede vidnet, at som han husker det, indgik notatet i drøftelserne i Revisionsudvalget. Forespurgt, om der således ikke var nogen forudgående drøftelser, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

> *"5. Opfølgning på kritiske rapporter*
>
> *…*
>
> *b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)*
>
> *…*
>
> *Ad b) Notat fra Jens Sørensen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Hvad er der sket undervejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*

…

OECD's Trace IT projekt

…

Forkortet problemformulering."

Forespurgt, hvad drøftelserne i Revisionsudvalget på dette tidspunkt gik ud på, forklarede vidnet, at han tror, han fremlagde notatet i Revisionsudvalget, og han husker ikke, at der var nogen særlige drøftelser. Han husker ikke, at der var kritik af notatet, og han husker heller ikke, at der var kritik af fremdriften på området. Han husker desuden ikke, at der var kritik af de områder, de havde valgt at arbejde med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 463 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

"Punkt på dagsorden/ Emne:
09-203
Kildebeskatning af udbytteskat

Beslutning/drøftelse:
Status på arbejdsgruppens arbejde blev givet"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)
Kritik

…

Behandling i Revisionsudvalget 31. marts
Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet"

Forespurgt, om TRACE blev drøftet, herunder at man lod kontrollen af udlændingerefusionen udgå, forklarede vidnet, at det var en del af notatet, og han husker ikke, at de havde drøftelser om specielle områder. Foreholdt, at Revisionsudvalgets opgave var at se på, om opfølgningen var tilstrækkelig, og om det var de rette tiltag, der blev iværksat osv., forklarede vidnet, at de fremlagde alt det arbejde, der havde væ-

ret i arbejdsgruppen, og som var blevet fremlagt i Produktionsforum. På baggrund af drøftelsen på mødet i Revisionsudvalget var det hans opfattelse, at både departementschefen og Revisionsudvalget mente, at det arbejde, der var i gang, sikrede, at de kom i mål med det, som departementschefen havde bestilt.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 515 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010), hvoraf fremgår, at forelæggelsen blev underskrevet af Karsten Juncher den 10. juni 2011 og af Peter Loft den 15. juni 2011.

Forespurgt, hvordan vidnet opfatter Peter Lofts underskrift på en sådan forelæggelse, forklarede vidnet, at han kun kan opfatte den på den måde, at Peter Loft var enig i, at rapporten ikke længere skulle følges i Revisionsudvalget som en kritisk rapport, fordi der nu var foretaget nogle handlinger, som man mente fulgte det til dørs.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, forelæggelse for departementschefen):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at når man havde indstillet, at opfølgningen skulle afsluttes, så lå der i Peter Lofts initialer ikke kun, at han havde læst indstillingen, men at han var enig i den, forklarede vidnet, at det måtte han gå ud fra.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010):

> *"15.06.2011*
> *PL* [håndskrevet påtegning]*"*

Foreholdt, at mødet i Revisionsudvalget var den 23. juni 2011 – dvs. 1 uge senere – og forespurgt, om det var sædvanligt, at departementschefen godkendte en afslutning af et punkt forud for et møde, forklarede vidnet, at det ved han ingenting om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt på dagsorden/Emne:*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."*

Forespurgt, om vidnet eller andre gjorde opmærksom på, at man ikke var i hus med anbefalingerne på det tidspunkt, hvor man besluttede at afslutte opfølgningen på den kritiske rapport, forklarede vidnet, at det lå i den måde, man fulgte op på i Revisionsudvalget. Efter hans opfattelse lå der ikke, at når der var en kritisk rapport, skulle man være sikker på, at hele rapporten var lukket, inden den var ude af Revisionsudvalget. For ham lå der det i det, at når der var foretaget nogle handlinger, der adresserede de kritikpunkter, der gjorde, at rapporten var kritisk, så kunne man tage den ud af opfølgningen i udvalget. Det var ikke kun i Revisionsudvalget. Man ville kunne se det samme i en række af de øvrige udvalg i SKAT. Det var, fordi der var mange opgaver, der blev løst over en lang periode, og derfor kunne listen over sager, man fulgte op på, ellers blive så lang, at man tabte opmærksomheden på, hvad der var vigtigt. Forespurgt, om ikke det netop også medfører, at man mister kontrollen med, om man når i hus, forklarede vidnet, at det ved han ikke, om det gør. Men det, der var besluttet, var i hvert fald, at når der blev redegjort for de initiativer, der var sat i gang, skulle rapporten ikke længere følges som en kritisk rapport i Revisionsudvalget.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Formål:*
>
> *…*
>
> *Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at det sidste punkt lå parkeret i TRACE-regi, hvilket man i dag ved aldrig blev til noget, og forespurgt, om det var korrekt at standse opfølgningen i en sådan situation, forklarede vidnet, at hvis de havde vidst, at TRACE aldrig blev til noget, var det nok ikke korrekt. Med den viden, de havde på det tidspunkt, vurderede de imidlertid, at det var i orden.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvorfor listen med opgaver blev længere, og hvorfor dette var et problem, forklarede vidnet, at det vel er klart, at der var en række områder, der ikke kunne løses indenfor 1-3 kvartaler. Generelt var der en række steder, hvor der kunne komme en rapport, som pegede på, at der fx skulle foretages nogle lovgivningsmæssige eller IT-mæssige ændringer, som ville tage lang tid. Derfor ville nogle opgaver stå åbne i lang tid. I forhold til Revisionsudvalget var det i hvert fald hans klare opfattelse i forhold til opgaven med at følge op på kritiske rapporter, at fra det tidspunkt, hvor man iværksatte de foreslåede handlinger, der skulle imødekomme kritikken, behøvede rapporten ikke længere være i Revisionsudvalget. Det var vel også netop derfor, at Revisionsudvalget var sammensat, som det var, med deltagelse af departementschefen, som havde det overordnede tilsyn på området, og med revisionschefen og repræsentanter både for procesejere og for driften. Forespurgt, om ikke en liste med kritiske rapporter, der blev længere, også var et styringsredskab, forklarede vidnet, at de måske ikke længere anså det for at være kritisk, når der var lavet en handleplan for, hvordan man skulle løse opgaverne. Forespurgt, om det forhold, at summen af kritiske rapporter,

der ikke var endeligt håndteret, hele tiden blev større, ikke var noget, som Revisionsudvalget – efter vidnets opfattelse – skulle interessere sig for, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget efter hans opfattelse skulle bekymre sig om de rapporter, der var kritiske, så længe de var kritiske. Forespurgt, om ikke det var en vigtig oplysning for Revisionsudvalget, hvis rapporterne ikke fandt en løsning inden for en rimelig tid, forklarede vidnet, at hvis det var tilfældet, ville det selvfølgelig være det, men det er hans opfattelse, at de ikke længere anså den konkrete revision som kritisk, og at udvalget derfor ikke længere skulle følge den. Det tror han også var Revisionsudvalgets opfattelse, siden der kom en indstilling om at tage rapporten ud af udvalget. Forespurgt, hvem der i givet fald skulle sige til Revisionsudvalget, når opfølgningen på noget trak længere ud, end Revisionsudvalget måske forventede, forklarede vidnet, at det kunne Borger og Virksomhed eller produktionsdirektøren jo gøre.

GENERELT OM SIR'S 2010-RAPPORT OG TRACE

Vidnet blev af kommissionen udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at vidnet i november 2009 blev orienteret om, at SIR på foranledning af departementschefen igangsatte en undersøgelse. Der kom derefter en kritisk rapport, og der kom et kommissorium til en arbejds- og styregruppe, som startede bredt med to arbejdsgrupper, som blev samlet til én arbejdsgruppe, hvorefter man ændrede og fjernede det ene element i kommissoriet. I marts 2011 – 10 måneder efter rapporten – forelå der en forkortet problemformulering, og på det tidspunkt var arbejdsgruppen endnu ikke gået i gang. I 2011 kom arbejdsgruppen med et notat, og derefter stoppede man den systematiske opfølgning fra ledelsens side både i Revisionsudvalget og i Produktionsforum.

Forespurgt, om det foreholdte efter vidnets vurdering var en forsvarlig og tilstrækkelig opfølgning, forklarede vidnet, at der var foretaget en række handlinger mellem de nævnte datoer. Det var jo ikke sådan, at der kun skete noget på de datoer, hvor der blev afholdt møde i Produktionsforum eller i arbejdsgruppen. Af årsager, som han allerede har forklaret om, gik der rigtig lang tid, fra rapporten kom, og indtil arbejdsgruppen kom i gang, og derfor var det vigtigt for ham at sikre, at de også gjorde noget de steder, hvor de undervejs kunne gøre det. Det orienterede Lisbeth Rømer løbende Lars Nørding om, og vidnet så også nogle af tingene, fx det om frikortsmarkeringer o.l. Den information, han fik, var, at i forhold til hele TRACE-projektet var der gang i det. Derfor er det vigtigt at fremhæve, at der skete noget undervejs, indtil arbejdsgruppen gik i gang.

Foreholdt, at man i andre sammenhænge – fx vedrørende EFI – overvejede midlertidige tiltag, indtil man kunne få en bedre, permanent løsning, og forespurgt, om det på noget tidspunkt indgik i overvejelserne, forklarede vidnet, at når de så på rap-

porten og de anbefalinger, der kom, var der ikke noget, der tilsagde, at de skulle gå i gang med nogle midlertidige kontroller.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, hvilket ledelsesmæssigt fokus der var på udbytteområdet i perioden mellem afslutningen af de strukturerede opfølgninger, og frem til SIR's 2013-rapport kom, forklarede vidnet, at man jo fulgte op på en række af de områder, som der var peget på i forbindelse med SIR's 2010-rapport. Det var spørgsmålet om, hvordan man sikrede noget på det lovgivningsmæssige område, og hvordan man sikrede noget på det afstemningsmæssige område. Der var jo en kritik af, at man ikke kunne afstemme, bl.a. fordi det ikke var hensigtsmæssigt, hvordan angivelsesfristerne og betalingsfristerne var indrettet. Derfor fulgte man op på dette på det lovgivningsmæssige område således, at man hele tiden forsøgte at komme i mål med det område.

Forespurgt, hvor vidnets ledelsesmæssige fokus lå, forklarede vidnet, at det lå på det afstemningsmæssige og på det med tidsfristerne. Forespurgt, om vidnet også fulgte TRACE og fremdriften i dette projekt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. TRACE var et projekt, de ikke kunne håndtere i Regnskab, og han følte sig helt tryg ved, at det blev håndteret andre steder. Forespurgt, om vidnets oplevelse var, at TRACE i virkeligheden blev håndteret i det, der blev til departementet, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 910 (2013-01-04 - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR vedr. revision af regnskabsaflæggelsen for udbyttebeskatningen) og forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev involveret i forløbet med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at da anmeldelsen kom, fik han ikke selv anmeldelsen, men han blev orienteret om, at der gik en revision i gang. Det blev han altid, når der gik revisioner i gang, således at han vidste, hvad der foregik i de forskellige forretningsområder. Derudover blev han ikke involveret. Det var et brev til Regnskab. Forespurgt, om det fik vidnet til at tænke over, hvor langt de var i forhold til det, SIR's 2010-rapport havde påpeget, forklarede vidnet, at da anmeldelsen kom, var han ikke bekymret for, om de ville blive kritiseret for ikke at have gjort noget, for det var hans indtryk, at de havde løst en række af de punkter, der var med i 2010-rapporten. Forespurgt til SIR's anbefaling om det overordnede ansvar for processerne forklarede vidnet, at da anmelderbrevet kom, tænkte han ikke specielt på det. Han tror, at han på det tidspunkt var godt i gang med at tænke på noget andet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 944 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på

SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010)"):

> *"Delkonklusion*
> *SKAT har oplyst, at den nye TastSelv-løsning for angivelse af udbytteskat og indberetning af udbyttemodtagere er i proces og der arbejdes hen imod en idriftsættelse omkring 1. april 2014. Når den nye TastSelv-løsning er implementeret vil angivelsen (registrering af indtægten) i højere grad følge betalingen.*
>
> *Reglerne er nu blevet ændret således, at fristen for at angive udbytteskat og indberette udbytte er den samme, men at det forsat bliver foretaget i to flows.*
>
> *Der er i SKAT pt. ikke truffet endelig beslutning om at udvide TastSelv løsningen til ét flow, som arbejdsgruppen lagde op til i indstillingen til Produktionsforum. SIR konstaterer, at SKAT i dag ikke foretager afstemning mellem angivelse og indberetning om udbyttemodtagere. Det er SIRs opfattelse, at nye regler med samme tidsfrist for at angive og indberette, har gjort det væsentligt nemmere at foretage en sådan afstemning. SIR finder det nødvendigt at SKAT foretager afstemning mellem angivet udbytte og indberetning om udbyttemodtagere, fordi angivelse og indberetning fortsat foretages i 2 flows.*
>
> *SIR konstaterer, at SKAT sammen med andre OECD-lande arbejder på en fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer og at der ligger en brugbar model klar. SKAT er imidlertid afhængig af at udenlandske pengeinstitutter vil deltage samt at større lande tilslutter sig modellen. Det er SIRs opfattelse, at SKAT har gjort en tilfredsstillende indsats i forhold til at indføre en fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer.*
>
> *I undersøgelsen af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010) anbefalede SIR, at der blev etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatning. Det er fortsat SIRs opfattelse, at der bør etablereres et overordnet ansvar.*
>
> *SIR har herudover ingen bemærkninger i forhold til opfølgningen af undersøgelsen (maj 2010), samt de tiltag SKAT har foretaget i forhold til Produktionsforums indstilling."*

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at det anførte var et vigtigt element, da han modtog rapporten. Det var jo her, han kunne konstatere vedrørende det udenlandske element – dvs. det, der vedrørte TRACE – at det stadig var opfattelsen, at det var i gang med at blive løst. Han kunne også kon-

statere, at SKAT havde gjort en tilfredsstillende indsats på området. Det betryggede ham i, at der skete noget på området. Det var temmelig væsentligt for ham. En anden ting, der var meget vigtig for ham, da han læste rapporten, var, at efter at have beskrevet et helt konkret punkt, som man skulle være særlig opmærksom på, skrev SIR, at de i øvrigt ikke havde nogen bemærkninger til opfølgningen på undersøgelsen fra maj 2010. Særligt de tre sidste afsnit i det foreholdte betryggede ham i, at de arbejdede seriøst med de pågældende forhold.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"1. Indledning*
> *Skatteministeriets Interne Revision (SIR) har gennemført en revision af udbytte- og royaltyskat for 2012.*
>
> *Formålet med revisionen er at vurdere:*
>
> *- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.*
> *- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."*

Foreholdt, at repræsentanter fra SIR har forklaret for undersøgelseskommissionen, at beskrivelsen af opgaven i det første punkt også indeholdt en indirekte negativ afgrænsning, idet revisionen ikke omfattede forvaltningsrevision – dvs. revision af hjemmel og lovlighed – og forespurgt, om det var en afgræsning, vidnet bemærkede, forklarede vidnet, at det var det ikke.

SIR's konklusion og bemærkninger

Forevist ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4 "Konklusion og bemærkninger") og forespurgt, hvad der for ham at se var de mest bekymrende ting i rapporten, og hvad han hæftede sig ved, forklarede vidnet, at da han læste rapporten igennem, gik han ind på alle delkonklusionerne. Det var der, man nøje beskrev, hvad man havde gennemført på hvert område, og derfor tænkte han, at det var vigtigt at forholde sig til. Han så i den forbindelse, at man var inde at se på, om tingene var i orden i forhold til debitorerne, og på det område var der ingen kritik, selv om der godt nok var noget med nogle poster, der skulle opløses. Der var dog ingen kritik omkring den

regnskabsmæssige del. Vedrørende regnskabspraksis og indregningskriteriet var der noget, man skulle se på, men man anerkendte, at der faktisk var et arbejde i gang mellem SKAT og Moderniseringsstyrelsen om, hvad man skulle gøre på det område. Han var derfor heller ikke særlig bekymret der. Så var der spørgsmålet om afstemninger mellem de forskellige systemer – dvs. mellem fødesystemerne – hvor der manglede nogle afstemninger, og det var et område, som hans enhed flere gange havde peget på, at de skulle have klaret. Han konstaterede dog, at SIR også skrev, at de havde set på, om det medførte fejl, og at de fejl, der var blevet fundet, var blevet rettet. Det betryggede ham også en smule. Vedrørende refusion af udbytteskat skrev SIR meget nøje, at de vurderede, at de tilrettelagte forretningsgange og interne kontroller vedrørende de manuelle anmodninger var i orden, men at man ikke gennemførte den samme kontrol af dem, der lå i regnearksordningen. Det var ikke, fordi han var glad for, at man kunne sige det om regnearksordningen, men det var selvfølgelig vigtigt for ham, at SIR vedrørende alle de manuelle anmodninger vurderede, at de foretog en formel kontrol, der var i orden. Som følge af rapporten var regnearksordningen et område, de skulle til at se på, men det skal i den forbindelse dog siges, at regnearksordningen var etableret med tre banker, fordi SKAT i den forbindelse havde tillid til, at de havde at gøre med samarbejdspartnere, som også var med til at sikre, at tingene fungerede. Men i hvert fald på det manuelle område var der ingen kritik af den formelle kontrol og heller ikke af de forretningsgange, der var. På regnskabsgodkendelsesområdet skrev SIR, at det var noget, man skulle se på, fordi de regnskabserklæringer, man afgav, ikke var tilstrækkelig informative, og det måtte de selvfølgelig tage til sig. Så var der noget med afstemning og sandsynlighedskontroller, hvor SIR helt overordnet vurderede, at der var noget omkring nogle kontroller, man skulle se på, men der vurderede SIR, at man kunne gøre det fremadrettet. SIR skrev desuden på det område, at der bl.a. skulle tages stilling til, om der skulle udstedes dagbøder, men det lå uden for regnskabsområdet. SIR skrev også, at man skulle se på, om man kunne gøre noget vedrørende det overordnede procesansvar. Det svarede til det, SIR tidligere havde skrevet. Endelig skrev SIR, at man helt overordnet var tilfreds med opfølgningen på 2010-rapporten, og at det udenlandske element var lagt i TRACE. Da han læste alt dette, tænkte han således ikke, at alle røde lamper burde lyse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4 "Konklusion og bemærkninger"):

> *"4.1 Konklusion*
> *På baggrund af den gennemførte revision er det samlet SIRs vurdering, at forvaltningen på udbytte og royaltyområdet har fungeret ikke helt tilfredsstillende."*

Forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger") med et skema med farvemarkering af vigtigheden af SIR's bemærkninger og foreholdt, at det ikke umiddelbart fremstår helt så betryggende, som vidnets udlægning af det, forklarede vidnet, at han bare læste op, hvad der stod i revisionsrapporten. Foreholdt, at der trods alt var fem røde markeringer, forklarede vidnet, at det forholdt de sig jo også til. Fx var behovet for at få klarlagt regler for regnskabspraksis markeret rødt, men SIR skrev også, at der var gang i et arbejde mellem Moderniseringsstyrelsen og SKAT for at få det afklaret. Det var selvfølgelig vigtige elementer for, hvordan han kunne se på det.

Foreholdt, at konstateringen var, at der stadig ikke blev ført nogen kontrol af, om de, der bad om refusion, faktisk var aktionærer og faktisk var hjemmehørende i de lande, der gav anledning til refusion, og forespurgt, om ikke det var bekymrende for vidnet at blive mindet om, at de faktisk ikke var nået i mål med et meget centralt problem, hvor de udbetalte penge uden at foretage kontrol af, om kravet var berettiget, forklarede vidnet, at det er klart, at med den viden, han har i dag, tænker han også sådan. Det fremgik imidlertid af revisionsrapporten, at det var vigtigt, at en række ting omkring den materielle kontrol var lagt ind i TRACE-projektet, ligesom det fremgik, at man i Regnskab fulgte de formelle regler, der var. Der var i rapporten heller ikke konstateret fejl eller lignende på området. De skulle selvfølgelig have fokus på det ligesom med alt andet, men det var ikke sådan, at han tænkte, at det var værre end alt muligt andet.

Foreholdt, at vidnet også vedrørende SIR's 2010-rapport fremhævede, at man ikke havde grund til at tro, at der blev svindlet i stor stil, og forespurgt, om ikke man som ledelse i en skatteforvaltning i højere grad skulle håndtere risiciene, snarere end om disse risici udmøntede sig i konkret skade, forklarede vidnet, at han er helt enig i, at der skulle foretages en risikovurdering af, hvordan man gennemførte kontrollen. I Regnskab kunne de ikke foretage en risikovurdering af, om de skulle gennemføre kontrol. De skulle sikre den formelle kontrol, og det andet havde de ikke nogen andel i. Når de i SKAT vurderede, hvilke områder man skulle gennemføre kontrol på, indgik det i en risikomodel, og han kan ikke forestille sig andet, end at dette også indgik i en risikomodel.

Foreholdt, at da vidnet i 2010 var regionsdirektør, havde hans region også en indsatsafdeling, og forespurgt, om ikke han kunne have besluttet, at deres indsatsafdeling skulle foretage en eller anden form for kontrol af fx hver tiende store refusionsanmodning, forklarede vidnet, at han ikke havde ressourcerne til dette. Som nævnt var det også dengang sådan, at indsatsarbejdet blev besluttet i en fælles indsatsplan

på landsplan. Det, der blev vurderet kritisk, blev vurderet kritisk i et indsatsudvalg, og han tror faktisk, at det også var gennem et risikovurderingsområde.

Vidnet blev foreholdt, at Erling Andersen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det stod den enkelte direktør med ansvar for et område frit for at bede ham om, at tage noget ind i en indsatsplan, og at han ikke erindrede i den sene periode fra 2013 at have fået en sådan henvendelse fra vidnet om, at der var et område, han burde have fokus på. Hertil forklarede vidnet, at han havde en klar forventning om, at spørgsmålet om kontrol blev løst i TRACE-projektet, og han mener også, at han ved forskellige lejligheder var blevet betrygget i, at hele dette element lå der.

Vidnet blev foreholdt, at TRACE-projektet baserede sig på, at en række lande skulle tilslutte sig, og at der i disse lande var en række banker, der også skulle tilslutte sig, og at man derefter skulle overbevise aktionærerne om at benytte systemet, men at TRACE-projektet ikke inden for en overskuelig fremtid ville kunne udelukke en manuel refusionsproces. Hertil forklarede vidnet, at Erling Andersen har ret i, at vidnet på intet tidspunkt sendte en henvendelse til ham. Erling Andersen gennemgik de samme revisionsrapporter, som vidnet gennemgik, og som vidnet ser det, risikovurderede de ikke området i en sådan grad, at det blev medtaget i et kontrolprojekt. Han kan dog se, at der var sager, der blev udtaget til kontrol, fordi nogle vurderede, at Indsats skulle gennemføre en kontrol dér.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"Afsnit:*
> *3.7*
>
> *Bemærkninger:*
> *Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat."*

Forespurgt, om det var et deja-vu for vidnet, da han læste dette, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da dette punkt kom op igen, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke var i tvivl om, at det var et forhold, der skulle løses. Forespurgt, hvordan vidnet tænkte, det skulle løses, forklarede vidnet, at det skulle beskrives, hvor ansvaret var. Efter hans bedste overbevisning lå det overordnede ledelsesmæssige ansvar for processen ét sted, for som SKAT's forretningsprocesser på dette tidspunkt var beskrevet, lå denne del i Kundeservice, som havde alle afregningsprocesserne, indtil man betalte/udbetalte. Det var nok korrekt, at der var et be-

hov for at få etableret et overordnet ansvar, men så skulle det beskrives. Det var det, han tænkte, for han var ikke i tvivl om, at processen var placeret ét sted.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"Afsnit:*
> *3.4*
>
> *Bemærkninger:*
> *Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."*

Forespurgt, hvad vidnets tanke var, da han læste dette, forklarede vidnet, at hans tanke var, at det vedrørte den del, der handlede om regnearksordningen. Det måtte være der, de skulle sætte ind, for som han så det, var den formelle kontrol på de øvrige områder i orden.

Kl. 15.10 sluttede mødet.

PROTOKOL

4. marts 2020
Protokol nr. 50

Den 4. marts 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Bo Daugaard og Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Birte Rasmussen ved advokatfuldmægtig Thomas Rønfeldt for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen (mødte kl. 13.00)

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat John Kahlke ved advokat Jakob Bjerre for Tina Laustsen (mødte kl. 10.30)

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Lars Tjærby Rasmussen, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Jens Lundgaard, Erling Andersen og Jan Muff Hansen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen, Jette Zester og Linda Severinsen

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Michael Dalvad Carlsen, Eva Damm, Poul Buus Lassen, Andreas Bo Larsen, Maj-Britt Nielsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz og Klaus Østergård Jensen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Jost Jensen for Peter Tøttrup

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Johanne V. Oggesen for Jan Lund og Kent D. Sørensen (advokat Thomas Booker mødte kl. 13.00)

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JENS SØRENSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Jens Sørensen som vidne.

SIR'S 2013-RAPPORT

17. juni 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4868 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *13.*
>
> *Emne:*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012"*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet og drøftelserne på det pågældende møde, forklarede vidnet, at det var på det møde, hvor SIR's 2013-rapport blev fremlagt. Det var det første møde, de havde i direktionen, hvor rapporten var med, og det var der, de tog stilling til, hvordan den skulle behandles. Forespurgt, hvad der blev drøftet om, hvordan den skulle behandles, og hvem der kunne tage teten i den forbindelse, forklarede vidnet, at det var en rapport, der gik på tværs af deres organisation, og at en række af de ting, der lå i den, lå inden for det område, hvor procesejerskabet lå i Kundeservice. Derfor skulle der nedsættes et udvalg under Kundeservice, men som ved den tidligere rapport var revisionen gennemført i Regnskab, og derfor var det vidnet, der skulle sikre, at de afrapporterede til direktionen. I øvrigt var der to af punkterne i rapporten, som direkte vedrørte og skulle løses i Regnskab. Forespurgt, hvilke punkter det var, forklarede vidnet, at så vidt han husker, handlede det om debitorerne og om informationsværdien i deres regnskabsgodkendelser. Det var noget, der skulle løses hos dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4869 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Direktionen"):

"Indstilling:
Det indstilles, at direktøren for Kundeservice følger op på rapporten."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Emne:
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Beslutnings/Drøftelse:
Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision."

Vidnet forklarede, at det var den beslutning, der blev truffet. Forespurgt, hvad Steffen Normann Hansen og vidnet i den forbindelse aftalte om deres interne forhold, forklarede vidnet, at vidnet skulle sikre sig, at handleplanen, der skulle op i direktionen på et efterfølgende møde, fik input fra Kundeservice, for det var Kundeservice, der skulle levere en stor del af inputtet til opfølgningen. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var vidnet, der reelt overtog den fulde opfølgning på rapporten, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 84-85 (Steffen Normann Hansens forklaring):

"Forespurgt, hvad ændringen skyldtes, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at den person, som udarbejdede indstillingen, var i tvivl om, hvordan organisationen så ud. Det gjorde vidnet så opmærksom på til direktionsmødet og sagde, at procesejerskabet var ved at flytte, hvorfor det ikke kun var ham, der skulle stå for opfølgningen, men i lige så høj grad Inddrivelse. Det var Inddrivelse og Kundeservice, der sammen skulle lægge op til handleplanen, og det blev så senere overtaget af Inddrivelse. Forespurgt, om vidnet oplevede uenighed om det, eller om der var en fælles forståelse, forklarede vidnet, at det mener han ikke, der var uenighed om.

…

Forespurgt, hvorfor Jens Sørensen senere overtog opfølgningen alene, forklarede vidnet, at det var, fordi det meste af det, der skulle følges op på i revisionsrapporten, lå hos den del af procesejerskabet, som han overtog. Forespurgt, om det var i forbindelse med den tidligere nævnte overflytning, bekræftede vidnet dette."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette udsagn forklarede vidnet, at det ikke er sådan, han opfatter det. Han opfattede på intet tidspunkt, at han overtog hele opfølgningen på det. Procesejerskabet lå i Kundeservice, hvilket han også kan se, at Steffen Normann Hansen har bekræftet. De drøftelser, der var på et senere tidspunkt, om, at dele af et procesejerskab skulle overflyttes til Inddrivelse, havde ingen indflydelse på, hvem der havde teten i forhold til revisionsrapporten.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 46 for den 22. januar 2020 side 9 (Jonatan Schloss' forklaring):

> *"Foreholdt, at en del oplysninger har indikeret, at procesejerskabet på det generelle plan var centralt placeret i vidnets enhed, og forespurgt, på hvilke oplysninger vidnet baserer sin forklaring om, at da han ankom, var procesejerskabet, der tidligere havde været i enheden, allerede blevet flyttet over til Jens Sørensen, forklarede vidnet, at det er samtaler, han havde med Richard Hanlov og med Jens Sørensen. Da vidnet tiltrådte, var Richard Hanlov meget utilfreds med, at betalingsopgaven var flyttet fra det gamle Kundeservice til Inddrivelse, idet han syntes, det var en stor fejl og et problem. Det mente Richard Hanlov, at vidnet som den nye kundeservicedirektør skulle gøre noget ved, og han talte derfor med Jens Sørensen og Jesper Rønnow Simonsen om historikken bag det og om, hvorfor man havde gjort det. De var begge to meget tydelige omkring, at det ikke var noget, vidnet skulle blande sig i, og at det var besluttet, at opgaven skulle ligge der. Han sagde så til Richard Hanlov, at de var færdige med det, og at de ikke skulle tale mere om det."*

Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette udsagn forklarede vidnet, at det er vigtigt at forholde sig til, at det, der blev aftalt og besluttet, var, at der kom et delt procesejerskab, og at procesejerskabet for store dele af afregningsprocessen lå i Kundeservice. Det, der lå i Inddrivelse, var på det tidspunkt den del, der vedrørte betaling/udbetaling af et beløb. Det er derfor helt korrekt, at de undervejs havde drøftelser om, at procesejerskabet vedrørende betalinger skulle flyttes, men det havde ikke noget med opfølgningen på rapporten at gøre.

Foreholdt, at det synes at fremgå af materialet, at det reelt var vidnet og kun vidnet, der tog teten på opfølgningen på SIR's 2013-rapport, og forespurgt, om vidnets opfattelse er en anden, forklarede vidnet, at han havde en anden oplevelse af det. Det er helt korrekt, at han tog teten i forhold til at sikre, at der skete en afrapportering til direktionen. Det er også helt korrekt, at han sikrede, at Regnskab satte ressourcer af, så de kunne være med til at løse den del, der skulle løses i Regnskab, og så de kunne være med til at løse den del, der skulle løses på tværs, hvis de havde nogle input, der skulle gives til Kundeservice. Han kan dog også se, at alt det arbejde, der blev gennemført mellem direktionsmøderne og gennem afrapporteringerne, skete med

udgangspunkt i, at det var procesejerne, der tog initiativ til og deltog i en række møder, og som fulgte op på en række områder. Det var også procesejerne, der havde ressourcerne til at kunne gå ind i alle de systemmæssige ændringer, der var tale om.

Forespurgt, om vidnet var den direktør, der havde ansvaret i direktionen for opfølgningen på rapporterne, forklarede vidnet, at han var den direktør, der havde ansvaret for, at der blev afrapporteret til direktionen om det. Forespurgt, om vidnet således ikke så det som andet end et ansvar for afrapportering, forklarede vidnet, at han så det som et ansvar for at sikre, at der kom en afrapportering, og at de i den forbindelse fortalte, hvilke punkter de arbejdede med, og hvor langt de var kommet med dem.

Foreholdt, at opgaven blev placeret i Kundeservice og Inddrivelse, og forespurgt, om det forhold, at man på dette tidspunkt ikke havde fået løst 2010-rapportens problemstillinger og anbefalinger, skærpede pligten og behovet for en hurtigarbejdende proces, forklarede vidnet, at SIR-rapporten på en række områder angav, at de faktisk havde løst det, der var i 2010-rapporten. Der var nogle områder, de skulle se på, men SIR konstaterede altså også, at der var en række ting fra 2010-rapporten, der var i proces, eller som var løst. Set i forhold til dette tænker han derfor ikke, at det var en rapport, som de i Kundeservice og Inddrivelse mente skulle løses endnu hurtigere end de andre, men de prioriterede selvfølgelig, hvilke opgaver i rapporten der var vigtigst.

Foreholdt, at vidnet som direktør for området vel vidste mere om den aktuelle status, end hvad han kunne læse i SIR-rapporten, og forespurgt, om ikke han var opmærksom på, at man – som beskrevet i 2010-rapporten – stadig ikke førte kontrol, forklarede vidnet, at 2010-rapporten også var en rapport, hvor procesejerskabet lå i det daværende Borger og Virksomhed, og hvor han skulle bære den op. Det, der var meget fokus på i forhold til kontrollen – i forhold til både 2010- og 2013-rapporten – var, hvordan de fik etableret nogle afstemninger i systemerne, der kunne indikere, om der skete eller ikke skete noget. Det var opgaver, der ikke kunne løses i Regnskab.

5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen

Forevist ekstraktens side 985 (2013-07-05 (1) - E-mail til Jens Madsen vedr. handleplan, Iben von Hallas' e-mail af 5. juli 2013 til Jens Madsen med kopi til bl.a. Jens Sørensen) og forespurgt, hvorfor handleplanen blev fremsendt fra et kontor i Inddrivelse, når opgaven ifølge direktionsbeslutningen var delt, forklarede vidnet, at det var ham, der skulle sikre, at der skete en afrapportering. Der var mange revisioner, der lå

i Inddrivelse, og dem fulgte de op på fra det pågældende kontor. Derfor var det også i dette kontor, de foretog koordineringen af afrapporteringen.

Forespurgt, om vidnet læste handleplanen igennem, da den forelå i den endelige udgave, forklarede vidnet, at han selvfølgelig læste den, da han bar den op. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at handleplanen, herunder tidsfristerne, var realistisk på daværende tidspunkt, forklarede vidnet, at det i hvert fald var meget ambitiøst. En række af de punkter, der var i revisionen, var meget tværgående, og de krævede temmelig meget arbejde, og på det tidspunkt var de måske ikke på alle områder klar over, hvor komplekst det var IT-mæssigt. Fra regnskabskontoret og fra Kundeservice havde man imidlertid vurderet, hvornår man troede, man kunne levere noget på det. Forespurgt, om vidnets vurdering således var, at det var realistisk, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen grund til at mene, at det var urealistisk.

Forespurgt, om vidnet også vurderede, om de punkter, der var anført som handlinger med henblik på at løse problemerne, var dækkende og relevante, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt ikke vurderede alle punkterne til bunds, i forhold til om de var dækkende. Det, der var vigtigt for ham, var, at de fik sat arbejdet i gang, og derefter skulle de vurdere de konkrete handlinger, når de var kommet i gang.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 993 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"3.7*
>
> *SIR's anbefaling / bemærkninger:*
> *Der er behov for, at der bliver etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssigt fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *Handling:*
> *Fagområde: Betaling & Regnskab*
> *Ved implementeringen af Ny TastSelv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
>
> *Arbejdsgruppen skal være sammensat inden udgangen af august 2013 og Frank Høj Jensen sender mail herom til Susanne Thorhauge og Klaus Østergård Jensen.*
>
> …

Ansvarlig…:
Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer Dorthe Pannerup Madsen

Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv. Lena Bardrum Afregning Person."

Vidnet blev foreholdt, at SIR's 2010-rapport havde konstateret, at der ikke var blevet fulgt op på tidligere SIR-rapporter, og at 2010-arbejdsgruppen, der efterfølgende blev nedsat, ikke helt nåede i hus og bl.a. ikke forholdt sig til 2010-rapportens anbefaling om, at der skulle etableres et overordnet ansvar. Forespurgt, om vidnet overvejede, om det var hensigtsmæssigt på ny at forsøge sig med en arbejdsgruppe på menigt medarbejderniveau, forklarede vidnet, at han – som også nævnt tidligere – altså mener, at 2013-rapporten pegede på, at de rent faktisk havde fulgt op på 2010-rapporten. Dette er vigtigt for ham at holde fast i, fordi det også havde betydning for hans vurdering på en række af områderne. Det er klart, at de overvejede, hvordan de løste de udfordringer, der var i forbindelse med en revision, og det var deres opfattelse, at de kom bedst i mål ved at lade nogle af lederne og medarbejderne på området komme med en indstilling til, hvordan de løste det. Derfor var han ikke betænkelig ved, om det var den korrekte måde at gøre det på. Han hørte heller ikke, at Steffen Normann Hansen eller andre i direktionen var bekymrede for, om det var den korrekte måde at gøre det på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Delkonklusion"):

"I undersøgelsen af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010) anbefalede SIR, at der blev etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatning. Det er fortsat SIRs opfattelse, at der bør etableres et overordnet ansvar."

Forespurgt, om ikke dette var en høflig måde at skrive på, at der ikke var foregået så meget på dette punkt, forklarede vidnet, at han havde opfattet udspørgerens tidligere spørgsmål som vedrørende hele rapporten. Forespurgt, om der i forhold til det konkrete punkt var overvejelser hos vidnet eller drøftelser i direktionen om, hvorvidt det eventuelt var noget, man selv burde forholde sig til, forklarede vidnet, at det var der ikke. Der var ikke overvejelser i direktionen om det. Det var langt hen ad vejen deres opfattelse, at procesejerskabet sådan set var beskrevet, men der var bare det ved det, at processen på udbytteområdet var meget kompleks og omfattede mange forhold. De vurderede derfor, at der var andre ting i SIR-rapporten, de skulle tage fat på først. De drøftede ikke, om det var en dårlig måde at løse det på. Det gjorde de slet ikke. Forespurgt, om de således ikke forholdt sig til anbefalingen, forklare-

de vidnet, at de forholdt sig til den. De tænkte, at arbejdsgruppen ville komme med løsninger, som de kunne arbejde videre med.

Forespurgt, om der på noget tidspunkt i forløbet fra 2010 og frem var overvejelser om at samle det overordnede ansvar for udbytteområdet, dvs. at foretage en omstrukturering, forklarede vidnet, at han husker, at der i flere situationer blev talt om, hvorvidt løsningen af opgaven skulle flyttes, men det havde ikke noget med procesejerskabet at gøre, for procesejerskabet var allerede placeret. Ved forskellige lejligheder drøftede man dog, om de opgaver, der var på udbytteområdet og en række andre steder, var placeret korrekt. Forespurgt, om man drøftede den ledelsesmæssige forankring af hele udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 995 (2013-07-09 (2) - Handleplan vedhæftet e-mailkorrespondance vedrørende yderligere opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013):

> *"3.4*
>
> *SIR's anbefaling / bemærkninger:*
> *Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*
>
> *Handling:*
> *Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.*
>
> *…*
>
> *Ansvarlig…:*
> *Fagområde: Betaling & Regnskab – Lisbeth Rømer Dorthe Pannerup Madsen*
>
> *Procesejer: Jeanette Nielsen, Afregning Erhverv."*

Foreholdt, at det anførte kan læses som et udsagn om, at man skulle se, hvad der var muligt i forhold til anbefalingen, og forespurgt, om vidnet overvejede, om det var tilstrækkeligt i forhold til anbefalingen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det, de i første omgang havde fokus på, var, hvordan man kunne sikre afstemningerne, så de kunne se, om noget indikerede, at de skulle gøre noget. Efterfølgende skulle de vurdere, hvad der kunne gøres omkring yderligere kontroller, hvis det var muligt. Han gjorde sig ikke nogen faglige overvejelser om, hvorvidt det lod sig gøre. Så dybt var han ikke inde i det pågældende fagområde.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man i forbindelse med refusionsudbetalingen overvejede at foretage en egentlig materiel sagsbehandling, som gik på andet end formel kontrol, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med, om man overvejede på dette tidspunkt. Han er ikke bekendt med, om procesejer foreslog det, eller om det skulle indgå i andre kontroller.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Forespurgt, om vidnet i perioden frem til direktionsmødet den 21. oktober 2013 var involveret i nogen centrale forløb, som han mener undersøgelseskommissionen bør orienteres om, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han kan i materialet se, at der var blevet arbejdet med området, men han betragtede det ikke som sin opgave at dykke ned i det og være med til at løse de pågældende opgaver. Han havde et ansvar for at sikre, at det, der foregik, blev rapporteret op i direktionen. Han var ikke inde i det materielle indhold. Han kan således efterfølgende se, hvad der foregik, men det var ikke noget, han var inde over, mens det skete.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1041 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *8.*
>
> *Emne:*
> *Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1049 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR*
>
> *Beslutnings/Drøftelse:*
> *Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen."*

Forespurgt, hvordan den kvartalsmæssige opfølgning foregik i SKAT's direktion i den nye struktur, forklarede vidnet, at det foregik på den måde, at de i direktionen fik en status på, hvad der var sket i det forudgående kvartal. Når opfølgningen på

kvartalsrapporterne kom til direktionen, skete det typisk, mens man i øvrigt var i gang med at følge op på de samme kritiske revisioner i forbindelse med handleplanerne. Det var således en orientering om, hvor man var henne, og han husker ikke, at de i den forbindelse i direktionen drøftede, om der var noget, de skulle være særlig opmærksomme på.

Foreholdt, at der var forskellige ansvarlige direktører på de forskellige rapporter, og forespurgt, hvad vidnets rolle var på et sådant kvartalsmøde i forhold til de rapporter, som han selv var angivet som ansvarlig direktør for, forklarede vidnet, at det var at sikre sig, at materialet kom frem, og at man fik en status for, hvor de var henne i forhold til opfølgningen på den konkrete revision. Forespurgt, om vidnet, når kvartalsopfølgningerne skulle drøftes, selv satte sig ind i materien, forklarede vidnet, at han ikke var dybt nede i materien. Han fik det forelagt fra kontoret og læste det altid igennem, og han så på, om der var noget, han skulle være særlig opmærksom på. Det var imidlertid ikke sådan, at han kunne rette hvert enkelt komma i det.

Forespurgt, om opfølgningsprotokoller og indstillinger blev drøftet på direktionsniveau, eller om den enkelte direktør blot redegjorde for sit eget område, inden man gik videre, forklarede vidnet, at han ikke husker, at der var de store drøftelser om det. Forespurgt, om man således reelt ikke drøftede det, forklarede vidnet, at han ikke husker realitetsdrøftelser af konkrete rapporter.

Forevist ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over rapporter fra Intern Revision") og forespurgt, hvordan denne side blev til, herunder om vidnet var inde over processen, eller om det var noget, der blev fabrikeret til ham, forklarede vidnet, at det var en side, der blev fabrikeret til ham, med henblik på at de kunne foretage en afrapportering. Iben von Hallas fik fra dem, der var involveret i opfølgningen på rapporten, input til, hvad der skulle stå, således at de kunne afrapportere. Foreholdt, at vidnet formodes at have læst denne side forud for afrapporteringen, og forespurgt, om han også læste det underliggende materiale, forklarede vidnet, at når der kom underliggende materiale vedrørende opfølgningen på de kritiske revisioner, så læste han det igennem for at se, om der var noget, han syntes, han skulle være særlig opmærksom på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

"Direktør: Jens Sørensen
Øvrige direktører:"

Forespurgt, om det var korrekt, at feltet "Øvrige direktører" var blankt, forklarede vidnet, at det ikke var korrekt, i forhold til, hvordan ansvaret for rapporten var. I dette tilfælde var det vidnet, der skulle afrapportere. Forespurgt, om der altid var én, der afrapporterede, eller om der nogle gange var flere, der afrapporterede, forklarede vidnet, at der normalt var én, der afrapporterede. Forespurgt, hvad formålet med feltet "Øvrige direktører" så var, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, kvartalsvis opfølgningsprotokol):

"Anbefalinger:
…
2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.

…

Aktiviteter:
…
Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.
Frist 30.4.2014"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i direktionen ikke på noget tidspunkt diskuterede detaljerne i rapporterne, forklarede vidnet, at de i hvert fald ikke på dette tidspunkt diskuterede detaljer. På et senere tidspunkt i opfølgningen, hvor der jo var foregået noget, fortalte de om, hvad der var sket undervejs, men det foreholdte eksempel var meget tidligere i processen. På det tidspunkt drøftede de ikke detaljerne i rapporten.

Forespurgt, hvordan en frist som den anførte blev fastsat, forklarede vidnet, at den blev fastsat af dem, der arbejdede med det. De gav en frist for, hvornår de forventede, at der skete noget på området.

16. januar 2014 – møde i ledergruppen i Inddrivelse

Forespurgt, om vidnet var orienteret om, at der var problemer med at få allokeret ressourcer i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at han på et tidspunkt i forbindelse med en status i direktionen i hans forretningsområde blev orienteret om, at der var problemer med at skaffe ressourcer fra Afregning Erhverv. Foreholdt, at der i december 2013 var nogle drøftelser om dette mellem Susanne Thorhauge, René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var han ikke inde over det, og det tænker han heller ikke umiddelbart, at han skulle være. Han havde en forventning om, at hvis der skete noget, forsøgte Dorthe Pannerup Madsen eller René Frahm Jørgensen at løse det. Hvis det skulle bæres længere op, måtte stafetten naturligvis lande på hans bord, så han kunne bære det videre til direktøren for Kundeservice.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6247 (2014-01-16 (1) - Uddrag af dagsorden med bilag til møde den 16. januar 2014 i Ledergruppen i Inddrivelse):

> *"Punkt:*
> *9. Status på revisionsrapporter i Inddrivelse"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6250 (2014-01-16 (1) - Uddrag af dagsorden med bilag til møde den 16. januar 2014 i Ledergruppen i Inddrivelse, bilag til pkt. 9 "Status på revisionsrapporter i Inddrivelse"):

> *"Plan nr.:*
> *12-014*
>
> *Titel:*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> *Bemærkninger:*
> *Fremdriften markeres gul, da arbejdet er nedprioriteret hos procesejer (Afregning Person) og en del frister er udskudt som følge heraf."*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede, da han fik denne information, forklarede vidnet, at han selvfølgelig spurgte ind til, om man var i dialog med Afregning Person og Afregning Erhverv for at sikre, at der kom ressourcer ind, så de kunne løse opgaven. På det tidspunkt var der også kommet gang i arbejdsgruppen, og de var begyndt at holde deres første møder o.l. Det var selvfølgelig vigtigt for ham, at der blev fulgt op på det.

19. februar 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1110 (2014-02-19 (1) - Dagsorden til møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *7.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1117 (2014-02-19 (3) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 19. februar 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger:*
> *Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.*
>
> *Afrapporteringen vedrører denne gang 4. kvartal 2013 samt ikke-afsluttede rapporter fra tidligere kvartaler.*
>
> *Direktionen tog indstillingerne til efterretning."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om drøftelser under dette punkt, forklarede vidnet, at han husker, at han fortalte, at fristerne var blevet udsat. Det var bl.a. på grund af kompleksiteten i det, men også fordi det krævede væsentlig flere ressourcer, end de havde forudset fra begyndelsen. Forespurgt, om der så blev allokeret flere ressourcer, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var arbejdsgruppen gået i gang med at arbejde, så i direktionen allokerede de ikke ressourcer til det. Vidnet orienterede om, at de havde haft problemer med at komme i gang med arbejdet, og at der havde været ressourceudfordringer. Han fortalte også, at det vedrørte en meget kompleks sammenstilling, og at de derfor var nødt til at udsætte fristerne.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1132 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *4.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1141 (2014-06-06 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*
>
> *Bemærkninger:*
> *…*
> *Direktionen tog derudover opfølgningen til efterretning."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1135 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for direktionen"):

> *"SIR*
> *Opmærksomheden henledes på, at der er en række af SKATs egne opfølgningsfrister, som er udskudt. Det viser, at der er udfordringer med fremdriften i aktiviteterne.*
>
> *De rapporter, som har udskudte frister er markeret med gul i fremdriftskolonnen på side 1 og 2 i opfølgningsprotokollen."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1136 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

"Jens Sørensen/Inddrivelse
…
12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat

Fremdrift [gul markering]*"*

Forespurgt, hvilke drøftelser der var i forhold til fremdriften i denne sammenhæng, forklarede vidnet, at han ikke husker andre drøftelser end dem, der var i forbindelse med hans orientering, dvs. at det var meget komplekst og tog længere tid, og at der på dette tidspunkt var nogle ting, som de var ved at undersøge, i forhold til hvilke data de kunne trække ud af deres systemer o.l. Det var ikke noget, der betød, at de havde særlige drøftelser i direktionen. Det husker han ikke.

Forespurgt, om vidnet i anden sammenhæng oplevede et pres på eller behov for at få lukket rapporter, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han oplevede ikke noget pres i relation til dette. Han oplevede kun pres i relation til sine egne opgaver i forhold til Inddrivelse. Forespurgt, om der i Inddrivelse eller andre steder generelt var et pres, i forhold til at revisionsrapporterne ikke måtte stå åbne i for lang tid, forklarede vidnet, at han ikke oplevede et pres i forhold til revisionsrapporterne. Det pres, han oplevede, lå et helt andet sted. Det var i forhold til de opgaver, han i øvrigt skulle løse som direktør for Inddrivelse, fordi alt fokus var på, hvordan de fik et inddrivelsessystem til at fungere. Han husker ikke, at han på noget tidspunkt oplevede et pres i forhold til revisionsrapporterne.

Foreholdt fra ekstraktens side 1138-1139 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"), hvoraf fremgår, at der ved pkt. 2, 3, 4, 5, 6 og 8 var anført "Frist udskudt", og forespurgt, om det fik vidnet til at overveje, om der var behov for et andet tempo, forklarede vidnet, at på dette tidspunkt var det ikke alene et spørgsmål om ressourcer. Man var også inde på en række af områderne for at vurdere, hvad man kunne gøre, og hvilke data man kunne udtrække og sammenstille. Det viste sig at være meget mere komplekst, end nogen havde forestillet sig. Forespurgt, om vidnet således ikke så en fare i, at fristerne blev udskudt, forklarede vidnet, at han ville have set det som en fare, hvis der ikke blev arbejdet med det, men den opfattelse, han fik, var, at det blev der.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

"1.2 Konklusion

…

SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigerede fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning. De enkelte revisionsbemærkninger er ansvarsplaceret, og der er afsat tidsfrister for tiltag. Tidsfristerne for flere tiltag er imidlertid udskudt af flere omgange."

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med, at SIR havde rettet henvendelse til departementschefen om, at man i meget vidt omfang udskød frister, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, at han har set rapporten, før han så den i undersøgelseskommissionens materiale. Det var jo en rapport, der drejede sig om hele § 38-området, og som ikke alene var rettet mod udbytteområdet. Da han senere læste rapporten, fandt han selvfølgelig også det efterfølgende afsnit interessant, hvor SIR anførte, at den måde, man etablerede handleplaner og projektbeskrivelser på, var en god måde at forsøge at styre det på. Han husker også, at det beskrevne var et af de vigtige elementer, der indgik i arbejdet omkring turnusanalysen for Regnskab.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014), hvoraf fremgår bl.a.:

"SIR finder det positivt, at der er etableret et grundlag for opfølgning i form af en opfølgningsprotokol og dertil knyttede handleplaner og projektbeskrivelser, samt at der er taget beslutning om ansvarsplacering og afviklingsperiode. SIR finder det dog ikke helt tilfredsstillende, at det på nuværende tidspunkt ikke har været muligt at afslutte opfølgning på flere af problemstillingerne."

Vidnet forklarede, at det anførte var udtryk for, at de selvfølgelig gjorde en stor indsats for at sikre, at de lavede handleplaner og fik fulgt op på det, der blev påpeget. Så kunne det godt være, at nogle af opfølgningerne af forskellige årsager tog længere tid, men det var vigtigt, at de gjorde det. Den anden del i det anførte var, at netop dette område var noget af det, der indgik i arbejdet med turnusanalysen, nemlig hvordan de kunne se en række af de områder, der knyttede sig til § 38, i en anden sammenhæng.

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen

Forevist ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen) og forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt så dette dokument, forklarede vidnet, at han først har set det i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen. Han fik jo mange gange under forløbet forklaret, at man løbende arbejdede med at beskrive hele området, og det er hans indtryk, at det foreviste var det, man startede op med. Selve dokumentet har han dog først set, da han så materialet fra undersøgelseskommissionen.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1396 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen, afsnit 2 "Opgaver og ansvarsområder i Betaling og Regnskab") og foreholdt, at der i væsentligt omfang manglede tekst i beskrivelsen af Betaling og Regnskab, som var en enhed under vidnets ansvarsområde. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var ressourcemæssige problemer med at få beskrevet enheden, forklarede vidnet, at det var et udkast, der var påbegyndt i Afregning Erhverv og Afregning Person. De havde vel således skrevet det ind, de skulle, og så var det vel tanken, at Regnskab derefter skulle skrive det ind, der handlede om dem selv. Til sidst skulle man så på tværs sikre, at det blev til en færdig rapport.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1096 (2013-12-13 (1) - E-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 15. december 2013):

> *"Kære Rene*
>
> *Det har lige fra min deltagelse i det 1. møde været min opfattelse, at Betaling og Regnskab kom til at sidde med skrivearbejdet og jeg må jo nok sige, at de resterende medarbejdere på Udbytteopgaven ikke er i stand til at beskrive de input, som skal indgå i punkt 2, 3 og 4, men måske mundtligt kan bidrage med input.*
>
> *Jeg er jo også forpligtiget til at bidrage til sikker drift!*
>
> *Jeg skal derfor bede om, at der bliver stillet konsulenthjælp til rådighed, som kan lave skrivearbejdet i samarbejde med medarbejderne og mig."*

Forespurgt, om vidnet var bekendt med denne bekymring i forhold til at bidrage til skrivningen, forklarede vidnet, at det ikke var en e-mail, han var inde over, men at han har læst den i forbindelse med sin forberedelse. Den forudgående e-mail fra Susanne Thorhauge beskrev desuden, at man var i gang med arbejdet, og at man gerne så på punkterne i fællesskab. Han synes, at det også var beskrevet meget nøje, hvem der dybest set havde teten på de fleste af punkterne. Han læser i øvrigt ikke

det første afsnit i det, som Dorthe Pannerup Madsen skrev til René Frahm Jørgensen, som om man manglede ressourcer. Han læser afsnittet, som om man manglede nogle, der havde kompetence til at beskrive det i en rapport. Det er først i den næste linje, at der står, at man også skulle være opmærksom på, at der var andre opgaver, der skulle løses. Men selv var han ikke bekendt med det, og han hørte ikke om det.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1381 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *8.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra RR SIR"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, handleplan):

> *"Plannr.:*
> *12-014*
>
> *Titel:*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat*
>
> *Fremdrift:*
> [gul markering]
>
> *Bemærkning:*
> *Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der ikke er udførte."*

Forespurgt, hvem der forfattede denne formulering, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han tror måske, det kom fra Jens Madsens kontor.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 6 for den 26. marts 2019 side 20 (Iben von Hallas' forklaring):

"Forespurgt, om det kan være vidnet, der formulerede afsnittet, forklarede vidnet, at det kan det godt, men hun er ret sikker på, at hun i givet fald har fået input fra andre. Forespurgt, hvem der i givet fald ville have givet et sådant input, forklarede vidnet, at det ville dem, der havde ansvaret for områderne i handleplanerne."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 46-47 (Jens Madsens forklaring):

"Forespurgt, hvem der kom med den anførte bemærkning, forklarede vidnet, at det var en vurdering fra den ansvarlige direktør. Forespurgt, om den dermed kom fra Jens Sørensen, og om det således ikke var noget, vidnet foretog en vurdering af, bekræftede vidnet dette."

Foreholdt, at det var Jens Madsens opfattelse, at det foreholdte var vidnets tekstbidrag, forklarede vidnet, at det er han meget uforstående over for. Forespurgt, om vidnet ikke var inde over det, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, at han ikke var.

Forespurgt, om det var vidnets vurdering, at der på dette tidspunkt var tale om en stabil fremdrift, forklarede vidnet, at hans vurdering var, at der blev arbejdet rigtig meget med det. Han erindrer, at på det tidspunkt var to af punkterne i handleplanen blevet lukket, og at man var nødt til at udsætte fristerne på de punkter, der drejede sig om den systemmæssige del. På det område arbejdede man længe med muligheden for at trække data ud af de daværende systemer og sammensætte dem i systemet Business Objects for at se, om man kunne skaffe de data, der skulle til for at foretage afstemningerne. Det viste sig imidlertid, at det kunne man ikke. Det var arbejde, der blev udført primært i Afregning Erhverv, men også til dels i Afregning Person. Det viste sig, at det ikke kunne lade sig gøre, og derfor var man nødt til at gå en anden vej.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 1361 (2014-10-10 (2) - Vedhæftning til Jens Madsens e-mail til Jens Sørensen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, handleplan):

"Bemærkning:
Stabil fremdrift. Realistiske tidsfrister – dog stadig en del handlinger, der ikke er udførte."

Forespurgt, om vidnet konkret husker, at han ikke skrev sådanne tekststykker til handleplanen, forklarede vidnet, at han ikke husker, at han skrev det. Forespurgt, om vidnet er sikker på, at han ikke bidrog med sådanne tekststykker, forklarede

vidnet, at det husker han i hvert fald ikke. Det er han sikker på, at han ikke gjorde. Forespurgt, hvordan Jens Madsen så kunne skrive og give udtryk for det anførte, forklarede vidnet, at i rigtig meget af det materiale, der kom fra Jens Madsens kontor, fik Jens Madsen jo på vidnets område bidrag fra Iben von Hallas, som fik bidrag fra dem, der arbejdede med det konkrete emne. Forespurgt, hvem det var, forklarede vidnet, at det kunne være dem, der sad i arbejdsgruppen, der gav input. Iben von Hallas sikrede, at hun fik input fra dem, når hun afleverede handleplanerne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var menige medarbejdere, forklarede vidnet, at det også var kontorchefer og funktionsledere i Betaling og Regnskab, i Afregning Erhverv og i Afregning Person, der var inde over en række af disse opgaver. Det var både medarbejdere, kontorchefer og personaleledere. Forespurgt, om input således kom fra en ret stor personkreds, forklarede vidnet, at det kom fra dem, der arbejdede med det i arbejdsgruppen. Forespurgt, om vidnet ved, konkret hvem der har formuleret afsnittet, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

> *"Anbefalinger*
> …
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
> …
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Punktet er afsluttet."*

Forespurgt, hvad der lå i, at punktet på dette tidspunkt blev afsluttet, forklarede vidnet, at som han tolker det, lå der dét i det, at man var kommet dertil, hvor man var i gang med at beskrive processen, således at man belyste de fokusområder, der var i forbindelse med den interne kvalitetssikring. Forespurgt, om dette efter vidnets opfattelse var tilstrækkeligt til at afslutte et punkt, hvor anbefalingen var, at der blev

etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat, forklarede vidnet, at en række af disse punkter blev lukket i handleplanen på det tidspunkt, hvor man var betrygget i, at sagen var på vej til at blive løst. Hvis det viste sig, at det ikke skete, så tog man fat i den igen.

Forespurgt, hvem der skulle løse anbefalingen under pkt. 2, forklarede vidnet, at det er hans klare opfattelse, at processen sådan set allerede var beskrevet, men når arbejdsgruppen kom med det endelige dokument, skulle man ud fra dette kunne tage en ledelsesmæssig beslutning om, hvordan processen skulle beskrives, hvis den skulle beskrives anderledes, end den var på det tidspunkt. Han mener også tidligere at have set et notat om, at Afregning Erhverv kom med forslag til, hvordan processen skulle være, og at dette skulle indgå i afrapporteringen, hvorpå der skulle tages ledelsesmæssig stilling til det. Forespurgt, om ikke det så først var på det tidspunkt, at punktet skulle afsluttes, forklarede vidnet, at det kan man jo mene, men hvis man på det tidspunkt skrev ind i rapporten, at det var sådan, man skulle håndtere punktet, så var arbejdet i arbejdsgruppen jo i hvert fald afsluttet.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 1391 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen) og foreholdt, at der manglede en del af beskrivelsen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1401 (2014-XX-XX - Udkast til notat fra 2013-arbejdsgruppen):

> *"4.4 Organisering og ansvar på udbytteområdet (revisionsrapportens punkt 3.7.)*
>
> *…*
>
> *Det er arbejdsgruppens opfattelse, at øget ledelsesmæssig fokus bør udmøntes i en konkret stillingtagen til placering af de enkelte opgaver på udbytteområdet under hensyntagen til kompetencer og ressourcer."*

Foreholdt, at der i det beskrevne ikke umiddelbart ses en indstilling til direktionen, forklarede vidnet, at tanken jo var, at dokumentet skulle samles med alle de punkter, der var, og at det derefter skulle afleveres til direktionen. Der findes også et andet dokument omkring procesejerskab, som blev udfærdiget på et noget tidligere tidspunkt af Afregning Erhverv, hvori de beskrev, at de forventede, at det overordnede procesansvar vel skulle placeres hos dem.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningspro-

tokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR-rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

> *"2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat."*

Forespurgt, om der på noget tidspunkt blev taget ledelsesmæssig stilling til det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at man på et senere tidspunkt drøftede, hvordan man på andre områder kunne opdele noget af procesansvaret mellem nogle i Kundeservice og nogle i Inddrivelse. Det var udtryk for, at man vurderede, at man godt kunne have en procesdel fordelt på flere områder. Foreholdt, at SIR var kommet med en anbefaling om, at de skulle forholde sig til, hvordan de ledelsesmæssigt forankrede området, forklarede vidnet, at det havde de ikke taget endelig stilling til på dette tidspunkt. Forespurgt, om man på noget tidspunkt i ledelsen havde en drøftelse af det, forklarede vidnet, at det havde man ikke i direktionen, fordi man på det tidspunkt ikke havde indstillingen fra arbejdsgruppen. Foreholdt, at man alligevel lukkede punktet, forklarede vidnet, at det, man gjorde, var, at man sagde, at man nu var klar til at kunne skrive det ind i dokumentet, således at man kunne lægge det op i direktionen som en samlet anbefaling, når man kom dertil. Forespurgt, hvornår man kom dertil, og hvordan man sikrede, at det skete, forklarede vidnet, at det var, når alle punkter i handleplanen var klar til at blive ført ud i livet.

Generelt om opfølgningsproceduren

Forespurgt, hvordan direktionen – når man lukkede punktet om det overordnede ansvar – sikrede sig, at det ikke løb ud i sandet og endte ligesom SIR's 2010-rapport, dvs. at det aldrig nåede til direktionen, forklarede vidnet, at det, at man lukkede opfølgningspunktet på handleplanen, ikke betød, at man lukkede punktet. Det betød, at det indgik i det videre arbejde i arbejdsgruppen, som på et tidspunkt ville blive båret op. Forespurgt, om ikke det forudsatte, at de menige medarbejdere selv skulle være opmærksomme på, at de skulle lave en indstilling til ledelsen om, hvad ledelsen skulle beslutte om det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det betød, at på det tidspunkt, hvor Afregning Erhverv afleverede en samlet rapport om, hvad SIR's 2013-rapport medførte, skulle man tillige være opmærksom på, at der også skulle følge en indstilling med. Forespurgt, om ikke direktionen ved at lukke punktet således fralagde sig muligheden for at kontrollere, om dette så skete, forklarede vidnet, at det hele tiden lå i den trufne beslutning, at der var en række punkter, der skulle arbejdes med under ét. Når man var færdig med det arbejde, ville man selvfølgelig sikre sig, at man fik fulgt op på hele området. Forespurgt, hvordan man sikrede sig denne kontrol, når punktet udgik af kvartalsmonitoreringen på SIR-rapporterne, dvs. hvordan ledelsen sikrede sig, at punktet kom op igen, hvis ikke medarbejderne sørgede

for det, forklarede vidnet, at de i direktionen overhovedet ikke havde drøftelser, der gik på, at man ikke kunne lukke enkelte punkter i en handleplan, uden at man var sikker på, at handleplanen blev endeligt gennemført. Det havde de aldrig drøftelser af. Forespurgt, hvordan man i ledelsen sikrede sig, at man ikke bare glemte et lukket punkt, hvis medarbejderne ikke leverede, fx fordi de blev syge eller sagde op, forklarede vidnet, at når man på et tidspunkt skulle lukke de øvrige punkter og var færdig med alle punkterne i SIR-rapporten, skulle de sikre sig, at de fik taget samlet stilling til, hvad det betød. Det var det, der lå i hele arbejdsgruppens tilblivelse, nemlig at der var en række opgaver, der blev løst samlet, og hvor der skete en fælles afrapportering. Det var også det, kontorchef Susanne Thorhauge skrev til René Frahm Jørgensen, nemlig at de foreslog, at de løste bestemte opgaver sammen, og at de sikrede, at der skete en samlet afrapportering på det.

Forespurgt, om ikke man risikerede samme situation som efter SIR's 2010-rapport, hvor man gik fra to arbejdsgrupper til én arbejdsgruppe med to opgaver til én arbejdsgruppe med én opgave, som imidlertid aldrig drøftede spørgsmålet om det overordnede ansvar, og hvor der ikke forelå en protokol, som kunne vise ledelsen, at der var et punkt, man ikke forholdt sig til, forklarede vidnet, at han følte sig meget tryg ved, at dette arbejde lå i Regnskab og i Kundeservice Erhverv. Han følte sig helt tryg ved, at de nok skulle sikre, at ledelsen blev ved med at have fokus på punkterne. Forespurgt, hvordan vidnet kontrollerede, at de også leverede, forklarede vidnet, at på dette tidspunkt var rapporten jo ikke lukket, så på den måde sikrede de sig en opfølgning på det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om direktionen traf en beslutning om at etablere et overordnet ansvar for hele processen, forklarede vidnet, at de på dette tidspunkt ikke traf nogen beslutning om det, og det var, fordi det endnu ikke var blevet fremlagt for direktionen. Den samlede rapport eller indstilling fra arbejdsgruppen var således ikke kommet til direktionen på dette tidspunkt, og det gjorde den heller ikke i den periode, hvor han selv var ansat. Forespurgt, om direktionen således ikke i vidnets tid nåede at træffe beslutningen om punktet, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke, og det var jo heller ikke sikkert, at direktionen ønskede at følge Intern Revisions anbefaling på netop dette område, fordi der var andre områder i rapporten, som de tænkte var vigtigere. Forespurgt, hvad begrundelsen for dette i givet fald skulle være, forklarede vidnet, at det godt kunne være, at man i en meget kompleks organisation på et meget komplekst område ville vælge en anden model for placeringen af procesejeransvaret. Men det er selvfølgelig rent hypotetisk. Forespurgt, hvad vidnet forstod ved et overordnet ansvar for hele processen, forklarede vidnet, at ved et overordnet ansvar for hele processen tænker han, at det var procesejere, der havde det overordnede ansvar for hele processen. Hvis processen så var delt i flere processer, så havde man en udfordring.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at man efter lukningen af punktet fortsat monitorerede rapporten, og at der ikke var behov for særskilt opfølgning, fordi man ville følge op i det næste kvartal, forklarede vidnet, at der ville blive fulgt op på rapporten, når de på et tidspunkt fik en samlet afrapportering på den. Forespurgt, hvordan man i direktionen sikrede sig, at den samlede afrapportering kom, forklarede vidnet, at han følte sig helt tryg ved, at det kontor under Jens Madsen, der sikrede, at der blev fulgt op på alle revisionsrapporterne, også sikrede, at de blev lukket på en forsvarlig måde. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at denne kontrol lå i den kvartalsmæssige opfølgning på SIR-rapporterne, forklarede vidnet, at der jo blev afrapporteret på det tidspunkt, medmindre der blev afrapporteret midt i et kvartal, fx hvis der kom en indstilling. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at kontrolapparatet lå i kvartalsopfølgningerne og i gennemgangen af de udestående rapporter, forklarede vidnet, at på et tidspunkt ville Jens Madsens kontor kunne konstatere, om der var åbentstående rapporter eller ikke-åbentstående rapporter. Hvis der var åbentstående rapporter, blev der fulgt op på dem, og hvis der var lukkede rapporter, skete opfølgningen på en anden måde.

Forespurgt, om ikke det var vidnets ansvar som ansvarlig direktør på direktionens vegne at sikre, at der skete opfølgning, forklarede vidnet, at det var det, men man vil også kunne se, at man forud for de forskellige møder fik en henvendelse fra Jens Madsens kontor om, hvilke områder der skulle følges op på, og at de skulle have input til dette. Det skulle være med til at sikre, at direktionen fik alle rapporterne mv. løbet i mål på det tidspunkt, hvor de var færdigafviklet. Forespurgt, om det var Jens Madsens kontor eller den ansvarlige direktør, der havde ansvaret for, at opfølgningen materielt var tilstrækkelig og ordentlig, forklarede vidnet, at procesejerne stod for det indholdsmæssige, og så skulle vidnet bære det op. Han kunne ikke sikre sig, om en BO-undersøgelse i Afregning Erhverv var tilstrækkelig eller ikke tilstrækkelig. Det kunne procesejerne. Forespurgt, hvem der havde ansvaret, i forhold til om man fulgte op på en relevant måde, forklarede vidnet, at han hele tiden bar indstillingerne fra arbejdsgruppen, som var sammensat af medarbejdere fra Regnskab, Borger og Virksomhed og Kundeservice, videre.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet som direktør havde til opgave at sørge for opfølgning og afrapportering, men at det materielt set var andre, der leverede løsningerne, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen blev nedsat under Kundeservice og med input fra Regnskab, fordi det materielle, der skulle arbejdes med, lå i Kundeservice. Forespurgt, hvilken direktør der havde ansvaret for det materielle, forklarede vidnet, at det var direktøren for Kundeservice. I den periode, det handler om her, var der to forskellige direktører for Kundeservice. Foreholdt, at kundeservicedirektøren var Steffen Normann Hansen

fra april 2013 til januar 2014, Karin Bergen fra oktober 2013 til januar 2014 og Jonatan Schloss fra februar 2014, forklarede vidnet, at de pågældende havde ansvaret set i forhold til det materielle indhold.

27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, i hvilket omfang vidnet var involveret i 2013-arbejdsgruppens arbejde frem til den kvartalsstatus, der blev behandlet på direktionsmødet den 27. januar 2015, forklarede vidnet, at han overhovedet ikke var direkte involveret i arbejdsgruppens arbejde. Det lå i arbejdsgruppen under de relevante kontorchefer og foregik helt sikkert også i dialog med René Frahm Jørgensen og sikkert også med Richard Hanlov. Vidnet vil ikke afvise, at han undervejs fik en e-mail, hvis der var noget. I hvert fald var han på et meget tidligere tidspunkt blevet orienteret, da der var noget omkring ressourcerne, men arbejdet lå et andet sted, og han var ikke inde i selve materien i det. Forespurgt, om vidnet således ikke modtog løbende orienteringer fra René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen, forklarede vidnet, at det kun skete i meget begrænset omfang. Han havde sådan set heller ikke en forventning om, at han skulle holdes løbende orienteret. Han havde en forventning om, at arbejdet i arbejdsgruppen skred fremad, og der skete også meget, selv om det tog lang tid.

Forespurgt, om vidnet var involveret i den kvartalsstatus, der i januar 2015 blev udarbejdet i forhold til rapporten, forklarede vidnet, at han i hvert fald kan huske, at han fik den pågældende kvartalsstatus og skulle bære den videre. Der var igen noget med tidsfrister, og derfor så man selvfølgelig lige på den for at se, hvad det var. Det var i dette tilfælde udtryk for, at der var nogle store problemer med at trække oplysningerne ud, og at man havde opgivet at trække dem ud og få dem sorteret og afstemt i systemet Business Objects. Derfor blev det besluttet, at man skulle forsøge at køre et projekt og få penge til at få et eksternt konsulenthus e.l. til at udtrække de relevante data, så de kunne arbejde videre med det. Det kan han i hvert fald huske, at han blev orienteret om.

Forespurgt, om vidnet var involveret i beslutningen eller indstillingen om at lukke forskellige punkter i januar 2015, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han fik de indstillinger, der var, og så læste han dem og vurderede, om han tænkte, at det kunne være den korrekte måde at gøre det på, men det var arbejdsgruppen, som kom med indstillingerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3755 (2015-01-27 (2) - Vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter):

"Revisionsnr.:
12-014:

Titel:
Revision af udbytte og royaltyskat

Fremdriftsmarkering:
God fremdrift [grøn markering]*"*

Forespurgt, om vurderingen af fremdriften som god var noget, vidnet var inde over og med til at angive, forklarede vidnet, at det altså ikke var ham, der udfyldte skemaet. Forespurgt, om vidnet foretog en vurdering af, om der var god fremdrift, eller om han var i drøftelser med nogen om det, forklarede vidnet, at han i hvert fald er sikker på, at handleplanen var opdateret. Han er også sikker på, at der var nogle områder, hvor de havde fremdrift. Om det burde markeres som "god fremdrift" eller ej, kunne man måske diskutere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3759-3761 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015):

"3.3

SIR's anbefaling / bemærkninger:
Der er behov for, at der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.

Handling:
…
21.01.2015
Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og SAPPS.

Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015

Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.

Frist:
…
Punktet afsluttes"

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var korrekt at afslutte punktet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det var meget vigtigt for ham, at de drøftelser, der var om punktet, var drøftelser, som man også havde med SIR, således at SIR var opdateret på, hvor de var henne. Derudover var det hans opfattelse, at Udvikling Erhverv ville sikre, at de så fik de data, der skulle til, for at de kunne foretage de afstemninger, der skulle ske. Derefter ville man så sikre, at afrapporteringen skete fremadrettet på regnskabsgodkendelserne. Dermed var han sikker på, at der var nogle, der havde hånd om sagen. Det viste sig så senere at være en vanskelig sag, fordi de ikke fik de penge, de skulle have.

Forespurgt, om det var en forudsætning for vidnet, at pengene skulle bevilges eksternt, eller om han havde en antagelse om, at de selv havde midlerne til rådighed, forklarede vidnet, at de ikke havde midler til sådan noget. Når der skulle gennemføres sådan nogle projekter, skulle det op i et udvalg, som prioriterede, hvordan man skulle bruge midlerne. Det var Afregning Erhverv, der skulle sikre, at det kom derop.

Vidnet blev foreholdt, at Karsten Juncher har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der efter hans opfattelse ikke nødvendigvis skulle allokeres særskilte midler til en sådan indstilling, idet de enkelte direktørområder havde et driftsbudget, som de kunne disponere inden for. Hertil forklarede vidnet, at han ikke tror, at Udvikling Erhverv havde budget til selv at kunne gøre dette. I så fald ville de sikkert have gjort det. Forespurgt, om det var åbenbart for vidnet, at det var Udvikling Erhverv og ikke vidnets direktørområde, der skulle bære udgiften, forklarede vidnet, at det var meget åbenbart for ham. Forespurgt, hvorfor det var åbenbart for vidnet, forklarede vidnet, at hele procesejerskabet og de midler, der var knyttet op til udvikling på området, lå dér. Det var også derfor, det var Udvikling Erhverv, der startede sagen og bragte den op til det såkaldte Change Board.

Forespurgt, om direktionen blev orienteret om, at det var en forudsætning, at der blev tildelt midler ekstraordinært, forklarede vidnet, at han nok tror, at de fortalte, at de skulle indhente et omkostningsskøn hos CSC for at få det klaret. Han husker ikke nøjagtigt, hvad de drøftede på mødet.

2013-arbejdsgruppen

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at 2013-arbejdsgruppen blev nedsat "under Kundeservice", og at dette ses at have været formuleringen i forbindelse med SIR's 2010-rapport, hvorimod der ikke ses en tilsvarende formulering i forbindelse med SIR's 2013-rapport, og forespurgt til vidnets bemærkninger til dette, forklarede vidnet, at det godt kan være, at han har sagt "under Kundeservice". Det var nok, fordi en stor del lå dér. Det var Kundeservice og Inddrivelse, der havde ansvaret. Forespurgt, om det var den direktionsbeslutning, der blev truffet – dvs. hvor begge områder var nævnt – bekræftede vidnet dette.

27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3761-3764 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015):

"3.6 + 3.8

SIR's anbefaling / bemærkninger:
Der er behov for at foretage afstemning mellem angivelse og indberetning.

Handling:
…
21.01.2015
Der er afholdt møder med deltagelse af SIR henholdsvis 6. november 2014 og 21. januar 2015.

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berøre systemerne NTSE, 3S og RKO

…

En systemløsning kræver en nærmere beskrivelse og analyse af løsningsmodeller. Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften

Frist:
…
Punktet afsluttes"

Forespurgt, om dette efter vidnets opfattelse var en hensigtsmæssig måde at afslutte det pågældende punkt på, forklarede vidnet, at punktet som sådan – dvs. arbejdet med punktet – ikke var slut, fordi det sluttede i handleplanen. Der udestod jo fortsat samspillet med det tidligere punkt om de udsøgninger, der skulle foretages. Men det var udtryk for, at i forhold til handleplanen mente man, at man havde fat i opgaven, så den ikke længere behøvede at stå i handleplanen.

Forespurgt, om det anførte om de månedlige regnskabsgodkendelser rent faktisk blev foretaget i de lokale månedlige regnskabsindberetninger, forklarede vidnet, at han ikke så de lokale indberetninger. Forespurgt, hvordan man i direktionen så sikrede sig, at der blev fulgt op på det, hvis man ikke havde adgang til det dokument, man indberettede i fremadrettet, forklarede vidnet, at det ikke var tanken, at hele løsningen skulle ligge i indberetningen af de månedlige regnskabsrapporter. Det foreholdte drejede sig om, at man skulle afrapportere om, hvor langt man var kommet, og det valgte de ikke i direktionen at følge op på. Forespurgt, om det således ikke var gennem de månedlige afrapporteringer, man ville sikre sig, at der var fremdrift, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at direktionen nu skulle til at modtage de månedlige regnskabsgodkendelser. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem direktionen i denne sammenhæng var, forklarede vidnet, at han tænker på SKAT's direktion. SKAT's direktion bestod på det tidspunkt af Jesper Rønnow Simonsen, Jonatan Schloss, Karsten Juncher, Jan Topp Rasmussen, Jim Sørensen og så vidnet. Det var den fulde direktion.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3765-3766 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015):

"3.4

SIR's anbefaling / bemærkninger:
Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Handling:
…
21.01.2014

Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.

Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.

Punktet afsluttes, da problemstillingen indgår i TRACE projektet."

Forespurgt, om vidnet var enig i, at dette var det rette tidspunkt og grundlag for en afslutning af den pågældende anbefaling, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen grund til at tro, at det, der var sat ind i skemaet, og som kom fra Afregning Erhverv, ikke var korrekt. Det var dem, der var langt inde over, hvad der skete i forhold til det udenlandske element og TRACE-projektet. Han havde derfor ikke nogen grund til at tro, at punktet ikke kunne lukkes.

Forespurgt, om ikke vidnet som direktør eller direktionen generelt havde til opgave at sikre, at de tiltag, der blev igangsat i anledning af SIR's anbefalinger, var relevante og tilstrækkelige, og at man afsluttede punkterne på de rigtige tidspunkter, forklarede vidnet, at det konkrete punkt jo også skulle ses i sammenhæng med punktet om, at Afregning Erhverv og Regnskab skulle beskrive, om der kunne gennemføres yderligere kontroller i Regnskab.

Vidnet blev foreholdt, at man afsluttede punktet med henvisning til, at problemstillingen indgik i TRACE-projektet, men at dette tillige havde været situationen i forbindelse med SIR's 2010-rapport, hvor man udskød punktet med henvisning til TRACE. Forespurgt, om ikke man burde have forholdt sig til, hvad status på TRACE-projektet var, og om der var realitet i projektet, inden man afsluttede punktet, forklarede vidnet, at han ikke følte, at han havde grund til at anfægte den indstilling, der kom. Forespurgt, om der på dette tidspunkt vidnet bekendt forelå nogen opdateret viden om TRACE, forklarede vidnet, at det havde han intet kendskab til.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke fandt anledning til at undersøge nærmere, hvad der egentlig lå i bemærkningerne, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke fandt anledning til at undersøge nærmere, hvad der lå i den pågældende bemærkning.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om ikke man – når man anførte, at man undersøgte, om der var mulighed for at indlægge yderligere kontroller – i det mindste burde have anført, hvilke muligheder der så var for yderli-

gere kontroller, forklarede vidnet, at arbejdet med at beskrive yderligere kontroller i Regnskab ikke var lukket som følge af det anførte. Der blev også senere taget stilling til, hvordan man kom videre med arbejdet om, hvorvidt man i den mellemliggende periode kunne gennemføre yderligere kontroller.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 3765 (2015-01-27 (3) - vedhæftning til Iben von Hallas' e-mail til Jens Madsen vedr. kvartalsstatus på SIR's revisionsrapporter, opdateret handleplan af 27. januar 2015):

"3.4

…

Handling:
Fagområde: Betaling & Regnskab
Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer, Jeanette Nielsen afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller.

3.10.13:
Afregning Erhverv har den overordnede Procesejerskab.
De tager initiativ til indkaldelse til 1. møde i arbejdsgruppen …
Punkterne … 3.4 … behandles i Arbejdsgruppen.

Arbejdsgruppen har holdt møder den 7. og 27. november 2013, den 18. december 2013 og den 8. januar 2014. Næste møde planlægges til ultimo januar 2014.

Arbejdsgruppen er påbegyndt beskrivelse af opgaver og ansvarsområder …"

Forespurgt, hvad der på afslutningstidspunktet var anderledes i forhold til de tidligere behandlinger af punktet, og hvorfor man vurderede, at punktet på netop dette tidspunkt kunne afsluttes med henvisning til, at det indgik i TRACE, forklarede vidnet, at alle punkterne – som også nævnt tidligere – indgik i en samlet beskrivelse af, hvad man kunne gøre. Nu gik man så i gang med at beskrive, om man kunne indlægge nogle manuelle kontroller i Regnskab ud over den formelle kontrol, der hidtil var blevet gennemført. Nærværende punkt skulle ses i sammenhæng med det arbejde. Forespurgt, om ikke det var det, man hele tiden havde været i gang med, forklarede vidnet, at det var det, men man havde på dette tidspunkt ikke gjort det endnu. Foreholdt, at der heller ikke på dette tidspunkt var fundet en løsning, forklarede vidnet, at som han læser indstillingen, var de nu kommet så langt, at man kunne lukke den del af punktet. De behøvede ikke at beskrive det yderligere.

Forespurgt, om vidnet vurderede, at dette var et korrekt grundlag at lukke punktet på, og hvorfor man i så fald ikke allerede havde gjort det, da man satte arbejdsgruppen i gang, forklarede vidnet, at da indstillingen kom, måtte han vurdere, at man i Afregning Erhverv – som helt sikkert havde givet input til indstillingen – mente, at det nu havde en form, så direktionen kunne lukke punktet i handleplanen. Forespurgt, om vidnet forholdt sig kritisk til den oplysning, forklarede vidnet, at han ikke forholdt sig kritisk til oplysningen. Han gik ud fra, at indstillingen fra Afregning Erhverv i Kundeservice var helt i orden. Forespurgt, om der i så fald var realitet i direktionskontrollen af, om man nåede i hus med SIR-anbefalingerne, forklarede vidnet, at det ikke kun var ham, der behandlede denne del i direktionen. Hvis der var andre direktører, der tænkte, at det vist ikke var tilstrækkeligt, hvad de foretog sig, måtte vidnet gå ud fra, at de reagerede. Men det kunne man jo så forestille sig ville være sket inden da.

Vidnet blev foreholdt, at Winnie Jensen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun i direktionsarbejdet vedrørende revisionsrapporterne havde stort fokus på de rapporter, som hun selv fik tildelt ansvaret for, mens hun omvendt ikke så det som sin opgave at være kritisk overdommer eller kontrollant i forhold til de rapporter, som andre direktører fik ansvaret for. Forespurgt til vidnets holdning til dette forklarede vidnet, at hvis der var nogle direktører, der havde juridisk viden om, hvad der lå i TRACE-projektet, og som mente, at det nok var en forkert indstilling, ville det være meget underligt, hvis ikke de reagerede på det. Vidnet hørte heller ikke nogen reaktioner fra kundeservicedirektøren, som forfatteren af det foreholdte jo refererede til.

Forespurgt, hvor styringen af TRACE-projektet udgik fra, forklarede vidnet, at det vel helt oprindeligt udgik fra departementet, hvor drøftelserne jo også var. På et tidspunkt var Lisbeth Rømer meget optaget af, om der var noget i det. På tidspunktet for lukningen af punktet i direktionen var det nogle andre, der stod for det. Han husker at have set e-mails i materialet, der viser, at man i Regnskab ikke havde videre kendskab til TRACE, og at man derfor i forbindelse med nogle møder spurgte Afregning Erhverv om, hvad man skulle gøre, og om det var noget, man skulle deltage i. Afregning Erhverv svarede, at det skulle de ikke bekymre sig om.

Forespurgt, om der vidnet bekendt var nogen af hans direktionskolleger, der havde et indgående kendskab og et bedre kendskab til TRACE, end han selv havde, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det har han intet kendskab til. Måske Winnie Jensen, fordi hun på et tidspunkt var juridisk direktør.

Forespurgt, om der var nogen reel direktionskontrol, når problemstillingen blev indstillet til afslutning med henvisning til, at den indgik i TRACE-projektet, men

uden at man vidste, om projektet blev til noget, og når vidnet ukritisk sendte indstillingen videre uden at være bekendt med, om der var andre direktører, der havde førstehåndsviden om projektet, forklarede vidnet, at han bar den indstilling videre, der kom fra udvalget. Det var ikke en indstilling, der var skrevet i Regnskab.

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *3.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv.*
>
> *Bemærkninger:*
> *…*
> *Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv."*

Forevist ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR rapporter fordelt efter ansvarlig direktør") og forespurgt, om dette var den indstilling, som vidnet bar videre til direktionen, forklarede vidnet, at det var arbejdsgruppens indstilling, han bar videre. Forespurgt, når man som direktør fik tildelt en sådan opgave, om ikke det indebar andet end blot at være postbud, forklarede vidnet, at han helt sikkert også forholdt sig til de specielle områder, som vedrørte den del, som han kunne forholde sig til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen

for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

"Anbefalinger
…
6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

…

Aktiviteter
…
Ad 6) Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.
Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU-regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.
Punktet er afsluttet."

Vidnet forklarede, at på dette tidspunkt havde man i SKAT's direktion besluttet, at punkter i handleplaner, hvor man følte, at det gik godt med handleplanen, ikke behøvede at stå åbne i opfølgningsprotokollen. Det mener han også blev beskrevet andre steder. Forespurgt, om ikke man så burde have undersøgt, om der var realitet eller aktivitet i fx TRACE-projektet, når nu der i 2010 var brugt samme begrundelse i forhold til refusionsdelen, forklarede vidnet, at han også var sikker på, at når Afregning Erhverv i Kundeservice havde lavet en indstilling om det, var det, fordi de følte, at der var fremgang i det. Det skulle så i øvrigt ses i sammenhæng med det eneste punkt i rapporten, hvor fristen stadig udestod, nemlig at man ville se, hvad man indtil da kunne gøre for at indlægge nogle flere manuelle kontroller.

Forespurgt, hvad vidnet og direktionen gjorde for at kontrollere, at opfattelsen nede i organisationen var korrekt, forklarede vidnet, at de ikke kontrollerede dette. Forespurgt, hvorfor man så overhovedet havde opfølgningsrapporterne, forklarede vidnet, at det var, fordi man indledningsvist beskrev i opfølgningsrapporterne, hvad det var for områder, man skulle se på, og hvordan man forsøgte at løse problemerne. Undervejs i forløbet beskrev man så, hvad der skete, og når man på et tidspunkt kom så langt, at man tænkte, at nu behøvede de ikke længere at have det som et åbentstående punkt i forhold til opfølgning på revisionsrapporter, blev det sluttet. Det betød ikke, at punkterne nødvendigvis var sluttet, og at der ikke blev arbejdet videre med dem, for det gjorde der jo.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"), hvoraf fremgår, at der ved pkt. 1-7 var anført "Punktet er afsluttet".

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol over SIR rapporter fordelt efter ansvarlig direktør"):

> *"Ad 8) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer afklare om det er muligt at indlægge yderligere kontroller, eventuelt at der i forbindelse med sandsynlighedskontrollen/regnskabsgodkendelsen indarbejdes et punkt i SKAT's vejledning regnskabsafslutning – lokale firmakoder.*
> *Frist udestår"*

Foreholdt, at dette punkt var det eneste udestående, og at rapporten ikke ses efterfølgende at have indgået i direktionens monitorering, forklarede vidnet, at den samlede rapport heller ikke kom til direktionen, mens han var der. Der blev dog stadig arbejdet videre med punkterne.

Generelt om opfølgningsproceduren

Forespurgt, hvordan man som direktion kunne kontrollere, at der blev arbejdet videre, når alle punkter var lukket, og hvordan de i direktionen kunne være sikre på at huske, at de også skulle tage stilling til det overordnede ansvar, når der en dag kom en rapport om, hvilke yderligere kontroller der blev etableret, forklarede vidnet, at der jo blev arbejdet videre med alle punkter. Selv om der stod, at punkterne var sluttet, var det jo ikke mange af punkterne, der var rigtigt sluttet. De var sluttet i forhold til handleplanen, men der blev arbejdet videre med det. Der blev således arbejdet videre med, at de skulle udarbejde en overordnet beskrivelse af området, der kunne danne baggrund for de beslutninger, der skulle træffes på tværs af organisationen, og som også skulle danne baggrund for, om direktionen ville forholde sig til det overordnede ansvar. Som nævnt var det jo slet ikke sikkert, at de ville forholde sig til netop det punkt. Det kan man ikke vide, for det kom an på, hvilken indstilling der kom.

Forespurgt, hvordan man i direktionen sikrede sig, at der faktisk blev arbejdet videre, når man sluttede alle på nær et enkelt punkt, der intet nævnte om, at der var flere anbefalinger, hvor man ikke var i hus, og hvordan man sikrede sig, at man ikke på noget tidspunkt glemte at forholde sig til SIR's anbefaling, forklarede vidnet, at

ansvaret for at sikre, at der på et tidspunkt kom en samlet vurdering af rapporten, lå i de forretningsområder, der arbejdede med den. Dvs. at det lå i Kundeservice og til dels også i Inddrivelse. Dér, hvor der blev arbejdet med nogle punkter, skulle de jo sikre, at de nåede i mål med dem. Forespurgt, hvordan de kontrollerede dette, og hvordan de sikrede sig, at de ikke glemte et punkt, når de lukkede det, forklarede vidnet, at de i direktionen ikke havde et kontrolpunkt i forhold til opfølgning på lukkede revisionsrapporter.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet som inddrivelsesdirektør bevarede overblikket over opfølgningen og det arbejde, der foregik, når punkterne blev lukket uden at være gennemført, navnlig i lyset af vidnets tidligere forklaring om det stigende arbejdspres og hans fokus på inddrivelsesområdet som sådan, forklarede vidnet, at i Inddrivelse lå opfølgningen og arbejdet med de konkrete punkter hos Regnskab, og det betød, at når de skulle lave en samlet afrapportering på det hele, var det underdirektøren for Regnskab, der ville sikre, at det kom op til vidnet. Forespurgt, om det således var underdirektøren for Regnskab, der var tovholder i forhold til at følge arbejdet i inddrivelsesafdelingen, forklarede vidnet, at det jo var i Regnskab, man arbejdede med Inddrivelses del af hele det pågældende område. Det var også sådan, man drøftede det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således ikke længere havde en tjekliste på sit skrivebord, men at det var der en underdirektør, der havde, forklarede vidnet, at der ikke lå en gul seddel på hans skrivebord.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er vidnets vurdering, at opfølgningsproceduren var hensigtsmæssig og effektiv, forklarede vidnet, at det i hvert fald er hans opfattelse, at den måde, man tilrettelagde handleplanerne på, var for at sikre, at man fulgte op på de punkter, der var i Intern Revisions rapporter. Som det fremgik tidligere, syntes Intern Revision også, at det var en god måde. De syntes, at der var mange steder, hvor fristerne var udskudt, men de mente i hvert fald ikke på det tidspunkt, at der var noget galt med måden at følge op på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1971 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 15 "SKAT's opfølgning på revisionsrapporter"), hvoraf fremgår et skema med en oversigt over anbefalingerne fra SIR's 2013-rapport med angivelse af bl.a. de udskudte frister.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1975 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 15 "SKAT's opfølgning på revisionsrapporter"):

"15.6 Delkonklusion

Direktionen i SKAT besluttede i forlængelse af Intern Revisions revisionsrapport om revisionen af Udbytte- og royaltyskat for 2012, at forretningsenhederne Kundeservice og Inddrivelse skulle følge op på rapporten.

Rapporten Udbytte- og royaltyskat for 2012 indeholdt en række anbefalinger fra Intern Revision, hvoraf tre af anbefalinger var:

- At der blev etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.
- At SKAT sikre sig bedre i mod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat. Anbefalingen var særligt rettet mod refusioner via bankordningen.
- At der foretages afstemning mellem angivelse og indberetning for de børsnoterede selskaber.

Intern Revision har konstateret, at SKAT har markeret de tre ovennævnte anbefalinger som lukket i 2014. Det er Intern Revisions vurdering, at SKAT ikke har elimineret eller reduceret risiciene knyttet til de tre ovennævnte anbefalinger forinden anbefalingerne markeres som lukket af SKAT.

Selvom en anbefaling bliver markeret som lukket af SKAT, kan der fortsat pågå et arbejde i SKAT med henblik på at imødegå risikoen. Det er Intern Revisions vurdering, at såfremt der fortsat pågår et arbejde på at imødegå risikoen, kan risikoen ikke anses for at være afdækket. Anbefalingen kan dermed ikke betragtes som værende lukket."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at han først efterfølgende har læst rapporten. Den kom, samtidig med at han blev sendt hjem, så han kunne ikke forholde sig til den i et ledelsesmæssigt perspektiv. Det anførte var Intern Revisions konstatering af, at de syntes, at den metode, SKAT's direktion havde valgt, kunne virke uhensigtsmæssig.

Genåbning af handleplan

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1699 (2015-08-19 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. René Frahm Jørgensen vedr. status på handleplan, Jeanette Nielsens e-mail af 19. august 2015 til René Frahm Jørgensen, Dorthe Pannerup Maden og Susanne Thorhauge):

"Jeg vedlægger status på handleplan, som beskrivelsen ser ud p.t. Jeg har aftalt med Dorthe, at jeg videresender til Iben Von Hallas. Jeg har fået OK fra Susanne og Dorthe.

Vil du kigge på det Renè? Eller kan jeg blot videresende til Iben?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3771 (2015-08-19 (4) - E-mail-korrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, René Frahm Jørgensens e-mail af 20. august 2015 kl. 6.09):

"Hej Jens
…
Jeg har godkendt den underliggende handleplan til SIR-rapporten fra 2012."

Forespurgt, om vidnet var inde over den genåbning af handleplanen, der fandt sted i august 2015, forklarede vidnet, at han ikke kan lide, at man bruger begrebet "genåbning". Der lå faktisk noget forud for dette forløb. Der lå således en e-mail fra den 7. juli 2015, dvs. inden udbyttesagen dukkede op, hvor Jeanette Nielsen skrev til Sven Jørgen Nielsen og Dorthe Pannerup Madsen, at de skulle huske, at de skulle i gang med at arbejde videre med pkt. 8, selv om man havde lukket det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 5102 (2015-07-07 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. Sven Nielsen og Dorthe Pannerup Madsen med bl.a. notat om 'refusion af udbytteskat') og forklarede, at der blev arbejdet med det undervejs, fordi der var nogle punkter, der skulle arbejdes videre med. Det er vigtigt at vise, at der ikke først blev taget fat i denne opgave, da udbyttesagen kom op, men at man inden dette tidspunkt arbejdede med det, og at det var vigtigt for dem, at de så på, hvad de foretog sig på disse områder.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1700 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan) og foreholdt, at lukningsindstillingerne var væk, og at der for pkt. 2, 3, 4, 5, 6 og 8 var anført en aktuel status for den 17. august 2015. Forespurgt til vidnets bemærkninger til, at dette kan læses, som at dokumentet var blevet genåbnet, forklarede vidnet, at han opfatter det sådan, at man i dokumentet viste, hvad der var sket tidligere, og at man så skrev videre i det med den aktuelle status. Foreholdt, at man gjorde andet end at skrive videre i dokumentet, idet man jo fjernede lukningen, forklarede vidnet, at han ikke var inde over det, men betragter det, som at man tog de otte punkter fra revisionsrapporten og anførte, hvad status på dem var dags dato. Foreholdt, at man også fjernede afslutningen,

som tidligere var i samme dokument, forklarede vidnet, at man brugte dokumentet til at fortælle om de enkelte punkter.

Forespurgt, hvorfor man anførte denne status i forhold til handleplanen, hvis ikke man genåbnede punkterne, forklarede vidnet, at han som nævnt ikke var inde over, hvad der skete i denne periode, men det skulle vel bruges som en orientering af enten direktøren eller en anden om, hvad status var i forhold til det her. Der var i denne periode rigtig meget korrespondance frem og tilbage mellem mange personer og enheder, og her gav man så en status på, hvor man var i forhold til de beslutninger, der var truffet tidligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3771 (2015-08-19 (4) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Jens Sørensens e-mail af 20. august 2015 kl. 6.50 til René Frahm Jørgensen):

> *"Hej Rene*
> *Tak for det."*

Forespurgt, om det var udtryk for, at vidnet var enig i, at nu skulle dokumentet revisiteres, forklarede vidnet, at det var rigtig vigtigt, at de gav en status på, hvor de var henne. Det var jo et af de områder, hvor der tidligere havde været revision, og han blev spurgt ind til, om det havde ført noget med sig. Han betragter det derfor som et statusnotat. Han var bare ikke ret meget inde over det. Han var slet ikke inde over det konkrete dokument og var meget lidt inde over det i det hele taget. Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt læste dokumentet igennem, forklarede vidnet, at han læste den status, der kom på det tidspunkt.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med René Frahm Jørgensen om, hvad det skulle bruges til, og forespurgt, hvad man skulle igangsætte fremadrettet, forklarede vidnet, at han husker, at på et tidspunkt skulle man give en status for, hvad de kunne gøre på disse områder, og om der var nogle steder, hvor de skulle sætte mere turbo på. På et tidspunkt kom der også et dokument, der sagde noget om, hvad de arbejdede med, og hvornår de forventede at blive færdige med det. Det var en slags status for, hvordan man satte yderligere turbo på en sag, der pludselig var blevet meget aktuel.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1700 og 1703-1704 (2015-08-19 (2) - Vedhæftning til Jeanette Nielsens e-mail vedr. status på handleplan):

"Anbefalinger
…
6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

…

Aktiviteter
…
Ad 6)
…

Aktuel status den 17. august 2015:
…
Det bemærkes endvidere, at der gennem flere år – i regi af OECD – har været arbejdet på at opstille rammerne for et standardiseret system (TRACE), hvorefter procedurerne for refusion af udbytteskat kan effektiviseres. Implementeringen af systemet vil betyde, der i højere grad kan ske indeholdelse af den korrekte udbytteskat ved udbytteudlodningen, således at der ikke efterfølgende skal ske refusion af udbytteskatten. Danmarks eventuelle deltagelse i TRACE kræver systemudvikling og gennemførelse af lovændring. Tidshorisonten kendes ikke."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han læste denne tekst, forklarede vidnet, at han tænkte, at det ikke var den samme tekst, der var, da de lukkede punktet. Forespurgt, om ikke man burde have undersøgt det beskrevne, da man lukkede punktet, forklarede vidnet, at set i bakspejlet kunne man godt have gjort det, men de havde tillid til, at den indstilling, der kom på det tidspunkt, var korrekt. Forespurgt, om det var ny viden, eller om det var viden, der kunne være fundet i januar 2015, forklarede vidnet, at det ved han ikke noget om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5101 (2014-11-13 - E-mail fra Jeanette Nielsen til Dorthe Pannerup Madsen vedr. deltagelse i møde om TRACE):

"Kære Dorthe,

Jeg deltog i informationsmødet vedrørende TRACE i sidste uge. Som jeg har forstået det, så er der nu i EU-regi taget en beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder mulighed for nettoindeholdelse. Vi skal så her i Danmark tage stilling til, om vi vil implementere systemet (det er frivilligt). Det kræver systemudvikling og ny lovgivning. Tidshorisonten er ukendt."

Foreholdt, at det anførte meget ligner det foreholdte fra august 2015 (ekstraktens side 1704), og forespurgt, om det med den viden, vidnet har i dag, er hans opfattelse, at det i 1. kvartal 2015 var korrekt at lukke punktet med henvisning til TRACE-projektet, forklarede vidnet, at for det første tror han ikke, at han så det. For det andet forholdt de sig til den indstilling, der kom fra arbejdsgruppen, ligesom de havde den baggrundsviden, at SIR i 2013-rapporten skrev om TRACE og vurderede, at det var fornuftigt, at man deltog i det arbejde. De blev således bare betrygget i, at det kørte, som det skulle.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at han havde en forventning om, at SIR – når de havde revideret et givet område – ville gøre opmærksom på, hvis der var legale udfordringer, og forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at man i SIR havde et egentligt driftsansvar, forklarede vidnet, at når SIR skrev, at det var SIR's opfattelse, at SKAT gjorde en tilfredsstillende indsats i forhold til at indføre nettoafregning, og når SIR knyttede dette op på, at SKAT arbejdede sammen med OECD-landene om dette, så betryggede det ham i hvert fald i, at der skete noget på området. Når han samtidig fik nogle indstillinger om, at arbejdet med TRACE-projektet var med til at løse det på sigt, var der ikke nogen alarmklokker hos ham, der fik ham til at gå tilbage og undersøge det nærmere. Der var ikke nogen, der advarede ham om, at der kunne være et eller andet, der kunne gå galt.

Vidnet blev foreholdt, at man i 2010 fik en rapport, hvor der stod, at der ikke var fulgt op på tidligere rapporter, og at der ikke blev ført kontrol, samt at vidnet som ansvarlig direktør for regnskabsområdet måtte være klar over, at der ikke var indført nye kontrolfunktioner på hans område vedrørende udbytterefusion. Forespurgt, om vidnet på den baggrund følte, at han kunne læne sig tilbage og sige, at de ikke havde et problem, fordi SIR syntes, at de tiltag eller den proces, der havde været, ikke skulle kritiseres, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han på noget tidspunkt kunne læne sig tilbage i forhold til det her. Der var imidlertid mange punkter i det, og kontrolpunkterne havde også noget at gøre med, hvordan man afstemte indberetningerne og udbetalingerne. Det havde noget at gøre med, at man også så på, om man – indtil der kom noget andet – skulle indføre nogle nye manuelle kontroller. Det skulle således ses i den sammenhæng, at der blev arbejdet med det. Han havde i hvert fald ikke grund til at tænke, at det var forkert, når der stod, at TRACE kørte.

Foreholdt, at vidnet brugte formuleringen, at der skulle sættes "yderligere turbo på", efter man blev bekendt med den formodede svindel, og forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at der var den fornødne fremdrift forud for afdækningen af svindlen, forklarede vidnet, at som nævnt var meget af det temmelig komplekst, fordi det indebar, at der var rigtig mange, der skulle involveres i det, og fordi det viste sig i hvert

fald på det regnskabs- og afstemningsmæssige område, at der var nogle IT-udfordringer, som de ikke bare kunne håndtere. Det medførte, at det tog lang tid.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der i vidnets brug af ordet "turbo" lå, at opfølgningen på SIR's 2013-rapport var særlig opprioriteret, forklarede vidnet, at når han brugte ordet "turbo", var det i forbindelse med det, der blev skrevet ind i handleplanen i august 2015. Foreholdt, at vidnet brugte formuleringen "yderligere turbo", og forespurgt, om det var udtryk for, at der i forvejen var en særlig høj hastighed i den pågældende opgave, forklarede vidnet, at han så må korrigere, hvis han sagde "yderligere turbo". Han mener, at der blev sat turbo på.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1705 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Jens Sørensens e-mail af 21. august 2015 til René Frahm Jørgensen):

> *"Hej Rene*
> *Og jeg har sagt følgende til Jesper:*
>
> *Jeg har aftalt følgende med Rene:*
>
> *- der er aftalt møde i Høje T. i dag, hvor procesejer, Kundeservice Erhverv og Betaling og Regnskab deltager*
>
> *- har fastholdt, at det er ikke tilstrækkeligt, at der først er en ny proces på plads pr. 1. oktober. Vi skal i gang nu og skal kunne dokumentere en yderligere kontrol/risikovurdering (gerne afrapporteret i IRS)"*

Forespurgt til det forløb, der blev behandlet i det foreholdte, forklarede vidnet, at i den del af handleplanen, hvor man beskrev aktiviteterne – dvs. hvad der skulle ske under de enkelte punkter – var der også sat nogle datoer ind, der lød på den 30. september 2015. Under en drøftelse – som han dog ikke husker nærmere – med Jesper Rønnow Simonsen tilkendegav vidnet, at som situationen var, skulle man sikre sig, at de fik ændret disse datoer. Fordi der samme dag var et møde i Høje Taastrup, var det vigtigt at få meddelt til René Frahm Jørgensen, at man ikke arbejdede efter en frist, der hed den 30. september 2015, men at man skulle arbejde hurtigere.

SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Departementets involvering i udbytteadministrationen

Forespurgt, hvad vidnets kendskab var til det samarbejde, der i perioden 2010-2013 var mellem udbytteadministrationen og de øvrige dele af organisationen, når det drejede sig om konkret sagsbehandling, forklarede vidnet, at i den periode blev det langt hen ad vejen initieret af Lisbeth Rømer, der var leder på området, og som var fulgt med området fra kompetencecentret. Lisbeth Rømer havde rigtig mange dialoger med departementet om udbyttedelen. Det var typisk ikke noget, han selv var involveret i eller vidste noget om, men han kan se, at der var rigtig meget dialog. Han husker også, at Lars Nørding ved forskellige lejligheder, når de talte om udbytte, fortalte, at det var de i dialog med departementet om. I denne periode opfattede vidnet således, at de var i tæt dialog med lovgiver om en række af de opgaver, der skulle løses på udbytteområdet. På nogle områder var dette i øvrigt en usædvanlig konstellation, fordi det normale var, at man gik via Koncerncentret til departementet, men som han fik det fortalt, var der en forståelse for, at Lisbeth Rømer på en række områder drøftede det direkte med sagsbehandlere i departementet. Derudover var der på hele procesejerområdet hele tiden dialog, fordi de opgaver, der blev løst som følge af rapporter o.l., blev drøftet på tværs af forretningsområderne. Derudover kan han se, at der var løbende dialog typisk med nogle fra Indsats eller fra andre kontrolenheder, hvis der var behov for hjælp til nogle bestemte opgaver, eller hvis man skulle yde noget i forbindelse med nogle kontroller.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet på daværende tidspunkt godt var bekendt med, at Lisbeth Rømer i perioden 2010-2013 havde nogle direkte kontakter til departementet, forklarede vidnet, at det var han bekendt med, fordi han fik det fortalt. Han vidste ikke noget om omfanget, men han fik fortalt, at der indimellem var dialog mellem Lisbeth Rømer og departementet.

Foreholdt, at man havde korrespondance om såkaldte omvendte juletræer og om beneficial ownership, og forespurgt, om vidnet var bekendt med, at det var så dybdegående dialoger, der var mellem Lisbeth Rømer og departementet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt til vidnets vidensniveau i forhold til, hvad drøftelserne gik ud på, forklarede vidnet, at han typisk blev orienteret af Lars Nørding om, at der var en eller anden proces i gang om noget lovgivningsmæssigt e.l., hvor man var i dialog med departementet. Det var på det niveau.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var sager, hvor man oplevede, at man ikke havde tilstrækkelig faglig kompetence til at træffe de afgørelser, der lå i enheden, forklarede vidnet, at han husker, at han fik oplyst, at man på nogle områder skulle samarbejde med Indsats eller Kundeservice, fordi det var i disse enheder, man

havde kompetencerne til at foretage nogle konkrete faglige vurderinger, som man typisk ikke kunne foretage i regnskabsenheden.

Kildeskatteprojektet

Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt var bekendt med det samarbejde, udbytteadministrationen havde med Store Selskaber i forbindelse med Store Selskabers såkaldte Kildeskatteprojekt, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det så han først, da han læste undersøgelseskommissionens materiale. Forespurgt, om vidnet havde kendskab til Kildeskatteprojektet i Store Selskaber, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev gjort opmærksom på, at man fra Store Selskaber efterspurgte materiale fra udbytteadministrationen, hvilket Store Selskaber i nogen grad havde svært ved at få, forklarede vidnet, at det blev han overhovedet ikke.

Forevist ekstraktens side 5213 (2014-06-24 - Afgørelse fra Jens Sørensen til The Abu Dhabi Investment Authority vedr. indsigelse over SKAT's sagsbehandling) og forespurgt, om vidnet erindrer dette forløb, forklarede vidnet, at han ikke husker den konkrete indsigelsessag. Han behandlede en del indsigelsessager, fordi det var hans ansvar at besvare indsigelser mod sagsbehandlingen – dvs. ikke vedrørende det reelle indhold – for så vidt angik opgaver, der lå inden for Inddrivelses forretningsområde. Det skete ved, at han havde en medarbejder, der løste alle de indsigelsessager, han havde. Han husker ikke den konkrete sag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5213 (2014-06-24 - Afgørelse fra Jens Sørensen til The Abu Dhabi Investment Authority vedr. indsigelse over SKAT's sagsbehandling):

> *"Tak for din henvendelse af den 21. april 2014, hvor du på vegne af jeres klient The Abu Dhabi Investment Authority har klaget over sagsbehandlingen af jeres klients anmodning om tilbagesøgning af betalte udbytteskatter.*
>
> *Anmodningen blev indsendt den 28. december 2012, og efterfølgende har I flere gange rykket for afgørelse, ligesom I den 11. juli 2013 havde anmodet om aktindsigt.*
>
> *I blev senest lovet svar på jeres henvendelser inden udgangen af marts måned 2014, men denne frist har vi heller ikke overholdt.*
>
> *Jeg skal som direktør for SKAT Inddrivelse behandle jeres indsigelse over sagsbehandlingen, og jeg har derfor gennemgået sagsforløbet. Jeg har i den forbindelse indhentet en udtalelse fra den omhandlede sagsbehandler og hans funktionsleder.*

På baggrund heraf må jeg erkende, at behandlingen af jeres anmodning på ingen måde lever op til vort mål om at løse vores opgaver enkelt, effektivt og korrekt.

Jeres henvendelse har fra starten været fejlplaceret i afdelingen Betaling og Regnskab i SKAT Inddrivelse, og jeg beklager meget, at vi ikke på et langt tidligere tidspunkt har sørget for, at sagen blev overgivet til den driftsenhed i SKAT, som skulle foretage den fornødne sagsbehandling og træffe afgørelse om jeres klients skattepligtsforhold og dermed, om de er berettiget til tilbagebetaling af udbytteskatten."

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om snitfladerne i forhold til, at der var tilbagebetalingssager vedrørende udbytteskat, som ikke skulle ligge i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Der var dog sager, hvor man bad om hjælp andre steder fra, fordi man ikke selv havde de faglige kompetencer til at løse dem, og han går ud fra, at dette var en sådan sag. Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer forløbet, eller hvorfor sagen ikke blev afgjort i Regnskab, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad kriterierne var for at bede om hjælp fra andre afdelinger, når der ikke var de fornødne kompetencer i Regnskab, og hvordan man undersøgte, om der var et sådant behov, forklarede vidnet, at som han husker det, havde René Frahm Jørgensen fortalt vidnet, at der en gang imellem kom en sag ind, hvor sagsbehandleren vurderede, at de ikke kunne løse det selv, og hvor de måtte søge om hjælp.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at man søgte om hjælp, men at afgørelsen stadig blev truffet i Regnskab, forklarede vidnet, at han tror, at afgørelsen i en række situationer blev truffet et andet sted. Forespurgt, om vidnet var bekendt med dette, forklarede vidnet, at det jo typisk var i forbindelse med noget hjælp fra Store Selskaber. Forespurgt, om Store Selskaber således overtog sagsbehandlingen, bekræftede vidnet dette.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 549 (2011-10-07 (1) - E-mail fra Pia Eder til Aino Olsen vedr. notat om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

"Inden notatet forelægges udvidet direktion skal regionsdirektør for Midtjylland Jens Sørensen og skattedirektør for regnskab Lars Nørding orienteres."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 551 (2011-10-07 (2) - Notat fra Afregning Erhverv om styrkelse af det faglige samarbejde med Store Selskaber):

> *"Nuværende placering af udbytteadministrationen*
> *Udbytteadministrationen er i den nuværende struktur placeret under, fagsøjlen Regnskab i region Midtjylland, men rent fagligt har udbytteadministrationen ikke meget tilfælles med regnskabsopgaverne i fagsøjlen.*
>
> …
>
> *Anbefaling*
> *Det anbefales at udbytteadministrationen placeres under Store Selskaber for derved at styrke det faglige samarbejde."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om dette forløb, forklarede vidnet, at han først har set notatet i forbindelse med sin gennemgang af materialet fra undersøgelseskommissionen. Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer drøftelser i Udvidet Direktion, eller om han modtog notatet forud for forelæggelsen for Udvidet Direktion, som der ellers blev lagt op til, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, at der var ønsker eller overvejelser om at flytte udbytteadministrationen fra hans enhed til Store Selskaber, forklarede vidnet, at han ikke kan huske et egentligt ønske fra Store Selskaber, men at det undervejs blev drøftet, om man skulle flytte opgaven. Det var typisk, i forbindelse med at de så på hele organiseringen af SKAT og lokaliseringen af enhederne. På et tidspunkt var René Frahm Jørgensen desuden i dialog med Store Selskaber om det.

Forespurgt, hvad vidnets holdning var til overvejelserne om at flytte enheden, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt ikke forholdt sig til det. Det gjorde han først i forbindelse med det notat, der kom fra René Frahm Jørgensen, efter René Frahm Jørgensen havde været i dialog med Store Selskaber, og hvor René Frahm Jørgensen meddelte direktionen, at flytningen ikke blev aktuel, fordi man havde fundet ud af at løse opgaven på en anden måde og i sammenhæng med nogle andre opgaver i Inddrivelse. Forespurgt, om det betød, at vidnet aldrig forholdt sig materielt til spørgsmålet, forklarede vidnet, at han aldrig var inde i, om opgaven skulle placeres et andet sted.

Forespurgt, om vidnet havde andre afgørelsessager under sig, dvs. om der i Regnskab 2 lå andre sager, hvor borgere eller andre retssubjekter sendte en ansøgning og fik et afslag eller en tilladelse, forklarede vidnet, at det gjorde der givetvis i rigtig mange situationer. Han tror nu mest, at de eksekverede på andre områder. Han kan

ikke umiddelbart erindre, at en ansøgning havnede i Regnskab. Det står ikke klart for ham, at det skulle være tilfældet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det – navnlig ressourcemæssigt – ville have indebåret, hvis man skulle have flyttet udbytteadministration til en anden afdeling, herunder om det var en opgave, der ville have været let eller vanskelig at komme af med, fx afhængigt af om enheden var over- eller underbemandet, forklarede vidnet, at han ikke tror, at bekymringen gik på, om der var over- eller underbemandet. Han kan ikke huske, at de på det tidspunkt havde opgaver, der var overbemandet. Som nævnt tidligere var de alle steder meget pressede på ressourcerne, og det var derfor ikke det, der var afgørende. Her drejede det sig om en opgave, der i omfang ikke fyldte ret meget, og derfor var han formentlig meget lidt involveret. Hvis det drejede sig om at flytte en opgave, der involverede 50 medarbejdere, ville det være meget underligt, hvis man gik i gang med sådanne drøftelser uden at vende det med ham, men hvis det var en opgave, der blev bemandet med måske fire medarbejdere, og man kunne se, at det var hensigtsmæssigt at placere den et andet sted, ville det derimod være naturligt, at man gik i gang med drøftelserne umiddelbart. Forespurgt, om det gjaldt, selv om der på udbytteområdet var flere tusinde sager om året, og forespurgt, om antallet af sager havde betydning for områdets vigtighed, forklarede vidnet, det havde det selvfølgelig. Derfor var det også sådan, at når der skulle træffes en beslutning om formelt at flytte en opgave, skulle den træffes af en direktion, af Udvidet Direktion eller af andre. Efter hans opfattelse ville det dog være helt reelt, at en underdirektør eller skattedirektør var i dialog med en underdirektør eller skattedirektør fra et andet område for at se, om der var noget, der var uhensigtsmæssigt, og som skulle bæres op.

24. oktober 2013 – dialogmøde med Jesper Rønnow Simonsen

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at der i oktober 2013 blev holdt et dialogmøde mellem udbytteadministrationen og Jesper Rønnow Simonsen, og forespurgt, om det var et forløb, vidnet var orienteret om, forklarede vidnet, at på dette tidspunkt i 2013 var Jesper Rønnow Simonsen på besøg mange forskellige steder for at blive set i driften. Vidnet vidste derfor godt, at det pågældende dialogmøde skulle afholdes, men han var ellers ikke involveret i det. Det var slet ikke tanken, at inddrivelsesdirektøren skulle med, når Jesper Rønnow Simonsen kom på besøg.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4222 (2013-10-25 - E-mails fra René Frahm Jørgensen til Jesper Rønnow Simonsen om dialogmødet den 24. oktober 2013, René Frahm Jørgensens e-mail af 23. oktober 2013):

"Hej Jesper

Forud for vores møde mig dig i morgen, så får du lige en meget kort briefing omkring "tingenes tilstand" i Betaling og Regnskab.
…
- Opfølgning/handleplaner på revisionsrapporter for Inddrivelse er samlet i Betaling og Regnskab."

Forespurgt, om vidnet ved, hvilke drøftelser der var omkring det anførte om revisionsrapporterne, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1062 (2013-11-16 - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. den fremtidige placering af opgaven med refusion af udbytteskat):

"Udbytteskat

…

Forslag til løsningsmodel:
Opgaven løses også i fremadrettet perspektiv i Inddrivelse, Betaling og Regnskab, men i en ny sammenhæng sammen med selskabsskattedelen. Det er vurderet, at der på dette område er et opgavematch, hvor der kan opnås en både ressource- og opgavemæssig gevinst. I forhold til fremdrift hos procesejer, så er der i forbindelse med en revision af udbytteskatteområdet taget initiativ til et forbedret samarbejde – og samtidig har Jesper Rønnow (på det afholdte dialogmøde) bedt om en beskrivelse af de systemmæssige forbedringer, der ifølge vores opfattelse kan løse store dele af de problemstillinger vi dagligt bliver stillet overfor. Beskrivelsen er under udarbejdelse og forventes sendt i november 2013."

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1067-1069 (2013-11-20 (2) - Notat af Lisbeth Rømer til Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'Udbytteskat - problemstilling omkring afstemning').

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1105 (2013-12-15 - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. notatet til Jesper Rønnow Simonsen og den manglende afsendelse, René Frahm Jørgensens e-mail af 15. december 2013 til Dorthe Pannerup Madsen med kopi til Hanne Villemoes Hald):

"Som tidligere nævnt et notat fra Lisbeth vedr. udbytteskatten.

Beklager at I ikke har fået det før nu.

Det var min plan at notatet skulle gå til Jesper R, som opfølgning på vores dialog-møde med ham.

Nu synes jeg måske at det vil give bedre mening, at vi trykker på i forhold til samarbejdet med afregning erhverv."

Forespurgt, om vidnet på nogen måde var inde over dette forløb, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at han var orienteret om nogle overvejelser omkring en flytning af udbytteadministrationen til Kundeservice, og forespurgt, om det var i efteråret 2013, at vidnet var involveret i dette, forklarede vidnet, at det husker han ikke umiddelbart.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 958 (2013-06-04 (3) - Notat af Lisbeth Rømer om en række udfordringer vedrørende kontrol med refusion af udbytteskat):

"Forslag
Refusion af udbytteskat til udenlandske aktionærer bør også ligge i Kundeservice. Refusionerne kræver adgang til 3 S og til RKO - eKapital (hvor VP indberetninger lægger sig).
Udbetalingsordrerne kan sendes til SAP, hvor de, der gør det i dag, vil være. Det er en ren bogholderiopgave."

Forespurgt, om vidnet var inde over dette notat, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han har kun set det i undersøgelseskommissionens materiale. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med René Frahm Jørgensen om Lisbeth Rømers overvejelser og anbefalinger, forklarede vidnet, at det havde han ikke på dette tidspunkt. Man skal desuden være opmærksom på, at dette foregik i forbindelse med en geografisk flytning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1295 (2014-08-08 (2) - Notat af René Frahm Jørgensen vedr. omplacering af enkelte opgaver vedr. udbytteskat):

"Sagsbehandlingsopgaver fra Udbytteskat

Vi har konstateret, at der i Udbytteskat er sagsbehandlingsopgaver, som pt. ikke løses på grund af manglende kompetencer på denne opgavetype."

Forespurgt, om dette var drøftelser eller overvejelser, vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at det var det ikke på dette tidspunkt. Forespurgt, hvornår vidnet blev involveret i det, forklarede vidnet, at det gjorde han, da René Frahm Jørgensen afrapporterede til direktionen om, at han havde været i dialog omkring det, og at han i øvrigt fandt, at opgaven skulle blive, hvor den var, og løses sammen med nogle andre opgaver. Forespurgt, om vidnet således først blev involveret efterfølgende, bekræftede vidnet dette.

Flytning af udbytteadministrationen til Horsens

Forespurgt, hvorfor man overvejede at flytte udbytteadministrationen til Horsens, forklarede vidnet, at man på det tidspunkt var i gang med at flytte en række forskellige opgaver rundt i landet for at samle de landsdækkende enheder så meget som muligt. For at kunne styrke sagsbehandlingen, være mere effektive og styre kompetenceniveauet var det vigtigt, at man forsøgte at samle det rundt omkring i landet. Det var blevet besluttet, at Regnskab skulle ligge i Horsens, og derfor skulle opgaven i forbindelse med en større flytteplan nu flyttes, så man kunne have fokus på, hvordan man varetog den fremadrettet. Forespurgt, hvornår beslutningen om flytningen blev truffet, forklarede vidnet, at det gjorde den, i forbindelse med at de modtog målbillederne i tiden op til sommeren 2014.

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet i forbindelse med flytningen havde i forhold til behov for faglighed i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke var nede i den helt specifikke del om faglighed. Det, der var vigtigt på alle de områder, der blev flyttet, var, at man sikrede sig, at flytningen ikke kom til at ske med et knips med fingrene, men at man fik sikkerhed for, at man kunne få opgaverne flyttet, så der enten var nogle, der flyttede med opgaven, eller man fik nogle oplært i den. I den konkrete situation husker han, at der var medarbejdere fra Horsens, der skulle til Høje Taastrup og oplæres.

Forespurgt, hvad tidshorisonten for en sådan flytning var, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad der stod i målbillederne, men de drøftede, at de skulle være forsigtige med bare at presse det igennem til en bestemt dato. Han kan ikke huske den konkrete dato, men det står i målbilledrapporten. Der var også en række situationer, hvor de var meget opmærksomme på, om man kunne nå at lære nogle op, hvis medarbejderne ikke flyttede med, og hvad det i givet fald så betød.

Forespurgt, om vidnet var involveret i, hvad Dorthe Pannerup Madsens påtænkte rolle var, forklarede vidnet, at Dorthe Pannerup Madsens opgave på det tidspunkt var at håndtere det, der var i Høje Taastrup, indtil man kunne sikre en oplæring og en overlevering til Horsens. Forespurgt, om Dorthe Pannerup Madsen med formu-

leringen "håndtere" havde et fagligt ansvar eller en rent ledelsesmæssig rolle, forklarede vidnet, at når man var leder for en enhed, hvor man havde en opgave, så havde man selvfølgelig et fagligt ansvar i den periode, man var der. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at Dorthe Pannerup Madsen havde forudsætningerne for at udfylde dette, forklarede vidnet, at hver gang der kom en ny medarbejder ind på en post, skulle den pågældende indføres i opgaven. Det skulle Dorthe Pannerup Madsen også.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Procesejere

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 46 for den 22. januar 2020 side 50 (Jonatan Schloss' forklaring):

> *"Forespurgt, hvad der skete med det organisatoriske ansvar – dvs. direktøransvaret – når en person i en procesejerstilling hjalp en anden afdeling end sin egen, fx hvis en procesejer i Kundeservice hjalp Inddrivelse, forklarede vidnet, at Susanne Thorhauge selv og nogle af hendes medarbejdere i denne sammenhæng arbejdede hos eller for Jens Sørensen. Det er vidnets opfattelse, at i den forbindelse havde Jens Sørensen det faglige ansvar i forhold til at bestemme, hvad de skulle lave, men hvis de ville have lønforhøjelse eller skulle fyres, lå ansvaret hos vidnet eller Richard Hanlov. Vidnet havde stadig et personalelederansvar, men det faglige ansvar for det arbejde, der skulle udføres, lå hos den direktør, der havde ansvaret for projektet. Det kan man også se, idet Susanne Thorhauge undervejs kommunikerede direkte med René Frahm Jørgensen, som var underdirektør i Inddrivelse, og med Jens Sørensen, som var direktør for Inddrivelse, uden at vidnet eller Richard Hanlov var inde over. Det viser meget fint, at hun havde nogle konkrete opgaver, som hun løste for eller sammen med Inddrivelse og deres folk, selv om hun stadigvæk hørte til i Kundeservice. Forespurgt, om man kan udtrykke det sådan, at den pågældende blev udlånt til at løse en opgave, forklarede vidnet, at det kan man ikke, for hun havde stadig masser af opgaver i Kundeservice også. Forespurgt, om man kan kalde det et delvist udlån, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem Susanne Thorhauge i en sådan udlånssituation modtog instruktioner fra, forklarede vidnet, at det kom an på opgaven. I det pågældende tilfælde, hvor det vedrørte en udbytteskatteproces, modtog hun instrukser fra René Frahm Jørgensen og Jens Sørensen. Det fremgår også af e-mailkorrespondancen, at det var dem, hun havde al dialog med. Det var Richard Hanlov og vidnet ikke involveret i."*

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at sådan ser han det slet ikke. De havde en opgave, de skulle løse i fællesskab mellem Inddrivelse og Kundeservice, som havde ansvaret. På intet tidspunkt havde vidnet opfattel-

sen af, at han frit kunne disponere over en del af tiden hos Susanne Thorhauge eller andre i Kundeservice. Sådan fungerede tingene ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der i det foreholdte er noget, vidnet er enig i, forklarede vidnet, at det er klart, at han ikke på noget tidspunkt skulle drøfte løn eller afsked eller andre forhold med medarbejderne fra Kundeservice. Det, der skete, var, at de løste en opgave, hvor ansvaret var placeret både i Kundeservice og i Inddrivelse. Det var en opgave, der skulle løses sammen, og det var meget naturligt, at der vedrørende en stor del af den opgave var direkte korrespondance mellem dem, der var involveret i de pågældende opgaver. Det ville have været en underlig situation, hvis Susanne Thorhauge, hver gang hun skulle i dialog med nogen, skulle gå via Richard Hanlov og Jonatan Schloss og videre over til vidnet og ned gennem systemet.

REGNSKABSGODKENDELSER OG SANDSYNLIGHEDSKONTROLLER

Regnskabsinstrukser

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnets relation til regnskabsinstruksen var, forklarede vidnet, at regnskabsinstruksen blev underskrevet af direktøren og af vidnet selv og i en periode af vidnet og af Lars Nørding. De havde derfor det overordnede ansvar for regnskabsinstruksen. Forespurgt, om vidnet også var med til at udarbejde instruksen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken direktør vidnet henviser til, forklarede vidnet, at så vidt han husker, blev regnskabsinstruksen i den sene periode underskrevet af direktør Jesper Rønnow Simonsen og af vidnet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet opfattede dækningsområdet for regnskabsinstruksen, forklarede vidnet, at det var beskrevet i regnskabsinstruksen, hvilke opgaver den medførte. Forespurgt, om vidnet opfattede alle afdelinger i SKAT eller kun Regnskab som omfattet af regnskabsinstruksen, forklarede vidnet, at regnskabsinstruksen – som han erindrer den – omfattede en række forhold vedrørende § 38, men i det omfang det rakte ind på andre områder, skulle alle jo agere inden for regnskabsinstruksens rammer.

Forespurgt, om regnskabsinstruksen gjaldt for enhver arbejdsopgave i regnskabsenheden, forklarede vidnet, at den gjaldt, i det omfang hvor der var beskrevet opgaver i regnskabsinstruksen. Forespurgt, om vidnet også opfattede regnskabsinstruksen som en instruks, der omfattede sagsbehandlingsprocesser og afgørelsessager, forklarede vidnet, at det har han ikke umiddelbart forholdt sig til.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2104 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Regnskabsinstruks for Skatteministeriets Koncern § 38"):

> *"Det overordnede regnskabsmæssige ansvar*
>
> *2010 - 2012: SKAT Regnskab varetager den overordnede planlægning og styring af regnskabsopgaven*
>
> *2012 - 2014: Det overordnede regnskabsmæssige ansvar er placeret i Regnskab, SKAT Midtjylland, mens selve bogføringsopgaven er placeret i henholdsvis Regnskab og Betalingscentret.*
>
> *2014 - 2015: Det overordnede regnskabsmæssige ansvar og bogføringsopgaven er placeret i SKAT, Inddrivelse, Betaling og Regnskab."*

Forespurgt, hvordan vidnet som direktør for SKAT Midtjylland og senere direktør for Inddrivelse varetog det overordnede ansvar i forhold til regnskabsinstruksens bemærkninger, forklarede vidnet, at de i forhold til regnskabsinstruksen havde et ansvar for, at de bogføringsmæssige og de regnskabsmæssige opgaver blev løst i overensstemmelse med de regler og den lovgivning, der var gældende.

Forespurgt, hvordan opgaverne var fordelt i enhederne under vidnet, forklarede vidnet, at både det regnskabsmæssige ansvar og bogføringsopgaven var placeret i Regnskab. Forespurgt, om der skete nogen væsentlige ændringer undervejs i løbet af de tre beskrevne perioder, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke på det punkt.

Forespurgt, hvad processen og arbejdsfordelingen var mellem de forskellige kontorer, når der skulle udarbejdes et månedsregnskab, forklarede vidnet, at det blev udarbejdet af kontorerne i Regnskab. Så vidt han husker, blev det primært udarbejdet af det kontor, som Orla H. Kristensen var leder af, og af det kontor, som Dorthe Pannerup Madsen senere havde et ansvar for. Når regnskabet var udarbejdet, gik det til vicedirektøren eller underdirektøren på området.

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i regnskabsprocesserne, herunder særligt omkring regnskabsgodkendelsen og sandsynlighedskontrollerne, forklarede vidnet, at det var han ikke involveret i. Forespurgt, om vidnet løbende havde dialog med Orla H. Kristensen eller René Frahm Jørgensen om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2107-2108 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Regnskabsinstruks for Skatteministeriets Koncern § 38"):

> *"Den centrale regnskabsaflæggelse*
>
> …
>
> *2010 - 2014:*
>
> *"Skattedirektøren for Regnskab, skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens udløb følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriet, Koncerncenteret."*
>
> *2014 - 2015:*
>
> *"Underdirektøren for Betaling og Regnskab og kontorchefen for § 38 kontoret skal hver måned, inden udløbet af den efter regnskabsperiodens følgende måned, godkende og indsende SAP38-regnskabet til Skatteministeriets departement, Intern Regnskab 1, Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision.""*

Forespurgt til den rolle, som Regnskab henholdsvis Betaling og Regnskab havde i denne forbindelse, forklarede vidnet, at deres opgave var, at regnskabet skulle afsluttes. Der skulle laves en påtegning på regnskabet, og derefter skulle det videresendes. Forespurgt, hvad der lå i godkendelsesprocessen, forklarede vidnet, at der lå dét i det, at man lavede en form for kontrol af, om regnskabet så sandsynligt ud, og derefter blev det videresendt.

Forespurgt, om vidnet modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han modtog det endelige regnskab. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt var godkender, forklarede vidnet, at det var han ikke. Der var beskrevet en proces om, hvordan man skulle gøre det, og den proces blev fulgt.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 11 for den 30. april 2019 side 21-22 (René Frahm Jørgensens forklaring):

> *"Forespurgt, om det er rigtigt forstået, at det var vidnet og Orla H. Kristensen, der godkendte regnskabet i perioden 2013-2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad vidnet erindrer om Frank Høj Jensens rolle, forklarede vidnet, at Frank Høj Jensen havde søsterkontoret, der hed Betaling og Regnskabskontoret, og at Frank*

Høj Jensen også i perioder i forbindelse med fravær underskrev i stedet for Orla H. Kristensen. Der kan også have været tilfælde, hvor vidnets egen direktør underskrev."

Vidnet forklarede, at han ikke selv underskrev noget.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet har forklaret, at han ikke så § 38-regnskaberne, og at han ikke var involveret i de lokale månedsregnskaber, og forespurgt, hvad baggrunden og rationalet var for måden, det var tilrettelagt på, forklarede vidnet, at de fulgte den proces, der var beskrevet i regnskabsinstruksen. Det var en regnskabsinstruks, der vel var gældende også for en række andre institutioner inden for det statslige område. De fulgte denne instruks, og der blev aldrig sat spørgsmålstegn ved, om man skulle gøre det anderledes. Forespurgt, om vidnet havde en interesse i at følge regnskaberne, forklarede vidnet, at han på intet tidspunkt fulgte det, fordi der var en instruks om, hvordan man skulle aflevere det til departementet, og det gjorde de. Forespurgt, om vidnet således ikke havde noget ønske om, at det gik gennem ham, eller at han skulle orienteres om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 28 for den 24. september 2019 side 71-72 (Dorthe Pannerup Madsens forklaring):

"Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvem der modtog SAP38-regnskabet, forklarede vidnet, at René Frahm Jørgensen og Orla H. Kristensen så det, og hun mener helt sikkert, at René Frahm Jørgensen drøftede de enkelte regnskaber med Jens Sørensen.

…

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om og i givet fald hvem i SKAT's direktion der modtog regnskabet, forklarede vidnet, at hun mener, at Jens Sørensen, som modtog det, ville være den nærmeste til at forelægge det for direktionen."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 29 for den 25. september 2019 side 72 (Dorthe Pannerup Madsens forklaring):

"Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om Jens Sørensen i forbindelse med de månedlige regnskabsgodkendelser, og forespurgt, om hun ved, at han modtog disse, forklarede vidnet, at hun ikke ved præcist, at han modtog dem, men at hun er af den klare overbevisning, at Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen havde mange

samtaler om, hvad der rørte sig i Betaling og Regnskab, både omkring ressourcer, opgaver, regnskaber osv."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at han ikke på noget tidspunkt drøftede de månedlige regnskaber. Forespurgt, om vidnet heller ikke modtog dem til orientering, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. De fulgte den proces, der var.

Sandsynlighedskontrol

Forevist ekstraktens side 6217 (2010-01-25 - SIR's rapport af 25. januar 2010 om regnskabsenhedernes sandsynlighedskontroller) og forespurgt, hvad vidnet erindrer om denne revisionsrapport, forklarede vidnet, at han ikke erindrer noget om den. Han har læst om den i undersøgelseskommissionens materiale, og han husker den ikke. Forespurgt, om vidnet således ikke husker, om han i sin tid modtog rapporten, forklarede vidnet, at det godt kan være, at han modtog den, men han husker det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6220 (2010-01-25 - SIR's rapport af 25. januar 2010 om regnskabsenhedernes sandsynlighedskontroller, afsnit 7.1 "Regnskab 1 – Den overordnede sandsynlighedskontrol"):

"7.1.1 Delkonklusion

Intern Revision konstaterer, at sandsynlighedskontrolarbejdet i Regnskab 1 er forbedret, men det har ikke kunnet konstateres, at enheden har taget stilling til om vurderingen af indtægter samt aktiver og passiver er rimelige. Det er ligeledes konstateret, at der ikke er udfærdiget en konklusion på vurderingen, jf. den overordnede regnskabsinstruks pkt. 2.6.1, samt at enhedens bemærkninger til sandsynlighedskontrollen ikke er udførligt beskrevet.

Intern Revision vurderer, at bemærkningerne til regnskabsgodkendelsen og konklusionen vedr. sandsynlighedskontrollen for Regnskab 1 er mangelfuld og ikke tilstrækkelig."

Forespurgt, om vidnet erindrer at have været involveret i drøftelser vedrørende denne bemærkning, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Lars Nørding har sikkert fortalt ham om revisionsrapporten og om, hvilke initiativer man satte i gang. Forespurgt, om det således ikke fyldte meget for vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6222 (2010-01-25 - SIR's rapport af 25. januar 2010 om regn-skabsenhedernes sandsynlighedskontroller, afsnit 7.3 "Regnskabssøjlen – bogholderierne"):

> *"Regnskab 2 (6112) har i 2009 skiftet princip for sandsynlighedskontrollerne, således at de ikke kan udføres."*

Forespurgt, om vidnet husker at have været involveret i denne problemstilling eller drøftelser af den, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6223 (2010-01-25 - SIR's rapport af 25. januar 2010 om regnskabsenhedernes sandsynlighedskontroller, afsnit 7.3 " Regnskabssøjlen – bogholderierne"):

> *"7.3.1 Delkonklusion*
>
> *Intern Revision har konstateret, at ovenstående enheder ikke har taget stilling til om vurderingen af indtægter samt aktiver og passiver er rimelige. Det er ligeledes konstateret, at der ikke er fremlagt dokumentation og udfærdiget en konklusion på vurderingen, jf. den overordnede regnskabsinstruks pkt. 2.6.2.*
>
> *Intern Revision vurderer, at dokumentationen og konklusionen vedr. sandsynlighedskontrollerne for enhederne er mangelfulde og ikke tilstrækkelige."*

Forespurgt, om vidnet husker drøftelser om dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet erindrer, at de beskrevne problemstillinger fra rapporten fra 2010 blev nævnt for ham på et senere tidspunkt, forklarede vidnet, at han kun kan se i undersøgelseskommissionens materiale, hvad der skete. Problemstillingerne omkring kontroller blev også rejst på et senere tidspunkt, og bl.a. indgik det løbende, om beskrivelserne i sandsynlighedskontroller var tilstrækkelige. Derfor indgik det også i turnusanalysen. Forespurgt, om turnusanalysen var første gang, vidnet selv var involveret i problemstillingen, forklarede vidnet, at det var det ikke, for det var også blevet nævnt i nogle efterfølgende revisionsrapporter, som førte til, at man forbedrede processerne for, hvordan man foretog afrapportering.

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Regnskabsinstruks for Skatteministeriets Koncern § 38"):

> *"Formel kontrol*
>
> *Den formelle kontrol foregår i stort omfang automatisk, som følge af den øgede digitalisering. Borgere og virksomheder har kun adgang til at indberette i eget navn og for de krav, de er registreret for. Der er ligeledes indbygget en række kontrolforanstaltninger i systemerne til at undgå fejltastninger, samt til at afstemme indtastede beløb.*
>
> *For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Forespurgt, om vidnet var involveret i, hvordan man udmøntede kontrollen i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke var involveret direkte i, hvordan man gjorde det. Han konstaterede dog, at revisionen efter sit besøg konstaterede, at den formelle kontrol på de manuelle angivelser var i orden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Regnskabsinstruks for Skatteministeriets Koncern § 38"):

> *"Materiel kontrol*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af oplysningerne, således at det konstateres, at oplysningerne svarer til de faktiske forhold. Kontrollen kan gennemføres løbende eller som efterfølgende kontrolfunktion som led i SKATs indsatsarbejde.*
>
> *Den materielle kontrol skal indeholde en vurdering af, om oplysningerne er sandsynlige i forhold til f.eks. oplysninger fra virksomheden/borgeren og SKATs viden.*
>
> *Den materielle kontrol skal dokumenteres."*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte i forhold til materiel kontrol og udbytteområdet, forklarede vidnet, at der ikke blev gennemført materiel kontrol på udbytteområdet i

Regnskab. Forespurgt, om det var vidnets vurdering, at dette var et retligt problem, eller om det bare var en konstatering af tingenes tilstand, forklarede vidnet, at det var en konstatering af, at sådan var det. De kunne ikke gennemføre en materiel kontrol i Regnskab. Det krævede noget helt andet. Det krævede nogle andre ressourcer, en risikovurderingsmodel og nogle andre kompetencer. Det var også derfor, det blev beskrevet i flere revisionsrapporter, at der blev gennemført formel kontrol, men ikke materiel kontrol. Det var vel også derfor, at man i det foreholdte skrev, at materiel kontrol skulle gennemføres et andet sted. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at man faktisk skrev, at det skulle gennemføres et andet sted, forklarede vidnet, at man i hvert fald tilkendegav, at kontrollen skulle gennemføres løbende eller efterfølgende som et led i SKAT's indsatsarbejde.

Foreholdt, at den del af udbytteadministrationen, som vedrørte refusion, angik valutariske udlændinge – dvs. retssubjekter, som ikke var fuldt skattepligtige til Danmark – og forespurgt, om man meningsfuldt kunne gennemføre en efterfølgende materiel kontrol i forhold til en aktionær, som havde den enkeltstående relation til skattemyndighederne, at vedkommende ville have nogle penge retur, forklarede vidnet, at det tror han, man skal overlade til en medarbejder fra Indsats at svare på, men der er ingen tvivl om, at det ville være vanskeligt. Der kørte dog indsatsprojekter, der så på, hvordan man kunne gøre noget sådant. Skulle man gennemføre en fuld materiel kontrol, skulle det gøres forud for udbetalingen. Så var det en helt anden sag, man talte om. Det var også derfor, det slet ikke var på tale på dette tidspunkt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke indsatsprojekter vidnet henviste til, forklarede vidnet, at der undervejs var kontrolprojekter, der forholdt sig til noget omkring udbytter, og hvor man så på forskellige forhold i udbytterne, uden at han dog var dybt inde i de pågældende kontroller. Men der var kontrolprojekter, hvor man så på forskellige sager omkring udbetaling af udbytter. Forespurgt, hvornår disse projekter fandt sted, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men han kan huske, at han har læst det i undersøgelseskommissionens materiale.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet eller andre gjorde sig hjemmelsmæssige overvejelser om, hvorvidt det var problematisk, at man på udbytteområdet ikke havde nogen materiel kontrol overhovedet – heller ikke i stikprøveform – forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke selv gjorde sig nogen overvejelser om det. Det var jo beskrevet, som det var, og som alle vidste, det var. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan det var beskrevet, forklarede vidnet, at det siden 2010 og måske også tidligere havde været beskrevet, at der i Regnskab kun blev gennemført en formel kontrol. Der var ikke på noget tidspunkt nogen, der anfægtede, om der var noget lovligt eller ulovligt i den måde at

forvalte på. Forespurgt, hvor det var beskrevet, forklarede vidnet, at han fx tænker på, at Intern Revision i deres revisionsrapporter beskrev, at der kun blev gennemført formel kontrol. Forespurgt, om det var beskrevet andre steder, fx i dokumenter, der beskrev arbejdsprocessen, forklarede vidnet, at man i forbindelse med arbejdsgrupperne beskrev, hvordan den formelle kontrol blev gennemført. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at regnskabsinstruksen havde generel karakter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om den således ikke var skrevet med henblik på udbytteområdet, forklarede vidnet, at regnskabsinstruksen ikke var skrevet med henblik på udbytteområdet.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet opfattede regnskabsinstruksen som noget, der også omfattede de dele af vidnets organisation, der foretog sagsbehandling af ansøgningssager, forklarede vidnet, at han ikke umiddelbart kan se, hvor der ellers var ansøgningssager, men det er klart, at ved en ansøgning om en tilbagebetaling var der et krav om, at der skulle gennemføres en formel kontrol.

Foreholdt, at det følger af den almindelige forvaltningsret, at forvaltningen skal sikre, at en sag – fx en ansøgningssag – er forsvarligt oplyst, og at dette tilsiger, at der i et eller andet omfang skal være et grundlag for, at oplysningerne ser rigtige ud, og forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der var hjemlet en fravigelse fra det sædvanlige undersøgelsesprincip, forklarede vidnet, at han ikke tror, at der var tale om en hjemmel til at fravige undersøgelsesprincippet. Den måde, det var beskrevet på i regnskabsinstruksen, var jo en beskrivelse, der var gældende for en række forskellige områder i skatteforvaltningen. Det fremgår således af beskrivelsen, at den formelle kontrol langt hen ad vejen blev foretaget automatisk. Hvis man gik 5 år tilbage, ville man desuden kunne konstatere, at der på andre områder måske også blev foretaget udbetaling på baggrund af en formel kontrol, og hvor kontrolarbejdet bestod i en efterfølgende risikovurdering.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Regnskabsinstruks for Skatteministeriets Koncern § 38"):

> *"For så vidt angår manuelle bilag/angivelser/deklarationer er den formelle kontrol obligatorisk og skal sikre angivelsers og dokumenters ægthed og gyldighed. Det skal kontrolleres, at der foreligger de nødvendige oplysninger samt foreskrevne underbilag og dokumentationer, og der skal ske kontrol af satser og beregninger."*

Foreholdt, at vidnet var med til at koncipere teksten, og forespurgt, hvordan den skal forstås, navnlig i forhold til udbytteområdet, forklarede vidnet, at når refusionsanmodningen kom, skulle man undersøge, om den var rigtigt udfyldt, om den var underskrevet, og om de bilag, der skulle dokumentere, at der var betalt afgift et andet sted, var til stede. Han kan ikke huske alle de bilag, der skulle med, men det var beskrevet, hvad man skulle sikre sig var i orden. Forespurgt, hvad man skulle foretage sig i forhold til en erklæring eller et stempel fra en udenlandsk skattemyndighed om, at ansøgeren hørte til i udlandet, forklarede vidnet, at man sikrede sig, at erklæringen var til stede, og at den umiddelbart så korrekt ud. Foreholdt, at der er mange lande i verden, og at de kan afgive erklæringer på forskellige måder, og forespurgt, hvordan man konkret gjorde dette, forklarede vidnet, at den formelle kontrol ikke gik ind i en konkret, materiel vurdering af det område. Den skulle sikre, at de fornødne bilag var til stede, og at de så korrekte ud. Forespurgt, om man havde en oversigt over, hvordan de forskellige udenlandske skattemyndigheders erklæringer så ud, så man kunne sammenligne, forklarede vidnet, at det er han ikke bekendt med, at man havde. Forespurgt, om man således ikke havde noget at holde det op imod, forklarede vidnet, at han ikke var så dybt inde i den konkrete sagsbehandling, at han kan sige, hvordan de gjorde det. Han blev betrygget i, at det foregik på en ordentlig måde, for det kunne han konstatere, at revisionen sagde. Forespurgt, om vidnet ved formuleringen af teksten overvejede, hvilket niveau af kontrol der skulle foregå i forbindelse med en formel kontrol, forklarede vidnet, at for ham drejede det sig om, at man skulle sikre sig, at de foreskrevne underbilag var der, at man gennemførte kontrol af eventuelle beregninger og beløb, og at man kontrollerede, at bilagene var skrevet under o.l. Forespurgt, om vidnet således ikke havde nogen forestilling om, at man skulle have oversigter, hvor man kunne sammenholde oplysningerne i en sag med det, man sædvanligvis så, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Foreholdt, at der findes systemer for, hvordan man forholder sig til, om en udenlandsk myndigheds erklæring er ægte – fx legaliseringer – og forespurgt, om dette således ikke var noget, vidnet havde i tankerne, da det blev skrevet, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Regnskabsinstruks for Skatteministeriets Koncern § 38"):

> *"Den centrale regnskabsaflæggelse*
>
> …

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen foretages følgende kontroller:

…

2010 - 2015:

- "en vurdering af om indtægter og udgifter forekommer rimelige i den forløbne periode under iagttagelse af indtægter og udgifter de seneste to regnskabsår med udgangspunkt i udviklingen i de enkelte perioder samt år-til-dato (sandsynlighedskontrol). For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges som bilag."

Forespurgt, hvad vidnet som direktør gjorde for at sikre, at processen på dette punkt var betryggende og tilstrækkelig i forhold til kravet om dokumentation, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at han undersøgte, om det, der stod i regnskabserklæringerne, var korrekt. Det blev udarbejdet i Regnskab, og det blev vurderet og underskrevet – tidligere af direktøren for Regnskab og senere af underdirektøren for Regnskab. Det var der, ansvaret var placeret, ligesom det også var beskrevet i regnskabsinstruksen. Forespurgt, om vidnet foretog nogen monitorering af denne opgave, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 21 for den 25. juni 2019 side 10 (Bente Ekelund Oddershedes forklaring):

"Forespurgt, om det skete, at der kom underliggende dokumentation ind, hvis der var store udsving eller lignende, forklarede vidnet, at når de konstaterede, at der var store udsving, der skulle undersøges, tog de kontakt til de underliggende bogholderier for at spørge, hvad udsvingene skyldtes, hvorefter de fik en forklaring, som de kunne bruge i deres arbejde til at dokumentere, hvad det skyldtes, og vurdere, hvad der skulle med i regnskabsgodkendelsen. De gemte naturligvis den e-mailkorrespondance, de havde haft med bogholderierne.

Foreholdt, at forklaringen, de fik, var dialogbaseret, og forespurgt, om de også modtog dokumenter med underliggende dokumentation, eller om den underliggende dokumentation blev liggende i fagkontorerne, forklarede vidnet, at den blev liggende i fagkontorerne."

Forespurgt, om det er vidnets vurdering, at det beskrevne udgjorde en tilstrækkelig kontrol, forklarede vidnet, at det beroede på en konkret vurdering fra den, der skulle underskrive regnskabet, om man følte, at grundlaget var til stede på det tidspunkt, hvor man gjorde det. Han har intet kendskab til det beskrevne. Regnskabs-

godkendelserne var ikke forbi ham. Der var en proces for, hvordan det var. Dér hvor han blev opmærksom på, at der i hvert fald var noget, man skulle se på, var, da man begyndte at arbejde med det i forhold til turnusanalysen, hvor man beskrev en anden måde at gøre det på.

Foreholdt, at Bente Ekelund Oddershede i sin forklaring beskrev, at man foretog sandsynlighedskontrollen på den måde, at man kontaktede den lokale enhed og fik en forklaring, og at man ikke indhentede dokumenterne, og forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at han ikke forholdt sig til det, fordi det ikke var en problemstilling, der blev rejst for ham.

Rimelighedskontrol

Forespurgt, om vidnet var involveret i, hvordan Betaling og Regnskab foretog den såkaldte rimelighedskontrol, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1788 (2015-08-28 - Central regnskabsgodkendelse for juli 2015, afsnit "Øvrige bemærkninger"):

> *"På baggrund af den foretagne sandsynlighedskontrol er størrelsen af indtægter og udgifter fundet rimelige. Regnskabet for periode 07/2015 er godkendt."*

Foreholdt, at det anførte var dateret omtrent 3 uger efter, man standsede refusion af udbytteskat, fordi man havde afdækket, at der var en formodet svindel, og at det derfor ikke tyder på, at der var en særlig indgående rimelighedsvurdering i kontrollen, og forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt hørte om eller drøftede, hvad man foretog sig eller burde foretage sig i forhold til rimelighedskontrol, forklarede vidnet, at han hørte om det i forbindelse med turnusanalysen. Han har ikke i øvrigt hørt om det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet på det konkrete tidspunkt i august 2015 gerne ville have haft det foreholdte ind på sit skrivebord, så han kunne have været med til at se på, hvad der blev skrevet, forklarede vidnet, at som det også fremgår af materialet, var han meget lidt inde over det, der skete i den periode, hvor svindelsagen rullede. Det kørte ad nogle andre kanaler, og det var kun meget perifert, han var inde over.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan opgavefordelingen var mellem § 38-kontoret og fx Regnskab 2 eller DMO/DMS i forhold til, hvilken kontrol man skulle foretage, og hvad man skulle forholde sig til, forklarede vidnet, at han ikke så på, hvilket kontor der havde hvilken kontrol. Han forholdt sig

til, at materialet skulle afleveres i de månedlige indberetninger, og at det fulgte den instruks, der var.

Foreholdt, at der var nogle ret markante stigninger i forhold til refusion, og forespurgt, om der var nogen rutiner for, at den ansvarlige direktør på området skulle orienteres, når tingene nåede en bestemt tolerancegrænse, forklarede vidnet, at det var der ikke. Forespurgt, om det således gik direkte til departementet fra skattedirektøren eller underdirektøren, forklarede vidnet, at det fulgte den proces, der var.

Formel og materiel kontrol

Vidnet blev forevist ekstraktens side 2106 (2016-02-XX - Borger- og Retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015, afsnit "Regnskabsinstruks for Skatteministeriets Koncern § 38") og foreholdt, at vidnet om dette forklarede, at det måtte være andre steder i organisationen, man skulle foretage den materielle kontrol.

Vidnet blev endvidere foreholdt, at Erling Andersen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at efter hans opfattelse gav det i forhold til refusion af udbytteskat ikke mening at foretage en efterfølgende kontrol, for når pengene først var udbetalt til en udlænding, var de væk, og mulighederne for en kontrol var meget begrænsede. Advokat Karen-Margrethe Schebye bemærkede hertil, at Erling Andersen muligvis har en kommentar til, hvordan han formulerede sig i den henseende.

Vidnet blev endelig foreholdt, at i der perioden 2010-2013 – hvor vidnet også havde en indsatsafdeling i sin region – forelå en rapport, der beskrev, at der ikke blev foretaget kontrol, ligesom man havde en regnskabsinstruks, der beskrev, at der skulle foretages en materiel kontrol.

Forespurgt, om ikke vidnet på den baggrund overvejede, om man blev nødt til at gøre noget, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt var kontrolenheder alle steder, fx i Midtjylland, Nordsjælland osv., men at stort set alle kontroller blev gennemført på tværs af landet efter en fælles indsatsplan. Selv om han havde villet det, kunne han ikke have fundet 100 medarbejdere at sætte af til en kontrol på udbytteområdet. Forespurgt, om ikke man skulle foretage en form for materiel kontrol, forklarede vidnet, at som han husker det, var der ikke planer om at gennemføre et indsatsprojekt. Forespurgt, om vidnet heller ikke overvejede at foreslå et indsatsprojekt, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Central regnskabsgodkendelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5336 (2014-08-11 (1) - E-mail fra Kurt Wagner til Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen med kommentarer til SKAT's regnskabsgodkendelser):

> *"Emne: Kommentarer til SKATs regnskabsgodkendelser*
>
> …
>
> *Tak for et godt og konstruktivt møde i dag. Jeg sender vores korte vurderingsnotat."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om dette forløb, forklarede vidnet, at som han husker det, var det et møde, der kom i stand, i forlængelse af at Kurt Wagner og René Frahm Jørgensen begge var med i gruppen, der så på turnusanalysen, og hvor det blev drøftet, hvad man kunne gøre på området. Vidnet husker det som et opfølgningsmøde, og at notatet var et inspirationspapir. Han tror også, at der står, at det var til inspiration fra Kurt Wagner.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5337 (2014-08-11 (2) - Notat af SIR med kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014, afsnit 2 "Generelt til regnskabsgodkendelserne"):

> *"Desuden bør regnskabsgodkendelserne indeholde*
>
> *1. kommentarer til afstemningsdifferencer, regnskabsmæssige differencer udover en fastsat grænse*
> *2. en sammenligning med tilsvarende periode fra foregående regnskabsår*
> *3. en redegørelse for om den faktiske udvikling i regnskabstallene er i overensstemmelse med den forventede udvikling"*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han modtog dette notat, forklarede vidnet, at notatet – som Kurt Wagner også skrev i notatets afsnit 1 – var til inspiration i forhold til, hvordan man kunne arbejde videre med punktet. Det var noget, der skulle arbejdes videre med i forbindelse med turnusanalysen, hvor man skulle tilrettelægge, hvordan arbejdet i Regnskab skulle være på en række områder, også i forbindelse afrapporteringerne vedrørende regnskabsgodkendelserne. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede det som en tilkendegivelse om, at det burde implementeres straks, forklarede vidnet, at sådan opfattede han det slet ikke. Han kan ikke forestille sig, at det i så fald kom som et inspirationspapir. Forespurgt, hvorfor vidnet omtaler det som et inspirationspapir, forklarede vidnet, at det er, fordi der i indledningen stod "Notatet er tænkt som inspiration". Foreholdt, at titlen på notatet var "Kom-

mentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014", forklarede vidnet, at de i Regnskab helt sikkert tænkte, at det indgik i det videre arbejde med, hvordan de på dette område forbedrede hele processen op mod departementet.

Central regnskabsgodkendelse for august 2014

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5035 (2014-09-29 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Orla H. Kristensen med bemærkninger til central regnskabsgodkendelse for august 2014) og foreholdt fra ekstraktens side 5037 (2014-09-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra René Frahm Jørgensen til Orla H. Kristensen med bemærkninger til central regnskabsgodkendelse for august 2014):

> *"Udbytteskat*
> *… Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder.*
>
> *Kommenterede [RFJ6]: Er det fortsat tilfældet? (og kan vi kvalitetssikre påstanden)?"*

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt var involveret i drøftelser eller dialog om dette, forklarede vidnet, at han først har set det som en del af undersøgelseskommissionens materiale.

GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET

Forespurgt, hvordan procesejerskabet på udbytteområdet efter vidnets opfattelse var fordelt i perioden 2010-2015, forklarede vidnet, at i den tidlige periode var processerne placeret i Borger og Virksomhed. Det var han ikke et øjeblik i tvivl om, og det var også beskrevet i det materiale, der var fra Borger og Virksomhed. I den sene periode var procesejerskabet placeret i Kundeservice. På et tidspunkt drøftede man dog at flytte visse dele af procesejerskabet til Inddrivelse. Forespurgt, om noget blev flyttet, forklarede vidnet, at de aldrig nåede at få det fuldt implementeret, for beslutningen var, at de skulle have sikkerhed for, at Skattekontoen fungerede optimalt, inden de flyttede opgaven. Der skulle desuden flyttes medarbejdere, der havde viden om området, fra Kundeservice til Inddrivelse, og han tror, at de begyndte at flytte de første medarbejdere i tiden op til sommerferien 2015. Han kan dog ikke huske det nøjagtigt.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2012-2015

Vidnet blev foreholdt, at Steffen Normann Hansen og Jonatan Schloss har forklaret for undersøgelseskommissionen, at man i forbindelse med organisationsændringen i 2013 flyttede procesejerskabet vedrørende processer i Betaling og Regnskab, herunder udbytteadministrationen, fra Kundeservice til Inddrivelse. Forespurgt, om vidnet ikke er enig i dette, forklarede vidnet, at det er han slet ikke enig i.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 11-12 (Steffen Normann Hansens forklaring):

> *"Jens Sørensen og vidnet havde møder med Richard Hanlov og en af Jens Sørensens underdirektører om, hvordan de skulle skille det ad. Da de etablerede den nye organisation den 1. april 2013 kunne de fleste opgaver umiddelbart adskilles, så det var let at se, hvilken direktør der havde ansvaret for hvad. Men lige præcis vedrørende den pågældende opgave var de nødt til at samarbejde om, hvordan de gjorde det på en måde, som alle kunne forstå, herunder dem, der skulle arbejde med det. Det tog et stykke tid og løb faktisk hen over det meste af sommeren, og det blev muligvis først endeligt besluttet sidst i oktober 2013 ved et notat, som han mener at have set i materialet.*
>
> *Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken opgave han taler om, forklarede vidnet, at han især husker de processer, der var omkring udbytteskat og systemet 3S, som omfattede hele udbytteskatten og en anden skat, som han ikke kan huske, hvad var. Det var processerne omkring dette system, som skulle skilles ad. Som han husker det, forblev ansvaret for at drive og ændre selve systemet i Kundeservice, mens procesejeransvaret blev flyttet til Inddrivelse. Der skulle derfor være et meget detaljeret samarbejde kontorerne imellem.*
>
> …
>
> *Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken afdeling der fik ansvaret for at drive systemet, forklarede vidnet, at det kom til at ligge i Kundeservice. Forespurgt, hvor procesejerne blev flyttet hen, forklarede vidnet, at de blev flyttet til Inddrivelse. Han tror, det var det, Richard Hanlov mest reagerede imod, dvs. at det var vanskeligt at rive en sådan proces fra hinanden, fordi de i så lang tid havde kørt det på en anden måde.*
>
> *Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor i Inddrivelse procesejerskabet kom til at ligge, forklarede vidnet, at han mener, at der blev lavet et specielt kontor under Kirsten Otbo. Kirsten Otbo kom i hvert fald med som ny underdirektør i Inddrivelse, og det var hende, som vidnet, Richard Hanlov og Jens Sø-*

rensen i perioden diskuterede med. Foreholdt, at det fremgår andetsteds, at procesejerskabet lå i Kundeservice, forklarede vidnet, at det gjorde det, indtil det blev skilt ad i oktober 2013. Der findes et notat fra Jørgen Pedersen, som havde ansvaret for at identificere de processer, som skulle adskilles. Det blev besluttet, efter at vidnet selv fratrådte, og præcist hvordan det endte, tør han ikke sige."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at notatet fra Jørgen Pedersen – så vidt han husker – beskrev, hvor der kunne være snitflader mellem nogle opgaver. I forhold til drøftelserne om procesejerskab var vidnet aldrig i tvivl om, at procesejerskabet lå i Kundeservice. Dér, hvor de for alvor drøftede det, var i forbindelse med, at Skattekontoen blev etableret. Det var også i den forbindelse, at der var nogle drøftelser, både mens Steffen Normann Hansen var der, men også efterfølgende da Jonatan Schloss kom til, om, hvordan man kunne flytte dele af procesejerskabet til Inddrivelse. Det var de dele, der vedrørte selve betalingsdelen, som var knyttet op imod Skattekontoen. Man havde mange drøftelser om det, fordi det ville være vanskeligt at se hele processen på området inden for ét forretningsområde. Hvis man skulle flytte ansvaret for betalingsprocessen til Inddrivelse – hvilket ville være naturligt, fordi de havde ansvaret for Skattekontoen – opstod spørgsmålet om, hvad det så betød for betalingsprocessen på de andre områder. Kundeservice beskrev sådan set ret nøje, hvordan procesejerskabet var placeret i Kundeservice, og at der var et klart snit mellem, hvornår det drejede sig om håndtering af nogle papirer og en angivelse, og hvornår der skete en udbetaling eller en indbetaling. Det beskrev Kundeservice faktisk ret nøje i materialet og drøftelserne om, hvornår og hvordan man kunne flytte ansvaret for den del af processen til Inddrivelse. Hvis man talte om at flytte ansvaret for den del af processen til Inddrivelse, måtte det således også betyde, at den anden del lå et andet sted.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 78 og 82 (Steffen Normann Hansens forklaring):

"Foreholdt, at det i 2013 fortsat var en anbefaling, man burde følge op på, forklarede vidnet, at det også lå i den nye organisationsstruktur, at det skulle ændres, idet det skulle flyttes over i Inddrivelse. Forespurgt, om det var hele ansvaret, der skulle flyttes derover, forklarede vidnet, at som han nævnte tidligere, skulle procesejeransvaret flyttes over, men det var bare ikke muligt at dele procesejeransvaret med dem, som havde ansvaret for IT-systemerne, herunder især 3S. Derfor var man nødt til at lade det, der skulle ske i IT-systemet, blive liggende i Kundeservice, mens selve procesejerskabet – dvs. beskrivelsen af behovene for systemændringer og procesændringer – skulle ligge i et kontor i Inddrivelse. Derefter skulle de så samarbejde med henblik på, at ændringerne rent faktisk skete i IT-systemerne.

…

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det var for et procesejerskab, der blev flyttet over, og hvad det indeholdt, forklarede vidnet, at det indeholdt hele ansvaret for opkrævning af udbytteskat og udbetaling af udbytteskat. Der var også nogle andre skatteområder, der var med i det, vist nok royaltyskat. Forespurgt, om udbetaling også omfattede refusionsdelen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvorfor man på dette tidspunkt anbefalede at overføre den pågældende opgave til Kundeservice, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Der var procesejerskabet inde i det centrale niveau, og så var der arbejdsopgaverne ude omkring."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til det foreholdte forklarede vidnet, at det faktisk beskriver rigtig godt, hvor vanskeligt det var med et procesejerskab, der lå over flere forretningsområder. Han husker dog ikke, at de talte specifikt om, at de så på et procesejerskab i forhold til udbytte. Det er først kommet frem senere. Dengang talte de konkret og helt overordnet om procesejerskab i forhold til den del af betalingsstrømmene, som var knyttet op til Én Skattekonto, og det var i forbindelse med Én Skattekonto, at hele denne drøftelse foregik. Det er i den forbindelse korrekt, at det var tanken, at processerne på dette tidspunkt skulle placeres under Kirsten Otbo, som havde processer på inddrivelsesdelen. Det var derfor naturligt også at placere processer for betalingsdelen dér, når de kom over.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2012

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4146-4147 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"2.1.3 Borger og virksomhed

Borger og Virksomhed udgør et samlet forretningsområde, der består af følgende kontorer:

2.1.3.1 Produktionsstyring
2.1.3.2 Indsatsplanlægning og –analyse
2.1.3.3 Vejledning
2.1.3.4 Personafregning
2.1.3.5 Erhvervsafregning
2.1.3.6 Indsats og inddrivelse

2.1.3.7 It-Projektstyring
2.1.3.8 Projektledelse
2.1.3.9 Projektmetode

…

Fælles opgaver for disse kontorer er at

- Være overordnet ansvarlig for de forretningsmæssige processer vejledning, afregning, indsats og inddrivelse

…

- Være overordnet procesansvarlig for de interne kontroller"

Vidnet forklarede, at det i det foreholdte blev slået fast, hvem der i den tidlige periode havde procesejerskabet.

Forevist ekstraktens side 1033 (2013-10-16 (2) - Vedhæftning til Jørgen Pedersens e-mail vedr. uklarheder i snitflader mellem forretningsområderne) og forespurgt, om det var dette dokument, vidnet tidligere nævnte, forklarede vidnet, at det var det. Det var Jørgen Pedersens dokument, hvor man omtalte aktiviteter og ydelser, men ikke processer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1033 (2013-10-16 (2) - Vedhæftning til Jørgen Pedersens e-mail vedr. uklarheder i snitflader mellem forretningsområderne):

"Udbytteskat

Mellem:
ID - KS

Beskrivelse:
Inddrivelse anbefaler at poståbning, klargøring, indtastning af angivelser og refusion af udbytteskat overføres til Kundeservice. Det drejer sig om 2,6 årsværk.

Løsning:
Inddrivelse udarbejder efter drøftelse med Kundeservice oplæg om overførsel af opgaverne til Kundeservice."

Forespurgt, om dette vedrørte procesejere, forklarede vidnet, at det ikke havde noget med procesejere at gøre. Her talte man for første gang om, hvorvidt det var en opgave, der skulle flyttes, og det blev den ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1033 (2013-10-16 (2) - Vedhæftning til Jørgen Pedersens e-mail vedr. uklarheder i snitflader mellem forretningsområderne):

> *"Afregningsprocessen*
>
> *Mellem:*
> *ID - KS*
>
> *Beskrivelse:*
> *Procesejerskabet for betalingsområdet skal i henhold til målet om éntydig ansvarsplacering i ny struktur placeres i Inddrivelse, hvor de manuelle betalingsprocesser udføres. Der vil være behov for et tæt samarbejde mellem procesejerkontorerne i Inddrivelse og Kundeservice for at sikre sammenhæng i afregningsprocessen.*
>
> *Løsning:*
> *Inddrivelse udarbejder sammen med Kundeservice en beskrivelse af samspillet mellem procesejerkontorerne i Kundeservice og Inddrivelse, og evt. nødvendig overførsel af medarbejdere gennemføres."*

Foreholdt, at dette svarer til vidnets tidligere forklaring, og forespurgt til eventuelle supplerende bemærkninger forklarede vidnet, at det meget tydeligt viser, at det vedrørte betalingsområdet.

Procesejerskab for udbytteområdet

Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at procesejerskabet på udbytteområdet var opdelt således, at ansvaret for angivelser lå i Afregning Erhverv, og at ansvaret for indberetninger lå i Afregning Person, og forespurgt, om der var en specifik procesejer for refusionsdelen, dvs. den isolerede proces, der handlede om at sende penge tilbage, forklarede vidnet, at ansvaret for processen med at beskrive, hvad de skulle gøre i forhold til at modtage en refusionsanmodning o.l. lå i Kundeservice og tidligere i Borger og Virksomhed. Det var – som også beskrevet tidligere – fordi de havde ansvaret for alle disse forretningsprocesser på hele området. Det var ikke sådan, at der var én enkelt proces, der var taget ud, og som andre havde ansvaret for.

Foreholdt, at andre har forklaret for undersøgelseskommissionen, at Afregning Erhverv havde ansvaret for den selskabsretlige side fx vedrørende angivelsen, hvor selskabet oplyste, hvad det havde udloddet, og at Afregning Person havde ansvaret for indberetningsdelen, der skete på aktionærniveau, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet opfatter arbejdet med at modtage og tage stilling til en blanket med en refusionsanmodning, som en proces, forklarede vidnet, at det var en aktivitet, men det var beskrevet i en proces. Der var nogle, der havde ansvaret for, hvordan man gjorde. Det var en del af en forretningsproces, men selve aktiviteten var en aktivitet eller opgave. Når de beskrev en proces, beskrev de et flow fra start til slut, og i det flow var der en række forskellige arbejdsopgaver, der kunne være placeret forskellige steder.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor ansvaret lå placeret i forhold til den arbejdsopgave, der vedrørte refusion af allerede indeholdt skat, når Afregning Erhverv havde ansvaret for angivelse, og Afregning Person havde ansvaret for indberetning, forklarede vidnet, at de besluttede, at den del af processen, der vedrørte udbetaling eller indbetaling, skulle være placeret i Inddrivelse. Forespurgt til procesansvaret for refusionsdelen forklarede vidnet, at procesansvaret var placeret i Afregning Person, fordi det, der i Inddrivelse var knyttet op imod betalingsdelen, var det, der også var knyttet op imod Skattekontoen. Det var også derfor, at man i det notat, der blev lavet af Afregning Erhverv og Afregning Person, beskrev, at det ikke var uden komplikationer at dele et procesansvar.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at udbetalingsdelen i forbindelse med en anmodning om refusion lå i en anden afdeling, forklarede vidnet, at processen for disse områder lå i Afregning Erhverv og Afregning Person i Kundeservice. De arbejdede så på at flytte det procesejerskab for betalingsdelen, som var knyttet op på Skattekontoen, og som vedrørte virksomheder, til Inddrivelse. I den forbindelse beskrev Afregning Person og Afregning Erhverv i deres notat, at man skulle være opmærksom på, at når man opdelte det på den måde, var der nogle steder, hvor der på betalingsområdet ville være et opdelt procesejerskab, afhængigt af om det drejede sig om personer eller virksomheder. Forespurgt, hvordan dette hang sammen med regnskabsinstruksen, som lå i vidnets søjle, og som – efter vidnets forklaring – omfattede sagerne om refusion, forklarede vidnet, at regnskabsinstruksen beskrev, hvordan de skulle løse de konkrete opgaver. Hvis der fra Regnskab, Afregning Erhverv eller Afregning Person kom en instruks om, at opgaven skulle løses på en bestemt måde, skulle man følge dette i den enhed, hvor man løste opgaven, uanset hvor det var. Forespurgt, om der fra fx Borger og Virksomhed eller Kundeservice var en skriftlig eller anden form for instruks om, hvordan udbetalingsopgaven skulle løses, forklarede vidnet, at som han erindrer

det, var der en beskrivelse af, hvad man skulle kontrollere. Det var også i den forbindelse, det blev besluttet, at beskrivelsen skulle udvides, i forhold til hvad man skulle kontrollere i regnearksordningen.

Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2012-2015

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1036 (2013-10-17 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 17. oktober 2013 til Jens Sørensen):

> *"Som nævnt i tirsdags, så har jeg en udfordring på udbytteskatteområdet.*
>
> …
>
> *Udbetalingen af refusion af udbytteskat sker i Betaling & Regnskab, men selve sagsbehandlingen foregår andre steder. Med udgangen af juli 2013 var der refunderet over 2 milliarder. Der er tale om en opgave, hvor det giver god mening at udførelsen kommer tættere på fagligheden omkring selskabs- og udbyttebeskatning. Der hvor den er placeret i dag vil ikke give mening, når Lisbeth er væk. Her fjernes en stor del af fagligheden."*

Forespurgt, hvordan vidnet forstår René Frahm Jørgensens udsagn om, at "selve sagsbehandlingen foregår andre steder", forklarede vidnet, at han forstår det sådan, at der var dele af opgaven, der blev løst i Store Selskaber. Forespurgt, om det var de særlige projekter, forklarede vidnet, at sådan må han forstå det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1036-1037 (2013-10-17 (1) - E-mail fra René Frahm Jørgensen vedr. organisatorisk placering af udbytteadministrationen, René Frahm Jørgensens e-mail af 17. oktober 2013 til Jens Sørensen):

> *"Vil du tage en snak med Steffen omkring dette? Som tidligere nævnt, så har jeg 2 medarbejdere der med fordel kan følge opgaven – og de er ikke i spil i relation til afskedigelsesrunden."*

Forespurgt, om der på dette tidspunkt var dialog med Steffen Normann Hansen og Jonatan Schloss omkring flytningen af de pågældende medarbejdere, forklarede vidnet, at han godt kan huske e-mailen, men han husker ikke, hvad der skete efterfølgende. Han er dog sikker på, at han drøftede det med Steffen Normann Hansen, eller at han måske mødte Steffen Normann Hansen på gangen – de sad jo i samme hus – og fortalte ham om det og sagde, at det vel var i orden, at René Frahm Jørgensen

kontaktede Johnny Schaadt Hansen. Det var jo ikke en sag, vidnet betragtede som en stor sag. Som nævnt tidligere var det sådan, at hvis der var opgaver, der kunne løses bedre et andet sted, var det vigtigt at tage en drøftelse.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Forespurgt til vidnets erindring om forløbet vedrørende Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag forklarede vidnet, at som han husker det, skete der det, at han på et tidspunkt blev orienteret af Lars Nørding om, at Lars Nørding havde fået en henvendelse fra skattedirektør Per Jacobsen om, at der var en mulig sag mod en medarbejder i Regnskab. Det var sådan, det startede, og så holdt Lars Nørding løbende vidnet orienteret om, hvad der skete. Når han i dag ser tilbage på det, stemmer hans erindring helt overens med den dagbog, som Lars Nørding førte.

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3631-3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"5. Anmeldelser på ansatte i SKAT*
>
> *Sager af denne karakter fremsendes til realitetsbehandling i Region MSS skattecenter Holbæk.*
> *Alle disse sager karakteriseres som almindelige skattesager på lige fod med gennemgang af øvrige ligningssager i SKAT. Disse sager undergår udelukkende gennemgang og kontrol af enheden i skattecenter Holbæk. Sagerne afsluttes med brev om afgørelse til medarbejderne. Foreligger der en forhøjelse af ansættelsen, tager medarbejderligningen stilling til om sagen skal videresendes til ansvarsvurdering. Sagerne følger reglerne om ansvarssager. Anses der at være tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvarsbehandling i Sagscenter Person. Blanket om ansvarssager udfyldes, og sendes sammen med sagen. Samtidig med oversendelse orienteres CLP samt regionsdirektør om sagen. Når Sagscenter Person har truffet afgørelse i ansvarssagen, skal Sagscenter Person orientere CLP om sagens udfald.*
> *CLP vurderer herefter om en sag skal have ansættelsesretlige konsekvenser. I bekræftende fald tager CLP herefter kontakt til regionsdirektøren og orienterer om, at man vil gå videre med sagen.*
>
> *CLP sender partshøring, endelig afgørelse og orienterer som i alle øvrige afskedssager den respektive journalpostkasse."*

Forespurgt, om vidnet havde kendskab til proceduren for behandling af medarbejderligningssager, forklarede vidnet, at det havde han. Forespurgt, om der vidnet bekendt var nogen procedure for, om man skulle foretage overvejelser omkring afdækning af arbejdsopgaver i forhold til en eventuel anmeldelse, man modtog på en medarbejder, forklarede vidnet, at i det foreholdte beskrev man ret nøje, hvordan man skulle forholde sig til den type sager, og det var vigtigt for ham, at man fulgte dette. Han kan også huske, at han fortalte Lars Nørding, at det var vigtigt at følge denne instruks.

2. februar 2011 – anmeldelse fra SØK vedrørende Sven Jørgen Nielsen

Forevist ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)) og forespurgt, om og i givet fald hvornår vidnet så denne anmeldelse, forklarede vidnet, at anmeldelsen ikke gik til ham i Inddrivelse. Den gik til kontrolenheden, og han kan ikke huske, om han efterfølgende så den. Han husker, at han fik en beskrivelse af sagen, da man traf afgørelse i skattesagen. På det tidspunkt fik han en kopi af afgørelsen, og han kan ikke huske, om anmeldelsen var med. Den afgørelse, han så, kom fra medarbejderligningsenheden. Forespurgt, om Lars Nørdings første orientering af vidnet om sagen skete, inden afgørelsen kom, forklarede vidnet, at det var, længe inden afgørelsen kom.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3634 (2011-02-02 - Anmeldelse vedr. Sven Nielsen fra SØK (bilag udeladt)):

> *"Sven Nielsen, der har konto … i Nordea Bank Danmark A/S, har i perioden 14. november 2008 til 3l. december 2010 gentagne gange modtaget større beløb fra Torben [redacted], tidl. … nu udvandret til USA, jf. vedlagte kontoudtog og betalingsbilag.*
>
> *Pengene stammer oprindeligt fra en udenlandsk virksomhed..."*

Forespurgt, om dette var oplysninger, vidnet blev gjort bekendt med, forklarede vidnet, at det var det i hvert fald ikke på det tidspunkt. Han kan som nævnt ikke huske, om han så anmeldelsen efterfølgende, eller om han først har set den i undersøgelseskommissionens materiale.

Forespurgt, hvornår vidnet blev orienteret om, at anmeldelsen vedrørte skattesvig og relaterede sig til pengestrømme fra udlandet, forklarede vidnet, at han kan huske, at Lars Nørding først fortalte vidnet om sagen, og derefter havde Lars Nørding dialogen med Per Jacobsen. Lars Nørding fortalte vidnet, at Per Jacobsen også var i dialog med personalejuraafdelingen, og Lars Nørding fulgte op på sagen og fortal-

te, at de havde at gøre med en sag, hvor der var nogle penge, som den pågældende ikke kunne redegøre for, hvor kom fra. Det gjorde, at der blev sat en undersøgelse i gang, for det er klart, at man altid bliver bekymret for, hvad der kan ske. Derfor var medarbejderligningsenheden på besøg i Høje Taastrup for at se på nogle logfiler og andre forhold for at se, om der var risiko for, at pengene kom fra SKAT's eget regnskabssystem. Der var imidlertid ikke noget, der i den forbindelse tydede på, at der var noget galt. I hele forløbet var der heller ikke nogen ledere, der sagde, at der var noget, som de skulle være særlig opmærksomme på. Det var særligt det forhold, at man havde været på besøg og havde foretaget en form for kontrol, der gjorde, at det var vigtigt at følge processen.

Generelt om medarbejderligningssager

Forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forhold til spørgsmålet om ansættelsesretlige konsekvenser, forklarede vidnet, at han havde den rolle, der var beskrevet i det tidligere foreholdte notat (ekstraktens side 3631-3632). Dvs. at på det tidspunkt, hvor en sag som denne blev oversendt til ansvarsvurdering, skulle han orienteres, og det skulle Center for Løn og Personalejura også. I den konkrete situation var det så vidnet, der sendte den over. Det burde nok egentlig have været Per Jacobsen, men det var sådan set ligegyldigt. Den skulle bare sendes derover, for det var vigtigt, at det nu var dem, der skulle behandle det videre forløb i sagen. Det var meget nøje beskrevet, hvordan de forholdt sig til sådan nogle sager i SKAT.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig nogen overvejelser eller blev vejledt om mulighederne for undervejs midlertidigt at omplacere eller suspendere medarbejderen, indtil der forelå en ansvarsvurdering, forklarede vidnet, at han ikke gjorde sig nogen overvejelser i den retning. Hvis det skulle ske, ville det ske fra Center for Løn og Personalejura.

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede afgrænsningen mellem sin egen og Center for Løn og Personalejuras kompetence i forhold til at afskedige medarbejdere, forklarede vidnet, at hvis det blev besluttet, at en medarbejder skulle afskediges, blev alt udarbejdet af Løn og Personalejura. Det var også derfor, der stod i notatet, at det blev sendt til dem, der skulle træffe en afgørelse. Forespurgt, hvem der i andre situationer havde kompetencen til at træffe beslutninger om at afskedige og ansætte, forklarede vidnet, at en direktør, en skattedirektør eller en underdirektør kunne ansætte, under forudsætning af at det var besluttet, at der var midler til det. Hvis der var nogen, der skulle afskediges, skete det også fra centralt hold. I den periode havde de en række afskedigelsessager – typisk som følge af nedskæringer – og det var ikke noget, der blev lagt ud til behandling i regionerne. I regionerne traf de i de situationer beslut-

ningen om, hvem det skulle være, men alt det formelle blev løst et andet sted. De havde ingen personalejurafunktioner i regionerne.

Vidnet blev foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, og at det fremgår af Lars Nørdings notater (ekstraktens side 3666-3674), som vidnet også har læst, at der undervejs var overvejelser om sagens karakter og om, at den havde en ekstraordinær karakter sammenlignet med en klassisk medarbejderligningssag. Forespurgt, om det var overvejelser, vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var en situation, hvis det var en klassisk medarbejderligningssag, men notatet, de handlede efter, omhandlede forskellige forhold. Det omhandlede både de klassiske medarbejderligningssager, men havde også et specielt afsnit om, hvad man gjorde, hvis der kom en anmeldelse. Man havde således taget stilling til, at der var nogle specielle forhold omkring dette, og man beskrev så, hvordan man skulle reagere, hvis der kom en sådan sag.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 23 for den 27. august 2019 side 27 (Anders René Andersens forklaring):

> *"Forespurgt, om der var enighed om, at man ikke skulle sanktionere ansættelsesretligt på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at det var der. Det var blandt andet begrundet i, at vedkommendes advokat ret tydeligt indikerede, at de ville anke skatteansættelsen, og på den måde var afgørelsen ikke endelig.*
>
> …
>
> *Forespurgt, hvorfor omplacering ikke blev en løsning, forklarede vidnet, at de fik oplyst, at der var fuld tillid til vedkommende, og at der ikke var nogen grund til at flytte vedkommende. Forespurgt, hvem der oplyste det, forklarede vidnet, at det gjorde Per Jacobsen, som havde talt med afdelingslederen."*

Foreholdt, at det var på et meget sent tidspunkt, man iværksatte en afskedigelsessag, og forespurgt, om vidnet deltog i drøftelser om dette på det tidspunkt, hvor afgørelsen kom, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han fulgte den proces, der var tilrettelagt for, hvordan man håndterede sådanne sager.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 3632 (2010-12-23 - Notat af medarbejderligningsenheden vedr. opgavevaretagelsen i enheden):

> *"Foreligger der en forhøjelse af ansættelsen, tager medarbejderligningen stilling til om sagen skal videresendes til ansvarsvurdering. Sagerne følger reglerne om ansvarssager. Anses der at være tale om en ansvarssag, oversendes sagen til ansvars-*

behandling i Sagscenter Person. Blanket om ansvarssager udfyldes, og sendes sammen med sagen. Samtidig med oversendelse orienteres CLP samt regionsdirektør om sagen. Når Sagscenter Person har truffet afgørelse i ansvarssagen, skal Sagscenter Person orientere CLP om sagens udfald."

Forespurgt, om ikke det anførte var udtryk for, at når der var truffet en afgørelse i første instans, kunne man sanktionere det, forklarede vidnet, at det anførte var udtryk for, at når Sagscenter Person havde truffet en gældende afgørelse i ansvarssagen, ville Center for Løn og Personalejura træffe en afgørelse. Hvis de ville gøre det på et tidligere tidspunkt, skulle der foreligge noget helt specielt. Det ved han ikke, om de nogensinde gjorde, men efter det anførte traf de først beslutningen, når der var en endelig afgørelse i sagen. Forespurgt, om afgørelsen i ligningssagen således ikke var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at det var den ikke efter den beskrevne proces.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 23 for den 27. august 2019 side 40 (Anders René Andersens forklaring):

"Forespurgt, hvoraf det fremgår, at beslutningskompetencen ikke lå i vidnets enhed, som det ellers fremgår af det foreholdte, forklarede vidnet, at som han husker det, var det en fælles beslutning mellem vidnets enhed og Jens Sørensen. Der har også senere været drøftelser af, hvor beslutningskompetencen egentlig lå. Som vidnet husker det, kunne de rådgive om det, men det var en fælles beslutning. Det er klart, at hvis hans enhed vurderede, at nu var det tid, så lyttede man til enheden. Det var ikke kun, fordi han selv sad med ansvaret, men det var kontoret som enhed.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det dermed var en fælles beslutningskompetence, der lå mellem den pågældendes øverste leder og vidnets kontor, forklarede vidnet, at som han husker det, var det i sidste ende regionsdirektørens beslutningskompetence, men at der naturligvis var lydhørhed over for, hvad der kom fra vidnets kontor."

Vidnet forklarede, at det bare ikke var sådan, det var, og det var heller ikke sådan, det var beskrevet. Forespurgt, om vidnet således ikke oplevede, at han havde kompetencen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Kl. 14.55 sluttede mødet.

PROTOKOL

9. juni 2020
Protokol nr. 51

Den 9. juni 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann ved Marie Stisen for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen ved advokat Jakob Bjerre for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokatfuldmægtig Claudia Sofia Koutsonikolas for Søren Kristensen, Lars Kørvell og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spurr Madsen for Kristian Jensen (mødte kl. 13.00)

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz, Klaus Østergård Jensen, Poul Christensen og Thomas Fredenslund

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Thomas Booker for Jan Lund (forlod mødet kl. 14.00)

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

WINNIE JENSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Winnie Jensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Tidligere forklaringer

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 41 for den 4. december 2019 side 9 (Winnie Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, om den struktur i SKAT, hvor man ikke havde et revisionsudvalg, øgede eller reducerede direktionens pligt til at føre tilsyn, forklarede vidnet, at hun mener, at direktionen havde pligt til at føre tilsyn, uanset om man havde et revisionsudvalg eller ej. Forespurgt, om tilsynspligten også indebar, at man skulle forholde sig til, om det indholdsmæssige gav mening, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Konstruktionen var, at man havde delegeret denne tilsynspligt til økonomiområdet, som havde en særlig opgave på dette felt."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 25-26 (Jens Madsens forklaring):

> *"Foreholdt, at man i 2013 havde en ny organisation i forhold til den tidligere SIR-rapport, og forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i forhold til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at hans rolle først og fremmest var at sikre, at der blev udpeget en ansvarlig direktør til at følge op på rapporten, og at rapporten kom ind i deres opfølgningsprotokol. Han skulle desuden sikre, at der blev indhentet handleplaner og fulgt op på disse, og at handleplanerne kom til at fremgå af opfølgningsprotokollen. Foreholdt, at det lyder som den samme rolle, som han beskrev for 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det var den samme rolle i et andet organisatorisk setup. Forespurgt, om han dermed opfattede sin rolle som uforandret i det nye setup, bekræftede vidnet dette."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 8 (Jens Madsens forklaring):

> *"Forespurgt, hvad sekretariatsfunktionen bestod i, forklarede vidnet, at den primært bestod i at sikre, at der var en dagsorden til møderne, og at der var en op-*

følgningsprotokol på de revisionsrapporter, Revisionsudvalget stadig fulgte op på. Kontorets opgave var at sikre, at alle modtagne revisionsrapporter var sendt til et relevant forum, og at der var kommet en tilbagemelding fra det pågældende forum efter endt behandling af rapporterne. Forespurgt, hvilken opgave kontoret havde i forhold til den efterfølgende opfølgning, forklarede vidnet, at den bestod i løbende at indhente en opdateret status fra forummet på, hvad der var blevet drøftet, og om der var sket noget i forhold til de aktiviteter, der var igangsat. Forespurgt, om de i vidnets kontor foretog en vurdering af, om der var sket noget, eller om der ikke var sket noget, forklarede vidnet, at de foretog en vurdering af, om en given frist var overholdt eller ej, men de foretog ikke en faglig vurdering af, om det, der var foreslået, var fagligt korrekt."

Vidnet blev endelig foreholdt fra protokol nr. 48 for den 19. februar 2020 side 39-40 (Karsten Junchers forklaring):

"Foreholdt, at disse to forklaringer er modstridende, og forespurgt, hvordan vidnet opfattede henholdsvis direktionens ansvar og opgave og Økonomis ansvar og opgave i forhold til den materielle kontrol, forklarede vidnet, at som tidligere forklaret var Økonomi ikke bestykket af den faglige ekspertise til at vurdere, om noget var det fagligt korrekte at gøre, eller om det var løsningen på de udfordringer, der var. Han er sådan set enig med Jens Madsen, dog med den bemærkning, at man som almindelig stabsfunktion selvfølgelig skulle gøre opmærksom på det, hvis noget virkede underligt eller sprang i øjnene. Man kunne dog ikke forvente, at de var eksperter i alle fagets facetter og kunne belære et fagområde om, hvad der var det rigtige at gøre. Han vil gå lidt længere end Jens Madsen, da de ikke var en ren postkasse, som bare sørgede for et overblik. De læste det med sund fornuft, og hvis det på nogen strittede, skulle de selvfølgelig gøre opmærksom på det, når de lagde det til direktionen."

Vidnet blev foreholdt, at disse forklaringer fremstår forskellige i forhold til, hvilke opgaver der – som en del af tilsynet – var placeret i økonomiområdet, og at Jens Madsen og Karsten Juncher umiddelbart synes at give udtryk for nogle ret klare begrænsninger. Forespurgt, om det giver vidnet anledning til at revidere sin opfattelse eller til at komme med supplerende bemærkninger, forklarede vidnet, at det godt kan være udtrykt uklart, når hun tidligere forklarede, at man ikke skulle kontrollere, om det gav mening. Det, der blev talt om ved sidste afhøring, var, at hun ikke mente, at man skulle sidde i direktionen og sagsbehandle, fordi sagsbehandling af dokumenter skete, inden de kom til direktionen. Når hun læser Karsten Junchers og Jens Madsens forklaringer om deres egne opgaver, mener hun, at det må give anledning til at udfordre, hvordan de opfattede deres opgaver. Hendes opfattelse af, hvilket arbejde der var foregået, inden rapporter kom ind på et direktionsmøde, er fuld-

stændig den samme som ved sidste afhøring, altså at opgaven var placeret i et direktørområde, hvor man havde ansvaret for at følge op på den pågældende rapport – eventuelt sammen med et andet direktørområde, hvis der var flere involveret – og at ansvaret for direktionsopfølgning lå i Økonomi. På baggrund af sidste afhøring har hendes bisidder fremsendt dokumenter, som hun antager, er i det materiale, der allerede er udleveret, og hvor der findes en opgavebeskrivelse. Det er den, der har været udgangspunktet for hendes opfattelse af arbejdsdelingen. Forespurgt, om vidnet i øvrigt har supplerende bemærkninger, forklarede vidnet, at det har hun ikke.

Procesejerskab for udbytteområdet

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 41 for den 4. december 2019 side 50 (Winnie Jensens forklaring):

> *"Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 91 (2009-12-07 - Referat fra første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedr. SIR's 2010-undersøgelse):*
>
> *"I sommers fik Regnskab 2 følgende procesejere:*
>
> *- Jette Zester; procesejer vedrørende indberetning*
>
> *- Vibeke Varnes, procesejer på angivelse"*
>
> *Foreholdt, at der ikke var nævnt nogen procesejer vedrørende refusion, og forespurgt, hvad man så skulle gøre, når man i to SIR-rapporter havde påpeget, at der var behov for et overordnet ledelsesansvar, og man ikke havde løst den opgave, forklarede vidnet, at som hun husker det, var der en overordnet proces, der hed afregning, som var beskrevet i ansvarsbeskrivelserne tilbage i perioden 2010-2012, hvor det hed Borger og Virksomhed. Hun mener, et af kontorerne havde procesejeransvaret for afregning, og refusionsopgaven var en afregningsopgave. Forespurgt, om det dermed, i og med at man havde en procesejer for afregning, er vidnets opfattelse, at den pågældende underdirektør havde ansvaret for alle delkomponenter i afregning, forklarede vidnet, at ansvaret ifølge opgavebeskrivelsen var forankret dér."*

Forespurgt til en uddybelse af den beskrevne ansvarsplacering forklarede vidnet, at hendes tilgang til placering af ansvar i forhold til, hvilke roller og opgaver man havde, tager udgangspunkt i de beskrivelser, der var for kontorerne. I 2010, da Koncerncentret blev oprettet, var der beskrivelser for kontorerne af, hvilket ansvar man havde, hvis man fx havde personafregning eller erhvervsafregning. I de opgavebeskrivelser stod der – som hun husker det – at man ejede processerne, såvel de digitale

som de ikke-digitale. Hendes opfattelse af, hvordan rollefordelingen var, udspringer således af det, der var nedfældet i opgavebeskrivelserne.

Forespurgt, hvorfor en refusionsopgave var en afregningsopgave, forklarede vidnet, at det var, fordi det handlede om at udbetale. Afregning handlede om ind- og udbetalinger. Forespurgt, om det gik begge veje, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor procesejeransvaret for afregning lå, forklarede vidnet, at i opgavebeskrivelserne for kontorerne stod der, hvilke processer man ejede, og der stod, at man ejede både de digitale og de manuelle processer. Det var det, hun tog udgangspunkt i, også i det arbejde, der foregik i HR i forbindelse med hjemsendelserne, hvor de så på de foreliggende opgavebeskrivelser, altså det faktuelle grundlag. Forespurgt, om opgaven med refusion hørte under Afregning Erhverv eller Afregning Person, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det må man spørge dem, der havde opgaven, om. Hun er ikke klar over, hvordan detailplanlægningen i en anden afdeling var. Hun har bare set på, hvad der stod i opgavebeskrivelserne, og det er det, der har præget hendes opfattelse af arbejdsfordelingen. Hun er ikke den rigtige til at svare på, hvor de forskellige opgaver lå. Hun kan bare sige, at hendes opfattelse af, hvordan opgavefordelingen i organisationen var, udspringer af de faktuelle beskrivelser, der var.

Forespurgt, om ikke det er muligt, at der simpelthen ikke var allokeret en procesejer for refusion, eftersom det var en rent manuel behandling, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at ansvaret for en opgave handlede om, hvorvidt man havde allokeret en procesejer eller ej. Det handlede jo om, at det pågældende kontor havde en opgave, og at man så tilrettelagde sit arbejde. Hvordan det skete, er hun desværre ikke den rette til at svare på. Foreholdt, at refusionsopgaven både før og efter 2013 lå i Lisbeth Rømers enhed, som ikke var procesejer, idet procesejerskabet lå i Afregning Erhverv eller Afregning Person, forklarede vidnet, at det er hendes opfattelse, at procesejerrollen og opgaven lå i et kontor, og at man i kontorerne så udpegede enkeltpersoner, som fik at vide, at de var procesejere på den ene eller den anden del. Undersøgelseskommissionen bliver dog nødt til at undersøge, om det faktuelt er korrekt. Hvordan det på det tidspunkt var tilrettelagt i de enkelte kontorer, er hun ikke den rigtige person til at svare på. Hendes opfattelse af, hvem der havde ansvaret for hvad, tager udgangspunkt i de beskrivelser, der var om kontorernes roller og opgaver. Hun kan ikke svare på, hvordan kontorerne de facto gjorde det. Det må man spørge om dér, hvor ansvaret lå.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at opgaveløsningen lå et konkret sted, og at der i den forbindelse var nogle processer, som en eller flere procesejere skulle løfte, og at disse to dele som ud-

gangspunkt hang sammen, forklarede vidnet, at det er sådan, hun ser det. Hvis hun selv havde ansvaret for en opgave i et kontor, ville hun se på opgaven og finde ud af, hvordan de skulle løse den, og hvordan arbejdet skulle tilrettelægges. Hun tror, at det med at udpege en specifik procesejer for en del af en opgave var en af de måder, hvorpå man løftede ansvaret for processerne inden for en enhed. Det er hendes opfattelse af det.

HANDLINGSPLANEN "SKAT UD AF KRISEN"

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 2131-2132 (2016-05-04 - Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat'):

> *"Det fremadrettede arbejde i SKAT*
> …
> *For at understøtte at der reageres på uventede udsving i udbetalinger, er der pr. 1. april 2016 etableret en ny overvågnings- og analyseenhed. Der forestår et meget væsentligt analysearbejde med at etablere grundlaget for at kunne monitorere alle typer af udbetalinger i SKAT, dvs. ikke bare på udbytteområdet."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6011 (2015-09-25 - Handlingsplanen 'SKAT ud af krisen - et oplæg til politisk samling'):

> *"2.2.3 Ny overvågnings- og analyseenhed skal monitorære alle typer af udbetalinger i SKAT*
>
> *På flere områder udbetaler SKAT relativt store beløb. Det gælder udbytteområdet men også eksempelvis ved afregning af negativ moms.*
>
> *For at skærpe kontrollen på disse områder mere generelt etableres en ny overvågnings- og analyse-enhed til at monitorere alle typer af udbetalinger i SKAT. Det gælder alt fra refusion af udbytter, moms og registreringsafgift til tilbagebetaling af overskydende skat mv. Enheden vil således monitorere både SKAT Indsats, SKAT Kundeservice og SKAT Inddrivelse.*
>
> *Såfremt der i en periode sker atypiske udsving i udbetalingerne på et konkret område, vil enheden i samarbejde med den relevante enhed i SKAT analysere, hvad baggrunden for udsvingene kan være. Enheden kan eventuelt stille udbetalingerne i bero i en periode, indtil årsagen er klarlagt, eksempelvis hvis der er mistanke om organiseret misbrug af skattelovgivningen. Enhedens analyser vil samtidig indgå i den løbende prioritering af SKATs kontrolindsats.*

Overvågnings- og analyseenheden vil blive forankret i SKAT Økonomis nye afdeling for Styring og Analyse (se kapitel 4) og få tilført 10 årsværk."

Forespurgt til en kort beskrivelse af regeringens plan "SKAT ud af krisen" og oprettelsen af den beskrevne overvågnings- og analyseenhed i 2016 forklarede vidnet, at det tror hun ikke, hun er den rigtige til at give. Det var ikke hende, der oprettede analyseenheden. Den lå ikke i hendes kontor, og det var ikke hende, der havde opgaven med organiseringen af organisationen. Hun er selvfølgelig bekendt med, at enheden blev oprettet, og arbejdet efterfølgende blev gennemført, men hele strukturen omkring det var ikke noget, hun var så tæt på, at hun i dag kan redegøre for, hvordan det foregik. Selvfølgelig drøftede de det fremadrettede, men hun var ikke direkte inde i selve planlægningen. Hun er helt klar over, at der blev arbejdet med det, men hun tror ikke, at hun kan svare præcist på det stillede spørgsmål.

Forespurgt til vidnets opfattelse af, hvad der blev foretaget af monitorering, inden man samlede det i en ny enhed, forklarede vidnet, at det har hun ikke noget indtryk af. Hun arbejdede ikke med det pågældende område.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Foreholdt, at der i perioden 2010-2013 blev anvendt forskellige typer ejerbegreber, og forespurgt til vidnets forståelse af, hvad der lå i at være systemejer, forklarede vidnet, at hun ikke tror, at hun vil være i stand til at definere præcist, hvad der lå i det i forskellige perioder. Det var et begreb, man arbejdede med i mange år, fordi SKAT på mange områder var en stor IT-virksomhed. Det var sådan, at man definerede forskellige roller, hvor procesejere var dem, der havde arbejdsgangene, og systemejere var dem, der havde IT-systemet, altså den digitale understøttelse. De var bindeleddet mellem det, man ønskede at gøre, og det system, der skulle justeres i. De havde indblik i system og kodning og i, hvor systemet var forankret, og hvem der var leverandør på det. Systemejerne var bindeleddet over til selve IT'en og til udførelsen og implementeringen i systemerne af ny lovgivning eller procesforandringer o.l. Det er sådan, hun har forstået opgavefordelingen.

Forespurgt, hvor ansvaret for manuelle processer lå, forklarede vidnet, at som tidligere nævnt fremgik det i perioden 2010-2013 af opgavebeskrivelserne, at procesejerskabet for både de digitale og de manuelle processer var forankret i afregningskontorerne i Borger og Virksomhed. Forespurgt, om det i den periode kunne lade sig gøre at fylde den rolle ud, forklarede vidnet, at det tog hun ikke stilling til, for hun havde ikke indblik i den samlede opgaveportefølje i et andet forretningsområde end det, hun selv arbejdede i. Det kan hun derfor ikke sige noget om. Forespurgt, om ikke det var noget, der blev bragt op på direktionsmøder eller i andet regi, forklare-

de vidnet, at hun ikke deltog i direktionen i perioden 2010-2013. Forespurgt til udfordringerne i perioden 2013-2015 forklarede vidnet, at selv om der indimellem kunne ske nogle omprioriteringer, fordi en opgave kaldte på flere ressourcer, så husker hun ikke noget konkret om, at procesejerrollen tilbage i tid var vanskelig at have med at gøre. Hun tror, at hun ved sidste afhøring fik forevist et dokument, der viste noget vedrørende arbejdet med GPS, men det er ikke sådan, at hun har en erindring om, at det var et tilbagevendende problem, at man manglede ressourcer til opgaven. På det punkt er man nødt til at spørge dem, der arbejdede med det.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der i perioden 2010-2013 var en klar ansvarsdeling, og at ansvaret for både de manuelle og de digitale processer lå hos procesejeren, bekræftede vidnet dette. Det er det, hun kan læse i opgavebeskrivelserne for kontorerne, og det er det, hun tager udgangspunkt i.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt til formålet med projektet "God processtyring i SKAT" forklarede vidnet, at hun ikke var med i projektet fra begyndelsen. Hun kom først ind i det efterfølgende. Hun kan derfor ikke sige, hvad der i forbindelse med opstarten af projektet var anført, man ville opnå med det. Da hun kom ind i arbejdet, var det hendes oplevelse, at man i en organisation altid arbejdede med at gøre det bedre og dermed også med at få et bedre overblik over sine processer. Henset til at SKAT blev nyetableret i 2013, og at opgaverne blev organiseret på en anden måde, var det vældig relevant at se på, om tingene kunne gøres anderledes. Der er jo altid et udviklingsperspektiv, når man driver en organisation.

Forespurgt, hvornår vidnet selv kom ind i projektet, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske tidspunktet, men at det skete, i forbindelse med at et af hendes kontorer – momskontoret – havde været inviteret til en workshop, hvor man havde drøftet nogle forskellige måder at arbejde på, og hvor man gerne ville justere på, hvad Juras bidrag skulle være. Juras rolle havde altid primært været lovfortolkning – altså at give gode råd om lovgivning i forhold til, hvad processen skulle indeholde – og spørgsmålet var, om man også skulle have en rolle i forhold til en opfølgningsopgave. Det var hun af flere årsager lidt bekymret ved. Hun skrev derfor til en af de kontorchefer, som var involveret i projektet, og meldte sig lidt selv ind i det. Hun kan ikke huske datoen, men i undersøgelseskommissionens materiale ligger der en e-mailkorrespondance, som hun mener at have set i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4385 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov):

"Opsummering

- Der blev i forbindelse med retssikkerheds-undersøgelsen fra 2013 identificeret en række udfordringer ved processtyringen. Derfor blev der nedsat en arbejdsgruppe med det formål at undersøge, hvordan processtyringen kan styrkes. Det blev besluttet, at arbejdet skulle forløbe i to faser. Fase 1 blev afsluttet primo juli og direktionen besluttede, at fase 2 gennemføres frem mod efterårsferien 2014."

Forespurgt, om vidnet var inde over den omtalte retssikkerhedsundersøgelse, forklarede vidnet, at hun ikke præcist ved, hvilken retssikkerhedsundersøgelse der bliver henvist til. Det kan være noget, Borger- og retssikkerhedschefen har lavet, men det kan også være noget andet. Hun er ikke klar over det.

Foreholdt, at man havde en struktur, hvor procesejerskabet lå i to kontorer, hvor menige medarbejdere havde ansvaret for de forskellige systemer og processer, og forespurgt, hvad man gjorde sig af overvejelser om disse medarbejderes muligheder for at råde over ressourcer og give instrukser til andre kontorer, forklarede vidnet, at det skal hun ikke kunne sige. Hun deltog ikke i arbejdet med oprettelsen af den nye organisation i 2010, hvor man definerede procesejerkontorerne. Hun er derfor ikke klar over, hvilke roller, opgaver og ansvar, man mente, medarbejderne skulle have. Hun forestiller sig, at de, der havde ansvaret for procesejerkontoret, i meget vidt omfang selv var inde over, hvordan man kunne arbejde med det på en fornuftig måde. Forespurgt, om vidnet således ikke var involveret i drøftelser på ledelsesniveau, forklarede vidnet, at det var hun ikke i detaljer. Hun så styregruppeafrapporteringer vedrørende emnet, så det var på et overordnet niveau og med et fremadrettet perspektiv på, hvordan de kunne arbejde med processerne, altså hvordan man kunne lave et setup.

Forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser vedrørende sagsbehandlingen i både manuelle og IT-baserede processer i forhold til forvaltningsrettens krav til sagsoplysning, høring osv., forklarede vidnet, at det var hun ikke i relation til procesejerskab. Hun var selvfølgelig involveret i emnet på den måde, at Jura udgav Den juridiske vejledning, hvor man beskrev både de forvaltningsretlige og de materielle skatteregler. Den udkom to gange om året og blev løbende suppleret med styresignaler, hvis der kom domme eller andre nyheder, som skulle implementeres med det samme. Derefter var det dem, som arbejdede med sagsbehandling ude i forretningen, som implementerede disse regelsæt i den måde, de arbejdede med deres processer på, og i den forbindelse kunne man altid spørge Jura til råds. I forbindelse med GPS havde Jura så den rolle at skulle ind over i forhold til, hvad der skulle sikres omkring høring og andet, når der skulle tilrettelægges en proces, som overholdt de forvaltningsretlige regler – hvilket var et absolut krav. Den eneste proces, hun

selv specifikt var inde over, var processen for bindende svar, som hun havde procesejeransvaret for. Det omfattede både det bindende svar, som blev udarbejdet centralt af hendes folk i Jura, og som skulle for Skatterådet, og den proces, der i perioden 2010-2013 blev arbejdet efter i SKAT. Den proces blev tilrettelagt for Jura med henblik på, at man overholdt regler og høringspligter. Det var den eneste proces, hun var involveret i på et så detaljeret niveau.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet har forklaret, at hun havde en bekymring i anledning af, at Jura i forbindelse med GPS skulle have en anden rolle, og forespurgt til denne bekymring forklarede vidnet, at Jura skulle fortsætte med den hidtidige rolle, hvor hovedopgaven var lovfortolkning og at rådgive om reglerne, hvis der var tvivl om disse. Nu havde man så i hvert fald nogle overvejelser om, at Jura også efterfølgende – dvs. når man havde hjulpet forretningen med den juridiske rådgivning – skulle have en form for tilsyn eller opfølgning på implementeringsdelen. I den forbindelse havde hun to bekymringer. Den ene var, om det var et godt fundament for det gode samarbejde på tværs af organisationen, hvis man i Jura havde to så forskellige roller. Den anden var, at hun ikke mente, at jurister – som hende selv – nødvendigvis var de bedste til en sådan styrings- og kontrolopgave. Jurister er gode til jura, og hun var ikke sikker på, at de profiler, hun havde i sin del af forretningen, ville være de rigtige til at løse en sådan opgave. Derfor gik hun ind i arbejdet. Forespurgt, hvad der kom ud af hendes bekymringer, forklarede vidnet, at der skete det, at man forlod overvejelserne om, at Jura skulle have en opfølgende og kontrollerende opgave. Jura skulle således kun levere på den opgave, som man var god til, hvilket også var en mere entydig rolle i organisationen.

16. december 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Anledning:*
> *Retssikkerhed i processtyringen*
>
> *…*
>
> *Problemstilling:*
> *…*
> *Undersøgelsen peger på, at nuværende praksis især kan styrkes på følgende punkter:*
> *- …*

- Værktøjer til at sikre retssikkerhed i retningslinjerne for de manuelle processer
- Sikre at procesejerne involveres tidligt i ny lovgivning
- Bedre kanaler og procedurer til at rejse problemstillinger og behandle fejl i forhold til departementet, IT og Økonomi
Undersøgelsen peger på, at der er behov for at definere en samlet procesgovernance, som klargør roller, ansvar og samspil i for at opnå effekt af en best practice."

Forespurgt, hvad det nærmere problem var, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det var ikke hende, der satte det i gang, men hun har altid opfattet det som et ønske om at blive endnu bedre til at styre processerne og have klarhed i en nyetableret organisation.

Forespurgt til direktionens drøftelser vedrørende det anførte om, at "der er behov for at definere en samlet procesgovernance, som klargør roller, ansvar og samspil", forklarede vidnet, at hun i dag – næsten 7 år senere – ikke husker de specifikke drøftelser, men hun ved, at man blev enige om at igangsætte arbejdet, fordi det lød fornuftigt. Det var svært at være uenig i, at man gerne ville have en sådan situation, men hun kan ikke sige, om det var noget, man havde i forvejen, eller hvad manglen i givet fald var. Hun kan ikke huske det specifikt og må henvise til referatet, hvor der måske er anført nogle bemærkninger, ud over at man tiltrådte, at der skulle arbejdes med det. Foreholdt, at når man skrev om et behov for at klargøre roller, kunne det tyde på, at rollerne ikke var klare, forklarede vidnet, at sådan læser hun det ikke nødvendigvis. Det var altid en ambition at opnå endnu mere tydelighed. Hun læser det ikke, som om der ikke var roller overhovedet, idet der var opgavebeskrivelser for alle kontorerne.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

"Løsning:
Der igangsættes sammen med departementet og de berørte afdelinger et arbejde om governance for processtyringen i SKAT med henblik på præcisering af roller og ansvar."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1108 (2013-12-16 - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 16. december 2013 vedr. bl.a. retssikkerhed i processtyringen):

"Emne:
Retssikkerhed i processtyringen

Beslutning/drøftelse:
Der udarbejdes et oplæg til drøftelse af roller og ansvar i forhold til procesejerskab til drøftelse i direktionen ultimo første kvartal 2014.

Der udarbejdes en implementeringsplan for best practise vedrørende processtyring af retssikkerhed.

Ansvarlig:
KJ"

Forespurgt, om det foreholdte får vidnet til at huske yderligere, forklarede vidnet, at når hun læser referatet og sammenholder det med indstillingen, opfatter hun det på den måde, at man tiltrådte at arbejde videre med emnet, og at det første afsnit i referatet udgjorde det første skridt i dette arbejde, dvs. at der skulle udarbejdes et oplæg om det til 1. kvartal 2014. Et sådant projekt løb jo typisk over noget tid, og man udarbejdede derfor en plan for, hvad man skulle tage først. Det var dog ikke et udtryk for, at der ikke var beskrivelser for kontorerne, for det var der jo – også i december 2013. Forespurgt, om ikke der dog var noget, der pegede på et behov for klarhed, forklarede vidnet, at det var der åbenbart, men i 2013 havde man altså de beskrivelser af rollerne, som også findes i undersøgelseskommissionens materiale.

25. juni 2014 – møde i direktionen

Forespurgt, om vidnet erindrer at have deltaget i projektet om processtyring forud for direktionsmødet den 25. juni 2014, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, hvornår hun kom ind i projektet. E-mailkorrespondancen mellem hende og Jørgen Pedersen fandt sted lige omkring det tidspunkt, hvor hun kom ind i arbejdet, men hun kan simpelthen ikke huske det længere. Det var i forbindelse med workshoppen, som var i oktober 2014.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1158 (2014-06-25 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 25. juni 2014, oplægget "Observationer vedr. 2013-regnskabet"):

"Barrierer for "bedre eller endnu bedre service" fra Intern Revision

…

c) Det ledelsesmæssige ansvar for processerne er ikke entydigt placeret

- System- og procesejeransvaret er fordelt på mange. Ingen har/tager ansvaret for den samlede proces, hvilket medfører, at opgaver ikke bliver prioriteret ud fra helhedstankegang.
- Giver risiko for "silo-tænkning" og manglende overblik/vidensdeling."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da revisionschefen kom med det foreholdte, forklarede vidnet, at hun ikke skal kunne sige, hvad hun tænkte dengang. Hun tænkte nok, at det var en opgave, man skulle arbejde med. Forespurgt, hvem "man" var, forklarede vidnet, at det kunne være direktionen, men det kunne også være, at man aftalte, at man tog et initiativ for at sikre, at opgaverne blev beskrevet på tværs. Hun kan ikke huske, hvad der blev besluttet på baggrund af Intern Revisions præsentation, eller om det var noget af det, der førte til, at man begyndte GPS-arbejdet. Foreholdt, at GPS på dette tidspunkt – dvs. den 25. juni 2014 – var igangsat, forklarede vidnet, at det så kan være, at man på mødet kiggede på det og besluttede, at det kunne indgå i GPS-projektet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at revisionschefens udtalelse ikke var noget, man tog afstand fra, forklarede vidnet, at hendes oplevelse almindeligvis var, at Intern Revision var til for at hjælpe dem med at gøre arbejdet bedre. Når de havde undersøgt ting i SKAT, kom de som regel med noget, som hun syntes var relevant at tage stilling til. I forhold til sit eget arbejde har hun kun ganske få gange oplevet at få anbefalinger, som enten ikke kunne gennemføres, eller som hun mente var uhensigtsmæssige, og i så fald beskrev hun hvorfor. Almindeligvis mener hun, at Intern Revisions observationer bør tages alvorligt. Forespurgt, om hun således antog, at det var en korrekt iagttagelse fra revisionens side, forklarede vidnet, at hun ikke havde nogen anledning til at mene, at revisionens iagttagelser var forkerte. Det ville jo forudsætte, at hun efterprøvede det arbejde, de havde gennemført, for at se, om det var korrekt. Grundlæggende var hendes antagelse, at revisionen udførte et godt og solidt stykke arbejde. Det havde hun ikke nogen grund til at antage ikke var rigtigt.

2. juli 2014 – møde i direktionen

Forevist af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, ekstraktens side 1147 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT') og forespurgt, om vidnet har set dette notat, forklarede vidnet, at hvis det var med på direktionsmødet, har hun helt sikkert set det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1196 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

"Dagsordenspunkt:
7.

Emne:
Status på arbejdet med processtyring

…

Materiale:
1. Forblad
2. Materiale"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', afsnit "Målbillede for procesejerskab i SKAT"):

"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.

Det fastslås her som overordnede principper:
- Ydelseskataloget skal være udgangspunkt for processtyringen. Der er således ikke tale om, at processtyringen skal ske ud fra fx it-systemer eller organisatorisk enhed, men ud fra den kundevendte ydelse
- Alle ydelser og aktiviteter skal være tilknyttet en procesejer, og der skal være transparens herom. Det er tvivlsomt, om der i dag leves op til dette på alle områder, og ejerskabet er ikke bredt kendt i organisationen.
- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."

Foreholdt, at vidnet har forklaret om sin oplevelse vedrørende procesejeransvaret i tiden forud for 2013, og forespurgt, hvad hun tænkte, da hun blev bekendt med, at der ikke var den praksis, hun havde forventet i den forudgående periode, forklarede vidnet, at hun ikke tror, hun har forklaret om, hvilken praksis der var. Hun har derimod forklaret om, hvilke opgavebeskrivelser der var, og hvad der stod i dem. En opgavebeskrivelse kan jo blive praktiseret, som den foreligger, eller på en anden måde, og dette viste bare, at hvis der var mange mennesker, der arbejdede med den samme opgave, var det ikke altid fuldstændig ensartet hele vejen igennem. At det blev praktiseret forskelligt, fik derfor ikke nogen alarmklokke til at ringe hos hen-

de. I det foreholdte stod der ikke noget om, hvor ansvaret lå, og det er det, hun har forklaret om.

Forespurgt, om vidnet som juridisk direktør oplevede at have et ansvar for, at man havde en entydig struktur, som levede op til de foreliggende beskrivelser, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Ansvaret for at have en entydig struktur lå hos dem, som ejede processerne og arbejdede med dem. Hendes ansvar var at sikre, at der var et veloplyst juridisk grundlag i forhold til, hvilke regler der gjaldt på de forskellige områder, og at stå til rådighed for sparring, hvis der var noget, man havde udfordringer med. Lovgivning er ikke en eksakt videnskab, og derfor havde Jura en sparringsrolle, men de tilrettelagde ikke processer. Den eneste proces, hun var med til at tilrettelægge, var den, hun havde procesejerskabet for vedrørende bindende svar. Derudover havde hun i HR naturligvis også alle mulige andre processer for, hvordan man arbejdede der. Hun havde derimod ikke en rolle i forhold til at sikre, at hele forretningen havde processer. Det lå ude i de forretningsområder, som driftede den pågældende opgave.

Forespurgt, om ikke det var en del af den juridiske direktørs ansvarsområde at forholde sig til bekymringer omkring lovlighed og hjemmel, når man blev bekendt med, at nogle klare arbejdsbeskrivelser ikke blev efterlevet, forklarede vidnet, at hun ikke kan se, at der står noget om "lovligt". Der står, at det blev praktiseret forskelligt, men der står ikke noget om, hvorvidt man gjorde det rigtigt eller forkert. Hvis der var juridiske problemstillinger, var det hendes ansvar. Som juridisk direktør havde hun et lovfortolkningsansvar, men hun havde ikke ansvaret for at tilrettelægge processerne. Hun beskrev loven, og andre implementerede den i deres processer. Hun havde ikke til opgave at føre tilsyn med og efterprøve, om enhederne fik implementeret deres processer korrekt, hvilket jo lidt var det, man måske havde prøvet med GPS. Det ansvar havde hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1278 (2014-07-02 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

> *"Emne:*
> *Status på arbejdet med processtyring*
>
> *Bemærkninger:*
> *…*
>
> *Direktionen drøftede specifikt, at det skal være tydeligt, om man er procesejer for hele projektet eller kun for it-delen. Ligeledes blev det konstateret, at procesejer også*

er materielt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler. Andre forretningsområder, skal naturligvis stå til rådighed med deres faglighed, når der er spørgsmål som skal afklares. Ligesom alle skal understøtte, at der findes de løsninger, som SKAT har behov for."

Forespurgt til drøftelserne på mødet, herunder navnlig hvad der gav anledning til det anførte, forklarede vidnet, at hun ikke husker specifikke drøftelser fra et møde, der blev afholdt i 2014.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 46 for den 22. januar 2020 side 41 (Jonatan Schloss' forklaring):

"Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1278 (2014-07-02 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

"Emne:
Status på arbejdet med processtyring

…

Bemærkninger:
…
Direktionen drøftede specifikt, at det skal være tydeligt, om man er procesejer for hele projektet eller kun for it-delen. Ligeledes blev det konstateret, at procesejer også er materielt og processuelt og processuelt ansvarlig, for at processer efterlever givne regler. Andre forretningsområder, skal naturligvis stå til rådighed med deres faglighed, når der er spørgsmål som skal afklares. Ligesom alle skal understøtte, at der findes de løsninger, som SKAT har behov for."

Forespurgt, hvad de nærmere drøftelser var omkring det anførte, forklarede vidnet, at det var, at Jura også skulle lave noget. Forespurgt, om Jura var enig i dette, forklarede vidnet, at det var de ikke, og det var derfor, det stod der. Winnie Jensen ville gerne undgå enhver form for ansvar, men de andre, som havde processerne, havde brug for, at Jura også bidrog med konkrete fortolkninger. Retssikkerhedsdiskussionen lå jo også gemt i procesejerskabet, og på det punkt var Jura med i alle processerne. Det kunne man derfor ikke lave, uden at Jura var med og lagde navn til. Forespurgt, om det var derfor, det blev skrevet på den måde, bekræftede vidnet dette."

Foreholdt, at Jonatan Schloss således har forklaret, at vidnet gerne ville undgå ansvar, forklarede vidnet, at det må Jonatan Schloss have sin egen holdning til. Hun ville rigtig gerne tage ansvaret for det juridiske, som var det, hun og hendes folk var dygtige til. Dvs. at komme med et bud på lovfortolkningen og at være sparringspartner på den pågældende opgave, ligesom de gjorde på mange andre forskellige måder i organisationen med faglige netværk osv. Hun ville gerne tage ansvar for det juridiske, som var det, hun vidste noget om. Hun vil være meget ked af, hvis det, Jonatan Schloss har ment med at tage ansvar, var, at hun skulle påtage sig ansvaret for fx efterfølgende ude i de enkelte forretningsområder at skulle undersøge, om Jonatan Schloss' kontorchef og underdirektør havde implementeret det korrekt. Det var den rolle, hun ikke var interesseret i.

Forespurgt, om ikke der lå en rolle mellem disse to yderpunkter, hvor man i Jura blev bekendt med nogle problemstillinger, man som den juridiske specialist derfor fik et ansvar for at få rettet, forklarede vidnet, at hvis hun i sit arbejde blev bekendt med en problemstilling, som vedrørte noget juridisk, så tilbød de naturligvis deres hjælp til den pågældende opgave. Forespurgt, om hun på dette punkt oplevede en konflikt mellem hende og den øvrige direktion, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

10. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 41 for den 4. december 2019 side 34-36 (Winnie Jensens forklaring):

> *"Foreholdt, at det foreholdte kan læses sådan, at procesejerskabet på dette tidspunkt var under udvikling og endnu ikke lå på skinner, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om man kan sige, at det ikke lå på skinner. Hun er enig i, at det foreholdte indikerer, at det var under udvikling, men hun har den opfattelse, at alle opgaver løbende kan udvikles, og at man aldrig når et punkt, hvor det er optimalt, og man ikke kan udvikle mere. Hun kan ikke sige, hvor etableret procesejerskabet var, men hun ved, at der i 2010 blev placeret procesejerskab forskellige steder, og det var anført i ansvarsbeskrivelser. Hun var selv med i et arbejde, hvor Jura fik processen for bindende svar. Der var dog ingen tvivl om, at GPS ville flytte SKAT fra at køre en Folkevogn til en Mercedes, og at projektet kunne optimere nogle ting, men hun er ikke den rigtige til at vurdere, hvor implementeret det var. Det må man spørge dem, der arbejdede med processerne i de enkelte fagområder, om.*
>
> …

Vidnet forklarede, at hun ikke vil udelukke, at der også stod noget om manuelle opgaver i tidligere materiale. Hun kan dog ikke sige, hvordan opdelingen var mellem dem, der i en region skulle gennemføre nogle opgaver og arbejde med det og selv skulle tilrettelægge nogle arbejdsprocesser, og det, der skete fra centralt hold. Men hun er sikker på, at der var nogle beskrivelser af det.

…

Vidnet blev foreholdt, at det tidligere foreholdte på ekstraktens side 4287 var materiale til brug for direktionen i SKAT, og at vidnet sad i den styregruppe, som havde ansvaret for God processtyring i SKAT, samt at det på side 4287 er anført, dels at der blandt de nye opgaver var retningslinjer for den manuelle produktion, og dels at der var et estimeret merforbrug pr. procesejer på 20-40 % eksklusive gevinster, som i det anførte eksempel med Afregning ville svare til 8-16 medarbejdere. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man allokerede disse ekstra ressourcer, forklarede vidnet, at det er hun ikke."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4298 (2014-12-10 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"Emne:
God Processtyring i SKAT

Bemærkninger:
Kontorchef Jørgen Pedersen deltog under punktet.

Direktionen drøftede oplæg til en samlet model for God Processtyring i SKAT (GPS), herunder plan for implementering.

Direktionen godkendte model og implementeringsplan, hvor udrulningen starter i Kundeservice i februar 2015."

Forespurgt, om vidnet har erindring om drøftelserne på dette punkt, forklarede vidnet, at det har hun ikke, ud over at det – som anført – var et arbejde, der kørte. Forespurgt, hvad det nærmere gik ud på, at man godkendte en model og omtalte en implementeringsplan, forklarede vidnet, at hun i dag ikke kan huske, hvordan modellen præcist så ud, eller hvilken implementeringsplan der var lagt. Det må man kunne finde dokumenter, der beskriver.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 15 for den 21. maj 2019 side 29-30 (Susanne Thorhauges forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet husker projektet "God Processtyring i SKAT", GPS, og om vidnet har været inde over projektet, forklarede vidnet, at hun godt husker projektet, men ikke hvornår det lå. Foreholdt, at der i sommeren 2014 findes et statusnotat og nogle overvejelser på direktionsniveau, forklarede vidnet, at der var mange brændende platforme i SKAT, hvilket direktionen også havde deres hyr med. Hun mener, at det var et strategikontor, der sammen med konsulenter fra Deloitte eller Valcon pegede på, at der skulle mere fokus på end-to-end-processerne i SKAT, hvilket også var en god idé. Man fik det dog ikke rullet ordentligt ud. Hvis ansvaret for en proces skulle ligge samlet ét sted, ville det kræve ekstremt mange ressourcer i det pågældende kontor."*

Foreholdt, at det således var Susanne Thorhauges erindring, at man aldrig fik rullet GPS-projektet ud, og forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at hun ikke ved, om projektet blev sluttet, men som hun husker det, blev der i Kundeservice arbejdet forholdsvist intensivt med processerne i en periode, efter at Jonatan Schloss var rejst.

Forespurgt, om det i lyset af det beskrevne forløb og det estimerede behov for yderligere ressourcer på 20-40 % efter vidnets opfattelse var en fejl at hjemsende Richard Hanlov i september 2015, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, at det var, hvilket hun også svarede på ved sidste afhøring. Hjemsendelser blev foretaget med udgangspunkt i opgave- og rollebeskrivelserne og ikke i en gennemgang af, hvem der havde sagt det ene og det andet. Der blev truffet beslutning om hjemsendelse ud fra de foreliggende opgavebeskrivelser og de roller og det ansvar, de pågældende havde i organisationen. Hvis hun i dag ser på, hvilket materiale de havde dengang, og på det, der foregik, så mener hun, at det, de gjorde dengang, var en korrekt beslutning.

Foreholdt, at materialet var kendt af direktionen og indgik i beslutningsgrundlaget i december 2014, forklarede vidnet, at hun i så fald har formuleret sig uklart. SKAT var en kæmpestor butik, og man så rigtig meget materiale. Da hjemsendelserne kom, undersøgte man som HR-kontor, hvad den organisatoriske ramme var, og hvilke beskrivelser der var af opgaver og ansvar. I den forbindelse tænkte de ikke på at gå alle direktionsmøderne igennem for at se, om der var nogen, der havde sagt noget om det. Hjemsendelserne skete ud fra den faktuelle beskrivelse af, hvor opgaverne var forankret. Det var sådan, det foregik. Det er hendes opfattelse, at det var den rigtige måde at gøre det på, og med det grundlag, de havde, mener hun også, det var den rigtige beslutning.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det ved vurderingen af de konkrete medarbejdere således var uden betydning, at direktionen var blevet gjort opmærksom på, at man havde brug for ganske betydelige ekstra ressourcer for at kunne etablere det ønskede end-to-end-procesejeransvar, hvis bare man havde en stillingsbeskrivelse, forklarede vidnet, at på hjemsendelsestidspunktet vurderede man ikke, om det kunne fritage for ansvar, at den pågældende havde en udfordring. Man så alene på, hvor opgaven var forankret. Det var sådan, man i SKAT traditionelt praktiserede hjemsendelser.

5. november 2015 – korrespondance mellem bl.a. Jesper Rønnow Simonsen, Winnie Jensen og Karsten Juncher vedrørende GPS-projektet

Forevist ekstraktens side 6258 (2015-11-05 - E-mailkorrespondance om procesejerskab og God Processtyring i SKAT (GPS)) og forespurgt til baggrunden for denne korrespondance, herunder at den blev sendt til Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at som hun husker det, var baggrunden, at GPS havde været på et direktionsmøde med et meget stort materiale. Hun syntes, at udrulningen havde været meget voldsom og mødetung, og at den kunne præsenteres bedre. Dertil kom, at hun havde to underdirektører i sit forretningsområde, som også havde udtalt sig lidt om, hvordan det så ud, og hvordan det skulle fungere i praksis. Fordi hendes underdirektør havde nogle bekymringer, valgte hun at give noget input til dem, der faktuelt sad og arbejdede med præsentationen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6258 (2015-11-05 - E-mailkorrespondance om procesejerskab og God Processtyring i SKAT (GPS), Winnie Jensens e-mail af 5. november 2015 til Karsten Juncher):

> *"Kære Karsten*
> *Her kan du se, hvad jeg har sendt til Kim og Majken.*
> *Jeg har ringet til Kim i dag og forklaret, hvorfor jeg blev så irriteret i går. Faktisk har jeg brugt en del tid på GPS, efter de sidst var i direktionen, og jeg har sendt kommentarer til Torben Schultz ligesom Annette Olesen har talt med dem. Der bliver ikke rigtig lyttet, og det kan naturligvis være fordi de synes, at det er noget vrøvl, jeg kommer med. Men enkelte ting synes jeg, de bør tage imod fx forslag om at skrive ind, at procesejeropgaven også omfatter manuelle processer. Det er jo et af de områder, hvor fokus ikke har været tilstrækkeligt. Ligesom udbyttesagen også meget tydeligt illustrerer, at de ansvars - og opgavebeskrivelser, der er gået ud fra Jørgen P s departement, ikke er tilstrækkeligt præcise. Det betyder - i min optik - at vi også på dette område bør forsøge at gøre det bedre - især af hensyn til de, der skal varetage de forskellige opgaver og roller."*

Forespurgt til baggrunden for vidnets irritation forklarede vidnet, at hun ikke syntes, det var noget godt materiale, der var lagt op. Det var svært at orientere sig i. Hun syntes ikke helt, det håndterede de problemstillinger, man gerne ville tage fat i. Man havde jo tidligere tydeligt skrevet, hvem der havde ansvaret for det ene og det andet, men måske skulle man pakke tingene lidt mere ud, hvis der kunne være misforståelser om, hvad det egentlig var, man havde ansvaret for. Det var således bare et oprigtigt ønske om at forsøge at gøre det bedre.

Forespurgt, hvad status på dette tidspunkt var på udrulningen af GPS-projektet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke huske. Hun kan ikke huske implementeringsplanen, idet hun ikke arbejdede med projektet. Det var ikke hende, der stod for implementeringen, så det kan hun ikke udtale sig om.

Forespurgt, hvorfor vidnet mente, at det i sig selv ville løse noget, at man skrev ind, at procesejeransvaret også omfattede manuelle processer, forklarede vidnet, at som hun husker det, kom der noget materiale, hvor dette ikke fremgik, selv om man havde sagt, at ansvaret skulle omfatte det hele. Hun tror, at noget af det materiale, som hun har fået forevist, og som Richard Hanlov også har peget på vedrørende ressourceforbruget, netop handlede om, at man skulle bruge flere kræfter på de manuelle processer. Derfor var det jo vigtigt, at det stod der, og at det stod tydeligt. Det var det, der var hendes ærinde.

Forespurgt, om det gav mening at skrive det, før man havde fået de nødvendige ressourcer, forklarede vidnet, at hvis ansvaret – også efter de gamle opgavebeskrivelser – hele tiden havde ligget dér, så havde man ansvaret, uanset om man havde ressourcerne eller ej. Hvis man som ansvarlig direktør for det pågældende område ikke mente, at man kunne løfte det, måtte man finde ud af, hvordan man bragte sig i en situation, hvor man kunne. I hendes optik betød det ikke, at man skulle lade være med at skrive det. Når man nu havde fat i det og forsøgte at lave et godt stykke arbejde og udvikle nogle ting, så syntes hun, at man skulle gøre sig umage og gøre det grundigt. Hun bød derfor ind med, hvad man efter hendes opfattelse kunne forbedre i den måde, man beskrev det på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad det var for nogle bekymringer, vidnets underdirektører havde, forklarede vidnet, at det var det meget massive mødesetup, der var lagt op til. Det ville blive voldsomt ressourcekrævende. Det kunne måske gøres på en anden måde. De pågældende sad jo i Jura, og selv om nogle måske mente, at Jura ikke ville tage ansvar, så involverede de sig faktisk i opgaverne, og det var det, der fik dem til at reagere på det.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Forevist af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT') og forespurgt, hvordan vidnet opfattede risikopolitikken og dens udmøntning, forklarede vidnet, at hun ikke sad i direktionen på dette tidspunkt, og at hun ikke var involveret i arbejdet med fastlæggelsen af risikopolitikken i 2010. Det kan sagtens være, at der et eller andet sted var en opgave, som påvirkede hendes arbejde som fagdirektør for Juridisk Styring, men hun var ikke med til at godkende produktet formelt. Forespurgt, om hun i perioden 2010-2013 således ikke var inde over det foreviste dokument, forklarede vidnet, at det mener hun bestemt ikke, at hun var, selv om der sagtens kunne være en rolle for den del af forretningen, hun sad i.

Foreholdt, at da man etablerede den nye struktur i 2013, udarbejdede man ikke en ny risikopolitik, og forespurgt, om vidnet satte sig ind i det gældende dokument, da hun i forbindelse med den nye struktur blev en del af direktionen i SKAT, forklarede vidnet, at hvis det ikke blev forelagt for hende direkte, så nærlæste hun det ikke. Hun var selvfølgelig altid opmærksom på, at man altid skulle foretage en risikovurdering af det, man arbejdede med i sit forretningsområde.

Forespurgt, om vidnet erindrer at have set det foreviste dokument forud for sin forberedelse til afhøringen for undersøgelseskommissionen, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige, om hun hverken erindrer eller ikke erindrer det. Hun kan sagtens have set dokumentet, og det kan også have været vedlagt i en forelæggelse for direktionen, da man påbegyndte arbejdet. Hun vil ikke sige, at hun ikke kender det, for hun kan sagtens have set det. Forespurgt, om hun kan svare ja eller nej til, om hun erindrer at have set dokumentet, forklarede vidnet, at hun er nødt til at sige, at hun ikke erindrer det, men at hun ikke kan udelukke, at hun har set det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om risikoanalyse og risikostyring i 2010 indgik som en del af vidnets arbejde som fagdirektør, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Hun sad i den juridiske del af Koncerncentret, hvor hun havde ansvaret for lovfortolkning, bindende svar, skatterådssager og det faglige netværk, og risikoanalyse og risikostyring var ikke en del af det, som hun arbejdede med som fagdirektør. Forespurgt, om hun kom i berøring med det, forklarede vidnet, at det skal hun ikke kunne sige. Det er muligt, at det på et tidspunkt fx var med på et møde i Juridisk Forum, men hun kan ikke huske det. Forespurgt, om hun fra 2010 og frem havde en holdning til risiko i det job, hun havde, forklarede vidnet, at det havde de på forskellige måder. Når man arbejdede med de bindende svar til Skatterådet, havde man jo altid et blik for risiko i forhold til lovfortolkningen, og

hvad det kunne føre til. Hun havde imidlertid ikke nogen administrative opgaver, og hun havde ikke ansvar for sagsbehandlingsopgaver eller andet, hvor en holdning til risiko ville være relevant. Hun mener derfor ikke, at hun i perioden 2010-2012 var involveret i risikoanalyse og risikostyring.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan direktionen i perioden 2013-2015 sikrede, at der blev implementeret en risikopolitik i hele SKAT, forklarede vidnet, at der helt sikkert blev arbejdet med det, men hun tror, at det er Karsten Juncher, som bør spørges om det. Det skyldes, at det var økonomiafdelingens opgave at udarbejde materialet og de retningslinjer, der gjaldt. Derefter var det de enkelte ansvarlige direktørers ansvar at sikre, at det risikoarbejde, der var i deres respektive forretningsområder, blev implementeret fx gennem interne kontroller. På hendes eget område var der således interne kontroller af, om ting var journaliseret, og om der var kvitteret i brevene, og det fulgte de vist nok op på kvartalsvist. Der var således forskellige oplæg i direktionen, som lagde rammerne for, hvad man forventedes at gøre ude i forretningsområderne.

Forespurgt, om direktionen drøftede risikovillighed, altså hvilke risici man var villig til at have i organisationen, forklarede vidnet, at det ikke blev drøftet generelt, men det var naturligt, at man gjorde det i nogle sammenhænge. Hvis der skulle træffes et valg, og der skulle prioriteres, indebar det næsten altid en risiko, og i så fald var det noget, man drøftede i forhold til en konkret sag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5930 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT', afsnit "Direktionens risikovillighed"):

> *"Fastlæggelsen af direktionens risikovillighed sker dels i relation til konkrete vurderinger af aktuelle risici og håndteringen heraf, dels ved forelæggelse for direktionen af enkeltsager inden for områder af afgørende strategisk betydning for Skatteministeriet."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om de mere strategisk betydende ting i perioden 2013-2015, forklarede vidnet, at hun som et generelt eksempel kan nævne de besparelser, der skulle gennemføres fra 2013 og frem. I den forbindelse blev der taget en lang række initiativer, og der var nogle overvejelser om, hvad der var det rigtige at gøre, idet man helst skulle opnå det, der var formålet, samtidig med at risikoen blev mindst mulig. En del af det foregik i forretningsområderne, og for hendes eget vedkommende i HR gennemførte de deres valg internt. Det var en naturlig del af arbejdet. Hun kan ikke huske nogen konkrete forelæggelser for direktionen, hvor risikovillighed var et tema.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5932 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT', afsnit "Organisering af den strategiske risikoledelse"):

> *"Niveau I - ledelsesniveauet*
>
> *Direktionen i Skatteministeriet fastsætter risikopolitikken og godkender denne samt retningslinjerne for udførelsen af risikoledelsen i Skatteministeriet. Direktionen er ligeledes ansvarlig for at udøve den øverste strategiske risikoledelse i Skatteministeriet i overensstemmelse med politikken og retningslinjerne. Det betyder, at direktionen - på baggrund af løbende risikovurderinger - evaluerer aktuelle strategiske risici og beslutter, hvordan de enkelte risici skal håndteres."*

Foreholdt, at risikopolitikken blev udarbejdet i 2010, og forespurgt, om det beskrevne var en opgave, som SKAT's direktion tog på sig i 2013 i forbindelse med den nye struktur, forklarede vidnet, at det ville være naturligt at videreføre de dokumenter, som var med til at rammesætte de opgaver, man havde. Eftersom man på et senere tidspunkt – i januar 2015 – besluttede at erstatte dokumentet med noget andet, var det jo således blevet ført med over, og der var også et forretningsområde, som arbejdede med det og udarbejdede en ny forelæggelse for direktionen om, hvordan det fremadrettet skulle være. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det løbende arbejde med risikopolitikken således lå hos Karsten Juncher og ikke hos den samlede direktion, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, hvilke drøftelser der var om det i den samlede direktion, men hun erindrer, at der blev arbejdet med det, og at der blev udført et forholdsvist stort stykke arbejde omkring de interne kontroller.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet forstår ved intern kontrol, forklarede vidnet, at – afhængigt af forretningsområdet – bestod intern kontrol i, at man måneds- eller kvartalsvist udtog et antal af sine sager og sikrede, at forskellige forhold var i orden. Det kunne fx være det formelle, hvilket var tilfældet på hendes område. Man brugte så det interne kontrolarbejde til at vurdere, om folk kunne finde ud af processerne, eller om der var nogle, som havde en udfordring. Det var det, man brugte det til, og der var forskellige interne kontroller, alt afhængigt af hvilken opgave man arbejdede med. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdet foregik i enheden efter retningslinjer for den konkrete enhed, bekræftede vidnet dette. Det var retningslinjer, som var udstukket ovenfra. Der var noget, der var fælles, som alle skulle overholde, fx de forvaltningsretlige regler, og så var der noget, som var afhængigt af, hvor man var. Som hun husker det, var der et katalog med de interne kontroller. Det var noget, man arbejdede med vedvarende.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der var tale om det, der også blev kaldt intern kvalitetssikring, forklarede vidnet, at det kunne man også kalde det, men kontrollen skulle jo gennemføres, for at man kunne lave kvalitetssikringen.

Risikolog

Forevist ekstraktens side 5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT', afsnit "Vejledning til risikoledelsen") og forespurgt, om vidnet var inde over risikologgen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om vidnet ikke benyttede en risikolog på sit område, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun kan ikke huske, om de kaldte det en risikolog, men de gennemførte de interne kontroller, de skulle, og de blev bogført og afrapporteret. Når der blev arbejdet med et lidt større projekt, havde de nogle projektmodeller, de kunne bruge, og i den forbindelse var det en helt naturlig del af projektet, at man også havde en risikolog. Desuden arbejdede man med stoplys som såkaldte heatmaps for at vise, hvad konsekvenserne var. Hvis nu noget ikke var så sandsynligt, men havde en høj konsekvens, var der tilfælde, hvor man måtte udarbejde en handleplan, selvfølgelig i håbet om ikke at få brug for den. Det var således helt naturligt at arbejde med risici.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT', afsnit "Vejledning til risikoledelsen"):

> *"Risikoanalysen består primært i, at centrale, strategiske risici for Skatteministeriet/regionen identificeres, beskrives og vurderes i henhold til sandsynlighed og konsekvens. Den enkelte risiko scores på en skala fra 1 til 5 på hver af de to parametre "sandsynlighed" og "konsekvens"."*

Forespurgt, om det var et instrument, vidnet arbejdede med, forklarede vidnet, at det var det. På de områder, hvor de udførte risikovurdering, arbejdede de med det beskrevne, fordi det var disse scoringer, som førte til, hvilken farve noget fik. Hvis både sandsynligheden og konsekvensen var lille, blev det jo grønt.

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen ikke har kunnet finde eksempler på, at udbytterefusionsproblemstillinger noget sted var medtaget i risikologger, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man på noget tidspunkt sammenholdt risikologger med de forhold, som SIR påviste som risici, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige noget om. På det punkt må man spørge i et andet forretningsområde end hendes. Det var ikke noget, hun arbejdede med.

4. februar 2015 – annullering af risikopolitikken

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6059 (2015-02-04 - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 4. februar 2015, hvor den hidtidige risikopolitik blev annulleret), hvoraf fremgår bl.a., at SKAT's direktion på et møde den 4. februar 2015 besluttede at annullere den daværende risikopolitik.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Indstilling:*
> *Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel.*
>
> …
>
> *Løsning:*
> *… Tanken er, at der fra og med næste kvartalsrul, sættes mere fokus på de langsigtede risici (1-3 års sigt) i ledelsesinformationen."*

Forespurgt til tankerne bag SKAT's direktions beslutning om at annullere den daværende risikopolitik forklarede vidnet, at som hun erindrer det, blev risikopolitikken annulleret på baggrund af en indstilling om, at den ikke længere var aktuel at bibeholde i den daværende form. Det skyldtes, at den indgik i den nye styringsmodel, som på både økonomi- og opgaveområdet indførte et nyt styringsparadigme i det nye SKAT, hvor der bl.a. blev arbejdet med KPI'er og dashboards på de forskellige ledelsesniveauer. Risikoarbejdet blev så indarbejdet i dette. Man brugte fx de tidligere nævnte stoplys på de opgaver, der var på KPI-området. Forespurgt, i hvilket omfang departementet var informeret om eller involveret i denne transformation, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt til vidnets vurdering af, om risikostyringen i SKAT i de forskellige perioder fungerede på det generelle plan, forklarede vidnet, at hun ikke opfattede risikostyring som en særlig juridisk disciplin, og det var derfor ikke noget, hun generelt gjorde sig overvejelser om i hverdagen ud over at tage stilling til de oplæg, der kom. Hun kunne på sit eget forretningsområde se, at systemet med KPI'erne – som de selv havde været med til at definere – tog de væsentligste ting og sørgede for, at hun og de andre ledere i hendes del af forretningen blev præsenteret for, hvordan det gik med fremdriften i det, de arbejdede med. Hun syntes derfor, at det var et fint værktøj, der blev implementeret.

Forespurgt, om vidnet har et bud på, hvad der i grunden gik galt, og hvordan det kan være, at man i de forskellige styringsorganer og ledelsesfora ikke fangede det, der gik galt i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det har hun ikke noget bud på. Forespurgt, om hun således ikke bagudrettet kan pege på noget, som kunne være gjort anderledes eller bedre på det ene eller det andet punkt, forklarede vidnet, at hun ikke er inde i detaljerne i forhold til, hvad der helt specifikt og konkret lå i hele dette kompleks, så det kan hun ikke give et bud på.

Forespurgt, hvad der lå i bemærkningen i det foreholdte om, at man skulle have "mere fokus på de langsigtede risici (1-3 års sigt) i ledelsesinformationen", forklarede vidnet, at hun opfattede det sådan, at den nye styringsmodel også skulle bruges som et planlægningsværktøj fremadrettet. Verden forandrer sig, og jo tidligere man kan skue ind i, hvilke forandringer der kommer, og jo tidligere man går i gang med at håndtere det, des nemmere – tror hun personligt – det bliver. Forespurgt, om hun i den forbindelse tænker på ressourcestyring, forklarede vidnet, at det kan være flere forskellige ting – også ressourcestyring.

TILSYN

Generelt om tilsyn

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at en leder i det offentlige havde en pligt til at føre tilsyn med de medarbejdere, der var under den pågældende, forklarede vidnet, at det var hun.

Foreholdt, at et departement har en overordnet myndighedsfunktion i forhold til de underordnede enheder, og at det også kan have en pligt til at føre tilsyn med styrelser eller andre strukturelle enheder under departementet, og forespurgt, om dette var en tilsynspligt, som vidnet var bekendt med, forklarede vidnet, at det var hun. Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse var indholdet af denne tilsynspligt, forklarede vidnet, at hun ikke tror, hun kan sidde og ekstemporere. Der var det tilsyn, som lå i det område, hun havde ansvaret for, i forhold til medarbejdernes adfærd, deres opgaveløsning og de produkter, der blev produceret. Og så var der jo det ulovbestemte tilsyn, som hun ved, at der var skrevet mange papirer om. Det vil hun meget nødigt forsøge at skulle definere, men det var jo noget, der ikke var fastsat i lovgivningen, men som handlede om forsvarlig administration af det område, man var sat til at forvalte. Det kan nok defineres smukkere end dette.

Forespurgt, om der forud for etableringen af enhedsstrukturen i 2010 var nogen overvejelser om, hvordan man skulle føre tilsyn i den nye struktur, forklarede vidnet, at det tør hun ikke sige, idet hun ikke direkte var en del af det. Hun husker dog, at efter oprettelsen af Juridisk Forum i begyndelsen af 2010 var forankringen af det

ulovbestemte tilsyn en af de opgaver, der blev arbejdet med, og som hun husker det, var der et notat vedrørende dette. Hun tror, at notatet var udarbejdet i departementet før sammenlægningen i 2010, og man arbejdede med det, og det blev videregivet til økonomiafdelingen. Der var således fokus på det, og det var også hendes oplevelse, at man praktiserede det.

Forevist ekstraktens side 5435 (2010-02-16 (2) - Notat af Juridisk Service om formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT) og forespurgt, om det er dette notat, vidnet henviser til, forklarede vidnet, at hun taler om et mere specifikt notat, som handlede om det ulovbestemte tilsyn. Det foreviste notat var udarbejdet i Juridisk Service, som i 2009 lå i SKAT, og hvor hun på dette tidspunkt var vicedirektør. Som hun husker det, var det et notat, der behandlede nogle spørgsmål, som var blevet stillet, og hvor man ønskede noget input til de beslutninger, der skulle træffes om den nye organisering.

Forespurgt, om vidnet var involveret i forberedelsesarbejdet forud for omstruktureringen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om det først var fra 2010, at hun kom ombord, forklarede vidnet, at hendes involvering bestod i, at de fik nogle få henvendelser fra det kontor i SKAT, som i 2009 arbejdede med organiseringen. Dette kontor spurgte om nogle ting, men om det var dem, der stillede spørgsmålene, som lå til grund for notatet, eller om de kom fra departementet, husker hun ikke. Kontoret kom med et par forespørgsler, som vidnets kontor svarede på, men hun ved faktisk ikke, i hvilket omfang de selv anvendte svarene, eller om de gav dem videre.

Forespurgt, hvilke drøftelser der var om, hvordan man skulle udmønte tilsynet, efter enhedsstrukturen var blevet etableret, forklarede vidnet, at hun kan huske, at de i Juridisk Forum havde et andet notat, hvor man drøftede det ulovbestemte tilsyn. Som hun husker det, blev man i Juridisk Forum enige om, at det ikke var en juridisk opgave, idet det ikke handlede om lovfortolkning og alle de andre ting, som Jura arbejdede med, og derfor blev materialet videregivet til økonomikontoret. Hun blev ved sidste afhøring forevist et dokument, hvor der stod noget om det.

Forespurgt, om det var opfattelsen, at det tilsyn, man hidtil havde haft, var tilstrækkeligt i forhold til det ulovbestemte tilsyn, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen erindring om, at hun var med til at drøfte.

Forespurgt, om det på det indledende stadie var tanken, at man skulle have mere eller mindre tilsyn sammenlignet med, hvordan man agerede forud for enhedsstrukturen, forklarede vidnet, at hun ikke mener at have deltaget i drøftelser, hvor niveauet af tilsyn indgik. Hun tror mere, at de talte om, hvem der med mening kunne løse

den opgave. De videregav opgaven til et andet forum end deres eget, fordi de selv stort set alle sammen var jurister.

Foreholdt, at vidnet ved sidste afhøring forklarede, at Juridisk Forum ikke havde fået pålagt den generelle tilsynsopgave – dvs. det ulovbestemte tilsyn – og forespurgt, hvor opgaven efter hendes opfattelse så lå, forklarede vidnet, at hun antog, at den lå i Økonomi og i den konstruktion, man havde etableret med Revisionsudvalget. Hun kan godt huske det dokument, hun blev forevist ved sidste afhøring, men hun har ikke nogen erindring om at have set det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

"Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn."

Vidnet forklarede, at hun ikke erindrer, at de drøftede dette dokument i Juridisk Forum. Når hun husker dagsordenerne på de møder, hun var med til, så afspejlede de ikke på nogen måde, at der blev drøftet denne type emner, eller at der blev forelagt revisionsrapporter eller andet. Hun tror, at hvis man gennemgår alle dagsordenerne fra Juridisk Forum, vil der ikke være mange revisionsrapporter, som optræder som punkter. Sådan husker hun det ikke. Hun var i hvert fald ikke med til at udfolde det ulovbestemte tilsyn i den funktion, hun havde på det tidspunkt.

Forespurgt, hvad et eller flere medlemmer af Juridisk Forum skulle gøre, hvis de blev bekendt med oplysninger, der indikerede, at et område blev administreret på en ikke-lovlig eller klart uhensigtsmæssig eller uforsvarlig måde, forklarede vidnet, at hvis man blev bekendt med noget, der ikke var, som det skulle være, skulle man jo overveje, hvordan man kunne afhjælpe det, uanset om det skete i Juridisk Forum eller ej. I forhold til rapporten om udbytteskat fra Intern Revision, så blev den jo – som også forklaret ved sidste afhøring – behandlet på en række møder og forankret hos en af deltagerne i Juridisk Forum, som ikke var hende.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken person hun henviser til, forklarede vidnet, at det fremgår af hendes forklaring fra sidste afhøring og af opfølgningslisten fra Juridisk Forum, at opgaven omkring SIR's rapport om udbytterefusion blev forankret hos den fagdirektør, der havde ansvaret for det internationale område, dvs. Ivar Nordland.

16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5434 (2010-02-16 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 16. februar 2010):

> *"1. Formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT*
> *Notat er vedlagt."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5517 (2010-02-16 (3) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 16. februar 2010):

> *"Punkt:*
> *1*
>
> *Emne:*
> *Formelle spørgsmål ved fusionen*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Det udsendte notat med 10 punkter blev gennemgået. Winnie Jensen oplyste, at der er nedsat en arbejdsgruppe bestående af Per Hvas, Poul Erik Hjerrild-Nielsen og Ann Hatting, som kommer med et oplæg.*
> *Eventuelle kommentarer fra Juridisk Forum kan sendes til Koordinering."*

Forespurgt til overvejelserne og drøftelserne vedrørende dette punkt forklarede vidnet, at hun mener, at der skulle udarbejdes et oplæg, som i et eller andet omfang skulle definere tilsynet. Arbejdsgruppen udførte sit arbejde, og der blev udarbejdet et notat, som efterfølgende blev oversendt til Økonomi som bidrag til de beslutninger, der skulle træffes om, hvordan tilsynet skulle tilrettelægges.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5437 (2010-02-16 (2) - Notat af Juridisk Service om formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT):

> *"4. Det ulovbestemte tilsyn*
>
> *Efter SKAT i 2005 blev etableret som en enhedsorganisation, bortfaldt det tidligere eksterne tilsyn, hvorefter de statslige skattemyndigheder førte tilsyn med de kommunale skattemyndigheder. Siden da har det eksterne tilsyn med SKAT i hovedsagen været udøvet af Intern revision, idet departementet kun i mindre grad har udøvet tilsyn med SKAT.*

Fusionen indebærer, at sidstnævnte problemstilling bortfalder, idet det eksterne tilsyn med den nye enhedsmyndighed alene vil blive varetaget af Rigsrevisionen/Intern revision."

Forespurgt, hvordan vidnet forstår dette afsnit, forklarede vidnet, at hun forstår det, som det er skrevet, dvs. at fusionen i 2010 betød, at hvis ikke man gjorde andet, så blev tilsynet foretaget af Intern Revision og af Rigsrevisionen, som kom udefra. Hun skal ikke kunne sige, om formuleringerne fra dette papir, som jo var fra 2009, var de samme, efter man havde udført arbejdet i arbejdsgruppen.

Forespurgt, om det blev drøftet, hvorvidt det anførte om, at "siden da har det eksterne tilsyn med SKAT i hovedsagen været udøvet af Intern revision, idet departementet kun i mindre grad har udøvet tilsyn med SKAT" var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Opgaven var at vurdere, hvad der skulle være fremadrettet. Det var ikke at revidere, om den tidligere opgaveløsning var korrekt. Det var ikke i fokus. Opgaven var at få etableret noget fremadrettet. Forespurgt, om man på dette tidspunkt mente, at tilsynet fremadrettet skulle op- eller nedjusteres, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske det. Man kan forhåbentligt se det i det notat, der blev udarbejdet, men hun kan ikke huske det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der efter vidnets opfattelse lå i ordet "problemstilling", forklarede vidnet, at det lige så godt kunne have været "emne". Det var ikke nødvendigvis udtryk for noget problematiserende. Det var et emne eller et punkt, som man skulle tage stilling til.

12. august 2010 – bekendtgørelse nr. 965 om varetagelsen af told- og skatteforvaltningens opgaver

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5924 (2010-08-12 - Bekendtgørelse nr. 965 af 12. august 2010 om varetagelsen af told- og skatteforvaltningens opgaver):

"§ 1. Skatteministeriet, som består af Koncerncentret og SKAT, udøver de kompetencer vedrørende forvaltningen af lovgivning om skatter og lov om vurdering af landets faste ejendomme, som ved skatteforvaltningslovens § 1 er henlagt til told- og skatteforvaltningen, jf. dog stk. 2."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5925 (2010-08-20 (2) - Brev fra Folketingets Ombudsmand til Skatteministeriet om kompetencefordelingen i enhedsorganisationen):

"Jeg har forstået bekendtgørelsens § 1, stk. 1, sådan at Skatteministeriet består af to selvstændige myndigheder, Koncerncentret der har departemental status og Skat der har styrelsesstatus."

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i de drøftelser og overvejelser, der var i tilknytning til dette forløb hen over sommeren 2010, forklarede vidnet, at hun deltog i arbejdet. Hun deltog også i møder med Folketingets Ombudsmand. Forespurgt, hvad problemstillingen gik ud på, forklarede vidnet, at problemet var den bekendtgørelse, der var udstedt vist nok i november 2009, inden hun kom over i Koncerncentret. Den beskrev ikke i tilstrækkeligt omfang og på en retvisende måde organisationen, sådan som organisationen de facto opererede, nemlig at alle afgørelser blev truffet i SKAT. Ombudsmanden var ikke tilfreds med bekendtgørelsen, og der blev hen over sommeren 2010 udarbejdet en ny bekendtgørelse.

Forespurgt, om det gav anledning til overvejelser om, hvorvidt der skulle ske justeringer i forhold til tilsynet, når Ombudsmanden skrev, at der var tale om to selvstændige myndigheder i form af et departement og en styrelse, forklarede vidnet, at det gav anledning til forskellige overvejelser. Der blev igangsat et arbejde som opfølgning på dette, hvor hun deltog i en del af det. Hun kan ikke huske, om det specifikt omfattede tilsynet, men hun ved positivt, at alt blev journaliseret.

Forespurgt, om man i Skatteministeriets koncern havde den samme opfattelse som Ombudsmanden, eller om man havde en opfattelse af, at der reelt var en enhedsforvaltning, forklarede vidnet, at hun jo ikke kan sige, hvad den generelle opfattelse i Skatteministeriets koncern var. Forespurgt, om hun deltog i drøftelser om det, forklarede vidnet, at hun deltog i drøftelser i forbindelse med arbejdet om, at der var behov for en ny bekendtgørelse, fordi den ikke i tilstrækkeligt omfang afspejlede den måde, man de facto arbejdede på. Hun tror, at nogle måske forestillede sig, at de strukturelt var ét, selv om alle afgørelser på Skatteministeriets område blev truffet af den regionale del af Skatteministeriets koncern i den del, der hed SKAT. Det var ikke defineret tilstrækkelig tydeligt i den første bekendtgørelse. Det var selvfølgelig noget, der blev drøftet, for når Ombudsmanden henvendte sig og stillede spørgsmål om, hvorvidt bekendtgørelsen var formuleret korrekt, så var det jo noget, man tog alvorligt og straks gik i gang med at se på. Der kom jo så også en ny bekendtgørelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5437 (2010-02-16 (2) - Notat af Juridisk Service om formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT):

"4. Det ulovbestemte tilsyn

…

Dette udelukker imidlertid ikke, at der i den nye enhedsmyndighedsorganisation – udover Retssikkerhedschefen - etableres en særlig enhed, der har til opgave at følge op på produktion og mål.

Det skal dog bemærkes, at en sådan særlig enhed ikke vil kunne betegnes som tilsyn, da tilsyn begrebsmæssigt ikke omfatter en myndigheds interne organisering med henblik på at sikre, at myndighedens opgaver løses bedst muligt."

Forespurgt, om denne enhed på noget tidspunkt blev oprettet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om den nye bekendtgørelse gav anledning til overvejelser med hensyn til tilrettelæggelse af det ulovbestemte tilsyn, forklarede vidnet, at den nye bekendtgørelse gav anledning til et arbejde vedrørende forskellen fra den gamle bekendtgørelse til den nye bekendtgørelse. Hun deltog i noget af det, men ikke i det hele. Hun kan ikke huske, om det økonomiske tilsyn – dvs. det ulovbestemte tilsyn – var en del af det, men hun ved med sikkerhed, at der ligger journaliseret materiale vedrørende de overvejelser, man gjorde sig. Hun kan ikke huske, om dette var en del af overvejelserne. Det var ikke hende, der stod i spidsen for dem. Det var hende, der sammen med en kontorchef var hos Ombudsmanden og fik afklaret, hvordan rammerne for den nye bekendtgørelse skulle være, men det var ikke hende, der sad for bordenden i det efterfølgende forløb. Forespurgt, om hun således ikke husker overvejelser om det ulovbestemte tilsyn, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, hvem hun så forventede ville tage sig af dette spørgsmål, forklarede vidnet, at der var to direktionsmedlemmer involveret i arbejdet. Det var Jesper Skovhus Poulsen og Birgitte Christensen. Forespurgt, hvem af de to der sad med det ulovbestemte tilsyn i forbindelse med ændringen af bekendtgørelsen, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Forespurgt, hvem vidnet ville forvente sad med det, forklarede vidnet, at det tør hun ikke sige. Hun havde ingen forventning om, hvem der tog opgaven, og hvordan de delte arbejdet mellem sig. Forespurgt til de pågældendes direktørområder forklarede vidnet, at Birgitte Christensen var juridisk direktør, og at Jesper Skovhus Poulsen var koncerndirektør. Hun kan ikke huske det helt præcist. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke mener, at opgaven lå mere oplagt hos den ene frem for den anden, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun tænker ikke, at den lå mere oplagt hos den ene end hos den anden.

16. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5520 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet):

> *"3. Bortfald af det ulovbestemte tilsyn*
> *Notat medbilag er vedlagt"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5522 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet, notatet "Oplæg om bortfald af det ulovbestemte tilsyn"):

> *"Oplæg om bortfald af det ulovbestemte tilsyn*
>
> *I forbindelse med etableringen af Skatteministeriets nye struktur har Direktionen konstateret, at det interne ulovbestemte tilsyn med SKATs administration, der lå i den tidligere organisation, er faldet bort. Det følger af, at SKAT og Skatteministeriet nu er en enhedsorganisation. Det eksterne tilsyn med den nye enhedsmyndighed varetages af Rigsrevisionen/Intern revision. Det skal i den forbindelse besluttes, om der:*
>
> *- skal etableres opfølgningsrutiner, som kan erstatte den opfølgning, der lå i det tidligere tilsyn."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var dette notat, vidnet omtalte tidligere, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det arbejde og beslutningsgrundlag, der på dette tidspunkt forelå, blev påvirket af forløbet med Ombudsmanden hen over sommeren 2010, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke direkte. Det var ikke sådan, at de – da Ombudsmanden kontaktede Skatteministeriet – gik tilbage og genoptog arbejdet, som på et tidspunkt efter mødet den 16. marts 2010 var blevet videregivet til Økonomi.

Foreholdt, at man talte om bortfald af det ulovbestemte tilsyn på grund af enhedsorganisationen, og forespurgt, om ikke man måtte læse Ombudsmandens tilkendegivelse på den måde, at dette ikke var tilfældet, fordi man faktisk stadig havde to enheder, forklarede vidnet, at hun forstod det sådan, at der var to myndigheder, og at man godt kunne etablere et ulovbestemt tilsyn. Forespurgt, om hun forstod det sådan, at man faktisk skulle etablere det, forklarede vidnet, at det gjorde hun nok også.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5523 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet, notatet "Oplæg om bortfald af det ulovbestemte tilsyn"):

> *"Indstilling om fremtidige opfølgningsrutiner*
>
> *Med bortfaldet af det ulovbestemte tilsyn vil det være nødvendigt at tage stilling til, hvilke opfølgningsrutiner, der skal etableres i det nye koncerncenter. I den forbindelse skal det overvejes om nogle at de opfølgningsrutiner, der var forankret i de tidligere koncerngrupper skal videreføres i de nye ledelsesfora.*
>
> …
>
> *Endelig bør det overvejes, i hvilket omfang SKATs risikostyringsmodel og interne kontroller skal videreføres/revitaliseres, ligesom det bør drøftes, om der er behov for andre opfølgningsrutiner, udover de der ligger i den Ledelsesinformation, som antages at tilgå Direktionen."*

Forespurgt, hvad der blev drøftet omkring de beskrevne muligheder, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at de drøftede dem så meget, fordi tanken var at udarbejde en beskrivelse af, hvad der skulle foretages, og så overgive det til Økonomi. Det skyldtes, at Juridisk Forum ikke havde den faglige baggrund til at tilrettelægge risikostyringsmodeller og interne kontroller. Det var ikke en del af den juridiske faglighed, som de besad, og derfor blev opgaven med, hvad der skulle arbejdes med og overvejes, overført til Koncernøkonomi.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5523 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet, notatet "Oplæg om bortfald af det ulovbestemte tilsyn"):

> *"Juridisk Forum foreslår, at det videre arbejde med at fastlægge opfølgningsrutiner og tilsyn med de enheder, der ligger uden for enhedsorganisationen, forankres i Koncernøkonomi. Karsten Juncher er orienteret og har tilsluttet sig dette."*

Foreholdt, at det anførte vedrørte de enheder, der lå uden for enhedsorganisationen, forklarede vidnet, at hun mener, at Juridisk Forum overgav det hele, herunder også den del, der skulle arbejdes med i organisationen. Hun har under afhøringen fået forevist et dokument, hvor der stod, at det blev forankret i Juridisk Forum, men hun har ikke nogen erindringer om at have set opgaven komme tilbage, eller at der blev arbejdet med det. Forespurgt, om hun således ikke oplevede, at den beslutning blev kommunikeret tilbage til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gjorde hun

ikke, og hun kan heller ikke se, at den afspejlede sig i deres arbejde. Hun ved ikke, om det skete. Det var jo ikke hende, der ledede Juridisk Forum, så hun har kun sine egne oplevelser.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5525-5526 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet, notatudkastet "Varetagelsen af Skatteministeriets tilsynsforpligtelser"):

> *"Revisionens rapporter kan derfor danne grundlag for et informationsgrundlag for Skatteministeriets udøvelse af tilsynsforpligtelsen indenfor alle tre områder.*
>
> *Revisionens arbejde og dertil hørende rapporter er dog ikke tilstrækkeligt for en tilfredsstillende udøvelse af tilsynsforpligtelsen. …*
>
> *Det er derfor nødvendigt at fundere tilsynsforpligtelsen på mere end revisionens arbejde og tilhørende rapporter."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5544 (2010-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet):

> *"Punkt:*
> *3*
>
> *Emne:*
> *Bortfald af det ulovbestemte tilsyn*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Oplæg var udsendt til mødet. Det foreslås, at arbejdet med, hvilke opfølgningsrutiner der skal være i stedet for det ulovbestemte tilsyn - ud over opfølgning på revisionsrapporterne, forankres i Koncernøkonomi …*
>
> *Ansvarlig:*
> *Winnie"*

Forespurgt, om vidnet efter mødet videregav opgaven til Karsten Juncher, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det fungerede sådan, at når et oplæg havde været på Juridisk Forum, sørgede sekretariatet – som både forberedte møderne og lavede opfølgningslister – for, at beslutningerne blev effektueret ved at videregive opgaverne.

Forespurgt, om det var Juridisk Forum, der traf en beslutning om, at det nu skulle forankres i Koncernøkonomi, eller hvem der havde kompetencen til dette, forklarede vidnet, at Juridisk Forum, som jo havde et direktionsmedlem for bordenden, havde mulighed for at komme med anbefalinger. Som det fremgår af det tidligere foreholdte (ekstraktens side 5523), havde der forinden været en drøftelse med Karsten Juncher, som havde erklæret sig enig i at overtage opgaven. Forespurgt, om det var vidnet, der havde den drøftelse med Karsten Juncher, forklarede vidnet, at hun ikke kan huske, om det var hende eller det fagkontor, som lavede oplægget. Forespurgt, om det var det sidste, vidnet så til den pågældende opgave, forklarede vidnet, at som hun husker det, var det det sidste, hun så til den.

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG

Foreholdt, at vidnet fra april 2013 var direktør for HR og Stab i SKAT, og forespurgt, hvornår og hvordan hun blev involveret i Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag, forklarede vidnet, at hun til et møde i 2015 sad ved siden af Lisbeth Rasmussen, som var den underdirektør, der havde ansvaret for medarbejderligningsområdet. Hun husker ikke datoen eller mødet, men det kan sagtens have været et underdirektørmøde, som de afholdt én gang om måneden. Lisbeth Rasmussen sagde til vidnet, at hun havde en medarbejderligningssag, som hun gerne ville have fremmet, og om vidnet kunne ringe til Skatteankestyrelsen og høre, om sagen måske kunne komme lidt hurtigere igennem. Når Lisbeth Rasmussen spurgte hende om det, var det, fordi Jura havde rigtig meget kontakt med Skatteankestyrelsen, fordi Jura mødte til retsmøderne i sagerne. Det var derfor naturligt på baggrund af det kendskab, de havde til Skatteankestyrelsen, at spørge, om vidnet kunne ringe til dem og rykke. Lisbeth Rasmussen spurgte hende, formentlig fordi hun troede, at det ville have en større effekt, end hvis hun selv gjorde det. Derefter hørte vidnet ikke noget fra Lisbeth Rasmussen, og hun sendte hende derfor en e-mail, hvor hun bad om nogle oplysninger – fx journalnummer e.l. – hvis hun gerne ville have, at vidnet gjorde noget i forhold til sagen. Vidnet modtog derefter en e-mail med nogle oplysninger, som gjorde, at hun kunne ringe til Skatteankestyrelsen. Hun kunne godt se, at navnet på medarbejderen var Sven Jørgen Nielsen, men der stod ikke noget om, hvor han var ansat. Der stod kun noget om, hvad sagen handlede om. Hun ringede til Skatteankestyrelsen og talte med deres direktør, som lovede at se på det. Hun ved, at afdelingschefen for skatteområdet i Skatteankestyrelsen efterfølgende kontaktede Lisbeth Rasmussen og gav en status på sagen.

Forevist ekstraktens side 4984 (2015-06-24 (2) - E-mail fra Lisbeth Rasmussen til Winnie Jensen vedr. sagsbehandlingstiden i medarbejderligningssagen) og forespurgt, om det var første gang, vidnet hørte om sagen, bekræftede vidnet dette. Hun hørte, at der var en stor medarbejderligningssag.

Forespurgt, om vidnet undervejs i forløbet modtog tilkendegivelser eller andet om, at man havde en speciel medarbejdersag, hvor en medarbejder havde fået indbetalinger fra udlandet, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Sagen var på dette tidspunkt nogle år gammel, så det var noget, der lå før, hun begyndte at arbejde med HR-området. Hun vidste derfor ikke, at der var en sag, og hun fik ikke nogen underretninger om den. Lisbeth Rasmussens henvendelse til hende var jo heller ikke en underretning, men en anmodning om hjælp, som hun så fulgte op på, fordi hun skulle have nogle oplysninger, hvis hun skulle hjælpe.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om juni 2015 var første gang, vidnet hørte om sagen, forklarede vidnet, at det var det, altså om at der var en stor medarbejderligningssag. På det tidspunkt stod der i øvrigt ikke noget om udbytte nogen steder. Det var sådan noget, man først opdagede bagefter.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4984 (2015-06-24 (2) - E-mail fra Lisbeth Rasmussen til Winnie Jensen vedr. sagsbehandlingstiden i medarbejderligningssagen, Lisbeth Rasmussens e-mail af 24. juni 2015 til Winnie Jensen med kopi til Jim Sørensen):

"Følgende fakta vedrørende sagen Sven Nielsen.

Følgende forhøjelser for år 2006 – 2010

År 2006 med kr. 174.454

År 2007 med kr. 551.716

År 2008 med kr. 563.568

År 2009 med kr. 668.278

År 2010 med kr. 171.415"

Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om de beløbsmæssige størrelser, forklarede vidnet, at hun syntes, det var nogle store beløb.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4984 (2015-06-24 (2) - E-mail fra Lisbeth Rasmussen til Winnie Jensen vedr. sagsbehandlingstiden i medarbejderligningssagen, Lisbeth Rasmussens e-mail af 24. juni 2015 til Winnie Jensen med kopi til Jim Sørensen):

"Alle år vedrører penge overført fra en Torben [redacted] – bosiddende i USA. Det er en sag, der er behandlet i Money Transfer projektet."

Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om, hvorvidt en sådan person skulle suspenderes eller omplaceres, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke på det tidspunkt. Det skyldtes, at sagen var gammel, og hvis man ville reagere personalejuridisk på en sag, skulle man gøre det, når sagen opstod. Det ville ikke være muligt at gøre noget på dette tidspunkt i 2015, men hun noterede sig naturligvis, at sagen var der, således at det – når den var afgjort af Skatteankestyrelsen – var noget, man skulle se på, hvis SKAT fik medhold. Det var helt klart en udfordring.

Forespurgt, om ikke der var mulighed for at omplacere eller suspendere en medarbejder undervejs i et forløb, forklarede vidnet, at det var der, men sagen lå i medarbejderligningsregiet. Hun havde en oplevelse af, at der var styr på sagen, og der stod ikke noget om, at man tidligere havde overvejet, om den pågældende medarbejder skulle flyttes. Da hun blev bekendt med sagen, var hendes personalejuridiske vurdering, at de skulle have besked, så snart afgørelsen forelå, så de kunne tage en beslutning om, hvad de skulle foretage sig. Det var det, det gav anledning til hos hende.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4984 (2015-06-24 (2) - E-mail fra Lisbeth Rasmussen til Winnie Jensen vedr. sagsbehandlingstiden i medarbejderligningssagen, Lisbeth Rasmussens e-mail af 24. juni 2015 til Winnie Jensen med kopi til Jim Sørensen):

"4/6 2012 sendt udtalelse til Ankenævnet i Helsingør."

Forespurgt, om ikke vidnet var utryg ved, at der sad en medarbejder, som fik sådanne store overførsler fra udlandet, forklarede vidnet, at medarbejderen allerede havde fået overførslerne, og at den pågældende var blevet undersøgt, i forbindelse med at medarbejderligningssagen kørte i 2012. Hun antog derfor, at det, der skulle ske med en sådan sag, og som skulle ske, når den opstod, allerede var sket på det tidspunkt, hvor hun hørte om den. Det var det, hun lagde til grund. Det, der var vigtigt for hende, var at være opmærksom på, at der var en problemstilling, der skulle håndteres, når sagen vendte tilbage. Hun følte sig derimod ikke kaldet til at revidere forgængeres opgaveløsning i forhold til sagen. Hun vidste bare, at hun skulle være opmærksom på, at når afgørelsen kom, skulle de personalejuridisk finde ud af, hvad den skulle give anledning til.

Forespurgt, hvorfor Jim Sørensen modtog kopi af den foreholdte e-mail, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det var ikke hende, der sendte e-mailen, så det er hun ikke klar over. Forespurgt, om vidnet havde dialog med Jim Sørensen om sagen, for-

klarede vidnet, at det havde hun ikke på det tidspunkt. Hun opfattede det som en overraskende stor sag og gjorde det, som hun havde lovet at gøre, nemlig at skubbe på i forhold til Skatteankestyrelsen. Derudover noterede hun selv, at når afgørelsen kom, skulle de tage fat i den, fordi der så var en krog, som de personalejuridisk kunne agere ud fra.

Foreholdt, at Anne Munksgaard, som også var med til at afdække forløbet omkring udbytteskat, udarbejdede et notat om, hvordan hun oplevede forløbet, og forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt var i dialog med Anne Munksgaard, forklarede vidnet, at det var hun ikke på dette tidspunkt. Da man efterfølgende foretog en kobling mellem medarbejderligningssagen og udbyttesagen, havde de i efteråret 2015 en dialog om den pågældende medarbejder.

Foreholdt, at man på et tidspunkt havde en dialog med anklagemyndigheden eller politiets efterforskere, som tilkendegav, at de ikke længere havde behov for, at medarbejderen blev siddende i sin stilling, og forespurgt, hvad overvejelserne i forløbet herefter var, forklarede vidnet, at hvis hun husker det tidsmæssigt korrekt, var der blevet indgået en aftale om, at den pågældende medarbejder kunne blive siddende på sin plads, fordi anklagemyndigheden efterforskede. I december 2015 kom afgørelsen fra Skatteankestyrelsen, som fandt, at SKAT's afgørelse var korrekt. Man fik derfor lejlighed til at overveje, om man skulle bruge afgørelsen, idet man nu ville kunne agere personalejuridisk. Fordi det var blevet aftalt, at man lod medarbejderen blive siddende på grund af efterforskningen, kunne man imidlertid ikke agere personalejuridisk, da afgørelsen kom i december 2015. Hun havde også ansvaret for dem, der forberedte skattestraffesagerne, og det, de gjorde, var, at de behandlede sagen og foretog det, der skulle til for at kunne sende den til anklagemyndigheden, så der potentielt kunne køre en straffesag på det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1889 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

> *"15.1.16: Mail til HR efter at efterforskningsleder Flemming Klausen spørger, om vi kan lade Sven Nielsen sidde på sit nuværende arbejdsområde 1-2 uger endnu, og om vi så derefter ville have mulighed for at overflytte ham til et andet sagsområde. Jeg er i dialog med Tina Eggert Thomsen herom. …*
>
> *11.2.16: Spørger Per Fiig til sagen, han henviser til efterforsker Thomas Anderskov. Jeg ringer til ham, og han siger til mig, at SØIK fortsat arbejder på sagen. SØIK har ikke længere noget problem med, at SKAT agerer i forhold til den tidligere forhøjelse, så han må gerne blive sendt hjem nu."*

Forespurgt, om vidnet blev orienteret om dette, forklarede vidnet, at det gjorde hun sandsynligvis. Håndteringen af sagen lå hos underdirektør Henrik Wagner og en medarbejder, som var Tina Eggert Thomsen. Hun ved, at der findes forskellige notater fra sagen, som også indgår i undersøgelseskommissionens materiale. Man så på sagen og vurderede, hvad man kunne gøre nu, hvor de ikke længere behøvede at lade medarbejderen blive siddende af hensyn til SØIK. Man overvejede, om det på dette tidspunkt – flere måneder efter at der var sket noget – var muligt med en direkte bortvisning, men det blev vurderet, at det personalejuridisk ikke kunne lade sig gøre. De personalejuridiske regler gjaldt jo også i denne sag. Derefter overvejede man, om man skulle afskedige medarbejderen, for det ville være naturligt. En afskedigelsessag havde jo en række processer, og det var umiddelbart også det, man ville have gjort. Det viste sig imidlertid, at medarbejderen i efteråret 2015 selv havde sagt op, fordi regeringens initiativ om Bedre Balance 2, der skulle flytte offentlige arbejdspladser vestpå, havde medført, at noget af medarbejderens område skulle flytte til Jylland. De kunne derfor ikke nå at sige den pågældende op, inden han alligevel selv forlod SKAT. Fordi man vurderede, at man ikke bare kunne sende ham hjem, når der var gået flere måneder, skulle man finde ud af, hvilket middel man så kunne tage i brug. I forhold til at flytte medarbejderen over på en anden opgave vurderede man, at hvis det var forsvarligt at lade ham sidde, mens SØIK havde behov for det, var det jo også forsvarligt dagen efter. Man arbejdede derfor på at give en advarsel, og som hun husker det, var der forskellige komplikationer, hvor medarbejderen udeblev og pludselig tog noget ferie. Inden man nåede at meddele advarslen, skete der så det, at der blev rejst sigtelse og ransaget hos den pågældende, og det gav dem den krog, som de personalejuridisk kunne hænge en bortvisning op på, hvilket derfor skete.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1889-1890 (2016-02-XX - Notat af SKAT med oplysninger om Sven Nielsens involvering i udbyttesagen):

> *"Det er dog afgørende, at han ikke har adgang til sin mailboks efter en hjemsendelse."*

Foreholdt, at politiet tilkendegav, at de ikke længere havde behov for at have medarbejderen siddende, og forespurgt, om ikke der var overvejelser om, at den pågældende – som havde fået forhøjet sin indkomst med 2 mio. kr., som var kommet fra udlandet – simpelthen ikke skulle sidde og sagsbehandle refusionssager i et miljø, hvor der i øvrigt var alt muligt, forklarede vidnet, at det var der, men de skulle også i denne sammenhæng overholde de personalejuridiske regler. Det var kontoret, som havde løn og personalejura, som havde vurderet det, og på baggrund af den vurdering traf man den beslutning, der skulle til. Der var også en tillidsmandsorganisation ved siden af den pågældende medarbejder, og de skulle følge de regler, der var.

Forespurgt, om ikke man altid kunne foretage en omplacering, forklarede vidnet, at det kunne man godt, men som tidligere nævnt tænkte de, at hvis det var forsvarligt at lade ham sidde på sin plads, mens SØIK havde brug for det, var det vel også forsvarligt dagen efter, for der var ikke sket nogen forandring i arbejdssituationen. Forespurgt, om der således ikke skete en kobling mellem, at medarbejderen modtog penge fra udlandet, og at han samtidig var betroet til at udbetale til udlandet, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var alt lukket på udbytteområdet. Alt var blevet lukket i august 2015. Hvis der havde været åbent, så havde man næppe ladet den pågældende blive siddende, uanset hvor meget SØIK ønskede det.

Forevist ekstraktens side 3786 (2016-04-02 - Notat af HR og Stab (Organisation og Personalejura) om personalesagens håndtering) og forespurgt, om vidnet var inde over dette notat, forklarede vidnet, at hun læste det. Hun erindrer ikke, hvornår hun læste det første gang, men hun læste det, fordi det indgik i det materiale, der blev sendt afsted til nogle af de undersøgelser, der lå forud for undersøgelseskommissionens nedsættelse.

Forespurgt, hvorfor der ikke skete en koordinering mellem Personalejuras ansættelsesretlige vurdering og straffesagsenhedens ansvarsvurdering, forklarede vidnet, at hun ikke ved, hvad der tænkes på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3790 (2017-06-23 (1) - Notat af HR og Stab (Straffesagsenhed 3) om straffesagens håndtering):

> *"Den 5. februar 2014 meddeler CSK, at man mener, at sagen bør forblive i Straffesagsenhed 3 til behandling. Sagen er nu indbragt for Landsskatteretten og afventer fortsat en endelig administrativ afgørelse."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den enhed, der varetog straffesager, således tilkendegav, at sagen skulle fastholdes hos dem, fordi den indeholdt et så alvorligt faktum, at der skulle tages hånd om den, forklarede vidnet, at det, der skete, var, at sagen blev lagt i bero, indtil Skatteankestyrelsens afgørelse forelå. Når den så kom, tog man sagen op igen og påbegyndte det strafferetlige arbejde, for det kunne man sagtens udføre og sende over, også selv om SØIK mente, at medarbejderen skulle blive siddende. Der var således bevidsthed om, at de to spor kørte samtidigt.

Forespurgt, om der efterfølgende er sket nogen ændringer i disse processer i forhold til eventuelle nye sager, forklarede vidnet, at det er der. I 2015 blev der arbejdet med en procesforbedring af samarbejdet på tværs, og det er der efterfølgende blevet set på igen. De arbejder løbende med deres processer.

Vidnet blev foreholdt, at det foreholdte fremstår som en visitering, hvor straffesagsenheden blot tilkendegav, at sagen hørte under dem, og at det kan undre, at man ikke fandt, at der var tale om en alvorlig og atypisk sag, som var i en anden liga, end hvis det bare havde handlet om, at den pågældende havde opgjort sit kørselsregnskab forkert. Vidnet forklarede hertil, at hun tror, at man fulgte den proces, der var. Så længe sagen verserede i klagesystemet, havde man en potentiel straffesag, men den blev liggende på hylden som en potentiel straffesag, indtil afgørelsen faldt. På det tidspunkt afgørelsen faldt i Skatteankestyrelsen, kørte man videre med sagen som en straffesag, samtidig med at man foretog en personalejuridisk vurdering i HR.

Forespurgt, om man har justeret på denne proces, forklarede vidnet, at de justerede på processen i 2015, og hun tror, at de også justerede på den i 2016. Forespurgt, hvordan processen så herefter var, forklarede vidnet, at den mindede om den tidligere proces. Hun kan ikke sige, hvad forandringerne nærmere var, men processen mindede om den tidligere. Den var bare blevet noget skarpere og tydeligere. Det er jo det, man lærer, hver gang man arbejder med sager, altså at man skal overveje, om det giver anledning til, at man måske gør noget tydeligere eller på en anden måde, end der står.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3796 (2017-08-08 - E-mails fra bl.a. Winnie Jensen til Jim Sørensen vedr. medarbejderligningssagen, Winnie Jensens e-mail af 8. august 2017 til Jim Sørensen):

> *"Endelig vil jeg gerne, at I undersøger, om der forefindes journaliseret materiale eller lignende om en "opfølgning" på medarbejderligningssagen. Jeg har hørt, at der muligvis skulle være sket en form for "logning" af Sven Nielsens arbejde i forlængelse af SKATs afgørelse i 2011. jeg har hørt, at det muligvis er Gert Ensted, som har stået for en evt. opfølgning."*

Forespurgt til baggrunden for denne korrespondance forklarede vidnet, at det var advokatundersøgelsen. De skulle finde materiale til advokatundersøgelsen, og der var i den forbindelse forskellige tilkendegivelser om, hvad der egentlig skete, da sagen opstod. Der var ikke rigtig noget skriftligt spor, fx en journalsag e.l., hvor man kunne se, hvad man havde tænkt og gjort. I et forsøg på at afdække materiale til brug for advokatundersøgelsen forsøgte de derfor at indhente noget på et faktuelt grundlag. Det var det, bestræbelserne gik på. Foreholdt, at Jim Sørensen ikke fandt noget, og forespurgt, om de fandt noget på anden vis, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Generelt om tilsyn

Foreholdt, at vidnet tidligere omtalte "det økonomiske tilsyn", og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke opfattede det at føre tilsyn som en udpræget juridisk opgave, forklarede vidnet, at det også kunne være en juridisk opgave. Et tilsyn kunne omfatte mange forskellige ting, afhængigt af hvilken opgave man så på. Det kunne derfor også være juridisk. Tilsynet var ikke udelukkende økonomisk.

Forespurgt, om vidnet er uenig i, at en kerneopgave i det ulovbestemte tilsyn er at holde øje med, om der forvaltes lovmæssigt og i overensstemmelse med de forvaltningsretlige principper, forklarede vidnet, at det er en af opgaverne, men hun ved ikke, om hun vil definere det som kerneopgaven. Hun er enig i, at det er en af opgaverne.

Forespurgt, om vidnet er enig i, at det er en obligatorisk opgave, dvs. at hvis man som øverste myndighed skal styre en underordnet myndighed, kan man ikke undlade at reagere, hvis der er forvaltningsretlige problemstillinger, forklarede vidnet, at hun mener, at en overordnet myndighed de facto har et ulovbestemt tilsyn med en underordnet myndighed. Forespurgt, om der så ikke også er behov for, at den juridisk ansvarlige indtager en aktiv rolle i forhold til de juridiske aspekter i det ulovbestemte tilsyn, hvis man lægger en opgave i Økonomi, forklarede vidnet, at når man har fastlagt rammerne for det ulovbestemte tilsyn og udfoldet dette, kan der naturligvis også være en rolle for det juridiske ben i organisationen. Det kan der da sagtens.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets opfattelse var, at hun skulle reagere, hvis hun blev opmærksom på noget, men at hun som fagdirektør for Juridisk Styring ikke havde en aktiv rolle, forklarede vidnet, at det ikke i hendes opgaveportefølje var beskrevet, at hun havde en særlig funktion i forhold til det ulovbestemte tilsyn.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

SIR's 2013-rapport

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt fra ekstraktens side 965 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport), hvoraf fremgår, at bl.a. vidnet, Karsten Juncher og Jens Sørensen deltog på et møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013. Vidnet blev endvidere foreholdt, at hen over hele forløbet med udbytteadministrationen var vidnet, Karsten Juncher

og Jens Sørensen vel de eneste, der var med hele vejen frem til hjemsendelsen af Jens Sørensen.

Vidnet blev endvidere foreholdt, at 2010-arbejdsgruppen blev nedsat under Borger og Virksomhed, fordi opfølgningen og dermed løsningen af problemerne var bredere i SKAT's organisation end i det direktørområde, der var blevet revideret, og at det fremgår af det foreholdte beslutningsreferat (ekstraktens side 965), at opfølgningen også blev placeret i mere end ét direktørområde. Vidnet blev endelig foreholdt, at hun tidligere har forklaret, at det drejede sig om det direktørområde, der var blevet revideret, og at det var der, opfølgningen lå.

Forespurgt, om det – når der kom revisionsrapporter, som favnede bredere i SKAT's organisation i forhold til løsningen af de udfordringer, den påpegede – ændrede direktionens rolle og ansvar i forhold til opfølgningen på netop de rapporter, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke for den samlede direktion på direktionsmøderne. Hun opfattede det sådan, at man forankrede revisionsrapporten hos en direktør, som havde hovedansvaret for at følge op på den med bistand fra en eller flere andre direktører. De arbejdede så med opfølgningen på fuldstændig tilsvarende vis, som hvis det havde været en enkelt direktør, der havde opgaven. Direktionens rolle var i den forbindelse den samme, uanset om det var en eller to direktører, der deltog i det underliggende arbejde. Det var sådan, hun forstod det. Forespurgt, hvad direktionens rolle så var, forklarede vidnet, at direktionens rolle som samlet kollegie var at tage stilling til oplæggene på mødet, at se på anbefalingerne og indstillingerne, at se på de punkter, der var fremhævet til behandling, og at se på fremdriften.

Forespurgt, om det gav anledning til en ændret ansvarsfordeling, hvis der i revisionsrapporten stod, at der blev efterlyst en stillingtagen til et overordnet ledelsesmæssigt ansvar, og man som direktionsmedlem vidste, at dette også var et problem i 2010, og man vidste, at problemstillingerne ikke kunne løses i de direktørområder, som skulle følge op på rapporterne, forklarede vidnet, at hun tror, at samtlige medlemmer i direktionen vidste, at der var en tidligere rapport, for det stod tydeligt beskrevet i forelæggelsen af revisionsrapporten fra 2013. Hun havde også selv en klar forestilling om, at der var foregået et arbejde i den arbejdsgruppe, som var blevet nedsat i relation til den tidligere revisionsrapport, og at man – hvis der var store udfordringer, da man modtog opgaven med opfølgningen – ville have fremsat det på et direktionsmøde, hvis man ønskede involvering af en bredere kreds. Det var hendes oplevelse.

Vidnet blev foreholdt, at hun allerede i september 2010 som en af de få i Udvidet Direktion blev præsenteret for SIR's 2010-rapport, og at hun på den måde adskilte sig fra fx de nye direktionsmedlemmer. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der i

2013 blev påpeget de samme problemstillinger, og at hun som direktionsmedlem i perioden fra 2013 og frem til hjemsendelserne i 2015 var en af de eneste, som havde behandlet den risiko, som SKAT havde påtaget sig, i forbindelse med at der skete uretmæssig refusion. Vidnet forklarede hertil, at hun ikke har behandlet nogen risiko. Da rapporten kom på direktionsmødet i 2013, var der en tydelig henvisning til rapporten fra 2010. Man kunne se rapporten, og man kunne se, hvad der stod i den, så alle direktionsmedlemmer havde det samme grundlag. Karsten Juncher kendte i øvrigt rapporten fra tidligere, hvilket Jens Sørensen – om nogen – også gjorde. De andre direktionsmedlemmer fik ved gennemlæsning af materialet mulighed for at bringe sig samme sted hen som hende, idet hendes viden om 2010-rapporten bestod i, at hun i 2010 i Juridisk Forum havde gennemlæst den. Hun havde konstateret, at der gennem Juridisk Forum var blevet sat gang i noget arbejde, og at dette arbejde ikke var blevet placeret hos hende. Hun havde også konstateret, at der var blevet taget nogle lovgivningsmæssige initiativer i form af nogle bekendtgørelser, som hun blev bekendt med, fordi de blev afrapporteret i Juridisk Forum. Det var, hvad hun vidste om den rapport. Hun har derfor meget vanskeligt ved at se, at hun havde forudsætninger til at se dette som et mere risikofyldt område and andre. Det kan hun faktisk ikke rigtig genkende.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport blev behandlet på mere end ét møde i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at den var på dagsordenen på mere end ét møde, men det var ikke en rapport, der var forankret hos hende. Hun arbejdede ikke med den. Hun fik en meget overordnet præsentation af, hvad der foregik. Hun var ikke involveret i arbejdsgruppen eller i andet. Hun oplevede derfor ikke at have en større indsigt i området end de øvrige direktionsmedlemmer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet – da hun som direktionsmedlem fik præsenteret SIR's 2013-rapport, hvor den risiko, der var blevet flaget i 2010, fortsat var til stede – med sin juridiske baggrund ikke gjorde sig nogen overvejelser om lovligheden af forvaltningen eller om, hvorvidt man skulle foretage nogle foreløbige skridt på sagsbehandlingsniveau for at minimere risikoen, mens man så på processerne, forklarede vidnet, at som hun erindrer, var der ikke noget sted i revisionsrapporterne anført, at der foregik noget ulovligt. Det var anført, at der var nogle processer, der ikke var tilstrækkelige. Hun følte sig betrygget ved, at rapporten blev forankret hos en af hendes direktørkolleger, som hun antog gjorde et godt og solidt stykke arbejde med den, og som blev bistået af en anden direktør. Det gav derfor ikke anledning til, at hun kunne se noget, som kunne få hende til at overveje ulovligheder. Hun så derfor ikke noget særligt juridisk aspekt.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, hun gør. Hun kan ikke lige komme på noget, som hun gerne vil have mulighed for at sige.

POUL CHRISTENSEN

Kl. 11.55 mødte Poul Christensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra den 1. juli 1977 til den 1. august 2015 var ansat i Skatteministeriets departement, herunder i den sidste del af perioden som chefkonsulent i kontoret Selskab, Aktionær og Erhverv, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i perioden 2010-2015 forklarede vidnet, at det var i departementet.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og karrieremæssige forløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han blev uddannet som cand.polit., kort før han blev ansat i Skatteministeriets departement i den daværende økonomiske og statistiske afdeling. Siden flyttede han over til SKAT Erhverv i forbindelse med en strukturændring, men han arbejdede stadigvæk med økonomiske opgaver. Han budgetterede personlig indkomstskat på finansloven siden midten af 1990'erne og frem til omkring 2014, hvor han gav opgaven videre. Der skulle vist lige være lidt overlap, da afløseren tog over. Derudover har han beskæftiget sig med det meste inden for den direkte beskatning.

Forespurgt, om vidnets arbejdsopgaver ændrede sig fra perioden 2010-2013 med enhedsstrukturen til perioden 2013-2015 med den normale departements- og styrelsesstruktur, forklarede vidnet, at det var det samme.

Forespurgt til vidnets hovedopgaver forklarede vidnet, at det først og fremmest var budgetarbejde og indtægtslister og den slags. Derudover var der løbende opgaver i forbindelse med lovgivningen inden for kontoret.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet blev bekendt med de udfordringer, som udbytteadministrationen havde i forhold til kontrol og styring, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke synderlig meget. De interne revisionsrapporter, som undersøgelseskommissionen har henvist til i hans indkaldelse, har han ikke set forud for indkaldelsen.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der manglede afstemningsmuligheder mellem angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man ikke foretog kontrol af, hvem de egentlige ejere var, når folk søgte om udbytterefusion, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der kunne ligge flere udbyttenotaer på den samme aktie, som i princippet kunne give anledning til refusionskrav, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om alt dette var noget, vidnet først blev bekendt med, efter han gik på pension, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet vidste, at der var forskellige måder at kræve refusion på, dvs. at der var en manuel proces, og at der var en proces, der gik gennem banker og VP, forklarede vidnet, at det vidste han godt, for det kom til udtryk i regnskabet. Forespurgt, om vidnet kunne se det i regnskabstallene, bekræftede vidnet dette. Der var forskellige konti, de gik ind på. Forespurgt, hvad udfordringerne var på de forskellige konti, forklarede vidnet, at det var han ikke inde over.

Forespurgt, om vidnet havde nogen form for dialog med udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han tror, at han talte med Lisbeth Rømer et par gange, men det var om nogle detaljer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet først læste SIR's 2010-rapport om udbytteområdet i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen, forklarede vidnet, at han læste SIR's 2015-rapport, da den kom, og så har han nok kigget lidt rundt.

Men han har ikke set 2010-rapporten før det. Forespurgt, om det samme gjaldt for SIR's 2013-rapport, bekræftede vidnet dette.

REGNSKABSGODKENDELSER

Central regnskabsgodkendelse

Forespurgt, hvad formålet var med de månedlige centrale regnskabsgodkendelser, som departementet modtog fra SKAT, forklarede vidnet, at de anvendte selve regnskabstallene, som var indeholdt i de centrale regnskabsgodkendelser, i dels deres løbende arbejde og dels til indtægtslisterne. Bemærkningerne til regnskabet anvendte de til at foretage korrektioner i indtægtslisterne, hvis de følte, at der var nogle tal, som ikke var nået at komme med i regnskabet, men som ville være gode at få med i regnskabet, for at det kunne være så retvisende som muligt. I så fald korrigerede de indtægtslisterne i forhold til regnskabet med udgangspunkt i bemærkningerne til regnskabet. Desuden henviste de til bemærkningerne i deres kvartalsvise regnskabsgodkendelser til Økonomistyrelsen.

Foreholdt, at departementet modtog månedlige, kvartalsvise og årlige regnskabsgodkendelser, og forespurgt til forskellen i processerne i forhold til de tre typer forklarede vidnet, at han ikke husker, at der var nogen forskel.

Forespurgt til processen, når en månedlig regnskabsgodkendelse blev sendt fra SKAT til departementet, forklarede vidnet, at han fungerede som en slags "posthus", idet han modtog dem og videresendte dem til de relevante medarbejdere, som sad med de forskellige konti i fagområderne i departementet. Forespurgt til vidnets eget område forklarede vidnet, at han primært så på personskattekontoen og rentekontoen. Forespurgt, om vidnets opgave var den samme på månedsplan, på kvartalsplan og på årsplan, forklarede vidnet, at det var den.

Forespurgt, hvad arbejdet bestod i, når vidnet modtog en regnskabsgodkendelse, og der skulle udarbejdes en indtægtsliste, forklarede vidnet, at regnskabet var på overordnede finanslovskonti. Særligt for personskatterne var der en specifikation i anmærkningerne til finansloven, og den specifikation brugte de også på indtægtslisten. Han skulle så uddrage underposteringerne af regnskabet.

Forespurgt, hvordan regnskabsgodkendelserne indgik, i forbindelse med at der skulle budgetteres, forklarede vidnet, at de så på, hvad der i løbet af året var kommet ind til dato, og så sammenholdt de det med, hvad Finansministeriet troede, de samlede skatter ville udgøre på indkomstårsbasis. Derefter forsøgte de at anslå, hvor meget der manglede at komme ind i kroner og øre. Der var også noget med, hvordan skatterne blev betalt, og om der blev restskat osv. Det var det, budgettering gik ud

på. Forespurgt, om det var noget, der blev gjort hver måned, forklarede vidnet, at det foregik 3-4 gange om året. Første gang var ved finanslovsfremsættelsen. Derefter var der en gang til jul i tilknytning til Økonomisk Redegørelse ved finanslovens vedtagelse, og endelig var der også en gang i maj, før Folketinget gik på sommerferie.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet simpelthen tog nogle tal fra en regnskabsgodkendelse og satte dem ind i et nyt dokument, som så blev til en indtægtsliste, forklarede vidnet, at sådan kan man også beskrive processen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at der ud over vidnets kontor Selskab, Aktionær og Erhverv tillige var den såkaldte samfundsøkonomiske matrice og kontoret Økonomi og Politik. Forespurgt, hvordan arbejdsdelingen var mellem disse tre aktører, når vidnet videresendte en regnskabsgodkendelse, som var modtaget i departementet, forklarede vidnet, at han havde opgaverne vedrørende personskatter, og at nogle kolleger i hans område tog sig af selskabsskat, fondsskat og kulbrinteskat. Nogle kolleger i personområdet tog sig af PAL-skat og nogle børnefamilieydelser, og derudover var der hele afgiftsområdet med alle de direkte skatter. Forespurgt, om vidnet indgik i den samfundsøkonomiske matrice, forklarede vidnet, at det gjorde alle økonomer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således var den medarbejder i den samfundsøkonomiske matrice, som tog sig af personskatterne, forklarede vidnet, at det var han i relation til indtægtslisterne. I forbindelse med fx provenuskøn til lovforslag var det selvfølgelig områdets økonomer, der stod for det. Forespurgt, hvordan Økonomi og Politik var involveret i processen, forklarede vidnet, at de ikke var involveret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2053 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat'):

> *"SKATs månedlige regnskabsgodkendelser*
> *53. Skatteministeriet modtager månedligt regnskabsgodkendelser fra SKAT, som indeholder regnskabsmæssige forklaringer på udvalgte udsving i regnskabsposter, herunder fx udbytteskat. Det fremgår af Skatteministeriets virksomhedsinstruks for § 38, at SKATs ledelse i forbindelse med godkendelsen af SKATs månedlige regnskaber bl.a. skal vurdere, om indtægter og udgifter forekommer rimelige. For afvigelser, der undersøges i forbindelse med sandsynlighedskontrollen, skal forklaringerne dokumenteres eller vedlægges."*

Forespurgt, hvordan arbejdsgangen og det løbende arbejde i departementet blev tilrettelagt, når vidnet modtog de månedlige regnskabsgodkendelser, forklarede vid-

net, at han fordelte dem, og at han selv gik i gang med personskatterne. De havde en student, der samlede det sammen og lavede det tekniske omkring indtægtslistens format. Forespurgt, hvilke opgaver vidnet havde, og hvilke øvelser han foretog sig, forklarede vidnet, at han udarbejdede underopdelingen ud fra SKAT's regnskabstal. Der var mange underposter, og man skulle ligesom aggregere dem i relation til underposterne i finanslovens anmærkninger.

Forespurgt, om vidnet også foretog en materiel vurdering af de tal, han modtog, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. De havde dog adgang til SKAT's regnskab, og de var løbende i kontakt med SKAT, hvis der var noget, de syntes var underligt. Forespurgt, hvor mange gange om året det skete, forklarede vidnet, at det vel skete hver måned, at der var nogle tal, man studsede over. Nogle gange var der ikke grund til noget, og nogle gange var det, fordi der var et eller andet i deres system. Forespurgt, hvad vidnet helt praktisk gjorde, når han fandt noget, han studsede over, forklarede vidnet, at han nogenlunde vidste, hvem han skulle tale med i SKAT, og så ringede han til dem. Forespurgt, hvem der typisk var vidnets indgang i SKAT, forklarede vidnet, at han tror, det var Orla H. Kristensens kontor.

Central regnskabsgodkendelse for juni 2014

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5335 (2014-07-29 (1) - E-mail fra Jakob Hauge til bl.a. Thorbjørn Todsen og Poul Christensen med regnskabsgodkendelse for juni 2014):

> *"Vedhæftede filer: Regnskabsgodkendelse-koncern-periode 06 2014.pdf*
>
> *Vedlagt underskrevet regnskabsgodkendelse for juni 2014."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette var den normale måde, det foregik på, og at hvis der ikke var noget, man studsede over, var der ikke yderligere dialog, hvorimod hvis der var noget, man studsede over, rettede vidnet henvendelse til SKAT og spurgte ind til det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 32 for den 22. oktober 2019 side 20 (Thorbjørn Todsens forklaring):

> *"Forespurgt, om man så på udviklingen i § 38-regnskabet, herunder de månedlige bevægelser og udsving, og om der blev foretaget kontrol af det, forklarede vidnet, at det gjorde der, men det var en kontrol, der lå i den anden afdeling, Lovgivning og Økonomi, som også har heddet Lovgivning, Politik og Samfundsøkonomi. Forespurgt, om han ved, hvem i denne afdeling der sad med den konkrete kontrol, for-*

klarede vidnet, at det var den samfundsøkonomiske matrice, som bestod af økonomer fra de enkelte fagkontorer. Kontorerne var delt op efter de forskellige skattearter, og den samfundsøkonomiske matrice bestod således af repræsentanter fra hvert kontor.

Forespurgt, om den samfundsøkonomiske matrice vurderede månedstal på månedstal, forklarede vidnet, at det fremgår af de månedsgodkendelser, som han selv var inde over, at der også var en anden inde over, som hedder Poul Christensen. Poul Christensen var økonom og sad i den anden afdeling, hvor han havde ansvar for én eller flere skattearter, som han modtog og videreformidlede de skriftlige månedsregnskaber for. Forespurgt, om det således var i Poul Christensens regi, at man vurderede udsving, bekræftede vidnet dette. De kiggede dem igennem. Han ved ikke konkret, hvordan de behandlede dem, men det indgik også i forhold til deres indtægtslister. Forespurgt, om det vil sige, at der i vidnets regi ikke skulle foretages nogen materielle vurderinger, bekræftede vidnet dette.

…

Forespurgt, om Poul Christensen og Niels Kleis Frederiksen således foretog materielle vurderinger, forklarede vidnet, at de i hvert fald var en del af den samfundsøkonomiske matrice, som gjorde dette."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det ikke var den samfundsøkonomiske matrice som sådan, men de enkelte fagkontorer, der foretog det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

"Udbytteskat
Refunderet udbytteskat udviser en udgift på 1,8 mia. kr., hvilket er en stigning på 1,1 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, der udgjorde 0,7 mia. kr. Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb meget store tilbagebetalinger."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1959 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', tabel 11.7 "Oversigt over lokale og centrale regnskabsgodkendelser i 2014"), hvoraf fremgår bl.a., at der omkring juni 2014 var nogle udsving af en vis størrelse.

Forespurgt, om dette forløb gav vidnet anledning til at studse over tallene, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Det fremgik jo, at de i SKAT sådan set havde fundet ud af, hvad baggrunden for stigningen var. For ham fremstod det, som om det var sådan, det nu engang var.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1290 (2014-07-29 (2) - Central regnskabsgodkendelse for juni 2014, afsnit "38.11.01.10 Personskat"):

> *"Den væsentlige stigning, der har været i 2014 i forhold til sidste år, skyldes, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske virksomheder."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvad empirien for den oplysning var, forklarede vidnet, at det ved han ikke noget om.

Vidnet blev foreholdt, at det empiriske grundlag for indberetningen var, at den konkrete medarbejder – Sven Jørgen Nielsen – havde fortalt det til sin leder, og at baggrunden var, at han havde fået flere refusionsanmodninger fra amerikanske pensionskasser. Forespurgt, om det var almindeligt, at man i departementet trykprøvede sådanne oplysninger, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, hvad der skulle til, før de havde brug for at få noget nærmere dokumenteret eller forklaret, forklarede vidnet, at det har han svært ved at give et konkret eksempel på.

Forespurgt, om man sædvanligvis lagde en note som den omhandlede uprøvet til grund, eller om det nogle gange forekom, at man spurgte ind til, fx hvorfor det lige pludselig var interessant for amerikanske pensionskasser at købe danske aktier frem for andre, forklarede vidnet, at han ikke kan huske konkrete eksempler på det, men han vil ikke afvise, at de har taget fat i nogle bemærkninger og spurgt ind til dem. Ofte havde de en mere løbende kontakt, fordi regnskabsgodkendelserne først kom, en måned efter at regnskabsmåneden var afsluttet. De havde jo adgang til tallene, fordi de løbende kunne trække dem, og derfor kunne det godt være, at de i den periode havde talt med SKAT om nogle ting.

Forespurgt, om det lå i vidnets funktion at skulle undersøge det nærmere, hvis der pludselig var nogle voldsomme udsving, forklarede vidnet, at han ikke havde nogen instrukser om noget sådant. Om der skulle ske mere, kom an på, hvad han skønnede.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt reagerede på den udvikling, der hen over årene var på udbytterefusionen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, han gjorde. Forespurgt, om hans overordnede på noget tidspunkt spurgte til det, forklarede

vidnet, at det mener han heller ikke, at de gjorde. Hvis der var blevet spurgt til det, havde han nok fulgt noget mere med i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5337 (2014-08-11 (2) - Notat af SIR med kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014):

> *"1. Indledning*
> *Notatet er tænkt som inspiration i forbindelse med samarbejdet mellem Departementet og SKAT i forhold til den nye procedure for regnskabsgodkendelser.*
>
> *2. Generelt til regnskabsgodkendelserne*
> *De verbale beskrivelser i regnskabsgodkendelserne bør i langt højere grad være ledsaget af en vurdering af den finansielle effekt af det beskrevne forhold. Regnskabsgodkendelserne indeholder flere steder en beskrivelse af processer, der ikke er forløbet som forudsat. Den finansielle effekt af den manglende procesoverholdelse bør kvantificeres. Er det ikke muligt bør det i regnskabsgodkendelen anføres, at det ikke er muligt at kvantificere effekten.*
>
> *Desuden bør regnskabsgodkendelserne indeholde*
>
> *1. …*
> *2. en sammenligning med tilsvarende periode fra foregående regnskabsår*
> *3. en redegørelse for om den faktiske udvikling i regnskabstallene er i overensstemmelse med den forventede udvikling"*

Forespurgt, om vidnet blev introduceret for dette notat af Kristian Hertz eller Thorbjørn Todsen, forklarede vidnet, at han ikke erindrer at have set det tidligere. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med dem om, at man skulle gøre andet og mere, når man udarbejdede regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at de havde en øvelse om en ny virksomhedsinstruks for § 38, og der var noget nedfald fra den. Det kan godt være noget af det, der blev beskrevet i det foreholdte. Forespurgt, hvordan det udmøntede sig i forhold til kontrol fremadrettet, forklarede vidnet, at han ikke tror, han nåede at opleve, at det ændrede sig, mens han var der, men det kan godt være, han husker forkert.

INDTÆGTSLISTER

Udarbejdelse af indtægtslister

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5462 (2014-09-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. indtægtslisten for juli 2014):

"Indstilling
Indtægtslisten afleveres af Kasper Skærlund Werlauff til Niels Kleis Frederiksen, der forelægger den for afdelingschefen og Jens Brøchner. Efter Jens Brøchners godkendelse sender Kasper Skærlund Werlauff indtægtslisten i Wordformat til forkontoret, med besked om at den er godkendt og kan oversendes, og til Hans Mølgaard Christensen, der tillige får listen i regnearksformat. Forkontoret star for oversendelsen til FIU og SAU og koordinerer oversendelsen med offentliggørelse på Skatteministeriets hjemmeside med Hans Mølgaard Christensen.

Sagsbehandler: 9. september 2014 Kasper Skærlund Werlauf Poul Christensen"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var Kasper Skærlund Werlauf og vidnet, der var sagsbehandlere, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan processen for indtægtslisterne i ministeriet var, forklarede vidnet, at fremgangsmåden var, at de regnskaber, de modtog eller trak i regnearksformat, tilgik en af deres studenter – i dette tilfælde Kasper Skærlund Werlauf – som så overførte dem fra regnskabsformatet til det format, de brugte i indtægtslisterne. Derefter kom indtægtslisterne ud til godkendelse i fagområderne – dvs. afgiftsområdet, personområdet osv. – hvor de personer, der stod for budgetteringen af de enkelte konti, skulle godkende indtægtslisten for deres respektive konti. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var det, vidnet foretog i forhold til personskatterne, og at der eventuelt kunne ske justering af indtægtslisterne, hvis nogle ledsagende bemærkninger viste, at der var noget, der ikke var bogført rettidigt, bekræftede vidnet dette. Det gjorde de i så fald opmærksom på i bemærkningerne til indtægtslisterne.

Indtægtslisternes formål

Forespurgt, hvad formålet med indtægtslisterne var, forklarede vidnet, at det var at redegøre for udviklingen i forhold til de skøn, de havde afleveret til finansloven. Forespurgt, om der også lå et kontrolelement i indtægtslisterne, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke isoleret set. Det var mere meningen, at det skulle ligge i regnskabsgodkendelserne.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at indtægtslisterne således kom oven på regnskabsgodkendelserne, dvs. at man først forholdt sig kritisk til regnskabsgodkendelserne, og derefter udarbejdede man i departementet indtægtslisterne, bekræftede vidnet dette. Det var, fordi der var efterspørgsel på sådanne tal.

Godkendelse af indtægtslister

Forespurgt til godkendelsesforløbet i departementet, og hvordan en indtægtsliste sædvanligvis kom gennem departementet, forklarede vidnet, at det svarede til det foreholdte (ekstraktens side 5462).

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets student udarbejdede det første udkast, og at vidnet derefter justerede i det omfang, der var behov for det, forklarede vidnet, at det gjorde de andre også. Forespurgt, om der var en afdelingschef, der så det inden departementschefen, forklarede vidnet, at det var der. Chefrådgiveren, Niels Kleis Frederiksen, var også inde over. Forespurgt, om ministrene normalt var inde over det fast eller nogle gange, forklarede vidnet, at ministrene ikke var inde over. Forespurgt, hvad der skulle til, for at man valgte at sende indtægtslisten videre til ministeren, forklarede vidnet, at han ikke tror, at en indtægtsliste som sådan blev forelagt ministeren. Forespurgt, om vidnet ikke var inde over dette, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om regnskabsgodkendelserne blev forelagt ministeren, forklarede vidnet, at det gjorde de heller ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om en minister på noget tidspunkt blev bedt om at godkende en indtægtsliste eller at gennemgå den, inden den blev oversendt til Folketinget, forklarede vidnet, at det ikke skete i de senere år. Der var vist tidligere en procedure, hvor ministeren var inde over, men hvor ministeren syntes, at det var for meget. Derfor fik man en ordning, hvor forkontoret kunne sende indtægtslisterne over til udvalget.

Forespurgt, hvorfor indtægtslisterne blev sendt til Skatteudvalget og Finansudvalget, forklarede vidnet, at de havde et ønske om at få de pågældende oplysninger. Han tror, at det var Finansudvalget, der gerne ville have dem, og så syntes Skatteudvalget, at de også ville have dem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5456 (2014-06-XX - Skatteministeriets indtægtsliste for juli 2014, afsnit "§ 38.11 Specifikation af Personskatter"), hvor der under "Udbytteskat" er anført 971 mio. kr. for juli 2013 og -342 mio. kr. for juli 2014 samt 7.304 mio. kr. for perioden 1. januar – 31. juli 2013 og 6.185 mio. kr. for perioden 1. januar – 31. juli 2014 samt 93,37 som procenten af årets provenu for 2013 og 82,46 som den skønnede procent af årets provenu pr. maj 2014.

Forespurgt, om det foreholdte var påfaldende tal, og hvad vidnet tænkte, når han modtog sådanne tal, forklarede vidnet, at udbytteskatten var rimelig volatil, og det var derfor ikke noget, man hæftede sig så meget ved. Man kunne også overveje, om skønnet for maj måned havde været forkert. I det foreholdte målte de det i forhold til budgettallet. Forespurgt, om ikke der burde være en sammenhæng mellem, hvor

meget der blev refunderet, og hvor meget der kom ind, hvis området var volatilt, og om ikke procentsatserne burde være de samme år til dato, idet højt udbytte også burde medføre høj refusion, forklarede vidnet, at det ikke var sikkert, at refusionen kom på samme tidspunkt fra år til år.

24. februar 2016 – Rigsrevisionens beretning om "SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat'):

> *"Skatteministeriets månedlige indtægtslister til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg*
> *58. Skatteministeriet udarbejder månedlige indtægtslister til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg, bl.a. på baggrund af SKATs månedlige regnskabsgodkendelser. Det fremgår af Skatteministeriets "Beskrivelse af arbejdsgangen i departementet for opgaver beskrevet i SKATs virksomhedsinstruks for § 38", at der udarbejdes kommentarer på indtægtslisten, i det omfang der er særlige forhold, der tilsiger det, herunder fra SKATs månedlige regnskabsgodkendelser."*

Forespurgt, om arbejdet med kommentarer vedrørende personskatter foregik hos vidnet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår vidnet syntes, der var grundlag for at tilføje en kommentar ud over i forbindelse med korrektioner, forklarede vidnet, at han også mener, at de kommenterede, da provenuet fra pensionsbeskatningen steg voldsomt, fordi man ved kapitalpensionerne kunne betale afgiften til en nedsat sats. Derfor modtog de nogle år mange penge, og det kommenterede de på, fordi det provenu, de modtog i 2013, var så ekstravagant meget større i forhold til 2012.

Foreholdt, at der i regnskabsgodkendelserne i sommeren 2014 var en oplysning om amerikanske pensionskasser som forklaring på en ret markant udvikling, og forespurgt, hvorfor den oplysning ikke blev videreført i indtægtslisterne, forklarede vidnet, at en sådan oplysning ikke havde samme karakter som de øvrige oplysninger. De øvrige oplysninger var beregnet på at komme ned til den nøgne månedlige indtægt. De udarbejdede nogle rent forklarende bemærkninger, fx fordi der var så stor en stigning i pensionsbeskatningerne. At der så var et mindre udsving på udbytteskatten, der som udgangspunkt skyldtes nogle amerikanske pensionskasser, skønnede han ikke på det tidspunkt skulle med.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat'):

> *" Skatteministeriets månedlige indtægtslister til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg*
>
> …
>
> *Skatteministeriet har oplyst, at forretningsgange for godkendelse af indtægtslisten består af et "visuelt tjek" i 4 kontrolled, før indtægtslisten bliver sendt til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg. Først godkendes tallene for udbytteskat af den ansvarlige for det relevante indtægtsområde. Herefter bliver den samlede indtægtsliste godkendt af chefrådgiveren, af afdelingschefen og til sidst af departementschefen."*

Forespurgt, hvem afdelingschefen var, som godkendte i dette forløb, forklarede vidnet, at de skiftede afdelingschefer nogle gange, og han har nok glemt navnene på dem. Det er muligt, at Mads Diness Jensen var en af dem. Forespurgt, om Andreas Berggreen var inde over, forklarede vidnet, at det var han ikke. Andreas Berggreen var mere organisatorisk.

Forespurgt, om der nogensinde var drøftelser med en afdelingschef eller departementschef om, hvordan tallene udviklede sig, forklarede vidnet, at hvis der var en spændende udvikling i tallene, orienterede han i hvert fald Niels Kleis Frederiksen eller den tidligere chefrådgiver, Per Bach Jørgensen.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt fik en reaktion oppefra, når han videresendte tallene, forklarede vidnet, at han ikke vil afvise, at de har spurgt ind til nogle tal. Forespurgt, om vidnet kan huske, at det skete, forklarede vidnet, at han ikke kan huske noget konkret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat'):

> *"55. … Rigsrevisionen konstaterer, at indtægterne fra udbytteskat i perioden 1. januar 2010 - 5. august 2015 er steget fra 6,4 mia. kr. til 19 mia. kr., hvilket svarer til en stigning på ca. 200 %. Til sammenligning er refusionerne af udbytteskat steget fra 0,68 mia. kr. i 2010 til 9,3 mia. kr. i 2015 (1. januar 2015 - 5. august 2015), svarende til en stigning på ca. 1.300 %, jf. afsnit 2.2."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 2055 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', figur 7 "Månedlige nettoindtægter fra udbytteskat i perioden januar 2012 - december 2014").

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 2055 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat'):

> *"Det fremgår af figur 7, at der var store udsving i nettoindtægten i løbet af året, og at der i november 2012, 2013 og 2014 var en negativ nettoindtægt. Skatteministeriet har oplyst, at dette skyldes, at der modregnes selskabsskat hvert år i november. Det fremgår også af figuren, at det i juni 2014 var første gang, at der var en direkte negativ nettoindtægt fra udbytteskat, og at dette fortsatte i de 2 efterfølgende måneder."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have oplevet et tilsvarende udsving på andre områder, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt var opmærksom på den påfaldende udvikling, forud for at svindelsagen kom frem i sommeren 2015, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om det således ikke var et fokuspunkt for ham, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Foreholdt, at det i det foreholdte ser påfaldende ud, og forespurgt, om vidnet foretog tilsvarende analyser, når han modtog listerne, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om der var nogen instruks eller ordre om, hvad vidnet skulle gøre i forhold til kontrollen, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet således ikke fik hverken skriftlige eller mundtlige instrukser om det, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var overladt til hans eget skøn. Han kan ikke huske, om der har været nogen, der har sagt noget i et enkelt tilfælde. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der var andre, der havde en stilling svarende til vidnets, og som foretog tilsvarende kontroller på andre områder, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med dem eller med andre i sin egen gruppe om, hvor snittet skulle lægges, eller hvor nidkær man skulle være, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til vidnets generelle kendskab til, hvordan man i departementet arbejdede med risikoanalyse og risikostyring, herunder også afdækning af uregelmæssigheder, forklarede vidnet, at det ikke er noget, han har kendskab til. Forespurgt, om det var en del af vidnets opgave at overveje, om der kunne være uregelmæssigheder, forklarede vidnet, at det mener han ikke, det var. Forespurgt, om vidnet havde kendskab til, om man andre steder i departementet arbejdede systematisk med det, forklarede vidnet, at det tror han næppe, der var nogen steder.

Forespurgt, hvor det overordnede ansvar for risikoanalyse og risikostyring i departementet efter vidnets opfattelse lå, forklarede vidnet, at det nok lå hos Kristian Hertz eller Andreas Berggreen.

Forespurgt, om der i vidnets kontor var nogen, der arbejdede systematisk med risikovurdering eller udvælgelse af områder, forklarede vidnet, at det var der ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

THOMAS FREDENSLUND

Kl. 13.45 mødte Thomas Fredenslund som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra januar 2009 til marts 2010 var ansat som direktør for Proces og Digitalisering i SKAT, og at han fra marts 2010 til sin fratrædelse i januar 2012 var ansat som IT-projektdirektør, forklarede vidnet, at det ikke er helt korrekt. Det var kun i kalenderåret 2009, at han var fagdirektør for Proces og Digitalisering.

Forespurgt til vidnets geografiske placering forklarede vidnet, at det var i Østbanegade.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2009 forklarede vidnet, at han er uddannet cand.polit. Han var ansat knap 7 år i Danske Bank, hvor han først arbejdede med økonomisk analyse og derefter arbejdede med IT- og projektudvikling. Inden han kom til SKAT, var han i 3 år chef for en enhed i Finansministeriet. Han kom til SKAT i forbindelse med fusionen af ToldSkat og de kommunale skatteenheder den 1. november 2005.

BAGGRUNDEN FOR SIR'S 2010-UNDERSØGELSE

Foreholdt, at der i efteråret 2009 skete forelæggelse af et notat for Peter Loft på baggrund af nogle undersøgelser, som var foretaget i departementet hen over sommeren og efteråret samme år vedrørende udbytteskatterefusion, og forespurgt, i hvilket omfang vidnet blev gjort bekendt med det arbejde, forklarede vidnet, at han ikke blev gjort bekendt med noget, han kan huske. Forespurgt, om vidnet således ikke var involveret i det, forklarede vidnet, at det kan han ikke erindre, at han på nogen måde var.

Forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge') og forespurgt, om vidnet så denne forelæggelse forud for sin forberedelse til afhøringen i undersøgelseskommissionen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, så vidt han kan huske. Særligt bemærkningen fra Otto Brøns-Petersen vil han mene, han kunne huske, hvis han havde set den før. Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med forelæggelsen, forklarede vidnet, at det gjorde han op til afhøringen, dvs. for en uge siden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland."*

Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt var bekendt med denne problemstilling, forklarede vidnet, at det var han ikke, så vidt han kan huske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3308 (2009-11-23 (2) - 'Anmeldelsesbrev' fra SIR til Proces & Digitalisering vedr. undersøgelse af 'Provenuet fra kildebeskat-

ningen af udlændinge'), hvoraf fremgår bl.a., at SIR's brev til Proces og Digitalisering var adresseret til vidnet og Richard Hanlov.

Forespurgt, hvad vidnet husker om dette forløb, forklarede vidnet, at selv om han først overtog stillingen som fagdirektør for IT og Projekter ved årsskriftet 2009/2010, var der et forløb inden da, som begyndte omkring den 1. oktober 2009. Samme dag som daværende ToldSkat-direktør, Ole Kjær, rejste på tjenesterejse til Kina, blev vidnet og de øvrige direktionsmedlemmer kaldt til et møde med Peter Loft i departementet, hvor de blev orienteret om, at man havde tænkt sig at lægge SKAT's Hovedcenter og departementet sammen. Han kan ikke huske den specifikke dag, men det var omkring den 1. oktober 2009. Det var i hvert fald før efterårsferien. For ham var det meget overraskende, og han må ærligt indrømme, at han ikke havde set det komme. Han havde heller ikke været med i forarbejdet, hvis nogen fra det daværende SKAT overhovedet havde været det. Meget hurtigt derefter fik de udpeget de roller, de skulle have fremadrettet, og han fik rollen som direktør for IT og Projekter. Selv om det først trådte i kraft fra den 1. januar 2010, var det allerede efter efterårsferien reelt det, der foregik. Resten af 2009 var der således en formel del, hvor der blev afholdt nogle møder i den "gamle" organisation, og samtidig tog man hul på den "nye" organisation, der skulle køre Skatteministeriet videre fra den 1. januar 2010. Det betød, at han relativt hurtigt kom ud af sine arbejdsopgaver. Han vil mene, at han helt sikkert modtog det foreholdte notat. Det er der ingen tvivl om, når det var stilet til ham, og formelt var han også ansvarlig for, hvad der skete fra den 23. november 2009 og året ud. Uden at han kan sige det med sikkerhed, skete der dog reelt nok det, at Richard Hanlov, som skulle fortsætte med at have denne type opgave, stod for at arrangere den workshop, som Intern Revision opfordrede til. Han kan ikke huske det, men han vil tro, at det var det, der skete, for på det tidspunkt – den 23. november 2009 – var han selv allerede i gang med den opgave, der skulle blive hans fremadrettede opgave fra den 1. januar 2010. Forespurgt, om vidnet således ikke efterfølgende var involveret i SIR's udarbejdelse af rapporten, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2010

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til det tidligere forklarede om, at Ole Kjær ikke kunne være med til mødet i departementet, fordi han var på vej til Kina, forklarede vidnet, at som han erindrer forløbet, skulle Ole Kjær på en tjenesterejse til Kina, hvor der vist nok skulle indgås en form for dobbeltbeskatningsaftale eller en aftale omkring transfer pricing e.l. Der var i hvert fald et eller andet skattemæssigt formål, der gjorde, at Ole Kjær skulle til Kina. Umiddelbart efter at Ole Kjær tog afsted, blev de andre så indkaldt til mødet, og det syntes vidnet var mærkeligt. Det er også derfor, han føler sig ret sikker på, at det var lige omkring

disse dage, fordi han syntes, det var mærkeligt, at deres daværende chef ikke skulle deltage i mødet. Men sådan forløb det.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig nogen overvejelser om baggrunden for, at Ole Kjær ikke deltog i mødet, forklarede vidnet, at han tænker, at Peter Loft mest havde lyst til at afvikle mødet, uden at Ole Kjær var til stede, og hvor han var så langt væk som muligt. Det var nogle lidt dramatiske dage, når man sad i SKAT's direktion, for det, der skete, var jo de facto, at SKAT's hovedsæde blev overtaget af Skatteministeriets departement, og at en stor del af Skatteministeriets departements direktion overtog den samlede ledelse af SKAT. På den måde var det dramatisk, og efter at have været en del af SKAT's direktion i en årrække syntes han, at det var opsigtsvækkende. Det har dog næppe nogen relation til de dokumenter, der er relevante for den aktuelle afhøring.

9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', Otto Brøns-Petersens håndskrevne påtegning):

> *"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen. Jeg har flere gange opfordret Steffen N. til at få set på sagen, men han spiller ping-pong med Thomas F. om ansvaret."*

Forespurgt, om "Thomas F." er identisk med vidnet, forklarede vidnet, at det vil han tro.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet først blev bekendt med påtegningen i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen, bekræftede vidnet dette. Han kan ikke med sikkerhed sige, at han ikke har set den før, men han vil undre sig, hvis han har set den før og ikke kan huske den. Han er ikke vant til at se den slags påtegninger, så han havde nok studset over både sprogbrugen og det anførte om, at det var "stærkt bekymrende".

Forespurgt, hvordan vidnet forstår det anførte om, at "han spiller ping-pong", forklarede vidnet, at som han forstår bemærkningen, havde Otto Brøns-Petersen taget fat i Steffen Normann Hansen en række gange, og Steffen Normann Hansen havde så sagt, at det hørte under vidnets ansvar. Det kan vidnet ikke umiddelbart se af sagen, at det skulle gøre, og han kan ikke huske at have talt med Steffen Normann

Hansen om det. Han talte i hvert fald ikke med Otto Brøns-Petersen om det. Han tænker, at hvis Otto Brøns-Petersen var så bekymret for det, kan han ikke forstå, hvorfor Otto Brøns-Petersen ikke kontaktede ham for at få det afklaret. Forespurgt, om vidnet således ikke på noget tidspunkt havde en dialog med Otto Brøns-Petersen om det, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt, om vidnet og Otto Brøns-Petersen kendte hinanden godt, forklarede vidnet, at de ikke kendte hinanden godt som sådan. De havde ikke den store arbejdsmæssige relation, men de vidste, hvem hinanden var. Mange år tidligere havde vidnet været student i Økonomiministeriet, hvor Otto Brøns-Petersen også var ansat, så de vidste udmærket, hvem hinanden var, men de havde ikke videre dialog med hinanden. De kunne dog godt kontakte hinanden, hvis der var behov for det.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med andre direktører om problemstillingen, når han nu ikke havde drøftelser med Steffen Normann Hansen, forklarede vidnet, at hvor han med ret stor sikkerhed kan sige, at han ikke havde samtaler med Otto Brøns-Petersen om det, fordi han i så fald ville kunne huske det, kan han ikke afvise, at han kan have talt med Steffen Normann Hansen om det. De var meget tætte kolleger, og de talte dagligt med hinanden, så selv om han ikke umiddelbart kan erindre, at de talte om det, vil han ikke afvise, at det kan være sket. De har dog ikke talt om forelæggelsen, idet han ikke mindes at have fået den forevist. Det ville have været så atypisk, at han ville have kunnet huske det – også i dag, 11 år senere.

Forespurgt, om vidnet var opmærksom på den beskrevne problemstilling med at gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen, forklarede vidnet, at det var han ikke, fordi han ikke opfattede det som omfattet af sit direktørområde at skulle redegøre for, hvordan skatteudviklingen var. På det tidspunkt havde de en organisering, hvor man havde et ansvarsområde, der hed Produktion og Styring, som var single point of contact og single point of entry i forhold til SKAT's regioner. Forud for etableringen af dette havde det været et stort ønske fra regionerne, at de fra Hovedcentrets side ikke hele tiden tog fat i dem på kryds og tværs, men at det blev harmoniseret, og det skete så gennem det ansvarsområde, der hed Produktion og Styring. Som navnet også tilsagde, skulle de følge op på, hvordan det gik med produktionen i SKAT, herunder de indtægter, der kom ind ad både for- og bagdøren, som de kaldte det dengang. Det var ikke en opgave for vidnets afdeling at holde rede på, hvor mange penge der kom ind på de forskellige konti.

Forespurgt til opgaven med at sikre, at der var tilstrækkelige processer, forklarede vidnet, at han tror, at formuleringen af ansvarsbeskrivelsen var, at det vedrørte de overordnede processer. Den måde hans afdeling reelt udfyldte rollen på, var primært i forhold til de IT-systemer, de havde, og de gav forretningens bud på, hvordan

IT-systemerne skulle indrettes. Derudover var der nogle overordnede procesforbedringsinitiativer – dvs. LEAN-projekter – hvor de var inde over forskellige dele. De var ikke hverken bemandede til eller havde til opgave at stå inde for de konkrete arbejdsprocesser på alle opgaverne i SKAT. De stod kun for de overordnede hovedprocesser om, hvordan de indrettede IT-systemerne. De havde på det tidspunkt været igennem en proces, hvor hele SKAT, men i særdeleshed Hovedcentret, var blevet væsentlig slankere, og der var et ønske om at flytte mest muligt af den faglige viden ud i SKAT's på daværende tidspunkt seks regioner for på den måde at skabe nogle faglige miljøer, hvor man selv kunne opbygge en faglighed omkring arbejdsprocesserne. Han var på det tidspunkt ansvarlig for omkring 90 medarbejdere, og de fokuserede primært på IT-systemerne for de store områder, fx SKAT, forskud osv.

Forespurgt, om vidnet opererede med begrebet procesansvar, forklarede vidnet, at det gjorde de. Forespurgt, om man som procesansvarlig var ansvarlig fra vugge til grav og dermed ansvarlig for både manuelle og elektroniske processer, forklarede vidnet, at de skelnede mellem, hvad der var overordnede processer, og hvad der var meget nære arbejdsprocesser, dvs. hvordan man greb skatteopgaven an. De overordnede processer handlede om, hvordan IT hjalp med til at skabe effektivitet, og det var de involveret i gennem det, der dengang hed Proces og Digitalisering. Det var man sandsynligvis også i den nye organisation, selv om han ikke selv var ansvarlig for den del. Den specifikke måde, hvorpå man gik til en opgave som fx udbytteskat eller ejendomsvurdering, var derimod noget, der blev fastlagt hos dem, som varetog opgaven, dvs. i den enkelte region.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 41 for den 4. december 2019 side 64 og 74 (Otto Brøns-Petersens forklaring):

> *"Foreholdt, at vidnet skrev, at han flere gange havde opfordret Steffen Normann Hansen til at få set på sagen, og forespurgt, hvor mange gange der var tale om, forklarede vidnet, at det var et par gange, men han husker det ikke præcist. Han talte med Steffen Normann Hansen, som sagde, at han ville se på det, hvorefter han yderligere en gang eller to spurgte Steffen Normann Hansen, hvordan det gik med det.*
>
> …
>
> *Foreholdt, at vidnet videre skrev, at Steffen Normann Hansen "spiller pingpong" med Thomas Fredenslund om ansvaret, og forespurgt, hvad der lå i det udsagn, forklarede vidnet, at der lå det i det, at Steffen Normann Hansen mente, at det måske var et systemproblem, der skulle løses, snarere end et kontrolproblem, og at de to måske havde nogle overvejelser om, hvordan de skulle håndtere det for fremti-*

den. Der var ingen tvivl om, at der var et ønske om at få området gjort meget mere automatiseret. Når han skrev, som han gjorde, var det, fordi han syntes, at han fik et afværgende svar fra Steffen Normann Hansen, men man skal også huske, at det var et rent tilfælde, at han faldt over dette, og at han blev draget ind i det. Derfor var der grænser for, i hvor høj grad han skulle fortælle Steffen Normann Hansen, hvad han skulle gøre. Det var kun udtryk for hans fornemmelse af, om problemet blev håndteret eller ej, og det var baggrunden for, at han skrev, som han gjorde."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at Otto Brøns-Petersen havde skrevet på sagen, at han havde taget fat i Steffen Normann Hansen adskillige gange, men at han nu forklarede, at det måske var én gang eller to. Derudover har han ikke nogen bemærkninger.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 32-33 (Steffen Normann Hansens forklaring):

"Forespurgt, hvilke drøftelser med Otto Brøns-Petersen vidnet erindrer, forklarede vidnet, at han absolut ingen erindrer. Han havde ikke nogen grund til at mødes med Otto Brøns-Petersen på det pågældende tidspunkt. Otto Brøns-Petersen var i departementet, og han selv sad i SKAT. Han var heller ikke med i nogen fora. Det kan godt være, at Otto Brøns-Petersen ringede til ham, og hvis det er tilfældet, kan han godt forstå, at der står "ping-pong", for han var ikke ansvarlig for den pågældende proces. Han ville med det samme have sagt til Otto Brøns-Petersen, at han skulle henvende sig til den person, som var ansvarlig i SKAT. Men det korrekte ville have været, at Otto Brøns-Petersen sagde til told- og skattedirektøren, at de havde en problemstilling, som der ikke var nogen, der forholdt sig til. Forespurgt, om vidnet således ikke har nogen erindringer om nogen dialog med Otto Brøns-Petersen overhovedet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det har han bestemt ikke. Han kan ikke huske, at han talte med Otto Brøns-Petersen om andet end cykelløb, for de cyklede begge to. Forespurgt, hvorfor vidnet mener, at det var en opgave for Thomas Fredenslund, forklarede vidnet, at Thomas Fredenslund var ansvarlig direktør for den pågældende arbejdsproces. De var sideordnede direktører, hvor Thomas Fredenslund var direktør for Proces og Digitalisering, som var procesejer, mens han selv var direktør for Indsats.

Forespurgt, hvad det var for en proces, som Proces og Digitalisering var procesejer for, forklarede vidnet, at det var den proces, der gik på at angive og udbetale og frigive beløbene til udbetaling. Foreholdt, at der på dette tidspunkt var to forskellige procesejere for henholdsvis angivelse og indberetning, forklarede vidnet, at der var to forskellige kontorer, men samme procesejer i direktionen. Det var Proces og Digitalisering, der havde ansvaret, og de havde et antal kontorer. Der var et kontor,

der hed Afregning Person, og et der hed Afregning Erhverv, og det var delt mellem de kontorer, men procesejeren var den samme. Hvis der var en fra departementet, som skulle henvende sig om den konkrete proces, skulle det derfor ske til procesejeren.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det var Thomas Fredenslund, der var ansvarlig som leder af Proces og Digitalisering, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det er korrekt forstået, at Thomas Fredenslunds ansvarsområde senere faldt ind under vidnets ansvarsområde, da vidnet blev produktionsdirektør, bekræftede vidnet dette. Det kom under hans og Preben Kristiansens område. Forespurgt, om det var fra den 1. januar 2010, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Otto Brøns-Petersen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hans erindring var, at han fik et afværgende svar fra vidnets side, forklarede vidnet, at han simpelthen ikke husker, at han diskuterede det med Otto Brøns-Petersen, og hvis han gjorde, havde han henvist ham til den rette."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til Steffen Normann Hansens udlægning af opgavefordelingen forklarede vidnet, at han synes, det virker, som om Steffen Normann Hansen blander to forskellige tidspunkter sammen. Ifølge et notat, som han har set i forbindelse med sin forberedelse, og som han også har set tidligere, fremgår det om opgavefordelingen, at Steffen Normann Hansen var direktør for Produktion og Styring allerede fra den 1. januar 2009 og ikke først fra den 1. januar 2010. Vidnet kan derfor ikke helt forstå, at Steffen Normann Hansen har forklaret, at han ikke havde med det at gøre, fordi han kun havde Indsats. På det punkt husker vidnet arbejdsdelingen lidt anderledes. Forklaringen om, at Proces og Digitalisering havde to kontorer, der hed Afregning Person og Afregning Erhverv, var sådan set rigtig nok. Han ved derimod ikke, hvad Steffen Normann Hansen har tænkt på i forhold til det med udbetalingskontrollen osv. Han ved ikke, om Steffen Normann Hansen talte med Otto Brøns-Petersen eller ej, så det kan han ikke komme tættere på. Steffen Normann Hansen har jo ret i, at Otto Brøns-Petersen – hvis det var meget vigtigt – kunne have henvendt sig til vidnet, men det gjorde han i hvert fald ikke.

SIR'S 2010-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet læste og gennemgik SIR's 2010-rapport, da den kom, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han gjorde. Den periode, hvor han var ansvarlig for IT-projekter, var en travl tid, og det betød, at han ikke længere brugte krudtet på at

læse om andre direktørers ansvarsområder. Han ved heller ikke, om han fik rapporten forelagt. Forespurgt, om han således ikke har nogen erindring om det, forklarede vidnet, at det har han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 14.15 sluttede mødet.

PROTOKOL

10. juni 2020
Protokol nr. 52

Den 10. juni 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Birte Rasmussen ved advokat Michael Skovgaard for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen ved advokat Jakob Bjerre for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen ved advokat Hanne Rahbæk for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz, Klaus Østergård Jensen, Poul Christensen og Thomas Fredenslund

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JENS SØRENSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.00 mødte Jens Sørensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

2010-ARBEJDSGRUPPEN

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 351 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"Styregruppen*
>
> *Arbejdsgruppen refererer til en styregruppe, der skal sikre*
>
> *- at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 49 for den 3. marts 2020 side 65 (Jens Sørensens forklaring):

> *"Foreholdt, at dette fremstår, som om det var styregruppen – som i praksis var Produktionsforum – som havde opgaven og ikke arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at man i Produktionsforum traf beslutning om de indstillinger, der kom fra arbejdsgruppen. Forespurgt, om ikke det i det foreholdte var styregruppen og ikke arbejdsgruppen, der havde fået til opgave at tage stilling til det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at der ingen styregruppe var. Der var en arbejdsgruppe, og arbejdsgruppen refererede til Produktionsforum. Forespurgt, hvornår arbejdsgruppen fik*

den opgave, som styregruppen oprindeligt havde, når nu styregruppen udgik, forklarede vidnet, at det var hans klare opfattelse, at arbejdsgruppen skulle løse alle de udfordringer, der var i forbindelse med SIR-rapporten. Forespurgt, om arbejdsgruppen skulle forholde sig til det hele, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse hele vejen igennem."

Forespurgt, om vidnet var i dialog med et eller flere af arbejdsgruppens medlemmer om, at det bulletpoint, der oprindeligt var henlagt til styregruppen, nu også lå i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at han på dette tidspunkt ikke så det pågældende bilag. Undervejs var der jo adskillige udkast til kommissoriet, som blev drøftet mellem Lisbeth Rømer, Lars Nørding, Borger og Virksomhed og andre. Selv så han det ikke. Han kan huske, at det blev drøftet, om der overhovedet skulle være en styregruppe, men selv kunne han ikke se relevansen i en styregruppe, når man havde Produktionsforum. Han havde hele tiden den opfattelse, at alle de opgaver, der skulle løses i forbindelse med SIR-rapporten, skulle løses i arbejdsgruppen og derefter drøftes med ham, hvorpå han skulle drøfte det videre med Produktionsforum og andre. Han fik på intet tidspunkt en tilbagemelding om eller en opfattelse af, at der var forhold, der ikke ville blive løst i arbejdsgruppen. Han er helt sikker på, at såfremt Lars Nørding i forbindelse drøftelserne omkring kommissoriet havde tænkt, at der var noget, der ikke ville blive løst, ville Lars Nørding have drøftet det med ham, og det gjorde han ikke. Derfor var vidnet helt tryg ved, at alt, der lå i det, også kom igennem arbejdsgruppen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke erindrer at have set det foreholdte (ekstraktens side 351), da det blev forelagt, bekræftede vidnet dette. Han har først set det i undersøgelseskommissionens materiale i forbindelse med sin forberedelse til afhøringerne.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Foreholdt, at vidnet var med i den såkaldte styregruppe for turnusanalysen vedrørende Betaling og Regnskab, og forespurgt til formålet med og baggrunden for turnusanalysen af Betaling og Regnskab forklarede vidnet, at der på det tidspunkt var et pres på SKAT's ressourcer, og derfor var det vigtigt, at de hele tiden havde øje for, om opgaverne blev løst korrekt og effektivt. Som led i departementets overordnede styring i forhold til SKAT blev det besluttet, at der skulle gennemføres en turnusanalyse for samtlige underdirektørområder og ikke bare for Betaling og Regnskab. Det overordnede formål var, at de skulle se, om SKAT brugte ressourcerne korrekt, og om de løste opgaverne effektivt.

Forespurgt, om spørgsmålet om, hvorvidt der var den fornødne kvalitet i opgaveløsningen, var noget, der faldt uden for turnusanalysen, forklarede vidnet, at noget af det, der blev drøftet i hele analysen, var, hvordan opgaven blev løst, og om man kunne forestille sig, at den skulle løses et andet sted eller på en anden måde.

Forespurgt til styregruppens rolle og formål forklarede vidnet, at alle turnusanalyserne blev gennemført af nogle eksterne konsulenter. Derfor var der behov for, at der var en styregruppe, der i hele forløbet og i dialogen med konsulenterne kunne følge med i, at SKAT nåede til et resultat, man kunne fremlægge for direktionen som vejen frem. Forespurgt, om vidnet havde en særlig rolle i styregruppen, forklarede vidnet, at han repræsenterede Inddrivelse som organisation.

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om forløbet, da man gennemførte turnusanalysen, forklarede vidnet, at han erindrer, at der var rigtig mange møder, herunder i styregruppen. Derudover holdt Deloitte en række møder med Regnskab, SIR og andre og udarbejdede på den baggrund en række forskellige scenarier for, hvordan en regnskabsenhed kunne se ud fremover. Til hvert styregruppemøde fik de udleveret en status for, hvor de var henne, hvad de havde drøftet, og hvor de var på vej hen.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"SKATs opfølgning på SIRs anbefalinger*
>
> …
>
> *Bemærkninger*
>
> *SIR har i forbindelse med årsrevisionen for 2013 vurderet SKATs behandling af tidligere afgivne anbefalinger ifm. aflæggelsen af§ 38 regnskabet.*
>
> …
>
> *SIR har ved gennemgangen konstateret at 50 ud af 107 anbefalinger er afsluttet (dette vedrører også forvaltningsmæssige revisioner, og ikke kun § 38 relaterede anbefalinger). SIR anbefaler, at SKAT opprioriterer behandlingen af anbefalingerne.*
>
> …

20/8-14 NAB Bør indgå i turnusanalysen af betaling og regnskab. [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, hvem der påførte påtegningen, forklarede vidnet, at NAB står for Andreas Berggreen.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Andreas Berggreen eller Jens Brøchner om, at SIR-rapporterne skulle indgå, forklarede vidnet, at det havde han ikke drøftelser om. Kurt Wagner fra Intern Revision var imidlertid en del af styregruppen, og derfor var det naturligt, at det input, han havde, også kom med i styregruppens arbejde. Men selv havde vidnet ikke drøftelser om det.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om selve de kritiske rapporter indgik i turnusanalysen, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at de direkte indgik i turnusanalysen. Det var mere generelle drøftelser af, hvilken vej de skulle, hvordan de kunne gøre det, og hvordan de kunne eliminere de ting, de havde oplevet tidligere. Forespurgt, om SIR's input således kom gennem revisionschefen, bekræftede vidnet dette.

Deloittes turnusanalyse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1441 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

"Baggrund for turnusanalysen

Skatteministeriet har ønsket en turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet med det dobbelte formål at undersøge, dels om SKAT prioriterer sine ressourcer til formålet rigtigt, dels om SKAT løser de prioriterede opgaver effektivt.

Turnusanalysen er igangsat, fordi SKAT over en kort årrække skal realisere en række ambitiøse målsætninger, der dækker hele organisationens virke i en periode, hvor organisationen er underlagt faldende bevillinger."

Forespurgt, hvordan kvaliteten i løsningen af opgaverne blev inddraget, forklarede vidnet, at det drøftede de meget i forbindelse med gennemgangen af de opgaver, der blev løst. Man havde hele tiden et billede af "as is" – altså hvordan det var – og hvad man gerne ville opnå. I den forbindelse så man på, at hvis man skulle løse opgaven på en anden måde, havde det både noget med effektivitet at gøre, men det havde også noget med indhold at gøre. Da det blev fremlagt, fremgik det derfor også tydeligt, at det ville komme til at koste noget, hvis man ville have en regnskabsenhed, som den man drøftede. Det var jo så direktionen, der senere skulle tage stilling til,

om det var det, man ville. Det havde bl.a. noget med kvaliteten at gøre, og det havde særligt noget at gøre med, at hvis man skulle løfte elementerne i Regnskab, ville det kræve for det første, at der blev ansat nogle flere medarbejdere og nogle medarbejdere med andre kompetencer end rene bogholderikompetencer, og for det andet, at man så på hele processen omkring, hvem der var procesejer for de data, der kom i et regnskab.

Foreholdt, at der var en del kritiske SIR-rapporter inden for området, og forespurgt, om de konkrete udfordringer blev gennemgået, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at de sad og gennemgik, hvad man kunne gøre ved de konkrete udfordringer, men de så hele tiden på, hvad det ville kræve, hvis de om 2 eller 3 år ville have et regnskab, der så ud på en bestemt måde.

Foreholdt, at det foreholdte kan læses sådan, at der var fokus på at prioritere ressourcerne korrekt og at løse opgaverne effektivt, og forespurgt, om det også var inden for temaet, at man kunne bede om flere ressourcer, forklarede vidnet, at det lidt længere fremme i rapporten var beskrevet, hvad der skulle til for at nå derhen, hvor man gerne ville. Forespurgt, om det var en omkalibrering, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til en uddybning af det tidligere forklarede om ejerskab til "data, der kom i et regnskab", forklarede vidnet, at når man forestillede sig et regnskab, der på sigt ville kunne analysere data og vurdere kvalitetsmæssigt, hvordan data kunne anvendes, ville det kræve nogle andre kompetencer. Hvis Regnskab som kontor skulle være i stand til det, ville man imidlertid også skulle tage stilling til, hvem der havde ansvaret for kvaliteten i de data, der kom til Regnskab, før de kom ind i Regnskab. Forespurgt, om det var de data, som Regnskab havde adgang til og anvendte, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om udbytteområdet på noget tidspunkt var et tema i turnusanalysen, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det ikke blev nævnt, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1469-1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"4.3.3. Hvor er de væsentligste gaps?*
>
> *Den gældende måde at arbejde på lever på en række områder ikke op til det overordnede målbillede om en entydig governancestruktur og om et stærkt kontrolmiljø og en effektiv risikostyring.*

Ved at sammenligne de krav, målbilledet stiller, med den nuværende situation har Deloitte identificeret følgende væsentlige gaps:

. . .

- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."

Forespurgt, om vidnet var enig i, at dette var et væsentligt gap, forklarede vidnet, at hvis man skulle foretage en helt overordnet risikovurdering af, hvordan det var i SKAT, var det jo vigtigt, at man forholdt sig til, hvad man kunne gøre på risikoområdet. Forespurgt, om vidnet var enig i, at det var en aktuel mangel, forklarede vidnet, at han ikke særligt husker de pågældende tre linjer, men han husker heller ikke, at han sagde fra over for dem.

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, da han var en del af SKAT's direktion, at der var problemer med risikostyring og risikopolitik, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt havde tilrettelagt en rigtig stor del af deres risikostyring og risikopolitik ud fra nogle indikatorer set i forhold til nogle interne risikokontroller, der blev foretaget i de enkelte enheder. Der var en række KPI'er, de forholdt sig til, og det udgjorde sådan set en stor del af baggrunden for den overordnede risikopolitik. Forespurgt, om risikostyringen og kontrolpolitikken var tilstrækkelig, eller om der var en mangel, forklarede vidnet, at han tror, at han oplevede, at den var tilstrækkelig. Det var dog klart, at hvis man mente, at et regnskab skulle til at levere noget andet end hidtil, kunne det have betydning for, hvordan man så på risikopolitikken navnlig i forhold til de data, der kom i regnskabet.

Foreholdt, at den konkrete turnusrapport specifikt omhandlede vidnets ansvarsområde, men at man også var rundt i de forskellige andre dele af organisationen, og forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at det anførte om SKAT's overordnede risikokontrolpolitik var noget, der var koncentreret omkring vidnets ansvarsområde, eller om det var et mere generisk problem i hele SKAT, forklarede vidnet, at han ikke husker, at de drøftede det, men som han læser det, vedrørte det hele SKAT.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6252 (2015-02-02 - E-mailkorrespondance ml. bl.a. Andreas Berggreen og René Frahm Jørgensen om Turnusanalyse af Betaling og Regnskab, René Frahm Jørgensens e-mail af 2. februar 2015 kl. 15.07 til Jens Sørensen og Andreas Berggreen):

"Andreas skriver "konkrete løsningsforslag, der blandt andet kommer til at vedrøre governance af data og systemer" – her vil jeg gerne præcisere, at jeg anser det som

vigtigt, at afdelingen inddrages ift. det samlede procesansvar. Jeg kan umiddelbart godt overse, at have ansvaret for de processer der løber igennem/ender i Betaling og Regnskab, men hvad med det samlede procesansvar? Hvis det skal give mening, at der tales om afdækning af risikobilleder mv. i forhold til §38-regnskabet, så mener jeg at vi skal have placeret det ansvar mere entydigt."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da René Frahm Jørgensen kom med dette udsagn, forklarede vidnet, at lige præcis dette udsagn var udtryk for, at selv om Regnskab havde en opgave i forhold til at løse noget omkring regnskabet, var der forud for dette også en række opgaver og processer, man skulle have til at spille sammen. Han opfatter det sådan, at René Frahm Jørgensen gjorde opmærksom på, at hvis han skulle have ansvaret for det, der endte i Betaling og Regnskab, var det vigtigt, at man også så på, hvordan det spillede sammen med de forudgående processer. Det var et af de forhold, der blev taget fat på i forbindelse med GPS-projektet om god processtyring. Forespurgt, om det var noget, vidnet havde dialog med Jesper Rønnow Simonsen, Jonatan Schloss eller andre om, forklarede vidnet, at det var det overhovedet ikke. På det tidspunkt var arbejdet omkring processtyringen lagt i den gruppe, der skulle se på "God processtyring i SKAT".

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6252 (2015-02-02 - E-mailkorrespondance ml. bl.a. Andreas Berggreen og René Frahm Jørgensen om Turnusanalyse af Betaling og Regnskab, Andreas Berggreens e-mail af 2. februar 2015 kl. 15.25 til René Frahm Jørgensen og Jens Sørensen):

"Det var præcis det emne, der lå i sætningen, så det kommer helt af sig selv. I den forbindelse skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi i BI-analysen taler om, at der kunne overvejes (ingen konklusioner endnu) at etablere dataejere ud fra samme tænkning som det netop afsluttede procesejer-projekt."

Forespurgt, om det var dette, vidnet henviste til, bekræftede vidnet dette.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet, og hvornår og hvordan han blev involveret i afdækningen af den formodede svindel hen over sommeren 2015, forklarede vidnet, at han først efter sommerferien blev klar over, at der var noget. Han blev orienteret i en e-mail fra René Frahm Jørgensen den 7. eller 8. august 2015. Forud for dette havde han ikke hørt om sagen, og han kendte derfor ikke til alt det, der foregik fra midt i juni 2015 og frem til dette tidspunkt.

Forevist ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne) og forespurgt, om det var den e-mail, vidnet tænkte på, bekræftede vidnet dette. Det var den første henvendelse, han fik. Forespurgt, hvad der skete i tilknytning til orienteringen, forklarede vidnet, at der var vedhæftet et bilag, der fortalte, at man havde holdt et møde dagen før, hvor man havde truffet nogle beslutninger vedrørende udbetaling. Han blev orienteret om, at man havde taget fat i løsningen af problemet i samarbejde mellem Særlig Kontrol og Regnskab. Desuden var Kundeservice også inde over, fordi de havde en række ting omkring processerne.

Foreholdt, at det var René Frahm Jørgensen, der orienterede vidnet, og forespurgt, hvordan vidnets dialog med Jim Sørensen eller Anne Munksgaard var, forklarede vidnet, at han ingen dialog havde med Anne Munksgaard før lidt senere, da Jim Sørensen fortalte om, hvad det var, der skete. I det hele taget var han ikke så meget inde over selve sagen. Der var nogen, der skulle løbe med den, og i starten var der ikke ret mange, der vidste noget om det, for man var meget forsigtig med, hvor mange der blev involveret. Man vil også kunne se, at han faktisk var meget lidt involveret i det, og det skyldtes efter hans bedste overbevisning, at man var sikker på, at det var René Frahm Jørgensen, man skulle drøfte de konkrete ting med. I øvrigt var han på det tidspunkt selv meget ophængt af arbejdet med, hvad de skulle gøre omkring EFI. Han tror, at han havde næsten daglige møder med et konsulentfirma, der så på, hvad man skulle gøre, og med Kammeradvokaten i forhold til mulige afskrivninger af krav og en mulig nedlukning af EFI. Dette kan godt have været medvirkende til, at han ikke blev involveret helt så meget, som han måske ellers ville være blevet.

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet havde dialog med Jesper Rønnow Simonsen omkring uregelmæssighederne, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen på et tidspunkt skrev ud, så alle direktører blev orienteret. På et tidspunkt, som vidnet ikke kan huske, indkaldte Jesper Rønnow Simonsen desuden til et kort møde, hvor det blev aftalt, hvem der skulle gøre hvad. Derudover husker vidnet ikke, at han havde nogen særlig dialog med Jesper Rønnow Simonsen om sagen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1681 (2015-08-07 (2) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen vedr. berostillelsen af refusionsanmodningerne):

> *"@Anne: Forsøgt at ringe til dig i dag og har indtalt en besked. Jeg tænker at du allerede har orienteret om den mulige sag til Jim & Jesper R."*

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår Jesper Rønnow Simonsen blev orienteret, forklarede vidnet, at det har han ingen idé om. Forespurgt, om det således ikke var vid-

net, der orienterede Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det var det ikke. Forespurgt, om det således var Jesper Rønnow Simonsen, der rettede henvendelse til vidnet, bekræftede vidnet dette.

Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat

Forespurgt, hvad vidnet fik at vide om den henvendelse, som SKAT i juni 2015 modtog om mulige uregelmæssigheder, forklarede vidnet, at det var meget lidt, han fik at vide på det tidspunkt, hvor han blev orienteret. Han fik at vide, at der havde været en henvendelse, og at man arbejdede med det. Det var meget lidt, han blev orienteret om, og det var meget lidt, der blev orienteret om det i det brede forum. Det skete faktisk først på et lidt senere tidspunkt, hvor der kom et statusnotat om, hvad der var sket. Hvad der skete hen over sommeren, vidste han imidlertid ingenting om. Da han forud for afhøringen læste undersøgelseskommissionens materiale igennem, var der virkelig mange ting, som han først blev opmærksom på der, og som han ikke vidste noget om tidligere.

Foreholdt, at der allerede i advokathenvendelsen kom en række detaljerede oplysninger, forklarede vidnet, at det er noget, han først har set på nuværende tidspunkt. Han så slet ikke noget af det tidligere.

Forespurgt, om vidnet havde dialog med René Frahm Jørgensen om, hvorvidt René Frahm Jørgensen blev orienteret om, at der måske sad en mand i Høje Taastrup, der kunne være involveret, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt, om vidnets erindring er, at han fik at vide, at der var kommet en anmeldelse fra en advokat, eller bare at der var kommet en anmeldelse, forklarede vidnet, at han kun husker, at han fik at vide, at der var kommet en anmeldelse. Forespurgt, om vidnet således ikke vidste, om den kom fra England, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det heller ikke var noget, vidnet så papirer på, forklarede vidnet, at det var det overhovedet ikke. Det var en sag, der kørte i Særlig Kontrol. Han har først set de papirer i forbindelse med gennemgangen af sagen forud for afhøringen. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet med "de papirer" henviser til både papirerne vedrørende dialogen med advokaten i løbet af juni 2015 og de papirer, der den 27. juli 2015 blev modtaget fra England, bekræftede vidnet dette.

Forevist ekstraktens side 1593 (2015-07-27 (1) - Henvendelse fra HM Revenue & Customs) og forespurgt, om det var dette, der blev nævnt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet husker, om og i givet fald hvornår han blev orienteret om, at der var to sæt henvendelser, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Forespurgt, om vidnet blev involveret i, hvordan man afdækkede sagen, forklarede vidnet, at han overhovedet ikke blev involveret i det. Det er viden, han først har fået, da han læste materialet igennem forud for afhøringen.

Udbetalingsstoppet

Forespurgt til vidnets oplevelse af udbetalingsstoppet, herunder om det var et fuldt stop fra dag 1, eller om det var delvist eller ad flere omgange, forklarede vidnet, at han oplevede det, som om det var et fuldt stop fra dag 1.

Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5049 (2015-08-20 (6) - Indkaldelse til møde den 20. august 2015 fra Helle Schøne om udbytteskattesagen med Jesper Rønnow Simonsen):

> *"Emne: Møde om sag*
>
> *Placering: Hos Jesper Rønnow*
>
> *Start: to 20-08-2015 12:30*
>
> *…*
>
> *Nødvendige deltagere: Jesper Rønnow Simonsen … Jens Sørensen"*

Forespurgt, om vidnet var med til mødet den 20. august 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til baggrunden for mødet forklarede vidnet, at han ikke husker mødet så specifikt. Han husker det som en lejlighed, hvor Jesper Rønnow Simonsen blev opdateret på, hvor man var henne, og hvor det blev slået fast, hvem der skulle gøre hvad både i forbindelse med de aktiviteter, der skulle gennemføres, og i forbindelse med at der skulle udarbejdes nogle svar til departementet og ministeren o.l. Som det fremgår, var det et kort møde. Det var ikke et møde, hvor hele sagen blev gennemgået.

Forespurgt, om vidnet ved, hvornår departementet og ministeren blev orienteret første gang, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det var ikke noget, han var involveret i overhovedet. Han har kunnet læse om det i undersøgelseskommissionens materiale, men det var ikke noget, han var involveret i.

Forespurgt, om det var sædvanlig praksis, at man lige tog en uformel dialog, inden man sendte en formel orientering, forklarede vidnet, at man godt kan forestille sig, at der var en uformel dialog inden da, men det var ikke en dialog, han var med i.

Foreholdt, at Jesper Rønnow Simonsen havde et møde i departementet fredag den 21. august 2015, og forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen om dette, forklarede vidnet, at det havde han ikke, men han tror, at det var derfor, der blev holdt et møde den 20. august 2015, altså fordi Jesper Rønnow Simonsen skulle i departementet dagen efter. Vidnet havde dog ikke særlige drøftelser med ham i den anledning. Han kan ikke huske, om det var på dette tidspunkt, men på et tidspunkt blev der lavet en plan for, hvad der skulle ske i forbindelse med sagen, og den drøftede han kort med Jesper Rønnow Simonsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet mener med "i forbindelse med sagen", forklarede vidnet, at det vedrørte de handlinger, det blev besluttet skulle gennemføres. Der blev lavet en oversigt over, hvad der skulle gøres, og i den forbindelse var der noget om, at man skulle se på nogle processer. I det materiale, han så, stod der, at man skulle være færdig med det i udgangen af september 2015, og i den forbindelse havde han en drøftelse med Jesper Rønnow Simonsen og René Frahm Jørgensen, hvor vidnet tilkendegav, at det ikke var tidligt nok, idet sagen havde en karakter, der gjorde, at man skulle have fat i det noget tidligere. Han kan ikke huske det konkrete bilag, men det fremgår af undersøgelseskommissionens materiale. Forespurgt, om det navnlig drejede sig om, hvad man skulle gøre med administrationen af denne type sager, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5048 (2015-08-20 (5) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen til de øvrige direktører med orientering om udbytteskattesagen, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 20. august 2015 kl. 20.55 til Jens Sørensen, Jonatan Schloss, Jim Sørensen, Jan Topp Rasmussen, Karsten Juncher og Winnie Jensen):

> *"Kære jer*
>
> *Som de fleste af jer vil vide har vi identificeret en større international udført svindelsag mod den danske statskasse via udnyttelse af muligheden for "refusion" via dobbeltbeskatningsaftaler. Det er ganske alvorligt, og jeg håber derfor I har mulig-*

hed for at drøfte sagen imorgen tidlig lige efter pressebrief. Vi er nødt til at være sikre på, at vi har dedikeret de rette ressourcer til sagen og at vi gør alt hvad vi kan på vores side for at afdække sagen, men mindst lige så vigtigt for taget de fornødne skridt til, at der ikke opstår lignende tilfælde.

Der er desuden et par øvrige dimensioner, som jeg gerne vil vende med jer, herunder om hvordan vi forholder os til vores internationale kolleger som potentielt kan være udsat for samme svindelmodel."

Forespurgt, om vidnet var med til morgenmødet dagen efter, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, han var. Han tror, han deltog i stort set alle morgenmøder, men han husker det ikke specifikt. Forespurgt, om han husker, hvad der blev drøftet, forklarede vidnet, at som anført var det i forlængelse af deres sædvanlige pressebriefingsmøde, og dette var så første gang, det blev drøftet, hvor man var sikker på, at alle vidste noget om det. Hvis der skulle ske noget i forhold til SKAT's internationale kolleger, var det særligt Jim Sørensen og hans kolleger, der skulle forholde sig til det. Han husker dog ikke specifikt, hvad der blev talt om. Forespurgt, om det også gælder de øvrige dimensioner, der blev nævnt i e-mailen, forklarede vidnet, at det gør det.

Forevist ekstraktens side 1712 (2015-08-20 (2) - VIP-orientering om udbytteskatter) og forespurgt, om vidnet var inde over dette produkt, forklarede vidnet, at han ikke husker, at han var inde over det. Der var dog mange sådanne orienteringer, som han ikke var inde over eller ikke nåede at komme ind over. Den kan derfor godt være kommet, uden at han så den. Han husker den i hvert fald ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1705 (2015-08-19 (3) - E-mailkorrespondance om udarbejdelse af en orientering om status for tiltag i anledning af SIR-rapport om udbytteskat, Jens Sørensens e-mail af 21. august 2015 til René Frahm Jørgensen):

"Hej Rene
Og jeg har sagt følgende til Jesper:

Jeg har aftalt følgende med Rene:

- der er aftalt møde i Høje T. i dag, hvor procesejer, Kundeservice Erhverv og Betaling og Regnskab deltager

- har fastholdt, at det er ikke tilstrækkeligt, at der først er en ny proces på plads pr. 1. oktober. Vi skal i gang nu og skal kunne dokumentere en yderligere kontrol/risikovurdering (gerne afrapporteret i IRS)"

Forespurgt til baggrunden for denne e-mail forklarede vidnet, at som han nævnte tidligere, forelå der et bilag med 4-5 punkter, som man skulle have fat i på mødet i Høje Taastrup mellem René Frahm Jørgensen og de øvrige deltagere. På et møde med Jesper Rønnow Simonsen, hvor de kort drøftede dette, sagde vidnet til Jesper Rønnow Simonsen, at han ikke syntes, at det var tilstrækkeligt – sagens karakter taget i betragtning – at de arbejdede ud fra, at processerne skulle være færdige den 1. oktober 2015. Det skulle man simpelthen prioritere på en anden måde. Det er han helt sikker på, Jesper Rønnow Simonsen var enig med ham i, og det var derfor det, vidnet meldte tilbage til René Frahm Jørgensen, dvs. at René Frahm Jørgensen skulle være opmærksom på, at når de holdt mødet dagen efter, var der en anden tidshorisont, end de regnede med. Det var det, der lå i det. Forespurgt, om vidnet ikke selv deltog i mødet i Høje Taastrup, forklarede vidnet, at han ikke deltog i disse møder.

Forespurgt, om vidnet på daværende tidspunkt – når det ikke var tilstrækkeligt at være færdige pr. 1. oktober 2015 – var af den opfattelse, at det ville være muligt at etablere en rutine, så man kunne genoptage sagsbehandlingen fra den 1. oktober 2015, forklarede vidnet, at han ikke kendte detaljerne i det, men at han bare kunne se, at fra den 20. eller 21. august og frem til oktober 2015 holdt det ikke vand nogen steder med en sag som denne. Derfor var man nødt til at se på, hvordan man kunne gøre noget andet. Forespurgt, om forestillingen var, at man reelt kunne gå i gang med mere detaljeret sagsbehandling fra den 1. oktober 2015, forklarede vidnet, at han ikke selv havde noget med sagsbehandlingen at gøre, men det var for at sige, at de skulle arbejde meget hurtigt, fordi der hurtigt ville opstå et pres for at få udbetalt lovlige refusioner. Det var jo rigtig vigtigt at få sat dette arbejde i gang.

Vidnet blev foreholdt, at SIR's 2010-rapport anførte, at der ingen kontroller var, at 2010-arbejdsgruppen ikke fik dette løst, at SIR's 2013-rapport viste, at der fortsat var problemer, og at 2013-arbejdsgruppen heller ikke fik det løst. Forespurgt, om ikke det så var lidt optimistisk i august 2015 at antage, at der kunne være nye processer på plads pr. 1. oktober 2015, forklarede vidnet, at når man ser tilbage på SIR's 2010-rapport, var der faktisk kontroller, men det var en anden form for kontroller, idet det var de formelle kontroller. I 2015 talte man om, at man måske skulle gennemføre en kontrol af hver enkelt angivelse, og i det lå der jo, at man også var nødt til at se på, hvad det betød for måden, man løste opgaven på, og for de ressourcer, der skulle sættes ind. For ham var det vigtigt, at man prøvede at fokusere på, at det skulle ske hurtigt, fordi de stod midt i en sag, som var meget vigtig.

Foreholdt, at det ikke var lykkedes at mitigere den anerkendte risiko, der var blevet belyst i SIR's 2010- og 2013-rapporter, og at den risiko nu var blevet aktualiseret, og forespurgt, hvad der fik vidnet til at tro, at man kunne lykkes med det på halvanden måned, forklarede vidnet, at man skal huske på, at dette var et møde, hvor der var deltagere fra mange forskellige enheder, som skulle byde ind på det. Det, han bad om, var, at de skulle se på processen. De var nødt til at se på en proces, hvor de kunne se på processen lidt hurtigere. Forespurgt, om ikke de enheder, der var med til mødet, var de samme, som var med i arbejdsgrupperne i forlængelse af 2010-rapporten og 2013-rapporten, forklarede vidnet, at de formentlig også havde Særlig Kontrol med til at se på det. De skulle jo se på, hvordan man skulle løse det. Han var ikke selv dybt inde i, hvordan det skulle kunne lade sig gøre, men han kunne bare ikke lide, hvis man den 20. eller 21. august 2015 mente, at de først kunne have en proces klar til den 1. oktober 2015.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnets svar skal forstås således, at vidnet overordnet set skubbede på for at komme hurtigst muligt i mål, uden at han egentlig havde undersøgt, om det var realistisk, eller om svaret skal forstås således, at det netop var realistisk at komme i mål til den 1. oktober 2015, nu hvor der kom flere aktører og forskellige enheder på banen, forklarede vidnet, at han ikke foretog en vurdering af, hvornår man kunne blive færdig, hvis man gjorde det ene eller det andet. Hans opfattelse var, at de var i en situation, hvor de virkelig stod på en brændende platform, og hvor de var nødt til at agere meget hurtigt. Han syntes i den situation, at den 1. oktober 2015 ikke var hurtigt nok. Der kunne sagtens være nogen, der kunne belære ham om, at det var så hurtigt, som det kunne være, men han tænkte bare, at de var nødt til at forholde sig til det, og at der også var bedre muligheder for dette, når der var flere aktører inde over. Foreholdt, at der i dag er store sagsbunker, og at det er en kendsgerning, at der stadigvæk er en udfordring på området, forklarede vidnet, at han slet ikke var inde i overvejelser om, hvad man kunne gøre for at nå i mål. Han syntes imidlertid, at der var lang tid fra den 20. august til den 1. oktober 2015, og at det kunne være vigtigt, at man arbejdede på, at det skete noget hurtigere.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Forevist af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, om vidnet var inde over denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han ikke var inde over den, men han blev orienteret om den. Forespurgt, om vidnet læste den, efter den var sendt til ministeren, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet således ikke godkendte den, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt var bekendt med, hvornår man havde modtaget informationerne om sagen, forklarede vidnet, at det blev han, fordi han læste forelæggelsen, men ellers var han ikke bekendt med det. Forespurgt, om det var gennem forelæggelsen, at vidnet blev bekendt med det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det var ved læsningen af forelæggelsen af 24. august 2015, at vidnet blev klar over, at der skete en orientering, forklarede vidnet, at det var på dette tidspunkt, han blev klar over, at der skete en orientering af ministeren. Forespurgt, om der var sket en mundtlig orientering på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at han ikke ved, om ministeren tidligere var blevet orienteret mundtligt.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1746 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', notat "Mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT"):

> *"SKAT har sat refusion af udbytteskat midlertidig i bero for at kunne iværksætte yderligere undersøgelser og kontroltiltag. For de ca. 6.000 verserende anmodninger forventer SKAT at have afsluttet gennemgang af disse sager inden for den lovgivningsmæssige frist på 6 måneder."*

Foreholdt, at de omhandlede sager lå i vidnets område, og forespurgt, om vidnet var bekendt med status på sagerne, forklarede vidnet, at han ikke var bekendt med, hvad deres status var. De var jo stillet i bero, men han var ikke bekendt med, hverken hvor mange der kom ind hver dag, eller hvad de handlede om. De tal fulgte han ikke. Det blev løbende drøftet nøje mellem René Frahm Jørgensen og de øvrige deltagere i den gruppe, der arbejdede videre med dette, og i øvrigt også med pressefunktionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1747 (2015-08-24 (2) - E-mailkorrespondance mellem René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen om indholdet af forelæggelsen for Skatteministeren, René Frahm Jørgensens e-mail af 24. august 2015 kl. 20.00 til Dorthe Pannerup Madsen):

> *"Til egen orientering. Bemærk, at der står de ca. 6.000 anmodninger - det gør vi ikke noget ved (og jeg siger ikke yderligere vedr. dette)."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1747 (2015-08-24 (2) - E-mailkorrespondance mellem René Frahm Jørgensen og Dorthe Pannerup Madsen om indholdet af forelæggelsen for Skatteministeren, Dorthe Pannerup Madsens e-mail af 24. august 2015 kl. 20.09 til René Frahm Jørgensen):

"Tak for mail – jeg har kaldt Sven Nielsen og Birgitte Grevy til møde i morgen tidlig, så jeg har et overblik til projektmødet, hvordan fordelingen af de stoppede 10.198 refusionssager er, opdelt i regneark og papiransøgning."

Foreholdt, at det således ikke var et helt retvisende tal, der blev sendt videre, forklarede vidnet, at sådan læser han det også. Han læser dog også Dorthe Pannerup Madsens e-mail, som om der allerede var afleveret tal til forelæggelsen, og at der herefter var sket en udvikling. Det er ikke noget, han kender til, men sådan læser han Dorthe Pannerup Madsens e-mail.

24. august 2015 – korrespondance om opfølgningen på kildeskattelovens § 69 B

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1749 (2015-08-24 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med forespørgsel om tiltag på udbytteområdet, Jesper Rønnows e-mail af 24. august 2015 kl. 18.32 til Jonatan Schloss og Richard Hanlov):

"Se vedhæftede markeringer i betænkningen her. Hvilke procestiltag blev der gjort i forlængelse af lovens vedtagelse?"

Forespurgt, om vidnet var bekendt med denne lovændring, forklarede vidnet, at det var han ikke på det tidspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1769 (2015-08-24 (6) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, René Frahm Jørgensens e-mail af 24. august 2015 kl. 21.07):

"Hej Jens
Det som Jesper har markeret er decideret kontrol – og det har vi ikke foretaget. Vi har kontrolleret den indsendte dokumentation ud fra de processer der som opfølgning på revisionen i maj 2013 (2012) er beskrevet."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han modtog denne e-mail og dermed også Jesper Rønnow Simonsens markerede afsnit, forklarede vidnet, at e-mailen fra Jesper Rønnow Simonsen ikke blev sendt til ham. Den blev sendt til Jonatan Schloss og Richard Hanlov. Samme aften sendte Richard Hanlov den så videre til vidnet – formentlig ad to omgange – og også til René Frahm Jørgensen. Det var i den forbindelse, at René Frahm Jørgensen skrev til vidnet, at vidnet skulle være opmærksom på, at det, Jesper Rønnow Simonsen havde markeret, var decideret kontrolaktivitet, som de ikke foretog i Regnskab.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1769 (2015-08-24 (6) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Jens Sørensen og René Frahm Jørgensen om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Jens Sørensens e-mail af 24. august 2015 kl. 21.15 til René Frahm Jørgensen):

"Enig i, at vi ikke har foretaget kontrol."

Forespurgt, om vidnet tænkte noget i forhold til de to SIR-rapporter og behovet for at få øget kontrolniveauet, forklarede vidnet, at det var klart, at man på det tidspunkt tænkte meget over, hvad det var der skete i den forbindelse. Det var imidlertid stadigvæk sådan, at man i Regnskab ikke kunne foretage en manuel kontrol. Man gennemførte i stedet den formelle kontrol, som det var beskrevet, man skulle gennemføre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1768 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Susanne Thorhauges e-mail af 25. august 2015 kl. 11.06 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss):

"Indsats (Store Selskaber) har kørt et kildeskatteprojekt. I den forbindelse har StS udarbejdet vedhæftede notat af 20. august 2014, hvor man bl.a. under henvisning til §69 B anmoder om at få tilsendt refusionsanmodninger på over 1 million kr. med henblik på stikprøveudtagning."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1774 (2015-08-25 (3) - E-mail fra René Frahm Jørgensen til Jens Sørensen om bl.a. Kildeskatteprojektet, René Frahm Jørgensens e-mail af 25. august 2015 kl. 21.41 til Jens Sørensen):

"Notat af d. 20. august 2014
Notatet ses ikke at være sendt til Dorthe Pannerup eller undertegnede, hvorfor vi ikke har haft mulighed for at agere på det. Jeg har set min egen mail igennem for både 2014 og 2015 og det samme har Dorthe gjort – uden resultat. Det er uvist om det er sendt direkte til en medarbejder i min afdeling, men tænker ikke at det er den metode vi anvender til at implementere ny lovgivning på i SKAT."

Forespurgt til forløbet i tilknytning til disse drøftelser og denne korrespondance forklarede vidnet, at det, René Frahm Jørgensen skrev, var, at det ikke var noget, de var bekendt med. De forholdt sig til, at Susanne Thorhauge undersøgte, om der var sket noget med Den juridiske vejledning, eller om der var sket noget med en instruktion fra Juras side. Der var ingen af dem, der havde kendskab til notatet. Derfor kunne de jo ikke have reageret på noget, de ikke havde kendskab til.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnets opfattelse, at hvis der skulle implementeres ny lovgivning i hans enhed, skulle det udmøntes i Den juridiske vejledning eller i et notat, forklarede vidnet, at hvis der var ny lovgivning, der skulle implementeres, skete det som udgangspunkt ved, at Jura gav såkaldte instruktioner om, hvad den nye lovgivning betød og medførte, eller at der blev lavet ændringer i Den juridiske vejledning. Det kunne også ske, at procesejerne ændrede i processerne, hvis der skulle ske nogle ændringer.

16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT

Forespurgt, om vidnet har nogen bemærkninger til forløbet i september 2015, hvor der blev holdt et møde mellem SIR og direktørerne for Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT om ansvarsfordelingen, og hvor der var en efterfølgende korrespondance, forklarede vidnet, at han ikke har et særligt ønske om at gennemgå forløbet omkring mødet med Kurt Wagner. Det var et møde, hvor de skulle gennemgå og forklare, hvordan de så procesejerskabet, og det fremgår vist meget tydeligt af materialet, at de så forskelligt på det. Selv bed han specielt mærke i et notat, som Jim Sørensen skrev til Jonatan Schloss og vidnet, hvor Jim Sørensen ganske godt beskrev, hvordan han oplevede det. Vidnet var enig i Jim Sørensens beskrivelse. Jim Sørensen foreslog, at de skulle prøve at mødes og tale om, hvordan de opfattede det, men det møde blev aldrig afholdt. På det tidspunkt var de så langt henne i processen, at de ikke kunne nå det, men han var meget enig i det, Jim Sørensen skrev.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette i virkeligheden var en afspejling af de tidligere forskellige forståelser af, hvordan snittet blev lagt, forklarede vidnet, at det af Jim Sørensens e-mail på ekstraktens side 6367 meget tydeligt fremgår, hvordan vidnet opfattede situationen, hvilket tilsyneladende også var sådan, som Jim Sørensen selv opfattede det. Jonatan Schloss var derimod ikke helt enig, hvilket han også efterfølgende skrev.

Vidnet henviste til ekstraktens side 6367 (2015-09-16 (4) - E-mail fra Jim Sørensen til Jens Sørensen og Jonatan Schloss om bl.a. kontrol ift. udbytteskat), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Skal vi ikke lige stikke hovederne sammen og drøfte forenkling af dette møde, da det ganske enkelt er for tilfældigt hvad der står i et møderefferat fra nogen, der ikke kender organisationsomlægningen i 2013.*
>
> *Der findes i organisationsomlægningen 2013 stadig forskellige former for kontrol i angivelsesfasen, afregningsprocessen og efterkontrollen. (uanset hvilken rolle pro-*

cesejer har taget på sig eller ej.). Undtagelsen i princippet i organisationsomlægningen er refusion af moms.

Dvs. forenklet

	Moms	*Udbytteskat mv.*
"Bogholderikontroller"	*BR*	*BR*
Refusionsproces	*Indsats*	*Kundeservice*
Efterkontrol skattegab	*Indsats*	*Indsats*

Så kan konklusionen godt være, at BR skulle have lavet nogle andre kontroller, at Kundeservice skulle have sikret en anden refusionsproces og sikret en anden gennemførelse heraf og Indsats skulle have lavet en anden efterkontrol af udbytteskatten end de 4 projekter vi har lavet i sidste kontrolplan f.eks. Ellers giver det et billede af ingen kontrol, hvilket ikke er korrekt."

Forespurgt, om vidnet var enig i det anførte, bekræftede vidnet dette.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1869 (2015-11-09 - Referat af møde den 9. november 2015 mellem Kurt Wagner og fire direktører fra SKAT) og forklarede, at han er meget uforstående over for dette notat, og at han ikke ved, hvem der har udarbejdet det. Det er ikke et notat, han har kendskab til. Der er ikke tale om et møde, som han har deltaget i. Foreholdt, at det er konstateret, at notatet blev udarbejdet i forbindelse med Kammeradvokatens undersøgelse, forklarede vidnet, at han bare ville sikre sig, at der ikke var nogen, der troede, at han deltog i det.

24. september 2015 – SIR's revisionsrapport om "SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat"

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i Intern Revisions undersøgelse i september 2015, forklarede vidnet, at den var han ikke involveret i. Forespurgt, om vidnet fik rapporten i høring, inden den blev afgivet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Den dannede tilsyneladende baggrund for hans hjemsendelse, men han fik den først tilsendt lang tid efter hjemsendelsen. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at rapporten var under udarbejdelse, forklarede vidnet, at han vidste, at SIR var blevet bedt om at se på det, men han vidste ikke, hvor de var henne i forløbet. Forespurgt, om vidnet ved noget om, hvordan Skatteministeriets departement var involveret i den pågældende undersøgelse, forklarede vidnet, at han ikke kender noget til undersøgelsen. Den blev angiveligt brugt som begrundelse for at sende ham hjem.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1930 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 8 "Generel vurdering af SKATs kontrolniveau på § 38-området") med figur 8.1, der viser en grafisk gengivelse af "De tre forsvarslinjer" med Intern Revision som den 3. forsvarslinje.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 8 "Generel vurdering af SKATs kontrolniveau på § 38-området"):

> *"8.1 Delkonklusion*
>
> *Det er Intern Revisions vurdering, at 1. og 2. forsvarslinje samlet set ikke udgør et effektivt værn mod utilsigtede finansielle hændelser i SKAT. Dette medfører, at Intern Revision på en lang række områder ikke kan udføre en kontrolbaseret revision, der er baseret på en løbende vurdering af SKATs kontrolaktiviteter og opfølgning på samme. Den samlede effekt af de 3 forsvarslinjer bliver herved reduceret."*

Forespurgt til vidnets eventuelle bemærkninger til denne konklusion fra SIR's side forklarede vidnet, at på det tidspunkt havde de jo ikke besluttet, at de tre forsvarslinjer, som SIR arbejdede med i det anførte, var måden, de gjorde det på. Forsvarslinjerne indgik faktisk også i drøftelserne i turnusanalysen, men det var nok at gå for langt allerede den 24. september 2015 at fastslå, at der var noget, der var kikset i forhold til dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det var en måde at anskue tingene på og potentielt også organisere det, man arbejdede med, men at det ikke var fuldt implementeret, forklarede vidnet, at det er korrekt. Det var ikke fuldt implementeret, og det indgik også i måden, som man bl.a. også talte om i turnusanalysen.

HJEMSENDELSE FRA SKAT

Forespurgt, om vidnet har bemærkninger vedrørende sin hjemsendelse, forklarede vidnet, at det var højst overraskende for ham at blive sendt hjem. Forespurgt, hvorfor vidnet blev overrasket, forklarede vidnet, at det gjorde han, fordi han på intet tidspunkt fra Jesper Rønnow Simonsens side oplevede kritik af den måde, han løste denne opgave eller andre opgaver på. Direktøren var fuldt oplyst om Intern Revisions rapporter og handleplaner og deltog selv i de møder, hvor man traf beslutning om, hvad der skulle ske. Derfor kom det meget overraskende for vidnet. Han var selvfølgelig stærkt bekymret over, at man angiveligt brugte en revisionsundersøgelse dateret

samme dag til at sende ham hjem, når direktøren ikke havde revisionsundersøgelsen i hånden, og vidnet ikke selv havde fået den udleveret. Han havde derfor ikke nogen mulighed for at forholde sig til det, og han måtte faktisk efterfølgende arbejde en del for at få rapporten tilsendt.

Forespurgt, hvilken forklaring vidnet fik, og hvordan forløbet var, forklarede vidnet, at han blev ringet op af – vist nok – kontorchefen for Jesper Rønnow Simonsens sekretariat og bedt om at komme over til Jesper Rønnow Simonsen kl. 11.00, hvilket var lige i forlængelse af opkaldet. Jesper Rønnow Simonsen forklarede ham, at på baggrund af sagen og på baggrund af en revisionsundersøgelse fra SIR var man nødt til at sende vidnet hjem, mens man undersøgte, hvilket ansvar han eventuelt kunne have i sagen. Jesper Rønnow Simonsen fortalte også, at det ikke betød, at vidnet ikke fik løn e.l., mens han var hjemsendt, og at man ville foretage en undersøgelse af sagen. Han sagde også, at det ikke havde noget med EFI at gøre, men at det handlede om udbyttesagen. Jesper Rønnow Simonsen havde ikke SIR-rapporten, og han kunne derfor heller ikke udlevere den til vidnet. Han sagde, at han ville holde vidnet fuldt orienteret om, hvad der skete fremover. Desuden fortalte han vidnet – og det lagde han vægt på var lidt ekstraordinært – navnene på en af de øvrige, der blev sendt hjem, nemlig René Frahm Jørgensen. Det skyldtes – efter Jesper Rønnow Simonsens udsagn – at René Frahm Jørgensen var på ferie, og derfor var det lidt specielt, hvordan man skulle håndtere det i forhold til hans afdeling. Vidnet spurgte Jesper Rønnow Simonsen, om hjemsendelsen betød, at han skulle forlade kontoret med det samme, eller om han kunne få lov til at blive siddende på sit kontor indtil kl. 12.00, hvor han havde et planlagt direktionsmøde i Inddrivelse. Han ville gerne selv have lov til at fortælle de øvrige direktører, at han tog hjem. Det sagde Jesper Rønnow Simonsen var helt i orden. Vidnet gik derfor over på sit kontor og ventede på mødet, hvorefter han tog hjem til Aalborg.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var revisionsrapporten fra 2015, der indgik i den mundtlige begrundelse, forklarede vidnet, at han måtte gå ud fra, at det var revisionsrapporten fra den 24. september 2015.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5621 (2015-09-15 (4) - Udkast til notat vedr. hjemsendelserne):

> *"Stilling:*
> *Direktør for Inddrivelse*
>
> *Navn:*
> *Jens Sørensen*

Begrundelse – med forbehold for at undersøgelserne ikke er offentliggjorte:
Udbytte-svindel. Ansvarlig direktør for udbetaling af udbytterefusion.
Ansvarlig på opfølgning på Intern revisions rapporter fra 2010 og 2013. SIR undersøgelse…
EFI"

Vidnet forklarede, at dette ikke var et dokument, han fik. Da han læste det, overraskede det ham meget, at der stod EFI, fordi Jesper Rønnow Simonsen netop sagde til ham, at han ikke blev sendt hjem på grund af noget med EFI. Det undrer ham ikke, at der stod "SIR undersøgelse…". Foreholdt, at SIR's 2010- og 2013-rapporter også var nævnt, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var noget, han fik forelagt den dag, han blev sendt hjem.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Afdækning af den formodede svindel

Forespurgt, om vidnet, da han i august 2015 blev gjort bekendt med svindelsagen, gjorde sig overvejelser om, hvorvidt der var en sammenhæng mellem denne og SIR's 2010-rapport og 2013-rapport, som man ikke var nået i hus med, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. 2010- og 2013-rapporten antydede jo ikke, at der var decideret svindel. De antydede, at der var nogle procesforhold, som de skulle forholde sig til, fordi det var et risikoområde. Forespurgt, om vidnet overvejede, om de kunne have undgået svindelsagen, hvis de havde lukket dette risikoområde ned, forklarede vidnet, at når man i dag ser tilbage, er der mange ting, man kunne have gjort anderledes, men det var ikke de tanker, han gjorde sig dengang.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Foreholdt, at Skatteministeriet pr. 1. september 2010 indførte en risikopolitik, som efterfølgende blev afviklet i begyndelsen af 2015, og forespurgt, hvordan vidnet opfattede udmøntningen af denne risikopolitik i perioden 2013-2015, hvor han var en del af SKAT's direktion, forklarede vidnet, at som han husker det, byggede risikopolitikken meget på, at der var nogle overordnede strategiske overvejelser, som lå på det allerøverste niveau. Det udmøntede sig så i en række konkrete kontrolpunkter og -emner, som man gennemførte rundt om i organisationen, og som dannede baggrund for, at man kunne løfte eventuelle risici op. Det var en del af det, og det byggede en rigtig stor del af risikopolitikken på.

Forespurgt, om de væsentligste elementer i risikopolitikken var kontrolpunkterne, eller om der var andre væsentlige elementer, forklarede vidnet, at det var klart, at

alle de input, der måtte komme fra de forskellige områder, også indgik i en sådan risikopolitik. Det kunne være med til at spille ind på, hvilke kontrolpunkter der så blev gennemført i de enkelte enheder, og som så kunne være med til at afdække, om der var en risiko til stede.

Forespurgt, om vidnet fra perioden 2013-2015, hvor han var en del af direktionen, erindrer drøftelser med SKAT's øverste direktører eller i direktionen omkring SKAT's overordnede risikovillighed, forklarede vidnet, at det indgik i selve arbejdet, at de skulle passe på, at de ikke kom i en situation, hvor man talte om en nulfejlskultur. Desuden forsøgte de at tilrettelægge en proces, hvor der var nogle centrale controllere, der på tværs af organisationen var med til at se på, hvordan fejlstrukturerne egentlig var i SKAT, og om der var noget, de skulle være særlig opmærksomme på, herunder hvordan det hang sammen med de KPI'er, der var opstillet for områderne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette vedrørte fejl i afgørelserne, forklarede vidnet, at det fx kunne være fejl i afgørelser, processer osv.

Forespurgt, om ikke der også var andre risici, der skulle håndteres i en risikopolitik, forklarede vidnet, at der også kunne være andre risici, der skulle håndteres, men når der i denne sammenhæng tales om risikopolitikken, er det vigtigt at huske på, at det ikke omfattede fx skattegabet. Det var der andre analyser, der tog sig af.

Forespurgt, hvordan risikopolitikken blev implementeret i organisationen fra 2013 og frem, forklarede vidnet, at det skete som en fortsættelse af, hvordan det havde været tidligere. Man tog udgangspunkt i en række af de kontrolområder, man havde tidligere, og så blev der etableret en mere formel og central indberetning af, hvordan man så på de enkelte områder. Han husker det sådan, at controllerne hver måned eller hvert kvartal afrapporterede til underdirektøren om, hvordan det så ud i forhold til de interne kontroller, der var gennemført hos underdirektøren, og i forhold til den pågældendes KPI'er.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til de nævnte controllere, og hvad de mere præcist foretog sig, forklarede vidnet, at så vidt han husker, sad de i Økonomi. De var med til at samle en række forskellige oplysninger om, hvordan der var gennemført intern kontrol i de enkelte underafdelinger. De udarbejdede en rapport til underdirektøren om, hvorvidt der var afrapporteret på alle de interne kontroller, om hvordan fejlstrukturen var, og om der var noget i forhold til KPI'erne, man skulle være særligt opmærksom på. Forespurgt, hvad Økonomi var for en enhed, forklarede vidnet, at det var den afdeling eller det forretningsområde, som Karsten Juncher havde ansvaret for. Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var dér, Jens Madsen sad, forklarede vidnet, at det var det formentlig. Han kan ikke huske, hvem der var kontorchef for det område, men Økono-

mi havde i hvert fald en række opgaver, der var fælles for alle områderne, hvor der skulle ske en tværgående styring eller opfølgning. Alternativet var, at det skulle ske i samtlige forretningsområder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5931-5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Organisering af den strategiske risikoledelse*
>
> …
>
> *Niveau I - ledelsesniveauet*
>
> *Direktionen i Skatteministeriet fastsætter risikopolitikken og godkender denne samt retningslinjerne for udførelsen af risikoledelsen i Skatteministeriet. Direktionen er ligeledes ansvarlig for at udøve den øverste strategiske risikoledelse i Skatteministeriet i overensstemmelse med politikken og retningslinjerne. Det betyder, at direktionen - på baggrund af løbende risikovurderinger - evaluerer aktuelle strategiske risici og beslutter, hvordan de enkelte risici skal håndteres.*
>
> …
>
> *Vejledning til risikoledelsen*
>
> *Direktionen/Foraet/Regionsdirektionen skal som første trin i udøvelsen af risikoledelsen foretage en risikoanalyse.*
>
> *Risikoanalysen består primært i, at centrale, strategiske risici for Skatteministeriet/regionen identificeres, beskrives og vurderes i henhold til sandsynlighed og konsekvens."*

Foreholdt, at risikopolitikken blev formuleret i 2010 under enhedsstrukturen, men at den var uforandret også efter omorganiseringen i 2013, og forespurgt, hvordan vidnet først som regionsdirektør og senere som direktør i SKAT arbejdede med opgaven vedrørende risikoanalyse og risikostyring, forklarede vidnet, at på det tidspunkt, hvor det foreholdte blev udarbejdet, var han regionsdirektør i Midtjylland, og der placerede de opgaven med at sikre, at de fulgte op på det, i et sekretariat. Der blev i sekretariatet placeret et par controllere, som havde til opgave at sikre, at de interne kontroller blev gennemført, og at de også i den midtjyske direktion tog stilling til, om resultaterne af kontrollerne var tilfredsstillende, eller om der skulle foretages noget. Endelig kom der også en indstilling fra controllerne, såfremt der var nogle

fejl, der burde bæres videre til Produktionsforum, fordi der kunne være tale om noget landsdækkende. Det var sådan, de implementerede det i Midtjylland. De foreviste denne implementering af opgaven for Produktionsforum og – vist nok – også for SKAT's direktion, som var meget tilfredse med det. Han tror også, at de viste til Revisionsudvalget, hvordan de arbejdede med opgaven, og de fik ros for den måde, de gjorde det på.

Foreholdt, at det beskrevne vedrørte perioden, efter systemet var implementeret, og man havde fastlagt kontrolpunkterne, og forespurgt, hvordan man indledningsvist dimensionerede risikobilledet og adskilte de store risici fra de små, forklarede vidnet, at det selvfølgelig skete forud for dette. Det skete imidlertid også løbende – fx på baggrund af de gennemførte kontroller, eller hvis der kom andre input – at de skulle vurdere, om der var baggrund for at gennemføre en anden form for risikovurdering end den aktuelle. Det kunne fx dreje sig om, hvorvidt de skulle justere på nogle af områderne, og om hvordan de sikrede sig, at det var de rigtige ting, de så på. Forespurgt, hvornår og hvordan den øvelse blev gennemført, forklarede vidnet, at den blev gennemført sammen med controllerne. Han tror, at der et eller andet sted står, at man skulle gennemgå vurderingerne én gang om året. Han tror også, at der blev afrapporteret til Intern Revision om en række af risikoelementerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5932-5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT', afsnit "Organisering af den strategiske risikoledelse"):

> *"Niveau II - Driftsniveauet*
>
> …
>
> *For alle ovenstående risikostyringsfunktioner er der følgende opgaver:*
>
> …
>
> *- Identifikation af nye risici eksempelvis ved at holde sig orienteret om revisionsrapporter, den interne kvalitetstyring, ledelsesinformation osv.*
>
> …
>
> *Niveau III - Intern revision*
> *Intern revision foretager en objektiv gennemgang og vurdering af effektiviteten af Skatteministeriets risikoledelse. Revisionen medvirker endvidere til at forbedre og udvikle risikoledelsen i Skatteministeriet."*

Forespurgt, hvordan samspillet i vidnets regi var mellem SIR-rapporterne og den beskrevne generelle risikostyring, forklarede vidnet, at han i SIR's 2013-rapport kunne læse, at SIR havde forholdt sig til noget omkring de interne kontroller, og at SIR havde konstateret, at de blev gennemført på en ok måde, og at der blev reageret på dem. Det var jo det, der skete i en række situationer, altså at SIR forholdt sig til de kontroller, der blev gennemført, og gjorde opmærksom på det, hvis der var grund til, at man skulle være opmærksom på nogle konkrete områder.

Forespurgt, hvordan det blev indarbejdet i risikostyringen, hvis der var bekymringer i SIR's rapporter, forklarede vidnet, at hvis der var bekymringer, kunne det jo indarbejdes. Det var ikke nødvendigvis sådan, at det blev indarbejdet på alle områder. Det var en opgave i sig selv at sikre, at det ikke eksploderede således, at man i løbet af en årrække ville have så mange interne kontroller, at den samlede værdi gik tabt.

Forespurgt, om vidnet eller nogle af hans medarbejdere vurderede, om en konkret rapport skulle justere på risikobilledet, forklarede vidnet, at når der kom en rapport, indgik den i den løbende justering af, om der var noget, de skulle være særlig opmærksomme på.

Foreholdt, at der på udbytteskatteområdet var to revisionsrapporter, der begge havde bekymringspunkter af forskellige størrelser, og forespurgt, hvad der skete vedrørende dette område i forhold til risikostyringen, forklarede vidnet, at den ene af rapporterne ret nøje beskrev, at man havde gennemgået de interne kontroller og fundet dem tilfredsstillende. Man kan så spørge – og det er der nok mange, der har gjort efterfølgende – om man burde have gennemført en intern kontrol af den formelle kontrol på udbytteområdet. Det fremgår jo, at Borger- og retssikkerhedschefen har konstateret, at der ikke var gennemført noget, men det forstår vidnet sådan set godt, at der ikke var. Intern Revision konstaterede jo netop ved deres gennemgang af materialet, at den formelle kontrol af de manuelle angivelser var gennemført, og at der blev bedt om yderligere dokumentation, når der var udfordringer. Intern Revision bad så om, at man gjorde det samme for regnearksordningen, men på baggrund af det, man skrev i rapporten, ville man ikke indføre en intern kontrol af den formelle kontrol.

Foreholdt, at det ikke umiddelbart fremgår af undersøgelseskommissionens materiale, at de kritiske rapporter fra SIR på noget tidspunkt blev udmøntet i risikologgen eller i justeringer af risikobilledet, og forespurgt, om det er udtryk for, at vidnet og ledelsen bare sagde, at sådan måtte det være, forklarede vidnet, at han ikke tror, at de på noget tidspunkt forholdt sig til noget "bare". De nedsatte netop nogle arbejdsgrupper og udarbejdede nogle handleplaner for at komme i mål med SIR's anbefalinger. Han kan ikke sige præcist, om der blev indført nogle interne kontroller som

følge af nogen af anbefalingerne på afstemningsområdet. Det ved han ikke, om der gjorde.

Foreholdt, at indtil arbejdsgrupperne nåede i mål, var der vel en eksponeret og afdækket risiko, som ikke ses at være kommet til udtryk i en risikolog eller andre steder, forklarede vidnet, at han ikke kender alle de interne kontroller, der blev gennemført i Regnskab. Derfor ved han ikke, om der var nogle af dem, der rettede sig imod dette.

Forespurgt, om ikke man som direktør skulle have sagt, at det skulle de lige have håndteret, forklarede vidnet, at hvis man mente, det skulle håndteres på den måde, er han sikker på, at Lars Nørding eller René Frahm Jørgensen gjorde det. Den interne risikolog blev jo etableret ude i de enkelte enheder, men vidnet kender ikke til, helt præcist hvilke risici der blev håndteret der. Han husker bare, at han i 2013-rapporten læste, at Intern Revision lige netop omkring de interne kontroller konstaterede, at det var ok, og det betryggende ham i, at det var i orden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om ikke det ville være et naturligt element i en risikopolitik, at en sådan konkret advarsel, som en af SIR-medarbejderne har kaldt "blodrød", automatisk blev ført ind i en risikoanalyse med henblik på at afdække, hvad der skulle foretages, forklarede vidnet, at det anførte var noget af det, der skulle håndteres, i forbindelse med at de så på processen. Forespurgt, om ikke vidnet så det som en risikoeksponering, at man udbetalte penge, uden at man kontrollerede, om ansøgerne var danskere, og om de var aktionærer, forklarede vidnet, at det var derfor, det skulle indgå i den overordnede proces, hvilket det også kom til. Foreholdt, at dette vel reelt ikke var tilfældet, forklarede vidnet, at det på det tidspunkt i hvert fald blev vurderet, at det var noget, de skulle forholde sig til. Det var så en anden sag, at det senere viste sig, at man tog det med i TRACE, fordi man på det tidspunkt troede, at det ville løse det.

Foreholdt, at risikopolitikken bl.a. handlede om, at man skulle afdække, hvor man havde nogle eksponeringer, og forespurgt, om ikke det var en meget eksplicit eksponering, at man på dette område udbetalte penge uden at ane, om modtagerne var berettiget til det, forklarede vidnet, at da han læste den følgende rapport, hvor man

skrev, at i hvert fald den formelle kontrol var i orden, tænkte han, at så havde området også forholdt sig til det. Forespurgt, hvad der fik vidnet til at tro, at man havde forholdt sig til det, når vidnet vel vidste, at bemandingen i 2013 var den samme som i 2010, forklarede vidnet, at det var, fordi de i Regnskab gennemførte en formel kontrol, hvor det nøje var beskrevet, at det var det, man gjorde. Det var derfor det, man forholdt sig til.

Vidnet blev foreholdt, at der ikke var tilgået nogen information om, at problemet var blevet løst, og forespurgt, om ikke problemet – indtil det faktisk var løst – burde have været mappet og inddraget i risikoafdækningen som en eksponeret risiko, forklarede vidnet, at når de så på det, havde det netop at gøre med hele den tværgående proces, og det var ikke en risiko, de kunne håndtere i Regnskab. Når de så på, hvad der skulle ske på det tværgående niveau, var det jo et andet sted og på et meget højere niveau i organisationen, det skulle håndteres.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således ikke var en risiko, vidnet skulle håndtere, når der sad nogle medarbejdere i hans organisation og udbetalte penge ud fra, om nogle formelle dokumenter så ud, som de skulle, når man samtidig havde erkendt, at de ikke anede, om modtagerne var skattepligtige eller aktionærer, forklarede vidnet, at det jo netop var det, man så på i arbejdsgruppen, altså hvordan man håndterede alle de nævnte risici.

Advokat Jacob Aas bemærkede, at det ikke er korrekt at antage, at man ikke anede, om modtagerne var skattepligtige. Det fremgår af det foreholdte, at der ikke blev ført kontrol med det, men i forbindelse med en ansøgning blev der jo fremlagt et dokument om, hvor den pågældende var skattepligtig, hvilket også var attesteret af en lokal skattemyndighed.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at det fremgår af vidnets forklaring, at der skulle gøres noget med hensyn til de processer, som SIR havde fremhævet, og at det tog et stykke tid at få på plads. Forespurgt, hvad man så skulle gøre, indtil man havde en løsning, forklarede vidnet, at han ikke tror, han kan sige andet end, at de forholdt sig til den formelle kontrol, der var i Regnskab, og at de i arbejdsgruppen også skulle sikre, at man så på, hvad man kunne gøre i for-

hold til den fremtidige proces for at sikre, at man også så på dette i hele området. Der var på det tidspunkt ingen, der så, at risikoen var så stor, som det senere viste sig, at den var. Forespurgt, om dette var vidnets vurdering, bekræftede vidnet dette. Det var sådan, de i fællesskab vurderede, at det forholdt sig. Han havde ikke nogen som helst mulighed for at gennemføre en materiel kontrol. Det var meget nøje beskrevet, hvilken kontrol de kunne gennemføre. Forespurgt, hvem "de" var, som vurderede det, forklarede vidnet, at på dette tidspunkt blev alt dette drøftet i Produktionsforum og i Udvidet Direktion. De fortalte også om, hvad der blev arbejdet med i Revisionsudvalget, i departementet og senere hen i SKAT's direktion. Der var ikke nogen overhovedet, der var i tvivl om, hvor de var henne i forløbet, og hvor hurtigt maskinen kørte i forhold til dette. Der var ingen, der med rette kunne sige, at de ikke vidste det.

Risikolog

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT', afsnit "Vejledning til risikoledelsen"):

> *"Risikolog*
>
> *Til brug for dokumentation og præsentation af risici er der udarbejdet en skabelon - "Risikolog for Skatteministeriet/Fora x/Region X"."*

Forespurgt, hvordan vidnet anvendte risikologs inden for sit ansvarsområde, forklarede vidnet, at det blev afrapporteret til deres controllere, der hvert kvartal afgav en rapport til Midtjyllands direktion, hvor de forholdt sig til de risici, man havde gennemgået, og til, om der var noget, der skulle bæres videre til Produktionsforum. Forespurgt, hvordan det foregik, herunder om vidnet havde kvartalsmøder med controllerne eller andre omkring opdatering af risikologgen, forklarede vidnet, at det foregik på et direktionsmøde i Midtjylland, hvor controllerne fremlagde den rapport, de havde gennemgået.

Forespurgt, hvad det var for en type risici, der typisk indgik i risikologgen, forklarede vidnet, at det typisk var noget omkring fx sagsbehandlingen eller afstemningen eller noget formelt. Forespurgt, om det vedrørte produktionen, bekræftede vidnet dette.

4. februar 2015 - annullering af risikopolitikken

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Indstilling:*
>
> *Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel."*

Forespurgt til baggrunden for annulleringen af risikopolitikken forklarede vidnet, at som han husker det, var den daværende risikopolitik en videreførelse af noget fra en tidligere del af organisationen. Her vurderede man – nok særligt i Økonomi – at det ikke var nødvendigt at opdatere risikopolitikken, fordi der nu var kommet en ny styringsmodel, som man skulle arbejde efter. Han husker ikke, at de havde nogle særlige drøftelser om det, men man ville sikre sig, at de risici, der skulle arbejdes videre med, kom til at indgå i de kommende kvartalsmøder.

Forespurgt, om man således fortsatte arbejdet, men gjorde det på en anden måde, bekræftede vidnet dette. Han opfattede ikke dette som et spørgsmål om, at man afsluttede det, men at det kom til at indgå i styringsmodellen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Løsning:*
>
> *… Tanken er, at der fra og med næste kvartalsrul, sættes mere fokus på de langsigtede risici (1-3 års sigt) i ledelsesinformationen."*

Forespurgt, hvad der lå i dette, forklarede vidnet, at man skulle prøve at se et stykke frem i tiden. Det skyldtes, at der i alt det omkring risikobilledet også lå spørgsmålet om, hvordan deres muligheder var for at løse opgaverne set i relation til de tilstedeværende ressourcer osv.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at afviklingen af den gamle risikopolitik var udtryk for, at man skulle bruge flere eller færre ressourcer på at afdække og arbejde med risici på en systematisk måde, forklarede vidnet, at han ikke opfattede det som et udtryk for, at de skulle bruge færre ressourcer. Han tænker, at det var udtryk for, at det skulle tilpasses den nye styringsmodel.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Forespurgt, om vidnet så en udvikling i procesejernes rolle og ansvar generelt gennem årene, eller om det for ham at se var uændret gennem hele forløbet, forklarede vidnet, at hvis han ser på perioden fra omkring 2008-2009 og frem til, at man begyndte at tale om projektet "God processtyring i SKAT", tænker han ikke, at der var en særlig udvikling i det. Der var det forhold, at der på et tidspunkt var noget, der var delt, fordi man havde systemejerne ét sted og procesejerne et andet sted, og det blev efterfølgende slået sammen. Han mener dog ikke, at procesejernes rolle ændrede sig i denne periode. Da man kom til at tale om god processtyring, begyndte man netop at se på, hvem der egentlig ejede processerne, og hvad rollen mere dybdegående kunne være. Tidligere forholdt man sig meget til, hvordan procesejerrollen var.

19. april 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5249 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Punkt:*
> *4. Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver.*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *- Notat vedr. procesejernes rolle og opgaver."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5257-5258 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, notat "Samspillet mellem koncerncenteret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver"):

> *"Procesejerrollen*
>
> *… Det indebærer prioritering i forhold til tværgående procesudviklingstiltag vedr. for eksempel best practice, servicemål, videnopsamling og standarder mv, samt initiativpligt til igangsætning (f.eks. i indskrivning i relevante planer, læringshjul, projektmodning) og løbende koordinering af igangværende procesudvikling. Det indebærer også at sikre, at rammerne til en effektiv opgaveløsning er til stede i form af relevante vejledninger, bidrage til målopfølgning i ledelsesinformation mv., samt sikre en effektiv aktionsplan i de tilfælde, hvor der akut er behov for hurtige løsninger.*

…

Det daglige ansvar hos regionsdirektøren

De seks regionsdirektører har sammen med skattedirektørerne for de landsdækkende enheder samt skattedirektørerne for basisopgaverne ansvaret for den løbende drift på alle områder. Dertil kommer, at de er vigtige aktører i udviklingen af områderne:

…

- Løbende koordinering af produktionen, herunder initiativpligt i forhold til at udstikke retningslinier om løsning af problemer i den regionale drift indenfor de rammer, som besluttes i Produktionsforum/koncerncentret, koordinering af procesudvikling på basis af f.eks. best practice, standarder og værktøjer med fokus på at drifte effektive processer"

Foreholdt, at den beskrevne afgrænsning vedrørte vidnets daværende rolle, og forespurgt, om afgrænsningen var klar for vidnet i forhold til procesejerne, forklarede vidnet, at han faktisk synes, at det meget nøje beskrev, at procesejeren havde den overordnede koordinerende rolle, og at vidnet havde rollen i forhold til at udstikke rammerne for, hvordan de udmøntede det i en region.

Foreholdt, at det var anført, at vidnet ud over koordineringen også havde initiativpligt i forhold til at udstikke retningslinjer om løsning af problemer, forklarede vidnet, at det var inden for de rammer, der blev besluttet i Produktionsforum og i Koncerncentret. Det er vigtigt at have den del med. Det var udtryk for, at der selvfølgelig skulle være et samspil mellem driften og Koncerncentret, i forhold til hvordan tingene var, men det var også udtryk for, at de i driften ikke bare kunne ændre på en række rammer, som gik på tværs af, hvordan procesejer havde beskrevet tingene, for så ville de ikke kunne se, hvad der skete på tværs af organisationen. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede det som problematisk, forklarede vidnet, at det gjorde han slet ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5260 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til notat "Samspillet mellem koncerncenteret og regionerne - procesejernes rolle og opgaver"):

"Bilag – Standard for ansvarsdeling

Opgaver:
Implementering af nye processer
UKLART

Koncerncentret:
Initiativtager til nye processer og styring af implementeringen, herunder udmelding af ordregivende information.

Regioner:
Den landsdækkende enhed/regionale enhed har ansvaret for at implementere nye processer."

Forespurgt, hvad der var uklart på dette punkt, forklarede vidnet, at han ikke ved, om han faldt over det dengang, men han er i hvert fald faldet over det i dag. Da han læste det igennem, tænkte han over, hvad der var uklart, for det anførte var sådan set en beskrivelse af det, de også havde set tidligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5262 (2010-04-19 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

"Emne:
4. Procesejerens rolle og opgaver

Beslutning/drøftelse:
Efter implementeringen af en stor del af ny struktur i SKAT og sammenlægningen mellem Departementet og SKAT er der behov for at præcisere samspillet mellem Koncerncentret og det regionale niveau under de nye vilkår. Der arbejdes i øjeblikket på at få beskrevet dette samspil, som senere skal behandles i Udvidet Direktion. Produktionsforum gav indspark til det videre arbejde, bl.a. blev det fremhævet, at det er vigtigt at få beskrevet samspillet mellem procesejer og den enhed der drifter opgaven samt Produktionsforums rolle.

Ansvarlig:
Steffen Normann Hansen og Preben Kristiansen"

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelserne på dette punkt, forklarede vidnet, at han godt husker, at punktet blev drøftet. Han husker, at det blev drøftet, at der måske kunne være en bekymring for, at Koncerncentret glemte regionerne, som havde

nogle vigtige input, når man talte om hele procesdelen. Det er nok det, som dette var udtryk for, men han husker ikke, at der på noget tidspunkt i denne forbindelse var drøftelser om, at det, der stod i dokumentet, var forkert. Forespurgt, om der for vidnet således ikke var nogen tvivl om forståelsen, forklarede vidnet, at for ham var der slet ingen tvivl.

GOD PROCESSTYRING I SKAT

Forespurgt til baggrunden for den proces, der blev iværksat i forbindelse med projektet "God processtyring i SKAT", forklarede vidnet, at han tror, at baggrunden var, at der på det tidspunkt skete mange forskellige ting i de enkelte direktørområder, som gik på tværs af organisationen, og at man havde et behov for at kunne se det i et overordnet perspektiv. Når der fx skete noget i Kundeservice, som havde indflydelse på Inddrivelse, skulle de have sikkerhed for, at de fik processerne beskrevet og ansvaret placeret korrekt. De skulle kunne se hele dette flow under ét. Man skal huske på, at da man arbejdede med de tidligere processer, havde Koncerncentret jo alle opgaverne fra start til slut, og Borger og Virksomhed havde alle opgaver lige fra afregning til kontrol til inddrivelse. Nu var det så blevet delt op i nogle forretningsområder eller direktørområder, og i den forbindelse så man på, hvad det kunne betyde for processen. Han husker især, at det særligt var i Kundeservice, som man tog fat på først, at de var meget opmærksomme på dette. Det var vel netop fordi de kunne se, at de sad med ansvaret for en række processer, og derfor var det vigtigt, at de fik beskrevet, hvad deres rolle var.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Anledning: Retssikkerhed i processtyringen"*

Forespurgt, hvad der lå i "retssikkerhed", forklarede vidnet, at han ikke ved, hvorfor man lige havde den overskrift.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Problemstilling:*
>
> *På baggrund af direktionens beslutning i september 2013 har Økonomi og Virksomhedsstyring i samarbejde med departementet og procesejerafdelingerne i Kundeservice, Indsats og Inddrivelse gennemført en undersøgelse af processtyringen i*

SKAT set i forhold til kvalitet og retssikkerhed. Undersøgelsen peger på, at nuværende praksis især kan styrkes på følgende punkter:
- Justeringen af rollen ift. den interne kvalitetssikring
- Værktøjer til at sikre retssikkerhed i retningslinjerne for de manuelle processer
- Sikre at procesejerne involveres tidligt i ny lovgivning
- Bedre kanaler og procedurer til at rejse problemstillinger og behandle fejl i forhold til departementet, IT og Økonomi
Undersøgelsen peger på, at der er behov for at definere en samlet procesgovernance, som klargør roller, ansvar og samspil i for at opnå effekt af en best practice."

Forespurgt, om vidnet var involveret i denne undersøgelse, forklarede vidnet, at han ikke husker, at han direkte var involveret i den. Det kan godt være, at han deltog i nogle møder, hvor det blev drøftet, men dette var jo et fælles ønske om at sikre, at de fik godt fokus på processerne. Der kunne til stadighed opstå drøftelser om, hvordan procesejerskabet egentlig var placeret. Det var også det, der fremgik af Kurt Wagners møde med direktørerne. Det var således udtryk for, at det var vigtigt at få det slået fast.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet navnlig så udfordringen i, at man havde etableret en ny struktur, og at man derfor skulle have etableret nogle nye, mere sikre brydningsflader, forklarede vidnet, at strukturen gjorde, at der nu var mange opgaver, der blev løst på tværs af denne, og hvor forskellige direktører havde ansvaret. Tidligere kunne man sige, at det var produktionsdirektøren, der havde det overordnede ansvar hele vejen igennem. Det kunne så godt være, det blev udmøntet i nogle regioner, men ansvaret var placeret hos produktionsdirektøren. I den nye struktur var der en anden opdeling og en anden enhedsopdeling, og derfor var det vigtigt at se på, hvordan de forholdt sig til det tværgående, fordi rigtig mange af de opgaver, de løste, jo netop var tværgående.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at i perioden 2010-2013, hvor de havde Koncerncentret, lå processerne og tilrettelæggelsen af dem hos Borger og Virksomhed, og at det omfattede alle processer og i fuld udstrækning, forklarede vidnet, at det var alle processerne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der fra 2013 skete en opdeling af Borger og Virksomhed, og at det derefter var Kundeservice, Indsats og Inddrivelse, som var de tre fortsættende enheder, forklarede vidnet, at der var flere forskellige direktørområder, men når man så på Kundeservice, Indsats og Inddrivelse, dækkede de hele den produktion, hvor der var nogle tværgående processer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at denne opdeling medførte, at man mistede noget klarhed og i hvert fald en klar placering af det, der tidligere havde været placeret ét sted,

forklarede vidnet, at fordi der ikke var taget beslutning om, at det skulle flyttes eller hvordan, var der i hvert fald var en væsentlig risiko for, at man mistede det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 1095 (2013-12-12 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Løsning:*
> *Der igangsættes sammen med departementet og de berørte afdelinger et arbejde om governance for processtyringen i SKAT med henblik på præcisering af roller og ansvar."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1108 (2013-12-16 - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 16. december 2013 vedr. bl.a. retssikkerhed i processtyringen):

> *"Emne:*
> *Retssikkerhed i processtyringen*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Der udarbejdes et oplæg til drøftelse af roller og ansvar i forhold til procesejerskab til drøftelse i direktionen ultimo første kvartal 2014.*
>
> *Der udarbejdes en implementeringsplan for best practise vedrørende processtyring af retssikkerhed.*
>
> *Ansvarlig:*
> *KJ"*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelserne, og om der var uenighed om, hvad der lå i procesejerbegrebet, forklarede vidnet, at han ikke erindrer drøftelserne, og derfor tror han heller ikke, at der var uenighed som sådan, for så ville han nok kunne huske det.

25. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1158 (2014-06-25 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 25. juni 2014, oplægget "Observationer vedr. 2013-regnskabet"):

"Barrierer for "bedre eller endnu bedre service" fra Intern Revision

…

c) Det ledelsesmæssige ansvar for processerne er ikke entydigt placeret
- System- og procesejeransvaret er fordelt på mange. Ingen har/tager ansvaret for den samlede proces, hvilket medfører, at opgaver ikke bliver prioriteret ud fra helhedstankegang.
- Giver risiko for "silo-tænkning" og manglende overblik/vidensdeling."

Forespurgt, hvilken betydning det havde for vidnet at se det, der blev påpeget af SIR, forklarede vidnet, at det, der blev peget på i det foreholdte, sådan set var det, der var baggrunden for, at man også talte om god processtyring. Det underbyggede det derfor ganske udmærket. Forespurgt, om det, der blev påpeget, således var det, de var gået i gang med, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at Kurt Wagner i oplægget omtalte det ledelsesmæssige ansvar for processerne, der ikke var entydigt placeret, og forespurgt, hvad ledelsen gjorde sig af overvejelser vedrørende dette, forklarede vidnet, at det jo var en del af GPS. Når man i dette projekt skulle arbejde med hele processtyringen, ville man dermed også beskrive processerne og ansvaret og rollerne. Han husker i øvrigt også, at Kurt Wagner ikke kun deltog i mødet for at tale om dette. Oplægget var en del af en større gennemgang af, hvordan Intern Revision arbejdede osv. Det var således ikke sådan, at Kurt Wagner deltog i et direktionsmøde alene for at forholde sig til processtyringen.

2. juli 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1196 (2014-07-02 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 2. juli 2014, der bl.a. omhandlede 'Strategi i Kundeservice'):

"Dagsordenspunkt:
7.

Emne:
Status på arbejdet med processtyring

…

Materiale:
…
2. Materiale"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1147 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT').

Forespurgt, om vidnet erindrer dette notat, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at de talte om det, men på dette tidspunkt blev der jo arbejdet med, hvordan de skulle arbejde videre med det, og hvorfor det var, de gjorde det. Notatet var en status for, hvor de var henne, og han tror, at det også var her, de besluttede, hvor de skulle begynde arbejdet med "God processtyring i SKAT", fordi det var en meget stor opgave at gå i gang med. Det var formentlig også derfor, de besluttede, at man skulle begynde i Kundeservice, fordi rigtig mange – vel næsten alle – processer i forvejen var placeret der. Der blev i øvrigt lagt op til, at de fremtidige processer også skulle være ejet i Kundeservice, men det skulle undersøges, hvad det ville betyde for den øvrige del af organisationen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1148-1149 (2014-06-23 - Statusnotat fra Skatteministeriet vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

"I figur 1 er vist et overblik over rollerne i processtyringen i SKAT. Der er her i vidt omfang tale om en præcisering af en nuværende praksis, om end praksis ikke i dag som nævnt er beskrevet tilstrækkeligt eksplicit, og derfor er forskellig på forskellige fagområder.

Det fastslås her som overordnede principper:
…
- Procesejerne skal have det overordnede ansvar for både digitale og manuelle processer. Dette praktiseres i dag forskelligt på de forskellige opgaveområder."

Foreholdt, at der var lidt forskellige holdninger til, hvad der lå i procesejerbegrebet, og forespurgt, hvad vidnet tænker om det anførte udsagn fra sommeren 2014, forklarede vidnet, at det netop var udtryk for, at der var rigtig mange processer, og at de havde mange processer, hvor der var både noget digitalt og noget manuelt. Det var vel udtryk for, at det var meget vigtigt at få set på området. Det var måske på netop dette tidspunkt, at der var nogle drøftelser i gang mellem Kundeservice og Inddrivelse omkring nogle processer på betalingsområdet, og det var vel det, man hentydede til.

Forespurgt, om vidnet således ikke ser det som udtryk for, at den opfattelse, han siden 2010 havde haft af placeringen af procesejerskabet, ikke nødvendigvis var gældende rundt om i systemet, forklarede vidnet, at det gør han ikke, for han kan ikke se, at der er noget, der skulle have givet ham et andet indtryk.

10. december 2014 – møde i direktionen

Forevist ekstraktens side 4383 (2014-12-01 (2) - Orienteringspakke vedr. projektet 'Processtyring i SKAT' fremsendt til Richard Hanlov) og forespurgt, hvad baggrunden var for, at orienteringspakken blev udarbejdet, forklarede vidnet, at han tror, at de på det tidspunkt var kommet så langt, at de kunne sætte arbejdet i gang.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4243 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *2.*
>
> *Emne:*
> *God processtyring i SKAT*
>
> *Jørgen Pedersen deltager under punktet*
>
> …
>
> *Materiale:*
> …
> *2. Samlet beskrivelse af GPS"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4263 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

> *"Procesejerne*
>
> *- Ansvarlig for at digitale og manuelle ydelser tilrettelægges efter et kundeperspektiv og leveres korrekt og til tiden*
>
> …

Produktion

- Ansvarlig for at udmønte processerne (herunder retningslinjer/procedurer) og leverer ydelserne
- Ansvarlig for at sikre procesefterlevelse, træning og kommunikation af praksis
- Har pligt til at melde om problemer/adfærdsændringer/udsving til procesejer"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4264 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

"Procesejere

- Det er procesejerens ansvar at sikre, at implementering af lovændringer og den efterfølgende ydelsesproduktion foregår i overensstemmelse med SKATs retssikkerhedsbegreb. Procesejeren sikrer dette for både de manuelle og digitale ydelsesprocesser."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

"ESTIMERET KONSEKVENS VEDR. RESSOURCEFORBRUG FOR PROCESEJERE

…

Nye opgaver for procesejerne

- Retningslinjer for den manuelle produktion"

Forespurgt, om vidnet ved, hvorfor dette kom med her, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om, at der som en ny opgave skulle være retningslinjer for manuel produktion, forklarede vidnet, at fordi procesejer havde ansvaret for både de manuelle og de digitale processer, skulle de selvfølgelig beskrive det, hvis der kom nye opgaver. Han oplevede imidlertid ikke, at dette var en ny opgave for procesejere. Det var en opgave, der i forvejen var beskrevet for dem. Det fremgår også af det tidligere foreholdte materiale, hvad procesejers opgave var.

Foreholdt, at andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var nyt for dem, at de også skulle have de manuelle processer, og at de opfattede denne drøftelse som udtryk for, at man ville udvide procesejerbegrebet, forklarede vidnet, at for ham var det udtryk for, at man ville præcisere procesejerbegrebet, særligt fordi man nu havde en organisation, hvor der var flere direktørområder inde over, hvilket der ikke var tidligere.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

> *"I ALT ET ESTIMERET MERFORBRUG PR. PROCESEJER PÅ 20 - 40%, EKSKL. GEVINSTER – SVARENDE TIL 8-16 MEDARBEJDERE I F.EKS. AFREGNING"*

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om ressourcebehovet, forklarede vidnet, at det gør han overhovedet ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at som vidnet husker forløbet, var der ikke tale om, at man flyttede ansvaret for de manuelle processer til procesejerne, forklarede vidnet, at det var der ikke tale om. Han husker tværtimod, at de i løbet af 2014 drøftede spørgsmålet om, hvorvidt der var processer vedrørende betaling, der skulle flyttes fra Kundeservice til Inddrivelse. I den forbindelse talte man netop også om, hvad det ville betyde for ressourcerne. Derfor er han ikke i tvivl om, at de havde ansvaret, for ellers ville de vel ikke have talt om at flytte ressourcer.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 16 for den 22. maj 2019 side 33 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Forespurgt, om procesejeransvaret holdt sig til IT-processerne, eller om der også var et ansvar for de manuelle processer, forklarede vidnet, at det handlede om IT og ikke andet. Man opdagede – kort tid før han blev sendt hjem – at man gerne ville have hans afdeling til at blåstemple processer ude i driften, altså forretningsgange osv. Det havde de slet ikke ressourcer til. Man lavede et projekt, som hed "God Processtyring i SKAT" eller GPS. Det gav god mening, at de, der byggede IT-systemerne, skulle have føling med, hvad der foregik i driften. Han påtog sig gerne det ansvar, men anførte, at det ville betyde, at han skulle have tilført 30-40 % ekstra ressourcer i sin afdeling. Der blev nikket til, at det var konsekvensen. Forespurgt, om det også blev indført, forklarede vidnet, at på det tidspunkt var han hjemsendt. Forespurgt, om ikke det skulle implementeres i februar 2015, forklarede vidnet, at det ikke nåede at blive implementeret, mens han var i organisationen."*

Forespurgt til vidnets eventuelle bemærkninger til denne forklaring forklarede vidnet, at det forklarede om implementeringen er korrekt, idet det tog lidt længere tid at få implementeret. Han er derimod helt uenig i det forklarede omkring ansvaret. De talte løbende om ansvaret for de øvrige dele af processerne, og derfor er han uforstående over for denne del af forklaringen. Han husker også, at man i arbejdsgrupperne i forbindelse med opfølgningen på Intern Revisions undersøgelser drøftede det med medarbejdere og ledere fra det pågældende underdirektørområde, som sagde, at man anså det for vigtigt, at procesejerskabet blev, hvor det var.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 17 for den 28. maj 2019 side 20-21 (Johnny Schaadt Hansens forklaring):

> *"Foreholdt, at Richard Hanlov den 22. maj 2019 forklarede for undersøgelseskommissionen, at GPS-projektet, som var undervejs, ikke var fuldt implementeret, da han blev sendt hjem, og forespurgt, om det i dag er fuldt implementeret på den måde, at man har et fra-vugge-til-grav-ansvar som procesejer, bekræftede vidnet dette. I dag er det udgangspunktet, at proceskontorerne har ansvaret for en end-to-end-proces. Da han havde ansvaret for det, havde man defineret 12 end-to-end-processer.*
>
> *Forespurgt, hvad der er sket med bemandingen i proceskontorerne, forklarede vidnet, at da han kom til og gennemgik alle end-to-end-processerne, dvs. da de kortlagde, dokumenterede og lavede risikoarbejde på alle end-to-end-processerne, fandt de ud af, at flere områder manglede tiltag. Det arbejde medførte forskellige organisatoriske og processuelle tiltag for at håndtere de risici, der var i processerne. Han ansatte flere medarbejdere, da det at have et end-to-end-ansvar kræver, at der er nogen, der følger op på, om hovedprocesserne kører ordentligt. Han etablerede derfor end-to-end-procesejere, der var medarbejdere med stor erfaring og rutine inden for Skattestyrelsen.*
>
> *Forespurgt, hvor meget bemandingen blev øget i procesejerkontorerne, forklarede vidnet, at den blev øget med 20-25 % på nogle områder."*

Forespurgt til vidnets eventuelle bemærkninger til denne forklaring forklarede vidnet, at det ikke er noget, han kender noget til.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Procesejernes opgaver og ansvar

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet opfattede refusion som en tværgående proces, forklarede vidnet, at det var åbenlyst, at det var en opgave, der strak-

te sig over tre områder. Der var det lovgivningsmæssige, det processuelle og det IT-mæssige, som lå i Kundeservice. Der var risikovurderingen af gennemførelsen af den materielle kontrol, som lå enten i Indsats eller i Kundeservice. Og så var der den regnskabsmæssige og formelle kontrol, som lå i Inddrivelse. Derfor var det en meget tværgående proces. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den behandling, der blev foretaget af den enkelte ansøgning, ikke var tværgående, forklarede vidnet, at selve behandlingen af ansøgningen ikke var tværgående, men det var måden, man tilrettelagde processen på, derimod.

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse var tilbagefaldsreglen, når der var uklarhed omkring placeringen og afgrænsningen af processer, dvs. hvem der overordnet set havde ledelsesansvaret, forklarede vidnet, at for ham var der ingen tvivl om, at hvis det ikke var beskrevet, at processen var blevet flyttet, var processen placeret i Kundeservice. Det var også baggrunden for, at de undervejs havde drøftelser med Kundeservice omkring nogle konkrete betalingsprocesser, for indtil det var nøje beskrevet, hvordan opgaven skulle løses, og hvor procesejerskabet skulle placeres, lå det i Kundeservice, og det flyttede sig først, når der blev truffet nogle andre beslutninger.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Procesejernes opgaver og ansvar

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes foreholdt fra ekstraktens side 1698 (2015-08-12 (1) - E-mail fra Susanne Thorhauge vedr. status på handleplan, Susanne Thorhauges e-mail af 12. august 2015 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss):

> *"Kære Richard og Jonatan,*
>
> *Til orientering. Det er potentielt en rigtig grim sag. Jeg har møde med Johnny, Rene, Anne og Hans i morgen eftermiddag.*
> *Vi har ikke førertrøjen på i denne sag men vi har været vidende om en uhensigtsmæssig proces efter en revisionsrapport i 2013."*

Forespurgt til vidnets reaktion på indholdet af Susanne Thorhauges e-mail forklarede vidnet, at det er en e-mail, han først har læst i forbindelse med sin gennemgang af undersøgelseskommissionens materiale, og at han er noget uforstående over for det, Susanne Thorhauge skrev omkring førertrøjen. Når Susanne Thorhauge skrev, at de var vidende om en uhensigtsmæssig proces, var det selvfølgelig korrekt, for det første fordi de var procesejere, og for det andet fordi de var dybt involveret i, hvordan man skulle se på hele processen. Det fremgår desuden af undersøgelseskommissionens materiale, at der i begyndelsen af juli 2015 var medarbejdere fra arbejdsgrup-

pen fra Susanne Thorhauges kontor, der havde kontakt til Regnskab med henblik på, at man skulle arbejde videre med processerne. Derfor synes han, at man nok godt kan diskutere, hvad det betyder at have førertrøjen på. Da han lige læste e-mailen, opfattede han det, som om de var helt uvidende om det, men de havde faktisk taget førertrøjen i begyndelsen af juli 2015, da de så på processerne.

Forevist ekstraktens side 5102 (2015-07-07 (1) - E-mail fra Jeanette Nielsen til bl.a. Sven Nielsen og Dorthe Pannerup Madsen med bl.a. notat om 'refusion af udbytteskat') forklarede vidnet, at det lige præcis var det, han henviste til. Her tilkendegav det pågældende kontor jo, at de var i gang med det, og at de skulle se at blive færdige med det.

SIR's 2010- og 2013-rapporter

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede vejen hen imod den eventuelle løsning af SIR-rapporternes anbefalinger omkring det overordnede ansvar for håndtering af processen vedrørende udbytteskat, forklarede vidnet, at som han opfattede det, var vejen derhen den, at arbejdsgrupperne skulle komme med indstillinger til Produktionsforum i den tidlige periode og til SKAT's direktion i den sene periode om, hvorvidt der skulle ske noget med det overordnede procesansvar. Selv om SIR havde skrevet, at de mente, at det skulle beskrives, var det ikke udtryk for, at Produktionsforum eller direktionen havde besluttet, at det faktisk skulle ske. Men fordi det var meget tværgående, var han ikke et øjeblik i tvivl om, at hvis det, der blev peget på, skulle løses, kunne det kun ske ved beslutninger, der blev truffet i Produktionsforum eller i SKAT's direktion.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det skyldtes det forhold, at det strakte sig over flere direktørområder og derfor i princippet ville indebære en eller anden grad af organisationsændring, forklarede vidnet, at det i hvert fald havde noget at gøre med, at det var opgaver, der blev løst i forskellige dele af organisationen. Som tidligere nævnt omfattede det i den sene periode både Kundeservice, Indsats og Inddrivelse. I den tidlige periode var det jo Koncerncentret ved Kundeservice, der havde hele ansvaret. Derfor er han ikke i tvivl om, at når det således kørte på tværs, var det ikke noget, et enkelt direktørområde kunne beslutte. Det skulle bringes op. Han husker i øvrigt også, at det var noget af det, der fremgik af et bilag, der blev lavet i Afregning Erhverv på et tidspunkt i den sene periode, hvor man arbejdede med revisionsrapporten fra 2013, og hvor man beskrev, at man skulle have en indstilling om den overordnede proces, og at det skulle besluttes på et højt niveau.

Forespurgt, om man kan forestille sig, at man i SKAT's øverste ledelse besluttede sig for ikke at følge lige præcis denne anbefaling, simpelthen fordi det var uhensigts-

mæssigt i forhold til den struktur, man havde, forklarede vidnet, at det kan man da godt. Det var vel noget af det, man fx kunne komme til at se på i forbindelse med "God processtyring i SKAT". På det tidspunkt var der ikke taget endelig stilling til, hvordan processen skulle ejes, og derfor kunne man godt forestille sig, at man ville mene, at det ville være så uhensigtsmæssigt, at én ejer ikke ville være tilstrækkelig. Men det kan han dog ikke vide noget om.

Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Foreholdt, at man i dag ved, hvad SKAT har været nødt til at gøre for at håndtere de risici, som var forbundet med udbytteskat, og forespurgt, om vidnet i sin vildeste fantasi kan forestille sig, at man på noget tidspunkt i dette forløb – hvor man ikke kendte til konkret svindel, og med de forandringer SKAT i øvrigt gennemgik – ville have truffet en beslutning i SKAT om at indsætte ca. 100 sagsbehandlere til manuelt at gennemgå og kontrollere refusionsanmodningerne fra udenlandske aktionærer, forklarede vidnet, at det er et grimt spørgsmål at få, når man i dag ved, hvad der er sket, men hvis han skal se tilbage på, hvad der skete dengang, kan han ikke i sin vildeste fantasi forestille sig, at det kunne finde sted. De vurderede slet ikke, at risikoen var så høj, at man ville gøre det. Han kunne lige se det for sig, at de havde præsenteret Jim Sørensen, der var direktør for Indsats, for, at 100 af hans fremmeste skattemedarbejdere skulle fjernes fra store momssager og i stedet skulle gennemgå manuelle bilag. Med det grundlag, de havde på det tidspunkt, var det for vidnet helt utænkeligt, men hvis de dengang havde vurderet risikoen anderledes, havde de gjort det.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at selv om han synes, at de har været gennem rigtig mange ting, kan han alligevel godt have lyst til at komme med nogle afsluttende bemærkninger, for han tror, at alle, der på en eller anden måde har været involveret i denne sag, er dybt ulykkelige over, at det er lykkedes at frarøve statskassen så mange penge. Det er han ikke et øjeblik i tvivl om, men det er også en fuldstændig usædvanlig sag ikke bare i Danmark, men også internationalt. Han tror ikke, at der var nogen af dem, der på det tidspunkt forestillede sig, at der skulle dukke en sag op af sådanne dimensioner. Derfor håber han selvfølgelig meget, at man, når kommissionsundersøgelsens resultat bliver fremlagt, har fokus på de beslutninger og de handlinger, de alle sammen foretog sig, mere end på det beløb, der blev svindlet for. De traf faktisk rigtig mange beslutninger og foretog mange handlinger undervejs i perioden fra 2009 og frem til nu. Da der imidlertid ikke var nogen af dem, der havde en formodning om, at der ville blive svindlet på denne måde, løste de jo opgaven mere i retning af, hvordan de kunne tilrettelægge

de fremtidige processer sådan, at man kunne reducere risikoen for svindel. Det var sådan, de så på de opgaver.

Som tidligere nævnt gennemførte de i perioden 2010-2012 en række forskellige procesforbedringer, der rettede sig særligt mod fx afstemninger, frister og fejludbetalinger, fordi det var noget, der var peget på i en SIR-rapport. Han må også konstatere, at da de kom til SIR's 2013-rapport, kvitterede SIR rent faktisk også for, at der var en række ting, de var kommet i mål med. Man havde meget fokus på, at der ikke var problemer omkring funktionsadskillelse, hvilket ellers var et meget følsomt emne indimellem. Man kvitterede også for, at de i Regnskab løste opgaven omkring den formelle kontrol godt nok, bortset fra når man så på regnearksordningen.

Han vil også gerne bemærke, at alle – fra Lisbeth Rømer, som han anser for at være en af dem, der vidste allermest om området, til Lars Nørding, til Udvidet Direktion, til Produktionsforum osv. – var sikre på, at det udenlandske element ville blive løst af TRACE-projektet. Der var ikke nogen af dem, der tænkte eller satte spørgsmålstegn ved, at det ikke kunne løse det.

Han vil også sige, at gennem hele denne periode vidste alle, at i Regnskab gennemførte man formel kontrol. Det gjaldt også Jesper Rønnow Simonsen, der sendte en e-mail ud om kontrol. Det var det, man gjorde, og man havde hverken ressourcer eller kompetencer til at gøre noget andet.

Da de gik i gang med at løse 2013-rapporten, greb de det mere systematisk an i forhold til handleplanerne. De nåede ikke i mål med dem alle sammen, men man blev mere systematisk i forhold til opfølgning. Den behandling, der skete af både 2010- og 2013-rapporten, var kendt og accepteret på allerhøjeste niveau i SKAT og i departementet, ligesom SIR og direktionen var orienteret. Der var ikke noget som helst skjult omkring det, og alle vidste, at de enheder, der lå i Regnskab, ikke havde en jordisk chance for at løse problemerne alene. Det var et tværgående problem, og det var nogle tværgående udfordringer, og som nævnt var der ikke nogen af dem og heller ikke ham selv, der tænkte, at de skulle ansætte 100 højtuddannede skatteeksperter til at gennemgå alle angivelserne.

Med den viden, man har i dag, er det klart, at man overvejer, om man kunne have gjort det ene eller det andet, men det vil man altid gøre, når man ser tilbage. Alle vidste imidlertid dengang, hvor de var henne. Det vidste SKAT's daværende direktør, Jesper Rønnow Simonsen, også, da han besluttede at sende vidnet hjem. Jesper Rønnow Simonsen var fuldt informeret om retning og hastighed på, hvor de var henne i forhold til revisionen, fordi det blev fremlagt hvert kvartal i SKAT's direktion. Alligevel valgte Jesper Rønnow Simonsen den 24. september 2015 at sende vid-

net og tre andre hjem på grund af udbyttesagen. Vidnet havde siden 2013 og indtil det tidspunkt haft et fantastisk samarbejde med Jesper Rønnow Simonsen. Det var selvfølgelig mest på EFI-området, fordi det fyldte rigtig meget, men vidnet husker ikke, at Jesper Rønnow Simonsen kom med kritik af den måde, vidnet arbejdede på, eller af fremdriften i de opgaver, han løste.

Jesper Rønnow Simonsen sendte vidnet hjem den 24. september 2015 angiveligt på baggrund af den SIR-rapport, der kom samme dag, og som han i øvrigt sagde, han ikke havde, og som han heller ikke kunne udlevere til vidnet. Da vidnet gik fra Jesper Rønnow Simonsens kontor, tænkte vidnet alligevel på, om det var Jesper Rønnow Simonsen, der havde truffet beslutningen, eller om den reelt var truffet et andet sted. Der var en voldsom politisk opmærksomhed på det pågældende tidspunkt. Det var selvfølgelig bare nogle tanker, han gjorde sig, da han gik derfra, men han tænkte alligevel også over, at det måtte være svært at være direktør og fuldt informeret og at have været med til at træffe beslutninger om, hvordan de behandlede SIR-rapporterne, og så at sende en anden hjem. Personligt ville vidnet nok have overvejet, om han egentlig kunne være inhabil i en sådan sag. Det gjorde derfor ondt, da Jesper Rønnow Simonsen senere, på et tidspunkt hvor der overhovedet ikke var noget afgjort i sagen, offentligt hængte vidnet ud i TV-udsendelsen "Skeletterne i Skabet", og vidnet følte sig dolket i ryggen af en direktør, som han ellers havde haft et fantastisk godt samarbejde med.

Hjemsendelsen var da også en voldsom belastning både for vidnet selv og for hans familie, og efter 41 år i SKAT var det en underlig situation at gå hjemme i 13 måneder. Han fornemmede i hvert fald i starten, at der var en tanke om, at hvis nu de fire hjemsendte fik ansvaret for det, så var sagen ligesom lukket, og at dét ville være godt for alle. Sådan gik det heldigvis ikke. Han har allerede været igennem to undersøgelser; først en Kammeradvokatundersøgelse og senere en uvildig advokatundersøgelse, der begge konstaterede, at man ikke kunne placere et ansvar på en enkelt skulder i sagen. Nu har man så kommissionens undersøgelse, som han i øvrigt er glad for bliver gennemført, fordi man her får lejlighed til at fortælle og svare på spørgsmål om, hvad man tænker om sagen. Han kunne godt have ønsket sig, at det var gået lidt hurtigere, men sådan er det ikke gået, og han ser i hvert fald frem til, at den del af sagen kan blive afsluttet.

Kl. 12.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

1. september 2020
Protokol nr. 53

Den 1. september 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Birte Rasmussen ved advokat Michael Skovgaard for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner (mødte kl. 9.10)

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss ved advokatfuldmægtig Mikkel Hjort Pedersen for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spuur Madsen for Kristian Jensen (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

BIRGITTE CHRISTENSEN

Kl. 9.00 mødte Birgitte Christensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som juridisk direktør i direktionen i Koncerncentret og fra januar 2013 har været ansat som afdelingschef i Skatteministeriets departement i afdelingen Lovgivning og Økonomi, forklarede vidnet, at hun blev udnævnt til juridisk direktør den 1. februar 2010.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering var den samme i hele perioden, forklarede vidnet, at det var forskellige etager i Nicolai Eigtveds Gade i Skatteministeriets departement.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb forud for 2010 forklarede vidnet, at hun blev uddannet jurist i 1987. I januar 2010 blev hun udnævnt til juridisk direktør pr. 1. februar 2010 og blev dermed en del af direktionen i Skatteministeriet, som var blevet omorganiseret pr. 1. januar 2010. Hun har været ansat i Skatteministeriet siden 1987, og omkring 2000 blev hun kontorchef for et lovgivningskontor inden for person- og pensionsbeskatningsområdet. Der var hun kontorchef indtil udnævnelsen i 2010.

ROLLEN SOM DIREKTØR

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4191 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"4.1.7 Juridisk direktør

Den juridiske direktør har det overordnede ansvar for at sikre den størst mulige kvalitet og retssikkerhed i lovgivningen og de afgørelser, der træffes på baggrund heraf."

Forespurgt, hvad der lå i det foreholdte, og hvad vidnet gjorde for at løfte den del af opgaven, forklarede vidnet, at hun som juridisk direktør sammen med den samfundsøkonomiske direktør var leder af det forretningsområde, der hed Jura og Samfundsøkonomi. Det svarede til en afdeling og bestod af ti kontorer med hver sin kontorchef og et vejledningsprojekt. Ud over de ti kontorchefer var der fem fagdirektører uden direkte personaleansvar, men med hver sin opgave i forretningsområdet, fx i forhold til det internationale arbejde og juridisk styring. Derudover var der ca. 200 medarbejdere i afdelingen, som var blevet etableret ved en sammenlægning af departementets lovgivningskontorer og SKAT's juridiske afdeling. Arbejdet bestod bl.a. i at udarbejde beslutningsgrundlag for regeringens skattepolitiske initiativer, lovgivning og besvarelser til brug for ministeren. Derudover stod Jura og Samfundsøkonomi for sekretariatsbetjeningen af Skatterådet, udarbejdelse af Den juridiske vejledning og løbende udmeldinger om ny lovgivning. For at blive lidt præcis i forhold til det foreholdte kan man sige, at der var tale om generel vejledning om reglerne. Jura og Samfundsøkonomi var en del af Koncerncentret, som man også kunne kalde et departement, og efter skatteforvaltningsloven kunne de ikke træffe afgørelser. Det lå i de seks regioner, så når det fremgår af det foreholdte, at hun var ansvarlig for nogle afgørelser, var det på den brede bane, man vejledte ud mod organisationen i forhold til Den juridiske vejledning.

Forespurgt, hvad der lå i at have ansvaret for retssikkerhed i de afgørelser, der træffes, forklarede vidnet, at man ofte definerer retssikkerhed som forudsigelighed og klarhed. Det er mere et begreb, i forhold til at man gerne vil have, at de afgørelser, der træffes ude i organisationen, er korrekte og har de karakteristika, hun nævnte.

Forespurgt, om vidnet eller hendes medarbejdere foretog monitorering af afgørelserne, forklarede vidnet, at de ikke fik konkrete afgørelser til gennemsyn, hvilket også ville stride mod den arbejdsdeling, der var. Men det skete selvfølgelig – især i den periode, hvor SKAT's juridiske afdeling var inde – at man i kontorerne læste de domme, der kom, og at man meldte ud mod organisationen, at der var noget, man skulle være opmærksom på. Det var den facon, det foregik på.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at der var ti kontorchefer og fem fagdirektører i den organisation, som vidnet sammen med den samfundsøkonomiske direktør havde ansvaret for, og forespurgt, om alle disse 15 personer refererede direkte til vidnet, bekræftede vidnet dette. De refererede – afhængigt af emnet – til både hende og den samfundsøkonomiske direktør.

Forespurgt, hvilken opgave vidnet havde i forhold til kritiske revisionsrapporter fra Intern Revision, forklarede vidnet, at det ikke var noget, der fyldte meget i den periode. Der var kun ganske få revisionsrapporter. Når hun nu læser om det, kan hun se, at det var organiseret på den måde, at det kontor, der hed Økonomi, som lå i et andet forretningsområde, der hed Koncernfunktioner, havde opgaven med at få revisionsrapporterne ind. Derfra blev rapporterne sendt ud til det forretningsområde, der kunne have en vinkel på dem. Hvis de fik en revisionsrapport i Juridisk Forum, som hun var formand for, ville de se på, om der var noget, der spillede ind i noget juridisk – fx om der var brug for noget lovgivning, nye bekendtgørelser o.l., der kunne bidrage til, at den problemstilling, der blev rejst, kunne løses.

Forespurgt om revisionsrapporter blev brugt som styringsredskab i forhold til vidnets opgave med at sikre kvalitet og retssikkerhed både i lovgivning og i afgørelser, som det fremgår af det foreholdte, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke direkte. Det var ikke sådan, at de gennemgik alle revisionsrapporterne.

Ressourcer

Forespurgt, hvordan vidnet i perioden 2010-2013 som direktør oplevede ressourcesituationen og udviklingen heri i forhold til sit virke, forklarede vidnet, at det ikke var det, der fyldte i dagligdagen. I den periode var der selvfølgelig drøftelser om, hvorvidt der skulle flere ressourcer til det forretningsområde, hun sad med, eller om man skulle bruge dem et andet sted i organisationen. For hende var det et spørgsmål om, at de i dette meget juridiske fagområde havde de rette ressourcer. Der var begrænsninger for, hvor mange man kunne ansætte, og det var en generel problemstilling. Forespurgt, om det var i en sådan grad, at det påvirkede vidnets mulighed for at udfylde sin rolle, forklarede vidnet, at det var det ikke.

ROLLEN SOM AFDELINGSCHEF

Foreholdt, at der i 2013 igen blev etableret en mere klassisk departements- og styrelsesstruktur, og forespurgt, om denne nye struktur ændrede vidnets arbejde og ansvarsområde i forhold til perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at man på det tidspunkt igen opdelte organisationen således, at man oprettede SKAT som en traditionel styrelse, og det blev et snævert departement. Det, der blev skilt fra, var det oprindelige SKAT's juridiske afdeling, så denne lovfortolkningsopgave og vejledning derefter igen lå i SKAT, og nu i Skattestyrelsen. Det, der fortsatte i departementet – og er, som det hele tiden har været – var det overordnede ansvar op mod ministeren i forhold til lovgivningsprocessen og forberedelsen af politiske initiativer i tæt samarbejde med den, der i dag er afdelingschef for samfundsøkonomi og politik, og som deler afdelingen sammen med hende. I dag er det en afdeling med ca. 150 medarbej-

dere, men stadigvæk med ti kontorer. I dag er der to chefrådgivere, som svarer til de fagdirektører, der var tidligere.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4191 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"4.1.7 Juridisk direktør*
>
> *Den juridiske direktør har det overordnede ansvar for at sikre den størst mulige kvalitet og retssikkerhed i lovgivningen og de afgørelser, der træffes på baggrund heraf."*

Forespurgt, om der var dele af denne opgavebeskrivelse, som vidnet ikke længere havde efter 2013, forklarede vidnet, at i forhold til opgaven med at sikre retssikkerhed – ikke så meget i lovgivningen, men i de afgørelser, der træffes på baggrund heraf – var vidnet efter 2013 lidt længere væk fra vejledningsopgaven. Den juridiske vejledning blev ikke skrevet i departementet, men i Skattestyrelsen, og det, de kalder styresignaler – dvs. hvor man melder ud, hvis der kommer en ny dom, eller man fastlægger en ny praksis ud mod organisation – lå også i styrelsen og ikke i departementet. Forespurgt, om vidnet monitorerer det, styrelsen laver på dette område, forklarede vidnet, at det gør hun ikke i detaljen. Nogle gange har styresignaler dog en karakter, så de på et tidspunkt muligvis rammer ministeren, eller der vil blive en offentlig debat om dem. I sådanne tilfælde er det en balance, hvornår det bør komme forbi departementet, men det er mere ud fra en vurdering af, hvad man skal forberede ministeren og organisationen på, hvis der kommer stor kritik fra fx interesseorganisationer eller andre.

Forespurgt, om vidnet selv monitorerer de styresignaler eller vejledninger om sagsbehandlingen, som SKAT's juridiske kontor siden 2013 har udsendt, eller om de kommer frem til vidnet, fordi SKAT har gjort departementet opmærksom på dem, forklarede vidnet, at det er noget, der er aftalt – også i forhold til hvordan ministeren gerne ville have arbejdet organiseret. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til en uddybelse af dette svar forklarede vidnet, at det altid er en balance mellem det, der på sin vis er ren drift, og hvordan man fortolker gældende lov. Der er et spørgsmål om, hvor meget man i den generelle juridiske beskrivelse eller fortolkning ønsker, ministeren skal vide på forhånd, før det kommer ud i verden. Det er en balance, og der er også noget, der hedder retssikkerhedspakken, hvor de politiske partier har set på, hvad man kan gøre for at styrke retssikkerheden. Et af de initiativer, der er her, er, at der skal være en større synlighed om styresignalerne, og at ministeren skal orienteres om dem. Det kan godt være, at det er helt korrekt,

at Skattestyrelsen fortolker gældende regler på en given måde, men derfor kan man godt som enten interesseorganisation, oppositionspolitiker eller minister mene, at den retstilstand, som er beskrevet, ikke er den, man ønsker, der skal være fremadrettet. Så kan det være, der skal noget lovgivning til, og når man får disse styresignaler ind, kan man vurdere, om det er noget, der giver anledning til noget. Forespurgt, om der er visse områder, hvor ministeren altid bliver orienteret, eller om det er en løbende vurdering, hvor departementet fra gang til gang drøfter med SKAT, om ministeren skal orienteres, eller om der er en tredje model, man følger, idet det vel ikke er en helt konkret vurdering hver gang, forklarede vidnet, at rammen for det er, at hvis det kan have en eller anden politisk vinkel eller interesse, skal styrelsen tænke over, om det er noget, der er relevant. Hvis de er i tvivl, kan de ringe ind og spørge, men det vil typisk være, hvor man tænker, at her vil der komme noget kritik af mere politisk karakter. Forespurgt, om det således er styrelsen, der henvender sig, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er sket, at vidnet er gået den anden vej, hvor hun har henvendt sig til styrelsen for at drøfte et styresignal, forklarede vidnet, at det er det ikke. Hun kan sjældent vide, at et styresignal er der, før hun får besked. Foreholdt, at man ved meget i vidnets stilling, når man holder øje med tingene, og forespurgt, om det er sket en gang imellem, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, men det kan selvfølgelig være sket.

JURIDISK FORUM

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

"Den juridiske direktør er formand for og mødeleder i Juridisk Forum."

Forespurgt, hvorfor Juridisk Forum blev etableret i forbindelse med den struktur, der blev etableret i 2010, forklarede vidnet, at hun ikke kender den nærmere baggrund. Meget af forberedelsen af den nye organisering og struktur foregik i en periode op mod den 1. januar 2010, og det var ikke et forløb, hun var en del af. Hun blev først udnævnt den 1. februar 2010, og hun var en af de nye direktører, der trådte ind i organisationen. Forespurgt, om vidnet således på dette tidspunkt ikke vidste, at hun blev udnævnt, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke, idet hun først blev udnævnt i januar 2010. Foreholdt, at man nogle gange godt kan være med i det forberedende arbejde, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Det foregik meget lukket. Forespurgt, om vidnet først blev introduceret for den nye organisation, da den blev meldt ud, forklarede vidnet, at det gjorde hun stort set. Det var måske et par dage før, men det var stort set samtidig.

Juridisk Forums beslutningsproces

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at Juridisk Forum var et forum, hvori man traf beslutninger, eller et forum, hvori man drøftede ting, forklarede vidnet, at det mere var et forum, hvor man drøftede. Juridisk Forum bestod af de to direktører fra Jura og Samfundsøkonomi, de fem fagdirektører og så to fagdirektører fra et andet forretningsområde, der hed Borger og Virksomhed. Det var mest emner af processuel og orienterende karakter inden for det juridiske område, som var på dagsordenen – fx ny lovproces, opdatering af Retssagsinstruksen o.l. Hun vil sige, at det mest var et vidensdeling- og koordinationsforum. Forespurgt, om det var vidnet som formand eller direktør, der traf beslutningen, når der i tilknytning til de ting, man drøftede og koordinerede, skulle træffes en beslutning, forklarede vidnet, at det flugtede med de almindelige beslutningsprocesser. Hvis det var noget, som hun eller den samfundsøkonomiske direktør i forvejen kunne beslutte inden for deres felt, ville de kunne beslutte det. Hvis de to fagdirektører fra Borger og Virksomhed ikke havde selvstændig beslutningskompetence, og de fx ikke var enige, ville det blive løftet op, og så var det ikke noget, de afgjorde ved flertalsafstemning i dette forum. Hvis det var sager, som naturligt inden for det almindelige hierarki skulle op til ministeren eller departementschefen, blev de lagt op på sædvanlig vis. Forespurgt, hvad der ligger i, at noget blev "lagt op på sædvanlig vis", herunder om det var direktionsrepræsentanten, dvs. vidnet eller den samfundsøkonomiske direktør, der gjorde det, forklarede vidnet, at der i så fald kom et oplæg i form af en forelæggelse, hvor først hun skrev under, hvorefter den gik videre til departementschefen, som skrev under, og endelig gik den til ministeren. Forespurgt, om det således skete gennem formanden – og dermed vidnet – hvis noget skulle bæres videre fra Juridisk Forum og opad til beslutning, forklarede vidnet, at det gjorde det, hvis det lå inden for hendes felt. Hvis det var et emne, der ligeså meget vedrørte Borger og Virksomhed, og de var uenige, kunne det også køre op i deres regi, og så kunne man tale om det efterfølgende.

Juridisk Forums formål

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4350 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

> *"1. Formål/opgaver*
>
> …
>
> *Juridisk Forum sikrer en løbende overvågning af udviklingen i anvendelsen af det eksisterende regelsæt.*
>
> …

Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:

…

Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."

Forespurgt, hvad der lå i denne opgavebeskrivelse, forklarede vidnet, at hun læser det ind i det, som var hovedformålet med hele denne omorganisering, nemlig helhedstænkning. Man skulle forsøge at tænke både administrative, lovgivningsmæssige og økonomiske aspekter ind i hele organisationen og i alle de beslutninger, der blev truffet, og man skulle inddrage de erfaringer, der blev gjort i driften. Hvis der var noget, som de i driften tænkte var et problem, skulle de have mulighed for at løfte det ind, lige så vel som der i driften skulle være en forståelse for, at den lovgivning, der blev udarbejdet, nogle gange var nødvendig ud fra nogle andre prioriteringer eller aspekter, end man måske lige selv så, hvis man sad i driften. Det var det, der var tankegangen.

Foreholdt, at det af det foreholdte fremgår, at Juridisk Forum skulle sikre en løbende overvågning af udviklingen i regelanvendelsen, og forespurgt, hvordan overvågningselementet foregik i praksis, forklarede vidnet, at det var gennem den før omtalte indmelding, hvis der var noget, der var problematisk, og hvor man fx kunne høre noget fra dem, der sad med problemstillingerne. Der kunne også være andre rapporteringssituationer, hvor der blev meldt noget ind. Det var dog ikke sådan, at man gennemgik konkrete afgørelser, hvis det er sådan, det foreholdte bliver læst. Forespurgt, om der var nogen form for systematisk kontrol eller monitorering, forklarede vidnet, at det var der ikke af afgørelser. Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt der burde være det, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at man kunne stille det samme spørgsmål med hensyn til den forvaltning, der var på forskellige områder, hvor man ikke så på de enkelte afgørelser, men mere så på, hvordan et område blev forvaltet, herunder hvordan det var organiseret, om der var nogle advarsler omkring et område osv., og forespurgt, hvordan overvågningen med hensyn til sådan nogle ting foregik, forklarede vidnet, at man skal forstå, at hele driften, hvor man traf afgørelser, lå i de seks regioner, der hed SKAT. Det forretningsområde, der havde procesejerskab og systemejerskab ud mod driften, var Borger og Virksomhed. Det var der, driften var. Den opgave, der lå i Jura og Samfundsøkonomi, og som spejlede sig ind i Juridisk Forum, var den, man havde i et departement, dvs. at udarbejde lovgivning og reagere, hvis der blev meldt problemstillinger ind. Som det fremgår af den sidste del af det foreholdte, kunne det også spejle sig ind i det, man på det tidspunkt

kaldte et "hul", altså en utilsigtet anvendelse af reglerne. Der var det, der hed early warnings, hvor man fra driften kunne melde ind, at man mente, at der var et problem, hvor reglerne ikke anvendtes efter hensigten, og så blev det håndteret. Det var ikke sådan, at man havde fingrene nede i afgørelserne. Det var der – i den periode også af andre grunde – en vis distance til. Foreholdt, at spørgsmålet gik på, om man overvågede enkelte forvaltningsområder, idet det af det foreholdte fremgår, at man skulle sikre "en løbende overvågning af udviklingen i anvendelsen af det eksisterende regelsæt", og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det også på dette område foregik ved, at nogen kom med noget til vidnets afdeling, forklarede vidnet, at det, hun forsøgte at forklare, var, at det skal tænkes ind i den organisering, der på dette tidspunkt var af Skatteministeriet, hvor driftsdelen ikke var placeret i Jura og Samfundsøkonomi. Derfor var der ikke grundlag for at foretage en sådan overvågning.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 4350 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

> *"Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:*
>
> …
>
> *Udnyttelsen af reglerne overvåges, så der kan handles hurtigt, hvis der opstår en utilsigtet anvendelse af reglerne."*

Foreholdt, at vidnet selv nævnte early warnings som et eksempel, hvis der opstod utilsigtet regelanvendelse, og at early warnings kom nedefra og op, og forespurgt, om de i Juridisk Forum havde nogen instrumenter til brug for monitorering af regeludnyttelsen eller udefrakommende forstyrrelser, eller om alt kom nedefra, forklarede vidnet, at hun vil mene, at det kom nedefra. Der kunne selvfølgelig godt være nogle medarbejdere i et kontor, som havde en relation og noget kommunikation ud mod nogle rådgivere, og som i den forbindelse kunne høre et eller andet, men der var ikke en systematisk monitorering af området. Parallelt var der jo Intern Revision, som mere beskæftigede sig med overvågning af nogle konkrete områder.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev introduceret for TRACE-projektet, forklarede vidnet, at hun mener, at det var, da det kom på Juridisk Forum i foråret 2010. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad hun blev bekendt med i relation til TRACE-projektets formål, forklarede vidnet, at hun jo læste den forelæggelse, der kom på Juridisk Forum, og som fagdirektøren for det internationale arbejde havde skrevet. Hun forholdt sig mest til, at hun tænkte, at det var et område, som han kendte, og

at det formentlig var fornuftigt at lægge nogle ressourcer i det. På det tidspunkt var det mere en ressourcediskussion, dvs. om de skulle prioritere det, og det havde de så oppe at vende på et møde i Juridisk Forum, hvor der var opbakning til at prioritere det. Efterfølgende var der så en drøftelse med Borger og Virksomhed om, hvorvidt de havde mulighed for at stille ressourcer til rådighed.

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om formålet med TRACE-projektet, forklarede vidnet, at det ikke var noget, hun kendte til på forhånd, og det var heller ikke noget, hun dykkede ned i. Det var en lidt mere overordnet tilgang. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad hun tænkte om tidsperspektivet i TRACE-projektet, altså hvornår det i givet fald kunne udmøntes i noget konkret, forklarede vidnet, at hun tænkte, at det var noget, der tog lang tid. Det var et internationalt arbejde, og det var helt naturligt, at når der var mange lande, der skulle blive enige om noget, var det ikke noget, der skete lige med samme.

Foreholdt af advokat René Offersen, at vidnet forklarede, at hun ikke kendte noget til TRACE-projektet forud for primo 2010, og forespurgt, hvilket kontor vidnet var kontorchef for, før hun blev udnævnt til juridisk direktør, forklarede vidnet, at det var et kontor, der havde med person- og pensionsbeskatning at gøre, og at det lå uden for dette felt.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet erindrer uden for møderækken i Juridisk Forum at have drøftelser med Ivar Nordland, Peter Loft eller andre om TRACE og mulige løsninger, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede sin rolle og opgave i forhold til TRACE-projektet fra 2010, hvor hun blev juridisk direktør, forklarede vidnet, at hun oplevede det sådan, at den opgave blev varetaget meget selvstændigt af fagdirektøren for det internationale arbejde, Ivar Nordland. Han kom på det tidspunkt, hvor der var behov for at tage stilling til, om det skulle prioriteres, og om der skulle afsættes nogle ressourcer. Det fik han opbakning til, og så forventede hun egentlig, at Ivar Nordland løb videre med det projekt, og at han kom tilbage, hvis der viste sig et behov for, at hun skulle tage stilling til eller inddrages i noget.

11. februar 2010 – møde i direktionen

Foreholdt, at vidnet ikke deltog i mødet, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet blev udnævnt til juridisk direktør pr. 1. februar 2010, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 244 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *11.*
>
> *Emne:*
> *Nettokildeskat på udbytter*
>
> *Direktionsmedlem:*
> *PL*
>
> *Materiale:*
> *1. Forelæggelse for departementschefen*
>
> *Forventet tidsforbrug:*
> *Opdateres i endelig dagsorden"*

Forespurgt, om man fik dagsordenen på forhånd, når man var medlem af direktionen, eller om det var en, man først fik til mødet, forklarede vidnet, at de normalt blev sendt ud på forhånd. Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over dagsordenen, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, at hun lige så den foreholdte dagsorden. Hun har forud for dagens afhøring undersøgt, om det kan være rigtigt, at hun ikke deltog i mødet, men det er det. Hun var til seminar i Nyborg.

Forespurgt, om det var første gang, man drøftede emnet om nettokildeskat på udbytte på et direktionsmøde, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på, men dette møde i direktionen var jo et af de første møder.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsorden "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"Anledning: EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter.*
>
> …
>
> *En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perio-*

den 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelses-satsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvornår hun første gang så dette notat, forklarede vidnet, at hun mener, det var i Juridisk Forum. Hun mener ikke, hun så det før. Det burde selvfølgelig være sendt ud til dette direktionsmøde, men der hæftede hun sig ikke ved det. Foreholdt, at der i det foreholdte henvises til en tidligere forelæggelse for departementschefen fra oktober 2009, og forespurgt, om vidnet var inde over den forelæggelse, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om det var en forelæggelse, vidnet hørte om, mens arbejdet pågik i efteråret 2009, forklarede vidnet, at det var det ikke. På det tidspunkt var hun kontorchef for et helt andet område.

Foreholdt, at den medarbejder, som udarbejdede dokumentet i efteråret 2009, har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det gjorde et stort indtryk på hende, at man stort set gik i nul, og at det var noget, hun fortalte bredt om i departementet, som var et lille sted, også til en bredere kreds end sine egne foresatte, og forespurgt, om det er noget, vidnet erindrer, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun læste det foreholdte afsnit, forklarede vidnet, at det vil være en efterrationalisering nu. Når man ser det nu og ved, hvad der skete, så tænker man jo, at det var skidt, men hun husker ikke, hvad hun tænkte dengang. Forespurgt, om vidnet husker, at hun læste notatet, eller om hun først blev opmærksom på notatet senere hen, forklarede vidnet, at hun husker, at de havde det på Juridisk Forum. Hun husker, at det var et spørgsmål om, hvorvidt det skulle prioriteres, og det var vel ud fra en betragtning om, at det ikke så godt ud. Problemstillingen var godt nok overladt til Intern Revision, men hvis TRACE på nogen måde også kunne bringe det videre, syntes de, at det lød fornuftigt. Det, der var i fokus på Juridisk Forum, var spørgsmålet om, hvorvidt der skulle arbejdes videre med TRACE. Foreholdt, at det i næstsidste linje af det foreholdte fremgår, at det var "uden mulighed for kontrol", og forespurgt, om det var en oplysning, vidnet hæftede sig ved, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsorden "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"Spørgsmålet om aktiv deltagelse og i særdeleshed den eventuelle bemanding fortjener drøftelse i direktionen. Viden om IT og skatteadministrative forhold vil være i centrum.*
>
> *Ivar Nordland"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dato:*
> *100211*
>
> *Dagsordenspunkt:*
> *11*
>
> *Emne:*
> *Nettokildeskat*
>
> *Beslutning:*
> *Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."*

Forespurgt, om vidnet som direktionsmedlem modtog denne beslutningsprotokol, forklarede vidnet, at det ville hun normalt gøre, men hun husker ikke, om hun modtog denne. Det ville være naturligt, at hun gjorde. Forespurgt, hvordan vidnet blev orienteret om, at der nu var en opgave i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at der i afdelingen var et kontor, der hed Koordinering, som var en form for sekretariat. Kontoret ville få denne besked, og så forberedte de en tilsvarende dagsorden for Juridisk Forum, som blev sendt ud til mødet. Til visse af møderne blev der udarbejdet en kommenteret dagsorden, hvor hun som mødeleder fik nogle stikord til, hvad mødet handlede om. Forespurgt, hvad der nærmere lå i beslutningen om, at "Oplægget skal drøftes i Juridisk Forum" og "Der skal laves et oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det" – vel vidende, at vidnet ikke var med til at formulere beslutningen, fordi hun ikke deltog i mødet – forklarede vidnet, at det betød, at der skulle tages stilling til, om der skulle afsættes ressourcer til det. Det er sådan, hun læser det nu, dvs. at det oplæg, som var lagt op i direktionen, blev lagt videre til Juridisk Forum, for at man skulle tage drøftelsen der. Forespurgt, om det så var en uddelegering, så vidnet

som formand kunne træffe beslutningen, forklarede vidnet, at det hænger sammen med det, hun forklarede tidligere, og som måske er meget godt eksemplificeret af det, der videre skete i Juridisk Forum. Hun kunne ikke som sådan beslutte, at Borger og Virksomhed skulle stille ressourcer til rådighed, hvilket de var tilbageholdende med. Hun lagde så pres på, hvorefter de endte med at gøre det, men hvis de havde sagt, at det ville de ikke, eller det kunne de simpelthen ikke, så måtte de have løftet det op til deres direktør, og så havde de taget en drøftelse på tværs.

Forespurgt, hvad opgaven så var i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det vel var at få forklaret de repræsentanter, der skulle stille IT- og administrative ressourcer til rådighed, at dette kunne være en god vej at gå. Forespurgt, om det foreholdte om, at "Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det", var en opgave, der blev placeret i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, at der blev skrevet et særskilt oplæg om det. Hun mener, at det blev taget mundtligt. I og med at de nåede til enighed om at bemande dette projekt, blev der ikke udarbejdet et skriftligt grundlag. Det foreholdte kunne tyde på, at man i direktionen ikke var helt enige om, hvorvidt det skulle prioriteres eller ej, og derfor sagde man, at man måtte komme med bevis for, at dette kunne være en god måde at prioritere på. Men i og med at de nåede til enighed, blev der ikke gjort mere ved det. Foreholdt, at sætningen vel var en bestilling, fordi direktionen havde et ønske om at finde ud af, hvilke fordele der ville være ved at gå ind i projektet, forklarede vidnet, at det var det i forhold til, om projektet skulle prioriteres ressourcemæssigt. De blev så enige om, at det nok var fornuftigt at gøre det, og de endte med at stille en person til rådighed. Hun har heller ikke set andet på det, så hun vil tro, at udkommet blev, at der ikke blev skrevet yderligere. Forespurgt, om der vidnet bekendt nogensinde blev udarbejdet den ønskede analyse af, hvad man i givet fald fik ud af projektet, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke hende bekendt. Forespurgt, om det var en analyse, som Juridisk Forum fik ansvaret for, når man henlagde det til en drøftelse i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at der står et oplæg og ikke en analyse. Med de øjne, hun læser det nu, og sådan som hun kender måden at formulere sig på, opfatter hun det som et spørgsmål om, at der var lidt uenighed om, hvorvidt det skulle prioriteres eller ikke prioriteres. I og med at de blev enige om at prioritere det, var der ingen grund til at bruge ressourcer på et oplæg om, hvorvidt det skulle prioriteres eller ej, som i givet fald skulle have været tilbage til direktionen. Nu blev opgaven løst, og der blev stillet ressourcer til rådighed, og så kørte man videre derfra. Forespurgt, om man således besluttede sig for at stille ressourcer til rådighed, uden at undersøge, hvad man fik ud af det, forklarede vidnet, at det var beskrevet i indstillingen, at det kunne bidrage til løsningen af nogle af udfordringerne, og det var tilstrækkeligt. Forespurgt, hvem der efter vidnets læsning af teksten havde fået til opgave at udarbejdet et oplæg, forklarede vidnet, at når det var drøftet i Juridisk Forum, skulle man blive enige om, hvem der skulle udarbejdet et oplæg. Der står ikke, præcis hvem der skulle gøre det,

altså om det var fagdirektøren for det internationale arbejde, eller hvem det i givet fald var. Forespurgt, om det burde have været Juridisk Forum, der besluttede det, forklarede vidnet, at det bliver meget hypotetisk. Det er ikke en drøftelse, der var på det tidspunkt, som hun husker det. Der var ikke en overvejelse om, at de skulle skrive yderligere om det. Det var et spørgsmål om, at det skulle besluttes, om der var mulighed for at prioritere denne opgave.

2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev forevist ekstraktens side 250 (2010-03-01 - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010), hvoraf fremgår, at den kommenterede dagsorden var stilet til vidnet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at den kommenterede dagsorden blev sendt til formanden og kun formanden, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 251 (2010-03-01 - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

> *"5. EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter*
>
> *Notat er sendt ud med materialet. Ivar har meldt tilbage, at han deltager i mødet. Jeg går ud fra, at han gennemgår problemstillingen."*

Forespurgt, hvordan den pågældende problemstilling blev gennemgået, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen erindring om her 10 år efter mødet.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibus-*

depoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."

Forespurgt, om vidnet erindrer, om det forhold, at man havde en ordning, der blev administreret uden mulighed for kontrol, blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun husker ikke drøftelsen, og hun husker særskilt ikke, at de gik ind i en juridisk diskussion af, om der skulle være mulighed for kontrol. Det ville hun nok snarere have husket. Forespurgt, om vidnet erindrer, om der på dette eller et senere tidspunkt var overvejelser om, hvorvidt det var foreneligt med de forvaltningsretlige krav til en afgørelse, forklarede vidnet, at den diskussion var der ikke. Forespurgt, om der var overvejelser om de generelle hjemmelsbetragtninger, herunder kravet om materiel hjemmel for at foretage en udbetaling, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var ikke den måde, de opfattede hverken dette eller det, der senere kom fra Intern Revision. Det var et spørgsmål om, at man så noget administration, der så ud til ikke at fungere optimalt. Det var noget ude i driften, som man ikke direkte havde fingrene nede i. I Juridisk Forum så de på, om der var noget, de kunne bidrage med i forhold til at ændre en bekendtgørelse eller noget i lovgivningen. De så ikke på den konkrete administrative forvaltning.

Forespurgt, hvor tilsynet eller kontrollen med, at der blev administreret lovligt – herunder om man fx i forsvarlig grad kontrollerede, at de penge, man udbetalte, nu også skulle udbetales, inden man traf en afgørelse – burde være i denne periode, hvor man havde en enhedsorganisation, og hvor man havde lagt SKAT's juridiske dele sammen med departementets, forklarede vidnet, at den juridiske afdeling var dér, hvor man foretog den generelle lovfortolkning. Der skulle jo også være nogen, der traf afgørelserne, og som vidste, hvad de havde med at gøre, og som traf korrekte afgørelser på det niveau. Den del var ikke lagt ind i departementet. Der var i departementet ikke nogen tæt monitorering af konkret afgørelsesvirksomhed. Foreholdt, at det ikke drejer sig om en monitorering af en konkret afgørelsesvirksomhed, eller om den ene eller anden afgørelse var korrekt eller forkert, men at det her var en oplysning om, at der var tilrettelagt en forretningsgang, som helt generelt oplyses at være uden mulighed for kontrol, forklarede vidnet, at hele det setup, der var til at monitorere og styre driften, med procesejere og systemejere, der tilrettelagde forretningsgangen, lå i Borger og Virksomhed. Det var ikke en opgave, som Jura og Samfundsøkonomi havde nogen forudsætninger for eller havde en historik for at varetage – eller som de så sig selv som nogen, der skulle varetage. Når det blev beskrevet, var det ikke, for at de skulle dykke ned i det og sige, at dette var et problem, og hvordan det skulle håndteres. Det var mere et spørgsmål om, at der foregik noget internationalt arbejde, som måske kunne spille tilbage til driften og dermed berige det på en eller anden måde, og om de skulle sætte ressourcer af til at være med

i det. Det var det, de forholdt sig til. Det kan godt være, der var beskrevet noget til baggrund, men det var ikke, for at de skulle gå ned i den baggrundsinformation og sagsbehandle på den. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var nogen, der skulle det, og i givet fald hvem, forklarede vidnet, at hun ikke helt konkret kan sætte navn på, men hendes bedste bud er, at den tætte kontakt til driften lå i Borger og Virksomhed. Derudover var der så spørgsmålet om Intern Revision og Revisionsudvalget og tilsynet, og hvad der lå deri, som alt sammen lå i Økonomi. Forespurgt, om det skal forstås således, at det er vidnets opfattelse, at det var Borger og Virksomhed og driften – eller én af de to – der havde opgaven med at gøre noget ved det, hvis der skulle gøres noget ved det, og det ikke var Juridisk Forum, der skulle gribe ind, forklarede vidnet, at man jo også efterfølgende, da man fik revisionsrapporten, nedsatte en arbejdsgruppe i regi af Borger og Virksomhed. Det var dem, der havde en nær opgaveløsning ud mod driften.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4191 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"4.1.7 Juridisk direktør*
>
> *Den juridiske direktør har det overordnede ansvar for at sikre den størst mulige kvalitet og retssikkerhed i lovgivningen og de afgørelser, der træffes på baggrund heraf.*
>
> …
>
> *Den juridiske direktør har sammen med koncerndirektøren det overordnede ansvar for, at bevæggrunde bag og erfaringer med regelsættet flyder frit i koncernen."*

Forespurgt, om ikke man som juridisk direktør skulle tage aktion, når man fik en oplysning om, at her var et område, som blev administreret uden mulighed for kontrol, forklarede vidnet, at det er det, hun har forsøgt at forklare tidligere – at det ikke er sådan, det skal læses. Bemærkningen om, at det skete uden mulighed for kontrol stod inde i en sætning i et dokument, og det var ikke noget, hun hæftede sig ved. Som hun forklarede tidligere, var den brede beskrivelse af dokumentet et spørgsmål om, hvorvidt der skulle afsættes ressourcer til projektet. Hvordan administrationen helt konkret foregik ude i driften, lå lige et skridt længere væk.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4191 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"Den juridiske direktør har sammen med koncerndirektøren det overordnede ansvar for, at bevæggrunde bag og erfaringer med regelsættet flyder frit i koncernen.

Det sker ved bred inddragelse af alle kompetencer, der har betydning for udformningen af ny lovgivning og administrationen heraf."

Vidnet forklarede, at den sidste sætning netop svarer til det, hun forklarede tidligere om, at man også skulle have et blik for, hvad administrationen havde brug for, eller hvad de efterspurgte, når man udarbejdede ny lovgivning eller vejledning. Det, der drev det, var det, der var beskrevet som helhedstænkning. Nu var hun ikke med til at skrive det, men sådan som det i hvert fald blev efterlevet efterfølgende, var det ikke et spørgsmål om, at man skulle ned i denne overvågning og monitorering af konkrete afgørelser eller af den konkrete administration. Det var mere et spørgsmål om helhedstænkning, og hvordan man tænkte på tværs inden for det felt, der var Jura og Samfundsøkonomis afdeling, som mere var den generelle lovgivning og vejledning.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

"Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%."

Foreholdt, at når dette læses bagud, er der her nogle blinklys, der blinker, forklarede vidnet, at det er der netop, når man læser bagud, og når man læser dette ene dokument. Der kommer hundredvis af sager til hende om måneden, og dette var en del af noget, der bare skulle motivere. Dette var motivationen fra Ivar Nordlands side. Sådan aber dabei kunne dette være en god idé, altså også af denne grund. Det var jo ikke en indstilling til hende om, at her var et meget stort problem, og at man skulle gøre sådan og sådan. Hvis man vil præsentere noget for nogen i systemet om, at der skal handles på noget, så skal det jo præsenteres som noget, man konkret skal forholde sig til. Med den mængde af sager, der kom, læste hun ikke ned i enkelte formuleringer og tænkte, at her måtte hun selv lige tænke sig til, hvad dette drejede sig om, og at dette også var et problem. Derudover lå det uden for hendes ansvarsområde.

Advokat René Offersen henviste til ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

"Problemstillingen er nu overladt til intern revision."

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

"Dato:
100302

Punkt:
5

Emne:
EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter

Beslutning/drøftelse:
Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary."

Forespurgt, om vidnet forholdt sig til disse dokumenter, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet erindrer noget om processen, og om Ivar Nordland tilkendegav, hvad det materielle indhold egentlig var i OECD's forslag, forklarede vidnet, at hun ikke har nogen erindring om, hvad der blev sagt på mødet. Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser på dette møde om en tidshorisont, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 242 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

"Der er en lang række udestående spørgsmål både af legal og administrativ natur. Hvorledes sikres betryggende grænseoverskridende kontrol og håndhævelse af hæftelse for fejl eller svig?"

Forespurgt, om vidnet erindrer drøftelser om disse legale udstående spørgsmål, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Hun tvivler på, at de var så langt nede i en drøftelse. Som hun forklarede indledningsvist, var Juridisk Forum mere et koordinerings- og vidensdelingsforum vedrørende nogle processuelle ting. Det var ikke sådan, at de gravede sig dybt ned i forskellige problemstillinger. Forespurgt, om vidnet

erindrer, at man i drøftelserne var inde over mekanikken, eller hvad der ville komme ud af det, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

> *"Beslutning/drøftelse:*
> *Notat var udsendt til mødet. Ivar omdelte nogle eksemplarer af rapport og summary. OECD ser gerne at de nordiske lande går foran - eventuelt som foregangslande indfører et system for indberetning af oplysninger til kildestat og bopælsstat, så modtagere af aktieudbytter kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Borger og Virksomhed kigger på det og vender tilbage med et bud på IT-folk - gerne med erfaring fra lignende områder f.eks. rentebeskatningsdirektivet. Derudover findes folk fra Jura og Samfundsøkonomi.*
>
> *Ansvarlig:*
> *Birgitte Christensen*
> *Ivar Nordland"*

Vidnet blev forevist ekstraktens side 98-99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures).

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 116 (2010-01-12 (2) - TRACE draft implementation package).

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun første gang så disse to dokumenter, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Ud af referatet ser det ud til, at dokumenterne blev omdelt, men hun har ikke læst dem forud for forberedelsen til dagens afhøring.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

> *"Ansvarlig:*
> *Birgitte Christensen*
> *Ivar Nordland"*

Forespurgt, hvorfor vidnet og Ivar Nordland blev udpeget som ansvarlige på dette punkt, forklarede vidnet, at det var via dem, man skulle finde ressourcerne. Det er svært at se, at det skulle være nogen af de andre, der skulle være ansvarlige. Forespurgt, om der i beslutningen om, at de nu havde ansvaret, også lå, at de skulle forholde sig til, om det gav mening, eller om de nu bare skulle køre løs, forklarede vidnet, at hun opfattede det sådan, at de skulle finde de ressourcer, der skulle til for at gå ind i dette arbejde.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der var et møde i direktionen, hvor vidnet ikke var til stede, hvor man besluttede, at det skulle overvejes, hvad der var i det for Danmark, hvorefter ansvaret blev givet til vidnet og Ivar Nordland, som igangsatte en proces uden egentlig at have gennemanalyseret det, forklarede vidnet, at hun ikke mener, det var det, der lå i den formulering fra direktionen. Det er en gisning, men den blev aldrig læst, som om der skulle udarbejdes en eller anden nærmere vurdering af projektet. Den blev læst sådan, at de skulle blive enige om, hvorvidt de skulle gøre det eller ikke gøre det. I og med at Borger og Virksomhed endte med at stille en medarbejder til rådighed, så var problemet løst i forhold til, at de arbejdede videre med det, og så så de, hvad der kom ud af det. Det var jo ikke unormalt, at man deltog i et arbejde i OECD. Forespurgt, om det var normalt, at man deltog i et arbejde uden at have gjort sig klart, om det arbejde meningsfuldt kunne gøre det lettere for Danmark, forklarede vidnet, at hun læser Ivar Nordlands indstilling sådan, at det havde man overvejet, og det var den indstilling, han kom med. Det var Ivar Nordland, der varetog det område, og hun havde tillid til hans indstilling. Det var på den måde, de gik videre derfra.

Vidnet blev foreholdt, at Ivar Nordlands indstilling (ekstraktens side 241) er dateret den 5. februar 2010, og at man på mødet i direktionen den 11. februar 2010 (ekstraktens side 248) besluttede, at der skulle laves et oplæg om, hvad man i givet fald fik ud af det. Foreholdt, at Ivar Nordlands indstilling af 5. februar 2010 om, at projektet var en god idé, blev behandlet på direktionsmødet, hvor man besluttede, at der skulle laves et oplæg, hvorefter indstillingen gik videre til Juridisk Forum, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i Juridisk Forum så satte skibet i søen uden at lave det oplæg, der var blevet besluttet, fordi man nu havde fundet ressourcerne, forklarede vidnet, at det er korrekt forstået, bortset fra at hun ikke ved, hvad der præcist lå i, at der skulle laves et oplæg.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 257 (2010-03-02 (2) - Fortløbende beslutningsprotokol bl.a. indeholdende punkter fra møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010, pkt. 5 "EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter"):

"Status:
100412 Ivar har bedt Jan og Richard om tilbagemelding inden den 19. april 2010. Richard har meldt tilbage, at de ikke kan stille med nogen IT-folk. På Birgitte og Ivars opfordring vil Jan Lund vende det igen og vende tilbage senest fredag den 16. april.
100504 Troels Holst Larsen deltager fra Borger og Virksomhed og Søren Aslak og Andreas Bo Larsen deltager fra Jura og Samfundsøkonomi"

Forespurgt, om vidnet kan beskrive forløbet vedrørende disse punkter, forklarede vidnet, at Ivar Nordland af Richard Hanlov fik at vide, at der ikke var mulighed for at stille ressourcer til projektet. Det blev Ivar Nordland ærgerlig over, og så tog han kontakt igen via Jan Lund, hvorefter de vendte tilbage med, at de alligevel stillede med en ressource, hvilket Ivar Nordland kvitterede for og var meget tilfreds med.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4673 (2010-04-21 (1) - E-mail fra Ivar Nordland til OECD vedr. danske deltagere til TRACE-projektet):

"Regarding the IT group the member states were asked to find an IT expert who has experience supporting automatic exchange of information. We are having some difficulties finding an available person, but we envisage mailing you the name and mailing address latest on Friday 23 April 2010.

Regarding the TRACE group it self the Danish Participants will be Søren Aslak (Soeren.Aslak@skat.dk) and Andreas Bo Larsen (Andreas.Larsen@skat.dk) both from the central tax administration."

Foreholdt, at vidnet modtog e-mailen cc., og forespurgt, hvilken rolle vidnet havde i dette forløb, forklarede vidnet, at hun opfatter det som ren orientering om, at nu havde han skrevet. På dette tidspunkt var der stadig et spørgsmål om den tredje person, så hun opfatter det ikke som andet end ren orientering.

Afgrænsning af SIR 2010-arbejdsgruppens opgaver

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave):

"Jeg har trukket det udenlandske element ud, i den fil jeg har sendt til Jens. Det er vel OK, efter at det udenlandske element behandles i OECD sammenhæng, hvor du også er med. Ikke sandt?"

Forespurgt, om vidnet var inde over beslutningen om at trække refusionselementet ud af arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun har ikke tidligere set den foreholdte e-mail, og det står hende uklart, hvad det udenlandske element var. Foreholdt, at det udenlandske element var det problem om refusion af udbyttebeskatningen, der blev påvist af SIR, og at det blev trukket ud af arbejdsgruppens kommissorium, og forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man på dette tidspunkt skar arbejdsgruppen til, forklarede vidnet, at det ikke er noget, der står klart for hende.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 60-61 (Ivar Nordlands forklaring):

> *"Foreholdt, at der var en viden om et problem i produktionen, nemlig at der ikke blev kontrolleret noget, forklarede vidnet, at det var den samme viden, som man fik i SIR's 2010-rapport. Foreholdt, at man der troede, at man kunne løse problemet via OECD, men at man derefter blev klar over, at det kunne man ikke, og forespurgt, om ikke man derfor skulle finde en anden løsning, og om det var den person, der sad og stemplede ansøgningerne, der skulle gøre det, forklarede vidnet, at TRACE-rapporten aldrig havde postuleret eller havde gået ud på, at man skulle løse noget som helst kontrolproblem vedrørende refusionsordningen. Foreholdt, at man skulle løse de erkendte problemer eller i hvert fald dele af dem, forklarede vidnet, at den direkte anledning til TRACE var, at de havde parallelle ordninger, som efter hans bedste opfattelse ikke var lige så gode, som koncepterne viste sig at være. Dem kunne SKAT arbejde videre med, hvis de mente, at de var bedre, og det gjorde SKAT – så vidt han ved – også. Det var dog ikke noget, han var involveret i."*

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse var en sammenhæng mellem TRACE og de aktuelle problemer, der var i udbytteafdelingen, eller om det var to separate ting, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt ikke var nede at se på, hvilke problemer der var i udbytteafdelingen, hvordan de administrerede eller hvem og hvor mange der sad i afdelingen. Det var ikke en viden, de på det tidspunkt havde i Juridisk Forum eller i Jura og Samfundsøkonomi. Det var et spørgsmål om, at man kunne se, at der var nogle problemer med noget afstemning, og det, som Jura og Samfundsøkonomi så kunne bidrage med, var nogle regelændringer af den ene eller anden karakter. På samme tid nævnte man så dette TRACE-projekt, men der var ikke nogen dybdegående analyse eller overvejelser om, hvad det var for nogle problemer, og hvad der skulle til for at løse dem. Det er hun i hvert fald ikke bekendt med. Dermed var det jo også mere løst, og Ivar Nordland skrev også i sin indstilling, at det måske kunne være med til at afhjælpe nogle af problemerne.

Maj 2014 – drøftelser om fornyet dansk deltagelse i TRACE

Forespurgt, hvordan vidnet efter 2013 var involveret i TRACE, herunder om det fortsat var som ansvarlig i forhold til Ivar Nordland og hans aktiviteter, forklarede vidnet, at det var det på det formelle plan, men faktuelt var det ikke-eksisterende. Hun var ikke inde i behandlingen af TRACE efterfølgende.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1127 (2014-05-14 - E-mailkorrespondance vedr. fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt, Merete Helle Hansens e-mail af 14. maj 2014 til Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen):

> *"TRACE er udviklet af OECD i 2010-2012. Lisbeth Rømer deltog undervejs i nogle arbejdsgruppemøder i OECD.*
>
> *I 2013 har TRACE-projektet ligget stille, men der er der nu udsigt til, at OECD vil tage det op igen og begynde at videreudvikle på det efter sommerferien."*

Forespurgt, om det var noget, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det ikke er noget, hun kender til.

14. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt. Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab. Jeg skal nok tage mig af den fremtidige kontakt med OECD."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures):

> *"Executive Summary*
>
> *…*

Specifically, it describes the proposed "authorised intermediary" system. That system would allow financial intermediaries approved by a source country as "authorised intermediaries" to make claims to withholding agents for relief at source on a "pooled" basis on behalf of their customers that are portfolio investors. Investors would be able to indicate their entitlement to treaty benefits by providing a standardised investor self-declaration to the intermediary with respect to which they have a customer relationship, without procuring a certificate of residence from their home country tax authorities.

…

Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries (i.e. not through the chain of intermediaries) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 117 (2010-01-12 (2) - TRACE draft implementation package):

"EXECUTIVE SUMMARY

…

These "best practices" anticipated a system that would allow "authorised intermediaries" to claim treaty benefits on a "pooled basis" on behalf of their customers that are portfolio investors. However, an intermediary that wants to claim benefits on a pooled basis would provide to the source country tax administrators (on an annual basis, not at the time of payment) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income. It is intended that this information would be provided in a standardised form that would allow it to be used by both source and residence countries for tax administration purposes."

Forespurgt, om ikke man allerede i 2010 kunne være nået til den konklusion, som fremgår af Ivar Nordlands e-mail fra februar 2016, hvis man på det tidspunkt havde undersøgt, hvad en deltagelse i TRACE-projektet ville indebære for Danmark, forklarede vidnet, at hun ikke tidligere har set noget af det netop foreholdte, herunder Ivar Nordlands e-mail, hvorfor det bliver temmelig hypotetisk. Samtidig vil hun sige, at da Ivar Nordland skrev den foreholdte e-mail, havde man set svindelsetuppet, hvilket man ikke havde i 2010, så hun vil tro, at mindsettet var lidt anderledes. Derudover var der på dette tidspunkt sat gang i det tværministerielle arbejde, hvor man satte ressourcer af til at finde ud af, hvad man kunne gøre i forhold til at lave

en helt ny model. Fordi man netop havde set, hvad der var foregået, var der måske nogle endnu strengere krav til, hvad man tænkte, der kunne modvirke, at man efterfølgende på nogen måde igen kunne opleve svindel.

Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse havde det ledelsesmæssige ansvar for TRACE i 2016, forklarede vidnet, at det blev varetaget af Ivar Nordland. Hvis man ser på hele organisationen, så var det i sidste ende den øverste chef. Man kan sige, at det først var hende selv, så departementschefen og så ministeren, men opgaven blev varetaget af Ivar Nordland.

Foreholdt, at det nu har været drøftet flere gange, hvad der lå i det opdrag, der kom fra direktionen i februar 2010 (ekstraktens side 248), og forespurgt, om ikke man allerede i 2010 – hvis man havde lavet et oplæg om, hvad man fik ud af projektet – havde haft den erkendelse, som Ivar Nordland kom med i februar 2016, forklarede vidnet, at det er fuldstændig hypotetisk. Hun tvivler meget på det, fordi man jo læser dette på en helt anden måde, når man ved, at der blev svindlet for 12,5 mia. kr., end i 2010, hvor man tænkte, at det var et spørgsmål om noget kontrol og noget afstemning af nogle beløb. Der var jo ingen, der på det tidspunkt havde en opfattelse af, at dette var svindel og bedrag. Hun skal ikke gøre sig klog på det – det er en efterrationalisering i forhold til noget, der foregik for lang tid siden.

Vidnet blev forespurgt, om det er korrekt forstået, at forløbet kan opsummeres således, at vidnet som nyudnævnt medlem af direktionen ikke deltog i direktionsmødet den 9. februar 2010. Efter direktionsmødet kom der en opgave til Juridisk Forum, og den drøftelse, der var i Juridisk Forum, blev baseret på Ivar Nordlands oplæg af 5. februar 2010 og hans mundtlige indstilling. Herefter besluttede man at afsætte ressourcerne til projektet og sætte det i gang. Efter vidnets læsning af direktionens beslutning var der ikke tale om et krav om en analyse, men det var mere et spørgsmål om, hvorvidt man kunne finde ressourcerne til projektet, og hvis man kunne det, kunne arbejdet begynde. Vidnet forklarede hertil, at hun netop selv lige har tjekket den kommenterede dagsorden, hvor der heller ikke stod noget om en analyse, så det er helt korrekt forstået.

SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Forespurgt, hvad vidnet kendte til de undersøgelser, der i 2009 blev foretaget i departementet vedrørende refusionsanmodningerne, og hvornår og hvordan hun blev bekendt med dem, forklarede vidnet, at hun ikke mener at være blevet bekendt med dem, før de fik revisionsrapporten i Juridisk Forum. Forespurgt, om det således var med afsæt i SIR's 2010-rapport, at vidnet blev gjort opmærksom på det arbejde, der

havde været, bekræftede vidnet dette. Derudover havde der været den før omtalte diskussion om TRACE, og om der var noget, man skulle være opmærksom på der, men det var der ikke som sådan. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets forklaring om TRACE ikke omhandlede efteråret 2009, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 251 (2010-03-01 - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

> *"5. EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter Notat er sendt ud med materialet."*

Vidnet blev endvidere på ny foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter'):

> *"… jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"... jf. en tidligere forelæggelse for departementschefen af 9/10 2009 (vedlagt som bilag 1)."*

Forespurgt, om det efter vidnets erindring var i efteråret 2010, at hun første gang så den pågældende forelæggelse, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at hun så den før. Hun husker heller ikke, at hun så den på det tidspunkt, men den må jo have været forelagt. Hun hæfter sig ved, at forelæggelsen ikke er underskrevet, hvilket en forelæggelse normalt ville være. Hun kan forestille sig, at den sikkert blev sendt frem i forbindelse med forberedelsen af mødet. Hun kan heller ikke se datoen på dokumentet. Vidnet blev foreholdt, at selve mødet blev afholdt den 7. september 2010, og at det meget vel kan være derfor, at dokumentet i undersøgelseskommissionens interne log er dateret til denne dato, men at det fremtræder som et forberedelsesdokument til brug for dette møde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede en gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland."*

Forespurgt, om vidnet erindrer at have læst dette notat og i givet fald, hvad hun tænkte, da hun fik denne oplysning, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer at have læst det. Hun har formentlig læst det, i og med at det var vedlagt, men hun tror, hun læste det i den sammenhæng, at der nu var denne interne revisionsrapport, og der var denne problemstilling ude i driften. Der blev nedsat en arbejdsgruppe i regi af Borger og Virksomhed, og til den arbejdsgruppe bidrog Jura og Samfundsøkonomi med en medarbejder i forhold til, hvis der var noget juridisk, der kunne understøtte, at man fik håndteret nogle af disse ting. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det arbejde, der blev igangsat i efteråret 2009, ikke på nogen måde påvirkede vidnet ud over SIR's 2010-rapport, bekræftede vidnet dette.

10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 282-283 (2010-05-19 - E-mail fra Peter B. Krontoft vedr. fremsendelse af SIR's 2010-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 19. maj 2010 til bl.a. Birgitte Christensen):

> *"Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende*
>
> *Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat."*

Forespurgt, hvorfor vidnet som juridisk direktør modtog denne revisionsrapport direkte fra Peter B. Krontoft, som var en del af SIR, forklarede vidnet, at det kan hun ikke nærmere redegøre for. Det var en af de få rapporter, som også efterfølgende blev tilsendt Jura og Samfundsøkonomi eller Juridisk Forum fra Økonomi med henblik på at få deres vurdering af, om der var noget juridisk, som skulle håndteres i den forbindelse. Forespurgt, om det skal forstås således, at det var undtagelsens karakter, at vidnet fik tilsendt SIR-rapporter direkte fra SIR, forklarede vidnet, at sådan husker hun det i hvert fald.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da hun fik rapporten, og hvad hun hæftede sig ved, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om hun hæftede sig ved noget særligt. Det, de beskrev, så jo kritisk ud, og det var det samme, der stod i den kommenterede dagsorden, altså at der var noget omkring afstemning og noget omkring manglende kontrol. Men hun tænkte ikke andet end, at det var en rapport, der sagde noget om, hvordan der blev administreret ude i driften. Det så ikke godt ud, og måske kunne de bidrage med noget ud over det, de så i Produktionsforum. Det var ikke sådan, at de arbejdede sig ned igennem de enkelte problemstillinger. Sådan så de ikke opgaven.

Foreholdt, at det fremgår af den foreholdte e-mail, at Steffen Normann Hansen og Jens Sørensen begge var direkte modtagere af rapporten, og forespurgt, om vidnet havde drøftelser med en eller begge vedrørende rapporten, og hvad man skulle gøre ved den, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, hun havde.

Forespurgt, om vidnet foretog vurderinger af, hvorvidt administrationen var lovlig, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Så langt var de ikke nede i vurderingen. Forespurgt, om vidnet vurderede, om der var nogle nødvendige lovgivningsmæssige initiativer, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke konkret, men der blev nedsat en arbejdsgruppe, der kunne påpege, hvis der var nogle problemstillinger. Når hun tænker tilbage, blev det også nævnt, at der blev lavet en lovændring i 2009, der gav mulighed for en bekendtgørelse. Det kunne muligvis være anledningen til, at hun også modtog rapporten, da det var et spørgsmål om at få udstedt en bekendtgørelse i overensstemmelse med den bemyndigelse, der kom i 2009-lovgivningen.

Forespurgt, om vidnet læste SIR's 2010-rapport, da den kom, eller om hun først læste den, da den skulle behandles i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hun vil tro, at hun skimmede den, da den kom, men tingene gik jo ind i det almindelige system i forhold til, at der var nogle kontorer og nogle medarbejdere, der forberedte det materiale, hun skulle forholde sig til.

Foreholdt, at lovlighed kan have mange underaspekter – fx hjemmel, og om de forvaltningsretlige regler og principper efterleves – og forespurgt, om vidnet foretog sig eller forholdt sig til nogen tilsynsmæssige elementer, da hun så rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke på anden måde, end at hun tænkte, at det var fornuftigt, at den kom ind i regi af Borger og Virksomhed og den nedsatte arbejdsgruppe i forhold til at se på, om noget skulle tilrettelægges på en anden måde. De skulle se på, hvad der egentlig foregik, og om der kunne være andre måder at administrere det på. Det var jo ikke givet, at det betød, at man skulle lave lovgivningen om. Det kunne lige så vel være, at man ændrede sine processer, eller at man fik noget systemunderstøttelse, så derfor var det naturligt, at rapporten blev håndteret i den arbejdsgruppe.

Foreholdt, at der er et krav om, at sager skal oplyses forsvarligt, og forespurgt, om vidnet – da hun læste rapporten – havde nogle overvejelser om forsvarlighed i forhold til den del af administrationen, forklarede vidnet, at det er 10 år siden, og hun husker ikke, hvornår hun begyndte at forholde sig til, præcis hvad der stod i rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 262 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"Regnskab 2 har oplyst, at det ikke ligger indenfor deres arbejdsområde at udføre egentlig kontrol omkring udbytteindberetningerne. Regnskab 2 udfører kun kontrol med, at der er angivet det udbytte, som er vedtaget i det enkelte selskab. Al anden form for kontrol omkring udbyttebeskatning ligger i Indsats."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 265-266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"7.3.1 Anmodning om refusion

…

Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til det pågældende udland. Blanketten gennemses af Regnskab 2 for at kontrollere, om alle oplysninger er med. Herefter udbetales refusionen.

Anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Det er Regnskab 2s opfattelse, at denne problemstilling besværliggør en kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie.

…

Blanketter arkiveres fysisk i Regnskab 2's arkiv i de tastede bundter. Der oprettes ingen journalsager."

Forespurgt, om der var nogen af disse tekststeder, der gav anledning til alarm, forklarede vidnet, at det selvfølgelig gav et indblik i noget, der ikke så godt ud. Samtidig taler det jo lige ind i spørgsmålet om, hvordan opgaven var organiseret, og hvor den var placeret, og om det var Regnskab eller Indsats, der skulle varetage den. Hun læste ikke ned i det detaljeniveau, når hun fik en sådan rapport. Der kom virkelig meget materiale, og der var rigtig mange sager, der kørte op mod ministeren hver dag, så det hun gjorde, var, at hun havde nogen til at se på det. Denne rapport gik ind i Juridisk Forum, og der blev udarbejdet en kommenteret dagsorden, som de tog rapporten med på. Der afspejlede sig en masse problemstillinger, som gav et billede af, at dette var kritisk, og det var de enige i, og de bakkede op om Intern Revisions anbefalinger om, at det skulle der ses nærmere på. Det var sådan set det. Det var ikke sådan, at når hun fik sager ind, så sagsbehandlede hun ned i hver enkelt sætning. Det var kun et spørgsmål om, at denne rapport omhandlede, at det var noget, der var kritisk, og det skulle der gøres noget ved. Og så gjorde de det derfra.

Forespurgt, hvor i organisationen der var et kontor eller en enhed, der tog sig af sikring af de forvaltningsretlige regler og sikring af, at man overholdt forvaltningslove og sagsbehandlingsregler osv., forklarede vidnet, at den opgave på det overordnede plan lå i hendes enhed. De skulle selvfølgelig sige, at man skulle overholde reglerne, og der blev vejledt og fortalt om forvaltningslovens regler ud i organisationen. Men det var hos Borger og Virksomhed, som havde den driftsrelaterede adgang, at man havde den direkte indflydelse på, hvordan man administrerede, hvordan man prioriterede ressourcerne, hvordan de enkelte kontorer eller enheder skulle håndtere sagerne og i hvilken kadence. Forespurgt, om der ikke centralt skulle foretages et tilsyn med det, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige andet end det, hun forklarede tidligere om, at den form for tilsyn ikke skete på dette direkte niveau, hvor man gik ud mod driften. I så fald ville det ske i Borger og Virksomhed eller i form af Intern Revision. Det lå ikke i Jura og Samfundsøkonomi. Foreholdt, at der jo netop kom en rapport fra Intern Revision, som sendte nogle alarmsignaler op, forklarede vidnet, at de også var enige i, at det så kritisk ud, og derfor nedsatte de denne arbejdsgruppe, som skulle se på, hvad kunne der gøres ved det. Der kunne komme mange initiativer ud af den arbejdsgruppe, herunder også noget, som de i Jura og Samfundsøkonomi havde herredømme over. De kunne fx udstede en bekendtgørelse, der måske gjorde administrationen enklere, eller de kunne til sin tid lave noget lovgivning. Men opgaven med at forholde sig til, hvad der foregik derude, og hvad det var for nogle processer, lå i Borger og Virksomhed.

Forespurgt, om ikke vidnet som juridisk direktør – når der kom en SIR-rapport, der blev sendt direkte til hende, og hvor der var forskellige oplysninger, der indikerede en ikke tilbundsgående sagsbehandling – skulle sikre, at der så skete en sagsbehandling i nødvendigt omfang et andet sted, forklarede vidnet, at det netop var det, hun forventede, der skete, når rapporten blev behandlet i den arbejdsgruppe, hvor der også sad repræsentanter fra den del af organisationen, som havde med driften at gøre, og som lige så vel som hun måtte mene, at der skulle ske lovmæssig forvaltning. Det tror hun ikke kun, en jurist skal mene – det skulle gerne gennemsyre hele forvaltningen. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede det som sit ansvar at følge op på, om det også skete, og om det var nok at forvente, at der var nogle andre, der tog teten, forklarede vidnet, at hun jo forventede, at den blev behandlet i det opfølgningsregime, der var i Økonomi, som fulgte op på alle Intern Revisions rapporter. Den opfølgningsrapport, de havde i Jura og Samfundsøkonomi, gik på de elementer, hvor de selv havde den direkte handlemulighed.

Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om at sende rapporten ned i det fagkontor under hende, som havde kompetencerne i forhold til de forvaltningsretlige spilleregler, forklarede vidnet, at det, de bød ind med, var, at der var en medarbejder, Andreas Bo Larsen, der kom med i arbejdsgruppen. Foreholdt, at Andreas Bo Lar-

sen ikke sad i et kontor med forvaltningsret, men i et mere procesorienteret kontor, forklarede vidnet, at sådan som det var beskrevet, var det et spørgsmål om denne bekendtgørelse om indberetninger, der tidsmæssigt kunne løse problemstillingerne.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 30 for den 8. oktober 2019 side 35-37 (Per Hvas' forklaring):

> *"Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet beskæftigede sig med bl.a. forvaltningsloven og sagsbehandlingsreglerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet fik disse områder i 2009, bekræftede vidnet dette. Han tog området med over i perioden fra 2010 til 2013 og havde det også en periode efter 2013, indtil de splittede området op.*
>
> …
>
> *Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at udbytteadministrationens aktiviteter kan betegnes som forvaltningsretlige afgørelser, der blev truffet, når folk søgte om refusion, forklarede vidnet, at han umiddelbart vil mene, at en afgørelse om, hvorvidt man kan få en refusion eller ej, må være en forvaltningsretlig afgørelse.*
>
> *Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der findes et hjemmelsgrundlag for at lempe på eller fravige de almindelige sagsbehandlingsregler om, at en sag skal være tilstrækkeligt oplyst, før man træffer en afgørelse, forklarede vidnet, at det kan han ikke sige på stående fod på dette grundlag. Foreholdt, at der efter den almindelige forvaltningsret er et krav om, at en sag skal være forsvarligt oplyst, inden man disponerer som myndighed, fx hvis man har en proces, hvor der sendes en ansøgning, hvorefter myndigheden skal beslutte enten at give medhold eller at give afslag, og at det er myndighedens ansvar at sikre denne oplysning af sagen, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, at der noget sted i skatteproceslovgivningen findes nogen lempelse af dette generelle forvaltningsretlige princip, forklarede vidnet, at det husker han ikke på stående fod. I relation til de konkrete afgørelser, der blev truffet, ville det være SKAT Jura, der skulle have forholdt sig til det spørgsmål, som vedrører en fortolkning af regelsættet i relation til de afgørelser, de traf.*
>
> …
>
> *Forespurgt, om vidnet blev bekendt med SIR's 2010-rapport på udbytteområdet, da den kom frem, forklarede vidnet, at det gjorde han slet ikke."*

Forespurgt, om vidnet overvejede at involvere Per Hvas, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Dette var ikke et spørgsmål om, at der blev rejst et problem om,

hvorvidt de skulle gøre det ene eller det andet, eller om det var ulovligt det, de gjorde. Dette var et spørgsmål om, at man så ned i et område, der ikke så ud til at blive administreret ordentligt. Hvis der nu havde været en eller anden juridisk tvivl om, hvorvidt de måtte gøre noget på en bestemt måde, kunne man have rejst det som en generel problemstilling i forhold til en juridisk afklaring. Hun læser ikke denne rapport sådan, at der var tvivl om noget, der krævede en juridisk afklaring. Hun læser det som en beskrivelse af et driftsområde, der ikke blev håndteret godt.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 266 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"7.3.1 Anmodning om refusion*
>
> …
>
> *Regnskab 2 udfører ikke kontrol af, om den pågældende investor reelt er aktionær i det pågældende selskab, eller om den pågældende investor reelt er skattepligtig til det pågældende udland."*

Forespurgt, om ikke dette var et flag, der bevirkede, at de skulle sikre, at den kontrol så skete et andet sted, forklarede vidnet, at i og med at denne rapport kom over i arbejdsgruppen under Produktionsforum, som så på, hvad der foregik i driften, så var det dét, der skulle håndteres i den sammenhæng. Forespurgt, om det således ikke var Juridisk Forums eller den juridiske direktørs opgave at følge op på det, forklarede vidnet, at sådan opfattede hun det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4439 (2015-09-18 (3) - E-mail fra Martin Nors Hansen til bl.a. Kim Tolstrup med udkast til opsigelsesbrev vedr. 'bankordningen'):

> *"Behandling af endnu ikke imødekomne anmodninger*
>
> *Som beskrevet ovenfor, er SKATs beslutning om, hvorvidt en anmodning om tilbagesøgning af udbytteskat kan imødekommes at anse for en afgørelse, hvorfor de almindelige sagsbehandlingsregler skal iagttages. Sen Den Juridiske Vejledning afsnit A.A.7.4.*
>
> *Sagsoplysning*
>
> *Det er SKAT, der i medfør af officialprincippet har ansvaret for, at sagen er oplyst så tilstrækkeligt at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag. I en ansøgnings-*

sag eller en sag, hvor der anmodes om et fradrag, vil der imidlertid ofte kunne stilles større krav til partens deltagelse i og ansvaret for sagens oplysning, end hvor sagen er rejst af forvaltningen og på forvaltningens eget initiativ.

Det må således i en anmodning om refusion af indeholdt udbytteskat efter kildeskattelovens § 69 B, anlægges lignende tilgang, som ved en ansøgning eller anmodning om fradrag. Her ligger bevisbyrden som udgangspunkt hos parten selv, og SKAT vil som i en ansøgningssag kunne stille større krav til partens deltagelse i sagsoplysningen

Den, der anmoder om refusion af indeholdt udbytteskat vil således som udgangspunkt være forpligtet til på begæring at fremkomme med de oplysninger, som er nødvendige for at afgørelse kan træffes på et forsvarligt grundlag, og som SKAT ikke selv ligger inde med. Hvis ansøger ikke medvirker til at oplyse sagen kan det efter en konkret vurdering få processuel skadevirkning for ansøgeren, hvilket typisk vil medføre, at den ansøgte refusion af udbytteskat ikke vil kunne imødekommes. Det er et krav, at SKAT klart tilkendegiver hvilke oplysninger, der mangler, og at SKAT i forbindelse med indkaldelse af yderligere oplysninger har tilkendegivet, hvad retsvirkningen af en manglende tilvejebringelse af det ønskede materiale er."

Foreholdt, at dette var SKAT Juras opfattelse i september 2015 og dermed på det tidspunkt, hvor den formodede svindel var kommet frem i lyset, og forespurgt, om det er et udsagn, vidnet er enig i eller har kommentarer til, forklarede vidnet, at hun ikke har anden kommentar, end at problemstillingen om, hvorvidt det var en afgørelse eller ej, slet ikke var på bordet i den periode, hvor hun var en del af dette.

Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse

Forespurgt, hvorfor SIR's 2010-rapport blev sendt til både Produktionsforum og Juridisk Forum, da den kom, forklarede vidnet, at hun vil tro, det bl.a. var på grund af spørgsmålet om bekendtgørelsen, og fordi der var et juridisk spor i forhold til den. Forespurgt, om det således var det eneste relevante for Juridisk Forum, mens resten lå i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det dermed alene var i forhold til den mulige regelændring, forklarede vidnet, at der muligvis også kunne være andre regelændringer af tilsvarende karakter, som kunne justere noget af det. Forespurgt, hvordan direktionen var involveret i den forbindelse, forklarede vidnet, at den daværende departementschef havde været involveret før i forhold til det, der foregik i 2009, hvorfor han måske havde en særlig interesse. Ellers gik rapporten ind i det setup, der var med Revisionsudvalget, hvor der også sad nogle fra direktionen, og hvor der skete en opfølgning. Hun husker ikke noget specielt i forhold til direktionen.

Forespurgt, om etableringen af Revisionsudvalget i efteråret 2010 medførte, at opfølgningen på revisionsrapporter flyttede derover, og at den samlede direktion som kollegialt organ derefter ikke længere var ansvarlig for opfølgning på rapporter fra SIR, forklarede vidnet, at hun i hvert fald opfattede det sådan, at det var Økonomi, som var sekretariat for Revisionsudvalget, der holdt styr på opfølgningen. Så kunne de selvfølgelig skubbe opgaver tilbage til nogle andre og bede om, at den ene eller anden afdeling så på det, men opgaven med at styre, hvad der blev set på, og hvor tingene blev sendt hen, lå efter hendes opfattelse i Revisionsudvalget.

Foreholdt, at rapporten blev sendt til både Juridisk Forum og Produktionsforum, og forespurgt, hvad vidnet som formand for Juridisk Forum gjorde, da opgaven landede i det regi, forklarede vidnet, at de havde rapporten på et møde og blev enige om at stille med en medarbejder. På det tidspunkt havde Produktionsforum allerede haft rapporten på deres møde og etableret en arbejdsgruppe. Produktionsforum bad om, at Juridisk Forum også deltog, og der var så en medarbejder, der gik med ind i det arbejde. Hun har under sin forberedelse til afhøringen set i dokumenterne, at der på det tidspunkt også var et spørgsmål om, hvorvidt der skulle være en styregruppe, og at det i givet fald skulle være Ivar Nordland, der var medlem af den, men som hun ser det, blev styregruppen aldrig etableret, så det kørte bare i arbejdsgruppen.

Forespurgt, hvordan Juridisk Forum fulgte op på rapporten, forklarede vidnet, at de jævnligt havde den på – der var et dagsordenspunkt, der generelt drejede sig om revisionsrapporter o.l. Hun kan se, at rapporten jævnligt var på, og der blev noteret en opfølgning netop i forhold til disse bekendtgørelser og lovgivningsovervejelser. Forespurgt, hvornår opfølgningen ophørte, forklarede vidnet, at hun har læst op på det forud for afhøringen, og hun mener, det var i 2012. Foreholdt, at der af materialet ikke fremgår en beslutning om at standse opfølgningen, men at det heller ikke fremgår, at opfølgningen fortsatte, og forespurgt, om der blev truffet en beslutning om at standse opfølgningen, forklarede vidnet, at det husker hun ikke her 8 år efter. Når hun læser det, tænker hun, at det matcher meget godt med, at man fik bekendtgørelsen udstedt, og det, der skulle være mulig lovgivning, var kommet ind i et sædvanligt spor. Så det kunne være det, der gjorde det.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i processen med nedsættelse af arbejdsgruppen og en styregruppe, herunder formuleringen af kommissoriet, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, hun var involveret i.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6242 (2010-08-23 (2) - Udkast til kommissorium for styregruppen til opfølgning på SIR's 2010-rapport):

"Deltagere i styregruppen

Direktør Jens Sørensen, Midtjylland (formand)
Fagdirektør Richard Hanlov, Borger og Erhverv
Juridisk direktør Birgitte Christensen, Jura og Samfundsøkonomi (?)"

Forespurgt, om vidnet husker at have været i dialog om dette, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer at være blevet spurgt om dette, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 351-352 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

"Styregruppen

…

Deltagere:

…

Xxx,xxx, Jura og Samfundsøkonomi"

Foreholdt, at det senere fremgår, at det var Ivar Nordland, der blev udpeget, og forespurgt, om vidnet var involveret i udpegningen, eller om hun husker forløbet, forklarede vidnet, at hun af referatet eller den kommenterede dagsorden kan se, at man på Juridisk Forum drøftede, at det kunne være Ivar Nordland, hvis der skulle være nogen, men hun har også fået oplyst, at det ikke ser ud til, at han har været involveret.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"Punkt:
10

Emne:
Revisionsprotokol og revisionsrapport

Beslutning/drøftelse:
Revisionsprotokollen blev taget til efterretning.

…

For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes. Produktionsforum har besluttet at nedsætte en styre-/arbejdsgruppe til at følge op på rapporten, hvor også Jura og Samfundsøkonomi indbydes til at deltage, og der blev omdelt et udkast til kommissorium. Ivar deltager i styregruppen. Eva udarbejder et udkast til svar til Økonomi."

Forespurgt, om udkastet blev drøftet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Foreholdt, at det fremgår, at Ivar Nordland deltog i styregruppen, og forespurgt, om det var, fordi vidnet som formand bad ham om at gøre det, eller om det foregik på en anden måde, forklarede vidnet, at det kunne foregå på mange måder. Som regel ville man tale med den pågældende person først, men hun husker ikke, hvordan det foregik her. Forespurgt, om vidnet husker, om der var drøftelser med Ivar Nordland om sammenhængen mellem disse aktiviteter og TRACE-aktiviteterne, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Forespurgt, om vidnet ikke husker nogen links derimellem, forklarede vidnet, at hun faktisk ikke husker nærmere om den styregruppe.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnets forståelse af, hvad styregruppen skulle foretage sig, var, og hvorfor man skulle have en styregruppe, forklarede vidnet, at hun ikke var involveret i kommissoriet, og dermed heller ikke i overvejelsen om styregruppen. Forespurgt, om vidnet således ikke ved, hvad styregruppen skulle lave, forklarede vidnet, at hun ikke ved præcist, hvad den skulle lave. Forespurgt, hvad vidnet forestillede sig, der skulle foregå i en styregruppe, forklarede vidnet, at man havde en arbejdsgruppe, som bestod af nogle medarbejdere, og hvis de havde brug for en retning eller løbende sparring med hensyn til, hvilken vej man skulle gå, tænker hun, at det kunne være noget, som styregruppen kunne tage sig af. Den kunne jo også byde ind op mod Produktionsforum, som havde nedsat arbejdsgruppen. Det var sådan set et ekstra lag ind mellem arbejdsgruppen og Produktionsforum, så det var ikke et musthave.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan Jura og Samfundsøkonomi blev involveret i arbejdet i tiden herefter, når styregruppen ikke blev til noget, forklarede vidnet, at det var, ved at Andreas Bo Larsen deltog i selve arbejdsgruppen. Forespurgt, om Andreas Bo Larsen så rapporterede tilbage den vej, forklarede vidnet, at det gjorde han gennem det sædvanlige system via sin kontorchef op igennem hierarkiet, hvis der skulle laves noget inden for Jura og Samfundsøkonomis opgaver. Forespurgt, om vidnet blev orienteret om fremdrift eller mangel på samme i arbejdsgruppen, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt,

hvordan man sikrede koordineringen mellem Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab i forhold til de sagsgange, der var beskrevet som uhensigtsmæssige i SIR-rapporten, forklarede vidnet, at det blev besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe, og det var i den, overvejelsen om, hvad der skulle ske fremadrettet, foregik. Foreholdt, at der i SIR-rapporten var en række forhold, der blev beskrevet som ikke optimale, og at vidnet har forklaret, at noget lå i det ene regi, og noget lå i det andet regi, herunder hvordan man havde tilrettelagt og bemandet enheden i Regnskab 2, og forespurgt, om der var koordinering mellem de forskellige nødvendige interessenter for at finde en god, samlet løsning på de uhensigtsmæssige forhold, som SIR-rapportens spottede, forklarede vidnet, at hun dengang tænkte, at der var nedsat en arbejdsgruppe, som kom med sine overvejelser til Produktionsforum. Derudover vil hun gå ud fra, at der var en løbende afrapportering i forhold til de interne revisionsrapporter i Revisionsudvalget, hvor Økonomi leverede sekretariatsbetjeningen. Det var i de regier, det foregik. Forespurgt, om det således var vidnets opfattelse, at det var Revisionsudvalget, der overordnet monitorerede, at tingene kørte ordentligt, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem – herunder hvilken sektion eller enhed – der skulle foretage den afrapportering til Økonomi, forklarede vidnet, at i og med at det var Produktionsforum, der havde nedsat arbejdsgruppen og havde lead på den, gik hun ud fra, at det var via Produktionsforum eller Borger og Virksomhed og de repræsentanter, der var der. Forespurgt, om det således ikke var i Juridisk Forum, der skulle ske en afrapportering, forklarede vidnet, at det var det ikke. De havde en løbende opfølgning på de bidrag, de kunne yde i forhold til ændring af bekendtgørelse og lovgivning.

7. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 343 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010):

> *"10. Revisionsprotokol og revisionsrapport*
>
> …
>
> *På månedslisten for april/maj er der kun en enkelt rapport, hvor Juridisk Forum (og Produktionsforum) er bedt om en udtalelse: "Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat". Denne revisionsrapport er udsendt til mødet sammen med en forelæggelse."*

Forespurgt, hvor detaljeret drøftelsen om SIR's 2010-rapport var på mødet, forklarede vidnet, at den var meget overordnet. Det var kun et spørgsmål om, at det så meget kritisk ud, og at man skulle deltage i arbejdet. Forespurgt, om der var legale drøftelser af nogen art i forhold til hjemmel, sagsbehandling, officialprincipper eller andet, forklarede vidnet, at det var der overhovedet ikke. Forespurgt, om vidnet inden den tidligere foreholdte e-mail fra SKAT Jura (ekstraktens side 4439) var blevet gjort opmærksom på eller selv overvejede disse hjemmelsmæssige problemstillinger, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Det blev ikke tænkt ind i en juridisk tankegang. Det var ikke det, der trådte frem, i den måde de dengang læste SIR's rapport på. Forespurgt, om det således er problemstillinger, vidnet først blev konfronteret med, efter den formodede svindel kom frem, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 347 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Intern Revision anbefaler,*
> *1. at der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,*
> *2. at der etableres et kontrolmiljø, som sikrer, at der er overensstemmelse mellem angivelse og indberetning og*
> *3. at der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat."*

Forespurgt, hvordan vidnet forstod den første af de tre anbefalinger, forklarede vidnet, at hun ikke dykkede ned i det, men når hun ser de ord, tænker hun det umiddelbart ind i det, som man kaldte procesejerskab i skatteforvaltningen – altså hvem der håndterede forskellige opgaver administrativt. Det var ikke noget, hun dykkede ned i, men hun tænkte, at det sad der nogle kloge mennesker i en anden afdeling og havde en mening om. Forespurgt, om det således er et procesansvar og ikke et ledelsesansvar, vidnet tænker på her, forklarede vidnet, at det vel lidt er to sider af samme sag, dvs. om det er den ene eller anden afdeling, og hvem der så er leder der. Men de var ikke nede på det detaljeringsniveau. Foreholdt, at et procesejerskab godt kan blive allokeret til en person, der ikke har et ledelsesansvar, forklarede vidnet, at det er korrekt, men når procesejeren har været med til at bestemme, hvordan det skulle se ud, så lå der et ledelsesansvar i den måde, man fik det struktureret på. Forespurgt, om ikke vidnet reflekterede over, om problemstillingen var, at der ikke var en i ledelsen, der havde ansvaret, eller om problemstillingen var, at der ikke var et procesansvar, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet deri lægger, at der kan være tale om både et procesejeransvar og et

ledelsesansvar i mere traditionel forstand, forklarede vidnet, at det er svært at skelne, det hun tænkte dengang, fra det, hun tænker, når hun læser sætningen nu. Der står sådan set bare noget om, hvem der gjorde hvad, og hvem der i givet fald havde ansvaret for det, og om det var Indsats eller Regnskab, der førte kontrol. De tanker havde hun ikke dengang – dem har man nu, fordi man ved, hvad der gik galt. Dengang var det et spørgsmål om, hvem der havde processen til håndteringen, altså hvem gjorde hvad. Dybere har hun ikke tænkt over det.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om man heller ikke i Juridisk Forum havde drøftelser om, hvordan man skulle forstå denne anbefaling, forklarede vidnet, at det havde man ikke. Dette var et referat af, hvad Intern Revision anbefalede. Det var ikke et oplæg til en drøftelse.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 49 for den 3. marts 2020 side 31 (Jens Sørensens forklaring):

> *"Men når Intern Revision gik regnskabet igennem og så, at man i Regnskab foretog en formel kontrol, og når SIR tilkendegav, at den formelle kontrol var korrekt, så tog han det for givet, at kontrol- eller revisionsemnet også var lovligt, for ellers gav det ingen mening, at man reviderede inden for det. Der var aldrig nogen hverken fra Intern Revision, departementet, Juridisk Forum eller andre, som gjorde indsigelser imod, at det var en lovlig handling, når de i Regnskab udbetalte refusion. Så når han gik forløbet igennem – også efterfølgende – og overvejede, om der var noget, der antydede, at det ikke var lovligt, mener han ikke, at det var tilfældet. Han mener også, at han kunne forvente, at der var nogen, der ville have sagt det, hvis det var anderledes."*

Forespurgt, om vidnet har bemærkninger til Jens Sørensens udsagn om, at hvis der var legale problemer, burde han gøres opmærksom på det fra anden side, forklarede vidnet, at det er svært for hende at forholde sig til, hvad der ligger i det, og hvilken kontekst, Jens Sørensen taler ind i. Det er muligt, at han mener, at de kun løftede en regnskabsopgave og en udbetalingsopgave, og at der var noget kontrol et andet sted.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 49 for den 3. marts 2020 side 30-31 (Jens Sørensens forklaring):

> *"Dette er vigtigt for ham at sige, for det er noget af det, han mange gange har set på og overvejet, i forhold til om han egentlig burde have gjort noget anderledes i den forbindelse."*

Foreholdt, at Jens Sørensens synspunkt var, at de var en regnskabsfunktion, og at det var transparent for enhver, hvad de foretog sig, og at hvis nogen mente, at de skulle have gjort noget anderledes, burde dem, som havde den indsigt, have gjort ham opmærksom på det, forklarede vidnet, at det ikke var en overvejelse, de havde dengang. Det var igen et spørgsmål om, hvordan man internt i det forretningsområde, der hed Borger og Virksomhed, havde organiseret sig ud mod driften i forhold til, hvor de forskellige opgaver lå. Det var ikke noget, hun var bekendt med på en sådan måde, at det gav mening for dem.

Foreholdt, at Jens Sørensen med sin forklaring henviste meget bredt, mens vidnet peger på Borger og Virksomhed, og forespurgt, om det er vidnets grundopfattelse, at det var Borger og Virksomhed, der skulle have spottet, hvis noget ikke var efter reglerne, forklarede vidnet, at hun i hvert fald siger, at det var Borger og Virksomhed, som havde spørgsmålet om, hvordan man organiserede sig. Hvis man havde et område, der kun var organiseret som ren udbetaling, og der slet ikke var nogen kontrol, ville det jo naturligt indgå i de overvejelser, man havde om, hvordan man skulle håndtere denne opgave. Det var et spørgsmål, om der var nogen efterfølgende kontrol eller nogen kontrol i forbindelse med udbetalingen osv. Det var ikke overvejelser, der lå inden for det ansvarsområde, hun havde eller var involveret i eller kunne beslutte noget om.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

> *"Juridisk Forum behandlede på sit møde den 2. marts 2010 et notat fra Ivar (vedlagt som bilag 2) om at melde deltagere ind til et såkaldt TRACE-projekt i OECD-regi, som skal designe et system, hvor modtagere af aktieudbytter fra andre lande kan slippe for at søge refusion af kildeskat efter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne til gengæld for, at deres bank påtager sig på automatisk basis en gang om året at levere oplysninger om skatteyderen og de modtagne beløb til såvel kildestaten som bopælsstaten.*
>
> …
>
> *Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort set hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker,*

der opbevarer aktierne i omnibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri."

Foreholdt, at dette var indstillingen i september 2010 i tilknytning til forelæggelsen af rapporten, og forespurgt, om dette gav anledning til refleksioner om, at der var noget, der så meget bekymrende ud, forklarede vidnet, at det nærmest var copy-paste af noget, man havde set før. Det spillede ind i, hvad man skulle gøre videre herfra, og der kom arbejdsgruppen i Produktionsforum ind i billedet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet tidligere forklarede, at TRACE ikke var løsningen på denne rapport, forklarede vidnet, at det måske kunne være en løsning om mange år, men det var ikke noget, der her og nu kunne løse en administration, der ikke fungerede.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 344 (2010-09-07 (1) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 7. september 2010, pkt. 10 "Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

"10. Revisionsprotokol og revisionsrapport

…

… – jeg tager kopier af kommissoriet med til mødet med henblik på at vurdere, hvad Jura og Samfundsøkonomi eventuelt kan bidrage med og hvem der kan deltage."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 347-348 (2010-09-07 (3) - Forelæggelse for Juridisk Forum vedr. SIR's 2010-rapport):

"Rapporten er også sendt til Produktionsforum, og efter indhentelse af udtalelse fra de to fora forelægges sagen samlet for departementschefen (igen). Produktionsforum har på sit møde den 21. juni 2010 besluttet at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med helt konkrete forslag til, hvordan opgaven kan håndteres fremover.

…

Indstilling: Det indstilles, at Juridisk Forum melder tilbage til Økonomi, at opfølgning på/udtalelse til Intern Revisions anbefalinger først og fremmest findes at henhøre under Produktionsforums ressortområde.

Det kan dog oplyses til Økonomi, at Jura og Samfundsøkonomi deltager i den af Produktionsforum nedsatte arbejdsgruppe og i TRACE-projektet. TRACE-projektet afholder sit første møde i oktober 2010, men en eventuel ændring af de danske regler som følge af projektet ligger flere år ude i fremtiden."

Forespurgt, hvad grunden var til, at opfølgningen på rapporten primært skulle ligge under Produktionsforum, forklarede vidnet, at som hun tidligere har forklaret, lå administrationen af, hvordan tingene foregik i driften, i Produktionsforum eller Borger og Virksomhed. Hvis man ser tilbage på, hvor den nye organisering kom fra, havde man taget Hovedcentret i det gamle SKAT og derfra taget den lille juridiske afdeling ud og lagt den over i Jura og Samfundsøkonomi, mens resten af hele dette driftsstyringssetup lå i Borger og Virksomhed.

Forespurgt, om det foreholdte om, at en eventuel ændring af de danske regler som følge af TRACE-projektet lå flere år ude i fremtiden, blev nævnt for Steffen Normann Hansen eller Jens Sørensen, så de blev gjort opmærksom på, at det ikke var en løsning, der var lige rundt om hjørnet, forklarede vidnet, at hun ikke kan erindre, at hun selv har sagt det, men hun kan ikke forestille sig, at det ikke var common knowledge, at det ikke var noget, der lå lige for. Forespurgt, om det var common knowledge, fordi man vidste, at når man var i disse fora, så tog det lang tid, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var Produktionsforum og ikke Juridisk Forum, der skulle håndtere en løsning i forhold til refusionsproblemstillingerne, indtil man havde en TRACE-løsning, forklarede vidnet, at det er korrekt med den lille krølle, at der blev nedsat en arbejdsgruppe, hvor Juridisk Forum havde en deltager. Så hvis de kunne bidrage via fx en bekendtgørelse, så gjorde de det.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 4361 (2011-03-07 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Lisbeth Rømer vedr. afgrænsning af 2010-arbejdsgruppens opgave), hvoraf fremgår, at man fjernede det udenlandske element, der angik refusion, fra arbejdsgruppens kommissorium, og forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med, at man fjernede det, forklarede vidnet, at det gjorde hun i hvert fald ikke meget direkte. Det var ikke noget, hun hæftede sig ved, men om der skulle ligge noget i dokumenterne om det, ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010, pkt. "10. Revisionsprotokol og revisionsrapport"):

"Ansvarlig:
Birgitte"

Forespurgt, hvad det indebar, at vidnet var ansvarlig for dette punkt, forklarede vidnet, at det så var hende, der indledte punktet. For hvert punkt på dagsordenen stod der, hvem der havde emnet, når de skulle drøfte det, og det var så hende for dette punkt. Forespurgt, om det også indebar, at vidnet havde ansvaret for den fremtidige opfølgning, forklarede vidnet, at det gjorde det, hvis der skulle ske en opfølgning. Det skulle der ikke på alle punkterne, men her kan man sige, at det var Koordinering – altså sekretariatskontoret – som løbende skulle holde snor i det. Forespurgt, om ikke et sådant punkt normalt var på dagsordenen, indtil der blev truffet en beslutning om, at man lukkede punktet, forklarede vidnet, at man kan sige, at netop dette punkt, som var et generelt punkt om revisionsprotokoller og revisionsrapporter, stod der hele tiden. Hvis der så stadig var noget, der var relevant for Juridisk Forum i forhold til den rapport, der var på, ville der stå noget opfølgning ude i siden af protokollen. Forespurgt, om det, at vidnet stod som ansvarlig, var udtryk for, at hun også havde ansvaret for opfølgningen, forklarede vidnet, at det havde hun formelt set, men man må også forstå, hvordan arbejdsdelingen var. Det var ikke sådan, at hun sad med en lille liste over ting, hun skulle holde øje med. Hun havde et sekretariat, som betjente hende, og som sørgede for, at der blev fulgt op. Forespurgt, om det således var i sekretariatet, man holdt øje med de emner, der stod vidnets navn på, og udarbejdede indstillinger til vidnet osv., bekræftede vidnet dette.

28. september 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 355-356 (2010-09-16 (1) - Forelæggelse for Birgitte Christensen vedr. Juridisk Forums tilbagemelding til Økonomi):

"Der var ikke bemærkninger til indstillingen i forelæggelsen om at orientere Økonomi om Jura og Samfundsøkonomis deltagelse i henholdsvis styre-/arbejdsgruppen nedsat af Produktionsforum og TRACE-projektet og om arbejdet med at få udmøntet bemyndigelsesbestemmelsen i Skattekontrollovens § 9 A, stk. 5, så der bliver bedre mulighed for at afstemme tilbagesøgerens oplysninger med indberettede oplysninger.

…

Jura og Samfundsøkonomi deltager i den af Produktionsforum nedsatte arbejds-/styregruppe. Endvidere deltager Jura og Samfundsøkonomi og Borger og Virksomhed i TRACE-projektet, som i OECD-regi skal designe et system, hvor modtagere af aktieudbytter fra andre lande kan slippe for at søge refusion af kildeskat ef-

ter dobbeltbeskatningsoverenskomsterne til gengæld for, at deres bank påtager sig på automatisk basis en gang om året at levere oplysninger om skatteyderen og de modtagne beløb til såvel kildestaten som bopælsstaten. TRACE-projektet afholder sit første møde i oktober 2010, men en eventuel ændring af de danske regler som følge af projektet ligger flere år ude i fremtiden."

Forespurgt, om det første afsnit af det foreholdte svarer til vidnets opfattelse af Jura og Samfundsøkonomis centrale opgaver, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om der på mødet den 28. september 2010 skete nogle yderligere justeringer i forhold til det andet afsnit i det foreholdte, eller om de nu blot havde stillet sig til rådighed for den arbejdsgruppe, der var, hvorefter man afventede arbejdsgruppen, bekræftede vidnet dette.

28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5871 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011):

"Dagsordenspunkt:
9

Emne:
Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsorden "Forelæggelse for udvidet direktionen"):

" Titel: Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision

…

Sagen kort:

…

I vedlagte statusrapport for 1. kvartal er der én rapport vedrørende finansåret 2009, der ikke er tilfredsstillende. Der udover indeholder statusrapporten opdateret opfølgning på rapporter fra årsopfølgningen 2009/2010.

…

Procedure:

Resultatet af drøftelserne vil blive forelagt Revisionsudvalget på møde den 31. marts."

Forespurgt, hvilken rolle Udvidet Direktion havde i forhold til disse kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det er mange år siden. Udvidet Direktion var et stort forum bestående af direktionen og de seks regionsdirektører. Hun vil tro, at det var en generel orientering med mulighed for kommentering, hvis der var noget, men hun husker ikke præcist, hvad den specifikke rolle var. Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser om det overhovedet, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5887 (2011-03-28 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011), hvoraf der under datoen "110328" fremgår pkt. 1-8 og pkt. 10, men ikke noget pkt. 9. Vidnet forklarede, at hun ikke erindrer noget om det.

30. august 2011 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat"

Foreholdt, at det af materialet fremgår, at dette var første gang siden september 2010, at der blev fulgt op på arbejdet med SIR's 2010-rapport, og forespurgt, om det også er sådan, vidnet erindrer det, forklarede vidnet, at det meget vel kan være rigtigt. Forespurgt, om det var normalt, at der kunne gå ca. 1 år mellem opfølgninger på en kritisk rapport, forklarede vidnet, at de havde meget få rapporter, og det var ikke dem, der var kernen i det, der foregik i Jura og Samfundsøkonomi. I og med at opgaven var placeret et andet sted, tror hun ikke, det var noget særligt.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 354 (2010-09-07 (5) - Beslutningsprotokol fra Juridisk Forums møde den 7. september 2010):

"For så vidt angår den udsendt revisionsrapport om kildebeskatning af udbytte for udlændinge, var der enighed om at bakke op om Intern Revisions anbefalinger og at det er en opgave, der bør fremmes."

Foreholdt, at det vel ikke var en opfølgning, der skete med lynets hast, hvis der gik 12 måneder, inden man fulgte op på sagen igen, forklarede vidnet, at den tidligere foreholdte forelæggelse med hendes underskrift på (ekstraktens side 355-356) var tilbagemeldingen til Økonomi. I den meldte man jo tilbage, at man nu gik ind i dette arbejde, og så kørte det i det regi. Hun tænkte, at hvis Jura og Samfundsøkonomi skulle levere noget i forhold til det juridiske, ville de få det at vide.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

> *"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapporter om håndtering af udbytteskat*
>
> *Uddrag af Juridisk Forums beslutningsprotokol fra september 2010 og Produktionsforums beslutningsprotokol, forblad og notat fra 27. juni 2011 er udsendt til mødet.*
>
> …
>
> *Som det fremgår af uddraget fra Produktionsforum, har arbejdsgruppen udarbejdet en række forslag til bedre håndtering af udbyttebeskatning, herunder om tvungen TastSelv, ændring af kildeskattelovens § 66 vedr. angivelse af udloddet udbytte, ændringer af procesbeskrivelser og eventuelle feltlåsninger. Arbejdsgruppen vil arbejde sammen med B&V og Jura og Samfundsøkonomi om at udmønte notatets forslag."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 533 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, bilag til kommenteret dagsorden):

> *"Notat*
>
> *SKAT Midtjylland*
> *Regnskab*
>
> *d. 8. juni 2011*
>
> *Håndtering af udbytteskat*
>
> …
>
> *Den 10. maj 2010 afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsummerer en række konklusioner på to kerneområder:*

1. Der mangler afstemning af den udbytteskat som udbyttemodtagere godskrives i forhold til udbytteskatten.

2. Refusion af dansk udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere og den tekniske behandling heraf mangler revisionsspor.

…

Ad 1. Arbejdsgruppen har holdt møde og er enig i at fremsætte forslag til nye processer for administrationen af udbytteskat.

Ad 2. I OECD regi er etableret en arbejdsgruppe, som arbejder på fælles nettoafregning af udbytte til udenlandske aktionærer. SKAT er med i et pilotprojekt med 7 andre lande og flere store pengeinstitutter."

Foreholdt, at dette er det eneste sted i notatet, hvor pkt. 2 og problemet med refusion omtales, og at der i den forbindelse oplyses om OECD's TRACE-projekt, og forespurgt, om det gav anledning til refleksioner, at arbejdsgruppen kun havde arbejdet med den ene del, forklarede vidnet, at hun ikke tidligere har læst det på den måde. Nu, hvor det påpeges, kan hun godt se, at det var sådan, det stod, men det var ikke i hendes mindset, at TRACE skulle være det eneste, der skulle løse problemet med refusion af udbytteskat – det skulle lige så vel være alt det andet, der foregik. I afsnittet mellem de foreholdte afsnit er omtalt "processer for administration af udbytteskat", og hun lægger ikke deri, at det ikke kunne være nogle af alle de andre problemer, der var oplistet i Intern Revisions rapport. Sådan læste hun det ikke, men det kan være en fejl. Forespurgt, hvornår det gik op for vidnet, at man ikke foretog andet i forhold til refusionsproblemstillingen end at vente på en TRACE-løsning, forklarede vidnet, at det var hun ikke bekendt med, før hun forberedte sig til dagens afhøring. Forespurgt, om der heller ikke i Juridisk Forum var nogen dialog om det eller nogen, der undrede sig eller påpegede, at TRACE vel havde lange udsigter og ikke løste noget her og nu, forklarede vidnet, at det var der ikke. De havde meddelt, at de bakkede op, og det var i kontekst af, at de kunne levere på bekendtgørelsen og det, der skulle til der.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, Troels Holst Larsens e-mail af 29. august 2011 kl. 12.50 til Jan Lund):

"Kære Jan
Jeg har drøftet punktet på dagsordenen for Jurdisk Forum den 30/8 vedr. udbytteskat med Lisbeth Rømer i Paris. Lisbeth har sendt vedlagte bilag til brug for din

præsentation for Juridisk Forum. Hvis du har brug for uddybninger, er det selvfølgelig muligt på tlf. 72 37 48 54 (Lisbeth Rømer).
Mvh Troels"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4698 (2011-08-29 (1) - E-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. møde i Juridisk Forum den 30. august 2011, Jan Lunds e-mail af 29. august 2011 kl. 20.48 til Richard Hanlov):

"Kære Richard

Jeg kommer desværre ikke til mødet i Juridisk forum, så måske kan du tage punktet."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4699 (2011-08-29 (2) - Vedhæftning til e-mail fra Jan Lund til Richard Hanlov vedr. Juridisk Forums møde den 30. august 2011, Lisbeth Rømers notat af 29. august 2011 vedr. 2010-arbejdsgruppen):

"Ad 2. Udenlandske aktionærer og administrationen heraf

…

Forslag til løsning

Nettoafregning, hvor en udlodning medfører nedsat eller ingen skat, forekommer mere sikker end refusion. I OECD regi arbejdes på en gensidig nettoafregning og udveksling af oplysninger. Danmark er med i et pilotprojekt herom. Det vil forhåbentligt være muligt, at Danmark udvider muligheden for nettoafregning allerede inden OECD projektet realiseres."

Forespurgt, om dette håb fra Lisbeth Rømers side blev videreformidlet til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det husker hun ikke, men det mener hun ikke, at det gjorde. Det er også svært at følge tanken om, at man kunne lave noget meget hurtigt i forhold til nettoafregning. Det er jo ikke noget, man bare lige gør, og det har eftertiden også vist.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 527 (2011-08-30 (2) - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 30. august 2011):

"5. Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat

…

Ivar blev oprindeligt udpeget til at sidde i en styregruppe, men den har ifølge ham aldrig været indkaldt."

Forespurgt, om denne bemærkning gav anledning til bekymring eller drøftelser, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Forespurgt, om det var normalt, at grupper eller organer, man nedsatte og udpegede medlemmer til, ikke kom til at virke, som man oprindeligt havde forventet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke sige, og det har hun ikke nogen mening om. Forespurgt, om det således ikke var normalt set fra vidnets skrivebord, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at svaret var, at det har vidnet ikke nogen mening om, forklarede vidnet, at hun bare ikke var stødt ind i den slags situationer. Hun kan ikke sige, om det skulle være normalt eller ikke normalt. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet ikke har set den situation før, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen skal finde ud af, hvad der skete med den styregruppe, og hvorfor den ikke blev nedsat, forklarede vidnet, at det nok lidt er et spørgsmål om, hvor håndfast nogle ting blev meldt ud. Nu stod der, at der skulle være en styregruppe, for det havde man selv skrevet i kommissoriet. Selv om man så senere fandt ud af, at det ikke gav mening, så var rammerne der måske ikke lige for faktisk at fjerne det. Det svarer lidt til den tidligere situation, hvor det oprindeligt var beskrevet, at man skulle se på, hvad implikationerne af TRACE var. Hun tænker, at det godt kunne ske, at man ikke lige præcis udmøntede det, der stod, hvis man fandt noget andet, der gav mening. Det, at man ikke oprettede en styregruppe, lyder alligevel lidt større, og det er derfor ikke sådan, at hun generelt kan sige, at man bare gjorde, hvad man havde lyst til. Hun har ikke noget helt klart svar.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at det fra anden side er forklaret for undersøgelseskommissionen, at man i stedet for at have styregruppen besluttede at styre og monitorere arbejdsgruppen fra Produktionsforum, forklarede vidnet, at det lige præcis var det, hun også kom frem til. Foreholdt, at det dermed var uden vidnets deltagelse, forklarede vidnet, at hun heller ikke skulle have været med i styregruppen. Det skulle Ivar Nordland. Foreholdt, at Ivar Nordland heller ikke sad i Produktionsforum, bekræftede vidnet dette.

6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 624 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012):

"Pkt:
8

Emne:
Opfølgningsliste"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 627 (2012-02-06 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 6. februar 2012, bilag til dagsorden "Opfølgningsliste JUF 120206"):

"Dato:
110830

Punkt:
5

Emne:
Orientering om opfølgning på revisionsrapport om håndtering af udbytteskat"

Foreholdt, at teksten i kolonnen "Beslutning/drøftelse" forekommer at være den samme som fra mødet den 30. august 2011, og at det ikke umiddelbart ses, at der blev truffet nogen beslutning, men heller ikke, at man fulgte op på det efterfølgende, forklarede vidnet, at det formentlig skyldes den måde, hvorpå man udarbejdede disse beslutningsprotokoller. Den oprindelige tekst blev stående, og så tilføjede man opfølgningen yderst i listens højre side. Under dette punkt fremgår det, at der er noter fra den 14. december 2011, hvor bekendtgørelsen blev ændret, og fra den 6. februar 2012, hvor kildeskattebekendtgørelsen var blevet ændret og en tilsvarende lovændring ville blive sat på lovproduktionslisten. Det var den form for overblik over opfølgningen, der var. Forespurgt, om det så var på den måde, man afsluttede monitoreringen, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der var en række anbefalinger i SIR's 2010-rapport, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i dette forum ikke blev foretaget nogen overvejelse om, hvilke man var i hus med, og hvilke udeståender der var, forklarede vidnet, at de udeståender, som var vurderet at ligge inden for det, der skulle håndteres af Juridisk Forum, mente man var dækket af de ting, der står i dokumentets højre spalte. Forespurgt, om Juridisk Forum således på dette tidspunkt efter vidnets opfattelse havde udlevet sin rolle, og så var det op til Revisionsudvalget at sikre, at alle punkter blev bundet, bekræftede vidnet dette.

DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til den faglige bistand og vejledning, der afhængigt af perioden fandt sted fra henholdsvis Koncerncentret og departementet, herunder vidnets kendskab til den dialog, der i den tidlige periode var mellem Jura og Samfundsøkonomi i Koncerncentret, særligt kontorerne Selskab og aktionær og Skatteadministration, og Lisbeth Rømers enhed, Regnskab 2, forklarede vidnet, at hun på det tidspunkt ikke kendte til dialogen. Det var ikke noget, hun fik forelagt. Forespurgt, om vidnet således først efterfølgende blev bekendt med, at der foregik denne sparring, bekræftede vidnet dette.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Vidnet blev forevist ekstraktens side 650 (2012-04-25 - Lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)) og foreholdt, at det pågældende lovforslag oprindeligt var uden det, der har undersøgelseskommissionens interesse i denne sammenhæng, idet der i forbindelse med andenbehandlingen i udvalget blev indsat et forslag til en § 69 B.

Forespurgt, hvilken rolle og hvilket ansvar vidnet som juridisk direktør i Koncerncentret havde i denne periode, når der helt konkret skulle laves lovændringer på området, forklarede vidnet, at lovforslaget ville passere hende på vej mod departementschefen og ministeren. Det blev produceret i fagkontoret, og så blev det forelagt hende ved en forelæggelse. Så læste hun forelæggelsen og eftersåi varierende grad lovforslaget. Forespurgt, om det var en klassisk afdelingschefs funktion, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om man involverede driften – i dette tilfælde Regnskab 2 – i denne proces, når der kom en sådan lovændring, forklarede vidnet, at det var meget afhængigt af, hvilket lovforslag der var tale om. På det tidspunkt var der noget, der hed lovgrupper, hvor man havde nogle med fra både Jura og Samfundsøkonomi og fra Borger og Virksomhed. Det var i det regi, der skete en inddragelse af dem, der var relevante. Som hun forstår det, var dette et ændringsforslag, der kørte forholdsvist hurtigt, og som derfor måske kørte i en anden proces.

Foreholdt, at den betænkning, der har undersøgelseskommissionens interesse, blev afgivet den 11. juni 2012, og forespurgt, hvor tæt vidnet var inde over processen, efter man havde sendt tingene over til Folketinget, og førstebehandling var sket, forklarede vidnet, at det, der sædvanligvis sker ved en lovbehandling, er, at der vil blive stil-

let spørgsmål, hvorefter hun vil få forelagt de udkast til svar, der bliver udarbejdet, og som så igen vil følge det hierarkiske system op mod ministeren.

Forespurgt, om det var ren ekspedition i forhold til ministeren, eller om vedkommende også var inde over det, forklarede vidnet, at ministeren også var inde over det i forhold til, om der var noget, der skulle gå til Folketinget. Det var jo hans navn, der stod på det. Forespurgt, om ministeren således forholdt sig til alle disse ting, forklarede vidnet, at det vil hun mene.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 744-745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

"Til § 5

…

03. Efter § 69 A indsættes:

§ 69 B

…

Er der i forbindelse med udbetaling af udbytter, renter eller royalties sket indeholdelse af kildeskat, og overstiger indeholdelsen af kildeskat, hvad der endeligt kan indeholdes efter en dobbeltbeskatningsoverenskomst, direktiv 2011/96/EU om en fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater eller direktiv 2003/49/EF om en fælles ordning for beskatning af renter eller royalties, har modtageren krav på tilbagebetaling af beløbet.

…

Skattemyndighederne skal inden for 6 måneder fra modtagelsen af anmodningen om udbetaling sørge for, at beløbet udbetales til den berettigede. Sker udbetaling senere end 6 måneder efter modtagelsen af anmodningen, foreslås det, at kravet forrentes… …

Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den

skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold. Fristen på 6 måneder følger Kommissionens anbefalinger i »Henstilling om procedurer for kildeskattelettelser C(2009)7924 af 19. oktober 2009«.

…

Hvis modtageren vægrer sig ved at medvirke til at afklare de forhold, der skal danne grundlag for vurderingen af, om modtageren er den reelt berettigede, eller ikke afgiver tilstrækkelige oplysninger, kan skattemyndighederne afbryde fristen på 6 måneder, indtil betingelserne for udbetaling er opfyldt. Afbrydes udbetalingsfristen på 6 måneder, sker der også en udskydelse af forrentningen."

Forespurgt, hvordan denne beskrivelse af sagsbehandlingen svarede til virkelighedens verden i forhold til refusionsanmodninger, forklarede vidnet, at hun tror, man skal være opmærksom på, at dette skal læses ind i den kontekst, at dette var noget, der blev fremsat som følge af, at der var blevet påpeget et hul i reglerne. Det var ikke de almindelige refusionssager, der blev talt om. Det var nogle gennemstrømningssager i et kapitalfondskompleks, hvor man via et selskab i Luxembourg kunne få udbyttet ud til et bagvedliggende skattelyland. Det var en type sager, hvor der kørte nogle retssager, og man kunne derfor komme i en situation, hvor der blev udbetalt udbytte, mens der samtidig kørte en retssag. Det er i den kontekst, det skal læses. Hun tror ikke, at dette var en beskrivelse af en almindelig refusionssag. Det er i hvert fald ikke sådan, det fremstår, hvis man læser den forelæggelse, der lå til ministeren, og det fremgår også af forarbejderne, at man taler om anke og domme og højere instans. Det var et spørgsmål om, at man var inde i en retssagsverden, og det var dermed et andet regi. Forespurgt, om ikke det er korrekt forstået, at disse regler gjaldt universelt, således at § 69 B var en helt generel regel, der blev indsat med henblik på også at regulere den sagsbehandling, der skete i Regnskab 2, forklarede vidnet, at hun bare vil påpege, at den måde, det blev beskrevet på her i forarbejderne, blev skrevet op mod disse kapitalfondssager. Forespurgt, om det blev gjort klart for Folketinget, forklarede vidnet, at der stod dette med, at det var et spørgsmål om sager, der tabes og vindes. Det var ikke noget, der normalt ville være relevant i forhold til refusionssagerne. På forelæggelsen til ministeren stod det også meget tydeligt, når hun nu lidt bagudskuende læser ned i det. Der blev også udarbejdet et notat til ordførerne, hvor det også fremgik rimelig tydeligt, at det var det, det drejede sig om. Forespurgt, om det fremgik, at det kun var kapitalfondssagerne, der var i fokus, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Til nr. 12*
> *Med de nugældende regler har et udenlandsk udbyttemodtagende selskab eller person krav på udbetaling af indeholdt kildeskat, hvis skattemyndighederne har tabt en sag om indeholdelse af kildeskat af det pågældende udbytte."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en meget generel beskrivelse, der ikke kun var relateret til juridiske koncernstrukturer, forklarede vidnet, at hun tænker på, hvad det var, man ønskede med ændringen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 745 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Anke af domme kan dog have opsættende virkning, hvis anken sker inden for eksekutionsfristen (som udgangspunkt 14 dage)."*

Vidnet forklarede, at det var her, man talte om, hvilken type sager det var. Der kørte mange sager, og der skete rigtig mange justeringer undervejs, og hvis hun skal tolke på det efterfølgende, så er hun ganske sikker på, at de, der skrev det, tænkte det ind i disse kapitalfondssager. Hun synes også, at det var det, der fremgik af forelæggelsen for skatteministeren.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer.*
> *Den foreslåede § 69 B i kildeskatteloven har virkning for anmodninger om tilbagebetaling, der ikke er afgjort af told- og skatteforvaltningen senest den 30. juni 2012, jf. lovforslaget § 10, stk. 1."*

Forespurgt, hvad baggrunden var for bemærkningen om, at det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter, forklarede vidnet, at der videre står noget om en uden-

landsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer. Det er ikke, fordi hun husker specifikt denne formulering, men man kan sige, at det med ikke at være retmæssig ejer også spillede ind i dette beneficial owner-begreb, som var omdrejningspunktet for de sager, der kørte.

Foreholdt, at dette lovforslag kom i foråret eller sommeren 2012 på et tidspunkt, der lå forholdsvist kort tid efter SIR's 2010-rapport, hvori det var oplyst, at man i Regnskab 2 ikke foretog kontrol af andet end det formelle, og at der var nogle problemstillinger i forhold til, at man ikke følte sig sikker på, at det var beneficial owner, der fik refusionen, forklarede vidnet, at det bare var et spørgsmål om, hvem der var ejer, og ikke så meget, hvem der var retmæssig ejer, altså det man kalder beneficial owner. Men som sagt er det ikke en sammenhæng, hun ser, når hun læser denne beskrivelse. Forespurgt, om det således ikke var noget, vidnet reflekterede over på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt, om der lå nogen budgetmæssige eller personalemæssige overvejelser bag en sådan tilkendegivelse om, at man nu øgede kontrolindsatsen, forklarede vidnet, at det ikke var en sætning, hun affattede eller hæftede sig nøje ved.

Foreholdt, at der er en del medarbejdere fra SKAT, der har afgivet forklaring for undersøgelseskommissionen, og at det generelle indtryk har været, at de følte sig mast i forhold til ressourcer og nedskæringer, og når der så kom en sådan tilkendegivelse, kunne man godt forestille sig, at man allokerede nogle flere årsværk til dette område, fordi der nu var sendt et signal til Folketinget om, at man nu ville tage grundigere fat i det, forklarede vidnet, at spørgsmålet er, om det var den situation, man tænkte på. Dette var et sagskompleks, som lige så vel kørte i Store Selskaber, og det var et spørgsmål om, hvor den indsats, man talte om her, lå, og hvilken ekstra ressource man ville bruge. Det var måske snarere i forhold til, at man i de sager, hvor der kørte en retssag, ville være sikker på, at pengene ikke bare blev udbetalt.

Foreholdt, at det foreholdte afsnit om, at det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen, kom ind på et sent tidspunkt, og at Lise Bo Nielsen den 11. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var Ivar Nordland, der foranledigede, at dette afsnit blev indsat, og forespurgt, om det var sædvanligt, at en person uden personaleansvar og uden instruksbeføjelse i forhold til dem, der skulle udføre det, kunne indsætte en sådan sætning, forklarede vidnet, at organisationen var på den måde, at Ivar Nordland havde et særligt ansvarsområde i forhold til det internationale arbejde. Han kunne godt have nogle meninger om, hvad der skulle stå i et lovforslag, og hvis Lise Bo Nielsen og Ivar Nordland i sidste ende ikke kunne komme til enighed om det, måtte de gå til vidnet og få en afgørelse af, hvorvidt det skulle stå der eller ej. Men sådan opfattede

hun ikke dette, da det blev skrevet ind. Foreholdt, at både Lise Bo Nielsen og Ivar Nordland var fuldstændig uden indflydelse på, hvordan man allokerede ressourcer i både Regnskab 2 og Store Selskaber, og forespurgt, om man i departementet kunne komme med den type bemærkninger, uden at man havde clearet, om der var de nødvendige bemandingsmæssige ressourcer til rådighed, forklarede vidnet, at det normalt ville ske i regi af disse lovgrupper, hvor man netop forsøgte at tage højde for alle de aspekter, der var, når man lavede lovgivning, og hvor man så på både det ressourcemæssige, det samfundsøkonomiske og det lovgivningsmæssige. Hun er ikke bekendt med, hvad der konkret skete i dette tilfælde, eller om der på det tidspunkt var en dialog imellem Ivar Nordland og nogen i SKAT. Hun kender ikke nærmere til det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet vidste om denne tilføjelse til lovforslaget, som blev koblet på sent i forløbet, og hvor meget hun selv var involveret, forklarede vidnet, at det går langt tilbage, og der er passeret mange lovforslag siden. Når hun læser det, kan hun se, at der kom en forelæggelse, efter lovforslaget var fremsat. Man var blevet opmærksom på, at der var nogen, der misbrugte reglerne, og som kunne indrette sig sådan, at de i sidste ende endte med ikke at betale. Det blev man opmærksom på under behandlingen af lovforslaget, hvorfor man overvejede, om man kunne få det med i dette lovforslag som et ændringsforslag. Det var et spørgsmål om, hvorvidt det havde tilstrækkelig sammenhæng med lovforslaget i den form, det var fremsat, for ellers skulle det være et andet lovforslag senere. Man blev så enige om, at det godt kunne lade sig gøre, hvorefter man fik det sat ind. I den forbindelse lagde man en forelæggelse op til ministeren om, at der var denne problemstilling, og den forelæggelse var hun selvfølgelig inde over.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4701 (2012-05-02 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012), hvoraf det fremgår, at vidnet har underskrevet forelæggelsen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet kom med ind over, da det blev til en forelæggelse, at forelæggelsen kom forbi hende, og at dette var hendes andel i dette forløb, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at lovforslaget blev vedtaget inklusive denne betænkning, hvor der var en tilkendegivelse om at øge intensiteten, og forespurgt, hvad vidnet eller vidnets medarbejdere gjorde for at sikre, at det også blev implementeret ude i organisationen, forklarede vidnet, at organisationen via de nedsatte lovgrupper var en del af arbejdet, når lovforslaget blev fremsat, og derfor vidste organisationen også, at det var der, og at man havde den opgave, der lå i at få implementeret disse lovændringer. Denne implementeringsopgave

omhandlede alt, hvad der ellers var i dette lovforslag, som jo også omhandlede meget andet, fx de åbne skattelister. Det var ikke noget, hun efterfølgende var nærmere inde i. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var nogen, der gjorde opmærksom på, at man nu havde tilkendegivet, at man skulle intensivere kontrollen i forhold til udbytterefusioner og anmodninger om refusion af betalte udbytteskatter, forklarede vidnet, at den dialog var hun ikke inde i.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4350-4351 (2009-11-19 (2) - Forretningsorden for Juridisk Forum):

> *"Juridisk Forum har på denne baggrund til opgave at sikre, at:*
>
> …
>
> *Lovgivningsarbejdet tilrettelægges, så intentionerne bag et lovinitiativ er velkendt for alle, der i de enkelte faser inddrages, herunder ikke mindst i forhold til de medarbejdere i Skatteministeriet, der skal anvende reglerne overfor borgere og virksomheder."*

Forespurgt, om det ikke på den baggrund var en opgave under vidnets regi at sørge for, at udbytteadministrationen blev opmærksom på dette, forklarede vidnet, at det var det i den form, at der var etableret en lovproces. Juridisk Forum var noget overordnet, der fastlagde nogle retningslinjer, nogle procedurer og nogle processer. I den lovproces var der oprettet disse lovgrupper, hvor man netop for at imødekomme dette havde folk med fra forskellige steder i organisationen. Det betød både, at der kunne være et indløb fra organisationen i forhold til, hvad der skulle med i lovforslaget, og at der var et naturligt afløb til organisationen, når lovforslaget blev vedtaget. Det skulle gerne være indeholdt i den procedure.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter."*

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var i orden, at man indsatte denne bemærkning uden at sikre grundlaget for, at der i en presset organisation de facto blev afsat yderligere mandskab eller årsværk til at foretage den kontrol, man nu tilkendegav ville blive intensiveret, forklarede vidnet, at det er et spørgsmål om, hvad der skal forstås ved det, der blev sat ind. Hun mener, det skulle læses i sammenhæng

med kapitalfondssagerne, og hun vil ikke udelukke, at der faktisk var en dialog. Ivar Nordland havde som regel et meget tæt samarbejde med de folk, der fx sad i Store Selskaber. Ellers er hun helt generelt enig i, at der selvfølgelig skal være en dialog mellem dem, der skriver noget i et lovforslag, og dem, der skal implementere det. Det mener hun også, der var sat en ramme for ved den lovproces, der var etableret. Det gør man også i dag ved, at man inddrager Skatteforvaltningen i de lovforslag, der bliver udarbejdet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet gjorde sig overvejelser om den foreholdte bemærkning, da den passerede vidnets skrivebord, eller om hun bad om at få den forklaret, forklarede vidnet, at hun er usikker på, om hun overhovedet så formuleringen eller ej. Der lå en forelæggelse, hvor der var et dokument, der var overstreget, og der lå et bagved uden. Hvornår det kom ind i hele dette forelæggelsesforløb, og hvad der skete, tør hun ikke udtale sig om, men det var i hvert fald ikke noget, hun på det tidspunkt hæftede sig ved.

Maj 2012 – korrespondance om Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 4700 (2012-05-01 (3) - E-mail fra Ivar Nordland til bl.a. Jesper Wang-Holm vedr. Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen, Ivar Nordlands e-mail af 1. maj 2012 til Birgitte Christensen og Winnie Jensen):

> *"Emne: Har talt med store selskaber*
>
> *I skikkelse af Wangen. De vil meget gerne "bistå" betalingscenteret med beneficial owner begreb og ligning af kildeskatte (refusion) i forhold til de store klienter. Han foreslår at en af jer kontakter whatever chef Rømer og konsortier har og beder dem om at henvende sig til Rasmus Bo."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad dette gik ud på, forklarede vidnet, at hun ikke husker denne e-mail, der ligger 8 år tilbage. Hun vil tro, at det var et spørgsmål om, at der var nogen i Store Selskaber, som kendte til beneficial owner-begrebet og den kompleksitet, der var i de sager, og som gerne ville hjælpe Lisbeth Rømer i forhold til nogle af de problemstillinger, hun sad med. Der skulle så etableres en kontakt, men om det var hende selv eller Winnie Jensen, der videreformidlede det, ved hun ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 37 (Ivar Nordlands forklaring):

"Forespurgt, hvad forløbet var her, forklarede vidnet, at det var kapitalfondssagerne, hvor der løbende var ting og sager, der skulle rettes til, hvilket dette også knytter op til. Han husker ikke helt tidspunktet for L 173. Det foreholdte var i forbindelse med, at Store Selskaber havde stået for ligningerne af kapitalfondssagerne, hvor han mener, at det var Michael Dalvad Carlsen, der nu er gået på pension, der stod for det. Han husker ikke, om det var i forbindelse med Michael Dalvad Carlsens pension, men så vidt han husker, skete der det, at kontrollen på udbyttedelen for kapitalfondene skulle overgå til Lisbeth Rømer. Han tænkte, at det ville være godt for hende at få bistand til dette, så kapitalfondssagerne ikke faldt til jorden – hun havde jo brokket sig tidligere. Han kontaktede SKAT om, at han mente, det var en god idé, hvis de ville bistå hende, så der fortsat var en relevant kontrol af kapitalfondene. Forespurgt, hvilken kontrol man forestillede sig, der skulle foregå i Regnskab 2, forklarede vidnet, at han ikke havde forestillet sig noget som helst. For de danskejede selskaber i kapitalfondene blev udbytterne udbetalt til deres luxembourgske holdningsselskab, og efter SKAT's opfattelse strømmede de så videre med den effekt, at man ikke skulle anerkende det luxembourgske selskab som beneficial owner. Man skulle i stedet kigge på de bagvedliggende ejere for at fastslå, hvilken skatteprocent de skulle have. Den kontrol skulle, så vidt han husker, overgå fra Store Selskaber til Lisbeth Rømer. I den forbindelse tænkte han, at det ikke gik, og at hun var nødt til at få noget bistand. Det var det, han talte med dem om."

Foreholdt, at det ikke er muligt at finde støtte for dette udsagn andre steder, men at der heller ikke umiddelbart er noget, der tyder på en øget bemanding, selv hvis udsagnet måtte være korrekt, og forespurgt, om vidnet var inde over disse drøftelser, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, hvorfor Ivar Nordland mon sendte den foreholdte e-mail (ekstraktens side 4700) til vidnet, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. Det er i hvert fald ikke noget, hun på nuværende tidspunkt kan huske noget om.

27. juni 2013 – indkaldelse til møde fra Jens Brøchner vedrørende "Beskatning af udbytte"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5088 (2013-06-27 (2) - Indkaldelse til møde den 27. juni 2013 fra Jens Brøchner vedr. 'Beskatning af udbytte'):

"Emne: Beskatning af udbytte

…

Arrangør: Jens Brøchner

Nødvendige deltagere: Ivar Nordland; Lise Bo Nielsen; Birgitte Christensen; Jakob Ulrik Wassard Schou"

Forespurgt, hvad anledningen til denne mødeindkaldelse var, forklarede vidnet, at hun ikke husker noget om det. Der var mange småmøder hos departementschefen, hvor han gerne ville tale om sager. Hun har som led i forberedelsen til dagens afhøring søgt i journalsystemet for at se, om der var noget, der matchede, fx en sag, der gik op på det tidspunkt. Hun kunne se, at der var en sag om en konkret skatteplanlægning, hvor man fik konverteret skattepligtige udbytter til skattepligtige avancer, og hvor man fra ministeriets side lagde op til, at der skulle laves et lovindgreb ganske hurtigt. Hun kunne se, at den sag blev lagt til ministeren, men at departementschefen noterede, at det var fint nok, at de bare gik i gang. Det skete om søndagen, og der blev indkaldt til møde om mandagen, og mødet blev afholdt om onsdagen. Hvis hun skal give sit bedste bud – dog uden at hun husker det – var mødets formål, at de lige skulle runde nogle af de rimelig komplekse problemstillinger, der var i den sag. Det var det, der senere blev til L81, og det havde ikke noget med udbytterefusion at gøre. Forespurgt, om det heller ikke havde noget med den konkrete sagsbehandling at gøre, forklarede vidnet, at det havde det ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet blev bekendt med SIR's 2013-rapport, da den kom i maj 2013, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, hvornår vidnet første gang hørte om rapporten, forklarede vidnet, at det i hvert fald var efter sommeren 2015.

TILSYN

Generelt om tilsyn

Forespurgt, om vidnet var inde i de overvejelser, der var om sektortilsyn forud for hendes udnævnelse pr. 1. februar 2010, forklarede vidnet, at det var hun ikke.

Forespurgt, hvilke overvejelser og drøftelser om sektortilsyn i perioden 2010-2013 vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at hun kan se i dokumenterne, at der i slutningen af 2009 – før hun blev involveret i det – blev udarbejdet et dokument vedrørende ulovbestemt tilsyn, og det dokument kom på et af de første møder i Juridisk Forum. Som hun husker det, blev det i første omgang skubbet til et efterfølgende møde, hvor man skulle tale om dette ulovbestemte tilsyn, og det endte med, at det røg over i Økonomi, der tog ansvaret for det. Over en lidt længere periode blev det til sidst skudt ind i Revisionsudvalget. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var et tilstrækkeligt tilsyn, der lå i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at det gjorde hun sig ikke mange tanker om på det tidspunkt. Det var ikke det emnefelt,

der lå nærmest i forhold til det, hun opfattede som sit ressortområde. Det lå snarere i den del af butikken, der havde blikket rettet ud mod driften. Hun tænkte derfor, at det formentlig var fint, at det lå i Revisionsudvalget.

Forespurgt, om det var vidnets indtryk, at der var mere eller mindre tilsyn i forbindelse med etableringen af enhedsorganisationen, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen opfattelse af.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Fordelingen af revisionsrapporterne sker ud fra følgende kriterium. Produktionsforum har særlig fokus på opfølgning i forhold til produktionen, mens Udviklingsforum har særlig fokus på it og it-systemadministration. Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."*

Forespurgt, hvad vidnet tænker, når hun læser dette, forklarede vidnet, at hun sætter spørgsmålstegn ved, hvad det var, der blev tænkt på. Hun tænker ikke andet, end at det var det, der så styrede, om Revisionsudvalget eller Økonomi fordelte disse revisionsrapporter til Produktionsforum eller Juridisk Forum. Men hvis hun skulle have haft en særlig rolle – og det tror hun også, hun kommenterede på dengang i forhold til dette – ville det være lidt særligt, at hun ikke var med i Revisionsudvalget. Så hun så det ikke sådan, at der lå en stor tilsynsopgave i Jura og Samfundsøkonomi ud mod driften. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnets daværende og også nuværende opfattelse, at det ulovbestemte tilsyn lå i Økonomi, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Økonomi havde forudsætningerne for at vurdere de juridiske aspekter, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvad man lægger i det ulovbestemte tilsyn. Det var jo ikke særlig veldefineret.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad vidnet lægger i det ulovbestemte tilsyn, forklarede vidnet, at hun ikke har nogen præcis definition, og hun synes også, det er svært at finde en definition. Det er langt hen ad vejen op til det enkelte ministerium, hvordan man etablerer det, men det er under alle omstændigheder et meget overordnet tilsyn. Man kan måske sige, at det har til formål at sikre en betryggende økonomisk og materiel styring inden for de politisk udstukne rammer. Det gøres konkret ved at sørge for, at der er et opdateret risikobillede, og at der etableres en intern styring, der sikrer, at man handler på de risici, man identificerer. Hvis man ser på denne beskrivelse, var det også noget af det, som lå i Revisionsudvalget og den måde, det var struktureret på.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 72 (Winnie Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, om ikke Juridisk Forum i nogen grad også skulle tage sig af det generelle tilsyn, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at Juridisk Forum på noget tidspunkt har haft en tilsynsopgave. Forespurgt, om ikke det var Juridisk Forums opgave at gøre anskrig og gribe ind, hvis man blev opmærksom på, at der var ulovligheder eller uhensigtsmæssigheder, forklarede vidnet, at hun ikke mener, det var Juridisk Forum, der skulle gribe ind over for ulovligheder. Juridisk Forum havde til opgave at overveje, om man med lovgivningstiltag kunne værne sig mod ulovligheder, og hun mener ikke, at de i Juridisk Forum havde til opgave at gribe ind. Den opgave lå i Produktionsforum, som havde ansvaret for og arbejdet med driften."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 51 for den 9. juni 2020 side 29-30 (Winnie Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, hvilke drøftelser der var om, hvordan man skulle udmønte tilsynet, efter enhedsstrukturen var blevet etableret, forklarede vidnet, at hun kan huske, at de i Juridisk Forum havde et andet notat, hvor man drøftede det ulovbestemte tilsyn. Som hun husker det, blev man i Juridisk Forum enige om, at det ikke var en juridisk opgave, idet det ikke handlede om lovfortolkning og alle de andre ting, som Jura arbejdede med, og derfor blev materialet videregivet til økonomikontoret. Hun blev ved sidste afhøring forevist et dokument, hvor der stod noget om det.*
>
> …
>
> *Foreholdt, at vidnet ved sidste afhøring forklarede, at Juridisk Forum ikke havde fået pålagt den generelle tilsynsopgave – dvs. det ulovbestemte tilsyn – og forespurgt, hvor opgaven efter hendes opfattelse så lå, forklarede vidnet, at hun antog, at den lå i Økonomi og i den konstruktion, man havde etableret med Revisionsudvalget. Hun kan godt huske det dokument, hun blev forevist ved sidste afhøring, men hun har ikke nogen erindring om at have set det."*

Forespurgt, om dette var på linje med vidnets opfattelse, eller om der var nuancer i forhold til det, Winnie Jensen forklarede, forklarede vidnet, at det overordnet set meget godt dækker det, hun selv forklarede med, at de havde en indledende drøftelse, hvorefter det endte med, at de tænkte, at det skulle ligge i Økonomi. Hun synes også, det bliver bekræftet i forhold til den måde, man fik etableret Revisionsudvalget på. Helt indledningsvist var der en snert af en diskussion af, hvorvidt det gjorde en forskel, at man oprindeligt – lige da man etablerede hele omstruktureringen – tænkte, at man var én myndighed, og hvad et tilsyn så var, hvis man var én myndighed.

Men det endte med, at der var to myndigheder. Da man etablerede Revisionsudvalget, var det jo sådan, at man havde Koncerncentret, der var et departement, og så havde man regionerne, der samlet udgjorde en styrelse.

16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5434 (2010-02-16 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 16. februar 2010):

> *"1. Formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT*
> *Notat er vedlagt"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 5435 (2010-02-16 (2) - Notat af Juridisk Service om formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT), hvoraf fremgår, at notatet blev udarbejdet den 26. november 2009.

Forespurgt, om det var det dokument, vidnet tidligere henviste til, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det i februar 2010 var deres vurdering i Juridisk Forum, at sektortilsynet var decideret bortfaldet med den fusion, der var etableret, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt ikke havde en egentlig drøftelse af det, da det blev skubbet til det efterfølgende møde, hvis hun husker rigtigt.

16. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5520 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet):

> *"3. Bortfald af det ulovbestemte tilsyn*
> *Notat med bilag er vedlagt"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5522 (2010-03-16 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet, bilag til dagsorden):

> *"Oplæg om bortfald af det ulovbestemte tilsyn*
>
> *I forbindelse med etableringen af Skatteministeriets nye struktur har Direktionen konstateret, at det interne ulovbestemte tilsyn med SKATs administration, der lå i*

den tidligere organisation, er faldet bort. Det følger af, at SKAT og Skatteministeriet nu er en enhedsorganisation. Det eksterne tilsyn med den nye enhedsmyndighed varetages af Rigsrevisionen/Intern revision. Det skal i den forbindelse besluttes, om der:

skal etableres opfølgningsrutiner, som kan erstatte den opfølgning, der lå i det tidligere tilsyn."

Forespurgt, om denne konstatering af, at det ulovbestemte tilsyn nu var faldet bort, var baseret på efterårsnotatet, eller hvad der førte til den konklusion, forklarede vidnet, at dette var et notat, der blev udarbejdet som forberedelse til det møde, man havde i Juridisk Forum. Det, der prægede drøftelsen, var, at man tænkte, at man var blevet én myndighed, og om der så ikke var noget internt tilsyn. Det var altså et spørgsmål om, hvorvidt man havde et tilsyn med sig selv. Et tilsyn ville normalt være med de underliggende myndigheder. Hun går ud fra, at det var de overvejelser, der lå bag dette notat, hvor man så overvejede, hvad der skulle træde i stedet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5544 (2010-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Juridisk Forum den 16. marts 2010, hvor det ulovbestemte tilsyn med SKAT blev drøftet):

"Punkt:
3

Emne:
Bortfald af det ulovbestemte tilsyn

Beslutning/drøftelse:
Oplæg var udsendt til mødet. Det foreslås, at arbejdet med, hvilke opfølgningsrutiner der skal være i stedet for det ulovbestemte tilsyn - ud over opfølgning på revisionsrapporterne, forankres i Koncernøkonomi. Det samme gælder tilsynet med de eksterne enheder (Landsskatteretten m.fl.). Juridisk Forum tilsluttede sig dette"

Forespurgt, om det var korrekt forstået, at dette svarer til vidnets forklaring om, at det ulovbestemte tilsyn blev skubbede over i Koncernøkonomi, og at Juridisk Forum dermed efter vidnets opfattelse havde afleveret opgaven der, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der hen over sommeren 2010 kom en bekendtgørelse, hvor man definerede, at Skatteministeriet bestod af Koncerncentret og SKAT, og at der derudover var lidt korrespondance med ombudsmanden, og forespurgt, hvordan vidnets oplevelse af det forløb var, forklarede vidnet, at man blev opmærksom på, at man havde

fået lavet en bekendtgørelse, der blev læst sådan, at det så ud til, at Skatteministeriet var én myndighed. Som skatteforvaltningsloven var udformet, måtte skatteministeren ikke beskæftige sig med eller overhovedet have at gøre med konkrete sager rettet ud mod borgere og virksomheder, og hvis man skulle have den opdeling, blev der nødt til at være to myndigheder. Det var ikke nok at sige, at ministeren var helt for sig selv, for han var understøttet af et departement. Det kunne så være et meget lille departement eller et stort departement. Man udarbejdede derfor en ny bekendtgørelse, hvor man fik skrevet ind, at Koncerncentret udgjorde departementet, og de seks regioner udgjorde SKAT, og dermed havde man de to myndigheder.

Koncerncentrets tilsyn med SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4137-4139 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"2.1.2 Jura og samfundsøkonomi*
>
> …
>
> *Alle de nævnte otte kontorer har tætte relationer til Koordinering, Skatterådet samt Vejledning.*
>
> *Opgaveliste (fælles):*
>
> *De otte kontorer har indenfor hver deres område en række opgaver, der principielt er ensartede for de enkelte kontorer.*
>
> …
>
> *Overvågning af administrationen og regelanvendelsen vedrørende kontorets lovområder, herunder støtte og deltagelse i indsatsprojekter m.v."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de otte kontorer refererede til vidnet og den samfundsøkonomiske direktør, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der lå i denne opgavebeskrivelse for de otte kontorer, forklarede vidnet, at det var at tage sig af det, hvis der kom noget frem. Man kunne fx få nogle input om, at der var noget, der var uhensigtsmæssigt i den måde, som reglerne var på, og så skulle de have det ændret. Det kunne være det eksempel, hun forklarede om tidligere, hvor man blev opmærksom på, at man kunne konvertere noget fra udbytte til avance. Det kunne også være, at man gennem de netværksgrupper, der også var ud mod driften,

fik at vide, at visse regler var svære at håndtere. Der var en løbende dialog eller mulighed for at tage hånd om, hvad der måtte dukke op af problemer, men det var ikke systematisk. Forespurgt, om der således ikke skulle føres et egentligt tilsyn med eller opfølgning på driften, forklarede vidnet, at det skulle der ikke. Forespurgt, hvad formålet så var med at overvåge administrationen, og hvorfor man brugte ordet "overvågning", forklarede vidnet, at det også kunne hedde "opmærksomhed på". Det var et spørgsmål om, at man i disse lovgivningskontorer havde en opgave med at komme med forslag til, om man skulle justere lovgivningen, hvis man kunne se, at den lovgivning, der var på et område, ikke længere passede til virkeligheden. Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse således ikke lå nogen proaktive opgaver i forhold til administration og regelanvendelse, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke, da de lå et andet sted.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om en kritisk SIR-rapport kunne være noget af det, der fik ting til at poppe op i forhold til sådan noget som overvågning, forklarede vidnet, at det kunne det ikke umiddelbart i sig selv, fordi dette regime var meget præget af, at det var lovområder, hvilket også kunne ses på kontorerne. Det var fx selskabsbeskatningsområdet eller personbeskatningsområdet, og det talte ind i nogle juridiske regler. En SIR-rapport talte ind i driften. Hvis nu SIR-rapporten eller en anden af Intern Revisions rapporter konstaterede, at der var noget helt galt med reglerne på et område, var det måske mere tydeligt, men det var ikke den måde, der blev arbejdet på. Det var et spørgsmål om, at man så på driften og så, at der var nogle problemer, og at man så skulle finde ud af, hvad man skulle gøre ved dem. Så hun vil ikke sige, at der var den sammenhæng i sig selv. Forespurgt, om det heller ikke for den erfarne lovtekniker var åbenbart, at der var noget, der skulle gøres, forklarede vidnet, at hun ikke tror, de så det som en lovgivningsopgave i første række ud over det, der var omkring bekendtgørelsen.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'), hvoraf fremgår, at risikopolitikken trådte i kraft den 1. september 2010.

Foreholdt, at risikopolitikken var gældende frem til januar 2015, og forespurgt, hvordan vidnet som juridisk direktør i Koncerncentret interagerede med risikopolitikken i SKAT, forklarede vidnet, at det ligger meget langt tilbage. Hun har efter 10 år svært ved at huske de nærmere drøftelser, men det var ikke sådan, at hun ikke var i berøring med det. Det, hun husker, er, at de risici, der blev meldt ind fra Jura og Samfundsøkonomi, eksempelvis var oplysning om, at der var en stor sag ved

EU-Domstolen, og at der var en stor risiko, hvis de tabte den pågældende sag i form af utrolig mange genoptagelsessager og et meget stort tabt skatteprovenu. Det var mere den type risici, der blev meldt ind fra Jura og Samfundsøkonomis side, som hun husker det. Ellers var det ikke noget, der fyldte en stor del af arbejdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Hvad er nyt?*
>
> *Skatteministeriets risikopolitik er blevet opdateret som følge af ny organisering og nyt koncept for intern kvalitetsstyring.*
>
> *Resumé*
>
> *Gyldighed og omfang*
> *Direktionen i Skatteministeriet har den 18. august 2010 vedtaget nærværende risikopolitik for Skatteministeriet. Risikopolitikken omfatter alle fagområder samt alle ledere og medarbejdere i Skatteministeriet."*

Foreholdt, at dokumentets titel er "Risikopolitik i SKAT", og forespurgt, om ikke det er korrekt forstået, at den også fandt anvendelse i vidnets eget regi, selv om man på det tidspunkt ikke kaldte det for departementet, bekræftede vidnet dette. Hun har også hæftet sig ved, at det er lidt mærkeligt, at det på daværende tidspunkt blev kaldt SKAT. Forespurgt, om vidnet opfattede det som en regulering, hun også selv var underlagt, forklarede vidnet, at det gjorde hun i den form, at de skulle melde disse risici ind til noget, der hed en risikolog, og der var de jo en del af det. Forespurgt, om vidnet også gjorde det på sit eget område, bekræftede vidnet dette. Det gjorde hun i forhold til den type risici, som de i deres optik kunne melde ind, og det var af den karakter som det eksempel, hun tidligere kom med. Forespurgt, hvilken type risici der lå inden for vidnets ansvarsområde, forklarede vidnet, at det fx kunne være, hvis der var en igangværende retssag fx ved EU-Domstolen, og hvis man tabte den, kunne det have meget stor betydning for en hel masse sager i form af, at forvaltningen måske skulle genoptage sager, men også i form af, at der skulle tilbagebetales meget store beløb fra statskassen.

Forespurgt, hvordan det rent metodisk foregik, herunder om der var tilbagevendende møder, eller om man blot fandt risikologgen frem og skrev en ny risiko på, når der dukkede en op, forklarede vidnet, at hun ikke husker det konkret. Hendes bedste bud er, at det var sekretariatskontoret, Koordinering, i Jura og Samfundsøkono-

mi, som naturligt tog det på som et punkt på et møde, men hun har ingen erindring om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5932-5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Niveau II - Driftsniveauet*
>
> …
>
> *For alle ovenstående risikostyringsfunktioner er der følgende opgaver:*
>
> …
>
> *- Identifikation af nye risici eksempelvis ved at holde sig orienteret om revisionsrapporter, den interne kvalitetstyring, ledelsesinformation osv.*
>
> …
>
> *Niveau III - Intern revision*
>
> *Intern revision foretager en objektiv gennemgang og vurdering af effektiviteten af Skatteministeriets risikoledelse. Revisionen medvirker endvidere til at forbedre og udvikle risikoledelsen i Skatteministeriet."*

Forespurgt, hvordan vidnet oplevede dette samspil mellem SIR og vidnets risikoledelse og risikostyring, forklarede vidnet, at i forhold til de risici, hendes enhed meldte ind, var det nok ikke SIR, der var den umiddelbare pendant. I perioden var der nogle drøftelser med Intern Revision i forhold til samarbejde, altså udarbejdelse af rapporter, hvor SIR nogle gange kunne have behov for hjælp af den ene eller anden karakter, men det foreholdte er ikke noget, hun kan genkalde sig.

Foreholdt, at der ikke i nogen af de risikologger, der fremgår af materialet, er anført udbytterefusion som en risiko, og forespurgt, om ikke der burde have været en risikolog med det, når man havde to SIR-rapporter, der beskrev udfordringer på området, forklarede vidnet, at det tror hun ikke, hun er den rette at spørge om. Den form for risiko, det i givet fald skulle være, var driftsbaseret, så hun må henvise til Produktionsforum og Borger og Virksomhed. Hun kan ikke udtale sig om, hvordan de balancerede, hvad der skulle i loggen, og hvad der kørte i det almindelige revisionsspor. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke opfattede det som sin op-

gave at transformere advarsler fra SIR over i sin risikolog, bekræftede vidnet dette. Det ville være meget usædvanligt.

Forespurgt af kommissionen formand, Michael Ellehauge, om det var enten-eller således, at noget enten skulle i risikologgen eller køre i et revisionsspor, eller om det kunne være både-og, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, det skulle forstås. Det var kun for at sige, at der kunne ligge en eller anden prioritering i Produktionsforum eller i Borger og Virksomhed i forhold til, hvordan de så på det. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således kunne være begge dele, altså både køre i et revisionsspor og komme med i risikologgen, forklarede vidnet, at det nu bliver gætteri, fordi det ligger så langt tilbage. Hun husker ikke, hvordan man gjorde det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej, "*

Forespurgt, om dette efter vidnets opfattelse skulle have været adresseret i en risikolog, forklarede vidnet, at det er svært at vurdere på nuværende tidspunkt med den viden, man har i dag. Dengang blev det vurderet, at disse nedslagspunkter skulle ind i en arbejdsgruppe under Produktionsforum, og hun har en forventning om, at man overvejede, om det var den rette måde at tilrettelægge kontrollen på.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet netop pegede på skærmen, og forespurgt, om man skal forstå vidnets svar således, at man overvejede, om dette skulle i en risikolog, og at det måtte være noget, man skulle overveje, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, hun mente det. Det, hun mente, var, at det foreholdte om, at man ingen kontrol førte i forbindelse med refusionsanmodninger – ligesom de øvrige nedslagspunkter i Intern Revisions rapport – indgik i det arbejde, der var i Produktionsforum i form af arbejdsgruppen, i forhold til hvordan man skulle tilrettelægge arbejdet fremad med refusion af udbytteskat. Det var sådan, hun opfattede det. Forespurgt, om vidnets svar således ikke skal forstås sådan, at det var nærliggende også at overveje risikologgen, bekræftede vidnet dette. Det var heller ikke sådan, at hun ikke mente det. Hun har bare ikke nogen mening om det på nuværende tidspunkt.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1978 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'):

"17. Departementets initiativer for at styrke processer og kontroller

17.1 Turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet

Intern Revision har i en række revisionsrapporter, der omhandler regnskabet for finanslovens §38, afgivet anbefalinger til afklaring af en række kritiske forhold. Departementet har oplyst, at rapporterne har bidraget til, at betalings- og regnskabs-området har været betragtet som forbundet med høj risiko i departementets overordnede risikostyring af SKAT."

Forespurgt, om vidnet var inde over denne vurdering, som departementet kom med, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Dette foregik på et tidspunkt, hvor der var en afdeling, som hed Koncernstyring, og en afdeling, som hed Lovgivning og Økonomi, som hun var afdelingschef for. Disse emner med risikostyring af SKAT og turnusanalyse lå i Koncernstyring. Forespurgt, om det således er Andreas Berggreen, der skal spørges om det, bekræftede vidnet dette.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011):

"Ad 4 - Andre forhold

Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.

I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.

Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshierarkiet.

Kjeld Rasmussen"

Forespurgt, hvordan vidnet læste notatet på dette punkt, forklarede vidnet, at notatet kun i begrænset omfang vedrørte opgaver i Jura og Samfundsøkonomi, så det var en sag, hun i mindre omfang gik ind i, på den lange liste af sager. Hun hæftede sig

dog ved det udsagn, at man skulle gå på kompromis med overholdelse af love. Det syntes hun på ingen måde var acceptabelt.

Forespurgt, om Kjeld Rasmussens beskrivelse af revisionens risikobillede stemte overens med vidnets vurdering af risikobilledet på daværende tidspunkt, forklarede vidnet, at det havde hun ikke nogen opfattelse af som sådan. Dette var en beskrivelse, som Kjeld Rasmussen kom med, og som han fremlagde for direktionen, og hun tænkte, at hvis der i de regionale ledelser var den opfattelse, så skulle det – via de fora, hvor de deltog – formidles tilbage til dem, at det ikke var en måde at arbejde på, uanset eventuel ressourcemangel.

Forespurgt, om vidnet gjorde nogen tiltag inden for sit eget ansvarsområde, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Hun har som forberedelse til afhøringen læst nogle noter, der var taget fra direktionsmødet, og de bekræftede hende i, at hun i den drøftelse, de efterfølgende havde, sagde, at det ikke var acceptabelt. Hun havde ingen anledning til at tro, at de andre direktionsmedlemmer ikke var enige, og hun troede, at de, der havde dialogen ud mod driften, tog det med dér. Det var sådan set det, der foregik under dette punkt på dagsordenen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, pkt. 1 "Risikobillede"):

"Dato:
110316

Dagsordenspunkt:
1

Emne:
Risikobillede

Beslutning:
Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder. I forhold til notatet blev det understreget, at ledelsen ikke accepterer, at lovgivning tilsidesættes.
Det blev også nævnt, at andre faktorer end ressourcerne til rådighed har betydning for presset på opgaveløsningen
Det afstemte risikobillede indgår som grundlag for revisionsplanen, der præsenteres i andet kvartal

Tovholder:
JSP"

Forespurgt, hvad anledningen til dette møde med revisionschefen i marts 2011 var, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på. Forespurgt, hvem der havde indkaldt til mødet, forklarede vidnet, at hun kan se, at det var Jesper Skovhus Poulsen, der var tovholder, men hun ved ikke, hvem der havde indkaldt. Forespurgt, hvad vidnet forstår ved, at man afstemte risikobilledet, og at det afstemte risikobillede indgik som grundlag, og hvad denne afstemning bestod i, forklarede vidnet, at det har hun ikke nogen erindring om så mange år efter. Forespurgt, om vidnet opfattede det som udtryk for, at den ene af parterne skulle rette ind efter den anden part – altså at SIR var på den ene side, og direktionen var på den anden side – forklarede vidnet, at hun ikke er sikker på, at hun opfattede det som to parter på hver sin side.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at man i pressen kan læse om forskellige opfattelser af Intern Revision og deres betydning, og derfor er det interessant, når der står noget som afstemning, og forespurgt, om vidnet, som jo var med til mødet, kan forklare, hvad der lå i dette med, at man afstemte risikobilledet, forklarede vidnet, at det ikke siger hende noget. Hun husker ikke andet end den drøftelse, der var, og at man der fik sat nogle ord på, at man ikke kunne tilsidesætte lovgivningen. Det måtte ikke bare blive en del af opfattelsen af, hvordan det var. Hun ved ikke, om der deri kunne ligge en afstemning af, at det ikke måtte tænkes som en bevægelig faktor eller sådan noget. Det vil være gisninger på nuværende tidspunkt, for hun kan simpelthen ikke huske det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5546-5547 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

> *"Direktionsmøde 16. marts 2011*
>
> *Afbud: Peter Loft*
>
> *Ad 1. Risikobillede:*
>
> …
>
> *BC: Handler det om, at vi skal sikre de faglige kompetencer eller at man er så presset, at man bevidst filer på de processer, der følger af lovgivningen?*
>
> *KR: Begge dele. Der er gået et rygte på, at der skulle være nogle medarbejdere, der har pålagt deres medarbejdere, at de ikke må fortælle om tilsidesættelse af reglerne.*

JSP: Omkring baggrunden for risiciene. Det er ikke nødvendigvis ressourcerne, som dårlige arbejdsgange, der gør man er nødt til at file på lovgivningen. Synes ikke man bare kan lave den sammenhæng mellem ressource og pres.

KR: Vi hører ofte fra lederne, at de spørger om ikke de har gjort det godt med de ressourcer de har til rådighed. Vi forholder os udelukkende til kvaliteten, ikke hvor mange ressourcer der har været til rådighed."

Forespurgt, om BC er identisk med vidnet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad baggrunden for, at vidnet spurgte til de faglige kompetencer kontra arbejdspres, var, forklarede vidnet, at det var i forhold til det tidligere udsagn om, at man gik på kompromis med lovligheden. Spørgsmålet gik derfor på, om det var, fordi man ikke kendte reglerne, eller om det var, fordi man bevidst overtrådte dem. Forespurgt, hvad vidnet så tænkte, da Kjeld Rasmussen svarede, at det var begge dele, forklarede vidnet, at det ikke var acceptabelt bevidst ikke at overholde lovgivningen.

Forespurgt, om de i direktionen drøftede, hvordan de kunne løse problemet, forklarede vidnet, at der var nok en udmelding. Det foregik jo på den måde, at man fra den øverste ledelse sagde ned til næste niveau, at det ikke var en måde at håndtere sagerne på. Det skulle være i overensstemmelse med lovgivningen. Hvis der så var nogen steder, hvor man sagde, at det var svært at forstå, var der jo en vejledningsopgave, men hun kan ikke se, der var påpeget noget specifikt her. Foreholdt, at vidnet spurgte, om det var et spørgsmål om faglige kompetencer, eller om det var et spørgsmål om for meget arbejde, hvortil Kjeld Rasmussen svarede, at det var begge dele, og forespurgt, om ikke det med en sådan oplysning var ledelsens opgave at løse begge ting, dvs. både de manglede kompetencer og arbejdspresset, forklarede vidnet, at det sagde hun heller ikke, at man ikke gjorde. Ledelsen var ikke kun direktionen, det var også næste niveau, der så måtte skære opgaven til på en eller anden måde. Det var ikke kun et spørgsmål om, at man tog flere opgaver ind, det var jo også spørgsmålet om, hvordan man løste den opgave, der var. Men så dybt i diskussionen mener hun ikke, de gik her. Forespurgt, om vidnet erindrer, at der fra direktionens side blev iværksat initiativer, som håndterede disse ting, forklarede vidnet, at hun simpelthen ikke kan huske, hvad der skete efterfølgende. Som hun forklarede før, var der en klar melding fra den samlede direktion, og det fremgår også af beslutningsreferatet, at det ikke var acceptabelt, at man gik på kompromis med lovligheden. Foreholdt, at det var en korrekt og uangribelig position at tage som direktion, og forespurgt, om det var tilstrækkeligt at sige sådan, når man fik at vide, at det var, fordi de ikke var godt nok uddannet, og fordi de ikke havde ressourcer nok, forklarede vidnet, at hun ikke på stående fod kan huske, om der blev taget yderligere initiativer i den sammenhæng. Forespurgt, om vidnet selv eller andre tog fat i departe-

mentschefen i forlængelse af dette møde, nu hvor han havde meldt afbud, forklarede vidnet, at det ved hun ikke.

Forespurgt, om der fast blev udarbejdet sådanne noter efter direktionsmøderne, forklarede vidnet, at hun faktisk blev overrasket, da hun så dem. Det var ikke nogen, man så efterfølgende, så de angår kun den opfattelse, som den pågældende medarbejder, der sad med ved direktionsmødet, skrev. Det, der kom ud efter møderne, var ikke egentlige referater. Det var kun beslutningsreferater. Forespurgt, om det således ikke var nogen, der blev distribueret rundt til deltagerne efter mødet, forklarede vidnet, at det var det ikke. Hun har ikke tidligere set, at der var sådan nogle.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås således, at det ikke var sædvanligt, at nogen begyndte at skrive ned på denne måde, som jo er ret detaljeret, forklarede vidnet, at det kan hun ikke udtale sig om. Der sad en medarbejder med til direktionsmøderne for at udarbejde beslutningsreferaterne bagefter, og om den pågældende skrev noter på denne måde eller ej, det ved hun ikke.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, videre foreholdt fra ekstraktens side 5548 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"JSP: Der er rigtig mange af de ting, I kigger på her, som I vinkler på baggrund af noget historik. Men når vi bøjer det hen på vores risikobillede svarer det meget godt til hinanden, bortset fra at der er forskellige billeder af, hvad der er en risiko. Der skal man nok bare være opmærksom på den måde det står heri, at der vil jeg være ked af, at det står sådan her, som om overtrædelse af lovgivningen skyldes ressourcebesparelser."*

Forespurgt, om vidnet husker drøftelserne omkring dette, forklarede vidnet, at hun ikke husker lige den vinkel. Forespurgt, hvordan vidnet forstår Jesper Skovhus Poulsens udtalelse, forklarede vidnet, at det vil hun ikke udlægge teksten på. Hun har svært ved at sige mere end det, der står.

Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om, at det helt grundlæggende kunne være ressourceproblemet, som havde bragt SKAT i en situation, hvor der ikke skete forsvarlig forvaltning, forklarede vidnet, at det med, at der ikke var sket forsvarlig forvaltning, var et udsagn, der kom fra Intern Revision. Det var ikke en diskussion, der var understøttet, eller som de havde haft. Den overvejelse var ikke oppe i bevidstheden. Forespurgt, om der var nogen, der tænkte, at det måtte undersøges nærmere, om det, revisionschefen oplyste, havde sin rigtighed, forklarede vidnet, at

det mere var et spørgsmål om at sige, at det ville man ikke kunne acceptere eller leve med. Hvis det var den måde, man tilrettelagde opgaverne på, at man gik på kompromis med lovligheden, måtte man finde en anden måde at skære opgaverne til på. Det var den udmelding, der kom bagefter.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at det var ret oplagt, at ledelsen ikke kunne acceptere, at man ikke overholdt lovgivningen, og forespurgt, hvad formålet med mødet så var, idet man vel ikke holdt mødet for blot at konstatere det, forklarede vidnet, at dette blot var én af de pointer, der kom frem. Hun ser det som en bredere diskussion af risikopolitik eller risikobilledet fra revisionschefens side. Som hun forklarede tidligere, har hun ikke nogen erindring om, hvad baggrunden for mødet var, eller hvorfor det blev afholdt, andet end at prøve at afstemme, hvad man skulle bruge hinanden til. Forespurgt, om vidnet kan forklare, hvad man skulle bruge hinanden til, forklarede vidnet, at hun ikke husker det, og hun vil nok ikke være den rette til at sætte nogle ord på. Det lå uden for hendes almindelige ressortområde, som mere var den lovgivningstunge del af butikken og ikke så meget driften, eller hvordan man håndterede og administrerede lovgivningen ude i driften. Det lå lidt fjernt.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5549 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"KR: …*
>
> *Omkring det med overholdelse af lovgivning er det stort og småt – det er bestemt ikke noget, der fører til en kommissionsdomstol alt sammen.*
>
> *…*
>
> *SNH: Antegnelser om, at folk ikke overholder lovgivning fordi de er dumme håndterer vi i PROF på forskellig vis. Det vi ikke kan leve med er, hvis man vælger ikke at administrere efter reglerne eller gå på kompromis – der er regionsdirektørerne og vi enige om, at det er uacceptabelt.*
>
> *OBP: Forskel på at have højt spild og tage af kassen – lidt samme situation vi er ude i her. Manglende opmærksomhed eller administration i strid med hjelmene.*
>
> *BC: Det første er også et problem, ikke i samme kategori, men kan alligevel give kritik.*

JSP: Vi er nødt til at blive klogere over, hvad det dækker over. Hvis de underliggende lederniveauer ikke agerer efter reglerne fungerer vores kvalitetskontrol ikke. Vi er nødt til at finde ud af, hvad vi så agerer efter.

KR: Mit budskab er, at afdelingslederne skal melde op i systemet i stedet for at file på reglerne."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet påpegede, at både den manglende opmærksomhed og den bevidste administration i strid med reglerne var problematisk, bekræftede vidnet dette. Det var også et problem, hvis man ikke administrerede korrekt, fordi man ikke kendte reglerne. Foreholdt, at Kjeld Rasmussen sluttede af med at sige, at budskabet var, at afdelingslederne skulle melde op i systemet i stedet for at file på reglerne, og forespurgt, hvad konklusionen blev på disse drøftelser, og hvad det udmøntede sig i, forklarede vidnet, at hun som sagt ikke har nogen erindring om det andet end det, der stod i beslutningsprotokollen. Foreholdt, at dette var 10 måneder efter SIR-rapporten var afgivet, og forespurgt, om vidnet har nogen erindring om en udmelding til regionen om, at nu skulle man melde op i systemet, hvis der var ressource- eller kompetenceproblemer o.l., forklarede vidnet, at det har hun ikke. Det ville i givet fald ske i et andet regi end der, hvor hun var den, der meldte ud. Man kan se, at Steffen Normann Hansen også er på linje med dette, idet han siger, at regionsdirektørerne også er enige i, at det er uacceptabelt. Foreholdt, at der var påpeget nogle kompetenceproblemer og nogle ressourceproblemer, og forespurgt, om man gjorde andet og mere end at sige, at "det må I ikke", forklarede vidnet, at i og med at niveauet nedenunder var enig, kom man ned mod det niveau, der administrerede, og dermed var det dem, der måtte tage fat i deres folk. Foreholdt, at det blev medarbejderne hverken dygtigere af eller fik flere ressourcer af, forklarede vidnet, at det også var et spørgsmål om, hvordan man administrerede. Der er ikke kun én måde at administrere på, og det er også et spørgsmål om, hvilken type sager man ser på, og hvad det er, man gør. Det var ikke sådan, at der kun var to måder at løse dette problem på.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på den formodede svindel, der blev afdækket hen over sommeren 2015, forklarede vidnet, at det gjorde hun i den uge, der ligger op mod weekenden den 22. og 23. august 2015. Hun fik at vide, at der var en følsom og problematisk sag på vej fra SKAT, som hun skulle hjælpe med hurtigt at få gjort klar til at forelægge for ministeren. Forespurgt, hvem der gjorde vidnet opmærksom på det, forklarede vidnet, at det gjorde departementschefen. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jens Brøchner første gang blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Hun husker det, som om de ikke

vidste ret meget om det i ugens løb andet end, at det vedrørte noget udbytterefusion, og at der formentlig havde været en intern revisionsrapport tidligere. Det bevirkede, at hun fandt SIR's 2010-rapport frem til sig selv med henblik på at læse den. I weekenden blev hun kontaktet af direktøren for Indsats i SKAT, Jim Sørensen, som sendte et første udkast til et notat til ministeren. Hun afgav nogle enkelte bemærkninger til udkastet, hvorefter der kom en ny version af notatet mandag den 24. august 2015, hvorefter de forelagde sagen for ministeren, og den 25. august 2015 sendte de en orientering til Folketinget. Forespurgt, om vidnet havde nogen forhåndsdrøftelser med ministeren forud for forelæggelsen, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Forespurgt, hvilken dag Jens Brøchner orienterede vidnet om sagen, forklarede vidnet, hun ikke husker det. Hun kan se, at hun den 18. august 2015 sent om aftenen sendte SIR's 2010-rapport til sig selv, så hun kan forestille sig, at det var i løbet af den dag.

Forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var det foreviste, vidnet hen over weekenden fik i udkast til bemærkninger, forklarede vidnet, at hun ikke er sikker på, om det var godkendelsen eller det notat, der ligger bagved. Hun mener, det i første omgang var notatet.

Forevist ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der skete en forhåndsorientering af Karsten Lauritzen inden dette notat, forklarede vidnet, at det er hun ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Rollen som direktør

Forespurgt af advokat René Offersen, hvor mange kontorer og fagdirektører vidnet i perioden 2010-2013 som juridisk direktør havde under sig, forklarede vidnet, at hun havde ti kontorer og fem fagdirektører under sig.

Foreholdt, at vidnet under forberedelsen til dagens afhøring har brugt udtrykket, at hun i sin måde at prioritere opgaverne på "kiggede meget opad mod ministeren", og forespurgt, om det er korrekt forstået, forklarede vidnet, at det er meget naturligt, at

det som skal til ministeren, som skal i Folketinget med et samråd dagen efter, er de sager, der fylder rigtig meget på hendes bord. Der er et løbende flow, og der er og var – både som juridisk direktør og som afdelingschef – en utrolig mængde af sager, som kører hen over hendes bord, og som går videre i det hierarki, et departement er.

Forespurgt, om vidnet således med ti kontorer og fem fagdirektører under sig ikke er så meget inde over det, der bare kører, og hvor der ikke er noget, der afviger fra normalen, forklarede vidnet, at der er mange sager, der vil kunne køre på kontorchefniveau, fx i dialog med SKAT eller Skattestyrelsen. Så længe der ikke er noget, der er behov for, at vidnet eller ministeren forholder sig til, kører det på det niveau, og så er tanken, at de kommer, hvis der er behov for, at hun skal inddrages.

2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 250 (2010-03-01 - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010).

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hun som formand for Juridisk Forum fik denne kommenterede dagsorden fra Eva Damm, som sad i et koordineringskontor under vidnet, og forespurgt, hvordan disse kommenterede dagsordener blev til, herunder om det var noget, vidnet bestilte, forklarede vidnet, at det var Koordinering, der på baggrund af de input, de fik, udarbejdede et udkast til en dagsorden. I hvert fald i den senere del af forløbet fik hun denne dagsorden præsenteret, men det gjorde hun vist ikke til de første møder. Når hun blev præsenteret for dagsordenen og havde godkendt den, udarbejdede kontoret en kommenteret dagsorden, hvor man highlightede eller præsenterede, hvad de enkelte punkter indeholdt. Meget af det, der var på dagsordenen, var hun ikke inde i på forhånd eller kendte noget til, da det kom et andet sted fra. Det var et hjælperedskab til hende i forhold til at forberede sig til møderne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at selve indholdet af dagsordenen blev initieret af Koordinering, som bragte den op til vidnet til godkendelse, hvorefter hun fik den kommenterede dagsorden, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 251 (2010-03-01 - Kommenteret dagsorden til møde i Juridisk Forum den 2. marts 2010):

> *"5. EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter*
>
> *Notat er sendt ud med materialet. Ivar har meldt tilbage, at han deltager i mødet. Jeg går ud fra, at han gennemgår problemstillingen."*

Foreholdt, at det tidligere i afhøringen var fremme, at det på et direktionsmøde den 11. februar 2010 – som vidnet ikke deltog i – blev besluttet, at der skulle udarbejdes et oplæg, og forespurgt, om der her i den kommenterede dagsorden står noget om, at vidnet skulle skabe et oplæg, forklarede vidnet, at det gør der ikke. Forespurgt, om vidnets forberedelse til mødet i sit udgangspunkt bestod af den kommenterede dagsorden og de ting, der kom ind, bekræftede vidnet dette.

Juridisk Forum

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen).

Forespurgt, om undersøgelser fra Intern Revision som udgangspunkt kom over i vidnets område i Jura og Samfundsøkonomi eller i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke i udgangspunktet. Det var som forklaret tidligere kun, hvis Økonomi besluttede, at der var en vinkel, der kunne gøre det relevant at få Juridisk Forum ind over, og så blev det sendt dertil.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 350 (2010-09-07 (4) - Andet udkast til kommissorium for 2010-arbejdsgruppen):

> *"På den baggrund har produktionsforum d. 21. juni 2010 besluttet, at der skal nedsættes en arbejdsgruppe under Borger og Virksomheder med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, der skal analysere opgaven og komme med forslag til nye processer."*

Foreholdt, at det her var Produktionsforum, der besluttede noget om, hvordan man skulle håndtere denne undersøgelsesproces, og forespurgt, om det afspejlede det normale i forhold til kompetencefordelingen mellem Produktionsforum og Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det i forhold til denne type opgave var helt normalt, og det svarede også til det, der ellers var beskrevet.

Foreholdt, at det af det foreholdte fremgår, at arbejdsgruppen skulle være med repræsentanter fra vidnets område, Jura og Samfundsøkonomi, og forespurgt, om det så var sådan, at det var Produktionsforum, der havde arbejdsgruppen, og som grundlæggende havde opgaven med at håndtere den pågældende revisionsrapport fra Intern Revision, bekræftede vidnet dette. Sådan oplevede de det i hvert fald i Juridisk Forum.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5158 (2012-05-14 - E-mail fra Mogens Jonas Rasander til bl.a. Lise Bo Nielsen med udkast til ændringsforslag til L173).

Vidnet blev foreholdt, at vidnet udarbejdede og underskrev den indstilling, der gik op til ministeren, hvor man skrev om disse kapitalfondsselskaber, men at det i processen med at udarbejde lovforslaget var Mogens Jonas Rasander, der grundlæggende skrev lovteksten, som han i denne e-mail sendte ud i en form, der kun afveg fra den endelige lovtekst i form af den tilføjelse, som Ivar Nordland senere forfattede.

Forespurgt, om vidnet som juridisk direktør modtog dette lovudkast, der blev sendt rundt, forklarede vidnet, at det mener hun ikke, hun gjorde i den form. Hun ville på dette tidspunkt normalt få det forelagt som en forelæggelse med en forside og på papir. Hun ville ikke være modtager af en sådan e-mail. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de, der modtog lovudkastet her, var de umiddelbare fagpersoner, der kunne antages at have bemærkninger, hvorefter de gjorde sig færdige, før vidnet fik noget op, bekræftede vidnet dette.

Udkast til lovforslag om nettoindeholdelse af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6942 (28. Materiale fra Birgitte Christensen vedr. høring af udkast til lovforslag om nettoindeholdelse af udbytteskat):

> *"Bemærkninger til lovforslaget*
>
> *Almindelige bemærkninger*
>
> *…*
>
> *1. Indledning*
>
> *Med lovforslaget foreslås det at indføre en mere robust og fremtidssikret udbyttemodel, hvor pengeinstitutterne tager større ansvar. Skatteministeren og Finans Danmark har således indgået en principaftale om en ny model for udbyttebeskatning. Principperne omfatter blandt andet, at udenlandske aktionærer fremover skal registreres hos Skattestyrelsen og have et unikt identifikationsnummer, så der allerede ved udbetalingen af udbytte indeholdes den korrekte udbytteskat. Den nye model bygger også på et princip om, at pengeinstitutterne hæfter for betaling af manglende skat til Skatteforvaltningen, hvis en efterfølgende kontrol viser, at der har været indeholdt for lidt udbytteskat.*

Der er således tale om en nettoindeholdelsesmodel for udenlandske aktionærers udbytte af aktier m.v., der er registreret i en værdipapircentral. Modellen indebærer en mulighed for at opnå indeholdelse med den korrekte skattesats i forbindelse med udbetalingen af udbyttet, så der ikke er behov for efterfølgende refusion af for meget indeholdt udbytteskat."

Foreholdt, at lovforslaget med bemærkninger samlet er på 93 sider, og forespurgt, hvad lovforslaget går ud på, forklarede vidnet, at det er et lovforslag, de har udarbejdet, og som ministeren sendte i høring umiddelbart inden sommerferien med henblik på at få høringssvar ind nu. Det er den fase, de er i nu, og det er et arbejde, der har stået på siden 2015, hvor den daværende regering fremlagde sin handleplan "SKAT ud af krisen", og der blev nedsat en tværministeriel arbejdsgruppe, der skulle se på behovet for at justere reglerne. Den tværministerielle arbejdsgruppe kom i 2017 med fire modeller, der også kunne kombineres. Efterfølgende har der så været et arbejde mellem Skatteministeriet, Skatteforvaltningen og den finansielle sektor for at opnå en løsning. Det er mest for at sige, at det ikke er helt enkelt at udforme en sådan nettomodel, men det, der nu ligger, er et bud på, hvordan det kan gøres. Nu er de der, hvor de skal have gennemgået alle de høringssvar, der er kommet ind.

Foreholdt, at lovforslaget hviler på en principaftale, der er indgået med Finans Danmark, dvs. at man indgik en aftale med bankerne, før man udarbejdede lovforslaget, som nu har været i høring, og at det forventes at kunne træde i kraft i juli 2021, og forespurgt, om det så vil kunne tages i brug fra det tidspunkt, eller om der juridisk skal gøres yderligere, forklarede vidnet, at dette er en bemyndigelseslovgivning, dvs. en bemyndigelse til, at man kan sætte det i værk. Det hænger sammen med – apropos hvad der i øvrigt er gældende på skatteområdet – at det er understøttet af meget store systemer, der skal udvikles. Før denne lovgivning kan få virkning, skal der udvikles et IT-system, der kan understøtte det, så det er derfor, det er en bemyndigelseslovgivning, og der er ikke nogen fast dato.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 6964 (28. Materiale fra Birgitte Christensen vedr. høring af udkast til lovforslag om nettoindeholdelse af udbytteskat), og forespurgt, om det er korrekt forstået, at der vil være nogle implementeringskonsekvenser, som bl.a. omhandler, at der i et eller andet omfang skal noget IT til, for at det kan gennemføres, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at omfanget af, hvad der er nødvendigt, og hvad det vil kræve, endnu er et udestående, bekræftede vidnet dette. Det er endnu ikke helt afklaret.

Kl. 14.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

2. september 2020
Protokol nr. 54

Den 2. september 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell og Erling Andersen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Svenning Andersen ved advokat Carsten Pedersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss ved advokatfuldmægtig Mikkel Hjort Pedersen for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet ved advokat Emil Spuur Madsen for Kristian Jensen

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

JESPER SKOVHUS POULSEN

Kl. 9.00 mødte Jesper Skovhus Poulsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra marts 2010 til januar 2013 var ansat som koncerndirektør og næstformand i direktionen i Koncern-centret, og at han i perioden fra marts 2012 til maj 2012 var fungerende departementschef i Skatteministeriet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering var i departementet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2010 forklarede vidnet, at han blev uddannet cand.merc.jur. i 1995, og at hans første ansættelse var i Skatteministeriets departementet. I perioden 2001-2004 var han ansat som kontorchef i det daværende Told- og Skattestyrelsen, da det var en egentlig styrelse, hvorefter han i april 2004 kom tilbage til Skatteministeriets departement i en nyoprettet stilling som udviklingsdirektør. Den stilling bestred han frem til begyndelsen af 2010, hvor det nye Hovedcenter blev etableret, og han blev koncerndirektør.

ROLLEN SOM KONCERNDIREKTØR

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4189 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"4.1.2 Koncerndirektør*
>
> …
>
> *Koncerndirektøren har det overordnede ansvar for, at de strategiske retningslinier koordineres og implementeres i forhold til administrations- og driftsopgaven. Det kræver et tæt samarbejde med direktørerne med ansvarsområder, der er rettet mod driften…"*

Forespurgt, hvad der nærmere lå i dette overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det var en ny måde at drive direktion på i statsadministrationen og i hvert fald i Skatteministeriet. De forsøgte at have en helt overordnet, højt strategisk ledelse, som i virkeligheden ikke havde meget med den daglige drift at gøre, da den lå i ressortområderne under de enkelte direktører. For at binde det sammen i toppen var der selvfølgelig en departementschef, der var formand for direktionen og sad for bordenden, men derudover var der en ganske stor organisation med mange driftsrelaterede opgaver og koordineringsopgaver. Til det formål blev der oprettet denne koncerndirektørstilling, som gik ud på at koordinere mange af de daglige ting på tværs. Departementschefen havde mange opgaver rettet op mod det politiske niveau og varetog den del, men i en direktion af denne type var der også en opgave med at vende øjnene ned mod driften og sørge for, at der blev koordineret på tværs af disse mange forskellige produktionsområder. Det var hans opgave at forsøge at binde det sammen på tværs. Det betød i hverdagen, at han havde rigtig meget at gøre med deres strategiudvikling og store processer. I et sådant ministerium havde man et stort årshjul, der kørte hele tiden med mange processer, der skulle køres, helt ned til ugentlige direktionsmøder og møder i Udvidet Direktion osv. Han skulle stå for og havde ansvaret for hele denne koordinering på tværs. Det var det, der lå i det tætte samarbejde, herunder også at sørge for, at de rette sager kom på dagsordenen og blev diskuteret i de rigtige fora og efterfølgende blev rapporteret ned igen. Det var hele den koordineringsopgave, han løste på dette område. Derudover havde han så sit eget ressortområde, som var både ekstern og intern kommunikation, dvs. hele deres pressehåndtering, men også deres interne kommunikation, som bestod af kommunikation til medarbejdere, hjemmesiden, intranetsider, og hvad man ellers har i en sådan organisation. På det område havde han sit eget domæne, som han var ansvarlig for driften af, hvor de andre ting mere bestod af koordinering og at sørge for, at de havde de organisatoriske rammer til at drive ministeriet.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 4189 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

> *"Koncerndirektøren er næstformand for direktionen og har ansvaret for forberedelsen og opfølgningen på direktionsmøderne."*

Forespurgt, hvilke beføjelser der lå i næstformandsfunktionen, forklarede vidnet, at der ikke lå andet, end at han satte sig for bordenden, når departementschefen ikke var der. Forespurgt, om vidnet således var mødeleder, når departementschefen ikke var til stede, forklarede vidnet, at de havde den særlige konstellation, at mødelederskabet gik på skift. Det at være mødeleder – det at køre et effektivt møde – er en særlig disciplin, og det kræver en hel masse opmærksomhed på selve mødet. Det

gik på skift, så det ikke kun var den samme person, der drev møderne, men én som faktisk deltog i diskussionerne. Det lå derfor mere i formandens rolle – og næstformandens rolle, når formanden ikke var der – at der blev konkluderet på punkterne, og at de blev rundet af. Forespurgt, om vidnet havde instruksbeføjelser i forhold til den øvrige direktion, bekræftede vidnet dette. Han kunne godt sige til dem, at nu ville de gerne have noget på en bestemt måde.

Forespurgt, hvem der refererede til vidnet, forklarede vidnet, at det ledelsessekretariat, som betjente direktionen og Udvidet Direktion, refererede direkte til ham ligesom hele minister- og ledelsessekretariatet og pressefunktionen. De enkelte driftsdirektører refererede ikke direkte til ham, men til departementschefen, men ofte var han involveret i drøftelser, der gik på tværs, netop fordi han havde denne koordinerende rolle. Forespurgt, om det betød, at vidnet kunne give en instruks fx om tilrettelæggelsen af arbejdsgange til regionerne i SKAT, forklarede vidnet, at det kunne han ikke. Der var vandtætte skodder. Han kunne ikke fx ringe ud til en regionsdirektør og sige, hvad han skulle gøre. Det gik gennem de formelle fora.

Forespurgt, hvilken relation vidnet havde til regionsdirektørerne, forklarede vidnet, at den øverste direktion var udset til at have en meget overordnet strategisk rolle, og den gjorde meget for at undgå at fortabe sig i drift, fordi det kunne sluge alle de overordnede strategiske diskussioner. Han var også medlem af Udvidet Direktion, hvor regionsdirektørerne var medlemmer, og hvor den snævre direktion mandede sig op og koordinerede med cheferne for de lokale skattecentre, som også havde meget forskelligartede opgaver. Ud over at have et skattecenter havde de også specialiserede opgaver, og den koordinering foregik i Udvidet Direktion. Forespurgt, om vidnet kunne give instrukser til regionsdirektørerne vedrørende mere generelle tilrettelæggelser, strukturering, arbejdsprocesser og arbejdsgange, forklarede vidnet, at han ikke kunne give en instruks. Han kunne komme med gode anbefalinger i en konstruktiv dialog, hvis der fx var nogen, der prøvede at gøre noget, der kunne gå på tværs. Et eksempel var, at der blev lavet en rygepolitik i ét skattecenter, og så stod de 29 andre og sagde, at sådan en ville de også have, eller sådan en ville de ikke have. I en sådan situation kunne man godt spørge, om ikke de skulle have en koordineret tilgang til det. Men han kunne ikke tage fat i den konkrete skattecenterdirektør og sige til vedkommende, at han ikke ville have, at han havde den rygepolitik. Det gik beføjelsen ikke til. Forespurgt, hvad der så lå i, at regionsdirektørerne refererede til vidnet som koncerndirektør, forklarede vidnet, at det mener han ikke, de gjorde. De refererede til departementschefen, og dermed refererede de så til ham i den korte periode, hvor han var fungerende departementschef.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 7 (Steffen Normann Hansens forklaring):

"Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvem regionsdirektørerne refererede til, forklarede vidnet, at de refererede til koncerndirektøren."

Vidnet forklarede, at han ikke deler den opfattelse. Ikke formelt. Forespurgt, om regionsdirektørerne refererede til departementschefen, bekræftede vidnet dette. Han tror faktisk, at regionsdirektørerne gjorde en del ud af, hvem de refererede til. Det var vigtigt for dem. Så han deler ikke denne opfattelse.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 47 for den 18. februar 2020 side 5 (Erling Andersens forklaring):

"I hovedlinjen refererede regionsdirektørerne til koncerndirektøren, men når det drejede sig om produktionsspørgsmål, refererede de til produktionsdirektøren, der havde den koordinerende rolle på det felt."

Vidnet forklarede, at han ikke kan svare på, hvilken værdi Erling Andersen lagde i ordene, men hans gæt vil være, at i en praktisk hverdag var det typisk vidnet, regionsdirektørerne ville tage fat i, da han havde en koordinerende rolle. Men i forhold til det formelle referat, tror han, at man skal lave en skillelinje mellem den praktiske hverdag, og hvordan det formelle referat var. I og med at han havde den koordinerende rolle både i direktionen og i Udvidet Direktion, havde han rigtig meget kontakt med regionsdirektørerne til hverdag, og hvis de skulle have noget på et møde i Udvidet Direktion, ville de typisk tage fat i ham og tage en drøftelse af, hvordan de gjorde det, og hvordan de lagde det op. Han vil derfor gætte på og uden at vide det præcist, at det beskriver referatet i en praktisk hverdag.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4126 (2010-01-01 (1) - Organisationsbeskrivelse vedr. 'Skatteministeriets organisation - opgaver og ansvar' (version fra 23. september 2010)):

"1. Overordnet beskrivelse

Skatteministeriets koncern omfatter Skatteministeriet (tidligere skattedepartementet og SKAT) samt Landsskatteretten. Pr. 1. januar 2010 er Skatteministeriet en enhedsorganisation, der blandt andet kendetegnes ved at udgøre én samlet myndighed med fælles ledelse."

Forespurgt, hvad baggrunden for og formålet med denne strukturændring var, forklarede vidnet, at man kom fra en situation, hvor man meget traditionelt havde et departement. Skatteministeriet var kendetegnet ved at have et departement, hvor lovgivningen lå i departementet i modsætning til mange andre ministerier. I og med at man i hvert fald i nogle år udarbejdede omkring en tredjedel af al den lovgivning, der gik igennem Folketinget, var det et departement, der var meget lovgivningstungt. Det bestod af jurister og økonomer, og så var der selvfølgelig de funktioner, der skulle til i den overordnede ledelse af et stort ministerium. Under departementet havde man en meget stor styrelse – netop fordi det var én styrelse – og det gav det, som de plejede at kalde "et meget lille hoved på en meget stor krop". Skatteministeriets område var også meget politisk, i og med at langt de fleste sager, hvor borgere var uenige i deres skat eller syntes, at de blev behandlet dårligt af systemet, ret hurtigt blev til politiske sager. Der var derfor ikke ret langt fra drift til politisk niveau. En meget stor del af den samlede værktøjskasse, de havde til rådighed for at løse deres opgaver – det kunne være administration, IT-systemer, men også den nye lovgivning – lå ligesom i to forskellige enheder, som ikke altid var enige om, hvordan tingene skulle være. Når man etablerede Koncerncentret, var det for at forsøge at slå ring om den værktøjskasse, de havde til rådighed. Man forsøgte at samle dem, der kunne træffe de administrative beslutninger, dem, der kunne udnytte ressourcerne, og dem, der kunne anbefale lovgivning til en regering, i én organisation, så man prioriterede tingene mere på tværs, end man gjorde i to organisationer med forskellige opgaver og dermed også forskellige målsætninger. Det gik simpelthen ud på at se, om man kunne etablere en mere effektiv drift af hele skatteområdet set helt oppe fra lovgivningen og ned til administrationen af lovgivningen for at få det til at køre mere smidigt. Det var ambitionen med at prøve at slå ring omkring dette meget store Koncerncenter. Det er også det, man kan genfinde i de foreholdte betragtninger om, at det var en kollektiv ledelse. Det, man i virkeligheden prøvede at gøre, var at sige, at de havde et fælles ansvar for at drive disse ting på tværs, men de havde stadig egne ansvarsområder, som de skulle udøve i hverdagen. Når de var samlet som direktion, havde de imidlertid et fælles ansvar for at tænke på tværs og få lavet helhedsløsninger frem for sådan lidt fragmenterede løsninger eller forskellige opfattelser af virkeligheden. Det var ambitionen.

Forespurgt, om der var store udfordringer forbundet med den nye organisationsmodel, forklarede vidnet, at det var der ikke i hverdagen. Han synes faktisk, deres samarbejde langt hen ad vejen fungerede efter hensigten. Men det er klart, at en sådan direktion også var sammensat af folk med forskellige roller og ansvar og forskellig historik. Der var selvfølgelig en opgave, der bestod i at få drøftet disse ting på en ny måde i et nyt forum. Det var faktisk det, der var hensigten – at tage disse drøftelser – frem for den tidligere situation, hvor drøftelserne ikke altid blev taget på det rigtige

tidspunkt. Forespurgt, om det således var vidnets opfattelse, at den nye organisationsmodel virkede hensigtsmæssig, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det drejede sig om at udvikle nogle fælles strategier og få fælles fodslag i den overordnede styring, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således ikke var et spørgsmål om enten-eller i forhold til den traditionelle hierarkiske organisation, hvor en direktør havde et eget område, men at det var både-og, bekræftede vidnet dette. De forsøgte i hvert fald organisatorisk at slå nogle af disse siloer ned, hvor man hver især sad og løste sin egen opgave. Det gjorde man formentlig godt, men det var ikke altid sammentænkt med det, der skete på kollegadirektørens område. Det var i virkeligheden det, de forsøgte at tænke på tværs, så fx økonomien var tænkt ind fra begyndelsen, når de lavede ny lovgivning. Der var mange eksempler, hvor der fra politisk niveau var ønsker til ny lovgivning, hvor administrationen sagde, at det blev et stort besvær for dem at administrere lovgivningen på grund af dens udformning, eller hvis lovgivningen havde nogle definitioner i sig, som de ikke ønskede sig. Der var historisk mange eksempler på lovgivning, hvor det politiske niveau havde et ønske om, hvordan det skulle administreres, og det syntes administrationen var besværligt. Der var også mange eksempler, hvor administrationen ønskede et eller andet, som det politiske niveau ikke ønskede, og som der ikke var politisk fodfæste for. De forsøgte at lave nogle løsninger, der faktisk var tilfredsstillende både på politisk niveau og i administrationen, og som bedre varetog alle hensyn på tværs. Det ændrede dog ikke ved, at man havde en økonomidirektør, som selvfølgelig var ansvarlig for, at bogføringen i ministeriet og rapporteringer osv. var på plads, en juridisk direktør, der stod for, at lovgivningsmaskinen kørte i hverdagen, en økonomidirektør, der udregnede de korrekte provenubemærkninger til lovforslagene, en produktionsdirektør, der skulle sørge for, at ressourcerne var fordelt korrekt, og at produktionen kørte, en udviklingsdirektør, der tog sig af IT, osv. Disse daglige ansvarsområder blev ikke slået ned eller ændret i forbindelse med, at de forsøgte at lave en tværgående overligger, hvis man kunne kalde det dét.

Forespurgt, hvordan man skulle forstå de forskellige fora – Juridisk Forum, Produktionsforum og Udvidet Direktion – i lyset af det, vidnet netop har forklaret, forklarede vidnet, at dem skulle man forstå på den måde, at nu havde man den overordnede direktion, som nærmest pr. definition ikke skulle beskæftige sig med drift. Der var dog meget drift, og den skubbede man så yderligere et niveau ned, hvor de direktører, der var tættest på driften – fx produktionsdirektøren og udviklingsdirektøren – havde Produktionsforum og også Juridisk Forum, hvor man tog de mere konkrete diskussioner om, fx hvilke ressourcer der skulle allokeres, eller hvornår et lovforslag skulle fremsættes. Det planlagde man så i de respektive fora, hvor man – godt nok i en snævrere kreds – havde et kollektivt ansvar for at koordinere mellem

de direktører, der sad der. Det var tanken, at man havde en overordnet direktion, der tog sig af det strategiske, og derudover mindre fora, der skulle løse de dagligdags opgaver mere konkret. Trafikken var typisk sådan, at direktionen traf en beslutning om, hvilket forum der skulle arbejde videre med en given problemstilling, og hvilke direktører der skulle involveres i den. Forespurgt, hvad et kollektivt ansvar betyder, forklarede vidnet, at det betyder det, han tidligere forklarede om, at der skulle tænkes på tværs. Man var ikke sin egen organisations repræsentant i direktionen. Når man sad i direktionen, var man medlem af direktionen, og så var man direktionens repræsentant i sit område. De kom fra en situation, hvor man havde mange forskellige siloer, som havde hvert sit ansvar, og som egentlig løftede det ind i direktionen og kæmpede deres egen sag. Det, de prøvede at sige, var, at det var et fælles ansvar at forsøge at løse problemerne på tværs og ikke bare have denne fragmenterede tilgang til dem.

Ressourcer

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet oplevede ressourcesituationen og udviklingen heri i perioden 2010-2013, forklarede vidnet, at ressourcesituationen i perioden 2010-2013 var affødt af de planer, der blev udarbejdet efter kommunalreformen i 2005. Skatteministeriet gik allerede i november 2005 i gang med implementeringen, hvor man lagde de kommunale og de statslige skatteforvaltninger sammen, og hvor den kommunale inddrivelse blev gjort statslig. Hele idéen med sammenlægningen gik helt tilbage til den benchmarking, der blev udarbejdet omkring kommunalreformen, hvoraf det fremgik, hvor meget dyrere driften af det danske skattevæsen var i forhold til det norske eller svenske. Derfor begyndte hele den nye organisation før 2010 med et ønske om at få skåret det samlede skattevæsen ned med nogle procenter. Det skulle ikke ske ved afskedigelser, men ved naturlig afgang. I takt med at folk forlod organisationen, genbesatte man ikke deres stillinger, men man flyttede rundt. Idéen var selvfølgelig, at der skulle en række IT-tiltag og forskellige strategiske tiltag til, for at man kunne drive et effektivt skattevæsen med nogenlunde samme produktion målt på, hvor mange penge der kom i kassen. Hele idéen var, at man skulle kunne drive det med færre medarbejdere. Hvis man spoler 5 år frem til 2010, havde man haft en 4-5-årig periode med naturlig afgang, og hvor der var flyttet rigtig meget rundt i organisationen. Når man havde til opgave at løse sine opgaver med de medarbejdere, der var i forvejen, var det ikke altid, at disse medarbejdere sad lige nøjagtig dér, hvor man gerne ville have opgaven løst, og det var heller ikke sikkert, at de var uddannet til at lave det, man gerne ville have dem til at lave fremadrettet. I 2010 var de stadig på denne rejse, og de havde justeret budgetterne i opadgående retning ad en række omgange, fordi de IT-løsninger, der skulle supportere dette, ikke kom i den hast, man havde håbet på eller budgetteret med. I årene her 5 år efter reformen lå ressourcespørgsmålet og det at kunne

løse opgaven med de ressourcer, der var til rådighed, i alt, hvad de lavede. Det var stadig – 5 år efter – et effektiviseringsprojekt, der manglede det sidste for at nå i mål med den plan, der oprindelig blev udarbejdet. Ressourcespørgsmålet var derfor hele tiden tilstede og var en stor del af deres opgave. Forespurgt, om vidnet oplevede, at det umuliggjorde løsningen af de opgaver, der lå på bordet, forklarede vidnet, at det oplevede han ikke. Han oplevede, at det gjorde det besværligt. I forhold til fx inddrivelsen kan man sige, at da man overtog området og medarbejderne fra kommunerne, kom der 400 færre med over. Så stod man fra første dag med den samme opgave, men med 400 færre medarbejdere. Det er klart, at det ikke kunne lade sig gøre, hvis ikke man gjorde noget rabiat. Dér blev man nødt til at tilføre folk fra andre steder i organisationen. Generelt synes han, at de driftede, og i denne periode tror han også, at de var ved at have mange af de store ting på plads. Sammenlignet med hvad man havde set i årene umiddelbart efter fusionen i 2005, var der i disse år meget bedring at spore i forhold til de ting, de lod sig måle på, fx om pengene kom i kassen, og om borgerne var tilfredse osv.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet forud for SIR's 2010-rapport havde til udbytteområdet og de udfordringer, der var, forklarede vidnet, at det ikke var et område, han havde arbejdet med. Han vidste godt, hvad udbytte var sådan rent økonomisk og i en skattemæssig kontekst, men selve administrationen og driften af, hvordan man i hverdagen administrerede udbytteområdet, havde han intet kendskab til. Det havde han aldrig arbejdet med. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var nogle udfordringer i forhold til afstemning af angivelse og indberetning eller kontrol af, hvem der var de egentlige ejere, der skulle have refusion osv., forklarede vidnet, at det husker han ikke, da det ligger for mange år tilbage. Han har i forbindelse med forberedelsen til dagens afhøring set i materialet, at startskuddet til processen, som var en orientering til departementschefen, som gav anledning til, at SIR-rapporten blev bestilt, lå i efteråret 2009, hvor han var udviklingsdirektør. På det tidspunkt beskæftigede han sig med ganske mange andre ting end udbytteområdet, og som han husker det, så han ikke forelæggelsen eller var involveret i den.

SIR'S 2010-RAPPORT

Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge').

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke erindrer at have været inde over denne, bekræftede vidnet dette. Hvis han var inde over den, havde man kunnet se hans underskrift på den. Den blev ikke lagt op igennem ham som udviklingsdirektør, men det var hans kollega, Otto Brøns-Petersen, der skrev under på den. De to var sideordnede med hvert sit område i det daværende departement, og dér lagde Otto Brøns-Petersen den bare videre op.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen. Jeg har flere gange opfordret Steffen N. til at få set på sagen, men han spiller ping-pong med Thomas F. om ansvaret.* [håndskrevet påtegning]*"*

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Otto Brøns-Petersen omkring denne forelæggelse, forklarede vidnet, at det husker han ikke, at han havde.

OECD'S TRACE-PROJEKT

11. februar 2010 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 244 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *11.*
>
> *Emne:*
> *Nettokildeskat på udbytter*
>
> *Direktionsmedlem:*
> *PL*
>
> *Materiale:*
> *1. Forelæggelse for departementschefen"*

Foreholdt, at vidnet angiveligt deltog i dette møde, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men han synes, han var ret flittig til at komme til møderne, så det lyder korrekt. Forespurgt, om det var til dette møde, at vidnet første gang stødte på problemstillingen vedrørende udbytterefusion, forklarede vidnet, at han ikke husker, at han var involveret i noget, og han kan heller ikke huske, at de havde drøftelsen

på mødet, men det havde de i givet fald. Forespurgt, om vidnet således ikke husker, hvordan mødet forløb, forklarede vidnet, at det gør han desværre ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen").

Foreholdt, at anledningen var EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytte, og forespurgt, om vidnet husker notatet, forklarede vidnet, at det gør han desværre ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Emne:*
> *Nettokildeskat*
>
> *Beslutning:*
> *Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."*

Forespurgt, hvordan vidnet læser denne bemærkning, og hvad der lå i den beslutning, forklarede vidnet, at han læser den i fuldstændig overensstemmelse med det, han tidligere forklarede om, at de i direktionen besluttede, at der skulle være et oplæg, de skulle tage stilling til. Nu husker han ikke, hvem der stod i toppen, men nogen lagde en sag op – formentlig departementschefen, hvis han havde fået orienteringen – og bad om at få den på direktionsmødet. Det ville være den naturlige gang i en sag som den. Foreholdt, at det var Peter Loft, der var anført på punktet, forklarede vidnet, at det var en forelæggelse for departementschefen, som så tog den med på et direktionsmøde. De havde så en drøftelse, og det blev besluttet, at det skulle behandles i Juridisk Forum, som bestod af de mennesker, som var i stand til at håndtere problemstillingen. Så beslutningen var i virkeligheden nok, at de forholdt sig til den og sagde, at det var Juridisk Forum, der skulle tage sig af den.

Foreholdt, at det var Ivar Nordland, der havde udarbejdet notatet, og at beslutningsprotokollens (ekstraktens side 248) kolonne med "Tovholder" er tom, og forespurgt, hvem der havde stafetten, når man besluttede, at dette skulle drøftes i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det var den juridiske direktør, der i den forbindelse sad for bordenden og fik den med ned i Juridisk Forum. Forespurgt, hvordan vidnet læser det sidste punktum om, at "Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det", forklarede vidnet, at han ikke kender alle detaljerne i det, men det lader til,

at der var en diskussion af, om det var et arbejde, de skulle gå ind i, og med hvor mange kræfter. Han har i forbindelse med sin forberedelse til dagens afhøring set i materialet, at der efterfølgende kom en diskussion om, hvem der deltog i arbejdet, og hvem der skulle gøre det. Han tror derfor ikke, det gik så meget på det indholdsmæssige, men at det i første omgang gik på, at de skulle have en analyse af, om det var et arbejde, de skulle kaste ressourcer ind i og bruge kræfter på. Det var i virkeligheden det, oplægget skulle gå på. Det var mere et spørgsmål om rent organisatorisk, hvad deres vinkel ind i det pågældende arbejde skulle være, og hvad de fik ud af at gå ind i et OECD-arbejde. Forespurgt, om det var en instruks om, at det skulle tilbage til direktionen, eller om det var et godt råd til den juridiske direktør, forklarede vidnet, at det ville være en konkret vurdering. Hvis det, der kom ud af det, var, at Juridisk Forum traf en beslutning om, at dette gjorde man, og man blev enige om, hvordan man gjorde, og hvordan man bemandede arbejdet, så behøvede man ikke at komme tilbage og afhjemle det i direktionen igen. Der var mange sager, det blev lagt ned fra direktionen til de respektive fora, og som blev løst der og ikke kom tilbage. Forespurgt, om der således ikke var krav om, at det skulle tilbage til direktionen, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, om sætningen om, at "Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det", i sig selv var en instruks, eller om det bare var et godt råd til Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hvis han skal være helt ærlig, tror han, det var referentens måde at skrive på, at de skulle lave et oplæg og tage sagen videre herfra. Foreholdt, at der ikke blev lavet et sådant oplæg, og forespurgt, hvad vidnets læsning af sætningen er, forklarede vidnet, at han ikke som sådan læser det som en instruks. Han læser det som et godt råd om, at nogen skulle tage sagen videre og lave et oplæg til, hvordan man kom videre med det. Ivar Nordland arbejdede vel også videre med sagen, så vidt han husker, og der var en drøftelse af, hvem der skulle deltage i det pågældende arbejde.

Foreholdt, at det var Ivar Nordlands notat af 5. februar 2010 – dvs. det samme notat, der blev præsenteret for direktionen – som gik videre, og at der ikke kom yderligere papirer til brug for drøftelsen i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det ikke var en drøftelse, han deltog i.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at der skulle udarbejdes en analyse af, om det var noget, der skulle bruges kræfter på, og forespurgt, hvad der skete her, og om der blev givet en opgave, forklarede vidnet, at han bliver nødt til at se Ivar Nordlands indstilling for at kunne besvare spørgsmålet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"Spørgsmålet er nu, om Danmark har ressourcer til at gå aktivt ind i det fortsatte arbejde først og fremmest i OECD, formentlig i en eller to særlige grupper under WP8, men med direkte reference til CFA..*
>
> *Der er en lang række udestående spørgsmål både af legal og administrativ natur. Hvorledes sikres betryggende grænseoverskridende kontrol og håndhævelse af hæftelse for fejl eller svig? Hvorledes skal IT systemerne se ud, og hvorledes lettes samkøring med de nationale systemer. Er der nogen lande, der vil gå forrest for at teste systemet af? Øvelsen har en vis lighed med implementeringen af rentebeskatningsdirektivet, men bliver dog mere kompliceret fordi oplysningerne går flere veje, og der i alle situationer både skal indeholdes kildeskat og udveksles informationer. Samtidigt vil Kommissionen forlange, at muligheden for at kunne melde sig som økonomisk operatør skal omfatte alle banker m.v i EU. Dette er dog ikke fremmed for os i og med at vi tillader udenlandske pensionsudbydere at administrere efter danske regler i forbindelse med grænseoverskridende pensionsordninger (hvor spørgsmålet om kontrol muligvis kan trænge sig på).*
>
> *Spørgsmålet om aktiv deltagelse og i særdeleshed den eventuelle bemanding fortjener drøftelse i direktionen. Viden om IT og skatteadministrative forhold vil være i centrum."*

Vidnet forklarede, at det var den sidste del af det foreholdte om, hvad notatet anbefalede, han ledte efter. Han tror, at den måde, det blev behandlet på i direktionen, var at drøfte, om de skulle deltage aktivt. Det fremgår, at der var en lang række ting af både legal og administrativ natur, der skulle uddybes, og at der var et spørgsmål om aktiv deltagelse og eventuel bemanding. Selv om der ikke står "indstilling" henover, som der normalt ville gøre i en almindelig forelæggelse, hvor man indstillede, hvad det egentlig var, man bad direktionen sige ja eller nej til, så var det i virkeligheden det, der var indstillingen. Han kan desværre ikke huske det fra det pågældende møde, men han kan ud af akterne læse, at beslutningen fra direktionen var, at den drøftelse måtte Juridisk Forum rulle videre med. Han tror ikke, at det kan læses som en egentlig instruks med en bestilling om, at de skulle komme tilbage om 14 dage og afrapportere til direktionen. De måtte finde ud af, hvordan de bedst bemandede arbejdet, og hvad der skulle arbejdes videre med.

16. december 2010 – korrespondance vedrørende deltagelse i TRACE-proof of concept

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4684 (2010-12-16 (1) - E-mail fra Ivar Nordland til Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen vedr. deltagelse i 'Proof of Concept' af TRACE):

> *"Hej Peter. Skat har I dag sendt besked om, at vi i dag skal give meddelelse hvis vi vil deltage det såkaldte proof of concept på TRACA projektet – det med at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen og efterlade fulde kontrolspor (samtidig med at de hæfter for fejl). Det er en skam at vi ikke har fået holdt vores lille TRACE seance, men her er jeg hovedskurken pga tjenesterejser. Det er ikke mit indtryk at deltagelse i det tekniske vil være voldsomt byrdefuldt (og Troels Holst Larsen er enig heri) så jeg har tænkt mig med din tilladelse at orientere Preben Bialas og sige, at vi deltager. Han skal så sætte noget ressource af så vidt jeg kan se fra februar og et halvt år frem, men ikke voldsomt meget. Hvis de selv skal bestemme siger de nej. Dette er en gylden mulighed for at forenkle (nærmest afskaffe) vores eksisterende system der basalt set ikke fungerer.*
>
> *Mvh Ivar"*

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet på dette tidspunkt havde til det pågældende, forklarede vidnet, at hans bedste gæt på, hvorfor han også modtog denne e-mail, der jo var henvendt til departementschefen formentlig i forlængelse af den drøftelse, der havde været, er, at det, Ivar Nordland egentlig bad om her, var, at han kunne udskrive en ressource på en kollegas vegne. De kunne måske forudse, at kollegaen ville slå sig lidt i tøjret over, om det var ham, der skulle sætte ressourcer til. Når vidnet modtog e-mailen, var det typisk, fordi der kunne blive en diskussion om, hvem der skulle deltage osv., og der ville Peter Loft med stor sikkerhed bede ham om at prøve at finde ud af, hvad de gjorde her. Han tror, der bare blev sagt ok til denne e-mail. Så vidt han husker, var han ikke involveret i tilbagemeldingen. Han tror, at sagen løste sig selv ved en senere e-mail, hvor Preben Bialas gjorde sig lidt kostbar, men til gengæld tog opgaven og gik ind i arbejdet og løste det den vej rundt. Han tror derfor ikke, at der var brug for ekstra opfølgning. Dette endte jo fredeligt med, at de gik ind i arbejdet, som det blev foreslået. Forespurgt, om der på dette tidspunkt i forhold til det oplæg, man drøftede i februar 2010, var nogen refleksioner om, hvorvidt dette overhovedet gav mening for Danmark, forklarede vidnet, at han er ret sikker på, at det i så fald ikke var diskussioner, han deltog i. Det lå et godt stykke væk fra det, han på det tidspunkt selv beskæftigede sig med.

14. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt. Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab. Jeg skal nok tage mig af den fremtidige kontakt med OECD."*

Foreholdt, at konklusionen dermed var, at TRACE ikke duede, forklarede vidnet, at denne e-mail ligger senere i kronologien. Når Hans From var med inde over, var det vel, fordi han var med til at rydde op i tingene.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures):

> *"Executive Summary*
>
> *…*
>
> *Specifically, it describes the proposed "authorised intermediary" system. That system would allow financial intermediaries approved by a source country as "authorised intermediaries" to make claims to withholding agents for relief at source on a "pooled" basis on behalf of their customers that are portfolio investors. Investors would be able to indicate their entitlement to treaty benefits by providing a standardised investor self-declaration to the intermediary with respect to which they have a customer relationship, without procuring a certificate of residence from their home country tax authorities.*
>
> *…*
>
> *Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries (i.e. not through the chain of intermediaries) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income."*

Foreholdt, at der findes endnu et dokument, der beskriver, at denne indberetning skulle ske årligt og ikke på det tidspunkt, hvor transaktionen blev gennemført, og forespurgt, hvorfor man ikke i 2010 foretog den analyse, som fremgår af Ivar Nordlands e-mail (ekstraktens side 4965), forklarede vidnet, at han sagtens forstår den undren, når han læser dette. Han kan med sikkerhed sige, at han ikke læste dette dokument om det specifikke i selve ordningen, og hvad OECD arbejdede med. Men som han læser det foreholdte nu, var det et ønske om, at man prøvede at forsimple og forenkle fra OECD's side. Når man så bevæger sig hen til 2016 og ser, at Ivar Nordland skrev, at det ikke virkede, så var det jo, fordi når man først opdagede, at skaden var sket, var det ikke ligefrem noget, der gav mere tillid og frihed til de aktører, der var på markedet. Det var ikke det, der var løsningen på det tidspunkt. Sådan læser han det nu, men han kan ikke sige, hvordan man læste det tilbage i 2010, hvor man havde et forenklingsønske, og hvor man i OECD jo heller ikke havde en kontrolagenda eller en agenda, der handlede om, at der var svindel på dette område. Man havde tværtimod et ønske om at forenkle, og forenkling plejede ikke at være noget, man drøftede, hvis man blev snydt. Man plejede ikke at skele meget til de administrative byrder, hvis der var gået hul på kassen. Han læser det derfor mere sådan, at man i OECD i 2010 heller ikke tænkte i svindel og snyd, men i administrative byrder og simple processer.

SIR'S 2010-RAPPORT

SIR's konklusioner og anbefalinger

Forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010) og forespurgt, om vidnet læste rapporten, da den kom, forklarede vidnet, at det vil han tro, han gjorde. Han vil tro, at den var på et møde, hvor han læste den. Han læste løbende disse SIR-rapporter for at holde øje med, hvad der stod i dem. Skatteministeriets Interne Revision arbejdede på et mandat fra Rigsrevisionen, og man ville typisk have et årligt møde med rigsrevisor for at tale om, hvordan tingene var, hvordan de håndterede den interne revision, og hvordan de håndterede rigsrevisionsrapporterne. Det var et møde, han deltog i, og derfor holdt han sig orienteret om, hvad der kørte i Intern Revisions og Rigsrevisionens regi, for at kunne håndtere disse ting også politisk, fordi disse rapporter typisk havde stor politisk bevågenhed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"Konklusion*
>
> …

Intern Revision konstaterer på baggrund heraf, at

- der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen ud fra de oplysninger, der er i SKATs systemer om udbytte og refusioner, idet en opgørelse af provenuet fra kildebeskatningen af valutarisk udlændinge vil kræve, at tal skal udsøges, sammenstilles og beregnes ud fra SAP38, 3S, RKO og BO. Hertil kommer usikkerheder i datamaterialet,

- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen, idet refusion via regnearksordningen ikke tastes i 3S, hvilket gør datamaterialet ufuldstændigt,

- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men har ikke været fuldt opdateret,

- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen. Baggrunden herfor er, at refusioner kan tilbagesøges i op til 20 år, og bogføring i SAP38 af refusioner sker på udbetalingsåret. Indberetning af udbyttemodtagere lagres i RKO/eKapital eller 3S afhængigt af aktien/papirets art og aktionærens skattestatus.

Intern Revision konstaterer yderligere, at

- SKAT ikke har etableret en egentlig proces til styring af de samlede indberetninger, der skal benyttes ved opgørelse af nettoprovenuet, da der afhængigt af aktien/papirets art indberettes enten til 3S eller RKO/eKapital,

- der foretages ingen afstemninger mellem de udbytter, som selskaberne angiver, og de udbytter, som indberettes for udbyttemodtagere. Der gennemføres ligeledes ikke kontrol af, om den udbytteskat, som selskaberne indbetaler, også stemmer med den af udbyttemodtagere selvangivne udbytteskat. Afstemningsproblematikken er desuden påvirket af den tidsmæssige forskydning på næsten 1 år mellem angivelse og indberetning,

- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,

- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,

- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."

Forespurgt, hvor alvorligt vidnet vurderede disse konklusioner, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvordan han reagerede eller tænkte på daværende tidspunkt. Når han nu læser det, tænker han, at det mest lyder, som om det var noget bogføring, noget data og noget indberetning og afstemning, der ikke var styr på. Når man ser ned igennem rapporten – og han medgiver, at han nok er lidt biased, når han også har set på nogle andre ting, og i forhold til hvordan han egentlig reagerede på det – så tror han, at man læste dette sådan, at Intern Revision sagde, at der jo ikke var styr på indberetningerne, der var ikke styr på tallene, og de kunne ikke afstemme tallene på tværs. Han læser det ikke sådan, at man sagde, at der var gået hul i kassen, eller at der var nogen, der var ved at løbe med skatteydernes midler. Han læser det sådan, at der var et sted, hvor man simpelthen havde for dårlige data og for dårligt styr på, hvordan tingene blev afrapporteret til statsregnskabet osv. Når man læser det med den viden, man har nu, kan man godt se kimen til noget af dette. På daværende tidspunkt læste han det i hvert fald sådan, og det var også den måde, der blev reageret på, dvs. at man sagde, at det var Regnskab, der måtte finde ud af, hvordan de fik bedre styr på data. De folk, der blev sat sammen, var økonomer og regnskabsfolk, og det var ikke kontrolfolk. Han læser det meget sådan, at nu måtte de have styr på disse tal, for man kunne ikke være bekendt, at man i et skatteministerium ikke kunne opgøre tallene og vise, hvordan de tal, de rapporterede til statsregnskabet, blev opgjort, og afstemme dem rigtigt.

Forespurgt, om ikke den tredjesidste konklusion om, at der blev udskrevet flere udbyttenotaer, og der ingen kontrol var af, hvorvidt der blev tilbagebetalt udbytteskat mere end én gang pr. aktie, og den næstsidste konklusion om, at der ingen kontrol var med, om ansøger var aktieejer, eller om ansøger var skattesubjekt i Danmark eller ej, gik på andet og mere end bogføring, forklarede vidnet, at det er han enig i, når man læser det i den kontekst, man har nu. Med den viden, man har nu, ville man måske have lagt mere vægt på de kontrolegnede dele, hvorimod man dengang læste det sådan, at der var noget data, de skulle have styr på. Han må indrømme, at han den dag i dag ikke ved, hvad et omnibusdepot er, og han er heller ikke sikker på, han ville genkende en swiftmeddelelse, hvis den lå hos ham, så teknikken i det beskæftigede han sig ikke med som sådan.

Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse

Forespurgt, hvorfor rapporten blev sendt i to retninger til både Produktionsforum og Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det i hvert fald i Produktionsforum helt klart var noget, der skulle følges op på. Det gjorde man altid med en intern revisionsrapport, hvor der var noget kritik og nogle anbefalinger. Han kan ikke se, den kunne gå ret mange andre veje gennem ministeriet, end at de, der sad med de pågældende områder, måtte se på og komme med anbefalinger til, hvad der skulle ske. Når rapporten også gik til Juridisk Forum, var det selvfølgelig, fordi der kunne opstå spørgsmål om lovgivning. Som han husker det, var hele denne sag dog begyndt på baggrund af den tidligere foreholdte forelæggelse for departementschefen (ekstraktens side 74), som kom fra økonomidirektøren, Otte Brøns-Petersen, som sad i Juridisk Forum. Den afstemning over mod statsregnskabet eller indtægtslisterne osv., som gav anledning til rapporten i første omgang, ville typisk være noget for Juridisk Forum, hvor man også havde provenuerne, og hvor økonomidirektøren sad med. Han vil derfor tro, at man dengang sagde, at man måtte se på rapporten på tværs. Som han husker fra materialet – han husker det ikke fra dengang – sagde man bl.a., at det var økonomerne i ministeriet og regnskabsfolket i den region, der havde regnskabsområdet, der fik ansvaret for at arbejde videre med dette. Det er derfor, det fik ham til at sige, at han vil tro, at man på daværende tidspunkt tænkte, at så måtte talfolkene – og ikke kontrolfolkene – i gang.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at grunden til, at rapporten også skulle i Juridisk Forum, var, at der kunne opstå spørgsmål om lovgivning, og forespurgt, hvilke spørgsmål og hvilken lovgivning der var tale om, forklarede vidnet, at det for ham var et rent gæt. Han forklarede, at der kunne opstå et sådant spørgsmål, hvis nogen ud fra helhedstanken sagde, at der skulle lovgivning til. Han sagde ikke, at der var konkrete tanker om lovgivning, da man lagde den ned i Juridisk Forum, men det var dem, der kunne komme med den indstilling, hvis det var. Hans konkrete bud på, hvorfor denne sag blev sendt i Juridisk Forum, er, at det var dér, økonomidirektøren sad, som startede sagen i sin tid. Det med lovgivning var absolut abstrakt. Foreholdt, at der vel som udgangspunkt altid kunne opstå spørgsmål om lovgivning netop i en sådan organisation, bekræftede vidnet dette. De havde også mange sager i Juridisk Forum.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af*

nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omnibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Tabel 1. Nettoprovenuet fra refusionsordningen

Mia.kr.	*2006*	*2007*	*2008*	*Over tre år*
1. Bruttokildeskat til refusion	*1.75*	*1.08*	*1.13*	*3,96*
2. Refusion ifølge regnskab	*1,85*	*1,04*	*0,72*	*3,61*
3. Nettokildeskat (1-2)	*-0,10*	*0,04*	*0,41*	*0,35"*

Forespurgt, om vidnet – selv om vidnet ikke så forelæggelsen – er bekendt med, om ikke der på baggrund af Ivar Nordlands oplysninger om, at indeholdelsessatsen på daværende tidspunkt lå på 28, mens aftalesatsen normalt lå på 15, blev reflekteret over, at dette meget vel kunne være andet og mere end bogholderiproblemer, forklarede vidnet, at det netop var derfor, Intern Revision blev sat i gang med at finde ud af, hvordan disse tal hang sammen. Det var det, man havde Intern Revision til – at nogen kom udefra for at se, hvad der foregik. Når Intern Revision kom tilbage og sagde – og det er hans udlægning af det og desværre ikke noget, han kan huske – at der var nogle tal, man skulle have til at passe bedre sammen, så blev beslutningen truffet på dét grundlag. I bagklogskabens klare lys var det formentlig andre undersøgelser, man skulle have sat i gang på daværende tidspunkt, men når han ser på det hen over en årrække og på tværs, er hans bedste forklaring på de beslutninger, der blev truffet, at man anså det for at være en dataafstemningsøvelse mere end en kontroløvelse. Forespurgt, om vidnet erindrer at have haft drøftelser om rapporten med andre i direktionen, da rapporten kom, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5871 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *9*
>
> *Emne:*
> *Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for udvidet direktionen"):

> *"Sagen kort:*
>
> *Udvidet direktion vil fremover få forelagt kvartalets kritiske rapporter fra Intern Revision til drøftelse af risikofaktorer, og hvor der er behov for en koordineret indsats ud fra opfølgning på væsentlig kritik i de løbende revisionsrapporter."*

Forespurgt, hvad forløbet var, når Udvidet Direktion fik forelagt den type revisionsrapport, forklarede vidnet, at det, man skal være opmærksom på, er, at i den periode havde Intern Revision fået direkte reference til departementschefen. Der var en periode, hvor Intern Revision ikke syntes, at der i organisationen blev arbejdet tilstrækkeligt med de anbefalinger, de kom med. Da de var en del af SKAT's store organisation, var de født til at være i opposition til deres kolleger andre steder. Det besluttede de sig for at gøre noget ved, for hvis man skulle have en intern revision, skulle den kunne bruges mere, og de skulle koordinere med den og forsøge at få nogle fælles billeder og nogle fælles arbejdsprocesser. Så når han læser det foreholdte – uden at kunne huske det præcist – vil han tro, at det var, fordi man sagde, at hvis man havde disse interne revisionsrapporter, og man skulle gøre mere ud af at få dem drøftet i organisationen og få revisionen ud at arbejde i organisationen, så var Udvidet Direktion – ud over direktionen og Revisionsudvalget – også et relevant forum. De mennesker, der sad dér, kendte de rapporter, der kom, og kunne være med til at spille ind i forhold til problemløsningen på disse områder. Det med, at det vil ske fremover, læser han sådan, at det ikke var tilfældet forud for dette tidspunkt, og at der deri lå en tilkendegivelse om, at nu pakkede man ikke bare de ting, der kom fra Intern Revision, ned og arbejdede med dem i mindre kredse, men tog dem op og gjorde dem til en del af drøftelserne i Udvidet Direktion. Forespurgt, om der så skete en reel drøftelse i Udvidet Direktion, forklarede vidnet, at det husker han ikke på dette område.

Vidnet blev foreholdt, at punktet om opfølgning på kritiske rapporter var pkt. 9 på dagsordenen til mødet den 28. marts 2011 i Udvidet Direktion.

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 5887 (2011-03-28 (4) - Beslutningsprotokol fra møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011), hvoraf fremgår, at der under den 28. marts 2011 var bemærkninger til pkt. 1-8 og 10-12, men ikke noget pkt. 9. Forespurgt, om det var udtryk for, at man havde sprunget punktet over, forklarede vidnet, at han ikke ved, om man sprang punktet over, eller om det blev udsat. Hvis det var blevet udsat, ville det optræde på en efterfølgende protokol, men det har han ikke noget godt bud på, for han aner det ikke. Det kunne også være, at der ikke var noget, der skulle følges op på, da det var et orienteringspunkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5880 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*
> *"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010."*

Vidnet forklarede, at så vidt han kan se af den indstilling, der blev foreholdt tidligere, var det et orienteringspunkt. Der var ikke lagt op til noget operationelt, dvs. at der skulle gøres yderligere i Udvidet Direktion. Denne rapport var én af måske 20 rapporter, man orienterede om, og som var omfattet af dette punkt. Han vil derfor ikke tro, at man diskuterede denne ene rapport specifikt, dog uden at han husker det.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5871 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *9*
>
> *Emne:*
> *Opfølgning på kritiske rapporter fra Intern revision"*

Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at det ikke var tanken, at man konkluderede noget under dette punkt, men at det blot var en generel opfølgning, forklarede vidnet, at han kan se, at det materiale, der blev lagt op, formentlig var

produceret til anden sammenhæng. Derefter blev det til et orienteringspunkt til Udvidet Direktion, som fik materialet og kunne forholde sig til det.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5874 (2011-03-28 (3) - Dagsorden med bilag til møde i Udvidet Direktion den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for udvidet direktionen"):

> *"Sagen kort:*
>
> *Udvidet direktion vil fremover få forelagt kvartalets kritiske rapporter fra Intern Revision til drøftelse af risikofaktorer, og hvor der er behov for en koordineret indsats ud fra opfølgning på væsentlig kritik i de løbende revisionsrapporter."*

Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at det er vidnets tanke, at det så var, fordi man vurderede, at der ikke var et behov, forklarede vidnet, at han slet ikke husker drøftelsen. Der er også noget, der tyder på, at den måske ikke blev taget, siden det ikke har fundet vej til protokollen. Om den blev udskudt eller ikke blev taget på mødet, fordi man løb tør for tid, eller hvad det skyldes, ved han ikke. Det kan der være mange grunde til, og det har han ikke noget godt bud på.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

SIR's konklusioner og anbefalinger

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 269-270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010).

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke vidste, hvad et omnibusdepot var, og forespurgt til vidnets detailkendskab i forhold til rapporten, herunder om han var med på mekanikken, når man omtalte angivelser og indberetninger, forklarede vidnet, at det var han i overordnede processuelle termer, men ikke på et niveau, hvor han vidste, hvordan en angivelse og en indberetning på en udbytterefusionsanmodning så ud. Han kendte det godt på det niveau, at man fik en indberetning i et system, hvor der lå et stykke data, man kunne bruge. Men hvis man ser på den første konklusion, hvor der nævnes systemnavne som SAP38 og 3S, så var han slet ikke tekniker på et niveau, så han kunne forstå, hvad implikationerne af det var. Forespurgt, om vidnet således ikke kendte til processerne, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, og han arbejdede aldrig med det på det detaljeniveau. Forespurgt, om vidnet fx vidste, hvem der angav, når man talte om angivelse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke i detaljer. Efterfølgende har han kunnet se, at det var forskellige aktører, der angav på forskellig vis på vegne af andre, og at der var forskellige ordninger. Det er noget, han har kunnet se nu, fordi han selvfølgelig har fulgt med

i, hvad der skete i sagen, men på daværende tidspunkt var han ikke bekendt med, at der var forskellige ordninger, fx en pengeinstitutordning og en regnearksordning. Han kender ordene nu, men han vil ikke kunne redegøre for dem. Han beskæftigede sig aldrig med det på et detaljeniveau, hvor han ville kunne adskille dem fra hinanden.

Forespurgt, om vidnet, når han modtog en sådan rapport, overvejede, om det var noget, han skulle gå dybere ned i, eller om han konstaterede, at det hørte under et andet pastorat end hans, forklarede vidnet, at det var det sidste. Han havde måske 30 aktive rapporter om det ene eller andet, som defilerede forbi hans bord, så i sig selv var det en begrænsning for, hvor meget han kunne. Nu nævnte han selv tidligere inddrivelsesområdet, som var et af deres meget store områder, som fyldte meget, og hvis der var kritik på det område, var det noget, der skulle håndteres på en anden måde, og det skulle håndteres politisk osv. En sådan rapport ville han så gribe fat i. Hvis der således var et eller andet, hvor man kunne sige, at det var top-of-mind og politisk interessant, var det hans rolle at sørge for, at det blev koordineret på et højere niveau. Men han må være ærlig og sige, at denne blot var én blandt mange rapporter i 1 års produktion fra Intern Revision, og dem beskæftigede han sig ikke med i detaljen og heller ikke med opfølgningen på dem.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om vidnet var med på den del af problemstillingen, at der var tale om, at der var indbetalt penge, som nu lå i statskassen, og at der nu var tale om at udbetale pengene til udlændinge, om hvilke man måtte tænke, at en tilbagesøgning var lidt vanskelig, forklarede vidnet, at det var han. Han vidste godt, at når man talte om en refusionsanmodning, var det, når pengene gik den anden vej, end de traditionelt gjorde i statskassen, altså at der var nogen, der skulle have penge tilbage. Han kender også udbyttesystemet på den måde, at han godt ved, at man betaler noget ind, og så har man mulighed for at få det tilbage igen. På det niveau kender han godt udbyttereglerne fra lovgivningens side. Han sad med lovgivning i flere år i departementet. Forespurgt, om vidnet således var klar over, at det var penge ud af statskassen, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at dette var en særlig situation i forhold til mange andre, idet der ikke var nogen kontrol, og at det ikke var et spørgsmål om, hvorvidt der skulle indbetales noget mere, men om, hvorvidt der skulle udbetales det, som allerede lå trygt og godt i statskassen, forklarede vidnet, at han grundlæg-

gende også er enig i, at hvis man havde læst de indstillinger eller observationerne fra Intern Revision omvendt, således at det var den foreholdte observation, man snublede over, havde man formentlig sagt, at det var en anden direktør i Produktionsforum, der skulle have taget den med hjem, i stedet for at ham, der sad med ansvaret for Regnskab, begyndte at lede efter tal og afstemninger. Han ville da ønske, at man dengang havde sagt, at det var denne observation, der gjorde ondt, for så havde man formentlig været et andet sted i dag. På det tidspunkt var der ikke noget af det, han læser her, der antydede, at de havde en fornemmelse af, at der var gået hul i statskassen, og derfor læste man den i den kontekst. Forespurgt, om det foregik på den måde, at man tog det, man snublede over, og lod resten ligge, forklarede vidnet, at det måske var et for lemfældigt ordvalg i den sammenhæng, men det er jo klart, at man læste tingene i en anden kontekst. Der var rigtig mange emner på et sådant møde, og det krævede jo, at man på en eller anden måde førte nogle brikker sammen, så det blev tydeligt, at man skulle være opmærksom på denne rapport. På det tidspunkt, hvor han læste denne observation med de briller, han havde på i sin rolle, tænkte han ikke på, at den stak ud som en rød lampe. Det var én blandt flere observationer, som nogen skulle arbejde videre med i deres organisation. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen er blevet bedt om at undersøge, hvordan det kunne ske, og når vidnet bruger en sådan formulering, må man spørge, hvordan det kunne ske, forklarede vidnet, at hans budskab også er at sige, at når han læser den nu med den viden, han har i dag, læser han også den på en anden måde, end han helt tydeligt gjorde dengang – eller de som organisation gjorde dengang – hvor de ikke spekulerede på, at der var gået hul i kassen. De spekulerede på, at der var nogle, der påpegede, at de ikke kunne afstemme disse ting. Det viser det efterfølgende forløb også, idet de, der arbejdede videre med det, var talfolkene og ikke kontrolfolkene. Uden at have deltaget i de diskussioner, der foregik i Produktionsforum og Juridisk Forum, vil han tro, at det var det, man sagde, i og med at det var den regnskabsansvarlige, der tog opgaven med hjem og fik besked på at udarbejde et notat om, hvad der var op og ned i sagen. Det var ikke den kontrolansvarlige, der fik til opgave at gå hjem og designe et kontrolprojekt, hvilket ville have været den anden vej at gå.

REVISIONSUDVALGET

Revisionsudvalgets formål

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad formålet med at etablere Revisionsudvalget var, forklarede vidnet, at Intern Revision gjorde opmærksom på – og det var de også enige i – at Intern Revision havde levet en lidt hengemt tilværelse med referat direkte til den daværende told- og skattedirektør, altså nede i organisationen. Hvis man skulle have denne interne kontrol, og de skulle kunne levere et stykke kontrolarbejde, som man egentlig også som ledelse var interesseret i, var de nødt til at hive Intern Revision op i lyset. Det var også derfor, man gav direkte

referat til departementschefen. Formålet med Revisionsudvalget var derfor at have et udvalg, hvor man drøftede den løbende koordinering med chefen for Intern Revision og med de aktører, der arbejdede med de rapporter, som kom. Revisionsudvalget var simpelthen skabt med det formål at have et officielt forum til at koordinere og diskutere disse sager, så man både fik det gjort og fik det gjort rigtigt.

Foreholdt, at Revisionsudvalget først blev nedsat i december 2010, og forespurgt, om vidnet husker, hvorfor det skete på det tidspunkt, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
> *Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen*
>
> *Referent: Jens Madsen.*
>
> *Referat af Sættemøde i Revisionsudvalget 17. december 2010*
>
> …
>
> *Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde. Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Forespurgt, hvordan vidnet så Revisionsudvalgets ageren i forhold til de to opgaver, forklarede vidnet, at den første opgave læser han meget i sammenhæng med det, han forklarede tidligere om, at man faktisk havde et ønske om, at Intern Revision fik en mere formel rolle i organisationen. Han kan ikke huske, hvordan de diskuterede det, men det var formentlig også derfor, man konstaterede, at man var nødt til at have et mere formelt forum – altså Revisionsudvalget. Den første opgave gik derfor meget på den formelle del af det. Den anden opgave gik meget på det, de havde drøftet internt, nemlig at de gerne ville bruge disse interne revisionsrapporter til noget. Om nogen var de som ledelse interesserede i at få at vide, hvis der var noget

i organisationen, som de skulle arbejde med. I forhold til det at have en intern revision, som af nogle i hvert fald kunne opfattes som værende i opposition og som nogle, der kiggede andre over skulderen, var de i direktionen helt enige om, at de sådan set kun havde én interesse, og det var, at Intern Revision skulle være direktionens forlængede arm i arbejdet med disse ting. Der var således tale om to bevægelser, der trak i retning af det formelle, hvor der skulle være et udvalg, for at det formelle var på plads, men også for at give et forum med en dagsorden, hvor man faktisk kunne få diskuteret disse rapporter mere i detaljen, end man hidtil havde gjort. Forespurgt, hvordan man sikrede den anden opgave med, at opfølgningsarbejdet fandt sted, forklarede vidnet, at det i virkeligheden var ved at have møderne og en fast dagsorden, hvor man drøftede disse ting, herunder de igangværende rapporter og undersøgelser, men i lige så høj grad ved at blive enige om, hvad prioriteringerne var. Det er klart, at en intern revision har en egen opgave med at finde egne undersøgelser, men det er også klart, at hvis direktionen den gang ønskede, at Intern Revision i et vist omfang fungerede som deres forlængede arm og gjorde en del af arbejdet, var det vigtigt, at Intern Revision kendte direktionens prioriteringer og de områder, direktionen syntes var særlig risikofyldte, ligesom direktionen skulle kende Intern Revisions prioriteringer. Han så det som en mulighed for at skabe et bedre samarbejdsforum, hvor man faktisk fik mere ud af de ressourcer, der blev brugt på Intern Revision.

Forespurgt, om risikoanalyse og risikostyring indgik som en aktiv del i Revisionsudvalgets arbejde, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. I Revisionsudvalget diskuterede de revisionsrapporter. I direktionen arbejdede de med at danne et risikobillede, hvor det er klart, at Intern Revisions rapporter osv. var et indspark til det samlede risikobillede. De forskellige forretningsområder i den store styrelse kunne selvfølgelig også lægge deres risici ind og få dem med, så direktionen fik et risikobillede. Forespurgt, om ikke det billede indgik, når de i Revisionsudvalget skulle vurdere, om opfølgningen var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at som han husker det, brugte de noget tid på at forklare, hvordan ledelsens overordnede prioriteringer var, og hvilke udfordringer de i ministeriet så, så chefen for Intern Revision var klar over, hvad de boksede med. Revisionschefen fik også mulighed for at sige, hvad han syntes, og hvad han havde tænkt sig at se på, og hvilke temaer Rigsrevisionen havde osv. Det var et koordinerende forum, hvor ønsket var – ud over at opfylde det formelle krav om tilsyn, som man skulle have – at få det til at fungere så effektivt som overhovedet muligt, så alle parter var tilfredse med det.

Forespurgt, hvordan relationen og interaktionen mellem Revisionsudvalget, Produktionsforum og Juridisk Forum var, forklarede vidnet, at han ikke tror, der var nogen formel interaktion. Som han husker det, skulle den forelæggelse, der var på et direktionsmøde, også diskuteres på et revisionsudvalgsmøde. På den måde var der

selvfølgelig en sammenhæng i sagerne, hvor det, der blev orienteret om bredt i Udvidet Direktion og i direktionen, også var det, de drøftede på revisionsudvalgsmøderne. I forhold til praktikken kan man af deltagerkredsen i Revisionsudvalgets sættemøde se, at der var gengangere i forhold til dem, der havde et operationelt ansvar. Typisk ville langt de fleste af de interne revisionsrapporter blive sendt fra direktionen ned til Produktionsforum, hvor deltagerne kunne arbejde med at løse disse problemer og fordele dem imellem sig.

Forespurgt, hvilken rolle vidnet som koncerndirektør nærmere bestemt havde i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at den gik ud på at være koncerndirektør og at have det koordinerende ansvar på tværs. Derudover var han involveret i arbejdet med at få det til at fungere i hverdagen og sørge for, at de faktisk havde et effektivt forum til at diskutere. Det lå stadig på hans skrivebord at sørge for, at de havde det rette forum med de rette deltagere osv. Det betød ikke, at han derved overtog ansvaret for alle de materielle problemstillinger, der var i de sager, de diskuterede. Det var meget på det koordinerende plan, herunder at få forummet til at fungere.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 43 for den 7. januar 2020 side 43 (Ole Kjærs forklaring):

> *"Forespurgt, om de forskellige medlemmer af Revisionsudvalget havde forskellige roller, eller om det var et udvalg, hvor alle medlemmer havde samme opgave, forklarede vidnet, at Peter Loft og Jesper Skovhus Poulsen repræsenterede den øverste ledelse, som havde tilsynsforpligtelsen."*

Forespurgt, om vidnet er enig i dette udsagn, forklarede vidnet, at han ikke ville formulere det på den måde, men han kan godt forstå, hvad indholdet er. Med de roller, de havde, var det Peter Loft og vidnet, der opererede på det mest overordnede og strategiske niveau uden at have et meget detaljeret ansvar i de enkelte sager. Så det er klart, at det vil være oplevet, at de to påtog sig rollen med at stille spørgsmål ved, om noget nu kunne være rigtigt, eller sørge for, at tingene kørte, og at tilsynet fungerede. De andre medlemmer, fx Steffen Normann Hansen som produktionschef og Karsten Juncher, havde det mere formelle ansvar på produktionsområdet og på økonomiområdet. Det var opgavefordelingen. Igen tror han, at det er vigtigt at skelne mellem, hvad der skete i en praktisk hverdag, og hvordan det formelt var. Han tror ikke, man vil kunne finde nogen steder, hvor det er beskrevet, at Peter Loft og han selv havde én opgave med at repræsentere det ulovbestemte tilsyn, mens nogle andre havde noget praktisk. Sådan tror han ikke, mandaterne var formuleret.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

"Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.

Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet.

Udvalget skal have fokus på tilsynet frem for den daglige drift."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, bilag 2 "Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet"):

"Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."

Forespurgt, om det foreholdte svarer til vidnets erindring om den måde, Revisionsudvalget blev drevet på, forklarede vidnet, at det gør det, netop fordi der står departementschefen. Man etablerede netop den formelle referencelinje ind til departementschefen. Han mener dog også, at det længere nede i dokumentet eller et andet sted fremgår, at departementschefen typisk ville løse sine opgaver ved en eller anden form for delegation, for ellers ville han få meget travlt, hvis han selv skulle behandle det hele. Det var igen et formelt signal at sende til hele organisationen og virkelighedens verden ved at sørge for, at der var et direkte referat til departementschefen. Det var der relativt få, der havde i en sådan organisation, så det var et klart signal om, at dette var noget, man ønskede at gøre noget ved. Departementschefen ville så selvfølgelig lægge det ned til de respektive direktører at løse sagerne, når de kom op ad denne vej. Det er således et eksempel på noget, der kørte en lille smule ved siden af den almindelige, kollektive proces, idet man formelt lagde det op i direktionen, mens det i virkelighedens verden blev løst meget på den måde, at opgaverne blev lagt ned til de direktører, der kunne tage dem til deres fora og løse dem dér.

Forespurgt, hvordan man i Revisionsudvalget løste opgaven med at kvalitetssikre opfølgningsarbejdet, som det fremgår af sættemødets referat, og vurdere, om der var tilstrækkelig opfølgning eller behov for yderligere initiativer, som det fremgår af kommissoriet, forklarede vidnet, at de skulle tage drøftelsen af de rapporter, der blev lagt frem. I virkeligheden var det bare et møde, hvor rapporterne lå som materiale, og så diskuterede de dem og tog stilling til, om der var betryggende og tilstrækkelige initiativer. Dvs. om der var sat noget i gang, om den lå det rigtige sted, og om der

var fulgt ordentligt op. I langt de fleste tilfælde endte man med at konstatere, at der var gjort det, der var forventet, altså at direktionen eller Peter Loft havde lagt problemstillingerne ned de rigtige steder, og det var så den diskussion, man havde. Det var jo ikke noget formelt mandat til Revisionsudvalget, og det lå stadig hos departementschefen at følge op på disse ting. Forespurgt, om vidnet erindrer nogen tilfælde, hvor Revisionsudvalget nåede frem til, at der ikke var sket den fornødne opfølgning, forklarede vidnet, at de løbende havde diskussioner. Der var måske 20 eller 30 løbende driftsrapporter under udarbejdelse, hvor de diskuterede frem og tilbage, og hvor revisionschefen havde mulighed for at sige, hvis der var noget, han syntes, man skulle bruge mere tid på, eller at det ikke lige var det, han havde ment. De drøftelser havde man jo, og hvis der var enighed om, at det var det, der skulle til, så justerede man i praksis, så det også blev dækket af. Det var ikke et forum, hvor man sad og vendte tommelfingeren op eller ned til den måde, der var anvendt. Det var et forum, hvor man drøftede tingene og løbende konstaterede, om der var andet, de nok lige skulle have med eller få undersøgt eller set videre på. Forespurgt, om vidnet husker konkrete eksempler på, at det foregik, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han kan huske, at de havde diskussionerne, men ikke nøjagtig hvordan konklusionerne landede på de enkelte rapporter.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 65 (Steffen Normann Hansens forklaring):

> *"Forespurgt, hvor ofte det forekom, at nogen sagde, at det ikke var godt nok, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvor ofte det forekom, men der var ingen møder i Revisionsudvalget, hvor der ikke var aktive diskussioner om flere af rapporterne. Forespurgt, om vidnet husker konkrete eksempler, hvor det ikke var godt nok, forklarede vidnet, at det gør han ikke."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 9 (Jens Madsens forklaring):

> *"Forespurgt, om han husker noget tilfælde, hvor man i Revisionsudvalget konkluderede, at noget ikke var godt nok og skulle gøres anderledes eller mere intensivt, forklarede vidnet, at det gør han ikke konkret."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra protokol nr. 43 for den 7. januar 2020 side 45 (Ole Kjærs forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet var ude for tilfælde, hvor man i Revisionsudvalget vurderede, at opfølgningen ikke var tilstrækkelig, forklarede vidnet, at det har han in-*

gen erindring om. Forespurgt, om vidnet erindrer, om man på et tidspunkt sagde, at noget ikke var godt nok, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om."

Forespurgt, om det overhovedet forekom, at man i den opgave, hvor man forholdt sig kritisk til noget, konstaterede, at det var utilstrækkeligt, forklarede vidnet, at han ikke erindrer det. Formuleringen med, at de havde aktive diskussioner, er et meget godt billede af, at de drøftede og diskuterede sagerne. Han husker ikke, om de decideret konstaterede, at noget ikke var godt nok, eller om der var småjusteringer osv., men han vil gætte på, at det skete i nogle projekter. Det var dog ikke sådan, at man sadlede helt om eller sendte det helt andre steder hen eller sagde, at andre måtte løbe med den bold. På det niveau tror han ikke, der var korrektioner.

REVISIONSUDVALGETS BEHANDLING AF SIR'S 2010-RAPPORT

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5865 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

"5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.

Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.

Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 5866-5870 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"), hvoraf fremgår, at den er påtegnet af Karsten Juncher den 24. november 2010.

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5866-5867 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*
> *"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010.*
>
> *Kritik:*
> *Der er ikke anført kritik højde, men IR vurderer: 1) der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen mv. 2) at SKAT mangler indberetninger/-oplysninger til at kunne opgøre korrekt nettoprovenu 3) foretningsprocesserne til registrering mv. ikke har været fuldt opdaterede 4) regnskabs og it-systemer ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordninger*
>
> *Status efter behandling i Produktionsforum den 21/6 2010:*
> *Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover.*
>
> *Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."*

Foreholdt, at arbejdsgruppen heller ikke var nedsat ved udgangen af 2010, og at man stadig arbejdede med dens kommissorium, og forespurgt, hvilke drøftelser der var om dette punkt, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han erindrer overhovedet ikke selve drøftelsen, men når han læser dette, læser han det som et procespunkt. Der var en proces i gang, hvor nogen skulle gøre noget, og det tog man ad notam. Det var det, de drøftede – altså at der var en proces, og så gik man videre til næste punkt. Der var nogen, der skulle gøre noget, opgaven var placeret som den skulle, og der var nogen, der havde taget opgaven til sig.

Vidnet blev foreholdt, at der var en status fra Produktionsforum den 21. juni 2010, hvoraf fremgår, at man skulle komme med forslag til, hvordan området fremover skulle håndteres, og at Produktionsforum ville modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Foreholdt, at Revisionsudvalgets møde, hvor de skulle behandle, om der var sket tilstrækkelig opfølgning, og om kvaliteten på opfølgningen var i orden, blev afholdt den 17. december 2010, hvor der endnu ikke var en status fra arbejdsgruppen, fordi arbejdsgruppen endnu ikke var begyndt at arbejde,

fordi kommissoriet ikke var færdiggjort, og forespurgt, om ikke det burde give anledning til en bekymring hos dem, der skulle holde øje med, om der skete tilstrækkelig opfølgning, forklarede vidnet, at det vil han umiddelbart mene. Det ville være en sådan situation, hvor man ville sige det. Han vil dog gætte på, at som i de fleste organisationer blev tingene skubbet lidt, og prioriteringerne ændrede sig osv. Hvordan det konkret udspillede sig, hvad der blev givet af forklaringer, og om der blev spurgt til det, husker han slet ikke. Men han er enig i, at som det fremgår af det foreholdte, var der aftalt en plan med tidspunkter i. Hvordan den blev skrevet, og hvordan det var afhjemlet, har han slet ingen erindring om. Han vil dog gerne sige, at han synes, at den opremsning af de fire kritikpunkter, der fremgår af det foreholdte, måske i endnu højere grad end det, de så fra SIR's 2010-rapport, vidner om, at man betragtede dette meget som en regnskabsudfordring. Det var lidt anderledes formuleret end i SIR's rapport – det er jo ikke nogen direkte afskrift – og bemærkningen med kontrol fremgår heller ikke. Dette er mere rettet over mod, at det handlede om opgørelse og provenuer og manglende indberetninger og forretningsprocesser og regnskabs- og IT-systemer, der ikke var tilstrækkelige. Der er helt renset for noget, der minder om, at der var et kontrolbehov, fordi der var nogen, der var ved at snyde. Forespurgt, om det er udtryk for, at de i Revisionsudvalget alene foretog deres vurdering på baggrund af indstillingsmaterialet og ikke forholdt sig til, hvad der stod i SIR's rapporter, forklarede vidnet, at det er det ikke. Når han læser dette, er det for ham et vidnesbyrd om, at der ikke var nogen, der på det tidspunkt tænkte på dette som et stort kontrolefterslæb, hvor der var risiko for, at pengene gik ud af statskassen. Man så, at der var et behov for at få Regnskab til at gøre noget, så de fik nogle bedre tal på dette område.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

> *"5. Opfølgning på kritiske rapporter*
>
> …
>
> *b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Ad b) Notat fra Jens Sørensen*"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændige – udbytteskat"):

> *"Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *…*
>
> *Hvad er der sket under vejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> *…*
>
> *OECD's Trace IT projekt*
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*
>
> *Forkortet problemformulering.*
> *Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 463 (2011-03-31 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

> *"Punkt på dagsorden/ Emne:*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*
> *…*

09-203
Kildebeskatning af udbytteskat

Beslutning/drøftelse:
Status på arbejdsgruppens arbejde blev givet"

Forespurgt, om vidnet husker, hvilken status der blev givet på mødet ud over notatet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Men igen vil han sige, at når han læser notatet, der var vedlagt, blev det jo – måske i endnu højere grad end det tidligere foreholdte – gjort til en teknisk afstemningsøvelse. Hvis man kigger på de to punkter, der blev nævnt i notatet, var det nærmest kogt endnu mere ned til blot at se på afstemningerne.

Foreholdt, at Revisionsudvalget fik et dokument, der fastslog, at der var to ben i rapporten – det ene var bogføringsproblemstillingen, og det andet var problemet med de udenlandske aktionærer – og så sagde man, at nu gik man i gang med et TRACE-projekt, og derfor fokuserede man på afstemningsproblemstillingen, og forespurgt, om ikke det netop var i en sådan situation, at Revisionsudvalget skulle spørge, om det var godt nok, og om det var en adækvat opfølgning, at man skubbede det ene problem over i et TRACE-projekt, forklarede vidnet, at han ikke var så tæt på TRACE-projektet, og at han ikke kendte det konkrete indhold af det. Når han læser dette og med den måde, de orienterede sig på om disse ting, kan han se, at det var lagt ned i organisationen, og at der var nogen, der arbejdede med det. De sagde så, at de nu havde kogt problemstillingen endnu længere ned. Der ville han umiddelbart fra sin stol sige, at der var nogen, der havde kogt problemstillingen længere ned, og at de var i gang med at arbejde med disse ting, og at det var henvist til de relevante fora. Med det detailkendskab han havde til et område som dette, kunne han ikke gøre andet end at tage det ad notam og have tillid til, at de mennesker, der arbejdede med det, havde kogt problemstillingen ned. Han læser det sådan, at nu vidste de, hvad problemet var, og så var der lidt historik om, hvad der var sket undervejs. Denne rapport kunne være én blandt mange, og i den måde, man behandlede dem på, var dette et vidnesbyrd om, at der var nogen, der arbejdede med en proces, og at de havde tænkt sig om. At det så en hel del år efter viste sig, at det var utilstrækkeligt, er en anden sag. Men på det tidspunkt havde de ikke nogen fornemmelse af, at dette var et stort kontrolproblem, men snarere noget bogføring, som nogen arbejdede med for at få på plads.

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, når man gik ind i et samarbejde i OECD-regi fx om et TRACE-projekt, at det gik hurtigt med at komme på plads, eller om det var noget, der kunne tage årevis, hvis det nogensinde kom på plads, forklarede vidnet, at det næsten uden undtagelse var det sidste. Foreholdt, at Birgitte Chri-

stensen den 1. september 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at når man gik ind i sådan noget arbejde, vidste man, at det ikke var en løsning, der lå lige om hjørnet, forklarede vidnet, at OECD ikke har noget mandat. De kan kun udarbejde enighedspapirer, vejledninger og fortolkningsbidrag. Foreholdt, at direktionen i februar 2010 fik præsenteret idéen om, at man skulle gå ind i TRACE-projektet, men bad om at få undersøgt, hvad der var i det, og at der i december 2010 kom en e-mail, hvor man sagde, at nu skulle dette skib i søen, og forespurgt, om ikke der så burde være en alarmklokke, der ringede, når man nu sagde, at man parkerede det problem, der gik på, hvordan de håndterede de udenlandske aktionærer, fordi man gik ind i et OECD-samarbejde, forklarede vidnet, at han ikke kan vurdere, om der nogen steder i processen var nogen, der burde have set på TRACE-projektet. Dertil kender han for lidt til det. Han kan sige, at i de fora, hvor han deltog – direktionen, Udvidet Direktion og Revisionsudvalget – kunne de ikke vurdere TRACE-projektet i detaljer. Det var simpelthen ikke deres opgave. De kunne heller ikke sige, at de, der kendte det og arbejdede med tingene, tog fejl. Foreholdt, at vidnet netop har forklaret, at når man gik ind i disse typer samarbejder, kunne man næsten være forvisset om, at det var noget, der havde et årelangt afløb, og forespurgt, om ikke man så som medlem af Revisionsudvalget burde spørge, om de opfølgningspunkter, der var, havde en tilstrækkelig kvalitet til at løse de problemer, der var påpeget, forklarede vidnet, at han igen vil sige, at på det tidspunkt indgik det ikke i den kontekst, hvor de diskuterede dette. Uden at kende TRACE-projektet i detaljer var det et forenklingsprojekt, hvor OECD ville stille noget til rådighed, som gjorde det enklere at lave løsninger for pengeinstitutter, som han læser det. Der var intet af dette, der blev diskuteret i en kontekst af, at der var et kæmpe kontrolproblem, og at der var en stor risiko for, at pengene faldt ud af kassen. Det var bogholderi og tekniske løsninger, og det var i den kontekst, de så på det.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at TRACE mere var et forenklingsprojekt, og forespurgt, om ikke det så meget desto mere var oplagt, at TRACE ikke løste dette problem, forklarede vidnet, at han vil gentage det, han forklarede tidligere om, at han i dag ville ønske, at det var dette punkt, der var punkt 1 og stod med flammeskrift. Han ville ønske, man havde reageret på det med et kontrolprojekt og virkelig var gået i gang med at se, hvad der var op og ned, men det var bare ikke den kontekst, det blev læst i. Det blev diskuteret og behandlet som et bogførings- og dataprocesprojekt. Alene det forhold, at det var Jens Sørensen, der skrev notatet, viser, at det

var den regnskabsansvarlige, som fik projektet med hjem. Det vil sige, at man øjensynlig også sad i Produktionsforum og diskuterede, om ikke det var Jens Sørensen, der skulle tage bolden på den, og så behandlede man det som sådan. Det var ikke dem, der havde ansvaret for den egentlige kontrol.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan arbejdsformen i Revisionsudvalget var, herunder om de fik en forelæggelse på de enkelte punkter, hvor én, der vidste noget om det, tog ordet og præsenterede oplægget, situationen og fjendebilledet, forklarede vidnet, at det typisk ikke var sådan i de overordnede fora, dvs. direktionen, Udvidet Direktion og Revisionsudvalget. I de fora diskuterede man ikke meget dybt i materien på de enkelte problemstillinger. Hvis man ser på, hvordan disse problemstillinger kunne variere, kunne det være inddrivelse den ene dag, udbyttebeskatning den anden dag og derefter noget tredje og fjerde, der blev undersøgt. Man diskuterede det ikke materielt i detaljer. Forespurgt, om ikke man kunne savne det, forklarede vidnet, at det tror han faktisk ikke. Hvis det var dem, der skulle sagsbehandle materielt på tværs af hele ministeriet, ville disse fora ikke komme til at fungere. Dertil var problemstillingerne simpelthen for mange og for store. Forespurgt, om ikke de kunne savne at være mere to-the-point, når man sad så mange tunge chefer omkring et bord, som vel godt ville vide, hvad der blev talt om, og hvad der var centralt, idet man vel ellers kunne forestille sig, at spørgsmålet om, hvor bolden skulle ligge, ville kunne klares et andet sted end i et tungt forum som deres, forklarede vidnet, at han udmærket forstår spørgsmålet. Han vil dog sige, at opgaven med at forstå det to-the-point i givet fald i denne sag ville ligge hos Produktionsforum. Sagerne var for mange og for komplekse, til at de alle kunne diskuteres på det detailniveau. Man skulle have et meget bredt kendskab til alle detaljer på et så stort område som Skatteministeriet, hvis de røde lygter skulle blinke, hver eneste gang de så et bulletpoint i en opstilling osv. Dér var man simpelthen nødt til at tage det ned til de mennesker, der skulle arbejde med det. Produktionsforum tog det også med videre til dem, der sad med det. I dette tilfælde kan han så se, det blev taget hjem til Regnskab 2, der udarbejdede dette notat. Beslutningen kunne have været at tage det hjem til Kontrol 3, som så var begyndt at definere et kontrolprojekt, og så havde man måske haft en anden situation. For ham er det bare et vidnesbyrd om, at alle på det tidspunkt behandlede dette mere som et spørgsmål om afstemninger og bogføring end et stort kontrolproblem. Foreholdt, at dette begyndte i efteråret 2009 og var en bestilling fra Peter Loft, forklarede vidnet, at det netop var derfor, Intern Revision undersøgte det, og at Produktionsforum så på det osv. Det var den rette kommandovej i en sag som denne. Fordelingen af opgaven – og her taler han ikke om konklusionerne, eller om det, man så gjorde, var det rigtige, men om den måde, den blev fordelt på – var i hans optik helt sædvanlig og i overensstemmelse med den måde, organisationen var tænkt på, nemlig at man sendte det ned i de rette fora, hvor de mennesker, der faktisk havde ressourcerne til at løse problemerne,

arbejdede med dem. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de ikke havde behov for en forståelse af mekanikken heller ikke på de væsentligste punkter, forklarede vidnet, at det havde de, men i en praktisk hverdag var Skatteministeriets område alt for stort til, at det var realistisk at påstå, at man kunne gennemskue alle tekniske, juridiske og økonomiske risici på alle områder. Derfor designede de heller ikke et forum, der havde den opgave. De havde designet processer til at sørge for, at opgaverne kunne flyde de rigtige steder hen, hvor der var nogen, der arbejdede med tingene.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5555 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Er der opfølgning på kritiske rapporter, som udvalget vil følge eller have uddybet?"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Vidnet blev endelig forevist ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010), hvoraf fremgår, at dokumentet er påtegnet af PLM den 15. juni 2011.

Foreholdt, at dette dokument med Peter Lofts påtegning er identisk med det foreholdte dokument fra ekstraktens side 5568, og forespurgt, hvad der ligger i en sådan påtegning, forklarede vidnet, at det var en godkendelse, og at Peter Loft var enig i indstillingen. Foreholdt, at indstillingen gik på, at opfølgningen afsluttedes, forklarede vidnet, at der gik man så rækken igennem fra sagsbehandler til kontorchef til

afdelingschef til departementschef, der skrev under på, at han var enig i indstillingen.

Vidnet blev på ny forevist ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010), hvoraf fremgår, at dokumentet er påtegnet af to personer den 10. juni 2011, af Karsten Juncher samme dato og af Peter Loft den 15. juni 2011, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det så var udtryk for, at departementschefen var enig i indstillingen, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at departementschefen påtegnede forelæggelsen den 15. juni 2011, og at den blev behandlet på mødet i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, og forespurgt, om det var sædvanligt, at man havde et udvalgsmøde om noget, som departementschefen allerede havde resolveret på, forklarede vidnet, at det husker han ikke processerne godt nok til at kunne svare på. Han vil dog mene, at denne opfølgning havde været diskuteret på revisionsudvalgsmødet på det tidspunkt. Hertil blev vidnet foreholdt, at opfølgningen blev diskuteret på det møde, der var i marts 2011, hvor Jens Sørensen sagde, at nu reducerede man punkterne.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5568 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Behandling i Revisionsudvalget 31. marts*
> *Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.*
>
> *Indstilling: Opfølgning afsluttes."*

Foreholdt, at opfølgningen blev afsluttet, fordi man fik den pågældende status fra Jens Sørensen, om at arbejdsgruppen nu var igangsat, forklarede vidnet, at det vel så var det, departementschefen sanktionerede i forelæggelsen, hvor han fulgte indstillingen. Revisionsudvalget indstillede jo ikke som sådan til departementschefen, men den beslutning, departementschefen traf, om at afslutte opfølgningen fulgte vel direkte af det, der blev drøftet på Revisionsudvalgets møde. Forespurgt, om det var normalt, at man afsluttede en opfølgning på et tidspunkt, hvor der ikke var anvist løsninger, forklarede vidnet, at det ville det ofte være. Dette forum gennemgik ikke alle eksisterende rapporter. På et tidspunkt måtte man sige, at nu var denne rapport løst tilfredsstillende, og at de havde set behørigt på den, og den blev så at sige sat i

drift. Derefter tror han ikke, den ville blive ved med at komme op i Revisionsudvalget.

Foreholdt, at indstillingen først den 27. juni 2011 blev behandlet i Produktionsforum, hvilket var 4 dage efter, den blev behandlet i Revisionsudvalget for sidste gang, og at Revisionsudvalget på det tidspunkt dermed ikke vidste, hvad der blev besluttet i Produktionsforum, forklarede vidnet, at det kan han simpelthen ikke redegøre for. Hvordan kronologien nøjagtig var i denne sag, var han for langt væk til at kunne svare på. Det var han ikke blandet ind i. Men han forstår godt spørgsmålet, da der ville have være en mere logisk gang i det, hvis nogen havde besluttet at indstille dette, hvorefter det blev diskuteret i Revisionsudvalget, og så havde departementschefen signet af på det.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Foreholdt, at opfølgningen på denne rapport stoppede på et tidspunkt, hvor den arbejdsgruppe, der blev nedsat med et reduceret kommissorium, var i proces, men hvor Produktionsforum endnu ikke havde forholdt sig til, hvad de gjorde, forklarede vidnet, at Revisionsudvalgets opfølgning stoppede, men opgaven lå jo stadigvæk i Produktionsforum. Den faldt jo ikke væk, og det var ikke sådan, at de nu holdt op med at se mere på det område. Det betød bare, at den formelt røg af dagsordenen i Revisionsudvalget, men den lå stadig og skulle løses i Produktionsforum. Forespurgt, om ikke det er korrekt, at man så i Revisionsudvalget ikke kunne sikre, at løsningerne var af den tilstrækkelige kvalitet, og at der fandtes løsninger på de konstaterede problemer, bekræftede vidnet dette. Det ved man nu.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5569 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Steffen ser på at minimere risici, fx vha. en dokumenteret handleplan, så opstramningen synliggøres overfor Intern revision, indtil EFI kommer."*

Foreholdt, at dette handler om inddrivelse, hvor man undervejs – inden man fandt de endelige løsninger – arbejdede på midlertidige løsninger til at håndtere de konstaterede problemer, og forespurgt, om der på udbytteområdet var overvejelser om, at de blev nødt til at håndtere problemerne, indtil de havde nogle mere permanente

løsninger, forklarede vidnet, at det var der ikke ham bekendt. Det er ikke diskussioner, han har deltaget i.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Resumé*
>
> *Gyldighed og omfang*
> *Direktionen i Skatteministeriet har den 18. august 2010 vedtaget nærværende risikopolitik for Skatteministeriet. Risikopolitikken omfatter alle fagområder samt alle ledere og medarbejdere i Skatteministeriet."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det – uanset at man kaldte det en risikopolitik i SKAT – var tanken, at hele koncernen skulle være omfattet af den, forklarede vidnet, at Skatteministeriet vel var hele det brede område og ikke departementet. Det var den bredest mulige fortolkning af ressortområdet.

Forespurgt, hvordan vidnet som koncerndirektør arbejdede med risikoanalyse og risikostyring, forklarede vidnet, at de havde forskellige risikoværktøjer. Han tror ikke, det står nogen steder, men han havde bl.a. også ansvaret for den funktion, man har i så store myndigheder, der handler om fysisk sikkerhed. Dvs. hvis nogen hackede systemerne eller begik indbrud. Ved alle sådanne hændelser havde man forskellige rapporteringsforpligtelser i forhold til forskellige tilsyn. Det havde han også, og i den forbindelse arbejdede han meget direkte med en del af deres risiko, nemlig det fysiske og hele den certificering, man havde vedrørende retningslinjer for offentlige myndigheder, som de skulle leve op til. Isoleret set havde han derfor et område, hvor den del af organisationen refererede til ham, fordi den formelt skulle have et ophæng i direktionen, og det var så ham. Mere generelt og helt overordnet arbejdede de i direktionen med en indrapporteringsmodel, hvor disse risici kunne komme ind. De forsøgte at lave en risikoscoringsmodel, også kaldet risikolog, som i virkeligheden var relativt simpel. Det var ikke noget, de selv opfandt, men det var en model, hvor man scorede sandsynligheden fra 1-5, og hvor man scorede konsekvensen fra 1-5. Så fik man fire hjørner, hvor man kunne sige, at hvis sandsynligheden var lav, og det var ligegyldigt, så blev den grøn nede i bunden, men hvis der var stor sandsynlighed for, at risikoen indtraf, og den havde store konsekvenser, så var det den, man skulle håndtere. De satte et arbejde i gang med at få et samlet risikobillede ind, så de arbejdede med risiko og væsentlighed på tværs af hele organisationen. Det gjorde,

at de – som så mange andre, der arbejder med sådan noget – fik et meget broget billede. Nogle indrapporterede de tre største risici, mens andre benyttede lejligheden til at forklare alt, hvad der bekymrede dem i hverdagen. Ambitionen var at have en log, hvor de løbende kunne følge risiciene, men som han husker det, døjede de lidt med at få det gjort operationelt på den måde, at alle risiciene blev scoret nogenlunde ensartet, så de faktisk kunne få et billede af, hvor de største risici for ministeriet var. De risici, der var de største, kendte de jo godt, for dem arbejdede de med til hverdag.

Forespurgt, hvad vidnet gjorde, når han selv blev opmærksom på en ny væsentlig risiko, og om han selv arbejdede med risikologgen, forklarede vidnet, at det gjorde han. I så fald ville han sørge for, at risikoen blev registreret. Hvis der fx kom noget ind for det område med den fysiske sikkerhed, han lige nævnte – hvis de fx blev hacket, eller der viste sig en usikkerhed, i forhold til at nogen kunne tilgå et system udefra – ville han bede om at få det rapporteret ind via dette system eller via de medarbejdere, der var på det pågældende område. Så ville det komme på risikologgen og blive scoret og mitigeret.

Forespurgt, om der var en mere struktureret og systematisk tilgang til risikostyringen, forklarede vidnet, at det var det, de prøvede at få op at stå med risikologgen. Det viste sig dog at være en nemmere opgave på papiret end i praksis at få dette overblik, fordi der netop kom så mange forskellige ting ind, og folk så meget forskelligartet på det. Han tror ikke, der er nogen, der vil påstå, at de endte med at få en risikolog, hvor man – når man så på diagrammet – havde et fuldt overblik over, hvad det var, der kunne ramme dem i dag og i morgen. Ambitionerne var der, og denne politik skal ses som et led i, at man gerne ville arbejde mere systematisk med risiko og væsentlighed i hele organisationen. Men det var en stor opgave i en stor organisation.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5932-5933 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT', afsnit "Organisering af den strategiske risikoledelse"):

> *"Niveau II - Driftsniveauet*
>
> …
>
> *For alle ovenstående risikostyringsfunktioner er der følgende opgaver:*
>
> …
>
> *- Identifikation af nye risici eksempelvis ved at holde sig orienteret om revisionsrapporter, den interne kvalitetsstyring, ledelsesinformation osv.*

…

Niveau III - Intern revision

Intern revision foretager en objektiv gennemgang og vurdering af effektiviteten af Skatteministeriets risikoledelse. Revisionen medvirker endvidere til at forbedre og udvikle risikoledelsen i Skatteministeriet."

Forespurgt, hvordan samspillet var mellem SIR-rapporterne og ledelsens risikostyring, forklarede vidnet, at han vil tro, at revisionsrapporterne var én kanal, der kunne melde risici ind i deres samlede risikobillede på lige fod med alle andre, der kunne melde risici ind. Rapporterne blev så scoret sammen med de andre risici, der var i organisationen. Forespurgt, om det var udtryk for, at SIR-rapporter ikke blev vurderet og logget i risikologgen, forklarede vidnet, at det var det bestemt ikke. Det var faktisk omvendt, så de risici, der var i rapporterne, skulle ind og sorteres i risikologgen. Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at SIR's rapporter blev registreret i risikologgen, hvis man vurderede, at de var tilstrækkelig alvorlige, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der skulle gøre det, forklarede vidnet, at han dårligt kan huske, hvem det var, men de havde et sekretariat, der havde ansvaret for risikologgen og sørgede for at føre den. Det var i det sekretariat, man skulle sørge for, at de pågældende risici, når de var behandlet eller drøftet eller indrapporteret, skulle indgå i loggen. Det var i virkeligheden de enkelte direktører, der havde ansvaret for at sørge for, at risikobilledet var dækkende på deres område. Forespurgt, om de således skulle indberette til sekretariatet, som førte loggen, bekræftede vidnet dette. De skulle også score de pågældende risici. Som han husker det, var der også en lille verbal beskrivelse af, hvad risikoen bestod i, og en grafisk fremstilling. Det var i hvert fald værktøjet.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at der – bortset fra det område, der kaldes kapitalfondskomplekset eller Kildeskatteprojektet – ikke er identificeret nogen punkter i risikologgen, som vedrører refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at det følger det, han har forklaret om, at man på det tidspunkt simpelthen ikke betragtede det som den store risiko. Det blev anset for at være en bogholderiteknisk ting, de skulle have styr på, og ikke en stor risiko for, at nogen var ved at løbe med statskassen.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"

Forespurgt, om ikke denne bemærkning definitorisk var en risiko, som var væsentlig – og så kunne man bagefter have vurderet på sandsynligheden for, at den indtraf – således at den burde have været skemasat i loggen, bekræftede vidnet dette, men derefter var der en drøftelse i Produktionsforum, og der var lagt et notat frem, hvor den risiko blev talt endnu mere ned i både forelæggelsen med de fire punkter (ekstraktens side 5866), hvor det med kontrollen var faldet ud, og til sidst i de to punkter, hvor den var kogt helt ned, og der stort set ikke var noget som helst om kontrol tilbage. Kronologien i forløbet vidner for ham derfor meget om, at den startede med at være en risiko, hvor man også nævnte kontrol, men i processen endte det med, at kontroldelen nærmest blev væk, og at det blev til en bogholderidel og en procesdel. Det er det, man skal have i baghovedet, når man ser på forløbet her. De sad ikke med kontrolbrillerne på, når de behandlede denne sag. Det kan man se både af kronologien, men også af det, at den pludselig faldt ud og lige pludselig udgik af opfølgningsarket. Forespurgt, om ikke den blotte oplysning om, at her var et område, hvor de ikke foretog nogen form for kontrol, pr. definition var en væsentlig risiko, forklarede vidnet, at sådan læser han det ikke. Personskattesystemet i Danmark er jo kendetegnet ved, at det næsten ikke er kontrolleret. Vores selvangivelser kører stort set automatisk – med stort held. Der er ikke ret meget kontrol på personselvangivelserne. Kontrol skal bruges der, hvor kontrol er det rigtige værktøj. Selv den dag i dag vil han ikke umiddelbart læse det som et stort, rødt flag. Med den bagklogskab og den viden, han har nu, ville han ønske, man havde gjort det, men det gjorde de ikke dengang.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 446 (2011-03-16 (1) - Dagsorden til møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"Afbud: Peter Loft

…

Dagsordenspunkt:
1.

Emne:
Risikobillede – Revisionschefen deltager

Direktionsmedlem:
JSP

Materiale:
1. Forblad
2. Revisionsstrategi"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011):

"Ad 4 – Andre forhold

Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.

I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.

Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshierarkiet."

Forespurgt, hvordan vidnet læste dette notat fra Kjeld Rasmussen, forklarede vidnet, at der var to ting. Han var fuldstændig enig i det grundlæggende vedrørende overholdelse af love og interne regler. Ressourcer kunne aldrig nogensinde blive en undskyldning for at bryde loven, og det tror han ikke, man kunne være uenig i nogen steder i organisationen. Selvfølgelig skulle de overholde love og regler osv. Den diskussion, de havde, gik på, at man sagde, at ressourcemangel førte til brud på love og regler. Han har den holdning, at det ikke tager ret meget længere tid at gøre det lovligt end at gøre det ulovligt, når man først er i gang med at sagsbehandle. Han køber personligt ikke præmissen om, at det er billigere at gøre det ulovligt, end det er at gøre det lovligt. Det skinner også igennem i referatet, at det var hans holdning til det. Han tror, at denne diskussion skal ses i lyset af det, han forklarede indledningsvist om, at de talte rigtig meget om ressourcer i disse tider, og at stort set alle områder mente, at de godt kunne bruge flere ressourcer. Det var et af de store temaer. Her var temaet så, at nu blev ressourcemanglen også brugt som en undskyldning for, at man nogle gange snød på vægten i forhold til lovgivningen. Det var fuldstændig uacceptabelt, og han købte ikke præmissen. Han tror ikke, man kan have så få ressourcer, at man holder op med at følge loven.

Forespurgt, om Kjeld Rasmussens beskrivelse svarede til vidnets opfattelse af, hvordan det var, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke. Forespurgt, om det var nyt for vidnet, forklarede vidnet, at det var det, og han tror heller ikke, han var enig i, at deres ressourcesituation nødvendigvis førte til, at man snød med kvaliteten og overholdelsen af love og regler. Den kobling mente han ikke, man kunne drage så simpelt. Det var en ret kompleks sammenhæng. Selvfølgelig kunne det forekomme i en så stor organisation, men det var ikke et generelt problem i organisationen.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, man burde gøre for at sikre, at det ikke forekom, da han læste dette, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, hvad han tænkte, da han læste det. Han kan se i referatet, at de havde en diskussion om netop dette forhold mellem ressourcer og lovlighed, men han tror ikke, der findes én person i Skatteministeriets store organisation i den bredeste forstand, der vil stå på mål for, at man må bryde loven, fordi man ikke har tid. Det tror han ikke, man som ledelse kunne gøre noget ved, hvis det forekom.

Vidnet blev foreholdt, at en af de problemstillinger, som Lisbeth Rømer påviste og skrev om ganske mange gange, var, at hun i udbytteadministrationen kun havde en ganske lille bemanding, som var sammensat af folk, som havde mange års erfaring i den statslige skatteforvaltning, men som ikke var særligt uddannet i internationale beskatningsforhold. Vidnet blev endvidere foreholdt, at da man efterfølgende omlagde praksis og begyndte at betragte refusionerne som en forvaltningsretlig afgørelse, fik man en ganske anderledes bemanding med akademisk uddannelse. Forespurgt, om ikke der er en realitet i, at en håndfuld mennesker uden en akademisk uddannelse ikke havde de samme forudsætninger for at træffe en forvaltningsretlig afgørelse efter forudgående høringsproces som den anden personalesammensætning, forklarede vidnet, at han ikke kendte detaljerne i udbytteområdet og de konkrete arbejdsgange, der indgik i at godkende en sådan sag. Men der var mange områder i Skatteministeriet, hvor der sad ikke-akademisk personale i små grupper og løste opgaverne, uden at det gav anledning til store problemer. Det var et vilkår i organisationen. Han kan godt forstå, at man nu, hvor der var gået hul i kassen, og man har fundet ud af, at der blev svindlet med det, sætter et helt andet kontrolregime op for at kontrollere dette område, og at der derfor skal mange flere medarbejdere til. Men det var jo ikke det, der var erkendelsen dengang, nemlig at der var et stort problem. Det var et administrativt område, hvor nogen skulle have nogle penge udbetalt. Sådan tror han, man må betragte det. I bagklogskabens klare lys burde der formentlig have været flere ressourcer – og nogle betydelig flere kontrolressourcer – på dette område, men det er så en erkendelse på bagkant.

Foreholdt, at SKAT's juridiske enhed, efter den formodede svindel kom frem, selv har vurderet, at refusion af udbytteskat er en forvaltningsretlig afgørelse, og at man

skal iagttage sagsbehandlingsreglerne, og forespurgt, om ikke vidnet er enig i, at det setup ikke kunne løses af fem medarbejdere uden akademisk indsigt, forklarede vidnet, at det er han nu. Men han tror ikke, at han nogensinde deltog i en diskussion om, hvor mange mennesker der skulle til for at administrere udbytteområdet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *1*
>
> *Emne:*
> *Risikobillede*
>
> *Beslutning:*
> *Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder. I forhold til notatet blev det understreget, at ledelsen ikke accepterer, at lovgivning tilsidesættes.*
> *Det blev også nævnt, at andre faktorer end ressourcerne til rådighed har betydning for presset på opgaveløsningen*
> *Det afstemte risikobillede indgår som grundlag for revisionsplanen, der præsenteres i andet kvartal"*

Forespurgt, hvad denne øvelse med at afstemme risikobilledet nærmere bestod i, forklarede vidnet, at som han forklarede tidligere, gjorde direktionen en del ud af at lade revisionschefen vide, hvad direktionens prioriteringer var, og hvilke udfordringer de havde. Omvendt orienterede revisionschefen direktionen om, hvilke temaer han havde, og hvilke overordnede revisionstemaer han arbejdede i. Afstemning gik således netop på, at jo mere afstemte de var på, hvordan de hver især så på tingene, jo mere kom de til at få gode rapporter, som efterfølgende kunne omsættes til noget fornuftigt i administrationen. Det var det, der indgik i det afstemte risikobillede – så godt som det nu lod sig afstemme. Man skal huske på, at det trods alt var en kontrolinstans, som havde et selvstændigt tilsyn. Direktionen kunne jo ikke diktere, hvad Intern Revision måtte se på. Direktionen kunne bede Intern Revision om at se på noget, men de kunne ikke bede dem om at lade være med at se på noget. Men de anså det for vigtigt så langt som muligt at få afstemt disse ting, så de havde kendskab til hinandens dagsorden. Forespurgt, om der blev lagt pres på Intern Revision for, at Intern Revisions billede skulle tilpasse sig direktionens billede, forklarede vidnet, at det gjorde der ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5547 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

"Ad 1. Risikobillede:

…

BC: Handler det om, at vi skal sikre de faglige kompetencer eller at man er så presset, at man bevidst filer på de processer, der følger af lovgivningen?

KR: Begge dele. Der er gået et rygte på, at der skulle være nogle medarbejdere, der har pålagt deres medarbejdere, at de ikke må fortælle om tilsidesættelse af reglerne.

JSP: Omkring baggrunden for risiciene. Det er ikke nødvendigvis ressourcerne, som dårlige arbejdsgange, der gør man er nødt til at file på lovgivningen. Synes ikke man bare kan lave den sammenhæng mellem ressource og pres.

KR: Vi hører ofte fra lederne, at de spørger om ikke de har gjort det godt med de ressourcer de har til rådighed. Vi forholder os udelukkende til kvaliteten, ikke hvor mange ressourcer der har været til rådighed."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte om det input fra Kjeld Rasmussen, forklarede vidnet, at man selvfølgelig tog det ad notam, når han sagde, at han hørte det ude fra driften. Han tror bare lidt i stil med det, han forklarede tidligere, at det var betydelig mere komplekse sammenhænge. Han havde svært ved at forestille sig, at det skulle være et generelt problem i Skatteministeriets organisation, at folk var så pressede, at de blev nødt til at bede deres folk om at snyde på vægten. Det har han stadig den dag i dag, og han kender ikke nogen folk, der arbejder på den måde. Man gør det faktisk så godt, man kan med de ressourcer, man har til rådighed, og man prioriterer benhårdt, men selvfølgelig på lovlig vis.

Foreholdt, at Kjeld Rasmussen her sagde, at han hørte lederne sige sådan, og at han i sit notat skrev, at han havde set eksempler på det fra 2010, og forespurgt, om ikke det burde give anledning til, at man fra direktionens side drøftede, hvordan man håndterede dette i forhold til hele den store medarbejderstab, der lå nedenunder, forklarede vidnet, at dette formentlig var deres største udfordring som ministerium, nemlig at sørge for, at deres ressourcer passede, og at de kunne levere den kvalitet og lovlighed, man forventede. Det var ikke et indsatsområde, hvor nogen lige pludselig havde opdaget, at de var pressede på ressourcerne og nu skulle til at gøre noget helt andet. Det var deres hverdag, og han tror, at 75 % af deres tid gik med at prøve at håndtere disse problemstillinger. Det var på alle mulige områder. Hvis der konkret var indmeldinger om, at der var nogen, der gjorde et eller andet, så vil han tro og håbe, at der blev slået ned på det konkret. Forespurgt, om det således var vidnets

grundholdning, at uanset hvor meget man skar ned på ressourcerne, kunne man altid blive ved med at agere lovligt, forklarede vidnet, at det var det overhovedet ikke. Han mener bare, at selv om de var pressede på ressourcerne, og de prioriterede ressourcerne benhårdt, var det ikke det generelle billede i Skatteministeriet. Nu taler han stadig generelt og ikke om udbytteadministrationen konkret, men det generelle billede var, at de faktisk var hårdt spændt for, og at der var travlt, men det var ikke deres generelle oplevelse, at de ikke kunne få tingene til at hænge sammen. Når de konkret konstaterede, at der var ting, der ikke hang sammen, fordi der var nogle processer, der skulle gøres hurtigt og laves anderledes, så havde man også ressourcen til at løse problemerne konkret. Det gjorde de i en række tilfælde, hvor de tog nogle ressourcer og skiftede om, fordi de havde en opgave, der hastede mere et andet sted. Fx havde man på ejendomme og inddrivelse også dele af processen, hvor man midlertidigt fik tilført omkring 100 mand til at løse nogle konkrete problemer i en periode. Så der var ressourcer, men de skulle bare bruges rigtigt.

Forespurgt, om vidnet orienterede departementschefen om de drøftelser, de havde med revisionschefen på dette møde, forklarede vidnet, at det husker han ikke, men det tror han ikke.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5548 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"JSP: Der er rigtig mange af de ting, I kigger på her, som I vinkler på baggrund af noget historik. Men når vi bøjer det hen på vores risikobillede svarer det meget godt til hinanden, bortset fra at der er forskellige billeder af, hvad der er en risiko. Der skal man nok bare være opmærksom på den måde det står heri, at der vil jeg være ked af, at det står sådan her, som om overtrædelse af lovgivningen skyldes ressourcebesparelser."*

Forespurgt til en uddybelse af dette udsagn forklarede vidnet, at i den rapport, de fik, var der nærmest en en-til-en sammenhæng mellem, at når ressourcerne var pressede, blev der snydt på kvaliteten og med lovgivningen. Det havde de en længere diskussion om, og det var formentlig det, der var et af hovedemnerne på mødet. Hans budskab var, at han mente, at det var for simpel en sammenhæng at tegne op, og derfor mente han, at hvis det stod som en meget håndfast konklusion, svarede det ikke til hans billede. Forespurgt, om vidnet har en konkret rapport i tankerne her, idet dette input mere var en generel tilkendegivelse fra revisionschefen, forklarede vidnet, at det var en helt generel diskussion om, hvilke risici der var. Han husker ikke mødet, og hvad de diskuterede, men han kan se på de citater, der er her, at det var relativt overordnede procesmæssige ting, og at de sådan set var enige langt hen ad vejen. Der var bare den diskussion, der handlede om, at man ikke kunne

konkludere en en-til-en sammenhæng mellem ressourcer og dårlig kvalitet og lovbrud. Den købte han simpelthen ikke, og det gør han heller ikke den dag i dag.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5549 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"SNH: Antegnelser om, at folk ikke overholder lovgivning fordi de er dumme håndterer vi i PROF på forskellig vis. Det vi ikke kan leve med er, hvis man vælger ikke at administrere efter reglerne eller gå på kompromis – der er regionsdirektørerne og vi enige om, at det er uacceptabelt.*
>
> *OBP: Forskel på at have højt spild og tage af kassen – lidt samme situation vi er ude i her. Manglende opmærksomhed eller administration i strid med hjelmene.*
>
> *BC: Det første er også et problem, ikke i samme kategori, men kan alligevel give kritik.*
>
> *JSP: Vi er nødt til at blive klogere over, hvad det dækker over. Hvis de underliggende lederniveauer ikke agerer efter reglerne fungerer vores kvalitetskontrol ikke. Vi er nødt til at finde ud af, hvad vi så agerer efter.*
>
> *KR: Mit budskab er, at afdelingslederne skal melde op i systemet i stedet for at file på reglerne."*

Forespurgt, hvilken kvalitetskontrol vidnet henviste til her, forklarede vidnet, at de havde kontroller på kryds og tværs, hvor man fandt ud af, om de afgørelser om stort og småt, der blev truffet i det meget store system, var korrekte, og hvor der blev fulgt op på, om de faktisk var korrekte. Hvis det viste sig, at afgørelserne var forkerte, skulle de fange det andetsteds i systemet. Det var der, man skulle fokusere. Det var noget, de arbejdede på hele tiden i hele systemet, og der var ansat retssikkerhedschefer osv. til at sørge for, at der også kunne arbejdes med lige nøjagtig disse problemstillinger fra lidt uafhængigt hold. Han tænker ikke, at det var en konkret handling eller en konkret rapport, det rettede sig mod. Han siger bare, at problemet fandtes et andet sted, hvis de havde et generelt problem med, at der blev truffet ulovlige afgørelser. Det havde han dog ikke indtrykket af, at der gjorde, men så skulle det måske løses et andet sted end i Intern Revision.

Forespurgt, om drøftelserne gav anledning til, at der efterfølgende blev foretaget en udmelding til regionerne, forklarede vidnet, at det, de diskuterede, var ressourcer og områder og lovkvalitet og afgørelseskvalitet og retssagsstatistikker, og hvad der var sket i Landsskatteretten. Hvis afgørelserne var dårlige eller forkerte, endte de ty-

pisk ovre i klagesystemet i Landsskatteretten eller i et ankenævn, og det var dér, man kunne tage temperaturen på, om der blev truffet flere eller færre forkerte afgørelser. Alle de processer arbejdede de med hele tiden, året rundt.

Forespurgt, hvad de ude i regionerne eller i en enkelt afdeling skulle gøre, hvis der var en situation, hvor der ikke var ressourcer nok, forklarede vidnet, at de skulle gå til deres chef, dvs. den umiddelbart ansvarlige, som så skulle løfte det op igennem hele ledelseshierarkiet. På et eller andet tidspunkt ramte man så forhåbentlig nogen, der kunne være med til at løse problemet. Der blev løst ressourceproblemer hver eneste dag hele vejen rundt, hvor man lånte en medarbejder eller flyttede rundt på sine egne medarbejdere i områderne. Ellers kunne man tage den op med sine kolleger, eller man kunne tage den med sin regionschef. Først når man løb tør i de muligheder, der var nedefra, ville man drøfte, om der skulle tilføres flere ressourcer til det pågældende område. Så ville man typisk bære det op i Produktionsforum, hvis der skulle ske en decideret ressourceallokering på tværs af regioner og områder. Det er et traditionelt eskaleringsproblem, hvor man starter med at løse sine egne problemer, og på et tidspunkt bliver de så store, at man bliver nødt til at løfte dem ud af eget område. Han tror, det fungerede som i alle andre organisationer.

Foreholdt, at Richard Hanlov har forklaret for undersøgelseskommissionen, at man på et tidspunkt mente, at han skulle have et øget procesansvar, hvorefter han bad om yderligere ca. 60 medarbejdere, men fik at vide, at det ikke kunne lade sig gøre, og forespurgt, om det så ikke bare var at tage manden på gulvet som gidsel, når direktionen ikke anerkendte, at ressourcemangel var et grundlag for ikke at opfylde opgaverne på ordentlig og tilstrækkelig vis, forklarede vidnet, at han heller ikke sagde, at han ikke anerkendte, at der var en sammenhæng mellem de ting. Han sagde bare, at det ikke var den eneste sammenhæng. Han sagde, det var en mere kompleks sammenhæng, men selvfølgelig var der en sammenhæng mellem, hvad man kunne nå, og hvad man havde til rådighed. Han kender ikke til, hvilke Richard Hanlov fik tildelt. Han ved bare, at de diskussioner kørte hver eneste dag rundt omkring i organisationen, og det var typisk Produktionsforum, der sørgede for at løse disse ting. Det var dér, disse ressourcediskussioner endte, netop fordi de ellers i den øverste direktion ville ende med at sidde og sagsbehandle og flytte rundt på ressourcer, og så ville det gå fra dét, der faktisk skulle være deres opgave, nemlig at se på det strategiske og overordnede.

TILSYN

Generelt om tilsyn

Forespurgt, hvilke overvejelser og drøftelser der var om, hvordan man skulle føre tilsyn i den enhedsstruktur, der blev etableret med virkning fra 2010, forklarede vid-

net, at de med den nye organisation gerne ville binde organisationen bedre sammen i toppen. Det var den drivende kraft bag de ønsker, de havde til, hvordan den nye direktion og organisation skulle fungere. På bagsiden var der det, man fik foræret i den oprindelige organisation med et departement og en styrelse eller flere styrelser og landskatteretter osv., nemlig det ulovbestemte tilsyn eller sektortilsynet og denne tilsynsforpligtelse. Det var klart, at de ikke havde nogen ambitioner om eller drøftelser, der gik i retning af, at der skulle være mindre tilsyn med den generelle drift. Det fyldte ikke meget i de oprindelige diskussioner, som han husker det. På et tidspunkt opstod der i forbindelse med gennemførelsen af den lovgivning, der skulle indføre dette, nogle drøftelser af, hvorvidt man havde slået ring om for meget, så man mistede dette sektortilsyn, fordi man havde fået en enhedsforvaltning. Der var så en runde, hvor Ombudsmanden satte spørgsmålstegn ved den lovgivning, de skulle agere på, da Ombudsmanden havde svært ved se den formelle opdeling og det sektortilsyn i den måde, man i første omgang havde skrevet det på. Derfor skrev man ind i lovgivningen, at der fortsat var en sådan opdeling i organisationen, og så blev der lavet en ny bekendtgørelse.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5924 (2010-08-12 - Bekendtgørelse nr. 965 af 12. august 2010 om varetagelsen af told- og skatteforvaltningens opgaver).

Vidnet forklarede, at man her tog et skridt tilbage, da man i første omgang havde slået ring om for meget. Han husker mere, at de diskuterede forhold som fx aktindsigt. Der var et internt dokument i den nye konstellation, hvor de brugte mere tid på at diskutere, hvilke pligter man havde på aktindsigtsområdet end decideret på sektortilsyn. Han tror egentlig, at så snart der blev sat spørgsmålstegn ved, om der var et eller andet, der kunne misforstås, eller om de forvaltningsretligt havde lavet noget, der var svært at forklare, trak man bare følehornene til sig, og så lavede man den regulering. Som han husker det, endte det med, at Ombudsmanden sagde, at med den måde, det derefter var formuleret på, havde han ikke yderligere betænkeligheder. Sektortilsynet fyldte ikke meget, hverken at man skulle have mere eller mindre af det. Han tror ikke, der var nogen, der tænkte, at man skulle føre mindre tilsyn – snarere mere, når man fik den samlede direktion. Forespurgt, om det således var på basis af den dialog med Ombudsmanden og den foreviste bekendtgørelse, at man besluttede sig for at etablere Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at det faktisk godt kan have været kronologien i det. Bekendtgørelsen er fra august 2010, og det kan godt være på det tidspunkt, man sagde, at så måtte man have et revisionsudvalg, som skulle hjælpe med det. Det første punkt på Revisionsudvalgets funktionsbeskrivelse var jo netop, at det var en del af at sikre dette tilsyn.

Forespurgt, om vidnet var inde over drøftelser om, hvorvidt der var ført et utilstrækkeligt tilsyn inden 2010, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han husker ikke, at

der skulle have været diskussioner om, at den klassiske konstellation med et departement og en styrelse ikke fungerede. Det tror han faktisk ikke, der var.

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede sin rolle som koncerndirektør i forhold til det at føre tilsyn med organisationen, forklarede vidnet, at han faktisk ikke tror, at han tænkte ret meget anderledes over det, end han hidtil havde gjort. Han havde en departemental baggrund og var en del af det med at skulle sørge for, at lovgivningen fungerede efter hensigten, og at økonomien var, som man skrev i budgetterne og havde sagt til Folketinget og Finansudvalget osv. Det tilsyn fortsatte jo egentlig bare i den nye konstellation, hvor de fortsatte med at gøre de ting, de hidtil havde gjort fra den departementale side. Det var måske derfor også opfattelsen i organisationen – som han tidligere blev foreholdt – at Peter Loft og han selv, der kom fra den departementale side, egentlig fortsatte i den nye konstellation med de roller, de tidligere havde haft. Han tror, det var Ole Kjær, der var citeret for at sige det.

Forespurgt, hvilke overvejelser de havde om det tilsyn, der gik på opfølgning og monitorering af, om organisationen udøvede en lovlig og forsvarlig forvaltning, forklarede vidnet, at de kom ud af en periode efter 2005, hvor man havde indført en ny organisering. Efter den omorganisering udarbejdede de kvartalsvise afrapporteringer til Skatteudvalget på en række forskellige parametre, herunder hvordan det fungerede, hvordan økonomien var, og om de målepunkter, man havde, fungerede. Han vil sige, at der i perioden op til 2010 blev ført ret meget tilsyn, fordi de havde eksterne rapporteringsforpligtelser i forhold til Folketingets Skatteudvalg. Han oplevede, at de fra 2005 brugte flere kræfter på at føre tilsyn med processerne i driftsdelen af organisationen, end de hidtil havde gjort.

Forespurgt, om ansvaret for monitorering og opfølgning på, om der var noget, der ikke var lovligt, var forankret ét sted, eller om hele koncernledelsen havde den opgave, forklarede vidnet, at han i virkeligheden tror, at alle ledere havde en opgave med at reagere, hvis der foregik noget på deres område, som de konstaterede ikke var korrekt, eller hvis der foregik en forkert retsanvendelse, eller hvis der skete noget uhensigtsmæssigt. Uden at det stod nogen steder, havde alle ledere en forpligtelse til at agere på noget, der var uhensigtsmæssigt eller ulovligt på deres område. Han tror derfor ikke, det var et område, der var forankret ét sted, da det var et generelt ledelsesansvar. Forespurgt, om det var et kollektivt ansvar i hele koncernledelsen, forklarede vidnet, at det var kollektivt på en helt anden måde. I den situation behøvede man ikke at diskutere, hvad kollektiv betød. Det var simpelthen ens ledelsesansvar.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at alt kan gradbøjes, og at der kunne være klare ulovligheder, og at der også kunne være en anden kategori, der lagde op til, at man undersøgte noget nærmere, og forespurgt, om vidnet også

opfattede det som del af ledelsesansvaret, at man gjorde opmærksom på, at der kunne være noget, der skulle undersøges nærmere, forklarede vidnet, at det gjorde han bestemt. Han husker rigtig mange eksempler på, at nogen opdagede, at det, de havde gjort i en kortere eller længere periode, var uhensigtsmæssigt. Ham bekendt var der aldrig diskussioner om, at det skulle rettes op. Hvis nogen var kommet til at betale for meget i skat, eller der var inddrevet for meget, var reaktionen altid, at de så gik ud og rettede op, og de rettede også tilbage i tid. Det kunne fx være på ejendomsområdet. Så kulturen med, at der ville ske fejl, og når de skete, rettede man dem op, og man gjorde det ordentligt og sørgede for, at folk fik deres penge, lå indgroet i alt, hvad de foretog sig. Når der er tale om en organisation med 7.500-8.000 medarbejdere, kan han ikke sige, at det blev oplevet på samme måde alle steder, men som organisation havde man en klar plan for, at hvis man lavede fejl, og det blev opdaget, så skulle der rettes op. Man fik ikke ros for at gå og putte med tingene eller få det til at gå væk. Tværtimod blev det påskønnet, at man fik løst tingene.

16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5437 (2010-02-16 (2) - Notat af Juridisk Service om formelle spørgsmål ved fusionen af departementet og SKAT):

> *"4. Det ulovbestemte tilsyn.*
>
> *Efter SKAT i 2005 blev etableret som en enhedsorganisation, bortfaldt det tidligere eksterne tilsyn, hvorefter de statslige skattemyndigheder førte tilsyn med de kommunale skattemyndigheder. Siden da har det eksterne tilsyn med SKAT i hovedsagen været udøvet af Intern revision, idet departementet kun i mindre grad har udøvet tilsyn med SKAT.*
>
> *Fusionen indebærer, at sidstnævnte problemstilling bortfalder, idet det eksterne tilsyn med den nye enhedsmyndighed alene vil blive varetaget af Rigsrevisionen/Intern revision."*

Forespurgt, om vidnet er enig eller uenig i udsagnet om, at departementet kun i mindre grad havde udøvet tilsyn med SKAT, forklarede vidnet, at han vil gå tilbage til det allerførste, han sagde med et meget lille hoved på en meget stor krop, for det gav i sig selv en begrænsning på, hvor meget tilsyn man kunne udøve. Man havde et departement, der bestod af primært jurister og økonomer, der lavede lovgivning, mens halvdelen af den organisation, der sad nedenunder, var en IT-organisation. Derfor var det meget svært at føre dette tilsyn. Det gik via processer, og det gik via spørgeret, så derfor udøvede de nok i mindre grad tilsyn tilbage til 2005. Men i åre-

ne efter fusionen blev der ført ret meget tilsyn, og der var ret mange processer, der blev skrevet igennem, i og med at man havde en kvartalsvis rapporteringsforpligtelse til Folketinget. Så som generelt udsagn kunne han sagtens finde undtagelser til det, men han kan også godt se, at det ikke var alle processer, man kunne gennemskue fra centralt hold.

Revisionsudvalgets tilsyn med SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 367 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Skatteministeriet nedsætter et revisionsudvalg, der kvartalsvis følger op på det ulovbestemte tilsyn og som kan drøfte status for opfølgningen på baggrund af opfølgningsprotokollen som er udarbejdet af Økonomi. Revisionsudvalget skal medvirke til, at ministerens tilsyn med forvaltningen efter ministeransvarlighedsloven kan efterleves."*

Vidnet blev endvidere på ny foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde."*

Forespurgt, hvordan man i Revisionsudvalget opfyldte tilsynsopgaven, forklarede vidnet, at det foregik på samme måde, som man tidligere førte det almindelige ulovbestemte tilsyn. Som han forklarede tidligere, havde de drøftelser på et møde i Revisionsudvalget, hvor direktionen fortalte om sit risikobillede og de ting, den arbejdede med, ligesom Intern Revision kom med sit risikobillede. Derefter forsøgte man at lægge risikobillerne oven på hinanden. Det var i virkeligheden den måde, man arbejdede på – altså sagsspecifikt, hvor de fik sagerne op og fik taget stilling til, om de skulle videre i en proces, og om det var noget, de skulle gøre noget ved og i givet fald hvad og af hvem. Det var de beslutninger, de traf. Som svar på det tidligere spørgsmål om, hvorvidt oprettelsen af Revisionsudvalget kunne hænge sammen med, at man fik dette tilsyn og den nye bekendtgørelse, passer det meget godt tidsmæssigt og indholdsmæssigt. Man holdt dog fast i den anden del af opgaven for Revisionsudvalget, nemlig at det skulle foretage denne afstemning af tingene, så man havde et bedre fælles risikobillede i koncernen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 4. Udmøntning af udvalgets ulovbestemte tilsyn*
>
> *Der var enighed om, at udvalget skal kompensere for det manglende over-/underordnelsesforhold som følge af sammenlægningen af Departementet og Hovedcenteret.*
>
> *Udvalget træder således ikke i stedet for de øvrige tilsynsaktiviteter, der foregår og fortsat vil foregå"*

Forespurgt, hvilke øvrige tilsynsaktiviteter der foregik, forklarede vidnet, at han ikke kender de konkrete overvejelser, eller hvad der gav anledning til den formulering. Det hænger sammen med det, han forklarede tidligere om, at der stadig var roller i det nye Koncerncenter, der gjorde det, de altid havde gjort, nemlig at spørge ind og sørge for at sætte processer op for at følge med i, hvad der skete i den store maskine i SKAT, som det hed dengang. De havde også tidligere tværgående ledelsesfora, hvor man koordinerede tingene og fulgte med i, hvad der skete på IT- og udviklingsområdet og på økonomiområdet osv. Det gjorde man også i den organisering, hvor man havde både en styrelse og et departement. Det var noget af det samme, man efterfølgende stadig gjorde i de forskellige fora, Revisionsudvalget, Produktionsforum og Juridisk Forum.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 13.20 sluttede mødet.

PROTOKOL

15. september 2020
Protokol nr. 55

Den 15. september 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne-Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Birte Rasmussen ved advokat Michael Skovgaard for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

JESPER RØNNOW SIMONSEN

Kl. 9.00 mødte Jesper Rønnow Simonsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra december 2012 til marts 2017 var ansat som direktør for SKAT, og at han blev fritstillet den 26. august 2016, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnets geografiske placering i perioden var samme sted og i givet fald hvor, forklarede vidnet, at han primært var i Østbanegade. SKAT lå jo over hele landet. Forespurgt, om han også havde kontor i departementet, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om det således var i den nye organisation med basis i Østbanegade, forklarede vidnet, at SKAT's hovedkvarter var placeret i Østbanegade 123.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og hans erhvervsforløb frem til sin ansættelse som direktør i SKAT forklarede vidnet, at han er uddannet cand. polit. og blev færdig i 1994. Han havde gennem en årrække nogle stillinger i Kulturministeriet og var derpå i Københavns Kommune, inden han blev ministersekretær i Kulturministeriet. Han blev derefter chef for overborgmestersekretariatet i Københavns Kommune og blev efterfølgende afdelingschef og økonomidirektør i Børne- og Ungdomsforvaltningen i København, hvorpå han blev ansat i SKAT.

ROLLEN SOM DIREKTØR FOR SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4875-4876 (2013-06-26 - Stillingsprofiler for direktører, underdirektører og personaleledere i SKAT):

"Direktør for SKAT

…

Ansvarsområdet for direktøren for SKAT omfatter:

…

- Det overordnede ansvar for styring, koordinering, prioritering og planlægning af den samlede opgaveløsning i SKAT, herunder den samlede ressourceallokering på tværs af organisationen"

Forespurgt, hvordan vidnet varetog opgaven med det overordnede koordinerings- og ressourceallokeringsansvar, forklarede vidnet, at da han tiltrådte i december 2012, var der sådan set ikke noget, der hed SKAT, før den 1. januar 2013. Frem til april 2013 eksisterede de regionale skatteregioner stadig, indtil der blev etableret den landsdækkende organisation. En af følgerne af den nye organisering var en selvstændig direktion for den nye skatteforvaltning. Med etableringen af den landsdækkende organisation i SKAT havde de en samlet direktion, og direktionen – dvs. ham selv som leder af direktionen – havde et ansvar for at sørge for, at der var økonomistyring og økonomistyringsprocesser, og at der var strategier osv. for organisationen. I forhold til fx styring, koordinering, prioritering, planlægning osv. som nævnt i det foreholdte var deres hovedidé at sørge for, at der var en opgave-, arbejds- og ansvarsfordeling i de forretningsområder, som den nye organisation bestod af. Den nye styrelse – dvs. SKAT – bestod af seks selvstændige ben, som hver var nogle ret store selvstændige organisationer med en forretningsområdedirektør i spidsen. Noget af det, som var krumtappen i den måde, organisationen var styret på, var, at hvert af disse forretningsområder havde et ret stort selvstændigt budget- og styringsansvar. Det, der var direktionens og dermed også hans opgave, var at sørge for, at man også på tværs af organisationen sørgede for at tage de problemstillinger op, som måtte have betydning for den effektive opgavevaretagelse, retssikkerhed og ressourceallokering på tværs, fx hvis der var nogle steder i organisationen, som havde brug for, at de flyttede midler eller ressourcer eller kompetencer fra den ene ende af organisationen til den anden. Forespurgt, i hvilket forum eller hvilke fora den øvelse foregik, forklarede vidnet, at den foregik i direktionen på direktionsmøderne.

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejde med departementschefen var, forklarede vidnet, at han havde et løbende samarbejde med departementschefen. Med den måde, som styrelsen var organiseret på, skete den overordnede strategiske og politiske koordinering over mod departementet typisk i et samarbejde og en dialog mellem ham selv og departementschefen og så selvfølgelig også en afdeling i departe-

mentet, som de arbejdede rigtig meget sammen med. Denne afdeling hed Koncernstyring, men skiftede muligvis navn undervejs i perioden. Departementschefen og afdelingschefen for Koncernstyring var således hans to hovedkontakter i departementet. Rammen for hans samarbejde med departementschefen var dels nogle formelle møder – bl.a. de såkaldte kvartalsmøder – men også en række løbende en-til-en-møder med departementschefen. Derudover havde de også en løbende telefonisk kontakt om forskellige forhold.

Forespurgt, hvor ofte vidnet var i direkte dialog med departementet, herunder om kontakten var daglig eller ugentlig, forklarede vidnet, at det varierede lidt efter, hvor meget der var oppe, og hvilke sager de arbejdede med. Man kan vel godt sige, at det var indtil flere gange om ugen, at han havde kontakt til departementet på forskellige leder og kanter.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017)

Foreholdt, at vidnet var ansat i den periode, hvor man gik tilbage til en klassisk departementsstruktur, og forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i de overvejelser, der lå bag den organisationsændring, der skete primo 2013, forklarede vidnet, at det var han sådan set ikke, idet beslutningen om, at SKAT skulle omstruktureres fra den tidligere model, som eksisterede frem til januar 2013, jo var taget på det tidspunkt, vidnet blev ansat. Det var en del af øvelsen, da man etablerede den nye organisation, at der skulle være en direktør for SKAT, og det var det opslag, han i sin tid søgte.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med udfordringer, som konkret skulle løses med den nye struktur, forklarede vidnet, at fordi han på det pågældende tidspunkt havde været i det offentlige i ganske mange år, var han på forhånd selvfølgelig almindeligt interesseret i, at man ændrede organisationen, som den havde eksisteret frem til udgangen af 2012, fordi det var en lidt anderledes model og tænkning omkring, hvordan et departement og en styrelse arbejdede sammen. Han havde fulgt den almindelige debat, og det, han syntes var interessant på det tidspunkt, hvor han søgte den pågældende stilling, var, at nu vendte man tilbage til en mere klassisk strukturopbygning mellem departement og styrelse. Det var selvfølgelig også det, der i virkeligheden var rammesætningen i forbindelse med hans ansættelse og hans ansættelsessamtaler, altså at man skulle tilbage til den mere klassiske opbygning af området.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4944 (2014-05-XX - Oversigt over SKAT's organisation):

"Generelt om mødefora i SKAT

SKAT er en funktionsopdelt landsdækkende organisation. Opbygningen indebærer en entydig placering af opgaveansvar og beslutningskompetence inden for ledelsessystem. Derfor er der som udgangspunkt ikke behov for faste mødefora, der går på tværs af organisationsstrukturen."

Forespurgt, om dette efter vidnets opfattelse var en dækkende beskrivelse af den struktur, der var blevet etableret i SKAT, forklarede vidnet, at så vidt han husker, var det foreholdte noget, der lå på en hjemmeside. Det var på en måde den korte version af, hvordan en stor styrelse med ca. 6.000 ansatte var sat sammen. Det skulle også indadtil sige noget om, at der i den gamle organisation havde været en lang række forskellige mødefora, og at det var én af de ting, som de gjorde lidt op med i den nye organisation. Da han tiltrådte, var der fx en diskussion om, hvor mange direktioner der egentlig var i SKAT, og derfor var der behov for at slå fast indadtil i organisationen, at der kun var én direktion, som på de helt overordnede linjer tog beslutninger på tværs af organisationen. Det anførte om, at der ikke var "behov for faste mødefora, som går på tværs af organisationsstrukturen", var måske lidt en sandhed med modifikationer, for selvfølgelig var der behov for, at man havde mødefora, fx afhængigt af hvilke projekter man var i gang med og også til andre typer af tværgående koordineringer. Der var på det tidspunkt i SKAT i meget høj grad behov for at tænke på tværs af de søjler, som var den grundlæggende struktur i opbygningen af styrelsen.

Foreholdt, at der i første linje blev anført, at "opbygningen indebærer en entydig placering af opgaveansvar og beslutningskompetence", og forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at de var lykkedes med denne entydige placering af ansvar og beslutningskompetence, forklarede vidnet, at det vil han mene, eftersom den grundlæggende struktur var, at der var seks forretningsområder med en forretningsområdedirektør i spidsen, og at udgangspunktet var, at alle opgaver i skatteforvaltningen skulle løses et eller andet sted i et af de seks forretningsområder med den ledelsesstruktur, der nu engang knyttede sig til dette. De problemstillinger, der måtte være i forhold til ressourcer eller beslutninger, der gik på tværs af organisationen, skulle så vidt muligt løses mellem forretningsområderne og disses direktører og ved forretningsområdet Økonomis hjælp. I det omfang det så ikke kunne lade sig gøre, var det herefter et direktionsanliggende.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår og med hvilken detaljeringsgrad vidnet blev bekendt med, at udbytteadministrationen havde udfordringer, forklarede vidnet, at han tænker, at han første gang stødte på det, da Intern Revisions 2013-rapport nåede frem til et direktionsmøde. Forespurgt, om vidnet således ikke havde drøftelser forud for modtagelsen af denne rapport, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet læste hele SIR's 2013-rapport, da den kom, forklarede vidnet, at den jo blev forelagt på et direktionsmøde, som han ikke umiddelbart husker datoen for, og processen på det pågældende tidspunkt var, at sådanne rapporter var vedlagt. De blev forelagt første gang, og dér havde man så lejlighed til at læse dem igennem. Forespurgt, om vidnet læste rapporten igennem, da den blev forelagt, forklarede vidnet, at det i dag er 7 år siden, men eftersom den var med på et direktionsmøde som bilag, og han læste alle direktionsmødematerialerne, må svaret jo være, at det gjorde han.

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger") med et skema med rød, gul og grøn farvemarkering af SIR's bemærkninger. Forespurgt, hvad der på dette tidspunkt ud fra rapportens konklusion og anbefalinger var de væsentligste problemer i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det som sagt er noget tid siden, men at han nu har haft lejlighed til at læse rapporterne igennem igen. Den måde, forelæggelsen fungerede på i et direktionsmøde, var, at man orienterede sig i den pågældende rapport, så man havde en fornemmelse af, hvad det handlede om. Der var så også en indstilling til direktionsmødet om, hvad der skulle foretages videre på det pågældende område, og hvem der tog sig af det. Når han i dag ser på denne rapport igen, må man sige, at der var nogle røde områder og nogle gule områder, og – så vidt han husker – var den overordnede konklusion, at her var noget, der burde blive taget hånd om. Indstillingen var jo så også, at den nødvendige opfølgning blev placeret et sted i organisationen, hvilket var den almindelige proces for opfølgning på interne revisionsrapporter på det pågældende tidspunkt.

Vidnet henviste til ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

"Afsnit:
3.4

Bemærkninger:
Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Vigtighed:
2 [gul markering]*"*

Vidnet forklarede, at dette var en indikation af, at det var et område, som man burde gøre noget ved. Netop denne konklusion handlede om, at det særligt var bankordningerne, man var lidt usikker på, om der blev fulgt godt nok op på.

Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad han generelt tænkte, da han læste rapporten igennem, forklarede vidnet, at det simpelthen er for mange år siden, til at han kan genkalde sig, hvad der skete på et direktionsmøde i juni 2013. Han er nødt til at holde sig til, at der var en indstilling om, hvad man gjorde ved den pågældende rapport.

Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 1 "Indledning"):

"Formålet med revisionen er at vurdere:

- Om SKAT har tilrettelagt regnskabsfunktionen på en tilfredsstillende måde, herunder etableret forretningsgange og interne kontroller, der medvirker til at sikre en korrekt regnskabsaflæggelse.

- Om de initiativer som SKAT har sat i værk som følge af tidligere undersøgelser er dækkende og tilstrækkelige, jfr. SIRs revisionsrapport af området d. 10. maj 2010 jnr. 09-272022, hvori der blev givet en række anbefalinger."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige - udbytteskat (maj 2010)"):

"I undersøgelsen af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige – udbytteskat (maj 2010) anbefalede SIR, at der blev etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatning. Det er fortsat SIRs opfattelse, at der bør etableres et overordnet ansvar."

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen overvejelser om, at der her var en tidligere SIR-rapport, der ikke var blevet fulgt behørigt op på, forklarede vidnet, at processen på det pågældende tidspunkt var, at rapporten blev forelagt direktionen med en indstilling om, hvem der fik ansvaret for at følge op på den, og det omfattede alle de anbefalinger, bekymringer og bemærkninger, der måtte være i rapporten.

Forespurgt, om det gav anledning til at rekvirere den tidligere rapport – dvs. 2010-rapporten – når der i 2013-rapporten blev henvist til, at man havde undersøgt, om der var fulgt op på en tidligere rapport, forklarede vidnet, at så vidt han kan se, var den ikke vedlagt direktionsmødet på det pågældende tidspunkt. Han rekvirerede den ikke selv, så vidt han husker.

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at han ikke husker andet, end at den var nævnt i 2013-rapporten, og eftersom han læste denne rapport på det pågældende tidspunkt, konstaterede han, at der var en intern revisionsrapport fra 2010, som denne rapport fulgte op på. Der var en række bemærkninger og anbefalinger til, hvordan man fik samlet op på 2013-rapporten og dermed jo også 2010-rapporten, eftersom 2013-rapporten var en opfølgning på 2010-rapporten.

17. juni 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4868 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Dagsordenspunkt:
13.

Emne:
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

…

Materiale:
1. Forblad
2. Resume

Forventet tidsforbrug:
5 min"

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man fik 5 minutter til at drøfte en revisionsrapport, når man blev præsenteret for den første gang, forklarede vidnet, at det var meget normalt. Som det fremgår, var der også andre punkter, som kun havde 5 minutter. I en direktion for en så stor organisation som denne – og formentlig også i andre direktioner – er man nødt til at arbejde på den måde, at der er nogen, der har set på problemstillingerne, inden de havner på direktionsmødet, og at der er nogen, der har taget stilling til, hvad den fornuftige beslutning er på det pågældende område, således at man kan komme videre med sagen. En direktion er som udgangspunkt ikke et sagsbehandlende forum. Det er et beslutningsforum, hvor man baserer sig på, at der er nogen, der har forholdt sig til de problemstillinger, der bliver lagt op, og hvad den videre gang skal være, og hvem der har ansvaret for, at der bliver fulgt op på det. Som det fremgår af den foreholdte dagsorden, var der afsat 1 time til et andet punkt, som han tænker har været lagt op som et drøftelsespunkt med en indstilling til direktionen om, at man skulle drøfte kompetencer i SKAT. På dette tidspunkt drøftede de en større afskedsrunde i organisationen, og det var der selvfølgelig behov for, at man havde en række meningsudvekslinger om. Men vedrørende dagsordenspunktet om Intern Revisions rapport var der jo en rimelig klar indstilling om, hvem der bar opfølgningen på den pågældende rapport videre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

"Emne:
Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Beslutnings/Drøftelse:
Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision.

Ansvarlig:
KJ"

Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om, hvorvidt de pågældende var de rette til at foretage en opfølgning, når vidnet nu vidste, at der var en tidligere rapport, som man ikke var nået i hus med, forklarede vidnet, at indstillingen til direktionen faktisk var en anden.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4869 (2013-06-17 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Indstilling:*
> *Det indstilles, at direktøren for Kundeservice følger op på rapporten."*

Vidnet forklarede, at direktionen med sin beslutning om, at både direktøren for Kundeservice og direktøren for Inddrivelse skulle have ansvaret for at følge op på rapporten, jo netop viste, at direktionen fandt, at indstillingen ikke var nøjagtig nok.

Foreholdt, at der i indstillingen blev peget på Kundeservice, og at den tidligere tovholder på 2010-rapporten havde været direktøren for Inddrivelse – dengang Regnskab – og forespurgt, hvad det var for nogle overvejelser, der gjorde, at man indstillede, at én skulle følge op, når det endte med at være to, forklarede vidnet, at det tænker han, at undersøgelseskommissionen må spørge det indstillende direktionsmedlem, Karsten Juncher, om. Beslutningen på direktionsmødet var, at det var kundeservicedirektøren og inddrivelsesdirektøren, der skulle følge op på rapporten. Af de efterfølgende afrapporteringer på rapporten fremgik det, at den ansvarlige direktør var direktøren for Inddrivelse, mens Kundeservice faktisk ikke var nævnt.

Forespurgt, hvorfor Karsten Junchers indstilling ikke blev fulgt, forklarede vidnet, at han simpelthen ikke kan genkalde, hvad der skete på et direktionsmøde for 7 år siden. Han kan bare konstatere, at det i referatet var noteret, at beslutningen i direktionen blev, at det var direktøren for Kundeservice og direktøren for Inddrivelse, der fik ansvaret for at følge op på rapporten.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Beslutnings/Drøftelse:*
> *Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision.*
>
> *Ansvarlig:*
> *KJ"*

Forespurgt, hvordan vidnet udlægger det anførte i forhold til ansvaret for at følge op, og hvordan ansvarsfordelingen var mellem de to direktører, Jens Sørensen på den ene side og Steffen Normann Hansen på den anden, forklarede vidnet, at så vidt han husker processen for, hvordan man behandlede Intern Revisions rapporter, var

det sådan, at når en rapport kom, skulle den forelægges på et direktionsmøde, hvor der blev truffet beslutning om, hvem der skulle følge op på den, ligesom der blev fastsat en frist for, hvornår den pågældende skulle vende tilbage til Økonomi med en plan for, hvordan man tænkte sig at følge op på rapporten. Derefter blev den så forelagt direktionen på ny som en del af den almindelige opfølgning på, hvordan det gik med opfølgningen på forskellige revisionsrapporter. Forespurgt, hvordan vidnet opfattede ansvarsfordelingen mellem Jens Sørensen og Steffen Normann Hansen i forhold til en beslutning af denne karakter, forklarede vidnet, at i forlængelse af det, han forklarede før, var processen netop den, at nu havde direktionen besluttet, at det var Kundeservice og Inddrivelse, som skulle følge op på rapporten fra Intern Revision, og derefter var der et eller andet tidsrum, som han ikke kan huske i hovedet, hvorefter de, som direktionen havde sat til at følge op på rapporten, skulle vende tilbage til Økonomi med en plan for, hvordan man så foretog den konkrete opfølgning på den pågældende rapport. Eftersom det i alle de efterfølgende direktionsforelæggelser omkring opfølgning og status på Intern Revisions rapporter fremgik, at det var direktøren for Inddrivelse, der havde ansvaret for at følge op på den pågældende rapport, vil vidnet gå ud fra, at den handlingsplan, man var vendt tilbage med til Økonomi, gik ud på, at direktørerne for Kundeservice og Inddrivelse havde aftalt, at det var inddrivelsesdirektøren, der havde hovedansvaret for at følge op på den pågældende revisionsrapport. Det er således ikke noget, direktionen havde truffet beslutning om på dette tidspunkt. I forhold til den proces, der på det pågældende tidspunkt var for opfølgning på interne revisionsrapporter, havde man truffet beslutning om, at det var Kundeservice og Inddrivelse, der skulle følge op på rapporten og dermed også aftale, hvilken arbejdsdeling der skulle være mellem dem i forhold til de forskellige opmærksomhedspunkter i den. Vidnet kan ikke lige huske at have set den konkrete tilbagemelding til Økonomi i undersøgelseskommissionens materiale, men de må have aftalt, at det gav bedst mening, at det var direktøren for Inddrivelse, som fik ansvaret for at følge op på den pågældende rapport. På dette tidspunkt var det ikke noget, som direktionen tog specifikt stilling til. Det, man i det foreholdte traf beslutning om, var, at der var to direktører, som skulle følge op på rapporten fra Intern Revision, og de pågældende foretog så efterfølgende en arbejdsdeling, som fremgik af de efterfølgende forelæggelser for direktionen.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 50 for den 4. marts 2020 side 4-5 (Jens Sørensens forklaring):

> *"Vidnet forklarede, at det var den beslutning, der blev truffet. Forespurgt, hvad Steffen Normann Hansen og vidnet i den forbindelse aftalte om deres interne forhold, forklarede vidnet, at vidnet skulle sikre sig, at handleplanen, der skulle op i direktionen på et efterfølgende møde, fik input fra Kundeservice, for det var Kundeservice, der skulle levere en stor del af inputtet til opfølgningen. Forespurgt, om*

det var vidnets opfattelse, at det var vidnet, der reelt overtog den fulde opfølgning på rapporten, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 84-85 (Steffen Normann Hansens forklaring):

… Det var Inddrivelse og Kundeservice, der sammen skulle lægge op til handleplanen, og det blev så senere overtaget af Inddrivelse …

Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette udsagn forklarede vidnet, at det ikke er sådan, han opfatter det. Han opfattede på intet tidspunkt, at han overtog hele opfølgningen på det. Procesejerskabet lå i Kundeservice, hvilket han også kan se, at Steffen Normann Hansen har bekræftet. De drøftelser, der var på et senere tidspunkt, om, at dele af et procesejerskab skulle overflyttes til Inddrivelse, havde ingen indflydelse på, hvem der havde teten i forhold til revisionsrapporten."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 50 for den 4. marts 2020 side 25 (Jens Sørensens forklaring):

"Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet som direktør havde til opgave at sørge for opfølgning og afrapportering, men at det materielt set var andre, der leverede løsningerne, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen blev nedsat under Kundeservice og med input fra Regnskab, fordi det materielle, der skulle arbejdes med, lå i Kundeservice. Forespurgt, hvilken direktør der havde ansvaret for det materielle, forklarede vidnet, at det var direktøren for Kundeservice."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til Jens Sørensens vurdering i det foreholdte forklarede vidnet, at dette er første gang, han stifter bekendtskab med Jens Sørensens forklaring. Han har sådan set ikke nogen kommentarer til den. Han kan bare konstatere, at på de direktionsmøder, som indgår i den spørgeramme, han har fået tilsendt, fremgik det af samtlige forelæggelser omkring opfølgningen på den interne revisionsrapport, at den ansvarlige direktør var direktøren for Inddrivelse. Når et emne bliver forelagt for en direktion med en indstilling, nogle bilag og noget baggrundsmateriale, er arbejdsgangen sådan, at hvis et direktionsmedlem fx mener, at noget er fremstillet forkert, eller at vedkommende er forkert sat på i forhold til ansvar, eller hvis vedkommende ikke er enig i indstillingen, har den pågældende både ret og pligt til at gøre opmærksom på, at det forholder sig anderledes, end det fremgår af de forelagte papirer, som udgør direktionens grundlag for beslutningerne om virksomhedens drift.

Forespurgt, om den afrapportering, som Jens Sørensen skulle komme med, indebar et ansvar for andet og mere end at afrapportere til direktionen, herunder om han også havde et ansvar for, at man kom i hus i forhold til revisionens anbefalinger, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 966 (2013-06-17 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 17. juni 2013 vedr. bl.a. SIRs 2013-rapport):

> *"Emne:*
> *Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> *Beslutnings/Drøftelse:*
> *Direktionen besluttede, at Kundeservice og Inddrivelse følger op på rapport fra Intern Revision.*
>
> *Ansvarlig:*
> *KJ"*

Foreholdt, at vidnet har forklaret om vigtigheden af, at de seks direktører havde hvert sit klare område, og forespurgt, om det var klart nok, når det fremgik af beslutningen, at der pludselig var to direktører på en opgave, forklarede vidnet, at det ville være sådan for en lang række af de opgaver, der blev løst i SKAT, og for skatteforvaltningens processer, som jo gik på tværs af organisationen. Fordi Kundeservice både strategisk og overordnet set havde et procesejerskab for en række af de vigtige udbetalings- og indbetalingsprocesser på tværs af organisationen, var det naturligt, at de havde en aktie i, hvordan også dette område blev forvaltet. Men på dette tidspunkt i juni 2013 handlede det for direktionen om, at der var kommet en revisionsrapport, hvor der blev påpeget nogle områder, der skulle arbejdes videre med, og efter den almindelige proces omkring interne revisionsrapporter var den første beslutning at få defineret, hvem der skulle sætte sig med rapporten og finde ud af, hvordan man fulgte op på den. Derefter skulle de pågældende vende tilbage til Økonomi med en beskrivelse af, hvordan de havde tænkt sig at følge op på rapporten.

Forespurgt, om det anførte betød, at de to afdelinger samlet eller hver især fik et ansvar, og hvad det betød at skulle "følge op", forklarede vidnet, at det betød, at de havde den opfølgningsopgave, som fremgik af processen for, hvordan man arbejdede med interne revisionsrapporter. Så vidt han husker, er det beskrevet nærmere i Intern Revisions efterfølgende gennemgang af området. Det anførte var således udtryk for, at der var en indstilling fra Økonomi om, at der var kommet denne interne revisionsrapport ind ad døren, og at der var nogen, der skulle sætte sig ned og se på

de områder, der var udpeget i rapporten, og finde ud af, hvordan man fik fulgt op på dem. Indstillingen var, at det var Kundeservice, der alene skulle følge op på den pågældende interne revisionsrapport, og man kan så se i referatet, at der har været en eller anden form for drøftelse.

Foreholdt, at vidnet på spørgsmålet om, hvorvidt der i at "følge op" lå, at nogen fik et ansvar, har forklaret, at der var to, som skulle følge op, og forespurgt, om der i beslutningen om at skulle "følge op" lå, at nogen fik et ansvar, eller at nogen bare fik en opgave, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han kan uddybe det meget mere. Ud fra referatet var beslutningen i direktionen på det pågældende tidspunkt, at Kundeservice og Inddrivelse fik ansvaret for at følge op på rapporten fra Intern Revision. Der forelå på dette tidspunkt en proces for, hvordan man fulgte op på sådanne revisionsrapporter, og det omfattede, at disse to skulle aftale, hvem der havde ansvaret for at få fulgt op på de forskellige anbefalinger eller bemærkningsområder i rapporten. Nogle lå formentlig i Kundeservice som en del af deres procesejerskab, og nogle lå formentlig i Inddrivelse, idet Inddrivelse havde ansvaret for regnskabsområdet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at direktionen således ikke traf en beslutning om ansvar, men at det var noget, de to direktører selv skulle aftale indbyrdes, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem der kunne ændre denne beslutning, forklarede vidnet, at det kunne de to direktører selv, eftersom de på et senere tidspunkt som en del af den opfølgning, der var i direktionen, angav, hvem der havde ansvaret for opfølgningen på rapporten.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at det fremgik af SIR's 2013-rapport, at man ikke havde løst de opgaver, der var i SIR-rapporten fra 2010, og forespurgt, om det så skærpede vidnets agtpågivenhed som direktør for SKAT i forhold til at sikre, at man nåede i hus med den nye rapport, forklarede vidnet, at der over hele linjen var flere ting, der var skærpende i forhold til den almindelige agtpågivenhed i SKAT, og én af dem var jo, at der lå og til stadighed kom en række revisionsrapporter fra Intern Revision, Rigsrevisionen og andre. Det var selvfølgelig vigtigt at følge op på de revisionsrapporter og de udeståender, som revisionerne var kommet med, og derfor var der selvfølgelig agtpågivenhed omkring enhver revisionsrapport, som blev behandlet i direktionen, og som var en del af det almindelige tilsyn og kvalitetstjek af, om tingene fungerede, som de skulle. Og det var der jo masser af ting, der ikke gjorde.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 3.8 "Opfølgning på SIRs undersøgelse af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige - udbytteskat (maj 2010)"):

"I undersøgelsen af Provenuet fra Kildebeskatning af udlændige - udbytteskat (maj 2010) anbefalede SIR, at der blev etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatning. Det er fortsat SIRs opfattelse, at der bør etableres et overordnet ansvar."

Foreholdt, at der var tale om en gentagen anbefaling, idet man i 2010 havde anbefalet, at der blev etableret et overordnet ansvar, og idet dette fortsat blev anbefalet i 2013, og forespurgt, om ikke dette således var et punkt, som direktionen burde have haft skærpet opmærksomhed på for at sikre, at man nu nåede i hus efter den anden rapport, forklarede vidnet, at der jo var en lang række anbefalinger, og at der ikke var nogen af dem, som var mindre vigtige at følge op på end andre. Det var vel en del af det samlede billede, at her var noget, der skulle arbejdes med, og direktionens beslutning var jo så, at det skulle Kundeservice og Inddrivelse få set på. Der var ligesom to ben i dette område; for det første var der noget procesejerskab, og for det andet var der nogle konkrete systemer, prioriteringer og kompetenceudfordringer o.l., som også skulle passe sammen. Derfor var det selvfølgelig en del af den almindelige opfølgningsopgave, at de, der havde ansvaret for at følge op på rapporten, også behandlede det spørgsmål, der handlede om, hvorvidt der var styr på det overordnede ansvar og den proces, der knyttede sig til det.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet på spørgsmålet om, hvorvidt de to afdelinger fik et ansvar, har forklaret, at de skulle følge op, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at afdelingerne fik ansvaret, forklarede vidnet, at han kun kan forholde sig til den beslutning, der blev truffet i direktionen på det pågældende tidspunkt, hvor der stod, at det, de havde ansvaret for, var at følge op på den pågældende rapport. Det, der lå i det, var ifølge den daværende opfølgningsproces, at der skulle laves en konkret plan for, hvordan man arbejdede med de forskellige anbefalinger, som var en del af revisionens bemærkninger, og hvem der havde ansvaret for det. Han synes derfor, at det er lidt svært at svare på, om ansvarsbeslutningen – så at sige – blev truffet på direktionsmødet eller først på et senere tidspunkt.

21. oktober 2013 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1041 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet):

"Dagsordenspunkt:
8.

Emne:
Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1049 (2013-10-21 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013 blev behandlet):

"Emne:
Rigsrevisionen og kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra SIR

Beslutnings/Drøftelse:
Direktionen modtager hvert kvartal en afrapportering om status på rapporter fra SIR og beretninger fra Rigsrevisionen.

Afrapporteringen vedrører denne gang både 2. og 3. kvartal, da Budget og Regnskab har udarbejdet et nyt koncept med fokus på aktiviteter og tidsfrister i opfølgningen.

Direktionen godkendte indstillingerne."

Forespurgt til formålet med den kvartalsvise opfølgning på SIR's rapporter i direktionen forklarede vidnet, at formålet – som anført – jo var, at der var en afrapportering til direktionen om, hvordan fremdriften i opfølgningen på de forskellige interne revisionsrapporter var. Det var en del af opbygningen af den nye organisation, hvor de i direktionen havde behov for også at have fokus på de mange revisionsrapporter, herunder om der var styr på, hvor langt de var, om der blev arbejdet med dem, hvem der arbejdede med dem, og om der var nogle særlige ting, de skulle tage stilling til undervejs. Der var således et fast tilbageløb til direktionen om, hvordan det stod til med opfølgningen på disse rapporter.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at formålet således var, at direktionen havde et kontrolapparat på plads, i forhold til om SIR's anbefalinger blev fulgt op og løst, forklarede vidnet, at det kan man jo sige. Det, at man havde nogle processer, som sendte sager eller afrapporteringer på direktionsniveau, skulle jo gerne medføre, at der var almindelig opmærksomhed i organisationen på, at nu havde direktionen bedt om at få en status på noget, således at der derfor blev givet et retvisende billede af, hvor langt man var med en konkret sag, om der var særlige problemstillinger, eller om der var behov for, at direktionen traf beslutning om noget i relation til opfølgningen på rapporterne.

Forespurgt til vidnets opgaver og ansvar som SKAT's øverste direktør i forhold til den kvartalsstatus, direktionen fik på afrapportering vedrørende SIR-rapporter og opfølgning herpå, forklarede vidnet, at hans opgave var at sørge for, at den kom på dagsordenen med en indstilling til direktionen om, hvordan det gik med opfølgningen på revisionsrapporterne. Det var Økonomi, der havde ansvaret for at sørge for, at der blev udarbejdet en indstilling. I forhold til at sagerne kom på direktionsmødet, var vidnets rolle lidt snævert set, at der var etableret en proces for det, og at det kom som en tilbagevendende rapportering til direktionen. Dermed var der også mulighed for at tage emner op på direktionsniveau, hvis der var ting, der skulle behandles eller besluttes eller ændres e.l.

Forespurgt, om ikke vidnets opgave også var at kontrollere, om der var den rette fremdrift, forklarede vidnet, at det var det. Det var vel en del af, at der kom en afrapportering ind på direktionsniveau, hvor der stod, hvordan det gik med at følge op på diverse anbefalinger. Det var jo en anledning til, at de, der sad og så på det pågældende papir, overvejede, om de var enige i de indstillinger, der blev fremlagt, og om tingene bevægede sig i den rigtig retning. Det var også en lejlighed til i givet fald at stille spørgsmål til de direktionsmedlemmer, som havde ansvaret for at følge op på de pågældende rapporter, og de øvrige direktionsmedlemmer kunne også selv komme med bemærkninger, hvis nu man ikke var enig i den indstilling, som Økonomi havde udarbejdet, eller hvis man mente, at man ikke kunne løse den pågældende opgave. Det gjaldt i øvrigt også alle de andre ting, der var oppe på direktionsmøderne.

Forespurgt, om det også var vidnets opgave at vurdere, om de aktiviteter, der blev sat i gang, materielt syntes at give mening i forhold til de anbefalinger, der var blevet givet, forklarede vidnet, at han ikke vil mene, at det var hans opgave. Det var derfor, der var dels nogle forretningsområdedirektører, og dels også et økonomiområde, som havde et ansvar for at sikre, at der blev fulgt op på de pågældende rapporter. Han mener ikke, at det var hans selvstændige opgave at gå ind i det materielle og faglige, i forhold til om de enkelte opfølgninger nu var rigtige eller forkerte, eller om man skulle gøre noget andet e.l.

Forespurgt, om ikke strukturen var den, at alle de øvrige direktører refererede til vidnet som øverste direktør, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke vidnet derfor også havde en tilsynsforpligtelse, fordi han på formelt plan havde delegeret sin kompetence i det omfang, de øvrige direktører nu havde fået en adgang til at disponere, forklarede vidnet, at han naturligvis havde en tilsynsforpligtelse, men jo ikke ned i de konkrete sager. Det var simpelthen ikke en direktøropgave, medmindre det virkelig var skidt.

Forespurgt, om det skal forstås på den måde, at vidnet ikke havde en særlig opgave i forhold til at gennemlæse de enkelte direktørområders indstillinger for at vurdere, om det gav mening, forklarede vidnet, at selvfølgelig havde han det. Det havde man en forpligtelse til som direktionsmedlem. Nogen havde jo taget stilling til, at de indstillinger og det materiale, der blev forelagt på et direktionsmøde, var det, som direktionen skulle bruge for at kunne være orienteret eller træffe beslutning om et givet emne. Hans udgangspunkt var, at han læste alt, hvad der var på direktionsmøderne og forholdt sig til det.

Forespurgt, hvad direktionens opgave i bred forstand – dvs. set som et kollegium – var i forhold til opfølgningen, forklarede vidnet, at med denne indstilling som med alle andre indstillinger, der var på et direktionsmøde, var udgangspunktet, at direktionen forholdt sig til det, der var indstillet til mødet. SKAT var en stor organisation, og der var rigtig mange forskellige problemstillinger rundt omkring i organisationen i hele den periode, hvor han var ansat. For at sikre, at der var et beslutningsforum og et opfølgningsforum og herunder selvfølgelig også det almindelige tilsyn med, om der var fremdrift i opfølgningen på diverse problemstillinger og i direktionens tidligere beslutninger, var der en række sager, som så at sige kom retur til direktionsmødet, således at der var mulighed for at orientere sig om, hvordan det gik med det pågældende område, og sikre sig, at der ikke var nogen uklarheder om, hvem der i givet fald måtte have en opfølgningsopgave eller nogle problemstillinger, som man skulle arbejde med. Den anden vej rundt var det imidlertid også en mulighed for de enkelte direktionsmedlemmer – dvs. både ham selv og forretningsområdedirektørerne, som jo havde ansvaret for de opgaver, SKAT arbejdede med – for at gøre opmærksom på, hvis der var uklarheder i en indstilling, eller der var noget, der ikke var rigtigt e.l. Det var i sig selv en årsag til, at man havde ting på et direktionsmøde, fordi det var en mulighed for direktionsmedlemmerne for at gøre indsigelse mod en bestemt beslutning, proces e.l.

Forespurgt, når nu en opgave var blevet placeret hos en eller to direktører, om vidnet så havde en særlig kontrolfunktion i forhold til de øvrige direktionsmedlemmer, der ikke havde fået opgaven, forklarede vidnet, at han ikke tror, han helt forstår spørgsmålet. Vidnet blev foreholdt, at vidnet har forklaret om indholdet af det opdrag, som de to direktører på det første direktionsmøde fik vedrørende den konkrete udbyttesag, og at der derudover var en række direktionsmedlemmer, som således ikke havde fået opgaven, fx Winnie Jensen. Forespurgt, om vidnet som øverste direktør havde en særlig funktion i forhold til at sikre kontrol sammenlignet med de fagdirektører, der ikke havde fået en opgave, forklarede vidnet, at han ikke er helt sikker på, at han forstår spørgsmålet. Forespurgt, om ikke vidnet som den øverste direktør, som alle refererede ind til, havde et særligt ansvar for at sikre, at opgaven blev løst korrekt dér, hvor den var blevet placeret, forklarede vidnet, at det vel lå i stillingen.

Forespurgt, hvordan vidnet opfattede Økonomis rolle i forhold til opfølgningen på kvartalsrapporterne, forklarede vidnet, at Økonomis rolle var at sørge for, at der bl.a. kvartalsvis blev afgivet en statusrapport til direktionen om, hvordan det gik med opfølgningen på revisionsrapporterne både fra Intern Revision og Rigsrevisionen. Økonomis opgave var at sikre, at der kunne udarbejdes en statusrapport, og de skulle derfor indkalde og samle bidrag til dette på tværs af organisationen vedrørende de mange revisionsrapporter, der blev arbejdet med. Økonomi skulle dog også på direktionens vegne have et kritisk blik på, om der var tilstrækkelig fremdrift i det, der foregik, og om der var nogle særlige ting, som direktionen skulle gøres opmærksomme på i forbindelse med afrapporteringen, fx hvis der var et problem et eller andet sted, eller hvis man skulle allokere nogle ressourcer til at løse en opgave e.l. Økonomis hovedopgave var således at hjælpe med at have det økonomiske og styringsmæssige overblik, også på tværs af organisationen, og at hjælpe direktionsmedlemmerne med at fremkomme med eventuelle økonomiske problemer, fx ressourceproblemer, hvis det var det, der var tale om i forbindelse med en revisionsrapport, der skulle følges op på.

Forespurgt, om Økonomi og de medarbejdere, der var placeret i Økonomi, ud over det rent økonomiske også havde til opgave at sikre en kvalitativ vurdering af de kvartalsindberetninger, der kom, forklarede vidnet, at der vel var en opgave i økonomiområdet, som udgjorde en selvstændig controllingfunktion i forhold til resten af organisationen, men den grundlæggende opbygning var jo, at det var de enkelte forretningsområdedirektører, som inden for deres selvstændige budget skulle løse de opgaver, som var placeret hos dem. SKAT var opbygget med en direktion på tværs af seks mere eller mindre selvstændige styrelser, hvilket også afspejler sig lidt i den organisationsform, som det samlede skattevæsen har i dag. Hovedgrebet i forhold til den landsdækkende organisation, som blev etableret i april 2013, var at understøtte, at der var økonomiske og kompetencemæssige ressourcer i de enkelte forretningsområder til at løse de opgaver, som de nu engang skulle løse, og som de havde ansvaret for at løse. Direktionens opgave – og særligt også Økonomis opgave – var at indstille til direktionen, hvis der var behov for at flytte noget på tværs af den grundlæggende fordeling af økonomi og ressourcer i det samlede skattesystem med de 6.000 medarbejdere.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke opfattede Økonomis funktion som en kontrol af, om det kvalitative var i orden, forklarede vidnet, at det lå i de forretningsområder, som havde den pågældende opgave, dvs. i det konkrete tilfælde dér, hvor der var lavet en revisionsrapport. Forespurgt, hvordan vidnet som øverste direktør forvaltede kontrollen med, hvordan opgaverne blev udført, forklarede vidnet, at Økonomi, der jo skulle levere en kvartalsvis opfølgning til direktionen, selvfølgelig havde en kontrolmæssig rolle, fordi de skulle sørge for, at der var noget at

skrive til direktionen om, i forhold til hvad der egentlig foregik af opfølgning på revisionsrapporten. Man kan også se på nogle af de senere direktionsmøder, at Økonomi på et tidspunkt begyndte at gå tættere på, i forhold til om der var fremdrift nok i opfølgningen på revisionsrapporterne. Det var også en del af deres almindelige controlling eller kontrol med, hvordan der blev arbejdet med opfølgningen på diverse revisionsrapporter. I forhold til de faglige problemstillinger, som hørte hjemme i et forretningsområde, havde Økonomi derimod ikke en selvstændig faglig controllingopgave.

Vidnet blev foreholdt, at Karsten Juncher den 19. februar 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de i Økonomi læste de input, de modtog, med sund fornuft, og at hvis der var noget, der strittede, skulle de gøre opmærksom på det, når de lagde det til direktionen, men han mente dog heller ikke, at der var en egentlig kvalitativ proces. Forespurgt, om det svarer til vidnets opfattelse, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger:*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter:*
>
> …
>
> *Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring. Frist 30.4.2014"*

Forespurgt, om vidnet vurderede, om den beskrevne aktivitet rent faktisk kunne imødekomme SIR's anbefaling, forklarede vidnet, at på det pågældende tidspunkt var dette ét bilag ud af en række bilag, idet der var flere revisionsrapporter i kvartalsrapporten. Som tidligere nævnt var arbejdet i direktionen baseret på hovedindstillingen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1042 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Direktionen"):

> *"Indstilling:*
>
> *Det indstilles, at*
> *- Den igangværende forundersøgelse om Store selskaber og Transfer Pricing forankres hos Erling Andersen.*
> *- Forundersøgelsen vedrørende Systemmoderniseringen forankres hos Jan Topp og Karsten Juncher.*
> *- Opfølgningen på beretningen om Indsatsstrategien forankres hos Erling Andersen.*
> *- Kvartalsopfølgningen på IR's revisionsrapporter godkendes og efterfølgende sendes til departementet,*
> *- Opfølgningen på følgende rapporter fra IR afsluttes"*

Vidnet forklarede, at direktionens arbejde som udgangspunkt var baseret på, at man forholdt sig til det, der var indstillet. Det var den arbejdsproces, der var. I dette tilfælde var indstillingen således, at der var kommet nogle nye undersøgelser, som skulle forankres et eller andet sted, og at kvartalsopfølgningen på de interne revisionsrapporter blev godkendt og sendt til departementet. Desuden var der nogle rapporter, der blev afsluttet. Så vidt han husker, var beslutningen i direktionen, at man godkendte indstillingen. Udgangspunktet for en beslutning i direktionen var således, at der var et forklæde med en indstilling, som man forholdt sig til, og så var der en række bilag, hvor udgangspunktet jo var, at det var der mindst seks direktører i lønramme 39, som havde set på, inden det nåede direktionen. Udgangspunktet var derfor, at det, der stod i indstillingen, var korrekt, og at det var det fornuftige skridt at tage i forhold til opfølgningen på rapporterne.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at bilaget således ikke blev gennemgået af vidnet, når han fik det, forklarede vidnet, at det var noget, der skete for lang tid siden, og han kan derfor ikke svare på, om de gennemgik hvert enkelt bilag. Men fordi der er tale om en indstilling og bilag, som var med på et direktionsmøde, som han deltog i, har han på det pågældende tidspunkt læst alt direktionsmaterialet og for-

holdt sig til, at han ikke fandt, at der var nogen særlig grund til at gøre bemærkninger over for det, der var indstillet. Og det var der tilsyneladende heller ikke andre, der gjorde.

6. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1132 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *4.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1135 (2014-06-06 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 6. juni 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 1. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for direktionen"):

> *"SIR*
> *Opmærksomheden henledes på, at der er en række af SKATs egne opfølgningsfrister, som er udskudt. Det viser, at der er udfordringer med fremdriften i aktiviteterne.*
>
> *De rapporter, som har udskudte frister er markeret med gul i fremdriftskolonnen på side 1 og 2 i opfølgningsprotokollen."*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede, da han fik denne oplysning omkring udfordringer med fremdriften, forklarede vidnet, at det kan han simpelthen ikke genkalde sig. Han har godt læst det anførte om, at de aktiviteter, hvor der var udfordringer med fremdriften, var markeret med gult. Nu kan han også se, at Jens Madsen deltog på det pågældende direktionsmøde, så han går ud fra, at der har været en særlig vending omkring det med, at fristerne var udskudt, og at der skulle ske en eller anden form for opstramning på det. Det er det, han forestiller sig, men det er ikke noget, der står meget tydeligt i erindringen.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 46 for den 22. januar 2020 side 22 (Jonatan Schloss' forklaring):

"Forespurgt, hvad der blev tilkendegivet fra Jesper Rønnow Simonsens side, forklarede vidnet, at der ikke var noget specifikt om udbytteskat, men generelt at de nu simpelthen blev nødt til at overholde de deadlines, og at man måtte bruge den fornødne ledelsesmæssige tid på det."

Forespurgt, om dette genkalder en erindring fra vidnets side, forklarede vidnet, at det lyder sandsynligt, men det er ikke noget, han lige kan genkalde sig.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet som direktør ville vurdere det foreholdte udsagn (ekstraktens side 1135), herunder om det var et stort problem eller blot ét blandt mange, forklarede vidnet, at det umiddelbart var så stort et problem, at Økonomi valgte at skrive det i hovedindstillingen til direktionen. Det var også derfor, at han forklarede, at det er ret sandsynligt, at de havde en drøftelse om det på det pågældende direktionsmøde, navnlig fordi det stod i hovedindstillingen, og fordi der også var deltagelse ved den kontorchef, som havde det konkrete arbejde med at levere indstillingerne til direktionen. Det var således et problem, hvis der ikke var nok fremdrift i aktiviteterne. Det var han da enig i. Han er derfor helt sikker på, at der har været en vending om det på det pågældende direktionsmøde.

Foreholdt, at problemer kan have forskellig karakter og alvor, herunder at der kan være problemer, som man som direktør tager med hjem, og forespurgt, hvilken betydning vidnet tillagde sådan noget som dette, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det var et problem, hvis der ikke var fremdrift nok i opfølgningen på interne revisionsrapporter, men det er lidt svært at svare på, hvor i problemrækken det var på en skala fra 1-10. På det tidspunkt var der rigtig mange andre problemer i SKAT, men når det blev nævnt i hovedindstillingen, og når Økonomi også tog en kontorchef med på mødet, er han helt sikker på, at de også havde en vending med om, at der skulle ske noget med opfølgningshastigheden på revisionsrapporterne. Han kan ikke forestille sig, at der har været en anden tilgang til det end det, men han ved ikke, hvad han ellers skal svare.

Foreholdt, at der ikke var tale om en enkelt sag eller revisionsrapport, men om at SIR påpegede et generelt problem med opfølgningen, idet en række af opfølgningsfristerne var blevet udskudt, og forespurgt, om vidnet kan hjælpe undersøgelseskommissionen med at sætte dette i perspektiv, forklarede vidnet, at det er korrekt, at Intern Revision gjorde opmærksom på, at der var frister, der var udskudt, og at der var udfordringer med fremdrift i aktiviteterne, og han er enig i, at det da var et problem. Han tænker så også, at der nok har været en ordveksling på det pågældende direktionsmøde om, at der skulle ske noget for at få sat lidt fut i fremdriften. Han

kan bare ikke genkalde sig, hvor det var henne i forhold til alt muligt andet, der også foregik i organisationen på det pågældende tidspunkt.

Forespurgt, om det ville være tilstrækkeligt til at få ændret situationen, at der var en formulering om det, eller om der skulle foretages noget mere, forklarede vidnet, at når det stod på denne måde, og når der formentlig var en vending omkring det på direktionsmødet – uden at han dog nøjagtigt kan huske, hvordan det faldt ud – så var det et selvstændigt issue, der var oppe på et direktionsmøde, altså at direktionen mente, at der skulle ske noget med fremdriften i aktiviteterne. Udkommet af dette måtte være, at de, der havde ansvaret for at følge op på revisionsrapporterne, interesserede sig lidt mere for fremdriften i deres projekter. Det berørte desuden Økonomi, som havde den førnævnte controllingopgave, og de skulle således også have ekstra fokus på, om der så skete noget med fristerne og fremdriften i de pågældende projekter. Når man havde det oppe på et direktionsmøde, hvor man selvstændigt flagede, at det var et punkt, man skulle være opmærksomme på, var udgangspunktet for de tilstedeværende, som havde nogle konkrete rapporter, som de arbejdede med, at man skulle være opmærksomme på, at her var et selvstændigt issue, som man måske skulle interessere sig for. Forespurgt, om der således skulle rettes ind, forklarede vidnet, at han ikke ved, om man kan sige, at der skulle "rettes ind", men der skulle arbejdes med, at fremdriften blev bedre i de pågældende projekter, og at man fik løst de problemer, der var.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"SKATs opfølgning på SIRs anbefalinger og identificerede, ikke-korrigerede fejl fra tidligere år*
>
> …
>
> *1.2 Konklusion*
>
> …
>
> *SIR har gennemgået SKATs opfølgningsprotokol, handleplaner m.v. for håndteringen af de tidligere identificerede problemstillinger og identificerede ikke-korrigerede fejl. SIR har ved gennemgangen konstateret, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning. De enkelte revisionsbemærkninger er ansvarsplaceret, og der er*

afsat tidsfrister for tiltag. Tidsfristerne for flere tiltag er imidlertid udskudt af flere omgange."

Forespurgt, om vidnet havde en efterfølgende dialog med departementet om SIR's indberetning til departementschefen, forklarede vidnet, at det kan han ikke afvise. Det forhold, at Intern Revision gjorde departementet opmærksomme på, at der ikke var nok fremdrift i opfølgningen på disse revisionsbemærkninger, og at der var nogle af dem, der var udskudt, tyder i hvert fald på, at der var en eller anden dialog mellem departementet og SKAT om, at dette med tidsfrister var et selvstændigt issue på en eller anden måde. Om det decideret var noget, vidnet talte med departementschefen om, kan han simpelthen ikke svare på. Der var jo også løbende dialog mellem afdelingen for Koncernstyring og Økonomi i SKAT, hvor han også tænker, at det har været drøftet. Han tænker også, at Økonomi løbende var i dialog med SIR, men det kan man selvfølgelig ikke være sikker på, fordi SIR jo refererede til departementet. Derfor var det ikke nødvendigvis noget, som SIR på skrift havde gjort Økonomi opmærksomme på, inden den foreholdte rapport blev afleveret til departementet. Men han tænker, at det var sådan et opmærksomhedspunkt, som på en eller anden måde blev drøftet mellem departementet, SKAT og Intern Revision.

Forespurgt, om vidnet konkret husker nogen dialog med departementet om, at der nu skulle lukkes nogle rapporter, forklarede vidnet, at det ikke står meget klart for ham, om der var det. Han vil dog ikke på nogen som helst måde afvise, at han talte med enten departementschefen eller afdelingschefen i departementet om, at der skulle følges op på revisionsrapporterne, og at man skulle være opmærksomme på fremdriften i dem. Det kan han ikke afvise, at de talte om. Forespurgt, om det således ikke er noget, vidnet kan huske, forklarede vidnet, at det ikke står meget tydeligt for ham.

3. december 2014 – møde i direktionen

Foreholdt, at der blev holdt et møde i direktionen den 3. december 2014, hvor der blev lukket et punkt, og forespurgt, om de i direktionen havde nogen kriterier for, hvornår man kunne lukke et punkt i en opfølgningsprotokol på en kritisk SIR-rapport, forklarede vidnet, at han ikke er klar over, om der var en egentlig nedskrevet procedure, men ellers baserede det sig på, at de, der havde ansvaret for opfølgningen på rapporten, vurderede, at der var foretaget en opfølgning af en sådan karakter, at den pågældende anbefaling ikke længere var relevant i forhold til opfølgning eller i hvert fald i forhold til afrapportering på direktionsniveau. Det betød ikke, at der ikke kunne være udeståender af forskellig kaliber, som man skulle følge op på andetsteds eller arbejde løbende med. Det var udtryk for, at den pågældende forretningsområdedirektør, som havde en revisionsrapport, i samarbejde med Økonomi havde ind-

stillet, at de nu var så langt med den pågældende anbefaling, at den kunne udgå af den kvartalsmæssige rapportering, der skete til direktionen.

Forespurgt, hvornår man var i en situation, hvor direktionen ikke længere behøvede at monitorere et punkt, hvis ikke problemet var løst, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare præcist på. Det ville være en afvejning, som det pågældende forretningsområde og forretningsområdedirektøren i samarbejde med Økonomi gjorde sig, inden man lavede en indstilling til direktionen om det.

Forespurgt, om der skulle gives en begrundelse for at slutte et punkt, forklarede vidnet, at det mener han sådan set også, der var. Det var beskrevet meget kort i opfølgningskvartalsrapporterne, hvor der var skrevet nogle ganske få linjer om, hvad status var på de enkelte punkter. Deri var således også indeholdt, hvad det var, der var forklaringen på eller årsagen til, at man lukkede det pågældende punkt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …
>
> *Ad 2) Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring.*
> *Punktet er afsluttet."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1046 (2013-10-21 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 21. oktober 2013, hvor opfølgnings-

protokollen for 2. og 3. kvartal blev behandlet, bilag dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"), hvoraf fremgår, at teksten til pkt. 2 på det tidspunkt var den samme, men at der var sat en frist til den 30. april 2014.

Foreholdt, at det kan konstateres, at der ikke i direktionen var taget stilling til anbefalingen om etablering af et overordnet ansvar, og forespurgt, hvordan man så kunne lukke et sådant punkt, forklarede vidnet, at han ikke kan sige andet, end at indstillingen til direktionen på det pågældende tidspunkt var, at der tilsyneladende var enighed mellem Betaling og Regnskab – dvs. forretningsområdet Inddrivelse – og procesejer – dvs. forretningsområdet Kundeservice – om at der var basis for, at man kunne lukke det pågældende punkt. Det var det, der var indstillingen, og via Økonomi var det en del af den kvartalsrapportering, som blev lagt til direktionen. Set i bagklogskabens klare lys kunne Økonomi eller Inddrivelse eller for den sags skyld Kundeservice, men dog primært Inddrivelse, som ejede det pågældende punkt, have gjort opmærksom på, at man lukkede punktet med det, man også tidligere havde beskrevet, man ville arbejde med. Man kunne dermed have flaget, at der her var noget, som direktionen måske skulle være opmærksomme på. Selve indstillingen til direktionen vedrørte i øvrigt noget andet, og det foreholdte var jo bare et statusbilag, som desuden indgik i den samlede kvartalsrapport, som blev videresendt. For direktionen var der derfor ikke anledning til at betvivle, at punktet kunne afsluttes. Han tænker ikke, at der var nogen i direktionen ud over måske et par stykker, som var opmærksomme på, at ordlyden var den samme i december 2014 og i april 2014 i et bilag til et direktionsmøde. Han var det i hvert fald ikke selv.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat."*

Forespurgt, om ikke det netop var på direktionsniveau, man kunne beslutte, hvordan man fastlagde det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at man her er nødt til at tage afsæt i, hvordan organisationen på det pågældende tidspunkt var skruet sammen. Som det fremgår, var ansvaret for opfølgningen på den pågældende revisionsrapport placeret hos inddrivelsesdirektøren. Det indebar, at det var direktøren for

forretningsområdet Inddrivelse, som havde ansvaret for at sikre sig, at der blev etableret dette overordnede ansvar for processen. Hvis inddrivelsesdirektøren mente, at det overordnede ansvar kun kunne etableres ved en direktionsbeslutning, skulle der selvfølgelig være en indstilling til direktionen om det. Udgangspunktet var dog, at en forretningsområdedirektør inden for de beføjelser og den delegering af ledelsesret samt de budget- og ressourcemæssige rammer, den pågældende rådede over, kunne etablere et overordnet ansvar for en faglig proces. Ellers ville det være sådan, at samtlige skatteprocesser i hele Danmark skulle op at vende i direktionen, og sådan var det ikke. Det var ikke det, der var direktionens opgave. Udgangspunktet var, at det var forankret i de respektive forretningsområder, hvor de pågældende processer hørte hjemme. Udfordringen med den måde, organisationen var skruet sammen på, var, at det var bygget op som en klassisk søjlestruktureret organisation, men at stort set alle væsentlige skattemæssige processer, som vendte ud mod borgere og virksomheder, gik på tværs af mange af disse søjler. Selv om udgangspunktet således var, at der var et hovedansvar placeret i ét forretningsområde, medførte strukturen derfor, at man for at løse en konkret opgave eller følge op på en anbefaling e.l. også måtte involvere andre forretningsområder. Det var således en opgave for den enkelte direktør inden for det forretningsområde, som havde hovedansvaret, at sørge for, at der skete den nødvendige koordinering med dem, der i øvrigt havde en andel i, at den pågældende operation lykkedes. Det var ikke en direktionsbeslutning. Det ville derimod være en direktionsbeslutning, fx hvis Inddrivelse mente, at det ikke var Inddrivelse, som skulle følge op på den pågældende rapport, men at det i stedet skulle være Kundeservice, som skulle have hovedansvaret for det. Dét ville være en direktionsbeslutning, fordi det ville dreje sig om placering af en opgave et andet sted end dér, hvor direktionen tidligere havde besluttet det. Det ville altså være en direktionssag, hvis man skulle lave om på en direktionsbeslutning.

Vidnet blev foreholdt, at SIR i 2013-rapporten anførte, at man i 2010 havde anbefalet etablering af et overordnet ansvar, men at dette ikke var lykkedes, og at man fortsat anbefalede dette. Vidnet blev endvidere foreholdt, at Økonomi i den forbindelse indstillede, at Kundeservice skulle tage sig af opfølgningen, men at de i direktionen gik imod denne indstilling og i stedet placerede opfølgningsopgaven i Kundeservice og Inddrivelse. Forespurgt, om der i denne opfølgningsopgave lå, at Inddrivelse fik mulighed for at definere et overordnet ansvar på tværs af direktionssøjlerne, forklarede vidnet, at det var det lige præcis. Det er fuldstændig rigtigt set. Forespurgt, om det betød, at inddrivelsesdirektøren så kunne have sagt, at det hele skulle ligge i Kundeservice, bekræftede vidnet dette. Dette var – efter vidnets opfattelse – et direktionsmedlems ansvar. Hvis man mente, at en opgave var landet forkert, og man ikke kunne løse den opgave, man havde fået ansvar for, havde man en forpligtelse til at komme tilbage til direktionen og sige, at man ikke kunne løse den med de tidligere beslutninger, der var truffet i direktionen, eller på grund af den måde, organisati-

onen var skruet sammen på, eller med de kompetencer, man havde, eller de IT-systemer, de havde, eller hvad det nu måtte være.

24. oktober 2013 – dialogmøde med Jesper Rønnow Simonsen

Foreholdt, at den del af Inddrivelse, der tog sig af udbytteskatten, var en såkaldt regnskabsfunktion, og forespurgt, om vidnet var bekendt med det, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet var bekendt med bemandingsmæssige udfordringer i regnskabsfunktionen, forklarede vidnet, at det var han ikke på dette tidspunkt. Forespurgt, hvilket tidspunkt vidnet tænker på, forklarede vidnet, at han taler om 2014. Forespurgt, om ikke vidnet i efteråret 2013 blev introduceret for nogle problemer under et møde med bl.a. Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det gjorde han i forbindelse med et dialogmøde.

Forespurgt, hvad det var for nogle drøftelser, vidnet havde på dialogmødet i efteråret 2013, forklarede vidnet, at efter at have læst undersøgelseskommissionens dokumenter om det må han indrømme, at dialogmødet i efteråret 2013 ikke står så tydeligt i erindringen. Det var ét møde ud af en række møder, han havde på det pågældende tidspunkt. Efter etableringen af den nye landsdækkende organisation havde han sendt en generel invitation ud til samtlige ledergrupper i den nye organisation om, at han rigtig gerne ville komme forbi og tale med dem. Formålet var selvfølgelig at tale lidt med lederne om, hvad det var for en organisation, de nu var, og hvad deres overordnede strategi var, og hvordan de arbejdede. Det var også for at få en fornemmelse af, hvor de så at sige var henne i den nye organisation, og hvad de tænkte om det. Han ønskede at starte en ledelsesmæssig diskussion af, hvad der var behov for at arbejde med i forhold til beslutningskompetencer og ledelsesrum, og hvad god ledelse var i den nye organisation osv. Så vidt han husker, var der 30 af disse ledergrupper, hvor dette dialogmøde var ét af dem. Han rejste alene rundt til møderne og havde derfor ikke mulighed for både at styre møderne og skrive referater, og når der blev bragt forskellige ting op på møderne, var hans generelle og umiddelbare reaktion derfor altid, at hvis der var nogle særskilte problemstillinger, måtte ledergrupperne selvfølgelig bruge deres almindelige ledelsesstrenge til at bære eventuelle problemer eller sager frem til direktionen. Det var der altid en åben invitation til, og det var vigtigt for ham at få en idé om, hvad det var for nogle forskellige problemstillinger, der optog hans ledelsesgrupper. Efter at have genlæst dokumenterne i undersøgelseskommissionens materiale står hans konkrete samtale med Lisbeth Rømer for 7 år siden imidlertid ikke særlig tydelig for ham, men han har utvivlsomt sagt, at han havde brug for, at hun beskrev, hvad problemstillingen var. Han kan dog ikke i dag nøjagtigt genkalde sig, hvad det dengang handlede om. Selv om han havde været i det offentlige i mange år, var SKAT på det pågældende tidspunkt stadig et nyt område for ham, og han tror ikke, at han havde stiftet bekendtskab med mange af begre-

berne og de systemmæssige udfordringer, der var – ikke kun på dette område, men på rigtig mange områder i SKAT. Hvis han skulle kunne gøre noget ved det, var det derfor vigtigt for ham, at der blev udarbejdet en eller anden form for beskrivelse eller redegørelse eller problemstilling, som jo så i øvrigt også gik den normale vej op igennem systemet, således at hendes chefer havde mulighed for at bidrage til at udrede, hvad der var op og ned, og også komme med nogle forslag til, hvordan man i givet fald kunne løse problemet.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 37 for den 19. november 2019 side 48-49 (Lisbeth Rømers forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet husker et dialogmøde den 24. oktober 2013, hvor Jesper Rønnow Simonsen deltog, forklarede vidnet, at det var et møde i ledergruppen i Horsens, hvor Jesper Rønnow Simonsen kom på besøg. Forespurgt, hvad mødets formål var, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen var på turné for at hilse på de forskellige lederteams og høre, hvad der rørte sig. Det fortalte hun ham om, og han bad hende om at skrive et notat. Forespurgt, hvad hun fortalte ham, forklarede vidnet, at hun fortalte om udbytteadministrationens fejl og mangler og om, hvad der skulle til, for at administrationen af udbytteskat kunne blive nogenlunde optimal. Det ville han gerne have på papir.*
>
> …
>
> *Forespurgt, om vidnet kan huske mere detaljeret, hvilke problemstillinger hun fortalte Jesper Rønnow Simonsen om, forklarede vidnet, at hun fortalte om, at de ikke afstemte angivelser og indberetninger, og om hullet vedrørende refusioner.*
>
> …
>
> *Forespurgt, om det også var vidnets opfattelse, at der var stor interesse fra Jesper Rønnow Simonsens side, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om hun således fik taletid hos ham, forklarede vidnet, at han bad hende sende et notat, så det var udtryk for stor interesse. Forespurgt, om hendes notat af 20. november 2013 (ekstraktens side 1068) var det notat, som Jesper Rønnow Simonsen havde bestilt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad notatets tilblivelsesforløb var, forklarede vidnet, at situationen i slutningen af 2013 var presset, og at der var mange ting, der skulle gøres. Derfor fik hun først lavet notatet på det tidspunkt."*

Forespurgt, om vidnet er enig i Lisbeth Rømers beskrivelse af, hvad de drøftede, forklarede vidnet, at han ikke har nogen klar grund til at betvivle hendes version.

Forespurgt, om vidnet nogensinde fulgte op på, at der ikke kom det beskrevne notat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Lisbeth Rømers chef var også til stede på mødet, og vidnet havde bedt hende om at sende notatet op igennem hendes almindelige ledelsesstreng. Som nævnt var vidnet alene afsted til disse møder, og han havde ikke mulighed for at skrive alt muligt mellem himmel og jord ned. Det var simpelthen et spørgsmål om at overleve disse turnéer, og det var jo ikke meningen, at han skulle komme hjem med omfattende håndskrevne noter. Der var sådan set en organisation med et ledelseshierarki og nogle systemer, og det var de simpelthen nødt til at bruge, når der var forskellige problemstillinger, der skulle håndteres. Derfor var hans standardsvar, at hvis man mente, at der var et eller andet, der ikke var, som det skulle være, skulle man gå til sin chef med det. Man kunne i den forbindelse sagtens sige til sin chef, at vidnet havde bedt om et papir om det. Det var ligesom standardsvaret.

3. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt, at hans forklaring om dialogmødet forstås således, at han efter mødet antog, at der ville komme et notat, og at han derfor ikke selv behøvede at følge op på dette. Vidnet blev endvidere foreholdt, at han på direktionsmødet i december 2014 var i gang med at lukke nogle punkter i en kritisk revisionsrapport. Forespurgt, om ikke der i den forbindelse var noget, der fik vidnet til at tænke, at der var nogle store issues på det pågældende område, jf. Lisbeth Rømers melding året før, forklarede vidnet, at han ikke var i gang med at lukke nogen punkter. Han forholdt sig til den indstilling, der var på direktionsmødet, og som handlede om noget andet. Der var så et bilag, hvor direktøren for Inddrivelse sekunderet af økonomiområdet beskrev, hvordan de fulgte op på anbefalingerne i den pågældende revisionsrapport. Det, direktionen tog stilling til, var således det, der var indstillet til. I direktionsmaterialet – som han som tidligere nævnt altid læste – var der desuden en beskrivelse af, hvilke anbefalinger der skulle følges op på, og der var også en orientering om, at man lukkede nogle punkter med nogle nærmere angivne forklaringer. Men det var ikke noget, han selv bragte op. Det var der ikke anledning til, da det ikke var en del af hovedindstillingen. Der var tilsyneladende heller ikke andre, der mente, at det skulle bringes særskilt op på direktionsmødet. Det fremgår i hvert fald ikke af referatet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1390 (2014-12-03 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter*

Bemærkninger:
Direktionen tog kvartalsvis opfølgning på revisionsrapporter fra Rigsrevisionen og Skatteministeriets Interne Revision til efterretning."

Forespurgt, hvad der nærmere ligger i vidnets forklaring om, at indstillingen handlede om noget andet, og om man således ikke skulle forholde sig til de input, der var i de underliggende bilag, forklarede vidnet, at arbejdsformen i direktionen – og antagelig også i andre direktioner i andre organisationer – var, at man forholdt sig til det, der var indstillet. Selvfølgelig orienterede man sig i de bilag, der lå nedenunder, og det er også derfor, han bliver ved med at nævne, at uanset hvor mange bilag der var, så havde han læst dem og forholdt sig til dem. Men hans opgave som direktør og som leder af direktionen var at forholde sig til det, der var indstillet. Derudover var der seks andre direktionsmedlemmer, som havde ansvaret for en lang række af de sager, som var indstillet til direktionen, og som nævnt var det en del af deres opgave som direktionsmedlemmer at gøre opmærksom på, hvis der var noget i det indstillede eller i bilagene, som var forkert eller burde uddybes eller ikke kunne lade sig gøre e.l. Ellers var udgangspunktet, at det materiale, der kom til direktionen, var set af i hvert fald én medarbejder, én chef i lønramme 37, én direktør i lønramme 38 og én direktør i lønramme 39, inden det nåede direktionen.

Foreholdt, at de nævnte medarbejdere hele vejen op gennem strukturen således var blevet pålagt opgaven med at iværksatte nogle tiltag baseret på en SIR-rapport, og forespurgt, om ikke det netop – når det kom op på den måde – var vidnets mulighed for at føre tilsyn med, om man også løste den konkrete opgave, forklarede vidnet, at det var det. Men når der blev lagt noget op på et direktionsmøde, var udgangspunktet, at det var gennemarbejdet, at det var korrekt, og at det var den passende opfølgning på det konkrete problem. Indstillingen, der blev forelagt direktionen af dem, der ejede den pågældende indstilling, var således de pågældendes bedste bud på, hvad en fornuftig beslutning måtte være i forhold til et punkt, der skulle træffes beslutning om. Udgangspunktet er jo sådan set, at en direktion godkender de indstillinger, der kommer på direktionsmødet. Det er jo ligesom hovedarbejdsformen, hvis man kan sige det på den måde. Forespurgt, om ikke det er fordi, at udgangspunktet er, at de indstillinger, der kommer, baserer sig på løsninger af de opgaver, der er blevet givet, forklarede vidnet, at der nu engang ikke nødvendigvis er løsninger på alting her i verden. Nogle gange er der en eller anden proces, eller der skal ske noget andet, eller hvad det nu måtte være, men udgangspunktet er jo, at det, der er indstillet, er den bedst mulige beslutning, som en direktion kan tage. Det er så dem, der ejer de pågældende indstillinger – hvilket fremgår af direktionsreferatet – som står inde for, at den indstilling, der er på direktionsmødet, er den bedst mulige indstilling af det pågældende problemområde eller sagsområde eller ressourceområde, eller hvad det nu måtte være. Det, der er direktionens opfølgning, er at være

opmærksomme på, om der er nogen grund til ikke at følge den pågældende indstilling. Og alle har – som nævnt tidligere – en ret og pligt til at sige til, hvis man mener, at en indstilling er forkert, eller at bilagsmaterialet ikke viser, hvordan sagerne reelt står e.l., idet det kan være anledning til, at man træffer en anden beslutning end det, der er indstillet.

Forespurgt, om ikke man som direktør burde have spurgt, hvad der havde ændret sig, og hvorfor et punkt nu kunne lukkes, når man så, at der ikke var ændret noget i formuleringen sammenlignet med det tidspunkt, hvor det bare var en beskrivelse af en igangværende proces, forklarede vidnet, at her 6-7 år efter kan man da godt gætte på det, men på det pågældende tidspunkt var udgangspunktet jo bare, at der var en indstilling og et kvartalsoversigtsopfølgningsbilag, som mindst to direktører havde godkendt. Hvis man ser på selve kvartalsrapporten (ekstraktens side 1385), fremgår det desuden, at der var en række andre revisionsrapporter, som også var under behandling på det pågældende tidspunkt ud over den ene, som afhøringen drejer sig om. Set i bakspejlet kan man da sagtens ønske sig, at indstillingerne havde set anderledes ud, og at der var givet mange flere bemærkninger med osv., men udgangspunktet var, at der var en indstilling samt en oversigt over de revisionsrapporter, som aktuelt var i systemet, og som der blev arbejdet med. I den forbindelse var der så en forretningsområdedirektør, som havde en opgave med at følge op på nogle anbefalinger, og han indstillede sekunderet af økonomiområdet, at der var et punkt, som kunne lukkes i den pågældende anbefaling. Det skete på baggrund af direktionens beslutning i juni 2013 om, at det var Kundeservice og Inddrivelse, der skulle sørge for at få fulgt op på den pågældende rapport. De pågældende var så tilsyneladende på et tidspunkt vendt tilbage til Økonomi, og det kan være, at der findes et bilag, der beskriver, hvad der skete hen over sommeren i forhold til opfølgningen på rapporten. Efter selv at have haft lejlighed til at gennemse dokumenterne må han i dag imidlertid bare konstatere, at der på samtlige kvartalsopfølgningssager stod, at det var direktøren for Inddrivelse, som havde ansvaret for at følge op på den pågældende rapport, og at inddrivelsesdirektøren havde vurderet, at det konkrete punkt kunne lukkes på det pågældende tidspunkt. Det var der så ingen inklusive vidnet selv, som fandt anledning til at sætte spørgsmålstegn ved på det pågældende direktionsmøde. Det fremgår i hvert fald ikke af referatet, at det var oppe til diskussion.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1387 (2014-12-03 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 3. december 2014, hvor opfølgningsprotokollen for 3. kvartal 2014 blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"), hvoraf fremgår, at der ved pkt. 3, 4, 5, 6 og 8 var anført "Frist 31.12.2014 – (Frist udskudt)".

18. februar 2015 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1410 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *3.*
>
> *Emne:*
> *Kvartalsvis opfølgning på SIRs rapporter og RRs undersøgelser"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1418 (2015-02-18 (2) - Beslutningsreferat fra møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet):

> *"Emne:*
> *Opfølgning på SIRs og Rigsrevisionens rapporter, undersøgelser mv.*
>
> *Bemærkninger:*
> …
>
> *Direktionen godkendte den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter mv."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger*
>
> …
>
> *3) At der bliver etableret afstemning eller anden form for kontrol, som sikrer, at alle data leveres nøjagtigt og fuldstændigt mellem systemerne.*
>
> …
>
> *Aktiviteter*
>
> …

Ad 3) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med relevante system- og procesejere afklare hvilke afstemninger, der er mulige i Ny Tastselv samt overveje mulige kontroller i Intern Kvalitetssikring

Fristen kan ikke overholdes, da det er en meget kompleks afstemning, som berører systemerne NTSE, 3S og SAPPS.
Det er aftalt med SIR, at der ikke skal ske afstemning bagudrettet.

Endvidere er det aftalt, at Udvikling Erhverv indhenter omkostningsskøn hos CSC, så det kan dokumenteres, at alle data er overført korrekt og fuldstændigt mellem systemerne NTSE, 3S og SAPPS for perioden 1. april – 30. april 2015. Samt at der er et grundlag for en vurdering af behovet for fremtidig afstemning/dokumentation til kontrol af dataflow mellem systemerne.

SIR holdes løbende orienteret om fremdriften på udviklingsopgaven.

Betaling og Regnskab vil i de månedlige regnskabsgodkendelser for FK 6112 Udbytteskat beskrive fremdriften.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om vidnet synes, at det var korrekt at afslutte et sådant punkt, forklarede vidnet, at lige umiddelbart kunne man godt argumentere for, at punktet kunne afsluttes. Der var aftalt nogle konkrete opfølgningsspor, og de havde Intern Revision med ombord i det. Derudover blev det beskrevet, at i forhold til de månedlige regnskabsgodkendelser ville man fortsat beskrive fremdriften. Det blev således flyttet over i et andet spor, hvis man kan sige det på den måde.

Forespurgt, om vidnet således godt kunne leve med, at han derfor ikke længere havde overblikket i revisionsprotokollen over, hvilke udeståender der var fra tidligere revisionsrapporter, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, hvordan indstillingen til selve direktionsmødet så ud, men at det, direktionen forholdt sig til, var hovedindstillingen til det pågældende punkt, og at forretningsområdedirektøren, som havde ansvaret for de mange revisionsrapporter, som blev behandlet på direktionsmødet, stod inde for, at dette var deres indstilling til, hvordan man fik lukket punktet. Dette var tillige sekunderet af Økonomi, som også vurderede indstillingerne, og derfor var udgangspunktet, at der på det pågældende tidspunkt ikke var nogen grund til at betvivle disse. Han husker ikke, hvordan indstillingen til dette direktionsmøde så ud, men udgangspunktet var igen, at der var en direktør for et forretningsområde, som havde vurderet, at de havde indgået nogle konkrete aftaler om, hvordan de kom videre med at få fulgt op på anbefalingen. Det fremgår også, at de havde haft Intern Revision selv involveret i den videre fremdrift på opgaverne, og

at der var et spor, hvor der ville ske en månedlig fremdriftsafrapportering et andet sted i systemet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1412 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for direktionen"):

> *"Indstilling:*
> *Direktionen godkender den kvartalsvise opfølgning på revisionsrapporter fra SIR. Opfølgningen sendes efterfølgende til Departementet."*

Forespurgt, om det var denne indstilling, vidnet omtalte, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var denne indstilling, der var central for, hvad vidnet forholdt sig til, forklarede vidnet, at han forholdt sig til, hvad der stod i forelæggelsen. Det var det, der var udgangspunktet, og hvis der var noget særligt i forhold til de konkrete rapporter – fx hvis Økonomi mente, at fremdriften vedrørende de månedlige regnskabsaflæggelser ikke var tilstrækkelig, eller hvis SIR mente, at opfølgningen ikke var tilstrækkelig – skulle man i givet fald have taget det med i indstillingen. Det ville desuden være endnu bedre, hvis det blev løst i samarbejde med forretningsområdedirektøren, således at det indgik som en del af beskrivelsen af, hvordan man fik lukket punktet.

Forevist ekstraktens side 1416 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol") og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således gennemgik dette dokument, men at det ikke var det centrale for hans vurdering af dagsordenspunktet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1416-1417 (2015-02-18 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 18. februar 2015, hvor opfølgningsprotokollen for 4. kvartal blev behandlet, bilag til dagsordenen "Kvartalsvis opfølgningsprotokol"):

> *"Anbefalinger*
>
> *…*
>
> *6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.*

…

Aktiviteter

…

Ad 6) Proces for refusion af udbytteskat er under udarbejdelse i Udvikling Erhverv i samarbejde med Betaling og Regnskab.
Udvikling Erhverv deltager i TRACE projektet, hvor der i EU regi er taget beslutning om fælles regler for etablering af et system til indeholdelse/refusion af udbytteskat til udenlandske udbyttemodtagere, herunder muligheden for nettoindeholdelse.
Punktet er afsluttet."

Forespurgt, om vidnet synes, at dette punkt var korrekt afsluttet, forklarede vidnet, at det jo efterfølgende viste sig, at det var det ikke. Men på baggrund af behandlingen af sagen og de vedlagte bilag i direktionen og den kvartalsrapport, som det var en del af, var dette på daværende tidspunkt den ansvarlige forretningsområdedirektørs bedste bud på, hvordan punktet kunne afsluttes.

Forespurgt, hvad vidnets kendskab til det omtalte TRACE-projekt var, forklarede vidnet, at det havde han ikke noget dybere kendskab til.

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til tidshorisonten i almindelighed, når man gik ind i EU-samarbejder, forklarede vidnet, at det ikke var noget, han beskæftigede sig med. Udvikling Erhverv var en del af forretningsområdet Kundeservice, og udgangspunktet var derfor, at Kundeservice og herunder Udvikling Erhverv mente, at dette var en god løsning på den pågældende problemstilling.

Forespurgt, om vidnet, når han læste om, at man nu deltog i et TRACE-projekt, hvor der var spørgsmål om nogle fælles regler, fik indtryk af, at den løsning var lige rundt om hjørnet, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening om. Han tror ikke, at det var noget, han på det tidspunkt tog stilling til.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det forekom, at vidnet udfordrede en indstilling, forklarede vidnet, at det gjorde det naturligvis. I forhold til hans arbejdsform i direktionen kan man vel sige, at tingene lidt kørte i to spor. Der var de opgaver og udfordringer, som var placeret i forretningsområderne, eller som var hovedudfordringer hos dem, hvilket typisk var skattefaglige og systemmæssige udfordringer mv. Hans eget hovedfokus, i forhold til hvilke indstillinger der kom på direktionsmødet, var derimod primært på det, som lå inden for det,

han mente var hans opgavebeskrivelse, nemlig at prøve at tænke i det tværgående og organisationsudviklende og ledelsesudviklende samt i det styringsmæssige og økonomiressourceprioriteringsmæssige. Han mener ikke, at det var hans opgave at vide, hvad der nærmere skete i et TRACE-projekt i EU-regi. Det var der et underdirektørområde og en forretningsområdedirektør, som havde styr på, og som måtte vide, hvad perspektivet var, og om det ville løse det pågældende problem. Hvis det var meget skattefaglige problemstillinger, var det derfor som udgangspunkt ikke noget, han gik ned i, medmindre de skattemæssige problemstillinger i øvrigt indeholdt en eller anden form for departemental dimension, hvor der typisk var spørgsmål fra departementet eller politiske spørgsmål eller mediemæssig interesse for et eller andet område. I så fald var han nødt til at sætte sig ret dybt ind i de pågældende sager for at kunne svare på spørgsmål fra både departementet, ministeren, medierne og andre, men ellers var udgangspunktet, at faglige problemstillinger hørte hjemme i et forretningsområde, og at den pågældende områdedirektør havde styr på, om de faglige tiltag, man foretog, bar problemerne i retning af en løsning. Selv om han ikke kan nævne nogen konkrete eksempler, ville det være mærkeligt, hvis ikke der i løbet af den periode, hvor han var i SKAT, var kommet indstillinger forbi direktionen, hvor han mente, at indstillingen skulle være en anden, eller hvor de traf en anden beslutning. Udgangspunktet for arbejdet i en direktion er imidlertid, at der er nogen, der har lavet en indstilling med det bedste bud på, hvad en fornuftig løsning på et problem er, og som udgangspunkt træffer man en beslutning om den. Det gjaldt også i forhold til den måde, styrelsen arbejdede på over mod departementet, eller når de lavede politiske forelæggelser. Dvs. at det man indstillede, var det bedst mulige forslag til, hvad en fornuftig beslutning kunne være. Og så var det altid beslutningstagerens prærogativ at sige nej, hvis man hellere ville noget andet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at på et område som dette mente vidnet således ikke, at det var hans opgave at tilføre noget, med mindre det sprang direkte i øjnene, at der manglede noget, eller at noget så forkert ud, bekræftede vidnet dette.

Generelt om opfølgningsproceduren

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet vurderede, at opfølgningsproceduren, herunder protokollerne, var forsvarlig og effektiv, forklarede vidnet, at på det pågældende tidspunkt var det jo den opfølgningsprocedure, der var blevet besluttet, men det viste sig så ikke at være tilstrækkeligt. Derfor blev der efterfølgende taget en række initiativer for at skrue op for den økonomiske controlling og for opfølgningen på revisionsrapporter og andet. Forespurgt, om det skete i forlængelse af SIR's 2015-rapport, hvor de kom med nogle kritiske bemærkninger, forklarede vidnet, at det både var 2015-rapporten, men også hele oplægget til det, der blev ministerens handlingsplan "SKAT ud af krisen".

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at der på daværende tidspunkt blev gjort tilstrækkeligt for at tage kritisk stilling til de aktiviteter, man iværksatte for at imødekomme SIR-kritik, forklarede vidnet, at det var det, eftersom der var vedtaget en proces for, hvordan de fulgte op på revisionsrapporter, og der blev lavet de kvartalsvise opfølgninger og kvartalsvise rul. Imidlertid viste virkeligheden jo bare, at det ikke var tilstrækkeligt, og at der derfor skulle tages yderligere skridt til at sikre en ordentlig opfølgning på revisionsrapporter, hvilket så også skete.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1973 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, afsnit 15.4 "SKATs interne opfølgningsprocedurer på revisionsrapporter"):

> *"SKAT har over for Intern Revision oplyst, at en markering af en lukning ikke nødvendigvis betyder, at SKAT betragter anbefalingen som lukket, da der fortsat pågår et arbejde i SKAT med henblik på at implementere anbefalingen. Anbefalingen vil dog ikke længere stå som udestående i den efterfølgende opfølgningsoversigt til ledelsen. Det er Intern Revisions vurdering, at der er risiko for, at ledelsen i SKAT, ikke vil have tilstrækkelig opmærksomhed på risici, der reelt ikke er afdækket, efter der er foretaget en lukkemarkering af en anbefaling."*

Forespurgt, om det var denne SIR-rapport, som fik dem til at ændre praksis for, hvornår man kunne betragte opfølgningen på en SIR-rapport som afsluttet, forklarede vidnet, at han ikke ved, om man kan sige, at det var SIR-rapporten, der gjorde det alene. Der var samtidig en hel del diskussion omkring, hvordan det kunne ske og alt det der, så det var naturligvis et element i det, men der var også andre.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Foreholdt, at da vidnet tiltrådte i SKAT, havde man en risikopolitik, som var iværksat pr. 1. september 2010, og forespurgt, hvordan direktionen i hans tid som direktør arbejdede med risikoanalyse og risikostyring, forklarede vidnet, at der blev lavet en ny version af risikopolitikken i 2013.

Vidnet blev foreholdt, at det synes at fremgå, at risikopolitikken var gældende frem til januar 2015.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT').

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Indstilling:*
> *Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel.*
>
> *Problemstilling:*
> *SKATs nuværende risikopolitik har været gældende siden 2010."*

Vidnet henviste til ekstraktens side 6030 (2013-12-05 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. 'Intern kvalitetssikring i den nye styringsmodel', bilag "Intern kvalitetssikring i SKAT før og efter omorganiseringen pr. 1. april 2013"):

> *"Ansvaret for den interne kvalitetssikring*
> *Direktøren for forretningsområdet har det overordnede ansvar for, at den interne kvalitetssikring for hele forretningsområdet gennemføres."*

Vidnet forklarede, at formuleringen her stort set var den samme som det, der kom i 2015. Der var således også noget før 2015, hvilket var hans pointe.

Foreholdt, at da vidnet tiltrådte i 2012, havde man en risikopolitik fra 2010, som blev ført uændret videre frem til januar 2015, og forespurgt, hvordan der i vidnets regi i perioden 2013-2015 blev arbejdet med risikoanalyse og risikostyring, forklarede vidnet, at da man i perioden fra januar til april 2013 overgik fra den gamle koncernkonstruktion med regioner til den nye landsdækkende organisation, var der behov for at gentænke ret store dele af hele det interne setup omkring, hvordan organisationen i det hele taget fungerede. Det var både i forhold til budgetprincipper og i forhold til opfølgningen og styringsmodeller, og der var derfor en række spor, der kørte parallelt med hinanden, hvor de prøvede at få styr på disse ting. Dokumentet fra 2013 (ekstraktens side 6030) var markeret i det spørgetema, han fik fremsendt den 6. maj 2020, og han konstaterede i den anledning, at man i 2013 sådan set opdagede, at der var en risikopolitik fra 2010, som man ikke havde fået opdateret. Hans umiddelbare læsning af det var, at man allerede i 2013 flyttede den gamle risikopolitik ind i SKAT og definerede, hvordan den interne kvalitetssikring og opfølgning på risikoelementer i organisationen skulle foretages, og det blev så igen opdateret i 2015.

Foreholdt, at forståelsen umiddelbart har været, at begrebet "intern kvalitetssikring" koncentrerede sig omkring sikring af, at afgørelser var materielt rigtige, og at arbejdet fulgte de processer, man nu engang havde besluttet, dvs. at den enkelte sagsbe-

handler eller medarbejder ikke afveg fra de fastsatte rammer, og forespurgt, om det er korrekt forstået, forklarede vidnet, at det vel var en del af det.

Forespurgt, hvordan vidnet som den øverste direktør arbejdede med det, hvis han blev bekendt med en såkaldt ny risiko, som for ham stod som mere eller mindre væsentlig, forklarede vidnet, at han synes, at det egentlig er meget godt afspejlet i det, han allerede har forklaret i forhold til fx revisionsrapporterne. Hans udgangspunkt var således, at de risikoområder, der måtte være, boede hos og blev ejet af forretningsområdedirektøren. Direktøren for SKAT havde jo ikke et selvstændigt sagsområde som sådan. Hovedmodellen var derfor, at de enkelte forretningsområdedirektører havde ansvaret for, at det, der foregik i deres respektive forretningsområde, var lovligt, korrekt og kvalitetssikret, og at der ikke var fejl og mangler, og at de forskellige elementer, som indgik i en sådan almindelig risikostyring og kvalitetssikring, var til stede. Undervejs i dette forløb havde departementet besluttet at lave de såkaldte turnusanalyser af samtlige underdirektørområder, hvilket var et forsøg på at komme dybere ned i nogle grundlæggende strukturelle problemstillinger i hele skatteforvaltningen. Noget af læringen fra dette var, at der sådan set ikke var nogen underdirektørområder, der kunne sige sig fri for, at der var et eller andet, som ikke virkede, som det skulle, eller at man ikke havde de rette kompetencer eller økonomi. Overordnet set i forhold til risikostyringen, udarbejdede de således en helt ny styringsmodel for opfølgningen på resultater og fremdrift i de forskellige forretningsområder, og denne styringsmodel rakte helt ind i departementet via kvartalsmøderne og en række KPI'er og resultatkontrakter og hele det grundlag, man skulle have, for at sådan noget kørte. På grund af de meget store udfordringer i skatteforvaltningen på det pågældende tidspunkt bestod en del af styringsmodellen i, at de – ud over den almindelige opmærksomhed på risici i organisationen – simpelthen var nødt til at dykke langt dybere ned for at finde ud af, hvad der var udfordringerne på de forskellige områder. Undersøgelseskommissionen har en enkelt af disse turnusanalyser med i sin ekstrakt, nemlig turnusanalysen af betalings- og regnskabsområdet, som vitterlig er bekymrende læsning, når man læser den igennem. Sådan var det på en række områder i SKAT.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår de ændringer, som vidnet beskrev, fandt sted, forklarede vidnet, at spørgsmålet lagde op til et lidt bredere svar i forhold til den almindelige styring og risikovurdering. Hans pointe var sådan set bare, at det var en ret voldsom organisationsændring, der var blevet foretaget pr. 1. april 2013, og som medførte, at man stort set var nødt til at se på alle de grundlæggende styringsmekanismer, man nu engang havde i en organisation. Noget af det, de arbejdede med, var netop at styrke hele ledelseskæden både ude i de enkelte forretningsområder, men også hele vejen ind i departementet via kvartalsmøderne. På det tidspunkt var de jo et nyt hold med en forholdsvis ny departe-

mentschef, en ny afdelingschef for Koncernstyring og så vidnet selv som ny direktør i SKAT, og der gik lige lidt tid, inden det – i hvert fald for hans eget vedkommende – gik op for ham, at det stod så grelt til, som det gjorde i skatteforvaltningen. Det gav derfor rigtig god mening, at departementet iværksatte disse turnusanalyser som en del af den lidt mere dybdegående risikovurdering af, hvad der fremover skulle arbejdes med i skatteforvaltningen. I det perspektiv var de jo startet på et lidt lavt niveau i forhold til risikostyringen og risikovurderingen af, hvad der foregik i skatteforvaltningen, og det var derfor, han i det tidligere foreviste dokument (ekstraktens side 6030) lagde mærke til, at der allerede i 2013 ligesom var en præcisering af det gamle risikopolitikpapir, hvor man sagde, at til en start boede risikovurdering og risikostyring i hvert fald under alle omstændigheder ude i de enkelte forretningsområder. Dertil kom, at de var nødt til at arbejde med helt nye styringsmodeller og en helt anden tænkning omkring, hvor de skulle have organisationen hen på både det ledelsesmæssige plan, det kompetencemæssige plan, det styringsmæssige plan og det IT-mæssige plan. I den forbindelse skulle de også vende tilbage til, at risikostyringen og risikovurderingen af, hvad der foregik i organisationen, skulle have en hel anden kaliber end det, de kiggede ind i her.

Vidnet blev af advokat Jakob Lund Poulsen foreholdt fra ekstraktens side 6030 (2013-12-05 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. 'Intern kvalitetssikring i den nye styringsmodel', bilag "Intern kvalitetssikring i SKAT før og efter omorganiseringen pr. 1. april 2013"):

> *"Formålet med det interne kvalitetssikringssystem i SKAT er,*
>
> *- at forebygge og modvirke fejl i administrationen af SKATs kerneområder, og*
>
> *- at skabe grundlaget for den løbende evaluering, optimering og kvalitetssikring af indlagte processer og forretningsgange indenfor SKATs kerneområder."*

Forespurgt, om det, vidnet netop har forklaret, var indeholdt i det anførte andet ben i risikostyringen om at skabe grundlag for den løbende evaluering mv., forklarede vidnet, at det var derfor, han tillod sig at sige "blandt andet". En del af det var selvfølgelig, at der blev truffet lovmedholdelige og retssikkerhedsmæssigt rigtige beslutninger til den rette kvalitet osv. Nu er det forholdsvist lang tid siden, og det står ikke fuldstændig tydeligt for ham, hvordan diskussionen omkring dokumentet lige var. Det var bare, da han lige læste det, fordi undersøgelseskommissionen selv havde gjort opmærksom på det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 6030 (2013-12-05 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. 'Intern kvalitetssikring i den nye styringsmodel', bilag "Intern kvalitetssikring i SKAT før og efter omorganiseringen pr. 1. april 2013"), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Risikopolitik i SKAT*
>
> *Ifølge den overordnede risikopolitik i SKAT, er ansvaret for den operationelle risikostyring forankret hos den leder, der er ansvarlig for den konkrete opgaveløsning."*

Vidnet forklarede hertil, at det derefter var udpenslet, hvilke ansvarsområder de forskellige ledelseslag havde i den forbindelse. Han skal være helt ærlig, men han kan ikke genkalde sig, hvordan diskussionen vedrørende denne sag var på direktionsmødet i 2013. Hans pointe var sådan set bare, at det var et risikopapir og en beslutning fra den gamle organisation i 2010, og at som han læste det, var der i 2013 og igen i 2015 blevet truffet en beslutning om at målrette det til SKAT's organisation. Hans pointe med det, han sagde før, var bare, at sideløbende med at der tilfældigvis var nogle papirer, blev der også arbejdet med nogle helt andre styringsmodeller i organisationen som sådan, som selvfølgelig understøttede, at der var et kvalitetssikringspapir. Men de arbejdede med helt nye styringsmekanismer som supplement hertil.

Vidnet blev af kommissions udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 6030 (2013-12-05 - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. 'Intern kvalitetssikring i den nye styringsmodel', bilag "Intern kvalitetssikring i SKAT før og efter omorganiseringen pr. 1. april 2013"):

> *"Risikopolitik i SKAT*
>
> *Ifølge den overordnede risikopolitik i SKAT, er ansvaret for den operationelle risikostyring forankret hos den leder, der er ansvarlig for den konkrete opgaveløsning. Et væsentligt element heri er den interne kvalitetssikring.*
>
> *Formålet med det interne kvalitetssikringssystem i SKAT er,*
>
> *- at forebygge og modvirke fejl i administrationen af SKATs kerneområder, og*
>
> *- at skabe grundlaget for den løbende evaluering, optimering og kvalitetssikring af indlagte processer og forretningsgange indenfor SKATs kerneområder."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette i virkeligheden gjorde, at risikopolitikken fra 2010 ikke længere havde relevans, forklarede vidnet, at han bare forholdt

sig til, at der nu var et sådant papir, hvor man på direktionsniveau havde besluttet, at det var sådan det var.

Foreholdt, at det første afsnit umiddelbart læses på den måde, at et væsentligt element i risikopolitikken var en intern kvalitetssikring, og at det så var det, man beskrev i dokumentet, dvs. at den overordnede risikopolitik fortsat gjaldt uændret, forklarede vidnet, at det var det formentlig. Det tror han ikke, han skal kloge sig mere på.

Forespurgt, hvordan vidnet håndterede nye risici, fx udefrakommende risici eller IT-mæssige risici, forklarede vidnet, at udgangspunktet som nævnt var, at håndteringen af de risici, der måtte være eller opstå, skulle forankres et eller andet sted i organisationen hos en forretningsområdedirektør. Et eksempel kunne være de såkaldte læk af skatteoplysninger fra rundt omkring i verden, hvilket han selvfølgelig brugte en del tid på, fordi der var stor departemental, politisk og mediemæssig interesse for området. Men i forhold til selve det at følge op på disse såkaldte læk, og hvordan man fik dem ind i systemet og behandlede dem, var vidnets opgave at sørge for, at den relevante direktør – i dette tilfælde direktøren for Indsats – vidste, at der var en sag, som man skulle gøre noget ved helt konkret. Samtidig skulle der også sørges for, at der andetsteds i organisationen blev taget hånd om det systemmæssigt, sagsbehandlingsmæssigt eller kontrolmæssigt i forhold til, om de selv kunne blive bedre til at opdage fx skattesnyd og skatteskjul i skattely osv. Vidnets opgave var således at fastlægge, hvor i organisationen denne problemstilling boede, og hvem der skulle have den med som en del af sin portefølje. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således altid var placeret i en af de seks søjler under vidnet og ikke på hans eget bord, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad vidnet forventede, at hans direktører gjorde, når de identificerede en sådan risiko, forklarede vidnet, at det korte svar er, at de gjorde noget ved det. Det havde de både ledelseskraft og økonomisk råderum og kompetencer til at gøre noget ved. Hvis de ikke kunne det, så var beslutningsprocessen den, at de måtte komme i direktionen og sige, at de fx kun kunne løse den pågældende opgave, hvis de fik 200 ekstra årsværk, eller hvad det nu måtte være. De ville så i givet fald gå til Økonomi med det, og det kunne også godt være, at vidnet forinden talte med den pågældende forretningsområdedirektør om, hvorfor man mente, at man skulle bruge 200 ekstra årsværk til et eller andet. Vidnet kunne således på forhånd give mandat til, at diskussionen kunne tages op med Økonomi, således at man kunne lave en indstilling til direktionen om, hvordan man i givet fald flyttede nogle årsværk fra den ene ende af SKAT til den anden.

Forespurgt, om der var tilrettelagt en struktureret systematisk proces for direktørområderne, i forhold til hvordan de skulle arbejde med at identificere og håndtere risici, forklarede vidnet, at han mener, det lå i den måde, de arbejdede med deres styringsmodel på. Han havde løbende faste, forberedte en-til-en-møder med sine forretningsområdedirektører, hvor de havde forskellige målepunkter, som de fulgte op på i forhold til forretningsområdedirektørernes produktion og kvalitetsmål og andet. Derudover havde de en samlet diskussion i direktionen om det samme og endelig en afrapportering til departementet, hvor vidnet sammen med økonomidirektøren og eventuelt andre relevante direktører mødte op og redegjorde for, i hvilket omfang de nu arbejdede med det, de skulle arbejde med, og om de havde identificeret forskellige risikoområder eller noget, de skulle være opmærksomme på, herunder om det var noget, de kunne klare alene inden for deres egne rammer, eller om det var noget, de havde brug for departementets hjælp til at løse. Der var således tale om et styrings- og risikoopfølgningshierarki, og der var derfor rig lejlighed til at fremkomme med forskellige problemstillinger, og dem var der også rigeligt af.

Foreholdt, at mange private virksomheder opererer med såkaldt risk and compliance, og forespurgt, om de enkelte direktørområder havde egentlige risikoafdelinger eller noget lignende, forklarede vidnet, at det kan man vel godt sige. Den mere complianceagtige opgave lå i virkeligheden lidt forskellige steder. Der var økonomi-compliance-ting, som handlede om, at de havde nogle budgetter og nogle økonomiprocesser, som skulle fungere, og så havde de et forretningsområde, som hed HR og Stab, som også havde hele den juridiske del af det, og som havde en ret stor opgave med den lovmæssige compliance i forhold til fortolkning af skattelovgivningen og hjælp til de enkelte forretningsområder vedrørende mere komplicerede juridiske problemstillinger og afgørelser. Der var også forretningsområdet Indsats, som for den skattemæssige del var et complianceforretningsområde, som både rakte ud mod borgere og virksomheder, men også rakte ud mod nogle af de processer, som de havde i forhold til skatteindbetalinger og udbetalinger, herunder fx moms.

Forespurgt, om der var en egentlig risikomonitoreringsenhed, forklarede vidnet, at sådan en var der ikke, men det blev en del af ministerens handlingsplan "SKAT ud af krisen".

Forespurgt, hvordan vidnet håndterede SIR-rapporter og i særdeleshed kritiske SIR-rapporter i forhold til et risikobillede, forklarede vidnet, at han tænker, at de allerede har været lidt igennem det. Det var jo toleddet forstået på den måde, at der var et økonomiområde, som havde ansvaret for og var hovedindgangen for alle revisionsrapporter, dvs. ikke kun SIR-rapporter, men også Rigsrevisionens rapporter, og det var dem, der arbejdede med dem og havde koordineringsopgaver og indstillingsarbejdet i forhold til kvartalsopfølgninger osv. På den måde var der ligesom

en compliancegren i forhold til revisionsarbejdet, men det, der efterfølgende stod klart, var, at det jo ikke var tilstrækkeligt. Der skulle derfor ske noget mere, hvilket så også skete.

Risikolog

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med indholdet af risikologger, forklarede vidnet, at han vidste, de eksisterede, men også dette var noget, som var forankret i de enkelte forretningsområder, og som var en del af deres arbejdsområde og styringsredskab. På de kvartalsmæssige møder, hvor de fulgte op på forskellige kvalitets- og produktionsmæssige mål i de enkelte forretningsområder, tænker han, at det ville være naturligt, at en forretningsområdedirektør eller dennes underdirektør bragte det op, hvis der var et eller andet sted, hvor der var nogle risikologger, som fx viste noget mærkeligt, som vidnet skulle orienteres om, så han kendte til det, eller hvis det gav anledning til nogle systemmæssige eller økonomimæssige problemstillinger, der skulle tages hånd om eventuelt i samarbejde med Økonomi. Hvis der så var anledning til, at man skulle flytte ressourcer på tværs af organisationen, foregik det på et direktionsmøde.

Forespurgt, om der således ikke var nogen systematiseret anvendelse af SIR-rapporter i forhold til risikologger, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

4. februar 2015 – annullering af risikopolitikken

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Indstilling:*
> *Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel."*

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i denne beslutning om at afvikle den gamle risikopolitik, forklarede vidnet, at han var involveret, fordi han sad i direktionen, og indstillingen ramte direktionen.

Forespurgt, om departementet var inde over beslutningen, forklarede vidnet, at det ville være sandsynligt, men han kan ikke svare ja eller nej. Forespurgt, om det er udtryk for, at han ikke husker det, forklarede vidnet, at han umiddelbart vil tro, at det blev drøftet med departementet, eftersom udviklingen af SKAT's styringsmodel var noget, der foregik i tæt samarbejde med departementet. Forespurgt, om det ikke er

noget, vidnet har erindring om, forklarede vidnet, at det har han ikke lige på stående fod.

Forespurgt, om det på daværende tidspunkt var vidnets vurdering, at de havde en effektiv risikostyring i SKAT, forklarede vidnet, at det er lidt svært at vide, om man svarer i nutid eller datid. Man kan vel sige, at på bagkant var den det ikke. Men på daværende tidspunkt var idéen, at der var et nyt princip for, hvordan SKAT's styringsmodel skulle se ud. Den var baseret på en streng af resultatkrav og møder og rapporteringer, som gik fra nederste led i organisationen og hele vejen op til direktionsniveau og ind i departementet. Tænkningen på dette tidspunkt var derfor, at bare fordi man annullerede risikopolitikken, var det ikke det samme, som at der ikke var et arbejde med at vurdere risiko. Det holdt bare flyttedag ind i en helt anden styringsmodel, som var baseret på nogle helt andre typer rapporteringer, på en helt anden mødestruktur og på disse turnusanalyser, som kørte ude i organisationen, og som i langt højere grad gik ned i materien, i forhold til hvilke risici der var rundt omkring i organisationen. Den foreholdte indstilling var således ikke udtryk for, at der ikke var nogen risikostyring. Sådan skal den ikke læses. Den skal læses på den måde, at den risikostyring og risikovurdering, som var i SKAT, var en integreret del af den styringsmodel, de havde i organisationen i samarbejde med departementet.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det gav en bedre risikostyring end det oprindelige dokument fra 2010, eller at det gav en ringere og i nogen grad mere specifikt fokuseret risikostyring, i og med at det var konkrete målpunkter, man fokuserede på, forklarede vidnet, at det på daværende tidspunkt i hvert fald var hans opfattelse, at de var enige om, at den styringsmodel, de havde indført i forhold til departementet, skulle være grundlag for deres styring af både økonomi og risiko, og derfor gav det god mening at sige, at hele risikovurderingen og risikostyringen skulle være en del af den. Det kan han derfor ikke se noget forkert i.

Deloittes turnusanalyse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1469-1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet, afsnit 4.3 "Kontrolmiljø, risikobillede og fejl"):

> *"4.3.3. Hvor er de væsentligste gaps?*
>
> *Den gældende måde at arbejde på lever på en række områder ikke op til det overordnede målbillede om en entydig governancestruktur og om et stærkt kontrolmiljø og en effektiv risikostyring.*

Ved at sammenligne de krav, målbilledet stiller, med den nuværende situation har Deloitte identificeret følgende væsentlige gaps:

…

- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."

Forespurgt, om vidnet blev bekendt med denne rapport, da den kom, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet var enig i analysen på dette punkt, forklarede vidnet, at han var enig i rapportens konklusioner. Det var en ganske udmærket rapport.

Foreholdt, at direktionen i januar 2015 fik indstillingen om annullering af den gamle risikopolitik, og forespurgt, om vidnet var enig i Deloittes konstatering af, at der manglede en risiko- og kontrolpolitik, forklarede vidnet, at som nævnt tidligere var det, at man annullerede den gamle risikopolitik, ikke det samme, som at man ikke havde en risikopolitik. Pointen var, at man flyttede det ind i den styringsmodel, som man arbejdede med på daværende tidspunkt. Det foreholdte var et ganske udmærket input til, at der i den styringsmodel skulle arbejdes med risiko og kontrol.

Foreholdt, at Deloitte skrev, at der på dette tidspunkt manglede "en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici", og forespurgt, om vidnet var enig i dette, bekræftede vidnet dette. Som nævnt var det en udmærket rapport.

Forespurgt, om ikke det var forkert at afvikle den gamle politik, når man ikke havde det nye setup på plads endnu, forklarede vidnet, at det var det ikke. Pointen var jo, at man ikke annullerede selve risikopolitikken. Den holdt bare flyttedag ind i den nye styringsmodel. Det, som rapporten her ganske udmærket pegede på, var, at også i den nye styringsmodel var der behov for at arbejde endnu mere med at definere risikotolerance og risikorespons osv. Han synes, at det gav god mening.

Vidnet henviste til ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'), hvoraf fremgår bl.a.:

"Løsning:
I vedlagte notat beskrives hvordan risikoledelsen er en integreret del af SKATs styringsmodel."

Vidnet forklarede, at det således var det, der var gældende.

Vidnet henviste endvidere til ekstraktens side 6045 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT') og forklarede, at hans pointe fra tidligere var, at teksten i notatets afsnit "Organisering af intern kvalitetssikring" brugte nøjagtig den samme formulering som dokumentet fra 2013 (ekstraktens side 6030), i forhold til hvad den enkelte forretningsdirektør havde ansvar for. Sammenlignet med papiret fra 2013 var der kun sket en enkelt lille præcisering i notatets afsnit, hvor det fremgår, at det var "det endelige og overordnede ansvar".

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på, at der var en formodet svindel vedrørende udbytterefusion, forklarede vidnet, at det var den 7. august 2015, hvilket også fremgår af bilagene.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet, forklarede vidnet, at han har forsøgt at stykke det lidt sammen gennem undersøgelseskommissionens dokumenter, men han har jo ikke adgang til kalendere eller andet fra perioden. Derfor bliver det lidt i overordnede termer. Som han erindrer det, fik han det at vide den 7. august 2015, og selv om han ikke er 100 % sikker på, hvordan det skete, mener han, at det var ved et telefonopkald. Det var muligvis den daværende direktør for Kundeservice, Jonatan Schloss, som gav ham besked om, at der var et problem med udbytterefusioner. Som han erindrer det, var beskeden på det tidspunkt sådan set bare, at man ikke rigtig havde nogen idé om, hvor stort et problem det var, men kun at det så ud til, at det handlede om en hel del penge, og at der muligvis var tale om, at der var begået svig af en eller anden kaliber. Der var derimod ikke nogen, der på dette tidspunkt havde overblik over hvem og hvordan og alt sådan noget. Men man var selvfølgelig i gang med at prøve at finde ud af, hvad der var op og ned omkring det, og det ville han blive orienteret yderligere om.

Vidnet blev foreholdt, at Jonatan Schloss den 22. januar 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hans erindring var, at han, umiddelbart efter han blev orienteret, sendte en sms til vidnet, hvor han spurgte, om vidnet havde hørt om det, og at han ikke erindrede at have fået svar på den pågældende sms. Vidnet forklarede hertil, at det ved han ikke. Han har ikke sine sms'er fra dengang.

Forespurgt, hvad vidnet selv gjorde, da han blev orienteret, forklarede vidnet, at han selvfølgelig sikrede, at der var nogen, der prøvede at finde ud af, hvad der var op og ned i den pågældende sag. Nu kan han ikke lige huske datoerne fuldstændig nøjagtigt, men det stod hurtigt klart, at der var brug for en ret grundig granskning af området. På det tidspunkt lå det allerede ovre i forretningsområdet Indsats hos underdirektøren for Særlig Kontrol, og derfor talte vidnet i de dage en hel del med den daværende direktør for Indsats om, hvordan man fik tilrettelagt det og fik afdækket, hvad problemet bestod i, og hvad de skulle foretage sig. Det omfattede også, hvordan de skulle forholde sig til det, og hvem der skulle involveres i det, hvis der var tale om, at nogen havde begået svindel af en eller anden kaliber, fordi det i så fald ville blive en politisag. Som han umiddelbart erindrer det, aftalte han, at den daværende direktør for Indsats, Jim Sørensen, fik ansvaret for sammen med sine medarbejdere at prøve at finde ud af, hvad det handlede om, og få afdækket og dokumenteret, hvad svindlen i givet fald gik ud på. Man skal huske på, at der på daværende tidspunkt var en lang periode, hvor de opererede med den formodning, at der var udbetalt på falske vilkår. Det var på det tidspunkt direktøren for Indsats, Jim Sørensen, som havde dialogen med SØIK om, hvad der skulle til, for at man kunne indgive en anmeldelse, således at der kunne indledes en egentlig efterforskning af den kriminelle del af det. Vidnets eget fokus var primært på, at hvis dette var en stor sag, hvilket den viste sig at være, og den voksede jo også ganske gevaldigt, var der selvfølgelig en underretningspligt over mod departementet og i sidste ende ministeren og Folketinget om, at der her var noget, der var helt galt.

Forespurgt, hvornår departementet blev orienteret om sagen, forklarede vidnet, at der jo er et papirspor, som han tænker man vender tilbage til senere i afhøringen, men qua det indledende spørgsmål fra kommissionsformanden havde han i sin periode som direktør for SKAT jo jævnligt samtaler med departementschefen, og det ville være usandsynligt, hvis vidnet ikke på et eller andet tidspunkt i den første del af perioden nævnte for ham, at der var et eller andet, der så ud til at være meget mærkeligt. Foreholdt, at vidnet brugte ordet "usandsynligt", og forespurgt, om vidnet kan beskrive mere præcist, hvad han husker om forløbet, forklarede vidnet, at nu indledte kommissionsformanden meget fint med at sige, at man ikke måtte sige usandheder, og derfor holder han sig også til det, han rent faktisk kan huske. I ugen eller perioden frem mod at de afleverede orienteringen til ministeren omkring den 21. august 2015 – han husker ikke den præcise dato – havde han naturligvis orienteret departementschefen om, at der var et kæmpe issue, og at de var i gang med at finde ud af, hvad der var op og ned, Han kunne imidlertid først orientere departementschefen konkret om det på det tidspunkt, hvor han selv var klar over det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at som vidnet erindrer det, orienterede han ikke departementschefen i umiddelbar forlængelse af, at han selv den 7. august 2015

blev orienteret om den mulige svindel, forklarede vidnet, at han i dag ikke kan skelne mellem disse dage. Hans normale arbejdsform ville være, at han ville orientere, når han kunne sige et eller andet, der havde bare nogenlunde fornuft i sig. Som han husker det, var det i starten noget med, at det var et meget stort beløb, og at det var formodet svindel. Det var sådan cirka det. Hvis han skal prøve at sige, hvordan han kan have tænkt på det pågældende tidspunkt, vil han mene, at dét ikke var nok til at orientere.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at det lyder, som om vidnet ikke kan huske, hvornår han præcist orienterede, forklarede vidnet, at hans normale arbejdsform ville være, at han inden for nogle dage eller i ugen efter den 7. august 2015 på et tidspunkt ville synes, at nu var det ved at være tid til at advare departementet om, at der var en sag, og at han ikke helt præcist vidste, hvad den handlede om, men at han selv var i gang med at prøve at finde ud af, hvad der var op og ned.

Udbetalingsstoppet

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var involveret i beslutningen om at stoppe for sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at man havde stoppet for sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at han vil tro, at det var der omkring den 7.-8. august 2015. Han tænker, det var en del af den orientering, han fik den 7. august 2015.

Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat

Foreholdt, at der kom to bølger af anmeldelser, hvoraf den første kom fra en dansk advokat i begyndelsen af juni 2015, og forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev orienteret om, at der havde været denne henvendelse, forklarede vidnet, at det fulgte med i hele det forløb, der kom efter den 7. august 2015, hvor han hørte om det første gang. Han ved ikke præcis hvornår, men en del af den orientering, han modtog i begyndelsen, var, at der havde været nogle henvendelser om, at der var formodet svindel, og at man havde behandlet det hen over sommeren 2015. Men han kan godt supplere med, at sådan noget med oplysninger om konkrete personer og virksomheder og om anmeldelser og skatteforhold osv. ikke var noget, som tilflød direktøren for SKAT i tide og utide, hvilket var fint nok, idet det var noget, nogle fagpersoner skulle se på og forholde sig til. Retssikkerhedsmæssigt var det også fint, at virksomheders og personers anmeldelser og skatteoplysninger ikke sejlede rundt i organisationen.

Han må derfor sige, at nogle af de dokumenter – fx med virksomhedsnavne osv. – der er præsenteret i undersøgelseskommissionens ekstrakt, har han ikke set tidligere.

Forespurgt, om vidnet med "nogle af de dokumenter", som han først har set i forbindelse med forberedelsen til afhøringen, henviser til henvendelserne fra advokaten i juni 2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet heller ikke så henvendelserne fra Her Majesty's Revenue and Customs, som kom senere, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet således ikke modtog nogen originale dokumenter på dette tidspunkt, bekræftede vidnet dette.

KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN

20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen

Foreholdt, at der skete en forelæggelse for vidnet den 21. august 2015 og en ministerorientering den 24. august 2015, og at der forud for dette blev udarbejdet en VIP-orientering, og forespurgt, hvordan vidnets dialog med departementet var i tilknytning til orienteringsforløbet, forklarede vidnet, at så vidt han lige kan huske, skrev han et eller andet med, at han skulle have den pågældende VIP-orientering, fordi han skulle i departementet. Det er der vist også en e-mailkorrespondance, som understøtter. Det var udtryk for, at han skulle orientere departementschefen om, hvad de på dette tidspunkt vidste om den pågældende sag, fordi de – efter deres egen opfattelse i hvert fald – ikke kunne vente længere. De var nødt til at få orienteret ministeren og Folketinget, og de ville rigtig gerne indgive en anmeldelse til SØIK, så der kunne komme en egentlig efterforskning i gang omkring sagen. Han har dog ikke sin kalender, så han ved ikke, hvornår han var til mødet.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at undersøgelseskommissionens materiale viser, at der var en forelæggelse for vidnet den 21. august 2015, forklarede vidnet, at han tænker, at det var den 21. august 2015, at han var til møde med departementschefen. Vidnet skulle derfor bruge VIP-orienteringen for at kunne give en fyldestgørende orientering af departementschefen og i den forbindelse også aftale, hvordan de fik orienteret ministeren og Folketinget.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det således var departementschefen og ikke ministeren, vidnet på dette tidspunkt var i dialog med, forklarede vidnet, at han i sin tid som direktør for SKAT stort set ikke talte med nogen skatteministre. Det var simpelthen ikke arbejdsdelingen. Den måde, det fungerede på, var, at departementet havde ansvaret for at tage sig af ministeren, og skattedirektøren havde ansvaret for at tage sig af SKAT. Al kommunikation med ministeren gik derfor gennem departementet.

Foreholdt, at forskellige personer har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der den 20. august 2015 blev indkaldt til et møde, der blev afholdt, inden vidnet skulle i departementet, og forespurgt, hvilke drøftelser der var på dette møde om, hvordan det kunne ske, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på. Han tænker, at han nok var mest optaget af, at de havde en ministerorienteringssag og en anmeldelse til SØIK, som de skulle have styr på. Han havde jo ikke været involveret i overvejelserne hen over sommerferien – hvilket han heller ikke skulle – og fordi han først blev orienteret efter udbetalingsstoppet, var hans udgangspunkt, at underdirektøren for Særlig Kontrol, Anne Munksgaard, havde gjort det, der var nødvendigt for at finde ud af, om man kunne identificere de modtagne anmeldelser og vurdere, om der var tale om svindel af et sådant omfang, at man var nødt til at lukke for hele sagsbehandlingen af udbytterefusion, hvilket jo var et ret alvorligt skridt. Han tænker derfor, at han på daværende tidspunkt nok var mere optaget af, hvad der var sket, snarere end hvordan det var sket.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 25 for den 3. september 2019 side 59 (Anne Munksgaards forklaring):

> *"Jesper Rønnow Simonsen var lidt hård i tonen, da han spurgte, hvem der havde fulgt op på revisionsrapporterne. Forespurgt, hvem der havde disse drøftelser, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen spurgte Jens Sørensen og Kundeservice, altså Jonatan Schloss og Susanne Thorhauge. Hun husker mest Susanne Thorhauge, fordi det var hende, der havde fingeren på pulsen, og dermed var det hende, der besvarede Jesper Rønnow Simonsens spørgsmål."*

Forespurgt, om vidnet erindrer, at der på dette tidspunkt var fokus på revisionsrapporterne og den manglede opfølgning, forklarede vidnet, at han tænker, at det virker rigtigt nok.

Det fremadrettede arbejde

Foreholdt, at departementschefen blev orienteret om sagen den 21. august 2015, og at skatteministeren blev orienteret den 24. august 2015, og forespurgt, hvilke drøftelser vidnet i denne periode havde med Jens Sørensen og andre om de fremadrettede tiltag på området, forklarede vidnet, at i lige netop denne periode, hvor der var sket en orientering af ministeren og af Skatteudvalget, og det ligesom var kommet ud i det offentlige, var de nok mest optaget af, hvordan de fik forklaret det udadtil. Dvs. hvad det overhovedet var for noget, og hvad det handlede om, og så særligt det med, hvad de umiddelbare reaktioner var, nemlig at det var anmeldt til SØIK, og at der blev indledt en kriminel efterforskning af sagen. I den første periode var det dét, der var absolut mest i fokus, for udbetalingen af udbytterefusion var jo lukket. Der var

selvfølgelig et arbejde – i samarbejde med SØIK – med at finde ud af, hvor stor den formodede svindel var, og hvilken dokumentation, der var for det. På dette tidspunkt diskuterede de ikke spørgsmålet om at genoptage udbytterefusionsudbetalingerne. Det handlede mere om, at der var en katastrofe, og hvordan de fik den løftet videre til det politiske niveau og ud i offentligheden. Samtidig skulle der sættes en efterforskning i gang, og så måtte det andet ligesom komme bagefter.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, hvordan vidnet var involveret i udarbejdelsen af denne forelæggelse, forklarede vidnet, at han selvfølgelig var involveret i det, idet han skulle parafere forelæggelser, der gik til ministeren. Det indebar, at han selv skulle synes, at han forstod, hvad der stod i det pågældende notat – også fordi hvis der var spørgsmål til det fra ministeren, så spurgte ministeren departementschefen, og så spurgte departementschefen vidnet. Derfor skulle vidnet kunne svare på, hvad der stod i forelæggelsen, og derfor læste han den igennem mange gange, inden den blev sendt over.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', notat "Mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT"):

> *"Baggrund for anmeldelsen til SØIK*
>
> …
>
> *SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang.*
>
> *Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den 20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."*

Forespurgt, hvorfor det først var den 11. august 2015, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet, forklarede vidnet, at han ikke ved, om den dato lige præcis var den rigtige. Men igen var han ikke selv involveret i denne del af undersøgelsen af, om de konkrete anmeldelser, navne, virksomheder, konstruktioner osv. så rigtige eller forkerte ud. Som nævnt så han ikke henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august 2015, så hans udgangspunkt var her, at underdirektøren for Særlig Kontrol og indsatsdirektøren havde styr på, hvilke datoer der var hvad.

Vidnet blev foreholdt, at udbetalingerne blev stoppet den 6. august 2015.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1872 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen):

"06.08.2016 mail fra UK med oplysninger om 184 navngivne selskaber…"

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man faktisk havde informationerne allerede fra den 6. august 2015, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at forelæggelsen var retvisende, når han læser den i dag, forklarede vidnet, at det synes han umiddelbart er lidt svært at svare på. Det kommer an på, om det var e-mailen fra den 6. august 2015, eller om der også var en e-mail fra den 11. august 2015 fra de engelske myndigheder. Foreholdt, at der også var en senere henvendelse, forklarede vidnet, at det kommer an på, om det var den første eller den anden, der fik dem til at stoppe udbetalingerne den 6. august 2015. Det foreholdte var den første henvendelse.

Foreholdt, at den første henvendelse faktisk kom i slutningen af juli 2015, men at der den 6. august 2015 tilgik oplysninger under hånden, som så kom officielt den 11. august 2015, forklarede vidnet, at man i hvert fald kan sige, at forløbet henover sommeren jo var, at de, der sad med det pågældende område – herunder Særlig Kontrol, som reelt trådte ind som en complianceenhed i forhold til det med anmeldelser – vurderede, om de oplysninger, de havde på det pågældende tidspunkt, var tilstrækkelige, til at man stoppede udbetalingerne den 6. august 2015. Som han nævnte tidligere, var der på dette tidspunkt rigtig mange ubekendte, men der var så altså nok til, at man traf beslutning om at stoppe udbetalingerne af udbytterefusion den 6. august 2015. I hele perioden efter den 6. august 2015 var der mange ting, der var uafklarede i forhold til hvor stort et omfang det antog, og hvad der præcist var foregået osv. Han synes, det er lidt svært at forholde sig til, om der skulle stå den 6. eller 11. august 2015 i forelæggelsen.

Udspørgeren præciserede, at der kom en uofficiel henvendelse den 6. august 2015, og at den formelle henvendelse derpå kom den 10. august 2015, dvs. ikke den 11. august 2015 som tidligere foreholdt.

24. august 2015 – korrespondance om opfølgningen på kildeskattelovens § 69 B

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1749 (2015-08-24 (3) - E-mail fra Jesper Rønnow Simonsen med forespørgsel om tiltag på udbytteområdet, Jesper Rønnow Simonsens e-mail af 24. august 2015 til Jonatan Schloss og Richard Hanlov):

> *"Se vedhæftede markeringer i betænkningen her. Hvilke procestiltag blev der gjort i forlængelse af lovens vedtagelse?"*

Forespurgt, om vidnet forud for forløbet i august 2015 var bekendt med den lov, han henviste til, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt til anledningen til den pågældende e-mail forklarede vidnet, at de nu havde overstået det første hug. Departementet, ministeren og Skatteudvalget var blevet orienteret, og det var ude i offentligheden. Det stod på daværende tidspunkt rimelig klart, at det nok ikke var gjort med det, og at der formentlig ville komme forskellige typer af undersøgelser efterfølgende, hvilket undersøgelseskommissionen jo også er en del af. Derfor havde han på det tidspunkt nogle drøftelser med direktøren for HR og Stab om, at det formentlig ville kaste forskellige typer af undersøgelser af sig. I den forbindelse gjorde direktøren for HR og Stab vidnet opmærksom på, at der – ud over SIR-rapporterne, som de på det tidspunkt udmærket vidste eksisterede – tilbage i 2012 også havde været en lovproces omkring området, som netop indeholdt nogle elementer i forhold til udbytterefusion. Før de nu endte i, at der skulle laves alle mulige undersøgelser, var vidnet derfor selvfølgelig interesseret i at begynde at finde ud af, hvordan forløbet egentlig havde været, hvis man gik lidt længere tilbage i tiden, altså også før han selv begyndte i SKAT.

Forespurgt, om Jonatan Schloss og Richard Hanlov fik e-mailen, fordi Winnie Jensen havde tilkendegivet, at det var deres ansvar, forklarede vidnet, at det var det jo, for i 2012 i den gamle organisation lå opfølgningen på lovændringer og implementeringen af nye paragraffer i den del, der i den nye organisation senere blev til Kundeservice. I 2012 havde de været på vej ind i en ny organisation, og det fremgik, at man i lovprocessen havde haft en arbejdsgruppe, hvor han vil tro, at der havde været repræsentanter fra SKAT og fra departementet, og hvor man havde gjort sig nogle forskellige overvejelser omkring dette med udbytterefusion. Derfor var vidnet lidt

interesseret i at finde ud af, hvordan man efterfølgende havde implementeret nogle af arbejdsgruppens overvejelser i IT-systemerne og i forskellige typer af processer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1767-1768 (2015-08-24 (5) - E-mailkorrespondance mellem bl.a. Susanne Thorhauge og Richard Hanlov om besvarelsen af Jesper Rønnow Simonsens e-mail, Susanne Thorhauges e-mail af 25. august 2015 til Richard Hanlov og Jonatan Schloss med kopi til Jan Muff Hansen og Jeanette Nielsen):

> *"Kildeskattelovens §69 B er ikke systemunderstøttet, og vedtagelsen gav derfor ikke i sig selv anledning til ændrede processer vedr. systemerne. §69 B retter sig mod den manuelle sagsbehandling af refusionsanmodninger i Høje Taastrup. Jeg ved ikke, i hvilket omfang og hvordan den nye hjemmel er udmeldt til den relevante enhed. Vi vil undersøge hos Jura, om den blev indarbejdet i den juridiske vejledning og/eller evt. indgik i en efterfølgende instruktionsrunde."*

Forespurgt, om det var en oplysning, vidnet modtog, forklarede vidnet, at han har set på de dokumenthenvisninger, som er blevet fremsendt som en del af undersøgelseskommissionens spørgeramme, og han kan konstatere, at der var en masse e-mailudveksling som følge af hans egen e-mail (ekstraktens side 1749), hvilket måske ikke er videre mærkeligt, men han har faktisk ikke kunnet se, at den kom retur til ham. Forespurgt, om vidnet fik det besvaret mundtligt eller på anden vis, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. I øvrigt behøvede han på det tidspunkt ikke rigtig at vente på svaret, eftersom der gik en række forskellige undersøgelser i gang, heriblandt Intern Revision, Borger- og retssikkerhedschefen, Rigsrevisionen og sidenhen også Kammeradvokaten og andre undersøgelser. For hans vedkommende handlede det på dette tidspunkt derfor primært om, at han var blevet opmærksom på, at der havde været et arbejde omkring noget lovgivning og en betænkning, som havde betydning for området, og at han ville vide, hvad man egentlig havde gjort med det. Det ville have været fint, hvis han havde fået et fornuftigt svar retur på det, men på et eller andet tidspunkt blev det egentlig lidt irrelevant at vente på det svar, eftersom der gik alle mulige andre undersøgelser i gang, hvori denne betænkning indgik.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5823 (2015-08-25 (5) - E-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsen vedr. procesejerrollen, Winnie Jensens e-mail af 25. august 2015 til Jesper Rønnow Simonsen):

> *"Vedr susannes bemærkninger om jura - så har det aldrig været jura der Implementerede eller meldte ud om nye processer - heller ikke i den juridiske vejledning - jura melder ud, at der er nye regler og hvordan de skal forstås, men ikke hvordan*

de skal anvendes i det daglige arbejde. Arbejdsbeskrivelser og procestilrettelæggelse er ikke en del af lovfortolkningsopgaven.
Med til det at være procesejer hører den opgave at sikre at både itunderstøttede og manuelle processer efterlever lovens krav. Når medarbejdere fra det gamle Borger og virksomhed deltog i lovgrupperne var det for at sikre begge dele."

Forespurgt, om vidnet delte denne opfattelse af, hvordan arbejdsfordelingen var mellem Winnie Jensens eget område og Borger og Virksomhed, forklarede vidnet, at han umiddelbart synes, at det var en fornuftig tilbagemelding.

Forespurgt, om det også var vidnets opfattelse, at Borger og Virksomhed havde de ressourcer, der skulle til for at løfte opgaven, eller om der var udfordringer med dette, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen mening om, idet det var før hans tid. Borger og Virksomhed var en del af den gamle organisation. Foreholdt, at det var det, der efterfølgende hed Kundeservice, og forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at ansvaret for alle processer – dvs. både de manuelle og de IT-understøttede – lå hos Richard Hanlov og Jonatan Schloss, forklarede vidnet, at der skulle være en eller anden hovedindgang for implementeringen af lovændringer, og der deler han fuldstændig Winnie Jensens opfattelse af, at den hovedindgang lå i Kundeservice og de respektive underdirektørområder, der lå der. En del af det var også, at man så på, om man IT-understøttede og havde de manuelle processer, der kunne leve op til det, der var lovens krav og intention. Men i procesejerbegrebet lå ikke nødvendigvis selve den konkrete implementering. Den ville i givet fald ligge hos den, der havde ansvaret for den pågældende del af processen i SKAT. Hvis det fx krævede nogle systemmæssige ændringer i et regnskabssystem et sted, var det procesejerens opgave at gøre opmærksom på, at det var sådan, det forholdt sig. Dvs. at der skulle laves nogle systemændringer. Derefter ville det så være en del af det forretningsområde, der havde den konkrete proces, som skulle implementere den pågældende IT-ændring inden for de økonomiske ressourcer, de havde til dette.

Forespurgt, hvem der efter vidnets opfattelse havde procesansvaret for udbytteadministrationens processer, herunder navnlig de manuelle processer, forklarede vidnet, at i hans verden var det den, der havde den pågældende opgave i sit forretningsområde, og det var jo så placeret i Inddrivelse. Forespurgt, om man således i Inddrivelse havde det fulde ansvar for de manuelle processer, forklarede vidnet, at de jo ligesom sad med dem.

HJEMSENDELSERNE I SKAT

Forespurgt, hvad der gjorde, at Richard Hanlov blev sendt hjem, forklarede vidnet, at når man har tjenestemænd, er det jo en del af hele tjenestemandssystemet, at hvis

man mener, at der er foregået noget, som potentielt kan have ansættelsesmæssige konsekvenser for dem, er de beskyttet af det tjenstlige forhør, hvilket er rigtig udmærket. Det betyder bare også, at når man har nogle situationer, hvor man tænker, at der umiddelbart er noget, der ikke er, som det skal være – fx at nogen ikke har fulgt op på noget, de skulle følge op på – så er tjenestemandsinstituttet indrettet på den måde, at det skal afgøres ved et tjenstligt forhør. Her var vidnets umiddelbare opfattelse, at det hørte med til procesejerskabet – både i den gamle og i den nye organisation – at man skulle være opmærksomme på, at der her var noget lovgivning, som satte fokus på udbytteområdet, og sidenhen at det også var sådan, at det tværgående procesejerskab var en del af opsamlingen på SIR-rapporten. Derfor mente han, at det var rimeligt at prøve at finde ud af, om der var et ansvar at gøre gældende, i forhold til at man som procesejer i SKAT ikke havde opfyldt sine opgaver.

Forespurgt, hvorfor det så var Richard Hanlov, der skulle undersøges, og ikke Susanne Thorhauge, som beskæftigede sig med området, og Jonatan Schloss, som var ansvarlig direktør for området, forklarede vidnet, at det var hans beslutning. Han syntes ikke, Jonatan Schloss på daværende tidspunkt havde været længe nok i SKAT; i 2015 var han jo forholdsvis ny, og vidnet syntes, at der var nogle processer, som rakte længere bagud i tid. Det var jo så Richard Hanlov, der havde været den gennemgående figur fra den gamle og ind i den nye organisation i forhold til procesejerskabet, også på dette område. Derfor var det vidnets beslutning at hjemsende Richard Hanlov på det grundlag, således at der kunne foretages en nærmere undersøgelse af det. Samtidig var det også vidnets beslutning ikke at sende yderligere hjem.

Foreholdt, at beslutningen om "ikke at sende yderligere hjem" således omfattede den, der konkret var involveret i udbytteprocesserne, mens det i Jens Sørensens søjle var hele linjen ned, der blev sendt hjem, og forespurgt, hvorfor det samme ikke skulle ske i procesejersporet, forklarede vidnet, at det skulle det ikke, fordi han mente, at der ikke var tvivl om, at hovedansvaret for udbytterefusionsområdet lå i forretningsområdet Inddrivelse, men at der også var en aktie i forhold til procesejerskabet, som lå i Kundeservice. Hans umiddelbare opfattelse var derfor, at ledelsesstrengen på udbytterefusionsområdet ikke havde levet op til deres ansvar og opgaver, og det ville han gerne have undersøgt nærmere, eftersom der også var tjenestemænd i den ledelsesstreng. Han var derimod lidt mere i tvivl på procesejersporet, og derfor blev det dér kun Richard Hanlov. Forespurgt, hvorfor den person, der refererede til Richard Hanlov, og som sad med området, ikke blev sendt hjem, forklarede vidnet, at det bare var hans beslutning. Han mente, at det var det afmålte at gøre i en i forvejen ekstremt presset situation.

Forespurgt, om vidnet overvejede betydningen af sit eget ansvar som øverste direktør i SKAT, forklarede vidnet, at det gør man vel altid.

Vidnet blev foreholdt, at man kunne gøre det synspunkt gældende, at vidnet havde siddet SIR-rapporter overhørig, og at han derfor måske var inhabil i forhold til at vurdere dette. Vidnet blev endvidere foreholdt, at man kunne sige, at det var ham, der ultimativt havde ledelsesansvaret på et område, hvor SIR-rapporten havde vist, at der var problemer i forhold til refusionsdelen. Vidnet forklarede hertil, at der under afhøringen er gennemgået et antal direktionsmøder, hvor de havde SIR-rapporten fremme, og hvor det klart fremgik, at der var sket en delegering af ansvaret for at følge op på rapporten. Der var lavet opfølgningsprocesser og kvartalsafrapporteringer til direktionen, hvor der gentagne gange var lejlighed til at sige, hvis man var uenig i, at man havde opgaven med at følge op på den pågældende SIR-rapport. For så vidt angår SIR-rapporten mener han derfor simpelthen ikke, at han ikke levede op til de krav, der kunne stilles til ham som leder af direktionen. Der kom en revisionsrapport ind, og de sørgede for, at den blev placeret et sted i organisationen, hvor der var nogen, der havde ansvaret for at arbejde med at samle op på de anbefalinger, der var i rapporten. Det var vidnets opgave at sørge for, at det skete, og at der var et system, som også leverede status den anden vej og sikrede, at de i direktionen var orienteret om fremdriften i forhold til rapporten. På bagkant kan man så sige, at det ikke var nok. Der skulle være gjort mere, der skulle være sat ressourcer af, der skulle være investeret i IT, og der skulle være gjort alt muligt. Han skal være den første til at beklage, at man kunne have truffet alle mulige andre beslutninger, og i den bedste af alle verdener kunne man have forhindret, at der overhovedet blev begået svindel af nogle internationale finansmænd. Men i forhold til det forløb, der faktisk var, så kom de pågældende revisionsrapporter – som i øvrigt handlede om noget andet end dér, hvor der rent faktisk blev svindlet – og der var løbende opfølgning på dem. Der blev sat turnusanalyser i gang af hele betalings- og regnskabsområdet, og når han i dag genlæser Deloittes turnusanalyse, synes han, det er interessant, at ordet udbytterefusion stort set ikke var nævnt i den rapport, selv om man fuldstændig kulegravede hele betalings- og regnskabsområdet, og selv om både departementet og Intern Revision sad med i styregruppen. Han synes derfor, at de gjorde, hvad de kunne undervejs, og levede op til det, der var processen og procesansvaret og den beslutningsproces og det beslutningshierarki, der var i organisationen på det pågældende tidspunkt. Men når man ser tilbage her 4-5 år efter, kunne man selvfølgelig have gjort noget mere.

Foreholdt, at opfølgningen og oplysningerne herom til ledelsen ikke viste, at der var igangsat initiativer, som sikrede, at refusionsproblemstillingen faktisk blev løst, og forespurgt, om ikke vidnet er enig i, at man som delegerende person stadig har det ultimative ansvar, forklarede vidnet, at der i begyndelsen af afhøringen blev læst op fra hans stillingsbeskrivelse, og der står det jo rigtig fint, nemlig at han havde det overordnede ansvar for alt, hvad der skete i en organisation på 6.000 mennesker, og samtlige IT-systemer og mærkelige pressehistorier osv.

SIR'S 2015-RAPPORT

Forespurgt, hvordan og i hvilket omfang vidnet var involveret i udarbejdelsen af SIR's rapport af 24. september 2015, forklarede vidnet, at den var han sådan set ikke involveret i. Det var jo Intern Revision, som ledte rapporten, og den var baseret på en lang række forskellige undersøgelser, som de var ude at lave i de forretningsområder, som var involveret. Sideløbende med at Intern Revision arbejdede med deres rapport, blev der også arbejdet på handlingsplanen "SKAT ud af krisen", hvilket vidnet var involveret i på det pågældende tidspunkt. Han mener ikke, at han talte med Kurt Wagner undervejs vedrørende udarbejdelsen af SIR's rapport. Han havde en enkelt ordveksling med Kurt Wagner om det med ansvar, fordi han ikke helt var enig i Kurt Wagners konklusion i rapporten, men ellers var det jo fuldt og helt Intern Revisions rapport. Forespurgt, om vidnet fik anledning til at kommentere rapporten, inden den blev afsluttet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, men han fik anledning til at tale med revisionschefen om det afsnit, som handlede om ansvar, fordi vidnet var uenig i den konklusion, Kurt Wagner kom med.

Forespurgt, om vidnet ved, hvordan departementet var involveret i rapportens udarbejdelse i forhold til Intern Revision, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på.

Forespurgt, hvilke reaktioner Intern Revisions rapport gav vidnet anledning til, forklarede vidnet, at som nævnt var der samtidig med Intern Revisions arbejde et sideløbende arbejde i gang med at finde ud af, hvad handlingsplanen "SKAT ud af krisen" skulle handle om. Det var ligesom to parallelle spor. Han var ikke som sådan involveret i en synkronitet mellem, hvad Intern Revision fandt på at skrive i deres rapport, og hvad der kom til at stå i ministerens handlingsplan "SKAT ud af krisen". På grund af al den virak og alle de ting, som fulgte i kølvandet på stoppet af udbytterefusion, var han mest optaget af, hvilke initiativer man kunne tage fremadrettet, som kunne indgå i ministerens handlingsplan, så man kunne undgå at havne i en lignende situation igen.

NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4538 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat') og foreholdt, at der blev nedsat en arbejdsgruppe, som i efteråret 2015 afgav en rapport om en ny kontrolstrategi.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4553 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat'):

"6. Ny Proces

Med mere en 40 000 refusionsanmodninger om året vurderes det hverken realistisk eller hensigtsmæssigt, at foretage egentlig kontrol i samtlige sager. Processen fremover vil derfor være en kombination af formel og materiel kontrol i modtagelsesfasen kombineret med en kontrol at sager, som er udvalgt ved hjælp af risikoparametre og væsentlighed (der gennemføres tillige stikprøvekontroller tilfældigt udvalgt, til at understøtte validiteten)."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4554 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat', afsnit 6.2 "Proces indhold"):

"Segmentering

Der vil fremover ske udsøgning blandt alle refusionsanmodninger, herunder vil der blive gennemført en segmentering og risikovurdering i forhold til væsentlighed og risiko.

…

Høj risiko: Omhandler refusionsanmodninger med beløb over 2 million kr. eller hvor refusionsprocenten er høj (22-27 %). …

Mellem risiko: I denne gruppe er anmodningerne opdelt i 4 parametergrupper. Der vil blive udvalgt et større antal til stikprøvevis kontrol.

Lav risiko: I denne gruppe, hvor der er tale om mindre beløb og lav refusionsprocent, vil der blive udvalgt anmodninger til stikprøvevis kontrol i et mindre omfang men udvalgt efter en statistisk repræsentativ metode."

Foreholdt, at arbejdsgruppens indstilling således var, at man inddelte refusionsanmodningerne i tre forskellige grupper, hvor man i den med høj risiko havde en intensiv prøvelse, mens intensiteten var lavere i grupperne med lavere risiko, og forespurgt, hvorfor man valgte denne segmentering og risikovurdering, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at man valgte den.

Vidnet blev foreholdt, at det er undersøgelseskommissionens forståelse baseret på gennemgangen af materialet, at den beskrevne kontrolstrategi blev anvendt på sagsbehandlingen af refusionsanmodninger – både dem, der var modtaget frem til udgangen af 2015, og dem, der blev modtaget efter januar 2016 – men at man aldrig fik den effektueret, og at der på et tidspunkt skete en ændring af beslutningen om tilret-

telæggelsen af sagsbehandlingen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, forklarede vidnet, at han fik samme indtryk, da han læste de dokumenter, undersøgelseskommissionen har refereret til.

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet, forklarede vidnet, at han ikke ved, om han decideret kan svare vedrørende forløbet, men han kan sige, at på den ene side var der selve svindelsagen, men på den anden side var der også nogle, som var berettiget til refusion af udbytteskat, og derfor var der også opmærksomhed på, hvordan man kunne få dette i gang igen. Det var ligesom det, der var dagsordenen, og det var der nedsat en arbejdsgruppe, der arbejdede med. På baggrund af de dokumentreferencer, som fremgår af den spørgeramme, han har modtaget fra undersøgelseskommissionen, har han kunnet se, at der helt frem til, at vidnet blev fritstillet, var forskellige forsøg på at lave nogle indstillinger, som beskrev, hvordan man kunne få gang i udbetalingen af udbytterefusioner ud fra en sådan segmenteringsstrategi, men han har også kunnet konstatere i nogle af dokumenterne, at det på et senere tidspunkt skiftede. Som man nok også kan se på nogle af hans egne paraferinger på nogle af dokumenterne helt frem til 2016, skrev han hver gang, at de ikke skulle gøre noget, før det var clearet med departementet.

Forespurgt, om vidnet havde dialog med departementet om forslagene, forklarede vidnet, at det havde han, fordi der jo var en interesse – også politisk – for alle dem, som kom i klemme, fordi de havde ret til at få refunderet deres udbytte. Derfor var der både fra departementet og fra den politiske forståelseskreds, som var en del af setuppet efter ministerens handlingsplan "SKAT ud af krisen" – og hvis møder vidnet nogle gange deltog i – efterspørgsel af, hvordan de igen kom i gang med området. Der var derfor dialog mellem SKAT og departementet, men også mellem ham selv og departementschefen om, hvilke strategier man kunne anvende for at komme i gang igen. Han kan imidlertid bare konstatere, at man endte et andet sted. Han kan se, at det sidste notat, han skrev under på, var 3 dage før, han blev fritstillet i august 2016.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var i direkte dialog med den politiske kreds, dvs. repræsentanter fra Skatteudvalget, forklarede vidnet, at det var ministeren, der var det. Når det var den politiske forståelseskreds, var det ministeren, der var involveret. Forespurgt, om vidnet så var med som ledende embedsmand fra SKAT, forklarede vidnet, at han deltog i nogle af møderne sammen med departementschefen for at svare på spørgsmål. Men det var et politisk forum og ikke et embedsmandsforum.

Forespurgt, om man med departementet i form af Jens Brøchner eller med den politiske forståelseskreds eller begge drøftede forsinkelser, hvis man skulle foretage den

fulde kontrol, og de retlige problemer, der var i forhold til det, forklarede vidnet, at det var det, der var problemet i hele sagen. Tidligere havde man jo åbenlyst for lidt kontrol og for lidt IT-understøttelse osv., og det gjorde, at man havnede i en situation, hvor kriminelle kunne suge penge ud af statskassen. Skulle man omvendt lave en fuld kontrol og i hver eneste sag sikre sig, at der ikke var noget galt, ville det derimod være nærmest en umulig opgave. Det var det, der var dilemmaet, og derfor var der disse overvejelser om en segmenteringsstrategi, men han er faktisk ikke klar over, hvordan det endte, hvis man i dag ser på, hvordan man håndterer udbytterefusion.

1. marts 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6631 (2016-03-01 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'behandling af anmodninger om refusion af udbytteskat'):

> *"Bemærkninger*
> *Kundeservice har sammen med Indsats udarbejdet vedlagte status for behandlingen af anmodninger om refusion af udbytteskat.*
>
> *Indstilling*
> *Notatet er til orientering.*
>
> …
>
> *Dep orienteres forud for genoptagelse af udbetaling*
> *1/3 JRS* [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, om det anførte i påtegningen var efter ordre fra departementet eller efter ønske fra vidnet, forklarede vidnet, at det var efter ønske fra ham selv. Det var, fordi der stod i forelæggelsen, at notatet var til orientering. Det indebar, at hvis han ikke skrev noget på det, gik det bare i gang. Derfor var han nødt til at skrive, at de ikke bare kunne gøre det, uden at departementet var orienteret.

Forespurgt, hvad departementets reaktion var, da vidnet havde denne dialog, forklarede vidnet, at når han skrev, at "Dep orienteres forud for genoptagelse af udbetaling", var det jo ikke ham, der orienterede departementet. Det flyttede derfor tilbage ind i ledelsesstrengen, og det var således Karin Bergen, Søren Buus, Hans From eller en anden, som sørgede for, at departementet blev orienteret og var enige i, at de i SKAT fulgte den indstilling, som vidnet her var blevet orienteret om. Det kan man så efterfølgende konstatere, at det mente de ikke, eftersom notatet ligesom kom igen to gange.

Forespurgt, om uviljen mod at genoptage på de præmisser, der blev lagt op til, var på departementets embedsmandsniveau, eller om den var på det politiske niveau, forklarede vidnet, at som han erindrer det, var den ramme, der var for at genoptage udbetalingerne jo, at man ikke udbetalte til kriminelle. Hvis man læser notatet igennem (ekstraktens side 6632), kan man se, at selv ved dem, der var i den laveste risikogruppe, ville man stadig ikke kunne give en 100 % garanti for, at man ikke udbetalte til nogen, der ikke skulle have refusion. Han tænker, at det var dét, der var hovedargumentet. At lave en 100 % clean proces, der sikrede, at man ikke udbetalte udbytterefusioner til de forkerte, var altså ikke indeholdt i den model, man arbejdede med frem til hans fritstilling i august 2016. Hvilken model man så har fundet frem til i 2020, skal han ikke gøre sig klog på. Det ved han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem i departementet der beskæftigede sig med denne problemstilling i det sidste halve år af vidnets ansættelse, forklarede vidnet, at deres hovedindgang var via afdelingen for Koncernstyring, dvs. afdelingschef Andreas Berggreen. Men han ved ikke, om Karin Bergen, som også havde underskrevet forelæggelsen fra marts 2016 (ekstraktens side 6631), også havde andre kontakter i departementet. Forespurgt, om vidnet talte med Andreas Berggreen om det, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Når vidnet fik et notat til orientering, var det rigeligt, at han skrev, hvad de skulle gøre videre, og så gik han ud fra, at det skete. Forespurgt, om de så selv skulle tage direkte kontakt til departementet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det så var til Andreas Berggreen i Koncernstyring, forklarede vidnet, at det vil han tro, men han ved ikke, hvem Karin Bergen præcis talte med i departementet vedrørende dette.

Fremtidig udbytteskattemodel

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der, inden vidnet blev fritstillet, blev gjort overvejelser om en nettoindeholdelsesmodel, forklarede vidnet, at det gjorde der. Han har kunnet se i direktionsreferaterne, at det med TRACE præcis handlede om det. Der har således undervejs i forløbet været overvejelser om en sådan nettoindeholdelsesmodel. Men han var ikke selv involveret i, hvordan en sådan nettoindeholdelsesmodel i givet fald skulle skrues sammen rent lovgivningsmæssigt, aftalemæssigt og systemmæssigt.

Foreholdt, at der findes en e-mail fra februar 2016, hvor TRACE-samarbejdet endegyldigt begraves af Ivar Nordland, og forespurgt, om vidnet, inden han fratrådte, var involveret i den nye model, hvor der nu lægges op til, at bankerne skal indgå, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at fra det tidspunkt vidnet blev fritstillet, fulgte han ikke op på, at man afventede en compliancerapport, forklarede vidnet, at han tænker, at en fritstilling ikke medførte en forpligtelse til at følge med i, hvad der foregik. Forespurgt, om vidnet kan bidrage med viden om tiden efter fritstillingen, forklarede vidnet, at det tænker han ikke, han kan.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor Karin Bergen var placeret på det pågældende tidspunkt, forklarede vidnet, at hun var konstitueret direktør for Kundeservice. Jonatan Schloss var stoppet på det tidspunkt.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet har forklaret, at han havde nogle kvartalsmøder med departementets repræsentanter, og at dette også fremgår af koncernstyringsstrategien, og forespurgt, om disse møder med ledelsen i departementet var et tilsyn med den økonomiske forvaltning eller med forvaltningens lovlighed og forsvarlighed eller med begge dele, forklarede vidnet, at det var begge dele.

Forespurgt, hvad hovedfokus på møderne var, forklarede vidnet, at da han blev ansat, var der en effektiviseringsdagsorden for skatteforvaltningen, og den ændrede sig sådan set ikke i de år, han var ansat. De havde faldende bevillinger på finansloven i alle årene, og derfor var det selvfølgelig et hovedfokus, hvordan man kunne effektivisere skatteforvaltningen. Det var ligesom indgangsvinklen, hvis man kan sige det på den måde. Der var en effektiviseringsdagsorden. Der var en IT-dagsorden med særligt fokus på gældsinddrivelsesområdet. Der var en omverdensdagsorden, hvor der var behov for simpelthen at prøve at redefinere, hvad en skattemyndighed var set fra virksomheders og borgeres synspunkt, dvs. hele den kontaktflade, der var ud mod samtlige skatteborgere inklusive virksomheder. Derudover var der en interessentdagsorden, som handlede om, at samarbejdet med andre myndigheder og forskellige private virksomheder havde et ekstremt dårligt renommé. Da han tiltrådte i 2013, var dét de fire hovedområder. Derudover var der selvfølgelig hele organisationsomlægningen og alt det, der var en del af den meget omfattende budgetanalyse, som McKinsey havde foretaget i 2011-2012, og som indeholdt rigtig mange af de elementer, som han lige har nævnt. Hovedidéen med kvartalsmøderne og hele styringsmodellen var således at følge med i, om de fik gennemført den transformation, der var afsættet for, at man overhovedet etablerede den landsdækkende styrelse, dvs. om man kunne drive skatteforvaltningen mere effektivt, om man kunne ændre hele brugerfladen og kommunikationsfladen, og om man kunne forbedre samarbejdsrelationerne med interessenterne. Desuden skulle der ske implementering af et nyt

gældsinddrivelsessystem. I april 2013 havde de med etableringen af den nye organisation allerede brugt mange ressourcer på at omkalfatre en ret stor organisation til noget helt andet, men lige efter sommerferien 2013 kom så den første meget store sag med ejendomsvurderingerne. Derefter gik det så mere eller mindre slag i slag med forskellige områder, som havde meget store udfordringer. Som han nævnte tidligere, var det jo på den baggrund, at hele turnusanalysebegrebet kom på banen som en del af deres styringselement, og det var med til at definere, hvad der foregik på kvartalsmøderne. Så selv om der var en effektiviseringsdagsorden, blev det mere og mere klart for dem, at der derudover var en – for at sige det mildt – ret stor udfordring med hele IT-understøttelsen af skatteforvaltningen, og der var også en række processuelle udfordringer, som derfor blev en del af deres kvartalsmødedialog med større og større fokus på, hvordan de ligesom fik orden i penalhuset. Det var ganske udfordrende. Forespurgt, om det navnlig var problemsagerne, de drøftede, forklarede vidnet, at det var det selvfølgelig, også fordi der jo løbende dukkede ny problemstillinger op. Men dér var det ensartede træk – hvilket også var meningen med styringsmodellen – at der selvfølgelig skulle være styr på finanserne, og i den forbindelse havde de fortsat en effektiviseringsdagsorden, som de desuagtet stadig skulle arbejde med. Men inden for den så de bl.a. på, hvordan de kunne løfte kvaliteten, retssikkerheden og dialogen med omverdenen og sørge for, at både borgere og virksomheder fik en bedre oplevelse, når de var i kontakt med skattevæsnet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenen "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"1. Deltagere*
> *Kvartalsmøderne har følgende faste deltagere:*
>
> *- Departementet: Departementschefen og Afdelingschefen for Koncernstyring*
> *- SKAT: Direktøren og Økonomidirektøren*
>
> *Øvrige direktører inviteres ad-hoc afhængigt af mødets dagsorden."*

Forespurgt, om det var normalt, at der deltog øvrige direktører, eller om det kun var de fire faste deltagere, forklarede vidnet, at det udviklede sig sådan lidt hen ad vejen. I begyndelsen havde de fra SKAT typisk deres IT-direktør med, fordi noget af det, de bl.a. diskuterede på kvartalsmøderne, var en status på de ekstremt mange IT-projekter, der var i gang. Hans umiddelbare erindring er dog, at det mere og mere blev til, at det kun var ham selv og økonomidirektøren, der deltog i møderne.

Kvartalsmødernes formål

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenen "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"2. Formål*
> *Formålet med kvartalsmøderne er at understøtte Skatteministeriets tilsyn med SKAT ved:*
>
> *1. At gennemgå resultaterne fra det seneste kvartalsrul*
> *2. At opnå en fælles forståelse af særligt udvalgte emner*
> *3. At drøfte strategien for SKAT generelt og i forhold til konkrete emner*
>
> *Kvartalsmøderne er et dialogforum og træffer ikke formelle beslutninger."*

Forespurgt, hvordan et kvartalsmøde forløb, forklarede vidnet, at det sådan set er beskrevet udmærket i forretningsordenens afsnit om arbejdsgangen. Der var et forberedt stykke grundmateriale med forslag til nogle emner, de skulle diskutere. Det var ledsaget af noget forskelligt bilagsmateriale. Som nævnt tidligere i forbindelse med den almindelige arbejdsgang var forudsætningen, at man havde læst materialet, og derfor bestod møderne primært af spørgsmål til det konkrete materiale. Desuden var der dialog om, fx hvorvidt der var noget, der skulle arbejdes videre med, eller om noget skulle belyses på en anden måde, eller om det skulle vende tilbage til departementet i form af indstillinger, eller om det skulle indgå i nogle turnusanalyser. Det var således primært en type møde, hvor de fandt ud af, hvilke problemstillinger eller udeståender der var i fokus, og hvordan de fik samlet op på det på fornuftig vis.

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter blev drøftet, forklarede vidnet, at han ikke mener, at de havde revisionsrapporter på kvartalsmøderne. Det kan godt være, at der en enkelt gang var en eller anden form for statusoverblik e.l. Det vil han ikke afvise, men han mener ikke, at revisionsrapporterne var på som et fast punkt.

Forespurgt, hvordan compliancedelen eller kontrollen med, om driften var forsvarlig og lovlig, kom til udtryk i drøftelserne, forklarede vidnet, at det ved han ikke lige, hvordan han skal svare på. Han tænker, at hvis man gennemgår kvartalsmøderne og de bilag og materialer, der var med til disse, kan man se, hvilke emner der var oppe at vende. Dermed vil man også kunne se, hvilke anledninger der i givet fald var til at tale om lovformelighed eller risikostyring, eller hvad det nu måtte være.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenen "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"4. Arbejdsgange for kvartalsmøderne*
>
> …
>
> *Der udarbejdes som hovedregel skriftligt materiale til alle dagsordenspunkter. Materialet må ikke indeholde indstillinger. Den samlede materialepakke skal være departementschefen og SKATs direktør i hænde senest fem dage, før mødet afholdes. Det skrives ikke referater af møderne."*

Forespurgt, hvorfor materialet ikke måtte indeholde indstillinger, forklarede vidnet, at han mener, at det foreholdte papir var udarbejdet i departementet. Det var således departementet, der havde sat retningslinjerne for, hvordan kvartalsmøderne skulle afvikles. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementet om det hensigtsmæssige i, at man ikke kunne drøfte indstillinger, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet ikke vidste, hvorfor det var sådan, forklarede vidnet, at hans udgangspunkt var, at de skulle have disse kvartalsmøder, og at det var departementet, som udstak retningslinjerne for møderne. Departementets udgangspunkt for kvartalsmøderne var så, at der ikke var indstillinger til møderne, og at der ikke blev skrevet referater. Forespurgt, om vidnet bare tog det ad notam, eller om han undrede sig over, hvorfor det var på den måde, forklarede vidnet, at det ligesom var hans chefs beslutning.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenen "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"Kvartalsmøderne er et dialogforum og træffer ikke formelle beslutninger."*

Forespurgt, om ikke vidnet som direktør i SKAT en gang imellem havde behov for at få nogle beslutninger kommunikeret, forklarede vidnet, at det havde han, men så foregik det på almindelig vis – dvs. hvis der var bestillinger fra ministeren eller dessiner fra politisk hold eller fra departementet, tilflød de SKAT i det almindelige system. Det skete enten ved e-mails eller notater eller som en del af deres almindelige

arbejde fx i relation til turnusanalyser eller andet. I forhold til kvartalsmøderne tog han det bare ad notam, at de var sat op på denne måde. Det var departementets møder, og det var dem, der satte retningslinjerne for, hvordan de skulle afvikles. Hvis departementet eller departementschefen mente, at der ikke måtte laves indstillinger, eller at der ikke skulle skrives referat, var det sådan, det var.

Forespurgt, om ikke vidnet nogle gange havde behov for at få fastlagt, hvad der var blevet aftalt, og hvad deres fælles forståelsesramme var fremadrettet, forklarede vidnet, at det havde han, men på de områder, hvor der skulle foreligge en klar beslutning eller aftale, foregik det i det almindelige skriftlige system med notater og forelæggelser og kvitteringer retur osv.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke erindrede, at SIR-rapporterne var oppe på kvartalsmøderne, og forespurgt, om der generelt var andre fora eller et andet regi, hvor han drøftede kritiske SIR-rapporter med departementet, forklarede vidnet, at det kan han ikke lige svare på. Forespurgt, om vidnet, i tiden inden den formodede svindel blev opdaget, erindrer på noget tidspunkt at have drøftet SIR's 2013-rapport eller udbytteproblemer med departementet, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Det er han rimelig sikker på, han ikke gjorde, også på baggrund af det, han tidligere har forklaret. Det ville være unaturligt, hvis han havde gjort det. Som det fremgår af indstillingerne til direktionsmøderne, indgik det i de kvartalsrapporter, som blev sendt til departementet. Han tror egentlig, at det var den orientering, der var af departementet om, hvilke revisionsrapporter der var på SKAT's område, og hvem der gjorde noget ved dem.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

25. juni 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1158 (2014-06-25 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 25. juni 2014, oplægget "Observationer vedr. 2013-regnskabet"):

> *"Barrierer for "bedre eller endnu bedre service" fra Intern Revision*
>
> …
>
> *c) Det ledelsesmæssige ansvar for processerne er ikke entydigt placeret*
> *- System- og procesejeransvaret er fordelt på mange. Ingen har/tager ansvaret for den samlede proces, hvilket medfører, at opgaver ikke bliver prioriteret ud fra helhedstankegang.*
> *- Giver risiko for "silo-tænkning" og manglende overblik/vidensdeling."*

Foreholdt, at det anførte blev påpeget af Intern Revision i sommeren 2014, og forespurgt, hvilken betydning dette punkt fik for direktionens arbejde, forklarede vidnet, at dette ikke var det eneste. Efterhånden som de forskellige problemsager viste sig rundt omkring i systemet, var det klart, at der var behov for at gå dybere ned i definitionen af, hvad de forstod ved system- og procesejerskab. Det var nogle begreber, man i skatteforvaltningen havde arbejdet med i rigtig mange år, men nu var de flyttet ind i en helt anden organisationsform, og som Kurt Wagner skrev her, gav en sådan organisationsform risiko for silotænkning og manglende overblik og vidensdeling. Det var jo simpelthen det grundlæggende problem ved en søjlestruktureret styrelse, og det var derfor ikke i sig selv så overraskende. Derfor gav dette og som nævnt også de andre diskussioner og problemsager, som man havde, anledning til, at der var behov for at se nærmere på, hvordan de tydeligere definerede begreberne system- og procesejer i organisationen. Bl.a. derfor blev der også sat et projekt i gang om det. Han husker ikke, om det var sat i gang på dette tidspunkt.

Forespurgt, om det, de gjorde fra ledelsens side, således var at fokusere på projektet omkring god procesledelse, forklarede vidnet, at det var det, men det var også begrundet i, at der på dette tidspunkt var en hel del såvel politiske som interne diskussioner omkring sikring af kvalitetsniveauet og om retssikkerhedsproblematikken. Det var bl.a. foranlediget af, at der havde været nogle enkeltsager, som havde givet en hel del medieomtale om lige netop system- og procesejerskab, retssikkerhed og nogle andre ting, som de derfor prøvede at favne i dette såkaldte GPS-projekt.

10. december 2014 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4243 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT'):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *2.*
>
> *Emne:*
> *God processtyring i SKAT"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4263 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

"Procesejerne

- Ansvarlig for at digitale og manuelle ydelser tilrettelægges efter et kundeperspektiv og leveres korrekt og til tiden

…

- Prioriterer, igangsætter og leder forbedringsinitiativer bl.a. på basis af opfølgningen

…

Produktion

- Ansvarlig for at udmønte processerne (herunder retningslinjer/procedurer) og leverer ydelserne
- Ansvarlig for at sikre procesefterlevelse, træning og kommunikation af praksis
- Har pligt til at melde om problemer/adfærdsændringer/udsving til procesejer"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4264 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

"Procesejere

- Det er procesejerens ansvar at sikre, at implementering af lovændringer og den efterfølgende ydelsesproduktion foregår i overensstemmelse med SKATs retssikkerhedsbegreb. Procesejeren sikrer dette for både de manuelle og digitale ydelsesprocesser."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

"ESTIMERET KONSEKVENS VEDR. RESSOURCEFORBRUG FOR PROCESEJERE

…

Nye opgaver for procesejerne

- Retningslinjer for den manuelle produktion"

Forespurgt, hvorfor den manuelle produktion blev angivet som en ny opgave for procesejerne, forklarede vidnet, at som han nævnte tidligere, var der forskel mellem på den ene side at have ansvar for den konkrete afvikling af et konkret problemområde i sit forretningsområde og på den anden side at se på tværs, hvilket for nogle af de væsentligste af de tværgående processer lå i Kundeservice. Det, som dette projekt skulle prøve at gribe om, var at få mere styr på opgaverne for procesejerne, herunder dér hvor de kunne se, at der var nogle mangler, fx i forhold til om medarbejderne og cheferne havde de retningslinjer, de skulle manøvrere efter. Forslaget her var jo så, at procesejerne sikrede sig, at der var nogle retningslinjer for den manuelle produktion. Det var typisk områder, der ikke var IT-understøttede.

Forespurgt, om vidnet var enig i, at de manuelle processer dermed var et nyt indsatsområde, som ikke var på plads i forhold til procesejerne, forklarede vidnet, at det er et rimelig omfattende dokument, men det arbejde, der var lavet forud for dette, havde identificeret en række punkter, hvor der var behov for at gøre noget andet eller noget mere, end man gjorde på det tidspunkt. Forslaget her var, at man arbejdede med at se på, om man havde de retningslinjer for den manuelle produktion, man skulle have, og hvordan man fik udarbejdet dem. Heri lå vel også en nærmere definition af, hvad disse opgaver indebar for procesejerne. Så vidt han husker indstillingen, var det en indstilling om, at man satte dette arbejde i gang, og at man begyndte med nogle forretningsområder for at få implementeret denne begrebsverden. Deri lå der jo også, at man skulle blive klogere på, hvad det betød, efterhånden som man arbejdede med implementeringen af nogle konkrete forretningsområder. Så vidt han husker, var det faktisk Kundeservice og Jura, der var de første.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4287 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i SKAT', materiale vedrørende GPS):

"I ALT ET ESTIMERET MERFORBRUG PR. PROCESEJER PÅ 20 - 40%, EKSKL. GEVINSTER – SVARENDE TIL 8-16 MEDARBEJDERE I F.EKS. AFREGNING"

Forespurgt, hvilke drøftelser de i direktionen havde om allokering af de nødvendige ressourcer, forklarede vidnet, at det stod i indstillingen. Forespurgt, om de nåede til enighed om allokeringen, forklarede vidnet, at det står i indstillingen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4246 (2014-12-10 (1) - Dagsorden med bilag til møde i SKAT's direktion den 10. december 2014 vedr. projektet 'Processtyring i

SKAT', forelæggelse for direktionen om "God processtyring i SKAT"), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Økonomi:*
> *Nye opgaver for aktørerne betyder et merforbrug på 20-40 % svarende til 8-16 ÅV i procesejerafdelingerne (Afregning, Vejledning, Betaling og Inddrivelse, samt Indsats og Analyse). Hovedparten vil ligge i Afregning, som også varetager tværgående koordinering.*
>
> …
>
> *Omprioritering af årsværk gennemføres internt i forretningsområderne."*

Vidnet forklarede hertil, at det anførte om omprioritering af årsværk betød, at de meromkostninger, der måtte være i forbindelse med gennemførelse af projektet, skulle omprioriteres inden for det budget, det pågældende forretningsområde havde.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 21 for den 25. juni 2019 side 26 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet, da han primo december 2014 sagde, at det krævede 30 % flere ressourcer i hans afdeling, fik tilbagemelding på, at det var man indstillet på, forklarede vidnet, at han har set e-mails fra både Karsten Juncher og Jesper Rønnow Simonsen, som signede af på det og sagde, at de erkendte, at det var en konsekvens. Forespurgt, hvad der skete med bemandingen, forklarede vidnet, at arbejdet blev sat i gang, og han var selv med til at sætte det i gang, men han blev sendt hjem nærmest på det tidspunkt, hvor det var ved at blive rullet ud."*

Foreholdt, at Richard Hanlov også har forklaret, at han aldrig fik tilført de nødvendige ressourcer, som efter hans opfattelse skulle tilføres, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvad de omtalte e-mails mellem Karsten Juncher og vidnet er for nogen. Foreholdt, at det var nogen, Richard Hanlov forklarede, han havde set, og forespurgt, om vidnet – på baggrund af indstillingen, der sagde 20-40 % – ikke er enig i, at det krævede 30 % flere ressourcer, forklarede vidnet, at der var en indstilling i direktionen om, hvordan de økonomiske konsekvenser var, og hvor det fremgik, at forretningsområderne selv skulle finde de nødvendige ressourcer ved omprioritering inden for deres eget budget. Hvis Richard Hanlovs direktør, som sad i direktionen, således ikke var enig i, at det kunne lade sig gøre, skulle vedkommende have sagt det på direktionsmødet, så man kunne have lavet det om.

Forespurgt, om ikke det gjorde det til en ganske håbløs opgave for Richard Hanlov, at han nu fik ansvaret for nogle manuelle processer, som han ikke fik tilført ressourcer til, forklarede vidnet, at det mente Richard Hanlovs forretningsområdedirektør så tilsyneladende ikke, eftersom han tiltrådte indstillingen i direktionen. Det var jo ikke sådan, at bare fordi der sad en underdirektør et eller andet sted og sagde, at han ikke kunne klare en opgave uden at få flere ressourcer, så fik man bare flere ressourcer. Der var de ressourcer, der var. Som han nævnte før, var de også i en situation, hvor de havde en effektiviseringsdagsorden, og udgangspunktet var derfor, at man måtte håndtere de nødvendige løft af forskellige opgaver inden for sit eget budget. Hvis man ikke var enig i det, måtte man tage det op på direktionsniveauet og argumentere for det. I så fald var øvelsen, at den pågældende forretningsområdedirektør og i givet fald økonomidirektøren skulle finde ud af, hvad det bedst mulige scenarie var for at flytte ressourcer fra en anden del af SKAT til det pågældende område. I det konkrete tilfælde – dvs. den foreholdte indstilling (ekstraktens side 4246) – var indstillingen jo, at man klarede det inden for sit eget budget. Han mener, at Kundeservice på det pågældende tidspunkt havde 2.200 årsværk, så opgaven for Jonatan Schloss var derfor at finde 16 personer blandt de 2.200 ansatte og flytte dem over til Richard Hanlov.

Handlingsplanen "SKAT ud af krisen"

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6255 (2015-09-09 (2) - E-mail fra Jonatan Schloss til Jesper Rønnow Simonsen vedr. input til handlingsplan):

> *"2. Læren af udbytteskat svindelsagen – styrke procesejerskab via GPS*
> *Ambitionen om at skabe et end-to-end ansvar i SKAT som besluttet i GPS (God Proces Styring) modellen er nødvendig. Det er helt afgørende, at et entydigt ansvar for alle aspekter af processerne er placeret. Uanset om processen påvirkes af ny lovgivning, nyt IT eller "bare" skal optimeres i alm. drift. Det har ikke været klart nok tidligere (før 2015), hvem der har haft initiativforpligtelsen til at sikre, at driftens processer tilpasses ny lovgivning, ny viden, nyt IT osv. Med GPS modellen er det ansvar entydigt placeret i KS Udvikling fsva. ca. 80 % af SKATs centrale processer. Undtaget er i al væsentlighed processerne omkring betaling og inddrivelse. Ved pkt. 1 placeres 95 % af procesejerskabet entydigt i KS Udvikling. Indsats vil stadig have Told og noget kontrol. Jeg ved ikke, hvordan der arbejdes med GPS i Indsats."*

Foreholdt, at Jonatan Schloss beskrev, at ansvaret ikke var entydigt placeret før 2015, og forespurgt, om vidnet var enig i den opfattelse, forklarede vidnet, at Jonatan Schloss skrev, at det ikke var "klart nok tidligere (før 2015)". Det var vel sådan set også en læring af udbytteskattesvindelsagen, som han også skrev i overskriften.

Hjemsendelsen af Richard Hanlov

Forespurgt, om det stadig er vidnets opfattelse, at det i situationen var korrekt at sende Richard Hanlov hjem, forklarede vidnet, at han står ved den beslutning, han traf, idet han mente, at det skulle undersøges nærmere, hvilket ansvar der i givet fald lå hos Kundeservice og konkret hos underdirektør Richard Hanlov for hele processen fra det lovforberedende betænkningsarbejde i 2012, og frem til at man stoppede udbytterefusionsudbetalingerne i august 2015.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, bad vidnet om en kort pause for at drøfte spørgsmålet med sin bisidder.

Efter en kort pause bemærkede advokat Jakob Lund Poulsen på forespørgsel fra kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der ikke var yderligere kommentarer fra Jesper Rønnow Simonsens side.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Risikoområder i SKAT

Forespurgt af advokat Jacob Aaes, om der i vidnets embedsperiode blev påpeget andre risikoområder i SKAT, hvor der foregik uretmæssig udbetaling af fx moms eller andet til virksomheder eller personer, som ikke havde ret til at modtage det, forklarede vidnet, at det nok var en kendt udfordring, at skattevæsnet i den periode, hvor han var direktør for SKAT, var udfordret på en række områder. Som bekendt er det nok noget, man vil vende tilbage til senere i undersøgelseskommissionens arbejde, men det er jo indbygget i en skatteforvaltning, at man skal finde en passende balance mellem at gøre det så nemt som overhovedet muligt at afregne den korrekte skat osv., samtidig med at der også altid vil være nogle, som forsøger at udfordre systemet. Det ses jo mere eller mindre hele vejen rundt, og der var også en lang række eksempler på det såvel i hans egen tid som før og efter. Det gælder internationalt set. Det gælder på momsområdet. Det gælder på motorområdet. Det gælder sågar også med den almindelige årsopgørelse, og så gjaldt det altså også for udbytterefusioner, som han har kunnet læse sig til ikke kun foregik i Danmark, men også andre steder i Europa. Som udgangspunkt er det derfor en kendt udfordring, at der er en risiko mod en skatteforvaltning og mod statskassen via det skattesystem, man har, uanset hvordan det er skruet sammen.

Forespurgt, om vidnet mere konkret blev bekendt med noget i form af revisionsrapporter eller andet inden for andre områder, forklarede vidnet, at nu bladrede ud-

spørgeren ret hurtigt forbi kvartalsrapporten om revisionsrapporter, men hvis man ser på det bilag, kan man se, at der jævnt hen var 20-40 revisionsrapporter i SKAT i hele den periode, han var der. Man kan derfor roligt sige, at der var masser af områder, der krævede opmærksomhed, og både Intern Revision og Rigsrevisionen sammen med SKAT's egen kvalitetskontrol og nogle af indsatsprojekterne i forretningsområdet Indsats påpegede, at der var en lang række risikoområder, man skulle tage højde for. Det var derfor nærmest dagligdag, at det i det hele taget var et risikofyldt farvand at være skattevæsen.

Hjemsendelsen af Jens Sørensen

Forespurgt, hvor tæt og hvordan vidnet oplevede samarbejdet med Jens Sørensen, indtil Jens Sørensen blev hjemsendt, forklarede vidnet, at Jens Sørensen er en meget venlig mand, og han synes, han havde et udmærket samarbejde med Jens Sørensen undervejs. Jens Sørensen var jo en erfaren skatteperson og havde været i SKAT i rigtig mange år. Han sad i direktionen, da vidnet tiltrådte, og han havde i 2012 været igennem departementets udvælgelsesproces for, hvem der skulle være en del af det nye SKAT, og hvem der skulle sidde i direktionen. Vidnets udgangspunkt var derfor, at Jens Sørensen var et korrekt valg til den post. Vidnet syntes også – uagtet at de havde meget store problemer på gældsområdet – at Jens Sørensen sådan set gjorde et fornuftigt stykke arbejde. I forhold til udbytteskatteområdet står vidnet dog selvfølgelig stadig ved sin beslutning om, at der var grund til at hjemsende Jens Sørensen og få undersøgt nærmere, i hvilket omfang han havde levet op til de forpligtelser, som vidnet mente han havde som direktør for forretningsområdet Inddrivelse. Forespurgt, om Jens Sørensen i det daglige havde travlt, forklarede vidnet, at det tror han, at de alle sammen havde.

Vidnet blev foreholdt, at han tidligere forklarede, at det var godt for tjenestemændenes retssikkerhed, at man har et system, hvor man, i forbindelse med at der kan være kritik af en tjenestemand, først igangsætter en undersøgelse og derefter eventuelt foretager et tjenstligt forhør, hvis der efter Kammeradvokatens vurdering er grundlag for det. Vidnet blev endvidere foreholdt, at han i februar 2016 stillede op til interview i den midterste udsendelse i DR's udsendelsesrække "Skeletterne i SKAT", og at han på forespørgsel om, hvem der bar ansvaret for sagen eller for den manglende opfølgning på revisionsrapporterne, svarede, at det gjorde den direktør, han havde sat til at følge op på rapporterne, hvorpå det i udsendelsen blev konkluderet, at det var Jens Sørensen. Forespurgt, om det var korrekt af vidnet på landsdækkende fjernsyn at hænge Jens Sørensen ud som den ansvarlige, når der på det tidspunkt ikke forelå nogen indstilling fra Kammeradvokaten, eller der på anden måde var nogen, som i tjenestemandssystemet havde en holdning til, om Jens Sørensen havde et ansvar, forklarede vidnet, at nu talte han pænt om tjenestemandssystemet, fordi

det ligesom var en præmis, at der var tjenestemandsansatte i SKAT. Hvis man vender det lidt rundt, synes han imidlertid også, at det indeholder en eller anden problematik, idet det er et meget omstændeligt system. Han kan godt huske udsendelsen, men han kan ikke huske sin udtalelse ordret. Det var dog et forsøg for ham på at stå på mål for de beslutninger, han nu engang havde truffet. Han mener ikke, at han sagde nogen navne, og han respekterede selvfølgelig, at der nu engang var det tjenestemandssystem, hvor man i et eller andet omfang deponerede en smule af sin ledelsesret. Nu er det, som det er, og uanset hvor godt et samarbejde han i øvrigt havde med Jens Sørensen undervejs, og at han syntes, at Jens Sørensen klarede rigtig mange ting ganske udmærket, og at de var meget udfordret på hele gældsinddrivelsesområdet, står vidnet stadig ved, at han traf beslutningen om, at Jens Sørensen skulle hjemsendes. Han vil gerne beklage her på bagkant – og det må bisidderen så videregive til Jens Sørensen – at vidnet så fik det sagt på en måde, som ikke var i orden. Det vil han gerne beklage.

Kl. 15.10 sluttede mødet.

PROTOKOL

29. september 2020
Protokol nr. 56

Den 29. september 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Henrik Peytz for Kurt Wagner

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jakob Lund Poulsen for Jesper Rønnow Simonsen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted (mødte kl. 9.10)

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen (mødte kl. 10.45)

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olsen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

ANDREAS BERGGREEN

Kl. 9.00 mødte Andreas Berggreen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra december 2012 til november 2017 var ansat som afdelingschef i Skatteministeriets afdeling Koncernstyring, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for december 2012 forklarede vidnet, at han i 1999 blev uddannet cand.scient.pol. fra Aarhus Universitet. Derefter var han ansat ca. 12 år i Finansministeriets departement og 15 måneder hos Deloitte Consulting, hvorefter han den 1. december 2012 blev ansat i Skatteministeriet.

ROLLEN SOM AFDELINGSCHEF

Forespurgt, hvilke ansvarsområder vidnet havde som afdelingschef i Koncernstyring i Skatteministeriets departement, forklarede vidnet, at Koncernstyring havde ansvaret for det, der ikke lå i departementets anden afdeling for skattepolitik og skattejura, dvs. hele organisationen. Det var både Skatteministeriets departements egen organisation og de underliggende styrelser, herunder de sager og processer, der var forbundet med at beskæftige sig med organisationen i bredeste forstand. Det omhandlede både medarbejdere, IT, organisering, strategi o.l. Forespurgt, hvor ofte vidnet var i direkte kontakt med medarbejdere i SKAT, forklarede vidnet, at han sjældent var i kontakt med medarbejdere, men han var dagligt i kontakt med chefer i SKAT. Forespurgt, hvordan chefer i SKAT er defineret, forklarede vidnet, at det typisk var enten medlemmer af direktionen eller underdirektører og i lidt sjældnere tilfælde kontorchefer, men det var stort set altid chefer. Han kunne godt deltage i møder, hvor der var medarbejdere til stede, men han havde sjældent en direkte dialog med dem. Det var primært på chefniveau.

Forespurgt, i hvor høj detaljeringsgrad vidnet havde indsigt i, hvad der foregik i SKAT, og hvilke store problemer der var i SKAT, forklarede vidnet, at det varie-

rede noget over de 5 år, han var i Skatteministeriets departement. I begyndelsen, hvor han ikke havde et forhåndskendskab til skattevæsnet, havde han i sagens natur ikke noget detaljeret kendskab. Over årene fik han imidlertid et ganske indgående kendskab selvfølgelig især til de områder, de beskæftigede sig meget med, dvs. ejendomsvurdering, inddrivelse og toldområdet, men også til de mere generelle ting som fx, hvordan hele organisationen var skruet sammen med processer og IT-understøttelse.

Forespurgt, om vidnet i løbet af sin ansættelse i Finansministeriet havde berøring med SKAT og Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det havde han ingen berøring med overhovedet. Forespurgt, om vidnet i sin ansættelse hos Deloitte havde berøring med SKAT, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til den enhed, der hed Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at man som udgangspunkt kan sige, at på samme måde som i resten af SKAT var hans forhåndskendskab ikke stort. I løbet af 2013 fik de imidlertid en række indikationer af, at der var nogle særlige problemstillinger på regnskabsområdet. Det medførte, at de igangsatte en såkaldt turnusanalyse for at rykke tættere på området, fordi de havde et indtryk af, at der var nogle særlige problemer, der var behov for at få set på. I forbindelse med udarbejdelsen af turnusanalysen fik han selvfølgelig et nærmere kendskab til området, fordi han læste det materiale, der kom fra konsulenterne. Forespurgt, om ikke det var i 2014 eller 2015, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilke særlige problemer i Betaling og Regnskab de blev opmærksomme på, forklarede vidnet, at det var nogle opgaveområder, som – man kan nok ikke sige tilfældigvis – lå i Betaling og Regnskab. Det var mere opgaverne, de så på, og ikke den organisatoriske enhed Betaling og Regnskab. Der var nogle indikationer ikke mindst fra Rigsrevisionen af, at der var nogle udfordringer med den måde, man arbejdede med regnskab på i SKAT, og det havde der været historisk, og det var der behov for at se på. De fik også nogle indikationer fra Intern Revision. Endelig arbejdede de med at undersøge og forstå IT-understøttelsen af det samlede skattevæsen, hvor de kunne se, at de udfordringer, der var og er i IT-understøttelsen i skattevæsnet, gav særlig mange problemer, når man skulle udarbejde regnskabet, fordi det lå i den sidste ende af processen. Forespurgt, om det forud for sommeren 2015 var vidnets opfattelse, at de primære udfordringer lå i forhold til selve regnskabshåndteringen, forklarede vidnet, at det var det, men det handlede ikke kun om at kunne udarbejde et formelt korrekt regnskab. Det handlede også om, hvorvidt man fremadrettet kunne bruge den viden, man fik, når man udarbejdede et regnskab, fx til i den fremadrettede styring at få etableret et feedback loop, hvor man i regnskabet kunne se, at der havde været en given udvikling, som man måtte få set nærmere på, efter at man havde aflagt regnskabet. Når han siger regnskab, mener han ikke det årlige regnskab, men det var noget, man gjorde månedligt eller kvar-

talsvist, så man løbende blev klogere på den viden, der blev akkumuleret i de regnskabstal, som i sidste ende udgjorde regnskabet. De havde derfor primært fokus på regnskab, og betalingsdelen fulgte så med, fordi de gennemførte turnusanalyserne i de organisatoriske enheder, nemlig underdirektørområderne. Der var dog nok i mindre grad fokus på betalingsdelen end på regnskabsdelen.

Forespurgt, hvad vidnet forud for sommeren 2015 vidste om udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ingenting vidste. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var en udbytteadministration i Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at han jo var stødt på det i forbindelse med turnusanalysen. Forespurgt, om ikke det var lidt senere, forklarede vidnet, at han mener, de startede turnusanalysen før. Det gjorde de også helt sikkert, idet den var færdig i foråret 2015, så vidt han husker. I turnusanalysen var der nogle beskrivelser af, hvad Betaling og Regnskab lavede, og at de bl.a. foretog betalinger. Så vidt han husker, var der nogle overordnede beskrivelser af dette område, men det stod ham ikke klart, at der var et sådant specifikt område, hvor man refunderede udbytteskat. Det var jo i øvrigt også kun en del af de betalinger, man foretog fra Betaling og Regnskab.

Forespurgt, hvordan og hvor ofte vidnet var i kontakt med departementschefen, forklarede vidnet, at det varierede lidt, men det var ofte mange gange om ugen. I andre perioder var det lidt sjældnere. Departementschefen havde meget travlt, og vidnet havde meget travlt. Når han siger travlt, var det en normal arbejdsuge på 80 timer. Departementschefen lå lidt over, så han var ikke sådan en, man gik ind og tog en småsludder med, for det havde han simpelthen ikke tid til. Men de havde nogle faste møderækker, hvor de vendte de sager, der var. Det kunne være en gang om ugen, og det kunne være en telefonsamtale i kanten af noget transport eller noget i den stil.

Foreholdt, at der var forskellige kommunikationsformer, herunder forelæggelser, og forespurgt, om vidnet således også løbende havde fysiske møder med departementschefen, forklarede vidnet, at det havde han bestemt. Det er dog klart, at når man skulle have truffet beslutninger om en sag, skulle der være en sag, hvor der skriftligt var redegjort for problemerne og løsningerne med en indstilling.

Forespurgt, om vidnet vendte eventuelle problemsager, han stødte på, med departementschefen, forklarede vidnet, at han typisk ville begynde med at finde ud af, hvad problemet egentlig gik ud på. Hans erfaring blev efterhånden, at de problemer, der i første omgang kom op, ikke nødvendigvis var de problemer, der var, når man havde spurgt ind til det et par gange. Der kunne godt ligge noget mere grundlæggende til grund for et problem. Det gjaldt derfor om at finde ud af, hvad grundproblemet egentlig var, og før han så gik ind til Jens Brøchner, forsøgte han også at gøre sig nogle tanker om, hvad løsningen kunne være. En departementschef kan ikke rigtig

bruge et problem til noget, så man bliver nødt til at have nogle løsninger med. Det er dog også klart, at hvis han eksempelvis havde hørt noget om, at nogen havde taget af statskassen, var det en anden sag, for så var det noget, der skulle gå meget hurtigt. Forespurgt, hvordan man i så fald ville have håndteret det, forklarede vidnet, at han tænker, at man så ville smække kassen i omgående, og så ville man orientere ministeren omgående, og så ville man skrive papirerne bagefter. Forespurgt, om man i så fald ville tage et fysisk møde, eller om man ville gå den mere formelle gang med en forelæggelse, forklarede vidnet, at han ville ringe. Omgående. Det skete ikke særlig tit, at han ringede til Jens Brøchner i løbet af dagen, så hvis han ringede en eller anden tirsdag kl. 12.30, ville Jens Brøchner tage telefonen, fordi han ville vide, at det var vigtigt. Ellers ville vidnet ikke ringe.

Forespurgt, hvad der blev drøftet på de ugentlige møder med departementschefen, herunder om det var konkrete problemsager, forklarede vidnet, at han typisk havde en liste med forskellige emner, han ønskede at drøfte med departementschefen. Det var ofte en orientering om, hvor sager var, og hvad deres videre forløb var, og så drøftede de, om det lød som en fornuftig proces. Departementschefen kunne også have nogle emner. Han kunne fx have fået nogle tilbagemeldinger fra nogle interessenter, eller der kunne foregå noget i en anden afdeling, som vidnet måske ikke selv lige havde fanget, og som departementschefen ville gøre ham opmærksom på. Det kunne også omhandle møder, altså foranstående møder, som departementschefen skulle deltage i og derfor skulle forberedes til. Der kunne også være en gennemgang af konkrete sager, som var lagt op, og hvor de fik fundet sagen frem. De holdt desuden ugentlige møder hver tirsdag morgen i direktionen i Skatteministeriets departement med deltagelse af alle afdelingschefer og Jens Brøchner. I den forbindelse mødte han jo også departementschefen, og på de møder blev der altid drøftet konkrete sager, men også organisationen i Skatteministeriet.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår og på hvilken måde vidnet blev bekendt med de forskellige problemer, der lå i udbytteadministrationen, herunder problemerne med at kunne agere på et fuldt oplyst og korrekt grundlag, forklarede vidnet, at han første gang hørte om det, da han i slutningen af august 2015 mødte Jesper Rønnow Simonsen på vej op ad trappen i Skatteministeriets departement. Jesper Rønnow Simonsen var på vej op til Jens Brøchner. Jesper Rønnow Simonsen så lidt – for ikke at sige meget – forstyrret ud, og derfor spurgte han Jesper Rønnow Simonsen, som han kendte rigtig godt, om der var noget galt. Jesper Rønnow Simonsen svarede, at der var nogen, der havde stjålet 6 mia. kr. af statskassen, så vidt han kunne finde ud af, og det skulle han op at orientere Jens Brøchner om. Det kunne han godt forstå, at Jesper Rønnow Simonsen

var meget forstyrret over. Derefter hørte han ikke rigtig mere om det, men han var selvfølgelig lidt nysgerrig på, hvad det egentlig gik ud på. Han husker ikke præcist forløbet, men det hørte han så om ret hurtigt efterfølgende.

Vidnet blev foreholdt, at det, vidnet her beskriver, mere var det negative resultat af de problemer, der havde været. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen gennem efterhånden mange afhøringer har fået belyst, at der var nogle problemstillinger med manglende afstemningsmuligheder, med at man ikke kunne kontrollere, hvem de egentlige ejere var, og med at der kunne foreligge flere udbyttenotaer på den samme aktie, og forespurgt, hvornår vidnet blev introduceret for disse problemstillinger, forklarede vidnet, at det var noget, han først hørte om, da sagen blev rullet ud i pressen, hvor der jo var beskrivelser af, hvad der egentlig var galt. Som han husker forløbet, udarbejdede Intern Revision efterfølgende en ret grundig beskrivelse af, hvad der var op og ned i sagen. Den kom i løbet af efteråret 2015, og den læste han. Det var der, han for første gang mere grundlæggende forstod, hvad der egentlig var foregået. Det var ikke noget, han var tæt på forinden. Forespurgt, om vidnet således ikke har nogen erindring om at være blevet præsenteret for de udfordringer eller problemer, som lå i udbytteadministrationen af mere sagsbehandlingsrelateret karakter, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, han ikke var i nærheden af.

GENERELT OM DEPARTEMENTETS OPFØLGNING PÅ SIR'S RAPPORTER

Generelt om opfølgningsproceduren

Forespurgt, hvordan en SIR-rapport blev håndteret, når den landede i departementet, forklarede vidnet, at han indledningsvist vil sætte et par ord på rammen for arbejdsdelingen mellem departementet og SKAT. I efteråret 2012 gennemførte McKinsey en meget omfattende konsulentanalyse, som stort set var færdig, da han tiltrådte den 1. december 2012. Som led i det arbejde hjalp McKinsey med at tegne det nye departement, som skulle være et smalt policy-betjenende departement med fokus på betjening af ministre, Folketinget o.l., og en styrelse – SKAT – hvor der skulle være en central økonomiorganisation, som skulle foretage den økonomiske styring i det daglige i skattevæsnet. Det var således økonomiafdelingen i SKAT, der modtog én stor bevilling fra departementet og fordelte den videre til de enkelte direktørområder. Det var ikke noget, de gjorde i departementet. Det var også økonomiafdelingen i SKAT, der havde den løbende opfølgning på bevillingsanvendelsen. Man kan derfor sige, at der var en slags lille koncernfunktion internt i SKAT. Den var i virkeligheden ret stor og også betydelig større end den, de havde i departementet. Der var derfor en væsentlig del af disse opfølgningsopgaver, som lå i SKAT's økonomiafdeling. McKinsey-analysen var på mange måder en slags rammesætning af, dels hvordan man skulle forstå SKAT – altså hvilken tilstand den var i – og dels hvad der egentlig

var opgaven over de kommende år, nemlig at reducere bevillingsanvendelsen med i alt 800 mio. kr. i niveau fra 2012 over de efterfølgende år. Det blev indbudgetteret på finansloven for formentligt 2014, for den blev behandlet i regeringens økonomiudvalg i foråret 2013. Det var det, der var fokus eller rammesætningen på den opgave, der skulle løses. I foråret 2013 brugte de som en ny koncernafdeling meget tid på at definere deres opgave i det setup. Det havde McKinsey ikke beskrevet særlig detaljeret på anden måde end at skrive, at der skulle være en koncernafdeling, som skulle foretage nogle overordnede koncernstyringsopgaver. De udarbejdede det, de kaldte en koncernstyringsstrategi, hvor de beskrev, hvordan de forstod deres fremadrettede styringsopgave og bagudrettede tilsynsopgave. Som en del af det var deres opgave for så vidt angik revisionsrapporterne ikke at følge konkret op på de enkelte rapporters anbefalinger, men at modtage rapporterne, læse dem og så lade dem bidrage til et overordnet billede af, hvordan tilstanden var i SKAT. Det kunne man kalde et risikobillede, men man kunne egentlig også bare kalde det information om, hvor skoen trykkede, og hvor der var behov for at sætte nogle initiativer i gang, som kunne styrke fx IT eller organisationen eller processerne. De læste derfor Intern Revisions rapporter med det fokus, at de skulle bidrage til et sådant overordnet risikobillede, og ikke med fokus på konkret opfølgning. Derfor var processen for Intern Revisions rapporter, at de blev modtaget af en fuldmægtig i et økonomikontor i hans afdeling, som beskrev rapportens indhold meget kort og forelagde den. Nogle gange kom rapporterne til Kristian Hertz, og nogle gange kom de til vidnet, men det var ikke altid, de blev forelagt Jens Brøchner. Det kom an på revisionsrapporternes indhold, og hvis der ikke var noget, der var værd at bemærke, blev de ikke forelagt Jens Brøchner. Det var noget, de sådan lidt øvede sig på hen over 2013 og 2014, dvs. hvornår de skulle forelægges, og hvornår de ikke skulle forelægges, men det fandt en balance. Forespurgt, om vidnet havde givet en instruks om, hvad den pågældende fuldmægtig skulle gøre, forklarede vidnet, at det lå i opgavebeskrivelsen for økonomikontoret, at det var dem, der havde opgaven med at modtage og behandle revisionsrapporter sammen med en lang række andre opgaver, og så var det kontorchefen, der konkret fordelte opgaven til den pågældende fuldmægtig. Det var ikke vidnets opgave.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3677 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision, bilag til forelæggelsen "Procedure for behandling af Intern Revisions rapporter"):

> *"Departementet*
>
> *Behandlingen af Intern Revisions rapporter forankres hos afdelingschefen for Koncernstyring og Udvikling i kontoret Økonomi og Styring.*

…

Økonomi og Styring forestår rapportingen til departementschefen."

Forespurgt, om der var givet anden og mere detaljeret instruks end denne generelle beskrivelse til kontorchefen og/eller den pågældende fuldmægtig, som fik opgaven, forklarede vidnet, at det tror han faktisk ikke. Som en del af arbejdet med at etablere et nyt departement udarbejdede de en ministerieinstruks, hvor de beskrev arbejdsdelingen og forretningsgange o.l. Den blev løbende revideret, i takt med at de blev klogere på, hvordan tingene skulle tilrettelægges, men det var der, man skrev den slags ting. Det lå ikke i alle mulige andre papirer. I foråret 2013 – han erindrer ikke præcist hvornår – havde de en øvelse vedrørende Intern Revision, og hvordan den skulle være organiseret, foranlediget af en henvendelse fra Rigsrevisionen, der kom i slutningen af 2012, så vidt han husker. Den øvelse kunne meget vel have ført til, at de ikke fra begyndelsen fastlåste proceduren for håndteringen af processerne omkring Intern Revision, fordi de havde behov for at få den interne revision helt på plads.

Foreholdt, at vidnet tidligere om fordelingen mellem opfølgningen på SIR-rapporter i henholdsvis SKAT og departementet forklarede, at der lå en stor opgave i SKAT, og forespurgt, om vidnet således ikke mener, at der i departementet var pligt til at gennemgå rapporterne detaljeret og forholde sig til, om SKAT løste sin opgave, forklarede vidnet, at de i departementet læste rapporterne, og han læste selv alle de rapporter, der blev forelagt, fra ende til anden. Det, de blev brugt til, var som nævnt at få et indtryk af, hvor der var behov for at sætte særligt ind. Opgaven med at gå ned i de enkelte bemærkninger – hvad enten de var af den ene, anden eller tredje farve – og så udarbejde opfølgningsplaner og sørge for, at de blev implementeret, lå i første omgang i SKAT. SKAT havde simpelthen et revisionsopfølgningskontor, som havde ansvaret for at drive den proces, og som fx kunne nedsætte arbejdsgrupper eller forelægge sager for direktionen, så man fik fulgt op på det, Intern Revision havde identificeret. I nogle tilfælde kunne man som ledelse også have det synspunkt, at det ikke var noget, der skulle følges op på, dvs. at man ikke ønskede at prioritere at få ændret de ting, som Intern Revision havde anbefalet at lave om på. På den måde foregik der en behandling. Det, de så fik i departementet, var en – han husker ikke, om det var en halvårlig eller kvartalsvis – oversigt over, hvordan det gik med at følge op på revisionsrapporterne. Fokus var i den forbindelse ikke på enkeltsager, men mere på, om man var i gang med at følge op, og hvor mange udeståender der var, og om det var en liste, der voksede, altså om der blev flere og flere udeståender, om man kom længere og længere bagud, eller om man nogenlunde holdt takten med opfølgningen på Intern Revisions rapporter.

Foreholdt, at også andre vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at opfølgningsarbejdet, arbejdsgrupperne og andre konkrete aktiviteter lå i SKAT, og forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at han eller hans afdeling havde pligt til at se på, om SKAT gjorde det rigtige og tilstrækkelige, når der var en revisionsrapport med en kritisk karakter, forklarede vidnet, at når udspørgeren bruger ordet "pligt", virker det, som om der refereres til, at der i en lov eller anden forskrift stod, at når man var i et departement og havde en Intern Revision, skulle man have udvist denne adfærd. Det var der ham bekendt ikke. Det er jo langt fra alle ministerier, der har interne revisioner, og nu er de fleste af dem tilsyneladende også blevet afskaffet. Man kan sige, at den norm, de fungerede under i departementet, var noget bredere defineret, og man kunne tale om, at man i større eller mindre grad gik tæt på den slags ting, afhængigt af hvad den samlede vurdering af, hvad der var det væsentligste at bruge sin tid på, var. Han vil således ikke sige, at det var en "nul-en-pligt", men det ville være unaturligt, hvis man som departement ikke interesserede sig for, hvad der stod i disse interne revisionsrapporter, al den stund at Intern Revision lå i departementet. Man havde en § 9-aftale med Rigsrevisionen, og rapporterne blev sendt til departementet. Derfor lå det i sagens natur, at det var noget, de læste og forholdt sig til. Den arbejdsdeling, der var i Skatteministeriet på det pågældende tidspunkt, gjorde imidlertid, at de ikke gik i dybden med de enkelte ting, men fulgte med på et mere overordnet niveau. Det synes han sådan set var et fornuftigt snit. Hvis man skulle have lagt et andet snit, skulle man have haft et helt andet organisatorisk setup, hvor der skulle have været langt flere medarbejdere i departementet. Det valgte man jo i udgangspunktet eksplicit ikke at have.

Vidnet blev foreholdt, at hvis man i en privat virksomhed får nogle kritiske interne revisionsrapporter, er det typisk noget, som går op på øverste niveau og som regel også bliver læst med den største interesse, fordi det er der, man kan læse om de ting, der gør ondt. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de i vidnets afdeling mere så det som en temperaturmåling på, hvordan tingenes tilstand helt generelt var i SKAT, og ikke i forhold til om de nu fik fulgt op på de konkrete kritiske punkter, forklarede vidnet, at sammenligningen med en privat virksomhed, som de jo også var ude i mange gange for at hente inspiration til, hvordan selve tilsyns- og styringssetuppet skulle laves, ikke holder. Der er meget stor forskel på, hvordan man arbejder med revision i staten, og hvordan man arbejder med revision i en privat virksomhed. Både Rigsrevisionens og Intern Revisions rolle er meget forskellig. De forsøgte dog at komme tættere på de gode elementer, som er i en intern revision i en privat virksomhed, da de i sommeren 2013 ændrede organiseringen og ledelsen af Intern Revision i Skatteministeriet. Det er dog stadig to meget forskellige ting. Han tror, at de så sådan på det, at de havde en ret bred palet af information, som de forholdt sig til. De forholdt sig til det, der kom fra Intern Revision, som havde én karakter, og på et senere tidspunkt havde de turnusanalyserne, som var en anden type information, de

forholdt sig til. Derudover havde de forskellige møderækker, bl.a. kvartalsmøderne med SKAT's direktør og økonomidirektør, som var en tredje type information, de fik. På den baggrund foretog de en samlet vurdering af, hvad al den information viste. Et sådant billede af, at man satte Intern Revision foran alt andet og udelukkende handlede på, hvad de sagde, vil således ikke være retvisende. Det var en meget bredere palet af information, de handlede på, og det gjorde de i øvrigt meget aktivt. Som departement var de relativt tæt på SKAT, hvis man sammenligner med andre ministerier med tilsvarende store styrelser, eksempelvis Justitsministeriet. I Skatteministeriet var de endog meget tættere på styrelserne.

Tilsyn med SKAT

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke var bekendt med love eller andet, der beskrev, hvordan man skulle føre tilsyn, og forespurgt, om vidnet var inde over overvejelser om, hvorvidt de i departementet levede op til forpligtelsen med det almindelige tilsyn, som et departement skal føre med sine styrelser, herunder ved at sikre, at man har en forsvarlig forvaltning, forklarede vidnet, at det, han tidligere forklarede, var, at der ham bekendt ikke var nogen meget præcise forskrifter om, hvordan man skulle behandle rapporter fra en intern revision. I løbet af foråret 2013 var de faktisk ret langt nede i det, der findes på tilsyn, i forbindelse med at de udarbejdede koncernstyringsstrategien, netop fordi de var meget optaget af at få tilrettelagt en styring, som jo var det fremadrettede, og et tilsyn, som var dér, hvor man fulgte op på, om man havde nået de mål, man havde sat, og hvorfor man ikke gjorde. Det gjorde de ganske meget ud af, og i den forbindelse var de vidt omkring i både juridisk og anden form for litteratur. Man kan have forskellige vurderinger af, hvad der er korrekt, men når man er i staten, er det jo grundlæggende ministeransvarsloven og delegationsprincippet, som er omdrejningspunktet. Finansministeriet har på Økonomistyrelsens hjemmeside lagt nogle ret detaljerede vejledninger om, hvad bedste praksis herfor er. Det var i meget vidt omfang det, de fulgte, og på nogle punkter gik de faktisk endda også meget længere end det, der lå i disse vejledninger, fordi deres vurdering var, at det var nødvendigt og hensigtsmæssigt, men det var meget dette, de lagde sig op ad. Det skete ud fra en tankegang om, at Folketinget vedtager en finanslov, som giver en bevilling til en minister, som sender bevillingen videre til sin departementschef, som videredelegerer ansvaret for bevillingen til en række styrelsesdirektører. Når man delegerer den slags, har man også pligt til at følge op på, om bevillingen bliver anvendt til det, den er forudsat anvendt til, om den bliver anvendt effektivt, og om kvaliteten af det, der kommer ud af bevillingsanvendelsen, svarer til det forudsatte. Når han siger kvalitet, dækker det jo bl.a. over, at den forvaltning, der er foretaget, er foretaget lovligt, altså at sagsbehandlingsskridtene overholder sagsbehandlingsreglerne, og at de materielle afgørelser følger lovgivningen. Forespurgt, hvad de gjorde for at sikre det, forklarede vidnet, at de i løbet af 2013 udarbejdede

et meget omfattende styringssetup, som er beskrevet i det, der hed styringshåndbogen. Det var et dokument, der var ret levende i løbet af 2013, men de udgaver, der lå i slutningen af 2013, beskrev det samlede setup. Den måde, man normalt ud fra en styringsfaglighed gør den slags på, er jo, at man definerer en række key performance indicators af forskellig art. De kan gå på, hvor mange penge man bruger på et område, hvor mange styk af et eller andet man producerer, hvordan kvaliteten er, og man kan også finde nogle andre typer. Det satte de op for alle områder i SKAT, og indikatorerne ville typisk være noget, hvor man satte et mål og derefter foretog en måling af, hvor langt man var fra at nå målet. Man skal inden udgangen af en fastsat periode være nået frem til det mål, der er blevet sat, og ellers skal man prøve at forklare, hvorfor man afviger fra målet. Så vil man typisk – det var i hvert fald, hvad de gjorde, og det ville også typisk være billedet i en privat virksomhed, hvis man endelig skal foretage den sammenligning – aggregere nogle af disse KPI'er, så man ikke ser på 120 forskellige KPI'er, men måske fem eller ti, når man forelægger status for, hvordan ting gik, for et mere overordnet ledelsesniveau. Det var også et sådant hierarki, de forsøgte at etablere i Skatteministeriet, så de på kvartalsmøderne så på en sammenfatning af, hvordan det gik med at nå de målsætninger, der var sat. Man bygger så budgetprocessen op om disse KPI'er, så man tilfører de ressourcer, der skal til for at nå de fastsatte mål på de pågældende områder. Det sikrer også den sammenhæng, at hvis der ikke er ressourcer nok, må man skrue ned for målene, for ellers hænger tingene ikke sammen. Det er både mål for effektivitet og ressourceanvendelse, men også mål for kvalitet, hvad enten det vedrører legalitet eller fx sagsbehandlingstider, altså hvordan man møder borgere og virksomheder.

Forespurgt, hvordan legalitet konkret indgik som en KPI, forklarede vidnet, at der i SKAT allerede eksisterede et kvalitetssikringssystem, som de valgte at basere sig på. Det gik ud på, at man udtog stikprøver af forskellige typer af sager, således at der simpelthen kom andre øjne på den pågældende sag. Man gennemgik sagen og konstaterede, om det, der var foregået, var lovmedholdeligt. Det gjaldt både procesregler – om afgørelsen havde været i høring hos borgeren, og om vedkommende havde fået 14 dage og den slags ting – og om afgørelsen var skrevet i et sprog, som borgeren forstod. Endelig blev det kontrolleret, om afgørelsen var korrekt, altså en materiel prøvelse. Det er sådan, han husker det pågældende kvalitetssikringssystem.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem "man", der kontrollerede disse ting i en afgørelse, var i denne sammenhæng, forklarede vidnet, at det var nogle fra SKAT, som var nogle andre end dem, der havde afgjort sagerne. Hvem man konkret valgte til at løse opgaven, har han ikke et nærmere kendskab til, men det måtte i sagens natur være nogle, der havde fx de juridiske kompetencer til at foretage den pågældende prøvelse. Forespurgt, om det skal forstås således, at det ikke var nogen fra departementet, bekræftede vidnet dette. Det ville de slet ikke

have forudsætningerne for. Man kan tilrettelægge et tilsyn og en styring i staten på mange måder, og som sagt er Økonomistyrelsens og Finansministeriets tilgang den normerende måde. Den bliver løbende fortolket af Rigsrevisionen, så dem skal man også lytte til, når de udtaler sig om, hvad man må formode, at Finansministeriet måtte mene med dette og hint. Ellers er der faktisk meget lidt fortolkningsbidrag at hente om, hvordan det nærmere skal tilrettelægges.

Generelt om opfølgningsproceduren

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 3677 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision, bilag til forelæggelsen "Procedure for behandling af Intern Revisions rapporter"):

> *"Departementet*
>
> *Behandlingen af Intern Revisions rapporter forankres hos afdelingschefen for Koncernstyring og Udvikling i kontoret Økonomi og Styring.*
>
> …
>
> *Økonomi og Styring forestår rapportingen til departementschefen."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han læste de revisionsrapporter, der landede på hans bord, fra ende til anden, og forespurgt, om vidnet havde givet instrukser for, hvilke revisionsrapporter der skulle lægges på hans bord, og hvilke der ikke skulle, forklarede vidnet, at han aftalte med kontorchefen for økonomikontoret, at han indtil videre skulle have forelagt alle revisionsrapporter. Der var den særlige situation, at de ret hurtigt i foråret 2013 gik i gang med at lave en analyse af SIR, fordi der var en meget klar indikation fra Rigsrevisionen af, at både kvalitet og effektivitet i den interne revision ikke var, hvad Rigsrevisionen kunne kalde tilfredsstillende. For så vidt angår Intern Revision var fokus derfor i første halvår 2013 på at få opbygget en intern revision, som kom med nogle rapporter, der havde et niveau, der gjorde, at de var relevante at bruge tid på.

Foreholdt, at der var både en kontorchef og en fuldmægtig inde over dette, og forespurgt, om vidnet havde drøftelser med kontorchefen om, hvordan arbejdsdelingen i kontoret skulle være, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det lå i kontorchefens ledelsesrum. Forespurgt, om vidnets instruks på dette tidspunkt således gik på, at alle revisionsrapporter skulle sendes videre til ham, forklarede vidnet, at det var den forståelse, de havde i begyndelsen. Han tror, de drøftede det løbende. Det ville

foregå sådan, at hvis han fik en sag, hvor han kunne se, at det ikke var relevant, at han var inde over den, ville han returnere sagen og sige, at han ikke længere behøvede at have den slags rapporter forelagt. Det var således ikke i instruksform, men mere i form af, at han meldte tilbage på sagerne. Da han sådan set satte stor pris på at læse disse rapporter fra Intern Revision – især efter at de blev reorganiseret – mindes han ikke, at han på noget tidspunkt sagde, at han ikke ville have forelagt rapporterne fra Intern Revision. Forespurgt, om vidnet gav nogen instruks til kontoret om, hvilken form for sagsbehandling der skulle foretages i departementet, når man modtog en SIR-rapport, ud over at sende den videre til ham, forklarede vidnet, at man kan forstå ordet instruks på forskellige måder. Der var jo en løbende dialog med kontorchefen, Kristian Hertz, om, hvordan de helt generelt skulle tilrettelægge arbejdet, hvad han skulle prioritere sin tid på, og hvordan sagerne skulle udformes. Den måde, de i foråret 2013 håndterede Intern Revisions rapporter på, var også en del af den dialog. Det ville jo være en helt klassisk sagsbehandling, når man modtog noget materiale, at man begyndte med at læse det og finde ud af, hvad der egentlig stod, og om der var noget, der manglede eller virkede mærkeligt, og om der var noget, der hang sammen med andre processer. Det var helt almindelig sagsbehandling. Derefter ville man typisk anføre, hvis der var nogle bemærkninger, men det kom også meget an på, om det var til beslutning eller til orientering eller efterretning. Hvis det var orienteringssager, ville en sagsbehandler typisk gøre mindre ud af det, fordi formålet så var, at en afdelingschef eller en anden overordnet skulle orientere sig i materialet efter egen vurdering af, hvad der var relevant. Han vil sige, at især de revisionsrapporter, der lå fra foråret 2013, var meget lange og formuleret på en måde, der var svært tilgængelig. Det var ikke svært at forstå det, der var skrevet, men det var svært at finde ud af, hvad der var vigtigt, og hvad der ikke var så vigtigt. Når man læste dem, var indtrykket derfor – og det var vel også det, Rigsrevisionen anførte – at det var ret svært at blive klog på, om man sad med noget, der var et stort eller et lille problem, og det var svært at forstå, hvad der var den naturlige opfølgning på det, og hvordan det hang sammen med alt muligt andet. Forespurgt, om det foreholdte om, at behandlingen blev forankret i vidnets afdeling i kontoret Økonomi og Styring, og at man i Økonomi og Styring forestod orienteringen til departementschefen, dermed skal forstås sådan, at det var en orienteringssag, eller om det var en behandlingssag, forklarede vidnet, at det var en orienteringssag. Det, der mentes med den foreholdte formulering, var, at Økonomi og Styring i første omgang lagde sagen til ham, og så vurderede han, om den skulle lægges videre til Jens Brøchner, der som bekendt havde nok at se til. Derfor var det løbende vidnets vurdering, om der var noget i en revisionsrapport, Jens Brøchner behøvede at se.

Forespurgt, hvilken aftale vidnet havde med departementschefen om, i hvilket omfang revisionsrapporter skulle videre til ham, forklarede vidnet, at han havde den samme aftale med Jens Brøchner om revisionsrapporterne som alle andre sager,

nemlig at der ikke var nogen grund til, at Jens Brøchner læste ting, som han ikke blev klogere af. Det var jo en af hans opgaver at destillere det skriftlige materiale, der kom, og koge det ned til det vigtige og til det, der skulle handles på, og det, som han vurderede, at Jens Brøchner ville have gavn af at vide. For så vidt angår revisionsrapporter ville hans vurdering formentlig være, at hvis der lå en 50-siders revisionsrapport, som var svært tilgængelig, og hvor der ikke rigtig var hoved og hale i, hvad der var vigtigt og ikke vigtigt, ville han ikke lægge den videre til Jens Brøchner. Jens Brøchner læste alt, hvad han fik forelagt, og så ville han bare blive forvirret af, hvad han skulle med denne, og hvad der egentlig stod. En sådan rapport ville han derfor ikke lægge videre, men måske vende med ham mundtligt og så sige, at der var kommet en revisionsrapport, som påpegede et givet problem, men at det var SKAT, der konkret fulgte op på den.

Foreholdt, at det setup, der blev etableret i 2013, indebar, at SIR og SIR's revisionschef refererede direkte til departementschefen, og forespurgt, om ikke der var overvejelser om at give nogle instrukser, hvis man syntes, at den form, SIR's afrapportering havde, var uklar, forklarede vidnet, at det lige præcis var derfor, de reorganiserede Intern Revision. Foreholdt, at reorganiseringen kom lidt senere, og forespurgt, om ikke de overvejede at give en instruks om, at de ønskede at få input på en bestemt måde, fx med et executive summary, hvor konklusionerne var klare, forklarede vidnet, at han nok ser det som et samlet forløb. I slutningen af 2012 eller begyndelsen af 2013 fik de den meget klare indikation fra Rigsrevisionen om, at der var behov for at se nærmere på den interne revision, man havde i Skatteministeriet. Det gik de så i gang med, og det blev meget hurtigt klart, at der var behov for at foretage ganske betydelige ændringer i setuppet. Derfor gik de ikke i gang med at forsøge at reparere på det, der var, idet de påtænkte at lave det ganske meget om i løbet af så kort tid som muligt. Det gemte de derfor, til der kom en ny chef for Intern Revision, og så var det ham, vidnet havde dialogen med, fx om hvordan rapporterne skulle udformes. Hvis man ser på Intern Revisions rapporter i 2014, og som de udviklede sig hen over perioden, fik de også en fuldstændig anden karakter.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnets forklaring kan give det indtryk, at det, de i departementet interesserede sig for, var de brede linjer, herunder hvor mange rapporter det haltede med opfølgningen på, og om det var færre eller flere end året før, og forespurgt, hvad denne detaljerede læsning med en forelæggelse for kontorchefen og afdelingschefen egentlig skulle bruges til, hvis ikke man – hvis noget sprang i øjnene – skulle gøre eller overveje at gøre noget, forklarede vidnet, at han gerne vil understrege, at det ikke var, fordi de folk, der skrev rapporterne, ikke gjorde alt, hvad de kunne for at lykkes med det. De havde måske blot ikke de rette uddannelsesmæssige kompetencer. De var dygtige til nogle andre ting end til at lave intern revision – de var såmænd ikke engang interne revisorer, men

mange af dem var skatterevisorer, som man havde flyttet over i Intern Revision. Når man alligevel læste rapporterne, blev man jo klogere på, hvordan ét perspektiv fra den pågældende interne revisor på et område kunne være. Det var et spørgsmål om at få en masse information ind, og nogle gange, når man læste ned over disse sider, var der nogle ting, der bed sig fast, og hvor man tænkte, at det var da interessant, og det ville man lige drøfte med Karsten Juncher, eller hvem det nu kunne være. Derudover var rapporterne med til at danne i hvert fald hans indtryk af, hvor det egentlig var, skoen trykkede. Hvis man ser på revisionsrapporterne, var der jo også fra foråret 2013 en række indikationer af, at det med, hvordan man udarbejdede regnskabet, var problematisk. Det dukkede op i alle mulige forskellige sammenhænge. Det dukkede også op i det, der kom fra Rigsrevisionen, og det var samlet set med til, at de besluttede, at en af de første turnusanalyser skulle angå Betaling og Regnskab. På den måde førte det til en handling. Derimod var det ikke departementets opgave at gå ind og rette det, hvis man kunne læse, at der nede i et hjørne af SKAT i et bestemt kontor var en type sager, som led af en bestemt fejl. Det var en opgave, der lå i SKAT, for det var et spørgsmål om, hvordan man tilrettelagde den daglige opgavevaretagelse. Det var derfor mere et spørgsmål om at have noget baggrundsinformation. Det ville jo aldrig nogensinde være sådan, at en information om, at nogen var i gang med at stjæle penge fra statskassen, blev identificeret, så skrevet ind i en intern revisionsrapport og lagt til departementschefen, og at der først ville blive handlet på det, når en afdelingschef læste det. Hvis man fandt ud af, at der skete sådan noget, blev der handlet på det omgående. Så satte man sig ikke og skrev det ned, før man gik i gang med at tage action på det. Det, der fremgik af Intern Revisions rapporter, var mere forskellige former for udfordringer, som kunne have betydning for ressourceanvendelsen, kvaliteten, sagsbehandlingstiden o.l., og sådanne observationer var der jo hundredvis af på tværs af organisationen. Hans opgave var derfor at prøve at identificere, hvilke udfordringer der var store og små, og derefter indgå i en dialog med SKAT om, hvordan man i sidste ende skulle prioritere ressourcerne.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet tidligere forklarede, at nogle rapporter var mere tilgængelige end andre, og at han var lidt tilbageholdende med at sende de svært tilgængelige rapporter videre til departementschefen, og forespurgt, om ikke rapporternes farvemarkeringer med rød, gul og grøn indgik som kriterie for, hvad der burde gå til departementschefen, forklarede vidnet, at det gjorde de både og. Det var bl.a. anvendelsen af rød, gul og grøn, der var temmelig uklar. Når man læste disse rapporter og prøvede at forholde sig til, hvad det indholdsmæssige egentlig var, var det ikke altid forståeligt, hvorfor noget var blevet gult, og noget var blevet rødt. De var simpelthen usikre på, om en rød farve virkelig betød, at det var kritisk. Det var også den indikation, de fik fra Deloitte, da de foretog en analyse af Intern Revision, at den farve, man anvendte, blev anvendt ret forskelligt på tværs af medarbejderne i Intern Revision. De havde hver især deres egne

kriterier for, hvornår noget var rødt, og noget var grønt, og noget var gult. Det var jo svært at træffe en masse beslutninger på baggrund af et sådant papir. Man blev nødt til at vide, hvad man stod på. Derfor handlede det i første omgang om at sikre, at de revisionsrapporter, de fik fra deres interne revision, havde en høj og ensartet kvalitet på tværs af alle rapporter. Igen vil han gerne understrege, at det var hans indtryk, at de medarbejdere og chefer, der var i Intern Revision, virkelig gjorde, hvad de kunne inden for de rammer, de havde. Han tror bare, de var sat til at lave nogle ting, som de ikke havde den uddannelsesmæssige baggrund for at løse. Derfor blev de for en dels vedkommende i hvert fald også bare stille og rolig flyttet over i andre dele af Skatteministeriet. Efterfølgende fik de så revisoruddannede folk ind på de stole i stedet for, og det havde en meget markant effekt på rapporterne.

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Forespurgt, hvordan vidnet første gang blev opmærksom på SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det har han tænkt en del over. Han stiftede naturligvis bekendtskab med forløbet omkring rapporten i efteråret 2015, da det dukkede op, at der var kommet denne rapport, og at den ikke var blevet registreret som modtaget i Skatteministeriet, og så var der et forløb med noget presseomtale. På det tidspunkt blev han i hvert fald opmærksom på, at der var en rapport. Derudover fik de jo, så vidt han husker, til et kvartalsmøde efter sommerferien i 2013 en af disse oversigter over, hvilke rapporter der var kommet. Her var denne rapport så blevet tilføjet, uden at den var registreret modtaget i Skatteministeriets departement. Han kan simpelthen ikke huske, om han bemærkede rapporten på det tidspunkt. Han har prøvet at tænke efter, men han kan simpelthen ikke huske det. Forespurgt, om det vil sige, at vidnet første gang læste rapporten efter august 2015, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Han ved ikke, om han læste den i løbet af efteråret 2013. Han vil dog gætte på, at hvis han ikke fik den forelagt – dvs. hvis der ikke lå en sag, hvor rapporten blev forelagt med en beskrivelse af, at den svipsede i foråret, men kom nu – så læste han den ikke. I så fald var den første gang, han læste den, i efteråret 2015.

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse gik galt med SIR's 2013-rapport, og hvorfor den ikke landede på departementschefens bord, forklarede vidnet, at han har læst en e-mail, som blev sendt fra en medarbejder i Intern Revision, og hvor bl.a. den pågældende fuldmægtig var på som modtager.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 31. maj 2013 til Rigsrevisionen med kopi til Christian Hjerrild Ovesen, Johan Renaberg, Egon Skindhøj, Torben Dandanell Mosegaard Ersbøll og Lars Kørvell):

"Til

Rigsrevisionen
SKAT

Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende

- Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."

Forespurgt, om dette er den pågældende e-mail, bekræftede vidnet dette. Det er Peter B. Krontoft, der har sendt e-mailen til Rigsrevisionen, og så er Christian Hjerrild Ovesen på cc. Torben Dandanell og Egon Skindhøj var, så vidt han husker, medarbejdere eller chefer i Intern Revision, og Johan Renaberg var vist også fra Intern Revision. Christian Hjerrild Ovesen, som var fuldmægtig i Kristian Hertz' kontor, læste så ud af denne e-mail, at her var en e-mail til Rigsrevisionen og SKAT, og den oplyste om, at der var udarbejdet denne rapport, som blev vedlagt, og så stod der, at "Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner". Det forstod fuldmægtigen sådan, at rapporten i en anden e-mail var sendt til hovedpostkassen. Hvis vidnet skal være helt ærlig, ville han nok også selv have forstået denne e-mail på den måde. Christian Hjerrild Ovesen gjorde derefter ikke noget. Han konstaterede blot, at her var en e-mail, som han var cc på, og så journaliserede han den, eller hvad han nu gjorde med den, men han foretog sig ikke yderligere, og han bemærkede ikke, at den så ikke dukkede op fra hovedpostkassen en uge senere, eller hvor lang tid det nu ville have taget. Så det var simpelthen bare en misforståelse.

Forespurgt, om ikke der burde være givet den pågældende fuldmægtig en klar instruks om, hvad han skulle gøre, når han modtog en sådan e-mail, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Man kan sige, at han jo fik en e-mail til orientering, og der kunne opstå tusindvis af sådanne forskellige situationer. Man kunne ikke detailinstruere en fuldmægtig om, at hvis denne situation opstod, skulle han gøre sådan osv. Han havde en lang videregående uddannelse, så man måtte gå ud fra, at han tænkte selv, og hvis han var i tvivl, kunne han spørge sin chef. Det var sådan, det foregik, og det gjorde han så ikke her, og det kan vidnet faktisk godt forstå. Det fremgik jo af e-mailen, at man dags dato havde sendt en revisionsrapport til departementschefen, og fuldmægtigen var cc på e-mailen. At denne e-mail så faktisk var fremsendelsen til departementschefen, var jo svært at forstå ud af e-mailen. Forespurgt, om det skal forstås således, at det er vidnets opfattelse, at den pågældende fuldmægtig, fordi han havde en lang uddannelse, burde have gjort sig klart, hvad hans opgave var, når der landede en SIR-rapport på hans bord, forklarede vidnet, at det skal det ikke. Det,

han sagde, var, at når der opstod en situation, hvor fuldmægtigen blev i tvivl om, hvad han skulle gøre, kunne han godt selv finde ud af at drible et stykke med bolden, men hvis han var i tvivl om, hvordan han skulle komme i mål med den, måtte han spørge sin chef. Det er jo sådan, det foregår. Det er ikke sådan, at før man går i gang med et arbejde, detailinstruerer man folk om alt muligt, der kan foregå. Det er jo det, der kendetegner akademiske medarbejdere, nemlig at de skal kunne håndtere problemerne, i takt med at de opstår, og at de varierer meget. Det er jo ikke sådan noget samlebåndsarbejde, kan man sige.

Foreholdt, at Christian Hjerrild Ovesen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han var helt nyuddannet, og at han var helt nyansat, og forespurgt, om ikke man må forvente at få nogle ret klare instrukser på, hvad ens opgave er, når der lander en bestemt type sager på ens bord, og hvordan den skal processes, forklarede vidnet, at det tror han også, at Christian Hjerrild Ovesen havde fået at vide af Kristian Hertz. De havde drøftet, hvad han skulle gøre, når han fik rapporter fra Intern Revision. Men dette var ikke en sådan e-mail. Dette var en e-mail, man kunne misforstå. Når man læser den, må man jo forstå, at der i en anden e-mail var sendt en rapport til Jens Brøchner. Og det, Christian Hjerrild Ovesen så ventede på, var, at han fik den pågældende rapport ned fra ministersekretariatet. Det skete i sagens natur ikke, for der var ikke en anden e-mail. Det var derfor et spørgsmål om, at denne e-mail var formuleret på en måde, så man misforstod den. Man kan ikke på forhånd instruere en medarbejder om, at hvis man modtager en e-mail fra Intern Revision, som kan misforstås, så skal man gøre sådan her. Hvis han var i tvivl, måtte han gå hen og spørge. Forespurgt, om ikke man ville være ude over det problem, hvis der havde været en forretningsgang, der beskrev, hvad man som sagsbehandler skulle gøre, hvis man blev allokeret en opgave, der var forankret i et bestemt kontor, forklarede vidnet, at det ville man ikke. Han vil stadig mene, at e-mailen var formuleret sådan, at man ikke forstod den som en meddelelse om, at her kom rapporten. Det var det, der var problemet med denne e-mail, nemlig at man ikke forstod den sådan, at dette var den officielle oversendelsesskrivelse. Det var en e-mail, fuldmægtigen var cc på, og den var ikke sendt til departementet som hovedmodtager.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at Christian Hjerrild Ovesen havde fået en instruks om, hvad han skulle gøre, når han modtog en SIR-rapport, bekræftede vidnet dette. Hans indtryk af den måde, tingene kørte på i dette økonomikontor med Kristian Hertz som kontorchef, var, at Kristian Hertz havde en meget hyppig og løbende dialog med sine medarbejdere – og specielt de unge medarbejdere – om opgaveløsningerne. Det var jo sådan, man lærte dem op. Medarbejderen fik en beskrivelse af, hvilken opgaveportefølje man havde. Det kunne fx være, at man havde ansvaret for relationerne til Finansministeriet, og så fik man at vide, hvordan et typisk årshjul var i den forbindelse, og hvad man skulle gøre. Det ville dog være usædvan-

ligt – også fordi kontoret var så nyt – hvis man meget detaljeret og på skrift beskrev, hvad man skulle gøre i forbindelse med hver enkelt sag. Når sagerne indtraf, kunne den enkelte sagsbehandler have en løbende dialog med sin kontorchef eller med en kollega om, hvordan man løste dem.

Forespurgt, om det således er vidnets opfattelse, at det beroede på en konkret formulering i den pågældende e-mail og ikke på en manglende instruks om, hvad fuldmægtigen skulle foretage sig, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 32 for den 22. oktober 2019 side 36 (Kristian Hertz' forklaring):

> *"Forespurgt, om SIR-rapporten kom ind flere steder i Skatteministeriet, eller om den kun kom ind ét sted, hvor det var til orientering, forklarede vidnet, at som han husker det, kom den kun ind dét ene sted, hvor den blev sendt til en sagsbehandler i hans kontor, som havde ansvaret for at lægge revisionsrapporterne videre til orientering opad i huset."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 49 for den 3. marts 2020 side 5 (Christian Hjerrild Ovesens forklaring):

> *"Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette udsagn forklarede vidnet, at han ikke mindes at være blevet tildelt et ansvar for at lægge revisionsrapporterne videre i huset. Som han husker det, var der et møde mellem ham og Pernille Nygaard af en forholdsvis uformel karakter, hvor han fik overdraget opgaven. Kristian Hertz var ikke med til dette møde. Han kan ikke huske i detaljer, hvad der præcist foregik på mødet, men han mindes ikke, at der var en klar procedure, eller at han fik en forklaring om, at sådanne rapporter skulle sendes videre. Det er sådan, han husker det."*

Forespurgt, om vidnet har bemærkninger hertil, forklarede vidnet, at Pernille Nygaard var og er en meget erfaren chefkonsulent. Hun har formentlig haft en lang række forskellige opgaver, og hun var formentlig af Kristian Hertz blevet bedt om at overdrage de opgaver, hun sad med, til Christian Hjerrild Ovesen. Han husker ikke, om Pernille Nygaard forlod økonomikontoret eller blev i kontoret. Det gjorde hun så, og et sådant møde behøvede Kristian Hertz ikke nødvendigvis at være med til. Det var en helt sædvanlig sagsoverdragelse, som foregik mellem akademiske medarbejdere, og så havde Christian Hjerrild Ovesen været usikker på, hvad det præcist var, Pernille Nygaard havde fortalt ham, at han skulle gøre. Det plejede ikke at være et problem, for når en sag indtraf for første gang, og man var i tvivl om, hvad man egentlig skulle gøre, løste det sig ved, at man tog en snak med kontorchefen og fik

afklaret, hvordan man helt præcist skulle gøre. Han vil derfor sige, at dette var ikke usædvanligt. Forespurgt, hvilket erfaringsgrundlag Pernille Nygaard havde i forhold til at håndtere denne type rapporter, forklarede vidnet, at han ikke husker Pernille Nygaards uddannelsesmæssige baggrund, men han ved, at hun havde været i SKAT og i skattevæsnet i en årrække. Han husker hende som en dygtig og meget grundig medarbejder.

Foreholdt, at flere vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der forud for etableringen af departementsstrukturen i 2013 var et revisionsudvalg, som under ledelse af departementschefen forestod den monitoreringsopgave, der i 2013, da man skabte departementet, blev flyttet over i vidnets regi, og forespurgt, om ikke det er korrekt forstået, at det således var en ny struktur og en ny opgaveplacering, og at der vel derved ikke kunne være den årelange erfaring, som vidnet forklarede om, forklarede vidnet, at det er korrekt, at der før 2013 var et revisionsudvalg. Det kom sig af, at man i det gamle Koncerncenter havde en meget større del af organisationen inde i departementet. Efter 2013 fik man så et smalt policy-betjenende departement eller ministerbetjeningsdepartement, hvorefter opgaven flyttede ud i SKAT, hvor de organiserede sig på en lidt anden måde med et revisionsopfølgningskontor og behandling i direktionen i stedet for et revisionsudvalg. Det ændrede jo ikke ved, at indholdet af Intern Revisions rapporter var det samme, og formålet med at behandle dem var det samme. Han vil gætte på – dog uden at han ved det – at Pernille Nygaard inden det møde, hvor hun skulle overdrage sagerne til Christian Hjerrild Ovesen, havde en snak med Kristian Hertz, men det kunne Pernille Nygaard sagtens navigere i. Fordi hun var medarbejder i SKAT, havde hun oplevet mange forskellige måder at organisere tingene på. Dette var så endnu en forandring, som han tænker hun sagtens kunne overskue at forklare Christian Hjerrild Ovesen. Det var han sådan set ikke så bekymret for.

Vidnet blev foreholdt, at vidnet landede som afdelingschef i en helt ny struktur, hvor man havde aflivet det gamle miljø, som var forankret under en kontorchef i Økonomi, som sendte tingene op til Revisionsudvalget. Foreholdt, at det forekommer letkøbt at sige, at der var en erfaren medarbejder, som måtte kunne sige sig selv, hvordan rutinerne skulle etableres i vidnets nye regi, og derefter overdrage dem til en anden, og forespurgt, om ikke det var ledelsens opgave at sørge for at sikre forretningsgangene i den nye struktur, så folk vidste, hvem der skulle gøre hvad, forklarede vidnet, at man skal tænke på, at de jo på dette tidspunkt, som var et stykke inde i 2013, var i fuld gang med at analysere Intern Revision. Et element i det var netop også at få fastlagt, hvordan behandlingen af Intern Revisions rapporter skulle foretages. Den grundighed i forhold til, hvordan man skulle følge op på Intern Revisions rapporter, lå jo netop i det arbejde, og derfor var dette et spørgsmål om, hvordan man skulle gøre, indtil man havde reorganiseret Intern Revision. Han kan derfor ikke genken-

de, at de ikke tog det alvorligt – tværtimod tog de virkelig fat i Intern Revision og gjorde, hvad de kunne for at få det til at fungere langt bedre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7043 (2015-10-06 (3) - E-mailkorrespondance mellem Andreas Berggreen og Kristian Hertz vedr. uklar procedure ift. revisionsrapporter, Kristian Hertz' e-mail af 6. oktober 2015 til Andreas Berggreen):

> *"Hej Andreas*
>
> *Jeg har gravet lidt i min mailboks. Jeg har fundet en mailkorrespondance mellem Christian og jeg fra den 17. maj 2013, hvoraf det fremgår, at vi på det tidspunkt troede, at rapporterne blev sendt direkte til Jens B., og hvor jeg bad ham om at følge op på praksis. Som jeg husker det, da jeg talte med ham for en måneds tid siden, fandt han efterfølgende ud af, at rapporterne ikke gik til Jens B.*
>
> …
>
> *Generelt er konklusionen vel derfor, at der generelt var uklarhed om procedurerne på det tidspunkt bl.a. fordi SIR's fremsendelser var misvisende i deres ordlyd."*

Foreholdt, at dette var kontorchefen, som forklarede, at han nu havde fundet en korrespondance fra maj 2013, hvoraf det fremgik, at de – og dermed også han selv – troede, at tingene gik direkte til departementschefen, og forespurgt, om det så ikke var lidt voldsomt at pege fingre af yngste fuldmægtig, forklarede vidnet, at han ikke mener, at de peger fingre af yngste fuldmægtig. De forklarer, hvad der konkret skete. Han siger også, at hvis han selv som medarbejder havde modtaget den pågældende e-mail, havde han gjort fuldstændig det samme som Christian Hjerrild Ovesen. Han bebrejder derfor ikke Christian Hjerrild Ovesen noget som helst. Som han husker det, handler den foreholdte e-mail om, at de fandt ud af, at der i SIR var en uklarhed om, hvordan man skulle sende de rapporter, man havde udarbejdet, til Skatteministeriets departement. Hvordan det skulle foregå, var et element, som indgik i analyserne af SIR i 2013. Det var hans indtryk, at de forskellige medarbejdere i SIR havde hver sin måde at fremsende rapporterne til Skatteministeriets departement på, og det var derfor, at der var noget variation i, hvordan de kom frem. Nogle sendte dem direkte til hovedpostkassen, men andre sendte dem på en anden måde.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 31. maj 2013 til Rigsrevisionen med kopi til bl.a. Christian Hjerrild Ovesen):

"Til

Rigsrevisionen
SKAT

Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende

- Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012

Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."

Forespurgt, hvordan vidnet forstår den sidste sætning, og hvad den betyder, forklarede vidnet, at når han læser den sætning, vil han forstå e-mailen sådan – og især hvis han var cc på e-mailen, som Christian Hjerrild Ovesen var – at der var sendt en anden e-mail til hovedpostkassen. Det ville typisk være til hovedpostkassen, da det ville være usædvanligt at sende en e-mail direkte til Jens Brøchners egen postkasse, men det kan man ikke afvise, at de fra det daværende Intern Revision kunne have fundet på. Men det var i hvert fald ikke e-mailen selv, som e-mailen refererede til. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man ikke skulle sende noget direkte til Jens Brøchner, hvis det ikke var forberedt, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en normal fremgangsmåde, at det skulle være forberedt, hvis Jens Brøchner skulle have noget som departementschef, forklarede vidnet, at det gælder for alle typer af sager til alle typer af chefer. Forespurgt, hvordan man kunne læse det foreholdte på den måde, at rapporten kunne gå direkte til Jens Brøchner, hvis det lægges til grund, at en SIR-rapport til Jens Brøchner skulle være ledsaget af en form for forelæggelse, forklarede vidnet, at det kunne læses på den måde, at man havde en anden tradition i det gamle SKAT. Det var ikke en, han kendte til i detaljer, men det var hans indtryk, at ting kunne gå betydelig mere ufiltreret videre til den daværende departementschef. Det var bare en fornemmelse, han havde, at det var noget, der lå i kulturen. Forespurgt, hvor langt tilbage i tid, vidnet taler om, forklarede vidnet, at det var, før Jens Brøchner tiltrådte. Foreholdt, at man fra 2010 til 2012 havde en enhedsstruktur, hvor SKAT optrådte sammen med departementet, og forespurgt, om vidnet dermed taler om tiden forud for 2010, forklarede vidnet, det gør han ikke. Han tænker mere på den norm med, at en sag skulle være tygget igennem på skrift, og at der skulle være en klar indstilling og sådan nogle ting. Det var sådan set meget sædvanligt i et stort bureaukrati, at der var sådanne normer for, hvordan den slags skulle gøres. Det var imidlertid hans indtryk, at det kørte noget løsere, og hans indtryk var også – når han tænker tilbage på det – at Intern Revision havde en selvforståelse af, at lige præcis de kunne sende rapporter direkte til departementschefen. De lagde meget vægt på at have et hul direkte igennem til departementschefen.

Foreholdt, at den foreholdte e-mail også kan læses på den måde, at netop fordi systemet var sådan, at tingene skulle forelægges, var dette den helt adækvate måde at kommunikere det på, nemlig ved at sende rapporten på e-mail til en fuldmægtig, som så skulle fabrikere en forelæggelse, gå til en kontorchef og afdelingschefen osv., og at departementschefen i den forstand skulle opfattes som departementet, forklarede vidnet, at han er enig i, at Intern Revision – og det var sådan set også det, de blev instrueret om, men han husker ikke, om det først var efter dette forløb – skulle sende de rapporter, de lavede, til Christian Hjerrild Ovesen, som så skulle forelægge dem for departementschefen. Intern Revision skulle ikke sende rapporterne direkte til Jens Brøchner.

Foreholdt, at SIR kunne tænkes at sige, at de havde gjort akkurat det, som de i et departement forventede, nemlig at de havde sendt rapporten til den fuldmægtig og det kontor, der skulle ekspedere disse ting, forklarede vidnet, at i så fald skulle Christian Hjerrild Ovesen ikke have været cc på den e-mail. Forespurgt, hvordan det så skulle have været skrevet, forklarede vidnet, at så skulle Christian Hjerrild Ovesen have været hovedmodtager af e-mailen. Forespurgt, om det var det, der gjorde den afgørende forskel, forklarede vidnet, at det var det sammenholdt med den måde, e-mailen var formuleret på. En mere naturlig e-mail ville være, at man havde Christian Hjerrild Ovesen som hovedmodtager, og så havde man Rigsrevisionen og SKAT som cc-modtagere. Så kunne man skrive "Til departementschef Jens Brøchner" eller "Til Skatteministeriets departement", "Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende revision af udbytte- og royaltyskat for 2012. Rapporten fremsendes desuden som kopi til Rigsrevisionen og SKAT. Med venlig hilsen Peter B. Krontoft." Det ville have været en sædvanlig måde at formulere det på, og det var ikke den måde, denne e-mail var formuleret på. Givet at både Christian Hjerrild Ovesen, han selv og Kristian Hertz læste e-mailen på en anden måde, tænker han, at det er evidens nok for, at den ikke var formuleret tilstrækkelig præcist.

Vidnet blev af undersøgelseskommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5916-5917 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Peter B. Krontofts e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.23 til Rigsrevisionen med kopi til Christian Hjerrild Ovesen, Torben Dandanell Mosegaard Ersbøll, Johan Renaberg, Egon Skindhøj og Kaja Kristensen):

"Til

Rigsrevisionen

Vedlagt fremsendes Erklæring og Beretning 2012 for Landskatteretten

Erklæringen og Beretningen er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner.

Med venlig hilsen

Peter B Krontoft"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.57 til Kristian Hertz):

"Hej Kristian

Peter fra intern revision har sendt denne email, samt to flere med materiale vedrørende deres årlige revision af Landskatteretten.
Han har bedt mig om at videresende det til henholdsvis Jens Brøchner og Bodil Jested-Nielsen (Præsident for Landsskatteretten). Kan jeg bare sende sådanne emails direkte til Jens B, eller vil du sende dem?"

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Kristian Hertz' e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.59 til Christian Hjerrild Ovesen):

"De plejer selv at sende til Jens B. Det skriver de jo egentlig også, at de gør. Synes du skal høre, hvorfor de ikke selv sender dem, herunder om der er praksis for, at vi gør det. Hør evt. også Pernille Nygaard ad."

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 15.00 til Kristian Hertz):

"Jeg undrede mig egentlig også over, hvorfor de ikke sender dem direkte som normalt. Jeg forhører lige nærmere."

Foreholdt, at Kristian Hertz her forklarede sin fuldmægtig, at Intern Revision plejede at sende rapporterne direkte til Jens Brøchner, og forespurgt, om vidnet var bekendt med det, forklarede vidnet, at det foresvæver ham, at der var en drøftelse af, at Intern Revision sendte rapporter direkte til Jens Brøchner, og at Kristian Hertz på et tidspunkt bad dem om at sende rapporterne til Christian Hjerrild Ovesen.

Det er det eneste, han husker om den diskussion. Derudover husker han som tidligere forklaret, at det virkede, som om det var lidt forskelligt, hvordan de fremsendte dem.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 37-38 (Kjeld Rasmussens forklaring):

> *"Foreholdt, at rapporten på trods af e-mailens ordlyd ikke ses at være blevet sendt til Jens Brøchner, forklarede vidnet, at proceduren, når han havde læst en rapport, var, at han påtegnede den med dato og underskrift og lagde den til en af sine stabsmedarbejdere, som herefter videresendte rapporten. Vidnet medgiver, at den måde, som rapporten blev sendt videre på, ikke var den mest klare. Men den måde, som departementet fortolkede forløbet på, efter sagen opstod, er i hvert fald helt forkert. Medarbejderen gjorde præcis det samme, som altid blev gjort.*
>
> …
>
> *Vidnet forklarede, at Økonomi og Styring var Andreas Berggrens afdeling. Aftalen var, at Intern Revision skulle sende rapporterne til fuldmægtig i Økonomi og Styring Christian Hjerrild Ovesen, som så skulle videreformidle dem. Forespurgt, om det er det, der ligger i det anførte om, at "Økonomi og Styring forestår rapporteringen til departementschefen", bekræftede vidnet dette. Peter B. Krontoft, der var vidnets stabsmedarbejder, skulle sende rapporten til Rigsrevisionen og til Økonomi og Styring i departementet. Det var måske en lidt kluntet måde at gøre det på, men Christian Hjerrild Ovesen burde ikke være i tvivl om, at denne rapport skulle ekspederes videre i Økonomi og Styring på præcis samme måde som alle andre revisionsrapporter. Efter sagen kom frem, og det viste sig, at departementschefen ikke havde læst rapporten, begyndte departementet at tolke på e-mailen, og de har i den forbindelse tolket den helt forkert. Vidnet var stadig ansat i SKAT på dette tidspunkt, men der var ikke nogen, der spurgte ham."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 282-283 (2010-05-19 - E-mail fra Peter B. Krontoft vedr. fremsendelse af SIR's 2010-rapport):

"Til

Rigsrevisionen
Direktør Birgitte Christensen
Direktør Steffen Normann Hansen
Direktør Jens Sørensen

Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende

- Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat.

Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Peter Loft med revisionschefens påtegning."

Foreholdt, at det ligner et forløb, man har set før, og forespurgt til vidnets bemærkninger til revisionschefens udsagn om, at det var den proces, man altid havde haft, og at det var den proces, der var aftalt med departementet, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen bemærkninger til. Han tror, han har beskrevet, hvordan han opfatter den sag. Til udsagnet om, at de i departementet skulle være begyndt at fortolke på ordlyden af e-mailen for at forklare, hvorfor rapporten ikke var forelagt Jens Brøchner, kan han kun sige, at de læste e-mailen og prøvede at forklare, hvordan de havde læst den, og det var jo den måde, fuldmægtigen havde læst den på. Han tror ikke, det havde gjort nogen forskel, om sagen var blevet forlagt Jens Brøchner eller ej. Det har han derfor ikke yderligere bemærkninger til, og det foreholdte er historisk materiale.

Foreholdt, at én ting var, hvordan man læste den pågældende e-mail, men at det i denne sammenhæng også er interessant, at man på det tidspunkt gik fra ét miljø til et andet miljø, og at man afviklede et kontrolorgan og flyttede kontrollen over i en nyetableret enhed, og forespurgt, om ikke det i den situation var en ledelsesopgave at sikre, at de processer, der var i den tidligere organisering, på betryggende vis blev flyttet over i det nye regi, eller om det var yngste mands opgave at spørge sig frem og finde ud af, hvordan han gjorde dette hensigtsmæssigt, forklarede vidnet, at det er et meget ledende spørgsmål, som man jo ikke rigtig kan svare andet end "jo" på. Det mener han sådan set også, de gjorde. Der er dog forskel på, om man udarbejdede en overordnet beskrivelse af, hvilke kontorer der havde ansvar for hvilke opgaver, og at man som led i opgaveløsningen i det første stykke tid lod processerne falde endeligt på plads, og så alternativet – som han næsten hører udspørgeren beskrive – nemlig at man skulle have lavet en meget detaljeret sagsgangsbeskrivelse for alle de områder, der kunne komme op. Det første var den måde, det normalt foregik på, og i dette tilfælde havde de desuden en meget grundig analyse af Intern Revision, og om

hvordan processerne omkring Intern Revision skulle foregå. Det andet gjorde man ikke i dette tilfælde, fordi det ikke var den slags kontor. Det var jo ikke et sagsbehandlende kontor på den måde. Det var jo meget forskellige typer sager, der kom, og derfor egnede det sig ikke på samme måde som fx et sagsbehandlingskontor i SKAT til at lave sagsbehandlingsvejledninger.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Kristian Hertz' e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.59 til Christian Hjerrild Ovesen):

> *"De plejer selv at sende til Jens B."*

Vidnet forklarede, at det har han ikke nogen bemærkninger til. Det var jo Kristian Hertz' opfattelse af, hvordan forretningsgangen var, og hvorfor han havde den opfattelse, må han selv svare på.

Opfølgningsprotokoller

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 926 (2013-02-13 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Sammenfatning"):

> *"Status fra direktørerne på opfølgningen, herunder Budget og Regnskabs vurdering af om opfølgningen er dækkende, opsamles i en opfølgningsprotokol, som forelægges SKATs direktion inden den sendes til departementet til evt. videre foranstaltning. Der udestår at aftale en frekvens for aflevering af opfølgningsprotokollen med departementet. Hidtil er den blevet udarbejdet kvartalsvist."*

Forespurgt, hvordan processen var, når man modtog denne kvartalsprotokol, forklarede vidnet, at som han husker det, blev protokollen – eller i hvert fald et ekstrakt af den – medtaget på et kvartalsmøde, hvor man så på status. Det var i hvert fald én behandling, og det andet, der skete var, at der var en sagsbehandler, der modtog det og læste det igennem og forholdt sig til, om der var et eller andet, der så mærkeligt ud. Han ved dog ikke, hvordan det helt konkret var udformet, da det foregik i Økonomi og Styring. Han vil tro, at kvartalsprotokollerne også blev forelagt til orientering, men det kan han ikke huske.

Forespurgt, om der var fastsat retningslinjer for, hvad man i departementet skulle gøre, når man modtog kvartalsopsummeringen, forklarede vidnet, at han vil tro, at de i Kristian Hertz' kontor havde en aftale om eller i hvert fald havde haft en snak om, hvordan de skulle behandle sagen. Men igen var det jo en sag som alle muli-

ge andre, så den blev behandlet efter den almindelige forståelse af, hvad man skulle gøre, når man fik en sag, nemlig at man skulle forholde sig til den og forelægge den. På den måde var det ikke anderledes end alt muligt andet. Forespurgt, om vidnet var inde over tilrettelæggelsen af processen, forklarede vidnet, at det var han ikke i den præcise proces.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

> *"21/11-13*
> *KHZ* [håndskrevet påtegning]
>
> *26/11-13*
> *NAB* [håndskrevet påtegning]*"*

Vidnet forklarede, at det var hans underskrift. Forespurgt, hvad vidnet gjorde i forbindelse med den underskrift, forklarede vidnet, at han tog sagen til efterretning, som det blev indstillet. Forespurgt, om vidnet læste forsiden igennem, eller om han også læste notatet fra SKAT og de øvrige bilag igennem, forklarede vidnet, at når han fik forelagt sager, læste han altid sagerne helt igennem. Forespurgt, om vidnet således læste sagen fra ende til anden, forklarede vidnet, at det må man sige. Det hørte med til opgavebeskrivelsen, når man var afdelingschef.

Forespurgt, om der i vidnets påtegning lå en enighedstilkendegivelse, eller at han blot havde set den, forklarede vidnet, at der lå en tilkendegivelse af, at han var enig i, at sagen skulle forelægges for departementschefen, og at departementschefen skulle tage den til efterretning som indstillet. Hvis han havde været uenig, havde han sendt sagen retur med en påtegning om, hvad han syntes, man i stedet for skulle gøre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1120 (2014-02-26 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013):

> *"20/2-14*
> *NAB* [håndskrevet påtegning]*"*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet også var inde over denne opfølgningsprotokol fra fjerde kvartal, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til det nærmere formål med opfølgningsprotokollerne og formålet med, at de skulle tilgå vidnet og senere departementschefen, forklarede vidnet, at man ved at se protokollen kunne få en generel viden om og et indtryk af, hvad der kør-

te i SKAT, og hvad Intern Revision havde revideret. Det var selve oversigten, hvor man blev mindet om de rapporter, man typisk havde læst på et tidligere tidspunkt. Lige præcis opfølgningsprotokollerne havde jo også til formål at give dem et indtryk af, om de i SKAT fulgte med, altså om der var en stigning i omfanget af anbefalinger, der ikke var implementeret, eller om der var et issue, man på et tidspunkt skulle have drøftet med SKAT's ledelse. Han husker ikke, om det var i forbindelse med denne forelæggelse eller en senere forelæggelse – det har det formentlig været – men i løbet af 2014 havde han en diskussion med den nye revisionschef om, at det var svært for SKAT at nå at følge med i opfølgningen. Derfor ændrede man opfølgningsregimet, så SIR også fik en rolle dér. Forespurgt, om den drøftelse skete på vidnets initiativ, eller om det var på revisionschefens initiativ, forklarede vidnet, at de havde en fælles forståelse af, at de løbende skulle holde nogle møder, hvor revisionschefen tog nogle emner med, som han var blevet opmærksom på i sit nye hverv som revisionschef. I den forbindelse havde de nogle diskussioner af, hvordan de skulle håndtere det ene eller andet. Det var en meget sædvanlig måde at starte en ny chef op på. Revisionschefen rejste så spørgsmålet om opfølgning og kom med et forslag til, hvordan det skulle håndteres, nemlig ved at oprette en revisionsdatabase, hvilket der blev lagt en sag op på, som vidnet godkendte.

Forespurgt, om der, når vidnet oplevede, at man havde svært ved at følge med, var overvejelser om at styrke bemandingen i SKAT, forklarede vidnet, at de i første omgang var optaget af, om forankringen af opfølgningen var den korrekte, dvs. om det var udtryk for, at opfølgningen lå for langt nede i organisationen og ikke havde den tilstrækkelige ledelsesmæssige bevågenhed. Han erindrer ikke de konkrete diskussioner, men han tænker, at de havde en diskussion på kvartalsmøderne om udviklingen i opfølgningen, og hvis Jesper Rønnow Simonsen eller Karsten Juncher mente, at det var flere ressourcer, der skulle til, ville de have nævnt det på de møder. Forespurgt, om det var et fast punkt på kvartalsmøderne, at man skulle gennemgå kvartalsrapporterne, forklarede vidnet, at han mener, at de havde opfølgningsskemaerne med på møderne. De havde i hvert fald et punkt på om Intern Revision og status for arbejdet, men det handlede også om det fremadrettede, dvs. hvilke revisioner der blev sat i gang. Han mener dog også, at denne opfølgning kom på som et punkt, og hvis der var nogle særligt interessante findings, var det også noget, Kurt Wagner havde mulighed for at nævne.

Forespurgt, om vidnet havde bilaterale drøftelser med Jens Brøchner om opfølgningsprotokollerne og om langsom eller manglende fremdrift, forklarede vidnet, at det havde han muligvis, men han erindrer ikke et konkret møde.

Foreholdt, at opfølgningsprotokollerne opererede med betegnelserne afsluttede og uafsluttede rapporter, og forespurgt, hvordan vidnet forholdt sig til det, når han gen-

nemgik protokollerne, forklarede vidnet, at han vel tog det som udtryk for, at når noget var anført som afsluttet, var det afsluttet på den måde, at var der nogen, der havde vurderet, at nu var man ligesom i mål. Det var imidlertid også en af de problemstillinger, Kurt Wagner nævnte, nemlig at noget af det, som SKAT anså for tilstrækkeligt til at kunne afslutte en revisionsbemærkning, ikke var tilstrækkeligt i SIR's øjne. Det var derfor en af de ting, der førte til, at de skulle have en revisionsdatabase, hvor man først kunne lukke en sag, hvis Intern Revision var enig i, at den kunne lukkes. Forespurgt, om vidnet selv forholdt sig kritisk til de oplysninger, der blev givet om lukkede og åbne punkter, forklarede vidnet, at han læste sagen, og hvis der var noget, der stak i øjnene eller virkede underligt, ville han typisk spørge ind til det. Han erindrer ikke præcist, hvad han gjorde. Han bliver i så fald nødt til at læse de konkrete sager for måske at kunne huske, hvad han tænkte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

> *"SKAT har gennemført sin 2. og 3. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter, jf. vedlagte notat. I notatet redegøres der for de rapporter fra SIR, der ultimo september 2013 fortsat var uafsluttede. Rapporterne vedrører finansårene 2011-2013. Der er i alt 19 rapporter.*
>
> *Af disse er der 6 rapporter, hvor man nu har iværksat og implementeret de nødvendige tiltag. Derfor har direktionen i SKAT besluttet, at opfølgningen på disse 6 rapporter afsluttes. De resterende 13 rapporter vil fortsat være uafsluttede, og der er i notatet angivet, hvilke aktiviteter de ansvarlige for hvert område skal gennemføre frem til næste kvartalsopfølgning."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1071 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

> *"Indholdsfortegnelse*
>
> *…*
>
> *Jens Sørensen/Inddrivelse*
>
> *12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat"*

Forespurgt, hvad vidnet tænkte om, at der på dette tidspunkt var 13 uafsluttede ud af 19 rapporter, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han tænkte over. Der var gan-

ske mange interne revisionsrapporter, og han tror ikke, han syntes, det var bekymrende, at der var 13 rapporter, hvor der var uafsluttede anbefalinger. Det kunne godt passe med det niveau for uafsluttede revisionsrapporter, man hele tiden havde. Det, de mere begyndte at interessere sig for, var, hvor gamle de ældste var, og om den manglende opfølgning på dem dækkede over nogle mere strukturelle udfordringer, som de derfor var nødt til at handle på fremadrettet. De fokuserede også på, om der var en trend i antallet af uafsluttede anbefalinger, altså om der blev flere og flere, der ikke var lukkede. Det var mere sådanne ting, de fokuserede på.

Forespurgt, om vidnet husker noget eksempel på, at han eller hans kontor, der sad med opgaven, i relation til konkrete rapporter vendte tilbage og bad om en yderligere forklaring på noget, forklarede vidnet, at han er lidt i tvivl om, hvorvidt det var på baggrund af denne forelæggelse eller nogle revisionsrapporter. Foreholdt, at det er mindre afgørende, om vidnet gjorde det på baggrund af konkrete revisionsrapporter, som jo også gik ind her, eller på baggrund af protokollen, forklarede vidnet, at han som sagt læste alle revisionsrapporterne. Den måde, de fulgte op på deres observationer bl.a. på baggrund af revisionsrapporterne, var jo som tidligere nævnt fx at iværksætte turnusanalyserne. Derfor var rapporterne med til at præge rækkefølgen af analyserne, dvs. hvad de satte i gang først, for de kunne ikke nå at analysere på det hele på én gang. Da det var en relativt stor øvelse at sætte en sådan analyse i gang, var det en ret vigtig handling og noget, der havde betydning. Det var i hvert fald et eksempel på, hvordan de fulgte op, men rapporterne varierede en del i karakter og indhold, så det kunne komme i mange forskellige sammenhænge. Forespurgt, om vidnet spurgte ind til konkrete røde eller gule rapporter, fordi der var noget, han simpelthen blev nødt til at vide noget mere om, forklarede vidnet, at han ikke tror, han har bedt om en skriftlig redegørelse, fordi det mere foregik mundtligt. Han husker ikke, om han drøftede eller ikke drøftede dem med Karsten Juncher, men det ville han typisk gøre på de møder, han holdt med ham. Han tror, de holdt møder én gang om ugen eller én gang hver 14. dag, så det kunne være en anledning til at drøfte noget, der var lidt mere detaljeret.

14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012), hvoraf fremgår, at forelæggelsen er påtegnet af vidnet.

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 3688 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012, bilag til forelæggelse "Revisionsberetning 2012"). Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet læste den komplette beretning, når han fik en sådan forelagt, forklarede vidnet, at det var hans

normale tilgang til sager. Han kan simpelthen ikke huske, om han lige præcis læste denne sag, men det var en del af hans opgave at læse sagerne helt igennem.

Foreholdt, at de i departementet ganske vist ikke fik den konkrete 2013-rapport om udbytteskat, men at de i hvert fald fik kvartalsindberetningen for 2. og 3. kvartal, kvartalsindberetningen for 4. kvartal og også årsberetningen, hvor rapporten var anført som en gul rapport, og forespurgt, om ikke vidnet på noget tidspunkt overvejede, at der her var en rapport, som han ikke anede, hvad der stod i, så han blev nødt til at undersøge det, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han tror, man skal forstå det sådan, at de havde et endog meget stort arbejdspres, og det blev sådan set kun større hen over 2014 og 2015. Der var hundred- eller tusindvis af sager, der skulle læses hen over perioden, så man læste ned igennem en sag, og så huskede man så godt, som man kunne. Når man læste sagen, vurderede man på, hvad andre i indstillingen havde vurderet var det rigtige at gøre. Det var det, man så på, og man sad ikke og tjekkede, om en liste indeholdt nogle revisionsrapporter, man ikke havde læst for trekvart år siden. Det var tilfældigt, hvis man faldt over det. Forespurgt, om omfanget dermed var så stort, at vidnet simpelthen ikke havde overblikket, forklarede vidnet, at han vil vove at påstå, at han havde et ret godt overblik over, hvad der foregik. Han tror dog, det ville være svært for de fleste så lang tid efter at erindre, at der var en enkelt revisionsrapport, man ikke havde læst.

Forevist ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012) og forespurgt, om vidnet kan oplæse sin håndskrevne påtegning, forklarede vidnet, at der står:

> *"Sagen har ligget over sommerferien. Vi laver en særskilt forelæggelse af de forhold, der vedrører departementet med henblik på at sikre, at de håndteres fremadrettet.*
>
> *14/8-13 NAB* [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, hvad der lå i "en særskilt forelæggelse af de forhold, der vedrørte departementet", forklarede vidnet, at der må have været nogle forhold i denne revisionsberetning, som vedrørte departementet. Han husker ikke, hvad det var, men så skrev han til Jens Brøchner, at dem lavede de en særskilt forelæggelse om på et senere tidspunkt. Det var formentlig noget, han talte med Kristian Hertz om. Han kan ikke huske, hvad det vedrørte. I så fald ville han være nødt til at læse revisionsberetningen igennem.

27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"SIR finder det positivt, at der er etableret et grundlag for opfølgning i form af en opfølgningsprotokol med tilknyttede handleplaner, projektbeskrivelser, ansvarsplaceringer og tidsfrister. SIR konstaterer dog ved gennemgangen, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning, og at tidsfristerne udskydes af flere omgange.*
>
> *SIR har ved gennemgangen konstateret at 50 ud af 107 anbefalinger er afsluttet (dette vedrører også forvaltningsmæssige revisioner, og ikke kun § 38 relaterede anbefalinger). SIR anbefaler, at SKAT opprioriterer behandlingen af anbefalingerne.*
>
> …
>
> *20/8-14 NAB Bør indgå i turnusanalysen af betaling og regnskab.* [håndskrevet påtegning]*"*

Forespurgt, hvad denne SIR-rapport, der helt generelt angik opfølgning, gav anledning til, forklarede vidnet, at han, når han læste en sådan sag, noterede sig, at SIR fremhævede, at der var etableret et grundlag for opfølgning, men samtidig bemærkede, at ikke alt var, som det skulle være, idet man udskød tidsfristerne. Derudover kom der nogle tal på. Han tænkte vel, da han læste sagen, at der her var noget, de burde tage fat i, som havde en mere strukturel karakter. Det var faktisk et meget godt eksempel på, hvordan behandlingen af sådanne sager førte til, at de tog et mere strukturelt initiativ. Det var i dette tilfælde, at de lod det indgå i turnusanalysen af Betaling og Regnskab, at der var nogle udfordringer vedrørende aflæggelse af § 38-regnskabet, som tilsyneladende ikke blev håndteret.

Forespurgt, om vidnet over for SKAT pressede på for at få dem til at øge hastigheden, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Hans udgangspunkt var, at SKAT gjorde, hvad de kunne. Det var jo ikke deres tilgang, at SKAT sad med fødderne oppe i vinduet og ikke lavede noget – de havde rigtig travlt og havde nok at lave. Han tog det som udtryk for, at når medarbejderne og cheferne skulle implementere disse anbefalinger, stødte de på nogle mere grundlæggende problemer. De havde derfor en interesse i at få belyst, hvad det var for nogle mere grundlæggende problemer, der var årsagen til, at man blev forsinket med dette, og dem skulle man have løst, før man kunne løse dette problem. Forespurgt, om vidnet drøftede tidsproblemstillingen med SKAT's ledelse, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Det fremgår af denne sag, at Økonomi og Styring ville tale med Økonomisk Koordine-

ring og følge op på, hvorvidt der generelt burde strammes op på opfølgningen på SIR's anbefalinger, så det tænker han, de havde en drøftelse af. Når det står på den måde, ville kontoret tage en snak med SKAT og spørge, hvad det egentlig var udtryk for, og om der var noget, der kunne strammes op uden videre. Det var en diskussion, de tog med SKAT, og derfor tænkte han ikke, det var noget, han behøvede at bruge tid på.

Foreholdt, at det, når det var anført, at 50 ud af 107 anbefalinger var afsluttet, dermed betød, at mere end halvdelen ikke var afsluttet, og forespurgt, om vidnet så det som et stort og betydeligt problem, eller om det bare var, så godt som det kunne være, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad hans vurdering af tallene var på det pågældende tidspunkt. Vurderingen af, om det var et stort eller lille problem, ville kræve, at man kunne se udviklingen over tid, og at man i øvrigt også var nødt til at gå ned i, hvilken karakter de 57 anbefalinger, der ikke var afsluttet, havde.

Forespurgt, hvorfor det lige specifikt var i turnusanalysen af Betaling og Regnskab, denne rapport skulle indgå, forklarede vidnet, at han læste notatet, og ud fra indholdet i notatet tænkte han, at det var der, det var relevant at se nærmere på i hvert fald de revisionsanbefalinger, der vedrørte regnskabet. Hvorfor han tænkte det, kan han ikke huske på nuværende tidspunkt. Forespurgt, om det så var tanken, at Deloitte skulle have udleveret disse SIR-rapporter på området, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de fik det, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men det går han ud fra. Han mener, de fik et ganske omfattende materiale, herunder også rapporter fra Rigsrevisionen og fra Intern Revision. Derudover talte de jo med en række forskellige involverede og formentlig også med Rigsrevisionen om de udfordringer, der var med regnskabsafdelingen. Det var en del af det datagrundlag, som analysen blev foretaget på. Forespurgt, om vidnet oplevede Betaling og Regnskab som et særligt problemområde i forhold til de øvrige dele af SKAT, når han sagde, at denne rapport skulle indgå specifikt i analysen af Betaling og Regnskab, forklarede vidnet, at når han skrev dette, var det, fordi de, allerede inden denne sag kom, havde besluttet, at der skulle igangsættes en turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet. Det var udtryk for, at der havde været en lang række forskellige indikationer af, at der var særlige problemer på regnskabsområdet. Bl.a. havde Rigsrevisionen anført det i flere forskellige sammenhænge. Derfor igangsatte de turnusanalysen, og fordi den var nært forestående, var det et naturligt sted at placere opfølgningen på denne sag.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

"Gyldighed og omfang
Direktionen i Skatteministeriet har den 18. august 2010 vedtaget nærværende risikopolitik for Skatteministeriet. Risikopolitikken omfatter alle fagområder samt alle ledere og medarbejdere i Skatteministeriet."

Foreholdt, at det foreholdte læses sådan, at det også var en politik, som omfattede departementet, og forespurgt, om det også er vidnets forståelse, forklarede vidnet, at det kender han ikke noget til. Det var før hans tid. Forespurgt, om det skal forstås således, at når vidnet skulle forholde sig til risikoanalyse, risikostyring og risikopolitik, indgik dette dokument ikke i hans overvejelser, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han kendte ikke til dokumentets eksistens, før SKAT forelagde en sag, hvor de sagde, at de nu ophævede denne risikopolitik. Forespurgt, om det var i januar 2015, vidnet første gang blev bekendt med dokumentet, bekræftede vidnet dette. Han tror, det var en forskrift, der var blevet glemt, og ham bekendt indgik den ikke i arbejdet med en ny styringsmodel, som blev sat i værk i 2013.

Forespurgt, hvilke legale rammer vidnet så agerede under, herunder efter hvilke generelle instrukser vidnet udførte risikostyring og risikomonitorering, forklarede vidnet, at det fremgik af McKinsey-rapporten fra efteråret 2012, at styringen af skattevæsnet var meget omfangsrig og deraf følgende også temmelig uklar. Der var ikke nogen stringent sammenhæng mellem de mål, man havde sat sig, og den måde, man fulgte op på målopfyldelsen på. Det var der en lang række årsager til, men i McKinsey-rapporten blev det nævnt som et eksempel, at omfanget af direktionsmaterialet løb op i 700 sider, og hvem kunne nå at forholde sig til 700 sider og behandle det substantielt på et møde på 2 timer. Derfor var en af de opgaver, han som ny afdelingschef i departementet havde, at tænke hele styringen forfra. Det var et arbejde, de satte i gang i februar eller marts 2013, hvor de fik Deloitte til at hjælpe med at lave en ny styringsmodel, som i første omgang var ret smalt defineret på de key performance indicators, som han omtalte tidligere, og som de byggede styringen op omkring. Det blev dog en noget bredere øvelse, der spredte sig over efteråret 2013, og hvis indhold blev beskrevet sammenfattende i denne styringshåndbog. Han tror, den sidste version af styringshåndbogen kom i slutningen af 2013 eller begyndelsen af 2014. Forespurgt, om styringshåndbogen var et dokument for departementet, som udstak de overordnede linjer, forklarede vidnet, at det var et dokument, som beskrev, hvordan styringen i SKAT foregik. Det var et dokument, der blev behandlet på et kvartalsmøde, og han tror også, de forelagde styringshåndbogen i en sag til Jens Brøchner, og den blev også forelagt SKAT's direktion. Det var derfor et dokument, der havde karakter af at være det, man vil kalde en forskrift. Når man kaldte det en håndbog, var det, fordi det samtidig var et dokument, som løbende ændrede sig. Sådan er det med styringer, hvor man løbende bliver nødt til at revidere rundt omkring, hvordan det foregår, i takt med at man støder ind i problemer, der ikke

kan løses inden for den ramme, man har. Så må man revidere og finde på noget nyt. Den autoritative version af håndbogen lå på SKAT's intranet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvornår styringshåndbogens første udgave kom, forklarede vidnet, at han tror, de blev færdige med den første del af analysen frem mod sommerferien 2013. Den blev så udvidet med nogle flere kapitler hen over efteråret 2013 og begyndelsen af 2014. Det er sådan, han husker det. Det var der, hele opfølgningsregimet med KPI'erne og de processer, man skulle følge for dem, og kvartalsmøderne o.l. blev beskrevet. Der lå et ganske omfattende analysemateriale.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var en håndbog, som rettede sig mod medarbejdere i SKAT, eller om det var en håndbog og et styringsinstrument, som også rettede sig mod, hvad de skulle og måtte i departementet, forklarede vidnet, at styringshåndbogen især var rettet mod medarbejdere, der arbejdede med styring i SKAT, og de sad jo især i Karsten Junchers afdeling. Den kunne dog også være relevant for styringsmedarbejdere, der sad længere ud i driften. De var placeret i nogle centrale enheder under Karsten Juncher, så det var stadig Karsten Junchers medarbejdere. Derudover var den relevant for medarbejderne i vidnets afdeling, så de kunne forstå, hvordan det samlede setup var. I styringshåndbogen var bl.a. kvartalsmødet beskrevet, herunder hvordan de involverede departementet og rapporterede til dem, og hvordan det skulle være udformet. I sammenhæng med styringshåndbogen arbejdede de rigtig meget med den bunke af materiale, der skulle foreligge på kvartalsmøderne. De syntes, det var svært at give materialet en form, der gav de rigtige diskussioner. Det er vist et problem i alle store virksomheder, men det var noget, de arbejdede en del med. Det er jo klart, at den form, man gav det materiale, der skulle afleveres én gang i kvartalet, også havde en normerende betydning for, hvilke diskussioner man skulle tage, og hvilken information de underliggende myndigheder skulle aflevere. Forespurgt, om styringshåndbogen også havde bindende instrukser for medarbejderne i departementet, eller om den rettede sig imod SKAT og SKAT's medarbejdere, forklarede vidnet, at det var et dokument, der beskrev, hvordan den samlede styring og tilsynet fungerede i Skatteministeriet. Dermed beskrev det også processer, som departementets medarbejdere var involveret i. Hvis man kalder det en instruks, er man ovre i en juraverden, hvor man udstedte et cirkulære eller andet, og det var ikke det, de gjorde med denne styringshåndbog.

Forespurgt, hvad vidnet konkret som afdelingschef gjorde, når han stødte på en risiko, der skulle håndteres, forklarede vidnet, at risici kunne antage helt utrolig mange forskellige karakterer. Derfor er det svært at svare generelt på spørgsmålet. I første omgang ville han vel fokusere på, om risikoen var beskrevet korrekt, dvs. om der

overhovedet var en risiko, om den var større eller mindre, hvad den vedrørte, og om den hang sammen med noget andet. Nogle ville kalde det en risiko, men han vil kalde det et problem. Hvis der var et problem eller en problemstilling, hvor noget ikke var, som det skulle være, afdækkede man problemet, og så forsøgte man at finde en løsning. Det var sådan, de arbejdede med det. Man kunne jo også have en ambition om at have et helt overordnet risikobillede, hvor man på én side havde en beskrivelse af, hvilke risici der var de væsentligste i en stor koncern, og hvilke handlinger man iværksatte for at mitigere dem. Det er styringsmæssigt ganske kompliceret at sikre, at et sådant risikobillede er retvisende, og den modenhed, de havde omkring styring og tilsyn i 2013 og også i 2014, gjorde det ikke muligt for dem at tegne et sådant overordnet risikobillede. Det havde de simpelthen ikke data til.

Forespurgt, om vidnet benyttede sig af en risikolog eller problemlog, så han havde et opfølgningsmiljø, hvor han kunne se, hvad der var spottet, og om man fik løst problemerne, forklarede vidnet, at han ikke havde et skriftligt produkt, hvor han selv noterede en liste over ting. Man kan sige, at organiseringen af hans afdeling afspejlede, at problemernes omfang steg, fordi der blev stadig flere kontorer, hvor hver kontorchef havde et sagsområde med tilhørende problemer. Så var det kontorchefen, der bar de problemstillinger, der var forbundet med de pågældende områder. Forespurgt, om der således ikke var en systematisk eller tilbagevendende monitorering og opdatering på de problemstillinger og risici, man afdækkede, forklarede vidnet, at de gjorde det på en anden måde end den, udspørgeren beskriver. Han mener, det var så systematisk, som det var muligt, og at det lå i kvartalsmødematerialet, hvis udformning sikrede, at de kom forbi de diskussioner, som var nødvendige for at komme hele vejen rundt om de centrale problemstillinger. Eksempelvis havde de jo inddrivelsessystemet EFI på som et punkt på hvert eneste kvartalsmøde, efter at man havde idriftsat systemet i 2013, fordi de alle sammen var opmærksomme på den risiko, der eksisterede med de udfordringer, der var.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hvis der kom en SIR-rapport, som beskrev, at nogen havde taget 6 mia. kr. af statskassen, ville man straks tage action og standse udbetalingerne, og forespurgt, om SIR-rapporter på nogen måde indgik i risikostyringen som et element til at konstatere, hvor var der risici for svindel eller uregelmæssigheder eller andre alvorlige uhensigtsmæssigheder, forklarede vidnet, at udspørgeren omtaler risikostyringen som en meget fast defineret ting. Det kan man have, men de havde valgt at gribe det an på en anden måde. I den måde, de valgte at gribe styringen af virksomheden an på, indgik den viden, de fik fra SIR's rapporter, sammen med alt muligt andet. Han vil mene, at betegnelsen "risikostyring" var en for smal beskrivelse af det samlede styringssetup, de havde.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at baggrunden for, at der spørges til risikostyringen, er, at det står i kommissoriet. Undersøgelseskommissionen er blevet bedt om at undersøge, hvordan dette kunne ske, og hvorfor ingen havde set den pågældende risiko, og hvorfor man ikke satte ind over for det. Spørgsmålet er derfor, om der var et setup – uanset hvad det kaldes – der kunne fange dette, og hvis det ikke kunne fange det, hvorfor kunne det så ikke det. Det er muligt, at der blev gjort en masse ting, og at der var en grund til, at det ikke blev fanget, men undersøgelseskommissionen skal undersøge, hvad der foregik, når en SIR-rapport fra 2010 og en SIR-rapport fra 2013 kunne køre igennem så mange hænder, uden at der effektivt skete noget. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der tilmed kom en kvartalsopfølgning, og forespurgt, om ikke det var en del af det, de opfattede som risikostyring, forklarede vidnet, at det mener han godt, han kan svare kort på. Uanset hvilket risikostyringssystem man måtte have indført, og uanset hvordan man måtte have formaliseret det, er det hans bedste bud, at det, der her kaldes en risiko, og som desværre materialiserede sig i et betydeligt tab for statskassen, ikke ville være dukket op i nogen risikostyringsværktøjer. Nærmest uanset hvordan man havde udformet dem. Forespurgt, om vidnet nu svarer ud fra den faktiske situation dengang, eller om han svarer ud fra en hypotese, i og med at undersøgelseskommissionen er interesseret i, hvordan tingene faktisk var dengang, og om der var et system, der var egnet til at fange dette som en risiko, forklarede vidnet, at han tror, at man kan svare på begge dele. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen kun er interesseret i det konkrete og ikke i hypotesen, forklarede vidnet, at det, de hen over 2013 og 2014 fandt ud af, i takt med at de etablerede det nye styringssystem, var, at det var meget svært at få valide data for, hvad der egentlig foregik nede i bunden af denne butik. Det var især svært at få data på en måde, hvor man kunne koble omkostninger og aktivitet, og det var svært at få valide informationer om kvalitet. Derudover var det rigtig svært at få det aggregeret. Det handlede dels om, at de systemer, der registrerede den slags informationer i bunden af organisationen, var utilstrækkelige, og dels om, at det var en meget stor og kompleks virksomhed. Det at samle informationer fra så utrolig mange forskellige sagsområder, hvor der løb millioner af sager igennem, var en utrolig svær opgave at løse. Den måde, man historisk har grebet den helt overordnede risikostyring i skattevæsnet an på – og det er muligt, at det kan forstås som en generel overvejelse – er ved at tale om skattegab. Det er en meget velkendt metode, som er udviklet i OECD, og hvor Danmark er meget langt i forhold til at udvikle valide udsagn om, hvor mange penge der mangler på et område. Forespurgt, hvad skattegab betyder, forklarede vidnet, at det betyder, at man har nogle makroøkonomer til at regne på, hvor meget der bør komme i statskassen i skatter og afgifter. Hvis man ser på lovgivningen og på de tal, man har fra aktiviteten i samfundet, kan man regne på, at der skal ca. 1.000 mia. kr. i statskassen. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen interesserer sig for de penge, der allerede var kommet i statskassen, men som kom ud igen, og forespurgt, om systemet kunne

fange sådan noget, forklarede vidnet, at han tror, det ville have været meget vanskeligt i det setup, man på det tidspunkt havde i SKAT.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet tidligere forklarede, at de valgte en anden vej, og forespurgt, om det var et bevidst fravalg af en mere klassisk risikostyring, eller om det var et spørgsmål om modenhed, forklarede vidnet, at det var et spørgsmål om modenhed. Det var også en vurdering af, at hvis man skulle have en velfungerende risikostyring, krævede det en vis form for stabilitet. Hvis man havde rigtig mange ting, som var i store problemer, og som hele tiden bevægede sig, var det svært at lave en risikostyring. Så havde man reelt ikke mulighed for at udvælge enkelte problemer ud fra, hvad de syntes var størst, for så kom problemerne selv til en og skulle løses her og nu – fx på ejendomsvurderingsområdet, på inddrivelsesområdet og på et tidspunkt også på udbytteskatteområdet. Så kunne man ikke på samme måde som i en normal virksomhed uden meget store problemer foretage en styring, for så havde det mere karakter af brandslukning. Forespurgt, om deres ressourcer således gik til brandslukning, forklarede vidnet, at det må man bestemt sige. Det var dog først efter sommerferien i 2013, at det begyndte at blive sådan. Da revisionsrapporten for ejendomsvurderingerne landede i august 2013, begyndte det beskrevne forløb, som så fortsatte i en årrække.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at vidnet først lærte risikopolitikken at kende i januar 2015, og forespurgt, hvordan vidnet var involveret i beslutningen om at bringe risikopolitikken til ophør, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i den beslutning. Han tog til efterretning, at SKAT havde konstateret, at der var et papir, som man formelt burde aflyse, og han konstaterede bare, at sådan var det. På det tidspunkt diskuterede de, hvordan man kunne arbejde med risikostyring og få det knyttet op på den samlede styringsmodel, de havde bygget med styringshåndbogen. Han vil tro, at det arbejde lå forud for aflysningen af dette dokument, så man havde noget, der trådte i stedet.

Vidnet blev foreholdt, at risikopolitikken var et ganske grundigt dokument og bl.a. beskrev, hvordan man på forskellige niveauer – både i Intern Revision og på driftsniveau osv. – skulle systematisere risikostyringen.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Indstilling:*
>
> *Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel.*

…

Tanken er, at der fra og med næste kvartalsrul, sættes mere fokus på de langsigtede risici (1-3 års sigt) i ledelsesinformationen."

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var forsvarligt formelt at fjerne den oprindelige risikopolitik i lyset af den risikostyringsmodel, de havde, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, hvad han tænkte i den forbindelse. Det foresvæver ham, at SKAT havde arbejdet videre med risikostyring og havde tilføjet et kapitel fra styringshåndbogen, og at det var SKAT's vurdering, at det var det rigtige at gøre. Det var ikke noget, han problematiserede.

Regnskabskontroller

Forespurgt, om vidnet eller vidnets afdeling, herunder også kontoret Økonomi og Styring, foretog nogen form for systematisk risikovurdering, når man skulle monitorere SKAT via regnskabskontrollerne, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke ham bekendt. Han tror, det allerede er blevet forklaret for undersøgelseskommissionen, hvilken rolle koncernafdelingen havde i forbindelse med regnskab. Det var en procesopgave med at få det hele godkendt på samme tidspunkt over mod Moderniseringsstyrelsen. Opgaven med at forholde sig til de tal, der kom ind – hvis det er det, der menes med regnskabskontroller – lå ikke i hans afdeling. Forespurgt, hvor man skulle gøre det, forklarede vidnet, at det skulle man have gjort i SKAT, og det tror han også, at man gjorde i SKAT. Det er jo en integreret del af det at udarbejde et regnskab, at man sørger for, at det er retvisende.

Forespurgt, om ikke det var et centralt element – når man havde et departement og en styrelse – at se, om tingene kørte rigtigt, og i den forbindelse monitorere pengestrømmene, forklarede vidnet, at det var en opgave, der lå uden for hans afdeling, så han tænker, der er andre, der kan svare bedre på, hvad de tænkte om, hvordan man skulle gøre det. Skattegabet var dog et væsentligt element i den måde, de tænkte kontrollen på. Forespurgt, om vidnets udsagn om, at den pågældende opgave lå uden for hans afdeling, skal forstås således, at den slet ikke lå i departementet, eller om den lå i et andet regi i departementet, forklarede vidnet, at når udspørgeren spørger til regnskabskontroller, kan det betyde en række forskellige ting. Hvis det, der menes, er, at man mere grundlæggende foretog en løbende monitorering af, om det beløb, der kom ind, også kunne passe, eller om der var en udvikling i tallene, som gjorde, at man blev nødt til at reagere, så ville det i første omgang ligge i SKAT. Man kunne forestille sig, at de, der modtog oplysninger om indtægtsdannelsen, foretog en tilsvarende validering eller gennemlæsning og vurdering af, om der

var noget, der stak helt af. Hvordan den arbejdsdeling nærmere skulle foretages, kan han ikke sige mere om, for det var han ikke tæt på.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 51 for den 9. juni 2020 side 61 (Poul Christensens forklaring):

> *"Forespurgt, hvor det overordnede ansvar for risikoanalyse og risikostyring i departementet efter vidnets opfattelse lå, forklarede vidnet, at det nok lå hos Kristian Hertz eller Andreas Berggreen."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke var af den opfattelse, at der lå en monitoreringsopgave i hans regi, forklarede vidnet, at de ikke havde en opgave med at forholde sig til, om udviklingen i regnskabstallene på § 38 skulle føre til, om man gjorde dette eller hint. De havde en opgave med at følge med i, om udviklingen i regnskabstallene på § 9, altså driftsbevillingen, skulle føre til det ene eller andet. Det var den opgave, de havde. De havde ikke noget med § 38 at gøre andet end de tidsmæssige koordinationsopgaver over mod Moderniseringsstyrelsen, som var nødt til at ligge ét sted. Forespurgt, om det blot havde en ren samlekarakter, bekræftede vidnet dette. Det var ren proces.

Regnskabsgodkendelser – sagsgange

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5341-5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38):

> *"Departements arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKATs virksomhedsinstruks vedr. § 38*
>
> …
>
> *Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks:*
>
> *6. Forud for de regnskabsførende institutioners godkendelse af månedsregnskaberne foretages endvidere i forbindelse med et ledelsestilsyn en kontrol af resultat og balanceposter på statsregnskabsniveau. Det sker på baggrund af et udtræk af regnskabsposter, hvor der konstateres store udsving. Resultatet af tilsynet rapporteres minimum kvartalsvist til chefrådgiveren, og det lægges til grund for departementets kontrol og godkendelse af kvartalsregnskaberne.*
>
> …

Ansvarsfordeling og arbejdsgang i SKMs departement:

Økonomi og Politik (Cathrine Olsen) står for, at resultatet af de regnskabsførende institutionernes tilsyn forelægges chefrådgiveren og Den samfundsøkonomiske Matrice."

Forespurgt, hvordan vidnet læser dette, forklarede vidnet, at han læser, at der var beskrevet en opgave, som lå i Økonomi og Politik, og der var også beskrevet, hvordan den skulle forelægges chefrådgiveren og den samfundsøkonomiske matrice. Men igen er der jo tale om en opgave, der var placeret uden for hans afdeling, så han har ikke noget nærmere kendskab til den.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var inde over tilrettelæggelsen og sagsbehandlingen af de centrale, månedlige regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at det var han ikke inde over. Afhængigt af hvad der helt præcist refereres til, var der en ret detaljeret normering fra Moderniseringsstyrelsen – eller Økonomistyrelsen, som det hedder nu – af, hvordan det skulle foregå. Det var det årshjul, der lå fra Moderniseringsstyrelsen eller Økonomistyrelsen, som blev fulgt, og der var nogle datoer for, hvad man skulle, og nogle vejledninger om, hvad man skulle have kontrolleret, før man godkendte regnskabet i statens koncernsystem.

Forespurgt, hvordan vidnet som afdelingschef var inde over de centrale regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at han faktisk ikke mindes, at han var inde over dem. Han mener, at han godkendte § 9, men han havde ikke noget med § 38 at gøre. Han er ikke engang sikker på, at han godkendte de løbende regnskabsgodkendelser for § 9. Det var mere årsregnskabet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5337 (2014-08-11 (2) - Notat af SIR med kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014, adresseret til Kristian Hertz og Thorbjørn Todsen):

"Kommentarer til indholdet af regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014

1. Indledning

Notatet er tænkt som inspiration i forbindelse med samarbejdet mellem Departementet og SKAT i forhold til den nye procedure for regnskabsgodkendelser.

2. Generelt til regnskabsgodkendelserne

De verbale beskrivelser i regnskabsgodkendelserne bør i langt højere grad være ledsaget af en vurdering af den finansielle effekt af det beskrevne forhold. Regnskabsgodkendelserne indeholder flere steder en beskrivelse af processer, der ikke er forløbet som forudsat. Den finansielle effekt af den manglende procesoverholdelse bør kvantificeres. Er det ikke muligt bør det i regnskabsgodkendelen anføres, at det ikke er muligt at kvantificere effekten.

Desuden bør regnskabsgodkendelserne indeholde

1. kommentarer til afstemningsdifferencer, regnskabsmæssige differencer udover en fastsat grænse

2. en sammenligning med tilsvarende periode fra foregående regnskabsår

3. en redegørelse for om den faktiske udvikling i regnskabstallene er i overensstemmelse med den forventede udvikling"

Forespurgt, om vidnet umiddelbart genkender det foreholdte, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om det var anvisninger, som vidnet drøftede med Kristian Hertz, forklarede vidnet, at det var Kurt Wagner, der her var i gang med at normalisere tingene. Kurt Wagner havde en faglighed og konstaterede her, at tingene ikke foregik på den måde, som man normalt ville tilrettelægge den slags, og derfor syntes han, at man skulle gøre som beskrevet. Forespurgt, om vidnet var inde over disse drøftelser med Kurt Wagner, forklarede vidnet, at han ikke var inde over det konkrete indhold. Uden at huske det konkret vil han tro, at Kurt Wagner orienterede ham om, at han nu gik ned i dette arbejde, hvortil han tænkte, at det var godt. Det var præcis det, Kurt Wagner skulle, eftersom han var ansat til netop at få løftet det faglige niveau på bl.a. dette område. Det var formålet med at få etableret en velfungerende Intern Revision.

Foreholdt, at Kurt Wagner i det foreholdte specifikt kommenterede på regnskabsgodkendelserne for maj og juni 2014, og forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt så disse, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det er hans bud, at Kurt Wagner på det tidspunkt var nået til at se på regnskabsgodkendelserne. Han kan ikke huske, hvornår Kurt Wagner tiltrådte, men det var omkring den 1. januar 2014, og han skulle lige have nogle folk på plads osv. Så han var vel lige før eller efter sommerferien nået til at se på regnskabsgodkendelser, hvilket formentlig var noget af det første, han så på, ud over at han i løbet af foråret 2014 også så på, hvordan udformningen af Intern Revisions rapporter skulle være, og alle mulige andre forskellige ting.

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet var involveret i de kvartalsvise og årlige regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at han ikke var involveret i § 38. Han mindes, at han på et tidspunkt ved en fejl fik en sag vedrørende noget § 38, som han sendte retur med spørgsmål om, hvorvidt han var rette modtager, eller om den hørte til i den anden afdeling. Det skete dog højst en enkelt gang.

Forespurgt, om vidnet var tæt inde over ministerparagraffen, forklarede vidnet, at han heller ikke var løbende inde over § 9, medmindre der var et eller andet problem. I så fald blev det forelagt særskilt i en sag, at der var en problemstilling. Som han husker det, lå opgaven med at godkende regnskabet på kontorchefniveau, men han husker muligvis forkert.

Handlingsplanen "SKAT ud af krisen"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet var inde over handlingsplanen "SKAT ud af krisen", i hvilken forbindelse der bl.a. blev oprettet en overvågnings- og analyseenhed, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad formålet var med handlingsplanen fra den 25. september 2015, forklarede vidnet, at handlingsplanen blev sammenstykket af tekst fra forskellige dele af Skatteministeriets departement og med bidrag fra SKAT. Det var sådan, den slags normalt blev til på. Som han husker forløbet, fik han en henvendelse fra deres pressefunktion, som koordinerede formuleringen af handlingsplanen, hvor de bad om et bidrag til at få etableret en sådan enhed. Han tror faktisk, at det at etablere en enhed, der skulle lave den slags monitorering, var et initiativ, der lå i turnusanalysen af Betaling og Regnskab. Det blev så i handlingsplanen lavet om til noget, som var et initiativ, og der blev afsat noget finansiering til det, så man faktisk også var i stand til at få den etableret. Han blev i den forbindelse bedt om at skrive ti linjer om, hvad den enhed skulle lave, og som han husker det, gik det så hurtigt, at han selv blev nødt til at skrive det en sen nattetime. Forespurgt, om det således var vidnet, der kom med bidraget til denne nye overvågnings- og analyseenhed, forklarede vidnet, at det er sådan, han husker det. Det kan dog være, at han havde fået et udkast fra nogen, som han selv skrev videre i, men det kan man i givet fald finde en e-mail på. Han er ikke helt sikker på, at det var sådan, det foregik, men det foresvæver ham, at det gik meget hurtigt med at få udarbejdet denne handlingsplan, og derfor var han nødt til selv at sætte sig ved tasterne.

Forespurgt, hvilke forhold og områder overvågnings- og analyseenheden helt specifikt skulle forbedre, forklarede vidnet, at han ikke tror, man kan tale om forbedring. Han tror, at man kan tale om, at man nærmest fra bunden skulle etablere en helt anden form for monitorering af udbetalingerne i SKAT, og at man skulle gøre det på baggrund af det, man kalder granuleret data, dvs. de mest detaljerede data, man havde på området. Man skulle fx lave en løbende, statistisk analyse af de data for at

se, om der var enkeltsager, der stak af fra det, man måtte forvente. Man kalder det en outlier-analyse, og det var den metode, der ville være oplagt at anvende. Bankerne foretager en tilsvarende analyse, som de kalder fraud detection. Det er helt normalt forekommende i dag, men det var det ikke for 10 år siden. Det er noget, der et kommet med de teknologier, der er udviklet over de sidste 10 år.

Forespurgt, om der inden etableringen af denne enhed var nogen enheder, der helt eller delvist gennemførte de opgaver eller øvelser, forklarede vidnet, at det var der ikke ham bekendt. Forespurgt, om det således var en egentlig nyetablering, forklarede vidnet, at det var sådan, han forstod det. Han skal ikke kunne sige, om man allerede var gået i gang i SKAT, da dette initiativ kom, men som han husker det, var det et initiativ, der var identificeret i turnusanalysen.

Foreholdt, at der gennem tiderne har været eksempler på selskabstømmersager, momskarruseller osv., og forespurgt, om ikke der på et tidligere tidspunkt havde været overvejelser om, at man blev nødt til at have et centralt sted, som monitorerede risikoen for svindel, forklarede vidnet, at han ikke rigtig kan udtale sig om tiden forud for december 2012. Man har jo tidligere haft hele SKAT Indsats – altså hele kontrolafdelingen, som har heddet noget forskelligt gennem tiderne – hvor man på forskellige måder og med større eller mindre held forsøgte at identificere skattesvindel. Nogle gange lykkedes det for folk at løbe afsted med nogle penge, og andre gange blev de fanget, før det lykkedes for dem. Det var ikke helt nemt. De metoder, som var foreslået anvendt i denne analyseenhed, var nogle relativt nye værktøjer, som er dukket op inden for de sidste 10-15 år. Metoderne var udviklet til den finansielle sektor, men de var oplagte også at bruge i et skattevæsen.

Foreholdt, at det er én ting at tale om skattegab, og at der lå en særlig øvelse i, at ikke alle var villige til at oplyse om alle deres indtægter, mens det, der forstås ved denne enhed, er, at man i høj grad skulle monitorere de penge, der allerede var i kassen, og hvor der var et outflow, forklarede vidnet, at når man så på skattegabet efter den metode, der er defineret af OECD, tog man det ligesom oppefra og ned. Man konstaterede, hvor mange penge der skulle være kommet i kassen – fx 1.050 mia. kr. – og sammenholdt det med, hvor mange penge der faktisk kom i kassen – fx 1.000 mia. kr. – og ergo manglede der 50 mia. kr. fordelt på en række skattearter. Det sammenlignede man så med andre lande, og hvis man generelt lå under andre OECD-landes skattegab, tog man det som udtryk for, at man havde ret godt styr på omfanget af skattesnyd. Det er den metode, man har brugt historisk, og hvor Danmark har ligget relativt godt. På kvaliteten af skattegabsmålingerne har Danmark ligget meget højt og har faktisk været førende. Det kalder man en top-down-metode, og det var én måde at gå til det på, som man har været nødt til at anvende, fordi man ikke har haft mulighed for at arbejde med de detaljerede data. Det har taget for lang tid at få dem

konsolideret og få dem frem og lagt ind i IT-systemer osv., men det er det, man nu har fundet måder at gøre ting på inden for de sidste 10-15 år med denne data analytics-revolution, der er sket. Det er man også i skattevæsnet løbende overgået til, og det var også en af årsagerne til, at de i turnusanalysen foreslog, at det var et naturligt skift i måden at overvåge på, herunder på betalinger. Som han husker det, omhandlede turnusanalysen både ind- og udbetalinger, og det var altså ikke kun udbetalinger. Det er helt generelt, at man holder øje med pengestrømmene og laver den slags tiltag, og det er sådan set i drift i skattevæsnet i dag, hvor der kører alle mulige forskellige modeller, som holder øje med, om ting foregår, som de skal.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Foreholdt, at man på den ene side har alle disse forklaringer, som også var omtalt i pressen, om, at der skete en fejlekspedition, fordi yngste fuldmægtig ikke fik sendt SIR's 2013-rapport videre, og at man på den anden side nu har hørt vidnets forklaring om, at det dybest set ikke var ministeriets opgave at gå dybt ind i en isoleret rapport, og forespurgt, hvordan det hænger sammen, forklarede vidnet, at han faktisk også har undret sig over, hvorfor der var så meget fokus på lige præcis den fejlekspedition, fordi han grundlæggende ikke tror, at det havde gjort den store forskel, om rapporten var blevet forelagt eller ej. Forespurgt, om det var, fordi rapporten var til brug for en generel monitorering, men ikke var noget man i departementet skulle gå ind i, bekræftede vidnet dette. Når man ser på rapportens indhold, var der – så vidt han husker – en enkelt rød markering, der handlede om noget helt andet end blanketordningen, og der, hvor der var en gul markering, handlede det om regnearksordningen og igen ikke om blanketordningen. Det var derfor ikke noget, der på nogen måde havde sporet dem ind på, at der her var et konkret problem med, at nogen var i gang med at stjæle penge fra den danske stat. Så han tror faktisk ikke, at det havde gjort nogen som helst forskel, men det kan han jo ikke vide. Det er en efterrationalisering.

27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter

Foreholdt, at det af forelæggelsen for departementschefen af 21. august 2014 (ekstraktens side 1314) fremgik, at der var 50 afsluttede anbefalinger ud af 107 og dermed 57 uløste, og forespurgt, om ikke denne pressede opfølgning gav anledning til et større behov for kontrol af organisationen, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvad den afspejlede. Det var jo ikke sikkert, at manglende opfølgning afspejlede, at organisationen ikke gjorde, hvad den kunne for at løse problemerne. Hvis man troede på, at de i SKAT gjorde, hvad de overhovedet kunne for at lykkes med det, de skulle, var øget kontrol ikke løsningen, for så skulle de bare bruge endnu mere tid på noget, der

ikke havde med selve opgaveløsningen at gøre, nemlig at udarbejde bidrag til tilsyn og alt muligt. Forespurgt, om ikke det var en indikation af, at man i SKAT simpelthen ikke havde de ressourcer, som var nødvendige for at agere helt forsvarligt, hvis man fik et billede af, at de uløste kritiske rapporter øgedes med en ikke ubetydelig hastighed, forklarede vidnet, at det kunne det være. Han tror også, han må sige, at de hen over perioden i stigende grad fik en fornemmelse af, at der var et eller andet helt, helt galt med den konsulentanalyse, der lå til grund for det nye SKAT, der blev etableret i 2013. Altså som i helt galt. Forespurgt, hvilken konsulentrapport vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det var McKinsey-analysen, hvori man konkluderede, at man i virkeligheden kunne spare 1,1 mia. kr. ud af de små 6 mia. kr., man fik i bevilling. Han husker ikke de eksakte beløb, men det var et meget stort beløb. Finansministeriet gik så allernådigst med til, at man kun sparede 800 mio. kr. i niveau over en årrække, og det var det, der blev forelagt regeringen i foråret 2013, og det var jo det grundlag og det afsæt, de havde. Det var det, der var opgaven. Som ny ledelse i Skatteministeriet var det dét, de skulle eksekvere på, og det gjaldt både i departementet, men det gjaldt i særdeleshed Jesper Rønnow Simonsen og hans folk. Det baserede sig jo på en forudsætning om, at det var korrekt, at man uden konsekvenser for eksempelvis sagsbehandlingstider og legalitet og en sag som denne var i stand til at reducere ressourceforbruget med en femtedel, eller hvad det nu var. Det var jo simpelthen forkert, men det fandt de først ud af gradvist. Han tror, at de var på den anden side af sommerferien i 2014, da de begyndte at få den fornemmelse af, at der var et eller andet galt med det billede. Det var dog ikke noget, der på det tidspunkt stod lysende klart. Det stod imidlertid lysende klart, at det var helt galt med ejendomsvurderingerne, for det havde de haft et ekspertudvalg til at se nærmere på gennem et års tid. Den manglende opfølgning på revisionsrapporterne kunne afspejle mange forskellige ting, men det, han ledte efter, var, om der var et eller andet strukturelt nede i bunden af alt dette, som i virkeligheden var den samlende årsag til, at man ikke var i stand til at nå i mål. Dels at man for det første fik så mange anbefalinger fra Intern Revision om ting, der skulle laves om, fordi det ikke var, som det skulle være, og dels at man faktisk ikke var i stand til at komme i mål med det. Hans konklusion blev i løbet af 2015, at det var de aldrende IT-systemer – som i virkelig, virkelig gamle IT-systemer – nede i bunden af skattevæsnet, som gav en meget stor del af problemerne. Derudover havde man i organisationen ikke de kompetencer, som skulle til for at løfte den opgave, man var givet. Det handlede især om, at man havde medarbejdere uden de rigtige uddannelser, men det handlede også helt basalt om, at man ikke havde nok medarbejdere. På den måde var det i sidste ende et spørgsmål om de ressourcer, der var tilført organisationen.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at spørgsmålet også gik på, om det gav anledning til ekstra omhu og nidkærhed, når nu man fik disse rapporter ind over bordet og læste dem fra ende til anden, som vidnet gjorde, og der-

ved kunne se, at der var nogle generelle problemstillinger, forklarede vidnet, at han nok ville bruge et andet ord end nidkærhed. Han vil udtrykke det på den måde, at de som departement gradvist over perioden rykkede tættere og tættere på SKAT, fordi det var deres opfattelse, at problemerne var af en størrelsesorden og kritikalitet, der gjorde det nødvendigt, at de rykkede meget tæt sammen i bussen for at hjælpe hinanden med at løse de problemer, der var. I den forbindelse kunne de som departement bidrage med nogle ting, fx at gøre regeringen opmærksom på, at der var behov for ressourcetilførsel, eller hvad det nu var. Det var særlig aktuelt fra slutningen af 2015. SKAT kunne mere bidrage med, hvad man gjorde i den operationelle hverdag. I den periode var de meget mere aktive og meget tættere på, end nogen andre ministerier nogensinde har været på deres styrelser. Det var dér, det ligesom slog ud, at de gjorde noget særligt. Det forhold, at der var rigtig mange revisionsbemærkninger, som man ikke lykkedes med at implementere, var en af indikationerne, men det var også klart, at det arbejde, der foregik på ejendomsvurderingsområdet, var en klar indikation af, at der var et eller andet rivravruskende galt. På et senere tidspunkt gik de i gang med at analysere hele EFI-systemet, hvor de som bekendt kom frem til, at man måtte lukke det. Det var en yderligere indikation af, at der var noget galt. Frem til 2016 gennemførte de i alt 12 turnusanalyser, som hver især viste ret store problemer i forskellige dele af skattevæsnet. Det billede havde de på ingen måde i begyndelsen af 2013, hvor de sad med et billede fra McKinsey om, at alt var godt, og her kunne man spare 800 mio. kr. Det billede måtte de fuldstændig revidere over de næste 3-4 år.

DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET

Turnusanalysens formål

Forespurgt, hvilke overvejelser der lå til grund for, at turnusanalysen skulle foretages, og hvilke forventninger vidnet havde til den afrapportering, der kom, forklarede vidnet, at som tidligere forklaret introducerede de turnusanalyserne som et supplerende værktøj til at få skabt et grundlag for en dialog med ledelsen i SKAT om de enkelte områder, dvs. om de var de rigtige steder, om de arbejdede på den rigtige måde, om man havde fastsat de rigtige mål for de pågældende områder, og om disse målsætninger passede på tværs af underdirektørområderne. Derfor introducerede de turnusanalyserne som en arbejdsform. De prioriterede så rækkefølgen, og de besluttede at tage Betaling og Regnskab relativt hurtigt. Det var en af de første turnusanalyser, de satte i gang, og det afspejlede, at der var relativt meget støj på området. Det var Rigsrevisionen, der sagde, at der var noget, der ikke fungerede, og Intern Revision havde ikke fungeret. De rapporter, som SIR trods alt havde lavet, og som Kurt Wagner efterfølgende lavede, pegede også på, at der var problemer på regnskabsområdet, og derfor satte de analysen i gang. Det var nærmest konceptet med disse turnusana-

lyser, at konklusionen ikke var skrevet på forhånd. Det var en relativt åben analyse, som begyndte med at se fremad og vurdere, hvordan det pågældende område ville se ud efter en årrække, hvis man selv kunne bestemme. Det var ud fra, hvad der var et fornuftigt, men også ambitiøst fagligt niveau, når man skulle arbejde professionelt med regnskab. Så forsøgte man at blive enige om, hvad der skulle prioriteres, og hvad gabet ned til den nuværende situation var, og hvordan man kunne lukke det gab over en årrække. Man vurderede, hvilke initiativer der skulle til, og hvad de kostede, og så gik det videre til SKAT's direktion og blev finansieret. Det var arbejdsformen. Han tænker ikke, han behøver at gå ind i, hvilke konkrete anbefalinger der kom ud af turnusanalysen, men han vil dog gå så langt som at sige, at hvis man helt tilbage fra 2012 havde arbejdet på den måde, som målbilledet i turnusanalysen beskrev, er det hans bedste overbevisning, at der så ikke var røget 12,7 mia. kr. ud af statskassen, som det skete.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at det var hans ønske, at SIR-opsummeringen skulle indgå i turnusanalysen, og forespurgt, hvor i rapporten resultatet af SIR's rapporter fremtræder, forklarede vidnet, at de fremtræder alle steder og ingen steder. Rapporterne blev ikke lavet sådan, at man svarede meget konkret på nogle enkeltdele. Rapporterne blev til på den måde, at de konsulenter, som de valgte til at hjælpe dem med analyserne – og som i øvrigt blev udvalgt efter, hvem i konsulentbranchen der bar den stærkeste faglighed på de pågældende områder – fik en masse materiale og fik stillet nogle folk til rådighed, som de kunne interviewe. Det er helt klassisk, når man laver en sådan analyse, at man foretager en dataindsamling og opnår en viden, hvorefter der bliver lavet nogle analyser, som udmønter sig i nogle anbefalinger. Præcist hvor de problemer, man havde fået indblik i via dataindsamlingen, boede i løsningskataloget, kunne nogle gange være meget tydeligt, og andre gange var det lidt mere indirekte, hvor man anbefalede at arbejde på en given måde på et område, hvilket så ville løse det og det problem. Det var jo ikke kun de konkrete problemer, der skulle løses. Det var i virkeligheden et strategiarbejde eller en strategimetode, der lå til grund for rapporterne, så det var mere og andet end konkrete problemer.

Forespurgt, om ikke det var oplagt, når man bad et eksternt revisions- og konsulentfirma om at gennemgå en afdeling, at man havde en forventning om, at den eksterne revisor forholdt sig til de kritiske rapporter, der var i den pågældende afdeling, forklarede vidnet, at det var et eksternt konsulentfirma og ikke en ekstern revisor, men det mener han også, de gjorde. Han spurgte ikke den pågældende projektleder, men han er sikker på, at projektlederen eller en af hans medarbejdere læste disse ting igennem. Det er den måde, man normalt håndterer det på, og det ved han, fordi han selv har arbejdet hos et konsulentfirma. Man bruger noget tid på at trawle alt det materiale, man har fået, igennem, og så noterer man, hvilke problemstillinger der

gør sig gældende. Det er så med til at danne et billede af, hvilke problemstillinger der gør sig gældende, men man prøver så at gøre det lidt mere generelt, fordi det typisk er nogle grundlæggende strukturer, der er et problem. Det kan være den måde, man er organiseret på, det kan være et kompetenceniveau, det kan være IT-understøttelsen, og det kan være sammenhængen med nabounderdirektørområdet. Det kan være så mange forskellige ting, og det kan sådan set også være manglende ressourcer, der er problemet.

Foreholdt, at turnusanalysen af Betaling og Regnskab angik hele betalings- og regnskabsområdet, men at udbytteområdet – som lå i Betaling og Regnskab – mere omfattede klassisk sagsbehandling, og forespurgt, om Deloitte forholdt sig til det i turnusanalysen, forklarede vidnet, at som han husker turnusanalysen, nåede man ikke ned i det hjørne, som handlede om sagsbehandling af udbytteskat, for det var relativt få mennesker, der sad med det. Det var jo også – selv om det jo er en helt forfærdelig masse penge, der er røget ud – alt andet lige et mindre beløb, når man sammenligner med de mange tusind milliarder, der hvert år løber igennem skattevæsnet. Derfor tænker han ikke, det var noget, man nødvendigvis fik øje på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1441 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"Baggrund for turnusanalysen*
>
> *Skatteministeriet har ønsket en turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet med det dobbelte formål at undersøge, dels om SKAT prioriterer sine ressourcer til formålet rigtigt, dels om SKAT løser de prioriterede opgaver effektivt.*
>
> *Turnusanalysen er igangsat, fordi SKAT over en kort årrække skal realisere en række ambitiøse målsætninger, der dækker hele organisationens virke i en periode, hvor organisationen er underlagt faldende bevillinger."*

Forespurgt, hvad vidnet oplevede, det primære fokus for analysen var, forklarede vidnet, at denne måde at beskrive formålet med turnusanalysen på gik igen i stort set alle turnusanalyser. De justerede en lille smule i beskrivelsen, i takt med at de blev klogere på, hvordan de syntes, analyserne skulle laves, men konceptet var, at det var en ensartet metode, de gik på. Metoden er beskrevet under afsnittet om den anvendte metode, der kommer lidt længere nede. Fokus var fremadrettet at få fastlagt nogle mål for, hvad dette område skulle kunne. Det var det, man i denne model kaldte en inspiration. Pointen var så, at man skulle prøve at finde ud af, hvor langt var man fra at kunne dette, og hvilke kompetencer og hvilken kapacitet der skulle være til stede i organisationen for at kunne løse opgaverne på den måde. Man mål-

te så enten skrue ned for ambitionsniveauet, eller også måtte man tilføre ressourcer eller kapacitet eller kompetencer. Det var dog inden for den ramme, at det ikke var muligt sådan lige at investere 5 mio. kr. i et eller andet område, for det var jo noget, der gjaldt en periode, hvor SKAT var underlagt faldende bevillinger. Det var en rammeforudsætning, og på det tidspunkt, hvor de skrev dette, var det jo stadigvæk ikke gået op for dem, at der var et mismatch mellem bevillingsniveauet og organisationens tilstand.

Foreholdt, at det foreholdte læses som et fokus på at prioritere og optimere, altså effektivisere, og forespurgt, om det er rigtigt læst, forklarede vidnet, at det også var et fokus. Det var imidlertid også med et fokus på, at man naturligvis skulle løse opgaven inden for gældende lovgivning. Forespurgt, hvor man kan se, at compliance eller retssikkerhed eller lovlig forvaltning indgik som et parameter, forklarede vidnet, at det ligger i ordet "effektivt". Man løser jo ikke en opgave effektivt, hvis det, man får ud af opgaveløsningen, er ulovligt. Det var jo hamrende ineffektivt, for så skal man lave det hele om igen. Så i effektivitet ligger både produktivitet og kvalitet. Det kunne man godt have skrevet mere tydeligt, men det er nu engang sådan, man formulerer sig, når man har sit udgangspunkt i en økonomiverden.

Forespurgt, om udbytteområdet på nogen måde indgik i dette arbejde, forklarede vidnet, at det indgik på den måde, at det var en del af underdirektørområdet Betaling og Regnskab. Men det var ikke et delområde i Betaling og Regnskab, de havde særskilt fokus på, og han mindes ikke, at de i styregruppen for analysen brugte særlig meget tid på specifikt at diskutere udbytteområdet. Eller rettere brugte de ikke tid på det, for så langt ned i Betaling og Regnskab kom man ikke. Der var nogle andre ting, der faldt mere i øjnene, fx at der ikke var et regnskabskontor og sådan nogle ting.

Turnusanalysens resultat

Foreholdt, at vidnet forklarede, at det ikke var et bestilt resultat, men en åben undersøgelse, og forespurgt, hvilken rolle vidnet havde, og hvordan han interagerede med konsulenterne undervejs i forløbet, forklarede vidnet, at han var formand for styregruppen. Det var han for alle de styregrupper, der var nedsat for turnusanalyserne. Det var det, der lå i konceptet. Karsten Juncher sad også i alle styregrupper, og så sad den direktør, der havde området – i dette tilfælde Jens Sørensen – og den pågældende underdirektør i styregruppen. Hans egen rolle var at sørge for, at styregruppemøderne blev forberedt – og det havde han sekretariatsbistand til at sørge for – og sikre, at der var den fremdrift, der skulle være i analysen. Derudover var der alle mulige faglige diskussioner om, hvordan man skulle løse dette og hint, og der var det hans oplevelse, at han langt hen ad vejen havde en faciliterende rolle. Det var ikke

sådan, at han nødvendigvis havde en bestemt model oppe i hovedet for, hvordan et område skulle køre. Det ville være lidt mærkeligt, hvis han havde det, men det var mere et spørgsmål om at sørge for, at alle kom til orde rundt omkring i skattevæsnet, og at man fik bragt konsulenternes faglighed på banen. De havde typisk nogle meget dybe specialer, de kunne spille på banen, og nogle var hentet fra udlandet, og han skulle så få bragt dem ind i diskussionerne og få ambitionsniveauet løftet derhen, hvor det skulle. Forespurgt, om det også var vidnet, der kunne bestemme, hvad der skulle undersøges eller ikke undersøges, forklarede vidnet, at det typisk ville være noget, der blev behandlet i styregruppen. Der er det klart, at han ville have en afgørende indflydelse, fordi han var formand for styregruppen, men han mindes ikke, at de i styregrupperne ikke traf beslutningerne i enighed. Han synes faktisk, de var ret enige om, hvad der foregik. I denne analyse havde de i øvrigt også chefen for Intern Revision med i styregruppen, fordi de var interesserede i at få revisionens observationer om, hvad der foregik på området, og revisionschefens meget stærke faglighed med ind i arbejdet. Ud over at være revisor var revisionschefen også utrolig skarp på regnskab. Det er revisorer typisk, men han havde et helt særligt niveau, og det drog de meget glæde af.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at resultatet af analysen ikke var skrevet på forhånd, og forespurgt, hvorfor vidnet siger det, forklarede vidnet, at det er, fordi han forestiller sig, at undersøgelseskommissionen sidder med et billede af, at sådanne konsulentanalyser var noget, hvor man havde bestilt resultatet på forhånd. Det er i hvert fald det, man kan læse i avisen. Han har i sin tid i staten været med til at lave mange konsulentanalyser, og det er nu ikke hans indtryk, at det er tilfældet. Der kan måske være situationer, hvor man synes, det er hensigtsmæssigt, men det var på ingen måde tilfældet her. Her var det simpelthen et stykke fagligt udviklingsarbejde, hvor det var gode diskussioner på et oplyst grundlag, der førte til, at de mennesker, der var i styregruppen og i ledelsen af det pågældende underdirektørområde, nåede frem til en fælles forståelse af, hvad det egentlig var, de skulle, og hvordan man skulle arbejde på en god måde. Dermed kunne man også give underdirektøren det nødvendige mandat til at arbejde efter de målsætninger. Det var jo usædvanligt – for ikke at sige meget, meget usædvanligt – at en afdelingschef fra departementet sammen med et medlem af direktionen interesserede sig så meget for underdirektørområdet Betaling og Regnskab i SKAT. De havde aldrig nogensinde fået så meget opmærksomhed. Det var i hvert fald hans indtryk, og det var helt generelt indtrykket fra disse turnusanalyser, at der ikke havde været nogen topledelse i nærheden af områderne i meget lang tid. Så der var også et element af det – simpelthen at få talt med disse mennesker og høre, hvilke problemer man havde, og hvordan man kunne løse dette sammen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1469-1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"4.3.3. Hvor er de væsentligste gaps?*
>
> *Den gældende måde at arbejde på lever på en række områder ikke op til det overordnede målbillede om en entydig governancestruktur og om et stærkt kontrolmiljø og en effektiv risikostyring.*
>
> *Ved at sammenligne de krav, målbilledet stiller, med den nuværende situation har Deloitte identificeret følgende væsentlige gaps:*
>
> …
>
> *Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på denne konstatering, forklarede vidnet, at han læste hele dette afsnit om gaps og ikke kun den pågældende bullet. Hvis man læser samtlige disse bullets, var der jo tale om, at man var ganske langt fra at ramme skiven. Nok var det et ambitiøst mål, de havde sat sig, men dog ikke mere, end at det bare skulle være almindelig professionel, forsvarlig forvaltning af denne opgave. De kunne så se, at det var man ganske langt fra at være i mål med. De konstaterede derfor, at det var meget godt, at de gik ind og fik foretaget den pågældende analyse, for der var noget at komme efter, og der var nogle problemer, som de nu fik på bordet. Det var en proces, hvor det ikke handlede om at skjule problemerne, men tværtimod få dem belyst og vendt og drejet og drøftet og få folks input til dem. En sådan ærlighed om, hvad udfordringerne egentlig var, var jo forudsætningen for, at man kunne finde de gode løsninger. Det kom så længere nede i rapporten – i afsnit 4.3.4 – hvad man skulle gøre for at løse de anførte problemer. Der var forskellige udkast, men han var enig i, at det, der var beskrevet under løsninger, var det, der skulle gøres for at lukke dette gab. Der var et problem, og nu var der fundet en løsning, og så var det bare at komme ud over stepperne.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at handlingsplanen "SKAT ud af krisen", hvor man etablerede en monitoreringsenhed, i virkeligheden mere var med inspiration fra turnusanalysen og i mindre grad en opfølgning på udbyttesagen, forklarede vidnet, at det var både og. Man kan sige, at der var et ønske om at lave noget særskilt på udbetalingsdelen. Denne metode med at lave det, man kaldte fraud detection,

var noget, der havde været diskuteret generelt i SKAT også på andre områder, men det var noget, de i denne analyse havde været længere nede i. Det havde de også i en anden turnusanalyse, der kørte parallelt med denne, på hele deres business intelligence- og analytics-område. Derfor havde de en viden om, hvordan det egentlig var, man skulle sætte sådan noget op, og hvad det gik ud på. Den tog de så ind og applicerede konkret på udbetaling, hvor de konstaterede, at hvis man skulle lave noget, der mindede om denne metode på dette område, skulle det se sådan ud. Det var helt oplagt, fordi det var en viden, de havde ved hånden.

Forespurgt, om den foreholdte konklusionen om, at der manglede en overordnet risiko- og kontrolpolitik, kom bag på vidnet, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke, for han havde jo selv været med. Han tror, at han ville have undret sig, hvis han havde fået den stukket i hovedet i begyndelsen af 2013, fordi han på det tidspunkt havde McKinsey-analysen i baghovedet, som jo sagde noget helt andet, nemlig at der her var en fin og udmærket velfungerende organisation, hvor man endda kunne spare 800 mio. kr. eller faktisk 1,1 mia. kr. i niveau. Da de så gik i gang med at trykke på de forskellige dele af butikken – hvad enten det var dette område eller ejendomsvurdering eller IT-udvikling – væltede det jo frem med problemer. Han ved ikke, om man kan sige, at det var et generelt billede, de havde allerede i 2014. Det var nok først et halvt eller helt år senere. Denne analyse er vist fra foråret 2015, og på det tidspunkt var det ikke nogen stor overraskelse, at der i virkeligheden var nogle ret grundlæggende problemer. På det tidspunkt begyndte de at få en fornemmelse af, hvad det egentlig var, de sad oven på her, og det var noget andet end det, de var blevet stillet i udsigt. Det var imidlertid først, da de var igennem nogle andre turnusanalyser på især IT-området, at det for alvor gik op for ham, at organisationen var helt forvitret. Der var jo ikke noget.

Forespurgt, om vidnet var enig i Deloittes kritik i denne rapport, bekræftede vidnet dette. Det var alle i styregruppen enige om. Ellers havde de skrevet noget andet.

Foreholdt, at en sådan rapport har en tilblivelsesperiode på et lille års tid, fra man går i gang, til konklusionen kommer, og forespurgt, om de på de kvartalsmøder, de havde med SKAT's direktør og økonomidirektør, drøftede, at der manglede en sådan overordnet risiko- og kontrolpolitik, forklarede vidnet, at han vil tro, det var noget, der blev taget op. Men dette var et gab, der blev identificeret i denne analyse, og der var en løsning. Det var således ikke et problem, der ikke var en løsning på. Hvis nu der havde været et problem, hvor der ikke var en løsning, havde det været mere alarmerende, for så havde det ligesom hængt. Nu var der peget på, hvordan de skulle løse problemet. De var alle enige om, at det var sådan, man skulle gøre, og så var det egentlig bare at få det implementeret. Det var selvfølgelig et problem, at betalings- og regnskabsområdet så sådan ud, og at det var i den tilstand, men det kun-

ne man ikke ændre på fra den ene dag til den anden. Der blev man nødt til så hurtigt som muligt at få konkretiseret, hvad der skulle til, og så få truffet beslutninger om ressourcetilførsel eller ændrede arbejdsgange, eller hvad det var. Det var det, der kom ud af den analyse.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Indstilling:*
>
> *Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel."*

Foreholdt, at dette var i januar 2015, og dermed mens turnusanalysen pågik, og forespurgt, om det gav anledning til refleksioner, da vidnet blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han tror, det handler om risikostyring af forskellige ting. Det, der lå i styringsmodellen, var en meget overordnet risikostyring for den samlede butik, mens den risiko- og kontrolpolitik, man nævnte i turnusanalysen, gik på betalings- og regnskabsområdet. Det var mere en sikring af, at regnskabstallene var korrekte, fordi registreringerne havde en tilstrækkelig datakvalitet, og at der foregik en monitorering af de pågældende data, som kunne bidrage til fx at afsløre, at der var nogen, der var i gang med at få udbetalt nogle penge, de ikke skulle have udbetalt. Det var noget mindre og andet end det, man refererede til i den foreholdte sag.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at der efterfølgende kom en turnusanalyse af IT-området, og forespurgt, om det foreholdte var et generelt billede af SKAT, eller om det var et billede af SKAT's IT-område og af SKAT's regnskabsområde, forklarede vidnet, at spørgsmålet er svært at svare på. Den meget klare fornemmelse, han havde midt i 2015, var, at der var så mange problemer i organisationen, og at de var så fundamentale, at det ikke var risikostyring, der var løsningen. Risikostyring var noget, man – som han forklarede tidligere – kunne have i en organisation, som var nogenlunde, hvor den skulle være, og som først og fremmest var stabil, således at man for de rigtige dele af organisationen kunne etablere datastrømme op til nogle

målinger eller KPI'er. Så kunne man over tid se, hvordan det udviklede sig, og derefter blive enige om, hvad man skulle gøre. Her var det en helt anden situation, som mindede meget mere om brandslukning, fordi det ene område efter det andet viste sig at indeholde nogle meget fundamentale problemer. Nogle steder gav det sig udtryk i nogle virkelig alvorlige tiltag, fx på ejendomsvurderingerne, hvor man lukkede området ned, og tilsvarende på inddrivelse, hvor man blev nødt til at lukke et stort kørende IT-system. Det er virkelig, virkelig vidtgående at gøre det. På andre områder var det mere et udtryk for, at der var nogle store gaps som fx her, og hvor det handlede om at forsøge så hurtigt som muligt at komme frem til en tilstand, som man syntes var forsvarlig. Det ville et risikobillede ikke have hjulpet med eller have skabt en klar retning på, for det ville simpelthen tage for lang tid at lave. Der var brug for handling og eksekvering omgående, hvilket også var det, de gjorde på en række af disse områder.

TILSYN

Tilsyns- og styringsmodel for SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5792 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *5.*
>
> *Emne:*
> *Styringsprojekt"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 5793 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenens pkt. 5 "Fokuseret tilsyns- og styringsmodel for SKAT" fra Deloitte).

Foreholdt, at vidnet tidligere nævnte en Deloitte-rapport, og forespurgt, om det var denne rapport, og om det er korrekt forstået, at det var denne måde, det kørte på i tiden derefter, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad det væsentlige i denne tilsyns- og styringsmodel var, forklarede vidnet, at man havde fået opstillet ca. 110 eller 120 key performance indicators, som dækkede hele organisationen, og man var blevet enige om, hvad de skulle indeholde, for så vidt angik både det mål, man skulle opnå inden for en eller anden periode, og målingen af, om man var nået derhen. Det var man blevet enige med alle direktionens respektive medlemmer om i løbet af nogle workshops, hvor de havde deltaget og købt ind og fået ejerskab til, at det så fx var de 20 KPI'er, man skulle bruge på indsatsområdet. Det med at have ejerskab til sådanne indikatorer var rigtig vigtigt. Derudover havde man defineret en såkaldt

governance, dvs. hvad man skulle gøre ved disse tal, når man havde dem. Hvem skulle se dem, hvordan skulle de handle på dem, hvordan var årshjulet for hele denne styrings- og tilsynsproces, og hvordan skulle departementet involveres. Det var også en væsentlig del af det. De havde endvidere fået et implementeringsarbejde i gang, som lå i SKAT's økonomiafdeling, og endelig var det et væsentligt element i arbejdet, at de fik identificeret en række andre områder, hvor de mente der var behov for at udvide tilsyns- og styringsmodellen. I efteråret 2013 gik de ind i det, de kaldte forandringsledelse, som man med andre ord ville kalde hele projektstyringsmodellen, dvs. hvordan man prioriterede mellem udviklingsprojekterne, og hvordan man gennemførte dem. Man havde nogle mangler på den finansielle styring og strategien, så det var i virkeligheden kun tilsyn og styring med kernedriften, de havde fået set på. Hen over efteråret 2013 satte de nogle analyser i gang på de andre områder for at lave et tilsvarende arbejde. Det blev færdigt omkring juletid, tror han.

Forespurgt, om de KPI'er og andre elementer, de fokuserede på, var en risikobaseret tilgang eller et statisk miljø, dvs. nogle faste søjler, hvor man målte på x, y og z i modsætning til at se på, hvordan risiciene ændrede sig over tid, og hvad de så skulle fokusere på, forklarede vidnet, at KPI'erne var udvalgt i en proces, hvor de, der sad i driften, deltog. Det var de, bl.a. fordi man skulle udvikle dem risikobaseret, men der var også en ambition om, at de fik nogle, som dækkede hele butikken, så man ikke for et meget stort område kun havde to oppe i hjørnet, fordi den pågældende ledelse syntes, at de var særlig vigtige. De skulle have dækket det hele af. Det var meningen, at man på baggrund af de 110-120 indikatorer skulle arbejde med at skabe et risikobillede, fordi man så kunne se, hvor tingene bevægede sig langsommere hen imod det mål, der var sat, i forhold til andre områder. Det kunne være en indikator på, at der var nogle problemer. Der ville også være andre bidrag til et sådant risikobillede, men en af forudsætningerne for at kunne lave et risikobillede var, at man havde et ret bredt dækkende måleapparat, som kunne sige noget om, hvad der i virkeligheden skete.

Forespurgt, om der var andet i styringsmodellen end disse prøvesager, der blev udtaget til kvalitetskontrol, herunder om der var noget om det legale element eller compliance, dvs. om man havde en lovlig og forsvarlig forvaltning, forklarede vidnet, at det var der ikke. Det var en del af de KPI'er, som gik på kvalitet. Han husker ikke, om det var en tredjedel e.l., men et af de bidrag, der var til at kunne opstille kvalitetsindikatorer, var disse stikprøver. Der var også noget om sagsbehandlingstider, og der var noget om sprog. Det var et lidt bredere kvalitetsbegreb end kun legalitet, omend det selvfølgelig var af afgørende betydning.

Foreholdt, at det i styringsmodellen beskrives, at tilsyn var det bagudrettede, mens styring var det fremadrettede, og forespurgt, hvordan balancen var mellem fokus

på tilsyn og fokus på styring, forklarede vidnet, at han ikke tror, han kan sætte en procentsats på. Han tror, at det, der var fokus på, var, at når man identificerede udfordringer, handlede det om at komme hurtigt i gang med at få dem løst. Det gjaldt om at få dem op på bordet. Det måtte ikke være sådan, at nogen troede, at det skulle man putte med nede i et hjørne af organisationen. Det gjaldt bare om at få rakt hånden op og sagt, at man også havde et problem herovre, og hvad det gik ud på, og så handlede det om at komme i gang med at få løst problemet. Der var aktiviteter på både det bagudrettede og det fremadrettede, men han kan ikke sætte en vægt på.

Skatteministeriets koncernstyringsstrategi for 2014-2017

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5948 (2014-02-XX - Skatteministeriets Koncernstyringsstrategi for 2014-2017):

> *"3. Koncernstyringens tilrettelæggelse*
>
> *SKAT*
>
> *…*
>
> *(2) Eksterne krav:*
>
> *…*
>
> *- Krav om realisering af stort rammefald*
>
> *…*
>
> *(3) Risiko og væsentlighed:*
>
> *- Mange identificerede risici, der kan få meget væsentlige konsekvenser, hvis de udløses (fx EFI)*
> *- Meget stor kompleksitet i opgaveløsning*
>
> *Σ(1)+(2)+(3) = grad af tilsyn og styring:*
>
> *Udvidet tilsyn og styring"*

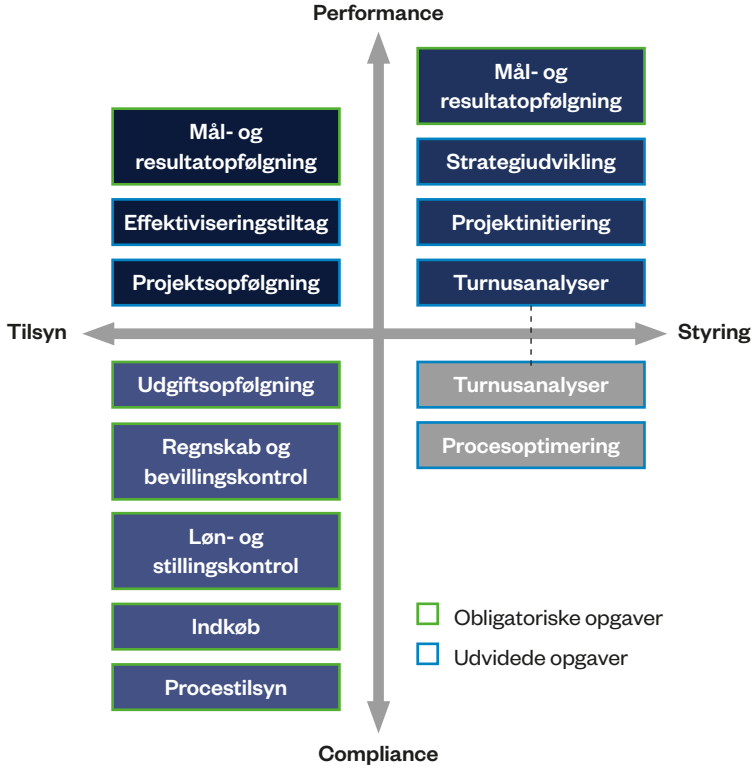
Forespurgt, hvordan behovet for udvidet tilsyn og styring udmøntede sig i dagligdagen, forklarede vidnet, at det bl.a. udmøntede sig i, at de igangsatte turnusanalyser på mange underdirektørområder. Tilsvarende havde de for Skatteankestyrelsen

en stor analyse, som kunne dække hele den styrelse, som havde nogenlunde samme størrelse som et underdirektørområde i SKAT. De gjorde ikke noget tilsvarende for Spillemyndigheden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5950 (2014-02-XX - Skatteministeriets Koncernstyringsstrategi for 2014-2017):

"4. Koncernstyringens opgaver

…

"

Foreholdt, at der nederst til venstre er anført en obligatorisk opgave med procestilsyn, og forespurgt, hvordan vidnet forstod procestilsyn, forklarede vidnet, at han på stående fod ikke husker, hvilket konkret indhold de havde lagt i procestilsynet.

Foreholdt, at der nederst til højre var anført to udvidede opgaver, dvs. opgaver ud over de obligatoriske opgaver, og at den ene er turnusanalyserne, og den anden er procesoptimering, og forespurgt, hvorfor fx legalitetstilsyn ikke fremgår af modellen, forklarede vidnet, at denne måde at tænke tilsyn på svarede til det setup, som var foreskrevet af Finansministeriet. Det havde rigtig meget fokus på bevillingsanvendelsen – det, der hed løn- og stillingskontrollen – både på bevillinger og på regnskab, og inden for de sidste 15 år havde de historisk også særligt fokus på indkøb. Han tror, at det, der her kaldes procestilsyn – og som han nok ville kalde noget andet i dag – omhandlede at se på, om processer var tilrettelagt på den måde, det var forudsat. Når det forvirrer ham lidt, at procestilsynet står nede ved compliance og ikke oppe under performance, er det, fordi han tror, at man adskilte eksisterende processer fra procesoptimering, hvor man typisk havde et effektiviseringsfokus, men samtidig et kvalitetsaspekt. Det var kvalitetsdelen, der så gik på compliance.

Forespurgt, om det skal forstås således, at det altovervejende fokus i denne model gik på økonomisk styring, bekræftede vidnet dette. Det var det, der var opgaven. Men under den forudsætning, at gældende lovgivning skulle overholdes. Hvis man læser, hvordan Finansministeriet har normeret dette, og hvordan Rigsrevisionen efterfølgende har arbejdet med at udarbejde fortolkningsbidrag, så matcher det rigtig godt. Dette var en udvidet udgave af modellen, fordi turnusanalyserne lå ud over, hvad man normalt gjorde. Forespurgt, om ikke også det var det, den blå markering betød, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5510 (2015-11-XX - Rigsrevisionens beretning om Skatteministeriets økonomistyring):

> *"Resultater*
>
> *100. Undersøgelsen viser, at departementet i 2013 og 2014 har ført et overordnet tilsyn med SKAT, der har omfattet SKATs kerneopgaver og økonomi. Tilsynet er sket med udgangspunkt i en ny styringsmodel, der løbende er blevet implementeret i 2013 og 2014. Implementeringen har dog været forsinket, og tilsynet har særligt i 2013 været fragmenteret og er ikke tilstrækkeligt dokumenteret. Det skyldes bl.a., at der mangler referater fra kvartalsmøderne, som udgør omdrejningspunktet i departementets tilsyn. Det er derfor ikke muligt at følge og vurdere, hvilke beslutninger der er truffet på baggrund af tilsynet."*

Forespurgt, hvad der gjorde, at tilsynet og implementeringen heraf blev forsinket, forklarede vidnet, at der var to elementer i det. Det ene element var, at de først gik i gang med dette arbejde i begyndelsen af 2013, og derfor var det lidt svært at få det til at virke fra den 1. januar 2013. Det var et opdrag fra McKinsey-analysen – og også

fra forelæggelsen af McKinsey-analysen for regeringen – at man skulle arbejde med at etablere et andet tilsyn og en anden styring af skattevæsnet. Som han erindrer det, kørte man derfor videre med den gamle styring fra det gamle SKAT, men som det fremgik af McKinsey-analysen – som på det punkt nok ramte skiven noget bedre end på andre punkter – var det en ikke særlig klar rapportering, der var, og den var ikke fuldt dækkende for hele virksomheden. I slutningen af 2013 – og sådan set allerede fra midten af 2013, hvor de var færdige med KPI'erne for driftsafdelingen – gik man i gang med at implementere det i SKAT's økonomiafdeling. De konstaterede omkring årsskiftet 2013-2014, at SKAT var bagud med at implementere, og det var noget, de fulgte relativt tæt på kvartalsmøderne hele foråret 2014. Baggrunden for, at de var forsinkede, var en blanding af, at det viste sig at være en opgave, der var sværere, end de troede, og at de manglede nogle konkrete kompetencer. Noget af det, de derfor gik i gang med, var at få skabt plads i deres økonomiorganisation til at få folk ind med andre kompetencer, så man ikke skulle være afhængige af eksterne konsulenter. Den slags tager tid. Det andet problem, de stødte på, var, at de havde en strategi for, hvordan de ville systemunderstøtte det, og den fik de simpelthen ikke rykket på. Det var meningen, de ville have bygget det op i deres økonomisystem, SAP. Det valgte de så i første omgang ikke at gøre, men i stedet bygge det op i Excel. Det skal man ikke gøre, og det gik heller ikke særlig godt. Det var for ham at se hovedårsagerne til, at man blev forsinket – simpelthen kompetencer og IT-understøttelse. Det brugte de en del tid på at diskutere frem og tilbage, men igen var der ikke så meget andet at gøre end at presse på og give dem al den støtte og opbakning, man nu kunne.

Forespurgt, om vidnet således var enig i det udsagn, der blev gengivet i Rigsrevisionens beretning, om at der var et fragmenteret tilsyn, forklarede vidnet, at han var enig i, at tilsynsmodellen først blev implementeret i løbet af 2013 og 2014. Man kan altid diskutere, om tilsynet i 2013 var fragmenteret og ikke tilstrækkeligt dokumenteret som anført. Rigsrevisionens dokumentationskrav var dog meget høje, og når man sad i et ministerium med en stor drift, var det ikke altid, det var muligt og hensigtsmæssigt at have det krav om dokumentation. Det tog simpelthen for lang tid og brugte for mange ressourcer. Derudover har Rigsrevisionen været meget forstyrret af, at der ikke var referater af kvartalsmøderne.

Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

"1. Deltagere
Kvartalsmøderne har følgende faste deltagere:

- Departementet: Departementschefen og Afdelingschefen for Koncernstyring
- SKAT: Direktøren og Økonomidirektøren

Øvrige direktører inviteres ad-hoc afhængigt af mødets dagsorden."

Forespurgt, hvad der lå bag etableringen af et mødeforum med denne afgrænsning af deltagerkredsen, forklarede vidnet, at der lå det bag, at den naturlige kreds for at diskutere forhold vedrørende organisationen var departementschefen og direktøren for SKAT. De havde så behov for at have deres ansvarlige chefer for de emner med, og det var henholdsvis ham selv og Karsten Juncher. Der var også et ønske om ikke at have en meget stor deltagerkreds.

Forespurgt, om der var overvejelser om, at man med denne sammensætning kunne risikere at have for meget fokus på økonomi og procesoptimering og for lidt fokus på compliance eller regelefterlevelse, forklarede vidnet, at det nu er nævnt et par gange, og at man nærmest kan få det indtryk, at udspørgeren har det indtryk, at compliance ikke var noget, man havde særlig stort fokus på i skattevæsnet. Det havde man, men det kørte i nogle andre sammenhænge. Det lå i nogle andre setupper og ikke mindst i den rolle, som SKAT Jura på det tidspunkt havde i det samlede SKAT, og som var omdrejningspunktet for compliance. Det lå derfor uden for dette, og det kørte i den anden afdeling, som jo havde hele det juridiske område.

Forespurgt, hvor ofte det forekom, at andre direktører deltog i møderne som anført i det foreholdte, forklarede vidnet, at det forekom hver gang. Jens Sørensen og Jan Topp Rasmussen var stort set fast med på møderne. De deltog ikke i hele mødet, men på de punkter, der vedrørte inddrivelse og EFI. Der var med jævne mellemrum også andre direktører med, men de gik igen, når deres punkter var overstået.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

"2. Formål
Formålet med kvartalsmøderne er at understøtte Skatteministeriets tilsyn med SKAT ved:

1. At gennemgå resultaterne fra det seneste kvartalsrul

2. At opnå en fælles forståelse af særligt udvalgte emner
3. At drøfte strategien for SKAT generelt og i forhold til konkrete emner

Kvartalsmøderne er et dialogforum og træffer ikke formelle beslutninger."

Forespurgt, hvem der formulerede dette formål med møderne, forklarede vidnet, at han i hvert fald var tæt inde over. Det er der næppe nogen tvivl om. Han tror, at der gik nogle udkast frem og tilbage, og så blev de enige om, at det var sådan, det skulle være. De havde diskussioner om, hvorvidt kvartalsmøderne netop skulle være mere formelle møder med referater, og hvor der blev truffet beslutninger, men vurderingen var, at det ville være mærkeligt at lade som om, man i den forsamling, hvor Jens Brøchner helt åbenlyst var den, der bestemte, kunne forestille sig, at man havde en afstemning, hvor Karsten Juncher, Jesper Rønnow Simonsen og vidnet kunne stemme Jens Brøchner ned. Det ville jo aldrig komme til at foregå. Derfor mente de, at det var mest reelt, at man ikke lagde beslutningerne ind i et sådant kollektivt organ, men at der, når man skulle træffe beslutninger – hvilket de med jævne mellemrum blev enige om, at der var behov for – blev forelagt en sag. Så blev det skrevet ned, hvad problemet var, og hvad løsningen var, og så kom der en indstilling, som blev forelagt Jens Brøchner til godkendelse. Det var i øvrigt den måde, Jens Brøchner foretrak at få sager på. Jens Brøchner er ikke så glad for mundtlige sagsbehandlinger. Han har ikke noget imod at diskutere tingene mundtligt, men det må jo ende med en sag, og det er sådan, det foregår i centraladministrationen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis der var et vigtigt emne oppe, diskuterede man og fik en fælles forståelse af tingene, hvorefter man gik tilbage og formaliserede det, man havde drøftet, så der var dokumentation på, hvad der var besluttet med departementsgodkendelse, bekræftede vidnet dette. Det var dog ofte verserende sager, de drøftede, og derfor var det nok relativt sjældent, at man skrev i sagen, at der lige havde været et kvartalsmøde, hvor man blev enige om at forelægge lige præcis denne sag. Eksempelvis vedrørende EFI var der løbende sager om EFI-analyserne og deres resultat. Så drøftede man dem og hjalp Jens Brøchner med at forstå rækkevidden af dem, og når der løbende skulle træffes beslutninger, havde man så det beskrevne sagsforløb. Drøftelserne kunne også handle om, at der snart kom en sag med et givet indhold, og så kunne det være noget, man drøftede på et kvartalsmøde.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, på ny foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"Formålet med kvartalsmøderne er at understøtte Skatteministeriets tilsyn med SKAT …"*

Foreholdt, at det må forstås som et tilsyn i en bred formulering og ikke begrænset til nogen del af tilsynet, og forespurgt, om vidnet kan uddybe sin forklaring om, at der var nogle ting, der kørte i SKAT Jura, da der vel er forskel på Skatteministeriets tilsyn med styrelsen og det, der kørte i SKAT Jura, som jo var styrelsen, forklarede vidnet, at han tror, man kan beskrive det sådan, at Karsten Junchers afdeling var en slags "overhøjhed" i SKAT for så vidt angik økonomi. Det var dem, der udstak de økonomiske rammer, og hvis der var budgetoverskridelser i løbet af året, var det dem, man skulle tale med. Det var dem, der rapporterede til departementet, og de håndterede Rigsrevisionen osv. Alle ting omkring økonomi, regnskab og budget lå hos Karsten Juncher. Direktøren for SKAT Jura havde en tilsvarende rolle på alt det juridiske. Hvis der i en sagsbehandlende enhed i SKAT i Aarhus eller Aalborg eller et andet sted opstod en tvivl, henvendte man sig til SKAT Jura for at finde ud af, hvordan det skulle fortolkes. Lovfortolkningen lå i SKAT Jura, mens de jurister, der sad i departementet, var og er folk, der laver lovgivning. De laver ikke lovfortolkning. Det er en anden type juridisk kompetence. Hvordan dialogen mellem SKAT Jura og departementet var, har han ikke noget nærmere kendskab til, men der var eksempelvis det, der hed early warning-proceduren, hvor man var sikret en meget hurtig tilgang til lovgivningen. Hvis man i SKAT fandt ud af, at der var huller i lovgivningen, hvor man havde lovgivet om et eller andet, og det så viste sig, at man havde skabt et hul, som gjorde, at nogle kunne få nogle fradrag, det i virkeligheden ikke var tanken, de skulle have o.l., havde man en meget hurtig procedure, hvor man kunne få et lovforslag frem til Folketinget og få lukket hullet i en vis fart. Det var et eksempel på noget af den trafik, der gik der. Forespurgt, om det så var holdt uden for dette forum, bekræftede vidnet dette. Som sagt handlede dette jo rigtig meget om økonomisk tilsyn og styring. Det, der lå fra Finansministeriet, var fokuseret omkring bevillingen.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 48 for den 19. februar 2020 side 80 (Karsten Junchers forklaring):

> *"Forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at departementet i perioden fra 2013 førte tilsyn med SKAT, forklarede vidnet, at der blev etableret en ny styringsmodel, som de arbejdede efter, og hvor de i direktionen havde kvartalsmøder, som nærmest var heldagsmøder. På møderne gennemgik de produktion, udviklingsopgaver og meget andet, og de foretog prioriteringer og bevilgede penge til forskellige ting. Alt det materiale, de var igennem på kvartalsmøderne, blev efterfølgende sendt til departementet."*

Foreholdt, at det foreholdte må forstås således, at der blev truffet beslutninger på selve mødet, og at man derpå eftersendte noget materiale, og forespurgt, om vidnet har bemærkninger hertil, forklarede vidnet, at det, Karsten Juncher beskrev her, vel var SKAT's direktionsmøder. Altså at man i SKAT's direktion behandlede materialet, som så efterfølgende blev sendt til departementet til brug for kvartalsmøderne.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 48 for den 19. februar 2020 side 80 (Karsten Junchers forklaring):

> *"Der var så kvartalsmøder med departementet, dvs. mellem Jesper Rønnow Simonsen og departementschefen, hvor også vidnet fast deltog sammen med Jesper Rønnow Simonsen."*

Vidnet forklarede, at han ikke deltog i SKAT's direktionsmøder, forklarede vidnet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

> *"Der udarbejdes som hovedregel skriftligt materiale til alle dagsordenspunkter. Materialet må ikke indeholde indstillinger. Den samlede materialepakke skal være departementschefen og SKATs direktør i hænde senest fem dage, før mødet afholdes. Det skrives ikke referater af møderne."*

Forespurgt, hvorfor man ikke ønskede et referat fra disse kvartalsmøder, forklarede vidnet, at det var for at understrege, at det var møder, hvor man ikke traf beslutninger. Det var møder, som skulle gøre det muligt at have en fri og åben dialog om de problemer, der var, og de løsninger, der lå. Man kunne godt have lange referater af, hvad der blev sagt – som man fx har i undersøgelsesmissionen, fordi det giver mening – men de vurderede, at det i et så lille forum, som mødtes med jævne mellemrum, ikke var formålstjenstligt at gøre så meget ud af det. Da der så heller ikke blev truffet beslutninger, var det bare en konstatering af, at der ikke blev skrevet referat af møderne. Det var ikke for at holde noget hemmeligt, og der lå jo et skriftligt materiale. Hvis der efterfølgende skulle træffes en beslutning, blev der bare lagt en sag. Foreholdt, at der fremsendes noget materiale, men at der ikke var indstillinger, hvorfor en udefrakommende ikke ville kunne se, hvad SKAT's oplæg var, hvorefter man havde et møde, hvor man ikke tog referater, så man heller ikke kunne se, hvilke meningsudvekslinger der havde været, og forespurgt, om det så ikke kunne være lidt svært for en udefrakommende at se, hvad dialogen var, og hvem der ønskede hvad, forklarede vidnet, at hovedformålet med mødet heller ikke var, at udefrakom-

mende skulle kunne forstå og følge detaljereret med i, hvilke diskussioner der var på møderne. Hovedformålet med møderne var, at de fire mødedeltagere og de eventuelt inviterede direktører forstod, hvad der foregik, og kunne koncentrere sig om det. Rigsrevisionen anførte så – som det fremgår af det tidligere foreholdte – at de syntes, at man skulle skrive referater af møderne. Det begyndte de så at gøre, for det kunne de da godt. Forespurgt, om der var et ønske om, at udefrakommende ikke skulle kunne få adgang til indsigt i de drøftelser, der var på disse møder, forklarede vidnet, at der vel var et generelt hensyn til, at man skulle kunne have en fri, åben diskussion, og at der ikke var nogen, der skulle føle sig hæmmet. Han synes dog ikke, det var et meget tungtvejende hensyn, fordi der ikke var nogen af de pågældende mødedeltagere, der holdt sig tilbage. Det var jo folk i ledende stillinger, som ikke var bange for at sige, hvad de mente, så det var ikke et stort issue. Det var i virkeligheden nok et spørgsmål om ikke at bureaukratisere tingene mere end højst nødvendigt og undgå at have endnu en mødedeltager, som skulle skrive et referat, hvad enten det var en kontorchef eller en specialkonsulent. Så bad Rigsrevisionen om at få lavet referaterne, og så tænkte de, at så gjorde de bare det. Forespurgt, hvem der traf beslutningen om, at der ikke skulle skrives referat, forklarede vidnet, at han ikke husker, hvem der konkret traf beslutningen. Det kunne meget vel være sket på hans forslag, men han tror, det var noget, de ret generelt var enige om. Foreholdt, at Jesper Rønnow Simonsen den 15. september 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det blev besluttet fra departementets side, forklarede vidnet, at det tror han er rigtigt. Han tror ikke rigtig, at SKAT havde en mening om det. De var ligeglade.

Forespurgt, hvorfor man skulle have et mødemateriale, der ikke måtte indeholde indstillinger, da det vel er en måde at forberede parterne på, forklarede vidnet, at netop fordi formålet med møderne ikke var at træffe beslutninger, men at drøfte det materiale, der lå, skulle man ikke have indstillinger. En indstilling lægger op til, at man træffer en beslutning, og det var netop ikke formålet med møderne. Det var et setup, som de løbende blev klogere på. Han husker ikke præcist, hvordan det udviklede sig hen over årene, men transaktionshastigheden var meget høj, og der kom forskellige problemsager frem. Så var det vel ikke så vigtigt, om man sad på et kvartalsmøde og traf beslutninger. Når man fastlagde kvartalet som interval, havde man dermed fire tidspunkter i løbet af et år, hvor man tog en status. Så kan man diskutere, om det var meget eller lidt, men det var i hvert fald betydelig mere, end det var i den gamle organisation. Det var også et af formålene at skrue hastigheden op, så man så på tingene fire gange om året og ikke kun en gang om året, når der lå et regnskab. Men da de kom længere hen, blev hastigheden sat betydeligt op, og de havde daglige eller ugentlige runder på alle mulige sager, fordi det gik så stærkt. Forespurgt, hvad vidnet mener med den gamle organisation, for der var jo en fælles direktion, som mødtes mere end én gang om året, forklarede vidnet, at det er korrekt. Han henviste til det med at tage et samlet billede på, hvordan det gik med KPI'er-

ne osv., men der skal man nok tilbage til det, der lå før 2010. Det, der lå i perioden 2010-2012, havde en lidt anden karakter.

Forespurgt, hvordan vidnet selv sørgede for at kunne genkalde sig indholdet af de drøftelser, han havde haft for 3 eller 5 kvartaler siden, og hvad der i den forbindelse blev givet ham af informationer og meningsudvekslinger, forklarede vidnet, at det var en fortløbende dialog. Nogle af dialogerne foregik på kvartalsmøderne, hvor Jens Brøchner deltog, men dialogen fortsatte jo ved siden af møderne, og så endte det altid med at blive kodificeret i en sag. På den måde kom det ind i sagerne. Hvordan diskussionen konkret havde været på kvartalsmødet eller på et andet møde, han havde holdt med Karsten Juncher eller Jesper Rønnow Simonsen, var knap så vigtigt. Det vigtige var, at de sammen i forskellige fora havde fundet frem til, hvad løsningen på et problem var, fået det skrevet ned i en sag og fået udarbejdet en indstilling, og at de løbende havde Jens Brøchner med på det. Det handlede om at få forventningsafstemt over for Jens Brøchner, at her var et problem, at de regnede med, at løsningen lå herovre, og at processen ville blive sådan her. Så kunne Jens Brøchner følge med i, hvad der foregik.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenens pkt. 6 "Forretningsorden for kvartalsmøderne mellem Skatteministeriets departement og SKAT"):

"2. Formål

…

2. At opnå en fælles forståelse af særligt udvalgte emner"

Vidnet blev foreholdt, at der således skulle opnås en fælles forståelse mellem departementet som kontrol- eller styringsmyndighed på den ene side og SKAT på den anden side, og at man udarbejdede noget materiale, men der var ingen indstilling, for man skulle først have en fælles forståelse, som efterfølgende skulle munde ud i en indstilling, fordi der heller ikke måtte træffes beslutninger. Foreholdt, at det kan være svært at frigøre sig fra tanken om, at dette forum var skabt, fordi man fra departementets side ønskede at have en mulighed for at påvirke indstillingen, inden man så den første gang, forklarede vidnet, at det kan han godt forstå, men det var ikke tilfældet. Forespurgt, om der således ikke var noget pres, forklarede vidnet, at det var der ikke. Hele vejen igennem har Jens Brøchner stået for en holdning om, at problemerne skal op på bordet, så man kan få dem løst. Jens Brøchner har på intet tidspunkt sagt, at man skulle lade problemerne blive under bordet, fordi det var

bøvlet e.l. Det var ikke et hensyn, der spillede ind. Når det bliver fremstillet på den måde, kan han godt forstå, at man kan få den tanke, men det var ikke formålet med at indrette møderne på den måde. Det kan man også se af de forløb i 2013, 2014 og 2015, der kørte ved siden af kvartalsmøderne. Det var ikke sådan, at de puttede med tingene. De forsøgte ikke at få det med ejendomsvurderingerne til at gå væk, de satte selv analyserne af EFI i gang, de lukkede IT-systemet osv. Man fik faktisk taget fat i mange af disse problemer.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at de legale aspekter ikke lå i vidnets regi, men i SKAT Jura, og forespurgt, om der efter vidnets opfattelse lå nogen tilsynsaktiviteter i departementet, herunder om Birgitte Christensen, der var afdelingschef for Jura, havde tilsynsrelaterede opgaver placeret hos sig, forklarede vidnet, at han tror, han fik forklaret sig upræcist. I KPI'erne lå der et kvalitetssikringssetup, som bl.a. så på legalitet, så det var ikke sådan, at det slet ikke var med, men det var ikke det primære fokus for det tilsyn, der udgik fra vidnets afdeling. Det var helt klart et tilsyn, der fokuserede på bevillingsanvendelsen, men en del af det var jo, at den skulle bruges inden for lovens rammer. Det, han mente i forhold til SKAT Jura, var, at der var nogle processer og procedurer omkring SKAT Jura – også i forhold til koordinationen af departementet – som ikke blev drøftet på kvartalsmøderne, og som han ikke var inde over og i øvrigt ikke kendte til. SKAT Jura fungerede som et sted, hvor man fik kvalitetssikret de afgørelser, der blev truffet ude i de sagsbehandlende enheder i SKAT. Ham bekendt havde Birgitte Christensen ikke en opgave med at føre tilsyn med det, for hvordan skulle man nærmest kunne gøre det. Det, man i stedet så på, var, hvor mange der fik medhold, når folk så klagede over en afgørelse. Hvis mange fik medhold, var det udtryk for, at kvaliteten af afgørelserne ikke var i orden, og dermed at der ikke var styr på det juridiske. Det var dog ikke indtrykket. Det var nogle mere indirekte indikatorer på den juridiske kvalitet, men han er ikke den rigtige at spørge om det. Forespurgt, om der således ikke var en pendant med faste møder, forklarede vidnet, at det var der ham bekendt ikke, men han ved det ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på, at der var en mulig svindelsag i SKAT på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det som tidligere forklaret var, da han mødte Jesper Rønnow Simonsen på trappen, hvor han var på vej op for at fortælle Jens Brøchner, at der var nogen, der havde snuppet 6 mia. kr., som man troede på det tidspunkt. Han mener, det var omkring den 20. eller 25. august 2015, men han vil mene, at Jesper Rønnow Simonsen vil være den bedste til at tidsfæste det. Hvis Jesper Rønnow Simonsen har forklaret, at han var inde at orientere Jens Brøchner om de 6 mia. kr. fx den 21. august 2015, så var det den dag, han mødte ham. Han har ikke skrevet det ned.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår Jens Brøchner blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det er han ikke. Han går ud fra, at det var der, hvor Jesper Rønnow Simonsen orienterede ham, men han ved ikke, om Jesper Rønnow Simonsen havde ringet til Jens Brøchner noget før. Det havde han muligvis. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvornår den daværende skatteminister blev orienteret om det, forklarede vidnet, at det er han ikke. Det ville dog undre ham meget, og det ville være usædvanligt, hvis skatteministeren havde hørt om det før Jens Brøchner. Det er helt usandsynligt.

Forespurgt, om vidnet var inde over det afdækningsforløb, der fandt sted, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det blev meget hurtigt en juridisk øvelse, og sagen gik ret hurtigt til politiet. Der var alt muligt omkring efterforskningen, som var meget hemmeligt, så det var han ikke inde over.

Foreholdt, at der blev igangsat en SIR-undersøgelse i 2015, og forespurgt, om vidnet var inde over igangsættelsen af den undersøgelse, forklarede vidnet, at han hørte om den, og han deltog i nogle møder, hvor den blev diskuteret, men det var ikke en undersøgelse eller rapport, der kørte op mod ham. Den kørte op mod Birgitte Christensen og Jens Brøchner. Han læste den selvfølgelig, da den kom, men han havde i øvrigt helt ualmindelig travlt med alt muligt andet i efteråret 2015, fordi de havde et stort IT-system, EFI, de var på vej til at lukke i september. Det var det, han brugte tiden på. Forespurgt, om vidnet var inde over udkastet til rapporten, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han husker ikke, at han fik et udkast, han skulle kommentere på. Han tror det ikke, men han vil ikke afvise, at han fik den på et tidspunkt. Han var dog ikke særlig tæt på sagen og havde ikke hørt alle mellemregningerne, så derfor ville han ikke være den rigtige til at komme med kommentarer til rapporten.

Forespurgt, om vidnet, da rapporten kom, var inde over nogle refleksioner om, hvad man skulle gøre, eller om det lå i andet regi, forklarede vidnet, at det lå i det politiske udspil, at der skulle være den tidligere nævnte kontrolenhed, og den blev han spurgt om. Ellers var svaret jo, at der skulle være en ændret lovgivning og en stærkere bemanding i SKAT, og det lå henholdsvis i den anden afdeling i Skatteministeriet og ude i SKAT. På den måde var han ikke inde over, hvad der konkret skulle gøres. Det lå i et andet regi.

NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION

Vidnet blev foreholdt, at der i august 2015 blev nedsat en arbejdsgruppe, som skulle gennemgå processerne for udbytterefusion, og at arbejdsgruppen i efteråret 2015 afgav en rapport.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 4538 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat').

Foreholdt, at der var en kontrolstrategi, hvor man skulle opdele refusionsanmodninger i forskellige segmenter efter høj, mellem og lav risiko, og forespurgt, hvordan departementet var involveret i vedtagelsen og udmøntningen af SKAT's nye kontrolstrategi, forklarede vidnet, at som han husker det – og det er ikke særlig tydeligt, for han var travlt optaget med andre ting i efteråret 2015 – var det SKAT, som udarbejdede kontrolstrategien. Så var der en løbende dialog om, at der var nogle problemstillinger forbundet med området, nemlig at man havde lukket det ned. Det betød jo ikke, at der ikke løbende kom anmodninger, og derfor voksede bunken, og den voksede hurtigt. Det betød, at der påløb renter, dvs. at der var en merudgift, der skulle finansieres. SKAT så sådan på det – og det var helt naturligt – at man ikke kunne behandle hver eneste af disse udbytterefusioner individuelt, fordi det ville være en fuldstændig uoverkommelig opgave. Derfor gik SKAT til opgaven med en segmenttankegang. Det var bare politisk fuldstændig uspiseligt at begynde at fremføre et sådant synspunkt på det tidspunkt. Som han husker det, var det de diskussioner, der kørte på det tidspunkt, men hvordan man førte dem – om det var på møder, over telefonen eller i sager – kan han simpelthen ikke huske. Han var ikke meget tæt inde over det, men han fik vist nok en sag på et tidspunkt, som han skrev et eller andet på. Han tror, der var en del forskellige inde over. Forespurgt, om det var vidnets antagelse, at det var politisk uspiseligt, eller om det blev vendt på politisk niveau, forklarede vidnet, at det var hans antagelse. Det var ikke noget, han spurgte skatteministeren om, for sådan gjorde man ikke. Det er en del af det at sidde i et departement at prøve at lægge øret til jorden og få en fornemmelse af, om noget overhovedet har sin gang på jord. Hvis man politisk på det tidspunkt havde sagt, at man havde 30.000 sager liggende, og at man bare kørte med de 20.000 af dem, fordi man var ret sikker på, at der ikke var noget, så var det gået fuldstændig galt. Det var ikke lige det tidspunkt, man skulle gøre det på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke personer i departementet der havde med denne problemstilling at gøre, forklarede vidnet, at det er hans indtryk, at chefen for deres pressesekretariat, Janus Breck, var meget inde over denne sag. Han tænker også, at Jens Brøchner var meget tæt på den, og at Birgitte Christensen og nogle kontorchefer ovre hos hende var meget tæt på den. Han tror, at det i hvert fald på chefniveau nogenlunde var dem. Selvfølgelig også Kurt Wagner. Det kom jo lidt an på, hvilke dele af sagen det drejede sig om. Birgitte Christensen havde efterforskningssagen, mens Jens Brøchner og Janus Breck havde den politiske håndtering. Det var ikke mærkeligt, for det var et spørgsmål om, hvordan man skulle kommunikere om denne problemstilling udadtil.

24. november 2015 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 7087 (2015-12-XX - Udkast til forelæggelse for skatteministeren vedr. status på SKATs arbejde med refusion af udbytteskat):

> *"Bemærkninger*
>
> *På baggrund af den verserende sag om svindel med refusion af udbytteskat og SIRs rapport om refusion af udbytteskat fra maj 2013 samt opfølgende rapport af 24. september 2015, har et SKAT-tværgående projekt haft 2 overordnede opgaver:*
>
> *1) Beskrivelse en ny proces så svigmuligheder reduceres og SIRs anbefalinger implementeres, samt*
>
> *2) Beskrivelse af håndteringen af indkomne anmodninger hvor udbetalingen midlertidigt er sat i bero (pt. ca. 27 000 refusionsanmodninger).*
>
> *I vedlagte notat gives en opdateret status på SKATs arbejde med refusion af udbytteskat*
>
> *Indstilling*
>
> *Orienteringen tages til efterretning.*
>
> *…*
>
> *Godkendt d. 24. november 2015 af Jonatan Schloss*
>
> *25/11 JRS* [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, om den anden påtegning er vidnets, bekræftede vidnet dette. På anmodning om at oplæse påtegningen forklarede vidnet, at der står følgende:

> *"→ Mads*
>
> *- hvad er det helt præcise formål med denne sag: få "tilgivelse" for risikobaseret tilgang + risiko for rentetilskrivning*
>
> *- det forekommer ret urealistisk, hvis der tilrettelægges en ordning, hvor alt ikke efterses.*

- hvad siger Kurt?

- behov for at tænke over, hvad det er, DEP gerne vil have: formentlig en noget mere præcis besk. af, hvad der sker."

Vidnet forklarede, at når han skrev på denne måde, sendte han sagen retur til Mads Peter Rostock Jacobsen, som var kontorchef for det kontor, der modtog denne sag, og som havde udarbejdet forelæggelsen. Han spurgte bl.a. Mads Peter Rostock Jacobsen om, hvad Kurt Wagner sagde til dette, fordi han vidste, at Kurt Wagner havde været meget tæt inde over dette område, og det ville derfor være naturligt at have Intern Revisions bemærkninger med i en forelæggelse fra SKAT, så man fik sagen fuldt oplyst. Endelig skrev han til sidst, at der var behov for at tænke over, hvad de i departementet gerne ville have, hvis man endelig skulle forelægge en sag, og det var formentlig en noget mere præcis beskrivelse af, hvad der egentlig skete, og hvad de helt konkret havde tænkt sig at gøre med denne bunke af sager. Det var derimod ikke en sådan overordnet generisk beskrivelse af forskellige mulige tilgange. Nu var det her godt nok ikke skrevet med rød tusch, men det var en meget klassisk situation, hvor en afdelingschef havde nogle meninger til en sag, hvilket han så meddelte i dette tilfælde med en påtegning til kontorchefen, som derefter handlede på det.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke var i dialog med skatteministeren om denne sag, og forespurgt, om han var i dialog med departementschefen om den, forklarede vidnet, at han ikke var i dialog med ministeren, fordi han sjældent talte med skatteministeren, og aldrig uden at Jens Brøchner var til stede. Det står ham ikke fuldstændig klart, hvad han gjorde her. Han vil tro, at han ringede til Janus Breck og orienterede ham om, at denne forelæggelse var kommet, og hvad han havde gjort ved den. Han tog den nok også op på det efterfølgende møde, han havde med Jens Brøchner. Det var en klassisk sag, hvor han havde en seddel, hvorpå han skrev de punkter, han gerne ville drøfte med Jens Brøchner. Der noterede han så denne, hvorefter han formentlig orienterede Jens Brøchner om, at de havde fået et papir fra Kundeservice, som skrev sådan og sådan, men at han havde vendt den i døren og sendt dem hjem med en anden opgavebeskrivelse. Så vidste Jens Brøchner, at det var foregået, men at det ikke var noget, han behøvede at læse. Det er sådan set et meget godt eksempel på, hvordan sagsbehandlingen foregik i departementet. Forespurgt, om vidnet husker, hvornår han fik en reaktion tilbage fra SKAT, forklarede vidnet, at der er et eller andet, der siger ham, at det først var på den anden side af jul, men det står ham uklart. De skulle noget længere hen. Han tror også, det havde noget at gøre med, at det jo gradvist gik op for dem i SKAT, hvad de sad ovenpå. Én ting var, at der var forsvundet disse mange penge, men i takt med at politiet kom ned i det og fandt ud af, hvad der egentlig var foregået, og hvor mange penge der i virkeligheden var forsvundet, tror han, det gik op for SKAT, at det jo var helt vildt.

Derfor vil han tro, at de af sig selv ændrede syn på, hvad det var, der kunne flyve. Der var muligvis også en snak mellem Jesper Rønnow Simonsen og Jens Brøchner, men det skal han ikke kunne sige.

8. januar 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6620-6621 (2016-01-08 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'renterisiko og segmentstrategi'):

> *"Bemærkninger*
>
> *På baggrund af vedhæftede notat af 2. december 2015 "Udbyttesagerne og renterisikoen" med tilhørende bilag har der været drøftelser med departementet i fredags den 18. december 2015. Fra departementets side blev der lagt mest vægt på SKATs strategi i forhold til den manuelle kontrol af de pt. ca. 27.000 sager, hvor det er SKATs tilgang, at sagerne inddeles i 8 segmenter baseret på risikovurdering og beløbsgrænser. For hvert segment er der forskellige grader af kontroltryk fra 100 % til en stikprøvevis kontrol. Segmenteringen af sagerne og de varierende grader af kontroltryk er afstemt med SIR og godkendt af styregruppen for tilrettelæggelse og implementering af den nye manuelle udbytteadministration.*
>
> *Med denne tilgang skønnes det, at sagerne vil kunne være færdigbehandlede senest ved udgangen af juli 2016 afhængig af sagernes sværhedsgrad og – måske især – hvor hurtigt, pengeinstitutterne kan fremsende den indkrævede dokumentation for refusionskravets rigtighed.*
>
> *Departementet stiller sig tvivlende over for SKATs strategi og er bekymret for risikoen for eventuelle fejludbetalinger.*
>
> *…*
>
> *Indstilling*
>
> *Forelæggelsen er til orientering. SKAT fastholder den beskrevne strategi og fortsætter dialogen med departementet."*

Forespurgt, om vidnet var inde over den beskrevne departementsdialog, forklarede vidnet, at dette var en forelæggelse for direktøren i SKAT, og han er ikke sikker på, om den også gik ind i departementet. Foreholdt, at det gjorde den ikke, forklarede vidnet, at han ikke husker, om han har set denne sag før. Foreholdt, at forelæggelsen henviser til, at "på baggrund af vedhæftede notat af 2. december 2015 med tilhø-

rende bilag har der været drøftelser med departementet i fredags den 18. december 2015", forklarede vidnet, at det meget vel kunne være Mads Peter Rostock Jakobsen, de havde drøftet sagen med. Mads Peter Rostock Jakobsen havde så formentlig taget retning af det, vidnet havde skrevet, nemlig at det måske ikke var lige nu, man skulle lave segmenter og alt muligt andet. Det bekymrede SKAT, og her havde de så en mere grundig behandling af og en argumentation for, hvorfor det var helt nødvendigt. Det var vel også noget af det, der blev efterlyst, herunder hvilke juridiske problemstillinger der lå i at skulle foretage en manuel sagsbehandling af det hele med den forsinkelse, det ville give, og om man kunne suspendere rentegodtgørelsesberegning osv. Det var noget af det, der ikke var konkret beskrevet i den anden sag, som mere havde karakter af, at man sagde "arh, kan vi ikke bare segmentere lidt, ellers bliver det bare dyrt, ikke". Dertil var svaret, at det faktisk var en rigtig alvorlig sag, og derfor skulle de lige prøve at skrive det, så man kunne se, at de virkelig havde tænkt over det. Det synes han, man ser afspejlet her. Det afspejler vel også, at de i SKAT havde haft noget mere tid – der var gået en måneds tid, hvor der var foregået alle mulige andre ting på denne sag – så på den måde var de også selv blevet klogere på det. Sagen førte vel til, at der var en drøftelse mellem Jens Brøchner og Jesper Rønnow Simonsen eller andre, men han ved det ikke. Måske kom den over i departementet efter nytår. Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer at have været involveret i en dialog omkring den 18. december 2015, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnets oplevelse, at SKAT var mere risikovillig, end hvad vidnet umiddelbart syntes var fornuftigt, forklarede vidnet, at det er det ikke. I SKAT sad de tættere på den drift, hvor man skulle have tingene til at ske i virkeligheden. De sad dermed også tættere på de problemer, de beskrev her, nemlig at der løb renter på, og at bunken løbende ville vokse. Det var fuldstændig uoverkommeligt at behandle 27.000 sager individuelt, og det er klart, at det var noget, der fyldte hos dem. Det var fuldstændig legitime bekymringer, som han fuldstændig forstår, at de fremførte, og han synes, de gjorde det godt og sagligt her. Den virkelighed, de i departementet sad i, var, at det var meget, meget svært at se for sig, at man politisk kunne præsentere en sådan tilgang på det tidspunkt. Skatteudvalget, eller hvem det nu var, man skulle drøfte det med, var jo i sagens natur voldsomt forstyrret over denne sag. Det var ikke unormalt, at der var en sådan dialog, og så handlede det jo om at lande den et eller andet sted. Det endte typisk med, at driften fik det, som de ville have det, fordi der også var noget med tyngdeloven. Man kunne jo ikke individuelt behandle 27.000 sager. Det kunne simpelthen ikke lade sig gøre i den virkelige verden, og derfor måtte SKAT hjælpe departementet med at forklare de politiske beslutningstagere så detaljeret som muligt, hvad der faktisk kunne lade sig gøre, så de forstod det. Så kunne sagen komme igennem. Så det har været et sådant forløb den vej igennem.

Foreholdt, at Jesper Rønnow Simonsen den 15. september 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var nogle drøftelser med det, han betegnede som den politiske forståelseskreds, og forespurgt, om det var drøftelser, vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at som han husker det, deltog han ikke i de møder, men det var den kreds af partier, som stillede sig bag "SKAT ud af krisen" fra september 2015. Forespurgt, om de drøftelser også gik på sagsbehandlingen i SKAT, i forhold til om man skulle genoptage eller ikke genoptage udbetalingerne, forklarede vidnet, at som han husker det, var han ikke med til møderne, så det overværede han ikke selv. Men det gjorde de formentlig.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om denne sag fulgte vidnet eller på et senere tidspunkt vendte tilbage til ham efter denne forelæggelse, som vidnet returnerede, forklarede vidnet, at som han husker det, forlod den ham, og det gjorde den, fordi han simpelthen var for travlt optaget med andre sager. Derfor kørte den en anden vej igennem departementet. Det er sådan, han husker det. Forespurgt, hvem blandt de personer, som vidnet tidligere nævnte, der tog over efter denne forelæggelse, forklarede vidnet, at det er han usikker på. Det kan han umiddelbart ikke svare på. I så fald vil han skulle gennemgå sager fra begyndelsen af 2016 for at se, hvordan sagsforløbet helt konkret var.

1. marts 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 6632 (2016-03-01 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'behandling af anmodninger om refusion af udbytteskat'):

> *"De stoppede anmodninger:*
>
> *…*
>
> *Kontroldesignet på complianceundersøgelsen består i en fordeling af tilbagesøgningsanmodninger på en række segmenter ud fra størrelse af tilbagesøgning og risikofaktorer i øvrigt. Nogle segmenter gennemgås 100%, andre foretages der i første omgang stikprøvekontrol i. Når stikprøvekontrollerne i et givet segment er afsluttet, foretages en analyse af fejlprocentens betydning i forhold til segmentet som helhed, herunder bl.a. et estimat over risikoen for fejl i den ikke gennemgåede del både i antal og beløb.*
>
> *Afhængig af analyseresultatet skal der tages stilling til, om kontrollen af segmenter, hvor der ikke i første led har været 100% kontrol, skal udvides, eller om der skal ske frigivelse af de øvrige sager i dette segment med den risiko for fejludbetaling,*

der statistisk set foreligger. På disse segmenter vil direktionen inden udbetaling af de ikke kontrollerede påbegyndes, få forelagt en indstilling om risikoprofil (fejltolerancegrad) til godkendelse.

I de segmenter, hvor der foretages kontrol af alle sagerne, vil frigivelse af godkendte sager ske successivt, og her vil der ikke ske forelæggelse for direktionen, idet alle sager er kontrolleret.

SIR har på et møde fået forelagt modellen og tilkendegav enighed i tilgangen."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6631 (2016-03-01 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'behandling af anmodninger om refusion af udbytteskat'):

"Dep orienteres forud for genoptagelse af udbetaling.

1/3 JRS [håndskrevet påtegning]*"*

Forespurgt, om dette er en orientering, vidnet erindrer at have modtaget eller været involveret i, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han kan simpelthen ikke huske, hvordan forløbet var her. Forespurgt, om vidnets eneste ageren i sagen således var i forbindelse med forelæggelsen fra november 2015, forklarede vidnet, at sådan husker han det umiddelbart. Det er muligt, at der ligger nogle forelæggelser fra foråret 2016, men dem bliver han nødt til at se, hvis han skal kunne huske, hvad der konkret skete i den sag.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Foreholdt, at projektet "God processtyring i SKAT" bl.a. løb hen over årsskiftet 2014-2015, og at vidnet var medlem af projektets styregruppe, og forespurgt, hvad formålet med projektet var, og hvorfor vidnet var en del af styregruppen, forklarede vidnet, at "God processtyring i SKAT" var et projekt, som udsprang af nogle af de observationer, de havde gjort i turnusanalyserne, og af nogle af de observationer, de havde iagttaget i SIR's rapporter, bl.a. den røde markering i rapporten fra slutningen af maj 2013 om, at der ikke var sammenhæng fra den ene til den anden ende af udbytteprocessen. Derudover havde de gjort en række andre observationer, som gik på, at det, efter at man havde organiseret SKAT i funktionelle enheder – altså med Kundeservice, Indsats, Inddrivelse og nogle fællesområder med Økonomi og Jura – var blevet svært at skabe sammenhæng på tværs. Det er sådan, at når man fulgte pengestrømmene, gik de på tværs af disse afdelinger. De startede med at komme ind i Kundeservice,

hvor der blev lavet en skatteberegning, og hvis folk ikke havde betalt det, de skulle, røg de over i Kontrol, og hvis de til sidst ikke ville betale, så røg de til Inddrivelse. For at få den samlede proces til at køre på tværs var der mange ting, der skulle gå op i en højere enhed. Først og fremmest skulle man forstå begreberne ens, dvs. hvad en procesejer var, hvad en systemejer var osv. De kunne se, at det ikke var tilfældet, og der var ikke et setup omkring procesejer og systemejer, som var ensartet, og som fungerede, og som sikrede den nødvendige koordination på tværs. Projektet havde lidt karakter af at være en turnusanalyse, men det var det ikke, for det gik ikke på et underdirektørområde. Det var sådan en særlig problemstilling, som kom ud af alt det andet arbejde, de lavede. De satte Valcon, som havde en særlig faglighed på det område, til at foretage en analyse, hvor han sad i styregruppen. De havde i departementet en drivende kraft i det projekt, bl.a. fordi de i departementet havde en medarbejder, der havde en særlig faglighed, der var relevant i den sammenhæng. Igen var det dog mest et spørgsmål om at få de rigtige mennesker i SKAT til at mødes og få talt sig ind på, hvad det egentlig var, de talte om, når de talte om procesejere. Man kan sige, det er et eksempel på, hvordan de bl.a. arbejdede på et strategisk niveau med den røde markering i revisionsrapporten, hvor de kunne finde på at lave denne slags tiltag for at understøtte, at der generelt blev en bedre sammenhæng på tværs.

Forespurgt, om det var vidnets forståelse, at der på noget tidspunkt blev skabt entydighed omkring procesejerskabet, forklarede vidnet, at det er hans forståelse, at denne analyse i væsentlig grad bidrog til, at man forstod og talte om procesejere og systemejere mere ensartet, efter at analysen var færdig. Som han husker det, blev der talt meget pænt om analysen, og folk var ret begejstrede for det arbejde, der var blevet lavet. Udfordringen var, at der var nogle mere grundlæggende problemstillinger med SKAT, som gjorde, at det – på trods af, at man var enige om, hvordan man talte om det – var svært at skabe et samlet overblik på tværs. Det skyldtes nogle IT-problemer og nogle dataproblemer, men der var også noget med kulturen, hvor der var nogle, der helst ville have fokus på de ting, de selv foretog sig i deres del af butikken, og som havde svært ved at se på tværs. Så det var ikke et projekt, der revolutionerede noget, men de brugte det efterfølgende, da de gennemførte en reorganisering af skattevæsnet i 2017 og 2018, hvor den viden, der lå i denne analyse, men også i turnusanalyserne, indgik som en del af grundlaget for reorganiseringen.

Foreholdt, at det fremgår af en e-mail, som vidnet sendte til René Frahm Jørgensen og Jens Sørensen, at han også overvejede at etablere dataejere, og forespurgt, hvorfor han ønskede dette nye begreb, forklarede vidnet, at det var sådan noget, der kom op, fordi de, samtidig med at de gennemførte GPS-analysen, også havde en analyse kørende af det område, der hed TDS, som arbejdede med business intelligence og rapportering af data fra de gamle systemer. De kunne se, at et af de store problemer var, at der ikke rigtig var nogen, der følte sig ansvarlige for de data, der lå i systemer-

ne. Man trak dem ud og rapporterede på dem, men der var ikke nogen, der holdt øje med, om de var korrekte. Det var de i langt de fleste tilfælde, for der var andre former for kontroller, der sikrede, at de var korrekte, men der var alligevel behov for at få set på datakvaliteten. Der var overvejelsen, om man skulle have særskilte dataansvarlige, eller om det skulle ligge i procesejerskabet. Det var en faglig diskussion, de havde, og han tror, det endte med at ligge i procesejerskabet.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Rollen som afdelingschef

Vidnet blev af advokat Hanne Rahbæk foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han tiltrådte i december 2012, hvor der på baggrund af McKinsey-rapporten skulle være et besparelsespotentiale på 1,1 mia. kr., som blev ændret til 800 mio. kr., men at det i forbindelse med arbejdet med turnusanalysen på IT-området gik op for vidnet, at det simpelthen ikke var muligt i den organisation, de havde, og forespurgt, hvornår IT-turnusanalysen kom, forklarede vidnet, at han mener, at IT-turnusanalysen blev færdig omkring samme tidspunkt, som man opdagede det med udbyttesvindlen, dvs. omkring sommeren 2015. Så der var rigtig mange ting, der lå oven i hinanden, da det også var omkring det tidspunkt, de færdiggjorde analyserne af EFI, og de havde også arbejdet med ejendomsvurderingerne i et stykke tid. Der var således mange forskellige indikationer af, at der var et eller andet helt galt med organisationen. Det var ikke blevet rejst undervejs, at der var ressourceproblemer, men det gav ligesom sig selv, at når man havde en organisation, som var i den tilstand, og hvor IT-systemerne var så gamle og nedslidte osv., ville der ikke være nogen vej uden om en massiv tilførsel af ressourcer, hvis man skulle have rettet op på det. Det gik nok først for alvor op for ham i midten af 2015, hvor alvorligt det i virkeligheden stod til. Det skabte også grundlaget for, at de bad Folketinget om en ressourcetilførsel på finansloven for 2016, og fra det tidspunkt er det kun gået én vej, kan man sige.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han arbejdede umanerlig meget i sin ansættelsesperiode, og forespurgt, om vidnet vil beskrive sine hovedopgaver på forskellige tidspunkter fra december 2012 frem til 2016, forklarede vidnet, at i første del af 2013 gik rigtig meget af tiden med at få etableret afdelingen og få lavet et setup vedrørende styring og tilsyn som allerede forklaret. Efter sommerferien 2013 landede Rigsrevisionens rapport om ejendomsvurderingerne, som de brugte ganske me-

get tid på. Han engagerede sig rigtig meget i og brugte rigtig meget tid på det efterfølgende forløb med det såkaldte ekspertudvalg frem til sommeren 2014. Parallelt dermed kørte der rigtig mange sager om udgiftsopfølgninger osv. Der er hele tiden en løbende drift i en koncernafdeling, men nu var der så disse sager ovenpå. I 2014 påbegyndte de turnusanalyserne, og det tog også ganske meget tid, fordi man blev nødt til at læse rigtig meget materiale, for at man overhovedet kunne være med i de faglige diskussioner. Da de kom på den anden side af sommerferien i 2014, stod det klart, at de blev nødt til at etablere en ny IT-afdeling i Skatteministeriets departement for overhovedet at kunne løse problemet med ejendomsvurdering. De turde simpelthen ikke lægge den opgave over i SKAT. Det brugte han helt utrolig meget tid på fra november 2014. Umiddelbart derefter begyndte de røde lamper at lyse på EFI, og fra omkring den 1. januar 2015 og 1 år frem brugte han stort set al sin tid på EFI. Det var helt vildt. Samtidig var der en løbende drift, der skulle køre, sager, der skulle godkendes, og møder, der skulle holdes. Han prioriterede fortsat også at sætte turnusanalyser i gang på områder, som ikke nødvendigvis havde noget med ejendomsvurderingerne eller inddrivelse at gøre for simpelthen hele tiden at holde fokus på det fremadrettede. I slutningen af 2015 nåede de så frem til, at de skulle sætte endnu en ny udviklingsorganisation i gang på inddrivelsesområdet, og det brugte han også enormt meget tid på. Sådan én laver man ikke på en eftermiddag. Det er virkelig en kraftanstrengelse af en anden verden. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet nu taler om tiden efter nedlukningen af EFI, bekræftede vidnet dette. Det brugte han utrolig meget tid på, og da de så kom ind i 2016, gik det op for dem, at de i meget væsentlig grad var bagud på toldområdet, hvor der var kommet en ny forordning, som trådte i kraft i 2016, og som forudsatte, at man fornyede samtlige toldsystemer i skattevæsnet. Det var en kæmpestor udviklingsopgave, som de ikke var kommet i gang med, og de måtte kaste sig ud i nye analyser og i efteråret 2016 etablere endnu en ny udviklingsorganisation. Alt dette imens der kørte alle de andre sager. Så fra sidste halvdel af 2013 har det været brandslukning af den ene store sag efter den anden. I midten af 2016 blev han suppleret med en anden afdelingschef, Kristian Hertz, som overtog al kontakt til Finansministeriet, Rigsrevisionen og hele ejendomsvurderingsområdet. I det omfang de havde noget med udbytteområdet at gøre, var det også Kristian Hertz, der sad med det. Kristian Hertz tog sig også af Intern Revision. På det tidspunkt blev de derfor to om det. Det var jo ikke sådan, at han undervejs i dette forløb sad og ventede på, at der kom en sag om udbytteskat. Det ville være helt usædvanligt.

Skatteministeriets Interne Revision

Foreholdt af advokat Hanne Rahbæk, at vidnet et par gange har forklaret, at da han tiltrådte, var der nogle indikationer fra Rigsrevisionen om, at der skulle ske noget med Skatteministeriets Interne Revision, og forespurgt, hvornår, fra hvem og i hvil-

ken form det var noget, der tilflød vidnet, forklarede vidnet, at noget af det første, han fik at vide af Jens Brøchner, efter han tiltrådte den 1. december 2012, var, at Lone Strøm havde sagt til Jens Brøchner, at der var meget, der skulle laves om i Skatteministeriets Interne Revision. Det var både den måde, revisionen arbejdede på, og kvaliteten af de produkter, den producerede – dvs. deres rapporter – var ikke tilstrækkelig høj. Derfor var det en bunden opgave at gå ind og arbejde med helt grundlæggende at få ændret den måde, Intern Revision fungerede på. Det tog han så fat på umiddelbart efter juleferien, og de fik involveret Deloitte, som havde en meget dygtig partner, der var specialist i etablering af interne revisioner. De fik foretaget analysen, og så fik de eksekveret på den frem til sommerferien. Det skete så hurtigt, som de nu var i stand til at gøre det. Igen var det jo ikke et udtryk for, at de mennesker, der sad i den daværende interne revision, ikke gjorde, hvad de kunne inden for de rammer, de havde. Det var bare ikke folk, der havde en revisionsfaglig uddannelse. De var blevet flyttet over i Intern Revision i det gamle SKAT, og det var hans oplevelse, at det var lidt tilfældigt, at de var havnet der, og at det ikke var, fordi de var revisionsfagligt stærke. Deloitte foretog så sammen med Skatteministeriet en analyse med den målsætning at få en rigtig god og velfungerende intern revision. Et element i det var også, at revisionen ikke behøvede at bestå af 45 medarbejdere. Det var et alt for stort setup efter Deloittes vurdering. De fik så vekslet nogle af medarbejderne til, at de til gengæld kunne hyre nogle noget dyrere folk, som havde en højere revisionsfaglighed. Det var også noget af det, han brugte meget tid på i foråret 2013.

Foreholdt, at vidnet fik noget mundtligt oplyst fra Jens Brøchner, og forespurgt, om der var noget på skrift vedrørende Rigsrevisionens vurderinger, forklarede vidnet, at de bad Rigsrevisionen om at konkretisere, hvad de var bekymrede over, og det gjorde de så. Det kom lidt sent, nemlig først omkring den 1. maj 2013, men de sendte dog et notat, som var en meget hård kritik af Intern Revisions produkter. Det var det, de havde været i gang med at følge op på allerede fra februar 2013, men det var blevet mundtligt overbragt fra Lone Strøm allerede i begyndelsen af året eller allerede i december 2012.

Generelt om skattegab

Foreholdt, at kommissionsformanden hæftede sig ved, at der i forbindelse med udbytterefusion var tale om udbetaling af penge, der allerede var kommet ind i statskassen, og forespurgt, om man – når man foretager de overordnede analyser for skattegab og momsgab – ser på nettotallet, eller om man ser på ud- og indbetalingerne, forklarede vidnet, at man ham bekendt ser på nettotallet. Dvs. at det ikke betyder så meget, hvad der er af ind- eller udbetalinger. Det område, hvor der foretages væsentlig større udbetalinger, er momsområdet, hvor der bliver udbetalt over 200 mia. kr. om året, mens der kommer 300 mia. kr. ind eller noget i den størrelsesorden. Så der

er rigtig meget trafik. Man ser så på, hvor meget moms der er kommet ind, og så er det en nettobetragtning, hvor man regner på, hvad der er blevet solgt for i alt, og om det passer med den nettoindtægt, der kommer. Det er lidt forskelligt fra område til område, men man går i hvert fald tæt på, hvad der sker på de enkelte områder. Skattegabsberegningerne laves således for momsområdet og selskabsskatteområdet, så man går ned på de enkelte områder og er grundig med at finde ud af, hvad man skal måle på der. Uden at kende udbytteskat meget konkret på skattegabet vil han tro, at de har meget godt styr på, hvordan pengene kører frem og tilbage, og at det indgår i en skattegabsberegning for udbytteskat.

Kl. 15.10 sluttede mødet.

PROTOKOL

30. september 2020
Protokol nr. 57

Den 30. september 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Kjeld Rasmussen (forlod mødet kl. 11.00)

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk ved advokatfuldmægtig Mathias Højte for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen ved advokatfuldmægtig Mathias Højte for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft (forlod mødet kl. 11.00)

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss ved advokatfuldmægtig Mikkel Hjort Pedersen for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olsen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

HELENE SKOVSTED

Kl. 9.00 mødte Helene Skovsted som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet fra den 1. februar 2015 til den 1. marts 2019 var ansat som specialkonsulent i Skatteministeriets kontor Person og Pension, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for februar 2015 forklarede vidnet, at hun blev uddannet cand.oecon. fra Aarhus Universitet i 2011. I oktober 2011 fik hun ansættelse i Skatteministeriets departement på energiområdet, hvor hun var ansat frem til januar 2013, hvor hun blev ministersekretær i Skatteministeriet. Den stilling havde hun i 2 år, indtil hun i februar 2015 flyttede til personskatteområdet, hvor hun var ansat som én af fire økonomer i kontoret.

Forespurgt, hvem vidnet refererede til fra den 1. februar 2015, forklarede vidnet, at hendes personalechef var Søren Schou, som var kontorchef i Person og Pension. For så vidt angik arbejdet med indtægtslisterne og budgettering til finansloven refererede hun til sin fagleder, Niels Kleis Frederiksen.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, om vidnet forud for august 2015 var bekendt med, at der var problemer med at sikre en korrekt beskatning på udbytteområdet, og i givet fald hvad hun vidste, forklarede vidnet, at det var hun ikke bekendt med. Forespurgt, om vidnet i øvrigt havde kendskab til udbytteområdet, forklarede vidnet, at det havde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet havde nogen viden om, hvordan sagsbehandlingen foregik, og hvor den lå, forklarede vidnet, at hun vidste, at det lovgivningsmæssige arbejde lå i et andet kontor, Selskab, Aktionær og Erhverv. Udbytteskat er imidlertid klassificeret som en personskat, hvorfor den indgik i de indtægter på finansloven, der vedrørte personskat.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvor selve administrationen af den bestående lovgivning var, og hvordan den foregik, forklarede vidnet, at hun ikke vidste, hvordan det foregik i SKAT.

Forespurgt, om vidnet forud for august 2015 blev bekendt med SIR's 2010-rapport eller SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

REGNSKABSGODKENDELSER

Regnskabsgodkendelser – sagsgange

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet fra februar 2015 fik til opgave at gennemgå de månedlige regnskabsgodkendelser fra Betaling og Regnskab vedrørende udbytteskat, bekræftede vidnet dette. I deres kontor var det hende, der fik dem tilsendt. Forespurgt, hvem der gav vidnet den pågældende opgave, forklarede vidnet, at opgaven vedrørende de månedlige regnskaber var knyttet op på de månedlige indtægtslister for personskatteområdet, hvor udbytteskatten var én af 10-15 underposter under personskat, som var bundet op på finanslovens forskellige paragraffer. Opgaven blev rykket til det kontor, hun blev ansat i, så det var en flydende overgang med sidemandsoplæring fra den kollega, Poul Christensen, der havde haft opgaven indtil da.

Forespurgt, hvilken instruktion vidnet fik i forbindelse med oplæringen, da hun fik opgaven, forklarede vidnet, at der var et Excel-ark, som hun kunne tage udgangspunkt i. Det var i det ark, tallene skulle indføres, og så blev der dannet en indtægtsliste, som skulle oversendes til Folketinget og offentliggøres på Skatteministeriets hjemmeside. Det var således et Excel-ark, hvor de lige gennemgik, hvordan det var sat op. Forespurgt, om ikke dette vedrørte, hvordan vidnet udarbejdede indtægtslisterne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet fik oplyst, hvilken opgave hun havde i forhold til de regnskabsgodkendelser, som hun modtog fra SKAT, forklarede vidnet, at det husker hun ikke blev nævnt. De fik regnskabsgodkendelserne til gennemsyn og holdt dem op mod de tal, der var i indtægtslisterne, men hun husker ikke, at de dykkede ned i dem. Forespurgt, om vidnet fik at vide, hvad hun skulle være opmærksom på, eller hvornår man skulle gøre anskrig, forklarede vidnet, at det fik hun ikke at vide. Der fremgik nogle bemærkninger, hvis der var noget at bemærke fra SKAT Regnskab. De var jo inddelt i de forskellige paragraffer, og hun gennemgik så dem, der vedrørte personskatteområdet. Forespurgt, om vidnet fik at vide, at hun skulle undersøge det nærmere, hvis der var noget, der så underligt ud, når hun modtog SKAT's regnskabsgodkendelser og deres bemærkninger, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Forespurgt, om vidnet havde nogen dialog med sin chef eller Niels Kleis Frederiksen om, hvad opgaven bestod i, forklarede vidnet, at det husker hun ikke. Det var sidemandsoplæring fra Poul Christensen, men også fra en anden kollega fra personskatteområdet. Det var Poul Christensen, der tidligere havde haft opgaven og havde haft en dialog med en tidligere kollega i samme kontor, men det var vidnet, der skulle have opgaven. Da hun tiltrådte i februar 2015,

var det en fin anledning til at starte op på et nyt regnskabsår. Forespurgt, om det var på det tidspunkt, vidnet fik opgaven fra Poul Christensen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad formålet med at få de månedlige regnskabsgodkendelser ind i departementet var, forklarede vidnet, at i forhold til hendes opgave var det at se bemærkningerne igennem for så vidt angik personskattekontiene og se, om der stod noget, der skulle noteres i indtægtslisterne, eller om der var noget i tallene på indtægtslisterne, som kunne forklares i regnskabsgodkendelsen. Det var den opgave, der var, men hun husker ikke, at hun fik en gennemgang af proceduren for det. Forespurgt, om vidnet således opfattede det sådan, at hun skulle vurdere, om de oplysninger, der stod i regnskabsgodkendelserne, skulle formidles over i indtægtslisterne, men at hun ikke skulle forholde sig kritisk til dem, forklarede vidnet, at det ikke var alle de bemærkninger, der fremgik af SKAT's regnskabsgodkendelser, der skulle føres med over i indtægtslisterne. Det var kun, hvis der var nogle ekstraordinære bemærkninger. Det kunne også være, at der skulle korrigeres for noget ovre i indtægtslisterne, men man skulle ikke kontrollere de bemærkninger, der stod.

Forespurgt, om der var forskel på de månedlige, kvartalsvise og årlige regnskabsgodkendelser, eller om det var den samme øvelse måned efter måned, hvor nogle måneder så bare var en kvartalsafslutning, forklarede vidnet, at så vidt hun husker, fyldte kvartalsgodkendelserne noget mindre end de månedlige, fordi der i kvartalsregnskabet ikke fremgik bemærkninger, som havde betydning for månedstallene. Det var månedstallene, hun beskæftigede sig med, fordi de var relateret til indtægtslisterne, så kvartalsgodkendelserne var mindre interessante.

Forespurgt, om de i vidnets kontor anvendte regnskabsgodkendelserne i forhold til budgettering, forklarede vidnet, at det mener hun ikke. Budgettering var et meget omfattende arbejde, hvor de skulle budgettere til finansloven tre gange om året. Man oplagrede noget viden i hovedet og et kendskab til området, men det var ikke sådan, at de en-til-en tog regnskabsgodkendelserne og førte dem med over i budgetteringen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet – hvis man ser på departementets involvering i regnskabsgodkendelserne – stod for det, der havde med hendes kontor at gøre, nemlig at flytte personskattetallene over i indtægtslisterne, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilke opgaver der lå i departementet i forhold til regnskabsgodkendelserne, og hvilken opgave Selskab, Aktionærer og Erhverv havde i processen, når regnskabsgodkendelserne kom ind, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om Selskab, Aktionær og Erhverv og de personer og jurister, der sad med lovgivningen på områ-

det, modtog regnskabsgodkendelserne. Hendes indtryk var, at de primært var rettet mod økonomerne, der sad med de forskellige poster på indtægtslisterne og finansloven.

Forespurgt, om vidnet var en del af den samfundsøkonomiske matrice, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Forespurgt, om ikke også vidnet var økonom, bekræftede vidnet dette. Det var imidlertid de mere erfarne økonomer, der sad i matricen. Forespurgt, hvordan den samfundsøkonomiske matrice var involveret i processen, forklarede vidnet, at hun ikke havde en opfattelse af, at matricen havde nogen rolle i processen.

Forespurgt, hvilken opgave Økonomi og Politik havde i forbindelse med regnskabsgodkendelserne, forklarede vidnet, at de ikke havde nogen opgave. De havde ikke nogen fagspecifikke områder.

Central regnskabsgodkendelse

Forespurgt, hvordan sagsgangen var, og hvad vidnet konkret gjorde, når hun modtog en månedlig regnskabsgodkendelse, forklarede vidnet, at hun som udgangspunkt fik den tilsendt, hvorefter hun så på den, når hun skulle udarbejde indtægtslisten for den pågældende måned. Der var ikke nogen hård bagkant for, hvornår indtægtslisterne skulle udarbejdes og oversendes til Folketinget. Det var derfor en opgave, der skulle passes ind mellem de andre opgaver, som havde nogle hårdere deadlines. Hun så derfor ikke på regnskabsgodkendelsen, når den kom, men først når hun skulle udarbejde indtægtslisten for den pågældende måned. Forespurgt, hvad vidnet helt konkret gjorde, forklarede vidnet, at de fra departementet havde adgang til SKAT's regnskabsdatabase, hvor hun hentede nettotallene for de forskellige poster på personskatteområdet. Disse tal førte hun over i det tidligere omtalte Excel-ark, der udgjorde arbejdsredskabet. Derefter så hun på, hvordan den pågældende måneds indtægter lå i forhold til sidste års indtægter for samme måned, og hvordan udviklingen var for år til dato, altså hen over året, og hvor stor en andel af det skøn, de havde foretaget for fx udbytteskatten, der var kommet ind på det pågældende tidspunkt. Forespurgt, hvad vidnet gjorde, hvis der var påfaldende afvigelser, forklarede vidnet, at hun så gennemgik regnskabsgodkendelserne for, om der stod noget, der kunne forklare det. Hun gennemgik altså månedsregnskabsgodkendelsen og sammenholdt den med tallene, så det kunne lige så godt være, at der stod noget i regnskabsgodkendelsen, som gjorde, at hun gennemgik tallene. Det var ikke hver måned, der var bemærkninger til de forskellige underposter. Forespurgt, om vidnet opfattede det som sin opgave at gå videre og undersøge, hvad årsagen kunne være, hvis der ikke var nogen bemærkninger, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Forespurgt, om det dermed var ren formidling således, at hvis der var bemærkninger, sendte vidnet dem videre, og hvis

der ikke var bemærkninger, gik tallene videre uden nærmere undersøgelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse baseret på sidemandsoplæringen, at det var sådan, man skulle gøre det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om de havde nogen drøftelser om, hvorvidt man noget sted i departementet foretog en kontrol, forklarede vidnet, at det havde de ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1960 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', tabel 11.8 for 2015).

Vidnet blev foreholdt, at tabellen viser tallene for refusion af udbytteskat fordelt på de første 8 måneder af 2015, hver måneds ændring i forhold til samme måned året før og tal for refusionen år til dato. Foreholdt, at der forekommer nogle ret betydelige udsving, i forhold til hvordan refusionen så ud året før, og forespurgt, om vidnet, da hun så disse tal, tænkte, at det var besynderligt, forklarede vidnet, at de forholdt sig til nettotallet for udbytteskatten. Det kunne godt være, der var udsving i refusionerne, men der kunne lige så godt være udsving i bruttoindtægterne for udbytteskatten, og det var nettotallenes udvikling, de forholdt sig til. Det var en meget volatil skatteindtægtspost. Derudover fik de i departementet de bemærkninger, der lå i regnskabsgodkendelserne, forskudt. For fx maj måned ville de formentlig først få bemærkningerne ultimo juni, fordi regnskabet skulle lukkes, og der var en proces omkring godkendelse af regnskab osv. De så på de bemærkninger, der var, men de sammenholdt dem også med, hvordan udviklingen var i nettotallet. Forespurgt, om der således ikke på noget tidspunkt var noget, der fik vidnet til at tænke, at dette så underligt eller påfaldende ud, forklarede vidnet, at det var der ikke bl.a. på grund af den tidsforskydning, der var på, hvornår de modtog månedsregnskabsgodkendelserne.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt spurgte SKAT ind til konkrete tal og ikke nødvendigvis kun vedrørende udbytteskat, forklarede vidnet, at hun ikke husker nogen konkret episode. Hun husker, at der var kontakt med regnskabskontoret, men ikke i hvilken sammenhæng. Det kunne også være i andre sammenhænge, fx i forhold til budgetteringen. Hun kan dog ikke huske nogen konkrete situationer.

Forespurgt, om vidnet, når hun modtog tallene, foretog nogen vurdering af, om indtægter og udgifter forekom rimelige, dvs. om hun foretog en materiel vurdering af tallene, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. De gik ikke ned i de enkelte underposter på de forskellige konti. Det var som sagt nettotallet, de så på, fx for A-skat, hvor der var mange forskellige underposter, men de tog hovedkontotallet. Det var det tal, de arbejdede videre med, og på samme måde med udbytteskatten, hvor det også var nettotallet, de arbejdede med. Forespurgt, om vidnet så foretog en rimelig-

hedsvurdering i forhold til nettotallet, forklarede vidnet, at det var det, opgaven gik ud på. Man skulle se på, hvordan indtægten lå i den pågældende måned i 2015 kontra den samme måned i 2014, og hvordan udviklingen var hen over året. Forespurgt, om vidnet skulle gøre opmærksom på, at der her var noget, de skulle dykke nærmere ned i, hvis udviklingen var påfaldende, bekræftede vidnet dette. I så fald ville det være noget, de skulle se nærmere på. Forespurgt, hvem vidnet skulle gå til med det, forklarede vidnet, at det kunne være, man ringede til SKAT Regnskab. Det kunne også være, at hun spurgte nogle af juristerne på området, eller at hendes forgænger, Poul Christensen, kunne se, at der var et eller andet. På udbytteskatten var der et lidt andet flow end på nogle af de andre skattekonti, som kom ind mere kontinuerligt med et tilsvarende beløb måned for måned. Udbytteskatten varierede derimod kraftigt fra måned til måned, fordi det afhang af, hvornår udbytterne blev udbetalt, og hvornår de efterfølgende refusioner så fandt sted.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1584 (2015-06-23 - Central regnskabsgodkendelse for maj 2015), hvoraf fremgår en overskrift benævnt "Udbytteskat" og en overskrift benævnt "Udbytteskat, refunderet". Forespurgt, om vidnet læste denne tekst igennem, når hun modtog den, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hun så på nettotallene, og forespurgt, om vidnet også læste disse tekstdele, bekræftede vidnet dette. Her omhandler det første afsnit de ordinære indtægter, dvs. bruttoindtægterne, hvor det blev angivet, at der var en stigning i dem. Derefter var det så også angivet, at der var en stigning i refusionerne. Forespurgt, om vidnet husker, hvad hun tænkte, da hun læste forklaringen om, at der nu var refunderet 4,2 mia. kr., hvilket var en stigning på 2,8 mia. kr., og at man henviste til nogle amerikanske pensionskasser, forklarede vidnet, at hun ikke husker, det var noget, hun studsede over.

Indtægtslister

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets primære opgave, når hun modtog regnskabsgodkendelsen, var at flytte tallene over i indtægtslisterne, forklarede vidnet, at hun hentede tallene fra et SAP-regnskab. De hentede ikke tallene fra den regnskabsgodkendelse, de fik tilsendt, men fra en database. Derefter sammenholdt de tallene med den godkendelse, de havde modtaget.

Forespurgt, hvad formålet med at udarbejde indtægtslisterne var, forklarede vidnet, at det ved hun faktisk ikke. Hun tror, at formålet var, at Folketinget skulle gøres opmærksom på, hvordan indtægterne var i forhold til det skøn, der var foretaget på finansloven året forinden, og hvordan udviklingen var. Hun tror, det var noget til Finansudvalget eller Skatteudvalget. Derudover kom det også op på Skatteministeriets hjemmeside som en slags serviceinformation.

Forespurgt, om vidnet fra sin chef – og i givet fald fra hvem – havde fået nogen nærmere instruktion til den del af arbejdet, der bestod i at udarbejde indtægtslister, forklarede vidnet, det havde hun ikke. Hun havde også arbejdet med indtægtslisterne, da hun var økonom på energiområdet. Hun var derfor bekendt med indtægtslistekonceptet, og det var jo noget, der kom jævnligt. Hun var bekendt med arbejdet vedrørende indtægtslisterne, men på et andet område.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at arbejdet med indtægtslisterne var ren formidling, dvs. at oplysningen bare skulle gå videre, eller om der også lå en kvalitativ analyse af tallene, inden man indførte dem til indtægtslisten, forklarede vidnet, at det var både-og. Det var en formidlingsopgave, men de skulle også forholde sig til, hvordan udviklingen var i forhold til det forrige år, dvs. om der var en eller anden konsistens, i forhold til hvordan udviklingen var. Det var dog kun én opgave af mange. Det var jo ikke den eneste opgave, man havde som økonom i et kontor. Forespurgt, hvor lang tid vidnet brugte på at udarbejde en månedlig indtægtsliste, forklarede vidnet, at det måske kunne tage 1 time.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at hun også havde indtægtslisterne på energiområdet, og forespurgt, om der var nogle nærmere instrukser til vidnet om, hvad man skulle gøre, forklarede vidnet, at der ikke var et dokument på den måde. Det var meget sidemandsoplæring, når man overtog opgaver. Det var på den måde, man fik viden om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6603 (2015-05-XX - Skatteministeriets indtægtsliste for maj 2015):

> *"Specifikation af Personskatter*
>
> *11.01.10 Indkomstskat mv. af personer*
> *Heraf:*
> …
> *Udbytteskat"*

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt i maj 2015 lavede alt arbejdet på pkt. 11.01.10, bekræftede vidnet dette. Hun sad med hele denne kasse ned til "Personskatter i alt". Derudover havde hun pensionsafkastskatten, som var på en af de andre kasser. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at arbejdet med at sætte alle disse tal ind tog ca. 1 time, forklarede vidnet, at det er sådan, hun husker det. Det var ikke noget, der tog en hel dag.

Foreholdt, at det af den foreholdte indtægtsliste fremgår, at man sammenlignede tallene for maj 2015 med tallene for maj 2014, og at der var en kolonne med tal for år til dato, hvor man også sammenlignede 2014 og 2015, herunder også en procentuel sammenligning, og forespurgt, om vidnet havde andre tal eller data til rådighed end dem for året før, forklarede vidnet, at de også havde dem for de foregående år. Hvis de syntes, noget var bemærkelsesværdigt i forhold til udviklingen det pågældende år, så de først og fremmest på tallene for året forinden, men de kunne også se længere tilbage. Det ville der selvfølgelig være mere usikkerhed forbundet med, fordi der kunne være alle mulige regelændringer, man ikke havde taget højde for. Forespurgt, om det var en del af opgaven, at man skulle gøre det, hvis der var en påfaldende udvikling, forklarede vidnet, at hun ikke tror, det var specificeret, at det var en del af opgaven. Hun mener, det lå i den analytiske tilgang, man som økonom havde til det arbejde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6858 (07. Støttebilag vedr. indtægtslisterne):

> *"Indtægtslisterne for 2010*
>
> *Måned:*
> *Maj*
>
> *…*
>
> *Månedens indtægt (2010):*
> *-1.401*
>
> *…*
>
> *Evt. bemærkning vedr. udbytteskat i indtægtslisten:*
> *2. Udbytteskat*
> *Grundet stærk stigning i mængden af manuelle angivelser udestår ultimo maj 2010 registrering af godt 13000 angivelser."*

Foreholdt, at det af støttebilaget videre fremgår, at det i hele perioden fra januar 2010 til og med maj 2015 kun forekom otte gange, at der var negative indtægter, og heraf forekom de fire gange i november måned, hvor man modregnede selskabsskatten, så det derfor havde sin egen forklaring, og forespurgt, om vidnet havde indblik i, at historikken var sådan, at der meget sjældent var negative indtægter på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det ikke var noget, der var specificeret. Udbytteskatteområdet var dog ikke som de andre skatteområder, hvor fx A-skat og B-skat lå ret sta-

bilt hen over et år. Udbytteskatten var en anden størrelse, fordi den var mere volatil hen over året og imellem årene. Foreholdt, at det fremgår af tallene, at der var en stigning i refusionerne, og forespurgt, om vidnet blev opmærksom herpå undervejs, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke frem mod august 2015.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat', afsnit "Skatteministeriets almindelige tilsyn"):

> *"55. Skatteministeriet har efterfølgende oplyst, at stigningen i refusionen i 2015 skal ses i sammenhæng med, at indtægterne for udbytteskat i perioden april-juni 2015 er fordoblet i forhold til samme periode året før. Dette fremgår også af regnskabsgodkendelser, fx for april 2015, hvor indbetalingerne udgjorde 10,4 mia. kr., hvilket er 5,8 mia. kr. mere end samme måned året før. Rigsrevisionen konstaterer, at indtægterne fra udbytteskat i perioden 1. januar 2010 - 5. august 2015 er steget fra 6,4 mia. kr. til 19 mia. kr., hvilket svarer til en stigning på ca. 200 %. Til sammenligning er refusionerne af udbytteskat steget fra 0,68 mia. kr. i 2010 til 9,3 mia. kr. i 2015 (1. januar 2015 - 5. august 2015), svarende til en stigning på ca. 1.300 %, jf. afsnit 2.2."*

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt foretog den slags analyser af, hvordan tallene for refusioner bevægede sig relativt, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke over så mange år, som Rigsrevisionen gjorde her. Forespurgt, om vidnet gjorde det i forhold til året før, forklarede vidnet, at det var noget af det, der indgik i arbejdet med indtægtslisterne, at man sammenholdt tallet med året før.

Forespurgt, om der var nogen tilkendegivelse af, hvornår man skulle reagere på, at forholdstallene var for store, forklarede vidnet, at det var der ikke. I den sammenhæng skulle man kun afgive regnskabsforklaringer til Rigsrevisionen, når et indtægtsår var afsluttet. Man skulle så for de enkelte poster, man sad med, skrive, hvorfor indtægterne ikke ramte det skøn, der var for det pågældende finanslovsår. Det var primært i den situation, man gennemgik det nærmere. Forespurgt, om det var ved årsafslutningen, bekræftede vidnet dette.

Risikostyring

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen bl.a. skal undersøge, hvordan departementet foretog risikostyring, og at vidnet sad med nogle tal for to år, som hun sammenlignede, og forespurgt, om vidnet havde en instruks om at foretage en risikomonitorering af de tal, der kom ind, forklarede vidnet, at det ikke var hendes opfattelse,

at det var noget, der lå i deres søjle. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede det som en del af sin opgave, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvor ansvaret for risikoanalyse og risikostyring lå i departementet, forklarede vidnet, at det er hun ikke. Det er hendes opfattelse, at det mere lå i den søjle, hun ikke selv sad i. Der var to søjler i departementet. Hun sad som økonom i Lovgivning og Økonomi, og så var det i højere grad den anden søjle, Koncernstyring, der mere havde fokus rettet over mod SKAT. Fokus i hendes søjle var rettet mod ministeren og Folketinget.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

STEFFEN NORMANN HANSEN (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 9.40 mødte Steffen Normann Hansen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

21. juni 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 45 for den 21. januar 2020 side 42-44 (Steffen Normann Hansens forklaring):

> *"Man kunne regne med, at der var nogen, der havde ansvaret for processerne og for at få fulgt op på de enkelte rapporter. I den konkrete sag om udbytteskat var*

det procesejeren og Jens Sørensen, som havde ansvaret i driften, som i overvejende grad var dem, der skulle forholde sig til det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem vidnet henviser til som "procesejeren", forklarede vidnet, at det er de to kontorer, der i matrixorganisationen skulle håndtere processen. Forespurgt, om det var de to afregningskontorer – Afregning Person og Afregning Erhverv – bekræftede vidnet dette. Men på dette område var meget af ekspertisen i den enhed, der håndterede det i driften, og det var derfor, Jens Sørensen var så meget inde over.

…

Forespurgt, hvorfor Jens Sørensen så var anført som ansvarlig, forklarede vidnet, at Jens Sørensen af Produktionsforum blev udpeget som ansvarlig for at løbe videre med de beslutninger, som Produktionsforum tog. I den proces var han også en del af Borger og Virksomhed. Det var helt almindeligt, at når man nedsatte en arbejdsgruppe, skulle man forankre den et sted, og dette skete bedst der, hvor der var den største kompetence i forhold til at håndtere processen."

Forespurgt, hvilket specifikt ansvar Jens Sørensen fik af Produktionsforum i forbindelse med SIR's 2010-rapport, forklarede vidnet, at Jens Sørensen fik ansvaret for at følge op på revisionsrapporten og lede en arbejdsgruppe, som skulle komme med anbefalinger til, hvordan de kom videre i forhold til revisionens rapport. Forespurgt, om Jens Sørensen havde fuld instruktionsbeføjelse i forhold til den arbejdsgruppe, der blev nedsat, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 49 for den 3. marts 2020 side 38-39 (Jens Sørensens forklaring):

"Forespurgt, hvad der lå i, at vidnet blev angivet som ansvarlig, forklarede vidnet, at revisionen var gennemført i Regnskab, og derfor var det naturligt, at det var ham, der var tovholder, og at han bar det, der skete, videre til Produktionsforum, men arbejdsgruppen blev nedsat under procesejeren Borger og Virksomhed. Forespurgt, hvad der efter vidnets forståelse lå i udsagnet om, at arbejdsgruppen var "nedsat under Borger og Virksomhed", forklarede vidnet, at der lå det i det, at Borger og Virksomhed havde en særlig rolle med at sikre, at der blev arbejdet i arbejdsgruppen, og at der kom et materiale, der kunne sendes videre til Produktionsforum til godkendelse. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse indebar, at det var Borger og Virksomhed, der havde initiativpligten, forklarede vidnet, at efter hans klare overbevisning var det Borger og Virksomhed, der havde initiativpligten. Vidnet

var tovholder for at sikre, at der skete en afrapportering til Produktionsforum, og så var han også en del af det, fordi Regnskab var med.

…

Foreholdt, at vidnet blev anført som ansvarlig, og forespurgt, hvordan vidnet opfattede referencelinjen, herunder om opgaven var delegeret til ham, og om han var underlagt produktionsdirektøren i forhold til løsningen af den, forklarede vidnet, at hvis produktionsdirektøren lagde en opgave ud til vidnet, skulle han løse den, men i forbindelse med 2010-rapporten var vidnets opgave ikke, at han skulle løse opgaven omkring det, der var beskrevet i rapporten. Han skulle sikre, at de fik arbejdsgruppen sat i gang ud fra de trufne beslutninger, og så skulle han bære tingene videre. Han kunne ikke styre arbejdsgruppen, for den lå under et andet forretningsområde, men han skulle sikre, at der skete en afrapportering til Produktionsforum, så de kunne følge op på rapporterne. Forespurgt, hvem der skulle beslutte, hvad der skulle ske, forklarede vidnet, at det skulle Produktionsforum på baggrund af de anbefalinger, der blev lagt op. Hvis det skulle ske – og han kan ikke huske, at det nogensinde skete – at Produktionsforum ikke var enige om, hvad der skulle ske, ville produktionsdirektøren træffe beslutningen."

Forespurgt, om vidnet har bemærkninger til denne forklaring fra Jens Sørensen, forklarede vidnet, at han ikke kan se, hvor deres forklaringer afviger fra hinanden. Der var ingen tvivl om, at Jens Sørensen havde ansvaret for at drive projektgruppen i forhold til at komme med løsninger på revisionens bemærkninger og kommentarer. Når Produktionsforum så besluttede det, Jens Sørensen fremlagde, var det selvfølgelig ikke Jens Sørensen alene, der skulle drive det. Så skulle han kun drive det, der var på hans ansvarsområde, mens resten skulle drives af andre direktører, der havde ansvaret for det, de skulle drive. Forespurgt, om det også betød, at det var i Produktionsforum, man endeligt skulle løse de ting, der skulle løses, forklarede vidnet, at man i Produktionsforum skulle træffe beslutning om det, der kom fra arbejdsgruppen. Når den beslutning var truffet, blev det delegeret videre til den eller de ansvarlige direktører, der skulle køre videre med det.

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN

Forespurgt, om vidnet som produktionsdirektør var af den opfattelse, at udbytteadministrationen var hensigtsmæssigt placeret, hvor den organisatorisk lå, bekræftede vidnet dette. Den var hensigtsmæssigt placeret i de to kontorer. Foreholdt, at selve administrationen ikke lå i de to kontorer, forklarede vidnet, at den lå ude i Regnskab. Der blev den placeret, fordi Jens Sørensen i den region, han havde, var ansvar-

lig for Betalingscentret, og udbytteadministrationen hensigtsmæssigt lå i Betalingscentret. Forespurgt, om det således var vidnets opfattelse, at det var hensigtsmæssigt, at udbytteadministrationen lå i regnskabssøjlen, forklarede vidnet, at det syntes han umiddelbart, det var. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at udbytteadministrationen var en bogholderi- eller regnskabsfunktion, forklarede vidnet, at den del af udbytteadministrationen, der lå i Betalingscentret, var en bogholderi- og regnskabsfunktion.

Forespurgt, om ikke der var tale om klassisk sagsbehandling, hvis man behandlede ansøgninger om at få refunderet udbytteskat, og man skulle bede om at se nogle givne bilag og træffe beslutning om, hvorvidt ansøgningerne skulle imødekommes eller ej, forklarede vidnet, at der på samme måde, som når virksomheder angav moms eller selvangivelse, foregik en formel kontrol i forbindelse med angivelsen, hvorefter man godkendte den. Uanset om det var en udbetaling eller indbetaling, kunne regnskabsfunktionen godkende det, og det gjorde de på momsangivelser og på selvangivelser osv. I det omfang der skulle foregå en materiel kontrol – det tror han, han har forklaret om tidligere – skulle det foregå i Indsats. Det var så den pågældende enhed, der foretog en formel kontrol, der havde ansvaret for at sende sagen til Indsats, hvis man ikke var tilfreds.

PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR

Forespurgt, hvem der i perioden 2010-2013 som udgangspunkt havde ansvaret for de manuelle processer, der var rundt i organisationen, forklarede vidnet, at procesejeren havde ansvaret for at beskrive processen og sørge for, at den var digitaliseret og fulgte lovgivningen ned til et vist punkt. Processen skulle ikke beskrives så detaljeret, at regionerne ikke kunne justere noget i den. Den skulle beskrives ned til et vist punkt, og det var henholdsvis Afregning Person og Afregning Erhverv, der sammen skulle gøre det. De, der administrerede det – i dette tilfælde Betalingscentret – skulle så på baggrund af det niveau, den var beskrevet ned til, selv finde ud af, hvordan de løste resten af opgaven. Men det var procesejerne, der havde ansvaret for, at processen fulgte lovgivningen, at den var digitaliseret og håndteret, som den skulle være, og at den var beskrevet ned til et vist niveau i forhold til SKAT's interne kvalitetssikringssystem. Forespurgt, om det således også lå i procesejerskabet at tilrettelægge processerne, så man overholdt de forvaltningsretlige regler, herunder kravene til sagsbehandling, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at der var en klar og sikker ansvarsfordeling, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse, at der var en klar og sikker ansvarsfordeling, for der var én underdirektør, der havde ansvaret for de to kontorer. Men det er klart, at når en opgave var fordelt på to kontorer – hvilket de generelt

ikke var meget for, men det kunne være nødvendigt, fordi der var forskellige IT-systemer – var der begrænsninger for, hvor 100 % sikkert det var. Det var imidlertid underlagt én bestemt underdirektør, Richard Hanlov, som havde ansvaret, og derfor mente de, det kunne hænge sammen, selv om det var to kontorer, der skulle dele procesejerskabet. Forespurgt, hvordan det foregik over mod den søjle, der forestod sagsbehandlingen, forklarede vidnet, at det foregik på præcis samme måde som i resten af SKAT's organisation, nemlig at der var en produktionsenhed, som havde en dialog med procesejerne om, hvordan tingene skulle håndteres. Det var forankret, som det skulle være, syntes de. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det også rundt om i organisationen var implementeret som ønsket, og som vidnet nu beskriver det, forklarede vidnet, at ud over det, revisionen bemærkede i deres revisionsrapport, var det hans opfattelse, at det var implementeret. Forespurgt, om ikke der i direktionen var en erkendelse af, at der var generelle udfordringer med, hvordan man afgrænsede procesejeropgaverne, forklarede vidnet, at det mener han bestemt ikke, der var. Procesejerne var beskrevet og havde fungeret siden 2009, så efter hans vurdering var der ikke nogen tvivl om, hvad procesejers ansvar var.

19. april 2010 – møde i Produktionsforum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5249 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Punkt:*
> *4. Samspillet mellem Koncerncentret og regionerne – procesejernes rolle og opgaver."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5262 (2010-04-19 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet):

> *"Emne:*
> *4. Procesejernes rolle og opgaver*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Efter implementeringen af en stor del af ny struktur i SKAT og sammenlægningen mellem Departementet og SKAT er der behov for at præcisere samspillet mellem Koncerncentret og det regionale niveau under de nye vilkår. Der arbejdes i øjeblikket på at få beskrevet dette samspil, som senere skal behandles i Udvidet Direktion.*

Produktionsforum gav indspark til det videre arbejde, bl.a. blev det fremhævet, at det er vigtigt at få beskrevet samspillet mellem procesejer og den enhed der drifter opgaven samt Produktionsforums rolle.

Ansvarlig:
Steffen Normann Hansen og Preben Kristiansen"

Forespurgt, hvad disse drøftelser gik ud på, forklarede vidnet, at organisationen var blevet justeret. SKAT havde kørt med procesejerrollen siden 2009, hvis ikke han husker meget galt, og hvor man i øvrigt også implementerede procesejerrollen internationalt i forhold til systemejerrollen. Procesejerrollen var implementeret i det gamle system, og nu var der så et andet organisatorisk setup, og det var dette organisatoriske setup, procesejerrollen og produktionsrollen skulle ses i. Derfor var der behov for at beskrive det yderligere, men der blev i den forbindelse ikke ændret på selve procesejerrollen. Det vedrørte samspillet mellem procesejerne og produktionsenhederne. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der således var klarhed om rollerne, men at der var behov for at få rollerne implementeret i den nye organisation, bekræftede vidnet dette. Produktionsforum var jo kommet ind over.

Foreholdt, at der i det foreholdte henvises til nogle drøftelser i Udvidet Direktion, og forespurgt, om vidnet var inde over disse drøftelser, forklarede vidnet, at han deltog i mødet i Udvidet Direktion, men han husker ikke detaljeret drøftelserne. Han ville dog kunne huske, hvis der var uenigheder om procesejerrollen, men det var en rolle, som også internationalt var beskrevet, og derfor var der ham bekendt ikke på noget tidspunkt diskussioner om, hvorvidt den var rigtig eller forkert.

Foreholdt, at det i det foreholdte er anført, at Produktionsforum gav indspark til det videre arbejde, og forespurgt, om vidnet husker, hvad dette indspark gik ud på, forklarede vidnet, at han ikke husker diskussionen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5258-5260 (2010-04-19 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Produktionsforum den 19. april 2010, hvor procesejerrollen blev drøftet, bilag til dagsordenen "Samspillet mellem koncerncentret og regionerne – procesejerens rolle og opgaver"):

"Særligt om lovgivning

…

Ansvaret for implementering er placeret i Borger og Virksomhed, men arbejdet foregår i tæt samarbejde med Jura og Samfundsøkonomi samt de enheder på det regionale niveau, som har ansvaret for driften på det pågældende område.

Ansvaret for den løbende drift er placeret på det regionale niveau.

…

Bilag – Standard for ansvarsdeling

Opgaver:
Implementering af nye processer
UKLART

Koncerncenteret:
Initiativtager til nye processer og styring af implementeringen, herunder udmelding af ordregivende information.

Regioner:
Den landsdækkende enhed/regionale enhed har ansvaret for at implementere nye processer."

Forespurgt, hvad der var uklart på dette punkt, forklarede vidnet, at som han husker det, var det, der var uklart, den måde man skulle give den ordregivende information på. Den var også under opbrud. De havde et særligt kvalitetssikringssystem, som gav nogle ordrer, og derudover havde de forskellige måder at give signal til regionerne om, at de skulle gøre tingene på den ene eller anden måde. De var også under opbrud, og derfor skulle det beskrives mere præcist.

Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS)

Forespurgt, om vidnet nåede at høre om projektet "God processtyring i SKAT", inden han fratrådte, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Foreholdt, at der i december 2014 i direktionen var en erkendelse af, at hvis man skulle implementere ansvaret for de fulde manuelle processer, skulle der opmandes betydeligt i procesejerkontorerne, og forespurgt, om der også i vidnets tid var en erkendelse af, at det godt kunne være, at man gerne ville have, at procesejeren havde det fulde ansvar, men at de ikke havde de tilstrækkelige ressourcer til at sikre, at de kunne varetage det fulde ansvar, forklarede vidnet, at hvis ikke de kunne varetage det fulde ansvar, ville han ikke have taget ansvaret. Der var dog ingen tvivl om, at de

var pressede. De var lige så pressede på ressourcer, som alle andre enheder var. Det var især et spørgsmål om at få rekrutteret de rigtige ressourcer, der havde forstand på disse ting. De var da pressede, men hvis de ikke kunne forsvare at have ansvaret, havde de ikke haft ansvaret for det. Så ville han ikke have haft ansvaret for det. Hvad der foregik i 2014, ved han imidlertid ikke.

Forespurgt, om vidnet, inden han fratrådte, havde fået nogen indikationer fra medarbejdere eller ledere under sig om, at de ikke kunne løfte opgaven, forklarede vidnet, at han ikke havde fået indikationer af, at de ikke kunne løfte den, men at de var pressede for at løfte den, og at de havde behov for at prioritere. Forespurgt, om ikke et behov for at prioritere betød, at der var nogle hjørner, man ikke fik håndteret, forklarede vidnet, at det gjorde det selvfølgelig, men hvis der var kommet nogen med nogle hjørner, som var meget vigtige for at kunne håndtere processen, var de selvfølgelig nødt til at omprioritere nogle ting inden for systemerne og mellem kontorerne.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT').

Vidnet blev foreholdt, at der i forbindelse med den struktur, der blev etableret i 2010, blev indført en ny risikopolitik fra september 2010, og at den formelt blev afskaffet i januar 2015. Foreholdt, at det således lægges til grund, at risikopolitikken var gældende i hele den periode, vidnet var ansat, og forespurgt, hvad vidnet gjorde, når han stødte på en risiko, og hvordan han metodisk håndterede risici, forklarede vidnet, at hvis det var en risiko, der lige var opstået, som fx et system, som gik i stykker, håndterede de den selvfølgelig med det samme. Generelt var risikopolitikken også et spørgsmål om, at man indsamlede risici til den årlige prioritering, men det er klart, at de med det samme håndterede umiddelbart opståede risici. Det var især, hvis der fx var sket et nedbrud med et system, fx i momsindgivelsesperioden. Det var de selvfølgelig nødt til at håndtere med det samme. Ellers var det et spørgsmål om at samle informationer sammen og tage hensyn til de risici, som var dukket op, når man prioriterede næste års produktion. Forespurgt, hvordan vidnet konkret gjorde dette inden for sit ansvarsområde, forklarede vidnet, at de havde møder, hvortil henholdsvis kontorerne og det udvalg, der var i Indsats, samlede tingene sammen. Der var et indsatsudvalg, som Jan Lund var formand for, og som omfattede indsatsdirektørerne ude i regionerne, og så var der kontorerne i Borger og Virksomhed, som havde ansvaret, og endelig var der et kundeserviceudvalg, og de mødtes jævnligt. Op mod den årlige planlægning mødtes disse udvalg og kontorer for at analysere risici.

Forespurgt, hvordan vidnet fik input på sit område, forklarede vidnet, at det fik han, når udvalget kom med deres oplæg til risikopolitik eller de risici, der var. Forespurgt, om ikke det, vidnet netop forklarede om, var en koordinering på øverste niveau, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at vidnet som direktør havde et ansvarsområde – altså produktionen – under sig, og forespurgt, hvordan vidnet modtog de identificerede risici, forklarede vidnet, at de to udvalg – Kundeserviceudvalget og Indsatsudvalget – jo var udvalg, der havde en formand i Koncerncentret, men med repræsentanter fra de producerende enheder. Der var seks indsatsdirektører og seks kundeservicedirektører, og de havde så hver en formand i styrelsen, hvor de havde disse diskussioner og bragte det op på et højere niveau. På den måde fik de det op i Produktionsforum. Forespurgt, om det så var i den forbindelse, man prioriterede ressourcerne ud fra det aktuelle risikobillede, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om SIR-rapporter indgik som et relevant element i risikostyringen, forklarede vidnet, at det gjorde de kun i det omfang, at SIR-rapporten var meget vigtig. SIR-rapporterne blev jo løst ud fra de anbefalinger, der kom fra Intern Revision. De blev løst på enten kortere eller længere sigt, afhængigt af om der skulle tages hensyn til IT-udvikling eller budget. Hvis der var noget, de ikke umiddelbart kunne løse, fordi der fx var en IT-problemstilling, var det med i risikovurderingen.

Forespurgt, om der således ikke var nogen automatik med, at man integrerede SIR-rapporter i risikostyringen, forklarede vidnet, at den automatik, der kom med den nye organisation, var, at Intern Revisions chef deltog i nogle direktionsmøder – han husker ikke, om det var kvartalsvist. Revisionschefen havde på baggrund af de revisioner, han havde gennemført, etableret sit eget risikobillede, som blev diskuteret i direktionen.

Forespurgt, om ansvaret for at sikre, at kritiske SIR-rapporter kom ind i risikostyringen, i virkeligheden lå i Produktionsforum, forklarede vidnet, at som udgangspunkt blev revisionsrapporter løst, og processerne blev ændret, alt efter hvad kritikken gik ud på. Kun i det omfang – og det var meget lidt – at det ikke kunne løses, var det med i risikopolitikken. Men de havde opfølgning på revisionsrapporterne, og det var vigtigt for dem at få dem løst, fordi der også var henvisning til national revision.

Foreholdt, at SIR's 2010-rapport kom efter nogle tidligere konstateringer fra SIR, og forespurgt, om ikke det var en særlig risiko, hvis man havde et område, hvor der blev ved med at være kritiske rapporter, man kunne se, der ikke blev fulgt op på, forklarede vidnet, at det for det første ikke var deres opfattelse, at den pågældende rapport var meget kritisk. De opfattede det som en rapport, hvor der var nogle processer, som ikke var hensigtsmæssige, og som de skulle løse. Det viste sig så lidt senere, at nogle af processerne kun kunne løses ved, at de også justerede noget IT, og

det tog længere tid end normalt. Normalt var det noget, de håndterede meget hurtigt. I øvrigt var det ikke hans ansvar. Han fik først ansvaret for det område den 1. oktober 2009, så han havde ikke noget at gøre med de tidligere kritiske rapporter på det område. Forespurgt, om ikke man som chef, hvis man kunne se, at der var et område, der historisk ikke var kommet i hus med tidligere rapporter, tænkte, at det var et særlig risikobetonet området, forklarede vidnet, at det gjorde man ikke. Men det var selvfølgelig afhængigt af rapporten.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han ikke anså SIR's 2010-rapport for særlig kritisk, og at det dermed også var forklaringen på, at den ikke gik ind i det miljø, der hed risikostyring eller risikolog, forklarede vidnet, at forklaringen på, at rapporten ikke gik ind i det miljø, var, at de nedsatte en arbejdsgruppe, som skulle løse det, der var i rapporten. Derudover opfattede de ikke de processer, der var under behandling i revisionsrapporten, og som de mente, de kunne gøre noget ved, som kritiske i forhold til den væsentlighed, som var på resten af SKAT's administrationsområde. Men de havde sat initiativer i gang for at løse rapporten.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej, "*

Foreholdt, at det var et ret grundlæggende kontrolproblem, og forespurgt, om ikke det ville være naturligt at føre en sådan konstatering ind i en risikopolitik, forklarede vidnet, at han hellere ville løse problemet end at skrive det ind i en risikopolitik. Det var det, de satte gang i.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om ikke det ville være en risiko, man var nødt til at forholde sig til i tiden, indtil løsningen var på plads, hvis det var en løsning, der ikke kunne komme lige med det samme, forklarede vidnet, at det ville det selvfølgelig, hvis det var en risiko, man kunne forholde sig til kontrolmæssigt. Men han har på stående fod ikke styr på, om det var noget, de kunne forholde sig til. Foreholdt, at der var flere tiltag, man kunne overveje i mellemtiden, fx at foretage en stikprøvekontrol eller lægge nogle af sagerne over til Indsats, forklarede vidnet, at det kunne man måske godt overveje, men de lod det være op til den producerende enhed at beslutte, hvad der skulle ske. Det var også derfor, Jens Sørensen fik ansvaret for arbejdsgruppen. Han er ret sikker på, at hvis man derude havde fundet ud af eller vurderet, at det var vigtigt, havde man gjort det med det samme. Forespurgt, om det således hørte under Jens Sørensen at foretage den overvejelse, om der skulle gøres noget i mellemtiden, indtil der var en løsning, der kunne

implementeres, forklarede vidnet, at det vil han mene i forhold til den kritiske rapport, som vedrørte det produktionsområde.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 446 (2011-03-16 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *1.*
>
> *Emne:*
> *Risikobillede – Revisionschefen deltager"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011):

> *"Ad 4 – Andre forhold*
>
> *Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.*
>
> *I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.*
>
> *Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshierarkiet."*

Forespurgt, hvordan vidnet forstod denne del af notatet, forklarede vidnet, at det ikke er alle møder, han kan huske meget godt efter 10 år, men denne diskussion husker han ret godt. Han var faktisk noget andereret over, at man fra revisionens side ville vælge at gemme denne information til et risikobillede. Han ville gerne vide det i samme sekund, man konstaterede, at der var en leder, der ikke fulgte lovgivningen og dermed traf ulovlige beslutninger. Det ville han gerne have haft en opringning om lige med det samme, så han kunne reagere på det. Det var hans indspil i den diskussion. Han syntes faktisk, det var rimeligt, at man havde fået at vide, at der var nogen, der sad derude og ikke fulgte lovgivningen, i stedet for man skrev det ned i et risikonotat, og så diskuterede det én gang om året. Det var hans reaktion på det.

Forespurgt, om det var ny information for vidnet, forklarede vidnet, at det havde han ikke hørt om før. Der var ikke nogen, der bragte det til hans kendskab, og han husker heller ikke – heller ikke nu senere, hvor han læser det igen – at der var nogen revisionsrapporter, hvor det direkte stod, at der blev handlet mod lovgivningen.

Forespurgt, om det – da vidnet læste dette – var første gang, en sådan indikation tilgik ham, bekræftede vidnet dette. Da han modtog og læste materialet til direktionsmødet, nåede han at diskutere det med nogle af regionscheferne, som han ringede op og spurgte, hvad deres holdning til det var, og om det var noget, de var stødt på. De havde samme opfattelse, som han havde, nemlig at det kunne de ikke acceptere. Det skulle de have at vide med det samme, hvis det altså var tilfældet. Forespurgt, om vidnet inden mødet havde dialog med andre medlemmer af direktionen, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3638 (2011-03-16 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *1*
>
> *Emne:*
> *Risikobillede*
>
> *Beslutning:*
> *Direktionen og revisionschefen afstemte risikobilleder.*
> *I forhold til notatet blev det understreget, at ledelsen ikke accepterer, at lovgivning tilsidesættes.*
> *Det blev også nævnt, at andre faktorer end ressourcerne til rådighed har betydning for presset på opgaveløsningen*
> *Det afstemte risikobillede indgår som grundlag for revisionsplanen, der præsenteres i andet kvartal"*

Forespurgt, hvordan vidnet forstår sætningen om, at man afstemte risikobilleder, og hvad den øvelse gik ud på, forklarede vidnet, at det bl.a. var den diskussion, han startede ved at sige, at han ikke ville acceptere, at man ventede med at skrive en sådan ting i et risikonotat, for det ville han have at vide med det samme. Ellers var der en generel diskussion om de ting, revisionen bragte op. Der var nogle, der var enige, og andre, der ikke var enige, og den diskussion havde de. Så bragte revisionschefen det med hjem til brug for den plan, han var ved at udarbejde for revisionen.

Foreholdt, at sætningen om, at man afstemte risikobilledet – i hvert fald når den læses nogle år senere – kan læses på den måde, at den ene part skulle rette ind efter den anden, forklarede vidnet, at hvis man vælger at læse det sådan, må man gerne det, men sådan læser han det ikke. Der var en diskussion, som revisionschefen tog ind, og det, han var enig i, tog han selvfølgelig med. Revisionschefen var ret selvstændig, og hvis der var noget, han mente, han ville justere, så gjorde han det. Han håber da, at revisionschefen justerede, at han ville ringe til dem, hvis der var nogle chefer, der ikke fulgte lovgivningen. Forespurgt, om det var vidnets oplevelse af mødet, at der var nogle, der forsøgte at få den anden part til at rette ind, forklarede vidnet, at det var det ikke. De tilkendegav deres holdninger til de forskellige punkter. Han havde ikke indtryk af, at der var nogle, der trynede andre, hvis det var det, der mentes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5546 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011):

> *"Ad 1. Risikobillede:*
>
> *…*
>
> *SNH: De tre steder, hvor I nævner der er risiko for man ikke overholder lovgivningen… En ting er, at man kan file på interne procedurer, men i forhold til vores dialog i Produktionsforum vil det genere mig, hvis vi antyder, at vi på grund af ressourcetræk ikke overholder lovgivning.*
>
> *Man vil ikke acceptere de her ting.*
>
> *Kan diskutere, om det er noget, der er relevant at have stående."*

Forespurgt, om vidnet vil uddybe denne kommentar, forklarede vidnet, at han studsede over, at den overhovedet var der. I direktionen var de enige om, at man udarbejdede et beslutningsreferat, så han havde ikke set dette notat, hvis ikke han havde læst det ved sin bisidder. Igen vil han sige, at han var meget skarp i forhold til sin holdning til, om man skulle finde sig i, at der skulle stå i et 1 år gammelt risikobillede, at der var nogle af deres ledere, der ikke fulgte lovgivningen. Det mente han ikke, der skulle stå. Han mente, at revisionen skulle ringe til dem med det samme og sige, at den eller den anden ikke fulgte lovgivningen, og så måtte de reagere på det. Han mente simpelthen ikke, at det hørte hjemme i et risikobillede, at der var nogle, der ikke fulgte lovgivningen.

Forespurgt, om ikke det er korrekt læst, at vidnet bad revisionschefen om at fjerne bemærkningerne om, at der skete brud på lovgivningen, forklarede vidnet, at han aldrig har bedt revisionschefen om at fjerne noget som helst. Han har diskuteret, om det var relevant, at sådanne alvorlige ting blev taget op i et risikobillede. Det skulle løses her og nu. Det var det, der var hans påstand og hensigt. Han har ikke bedt revisionschefen om at fjerne det. Han ved heller ikke, om det var et endeligt notat, men det var det garanteret. Forespurgt, hvad der så ligger i bemærkningen om, hvorvidt det var relevant at have stående, forklarede vidnet, at der deri ligger spørgsmålet, om det overhovedet var relevant at tage sådanne ting med i et risikobillede. Det skulle ikke kunne opstå. Det var det, der var hans påstand. Der skulle reageres på det med det samme.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 5547 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"SNH: Det du skriver om, at medarbejderne flyttes om og kompetencerne gør, at man ikke overholder lovgivningen er en ting. Men der, hvor du skriver, at man aktivt fra ledelsen skal acceptere enten at lovgivning ikke overholdes eller der files i forhold til de interne regler."*

Forespurgt, om vidnet kan uddybe dette udsagn, forklarede vidnet, at han ikke kan uddybe det mere, end han har gjort. Han har ikke tidligere set dette notat, og han var ikke klar over, at det var blevet udarbejdet. Når han i dag læser det igennem, er det sådan nogle brudstykker af nogle diskussioner, som i virkeligheden ikke er særlig godt beskrevet. Han vil gerne gentage sin holdning til, at der for ham at se ikke i en offentlig administration er plads til, at man ikke følger lovgivningen, og det skal håndteres med det samme. Det er ikke noget, man skal have stående. Hvis det nu var i januar måned, at nogle ikke fulgte lovgivningen, skulle man ikke sidde og diskutere det i december. Det skulle der reageres på med det samme. Det var derfor, han mente, at det ikke burde være en del af risikobilledet, for det skulle løses her og nu, og så var det ikke en risiko.

Foreholdt, at man må lægge til grund, at det, Kjeld Rasmussen skrev, var sådan, han oplevede det, og forespurgt, om det var alvorligt, hvis det forhold, at man flyttede medarbejdere og kompetencer, kunne medføre, at lovgivningen ikke blev overholdt, forklarede vidnet, at det var det, hvis det var det, han konstaterede. Som sagt kan han ikke erindre, at han i nogen revisionsrapporter har set, at man ikke fulgte lovgivningen. Han kunne da også godt tænke sig at se det justerede risikobillede. Han garanterer for, at det ikke var taget ud – det ved han jo ikke, for han har ikke set det og i hvert fald ikke genopfrisket det – men det vil undre ham, hvis revisionschefen

havde taget det ud, for han var en selvstændig person, som godt kunne forsvare sine synspunkter.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5547 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"BC: Handler det om, at vi skal sikre de faglige kompetencer eller at man er så presset, at man bevidst filer på de processer, der følger af lovgivningen?*
>
> *KR: Begge dele. Der er gået et rygte på, at der skulle være nogle medabrejdere, der har pålagt deres medarbejdere, at de ikke må fortælle om tilsidesættelse af reglerne.*
>
> *JSP: Omkring baggrunden for risiciene. Det er ikke nødvendigvis ressourcerne, som dårlige arbejdsgange, der gør man er nødt til at file på lovgivningen. Synes ikke man bare kan lave den sammenhæng mellem ressource og pres.*
>
> *KR: Vi hører ofte fra lederne, at de spørger om ikke de har gjort det godt med de ressourcer de har til rådighed. Vi forholder os udelukkende til kvaliteten, ikke hvor mange ressourcer der har været til rådighed."*

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på disse oplysninger fra Kjeld Rasmussen om ressourcediskussionen, forklarede vidnet, at han forholdt sig til, hvad Kjeld Rasmussen skrev i revisionsrapporterne. Denne diskussion vedrørende ressourcerne husker han ikke så tydeligt, for han var meget optaget af den anden diskussion. Han bemærker også, at der står, at der var rygter. Han troede ikke, revisionen reagerede på rygter. Han troede, at de så reviderede og undersøgte, om der var hold i rygterne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5548 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"JSP: Der er rigtig mange af de ting, I kigger på her, som I vinkler på baggrund af noget historik. Men når vi bøjer det hen på vores risikobillede svarer det meget godt til hinanden, bortset fra at der er forskellige billeder af, hvad der er en risiko. Der skal man nok bare være opmærksom på den måde det står heri, at der vil jeg være ked af, at det står sådan her, som om overtrædelse af lovgivningen skyldes ressourcebesparelser."*

Forespurgt, om der var uenighed om, hvorvidt ressourcebesparelser kunne udløse brud på lovgivningen, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Han husker faktisk ikke, om der var den ressourcebesparelsesdiskussion i forhold til lovgivningen. Han

var meget mere optaget af den anden diskussion om, at ledelsen ikke fulgte lovgivningen. Der var ikke nogen, der ville acceptere, at man ikke fulgte lovgivningen, fordi der ikke var ressourcer nok.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at det selvfølgelig er et synspunkt, at man som leder ikke kan acceptere, at man ikke følger lovgivningen, og forespurgt, om ikke man kunne tage den videre og undersøge nærmere, om der i en presset organisation kunne ske det, at nogle foretog sagsbehandlinger, som var mindre forsvarlige og måske på kanten af det lovlige, i stedet for at reagere over, at nogen havde skrevet ned, at man havde iagttaget det, forklarede vidnet, at de efterfølgende havde en diskussion i Produktionsforum, hvor de drøftede, om der var nogen ude i regionerne, der kunne genkende, at man ikke fulgte lovgivningen. Forespurgt, hvad det afstedkom, forklarede vidnet, at de havde en diskussion i Produktionsforum, men det var især omkring det med ledelse. Han fokuserede ikke så meget på, om det var på grund af ressourcer, for hvis man ikke fulgte lovgivningen, så fulgte man jo ikke lovgivningen. Så var det sådan set lige meget, hvad årsagen til det var. Den diskussion havde de i Produktionsforum, og de var enige om, at det ville de ikke finde sig i. Det måtte ikke ske. Hvis der var behov for at justere på nogle processer, som måske var for ressourcekrævende i forhold til det optimale, kunne man justere lidt i dem for en periode, hvis man noterede det i et internt kvalitetssikringssystem eller i revisionsprotokollen. Så var det dét, der skulle diskuteres oppe i Produktionsforum. Ikke at man ikke fulgte lovgivningen. Det var der ingen, der ville acceptere.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at Produktionsforum bestod af ganske højt placerede medarbejdere, og forespurgt, hvad der blev gjort for at få det udmøntet i organisationen, forklarede vidnet, at den enkelte regionschef tog det med hjem til sit ledelsesforum. De var alle andererede over, at det var sket – hvis altså det var sket, for det var løse rygter – og de ville finde ud af, hvordan det var sket. Der kom imidlertid ikke nogen tilbagemelding om, at nu var synderen fundet, men man havde denne diskussion i alle ledelsesfora om, at det ville de ikke have.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5549 (2011-03-16 (3) - Noter fra møde i Direktionen den 16. marts 2011, "Ad 1. Risikobillede"):

> *"SNH: Antegnelser om, at folk ikke overholder lovgivning fordi de er dumme håndterer vi i PROF på forskellig vis. Det vi ikke kan leve med er, hvis man vælger ikke at administrere efter reglerne eller gå på kompromis – der er regionsdirektørerne og vi enige om, at det er uacceptabelt."*

Forespurgt, hvad der ligger i udsagnet om, at man håndterede det i PROF, hvis folk ikke overholdt lovgivningen, fordi de var dumme, og hvad PROF var, forklarede vidnet, at det var Produktionsforum. Forespurgt, om det så betød en afvikling af folk, forklarede vidnet, at det er et notat, han ikke har set før, og han synes, det er tovligt formuleret. Han kan ikke engang selv tolke, hvad der menes med det. Men det er korrekt, at hvis der var nogen, der administrerede ulovligt, så tog de diskussionen i Produktionsforum. For det gjorde de. Han går ud fra, at det er det, der står.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, hvis man skal konkludere på de drøftelser, de havde på mødet, at vidnet gik ud i Produktionsforum, hvor han tog drøftelsen, og hvor der var enighed om, at der var en nultolerance, forklarede vidnet, at det er det 100 % sikkert.

TILSYN

Forespurgt, hvilke overvejelser og drøftelser vidnet var involveret i om, hvordan man førte sektortilsyn i den nye organisation fra 2010, forklarede vidnet, at som han husker det, var han stort set ikke med i nogen drøftelser. Det foregik i Juridisk Forum, hvorfra der en gang imellem kom en på besøg i Produktionsforum og informerede om, hvad der foregik. Han erindrer ikke nogen drøftelser, som han var involveret i, eller hvor nogen havde behov for hans synspunkt. Forespurgt, om vidnet selv havde overvejelser om, hvorvidt man i den nye struktur havde et tilstrækkeligt tilsyn med, hvad der foregik i produktionen, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Han var tryg ved, at de havde Intern Revision, så det gjorde han sig ikke nogen nærmere overvejelser om.

Revisionsudvalgets tilsyn med SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 367 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Skatteministeriet nedsætter et revisionsudvalg, der kvartalsvis følger op på det ulovbestemte tilsyn og som kan drøfte status for opfølgningen på baggrund af opfølgningsprotokollen som er udarbejdet af Økonomi. Revisionsudvalget skal medvirke til, at ministerens tilsyn med forvaltningen efter ministeransvarlighedsloven kan efterleves."*

Forespurgt, om vidnet i efteråret 2010 – og dermed inden Revisionsudvalget havde deres første møde – var involveret i drøftelser om Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det foregik på det, der stadig var departementsniveau, dvs. i Jura og Samfundsøkonomi. Han erindrer i hvert fald ikke, at han var involveret i

det. Han erindrer en hel del revisionsudvalgsmøder, men ikke at han var involveret i, hvordan udvalget skulle nedsættes.

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet…"*

Foreholdt, at vidnet deltog i mødet, og forespurgt, hvilke tilsynsopgaver der på dette tidspunkt blev placeret i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han faktisk kun husker at have deltaget i revisionsudvalgsmøderne for at håndtere de revisionsrapporter, der kom fra Intern Revision. Foreholdt, at vidnet var fast medlem af Revisionsudvalget, og forespurgt, om vidnet således ikke opfattede, at han havde en rolle i forhold til tilsynsopgaven, forklarede vidnet, at hvis der blev bragt noget frem, var han med til at diskutere det, men han husker ikke, der blev bragt noget frem.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 4. Udmøntning af udvalgets ulovbestemte tilsyn.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget skal kompensere for det manglende over-/underordnelsesforhold som følge af sammenlægningen af Departementet og Hovedcenteret.*
>
> *Udvalget træder således ikke i stedet for de øvrige tilsynsaktiviteter, der foregår og fortsat vil foregå."*

Forespurgt, om det på det tidspunkt var vidnets opfattelse, at der ikke var et over-/underordnelsesforhold mellem departement og SKAT, forklarede vidnet, at det var hans opfattelse i Koncerncentret. De var syv direktører, som gik ind på lige fod og havde en delt ledelse, hvor de havde ansvaret for at overlappe på hinandens områder. Han forestiller sig derfor, at det var et ligeværdigt forhold.

Foreholdt, at der i august 2010 blev ændret en bekendtgørelse, hvor man fastslog, at SKAT var to organer, hvor det ene var departementet, og det andet var styrelsen,

forklarede vidnet, at han personligt opfattede styrelsen som produktionsenheden. Forespurgt, om det således ikke ændrer vidnets opfattelse af, om der var et reelt over-/underordnelsesforhold, forklarede vidnet, at det gør det ikke.

Forespurgt, hvad de øvrige tilsynsaktiviteter, der nævnes, efter vidnets opfattelse bestod i, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Alt det med tilsyn foregik tidligere i departementet, og det var hele tiden hans opfattelse, at det stadig foregik i de områder i departementet – altså Økonomi og Jura – som det hele tiden havde gjort, hvis der overhovedet foregik noget, men det kan han ikke sige, for han var ikke involveret. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet dermed så sin rolle i forhold til tilsyn – og herunder sin rolle i forhold til Revisionsudvalget – som at få rettet op på og fulgt op på de kritiske revisionsrapporter, men ikke tilsyn af nogen anden art, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at en anmodning om refusion af udbytteskat efter vidnets opfattelse lovligt kunne behandles på samme måde som en momsangivelse, dvs. at der kunne ske en udbetaling uden forudgående kontrol af, om ansøger var berettiget til det ansøgte beløb, og forespurgt, hvad vidnet baserede den opfattelse på, forklarede vidnet, at det han forklarede var, at det kunne foregå uden forudgående materiel kontrol. Der blev selvfølgelig foretaget en formel kontrol. Hvis man i forbindelse med den formelle kontrol fandt, at man burde have flere oplysninger, sendte man sagen til en materiel kontrol i Indsats. Det var den måde, de håndterede alle udbetalinger på. De udbetaler hvert år mange mio. kr. i negativ moms på præcis samme måde, og alle de angivelser, der kommer ind, bliver vurderet, når de kommer ind. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at det var fastlagt i lovgivningen, at man kunne gøre sådan, forklarede vidnet, at det i hvert fald ikke var ulovligt.

Foreholdt, at SKAT Jura på et senere tidspunkt i forløbet vurderede, at udbytterefusionen var en almindelig sagsbehandlingsaktivitet, hvor man skulle sikre en forsvarlig oplysning, før man kunne træffe en afgørelse, forklarede vidnet, at hvis det senere tidspunkt var efter 2013, har han ingen viden om det. Det er helt sikkert, at den måde, de håndterede reglerne på, tidligere var blevet behandlet af Jura. Han ved ikke, om Jura så havde skiftet holdning. Forespurgt, om Jura havde vurderet, om det var i orden, at man alene foretog en formel kontrol af, om disse bilag var til stede, forklarede vidnet, at som tidligere forklaret var det den sagsbehandling, der var gennemført på alle forhold på angivelser eller udbetalinger. Det er hans helt klare opfattelse, at det var vurderet juridisk, om det var lovligt.

Foreholdt, at der på momsområdet er en specifik lovgivning, som fastslår, at når den pågældende virksomhed taster momsangivelsen, skabes der derved pr. automatik en afgørelse, men at der ikke findes en sådan regulering på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det stadig bliver underkastet en formel og materiel registreringskontrol. Forskellen er, at når det vedrører momsangivelse, bliver den formelle kontrol foretaget i systemerne. Det gjorde den ikke på udbytteområdet, hvor der sad nogle og håndterede det manuelt.

Forespurgt, om det således var vidnets opfattelse, at den måde, man havde tilrettelagt processen på, og som var beskrevet i revisionsrapporterne, hvor man foretog en formel kontrol af, om nogle nærmere angivne dokumenter var til stede, og derefter udbetalte, var lovmedholdelig, forklarede vidnet, at det var hans klare opfattelse. Ellers håber han også, det var fremgået af revisionsrapporten, at det var ulovligt.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet som direktør for Kundeservice og dermed som direktør for de områder, der havde procesansvaret, dermed også havde ansvaret for, at den manuelle proces var lovlig, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at man forvaltningsretligt taler om, at en proces skal være forsvarlig, og forespurgt, om det også var procesejernes ansvar at vurdere det, bekræftede vidnet dette. Hvis de havde problemer med at tolke lovgivningen, henvendte de sig til Jura og Samfundsøkonomi og havde møder med dem om det. Fx havde de Jura med inde over langt de fleste konstruktioner i et IT-system for at være sikre på, at de ting, de byggede ind i systemerne, var lovlige i forhold til angivelsesprocedurer osv., men det var procesejernes ansvar. Forespurgt, om det også var deres ansvar i forhold til forsvarligheden, bekræftede vidnet dette.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

16. marts 2011 – møde i direktionen

Forespurgt af advokat Torben Koch, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke – i forbindelse med at det blev udfærdiget – så det referat fra direktionsmødet den 16. marts 2011, som vidnet har fået foreholdt, og hvor vidnet angiveligt er citeret for at sige forskellige ting, forklarede vidnet, at der faktisk var en klar aftale om, at der ikke skulle føres referater. Der skulle føres beslutningsreferater, og dét referat så han. Det foreholdte referat var skrevet af en eller anden – han tror, det var Hans From – men

han ved ikke, om der var nogen, der havde bedt ham om at gøre det. Han skrev det i hvert fald, og det foreligger her. Hvis det havde været forevist vidnet, ville han selvfølgelig have sikret sig, at det afspejlede hans holdning til diskussionen. Det mener han bestemt ikke, at det gør. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet første gang så referatet hos sin bisidder, bekræftede vidnet dette.

Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen

Foreholdt af advokat Jakob Aaes, at der til brug for anmodning om refusion af udbytte forelå en blanket, som ansøgeren skulle udfylde, og at der skulle vedlægges nogle bilag, herunder en udbyttenota, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at ansvaret for indholdet af denne udbyttenota, herunder kravet til bilag, lå samme sted, dvs. hos procesejeren for den manuelle proces, bekræftede vidnet dette.

Indsats' kontrol i udbytteadministrationen

Foreholdt, at vidnet forklarede, at den materielle kontrol af udbytterefusionsanmodninger lå i Indsats, og forespurgt, om det er korrekt, at indsatsdirektøren var medlem af Produktionsforum, forklarede vidnet, at der på det tidspunkt ikke var en indsatsdirektør. Indsatsdirektøren kom først efterfølgende. Forespurgt, om Indsats var en del af Produktionsforum, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der i 2012 blev gennemført et kontrolprojekt inden for udbytteområdet, som gik på korrekt angivelse, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, hvordan dette projekt kom på banen, forklarede vidnet, at det er han ikke. Hvis det var et nationalt indsatsprojekt, ville det normalt være omhandlet i indsatsplanen, som Produktionsforum godkendte.

Foreholdt, at man i Produktionsforum behandlede revisionsrapporterne, og at der i 2010 blev flaget den risiko, som hele sagen handler om, nemlig at der kunne udbetales til nogle, som ikke havde ret til pengene, og forespurgt, hvordan vidnet vurderer Indsats' rolle i Produktionsforum, når man drøftede det, herunder om der slet ikke var en handle- eller initiativpligt hos Indsats i forhold til at sætte noget i værk på et sådant risikoområde, forklarede vidnet, at det første, der skete i Produktionsforum, var, at de diskuterede, hvordan revisionsrapporten skulle håndteres. De besluttede at håndtere den ved at nedsætte et udvalg, som Jens Sørensen blev formand for. Hvad der efterfølgende skete, da den årlige indsatsplan blev udarbejdet, var en samlet vurdering af risikoen for, hvordan det samlede provenu til SKAT hang sammen. Hvis ikke Indsats og de, der havde ansvaret for at udarbejde indsatsplanen, vurderede, at den risiko var større end andre risici, var det ikke med. Han er ikke klar over, om det var et nationalt indsatsprojekt, der var i 2012, eller om det var et regionalt projekt.

Forespurgt, om ikke det således ville være relevant – når kommissionsformanden var inde på foreløbige foranstaltninger til håndtering af specifikt denne risiko, mens arbejdsgruppen arbejdede – at det var Indsats, der med det pågældende input fra Intern Revision så på det i forbindelse med den årlige indsatsplanlægning, forklarede vidnet, at det ville det være, hvis Indsats vurderede, at risikoen var stor nok i forhold til den samlede risiko på systemerne. I så fald ville det være sådan.

MERETE AGERGAARD

Kl. 12.30 mødte Merete Agergaard som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra maj 2016 til august 2016 var ansat som direktør for Kundeservice i SKAT og i perioden fra august 2016 til juli 2018 var ansat som konstitueret direktør i SKAT, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for 2016 forklarede vidnet, at hun blev uddannet cand.jur. fra Københavns Universitet i januar 1992. Hun har gennem hele sin karriere været beskæftiget i staten, først på Miljøministeriets område og siden som afdelingschef i Beskæftigelsesministeriet. Derefter var hun direktør for Arbejdsskadestyrelsen, og den 1. maj 2016 blev hun så direktør for Kundeservice i det daværende SKAT.

NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION

Rollen som direktør

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet som direktør for Kundeservice nåede at blive involveret i håndteringen af refusionsanmodninger, og hvordan man skulle udmønte kontrolstrategien, forklarede vidnet, at hun tiltrådte den 1. maj 2016 og ikke havde en skattefaglig baggrund. På det tidspunkt bestod Kundeservice af ca. 2.300 medarbejdere og dækkede et meget bredt fagligt område. De var endvidere fordelt på 33 lokationer i Danmark. Indledningsvist koncentrerede hun sig om at få overblik over

det ansvarsområde, hun var blevet direktør for. Under det ansvarsområde lå et område, der hed Erhverv, som var ledet af en underdirektør, der hed Søren Buus. Søren Buus var meget involveret i at udvikle et nyt system, der skulle understøtte arbejdet med at få etableret en overbevisende administration på udbytteområdet. Derudover var der mange aktiviteter i gang både med at se bagud og forholde sig til det fremadrettede. Hun kan ikke meget detaljeret og fagligt redegøre for det, fordi det på det tidspunkt ikke var relevant for hende. Det var mere relevant for hende at få overblik over det område, hun havde ansvaret for.

Forespurgt, om vidnet blev orienteret om status, og at der på det tidspunkt var et antal ophobede sager, som ikke blev sagsbehandlet, bekræftede vidnet dette. Det blev hun orienteret om, og hun blev også orienteret om, at de bedste kræfter var sat på opgaven. Hele organisationen var selvfølgelig præget af, at dette var en skandale, og at de hurtigst muligt skulle have etableret en overbevisende administration. Forespurgt, hvem vidnet fik orienteringen af, forklarede vidnet, at som hun husker det, bad hun om at få det, hun selv kaldte en skatteskole for hende selv, og i den sammenhæng blev hun orienteret af de relevante personer. Hun tror, det var Søren Buus, der var underdirektør på det område. Hun fik også god hjælp af Karin Bergen, som havde været konstitueret kundeservicedirektør i det tidsrum, der var mellem hendes forgængers afgang og hendes egen tiltræden.

Vidnet blev foreholdt, at der i efteråret 2015 – og dermed inden vidnet tiltrådte – var et forløb, hvor en arbejdsgruppe udarbejdede en rapport om, hvordan man skulle håndtere udbytteskatten, efter at man var blevet bekendt med problemstillingerne.

Forevist ekstraktens side 4538 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat') og forespurgt, om vidnet erindrer, om hun læste denne rapport, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Det kan hun have gjort, men det kunne også være, hun ikke gjorde. Hun læste utrolig meget i den periode, så det kan hun ikke sige med sikkerhed.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4554-4555 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat', afsnit "6.2 Proces indhold"):

> *"Segmentering*
>
> *Der vil fremover ske udsøgning blandt alle refusionsanmodninger, herunder vil der blive gennemført en segmentering og risikovurdering i forhold til væsentlighed og risiko.*
>
> …

Høj risiko: Omhandler refusionsanmodninger med beløb over 2 million kr. eller hvor refusionsprocenten er høj (22-27 %). Årsagen til denne beløbsgrænse er af hensyn til minimering af udbetalingen af rentegodtgørelse i forbindelse med håndteringen af den nuværende bunkeafvikling. Derfor forventes det, at beløbsgrænsen i den fremtidige driftshåndtering vil blive nedsat til noget under 1 million kr.

Der er i alt (blandt de stoppede anmodninger) 92 anmodninger i denne kategori, og samtlige vil blive kontrolleret forinden godkendelse og udbetaling. Disse anmodninger udgør ca. 43% af det samlede ansøgte beløb efter regnearksmetoden.

Mellem risiko: I denne gruppe er anmodningerne opdelt i 4 parametergrupper. Der vil blive udvalgt et større antal til stikprøvevis kontrol.

Lav risiko: I denne gruppe, hvor der er tale om mindre beløb og lav refusionsprocent, vil der blive udvalgt anmodninger til stikprøvevis kontrol i et mindre omfang men udvalgt efter en statistisk repræsentativ metode."

Forespurgt, om vidnet blev introduceret for disse tanker om at opdele ansøgningerne i tre grupper, forklarede vidnet, at hun ikke kan erindre det, men det vil hun tro. Intuitivt giver det også god mening at prøve at segmentere noget, hvis man skal prøve at danne sig et overblik over det.

Forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun mere detaljeret blev involveret i, hvordan man skulle tilrettelægge denne store bunke ansøgninger, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Det er muligvis også, fordi hun ikke er sikker på, at hun var inde i den meget detaljerede tilrettelæggelse af det præcise arbejde. Så det har hun ikke nogen erindring om.

Forespurgt, om der skete nogen ændring i vidnets involvering i udbytteproblemstillingerne, eller om hun fik nye præsentationer om det, da hun blev konstitueret direktør for hele SKAT, forklarede vidnet, at der skete en del ting, da hun blev konstitueret direktør for SKAT, fordi det så var hendes ansvar, at den samlede organisation arbejdede og arbejdede effektivt og korrekt. Hun havde selvfølgelig en-til-en-samtaler med fagdirektørerne, og hun tilrettelagde ledelsesarbejdet, så de løbende kunne træffe beslutninger i fællesskab. I den sammenhæng forsøgte hun også at danne sig et overblik over, hvilke af de største og væsentligste sager de som øverste ledelse var nødt til at interessere sig for. Efter hendes daværende og nuværende opfattelse var det selvfølgelig også udbytteområdet, fordi det på alle mulige måder var en sag, som de havde brug for at præstere rigtig sikkert på. Man kom fra en situation, hvor der ikke var etableret en administration på området, til en situation, hvor man skulle etablere en administration og bygge den op. Det er et fagligt komplekst om-

råde, så man var nødt til at sikre sig, at folk arbejdede i den rigtige kvalitet. Derfor tog det noget tid at komme op. I den sammenhæng var hun meget optaget af at få tunge kompetencer til at se på administrationen for at sikre sig, at man tilrettelagde det så sikkert som muligt. Det medførte på et tidspunkt – hun tror, det var med virkning fra 1. januar 2017 – at hun samlede det under det område, der på daværende tidspunkt hed Indsats, fordi der sad nogle tunge kompetencer. Hun ville gerne være sikker på, at man så på den samlede opgaveløsning, og derfor blev ansvaret for udbytteområdet placeret under én underdirektør og én fagdirektør simpelthen for at få klarhed om, hvem der var ansvarlig, og hvilke perspektiver der kom ind over opgaveløsningen.

Forespurgt, om vidnet, da hun tiltrådte i 2016, blev gjort bekendt med, at det oplæg fra 2015, man fra arbejdsgruppens side lagde op til, og som man i SKAT havde arbejdet med, mødte modstand i departementet, forklarede vidnet, at det kan hun ikke erindre.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6639 (2016-11-18 (1) - Indkaldelse til workshop om refusion af dansk udbytteskat den 18. november 2016):

> *"Problemstillingen er midlertidig, at en fuldstændig gennemgang af al dokumentation kræver et langt større antal årsværk, end der er afsat til opgaven på nuværende tidspunkt. Ønskes det nugældende omfattende dokumentationskrav at fastholdes, er der behov for væsentligt flere årsværk. Alternativt skal dokumentationskravene reduceres og risikoniveau skal vurderes."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6641 (2016-11-18 (2) - Referat fra workshop om dansk udbytteskat den 18. november 2016):

> *"Ad. 8: Beslutningsreferat*
>
> *…*
>
> *- 2016-sager om refusion af udbytteskat skal indledningsvis kontrolleres ligesom compliance-sagerne i 2015. …*
> *- Driftsenheden "Refusion – Udbytteskat" i Aarhus (Erhverv, Kundeservice) skal fortsat visitere alle sager ud fra de 5 betingelser, som der stilles til refusion af udbytteskat. Visiteringen består således i, at der skal foretages en vurdering af, at hver af de 5 betingelser til refusion af udbytteskat er opfyldt. Driftsenheden skal prioritere at foretage en kontrol af alle sager med store refusionsbeløb, dvs. de store sager (aktionærsager med refusionsbeløb > 500.000 kr.). De små sager (aktionærsager med refusionsbeløb < 5.000 kr.) og mellemstore sager (aktionærsager med refusionsbe-*

løb 5.000-500.000) skal – når resultatet af compliance-undersøgelsen af sagerne modtaget i 2015, som forventes at foreligge i løbet af 1. kvartal 2017 – behandles på baggrund heraf, jf. resultatet af ledelsesbeslutningen i bullet nr. 1."

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt blev involveret i segmenteringerne, forklarede vidnet, at det erindrer hun ikke. Det er ikke usædvanligt at arbejde med segmentering, men hun kan ikke huske, at hun blev præsenteret for præcis dette. Forespurgt, om vidnet husker, om hun blev orienteret om det pågældende møde, eller om at man generelt fastholdt en segmentering, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

Forespurgt, om vidnet i efteråret 2016 havde drøftelser med Jens Brøchner eller skatteministeren om fordele og ulemper med segmentering over for ønsket om en fuldstændig gennemgang af sagerne, forklarede vidnet, at hun med 100 % sikkerhed kan sige, at hun ikke drøftede det med ministeren. Hun havde løbende møder med Jens Brøchner, både mødesager og en-til-en-møder. Om de drøftede dette, vil hun stille sig tvivlende overfor, fordi det var en meget faglig diskussion, og det ville derfor typisk være et møde, hvor også de fagligt relevante personer ville deltage. Det erindrer hun ikke. Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer drøftelser med departementschefen om, hvorvidt man skulle kontrollere alle sager eller lave forskellige segmenteringer, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Ikke på den måde, der spørges om. Det betyder ikke, at der ikke ville være interesse for det, men ikke i den form.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge foreholdt, at der i det foreholdte er beskrevet et oplæg til en segmentering, men at det ser ud, som om det ikke var det, der skete, og at det ikke var den måde, man endte med at behandle disse sager på. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen skal undersøge, på hvilket tidspunkt dette var oppe at vende, og hvornår der blev truffet en beslutning, hvis der blev det, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet heller ikke på dette principielle plan havde drøftelser med Jens Brøchner, forklarede vidnet, at det havde hun ikke. Det erindrer hun ikke noget om. Hvis hun skulle deltage i en sådan dialog, ville det også være hendes præference at have de fagligt ansvarlige og kompetente mennesker ved sin side.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at der i styregruppen i august 2016 var nogle overvejelser om, at hvis man skulle behandle alle refusionssager ens – altså med en fuld materiel prøvelse – ville det kræve 282 årsværk, og alternativt ville der gå mange år, inden man fik en afgørelse, og forespurgt, om det var overvejelser og drøftelser, vidnet var involveret i, forklarede vidnet, at det kan hun ikke erindre, men det lyder ikke forkert. De ville jo aldrig i denne forvaltning kunne kontrollere alting 100 %, så det var altid et valg ud fra risiko og væsentlighed.

29. november 2016 – kvartalsmøde mellem SKAT og departementet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6642 (2016-11-29 (1) - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 29. november 2016):

> *"1. Strategisk styring*
> *1.1. Drøfte SKATs nuværende hovedleverancer og hovedrisici*
> *a. Top 10 vigtigste leverancer*
> *b. Top 10 største risici"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6646 (2016-11-29 (1) - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 29. november 2016, bilag til dagsordenen "Top 10 største risici"):

> *"4. Risiko for lang sagsbehandlingstid for udbytteskat (Kundeservice og Indsats)*
>
> *Der er risiko for lang sagsbehandlingstid for udbetaling af udbytteskat. Det vil kunne indebære merudgifter for staten i form af uhensigtsmæssige rentekrav. Der pågår overvejelser om ændret lovgivning på området. I SKATs prioriteringsoplæg til budget 2017 er indlagt en styrkelse af området."*

Foreholdt, at denne risiko for lang sagsbehandlingstid i november 2016 var en del af drøftelserne mellem bl.a. vidnet og departementschefen, og forespurgt, om vidnet husker, hvornår hun blev opmærksom på denne risiko, forklarede vidnet, at det gør hun ikke. Men det er klart, at der på det tidspunkt for SKAT var utrolig meget pres på – også på dette område – og der var jo mange perspektiver på opgaveløsningen. Ét perspektiv var, at man skulle etablere en sikker administration. Et andet perspektiv var, at det skulle ske inden for en fornuftig tid i forhold til de mennesker, der havde krav på refusion. På dette tidspunkt var dette udtryk for, at de var i det dilemma, og hun kan ikke huske, præcis hvorfor de nåede frem til denne formulering, men det var da en relevant overvejelse, synes hun. Forespurgt, om vidnet husker, hvad drøftelserne på mødet gik ud på, forklarede vidnet, at det kan hun ikke gengive præcist. Forespurgt, om oplysningen om, at der kunne være lang sagsbehandlingstid, forekom ny for departementschefen, forklarede vidnet, at det vil hun ikke tro, at han ville opfatte som nyt, alene af den grund at sagsbehandlingen var i bero.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6648 (2016-11-29 (2) - Referat fra kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 29. november 2016):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *1. Strategisk styring*

Drøftelse:
SKATs oplæg til top 10 leverancer og risici blev drøftet. Departementet erklærede sig enig i de overordnede linjer i oversigterne, idet der dog blev spurgt ind til:
- hvorvidt sagsbehandlingstiden vedr. udbytteskat var en alvorlig risiko?
…

Handling/opfølgning:
Der udarbejdes one-pagers, der udfolder de enkelte leverancer og risici, samt hvordan de enkelte risici håndteres."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6654 (2016-12-12 - Notat af Styring og Analyse vedr. top 10 risici i SKAT):

" 4. Risiko for lang sagsbehandlingstid for udbytteskat

…

Beskrivelse:
Der er risiko for lang sagsbehandlingstid for udbetaling af udbytteskat, idet der på nuværende tidspunkt sker en væsentlig ophobning af sager, grundet at ganske få sager er færdigbehandlet. Det skyldes bl.a. at dokumentationen i sagerne er mangelfuld samt at dokumentationen er vanskelig at indhente efterfølgende hos de endelige aktionærer. Endvidere skal der afdækkes ganske komplekse problemstillinger, som kræver løbende dialog og afklaring med Jura."

Forespurgt, hvad aftalen med departementet blev i forhold til disse oplysninger, forklarede vidnet, at hun ikke kan sige andet end det, der står i referatet. Man skal forestille sig, at et kvartalsmøde er departementets måde at føre tilsyn med den samlede skatteforvaltning på, bortset fra Skatteankestyrelsen og Spillemyndigheden. Det er således 6.500 menneskers arbejde og et budget på 5 mia. kr., hvor de forsøgte at indkredse, hvad de vigtigste områder at drøfte var. Det er bare for at forklare, at dette var et meget centralt område, men hun kan ikke gengive yderligere end det, der fremgår af referatet. Hun kan ikke komme det nærmere.

Vidnet blev foreholdt, at en arbejdsgruppe i efteråret 2015 konstaterede, at man blev nødt til at segmentere refusionssagerne, og at det også blev konklusionen på en workshop, der fandt sted i november 2016. Inden vidnet tiltrådte, var der også en dialog med bl.a. Andreas Berggreen, som ytrede betænkeligheder ved at foretage en segmentering. Vidnet blev endvidere foreholdt, at der nu var et kvartalsmøde i november 2016 – dvs. umiddelbart efter afholdelsen af workshoppen, hvor de, der beskæftigede sig med området, konstaterede, at de blev nødt til at foretage en segmen-

tering, og at de ellers havde behov for et par hundrede årsværk alene til denne opgave – men at der ikke ses andet og mere, end at den i det foreholdte beskrevne risiko var en risiko for en lang sagsbehandlingstid. Forespurgt, om ikke der på kvartalsmødet var nogen drøftelser om den fortsatte overvejelse om segmentering, forklarede vidnet, at det var der ikke om segmentering i sig selv. Der var selvfølgelig meget stor opmærksomhed på, at de ikke kunne tåle at udbetale én krone forkert på dette område. Sådan var det måske ikke formuleret, men alle var – og er også i dag – pinligt bevidste om, at det ville være meget skadeligt for tilliden til skattevæsnet, uanset at man ikke kan kontrollere alt 100 %. Forespurgt, om der således ikke på dette tidspunkt blev sat spørgsmålstegn ved, om man skulle forfølge segmenteringsstrategien, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, at der blev sat spørgsmålstegn ved selve det at segmentere. Så ville det være et valg om, hvor stor en risiko man ville lægge til grund, men hun kan simpelthen ikke erindre, at hun har deltaget i et møde, hvor man problematiserede selve segmenteringstilgangen.

Foreholdt, at der – da kvartalsmødet i november 2016 fandt sted – var et fuldstændigt stop, og at der ikke blev frigjort midler, som ikke var underlagt fuld sagsbehandling, forklarede vidnet, at det er korrekt. Sådan erindrer hun det også. Hun forstod imidlertid spørgsmålet sådan, at det vedrørte, om de havde diskussioner om selve det spørgsmål, om man kunne segmentere sagerne. Hun husker simpelthen ikke, at hun deltog i en diskussion, hvor selve den tilgang skulle have været problematiseret. Det kan hun ikke erindre.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at udspørgeren ønsker at få oplyst, hvorfor man ikke begyndte at udbetale – altså hvorfor man ikke effektuerede – og hvorfor man ikke begyndte at udbetale nogle af de små sager, som ikke var behæftet med risiko. Segmentering er derimod det samme som at lægge sagerne i forskellige bunker, og det kunne man selvfølgelig godt gøre, men hvis ikke det førte til nogen udbetalinger, var man ikke kommet særlig langt. Der er således tale om to forskellige ting, hvor vidnet forklarer om, at segmentering var at lægge sagerne i bunker og sortere dem, hvorimod udspørgeren taler om at effektuere på denne segmentering.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at der var blevet foretaget nogle analyser, som opdelte sagerne i forskellige bunker, og at der fx var en lavrisikobunke på sager under 5.000 kr., hvor man foreslog, at man kunne påbegynde udbetalingen, men at det ikke skete på noget tidspunkt, forklarede vidnet, at der som sagt var meget stor opmærksomhed på, at de ikke kunne tåle at udbetale – hun tror, nogen brugte udtrykket "en bøjet femøre" – for meget. Der var derfor denne meget store bekymring for at gå i gang for ikke at risikere, at de gjorde noget forkert. Sådan tror hun, man skal forstå det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan uddybe, hvad denne bekymring indebar, og forklare omstændighederne omkring den, forklarede vidnet, at hun tiltrådte, efter at udbytteskandalen var kommet frem. Hun tror, de fleste mennesker i Danmark nu ved, at der ikke var nogen udbytteadministration, som var opgaven værdig. Det var man så i gang med at etablere, samtidig med at mange forsøgte at forholde sig til, hvordan man kunne løse denne opgave på en relevant måde, vel vidende at det ville være helt usædvanligt, hvis man på et område skulle kontrollere alting 100 %. Derfor blev de bedste mennesker sat sammen, og de holdt workshops og prøvede at finde ud af, hvad man skulle gøre ved det bagudrettede, og hvad man skulle gøre fremadrettet for at få etableret et system til at understøtte sagsbehandlingen. Det at træffe beslutningen om, at nu var det sikkert nok, til at de kunne gå i gang med udbetalingen, var ikke meget appellerende for de fleste. De fleste ville gerne sikre sig – og det var de alle sammen optaget af – at når de begyndte at administrere dette område, skulle det være fuldstændig korrekt. Det er nok så tæt, hun kan komme det. Forespurgt, hvem "alle" og "de fleste" var, forklarede vidnet, at det selvfølgelig er nogle upræcise begreber, men "alle" ville for SKAT's vedkommende være direktionen, og det ville være de relevante underdirektører, som var nogle af de personer, der også deltog i workshoppen. Det var alle gode kræfter, der var taget fra forskellige steder i organisationen, fordi de kom med forskellige kompetencer i forhold til enten kundeservice eller kontrolkompetencer eller juridiske kompetencer. Den sammensætning af medarbejdere viste, at man havde udvist meget omhu med at få de rigtige kompetencer til bordet for at kunne forholde sig til, hvordan man skulle administrere dette område så sikkert som muligt. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen gerne vil have navne og personer, da det ellers ikke er muligt at trække i den røde tråd, og forespurgt, hvem "de fleste" var, forklarede vidnet, at det nok er for upræcist besvaret. Foreholdt, at det var derfor, der blev spurgt, om vidnet kunne hjælpe med, hvad der ligger i udtrykket "de fleste", forklarede vidnet, at det tror hun ikke, hun kan hjælpe med, ud over at set fra hendes perspektiv mødte hun et departement, der var meget optaget af at hjælpe dem med at få etableret en situation, hvor de kunne komme i gang med at administrere området. Når hun siger "de fleste", kunne hun også bare sige, at alle, hun mødte i Skatteforvaltningen, syntes, de skulle administrere dette fuldstændig korrekt. Alle var pinligt bevidste om, hvor skadeligt det var for tilliden til Skatteforvaltningen, hvis der skete flere fejl på dette område. Hun er klar over, at "alle" og "de fleste" er upræcist, men hun kan ikke remse eksakte navne op. Hun prøver bare at videregive det billede, hun havde. Forespurgt, hvordan vidnet på dette tidspunkt opfattede den politiske situation på lige præcis dette skisma, forklarede vidnet, at hun oplevede – og det var hendes oplevelse og ikke et referat, hun kan henvise til – at der ikke fra ministeren var et pres i forhold til at administrere, medmindre de selv mente, de havde et fyldestgørende korrekt grundlag. Så hun oplevede ikke på den måde et politisk pres.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at det var en balance og et valg mellem at få gang i sagsbehandlingen og at gøre det helt korrekt, og forespurgt, om de var helt bevidste om, at der også var en bagside af medaljen, og at det ville have nogle omkostninger, jo længere tid man fastholdt en fastfrysning af disse sager, bekræftede vidnet dette. Det var dilemmaet mellem at løbe en risiko ved at fejladministrere eller løbe en risiko ved ikke at administrere, fordi man så bunkede sagerne op. Det kunne de også få kritik for, og hun synes også, det var et udtryk for det dilemma, når det stod på denne risikoliste. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at der var enighed om dette resultat, og at det var status quo, og at ingen modsatte sig, forklarede vidnet, at det ikke var et konfliktfyldt møde. Forespurgt, om nogen udfordrede den måde at anskue det på eller sagde, at det simpelthen ikke gik, så de blev nødt til at komme i gang, forklarede vidnet, at når hun nu læser det – altså hvorvidt sagsbehandlingstiden vedrørende udbytteskat var en alvorlig risiko – tænker hun, at det var et meget godt udtryk for det, hun tidligere forklarede, om at det ikke var sagsbehandlingstiden, de skulle føle sig pressede af. Men det er noget, hun tænker nu. Hun kan ikke erindre, at der skulle have været en konflikt, eller at de skulle være blevet udfordret på deres tilgang. Sådan erindrer hun det ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om de drøftelser, der var omkring sagsbehandling, udløste yderligere ressourcer til området, forklarede vidnet, at i forhold til kvartalsmødet ville det typisk ikke være et møde, hvor man fik en pose ressourcer med hjem, så sådan fungerede det ikke. Men tiden har jo vist, at der løbende er tilført ressourcer til området, så de nu er oppe på 115 årsværk på dette område.

Forespurgt, om der på noget tidspunkt var overvejelser om at ændre forrentningen på grund af den lange sagsbehandlingstid, forklarede vidnet, at det kan hun ikke erindre.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at man i en tid med negativ rente godt kunne overveje, om denne type sager skulle have en så høj forrentning, og forespurgt, hvorfor man ikke overvejede det, forklarede vidnet, at det kunne man godt have gjort, men det var ikke overvejelser, hun hørte om eller deltog i.

22. juni 2017 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 6667 (2017-06-22 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. 'refusion af udbytteskat - status på sagsbehandling', notat "Refusion af udbytteskat – status på sagsbehandling"):

> *"I marts måned 2016 genoptog SKAT udbetalingen af udbytterefusion i sager, hvor der var gennemført en tilbundsgående kontrol. Gennemførelse af denne tilbundsgående kontrol har vist sig at være en kompliceret og ressourcekrævende opgave, og der er derfor i det efterfølgende forløb flere gange tilført yderligere ressourcer til opgaven. I 2017 er det således planlagt at anvende ca. 100 årsværk til udbytteskatteområdet - heraf ca. 80-90 årsværk til sagsbehandling vedrørende refusionsanmodninger. Den planlagte anvendelse af årsværk i 2017 skal ses i forhold til, at der før august 2015, blev anvendt skønsmæssigt 5 årsværk på opgaven."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 6664 (2017-06-22 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. 'refusion af udbytteskat - status på sagsbehandling'), hvoraf fremgår, at forelæggelsen blev elektronisk godkendt af vidnet den 22. juni 2017.

Forespurgt, om det var første gang, vidnet havde dialog med eller sendte en forelæggelse til skatteministeren om dette emne, forklarede vidnet, at det kan hun simpelthen ikke svare på. Så ville hun have brug for at se i journalerne. Hun godkender over tusinde sager om året, så det kan hun af et ærligt hjerte simpelthen ikke svare på. Forespurgt, om vidnet således heller ikke kan erindre, på hvilke andre tidspunkter hun har været i dialog med det politiske niveau, forklarede vidnet, at undersøgelseskommissionen har modtaget mødeoversigter og de dokumenter, der er. Dette var jo en skriftlig forelæggelse, det var ikke et mødebilag, så det var ikke en dialog.

Forespurgt, om vidnet undervejs i dette forløb deltog i møder med skatteministeren om emnet, forklarede vidnet, at hun ved, at undersøgelseskommissionen har modtaget en oversigt over hendes møder. Hun kan ikke på stående fod svare på det. Hun kan ikke erindre nogen møder, men hun vil ikke udelukke det. Hun vil have behov for at gå tilbage til dokumentationen over, hvilke møder hun holdt på hvilke tidspunkter, for at kunne svare på det.

August 2018 – Skatteforvaltningens complianceundersøgelse af udbytterefusion

Foreholdt, at der i august 2018 kom en complianceundersøgelse om udbytterefusion, og forespurgt, om vidnet læste undersøgelsen, forklarede vidnet, at hun læste den på et tidspunkt. Det er jo en meget faglig rapport, og det var en måde at arbejde analytisk med deres administration på. Det var deres analysefolk, der gennemgik nogle sager og ud fra det gjorde sig nogle betragtninger om, hvordan regelefterlevelsen så ud. Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvilke beslutninger rapporten skulle danne grundlag for i forhold til udbytterefusionen, forklarede vidnet, at rapporten skulle give dem et indblik i og viden om, hvordan regelefterlevelsen så ud, så de ud fra det kunne tilrettelægge administrationen mest hensigtsmæssigt.

Forespurgt, om rapporten var forsinket, eller om den kom med en normal arbejdshastighed, forklarede vidnet, at de ikke har en norm for, hvor lang tid det tager at udarbejde en compliancerapport. Det tager typisk lang tid, fordi det ofte baserer sig på sagsbehandlingen af konkrete sager. Om det i denne situation på nogen måde var ekstraordinært, kan hun ikke svare på.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6270 (2018-08-XX - Skattestyrelsens complianceundersøgelse af udbytterefusion, august 2018):

> *"HÅNDTERING AF SAGSPULJER*
>
> *Siden udbetalingsstoppet i august 2015 er ingen refusionsanmodninger blevet udbetalt uden sagsbehandling."*

Foreholdt, at der på dette tidspunkt var gået ca. 3 år, hvor man havde sagsbehandlet fuldt og helt, og forespurgt, om ikke der var overvejelser om at gå ind i de mindre risikofyldte segmenter, henset til at der var gået 3 år fra udbetalingsstoppet, forklarede vidnet, at der hele tiden blev arbejdet med at prøve at få hånd om dette område. Det ville typisk heller ikke være hende, der deltog i sådan noget. Det ville være de folk, der sad med det faglige ansvar for udbytteområdet, som ville holde workshops og arbejde med etableringen af administrationen. Det ville ikke være naturligt, at hun som øverste administrerende direktør deltog i det. Det ville være mere naturligt, når nogen var kommet frem til noget fagligt, at de ville lægge en indstilling til beslutning i direktionen. Foreholdt, at vidnet nu beskriver, hvad der ville være naturligt, og forespurgt, om ikke vidnet undervejs blev involveret i disse overvejelser, forklarede vidnet, at hun havde – og også i dag har – en-til-en-møder med sine fagdirektører, hvor de drøftede, hvad de største problemer var, og hvilke tanker de gjorde sig. Men det ville ikke være naturligt, at hun deltog på lige fod med alle mulige faglige mennesker, i forhold til hvordan en specifik skattefaglig administration skulle udvikles. Det ville kræve skattefaglige administrative kompetencer, og i dag sidder der jo en underdirektør, som har ansvaret for hele området, og som har en fagdirektør. Vidnet ville altid henvende sig til fagdirektøren, hvis hun gerne ville i dialog om et specifikt administrativt område.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at complianceundersøgelsen kom i august 2018, hvilket er langt fremme i forhold til undersøgelsesperioden, men at det er vigtigt at forstå, hvilken udvikling der var, og hvilke overvejelser de gjorde sig. Foreholdt, at man kunne forestille sig, at vidnet i august 2018 havde tænkt, at hun havde haft en gul seddel på sin opslagstavle i flere år, og at hun derfor nu ville se, om ikke der snart skete noget med de segmenterede sager, og forespurgt, om vidnet heller ikke i august 2018 af egen drift undersøgte, om ikke

man snart var klar til at foretage udbetalinger, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at hun ikke interesserede sig for området. Det har hun hele tiden interesseret sig meget indgående for, ikke mindst fordi det var hendes ansvar, så selvfølgelig interesserede hun sig for det. Der blev jo set på dette område på rigtig mange måder. Compliancerapporten gennemgik også den bunke af sager, der var tilbage, når man tog de formodede svigsager væk og så på, hvilke fejl der blev lavet. Også i dag arbejder de i direktionen med at prøve at få de største problemer op på deres bord, og de har en oversigt over, hvilke sager de løbende følger. De følger løbende dette område også i forhold til afviklingen af sager, og hvornår de skal se på det igen. Hun prøver derfor på ingen måde at sige, at hun ikke interesserede sig for det, for hun interesserede sig løbende og meget indgående for området, men måske på en lidt anden måde end den måde, spørgsmålene stilles på. Som ledelse for Skattestyrelsen er de i direktionen meget optaget af, at organisationen også skal opleve, at ledelsen faktisk gerne vil hjælpe med at løse problemer. Så derfor kommer der også sager op til dem, og de folk, der sidder med udbytteområdet, har alle muligheder for at komme i dialog eller lægge sager ind. Så når hun bliver spurgt, om hun ikke snart var træt af sin lille gule seddel, kan hun sige, at hun sætter sine gule sedler i system, så hun er sikker på, at hun hører om det, hun gerne vil vide – også om udbytteområdet. Forespurgt, om vidnet har nogen opfattelse af, hvad der i august 2018 var problemet ved nu at gå videre og udbetale på nogle af sagerne, forklarede vidnet, at problemet hele tiden vendte tilbage til den balance, hun talte om tidligere. I det omgivende samfund ville der være nultolerance, i forhold til at de begik fejl. Over for det stod selvfølgelig, at det i sig selv var et problem, hvis de i for lang tid ikke fik administrationen i gang, og det var ikke i orden over for de mennesker, der havde krav på refusion. Det var den balance, det hele tiden vendte hen over, samtidig med at de opbyggede en administration og fik etableret DURO-systemet, som kunne understøtte sagsbehandlingen. DURO foretager en indledede formel kontrol af, om der er de dokumenter, der skal være osv. På et tidspunkt – hun husker ikke eksakt hvornår – var de dér, hvor de godt turde at gå stille og roligt i gang igen.

23. juni 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7052 (2016-06-23 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen om 'udbetaling af refusion af udbytteskat med lav risiko'):

> *"Bemærkninger*
> *Enheden Refusion - Udbytteskat vurderer på baggrund af den daglige opgavevaretagelse, at udbetaling af 3 typer refusionsanmodninger kan påbegyndes snarest blandt andet på grund af afstemningsmulighederne, og at der er minimal risiko for, at der kan være tale om aktieudlån i sådanne sager. I vedlagte notat beskrives de 3 typer refusionsanmodninger.*

…

Indstilling om at starte udbetalingen snarest på nævnte 3 typer refusionsanmodninger, har været forelagt styregruppen vedr. refusion af udbytteskat, som har tiltrådt indstillingen fra enheden Refusion - Udbytteskat.

…

Departementet har bedt om at få vedlagte notat oversendt ad officielle kanaler.

Indstilling
Notatet sendes til departementet til orientering.

…

22/6 JRS [håndskrevet påtegning]

Er efterfølgende orienteret om at notatet ikke fremsendes til dep. 23/6 JRS [håndskrevet påtegning]"

Foreholdt, at der over Jesper Rønnow Simonsens påtegning af 22. juni 2016 fremgår en underskrift og en dato – den 20. juni 2016 – og forespurgt, om det er vidnets underskrift, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7053 (2016-06-23 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen om 'udbetaling af refusion af udbytteskat med lav risiko'):

"Udbytterefusionsenheden vurderer imidlertid på baggrund af det daglige arbejde med refusionsanmodningerne, at udbetaling af nedennævnte 3 typer af refusionsanmodninger kan påbegyndes snarest:

1) Refusionsanmodninger fra aktionærer i unoterede selskaber
2) Refusionsanmodninger fra aktionærer med personnummer (tidligere fuldt skattepligtige personer)
3) Refusionsanmodninger fra skattefrie danske foreninger"

Forespurgt, om der blev foretaget udbetalinger i overensstemmelse med denne indstilling, forklarede vidnet, at det kan hun ikke svare på. Det erindrer hun ikke.

Forespurgt, hvorfor departementet havde bedt om at få notatet oversendt ad officielle kanaler, forklarede vidnet, at det ved hun simpelthen heller ikke. Hun ved heller

ikke, hvorfor det ikke blev oversendt. Det var også nyt for hende, og det kan hun ikke huske, at hun har set før.

23. august 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 7056 (2016-08-23 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen om 'udbetalinger på lavrisikosager').

Foreholdt, at denne forelæggelse havde samme tema som forelæggelsen fra juni 2016, og forespurgt, hvorfor det mon blev forelagt på ny, forklarede vidnet, at hun blev konstitueret direktør den 26. august 2016, så denne forelæggelse er fra det tidspunkt, hvor hun stadig var kundeservicedirektør. Hun kan ikke huske, hvorfor denne sag blev lavet på det tidspunkt, så det kan hun ikke svare på.

Fremtidig udbytteskattemodel

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2364 (2017-06-XX (2) - Regeringens forslag til ny model for udbyttebeskatning, Skatteministeriets notat vedr. ny model):

> *"Den endelig udformning af den foreslåede nettoindeholdelsesmodel udestår og kræver yderligere konkretisering. Her kan bl.a. nævnes en eventuel korrektionsmulighed for aktiehandler, som sker tæt på udbyttetidspunktet (hvor oplysningsgrundlaget for nettoindeholdelse kan være mangelfuldt), samt stillingtagen til situationer med aktielån. Skatteministeriet vil inddrage den finansielle sektor i det videre arbejde med at fastlægge den endelige model. Modellen vil kræve ændret lovgivning samt nye processer. Dette vil tage tid, og indtil der foreligger en fuldt implementeret løsningsmodel, vil der være en periode, som kræver en ekstraordinær ressourceanvendelse for skattemyndigheden."*

Forespurgt, hvad den forventede tidshorisont for den nye model var på dette tidspunkt i sommeren 2017, forklarede vidnet, at det kan hun simpelthen ikke svare på. Det kan hun ikke huske. Som det også fremgår, var det et arbejde, der var drevet af departementet. Forespurgt, om det er udtryk for, at SKAT ikke bliver involveret i den type arbejde, forklarede vidnet, at det gør de. Hun vil tro, at en underdirektør eller en fagdirektør typisk var involveret. Forespurgt, om vidnet var inde over det, forklarede vidnet, at det var hun ikke. Hun har hørt om det bl.a. i kraft af sin dialog med sin fagdirektør, men hun var ikke selv med til møder om det.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om, at denne tidshorisont kunne give anledning til at rykke hurtigere i forhold til behandlingen af de aktuelle ansøgnin-

ger, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke på den måde, der bliver spurgt. Det, at de administrerede korrekt, var mere i fokus end hurtigheden.

OPSUMMERING AF FORLØBET I 2015-2017

Foreholdt, at man iværksatte et udbetalingsstop i august 2015, og at man i september 2017 ikke rigtig var nået videre, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var, fordi man afventede en fuldstændig sikker model og udfaldet af compliancerapporten, forklarede vidnet, at man også afventede at få etableret en velfungerende administration. Hun vil tro, at hvis man spurgte de mennesker, der sad med opgaven til hverdag, ville de nok kunne give et mere fyldestgørende svar, end hun kan. Foreholdt, at der i august/september 2017 var gået 2 år, og at man i løbet af de 2 år ikke var lykkedes med det, og forespurgt, om ikke der var retssikkerhedsmæssige overvejelser, bekræftede vidnet dette. Hvis man går tilbage til den tidligere foreholdte risikooversigt, fremgår det netop, at de vurderede, at den lange sagsbehandlingstid var en risiko. Det var jo præcis dét.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Ressourcer

Foreholdt, at der i sommeren 2017 var lang udsigt til, at der var en ny lovgivningsmodel på vej, og at det året forinden var vurderet, at hvis man skulle behandle alle processer manuelt, ville det kræve 282 årsværk, og forespurgt, om ikke vidnet på dette tidspunkt, hvor man kunne se, at der ikke stod en lovgivningsmodel lige for døren, burde have allokeret de anslåede 282 årsværk til området, så man som minimum kunne sørge for, at der ikke blev akkumuleret flere bunker, forklarede vidnet, at de byggede udbytteområdet op fra fem til nu 115 medarbejdere. Det er en bedrift i sig selv at tage så mange mennesker ombord og få sikret, at de er i stand til at arbejde i en rigtig kvalitet. Der var grænser for, hvor hurtigt man kunne bygge en sådan administration op. Samtidig med det gennemgik de sagerne og prøvede at finde ud af, hvordan de skulle angribe opgaven. For dem er det jo altid en prioritering ud fra risiko og væsentlighed, i det omfang de overhovedet kan prioritere. Sådan er det også på dette område, og det arbejder de så med i direktionen. I øjeblikket ligger de på 115 årsværk på området, så de har drøftet og prioriteret ressourcer til dette område. Forespurgt, om ikke der er pligt til at sikre, at borgerne får en afgørelse inden for rimelig tid, forklarede vidnet, at det er der helt sikkert. Hun synes også, at hele denne samtale kredser om det at have en sikker administration over for det at have en hurtig administration. På dette område var det ret åbenbart, at der også fra politisk side var en forventning om, at de ikke fejladministrerede igen.

Foreholdt, at det lyder sympatisk og rigtigt, at man gerne vil have en sikker og rigtig administration, og forespurgt, om ikke man som direktør så skal overveje, hvad konsekvenserne heraf bliver, og at det i dette tilfælde ville betyde et behov for yderligere 200 medarbejdere, fordi sagerne ellers vil blive akkumuleret til bunke, hvilket borgerne ikke kan være tjent med, forklarede vidnet, at det isoleret set lyder som en enkel beslutning at træffe. De ressourcer ville hun i så fald skulle prioritere væk fra et andet område. Hele arbejdet med prioritering i direktionen går ud på at afveje de forskellige hensyn, der indgår, fordi de skal administrere alle de opgaver, der ligger i Skattestyrelsen. Derfor ser det ressourceforbrug, de lige nu har på udbytteområdet, ud, som det gør. Forespurgt, om ikke man i den situation må gå videre til sit departement og sige, at man ikke kan løse opgaven lovligt med de nuværende bemandingsressourcer, hvorefter departementet må gå til Finansministeriet, forklarede vidnet, at det er de også i dialog med deres departement om. Det forhold, at de undervejs er gået fra fem til 115 årsværk og dermed har fået tilført ressourcer, er jo en konsekvens af den dialog, der efterlyses. Forespurgt, om ikke det stadig kun er en tredjedel af de ressourcer, der skal til for at kunne behandle de sager, der fortløbende modtages, forklarede vidnet, at det er det med den kontrolstrategi, de aktuelt har. Det er klart, at hvis man valgte at udbetale med mindre kontrol, kunne man klare det med fem. Det var en dårlig joke, men det er selvsagt sådan, at jo mere tid en sag kræver, jo mindre tid kan man bruge på noget andet. Derfor er en prioritering et direktionsanliggende mellem de forskellige faglige områder, og lige nu ligger de på 115 årsværk på dette område. De har endnu ikke prioriteret deres budget for 2021, men der vil det selvfølgelig også indgå sammen med alle de andre områder, der skal administreres i Skattestyrelsen.

Foreholdt, at vidnet forklarer, at de skal agere lovligt, og at borgerne har krav på en afgørelse inden for en rimelig sagsbehandlingstid – så længe de har ressourcer til det – og forespurgt, om ikke det er korrekt, at den ressourcebetragtning ikke holder over for kravene til korrekt sagsbehandling, og at man i hvert fald må bemande i et omfang, hvor man ikke akkumulerer yderligere til bunke, forklarede vidnet, at hun ikke helt forstår, hvad der spørges efter. Vidnet blev foreholdt, at det er forstået, at der er ressourceproblemer, og at man vælger at gå med livrem og seler og have en komplet kontrol, som er sikker ud i alle enheder, hvilket man har haft siden august 2015. Foreholdt, at man i sommeren 2017 kunne se, at det havde lange udsigter at få etableret et system, som kunne afhjælpe gennem en ændret lovgivning, og at man havde en situation, hvor det krævede 282 mand for at kunne behandle sagerne med den strategi, man nu havde anlagt, og forespurgt, om ikke der så var pligt til at få anvist de 282 mand til området, forklarede vidnet, at hvis man vil ændre på parametrene i den kontrolstrategi, de har nu – fx ved at hæve beløbsgrænserne eller tage større risici – kan man selvfølgelig administrere området med færre mennesker. Det tror hun fx Rigsrevisionen ville synes var kritisabelt. Over for det står så, at de også

har andre områder, der skal administreres, og derfor må de hele tiden prioritere ressourcer i nødvendigt omfang, også til dette område. Det er det arbejde, de er i gang med i 2020, og det vil også indgå i deres budgetforhandlinger for 2021. Det er et vilkår, der gælder for mange områder, at det hele tiden er en afvejning af risiko og væsentlighed, hvor mange ressourcer man dedikerer til en opgave.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der spørges ud fra situationen i september 2017 for at holde sig inden for undersøgelsesperioden, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vurderingen på dette tidspunkt var, at det var en afvejning mellem, hvor mange ressourcer man havde mulighed for og ønskede at sætte ind på dette område, over for behovet for at have en høj sikkerhed i afgørelserne, forklarede vidnet, at sådan kan man godt sige det. Selvom det måske ikke klinger sådan, var det faktisk en bedrift at gå fra fem til 115 medarbejdere, der administrerer et meget komplekst område. Forespurgt, om ikke vidnet lagde en sag op, hvor hun anførte, at hun stadig havde behov for 282 årsværk, og at hvis ikke hun fik det, så skulle det tilkendegives politisk, at SKAT ikke kunne nå det mål, de gerne ville nå, forklarede vidnet, at undersøgelseskommissionen har fået alle de sager, der er lagt op. Foreholdt, at vidnet jo må vide, om hun på en måde flagede, at det ville kræve yderligere ressourcer, forklarede vidnet, at den måde at kantstille diskussioner på ikke er den måde, de normalt arbejder på. Det er det, hun prøver at sige med, at de hele tiden prioriterer deres ressourcer ud fra risiko og væsentlighed. Nu er undersøgelseskommissionen meget optaget af, at SKAT skulle komme i gang med at få udbetalt disse refusioner. I SKAT var de meget optaget af at sikre, at de ikke fik udbetalt refusionerne på et fejlagtigt grundlag. Hun vil helst ikke lægge nogen ord i munden, men hun tror, det var Karsten Lauritzen, der opfandt udtrykket med, at der ikke skulle udbetales en bøjet femøre forkert. Det var jo, fordi det var så utrolig skadeligt – og stadig i dag er så utrolig skadeligt – for Skatteforvaltningen, når de laver fejl. På udbytteområdet kan de simpelthen ikke tåle at lave fejl. Det er sådan, undersøgelseskommissionen skal forstå deres diskussioner.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Rollen som direktør

Foreholdt af advokat Martin Cumberland, at vidnet først tiltrådte som direktør for Kundeservice og ganske kort efter overtog tøjlerne i SKAT, og forespurgt, om vidnet

kort vil redegøre for sine ledelsesmæssige filosofier i den forbindelse, forklarede vidnet, at da hun kom til SKAT, var det en organisation, der var rystet af skandalesagerne og ikke mindst af udbyttesagen, og der var folk, der var hjemsendt. Hun var meget optaget af, at organisationen ikke skulle gå fuldstændig i stå. Der var jo tale om 6.500 mennesker, der hver dag skulle gå på arbejde, og det var de færreste, der var beskæftiget med udbytteområdet. Derfor var hun meget optaget af at komme tilbage til kernen i, hvad SKAT var for en organisation. Når man er en offentlig myndighed, er det et problem, hvis man ikke kan placere ansvaret for en opgave eller ansvaret for noget, der er gået galt. Hun var derfor meget optaget af klarhed omkring ansvaret. Der var også utrolig mange udviklingsopgaver i gang, og hun tror også, der var mere i gang, end der var ressourcer til at komme hjem med. Derudover var der – og det er der fortsat – mange problemer, der skulle løses, fordi der var så meget at rydde op i. Derfor meldte hun tre principper ud for den måde, hun ville lede organisationen på. Det var klart ansvar, hård prioritering og ærlig snak. Det var simpelthen, fordi det var hendes oplevelse, at ansvarsbegrebet var vendt på hovedet i organisationen. Man var altså mere optaget af, hvad man ikke havde ansvaret for, frem for hvad man havde ansvaret for. Det var jo en lidt speciel ledelsessituation i 2016, fordi det var meldt ud, at SKAT skulle lukke, men ikke hvad der skulle erstatte SKAT, eller hvornår det skulle ske. Så det gjaldt om at få samling på tropperne og følgeskab på, at det var deres kerneopgave, de som myndighed skulle løse, og de måtte have deres problemer frem, så de kunne løse dem. De måtte alle sammen lede efter opgaver, der faldt mellem stolene, og så følge dem til døre. Det kunne godt være, at det var individer, der fandt problemerne, men de løste dem sammen. Hun oplevede, at det bekom organisationen godt at finde tilbage til kernen.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at udbytteadministrationen blev udbygget fra fem til 115 medarbejdere, og forespurgt, hvor høj en prioritet det var at få opbygget denne udbytteadministration, forklarede vidnet, at det var og er på direktionens top-10 over vigtige sager, og de følger det løbende. De er uforandret optaget af, at de ikke må lave fejl på dette område.

Foreholdt, at det næsten har været den omvendte verden, når undersøgelseskommissionen er nedsat for at undersøge, hvorfor man mistede 13 mia. kr., og så sluttede den de sidste 20 minutter af med spørgsmål om, hvorfor man ikke kom i gang med at udbetale noget før, og forespurgt, hvilke udmeldinger – direkte som indirekte – der var fra politisk side fra enten Karsten Lauritzen eller andre fra politisk hold om dette område og udbetalinger, forklarede vidnet, at det er hendes oplevelse, at udbytteområdet er meget betændt på grund af historikken med de 12,7 mia. kr. Det er hendes oplevelse, at der både politisk og i befolkningen er en nultolerance i forhold til Skatteforvaltningens arbejde, dvs. at de skal administrere området overbevisende. Foreholdt, at vidnet forklarer, at det er hendes opfattelse, og forespurgt, om hun

kan sætte nogle flere ord på det, forklarede vidnet, at hun ikke ved, om hun har så mange flere ord for det. Hun har ikke på noget tidspunkt været i tvivl om, at det var sådan, de skulle administrere området.

Kl. 13.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

27. oktober 2020
Protokol nr. 58

Den 27. oktober 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Birte Rasmussen ved advokat Michael Skovgaard for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen (mødte kl. 10.00)

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen ved advokat Christian Bentz for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz, Klaus Østergård Jensen, Poul Christensen og Thomas Fredenslund

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

PETER LOFT

Kl. 9.00 mødte Peter Loft som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra 1993 til marts 2012 var ansat som departementschef i Skatteministeriet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsmæssige forløb forud for 1993 forklarede vidnet, at han er uddannet cand.jur. fra Københavns Universitet fra sommeren 1980. Han blev umiddelbart derefter ansat i det, der dengang hed Skattedepartementet, som sekretær på prøve, og efter kort tid blev han fuldmægtig. I 1986 blev han departementschefsekretær, og i 1987 eller 1988 blev han ministersekretær. Derefter blev han kontorchef i 1990, afdelingschef i 1992 og departementschef i 1993, hvilket han var, frem til han blev hjemsendt i marts 2012 som følge af den såkaldte Thorning-sag.

ROLLEN SOM DEPARTEMENTSCHEF

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2010

Foreholdt, at der i 2010 blev foretaget en organisationsændring i Skatteministeriets koncern, og forespurgt, hvordan vidnets ansvar og opgaver som departementschef i

perioden 2010-2012 adskilte sig fra den mere klassiske departementschefsrolle, forklarede vidnet, at han ikke tror, at der i praksis var så stor forskel. Den væsentlige forskel var, at der ikke længere var en told- og skattedirektør, og at han derfor selv havde en mere direkte adgang til fagdirektørerne. Han opfattede altid sin stilling som departementschef som også omfattende et relativt væsentligt ansvar for – så godt som det nu kunne lade sig gøre – at følge med i, hvad der foregik på driftsområdet, dvs. i SKAT. Han brugte derfor meget tid på SKAT. De havde dengang en koncernledelse, som mødtes regelmæssigt, uden at han dog kan huske hvor ofte, og den blev så erstattet af en direktion, som mødtes lidt oftere. Han havde i den forbindelse måske en lidt mere direkte rolle, fordi der nu ikke længere var denne told- og skattedirektør mellem ham og de øvrige. I stedet var der dog så koncerndirektøren, som på visse punkter agerede, ligesom told- og skattedirektøren tidligere havde gjort, men som sad fysisk samme sted som vidnet. I praksis var der således ikke så stor en forskel, men det gjorde, at han havde en tættere kontakt til driftsområdet, og han følte vel også, at han havde en mere direkte adkomst til at spørge ind til, hvad der foregik på området, hvilket nærværende sag vel også er et vist eksempel på.

Forespurgt, hvor ofte og hvordan vidnet havde dialog med de øvrige direktører i den egentlige direktion, forklarede vidnet, at der i den lille direktion var meget tæt dialog. De mødtes én gang om ugen, hvor de havde temmelig lange møder, som varede i hvert fald en formiddag og nogle gange endnu længere. Han havde også mange andre møder med dem. Hvis han skulle ind til ministeren, havde han tit en af driftsdirektørerne med sig, hvis det var relevant. Der var således en meget tæt dialog, også langt tættere end før 2010.

Forespurgt til vidnets dialog med regionsdirektørerne i SKAT forklarede vidnet, at den var mere distant eller perifer. De havde det, der hed Udvidet Direktion. Den mødtes meget sjældnere, og hans egen rolle var mere tilbagetrukken. Han orienterede om, hvad der foregik på ministerområdet som sådan, hvilket typisk ikke havde den helt store interesse for regionsdirektørerne. På de lidt mere specifikke emner var det typisk fagdirektørerne og regionsdirektørerne, der havde en direkte drøftelse, mens hans egen rolle var mere passiv.

Generelt om samarbejdet med skatteministeren

Forespurgt, hvor ofte og hvordan vidnet kommunikerede med skatteministrene Kristian Jensen, Troels Lund Poulsen, Peter Christensen og Thor Möger Pedersen, forklarede vidnet, at han sad dør om dør med skatteministeren, så de talte vel sammen et meget stort antal gange. Der var to gammeldags kontorer og så et kæmpemæssigt forkontor foran, hvor de begge tit opholdt sig, så han havde en meget tæt dialog med ministeren. Vidnet var nok med til alle møder, der foregik på ministerens kontor.

Han var ikke nødvendigvis med skatteministeren, når ministeren var ude, men han var dog med, hvis det drejede sig om møder i andre ministerier eller med interesseorganisationer og den slags. I regeringssammenhæng var han kun med nogle gange i regeringens økonomiudvalg og en sjælden gang eller to i koordinationsudvalget. Han vil dog sige, at han havde en meget tæt dialog med og relation til de skiftende ministre.

Forespurgt, om de input, vidnet fik om driften i SKAT, var noget han generelt involverede skatteministrene i, eller om det kun var aktuelt, hvis der var behov for politisk involvering eller lovgivning, forklarede vidnet, at det jo varierede meget fra sag til sag. Det var tit, at vidnet bare orienterede ministeren om noget, uden at han egentlig behøvede at vide det, men hvor vidnet gik ud fra, at ministeren havde samme interesse som ham for, hvad der egentlig foregik i det 7-10.000 mand store ministerium. Hvis de sad og spiste frokost foran deres kontorer, fortalte han således tit ministeren om, at der foregik et eller andet, som måske var interessant. Men idéen i hele den struktur, der er tale om, og som kun eksisterede i 2 år, var at prøve i højere grad at koordinere det politiske med det faglige eller administrative. Når han fx arbejdede med lovgivning, havde han nu i højere grad administrationsfolk tættere inde over og lod dem komme med flere administrative indvendinger mod det, man arbejdede med, hvor det tidligere nok primært var de politiske aspekter, der var afgørende, og hvor det administrative så måtte tilpasses efterfølgende. Det var netop et af hans hovedpunkter ved den nye struktur, nemlig om ikke de kunne have begge problemstillinger på bordet på én gang, således at den løsning, de fandt, måske i højere grad tilfredsstillede flere aspekter end kun det politiske, og således at der også blev taget hensyn til det administrative, IT-mæssige og kommunikative.

Forespurgt, om der var forskel på ministrene, eller om vidnet havde den samme samarbejdsrelation med alle fire ministre, forklarede vidnet, at der selvfølgelig var forskelle, men i bund og grund var det det samme. Kristian Jensen nåede han at arbejde sammen med i mange år, hvilket gav en bestemt relation, mens Thor Möger Pedersen var der ret kort og jo også endte lidt brat. Indtil da havde han dog også en meget tæt relation til ham. Peter Christensen var minister i en sommerferie og i en valgkamp, så dér var der ikke så meget. Troels Lund Poulsen var meget omhyggelig og en type, som gerne ville have, at alt kom fra én mund, nemlig vidnets, så derfor havde vidnet også en meget tæt dialog med ham.

GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2010

Forespurgt til tankerne bag den nye organisationsmodel i 2010 forklarede vidnet, at det i virkeligheden kom sig af, at de skulle gennemføre en stor skattereform i 2009,

og at han kunne se, at der var meget kort tid til at implementere det hele. Hvis det skulle lykkes og virke fra den første dag, var det vigtigt at have folk fra driften tæt inde, og det kunne så også supplere de relativt beskedne ressourcer i departementet med at udarbejde de mange lovforslag, der indgik i en skattereform. De oprettede derfor – vist nok – 16 projektgrupper, som hver især kærede sig om de emner, de mente mest sandsynligt ville blive inddraget i skattereformen. Det viste sig – synes han – at være en meget succesfuld arbejdsform, hvor især de fra det gamle SKAT var meget glade for at blive taget med på råd på et tidligt tidspunkt. Han syntes også, at det var en stor fordel, at de i et eller andet omfang prøvede at tage højde for de administrative og IT-mæssige problemstillinger, som de vidste, de ville blive stillet overfor, når lovforslaget trådte i kraft, således at de havde det med fra begyndelsen, og det ikke var noget, man først bagefter skulle arbejde med. Men det gik også den anden vej rundt. Da han forberedte sig til afhøringen, blev han opmærksom på et ret tidligt lovforslag fra 2009, som hed noget i retning af "opstrammede administrationer og bedre kontrol" eller noget i den stil, og dette var netop et sådant produkt af denne form for samarbejde. På dette tidspunkt havde skattestoppet været gældende i 6-7 år, og rundt om i skrivebordsskufferne i Østbanegade i SKAT lå der derfor et hav af gode forslag, som ikke kunne nyde fremme, fordi det var i strid med skattestoppet. Men lige netop under denne skattereform havde de det, de lidt humoristisk kaldte "det thailandske vindue", som suspenderede skattestoppet for en kort periode, mens de lavede skattereformen. I den forbindelse bad han om alle de idéer, de havde, og det var så dem, der blev samlet i det pågældende lovforslag. Et af forslagene var det, der handlede om at rykke rundt på fristerne for udbytteskatten.

Forespurgt, om vidnet modtog ekstern rådgivning, da man foretog omstruktureringen til enhedsstrukturen, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om man kan sige, at vidnet således var ophavsmanden bag den ændrede struktur, forklarede vidnet, at han talte meget med Kristian Jensen om det og også de andre i ministeriet. Tidsmæssigt kom det jo, samtidig med at den daværende told- og skattedirektør Ole Kjær af eget ønske bad om at få en retrætepost, og han diskuterede det også med ham. Der var nok en håndfuld mennesker i ministeriet, han diskuterede det indgående med, men han vil nok sige, at han selv var hovedmanden bag det.

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig om retlige og eventuelle negative konsekvenser ved at etablere en enhedsstruktur, forklarede vidnet, at de jo talte en del om – vist nok – skatteforvaltningslovens § 16, som han senere i en anden kommission blev hørt en del i. Det handlede om at sørge for, at der ikke kom en sammenblanding af det, som de departementale medarbejdere måtte tage sig af, og det, de ikke måtte tage sig af. I bund og grund havde de vel den betragtning, at der i den gamle ordning så at sige var et gulv, som ikke måtte gennemtrænges, mellem driftsdelen og så den mere administrative del af SKAT, og så var der departementet oven-

på. Hans idé var, at dette gulv skulle bestå. De, der sad oven over gulvet i Østbanegade, havde jo heller ikke med borgerrelaterede sager at gøre. I virkeligheden kunne de således bibeholde den afgrænsning, der var. Det havde de dog ikke 100 % held med, fordi Ombudsmanden kom og sagde, at de ikke havde gjort det på den rigtige måde, hvorefter de korrigerede det. Det var således et aspekt, han havde sin opmærksomhed rettet mod som et problem, der skulle undgås. Det var jo ikke derfor, de foretog omstruktureringen, altså at han skulle blande sig i sager, han ikke måtte blande sig i.

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at den enhedsorganisation, han etablerede, fungerede efter hensigten, forklarede vidnet, at den kun fik 2 år, hvilket er ret kort tid at vurdere sådan noget på, men ja, det vil han faktisk vove at påstå. Han har godt set, hvad McKinsey skrev sidenhen, og han kunne godt tænke sig at vide, hvad de egentlig byggede det på. De var nok ude at spørge nogen, og der var også problemer, især i tilknytning til de såkaldte flydende direktører. Det var jo ikke sådan, at der var én direktør, der altid var chef for a, b og c. Det var mere afhængigt af, hvad det handlede om. Var de inde i et eller andet lovgivningsaspekt, var det den juridiske direktør, men når projektet bevægede sig videre og fik et kontrolaspekt, var det indsatsdirektøren. Det gav nogle problemer, fordi man var vant til en meget stringent hierarkisk struktur, og denne var så mere flydende. I bund og grund vil han dog mene, at det var en god model, som han var ked af – og der var mange ting, han var ked af i den periode i 2012 – aldrig fik en større chance, end den gjorde. Hvis man nu ser på det aspekt, det drejer sig om her, var der i perioden 2005-2010 meget snak om problemet. Der var også meget aktivitet fra omkring 2012-2013 og frem, men det eneste tidspunkt, hvor der blev gjort et egentligt forsøg på at gøre noget ved det, var i perioden 2010-2012. Han synes derfor, at strukturen på mange punkter beviste, at den havde sin styrke, men den fik ikke ret lang tid, og hvis han var blevet siddende, vil han da ikke udelukke, at han nogle år senere måske ville have ment, at det alligevel ikke holdt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet med omtalen af perioden 2005-2010 henviser til det, der er omfattet af hovedkommissoriet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Da han bladrede undersøgelseskommissionens materiale igennem, kunne han jo se, at der var forskellige henvendelser fra Lisbeth Rømer fx omkring 2005, 2006 og 2007. Hun foreslog bl.a., at man skulle ændre lovgivningen, men det var kun departementet, der kunne tage initiativ til det, og hun sad i SKAT. På det tidspunkt var der imidlertid ikke den sammenhæng mellem de to huse, som gjorde, at det kom op. Det var noget af det, han prøvede at skabe med den nye struktur, nemlig at når man stod over for et problem, overvejede man, hvad det korrekte instrument var. Det kunne være lovgivning, flere ressourcer, andre ressourcer, bedre administrative retningslinjer, nye kontrolinstrumenter osv. I den samlede

koncernledelse i Koncerncentret havde de alle instrumenter til rådighed. De kunne derfor i direktionen vurdere, at noget bedst kunne løses fx ved lovgivning eller en justering, i stedet for at man sad ude i SKAT og ikke kunne lovgive, mens de i departementet tænkte, at det kunne klares ved lovgivning, når det i virkeligheden var et administrativt problem eller et ressourceproblem.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvor meget vidnet var involveret i selve tilrettelæggelsen og implementeringen af den nye organisationsmodel og de forskellige fora, der blev oprettet, forklarede vidnet, at det mest var på et overordnet plan. De havde de overordnede inddelinger med bl.a. Jura og Samfundsøkonomi og Borger og Virksomhed, og det var nok mest på det niveau, han var involveret. Hvordan de enkelte kontorer blev sammensat, og hvad hver enkelt enhed skulle lave, og hvordan det skulle fungere osv., var han ikke involveret i. Det var kun hovedtegningen.

Foreholdt, at der ud over direktionen og Udvidet Direktion også var Produktionsforum, Juridisk Forum og Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han var involveret på den måde, at han sagde, at formålet var, at man satte de folk sammen, som havde en interesse i at skabe den helhedsorientering, som han selv gerne ville opnå. Han ved ikke, om undersøgelseskommissionen er stødt på det, men nogle steder skrev man – meget morsomt – om "Peters hjul". Han havde engang i et svagt øjeblik lavet en tegning, hvor han prøvede at vise, at hvis man nu havde et lovforslag, hvor det var klart for enhver, hvad de politiske intentioner var, og hvor det var klart for enhver, hvilken administration man ønskede at tilrettelægge for at indfri disse intentioner – dvs. at man gennemtænkte IT'en, instruerede medarbejderne, lavede blanketterne på det rigtige tidspunkt osv. – var sandsynligheden for, at de nåede initiativets mål, langt større, end hvis det var mere spredt fægtning. Han sagde således ikke, hvem der skulle sidde hvor, men han sagde, at man skulle forme det på en måde, så de var sikre på, at hver gang de havde en eller anden større problemstilling, blev det drøftet i et forum, hvor alle var med. Man blev så nødt til at dele det op i lidt flere fora, fordi i virkeligheden skulle jurister og driftsfolk jo udvikle det hele sammen. Det lod sig i praksis ikke rigtig administrere på den måde, og det blev derfor mere direktionen, som blev bindeleddet på det felt, men tanken var hele tiden at sørge for at få alle involveret fra starten. Nogle var mere centrale i begyndelsen, og så kunne de efterhånden træde ud, efterhånden som projektet gik mere og mere over i en driftsfase. Det kunne så være, at der på det tidspunkt skulle mandes op, men idéen var at erstatte det "stafetløb", de tidligere havde haft, hvor nogle folk i departementet arbejdede dag og nat med et eller andet initiativ, og når så klokken ringede ovre i Folketinget, og loven var vedtaget ved tredjebehandlingen, var de folk ude og kærede sig aldrig mere om det. Næste morgen var der så nogle helt friske folk, som fandt ud af, hvad det var, de nu havde fået, for de havde aldrig set det før. Det var dét, han gerne ville

erstatte, og det var denne form for koordinering i det samlede arbejde, som Produktionsforum og Juridisk Forum osv. skulle være med til at skabe.

Forespurgt, om vidnet således var inde over etableringen af strukturen, i forhold til hvilke fora der skulle etableres, forklarede vidnet, at han i hvert fald var inde over målene med det, men hvordan man konkret udmøntede det, blandede han sig knap så meget i. I direktionen diskuterede de jo, hvordan de gjorde det, men i den forbindelse lyttede han lidt mere til folk som Steffen Normann Hansen, Jesper Skovhus Poulsen og Birgitte Christensen, som havde det mere inde på kroppen, hvordan de sikrede sig, at de havde den viden og udveksling af erfaringer, som de som fagdirektører havde behov for.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår vidnet første gang blev bekendt med, at der var nogle væsentlige problemer i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han skal begynde med at indrømme, at hvis han var blevet spurgt for 14 dage siden, ville han have sagt den dag, man begyndte at skrive i avisen om, at SKAT var blevet snydt for indledningsvist 6 mia. kr. Men efter at have læst i undersøgelseskommissionens materiale er han ret sikker på, at første gang, han hørte om det, var i forbindelse med den forelæggelse, der kom i efteråret 2009, hvor man skrev, at man på baggrund af nogle i øvrigt relativt små variationer i udbyttetallene var bekymrede over udviklingen og indstillede, at man benyttede sig af Intern Revision, som ganske kort tid forinden var blevet overflyttet fra styrelsen til departementet.

Forespurgt, om vidnet så de forskellige rapporter fra SIR op igennem 00'erne – i 2001, 2002 og 2006 – som blev stilet til Ole Kjær, forklarede vidnet, at dem havde han aldrig set før sidste uge.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at der var en slags skotter mellem SKAT og departementet, og forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med, at der i august 2009 faktisk var en direkte drøftelse mellem Lisbeth Rømer og Ivar Nordland omkring mulighederne, forklarede vidnet, at det er han ret sikker på, at han ikke blev.

SIR'S 2010-RAPPORT

9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge

Forespurgt til forløbet omkring den forelæggelse, som vidnet modtog i oktober 2009, forklarede vidnet, at han ikke er sikker, men han har en eller anden idé om, at Otto

Brøns-Petersen og Kathrine Lange kom op på hans kontor med den eller spurgte, om han havde fået den, hvilket han så havde. De talte ikke så meget om udbytterefusion, men mere om hele selskabsskatteadministrationen. Otto Brøns-Petersen fortalte, at det jo var store tal, de talte om, og at han ikke syntes, at SKAT var omhyggelige nok eller noget lignende, som i grove træk svarede til hans påtegning. Vidnet har også en eller anden fornemmelse, som han ikke er sikker på er rigtig – og det kan også godt være, at han blander to ting sammen – men han mener, at Kathrine Lange fortalte ham, at hun i forbindelse med at have lavet indberetninger til statsregnskabet e.l. havde set på de tal for 2006, 2007 og 2008, der fremgår af de tre kolonner i notatet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

"Tabel 1. Nettoprovenuet fra refusionsordningen

Mia. kr.	*2006*	*2007*	*2008*	*Over tre år*
1. Bruttokildeskat til refusion	*1,75*	*1,08*	*1,13*	*3,96*
2. Refusion ifølge regnskab	*1,85*	*1,04*	*0,72*	*3,61*
3. Nettokildeskat (1-2)	*-0,10*	*0,04*	*0,41*	*0,35"*

Hertil forklarede vidnet, at Kathrine Lange ikke talte særlig meget om det, men hun sagde, at hun havde dykket lidt ned i det, fordi der var det forhold, at tallet ligefrem kunne være negativt et år, og at man i 2007 nærmest havde refunderet lige så meget, som man havde fået ind, hvilket forekom mærkeligt, når refusionssatsen typisk var på 12-15 %. Hun havde derfor prøvet at dykke lidt ned i nogle konkrete tal og var stødt på en helt konkret sag med et medlem af kongehuset, som figurerede som modtager af refusion, hvilket undrede hende lidt, fordi de vel var fritaget helt generelt efter kildeskattelovens § 2 osv. Det virkede derfor lidt, som om den pågældende havde fået refusion for en skat, der aldrig var betalt. Det var sådan, hendes interesse var blevet vakt, og derfor havde hun boret sig længere og længere ned og var blevet mere og mere forvirret. Til sidst kom de så med denne indstilling om at skulle få nogle mere talkyndige til at se på, hvordan kontrollen i virkeligheden foregik. Han er ikke helt sikker, men han tror nok, at de to ting hænger sammen. Det var jo ikke sådan, at han ryddede bordet og sagde, at nu var der kun én sag. Det var jo en relativt undseelig sag på dette tidspunkt, hvor de for en sikkerheds skyld hellere lige måtte undersøge, om de risikerede at få et problem eller noget lignende.

Foreholdt, at Otto Brøns-Petersen den 4. december 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han også havde en drøftelse med Kathrine Lange, og at han erindrede, at han talte med vidnet om problemet, hvorpå de blev enige om, at der skulle udarbejdes denne mere formelle forelæggelse, forklarede vidnet, at det jo sådan set var en ny idé at prøve at blande Intern Revision ind i det af den simple grund, at de ikke havde haft muligheden tidligere. Det var derfor ikke en standardindstilling, hvor det lige var en sag for Intern Revision. Han tror, at det var første og formentlig også eneste gang, han aktiverede Intern Revision på en sådan måde.

Forespurgt, om vidnet gennemgik notatet detaljeret, da han modtog det, forklarede vidnet, at han læste det, som han altid gjorde. Så vidt han husker, var der vedlagt to bilag. Han kan ikke huske det, men han vil antage, at han – som han plejede at gøre – nok læste det første og ikke det andet bilag. Når han begyndte at se ord, som han ikke vidste hvad betød, tænkte han, at det nok ikke var møntet på ham. Systemet var normalt ret flinkt, så hvis de skrev til departementschefen, vidste de godt, at de var nødt til at skrive, så de havde en forventning om, at han kunne læse det.

Foreholdt, at notatet dannede grundlag for SIR's undersøgelse, og at der kom en rapport i april 2010, og forespurgt, om notatet gav anledning til andre aktiviteter, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, så vidt han kan huske. Forespurgt, om vidnet overvejede, om ikke der var et problem, hvis man ikke kontrollerede tingene tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det ikke var sådan, at han selv sad med gode idéer til, hvordan man løste et eventuelt problem, så i virkeligheden tror han ikke, han havde bedre bud end at få Intern Revision til at finde ud af, hvordan det forholdt sig, og så måtte de jo se på det derfra. Han havde ikke nogen forventninger, og i princippet kunne Intern Revision lige så godt være kommet og have sagt at alt var i den skønneste orden.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge'):

> *"I relation til dette, kan det vække bekymring, når Regnskab 2, Midtjylland oplyser, at de reelt set ikke har været i stand til at kontrollere, at skatteydere, der ansøger om refusion, ikke allerede én gang har modtaget refusion, jf. notatet fra Regnskab 2, Midtjylland."*

Forespurgt, om dette var en bemærkning, vidnet hæftede sig ved, forklarede vidnet, at det gjorde han nok. For det første var det i det hele taget en ret væsentlig mangel i skattekontrollen. For det andet var det indgroet i sådan nogle som ham, at hvis der var et sted, hvor de var virkelig påpasselige, så var det, når pengene gik den gale vej – pengene skulle jo ned i statskassen og ikke ud af den. Hvis man endelig skulle sny-

de skattevæsnet, ville de hellere have, at der blev snydt ved, at der kom for få penge ind, end at der gik for mange penge ud. Så det reagerede han givetvis på, men derfra og til at sige, at han selv havde seks gode idéer til, hvad de så gjorde, var der jo et stykke. Han vil derfor gætte på, at han sagde, at det var en god idé at få Intern Revision til at granske området.

Forespurgt, om vidnet overvejede, om der var nogle hjemmelsmæssige problemstillinger, altså om der skete brud på forvaltningsretlige krav til sagsoplysning, når man refunderede uden at vide, om der allerede var sket refusion, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han gjorde.

Forespurgt, om der var overvejelser om, hvorvidt man skulle stramme sagsbehandlingen op øjeblikkeligt, forklarede vidnet, at det var der nok. Nu gætter han fuldstændig, men en sag som denne kunne godt være én, hvor vidnet og Otto Brøns-Petersen ved det førstkommende direktionsmøde tog fat i Steffen Normann Hansen og sagde, at det ikke var godt, og at han skulle tænke over, hvad man kunne gøre. Så på en eller anden måde satte det nok noget i gang, men han kan ikke huske, om det var andet end at gøre opmærksom på, at det ikke var tilfredsstillende, hvis der var et sådant problem.

Forespurgt, hvem i ministeriets ledelse der havde ansvaret for at følge op på en oplysning om, at der på udbytteområdet ikke blev ført kontrol, forklarede vidnet, at når det havde noget med kontrol at gøre, var det typisk Steffen Normann Hansen, der var bannerfører og den, vidnet havde kontakt til. Det kunne så godt være, at Steffen Normann Hansen i sin store enhed havde et hav af mere specifikke og sikkert også højt rangerede chefer, der kunne tage sig af det, men i direktionen var det ham, vidnet gik til, fordi det var et driftsaspekt og et indsatsrelateret aspekt. Det var også det, der indirekte stod i Otto Brøns-Petersens påtegning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 75 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge', Otto Brøns-Petersens håndskrevne påtegning):

> *"Det er stærkt bekymrende, at Skat ikke selv efter en meget lang periode kan gøre tilstrækkeligt rede for provenuet eller kontrollen. Jeg har flere gange opfordret Steffen N. til at få set på sagen, men han spiller ping-pong med Thomas F. om ansvaret."*

Forespurgt til vidnets reaktion på disse oplysninger forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, men han er ret sikker på, at han faktisk diskuterede med Otto Brøns-Petersen, hvad der lå i det. Han tror ikke, han spurgte nærmere ind til det om "en me-

get lang periode", men det burde han måske nok have gjort, også i forhold til hvorfra Otto Brøns-Petersen vidste noget om det. Men vidnet spurgte og hørte, hvad der lå i dette pingpongspil med Thomas Fredenslund. Han kan ikke nærmere huske deres samtale, men det ville have været hans naturlige reaktion på en sådan påtegning. Han vil også antage, at de alle tre – altså Steffen Normann Hansen, Otto Brøns-Petersen og vidnet – drøftede det næste gang, de mødtes, hvilket formentlig var ved et direktionsmøde. Det var så ikke som et officielt dagsordenspunkt, men sådan i kanten af et møde.

Vidnet blev foreholdt, at Steffen Normann Hansen den 21. januar 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han ikke var ansvarlig for den pågældende proces, og at han ikke erindrede, at Otto Brøns-Petersen havde haft ringet til ham, men hvis han havde, ville han have sagt til Otto Brøns-Petersen, at han skulle henvende sig til den person, som var ansvarlig for processen i SKAT.

Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at han ikke er helt klar over denne mærkelige sondring mellem, om man var ansvarlig for processen eller for det materielle indhold. Den siger ham ikke rigtig noget, og som han indledte med at forklare, ville han gerne have en helhedsledelse, hvor de sammen drøftede, hvilket resultat de ønskede. Hvordan det så blev opnået, måtte de finde ud af ved at sætte den mest relevante person til at følge op på det. Som han også var inde på med de flydende afdelingschefer, var de rigide strukturer netop egnede til, at en sag røg mellem to stole, så nu tog de i stedet en konkret person, og hvis den pågældende ikke sagde, at det ikke lige præcis var ham, så måtte han tage den med procespersonen. Men grundlæggende sagde denne sondring mellem proces, og hvad det modsatte så end var, ham ikke noget, og han forstår den ikke helt.

Vidnet blev foreholdt, at Thomas Fredenslund den 9. juni 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han ikke opfattede det som en del af sit direktørområde at skulle redegøre for, hvordan skatteudviklingen var, og at hvis der var nogle tal, der ikke passede, måtte der være en anden direktør, som måtte være Steffen Normann Hansen, som skulle foretage den type afdækning. Forespurgt, hvordan vidnet opfatter dette, forklarede vidnet, at uden at gøre sig til specialist i, hvordan skillelinjen mellem de to enheder var, ville hans umiddelbare vurdering være, at det hørte under Steffen Normann Hansen. Han vil dog ikke udelukke, at det også godt kunne have hørt under Thomas Fredenslund. Det, der var afgørende for ham, var, at man ikke lod et problem standse af en eller anden mærkelig ressortdiskussion. Så måtte de i givet fald slås til dagen var omme, indtil de fandt ud af, hvem der hang på den. Han var sådan set ret ligeglad med, hvem af dem det blev, bare en af dem tog den på sig. Det var hans holdning, og det var også den måde, han prøvede at lede direktionen på, nemlig at de ikke skulle hænge sig i mærkelige rigide inddelinger mellem

forskellige afdelinger – faktisk var det jo netop dem, han gerne ville til livs. Han ville gerne have, at de i hver eneste sag konkret besluttede, hvad den rigtige organisering var. Som han forklarede tidligere, kunne det blive en blanding mellem lovgivning, ressourcer, administrative forskrifter, nye kontrolmetoder osv., og da han ikke kendte svaret på forhånd, kunne han heller ikke sige, hvilket dueslag den skulle lægges i. Derfor måtte de i direktionen påtage sig den besværlige intellektuelle udfordring at finde ud af, hvem der skulle have opgaven. Det var så åbenbart noget, som her var faldet ned mellem to stole, og det kan da kun ærgre ham. Han vil dog sige, at ud over hvad han kan læse i Otto Brøns-Petersens påtegning, var det ikke en diskussion, han var nærmere bekendt med.

11. februar 2010 – møde i direktionen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 244 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *11.*
>
> *Emne:*
> *Nettokildeskat på udbytter*
>
> *Direktionsmedlem:*
> *PL*
>
> *Materiale:*
> *1. Forelæggelse for departementschefen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"Anledning: EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter."*

Forespurgt, hvad vidnet erindrer om dette forløb, forklarede vidnet, at han ikke erindrer ret meget. Han er ret sikker på, at han ikke kædede dette sammen med det andet aspekt, der blev talt om tidligere, bortset fra at de begge handlede om udbytter og for så vidt relaterede sig til det samme problem. Der gik imidlertid nogle måneder mellem de to forelæggelser, og han er ikke sikker på, at han på dette tidspunkt overhovedet havde den anden i tankerne. Nærværende forelæggelse så han som en

indstilling, som i virkeligheden handlede om tre ting. For det første om de skulle bruge ressourcer på noget internationalt arbejde, og på det punkt var hans holdning hele tiden, at det syntes han, de skulle, hvis det overhovedet på nogen måde gav mening. Han kunne godt se, at de nationale skattevæsner fik større og større problemer med at opretholde en fornuftig kontrol, efterhånden som økonomien blev mere og mere globaliseret, så hvis ikke de arbejdede sammen, ville de få alt for store problemer. Netop OECD var i den forbindelse en god organisation, fordi den havde et skatteministerielt eller skatteforvaltningsudgangspunkt, modsat EU-Kommissionen, som meget tit havde et borgervendt udgangspunkt, hvor de skulle gøre det let for virksomhederne, hvilket typisk var det samme som at gøre det svært for skattevæsnerne. OECD havde lidt den modsatte holdning, så han forfægtede altid det synspunkt, at de skulle støtte OECD så godt, de kunne. Han havde også et meget godt samarbejde med den daværende chef for Committee on Fiscal Affairs, som ofte ringede og spurgte, om ikke vidnet kunne gå ind og støtte i forhold til sine kolleger og sådan noget. Det var det ene punkt. Det andet punkt kan nok lyde lidt paradoksalt i dag, hvor alle taler om skattevæsnets sammenbrud, men i 2010 var de vel sammen med et enkelt eller to af de andre nordiske lande uden sidestykke verdens bedste skatteforvaltning. Det tror han, at alle ville skrive under på. Derfor var han selvfølgelig stolt over, at OECD spurgte, om de sammen med resten af Norden kunne være pilotprojekt. Det ville være en appelsin i deres turban at kunne sige, at det var dem, der gik forrest. Derfor støttede han det ret stærkt. Der stod så desuden også, at deres eget system var noget værre skidt, så hvis det kunne føre til noget godt, ville det falde på et tørt sted. Det har dog nok først været ved gennemgangen forud for afhøringen, at han mere hæftede sig ved dette aspekt, end han gjorde dengang. Det var desuden nok mest de to første synspunkter, der prægede ham. Han tror ikke, at Ivar Nordland sad i direktionen på det tidspunkt, og derfor var det så vidnet, der lagde det op for ham og også gav det et varmt ord med på vejen. Vidnet vidste jo godt, at holdningen altid var, at nu skulle de igen til at bruge ressourcer på de der "science fiction-projekter".

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009."*

Hertil forklarede vidnet, at der godt kan have ringet en klokke, men at han ikke kan huske det. Det kan dog godt passe, og han kan godt have haft tre grunde til at gå ind for det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser eller overvejelser om, hvorvidt TRACE kunne løse de problemstillinger, SIR arbejdede med, og som var blevet afdækket i efteråret 2009, forklarede vidnet, at det gør han ikke. De skulle til at indlede projektet, og selv om noget tydede på, at de også på det tidspunkt havde et latent problem, ville det have været noget vidtløftigt at tro, at de kunne løse det ved at gå ind i et internationalt samarbejde, som formentlig ville strække sig over 4-5 år. Man skal desuden huske, at i OECD skulle der være enstemmighed om alting, så det endte ikke altid med, at der kom noget positivt ud af det.

Forespurgt, om involvering i TRACE blev drøftet med ministeren, forklarede vidnet, at det blev det ikke nødvendigvis, men han kan godt have pralet lidt med, hvor dygtige de var, og at det var dem, OECD var gået til, når de ville prøve noget nyt. Det var dog ikke en sag, der interesserede ministeren, og det var heller ikke helt enkelt at forklare. Det skete indimellem, at han fx var med ministeren eller med Folketingets Skatteudvalg og ministeren i Paris, og i den forbindelse ville de have fortalt om sådan noget her. Han kan dog ikke huske, om der var en sådan tur i 2010.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010):

> *"Dato:*
> *100211*
>
> *Dagsordenspunkt:*
> *11*
>
> *Emne:*
> *Nettokildeskat*
>
> *Beslutning:*

Oplægget skal drøftes i juridisk forum. Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det."

Forespurgt, hvad den trufne beslutning nærmere gik ud på, forklarede vidnet, at han faktisk ikke ved det. Der kan have ligget det i det, at han mødte større modstand, end han havde håbet på, og at han derfor foreslog, at de kunne udarbejde et notat om alle de fordele, der var knyttet til projektet. Det kan fx godt være, at de direktører, der godt kunne se, hvem der i givet fald skulle levere arbejdskraften, var begyndt at slå sig i tøjret. Det var den ene mulighed. Den anden kan være, at det var en måde at få involveret Birgitte Christensen på, idet han et andet sted har lagt mærke til, at hun vist havde meldt afbud til dette direktionsmøde. Han kan dog ikke huske nogen konkret diskussion.

Forespurgt, hvem i Juridisk Forum der fik ansvaret for at udarbejde oplægget, forklarede vidnet, at han nok gav meldingen til Ivar Nordland, som så formentlig tog fat i Birgitte Christensen og sagde, at de skulle gøre det. Foreholdt, at dette vedrørte den første sætning om, at oplægget skulle drøftes i Juridisk Forum, og at der i næste sætning står, at der skulle laves et oplæg om, hvad de i givet fald fik ud af det, og forespurgt, hvem der fik denne opgave, forklarede vidnet, at han vil skyde på, at det var Ivar Nordland, der fik den, men han kan ikke huske det. Forespurgt, om den analyse eller vurdering nogensinde blev foretaget, forklarede vidnet, at det vil han tro, for de gik jo videre med projektet. Han så den ikke selv. Han vil ikke udelukke, at den aldrig blev fulgt op.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 53 for den 1. september 2020 side 15 (Birgitte Christensens forklaring):

"Forespurgt, om det foreholdte om, at "Der skal laves oplæg om, hvad vi i givet fald får ud af det", var en opgave, der blev placeret i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at hun ikke erindrer, at der blev skrevet et særskilt oplæg om det. Hun mener, at det blev taget mundtligt. I og med at de nåede til enighed om at bemande dette projekt, blev der ikke udarbejdet et skriftligt grundlag."

Forespurgt, om det var sædvanligt, at man, når der kom en henvendelse fra udlandet, gik med uden at fastslå, hvad det egentlig ville få af konsekvenser for Danmark, forklarede vidnet, at det var det. Arbejdet i OECD bestod i ret vid udstrækning af, at man fandt et par medlemslande, som ville være med til at trække et projekt. Han kan også huske, de brugte en del ressourcer på et projekt, OECD havde kørende, hvor man prøvede at gøre op med bankhemmeligheden. Han tror ikke, at Danmarks problemer med bankhemmelighed i Schweiz, Luxembourg, Østrig og andre steder var større end alle andre landes, men de ville gerne bruge ressourcer på det. Det var

også politisk prioriteret i Danmark. Men som nævnt tidligere havde han grundlæggende den holdning, at han gerne ville understøtte arbejdet i OECD. Derfor kan de også godt have gjort det på områder, hvor deres eget udbytte nok ikke var særlig stort. Nu lyder det så også, som om de forærede 2-3 årsværk væk til OECD, men det var jo reelt noget med at tage ned til et møde én gang i kvartalet og måske skrive et notat, når man kom hjem. Mere belastende var det altså heller ikke. Men som Birgitte Christensen også har givet udtryk for, blev det altid gjort til et stort problem, hvem der nu skulle stå for det, og om ikke de kunne holde deres "legepladsøvelser" hos dem selv. Det var sådan lidt det spil, der var mellem en driftsorganisation og en politisk organisation, som vidnet prøvede at udjævne, men det skete jo ikke fra dag 1.

OECD'S TRACE-projekt

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4965 (2016-02-14 - E-mail fra Ivar Nordland til Hans From vedr. manglerne ved TRACE):

> *"OECD er ude på at sælge os deres TRACE projekt, som ikke duer. TRACE er nettoindeholdelse på anonym basis, og hvor vi så håber på, at bankerne efterfølgende leverer oplysninger om den endelige ejer - et års tid efter at pengene er udbetalt. Det vi skal nu, er hurtigst muligt at få implementeret den model, der arbejdes med i udbytteudvalget. Den går ud på nettoindeholdelse via VP ordningen betinget af, at skatteyderen inden har leveret oplysningerne om sit skattemæssige ejerskab. Jeg skal nok tage mig af den fremtidige kontakt med OECD."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures):

> *"Specifically, it describes the proposed "authorised intermediary" system. That system would allow financial intermediaries approved by a source country as "authorised intermediaries" to make claims to withholding agents for relief at source on a "pooled" basis on behalf of their customers that are portfolio investors. Investors would be able to indicate their entitlement to treaty benefits by providing a standardised investor self-declaration to the intermediary with respect to which they have a customer relationship, without procuring a certificate of residence from their home country tax authorities.*
>
> …
>
> *Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries …"*

Foreholdt, at de forhold, som gjorde, at man i 2016 afviste TRACE-projektet, var noget, man kunne have læst i januar 2010, og at det derfor forekommer lidt sent, at man afviste det 6 år senere, forklarede vidnet, at han ikke tror, han har læst dette tidligere. Han forholdt sig til det på grundlag af den forelæggelse, der blev foreholdt tidligere. Han tror, at det var så langt, han nogensinde var med i TRACE-problematikken. Han ved ikke, om Ivar Nordland havde en forventning om, at han måske kunne ændre på det. Det ville i givet fald have været ret optimistisk. Han kan ikke komme det nærmere. Han har ikke set det tidligere.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at hvis man lægger vidnets idé om helhedstænkning ned over udsagnet "Der skal laves et oplæg om, hvad vi får ud af det", kunne man få den tanke, at det ville lægge op til, at vidnet ville forvente, at der allerede i 2010 skulle udarbejdes et papir, hvor man gennemanalyserede koblingen mellem politik på den ene side og projektets virkning i driften på den anden side. Forespurgt, om vidnet på den baggrund vurderede, at det var tilstrækkeligt, at der kun kom et mundtligt oplæg og på den baggrund nogle drøftelser og en beslutning, forklarede vidnet, at alene af den grund, at det var uhyre indviklet, var et mundtligt oplæg vel aldrig tilstrækkeligt. Som nævnt tidligere var der tre grunde til, at han var positivt stillet over for projektet. To af dem var nogle, han selv kunne gå op i, og det kunne resten af huset for så vidt være ret ligeglade med. Det, som måtte være afgørende for alle andre end ham selv, var derfor det tredje argument, nemlig om det kunne afhjælpe et aktuelt problem, og det var så nok det, man skulle have undersøgt nærmere. Han er ikke sikker på, at det var dét, han lagde i det, da de havde drøftelsen i direktionen, for dér tog han det for givet, at det – hvis det blev gennemført – også ville være brugbart. Hvis han havde læst dette, er det i øvrigt ikke sikkert, at han ville have haft den forståelse, der blev lagt til grund for spørgsmålet. Fordi der var så mange sager, var han jo vant til, at man skar det ud i pap for ham, altså at hvis der var noget, der var vigtigt for ham at vide, stod det på den gule forelæggelse. Her står der så, at dette kunne hjælpe med et problem. Dette var derfor hans udgangspunkt, og det måtte han så gå ud fra, at det kunne. Det var jo relativt kyndige mennesker, der havde skrevet det, så han havde ikke grund til at tvivle på, at hvis det lykkedes at gennemføre det, ville de få et udmærket værktøj, som de kunne bruge i den hjemlige administration. Han kan godt se, at der står, at det ikke var sikkert, at det forholdt sig sådan, og i så fald kunne det godt være, at hans to første argumenter skulle træde lidt i baggrunden i forhold til det tredje. Det er han sådan set ikke uenig i.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 248 (2010-02-11 (2) - Beslutningsprotokol fra møde i Direktionen den 11. februar 2010) og forespurgt, om det er korrekt forstået, at når der ikke var anført nogen ansvarlig, var det vidnets opfattelse, at Ivar Nordland skulle bære det videre til Bir-

gitte Christensen, så det kunne blive behandlet i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at det var den ene mulighed. Den anden var, at det var det sekretariat, de havde i direktionen, som skulle give Birgitte Christensen besked om, at der skulle være en sådan drøftelse. Hun ville så typisk inddrage Ivar Nordland, idet det tidligere foreholdte notat formentlig var et, der var gået til ham. Derfor var det også ham, der burde oversætte det til dansk og spørge, om det kunne anvendes, hvis det forholdt sig som beskrevet.

Forespurgt, om der forinden burde have været foretaget en afdækning af, hvorvidt det var brugbart for Danmark, eller om det var acceptabelt, at man uden en sådan forudgående analyse kastede sig ud i projektet og så fandt ud af, hvor det førte hen, forklarede vidnet, at han syntes, det var acceptabelt. Nu ved han selvfølgelig også godt, at det endte med, at man i vid udstrækning henholdt sig til TRACE i den løsning, man fandt på, og at det selvfølgelig var uhensigtsmæssigt, når man allerede fra begyndelsen var i tvivl om, hvorvidt det overhovedet kunne løse problemet. Han synes, at på det grundlag, som de diskuterede i direktionen, var det sådan set rimeligt nok, altså hvor det bare handlede om, hvorvidt de skulle arbejde videre med et projekt, som kunne være gavnligt af andre årsager, også selv om det måske ikke løste deres konkrete problemer. Men nu tog de under alle omstændigheder i direktionen den beslutning, og derfor mener han sådan set også, at den burde være blevet ført ud i livet. Det ser det så ikke ud til, at den blev, hvis det, Birgitte Christensen har forklaret, var det eneste, der kom ud af den.

SIR's konklusioner og anbefalinger

Forespurgt, hvordan vidnet normalt behandlede revisionsrapporter, som han modtog, og hvor dybt han gik ned i dem, forklarede vidnet, at det selvfølgelig kom lidt an på, hvad det var for nogle, men han læste dem. De var ofte ret lange og til tider meget specifikke. Det gjaldt ikke så meget rapporten om udbytteskat, men nogle af de andre var det. Der var fx en revisionsrapport, der handlede om, at man gemte kontanter på en forkert måde, og den var præget af fagudtryk, som han ikke kendte. Fx skulle kontanter ligge i en Loomis-pose. Men han læste rapporterne, og han tror også, at han brokkede sig og spurgte, om ikke de kunne prøve at skrive på en måde, så det blev lidt mere møntet på ham og ikke, som de plejede at skrive revisionsrapporterne. Han er dog ikke helt sikker på, om det skete. Forespurgt, om vidnet læste rapporterne i deres helhed, forklarede vidnet, at det gjorde han.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 2 for den 5. marts 2019 side 35 (Jens Lundgaards forklaring):

"Senere i hans tid i SIR var de nødt til at ændre deres revisionsrapporter, fordi SKAT's ledelse allerhelst ville have en revisionsrapport på tre sider. Departementschefen sagde på det tidspunkt, at alt over trekvart side læste han ikke. Vidnet har været til møde med Peter Loft, hvor Peter Loft bl.a. sagde, at hvis den første side ikke fangede ham, så læste han ikke resten. Peter Lofts afløser læste heller ikke særligt meget, og derfor begyndte SIR at lave rapporter, som fangede opmærksomheden på første side. 2010-rapporten var en af de gamle og var derfor sikkert ikke en af de bedste."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til Jens Lundgaards udsagn forklarede vidnet, at det godt kan være, at han har sagt noget i den stil. Han brokkede sig tit, hvis han syntes, tingene blev forelagt på en forkert måde, men han tror aldrig, at det fik ham til ikke at læse det, selv om han så nogle gange tabte overblikket på grund af formuleringen. Han tror, at Jens Lundgaard har misforstået ham, for det, han havde sagt, var, at han gerne ville have trekvart side med hovedindholdet, så han vidste, hvad det var, han læste, når han gennemgik disse relativt lange rapporter. Men som nævnt var rapporterne skrevet i revisorsprog, og han har nok bedt dem om at prøve at skrive i et sprog, som han selv forstod. Han kan derimod ikke genkende holdningen om, at hvis en rapport var kedelig, så gad han bare ikke læse den. I så fald var der meget, han ikke skulle have læst.

Forevist ekstraktens side 259 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010) og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet læste denne rapport fra ende til anden, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det, men at han er ret sikker på, at han gjorde det.

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han fik rapporten, forklarede vidnet, at han tror, at han tænkte, at den bekræftede deres bange anelser fra notatet fra et halvt år tidligere, og at det derfor var godt, at de havde fået det undersøgt. Nu var tiden så inde til at finde ud af, hvad de skulle gøre ved det.

Forevist ekstraktens side 269 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion") og forespurgt, hvor alvorligt vidnet oplevede graden af de fremhævede konstateringer, forklarede vidnet, at han ikke rigtig ved, hvordan han skal svare. På den ene side skulle man rent skatteteknisk ikke være særlig godt inde i tingene for at kunne læse, at det ikke duede, sådan som tingene fungerede i øjeblikket. Og det var selvfølgelig ret alvorligt. Omvendt skulle man også huske, at han også kunne få revisionsrapporter, hvor der stod, at der faktisk var gået hul under vandlinjen, og at vandet fossede ind. Sådanne rapporter var selvfølgelig mere alvorlige end dem, hvor de sagde, at de ikke kunne udelukke, at der i fremtiden kunne opstå et væsentligt problem, fordi den måde,

man gjorde det på, ikke var særlig sikker. Det var dog ikke en rapport, som gav mulighed for, at man ikke gjorde mere ved det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,*
>
> *- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie,*
>
> *- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at det fremgik af de tre kolonner i det tidligere foreholdte notat (ekstraktens side 74), at der var en umiddelbart uforklarlig mangel på skatteprovenu, og forespurgt, om ikke der så var tale om en høj grad af alvor, forklarede vidnet, at det var der. Som nævnt var dette ikke en rapport, hvor det overhovedet strejfede ham, at de ikke behøvede at gøre mere ved det. Selvfølgelig skulle den følges op. Det var der ingen tvivl om, og i den forstand var den selvfølgelig alvorlig. Man skal dog også huske, at på dette tidspunkt havde de også problemer med, at restancerne var vokset til – vist nok – 40 mia. kr., hvilket de syntes var en katastrofe. Det var så et beskedent beløb i forhold til i dag, men det var stort dengang. Det var den slags dagligdags storme, de befandt sig i, og denne rapport var en anden type, idet der stod, at det sådan set var et under, at de ikke var blevet besveget. De områder, hvor de faktisk blev besveget, var måske dem, man tog allermest alvorligt. I hans øje var der vel kun to gradueringer, nemlig ikke alvorlig og alvorlig, og det var meget sjældent, at man fik at vide, at der var noget, der ikke var alvorligt. Alt var derfor noget, man skulle gå videre med.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede om, når pengene gik den gale vej, og forespurgt, om det var noget, man kunne have overvejet på dette tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Refusioner, negativ moms o.l. var altid dér, hvor de var mest bekymrede. Man skal huske, at han kom fra den politiske del af ministeriet. Selv om ingen på dette tidspunkt havde forestillet sig, at det kunne være i den størrelsesorden, det viste sig at være, så var selve det at miste penge skidt. Det handlede også om, hvad det var for en kritik, ministeren risikerede at blive udsat for. Den ville også i offentlighedens øjne blive langt stærkere, hvis det hed sig, at SKAT udbetalte penge til nogle, der overhovedet ikke skulle

have det, end hvis nogle svindlere havde unddraget sig indbetalinger. Det handlede således også lidt om, hvordan omverdenen ville vurdere det. Det var derfor ikke kun skattenørder, der syntes, at det var værre at udbetale penge forkert. Det tror han også, at pressen og almindelige mennesker ville synes, og derfor var dette en af de sager, hvor der virkelig skulle rettes op.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der ses ikke, at være fulgt op på de undersøgelser, som tidligere har været igangsat af SKAT på området."*

Forespurgt, om dette gav anledning til særlige bekymringer eller overvejelser, forklarede vidnet, at det burde det i hvert fald. Han kan dog ikke huske det. Nu kendte han ikke de tidligere undersøgelser, men samlet set tegnede konklusionerne og også anbefalingerne nedenunder et billede, der viste, at det under ét ikke var godt, og at der skulle gøres noget ved det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, om dette gav vidnet anledning til nogen særlige overvejelser om, hvem der burde placere et sådant overordnet ansvar og hvornår, forklarede vidnet, at han tror, at han betragtede problemkomplekset som et hele, hvor de skulle finde ud af, hvordan de fandt de relevante oplysninger frem, hvordan de fik tilrettelagt et kontrolmiljø, der var effektivt og betryggende, og hvordan de fik den ministerielle organisering indrettet. Han tror ikke, at han så det som tre uafhængige opgaver, men mere som én samlet.

Forespurgt, om ikke det typisk var den øverste ledelse, som havde kompetencen til at etablere et overordnet ansvar, bekræftede vidnet dette. Men det var ikke den øverste ledelse, der havde indsigten til at vurdere, hvad den rigtige løsning var. Det var man typisk nødt til at spørge nogen om, især når det gjaldt noget som dette, som han ikke syntes var meget let. Hvis det fx handlede om, hvem der skulle udarbejde ministerens pressemeddelelser e.l., kunne vidnet jo nok selv finde ud af det uden

at spørge andre, men dette var ikke helt enkelt. Han kunne ikke bare give en eller anden ansvaret, og det var det formentlig heller ikke blevet bedre af. Det fremgår jo også, at der netop var sådan et hundeslagsmål om det. Det ville derfor ikke have løst problemet, hvis vidnet havde besluttet, hvem der havde aben, hvis han, der så fik aben, ikke mente, at han var den rette. Det efterfølgende forløb har så også vist, at der var en hel del personer, som blev udråbt til at være ansvarlige, uden at de på nogen tidspunkter faktisk følte sig ansvarlige.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt efter 2010-rapporten var involveret i drøftelser om, hvordan man skulle fastlægge det overordnede ansvar, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han var. Han var i virkeligheden ikke med i ret mange andre drøftelser end dem, der fremgår af Revisionsudvalget og af enkelte møder i direktionen. I det arbejde, der her blev sat i gang, skete der så også det lidt mærkelige, at det så at sige endte uden den afhjemling, som han selv gerne ville have haft. Derfor ved han heller ikke rigtig, hvornår lejligheden skulle have været til at tage diskussionen, fordi det lidt løb ud i ingenting.

OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT

Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 288 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"Økonomis indstilling til placering af organisatorisk opfølgning:*
> *Ansvaret for SKATs proces til håndtering af udbyttebeskatning deles af flere procesejere. Der er ikke defineret overordnet ansvar for hele processen. Økonomi indhenter udtalelse fra Produktionsforum og Juridisk forum og sagen forelægges herefter samlet for departementschefen."*

Forespurgt, om det var en sædvanlig måde at gribe tingene an på, bekræftede vidnet dette. Han havde på det tidspunkt imidlertid først omkring et år tidligere overtaget ansvaret for Intern Revision, så der var ikke så megen præcedens. I det store hele mener han dog, at dette vist var den fremgangsmåde, man brugte fremadrettet.

Forespurgt, hvorfor det skulle ligge både i Produktionsforum og i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at der for så vidt var både juridiske og indsatsmæssige problemstillinger knyttet til det, idet det ikke kunne udelukkes, at de lovmæssige rammer skulle justeres for at skabe en bedre kontrolmulighed. Samtidig var der hele spørgsmålet om, hvor opgaven skulle placeres, og hvilke afstemningsmetoder og kontrolmetoder der skulle anvendes, og det lå så i Produktionsforum. Det var således en ret

bred indstilling, Intern Revision kom med, og det var sådan set ganske fornuftigt at inddrage begge fora.

Forespurgt, om sagen også som anført blev forelagt samlet for ham, forklarede vidnet, at det ved han ikke, men man lagde jo ikke mærke til det, man ikke fik. Det var derfor først i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen, at han konstaterede, at det var endt lidt blindt, uden at han havde fået en sådan endelig afrapportering, som han – nok uden egentlig at have tænkt så meget over det – havde forventet at få i en sag, som han selv havde initieret.

Forespurgt, om vidnet selv havde opfølgningslister e.l. på ting, han skulle have tilbage eller skulle håndtere fra organisationen, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det var i givet fald blevet en meget lang liste. Forespurgt, om vidnet havde nogen til at håndtere den slags, fx et forkontor, forklarede vidnet, at han havde en departementschefsekretær, men det var mere til at holde rede på ting, som huset ikke gjorde, fx hvis han skulle ud at holde et indlæg. Sager af denne art var placeret i økonomikontoret, og det var dem, der holdt styr på, hvad der var kommet fra Intern Revision, hvor de var i processen, hvad der skulle ske osv. Det var relativt mekanisk, og uden at de skulle gå ned i det, men det var dem, der var bogholderifunktionen på dette felt. Hvis sagen så at sige røg ned bag et varmeapparat, ville Økonomi typisk blive opmærksom på det. Forespurgt, om det således var Økonomis opgave at holde styr på det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når vidnet fik noget ind til forelæggelse, som efterfølgende skulle tilbage til ham, stolede han på, at man ude i organisationen var opmærksom på, at det skulle op omkring ham igen, bekræftede vidnet dette. Han kunne sikkert godt have fundet på en anden metode, hvis han havde haft fantasi til det, for det var ikke altid, det skete, men at sidde og føre sit eget bogholderi ville ikke have ført til noget som helst.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 366 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Økonomi varetager pr. l. januar 2010 det daglige samarbejde mellem Skatteministeriet og Intern Revision samt koordinationen af opfølgningen på Intern Revisions rapporter og notater. Økonomi refererer til Økonomidirektøren i revisionssager. Rapporter, der er kritiske, følger en særlig hurtig proces med forelæggelse for departementschefen."*

Forespurgt, hvad der lå i sporet om "en særlig hurtig proces med forelæggelse for departementschefen", forklarede vidnet, at den særlig hurtige proces var, at man øje-

blikkeligt sendte den til dem, som havde ansvaret for opfølgningen. Dvs. at hvis han brugte en uge eller 14 dage på at læse det, skulle de ikke vente de 14 dage.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 288 (2010-06-04 - Forelæggelse for departementschefen vedr. bl.a. SIR's 2010-rapport):

> *"Økonomis indstilling til placering af organisatorisk opfølgning:*
> *Ansvaret for SKATs proces til håndtering af udbyttebeskatning deles af flere procesejere. Der er ikke defineret overordnet ansvar for hele processen. Økonomi indhenter udtalelse fra Produktionsforum og Juridisk forum og sagen forelægges herefter samlet for departementschefen."*

Forespurgt, om dette var udtryk for den hurtige proces eller den normale proces, forklarede vidnet, at det tør han ikke sige. Forskellen var vel, om de allerede havde sendt den, inden han selv så den. Forespurgt, om forskellen således var, om man ventede på vidnets påtegning, eller om man sendte den direkte afsted, forklarede vidnet, at det tror han nok.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 367 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Den konkrete opfølgning på kritiske revisionsrapporter vil i videst mulig omfang ske inden for de aktuelle fora i koncernen. Departementschefen har bemyndiget Økonomi til at videresende revisionsrapporterne direkte til relevante fora – mens departementschefens påtegning om yderligere initiativer til opfølgning eftersendes eller videreformidles i det omfang det måtte ønskes."*

Forespurgt, om der i forhold til 2010-rapporten, som vidnet selv havde bestilt, kom yderligere bestillinger eller ønsker fra hans side, efter han modtog rapporten, forklarede vidnet, at det tror han ikke, at der gjorde.

Revisionsudvalget

Forevist ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet) med en beskrivelse af Revisionsudvalgets sammensætning og forespurgt til vidnets opgaver og ansvar som departementschef og formand for Revisionsudvalget forklarede vidnet, at han havde de almindelige formandsopgaver med at være ordstyrer og sørge for, at møderne blev afholdt, hvilket han så havde økonomifunktionen til at hjælpe sig med. Han havde som nævnt tidligere ikke haft særlig meget med Intern Revision at gøre tidligere, og han havde måske den lidt fejlagtige opfattelse, at det var en sådan egentlig stringent regnskabskon-

trol. Det var selvfølgelig vigtigt, men det var ikke noget, han normalt ville gå særlig langt ned i. Det var sådan noget, man forventede, at der var orden i. Det kan så godt være, at "Britta Nielsen sagen" efterfølgende har ændret på det, men dengang var det ikke noget, han gik op i. Det, der interesserede ham mest, var, om man også kunne brede det lidt ud til en form for forvaltningsrevision, hvis det er det rigtige udtryk. Dvs. at se på, om der var et eller andet sted i organisationen, hvor der – som i denne sag – var en vis risiko for, at der gik hul i kassen, og at pengene fossede ud. Det kunne for den sags skyld også være den modsatte situation, hvor de i skattevæsnet var ualmindelig grove og nidkære over for borgerne og ikke overholdt helt almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Det var sådan set det, han lagde i det såkaldte ulovbestemte tilsyn, nemlig at nogen skulle hjælpe ham med at være den radarfunktion, som holdt øje med det relativt store ministerområde, så de kunne tage de ting op, som krævede en nærmere undersøgelse. Det var det, han opfattede som sin vigtigste opgave. Det skulle ikke drejes væk fra regnskabskontrol, for det var også vigtigt, men det skulle også drejes over på mere forvaltningsrevision, eller hvad man nu skal kalde det, altså dér hvor man så på, hvordan man forvaltede et område juridisk, retssikkerhedsmæssigt, forvaltningsretligt osv.

Departementets tilsyn med SKAT

Foreholdt, at SIR-rapporter forud for 2010 gik direkte til Ole Kjær, og at vidnet tidligere forklarede, at han før omstruktureringen i 2010 ikke selv havde videre kendskab til SIR, og forespurgt, hvad vidnet i perioden før 2010 gjorde for at sikre tilsynet, forklarede vidnet, at han gjorde ikke noget i forhold til SIR. De levede deres eget liv, og det var Ole Kjærs kontrolværktøj og ikke vidnets. Vidnet gjorde alt, hvad han kunne, for at holde sig nogenlunde ajour med, hvad der foregik. Hvis man fx læste i aviserne, at en eller anden i et læserbrev kritiserede, at vedkommende havde fået en dårlig behandling ved Told- og Skatteregion Thisted, kunne man spørge Told- og Skatteregion Thisted, om de ville uddybe sagen lidt. Vidnet fik et hav af såkaldte borgerbreve. Det var ikke altid dem, der fristede den mest centrale tilværelse i et ministerium, men han gjorde som regel en del ud af dem. Hvis en borger skrev til ham eller – som oftest – til ministeren om, at vedkommende var blevet rigtig dårligt behandlet eller var kommet frygteligt i klemme, og vedkommende fx havde fået et rigtigt systemsvar, hvor man lige så godt kunne have skrevet "Goddag mand, økseskaft", sendte vidnet det helt konsekvent tilbage til enheden og skrev, at hvis alt var gået efter bogen, kunne det ikke være et problem at svare. Hvis det derimod ikke var gået efter bogen, ville han gerne have det at vide. Det afstedkom tit, at noget blev forandret. Det var nok særligt det systemsvar, han sendte retur, men måske også området som sådan. I gamle dage da han var nyansat, var der jo rekurs til departementet, og det var sådan set nemmere at holde rede i, om Statsskattedirektoratet handlede, som man gerne ville have det. Senere hen måtte man så bruge de oplysninger, der forefandtes. De op-

rettede også en retssikkerhedschef, men det fik nok ikke helt det format, han havde ønsket. Tanken bag det var dog, at hun skulle kunne samle lidt op og gøre opmærksom på, hvis noget ikke gik efter bogen, og reaktionen kunne så fx være at foreslå en lovændring, så man slap for problemet. Det gjorde man fx med befordringsfradragsreglerne, som altid skabte problemer, og man indførte så i stedet nogle mere firkantede regler, der gjorde det noget nemmere. Det handlede om at lytte til de steder, hvor der var kritik, og det er hans fornemmelse, at man senere mere har haft den opfattelse, at styrelserne måtte klare sig selv og håndtere deres egne problemer. Selv opfattede han klart et problem på ministerområdet som sit eget, og hvis han blev bekendt med det – hvilket han ikke altid gjorde – gik han ind i det. Som nævnt tidligere var der så også en sag, hvor nogle mente, at han gik et skridt for langt, men det var sådan set også et forsøg på hele tiden at holde tilsyn med den måde, man forvaltede på.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således forsøgte at holde øjne og ører åbne i alle retninger, hvis der var noget, der gav anledning til en reaktion, forklarede vidnet, at de kilder, han kunne komme i nærheden af, betragtede han som værdifulde kilder. Det gjaldt måske særligt for borgerbrevene, som ellers typisk blev betragtet som rent tidsspilde og som noget, der bare skulle have et stempel. Heldigvis havde vidnet som regel ministre, som havde samme holdning som ham selv, og det var derfor faktisk noget, som kunne gå retur fem eller seks gange, fordi det ikke besvarede borgerens spørgsmål eller i hvert fald ikke var noget, borgeren kunne forstå, allerede fordi vidnet ikke selv forstod det.

Forespurgt, om der fra departementets side i perioden før 2010 var etableret rutiner i forhold til systematisk monitorering, forklarede vidnet, at han ikke lige kan komme i tanke om, hvori de i givet fald bestod.

REVISIONSUDVALGET

Revisionsudvalgets formål

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 1. Drøftelse af fremtidige rammer for udvalgets arbejde.*
>
> *Der var enighed om, at udvalget overordnet set har to opgaver. Den ene opgave relaterer sig til det tilsyn, der tidligere lå i Departementet, men som på grund af det manglende over-/underordnelsesforhold i dag skal varetages på en anden måde. Den anden opgave relaterer sig til at sikre, at opfølgningsarbejdet i relation til revisionsrapporter også finder sted, og at der findes løsninger på de konstaterede problemer."*

Forespurgt, hvad vidnet som formand for Revisionsudvalget gjorde for at sikre, at det beskrevne opfølgningsarbejde i forhold til SIR-rapporter fandt sted, forklarede vidnet, at det vel primært blev søgt gjort ved de forelæggelser, han fik fra økonomifunktionen, hvor de tog samtlige rapporter og kort refererede kritikken og kritikniveauet og så kom med en indstilling om, hvad næste skridt var, eller blot en oplysning om, hvad der skete, altså om der var liv i sagen, eller om den var død. Det var sådan set hans hjælpemiddel til at varetage denne del af opgaverne.

Forespurgt, hvordan Revisionsudvalget og Produktionsforum interagerede i forhold til ansvarsfordelingen, forklarede vidnet, at når han nu læser det nøje, ved han egentlig ikke, om han er helt enig i det anførte om, at der "findes løsninger på de konstaterede problemstillinger". Han mener, at Revisionsudvalgets opgave var af mere bogholderiteknisk karakter. Det handlede om, hvorvidt rapporten var læst, om den var forstået, om der var taget hånd om den, om der var en proces i gang, og gerne også om de var nået i mål. Derimod var det ikke Revisionsudvalgets opgave at foretage en indledende vurdering af den rette reaktion på Intern Revisions kritik og derefter komme hele vejen omkring det, i forhold til om reaktionen var relevant og ville fungere. Det skyldtes, at ingen af de seks personer i udvalget havde nogen som helst chance for at kunne gennemskue, om de indstillinger, de fik, var dækkende. Det var ovre i Produktionsforum eller i Juridisk Forum, at de kunne vurdere, om noget var den korrekte løsning. Hvis det så var en sag af en vis kaliber, gik foraene gerne til direktionen og beskrev problemformuleringen fra Intern Revision, og hvordan de havde tænkt sig at besvare den, og hvad effekten ville være. Det var ikke Revisionsudvalget, der kunne foretage den vurdering, for i bund og grund bestod dét af Ole Kjær og vidnet, og de havde ikke forstand på det. Intern Revisions chef havde påpeget nogle problemer, men det var ikke sikkert, at det var ham, der kunne sige, hvad løsningen skulle være. Hvis han kunne det, havde han nok allerede skrevet det i rapporten.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Deltagere*
> *Peter Loft, Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Erling Andersen, Jens Sørensen, Ole Kjær, Kjeld Rasmussen og Jens Madsen"*

Forespurgt, om ikke Steffen Normann Hansen, Jens Sørensen og Erling Andersen kunne svare på spørgsmål om, hvorvidt noget var relevant og adækvat, forklarede vidnet, at det kunne de godt, men det var ikke i Revisionsudvalget, de skulle sagsbehandle, om noget nu var den rette løsning på et problem. Formålet var at sikre den fornødne opfølgning på det arbejde, der fandt sted. Hvis man kunne se, at det var

ved at løbe af sporet, kunne de 6-8 personer i udvalget selvfølgelig godt foreslå en eller anden ændring, og det ville så typisk være enten ham selv eller en af de andre, der derefter gik til Produktionsforum eller Juridisk Forum eller hvor det nu måtte være, og tilkendegav, at den måde, man var ved at løse problemet på, ikke var den rette. Men den egentlige, konkrete sagsbehandling, hvor man fandt ud af typisk relativt indviklede løsninger på indviklede spørgsmål, skulle efter hans opfattelse ikke ske i Revisionsudvalget. Der var mere tale om en overvågning af, om der var liv i sagerne.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 402 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 2. Afklaring af snitflade mellem direktionens og udvalgets behandling af emner.*
>
> *Der var enighed om, at direktionen primært skal beskæftige sig med det fremadrettede, mens udvalget skal beskæftige sig med, om der rent faktisk bliver fulgt op på revisionsarbejdet og med kvalitetssikring af opfølgningsarbejdet.*
>
> *Udvalget skal have fokus på tilsynet frem for den daglige drift."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 373 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

> *"Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. Sker der ikke den fornødne opfølgning kan revisionsudvalget drøfte mulig løsningsmodeller som departementschefen endeligt kan vælge at iværksætte."*

Forespurgt, om ikke der her blev beskrevet en kontrolopgave, hvor man skulle se, om de findings, der var, var blevet løst og med tilstrækkelig fremdrift, forklarede vidnet, at han ikke tror, det var det, han lagde i det. Når der fx stod "løsningsmodeller", kunne det indebære, at man måtte få flere eller nogle andre til at se på det. Det handlede ikke om, hvorvidt det var § 7 eller § 9, der skulle ændres. Han så det som et mere overordnet forum, som med den indsigt, der var på det relativt høje niveau, som medlemmerne repræsenterede, skulle vurdere, om det så ud, som om man havde forstået alvorsgraden i Intern Revisions redegørelse, og om der var det fornødne liv i sagen. Det var ikke realistisk at forestille sig, at man i Revisionsudvalget skulle indlade sig i en nærmere diskussion af, om man ville kunne etablere en fornuftig kontrol af udbytteskatterefusionerne, hvis de gennemførte forslagene. Det var mere

i Produktionsforum og i sidst ende i direktionen på baggrund af Produktionsforums indstillinger, at man kunne tage den diskussion.

Foreholdt, at det vel ikke krævede en særlig teknisk indsigt som departementschef at konstatere, at man havde en rapport med et antal findings, og så vurdere, om der blev arbejdet med de pågældende forhold, eller om der var nogle, som slet ikke blev håndteret, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke, men det var også det, han mente, han forklarede. I Revisionsudvalget skulle de kontrollere, at sagen blev håndteret med den omhyggelighed, som sagens alvorlighed krævede. Men om det i sidste ende var den præcise, gode og optimale indstilling, der blev arbejdet på, mener han ikke, at Revisionsudvalget kunne træffe afgørelse om. Forespurgt, om de så foretog en kritisk gennemgang af de ting, der blev iværksat, forklarede vidnet, at han faktisk ikke rigtig kan huske det og slet ikke i forhold til den konkrete sag. De havde en drøftelse af det, der var skrevet, og af det, der foregik. Han kan ikke huske et eneste tilfælde, hvor man sagde, at noget ikke var godt nok, og at de måtte komme tilbage med noget andet. Han husker dog ikke så meget fra disse møder. Deres gennemgang bestod således nærmest af en afkrydsning af, om de havde forstået det, om der var liv i det, og om der var nogen, der så på det, og så gik man videre til det næste punkt. For ham var det betryggende, at revisionschefen sad med, for han kunne jo sige til, hvis han mente, at de var på vej ud ad en tangent. Det kan vidnet dog ikke huske, at han gjorde. Vidnet blev foreholdt, at Steffen Normann Hansen, Ole Kjær og Jens Madsen alle har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de heller ikke kunne huske, at Revisionsudvalget på noget tidspunkt tilkendegav, at noget ikke var godt nok.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der blev ført en tilstrækkelig kontrol i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at i hvert fald hvis man lægger hans egen fortolkning af Revisionsudvalgets opgaver til grund, så mener han, at det gjorde der. Det var ikke hans opfattelse, at det var meningen, at de skulle dybere ned, og det skete heller ikke. Det havde de andre fora til – og til syvende og sidst også direktionen.

Foreholdt, at selv om Revisionsudvalget ikke havde forudsætningerne for at anvise eller vurdere de tekniske løsninger, kan det foreholdte læses således, at det var Revisionsudvalgets rolle med vidnet som formand, at man netop skulle monitorere og sanktionere, hvis der var punkter, hvor der ikke var tilstrækkelig fremdrift, forklarede vidnet, at det er han enig i. Hvis der ikke var tilstrækkelig fremdrift, skulle Revisionsudvalget råbe gevalt. Spørgsmålet var, hvor langt de skulle gå ned i vurderingen af, om der var tilstrækkelig fremdrift eller ej. Dér er det hans opfattelse, at det i sagens natur måtte blive en relativt overfladisk vurdering af, om der var nogen, som så på det. Var der som nævnt tale om, at noget var placeret et helt galt sted, kunne det godt være, at Revisionsudvalget skulle spørge til det og måske foreslå noget an-

det, der var mere relevant, men det hørte jo altså også til undtagelsen, at man foretog placeringer, som var helt vanvittige. Det håber han i hvert fald.

10. december 2010 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 397-398 (2010-12-10 (1) - Forelæggelse for departementschefen om bl.a. opfølgningen på SIR's 2010-rapport):

> *"Anledning: Opfølgning på Intern Revisions rapporter for 2009 og 2010*
>
> *…*
>
> *2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*
> *"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19. maj 2010.*
>
> *Kritik:*
> *Der er ikke anført kritik højde, men IR vurderer: 1) der kun med stor usikkerhed kan opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen mv. 2) at SKAT mangler indberetninger/-oplysninger til at kunne opgøre korrekt nettoprovenu 3) foretningsprocesserne til registrering mv. ikke har været fuldt opdaterede 4) regnskabs og it-systemer ikke i tilstrækkelig grad har understøttet en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordninger*
>
> *Status efter behandling i Produktionsforum den 21/ 6 2010:*
> *Produktionsforum besluttede at nedsætte en arbejdsgruppe under Borger og Virksomhed med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab, som skal komme med forslag til hvorledes området skal håndteres fremover*
>
> *Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."*

Forespurgt til den håndskrevne påtegning i marginen forklarede vidnet, at det er hans. Han skrev "NB" i højre side og "Dette vil jeg gerne drøfte nærmere" i venstre side. Forespurgt til baggrunden for påtegningen forklarede vidnet, at der jo ikke stod noget i indstillingen, og han ville formentlig gerne høre lidt om, hvad de foretog sig. Han var nok ikke så interesseret i den tekniske løsning, men mere i om de var ved at have en løsning, altså hvor de stod. Han er ikke sikker på, at han nogensinde fik dette svar, og hvis han havde, ville det nok ligge i materialet. Når han læser det i dag, ser det nærmest ud, som om de end ikke havde sat pennen til papiret endnu.

Han har derfor lidt på fornemmelsen, at han aldrig fik svaret. Det kan selvfølgelig godt være, at en eller anden har fortalt ham mundtligt, at den var i god gænge, men ham bekendt fik han i hvert fald ikke noget skriftligt.

Forespurgt, hvordan vidnet opfatter Produktionsforums rolle, når der i indstillingen stod, at Produktionsforum ville modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010, forklarede vidnet, at de så var modtagere af arbejdsgruppens indstilling, og at de vel så på deres niveau skulle drøfte, om det så fornuftigt ud. Siden det var vidnet, der havde bestilt rapporten, gik han ud fra, at den ville ende i direktionen. Han ved ikke, om han havde tænkt så langt, men det ville være den naturlige vej. Den kunne også komme til ham personligt, men det var næsten det samme.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke har nogen erindring om, at hans anmodning om at drøfte det nærmere blev imødekommet på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at han i hvert fald ikke kan huske det. I forbindelse med sin forberedelse til afhøringen hæftede han sig i øvrigt ved, at der længere nede var endnu en påtegning med et spørgsmål vedrørende inddrivelse. Der var så et andet sted en e-mail, hvor nogen spurgte til, hvem der egentlig skulle besvare dette spørgsmål. Han ved ikke, hvad svaret var, men han hæftede sig ved, at der var en eller anden – formentlig fra økonomikontoret – som spurgte, om nogen ville lave et svar. Derfor skulle man tro, at der var en tilsvarende e-mail vedrørende den første påtegning.

Forespurgt, om det i hans tid var sædvanligt, når der var kommet en rapport i maj, at man så ikke rigtig var kommet i gang med arbejdet i december, forklarede vidnet, at det håber han ikke, men han tror det ikke. Man skal jo hele tiden huske, at sagen dengang ikke havde den karakter, den har i dag. Der var ikke gået hul under vandlinjen, og det var én blandt mange sager. Omvendt var det også en ret markant kritik, så hvis nogen på baggrund af hans påtegning havde fortalt ham, at man 6-8 måneder efter modtagelsen af kritikken ikke rigtig var kommet i gang endnu, ville han have syntes, at det var højst beklageligt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om ikke talopstillingen fra efteråret 2009 (ekstraktens side 74), som viste ét år med negativt provenu og ét uden provenu, kunne ses som en indikator for, at der faktisk var gået hul under vandlinjen, forklarede vidnet, at hullet i hvert fald var mindre, end det blev senere hen.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet blev orienteret om Juridisk Forums og Produktionsforums drøftelser, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han gjorde. Han kunne godt få en mundtlig melding om, at en sag var i god gænge, men hans evne til at forstå rakte ikke meget længere end til det. Hvis de

skulle forklare, hvad de arbejdede med, ville han insistere på, at det skete skriftligt, og i så fald ville det være i materialet.

Foreholdt, at i Produktionsforum blev Jens Sørensen angivet som ansvarlig, mens det var Steffen Normann Hansen, der var formand, og forespurgt til vidnets opfattelse af ansvarsfordelingen mellem de to i forhold til at få en SIR-rapport løst forklarede vidnet, at som han tidligere forklarede vedrørende funktionen i både den lille og den store direktion, havde han kontakt til Steffen Normann Hansen. Hvad Steffen Normann Hansen derefter gjorde, blandede han sig sådan set ikke i. Vidnet ville bare gerne have et svar på det spørgsmål, han stillede, men hvem der så skulle give ham det, var de bedre til selv at vurdere. Han gik derfor ud fra, at Steffen Normann Hansen som formand for Produktionsforum havde opgaven med at sikre, at sagen blev fremmet, mens det konkrete arbejde lå hos Jens Sørensen. Jens Sørensen var også direktør, så man kunne vel forvente, at han selv sørgede for, at sagen blev fremmet. Men vidnets kontakt var med Steffen Normann Hansen, så hvis han havde fået svar og ville have brokket sig, var det Steffen Normann Hansen, han ville være gået til.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når en opgave blev placeret i Produktionsforum, var vidnets relation Steffen Normann Hansen, der som formand skulle sikre, at der blev fulgt korrekt op, forklarede vidnet, at sådan tror han, han vil betragte det.

17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5866 (2010-12-17 (1) - Dagsorden med bilag til sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen"):

> *"2009*
> *Kritisk revisionsrapport, jf. din anmodning om særlig undersøgelse af:*
> *"Undersøgelse af provenuet fra kildebeskatningen af udlændige - udbytteskat", jf. revisionsrapport nr. 09-203 modtaget af Økonomi 19.maj 2010.*
>
> *Kritik:*
>
> …
>
> *Indstilling: Der foreligger endnu ikke nogen afklaring, men Produktionsforum vil modtage en status fra arbejdsgruppen inden udgangen af 2010. Status afventes."*

Forespurgt, hvordan vidnet erindrer forløbet på det pågældende møde, forklarede vidnet, at det har han ingen erindring om. Han kan slet ikke huske det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 403 (2010-12-17 (2) - Referat fra sættemøde i Revisionsudvalget den 17. december 2010):

> *"Ad. 5. Drøftelse af seneste statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter fra 2009.*
>
> *Steffen Normann Hansen gennemgik status for de kritiske rapporter, der fremgik af Økonomis statusrapport om opfølgningen på revisionsrapporter for 2009.*
>
> *Sekretariatet sikrer, at der kommer en opdateret status på det kommende møde i udvalget."*

Foreholdt, at dette var i december 2010, og at der var blevet lovet en opfølgningen inden udgangen af året, og forespurgt, om vidnet ikke erindrer, om det var et fokuspunkt, forklarede vidnet, at han desværre overhovedet ikke kan huske det.

9. marts 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 467 (2011-03-XX - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter i perioden december 2010-marts 2011):

> *"II*
> *Seneste opfølgning på rapporter fra årsopfølgningen 2009/2010 og de spørgsmål, du fik besvaret mundtligt på møde i Revisionsudvalget den 17. december 2010:*
>
> *Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat)*
>
> …
>
> *Status for opfølgning i Produktionsforum d. 28. februar 2011*
> *Jens Sørensen udarbejder et statusnotat forud for mødet i Revisionsudvalget den 31. marts 2011.*
>
> *Indstilling: Revisionsudvalget får notatet fra Jens Sørensen tilsendt sammen med dagsordenen til drøftelse af status på mødet."*

Forespurgt, om vidnet havde mellemliggende drøftelser med Jens Sørensen inden behandlingen af sagen i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, forklarede vidnet, at det tror han bestemt ikke.

31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4056 (2011-03-23 (1) - E-mail fra Lars Nørding til Jens Sørensen med notat om udbytteskat til brug for orientering af Peter Loft):

> *"Hermed som aftalt et kort statusnotat omkring "udbytteskat" til din orientering af Peter Loft. Hvis du ønsker ændringer, må du endelig sige til."*

Forespurgt, om vidnet erindrer en dialog under Revisionsudvalgets møde den 31. marts 2011, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 456 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011):

> *"Punkt:*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*
> *…*
> *b) Drøftelse af notat vedrørende rapport nr. 09-203 (udbytteskat)*
>
> *…*
>
> *Materiale:*
> *…*
> *Ad b) Notat fra Jens Sørensen"*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat").

Forespurgt, om vidnet erindrer det pågældende notat, som var vedlagt som materiale til mødet i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, forklarede vidnet, at han har læst det i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen, og at han givetvis også læste det dengang, men der er ikke noget, han kan genkende nærmere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 460 (2011-03-31 (1) - Dagsorden med materiale til møde i Revisionsudvalget den 31. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat"):

> *"Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe under Borger og Virksomheder …*
>
> *Hvad er der sket under vejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> *…*
>
> *OECD's Trace IT projekt*
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskatningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.*
>
> *Forkortet problemformulering.*
> *Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."*

Foreholdt, at det anførte betød, at man med henvisning til TRACE-projektet besluttede ikke at arbejde videre med den problemstilling, som havde startet det hele, da vidnet i oktober 2009 havde bedt om at få den undersøgt, og forespurgt, om vidnet havde nogen refleksioner over denne reduktion af opgaven, forklarede vidnet, at det kan han ikke påstå. Han havde jo modtaget den tidligere omtalte forelæggelse om TRACE, så han vidste formentlig, hvad det gik ud på, men heller ikke mere end det.

Han kan godt forstå, hvorfor der bliver spurgt til sammenhængen mellem tingene, altså om det var det rene science fiction, de henviste til som løsning på de to problemer. Han var dengang i hvert fald ikke selv opmærksom på, om det var tilfældet, og forhåbentlig hæftede han sig også ved, at afdelingslederen i Regnskab 2 havde været til møde i OECD. Han har derfor nok haft en forhåbning om, at de, der havde forstand på det, mente, at det var en relevant og sandsynlig løsning, der var under opsejling. Det var ikke noget, han selv bed mærke i.

Foreholdt, at der på dette tidspunkt var gået 10 måneder, siden rapporten blev afgivet, og at man nu angav, at man kun arbejdede med det ene af de to spor, og at man forventede at gå i gang med dette ene spor i slutningen af marts 2011, og forespurgt, om ikke det var noget, man i Revisionsudvalget skulle have påtalt eller forholdt sig til, forklarede vidnet, at når han nu efterfølgende læser det i sammenhæng, vil han da ønske, at han havde gjort det. Men han kan jo ikke påstå, at han gjorde det. Han vil ønske, at han havde boret lidt mere i det og også forholdt sig til tidsaspektet, men han tror ikke, at han gjorde det. Forespurgt, om vidnet ikke erindrer at have overvejet problemet, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Forespurgt, om han således heller ikke overvejede det med, at man parkerede den ene del med TRACE, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Til allersidst i notatet skrev de, at de i øvrigt arbejdede med alle de punkter, som Intern Revision havde påpeget, og det var måske lidt det, som betryggede ham. Forespurgt, om vidnet således ikke så det, som om man skar den ene del fra, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han klart gennemskuede den forkortelse, der lå i det. Som det var skrevet, var det egentlig ikke så svært at forstå, men det tager sig jo tydeligere ud, når man læser det hele i sammenhæng. Han kan kun sige, at han ingen erindring har om, at han reagerede specifikt på dette punkt og mente, at det også var for ringe. Efter at have læst det igen og med den viden, han har i dag, kunne han godt ønske sig, at han havde reageret lidt kraftigere.

Foreholdt, at opgaven oprindelig blev påbegyndt i oktober 2009, men at man nu var i slutningen af 2011, og at vidnet tidligere forklarede omkring tidsaspekterne og kravet om konsensus i OECD's arbejde, og forespurgt, om der var nogen overvejelser om, at man blev nødt til at sætte en proces i gang for at ændre på sagsbehandlingen eller andet, forklarede vidnet, at det tror han ikke, der var.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var andre i Revisionsudvalget end vidnet selv, som han ville have forventet ville have fanget problemstillingen og bragt det op, forklarede vidnet, at der var flere i Revisionsudvalget, som var betydelig bedre inde i sagen, end han selv var. Så hvis dette var et utjenligt forsøg på at løse problemet, tror han nok, at han ville have håbet på, at nogle af de andre tilstedeværende havde råbt gevalt. Forespurgt, hvem det skulle have været, forklarede vidnet, at det sådan set gjaldt både Jesper Skovhus Poulsen og Stef-

fen Normann Hansen og også Jens Sørensen, hvis han var med. De kunne måske af egen drift være kommet med en uddybning af, hvorfor de mente, at TRACE var et relevant element i løsningen af dette problem, også fordi man godt kendte til tidsterminerne i OECD og de risici og usikkerheder, der var knyttet til et sådant internationalt samarbejdsprojekt. Alle havde jo taleret, og der var nogle, som var betydelig bedre inde i tingene, end han selv var. Revisionschefen bør i den sammenhæng også nævnes, og vidnet er nok til en vis grad blevet beroliget af, at der ikke var nogen, der reagerede. Forespurgt, hvem blandt de fire nævnte personer der var nærmest til at reagere, forklarede vidnet, at den nærmeste vel var Jens Sørensen. Det var ham, der havde den dybe indsigt. Han havde arbejdet med det, og selv om det kan diskuteres, hvor intensivt det havde været, så havde han i princippet arbejdet med det i et godt stykke tid. Vidnet vil heller ikke udelukke, at Jens Sørensen kan have sagt noget på mødet, som ikke fremgår nogen steder, men han kan som nævnt ikke huske mødet. Det ville dog have været nærliggende at ledsage dette med nogle betragtninger om, hvorfor de troede, at dette var en løsning på det relativt markante problem, som Intern Revision havde gjort opmærksom på et antal måneder tidligere.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at Revisionsudvalget skulle monitorere, at det, der foregik, var tilstrækkeligt og skete i et tilstrækkeligt tempo, og at Jens Sørensen i den henseende selv havde fået en opgave, og forespurgt, om Jens Sørensen så selv skulle kontrollere, om det, han besluttede sig for, var tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det, han efterspurgte, i virkeligheden mere var en uddybning snarere end en monitorering af det, de foretog sig. Hans holdning var – og er det sådan set stadig på trods af alt det, der er sket – at når man gav nogen en opgave, løste de den som regel, som man forventede. Problemet kunne være større, end man regnede med, og løsningen kunne derfor være sværere at finde, men han opfattede det ikke som sin opgave at sidde som en anden skolelærer og følge med i, om de gjorde det, vidnet bad om, og om det var godt nok. Hvis der var grund til at overveje, om TRACE-projektet overhovedet ville blive til noget, eller om det i givet fald ville løse problemerne, kunne det have været rart – når nu der ikke stod noget om det i notatet – hvis nogen havde tilkendegivet, at de godt var opmærksomme på, at det kunne være lidt risikabelt eller usikkert, om det blev til noget. Dvs. at man ikke bare holdt sig til, at departementschefen nok kendte til internationale projekter og nok selv stillede spørgsmålene. Han kan selvfølgelig godt ønske, at han havde gjort det, men det gjorde han ikke. Der var også andre, der kunne have oplyst noget om det.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 49 for den 3. marts 2020 side 73-74 (Jens Sørensens forklaring):

"Forespurgt, om TRACE blev drøftet, herunder at man lod kontrollen af udlændingerefusionen udgå, forklarede vidnet, at det var en del af notatet, og han husker ikke, at de havde drøftelser om specielle områder. Foreholdt, at Revisionsudvalgets opgave var at se på, om opfølgningen var tilstrækkelig, og om det var de rette tiltag, der blev iværksat osv., forklarede vidnet, at de fremlagde alt det arbejde, der havde været i arbejdsgruppen, og som var blevet fremlagt i Produktionsforum. På baggrund af drøftelsen på mødet i Revisionsudvalget var det hans opfattelse, at både departementschefen og Revisionsudvalget mente, at det arbejde, der var i gang, sikrede, at de kom i mål med det, som departementschefen havde bestilt."

Hertil forklarede vidnet, at han egentlig synes, at den opfattelse var fornuftig nok, for han problematiserede det jo heller ikke selv. Som nævnt tidligere er han også enig i, at dette mere var en bogholderimæssig statusgennemgang, i forhold til om der var liv i sagen. Det var ikke her, de vurderede, om det, de forelagde, var et tjenligt forsøg på at løse problemet. Det var mere ovre i Produktionsforum og til syvende og sidst i direktionen, at en sådan drøftelse hørte hjemme.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 31 for den 9. oktober 2019 side 60 (Lars Nørdings forklaring):

"Forespurgt, hvad beslutningen gik ud på, forklarede vidnet, at den gik ud på, at man ikke arbejdede i to spor, men at man lænede sig op ad OECD. Forespurgt, om det var en bekræftelse af en tidligere beslutning, eller om det var en helt ny beslutning, forklarede vidnet, at det lå latent i det hele, at det var OECD, man ville ind på. Det var også derfor, man ikke ville udvide VP-ordningen, og derfor Lisbeth Rømer fik den besked tilbage fra Ivar Nordland om, at det ikke kunne lade sig gøre at udvide VP-ordningen."

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke havde været inde over Lisbeth Rømers og Ivar Nordlands korrespondance i 2009, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om spørgsmålet om, hvorvidt man kunne gøre noget andet eller mere end kun TRACE, blev vendt på dette tidspunkt i 2011, forklarede vidnet, at det er han slet ikke.

15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 515 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010):

"II. Seneste opfølgning på rapporter for 2009 behandlet i Revisionsudvalget den 31. marts 2011

…

14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat) Kritik

…

Behandling i Revisionsudvalget 31. marts
Revisionsudvalget fik status på arbejdsgruppen af Jens Sørensen på mødet.

Indstilling: Opfølgning afsluttes."

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig, da han fik en indstilling om, at opfølgningen på denne kritiske SIR-rapport skulle afsluttes, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Da han læste det i forbindelse med sin forberedelse til afhøringen, undrede det ham, på hvilket grundlag man afsluttede rapporten. Selv hvis man lægger vidnets definition på Revisionsudvalgets opgaver til grund, var man jo ikke dér, hvor det kun var lovforslaget, der manglede, og hvor der bare skulle ansættes tre nye revisorer, for at man var på plads. Hvis det havde været tilfældet, ville han have ment, at det var rimeligt nok, at de ikke længere behøvede at følge med i det. Men det var jo en meget åben og ufuldstændig afrapportering eller midtvejsrapportering, som man fik den 31. marts 2011, hvor man end ikke hørte om, hvad der var sket i den mellemliggende periode. Man kunne måske have fortalt, hvad der siden sidst var blevet arbejdet med, og at de nu vurderede, at sagen var i en så god gænge, at Revisionsudvalget ikke længere behøvede at følge den. Det havde han nok haft større forståelse for end denne lidt kortfattede indstilling, men som nævnt reagerede han ikke på det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 517 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010), hvoraf fremgår, hvem der havde godkendt forelæggelsen op gennem systemet med vidnets underskrift som den sidste.

Forespurgt, om vidnets underskrift var udtryk for, at han godkendte indstillingen, forklarede vidnet, at det var det, men deri lå der ikke, at man ikke på Revisionsudvalgets møde kunne drøfte, hvorfor rapporten blev afsluttet. Dette blev vedlagt som et bilag til Revisionsudvalget, og det var således ikke en resolution om, at nu skulle sagen afsluttes. Vidnet tilsluttede sig økonomikontorets indstilling om, at Revisions-

udvalget ikke længere behøvede at følge sagen. Det er nok ikke en beslutning, som han i dag synes var særlig god, men han mener ikke, at det var definitivt. Andre i Revisionsudvalget havde fri lejlighed til at sige, hvis de ikke mente, at sagen var moden til afslutning.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 515 (2011-06-15 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. kvartalsopfølgning på SIR's rapporter for finansåret 2010):

> *"14) Revisionsrapport nr. 09-203 Kildebeskatning af udlændingeskat (udbytteskat) Kritik*
>
> *- der kan kun med stor usikkerhed opgøres et tilnærmelsesvist korrekt nettoprovenu fra de oplysninger, der er i SKATs systemer*
>
> *- SKAT mangler indberetninger/oplysninger til at kunne opgøre et korrekt nettoprovenu fra refusionsordningen*
>
> *- forretningsprocesserne til registrering, opkrævning og sagsbehandling af udbytteskat er dokumenteret, men ikke fuldt opdateret.*
>
> *- regnskabs- og IT-systemer ikke i tilstrækkelig grad understøtter en korrekt opgørelse af nettoprovenu fra refusionsordningen."*

Vidnet blev foreholdt, at den eneste orientering han forud for dette tidspunkt havde modtaget, var på udvalgsmødet den 31. marts 2011, hvor han fik at vide, at man skar den ene del af opgaven fra, og at man først gik i gang med den anden i slutningen af marts 2011. Vidnet blev endvidere foreholdt, at de fire punkter i indstillingen kun var et uddrag af det samlede antal i rapporten, og at der ikke var anvist nogen løsninger på nogen af dem. Hertil forklarede vidnet, at der ikke var andet end den afsluttende bemærkning i notatet fra den 31. marts 2011, hvor der stod, at de arbejdede med alle problemstillinger. Han kan derfor kun gentage det, han sagde før, nemlig at det nok var en noget forhastet konklusion, at Revisionsudvalget ikke længere behøvede at se på det. Omvendt vil han så også til stadighed mene, at de relevante fora i denne forbindelse var Produktionsforum og direktionen. Det var dér, man skulle have den op, og det var dér, hvor man nøje skulle gennemgå det og have den sagkyndige diskussion med dem, der havde udarbejdet rapporten om, hvad man mente var løsningen. Når man her angav, at Revisionsudvalget ikke længere behøvede at følge den, var det en forhastet beslutning, men så heller ikke mere. I Revisionsudvalget vidste de trods alt, at der var en arbejdsgruppe, som arbejdede med det, og hvis man lægger til grund, at det ikke var Revisionsudvalget, der kunne vurdere, om dette var

den korrekte og optimale løsning, kunne de med en vis ret konstatere, at sagen var i proces, og at de var trygge ved denne. Det viste sig så, at der måske ikke var grund til dette, men det lå nok mere dér, hvor man drøftede de konkrete indstillinger, snarere end i Revisionsudvalget, hvor man så på, hvor langt de var i processen.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der i denne periode var ressourcepres forskellige steder i organisationen, bl.a. hos Jens Sørensen, og forespurgt, hvilken betydning dette havde for intensiteten i Revisionsudvalgets monitorering, herunder om det gav anledning til skærpet opmærksomhed, forklarede vidnet, at dette var pkt. 14 ud af et større antal, og drøftelsen blev derfor lidt overfladisk. Han mener dog, at de brugte den tid, der skulle til. Det var ikke, fordi de havde travlt, at man ikke gjorde mere ud af det. De mente formentlig, at dette kørte godt nok, og at Revisionsudvalget derfor ikke behøvede at bruge mere tid på det. Vidnet havde ikke hørt noget om, hvorvidt Jens Sørensen havde problemer med bemandingen i sin gruppe. Det var ikke nogen hemmelighed, at man havde været gennem besparelser, og at man havde travlt, men i perioden 2010-2012 var det bestemt ikke vidnets opfattelse, at man var decideret nødlidende. Der var steder, hvor de havde problemer. Inddrivelse er nok den mest væsentlige at nævne, men det var til dels også et bemandingsproblem, hvilket var noget særskilt. Han havde ikke det indtryk, at dynen simpelthen var alt for kort, og at man sprang over, hvor gærdet var lavest osv. Det var ikke en diskussion, de havde i de kredse, han færdedes i. Der var altid nogle, der brokkede sig over, at de manglede medarbejdere, men det var der også i 1980, da han blev ansat.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"Intern Revision skal på basis af ovenstående konklusion anbefale, at*
>
> *- der etableres et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbyttebeskatningen,"*

Forespurgt, om der vidnet bekendt på noget tidspunkt blev reflekteret over denne anbefaling, forklarede vidnet, at han regnede med, at det var noget, der ville indgå i den samlede afrapportering, som han gik ud fra, de ville få i direktionen. Det var overhovedet ikke berørt i indstillingen af 31. marts 2011 ud over den tidligere omtalte afsluttende bemærkning, som man kunne feje alt ind under. Han havde forestillet sig, at man på et givet tidspunkt havde fået en samlet indstilling, hvor de beskrev, hvordan de mente, at de kunne løse problemet, fx ved at rette lidt i loven eller ved at håbe på, at TRACE-projektet blev gennemført, eller hvad det nu måtte være. I den

forbindelse skulle der så også have været en beskrivelse af, hvordan organiseringen skulle være med sagsplaceringer og kommandoveje osv. Det var helt klart hans forventning, uden at han nok har udtrykt den direkte, men når man fik en indstilling med dette indhold, regnede man også med, at der ville blive svaret på den måde. Problemet var, at det svar aldrig kom.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 9 "Anbefaling"):

> *"- der foretages en fornyet vurdering af den tidligere etablerede arbejdsgruppes problemkatalog for udbytteskat"*

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt fik en tilbagemelding i forhold til denne anbefaling, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Undersøgelseskommissionen har jo set de tilbagemeldinger, han fik. Han fik aldrig en sådan specifik tilbagemelding. Man omtalte de veje, man gik, og som nævnt tidligere var det en form for midtvejsstatus, der kom. Det havde ikke noget som helst med en endelig afrapportering at gøre.

Forespurgt, om ikke man i Revisionsudvalget skulle have set på, hvad rapporten havde påpeget, og hvilke anbefalinger den var kommet med, når man vurderede, om der var sket en adækvat og tilstrækkelig opfølgning, forklarede vidnet, at det burde man nok. Han vil dog stadigvæk fastholde, at det var i direktionen, at denne diskussion rigtigt hørte hjemme. Men som nævnt flere gange var det lige hurtigt nok, at man fik afsluttet det i udvalget. Han kan i dag kun ærgre sig over, at han ikke selv var opmærksom på det dengang.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet med sin påtegning erklærede sig enig i en indstilling, men at han ikke opfattede dette som en resolution eller resolvering fra departementets side, forklarede vidnet, at det gjorde han på ingen måde. Forespurgt, om det således er vidnets opfattelse, at opfølgningen derfor først blev standset på Revisionsudvalgets møde den 23. juni 2011 og ikke ved vidnets påtegning i dokumentet, forklarede vidnet, at det er det. Det er klart, at når dette var vidnets indstilling, kunne der godt være nogle, som ellers gerne ville have talt om det, som i stedet følte, at de var nødt til at lægge det til grund. Han er enig i, at det var en uheldig indstilling, men med den måde møderne kørte på, stod det enhver frit at sige, at vedkommende var uenig, og at de slet ikke var nået langt nok til at standse opfølgningen.

Forespurgt, om det var den normale proces, at vidnet lige påtegnede indstillingen, inden den gik i Revisionsudvalget, bekræftede vidnet dette. I virkeligheden – og det er ikke sådan, den fremstår – var den mest en briefing til ham til brug for mødet. Det var i virkeligheden det, det burde hedde.

23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5558 (2011-06-23 (2) - Dagsorden med bilag til møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for departementschefen").

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3385 (2011-06-23 (3) - Protokol fra møde i Revisionsudvalget den 23. juni 2011):

> *"Punkt på dagsorden/Emne:*
> *5. Opfølgning på kritiske rapporter*
>
> *Beslutning/drøftelse:*
> *Jan Lund redegjorde for PROFs behandling af de seneste rapporter og opfølgningen på åbentstående rapporter fra sidste år."*

Forespurgt, om man i Revisionsudvalget på dette tidspunkt var opmærksom på, at indstillingen endnu ikke var blevet behandlet i Produktionsforum, og at det først skete den 27. juni 2011, forklarede vidnet, at det kan han slet ikke huske.

Forespurgt, om det var et sædvanligt forløb, at man kunne tage ting ind i Revisionsudvalget og behandle og afslutte dem, inden de havde været på Produktionsforum, forklarede vidnet, at det nok ikke var sædvanligt. Det almindelige var vel, at jo højere repræsentation, man havde i et udvalg, jo senere i forløbet lå de. Det, han tror, der reelt er sket, er, at der var tale om to helt uafhængige planlægninger, hvor Revisionsudvalget havde møde den 23. juni 2011, mens Produktionsforum havde møde den 27. juni 2011, og at der ikke var nogen, der tænkte over hensigtsmæssigheden af dette. Nu var vidnet jo ikke med til mødet den 27. juni 2011, men der var nok ikke sket så meget på de 4 dage, så Jan Lund har vel kunnet fortælle nogenlunde det samme for Revisionsudvalget, som man kunne drøfte i Produktionsforum. Det er dog klart, at det var den omvendte rækkefølge af, hvad der var naturligt, og der kunne i givet fald også være kommet en form for afrapportering fra Produktionsforums møde, som man så kunne have nået at få med i Revisionsudvalget, ligesom der var 3 måneder tidligere.

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser af rapporten på dette møde i Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets forklaring om, at beslutningen ikke var den bedste, er udtryk for, at han er enig i, at Revisionsudvalget faktisk ikke kunne udfylde sin opgave med at kontrollere opfølgningen, når opfølgningen i denne situation endnu ikke var afsluttet, bekræftede vidnet dette.

GENERELT OM SIR'S 2010-RAPPORT OG TRACE

Vidnet blev foreholdt, at han i efteråret 2009 fik en advarsel med nogle problematiske tal, som gjorde, at han satte SIR til at undersøge det nærmere. I februar 2010 kom der derefter en indstilling om TRACE, hvor man anførte, at det var noget, der var brug for, fordi det ikke så så godt ud for udbytteskatten, og i maj 2010 kom SIR's 2010-rapport. I december 2010 blev vidnet bekendt med, at der endnu ikke var nedsat en arbejdsgruppe, og i marts 2011 fik han at vide, at arbejdsgruppen snart skulle have sit første møde. I samme forbindelse fjernede man den del, der havde dannet grundlag for undersøgelsen, altså det, der handlede om udbytterefusion til udlændinge. I juni 2011 lukkede han og Revisionsudvalget derefter ned for monitoreringen.

Forespurgt, hvordan vidnet vil karakterisere dette forløb, forklarede vidnet, at der for første og eneste gang blev iværksat noget arbejde. Det blev kortlagt – nok ikke for første gang, men på en meget tydelig måde – hvad problemerne var, og der blev taget det initiativ, som på det tidspunkt var muligt på hans niveau, fordi det var en relativt teknisk sag. Det, der derefter fulgte, kunne godt have været bedre, men der var ikke nogen, der på noget tidspunkt sagde, at de henlagde sagen, eller at de ikke kunne gøre noget ved det. Det havde været rart, hvis man havde fulgt mere aktivt op på det. Det er der ingen tvivl om. Når man nu beder ham om at vurdere sagen på baggrund af den viden, som alle i dag har om, hvad der skete efterfølgende, beder han blot om, at man også ser på det, der skete både før og efter det, de selv foretog sig. I den sammenhæng var dette det mest tjenlige forsøg, der blev gjort. Det kunne have været gjort bedre, og især fra årsskiftet 2010/2011 er det klart, at der ikke var den fornødne fremdrift, og at arbejdet ikke blev udført godt nok eller grundigt nok. Ligeledes var den opfølgning, han selv var en del af, heller ikke god nok. Det vil han bestemt ikke bestride.

Forespurgt, om vidnet mener, at han har iagttaget sin tilsynspligt på tilstrækkelig vis som departementschef, forklarede vidnet, at med den viden, han har, vil han mene, at det gjorde han. Man kan ikke reagere på oplysninger, man ikke får.

Forespurgt, om vidnets opfattelse således er, at der skulle være gjort yderligere anskrig, for at han skulle have dykket dybere ned, forklarede vidnet, at det mener han. Man kan med rette sige, at Revisionsudvalget skulle have foretaget en opfølgning. Det mener han helt klart. Men han mener også – som også nævnt en del gange – at det var i direktionen, det egentlige slag skulle stå, og det var måske også en medvirkende årsag til, at han ikke gjorde særlig meget ud af drøftelsen i Revisionsudvalget. Nu har han nogle gange betegnet Revisionsudvalget som lidt bogholderiagtigt, hvilket ikke er nedsættende ment, men det var lidt den måde, han så det på. Det handlede om, hvorvidt der var liv i sagen eller ej. Han havde en forventning om, at det kom op til en drøftelse, som han var en del af, men det skete aldrig. Det var så ærgerligt, at han ikke havde en huskeseddel, hvor der stod, at han skulle huske at drøfte det, men som nævnt var man lidt afhængig af, at nogen kom og gjorde opmærksom på, at de havde et udestående, og hvor langt de var kommet. Med den indsigt, han havde, mener han ikke, at han på grundlag af forelæggelsen den 31. marts 2011 burde have gennemskuet, at man var i gang med et utjenligt forsøg på at løse opgaven. I hvert fald synes han, at han måtte kunne forvente, at man påpegede de risici, der var knyttet til den løsning, man arbejdede med, for at han rigtigt kunne tage højde for det. Det var man nødt til at operere med. Det var for usikkert at regne med, at der blev læst mellem linjerne. Forespurgt, hvem vidnet mener har svigtet i den forbindelse, forklarede vidnet, at han synes, at indstillingen den 31. marts 2011 enten var ufuldstændig eller burde have været fulgt op af endnu en i juni 2011, hvor man var et spadestik dybere. Faktisk var det nok begge dele. Hvis nogen var opmærksomme på det problem, at TRACE ikke var en færdig løsning, der var lige til at indføre, kunne man egentlig godt have forholdt sig til spørgsmålene om, hvad man så skulle gøre, i årene frem til at det kom på sporet, og hvad man skulle gøre, hvis det aldrig kom på sporet. Det synes han egentlig var relativt nærliggende, men han har svært ved at se, at det var så nærliggende, at han selv burde have fanget det.

Foreholdt, at vidnet i februar 2010 var inde over TRACE og kunne se, at der på det tidspunkt var lange udsigter, forklarede vidnet, at han fik en indstilling om, hvorvidt de skulle gå ind i et internationalt samarbejde eller ej, og så fik han en indstilling om, at de kunne bruge et internationalt samarbejde til at løse et konkret problem. Han er ikke sikker på, at han i videre omfang koblede de to ting sammen. Han vidste nok, at begge dele drejede sig om TRACE, men man må jo heller ikke glemme, at han læste de to ting med et halvt års mellemrum, og det var jo ikke alt, man lige kunne huske.

Forespurgt, om vidnets omtale af indstillingerne i marts og juni 2011 skal opfattes som en kritik rettet mod økonomifunktionen, forklarede vidnet, at man næsten må gå ud fra, at økonomifunktionen har talt med nogen og spurgt, hvad de skulle gøre. Som nævnt tidligere er det hans opfattelse, at det havde været bedre, hvis de havde

diskuteret videre på mødet i juni 2011 og formentlig også på det næste møde, men han synes ikke, at det var den store misere. Den store misere var, at sagen af en eller anden grund aldrig kom i direktionen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der i givet fald skulle have lagt sagen op til den drøftelse, der så ikke kom, forklarede vidnet, at den almindelige forventning var, at arbejdsgruppen på et tidspunkt ville komme med en samlet redegørelse. Når den så var færdig og blev lagt op, ville nogen tage revisionsrapporten frem og parallellæse den og konstatere, at der var stillet ni forslag, men kun givet tre svar. Det ville nogen så gøre opmærksom på og sende den retur og spørge til de ikke-besvarede spørgsmål. Han havde jo ikke dengang tænkt specifikt over det, men hvis han i dag skal svare, så var det sådan, en sag burde håndteres. Han initierede en undersøgelse, og det var ret sjældent, at han satte noget i værk. Sager kom som regel nedefra og ret sjældent ovenfra. Det var ikke, fordi han ikke lavede noget, men fordi han mere forholdt sig til det, der kom. Her satte han noget i værk, og så havde han også en forventning om, at de kom tilbage og fortalte, hvad de havde fundet ud af. Han forventede også, at de, der svarede, også havde læst, hvad det egentlig var, de var blevet spurgt om.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet også havde en forventning om, at nogen tog stilling til, hvad de skulle gøre, indtil TRACE kom, forklarede vidnet, at det var et af de spørgsmål, der burde have været besvaret, når man beskrev løsningen. Man burde således også have angivet, hvad de svage punkter var. Det kunne fx være, hvis nu TRACE ikke blev til noget, for så havde de reelt ikke en løsning på det ene af de to hovedproblemer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således igen var arbejdsgruppen, der skulle have forholdt sig til, hvad man skulle gøre, indtil TRACE kom, forklarede vidnet, at arbejdsgruppen gerne skulle lægge noget færdigt op til Produktionsforum, som var bestilleren, og som dermed i første omgang skulle tage stilling til, om det var tilstrækkeligt, og om det var et svar på det, der var blevet spurgt om. Derefter skulle en sådan sag, som han selv havde initieret, også afsluttes i direktionen. Han skulle jo have at vide, hvad den endte med, også selv om det nok ikke var ham, der kunne vurdere, om det var effektivt og godt nok osv. Han håber, at andre i direktionen i højere grad ville påtage sig den rolle, men sagen skulle da op at vende dér, hvor han sad, når nu han havde bestilt den. Han vil endda sige, at det skulle den også, selv om han ikke var bestilleren, altså hvis det fx var Intern Revision, der havde indledt det af egen drift. Forespurgt, hvilken direktion vidnet henviser til, forklarede vidnet, at det var den lille direktion, altså den, som ikke var Udvidet Direktion. Forespurgt, om det således var topdirektørerne, der var tale om, forklarede vidnet, at det var dér, hvor han og Jesper Skovhus Poulsen, Steffen Normann Hansen, Karsten Juncher, Birgitte Christensen, Preben Kristiansen og Birte

Deleuran sad. Han kan ikke huske, om der var andre med. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var i den gruppe, sagen skulle ende, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013)

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet internt eller eksternt oplevede modstand mod sine idéer om at etablere den beskrevne 360-graders perspektivering og etableringen af enhedsstrukturen, forklarede vidnet, at det var der ikke som sådan. På driftsområdet syntes man – så vidt han ved – at det var en ubetinget fordel, fordi de kom tættere på beslutningsprocessen, hvilket de absolut syntes var udmærket. Hos de gamle departementale medarbejdere var der derimod blandt nogle måske lidt den holdning, at man ikke behøvede at høre på dem. Der havde altid været den mentalitet, at de, der sad med lovgivning, syntes, at de var finere end alle de andre. Det skulle han så prøve at gøre op med, men det var ikke sådan, at han på nogen måde mærkede modstand. Det var måske mere et spørgsmål om, at det tog tid at få en sådan kulturel ændring implementeret, og den tid fik han ikke rigtig. Forespurgt, om det således ikke nåede at forplante sig ud i organisationen, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke helt. Den ligeværdighed, han gerne ville skabe, i forhold til at et driftsproblem og et politisk problem skulle anskues under ét, gik jo lidt mod naturen, fordi politiske problemstillinger altid var vigtigere end alt andet, fordi det var det, ministeren beskæftigede sig med. Medarbejderne i departementet var opdraget til, at de skulle have politisk tæft osv., og så kom vidnet lige pludselig og sagde, at det var fint nok med politisk tæft, men hvis de lavede noget, som administrativt var fuldstændig uanvendeligt, kom de jo ingen vegne. Det krævede en lidt ændret tilgang, men egentlig modstand opfattede han ikke på noget tidspunkt. Da han fremlagde planerne, var der en ret høj grad af entusiasme, og hans indtryk var, at man syntes, at det kunne blive spændende.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Foreholdt, at der blev indført en såkaldt risikopolitik i SKAT pr. 1. september 2010, som var gældende i resten af vidnets periode som departementschef, og forespurgt, hvilken rolle risikoanalyse og risikostyring spillede i forhold til vidnets arbejde, forklarede vidnet, at det ikke spillede nogen videre rolle. Det var i højere grad et kriterium for, hvor de skulle sætte ind i driftsorganisationen. Dvs. at han sad i den anden ende og modtog resultatet af, at nogen vurderede, at noget var en vigtig sag, som de måtte tage op på grund af de risici, der var knyttet til den. På direktionsmøderne havde de tit en oversigt over forskellige emner, som var vægtet efter, både hvor alvorlig risikoen var, og hvor stor risikoen var, for at den indtrådte, og hvor man så gangede

de to med hinanden og fik en eller anden faktor. Dem gennemgik de og nogle mere end andre. Der var én, der altid gik igen, som handlede om, hvad der skete, hvis deres store server brændte. I så fald var de virkelig på den, men sandsynligheden for, at det skete, var meget lille, og derfor var det ikke noget, de brugte så meget tid på. De vidste heller ikke rigtig, hvad de skulle gøre ved det. Der var så også nogle andre, som han ikke lige kan komme i tanke om. Fx kunne nærværende sag godt have optrådt på oversigten. Der var jo en risiko for besvigelse, og sandsynligheden for, at den indtrådte, var rimelig høj, så det ville have været to relativt høje tal, der var blevet ganget med hinanden.

Forespurgt, om det var vidnets vurdering, at den risikopolitik, der var etableret, var en struktureret og systematisk tilgang til risikoanalyse, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor tit de gennemgik de omtalte risikologs, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. De kom vel op med jævne mellemrum, måske hver anden eller tredje måned.

Forespurgt, om vidnet var med til at implementere eller monitorere implementeringen af risikologgene, forklarede vidnet, at det allerede var inkorporeret i SKAT, da de foretog fusionen, og de tog det så med over. I sagens natur handlede det jo mere om driftsrelaterede risici. Politiske risici var ret svære at indpasse i et sådant skema, og det var derfor mere et arbejdsinstrument for driftsområdet. Men de havde det oppe i direktionen, og de talte om det. Han tror også – uden at han dog kan nævne konkrete eksempler – at de nogle gange mente, at noget skulle tildeles en anden vurdering, altså at en af de to faktorer skulle sættes op eller ned. Det var således noget, de forholdt sig konkret til, og de havde også diskussionen om, hvad de gjorde ved det.

Forespurgt, om det var de høje resultater, de arbejdede mest intensivt med, når de havde sandsynligheden for, at det indtrådte, multipliceret med konsekvensen forbundet med indtrædelse, forklarede vidnet, at det var det. Ligesom de andre papirer havde de en rød, gul og grøn markering, og det var selvfølgelig de røde, de brugte flest kræfter på.

Forespurgt, om vidnet orienterede ministeren om, hvordan risikopolitikken blev implementeret i organisationen, forklarede vidnet, at det mindes han ikke, at han gjorde. Forespurgt, om det var på vidnets niveau og under, at man interesserede sig for det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvem der havde ansvaret for at implementere det i risikopolitikken, når der var en kritisk SIR-rapport, forklarede vidnet, at han vil gætte på, at det var i Kar-

sten Junchers enhed, at man foretog den vurdering. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man noget sted tog højde for SIR's 2010-rapport i forhold til risikostyringen, forklarede vidnet, at det er han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Forespurgt, om ikke det havde været et naturligt element i en risikopolitik i SKAT, at en sådan rapport kom til at indgå, forklarede vidnet, at det kan man nok godt sige. Rapporten kunne godt have figureret dér, men den blev jo drøftet i direktionen, selv om man kan diskutere, om det var godt nok. Den kom jo op, så om det var via risikopolitikken eller på anden vis, gjorde nok ikke den store forskel.

Regnskabskontroller

Forespurgt, om der i det, der tidligere var departementet, og som i perioden 2010-2012 var Koncerncentret, blev foretaget nogen materiel kontrol eller nogen monitorering af udsving i de regnskabstal, man modtog fra SKAT, forklarede vidnet, at det gjorde der. I Otto Brøns-Petersens afdeling foretog man vel primært en afvigelseskontrol, hvor man, hvis et tal så mærkeligt ud, gik baglæns og undersøgte, hvad der lå til grund for det. Det var lidt, ligesom når man lavede sin egen selvangivelse, hvor man til sidst sammenlignede med den fra året før, og hvis man så havde glemt befordringsfradraget, opdagede man det i den forbindelse. Det var således ikke den mest sofistikerede form for kontrol eller tilsyn, der lå i det, men der var hele tiden en bevågenhed, i forhold til om der var et eller andet, der så mærkeligt ud. Det var sådan set også det, man kunne se i 2009-notatet, som indstillede, at de forelagde sagen for Intern Revision.

Indtægtslister

Forespurgt, om vidnet gennemgik eller godkendte de månedlige indtægtslister, forklarede vidnet, at det var ret mekanisk. Det var noget, de skulle aflevere til Finansministeriet. I departementet var de dog også nogle, som egentlig syntes, at de var relativt interessante, dels fordi dygtigere medarbejdere end ham selv kunne foretage den beskrevne afvigelseskontrol på baggrund af dem, og dels fordi de gav en slags konjunkturoversigt. Han tror derfor ikke, at han ligefrem drøftede dem med ministeren, men de vekslede da ord om, fx hvorfor et bestemt tal så ud, som det gjorde. Det var ofte pensionsafgiftsskatten, som forårsagede nogle gevaldige udsving, fordi

den var meget afhængig af renten. Selv en lille rentebevægelse gav derfor et ret stort udsving, og det talte de da nogle gange om. Men han mener også, at der var et sted, hvor Otto Brøns-Petersen skrev, at vidnet sådan set ikke behøvede at læse det. Det var pligtstof, som de afleverede, og som de syntes, vidnet skulle se, men det var ikke noget, han skulle forholde sig til. Det gjaldt både ham og ministeren, og hvis de gerne ville have ændret et tal, kunne de jo ikke det.

Forespurgt, hvad formålet med at udarbejde indtægtslisterne var, forklarede vidnet, at de på en eller anden måde indgik i Finansministeriets udarbejdelse af statsregnskabet. Han spekulerede aldrig rigtig over, hvad Finansministeriet brugte dem til, men som det samlede både indtægts- og udgiftsministerium var det jo fornuftigt, at de fik en oversigt over indtægterne. De fik formentlig også udgiftsoversigter fra alle andre ministerier, så som optakt til finansloven var det sikkert et udmærket redskab. Han er selv jurist, så han ved ikke præcist, hvordan det indgik i det finansministerielle arbejde, men det forekommer ret nærliggende, at man lavede lister over statens indtægter og måned for måned holdt øje med, hvordan de så ud. Indtægtslisterne gav jo ikke en forklaring på noget, men de kunne give anledning til, at man søgte en forklaring.

Forespurgt, om vidnet også orienterede sig i indtægtslisternes linje om udbytteskat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var orienteringer, og han gennemgik ikke nøje alle de mange kolonner. Hvis der var en stor afvigelse – og han kan ikke huske konkrete eksempler – havde Otto Brøns-Petersen skrevet på forsiden, at han lige skulle lægge mærke til det, og han havde formentlig også skrevet, hvad årsagen var. Ellers så han dem mest for at få et indtryk af, hvordan tallene udviklede sig, og om provenuet steg eller faldt.

Forespurgt, om der var en instruks om, at det skulle undersøges nærmere, hvis der var ting, der forekom uforklarlige, forklarede vidnet, at han ikke tror, der var en skriftlig instruks, men det var et element i det ulovbestemte, departementale tilsyn, at man reagerede på sådan noget. Og det skete jævnligt. Som regel var der gode forklaringer på det, men de var ret påpasselige, hvilket han også synes, at Kathrine Langes reaktion viste.

Foreholdt, at så vidt undersøgelseskommissionen har kunnet se, blev indtægtslisterne frem til december 2010 fast forelagt for skatteministeren, men derefter kun hvis man syntes, der var noget interessant, og forespurgt, om det var en disposition, vidnet var inde over, forklarede vidnet, at det var han nok, men han kan ikke huske det. Det var meget forskelligt. Der var ministre, der sagde, at de ville se alt, og så var der nogle, som bad om at få alt det sorteret fra, som de ikke behøvede at forholde sig til. Det var typisk noget, vidnet spurgte ministeren om en af de første dage, efter han var

tiltrådt. De sagde typisk ja, og så gik der en måned, hvorefter de spurgte, om ikke de kunne slippe for at se det. Det var sådan et tårn, man bar ind hver dag, så hvis man bare kunne klippe toppen af, var der nogle, der blev glade for det. Men især ministre med en økonomisk baggrund syntes, at indtægtslisterne var sjove at kigge i.

16. marts 2011 – møde i direktionen

Forevist ekstraktens side 439 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011) og forespurgt, om vidnet læste denne type notat til et direktionsmøde, selv om han ikke deltog i mødet, bekræftede vidnet dette. Hvis det var rent ad hoc, at han ikke var til stede, så læste han altid materialet. Forespurgt, om vidnet erindrer, hvad der stod i det foreviste notat, forklarede vidnet, at han jo har læst det i forbindelse med sin forberedelse.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011):

> *"Ad 4 – Andre forhold*
>
> *Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.*
>
> *I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.*
>
> *Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshirarkiet."*

Forespurgt, om det risikobillede, som revisionen beskrev her, stemte overens med vidnets risikobillede, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke. Han hverken så eller hørte om sådan nogle tilfælde, som de skrev om her. Men Intern Revision havde jo nok mere fornemmelse af, hvad der skete, end han selv havde, så det var klart en alvorlig oplysning. Der var så en ret lang diskussion om, hvorvidt det forholdt sig sådan, og han mener, at han på et eller andet tidspunkt drøftede med Jesper Skovhus Poulsen eller en anden, hvad de påviste tilfælde var. Som nævnt tidligere var der både før, efter og under disse relativt store besparelser, de var igennem, en kultur, hvor det var almindeligt, at folk sagde, at der var for få ressourcer, men det gjorde de altid, og det gjorde de formentlig i alle ministerier. Derfor var det mere interessant

at høre, om der var konkrete eksempler på, at man gjorde det, for det var bestemt noget, der skulle undgås, og det var ligeledes vigtigt, at det kom til ledelsens kendskab, hvis det forholdt sig sådan. Det er klart, at det var aldeles uholdbart, hvis man lavede sådanne selvbestaltede nødløsninger.

Forespurgt, om vidnet læste beslutningsprotokollerne fra møder, selv om han ikke havde deltaget i dem, forklarede vidnet, at han ikke tror, at han fik dem. Han mindes ikke at have set dem før.

Forespurgt, hvad vidnet gjorde i anledning af oplysningen fra Intern Revision, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, at han gjorde noget konkret. Som nævnt havde han denne diskussion med vist nok Jesper Skovhus Poulsen og muligvis også Steffen Normann Hansen, hvor de bedyrede, at de i hvert fald ikke var bekendt med sådan nogle tilfælde. Han kan ikke huske, om de vidste, hvad der var påvist, men diskussionen gik mere på – og det var nok også konklusionen på det – at Intern Revision skulle have virkelig godt belæg for at skrive, som de gjorde, for det var en meget massiv kritik. Han har lidt på fornemmelsen, at holdningen på mødet – som han jo så ikke selv var med til – var, at der ikke rigtig var belæg for kritikken, men noget yderligere foretog han sig ikke. Han kan ikke huske, hvordan det tidsmæssigt lå i forhold til dette, men der var også et forløb, som Jens Sørensen vist stod for, hvor man prøvede at undersøge, om der var nogle steder i organisationen, hvor man ikke fulgte de grundlæggende retsgrundsætninger o.l., som skulle overholdes. Han husker det ikke nærmere, men diskussionen vedrørende det projekt var han en del af. Det er vist også beskrevet et sted i materialet.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Generelt om tilsyn

Forespurgt, hvad det efter vidnets opfattelse indebar, at man i departementet havde en tilsynsforpligtelse inden for ministeriets ressort, forklarede vidnet, at helt grundlæggende lå der det i det, at man som departementschef og dermed som den øverste administrative chef havde et ansvar for så vidt muligt at sikre, at alt, der gik ud af huset – dvs. departementet og senere Koncerncentret – var korrekt, altså at de oplysninger, man gav Folketinget, var korrekte, at lovforslagene hang sammen, og at de bevillingstal, de leverede, var rigtige osv.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der lå i dette sektortilsyn i perioden 2010-2012, forklarede vidnet, at man dels skulle sørge for, at den produktion, der udgik af huset selv, var korrekt, og dels også skulle prøve at påse, at hele ministerområdet var lovligt, rationelt, effektivt drevet osv. Det var selvfølgelig lettere sagt end gjort, men som nævnt tidligere måtte man benytte sig af de kana-

ler, man kunne finde, og reagere på de ting, man hørte. Det var også en af årsagerne til, at han forklarede, at han gerne så, at Intern Revision måske netop interesserede sig for ting som dette, fordi det var den måde, han kunne blive opmærksom på, at der kunne være nogle brodne kar. Som nævnt havde de også en retssikkerhedskonsulent, som måske også kunne være en kilde til det. Det kunne også være, at man fik kritiske spørgsmål fra Folketingets Skatteudvalg eller fra interesseorganisationer eller andet. Det gav jo altid en anledning til, at man kunne spørge ind til, hvordan forholdene blev drevet, og ofte kunne man se i svaret, om der var et problem eller ej. Hvis man fik et godt svar, var der typisk ikke noget problem, men hvis man fik et elendigt svar, dækkede det ofte over et eller andet.

Peter Lofts og Jørgen Rosteds bog "Hvem har ansvaret?"

Foreholdt, at vidnet sammen med Jørgen Rosted i deres bog "Hvem har ansvaret?" flere steder har skrevet, at tilsynsforpligtelsen fylder mindre i departementschefens nye jobprofil, og forespurgt, hvordan vidnet mener, at opgaven med tilsynet har ændret sig, forklarede vidnet, at man kan begynde med at se i den rapport, som udvalget med Bo Smith som formand afgav i 2013 eller 2014. I den skrev man et sted, at driftsopgaven og tilsynet med driften ikke fik den opmærksomhed, som man nok kunne ønske sig. Udvalget gav den forklaring, at opgaven som politisk rådgiver for ministeren og arbejdet med at undgå dårlige pressesager osv. i dag tager så uendelig meget tid, at den fortrænger det mere traditionelle tilsyn og opgaven som faglig garant. Der kan være delte meninger om det, og han har selv fået stærk kritik for at sige det, men hvis man ser på departementschefer i dag, har de aldrig nogen særlig faglig indsigt i det område, de er chefer for. Sådan nogle nørder som ham selv, som voksede op i systemet og endte med at blive chefer, de findes jo ikke mere. Det er folk, der kommer ind med en fortid i Danmarks Radio eller Finansministeriet eller Statsministeriet – og allerhelst alle tre steder – og så bliver chefer. Hvis de får et brev om, at man forvalter et eller andet område helt galt, vil det typisk ikke sige den pågældende alverden, idet man skal være inde i fagtermerne og kende systemet, og det tror han simpelthen ikke, at den moderne departementschef er. Det kan godt være, at hans egen generation heller ikke kunne det, men han vil vove at påstå, at de forsøgte. Det erstattede man så med et mere kontraktuelt system med new public management osv., men det bidrager jo ikke til det faglige. Det er mere en slags outputkontrol af, om de bruger pengene fornuftigt, om de har en tilstrækkelig høj produktivitet, og om kundetilfredsheden er høj nok – hvis altså man kan tale om kunder på dette område. Det handler ikke om, hvorvidt der er retssikkerhed, for hvordan i alverden skulle man kunne måle graden af retssikkerhed på et område.

Forespurgt, om der efter vidnets opfattelse er noget, som direkte har ændret på, hvad departementschefens ansvar egentlig er, forklarede vidnet, at det er der ikke.

Ministeransvarlighedsloven er så vidt han ved ikke blevet ændret, og ministeren har i princippet ansvar for alt, der foregår på hans område. Den eneste måde, han kan håndhæve det ansvar på, er at have en departementschef, han kan spørge om alt, men hvis departementschefen ikke kan svare på alt, bliver der automatisk en eller anden ændring i forholdene. Han synes derfor, at det kan være spændende for ham at være tilhører ved afhøringen i morgen og høre, om hans efterfølger får lige så indgående spørgsmål som vidnet om det driftsmæssige.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når de skrev om det i bogen, var det ikke, fordi de mente, at der var nogen retlige reguleringer eller normer, der som sådan var blev ændret, forklarede vidnet, at de skrev det som en kritik af en udvikling. De mener, at man ikke længere opfylder de krav, som ligger i departementschefstillingen, nemlig at sørge for, at ens forvaltningsområde er nogenlunde ordentligt drevet. De erkender, at det er svært, og at man ikke har nogen systematisk monitorering e.l., men at man må gå frem efter gefühl. Når man har været tilstrækkelig mange år i et ministerium, ved man også nogenlunde, hvad man skal lægge mærke til.

Forespurgt, hvordan vidnet sikrede opad i forhold til ministeren, at der skete orientering om risici og problemstillinger i forhold til fx eventuelle legale problemstillinger, forklarede vidnet, at når der var konkrete sager af en eller anden karakter, orienterede de om det, men det interessante er selvfølgelig, hvor tærsklen var for, hvornår man orienterede. Han er fx ikke sikker på, at han nogensinde orienterede nogen minister om hele det forløb, der er gennemgået under afhøringen. Men den dag, der i givet fald var kommet en endelig redegørelse, som angav, hvad der skulle gøres, ville han formentlig have orienteret ministeren om, at de for snart lang tid siden havde afdækket et problem, og at de nu forestillede sig at gøre sådan og sådan, og at det indebar lovændringer, hvorfor det var relevant for ministeren at vide.

Juridisk Forum

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter"):

> *"Fordelingen af revisionsrapporterne sker ud fra følgende kriterium. Produktionsforum har særlig fokus på opfølgning i forhold til produktionen, mens Udviklingsforum har særlig fokus på it og it-systemadministration. Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."*

Forespurgt, hvad der lå i sætningen om, at Juridisk Forum særligt havde fokus på det ulovbestemte tilsyn, forklarede vidnet, at det er han ikke helt sikker på, men på et tidspunkt etablerede han noget, de kaldte lovgrupper, hvor de samlede de områder både i Østbanegade og i Nicolai Eigtveds Gade, som havde noget tilfælles. Fx havde departementet et selskabsbeskatningskontor, og i Østbanegade havde de kontorer, der havde med selskabsbeskatning at gøre. Det kunne så også omfatte dem, der havde med IT-understøttelsen af selskabsbeskatningen at gøre, og dem, der havde med kontrollen på området at gøre osv. De skulle samles og mødes med jævne mellemrum. De havde ikke sådan egentlige opdrag, men de skulle holde hinanden ajour med, hvordan tilstanden var på området. Det skulle være en kanal for dem, der sad på driftsområdet, til at kunne levere et budskab til dem, der sad i de juridiske enheder, fx om at lovgivningen på et bestemt område var utilstrækkelig. Når man så havde gennemført lovændringer – fx som følge af nogle af de diskussioner, der var i lovgrupperne – skulle man derefter evaluere, om den ændring, de havde foretaget, så også virkede. Det var noget, han brugte meget tid på at implementere. Som han forklarede tidligere, oplevede han ikke de store problemer med implementeringen af den nye struktur, men det gjorde han med lovgrupperne, idet de fleste syntes, at det var rent tidsspilde. Problemet var lidt, at det var departementskontorerne, der var formænd for de enkelte grupper. Hvis det havde ligget ude i SKAT, havde de nok fået sørget for at få indkaldt til møderne, for de ville jo gerne aflevere alle deres problemer, men departementet gad ikke rigtig høre på det, og derfor blev det ikke nogen stor succes. Det var måske også en væsentlig årsag til, at han sammen med ministeren besluttede at tage skridtet videre med en egentlig fusion. Men det havde dog kørt i nogle år, og noget hjalp det da.

Forespurgt til ansvarsfordelingen mellem Juridisk Forum og Revisionsudvalget i forhold til det ulovbestemte tilsyn, og hvornår en opgave lå hos Juridisk Forum, forklarede vidnet, at Juridisk Forum havde en i og for sig permanent opgave i at overvåge det fulde juridiske område. Det kunne de godt dele ud, og de havde nogle undergrupper svarende til de førnævnte lovgrupper. Han spekulerede egentlig aldrig over, hvad relationen til Revisionsudvalget var. Der var tale om en løbende overvågning af, hvordan tilstanden på dette tidspunkt var på et givet drifts- og lovgivningsområde, herunder fx om lovgivningen var tidssvarende, og om administrationen fulgte de intentioner, der lå i lovgivningen. Det var derfor et ret løst koncept, men der var jo heller ikke noget virkelig egnet monitoreringsgrundlag for det ulovbestemte tilsyn. Det handlede lidt om hele tiden at sørge for, at man nogenlunde havde en fornemmelse af, hvad der foregik, og det var det, disse grupperinger skulle give mulighed for.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet, afsnit "Opfølgning på kritiske revisionsrapporter"):

> *"Fordelingen af revisionsrapporterne sker ud fra følgende kriterium. Produktionsforum har særlig fokus på opfølgning i forhold til produktionen, mens Udviklingsforum har særlig fokus på it og it-systemadministration. Juridisk forum har særlig fokus på det ulovbestemte tilsyn. Produceren herfor er tidligere udarbejdet af Juridisk forums forgænger."*

Foreholdt, at det beskrevne vedrørte fordelingen af revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det så var opfølgningen. Ét var, hvad de selv kunne finde ud af, og noget andet var, at når Intern Revision havde påpeget, at der var et problem, skulle det fordeles efter de anførte principper.

Forespurgt, om der var en handlepligt i Juridisk Forum, hvis Juridisk Forum modtog en rapport, hvor man ud fra et tilsynsmæssigt perspektiv mente, at det så problematisk ud, forklarede vidnet, at det var der, i hvert fald hvis det var resultatet af en revisionsrapport. Så havde de handlepligt, og Revisionsudvalget fulgte så op på, om de nu havde påtaget sig deres handlepligt. Hvis det mere var noget, som de selv erfarede, var der vel også en handlepligt, men det var mere en handlepligt, der var afhængig af graden. Hvis der virkelig var gået ild i butikken, havde de et early warning-system, som kørte helt sit eget løb, men hvis det mere var en uhensigtsmæssighed, som man burde gøre noget ved, var det noget, man fx skrev på de lister, de havde over påtænkt lovgivning, som de skulle se at få gennemført. Det var de jo ikke selv herre over, for det var til syvende og sidst ministeren og regeringen, som besluttede, hvilke lovforslag de ville fremsætte. De kunne derfor bare bære det op til ministeren og sige, at de syntes, det var en god idé, hvis de fik strammet op på et område, fordi de drøftelser, der var mellem de relevante kontorer, viste, at der var et problem.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 40 for den 3. december 2019 side 72 (Winnie Jensens forklaring):

> *"Forespurgt, om ikke Juridisk Forum i nogen grad også skulle tage sig af det generelle tilsyn, forklarede vidnet, at hun ikke mener, at Juridisk Forum på noget tidspunkt har haft en tilsynsopgave. Forespurgt, om ikke det var Juridisk Forums opgave at gøre anskrig og gribe ind, hvis man blev opmærksom på, at der var ulovligheder eller uhensigtsmæssigheder, forklarede vidnet, at hun ikke mener, det var Juridisk Forum, der skulle gribe ind over for ulovligheder. Juridisk Forum havde til opgave at overveje, om man med lovgivningstiltag kunne værne sig mod ulovlighe-*

der, og hun mener ikke, at de i Juridisk Forum havde til opgave at gribe ind. Den opgave lå i Produktionsforum, som havde ansvaret for og arbejdet med driften."

Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette udsagn forklarede vidnet, at han ikke er helt sikker på, at han forstår sondringen – man skulle altså gribe ind med lovgivningstiltag for at værne mod ulovligheder, men man skulle ikke undersøge, om der var ulovligheder. I forhold til spørgsmålet "om ikke det var Juridisk Forums opgave at gøre anskrig og gribe ind, hvis man blev opmærksom på, at der var ulovligheder eller uhensigtsmæssigheder" er det hans opfattelse, at alle, der blev opmærksomme på ulovligheder, skulle gøre anskrig, og Juridisk Forum skulle i særdeleshed gøre det, fordi det var dem, der kunne foretage den juridiske fortolkning. Han er dog enig med Winnie Jensen, i den forstand at det ikke var Juridisk Forum, der fx skulle lave turnusundersøgelser, hvor de gik ned i et af Produktionsforums områder og undersøgte, om de gjorde det godt nok dér. Det kan godt være, at det i højere grad var Produktionsforum, som – netop fordi de var involveret i den konkrete drift – kunne konstatere, at der var et eller andet, som ikke var holdbart. Det er dog klart, at det var nødt til at ske i et ret tæt samarbejde, for typisk ville produktionsfolk jo mene, at det, de foretog sig, var lovligt. Der er ikke ret mange, der handler bevidst ulovligt, men det kunne godt være, at de syntes, at reglerne var uhensigtsmæssige, og at der derfor måske lige blev skåret et hjørne hist og her, og at der på et eller andet tidspunkt var skåret så store hjørner, at man kunne spørge sig selv, om det overhovedet var lovlig forvaltning. Men det var så Juridisk Forum, der kunne gå ind og sætte foden ned og sige, at det ikke holdt. På den måde var Juridisk Forum nærmest en slags intern ombudsmand, men om de så blev opmærksomme på det, afhang lidt af, om Produktionsforum gjorde dem opmærksomme på, at de selv var i tvivl. Det er det helt generelle tilsynsproblem, nemlig hvordan man opdager, at der er noget, der er galt.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 51 for den 9. juni 2020 side 29-30 (Winnie Jensens forklaring):

"Forespurgt, hvilke drøftelser der var om, hvordan man skulle udmønte tilsynet, efter enhedsstrukturen var blevet etableret, forklarede vidnet, at hun kan huske, at de i Juridisk Forum havde et andet notat, hvor man drøftede det ulovbestemte tilsyn. Som hun husker det, blev man i Juridisk Forum enige om, at det ikke var en juridisk opgave, idet det ikke handlede om lovfortolkning og alle de andre ting, som Jura arbejdede med, og derfor blev materialet videregivet til økonomikontoret.

…

Foreholdt, at vidnet ved sidste afhøring forklarede, at Juridisk Forum ikke havde fået pålagt den generelle tilsynsopgave – dvs. det ulovbestemte tilsyn – og forespurgt, hvor opgaven efter hendes opfattelse så lå, forklarede vidnet, at hun antog, at den lå i Økonomi og i den konstruktion, man havde etableret med Revisionsudvalget. Hun kan godt huske det dokument, hun blev forevist ved sidste afhøring, men hun har ikke nogen erindring om at have set det."

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 369 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet) og foreholdt, at dette var det dokument, som Winnie Jensen omtalte.

Forespurgt til vidnets bemærkninger til Winnie Jensens forklaring om, at der ikke var placeret nogen rolle i Juridisk Forum i forhold til den generelle tilsynsopgave, forklarede vidnet, at hvis han har forstået det rigtigt, er han ikke enig i det, hun har forklaret. Juridisk Forum var samlingen af deres kronjurister. Det var stort set alle deres jurister, som var repræsenteret dér i en eller anden form, og det var dem, der om nogen ville være i stand til at konstatere, hvis man på et område forvaltede på en måde, som ikke var i overensstemmelse med loven. De kunne selvfølgelig have et problem med at blive bekendt med, at der var en ulovlighed, men gjorde de det eller havde de anledning til at undersøge det, mener han klart, at de skulle gøre det. Han kan slet ikke se, hvordan det kunne være Økonomi. I hans øjne havde Økonomi i forhold til Revisionsudvalget en bogføringspligt og ikke ret meget mere. Det var ikke dem, der havde indsigten i, om noget var den relevante opfølgning og de relevante personer osv. Det var fagfolkene. Det kunne være enten jurister i Juridisk Forum eller produktionsfolk i Produktionsforum. For den sags skyld kunne det også være udviklingsfolk i Udviklingsforum, men det var ikke så tit, det var relevant.

Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 367 (2010-10-19 - Opfølgningsprocedure for Intern Revisions rapporter i Skatteministeriet):

"Skatteministeriet nedsætter et revisionsudvalg, der kvartalsvis følger op på det ulovbestemte tilsyn og som kan drøfte status for opfølgningen på baggrund af opfølgningsprotokollen som er udarbejdet af Økonomi. Revisionsudvalget skal medvirke til, at ministerens tilsyn med forvaltningen efter ministeransvarlighedsloven kan efterleves."

Foreholdt, at dette var den anden pind i Revisionsudvalgets opgaver, og forespurgt, hvad Revisionsudvalget skulle udføre i forhold til tilsynet, forklarede vidnet, at SIR var en kilde til oplysninger, som kunne bruges til det ulovbestemte tilsyn. Revisi-

onsudvalget var det forum, hvor man sikrede, at de oplysninger, som SIR leverede, også blev behandlet efter det, som omstændighederne nu krævede, altså at man læste det, at man fulgte op, at man satte relevante folk til at følge op, at man holdt øje med, hvad der skete osv. Revisionsudvalget blev således en slags modtagerstation for de oplysninger, som SIR leverede, som kunne tjene som et element i det ulovbestemte tilsyn. Forespurgt, om det betyder, at opgaven i Revisionsudvalget således var begrænset til tilsyn i relation til SIR-rapporterne, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om, hvad han gjorde for at holde sig orienteret i forbindelse med borgerbreve o.l., og forespurgt, om der i forhold til tilsynsaktiviteter derudover blev tilføjet noget til den organisation, der blev etableret i 2010, forklarede vidnet, at hans muligheder for at gøre det, han allerede gjorde, blev lidt bedre. Han fik lettere ved at kontakte folk og spørge om, hvad de egentlig lavede. Han fik måske også – gennem de ugentlige direktionsmøder – større kendskab til driftsområdet, end han havde tidligere. Han vil derfor vove den påstand, at det ulovbestemte tilsyn blev forbedret af den struktur, de havde i de 2 år, men det var mere mulighederne, der blev forbedret, snarere end de juridiske rammer. Også forud for ændringen blandede han sig – forhåbentlig ikke på ulovlig vis – i driftsområdet og spurgte ved enhver given lejlighed ind til det og udøvede et – synes han selv – relativt strengt fagligt tilsyn.

Generelt om tilsyn

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 241 (2010-02-05 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'EU, OECD og procedure for indeholdelse af nettokildeskat på udbytter', afsnit "Sagen kort"):

> *"En anledning til særlig dansk interesse for projektet må være, at den danske ordning for refusion af kildeskat – herunder den særlige ordning for indeholdelse af nettokildeskat i forhold til visse udvalgt lande – ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009. Det fremgår, at i perioden 2006-8 blev stort hele den opkrævede kildeskat på 4 milliarder kroner refunderet på trods af, at den fremherskende aftalesats er 15%, mens indeholdelsessatsen er 28%. Endvidere fremgår, at den såkaldte nettokildeskatteordning (regnearksordningen) er udformet på en sådan måde, at der ikke forlanges bopælsattester for, hvor skatteyderen er hjemmehørende, og at administrationen af danske operatører til dels er udliciteret til amerikanske storbanker, der opbevarer aktierne i omibusdepoter uden mulighed for kontrol. Set over perioden 2006-8 var 60% af udbetalingerne via "regnearksordningen" helt skattefri. Problemstillingen er nu overladt til intern revision."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra protokol nr. 53 for den 1. september 2020 side 18-19 (Birgitte Christensens forklaring):

> *"Forespurgt, om ikke man som juridisk direktør skulle tage aktion, når man fik en oplysning om, at her var et område, som blev administreret uden mulighed for kontrol, forklarede vidnet, at det er det, hun har forsøgt at forklare tidligere – at det ikke er sådan, det skal læses. Bemærkningen om, at det skete uden mulighed for kontrol stod inde i en sætning i et dokument, og det var ikke noget, hun hæftede sig ved. Som hun forklarede tidligere, var den brede beskrivelse af dokumentet et spørgsmål om, hvorvidt der skulle afsættes ressourcer til projektet. Hvordan administrationen helt konkret foregik ude i driften, lå lige et skridt længere væk.*
>
> …
>
> *Hvis man vil præsentere noget for nogen i systemet om, at der skal handles på noget, så skal det jo præsenteres som noget, man konkret skal forholde sig til. Med den mængde af sager, der kom, læste hun ikke ned i enkelte formuleringer og tænkte, at her måtte hun selv lige tænke sig til, hvad dette drejede sig om, og at dette også var et problem. Derudover lå det uden for hendes ansvarsområde."*

Forespurgt, om vidnet er enig i Birgitte Christensens forklaring om, hvorvidt hun burde have reageret yderligere på oplysningerne om, at refusion skete uden kontrol, forklarede vidnet, at det er han faktisk. Et notat handler om en given ting. Der kunne så godt være en række andre oplysninger, herunder også meget relevante oplysninger, men som nævnt tidligere kunne man ikke forvente, at de øverste chefer læste mellem linjerne. Der skulle skrives så meget, at linjerne var tilstrækkelige. Det skulle altså stå der direkte, hvis man skulle reagere på det. Denne forelæggelse handlede – som Birgitte Christensen netop også har forklaret – om ressourcer til et konkret område. Det var et referat af en viden, som de havde i forvejen, nemlig den viden, som lå til grund for bestillingen til Intern Revision. Han mener derfor ikke, at man kunne forvente en særskilt handlepligt på det grundlag, hverken fra hendes eller fra hans side.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 53 for den 1. september 2020 side 32 (Birgitte Christensens forklaring):

> *"Forespurgt, om ikke vidnet som juridisk direktør – når der kom en SIR-rapport, der blev sendt direkte til hende, og hvor der var forskellige oplysninger, der indikerede en ikke tilbundsgående sagsbehandling – skulle sikre, at der så skete en sagsbehandling i nødvendigt omfang et andet sted, forklarede vidnet, at det netop var det, hun forventede, der skete, når rapporten blev behandlet i den arbejdsgruppe, hvor*

der også sad repræsentanter fra den del af organisationen, som havde med driften at gøre, og som lige så vel som hun måtte mene, at der skulle ske lovmæssig forvaltning. Det tror hun ikke kun, en jurist skal mene – det skulle gerne gennemsyre hele forvaltningen. Forespurgt, om vidnet således ikke opfattede det som sit ansvar at følge op på, om det også skete, og om det var nok at forvente, at der var nogle andre, der tog teten, forklarede vidnet, at hun jo forventede, at den blev behandlet i det opfølgningsregime, der var i Økonomi, som fulgte op på alle Intern Revisions rapporter. Den opfølgningsrapport, de havde i Jura og Samfundsøkonomi, gik på de elementer, hvor de selv havde den direkte handlemulighed."

Forespurgt, om vidnet er enig i den holdning, der fremgår af denne forklaring, forklarede vidnet, at det er han, bortset fra at han – som nævnt tidligere – mener, at det i højere grad var direktionen snarere end opfølgningsregimet i Økonomi, som skulle følge op på alle Intern Revisions rapporter.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse

Forevist ekstraktens side 4494 (3. Oversigt over vidner med relation til tillægskommissoriet - 'den tidlige periode' - version 2) og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var den lille direktion, som i bilaget er anført som "Direktion", som skulle have haft SIR's undersøgelse tilbage, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der var gået galt, når dette ikke skete, forklarede vidnet, at han vil tro, at det, der skete, var, at man den 27. juni 2011 holdt møde i Produktionsforum, og at man på det tidspunkt vel var kommet noget videre, end man var den 31. marts 2011. Det må man i hvert fald gå ud fra, men han ved det strengt taget ikke. På det grundlag arbejdede man derefter videre, og på det tidspunkt, hvor arbejdsgruppen så mente, at den var færdig, og Produktionsforum var enig heri, havde han så en uudtalt forventning om, at man lagde et notat op til Steffen Normann Hansen eller til vidnet eller til direktionen om, at man i 2010 havde fået en opgave på baggrund af SIR's rapport, og med en beskrivelse af, hvad man havde gjort, og hvilke indstillinger man var nået frem til. Det kunne fx omfatte lovgivning med henblik på flytning af frister og noget om feltlåsning osv. Forhåbentlig ville der så også være en indstilling om, hvordan ansvaret for området fremover skulle forankres. Det var således hans forventning, at man fik et helhedsbillede, der beskrev problemstillingen og de afgivne svar, og om der var sammenhæng mellem disse, altså om man havde svaret på de spørgsmål, der var blevet stillet. Der kunne måske også være et punkt, hvor man var lidt mere usikker, og hvor man angav, at man var noget afhængig af, at TRACE-projektet blev fremmet som forventet, men at man fulgte det nøje og havde en forventet dato. Der kunne eventuelt også være en revisionsklausul om, at de måtte tage det op, hvis TRACE-projektet mod forventning ikke blev til noget. Det var den forventning, han havde. Det ville være en naturlig

måde at afslutte et væsentligt arbejde på, som var iværksat på hans foranledning, og som involverede Intern Revision og kortlagde et reelt problem.

Forespurgt, om ikke det ville være et opdrag, som Steffen Normann Hansen var ansvarlig for at bære ind, forklarede vidnet, at det nok var nærliggende, at Steffen Normann Hansen som formand for Produktionsforum sørgede for, at de fik produceret det papir, så de endegyldigt kunne få opgaven lagt over til departementschefen, hvor den rettelig hørte hjemme. Det var ham, der havde startet det, så det var vel også ham, der skulle slutte det.

Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at man ikke kunne tage for givet, at man i Produktionsforum var opmærksom på, om der kunne være legale problemer i denne forbindelse, og forespurgt, om ikke det med dette udsagn var ret evident, at der kunne være et legalt problem, i forhold til om en udbetalingssag var tilstrækkeligt oplyst, inden man udbetalte, forklarede vidnet, at når man sad i et skattevæsen, fokuserede man på, om man havde en effektiv kontrol. Hvis man ikke havde det, havde man et problem, og det var et altoverskyggende problem. Derudover var der det underliggende problem, at man så heller ikke overholdt sine forpligtelser i henhold til forvaltningsretten osv., men det var nok ikke det, de havde fokus på. De havde fokus på, at der var risiko for, at pengene endte et forkert sted. Foreholdt, at det vel også var et hjemmelsproblem, forklarede vidnet, at hans svar er, at de ikke sondrede mellem, om de kontrollerede ordentligt, og om de overholdt den generelle hjemmelsforpligtelse.

Foreholdt, at man – efter man i august 2015 havde lukket ned – satte sig for at ændre systemet, så der blev ført en kontrol, som sikrede, at sagerne var forsvarligt oplyst, så det var forsvarligt at foretage udbetalinger, og forespurgt, om ikke det var en opgave, som Juridisk Forum i sin tid burde have fanget øjeblikkeligt, forklarede vidnet, at så havde konsekvensen været, at de havde suspenderet alle udbetalingerne i en periode. Foreholdt, at man også kunne have sat folk på og så startet kontrollen, forklarede vidnet, at problemet vel var, at med de oplysninger, man havde, kunne man ikke føre en reel kontrol. Det var vel nærmest umuligt at lave en effektiv kontrol på dette grundlag, og derfor skete det heller ikke. Det var ikke en overvejelse, han gjorde

sig, og det overraskede ham ikke, at de ikke så den vinkel. Det kan godt være, at de burde have gjort det, men han synes, at det er den slags overvejelse, man gør sig, når man efterfølgende læser det hele igennem og ved, hvor slemt det endte, og når man formentlig er bedre inde i forvaltningsretten, end han selv var på det tidspunkt. Det var ikke en tanke, han gjorde sig, og han kan ikke bebrejde Juridisk Forum for heller ikke at have gjort det. Det kan så godt være, at de burde have gjort det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der gennem årene var et betydeligt fokus på kravene til forvaltningsretlig sagsoplysning, også i forhold til SKAT, forklarede vidnet, at det er en lidt sofistikeret betragtning. Han tror hellere, han vil formulere det på den måde, at hvis de ingen kontrol havde, så ville de for at værne statskassen være nødt til at stoppe alle udbetalinger. Det ville ikke så meget være et hjemmelsspørgsmål, men et spørgsmål om, at de skulle kunne kontrollere effektivt, og når de ikke kunne det, måtte de stoppe. Det næste spørgsmål blev så, om de havde hjemmel til at standse udbetalingerne, og det kan han slet ikke svare på. Han kan nok ikke komme det meget nærmere, end at tanken om, at det nok krævede, at de simpelthen stoppede alle udbetalinger, ikke strejfede ham.

Foreholdt, at hvis man ikke stoppede udbetalingerne, kunne man gøre forskellige andre ting, fx ændre sagsbehandlingen eller lovgivningen, forklarede vidnet, at man i dag læser tingene i lyset af, at det arbejde, der fulgte, ikke helt foregik med den hastighed, det måske burde, og at det ikke helt kom frem til det resultat, man kunne have ønsket, og at grundigheden i det hele taget ikke var, som man forventede. Men han synes egentlig, at det er en relevant betragtning, at man på det tidspunkt godt var klar over, at man havde et latent problem, og at man kunne se, at kontrollen på ingen måde levede op til de krav, de havde. I den situation var den naturlige reaktion – eller i hvert fald den reaktion, han på det tidspunkt havde – at sige, at så måtte de se at få det etableret så hurtigt og så effektivt som muligt osv. Det var så også det, han forventede ville blive effekten af det. Han var ikke inde på, om man simpelthen skulle suspendere alle udbetalingerne i lyset af det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 270 (2010-05-10 - SIR's rapport vedr. 'Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen' af 10. maj 2010, afsnit 8 "Konklusion"):

> *"- der kan refunderes udbytteskat før, skatten er indbetalt/indberettet til SKAT,*
>
> *- anvendelsen af Omnibusdepoter betyder, at der udskrives flere udbyttenotaer (swift-meddelelser) for den enkelte aktie. Der foretages ingen kontrol af, hvorvidt der tilbagesøges udbytteskat mere end en gang pr. aktie*

- der føres ingen kontrol i forbindelse med refusionsanmodninger med om investor reelt er aktieejer og om investor reelt er skattepligtig til Danmark eller ej,"

Foreholdt, at en SIR-medarbejder for undersøgelseskommissionen har beskrevet dette som blodrødt, og at det derfor kan undre, hvis der ikke var en handlepligt for det juridiske ben i forhold til selv aktivt at følge op, forklarede vidnet, at rapporten jo blev sendt både til Juridisk Forum og til Produktionsforum, og at de derfor havde muligheden for at vurdere, om man overhovedet kunne fortsætte. Så vidt han husker, var der også noget, man standsede, hvilket de så blev kritiseret for.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i Juridisk Forum, hvor kronjuristerne sad, var en aktiv handlepligt, hvis man vurderede, at noget ikke var legalt, og om man i så fald blot kunne afvente, hvad der skete i Produktionsforum, forklarede vidnet, at han ikke kan komme det nærmere end at sige, at som han læser dette, tilkendegav de, at de havde et kontrolproblem, og at det var kontrolproblemet, der skulle løses. Dermed var de mere ovre i Produktionsforum end i Juridisk Forum. Han anskuede det ikke ud fra en hjemmelsbetragtning, i forhold til om de levede op til grundlovens krav om, at skatter kun kan udskrives ved lov osv. Dette var et konkret kontrolproblem, som han ser det. Når han nu bliver spurgt, kan han da godt se, at hvis de havde tænkt sig lidt bedre om, er det da nok muligt, at man kunne være gået ind i sådan en noget sofistikeret betragtning. Det skete fra tid til anden, at der kom lærde, som mente, at det ikke var tilstrækkeligt at føre stikprøvekontrol, men at de skulle kontrollere alt. Det lod sig bare ikke gøre. Det kunne også handle om, at man ikke måtte tilskære sager, men det var de også nødt til. Det var i hvert fald ikke en tanke, der strejfede ham, og han kan ikke fortænke Juridisk Forum i, at de også opfattede det som et kontrolproblem og ikke som et juridisk problem. Det kunne så godt være, at der for at løse kontrolproblemet var en række juridiske problemer, der skulle løses, og derfor var Juridisk Forum også involveret.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor man skulle have konstateret, at man havde en problemstilling, som skulle undersøges nærmere, hvis ikke det var i Juridisk Forum, forklarede vidnet, at han vil mene, at det var i Produktionsforum. De havde et kontrolproblem, og i hans skatteministerielle øjne var spørgsmålet derfor, hvordan de så fandt ud af at kontrollere. Det var ikke et spørgsmål om, hvorvidt de havde hjemmel til at administrere overhovedet. Forespurgt, hvorfor rapporten blev sendt i Juridisk Forum, hvis det udelukkende var et kontrolproblem, forklarede vidnet, at fx det øverste punkt om, at "der kan refunderes udbytteskat, før skatten var indbetalt/indberettet til SKAT", typisk ville være noget, som en lovmæssig løsning kunne ændre på, nemlig ved at man indberettede samtidigt. Forespurgt, om der således var juridiske spørgsmål i det, forklarede vidnet, at opfølgningen rejste spørgsmålet om, hvordan de løste problemet. Det kunne man gøre

fx ved at forbedre kontrollen, ved at forbedre lovgivningen, eventuelt ved at afsætte flere ressourcer eller ved at købe et klogere IT-system. Der var en håndfuld af værktøjer, der kunne bringes i anvendelse. Nogle lå i Produktionsforum, og nogle lå i Juridisk Forum. Det var hans væsentligste begrundelse for at sende det til begge fora. Det er ikke noget godt argument, men man skal huske på, at samtidig med at dette kom, styrtblødte de fx på inddrivelsesområdet, og hvis dette var et stort problem, så har han intet ord for, hvad inddrivelsen var på det tidspunkt. Foreholdt, at der i dag bliver iværksat meget store initiativer for at rette op på området, herunder også ny lovgivning osv., og forespurgt, hvem andre end Juridisk Forum der var i stand til at se, at der var et problem, forklarede vidnet, at det var der ikke andre end dem, der kunne, ud over måske ham selv. Men de gjorde det ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han gør. Der er nogle ting, han godt kan spørge sig selv om, men det er ikke viden. Det er bare almindelig undren.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Vidnet blev af advokat Lars Kjeldsen foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 44 (Kjeld Rasmussens forklaring):

> *"Han mødtes med Peter Loft to gange i kvartalet, og de havde et godt samarbejde."*

Forespurgt, om de to gange, de mødtes i kvartalet, var en-til-en-møder, hvor Kjeld Rasmussen afrapporterede til vidnet, eller om det var i forbindelse med et møde i Revisionsudvalget eller kvartalsmøderne i direktionen, som Kjeld Rasmussen også deltog i, forklarede vidnet, at han faktisk ikke kan huske, om de havde separate møder. Han havde mindst én gang om året møder med rigsrevisor Henrik Otbo, og han kan godt forestille sig, at han så efterfølgende holdt et møde med Kjeld Rasmussen, hvor han tilbagemeldte. Vidnets møder med Henrik Otbo havde en dagsorden, men de talte om alle mulige ting, og på den baggrund kunne han godt være kommet med nogle tilbagemeldinger om, hvad rigsrevisor havde sagt. Men han kan simpelthen ikke huske, om han og Kjeld Rasmussen ud over de officielle møder også havde en-til-en-møder.

Foreholdt, at Kjeld Rasmussen har forklaret, at det var to gange i kvartalet, og at det lyder mere systematisk, forklarede vidnet, at de havde en relativt tæt relation, men præcis hvordan den blev udlevet, har han altså glemt. Han syntes, at Intern Revisi-

on var et velegnet værktøj til at holde sig nogenlunde vidende om, hvad der foregik ude i organisationen, og om der var et eller andet, han burde være opmærksom på. Derfor prioriterede han det ret højt. Men han vil tro, at det passer, hvis Kjeld Rasmussen har forklaret det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 445 (2011-03-10 - Notat vedr. Intern Revisions risikobillede for 2011):

> *"Ad 4 – Andre forhold*
>
> *Som det fremgår af det foranstående, ser Intern Revision en risiko for, at nogle arbejdsområder kan blive nødlidende på grund af ressourcemangel og at de regionale ledelser kan føle sig foranlediget til gå på kompromis med såvel kvaliteten i opgaveløsningen som overholdelsen af love og interne regler.*
>
> *I den forbindelse er det efter Intern Revisions opfattelse væsentligt, at sådanne (selvbestaltede) nødløsninger kommer til direktionens kendskab, således at der kan tages de nødvendige helhedsorienterede beslutninger.*
>
> *Intern Revision har i 2010 påvist tilfælde, hvor sådanne forhold ikke er bragt op i ledelseshirarkiet."*

Forespurgt, om nogle af de problemstillinger, som har været behandlet under afhøringen, herunder den foreholdte om den lovlige forvaltning, blev bragt op på hans møder med Kjeld Rasmussen, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om.

Kl. 14.35 sluttede mødet.

PROTOKOL

28. oktober 2020
Protokol nr. 59

Den 28. oktober 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Birte Rasmussen ved advokat Michael Skovgaard for Lars Møller Madsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen ved advokat Christian Bentz for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokat Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch ved advokat Niels Gyde Poulsen for Steffen Normann Hansen

JENS BRØCHNER

Kl. 9.00 mødte Jens Brøchner som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet siden maj 2012 har været ansat som departementschef i Skatteministeriet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til sin uddannelsesmæssige baggrund og sit erhvervsmæssige forløb forud for ansættelsen i Skatteministeriet forklarede vidnet, at han er uddannet cand. polit. fra Københavns Universitet i 1998. Han var i mange år ansat i Finansministeriet, herunder som student. Han var også ansat i Erhvervsministeriet – det gamle Økonomi- og Indenrigsministerium – hvor han arbejdede primært med samfundsmæssige analyser og mellemfristede fremskrivninger. Han fik i den sammenhæng et godt kendskab til dansk økonomi generelt, men også fordi han havde ansvaret for at skulle lave de mellemfristede fremskrivninger, herunder på skatteområdet. Efterfølgende havde han et mere traditionelt makroøkonomisk forløb, hvor han blev afdelingschef i Finansministeriet på kommuneområdet. Han blev derefter styrelsesdirektør for Pensionsstyrelsen under Beskæftigelsesministeriet og fik dermed også erfaring på nogle store, tunge driftsområder. Det var en traditionelt tung driftsstyrelse, hvor man skulle have fokus på det ledelsesmæssige og de styringskæder, der var i en sådan sammenhæng. I 2011 blev han koncerndirektør i ATP, og i maj 2012 blev han så departementschef i Skatteministeriet.

ROLLEN SOM DEPARTEMENTSCHEF

Foreholdt, at da vidnet blev ansat i Skatteministeriet i 2012, var der en såkaldt enhedsorganisation, som i 2013 blev ændret til en mere klassisk departements- og styrelsesstruktur, og forespurgt, hvordan vidnets opgaver og ansvar i 2012 i enhedsstrukturen adskilte sig fra den mere klassiske struktur, forklarede vidnet, at det er vigtigt her at notere sig, at hans opdrag – og det, der havde stået i hans stillingsopslag – var, at han skulle foretage en omorganisering i Skatteministeriets koncern, hvor man skulle tilbage til en mere traditionel departemental struktur med et såkaldt

smalt departement og så nogle driftsstyrelser, hvor der var en ret klar arbejdsdeling. Han tror, at den væsentligste forskel på den struktur, han i 2012 kom ind i, og den mere klassiske departementale struktur i forhold til den arbejdsdeling, der var mellem på den ene side departementets opgaver i forhold til lovgivning, politikudvikling, rådgivning af ministeren og tilsynsansvaret over for styrelserne og på den anden side driftsstyrelserne, som havde ansvaret for driften, var, at han i 2012 så at sige var direktør for det hele og også havde et betydeligt driftsansvar og ansvar for de driftsmæssige beslutninger og prioriteringer, der også skulle tages i forhold til driften. Han havde jo også siddet i Beskæftigelsesministeriets departement og været styrelsesdirektør, og når man sidder i så komplekse store organisationer med så mange folk under sig, er det enormt vigtigt, at der er en klar arbejdsdeling, og at der i den forbindelse er en klar arbejdsdeling, i forhold til hvad det er, man skal lave som direktør, og hvad man skal lave, når man sidder i et departement. Når man blander tingene lidt sammen, bliver man ufokuseret både i forhold til politikudviklingen og rådgivningen om det politiske, men også i forhold til den driftsopgave, man skal varetage som direktør. Det er også derfor, der i dag er den struktur på næsten alle ministerområder, hvor der er et relativt smalt departement, og en arbejdsdeling, der har den karakter, at styrelsen har et driftsansvar og skal sørge for at varetage driften i forvaltningen.

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7108 (30. Materiale fra Jens Brøchner vedr. stillingen som departementschef, opslag af stilling som departementschef):

> *"Skatteministeriet står over for en omorganisering af ministeriet, som skal sikre en skarpere adskillelse mellem departementet og de dele af SKAT, der træffer afgørelse i konkrete skattesager."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således blev ansat i en stilling, hvor man skulle gå tilbage til den traditionelle struktur, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at da vidnet blev ansat, overtog han den stilling, som Peter Loft forlod, og at han derfor i 2012 havde det store, brede ansvar, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet, da han blev ansat, iværksatte undersøgelser omkring problemstillinger og udfordringer forbundet med den aktuelle struktur, forklarede vidnet, at han i forbindelse med sin ansættelse satte en analyse i gang, i forhold til hvordan man kunne lave en ny struktur. Her er det vigtigt at forstå, at det jo var et klart politisk mandat, som han skulle levere på, og han skulle etablere en struktur, der havde det sigte at få skilt tingene ad igen. Det var desuden både hans faglige, men også hans praktiske erfaring, at det gav mest mening at have en klar arbejdsdeling,

hvor man havde et relativt smalt departement, der skulle foretage rådgivning i forhold til ministeren og altid på et skriftligt grundlag. Der skulle være en tilsynsforpligtelse inden for ministerområdet eller inden for departementet, og så skulle man have nogle driftsstyrelser, der skulle sørge for at have de rammevilkår, der var nødvendige, for at de kunne løse deres arbejdsopgaver. En direktør skulle primært se ud i sin drift og sørge for, at driften var velfungerende. Når man kom til at sidde i en koncern, hvor man kom til at have en lidt ufokuseret arbejdsdeling mellem politikudvikling og drift, så blev det uskarpt. Dette var hans erfaring gennem mange år. Den klassiske struktur havde man jo ikke kun på Skatteministeriets område, men helt generelt på Slotsholmen, og op gennem 00'erne havde man faktisk endnu mindre departementer, hvor det nærmest mere havde karakter af kun at være politiske sekretariater. Det viste sig så også, at det gav udfordringer ikke at have lovgivningen tæt på sig, fordi lovgivningen var så tæt knyttet op til de ønsker, en minister havde.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han igangsatte nogle tiltag for at levere på det, der var det politiske ønske, og forespurgt, om der i enhedsorganisationen blev foretaget analyser af, hvorvidt organisationen havde fordele, eller om der var noget, der skulle ændres, forklarede vidnet, at når man kom ind som departementschef og så, at arbejdsopgaverne og opgavefordelingen i vidt omfang ikke var klar, var det sammen med det politiske opdrag jo grundlaget for, at han satte en opgave i gang med henblik på at skille tingene ad. I den forbindelse foretog McKinsey en analyse, som prøvede at se på en mere klassisk opdeling mellem et departement og en styrelse. Forespurgt, om det var den McKinsey-rapport, som kom i slutningen af 2012, forklarede vidnet, at der i den rapport, som han havde bedt dem om at udarbejde som bidrag til at foretage opdelingen, var et enkelt kapitel, som gav et analysegrundlag for dette.

Vidnet blev foreholdt, at Peter Loft den 27. oktober 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at grunden til, at han havde oprettet enhedsstrukturen, var, at han havde oplevet, at der på en måde var to siloer, hvor driften nogle gange lå ganske langt fra det, der skete i departementet, og at man dermed ikke var tilstrækkeligt fokuseret på en god problemløsning, når man udarbejdede lovgivning, som kunne implementeres godt og hensigtsmæssigt i SKAT. Forespurgt, om dette var input, vidnet var opmærksom på, forklarede vidnet, at det er en problemstilling, som er uafhængig af organisationsstrukturen. Man skal tænke i den samlede værdikæde, hvilket vil sige, at når man laver skattepolitik og tilrettelægger lovgivning, skal man også sørge for, at den driftsmæssigt kan understøttes. Der er så et tæt samspil mellem administration og lovgivning, og man kan ikke foretage lovgivningsarbejde, uden at man har en tæt forståelse og et helt naturligt indblik i, om man også efterfølgende kan administrere tingene. Det går desuden begge veje, og det er også det, der sker i dag. Hvis forvaltningen har nogle ønsker til forsimpling af lovgivning, er der helt naturlige procedurer, der gør, at man kan melde det ind, og så ser man selvfølgelig

på det. Men det er ikke en problemstilling, der bliver løst bedre ved at lægge alt sammen end ved at have en klar arbejdsdeling mellem et departement og en driftsstyrelse. Det er hans klare vurdering.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at McKinsey-rapporten var medvirkende til omorganiseringen, og at den på hans bestilling indeholdt et kapitel om strukturen, og forespurgt, om der blev foretaget en kortlægning af, hvor de forskellige opgaver og funktioner var placeret i den gamle organisation, og hvordan man sikrede, at der ikke var noget, der faldt ned mellem to stole i den nye organisation, forklarede vidnet, at som han husker det, blev der lavet et grundigt stykke arbejde i en såkaldt implementeringsgruppe eller projektgruppe omkring implementeringen af den nye struktur, hvor man så på ansvarsområderne og sikrede, at de blev placeret under de enkelte direktørområder i den nye forvaltning i SKAT. Der blev således foretaget en analyse. Det, der selvfølgelig altid kunne sættes spørgsmålstegn ved, var, om der kunne falde noget ned mellem to stole. Til det måtte man så sige, at det var en meget kompleks organisation, og det var derfor også vigtigt, at når man foretog disse organisationsændringer, skulle man være opmærksom på, at der var et tæt samspil mellem de enkelte forvaltningsområder under SKAT.

Generelt om samarbejdet med skatteministeren

Forespurgt, hvordan og hvor ofte vidnet som den øverste administrative chef generelt var i kontakt med den aktuelle skatteminister, forklarede vidnet, at kontakten var baseret på, at vidnet som den øverste faglige rådgiver udarbejdede beslutningsgrundlag til ministeren, og at det skulle ske på et skriftligt grundlag. Det er hans erfaring gennem rigtig mange år, at hvis man ikke har et skriftligt grundlag at basere sine beslutninger på, er der risiko for, at en sag ikke er godt nok belyst. Derfor kunne de ofte – med de regelmæssige telefonkontakter, der var – have en aftale om et eller andet, men vidnet bestilte altid efterfølgende en sag og orienterede ministeren om, at der kom en sag til ham med en klar indstilling. Det er også sådan, der arbejdes i andre ministerier, hvor det er baseret på beslutningsgrundlag, som skal være præcise og kortfattede, fordi sagsmængderne er så voldsomme, og der er så mange sager, der kommer op til en minister. Det skal være meget tydeligt, hvilke fordele, ulemper og konsekvenser der er ved en beslutning, og så skal der også gerne være en helt konkret indstilling, som enten vidnet eller ministeren kan tage stilling til.

Generelt om forelæggelser

Forespurgt, hvad der var bestemmende for, hvilke dele der skulle videre til ministeren, og hvilke dele der blev på vidnets skrivebord, når vidnet fik indstillinger eller informationer fra SKAT, forklarede vidnet, at han altid – og ikke kun i Skatteministe-

riet, men også tidligere – har arbejdet med at få udarbejdet en såkaldt forelæggelse, et forklæde eller et gult mavebælte. Det består i, at når man har en sag, der er stilet til enten departementschefen eller ministeren, er der nogle helt klare kriterier, der skal opfyldes i et sådant forklæde. Det skal være kort og præcist, og der skal stå, hvilke bemærkninger der er til sagen. Det skal ikke være et langt referat af sagen, men det skal være nogle bemærkninger, hvor det tydeligt fremgår, hvad sagen går ud på, hvilke problemstillinger den adresserer, og hvad der skal tages stilling til. Der skal også være en indstilling, hvor der står præcist, hvad han eller ministeren skal tage stilling til. Med de nye elektroniske sagsbehandlingssystemer, som de har haft de senere år, har han fået foretaget en optælling, der viser, at han de sidste 3 år har fået ca. 7.000 sager med forklæder om året. Det svarer til, at han får mellem 20 og – i spidsbelastningsperioder – 50 sagsforelæggelser ind på sit bord om dagen. Det er klart, at hvis der ikke er en meget stringent struktur, i forhold til hvordan sagerne bliver beskrevet, er det helt umuligt at forholde sig til det. Det betyder også, at han ikke kan foretage sagsbehandling ned i alle sager, fordi en sag kan variere fra at være et lille beslutningsreferat, der skal godkendes, til at han eller en minister skal godkende en meget tyk, teknisk rapport, der måske er lavet i nogle fagkontorer i ministeriet, og som er fagligt kvalitetssikret op igennem systemet. Derfor er det vigtigt, at der er en vejledning omkring disse forklæder, som alle skal følge.

Vidnet henviste til ekstraktens side 7107 (29. Materiale fra Jens Brøchner vedr. udarbejdelsen af forelæggelser, forelæggelseskoncept dateret 14. marts 2014) og forklarede, at det viser et eksempel på et forklæde eller en forelæggelse, hvor det fremgår, hvem den er stilet til, dvs. ministeren eller vidnet. Der står så desuden overskrift, journalnummer og frister, og man skal krydse af i forhold til presse, sagens karakter mv., og om det er en orienteringssag, en drøftesag, en godkendelsessag eller andet. Det fremgår også, hvem der er i kopi, for selv om der i et departement er en arbejdsdeling mellem de enkelte søjler, er det jo helt centralt, hvis der fx er et lovforslag på vej, at man også er bekendt med dette i koncernstyringsafdelingen i forhold til implementeringen af lovforslaget ude i driftsforvaltningen.

Vidnet henviste videre til ekstraktens side 7107 (29. Materiale fra Jens Brøchner vedr. udarbejdelsen af forelæggelser, forelæggelseskoncept dateret 14. marts 2014), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Bemærkninger*
> *Her angives alene sagens vigtigste informationer."*

Vidnet forklarede, at det betyder, at det ikke er et referat af sagen, men at det er nogle afsnit, der forklarer, at der fx er tale om en problemsag omkring udfordringer med at implementere et IT-system, eller at det er en sag, der vedrører en EU-afgø-

relse i domstolssystemet, eller at det er en sag, der har betydning for de bevillingsmæssige rammer. Problemstillingerne skal beskrives, og der skal gøres opmærksom på, om der i den sammenhæng er nogle nødvendige tiltag.

Vidnet henviste videre til ekstraktens side 7107 (29. Materiale fra Jens Brøchner vedr. udarbejdelsen af forelæggelser, forelæggelseskoncept dateret 14. marts 2014), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Indstilling*
> *Her anføres, hvad departementschefen eller ministeren skal tage stilling til, samt hvad der efterfølgende skal ske med sagen. Eksempler på indstillinger: Sagen sendes til SAU efter godkendelse."*

Vidnet forklarede, at det typisk er ved spørgsmål fra Skatteudvalget, at de efterfølgende sender det over, og så står der nærmere, hvad det vedrører. Derudover fremgår navnet på sagsbehandleren, kontorchefen og afdelingschefen, og så noterer vidnet i hånden sine initialer, JBR. Dette er et kvalitetssikringssystem i forhold til at have en klar arbejdsdeling, hvor fagpersoner nede i de enkelte kontorer virkelig borer tingene ud og sørger for at have et fagligt grundlag. Det har altid betydet meget for vidnet, at det er fagpersoner, der forholder sig til de sager, der kommer op i systemet. Der er et kvalitetssikringsled i, at den faglige kontorchef også kvitterer med en underskrift i forhold til sagens opbygning, karakter og væsentlighed, og at der derpå er en afdelingschef inde over, som jo er en del af den samlede ledelse i departementet. Man må i den forbindelse huske, at mængden af sager, afdelingscheferne får, er meget stor, og de har derfor også behov for at have en klar struktur i forhold til godkendelser. Endelig er der vidnet som departementschef, hvor der så klart står, hvad han skal tage stilling til. Hvis ikke han på denne side får en klar indikation på, at der er et problem, kan han ikke gå ned i alle sager. Det er simpelthen praktisk og fysisk umuligt, fordi der er så mange.

Generelt om forelæggelser for skatteministeren

Foreholdt, at der i det foreviste (ekstraktens side 7107) var et felt med angivelse af, hvem forelæggelsen var til, og at det af andre dokumenter i ekstrakten fremgår, at nogle blev forelagt for departementschefen, mens andre blev forelagt for ministeren, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at forelæggelser for ministeren typisk også var inde over vidnets bord, forklarede vidnet, at det var de altid.

Forespurgt, hvad der var bestemmende for, hvornår en forelæggelse blev lagt videre til ministeren, dvs. om der var nogle faglige kriterier i forhold til, hvornår oplysninger fra SKAT kun var relevante for departementschefen, og hvornår de skulle videre

til det politiske niveau, forklarede vidnet, at der ikke var en særskilt, klar vejledning om, hvornår ministeren fik sagen, og hvornår den så at sige stoppede hos vidnet eller hos en afdelingschef eller kontorchef. I godkendelsesleddene var der jo en vurdering af, om sagen havde en karakter, der gjorde, at der var behov for at inddrage yderligere overordnede niveauer. Det betød også, at vidnet fx fik sager, der var stilet til ham, men hvor han stregede det over og skrev minister, fordi han følte – primært vedrørende nogle driftsrelaterede ting – at ministeren også skulle orienteres eller skulle forholde sig til den indstilling, der kom. Det var således en helt normal ledelsesmæssig opgave at vurdere det fra sag til sag.

Forespurgt, om denne selektering typisk fandt sted, når der var behov for lovgivningsmæssige tiltag og orientering af Folketinget, eller om det også forekom mere bredt, at vidnet sendte det videre, hvis der var nogle væsentlige driftsmæssige forhold i SKAT, forklarede vidnet, at han altid har gjort meget for at kunne holde sine ministre orienteret om de driftsmæssige udfordringer, de havde identificeret eller havde indblik i. Men det er også klart, at en minister med en meget presset kalender og rigtig mange møder ikke skal væltes omkuld af alle mulige mindre driftsrelaterede problemstillinger, som vidnet eventuelt får til orientering eller skal tage stilling til. Det er derfor igen en vurdering fra vidnets side, men han har ikke nogen interesse i ikke at vise en minister, at der er nogle udfordringer på nogle områder, for det er jo helt naturligt, at han eller departementet kan have behov for, at der også tages politisk stilling til en problemstilling.

Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern

Forespurgt, hvordan vidnet – inden omorganiseringen i 2013 – samarbejdede med den ledelse, der var i koncernen, da han i 2012 trådte ind i den struktur, som Peter Loft havde etableret i 2010, forklarede vidnet, at han synes, det fungerede ganske udmærket. Der var jo også i 2012 en struktur, hvor der også var sager, der kørte deres sædvanlige gang mod ministeren mv., men det fungerede ganske udmærket.

Foreholdt, at der i det daværende setup var en række fora, heriblandt direktionen, Udvidet Direktion, Produktionsforum, IT-forum og Juridisk Forum, og forespurgt, om vidnet ændrede ved disse fora, inden han etablerede den nye struktur, eller om han kørte videre med samme struktur som Peter Loft, forklarede vidnet, at han kørte videre i den struktur, der var. At foretage ændringer i så komplekse organisationer var meget ressourcekrævende, og derfor var det helt naturligt at køre videre med den eksisterende struktur indtil udgangen af året. Han deltog også selv i møder i Udvidet Direktion mv., men foretog også en fordeling af arbejdsopgaverne fx således, at det i visse møder nu var ansvarlige direktører, der sad for bordenden, hvor

det tidligere havde været departementschefen. Forespurgt, om det kun var til konkrete møder og ikke for organerne som sådan, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der lå i, at vidnet i lidt højere grad lod den pågældende direktør sidde for bordenden i stedet for ham selv, forklarede vidnet, at der fx jævnligt var møder i Udvidet Direktion, og at der kunne være enkelte punkter på dagsordenen, hvor han forlod punktet og i stedet havde en produktionsdirektør til at sidde for bordenden. Men man opretholdt den struktur, der var, og i den struktur var der også klare indstillinger, som kom op. Det var derfor mere et spørgsmål om, at der var ekstraordinært travlt med rigtig mange ting, og det var en vurdering af, hvor han bedst kunne bruge sin tid.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnets dialog og samarbejde var med SKAT's direktører i tiden efter omorganiseringen i 2013, forklarede vidnet, at der i den nye struktur var en tæt dialog med direktøren fra SKAT, og den havde han personligt og jævnligt dels gennem uformelle kontakter – fx på telefon – og dels gennem 14-dages- og månedsmøder, hvor de uformelt drøftede de ting, der var på området. Der var oprettet kvartalsmøder, og der var også fora i forhold til forskellige problemsager, hvor direktøren helt naturligt tog sin fagligt ansvarlige direktør med til møderne. Det var således en helt normal struktur med et smalt departement og en arbejdsdeling, hvor SKAT havde driftsansvaret. Hvis der skulle drøftes sager, hvor departementet og i særdeleshed han selv havde behov for at deltage, så deltog han.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets generelle kendskab til udbytteområdet, og om vidnet i forbindelse med sin tiltræden på nogen måde blev introduceret til udbytteområdet eller til udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke fik en introduktion til udbytteområdet, da han tiltrådte i 2012. Da sagen om udbyttesvig i 2015 blev afdækket, kendte han generelt ikke noget til administrationen eller området. Han kendte selvfølgelig til udbyttebeskatning, fordi der havde været perioder, hvor man havde talt om kapitalindkomstbeskatning, men han kendte ikke til administrationen af det.

SIR's 2010-rapport

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med, at SIR's 2010-rapport var en rapport, som man ikke var nået i hus med, forklarede vidnet, at det blev han ikke.

Foreholdt, at Peter Loft den 27. oktober 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han havde haft en forventning om, at når han som departementschef havde sat gang i undersøgelsen bag 2010-rapporten, ville den også på et tidspunkt vende tilbage til ham og direktionen med en afrapportering, og forespurgt, om der kom nogen form for afrapportering i forhold til 2010-rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde der ham bekendt ikke.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4701 (2012-05-02 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012):

> *"Anledning: Kapitalfondssagerne – Indstilling om ændringsforslag til L 173 angående hæftelse for omstridte kildeskattekrav."*

Foreholdt, at dette var et lovforløb, der var i gang, da vidnet tiltrådte i slutningen af maj 2012, og forespurgt, om han fik nogen form for introduktion til det, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. I forhold til de lovforslag, der kørte, da han blev ansat, var der med ministeren og den daværende koncerndirektør, Jesper Skovhus Poulsen, lavet en aftale om, at koncerndirektøren fulgte sagerne til dørs. Vidnet var derfor ikke inde over de lovgivningsinitiativer, der var i forsommeren 2012.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)) og foreholdt, at dette var betænkningen til et forslag om at ændre bl.a. kildeskattelovens § 69 B, stk. 1-3.

Forespurgt, om vidnet læste betænkningen, da den kom i juni 2012, henviste vidnet til ekstraktens side 741 (2012-05-20 (1) - Forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012) og forklarede, at det fremgår af forelæggelsen, at den ikke var stilet til ham, og at hans underskrift ikke var på. Det svarede også til den beskrevne arbejdsdeling, hvor det var koncerndirektøren, der fulgte lovforslaget til dørs. Vidnet så derfor ikke betænkningen.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for VP-administrerede selskaber

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 776 (2012-11-05 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. fremsættelse af lov nr. 67 af 14. november 2012):

"Anledning: Godkendelse af lovforslag om ændring af skattekontrolloven, kildeskatteloven og forskellige andre love med henblik på fremsættelse den 14. november 2012."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 870 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012), hvoraf fremgår en håndskrevet påtegning med initialerne "JBR".

Forespurgt, om det er vidnets initialer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var udtryk for, at det pågældende så var godkendt af vidnet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor grundigt vidnet satte sig ind i de underliggende problemstillinger, når han godkendte en forelæggelse, henviste vidnet til ekstraktens side 870 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012), hvoraf fremgår bl.a.:

"Sagen kort: Til brug for 1. behandlingen af ovennævnte lovforslag vedlægges:

- Spørgsmål-svarkatalog
- Tidligere ordførernotat, dog nu udvidet med pensionsdelen.
- Udkast til talepunkter

…

JBR 25/11-12 Et meget teknisk lovforslag som kan være svært at forberede sig på [håndskrevet påtegning]"

Hertil forklarede vidnet, at han altid læste – og stadig læser – de omtalte spørgsmål-svar, fordi det – som han også anførte i sin påtegning – var "Et meget teknisk lovforslag som kan være svært at forberede sig på". Der er ca. 30 lovforslag om året på skatteministeriets område, og nogle af dem har en meget teknisk karakter. En minister har helt naturligt et ønske om at kunne forberede sig på en måde, så han kan forstå, hvad det går ud på. Det er derfor vigtigt at have disse spørgsmål-svar-kataloger. Han vil desuden gerne bemærke, at der ikke stod noget særskilt i den foreholdte forelæggelse om, at udbytteskat var en problemstilling, og det gjorde der i øvrigt heller ikke i den tidligere foreholdte forelæggelse (ekstraktens side 776).

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 885 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012:

"Spørgsmål:
Hvorfor ændres til månedlige indberetninger, for så vidt angår udbytter af danske aktier?

Svar:
…

Som det er i dag, angives og indbetales den indeholdte udbytteskat måneden efter, at udlodningen er vedtaget eller besluttet. Er der tale om aktier, der hverken er børsnoterede eller registreret i Værdipapircentralen, skal indberetningen om modtagerne ske inden for samme frister. For andre aktier skal indberetningen derimod først ske i januar i året efter.

Det begrænser mulighederne for afstemning mellem indberetningerne og angivelserne. Desuden bevirker det, at SKAT ofte må behandle anmodninger om refusion af indeholdt udbytte-skat, før SKAT har fået indberetningen om modtageren. Det medfører en risiko for, at fejl i indeholdelsen ikke opdages af SKAT, og at der sker refusion til udbyttemodtagere, som ikke er berettigede til refusion."

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig om kontrollen, når det var anført, at der var et setup, hvor man refunderede, inden man fik oplysningerne, og at der var risiko for refusion til personer, der ikke var berettiget til det, forklarede vidnet, at det er et lovforslag, der ligger 8 år tilbage, og som var ét blandt rigtig mange andre lovforslag – der var omkring 30 om året. Når han læser det i dag, giver det ikke anledning til særskilt bekymring, fordi det fremgår, at SKAT var opmærksom på, at de kunne mangle nogle kontrolmuligheder, og at det, de sikrede med lovforslaget, netop var, at man styrkede muligheden for kontrol på området. Det er også vigtigt at notere sig, at der på stort set alle skattearter er risiko for, at regelefterlevelsen ikke er 100 %, og at der er risiko for svig. Det var derfor helt naturligt, at der løbende kom ønsker fra forvaltningen om yderligere kontrolmuligheder. Som det fremgår, var det et samlelovforslag, så det var desuden ikke kun på dette område, det var aktuelt, og i øvrigt stod der ikke, at der var tale om svig. Der stod, at man kunne reducere med dette værktøj, og derfor var det ikke noget, der særskilt gav anledning til bekymring. Forespurgt, om det dermed heller ikke var noget, vidnet undersøgte nærmere eller spurgte ind til, forklarede vidnet, at det var det ikke. Det var også, fordi det var til at forstå, hvad der blev bedt om. Det værktøj, de lovgivningsmæssigt gav, var jo at give en bedre mulighed for løbende afstemninger.

GENERELT OM DEPARTEMENTETS OPFØLGNING PÅ SIR'S RAPPORTER

Forelæggelse af SIR-rapporter

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3675 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision):

> *"Titel: Procedure for behandling af rapporter fra Intern Revision og beretningssager mv. fra Rigsrevisionen"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3677 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsstyregruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision, notat "Procedure for behandling af Intern Revisions rapporter"):

> *"Departementet*
>
> *Behandlingen af Intern Revisions rapporter forankres hos afdelingschefen for Koncernstyring og Udvikling i kontoret Økonomi og Styring.*
>
> …
>
> *Økonomi og Styring forestår rapportingen til departementschefen."*

Foreholdt, at man i perioden 2010-2012 havde Revisionsudvalget, hvor departementschefen var fast formand, men at det anførte udgør de eneste skriftlige instrukser, undersøgelseskommissionen har kunnet finde for den efterfølgende periode, og forespurgt, hvad vidnet gjorde for at sikre, at der var de nødvendige forretningsgange, for at rapporter blev videregivet til ham fra Økonomi og Styring, forklarede vidnet, at der jo står, at et fagkontor under Koncernstyring – altså kontoret for Økonomi og Styring – forestod rapporteringen til ham. Dér lagde han jo til grund, at når der var en relativt klar instruks, var det også det, der skete.

Forespurgt, om det anførte indebar, at alle rapporter skulle videresendes til vidnet, forklarede vidnet, at den foreholdte instruks angav, at rapporter skulle forelægges ham. Forespurgt, om det var, uanset om de var kritiske eller ikke kritiske, forklarede vidnet, at der så blev foretaget en vurdering i fagkontoret eller af afdelingschefen om, at ikke-kritiske rapporter måske ikke skulle lægges videre til vidnet. Men arbejdsdelingen var, at han fik rapporterne til orientering, så han kunne følge med i, hvilke rapporter der var på området.

Forespurgt, om kontoret i det nye departement havde modtaget konkrete instrukser om, hvad de skulle foretage sig, når de modtog en kritisk SIR-rapport, forklarede vidnet, at han mener, at det foreholdte var en relativt konkret instruks, men det var ikke muligt for ham at følge op på, om alle instrukser også blev efterlevet fuldt ud.

Vidnet blev foreholdt, at man i perioden 2010-2012 havde Revisionsudvalget, som var besat med departementschefen som formand og med en række fagdirektører, og at der i Revisionsudvalgets opdrag stod, at man skulle holde øje med, om der skete den nødvendige og adækvate fremdrift i forhold til de kritiske forhold, der var påpeget. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreholdte afløste Revisionsudvalget, og at Revisionsudvalget blev nedlagt, i forbindelse med at man etablerede departementsstrukturen, forklarede vidnet, at det er korrekt, men Revisionsudvalget var også afledt af den struktur, man havde i perioden 2010-2012. I den nye struktur fra 2013 fulgte de fuldstændigt de helt almindelige standarder, der var på tværs af ministerområder, så man havde en intern revision, som i medfør af en § 9-aftale betød, at SIR reviderede SKAT, og at Rigsrevisionen reviderede departementet. SIR refererede så til departementschefen, idet der var et tæt samspil mellem revisionschefen og den enhed, man reviderede, dvs. SKAT. Det var således en helt normal struktur, at man ikke havde et revisionsudvalg, men i stedet en konstruktion, hvor SIR, som var uafhængig i forhold til SKAT, reviderede SKAT på vegne af Rigsrevisionen. Instruksen viste også, at der var klare procedurer, i forhold til hvordan man fulgte op på kritiske rapporter fra SIR.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at SIR refererede direkte til vidnet som departementschef, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det betød, at når der kom en kritisk rapport, var det vidnets opgave at sikre, at den blev løst tilstrækkelig hurtigt og effektivt, forklarede vidnet, at det også var det, denne procedure jo viste, nemlig at arbejdsdelingen var, at kritiske rapporter skulle ud i forvaltningen, hvor kritikken var opstået, og at der skulle ske en opfølgning ved de ansvarlige direktører, der havde de forretningsområder, rapporten omhandlede. Med en struktur, hvor man havde få medarbejdere i departementet, var det ikke muligt at kunne vurdere fagligt, om kritikken var på et bestemt niveau, og om handleplanerne også indfriede de konkrete kritikpunkter. Der var derfor et meget klart rapporteringshierarki, hvor direktørerne ude i forvaltningen skulle udarbejde handleplaner. Der var to kvalitetssikringsled ude i SKAT: Der var en direktør for det ansvarlige område, og der var en økonomidirektør, som gennem en opfølgningsprotokol sikrede, at man kunne se, at der var fremdrift i forhold til rapporteringen på kritikpunkterne. Det blev forankret i SKAT's direktion, og der var så en aftale om, at opfølgningsprotokollen skulle ind i departementet, så de kunne følge med i, om der skete opfølgning, og om der var dækkende fremdrift på de kritiske handleplaner.

Foreholdt, at man som departementschef selvfølgelig ikke skulle være ekspert i fx IT-tekniske løsninger eller revision eller udenlandsk beskatning, men at når man i perioden 2010-2012 modtog en rapport, havde man et forum, man kunne spørge, så man netop kunne vurdere, om det, der blev foretaget, var tilstrækkeligt og relevant, forklarede vidnet, at det er korrekt. Der var også møder mellem SIR og SKAT's direktion i den periode. Han tror endda, at der var kvartalsmøder og løbende dialogmøder, hvor risikobilledet for SKAT jo kunne drøftes. Da der kom en ny revisionschef, havde vidnet også løbende månedlige møder med ham. Der var også kvartalsmøder mellem SKAT og departementet, hvor revisionsrapporter eller det arbejde, som SIR lavede, blev drøftet. Der var således alle muligheder for at få drøftet de udfordringer, der var på området.

Forespurgt, om udfordringerne så også blev drøftet, forklarede vidnet, at der løbende var drøftelser af revisionsmæssige rapporter og planlægning af det. I forbindelse med at han fik en forelæggelse, der viste, at der var manglende fremdrift i forhold til at håndtere handleplanerne, blev der etableret en revisionsdatabase, hvor de jo var fuldt ud opmærksomme på, at det var nødvendigt at have et overblik over, om handleplanerne blev fulgt.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnets forståelse af teksten "Økonomi og Styring forestår rapportingen til departementschefen" (ekstraktens side 3677) indebar, at vidnet skulle have alle rapporter, men at man så i Økonomi og Styring havde vurderet, at man ikke behøvede at sende de uproblematiske rapporter videre, bekræftede vidnet dette. I de forelæggelser, han fik på rapporterne, stod proceduren jo klart beskrevet, nemlig at de var sendt til SKAT, som havde ansvaret for at følge op på dem. Han ville så løbende have mulighed for at se, om der var den nødvendige fremdrift, når man så på opfølgningsprotokollerne, som efterfølgende blev sendt til ham. Han synes, det var et helt klassisk opfølgningsregime, og ud fra hvad han har set andre steder, formoder han også, at det var en normal arbejdsdeling, at opfølgningen på kritiske rapporter lå ude i de driftsafdelinger, der vidste noget om det, og hvor der skulle udarbejdes handleplaner.

Forespurgt, hvordan departementets og departementschefens kontrolpligt blev udmøntet, når man nedlagde Revisionsudvalget og i stedet placerede noget i Økonomi og Styring, og hvor dybt Økonomi og Styring i den forbindelse skulle gå, herunder om de havde forudsætningerne for at foretage en reel kvalitetsmæssig kontrol, forklarede vidnet, at Økonomi og Styrings tilsynsforpligtelse i forhold til SKAT bestod i at danne et risikobillede af de forhold, der gjorde sig gældende i SKAT. Det gjorde man ved at læse rapporterne og sikre sig, at der var nogle klare procedurer i forhold til opfølgning, hvilket der var. Det var det, der var beskrevet i denne sag. Når man så fik opfølgningsprotokollerne fra SKAT, som i henhold til arbejdsdelingen var god-

kendt af SKAT's direktion, kunne man se, om der var den nødvendige fremdrift. Derudover var der jo også SIR selv, hvilket bl.a. førte til, at da de opdagede, at der måske ikke var den fremdrift, der var nødvendig, blev der etableret en såkaldt revisionsdatabase, hvor SIR fik indmeldt alle rapporterne, og hvor man løbende kunne følge op på, om der var den nødvendige fremdrift. Her er det dog vigtigt at gøre opmærksom på, at der var rigtig mange kritiske rapporter, og at der var rigtig mange udestående handleplaner, og derfor var det en meget stor opgave.

Omorganisering af SIR

Foreholdt, at vidnet besluttede sig for at afvikle Revisionsudvalget som organ, i forbindelse med at man gik tilbage til departementsstrukturen, og forespurgt, hvilke overvejelser han på det tidspunkt gjorde sig, i forhold til at han dermed også afviklede et forum, hvor der var en direkte dialog med direktørrepræsentanter fra SKAT, og hvor der kunne spørges ind til tingene, forklarede vidnet, at præmissen om, at han afviklede Revisionsudvalget, lyder, som om han fjernede noget og ikke satte noget andet i stedet, og det er ikke korrekt. Der var en klar arbejdsdeling i en klassisk departementsstruktur, hvor man havde et departement, og hvor man havde en tilknyttet intern revision – dvs. SIR – som reviderede forvaltningen på vegne af Rigsrevisionen. Der var løbende møder mellem SIR og SKAT, og i den kontekst var det jo faktisk møder i Revisionsudvalget. Revisionsudvalget hed så bare noget andet, som lå ude i SKAT. Derudover var der også møder mellem vidnet og revisionschefen, hvor de drøftede, hvilke udfordringer der generelt var. Der var derfor fuld adgang til at drøfte kritiske revisionsrapporter med vidnet. Han husker ikke, at der var nogen som helst struktur, der forhindrede, at de kunne gøre det.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 38-39 (Kjeld Rasmussens forklaring):

> *"Vidnet forklarede videre, at det ikke var hans indtryk, at departementet gjorde meget ud af behandlingen af rapporterne. Forespurgt, hvorfor vidnet havde dette indtryk, forklarede vidnet, at han aldrig hørte fra dem.*
>
> …
>
> *Forespurgt, om vidnet fik nogen tilbagemelding i første halvdel af 2013, forklarede vidnet, at han ikke fik nogen tilbagemelding fra departementet. Han talte aldrig med Jens Brøchner, selvom det var Jens Brøchner, som vidnet refererede til. Vidnet blev på et tidspunkt præsenteret for Jens Brøchner, i forbindelse med at vidnet tilfældigt mødte ham og Jesper Skovhus Poulsen på gangen. Forespurgt, om vidnet har modtaget skriftlige spørgsmål eller lignende fra Jens Brøchner, forklarede vid-*

net, at han intet modtog. Som det fremgår, skulle Intern Revision rapportere til Andreas Berggreens kontor, hvilket var lidt mærkeligt, fordi der ikke var nogen i den afdeling, som havde indsigt i told-, skatte- og afgiftsspørgsmål."

Foreholdt, at Kjeld Rasmussen således har forklaret, at han ikke erindrer at have haft nogen som helst møder med vidnet, forklarede vidnet, at da han tiltrådte i forsommeren 2012, var der – som nævnt tidligere – rigtig mange ting, der skulle laves, og en ny struktur, der skulle arbejdes med. I den sammenhæng holdt han også møder med rigsrevisor Lone Strøm, hvor noget af det første, hun sagde til ham, var, at det arbejde, som SIR foretog på vegne af Rigsrevisionen – dvs. revisionen af det daværende SKAT – ikke havde en tilpas høj kvalitet, og at der var udfordringer både på medarbejder- og ledelsesniveau. I medfør af de § 9-aftaler, der var mellem Rigsrevisionen og departementerne, skulle rigsrevisor jo godkende revisionsplanen. Det var også derfor, at nedlæggelsen af Revisionsudvalget skulle ses i lyset af, at strukturen jo blev lavet om. Da Lone Strøm sagde dette til ham og gjorde det klart for ham, at han blev nødt til at foretage en vurdering af, om der var de rette medarbejdere og ledelsesmæssige kompetencer i SIR, satte han selvfølgelig et arbejde i gang med det. Det er korrekt, at han i efteråret 2012 ikke mødtes med chefen for Intern Revision, men det var ikke sådan, at der i den periode ikke var mulighed for at have direktørkontakt, for der var både økonomidirektører og koncerndirektører, som vidnet bad om at varetage kontakten med Intern Revision. I forhold til SIR havde han som departementschef ansvaret for, at der var de rette kompetencer, til at de kunne varetage opgaven, og det var derfor, han satte et arbejde i gang med at få analyseret, om de havde det. Samtidig bad han også rigsrevisor om at foretage en vurdering af SIR og deres kompetencer og deres revisionsfaglige standarder. I den forbindelse modtog han – så vidt han husker – i 2013 en rapport og fik også en analyse, der baserede sig på det arbejde, SIR lavede, og den var meget kritisk. Det var et problem, i forhold til at SIR skulle revidere SKAT på vegne af Rigsrevisionen, og derfor blev der i den periode foretaget nogle tilpasninger. Det er klart, at det for den daværende revisionschef måske kunne se mærkeligt ud, men det var baseret på, at vidnet havde fået et klart opdrag fra rigsrevisor, i forhold til at de kompetencer, der var i SIR, ikke var tilstrækkelige. Det kunne han ikke sidde overhøring, fordi det var hans ansvar at sørge for, at der var de rette medarbejder- og ledelsesmæssige kompetencer.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han ikke havde nogen møder med revisionschefen i første halvår af 2012, men at Kjeld Rasmussens forklaring kan læses således, at han ikke havde nogen møder med vidnet overhovedet, bekræftede vidnet dette. Vidnet havde på dette tidspunkt sagt til afdelingschefen for Koncernstyring, Andreas Berggreen, at han skulle varetage den kontakt.

Forespurgt, hvornår vidnet modtog redegørelsen fra Rigsrevisionen, henviste vidnet til ekstraktens side 7094 (2013-05-XX - Notat af Rigsrevisionen om SIR's rolle og opgavevaretagelse) og forklarede, at han mener, at den var fra maj 2013.

Forespurgt, hvornår Kjeld Rasmussen blev udskiftet som revisionschef, forklarede vidnet, at som han husker det, var det i begyndelsen af 2013. Forespurgt, om Kjeld Rasmussen således blev fjernet, inden vidnet fik redegørelsen fra Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at han fik en meget klar tilbagemelding fra Lone Strøm om, at hun ikke mente, at det ledelsesmæssige og kompetencemæssige niveau var tilstrækkeligt i forhold til at udføre de revisionsopgaver, som SIR skulle udføre på vegne af Rigsrevisionen.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at det fremgår af undersøgelseskommissionens støttebilag (ekstraktens side 4494), at Kjeld Rasmussen figurerede som revisionschef indtil februar 2014, forklarede vidnet, at der i en periode var en konstitueret revisionschef, som varetog opgaven, indtil den nye revisionschef – som han husker det – tiltrådte den 1. januar 2014 eller 1. februar 2014. Men der var en konstitueret revisionschef i en mellemliggende periode.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 38-39 (Kjeld Rasmussens forklaring):

> *"Som det fremgår, skulle Intern Revision rapportere til Andreas Berggrens kontor, hvilket var lidt mærkeligt, fordi der ikke var nogen i den afdeling, som havde indsigt i told-, skatte- og afgiftsspørgsmål."*

Forespurgt, om vidnet er enig i, at Andreas Berggreens afdeling ikke havde de faglige kompetencer, der relaterede sig til told-, skatte- og afgiftsspørgsmål, forklarede vidnet, at det er korrekt, at den afdeling var ved at blive bygget op, og at de på dette tidspunkt ikke havde det. Han synes, at det er værd at bemærke her, at referencen jo gik til SKAT's direktion, og med den arbejdsdeling, der var, havde SKAT overtaget ansvaret for det, som den daværende departementschef i perioden 2010-2012 havde siddet i spidsen for. I den nye struktur var det SKAT, man reviderede, og derfor var der tæt kontakt til SKAT og SIR. SIR deltog desuden på kvartalsmøderne, hvor der var løbende drøftelser af, hvilke risikobilleder der var. Han anerkender derfor ikke præmissen om, at Revisionsudvalget blev nedlagt, og at han ikke satte noget andet i stedet. Det var en helt klassisk struktur, at SIR refererede på vegne af ham og varetog en opgave på vegne af Rigsrevisionen, og at SIR var uafhængige i forhold til det, de skulle revidere, dvs. SKAT. Der var løbende drøftelser mellem SKAT og Intern Revision, og det var drøftelser, hvor der også kom risikobilleder op. Der var – så vidt han husker – også drøftelser om fremdrift på kritiske revisionsplaner og rapporter.

Strukturen med et revisionsudvalg var således tænkt i sammenhæng med en sammenlægning af det hele, dvs. både departement og forvaltning, mens den nye struktur fra 2013 var klassisk tænkt i forhold til en uafhængig intern revision, der refererede til ham og departementet.

Vidnet blev foreholdt, at selv om selve reparationsarbejdet lå i SKAT, var vidnet klar over, at SIR ikke havde den kvalitet, som Rigsrevisionen vurderede var nødvendig, og at vidnet tidligere forklarede, at den afdeling, som var under opbygning i departementet, heller ikke havde de faglige kompetencer i relation til SKAT's driftsområde. Forespurgt, om ikke dette burde øge intensiteten i monitoreringen og behovet for, at vidnet selv gik tæt på og som minimum tog nogle dialoger med den pågældende revisor, idet det virker underligt, at man slet ikke holdt nogen møder, men lagde det ned i en nyetableret afdeling, som ikke havde nogen historik med kontrollen, som skulle ligge i departementet, forklarede vidnet, at han synes, at tingene bliver blandet lidt sammen. Der blev på et klart opdrag fra rigsrevisor arbejdet meget hårdt med at få øget kompetencerne med en ny revisionschef og med at få nye kompetencer ind. Da det arbejde og den omstrukturering af SIR blev foretaget i 2013, gjorde han alt, hvad han kunne for at få kompetente kræfter ind for at have et fuldt funktionsdygtigt SIR, der kunne varetage den opgave, de skulle. I forløbet efter Kurt Wagner kom til, var der tæt dialog mellem ham og vidnet på månedsmøder. Der var desuden tæt dialog mellem Kurt Wagner og SKAT – altså den enhed Kurt Wagner skulle revidere – og der var drøftelser på kvartalsmøder. Vidnet kan derfor ikke genkende billedet af, at han ikke interesserede sig for Intern Revision. Tværtimod gjorde han alt, hvad han kunne, for at få bygget en meget effektiv revisionsenhed op, som var uafhængig i forhold til SKAT. Det var også noget, Lone Strøm kvitterede for i det efterfølgende forløb med den nye revisionschef. Der skete så det, at rigsrevisor i september 2016 af strategiske årsager hjemtog revisionsopgaven, som Skatteministeriet havde udført for Rigsrevisionen, men det blev gjort på tværs af alle ministerområder og havde ikke noget med Skatteministeriets arbejde at gøre. Det var en strategisk hjemtagelse, som Rigsrevisionen foretog på baggrund af deres egne analyser og på baggrund af OECD-anbefalinger, som angav, at der i forhold til SIR's uafhængighed kunne være en uklar arbejdsdeling, når departementschefen havde ansvaret for SIR's medarbejdere og kompetencer. Det var således en strategisk overvejelse, og på det tidspunkt ændrede revisionsopgaven sig også, fordi Rigsrevisionen så overtog revisionen af SKAT. Det betød også, at der var en lang periode, hvor han var bekymret for, at der ikke var revision nok, men hvor de både havde SIR til at varetage opgaven med den samme kapacitet og styrke som tidligere, og hvor Rigsrevisionen samtidig fik tid til at opbygge tilpas mængder af kompetencer i deres egen organisation.

Forelæggelse af SIR-rapporter

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter blev videreformidlet til skatteministeren, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at en kritisk SIR-rapport skulle forelægges for ham, og forespurgt, hvad der skulle stå i en sådan forelæggelse af en kritisk SIR-rapport, forklarede vidnet, at proceduren ville være, at fagkontoret skulle lægge sagen op gennem systemet og udarbejde en forelæggelse på den rapport, de havde læst. Når de så på karakteren af rapporten og på, hvor mange røde markeringer der var, var det i den forbindelse naturligt – hvis det samlet set så meget kritisk ud – at de noterede til vidnet, at de fx blev nødt til at sætte et arbejde i gang eller være opmærksomme på, at der nu enten skulle ske fremdrift, eller at man skulle sørge for, at der blev løftet nogle kompetencer ind e.l. De forelæggelser, han fik præsenteret, havde således karakter efter, hvilken rapport der lå nedenunder. Man kan se på en forelæggelse fra 2013, at der på det tidspunkt begyndte at være dannet et billede af, at når de så på regnskabsområdet, var der udfordringer, og der var rigtig mange kritiske rapporter. Han mener, at de i den forbindelse løftede den tilsynsforpligtelse, de havde, ved at sætte en turnusanalyse i gang, fordi de kunne se, at risikobilledet og de kritiske rapporter vedrørte det samme emneområde. Det var i den sammenhæng, de udførte den tilsynsforpligtelse, de havde. Samtidig var der jo et opfølgningsregime ude i SKAT, hvor de klart havde den opgave, at de skulle følge op på rapporterne og udarbejde handleplaner.

Forespurgt, om det skal forstås sådan, at den tidligere omtalte instruks eller vejledning om, hvordan forelæggelser skulle udarbejdes, også fandt anvendelse på denne slags forelæggelser, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vejledningens bemærkninger om at forklare, hvad det drejede sig om, og om at beskrive risici og konsekvenser også fandt anvendelse på denne slags forelæggelser, bekræftede vidnet dette. Det var på den måde, der for ham blev skabt et klart billede af, om han skulle gøre noget, når man så på de kritiske rapporter. Som nævnt fik han så mange forelæggelser og sager ind på sit bord, at der var simpelthen var behov for, at det blev kvalitetssikret. Med en sådan indstilling eller forelæggelse stod det klart, om han skulle foretage sig noget yderligere.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår vidnet første gang blev bekendt med SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han først efter sommeren 2015. Forespurgt til baggrunden for dette forklarede vidnet, at baggrunden var, at det var på det tidspunkt, sagen kom frem, og – som han husker det – fik han i dagene omkring den 20. eller 21. august 2015 et opkald fra SKAT's direktør.

Forespurgt, hvad baggrunden var, for at han først blev bekendt med rapporten i 2015, forklarede vidnet, at som det også fremgår af dokumenterne, skete der en beklagelig procedurefejl, i forhold til at den ikke blev forelagt for ham efter de retningslinjer, som blev gennemgået tidligere.

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Vidnet blev foreholdt, at flere vidner har forklaret om dette for undersøgelseskommissionen, og at Christian Hjerrild Ovesen den 3. marts 2020 har forklaret, at da den pågældende rapport landede hos ham, var han en nyuddannet medarbejder med 2 måneders erfaring, og at han ikke mente, at han fik nogen instruks om, at han skulle videresende de pågældende e-mails til vidnet. Forespurgt til vidnets bemærkninger til dette forklarede vidnet, at det har han ikke noget kendskab til.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der forelå andre og mere detaljerede instrukser end det tidligere foreholdte indstillingsnotat om, at det var forankret i Andreas Berggreens afdeling, forklarede vidnet, at det er han ikke, men han mener faktisk, at denne instruks var meget klar.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 31. maj 2013 til Rigsrevisionen med kopi til bl.a. Christian Hjerrilds Ovesen):

> *"Til*
>
> *Rigsrevisionen*
> *SKAT*
>
> *Vedlagt fremsendes revisionsrapport vedrørende*
>
> *- Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012*
>
> *Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."*

Foreholdt, at Christian Hjerrild Ovesen har forklaret, at han troede, at rapporten var blevet sendt direkte til vidnet, og at han var nytiltrådt, og forespurgt, om ikke der kunne være anledning til, at Christian Hjerrild Ovesen var i tvivl om, hvad han selv skulle gøre i den anledning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor fejlen så var sket, forklarede vidnet, at det ved han af gode årsager ikke, fordi han ikke selv modtog hverken e-mailen eller rapporten. Han formoder, at e-mailen er blevet læst sådan – og det mener han også, at man kunne – at rapporten var blevet sendt til vidnet, og at Christian Hjerrild Ovesen derfor ikke skulle gøre mere. Som det også fremgår af undersøgelseskommissionens materiale, fandt man så ud af, at der måske var et antal rapporter, som ikke var kommet korrekt op til vidnet. Det er i den forbindelse vigtigt at huske, at denne rapport jo var blevet sendt til de to institutioner, den skulle sendes til, så den gik ikke tabt. Den var sendt til Rigsrevisionen, og den var sendt til SKAT i henhold til den procedure, der var, og derfor til den ansvarlige direktør, der skulle lave handleplanerne. Det var således ikke sådan, at rapporten ikke kom ind i det opfølgningsregime, der var.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse ville have gjort en forskel i forløbet, hvis han på det pågældende tidspunkt havde modtaget denne rapport, forklarede vidnet, at det er et hypotetisk spørgsmål. Den procedure, som var beskrevet i instruksen, ville være, at fagkontoret og den kontorchef, som var på området, ville læse rapporten, og at en afdelingschef også ville notere sig indholdet i den. Derefter ville den være blevet lagt op til vidnet med et forklæde eller en forelæggelse, hvor han vil formode, at der ville stå, at den var til orientering. Det er som nævnt et hypotetisk spørgsmål, men han tror ikke, at der for denne rapport ville have været noget særskilt i forelæggelsen om noget, han skulle gøre. Når man efterfølgende læser rapporten, er den jo ikke meget kritisk på nogen af de områder, hvor der efterfølgende viste sig at være svig. Rapporten var svær at læse og vedrørte ikke blanketordningen, men bankordningen. Det var også det, revisionschefen, Kurt Wagner, på et tidspunkt sagde, nemlig at det generelt var svære rapporter at læse, og det var også det, rigsrevisor havde sagt til ham, nemlig at i denne periode var rapporterne vanskelige at forholde sig til. Selv om det er hypotetisk og svært at konkludere på, vil han dog ikke tro, at der med karakteren af denne rapport ville være andet, end at han skulle tage den til orientering.

Opfølgning på SIR's 2013-rapport

Forespurgt, om vidnet har eksempler på, at han igangsatte initiativer, når en kritisk SIR-rapport var landet hos ham, forklarede vidnet, at det har han. Der var et tæt samspil med ledelsen i departementet, hvor der blev sat en turnusanalyse i gang på Betaling og Regnskab. Der blev også lavet et arbejde med en revisionsdatabase, hvor de kunne se, at den måde, SKAT behandlede rapporter på med den såkaldte opfølgningsprotokol, kunne være vanskelig at arbejde med. Det var således to strukturelle tiltag, som departementet udførte i henhold til sin tilsynsforpligtelse. Dér er det vigtigt at forstå, at de blev nødt til at reagere på nogle risikobilleder, i forhold til hvor der var nogle kritiske forhold, som de skulle agere på. I den forbindelse agerede de

klart og tydeligt i forhold til turnusanalysen for Betaling og Regnskab. De kunne se, at når det kom op på RS12 – dvs. statsregnskabet for 2012 – var der rigtig mange af revisionsrapporterne, som omhandlede dette område, og når man så på det, var der behov for, at man begyndte at sætte et arbejde i gang.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Generelt om departementets opfølgning på SIR's rapporter

Vidnet blev foreholdt, at han tidligere forklarede, at han i 2013 etablerede en klassisk departementsstruktur, hvilket vel er kendetegnet ved, at man i departementet skal have nogle fagligt stærke medarbejdere med dyb indsigt i de områder, departementet skal forholde sig til. Vidnet blev endvidere foreholdt, at han tillige forklarede, at det på samme måde var helt afgørende for, at SIR kunne fungere, at man dér havde en faglighed, der gjorde, at man kunne forholde sig til tingene. Forespurgt, om det i lyset heraf var forsvarligt at lægge departementets kontrol og håndtering af SIR-rapporter i et kontor hos Andreas Berggreen, som ikke tidligere havde været i nærheden af SKAT, og Kristian Hertz, der heller ikke var ekspert, samt en nyuddannet fuldmægtig, som skulle håndtere og forholde sig kritisk til opfølgningstiltag fra SKAT, forklarede vidnet, at han ikke synes, det er en helt korrekt beskrivelse af de procedurer, der var. Arbejdsdelingen var jo, at SKAT skulle følge op på kritiske rapporter, og der var etableret en struktur, der gjorde, at det var dels den ansvarlige direktør og dels økonomidirektøren, der sørgede for, at der blev fulgt op på rapporterne, og at det kom i SKAT's direktion. Derefter – og det var dér, departementet kom ind i ligningen i forhold til tilsynsforpligtelsen – kom der en opfølgningsprotokol ind til departementet, og den opfølgningsprotokol skulle de forholde sig til, i forhold til hvordan det så ud, og om det så ud, som om der var fremdrift. I den sammenhæng havde de i departementet også SIR, som kunne hjælpe dem med at følge op i forhold til de kritiske rapporter, der var. Det var også derfor, at Intern Revisions chef vist nok i sommeren 2014 på foranledning af drøftelser mellem departementet og SIR – som jo var en del af departementets kontrol med SKAT – etablerede en revisionsdatabase, hvor de sikrede sig, at de kunne se og få et fuldt dækkende billede af, om der skete fremdrift, og om handleplanerne også reelt levede op til de standarder og kriterier, de skulle. I en smal departementsstruktur kunne der ikke være fagfolk, der sad med en meget skatteteknisk viden om de enkelte systemer. Det havde de SIR til, og de kunne også trække på folk andre steder i koncernen. Det, der er vigtigt at sige her, er, at der var nogle procedurer og nogle retningslinjer, der blev fulgt helt og holdent, og han mener, at det opfølgningsregime, de havde, var ganske fornuftigt, og at der var klare instrukser, i forhold til hvem der gjorde hvad. SIR havde i alle henseender også den opgave, fordi de refererede til departementet og skulle udføre revision i forhold til SKAT, og de havde altid mulighed for at tjekke, om revisionerne og handleplaner-

ne også indeholdt det, de skulle. SIR var jo en del af den kontrol, der også var med SKAT, og det var derfor, de også blev brugt til det.

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013

Vidnet blev foreholdt, at vidnet i forbindelse med strukturændringen i begyndelsen af 2013 ikke havde nogen kontakt med SIR's revisionschef, og at vidnet havde fået en alarmtilkendegivelse om, at den faglige kvalitet var utilstrækkelig. Vidnet blev endvidere foreholdt, at i den periode og et års tid frem havde vidnet en kontrolfunktion placeret et sted, hvor ingen af de involverede personer havde nogen forudgående forudsætninger for at tage skattespecifikke eller organisationsspecifikke forhold under kritisk review. Hertil forklarede vidnet, at det er han ikke enig i. Den nævnte struktur gjaldt fra den 1. januar 2013 og frem. Det er korrekt, at der i en periode ikke var tæt dialog mellem ham og den daværende revisionschef. Den arbejdsdeling, vidnet på det tidspunkt havde etableret, var, at det var Andreas Berggreen, der skulle have det. På et tidspunkt i 2014 kom der en ny revisionschef ind, og i den forbindelse brugte vidnet rigtig mange møder sammen med ham, hvor risikobilleder og opfølgning på revisionsrapporter kunne drøftes. I hele perioden – dvs. fra 2013 og frem – var der jævnlige møder mellem SIR og SKAT's direktion, hvor der også blev drøftet risikobilleder, og hvor man i alle henseender kunne drøfte fremdrift i forhold til kritiske rapporter. Den tilsynsforpligtelse, der lå i departementet, bestod i, at han havde et departement og et kontor, der sikrede sig, at de fik dannet et risikobillede af, hvilke udfordringer der var. Det gjorde de i tæt samspil med SIR, og de trak på de kompetencer, SIR havde. Det var en helt naturlig arbejdsdeling. Man kunne ikke med en struktur som deres være fagspecialist ned i alle hjørner. Han læste faktisk mange af SIR-rapporterne, og de vedrørte nogle meget tekniske ting, fx systemtilpasninger mv., som krævede mange ressourcer, og som var baseret på gamle legacy-systemer. Det var ikke sådan lige til at ændre, og det var også derfor, der var en skarp prioritering af, hvor de brugte ressourcerne bedst, når man så på, hvor mange kritiske rapporter der var. Det var ikke kun et spørgsmål om penge. Det var også et spørgsmål om gamle systemer, som simpelthen ikke kunne ændres fra den ene dag til den anden. Han mener derfor, at den struktur, de havde i departementet, levede fuldt op til den tilsynsforpligtelse, de havde. Det er hans opfattelse, at de instrukser, som er beskrevet i materialet, var et regime, hvor de også reagerede på de risici, de så.

SIR'S 2013-RAPPORT

Generelt om departementets opfølgning på SIR's rapporter

Forespurgt, om der var en skriftlig procedure for, hvordan departementet skulle reagere, når man modtog en SIR-rapport, forklarede vidnet, at det fremgik af instruksen, at en rapport skulle gå op gennem det kontor, der hed Økonomi og Styring. De

skulle forholde sig til det og danne sig et billede af, om det var kritisk. Det kunne de fx gøre ved også at spørge SIR, som jo var en del af det kontrolorgan, der var.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der var en skriftlig procedure, forklarede vidnet, at det var der ikke, men det er der heller ikke for mange af de arbejdsgange, man har i et departement. Fx har de heller ikke en skarp skriftlig procedure eller instruks for, hvordan man udarbejder et lovforslag. Det er ikke måden, man gør det på. Man har nogle procedurer, og man har nogle chefer, der sikrer sig, at procedurerne overholdes. Her var proceduren, at sagen skulle op til ham – hvilket den så beklagevis ikke kom – og så havde man en vejledning som man skulle følge i forhold til forelæggelser. Det var jo den procedure, der var, men i en struktur som deres kunne man ikke have en klar instruks om, hvad man gjorde og hvornår.

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 31. maj 2013 til Rigsrevisionen med kopi til bl.a. Christian Hjerrilds Ovesen).

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, hvordan forelæggelser skulle ske, og forespurgt, om forelæggelse af rapporter, der blev modtaget i Andreas Berggreens afdeling, skulle ske i overensstemmelse med den dokumentation, som er modtaget fra vidnets bisidder, og som vidnet gennemgik tidligere, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om en kontorchef kunne være i tvivl om, at dette var kravene, forklarede vidnet, at der jo kan ske procedurefejl overalt, men man havde ansat kompetente folk, som meget gerne ville løse deres opgaver ordentligt. Hans klare erfaring gennem mange år er, at man som embedsmand ikke har lyst til at sidde på noget, som viser en aktuel kritik. Det havde han ledelsesmæssigt gået rundt og sagt i alle sammenhænge, nemlig at han gerne ville have problemer frem. Det gjaldt i alle sammenhænge, herunder også rapporter og udfordringer i deres drift, og derfor vil han tro, at en kontorchef, der så en rapport, som han syntes var kritisk, helt naturligt ville følge den procedure eller instruks, der kort beskrev, hvordan den skulle lægges op. Han mener derfor ikke, at man kunne være tvivl om det, men der kunne ske fejl, og det kunne der i alle systemer.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når en rapport af den karakter kom ind, skulle der være den forside med en stillingtagen og en sagsfremstilling, som vidnet tidligere beskrev paradigmet for, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke det så også indebar, at når der kom en e-mail, hvor der stod, at en rapport var sendt til

departementschefen, skulle kontoret stadig udarbejde en sådan forelæggelse, uanset om den faktisk var sendt eller ej, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at Christian Hjerrild Ovesen på dette tidspunkt havde været i kontoret i 2 måneder, og forespurgt, om nogen kontorchef efter vidnets opfattelse kunne have været i tvivl om, at det var processen, uanset om materialet allerede var gået direkte til vidnets indbakke eller ej, forklarede vidnet, at det tror han ikke, men det, man jo kan se på e-mailen, er, at den på en eller anden måde var skrevet lidt forvirrende. Hvis man som sagsbehandler modtog denne e-mail, kunne man jo læse den fuldstændig, som fuldmægtigen også gjorde, nemlig at den var sendt direkte til vidnet. Det betød jo ikke, at man ikke under alle omstændigheder skulle have lavet en sag med forklæde på til sin kontorchef, og at den derefter skulle have været lagt op til vidnet efter de standarder og instrukser, som tidligere er beskrevet. Men det ændrede ikke på, at den pågældende e-mail og rapport jo kom frem dels til Rigsrevisionen og dels også til SKAT, så proceduren var således sat i gang. Det, man kan sige, er, at der skete en beklagelig sagsbehandlingsfejl, hvor vidnet ikke parallelt fik forelagt rapporten. Dermed er man jo så tilbage til det hypotetiske spørgsmål, om han ville have reageret på det.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt fra ekstraktens side 3440 (2013-05-31 (1) - E-mail fra Peter B. Krontoft til Rigsrevisionen m.fl. med fremsendelse af SIR's 2013-rapport, Peter B. Krontofts e-mail af 31. maj 2013 til Rigsrevisionen med kopi til bl.a. Christian Hjerrilds Ovesen):

"Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."

Foreholdt, at der ikke stod "direkte", men "til departementschef Jens Brøchner", og forespurgt, om man kan forestille sig en anden læsning, end at den var sendt til vidnets egen mailboks, forklarede vidnet, at det tror han, at man har tjekket, og at der ikke var kommet en e-mail til ham. Forespurgt til selve læsningen forklarede vidnet, at det var en ny, ung fuldmægtig, der gerne ville gøre sit arbejde så godt som overhovedet muligt. Man kunne godt læse e-mailen, som om vidnet havde fået rapporten enten med e-mail eller med post eller på en anden måde. Og det er så der, hvor man godt kan forstå, at der opstod en beklagelig sagsbehandlingsfejl, for lige meget hvad skulle man have sørget for at få rapporten printet ud og læst og have fået kontorchefen til at forholde sig til den, så den kunne komme op gennem systemet med et forklæde på, så den ramte vidnet. Det vigtige var bare, at rapporten stadigvæk ramte Rigsrevisionen og SKAT.

Foreholdt, at hvis man sender noget til ham som kommissionsformand, sender man det ikke nødvendigvis til hans egen mailboks, men fx til en medarbejder i undersøgelseskommissionens sekretariat, og forespurgt, om den foreholdte e-mail kan læses

sådan, at når man sendte noget til vidnet, sendte man det ikke nødvendigvis til hans egen mailboks eller personligt til ham pr. brev, men til en af hans medarbejdere, dvs. at formuleringen måske skulle forstås, som at rapporten var sendt til departementet og så måtte gå sin gang dér, forklarede vidnet, at hvis han skal være ærlig, så synes han, at e-mailen var meget upræcis, og at den på den måde kunne give anledning til forvirring. Når man ser, hvem e-mailen er sendt til, så står der, at den er sendt til Rigsrevisionen, men nede i teksten står der, at den er sendt til Rigsrevisionen og SKAT. Efterfølgende har man så også set, at den også var sendt til SKAT. Han synes, det giver anledning til flere spørgsmål, når han læser denne e-mail, og det er helt relevant. Han tror, at fuldmægtigen læste e-mailen, som om rapporten var sendt direkte til vidnet, og så skete der en procedurefejl, fordi det var ligegyldigt, om den var det. Hvis rapporten havde ramt vidnet, ville han have sendt den til det pågældende kontor og bedt dem om at få den læst og få lavet en forelæggelse efter de procedurer, der var. Forespurgt, om det var, fordi det var vigtigt for ham at få sådanne rapporter gennem denne procedure, forklarede vidnet, at det var, fordi det var vigtigt at få kvalitetssikring på, når man sad i hans stol. Når der kom nogen med et notat til ham – og det kunne være alt muligt, fx et notat fra Dansk Industri – sagsbehandlede han det ikke selv. Det skulle han have nogle fagfolk til at gøre. De skulle danne sig et billede af, om den var kritisk eller ikke kritisk. De kunne i den forbindelse trække på kompetencerne i deres kæmpestore organisation, og SIR var jo en del af departementet i denne struktur, som reviderede SKAT. Det var dér, opfølgningen på kritiske revisionsrapporter naturligvis også skulle være, fordi de havde kompetencerne til at læse dem og forstå dem og vurdere, hvad kritikniveauet var.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 283 (2010-05-19 - E-mail fra Peter B. Krontoft vedr. fremsendelse af SIR's 2010-rapport):

> *"Til*
>
> *Rigsrevisionen*
>
> *…*
>
> *Revisionsrapporten er dags dato sendt til departementschef Peter Loft med revisionschefens påtegning."*

Foreholdt, at den pågældende revisionschef har forklaret for undersøgelseskommissionen, at dette var en helt standardmæssig formulering, man havde benyttet sig af i årevis, forklarede vidnet, at det ikke nødvendigvis gjorde det bedre. Han så ikke selv denne forelæggelse, for den var fra før hans tid.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at uanset om rapporten i 2013 var gået direkte til vidnet eller ej, skulle den ansvarlige kontorchef have sikret, at når der kom noget af denne karakter, skulle der laves et forklæde, og så skulle det op gennem systemet på sædvanlig vis, bekræftede vidnet dette. Der var så sket en beklagelig fejl i departementet i forhold til de procedurer, der var beskrevet. Det var kommet til de rette niveauer ude i SKAT, og det var blevet sendt til Rigsrevisionen. Det var en rapport, som blev behandlet i SKAT, og han kan også se, at den var på en opfølgningsprotokol, som landede hos ham på et tidspunkt.

Generelt om SKAT's opfølgning på SIR's rapporter

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at det var SKAT, der havde pligten til at sørge for, at man fulgte op på kritiske SIR-rapporter på en adækvat måde, og forespurgt, hvordan vidnet opfattede SKAT's direktør Jesper Rønnow Simonsens opgave i den henseende, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen var direktør for en meget stor og kompleks forvaltning. Han foretog en helt naturlig arbejdsdeling i forhold til at have nogle direktører under sig, som havde nogle ansvarsområder, og han skulle sørge for at sætte rammerne for, at de kunne løse deres arbejdsopgaver. I en direktion som SKAT's – og det var også det, han selv oplevede i den periode, hvor alt var lagt sammen – kom der jo virkelig mange spørgsmål og problemstillinger op, som skulle drøftes og behandles. Derfor var det vigtigt at have nogle procedurer og en arbejdsdeling, hvor man kunne sige, hvilken direktør der gjorde hvad. Jesper Rønnow Simonsens fornemmeste opgave var derfor at sørge for, at der var nogle procedurer, der blev fulgt, og at han havde uddelegeret nogle opgaver til det direktørlag, der lå under ham.

Forespurgt, hvilke pligter Jesper Rønnow Simonsen havde i forhold til kontrol af, om direktørerne under ham gjorde tilstrækkeligt, forklarede vidnet, at det jo vedrører en selvstændig myndighed, hvor direktøren for SKAT skulle sørge for at sammensætte sin direktion med de nødvendige kompetencer, der var behov for. Den direktion, der på det tidspunkt var sammensat, havde en bred skattefaglig viden og havde været i organisationen i mange år. Han formoder – og det var også det, han selv gjorde i forhold til sin egen ledelse – at man sammensatte en direktion således, at man følte sig tilpas tryg i forhold til at være dækket ind med de kompetencer, der var nødvendige i forhold til at lede en så stor organisation som SKAT. Det handlede om at have brede kompetencer på forskellige områder, således at man også kunne have de strategiske drøftelser, når der kom sager op. Man skulle også være sikker på, at man i niveauerne under fik rekrutteret de rigtige ledere og folk, og det var helt centralt, at det var kompetencerne og fagligheden, der skulle drive en fornuftig opgaveløsning.

Forespurgt, hvilken kontrol Jesper Rønnow Simonsen skulle foretage i forhold til de direktører, som havde fået en opgave med at løse en kritisk SIR-rapport, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen skulle sikre sig, at der var en nødvendig fremdrift, men han måtte jo også have tillid til, at når han uddelegerede en opgave til en direktør, kunne den pågældende også løfte den. Så dette med kontrol i forhold til sin nærmeste leder var nok ikke den terminologi, man brugte – i hvert fald ikke når man sad i en stor organisation. Derimod drøftede man løbende, hvilke udfordringer der var, og hvis man ikke kom til sin direktør eller departementschef, blev det jo forudsat, at man løste den opgave, man var sat til. Det var en helt normal praksis at have. Det handlede ikke om, at man ville fralægge sig ansvaret. Tværtimod var der en arbejdsdeling mellem direktionsmedlemmerne, hvor de ansvarlige direktionsmedlemmer skulle følge og løse de opgaver, de var sat til. Hvis ikke de kunne finde ud af det, skulle de gå til direktøren eller departementschefen.

Forespurgt, om ikke det så betyder, at der ikke var nogen reel kontrol, hvis en direktør ikke løftede en tildelt opgave, men heller ikke gik tilbage og sagde, at opgaven ikke kunne løftes, forklarede vidnet, at han har lidt svært ved at se, hvilket kontrolregime man kunne forestille sig i den situation. De havde en organisationsstruktur, hvor der jo var kontrol, fx gennem SIR i forhold til protokollerne og efterfølgende også gennem revisionsdatabasen. Han er ikke helt sikker på, at han forstår spørgsmålet.

Vidnet blev foreholdt, at vidnet tiltrådte i en organisation, som i 2010 var etableret med Revisionsudvalget, som havde til opgave at sikre, at der skete tilstrækkelig og relevant opfølgning på kritiske rapporter, og som skulle tage initiativer, hvis man fandt, at dette ikke var tilfældet. Vidnet blev endvidere foreholdt, at indtrykket er, at i den nye organisation var det kontrolelement, hvor man forholdt sig kritisk til, om de modtagne oplysninger var tilstrækkelige og adækvate, nærmest fjernet. Hertil forklarede vidnet, at det er han ikke enig i. Dels var der en behandling af rapporterne i SKAT's direktion og dels havde SIR en adgang til kvartalsmøderne, hvor alle ting kunne drøftes, herunder også risikobilleder i forhold til opfølgning på handleplaner. Det var den kontakt, der var mellem SKAT og SIR, hvor SIR jo var en uafhængig institution, som reviderede SKAT. Det var aftalt, at man kunne drøfte risikobilleder og manglende opfølgning på revisionshandleplaner. Der var desuden et yderligere kontrolelement i, at der var en opfølgningsprotokol ind mod departementet, hvor de også kunne se, om der var den nødvendige fremdrift. Han havde i den sammenhæng i 2014 aftalt med revisionschefen og Andreas Berggreen, at de skulle oprette en revisionsdatabase, fordi de netop kunne se, at der måske ikke var den nødvendige fremdrift. Men det afspejlede jo også, at der var rigtig mange handleplaner og rigtig mange kritiske rapporter, hvor man blev nødt til at vurdere, hvad der var mest rødt, inden man nåede til det, der måske havde en anden farve. Men han

er ikke enig i, og han anerkender ikke præmissen om, at der ikke var et kontrolorgan i forhold til det. At de afskaffede Revisionsudvalget, var jo afledt af den struktur, der var dengang, og når de fra 2013 kom over i en ny, klassisk struktur, var der helt normale, fornuftige opfølgningsprocedurer. Det, man så kunne se, var, om der var fulgt godt nok op.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at der i forhold til kontrol for det første var SIR og for det andet var SKAT's direktion, bekræftede vidnet dette. Derudover var der jo ligesom to elementer i det, når man så på opfølgningsregimet i SKAT. Man havde den ansvarlige driftsdirektør, og så var der en opfølgning, hvor økonomidirektøren skulle følge op på, om den ansvarlige direktør også havde fulgt op. Derefter blev det tilmed vendt i direktionen i SKAT, og der var også mulighed for løbende at drøfte fremdriften på kvartalsmøderne, når SKAT's direktion mødtes med SIR om udfordringer på opfølgningen. Det var det regime, der var i SKAT. Yderligere var der så en opfølgningsprotokol, som kom ind til dem i departementet, hvor de kunne se, om der skete noget. I den forbindelse dannede de sig et risikobillede, i forhold til om det så fornuftigt ud, og om det så ud, som om der var fremdrift. I 2014 kunne de så se, at der var mange af handleplanerne, der havde problemer med at blive fulgt til dørs, fordi der var så mange, og fordi der var så mange kritiske. Derfor oprettede de revisionsdatabasen, og det var også derfor, de på kvartalsmøder mellem SKAT og departementet havde dette på som punkter i løbet af 2014. Der var således fokus på det, men de dykkede ikke ned i de enkelte revisioner, fordi der var så mange.

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5916-5917 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Peter B. Krontofts e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.23 til Rigsrevisionen med kopi til bl.a. Christian Hjerrild Ovesen):

> *"Til*
>
> *Rigsrevisionen*
>
> *Vedlagt fremsendes Erklæring og Beretning 2012 for Landskatteretten*
>
> *Erklæringen og Beretningen er dags dato sendt til departementschef Jens Brøchner."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5716 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Christian Hjerrild Ovesens e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.57 til Kristian Hertz):

> *"Hej Kristian*
>
> *Peter fra intern revision har sendt denne email, samt to flere med materiale vedrørende deres årlige revision af Landskatteretten.*
> *Han har bedt mig om at videresende det til henholdsvis Jens Brøchner og Bodil Jested-Nielsen (Præsident for Landsskatteretten). Kan jeg bare sende sådanne emails direkte til Jens B, eller vil du sende dem?"*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 5916 (2013-05-17 (2) - E-mailkorrespondance mellem Christian Hjerrild Ovesen og Kristian Hertz vedr. videresendelse af SIR's rapporter til departementschefen, Kristian Hertz' e-mail af 17. maj 2013 kl. 14.59 til Christian Hjerrild Ovesen):

> *"De plejer selv at sende til Jens B. Det skriver de jo egentlig også, at de gør. Synes du skal høre, hvorfor de ikke selv sender dem, herunder om der er praksis for, at vi gør det. Hør evt. også Pernille Nygaard ad."*

Foreholdt, at dette var kontorchefens vejledning til den unge nyansatte fuldmægtig, og at den af vidnet omtalte forelæggelse ikke ses omtalt, og forespurgt, hvad grunden til dette mon var, forklarede vidnet, at det ved han af naturlige årsager ikke. Han tror – og det fremgår også af noget af det efterfølgende materiale – at der var forvirring omkring de procedurer, der var for behandling af kritiske revisionsberetninger fra SIR. Forespurgt, hvem der skulle sikre, at der ikke var forvirring omkring dette, forklarede vidnet, at der var den arbejdsdeling, at når man havde et kontor under sig, måtte man formode, at de selvfølgelig satte sig ind i, hvilke procedurer der var, og hvad der skulle følges op på. Det fremgår, at i en periode omkring medio 2013 var der noget slør i dette, hvorefter proceduren begyndte at følge den instruks, der er blevet beskrevet under afhøringen.

Forespurgt, hvornår vidnet indførte den instruks, forklarede vidnet, at den var gældende fra den 1. januar 2013. Forespurgt, om den var kommunikeret ud til alle kontorchefer, forklarede vidnet, at det formoder han klart, at den var. Men det er også vigtigt at huske, at det var et nyt departement, der blev startet op, og det var et nyt kontor, der skulle opbygges. Det er også vigtigt at huske, at de procedurer, der var i forhold til rapporterne, fulgte instruksen med, at de kom til Rigsrevisionen, og de kom til SKAT, og at de i departementet efterfølgende fik dem ind i en protokol, hvor

de havde mulighed for at læse de underliggende rapporter og i den sammenhæng være opmærksomme på, at de var der. Han mener, det var en beklagelig fejl, der skete i departementet, hvor retningslinjerne ikke blev fulgt, men det ændrede ikke på mulighederne for opfølgning, og det ændrede ikke i materien, i forhold til hvordan han i givet fald ville have læst rapporten, hvis han havde fået den forelagt.

Foreholdt, at en tilsvarende formulering blev anvendt ved fremsendelsen af SIR's 2010-rapport (ekstraktens side 283), og at den daværende revisionschef har forklaret, at sådan gjorde man altid, og forespurgt, om vidnet er enig i Kristian Hertz' udsagn om, at SIR "plejer at sende til Jens B.", forklarede vidnet, at det er han ikke. Det kan godt være, at der i 2012 i det oprindelige system var en periode, hvor rapporterne havde en anden procedure, men han har ikke set disse e-mails før, og han kender ikke noget til dem. Han kan henholde sig til den instruks, de havde, i forhold til at det skulle op gennem kontoret med forklæde osv. Som tidligere nævnt ændrede det jo ikke noget ved, at han havde mulighed for gennem den opfølgningsprotokol, der blev lagt til ham, at reagere i forhold til de rapporter, der var. Der skete en beklagelig fejl, men så vidt han kan se, blev der rettet op på det omkring sommeren 2013.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at Kristian Hertz skrev, at vidnet kunne få rapporterne direkte, og forespurgt, hvordan vidnet ville reagere, hvis han fik en sådan kritisk rapport direkte, forklarede vidnet, at så ville han gøre det, han gjorde med alle sager, nemlig at han blev nødt til at få dem igennem et kvalitetssikringssystem. Han ville således sige, at de skulle læses, og at man måtte finde ud af, hvad han skulle foretage sig, inden de blev lagt op til ham. Forespurgt, om han således ville lægge den til kontoret og bede dem om at gøre, som de skulle, forklarede vidnet, at de skulle følge den instruks, der var givet. Det var, fordi han fik så mange henvendelser og så mange sager. Hans praksis var derfor – og det har den været gennem alle årene, også da han var afdelingschef – at han var nødt til at få nogen til at vurdere, om noget var kritisk eller ikke kritisk. Det var jo for at give ham selv eller ministeren et godt beslutningsgrundlag.

Forespurgt, om de chefer, vidnet omgav sig med, var bekendt med den faste indarbejdede arbejdsform, han havde, forklarede vidnet, at det mener han, de var. Det var jo den praksis, der var, men det var også klart, at med et nyt departement med nye folk kunne det godt være, at tingene ikke på alle punkter kørte fuldt ud fra dag 1. Der var dog ingen, der var i tvivl om, at han ville have et skriftligt grundlag frem, og at man skulle forholde sig til det, der blev lagt op til ham.

Opfølgningsprotokoller

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013).

Foreholdt, at forelæggelsen ses at følge den model, vidnet har beskrevet, og forespurgt, om vidnet kan bekræfte, at det er hans initialer, der er anført nederst på siden, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad vidnet gjorde, når han fik en sådan forelæggelse af en kvartalsrapport, forklarede vidnet, at det i dag ligger 7 år tilbage, men i forhold til den helt konkrete forelæggelse ville han læse den og sammen med alle de andre sager, der lå på hans bord på det tidspunkt, se på forelæggelsen. Som han forsøgte at forklare tidligere, var det meningen, at man under bemærkningsfeltet skulle notere, hvis der var noget kritisk. Det var vigtigt i forhold til den mængde af sager, der kom frem, og det var enormt vigtigt i forhold til ministeransvarsloven, når en minister skulle give rigtige oplysninger til Folketinget. Det var også derfor, at dette kvalitetssikringsregime i hans optik blev skabt, fordi det her skulle fremgå ret klart, om der var tale om en generelt kritisk sag, eller om der var noget, man skulle gøre. Når han læste den konkrete forelæggelse, blev han ikke bekymret.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Bemærkninger*
>
> *…*
>
> *Af disse er der 6 rapporter, hvor man nu har iværksat og implementeret de nødvendige tiltag. Derfor har direktionen i SKAT besluttet, at opfølgningen på disse 6 rapporter afsluttes. De resterende 13 rapporter vil fortsat være uafsluttede, og der er i notatet angivet, hvilke aktiviteter de ansvarlige for hvert område skal gennemføre frem til næste kvartalsopfølgning.*
>
> *Indstilling*
> *Det indstilles, at vedlagte notat fra SKAT tages til efterretning."*

Hertil forklarede vidnet, at det anførte ikke gav ham en særlig anledning til ikke at følge indstillingen. Han er sikker på – for sådan gjorde han stort set med dem alle – at han ikke bare læste forelæggelsen, men at han også så på det underliggende. Hvis

det var flere tusinde sider, var det umuligt for ham, men hvis han kunne mærke, at det vedrørte SIR og selvfølgelig også kritik af forvaltningen, var han nede at se på, hvad der lå bagved.

Forespurgt, om vidnet således øjede notatet igennem, forklarede vidnet, at han på baggrund af mange års erfaring gik det igennem, i forhold til om det var kritisk. Men han baserede sig på, at han kunne følge indstillingen, og det var også det kvalitetssikringssystemet var baseret på, nemlig at man stort set skulle kunne lægge en sag direkte videre til ministeren og være sikker på, at selv hvis der ikke var afdelingschefer og departementschefer inde over, så var det dét, der var det rigtige. Derfor var det så vigtigt, at kritiske bemærkninger og ting, man skulle notere sig, kom til at fremgå af forelæggelsen.

Forespurgt, hvor lang tid vidnet brugte på at gennemgå en sådan opfølgningsprotokol, forklarede vidnet, at det har han absolut ingen erindring om. Som nævnt får han mellem 20 og 50 forelæggelser om dagen, og det kan være flere tusinde sider på en dag, og mange af dem har hastekarakter. Samtidig sidder han i møder næsten hele dagen. Så det kan af naturlige årsager ikke være flere timer, man bruger på en sådan rapport.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1071 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013), hvoraf fremgår, at de grønt markerede rapporter var "Tilfredsstillende" og "Meget tilfredsstillende", mens de gult markerede var "Ikke helt tilfredsstillende", og den rødt markerede var "Ikke tilfredsstillende".

Forespurgt, om der var nogen af farverne, der havde vidnets særlige interesse, forklarede vidnet, at det i dette regime med så mange kritiske rapporter var helt klart, at det var det, der var rødt. Forespurgt til det, der var gult, forklarede vidnet, at det, der var gult, noterede man sig. Instrukserne eller retningslinjerne for fortolkning af farvekoderne var jo også, at på gul burde man reagere, og på rød skulle man reagere. I den forbindelse bliver man nødt til at forstå, at når der var så mange kritiske rapporter på mange af deres forvaltningsområder, blev man nødt til at agere ud fra risiko og væsentlighed, og der tog man det, der var rødt, først. Igen var det ikke et spørgsmål om, at man ikke fulgte op eller ikke ville følge op – det var et spørgsmål om, at der faktisk kunne være meget kritisk systemtilpasning, som ikke bare kunne foretages, og derfor måtte man finde ud af, hvilke andre mitigerende handlinger der skulle foretages. For at forklare farvekoderne var gul kritisk, og det skulle man notere sig, men med den erfaring han havde ville han ikke se det foreviste som et meget kritisk billede af opfølgningsregimet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1071 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

"Jens Sørensen/Inddrivelse

12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat"

Forespurgt, om ikke vidnet, når han så dette, tænkte, at dette var noget, han aldrig havde hørt om før, forklarede vidnet, at revisionsrapporterne var og også i dag er af meget teknisk karakter. De afspejler systemtilpasninger, skattearter og justeringer i et meget komplekst systemlandskab. Han vil nærmest ikke tro, at der var nogen medarbejdere overhovedet, der ville kunne alle de systemer og forkortelser, de havde, og derfor var det igen vigtigt, at man så på, om farvekoden var gul, og om den var kritisk, og ikke så meget på, hvad det nærmere indhold var. Der var mange ting, man kunne spørge til, fx hvad "Inddrivelse af SAP-krav generelt" var, men det var jo nogle komplekse systemmæssige ting, der lå dernede. Så at der var nogle ting, man ikke nødvendigvis lige kunne genkende, var ikke styrende for den måde, de arbejdede på. Det var dem, der vidste noget om det, som skulle vurdere, om det var kritisk, og hvad man skulle gøre ved det.

Foreholdt, at der var tale om en række rapporter med numre og overskrifter, og at den tredje rapport på listen var en rapport, som vidnet aldrig havde fået forelagt i original, og forespurgt, om ikke man så tænkte over, hvad det gik ud på, og at man ikke kunne mindes at have hørt om det før, forklarede vidnet, at der hvert år var så mange sager i et system som hans, at det ikke var den måde, man arbejdede på. Det var også begrundelsen for, at man havde disse forelæggelser. Han kunne ikke selv sagsbehandle og finde ud af, om der var noget, han havde eller ikke havde fået. Det var simpelthen umuligt for ham, og det var derfor, der var en arbejdsdeling, i forhold til hvordan man fik lavet forelæggelserne. Der havde jo desuden været en vurdering, i forbindelse med at fagkontoret og de ansvarlige folk havde læst tingene igennem og ikke havde ment, at der var noget kritisk, som vidnet skulle notere sig, men at han derimod skulle tage forelæggelsen til efterretning. Med det regime skulle han jo egentlig kunne basere sin konklusion i en sag på den indstilling, der var på forklædet. I forklædet stod der her, at han skulle tage det til efterretning. Han skulle ikke gøre mere. Det var vigtigt, at han kunne agere efter det, fordi det var umuligt for ham med op mod 7.000 sager om året at basere sit arbejde på, at han skulle ned i alle bilag for at finde ud af, om der potentielt var en sag, han ikke havde fået.

Forespurgt, om vidnet således ikke opdagede, at der var tale om en ny rapport, forklarede vidnet, at han simpelthen ikke var bevidst om, at det var en ny rapport. I

hans funktion var det ikke menneskeligt muligt at fange sådanne ting. Det var derfor, der var et kvalitetssikringssystem, også i forhold til opfølgningen på dem. Han synes derfor, at spørgsmålet på en eller anden måde stiller et krav om noget, der var umuligt at efterleve.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet forventede, at der i det foreviste (ekstraktens side 1071) stod, at der var SIR-rapporter, som ikke var blevet forelagt for vidnet, forklarede vidnet, at det godt kunne have været en oplysning, man havde medtaget, og hvis der havde stået det, havde man nok også lige skimmet, hvilke rapporter det var. Forespurgt, om vidnet ville forvente at blive gjort opmærksom på det, hvis der var SIR-rapporter, der ikke var blevet forelagt, forklarede vidnet, at det er et spørgsmål om, hvorvidt rapporten var blodrød. Hvis den var det, så ville han have forventet det.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at han tillagde det betydning, at kritiske rapporter blev lagt op med et forklæde og efter kvalitetssikring, og forespurgt, om ikke det så ville være mest sikkert, hvis vidnet blev gjort opmærksom på, at der var en kritisk SIR-rapport, som ikke var blevet gennemtygget og forelagt for vidnet tidligere, forklarede vidnet, at det ville det, men embedsmænd er jo pr. definition forsigtige, og han tror derfor, at medarbejderne og kontoret gerne ville oplyse ham om det, hvis der var nogle ting, som var nye, eller som på nogen måde gjorde, at han skulle have opmærksomhed på det. Han tror derfor, at det var et spørgsmål om at vurdere fra sag til sag, om det var nødvendigt at notere sig det. Når man så på farvekoderne, var det jo et spørgsmål om temperament, i forhold til om man blev bekymret eller ej. Når man så ned over det og så på, hvilke handlinger der blev foretaget, kunne man se, at der blev foretaget handlinger, og at der faktisk blev arbejdet målrettet med at afslutte dem. Foreholdt, at det var noget lidt andet, der blev spurgt om, forklarede vidnet, at han ikke tror, han kan svare mere klart end at fremhæve, at det normalt ville kunne være sådan, at når der var sket noget helt nyt, som han burde have set, kunne det også godt have stået i en forelæggelse.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1120 (2014-02-26 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 4. kvartal 2013).

Forespurgt, om vidnet erindrer forelæggelsen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet normalt gennemgik SKAT's forslag til løsninger, når han havde det underliggende notat, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Som nævnt ville det simpelthen ikke være muligt, fordi det krævede dels en teknisk indsigt, som

skulle forankres ude i forvaltningen, og dels at SIR, som jo foretog revisionerne, efterfølgende kunne vurdere, at de pågældende handleplaner også kunne afsluttes.

Forespurgt, hvis opgave det var at gennemgå det pågældende dokument kritisk, forklarede vidnet, at dokumentet skulle bruges til at give dem et samlet billede af, hvilke risici der var i forvaltningen. Opfølgningsrapporten skulle ikke bruges til, at departementet skulle gå ned i det. Det kunne de ikke, for så skulle de jo overtage ledelsen af SKAT og omlægge hele konstruktionen eller i stedet selv have folk, der kunne gøre det, men det var ikke den konstruktion, der var. De brugte dem derfor til at få et indtryk af, om der var nogle risici, de skulle reagere på. Når man så på denne rapport, så den jo relativt tilforladelig ud. Man må forstå, at SKAT's direktion jo ikke havde nogen interesse i ikke at have et regime, der gjorde, at man fulgte op på rapporter. Når SKAT's direktør lagde en sådan redegørelse ind til vidnet, var direktøren udmærket klar over, at han skulle være opmærksom på at sikre sig, at der var normal opfølgning på disse ting. Det var jo ikke sådan, at de i departementet skulle gå ned i hver af rapporterne, men det gav dem et billede af, hvilke risici der var, og om der var den nødvendige fremdrift, herunder om de i departementet skulle sætte yderligere tiltag i værk.

Forespurgt til det forklarede om SKAT's direktions interesse forklarede vidnet, at de ikke havde nogen interesse i bare at lukke nogle handleplaner. I hvert fald i den verden, han befandt sig i, var det sådan, at problemerne skulle løses, og hvis de ikke skulle løses, skulle de lægges frem, så man kunne finde ud af at foretage en prioritering. Forespurgt, om ikke det er forekommet, at man ikke har haft lyst til at fortælle om det, hvis man ikke har kunnet løse en opgave, man var blevet stillet, forklarede vidnet, at så skulle man jo gå til sin direktør eller sin departementschef og sige, at man ikke kunne håndtere det, og så fik man jo hjælp. Forespurgt, hvem der skulle kontrollere dette, og hvad kontrollen skulle bestå i, forklarede vidnet, at kontrollen jo også bestod i, at opfølgningsprotokollen var et ganske fornuftigt regime, hvor de kunne se et billede af, om der var fremdrift i forhold til at afslutte handleplanerne. I departementet satte de fx en turnusanalyse i gang, da de så de mange handleplaner og kritiske revisioner på bl.a. betalingsområdet. Det var den måde, de arbejdede på. De satte fx også arbejde i gang i forhold til at etablere den såkaldte revisionsdatabase, som den nye revisionschef begyndte at arbejde med omkring sommeren 2014, netop fordi de kunne se, at der var udfordringer med at følge fuldstændigt op og få skabt sig et overblik over alle rapporterne. I den forbindelse må man også notere sig, at der jo var rigtig mange kritiske handleplaner og rigtig mange kritiske revisioner.

Foreholdt, at Kristian Hertz har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han ikke mente, at han som tilsyn skulle forholde sig til, om det, der var foretaget i SKAT, var nødvendigt og tilstrækkeligt, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette

også var vidnets holdning i forhold til medarbejderne i departementet på grund af den smalle struktur, forklarede vidnet, at det var det, men at de samtidig løftede deres tilsynsforpligtelse, i forhold til at man kunne se, om der var fremdrift, og om der var nogle strukturelle ting eller risikobilleder, som begyndte at tegne sig, i forhold til hvor de skulle agere. I så fald havde de jo en tilsynsforpligtelse i forhold til at sætte noget i værk. Forespurgt, om det var det, de gjorde på det generelle plan, forklarede vidnet, at det var det, de gjorde fx i forbindelse med Betaling og Regnskab og turnusanalysen, hvor de kunne se, at der var udfordringer på de pågældende områder. Det var den måde og den arbejdsdeling, der var.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at SIR's 2013-rapport ikke fik den grundige sagsbehandling med forklæde osv., som den skulle have haft, og forespurgt, hvilken betydning det fik for kvartalsrapporterne, hvor den jo indgik som en delmængde, at der således på et tidspunkt manglede noget, forklarede vidnet, at det er et hypotetisk spørgsmål. Foreholdt, at det ikke er hypotetisk, idet der jo manglede noget, og idet vidnet jo havde en forventning til disse ting, og forespurgt, hvilken betydning det havde, forklarede vidnet, at hvis man havde fulgt procedurerne med forelæggelse af rapporten op gennem Koncernstyring til ham, vil han tro, at man – efter at have læst rapporten – ikke særskilt ville have noteret sig noget på forklædet. Hans svar er dog hypotetisk, for han fik den jo aldrig. Når man læste rapporten i sammenhæng med alle de andre rapporter, var det i øvrigt heller ikke alarmerende. Det var ikke en alarmerende rapport, i forhold til at der ikke stod, at der var tale om svig. Der stod ikke, at der her var behov for at gøre noget meget aktivt i forhold til at mindske risikoen for uberettiget refusion af udbytte, for på alle deres skattearter var der jo risiko for, at de ikke havde fulgt regelefterlevelsen. Det var den verden, de var i. Der var momsgab, der var personskattegab, og det var hele vejen rundt, at der var risiko for, at der ikke var fuld regelefterlevelse. Denne rapport, som han også har læst efterfølgende, gav ikke anledning til, at man så den, som om den blinkede meget rødt.

Foreholdt, at der også var en historik på dette område, idet det ikke kun var i 2013, og forespurgt, om ikke man ville have opdaget dette, og om ikke det ville have været interessant at gå tilbage og finde ud af, hvad det egentlig handlede om, forklarede vidnet, at den historik havde han ikke. Han var ikke opmærksom på den.

Forespurgt, om en almindelig sagsbehandling i kontoret i vidnets departement ville omfatte, at man også forsøgte at komme til bunds i, hvilken historik der var bare på positionerne, forklarede vidnet, at i hans optik skulle SIR's 2013-rapport følge meget præcist op på 2010-rapporten, og på den måde var der en historik. Det var den måde, de foretog revisioner på, og det var også på den måde, der bliver foretaget revisioner løbende med Rigsrevisionen. Rigsrevisionen holdt fx en beretning åben,

mens de løbende reviderede Skatteministeriets forvaltning, og på et tidspunkt kunne de så afslutte den. Revisionerne byggede således oven på hinanden. Det at man ikke havde en 2010-revision, burde jo været fanget i 2013-revisionen, så man kunne se, om 2013-revisionen var retvisende i forhold til risikoen for svig på området. Det var normal praksis, at de byggede oven på hinanden, når man var inde på det samme område, og derfor skulle der gerne have været en mere klar henvisning til en 2010-rapport med henblik på en vurdering af, om risikobilledet, der blev tegnet i 2013-rapporten, var retvisende, men det var så Intern Revision, der stod for det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 55 for den 15. september 2020 side 18 (Jesper Rønnow Simonsens forklaring):

> *"Forespurgt, om det også var vidnets opgave at vurdere, om de aktiviteter, der blev sat i gang, materielt syntes at give mening i forhold til de anbefalinger, der var blevet givet, forklarede vidnet, at han ikke vil mene, at det var hans opgave. Det var derfor, der var dels nogle forretningsområdedirektører, og dels også et økonomiområde, som havde et ansvar for at sikre, at der blev fulgt op på de pågældende rapporter. Han mener ikke, at det var hans selvstændige opgave at gå ind i det materielle og faglige, i forhold til om de enkelte opfølgninger nu var rigtige eller forkerte, eller om man skulle gøre noget andet e.l."*

Forespurgt, om vidnet er enig i, at SKAT's øverste direktør ikke havde denne opgave, bekræftede vidnet dette. Man blev nødt til i en direktion at have en klar arbejdsdeling. Som øverste ansvarlige direktør i en så stor og kompleks butik blev man nødt til at have en arbejdsdeling, hvor de enkelte ansvarlige fagdirektører påtog sig den opgave. Hvis man ikke kunne finde ud af at løse den opgave, man havde fået, måtte man gå til sin overordnede eller til direktøren. Regimet var jo sådan, at der også var en anden forsvarslinje i forhold til controlling i form af økonomidirektøren, som stod for opfølgningsprotokollerne, og som på den måde skulle sikre sig, at det, som reelt set var sket i første forsvarslinje, også var det korrekte.

Vidnet blev foreholdt, at medarbejdere fra Økonomi har forklaret for undersøgelseskommissionen, at de heller ikke havde forudsætningerne for at vurdere SKAT's store maskine, og at chefen for Økonomi har forklaret, at hvis der var et eller andet, der sprang kraftigt i øjnene, skulle man spørge ind til det, men man skulle ikke nærmere vurdere, om det var hensigtsmæssigt og relevant. Forespurgt, om det i virkeligheden betød, at den ordning, man havde haft med Revisionsudvalget, hvor man på øverste direktionsniveau vurderede, om iværksatte tiltag forekom relevante og adækvate og skete med fornøden hastighed, reelt løb ud i sandet med den nye ordning, forklarede vidnet, at det er han ikke enig i. Den blev jo behandlet i SKAT's direktion, som jo så at sige var Revisionsudvalget. Foreholdt, at den blev indstillet af

den direktør, som skulle kontrolleres, og at det må forstås således, at den øverste direktør og de øvrige direktører lagde indstillingen til grund uden at trykprøve, om det var tilstrækkeligt, og om det skete med den fornødne hastighed, forklarede vidnet, at han har meget svært ved at se, hvorfor man skulle have en interesse i at lukke en handleplan, som var kritisk, og hvor man vidste, der var nogle forretningsmæssige risici. Forsvarslinjerne var jo intakte her. Første forsvarslinje var, at den ansvarlige direktør skulle sikre, at der var opfølgning. Økonomidirektøren var anden forsvarslinje, og SIR og departementet med tilsynsforpligtelsen var den tredje forsvarslinje i forhold til at vurdere, om der var den fornødne fremdrift. Det, der kunne være problemet, var, at man fik lukket handleplaner uden reelt at have løst de problemer, der lå bagved, og det viste sig jo desværre at være tilfældet. Han mener dog, at selve instrukserne og retningslinjerne var meget klare. Det, de arbejder på i dag, og de regimer, de har i departementet, følger stadig disse retningslinjer, hvor de med hjælp fra deres Koncernrevision prøver at vurdere, om der er tilpas opfølgning på revisionerne. I forhold til at trykteste har de jo et helt apparat af fagfolk rundt omkring, som kan høre, om det er fornuftigt. Han mener derfor, at instrukserne og retningslinjerne og procedurerne var tænkt korrekt, men man kan jo se, at der var nogle steder, hvor revisioner og handleplaner blev lukket, uden at der reelt var noget bagved. Forespurgt, om ikke formålet med tilsynet var, at man skulle sanktionere, hvis det skete, forklarede vidnet, at det var det, men man blev nødt til at sætte nogle procedurer op, og de procedurer, der var her, var fornuftige. De havde ikke haft grundlag for at sætte spørgsmålstegn ved, hvorfor der ikke var den fornødne fremdrift, og hvorfor man lukkede nogle af handleplanerne. Det var jo ikke sådan, at der kun var én enkelt revisionsrapport eller handleplan, og også ud fra en risiko- og væsentlighedsbetragtning skulle man have fokus på de ting, der var mest røde. Denne rapport var jo desværre kun markeret med gult, og det kan man så være superærgerlig over i dag.

14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen

Forevist ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012) og forespurgt, hvad vidnet gjorde, når han fik en sådan årlig afrapportering fra SIR, forklarede vidnet, at SIR reviderede forvaltningen på baggrund af Rigsrevisionen. De revisionsrapporter, de udarbejdede, var det, der endte med at være RS12 fra Rigsrevisionen – altså revisionen af statsregnskabet for 2012 – og det var jo det produkt, som Rigsrevisionen baserede deres revision af Skatteministeriets forvaltning på.

Vidnet henviste til ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012), hvoraf fremgår bl.a.:

"SIR har aflagt sin årlige revisionsberetning for SKAT og Landskatteretten.

Gennemgående vurderer SIR, at SKAT og Landskatteretten har opfyldt kravene til god offentligøkonomistyring og forvaltning."

Vidnet forklarede, at det var i henhold til aftalen med Rigsrevisionen, at man skulle aflægge revisionsberetningen. Ud over at han godt vidste, hvilke underliggende problemsager der var, fordi der på dette tidspunkt fx havde været udfordringer på ejendomsvurderingsområdet, var der ikke noget i denne forelæggelse, som han noterede sig som særskilt mærkeligt – også fordi han vidste, at Rigsrevisionen ville komme med en beretning i løbet af august 2013. Forespurgt, om det betød, at vidnet ikke læste selve SIR-rapporten, forklarede vidnet, at han vil tro, at det var klart og præcist beskrevet i indstillingen, at det, han skulle forholde sig til, var, at han skulle tage den til efterretning.

Vidnet henviste til ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012), hvoraf fremgår bl.a.:

"Indstilling
Det indstilles, at SIRs revisionsberetning for 2012 om SKAT og Landsskatteretten tages til efterretning."

Vidnet forklarede, at det var underforstået, at vurderingen var, at han ikke behøvede at gå meget ned i detaljerne, og i bemærkningerne stod der heller intet særskilt, som han skulle bekymre sig om. Han er helt sikker på, at han bladrede igennem denne rapport, fordi det var den tid på året, hvor statsregnskabet kom – altså revisionen af statsregnskabet i august 2013 – og derfor var det vigtigt at være opmærksom på kritikniveauet i de udfordringer, de arbejdede med. Det var et langt dokument, og – som han husker det – stod der heller ikke noget særskilt kritisk i sammenfatningssiderne i det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 3696 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012) med et afsnit om udbytte- og royaltyskat.

Foreholdt, at afsnittet gengav, at området samlet set fungerede "ikke helt tilfredsstillende", hvilket svarede til den rapport, som vidnet ikke modtog, og forespurgt, om dette således var et afsnit, som han på dette tidspunkt, da han læste det, ikke havde set eller hørt om tidligere, bekræftede vidnet dette. Som nævnt var der så mange revisioner, at de reagerede på nogle, som var blodrøde, men det, der var beskrevet her i rapporten, ville ikke give anledning til særskilt bekymring, hvis han læste det. Det

gør det i dag med den viden, man har i dag, men hvis man læste det med de briller, at der var rigtig mange kritiske revisionsrapporter, var det ikke noget, der var alarmerende eller krævede handling, selv ikke hvis man havde fået det forelagt som en særskilt sag. Forespurgt, om vidnet erindrer at have læst det, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det er 7 år siden.

27. august 2013 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1020 (2013-08-27 (1) - Forelæggelse for departementschefen af Rigsrevisionens beretning om revision af Skatteministeriets regnskaber for 2012) og foreholdt, at revisionsrapporten vedrørende Skatteministeriets regnskaber for 2012 var vedlagt.

Forespurgt, om vidnet læste en sådan rapport igennem, forklarede vidnet, at det ville han gøre forstået på den måde, at de skulle lave et ministersvar til disse beretninger, dvs. RS12 eller Regnskab for Staten 2012. Der var en beretning fra Rigsrevisionen, og der skulle efter helt normale gældende standarder udarbejdes et ministersvar. Derfor er det klart, at han interesserede sig for det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1020 (2013-08-27 (1) - Forelæggelse for departementschefen af Rigsrevisionens beretning om revision af Skatteministeriets regnskaber for 2012), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"Bemærkninger*
>
> …
>
> *Rigsrevisionen tager dog fortsat forbehold overfor forvaltningen af ejendomsvurderingsområdet."*

Hertil forklarede vidnet, at dette var et forløb, der på det tidspunkt blev brugt rigtig meget tid på, fordi Rigsrevisionen havde udarbejdet en meget kritisk beretning. Det endte hér med, at Rigsrevisionen tog et forbehold i statsregnskabet for 2012, så det var en meget voldsom kritik fra deres side. Han nævner dette, også for at man kan forstå niveauerne, for det værste, der kan være i et statsregnskab, er et forbehold. Det er jo også dér, der er udfordringer i dag, hvor de bruger alle deres ressourcer på at få fjernet forbeholdene. Når man så på de andre 15-20 revisioner, var man jo ikke i nærheden af, at udbytteskatten på nogen måde skilte sig ud eller var alarmerende. Det var en delmængde af de revisioner, SIR havde udført i løbet af året, som Rigsrevisionen så sammenfattede og konkluderede på baggrund af.

Forevist ekstraktens side 1010 (2013-08-21 (3) - Erklæring og revisionsberetning om revision af Skatteministeriets regnskaber for 2012) med et afsnit om revision af udbytte- og royaltyskat og forespurgt, om vidnet erindrer på dette tidspunkt at have læst dette igennem, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Han må dog også ærligt sige, at det på det tidspunkt ikke ville have givet anledning til særskilt bekymring med alle de andre sager, der var på andre niveauer, og som med den viden, man havde dengang, gav større udfordringer. Hvis man læser det foreviste, står der heller ikke, at der var risiko for svig, og der står ikke noget som helst, som på en eller anden måde burde få nogen alarmklokker til at ringe. Udbytteskatten var kun én blandt rigtig mange skattearter, hvor der på alle skattearter var risiko for, at regelefterlevelsen ikke var 100 %, altså at der enten var fejl eller mangler eller risiko for svig. De læste jo nok disse redegørelser, men "risiko" var jo ikke udtryk for noget, som så skete. "Risiko" var noget, man skulle mitigere, og det var så dér, hvor de arbejdede ud fra farvekoderne, hvor rød helst skulle løses først.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1314 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014):

> *"Bemærkninger*
>
> *…*
>
> *SIR finder det positivt, at der er etableret et grundlag for opfølgning i form af en opfølgningsprotokol med tilknyttede handleplaner, projektbeskrivelser, ansvarsplaceringer og tidsfrister. SIR konstaterer dog ved gennemgangen, at der kun i begrænset omfang er sket opfølgning, og at tidsfristerne udskydes af flere omgange.*
>
> *SIR har ved gennemgangen konstateret at 50 ud af 107 anbefalinger er afsluttet (dette vedrører også forvaltningsmæssige revisioner, og ikke kun § 38 relaterede anbefalinger). SIR anbefaler, at SKAT opprioriterer behandlingen af anbefalingerne"*

Forespurgt, hvad vidnet i lyset af dette gjorde, for at SKAT's direktion sikrede, at der var fornøden fremdrift i opfølgningen, forklarede vidnet, at det fremgår af forelæggelsen, at kontoret Økonomi og Styring, som havde løbende dialog med Økonomisk Koordinering, hvor opfølgningsprotokollerne for de kritiske rapporter blev udarbejdet, skulle tage kontakt og finde ud af, om der kunne strammes op på SIR's anbefalinger. Der stod også, at han skulle tage sagen til efterretning, så der var jo taget en aktion, i forhold til at et fagkontor tog en dialog med SKAT om, hvorvidt der var passende fremdrift. Det, man også kan se, når man læser det, er – og det fremgår

lidt længere nede – at der ikke stod noget om udbytteskat. Der stod til gengæld rigtig meget, der vedrørte regnskabsområdet, fx at dataflowet i systemerne kunne være behæftet med fejl, når det kom ned i regnskaberne, og at systemunderstøttelsen ikke nødvendigvis var lige god på alle områder. Det var derfor, det på forelæggelsen blev noteret af koncernafdelingschefen, at det burde indgå i turnusanalysen af Betaling og Regnskab. Det viste jo, at de strukturelt løftede den tilsynsforpligtelse, de havde, ved at reagere på, at de kunne se, at der ikke skete nok. På den baggrund mener han derfor, at der blev foretaget de handlinger, der skulle foretages.

Forespurgt, om der blev lagt pres på SKAT's direktion, med henblik på at de skulle sørge for at få lukket nogle af disse 57 åbne rapporter, forklarede vidnet, at han kan huske, at de i denne periode – dvs. medio 2014 – havde drøftelser med Intern Revisions chef om, at de godt kunne se, at der ikke var passende opfølgning. På det tidspunkt skulle der etableres den tidligere omtalte revisionsdatabase, fordi man så kunne indlæse handleplanerne og kvalitetssikre, at der skete opfølgning. Der blev i denne periode også holdt kvartalsmøder mellem SKAT og departementet, hvor også revisionschefen deltog, og der var også på nogle af disse møder jævnlige drøftelser omkring revisionsarbejdet. Han tror også, at der i perioden var afrapportering i forhold til opfølgningen, og det blev selvfølgelig også drøftet, når punktet var på. Det var dog ikke møder, hvor der var klare indstillinger i forhold til opfølgningen. Det kørte derimod i særskilte forløb, som fx hvor departementets fagkontor havde taget kontakt til fagkontoret i SKAT.

Forespurgt, om der blev lagt pres på SKAT og SKAT's ledelse om, at nu skulle rapporterne lukkes, forklarede vidnet, at man kan se på forelæggelsen, at deres fagkontor tog fat i Økonomisk Koordinering i SKAT og bad om at få strammet op på procedurerne. Det var den sagsgang, der var. Han kunne ringe mange gange til den daværende direktør i SKAT om nogle problemstillinger, men det var allerbedst, hvis det var dem, der vidste noget om det, der fik lavet et ordentligt beslutningsgrundlag og fik det lagt op. Denne sagsgang, hvor det kom ind på kontorniveau og kom op i systemet, var således den måde det fungerede på. Han er sikker på, at det blev drøftet på kvartalsmøderne, at der var mange udestående handleplaner, men også at man blev nødt til at agere efter, hvad der var mest kritisk.

Vidnet blev foreholdt, at det fremgår af kvartalsrapporterne, som blev udarbejdet i SKAT, at der på et tidspunkt pludselig kom skred i at få lukket de forskellige punkter ned, men at betimeligheden i dette ikke rigtig fremgår. Foreholdt, at dette kunne tyde på, at nogen oplevede et pres i forhold til at lukke punkterne ned, så der ikke var 57, der stod åbne, forklarede vidnet, at det har han ikke kendskab til, ud over at han ved, at der omkring sommeren 2014 og i forbindelse med arbejdet med revisionsdatabasen var kontakt også mellem SIR og SKAT's direktion, i forhold til at det

nu blev sat i gang, fordi det, der foregik, ikke var tilfredsstillende. Men det betød jo ikke, at man skulle lukke handleplaner ned, hvor der reelt set var udestående forhold bagved.

Foreholdt, at flere vidner har forklaret for undersøgelseskommissionen, at SKAT var voldsomt presset ressourcemæssigt, og forespurgt, om der til vidnet blev rettet ønsker om yderligere ressourcer for at kunne lukke rapporterne ned, eller om vidnet selv overvejede at tilføre yderligere ressourcer, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at der var ønsker om yderligere ressourcer særskilt på dette område. Han tror, at da han tiltrådte i SKAT, var forståelsen, at han blev ansat med en kontrakt eller på et stillingsopslag, hvor der skulle foretages yderligere effektiviseringer. Man må i den forbindelse sige, at den McKinsey-rapport, der lå til grund for et potentielt effektiviseringspotentiale, hvilede på et meget spinkelt grundlag. Efterfølgende viste den sig heller ikke på nogen måde at forholde sig til de problemer, der var i SKAT. Han tror derfor ikke, at der på dette tidspunkt var en dialog omkring yderligere ressourcer, fordi der stadigvæk var fokus på at se, om man kunne realisere nogle af de effektiviseringsgevinster, som fremgik af McKinsey-rapporten.

Forespurgt, om vidnet fandt anledning til at få nærmere undersøgt, hvorfor de 57 åbne anbefalinger ikke var blevet afsluttet, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han gjorde.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1315 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014, rapport om "SKAT's opfølgning på SIRs anbefalinger og identificerede ikke-korrigerede fejl fra tidligere år") og forklarede, at det, SIR skrev om, mere handlede om at få dannet sig et risikobillede af, hvor udfordringerne var størst. Som han husker det, bemærkede SIR, at der rigtig mange steder var fejl i forhold til aflæggelsen af § 38-regnskabet, og at der var nogle ting, som fordrede, at man blev nødt til at se nærmere på det. Det var på den baggrund, at de satte turnusanalysen i gang, og det var også derfor, at SIR's revisionschef var med i turnusanalysens arbejdsgruppe. Det var netop for at sikre, at de havde dette meget solide faglige input i forhold til viden om SIR og den turnusanalyse, der blev sat i gang. Det var således en del af den tilsynsforpligtelse, de havde i forhold til at reagere på nogle strukturelle vilkår.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Samarbejde med SIR

Vidnet blev foreholdt, at vidnet tiltrådte i maj 2012, og at Andreas Berggreen og Jesper Rønnow Simonsen tiltrådte i december 2012, mens Kjeld Rasmussen havde været revisionschef siden 2010. Foreholdt, at de tre topfolk i forhold til monitorering

og kontrol – dvs. vidnet, Andreas Berggreen og Jesper Rønnow Simonsen – således sammen havde en meget kort historie, og forespurgt, om ikke vidnet mistede adgangen til en masse historik, når han valgte ikke at have dialog med Kjeld Rasmussen, forklarede vidnet, at den dialog, der var med Kjeld Rasmussen, havde vidnet på det tidspunkt fået sat i værk gennem koncerndirektøren, Jesper Skovhus Poulsen, og økonomidirektøren, Karsten Juncher. De varetog den funktion på vegne af vidnet og havde dialogen med SIR i perioden frem til den 1. januar 2013, hvorefter afdelingschefen for Koncernstyring, Andreas Berggreen, overtog dialogen på departementets vegne. Da SIR i henhold til den nye § 9-aftale skulle revidere SKAT, var det derfor direktøren og direktionen for SKAT, der havde dialogen med SIR. Vidnet mente ikke, at han gik glip af en masse viden ved ikke at have en tæt dialog med den daværende revisionschef, Kjeld Rasmussen. Det var, dels fordi der var den arbejdsdeling, at han sagde til de direktører, som var i hans departement, og til den nye afdelingschef for Koncernstyring, at de skulle tage dialogen i en periode, hvor der var ekstraordinært travlt i forbindelse med omlægningen af strukturen. Dels havde han også haft de tidligere nævnte drøftelser med rigsrevisor, som havde været meget kritisk i forhold til det arbejde, SIR havde udført, ligesom det notat, Rigsrevisionen afleverede i maj 2013, skulle ses i lyset af, at der var behov for, at der blev foretaget nogle ændringer i Intern Revision på ministeriets vegne. Derfor mener han, at den naturlige arbejdsdeling var, at det var SKAT's direktør med de ansvarlige direktører under sig, som havde dialogen med SIR. Man skal også huske, at den nye struktur jo ikke var hans struktur. Det var en struktur, som dels var skitseret i det stillingsopslag, han søgte på, og dels var godkendt i regeringens ansættelses- og organisationsudvalg. Departementer er i dag skruet sammen på den måde, at man har et relativt smalt departement med en tilsynsfunktion, og så har man nogle driftsforvaltninger, hvor man har en direktion med nogle ansvarlige direktører, og den arbejdsdeling er helt naturlig. I forbindelse med den arbejdsdeling var det helt naturligt, at dialogen med SIR rykkede væk fra departementet, hvor alt jo var samlet. Vidnet var ikke længere koncernchef ud til SKAT, og dialogen omkring revisioner skulle derfor helt naturligt foregå med SKAT's direktion, og det var også det, der skete i den periode. I dialogen ind mod departementet skulle han bruge SIR i forhold til at give nogle risikobilleder af, hvad der var op og ned. I den forbindelse må han så bare sige, at rigsrevisor Lone Strøm var meget kritisk i forhold til det arbejde, SIR udførte. SIR var faktisk under udvidet tilsyn af Rigsrevisionen i den periode i 2012, så Rigsrevisionen var ikke tilfredse med de produkter, de fik. Derfor kunne det – set med nutidens briller – godt være, at han skulle have haft nogle drøftelser med Kjeld Rasmussen, men vidnet havde udarbejdet en meget præcis arbejdsdeling, i lyset af at de også etablerede en ny struktur, som var en helt naturlig måde at organisere opfølgningsarbejdet og SIR's revision på.

Forespurgt, hvornår vidnet havde den beskrevne dialog med Lone Strøm, forklarede vidnet, at det havde han, lige da han tiltrådte. Han kan ikke huske, om det var før sommeren eller på den anden side af sommeren 2012. Det er her vigtigt at notere sig, at konstruktionen i den offentlige forvaltning og i revisionen af den var, at SIR reviderede det samlede SKAT, og at de i den sammenlagte struktur reviderede hele forvaltningen. Men det var jo en aftale, hvor opgaven var uddelegeret, og Rigsrevisionen baserede sine årsberetninger – fx RS2012, som blev omtalt tidligere – på SIR's revisioner. Hvis rigsrevisor ikke var tilfreds med dette arbejde, blev de nødt til at foretage nogle korrigerende handlinger, og det gjorde de også på det tidspunkt. Rigsrevisionen havde faktisk et såkaldt udvidet tilsyn med SIR, fordi de ikke var tilfredse med arbejdet. Det var den arbejdsopgave, der lå i beskrivelsen af § 9, og derfor blev vidnet nødt til at tage det meget alvorligt, fordi han skulle sørge for og havde ansvar for, at der var de rigtige kompetencer på både ledelses- og medarbejderniveau. Derfor satte han en analyse i gang for at kunne se, hvordan man kunne få skabt en bedre intern revision. Han slog i den forbindelse en stilling op med en ny revisionschef, og i januar 2014 kom der en meget faglig kompetent chef ind på området.

Forespurgt, om ikke det er korrekt, at en af SIR's opgaver i 2012 var den interne kontrol på vegne af departementschefen, forklarede vidnet, at i den konstruktion, der var med SIR på det tidspunkt, kunne SIR foretage en finansiel revision for Rigsrevisionen, og derudover havde de en controllerfunktion. Den controllerfunktion blev de i øvrigt ved med at have i en periode, også med den nye revisionschef. I forhold til de rapporter og det arbejde, SIR skulle udføre, var det vigtigt, at det var operationelt, i forhold til hvilke udfordringer der var, og hvad de skulle revidere ud fra risiko og væsentlighed. Det ændrede således ikke ved kritikken af, at det var uklart at se præcist, hvad det var, der kom ud af rapporterne, hvilket var ét af kritikpunkterne fra rigsrevisor.

Forespurgt, om ikke det ville være naturligt at trække den pågældende person tæt på i stedet for ikke at ville mødes med vedkommende, hvis man tiltrådte som departementschef i en organisation, hvor den primære opgave med at føre tilsyn med den underliggende styrelse eller organisation var placeret i SIR, og man samtidig fik at vide, at SIR var svagt bemandet og kunne forbedre formuleringen af sine rapporter, forklarede vidnet, at det er sat meget kantet op. Det var ikke sådan, at han ikke ville mødes med vedkommende. Vidnet havde helt ekstraordinært travlt i den periode. Der skulle gennemføres en kæmpestor omorganisering af Skatteministeriets koncern. Der var møder i regeringen om det, og det blev tiltrådt af regeringen. Der var mange andre sager. Han foretog den arbejdsdeling, at økonomidirektøren, som havde et godt indblik i udfordringerne i koncernen, og koncerndirektøren skulle varetage den opgave på vegne af vidnet frem til den 1. januar 2013. Fra den 1. januar 2013 lå det så hos den nye afdelingschef for Koncernstyring. Det var ikke usædvan-

ligt at uddelegere den mængde opgaver til andre i en så kompleks organisation, som vidnet skulle stå i spidsen for, og med det arbejde, der var på det tidspunkt. Det var jo ikke sådan, at informationerne forsvandt. SIR lavede alle rapporterne, og der var ikke tale om nogen nedskæringer i SIR, i forhold til at de kunne foretage den revision. Det var et spørgsmål, om de havde de rette kompetencer og det rette ledelsesmæssige niveau i forhold til opgaven. Det var det, han reagerede på.

Opfølgningsprotokoller

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

> *"Af disse er der 6 rapporter, hvor man nu har iværksat og implementeret de nødvendige tiltag. Derfor har direktionen i SKAT besluttet, at opfølgningen på disse 6 rapporter afsluttes. De resterende 13 rapporter vil fortsat være uafsluttede, og der er i notatet angivet, hvilke aktiviteter de ansvarlige for hvert område skal gennemføre frem til næste kvartalsopfølgning."*

Forespurgt, hvor i forelæggelsesrækken man burde fange det, hvis et sådant notat fra SKAT indeholdt tiltag, som ikke var adækvate, henviste vidnet til ekstraktens side 1071 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013) og forklarede, at SKAT's direktion havde behandlet de rapporter, der var på SKAT's område gennem den instrukspro-cedure, som var klart beskrevet i det materiale, vidnet har fået præsenteret under afhøringen. De afrapporterede til ham, i forhold til hvordan et målbillede så ud omkring opfølgningen på disse handleplaner. I departementet vurderede de dette målbillede, i forhold til at det ikke var særskilt kritisk, hvilket måske kan være svært at forstå i dag med den viden, man har. Som det fremgår, var der én rød og ni gule rapporter. Den røde skulle der handles på, og de ni gule burde man handle på, så snart man overhovedet havde ressourcer og kraft til det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1071 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"18 11-060: Revision af indtægter fra personskatter og arbejdsmarkedsbidrag, finanslovens §§38.11.01.10 og 38.11.02.10.* [rød markering]*"*

Hertil forklarede vidnet, at det var denne rapport, som var markeret rød.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1074 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"12-014: Revision af udbytte- og royaltyskat*
> *Vurdering: Ikke helt tilfredsstillende"*

Hertil forklarede vidnet, at der ikke her stod noget om, at der var en 2010- eller en 2013-rapport. Det var bare et område, hvor de havde foretaget en revision. Hvis man så på anbefalingerne, og hvilke aktiviteter der blev foretaget, var der set fra hans side ikke anledning til bekymring. Han kan ikke forstå, at nogen skulle kunne have en interesse i at anføre nogle aktiviteter, hvis det reelt ikke løste nogen af de udestående, der var i forhold til anbefalingerne i rapporten. I vidnets optik var fx pkt. 6 om, "At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat", en meget forsigtig formulering, der vedrørte et indtægtsområde, hvor man skulle sikre sig mod, at der var fejl i udbetalingerne. Der stod ikke noget om, at det var svig, og man kunne se noget tilsvarende i alle rapporterne på området. Det kunne vedrøre moms eller personskatter eller noget andet. Hvis man så på, hvilken aktivitet der var, betryggede det også én i, at der faktisk skete noget, og det var jo sådan, de læste disse rapporter. Kontrolmiljøet bestod yderligere i, at SIR også vurderede rapporterne i forbindelse med arbejdet med revisionsdatabasen, som var hans værktøj til at vurdere, om der var taget tilstrækkelige skridt i forhold til at følge op på handleplanerne. Opgaven i departementet var at skabe et risikobillede, og når de så på det med den viden, de havde i 2013, var der her ikke noget, der var alarmerende eller krævede yderligere tiltag. Det var også det, der ikke stod på den forelæggelse, som han skulle forholde sig til, hvor der præcist stod, at han skulle tage det til efterretning.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1074 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013):

> *"Anbefalinger:*
>
> …
>
> *2) At der bliver etableret et overordnet ansvar for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> …

Aktiviteter:

…

Ad 2) Betaling og Regnskab: Ved Implementeringen af Ny Tastselv-løsning nedsættes en arbejdsgruppe mellem Betaling & Regnskab samt procesejer, hvor formålet bliver at beskrive den arbejdsmæssige proces samt belyse eventuelle fokusområder i forbindelse med fremtidig Intern Kvalitetssikring."

Foreholdt, at aktiviteten ikke ses at have noget at gøre med den overordnet ansvarlige for processen, og forespurgt, om ikke det var et ledelsesspørgsmål, forklarede vidnet, at det mener han ikke, det var.

Forespurgt, hvordan det sikrede, at der var et overordnet ansvar, at man på menigt medarbejderniveau oprettede en arbejdsgruppe, som skulle have fokus på fremtidig Intern Kvalitetssikring, forklarede vidnet, at som han læser det anførte, handlede det om, hvorvidt der var et klart procesejerskab i løsningen af de udfordringer, der var. Det var – og er – en diskussion i alle komplekse organisationer. Afklaringen var her, at man skulle nedsætte en arbejdsgruppe, hvor man var sikker på, at man fik beskrevet processerne detaljeret, således at der var et klart ansvar. Det var en helt normal måde at arbejde på. Han har været i ATP og har prøvet ting, hvor man kunne se, at det var så komplekst, at det krævede noget dialog og nogle beskrivelser og nogle arbejdsgange, som ikke bare med en simpel instruks kunne skrives ind. Det krævede, at folk mødtes og fandt ud af, hvilke problemer der var, og det var derfor helt naturligt at sætte en arbejdsgruppe i gang med at finde ud af, om ansvaret var uklart.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1074 (2013-11-28 (2) - Notat vedlagt forelæggelsen for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013), hvoraf fremgår bl.a.:

"Anbefalinger:

…

6) At SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat."

…

Aktiviteter:

…

Ad 6) Betaling & Regnskab vil i samarbejde med procesejer Jeanette Nielsen afklare, om det er muligt at indlægge yderligere kontroller."

Hertil forklarede vidnet, at den anførte aktivitet i hans optik ikke gav anledning til nogen som helst bekymring. Der stod "yderligere kontroller", og der stod således ikke, at der ikke var kontrol. Det var jo ud fra risiko og væsentlighed, at de foretog en vurdering i SKAT af, hvor ressourcerne skulle bruges henne. Inde i departementet var det ikke muligt at have et andet billede af dette. Man måtte få det læst igennem og så have en tæt dialog med SIR og vurdere, om der var den fornødne fremdrift på disse afrapporteringer. Det var trods alt også et tillidsbaseret system, der hvilede på, at en direktør sendte en afrapportering ind til vidnet.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013) og foreholdt, at vidnet forklarede, at der blev foretaget en eller anden grad af undersøgelse. Forespurgt, hvem i forelæggelsesrækken der havde til opgave at foretage denne gennemgang og forholde sig til informationerne, forklarede vidnet, at de, der stod på forklædet, skulle danne sig et billede af, om den modtagne kvartalsopfølgning med rimelighed havde svar på de udfordringer, der var, men med den konstruktion, man havde valgt, var det ikke muligt for departementet at foretage en tilbundsgående analyse af hver af de anførte aktiviteter. De anførte aktiviteter blev jo foretaget i SKAT. Det var den helt naturlige arbejdsdeling, at de, der var ansvarlige for handleplanerne, skulle have et billede af, om aktiviteterne også nogenlunde modsvarede de udfordringer, der var beskrevet i handleplanerne. Det var ikke departementets rolle. De skulle danne sig et billede af, om der var behov for at foretage sig noget yderligere. Det var dér, SIR hjalp dem, og det var dér, revisionschefen foretog en vurdering af handleplanerne og af, om der var en naturlig fremdrift på de områder, hvor man kunne se, at der var 350 åbne handleplaner og nogle revisionsrapporter, som var meget mere kritiske end dette.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at der på et tidspunkt skete en forstærkning af de faglige kompetencer i SIR, men at der før dette var nogle medarbejdere, som ikke havde nogen særlige forudsætninger for at kunne vurdere SKAT som organisation med den historik, SKAT havde, og forespurgt, om man i den situation måtte etablere et så smalt departement, hvis man dermed afskar sig fra at kunne foretage en tilbundsgående kontrol af, hvad der foregik i systemet, forklarede vidnet, at de i departementet fuldt ud levede op til den tilsynsforpligtelse, de havde. Det var jo ikke normeret i noget regelgrundlag, hvordan deres faglige tilsyn skulle indrettes. Der var en struktur og et opfølgningsregime, som var klart beskrevet i de instrukser, der

er blevet gennemgået under afhøringen. Departementet skulle danne sig et risikobillede af, om der blev fulgt op på de aktiviteter, der blev sat i gang. De medarbejdere, der var anført på den foreviste forelæggelse (ekstraktens side 1070), vurderede dette ud fra det materiale, der kom ind, og de drøftelser, de formentlig havde med Intern Revision eller med andre fagkontorer om det. Der kunne jo være nogle underliggende processer, som ikke umiddelbart var klare. Men opgaven var ikke at vurdere, om hver enkelt aktivitet var passende i forhold til at kunne realisere handleplanerne, eller for, at de kunne blive lukket. Det var ikke det, der lå i arbejdsdelingen, og det var ikke det, der lå i den tilsynsforpligtelse, departementet havde, idet opfølgningen på handleplaner lå ude i SKAT. Det var den samme struktur, der ville have været, da der var en samlet koncern, bortset fra at der her faktisk var et ekstra kvalitetssikringsled, idet der var nogen, som vurderede det ud fra et samlet risikobillede.

Forespurgt, om det ekstra kvalitetssikringsled således var som erstatning for Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at Revisionsudvalget var en konsekvens af sammenlægningen, hvor man blev koncerndirektør for det hele og derfor blev nødt til at have det. Med en konstruktion og en arbejdsdeling, hvor man havde et smalt departement og nogle driftsstyrelser, var Revisionsudvalget jo nærmest flyttet ud til SKAT, fordi det var SKAT's direktør, der blev revideret af SIR. Det var altså ikke nogen speciel konstruktion, og man har haft den samme model på andre helt normale ministerområder med et smalt departement og driftsstyring. Revisionsudvalget blev lukket ned som en konsekvens af den nye struktur, som også var blevet tiltrådt af regeringen, fordi det var den model, man havde i staten, i forhold til hvordan man løste det ministeransvar, man havde på de enkelte områder. SIR-konstruktionen var på den måde fuldstændig naturlig. Den var uafhængig af SKAT, og derfor reviderede de SKAT, og de havde møder kvartalsvist med SKAT. Var der kritiske rapporter, der skulle op, blev de drøftet dér, og det var dér, de skulle drøftes. Derudover var der så en ekstra tilsynsforpligtelse hos departementet, hvor de så på risikobilledet, når SKAT sendte en opfølgningsprotokol til dem. Samtidig kunne han selv bruge SIR til at vurdere, om handleplanerne og fremdriften var tilstrækkelig. Den tilsynsforpligtelse levede de derfor op til.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at SIR hjalp til på mange måder, men at det heller ikke gik så godt for SIR, og forespurgt, hvordan det gik for SIR på dette tidspunkt i november 2013, forklarede vidnet, at han anerkender fuldt ud, at der i 2013 i SIR stadig var uklarhed, i forhold til hvem der skulle være ny chef. Det tog noget tid at få en ny chef for Intern Revision ind, men det var ikke, fordi der ikke var prioriteret ressourcer til området. Fra den 1. januar eller 1. februar 2014 kom der en ny revisionschef, som løftede det faglige niveau væsentligt.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der i 2013 var nogle problemer med SIR, forklarede vidnet, at Rigsrevisionen havde påpeget over for dem, at der var udfordringer med kvaliteten af det arbejde, SIR udførte. Forespurgt, om det var sådan i 2013, forklarede vidnet, at der var udfordringer med, at man ikke fra den ene dag til den anden kunne få en ny chef og nye medarbejdere ind. Derfor kunne der godt have været udfordringer med SIR i 2013.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at SIR hjalp til med det ene og det andet og det tredje, og at departementet var et tillæg til den kontrol, der foregik ved SIR, og forespurgt, hvordan det så stillede sig i 2013, hvis den kontrol, der lå i SIR, ikke var særlig god, forklarede vidnet, at det er klart, at i en periode var organisationen påvirket af, at der var uklarheder i Intern Revision omkring den nye chef osv., og det ville jo også påvirke de medarbejdere, der var i SIR. Men dette vedrørte et tidspunkt i slutningen af 2013. Der kom nye medarbejdere og en ny chef i begyndelsen af januar 2014, og det var på det tidspunkt, vidnet også løbende havde møder med revisionschefen, hvor de også drøftede den tidligere omtalte etablering af en revisionsdatabase. På dette tidspunkt blev der således taget aktiv stilling til, om de foreliggende revisionshandleplaner også var passende. Forespurgt, hvem der gjorde det, forklarede vidnet, at det gjorde man dels ude fra SKAT, som med den foreliggende arbejdsdeling fulgte op på det, og dels ved at SIR konstaterede, at der ikke var den passende fremdrift. Derpå lavede man så fx analysen omkring Betaling og Regnskab, fordi man kunne se, at der var nogle ting, der gav anledning til, at der kunne strammes op, og at der kunne forbedres nogle processer omkring det.

Forespurgt, hvad departementet så i 2013 konkret gjorde for at følge det tæt, når der nu var problemer, før man fik sat skik på SIR igen, forklarede vidnet, at det var der i alle organisationer i en periode. Foreholdt, at det ikke handler om alle andre organisationer, men helt konkret om Skatteministeriet og om vidnets departement, og forespurgt på ny, hvad de i 2013 helt konkret gjorde for at stille skarpt, når der nu var nogle problemer med SIR, forklarede vidnet, at SIR jo løftede den opgave at skulle revidere på vegne af Rigsrevisionen. Departementet havde i 2013 løbende drøftelser med Rigsrevisionen, i forhold til hvordan departementet kunne sørge for, at de løftede deres opgave på ministerområdet. Som han husker det, hjalp Rigsrevisionen i hvert fald i 2012, men formentlig også i 2013 med at foretage nogle revisioner og med at sikre, at når de aflagde regnskabet for 2013, kunne de tilkendegive, at det var rigtigt, og at man forvaltede området korrekt. Det var således den tætte dialog, han havde med Rigsrevisionen, som sikrede, at SIR løste de opgaver, der var nødvendige, i forhold til at de havde en § 9-aftale med rigsrevisor.

Forespurgt til den anden halvdel af SIR's rolle, dvs. controllerdelen, forklarede vidnet, at i forhold til controllerdelen var de ved at bygge en enhed op i departemen-

tet, og der var derfor helt naturligt en periode, hvor tingene skulle bygges op, men der var stadigvæk et arbejde – også ude i SKAT – i forhold til at følge op på tingene. Forespurgt, om nogle af de ting, som i den periode kom, og som vedrørte SIR, gav anledning til nærmere undersøgelser i departementet, eller om det mere vedrørte de løbende drøftelser med Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at han også tror, at man blev nødt til at se på det materiale, der kom ind, og det risikobillede, de fik tegnet i forhold til det. Deres opgave var jo at se på, om der var nogen ting her, som de skulle reagere på med den tilsynsforpligtelse, de havde. I den forbindelse mener han, at de forsøgte at løfte den i forhold til at gøre nogle tiltag, når de kunne se, at nogle ting ikke kom til at ske som planlagt. Det var fx, at handleplaner havde en tendens til ikke at blive indfriet på de tidspunkter, som fristen oprindelig var sat til. Det forsøgte de jo også i løbet af 2013, så godt som de kunne i forhold til de ressourcer, de havde til det. Det er dog vigtigt for ham at sige, at controllerdelen jo var en del af den finansielle revision, men det blev i den periode også lidt uklart, hvad der var controlling, og hvad der var revisionsberetninger. Det er derfor mere for at give et billede af, at det ikke var sådan, at man ikke prøvede at arbejde med de ting, der var, og også at løfte kvaliteten af det. Men han kunne jo ikke få en ny revision op at stå før starten af 2014.

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny forevist ekstraktens side 1070 (2013-11-28 (1) - Forelæggelse for departementschefen vedr. opfølgningsprotokollen for 2. og 3. kvartal 2013) og foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, hvorfor han ikke opdagede, at der faktisk var en revisionsrapport, som han ikke havde modtaget. Forespurgt, om nogen i forelæggelsesrækken burde have opdaget, at der i det, der blev forelagt, var en rapport, som de ikke havde behandlet materielt i departementet, forklarede vidnet, at det er svært at svare på, når der var så mange revisionsrapporter, men den blev jo faktisk også fanget her og vurderet. På den måde var der således et opfølgningsregime, som virkede, i forhold til at rapporten stod på en liste, og den var blevet vurderet i forhold til handleplanen osv.

Foreholdt, at de i departementet fik en liste, som de skulle gå igennem, men at der tilsyneladende ikke var nogen, som på dette tidspunkt opdagede, at de faktisk ikke havde forholdt sig materielt til rapporten, forklarede vidnet, at det, han forsøgte at sige, var, at det ikke var departementets opgave materielt at forholde sig til hver af SIR-rapporterne, fordi der var den arbejdsdeling, at det var SKAT, der skulle foretage den vurdering.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at når der kom en sådan rapport, skulle man på et eller andet sagsbehandlerniveau i departementet forholde sig til, om

det var til orientering eller til aktion eller andet, forklarede vidnet, at det er korrekt. Som han også nævnte tidligere, tror han, at hvis den procedure, som beklageligvis ikke fungerede i første halvår af 2013, havde virket efter den instruks, der var, ville han have fået forelagt denne rapport med et forklæde. Når man læser rapporten i dag, mener han ikke – og det er en hypotese – at der ville have stået noget særskilt om, at de skulle gøre noget. For det første var den svær at læse. For det andet vedrørte den ikke svig, og der stod ikke noget om, at der var svig. For det tredje var den markeret som gul, i forhold til hvordan rapporterne blev fremhævet i farveladen. Derfor tror han ikke, at der ville have stået andet, end at han skulle tage den til efterretning, og så ville den være kommet ind i det helt normale opfølgningsregime.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at spørgsmålet vel var, om der var en af personerne i forelæggelsen (ekstraktens side 1070), som skulle have opdaget, at der var en SIR-rapport, som ikke var blevet behandlet, som den skulle, men at det ikke vides, om der er blevet svaret på dette, forklarede vidnet, at han synes, at det simpelthen er svært at svare på, fordi der var så mange rapporter. Man kunne jo se det i et opfølgningsregime, der fungerede, og hvor alle rapporter var med. Som han forsøgte at sige før, mener han ikke, det gjorde nogen forskel, for hvis det havde kørt efter den kadence og instruks, hvor den kom op til ham med et forklæde, havde det ikke ændret noget, i forhold til at han formentlig kun skulle have taget rapporten til efterretning. Den var jo i øvrigt blevet sendt til Rigsrevisionen og til SKAT.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de i departementet skulle danne sig et risikobillede, og at det var vigtigt, at SIR-rapporterne kørte efter deres instruks, hvor de skulle gennem kontoret i Koncernstyring og videre op til vidnet med et forklæde, hvorefter de så indgik i departementets samlede billede af, hvad der foregik, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når der så kom forelæggelser – og her kom der så en til vidnet – ville vidnet gerne vide, hvad der foregik, og om der var noget, han skulle være opmærksom på, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke den kontorchef eller anden medarbejder, som havde udarbejdet en sådan forelæggelse, burde have tænkt, at det var relevant at gøre opmærksom på, at de faktisk ikke havde behandlet disse rapporter, som de plejede at gøre, og om ikke der så manglede væsentlige byggeklodser i risikobilledet, når rapporterne netop ikke var blevet kørt gennem systemet efter vidnets egen instruks, forklarede vidnet, at selv om rapporten ikke kom til ham med et forklæde, hvor sagsbehandleren, kontorchefen og afdelingschefen havde set på rapporten og vurderet risikobilledet på området, tror han ikke, at en forelæggelse ville have afveget meget fra, at der ville have stået, at der var en SIR-rapport og et opfølgningsregime ude i SKAT, hvortil den var blevet sendt, og at han derfor skulle tage det til efterretning. Han kan ikke i dag læse rapporten

på anden måde, og set i forhold til hvad der ellers var af kritiske rapporter, ville den ikke været kommet op på den liste over ting, der skulle tages aktion på øjeblikkeligt. Han ved så ikke, om de skulle have opdaget, at den ikke var der, når den så efterfølgende fremgik af en liste. Men der sker jo fejl, og der kan være ting, man ikke fanger. Det sker i alle systemer. Han ser det mere som en beklagelig procedurefejl, at de i kontoret ikke fik det fanget, og at de på grund af mængden af rapporter ikke havde et klart overblik over, hvad der var og ikke var forelagt. Men det vigtige var jo, at der var en opfølgningsprotokol, hvor alle rapporterne fremgik. Forespurgt, om det så var endnu en fejl, at man ikke gjorde opmærksom på, at det ikke var forelagt, forklarede vidnet, at han ikke synes, det var en fejl. Han tror, at når man havde så mange ting og skulle danne sig et samlet overblik, kunne det beklageligvis ske, at en af de disse rapporter ikke blev præsenteret eller lagt op i systemet. Forespurgt, om ikke det burde været fanget, når det nu foregik i Koncernstyring, forklarede vidnet, at det beklageligvis ikke skete.

Forelæggelse af SIR-rapporter

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012, håndskrevet påtegning):

> *"Sagen har ligget over sommerferien. Vi laver en særskilt forelæggelse af de forhold, der vedrører departementet med henblik på at sikre, at de håndteres fremadrettet. 14/8-13 NAB"*

Forespurgt, om vidnet kunne bekræfte denne læsning af påtegningen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om ikke det foreholdte kunne tyde på, at den tidligere omtalte entydige instruks ikke rigtig var blevet implementeret på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det mener han ikke. Datoen var den 3. juli 2013, og da var de alle sammen gået på sommerferie. Dette var i øvrigt en revisionsberetning – altså RS12 – så der var ikke noget omkring, at instruksen ikke virkede her.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var helt fast, at revisionsrapporter skulle gå til ham, og at den eneste grund til, at denne alligevel lå der, var, at det var blevet sommerferie, bekræftede vidnet dette. Der var ikke en eller anden brændende platform i det. Det var jo bidrag til statsregnskabet for 2012 fra Rigsrevisionen, hvor man reviderede på vegne af Rigsrevisionen, som så baserede deres samlede rapport på SIR's arbejde.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012):

> *"Den lidt sene forelæggelse af sagen skyldes, at SIR i en mail havde oplyst Økonomi og Styring om, at beretningen var sendt til departementschefen. Det har efterfølgende vist sig, at SIR ikke har forelagt beretningen for departementschefen."*

Forespurgt, om ikke det var den samme erkendelse, bekræftede vidnet dette. Som han læser det, sikrede man sig nu, at disse ting blev lagt til ham, og at den procedure og instruks, der var, også blev fulgt i dette tilfælde. Forespurgt, om ikke det så er udtryk for, at det ikke var en enestående misforståelse i kontoret under Andreas Berggreen, forklarede vidnet, at der ikke er nogen tvivl om, at der i en periode i første halvår af 2013 var misforståelser, i forhold til hvordan disse processer skulle køre. Det er bare vigtigt at huske, at rapporterne jo ikke forsvandt. De kom ud i SKAT, og de kom til Rigsrevisionen.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at det var Koncernstyring og kontoret i Koncernstyring, som skulle forelægge rapporterne for departementschefen, men at der i det foreholdte stod, at SIR ikke havde forelagt den, og forespurgt, hvad det så betød, og om det var SIR, der skulle forelægge, forklarede vidnet, at det kan han ikke svare på ud over at sige, at instruksen var klar. Han kan jo også se, at der var uklarhed i forhold til procedurerne i departementet omkring, hvordan rapporter blev lagt til ham. Det var entydigt, og det er beklageligt. Som han forstod det, blev det rettet op omkring sommeren 2013, hvilket var omkring dette tidspunkt. Der var således problemer med at følge de procedurer, som var i instruksen i forhold til forelæggelser for ham.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Kristian Hertz, som havde underskrevet forelæggelsen, således havde den opfattelse, at det var SIR, der skulle forelægge for vidnet, og ikke Kristian Hertz' eget kontor, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

Vidnet blev af advokat Lars Kjeldsen på ny foreholdt fra ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012):

"Den lidt sene forelæggelse af sagen skyldes, at SIR i en mail havde oplyst Økonomi og Styring om, at beretningen var sendt til departementschefen. Det har efterfølgende vist sig, at SIR ikke har forelagt beretningen for departementschefen."

Hertil forklarede vidnet, at han stadig synes, det er uklart, hvad der blev skrevet. Man kan i hvert fald konstatere, at SIR ikke havde forelagt rapporten, og at det blev fanget, hvorpå de fik den lagt op til ham. Der var sket en beklagelig procedurefejl i

forhold til opfølgningen på rapporter. Det, der stod i instruksen om forelæggelse af SIR-rapporter for ham, var jo, at de skulle lægges op gennem huset med et forklæde på, hvor de skulle vurdere ud fra et samlet risikobillede, om der var noget, han særskilt skulle notere sig. Den uklarhed gjorde jo, at der i hvert fald med disse SIR-rapporter i første halvdel af 2013 var nogle af processerne, der ikke blev fulgt fuldstændig til døre.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår vidnet første gang blev gjort opmærksom på det, der kaldes den formodede svindel, forklarede vidnet, at det gjorde han i ugen op mod weekenden den 22.-23. august 2015, hvor han fik et telefonopkald fra SKAT's direktør, Jesper Rønnow Simonsen, som oplyste, at der var en meget stor problemsag på vej. Vidnet husker det ikke helt præcist, men han sagde noget om, at det vedrørte udbytteskat, og at de var ved at finde ud af, hvad der var op og ned. Det var måske om onsdagen, hvorefter vidnet havde et møde med Jesper Rønnow Simonsen fredag den 21. august 2015, hvor han kom forbi og på det tidspunkt kunne redegøre for, hvad der var op og ned. Det er klart, at det var nogle kaotiske dage, for samtidig med dette forløb havde de udfordringer på ejendomsværdiområdet og – ikke mindst – også på inddrivelsesområdet. Det var derfor en relativt voldsom tid. Vidnet bad Jesper Rønnow Simonsen om at få udarbejdet et skriftligt grundlag og få det sendt ind i departementet. Så vidt han husker, fik de et udkast søndag den 22. august 2015, som de havde nogle spørgsmål til i forhold til den helt almindelige kvalitetssikring med henblik på at få sagen belyst, hvis den skulle frem til ministeren. Som nævnt hørte han første gang om, at der var et problem på vej, omkring den 19. eller 20. august 2015, men det var helt uformelt, og der var ikke noget præcist om beløb, eller om hvad det nærmere vedrørte.

Foreholdt, at Birgitte Christensen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at hun heller ikke kunne huske præcist, hvornår hun hørte om sagen, men at hun kunne se, at hun den 18. august 2015 om aftenen havde sendt en SIR-rapport om udbyttedelen til sig selv, og forespurgt, om ikke det mon så var senest den 18. august 2015, at vidnet hørte om det, bekræftede vidnet dette. Han kan huske, at der blev nævnt noget om udbytte og refusion, så han tror, at Birgitte Christensen nok havde søgt i systemerne for at se, om der var noget.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at han burde være blevet orienteret tidligere om sagen, forklarede vidnet, at det er det ikke. Forespurgt, hvorfor dette er hans opfattelse, forklarede vidnet, at som han husker det, var det en voldsomt kaotisk periode også i SKAT for at finde ud af, hvad der var op og ned. Han tror, at SKAT's direktør gerne ville være lidt mere sikker på, hvad han ringede til vidnet om,

og derfor tror vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen traf den beslutning, at han den 18. august 2015 blev nødt til at fortælle, at der var noget på vej, selv om sagen endnu ikke var oplyst, og selv om han ikke havde et skriftligt grundlag at sende til vidnet. Forespurgt, hvad vidnet gjorde, i anledning af at han fik den oplysning fra SKAT's direktør, forklarede vidnet, at han bad Jesper Rønnow Simonsen om en redegørelse så hurtigt som overhovedet muligt, men den var han allerede ved at lave på det tidspunkt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var den 21. august 2015, at vidnet bad Jesper Rønnow Simonsen om redegørelsen, eller om det var tidligere, forklarede vidnet, at han tror, det var den dag, hvor han blev orienteret. Måden, han arbejdede på, var, at han skulle have det ind på skrift, så det er sandsynligt, at han den 18. august 2015 sagde til Jesper Rønnow Simonsen, at han måtte få udboret sagen så hurtigt som muligt og få det sendt ind til departementet. Forespurgt, om det var vidnets umiddelbare reaktion, forklarede vidnet, at det ville det være. Hver gang nogen præsenterede et eller andet problem for ham, bad han om at få et skriftligt grundlag, fordi det også gjorde sagsbeskrivelsen mere præcis og mere klar.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad vidnet gjorde internt i departementet i forlængelse af kontakten fra Jesper Rønnow Simonsen, forklarede vidnet, at det var så kaotiske dage samtidig med alt det andet, at han ikke kan huske andet, end at han tror, at de afventede, fordi der ikke var nogen, der helt præcist vidste, hvad det var. Som han husker det, afventede de hen over weekenden, at de fik en melding eller notat eller rapport om problemstillingen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet den 21. august 2015 havde et møde, forklarede vidnet, at fredag den 21. august 2015 var Jesper Rønnow Simonsen inde at fortælle mere om det mundtligt. Vidnet kan ikke huske, hvor meget Jesper Rønnow Simonsen i den forbindelse fortalte konkret om beløb eller andet, men det handlede om, at der var formodet svindel med refusion af udbytte, og at de var ved at udbore det sammen med SØIK i forhold til en politianmeldelse. Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på de oplysninger, forklarede vidnet, at han jo var meget rystet og havde svært ved at forstå, præcist hvad der var sket.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det første papir han så var en redegørelse, der kom i weekenden, forklarede vidnet, at det kom søndag den 23. august 2015. Den 24. eller 25. august 2015 orienterede de så skatteordførerne mv. Han tror, det første papir kom hen over weekenden, og han tror også, det er korrekt, at det var søndag den 23. august 2015.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet var involveret i den videre afdækning af, hvad der var sket, forklarede vidnet, at karakteren og størrelsen af den formodede svig gjorde, at de blev nødt til at sætte et analysearbejde i gang for at finde ud af, hvad der var op og ned. Det blev i den sammenhæng aftalt med ministeren, at de kunne bruge deres interne revision SIR til at udarbejde en hurtig beretning som grundlag for at finde ud af, hvad der var op og ned.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Forespurgt, hvornår skatteminister Karsten Lauritzen første gang blev orienteret om svindlen, forklarede vidnet, at han tror, det var den 24. august 2015.

Forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, om det var med denne forelæggelse, at ministeren første gang blev gjort bekendt med sagen, bekræftede vidnet dette. Han kan ikke huske, om han havde en telefonsamtale med ministeren, hvor han fortalte, at de havde en meget slem sag på vej, men det er klart, at ministeren var lige så overrasket og rystet som alle andre. De aftalte i den sammenhæng, at de satte et arbejde i gang med at undersøge, hvad der var op og ned i det.

Forespurgt, hvad der blev aftalt om vidnets involvering i det efterfølgende forløb, forklarede vidnet, at der ikke blev aftalt noget særskilt omkring det. De anvendte jo SIR ud fra den præmis, at SIR var uafhængige af SKAT og på den måde kunne oplyse sagen, i forhold til hvad der var sket. Det var det mandat, revisionschefen fik, for eftersom vidnet jo grundlæggende havde instruksret over ham, kunne han jo ikke vurdere departementets rolle i sagen. Derfor udarbejdede departementet selv en beskrivelse af, hvilke lovgivningsinitiativer der havde været i den pågældende periode. Det gik meget hurtigt, men det blev et bilag til SIR-rapporten, hvor revisionschefen så noterede sig netop denne arbejdsdeling, og at han havde fået det og henholdt sig til det. Men for at være meget præcis i forhold til referencerammerne kunne han selvfølgelig ikke revidere og foretage en analyse af departementets rolle i sagen. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der så gjorde det, forklarede vidnet, at det gjorde de i første runde selv i forhold til at se på, hvilke forelæggelser der havde været. Forespurgt, om de således selv tog opgaven, bekræftede vidnet dette. Han satte en afdelingschef til at prøve at få alle sager frem, som var i deres system, for at finde ud af, hvad der lå af ting om lovgivning osv. Forespurgt, hvem der gjorde det, forklarede vidnet, at så vidt han husker, var det Birgitte Christensen, som stod for at samle bidragene ind.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet havde overvejelser om, hvorvidt der også burde foretages en uvildig vurdering af, om der var problemer, fejl og forsømmelser i forhold til departementets handlinger eller mangel på samme, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt til forløbet vedrørende den foreviste ministerorientering (ekstraktens side 1742), og om vidnet godkendte eller påtegnede den, forklarede vidnet, at det fremgår, at det var en ministerforelæggelse, som kom fra SKAT, og som var sendt over til departementet. Han er ret sikker på, at der på den sag og forelæggelse, der blev sendt over, var et forklæde fra departementet, hvor de skrev, at de havde modtaget det fra SKAT, og at det var på den baggrund, at ministeren fik dokumentet og notatet om, at der var anmeldt formodet kriminalitet eller svindel.

Forespurgt, om vidnet forholdt sig materielt til det, der stod i notatet, og om han bad om underliggende bilag mv., forklarede vidnet, at der hen over søndagen var en diskussion i forhold til nogle ting, de havde svært ved at forstå i det første udkast til notatet, men helt præcist hvad det var, ved han ikke. Når der sådan blev sendt sager ind fra styrelsen til departementet, var den normale sagsgang, at de kom ind til deres fagkontor, som så spurgte ind til, hvad det betød, og hvorfor det var beskrevet på den måde, for dermed at sikre, at man havde fået belyst de spørgsmål, man formodede, at enten vidnet eller ministeren ville stille, når sagen blev lagt op. Det var egentlig en del af den kvalitet i sagsbehandlingen, som foregik, når der blev sendt sager ind til dem fra styrelsen.

Forespurgt, om det skete på notatniveau, eller om man også rekvirerede originalbilag, forklarede vidnet, at det ved han ikke her. Nogle gange var der selvfølgelig også møder omkring nogle sager for at forstå, hvad der var op og ned i dem helt ned på bilagsniveau, men det var jo igen udtryk for den arbejdsdeling, hvor det var departementets fagkontorer, der holdt møder med SKAT's fagkontor. I begge organisationer – altså departementet og SKAT – var arbejdsdelingen jo den, at det var bedst, at de fagfolk, der skulle forberede sagerne, mødtes og fik belyst sagens rette sammenhæng.

Forespurgt, hvad vidnets forventninger var til SKAT's direktørs detailviden, når der gik en sådan orientering, forklarede vidnet, at han her forventede, at direktøren kunne svare på de spørgsmål, som umiddelbart blev stillet, fx hvad de havde sat i værk, hvordan forløbet havde været, og hvad de havde gjort, efter at de fandt ud af, at der kunne være formodet svindel. På dette tidspunkt var det i høj grad processpørgsmål og en masse spørgsmål om, hvad de havde gjort og hvordan og hvornår.

Forespurgt, om forventningen var, at SKAT's direktør havde sat sig ind i detaljerne og gennemgået dokumenterne for så vidt angår de omtalte indberetninger fra England eller advokater eller andre, forklarede vidnet, at det var det ikke. I en stor organisation som SKAT blev der i løbet af et år modtaget rigtig mange henvendelser, hvor der kunne være tegn på svig eller andre forhold. Også her var arbejdsdelingen, at det var de afdelinger, der havde området under sig, som skulle foretage afdækningen.

SIR's 2015-rapport

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han fik igangsat SIR's undersøgelse, og at han var opmærksom på, at SIR ikke kunne undersøge departementet, og forespurgt, om vidnet og hans medarbejdere fik rapporten til kommentering og tilretning, mens den var under udarbejdelse, forklarede vidnet, at revisionschef Kurt Wagner, som tiltrådte den 1. januar 2014, var uafhængig i forhold til SKAT, og at det var klart for både vidnet og ministeren, at han skulle udarbejde rapporten ud fra den faglige vurdering, han havde. Der var ikke nogen, som skulle vurdere noget eller tvinge nogen konklusioner ind i den rapport, som han ikke selv 100 % stod på mål for. Så vidnet kan svare klart nej til, at de på nogen måder påvirkede konklusionerne, men han tror, at han fik et udkast, som de læste. Han syntes, det var et solidt stykke arbejde, der blev lavet på ret kort tid, og han havde ikke noget grundlag for at sige, at det, der var blevet lavet, ikke var i orden.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1930 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', figur 8.1) med en beskrivelse af "De tre forsvarslinjer".

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet forud for august 2015 havde gjort sig om behovet for henholdsvis at udvikle og reducere de tre forsvarslinjer i Skatteministeriets organisation, forklarede vidnet, at i forhold til den 3. forsvarslinje havde han gjort sig mange overvejelser om at have en kompetent intern revision, hvilket er blevet omtalt flere gange under afhøringen. Han skulle sikre, at der var en god chef på området, og at der var de rette kompetencer blandt medarbejderne. Det havde han derfor gjort sig mange overvejelser om. I forhold til 1. og 2. forsvarslinje var arbejdsdelingen, at det igen var SKAT, der skulle sikre, at man dels i linjen – dvs. 1. forsvarslinje – og dels i nogle controllerfunktioner, som var nogle tværgående funktioner, havde de rette kompetencer og det rette niveau i forhold til at kunne varetage den pågældende forsvarslinje. Det var arbejdsdelingen. Han havde ikke selv nogen forudsætninger for at vurdere, om 1. og 2. forsvarslinje var passende. Forespurgt, om vidnet således ikke havde overvejet det, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 8 "Generel vurdering af SKATs kontrolniveau på § 38-området"):

> *"8.1 Delkonklusion*
>
> *Det er Intern Revisions vurdering, at 1. og 2. forsvarslinje samlet set ikke udgør et effektivt værn mod utilsigtede finansielle hændelser i SKAT. Dette medfører, at Intern Revision på en lang række områder ikke kan udføre en kontrolbaseret revision, der er baseret på en løbende vurdering af SKATs kontrolaktiviteter og opfølgning på samme. Den samlede effekt af de 3 forsvarslinjer bliver herved reduceret."*

Forespurgt, om vidnet var enig i denne analyse, forklarede vidnet, at han tog delkonklusionen til efterretning. Han havde ingen grund til at betvivle, at det i netop denne konkrete sag med formodet svig af udbytte havde været tilfældet. Forespurgt, om vidnet opfatter konklusionen som specifikt relateret til den del af SKAT's organisation, der vedrørte udbytteskat, eller om han læser den bredere, forklarede vidnet, at han ikke læser den bredere. Det er vigtigt at huske, at rapporten omhandlede udbytte, og at den proces, der her er beskrevet, omhandlede udbytte.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1973 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, afsnit 15.4 "SKATs interne opfølgningsprocedurer på revisionsrapporter"):

> *"SKAT har over for Intern Revision oplyst, at en markering af en lukning ikke nødvendigvis betyder, at SKAT betragter anbefalingen som lukket, da der fortsat pågår et arbejde i SKAT med henblik på at implementere anbefalingen. Anbefalingen vil dog ikke længere stå som udestående i den efterfølgende opfølgningsoversigt til ledelsen. Det er Intern Revisions vurdering, at der er risiko for, at ledelsen i SKAT, ikke vil have tilstrækkelig opmærksomhed på risici, der reelt ikke er afdækket, efter der er foretaget en lukkemarkering af en anbefaling."*

Forespurgt, om dette var ny viden for vidnet, forklarede vidnet, at så vidt han husker, var det ny viden, men det ligger jo nogle år tilbage. Det er dog klart, at der var en kritik i forhold til at lukke handleplaner, som reelt ikke var klar. Forespurgt, om vidnet var enig i SIR's kritik, forklarede vidnet, at det er svært at sige, at man ikke var enig i det, fordi det i hvert fald gjorde det vanskeligt at have tilstrækkelig opmærksomhed på de risici, der var i deres forvaltning.

Forespurgt, om ikke det netop var en af de ting, som man burde have kunnet fange i departementet selv med en bemanding uden specialister, bekræftede vidnet dette.

Det var også det, der i 2014 blev sat i gang med revisionsdatabasen, hvor man skulle have læst handleplaner ind, så man kunne finde ud af, om de reelt var lukkede. Dét var risikobilledet, de så på. Det var også det, de agerede efter, nemlig at de havde indikationer på, at nogle af handleplanerne blev skudt, og at de reelt ikke løste de problemer, der var, når de blev opgjort som afsluttede. Forespurgt, hvornår de gik i gang med det arbejde, forklarede vidnet, at det var med den nye revisionschef i midten af 2014, som begyndte at se, at der var rigtig mange handleplaner, som havde karakter af at kunne skubbes lidt i tid, og at opfølgningen kunne være udfordret i forhold til den nødvendige fremdrift. Forespurgt, om det var samtidig med bemærkningen om de 57 ud af 107 anbefalinger, som kom i sommeren 2014, bekræftede vidnet dette. Det var også der, hvor de som en aktiv tilsynspligt satte en turnusanalyse i gang, fordi de kunne se, at der på regnskabet var rigtig mange steder, hvor der var udfordringer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1978 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat, afsnit 17 "Departementets initiativer for at styrke processer og kontroller"):

> *"17.1 Turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet*
> *Intern Revision har i en række revisionsrapporter, der omhandler regnskabet for finanslovens §38, afgivet anbefalinger til afklaring af en række kritiske forhold. Departementet har oplyst, at rapporterne har bidraget til, at betalings- og regnskabs-området har været betragtet som forbundet med høj risiko i departementets overordnede risikostyring af SKAT. På denne baggrund har departementet iværksat en turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet i SKAT. Analysen er gennemført i perioden august 2014 til marts 2015 og med rapportering i juni 2015."*

Forespurgt, hvorfor dette afsnit kom med i SIR's rapport, når nu SIR ikke skulle vurdere, hvad departementet havde gjort og foretaget sig, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske, men han kan med 100 % sikkerhed sige, at det ikke var noget, de tvang revisionschefen til at skrive. Det var revisionschefens egen vurdering, og de var ikke inde over dette afsnit. Det, de var inde over, var et bilag lidt længere nede i den samlede revisionsrapport, hvor der også stod klart og præcist, at departementet i deres journalsystemer mv. havde søgt efter noget, der vedrørte refusion af udbytte, og hvor de oplistede de lovforslag og andre ting, der havde været oppe i departementet, hvor dette havde været temaet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet var enig i det anførte om, at man betragtede betalings- og regnskabsområdet som forbundet med høj risiko i den overordnede risikostyring, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvor langt det gik tilbage, forklarede vidnet, at han vil tro, det gik tilbage til, da man så

på revisionen for fx RS13. På det tidspunkt begyndte de at få dannet sig et risikobillede. Rigsrevisionen udarbejder jo en beretning for statsregnskabet og vurderer om forvaltningen har løftet sine ansvarsopgaver osv., men i 2012 var der forbehold. Når man så på revisionerne, blev man langsomt bevidst om, at rigtig meget vedrørte samspillet mellem systemerne i betalings- og regnskabsområdet, hvor der var nogle strukturelle udfordringer. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således gik tilbage til 2013, forklarede vidnet, at han tror, at det gradvist kom, og at risikobilledet blev meget mere klart og præcist. Det var baseret på nogle rigtig gamle systemer, som gjorde regnskabsaflæggelsen meget vanskelig. Når der var de udfordringer, begyndte man også at kunne se nogle af de afstemninger og ting, der havde betydning for at kunne udarbejde et korrekt regnskab. Det begyndte at komme frem i nogle af de revisioner, der blev foretaget. Nogle af de revisioner, de så i departementet, viste, at der var meget, der tydede på, at netop på § 38-området var der nogle ting, der gjorde, at de skulle se på det.

NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at der i august 2015 blev nedsat en arbejdsgruppe i SKAT, som fik til opgave at gennemgå procedurerne og finde en ny proces, og som i en ikke-dateret rapport gjorde sig nogle overvejelser om dette.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 4553 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat'):

> *"6. Ny Proces*
>
> *Med mere en 40 000 refusionsanmodninger om året vurderes det hverken realistisk eller hensigtsmæssigt, at foretage egentlig kontrol i samtlige sager. Processen fremover vil derfor være en kombination af formel og materiel kontrol i modtagelsesfasen kombineret med en kontrol at sager, som er udvalgt ved hjælp af risikoparametre og væsentlighed (der gennemføres tillige stikprøvekontroller tilfældigt udvalgt, til at understøtte validiteten).*"

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4554-4555 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat', afsnit 6.2 "Proces indhold"):

> *"Segmentering*

Der vil fremover ske udsøgning blandt alle refusionsanmodninger, herunder vil der blive gennemført en segmentering og risikovurdering i forhold til væsentlighed og risiko.

…

Høj risiko: … 2 million kr. …

Mellem risiko: …

Lav risiko: …"

Forespurgt, om vidnet deltog i beslutningen om at vedtage denne kontrolstrategi, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet havde nogen drøftelser med SKAT's direktør i forlængelse af rapporten, forklarede vidnet, at helt generelt havde departementet og SKAT's direktør i efteråret 2015 og frem mange drøftelser, i forhold til hvordan de kunne rette op på området. Han læser ikke denne rapport som noget, der var blevet besluttet, men det var et oplæg, i forhold til hvilken kontrolstrategi man i givet fald skulle vælge.

Forespurgt til vidnets holdning til oplægget forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han fik den pågældende rapport forelagt. Til gengæld stod det meget klart, at efter at sagen og de svimlende beløb, der var blevet svindlet for, kom frem, skulle man sikre sig, at man ikke igen kunne udsættes for, at der blev udbetalt refusion af udbytte, uden at det var blevet kontrolleret med et – set med normale briller, i forhold til hvad Skattestyrelsen i dag ville foretage – usædvanlig højt kontroltryk. Det ville nærmest være umuligt at forklare, hvis der uretmæssigt blev udbetalt refusion af udbytte. Som han husker forløbet, var der et tæt samspil mellem Skattestyrelsen og departementet i forhold til at få foretaget en ordentlig risikoanalyse som grundlag for en udbetalingsstrategi.

Forespurgt, om vidnet var imod tanken i oplægget om, at man med en segmentering behandlede forskellige typer ansøgninger med forskellige grader af kontroltryk, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om dette blev drøftet på politisk niveau, forklarede vidnet, at der i forløbet flere gange var drøftelser, i forhold til at SKAT skulle behandle refusionsanmodningerne, og hvilket kontroltryk der skulle lægges til grund for den strategi, der var i forhold til udbetaling. Det vedrørte en analyse, der blev foretaget et stykke tid efter denne rapport, hvor man udarbejdede en kontrolstrategi, som også var baseret på nogle kriterier i forhold til risiko, altså hvor meget kontrol der skulle være i forhold til forskellige beløbsstørrelser. Det blev drøftet på politisk niveau, hvor Skatteudvalget tog det til efterretning, og kontrol-

strategien blev også forelagt for Rigsrevisionen, som også tog den til efterretning. Forespurgt, hvornår det fandt sted, forklarede vidnet, at det var i 2018-2019.

8. januar 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6620-6621 (2016-01-08 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'renterisiko og segmentstrategi'):

> *"Bemærkninger*
> *På baggrund af vedhæftede notat af 2. december 2015 "Udbyttesagerne og renterisikoen" med tilhørende bilag har der været drøftelser med departementet i fredags den 18. december 2015. Fra departementets side blev der lagt mest vægt på SKATs strategi i forhold til den manuelle kontrol af de pt. ca. 27.000 sager, hvor det er SKATs tilgang, at sagerne inddeles i 8 segmenter baseret på risikovurdering og beløbsgrænser. For hvert segment er der forskellige grader af kontroltryk fra 100 % til en stikprøvevis kontrol. Segmenteringen af sagerne og de varierende grader af kontroltryk er afstemt med SIR og godkendt af styregruppen for tilrettelæggelse og implementering af den nye manuelle udbytteadministration.*
>
> *Med denne tilgang skønnes det, at sagerne vil kunne være færdigbehandlede senest ved udgangen af juli 2016 afhængig af sagernes sværhedsgrad og – måske især – hvor hurtigt, pengeinstitutterne kan fremsende den indkrævede dokumentation for refusionskravets rigtighed.*
>
> *Departementet stiller sig tvivlende over for SKATs strategi og er bekymret for risikoen for eventuelle fejludbetalinger.*
>
> *…*
>
> *Indstilling*
> *Forelæggelsen er til orientering. SKAT fastholder den beskrevne strategi og fortsætter dialogen med departementet."*

Forespurgt, om det anførte om departementets bekymring svarede til det, vidnet tidligere forklarede, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om departementets bekymring på det tidspunkt var udtryk for en bekymring hos vidnet som departementschef eller hos ministeren eller hos andre, forklarede vidnet, at både ministeren, vidnet selv og de medarbejdere, der sad på området i departementet, var bekymrede i forhold til at foretage udbetalinger, hvis der ikke var foretaget et grundigt analysearbejde for at være helt sikker på, hvilken kontrolstrategi der skulle følges. Han opfatter ikke det foreholdte som en konflikt med SKAT. Han opfatter det som

en dialog mellem SKAT og departementet. Det viste sig også efterfølgende, at der blev foretaget et arbejde, hvor man gradvist fik foretaget nogle analyser, der kunne understøtte et tilpas højt kontroltryk i forhold til udbetalinger.

Forespurgt, hvad vidnets ønske på dette tidspunkt i december 2015 og januar 2016 var, til hvordan man skulle håndtere de ganske mange ansøgninger, der blev ved med at komme, forklarede vidnet, at han ikke tror, han havde nogen særskilte ønsker til det. Han var meget opmærksom på, at der ikke skulle foretages fejludbetalinger, og at man ikke skulle begynde at foretage udbetalinger, før man var sikker på, at man også havde afdækket risiciene ved det. Forespurgt, om det på dette tidspunkt i afklaringsfasen således var vidnets eller departementets synspunkt, at man kun skulle udbetale, når man havde foretaget en fuld materiel vurdering af den enkelte ansøgning, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det var vidnets opfattelse, at der skulle foretages yderligere analyser, og at analyserne og oplægget fra arbejdsgruppen således ikke var tilstrækkelige, bekræftede vidnet dette.

1. marts 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 6632-6633 (2016-03-01 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'behandling af anmodninger om refusion af udbytteskat', notat "Behandling af anmodninger af refusion af udbytteskat"):

> *"Status på kontrollen er, at de første få sager - som kommer fra de segmenter i regnearksordningen hvor der er 100% kontrol - hvor fyldestgørende dokumentation er modtaget, er gennemgået og afsluttet, og disse kan frigives til udbetaling i løbet af februar måned.*
>
> *Årsagen til, at de først frigives nu er, at de gamle udbetalingsprocesser som følge af opsigelsen af regnearksordningen ikke længere eksisterer. Der er derfor igennem december 2015 og januar 2016, sammen med de tre banker fra regnearksordningen er udviklet en ny proces, så de er i stand til at identificere modtagne betalinger fra os og koble dem med deres kunder. Dette kombineret med, at der aktuelt er tale om få sager, der er klar til udbetaling, og at der fra Departementet mundtligt har været stillet spørgsmålstegn ved SKATs kontroldesign har betydet, at vi har besluttet at afvente Rigsrevisionens rapport, før end udbetalingerne genoptages.*
>
> …

Status generelt på denne opgave er, at det fortsat er en betydelig udfordring at få den fornødne dokumentation fremsendt, og der må gives betydelige og gentagne udsættelser for at få fremskaffet den fornødne dokumentation fra udlandet.

…

Forventningen er, at antallet til frigivelse vil stige fortløbende fra nu af og frem mod sommerferien 2016, som fortsat er målet for afslutning af gennemgangen af denne del af udbytteundersøgelsen."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6631 (2016-03-01 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'behandling af anmodninger om refusion af udbytteskat', håndskrevet påtegning):

"Dep orienteres forud for genoptagelse af udbetaling.
1/3 JRS"

Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt i marts 2016 havde en dialog med Jesper Rønnow Simonsen om, hvorvidt man kunne påbegynde udbetalingen, forklarede vidnet, at det kan han ikke erindre. Den normale procedure og arbejdsdeling var, at de, der sad med området, ville kontakte formentlig en kontorchef eller en afdelingschef inde i departementet for at høre deres bemærkninger til det. Han tror, at det væsentlige er, at dér, hvor man i marts 2016 påbegyndte udbetalingerne, var dér, hvor der var fuld kontrol, og at der ikke blev påbegyndt andre udbetalinger, før yderligere analyser var blevet gennemarbejdet og havde vist, hvilken kontrolstrategi der kunne vælges. Det blev også forelagt Rigsrevisionen og på politisk niveau. Han opfatter det ikke som en konflikt i forhold til Skattestyrelsen i forhold til valg af strategi, men som nogle helt almindelige drøftelser, i forhold til at der var forskellig dialog omkring, hvilken segmentering og kontrolstrategi der i givet fald skulle vælges.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 6633 (2016-03-01 - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'behandling af anmodninger om refusion af udbytteskat'):

"Anmodninger modtaget efter 1. januar 2016:

…

Udbetalingskontrollen gennemføres ud fra det udsøgningsdesign, Indsats Planlægning og Analyse har lavet til Task Force gruppens kontrol af de stoppede blanketansøgninger."

Foreholdt, at man således anvendte den samme opdeling og den samme fremgangsmåde, som man gjorde med de sager, der var modtaget før januar 2016, og forespurgt, om det var drøftelser, de var inde over i departementet, forklarede vidnet, at det ved han ikke.

29. november 2016 – kvartalsmøde mellem SKAT og departementet

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6642 (2016-11-29 (1) - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 29. november 2016):

> *"1. Strategisk styring*
> *1.1. Drøfte SKATs nuværende hovedleverancer og hovedrisici*
> *a. Top 10 vigtigste leverancer*
> *b. Top 10 største risici"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6646 (2016-11-29 (1) - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 29. november 2016, bilag til dagsordenen "Top 20 største risici"):

> *"4. Risiko for lang sagsbehandlingstid for udbytteskat (Kundeservice og Indsats)*
>
> *Der er risiko for lang sagsbehandlingstid for udbetaling af udbytteskat. Det vil kunne indebære merudgifter for staten i form af uhensigtsmæssige rentekrav. Der pågår overvejelser om ændret lovgivning på området. I SKATs prioriteringsoplæg til budget 2017 er indlagt en styrkelse af området."*

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 6648 (2016-11-29 (2) - Referat fra kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 29. november 2016):

> *"Dagsordenspunkt:*
> *1. Strategisk styring*
>
> *Drøftelse:*
> *SKATs oplæg til top 10 leverancer og risici blev drøftet. Departementet erklærede sig enig i de overordnede linjer i oversigterne, idet der dog blev spurgt ind til:*
>
> *- hvorvidt sagsbehandlingstiden vedr. udbytteskat var en alvorlig risiko?"*

Forespurgt, hvad der nærmere blev drøftet på dette møde, forklarede vidnet, at det kan han ikke præcist erindre, men top-10-risiciene blev selvfølgelig drøftet. Det fremgår, at der – i hvert fald set fra departementets side – var en vurdering af en ri-

siko, i forhold til at renterne kunne stige på de ubehandlede sager. Det var langt fra noget, der modsvarede risikoen for at foretage fejludbetalinger altså forstået på den måde, at man hellere ville være sikker på, at man ikke udbetalte uberettiget refusion. Så måtte man acceptere de længere sagsbehandlingstider og den deraf stigende renterisiko.

Forespurgt, om der var nogen overvejelser om legale risici, altså spørgsmål om, hvorvidt man tilsidesatte den forvaltningsretlige pligt til at behandle sager inden for rimelig tid, forklarede vidnet, at det jo var en del af den diskussion og afvejning af risici, der var i forhold til rentegodtgørelsen, over for at man skulle være helt sikker på, at man ikke lavede fejludbetalinger. Forespurgt, om man egentlig kunne sige, at man handlede juridisk kritisabelt, hvis ikke man behandlede sagerne eller allokerede ressourcer, så der kunne kom drift i behandlingen, forklarede vidnet, at der gradvist blev tilført flere ressourcer til området i forhold til at kunne behandle anmodningerne.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan man på dette tidspunkt så på sagen politisk, forklarede vidnet, at han tror, at vurderingen fra politisk hold var, at man skulle være helt sikker på, at man ikke foretog fejludbetalinger. Derfor skulle man være helt sikker på, at den segmenterings- og kontrolstrategi, der lå her, minimerede risikoen for fejludbetalinger. Forespurgt, om det var den politiske vurdering, som førte til, at vidnets indstilling var, at der skulle ske fuldstændig kontrol af alle sager, forklarede vidnet, at der blev etableret et samarbejde mellem departementet og Skattestyrelsen med henblik på at afveje, hvilke modeller man kunne anvende, altså hvilken segmenteringsstrategi, risikoprofil og kontroltryk der var nødvendig i forhold til at have sikkerhed for, at man minimerede risikoen for fejludbetalinger. Det var i den forbindelse, at der var en diskussion om at få et ordentligt grundlag at træffe den beslutning på. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det således skulle ses i lyset af den politiske situation, forklarede vidnet, at det ikke bare var politisk. Det var jo også embedsmænd, som skulle vurdere konsekvenserne af at foretage fejludbetalinger. Det ville jo være katastrofalt i forhold til forvaltningen af SKAT, så det var ikke kun en politisk bekymring, men også en bekymring, som departementet på det tidspunkt delte med Skattestyrelsen. Forespurgt, om den segmenteringsstrategi, der var lagt, således ikke fagligt set var moden til at blive fulgt på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at der var behov for yderligere analyser for at få dannet sig et klart billede af, hvilken regelefterlevelse der var, når de begyndte at foretage udbetalinger, og hvilket kontrolniveau der skulle lægges til grund i november 2016. Men efter hans opfattelse og erindring var der ikke nogen konflikt med Skattestyrelsen omkring det. Der blev oplistet en række risici vedrørende et forvaltningsområde, og de drøftede, hvad de så kunne gøre.

22. juni 2017 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6667 (2017-06-22 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. 'refusion af udbytteskat - status på sagsbehandling'):

"I marts måned 2016 genoptog SKAT udbetalingen af udbytterefusion i sager, hvor der var gennemført en tilbundsgående kontrol. Gennemførelse af denne tilbundsgående kontrol har vist sig at være en kompliceret og ressourcekrævende opgave, og der er derfor i det efterfølgende forløb flere gange tilført yderligere ressourcer til opgaven. I 2017 er det således planlagt at anvende ca. 100 årsværk til udbytteskatteområdet - heraf ca. 80-90 årsværk til sagsbehandling vedrørende refusionsanmodninger. Den planlagte anvendelse af årsværk i 2017 skal ses i forhold til, at der før august 2015, blev anvendt skønsmæssigt 5 årsværk på opgaven."

Forespurgt, om det var første gang, skatteministeren blev orienteret om bemandingsbehovet, forklarede vidnet, at det er han usikker på. Fordi der var et arbejde i gang på det tidspunkt, er han usikker på, om forelæggelsen nåede frem til skatteministeren, eller om den i den helt almindelige arbejdsproces blev drøftet mellem SKAT og departementet. Skatteministeren fik forelagt en strategi på et tidspunkt i 2017 eller 2018, hvor der fremgik de overvejelser, der var gjort i forhold til ressourceforbrug, segmenteringsstrategi og kontrolniveau.

August 2018 – Skatteforvaltningens complianceundersøgelse af udbytterefusion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6270 (2018-08-XX - Skattestyrelsens complianceundersøgelse af udbytterefusion, august 2018):

> *"HÅNDTERING AF SAGSPULJER*
>
> *Siden udbetalingsstoppet i august 2015 er ingen refusionsanmodninger blevet udbetalt uden sagsbehandling."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 6665 (2017-06-22 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. 'refusion af udbytteskat - status på sagsbehandling'):

> *"I forhold til SKATs sagsbehandling af udbytterefusionsanmodninger er den store udfordring, at kravet om at gennemføre en tilbundsgående kontrol af samtlige refusionsanmodninger ikke på sigt kan gennemføres med de ressourcer, der realistisk set kan afsættes til opgaven. I forbindelse med vurderingen af de administrative konsekvenser af den tværministerielle arbejdsgruppes forskellige modeller for en fremtidig model for administration af området er det således (på usikkert grund-*

lag) vurderet, at det uden ændring af det nuværende regelsæt eller den nuværende administration vil kræve ca. 625 årsværk at holde trit med den løbende tilgang af refusionsanmodninger."

Forespurgt, om de på dette tidspunkt havde nogle overvejelser om, at det ikke var holdbart at fortsætte med en bemanding på 100 medarbejdere og fuld undersøgelse af alle sager, forklarede vidnet, at der løbende blev tilført ressourcer til området, og at der løbende var en tæt drøftelse og statusorientering til Skatteudvalget om fremdriften på området generelt, også i forhold til en ny udbyttemodel mv. Der er ingen tvivl om, at det, complianceundersøgelserne viste, var, at det var meget ressourcekrævende at have fuld kontrol ud fra de segmenter og kontroltryk, der var oplistet i analysen. Derfor var det i forhold til valget af strategi vigtigt at få et ordentligt grundlag og få det drøftet i Skatteudvalget og at få Rigsrevisionens bemærkninger til det. Men det var et dilemma, at hvis der skulle være et højt kontroltryk – og det skulle der på dette område – ville det kræve mange årsværk, og der kunne også opstå lange sagsbehandlingstider.

Forespurgt, om denne strategi var drøftet og accepteret i Skatteudvalget, forklarede vidnet, at han tror, at de var bekendt med, at der var disse complianceundersøgelser. De fik præsenteret en samlet strategi, hvor de fik præsenteret valget af tilgangen, og hvilke niveauer man inddelte efter, fx at anmodninger om refusion over 250.000 kr. havde et bestemt kontrolniveau osv. Han kan ikke huske, om det, der stod her, også var det, der blev det endelige resultat i det løbende analysearbejde.

Foreholdt, at det tidligere er forklaret for undersøgelseskommissionen, at man var oppe på 118 medarbejdere, og forespurgt, om der var nogen overvejelser om, hvorvidt det var juridisk problematisk, at man selv med dette niveau ikke kunne holde bunkerne uændrede, forklarede vidnet, at det også blev drøftet politisk, og at denne betragtning og de andre risici i forhold til lang sagsbehandlingstid var oppe at vende. Der er ingen tvivl om, at på politisk og administrativt niveau var bekymringen for at foretage fejludbetalinger væsentlig større end bekymringen for, at sagsbehandlingstiden blev længere, i hvilken situation man jo i øvrigt også fik en rentegodtgørelse.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013

Vidnet blev af advokat Lars Kjeldsen foreholdt fra ekstraktens side 7108 (30. Materiale fra Jens Brøchner vedr. stillingen som departementschef, opslag af stilling som departementschef):

> *"Skatteministeriet står over for en omorganisering af ministeriet, som skal sikre en skarpere adskillelse mellem departementet og de dele af SKAT, der træffer afgørelse i konkrete skattesager. Endvidere er Skatteministeriet i gang med en omfattende effektivisering, blandt andet i forbindelse med implementering af den igangværende systemmodernisering."*

Forespurgt, om de undersøgelser, som effektiviseringsprocessen byggede på, allerede var iværksat og foretaget på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at der var påbegyndt et analysearbejde i regi af McKinsey for at kunne få opgjort, hvilket effektiviseringspotentiale der var. Det var således påbegyndt, inden han tiltrådte. Det var desuden tiltrådt i regeringens økonomiudvalg i forhold til at sætte analysearbejdet i gang.

Forespurgt, hvornår det gik op for dem, at de gevinster, som McKinsey-rapporten stillede i udsigt, ikke kunne indvindes, forklarede vidnet, at da han kom til Skatteministeriet i foråret 2012, var billedet ikke, at der ikke kunne foretages fortsatte effektiviseringer. Det var hele baggrunden for, at regeringen satte analysearbejdet i gang, og det var også det politiske opdrag, han selv havde, nemlig at han skulle foretage denne omfattende effektivisering. Der er imidlertid ingen tvivl om, at man i løbet af perioden 2013-2015 med de turnusanalyser, de havde sat i gang, og med de problemområder, der dukkede op, kunne se, at hver gang de åbnede en dør, var der nye problemer, der kom frem, og at McKinseys analyse fra 2012 hvilede på et fagligt meget spinkelt grundlag.

21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1314-1317 (2014-08-21 - Forelæggelse for departementschefen vedr. SIR's rapport af 27. juni 2014).

Foreholdt, at anbefalingerne beskrevet i SIR's rapport af 27. juni 2014 i vidt omfang rettede sig mod området Betaling og Regnskab, og forespurgt, om det var på dette tidspunkt, at det stod klart for dem, at der særligt var problemer i Betaling og Regnskab, eller om det var på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at det var på baggrund af SIR's konklusioner i denne rapport, at de begyndte at få et billede af problemerne og satte turnusanalysen i gang.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1434 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"Analysen er gennemført under ledelse af en styregruppe med følgende sammensætning:*

- Afdelingschef Andreas Berggreen, Skatteministeriet (formand)

- Økonomidirektør Karsten Juncher, SKAT

- Direktør for Inddrivelse Jens Sørensen, SKAT

- Underdirektør for Betaling og Regnskab René Frahm Jørgensen, SKAT

- Underdirektør for Koncernservice Kim Bak

- Chef for Intern Revision Kurt Wagner, Skatteministeriet."

Forespurgt til baggrunden for, at Kurt Wagner var med i styregruppen, forklarede vidnet, at det var helt naturligt, at chefen for Intern Revision havde en central rolle, fordi det var ham, der havde et billede af, hvilke udfordringer der var på området, idet han havde foretaget revisionerne på regnskabsområdet. Hans notat fra august 2014 viste jo også klart, at der var rigtig mange udfordringer netop på betalings- og regnskabsområdet.

Kl. 15.00 sluttede mødet.

PROTOKOL

10. november 2020
Protokol nr. 60

Den 10. november 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Ann Rask Vang for Kjeld Rasmussen

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard (forlod mødet kl. 12.00)

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz, Klaus Østergård Jensen, Poul Christensen og Thomas Fredenslund

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand (forlod mødet kl. 11.30)

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

LONE STRØM

Kl. 9.00 mødte Lone Strøm som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at hun ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at hun var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet siden den 1. maj 2012 har været rigsrevisor, bekræftede vidnet dette.

OMORGANISERING AF SIR

Forespurgt, om vidnet har haft drøftelser med Jens Brøchner om SIR's bemanding og behov for ændringer heri, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvornår disse drøftelser begyndte, forklarede vidnet, at da hun den 1. maj 2012 tiltrådte som rigsrevisor, var SIR allerede under det, der i Rigsrevisionen hedder skærpet tilsyn. Da Jens Brøchner tiltrådte – hun husker ikke hvilken dato, men det var nogenlunde samme tidspunkt, hun selv tiltrådte, eller måske nogle måneder senere – gik der nogle måneder, før hun havde et første møde med ham vedrørende Skatteministeriets revision, herunder samarbejdet med den interne revision og kvaliteten af det arbejde, den udførte.

Forespurgt, hvilke oplysninger vidnet formidlede i den forbindelse, forklarede vidnet, at budskabet til Jens Brøchner var, at Skatteministeriets Interne Revision var under skærpet tilsyn, og det betød, at Rigsrevisionen havde særligt øje på det arbejde, der kom ind fra den. Skatteministeriets Interne Revision reviderede på vegne af Rigsrevisionen, som skulle kunne basere deres arbejde på SIR's arbejde. Derfor var det vigtigt, at de i Rigsrevisionen kontrollerede og kvalitetssikrede det arbejde, SIR udførte, for at se, om de kom frem til de samme konklusioner, som SIR gjorde. De havde allerede på det tidspunkt en lang række steder, hvor de ikke var tilfredse med kvaliteten af det arbejde, der kom fra den interne revision, og derfor var budskabet

til Jens Brøchner, da hun var ovre hos ham, at de så på den interne revision med stor alvor, og at de ikke var tilfredse med det arbejde, der blev udført.

Forespurgt, om vidnet gav udtryk for ønsker i forhold til ændringer i SIR's bemanding, forklarede vidnet, at de efterfølgende havde nogle drøftelser om bemandingen i SIR, men det havde de ikke på det første møde. Hun husker ikke det præcise antal, men på det tidspunkt var der 35-40 medarbejdere i den interne revision, og der var drøftelser af, hvordan bemandingen skulle se ud. I Rigsrevisionen var de utilfredse med det arbejde, der blev udført, og de kunne se, at de folk, der var i den interne revision, for den største dels vedkommende ikke var revisoruddannede, hvilket også var forklaringen på, at kvaliteten af revisionsarbejdet ikke var i orden. Med det udgangspunkt havde de selvfølgelig nogle drøftelser af, hvad man kunne gøre på kompetencesiden, herunder også på bemandingen.

Forespurgt, om vidnet specifikt ytrede en holdning til den daværende chef for SIR, forklarede vidnet, at det var Kjeld Rasmussen, der var chef på det tidspunkt. De drøftede naturligvis også Kjeld Rasmussens evne til at lede den interne revision og hans evne til at få tilrettelagt, udført og afrapporteret revisionen som chef. De var bekymrede for, om han kunne løfte den opgave, og han havde i hvert fald ikke undervejs opdaget, at tingene begyndte at blive sværere, og han fik derfor ikke gjort noget ved det. Forespurgt, om vidnet også havde direkte dialog med Kjeld Rasmussen om disse forhold, forklarede vidnet, at hun ikke selv havde dialogen. Hun havde en kontorchef og en afdelingschef, som havde drøftelser med Kjeld Rasmussen om dette. Forespurgt, hvad disse drøftelser gik ud på, herunder om de gik på kvaliteten i arbejdet eller bemandingen i SIR, forklarede vidnet, at de i begyndelsen gik på kvaliteten, fordi de ikke var tilfredse med den kvalitet, der var. På et tidspunkt begyndte man også at drøfte bemandingen af SIR, og det gjorde de på alle niveauer. Forespurgt, om vidnet kan tidsfæste, hvornår drøftelserne om bemandingen af SIR fandt sted, forklarede vidnet, at det kan hun ikke præcist. Det var engang i efteråret 2012 eller begyndelsen af vinteren 2012/2013. Mere præcist kan hun ikke komme det. Forespurgt, hvad der herefter skete, forklarede vidnet, at den revision, der skulle udarbejdes for 2011, sluttede i 2012, hvor hun kom til, og den kørte hele vejen over sommeren 2012. Der var store udfordringer med at få afsluttet den revision. Skatteministeriet besluttede derfor på et tidspunkt at gennemføre en analyse af Intern Revision, herunder om man kunne ændre setuppet eller den måde, man greb opgaven an på, og om man kunne fokusere mere på den opgave, der var i forhold til Rigsrevisionen. Man så også på bemandingssituationen. Der blev således foretaget en større analyse, som Skatteministeriet initierede og havde et konsulenthus til at udarbejde for sig, og den havde de naturligvis også drøftelser om. I den forbindelse kom hele bemandingsdiskussionen op og spørgsmålet om, hvor mange medarbejde-

re der egentlig skulle være i en intern revision, hvis man skulle kunne løse den opgave, som Skatteministeriet havde indgået aftale med Rigsrevisionen om.

Forespurgt, hvad vidnets holdning som rigsrevisor var til, hvilken bemanding der som minimum skulle være, forklarede vidnet, at hun vil sige det på den måde, at diskussionen begyndte med antal årsværk, men den drejede sig ret hurtigt over til, at det faktisk ikke var særlig interessant at tale om årsværk. Det var måske bedre at tale om kvalitet af årsværk. Man kan have mange folk i en revision, men hvis de ikke kan løse opgaven, kan det være lige meget. Det er bedre at have nogle, der er veluddannede, og det er også mere effektivt. De ville kunne løse opgaven på en langt bedre og mere effektiv måde, så der drejede diskussionen sig ret hurtigt over. De havde dog også diskussioner om, hvordan bemandingen skulle se ud, og om man kunne skære den ned til 20 eller 30 årsværk, eller hvad man egentlig kunne. Der var på det tidspunkt en række drøftelser på alle niveauer, men de blev relativt hurtigt enige med Skatteministeriet om, at det vigtige var kvaliteten af de årsværk, der var, og at man måske skulle gennemføre en form for kompetenceskift i SIR.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan "alle niveauer" skal forstås, forklarede vidnet, at det skal forstås sådan, at det var både kontorchefen og afdelingschefen i Rigsrevisionen og hende selv, der talte med de tilsvarende niveauer i Skatteministeriet. Hun talte selv primært med Jens Brøchner, mens Rigsrevisionens kontorchef og afdelingschef primært talte med kontorchefer og afdelingschefer og det niveau i Skatteministeriet.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at der blev gennemført nogle ændringer i SIR's bemanding, og forespurgt, om det var vidnets vurdering, at de ændringer, der blev gennemført, i tilstrækkelig grad imødekom behovet for både kompetencer og ressourcer, forklarede vidnet, at det var både hendes og Rigsrevisionens klare overbevisning, at det var nødvendigt for at løfte kompetencerne i SIR, at man fjernede nogle medarbejdere og ansatte nogle andre, og at man skiftede chefen ud. Det var de enige i. De havde imidlertid også en aftale om, at hvis det viste sig, at der var fjernet for mange medarbejdere, og SIR stadig ikke kunne løse opgaven, skulle de igen tale om, hvorvidt der skulle være flere årsværk i SIR. Hun aftalte med Jens Brøchner, at det måtte de se på, når revisionerne begyndte at komme ind. Forespurgt, hvordan det så forløb, forklarede vidnet, at det faktisk forløb godt. Efter der kom en ny revisionschef, Kurt Wagner, løftede kvaliteten af arbejdet sig meget, og der var en helt anden planlægning, udførelse og også en bedre afrapportering af de ting, SIR reviderede. Kurt Wagner var med til at sætte retningen og løfte kvaliteten, og de medarbejdere, der dels var tilbage og dels var blevet ansat, var uddannet til at udføre en revisionsopgave. I Rigsrevisionen vurderede de derfor, at det gik den rigtige vej med den interne revision. Forespurgt, om vidnet også vurderede, at beman-

dingsomfanget var tilstrækkeligt, efter at man fik ansat de nye ressourcer, forklarede vidnet, at det var deres vurdering, at der var tilstrækkeligt med medarbejdere.

§ 9-AFTALER

Foreholdt, at der i december 2012 – på hvilket tidspunkt vidnet havde tilkendegivet store bekymringer – blev indgået en ny § 9-aftale, og forespurgt, hvad baggrunden var for, at Rigsrevisionen på det tidspunkt valgte at forny aftalen, forklarede vidnet, at det var sådan, at man med en vis kadence jævnligt fornyede de § 9-aftaler, man havde på det statslige område på det, der hedder "ansatte interne revisioner". Det var ved at være tid til en sådan fornyelse, da det var en gammel aftale. Derfor fornyede de aftalen, og der var ikke som sådan noget specielt sigte med at forny aftalen. Forespurgt, om der var overvejelser om ikke at forny aftalen, forklarede vidnet, at det var der ikke på det tidspunkt.

Foreholdt, at aftalen på et senere tidspunkt blev bragt til ophør, og forespurgt, hvad baggrunden var herfor, forklarede vidnet, at det er korrekt, men det var ikke kun på Skatteministeriets område. Der var seks § 9-revisioner på statens område, og de havde flere steder udfordringer på den måde, at de ansatte interne revisioner var ansat i ministeriet under deres instruktionsbeføjelse og på deres budget. I § 9-aftalerne var der ingen sanktionsmuligheder, så hvis ikke opgaven blev løftet eller var i en tilstrækkelig kvalitet, kunne Rigsrevisionen faktisk ikke gøre noget. Så skulle Rigsrevisionen bare kaste alt, hvad de havde i hænderne, og gå i gang med at revidere, til de fik revisionen på plads. På Skatteministeriets område løftede kvaliteten af revisionsarbejdet sig som tidligere forklaret, men de fik store udfordringer i samarbejdet med Kurt Wagner, ret hurtigt efter han blev ansat. Det blev sværere og sværere for Rigsrevisionen løbende at få det materiale, de skulle have. Det var vigtigt for dem, at de fik afrapporteringen, når en revision var færdig, og at de fik den ind med det samme, så de havde mulighed for at gennemgå den, og at revisionerne ikke blev bunket sammen til allersidste øjeblik. Det havde de store udfordringer med i forhold til Kurt Wagner. Han holdt på rapporterne. Forespurgt, om det var, fordi Kurt Wagner havde svært ved at få rapporterne færdiggjort internt, eller om der var en flaskehals i SIR-regi, forklarede vidnet, at hun tror, det var en kombination. Man kan sige, at når en rapport var færdig, skulle den gå afsted til Rigsrevisionen, og det gjorde den ikke. Når han udarbejdede en rapport, gik den jo altid til høring det sted, han reviderede. Det kunne selvfølgelig godt tage tid, men når den høring var overstået, og rapporten var endelig, skulle den tilgå Rigsrevisionen. Det var i det slip, de ikke fik tingene, og det var der, de havde brug for at få dem.

Forespurgt, hvorfor der opstod et sådant problem, forklarede vidnet, at det ved hun ikke. De havde lange drøftelser med Kurt Wagner, som syntes, det var bedre, at Rigs-

revisionen fik dem samlet, så de kunne vurdere tingene samlet. I Rigsrevisionen havde de et hensyn at tage til deres arbejdsgange og til at undgå, at deres medarbejdere skulle modtage 20 revisionsrapporter i juni måned, hvor de skulle til at være færdige med revisionen. Det ville være et problem for dem, for hvis det viste sig, at revisionen ikke var lavet i tilstrækkelig kvalitet, skulle de jo selv i gang med at foretage revisionen. Der var et år lige omkring det tidspunkt, hvor Kurt Wagner kom til, hvor de måtte annullere ferien for en række af deres medarbejdere, så de kunne revidere Skatteministeriet færdigt.

Foreholdt, at SIR dels havde deres opdrag i forhold til § 9-aftalen og dels også kunne have nogle opgaver internt i Skatteministeriet, og forespurgt, om vidnet var inde over og vurderede de af SIR's opgaver, som ikke var direkte afledt af § 9-aftalen, forklarede vidnet, at det skulle de i henhold til de aftaler, der var. De skulle i Rigsrevisionen vurdere, om der var mange ekstraopgaver for den interne revision, og hvordan det påvirkede revisionen i SIR. Det vurderede de hvert år på den måde. Forespurgt, om det var vidnets opfattelse, at der var problematiske forhold forbundet med den måde, man benyttede SIR på, forklarede vidnet, at der selvfølgelig var tillægsopgaver, og det var helt naturligt, for det var der i alle interne revisioner. Omfanget var dog ikke sådan, at det blev for meget. SIR burde kunne løse opgaven for Rigsrevisionen, samtidig med at de løste den anden opgave. Hvis man nåede frem til, at det var et problem, kunne man aftale, at SIR ikke kunne have assistanceopgaver for ledelsen i øvrigt, og dermed stadig løse deres opgave for Rigsrevisionen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, der førte til opsigelse af § 9-aftalen, var en relation på det personelle niveau, der ikke kørte optimalt, og at det ikke var en vurdering af, at der på det tidspunkt var utilstrækkelige ressourcer, forklarede vidnet, at det er korrekt, men det var også en principiel drøftelse i Rigsrevisionen om § 9-revisionerne. De havde tilsvarende problemer med en række af de andre ministerier, og derfor havde de drøftelser med statsrevisorerne vedrørende Rigsrevisionens uafhængighed, dvs. det med at der var andre, der reviderede på vegne af Rigsrevisionen, men som Rigsrevisionen ikke havde nogen instruktionsbeføjelser over. I Rigsrevisionen syntes de, det begyndte at blive en udfordring i forhold til deres uafhængighed og i forhold til at kunne løse deres opgaver for statsrevisorerne og Folketinget. Derfor gik de i dialog med Folketinget og statsrevisorerne om at få opsagt § 9-aftalerne. Det var således ikke kun på grund af Skatteministeriet, at de opsagde § 9-aftalerne, og de blev opsagt alle sammen samtidigt.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om ikke man via en dialog med departementet og Jens Brøchner, som var chef, kunne have løst problemet med flaskehalsen og med, at alle rapporterne kom på én gang, forklarede vidnet, at det forsøgte de også. De forsøgte faktisk i lang tid at løse samarbejdsrelationen og

arbejde sig ind i den og lave aftaler om, hvordan de kunne få det til at køre bedre. Men Kurt Wagner var også ansat på den måde, at Jens Brøchner måske nok kunne beordre Kurt Wagner til noget, men hendes indtryk var, at Jens Brøchner gik meget op i den uafhængighed, den interne revision skulle have, og blandede sig derfor ikke. Det kan hun godt forstå, for den uafhængighed værnede de også om i Rigsrevisionen. Derfor forsøgte de at presse det på plads via Kurt Wagner og ikke via Jens Brøchner.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør hun ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Omorganisering af SIR

Forespurgt af advokat Lars Kjeldsen, om dialogen med SIR om de samarbejdsproblemer, der var, foregik mellem vidnet og Kurt Wagner, forklarede vidnet, at den primært foregik mellem hendes kontorchef og afdelingschef og Kurt Wagner. Hun var ikke selv helt så involveret i den samarbejdsdrøftelse, der var. Hun gjorde det, at hun sørgede for at orientere Jens Brøchner om deres drøftelser og også, hvilke udfordringer de stadig havde i forhold til Kurt Wagner.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt har haft en oplevelse af, at Jens Brøchner ikke ville tilføre de ressourcer til SIR, som hun fandt nødvendige, forklarede vidnet, at det har hun ikke. De har altid haft en dialog om, at der skal tilføres de nødvendige ressourcer, så man kan løse opgaven for Rigsrevisionen. Det er udgangspunktet.

Generelt om opfølgningsproceduren

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2515 (2017-12-16 - Bech-Bruun advokatundersøgelse af forholdene vedr. SKAT's udbetaling af refusion af udbytteskat):

> *"Kommissorium for revisionsudvalg i Skatteministeriet*
> *Organisationen er enhedsorganisation og med sammenlægning af Skatteministeriet og Hovedcenteret til en myndighed pr. 1. januar 2010 kan det uafhængige tilsyn med SKAT ikke længere varetages af departementet.*
>
> *Nedsættelse af revisionsudvalg skal medvirke til, at ministerens tilsyn med forvaltningen efter ministeransvarlighedsloven kan efterleves.*

Formål
Revisionsudvalget har til formål, at varetage det ulovbestemte tilsyn som et uafhængigt organ under departementschefens ledelse og skal påse at regler i regnskabsbekendtgørelsen overholdes, ...

Revisionsudvalget drøfter status for opfølgning på især kritiske revisionsrapporter. Udgangspunktet for drøftelsen er den kvartalsvise status for opfølgningen på revisionsrapporterne som fremgår af Økonomis opfølgningsprotokol. Økonomi ajourfører kvartalsvis opfølgningsprotokollen efterhånden som de enkelte fora har meldt tilbage på, hvorledes de følger op på kritiske revisionsrapporter.

Udvalget vurderer i samråd med revisionschefen om opfølgningen har været tilstrækkelig eller, om der er behov for yderligere initiativer. …

Revisionsudvalg
Revisionsudvalget består af departementschefen (formand), 3 fra direktionen (Jesper Skovhus Poulsen, Karsten Juncher, Stefen Normann Hansen), 2 regionsdirektører (Jens Sørensen og Erling Andersen), direktøren for de særlige enheder (Ole Kjær) og sekretariatschef Landsskatteretten Niels Frode-Jensen, revisionschef Kjeld Rasmussen samt kontorchef for Økonomi (Jens Madsen).”

Forespurgt, om denne måde at køre opfølgningen på revisionens indberetninger på var en sædvanlig måde at organisere opfølgningen på i et ministerium, forklarede vidnet, at det var en ret usædvanlig måde at gøre det på. Nu var det også en usædvanlig sammenlægning, at man sammenlagde et departement med styrelsen på den måde, at man fik en enhedsorganisation. Normalt ville man have det skilt ad, så man havde et departement og nogle styrelser. Den interne revision ville typisk have reference til departementschefen, og den interne revision ville typisk ikke revidere departementet, men kun styrelserne, og så var det Rigsrevisionen, der reviderede departementet. Med denne konstruktion smeltede det sammen, så det blev lidt mere uklart, hvad rollerne i den enkelte funktion egentlig var. Forespurgt, om vidnet med sin viden om revision af offentlige myndigheder mente, at det var en hensigtsmæssig måde at organisere kontrollen på, forklarede vidnet, at hun ikke syntes, den var hensigtsmæssig. Fra Rigsrevisionen hilste de det meget velkomment, da man skilte det ad igen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3677-3678 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsgruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision):

”Procedure for behandling af Intern Revisions rapporter

Notatet beskriver de overordnede procedurer for behandling af rapporter fra Intern Revision og beretningssager mv. fra Rigsrevisionen

Rapporter fra Intern revision

Pr. 1. januar 2013 bliver Intern Revision en del af departementet. Samtidigt bliver §9-aftalen med Rigsrevisor revideret, således at Rigsrevisionen reviderer departementet og Intern Revision reviderer den øvrige del af ministeriet.

Der er derfor behov for en ændret procedure for behandling af Intern Revisions rapporter.

Der foreslås følgende procedure.

Departementet

Behandlingen af Intern Revisions rapporter forankres hos afdelingschefen for Koncernstyring og Udvikling i kontoret Økonomi og Styring.

Økonomi og Styring fordeler rapporterne til de reviderede institutioner.

Institutionerne foretager opfølgning og afrapporterer til Økonomi og Styring, jf. nedenfor.

Økonomi og Styring forestår rapportingen til departementschefen.

SKAT

De af Intern Revisions rapporter, som vedrører SKAT sendes til direktøren for SKAT.

Behandlingen af rapporterne forankres hos Økonomidirektøren i Økonomikontoret.

Økonomikontoret fordeler rapporterne til den ansvarlige direktør.

Direktøren foretager opfølgning og afrapporterer til Økonomikontoret.

Økonomikontoret forestår rapportingen til direktøren for SKAT og til departementet. Kritiske rapporter drøftes i SKATs direktion.

Kritiske rapporter forelægges direktøren for SKAT i en hurtig proces, mens de tilfredsstillende rapporter forelægges samlet i et regelmæssigt interval.

Der sikres med forslaget en samlet viden i SKAT om Intern Revisions rapporter og en ensartethed samt kvalitetssikring i forhold til afrapporteringen til departementet."

Forespurgt, om dette ifølge vidnets viden om revision af offentlige myndigheder og styrelser var en mere sædvanlig måde at håndtere Intern Revisions rapporter på i et departement, bekræftede vidnet dette. Det var det, man så i de andre ministerier, hvor man netop havde en fast rapporteringsstruktur, hvor man kom ind på relativt højt niveau. Det var ikke departementschefen, der fik det hele fra begyndelsen, men man byggede det op i organisationen. Det var således helt sædvanligt.

Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var nødvendigt, at de personer, der håndterede rapporterne, kendte styrelsens fagspecifikke problemer, eller om man godt kunne håndtere sådanne rapporter uden at kende til styrelsens fagspecifikke problemer, forklarede vidnet, at hun tror, man godt kunne håndtere dem uden at have fagspecifikke kompetencer. Det var selvfølgelig vigtigt, at der i den gruppe af folk, der arbejdede med det, var nogle, der havde en viden om noget af det faglige. Det skal dog i forbindelse med hele opfølgningssystemet siges, at det var de ansvarlige i organisationen, der skulle komme med de tiltag, der skulle udbedre det, men selvfølgelig skulle der være nogle, der også trykprøvede handleplanerne, og hvad der ellers måtte komme.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at svaret gik på, hvilke personer og enheder i departementet der havde med dette at gøre, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af advokat Lars Kjeldsen, om denne måde at opbygge det på efter vidnets opfattelse var en hensigtsmæssig måde, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7273-7274 (31. Materiale fra Jens Brøchner vedr. bl.a. Intern Revisions sagsdatabase, Revisionsplan for Skatteministeriets koncern for 2014):

"9. Opfølgningsrevision

Fælles for finansiel revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ved rapporteringen af den udførte revision (løbende revision samt årsregnskabsrevision) redegøres for observationer, risici samt anbefalinger. Med udgangspunkt i de af Intern Revision vurderede risici samt udarbejdede anbefalinger skal det reviderede direktørområde fastsætte handlingsplaner, der kan imødekomme de vurderede risici. Direktørområdet fastsætter tidsfrister for implementeringen af handlingsplanerne.

De udarbejdede handlingsplaner indlæses i en sagsdatabase, som administreres af Intern Revision. Med udgangspunkt i sagsdatabasen følger Intern Revision op på implementeringen af handlingsplanerne. Grundlaget for opfølgningsrevisionen er de handlingsplaner, som jf. sagsdatabasen opfylder følgende betingelser:

Handlingsplanerne har overskredet implementeringsfristen

Handlingsplanerne er af direktørområdet oplyst som værende implementerede

Intern Revision registrerer i sagsdatabasen, at opfølgningsrevisionen er gennemført samt resultatet af samme.

Intern Revision kan ved væsentlige handlingsplaner vælge at gennemføre en særskilt opfølgningsrevision, der rapporteres efter de af Intern Revision fastlagte retningslinjer for rapportering. Såfremt Intern Revision vælger særskilt at rapportere om den gennemførte opfølgningsrevision skal denne være omfattet af det årlige opgavekatalog.

Intern Revision rapporter kvartalsvist til de enkelte direktører i SKAT, Skatteankestyrelsen samt Spillemyndigheden om implementeringen af handlingsplanerne. Den kvartalsvise rapportering til de enkelte direktører indeholder følgende oplysninger:

Antal ikke implementerede handlingsplaner primo kvartalet

+ Nye handlingsplaner i løbet af kvartalet

- Implementerede handlingsplaner i løbet af kvartalet

= Antal ikke implementerede handlingsplaner ultimo kvartalet

I kvartalsrapporten anføres i hvilket omfang implementeringsfristen er overskredet for de ikke implementerede handlingsplaner ultimo kvartalet.

Handlingsplaner med overskreden implementeringsfrist specificeres for så vidt angår følgende forhold:

Rapport, hvori den pågældende handlingsplan oprindeligt er anført

Implementeringsfrist

Prioritet for den observation/risikovurdering, der har udgjort grundlaget for handlingsplanen"

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der har lavet de markeringer, der fremgår af dokumentet, oplyste advokat Lars Kjeldsen, at han ikke er klar over, hvor de kommer fra.

Foreholdt af advokat Lars Kjeldsen, at man i 2014 blev enige om at oprette denne opfølgningsdatabase, og forespurgt, om Rigsrevisionen modtog denne revisionsplan for 2014, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om den beskrevne opfølgningsrevision med en sagsdatabase efter vidnets opfattelse var en hensigtsmæssig måde at følge op på revisionsrapporterne på, forklarede vidnet, at det var det, de så i en række andre ministerier. Når man havde revisionsrapporter fra den interne revision og en ekstern revision – altså Rigsrevisionen – var der flere, der anvendte en sådan metode, hvor de havde en database for at kunne følge op på og have styr på, hvilke rapporter der var afgivet, og hvad de gav anledning til.

SIR's 2013-rapport

Vidnet blev forevist ekstraktens side 933 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013).

Forespurgt, om vidnet havde lejlighed til at se og gennemgå denne rapport i 2013, da de modtog den i Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at hun ikke selv modtog den, men det gjorde deres kontorchef. Forespurgt, om vidnet modtog en indberetning fra sin kontorchef i anledning af rapporten, forklarede vidnet, at det gjorde hun ikke. Rapporten var i SIR's system kategoriseret som en gul rapport, og det var derfor ikke en rapport, hvor man skulle kaste alt, hvad man havde i hænderne, og gå i gang. Forespurgt, hvad denne rapport gav anledning til i Rigsrevisionens regi, forklarede vidnet, at den gav anledning til, at de nævnte rapporten i deres opfølgning på statsregnskabet. De læste rapporten igennem og nævnte den i revisionen af statsregnskabet.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1010 (2013-08-21 (3) - Erklæring og revisionsberetning om revision af Skatteministeriets regnskaber for 2012):

> *"Revision af udbytte og royaltyskat*
> *19."*

Forespurgt, om denne omtale af rapporten efter vidnets opfattelse var en alarmerende omtale, forklarede vidnet, at det var det ikke. De kunne ikke på baggrund af denne rapport læse, at dette var et meget problematisk område.

Revisionsudvalget

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet på spørgsmålet fra advokat Lars Kjeldsen om den tidlige periodes enhedsorganisation forklarede, at den efter hendes opfattelse var mindre hensigtsmæssig, og forespurgt, hvorfor setuppet med et egentligt revisionsudvalg efter vidnets opfattelse var uhensigtsmæssigt, forklarede vidnet, at setuppet med Revisionsudvalget i den givne situation var det bedste. Udfordringen var, at når man slog et departement og nogle styrelser sammen på den måde, fik man ikke som departement en armslængde til administrationen, og det var problematisk. Man etablerede så et revisionsudvalg for at prøve at have fokus på revisionen og lave en form for revisionsboard. Det ser man også andre steder, men udfordringen her var, at den øverste ansvarlige også sad i boardet. Det ser man ikke så mange steder. Det skal i stedet være en uden for organisationen – fra en bestyrelse eller tilsvarende – man har referencen til. Så det var det, der var usædvanligt. Forespurgt, om det således var det forhold, at departementschefen som øverste ansvarlige for enhedsorganisationen dermed selv havde gang i produktionen, bekræftede vidnet dette.

Departementets tilsyn med SKAT

Foreholdt, at vidnet på spørgsmålet om kravet til faglighed i departementet forklarede, at der skulle være nogle i departementet, som kunne trykprøve handleplanerne, og forespurgt, på hvilket niveau man skulle trykprøve dem, herunder om det var en fuldmægtig, der skulle sættes til det, forklarede vidnet, at det egentlig ikke var så vigtigt, på hvilket niveau det var. Når man etablerede et sådant setup, hvor handleplanerne kom udefra, skulle der være nogle, der kunne udfordre dem, og der skulle også være nogle oppe i systemet – altså en kontorchef eller en afdelingschef – som satte sig ind i de pågældende områder og på den måde kunne udfordre, om det var den rigtige handleplan og de rigtige tiltag. Dermed ikke sagt, at man skulle være ekspert på det, men man skulle kunne stille spørgsmål til det og udfordre det, når det kom ind udefra.

Forespurgt, om der var særlig grund til at stille spørgsmål og udfordre i de situationer, hvor punkter blev lukket, forklarede vidnet, at det vil hun ikke nødvendigvis sige, at der var. Der kunne være mange gode grunde til, at punkter blev lukket, hvis det blev begrundet. Forespurgt, om det, at man skulle kunne trykprøve handleplanerne, skal forstås således, at man skulle kunne forstå, hvad problemet og løsningen var, og om der var problemer forbundet med løsningen, bekræftede vidnet dette. Det ville være naturligt, at man på den måde kunne forholde sig til dem og en gang imellem også kunne sætte sig ind i, hvad det betød, selv om det måske var lidt teknisk at sætte sig ind i. Hvis løsningen fx var at lave en ny indsats, skulle man jo på den måde trykprøve det og vurdere, om man troede på, at det var løsningen på problemet. Det er jo en leders opgave – ikke at være ekspert – men stadig at kunne udfordre det, der måtte komme op gennem organisationen på den måde.

Forespurgt, om det var en sædvanlig metode i de øvrige ministerier, vidnet henviste til, at det var medarbejdere med faglig kompetence i forhold til fagministeriets ressort, som forholdt sig til opfølgningen på kritiske revisionsrapporter, forklarede vidnet, at det var meget forskelligt. Nogle ministerier havde en meget smal organisation, fx Fødevareministeriet, som også havde en intern revision. Den var meget smal, og dér var der ikke nogen, der havde denne faglighed. Andre steder havde man nok mere faglighed, men ingen af delene var usædvanligt. Hvis man fx ser på Finansministeriets interne revision – som hun kender ret godt, idet hun selv har været revisionschef for den – var der heller ikke fagpersoner, som vidste en masse om garantier e.l., men de kunne stadig udfordre de planer, der kom ind ude fra styrelserne.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var vidnets forventning, at den kontorchef eller afdelingschef, som skulle udfordre handleplanen for en kritisk revisionsrapport, forelagde dette for departementschefen, forklarede vidnet, at hvis rapporten var meget kritisk – og rapporterne var kategoriseret med markører, så man vidste, om en rapport var rigtig kritisk – skulle den til departementschefen. Forespurgt, hvem der gav rapporterne disse markeringer, forklarede vidnet, at den interne revision markerede rapporterne – dvs. gav dem en form for karakter – som beskrev, om det var tilfredsstillende, meget tilfredsstillende eller meget utilfredsstillende. Hun husker ikke præcist, hvordan systemet var, da hun tiltrådte for snart mange år siden, men hvis en rapport tilhørte en bestemt kategori, skulle den ind til departementschefen. Det skete typisk via en afdelingschef eller en kontorchef. I Finansministeriet gik rapporterne typisk til kontorchefen, og hvis der var noget, kørte den almindelige ledelsesgang. Det er lidt på samme måde som det setup, der er her. Forespurgt, om vidnet således nu forklarer ud fra, hvordan det foregik i Finansministeriet, forklarede vidnet, at hun forklarer ud fra Finansministeriet, fordi hun der kan fortælle præcist, hvordan man gjorde. Hun ved ikke præ-

cist, hvordan man gjorde i Skatteministeriet. Forespurgt, om vidnet ville have samme forventning til, hvordan det foregik i Skatteministeriet, bekræftede vidnet dette.

Omorganisering af SIR

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet tidligere forklarede, at da hun tiltrådte, var SIR under skærpet tilsyn, og at der var behov for opgradering af kompetencerne, og forespurgt, om der i perioden, frem til Kurt Wagner tiltrådte i 2014, var behov for yderligere tiltag fra departementets side, eller om der var en forståelse af, at der var en sådan vakuumperiode, hvor tingene ikke kørte optimalt, forklarede vidnet, at de blev nødt til at se hinanden i øjnene og sige, at nu gjorde de noget, de godt vidste ville være hårdt i en periode, og hvor alle skulle yde en ekstraordinær indsats, indtil den interne revision kom rigtigt på plads med en kompetent chef og nogle kompetente medarbejdere. Det gjorde Rigsrevisionen også, i og med at de på det tidspunkt tilførte ekstra ressourcer ved at løfte nogle af de revisioner, som det egentlig var meningen, at den interne revision skulle udføre. Så aftalte de up front, at dem måtte Rigsrevisionen tage sig af for på den måde at hjælpe til. Forespurgt, om det udelukkende var i Rigsrevisionen, der skulle ydes en ekstraordinær indsats, eller om det også var i departementet, forklarede vidnet, at det var i Rigsrevisionen, men der var også en fælles forståelse med departementet om, at de nu gjorde, hvad de kunne med de ressourcer, de havde – vel vidende, at det nok ikke var tilstrækkeligt – indtil man fik bemandingen rigtigt på plads. I den situation tog Rigsrevisionen over og foretog de revisioner, der var nødvendige. Foreholdt, at vidnet forklarede, at departementet gjorde, hvad de kunne, og forespurgt, hvad man i denne periode skulle gøre i departementet, forklarede vidnet, at de skulle sørge for at give de tilstrækkelige rammer, så der kunne rekrutteres en kompetent revisionschef og nogle kompetente revisorer. Rigsrevisionen havde bl.a. haft en ret kritisk vurdering af deres IT-revision, og der skulle findes nogle mere kompetente folk til at foretage IT-revisioner. Departementets opgave var så sammen med den midlertidige interne revisionschef at finde dem. Forespurgt, om der var drøftelser om, at man fra ledelsens side skulle have øget fokus på de konkrete rapporter, der kom, forklarede vidnet, at det husker hun ikke.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der efter vidnets opfattelse håndterede disse ting i departementet på afdelingschefniveau, forklarede vidnet, at der var Andreas Berggreen. Hun husker ikke, hvem der var kontorchef på det tidspunkt, men det var muligvis Kristian Hertz. Hun er ikke sikker.

JENS BRØCHNER (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 10.10 mødte Jens Brøchner som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han fortsat ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Ny kontrolstrategi for udbytterefusion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6782-6783 (2017-08-XX - Rigsrevisionens beretning om revision af statsregnskabet for 2016):

> *"Usikker forvaltning af refusion af udbytteskat*
>
> *Manglende udbetaling af udbytteskat*
>
> *134. SKAT har ultimo 2016 hensat 2,2 mia. kr. til refusion af udbytteskat. Beløbet vedrører sager, hvor borgere eller virksomheder har anmodet om refusion for perioden 2014-2016. Ved udgangen af 2015 var hensættelsen til refusion af udbytteskat på 1,6 mia. kr. SKAT nåede i løbet af 2016 at færdigbehandle og udbetale sager for i alt 327 mio. kr., hvilket betyder, at hensættelsen ved udgangen af 2016 i vid udstrækning vedrører ældre sager. I 2016 har SKAT hensat yderligere 194 mio. kr. til forventede renteudgifter som følge af de udskudte udbetalinger.*
>
> *Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at SKAT mangler at sagsbehandle ældre anmodninger om udbytteskat for i alt 1,3 mia. kr., da den manglende sagsbehandling betyder, at virksomheder ikke har fået godtgjort den refusion, de har haft krav på, og da det medfører renteudgifter for den danske stat.*
>
> *Skatteministeriet har oplyst, at sagerne endnu ikke er færdigbehandlet, da SKAT efter omfattende svindel med udbytteskat i 2015 indførte en praksis, der indebærer, at SKAT kun udbetaler refusion efter en tilbundsgående kontrol af hver enkelt anmodning. Ministeriet har endvidere oplyst, at de har tilført resurser til området og arbejder med en mere effektiv kontrol på området.*
>
> *Rigsrevisionen finder, at SKAT bør fastholde fokus på kvaliteten af kontrollerne, men at SKAT samtidig bør prioritere en hurtigere sagsbehandling."*

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig på baggrund af Rigsrevisionens kritik, forklarede vidnet, at de overvejelser, kritikken gav anledning til, var helt normale, i forhold til når der kom sådanne beretninger fra Rigsrevisionen. Der kom et ministersvar på en sådan beretning, og i det ministersvar svarede ministeren, at han fulgte området meget tæt, og at der var tilført yderligere ressourcer. Ministeren lagde dog vægt på, at der blev foretaget en tilbundsgående kontrol, inden der blev foretaget udbetalinger, og han ville på den baggrund hellere have, at sagsbehandlingstiderne steg, og at der derved var afledte rentebetalinger. Der blev således taget politisk stilling til det kontrolregime og den udbetalingsmodel, der var i den efterfølgende periode.

Forespurgt, om der i tilknytning til det foreholdte blev gjort noget for at prioritere en hurtigere sagsbehandling, forklarede vidnet, at som han tror, han også forklarede under sidste afhøring, var der jo ude i SKAT lavet et stort stykke arbejde med at få etableret en segmenteringsmodel. I den model var man helt sikre på at foretage en fuldstændig kontrol på de store anmodninger – som han husker det, var det anmodninger på mere end 250.000 kr. – og så var der stikprøvekontrol på anmodninger på lavere beløb. Det tog et stykke tid at få lavet den model, og i den samme periode blev der tilført ressourcer. Det var politisk sanktioneret, at det var et kontrolregime, der havde et usædvanligt højt kontroltryk, for hvis der skete fejludbetalinger, var området meget udsat politisk. Det var også en politisk vurdering, at det ville man simpelthen ikke kunne holde til. Derfor er kontroltrykket på dette område usædvanlig højt i forhold til andre områder som fx moms eller andre skattearter. Dette kontrolregime blev politisk sanktionereret i løbet af 2018 eller 2019, og Rigsrevisionen har også fået det til eftersyn og har noteret sig, at det ser fornuftigt ud. Foreholdt, at undersøgelseskommissionen kun undersøger perioden frem til september 2017, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at man i den periode fastholdt, at alle anmodninger skulle kontrolleres, forklarede vidnet, at han tror, at man genoptog udbetalinger af refusionsanmodninger fra marts 2016 med fuld kontrol og kun dér, hvor man var helt sikre på, at der var foretaget en tilbundsgående kontrol. I det udbetalingsregime, der er nu og har været siden 2019, er det en segmenteringsmodel, der er baseret på, at der er fuld kontrol på anmodninger over 250.000 kr., og så bliver der foretaget stikprøvekontroller på anmodninger under det beløb. Det regime er politisk sanktioneret, og det er også sendt til Rigsrevisionen, fordi det er et normalt kontrolregime. Det, der ikke er normalt, er, at det er et usædvanlig højt kontroltryk, i forhold til at han tror, at 90 % af værdierne kontrolleres fuldt ud. Sådan er det ikke på andre områder eller skattearter, fx på momsområdet. Foreholdt, at vidnet også under sidste afhøring forklarede, at de havde drøftelser med Rigsrevisionen om kontrolstrategien, og forespurgt, hvornår disse fandt sted, og Rigsrevisionen tog den til efterretning, forklarede vidnet, at han mener, det var i slutningen af 2018 eller begyndelsen af 2019.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at politisk sanktionering er én ting, men at noget andet er, at en sagsbehandlingstid kan blive så lang, at det strider mod borgernes forventning til en rimelig sagsbehandlingstid, og at dét er et særskilt spørgsmål. Foreholdt, at der dertil også kommer renteudgiften, hvor man godt nok har hjemmel til at udbetale pengene, men at der stadig er tale om sager, der bare ligger, og forespurgt, om de vurderede, om det var foreneligt med forvaltningsretten og almindelig god skik for sagsbehandling, at sagerne blev så gamle, som nogle af dem blev, forklarede vidnet, at det er fuldstændig korrekt, at der er den risikoafvejning, i forhold til at hvis de skal sikre sig, at der er fuld kontrol, så må sagsbehandlingstiderne give sig i den sammenhæng. Men der er også en rentegodtgørelse i den periode, hvor man venter på at få udbetalt et beløb. Det har været oppe og er blevet vurderet, at det var forvaltningsmæssigt korrekt og en måde at gøre det på. Men det er klart, at det også er et problem med stigende sagsbehandlingstider, og det er den afvejning, der jo hele tiden skal tages stilling til, også i forhold til ressourcetilførsler. Forespurgt, om de anmodede om at få så mange ressourcer, som det ville kræve at nå frem til en væsentlig kortere sagsbehandlingstid, forklarede vidnet, at ressourcetilførslen på området har været markant siden 2015. Lige nu er strategien, at man med de aktuelle ressourcer og med segmenteringen og kontrolregimet ser på, hvordan anmodningerne bliver håndteret, og hvor mange og hvor høj produktivitet man kan håndtere. Man følger så løbende, om der er behov for yderligere ressourcer. Igen er det også noget, der er politisk sanktioneret og anerkendt som en helt legitim problemstilling i forhold til en afvejning af sagsbehandlingstider, og hvor mange folk man kan få ind til at sagsbehandle på dette område. Forespurgt, om de bevillingsmæssigt er blevet nægtet at øge bemandingen, således at man ellers kunne få sagsbehandlingstiden ned, forklarede vidnet, at det er de ikke. Det er ikke en problemstilling om øgede ressourcer på dette område, som gør sig gældende nu.

Forespurgt, om det mødte modstand nogen steder, hvis de skønnede, at man kunne få sagsbehandlingstiden ned med væsentlig øgede ressourcer, dvs. flere end dem, de allokerede, forklarede vidnet, at man skal forstå, at det at opbygge et administrationsgrundlag på et område, der har været meget nødlidende, tager lang tid. Det kræver, at der kommer kompetente kræfter ind, og det giver et stort behov for efteruddannelse. Det er desuden helt normalt, at når man ser på sådanne områder, ser man på sagsbunken, og udarbejder prognoser for, hvor lang tid det tager at afvikle den. Derudover følger man området, og det er dét, de gør nu. Hvis det viser sig, at de ikke med den nuværende ressourceindsats kan få afviklet bunkerne på tilpas vis, bliver spørgsmålet om ressourcer helt naturligt drøftet løbende, også i ministeriet og også på politisk niveau. Dette område blev jo drøftet politisk på kvartalsmøder, hvor segmenteringsstrategi, kontrolstrategi, sagsbunker og renteudgifter mv. var oppe på det politiske bord. Man er altså klar over, at der er en politisk afvejning i forhold til dette. Forespurgt, om der også var det i perioden fra sommeren 2015 til efter-

året 2017, bekræftede vidnet dette. I den periode var der jo – ligesom i dag – meget stor bekymring for at få nogle sager, hvor man uberettiget udbetalte refusion, fordi det qua historien på dette område ville være enormt skadeligt for tilliden til SKAT og Skatteministeriet. Derfor er der også bevidst valgt en kontrolstrategi, hvor man har et meget højt kontroltryk, netop fordi man ikke kan leve med, at der er såkaldte fejludbetalinger eller svig. Det må også lige siges, at der jo er svig og fejludbetalinger på rigtig mange skattearter. Det, som de jo gør i Skattestyrelsen – daværende SKAT – er at foretage såkaldte complianceundersøgelser eller undersøgelser af regelefterlevelsen, der så kan omregnes til såkaldte skattegab. Disse skattegab er på forskellige skattearter, og skattegabet på fx moms er 3-4 % af momsprovenuet. Det er således ikke usædvanligt, at man ser på disse områder, hvor der er svig, og hvor man ved, at der er fejl. Det er derfor en afvejning, i forhold til hvor mange ressourcer man skal bruge på også at foretage en sagsbehandling.

Forespurgt, hvordan vidnet konkret i perioden fra sommeren 2015 til september 2017 fik den politiske clearing til, at dette godt måtte tage lang tid, forklarede vidnet, at der løbende var drøftelser med ministeren og drøftelser på såkaldte kvartalsmøder. Da den daværende minister lancerede "SKAT ud af krisen", var der aftalt kvartalsmøder, hvor man løbende fulgte op på dette område. På disse kvartalsmøder var der en løbende politisk stillingtagen til området. Forespurgt, om vidnet deltog sammen med ministeren, forklarede vidnet, at han selv og folk fra Skatteministeriet og fra SKAT deltog sammen med ministeren og på et fuldt oplyst grundlag forklarede, hvilke udfordringer der var, og hvilke udfordringer der var med at lave en ny udbyttemodel. Også udfordringen med stigende sagsbunker og stigende renteudgifter var alle fuldstændig bevidste om. Der var et større hensyn – også politisk – til, at man ikke kunne foretage fejludbetalinger, og så var konsekvensen desværre, at sagsbunker, renteudgifter og sagsbehandlingstider ville stige i en periode.

Forespurgt, hvorfor vidnet ikke bare anmodede om yderligere 300 folk, forklarede vidnet, at han ikke tror, det ville gøre nogen forskel. Hvis man spørger den direktør ude i SKAT, der sidder med dette område nu, siger han, at han hellere vil bruge de ressourcer, der er lige nu. Foreholdt, at det nu er vidnet, der bliver spurgt, forklarede vidnet, at han vil give det samme svar. Han skal jo have et fagligt grundlag for at komme og bede om penge i Finansministeriet på politisk niveau, og der skal være en faglig indstilling fra en styrelsesdirektør, der mener, at dette er det mest fornuftige område at bruge penge på. Det var ikke et spørgsmål om bevilling på dette område, og det har det ikke været under forløbet. Det omkring sagsbehandlingstider og stigende renteudgifter har ikke været et politisk spørgsmål, og det har ikke været et ressourcemæssigt spørgsmål.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilket forum de kvartalsmøder, vidnet netop forklarede om, var, forklarede vidnet, at man skal skelne mellem de forskellige kvartalsmøder. Der var politiske kvartalsmøder, der blev sat i værk på baggrund af handlingsplanen "SKAT ud af krisen" fra den daværende minister, hvor man politisk på tværs af alle partier mødtes for at drøfte de udfordringer, SKAT stod over for. Der var dagsordener til møderne, og der var almindeligt mødemateriale og plancher, hvor man gennemgik de enkelte områder.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem der deltog i disse politiske kvartalsmøder, forklarede vidnet, at der deltog – og det var helt normalt i den form for møder – folk fra departementet, inklusive ham selv, formentlig mere end én afdelingschef, idet der kunne være både en afdelingschef for Koncernstyring og en afdelingschef for Lovgivning. Der kunne også deltage en chef for Samfundsøkonomi og Skattepolitik, hvis man fx drøftede ejendomsvurderinger og ejendomsmodeller. Derudover ville der altid være faglige folk, inklusive styrelsesdirektører fra styrelser, der også bidrog. Møderne var baseret på skriftligt materiale, der blev enten eftersendt eller gennemgået på mødet, og der var så udvalgte temaer. Ministeren deltog selvfølgelig som mødeleder.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om det var et møde i ministerieregi eller et folketingsudvalgsmøde, forklarede vidnet, at det var et møde i ministerieregi, men det er også normalt, at udvalgene bliver inviteret over til møder på ministerområdet. Det er almindelig ordførerhåndtering, at når der er løbende sager, så er det dét regi, man normalt er i.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, til de andre kvartalsmøder forklarede vidnet, at der ud over de politiske kvartalsmøder også var – og er – kvartalsmøder med styrelserne i henhold til departementets tilsynsforpligtelse og den koncernstyringsstrategi, de havde på det tidspunkt og også har i dag. På daværende tidspunkt – og det udviklede sig hen over årene – var der kvartalsmøder, hvor man løbende havde emner oppe, der var meget fokus på, fx status på turnusanalyser, hvordan det gik med IT-udviklingsprojekter, EFI mv. Der var emner som effektiviseringshandleplanen, som han formodentlig kommer tilbage til i anden sammenhæng, men det, der var særligt ved disse kvartalsmøder, var, at det var statusmøder. Det var møder uden indstillinger, fordi det var materiale, der var i andre skriftlige spor. Når der konkret skulle ske stillingtagen til sager, kørte det i anden sammenhæng. Formålet var at få dannet sig et billede af, hvordan det gik med de udviklingsprojekter og de opgaver, der var sat i værk ude i SKAT. Turnusanalyserne kørte særskilt med egne styregrupper, hvor rapporterne blev godkendt, men så var kvartalsmødet en god lejlighed til at kunne drøfte, hvad status var, hvordan det så ud, og om der var fremdrift nok. Det var et regime, som set i forhold til mange andre minister-

områder gjorde, at de fra departementets side gik meget tæt på og gerne ville følge den opgaveløsning, der var i SKAT.

Forelæggelse af SIR-rapporter

Vidnet blev foreholdt, at han under sidste afhøring forklarede, at der var en klar instruks om videregivelse af SIR-rapporter til ham.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 3677 (2012-12-06 (3) - Forelæggelse for implementeringsgruppen vedr. behandling af rapporter fra Intern Revision):

> *"Departementet*
>
> …
>
> *Økonomi og Styring forestår rapportingen til departementschefen."*

Vidnet blev foreholdt, at han under sidste afhøring forklarede, at det foreholdte var det skriftlige grundlag, han henholdt sig til som en instruks om, at rapporter skulle videreformidles til ham, og at det var hans forståelse af dette, at han skulle have dem alle, men at man havde etableret en praksis, hvorefter han ikke behøvede at få de uproblematiske rapporter.

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 7123 (2015-09-24 (5) - Forelæggelse for Jens Brøchner vedr. SIR-rapporter modtaget i departementet 2013-2015, bilag til forelæggelsen "SIR-rapporter modtaget i departementet 2013-2015"):

> *"Før foråret 2014 fik Økonomi og Styring SIR's rapporter tilsendt til orientering, men det var ikke praksis at forelægge SIR's rapporter særskilt for departementschefen. I foråret 2014 blev praksis ændret, således at alle rapporter som udgangspunkt blev forelagt.*
>
> …

Tabel 1. SIR-rapporter modtaget i departementet 2013-2015

	2013	*2014*	*2015*	*I alt*
Forelagt	*3*	*26*	*43*	*72*
Ikke forelagt	*49*	*15*	*2*	*66*
I alt	*52*	*41*	*45*	*138"*

Forespurgt, hvordan vidnets forklaring under sidste afhøring hænger sammen med dette bilags oplysninger om, at vidnet i hele 2013 kun fik forelagt tre SIR-rapporter og helt frem til 2014 alene fik forelagt en begrænset del af rapporterne, forklarede vidnet, at der i den foreholdte instruks (ekstraktens side 3677) klart var anført, at det var Økonomi og Styring og koncernafdelingen, som foretog vurderingen af, hvilke rapporter han skulle have forelagt. Som han også forklarede under sidste afhøring, var der i hvert fald i første halvdel af 2013 uklarheder om, hvilke procedurer der var for, hvordan forelæggelserne skulle håndteres. Når man ser på de underliggende bilag, kan man se, at de rapporter, han fik forelagt i 2013, var samlerapporter, der faktisk dækkede det revisionsmateriale, der blev udarbejdet, fx beretningen for statsregnskabet for 2013. Dvs. at man samlede de mange rapporter i en rapport til sidst og så forelagde den for ham. Det simple svar er derfor, at afdelingen vurderede, at der i løbet af 2013 ikke var behov for at forelægge disse rapporter for ham, og de samlede så op med fx en samlet revision af statsregnskabet for 2013 i en enkelt rapport, der sammenfattede de revisionsrapporter, der samlet set var blevet udarbejdet i løbet af 2013. Det er korrekt, at praksis ændrede sig, da der kom en ny revisionschef, hvor kvaliteten af rapporterne – og ikke mindst læsbarheden – blev øget væsentligt. På det tidspunkt var vurderingen fra Økonomi og Styring og koncernafdelingschefen formentlig, at det i lyset af at der kom en ny revisionschef, og at vidnet havde møder med revisionschefen, også var naturligt, at han fik alle rapporter forelagt.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7125 (2015-09-24 (5) - Forelæggelse for Jens Brøchner vedr. SIR-rapporter modtaget i departementet 2013-2015:

"Titel	*Modtaget*	*Forelagt særskilt for departementschef*
…		
Beretning om Landsskatteretten 2012	*17. maj 2013*	*Ja*
Revision af Landsskatterettens årsrapport 2012	*17. maj 2013*	*Ja*
…		
Beretning om SKAT 2012	*31. maj 2013*	*Ja"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 3682 (2013-08-14 - Forelæggelse for departementschefen vedr. revisionsberetninger for 2012):

> *"Den lidt sene forelæggelse af sagen skyldes, at SIR i en mail havde oplyst Økonomi og Styring om, at beretningen var sendt til departementschefen. Det har efterfølgende vist sig, at SIR ikke har forelagt beretningen for departementschefen."*

Foreholdt, at vidnet med denne forelæggelse fik forelagt de tre rapporter, der fremgår af den foreholdte oversigt (ekstraktens side 7125), og forespurgt, om ikke noget tyder på, at man i organisationen ikke havde forstået den skriftlige instruks, vidnet henviste til (ekstraktens side 3677), forklarede vidnet, at som han forklarede under sidste afhøring, er der ingen tvivl om, at der skete nogle procedurefejl i begyndelsen, da den nye afdeling blev etableret fra begyndelsen af 2013. Som tidligere forklaret var det noget, de blev opmærksomme på hen over sommeren 2013, og fra det tidspunkt ændrede de procedure. Det, de så efterfølgende vurderede, da man fik en ny revisionschef, var, at de rapporter, der kom i andet halvår 2013 – som jo ikke var særlig mange, fordi man primært reviderer i foråret for at få afsluttet regnskabet for det foregående år – skulle følge den instruks, der lå.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 7126-7127 (2015-09-24 (5) - Forelæggelse for Jens Brøch-ner vedr. SIR-rapporter modtaget i departementet 2013-2015) og foreholdt, at det for 2014 fremgår, at der igen var en lang række rapporter, der ikke blev forelagt. Hertil forklarede vidnet, at hvis man ser på de rapporter, kan man se, at de enten havde en meget teknisk karakter eller formentlig var vurderet ikke at være centrale i forhold til at skulle forelægges for ham på det tidspunkt. Det er også i denne sammenhæng vigtigt at sige, at det regime og den procedure, der i hele perioden var i forhold til SIR-rapporter, gik ud på, at disse SIR-rapporter kom ud til de relevante direktører og fagområder. I henhold til proceduren var det også deres ansvar

at følge op på dem. Som han også forklarede under sidste afhøring, var der et regime med første linje og anden linje ude i SKAT, hvor der skulle forelægges opfølgning og handleplaner i SKAT's direktion, og så skulle departementet have en opfølgningsprotokol, hvor de kunne danne sig et samlet risikobillede af, om der var noget, de særskilt skulle notere sig.

Vidnet blev foreholdt, at undersøgelseskommissionen ifølge kommissoriet skal undersøge departementets kontrol og opfølgning, og at det nu kan konstateres, at den eneste forelæggelse, vidnet fik, var den, han fik i sensommeren 2013, som samlet vedrørte de tre årsrapporter. Forespurgt, om ikke vidnet, når han så modtog kvartalsindberetningerne, reflekterede over, hvorfor han ikke undervejs havde fået forelagt en eneste af disse ganske mange rapporter, hvis vidnet havde den opfattelse, at man i 2012 gav en klar instruks om, at alt skulle forelægges, forklarede vidnet, at proceduren var, at afdelingen for Økonomi og Styring og koncernafdelingschefen skulle vurdere, hvilke rapporter han skulle have. Det var det regime, han også omtalte under sidste afhøring, hvor der jo var mange forelæggelser, der kom op ude fra SKAT, men som ikke nødvendigvis ramte hans bord, fordi hans kontorchef eller afdelingschef ikke mente, det var relevant. Når han fik en forelæggelse fra et kontor, og der ikke stod noget særskilt på forelæggelsen om nogen problemer eller rapporter, der særskilt gav anledning til problemer, ville han ikke notere sig det. Han blev nødt til at henholde sig til det, der blev forelagt for ham, og de forelæggelser, han fik. Der kunne være rigtig mange rapporter, som ikke på nogen måde havde karakter af at være problematiske, eller som særskilt bevirkede, at han skulle foretage sig noget. Foreholdt, at spørgsmålet mere gik på selve det forhold, at vidnet fik 2.-, 3.- og 4.-kvartalsindberetningerne, hvor der medfulgte en liste, og forespurgt, om ikke vidnet undrede sig over, at han ikke havde fået forelagt en eneste af disse, hvis vidnet i sin virkelighedsopfattelse på det tidspunkt mente, at han i henhold til decembernotatet (ekstraktens side 3677) havde etableret en rutine, hvor der var et kontor, der skulle håndtere dette og forelægge alle rapporter for ham, forklarede vidnet, at han ikke mener, at han under sidste afhøring forklarede, at det var alle rapporter, der skulle tilgå ham. Det, han forklarede, var, at kritiske rapporter eller noget, der særskilt skulle håndteres, eller noget, som han skulle vide, skulle forelægges.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet under sidste afhøring forklarede, at der var en sondring mellem det væsentlige og uvæsentlige, og at det væsentlige skulle forelægges ham, og forespurgt, hvordan det forholder sig, hvis spørgsmålet indskrænkes til at angå det væsentlige og de kritiske rapporter, forklarede vidnet, at han blev nødt til at have tillid til, at den afdeling, han satte til at sikre sig, at disse procedurer blev fulgt, også gjorde det i forhold til at forelægge de rigtige ting for ham. Det var ikke muligt for ham hver enkelt gang at spørge, om der ikke manglede det ene eller andet. Han blev nødt til at have tillid til, at de folk,

der var sat til det, også sørgede for, at han fik det rigtige materiale frem. Foreholdt, at tillid er godt, men at der nogle gange er noget, der giver anledning til kontrol, og forespurgt, om det var godt nok, eller om ikke det gav ham anledning til at undersøge det nærmere, når han nu kunne se, at materialet ikke kom, forklarede vidnet, at det kan han kun gisne om. Hans vurdering vil være, at når de læste rapporterne og dannede sig et overblik over dem, hæftede de sig ved, at det, der var centralt – altså statsregnskabet fra 2012, hvor der var et samlet overblik over, hvilke revisioner der var blevet foretaget – skulle lægges til ham. På den baggrund synes han egentlig, at de gav ham den information, der var nødvendig for at have et samlet billede af, hvordan § 38 og § 9 så ud. Den forelæggelse, han fik i sommeren 2013, viste også, at de var opmærksomme på, at han selvfølgelig skulle have det samlede revisionsbillede forelagt. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet ikke fandt anledning til at bede om særskilt forelæggelse af de rapporter, som var omfattet af samlerapporterne, i det omfang kriterierne i øvrigt var opfyldt for det, forklarede vidnet, at det fandt han ikke anledning til. Den præmis, han lagde til grund, når han fik noget, var selvfølgelig, at de folk, han havde ansat til at vurdere det, gjorde deres arbejde ordentligt. Han er ikke en person, der ikke gerne ville have problemer frem, og det kan bekræftes af mange af dem, han gennem årene har arbejdet sammen med. Han havde ikke noget problem med at få kritiske rapporter og andre problemområder op, for den eneste måde, man kan løse tingene på, er, at man forstår og ved, hvad der foregår. Foreholdt, om ikke der så meget desto mere var anledning til at spørge, om det virkelig kunne passe, at der ikke var nogen problemer i alle de rapporter, som var omfattet af disse samlerapporter, forklarede vidnet, at han tror, at hans vurdering, da han så regnskabet for 2012, hvor de udfordringer, der var, samles op var, at han havde et dækkende billede af, hvad der var udfordringen på § 38.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at det af materialet fremgår, at vidnet var inde over opfølgningsprotokollerne for 2.-4. kvartal i 2013, men at der ikke fremgår nogen fra 2012, og forespurgt, om vidnet fik forelagt eller godkendte nogen rapporter fra 2012, forklarede vidnet, at det kan han simpelthen ikke erindre.

Forespurgt, hvorfor forelæggelsen fra september 2015 (ekstraktens side 7122) med oversigten over forelæggelser blev udarbejdet, forklarede vidnet, at han vil tro, at det helt naturlige spørgsmål rejste sig, da sagen om udbyttesvindlen kom frem i august 2015, at man skulle have dannet sig et overblik over, hvor disse rapporter havde været, og hvad der var sket med dem. Efter hans opfattelse var det en helt naturlig sagsbehandling for at have sikkerhed for, hvad der var sket. Forespurgt, om forelæggelsen var bestilt af vidnet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Formentlig har enten han selv eller en afdelingschef efterspurgt den.

NY MODEL FOR UDBYTTEBESKATNING

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2364 (2017-06-XX (2) - Regeringens forslag til ny model for udbyttebeskatning):

> *"Den endelig udformning af den foreslåede nettoindeholdelsesmodel udestår og kræver yderligere konkretisering. Her kan bl.a. nævnes en eventuel korrektionsmulighed for aktiehandler, som sker tæt på udbyttetidspunktet (hvor oplysningsgrundlaget for nettoindeholdelse kan være mangelfuldt), samt stillingtagen til situationer med aktielån. Skatteministeriet vil inddrage den finansielle sektor i det videre arbejde med at fastlægge den endelige model. Modellen vil kræve ændret lovgivning samt nye processer. Dette vil tage tid, og indtil der foreligger en fuldt implementeret løsningsmodel, vil der være en periode, som kræver en ekstraordinær ressourceanvendelse for skattemyndigheden."*

Forespurgt, hvordan vidnet på dette tidspunkt vurderede tidshorisonten, forklarede vidnet, at det tværministerielle analysearbejde viste, at de – så vidt han husker – tre løsningsmodeller alle havde fordele og ulemper, og at det var komplekse systemer, der skulle op at stå for at kunne understøtte processerne optimalt. Der ville være en relativt lang tidshorisont på en løsningsmodel, der dels kunne sikre reel nettoindeholdelse og dels kunne minimere risikoen for svig, også fordi det – hvis det skulle systemunderstøttes – formentlig skulle bygges oven på et af de lidt mere skrøbelige IT-systemer, der var i forvaltningen. Det var den såkaldte legacy-udfordring, som man nok også kommer ind på i anden sammenhæng. Forespurgt til den nærmere tidshorisont forklarede vidnet, at det ville tage flere år.

Forespurgt, om de på dette tidspunkt i juni 2017 havde noget estimat på, hvor mange år der ville gå, forklarede vidnet, at det havde de ikke. Når man arbejdede med sådan noget her og skulle have lovgivning på plads, skulle man også foretage nogle foranalyser i forhold til systemunderstøttelsen. Disse foranalyser viste nogle gange qua legacy-systemer og skrøbeligt IT-landskab, at det tog længere tid end det, man måske a priori kunne forvente. Forespurgt, om det havde nogen betydning for arbejdet med den nye udbyttebeskatningsmodel og kontrolstrategi, forklarede vidnet, at der hele tiden – også i forhold til at der skulle nye modeller på området – har været en forventning om, at man i en lang periode skulle arbejde i det regime, man gør nu, altså hvor man anmoder om refusion. Selv i et nyt regime med nettoindeholdelse ville man i henhold til DBO-aftalerne kunne anmode om refusion, så det ændrede ikke strategien eller tankegangen omkring det, ud over at man var enormt opmærksomme på, at man ikke ville udbetale refusion, inden man var sikre på, at det kontrolregime, man havde, var tilpas finmasket, og at risikoen for uberettiget udbetaling af refusion kunne minimeres.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om ikke refusionsdelen ved en situation, hvor der var mulighed for nettoindeholdelse, formodentlig ville være mindre, forklarede vidnet, at det ville den være. Foreholdt, at antallet af sager ville være væsentlig mindre i en sådan situation, forklarede vidnet, at det også var derfor, man arbejdede med en ny nettoindeholdelsesmodel, hvor man som udgangspunkt ikke arbejdede med udbytterefusion.

HANDLINGSPLANEN "SKAT UD AF KRISEN"

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 6011 (2015-09-25 - Handlingsplanen 'SKAT ud af krisen - et oplæg til politisk samling'):

> *"2.2.3 Ny overvågnings- og analyseenhed skal monitorære alle typer af udbetalinger i SKAT"*

Forespurgt, om vidnet var involveret i beslutningen om at etablere denne analyseenhed, forklarede vidnet, at det var han. Den var afledt af ministerens publikation eller udspil "SKAT ud af krisen".

Forespurgt, om der var andre steder i SKAT, der havde varetaget nogle af eller alle disse opgaver forud for oprettelsen af denne specifikke enhed, forklarede vidnet, at den pågældende enhed på baggrund af regnskabstal – ikke på et aggregeret niveau, men helt ned på CVR-niveau og måske IP-nummerniveau – løbende skulle følge, om der var noget, der kunne indikere, at der foregik svig. Det skulle imidlertid ske i tæt samspil med fagkontorer og fagenheder ude i forvaltningen. Lige netop her var det en ny enhed, der skulle se på de løbende regnskabstal og på den baggrund supplere den kontrol, der var andre steder i SKAT.

Forespurgt, om denne enhed således skulle grave et spadestik dybere i forhold til de andre kontroller, forklarede vidnet, at han ikke tror, man kan formulere det sådan. Normalt tilrettelægger man kontrolindsatsen i SKAT ud fra risiko og væsentlighed. Som tidligere nævnt blev der foretaget såkaldte skattegabsanalyser på tværs af skattearter, hvor man fx så på 3.000 virksomheder og fandt ud af, hvor compliant de var i forhold til regelefterlevelse på moms- og afgiftsområdet. Man kunne gøre det samme på aktieområdet og på personskatteområdet, og det har man gjort på helt traditionel vis på disse områder. Denne enhed skulle supplere, så man kunne fange det, før der var truffet en afgørelse, hvis der var nogle indikationer på svig, hvor efterkontrol i sagens natur først kom, efter at en afgørelse var truffet og afregnet af forvaltningsmyndigheden. Men man kan ikke sige, at det var en erstatning. Det var et supplement og et forsøg på at fange nogle ting tidligere i registreringsfasen.

Forespurgt, om vidnet forud for 2015 havde overvejelser om behovet for et mere struktureret og indgående tilsyn i forhold til monitorering af udbetalinger fra SKAT, forklarede vidnet, at han tror, at denne type analyseenhed først har kunnet lade sig gøre i løbet af de senere år. Det var en helt ny måde at tænke databehandling og anvendelse af data og datamængden på. Han tror, at dette skal ses som et tiltag, der var baseret på den viden, man havde på det tidspunkt, hvor man gerne ville se, om man kunne bruge de data, der var i regnskabsaflæggelsen, helt ned på IP-adressenummer og CPR-nummer for at se, om der var nogle atypiske bevægelser. Hvis man tænker 20 år tilbage, kunne man ikke have brugt disse teknikker, fordi det simpelthen kræver behandling af data på et andet niveau. Nu er det noget, der er en helt naturlig del af Skattestyrelsens kontrol, og de kan kun gøre dette i tæt samspil med fagenhederne derude, fordi de atypiske bevægelser godt kan skyldes, at en virksomhed gør noget, der er fuldstændig legitimt og ikke har noget med svig at gøre, hvorimod det – når man aggregerer data – kan se ud, som om der er noget underliggende, der ser uforklarligt ud. Forespurgt, om det var en proces og nogle overvejelser, der blev igangsat uafhængigt af forløbet med udbyttesagen, forklarede vidnet, at denne enhed kom på baggrund af udbyttesagen, hvor man selvfølgelig så på, om man kunne gøre noget yderligere for at undgå, at det skete igen.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 6011 (2015-09-25 - Handlingsplanen 'SKAT ud af krisen - et oplæg til politisk samling'):

> *"Det gælder alt fra refusion af udbytter, moms og registreringsafgift til tilbagebetaling af overskydende skat mv."*

Foreholdt, at der her også er nævnt moms og afgiftsbetalinger, og forespurgt, om det var et tiltag og nogle overvejelser, der var igangsat allerede inden efteråret 2015, eller om det var foranlediget af udbyttesagen, forklarede vidnet, at det var foranlediget af udbyttesagen. Det var selvfølgelig også foranlediget af den diskussion, der var om, hvorvidt man ikke "bare" kunne have set på nogle af tallene og opdaget det tidligere. Så prøvede man jo – som man gør i en sådan situation – at styrke indsatsen, og dette var et område, hvor det indtil for nylig ikke havde været muligt at anvende de data, der var i SKAT.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at man ikke før sommeren 2015 havde en sådan enhed, og at man heller ikke havde nogen, der udførte de samme opgaver, forklarede vidnet, at han ikke vil sige det sådan. Når man ud fra risiko og væsentlighed og med et kæmpestort indsatsområde ude i SKAT foretog efterkontrol, så man på de skattearter, i forhold til hvad risikoen for svig var, og om der var nogle svigsmønstre, man skulle være opmærksomme på. Forespurgt, hvilken efterkontrol det var, forklarede vidnet, at efterkon-

trol var, når man oprettede særskilte kontrolprojekter. Forespurgt, hvem der skulle gøre det, forklarede vidnet, at i det regime, der var dengang, var det SKAT Indsats. Forespurgt, om det således var i Indsats, der skulle gøres noget, hvis sådan noget her fandt sted før oprettelsen af denne enhed, forklarede vidnet, at så skulle man på tværs af forvaltningen finde ud af, om der skulle oprettes et særskilt indsatsprojekt. Forespurgt, om man så her fik en dedikeret enhed, der skulle foretage noget mere og noget mere tilbundsgående, bekræftede vidnet dette. Men det var et supplement. For virkelig at opdage svig blev man nødt til – og det er også det arbejde, der udføres i dag – efterfølgende at udarbejde såkaldte complianceundersøgelser, dvs. undersøgelser af regelefterlevelsen, hvor man udtager stikprøver, hvor man fx kontrollerer borgere i forhold til BoligJobfradrag og virksomheder i forhold til betaling af skatter og afgifter. Foreholdt, at man således ikke før sommeren 2015 havde nogen, der gjorde det på denne måde og i samme omfang, og forespurgt, hvorfor man ikke havde det, forklarede vidnet, at dette var en ny måde at tænke det på som et supplement til den indsats. Forespurgt, hvorfor det var en ny måde, og hvorfor man ikke havde fået den idé tidligere, forklarede vidnet, at det var, fordi man i anvendelsen af de data, der lå, skulle behandle dem på en måde, der gjorde, at man skulle bruge nye databehandlingsværktøjer. Det er en teknik og metodetænkning omkring, hvordan man bruger data – altså big data – som er kommet de seneste år, så det er slet ikke noget, der traditionelt har været tænkt. Selv med den viden, de har i dag, er indsatsen i forhold til svig en kombination af alle faser, fra man skal sørge for, at man får dem registreret ordentligt osv., til i sidste fase at foretage en efterkontrol med complianceundersøgelser, hvor man ser på, hvordan regelefterlevelsen er. Forespurgt, om ikke man på et tidligere tidspunkt kunne have taget indtægtslisterne og de månedlige og kvartalsvise regnskabsaflæggelser og så sat nogle folk til at knuse de tal på en måde, så man fandt ud af, hvad der foregik, hvis noget var uregelmæssigt, påfaldende eller påkaldte sig nærmere undersøgelse, forklarede vidnet, at det mener han ikke var muligt. Med den volatilitet, der var i indtægtstallene – altså hvor de var aggregeret op – kunne man ikke have udarbejdet disse meget simple årsagsforklaringer. Foreholdt, at det, der kunne lade sig gøre med denne enhed, vel også kunne lade sig gøre et kvartal eller et halvt år forinden, og forespurgt, hvorfor det var muligt fra den ene måned til den anden, forklarede vidnet, at han ikke tror, at denne enhed nu har fundet meget store ting, der ikke var fanget andre steder. Den er et supplement til den kontrol, der er. Det er simpelthen hypotetisk, om denne enhed kunne have fanget dette. Foreholdt, at der jo var anledning til at nedsætte den, og forespurgt, hvorfor der ikke på et tidligere tidspunkt var tilstrækkelig anledning til at nedsætte den, idet der i SKAT løbende blev udbetalt milliarder af kroner, hvilket vel gav anledning til at få en sådan enhed på banen og undersøge det nærmere, forklarede vidnet, at hans bedste svar på, hvorfor man også på baggrund af "SKAT ud af krisen" nedsatte enheden, og at det gav mening, er, at der blev gennemført en turnusanalyse af Betaling og Regnskab, der også viste, at man kunne arbejde mere systematisk med kontrol.

Forespurgt, hvornår den analyse var fra, forklarede vidnet, at den blev igangsat omkring sommeren 2014 og var færdig i foråret 2015. Det var en turnusanalyse, der blev sat i gang fra ministeriets side, efter at de så på de revisionsberetninger, der var, og det, der dryppede ned i regnskabet. Regnskabet var jo så at sige resultatet af alle de aktiviteter, der foregik i forvaltningen. Den nye revisionschef dannede sig ret hurtigt et risikobillede af, at der var nogle udfordringer i forhold til aflæggelsen af regnskabet, som også skyldtes dårlig systemunderstøttelse. En af anbefalingerne i den turnusanalyse, der kom i foråret 2015, var, at man systematisk skulle se på kontrol på disse niveauer. Han mener derfor ikke, at der var grundlag for at nedsætte denne enhed før, og det var også en ny teknik, der skulle bruges. Hans viden om, hvordan det foregår i dag, er stadigvæk, at de ikke alene bare kan finde det, men at de bliver nødt til at gå ud i fagområderne og spørge, hvad der egentlig er op og ned. Det er derfor ikke så simpelt, som det umiddelbart kan lyde.

Forespurgt, hvad denne nye enhed har med turnusanalysen at gøre, hvis anledningen til oprettelsen af enheden var det, der skete i sommeren 2015, eller om turnusanalysen i sig selv ville have foranlediget, at man nedsatte en enhed, der kunne analysere på denne måde, forklarede vidnet, at som han læser konklusionerne i turnusanalysen af Betaling og Regnskab, indikerede den klart, at kontrolmiljøet på nogle områder var utilstrækkeligt. Det var derfor i den sammenhæng naturligt at bruge nye værktøjer og metoder til at finde ud af, om man kunne løfte kontrolmiljøet. Denne måde at tænke dette på og anvende data på kom op gennem 2010'erne. Der er ingen tvivl om, at anvendelsen af big data og enorme mængder af data med henblik på at kunne se nogle udviklingstendenser gjorde, at man faktisk kunne se noget, man ikke kunne se tidligere. Men det er en ny metode, der er udviklet i de senere år, og det er også det, fx bankerne anvender nu.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at de oplysninger, man havde før sommeren 2015 – indtægtslister, månedlige og kvartalsvise regnskabsaflæggelser og en grafisk fremstilling af indtægter og refusion på udbytteområdet, som man kunne udarbejde allerede i 2009 – ikke var tilstrækkelige til, at en sådan enhed kunne danne sig en kvalificeret mening om, hvorvidt der var noget, der skulle undersøges nærmere, forklarede vidnet, at det vil han nok svare nej til, fordi enheden ikke arbejder på den måde. Enheden arbejder på en helt anden måde og ser på nogle disaggregerede tal for overhovedet at se, om den volatilitet, der er i tallene, skyldes svig eller andre ting. Svaret er derfor nej.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Risikopolitik

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5928 (2010-08-24 - Intern meddelelse vedr. 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Gyldighed og omfang*
> *Direktionen i Skatteministeriet har den 18. august 2010 vedtaget nærværende risikopolitik for Skatteministeriet. Risikopolitikken omfatter alle fagområder samt alle ledere og medarbejdere i Skatteministeriet."*

Forespurgt, hvilken rolle dette dokument spillede i den periode, vidnet var departementschef, forklarede vidnet, at det spillede ikke en stor rolle. Han har selvfølgelig noteret sig, at dokumentet har været der. Når man arbejder med risikopolitik, skal man identificere nogle risici. Han mener ikke, at der på noget tidspunkt – og heller ikke da han blev ansat – har været noget risikobillede i forhold til det, der efterfølgende materialiserede sig. Der var ikke et billede af, at ejendomsområdet var forvitret, eller at der var store udfordringer på restanceområdet i forhold til kvaliteten af data, eller at lovgivningen på området ikke kunne understøttes af et IT-system, eller at et ansættelsesstop gennem 00'erne gjorde, at der manglede meget stærke faglige kompetencer rundt omkring. Tværtimod stod der i hans stillingsopslag, at han skulle foretage yderligere effektiviseringer. Der var ikke et billede af, at der var store, massive udfordringer. En risikopolitik skal netop vise de steder, hvor der er risiko for nogle ting, der skal mitigeres i forhold til konkrete handlinger.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnets svar her angik tidspunktet for hans tiltræden, bekræftede vidnet dette. Det var også i perioden 2010-2012, dokumentet gjaldt.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 6043 (2015-01-27 (5) - Forelæggelse for SKAT's direktion vedr. annullering af 'Risikopolitik i SKAT'):

> *"Det indstilles, at den nuværende risikopolitik annulleres, da risikoledelsen fremover er en integreret del af SKATs styringsmodel."*

Foreholdt, at det heraf fremgår, at man havde denne gældende risikopolitik i SKAT fra januar 2010 til januar 2015, forklarede vidnet, at han ikke har været bekendt med det foreholdte dokument, og at han ikke har set det, men som han forstår det, og som også fremgår længere nede i dokumentet under punktet "Problemstilling", var risikoledelsen eller risikopolitikken en integreret del af den nye styringsmodel, som

jo gjaldt fra den 1. januar 2013. Forespurgt, om vidnets svar skal forstås således, at han ikke har set dokumentet før forberedelsen til dagens afhøring, eller om det er udtryk for, at han heller ikke så det i januar 2015, forklarede vidnet, at han heller ikke så det i januar 2015. Forespurgt, om vidnet således første gang så dokumentet i forbindelse med forberedelsen til dagens afhøring, bekræftede vidnet dette. Men det er også vigtigt for ham at sige, at den risikopolitik, der var fra 2010 til 2012 – for den blev overtaget af en ny styringsmodel fra den 1. januar 2013 – i hans optik ikke var opdateret. Det var ikke et reelt risikobillede, der var. Risikopolitikken skulle jo helst give et billede af, hvilke risici forvaltningen stod over for.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at man kan opfatte risikopolitik dels som noget generelt, dvs. en praksis for, hvordan man håndterer disse ting, og dels som en måde at identificere konkrete risici i organisationen på – enten i SKAT eller i departementet – og at det interessante her er, hvilke risici man kunne se ude i landskabet, forklarede vidnet, at man ikke laver en politik for ikke også at få den udmøntet i konkrete tiltag. Politikken skal helst udmøntes i noget, man kan forholde sig til og konkret skal handle på. Forespurgt, om ikke vidnet, da han tiltrådte, så nogle tiltag rettet mod konkrete risici, forklarede vidnet, at han ikke blev præsenteret for noget retvisende risikobillede, da han tiltrådte som departementschef, og det skal risikopolitikken jo sikre. Forespurgt, om vidnet selv skulle finde det eller få det skabt, forklarede vidnet, at han selv skulle få det skabt. Det er klart, at der var et billede af, hvordan tingene så ud, men han fik ikke præsenteret de forvaltningsmæssige udfordringer, der var næsten alle steder, hvor de efterfølgende åbnede en dør.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan vidnet som departementschef har arbejdet med risikoanalyse og risikostyring, både i 2012 og efter 2013, hvis det ændrede sig i 2013, forklarede vidnet, at han tror, at det med risiko og at arbejde med risiko kan blive lidt abstrakt. Det er vigtigt at forstå, at risiko og risikostyring jo ikke nødvendigvis er problemhåndtering. Problemer er noget, der er identificeret, og som man skal arbejde med at løse. Med en risikopolitik eller risikoledelse skal man identificere nogle udfordringer og nogle risici, der kan materialisere sig på et tidspunkt, hvis man ikke mitigerer med nogle handlinger eller foretager nogle tiltag, der sørger for, at det ikke sker. Fra 2013 blev der arbejdet med risiko ved bl.a. at udarbejde en ny styringsmodel, hvor den opgave, der var i SKAT på underdirektørniveau, gik ud på at prøve at danne sig et billede af, hvilke centrale KPI'er – altså key performance indicators eller centrale kerneopgaver, som nok er en bedre oversættelse – man skulle løse. I den forbindelse var det helt naturligt, at disse underdirektører, sektionschefer og kontorchefer også samtidig fandt ud af, hvilke risici der var i forhold til at løse disse kerneopgaver, når man definerede KPI'erne. Disse KPI'er – og dermed også risikobilledet – blev løbende drøftet, også i SKAT's direktion. Det fremgår af noget af det, Jesper Rønnow Simonsen har udtalt gennem

tiden, at det var dér, man drøftede risici på underdirektørniveau og i direktionen. I tillæg hertil præsenterede den nye revisionschef i 2014 en revisionsplan, hvor der var et relativt fint risikobillede i forhold til to områder – dels hele § 38 og de processer, som endte i en regnskabsaflæggelse med de udfordringer, det gav også med systemunderstøttelse, og dels selve inddrivelsesområdet. Det var to særskilte store risikoområder. Hvis det bliver spejlet i forhold til departementets tilsyn, var det netop på de områder, de havde særskilt fokus. Da de så, at der var udfordringer på regnskabsområdet, satte de turnusanalyser i gang, altså nogle strukturelle tiltag baseret på et overordnet risikobillede. Da de fandt ud af, at et inddrivelsessystem ikke kunne inddrive, gjorde de alt, hvad de kunne for at finde ud af, hvad der var op og ned, og de blev nødt til at lægge et kæmpe system ned og finde ud af, hvordan de så arbejdede med området hen over årene. Tilsynet i departementet skal helst afspejle det overordnede risikobillede, der er i forvaltningen, og det mener han er sket. Det har selvfølgelig været i en periode, hvor det mere har haft karakter af brandslukning end generelt at lave risikopolitik, som helst skal være baseret på lidt mere stabile miljøer, hvor man grundigt kan gennemgå de risici, der er i ens organisation.

Foreholdt, at vidnet har forklaret, at der blev etableret en organisation i SKAT, hvor man skulle foretage sine egne risikoanalyser og indberette dem, og at man derudover havde SIR, som foretog det, som en intern revision nu skal gøre, og forespurgt, om der lå noget på toppen af det i forhold til vidnets eller departementets monitorering, herunder om de foretog deres egne risikoanalyser, forklarede vidnet, at man normalt – også i komplekse organisationer – arbejder med risiko på den måde, at man helt lavpraktisk går ud i de yderste led af en organisation og spørger chefen, hvilket risikobillede han har. Så vælger man de syv største risici ud og får dem rapporteret op til det næste ledelseslag, som så skal vurdere det. I en god risikomodel skal man trække nogle af dem fra, fordi det ikke nødvendigvis er risici, der har karakter af at skulle op på højere niveau, og på den måde får man dannet sig et samlet risikobillede. Det gjorde de også ved løbende at drøfte de udfordringer, der var, med SKAT på ledelsesniveau, fx når der var kvartalsmøder i forhold til de turnusanalyser, der var igangsat. Man kunne på fx turnusanalysen for HR se, at en helt almindelig funktion i den organisation med at kunne ansætte og rekruttere og få specialister ind var nødlidende, fordi den gennem mange år havde været underlagt et ansættelsesstop. Det er sådan, man arbejder med risiko, dvs. man finder ud af, hvad der kan identificeres som en risiko, og så mitigerer man, dvs. foretager handlinger på baggrund af det. Det kan være svært at sætte på formel, men et billede var jo netop det, som Intern Revision opsatte fra 2014 – også efter drøftelser med direktionen i SKAT, hvor der løbende var drøftelser. På den baggrund var der i perioden skabt et relativt retvisende billede af de risici, man stod over for.

Foreholdt, at både vidnet og rigsrevisor har forklaret om behovet for opkvalificering af SIR, og forespurgt, om ikke det var en risiko, bekræftede vidnet dette. Det var også derfor, at han så det som en stor opgave for ham at få løftet kompetenceniveauet i SIR og få en ny revisionschef ind. Som han husker det, kom den nye revisionschef faktisk til ham eller til afdelingschefen for Koncernstyring og oplyste, at der var behov for nye revisorer, og spurgte, om det var i orden at bryde de lønbånd, de havde, for det var nødvendigt. Det skal forstås på den måde, at der var nogle procedurer, men for at få folk ind blev de nødt til at bryde nogle af de lønbånd, der var vejledende. Det er den måde, man arbejder med det på. Foreholdt, at spørgsmålet mere var tænkt som et eksempel på en risiko, som landede på departementschefens bord, og forespurgt, om vidnet havde sin egen log, hvor han havde sin egen strukturerede tilgang til risici, eller om det bare var afledt af, hvad han monitorerede, og de input, han fik fra organisationen, forklarede vidnet, at det var afledt af, hvad man fik fra organisationen og monitorerede, og det billede, der kom fra Koncernstyring, og selvfølgelig også særskilte drøftelser med revisionschefen fra 2014 og frem.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke personer og enheder i departementet der beskæftigede sig med risikostyring, herunder om der var andre end Koncernstyring, forklarede vidnet, at det var afdelingen for Koncernstyring, som havde til opgave at tegne et samlet risikobillede. Forespurgt, om det var med Andreas Berggreen som afdelingschef og Kristian Hertz som kontorchef, bekræftede vidnet dette. Når han siger afdelingen for Koncernstyring, var SIR også en del af det. Når han tænker på departementets samlede tilsynsopgave, var SIR en del af det, fordi det i den periode var en del af departementet.

Forespurgt, hvem der deltog på de kvartalsmøder med SKAT, hvor der blev drøftet risici, forklarede vidnet, at på kvartalsmøderne deltog som udgangspunkt vidnet og afdelingschefen for Koncernstyring. Han husker ikke, om der også deltog en kontorchef fra koncernafdelingen. Derudover deltog som udgangspunkt direktøren for SKAT og økonomidirektøren for SKAT, og mange gange var IT-direktøren fra SKAT også med, når der var nogle særskilte punkter, der omhandlede status for fx projektporteføljer, udfordringer med EFI osv. Intern Revision deltog også i møderne.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at arbejdet med risici foregik nede i organisationen, fordi det var dér, man kunne se, hvor risiciene var, og forespurgt, hvem der skulle se, om der var en risiko med hensyn til udbetaling af refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at spørgsmålet bedst kan besvares med, at de enheder, der sad ude på området, skulle have et billede af, hvilke risici der var. Risiciene skulle så rapporteres op til nærmeste chef, underdirektør og direktør, og på samme måde skulle de også til sidst eskaleres op til en direktion, i forhold til om den indsats, der blev foretaget på kontrolområdet under risiko og væsentlighed, var tilrettelagt korrekt.

Det var således en opgave for de enkelte enheder, og det lå entydigt i den arbejdsdeling, der var ude i SKAT. Derudover var der jo SIR. Foreholdt, at det hverken var departementet eller SIR, der foretog udbetaling af refusion af udbytteskat, og forespurgt, hvilke chefer der skulle opdage en eventuel risiko forbundet med udbetaling af refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at han gerne vil undgå at komme ind i den vurdering, for han mener ikke, det er hans opgave. Opgaven var, at SKAT skulle foretage kontrol på dette område ud fra risiko og væsentlighed. Forespurgt, hvem SKAT var her, og hvilken enhed i SKAT der tales om, forklarede vidnet, at han mener, at det ikke er hans opgave at svare på dette. SKAT var en selvstændig myndighed, hvor der var en ledelse, der skulle varetage den opgave, så han mener, at spørgsmålet i den sammenhæng ikke skal stilles til ham. Der var jo en arbejdsdeling, hvor han ansatte en direktør, og direktøren ansatte en direktion, der foretog en helt normal, sund og fornuftig konstruktion med den styrelse, man havde et ansvar for. Det var uden for hans beføjelser og slet ikke den opgave, han havde.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet havde drøftelser med ministrene, når de tiltrådte, om, hvordan risikoanalyse og risikostyring foregik i Skatteministeriet, forklarede vidnet, at det havde han på et meget overordnet niveau. Forespurgt, hvad der ligger i "et meget overordnet niveau", forklarede vidnet, at den arbejdsdeling, der er – og det mener han også er den rigtige arbejdsdeling – går ud på, at ministeren sørger for at uddelegere opgaven i forhold til administrationen til departementschefen, som så i henhold til den konstruktion, der er, kan sige, at SKAT har ansvar for de opgaver, de har osv. Dér, hvor en minister kan komme ind i en diskussion, er, hvis en departementschef eller styrelsesdirektør henvender sig til en minister og siger, at man ikke har ressourcer nok til at løfte opgaven, eller at man har behov for politisk hjælp til at løse opgaven. Det er en helt naturlig arbejdsdeling, at ministeren interesserer sig for det politiske og sørger for – lidt karikeret – at føre politikken igennem og sørger for at få lovgivningen på plads. Administrationen skal selvfølgelig sørge for med de rammer, der er, at forvaltningen foregår på et tilpas tilfredsstillende niveau. Foreholdt, at vidnet har haft seks forskellige skatteministre i den periode, kommissionen undersøger, og forespurgt, om det var en introduktionsøvelse, når vidnet fik en minister, at han forklarede noget om risikostyring, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om der var noget, der blev problematiseret i forhold til en eller flere af de pågældende ministre, forklarede vidnet, at når der kommer en ny minister, udarbejder han – og det tror han er helt almindelig praksis også på tværs af ministerområder – en såkaldt ministermappe, hvori fremgår de problemsager, der er på forvaltningsområdet, og de udestående lovgivningsinitiativer, der måske skal håndteres, netop for at give et solidt beslutningsgrundlag for en ny minister. I den sammenhæng drøfter man selvfølgelig også forvaltningsmæssige udfordringer og også det risikobillede, der er i forhold til forvaltningen, men måske ikke med de ord. Man taler mere om problemer og om, hvad

der skal løses, og hvilke bevillingsmæssige udfordringer der er osv. Han har aldrig på noget niveau drøftet udbytteadministration med nogen ministre før august 2015. Helt generelt har han ikke på nogen måde drøftet noget nede på administrationsniveau med ministrene, som heller ikke på nogen måde kan forventes at skulle have en holdning til det. Der var en delegation, i forhold til at det var embedsværket, der skulle løse den opgave.

Forespurgt, hvem der i den risikomodel, vidnet implementerede, havde opgaven med at få kritiske SIR-rapporter implementeret i risikopolitikken, forklarede vidnet, at den procedure, han flere gange har omtalt, klart viser, at SKAT havde ansvaret for at følge op på kritiske SIR-rapporter og udarbejde handleplaner, der mitigerede den risiko, der var skitseret i rapporterne. Derefter kom der en opfølgningsprotokol ind til dem i departementet, hvor de skulle se, om det flugtede med det overordnede billede, de havde af fremdriften, og om der var nogle særskilte opmærksomhedspunkter i forhold til at følge op på disse handleplaner. Dette regime fungerede fra den 1. januar 2013 til sommeren 2014, hvorefter den nye revisionschef, Kurt Wagner, efter en dialog med koncernafdelingschefen, så vidt han husker, implementerede en ny revisionsdatabase, hvor man i endnu bedre omfang kunne vurdere, om handleplanerne nu også blev implementeret. Dér påtog SIR sig således en opgave med at oprette en revisionsdatabase, hvor disse handleplaner kunne indlæses, og også efterfølgende følge op på, om handleplanen så også var implementeret. Forespurgt, om det skal forstås således, at opgaven i departementsregi fra sommeren 2014, da man fik etableret databasen, flyttede fra Koncernstyring til SIR, forklarede vidnet, at det kan man ikke sige. Her øgede de dybest set tilsynsforpligtelsen i forhold til at etablere nogle nye procedurer, hvor de kunne se, at nogle af de eksisterende procedurer gav udfordringer. Han tror, at der kom en rapport fra Intern Revision omkring sommeren 2014, hvor det viste sig, at der var problemer med at følge op på handleplanerne. Det var afledt af den rapport, at departementet sagde til SIR, at de måtte se, om de kunne gøre noget yderligere.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1469-1470 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"4.3.3. Hvor er de væsentligste gaps?*
>
> *Den gældende måde at arbejde på lever på en række områder ikke op til det overordnede målbillede om en entydig governancestruktur og om et stærkt kontrolmiljø og en effektiv risikostyring.*
>
> *Ved at sammenligne de krav, målbilledet stiller, med den nuværende situation har Deloitte identificeret følgende væsentlige gaps:*

…

- Der mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT og dermed et værktøj eller grundlag for at definere risikotolerance og risikorespons og for en fælles tilgang og et fælles sprog i forhold til diskussioner om risici."

Forespurgt, om denne oplysning var ny for vidnet, da han fik den med Deloitte-rapporten, forklarede vidnet, at han tror, at det, man kunne observere i perioden, hvor de jo var i juni 2015, var, at det på rigtig mange områder viste sig, at der var udfordringer. Det var dels på ejendomsvurderingerne, dels på inddrivelsesområdet, og dels fremgik det af nogle af de turnusanalyser, der blev sat i gang, at der var udfordringer på nogle af de driftsområder, der var på forvaltningsområdet. Han vil derfor ikke sige, hvis man særskilt læser disse tre linjer i det foreholdte (ekstraktens side 1470), at det overraskede ham. Han tror dog, at man skulle se de tre linjer i henhold til den særskilte turnusanalyse, som var her på Betaling og Regnskab, fordi alle tal på betalings- og regnskabsområdet endte nede i regnskabet. På den baggrund ser han det mere som en særskilt konklusion på netop betalings- og regnskabsområdet. Forespurgt, om vidnet således læser udsagnet om, at der "mangler en overordnet risiko- og kontrolpolitik for SKAT", sådan, at det angår den del af SKAT, som konkret blev undersøgt ved denne turnusanalyse, forklarede vidnet, at det også et andet sted i analysen fremgår, at der godt kunne opsættes kontrolregimer mere optimalt på tværs af forvaltningen. Han tror, det kan læses på begge måder. Det var ikke en meget overraskende konklusion, når de nu så på Betaling og Regnskab, fordi der løbende havde været en masse revisioner fra SIR, der viste, at der var problemer på regnskabs- og betalingsområdet.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der kan være tvivl om forståelsen af den foreholdte bullet, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at det var et budskab, der primært gik på Betaling og Regnskab og kun i mindre grad på resten af SKAT, bekræftede vidnet dette. SIR udarbejdede jo også med en revisionsplan fra 2014 et samlet risikobillede for SKAT, men her var det nogle konsulenter, der udarbejdede en turnusanalyse, som særskilt vedrørte Betaling og Regnskab. Hvad de præcist har ment med disse bullets, ved han af naturlige årsager ikke, men han læser det sådan, at det vedrørte det område, de havde undersøgt.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet, da han fik analysen i juni 2015, kunne tilslutte sig denne beskrivelse af, at der manglede en overordnet risiko- og kontrolpolitik, forklarede vidnet, at han hellere vil sige, at han kunne tilslutte sig de overordnede konklusioner i turnusanalysen, der viste, at dette område havde store udfordringer. Han tror, at de i dag har tæt på tredoblet antallet

af medarbejdere på betalings- og regnskabsområdet. Det er afledt af, at de så, at der var nogle udfordringer, og så hæftede han sig ikke ved tre linjer på en side i en tung, lang rapport. Foreholdt, at vidnet på det tidspunkt havde været departementschef i 3 år, og forespurgt, om det var vidnets oplevelse, at der var problemer med den risiko- og kontrolpolitik, som var i Regnskab i SKAT, forklarede vidnet, at det var det helt klart, og det var derfor, de satte turnusanalysen i gang. Forespurgt, om vidnet vurderede det som et stort problem eller et mindre problem i forhold til de udfordringer, der var i SKAT, forklarede vidnet, at regnskabet jo i bund og grund til sidst var dér, hvor alle deres tal endte. Det var derfor klart, at det skulle tages meget alvorligt, hvis der var problemer med regnskabsaflæggelsen på grund af problemer med de dataflow, der var gennem systemerne, og problemer med afstemning osv. Det var også derfor, at man fra departementets side satte denne turnusanalyse i gang, og det er også derfor, at der sidenhen er blevet tilført rigtig mange ressourcer for at styrke området og rette op på det. Han så ikke disse enkelte konklusioner og anbefalinger som noget, de en-til-en skulle arbejde videre med, men de gav dem en samlet konklusion, som bekræftede dem i, at der her var behov for væsentlige forbedringer.

Regnskabskontroller

Forespurgt, hvilken opgave Koncernstyring i departementet havde i forhold til at arbejde systematisk med risikovurdering, når regnskabskontroller blev monitoreret, forklarede vidnet, at han tror, at man skal skelne mellem § 9 og § 38. På § 9, som var bevillingen, var det klart, at koncernstyringsafdelingen havde det entydige ansvar for at følge op på det også i forhold til de gældende vejledninger fra det daværende Moderniseringsstyrelsen. På § 38, som var de samlede indtægter, der kom på statsregnskabet, var det en anden enhed i afdelingen i departementet, som skulle bruge regnskabstallene og indtægtslisterne til at se på, om de konjunkturvurderinger, der løbende blev udarbejdet tre gange om året, nogenlunde flugtede med de tal på indtægtssiden, der kom ind månedsvist og kvartalsvist.

Forespurgt, hvilken forventning vidnet havde til departementets kontrol af de tal, der kom ind på § 38-delen, forklarede vidnet, at den forventning, han havde – og den forventning, der har været gennem alle årene, også før han kom til, og op til i dag – var, at disse regnskabstal og indtægtstal kunne bruges som en retningspil på, om de konjunkturvurderinger, der blev udarbejdet tre gange om året, var nogenlunde retvisende. Det er ikke muligt på så aggregerede tal som indtægtstal at kunne se og årsagsforklare udsving i tallene hen over tid. Det er afledt af, at disse indtægtstal er en ledende indikator for den konjunkturvurdering eller udvikling, der er ude i samfundet. Man kan derfor simpelthen ikke lave en tilbundsgående årsagssammenhængsforklaring. Han har selv som helt ung fuldmægtig foretaget konjunkturvurderinger og løb ind i fuldstændig de samme problemer, nemlig at man ikke kan bruge

tal, der kommer kvartalsvist, til særlig meget andet end som indikationer for, om de vurderinger, man laver fremadrettet, også er nogenlunde plausible.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken enhed der skulle se på de tal, henviste vidnet til ekstraktens side 7278 (31. Materiale fra Jens Brøchner vedr. bl.a. Intern Revisions sagsdatabase, organisationsdiagram 2013) og forklarede, at det fx i 2013 var afdelingen Lovgivning, politik og samfundsøkonomi, som havde to afdelingschefer, Birgitte Christensen og Mads Diness Jensen. Den ene var en juridisk afdelingschef, og den anden var økonom, cand.polit. Under dem var der nogle kontorer, hvor der var både jurister og økonomer ansat. Der var bl.a. en chefrådgiver, som på nuværende tidspunkt er Niels Kleis Frederiksen, som har til opgave på tværs af økonomerne i afdelingen at vurdere de aggregerede indtægtslister, der kommer, i forhold til hvordan de flugter med de konjunkturvurderinger, der bliver udarbejdet tre gange om året. Han skal se på, om tallene år til dato ser ud som forventet, og om der er nogle særskilte forhold, fx fordi de ved, at lovgivningen er ændret med halvårsvirkning, hvilket medfører, at det ser ud, som om det ikke flugter med det, man skulle tro. Tallene bliver brugt på det niveau, at man foretager en vurdering af, om det er plausibelt i forhold til de løbende konjunkturvurderinger, der samtidig bliver udarbejdet i afdelingen sammen med Finansministeriet tre gange om året.

Foreholdt, at SKAT skulle angive en forklaring, hvis der var nogle tal, der varierede, og forespurgt, hvordan departementet skulle monitorere disse forklaringer, der kom fra SKAT, når de fik tallene ind, herunder om der var en tilsynsforpligtelse, eller om det var vidnets opfattelse, at man ikke skulle forholde sig til dem, forklarede vidnet, at han af naturlige årsager aldrig har set disse regnskabstal og heller ikke de forsøg på årsagsforklaringer, der ligger i regnskabstallene. Man må forstå, at det faktisk er en meget vanskelig opgave at lave årsagsforklaringer på ledende indikatorer, og det kan ikke laves i realtid. Gennem hele forløbet – og ikke kun i hans tid, men også før og også i dag – har det været en spørgsmål om, at man må se på tallene og se, om de er plausible, men det er simpelthen ikke muligt at lave en tilbundsgående årsagsforklaring. Det kan man først efterfølgende og med analyser, der helst skal strække sig over en længere periode, fordi tilfældige udsving kan skyldes alle mulige ting. Man skal have erfaring med at se på disse tal, især hvor der er stor volatilitet, for det er helt enormt svært at konkludere noget entydigt på baggrund af dem. Forespurgt, om ikke denne øvelse er lige så svær i SKAT som i departementet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1584 (2015-06-23 - Central regnskabsgodkendelse for maj 2015):

"Udbytteskat
Periodens ordinære indtægter udgør 4,2 mia. kr., hvilket er en stigning i indtægter på 1,9 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor indtægterne udgjorde 2,3 mia. kr. Af periodens indtægter kan 1,0 mia. kr. henføres til én debitor. Denne debitor angav i 2014 udbytteskat på 0,4 mia. kr.

Udbytteskat, refunderet
Periodens refunderede udbytteskatter udgør 4,2 mia. kr., hvilket er en stigning på 2,8 mia. kr. i forhold til samme periode sidste år, hvor de refunderede udbytteskatter udgjorde 1,4mia. kr. En del af stigningen kan henføres til, at flere amerikanske pensionskasser foretager opkøb i danske selskaber. Da disse ikke skal betale dansk skat, medfører disse opkøb store refusioner af udbytteskat."

Vidnet blev foreholdt, at dette var en sådan forklaring fra SKAT, som man afgav i henhold til instruksen om at forklare, hvis der var store udsving i tallene. Foreholdt, at denne øvelse med at forklare tallenes udsving i et nationaløkonomisk perspektiv er en svær øvelse for såvel SKAT som departementet, og forespurgt, om der forelå en tilsynsforpligtelse fra departementets side, når SKAT sendte denne information til departementet, eller om det kun var en ekspeditionsforpligtelse fra departementets side, forklarede vidnet, at der ikke forelå en tilsynsforpligtelse i forhold til at forholde sig til alle årsagsforklaringer. Den arbejdsdeling, der var mellem et relativt smalt departement og en styrelse, var jo, at regnskabsaflæggelsen blev foretaget ude i SKAT, herunder også kontrolopgaven i forhold til svig. Det er centralt at sige her, at den foreholdte forklaring jo var en plausibel forklaring på det tidspunkt, hvor de så på tingene, men den årsagsforklaring kunne skyldes flere ting. Han vil godt understrege, at han ikke på noget tidspunkt før september 2015 har set disse regnskabsgodkendelser, men når man læser dem, kan man se, at der på fx personbeskatning var nogle rigtig store tal og nogle rigtig store bevægelser. Der var også noget med moms, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag, hvor det var rigtig store milliardbeløb, der flyttede sig rigtig meget mellem kvartaler, og hvor årsagssammenhængene var svære at forklare, fordi man så på nogle aggregerede tal, der skyldtes forskellige bevægelser, som var i realtid.

Foreholdt, at spørgsmålet ikke gik på, hvad der konkret var anført om de amerikanske pensionskasser, men at der er behov for at få afklaret, om man i departementet mente, at der skulle foretages nogen form for kontrol, eller om det var ren ekspedition, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var vidnets opfattelse, at de tal, der kom ind på § 38, ikke skulle kontrolleres i departementet, forklarede vidnet, at der ikke skulle foretages en kontrol forstået på den måde, som han tror undersøgelseskommissionen forstår kontrol. Han mener, at økonomerne gjorde det, de skulle. De så på disse regnskabstal og vurderede, om de var plausible i forhold til den

udvikling, der var i indtægterne på de indtægtslister, de fik. De så fx efter, om der manglede poster, og de undersøgte, om lovgivningsinitiativer og ændringerne deri flugtede med de tal, der var. De så også efter, om det flugtede med de konjunkturvurderinger, som blev udarbejdet tre gange om året. Det var den form for kontrol, de foretog, og på den måde var det ikke bare en ekspeditionssag.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvorfor man egentlig skulle skrive en årsagsforklaring, hvis det alligevel var meget vanskeligt at forholde sig til den, forklarede vidnet, at man her skal være bevidst om, at der er stor forskel på § 9 og § 38 eller de andre ministerparagraffer. Det, man kunne se fra Finansministeriets vejledning vedrørende de krav, der var til udgiftsopfølgning, vedrørte ministerparagrafferne, altså udgiftsbevillingen. Dér var det muligt at lave en årsagsforklaring, og dér kunne man se på den virksomhed, man kontrollerede. Dér kunne man se, hvor mange der blev ansat, og til hvilken løn de blev ansat, og om der fx ikke var foretaget indkøb til øvrig drift osv. Dér kunne man lave relativt detaljerede årsagsforklaringer. § 38 var noget andet. § 38 var så at sige en ledende indikator for, hvordan samfundet udviklede sig med nogle indtægter, der så var afledt af de aktiviteter og regler, der var ude i samfundet. Der var forskel på årsagsforklaringer, og man kunne ikke lave en udtømmende årsagsforklaring. Forespurgt, hvorfor der overhovedet skulle skrives en årsagsforklaring, hvis den alligevel ikke blev tillagt vægt, forklarede vidnet, at det igen bliver lidt karikeret, i forhold til at det slet ikke havde nogen betydning. Der skulle laves et forsøg på en årsagsforklaring, hvor dette var et bidrag til at forklare, hvad der skete. Det var helt naturligt, når man sad ude i SKAT Regnskab, og der skete nogle bevægelser, at man så på, om der var et eller andet, der så specielt ud, og om man skulle ud i fagområderne for at finde ud af, om der var en bevægelse. På den måde var det fornuftigt at lave en årsagsforklaring, men man skulle bare ikke tro, at den var udtømmende, og man skulle ikke tro – hvis man foretog en dekomponering af årsagsforklaringerne – at den nødvendigvis gav en positiv koalition til udviklingen i den skatteart, man dybest set gerne ville forklare. Forespurgt, om det således var et forsøg på at skrive noget om, hvordan man med de forbehold, der nu måtte tages, så tingene, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvem det var stilet til, og hvem der skulle have gavn af denne information, forklarede vidnet, at han synes, det er naturligt at forsøge at lave nogle årsagsforklaringer – hvis ikke de bliver for kategoriske – i forhold til at forklare hele baggrunden for det og for at kunne følge udviklingen i den pågældende skatteindtægt. På ny forespurgt, hvem det var stilet til, hvem der skulle have gavn af denne information, og hvem – chefer eller enheder – der skulle læse det, forklarede vidnet, at det skulle vel dem, der godkendte regnskabet. Det var naturligt, når man lagde det op, at man lagde information til departementet om, hvad der kunne være en mulig årsagsforklaring på en udvikling på en skatteindtægt. Forespurgt, om det således var noget, der skulle ledsage regnskabet hele vejen op, forklarede vidnet, at det var så den un-

derdirektør, der skulle godkende et regnskab i SKAT, som selvfølgelig kunne få et bidrag til at kunne forstå den udvikling, der var på et regnskab. Forespurgt, om det kun var underdirektøren, forklarede vidnet, at det vel blev lagt op. Det var jo et bidrag til at forstå den sag, der blev forelagt, til de chefer, der modtog disse produkter. Foreholdt, at vidnet på spørgsmålet om, hvorvidt det var hele vejen op, forklarede, at det var underdirektøren, og forespurgt, om det ledsagede regnskabet hele vejen op gennem systemet, forklarede vidnet, at han mener, det stod i en af disse instrukser, at det var direktøren for Inddrivelse, der havde ansvaret for § 38, og underdirektøren, der skrev det under e.l. Forespurgt, om det således var dem, der blev skrevet til, forklarede vidnet, at det var det, men det var også ind til departementet som et bidrag, når de lavede indtægtslister, til at forstå, om det flugtede med den konjunkturudvikling, der i givet fald var. Det var det, de brugte indtægtslisterne til. Forespurgt, om de også læste forklaringerne, forklarede vidnet, at han vil formode, at de folk, der havde den opgave, selvfølgelig læste dem og brugte dem som input til at se, om udviklingen i indtægterne var plausibel.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet er bekendt med, om departementet på noget tidspunkt før sommeren 2015 har reageret på oplysninger, som man modtog i de centrale månedlige regnskabsgodkendelser, forklarede vidnet, at han er bekendt med, at hvis der har været ting, som så mærkelige ud, har man kontaktet SKAT. Men det har været vedrørende periodiseringsfejl eller fejl, hvor man åbenlyst kunne se, at der fx manglede en indtægtsart for at have et komplet statsregnskab osv. Der har været tæt kontakt, og der var også kontakt mellem de økonomer, der sad i departementet, og regnskabsafdelingen i forhold til dannelsen af indtægtslisterne. Men der har ikke på nogen af de indtægtslister, som han også løbende modtog i den periode med forelæggelser, stået noget som helst om udbytte – også fordi tallet på udbytte var nettoficeret – og de gjorde meget lidt for at årsagsforklare indtægtslisterne, netop fordi der var så stor volatilitet i dem.

Indtægtslister

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse var formålet med udarbejdelsen af indtægtslisterne, forklarede vidnet, at det var løbende at kunne følge, om de konjunkturvurderinger, der blev udarbejdet tre gange om året, nogenlunde flugtede med de løbende indtægter, man fik ind. Man så på indtægtslisterne år til dato – altså hvor mange penge der var kommet i kassen i den periode, indtægtslisten dækkede – i forhold til det skøn, der var i konjunkturvurderingen i selvsamme periode. Så den blev brugt til at validere og tjekke, at de konjunkturvurderinger, der blev udarbejdet, også flugtede med de indtægtstal, der kom ind. På den baggrund kunne man foretage korrektioner i forhold til skøn over indtægter i årene fremadrettet, hvis det så ud, som om det afveg væsentligt. Forespurgt, om de således havde et samfundsøko-

nomisk formål, forklarede vidnet, at de havde en samfundsøkonomisk betydning, i forhold til at de kunne udarbejde konjunkturvurderinger, hvilket skulle gøres tre gange om året.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2054 (2016-02-24 - Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om 'SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat'):

> *"Skatteministeriets månedlige indtægtslister til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg*
> *58.*
>
> …
>
> *Skatteministeriet har oplyst, at forretningsgange for godkendelse af indtægtslisten består af et "visuelt tjek" i 4 kontrolled, før indtægtslisten bliver sendt til Folketingets Skatteudvalg og Finansudvalg. Først godkendes tallene for udbytteskat af den ansvarlige for det relevante indtægtsområde. Herefter bliver den samlede indtægtsliste godkendt af chefrådgiveren, af afdelingschefen og til sidst af departementschefen."*

Forespurgt, hvad formålet var med forretningsgangen med det visuelle tjek i fire kontrolled, forklarede vidnet, at han er departementschef, og han har to chefer under sig, der foretager dette. Han synes, han er meget langt nede, når han bliver bedt om at skulle forklare, hvad der sker i afdelinger to niveauer under ham. Med det forbehold var det jo – som han forklarede tidligere – den arbejdsdeling, der var, at man brugte disse tal – og det blev så af Rigsrevisionen i deres beretning oversat til et visuelt tjek – til at se, om tallene flugtede med de vurderinger, man lavede tre gange om året, eller om man skulle foretage ændringer i konjunkturvurderingerne. Det kunne også være, at der var nogle særskilte forhold, der sprang i øjnene, og som gjorde, at man efterfølgende skulle kontakte Betaling og Regnskab i SKAT.

Forespurgt, hvad vidnets sagsbehandling bestod i, når indtægtslisterne landede på hans bord, og hvor lang tid han allokerede til en sådan indtægtsliste, forklarede vidnet, at der er en forelæggelse på en indtægtsliste i undersøgelseskommissionens materiale.

Vidnet henviste til ekstraktens side 5462 (2014-09-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. indtægtslisten for juli 2014):

"Bemærkninger
Indtægts listen for juli 2014 er vedlagt.
Kommentarer til indtægtslisten er opdateret.

Den negative selskabsskat på 1,3 mia. kr. 38.13.01.10 og den store udgift til rentegodtgørelse til selskaber på 1,1 mia. kr. i juli kan henføres til afgørelsen i Intel-sagen.

Indstilling
Indtægtslisten afleveres af Kasper Skærlund Werlauff til Niels Kleis Frederiksen, der forelægger den for afdelingschefen og Jens Brøchner. Efter Jens Brøchners godkendelse sender Kasper Skærlund Werlauff indtægtslisten i Wordformat til forkontoret, med besked om at den er godkendt og kan oversendes, og til Hans Mølgaard Christensen, der tillige får listen i regnearksformat. Forkontoret står for oversendelsen til FIU og SAU og koordinerer oversendelsen med offentliggørelse på Skatteministeriets hjemmeside med Hans Mølgaard Christensen.

…

NKF 9/9/14 [håndskrevet påtegning]

JBR 9/9-14 [håndskrevet påtegning]"

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet påtegnede forelæggelsen den 9. september 2014, bekræftede vidnet dette. Chefrådgiveren havde også godkendt forelæggelsen den 9. september 2014, og normalt – han husker ikke, om der manglede en afdelingschef i en kort periode – ville en afdelingschef, som også var økonom, også godkende den. Vidnet ville, når han så disse indtægtslister, notere sig, om der stod noget særskilt på forelæggelsen. I den foreholdte forelæggelse kan man se, at der var to bevægelser, som er et godt eksempel på, at noget af det, der skete nede i disse indtægtslister, var enkeltvirksomheders afgørelser, som bevægede sig på nogle skattearter, som var enormt volatile. Med den bemærkning, der var til ham i forelæggelsen, var det vurderet, at det var så store bevægelser, at der var behov for, at han noterede sig det. Derudover var det anført, at kommentarer til indtægtslisterne var opdateret. Så ville han nok – fordi han altid har interesseret sig for dette område – se på indtægtslisten under kommentaren, om der var noget særskilt at bemærke. Gennem årene har han – og det ved han, at afdelingschefen endnu mere har – også spurgt ind til nogle tal, der så underlige ud. Disse tal var nogle gange enormt svære at forstå i realtid, og det var svært at forklare, hvad det var for nogle bevægelser. Det, de selvfølgelig har været interesseret i, når de spurgte ind til nogle af tingene, var igen i forhold til de konjunkturvurderinger, de havde lavet, måske fordi de på det tidspunkt var bekymrede for, om fx momsindtægter i forhold til privat forbrug udviklede sig,

som de skulle. Det var på det niveau, der blev foretaget en sagsbehandling. Han mener ikke, at det på nogen måde var muligt at gøre det mere grundigt, fordi netop indtægtslisterne aggregerede op på nogle underkonti, som vedrørte mange tusinde virksomheder. Det gjorde også, at volatiliteten på især selskabsskat, aktieindkomstskat og pensionsafkastskat var betydelig, hvorfor de faktisk havde svært ved at lave disse årsagsforklaringer. Det var også derfor, der ikke stod noget her på forsiden om, hvorvidt de egentlig syntes, at det flugtede med den konjunkturvurdering, der var, fordi det var så svært at fortolke.

Foreholdt, at der på den foreholdte forelæggelse manglede en påtegning fra en afdelingschef, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var den samfundsøkonomiske afdelingschef, der normalt ville påtegne forelæggelsen, forklarede vidnet, at det var den samfundsøkonomiske afdelingschef, som hos ham i alle årene har været økonom, dvs. uddannet cand.polit. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der forelå skriftlige instrukser på eller fra vedkommendes niveau og nedefter, i forhold til hvad de tre niveauer under vidnet skulle gøre, når de genererede indtægtslister, forklarede vidnet, det er han ikke. Han mener dog, at der i undersøgelseskommissionens materiale findes en enkelt instruks vedrørende regnskabsgodkendelse, hvor de i skemaform fik beskrevet, hvordan de arbejdede med tingene.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5341-5342 (2015-04-07 (1) - Notat af Skatteministeriet vedr. arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKAT's virksomhedsinstruks vedr. § 38):

> *"Forretningsgang i departementet for opgaver beskrevet i SKATs virksomhedsinstruks for § 38, virksomhed 0903*
>
> *Departements arbejdsgange for opgaver beskrevet i SKATs virksomhedsinstruks vedr. § 38*
>
> *Beskrivelse i SKATs virksomhedsinstruks:*
> *1. Økonomer i de enkelte kontorer varetager finanslovarbejdet for konti, der kan henføres til deres lovgivningsmæssige områder.*
>
> …
>
> *9. Chefrådgiveren godkender de månedlige indtægtslister, som SKM udarbejder på baggrund af SKATs månedlige regnskaber til Moderniseringsstyrelsen. I det omfang der er særlige forhold, der tilsiger det, udarbejdes der kommentarer hertil på indtægtslisten. Indtægtslisterne godkendes af afdelings- og departementschefen før de oversendes til FIU og SAU."*

Forespurgt, om dette er det pågældende dokument, vidnet henviste til, bekræftede vidnet dette. Det er ikke et dokument, han normalt får forelagt, da udarbejdelsen af sådanne dokumenter sker i de afdelinger, der har ansvaret for disse opgaver.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der ikke vidnet bekendt fandtes mere detaljerede instrukser, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 6865 (07. Støttebilag vedr. indtægtslisterne).

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der efter vidnets opfattelse ikke kunne udledes noget af disse tal, når man fik dem præsenteret isoleret, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at der på en forelæggelse før vidnets tiltræden fremgår en påtegning om, at man fremover ikke ville forelægge den for skatteministeren, medmindre noget gav anledning til væsentlig omtale i offentligheden, og at ministeren i så fald ville blive orienteret, og forespurgt, om den praksis også gjaldt i den periode, hvor vidnet var departementschef, eller om ministrene fik indtægtslisterne forelagt, forklarede vidnet, at som han erindrer det, ændrede han praksis på et tidspunkt, hvor han noterede sig, at han syntes, det var mærkeligt, at man sendte noget til Skatteudvalget eller Finansudvalget, uden at ministeren var orienteret om det. Det var normalt ikke det, man gjorde. Man orienterede fra politisk niveau til politisk niveau – dvs. fra minister til Folketinget – og ikke bare igennem en embedsmand, der skrev et dokument under, uden at ministeren var orienteret om det.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Tilsyns- og styringsmodel for SKAT

Vidnet blev forevist ekstraktens side 5793 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenen "Fokuseret tilsyns- og styringsmodel").

Forespurgt, hvad hovedelementerne i denne model var med fokus på sektortilsynet, forklarede vidnet, at hovedelementerne i denne model var, at man i en så kompliceret butik som SKAT på ledelsesniveau skulle finde ud af, om man brugte ressourcerne mest optimalt, og om man løste den kerneopgave, forvaltningen var sat til at løse. Det, som den nye styringsmodel for SKAT havde som opdrag, var at få skabt et overblik, så man på ledelsesniveau kunne finde ud af, om man opfyldte de målsætninger, der var for forvaltningen under ét, og på den baggrund ned på underdirektørniveau få skabt nogle centrale tal – KPI'er – der afspejlede den kerneforretning, som det pågældende underdirektørområde skulle levere på. Hovedmodellen var også inspireret

af, at der i denne periode var stort fokus på økonomistyring i staten som helhed med den vejledning, der på det tidspunkt var fra Moderniseringsstyrelsen, ifølge hvilken man skulle have fokus på ressource- og aktivitetsplaner og mål- og resultatplaner. Denne styringsmodel var – set fra hans stol – en ambitiøs måde at få udmøntet de vejledninger på, der var fra Moderniseringsstyrelsen.

Forespurgt, hvordan modellen konkret udmøntede sig i forhold til SKAT, forklarede vidnet, at den i forhold til SKAT udmøntede sig ved, at der var blevet tiltrådt en styringsmodel, der skulle implementeres i SKAT, hvor de enkelte underdirektørområder som nævnt skulle udvikle de såkaldte kernemål i forhold til forretningen. Det blev der arbejdet målrettet med, og det er det samme styringskoncept, de har i dag – selvfølgelig tilpasset gennem årene – i forhold til at have fokus på, om man opfylder de mål, der er ned på de enkelte underdirektørområder. Det går også ud på løbende at få noget ledelsesinformation op på direktørniveau, som giver et overblik, og som er til at forholde sig til, og som ikke er mange hundrede sider, fordi det i direktionsøjemed så er umuligt at finde ud af, om man bruger tiden på det rigtige og styrer efter det rigtige. Formålet var at lave en fokuseret tilsyns- og styringsmodel med SKAT, og der var et sigte om at finde ud af, om man leverede på de kerneopgaver, som forvaltningen skulle, og også løbende at kunne følge med.

Forespurgt, om det var en risikobaseret styringsmodel, bekræftede vidnet dette. Som han forsøgte at forklare tidligere, blev de enkelte underdirektørområder, når de skulle finde ud af, hvad der var centralt i deres del af butikken, også nødt til dér at have et billede af, hvilke risici der var, og hvor man ikke kunne levere på kerneopgaven. Det var således en integreret del af, at styring og risici blev nødt til at blive set sammen.

Forespurgt, hvordan styringsmodellen tog højde for, at der var tilsyn både med den økonomiske forvaltning og med, at det skulle være en lovlig og forsvarlig forvaltning, forklarede vidnet, at han synes, at man her sætter to modsætninger over for hinanden. God økonomistyring er som udgangspunkt også, at der skal være en lovlig forvaltning. Det er det helt centrale, fordi det på de områder i SKAT, hvor forvaltningen ikke har været lovlig, er endt med, at man skulle lukke driftsområder ned eller genoptage en masse sager. Det er pr. definition ikke effektiv og god økonomistyring. Det lå derfor integreret i denne model, at god økonomistyring selvfølgelig også indebar, at man, når der blev udarbejdet ressource- og aktivitetsplaner, havde fokus på, at lovgivningen selvfølgelig var korrekt og ikke mindst blev understøttet i forhold til forvaltningsafgørelser. Forespurgt, om det nogen steder i tilsynsmodellen udmøntede sig, at der var behov for, at man også skulle fokusere på de legale aspekter ved et tilsyn, forklarede vidnet, at han synes, at spørgsmålet får karakter af, at man ikke interesserede sig for regelefterlevelsen i denne tilsynsmodel.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at spørgsmålet gik på, hvordan det udmøntede sig, og forespurgt, om der var skrevet noget om det, eller hvad man konkret gjorde for at sikre sig, at administrationen var lovlig og forsvarlig, forklarede vidnet, at i de centrale regler og vejledninger – som Finansministeriet udarbejder om kravene til et overordnet tilsyn ned på ressortområderne – er det faglige tilsyn eller lovligheden i forvaltningen ikke normeret. Men det var jo en helt fuldstændig central forudsætning for det daværende SKAT's virke, at der var lovlige afgørelser i forhold til de områder, de skulle forvalte. Det kom også til udtryk, når man i fx turnusanalyser så, at der var områder, der var udfordret på den ene eller anden måde – det kunne være på systemunderstøttelsen, eller at der var indikationer for, at der måske ikke var forældelse i fordringer osv. – og så reagerede man jo på de risici, der var. Det tilsyn, departementet har, er jo at skabe rammerne for, at der kan foretages en lovlig forvaltning. Det gjorde man bl.a. ved at sikre, at der var en juridisk direktør i SKAT, som havde et meget stort underdirektørområde under sig, som var helt centralt, når de enkelte enheder havde juridiske spørgsmål. I sådanne tilfælde kontaktede de SKAT Jura, som det hed. De reagerede på retssager, der fx kunne vise, at lovgivningen på et område var uklar, og at der var behov for at præcisere den. Der var mulighed for at lave early warnings i dette system, som kom med ind, når lovgivningen så skulle tilpasses. Det er jo en integreret del af det tilsyn, som departementet har i sin helhed – ikke nødvendigvis kun lige i afdelingen Koncernstyring, men også i den afdeling, der hedder Lovgivning, politik og samfundsøkonomi – at der er en tæt dialog mellem SKAT og fx de juridiske kontorer i departementet.

Skatteministeriets koncernstyringsstrategi for 2014-2017

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 5942 (2014-02-XX - Skatteministeriets Koncernstyringsstrategi for 2014-2017).

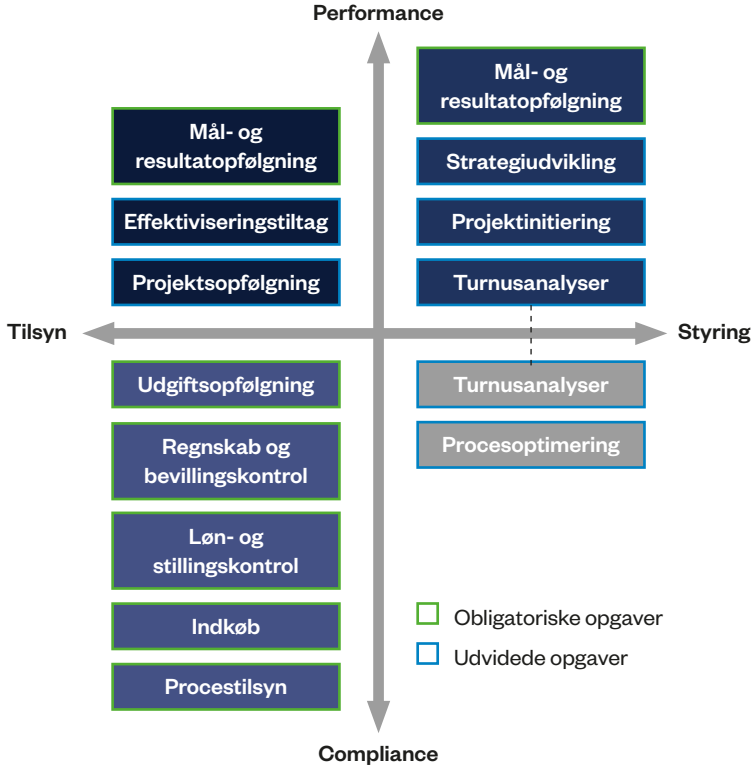
Forespurgt, om det er korrekt forstået, at når man taler om tilsyn og styring, angår tilsyn en kontrol med det bagudrettede, mens styring er fokus på det fremadrettede, herunder hvordan man dirigerer og koordinerer ressourcerne fremadrettet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvordan balancen var mellem det fokus, der var på tilsyn – altså det bagudrettede – og den styring, der skulle ske fremadrettet, og hvor hovedfokus lå i den styringsstrategi, der blev vedtaget her, forklarede vidnet, at han ikke tror, man kan sætte procenttal på. Det er jo en integreret del af tilsynet, både at man har fokus på at se på det bagudrettede og de observationer, man får ind på fx opfølgning på mål- og resultatplaner mv., og at man skal identificere styring eller risici fremadrettet. Det giver derfor ikke mening at sætte procenttal på. Han tror, at med den måde, de på det tidspunkt opererede på, var en stor del af fokus – måske halvdelen – også på det fremadrettede, men det giver ikke mening at sætte procent på. Tingene hang også sammen, for havde man ikke styr på det fremadrettede, fik

man problemer med det bagudrettede, når der kom tal og observationer ind. Han synes, det bliver for svært at sætte præcise tal på det.

Forespurgt, hvordan der blev fulgt op på de kritisable forhold, som kom frem, når departementet foretog tilsyn med SKAT, forklarede vidnet, at der blev fulgt op. Han mener, der er en figur i strategien, der viser, hvilke aktiviteter tilsynet indeholdt.

Vidnet henviste til ekstraktens side 5950 (2014-02-XX - Skatteministeriets Koncernstyringsstrategi for 2014-2017):

»

«

Hertil forklarede vidnet, at de elementer eller aktiviteter, der lå i tilsynet, er skitseret i denne figur. Man kan altid tegne en fin figur, og så skal man lige oversætte, hvad der ligger i den, men dette var normeret ud fra bedste standard i forhold til de vej-

ledninger, der på det tidspunkt var fra Finansministeriet, dvs. netop at have fokus på tilsyn, som var bagudrettet, og på styring, som var fremadrettet. Derudover var der fokus på mål- og resultatopfølgning, for det var jo dér, man fulgte op på de mål og resultater, man havde sat for forvaltningen. I det regime, de havde på det tidspunkt, var der kvartalsmæssig opfølgning, i forhold til at man sikrede, at de mål – KPI'er – der var aftalt, også blev efterlevet. Så skulle man foretage korrigerende handlinger eller forklare, hvad der lå i det. Der lå også et katalog med effektiviseringstiltag, hvor man også løbende fulgte op. Man kan så gå hele skemaet igennem, og det var sådan, man arbejdede med tilsynet og de aktiviteter, der var dér. Der var flere kontorer i departementet, og i denne tilsynsdel lå også SIR som en del af departementets overordnede tilsyn.

Foreholdt, at tilsyn og compliance er markeret i den nederste venstre kvadrant, hvilket kan læses på den måde, at det var dér, man interesserede sig for de juridiske aspekter, i forhold til hvad der var foregået i organisationen, og forespurgt, hvordan balancen mellem det økonomiske og det juridiske tilsyn var, forklarede vidnet, at han ikke er enig i den lidt forsimplede tilgang til det. I økonomistyring på fx mål- og resultatplaner indgik jo flere variabler, der også afspejlede afgørelser, herunder om man kunne forstå de afgørelser, der var, og om man målte på sagsbehandlingstider osv. Hovedfokus var på at finde nogle centrale variabler ude i driften, der afspejlede kerneforretningen, som netop var at træffe lovlige afgørelser. Han kan således ikke genkende den meget simple oversættelse af, at compliance eller regelefterlevelse ikke var et hovedsigte med tilsynet her.

Foreholdt, at de opgaver, der er markeret grønne på figuren og dermed var de obligatoriske opgaver i tilsynet, omhandler udgiftsopfølgning – som primært er økonomisk drevet – regnskab og bevillingskontrol, løn- og stillingskontrol, indkøb og procestilsyn, forklarede vidnet, at procestilsynet var det faglige tilsyn. Det var regelefterlevelsen, der lå dér. Forespurgt, om det var en vurdering af andet, end om processerne kørte tilstrækkelig hurtigt, forklarede vidnet, at det i en oversættelse af denne tilsynsmodel var, hvad de kunne kalde compliance. Men der lå ikke nogen meget strenge normer, i forhold til hvordan man tilrettelagde dette tilsyn, og derfor kan han ikke sige, at procestilsyn alene var det, der sikrede lovlighed. I fx udgiftsopfølgning skulle de som tidligere forklaret have en idé om, hvorfor udgifterne ikke fulgte de budgetter, der var lagt. Hvis det i den udgiftsopfølgning viste sig, at det skyldtes, at der var problemer med de data, der kom ind i nogle systemer, der leverede nogle afgørelser, og man var bekymret for, at der fx var forældelse i nogle af de fordringer, man inddrev, så var det i forbindelse med udgiftsopfølgningen, at nogle af disse ting slog ud. Der er derfor ikke nogen modsætning mellem regelefterlevelse og økonomisk forvaltning og god økonomistyring. God økonomistyring er jo net-

op at træffe lovlige afgørelser effektivt, og det er dét, man følger op på, når der laves god økonomistyring.

Foreholdt, at spørgsmålet ikke gik på, at det er et modsætningsforhold, og forespurgt, hvor det fokus, der sikrede de juridiske aspekter, var i hele denne tilsynsmodel, forklarede vidnet, at det, han forsøgte at sige, var, at det ligger integreret i modellen. Man kan ikke skille det ud. Det, der kan skilles ud, er fx det, der bliver lavet i den samfundsøkonomiske lovgivningsmæssige søjle. Der var jo en tæt dialog med SKAT Jura, hvis der var nogle afgørelser eller domme, der gjorde, at de skulle reagere på det. Et eksempel kan også være, om medarbejderne fik nok uddannelse, hvilket de havde meget fokus på, især da man etablerede enhedsorganisationen, så der ikke var forskellig praksis på tværs af regionerne. Her var Den juridiske vejledning helt central for, at man som medarbejder kunne forstå, hvad der lå bag det lovgrundlag, man skulle udmønte. Så det var integreret i deres tilsynsmodel, og det var i både den ene og den anden søjle. Det er ekstremt vigtigt at sige, at dér, hvor de løb ind i problemer, herunder driftsmæssige problemer, var dér, hvor deres forvaltning ikke levede op til loven, eller hvor der var store diskussioner om kvaliteten af deres forvaltning. Nedbrud på nogle af disse områder er jo katastrofalt i forhold til tilliden til SKAT, og det er også derfor, det er en integreret del af tankegangen, at de skal lave lovlig forvaltning. Hvis ikke de laver lovlig forvaltning – og her taler han om masseforvaltning – risikerer de at ende i en situation, hvor de skal genoptage tusindvis eller millionvis af sager, hvilket vil lægge dem ned og medføre, at de skal rydde op mange år efter. Så det modsætningsforhold findes ikke i forhold til deres tilsynsmodel.

Vidnet blev foreholdt, at spørgsmålet ikke gik på, at der er modsætningsforhold, men alene på, hvor fokus på det juridiske findes. Foreholdt, at turnusanalyser på figuren er placeret under compliance, som er det fremadrettede, men hvis man gennemgår turnusanalysen på Betaling og Regnskab, kan man ikke se skyggen af juridiske overvejelser, forklarede vidnet, at det er han simpelthen ikke enig i. Forespurgt, om ikke man dér burde have set på, hvordan man kunne lave en proces, der sikrede, at forvaltningslovens krav om oplysning og høring efterleves, forklarede vidnet, at det jo er hele præmissen for at lave god processtyring, at man efterlever forvaltningslovens regler. Man kunne ikke sidde i en forvaltning og være ligeglad med, hvilke regler forvaltningsloven har. Dér, hvor de er løbet ind i problemer, er jo netop fx på udvikling af et nyt inddrivelsessystem, hvor man måske ikke tænkte over, at lovkravene var for svære at implementere. Det kom derfor helt naturligt ind i den tilsynsmodel, der lå her.

Foreholdt, at man i departementet valgte at få foretaget en turnusanalyse, og at man antog et eksternt konsulentbureau, Deloitte, til opgaven, og forespurgt, om det var

vurderingen, at Deloitte havde kompetencerne til at sikre og verificere de forvaltningsretlige processer, og om man i givet fald ikke burde have fået svar på, om processerne var compliant, forklarede vidnet, at Deloitte var inde at se på alle processer. Deri lå jo også, at man så opfyldte loven i forhold til at understøtte de processer. Det er dét, der ligger i god processtyring. Foreholdt, at fokus var på, hvordan man kunne gøre tingene hurtigere og mere effektivt, forklarede vidnet, at der ikke er modstrid mellem, at det skal være hurtigt og effektivt, i forhold til at det skal være lovligt. Præmissen for alt det, de laver, er, at det skal være lovligt. Det nytter ikke noget at sætte en præmis op om, at det skal være effektivt, men ikke lovligt, for så ender de det forkerte sted. Man har så mange gange set på deres område, at hvis de ikke har styr på forvaltningslovens regler – fx at lovgivningen understøttes – lander de dér, hvor de enten skal lukke driftsområder ned eller skal til at genoptage en masse sager. Der er jo ingen, der har interesse i, at dette ikke er lovlig forvaltning. De drøftelser, der var, da man etablerede enhedsforvaltningen, gik netop på, at man var bekymret for, at det var svært at understøtte en kompleks lovgivning, når der var nogle regioner med mange sagsbehandlere på forskellige adresser, og praksis var forskellig rundt omkring. Det var en af overvejelserne ved at lave en enhedsforvaltning, og det er også den samme tankegang, der går igen i dag, nemlig at have en enhedsforvaltning. Når de opretter en ny styrelse, er han meget interesseret i, at der er juridiske kompetencer i den styrelse. Han er meget interesseret i, at afgørelserne er korrekte, for hvis de ikke er korrekte, kommer de ind i deres klagesystem, eller de skal til at genoptage en masse sager. Det er ikke god økonomistyring, og det er ikke en effektiv måde at lede en forvaltning på. Præmissen for denne tilsynsmodel er således, at det er lovligt, for de ender simpelthen det forkerte sted, hvis ikke det er udgangspunktet.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at der af figuren (ekstraktens side 5950) fremgår mange økonomiske ord, og at der derudover er et ord som procestilsyn, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at også det ord dækker over, at forvaltningen skulle være lovlig, bekræftede vidnet dette.

Advokat Lars Kjeldsen henviste til ekstraktens side 5796 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenen "'Retssikkerhed' som styringsparameter").

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 5510 (2015-11-XX - Rigsrevisionens beretning om Skatteministeriets økonomistyring):

"Resultater
100. Undersøgelsen viser, at departementet i 2013 og 2014 har ført et overordnet tilsyn med SKAT, der har omfattet SKATs kerneopgaver og økonomi. Tilsynet er sket med udgangspunkt i en ny styringsmodel, der løbende er blevet implementeret i 2013 og 2014. Implementeringen har dog været forsinket, og tilsynet har særligt i 2013 været fragmenteret og er ikke tilstrækkeligt dokumenteret. Det skyldes bl.a., at der mangler referater fra kvartalsmøderne, som udgør omdrejningspunktet i departementets tilsyn. Det er derfor ikke muligt at følge og vurdere, hvilke beslutninger der er truffet på baggrund af tilsynet."

Forespurgt, om dette var en ytring, som vidnet kunne tilslutte sig, forklarede vidnet, at de tog den til efterretning. Rigsrevisionen har meget høje standarder, når de foretager beretningsundersøgelser. Det, de også skrev et andet sted i beretningen, var, at der i 2014 skete fremdrift, og at de turnusanalyser, de gennemførte, var et tiltrængt, men ambitiøst projekt – underforstået, at Rigsrevisionen langt hen ad vejen faktisk bakkede op om den nye tilsynsmodel. Der var ingen tvivl om, at man i 2013 skulle opbygge tilsynet, og at det var komplekst, hvilket også afspejlede sig i, at der i forvaltningen manglede tal i forhold til den kerneforretning, de enkelte underdirektører havde. Men de tog det ind, og der blev også skrevet et ministersvar til denne bemærkning, hvor kritikken blev taget til efterretning, men de noterede sig også, at der var sket fremdrift, og at de selvfølgelig arbejdede videre på området.

Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5798 (2013-09-05 - Dagsorden med bilag til kvartalsmøde mellem SKAT og departementet den 6. september 2013, bilag til dagsordenen "Forretningsorden for kvartalsmødet"):

"2. Formål
Formålet med kvartalsmøderne er at understøtte Skatteministeriets tilsyn med SKAT ved:

1. *At gennemgå resultaterne fra det seneste kvartalsrul*
2. *At opnå en fælles forståelse af særligt udvalgte emner*
3. *At drøfte strategien for SKAT generelt og i forhold til konkrete emner*

Kvartalsmøderne er et dialogforum og træffer ikke formelle beslutninger."

Forespurgt, hvordan vidnet i tilknytning til disse møder sikrede, at han havde et tilstrækkeligt informationsgrundlag til, at han kunne føre et forsvarligt tilsyn, forklarede vidnet, at kvartalsmøderne var et tillæg til aktiviteter, der foregik parallelt.

Der var ingen punkter på kvartalsmøderne, som ikke foregik på et skriftligt grundlag, som på den ene eller anden måde skulle foreholdes enten direktøren for SKAT eller vidnet. De bruger stadig kvartalsmøderne i dag – dog med et beslutningsreferat, fordi Rigsrevisionen var kritisk over for, at der ikke var et beslutningsreferat. Det lavede de så – helt udramatisk – for på disse møder var der ikke nogen ting, der var hemmelige, eller noget, der skulle skjules, eller nogle problemer, der ikke måtte komme op. Det var et kvartalsmøde, hvor man kunne drøfte status på de udfordringer, der var, uden at man skulle forholde sig til normerende indstillinger, fordi der på alle de punkter, der var på disse kvartalsmøder, parallelt var skriftlige produkter, der gik i særskilte forløb til enten ham selv eller direktøren for SKAT. Forespurgt, hvorfor man i begyndelsen ikke ønskede referater fra de pågældende møder, forklarede vidnet, at det var, fordi det var et dialogforum, og på den baggrund var der ikke nogen konkrete indstillinger, der skulle refereres. Der kunne også have været referater. Det var ikke sådan, at de ville skjule noget, eller at noget ikke måtte komme frem, eller at der ikke måtte komme problemer frem. Han har også set i pressen, at det kommer til at fremstå som helt fordækt, og som om der var noget, man gerne ville skjule, men det er simpelthen ikke rigtigt. Der kørte særskilte sager på alle de punkter, der var på kvartalsmøderne, men her var der mulighed for at drøfte dem med et relativt intensivt interval. Set i forhold til andre ministerområder krævede det et forum, hvis man skulle interessere sig så meget for driften og lave så mange turnusanalyser, og dette var et naturligt forum at gøre det i.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at de havde fået kritik for, at der ikke var beslutningsreferater, og at de så lavede et sådant referat, forklarede vidnet, at Rigsrevisionen – som det fremgår af det tidligere foreholdte (ekstraktens side 5510) – kritiserede, at der ikke var et referat. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var et beslutningsreferat, forklarede vidnet, at man kan lave enten et referat eller et beslutningsreferat. Foreholdt, at det fremgår af det foreholdte (ekstraktens side 5798), at man på møderne ikke traf formelle beslutninger, og forespurgt, hvad der så skulle stå i et sådant beslutningsreferat, forklarede vidnet, at der ville stå, at området blev drøftet, og at det blev aftalt, at analysen skulle færdiggøres, og at den ville blive forelagt for ministeren eller departementschefen i anden sammenhæng. Han mener, at der er et eksempel på et beslutningsreferat fra 2016 i undersøgelseskommissionens materiale. Forespurgt, om møderne således ikke ændrede karakter, dvs. at det, der foregik på møderne, var det samme, men at man nu bare skrev noget ned om det, bekræftede vidnet dette. Det generer ham lidt, at det er indtrykket, at der foregik noget på møderne, som ikke måtte komme frem, eller som var hemmeligt, eller at der var nogle problemer, der ikke måtte blive løst osv. Det er simpelthen ikke rigtigt. Han havde kun interesse i at få tingene frem, og dette forum var en mulighed for at have en dialog om fx status på en effektiviseringshandleplan eller status på, hvordan det gik med EFI, som var

enormt udfordret, og der kørte jo særskilte fora og skriftlige beslutningsprocedurer på de sager, der var på møderne. Han tror ikke, der findes nogen ting, som var på de møder, som ikke var skrevet ned i anden sammenhæng eller havde referat op mod et ledende organ i anden sammenhæng. De havde ikke fra departementet normeret noget om, hvad der måtte eller ikke måtte være på de møder. Det generer ham faktisk i dag, at de ikke bare fra begyndelsen udarbejdede et beslutningsreferat, for så havde man ikke haft denne diskussion.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvad man under disse møder gjorde, når man skulle føre tilsyn med den såkaldte økonomiske forvaltning, forklarede vidnet, at som det fremgår af det tidligere foreholdte plancheshow, der viste deres tilsyns- og styringsmodel, kørte der separate forløb vedrørende fx udgiftsopfølgning, mål- og resultatplaner osv. Det kunne godt være, at de på kvartalsmøderne var forbi status for 3. kvartal, men mål- og resultatplaner skulle jo efter helt normale retningslinjer indgås for et år ad gangen, og så havde man løbende status på, hvordan det så ud. Der lå derfor særskilte forløb i anden sammenhæng i forhold til udgiftsopfølgning og de principper og ting, der skulle gøres dér. Han fik fx i forhold til udgiftsopfølgningerne, der kom tre gange om året, selvfølgelig en særskilt sag lagt op i forhold til bevillingsanvendelser osv. Kvartalsmøderne var en del af det integrerede tilsyn, og man kan ikke se kvartalsmøderne som én ting, fordi de aktiviteter, der var på kvartalsmøderne, kørte i separate spor andetsteds. Derudover var der ekstra elementer i deres tilsynsmodel, som jo heller ikke kom på kvartalsmøder, fordi det var en del af det løbende tilsyn.

Forespurgt, hvordan der blev ført tilsyn med, om man havde en lovlig og forsvarlig forvaltning, forklarede vidnet, at det som tidligere forklaret indgik som en integreret del af deres styringsmodel, fx når de så på EFI og var bekymrede for, om der var indtrådt forældelse på de fordringer, systemet inddrev. Derfor satte man analyser i gang, i forhold til hvad man så skulle gøre. Hvis man så fandt ud af – som man jo gjorde – at der var risiko for, at man ikke lovmedholdeligt inddrog fordringer, skulle man lukke systemet ned. Dét var således også en del af at følge det i de spor, der var, når en risiko eller et problemområde dukkede op. Forespurgt, om det var en konkret risiko, man drøftede på kvartalsmøderne, forklarede vidnet, at man dér drøftede det kvartalsvist, og så kørte der jo analyser og arbejde ved siden af i et skriftligt spor. Der var ikke nogen ting, som var på kvartalsmøder – med forbehold for, at der har været mange sager og mange møder – som ikke havde et ophæng i et skriftligt spor eller en procedure i en anden sammenhæng. Fx var der ved turnusanalyserne nedsat styregrupper, der til sidst skulle godkende turnusanalyserne. De var så helt naturligt inde at blive drøftet på kvartalsmøderne, fordi det gav en god lejlighed til at drøfte status på turnusanalyserne.

Forespurgt, om kritiske SIR-rapporter og opfølgning herpå blev drøftet på kvartalsmøderne, forklarede vidnet, at Kurt Wagner indtrådte i kvartalsmøderne, hvor status på revisionsrapporter blev drøftet, men igen kørte de i særskilte spor. Så vidt han husker – men han har ikke været alt kvartalsmødematerialet igennem – var der også opfølgning eller status på arbejdet med den nye revisionsdatabase og de resultater, Kurt Wagner havde på det, da den blev dannet.

Organisatorisk forankring af tilsynet

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at tilsynet altovervejende var forankret i Koncernstyring under Andreas Berggreen, bekræftede vidnet dette. Derudover var der opgaver for afdelingen for Lovgivning og Økonomi osv. Hvis der fx kom early warnings ind fra SKAT, var det lovgivningsafdelingen, der skulle sikre sig, at de meget hurtigt – og som regel med hastelovgivning – fik vedtaget lovgivning og lukket et skattehul eller andet, der i forvaltningen viste sig at give anledning til problemer. Foreholdt, at en early warning kom nedefra og blev sendt op i systemet, og at spørgsmålet mere vedrører departementets eget tilsyn, og forespurgt, om Koncernstyrings tilsyn havde fokus på både økonomiske og juridiske forhold, eller om det kun var på økonomien, forklarede vidnet, at han synes, at han har svaret på spørgsmålet. Man kan ikke lave denne meget simple opdeling mellem økonomi og lovgivning, fordi det lå integreret i styringsmodellen. Han tror også, at den tidligere foreviste planche (ekstraktens side 5796) viste, hvad der gik ind i tilsynet, som sikrede større retssikkerhed. Det giver simpelthen ikke mening at lave denne simple skillelinje mellem økonomi og lovgivning.

Forespurgt, om ikke der burde være nogle jurister ansat, hvis man skulle have et tilsyn med lovgivningen, forklarede vidnet, at der var mange jurister i departementet at trække på, når der var spørgsmål om det. Helt generelt blev der også i SKAT Jura og i de enkelte fagområder nedsat projektgrupper. Når man taler om god projektstyring og implementering af fx IT-systemer, har læren gennem de sidste mange år været, at man ikke kunne lave et IT-system, hvis man ikke også havde såkaldte retningsjurister med i den proces, som fx sikrede, at forvaltningslovens regler var opfyldt. Det er således en integreret del af den tankegang, der var, i forhold til at være compliant. Den meget simple opdeling mellem økonomi og regler som to modsætninger holder simpelthen ikke.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det ikke var nogen jurister ansat i Koncernstyring, forklarede vidnet, at det ved han ikke. Det er klart, at ikke flertallet af folk var jurister, men når man nedsatte projekter til at lave tilsyn, var det naturligt at trække på andre. De talte altid om en samlet værdikæde, for man kan ikke lave lovgivning uden at tænke administration, og omvendt kan man ikke lave administrati-

on uden at tænke lovgivning. Mange af de projekter, de havde, var derfor integreret med folk fra dels departementet på tværs af afdelinger og dels koncernen, hvor der også helt naturligt var jurister med, når det vedrørte fortolkning af lovgivning, fx også når der skulle laves ny IT-udvikling.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5507 (2015-11-XX - Rigsrevisionens beretning om Skatteministeriets økonomistyring):

> *"92. Ud over kvartalsmøderne og opfølgning på resultatkontrakterne sker departementets tilsyn også på møder på lavere niveau. Departementet er organiseret med fagkontorer, der svarer til SKATs fagområder. Fagkontorerne har løbende kontakt med SKAT om en række sager. Skatteministeriet har oplyst, at de enkelte fagkontorer i departementet har en faglig indsigt i forholdene, som er opnået ved det daglige arbejde med de enkelte fagområder. Fx afrapporteres for forretningsområdet Indsats omfattende rapporter om borgeres og virksomheders efterlevelse af skattereglerne."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at dette harmonerer med det, vidnet lige forklarede, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det enkelte fagkontor havde en aktiv tilsynsrolle, eller om den kun opstod, hvis enten SKAT eller Koncernstyring rettede henvendelse, forklarede vidnet, at han ikke tror, man kan sige det så simpelt. Hvis der fx var problemer på et område, som vedrørte et helt konkret fagkontor, hvor man kunne se på nogle ombudsmandsafgørelser og nogle afgørelser i deres administrative klagesystem, at der var noget galt, var der en forpligtelse til, at det pågældende fagkontor selvfølgelig fulgte op på, om der var behov for fx at tilpasse lovgivningen og derefter lægge en sag op til ministeren. Det var jo en del af den tilsynsforpligtelse, de havde, men de opfattede det nok ikke selv som en tilsynsforpligtelse med det sprog, som en jurist med en juridisk tilgang bruger. Det var mere en helt naturlig del af den arbejdsopgave, de havde, når de fulgte et fagområde. Der var også ofte kontakt mellem SKAT og de enkelte fagområder, når der skulle laves lovgivning, så de var sikre på, at Den juridiske vejledning kunne skrives præcist, så man var sikre på, hvad der var ment fra lovgivers side, når de enkelte medarbejdere i SKAT skulle udmønte lovgivningen. Det er et eksempel på, at der i forhold til tilsynsforpligtelsen eller opgaveløsningen – afhængigt af valg af ord – var denne interaktion mellem SKAT og departementet for at sikre, at der var lovmedholdelighed i den forvaltning, der efterfølgende skulle udmøntes.

Revisionsudvalget

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 38 (Kjeld Rasmussens forklaring):

"Vidnet forklarede videre, at det ikke var hans indtryk, at departementet gjorde meget ud af behandlingen af rapporterne. Forespurgt, hvorfor vidnet havde dette indtryk, forklarede vidnet, at han aldrig hørte fra dem. Han havde plads i Revisionsudvalget, og mens Peter Loft var departementschef, var vidnet til møde i direktionen hver tredje måned. Da Jens Brøchner tiltrådte som departementschef i maj 2012, blev revisionsudvalgsmødet i juni udsat til august. På dette møde mødte Jesper Skovhus Poulsen for Jens Brøchner. Mødet i december 2012 blev aflyst et par dage før, det skulle have været afholdt. Herefter blev Revisionsudvalget nedlagt, hvilket skyldtes, at Skatteministeriet overgik til en ny organisering fra 2013, hvor man gik tilbage til den konventionelle departementsmodel."

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke på noget tidspunkt, fra han tiltrådte, og frem til Revisionsudvalget blev nedlagt, deltog i Revisionsudvalgets møder, forklarede vidnet, at det er korrekt, men han bliver nødt til at forklare sammenhængen. Da han tiltrådte i maj 2012, havde han som noget af det første en samtale med Lone Strøm om SIR's rolle. Den opgave, han fik, og det billede, der dengang var af SKAT, var jo ikke, at der manglede kontrol og tilsyn, men at det var en relativt effektiv butik, hvor man skulle foretage yderligere effektiviseringer. Fordi der var helt enormt travlt, fordi der var både en ny minister og en ny departementschef, og fordi der var skatteforhandlinger, valgte han at uddelegere opgaven med at mødes med Kjeld Rasmussen – fuldstændig som han også i den nye konstruktion uddelegerede opgaven – til en afdelingschef i Koncernstyring. Det mener han ikke var en mærkelig model, og det var i hvert fald ikke mærkeligt, i lyset af at der var mange andre ting, der kørte, og at det primære sigte for ham på baggrund af de møder, han havde med Lone Strøm, var, at de nok skulle lave denne model om.

Omorganisering af SIR

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 54-55 (Kurt Wagners forklaring):

"Forespurgt, hvor mange møder vidnet havde med Jens Brøchner, forklarede vidnet, at han i begyndelsen havde møder med Jens Brøchner en gang om måneden. Han havde desuden møder med afdelingschef Andreas Berggren, som varetog den mere forretningsmæssige del af departementet. Andreas Berggren var mere inde i forretningsprocesser o.l., og vidnet havde mange møder med ham, hvor de drøftede mange af de nævnte forhold. Forespurgt, om vidnet således havde god adgang til dialog vedrørende de problematiske rapporter, forklarede vidnet, at det havde han indtil sommeren 2017. På dette tidspunkt fik de besked om, at der skulle skæres seks årsværk i SIR. Nedskæringen skulle ske ved afskedigelse af medarbejdere og kom oven i den store nedskæring, der var sket kort før vidnets tiltræden som re-

visionschef, hvor SIR blev skåret fra 45 til 23 medarbejdere. Det var en markant reduktion i forhold til opgavemængden. Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på dette, forklarede vidnet, at han bad Jens Brøchner om at få en skriftlig begrundelse for nedskæringen. Det var imidlertid ikke muligt. Det skulle meldes ud efter sommerferien 2017, hvem der skulle afskediges. Der skete dog ikke umiddelbart noget, og vidnet blev herefter indkaldt til møde med afdelingschefen. På mødet fik vidnet at vide, at det ikke ville se godt ud at skære medarbejdere væk fra Intern Revision dels på grund af det store antal rapporter, de havde lavet, og dels fordi Intern Revision udgjorde en væsentlig intern kontrolfunktion i den samlede kontrol. Det ville derfor ikke se godt ud i relation til de sager, der havde været fremme i forbindelse med "SKAT ud af krisen" osv. Vidnet blev derfor spurgt, om det kunne gøres på den måde, at i stedet for direkte at afskedige seks medarbejdere så nedlagde han Silkeborgafdelingen, hvor der var 11 medarbejdere, og sammenlagde den med afdelingen i København. Så var det klart, at medarbejderne i Silkeborg ikke bare kunne flytte med. Det kunne derfor meldes ud som en sammenlægning og ikke en reduktion. Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på dette, forklarede vidnet, at han kunne have valgt at sige sin stilling op. Det gjorde han imidlertid ikke, for han syntes trods alt, at det var væsentligt, at der var en intern revision. De måtte så forsøge at løse deres opgaver med en reduceret bemanding. Det blev meldt ud til medarbejderne i efteråret 2017, og der blev arrangeret en glidende afgang over et års tid."

Forespurgt, om vidnet er enig i Kurt Wagners beskrivelse, forklarede vidnet, at det er han delvist. På det tidspunkt i sommeren 2017 havde Rigsrevisionen opsagt § 9-aftalen, dvs. at Rigsrevisionen hjemtog revisionsopgaven og dermed overtog Kurt Wagners opgaver. På det tidspunkt var vidnet faktisk bekymret over, at de gjorde det. Det var jo en suveræn beslutning af Lone Strøm og Rigsrevisionen selv, men han var bekymret for, om de kunne nå at mande op og nå at revidere de opgaver, de havde på § 38. Så i en periode frem til sommeren 2017 – dvs. et helt år efter – gjorde de ikke noget, selv om der egentlig var "risiko" for dobbeltrevision, idet Rigsrevisionen reviderede SKAT på en proces, og Kurt Wagner reviderede SKAT på den samme proces. Det var jo fint nok i en overgangsperiode, fordi de fik sikkerhed for, at Rigsrevisionen nåede at få de rigtige kompetencer ind. På et tidspunkt sagde han til Kurt Wagner, som ikke var enig heri – og det er også derfor, han og Kurt Wagner havde så godt et samarbejde frem til sommeren 2017 – at der var problemer med, at Rigsrevisionen og Kurt Wagner lavede det samme. Intern Revision indgik på det tidspunkt som en del af controlling. Det var jo ikke længere en uafhængig revisionsenhed, for den hjemtog Rigsrevisionen, og derfor talte han med Kurt Wagner om, at de blev nødt til at gå ned i bemanding. Kurt Wagner var på dette tidspunkt en fuldstændig del af koncernstyringsafdelingen. Det var Kurt Wagner selvfølgelig ikke glad for, men vidnet kunne ikke – og det var heller ikke hans opgave med de ressourcemæssige udfordringer, der også var i SKAT i forhold til at kunne varetage

funktioner – bruge kræfter på at lave dobbeltrevision ved at have folk til at revidere de samme processer to gange. Det var derfor, han havde den drøftelse med Kurt Wagner. Det er vigtigt for ham at sige, at dette var i sommeren 2017, og dermed lang tid efter at Rigsrevisionen havde opsagt § 9-aftalen, og netop i den periode var han meget bekymret for, at de ikke kunne få revideret deres regnskaber, når Rigsrevisionen hjemtog opgaven. Derfor lod han i hele denne periode SIR udføre det arbejde, de skulle have udført, og han begyndte så at foretage en tilpasning på et tidspunkt, hvor det ikke længere gav mening, at der var dobbeltrevision. Han syntes, at Kurt Wagner var en meget dygtig revisionschef, men det er klart, at hans arbejdsopgave ændrede sig her, og det var han ikke tilfreds med, hvilket også fremgår af protokollen.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 55 (Kurt Wagners forklaring):

> *"Forespurgt, om der var behov for at foretage denne reduktion, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at der var. SKAT havde en omsætning på 1.000-1.100 mia. kr. fordelt på omkring 20 meget komplicerede skatteprocesser, som strakte sig fra bl.a. udenlandsk moms til bobehandling osv., så det var klart, at det blev sværere og sværere revisionsmæssigt. Han gav på denne baggrund udtryk for, at den revisionsplan, de kunne lave, ikke ville være dækkende med den givne bemanding. Han argumenterede med, at SKAT var en finansiel virksomhed, som bl.a. i forhold til kontrolfunktioner burde dimensioneres efter sine aktiviteter, uanset at det var en offentlig virksomhed, der var underlagt Moderniseringsstyrelsens regler. Hvis man skelede til bankerne, kunne man se, at der hos bankerne var langt større interne revisioner, som også lovmæssigt havde en anden placering. Han diskuterede særligt dette med Kristian Hertz og gjorde opmærksom på, at selv i en lille sparekasse med få ansatte var der lovkrav om både intern revision, eksternt tilsyn og branchegodkendt ekstern revisor, altså tre kontrolorganer. I SKAT var der alene en intern revision, som ikke var krævet ved lov, og som kunne nedlægges efter departementschefens beslutning. Forespurgt til departementets reaktion på dette forklarede vidnet, at Kristian Hertz godt kunne se problemstillingerne, men han kunne fra sin position ikke give vidnet ret og dermed modsige sin egen chef, Jens Brøchner. Beslutningen om at skære ned var Jens Brøchners."*

Forespurgt til vidnets bemærkninger til Kurt Wagners udsagn om, at det burde dimensioneres ligesom i et pengeinstitut, forklarede vidnet, at der er forskel på revisionsstandarder, og hvordan man tilrettelægger henholdsvis finansiel revision og controlling. Da Rigsrevisionen hjemtog opgaven, blev SIR en del af departementets controlling. Rigsrevisionen ville ikke basere deres revisioner på Kurt Wagners arbejde, og det vil igen sige, at der blev foretaget dobbeltrevision. Han er enig i det, Kurt Wagner sagde om, at det var en finansiel virksomhed, og at det var vigtigt, at der var

en finansiel revision. Det, Kurt Wagner lidt glemte her, var, at Rigsrevisionen, da de hjemtog opgaven, nu foretog den finansielle revision. Han kunne ikke bruge de samme ressourcer på den samme opgave. Så kunne der være – og det tror han, der nogle gange var – en diskussion om Kurt Wagner, og om det, der blev lavet, var godt nok, men han er ikke enig i den præmis, at det ikke kunne give mening at foretage en tilpasning og bruge disse ressourcer et andet sted. Til orientering kan han oplyse, at koncernstyringsafdelingen i departementet – inklusive SIR og tilsyn osv. – i 2013 havde ca. 75-80 medarbejdere, og det antal var stigende. Antallet af medarbejdere var måske uændret i nogle år, men i perioden 2016-2020 har de tilsynsfunktioner og de ressourcer, de brugte på tilsyn og kontrol i forhold til forvaltningen, været stigende over tid. Det er sket, i tillæg til at Rigsrevisionen hjemtog opgaven og yderligere opskalerede revisionen med Skatteministeriets forvaltning. Det samlede revisionstryk og tilsynstryk er således steget væsentligt i den periode.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 56 (Kurt Wagners forklaring):

> *"Han blev imidlertid orienteret om, at man havde besluttet helt at nedlægge Intern Revision. Vidnet spurgte til begrundelsen og gav udtryk for, at det virkede som en hasarderet beslutning, når man kunne se, at mange af skatteprocesserne ikke fungerede. Vidnet fik at vide, at det skyldtes, at det var svært at leve med, at Rigsrevisionen tog alle Intern Revisions rapporter og lavede deres egne revisioner og beretninger på baggrund af disse. Rigsrevisionen havde naturligvis ret til at gøre dette, idet de arbejdede ud fra virksomhedens interne kontrol, hvilket Intern Revision var en del af. Jens Brøchner syntes dog, at det var et irritationsmoment, at han fik de samme sager op to gange. De havde lanceret et begreb, som de kaldte dobbeltrevision. Vidnet var ikke enig i, at der skete dobbeltrevision, fordi intern og ekstern revision er to forskellige ting. Intern revision er ledelsens kontrolorgan, imens Rigsrevisionen er Folketingets kontrolorgan. Der er således tale om forskellige revisionsinstitutter. Den interne revision er mere inde i forretningen og har fingeren på pulsen, fordi medarbejderne går i virksomheden til daglig."*

Forespurgt, om dette svarer til vidnets erindring om drøftelserne med Kurt Wagner, forklarede vidnet, at det gør det, men han er ikke enig i det, Kurt Wagner her har forklaret. Fx var den opgave, Rigsrevisionen overtog, jo den finansielle revision. Den skal ikke laves to gange. Den skal kun laves én gang. Han havde en dialog med Lone Strøm, og nu lyder det, som om de nedlagde Intern Revision, men de omdøbte den til Skatteministeriets Koncernrevision, hvor de målrettede de opgaver og problemer, de skulle se på, til det, der forretningsmæssigt gav mest viden. Der var stadig revision på det tidspunkt, og Rigsrevisionen havde den udførende rolle vedrørende finansiel revision. Som han netop forklarede, er det samlede kontrol- og revisionstryk

i samme periode øget betragteligt. Kurt Wagner var en uafhængig revisionschef og kunne revidere SKAT og udarbejde revisionsplaner, hvor vidnet helt naturligt skulle sørge for, at der var de rette kompetencer og den rette bemanding, men ellers ikke blandede sig i, hvad Kurt Wagner valgte at revidere. Han kan godt forstå, at Kurt Wagner selvfølgelig syntes, at det var irriterende, at vidnet begyndte at blande sig i det, men han anerkender ikke præmissen, at Rigsrevisionens finansielle revision ikke var god nok. Han mener, at han på et tidspunkt fremlagde de planer, han havde for SKR, for Lone Strøm, og hun var enig i, at det var og er en fornuftig måde at gøre tingene på. SKR var det nye navn for SIR og står for Skatteministeriets Koncernrevision, som også i dag bruges til at revidere fx vedrørende besvigelser. Hvis de er bekymrede for, om der er nogle besvigelser i organisationen, bruger de deres kernekompetencer og revisorer til at løse den opgave. Så det er simpelthen ikke korrekt at sige, at de ikke har en intern revision og de kompetencer.

Vidnet blev videre foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 56-57 (Kurt Wagners forklaring):

> *"I de første år, hvor vidnet var revisionschef, kunne han selv udføre sine risiko- og væsentlighedsvurderinger og på den baggrund beslutte, hvilke revisioner der skulle laves. Der blev ikke stillet spørgsmål til dette de første par år, men herefter blev presset større og større, i forhold til hvilke opgaver de måtte gå i gang med. Forespurgt, hvornår dette pres begyndte, forklarede vidnet, at miljøet blev mere og mere revisionsfjendsk forstået på den måde, at de havde meget svært ved at få startet deres revisioner op. Det var omkring foråret 2017. De mærkede det ved, at de ikke kunne få udpeget kontaktpersoner i de afdelinger, som skulle revideres. Det var nødvendigt med kontaktpersoner, fordi Intern Revision ikke kendte alle medarbejderes kompetencer og havde brug for personer, som kunne bistå med undersøgelserne. I Intern Revision oplevede de det, som om SKAT trak tiden ud, og det tog derfor lang tid at komme i gang med revisionerne.*
>
> *Forespurgt, om vidnet havde en fornemmelse af, om SKAT agerede på denne måde efter instruktion fra departementet, forklarede vidnet, at hans opfattelse var, at det var SKAT, som pressede på mod departementet. SKAT ønskede at undgå revision og opfølgning og overvågning af deres processer."*

Vidnet blev foreholdt, at det tidligere forehold (protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 56 (Kurt Wagners forklaring)) vedrørte foråret 2018, men at dette forehold vedrører foråret 2017. Foreholdt, at Kurt Wagner i det nu foreholdte har forklaret, at han oplevede, at det i foråret 2017 blev sværere for ham at revidere, og at han oplevede, at det var en modstand, der kom fra SKAT, hvorfra der var et pres mod hans aktiviteter, og forespurgt, om vidnet også oplevede et sådant pres fra SKAT, forklarede

vidnet, at det gjorde han ikke. Han er heller ikke enig i den udlægning, som Kurt Wagner har beskrevet. Det er igen diskussionen om, at Rigsrevisionen foretog nogle revisioner, i henhold til at de skulle revidere statsregnskabet. Kurt Wagner kunne, med den revisionsplan han havde lagt, foretage de samme revisioner, og derfor kom de ind i den situation – og det var det, SKAT var bekymret for – at der skulle foretages såkaldte dobbeltrevisioner. Det medførte, at de samme centrale medarbejdere først skulle sørge for at levere input til Rigsrevisionen og efterfølgende skulle have møder med og levere input til SIR. Det var den bekymring, SKAT havde. Han har på intet tidspunkt oplevet, at SKAT – nu Skattestyrelsen – eller andre styrelser på nogen som helst måde har sagt nej til revisioner, kontrol eller tilsyn. Som han også forklarede tidligere, var det samlede kontrol- og tilsynstryk i perioden øget væsentligt fra departementets side med SIR/SKR og deres tilsynskontor og fra Rigsrevisionen med det øgede fokus, de havde på området. Det er helt naturligt, at kontrol- og tilsynstryk øges i en periode, hvor der er driftsmæssige udfordringer, og han kan ikke genkende billedet af, at der var modvilje eller ikke et ønske om revision.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at man ikke var opmærksomme på, at det medførte dette dobbelte ressourcetræk i SKAT, hvis der var to revisioner inde over, forklarede vidnet, at det skal forstås sådan, at Kurt Wagner udførte den samme revision, som Rigsrevisionen skulle udføre. Rigsrevisionen ville ikke basere deres revision på Kurt Wagners. Forespurgt, hvad det betød for SKAT, forklarede vidnet, at det betød, at de samme kernemedarbejdere skulle bruge tid på møder med Rigsrevisionen og med Kurt Wagner, og at de reviderede det samme og den samme proces. Det er såkaldt dobbeltrevision. De drøftelser, han havde med Lone Strøm, gik også på, at Kurt Wagners afdeling skulle tilpasses controlling og sikkerhed i forhold til at hjælpe med tilsynsforpligtelsen. De skulle altså ikke foretage finansiel revision, fordi den havde Rigsrevisionen hjemtaget, og det var derfor dem, der udførte den. Det er forståeligt nok, at Kurt Wagner havde dette synspunkt, men det var, fordi hans arbejdsopgave blev ændret, i det sekund Rigsrevisionen hjemtog det, han skulle lave. Man kunne brutalt set have sagt til Kurt Wagner, at der fra september 2016, hvor Rigsrevisionen hjemtog opgaven, ikke længere var grund til at have ham i butikken, men det var ikke det, der blev foretaget.

Organisatorisk forankring af tilsynet

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at Lone Strøm tidligere på dagen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at bemandingen i et departement efter hendes opfattelse skulle være af en sådan karakter, at man i departementet skulle kunne trykprøve, om de tiltag og handleplaner, der blev iværksat, var de rigtige, og at departementet således skulle kunne udfordre det. Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at han i perioden fra 2013 og frem havde en

tilstrækkelig bemanding i departementet til at kunne foretage denne trykprøvning, forklarede vidnet, at det er hans vurdering. Forespurgt, hvem der havde de kompetencer, forklarede vidnet, at kompetencerne til at trykprøve lå i dels koncernstyringsafdelingen og dels i den økonomisk-juridiske afdeling, når der kom konkrete sager fra SKAT. Trykprøvning er i hans optik netop det, at man jo ikke nødvendigvis skal være specialist på et område, men at man skal kunne spørge ind til, om noget ser plausibelt ud, og – hvis det ikke er tilfældet – hvilke aktiviteter man så har foretaget. Det er derfor, det er vigtigt at skelne mellem, at nogen jo godt kan have en opgave med at følge op og tjekke, at processerne nogenlunde fulgte de instrukser eller procedurer, der var, men ikke nødvendigvis har behov for en streng revisorfaglig viden i forhold til at gøre det. Til gengæld var det en meget svær faglig disciplin, hvis de skulle revidere et regnskab i en finansiel revision. Så dér skulle man have de rette faglige kompetencer. Det gjaldt derfor om at have de rigtige kompetencer på de rigtige poster, og det mener han at have haft i den periode.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere har forklaret, at sagsgangen var sådan, at SIR's rapporter gik til Koncernstyring, hvorefter de skulle forelægges for vidnet med en præsentation af problemstillingen, og forespurgt, om nogle af de jurister, vidnet her nævner, sad i Koncernstyring og kunne spotte de juridiske problemstillinger og forstå at spørge ind til dem, forklarede vidnet, at nogle af de revisioner, der var, var juridisk-kritiske revisioner. I de tilfælde vurderede SIR jo, om der var udfordringer i forhold til lovmedholdeligheden. I rapporterne var der således en vurdering af, om der var udfordringer, og det, som medarbejderne i koncernstyringsafdelingen skulle spørge ind til, var, hvordan det så ud, i forhold til om noget var meget rødt eller blodrødt, så der skulle gøres noget med det samme, eller om det var gult eller grønt. Der var ikke noget krav om, at man skulle kunne gå ned og forstå hver enkelt lovproces eller i hver enkelt sag påse, at loven var overholdt. Der var en arbejdsdeling, hvor den opgave, tilsynet havde, var overordnet. De skulle kunne følge op, og de skulle kunne trykprøve det, der kom ind, og stille nogle kritiske spørgsmål. Forespurgt, om der var juridiske kompetencer i Koncernstyring, som kunne trykprøve juridiske problemstillinger, forklarede vidnet, at der var juridiske kompetencer i departementet, som man kunne trække på. Som han forklarede tidligere, var der et meget tæt samspil, når der var nogle ting. Fx blev der vedrørende EFI og lovmedholdelighed i det inddrivelsessystem trukket på kompetencer på tværs af departementet og også ude i SKAT og ved Kammeradvokaten, i forhold til om det var lovmedholdeligt. På den måde var det ikke en enkelt afdeling, men der var mulighed for at kunne trække på specialister andre steder. Forespurgt, om det skal forstås sådan, at hvis man i Koncernstyring fik en SIR-rapport ind, hvor man tænkte, at det ville være en god idé at få en skarp jurist på, fordi der var noget jura, skulle man kontakte den anden afdeling i departementet og få dem koblet på, når man udarbejdede en sådan forelæggelse, forklarede vid-

net, at det kunne man have gjort, hvis der ud fra de rapporter, der kom ind, var røde lamper, der indikerede, at der var behov for at lave noget i forhold til lovtilpasning.

HJEMSENDELSERNE I SKAT

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår og hvordan vidnet blev orienteret om de hjemsendelser, der i september 2015 skete i SKAT, i forbindelse med at udbyttesagen kom frem, forklarede vidnet, at han tror, der var en forelæggelse for SKAT's direktør, som han ikke ved, om han selv fik i den form, men Jesper Rønnow Simonsen orienterede ham om de ledelsesmæssige tiltag, han foretog. Det var helt sædvanligt, at SKAT's direktør varetog den ledelsesmæssige opgave i forhold til de medarbejdere, der var under ham, og personalemæssige forhold hørte under direktøren og ikke under departementet. Han fik det ind på den ene eller anden måde til orientering. Han husker ikke præcist hvordan, og grunden til, at han siger det på den måde, er, at han ikke har kunnet se, at der var en forelæggelse, der var stilet til ham, og hvor han skrev under på sagen. Han tror, det kun var Jesper Rønnow Simonsen, der skrev under på denne forelæggelse, men den kom formentlig ind til ham som en orienteringssag, hvor der på forelæggelsen stod "til orientering".

Forespurgt, om vidnet involverede sig i, hvem og hvor mange der skulle hjemsendes, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om skatteministeren blev involveret i det, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om vidnet selv foretog en vurdering af, hvorvidt Jesper Rønnow Simonsen var eksponeret i den sammenhæng, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen også var rystet over sagen, da den kom frem i sommeren 2015, og han sagde til vidnet på de møder, der var i august 2015, at han selvfølgelig ville se på, om der var noget ansættelsesretligt, der skulle varetages. Forespurgt, om vidnet vurderede, om Jesper Rønnow Simonsen selv havde en rolle, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det skal forstås sådan, at vidnet ikke foretog nogen vurdering, eller om vidnet vurderede, at Jesper Rønnow Simonsen ikke havde et problem, forklarede vidnet, at han på det tidspunkt vurderede, at det, Jesper Rønnow Simonsen foretog sig på det tidspunkt, var tilpas i forhold til at få sagen oplyst, og i forhold til hvilke personalemæssige konsekvenser, den skulle have. Det var ud fra den betragtning, at Jesper Rønnow Simonsen ved den samtale de havde på det tidspunkt, var lige så overrasket over, at denne svig var sket. Han fandt ikke noget grundlag for at foretage sig noget i forhold til Jesper Rønnow Simonsen på det tidspunkt.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet overvejede, om Jesper Rønnow Simonsen var habil til at foretage disse vurderinger, eller om Jes-

per Rønnow Simonsen i virkeligheden selv var i en position, hvor hans egen ageren som direktør og som kontrollant i forhold til det, der skete, gjorde, at han ikke selv burde træffe beslutningerne, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han mener, at Jesper Rønnow Simonsen som direktør for SKAT var habil til at foretage en vurdering af, hvad der i givet fald var sket, og om der var behov for at træffe nogle personalemæssige konsekvenser.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Organisatorisk forankring af tilsynet

Vidnet blev foreholdt, at han tidligere forklarede, at det var Koncernstyring, der skulle foretage en trykprøvning af SIR-rapporterne. Foreholdt, at der i Koncernstyring var både en fuldmægtig, en kontorchef og en afdelingschef inde over afrapporteringerne, der kom fra SKAT, og forespurgt, hvor i dette hierarkiske setup ansvaret for at vurdere, håndtere og trykprøve sagen lå, når der var et juridisk problem, forklarede vidnet, at når man i Koncernstyring skulle læse disse rapporter og danne sig et overblik over det overordnede risikobillede, ville man i den sammenhæng jo støde på nogle ting – fx i en juridisk-kritisk revision – der gav anledning til at undersøge, om noget var udfordret lovmedholdeligt. I sådanne tilfælde ville det være naturligt at tage kontakt til det fagkontor i departementet, der lå i den anden søjle, for at få belyst dette spørgsmål. Arbejdsdelingen ville være, at kontoret læste tingene igennem og forholdt sig til, om det var kritisk og noget, man skulle reagere på. Hvis der var nogle særskilte juridiske spørgsmål, var det naturligt enten at spørge departementets anden søjle eller at spørge ude i SKAT, fx fagkontorerne eller SKAT Jura. Det er også vigtigt at sige, at sigtet med disse SIR-rapporter og det tilsyn, de havde i forhold til opfølgningsprotokollen, ikke var at gå ned i hvert enkelt element i disse rapporter, som kunne være meget tekniske, men at danne sig et overordnet risikobillede for netop at se, om der var nogle ting, der skulle ageres på. Sat på spidsen kan man sige, at hvis der var noget, der ikke var lovmedholdeligt, og det klart fremgik af disse rapporter, måtte man regne med, at de nødvendige tiltag med handleplaner og opfølgning allerede var taget ude i SKAT. Som tidligere nævnt kan det ikke på nogen måde være et mål, at man ikke straks løser det, når det er synligt, at der er udfordringer med regelefterlevelsen. Forespurgt, om det var den unge fuldmægtig, kontorchefen eller afdelingschefen, der skulle foretage den monitorering og derefter kontakte fagkontoret eller SKAT Jura, forklarede vidnet, at det ville være naturligt, hvis der kom nogle meget kritiske rapporter, at fagkontoret tog den dialog med andre fagkontorer i departementet eller med SKAT. Det er et lidt tænkt eksempel, der er skitseret her. Man ville ikke opleve en SIR-rapport, hvor der stod, at ting decideret ikke var lovmedholdelige i forhold til forvaltningen, for så løb de jo ind i, at sager skulle genoptages. De blev nødt til at få styr på de processer. Når der blev fundet decideret lovbrud eller ting, der signalerede, at der var ting, der skulle ordnes, var der

handleplaner ude i SKAT, hvor tingene skulle håndteres. Det kørte i andre processer end gennem et langsommeligt system med opfølgningsprotokoller mv. i forhold til departementet. Der har været nogle eksempler på early warnings og andre ting, fx på EFI, hvor de så, der var noget, og særskilt sørgede for på tværs af departementet at igangsætte nogle tiltag. Foreholdt, at der også kunne være andre ting end egentlige lovbrud, som gav anledning til juridiske betænkeligheder, og forespurgt, om den forventede trykprøvning, når kvartalsrapporten landede i Koncernstyring, skulle ske på fuldmægtigniveau, kontorchefniveau eller afdelingschefniveau, forklarede vidnet, at det er svært at svare på spørgsmålet. Det bliver nødt til at være mere konkret, i forhold til hvilke konkrete tilfælde der er tale om. Det er jo sådan, at fuldmægtige og sagsbehandlere er dem, der i de konkrete tilfælde har mest tid til at sætte sig ind i tingene og med så mange rapporter, produkter og sager at prøve at få udboret sagen. En kontorchef skal i større omfang fagligt vurdere og trykprøve, om det er okay, og det samme skal en afdelingschef. Han synes derfor ikke, det er meningsfyldt at svare på spørgsmålet om, hvilket niveau det skulle ske på. Han har på sit niveau selv haft spørgsmål, når han har set noget, fx om de var sikre på, at de ikke skulle til at genoptage en masse sager, hvis de valgte en given ting. Det er således på alle niveauer, man skal sikre sig, at man spørger ind til sagen og trykprøver den. Det er jo en helt normal måde at sagsbehandle på i departementer, men hvor man nok har forskellige tilgange til det, afhængigt af på hvilket niveau man er.

Vidnet blev af kommissionens formand, Michael Ellehauge, foreholdt, at det er blevet forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var Andreas Berggreens afdeling, at Kristian Hertz var kontorchef, og at Christian Hjerrild Ovesen som fuldmægtig fik til opgave at få disse rapporter sendt videre og få udarbejdet forelæggelser. Foreholdt, at vidnet tidligere har forklaret, at der i begyndelsen var lidt problemer med at få det til at køre ordentligt, og forespurgt, om opgaven med at spotte disse ting kunne ligge andre steder end hos de tre nævnte personer, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at han forstår spørgsmålet. Foreholdt, at når der kom en SIR-rapport ind i departementet, skulle den lande hos Christian Hjerrild Ovesen, som skulle forberede en forelæggelse, som skulle godkendes af hans kontorchef, Kristian Hertz, hvorefter den via Andreas Berggreen skulle gå videre op til vidnet som en forelæggelse, og forespurgt, hvem i den kæde der skulle opdage, om der var noget, der skulle undersøges nærmere, og som havde juridisk karakter, så de blev nødt til at ringe til en jurist, forklarede vidnet, at han synes, det er svært at svare på spørgsmålet, for det var ikke sådan, arbejdsgangen var. I dette forløb er der fx kommet to SIR-rapporter fra henholdsvis 2010 og 2013, hvori der stod forskellige ting med, at processerne måske ikke var optimale, og at der var problemer med datafangst og systemunderstøttelse osv. I den forbindelse er det vigtigt at sige, at den opgave, som departementet varetog, var et overordnet risikobillede, i forhold til om det var blodrødt, hvor der skulle gøres noget, eller om det var gult, hvor der burde

gøres noget, eller om det var grønt. De skulle skabe et samlet risikobillede. Hvis de så en sag, hvor der stod, at der var et decideret lovbrud, så reagerede man jo selvfølgelig med det samme. Foreholdt, at spørgsmålet gik på den situation, hvor det netop ikke fremgik tydeligt, at der var lovbrud, men hvor man skulle være i stand til at trykprøve, om både handleplanen og tiltagene var i orden, og at der måtte være en person, der gjorde det, og forespurgt, hvem der skulle være i stand til at trykprøve med henblik på at konstatere, om der var juridiske problemer, forklarede vidnet, at den opgave, der ligger i departementet, er at følge op på de handleplaner, som skal implementeres ude i SKAT, og notere sig, om der er noget, der giver anledning til bekymring. Det er selvfølgelig et kontors ansvar at se, om der er noget, der lyser blodrødt, og som der så skal gøres noget ved. De kunne ikke på hvert enkelt rapport læse ned i hver enkelt linje, fordi de ikke nødvendigvis havde de tekniske kompetencer, fordi man så skulle være revisor. De skal på overordnet niveau trykprøve og teste, om det ser fornuftigt ud, og agere på det. Så han synes, at spørgsmålet bunder i, at det klokkeklart fremgår af en rapport, at der er noget, der ikke er lovmedholdeligt her. Vidnet blev foreholdt, at spørgsmålet alene tager udgangspunkt i forklaringen fra Lone Strøm om, at man skulle foretage en trykprøvning, og at man skulle være i stand til at trykprøve. Foreholdt, at der vel netop er behov for en trykprøvning dér, hvor det ikke med indlysende klarhed fremgår, at der er et problem, og forespurgt, hvem der skulle være i stand til at trykprøve også de juridiske aspekter, forklarede vidnet, at trykprøvningen ikke kun angik det juridiske. Det var fx også, når der stod, at der var problemer med datafangstmodellen eller processerne. Foreholdt, at spørgsmålet alene gik på det juridiske, og forespurgt, om ikke vidnet kan komme det nærmere, forklarede vidnet, at han ikke tror, han kan komme det nærmere. Hvis der var en kritisk revisionsrapport, fx en juridisk-kritisk revisionsrapport, ville det fremgå, hvilke observationer revisionen havde foretaget, og hvor kritisk det var. Hvis det var kritisk – altså rødt – og det kunne håndteres, så var det noget, SKAT umiddelbart ville foretage. Ellers skulle der udarbejdes nogle handleplaner. Den opgave, der lå inde i departementet også på de juridisk-kritiske rapporter, var at danne sig et billede af, om der var noget, der særskilt skulle ageres på, fordi man kunne se, at der var særskilte – også juridiske – problemer, der skulle håndteres. I den sammenhæng kunne man trække på de kompetencer, der var i organisationen. Det letteste eksempel er igen det med inddrivelse. Da de fandt ud af, at der var problemer med inddrivelsen – fx inddrivelse af forældede fordringer – blev hele apparatet sat i gang på tværs af koncernstyringsafdelingen, den juridiske afdeling, Kammeradvokaten, SKAT og Skattestyrelsen. Det er sådan, der bliver arbejdet med tingene, når risikoen vedrørende nogle hændelser er så høj, at man kan se, at der bliver nødt til at blive foretaget noget øjeblikkeligt.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Risikopolitik

Forespurgt af advokat Lars Kjeldsen, om det er vidnets erfaring, at det kun er jurister, der kan identificere, at der kan være en juridisk problemstilling, forklarede vidnet, at det er det ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1478 (2015-06-XX (1) - Deloittes turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet):

> *"Der bør etableres en overordnet risiko- og kontrolpolitik for Betaling og Regnskab, der definerer principper for identifikation af risici, risikotolerance, risikorespons, kontrolaktiviteter, rapporteringsstruktur mv. og kommunikerer formålet med risikostyring, ambition, ejerskab og værktøjer i relation til regnskabsopgaven."*

Forespurgt, om det var det foreholdte, vidnet tænkte på, da han henviste til, at bemærkningen i turnusanalysen om, at der manglede en risiko- og kontrolpolitik for SKAT, kun vedrørte Betaling og Regnskab, bekræftede vidnet dette.

Ny kontrolstrategi for udbytterefusion

Forespurgt, om der var nogle begrænsninger på, hvordan de kunne skaffe ressourcerne til at håndtere genoptagelsen af refusionsudbetalingerne, og at det fx godt kunne være, at politikerne havde sagt, at de ville få alle de penge, de skulle bruge, men at der var ressourcemæssige begrænsninger, der gjorde, at de ikke bare kunne leje Brøndby Hallen til 500 medarbejdere, som kunne genoptage sagerne, forklarede vidnet, at det er klart, at der var en driftsbevilling, og den driftsbevilling blev udmøntet fuldt ud. Hvis der skulle tilføres ressourcer ét sted, skulle der tages ressourcer fra et andet sted. Der var jo rigtig mange opgaver, der skulle løses i den periode, og der var ikke ledige ressourcer i organisationen, der kunne flyttes over, uden at det var på bekostning af andre områder. I forhold til den politiske proces ville der på sædvanlig vis skulle udarbejdes et beslutningsgrundlag, der skulle til regeringen i regeringens økonomiudvalg, og som skulle indbudgetteres på finansloven. I den forbindelse ville det være en helt normal opgave, at man skulle begrunde, hvorfor man i givet fald skulle have flere ressourcer. Det er det arbejde, der i forbindelse med finanslovsarbejdet foretages hvert år. Det er hans erfaring gennem mange år, at det ikke er let bare at komme og

bede om ressourcer. Der skal være et skriftligt, solidt beslutningsgrundlag, der også skal sandsynliggøre, at man ikke selv har ressourcer i organisationen til at foretage en given ressourceomprioritering et andet sted i organisationen.

Forespurgt, om det var muligt for dem at rekruttere, hvis de bad om 300 årsværk til området, og hvad de gjorde for at rekruttere de nye ressourcer, de kunne sætte ind, hvis ikke de havde dem i organisationen, forklarede vidnet, at på fx udbytteområdet, hvor der de senere år massivt har været tilført ressourcer, er erfaringen – og det er det også på alle andre driftsområder – at det tager tid at uddanne og rekruttere og oplære folk. Det er fx en tung og langsommelig proces at opbygge et nyt administrationsgrundlag. Mange gange er det egentlig ikke nok at få pengene, fordi der ikke er kompetencer til at fylde op med. Penge er således ikke nødvendigvis nok, da det også tager lang tid at få rekrutteret de rigtige folk.

Omorganisering af SIR

Vidnet blev på ny foreholdt fra protokol nr. 4 for den 13. marts 2019 side 54-55 (Kurt Wagners forklaring):

> *"Det ville derfor ikke se godt ud i relation til de sager, der havde været fremme i forbindelse med "SKAT ud af krisen" osv. Vidnet blev derfor spurgt, om det kunne gøres på den måde, at i stedet for direkte at afskedige seks medarbejdere så nedlagde han Silkeborgafdelingen, hvor der var 11 medarbejdere, og sammenlagde den med afdelingen i København. Så var det klart, at medarbejderne i Silkeborg ikke bare kunne flytte med. Det kunne derfor meldes ud som en sammenlægning og ikke en reduktion. Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på dette, forklarede vidnet, at han kunne have valgt at sige sin stilling op. Det gjorde han imidlertid ikke, for han syntes trods alt, at det var væsentligt, at der var en intern revision."*

Forespurgt, om det var en forklaring, der blev produceret i departementet, forklarede vidnet, at han ikke kan genkende dette udsagn. Det er dog klart, at der skulle foretages en tilpasning – og det vedstår han sig fuldt ud – i forbindelse med at Rigsrevisionen hjemtog opgaven, og SIR var blevet en del af en controllingenhed i departementet. Dette foregik i efteråret 2017 eller begyndelsen af 2018.

Ny kontrolstrategi for udbytterefusion

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at man skulle producere en begrundelse for at anmode om flere penge, og forespurgt, om den begrundelse kunne være, at disse sager på et tidspunkt havde ligget i så lang tid, at det stred mod en forventning om en afgørelse inden for rimelig tid – og må-

ske endda nogle retlige krav om en afgørelse inden for rimelig tid – og om denne begrundelse blev anført, forklarede vidnet, at det er klart, at i forhold til at få bygget administrationsområdet op og få afviklet de bunker, der var, var sagsbehandlingstiden et element i, om der skulle tilføres flere ressourcer. I de analyser, der foretages lige nu i Skattestyrelsen, indgår, hvor mange sager man med en given produktivitet kan afvikle, hvor mange sager der kommer ind, og om der er sandsynlighed for, at disse bunker kan afvikles over rimelig tid. Hvis det ikke kan lade sig gøre, vil det helt naturligt indgå i beslutningsgrundlaget til regeringen, i forhold til om der skal tilføres flere ressourcer. Men det er en afvejning, i forhold til om man kan se, om det inden for en realistisk tid er muligt – fx også med machine learning og nogle andre kontroltiltag – at øge produktiviteten i sagsbunkeafviklingen.

Regnskabskontroller

Foreholdt af advokat Jacob Aaes, at der i sommeren 2014 skete en betydelig stigning i udbytterefusionerne, og at det også af de månedlige regnskabsgodkendelser i sommeren 2014 fremgik, at forklaringen skulle være, at der var stigende udenlandsk opkøb af aktier, og forespurgt, om vidnet er bekendt med SKAT's regnskabsinstruks og indholdet af den, forklarede vidnet, at det er han ikke i detaljer.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 2107 (2016-02-XX - Borger- og retssikkerhedschefens faktuelle redegørelse om administrationen af udbytterefusion i perioden 2010-2015), hvor SKAT's regnskabsinstruks er omtalt. Foreholdt, at det af regnskabsinstruksen fremgår, at de månedlige regnskabsgodkendelser blev sendt direkte fra Regnskab i SKAT til departementet, og at forretningsgangen dermed var sådan, at der ikke skete afrapporteringer af de månedlige regnskaber opad i SKAT, altså hverken til direktøren for Inddrivelse – som jo havde det overordnede organisatoriske ansvar for Regnskab – eller til SKAT's direktion, og forespurgt, om vidnet er bekendt med det, forklarede vidnet, at han er bekendt med, at det var den procedure, der var i SKAT. Han er også bekendt med, at direktøren for Inddrivelse havde det overordnede ansvar for § 38. Forespurgt, om vidnet således godt vidste, at regnskabsgodkendelsen gik fra Regnskab direkte over i Økonomi i departementet, forklarede vidnet, at der er de procedurer, der er i SKAT, som jo er en anden selvstændig myndighed. Han mener at erindre, at det var underdirektøren for Regnskab, som skrev disse regnskabsgodkendelser under. Hvilke procedurer de i SKAT valgte i forhold til konkret godkendelse, er uden for hans ansvarsområde.

Foreholdt, at det nederst på den foreviste side (ekstraktens side 2107) fremgår, hvordan proceduren var i perioden 2010-2014, og forespurgt, om det kan konkluderes, at vidnet var bekendt med den arbejdsgang, forklarede vidnet, at han er bekendt med den arbejdsgang nu, efter at han i forløbet har fået nogle procedurer præsenteret

ned i detaljer. Men han må sige, at han ikke på noget tidspunkt forholdt sig til den konkrete proces. Forespurgt, om ikke vidnets folk i departementets økonomiafdeling fortsat skulle foretage en trykprøvning af udsagnet om fx disse markante stigninger i udbytterefusioner, når regnskabskontrollen nu gik direkte over til dem fra Regnskab, forklarede vidnet, at det er han meget uenig i. Det ansvar, som SKAT har, er at godkende et regnskab. Det er også dem, der ud fra risiko og væsentlighed skal sikre sig, at der ikke er svig. Regnskabsgodkendelserne kom over til departementet og indgik som et bidrag til at skabe indtægtslisterne, hvor de fulgte konjunkturudviklingen. Det var ikke departementets opgave at skulle varetage kontrol af Regnskab. Forespurgt, om departementet således egentlig slet ikke behøvede at få disse årsagsforklaringer, forklarede vidnet, at årsagsforklaringerne er et input til at forstå de bevægelser, der er i regnskabet, og de bevægelser, der også vil være i indtægtslisterne, fordi indtægtslisterne jo er summen af nogle poster på regnskabet, som departementet skal bruge i henhold til at følge konjunkturudviklingen.

Hjemsendelserne i SKAT

Foreholdt, at der, da denne skandale rullede, i offentligheden var et betydeligt politisk pres fra mange partier i Folketinget om, at der skulle rulle nogle hoveder på baggrund af den, og forespurgt, om vidnet ingen drøftelser havde – heller ikke telefonisk – med hverken Jesper Rønnow Simonsen eller skatteministeren om, hvilke konsekvenser sagen skulle have for medarbejdere i SKAT, forklarede vidnet, at der selvfølgelig var drøftelser med både ministeren og Jesper Rønnow Simonsen om udbyttesagen og den skandale, der blev udrullet på det tidspunkt. Hverken han selv eller ministeren havde nogen drøftelser med Jesper Rønnow Simonsen, i forhold til hvilke ansættelsesretlige konsekvenser han ville udlede af den undersøgelse, han havde sat i gang.

Regnskabskontroller

Vidnet forklarede, at han efterfølgende har undret sig over, at regnskabet ikke skulle godkendes i SKAT's direktion. I dag er det sådan, at Skattestyrelsen som første myndighed udarbejder regnskab og årsregnskab. Baggrunden for, at der tidligere var den praksis, er, at fordi SKAT ikke var en institution, var der dispensation fra Moderniseringsstyrelsen, i forhold til at der ikke skulle udarbejdes en årsrapport eller et årsregnskab. Det var derfor, det ikke blev gjort. Det var også det, der måske var hele problemet i noget af dette – og det var jo netop også derfor, de satte en turnusanalyse i gang – nemlig, at der ikke var fokus på regnskabet og de udfordringer, der var i regnskabet. Det har efterfølgende vist sig, at det, der drypper ned i regnskabet, afspejler de aktiviteter, der er på forvaltningen under ét. Så de procedurer, der var i den periode, er ikke nødvendigvis retvisende for, hvordan det burde have været.

Hjemsendelserne i SKAT

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at han ikke drøftede eventuelle konsekvenser i forbindelse med hjemsendelserne med Jesper Rønnow Simonsen, og forespurgt, om vidnet drøftede det med ministeren på tomandshånd, forklarede vidnet, at da sagen eksploderede efter sommeren 2015, var der selvfølgelig drøftelser med ministeren om, hvordan det kunne ske. Men ministeren havde fuld forståelse for, at han hverken havde kompetence til eller skulle blande sig i at udpege, hvem der i givet fald havde ansvar for noget. Der var selvfølgelig politiske drøftelser om, hvordan det kunne ske, og om det virkelig kunne være rigtigt, at så mange penge på en eller anden måde bare kunne slippe igennem hænderne og ud til svindlere. Forespurgt, om disse politiske drøftelser foregik mellem vidnet og ministeren, bekræftede vidnet dette. Skatteudvalget var også ovre, hvor både han selv, afdelingschefen for Koncernstyring, dvs. Andreas Berggreen, Jesper Rønnow Simonsen m.fl. deltog i møder for at forklare, hvad de havde observeret. På det tidspunkt var der også sat gang i den første undersøgelse på området – dvs. SIR's undersøgelse – som blev sat i gang, allerede den dag pressemeddelelsen kom ud omkring den 24. eller 25. august 2015. Der var selvfølgelig stor politisk efterspørgsel efter at forstå, hvad der var sket. Foreholdt, at vidnet forklarede, at han ikke konkret drøftede hjemsendelserne med Jesper Rønnow Simonsen, og forespurgt, om vidnet tog denne drøftelse med ministeren, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Kl. 15.05 sluttede mødet.

PROTOKOL

11. november 2020
Protokol nr. 61

Den 11. november 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karoly Laszlo Németh for Troels Lund Poulsen (mødte kl. 10.30 og forlod mødet kl. 11.00)

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen (forlod mødet kl. 11.00)

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz, Klaus Østergård Jensen, Poul Christensen og Thomas Fredenslund

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen (mødte kl. 11.30)

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

KRISTIAN JENSEN

Kl. 9.00 mødte Kristian Jensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 2. august 2004 til den 23. februar 2010, og forespurgt til vidnets kendskab til skatteområdet, inden han blev skatteminister, forklarede vidnet, at han siden sommeren 1998 havde været medlem af Skatteudvalget. Han var – så vidt han husker – næstformand for Skatteudvalget fra 2001, frem til han blev minister i 2004. Han havde inden da ikke arbejdet politisk med skatteområdet. Hans baggrund er, at han er uddannet i et pengeinstitut – det daværende Unibank – og dér havde arbejdet med skat ud fra privatskattemæssig rådgivning af privatkunder og ikke andet.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Foreholdt, at undersøgelseskommissionen ved denne afhøring har fokus på udbytteproblemstillingerne i perioden 2010-2017, og forespurgt, hvilken politisk dagsorden vidnet havde i 2010 og i perioden op til 2010, forklarede vidnet, at regeringen i foråret 2009 havde præsenteret den store skattereform – forårspakke 2.0 – hvor de gennemførte den største enkeltstående sænkning af marginalskatten, siden man i 1903 fik indkomstskat i Danmark. Når man har indgået en politisk aftale og følger medierne, skriver journalisterne, at nu er aftalen vedtaget, men det er den slet ikke. Det er først, når man har en politisk aftale, at man går i gang med at udarbejde lovforslagene, og det er der meget opfølgningsarbejde på. Helt hen i efteråret 2009 var der derfor rigtig meget opfølgning på den aftale, de havde indgået den 1. marts 2009. Det betød, at en stor del af hans arbejde som minister gik med at udarbejde lovgivning, der var opfølgning på eller tilrettelser af den politiske aftale. Når man indgår en politisk aftale – og det gjorde de faktisk i løbet af 7 dage på en meget stor skattereform – er der nogle detaljer, som bliver skubbet til senere forhandlinger. Derfor var der nogle forskellige nuancer i lovgivningen, som skulle på plads, og det arbejdede de meget med

i efteråret 2009. Samtidig stod de i den periode i den situation, at lovgivningen vedrørende spil om penge i Danmark – lotto, tips, oddset mv. – var i en uholdbar situation, idet man på den ene side opretholdt en myte om et monopol, og på den anden side kunne alle og enhver gå ud at spille på internationale hjemmesider. De var ikke lovlige i Danmark, og det betød, at Danmark heller ikke fik beskatningen af dem. Han brugte ret mange kræfter på at få samlet et politisk flertal – og han fik faktisk samlet et ret bredt politisk flertal i begyndelsen af februar 2010 – om at liberalisere spillelovgivningen i Danmark og dermed etablere det grundlag, der er i dag, for at man lovligt har bettingfirmaer på det liberaliserede marked, mens lottodelen stadig ligger under Danske Spil. Hans fokus var derfor på de politiske drøftelser vedrørende opfølgning på 2009-aftalen og den fremadrettede liberalisering af spil om penge, men det var selvfølgelig også på den situation, som man sikkert kommer tilbage til i anden sammenhæng, at inddrivelsen i Danmark i 2009 og 2010 ikke fungerede på den måde, de forventede, og derfor var inddrivelsesspørgsmålet også noget, der politisk fyldte ret meget.

Foreholdt, at der i den daværende regering var fokus på at nedtone byrder for erhvervslivet, og forespurgt, om det var noget, der fyldte i vidnets virke som skatteminister, forklarede vidnet, at det er korrekt, at byrdelettelser var et stort fokus. Det var et område, som han arvede fra sin forgænger, Svend Erik Hovmand, som tog de første vigtige skridt til at sætte retningen på det, og det fulgte han så op på i de 5½ år, han var skatteminister. Han vil dog gerne nuancere det billede, der har været om, at man aldrig kunne lave byrder på skatteområdet, for det kunne man godt. Spørgsmålet var blot, om byrderne var rimelige i forhold til de formål, de skulle opfylde. Det kunne godt være sådan, at der var et nødvendigt skattekontrolmæssigt formål eller en engangsændring af administrative procedurer, som medførte gener for virksomhederne, men som på længere sigt faldt ud til enten SKAT's eller virksomhedernes fordel. Når der kom forslag om nye regler, blev der således foretaget en helhedsvurdering af, om formålet med de nye regler matchede det udkom, der var i forhold til både positive ting i forhold til skattekontrol og negative ting i forhold til virksomhederne.

Lovgivningsarbejdet

Forespurgt, hvordan og hvornår vidnet som skatteminister blev involveret i processen, når der skulle udføres lovgivningsarbejde, forklarede vidnet, at der meget groft sagt var to typer lovgivningsarbejde. Der var for det første de initiativer, som var politisk initieret, og som enten han selv kom med, eller som udsprang af forskellige politiske forhandlinger i enten Skatteministeriet eller andre ministerier, og som førte til, at der skulle være lovgivning på hans område. For det andet var der de idéer, der kom fra embedsværket om fx at udarbejde mere tekniske ændringer, som forbedre-

de måden, de opkrævede skat på. De var i en periode, hvor de digitaliserede rigtig meget af skatteadministrationen i Danmark, hvilket betød, at langt de fleste danskere i dag har en meget mere enkel selvangivelse, fordi oplysningerne bliver fortrykt. Derfor kom mange spørgsmål til lovforslag op gennem arbejdet i enten SKAT eller Skatteministeriets administration. Endelig var der selvfølgelig også nogle lovforslag, der udsprang af EU-afgørelser eller EU-beslutninger, hvor de forskellige ministerråd eller andre havde taget en beslutning, som krævede, at de fulgte op med dansk lovgivning. Forespurgt, om vidnets involvering var meget forskellig i forhold til disse grupper af lovforslag, forklarede vidnet, at det må man sige. Hvis det var en politisk beslutning, var det ved hans mødebord, at beslutningen blev taget, og tingene blev initieret, og de drøftede, hvad det skulle være. Hvis det var mere administrativt, kom forslagene nedefra og op og blev præsenteret for ham med de hensyn, der var, herunder hvad de gerne ville gennemføre, hvilken virkning det ville have og et spørgsmål om, hvorvidt man kunne gå videre med det. Som afsløret indledningsvist er han hverken nationaløkonom eller jurist, så han tror aldrig, han har påtaget sig at forsøge at skrive en paragraf selv. Det var der heller ingen grund til, idet både SKAT og Skatteministeriet var – og i dag er – befolket med utrolig dygtige mennesker, som arbejder hårdt for at lave lovgivning, som er med til at fremme finansieringen af det velfærdssamfund, der er i dag.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, hvordan vidnet blev involveret i driftsmæssige forhold under sit ressort, forklarede vidnet, at han havde en meget stærk departementschef i Peter Loft og nogle gode folk som både Ole Kjær, Steffen Normann Hansen i SKAT og Jesper Skovhus Poulsen i departementet, som var rigtig gode til driftsdelen. Derfor var hans involvering i selve driften mere i forhold til det store fusionsarbejde, hvor der var nogle beslutninger, der skulle tages på et overordnet strategisk niveau, men ikke nede i driften. Så vidt han husker, blev spørgsmål om ressourceforbrug og andet mellem de enkelte afdelinger ikke lagt op til ham. Han kan ikke med sikkerhed sige, at der ikke var en enkelt sag eller to, der i løbet af de 5½ år for mere end 10 år siden passerede hans skrivebord, men det er ikke noget, han erindrer.

Forespurgt, hvordan vidnets arbejdstid fordelte sig på henholdsvis skattepolitiske forhold og driftsmæssige forhold, forklarede vidnet, at hans tid gik med det skattepolitiske. Hans tid gik med at sørge for, at de havde det politiske flertal bag de beslutninger, som Skatteministeriet gerne ville fremme – enten de initiativer, hans selv tog politisk, eller de initiativer, der kom nede fra systemet og foreslog, at man skulle gøre forskellige ting. Det var derfor hans opgave at sørge for, at skibet sejlede i den rigtige retning, men ikke at justere, om roret stod en grad i den ene eller den anden retning.

Forespurgt, om det altid foregik gennem departementschefen, når vidnet var i dialog med sine embedsmænd, eller om der var direkte kontakt, forklarede vidnet, at det ofte, men ikke altid foregik gennem departementschefen. På daværende tidspunkt lå Skatteministeriet meget samlet på anden og tredje sal i Nicolai Eigtveds Gade, og det betød, at når der en gang imellem var sager, der var uklare for ham, tog han simpelthen sagen under armen og gik over og spurgte, hvad de egentlig havde skrevet i det pågældende notat, i stedet for at vente på, at man fik samlet en stor flok medarbejdere, der kunne møde på hans kontor. Han har således også været opsøgende i forhold til enkeltsager primært i forhold til de kontorchefer, der var, og så måtte de vælge, om der var andre, der skulle være med. Men de havde en meget uformel tone, og han forventede også, at medarbejderne, hvis de havde noget, de mente var vigtigt for ham, kom direkte til ham og ikke ventede på, at de først fik et tidsslot hos Peter Loft i hans travle kalender og bagefter i vidnets travle kalender.

Kritiske revisionsrapporter

Forespurgt, om vidnet blev orienteret, hvis der kom en kritisk revisionsrapport fra enten SIR eller Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at revisionsrapporter og dialogen med revisionskontorerne foregik ved departementschefen. Det var ikke noget, der passerede hans skrivebord. Han har ikke nogen erindring om, at han på noget tidspunkt så en revisionsrapport komme op som en sag til ham. Forespurgt, om det var vidnets forventning, at revisionsrapporterne blev håndteret på departementschefsniveau, forklarede vidnet, at han faktisk ikke havde mange forventninger om det, fordi han ikke var involveret i spørgsmålet om Intern Revision. Han regnede med, at koncernledelsen internt afklarede, om de blev håndteret af en af direktørerne i Skatteministeriet, i SKAT under Ole Kjær, eller om de landede på departementschefens skrivebord. De landede ikke på vidnets skrivebord, og derfor var det ikke noget, han havde oppe i sin beslutningsgang eller vurdering af, hvordan administrationen skulle være.

ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2010

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i tilrettelæggelsen og implementeringen af den nye organisationsmodel, der blev implementeret i 2010, forklarede vidnet, at de undervejs havde en række overvejelser om, at der var to typer af problemstillinger. Den ene problemstilling og type overvejelse angik forholdet ude fra organisationen ind mod Skatteministeriet, dvs. hvor hurtigt idéer og tanker kom fra organisationen ind til Skatteministeriet, og hvilket udvælgelseskriterium der var, når ledelsen i SKAT bragte sager ind i departementet. Den anden type overvejelse var måske én, han mere personligt havde, og den gik på, at når de vedtog noget politisk, skrev Skatteminis-

steriet lovene, de udarbejdede forarbejderne, de var med i udvalgsbehandlingerne, og de hørte de politiske overvejelser og drøftelser undervejs – inklusive de forhandlingsmøder, der var i Skatteministeriet – men når så loven var vedtaget, blev den sendt ud i SKAT til udmøntning i udarbejdelse af cirkulærer, bekendtgørelser og arbejdsbeskrivelser mv. Deres oplevelse var, at der godt kunne være diskrepans mellem de overvejelser, de havde haft, da de politisk vedtog loven, og så den udmøntning, de efterfølgende så. Ved at etablere en enhedsorganisation, hvor der var fælles koncernledelse, ville man opnå begge dele, dvs. man ville få et bedre flow fra de yderste grene af organisationen ind til Skatteministeriet, men også en bedre mulighed for, at de politiske overvejelser bag lovgivningen kom ud i organisationen. Derfor blev han præsenteret – han mener, det var af Peter Loft – for et forslag til at etablere en enhedsorganisation. Han kunne se, at det gav mulighed for at håndtere begge ting bedre, og derfor syntes han, det var en god idé, og han nikkede ja til at etablere enhedsorganisationen. Forespurgt, om vidnet overvejede, at der måske kunne komme en uklarhed om ansvarsfordelingen, når man samlede det i en enhedsorganisation, forklarede vidnet, at han faktisk mener, der er større uklarhed i ansvarsfordelingen, når man har to organisationer, der arbejder så tæt sammen. Det giver god mening at have et departement, når der er mange forskellige styrelser – fx Erhvervsministeriets departement og deres mange styrelser – men i hans øjne giver det en skæv måde at styre på, hvis man har et departement og en styrelse, der har den størrelse, som SKAT havde dengang med måske Landsskatteretten og Skatteankenævnet og nogle få andre styrelser ved siden af. Han så faktisk, at der var mulighed for at lave en bedre ansvarsplacering – sådan at ansvaret ikke skiftede mellem SKAT og departementet – ved at have en enhedsorganisation i stedet for at have de to organisationer, netop fordi SKAT på daværende tidspunkt var den store og nærmest altdominerende styrelse under departementet.

Forespurgt, om vidnet forventede, at hans samarbejde med departementschefen eller resten af organisationen skulle ændre sig med den nye organisation, forklarede vidnet, at det gjorde han. Fx blev de direktionsmøder, der havde været mellem direktørerne, departementschefen og ham selv i Skatteministeriet, nu udvidet til også at have folk med fra styrelsen i Østbanegade, så der var en klarere dialog om, hvad der egentlig skete på forskellige områder. Han ville også mere direkte kunne høre, hvilke holdninger, idéer og tanker der var i SKAT, i stedet for kun at høre det via departementet. Han har ingen som helst begrundelse for at sige, at departementet ikke efter allerbedste evne videregav de oplysninger, de fik fra SKAT. Tværtimod har han meget stor respekt for det hold af direktører, der var dengang med Jesper Skovhus Poulsen, Otto Brøns-Petersen, Peter Loft m.fl., men det er altid sådan, at når man fortæller en historie videre, kan der være ting, man lægger mere eller mindre vægt på, og derfor ville han høre det direkte fra dem, der sad i SKAT. Han mente, at han derved ville få et bedre beslutningsgrundlag og ikke et dårligere.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet som skatteminister havde til udbytteområdet, forklarede vidnet, at det var meget lidt. Det var ikke et spørgsmål, de drøftede. Udbyttebeskatningen var ikke på deres liste over aktuelle problemer. Der var en lang liste med spørgsmål på skatteområdet, hvor der var 10.000 ansatte og 5 mio. danskere, der prøvede at finde vej uden om at betale skat, så der var nok at lave. Sagen var den, at da han tiltrådte, var spørgsmålet om snyd i kiosker et meget stort område. Hvis man gik ned ad Nørrebrogade, faldt man over ulovlige colaer i alle butikker, og det var noget, de startede med fra begyndelsen. Derudover havde de spørgsmålet om transfer pricing, og de havde spørgsmålet om kapitalfondsstrukturer, hvor danske selskaber blev overforgældede, fordi renteudgifter i Danmark var fradragsberettigede, mens renteindtægterne dér, hvor moderselskabet lå, ikke var. De foretog derfor kapitalfondsindgreb og alt muligt andet. Han kan ikke mindes, at de havde en kvalitativ drøftelse af udbytteskat som værende et problem i forhold til betaling af udbytteskat. De havde drøftelser om aktiebeskatningskulturen, og de gennemførte også forenklingen af aktiebeskatningen efter valget i 2005, så det blev meget mere enkelt at regne sin egen aktieskat ud. Der var selvfølgelig også en drøftelse af beskatningen af udbytter o.l., men han har ikke nogen erindring om, at de drøftede spørgsmålet om tilbagebetaling af dansk betalt udbytteskat til udlandet. Forespurgt, om de heller ikke drøftede, at der var problemer i administrationen, eller at man havde kontrolproblemer e.l., forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5001 (2009-03-30 - E-mail fra Kaj-Henrik Ludolph til Lisbeth Rømer vedr. ændring af Skattekontrolloven):

> *"Til din foreløbige orientering kan jeg fortælle, at KJ netop har nikket til, at vi i forbindelse med reform lovgivningen medtager en bemyndigelse i SKL til at lave den stramning af indberetning af udbytter, som du/I har foreslået over for os."*

Foreholdt, at Kaj-Henrik Ludolph har bekræftet for undersøgelseskommissionen, at "KJ" er vidnet, og forespurgt, om vidnet erindrer denne drøftelse, forklarede vidnet, at det gør han, fordi han i forberedelsen til dagens afhøring har haft lejlighed til at se denne e-mail. Derfor kan han på et overordnet plan huske, hvad det var, men han husker ikke den konkrete drøftelse. Hvis han skal prøve at forklare om det i lidt overordnede termer, kan man sige, at når de drøftede en lov og indgik et politisk forlig, var der en åbning af skatteloven. Når de åbnede skatteloven, var der forskellige emner, der kom, som ikke var en del af aftalen, men som var små ting, som admini-

strationen gerne ville have med, men der var ikke kød nok til at lave et selvstændigt lovforslag. Men når de alligevel var inde at åbne skattelovgivningen, fik man forskellige elementer med. Når man ser på dateringen af det foreholdte, er det hans vurdering – og det er altså en vurdering, for det er ikke noget, han kan huske – at da de den 1. marts 2009 indgik aftalen om forårspakken og den store skattelettelse, så systemet på, hvilke andre ønsker de kunne få med ind på det tidspunkt. Det betyder, at han her sagde til Kaj-Henrik Ludolph, at de godt ville tage det med, fordi det var en god idé, men han skulle bare sikre sig, at deres forligspart – i dette tilfælde Dansk Folkeparti – sagde ja til, at de tog det med ind. Så ville han have en drøftelse med Dansk Folkepartis skatteordfører, Mikkel Dencker, og det, han så efter en drøftelse sagde ja eller nej til, kom med i lovgivningen. Han er ret sikker på, at dette var noget af det, der blev nikket til. Det var relativt teknisk, og når administrationen oplyste, at det var med til at forbedre skattekontrolloven, og de vurderede, at det samlet set – når man så på hele lovgivningskomplekset – ikke gav øgede byrder, blev der som regel nikket til de gode idéer og tanker, der kom fra administrationen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 11 (2009-04-22 - Lovforslag nr. 201 af 22. april 2009 om bl.a. ændring af skattekontrolloven (enkel og effektiv kontrol samt mindre skatteplanlægning)):

> *"3.1.2.2. Indberetning om aktier*
>
> …
>
> *Tankegangen bag indberetningsfristen den 20. januar er, at beløbene skal bruges til årsopgørelsen. Hvert år tilbagebetaler SKAT imidlertid indeholdte udbytteskatter på ca. 1-2 mia. kr. til udlandet som følge af nedslag i udbytteskatten efter dobbeltbeskatningsoverenskomster (i 2008 var beløbet dog kun ca. 750 mio. kr.) For at undgå forrentning af tilbagebetalingsbeløbene sker tilbagebetalingen som udgangspunkt inden 30 dage efter, at SKAT har modtaget anmodningen om tilbagebetaling. Ændringen vil sikre, at der ved disse tilbagebetalingssager vil kunne foretage afstemning af anmodningen med henholdsvis angivelserne og indberetningerne. En sammenlægning af fristerne for indberetning og angivelse vil herudover føre til færre fejl i indeholdelserne af udbytteskat, indberetningerne og angivelserne, da det udloddende selskab efter forslaget vil skulle håndtere udlodningen, indeholdelsen, angivelsen, afregningen og indberetningen samtidig."*

Forespurgt, hvilken viden vidnet i forbindelse med denne lovændring fik om det pågældende område og håndteringen af udbytteskat, forklarede vidnet, at han vil sige det sådan, at da de i 2009 drøftede dette store lovkompleks vedrørende skattereformen, var dette ikke noget, de havde grundige drøftelser om. Derfor kan han

ikke komme med en helt skarp viden om, hvad han fik at vide om dette. Sagen var, at de foretog ændringer vedrørende aktiebeskatningen for at sikre et provenu på – så vidt han husker – knap 300 mio. kr. Ved siden af dette blev der så lavet en ændring af indberetningsfristerne, så man fik bedre mulighed for at gennemføre kontrollen. Så vidt han husker, skulle denne ændring være med til at understøtte, at man fik det rette provenu ind, og det foregik i forlængelse af det, som Kaj-Henrik Ludolph tidligere havde nævnt for ham, og som han havde nikket til, og det blev så af dygtige jurister skrevet ind i bemærkningerne til lovforslaget. Han så ikke på, om lige præcis dette var noget, der skulle fremhæves eller sænkes eller andet. Der var mange andre politiske aspekter, som de drøftede på daværende tidspunkt, men ikke dette, som jo var lagt op til at være og var beskrevet som en administrativ forenkling.

Foreholdt, at lovændringen indeholdt en bemyndigelse til, at man kunne udstede en bekendtgørelse, hvor muligheden blev implementeret, og forespurgt, om vidnet var involveret i overvejelser om, hvornår og hvordan man skulle udnytte bemyndigelsen, forklarede vidnet, at det var han ikke andet, end at han sagde ja til, at den skulle fremsættes. Han tror nok, han godkendte et udkast, der blev sendt i høring, men hvorvidt den var klar til at blive udmøntet eller ej, afhang jo af, om systemerne var klare til det. Som han har kunnet forstå på andre, der har udtalt sig om det, manglede der et IT-system, for at man kunne udnytte bemyndigelsen. Derfor var der ikke nogen grund til at sætte den i kraft, hvis man ikke havde IT-systemet på plads, og han har ikke nogen anden erindring, der skulle modsvare det udsagn.

BAGGRUNDEN FOR SIR'S 2010-UNDERSØGELSE

Foreholdt, at der, inden SIR's 2010-rapport kom, blev foretaget undersøgelser i departementet, og at der i oktober 2009 blev udarbejdet en forelæggelse for Peter Loft, og forespurgt, om vidnet fik kendskab til disse undersøgelser, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 74 (2009-10-09 - Forelæggelse for departementschefen vedr. 'Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge').

Forespurgt, om vidnet erindrer at have set denne forelæggelse forud for forberedelsen til dagens afhøring, forklarede vidnet, at han ikke har set forelæggelsen, før han så den hos sin bisidder. Man må forstå, at man i Skatteministeriet på daværende tidspunkt – han kender selvfølgelig ikke forholdene nu – hver eneste dag modtog ca. 25-35 forskellige sager af varierende størrelse. Nogle af dem var ganske kraftige, og nogle af dem var små sager med oversendelser af svar til Folketinget. Hver sag skulle gennemlæses og vurderes, samtidig med at man havde alt det andet arbejde – det politiske arbejde, arbejdet som folketingsmedlem, arbejdet i forhold til kommunika-

tion osv. Derfor kan han simpelthen ikke mindes, at han nogensinde dykkede ned i, hvad der blev forelagt for departementschefen. Han har aldrig manglet noget at læse og har derfor heller ikke bedt om at få nogen forelæggelser til Peter Loft, som han kunne bladre i. Det er helt utænkeligt, at det på noget tidspunkt skulle være sket.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var involveret i nogen form for risikoanalyse eller risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at det var han ikke, men han brugte Business Objects-systemet, som ham bekendt var med til at udvælge risikovurderingen. De arbejdede med at oversende en analyse af, hvad planen for de forskellige elementer var, til Folketingets Skatteudvalg. Det gjorde de af to grunde. Den første var for at have mest mulig åbenhed om, hvad de gjorde, og den anden var, for at Skatteudvalget kunne spørge ind til, hvorfor de valgte at tage noget med, og hvorfor de fravalgte noget andet. Men selve udvælgelsen var et spørgsmål om, at administrationen kom til ham med et oplæg til, hvad de gerne ville. Han havde ikke grundlag for at sige, at de valgte noget forkert eller noget, som ikke skulle være med. Forespurgt, om vidnets forklaring her relaterer sig til indsatsplanen, forklarede vidnet, at det var det, de kaldte for indsatsstrategien eller indsatsplanen. Forespurgt, om vidnets forklaring skal forstås således, at han blev orienteret om den plan, der blev udmøntet, og at han orienterede videre til Skatteudvalget om den, men at han ikke var inde i overvejelserne om, hvorvidt det var en rigtig eller forkert prioritering, forklarede vidnet, at han havde tilkendegivet, hvis der var områder, han gerne ville have, de havde særligt fokus på. Der har undervejs været områder, som regeringen har haft udvalgt fokus på, eksempelvis kioskområdet, transfer pricing og sort arbejde, men han har ikke foretaget en vurdering af, om noget skulle prioriteres væk e.l. Bortset fra de tre områder, han nævner her, har han meget svært ved at erindre, at han skulle have lagt andre lodder ind i forhold til risikostyringen.

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser eller overvejelser om, hvilken grad af risikovillighed man havde i Skatteministeriet og SKAT, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, hvilke forventninger vidnet havde til, hvordan embedsmandsapparatet skulle styre og analysere risici, forklarede vidnet, at han fra begyndelsen sagde, at hvis de gjorde det nemt og forståeligt at betale skat, ville langt de fleste danskere – på trods af hans tidligere bemærkning om, at der var 5 mio., der prøvede at finde en vej uden om at betale skat – gerne betale den rigtige skat. Derfor har de arbejdet meget med bl.a. at digitalisere indberetningen, så langt de fleste lønmodtagere i dag bare kan skrive under på en selvangivelse. Faktisk behøver de ikke engang at skrive under på en selvangivelse, men de kan bare acceptere den, som den er, og så får de det

resultat ud, som SKAT har beregnet. Det betød, at han lagde vægt på, at SKAT var i stand til at servicere og rådgive, men naturligvis også havde kontrolgenet. For hvis der ikke var kontrol, og hvis der ikke var risiko for at blive opdaget, ville der være nogen, der ville forsøge at smyge sig uden om enten bevidst, eller fordi de ikke lagde så stor ihærdighed i det, som man ellers ville have gjort. Derfor skulle der være kontrol, og det er et mantra, han har kørt med længe, nemlig at service kan bringe dem langt hen ad vejen, og at det skal være deres første redskab. Men kontrollen skal være der, for uden risikoen for at blive opdaget vil der være for mange, som smyger sig udenom. Derfor skal der naturligvis være en vurdering, men man skal bruge sine kræfter dér, hvor der er størst risiko for skatteunddragelse og størst skattegab, og man skal bruge sine ressourcer dér, hvor man får det største aftryk i forhold til også at skabe denne trussel om, at man kan blive opdaget. Derfor har han haft tillid til, at SKAT prioriterede de områder, hvor de mente, at problemerne var størst.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet var involveret i departementets tilsyn med SKAT, forklarede vidnet, at hans erindring er, at der var en dialog mellem SKAT og departementet om udarbejdelse af de forskellige elementer som risikovurdering, indsatsstrategi mv. Men han blev først inddraget, når departementet og SKAT sådan set var færdige med deres dialog, og de kom med et samlet oplæg til ham. Han ville også synes, det var meget mærkeligt, hvis to afdelinger af hans ministerium skulle sidde og skændes på hans mødekontor om, hvordan de ønskede at prioritere tingene. Det måtte de vælge at have en fælles indstilling til, inden de kom til ham. Ikke sådan at forstå, at de ikke kunne komme ind og sige, at de havde noget, de gerne ville drøfte med ham, men hvis man skulle sidde og se to afdelinger af ministeriet være uenige med hinanden, var hans forventning, at de prøvede at søge enighed og komme med en indstilling, som de så kunne drøfte hos ham.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt, om vidnet i sin tid som minister fik forelagt de månedlige indtægtslister, forklarede vidnet, at han fik dem forelagt til oversendelse til Skatteudvalget. Skatteudvalget havde gennem en længere periode haft et ønske om at følge med i indtægtslisterne, sådan at Skatteudvalget ved selvsyn kunne se, om der var udsving i indtægterne, og dermed være medansvarlige for at råbe vagt i gevær, hvis der var noget, der afveg fra tidligere. Skattelisterne var et faktum, dvs. at der ikke var en politisk stillingtagen, og man vurderede ikke, om man syntes, det var godt, at moms gik op eller ned. Man vurderede heller ikke, om man syntes, det var godt, hvis selskabsskattens indtægt steg eller faldt. Det var bare et faktum, der skulle videresendes. Derfor blev det en rutinesag, som blev forelagt til underskrift og videresendt, uden at han gen-

nemgik den nærmere. Forespurgt, om der således ikke var nogen dialog i tilknytning til forelæggelserne, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Forespurgt, hvad vidnet selv gjorde, når han modtog dem, herunder om han brugte tid på dem, eller om det var ren ekspedition, forklarede vidnet, at han øjede dem igennem for at se, om der var noget, som han kunne forvente, at Skatteudvalget efterfølgende ville stille spørgsmål til, for på den måde at forberede sig, hvis der kom spørgsmål. Det var dog relativt sjældent, at der kom spørgsmål på baggrund af indtægtslisterne. Han mener, at Klaus Hækkerup fra Socialdemokratiet på et tidspunkt havde vidnet i samråd om nogle afvigelser, men om det vedrørte indtægtslisterne som sådan, eller om det var en forsinkelse, der gjorde, at de først kom senere, kan han simpelthen ikke huske i dag.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Departementets tilsyn med SKAT

Foreholdt, at vidnet på spørgsmålene vedrørende tilsyn bl.a. beskrev det tilsyn, der var med, om borgerne nu betalte det, de skulle, og forespurgt til vidnets involvering og forventninger i forhold til departementets tilsyn med, om de underliggende styrelser, herunder SKAT, drev en lovlig og hensigtsmæssig virksomhed, forklarede vidnet, at hans forventning klart var, at departementets ledelse og de afdelinger og kontorer, der arbejdede med den slags, herunder økonomistyring mv., var med til at foretage en risikovurdering af, hvorvidt SKAT havde de nødvendige ressourcer eller andet. Man skal huske på, at SKAT i 2010 faktisk internationalt blev anset for at være en veldrevet organisation. Peter Loft har tidligere forklaret noget tilsvarende for undersøgelseskommissionen, og vidnet har noteret sig, at senere departementschef Jens Brøchner den 10. november 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han i 2012 blev ansat til at udvikle og effektivisere og ikke til at lappe huller. I hans egen tid som skatteminister var der et problem – og det har han tidligere sagt offentligt – vedrørende inddrivelse, men på skattedelen som sådan var der faktisk en ganske velfungerende maskine, som sørgede for, at danskerne betalte over 1.000 mia. kr. i skat med meget få gener for den enkelte dansker.

Forespurgt, om vidnet var involveret i det departementale tilsyn, der skulle foregå, forklarede vidnet, at det blev han kun involveret i, hvis der var sager, der skulle bringes til hans opmærksomhed. På en række områder – eksempelvis når SKAT skulle have tildelt deres årlige budget – havde de en lang række drøftelser af, hvad det ville betyde, og hvad det kommende år skulle kræve af initiativer o.l., men bortset fra det var det meget sjældent – hvis nogensinde – at han blev involveret i, hvilket ressourceforbrug der var i SKAT's enkelte afdelinger.

Foreholdt, at der var betydelige besparelser også frem mod 2010, og forespurgt, om vidnet i den sene del af sin ministerperiode i 2010 oplevede en øget risiko for besvigelser eller nedbrud som følge af disse besparelser, forklarede vidnet, at han ikke følte, der var nogen røde eller gule lamper, der blinkede på daværende tidspunkt. Særligt ikke vedrørende udbyttebeskatning. Som han forklarede tidligere, var der en udfordring vedrørende inddrivelse, men på skatte-, afgifts- og bilområdet var der faktisk ikke noget, som ikke var almindeligt. Man må forstå, at der også før 2005, dvs. før dannelsen af SKAT som organisation, var ting, man drøftede. Man drøftede snyd med bilafgifter, man drøftede snyd i store selskaber, og man drøftede snyd i mange forskellige områder. Der vil altid – uanset hvilken skatteadministration de har – være områder, hvor nogle desværre forsøger at udfordre skattelovgivningen, og nogle bevidst overtræder den. Men der var ikke i 2010 – i de måneder, hvor han var skatteminister – et særligt, blinkende alarmsystem, der sagde, at de skulle være opmærksomme på, at de havde et problem. Faktisk var det sådan, at de var overtallige, dvs. at der var flere medarbejdere i SKAT end planlagt. Man kunne have en drøftelse af, hvorvidt de geografisk var placeret de rigtige steder i forhold til arbejdsopgaverne, men i hans tid som skatteminister havde de det princip, at de ikke fyrede medarbejdere. Det var naturlig afgang, der afgjorde, hvor hurtigt aftrædelsen fra SKAT foregik. Så var der til gengæld den udfordring, at det var besværligt at ansætte nye medarbejdere, når aftrædelsen og den naturlige afgang ikke foregik så hurtig som forventet. Det kunne give nogle praktiske problemer osv., men der var faktisk flere mennesker ansat end planlagt ved udgangen af hans embedsperiode.

Indtægtslister

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at Skatteudvalget skulle være medansvarlige for at råbe vagt i gevær i forhold til indtægtslisterne, og forespurgt, hvad der kunne give anledning til, at der blev råbt vagt i gevær på indtægtslisterne, forklarede vidnet, at det kunne være, hvis man pludselig så, at bilafgifterne afveg markant fra tidligere. Det kunne også være, hvis forskellige punktafgifter viste et mindre provenu end forudsat. Det kunne være ting, hvor de spurgte sig selv, om der var et eller andet, de ikke så, fx om der var opstået en ulovlig parallelimport af afgiftspligtige varer, som de blev nødt til at flytte ressourcer over på eller tilsvarende. Det kunne også godt være, at de opdagede, at der blev indbetalt mere selskabsskat, end de forventede, og så så de på, om det var, fordi forrentningen ved at betale selskabsskat tidligt hos SKAT var markant bedre end ved at have pengene stående i danske banker. Der kunne være flere ting, der gav udsving, som de skulle være opmærksomme på, men som han husker efter sin bedste hukommelse, var det ikke noget, de brugte lang tid på. Det var sporadisk, at der dukkede ting op fra indtægtslisterne, som ikke i forvejen var blevet fanget og gjort opmærksom på ad anden vej. Indtægtslisterne var ligesom en bagkant, og hvis der var nogle afvigelser, de skulle være opmærksomme på, var

der rigtig mange dygtige medarbejdere i både SKAT og Skatteministeriet, der havde gjort opmærksom på det forinden.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at lige præcis den ændring, der interesserer undersøgelseskommissionen i denne sammenhæng, kom ind, fordi man havde en åbning på skattereformen, og forespurgt, om vidnet erindrer, om han på et tidligere tidspunkt end i 2009 var blevet mødt med ønsket om denne lovændring, forklarede vidnet, at det har han simpelthen ikke nogen erindring om, bl.a. fordi han ikke kan se, hvorfor han skulle have sagt nej til det på et tidligere tidspunkt. Deres vurdering i 2009 var, at den gevinst, der kom for samfundet, oversteg de byrder, det gav for virksomhederne – her pengeinstitutterne – at skulle indføre det. Han ved godt – fordi det fremgår af det materiale, han har læst forud for dagens afhøring – at pengeinstitutterne havde en anden holdning til det, men de endte jo med at stå fast og vedtage loven, fordi de mente, at den balance mellem gevinsten for samfundet og byrderne for virksomhederne gjorde, at de skulle vedtage loven.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

TROELS LUND POULSEN

Kl. 10.30 mødte Troels Lund Poulsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 23. februar 2010 til den 8. marts 2011, og forespurgt til sit forudgående kendskab til skatteområdet, da han

blev skatteminister, forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Han havde ikke beskæftiget sig med området før, og han havde heller ikke på nogen måde siddet i de udvalg, som havde med skattelovgivning at gøre. Hans største erfaring var vel, at hans mor var tidligere kommunal pantefoged.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt, om vidnet som skatteminister havde en politisk dagsorden, og hvad den i givet fald gik ud på, forklarede vidnet, at han var minister i perioden 2007-2011, hvor han undervejs blev rokeret fra Miljøministeriet til Skatteministeriet. Derfor havde han ikke et færdigt princip eller politisk program med sig. Han sad på det tidspunkt også i nogle af regeringens centrale økonomiske udvalg, og derfor var han sådan set optaget af at drive den politiske dagsorden, og derfor havde han heller ikke – om man så må sige – nogen særlige ting, som optog ham. Han var optaget af at udfylde sit hverv som minister, men var selvfølgelig også med til at drive den politiske dagsorden bredt i regeringen.

Lovgivningsarbejdet

Forespurgt, hvordan vidnet som skatteminister blev involveret i lovgivningsarbejdet, forklarede vidnet, at det kunne foregå på mange måder. Når lovgivningsarbejdet gik i gang, fx ved udarbejdelse af lovforslag, blev han inddraget i forbindelse med det lovforslag, der skulle sendes i høring. Han fulgte også de høringssvar, der kom ind, inden lovforslaget blev fremsat. Derudover var der ting, der kunne påkalde sig offentlig opmærksomhed, eller han kunne som minister få henvendelser – enten ved at der blev skrevet direkte til ham, eller ved, at han blev mødt af spørgsmål rundt om i landet på møder, som måske betød, at han gik i gang med at tage fat på nogle problemstillinger. Der var således ikke en endelig recept på, hvordan det foregik, men det er klart, at han selvfølgelig blev involveret i de lovforslag, der blev fremsat. Det er jo en minister, der skal fremsætte ting for Folketinget. Det kan man ikke få ikke andre til, så det skal man selv gøre.

Foreholdt, at Kristian Jensen tidligere på dagen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der i grove træk var dels det lovgivningsarbejde, der havde stort politisk fokus, og hvor forhandlingerne foregik omkring hans bord, og dels mere teknisk betonede ændringer, som i højere grad kom nede fra organisationen og blev formidlet videre, og forespurgt, om der var den samme sondring i vidnets periode som skatteminister, forklarede vidnet, at det synes han dog uden at have hørt Kristian Jensens forklaring. Han synes, det lyder meget rammende, og man bliver også nødt til at have in mente, at Skatteministeriet er et meget lovtungt ministerium og

et af de ministerier, der hvert eneste år producerer flest lovforslag. Mange lovforslag kører gennem en meget hastig beslutningsproces, fordi de udmønter finanslovsaftaler, og derfor er der som regel en ret kort høringsfrist. Derudover er der selvfølgelig den almindelige drift, og det er vigtigt for ham at slå fast, at der ikke er timer nok i døgnet, til at man som minister kan vide noget om den almindelige drift. Det er klart, at hvis der er særlig alvorlige problemstillinger, som kan påvirke enten driften eller lovgivningen, skal det selvfølgelig forelægges for ministeren, men ellers er det ikke sådan, at man kan gå rundt og føre et konkret tilsyn med, hvordan arbejdet fungerer. Det har man embedsværket til, herunder departementschefen og andre.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, om vidnet konkret blev involveret i særlige forhold vedrørende driften, da han var skatteminister, forklarede vidnet, at det gjorde han. Han tror, man senere vil komme tilbage til et spørgsmål om inddrivelsessystemet. Det fyldte rigtig meget. SKAT's struktur fyldte selvfølgelig også. Han var rundt i landet og besøgte skattecentrene primært med det formål, at man kunne møde ham som ansvarlig minister. Men det var jo ikke, for at han så gik rundt og fulgte arbejdet lokalt. Det var for at kunne sætte en politisk retning for, hvad der var regeringens prioriteter. Så det var, kan man sige, hans arbejde som skatteminister.

Forespurgt, hvordan en gennemsnitlig arbejdsuge i grove træk fordelte sig mellem skattepolitiske og driftsmæssige forhold, forklarede vidnet, at han tror, man bliver nødt til at svare lidt mere bredt, for man kan være minister på mange forskellige måder. Det er der ikke en endelig opskrift på. Han har selv i sin tid som minister gjort meget ud af – og det var også vigtigt for ham – at komme rundt i landet. Derfor prioriterede han, at han stort set hver eneste mandag var rundt i landet for at besøge de områder, som havde ting, de ville drøfte med ham, men selvfølgelig også for at besøge det område, hvor han var valgt. Hans indsats var derfor koncentreret om flere forskellige ting. Der var det overordnede politiske arbejde og også arbejdet for at blive genvalgt til Folketinget, og så var der selvfølgelig det at være skatteminister. Derudover var der det interne regeringsarbejde, som jo fylder rigtig meget i en ministers liv, når man sidder i regeringens økonomiudvalg, hvor man koordinerer regeringens politiske linje på kryds og tværs, og som ikke kun vedrører ens eget ressort, men alle ressortopgaver. Endelig deltog han også i en lang række møder i regeringens koordinationsudvalg. Hvis man ser på, hvordan en uge fordelte sig, var det således kun nogle få procent, der handlede om drift. Han vil gerne slå fast, at sådan skal det også være. Hvis man tror, at man som minister har timer nok i døgnet til også at kunne drifte en organisation, mener han, at det er en forkert fordeling. Men det er klart, at der også var ting undervejs, hvor man som minister havde en tilsynsforpligtelse. Det er ikke nogen hemmelighed, og det har han også tidligere afgivet

forklaring om i en anden forbindelse. Det er jo velkendt, og det er også en del af det at være skatteminister.

ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2010

Foreholdt, at der ved vidnets tiltræden som skatteminister netop var gennemført en omstrukturering i Skatteministeriets koncern, hvor man fraveg den normale struktur med et departement og en styrelse, og forespurgt, hvordan vidnet oplevede, at denne nye organisationsmodel fungerede, forklarede vidnet, at det ikke bare er et par dage siden, han var skatteminister, men at det ligger år tilbage. Det skylder han at sige, for når han får at vide, at han selvfølgelig taler under sandhedspligt, bliver han også nødt til at gøre det klart, at det ikke står helt klart for ham, hvad der skete for 10 år siden, og hvordan han oplevede det. Han var ikke optaget af strukturen. Han var optaget af at være politiker og at være minister. Han har sådan set altid haft den opfattelse som minister, at han går ud fra, at systemet fungerer. Det betød ikke, at man ikke kunne være opmærksom på, om der var ting og mislyde, for så havde man selv det endelige ansvar. Men han var slet ikke involveret i det, og hele denne strukturomlægning fandt sted, før han tiltrådte, men trådte så i kraft, da han blev skatteminister.

Foreholdt, at vidnet har været minister i en mere klassisk struktur både før og efter sin tid som skatteminister, og forespurgt, om vidnet erindrer nogen væsentlige forandringer i rollen som minister i den struktur, der var i Skatteministeriet, i forhold til de andre oplevelser, han har haft, forklarede vidnet, at han bliver nødt til at sige, at han – desværre eller heldigvis – har haft fornøjelsen af at være minister ret mange steder. Der er hvert sit liv i hvert ministerium, og man kan ikke rigtig sammenligne på tværs. Det er klart, at spørgsmålet kredser om, hvor stærk departementets rolle var i forhold til også at have driften inde under huden kontra nogle af de andre steder, han har været, hvor man måske havde et mere smalt departement og en stærkere styrelsesstruktur. Men det gjorde sig altså ikke på den måde til genstand for hans politiske opmærksomhed. Han kom fra et meget smalt departement med mange udfordringer, fordi Miljøministeriet havde nogle meget store styrelser under sig og et smalt departement. Skatteministeriet var i hans optik en helt anden butik, så det var ikke noget, der havde hans politiske opmærksomhed.

Forespurgt, om al kommunikation i den smule af vidnets tid, der gik med driftsmæssige forhold, gik gennem departementschefen, eller om vidnet havde en direkte dialog med medarbejderne uden om departementschefen, forklarede vidnet, at han kørte det på den måde, at når der var ting, han skulle diskutere, syntes han, at man også som minister blev nødt til at acceptere, at der var en hierarkisk struktur. Hvis man kortsluttede det, kunne man slet ikke drive den butik, som et ministerium er.

Derfor var det afgørende for ham – og det har det været hele tiden – at hvis der var særlige problemstillinger, der skulle diskuteres, skulle hans departementschef være til stede, fordi det var ham, der havde den ordregivende funktion. Som han tidligere forklarede, var han på en tur rundt i landet. SKAT havde en decentral struktur, og der mødte han selvfølgelig også medarbejdere, der havde ting, som de måske gerne ville diskutere med ham, eller nogle oplevelser, som de gerne ville fortælle om. Hvis der i den forbindelse var noget, der påkaldte sig særlig opmærksomhed, kunne det være, at de efter hans besøg rundt i landet holdt et møde om det. Man kan jo så stille spørgsmålet, om han kan give nogle eksempler på det, og der vil han sige, at et af de områder, som i hvert fald dengang fyldte meget, var spørgsmålet om leasing- og demobiler, altså motorområdet. I den forbindelse var der nogle af de ting, som han hørte rundt om i landet, som så efterfølgende blev genstand for møder internt i departementet, men med hans departementschef. Det var således ikke sådan, at han gik ned i huset og talte med afdelingschefer eller kontorchefer om konkrete sager. Det har han aldrig praktiseret.

Foreholdt, at både Peter Loft og Kristian Jensen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at ønsket med den lidt anderledes struktur, der blev etableret, var at bringe driften tættere på lovgivningen, og forespurgt, om vidnet erindrer, om der i hans tid som skatteminister var en tættere dialog ud mod den konkrete drift, når der skulle lovgives, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han var ikke skatteminister under den gamle struktur, så derfor kunne han ikke se forskellen. Det, han kunne se var afgørende, var, at man havde en ambition om – som han tror trods alt lykkedes i visse sammenhænge – at sørge for, at det, der var et politisk opdrag, også fandt vej ud i SKAT. Det var derfor, der havde været diskussioner om, hvorvidt man var dygtige nok til at omsætte den politiske ambition til en reel lovgivning, og det var en svær manøvre. Det var det, der var ambitionen bag, men han ved ikke, hvordan det var før, fordi der var han ikke skatteminister.

Forespurgt, om vidnet oplevede problemer med den struktur, der var, eller om han oplevede, at det kørte fornuftigt og hensigtsmæssigt, forklarede vidnet, at han ikke var opmærksom på, at den nye struktur skulle påkalde sig stor opmærksomhed. Men det er klart, at når man har været igennem det, han har været igennem, har det været genstand for stor diskussion, hvorvidt den struktur var fornuftig. Men det var ikke noget, han satte spørgsmålstegn ved på det tidspunkt. Forespurgt, om vidnet således som skatteminister oplevede, at det fungerede godt og fint, forklarede vidnet, at han jo kom med en relativt kort ministererfaring på 2 år og havde oplevet et departement, som var helt anderledes. Han kom ind på et område, hvor der overhovedet ikke var noget interessefællesskab over til Miljøministeriet. Havde han i stedet skiftet til fødevareminister, havde der været et større interessesammenfald og også sager, der mindede om hinanden. Her kom han over til et helt andet område, hvor

han også – og det skylder han at sige, for det kan godt fortabe sig lidt i tågen – blev nødt til at bruge mange kræfter på at sætte sig ind i området. Generelt vil han også gerne sige, at han har været minister for fem forskellige områder, og hver gang har han måttet bruge 6-9 måneder på at sætte sig ind i det område, han så havde ansvaret for. Det er ikke noget, man – og det kan også være, at det bare er hans begrænsede evner – bare kan gøre på en måned eller to, når man har med så store, tunge ministerier at gøre. Det kræver lang tid, før man kommer ned i de store områder, man har ansvaret for.

Kritiske revisionsrapporter

Foreholdt, at Skatteministeriet dels havde en intern revision og dels ligesom andre ministerier var underlagt Rigsrevisionens tilsyn, og forespurgt, hvad vidnet i sin tid som skatteminister blev involveret i, når der kom kritiske rapporter fra enten SIR eller Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at han ikke havde udstukket nogen linje om, at SIR skulle rapportere til ham. De rapporterede direkte til departementschefen. Hvis Rigsrevisionen rejste nogle problemstillinger, var det sådan, at Skatteministeriet svarede på dem. Undervejs, mens han var minister, sørgede han for at blive orienteret om, hvad der blev svaret, for selv om det er ministeriet, der svarer, er det trods alt ministeren, der er ansvarlig for ministeriet. Men i forhold til den interne revision havde han ikke noget, der kørte direkte til ham.

Forespurgt, om vidnet erindrer, om han blev orienteret om kritiske SIR-rapporter, når de kom, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til udbytteskat, regelgrundlaget og administrationen, forklarede vidnet, at det var meget begrænset. Forespurgt, om vidnet fik nogen introduktion til området eller vidste noget om det, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Der var enormt mange rigtig besværlige sagskomplekser i det år, han var skatteminister, og dette var ikke et område, hvor han havde en særlig viden eller et særligt kendskab.

Forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet introduceret for det undervejs, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at han skulle have fået en særlig indføring i dette område. Der var andre områder, hvor han som minister selvfølgelig fik en særlig indføring, og det var primært på hele inddrivelsesområdet som ét eksempel. Derudover var det på motorområdet, som var et andet eksempel. Det var også på transfer

pricing-området, som var et tredje eksempel på nogle af de sager, der fyldte rigtig meget i offentligheden.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Foreholdt, at der under vidnets forgænger, Kristian Jensen, blev gennemført en lovændring, der gav mulighed for, at en minister kunne udstede en bekendtgørelse, hvorved man harmoniserede reglerne for angivelse og indberetning af udbytteskat, og forespurgt, om vidnet erindrer på noget tidspunkt som skatteminister at være blevet involveret i overvejelser om, hvorvidt man skulle udnytte den hjemmel, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, at han blev.

SIR'S 2010-RAPPORT

Foreholdt, at der den 10. maj 2010 kom en SIR-rapport vedrørende udbytteskatteområdet, og at rapporten baserede sig på en bestilling, som departementschefen havde afgivet til SIR i efteråret 2009, og forespurgt, om vidnet blev orienteret om den konkrete kritiske SIR-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet efterfølgende i sin ministertid blev gjort bekendt med rapporten, forklarede vidnet, at han ikke blev bekendt med SIR-rapporten i den tid, han var minister. Det var noget, som først dukkede op til overfladen, efter han stoppede som skatteminister.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var involveret i risikoanalyse og risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet af egen drift var opmærksom på særlige risici i forhold til driften, forklarede vidnet, at han var opmærksom på andre sager end udbyttesagen, fx motorområdet, hvor han fik henvendelser om, at der fandt ulovligheder sted i forhold til snyd med demobiler og leasingbiler. Det var noget, der også havde betydning for den konkrete drift, og som førte til skærpelser af lovgivningen.

Forespurgt, om vidnet i Skatteministeriet drøftede risikovillighed i forhold til regelefterlevelse og kontrolmiljøer, forklarede vidnet, at Skatteministeriet overordnet havde en tilsynspyramide, hvor man gik efter, at man skulle forsøge at vejlede alle de folk, der faktisk gerne ville overholde reglerne, og så bevægede man sig ned i tilsynspyramiden. Det var en overordnet diskussion, som han også hørte om, men det var ikke sådan, at han flyttede rundt på årsværk, i forhold til hvilke områder der skulle prioriteres eller nedprioriteres.

Forespurgt, om vidnet havde konkrete drøftelser med departementschefen om risikoanalyse, risikostyring og risikovillighed, forklarede vidnet, at han tror, de i løbet af det år, han var minister, overordnet diskuterede SKAT's og Skatteministeriets risikobaserede tilgang. Den drøftede de også i forbindelse med en finanslovsaftale i 2010, der handlede om en særlig målrettet indsats mod landets ghettoer, og hvordan SKAT's tilsynsstrategi kunne blive brugt der. Men det var i forhold til et politisk ønske om at gøre noget ved ghettoproblemstillingen, så det havde et politisk ophæng og ikke et organisatorisk ophæng.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet på nogen måde var involveret i den del af opgaven i departementet, der gik på at føre tilsyn med den underliggende organisation, forklarede vidnet, at det var han ikke, for han førte ikke tilsyn med, hvordan Skatteministeriet arbejdede. Det var departementschefen og embedsværket, der gjorde det, men det er klart, at hvis der kom sager på hans bord – ligesom det tidligere eksempel på motorområdet, men der kunne også være andre eksempler – var det sager, han ikke bare sad på. Så tog han en drøftelse med sin departementschef og fik en forklaring på, om det var et problem eller ej. Som skatteminister får man rigtig mange henvendelser, og nogle af disse kommer, fordi folk dybest set ikke kan lide at betale skat og ikke kan lide SKAT. Derfor var der også en meget nuanceret tilgang til, hvilke problemstillinger man skulle tage op. Man kunne godt føle, at systemet ikke behandlede én ordentligt, men det var jo så, fordi lovgiver havde besluttet noget, man ikke kunne lide.

Forespurgt, om vidnet på det mere generelle plan var involveret i tilsynsovervejelser og eventuelle tilsynsmangler, når han var i dialog med sine embedsfolk, forklarede vidnet, at de løbende havde en dialog, og det, der havde hans fokus, var de politiske problemer, der mødte ham i Folketinget. Han havde mange politiske forhandlinger, og der var rigtig mange lovforslag i hans periode. Han erindrer også, at de i foråret 2010 – relativt kort tid efter han var tiltrådt – var i gang med at udarbejde regeringens genopretningspakke efter finanskrisen, som førte en masse lovforslag med sig, og som var enormt arbejdstung. Hans fokus var derfor på det politiske og de politiske forhandlinger og på at sikre, at regeringens lovprogram blev gennemført.

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen drøftelser om tilsyn med udbytteområdet, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke at skulle have haft. Som det er undersøgelseskommissionen bekendt, blev der stillet nogle spørgsmål fra Jesper Petersen, i forhold til det vidnet svarede Folketinget. Det var normal praksis – og det var det også i andre sager, og det var det også i andre ministerier – at hvis der blev stillet folketingsspørgsmål til et område, og der i relation til dette område var særlige problemer, blev han tillige gjort opmærksom på, at selv om han svarede Folketinget på

et konkret spørgsmål, skulle han måske også være opmærksom på nogle andre problemstillinger. Han erindrer ikke, at han, i forbindelse med at han svarede Jesper Petersen vedrørende nogle mere tekniske dele af TastSelv, blev gjort opmærksom på, at de havde en særlig udfordring på udbytteområdet.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev bekendt med de månedlige indtægtslister, forklarede vidnet, at det bare var en generel orientering om, at de skulle oversendes til Folketinget. Det var ikke noget, han var dybt involveret i. Han havde det princip, at alt, der blev oversendt til Folketinget, blev man som minister nødt til at godkende. Det var derfor, han satte sine initialer på dem. Han mener ikke, at man kan uddelegere det ansvar til en departementschef eller andre. Det var noget, der blev oversendt til Folketinget for at skabe størst mulig åbenhed, og som Folketinget selvfølgelig kunne stille spørgsmål til. Der har også været mange spørgsmål til indtægtslisterne generelt, men det var ikke noget, de havde timelange møder om. Det var en formssag at oversende dem.

Forespurgt, om vidnet selv fulgte udviklingen i tallene, forklarede vidnet, at han jo orienterede sig i tallene og havde også den klare forventning, at hvis der var særlige røde lamper, der lyste, skulle han selvfølgelig have en forklaring på det. Det siger sig selv. Der har også været ting i indtægtslisterne, som har givet anledning til møder. Han er desværre ikke i stand til at huske præcist, hvad det kunne være, men én af de ting, som i hvert fald bredt set gav anledning til drøftelser, var hele spørgsmålet om transfer pricing.

Forespurgt, om vidnet også på egen hånd gik indtægtslisterne igennem og stillede spørgsmål til dem, eller om det var noget, der blev båret ind til hans bord, forklarede vidnet, at det var noget, der blev båret ind til hans bord.

Forespurgt, om vidnet havde nogen dialog med Skatteudvalget vedrørende indtægtslisterne, forklarede vidnet, at det havde han ikke andet, end at de blev oversendt til Folketingets Skatteudvalg. Han skal ikke udelukke, at der har været nogle af indtægtslisterne, der også har påkaldt sig samråd eller yderligere udvalgsspørgsmål. På den måde var der en i hvert fald skriftlig dialog.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

PETER CHRISTENSEN

Kl. 11.30 mødte Peter Christensen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 8. marts 2011 til den 3. oktober 2011, og forespurgt til hans forudgående kendskab til skatteområdet, inden han blev minister, forklarede vidnet, at han, inden han blev skatteminister, havde været skattepolitisk ordfører for Venstre og havde siddet sammenlagt ca. 10 år i Skatterådet, som før hed Ligningsrådet. Han havde derfor brugt en del kræfter på skat.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt, hvilken politisk dagsorden vidnet havde i den periode, han var skatteminister, forklarede vidnet, at da han blev skatteminister, kørte valgrygterne allerede på Christiansborg. Man skal derfor huske tilbage på, at der var overvejelser om, hvorvidt valget ville komme inden sommerferien eller efter sommerferien. Det viste sig så at være efter sommerferien. Der var derfor valgkamp, og det betød også, at man som skatteminister skulle arbejde med de ting, som kunne være et element i en sådan valgkamp, og ikke lancere helt nye idéer, inden der blev udskrevet valg.

Forespurgt, om vidnet husker, hvad der var fokus på, forklarede vidnet, at det, der i hvert fald fyldte meget, var grænsekontrol. Det havde skatteministeren en stor aktie i, og det var genstand for en del politisk debat. Derudover var det skattestoppet, som stadig levede, og som skulle revitaliseres. Det var også skatteministerens ansvar for dén regering.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, om der var driftsmæssige forhold, som havde vidnets fokus i hans tid som skatteminister, forklarede vidnet, at det var der altid, men der var ikke nogen

specifikke ting. Det var mere de driftsopgaver, der kom ind fra SKAT, som skulle håndteres. Men han husker ikke nogen særlige initiativer, der blev lanceret i disse måneder.

Foreholdt, at der i den periode, hvor vidnet var skatteminister, var den såkaldte enhedsforvaltning, som var indført kort tid forinden, og forespurgt, om vidnet ud fra sin erfaring fra andre ministerier oplevede nogen forandring i sin interaktion med departementschefen eller andre i organisationen i forhold til den klassiske struktur, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Hans erfaring kom lidt i den anden rækkefølge, idet han begyndte i SKAT, som jo havde denne organisering. Han havde således ikke noget at sammenligne med. Når man som folketingsmedlem mødte ministerier, funderede man ikke ret meget over, hvordan de var organiseret, for det var ministeren og departementschefen, man mødte i forhandlinger. Forespurgt, om vidnet efterfølgende har tænkt over det, forklarede vidnet, at set bagud oplevede han at blive betjent godt som minister og at have adgang til departementschefen og de to direktører, der på det tidspunkt var i SKAT. Han syntes, det fungerede fint.

Forespurgt, hvor tæt vidnet var involveret i driftsmæssige forhold i SKAT, forklarede vidnet, at det var han kun, i det omfang at det blev forelagt for ham. Som minister har man rigeligt at se til med håndtering af både Christiansborg og medier og andet. Der var en lind strøm af sager, hvilket der altid er, men det var ikke en periode, hvor han tog initiativ til særlige driftsmæssige forandringer.

Forespurgt, om det gik gennem departementschefen, når vidnet var i dialog med medarbejdere, eller om vidnet også havde direkte interageren med personerne under departementschefen, forklarede vidnet, at han ikke gik rundt i ministeriet og selv tog fat i medarbejdere. Det var på ministerens forkontor, han rejste det, hvis han havde noget, han gerne ville drøfte. Det kunne så være departementschefen, hvis han havde tid, og ellers en af direktørerne, og i nogle tilfælde kunne det vel også være en afdelingschef, der kom ind. Ellers skaffede forkontoret jo det, han bad om, og han interesserede sig ikke for, hvem der havde været involveret i sådanne henvendelser.

Kritiske revisionsrapporter

Forespurgt, om og i givet fald hvornår og hvordan vidnet blev involveret, når der kom kritiske rapporter fra enten SIR eller Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at det har han ikke nogen erindring om. Han vil tro, at det var departementschefens vurdering, hvornår og hvorvidt det skulle forelægges for ministeren. Der kan sagtens være mange af den type rapporter og andet, som ikke nødvendigvis blev lagt op til ham,

hvis ikke der var noget, han politisk skulle tage stilling til. Heldigvis var der en sortering fra embedsværkets side, da det ellers nok havde været svært at udføre opgaven.

Forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet orienteret om kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det gør han ikke. I hvert fald ikke på det konkrete område – udbytteskat – men han vil ikke udelukke, at han blev på andre områder. Det er dog ikke noget, han kan huske.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen om rollefordelingen, og hvornår der skulle ske forelæggelse, forklarede vidnet, at det har de givetvis haft. Det er heller ikke noget, han kan huske ordlyden af, men når man tiltræder som ny minister, drøfter man, hvordan samarbejdet skal være, og hvordan man skal køre det. I den forbindelse vil en klog minister – hvis man skal have en chance for at overleve i det system – altid sørge for at tilkendegive, at det kun skal være det, der har politisk væsentlighed, der kommer ind. Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om, hvordan man på embedsmandsniveau burde håndtere kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet havde til udbytteskat, herunder regelgrundlaget og administrationen, forklarede vidnet, at det ikke var til stede. Han kan ikke udelukke, at de i Skatterådet har haft en udbyttesag, men som minister havde han ikke noget med det at gøre.

Forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet orienteret om driftsmæssige udfordringer i forhold til muligheden for at kontrollere, forklarede vidnet, at det blev han ikke på det tidspunkt. Det har han fået større indsigt i efterfølgende.

SIR's 2010-rapport

Foreholdt, at der i maj 2010 – kort tid inden vidnets tiltræden – kom en kritisk SIR-rapport, som var blevet bestilt af Peter Loft, og forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet orienteret om rapporten eller dens indhold, forklarede vidnet, at gør han ikke.

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Vidnet blev foreholdt, at der i Kristian Jensens tid som skatteminister blev indført en lovændring i forbindelse med den skattepakke, der kom i foråret 2010, og at den lov-

ændring gav en bemyndigelse til, at skatteministeren kunne udstede regler, således at indberetning og angivelse af udbytter blev samlet. Foreholdt, at den pågældende bekendtgørelse kom noget senere, og at der kom nogle regler i 2012 og 2013 for henholdsvis unoterede og noterede aktier, og forespurgt, om vidnet erindrer at være blevet involveret i overvejelser om udstedelse af den pågældende bekendtgørelse, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Det er ikke noget, han er blevet forelagt. Han er ret sikker på, at han aldrig fik et overblik over, hvilke bemyndigelser ministeren egentlig havde, for det ville altid relatere sig til en konkret sag. Hvis der var noget, man skulle løse, fik man indsigt i, hvilke bemyndigelsesmuligheder man havde, og hvad der krævede ny lovgivning osv. Men det var ikke generelt. Forespurgt, om det således ikke var noget, vidnet brugte tid på at undersøge, forklarede vidnet, at det var det ikke.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet i Skatteministeriets regi var involveret i risikoanalyse eller risikostyring, forklarede vidnet, at det var han ikke. Forespurgt, om vidnet af egen drift var opmærksom på særlige risici inden for ressortområdet, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser eller overvejelser om risikovillighed på Skatteministeriets ressortområde i forhold til besvigelser eller kontrol, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke. Hvis spørgsmålet skal forstås som en politisk drøftelse af, at man skulle have enten en større eller en mindre risikovillighed, kan han svare helt sikkert nej.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Peter Loft eller andre embedsmænd om niveauet for kontrol eller monitorering, forklarede vidnet, at der vil han være mere varsom med at svare klart nej. Han erindrer det ikke, men han vil ikke afvise, at de på et eller andet tidspunkt kan have diskuteret kontrolmiljøer sådan helt bredt.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Foreholdt, at der er nogle krav til det tilsyn, man som departement skal udøve i forhold til de aktiviteter, der foregår under departementet, og forespurgt, om vidnet gjorde sig nogen overvejelser om tilsynet med SKAT og regionerne, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han vil heller ikke i dag anse det som en del af en ministers opgave.

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser med departementschefen eller andre vedrørende tilsyn, forklarede vidnet, at det var han ikke, som han erindrer det.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt, hvordan og hvornår vidnet fik kendskab til de månedlige indtægtslister, forklarede vidnet, at han i hvert fald har fået det nu. Han ved ikke, om han har set dem tidligere, men det tror han ikke. Det ser også ud til, at han ikke har fået dem.

Vidnet blev forevist fra ekstraktens side 6553 (2011-03-14 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. indtægtslisten for december 2010), hvoraf fremgår, at den er dateret den 3. marts 2011, og at der med håndskrift blev tilført noget den 7. og den 14. marts 2011. Forespurgt, om der er nogen af disse underskrifter – navnlig den fra den 14. marts 2011 – der er vidnets underskrift, forklarede vidnet, at det tror han, det er.

Foreholdt, at det ser ud til, at forelæggelsen blev påtegnet den 14. marts 2011, og at vidnet således var forholdsvist ny minister, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6553 (2011-03-14 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. indtægtslisten for december 2010):

> *"Disse lister er rutinemæssig pligtstof. Det foreslås, at de kun forelægges dig, såfremt der er særlige forhold at være opmærksom på.* [håndskrevet påtegning]*"*

Foreholdt, at det er Otto Brøns-Petersen, der har skrevet dette, og forespurgt, om vidnet erindrer denne drøftelse, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, der var en drøftelse. Han vil tro, at når han underskrev forelæggelsen, signede han også af på det. Det var en del af det, der kom ind, og når Otto Brøns-Petersen skrev det på forelæggelsen, læste han det givetvis som en anbefaling til ham om, at dette var noget pligtstof, som han syntes, vidnet skulle se, hvis der var noget politisk væsentligt eller et problem, de skulle forholde sig til. Det signede vidnet så af på. Han synes også, det fremgår, at der fra hans underskrift er en pil ned til Otto Brøns-Petersens bemærkning, og at der står "enig". Det har han skrevet.

Forespurgt, om vidnet således ikke erindrer at have set flere indtægtslister efter dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Kl. 11.50 sluttede mødet.

PROTOKOL

24. november 2020
Protokol nr. 62

Den 24. november 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Christian Ditlev Hindkjær for Jonas Dahl

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Lars Kjeldsen ved advokat Hanne Rahbæk for Jens Brøchner

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz, Klaus Østergård Jensen, Poul Christensen og Thomas Fredenslund

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

THOR MÖGER PEDERSEN

Kl. 9.00 mødte Thor Möger Pedersen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 3. oktober 2011 til den 16. oktober 2012, og forespurgt til vidnets forudgående kendskab til skatteområdet, inden han blev skatteminister, forklarede vidnet, at han kort fortalt ikke besad skatteteknisk erfaring eller havde kendskab til skatteadministrative forhold. Han havde dog en vis skattepolitisk erfaring, al den stund at han op til valget i 2011 havde ansvaret for at udarbejde den fælles platform, som SF og Socialdemokratiet gik til valg på. Dette omfattede et større skattepolitisk oplæg som en del af en makroøkonomisk plan, der var en central del af det fælles valggrundlag. På den måde havde han således en vis skattepolitisk erfaring, idet de brugte ganske lang tid på at gå i dybden med disse spørgsmål.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt til vidnets politiske dagsorden, da han tiltrådte som skatteminister, forklarede vidnet, at konteksten for Helle Thorning-Schmidts regering på det tidspunkt var en ambition om at genoprette dansk økonomi i kølvandet på finanskrisen. Den helt centrale komponent i de bestræbelser var en helhedsplan, som også var skitseret i det daværende grundlag for regeringen. Det blev konkretiseret af regeringens 2020-planer og eksekveret gennem reformer på beskæftigelsesområdet, erhvervsområdet og ikke mindst skatteområdet. På skatteområdet var det en skattereform, som var en helt central byggeklods både i hans eget fokus som minister og i regeringens samlede fokus på skatteområdet. Der var også en ambition om at forhøje statens indtægter i form af målrettede skattestigninger, og der var en indsats mod sort arbejde. Der var desuden en forbedring af skatteligningen, hvis han skal fremhæve fire centrale fokusområder inden for Skatteministeriets område. Forespurgt, om dette var vidnets fire centrale skattepolitiske fokusområder, bekræftede vidnet dette. Hans egen funktion var, at han var ressortminister for Skatteministeriet og derudover medlem af regeringens økonomiudvalg og koordinationsudvalg. Dermed var han også ansvarlig for regeringens samlede politik som en del af de ledende organer.

Lovgivningsarbejdet

Forespurgt, hvordan vidnet blev involveret i og fik forelagt lovforslag i perioden som skatteminister, forklarede vidnet, at det kom an på, hvilken type lovgivning der var tale om. Der var jo politisk initieret lovgivning som fx de nævnte fokusområder, hvor han som minister var dybt involveret, al den stund at han som minister på regerin-

gens vegne satte embedsværket i gang med fx udvikling af en skattereform, indsats mod sort arbejde, forhøjelse af statens indtægter eller bedre skatteligning. Dér var man dybt involveret og havde initiativejerskabet som minister, men på Skatteministeriets område var der også en mængde mere teknisk betonet lovgivning. Det kunne skyldes EU-regulering, og det kunne også skyldes skatteforvaltningens behov for at optimere driften ved at få ny hjemmel eller justeringer i en bekendtgørelse. Den mere teknisk betonede lovgivning var kendetegnet ved, at det i højere grad var systemet, der havde initiativejerskabet. Som minister fik man ofte præsenteret problem og løsning samtidigt, og det var embedsværket, der havde ansvaret for at sætte mål og retning for lovgivningsarbejdet. Det var anderledes end politisk initieret lovgivning, hvor det var det politiske system, der satte mål og retning for lovgivningsarbejdet og havde ejerskabet gennem processen. Det afhang derfor meget af, hvilken type lovgivning der var tale om, i forhold til hvordan han blev præsenteret for det.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, om der var driftsmæssige forhold i SKAT, som havde vidnets særlige fokus i perioden som minister, forklarede vidnet, at da han blev skatteminister, var ministeriet og forvaltningen præget af det, man kaldte en enhedsorganisation, og det er klart, at han havde et blik på den strategiske drift, dvs. om organiseringen var hensigtsmæssig, om der var tilstrækkelige ressourcer til rådighed, og om topledelsen var fornuftigt sammensat. Den meget tekniske drift og administration havde han derimod i mindre grad fokus på, og han havde i virkeligheden en klar fornemmelse af, at hvis der var problemer eller sager, der krævede politisk bevågenhed, ville han blive gjort opmærksom herpå. Men det er klart, at han som øverste ansvarlige havde fokus på dét, man kan kalde for strategisk drift.

Forespurgt, hvilke konkrete sagskomplekser der fyldte i vidnets tid som skatteminister, forklarede vidnet, at det i særdeleshed var de fire komplekser, der som nævnt var regeringens fokus. Det fyldte meget at få gennemført den lovgivning, som skulle sikre både implementering af en skattereform og forhøjede statsindtægter. Ligeledes var indsatsen omkring sort arbejde på daværende tidspunkt også lidt kontroversiel og medførte en del både parlamentarisk og offentlig opmærksomhed.

Forespurgt, om der var sager fra SKAT – dvs. fra driften – som fyldte i perioden, forklarede vidnet, at der løbende var forskellige sager, der fyldte, og dem håndterede de enten ved justering af bekendtgørelser eller ved sikring af lovhjemmel. På Skatteministeriets område var der altid mange sager, der dukkede op og fyldte, men der var ikke ét gennemgående tema eller noget, der på det administrative område var helt særligt for perioden.

Kritiske revisionsrapporter

Forespurgt, om vidnet blev orienteret og i givet fald hvornår, når der kom kritiske rapporter fra Skatteministeriets Interne Revision og fra Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at den interne revision rapporterede til departementschefen og til direktionen i SKAT. Den måde, han selv blev orienteret omkring den risikomæssige styring af organisationen på, var ved et par lejligheder at få en orientering om direktionens risikostyringsværktøj, som bestod af en trafiklysvurdering af direktionens driftsmæssige opmærksomhedspunkter – hvilket bl.a. var tilvejebragt via Intern Revision – og en status på, hvilke mitigerende tiltag direktionen havde igangsat. Forespurgt, hvornår og af hvem vidnet fik disse orienteringer, forklarede vidnet, at han fik dem som en orienteringssag fra departementschefen eller fra systemet, efter den havde været forbi departementschefen. Men det var en orienteringssag med trafiklys og en orientering om, at direktionen havde iværksat mitigerende tiltag på alle felterne, og at der var fin fremdrift. Det var således en meget overordnet, overfladisk orientering. Han havde også en klar fornemmelse af, at såfremt der var kritiske driftsmæssige afvigelser eller problemer, ville han som minister blive gjort opmærksom på det af systemet, ifald der skulle tages initiativer.

Forespurgt, om det var i Peter Lofts eller Jens Brøchners tid, at vidnet fik denne orientering, forklarede vidnet, at det var i Peter Lofts tid. Han tror dog også, at han fik en tilsvarende orienteringssag under Jens Brøchner. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en orientering om, hvordan det virkede med rød, gul og grøn, forklarede vidnet, at det bare var et overblik over den aktuelle trafiklysvurdering af risikostyringen med en orientering om, at der var styr på tingene. Forespurgt, om det var en kvartalsindberetning, forklarede vidnet, at det kunne det godt være. Forespurgt, hvor ofte han fik denne orientering, forklarede vidnet, at det sagtens kan passe, at det var kvartalsvist. Men det var som nævnt en orienteringssag, og den blev fremlagt relativt udramatisk.

Forespurgt, om det, at det var en orienteringssag, betød, at der så ikke var drøftelser, forklarede vidnet, at en orienteringssag betød, at der ikke var drøftelser, og at der ikke var behov for politisk stillingtagen eller retning. Det var en høflig orientering om, at dette foregik, og at der i dette tilfælde også var styr på tingene.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre om, på hvilket niveau man i departementet monitorerede disse kritiske rapporter, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om vidnet havde nogen forventninger til departementschefens egen involvering, forklarede vidnet, at han havde en klar forventning om, at både departementschefen og direktionen havde overblikket over skatteforvaltningens driftsmæssige status, og at han som minister ville blive orienteret, hvis der var kritiske punkter og sager, så de kunne tage behørig affære.

ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2013

Forespurgt til baggrunden for, at der i 2013 blev gennemført en ændring af Skatteministeriets organisation, forklarede vidnet, at ud over nogle centrale skattepolitiske fokusområder havde han som minister og som ansvarlig for Skatteministeriets område et fokus på strategisk drift, og hvordan organisation og ressourcer matchede. Hans klare fornemmelse efter at have været i ministeriet i et par måneder var, at den enhedsorganisation, der var etableret, ikke var hensigtsmæssig, fordi der var en utydelighed omkring ansvarsdeling. Hans hensigt var at skabe en organisation med større tydelighed omkring ansvarsdelingen mellem det lovgivningsforberedende arbejde i departementet og det driftsorienterede og udmøntende arbejde i skatteforvaltningen, dvs. i SKAT som styrelse. Derfor iværksatte han en proces, der skulle føre frem til en organisationsændring.

Foreholdt, at Peter Loft den 27. oktober 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at enhedsorganisationen blev etableret ud fra et ønske om at få de to enheder til at tale sammen og sikre, at det også fungerede ude i produktionen, når man gennemførte lovgivningstiltag, og forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Peter Loft om tankerne bag enhedsorganisationen, forklarede vidnet, at det havde han bestemt. Det var jo Peter Loft, han bad om at udarbejde det første oplæg til en ny, overordnet organisation. Peter Loft orienterede også vidnet om hensigten bag enhedsorganisationen, og vidnets vurdering var, at enhedsorganisationen medførte en uhensigtsmæssig utydelighed i ansvar og reelt et manglende fokus på både drift og politik. Vidnet mente og mener stadig, at man kunne opnå bedre resultater ved at have et klart ansvar placeret i en styrelse, der havde ansvaret for udmøntning og drift, og et klart fokus i et mere slankt departement, som fokuserede på det lovgivningsforberedende arbejde. Der skulle naturligvis sikres en god koordination, men han mente ikke og mener fortsat ikke, at enhedsorganisationen var det rigtige værktøj til det. Det var baggrunden for, at han bad om at få præsenteret en række modeller for en ny måde at organisere SKAT's områder på, og det foregik, indtil Jens Brøchner kom ombord, og de eksekverede den endelige beslutning. Vidnet var til gengæld ikke med til at overse implementeringen eller procesafslutningen på det forløb, fordi hans tid som minister var relativt kortvarig.

Forespurgt, hvem der skulle udarbejde de modeller, vidnet bad om, forklarede vidnet, at det i første omgang var Peter Loft, der udarbejdede et første udkast, som vidnet ikke var helt tilfreds med. Senere samarbejdede vidnet med Jens Brøchner om at afslutte processen. Forespurgt, om det udelukkende var internt i Skatteministeriet, at man havde disse overvejelser, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvornår vidnet traf beslutning om, at man skulle tilbage til den klassiske struktur, forklarede vidnet, at han vil mene, at det var i 1. kvartal 2012. Det var en overvejelse, som blev modnet, efterhånden som han som minister oplevede organisationen i praksis og så, hvordan sagsgangene fungerede. Overvejelsen om og vurderingen af, om det var fornuftigt eller ej, begyndte allerede i november-december 2011, men man skulle også passe på med at drage forhastede konklusioner, og derfor var det nok omkring februar 2012, at han afgav en bestilling på modeller på en ny organiseringsform. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det var under Peter Loft eller Jens Brøchner, forklarede vidnet, at det var under Peter Loft. Han bad Peter Loft om et første udkast til nye organiseringsmodeller, men processen fortsatte også under Jens Brøchner. Forespurgt, om vidnet traf beslutningen om en ny organisation under Peter Loft, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at man med enhedsorganisationen i perioden 2010-2013 etablerede en række organer, heriblandt Produktionsforum, Juridisk Forum og Revisionsudvalget, og forespurgt, om vidnet forholdt sig til, hvordan de opgaver skulle løftes over i den klassiske struktur, forklarede vidnet, at så langt nåede de ikke. Det er dog klart, at det indgik i det mere grundige forberedelsesarbejde, der foregik efterfølgende og også efter hans tid, da man klargjorde til implementeringen i 2013.

Forespurgt, om vidnet overvejede, hvad man skulle gøre med Revisionsudvalget, forklarede vidnet, at det ikke var en del af overvejelserne. Hans analyse af organiseringen af ministeriet, da han tiltrådte, var relativt overordnet, og han så en uhensigtsmæssighed i, at departementets fokus de facto var delt mellem drift og lovforberedende arbejde, og at det samme var tilfældet for SKAT's organisation. Han vurderede, at det var mere hensigtsmæssigt at etablere en klar ansvarsdeling og opdeling, og det var udgangspunktet for den beslutning, han traf om at igangsætte en organisationsændringsproces. Men det var ikke helt nede i de finere detaljer i organisationen og slet ikke i driftsleddet. Det ville først komme senere.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteskat – herunder regelgrundlag og administration – i perioden som minister forklarede vidnet, at da han blev udpeget som minister, besad han som nævnt ikke nogen dyb teknisk viden om skatteområdet eller skatteadministrative forhold. I løbet af hans ministertid var der heller ikke anledning til, at han skulle have en generel indføring i regelgrundlaget for eller administrationen af udbytteskat.

Forespurgt, om vidnet undervejs blev bekendt med de problemer, der lå i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gjorde han slet ikke i forhold til det, man nu ved. Han stødte enkelte gange på problemstillinger relateret til udbytteområdet, men som ikke vedrørte risiko for svindel eller for den sags skyld advarsler om svindel. Det var for det første en problemstilling, der blev præsenteret som værende af rent teknisk karakter, nemlig at der ikke var samtidighed mellem angivelse af udbytte og indberetning af identiteten af udbyttemodtageren. Dette ønskede SKAT at sikre, og det medførte derfor en bekendtgørelsesjustering. For det andet var der en problemstilling vedrørende det såkaldte kapitalfondskompleks, hvor en større dansk koncern ejede en udenlandsk kapitalfond og havde en verserende sag med SKAT omkring betaling. SKAT påpegede i den forbindelse den problemstilling, at den udenlandske kapitalfond kunne modtage udbytterefusion, mens den retlige tvist verserede, og man ønskede derfor en mulighed for at kræve sikkerhedsstillelse i forhold til refusionsudbetalinger, således at man ikke gik glip af det provenu, Danmark var berettiget til, hvis SKAT fik medhold i sine synspunkter i den juridiske tvist.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev gjort bekendt med SIR's 2010-rapport, som havde påvist nogle kritiske forhold, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for unoterede selskaber

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han var inde over ændringen i december 2011 af indberetningsbekendtgørelsen vedrørende de unoterede aktier, og forespurgt, hvilken viden han i den forbindelse fik om eventuelle manglende muligheder for at kontrollere refusionsager, forklarede vidnet, at så vidt han husker – også fra sin forberedelse til afhøringen – vedrørte bekendtgørelsen afskaffelse af skattefrihed for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer, afskaffelse af multimediebeskatningen og ophævelse af nogle begunstigelser for medarbejderaktier. Det var på daværende tidspunkt nogle relativt omdiskuterede forhold, hvor der i forbindelse med bekendtgørelsesarbejdet også var et ønske fra SKAT om at foretage fire tekniske justeringer. Det var meget almindeligt på det skattepolitiske område, at når man havde en politisk initieret proces, var der også en række tekniske justeringer, man kunne tage med i samme omgang for at effektivisere både høringsprocesser og lovgivningsprocesser. En af de tekniske justeringer, der blev efterspurgt fra systemets side, vedrørte – så vidt han husker – samtidighed mellem virksomheders angivelse af udbytter og indberetning af identiteten på udbyttemodtageren. Det var en helt fornuftig teknisk begrundelse, som gled igennem uden nærmere diskussion. I den forbindelse var fokus trods alt

– også fra det parlamentariske system – på de lidt mere omdiskuterede sager vedrørende arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer, multimedieskat osv.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 567 (2011-11-29 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. Indberetningsbekendtgørelse nr. 1315 af 15. december 2011):

> *"Når indberetningen kommer samtidig med angivelsen, giver det SKAT mulighed for hurtigere at kontrollere, om der er indeholdt og afregnet den korrekte skat af udbyttet. Desuden giver det bedre mulighed for at kunne behandle anmodninger fra udlandet om refusion af indeholdt udbytteskat på grundlag af indberetninger om, hvem modtagerne er."*

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen supplerende drøftelser vedrørende denne forbedrede mulighed for refusion, forklarede vidnet, at der ikke var supplerende drøftelser, men når man fik en sådan besked, lød det jo fornuftigt. Det var naturligt – og er det stadig, går han ud fra – at der løbende blev identificeret forbedringsmuligheder, som krævede justering af bekendtgørelser eller lovhjemler, for at SKAT's administration kunne fungere optimalt. En sådan besked var udtryk for, at de havde identificeret en justeringsmulighed, der kunne optimere driften, og det var fint. Det var i hvert fald sådan, han læste det som minister, og han kan forestille sig, at andre læste det på samme måde.

Ændring af rentefristen til 6 måneder

Forevist ekstraktens side 743 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)) forklarede vidnet, at konteksten her var åbenhed omkring virksomhedsbeskatning og begrænset mulighed for, at virksomheder skulle kunne underskudsfremføre, hvilket også var relativt kontroversielle emner både parlamentarisk og offentligt. Det ændringsforslag, som blev indført i forhold til udbytteområdet, blev – i hvert fald på daværende tidspunkt – præsenteret som og var reelt også et forsøg på at lukke et skattehul i forbindelse med en verserende sag, SKAT havde med en større dansk koncern, som var ejet af en udenlandsk kapitalfond. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet havde fokus på underskudsfremførelse, forklarede vidnet, at ændringsforslaget skam havde stort fokus og også involverede Folketingets partier, fordi det var et ændringsforslag, som med lidt god vilje passede ind i konteksten af det allerede fremsatte lovforslag. Fra Skatteministeriets side havde de behov for at handle hurtigt for at sikre et lovgrundlag for at modvirke et eventuelt provenutab i forbindelse med den verserende sag. Derfor krævede det en drøftelse med Folketingets partier, om de kunne være med på, at man brugte det allerede fremsatte lovforslag til at lukke det skattehul, som var blevet identificeret.

Forevist ekstraktens side 744 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)) med ændringsforslaget til kildeskattelovens § 69 B og forespurgt, om vidnet på det tidspunkt fik viden om, hvordan man normalt behandlede udbytterefusionssager, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Konteksten for ændringsforslagets skriftlige fremstilling og for drøftelserne om, hvorfor der var behov for det, var udelukkende det såkaldte kapitalfondskompleks.

Vidnet henviste til ekstraktens side 4718 (2012-05-20 (2) - Bilag til forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012, "Notits om ændringsforslaget vedrørende tilbagebetaling af indeholdte kildeskatter til udenlandske selskaber") og forklarede, at dette var begrundelsen til Folketingets partier om, hvorfor de havde udarbejdet et ændringsforslag, som måske var på kanten af det oprindelige formål med lovforslaget, som der i øvrigt var bred opbakning til at få på plads.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4707-4708 (2012-05-20 (2) - Bilag til forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012, ændringsforslag):

> *"Forrentningen af det overskydende beløb sker tidligst efter 6 måneder, idet skattemyndighederne gives en frist på 6 måneder til at behandle anmodningen om tilbagebetaling. Fristen er valgt under hensyntagen til, at sager om indeholdelse af kildeskat i mange tilfælde kan være komplekse at afdække. For at vurdere, om den skattepligtige, der anmoder om tilbagebetaling, reelt også er den berettigede til at modtage det overskydende beløb, skal der ofte foretages tilbundsgående undersøgelser af eksempelvis koncernstruktur og overliggende ejerforhold.*
>
> …
>
> *Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Forespurgt, om vidnet havde nogen drøftelser med sine embedsmænd om, hvad der lå i formuleringerne om en mere tilbundsgående undersøgelse og øget kontrol, forklarede vidnet, at der ikke var yderligere drøftelser end det, der fremgår af det foreholdte. Det var også fornuftigt nok, fordi det, som han og Folketingets partier blev præsenteret for, var, at der i forbindelse med kapitalfondskomplekset var blevet lokaliseret en uhensigtsmæssighed, som de lovgivningsmæssigt nu rettede op på. At systemet så også skrev, at de tillige kunne bruge det til at fokusere kontrollen, var kun fornuftigt. Der var således ikke en udvidet drøftelse af dette forhold eller et sær-

ligt fokus på, at kontrollen nu skulle opgraderes. Det er muligt, at det var tilfældet i den administrative del af skatteforvaltningen, men det var ikke et politisk spørgsmål på daværende tidspunkt. SKAT eller departementets ledelse gjorde ham heller ikke opmærksom på, om der var behov for andet end det, der var beskrevet her.

Forespurgt, om vidnet havde en forventning om, hvor ofte, hvordan eller i hvilke tilfælde der skete tilbundsgående kontrol, forklarede vidnet, at det, han blev gjort opmærksom på, var, at der var et potentielt problem i forhold til udenlandske kapitalfonde, som ejede danske koncerner, idet de uden sikkerhedsstillelse kunne få refusion af indeholdt udbytteskat i en situation, hvor der verserede en retlig tvist om, hvilken skat der skulle betales. Det var det, de reagerede på, fordi det var det problem, der var blevet adresseret fra embedsmændenes side, og som naturligvis skulle løses. Det blev også løst i forhold til det, der var blevet oplyst på daværende tidspunkt. Konteksten var således ikke, at der var behov for øget kontrol. Konteksten var, at der var behov for justering af lovgrundlaget, fordi der potentielt var en risiko for provenutab i forbindelse med retlige tvister.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var involveret i risikoanalyse og risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at det på daværende tidspunkt var en enhedsorganisation, og han havde en klar forventning om, at departementschefen og direktionen skulle gøre ham som minister opmærksom på, hvis der var uhensigtsmæssigheder i enten departementet eller den underliggende styrelse og administration. I hans ministertid skete det ikke, at han fik et rødt flag.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med sine embedsmænd om risikovillighed i forhold til de aktiviteter, der var, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet gjorde sig overvejelser om, hvordan tilsynet med SKAT foregik, forklarede vidnet, at det ikke var i fokus. Han havde en klar forståelse med både departementschefen og direktionen om, at hvis der var forhold i driften eller for den sags skyld i departementet, som krævede hans opmærksomhed som minister, ville han få det oplyst, ligesom de ville oplyse ham om det, hvis de vurderede, at der var problemer, der krævede hans bevågenhed. Og det oplevede han ikke i sin tid som minister.

Forespurgt, om vidnet var involveret i eller blev oplyst om, hvordan man konkret førte tilsyn med SKAT og herunder et specifikt område som udbytteområdet, for-

klarede vidnet, at det ikke var noget, han var involveret i, og det var heller ikke noget, han blev grundigt oplyst om. Det er klart, at han gjorde sig sine egne overvejelser i forhold til den måde, de var organiseret på, hvor han selv syntes, det var utydeligt, hvem der egentlig var øverste ansvarlige. Intuitivt var det i hvert fald en uhensigtsmæssig rollesammenblanding, at man havde en departementschef, der var øverste ansvarlige både for den administrative forvaltning og for departementet. På den måde havde han således gjort sig sine egne overvejelser, men det var ikke noget, han drøftede med embedsværket.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt til vidnets kendskab til indtægtslisterne forklarede vidnet, at han vidste, at indtægtslisterne jævnligt skulle oversendes til Folketinget, og at proceduren i Skatteministeriet var, at det var den samfundsøkonomiske direktør, Otto Brøns-Petersen, der stod for det. Aftalen var, at hvis der var afvigelser baseret på historiske data og prognoser, skulle vidnet selvfølgelig orienteres. Som vidnet husker det, var der i hans tid som skatteminister ikke afvigelser i indtægtslisterne. Indtægtslisterne var relativt omfattende, og derfor var det også naturligt, at det var departementets opgave at sikre en løbende gennemgang af dem med henblik på, om der var noget, der stak ud, og i givet fald at oplyse ministeren om det. Det var der så ikke i hans tid. Han blev i hvert fald ikke oplyst om det.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 4708 (2012-05-20 (2) - Bilag til forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012, ændringsforslag):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 4718 (2012-05-20 (2) - Bilag til forelæggelse for skatteministeren vedr. lov nr. 173 af 25. april 2012, "Notits om ændringsforslaget vedrørende tilbagebetaling af indeholdte kildeskatter til udenlandske selskaber").

Forespurgt, om det med den viden, vidnet har i dag, er hans opfattelse, at han med disse indstillinger fik en tilstrækkelig orientering fra embedsværket, når man i dag ved, at der på udbytteområdet generelt kun var en meget spinkel formel kontrol og stort set ingen materiel kontrol, forklarede vidnet, at han ikke er i stand til at sige,

hvem der vidste hvad, og hvor galt det stod til, men det er jo også undersøgelseskommissionen, som må komme til bunds i det. Hvis viden om, hvor alvorligt det stod til, var erkendt blandt den øverste ledelse i SKAT, vil han selvfølgelig ikke føle, at han er blevet tilstrækkeligt orienteret. Hvis den viden derimod ikke var nået op i systemet, er det en anden sag, og så blev han jo oplyst på den måde, man nu følte, man kunne oplyse. Han skal ikke være dommer over, hvem der vidste hvad hvornår, men retrospektivt tror han, at samtlige skatteministre, der var i nærheden af denne periode, ville ønske, de havde vidst mere på et tidligere tidspunkt. Han kan imidlertid ikke vurdere, hvem der vidste hvad hvornår, og hvor langt op i systemet en sådan viden måtte være kommet.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at hvis der var en viden centralt i systemet om de udfordringer, der var i udbytteadministrationen, er det vidnets opfattelse, at han burde være blevet oplyst om det, også i forbindelse med den omtalte kapitalfondsspecifikke justering, forklarede vidnet, at det er klart, at hvis der var en viden, som var relevant for en minister at blive orienteret om, fordi der var behov for at tage affære, så skulle han som minister have været orienteret. Han kan ikke vurdere, om det var tilfældet, og om der på noget tidspunkt var den viden. I forhold til kapitalfondskomplekset var det som minister meget betryggende at opleve systemet, når de havde en verserende sag, hvor der var behov for at handle hurtigt. Det drejede sig om milliarder, og der var behov for en lovgivningsmæssig justering for at beskytte provenuet, og dér oplevede han, at systemet handlede hurtigt i forhold til den konkrete problemstilling. De formåede også med bred opbakning fra Folketinget at få den lovgivning på plads, som blev efterspurgt fra systemets side. På den måde var det således et relevant opmærksomhedspunkt, og hans oplevelse af forløbet var, at der i SKAT var et stort fokus på kapitalfondskomplekset og på at sikre, at man leverede bedst muligt i forhold til de verserende retlige tvister.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han faktisk synes, at man er kommet godt rundt omkring. Han har ikke yderligere, han har behov for at dele med undersøgelseskommissionen, og han har naturligvis – forud for afhøringen – gjort sit til at granske, hvad der granskes kan.

HOLGER K. NIELSEN

Kl. 9.50 mødte Holger K. Nielsen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 16. oktober 2012 til den 12. december 2013, og forespurgt til vidnets kendskab til og berøring med skatteområdet, inden han blev skatteminister, forklarede vidnet, at han var partiformand i 14 år, og at han på det meget generelle plan naturligvis også havde beskæftiget sig med skattepolitik. Når man er partiformand, skal man i princippet vide noget om alt, og ikke mindst om skattepolitik og økonomisk politik. I den sammenhæng havde han således beskæftiget sig med skattepolitik, men han havde ikke haft et egentligt detailkendskab til området. Han havde fx aldrig siddet i Folketingets Skatteudvalg og nørdet med det, men på det overordnede plan havde han naturligvis kendskab til det, for det var man nødt til, når man skulle deltage i de store tv-debatter og i politikerdebatter i det hele taget.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt til vidnets politiske dagsorden som skatteminister forklarede vidnet, at han havde flere dagsordener, da han blev skatteminister. Han kom lidt abrupt ind fra sidelinjen, hvilket skyldtes, at Villy Søvndal havde trukket sig som partiformand for SF, og at Annette Vilhelmsen af medlemmerne var blevet valgt som ny formand. Hun ville godt tage vidnet ind i regeringen, fordi hun mente, han havde en erfaring, som han kunne bidrage med i regeringsarbejdet. Han fik så Skatteministeriet, hvor der var flere opgaver. Der var bl.a. den almindelige økonomiske politik i regeringen – dvs. finanslovsforhandlinger og økonomiske forhandlinger – og han brugte en del tid i Finansministeriet på at forhandle med de andre partier i regeringen. Det kunne af og til godt være lidt barskt, men det var en del af arbejdet i en flerpartiregering at deltage i finanslovsforhandlingerne osv. Specifikt på skatteområdet skete det naturligvis med udgangspunkt i regeringsgrundlaget og de skattepolitiske synspunkter, der var fremlagt dér. Der var blevet vedtaget en skattereform i sommeren 2012, før han kom til, som i høj grad udstak linjerne for, hvordan skattepolitikken skulle udvikles. Derudover var der også andre opgaver, som han fik ind på sit skrivebord, fx

afgiftsændringer i mere grøn retning, social dumping osv., men overordnet set var hans dagsorden defineret af regeringsgrundlaget.

Lovgivningsarbejdet

Forespurgt, hvordan vidnet som minister blev involveret, når der kom ny lovgivning på skatteområdet, forklarede vidnet, at han kom ind på et ret sent tidspunkt. Hans kontakt til systemet i Skatteministeriet gik gennem departementschefen, som han havde daglig kontakt med. Der var også en ministersekretær og nogle personlige rådgivere, men det var primært departementschefen, han havde kontakten med, og det var ham, som fremlagde tingene for vidnet og stod for kontakten til det øvrige system.

Foreholdt, at Thor Möger Pedersen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at der var to typer lovgivning, nemlig de politisk drevne lovgivningsinitiativer i forhold til regeringsgrundlaget og så de mere teknisk betonede, og forespurgt, om der i vidnets periode var politisk drevne initiativer, eller om han mere varetog implementeringen, forklarede vidnet, at der var meget teknik, bl.a. L67. I forhold til den politisk drevne lovgivning arbejdede de faktisk med mange forskellige forslag, bl.a. en ændring af bilbeskatningen og forskellige afgiftsforslag. Da de fx i foråret 2013 forhandlede Vækstplan DK, var der en række forskellige skatteinput om afgiftslettelser, lettelser af selskabsskatten osv. I den sammenhæng kom skatteområdet således ind som en meget væsentlig del af den generelle økonomiske politik og det, han som skatteminister havde ansvaret for.

Foreholdt, at nogle af vidnets forgængere har forklaret for undersøgelseskommissionen, at skatteministeren var meget aktiv vedrørende de politisk drevne emner, hvorimod det mere var en orienteringssag, når der var tale om skattetekniske implementeringer, forklarede vidnet, at det er fuldstændig korrekt. Skatteområdet er i virkeligheden meget teknisk betonet. Man fik således et udkast ind fra systemet, som man kiggede igennem, og var det helt galt, fik man en eller anden diskussion ud af det. Det kunne godt være, at man var imod det, men for det meste stillede man nogle spørgsmål og forsøgte at se rationaliteten i det, og i de fleste tilfælde fandt man så, at det var godt nok.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, hvilke driftsmæssige forhold der havde vidnets fokus i perioden som minister, forklarede vidnet, at der ikke var særlig mange, fordi han havde den opfattelse af sin rolle som skatteminister, at det var de politiske ting, han skulle beskæftige sig med. Det driftsmæssige skulle systemet klare. De havde deres eget system, som

håndterede det, og det var i sidste ende departementschefen, som var ansvarlig for det. Da vidnet kom ind, havde han heller ikke forudsætninger for at blande sig i forskellige ting i driften. Det ville have været fuldstændig vanvittigt, hvis han fx var begyndt at blande sig i ansættelser og i, hvordan systemet skulle bygges op og struktureres. Hvis han havde været minister i 15 år, ville det måske have givet mening, men på det tidspunkt han kom ind, mente han simpelthen ikke, at det var hans opgave. Der skulle være en adskillelse mellem de politiske opgaver og de rent driftsmæssige opgaver. Det kunne der godt opstå nogle udfordringer omkring, fordi problemet med skatteområdet er, at det er meget driftsbetonet. Men han opfattede selv sin rolle som politisk.

Forespurgt, om der var konkrete driftssager eller emner fra driften, der fyldte i vidnets tid som minister, forklarede vidnet, at det var der, for mens han var minister, blev der gennemført en del effektiviseringstiltag i SKAT. Det var i høj grad Finansministeriet, som stod bag det. Da han kom ind, var der indgået nogle aftaler om, hvor mange ressourcer man skulle have i SKAT osv., og det blev han også lidt involveret i. Det var dog ikke noget, han gik videre i dybden med, men det er korrekt, at han i den forbindelse blev involveret i nogle driftsmæssige ting omkring disse nedskæringer i SKAT's personale.

Kritiske revisionsrapporter

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet blev involveret, når der kom kritiske rapporter fra SIR og fra Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at det blev han ikke involveret i. De kritiske rapporter, som kom, kom ikke på noget tidspunkt op til ham, og det var ikke på noget tidspunkt noget, de diskuterede – i hvert fald ikke som han husker det. Forespurgt, om det gjaldt rapporter fra både SIR og Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at det i hvert fald gjaldt SIR, men Rigsrevisionen var noget andet. Da Rigsrevisionen fx kom med en rapport om ejendomsvurderingerne, kom det jo til at spille en meget stor rolle i hans tid, og det gør det stadigvæk, så vidt han kan se. Det var noget, som var initieret af Rigsrevisionen, og som kom til at spille en rolle, men han erindrer ikke, at Rigsrevisionen i forhold til ham kom ind omkring de interne forhold i SKAT.

Foreholdt, at Thor Möger Pedersen har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han erindrede, at han så nogle kvartalsrapporter med røde, gule og grønne signaler på SIR's rapporter, og forespurgt, om vidnet erindrer dette, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre om, hvornår vidnet skulle orienteres om kritiske forhold i driften, forklarede vidnet, at

det havde han ikke sådan mere principielt. Han havde jo en forventning om, at hvis de mente, der var noget, der skulle handles på politisk, ville de komme til ham med det. Det var dét, man som minister forventede af systemet. Det lå ligesom i luften, at de naturligvis ville involvere ham, hvis der var noget, der skulle handles på fra politisk side.

Forespurgt, om vidnet havde forventninger til, på hvilket organisatorisk niveau i departementet man skulle involvere sig i kritiske rapporter fra SIR og Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at det havde han ikke, for han var slet ikke inde i de forskellige niveauer. Han har efterfølgende kunnet forstå, at der var en del diskussioner – hvilket der jo altid er i bureaukratier – men det var ikke noget, han involverede sig i, fordi han mente, at han først skulle have sagerne, når de var klare til, at man kunne agere politisk på dem. Hvordan det fungerede længere nede i systemet, var ikke noget, han involverede sig i.

ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2013

Foreholdt, at man fra 2010 havde en såkaldt enhedsstruktur, og at vidnets forgænger traf beslutning om at etablere en mere klassisk struktur med departement og styrelse, og forespurgt, hvordan vidnet var involveret i implementeringen af den klassiske struktur, forklarede vidnet, at han ikke var videre involveret i det. Da han kom til, vidste han, at man havde ændret strukturen, og at departementschefen havde foretaget nogle tilpasninger. Der kom nogle nye folk til, og der var nogle, som fik andre arbejdsopgaver, og det orienterede departementschefen vidnet om. Det var ikke noget, han selv traf beslutning om. Det var departementschefen, der traf beslutningerne og så orienterede vidnet.

Foreholdt, at man i den struktur, der var i perioden 2010-2013, havde etableret en række organer, heriblandt Produktionsforum, Juridisk Forum og Revisionsudvalget, og forespurgt, om vidnet var involveret i eller fik præsenteret, hvad man i forbindelse med organisationsændringen gjorde med de forskellige fora, og hvor man flyttede beslutnings- og monitoreringsforhold hen, forklarede vidnet, at det var han ikke.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvilket kendskab vidnet i perioden som minister havde til udbytteområdet, forklarede vidnet, at han ikke havde noget særligt kendskab til det. Det var et specifikt skatteområde, som lå sammen med hundredvis andre, og det var ikke noget, han havde et særligt kendskab til.

Foreholdt, at der var nogle forskellige problemer eller driftsmæssige udfordringer på udbytteområdet, og forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt blev præsenteret for nogle af disse problemer, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om SIR's 2010-rapport, som påpegede nogle issues, på noget tidspunkt kom forbi vidnets kontor, forklarede vidnet, at det gjorde den ikke.

SIR'S 2013-RAPPORT

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt så eller hørte om SIR's rapport om udbytte- og royaltyskat, som kom den 30. maj 2013, forklarede vidnet, at det gjorde han først i 2015, da udbyttesagen kom frem i offentligheden. Han hørte ikke noget til rapporten, da den kom.

Forespurgt, om vidnet ville have forventet at blive orienteret om en sådan rapport, forklarede vidnet, at det ville han nok, for det var nogle ganske alvorlige ting, der blev beskrevet. Forespurgt, hvilke ting han burde være blevet orienteret om, forklarede vidnet, at det jo var – for at sige det lidt folkeligt – at pengene fossede ud af statskassen. Som han forstod det, var det dét, der blev beskrevet, og det ville han da godt som minister have været orienteret om på det tidspunkt.

SIR's konklusion og bemærkninger

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 945 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013):

> *"4.1 Konklusion*
> *På baggrund af den gennemførte revision er det samlet SIRs vurdering, at forvaltningen på udbytte og royaltyområdet har fungeret ikke helt tilfredsstillende."*

Forevist ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger") og forespurgt, om vidnet tidligere har set rapporter, hvor man markerede bekymringspunkterne med rød, gul og grøn, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 947 (2013-05-30 - SIR's rapport vedr. 'Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012' af 30. maj 2013, afsnit 4.2 "Bemærkninger"):

> *"Afsnit:*
> *3.4*

Bemærkninger:
Der er behov for, at SKAT sikrer sig bedre imod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat.

Vigtighed:
2 [gul markering]*"*

Forespurgt, om det var dette punkt, vidnet sigtede mod, forklarede vidnet, at det var det. Hvis han havde haft mulighed for det, ville han gerne have vidst, at der var de problemer, for så kunne de have taget det op i regeringen. Det er helt sikkert.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Forevist ekstraktens side 779 og 800 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.), afsnit 4.3 "Indberetning af udbytter af aktier m.v.") og forespurgt, om vidnet erindrer denne lovændring, forklarede vidnet, at det gør han. Han tror, det var det første lovforslag, han fremlagde som minister, og han husker det derfor på den måde. Det kom, ret kort tid efter han tiltrådte som minister, og det var meget teknisk. I Folketinget kaldte de det et bunkebryllup. Da han selv sad i Folketinget, var han altid meget skeptisk over for sådan noget, fordi det var en uskik, at man samlede alt muligt forskelligt i én bunke. Hvis det var noget teknisk, syntes han godt, at man kunne gøre det, men der var alligevel lidt et principielt problem i det, og det nævnte han også. Men det var et meget stort lovforslag, som blev fremlagt for ham, og noget af det var meget teknisk betonet. Noget af det, han faktisk bed mærke i, da han læste det, var de skærpede kontrolmekanismer, som han umiddelbart syntes lød fornuftige.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 800 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

"4.3. Indberetning af udbytter af aktier m.v.
I forbindelse med beskatning af valutariske udlændinges udbytter fra danske investeringsforeninger og aktieselskaber er SKAT blevet opmærksom på, at der kan opstå situationer, hvor der refunderes for meget kildeskat via den såkaldte refusionsordning. Baggrunden er, at SKAT ofte ikke råder over de nødvendige kontroloplysninger på tidspunktet for udbetalingen af refusionen."

Forespurgt, hvad vidnet tænkte, da han fik denne oplysning, forklarede vidnet, at han tænkte, at det var et problem, at der kunne opstå en sådan situation, men at man så gjorde noget ved det. Man strammede altså kontrollen i forhold til problemet, og det var sådan set dét, han tænkte i forhold til lovforslaget. Han synes ikke, at det fremgik, at der var meget store problemer, men man kunne læse, at der var nogle udfordringer på området, og derfor fremsatte man et lovforslag, som skulle stramme op på kontrollen, så man bedre kunne håndtere disse udfordringer.

Forespurgt, om vidnet fik nærmere oplysninger om, hvilke udfordringer der lå i udbytteområdet, forklarede vidnet, at han ikke fik mere at vide end det, der stod i lovforslaget. Han fik også en Q&A, men der var heller ikke så meget dér.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 885 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012):

> *"4. Indberetning af udbytter af aktier m.v.*
>
> …
>
> *Som det er i dag, angives og indbetales den indeholdte udbytteskat måneden efter, at udlodningen er vedtaget eller besluttet. Er der tale om aktier, der hverken er børsnoterede eller registreret i Værdipapircentralen, skal indberetningen om modtagerne ske inden for samme frister. For andre aktier skal indberetningen derimod først ske i januar i året efter.*
>
> *Det begrænser mulighederne for afstemning mellem indberetningerne og angivelserne. Desuden bevirker det, at SKAT ofte må behandle anmodninger om refusion af indeholdt udbytte-skat, før SKAT har fået indberetningen om modtageren. Det medfører en risiko for, at fejl i indeholdelsen ikke opdages af SKAT, og at der sker refusion til udbyttemodtagere, som ikke er berettigede til refusion."*

Forespurgt, om det var dette tekstafsnit, vidnet henviste til, bekræftede vidnet dette. Det var dét, det handlede om. Man kunne læse, at der måske var nogle problemer eller udfordringer på området, men hvor store de var, fremgik ikke rigtigt. Man ville så gerne løse det, og det var denne løsning, han var optaget af, når han læste det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 885 (2012-11-25 - Forelæggelse for skatteministeren med taleudkast, baggrundsnotat og 'spørgsmål-svar-katalog' vedr. lov nr. 67 af 14. november 2012):

"Gennem månedlige indberetninger øges SKATs muligheder for hurtig afstemning, og kontrolmulighederne i forbindelse med refusionssagerne øges."

Forespurgt, om det på daværende tidspunkt var vidnets opfattelse, at man nu havde løst de problemer, der var med refusionssagerne, forklarede vidnet, at det kunne han vel ikke læse ud af det. Han fik præsenteret, at det var et problem, at indberetningerne først kom året efter, og at det gav nogle udfordringer, men han var ikke klar over, om det så løste hele problemstillingen. Han var ikke klar over, at der var dette problem. Han var heller ikke klar over, at det i virkeligheden dækkede over en meget stor skandale. Det, han kunne se, var, at man var blevet opmærksomme på nogle ting, som man præsenterede for ham sammen med en løsning. Det var man enige om at forsøge at løse, herunder i Folketinget, hvor det – så vidt han husker – blev vedtaget enstemmigt ved tredjebehandling lige før jul.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var involveret i risikoanalyse og risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at det var han slet ikke. Forespurgt, om vidnet af egen drift undervejs blev opmærksom på nogen særlige risici, som han tænkte de burde gøre noget ved, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, som han husker det.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen om, hvad man foretog sig i departementets regi, forklarede vidnet, at det havde han ikke rigtigt. De var helt optaget af de politiske udfordringer, så disse problemstillinger var ikke noget, de diskuterede.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet var inde over overvejelser om, hvordan man førte tilsyn med styrelserne under departementet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Han havde sådan set fuld tillid til, at systemet kørte, som det skulle. Man havde fået den nye struktur, og han havde et dagligt samarbejde med departementschefen og de nærmeste folk i departementet. Derudover var der SKAT, som han også havde møder med af og til, og han havde ikke den opfattelse, at der var problemer overhovedet.

Forespurgt, om vidnet blev introduceret for, hvordan man førte tilsyn, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke specifikt. Der var ledelsesmøder osv., som han blev orienteret om og også nogle gange deltog i, men det var ikke på et videre specifikt plan.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt til vidnets involvering i og kendskab til indtægtslisterne, som bl.a. gik til Skatteudvalget, forklarede vidnet, at der hver dag kom mange papirer på hans skrivebord, men han erindrer ikke, at han modtog disse lister. Han tror også, at Skatteudvalget på det tidspunkt, hvor han kom til, fik dem direkte uden om ministeren. Hvis han modtog dem, var det i hvert fald ikke noget, han bed mærke i, men det mener han så heller ikke, at han gjorde.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han synes, at man har været godt omkring det.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen

Vidnet blev af advokat Arvid Andersen foreholdt fra ekstraktens side 752 (2012-06-20 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 20. juni 2012, bilag til dagsordenen "Oversigt over Skatteministeriets bidrag til lovprogrammet 2012/2013"):

> *"7*
>
> *Ændring af kildeskatteloven, skattekontrolloven og forskellige andre love (Udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter, ny referencerente m.v.)"*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 753 og 755 (2012-06-20 (1) - Dagsorden til møde i Juridisk Forum den 20. juni 2012, bilag til dagsordenen "Nr. 7 - Lov om ændring af kildeskatteloven, skattekontrolloven og forskellige andre love (Udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter, ny referencerente m.v.) (Okt. I – åbningsuge)"):

> *"Resumé*
>
> *Resumé af forslaget*
>
> …
>
> *Det forslås, at forbedre SKATs administration af udbytteskatten ved at indføre indberetning i måneden efter vedtagelsen af eller beslutningen om udlodning …*

…

Ministeriets vurdering af forslaget

Offentlige økonomiske konsekvenser

Forslaget vedrørende indberetning af aktieudbytter vil i et vist omfang kunne hindre, at der sker refusion af udbytteskat til personer eller selskaber, som ikke er berettigede til refusion. Der er endnu ikke skønnet over eventuelle provenumæssige konsekvenser."

Foreholdt, at "provenumæssige konsekvenser" kunne være både indtægter og udgifter for staten, og forespurgt, om vidnet ved, hvem der foretog beregningerne af de provenumæssige konsekvenser i et sådant lovforslag, forklarede vidnet, at det gør han ikke. Han vil tro, at det var et helt andet kontor i departementet, og han vil gætte på, at Finansministeriet også var inde over.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 799 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

"4. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

…

Forslaget om udvidet indberetning af aktieudbytte bidrager til at sikre, at der ikke sker uberettigede refusioner af udbytteskat med deraf følgende provenutab. Forslagene om ændringerne i rente- og betalingsreglerne skønnes samlet set at medføre et årligt statsligt merprovenu, som i 2013 udgør ca. 10 mio. kr., i 2014 udgør ca. 30 mio. kr. og fra 2015 ca. 40 mio. kr. årligt. De øvrige forslag skønnes ikke at have nævneværdige provenumæssige konsekvenser. Finansårsvirkningen skønnes til ca. 10 mio. kr. i 2013."

Vidnet blev endvidere foreholdt, at han tidligere forklarede, at han ikke opfattede det sådan, at man ændrede reglerne, fordi der var meget store problemer, og at man her kan læse, at man skønnede, at ændringen ikke ville have nævneværdige provenumæssige konsekvenser. Forespurgt, om der på den baggrund efter vidnets opfattelse var nogen tændte advarselslamper på dette tidspunkt, forklarede vidnet, at det netop er en god pointe, at man ikke regnede med, at man fik mange penge ind på det. Der var et problem, og man strammede kontrollen, men hvis det virkelig var et meget stort problem, måtte man gå ud fra, at man kunne få flere penge i statskassen.

Her erkendte man så, at man faktisk ikke vidste særlig meget om det, og at man ikke regnede med, at det var særlig mange penge, man kunne få ind. For ham viser det, at man i systemet ikke markerede, at der var voldsomme vanskeligheder i det – i hvert fald ikke i det, der blev præsenteret for ham.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 801 (2012-11-14 - Lovforslag nr. 67 af 14. november 2012 vedr. skattekontrolloven mv. (udvidelse af årsopgørelsesordningen, indberetning af udbytter mv.)):

> *"5.5. Indberetning af udbytter af aktier m.v.*
> *Forslaget om indberetning af udbytter skønnes at medføre engangsudgifter til tilretning af it-systemer hos SKAT på ca. 9 mio. kr. og et ressourcetræk på 0,3 årsværk, svarende til ca. 0,2 mio. kr.*
> *Forslaget skønnes endvidere at medføre løbende årlige udgifter for SKAT på 0,2 mio. kr. og et ressourcetræk på 0,1 årsværk, svarende til ca. 0,1 mio. kr."*

Forespurgt, om behovet for at allokere ressourcer var noget, der vidnede om, at sluserne var åbne, og at man sendte en masse penge ud uberettiget, forklarede vidnet, at det kan man ikke ligefrem sige. Han burde måske have krævet nogle flere folk til det, men den diskussion havde de ikke rigtigt på det tidspunkt, for her var det bare en del af et stort lovforslag. Han tror, der var ti forskellige punkter i lovforslaget, og de var derfor slet ikke nede i detaljerne. Men det er korrekt, at hvis man havde ment, at det var et stort problem, ville man nok have krævet nogle flere ressourcer til området.

JONAS DAHL

Kl. 10.30 mødte Jonas Dahl som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 12. december 2013 til den 3. februar 2014, og forespurgt til vidnets forudgående kendskab til skatteområdet, inden han blev minister, forklarede vidnet, at fra han i 2007 blev valgt til Folketin-

get, sad han i store dele af første valgperiode i Skatteudvalget. Det gjorde han også i dele af anden valgperiode fra 2011, hvor han også var finansordfører for SF.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt til vidnets politiske dagsorden i perioden som minister, forklarede vidnet, at han startede med at få overleveret en større bunke sager, der lå på ministeriets område. Det brugte han de første dage til at danne sig et overblik over. Derefter nåede de at igangsætte et arbejde i forhold til sort arbejde og skattely, som en senere minister udmøntede i en decideret pakke. Det arbejde satte han i gang i begyndelsen af januar 2014 sammen med departementschefen. I slutningen af vidnets periode begyndte Dongsagen at fylde med de virkninger, den fik på regeringen. Forespurgt, om Dongsagen var sagen om salget af Dong til Goldman Sachs, bekræftede vidnet dette. Forespurgt til de skattemæssige implikationer af sagen forklarede vidnet, at det var en sag, der kørte i regeringens økonomiudvalg, og det handlede om, hvorvidt Goldman Sachs var forpligtet til at betale skat i Danmark. Den del var Skatteministeriet i dialog med Finansministeriet om.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, hvad vidnet havde fokus på i de driftsmæssige forhold, forklarede vidnet, at embedsperioden var så kort, at de ikke nåede at sætte nævneværdigt driftsmæssigt fokus på noget. Han tror, der var en sag i begyndelsen af januar 2014 vedrørende hele ejendomsværdisystemet og udfordringerne i det. Derudover handlede det mere om at begynde at se på, hvilke politiske retninger de skulle sætte på dagsordenen. I den forbindelse var det som nævnt bl.a. skattely og sort arbejde, som han og regeringen var optaget af, og som de dengang begyndte at se nærmere på. Departementet oplyste dengang, at de syntes, at man allerede havde leveret dette, og vidnet oplevede, at han skulle sætte en lille smule pres på, for at de kom et spadestik dybere. Der var således et politisk ønske om, at de skulle gå lidt hårdere til værks i forhold til skattely.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteskat, herunder regelgrundlaget og administrationen, forklarede vidnet, at det kommer an på, hvordan man definerer udbytteskat. Set i den brede optik i forhold til de store sager var hans viden relativt begrænset. Derimod havde der selvfølgelig internt i hans daværende parti, og også mens han sad i Skatteudvalget, været en diskussion om, hvor høj udbytteskatten på danske aktier skulle være. Det var jo en politisk diskussion, om skatten skulle op el-

ler ned, og den diskussion havde også været oppe i årene forinden. Den del kendte han derfor noget til, men det, som kommissionen undersøger, var han ikke bekendt med på daværende tidspunkt.

Forespurgt, om vidnet vidste noget om udlændinges forhold på udbytteområdet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet fik kendskab til eventuelle udfordringer eller problemer i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at han hørte om det eller blev orienteret om det. Forespurgt, om vidnet husker, om udbytteskat overhovedet var oppe i den periode, han var skatteminister, forklarede vidnet, at det efter hans bedste hukommelse ikke var noget, der blev drøftet.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt på nogen måde blev bekendt med SIR's 2010- eller 2013-rapport, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Han er blevet bekendt med dem efterfølgende, men han var ikke bekendt med dem dengang.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet nåede at blive involveret i overvejelser om risikoanalyse eller risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke i dybere omfang. Det er i hvert fald ikke noget, han erindrer noget om.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre om, hvordan man risikostyrede og monitorerede, forklarede vidnet, at det havde han ikke om den generelle risikostyring. Det kan sagtens være, at de berørte det overfladisk, men det var ikke noget, de nåede at dykke dybere ned i. I realiteten var hans embedsperiode kun nogle få uger, fordi der var juleferie, og de startede derfor først op i begyndelsen af januar 2014. De var egentlig mest optaget af, hvilke dagsordener de var interesserede i at sætte fremadrettet, også i forhold til om de skulle have noget med i lovprogrammet.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet nåede at blive involveret i eller introduceret for departementets generelle tilsyn med SKAT og styrelserne, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Det var et område, hvor man som politisk ledelse og minister selvfølgelig havde en forventning om, at afdelingscheferne eller departementschefen førte tilsynet og foretog den nødvendige kontrol med SKAT's respektive enheder.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt, om indtægtslisterne fyldte noget for vidnet i perioden som skatteminister, forklarede vidnet, at han ikke husker, at han så dem som minister, men han kan godt huske at have gennemgået dem som medlem af Folketinget, for de var selvfølgelig interessante at bladre igennem. Det var dog også noget, som krævede stor detailviden for at kunne se de forskydninger, der kunne være periodemæssigt. I Skatteudvalget tror han, at de fik dem forelagt månedligt eller kvartalsvist, og dér så man på dem, men som nævnt krævede det dog ret store forudsætninger at kunne se på detaljerne i dem.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at han som nævnt ikke erindrer, at han hørte noget om udbytteskat i den relativt korte embedsperiode, han havde.

Kl. 10.45 sluttede mødet.

PROTOKOL

25. november 2020
Protokol nr. 63

Den 25. november 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Anders Raagaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen ved advokat Anne Louise Wulff for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen ved advokat Hanne Rahbæk for Jens Brøchner

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Sofie Lindholm for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

MORTEN ØSTERGAARD

Kl. 9.00 mødte Morten Østergaard som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 3. februar 2014 til den 2. september 2014, og forespurgt til vidnets forudgående kendskab til skatteområdet, da han blev udpeget som skatteminister, forklarede vidnet, at han i Folketinget havde beskæftiget sig med økonomisk politik og skattepolitik på forskellige måder, fx som finansordfører og erhvervsordfører og som medlem af eller stedfortræder i

Skatteudvalget i en periode. Han havde også været arbejdsmarkedsordfører, men derudover havde han ikke egentlige faglige forkundskaber.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt til vidnets politiske dagsorden, da han tiltrådte som skatteminister, forklarede vidnet, at der var flere, men en af de væsentligste dagsordener, han selv tog op, handlede om retssikkerhed i skattesystemet. Der skulle være tillid til, at man blev ansat korrekt af SKAT, og det skulle være på en måde, så folk også følte, at deres retssikkerhed var i behold, når de havde tvister med skattesystemet. Det var bl.a. dét, der var fokus på. Derudover havde de i regeringen et generelt fokus på at genskabe vækst efter finanskrisen, og dér spillede skattepolitikken også en rolle.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, om der var driftsmæssige emner og områder, som vidnet havde særligt fokus på, forklarede vidnet, at der selvfølgelig var meget, som handlede om ting, som måske ikke fungerede, herunder et inddrivelsessystem, hvor der var problemer med IT-leverancer. Ellers var det især på det skattepolitiske område, at hans interesse og indsats lå, og der var også en række politiske udfordringer. Der var fx en sag om ukorrekt udbetalt børnecheck i forhold til nogle EU-regler, som også skulle håndteres, og der var en forsyningssikkerhedsafgift, som havde vist sig at være vanskelig at implementere i praksis, hvor de for at undgå at få driftsproblemer var nødt til at finde en anden løsning. Der var således forskellige relativt store sagskomplekser til trods for den korte tid, han var minister.

Forespurgt til det generelle niveau for vidnets involvering i og orientering om driften, forklarede vidnet, at når han blev orienteret om noget i driften, handlede det om, at det havde en politisk karakter. Det kunne være, enten fordi man var nødt til at have Folketingets medvirken til et eller andet, eller fordi man følte, at man var nødt til at bringe noget til Folketingets kendskab, hvis der skulle ændres i love og regler. Der var selvfølgelig også det, som er omfattet af undersøgelseskommissionens hovedkommissorium, og som handlede om forsinkede IT-leverancer, der medførte, at man ikke kunne gøre det, man havde stillet i udsigt. Derudover var det andre, der tog sig af at drive selve skattevæsnet.

Forespurgt, hvordan vidnets arbejdstid skønsmæssigt fordelte sig mellem skattepolitiske forhold og driftsmæssige forhold, forklarede vidnet, at det er vanskeligt at svare på, men det er klart, at langt størstedelen af tiden selvfølgelig vedrørte skattepolitiske forhold.

Kritiske revisionsrapporter

Forespurgt, hvornår og i givet fald hvordan vidnet blev orienteret om kritiske rapporter fra SIR og Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at der havde været ganske meget aktivitet fra Rigsrevisionens side, ikke mindst i forhold til spørgsmålet om ejendomsvurderinger, hvilket fortsat er en meget stor sag. Derfor var der en løbende opmærksomhed på de ting, som Rigsrevisionen undersøgte. Han erindrer ikke at være blevet forelagt konkrete rapporter fra SIR, og han mener heller ikke – eller kan i hvert fald ikke konkret huske – at der var større rigsrevisionskomplekser. Det var mere noget, der allerede var i gang.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre om, hvordan man håndterede kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det havde han ikke på et generelt og principielt plan. Han havde indtryk af, at der i afdelingen for koncernstyring blev brugt meget energi på at få tingene til at fungere, men hans forventning var, at det kom til ham, hvis der var noget, der havde en politisk karakter. Det var det, han lagde til grund.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteskat, herunder til regelgrundlaget og den måde, man administrerede området på, forklarede vidnet, at han ikke havde noget særligt kendskab til udbytteskat eller reglerne om refusion og slet ikke til, hvordan de blev administreret i praksis.

Forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt i sin ministerperiode blev gjort opmærksom på, at der var problemer eller udfordringer forbundet med administrationen, forklarede vidnet, at det blev han efter sin bedste erindring ikke.

Forespurgt, om SIR's revisionsrapporter fra 2010 og 2013 på noget tidspunkt passerede vidnets bord, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet var involveret i det, man kaldte risikoanalyse eller risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at det var han ikke på et konkret plan, men på et mere generelt plan blev han som ny skatteminister gjort bekendt med nogle af analyserne af, hvor der kunne være problemer. De gav ham et indtryk af, at det såkaldte skattegab i Danmark var meget lille, og det betød sådan set, at man som udgangspunkt mente, at man var meget tæt på at få den skat ind, som folk skulle betale. Den eneste drøftelse, han kan huske, handlede om, at der i det skatte-

gab, der trods alt var, befandt sig mange små virksomheder, og der var en diskussion om, hvorvidt det skyldtes fejl eller snyd i virksomhederne, og om man eventuelt kunne lave automatiske systemer, som kunne eliminere i hvert fald den del, der handlede om fejl. Det var således på et meget generelt og politisk plan og ikke på et driftsmæssigt plan.

Forespurgt, om vidnet, mens han var skatteminister, selv blev opmærksom på særlige risici inden for ministeriets aktivitetsområde, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke som sådan. Han kan huske, at man med stolthed fortalte om, hvordan man havde lavet en målrettet indsats mod transfer pricing og havde et særligt kontor, som kom med opgørelser over, hvordan det gik med det. Det havde vist sig, at det var de dygtige til. Der lå således det i det, at når man foretog en sådan særlig indsats, var det, fordi der var en risiko, men det gav også indtryk af, at det var noget, man derfor havde fokus på.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre i departementet om niveauet for risikovillighed i forhold til kontrol og styring, forklarede vidnet, at det havde han ikke, fordi hans indtryk var, at det ikke var en afvejning på den måde. Han fik ikke på noget tidspunkt indtryk af, at man accepterede at der ville være noget slør, eller at noget fik lov til at køre. Hans indtryk var snarere, at når der var et fokusområde, ville man sætte ind, som man gjorde fx med transfer pricing.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet var involveret i drøftelser eller gjorde sig nogen overvejelser om, hvordan departementet førte tilsyn med SKAT og SKAT's aktiviteter, forklarede vidnet, at det var han ikke. Igen må man adskille det driftsmæssige og det politiske, og han betragtede dét, der handlede om det lovfæstede tilsyn, som departementschefens og dermed systemets ansvar. Derimod drøftede de fx, at der var nogle steder, hvor der bl.a. var opstået lang sagsbehandlingstid. Det var i en anden styrelse, hvor vidnet forsøgte at udvirke, at der blev givet flere ressourcer til området i forbindelse med regeringens finanslovsforslag. Det var selvfølgelig dér, hvor det så blev politisk, fordi det handlede om, hvor mange ressourcer man ville prioritere til det. Dét, der handlede om at føre tilsyn, betragtede han derimod ikke som sin opgave.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1978 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'):

"17. Departementets initiativer for at styrke processer og kontroller

17.1 Turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet

Intern Revision har i en række revisionsrapporter, der omhandler regnskabet for finanslovens §38, afgivet anbefalinger til afklaring af en række kritiske forhold. Departementet har oplyst, at rapporterne har bidraget til, at betalings- og regnskabsområdet har været betragtet som forbundet med høj risiko i departementets overordnede risikostyring af SKAT."

Forespurgt, om vidnet i sin tid som minister fik oplysning om denne høje risikovurdering, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke at have været involveret i.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt til vidnets kendskab til de såkaldte indtægtslister forklarede vidnet, at han ikke mindes at have diskuteret indtægtslisterne med sit departement. Han vil mene, at han ville kunne huske det, hvis der havde været noget, man mente skulle diskuteres, for så ville man have lagt det frem. Foreholdt, at indtægtslisterne i vidnets periode som minister blev godkendt af chefrådgiveren og departementschefen og derefter oversendt direkte til udvalgene uden om ministeren, og forespurgt, om det også er vidnets erindring, bekræftede vidnet dette. Det var selvfølgelig i forventning om, at hvis der var noget, der var politisk relevant, blev det forelagt. Forespurgt, om vidnet erindrer, at det skete, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

BENNY ENGELBRECHT

Kl. 9.20 mødte Benny Engelbrecht som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 2. september 2014 til den 28. juni 2015, bekræftede vidnet dette.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt til vidnets forudgående kendskab til skatteområdet, da han tiltrådte som skatteminister, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han var skatteminister i den pågældende periode, men i perioden fra folketingsvalget den 18. juni 2015 og frem til overdragelsen til den nye regering var han minister i et forretningsministerium. Hans politiske fokus i tiden som skatteminister vedrørte i høj grad spørgsmål om nogle af IT-systemerne – navnlig ejendomsvurderingssystemet og inddrivelsessystemet – og ikke mindst et fokus på at fortsætte den linje, som hans forgænger, Morten Østergaard, havde haft i forhold til at rette op på SKAT i form af ressourcer.

Forespurgt til vidnets kendskab til skatteområdet, inden han tiltrådte, forklarede vidnet, at han som erhvervsordfører overvejende havde arbejdet med erhvervsdelen af SKAT, hvor han også havde haft sæde i Skatteudvalget. Det er dog også klart, at når der var en primær ordfører på et område som dette, var det den primære ordfører, der stod for selve håndteringen. Han kendte derfor selvfølgelig til området, men han havde ikke arbejdet detaljeret med det på den måde, som en ordfører ville have gjort.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, hvilke driftsmæssige forhold der havde vidnets fokus, forklarede vidnet, at det i høj grad var IT-udfordringerne. Det er ikke nogen hemmelighed, at det var i hans tid som skatteminister, at man erkendte, at inddrivelsessystemet EFI ikke kunne fungere videre i den form, som havde været planlagt. Det var selvfølgelig et meget voldsomt tiltag, men allerede fra begyndelsen da han trådte ind i ministeriet, var det tillige ganske klart, at der også skulle laves et nyt ejendomsvurderingssystem, og at det hidtidige ejendomsvurderingssystem ikke var tilstrækkeligt. Derudover var der også stort fokus på, hvordan man kom skattely til livs.

Forespurgt, hvordan fordelingen skønsmæssigt var mellem skattepolitiske forhold og mere driftsmæssige forhold, mens vidnet var skatteminister, forklarede vidnet,

at han i dag har erfaring fra et andet ministerium, og det er hans indtryk, at fokuseringen på driften og det, man i politikerjargon vil kalde for brandslukning, fyldte utrolig meget i Skatteministeriet, i forhold til hvad man oplever på mange andre områder. Der var således meget stort fokus på driften. Forespurgt, om det var i form af sager, der skulle håndteres, bekræftede vidnet dette.

Kritiske revisionsrapporter

Forespurgt, i hvilket omfang vidnet blev informeret om kritiske rapporter fra henholdsvis Rigsrevisionen og SIR, forklarede vidnet, at han selvfølgelig løbende blev orienteret, især i forhold til Rigsrevisionen, som havde mange fokusområder. I den sammenhæng var der ikke fokus på emnet udbytteskat. Der var mange andre emner, som blev berørt, og rigtig mange sager, som også blev lagt til ministeren. Forespurgt, om vidnet erindrer at have været inde over kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det var han ikke, som han husker det. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet kan huske, om der blev forelagt kritiske SIR-rapporter for ham, forklarede vidnet, at det kan han ikke.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre embedsmænd om, hvordan man håndterede kritiske rapporter fra henholdsvis SIR og Rigsrevisionen, forklarede vidnet, at han havde drøftelser om rigsrevisionsrapporter af forskellig karakter. Det var ikke rigsrevisionsrapporter, der havde med udbytteskat at gøre, men med mange andre områder, bl.a. nogle af de IT-systemer, som havde meget store udfordringer. Forespurgt, om det således var konkrete drøftelser, når der kom en specifik rapport, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet på det generelle plan havde drøftelser om, hvordan man i departementet håndterede kritiske rapporter, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt til vidnets kendskab til udbytteskatteområdet, herunder både regulering og administration, mens han var skatteminister, forklarede vidnet, at han havde kendskab til, at der var dobbeltbeskatningsoverenskomster med en række lande, og at det var et meget komplekst område, som ofte var landespecifikt. Han beskæftigede sig ikke med, hvordan fokus var for de enkelte lande, men det var et område, som var utrolig komplekst.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at udbytteadministrationen havde problemer med at kontrollere relationen over for valutariske udlændinge, forklarede vidnet, at det var han ikke.

Forespurgt, om SIR's rapporter fra 2010 og 2013 om udbytteområdet på noget tidspunkt passerede vidnets skrivebord, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Foreholdt, at vidnet fra den 19. juni 2015 var i et forretningsministerium, og at SKAT omkring dette tidspunkt modtog den første indberetning om uregelmæssigheder på udbytteområdet, og forespurgt, om vidnet på nogen måde blev involveret i dette, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, men hvis de ikke havde været et forretningsministerium, men i stedet havde været i almindelig drift, ville han have haft en forventning om, at en sådan sag var blevet lagt op.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet således i dag er bekendt med, at der var tale om en henvendelse fra en advokat, forklarede vidnet, at ud fra de dokumenter, som hans bisidder har vist ham, kan han se, at det var en alvorlig sag, og en sag, som han ville have forventet blev forelagt for ministeren formodentlig i en eller anden anonymiseret form.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet ville have forventet, at den første henvendelse var blevet lagt op til ministeren, forklarede vidnet, at der i foråret 2015 var en række politiske debatter om anmeldelser, der kom fra udlandet. Det havde man – også i Folketinget – et særligt fokus på, og derfor afgav han i marts 2015 en instruks til SKAT, som er omtalt i et svar til Skatteudvalget. Det drejer sig om svar på spørgsmål nr. 460 i folketingssamlingen 2014/2015, som blev afgivet den 18. marts 2015, hvor han gjorde opmærksom på, at der var givet en sådan instruks. Derfor ville han selvfølgelig have en forventning om, at SKAT – når man havde behandlet sagen – også ville have orienteret op i systemet. Forespurgt, om der i dette lå, at der var tale om en orientering efter meget kort tid eller efter længere tid, når man havde fundet ud af noget mere om henvendelsen, forklarede vidnet, at han ville have haft en forventning om, at der i hvert fald ikke gik måneder. Det er dog også klart, at han ikke ville have haft en forventning om, at det skete samme dag. Han ville have haft en forventning om, at man skulle behandle det og sende det op gennem systemet.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at forløbet var, at en dansk advokat i juni 2015 rettede henvendelse til SKAT, og at der i sensommeren kom en henvendelse fra de engelske myndigheder, og forespurgt, om det er korrekt

forstået, at det er henvendelsen fra advokaten, som vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt, om vidnet i sin tid som minister blev involveret i risikoanalyser og risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Forespurgt, om vidnet af egen drift selv blev opmærksom på risici, hvor han tænkte, at der burde sættes yderligere ind, forklarede vidnet, at han var meget opmærksom på de udfordringer, der var med inddrivelsessystemet, men det er en del af det kompleks, som undersøgelseskommission skal arbejde med på et senere tidspunkt.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre om risikovillighed i Skatteministeriet og Skatteministeriets koncern, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet var involveret i eller havde drøftelser med departementschefen eller andre om, hvordan man førte tilsyn med de aktiviteter, der var i SKAT, forklarede vidnet, at det var han ikke, men det er også klart, at han havde en klar forventning om, at hvis der var udfordringer med det, ville man have forelagt det for ministeren.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1978 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'):

> *"17. Departementets initiativer for at styrke processer og kontroller*
>
> *17.1 Turnusanalyse af betalings- og regnskabsområdet*
>
> *Intern Revision har i en række revisionsrapporter, der omhandler regnskabet for finanslovens §38, afgivet anbefalinger til afklaring af en række kritiske forhold. Departementet har oplyst, at rapporterne har bidraget til, at betalings- og regnskabsområdet har været betragtet som forbundet med høj risiko i departementets overordnede risikostyring af SKAT."*

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med vurderingen, "at betalings- og regnskabsområdet har været betragtet som forbundet med høj risiko", forklarede vidnet, at det gjorde han ikke, men det ville have været formålstjenstligt, hvis man havde

gjort opmærksom på det. Forespurgt, om det således var noget, vidnet først blev bekendt med efter sin tid som skatteminister, bekræftede vidnet dette.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1982 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'), hvoraf fremgår bl.a.:

> *"18. Oversigt over sager i Skatteministeriet*
>
> …
>
> *Det skal særskilt anføres, at der ikke har været ministerforelæggelser af spørgsmål om tilbagebetaling af udbytter siden 2005, herunder efter advarslerne fra SKATs interne revision i 2010 og 2013."*

Hertil forklarede vidnet, at hvis han skal anføre et enkelt politisk synspunkt, vil han sige, at det også var kritisabelt, at det aldrig blev forelagt, som det fremgår. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse burde være blevet forelagt på ministerniveau, bekræftede vidnet dette.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt til vidnets kendskab til de månedlige indtægtslister forklarede vidnet, at de som en administrativ procedure blev oversendt månedligt. Som han forstår det ud fra materialet, blev proceduren for oversendelse af indtægtslisterne ændret, kort før han tiltrådte som minister. Indtil da var de blevet forelagt for ministeren, men i hans tid som minister blev de ikke forelagt for ministeren, men for departementschefen. Det var tilsyneladende en ændring, der blev foretaget, relativt kort tid før han tiltrådte som minister. Han var i hvert fald ikke bekendt med, at det tidligere var blevet forelagt for ministeren.

Forespurgt, om vidnet erindrer på noget tidspunkt i sin tid som minister at have drøftet indtægtslisterne, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Driftsmæssigt fokus

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7249-7250 (2015-03-18 - Svar fra Skatteministeren på spørgsmål nr. 460 af 9. februar 2015 fra Skatteudvalget vedr. betaling for skatteoplysninger):

"Spørgsmål

Regeringen sagde i maj 2010, at den vedr. penge gemt i skatteskjul ikke havde fået tilbud om kontooplysninger eller lignende fra andre end udenlandske skattemyndigheder, og at den i givet fald ville tage stilling til tilbud fra andre, herunder anmodning om vederlag for oplysninger. Kan ministeren på den baggrund oplyse, om der og evt. hvornår der kom sådanne tilbud fra andre, og hvad regeringen svarede?

Svar

Jeg kan henholde mig til følgende, som jeg har modtaget fra SKAT:

"SKAT har fået henvendelser om salg af oplysninger, men SKAT har i disse situationer svaret, at SKAT ikke vil betale for oplysninger.

Ifølge en aftale mellem den daværende regering (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Enhedslisten og Liberal Alliance, der blev indgået den 4. maj 2010 i forbindelse med strafnedsættelsesordningen, vil skatteministeren, hvis Danmark bliver tilbudt kontooplysninger eller lign. fra andre end udenlandske skattemyndigheder, tage stilling fra sag til sag til, hvorvidt han vil tage imod tilbuddet og herunder imødekomme en anmodning om vederlag for oplysningerne, hvis der er fremsat en sådan. Muligheden for at aftage oplysninger ifølge aftalen vil kun blive praktiseret i forhold til lande m.v., som Danmark ikke kunne få bankoplysninger fra pr. 1. januar 2008.

SKAT har ved søgning i journalsystemer mv. fundet to henvendelser siden 2010 om, at SKAT fra private kunne købe oplysninger, der muligvis kan være omfattet af aftalen.

I 2011 henvendte en anonym person sig for at sælge oplysninger om et selskabs manglende skattebetalinger i Danmark. Efterfølgende har den pågældende løbende rettet telefonisk henvendelse til SKAT. Personen var ifølge det oplyste ansat i/tilknyttet selskabet. SKAT har ikke modtaget yderligere oplysninger, hverken om selskabet eller land. Det vides derfor ikke, om der er tale om oplysninger, som vedrører et land, som Danmark ikke kunne få oplysninger fra pr. 1. januar 2008.

I september 2013 henvendte en borger sig om et salg af oplysninger vedrørende 12 danske skatteydere, der ifølge det oplyste har konti i en udenlandsk bank. På daværende tidspunkt havde Danmark indgået en aftale med det pågældende land om udveksling af oplysninger, men denne var trådt i kraft efter 1. januar 2008.

I begge tilfælde ønskede angiveren en procentdel af et eventuelt skatteprovenu som betaling. Henvendelserne er blevet afvist fra SKATs side med henvisning til, at de danske skattemyndigheder ikke vil betale for oplysninger.

Udgangspunktet har været, at SKAT ikke betaler for oplysninger om skatteydere. Det er dog en vurdering i hver enkelt sag, om henvendelsen er tilstrækkelig valid og har et indhold, der gør, at det alligevel kunne være hensigtsmæssigt at undersøge nærmere og eventuelt indgå i en dialog omkring betaling for oplysninger.

Den omtalte sag fra 2013 er ikke forelagt for den daværende skatteminister. SKAT vil fremover sikre sig, at skatteministeren bliver forelagt det generelle spørgsmål om eventuelt køb af oplysninger i sager, som er omfattet af den politiske aftale fra 2010. SKAT har endvidere nu rettet henvendelse til den kompetente myndighed i det land, hvor den pågældende bank er beliggende."

Skatteministeriet har været orienteret om, at SKAT i sagen fra 2011 løbende er blevet kontaktet af den anonyme anmelder. Der er i den forbindelse internt i ministeriet foretaget en vurdering af de umiddelbare udfordringer mv. forbundet med køb af oplysninger. Det dejede sig bl.a. om spørgsmålet om bevillingsmæssig hjemmel til at betale for oplysninger, manglende mulighed for at sikre den, der sælger oplysninger, anonymitet på grund af persondatalovens regler om oplysningspligt, og det forhold, at en betaling baseret på en andel af provenuet ved SKATs kontrol vil indebære, at den særlige tavshedspligt vil blive overtrådt, da der herved gives oplysninger om sagens udfald.

I lyset af politiske tilkendegivelser i juni 2013 om, at det ikke er regeringens politik aktivt at betale for lækkede fortrolige oplysninger, er der ikke foretaget videre i den anledning.

Den omtalte sag fra 2013, som er omfattet af den politiske aftale fra 2010, er ikke forelagt den daværende skatteminister. Jeg har præciseret overfor SKAT, at tilsvarende sager fremover skal forelægges skatteministeren og har samtidigt noteret mig SKATs forsikring herom."

Forespurgt, om det var dette spørgsmål og svar, vidnet tidligere henviste til, bekræftede vidnet dette. Det var navnlig den sidste sætning, han hæftede sig ved.

Foreholdt, at det anførte specifikt vedrørte sager, hvor nogen ønskede at opnå en betaling, og forespurgt, om vidnets instruks til eller dialog med SKAT om, hvornår han skulle have forelagt sager, var mere præcist formuleret, forklarede vidnet, at det var den ikke, men han havde selvfølgelig en forventning om, at med den indikation,

der her blev givet, ville sager af en stor kaliber, som havde med udenlandsk skattebetaling at gøre, også blive forelagt.

Kritiske revisionsrapporter

Foreholdt, at Thor Möger Pedersen den 24. november 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han i sin tid som minister så nogle dokumenter med oversigter over SIR-rapporter med grønne, gule og røde farvemarkeringer, og forespurgt, om vidnet på noget tidspunkt så tilsvarende dokumenter, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke vedrørende udbytteskat, men derimod vedrørende fx IT-systemer, hvor der var mange røde lys. Forespurgt, om de røde lys vedrørte SIR-rapporter, eller om det mere var almindelige risikovurderinger, forklarede vidnet, at det var risikovurderinger. Forespurgt, om det således var isoleret fra SIR's og Rigsrevisionens rapporter, forklarede vidnet, at røde, gule og grønne indikationer var en ret gængs måde at indikere risiko på.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Driftsmæssigt fokus

Vidnet blev af advokat Mette Vestergaard Huss forevist ekstraktens side 1562 (2015-06-16 - E-mailkorrespondance vedr. dansk advokats tre anmeldelser om mulig svindel med udbytteskat).

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han med henvisning til svaret på spørgsmål nr. 460 ville have forventet som minister at blive orienteret om denne henvendelse, og forespurgt, hvordan vidnet kæder henvendelsen fra advokaten sammen med svaret på spørgsmålet, forklarede vidnet, at det, han mener, er, at dette var et spørgsmål om udenlandsk beskatning, og at han derfor ville have haft en forventning om, at man ville have sendt en orientering op til ministeren om problemstillingen, men ikke om den konkrete navngivne person mv.

Kl. 9.55 sluttede mødet.

PROTOKOL

8. december 2020
Protokol nr. 64

Den 8. december 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Arvid Andersen for Holger K. Nielsen

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Hanne Rahbæk for Andreas Berggreen

Advokat Henrik Karl Nielsen ved advokat Jakob Bjerre for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye ved advokat Anne Louise Wulff for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Knud Ravn Meden for Benny Engelbrecht

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner

Advokat Mads Bendix Skelbæk-Knudsen for Morten Østergaard

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Noaman Azzouzi for Andreas Bo Larsen og Jeanette Nielsen

Advokat Pernille Backhausen for Thor Möger Pedersen, Aino Olsen, Kristian Hertz, Klaus Østergård Jensen, Poul Christensen og Thomas Fredenslund

Advokat Peter Breum for Frank Høj Jensen, Anders René Andersen og Christian Baden Ekstrand

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Stine Gry Johannessen for Orla H. Kristensen, Hans From, Karin Bergen, Susanne Thorhauge, Richard Hanlov, Anne Munksgaard, Jesper Skovhus Poulsen og Kim Allan Bak

Advokat Søren Stenderup Jensen for Erik Blegvad Andersen, Preben Kristiansen og Ole Kjær

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

KARSTEN LAURITZEN

Kl. 9.00 mødte Karsten Lauritzen som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Foreholdt, at vidnet var skatteminister i perioden fra den 28. juni 2015 til den 27. juni 2019, og forespurgt til vidnets forudgående kendskab til skatteområdet, inden han blev skatteminister, forklarede vidnet, at han sad i Folketingets Skatteudvalg fra 2007, hvor han første gang blev valgt til Folketinget, til 2011. Derigennem havde han et kendskab til en smule skattelovgivning, for han havde været ordfører på nogle lovforslag, men han havde også alle mulige andre ting i den periode. Derudover har han jo betalt skat som så mange andre, så han kender også området fra et borgerperspektiv.

ROLLEN SOM SKATTEMINISTER

Politisk fokus

Forespurgt til vidnets politiske dagsorden som skatteminister forklarede vidnet, at der var flere ting. Det var først og fremmest det, der stod i regeringsgrundlaget, som er en ministers og forhåbentlig også embedsmænds bibel og det, man skal arbejde for. I statsminister Lars Løkke Rasmussens regeringsgrundlag stod der en masse om at sænke skatten på arbejde, og det var derfor klart et politisk projekt. Derudover havde han sit personlige politiske projekt som skatteminister, som handlede om at sikre retssikkerhed for skatteborgerne, herunder hvilke rettigheder man havde, når skattevæsnet kom tromlende og sagde, at man ikke havde betalt skat. Det arbejdede han personligt med. Endelig var der den sidste del, som af nødvendighedsårsager endte med at fylde det meste, nemlig de driftsmæssige udfordringer i skatteforvaltningen. Det var hans politiske fokus i Skatteministeriet.

Lovgivningsarbejdet

Forespurgt, hvordan og hvornår vidnet som skatteminister blev involveret i lovgivningsaktiviteterne, forklarede vidnet, at han tror, der er forskel på det fra ministerium til ministerium. Først og fremmest var der et lovprogram, som man skulle oversende til Statsministeriet, hvorefter Statsministeriet sammensatte et kommende samlet lovprogram. Det blev man som minister involveret i – det gjorde han i

hvert fald – typisk i maj eller juni måned, hvor man diskuterede, hvad der skulle på lovprogrammet. Skatteministeriet er et meget lovtungt ministerium, så det var ikke alt, man kunne nå, og derfor skulle der træffes nogle svære og i sidste ende politiske valg. Dette var sket før sommerferien, hvor han endnu ikke var blevet minister, og derfor var det i august 2015, at man diskuterede lovprogrammet. Lovprogrammet er overordnet et styringsredskab. Ellers blev han som minister involveret, inden et lovforslag blev sendt i høring. Det var, fordi et lovforslag, der blev sendt i høring, blev udsat for høringssvar og offentlig kritik. Man har nogle gange som minister – det havde han i hvert fald – behov for at rette i ting, inden de blev sendt i høring, hvis man kunne se, der var noget, der åbenlyst var et problem, typisk af politisk karakter. Hvis det fx kunne udfordre skattestoppet, kunne man lige så godt få taget det ud af lovforslaget, inden der blev en stor offentlig debat om, at regeringen foreslog noget, der udfordrede dens egen skattepolitik. Endelig var der selvfølgelig enkelte lovforslag, som han var mere inde i også tidligere i processen, og som primært var nogle af de lovforslag om retssikkerhed i skatteforvaltningen, han havde som sit eget lille personlige projekt. Generelt kan man sige, at jo større en politisk sag og jo mere fokus, der var i offentligheden, jo mere involveret var man typisk også som minister. Det var i hvert fald tilfældet for ham i Skatteministeriet.

Driftsmæssigt fokus

Forespurgt, hvilke driftsmæssige forhold der havde vidnets største fokus gennem perioden, forklarede vidnet, at han blev udpeget til skatteminister den 28. juni 2015, og den første uge gik med at blive sat ind i sagerne i Skatteministeriet. Hans daværende departementschef, Jens Brøchner, afbrød sin ferie for at sætte vidnet ind i forskellige ting. Han havde bl.a. en samtale med Jens Brøchner, hvor han sagde, at han var politiker, og helt grundlæggende – det vil han sige for sit eget vedkommende, men han tror, det gælder generelt for politikere – var politikere ikke nødvendigvis de bedste driftsherrer eller de bedste til at være dybt nede i driften. Han havde nogle politiske projekter, han gerne ville i mål med, fx regeringsgrundlaget. Han var klar over, at der var nogle driftsmæssige udfordringer, men han mente, det var bedre, at der var nogle dygtige embedsmænd, der tog sig af dem. Så grinede Jens Brøchner lidt af ham og sagde, at han var enig i, at det ideelt set var sådan, men at der på Skatteministeriets område var nogle driftsmæssige udfordringer, som vidnet nok kom til at forholde sig til. Dem kom han så til at bruge det meste af sin tid på som skatteminister, bl.a. fordi en del af de driftsmæssige udfordringer jo ramlede, herunder udbytteskat, men også nogle andre driftsmæssige udfordringer, som undersøgelseskommissionen sandsynligvis skal beskæftige sig med senere, hvis han ikke tager meget fejl. Det var fx inddrivelsesområdet, ejendomsvurderingerne og andre grundlæggende driftsmæssige udfordringer, hvoraf mange også krævede lovgivningsmæssige løsninger for at blive løst. Derfor var udbytteskat, ejendomsvurderinger og inddrivelsesområdet tre meget

store driftsmæssige udfordringer, som han politisk brugte meget tid på at forholde sig til som minister. Der var også en stor interesse for disse emner i offentligheden, så derfor var det meget naturligt.

Forespurgt, hvordan vidnets arbejdsuge fordelte sig på henholdsvis driftsmæssige forhold og mere politisk betonede forhold, forklarede vidnet, at han ikke er sikker på, at man kan opdele det så firkantet. Han tilbragte nok en tredjedel af sin tid i Folketinget med lovforslag og samråd i Folketingets Skatteudvalg. En væsentlig del af disse handlede om driftsmæssige udfordringer og om fremdrift i tingene. En del af lovforslagene handlede også om driftsmæssige udfordringer, som man prøvede at løse bl.a. ved at forenkle lovgivningen, så den var lettere at administrere. En anden tredjedel af hans tid gik i ministeriet med at forberede og læse sager og drive sine egne og regeringens politiske projekter. Meget af det handlede også om drift, men en del handlede om politik. Endelig gik en tredjedel af hans tid med offentligheden. Der var ret mange pressehenvendelser til Skatteministeriet, hvilket var forståeligt, særligt når skandalerne rullede. Derudover var der skatteborgere, der gerne ville have nogle svar, og der var journalister, der stillede spørgsmål. Størstedelen af hans tid udadtil handlede således om de driftsmæssige ting, og han vil sige, at et godt stykke over halvdelen af hans tid som skatteminister gik med drift og driftsmæssige udfordringer.

Forespurgt, om al vidnets kommunikation med embedsmændene gik gennem departementschefen, eller om han også havde direkte relationer uden om departementschefen, forklarede vidnet, at Skatteministeriet som de fleste andre store driftsministerier er opbygget meget hierarkisk. Det kan godt virke lidt mærkeligt, når man kommer udefra, selv om man har siddet i Folketinget i mange år. Men det er klogt – det er han i hvert fald nået frem til – for der skal ske en kvalitetssikring af sagerne, og derfor er det en god idé, at man følger de hierarkier, der er. Derfor var hans nærmeste samarbejdspartner hans departementschef, Jens Brøchner, som var inde over alle væsentlige beslutninger både politiske og driftsmæssige. Derudover var det de relevante embedsmænd, hans særlige rådgiver og altid også en ministersekretær. Han har det selv lidt svært med hierarkier, så en gang imellem – men desværre ganske sjældent – gik han ned i ministeriet til en kontorchef og spurgte til en sag. Det var måske mere for at disrupte systemet, men det skete meget sjældent. Der var derfor den meget hierarkiske og systematiske opbygning af sagerne, som fulgte de faste systemer, der nu engang var for det. Som minister er man hele tiden omgivet af en hær af embedsmænd, og de er der grundlæggende for at hjælpe ministeren, selv om det ikke altid føles sådan.

Kritiske revisionsrapporter

Forespurgt, om og i givet fald hvornår vidnet som skatteminister blev orienteret om SIR-rapporter, forklarede vidnet, at han som altovervejende hovedregel ikke blev orienteret om rapporter fra Intern Revision. De fulgte det hierarkiske system, der var, fra revisionschefen op til den relevante afdelingschef, den juridiske chef og departementschefen. Hvis departementschefen, som i vidnets 4 år i Skatteministeriet var Jens Brøchner, vurderede, at der var noget, vidnet skulle orienteres om, blev han det. Det var imidlertid ikke normalen, og han mener heller ikke, at det skulle have været normalen, for der kom rigtig mange papirer. Hvis han skulle læse alle interne revisionsrapporter igennem, brugte han sin tid forkert, i forhold til hvad han ellers skulle bruge sin tid på og skulle nå igennem med. Men når der var en sag, som ikke var løst, og som havde behov for politisk opmærksomhed – fx hvis det var en sag, der krævede lovgivning for at blive løst – blev han orienteret om den. Det var dog ikke udgangspunktet, at alt gik hele vejen op til ham som minister.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen om, hvordan SIR-rapporter blev håndteret i departementet, forklarede vidnet, at der, efter udbytteskattesagen kom frem, var offentlig kritik af den procedure, der var. Han husker ikke præcist hvornår, men det var typisk sådan, at når der kom en pressehenvendelse, eller når nogle skrev noget i avisen, eller der var en kritisk kommentar, og det ikke bare var en enlig svale, men hvor der rejste sig en folkestemning på noget, der var svært at forstå, drøftede han selvfølgelig med sin departementschef, hvad årsagen var, og om de gjorde tingene rigtigt, eller om de skulle lave om på noget. Derfor blev der, i hvert fald som han husker det, i hans tid som skatteminister strammet op på proceduren for interne revisionsrapporter. De havde også en diskussion om, hvad de skulle gøre, da Rigsrevisionen opsagde samarbejdsaftalen. SIR arbejdede delvist på mandat fra Rigsrevisionen, og de drøftede derfor, om man bare skulle lukke den interne revision, som man gjorde i de andre ministerier. Men det var først lang tid efter efteråret 2015.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen om, i hvilket omfang departementschefen selv var eller burde være konkret involveret i kritiske SIR-rapporter, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det havde han tillid til – og det var også hans klare indtryk – at departementschefen havde god hånd i hanke med.

Generelt om orientering af Folketinget

Forespurgt, hvilke kriterier eller retningslinjer der var for, hvornår noget, der lå på vidnets bord, skulle videre til Folketinget, forklarede vidnet, at man som minister er en mellemting mellem en bestyrelsesformand og en administrerende direktør, og

man kan lidt selv bestemme, hvor meget man er det ene og det andet. Man er bestyrelsesformand, i forhold til at man udstikker de overordnede retningslinjer, og man er repræsentativ udadtil, men det er ikke altid godt, når politikere dykker dybt ned i en driftsmæssig udfordring, i forhold til den tid, de har til rådighed, og de kompetencer, de har. Det er hans politiske holdning. Der er nogle embedsmænd, der er meget dygtigere til det, og som har meget mere tid, og det ligger i deres kompetence og opgavebeskrivelse. Forespurgt til kriterierne for, hvornår vidnet gik videre til Folketinget med oplysninger, forklarede vidnet, at det var, når noget krævede lovgivning. Der var fx driftsmæssige udfordringer på inddrivelsesområdet, som skulle forenkles for at kunne løse dem, og det krævede en ændring af lovgivningen. Grundlovens bestemmelser om beskyttelse af skatteborgerne besværliggjorde hele skatteområdet, for der skulle lovgivning til, hver gang man skulle ændre noget, og i den forbindelse kom Folketinget ind over. Derudover kunne Folketinget spørge ind til en sag. Folketinget kan spørge ind til en hvilken som helst sag, også enkeltsager. Der er nogle regler for, at man kan spørge om, hvordan noget, man fx har læst om i avisen, og som man ikke forstår, hænger sammen. Så blev man involveret som minister, og så skulle han svare under ministeransvar. Endelig var der de sager, man selv valgte at begive sig ind i. Et eksempel på det kan være, at der var en historie i en avis om, at skattevæsnet havde beslaglagt en bil, og at borgeren ikke kunne forstå hvorfor, og når man læste artiklen, kunne man heller ikke forstå, hvad der var sket, og så kunne man dykke ned i sagen og få en forklaring fra den relevante styrelse. Som altovervejende hovedregel blev Folketinget derfor involveret, når Folketinget spurgte, og når der var lovgivning. Der skete det særlige efter udbyttesagen, inddrivelsessagen og en række andre sager, at de etablerede en politisk aftalekreds, hvor man samlede de partier, der gerne ville være med til at rydde op i skatteforvaltningen. Det var i forbindelse med "SKAT ud af krisen", hvor man mødtes i Skatteministeriet og drøftede, hvad man skulle gøre for at løse disse driftsmæssige udfordringer. Når en minister bliver kaldt i samråd, er det typisk for at udstille ministeren, og at ministeren ikke gør noget, og det er meget sjældent for at løse et problem. Der kommer sjældent egentlige løsninger ud af et samråd, men de havde brug for at løse nogle problemer. Derfor etablerede de denne forligs- og aftalekreds om et nyt skattevæsen og "SKAT ud af krisen", hvor de drøftede en masse driftsmæssige udfordringer med ham selv for bordenden.

Foreholdt, at det var offentligt tilgængeligt, hvis vidnet var i samråd, medmindre man lukkede samrådet, og forespurgt til kriteriet for, hvornår man gav informationer til den aftalekreds, man etablerede med "SKAT ud af krisen", og den efterfølgende kreds om et nyt skattevæsen, i forhold til hvornår man gjorde det til Folketinget, forklarede vidnet, at der var en fast kadence, hvor de holdt et kvartalsmæssigt møde, og hvor de fra Skatteministeriet satte ting på dagsordenen. Der var altid en kommenteret dagsorden, som typisk også indeholdt talepunkter til ham, og der var bilag o.l. De medlemmer af Folketinget, der var med i denne aftalekreds, kunne også

vælge at få sat noget på dagsordenen, og det gjorde de en gang imellem. Derudover sørgede han for – og det var vigtigt for både ham som minister og embedsmændene i Skatteministeriet – ikke bare at orientere denne aftalekreds, men hele Folketingets Skatteudvalg om, hvad der foregik, så alle kunne følge med. Når det handlede om, hvilke beslutninger de traf for at løse en problemstilling, lyttede han naturligvis mere til dem, der var med i aftalekredsen, end dem, der stod uden for, men alle havde adgang til oplysningerne. Det foregik selvfølgelig ikke i offentlighed, men det foregik dog sådan, at der altid var papirer og en kommenteret dagsorden med bilag.

Forespurgt, om det skal forstås således, at de informationer, der tilgik denne aftalekreds på kvartalsmøderne, som regel også tilgik Folketinget i øvrigt, forklarede vidnet, at de som regel også tilgik Folketinget. I forhold til udbytteskattesagen var han som minister og hele Skatteministeriet i øvrigt meget opmærksomme på, at de oplysninger, som de delte med denne aftalekreds, også skulle deles med hele Folketinget. Det, der mest blev drøftet i aftalekredsen, var ikke udbytteområdet, men nogle af de andre driftsområder med ejendomsvurderinger og inddrivelse som de helt store.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan besætningen var i denne aftalekreds i hvert fald på partiniveau, forklarede vidnet, at man grundlæggende – og det er hans politiske vurdering – havde sloges meget på skatteområdet, og der var sket en politisering af driftsområdet. Hvis man i Folketinget skændtes om, hvilke IT-systemer der skulle være, kunne det være fint til at udstille skiftende ministre – røde som blå – men det løste sjældent nogen problemer. De skulle have løst nogle af disse problemer, og han spurgte derfor alle de partier, der havde haft Skatteministeriet i nyere tid, om de ville være med. Det var selvfølgelig hans eget parti og De Konservative, som også havde været i regering, men dog ikke havde haft en skatteminister. Derudover var det Dansk Folkeparti, som var deres støtteparti, og Liberal Alliance, som heller ikke havde haft Skatteministeriet, men også var støtteparti for regeringen. Endelig var det Radikale Venstre, som også havde haft et par skatteministre, og Socialdemokratiet. SF fik tilbuddet, men de ønskede ikke at være med. De andre partier, Enhedslisten og Alternativet, fik også tilbuddet, men de valgte ikke at være med. Det var typisk skatteordførerne, som deltog i disse møder, hvor de drøftede, hvad de skulle gøre. Helt grundlæggende blev aftalekredsen brugt til at hjælpe ham med at træffe de politiske beslutninger, han skulle træffe som minister, således at der på forhånd var politisk rygdækning for dem. Han kunne godt have truffet beslutningerne selv og lagt aktstykker i Finansudvalget eller lovforslag i Folketinget, men så risikerede han som politiker, at der var mange, der problematiserede det, og så ville de få en politisering af driften. Derfor valgte han – og det var en politisk beslutning – at tage politikerne tættere ind i det driftsmæssige for at kunne finde nogle gode løsninger. De fik så et indblik i og var med til at træffe nog-

le af de beslutninger, der blev truffet, og han fik som minister den fordel, at han på forhånd vidste, at der var politisk opbakning til de ting, han ville beslutte. Hvis der derimod ikke var politisk opbakning, kunne han rette ind.

Forespurgt, om vidnet holdt fast i, at det skulle være kvartalsmøder, eller om der også var ad hoc-møder, hvis der var behov, forklarede vidnet, at de havde lagt en mødeplan om, at det skulle være kvartalsmæssigt. Der kunne så opstå ting, der gjorde, at man pludselig skulle bevæge sig på nogle dagsordener. Der kom fx pludselig en kritisk rapport eller en afdækning eller noget fra Rigsrevisionen, og så skete der selvfølgelig en inddragelse af det. I det store hele var det dog mest kvartalsmæssige møder. Nogle gange var der bilaterale møder forud for kvartalsmøderne. Han havde som minister selvfølgelig en interesse i at se på, hvor det største parti i Folketinget, som ikke var regeringens støtteparti – nemlig Socialdemokratiet – stod i en sag. Ud fra en politisk betragtning kunne der være nogle fordele i at vide det, inden man gik ind til et møde, og derfor talte han nogle gange med Socialdemokratiets skatteordfører og havde også bilaterale møder med ham. Forespurgt, om det således var på vidnets initiativ, hvis de mødtes ad hoc, eller om det også kunne være på initiativ fra et af partierne eller fra en ordfører, forklarede vidnet, at det kunne det sagtens. Når det skete på initiativ fra en af ordførerne, handlede det dog typisk om, at man havde nogle andre sager, man havde interesse i, fx nogle særlige fradragsregler, man gerne ville have ændret e.l. I det hele taget var der i det lukkede rum ikke store politiske uenigheder om løsningerne på de driftsmæssige udfordringer, men der var en gensidig frustration over, at det gik for langsomt med at løse nogle af dem. Det var således ikke et meget politisk rum med en masse politik.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvilket kendskab vidnet forud for august 2015 havde til udbytteskat, herunder til regelgrundlaget og administrationen af området, forklarede vidnet, at han intet kendskab havde, ud over at han i sin tid i Skatteudvalget fra 2011 til 2015 havde nogle lovforslag om dobbeltbeskatning. Han må dog sige helt ærligt, at han overhovedet ikke hæftede sig ved, at der i dobbeltbeskatningsaftalerne var noget om refusion af udbytteskat. Hans kendskab var derfor nærmest ingenting.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, at der var driftsmæssige udfordringer, forklarede vidnet, at det var han ikke på udbytteområdet. Da han tiltrådte, fortalte hans departementschef ham, at der generelt i skatteforvaltningen var store driftsmæssige udfordringer. Han bad også departementschefen om en liste over, hvor de store driftsmæssige udfordringer var. Departementschefen var meget hurtig til at give

ham listen, og han tror, de havde arbejdet på den et stykke tid. På listen var der ejendomsvurderinger, inddrivelse og en række andre ting, men der var netop ikke udbytteskat. Som minister havde han således ikke – og det var også hans klare indtryk, at man heller ikke i Skatteministeriet havde – nogen bevidsthed om, at der var store driftsmæssige udfordringer på udbytteområdet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilke hovedpunkter – ud over ejendomsvurderinger og inddrivelse – der fremgik af listen, i det omfang vidnet stadig har den præsent, forklarede vidnet, at det er 5½ år siden, og han har ikke listen, men han tror, at motorområdet var et af de store driftsmæssige områder, hvor der var udfordringer. Derudover var det SKAT's grundlæggende drift, som handlede om, at man havde sparet enormt meget og afskediget rigtig mange medarbejdere, hvilket helt generelt gav nogle driftsmæssige udfordringer. Endelig handlede det om legacy-systemerne – altså IT-systemerne – som Skatteforvaltningen også kæmper med i dag, og hvor den motor, der årligt indkræver 1.100 mia. kr., er bygget på nogle ældgamle IT-systemer. Det var nogle af de store udfordringer, der stod på listen.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan og hvornår vidnet blev bekendt med, at der var udfordringer i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det gjorde han, da han blev bekendt med mistanken om svindel. Det var første gang, han som minister blev opmærksom på udbytteskatteområdet.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

Forespurgt, hvornår og hvordan vidnet blev gjort bekendt med mistanken om svindel, forklarede vidnet, at det har han selvfølgelig tænkt over, for det er et naturligt spørgsmål at stille. Det er dog svært at huske præcist, hvad der skete for 5½ år siden. Man skal huske, at der sideløbende med udbytteskattesagen også væltede andre sager ud af skabene i Skatteministeriet. Det viste sig bl.a., at der blev inddrevet på et ikke-lovligt grundlag uden hjemmel, og der var en række andre sager. Der var således virkelig fart på i Skatteministeriet. Han er derfor ikke 100 % sikker på datoen, men han tror dog, at det var mandag den 24. august 2015, hvor han om formiddagen var i Nordjylland. Der er mødefri i Folketinget om mandagen, hvor man som folketingsmedlem er ude i landet for at passe sin valgkreds. Det er klogt, hvis man vil genvælges, og det vil man også gerne som minister. Han var derfor typisk om mandagen – i hvert fald hver anden mandag – i Nordjylland, hvor han er valgt. Han mener, at han var i Nordjylland den pågældende mandag, og senere på dagen var der et møde på Marienborg vedrørende finansloven, som blev præsenteret i slutningen af august 2015. Den var der fokus på, fordi det var regeringens første finanslov. Da de tog hjem derfra – han husker ikke, om det var om eftermiddagen eller om aftenen –

fortalte hans departementschef, Jens Brøchner, ham om denne sag. Som han husker det, var de på Marienborg, hvor Jens Brøchner også var med – departementschefen er typisk med sin minister til møder i regeringens koordinationsudvalg – og da de kørte tilbage i hans ministerbil, fortalte Jens Brøchner ham om denne sag, og at der lå en sag til ham i ministeriet. Han var i chok. Der var tale om 6 mia. kr., som beløbet var dengang – det viste sig desværre at være større – så det var en stor sag. Derfor talte de om, hvad de skulle gøre ved det, og han skulle ind i ministeriet og læse sagen. Han har tænkt over det, men han kan simpelthen ikke huske, om han kørte i ministeriet og læste sagen og holdt et møde samme aften, eller om de først holdt et møde om morgenen den 25. august 2015. Han blev således orienteret mundtligt af sin departementschef, hvorefter han læste sagen, og de holdt et møde om den videre håndtering af sagen. Forespurgt, om den sag, vidnet læste, var den skriftlige forelæggelse for ministeren af 24. august 2015, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig, da han fik de første informationer, forklarede vidnet, at han ud over forargelse og chok over, hvordan det kunne ske, selvfølgelig tænkte på, hvordan han som ny minister sørgede for ikke at håndtere denne sag forkert. Det handlede meget om at orientere Folketinget som de vigtigste og derefter offentligheden. Derfor blev de enige om, at der skulle ske en orientering af Folketingets Skatteudvalg, og der var også en drøftelse af det forslag, som Skatteministeriets embedsmænd i departementet havde udarbejdet til, hvad man skulle forelægge for Skatteudvalget. Der var en diskussion om, hvad de skulle skrive i den orientering.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet mødtes med departementschefen, Jens Brøchner, den 24. august 2015 om aftenen eller den 25. august 2015 om morgenen, og at vidnet, før han mødtes med Jens Brøchner, havde læst sagen, bekræftede vidnet dette. Han kan simpelthen ikke huske, om han kørte ind i ministeriet om aftenen den 24. august 2015 og læste sagen, eller om han mødte tidligt ind den 25. august 2015 og læste sagen om morgenen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at drøftelserne med Jens Brøchner handlede om orientering af Folketingets Skatteudvalg, og hvad disse drøftelser nærmere gik ud på, forklarede vidnet, at han ikke erindrer, at der var nogen modstand mod at orientere Folketinget og offentligheden. Drøftelserne gik mere på, hvordan de skulle gøre det. Han var selv optaget af, at det gik hurtigt, for når man som minister har en træls oplysning om en svindelsag eller om ting, der ikke er lovlige, har man ikke et ønske om at sidde på dem længere tid end nødvendigt. Men man har selvfølgelig behov for – det havde han i hvert fald – at spørge ind til, hvad der er op og ned i sagen, og forstå den og være sikker på, at de oplysninger, man giver til offentligheden såvel som Folketinget, er korrekte. Han ønskede også – og det var hans klare opfattelse, at alle i Skatteministeriet var enige – at de skulle fortælle, hvad der så ville ske

nu. Sagen var kommet ind, der var mistanke om svindel, der var stoppet for udbetalingerne, og der var indgivet anmeldelse til SØIK. Det var for så vidt fint, for der var sat en prop i hullet, og de rette myndigheder var sat i gang med at komme til bunds i sagen, men måske skulle man politisk gøre noget mere. Som det fremgår af ekstrakten, havde SKAT selv i orienteringen til ham nogle overvejelser om det.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'). Forespurgt, om det er den forelæggelse, vidnet tænker på, bekræftede vidnet dette.

Vidnet henviste til ekstraktens side 1745 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"Det kommende arbejde herunder med Intern Revision vil afdække, hvorvidt der er brug for yderligere undersøgelser og formen på disse."*

Hertil forklarede vidnet, at han havde den politiske holdning, at det selvfølgelig var vigtigt, at arbejdet var grundigt, men det var også vigtigt, at der var en deadline. Nogle gange kunne det godt tage lang tid, når man satte et sådant arbejde i gang, hvis ikke man satte en skarp deadline. Han har som minister altid haft det sådan, at man satte en deadline, og den skulle være skarp, og så levede man med, at den gik lidt over. Men hvis man ikke satte nogen deadline, kunne det godt tage lang tid. Han erindrer ikke på hvis initiativ, men der var i hvert fald enighed om, at der var 4 uger, og så kunne de fortælle offentligheden og Folketinget, at der var 4 uger.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan vidnet, da han læste det, opfattede det foreholdte om, at det kommende arbejde, herunder med Intern Revision, ville afdække, hvorvidt der var brug for yderligere undersøgelser, forklarede vidnet, at den viden, han har nu, er en anden end den, han havde, da han læste dette for 5½ år siden. Han tror, at der lå dét i det, at man ude i SKAT godt var klar over, at Intern Revision tidligere havde beskæftiget sig med udbytteområdet og var kritiske, ligesom de var kritiske på rigtig mange andre områder. Det var dem, der var revisionen internt, og det var dem, der var hurtige til at udarbejde noget, og de var også inde i området. Det var derfor naturligt, at SKAT pegede på, at Intern Revision gik i gang med at afdække det. Det var mest, fordi Intern Revision ikke lå i SKAT – det gjorde de selvfølgelig, fordi de var en del af Skatteministeriets departement og koncernen – men han tror, at Intern Revision var et godt bud, hvis man skulle pege på nogen, der skulle se på dette og på, hvad der var sket, og få styr på tingene.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at genstanden for de yderligere undersøgelser var det, som angiveligt var svindel for et milliardbeløb, forklarede vidnet, at han dengang forstod det sådan, at man ville finde ud af, hvad man havde gjort internt i SKAT som myndighed og som forvaltning. De, der afdækkede svindlen, var en helt anden afdeling i SKAT, nemlig Indsats. Forespurgt, om det således var spørgsmålet om, hvordan man havde forvaltet området, bekræftede vidnet dette. Sådan forstod han det dengang. Det var også dér, hvor Intern Revision ville have sin kompetence, og ikke ved at se på den enkelte anmodning og vurdere, om det var svindel eller ej.

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet den 25. august 2015 sendte orienteringen til Folketinget, og forespurgt, om vidnet i perioden herefter, og frem til Intern Revision kom med deres vurdering, havde nogen bilaterale drøftelser eller gruppedrøftelser med Folketinget, forklarede vidnet, at han ikke husker det præcist. Han vil dog gætte på, at der var en række samråd i Folketinget. Efter hans bedste hukommelse var der ikke mange bilaterale drøftelser. Når man havde en sådan sag, hvor svindlen skete fra 2011 – det vidste de ikke nødvendigvis dengang, men det var umiddelbart noget, der var sket, i tiden inden han tiltrådte som skatteminister – havde han selvfølgelig ud over at sørge for, at sagen blev håndteret, ryddet op og undersøgt ordentligt, meget fokus på ikke at komme til at gøre noget, som var sket i fortiden, hvor han ikke var skatteminister, til sit problem. I en sådan situation er det nogle gange bedre at vente med at sige noget, indtil man ved noget, i stedet for at gå ind i alle mulige spekulationer. Derfor vil han selv være overrasket, hvis han har haft en masse bilaterale drøftelser, før de havde Intern Revisions rapport. Men han mødte selvfølgelig op i Folketinget og forklarede sig under ministeransvar og svarede på en masse helt rimelige spørgsmål fra offentligheden. Han udtalte sig i den periode også i offentligheden.

Foreholdt, at der herefter var et afdækningsforløb med dels en intern undersøgelse med SIR og dels i andet regi, hvor der blev sendt en anmeldelse til politiet og anklagemyndigheden, og forespurgt, hvordan vidnet selv var involveret i de forskellige tiltag, der blev iværksat for at afdække, hvad der var sket, forklarede vidnet, at der var en diskussion om Intern Revisions deadline for deres undersøgelse, men ellers var han ikke involveret. Når SKAT havde truffet en beslutning om det, han som minister havde nogle ønsker til i forhold til tidsperspektiv og andet, og som var blevet imødekommet og kunne rummes i den beslutning, forventede han selvfølgelig, at dygtige embedsmænd i skatteforvaltningen og Skatteministeriet udførte det arbejde. Derudover var der en diskussion, som handlede om, hvad de kunne fortælle offentligheden, og hvad de kunne fortælle Folketinget. Det kom sig af, at SØIK af hensyn til efterforskningen ønskede, at der var nogle oplysninger, man ikke fortalte. Han var selvfølgelig involveret i det spørgsmål, fordi hans ønske som skatteminister var at fortælle så meget som overhovedet muligt til offentligheden og Folketinget. Han

skulle være sikker på, at det holdt vand, når SØIK havde nogle hensyn til efterforskningen, der gjorde, at han ikke måtte fortælle nogle ting, og at de turde stå på mål for det – også hvis der var nogle politikere, der spurgte dem. Det var der derfor nogle drøftelser om. Forespurgt, om vidnet således testede, om det kunne være rigtigt, at man ikke var fuldt transparent, bekræftede vidnet dette. Det er også derfor, der var forskel på det dokument, han som skatteminister fik forelagt til orientering om svindel, og det, der blev oversendt til Folketingets Skatteudvalg.

Forespurgt, om vidnet løbende blev opdateret, forud for at Intern Revision i september 2015 kom med deres rapport, eller om sagen hvilede, og han afventede Intern Revisions resultat, forklarede vidnet, at sagen hvilede, og han afventede Intern Revisions resultater. Han havde ikke noget ønske om at få en midtvejsstatus, for den skulle han som politiker ikke bruge til noget. Han ville som minister gerne have konklusionerne, så man kunne reagere korrekt på konklusionerne. Der var dog ikke nogen tvivl om, at han godt kunne fornemme, at dette ikke var en revisionsrapport, hvor man konkluderede, at alt bare var fantastisk. Hvis det var tilfældet, var det jo mærkeligt, at nogle kunne svindle for et så stort beløb. Som tidligere forklaret, var der sideløbende hermed en række andre skeletter, der væltede ud af skabene på nogle af de andre områder, så det arbejdede de også med at løse. Der var sat en skarp deadline for Intern Revisions rapport – og revisionen havde også sagt, at de ville kunne levere til tiden – og derfor kunne de forberede sig på, hvad de videre skridt kunne være, når de modtog Intern Revisions rapport, i forhold til hvordan man kunne løse nogle af problemerne for både dette område og andre områder.

Orientering af Folketinget

Foreholdt, at vidnet indledningsvist på det mere generelle plan forklarede om, hvad man som minister kunne og skulle oplyse Folketinget om, og at der var et vist spillerum, når det ikke var deciderede folketingsspørgsmål, og forespurgt, hvilke overvejelser vidnet i denne sag havde om behovet for løbende at orientere Folketinget, forklarede vidnet, at han havde et ønske – som han også er overbevist om, at han kommunikerede til sine embedsmænd, og han oplevede også, at de var helt enige – om, at det i en sådan sag, der handlede om mistanke om svindel i denne kaliber, var vigtigt, at det, de gjorde, var korrekt og rigtigt, og at de sørgede for at informere Folketinget og offentligheden. Det var i øvrigt også naivt at tro, at man kunne fortælle noget til Folketinget, som man ikke også kunne fortælle til offentligheden, og derfor skulle der typisk være parallelitet i disse to ting.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om hensynet til efterforskningen, og forespurgt, hvad der var bestemmende for, hvordan snittet blev for detaljeringsgraden i orienteringen til Folketinget den 25. august 2015, forklarede vidnet, at han som mi-

nister typisk fik forelagt nogle oplysninger fra SKAT. Han havde et politisk ønske om en-til-en at sende disse oplysninger videre til offentligheden og Folketingets Skatteudvalg. Som minister kan man ikke – han ved ikke, om man kan, men han har i hvert fald aldrig gjort det – rette SKAT som myndighed. SKAT indsendte et dokument med deres vurdering af det faktuelle, og så kunne man lægge noget politik oveni, men man kunne ikke ændre i det, der var faktum fra SKAT. Derfor ville han helst sende SKAT's oplysninger videre, men der var nogle hensyn til efterforskningen og nogle oplysninger, de ikke kunne dele. Det havde han et ønske om, at hans embedsmænd udfordrede SØIK på. Det var han som minister aldrig personligt involveret i, for det var noget, embedsmændene tog sig af. Men han havde en frustration om – og der var også en voksende frustration i Folketinget om – at man ikke kunne dele disse oplysninger. Han tror faktisk, at han i foråret 2016 fik en næse af Folketingets Skatteudvalg for ikke at ville dele nok oplysninger. Det er ikke et juridisk begreb, men et politisk begreb om, at Folketinget ikke er tilfreds med én. Hvis man fik nok af dem, risikerede man, at flertallet trak tæppet væk under en, og det havde man ikke lyst til. Der var således en utilfredshed i Folketinget, og det testede de intensivt med SØIK for at være sikre på, at SØIK kunne stå på mål for det. Han havde også som minister et møde med indtil flere justitsministre, hvor han gav udtryk for, at det var meget frustrerende, at de ikke kunne dele alle disse oplysninger. De sagde, at der selvfølgelig var et hensyn til efterforskningen, og det havde han også forståelse for, men han skulle forsøge at sikre, at mest muligt kunne deles. De oplysninger, som dengang ikke blev delt, er efterfølgende blevet delt.

24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT'):

> *"Baggrund for anmeldelsen til SØIK*
> *SKAT har på baggrund af to anmeldelser henover sommeren undersøgt, om der har været foretaget uretmæssig udbetaling af indeholdt dansk udbytteskat til udlandet. I den første anmeldelse, som blev modtaget 17. juni 2015 fra en privat anmelder, var der oplysninger om formodet økonomisk kriminalitet omfattende 18 selskaber."*

Foreholdt, at den såkaldte første anmeldelse var en henvendelse af 16. juni 2015, der blev fulgt op af en henvendelse af 17. juni 2015, der igen blev fulgt op af en henvendelse af 18. juni 2015, og forespurgt, om vidnet mundtligt blev orienteret om, at den første henvendelse reelt var tre henvendelser fra en dansk advokat, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Forespurgt, hvornår vidnet blev bekendt med, at den før-

ste henvendelse var tre henvendelser på tre på hinanden følgende dage, forklarede vidnet, at det gjorde han, da han læste det foreholdte dokument. Han kan se, at han ikke har underskrevet forklædet på dokumentet, men han antager i hvert fald, at det er den samme version, som han fik. Han ville have underskrevet den version, han læste.

Forevist ekstraktens side 1742 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT') og forespurgt, om det er denne forside af forelæggelsen, vidnet ville have underskrevet, bekræftede vidnet dette. På denne forside mangler hans underskrift, men han er sikker på, at der findes en version, hvor hans underskrift fremgår. Når han læste noget, godkendte han det ved at skrive under og kom i øvrigt også med nogle bemærkninger.

Foreholdt, at vidnet nævnte et møde i ministeriet den 25. august 2015, og forespurgt, om vidnet på dette møde mundtligt fik supplerende oplysninger om detaljerne, i forhold til at den første anmeldelse var tre henvendelser fra den samme advokat på tre på hinanden følgende dage, forklarede vidnet, at det mener han bestemt ikke, han gjorde. Han er dog ret overbevist om, at han havde svært ved at forstå, at orienteringen nåede departementet og ham som minister så sent. Man stoppede udbetalingerne tidligt i august 2015, hvorefter man havde en relativt lang dialog med SØIK, og først et godt stykke tid derefter fik man indgivet politianmeldelsen og orienteret ham. Han var derfor utilfreds med, at der skete en sen orientering af ham som minister. Han spurgte selvfølgelig sine embedsmænd, hvornår de var blevet orienteret, og han kan ikke huske præcist, hvad de svarede, men det var ikke sådan, at de havde været orienteret meget tidligere i processen. Han var derfor også utilfreds med, at de, der førte tilsyn med en myndighed, også meget sent blev ramt af sagen.

Forespurgt, hvornår vidnet selv mener, han burde være orienteret om henvendelsen, forklarede vidnet, at det med den viden, de har nu, er meget let at sige, at noget var rigtigt eller forkert – og det skal rimeligvis også siges over for dem, der arbejdede med sagen, herunder i det daværende SKAT. Med den viden, han har nu, vil han synes, at det var naturligt, at han var blevet orienteret, da man besluttede at stoppe for udbetalingerne og derved satte anmodningerne i bero på et ret stort område, som hele udbytteområdet er. På det tidspunkt vil han mene, at det var naturligt med en ministerorientering.

Foreholdt, at disse første henvendelser kom inden sommerferien 2015, og også inden vidnet blev minister, og forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at der ikke på det tidspunkt var grundlag for en ministerorientering, forklarede vidnet, at med den viden, han har i dag – nu er der ganske vist ikke faldet nogen dom, men der er

meget stor sandsynlighed for, at der er tale om svindel – ville man naturligvis gerne have været orienteret. Han kan dog godt forstå, at der ikke blev givet en ministerorientering på baggrund af disse henvendelser, for der kom enormt mange henvendelser ind. En af de beslutninger, han traf som minister, var at nedlægge en anonym anmeldertjeneste – stikkerlinjen, som den blev kaldt i offentligheden – som en del af de tidligere omtalte retssikkerhedspakker. Det væltede ind med anmeldelser om alle mulige mærkelige ting i skatteforvaltningen, og hvis man havde en praksis, hvor man hver gang skulle orientere ministeren, kunne man ikke lave andet end at se på disse henvendelser. Derfor fulgte man i SKAT den praksis, at man fik en anmeldelse, og så så man som myndighed på den. Hvis man mente, at der var noget i anmeldelsen, måtte man arbejde videre, og på et tidspunkt måtte man så orientere ministeren. Med den viden, han har i dag, ville han ønske, at man havde orienteret ham, da man stoppede udbetalingerne og ikke først den 24. august 2015.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', afsnit "Baggrund for anmeldelsen til SØIK"):

> *"I den anden anmeldelse, som blev modtaget 27. juli 2015 fra de engelske myndigheder, er der oplysninger om formodet økonomisk kriminalitet i 2014 og 2015. De engelske myndigheders anmeldelse blev fulgt op af en henvendelse 11. august 2015 med oplysninger om 184 selskaber, som skulle være benyttet i forbindelse med den formodede økonomiske kriminalitet."*

Foreholdt, at det af ekstrakten fremgår, at der var en henvendelse den 27. juli 2015, som blev fulgt op af en henvendelse den 29. juli 2015.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 1614 (2015-07-29 (1) - Henvendelse fra HM Revenue & Customs), hvoraf fremgår en opfølgning på den første henvendelse.

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 1663 (2015-08-06 (2) - E-mails fra HM Revenue & Customs), hvoraf fremgår en henvendelse af den 6. august 2015.

Vidnet blev endelig forevist ekstraktens side 1684 (2015-08-10 (1) - E-mail fra HM Revenue & Customs), hvoraf fremgår en henvendelse af den 10. august 2015.

Forespurgt, om vidnet blev gjort bekendt med, at det, man i forelæggelsen betegnede som henvendelser af henholdsvis den 27. juli 2015 og den 11. august 2015, faktisk var flere henvendelser af henholdsvis den 27. juli 2015, den 29. juli 2015, den 6. august 2015 og den 10. august 2015, forklarede vidnet, at det blev han ikke. Forespurgt, hvornår vidnet blev gjort opmærksom på det, forklarede vidnet, at det blev

han først langt senere. Han vil ikke påstå, at han har læst hele ekstrakten, men han har hos sin bisidder set på de dokumenter, han synes var relevante. Men han bestilte på et tidspunkt fra SKAT en beskrivelse af, hvad de havde gjort, for der var meget kritik af, hvordan man havde handlet hen over sommeren 2015. Han mener også, det var noget, Rigsrevisionen interesserede sig for. Han blev udsat for en masse kritik på grund af det, men han fik at vide af SØIK, at han ikke måtte fortælle noget. Det var en frustrerende situation at stå i – med respekt for efterforskningen naturligvis. Han fik derfor på et tidspunkt – han tror, det var i 2016 – en beskrivelse af, hvad man i virkeligheden havde gjort, og hvor SKAT forsøgte at forklare, at man faktisk mente, at man havde gjort de rigtige ting. Han mener også, at denne oplysning indgik i beskrivelsen.

Forespurgt, om antallet af henvendelser før og efter sommerferien var noget af det, SØIK efterforskningsmæssigt havde problemer med, at de kommunikerede videre, bekræftede vidnet dette. SØIK havde et ønske – som han tog til efterretning, fordi man stod fast på det, og det måtte han så respektere – om, at de ikke skulle sige, at der var flere henvendelser.

Forespurgt, om vidnet i ministerorienteringen burde være blevet orienteret om antallet og omfanget af henvendelser og tidspunkter, forklarede vidnet, at med den viden, han har i dag, kunne man godt have ønsket sig det. Det vigtige i forelæggelsen for ham var dog oplysningen om, at man havde undersøgt sagen, stoppet for udbetalingerne og foretaget en anmeldelse. Det var det, der var vigtigst for ham som politiker, altså at man havde stoppet udbetalingerne. Forespurgt, om det således ikke var afgørende, om oplysningerne kom den 6., 10. eller 11. august 2015, forklarede vidnet, at man selvfølgelig måtte tilstræbe, at alle oplysninger var korrekte, men det vigtigste for ham som politiker og minister var, at man handlede korrekt på oplysningerne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', afsnit "Baggrund for anmeldelsen til SØIK"):

> *"SKAT igangsatte en undersøgelse umiddelbart efter den første henvendelse i juni måned, men det var først ved henvendelsen fra de engelske myndigheder den 11. august, at det stod klart, at SKAT potentielt stod med en sag om økonomisk kriminalitet af et større omfang.*
>
> *Samme dag, den 11. august 2015, tog SKAT kontakt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK). Det blev aftalt, at der indsendes en egentlig anmeldelse, når SKAT havde dokumenteret sagen yderligere. Først den*

20. august 2015 kunne det konstateres, at den begrundede mistanke også kan dokumenteres på en sådan måde, at der er grundlag for indgivelse af en politianmeldelse, hvilket er sket den 24. august 2015."

Forespurgt, om vidnet overvejede, hvorfor det først den 11. august 2015 stod klart, at der var tale om en sag om økonomisk kriminalitet, når man allerede den 6. august 2015 havde standset udbetalingerne, forklarede vidnet, at det også undrede ham meget. Det var hans klare opfattelse, at man også i Skatteministeriets departement havde svært ved at forstå det. Men igen er det med den akkumulerede viden, de har i dag, sværere at forstå det, og han bliver nødt til at have respekt for, at man ikke dengang havde den viden. Men han husker, at det undrede ham, at det tog så lang tid, før SØIK ville acceptere anmeldelsen. Den mundtlige forklaring, han fik, var – som han erindrer den – at der var mange sager, og at der var en drøftelse om, hvornår noget var en skattesag, og hvornår det var en sag for SØIK og det almindelige politi. Han ved dog intet om, hvad deres drøftelser gik ud på, men det undrede ham, at det tog så lang tid. Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvem "de" var, når vidnet omtaler "deres drøftelser", forklarede vidnet, at det var SKAT – han ved dog ikke hvem i SKAT – og SØIK, der havde en dialog om, hvordan de skulle håndtere denne sag.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny foreholdt fra ekstraktens side 1743 (2015-08-24 (1) - Forelæggelse for Skatteministeren vedr. 'mistanke om omfattende økonomisk kriminalitet begået mod SKAT', afsnit "Baggrund for anmeldelsen til SØIK"):

"De engelske myndigheders anmeldelse blev fulgt op af en henvendelse 11. august 2015 med oplysninger om 184 selskaber, som skulle være benyttet i forbindelse med den formodede økonomiske kriminalitet."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 1663 (2015-08-06 (2) - E-mails fra HM Revenue & Customs):

"Further to my previous email with the list of companies;"

Vidnet blev endelig forevist ekstraktens side 1675 (2015-08-06 (2) - E-mails fra HM Revenue & Customs), hvoraf fremgår en liste, der blev oversendt i en uformel udgave og ikke som en formel henvendelse.

Forespurgt, om det var i orden, at man i forelæggelsen nævnte, at det først var den 11. august 2015, man fik oplysningen om de 184 selskaber, når den kom den 6. august 2015, forklarede vidnet, at det ser han sig ikke i stand til at vurdere. Det, han som

skatteminister gik op i, var, at man havde reageret på de oplysninger, man fik. Det var det, der var hans prioritet, altså at man lukkede for udbetalingerne, hvilket man – som han husker det – havde gjort den 6. august 2015, og at man fik indgivet en anmeldelse til de relevante myndigheder.

Forevist ekstraktens side 1871 (2016-01-08 (1) - Notat af Særlig Kontrol til internt brug vedrørende opstart af udbyttesagen) og forespurgt, om det var dette notat, vidnet havde i tankerne, da han forklarede, at han i 2016 bestilte et notat, forklarede vidnet, at han er ganske overbevist om, at det ikke er dette notat, idet alt, han fik forelagt som minister, havde et forklæde på, også når det kom fra SKAT. Hvis der således ikke er et forklæde, var det ikke dette notat. Når han læser det foreviste dokument, indeholder det nogle af de samme oplysninger, som han husker han blev forelagt i et notat. Det var bl.a., at SKAT forklarede sig og beskrev, hvad de havde gjort, og at de efter deres opfattelse – og det var helt fair – havde håndteret denne sag så godt, de kunne. Andre må så vurdere, om det var rigtigt eller forkert, og det skal han ikke gøre sig til dommer over.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet forklarede, at SKAT havde håndteret denne sag så godt, de kunne, og forespurgt, hvad der ligger i "denne sag", forklarede vidnet, at det var, hvad der skete, fra de modtog anmeldelsen, til man stoppede for udbetalingerne og indgav en anmeldelse til SØIK. Det, man skal have i baghovedet, er, at der var en meget voldsom kritik af dette fra både Folketinget og Rigsrevisionen, der ville vide, hvad der i virkeligheden var sket. Det er hans klare opfattelse, at SKAT som myndighed ønskede at dele disse oplysninger, og at man også ønskede det i Skatteministeriets departement. Han ønskede det i hvert fald selv som minister, men det kunne de ikke af hensyn til efterforskningen. Derfor var det dét, det handlede om. Det var også det forhold, at de ikke kunne dele disse oplysninger, der førte til, at han fik en næse af Folketinget for ikke at ville fortælle dem, hvad der var op og ned, og hvad man gjorde i den periode. Hvis han skal se det fra Folketingets side, lignede det en konspirationsteori om, hvorvidt han tilbageholdt oplysningerne, fordi han prøvede at beskytte sig selv som minister. Det var det ikke, og det er det ikke. Forespurgt, hvornår vidnet blev tildelt denne næse, forklarede vidnet, at det var i foråret 2016.

SIR's 2015-rapport

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om SIR's 2015-rapport, der blev igangsat umiddelbart efter afdækningen af den formodede svindel, var bestilt af vidnet eller af embedsmænd, forklarede vidnet, at som han erindrer det, pegede SKAT selv på Intern Revision. I Skatteministeriets departement, som var tilsynsmyndighed, var man enig i, at det var, hvad man skulle gøre ved denne sag. Intern

Revision var på daværende tidspunkt hjemmehørende i Skatteministeriet, og man havde nogle drøftelser af, om det var en fornuftig fremgangsmåde. Det var SKAT's indstilling og beslutning, at man skubbede det over til Intern Revision. Han havde selv et ønske om, at der blev fastsat en deadline, der var realistisk, og det blev så de 4 uger, som i øvrigt blev overholdt.

Forespurgt, om vidnet gav nogen instrukser til SIR, i forbindelse med at rapporten skulle udarbejdes, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Forespurgt, om vidnet således ikke skar den til, i forhold til hvad der skulle undersøges og ikke undersøges, forklarede vidnet, at det gjorde han på ingen måde. Forespurgt, om vidnet havde en dialog med sin departementschef om, hvordan rapporten skulle tilskæres, forklarede vidnet, at det havde han ikke.

Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om, hvorvidt man også burde undersøge Skatteministeriets departement, forklarede vidnet, at det havde han ikke på daværende tidspunkt. Det skyldtes bl.a., at hele denne sag om svindel først meget sent kom ind i Skatteministeriets departement. Forespurgt, om det skal forstås således, at vidnet senere havde den overvejelse, forklarede vidnet, at det havde han, fordi der kom kritik af Skatteministeriets departement og også af ham som minister og hans embedsmænd. Sagen tog også til i omfang, idet den voksede fra 6 mia. kr. til næsten 13 mia. kr., og derfor syntes han både som borger og øverste minister, at man måtte undersøge alt i en sådan sag. SIR-rapporten pegede bl.a. også på, at der var nogle ting i Skatteministeriets departement og i nogle tidligere rapporter, som Intern Revision havde udarbejdet, og man skulle selvfølgelig også se på, om der var blevet reageret korrekt på dem. Hans fokus i august 2015 var først og fremmest på, hvordan de fik undersøgt denne sag. Svindlen skulle stoppes, og det var den blevet, og så skulle de finde ud af, hvem der havde svindlet, og hvad der var blevet svindlet for. Næste skridt skulle så være – og det skulle gerne foretages parallelt – at finde ud af, hvordan det kunne ske. Forespurgt, om det var de overvejelser, der udmøntede sig i advokatrapporten fra Bech-Bruun, eller om vidnet havde overvejelser inden da, forklarede vidnet, at SIR's rapport kom den 24. eller 25. september 2015, og den pegede på en række yderligere ting, herunder hjemsendelse af en række medarbejdere i SKAT og flere kritikpunkter. Derefter kom Kammeradvokaten ind, og senere kom den uvildige advokatundersøgelse. Forespurgt, om ikke vidnet også opfattede Kammeradvokatens undersøgelse som en undersøgelse specifikt af SKAT, forklarede vidnet, at han ikke erindrer det præcise indhold af rapporten, som var lang, men man så også på nogle ting i Skatteministeriets departement. Han er dog enig i, at det først var med den uvildige advokatundersøgelse, man tog den store tur i forhold til Skatteministeriets departement og i øvrigt også af ham som minister. Det var dog også sådan, at Rigsrevisionen tidligt startede en revision op, og som minister inviterede han også Rigsrevisionen ind. Det gjorde han i offentligheden, hvor han sagde,

at han gerne ville invitere Rigsrevisionen til at foretage en revision af SKAT og Skatteministeriet. Rigsrevisionen havde derfor fra et meget tidligt tidspunkt også øje på departementet i denne sag.

Forespurgt, om vidnet læste rapporten fra SIR i sin helhed, da den kom i september 2015, forklarede vidnet, at han ærligt må indrømme, at det gjorde han ikke. Han læste og orienterede sig i konklusionerne fra rapporten. Forespurgt, hvilke overvejelser konklusionerne gav vidnet anledning til, forklarede vidnet, at der helt tydeligt var en række kritikpunkter af SKAT som myndighed og også af Skatteministeriets departement. Der var mange ting, som kunne være gjort anderledes og bedre. Der skulle ske noget, og Jesper Rønnow Simonsen, som var direktør i daværende SKAT, havde ansvaret for at reagere på nogle af de kritikpunkter, der handlede om den forvaltning og styrelse, han var ansvarlig for. Jesper Rønnow Simonsen havde et ønske om at hjemsende en række medarbejdere, og det blev vidnet selvfølgelig orienteret om.

Forespurgt, om SIR's rapport gav vidnet anledning til generelt at overveje SKAT's organisation, forklarede vidnet, at dette ikke var den eneste sag. Som tidligere forklaret var der også inddrivelsessagen med EFI og andre udfordringsområder som beskrevet i "SKAT ud af krisen". Han var derfor godt klar over, at der grundlæggende skulle ændres nogle ting i SKAT. Der var noget i SKAT, som ikke fungerede, og det var voldsomme besparelser og andre ting, der var årsagen til det. Men igen, hvis man skulle handle korrekt, skulle man huske at have oplysningerne for at kunne handle korrekt. Det havde han ikke på daværende tidspunkt, i forhold til hvad der var den rigtige løsning. Han havde heller ikke pengene, for dem skulle man have ovre hos finansministeren. Der var dog en bevidsthed om, at de blev nødt til at gøre noget, og derfor gjorde man noget på den korte bane. I forhold til udbytteskat var det at ansætte en masse mennesker til at komme til bunds i dette, afsætte en masse ressourcer og tage nogle andre initiativer. Senere gik de så i gang med at lægge en plan for, hvordan man kunne lave noget om i skatteforvaltningen.

Forespurgt, om rapporten gav vidnet anledning til at overveje, om man fulgte op på kritiske SIR-rapporter på den rigtige måde, forklarede vidnet, at der var noget kritik i SIR's rapport, og der var også en offentlig kritik. Der var mange journalister, som helt rimeligt beskrev nogle af kritikpunkterne og italesatte dem, og det var der også nogle politikere, der gjorde. Der var derfor naturligvis en drøftelse i Skatteministeriet og med ham som minister om, hvorvidt de nu havde haft styr på processerne og procedurerne. Der blev dog ikke lavet om på processer eller procedurer. Han havde det grundlæggende sådan, at der var en proces, og processen var rigtig, og så skulle alle de, der var led eller part i processen, være opmærksomme på, at nu gik tingene korrekt til.

Forespurgt, om vidnet, da han læste SIR's 2015-rapport, blev opmærksom på, at der var nogle tidligere SIR-rapporter, som ikke var blevet fulgt ordentligt op med løsninger, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet havde en dialog med sit embedsværk om det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad den dialog gik ud på, forklarede vidnet, at den først og fremmest gik ud på at forstå, hvad der var op og ned. Forståelsen var dengang, at der var nogle kritiske SIR-rapporter, og at der var blevet handlet på dem. Men der var ikke nødvendigvis handlet på den rigtige måde. Der havde været nogle kritikpunkter, som man havde forholdt sig til, og så havde man besluttet sig for at gøre noget. Med den viden, man har i dag, var det, man gjorde, helt sikkert ikke det rigtige, men med den viden, man havde dengang, handlede man efter det, man troede var rigtigt. Det var den ene ting. Den anden ting var, at der tilsyneladende ikke var blevet fulgt op, og at det, man havde besluttet skulle ske, ikke skete i det daværende SKAT. Det erindrer han, at de havde en drøftelse om, og det havde han selvfølgelig også som minister en utilfredshed med. Forespurgt, hvem vidnet drøftede dette med, forklarede vidnet, at når han havde et møde, var hans departementschef, Jens Brøchner, altid til stede, og typisk deltog også hans særlige rådgiver, en ministersekretær og de relevante embedsmænd. Det var dem, han drøftede det med. Han kan ikke erindre det, men den juridiske chef i Skatteministeriet, Birgitte Christensen, var helt sikkert også med til et sådant møde. Han ved ikke præcist, hvilket tilsynskontor dette hørte hjemme hos.

Forespurgt, om vidnet efter at have læst rapportens konklusioner gjorde sig overvejelser om, hvorvidt der var tilsvarende problemer andre steder i SKAT's organisation, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad vidnet gjorde for at undersøge det, forklarede vidnet, at det var det arbejde, de satte i gang med "SKAT ud af krisen". Inden han selv kom ind i Skatteministeriet, satte man – han mener, det var i 2013 – gang i nogle turnusanalyser, hvor man gennemgik alle områderne for at se på, hvor der var problemer. Som han erindrer det, viste turnusanalyserne desværre ikke, at der var en stor, rød lampe, der blinkede på udbytteområdet. Det kunne man have ønsket sig, men turnusanalyserne pegede på mange andre ting. Der var således allerede sat et arbejde i gang – og også et ret grundigt arbejde – for at identificere problemfelterne. Det byggede de selvfølgelig videre på. Hans ministertid handlede ikke så meget om analysen af, hvor der var problemer, men mere om hvordan de løste dem. Nu er han nogle år fremme i tiden, men det handler om, at man har investeret et tocifret milliardbeløb og er gået fra 6.000 til 10.000 ansatte og har delt SKAT op i en helt ny organisation. Ud over udbytteområdet, hvor det efter hans opfattelse var en overraskelse for alle, hvordan det stod til, var der på andre områder en bevidsthed om, hvor der var problemer. Man havde desværre bare ikke haft den politiske opbakning og de politiske redskaber og økonomien til at løse dem. Det kom først senere.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Rollen som skatteminister

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at et af hans fokusområder, da han tiltrådte som skatteminister, var retssikkerhed, og forespurgt, hvorfor dét var et fokusområde, forklarede vidnet, at SKAT som myndighed i forskellige omgange havde fået meget kritik for at tromle skatteborgerne. På baggrund af sine 4 år i Skatteministeriet, hvor han også spurgte ind til sager, vil han skynde sig at sige, at bare fordi skatteborgere følte sig tromlet, var det ikke altid sådan, at de rent faktisk var blevet det, men det var nogle sager, hvor man ikke havde reageret korrekt. Der havde også været nogle politiske initiativer, hvor man stillede skatteborgeren dårligt. Fx omkostningsdækningen ved retssager, hvor man, hvis man indledte en retssag mod SKAT og vandt den, ikke fik dækket sine omkostninger til advokat. Der var således både noget politik, hvor man udfordrede retssikkerheden, og nogle problemer i SKAT som myndighed, hvor der var behov for at rette op på forholdet mellem myndighed og borger.

Kritiske revisionsrapporter

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han dels gennem SIR's 2015-rapport og dels fra journalistisk side blev opmærksom på håndteringen af de tidligere SIR-rapporter, og forespurgt, hvilke undersøgelser vidnet foretog vedrørende departementets rolle i forhold til SIR-rapporterne, forklarede vidnet, at han selvfølgelig talte med sin departementschef, Jens Brøchner, om det, og om der var styr på processerne. Det var hans forventning, at Jens Brøchner havde styr på det, og det var i øvrigt hans forventning, at Jens Brøchner drev ministeriet, som en dygtig departementschef burde gøre det. Der var selvfølgelig noget kritik i offentligheden af Jens Brøchner specifikt i forhold til én rapport, som han angiveligt ikke havde læst osv., og om han havde reageret korrekt på nogle af disse ting. Det drøftede han selvfølgelig med Jens Brøchner og fik nogle forklaringer på. Der blev så strammet op på procedurerne, men den procedure, der var, mente han – og det var hans politiske holdning – var korrekt, altså hvor rapporterne kom ind og bevægede sig op igennem systemet i forhold til alvorlighed. Hvis de var meget alvorlige, og man ikke kunne løse dem og ikke reagerede på dem, skulle de forelægges for ham som minister, men han og andre kunne ikke som minister i øvrigt håndtere disse interne rapporter, for så kunne de ikke lave andet. Det var nogle embedsmænds opgave at reagere på dem.

Foreholdt, at SIR's 2013-rapport ikke blev forelagt for departementschefen, og at det fremgår af en efterfølgende forelæggelse, at det i 2013 kun var et fåtal – tre SIR-rapporter – der blev forelagt for departementschefen, og i 2014 var det kun ca. halvdelen, og forespurgt, om det var forhold, vidnet blev gjort opmærksom på, forklarede vidnet, at han tror, Enhedslisten kaldte ham i nogle samråd, hvor de drøftede det, og

hvor han redegjorde for praksis og retningslinjerne. Helt overordnet havde han tillid til, at hans departementschef og de andre embedsmænd i Skatteministeriet havde nogle ordentlige processer for det. Derfor fortalte han Folketinget om processerne, og så var der forskellige politiske holdninger til det. Men grundlæggende var det et system, hvor jo vigtigere en sag var, jo hurtigere skulle den op på et højere niveau. Man kunne ikke drukne en departementschef i alle bekymringer i en stor driftsmaskine, som skulle indkræve 1.100 mia. kr. Der blev nødt til at være nogen, der tog sagerne efter alvorlighed. Det, han i hvert fald noterede sig, var, at der blev reageret på Intern Revisions rapporter. I denne sag blev der så ikke reageret med de rigtige ting, og det var faktisk et større problem, at det, man havde aftalt skulle ske, ikke blev udført. Der var således mere en opfølgningsudfordring end en udfordring med processen for Intern Revisions rapporter. Forespurgt, om vidnet undersøgte, hvad der gik galt, og hvorfor de enkelte udfordringer ikke blev løst, forklarede vidnet, at Rigsrevisionen på hans opfordring besluttede at undersøge sagen, og noget af det, Rigsrevisionen så på, var Intern Revisions arbejde. Han mener, at Rigsrevisionen udarbejdede en rapport, hvor man kritiserede Skatteministeriet for deres processer og for Intern Revision. Som ved enhver beretning fra Rigsrevisionen var der en opfølgning – både en ministeropfølgning og en opfølgning blandt de embedsmænd, der havde ansvaret for det.

Forespurgt, om vidnet vidste, hvordan sagsbehandlingsflowet på SIR-rapporter var i departementet, forklarede vidnet, at han tror, han først for alvor blev klar over det, da han skulle over i Folketinget og i et samråd forklare processen for interne revisionsrapporter. Da han fik processerne forklaret, var han enig i, at det var den rigtige tilgang til det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det efter vidnets opfattelse fungerede, forklarede vidnet, at der jo var nogle rapporter, som ikke blev forelagt for hans departementschef, og som han tror, at departementschefen gerne ville have haft. Når han så ikke fik dem, kunne han heller ikke reagere på dem, men han vil sige, at systemet som altovervejende hovedregel fungerede. Der blev begået menneskelige fejl og fejlvurderinger af, hvad der skulle lægges videre, men det gør der desværre i de fleste systemer.

Foreholdt, at vidnet som minister må have undersøgt, hvad der var sket, og set, at der var nogle rapporter, der gik igennem departementet, og at man så kunne spørge sig selv, om de på korrekt vis gik igennem departementet, og forespurgt, om systemet efter vidnets opfattelse havde fungeret, forklarede vidnet, at det havde det til dels. Systemet fungerede, og rapporterne blev forelagt, og så kunne man altid vurdere, hvor langt en sag skulle sendes op. Det kan være let at drage en konklusion – og han vil i hvert fald undlade at drage den med den akkumulerede viden, han har nu,

og som er en anden end i efteråret 2015 – men efter hans opfattelse var det store problem med SIR-rapporterne i forhold til udbyttesagen, at der ikke var nogen af dem, der pegede på den svindel, der rent faktisk skete, og som var dokumentforfalskning. Man havde påpeget en masse processuelle ting, som var for dårlige og skulle gøres anderledes, men det, der viste sig at være måden, man svindlede på, havde man faktisk ikke fokus på. Man havde fokus på mange andre ting, så han vil sige, at systemet fungerede, men systemet pegede ikke på det, som efter hans opfattelse var årsagen til, at man kunne svindle. Hvis man havde gjort det, havde man måske kunnet stoppe det.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det er vidnets opfattelse, at opfølgningssystemet i departementet havde fungeret med hensyn til SIR's 2013-rapport, forklarede vidnet, at han ikke skal gøre sig til dommer over, hvad der skete i 2013, hvor han ikke var minister. I den periode, hvor han var minister, er det hans opfattelse, at systemet fungerede. Det, der ikke fungerede, og det, der var svagheden i SIR-rapporterne, var, at hvis man havde foretaget den simple, makroøkonomiske øvelse at se på, hvad der kom ind af udbytteskat fra de selskaber, der udbetalte udbytte, og hvad SKAT udbetalte i refusion, havde man set, at de to grafer overhovedet ikke passede sammen. Så havde man opdaget det, men den øvelse foretog Intern Revision ikke. I efteråret 2015 oprettede de så – og det var en politisk beslutning – en afdeling til at se på makrotal, så man kunne opdage sådan noget. Efter hans opfattelse var det den form for kontrol, man skulle have foretaget for at opdage det, i stedet for proceskontrollen, som SIR meget pegede på.

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL

SIR's 2015-rapport

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 1933 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat', afsnit 8 "Generel vurdering af SKATs kontrolniveau på § 38-området"):

> *"8.1 Delkonklusion*
>
> *Det er Intern Revisions vurdering, at 1. og 2. forsvarslinje samlet set ikke udgør et effektivt værn mod utilsigtede finansielle hændelser i SKAT. Dette medfører, at Intern Revision på en lang række områder ikke kan udføre en kontrolbaseret revision, der er baseret på en løbende vurdering af SKATs kontrolaktiviteter og opfølgning på samme. Den samlede effekt af de 3 forsvarslinjer bliver herved reduceret."*

Forespurgt, om vidnet læste dette afsnit, da rapporten kom, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvilke overvejelser det gav anledning til, forklarede vidnet, at det gav nogle overvejelser om, at man blev nødt til at gøre nogle ting anderledes. Den fjerde forsvarslinje, som var Rigsrevisionen, fangede desværre heller ikke dette. Det var således de tre interne og Rigsrevisionen som den eksterne forsvarslinje, som ikke fangede det. Nu var det jo ikke SIR's rolle at udtale kritik af Rigsrevisionen, men i virkeligheden var det også Rigsrevisionen, der ikke var opmærksomme på dette. Noget var derfor galt i de kontrolmekanismer, man havde. Man foretog kontrol, havde opfølgende processer og procedurer, men noget fungerede ikke. Det førte bl.a. til, at man oprettede en særlig enhed, som overordnet skulle se på nogle af disse store udbetalingsområder, hvor folk havde ret til at få refusion. Der var ret mange steder på TastSelv, hvor folk kunne taste noget ind og få udbetalt penge. Forespurgt, om de således havde særligt fokus på de steder, hvor pengestrømmen gik fra stat til borger, bekræftede vidnet dette. Historisk set havde man i SKAT og fra politisk side altid haft meget fokus på, at folk betalte den rigtige SKAT, og at de rigtige beløb kom ind. Denne sag viser så, at man i hvert fald ikke havde haft tilstrækkeligt fokus på, hvordan man fik udbetalt penge. Udbytteområdet var delvist placeret under Kundeservice. Det var ikke udtryk for ond vilje fra de medarbejdere, der sad med opgaven, og som ud fra de vilkår, de blev stillet over for, havde en meget svær opgave med de ressourcer, der var til rådighed, men man havde dér haft meget fokus på hurtigt at udbetale disse penge. Han havde flere drøftelser i departementet, da han havde svært ved at forstå, at man, når man udbetalte milliardbeløb, havde meget fokus på, at de skulle udbetales lynhurtigt. På et tidspunkt var der et internt servicemål om, at de skulle udbetales inden for nogle få uger, hvor fristen for at udbetale var 6 måneder. Han tror, det var, fordi man havde meget fokus på, at man nu skulle betjene en kunde. I dette tilfælde var det så en kunde, som måske havde svindlet, så der var klart noget, der ikke fungerede.

Forespurgt, hvordan vidnet orienterede Folketinget om opfølgningen på SIR's 2015-rapport, forklarede vidnet, at de sendte rapporten over til Folketinget, og som han husker det, blev der også holdt et samråd vedrørende rapporten, hvilket han syntes var meget naturligt. Han kan ikke huske præcis hvornår, men det er offentligt tilgængeligt. Samtidig med offentliggørelsen af SIR's 2015-rapport præsenterede de planen "SKAT ud af krisen" vedrørende dette og nogle af de andre problemområder. Derefter inviterede han til en politisk drøftelse, som mundede ud i den før omtalte aftalekreds om driften af skatteforvaltningen. Forespurgt, om det var i den forbindelse, de havde møder i ministerieregi, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilket grundlag vidnet havde for at kunne konkludere, at opfølgningssystemet i departementet fungerede under ham, og for at han kunne have tillid til dette, samt hvor indgående drøftelser

vidnet havde med Jens Brøchner, og hvor lange redegørelser han fik, forklarede vidnet, at han tror, at han først og fremmest nåede frem til den konklusion ved at læse Rigsrevisionens kritiske rapport og opfølgningen på den. Derudover var det, da han skulle forholde sig til samrådet i Folketinget om, hvordan man behandlede disse interne revisionsrapporter. I den forbindelse holdt de nogle møder, hvor de drøftede processen, og hvor han udfordrede, om det var den rigtige måde at gøre det på. Helt grundlæggende var han enig i, at ligesom man som minister ikke kunne behandle alle anmeldelser – det skulle den ansvarlige myndighed gøre, og så kunne man føre tilsyn, hvis man ønskede det – kunne han som minister eller en departementschef ikke arbejde med al intern revision. Man blev nødt til at stole på systemet, som var ganske hierarkisk, og som var opbygget for at kvalificere, hvornår ting skulle løftes op på det rigtige niveau. Hvis noget ikke blev løftet op på næste niveau, måtte man have tillid til, at det niveau, der ikke løftede det op, løste det.

Forespurgt, om vidnet i hovedtræk var bekendt med systemet, herunder hvilken afdeling i departementet der skulle modtage disse rapporter og finde ud af, om de skulle til departementschefen, forklarede vidnet, at han satte sig ind i, at der var en intern revision. Da han tiltrådte som skatteminister, besøgte han alle kontorerne og drak en kop kaffe og var også nede i Intern Revision, som hørte til i Skatteministeriet. Foreholdt, at det var Koncernstyring, der modtog revisionsrapporterne og skulle behandle dem, og forespurgt, om vidnet blev orienteret om Koncernstyrings system for opfølgning, forklarede vidnet, at han først for alvor gik ind i den proces, da han skulle i Folketinget og forklare den. Det var noget af det, der blev løftet op på ministerniveau, når Folketinget skulle forholde sig til det, og så forholdt han sig også til det. Indtil da havde han tillid til, at systemet fungerede, og han havde ikke haft grundlag for ikke at have det – ikke mindst i lyset af at der blev fulgt op på den rapport, Rigsrevisionen kom med, hvor man kritiserede nogle ting, også internt i Skatteministeriets departement. I den forbindelse blev der rettet op på nogle ting. Han baserede således sin tillid på en forventning om, at de embedsmænd, som havde ansvaret for en opgave, leverede på den på tilfredsstillende vis.

HJEMSENDELSERNE I SKAT

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvornår vidnet første gang blev orienteret om personalesagerne og de senere hjemsendelser i SKAT, forklarede vidnet, at det gjorde han, nogle dage før det skete. Han kan ikke huske præcis hvilken dag, og han har heller ikke noget skriftligt materiale, han kan støtte sig op ad, men han blev orienteret om det af sin departementschef, Jens Brøchner. Forespurgt, hvad de drøftede i den forbindelse, forklarede vidnet, at Jesper Rønnow Simonsen som direktør for SKAT på baggrund af SIR's 2015-rapport havde tænkt sig at hjemsende en række chefer i SKAT. Vidnet spurgte ind til, hvad begrundelsen for

det var, og om det var de rigtige personer osv., og det blev han betrygget i. Det var en beslutning, Jesper Rønnow Simonsen traf, men vidnet skulle forsvare den udadtil på et pressemøde, og derfor skulle han vide, hvordan det hang sammen, og på hvilket grundlag beslutningen var truffet. Forespurgt, om de på personniveau talte om, hvem der blev hjemsendt, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke. Han kan huske, at han spurgte ind til, om det var hele ledelsestråden og alle dem, der beskæftigede sig med udbytteområdet, og han er også ganske overbevist om, at han fik at vide, at det var hele ledelsestråden. Foreholdt, at det var to tråde, der blev hjemsendt, og at det i den ene var hele ledelsestråden, mens det i den anden var personen i midten, Richard Hanlov, og ikke dem under eller over, der blev hjemsendt, forklarede vidnet, at han spurgte ind til, om det var hele ledelsestråden på udbytteområdet. Han erindrer klart, at han fik at vide, at det var det. Det var de chefer, som Jesper Rønnow Simonsen vurderede skulle hjemsendes, og det tog han til efterretning. Forespurgt, om vidnet havde disse drøftelser med departementschefen, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser om hjemsendelserne med andre, forklarede vidnet, at han ikke tør sige, om han også drøftede det med sin særlige rådgiver. Han tror dog, at han kun drøftede det med Jens Brøchner, i og med at det var meget følsomt personalemæssigt.

Forespurgt, på hvis initiativ hjemsendelserne blev iværksat, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsens.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han blev orienteret nogle dage før hjemsendelserne, og forespurgt, om han kan komme det nærmere, forklarede vidnet, at det kan han simpelthen ikke. Det kan også have været dagen før, men der skete enormt meget i disse dage. De skulle holde et pressemøde for at fortælle om SIR's 2015-rapport og en masse andre ting og derved for første gang erkende offentligt, at deres skatteforvaltning var i voldsom krise. Det hele smeltede en smule sammen i disse dage.

Forespurgt, om vidnet havde overvejelser om, hvorvidt man burde hjemsende SKAT's øverste direktør, forklarede vidnet, at det havde han. Forespurgt, hvad de overvejelser gik ud på, forklarede vidnet, at han godt var klar over, at der til pressemødet, hvor man fortalte, at SKAT's øverste chef havde besluttet at hjemsende nogle folk, ville være nogle journalister, der ville spørge, hvorfor den øverste chef ikke skulle hjemsendes. Der ville også være nogle, der ville spørge, om ikke departementschefen skulle hjemsendes. Når der var fokus på noget i offentligheden, og man foretog ansættelsesretlige konsekvenser, var der altid nogle i journalistkorpset, som spurgte, hvorfor man ikke gjorde noget mere. Det var på samme måde, når de som politikere satte penge af til noget på finansloven, hvor der altid var nogle i oppositionen, der spurgte, hvorfor de ikke satte endnu flere penge af. Det var aldrig det mod-

satte. Det skulle han selvfølgelig forholde sig til, og det gjorde han sig også overvejelser om, mest for sig selv, men han drøftede det også med sin departementschef.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvordan man i SKAT håndterede kritiske SIR-rapporter i direktionen, forklarede vidnet, at det var han ikke. Ikke ud over hvad der fremgår af SIR-rapporten.

Forespurgt, om vidnet involverede det politiske bagland – Folketinget eller aftalekredsen – i hjemsendelserne, forklarede vidnet, at de blev orienteret, men ellers ikke. Der blev ret tidligt offentlighed om det, og han mener, at det i hvert fald slap ud inden pressemødet. Det er muligt, at han ringede til nogle af de andre politikere og sagde, at de nu holdt pressemøde og så inviterede dem til et møde bagefter, men det var ren orientering. Forespurgt, om vidnet involverede sine regeringskolleger, forklarede vidnet, at det gjorde han på ingen måde.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om vidnet var tryg ved, at Jesper Rønnow Simonsen skulle træffe den beslutning, når vidnet selv havde overvejelser om Jesper Rønnow Simonsens stilling, forklarede vidnet, at det var han, også fordi han fik at vide, at Jesper Rønnow Simonsen var i stand til det og ansættelsesretligt habil. Hans egne overvejelser om Jesper Rønnow Simonsen var mere af politisk karakter, fordi der ville komme et voldsomt pres på Jesper Rønnow Simonsen, og der ville blive stillet spørgsmål om, hvorfor det ikke var ham, der skulle hjemsendes. Hans vurdering – og den var der mange i offentligheden, der udfordrede – var, at Jesper Rønnow Simonsens opgave var at rydde op i alle disse problemer. Jesper Rønnow Simonsen var en relativt ny chef for SKAT, og hans opgave var at rydde op i alle problemerne og løse dem fremadrettet. Man må huske på, at der på daværende tidspunkt – også med alle de hjemsendelser, som Jesper Rønnow Simonsen havde besluttet – havde været en voldsom udskiftning i SKAT's øverste direktion. Når man har en driftsmaskine, som kører ret dårligt, og det øverste ledelseslag fuldstændig er fjernet, fremstår man måske som politisk handlekraftig, men bagefter løber man ind i nogle driftsmæssige udfordringer, fordi der ikke bliver fulgt op på de ting, der skal. Derfor blev det Jesper Rønnow Simonsens opgave at få fat i en ny direktion og rydde op. Der gik et års tid, hvor det i offentligheden var sådan, at Jesper Rønnow Simonsen ikke kunne foretage sig noget som helst, uden at han røg på forsiden af en avis, og han kunne ikke arbejde effektivt som direktør for SKAT. Derfor blev det besluttet – og det var vidnets beslutning – at Jesper Rønnow Simonsen ikke hørte til i den nye organisering i skattevæsnet, som kom et års tid efter.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han fik oplyst, at Jesper Rønnow Simonsen var habil til at træffe beslutningen om hjemsendelse, og forespurgt, hvem der oplyste vidnet om det, forklarede vidnet, at det husker han ikke præcist. Det var formentlig

en diskussion med hans departementschef, og når der var juridiske spørgsmål, var Birgitte Christensen, som var juridisk chef i Skatteministeriet og havde været det i rigtig mange år, nogle gange med. Han husker, at han selvfølgelig blev udfordret på det, og at han også udfordrede sine embedsmænd på, om Jesper Rønnow Simonsen nu også kunne træffe en sådan beslutning. Det var vidnets klare indtryk, at det kunne han godt. Det var i hvert fald det, han fik at vide.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra protokol nr. 16 for den 22. maj 2019 side 53-54 (Richard Hanlovs forklaring):

> *"Han ved fra kilder højere oppe i systemet – som han ikke ønsker at afsløre – at det blev besluttet på et rigtig højt plan. Hans gæt er, at det var ministeren og departementschefen, der besluttede, at han skulle sendes hjem.*
>
> …
>
> *Forespurgt, hvad der fik ham til at tro, at der var politisk indblanding, forklarede vidnet, at han efterfølgende har fundet ud af, at planen var, at Jesper Rønnow Simonsen skulle ud til Høje Taastrup og sende Dorthe Pannerup Madsen hjem. Han har prøvet at grave i, hvad der var årsagen til det, men ingen kan forklare det. Han ved dog, at der er foregået noget efter han talte med Jonatan Schloss den 23. september 2015 ved 16-tiden. Ifølge det han har fået at vide, var der noget mødeaktivitet på højt niveau, dvs. i regeringstoppen. Rigsrevisionen var også involveret. Endvidere var toneangivende folk i SKAT involveret.*
>
> *Næste dag stod han op og fortsatte med at arbejde, da han ikke vidste, hvem der skulle tage sig af hans projekter. Det gjorde han, indtil de kappede strømmen til hans computer. Allerede kl. 8.00 så han sin minister udtale i fjernsynet, at der var sendt historisk mange hjem fra SKAT, og at det var de rigtige, hvilket ramte ham dybt, da han ikke forstod det. Han kan huske gamle sager fra Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet, hvor det altid var fire, der blev sendt hjem, men det skulle være historisk, og derfor skulle der en femte person med. Den tese står dog for hans egen regning."*

Forespurgt, om vidnet har bemærkninger til Richard Hanlovs udsagn, forklarede vidnet, at det har han ikke, andet end at han er enig i den sidste sætning om, at den tese står for hans egen regning. Han kan overhovedet ikke genkende det, og han kan afvise, at der har været møder i regeringstoppen, hvor man var involveret i dette spørgsmål. Den eneste sag, han kan huske, at regeringstoppen, dvs. koordinationsudvalget, aktivt tog stilling til i udbyttesagen, var, hvorvidt man skulle bruge skatte-

kroner på civilretligt at gå efter dem, der havde svindlet. Det besluttede de, at man skulle. Forespurgt, om det var erstatningssagerne, bekræftede vidnet dette.

NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION

Forespurgt, om vidnet eller hans embedsmænd i departementet, efter svindlen blev afdækket, var involveret i, hvordan man fremadrettet skulle føre tilsyn og kontrol med håndteringen af udbytterefusion, forklarede vidnet, at det var de involveret i. Forespurgt, hvornår og hvordan de blev involveret i det, forklarede vidnet, at han som minister gik op i – og det gjorde Folketinget også – at der var lukket for udbetalinger, og at der ikke længere kunne svindles. I løbet af efteråret 2015 blev det klart, at det ikke bare var 6 mia. kr., men at beløbet steg. Han var i øvrigt meget utilfreds med, at beløbet blev ved med at stige, for hver gang man nåede frem til, at der var svindlet for yderligere 50 eller 100 mio. kr. eller 1 mia. kr., var der offentligt fokus på denne sag. Han ville derfor gerne, at man kunne gøre boet op, så man vidste, hvad der var blevet svindlet for. Han var meget frustreret over, at man ikke havde den viden, men det måtte han tage med, for den kom først gradvist, efterhånden som man kom igennem tingene historisk. Derfor gik han selvfølgelig op i, at der var lukket effektivt for udbetalingerne, og det gik Folketinget og offentligheden også op i. På et tidspunkt skulle der åbnes igen, fordi der var nogle, der havde et lovligt krav på at få refunderet deres udbytteskat, og som hverken var mistænkt for svindel eller var svindlere. Det var han politisk inde over.

Forespurgt, hvad vidnet konkret gjorde for at sikre, at der blev indført kontrol med udbetalingen af refusion, forklarede vidnet, at de i "SKAT ud af krisen" besluttede at allokere ganske mange ressourcer til øget kontrol. Det var dybt rystende, at der på et område, hvor man ubetalte så mange penge, kun var fem medarbejdere. Der var endda også en straffesag på en af disse medarbejdere. Det kan være svært med mennesker at lave systemer, der helt forhindrer det, men grundlæggende var det rystende, at der et sted, hvor man udbetalte så mange penge, var så få mennesker til at foretage kontrol. Derudover var det rystende, at den kontrol, man faktisk udførte, ikke fangede svindlen. Derfor var han som minister selvfølgelig optaget af, at de fik mandet op med de rigtige ressourcer, men også at man fik kontrolleret på en måde, hvor der var større sandsynlighed for, at man fandt ud af, hvad der var svindel, og hvad der var lovligt.

Forespurgt, om vidnet løbende bad om at blive orienteret om sagsbehandlingen, og hvordan vidnets interaktion med produktionen i SKAT på området var, forklarede vidnet, at det var der en lang række møder om, hvor der også var medarbejdere fra SKAT til stede. Han kan ikke præcist huske, hvem der var med, men det var mange fra departementet og mange fra SKAT. På de møder sagde han meget klart – og der

var mange møder, og derfor kan han huske det – at man selvfølgelig skulle udbetale, men han ville have sikkerhed for, at man ikke udbetalte en bøjet 25-øre til nogen, som svindlede. Han havde et ønske om, at man foretog en intensiv kontrol. Her er han tilbage til noget af det, han forklarede indledningsvist om, at han, da denne sag ramte, gerne ville have fokus på, at alle de ting, han gjorde, var korrekte. Han ville være stillet over for et stort pres fra offentligheden – og mere vigtigt fra Folketinget – hvis man i den periode, han var minister, kom til at udbetale penge til svindlere. Det tror han, der ville være en voldsom utilfredshed med, og derfor havde han meget fokus på det, fordi Folketinget havde ekstremt meget fokus på det.

Forespurgt, om vidnet blev vejledt om, at det på grund af sagsbehandlingstiderne kunne være retligt problematisk at sige, at der ikke måtte udbetales en bøjet 25-øre, bekræftede vidnet dette. Han blev vejledt om, at der var nogle regler, og at der var nogle, der havde et krav på udbetaling. Man kunne godt sætte noget i bero, hvis det var sagligt begrundet. Det var op til andre at vurdere, hvornår det var sagligt begrundet, og det havde de jurister i Skatteministeriet til. Man kunne altså sætte det i bero, og han husker klart, at en svindelsag i dette omfang legitimerede, at man satte udbetalingerne i bero. På et tidspunkt skulle man så genoptage udbetalingerne, og i den situation havde han et ønske om, at man havde så meget styr på det som overhovedet muligt, og at man fandt ud af størrelsen af svindlen. Det havde de nogle møder om, og det endte med, at man på et tidspunkt i foråret 2016 genoptog udbetalingerne, fordi der var nogle, der havde et lovmæssigt krav på det. Derudover var der et vist pres fra store børsnoterede danske selskaber, som havde nogle investorer, som helt lovligt investerede i deres selskaber. De havde et ønske om, at den skat, de betalte i Danmark, og som de havde ret til at få refunderet, blev udbetalt. Det var disse hensyn, der skulle afvejes over for hinanden. Som et tredje hensyn var der Rigsrevisionen, som i deres revisionsrapport var kritisk over for rentebyrden, idet der påløb en rente efter 6 måneder. Det skulle han navigere i, og det endte med, at de genoptog udbetalingerne, men også fik mandet op på kontrollen. Derfor var han rimelig tryg ved det.

Vidnet blev foreholdt, at der den 25. august 2015 blev nedsat en arbejdsgruppe i SKAT, som skulle gennemgå proceduren med henblik på at udarbejde en ny proces for refusionssager, og at arbejdsgruppen i efteråret 2015 afgav en udateret rapport. Forevist ekstraktens side 4538 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat') og forespurgt, om vidnet var inde over denne rapport, forklarede vidnet, at hvis der ikke er et ministerforklæde med Skatteministeriets eller SKAT's logo på, hvor der står "forelæggelse for skatteministeren", har han ikke fået den forelagt. En del af de rapporter, der er i sagen, har også indgået i Kammeradvokatens undersøgelse og i den uvildige advokatundersøgelse. I den forbindelse kan

han godt have set den, men i så fald var det ikke noget, han skulle forholde sig til som minister, men som bilag til undersøgelserne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 4553 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat'):

> *"6. Ny Proces*
>
> *Med mere en 40 000 refusionsanmodninger om året vurderes det hverken realistisk eller hensigtsmæssigt, at foretage egentlig kontrol i samtlige sager. Processen fremover vil derfor være en kombination af formel og materiel kontrol i modtagelsesfasen kombineret med en kontrol at sager, som er udvalgt ved hjælp af risikoparametre og væsentlighed (der gennemføres tillige stikprøvekontroller tilfældigt udvalgt, til at understøtte validiteten).*"

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det af en figur over processens indhold fremgår, at refusionsanmodningen modtages i posten og gennemgås for dokumentation. Hvis der mangler noget dokumentation, returneres anmodningen, men ellers tastes den i systemet, hvorefter der foretages en segmentering efter tre risikoprofiler, som kontrollen tilrettelægges efter.

Vidnet blev endelig foreholdt fra ekstraktens side 4554-4555 (2015-XX-XX - SKAT's interne 'Rapport om håndtering af udbytteskat', afsnit 6.2 "Proces indhold"):

> *"Segmentering*
>
> *Der vil fremover ske udsøgning blandt alle refusionsanmodninger, herunder vil der blive gennemført en segmentering og risikovurdering i forhold til væsentlighed og risiko.*
>
> …
>
> *Høj risiko: Omhandler refusionsanmodninger med beløb over 2 million kr. eller hvor refusionsprocenten er høj (22-27 %).*
>
> …
>
> *Mellem risiko:*
>
> ...

Lav risiko: I denne gruppe, hvor der er tale om mindre beløb og lav refusionsprocent, vil der blive udvalgt anmodninger til stikprøvevis kontrol…"

Forespurgt, om vidnet erindrer i efteråret 2015 at være blevet præsenteret for den tankegang, at man kun ville foretage stikprøver på de sager, der lå i den lave ende af skalaen, forklarede vidnet, at han erindrer at blive præsenteret for problemstillingen, men han tror ikke, det var i efteråret 2015. Han tror, det var i 2016, men han er ikke helt sikker. Han blev dog bekendt med problemstillingen. Forespurgt til vidnets reaktion på dette oplæg forklarede vidnet, at han godt forstod, at man som myndighed – selv om der var blevet svindlet – stadig havde en retlig forpligtelse til at overholde de regler, der gjaldt, herunder rentereglen på 6 måneder, og at man derfor gerne ville i gang med udbetalingerne. Omvendt blev han også præsenteret for, at der var svindlet, og at svindlen voksede – den blev faktisk fordoblet fra 6 mia. kr. til næsten 13 mia. kr. Man fandt endvidere ud af, at én ting var svindel, men at der faktisk også var rigtig mange fejl. I nogle ordninger – han husker ikke, om det var i blanketordningen eller bankordningen – var der fejl i næsten hver tredje anmodning. Derfor var han tilbageholdende med at sige, at man bare kunne foretage en sådan segmentering, fordi det betød, at der var risiko for, at der godt kunne ryge nogle små svindlere igennem på nogle små anmodninger, som man ikke fik foretaget kontrol på. Derfor havde han et ønske om, at man kontrollerede alle de anmodninger, der var. Han er også ganske overbevist om, at hans embedsmænd sagde, at der var en elastik i dette, og på et tidspunkt ville man blive nødt til at gå over til en mere segmenteringsmæssig strategi eller ansætte en frygtelig masse mennesker til at håndtere det.

Forespurgt, hvordan vidnet reagerede på, at han så stod med et valg mellem at gennemføre segmenteringen eller ansætte en frygtelig masse mennesker, og hvad han valgte, forklarede vidnet, at de jo valgte at ansætte en frygtelig masse mennesker. Han tror, at der på et tidspunkt var 100 medarbejdere på udbytteområdet. Det var også en opmanding i forhold til "SKAT ud af krisen". Man ansatte således flere medarbejdere, og de foretog kontrol. Han havde for vane at spørge sine embedsmænd, om det, de lavede, var inden for rammerne af, hvad der var lovligt. Det er rimelig vigtigt som minister, at det, man foretager sig, når man træffer beslutninger, er lovligt, og at der er styr på hjemlen. Det udfordrede han selvfølgelig sine embedsmænd på, og han fik at vide, at der var noget elastik i det, så man kunne ikke bare stoppe for udbetalingerne til evig tid. Man kunne stoppe dem, når der var en saglig begrundelse, og så skulle man genoptage og begynde at udbetale pengene. På et tidspunkt – og han tror også, det er sådan i dag – måtte man gå over til en segmenteringsmodel. De havde drøftelser om, hvorvidt man kunne etablere et system, hvor man så nærmere på de sager, der var kommet ind, før man opdagede svindlen, for det var dér, der kunne være risiko for svindel. Så kunne man måske lave et andet system for

anmodninger, man havde modtaget efterfølgende. Han er ikke helt sikker, men han tror, at man på et tidspunkt valgte en sådan strategi, hvor der var ét system for det, der lå i fortiden, og et andet system for det, der lå i fremtiden.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at man ansatte op til 100 medarbejdere, og forespurgt, om vidnet var bekendt med, at man selv i den situation lod sagsbunkerne vokse, altså at man ikke kunne følge med de sager, der kom ind, forklarede vidnet, at han i hvert fald tydeligt og klart sagde til sine embedsmænd, at hvis man for at overholde reglerne havde brug for at ansætte flere medarbejdere, vidste han, at der var en aftalekreds bag et nyt skattevæsen, som ville være med til at finde pengene, hvis det var det, der skulle til. Han havde løbende en dialog også med aftalekredsen om, hvilken beslutning man skulle træffe. Han forelagde også en række modeller for dem, for han ville ikke risikere at blive udsat for kritik, når de besluttede noget. Så ville han hellere høre, hvor de stod i en sådan sag. Der var således opbakning til at sætte pengene af til det, hvis der var behov for at ansætte flere for at leve op til den forpligtelse, man havde.

Foreholdt, at kommissionens undersøgelse tidsmæssigt stopper i efteråret 2017, men at sagsbehandlingstiden steg frem til det tidspunkt, og forespurgt, om det var noget, vidnet var opmærksom på og drøftede med sit politiske bagland, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke aktivt, men de vidste selvfølgelig, at der var det problem, at det gik langsommere end før. På den anden side udbetalte man jo tidligere bare pengene uden at foretage den rigtige kontrol. Han fik også at vide, at det var sagligt at se på, hvordan man kunne gøre det på en ordentlig måde, hvor folk fik deres refusion, hvis de var berettiget til den, samtidig med at man foretog kontrol. Derudover påløb der en rente, som i det rentemarked, de befandt sig i – og stadig befinder sig i – ikke var en uattraktiv forrentning af pengene. Derudover skulle man selvfølgelig forholde sig til Rigsrevisionens bekymring om, hvorvidt man brugte skatteborgernes penge rigtigt, altså rentebyrden. Det var det krydsfelt, der var, og hvor de landede på det, som han syntes var et fornuftigt sted. Som han erindrer det, kan det godt være, at sagsbunkerne voksede, men der blev faktisk udbetalt ret mange penge fra 2016. Det beløb steg i 2017, og det steg endnu mere i 2018. Der blev udbetalt hundredvis af millioner kroner.

22. juni 2017 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6667 (2017-06-22 - Forelæggelse for skatteministeren vedr. 'refusion af udbytteskat - status på sagsbehandling'):

> *"I marts måned 2016 genoptog SKAT udbetalingen af udbytterefusion i sager, hvor der var gennemført en tilbundsgående kontrol. Gennemførelse af denne tilbunds-*

gående kontrol har vist sig at være en kompliceret og ressourcekrævende opgave, og der er derfor i det efterfølgende forløb flere gange tilført yderligere ressourcer til opgaven. I 2017 er det således planlagt at anvende ca. 100 årsværk til udbytteskatteområdet - heraf ca. 80-90 årsværk til sagsbehandling vedrørende refusionsanmodninger. Den planlagte anvendelse af årsværk i 2017 skal ses i forhold til, at der før august 2015, blev anvendt skønsmæssigt 5 årsværk på opgaven."

Foreholdt, at dette giver udtryk for, at man begyndte at foretage udbetalinger, men at man gjorde det efter en fuldstændig kontrol, og at man således ikke foretog den beskrevne segmentering, og forespurgt, om det også var vidnets forståelse, at det var tilfældet gennem hele dette forløb, forklarede vidnet, at han ikke tror, han forstår spørgsmålet. Forespurgt, om det var vidnets forståelse som skatteminister, at alle udbetalinger, der skete fra marts 2016 til september 2017, var baseret på, at man foretog en fuldstændig tilbundsgående kontrol af alle ansøgninger, forklarede vidnet, at hvis det fremgår af det foreholdte, er det hans opfattelse. Forespurgt, om det var vidnets forståelse undervejs, at man ikke gik over til den segmenterede proces, bekræftede vidnet dette. Længere nede i dokumentet fremgår der også noget om, hvor mange fejl der var opdaget. Det var så en politisk betragtning. Han havde det som minister sådan, at når han ville noget – han er jo ikke jurist – sagde han, at det var hans politiske holdning og det, han gerne ville, og så spurgte han, om det kunne lade sig gøre, og om det var lovligt og inden for den retlige ramme. På udbytteområdet var der meget fokus på, om tingene var inden for den retlige ramme. Det er hans klare opfattelse, at han fik at vide, at det var helt inden for det lovlige at gøre det på denne måde. Det var også politisk hans klare opfattelse, at det var klogt, når man så på, hvor mange fejl der – ud over svindlen – blev begået på dette område.

8. januar 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6620 (2016-01-08 (2) - Forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen vedr. 'renterisiko og segmentstrategi'):

"Bemærkninger
På baggrund af vedhæftede notat af 2. december 2015 "Udbyttesagerne og renterisikoen" med tilhørende bilag har der været drøftelser med departementet i fredags den 18. december 2015. Fra departementets side blev der lagt mest vægt på SKATs strategi i forhold til den manuelle kontrol af de pt. ca. 27.000 sager, hvor det er SKATs tilgang, at sagerne inddeles i 8 segmenter baseret på risikovurdering og beløbsgrænser.

…

Departementet stiller sig tvivlende over for SKATs strategi og er bekymret for risikoen for eventuelle fejludbetalinger."

Forespurgt, om vidnet i januar 2016 var involveret i en vurdering af, om det, SKAT lagde op til, var rigtigt eller forkert, forklarede vidnet, at det erindrer han ikke, at han var. Han gav – som tidligere forklaret – i løbet af efteråret 2015 klart udtryk for, at hans holdning var, at man i denne sag skulle være meget opmærksomme på ikke at udbetale nogen penge, hvor der ikke var udført kontrol. Forespurgt, om den holdning var clearet af med aftalekredsen, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om vidnet altid havde clearet det med den politiske aftalekreds, når han skulle forholde sig til eller kommunikere om, hvordan man skulle håndtere disse ganske mange ubehandlede ansøgninger, der hobede sig op, forklarede vidnet, at det havde han ikke altid. I Folketinget og aftalekredsen var der dog et endnu større ønske end hos ham om, at man ikke uberettiget udbetalte nogle penge. I det hele taget var der på Christiansborg en politisk forundring – som han i øvrigt delte – over, hvorfor nogle mennesker, der havde nogle selskaber, der fra udlandet – i nogle tilfælde fra et skattelyland – investerede i danske børsnoterede selskaber, overhovedet kunne få refusion. Der var en politisk forundring over, hvorfor man – når nogle så kunne få refusion – var så hurtig til at udbetale den. Dét var holdningen, hos Folketingets partier. Der var også en utilfredshed med, hvorfor man fik en rente. Han er ganske overbevist om, at han på ethvert tidspunkt kunne være gået til aftalekredsen og have foreslået, at man skulle fjerne rentesatsen. Det var der også overvejelser om, men de gjorde det aldrig. Både i offentligheden, på Christiansborg og i den politiske aftalekreds var der således et klart ønske om, at de skulle være sikre på, at de havde styr på dette område, før de gik i gang med udbetalingerne.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at han havde mange møder med departementet og SKAT om, hvorvidt man skulle udbetale eller ej og hvordan, og forespurgt, hvornår disse mange møder fandt sted, og hvem vidnet mødtes med, forklarede vidnet, at han gerne vil svare på det, men han har ikke sin ministerkalender. Det smelter lidt sammen hen over efteråret 2015 og foråret 2016, men der har helt sikkert været flere møder om det. Det ændrer dog ikke ved, at SKAT var myndigheden, at departementet var tilsynet, og at han selv havde nogle politiske holdninger. Han gjorde det klart i denne sag og i andre sager, at det var SKAT, der skulle træffe en beslutning, og ellers skulle de aktivt vælge at skubbe beslutningen op til ham. Derfor havde han også en forventning om, at der klart blev sagt fra, hvis han bad om noget, man ikke måtte, og som udfordrede dem. Det skulle siges klart dels fra SKAT til departementet og dels fra departementet til ham som minister.

Forespurgt, om det var på direktionsniveau, når vidnet mødtes med folk fra SKAT, og om han kan huske, hvem der mødte ham og dermed mødte hans holdning til dette, forklarede vidnet, at det kan han ikke præcist erindre. Det er et kvalificeret bud – for sådan var det på alle andre møder – at det var den ansvarlige underdirektør for området. For Indsats, dvs. kontrollen, var det Jim Sørensen, der deltog i nogle møder. Der kan også have været andre underdirektører, som deltog i møder, men hvem de præcis var, og hvornår det var, kan han ikke sige. Det er dog helt sikkert veldokumenteret, for til alle møder, han holdt – særligt om en sag som denne, men også generelt – var der en kommenteret dagsorden med, hvem der var inviteret, og et e-mailspor og alt muligt andet.

August 2017 – Rigsrevisionens beretning om revision af statsregnskabet for 2016

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 6782-6783 (2017-08-XX - Rigsrevisionens beretning om revision af statsregnskabet for 2016):

> *"Usikker forvaltning af refusion af udbytteskat*
>
> *Manglende udbetaling af udbytteskat*
>
> *134. SKAT har ultimo 2016 hensat 2,2 mia. kr. til refusion af udbytteskat. Beløbet vedrører sager, hvor borgere eller virksomheder har anmodet om refusion for perioden 2014-2016. Ved udgangen af 2015 var hensættelsen til refusion af udbytteskat på 1,6 mia. kr. SKAT nåede i løbet af 2016 at færdigbehandle og udbetale sager for i alt 327 mio. kr., hvilket betyder, at hensættelsen ved udgangen af 2016 i vid udstrækning vedrører ældre sager. I 2016 har SKAT hensat yderligere 194 mio. kr. til forventede renteudgifter som følge af de udskudte udbetalinger.*
>
> *Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at SKAT mangler at sagsbehandle ældre anmodninger om udbytteskat for i alt 1,3 mia. kr., da den manglende sagsbehandling betyder, at virksomheder ikke har fået godtgjort den refusion, de har haft krav på, og da det medfører renteudgifter for den danske stat.*
>
> *Skatteministeriet har oplyst, at sagerne endnu ikke er færdigbehandlet, da SKAT efter omfattende svindel med udbytteskat i 2015 indførte en praksis, der indebærer, at SKAT kun udbetaler refusion efter en tilbundsgående kontrol af hver enkelt anmodning. Ministeriet har endvidere oplyst, at de har tilført resurser til området og arbejder med en mere effektiv kontrol på området.*

Rigsrevisionen finder, at SKAT bør fastholde fokus på kvaliteten af kontrollerne, men at SKAT samtidig bør prioritere en hurtigere sagsbehandling."

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig i forhold til den kritik, der kom fra Rigsrevisionen på dette punkt, forklarede vidnet, at han tog Rigsrevisionens kritik meget alvorligt. Det gjorde han også, fordi meget af Rigsrevisionens kritik desværre ikke var ny kritik, men kritik, hvor det under skiftende regeringer ikke var lykkedes at reagere på kritikken på tilfredsstillende vis, og derfor var den vokset i omfang. Han tog det selvfølgelig meget alvorligt, men han synes også, det illustrerer, at Rigsrevisionen bad om to ting på samme tid, som ikke nødvendigvis kunne lade sig gøre. Det var det, der var udfordringen, og det er derfor, det er lettere at udføre en bagudrettet revision end en fremadrettet opgave. På den ene side skulle man have kvalitet i sagsbehandlingen for at undgå, at der kunne svindles, og at der skete fejludbetalinger, som der var mange af, og på den anden side var der hensynet til skatteborgeren og rentebyrden. De hensyn skulle man balancere over for hinanden, og det er hans opfattelse, at man i SKAT som myndighed gjorde det i hans ministertid. Hvis det var muligt at gøre begge dele – altså både have kvalitet i sagsbehandlingen og samtidig udbetale – var det i hvert fald hans politiske ønske at gøre det.

Forespurgt, om beretningen gav anledning til tiltag fra vidnets side, forklarede vidnet, at han ikke er klar over, om det findes i ekstrakten, men oven på en beretning fra Rigsrevisionen var der altid et ministersvar og et ministerbrev, hvor han som skatteminister skrev under på, hvordan de reagerede.

Forevist ekstraktens side 7064 (2017-10-25 - Ministerredegørelse til Statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2016, afsnit 6 "Forvaltning af refusion af udbytteskat") og forespurgt, om det var dette dokument, vidnet tænkte på, bekræftede vidnet dette.

Vidnet henviste til ekstraktens side 7064 (2017-10-25 - Ministerredegørelse til Statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2016):

"6. Forvaltning af refusion af udbytteskat

Jeg noterer mig Statsrevisorernes og Rigsrevisionens kritik og kan oplyse, at SKAT i marts 2016 har genoptaget udbetaling af udbytterefusion. I hver enkel udbytteudbetalingssag er der foretaget en tilbundsgående kontrol af anmodningen. Denne kontrol har vist sig at være kompleks og ressourcekrævende."

Hertil forklarede vidnet, at han fik at vide, at det faktisk var svært at kontrollere dette til bunds. Nu bliver det en smule juridisk – og han er heller ikke sikker på, han

har fået helt rigtigt fat i det – men én ting var svindlen, hvor nogle havde lavet blanketsvindel og forfalsket aktiebeviser og andet. Det andet var en langt mere kompliceret juridisk problemstilling om, hvem der var den retmæssige ejer af en aktie. Det var, fordi man i den finansielle sektor foretog aktieudlån, hvor det afgørende for, om man havde ret til refusion, var, om man var den retmæssige ejer på det rigtige tidspunkt. Det viste sig at være noget sværere at finde ud af, end man havde regnet med. Det viste sig også, at man i Danmark dengang ikke havde overblik over, hvem der egentlig ejede aktierne i de store børsnoterede selskaber, fordi der ikke var en korrekt indberetning til Værdipapircentralen om det. Det er der blevet rettet op på efterfølgende. Derfor drejede det sig ikke bare om udbyttesagen med svindel, men også om aktieudlån og lovligheden af det. Han mener, at der kører nogle retssager – ikke bare i Danmark, men også i andre lande – om den del. Det har derfor vist sig at være mere komplekst end som så og et spørgsmål om, hvorvidt man i det hele taget kunne gennemføre den rigtige kontrol.

Vidnet henviste videre til ekstraktens side 7064 (2017-10-25 - Ministerredegørelse til Statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2016, afsnit 6 "Forvaltning af refusion af udbytteskat"):

> *"Jeg vil dog gerne understrege, at det er helt afgørende, at kvaliteten i sagsbehandlingen øges, så der ikke sker fejludbetalinger af udbytterefusion, og dette vægter for mig højere end en hurtigere sagsbehandling."*

Hertil forklarede vidnet, at det var en politisk betragtning eller en forklaring på, hvor han politisk stod i forhold til vægtningen af disse to hensyn.

August 2018 – Skatteforvaltningens complianceundersøgelse af udbytterefusion

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 6270 (2018-08-XX - Skattestyrelsens complianceundersøgelse af udbytterefusion):

> *"HÅNDTERING AF SAGSPULJER*
>
> *Siden udbetalingsstoppet i august 2015 er ingen refusionsanmodninger blevet udbetalt uden sagsbehandling."*

Foreholdt, at det heraf fremgår, at man på dette tidspunkt i næsten 3 år havde foretaget en komplet sagsbehandling af samtlige ansøgninger, og forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt modtog rådgivning om, at det kunne være retligt problematisk, og at de burde gøre noget andet, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke på så klar

en måde. Han var hele tiden bekendt med, at der var en elastik, og at der på den ene side var hensynet til dem, der retmæssigt havde krav på refusion, over for hensynet til kvalitet i sagsbehandlingen, og at de kunne foretage en effektiv kontrol. Man skulle operere inden for den retlige ramme af det. Som politiker og minister var han meget optaget af, at de foretog mest mulig kontrol inden for den ramme, og at der ikke skete fejludbetalinger, fordi man så med rette ville have undret sig i både offentligheden og Folketinget. Men han fik ikke at vide, at hvis man fortsatte med at foretage manuel kontrol, gjorde man noget, der ikke var lovligt. Ellers havde han selvfølgelig gjort det anderledes. Man skal også huske på, at svindelbeløbet steg i perioden, og der dukkede flere juridiske problemstillinger op, som ikke handlede om svindlen, men om CumEx-aktieudlånsproblemstillingen. Han mener også, at der er indledt nogle sager mod nogle af bankerne på bankordningen. Man fandt således ud af, at der ikke bare var ét problem, som var klarlagt som svindel, men en lang række juridiske problemer, og det voksede i omfang. Det var baggrunden for overvejelserne om, hvor meget man turde gå over til segmentering af udbetalingerne.

Forespurgt, om vidnet blev rådgivet om, at de 100 medarbejdere ikke var nok, hvis de bare skulle kunne følge med de sager, der kom ind, forklarede vidnet, at han blev rådgivet om, at der kunne være behov for at ansætte flere medarbejdere. Han er helt overbevist om, at hans holdning til det var, at så måtte man komme og sige til ham som minister, at der var behov for det. Det måtte han så melde ind til Finansministeriet, og hvis der var behov for politisk opbakning til et sådant synspunkt, er han helt sikker på, at man kunne finde det i Folketinget.

HANDLINGSPLANEN "SKAT UD AF KRISEN"

Forespurgt, hvordan forløbet var fra den 24. august 2015, da vidnet blev orienteret om svindlen, til handlingsplanen "SKAT ud af krisen" lå klar, forklarede vidnet, at det gik ud på at samle den relevante viden om en lang række af disse sager. Udbyttesagen var én sag, mens inddrivelse, ejendomsvurderinger, motorområdet og SKAT's legacy-systemer var andre. Den viden, der var i Skatteministeriet, om, at der var problemer, måtte også have været der under skiftende ministre i den tidligere regeringsperiode. Han kom ind i Skatteministeriet og fik at vide, at der var et problem, og så spurgte han, hvor stort problemet var. Han fik at vide, at det havde de faktisk undersøgt. Som minister havde han et ønske om at udfordre, om det virkelig kunne passe, at det var så galt. Det var altid en øvelse for en minister at sætte sig ind i, om den analyse, han blev præsenteret for, var korrekt, og om det virkelig forholdt sig sådan, og hvad løsningerne kunne være. Der gik derfor noget tid med at komme til bunds i de problemer, der var i skattevæsnet og i SKAT, og få dem beskrevet, så de kunne melde dem ud til offentligheden. Det handlede i virkeligheden om at fortælle, at der

var et skattevæsen, der havde ikke bare en enkelt skandalesag på udbytteområdet, men også havde andre skandaler, og få dem frem.

Forevist ekstraktens side 6001 (2015-09-25 - Handlingsplanen 'SKAT ud af krisen - et oplæg til politisk samling') og forespurgt, om vidnet undervejs var inde over dokumentet, eller om det var en pakke, han fik forelagt af embedsmændene, forklarede vidnet, at det blev forelagt, og han var inde over, hvad der skulle stå. Han var mest inde over de politiske ting, fordi han jo var politiker og gerne ville have lov til at give udtryk for sin politiske holdning, selv om han også skulle løfte et ministerium, hvor der var en masse drift. Han har derfor helt sikkert været inde over det, der handlede om politikken.

Forespurgt, om vidnet involverede andre politikere i det undervejs i tilblivelsesfasen, forklarede vidnet, at det tror han næppe, han gjorde. Ikke på dette tidspunkt og ikke i "SKAT ud fra krisen".

Foreholdt, at handlingsplanen allerede kom den 25. september 2015, og forespurgt, hvornår der blev taget initiativ til at udarbejde handlingsplanen, forklarede vidnet, at han ikke kan huske præcist hvornår, men det var i perioden fra slutningen af august 2015, hvor man blev opmærksomme på svindlen, og i ugerne frem. De blev nødt til at reagere – og det var også hans politiske holdning – på, hvad man skulle gøre både på udbytteområdet og de andre områder, hvor problemerne kom frem. Der var en rapport fra Kammeradvokaten om, at man havde inddrevet uden for den retlige ramme, og at man grundlæggende havde inddrevet folks penge ulovligt. Det var ret alvorligt. Det kan godt være, det ikke skete, mens han var skatteminister, men det var hans ansvar, og befolkningen og Folketinget forventede, at han ryddede op i det. Der var en drøftelse af, at det nok var klogt politisk og kommunikativt på et tidspunkt at kommunikere samlet om, hvad problemerne gik ud på, og hvad de gjorde ved dem.

Fremtidig udbytteskattemodel

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 2362 (2017-06-XX (2) - Regeringens forslag til ny model for udbyttebeskatning).

Forespurgt, hvad den forventede tidshorisont var for at få den nye model på plads, forklarede vidnet, at med den viden, han har i dag, var den i hvert fald overoptimistisk. Den model, de valgte, og som han fik at vide, at man relativt hurtigt kunne bevæge sig på, er ham bekendt ikke indført endnu. Det var den model, som bl.a. Finans Danmark pegede på i arbejdsgruppen. Der var en forståelse både i SKAT og i hvert fald i Skatteministeriet af, at de – uanset hvordan man greb det an, segmente-

ring eller ej – var udfordret på at foretage en effektiv kontrol på dette område. Det var ressourcetungt og krævende, og selv hvis man gjorde det, var der nogle juridiske udfordringer med, hvordan de fandt ud af, om de udbetalte pengene til de rigtige. Derfor var der et udvalgsarbejde om, hvorvidt man kunne lave en hel anden model og løse det via ændret lovgivning.

Forespurgt, hvad vidnets forventninger var til, hvornår man kunne implementere en sådan model, forklarede vidnet, at det var det, der i papirerne var anført som en realistisk forventning. Hvad det præcist var, kan han ikke huske, men man skulle udarbejde et lovforslag, så det var måske 1-1½ år ude i fremtiden. Det var inden for en overskuelig tidshorisont.

Foreholdt, at det foreviste forslag kom i sommeren 2017, og forespurgt, om det gav vidnet anledning til at overveje, om de blev nødt til at speede op for processen i forhold til de sager, der allerede var kommet ind, og de sager, der stadig kom ind, inden denne løsning var på plads, forklarede vidnet, at det gjorde de ikke Han fik hele tiden at vide, at man regnede med, at denne nye model godt kunne lade sig gøre. Problemet ved den model, som var udviklet på Finans Danmarks model, var, at den var teoretisk. Sådan er det ofte på skatteområdet, hvor man teoretisk set kan lave nogle gode løsninger, men hvor der viser sig at være nogle praktiske problemer og udfordringer med dem. Det tror han også skete i denne situation. Pludselig var der modstand hos Finans Danmark og bankerne mod at være en del af dette. Hvis han skal prøve at forklare, hvor denne modstand kom fra, var det, fordi skatteforvaltningen var begyndt at se lidt på bankerne og på bankordningen. Der var nogle banker, der administrerede udbytter og anmodede om udbytterefusion for nogle pensionskasser o.l., og der havde man ikke nødvendigvis haft helt styr på juraen. Derfor vurderede man politisk fra bankerne, at det kunne være farligt for bankerne at gå ned ad denne vej, og derfor blev der fra bankernes brancheorganisation trukket den politiske støtte til nogle af de modeller, der forelå. Det medførte en forsinkelse.

Forespurgt, om vidnet havde clearet denne model med aftalekredsen, forklarede vidnet, at det er han ganske overbevist om, at han havde. I forhold til aftalekredsen var der nogle gange en aftale, hvor man specifikt aftalte noget, og så var det selvfølgelig det, der gjaldt. Det var et politisk dokument. For mange af disse driftssager handlede det for ham som skatteminister imidlertid om at finde ud af, om de politisk syntes, noget var fornuftigt, og hvilken kritik han kunne imødese på et konkret lovforslag. Det var ikke sådan, at folk rakte hånden i vejret og sagde, at noget var en fantastisk idé. Det var mere negativt, hvor folk sagde, at de havde meget svært ved at se sig selv i noget, og så kunne man gå tilbage med det. Det var således for at få politisk rygdækning til de beslutninger, man traf som minister.

1. april 2016 – oprettelse af en overvågnings- og analyseenhed

Forespurgt, om oprettelsen af overvågnings- og analyseenheden blev besluttet med direkte afsæt i udbyttesagen, bekræftede vidnet dette. Enheden skulle dog ikke kun gælde for udbyttesagen, men også andre områder. Forespurgt, om det således var et læringspunkt fra udbyttesagen, forklarede vidnet, at det var et læringspunkt, man kunne ønske var indtruffet tidligere.

Forespurgt, hvorfor embedsmændene ikke tidligere havde foretaget en sådan monitorering, forklarede vidnet, at han i hvert fald kan erindre, at han ikke forstod det. Han tror egentlig også, at man inde i departementet undrede sig over det. Man skal forstå, at man som minister omgås sit departement. Han var selv ude at besøge mange skatteafdelinger, men man mødte kun SKAT's chefer, når der var en sag vedrørende et driftsområde, der skulle forelægges for ministeren. Han skal derfor ikke kunne sige, hvordan det var ude i SKAT, men inde i departementet var der også en undren over, hvorfor de ikke havde haft det noget før. I politik styrer man meget efter den strukturelle saldo i Finansministeriet, og man har ikke politisk og heller ikke på embedsmandsniveau så meget fokus på det bagudrettede. Det har Rigsrevisionen fokus på. Han kan derfor ikke sige, hvad forklaringen var på det. Forespurgt, om vidnet således ikke fik en forklaring på, hvorfor man ikke i forvejen havde en sådan enhed, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Hvis han skal give et gæt – og det skal man passe på med – så var det illustrativt for udbytteområdet, at viden akkumulerer sig over tid. I dag tror han, at alle tænker, hvorfor de ikke havde det. Han har besøgt den afdeling, der blev oprettet – en del af den ligger i Horsens – og de har fundet nogle ting og faktisk også stoppet en masse svindel, inden der opstod svindel på TastSelv. Det er faktisk nogle rigtig gode historier for skattevæsnet. Man kan jo undre sig over, hvorfor for pokker man ikke havde fundet på det noget før, men det havde man altså ikke. Hele den business intelligence-dagsorden, som er stor i dag, var ikke så stor for 5 år siden, og den var ikke rigtig eksisterende, heller ikke i det private erhvervsliv, for 10 år siden. Han tror, det er et spørgsmål om, at den måde at se på ting på ikke var så udbredt på daværende tidspunkt. Som sagt ligger det 5½ år tilbage, og svindlen begyndte i 2011, så det er 10 år tilbage.

Forespurgt, om det er vidnets opfattelse, at det var mangel på rettidig omhu fra SKAT, at man ikke havde etableret en sådan kontrolfunktion, forklarede vidnet, at det egentlig ikke er hans opgave at fælde den dom. Han kan kun sige – og det er en politisk bemærkning – at han egentlig har meget medfølelse med alle dem, der arbejdede i den gamle skatteforvaltning på grund af de rammer, de fik stillet til rådighed. Det pres, de var under for at effektivisere, var voldsomt. Man har afskediget og sparet virkelig meget og effektiviseret i et meget stort omfang. Det gjorde, at de penge, der var til rådighed til at ansætte nye folk og investere i ting, var meget begrænsede. Man arbejdede inden for de rammer, de til enhver tid siddende skiftende rege-

ringer stillede for dem. Så han kan godt forstå, at man endnu ikke var nået til dette udviklingsprojekt, men det er ikke en undskyldning eller en forklaring. Det er bare en refleksion.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med departementschefen eller andre i departementet om, hvorvidt departementet – når nu SKAT ikke havde en sådan monitoreringsenhed – selv burde have etableret den for at kunne føre tilstrækkeligt tilsyn, forklarede vidnet, at det er hans klare opfattelse, at da udbyttesagen kom, og man blev klar over, hvordan svindlen foregik, og at man kunne tage to simple oplysninger om, hvad der blev udbetalt af udbytte, og hvad der blev anmodet om i refusion, så man på et meget tidligt tidspunkt kunne se, at der var noget helt galt, var der en kollektiv undren over, hvorfor man ikke havde det. Han fik dog aldrig nogen forklaring på, hvorfor man ikke tidligere havde haft en sådan enhed.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at det ikke var egentlig nye metoder, man udviklede, men at man fandt på, at det var godt at have en sådan enhed, hvor man kunne samle disse oplysninger og se på dem, bekræftede vidnet dette.

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet var involveret i risikoanalyse og risikostyring i Skatteministeriets regi, forklarede vidnet, at Skatteministeriet var tilsynsmyndighed over for SKAT og havde nogle kontorer, der tog sig af tilsynet. Det var en del af organisationsdiagrammet, så det var han selvfølgelig bekendt med fra begyndelsen af sin ministerperiode. I hans ministertid var der også drøftelser af det, bl.a. fordi man gennemførte en ny organisering af SKAT. I lyset af den kritik, der havde været, skruede man op for tilsynet og de ressourcer, der var til tilsyn.

Forespurgt, hvad de væsentligste risici var i den periode, vidnet var minister, forklarede vidnet, at det var de store driftsmæssige områder som ejendomsskat, inddrivelse og moms, som Rigsrevisionen udarbejdede kritiske beretninger om. Han havde meget sit fokus på de områder, hvor Rigsrevisionen som det uafhængige tilsyn også havde sit fokus. Rigsrevisionen havde i ganske mange år haft fokus på nogle ting og var også kommet med kritiske revisionsrapporter. Det havde han meget fokus på i sin ministertid.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede om den bøjede 25-øre på udbytteområdet, og forespurgt, om der derudover var drøftelser mellem vidnet og departementschefen eller andre om, hvilken risikovillighed der i øvrigt var i forhold til SKAT og

borgerne, forklarede vidnet, at det var der ikke. På andre områder blev SKAT meget kritiseret for sin risikovillighed af bl.a. Rigsrevisionen. Det var fx på momsområdet, hvor der strømmer rigtig mange penge igennem, og hvor SKAT har en segmenteringsmodel for, hvad man kontrollerer. Rigsrevisionen udarbejdede på et tidspunkt en beretning, hvor man bl.a. kritiserede, at SKAT ikke kontrollerede en negativ momsangivelse på under 10.000 kr. Så der var et fokus, og der var også et voldsomt fokus i Folketinget fra regeringens støttepartier, men særligt fra oppositionen på, at man skulle føre mere kontrol og allokere flere penge til kontrol. Forespurgt, om vidnet således blev involveret via det politiske niveau, bekræftede vidnet dette.

DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT

Forespurgt, om vidnet blev involveret i det konkrete tilsyn med SKAT, forklarede vidnet, at han blev bekendt med en sag, når der var én, som han skulle være opmærksom på eller vide noget om eller handle på. Han havde den linje som skatteminister – og det sagde han meget klart og tydeligt, og det var hans klare opfattelse, at det også var hans departementschef, Jens Brøchers, holdning – at problemerne skulle frem. Historisk set – og det står for hans egen regning – har der været nogle problemer, der er blevet skubbet ind i nogle skabe og ikke skubbet op til de rigtige niveauer og slet ikke skubbet op til Skatteministeriets departement og heller ikke til ministeren. Det gjorde, at små problemer voksede sig store. Derfor havde han et ønske om, at han skulle orienteres, når der var nogle problemer, og gøres bekendt med dem. Han havde også den holdning, at man kunne løse mange problemer – også driftsmæssige udfordringer – ved at ændre på lovgivningen. Derudover havde han tillid til, at hans embedsmænd fra departementschefen og ned skubbede de sager op til ham, som han skulle se og forholde sig til.

Forespurgt, hvordan der i vidnets ministertid fra departementets side blev ført konkret tilsyn med sagsbehandlingen i SKAT, forklarede vidnet, at det blev håndteret i Koncernstyring og gennem det arbejde, Koncernstyring udførte. Der var forskellige sager, som han blev orienteret om, men han tror ikke, han kan være meget mere konkret end det. Derudover var det sådan, at når Folketinget gik ind i en sag og spurgte ind til noget, fik han et forslag til et svar op, og hvis han ikke var tilfreds med svaret, kunne han sende det tilbage og bede om et nyt svar eller holde et møde og spørge, hvordan det hang sammen. Det benyttede han sig af mange gange.

Forespurgt, om Koncernstyrings tilsyn med udbytteområdet efter udbyttesagen adskilte sig fra tilsynet med de øvrige områder, forklarede vidnet, at det gjorde det ikke ham bekendt.

INDTÆGTSLISTER

Forespurgt til vidnets kendskab til indtægtslisterne forklarede vidnet, at det var ikke voldsomt stort, før udbytteskattesagen rullede, bl.a. fordi man ville kunne se, at noget var galt, hvis man gennemgik indtægtslisterne.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at indtægtslisterne i den periode, vidnet var minister, blev godkendt af chefrådgiveren og departementschefen og sendt direkte til SAU og FIU i Folketinget, uden at de var inde over ministeren, forklarede vidnet, at det tror han er korrekt. Han kan i hvert fald erindre, at han, da der kom en diskussion om indtægtslisterne i forbindelse med udbyttesagen, som skatteminister var utilfreds med, at noget, der blev sendt til Folketinget, ikke var inde over ham. Det syntes han var mærkeligt, og derfor blev det besluttet, at indtægtslisterne fremadrettet skulle forelægges for ham. Han læste også indtægtslisterne, og der findes sager i Skatteministeriet, hvor han sendte dem tilbage og bad dem forklare, hvorfor der var en forskel på et givet område. De gange, han spurgte, fik han en god forklaring på det, og så sendte de indtægtslisterne over.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL

Hjemsendelserne i SKAT

Vidnet blev af advokat Jacob Aaes forevist ekstraktens side 1899 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat').

Foreholdt, at andre har forklaret for undersøgelseskommissionen, at den foreholdte rapport dannede grundlag for Jesper Rønnow Simonsens vurdering af, hvem der skulle hjemsendes i hans organisation, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet ikke læste rapporten i sin helhed, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det for vidnet som minister var vigtigt, at der blev udvist handlekraft i forhold til konsekvenser af denne skandale, forklarede vidnet, at det var det naturligvis. Men det skulle være den korrekte handlekraft. Forespurgt, hvordan vidnet sikrede sig, at den var korrekt, hvis ikke han læste rapporten i sin helhed, forklarede vidnet, at beslutningen om at hjemsende nogle medarbejdere ikke var hans beslutning som skatteminister. Han kunne vel teoretisk set have brugt sin instruktionsbe-

føjelse, men det gjorde han ikke, og han havde heller ikke overvejelser om det. Det var en beslutning for Jesper Rønnow Simonsen, og derfor havde han tillid til, at det var det rigtige at gøre i situationen.

Forespurgt, hvad vidnet bygger det på, når han siger, at det var Jesper Rønnow Simonsen, der havde den kompetence, forklarede vidnet, at det bygger han på, at Jesper Rønnow Simonsen var direktør for det daværende SKAT og derfor som øverste chef havde ansvaret for, hvad SKAT foretog sig som myndighed, og også for cheferne under ham. Som han forklarede tidligere, havde han den forståelse, at Jesper Rønnow Simonsen også på baggrund af det, der stod i Intern Revisions rapport, var habil til at træffe beslutningen. Foreholdt, at vidnet jo ikke havde læst rapporten, forklarede vidnet, at det fik han at vide. Når der kom en stor, tung rapport, prøvede han typisk at læse den og sætte sig ind i konklusionerne, og han satte sig også ind i konklusionerne og delkonklusionerne i denne rapport. Ellers stolede han på, at de embedsmænd, der rådgav ham om at træffe en beslutning, havde styr på både det faglige og det juridiske. Forespurgt, hvem af vidnets embedsmænd der i dette helt konkrete tilfælde gav vidnet det input, forklarede vidnet, at som han husker det, var der hverken en lang samtale eller diskussion e.l. mellem ham og Jens Brøchner. Han husker, at Jens Brøchner kom ind og fortalte ham, at Jesper Rønnow Simonsen havde besluttet at hjemsende disse fem personer, og så stillede vidnet nogle spørgsmål om, hvad begrundelsen var osv. Det var ligesom dét. Derudover var der hans egne overvejelser om Jesper Rønnow Simonsen, som han også vendte med Jens Brøchner.

Foreholdt, at vidnet tidligere nævnte Birgitte Christensen, og forespurgt, hvad vidnet helt konkret ved om hendes rolle eller rådgivning i forhold til disse hjemsendelser, forklarede vidnet, at han efter sin bedste hukommelse ikke ved noget. Forespurgt, om vidnet således bare nævnte hende ud fra en formodning om, at hun var blevet konsulteret, bekræftede vidnet dette. Det var en beslutning, som Jesper Rønnow Simonsen traf og kunne træffe. Jesper Rønnow Simonsen kunne selvfølgelig – men det ved han ikke, om Jesper Rønnow Simonsen gjorde – drøfte den beslutning med departementet, departementschefen, den juridiske chef eller andre. Men det var en beslutning, Jesper Rønnow Simonsen traf, og derfor var han ansvarlig for beslutningen og havde styr på det faglige og også juraen i det. Hvem Jesper Rønnow Simonsen talte med, ved han ikke.

Foreholdt, at det foregår lidt forskelligt, når der er sager i ministerier og styrelser, i forhold til hvem der forretter hjemsendelser o.l., og at der har været sager i Forsvarsministeriet, hvor det var ministeren, der havde hånd i hanke med det, og forespurgt, om ikke vidnet overvejede at drøfte dette med fx Justitsministeriet, bl.a. fordi han havde Jesper Rønnow Simonsen og Jens Brøchner i ledelsesstrengen, forklarede vidnet, at det kan han ærligt sige, at han ikke gjorde. Med den viden, han har, kan han

tilføje, at når en minister stiller sig frem og siger, at nogle er hjemsendt, er det nogle gange ministeren, der har brugt sin instruktionsbeføjelse, mens det andre gange er en beslutning, der er udført af fx forsvarschefen eller en anden. I de tilfælde tror han, at ministeren tager det på sig og siger, at det er blevet besluttet, men det er ikke altid en-til-en det samme, som at ministeren specifikt har besluttet, hvem der skal hjemsendes.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 1975 (2015-09-24 - Intern Revisions undersøgelse af 'SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat'):

> *"15.6 Delkonklusion*
>
> *Direktionen i SKAT besluttede i forlængelse af Intern Revisions revisionsrapport om revisionen af Udbytte- og royaltyskat for 2012, at forretningsenhederne Kundeservice og Inddrivelse skulle følge op på rapporten.*
>
> *Rapporten Udbytte- og royaltyskat for 2012 indeholdt en række anbefalinger fra Intern Revision, hvoraf tre af anbefalinger var:*
>
> *- At der blev etableret et overordnet ansvar (ledelsesmæssig fokus) for hele processen til håndtering af udbytteskat.*
>
> *- At SKAT sikre sig bedre i mod, at der ikke sker uretmæssig refusion af udbytteskat. Anbefalingen var særligt rettet mod refusioner via bankordningen.*
>
> *- At der foretages afstemning mellem angivelse og indberetning for de børsnoterede selskaber."*

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at Jesper Rønnow Simonsen, som blev ansat i 2012, havde en rolle med at rydde op, og forespurgt, om vidnet læste denne delkonklusion, da rapporten kom, forklarede vidnet, at det tror han, han gjorde. Han ville normalt læse konklusionen og delkonklusionerne i de rapporter, han fik forelagt.

Foreholdt, at det i det foreholdte er det første bulletpoint, der er interessant, og forespurgt, om ikke det med afsæt i, at Jesper Rønnow Simonsen blev ansat i 2012, var nærliggende for vidnet at foretage en vurdering af, om Jesper Rønnow Simonsen i forhold til dette bulletpoint kunne have et ansvar, forklarede vidnet, at det var det, hvis det var ham, der skulle beslutte, at han skulle hjemsendes. Men det var det ikke. Forespurgt, hvem det så var, forklarede vidnet, at det var Jesper Rønnow Simonsen. Forespurgt, om Jesper Rønnow Simonsen skulle sende sig selv hjem, forklarede vidnet, at han havde misforstået spørgsmålet. Men det var jo sådan, at Intern Revisions

rapport blev fulgt op af Kammeradvokatens undersøgelse og den uvildige advokatundersøgelse.

Vidnet blev foreholdt, at der i september 2015 blev truffet en beslutning – hvilket var meget indgribende for de pågældende medarbejdere i SKAT – om at sende fire underordnede medarbejdere hjem, og at man endda gik helt ned på afdelingslederniveau. Vidnet blev endvidere foreholdt, at man lod Jesper Rønnow Simonsen udføre denne beslutning, og at vidnet tidligere forklarede, at han selv vurderede, at Jesper Rønnow Simonsen var habil til at træffe beslutningen, og at vidnet hverken drøftede det med Justitsministeriets eksperter eller andre, herunder heller ikke direkte med Birgitte Christensen. Forespurgt, om ikke vidnet – retrospektivt – på baggrund af det foreholdte burde have håndteret den hjemsendelsesproblematik på en anden måde, forklarede vidnet, at det mener han faktisk ikke. Han burde have håndteret den på den måde, som den blev håndteret, nemlig ved at høre den ansvarlige direktør – Jesper Rønnow Simonsen – hvad hans bud var. Det var så Jesper Rønnow Simonsens bud og hans indstilling og beslutning. Der var selvfølgelig overvejelser vedrørende Jesper Rønnow Simonsen, og det er korrekt, at han godt kunne have overvejet at hjemsende Jesper Rønnow Simonsen. Det traf han så en beslutning om ikke at gøre, idet Jesper Rønnow Simonsen fik opgaven med at rydde op. Der var så ikke plads til Jesper Rønnow Simonsen et år efter, da man etablerede den nye skatteforvaltning, bl.a. fordi han desværre ikke kom i mål med det. Det havde han nu også svære betingelser for, hvis vidnet skal forsvare ham en smule.

Forespurgt, om vidnet således ikke mener, at den foreholdte delkonklusion, som han dengang læste, burde give ham anledning til en vurdering af, om Jesper Rønnow Simonsen var habil eller inhabil til at foretage hjemsendelserne, forklarede vidnet, at det gjorde den i hvert fald ikke dengang. Hvorvidt den burde have gjort det, vil han lade nogle andre vurdere. Det ser han ikke som sin opgave.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at vidnet tidligere forklarede, at han vendte habilitetsspørgsmålet med Jens Brøchner, bekræftede vidnet dette. Han kan ikke huske den præcise samtale, som ligger 5½ år tilbage, men han mener klart, at spørgsmålet om, hvorvidt det var i orden, at Jesper Rønnow Simonsen traf den beslutning, var en del af deres overvejelser.

Kl. 12.30 sluttede mødet.

PROTOKOL

9. december 2020
Protokol nr. 65

Den 9. december 2020 kl. 9.00 blev Undersøgelseskommissionen om SKAT sat i lokale 003 i Retten på Frederiksberg, Howitzvej 32, 2000 Frederiksberg.

Til stede var undersøgelseskommissionens medlemmer Michael Ellehauge, Elsebeth Aaes-Jørgensen og Søren Højgaard Mørup, medlemmernes suppleanter Rikke Holler, Sune Troels Poulsen og Karsten Revsbech, undersøgelseskommissionens udspørger advokat Jens Lund Mosbek og undersøgelseskommissionens juridiske sekretær Tine Børsen Smedegaard.

Som bisiddere var mødt:

Advokat Christian Bachmann for Karsten Juncher

Advokat Henrik Karl Nielsen ved advokat Jakob Bjerre for Kaj Steen, Per Jacobsen og Christian Hjerrild Ovesen

Advokat Jacob Aaes for Jens Sørensen

Advokat Jon Lauritzen for Jonatan Schloss, Anne Sophie Springborg Stricker, Kirsten Otbo, Jens Madsen og Thorbjørn Todsen

Advokat Karen-Margrethe Schebye for Søren Kristensen, Lars Kørvell, Erling Andersen og Helene Skovsted

Advokat Kim Meurs-Gerken for Lill Helene Drost og Lisbeth Rømer

Advokat Kim Pedersen for Torben Ersbøll og Kim Tolstrup

Advokat Kristine Wagner for Lars Nørding

Advokat Lars Kjeldsen for Jens Brøchner (forlod mødet kl. 11.45)

Advokat Lars Svenning Andersen for Peter Loft (mødte kl. 12.30)

Advokat Mads Krarup for René Frahm Jørgensen

Advokat Martin Cumberland for Winnie Jensen og Merete Agergaard

Advokat Merete Keller Berdiin for Dorthe Pannerup Madsen og Jette Zester

Advokat Mette Vestergaard Huss for Karsten Lauritzen

Advokat Nicolai Mallet for Kristian Jensen (mødte kl. 12.30)

Advokat Peter Hansen for Jim Sørensen

Advokat Poul Heidmann for Ivar Nordland, Niels Kleis Frederiksen og Preben Underbjerg Poulsen

Advokat René Offersen for Birgitte Christensen, Otto Brøns-Petersen, Per Hvas, Jakob Ulrik Wassard Schou, Lise Bo Nielsen og Peter Christensen

Advokat Thomas Booker ved advokatfuldmægtig Louise Rude Olesen for Jan Lund

Advokat Torben Koch for Steffen Normann Hansen

CARL HELMAN

Kl. 9.00 mødte Carl Helman som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

Forespurgt, om det er korrekt, som lagt til grund i indkaldelsen, at vidnet i perioden fra september 2007 til december 2012 var ansat som fuldmægtig i Skatteministeriets afdeling Skatte- og Afgiftsadministrationen, senere Skatteadministration i Koncern-

centret, og at han i perioden fra januar 2013 til august 2014 var ansat som fuldmægtig i SKAT Juras kontor Proces og Administration, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt til vidnets geografiske placering i disse perioder forklarede vidnet, at det fra september 2007 til og med december 2012 var på Nicolai Eigtveds Gade 28, mens det fra og med januar 2013 til og med udgangen af juni 2014 var på Østbanegade 123.

Forespurgt til vidnets uddannelsesmæssige baggrund og erhvervsforløb forud for september 2007 forklarede vidnet, at han blev uddannet cand.jur. fra Københavns Universitet i august 1996. Hans første ansættelse var i Skovbo Kommunes skatteforvaltning. Det er en kommune, der ikke længere eksisterer efter den seneste kommunalreform, idet den nu er en del af Køge Kommune. Den 1. maj 1999 blev han ansat i skatteforvaltningen i sin daværende hjemkommune, Birkerød Kommune, der nu er Rudersdal Kommune. Derefter etablerede man et fælles kommunalt skattecenter, Skattecenter Nordsjælland med sæde i Fredensborg, som nu er Skattestyrelsens center i Fredensborg. I forbindelse med kommunesammenlægningen, hvor Birkerød Kommune og Søllerød Kommune blev sammenlagt til Rudersdal Kommune, overgik han til Skattecenter Nærum. På et tidspunkt blev der opslået en som udgangspunkt 2-årig turnusstilling i Skatteministeriets departement, som han søgte og fik. Det var i kontoret Skatteadministration med Kaj-Henrik Ludolph som kontorchef. Forespurgt, om det var den stilling, vidnet tiltrådte i september 2007, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvor meget vidnet har været inde over kontroldelen af skatteforholdene, forklarede vidnet, at det har han ikke været på udbytteskat. Kontroldelen var på generel ligning, men i høj grad også med udgangspunkt i aktieavancebeskatning. Via Ligningsrådet, som nu hedder Skatterådet, kørte man et kontrolprojekt vedrørende indledende oplysning for indkomstårene 1996 og 1997, og det var en af hans kerneopgaver. Det var også grundlaget for, at han blev ansat i Birkerød Kommune, nemlig at han i forvejen, i en kort periode da han var i Skovbo Kommune, havde beskæftiget sig med aktieavancebeskatning. Ellers beskæftigede han sig med generel ligning, og det kunne også være befordringsfradrag. Hans arbejdsområde overgik gradvist fra lønmodtagere til mere avancerede selvstændigt erhvervsdrivende med alle de forskellige forhold, der var dér. Sidenhen valgte han i Skattecenter Nærum at overgå til selskabsbeskatning for at prøve kræfter med det forhold.

Forespurgt, om vidnet forud for 2007 var inde over udbytteskatteområdet, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det var mest noget med, at man i forbindelse med aktieavancebeskatning skulle sørge for at indberette i det korrekte felt. Hvis man pålignede en ekstra skat eller nedsatte skatten, var det i feltet for aktieindkomst.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han, da han tiltrådte i september 2007, refererede til Kaj-Henrik Ludolph, og forespurgt, hvor længe han var vidnets kontorchef, forklarede vidnet, at Kaj-Henrik Ludolph havde en dobbeltrolle med Per Hvas. Fra begyndelsen eller midten af 2011 sammenlagde man departementets afdeling Skatteadministration med SKAT Jura eller proceskontoret i Juridisk afdeling. Det var de samme medarbejdere, og Kaj-Henrik Ludolph og Per Hvas havde i den sammenhæng en dobbelt kontorchefrolle. Forespurgt, om det var sådan frem til 2013, bekræftede vidnet dette. I forbindelse med at man igen opdelte strukturen, blev det meldt ud, at Per Hvas fortsatte som kontorchef i departementets kontor, mens Kaj-Henrik Ludolph fik en mere fri rolle i forhold til kontoret i SKAT Jura. Forespurgt, om vidnet således flyttede med Kaj-Henrik Ludolph tilbage til SKAT, bekræftede vidnet dette. Kaj-Henrik Ludolph var dog ikke hans kontorchef i SKAT Jura.

Forespurgt, hvem der – ud over kontorchefen – var vidnets nærmeste samarbejdsrelationer, forklarede vidnet, at hans primære opgave i kontoret netop ikke var udbytteskat, men administrative regler for moms og punktafgifter. I den sammenhæng sparrede han med Karsten Aasberg Karlsen, som var en dansk chefforhandler i forbindelse med EU-forhandlingerne om EU-regler for moms og punktafgifter. Han sparrede med Karsten Aasberg Karlsen om både regler af administrativ karakter og materielle regler, for han forhandlede det hele. De materielle regler omhandlede fx momsgrundlaget, mens de administrative regler omhandlede fx angivelsesperioder og angivelsesfrister. De sparrede også om, hvilken forhandlingsstrategi og taktik man skulle lægge i forhold til de andre lande, herunder den overordnede danske EU-beslutningsprocedure med forskellige notater. Man skulle bl.a. udarbejde grund- og nærhedsnotater, som skulle indgives via Udenrigsministeriet, så man havde en klar dansk linje. Når man så havde gennemført en forhandling, og man havde vedtaget en retsakt, dvs. et direktiv eller en forordning, var han inde over forståelsen af substansen i det. Han bidrog også til den danske gennemførelse af typisk direktiver, men måske også af afledte nationale regler i forhold til forordninger. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at samarbejdet med Karsten Aasberg Karlsen foregik på momsområdet, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvordan vidnets samarbejdsrelation var med Ivar Nordland, forklarede vidnet, at den var lidt mere perifer. Den kom mest i sammenhæng med forhandlingerne om den EU-henstilling, som også fremgår af ekstrakten.

Forevist ekstraktens side 7030 (2009-10-19 - EU-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om procedurer for kildeskattelettelser) og forespurgt, om det er den, vidnet tænker på, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det således var i den sammenhæng, vidnet havde kontakt til Ivar Nordland, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det var første gang, vidnet havde relationer til Ivar Nordland, forklarede

vidnet, at det var første gang, de havde en egentlig samarbejdsrelation. Han vidste dog godt, hvem Ivar Nordland var, fordi han var international koordinator og nok var højere i hierarkiet end Karsten Aasberg Karlsen vedrørende moms. Det var dog ikke så meget moms, Ivar Nordland forhandlede om, men mere indkomstskat, dobbeltbeskatningsoverenskomster og de EU-direktiver, som fx angik administrativ bistand mellem landene. Da det ikke så meget var de ting, vidnet var inde over, var det først i forbindelse med forhandlingerne om denne EU-henstilling, at han indgik i en mere formaliseret og intensiv samarbejdsrelation med Ivar Nordland.

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER

Forespurgt, hvornår vidnet første gang stiftede bekendtskab med udbytteområdet og de forskellige ordninger, der var for refusion af udbytte, forklarede vidnet, at det var kort efter hans tiltræden af den 2-årige turnusstilling i Skatteministeriets departement i 2007. Han husker ikke e-mailen fra den 5. september 2007, men han kan nogenlunde huske notaterne.

Vidnet henviste til ekstraktens side 7158 (2007-09-05 (1) - E-mail fra Kaj-Henrik Ludolph til Carl Helman med notat af 5. september 2007):

> *"Har du fra din tid i virkeligheden hørt om dette ?"*

Hertil forklarede vidnet, at han ikke husker, hvad der initierede denne e-mail, men han tror, at Kaj-Henrik Ludolph i den sammenhæng tænkte, at det netop i forbindelse med hans arbejde i praksis – dvs. fra hans tid i kommunal ansættelse og fra november 2005 i SKAT – var noget, han havde kendskab til. Han havde dog ikke kendskab til de underliggende problemstillinger på området.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det således var i september 2007, at vidnet første gang fik berøring med dette område, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt, at der til den foreholdte e-mail var vedhæftet et notat fra Skattecenter Ballerup, og forespurgt, om vidnet blev introduceret for tingene ved at læse det vedhæftede notat, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om vidnet i tilknytning til dette notat havde nogen drøftelser med kolleger i departementet eller styrelsen, forklarede vidnet, at han husker det sådan, at det primært var drøftelser internt i departementet og internt i kontoret. Forespurgt, hvem vidnet havde disse drøftelser med, forklarede vidnet, at noget af det, der lå til grund for notaterne, var en rapport fra KoncernArbejdsgruppen Frem-

rykket ligning. Han havde en kollega, Tony Gønge Nielsen, som var involveret i det udvalg, der forfattede eller aflagde rapporten. Han kan huske, at han talte lidt med ham om det. Ellers var det meget klart præsenteret i det, der allerede forelå. Forespurgt, om vidnet dermed mener notatet fra Skattecenter Ballerup, forklarede vidnet, at det var både notatet fra Ballerup og rapporten fra KoncernArbejdsgruppen Fremrykket ligning. Det var således lige til at gå til, hvis man skulle sammenfatte de enkelte problemstillinger, de gældende regler, og hvordan de kunne laves om. Der forelå allerede et skriftligt grundlag, som man kunne tage udgangspunkt i – bedre og mere end man kunne tale mundtligt med nogen om det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7158 (2007-09-05 (1) - E-mail fra Kaj-Henrik Ludolph til Carl Helman med notat af 5. september 2007):

"Har du fra din tid i virkeligheden hørt om dette ?"

Forespurgt, hvilken arbejdsopgave vidnet fik i forbindelse med denne e-mail, forklarede vidnet, at det var at udarbejde et notat, der forholdt sig til notatet fra den faglige følgegruppe. Forespurgt, om der var nogen tilkendegivelser om, hvorvidt man fra departementets side var positive eller negative over for det ønske, der lå i henvendelsen, forklarede vidnet, at han ikke husker det sådan. Han tror mere, det var en udredning af de enkelte problemstillinger for at gøre det klart, hvad det handlede om.

Forespurgt, om vidnet på det tidspunkt var bekendt med, hvordan departementet generelt monitorerede og forsøgte at eliminere de risici, man oplevede på skatteforvaltningsområdet, forklarede vidnet, at han ikke husker, om det var helt fra begyndelsen, men der kom i hvert fald en slags vejledning eller oplæring i det. Før hans tid i departementet havde der været en sag, hvor TDC vist nok havde et tysk datterselskab, som var et kommanditselskab, hvor de havde foretaget en meget kreativ skattetænkning. Hidtil havde man fortolket skattestoppet meget rigoristisk, så man slet ikke kunne ændre noget som helst, men sagen førte faktisk til, at man åbnede op. Hvis man havde et påviseligt aktualiseret skattehul og kunne sige, hvilke konstruktioner og transaktionsmønstre der havde medført et tab på et givet beløb, var der en proces for early warning – både internt i SKAT, men det kunne i givet fald også gå op til departementet i forhold til lovindgreb mod de påviselige aktualiserede skattehuller.

Forespurgt, om der også var instrukser om, hvad man skulle gøre, når der var påviselige ikke-aktualiserede skattehuller, forklarede vidnet, at han ikke vil sige, at der var en instruks, men netop i ministeriernes departementer havde man overordnet til formål at føre den til enhver tid siddende regerings politik. Den daværende regerings flagskibe var foruden skattestoppet, som naturligvis var det største og egentlige

flagskib, også spørgsmålet om nedbringelse af administrative byrder for erhvervslivet. Generelt skulle lovinitiativer bedømmes under hensyn til spørgsmålet om administrative byrder for erhvervslivet og også gerne efter en nettobetragtning ligesom med skattestoppet, hvor man godt kunne hæve en skat, hvis man nedsatte en anden. Det var på samme måde også et spørgsmål om, at man i givet fald helst skulle nettoficere en byrdeforøgelse med en byrdelettelse, og gerne så det blev en nettolettelse. Det var vanskeligt at præsentere noget, der ensidigt ville være en byrdeforøgelse, og fremme det til en ændret lovgivning. Forespurgt, om det var en instruks, vidnet fik som fuldmægtig, eller hvordan det udmøntede sig, forklarede vidnet, at han ikke vil sige, det var en instruks eller ordre eller tjenesteanvisning. Det var i første omgang en overordnet, glidende socialisering af ham selv og alle andre, der kom ind i et centraladministrativt departement. Man blev ligesom integreret i den departementale tankegang om, at man nu først og fremmest skulle betjene den til enhver tid siddende regering og føre regeringens politik ud i livet eller få den gennemført. Det skulle selvfølgelig ske inden for rammerne for saglighed og lovlighed, men især inden for de strategiske rammer, som regeringen havde sat i forhold til deres strategiske mål. Man drøftede løbende regeringens mål, og hvordan man håndterede dem i praksis, på både kontormøder og fællesmøder for hele departementet, hvor man også talte om, hvordan man arbejdede efter regeringens strategier.

Forespurgt, om vidnet, hvis han af SKAT blev gjort opmærksom på et konkret specifikt kontrolproblem, oplevede at skulle argumentere med, at det var en administrativ lettelse, hvis det pågældende problem skulle løses, forklarede vidnet, at det skulle han ikke nødvendigvis. Men man skulle i hvert fald søge at pakke det ind med bånd og sløjfe, eller man skulle prøve at sælge det således, at det var lækkert og ville fremme regeringens politik og i hvert fald ikke modvirke den. Det gav nogle vanskeligheder og udfordringer i forhold til at argumentere for lovstramninger og indskærpelser, hvis ikke man kunne præsentere det som en del af regeringens politik, eller at det faktisk var en forpligtelse ifølge et direktiv eller en traktat. Forespurgt, om vidnet havde en dialog med sin chef eller andre kolleger om, at det var behovet, eller om det var vidnets egen oplevelse, at det nok var en god måde at agere på, forklarede vidnet, at det var begge dele. Det var, både når man havde en løbende dialog og interne drøftelser på kontorniveau på fx kontormøder, hvor man drøftede de løbende, større sager, og når man præsenterede ministeriets dagsordener for, hvordan departementet som helhed kunne fremme regeringens politik bedst muligt. Derudover gjorde man sig sine egne tanker om det. Der skete en dannelse eller socialisering, hvor man identificerede sig med rollen som departemental embedsmand snarere end som kontrolmedarbejder.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at hvis man kunne påvise, at der var nogle pengestrømme, der så bekymrende ud, og som man skulle have fokus på, kunne

man sende en early warning, og forespurgt, om det betød, at man ikke uden for early warning-systemet kunne gå videre med en henvendelse fra SKAT om, at de havde et problem, selv om man konstaterede, at der sandsynligvis var noget galt, medmindre man kunne argumentere for, at det var en administrativ lettelse, forklarede vidnet, at det gjorde det i realiteten ultimativt. Det var dog ikke helt umuligt at gennemføre en skærpelse, men den skulle ses i sammenhæng med, om der var andre lettelser på andre områder. Man skulle se på hele skatteområdet som sådan, og det blev belyst ved og bekræftet af det forløb, der var med Forårspakke 2.0. I den forbindelse så man faktisk, hvordan man søgte at indføre en skærpelse, under hensyn til at der også var lettelser.

LISBETH RØMERS ADVARSLER

5. september 2007 – notat om udbytteadministrationen i Ballerup

Vidnet blev foreholdt, at Skattecenter Ballerups notat fra september 2007 med den tidligere foreholdte e-mail fra Kaj-Henrik Ludolph (ekstraktens side 7158) kom frem til vidnet, og at der herefter blev udarbejdet et notat i Skatteministeriet.

Forevist ekstraktens side 7161 (2007-09-17 - Notat af Skatteministeriet om 'forceret tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat') og forespurgt, om vidnet var ophavsmand til dette notat, forklarede vidnet, at han i hvert fald godt kan genkende nogle formuleringer, som skulle være fra ham, men de var naturligvis også baseret på de skriftlige kilder, som han nærmest copy-pastede fra. Derudover sparrede han sandsynligvis med kolleger, både med Tony Gønge Nielsen og hans kollega Andreas Bo Larsen, som i høj grad sad med det, der dengang var én lov, altså skattekontoloven. Det var bl.a. de regler, der nu er i den såkaldte indberetningslov, som omhandler regler for indberetning af kapitalindtægter og kapitaludgifter. Forespurgt, om vidnet kan huske, om han udarbejdede notatet i september 2007, forklarede vidnet, at det kan han godt. Han var helt klart inde over dette notat. Det er helt sikkert.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 7159 (2007-09-05 (2) - Notat af udbytteadministrationen med forslag om harmonisering af fristerne for angivelse og indberetning).

Forespurgt, om vidnet havde en dialog med Lisbeth Rømer, inden notatet kom, eller i fasen fra han modtog notatet, til han udarbejdede sit eget notat, forklarede vidnet, at han ikke husker det sådan. Det fik han først senere. Han husker det ikke sådan, at det allerede var i september 2007, at han havde kontakt med Lisbeth Rømer enten telefonisk eller pr. e-mail. Det fik han efterfølgende, men ikke allerede i efteråret 2007. Foreholdt, at det fremgår af ekstrakten, at vidnet var på besøg i Ballerup i september 2008, og forespurgt, om vidnet husker, hvor mange gange han var på besøg,

forklarede vidnet, at han kun var på fysisk besøg den ene gang. Der findes selvfølgelig den e-mail, der viser invitationen til mødet, men han husker også, at han talte i telefon med Lisbeth Rømer mindst én eller to gange. Forespurgt, om det tidsmæssigt lå, før eller efter at vidnet udarbejdede sit første notat i september 2007, forklarede vidnet, at han bestemt mener, at det lå efter. Forespurgt, om vidnet således baserede sit notat på dels et skriftligt grundlag og dels de drøftelser, han havde med sine kolleger i departementet, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7159-7160 (2007-09-05 (2) - Notat af udbytteadministrationen med forslag om harmonisering af fristerne for angivelse og indberetning):

"Udbytteadministrationen i Ballerup

…

1. Problemformulering

…

Angivelse af udloddet udbytte og indbetaling af indeholdt udbytteskat sker normalt i måneden efter vedtagelsen i selskabet med anførelse af udbyttets størrelse, udbytteskattens størrelse og aktiens identitet mv. (kildeskatteloven og opkrævningsloven). Pligten i skattekontrolloven til at indberette udbyttemodtagerens identitet, udbyttets størrelse og hvilken aktie, der er tale om mv., sker med frist til den 20/1 i året efter udlodningen. Mange unoterede selskaber indberetter dog af rationelle grunde begge sæt oplysninger i samme arbejdsgang.

Da indberetning af udbyttemodtagere fra børsnoterede selskaber varetages af Værdipapircentralen og dette sker på fristdatoen, og da udlændinge normalt investerer i børsnoterede danske selskaber, er problemet størst med de børsnoterede.

Problemeet er derfor, at SKAT, da anmodning om refusion skal effektueres inden 30 dage, hvis ikke der skal påløbe renter, kan være nødt til at tilbagebetale udbytteskat uden at have oplysning om udbyttemodtageren, hvorved der opstår en betydelig risiko for, at der tilbagebetales indeholdt udbytteskat til aktionærer, der ikke reelt er ikke-skattepligtige til Danmark.

…

3. Problemløsning

For at reducere risikoen for at påføre statskassen tab som følge af den oven for beskrevne tidsmæssigt uhensigtsmæssige forskel i indberetningsfristen for henholdsvis udbetalt udbytte og fristen for at honorere anmodning om refusion af samme vil det være nødvendigt at ændre indberetningsfristen den 20/1 i skattekontrollens § 9 B."

Forespurgt til vidnets umiddelbare reaktion, da han læste denne konklusion og ønsket til problemløsning, forklarede vidnet, at det i første omgang var en afdækning af problemstillingen. Selvfølgelig indgik notatet fra den faglige følgegruppe som en del af det skriftlige grundlag for at udarbejde notatet af 17. september 2007, men det var ikke den eneste skriftlige kilde. Der var også KoncernArbejdsgruppen Fremrykket ligning, og hvad man i øvrigt kunne slå op i lovgivningen. Der var også forskellige citater herfra i notatet af 17. september 2007. Han husker det ikke umiddelbart sådan, at opdraget var at angive en løsning, men man skulle selvfølgelig forholde sig til det. Forespurgt, om ikke løsningen i virkeligheden var angivet i notatet, forklarede vidnet, at det er korrekt. For at svare på spørgsmålet om, hvad han tænkte, husker han det sådan, at det i første omgang var et spørgsmål om at afdække og uddybe problemstillingen. Der var sammenhæng mellem notatet af 17. september 2007 og det notat, der kom den 14. november 2007, som var en sammenfatning. Forespurgt til forløbet med disse to notater forklarede vidnet, at der i hvert fald skete en forelæggelse for den daværende juridiske direktør i departementet, Jens Drejer. Notatet af 14. november 2007 sammenfattede det væsentligste indhold og konklusionerne fra notatet af 17. september 2007. Forespurgt, om vidnet var ophavsmand til begge notater, forklarede vidnet, at han var inde over begge notater. Forespurgt, hvem der ellers var inde over notaterne, forklarede vidnet, at hans kontorchef, Kaj-Henrik Ludolph, kvalitetssikrede og godkendte indholdet af notaterne. Han husker også, at han spurgte Tony Gønge Nielsen om rapporten Fremrykket ligning. Han husker ikke, at han talte med Andreas Bo Larsen om det, men det kan godt tænkes, at han gjorde det. Forespurgt, om vidnet således var hovedbidragyder på begge notater, forklarede vidnet, at det mener han, han var.

Forespurgt, om vidnets kontorchef, Kaj-Henrik Ludolph, refererede direkte til Jens Drejer, eller om han refererede til en afdelingschef, forklarede vidnet, at den regulære kommandovej var fra kontorchef til de relevante fagdirektører til departementschefen. Der var imidlertid flere fagdirektører, så det var et spørgsmål om, hvorvidt det fx overvejende var en juridisk problemstilling eller overvejende var en økonomisk problemstilling. Forespurgt, om Kaj-Henrik Ludolphs normale reference i juridiske forhold således var til Jens Drejer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at Jens Drejer modtog det forkortede notat, men at han ikke var inde over det første og lidt bredere notat, bekræftede vidnet det-

te. Han mener, at det første notat i høj grad var til internt brug i skatteadministrationskontoret.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Jens Drejer vedrørende notatet, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om Kaj-Henrik Ludolph havde drøftelser med Jens Drejer, forklarede vidnet, at han mener, at Kaj-Henrik Ludolph påtegnede forelæggelsen som udtryk for, at det var skatteadministrationens indstilling til den juridiske direktør.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om der her tales om novembernotatet, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet skrev det første notat fra september 2007, forklarede vidnet, at han husker sig selv som den væsentligste bidragyder, men ud fra de gode skriftlige kilder, der var. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet drøftede notatets indhold med bl.a. Tony Gønge Nielsen, forklarede vidnet, at han husker, at han i hvert fald drøftede det med Tony Gønge Nielsen. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet også drøftede notatet med sin kontorchef, Kaj-Henrik Ludolph, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om Kaj-Henrik Ludolph også fik dette notat ind til kvalitetssikring, forklarede vidnet, at det gjaldt begge notater, både det af 17. september 2007 og det af 14. november 2007. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det første notat ikke blev forelagt for den juridiske direktør, Jens Drejer, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om der var dialog med Skattecenter Ballerup, fra vidnet i september 2007 modtog henvendelsen og frem til november 2007, hvor notatet blev forelagt for den juridiske direktør, Jens Drejer, forklarede vidnet, at han ikke husker det sådan. Det kan godt have haft en betydning, at der blev udskrevet folketingsvalg i begyndelsen af november 2007, og at det måske derfor lå stille. Dette var noget, der potentielt kunne føre til ændret lovgivning, og så ville man ikke røre ved det eller kommunikere om det ude i huset.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7161 (2007-09-17 - Notat af Skatteministeriet om 'forceret tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat'):

> *"Problemerne er bl.a. opstået på baggrund af de administrativt fastsatte regler i afsnit J.3, punkt 8, i Vejledning om processuelle regler på SKATs område, hvorefter der ved tilbagebetaling af beløb, som ikke er indbetalt efter påkrav fra en myndighed, skal ske forrentning, når der er gået 30 dage efter myndighedens modtagelse af anmodning om tilbagebetaling. Forrentning af krav på tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat anses for omfattet af dette punkt*

Alene som følge af ovennævnte rentefrist på 30 dage har SKATs udbytteadministration set sig presset eller tvunget til at tilbagebetale indeholdt dansk udbytteskat, inden angivelse og indbetaling af den udbytteskat, der søges tilbagebetalt, er foretaget."

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 7169-7170 (2007-09-17 - Notat af Skatteministeriet om 'forceret tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat'):

"Forrentning af krav om tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat

Lov om renter ved forsinket betaling, renteloven, gælder som udgangspunkt alene på formuerettens område, jævnfør lovens § 1, stk. 1. Efter rentelovens § 1, stk. 1, med henvisning til lovens § 8, stk. 2, finder visse af rentelovens bestemmelser også anvendelse for renter af f.eks. offentlige pengekrav. Disse bestemmelser har dog ikke betydning for det her omhandlede spørgsmål.

Der er ikke i kildeskattelovens udbyttebestemmelser i §§ 65-67 fastsat regler om frister for behandling af anmodning om tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat og/eller frister for forrentning af kravet på tilbagebetaling.

I udbytteadministrationens praksis anses forrentning af krav på tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat at skulle ske efter de administrativt fastsatte regler i Vejledning om processuelle regler på SKATs område, afsnit J.3, punkt 8. Disse administrative renteregler har afløst det tidligere rentecirkulære, senest Told- og Skattestyrelsens cirkulære nr. 7 af 26. februar 2004, der blev ophævet ved SKAT-meddelelse SKM 2007.3.

Med en uændret nummerering og formulering i forhold til det tidligere rentecirkulære, Told- og Skattestyrelsens cirkulære nr. 2004-7, angår punkt 8 i Vejledning om processuelle regler på SKATs område, afsnit J.3, forrentning ved tilbagebetaling af beløb, som ikke er indbetalt efter påkrav fra en myndighed.

I disse situationer forrentes beløbet fra 30 dage efter myndighedens modtagelse af borgerens anmodning om tilbagebetaling af et allerede indbetalt beløb og indtil udbetalingsdagen. Der skal således først betales renter, når der er gået 30 dage efter den dag, hvor myndigheden har modtaget anmodning om tilbagebetaling.

…

Anvendelse af de gældende regler og ændringer af de administrative regler

…

Skatteministeriet finder, at det må vurderes, om udbytteadministrationen har mulighed for at justere arbejdsgangen på området ved at anvende og fortolke det allerede gældende regelsæt:"

Foreholdt, at det således var vidnets opfattelse, at renteloven ikke fandt anvendelse, og at der ikke i kildeskatteloven var regler om renter, og forespurgt, hvor hjemlen til at betale renter så var, hvis der ikke var hjemmel i hverken renteloven eller kildeskatteloven, forklarede vidnet, at SKAT's vejledninger, herunder SKAT's juridiske vejledning, umiddelbart er interne regler. Men i det omfang de – ud over hvad der følger af loven – har begunstigende retsvirkninger over for borgere og virksomheder og bliver administreret derefter, bliver de anvendt begunstigende i forhold til borgere og virksomheder. Det var det, der var tale om her, hvor man i realiteten havde anvendt rentelovens principper udfyldende i SKAT's vejledning. Forespurgt, om det således er vidnets opfattelse, at man i en vejledning kan have hjemmel til at udbetale et beløb, som borgerne ikke har krav på i henhold til en lov, forklarede vidnet, at man sagtens kan diskutere legaliteten i det. Der findes imidlertid flere eksempler på domme osv., hvor SKAT's vejledninger har fastslået en bedre retsstilling for borgere og virksomheder end det, der umiddelbart følger af loven, og hvor det er blevet gjort gældende og stadfæstet af domstolene, at sådan skal det forstås. Situationen var den – og det var helt tilbage til dengang, Anders Fogh Rasmussen var skatteminister i 1980'erne – at der var nogle domme, hvor nogle købmandsskoler eller erhvervsskoler havde nogle krav på tilbagebetaling, som ikke blev forrentet. Det blev så fastslået af domstolene, at det var urimeligt, og at de måtte kunne gøre gældende, at det var efter renteloven. Det førte så til, at man – for at legalisere det skattemæssigt – fastsatte det først i ramme af et cirkulære og derefter i vejledningen om processuelle regler og nu i SKAT's juridiske vejledning.

Forespurgt, om ikke man, når man centralt placeret i en myndighed konstaterede, at man fastsatte en regulering, som man ikke havde hjemmel til i en lov, enten burde få skabt hjemlen eller bringe reguleringen til ophør, forklarede vidnet, at det er en fast etableret praksis eller ordning, som umiddelbart er legitim, fordi den er administreret efter sit indhold igennem flere år. Der var ikke nogen, der satte spørgsmålstegn ved legaliteten i det. Det var måske også udtryk for udtrykket – han ved ikke, hvem der oprindelig kom med det – "polycentri i retskildelæren". Der var også en dag en skatteretsprofessor, der kom med udtrykket "polycentri i skatteretskildelæren". Det er således ikke bare den traditionelle tankegang om legalitet eller hjemmel, altså grundlove, love og bekendtgørelser, men det er alle mulige relevante og lovlige kilder for en given administration eller en given ordning. Det kan sagtens stadig være udtryk for en legal administration, at den foretages på det grundlag.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at der således ikke var en formel lovhjemmel, men at der var en beskrevet praksis, som havde opnået en status, der svarede til en lovhjemmel, og at den praksis, der oprindelig var ulovlig, derfor blev lovlig, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om man som administration så kunne fjerne eller ændre den praksis uden at skulle have lovgivningsmagten med ind over, fordi det så var en fjernelse af borgerens rettigheder, forklarede vidnet, at man – måske allerede på det tidspunkt – havde den ordning, at hvis SKAT ville ændre markant i deres vejledninger, eller hvis en ændring indebar en skærpelse på den måde, at den skærpede beskatningen og byrderne, blev det forelagt for Skatterådet i hvert fald til høring, men muligvis også til godkendelse og vedtagelse. Man havde i hvert fald en ordning for, at der ikke uvarslet kunne ske skærpelse af en vejledningstekst eller en praksis ifølge en vejledning.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 7161-7162 (2007-09-17 - Notat af Skatteministeriet om 'forceret tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat'):

> *"Alene som følge af ovennævnte rentefrist på 30 dage har SKATs udbytteadministration set sig presset eller tvunget til at tilbagebetale indeholdt dansk udbytteskat, inden angivelse og indbetaling af den udbytteskat, der søges tilbagebetalt, er foretaget.*
>
> *Endvidere har SKAT ved en sådan forceret tilbagebetaling ofte ikke det fornødne kendskab til, om den person, der ansøger om tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat, er berettiget hertil som civilretlig og skatteretlig retmæssig ejer af udbyttet, som begrænset skattepligtig til Danmark og som hjemmehørende i en fremmed stat, hvormed Danmark har en dobbeltbeskatningsoverenskomst, der forpligter Danmark til at nedsætte eller frafalde kildeskat af udbytte.*
>
> *Der foreligger dog ikke oplysninger om konkrete tilfælde af uretmæssig skatteunddragelse på baggrund af udbytteadministrationens hidtidige håndtering af tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat. Også selv om tilsynet med udbytteadministrationen kunne konstatere mangler og differencer mellem de udbytteangivne og de selvangivne beløb på henholdsvis minimum 50 og 30 mia. kr. for indkomstårene 2001 og 2002."*

Forespurgt, hvad der efter vidnets opfattelse skulle til, for at man kunne foretage en reel og effektiv kontrol med anmodninger om refusion af udbytteskat, forklarede vidnet, at man i dag kan se, at dette var en af flere skærpelser, der skulle til. De foreholdte bemærkninger angik, at man netop ikke mente, at man kunne anse de daværende regler for at udgøre et påvist aktualiseret skattehul. De differencer, der nævntes i det foreholdte, og som umiddelbart kan virke voldsomme, kunne bero på

periodeforskydninger eller på det med, at kapitalfonde opkøbte danske selskaber og så udloddede likvidationsprovenu. Det blev dog typisk aktieavancebeskattet, så det kunne nok alligevel ikke være det. Han tror, at de foreholdte overvejelser og bemærkninger beskrev det forhold, at de i departementet – og i sidste ende han – ikke kunne se, at der var et påviseligt og aktualiseret skattehul som følge af de gældende regler.

Forespurgt, om det gav anledning til overvejelser, at problemstillingen angik penge, der allerede var i kassen, og som skulle udbetales retur, og om det forhold kunne have betydning for, hvor grundigt man burde og kunne kontrollere forholdene, forklarede vidnet, at den vinkel aldrig rigtig blev overvejet.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med sin kontorchef eller andre om størrelsen af de beløb, vidnet beskrev i differencen mellem 2001 og 2002, forklarede vidnet, at det tror han ikke, han havde om selve beløbene. Når det bliver formuleret sådan, at der dog ikke forelå oplysninger om konkrete tilfælde osv., må han helt klart lægge til grund, at de formuleringer havde sammenhæng med dogmet eller kriteriet om, at man godt kunne gribe ind med lovgivning for at lukke et påviseligt aktualiseret skattehul, hvor man kunne dokumentere, at hullet kostede x mio. kr., og at det var specifikke transaktioner og måske endda personer, det lavede disse numre. Når der ikke forelå disse oplysninger om konkrete tilfælde, opfyldte det netop ikke kriterierne for at være et påviseligt aktualiseret skattehul. Forespurgt, om det således ikke var en early warning, forklarede vidnet, at det var det ikke.

Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der i den generelle kontrolstrategi var forskel på, om der var tale om penge ind i statskassen eller penge ud af statskassen, forklarede vidnet, at et skattehul er et skattehul. Han mener ikke, der var forskel. Hvis det var et provenutab, var det dét udtryk, man anvendte. Forespurgt, om det således var vidnets opfattelse, at det var provenutabet, der var afgørende for, hvor grundigt man skulle kontrollere, og ikke pengestrømmene, bekræftede vidnet dette.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 7171 (2007-09-17 - Notat af Skatteministeriet om 'forceret tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat'):

> *"Det kan således anføres, at der forudsætningsvis aldrig kan betales indeholdt udbytteskat tilbage, før skatten har været indbetalt efter kildeskattelovens § 66, stk. 1 og opkrævningslovens § 2, stk. 5 og 6.*
>
> *Ved behandling af en anmodning om tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat, må udbytteadministrationen således kunne sikre sig, at den pågældende udbytteskat er indbetalt. Evt. må udbytteadministrationen kunne anmode ansøgeren*

om dokumentation for den oprindelige indbetaling af den pågældende udbytteskat, der søges tilbagebetalt, hvis det ikke allerede fremgår af udbytteadministrationens systemer.

Endvidere må den, der anmoder om tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat, i sagens natur kunne godtgøre sit krav.

…

På den anden side skal man selvfølgelig være opmærksom på hensynet til, at SKATs udbytteadministration kan foretage en rimelig hurtig og smidig sagsbehandling af ansøgningerne om tilbagebetaling af indeholdt udbytteskat. Med udbytteadministrationens omfang og karakter af masseadministration med ca. 19.000 ansøgninger om tilbagebetaling i 2006, er der grænser for, hvor langvarige og dybtgående undersøgelser, udbytteadministrationen kan forventes at foretage af grundlaget for den enkelte ansøgning."

Forespurgt, hvordan hensynene til hurtig og smidig sagsbehandling blev tillagt vægt i forhold til hensynet til kontrol, forklarede vidnet, at de sådan set var betydelige hensyn. Han ved ikke, om han var bekendt med det, men som man i hvert fald har hørt om siden, reagerede Intern Revision i første omgang på, at der var en for langvarig sagsbehandling, og at det derved kostede renter i henhold til denne renteregel. Som med det tidligere foreholdte, hvor nogle af formuleringerne var relateret til spørgsmålet om, hvorvidt der var eller ikke var et påviseligt aktualiseret skattehul, var disse formuleringer relateret til netop spørgsmålet om administrative byrder for erhvervslivet eller hele SKAT's nye servicestrategi. Det var ligesom den sang, man sang i de år, og den måde, man anskuede verden og virkeligheden på.

Foreholdt, at vidnet i det foreholdte nævnte masseadministrationen, og forespurgt, hvad der ligger i det begreb, forklarede vidnet, at det var SKAT's administration generelt. Det siger sig selv, at når det var mange tusinde enkeltsager, var det svært at foretage den type ligning eller kontrol, som han var bekendt med som ligningsmedarbejder, men som selvfølgelig også blev søgt ud på grundlag af nogle kriterier. Det var jo ikke alle, der blev taget ud til ligning.

Forespurgt, om vidnet havde nogen fornemmelse af, hvor mange medarbejdere der behandlede refusionssager i SKAT, forklarede vidnet, at det havde han ikke på det tidspunkt. Forespurgt, hvad der ligger i udtrykket "ikke på det tidspunkt", forklarede vidnet, at han jo sidenhen kom på besøg hos dem. Han tror, at det var ud fra en generel betragtning ud fra de skriftlige kilder og ud fra det, man normalt tænkte om skatteadministration – dvs. ikke kontoret Skatteadministration, men den admini-

stration, forvaltning og kontrolindsats, han selv havde foretaget forud for september 2007. Forespurgt, om vidnet, da han skrev det foreholdte, havde nogen antagelse eller overvejelser om, hvor mange der beskæftigede sig med udbytterefusion, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Det var først sidenhen, at man hørte, at der kun sad en enkelt herre, så på det tidspunkt var han ikke klar over, hvor mange der var.

Forespurgt, om vidnet havde nogen forventninger til uddannelsesniveauet i en sådan enhed, forklarede vidnet, at der måtte han nok formode, at det var gennemsnittet af, hvad der var i skatteadministrationen, dvs. at der var HK'ere, men også forvaltnings- og professionsuddannede skatterevisorer og jurister. Det ville være en nogenlunde gennemsnitlig blanding af, hvad der generelt var i SKAT's administration.

Forespurgt, om vidnet, da han skrev det foreholdte om de 19.000 ansøgninger og om, at den enkelte skulle kunne dokumentere sit krav, gjorde sig overvejelser om, hvorvidt det overhovedet var realistisk muligt at foretage en sådan konkret individuel sagsbehandling med 19.000 ansøgninger, forklarede vidnet, at det siger sig selv, at det ikke var realistisk. På dette tidspunkt kom han lige fra virkeligheden, som Kaj-Henrik Ludolph også nævnte i sin e-mail til vidnet af 5. september 2007. Han tænkte derfor nok på samme måde, at man ud fra nogle parametre kunne udsøge nogle sager til nærmere kontrol, og så ville det nogle gange ved den kontrol vise sig, at der faktisk var noget at komme efter. Omvendt ville der ved det store flertal ikke være noget at komme efter, eller der ville være meget lidt. Der kunne også ske det, at man, når man havde kontrolleret noget, henlagde en sag. Det skete også, så det var nok med dét i tankerne, at han skrev, som han skrev.

Foreholdt, at vidnet tidligere nævnte ordet "socialisering" om ønsket om at imødekomme de tendenser og ønsker, der var fra politisk side, og forespurgt, om vidnet er bekendt med, om man på noget tidspunkt overvejede at forelægge problemstillingen politisk, forklarede vidnet, at det mener han ikke, man gjorde på det tidspunkt. Sagsgangen gik fra det større notat af 17. september 2007 til det mere sammenfattende notat af 14. november 2007, der blev forelagt for juridisk direktør, Jens Drejer. De konklusioner, der fremgik af det notat, gik på, at SKAT måtte forsøge at administrere efter de gældende regler og rammer eller måske prøve at benytte sig mere af de gældende regler, med hvilke han mente, at de kunne gøre noget mere. Det var det, de umiddelbart mente på det tidspunkt, og det var af netop den grund ikke noget, der skulle løftes til ændret lovgivning.

Foreholdt, at Kristian Jensen den 11. november 2020 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at han, første gang han blev forelagt problemstillingen om ændret lovgivning, syntes, det var en god idé, og at lovændringen derfor gik igennem,

og forespurgt, om dette svarer til vidnets fornemmelse af, at der i hvert fald på dette tidspunkt ikke var noget til hinder for det, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det af undersøgelseskommissionens materiale fremgår, at der var en fornyet dialog med Skattecenter Ballerup i sommeren 2008, og forespurgt, om vidnet, efter at Jens Drejer påtegnede notatet fra november 2007, var inde over den tilbagemelding, der skete til Skattecenter Ballerup, forklarede vidnet, at det husker han ikke. Normalt ville det efter de processer og procedurer, der var, foregå via et kanalkontor i SKAT, der hed Politisk-Juridisk kontor. Hvis der var henvendelser, der fx berørte noget lovgivning, mellem departementet og SKAT, foregik det via det kontor i SKAT. Efter disse processer og procedurer skulle der således være givet en tilbagemelding til SKAT via det kontor, og det skulle være sket snarest efter forelæggelsen for Jens Drejer. Han kan dog ikke sige det med sikkerhed, men det fremgår af den e-mail, han sendte den 26. august 2008, at departementet ikke havde hørt nogen reaktion fra SKAT på baggrund af notatet af 14. november 2007.

Forevist ekstraktens side 7179 (2008-08-26 - E-mail fra Carl Helman til bl.a. Lisbeth Rømer med afvisning af foreslåede lovændringer) og forespurgt, om det er denne e-mail, vidnet henviser til, bekræftede vidnet dette.

Hertil forklarede vidnet, at han må tage dette som udtryk for, at departementet i hvert fald forventede, at der var sket en tilbagemelding til SKAT allerede i 2007 eller i hvert fald omkring årsskiftet 2007/2008.

Forespurgt, om det skal forstås således, at sagen sådan set var stoppet fra det tidspunkt, hvor vidnet satte punktum i novembernotatet, forklarede vidnet, at det er korrekt, også fordi de ikke siden da havde hørt noget fra SKAT.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvad der nærmere skete i efteråret 2007, fra henvendelsen fra Lisbeth Rømer kom, til vidnet skrev det første længere notat i september 2007, og til hans kontorchef, Kaj-Henrik Ludolph, kvalitetssikrede notatet, herunder om vidnet i den forbindelse havde nogen drøftelser med Kaj-Henrik Ludolph, forklarede vidnet, at der givetvis var nogle drøftelser. Han mener, at formuleringerne i notatet pegede på kriterierne for, at de ville gribe ind, men kun hvis der var et påviseligt og aktualiseret skattehul. Det er fx formuleringen om, at der ikke forelå konkrete tilfælde. Formuleringerne om, at SKAT skulle foretage en hurtig og smidig sagsbehandling, kunne pege hen mod kriterierne om administrative byrder eller SKAT's nye servicestrategi. Der var således givetvis nogle drøftelser – også netop på den baggrund, at han var ny og kom udefra og havde beskæftiget sig med kontrol og ligning og derfor skulle oplæres som departemental

embedsmand. Der har derfor givetvis været nogle drøftelser om, hvordan man i det hele taget skrev et notat.

Foreholdt, at notater kan blive til på mange måder, og at der spørges for at få et indtryk af, hvor intensivt dette notat blev behandlet, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet mener, at han også drøftede materien med Kaj-Henrik Ludolph, forklarede vidnet, at han ikke har nogen klar erindring om det. På baggrund af den omstændighed, at han havde siddet ude i SKAT med ligning og kontrol og kom som helt ny departemental medarbejder, som ikke havde foretaget den slags arbejde før, var notatet en slags svendeprøve. Han kan ikke forestille sig andet, end at det blev drøftet forholdsvist intensivt – ikke bare indholdet, men også formen, og hvordan man formulerede sig. Forespurgt, om vidnet lagde notatet i Kaj-Henrik Ludolphs dueslag og derefter fik det tilbage, eller om der blev holdt et møde om det, forklarede vidnet, at han tror, at Kaj-Henrik Ludolph i begyndelsen formentlig selv gennemgik notatet og indsatte bemærkninger og rettelsesmarkeringer, hvorefter de drøftede det. Det foregik typisk sådan, når noget krævede lidt mere styring eller kvalitetssikring. Når han kom udefra som helt ny og skulle læres op i, hvordan man arbejdede med både form og indhold, og hvilket sprog og hvilke formuleringer man anvendte, har han svært ved at forestille sig andet, end at dette var mere intensivt tilrettelagt. Kvalitetssikringen var således mere styret end andre senere forløb.

Forespurgt, hvordan processen med Kaj-Henrik Ludolph så var i forbindelse med notatet fra november 2007, forklarede vidnet, at novembernotatet var en sammenfatning af septembernotatet for at gøre det forståeligt og tage de væsentligste hovedpointer. Det var derfor et spørgsmål om, hvorvidt man netop havde sammenfattet det væsentligste fra septembernotatet i novembernotatet, der skulle forelægges for Jens Drejer som juridisk direktør. Forespurgt, om det var det, der skulle prøves af, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet udarbejdede det nye notat, som han gav til sin kontorchef, hvorefter det blev til en forelæggelse, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der skete i forbindelse med forelæggelsen, forklarede vidnet, at han ikke kan huske det, men han mener, at det kom tilbage fra Jens Drejer med en påtegning om, at det var fint eller en anden bekræftende påtegning. Han tror ikke, det skete noget videre bemærkelsesværdigt. Forespurgt, hvad henstillingen var, hvis der var en henstilling, forklarede vidnet, at den var, at de overordnet mente, at SKAT's udbytteadministration stadig inden for gældende regler havde muligheder for at foretage en skærpet kontrol i forhold til de enkeltsager, som var mistænkelige eller gav anledning til mere skærpet kontrol. Forespurgt, om det var det, der skulle meldes tilbage til Skattecenter Ballerup, forklarede vidnet, at hvis man ser længere hen i forløbet på hans e-mail af 26. august 2008 (ekstraktens side 7179), lagde han til grund, at det var det, man havde tænkt sig som processen, nemlig at man meldte tilbage via Politisk-Juridisk kontor i SKAT. Forespurgt, om

det er korrekt forstået, at de drøftelser, der var i den forbindelse, og den overbygning, der var, var spørgsmålet om, hvorvidt det var en byrde for erhvervslivet, bekræftede vidnet dette.

21. august 2008 – Lisbeth Rømers notat om manglende afstemning mellem udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 7177 (2008-08-21 (1) - E-mail fra Kaj-Henrik Ludolph til Carl Helman med notat af 11. august 2008):

"Vil godt snakke om det her ved lejlighed - jeg synes det er kendt stof"

Vidnet blev endvidere forevist ekstraktens side 7178 (2008-08-21 (2) - Notat af Lisbeth Rømer vedr. manglende afstemning mellem udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere) og foreholdt, at temaet i dette notat fra Lisbeth Rømer var, at det også kunne skabe problemer for danske aktionærer, hvis man fx havde et 100 % ejet moderselskab, som ikke skulle betale udbytteskat, og hvor man kunne komme til at indberette en fysisk aktionær, som så fik godskrevet en ikke-betalt skat.

Forespurgt, hvordan forløbet var, efter at vidnet den 21. august 2008 fik den foreholdte e-mail fra sin kontorchef, forklarede vidnet, at det ville være udgangspunktet, at han så på det. Han mener, at de vurderede, at der grundlæggende var tale om det samme forhold. Det, der egentlig blev ønsket fra udbytteadministrationen, var en skærpelse i forhold til de udenlandske aktionærer, men de anvendte en dansk problematik som løftestang for at påvise et skattehul eller nogle kontrolproblemer. Det blev brugt som løftestang i forhold til at kunne få skærpet reglerne generelt eller i hvert fald med et særligt perspektiv på de udenlandske aktionærer.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med sin kontorchef om henvendelsen og om, hvordan den skulle besvares, forklarede vidnet, at det mener han, at han havde. Forespurgt, hvad de drøftelser gik ud på, forklarede vidnet, at det var spørgsmålet om, hvad det i virkeligheden handlede om, og om det var et stort problem. Han mener, at drøftelserne gik på, at de gennemskuede eller afdækkede, at det reelt var den samme sang og den samme historie, der var tale om.

Forespurgt, om vidnet clearede sin e-mail af 26. august 2008 (ekstraktens side 7179) med sin kontorchef, inden han sendte den, forklarede vidnet, at det vil han mene.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan denne sag begyndte, og hvordan dette notat fra Lisbeth Rømer kunne komme direkte ind i de-

partementet, forklarede vidnet, at han tidligere forklarede, at man gerne skulle have et kanalkontor, og at det var Politisk-Juridisk kontor i SKAT. Der skulle således være én kanal i forhold til de henvendelser, der kom fra SKAT. Men mennesker mødes alligevel på kryds og tværs og netværker inden for skatteområdet. Mogens Rasmussen, som var leder af Center for Store Selskaber, havde i den sammenhæng kontakt til Lisbeth Rømer, måske fordi det angik en problematik om hovedaktionærer. Forespurgt, om Center for Store Selskaber lå i SKAT, bekræftede vidnet dette. Preben Underbjerg Poulsen havde en tværgående rolle som lovproceskoordinator og udgjorde i departementet en betydelig kapacitet inden for aktieavance- og udbyttebeskatning. De var mødtes til møde i Dansk Skattevidenskabelig Forening, hvor Mogens Rasmussen rent netværksmæssigt havde trukket Preben Underbjerg Poulsen til side og sagt, at de blev nødt til at se på dette problem. Fordi det var kontoret Skatteadministration under Kaj-Henrik Ludolph, der sad med reglerne, gik Preben Underbjerg Poulsen videre med det til Kaj-Henrik Ludolph, hvorefter de i kontoret så på det igen. Han kan ikke bevise eller huske noget om, at de havde meldt tilbage til SKAT vedrørende det, der forelå i efteråret 2007, men det blev lagt til grund, at de havde meldt tilbage til SKAT, som så ikke havde reageret umiddelbart, men først kom med en reaktion nu.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 7179 (2008-08-26 - E-mail fra Carl Helman til bl.a. Lisbeth Rømer med afvisning af foreslåede lovændringer):

> *"KoncernArbejdsgruppen Fremrykket Ligning har i sin tid beskæftiget sig med den omhandlede problemstilling, og fra efteråret 2007 foreligger flere notater fra SKAT og departementet om samme emne. Til orientering er disse notater vedhæftet denne mail.*
>
> *Umiddelbart finder vi ikke, at der er noget afgørende nyt…"*

Forespurgt, om ikke det i sig selv var et problem, at problemet ikke var blevet løst i løbet af det år, der var gået, forklarede vidnet, at det kan man godt mene. Konklusionerne i departementets notater fra efteråret 2007 gik imidlertid ud på, at de umiddelbart mente, at SKAT's udbytteadministration inden for gældende regler og processer godt kunne gennemføre en skærpet kontrol i forhold til de enkeltsager, som ud fra nogle forskellige udsøgningskriterier gav anledning til det, hvis der fx var sager som den fra 2006, der har været nævnt flere gange, hvor det forekom mistænkeligt, eller hvor man i hvert fald kunne rejse berettiget tvivl om, hvorvidt der var et berettiget krav på refusion. Det er det, der fremgår af det foreholdte, og derfor ville de ikke justere på reglerne.

Forespurgt, om vidnet på det tidspunkt, hvor han sendte den foreholdte e-mail, havde været i direkte dialog med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det husker han ikke, netop også fordi e-mailen er skrevet i en formel tone. SKAT skulle gerne have fået en tilbagemelding i efteråret 2007, og de var ikke vendt tilbage med noget før nu. Det var således venlig imødekommenhed, og hvis der var behov for mere, hørte de det gerne.

Forespurgt til det efterfølgende forløb, hvor der blev inviteret til et møde, forklarede vidnet, at hvis man springer helt frem til Lisbeth Rømers e-mail til ham af 1. september 2008, må der nødvendigvis have været en telefonisk kontakt forinden, i og med at Lisbeth Rømer henviste til, at de havde deltaget i SKAT's eller Skatteministeriets idrætsdag, og den skulle måske lige overstås. Der har derfor helt sikkert været noget mere kontakt.

Forespurgt, om vidnet erindrer nogen faglige drøftelser, forklarede vidnet, at han ikke husker, om det var før eller efter, men han kan huske, at han havde telefoniske drøftelser med Lisbeth Rømer om den dybere forståelse af VP-ordningen og regnearksordningen og omnibus- og nominee-depoter osv. De telefoniske drøftelser havde han helt sikkert med Lisbeth Rømer, men han husker det svagt sådan – og det må næsten logisk være sådan – at de fandt sted efter det fysiske møde den 15. september 2008. Forespurgt, om det var for at forstå detaljerne i de forskellige ordninger, bekræftede vidnet dette.

15. september 2008 – møde i Skattecenter Ballerup

Forespurgt, hvem der var til stede til mødet den 15. september 2008, forklarede vidnet, at det i hvert fald var Kaj-Henrik Ludolph og ham selv fra departementet, og derudover husker han Lisbeth Rømer selv og Sven Jørgen Nielsen. Han husker også, at der var andre til stede. Forespurgt, om det var andre fra SKAT eller departementet, forklarede vidnet, at de var fra SKAT's udbytteadministration. Forespurgt, om vidnet og Kaj-Henrik Ludolph var departementets eneste repræsentanter, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt, hvad der blev drøftet under mødet, forklarede vidnet, at det var de problemstillinger, som allerede var fremme, dvs. det dårlige samspil mellem reglerne, og at reglerne overhovedet ikke hang sammen i forhold til at kunne gennemføre en fornuftig kontrol eller understøtte, at der skete en korrekt refusion til de berettigede. Det var navnlig med udgangspunkt i den franske sag fra 2006.

Forespurgt, om der allerede under mødet var dialog om de forskellige former for ordninger, forklarede vidnet, at han ikke tror, der var en intensiv dialog. De blev nok

nævnt, og ordningerne var også præsenteret i KoncernArbejdsgruppen Fremrykket lignings rapport. Han husker ikke, om de også blev præsenteret i notatet fra september 2007. Generelt drøftede de på mødet mest det overordnede og det mere fundamentale og ikke så meget de enkelte ordninger med VP eller regneark. Forespurgt, om vidnet allerede i 2007 blev opmærksom på de forskellige ordninger med blanketordningen, bankordningen og VP-ordningen og problemstillingerne i dem, eller om det først var senere, forklarede vidnet, at han i hvert fald var opmærksom på VP-ordningen. Han mener, at Fremrykket ligning havde den ordning med. Han er ikke helt sikker på, at Fremrykket ligning også havde regnearksordningen med, men der kom i hvert fald mere fokus på den ordning i 2008. Det er helt sikkert. Forespurgt, om detaljerne først gik op for vidnet på det tidspunkt, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det fik vidnet til at ændre syn på løsningen, forklarede vidnet, at det vil han mene. Han synes i hvert fald, at det trods alt var bemærkelsesværdigt, at der fra og med dette morgenmadsmøde den 15. september 2008 var kontakt mellem departementet og SKAT's administration – dvs. mellem Kaj-Henrik Ludolph og Lisbeth Rømer – hver anden eller tredje måned. Der var kontakt i december 2008 vedrørende EU-henstillingen eller forhandlingerne om den og igen i marts 2009, hvor man som led i forårspakken lagde op til denne lov, som gerne skulle indeholde en skærpelse af reglerne. Det havde derfor trods alt en virkning, at Lisbeth Rømer orienterede dem og forklarede sin sag. Det vil han mene, når der derefter forelå kontakt hver anden eller tredje måned.

Foreholdt, at vidnet har forklaret om sin egen og Kaj-Henrik Ludolphs involvering i henvendelserne fra Lisbeth Rømer, og at Jens Drejer påtegnede notatet fra november 2007, og at Preben Underbjerg Poulsen blev involveret i august 2008, og forespurgt, om Preben Underbjerg Poulsen var inde over dem på et tidligere tidspunkt, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han var. Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Preben Underbjerg Poulsen i tilknytning til det fremsendte, forklarede vidnet, at det havde han ikke. Forespurgt, om vidnet er bekendt med, om der var andre ledelsespersoner i departementet, som på dette tidspunkt eller senest primo 2010 var introduceret for de problemstillinger, der var i udbytteadministrationen, forklarede vidnet, at det er han ikke. Det hænger sammen med, at hans hovedarbejdsområde netop ikke var udbytteskat, og han var derfor heller ikke på nogen måde involveret i fx lovforslaget fra foråret/sommeren 2009. Han hørte selvfølgelig om det, det er klart.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at vidnet tidligere forklarede, at der kom mere fokus på regnearksordningen i 2008, og forespurgt, hvilken indsigt de i departementet i 2008 egentlig havde i, hvordan området blev administreret, forklarede vidnet, at de på det tidspunkt fik en bedre indsigt i det. Han kender ikke de detaljer, der indgik, ud over hvad han har hørt i en radioudsendel-

se, som han også selv medvirker i, og hvor først og fremmest Lisbeth Rømer og Jette Zester forklarer om det. Han var ikke nede i detaljerne på området fra 2010 og frem til nu, men han kan huske, at han prøvede at forstå det. Som han husker det, var han overrasket over regnearksordningen, og hvor simpel den var, dvs. hvor lidt man umiddelbart kunne afdække ud fra den. Han tror dog heller ikke, at han satte spørgsmålstegn ved legaliteten i den, ud fra den betragtning at det var aftalt med bankerne. Som det også fremgår af den pågældende radioudsendelse, havde man i begyndelsen af 00'erne problemer med for lange sagsbehandlingstider, og man fik så disse aftaler med bankerne på plads for at lette processerne.

Foreholdt, at man kan anskue problemstillingen med angivelse og indberetning på den måde, at man godt ville prøve at gøre de to ting sammenfaldende og foretage den lovændring, og forespurgt, om man i departementet var bekendt med, hvordan man behandlede en ansøgning om refusion, hvordan regnearksordningen var skruet sammen, og at der var en VP-ordning, og om man i departementet dannede sig et indtryk af landskabet, eller om det var enkelte problemstillinger, der blev taget ud, forklarede vidnet, at han ikke husker det sådan, at der var en stringent og dybdegående prøvelse, undersøgelse eller forståelse af det. Man fik en større forståelse af det dårlige samspil mellem refusion og angivelse, dvs. at oplysningerne ikke forelå på det tidspunkt, hvor man foretog tilbagebetalingen. Den forståelse var nok gennemgående. Fremrykket ligning gik også meget på, at man fx skulle forsøge at fremme og udvide VP-ordningen, da det var den bedste og mest smidige måde. Siden har man konstateret, at regnearksordningen var decideret ulovlig, men han kan slet ikke huske, at det spørgsmål var oppe at vende. Han kan ikke huske, at nogen satte spørgsmålstegn ved legaliteten i ordningen.

Forespurgt, om vidnet var bekendt med, hvordan man sagsbehandlede en sag om udbytterefusion – som der var op mod 19.000 af – og hvordan man kontrollerede den, forklarede vidnet, at det tror han ikke. Som tidligere ligningsmedarbejder tænkte han nok bare, at der måske var nogle udsøgningskriterier, hvis det fx var meget store beløb. Det var der typisk, hvis man fx ved selvangivelsesfristens udløb modtog en selvangivelse, som udløste en overskydende skat over et vist beløb, og hvor sagen så automatisk blev udsøgt til kontrol. Forespurgt, hvad den kontrol gik ud på, forklarede vidnet, at det var at afdække, hvilke fradrag der fx udløste den overskydende skat, og så vurdere, om det var berettigede fradrag. Forespurgt, om man således indledte en egentlig tilbundsgående sagsbehandling, bekræftede vidnet dette. I forhold til den forvaltning, udbytteadministrationen udførte, havde han nok de tankegange, tankemønstre og processer fra sin egen tid i praksis i skatteforvaltningen in mente.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

Generelt om forelæggelser

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, hvordan det foregik, når en sag blev forelagt for en afdelingschef, fx en juridisk afdelingschef, herunder om sagen fulgte med i sin helhed, eller om det var et enkeltstående notat, forklarede vidnet, at det helt klart var det enkeltstående notat, altså notatet af 14. november 2007, der var indholdet af forelæggelsen. Det var det, der blev forelagt som genstand.

Foreholdt, at der til den fysiske forelæggelse af sagen for afdelingschefen dels var et forelæggelsesbælte, hvorpå det var anført, hvem forelæggelsen var til, og dels var selve notatet, og forespurgt, om der også lå det underliggende materiale, fx materiale fra SKAT Ballerup eller tidligere notater, som var indgået i vidnets arbejde, forklarede vidnet, at han helt klart mener at kunne huske, at det eneste, der indgik i forelæggelsen, var notatet af 14. november 2007. Det virker også logisk, fordi notatet fra den 14. november 2007 sammenfattede det væsentligste af indholdet og pointer om problemstillingen, og hvad departementet umiddelbart mente, der kunne gøres eller ikke gøres. Novembernotatet var sammenfattende i forhold til septembernotatet, så det var det, man mente, der var brug for til forelæggelsen.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvor meget kontorchefen fik, når vidnet lagde noget til ham, forklarede vidnet, at notatet fra september 2007 var internt for at klargøre hele området og derfor var mere dybdegående i problemstillingerne. Forespurgt, om sagen i det tilfælde fulgte med, forklarede vidnet, at det er klart nok i forhold til notatet af 5. september 2007 fra den faglige følgegruppe i SKAT. Forespurgt, om de materialer, som vidnet havde samlet sammen for at kunne skrive et notat, og som nu kaldes sagen, dvs. samlingen af de bilag, vidnet havde, blev lagt videre til Kaj-Henrik Ludolph sammen med vidnets notat, forklarede vidnet, at det indgik, fordi det var en del af det skriftlige kildemateriale. Forespurgt, om vidnet kan huske, om Kaj-Henrik Ludolph fik de forskellige bilag, som vidnet havde arbejdet med, forklarede vidnet, at han ikke tror, Kaj-Henrik Ludolph fik den store rapport fra KoncernArbejdsgruppen Fremrykket ligning i en fysisk udgave. Hvis Kaj-Henrik Ludolph fik behov for det, kunne han jo slå op i den, men der var mange citater fra den, og det tror han derfor ikke, Kaj-Henrik Ludolph havde behov for. Men den faglige følgegruppes notat af 5. september 2007 var i hvert fald med ud over selve notatet af 17. september 2007.

Kendskab til udbytteområdet og dets problemstillinger

Foreholdt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, at vidnet tidligere forklarede om sit kendskab til udbytteadministrationen, da han udarbejdede notaterne fra

henholdsvis september og november 2007, og forespurgt, hvad vidnet så tænkte, da han fik mulighed for at besøge dem og så, hvordan bemandingen var derude, forklarede vidnet, at han ikke tænkte så meget over bemandingen som sådan. Han havde ikke nogen særlig mening om, hvorvidt det var en tilstrækkelig bemanding eller ej. Det, der gjorde indtryk, var Lisbeth Rømers mundtlige fremstilling af problemstillingerne. Forespurgt, om ikke vidnet tænkte, at det kunne være et presset program, hvis der var 19.000 ansøgninger, og man sad fire eller fem medarbejdere, forklarede vidnet, at det gjorde han nok, men han husker også, at der nogle gange var et pres på den form for ligning, han selv havde foretaget, navnlig i forhold til lignings- og ansættelsesfrister.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 7171 (2007-09-17 - Notat af Skatteministeriet om 'forceret tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat'):

> *"Ved behandling af en anmodning om tilbagebetaling af indeholdt dansk udbytteskat, må udbytteadministrationen således kunne sikre sig, at den pågældende udbytteskat er indbetalt.*
>
> …
>
> *På den anden side skal man selvfølgelig være opmærksom på hensynet til, at SKATs udbytteadministration kan foretage en rimelig hurtig og smidig sagsbehandling af ansøgningerne om tilbagebetaling af indeholdt udbytteskat. Med udbytteadministrationens omfang og karakter af masseadministration med ca. 19.000 ansøgninger om tilbagebetaling i 2006, er der grænser for, hvor langvarige og dybtgående undersøgelser, udbytteadministrationen kan forventes at foretage af grundlaget for den enkelte ansøgning."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet i 2008, dvs. 1 år efter han skrev dette notat, var på besøg i udbytteadministrationen og fik et indtryk af, hvor stor bemandingen var i Lisbeth Rømers regi, forklarede vidnet, at Lisbeth Rømer ikke selv nævnte det, og det var slet ikke på dagsordenen, at han skulle vurdere, om der var en tilstrækkelig bemanding, og hvilken indflydelse det havde. Foreholdt, at der heller ikke er noget, der tyder på, at det var på dagsordenen, og forespurgt, om vidnet alligevel tænkte, at det var et spinkelt setup i forhold til de overvejelser, han 1 år forinden havde gjort sig om, at man kunne gå ned i detaljen og kræve dokumentation for indbetalt skat på den enkelte ansøgning, forklarede vidnet, at han må indrømme, at han ikke havde de overvejelser.

Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen

Foreholdt, at vidnet i det foreholdte (ekstraktens side 7171) anførte, at udbytteadministrationens sagsbehandling havde karakter af masseadministration, og at der derfor var grænser for, hvad man kunne forvente af sagsbehandlingen, og forespurgt, om vidnet således tænkte, at det nu engang var de vilkår, der gjaldt, eller om han drøftede med Kaj-Henrik Ludolph, at det kunne være problematisk, forklarede vidnet, at han tror, det navnlig var i retning af det første, dvs. at det var sådan, det var. Det var også den verden, han kendte til i forvejen. Han husker ikke, om der fremgik noget af rapporten om Fremrykket ligning eller andre steder, at man fik de forskellige ordninger, herunder VP-ordningen, fordi man på det tidspunkt i begyndelsen af 00'erne netop havde problemer med sagsbehandlingstiderne. Det var så et spørgsmål om, at man selvfølgelig ikke skulle give afkald på de gode resultater, i forhold til at man nu var kommet op i sagsbehandlingstid. Han husker det ikke, men det kan godt være, at det mere gik på det med SKAT's servicestrategi eller spørgsmålet om administrative byrder e.l.

Foreholdt, at de drøftelser, de havde på morgenmødet, og de to henvendelser, de fik fra Lisbeth Rømer, meget specifikt gik på behovet for at få samlet fristerne, og forespurgt, hvor meget problemstillingen om manglende ejerregistre, dvs. ønsket om at kunne se, hvem der var den ultimative ejer af en aktie, fyldte i denne periode, forklarede vidnet, at han ikke husker det på den måde. Selve begrebet retmæssig ejer osv. og hele transaktionsporet tilbage til den ultimative retmæssige ejer havde han en i hvert fald teoretisk forståelse af. Det afslører måske også, at han nok havde en mindre dybdegående forståelse af problemstillingen. Foreholdt, at et af de problemer, der senere blev drøftet, vedrørte, at det selv med en udbyttenota var vanskeligt at sige, at det var tilstrækkelig dokumentation, når man ikke havde et ejerregister, og når man havde omnibusdepoter, og forespurgt, om det fyldte, og om vidnet var opmærksom på det i de drøftelser, de havde, forklarede vidnet, at han ikke husker, at det fyldte. Han husker, at det meget var det med harmonisering af fristerne, og at der generelt var et uheldigt samspil og rentereglen osv. Det var i hvert fald det, der fyldte mest.

15. september 2008 – møde i Skattecenter Ballerup

Foreholdt af advokat Karen-Margrethe Schebye, at det af vidnets e-mail af 26. august 2008 til Lisbeth Rømer (ekstraktens side 7179) fremgår, at notatet af 14. november 2007 var vedhæftet, og at der i notatet er anført det tidligere foreholdte (ekstraktens side 7171), og forespurgt, om Lisbeth Rømer på mødet i september 2008 sagde til vidnet, at de ikke kunne overkomme at foretage kontrollerne, eller at han havde gjort regning uden vært i forhold til deres kapacitet, eller andet, der indikerede, at der var ressourceproblemer, forklarede vidnet, at han ikke husker det sådan. Det var det

generelle mønster og de generelle problemer om det dårlige samspil, fristerne, der ikke var harmoniseret, og rentereglen, men han husker ikke, at de drøftede ressourcespørgsmålet. Han tænker også, at Lisbeth Rømer tænkte, at det jo ikke var departementet, der tildelte ressourcer. Det var heller ikke det, der var dagsordenen på det møde. Hun skulle i givet fald diskutere det spørgsmål i andre regi.

Foreholdt af advokat Kim Meurs-Gerken, at vidnet netop forklarede, at ressourcespørgsmålet ikke var på dagsordenen til morgenmødet i september 2008, og forespurgt, hvad der specifikt var på dagsordenen, forklarede vidnet, at det helt klart var en ændring af de gældende regler for at rette op på det hidtil dårlige samspil. Det var jo departementet, der stod for skattelovgivningen, så det var helt klart den dagsorden. Forespurgt, om formålet med mødet var at få en afklaring af disse regler ved at få en forklaring fra Lisbeth Rømer og hendes hold om disse forhold, forklarede vidnet, at formålet klart var ansigt til ansigt at præsentere åbent og ærligt, at det var væsentlige problemer, de stod med, og at de ikke kunne håndtere dem inden for gældende regler. De måtte derfor have lovændringer på banen. Forespurgt, om vidnet oplevede, at der var en modvilje mod at skulle medvirke til dette, forklarede vidnet, at der var en naturlig tilbageholdenhed og forsigtighed. Man lyttede sympatisk og venligt til, hvad der blev sagt, og så takkede man for invitationen og morgenmaden og tog det med tilbage til overvejelse. Der var en naturlig forsigtighed, for man kunne jo ikke love noget. Det var i sidste ende lovgivningsmagten, der bestemte, hvor meget de kunne fremme det, og derfor var der en naturlig forsigtighed, da man i situationen ikke kunne love noget. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det, vidnet lagde op til i sit notat, også var det, man i departementet gerne medvirkede til at fremme, forklarede vidnet, at det må være SKAT's faglige følgegruppes notat af 5. september 2007 og også det notat, der var i august 2008. Det var jo de anbefalinger, som SKAT's udbytteadministration kom med, og som også blev formuleret mundtligt og gentaget mundtligt og uddybet i forhold til den franske sag fra 2006. Forespurgt, om det var det, de skulle tage tilbage og arbejde videre med, bekræftede vidnet dette. Det håbede de i hvert fald. De ville se på det, og det var tilbagemeldingen.

Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at han var meget imponeret af Lisbeth Rømers mundtlige fremstilling på mødet, og forespurgt, hvad der nærmere ligger i det, forklarede vidnet, at det var klart, at Lisbeth Rømer var en kompetent person, og hun kunne redegøre for, at det var væsentlige problemer, og at det involverede væsentlige millionbeløb osv. Man skal også huske, at han selv havde arbejdet med kontrol og ligning, så han kunne godt forstå det og til dels sætte sig ind i hendes generelle udfordringer.

EUROPA-KOMMISSIONENS HENSTILLING AF 19. OKTOBER 2009 OM PROCEDURER FOR KILDESKATTELETTELSER

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, på ny forevist ekstraktens side 7030 (2009-10-19 - EU-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om procedurer for kildeskattelettelser).

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i arbejdet med Europa-Kommissionens henstilling, forklarede vidnet, at som det indirekte fremgår af Ivar Nordlands e-mail af 5. januar 2008 til vidnets kontorchef, Kaj-Henrik Ludolph, var vidnet med på et afbud. EU-Kommissionen var fremkommet med et forslag til henstillingen, og der havde allerede været én forhandlingsrunde, hvor Danmarks fiscal attaché ved EU-repræsentationen, Allan – han husker ikke efternavnet – deltog. Ivar Nordland så gerne, at vidnets kollega i kontoret Skatteadministration Andreas Bo Larsen medvirkede til yderligere forhandlinger, men det havde Andreas Bo Larsen åbenbart gode grunde til at mene, at han ikke kunne overkomme, eller måske var der andre ting på programmet, der skulle prioriteres. Derefter var der en efterfølgende e-mail af 12. januar 2009 fra Kaj-Henrik Ludolph til Lisbeth Rømer, som sluttede med, at det havde betydning for, hvem der skulle møde i forhandlingerne. Han kender ikke opfølgningen, men det endte med, at han blev sendt afsted. I første omgang var han alene, og det var første gang, han prøvede sådan noget og deltog i EU-forhandlinger. Det var derfor meningen, at han i første omgang mere skulle lytte til, hvad der blev sagt, og referere fortolkningen, og hvad EU-Kommissionen og de øvrige lande mente og sagde. Der var så nogle efterfølgende forhandlingsrunder, hvor Ivar Nordland også deltog. Ivar Nordland havde i forvejen nogle forhandlinger om det nye administrative bistandsdirektiv, og derfor deltog han i hvert fald delvist i drøftelserne om henstillingen. Det var i januar 2009, og der var i hvert fald også en forhandlingsrunde i foråret 2009, hvor både Ivar Nordland og han selv deltog.

Forespurgt, på hvilken måde SKAT og navnlig Lisbeth Rømer var involveret i et sådant forløb, forklarede vidnet, at han ikke ved, hvor intensivt hun var involveret. Henstillingen vedrørte jo procedurer for lempelse af indeholdt kildeskat af udbytte, og derfor var det umiddelbart hendes område. Han tror, at Kaj-Henrik Ludolphs e-mail af 12. januar 2008 til Lisbeth Rømer gik på, om hun personligt havde en mening om det, og om udbytteadministrationen kunne bidrage med noget. Spørgsmålet var, om der var særlige problemer og overvejelser, de fra departementets side skulle være opmærksomme på, så det var en åben invitation til deres bidrag. Sådan læser han det i hvert fald. Men fordi det netop var meget politisk og i EU-sprog osv., husker han det i hvert fald ikke sådan, at der var løbende kontakt undervejs i forhandlingerne.

Forespurgt, om vidnet således ikke var i dialog med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det var han ikke. Sådan husker han det ikke. Forespurgt, om vidnet heller ikke er bekendt med, om Ivar Nordland eller andre var i dialog med Lisbeth Rømer, forklarede vidnet, at det var de muligvis. Han forsøgte at referere fra møderne og udarbejdede derfor en kladde på møderne og en renskrevet version tilbage i Danmark. Han er ikke bekendt med, om Kaj-Henrik Ludolph delte disse referater med Lisbeth Rømer.

Forespurgt, om vidnet, efter henstillingen kom i oktober 2009, havde nogen dialog med Lisbeth Rømer eller andre i SKAT, forklarede vidnet, at det mener han ikke, han havde.

Forespurgt, hvordan vidnets dialog med Ivar Nordland var undervejs i forløbet, forklarede vidnet, at den sådan set var udmærket, men det var helt klart, hvem der var chefen. Der var én, der førte ordet. Der var forhandlinger, og når Danmark tog ordet, var det Ivar Nordland, der tog ordet. De mødte en EU-kommissionsembedsmand fra Sverige, Tomas [redacted], som stod for at indsamle oplysninger fra de enkelte medlemsstater om, hvad de gjorde på området, og som indgik i FISCO-rapporten. Vidnet var måske selv lidt præget af stemningen – nu indgik han i EU-forhandlinger, og det var jo et fællesskab, hvor man skulle fremme det fælles osv., og derfor skulle Danmark også bidrage til denne rapport. Han var derfor imødekommende over for Tomas [redacted] om, at man kunne beskrive, hvad Danmark kunne gøre og forventedes at gøre på området. Men det var helt tydeligt, at Ivar Nordland var forholdsvist negativ over for det. Ivar Nordland kritiserede rapporten, og han tror, at han ligefrem karakteriserede den som værende propaganda for bankerne. Ivar Nordland havde helt klart en fornemmelse for, at dette var oven på finanskrisen, og nu skulle man forsøge at gøre noget, som indirekte kunne hjælpe bankerne. Ivar Nordland mente, at det for meget åbnede en bagdør i forhold til skattekontrollen.

Foreholdt, at vidnet stadig organisatorisk var placeret i kontoret under Kaj-Henrik Ludolph, og forespurgt, om Kaj-Henrik Ludolph på nogen måde var involveret i arbejdet med henstillingen, forklarede vidnet, at det mener han ikke, at han var. Arbejdet angik meget snævert denne henstilling og de dokumenter, der omgav den, herunder FISCO-rapporten. Forespurgt, om vidnet således i relation til henstillingen opfattede sig selv som refererende til Ivar Nordland, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at henstillingen var propaganda for bankerne, og forespurgt, om det er korrekt forstået, at der vel blev lagt op til, at bankerne omvendt også fik en del flere administrative byrder, forklarede vidnet, at det var det med, at bankerne tilsyneladende påtog sig opgaven, men det blev en slags sort boks i forhold til skattemyndighederne. Det blev ligesom en regnearksmodel på EU-plan.

Han havde ikke indgående drøftelser med Ivar Nordland om det, men det var helt klart, at Ivar Nordland mente, at der skulle være noget armslængde i forhold til dette, og at vidnet var gået for langt i forhold til deres over- og underordnelsesforhold og i forhold til sin reference til Ivar Nordland.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken interesse hos bankerne Ivar Nordland så, og hvorfor bankerne skulle være interesserede i EU-henstillingen, herunder på hvilken måde det skulle være godt for bankerne, hvis de fik en ordning svarende til EU-henstillingen, forklarede vidnet, at han forstod det på den måde, at man forsøgte at harmonisere bankernes egne interne processer med de offentligretlige processer for oplysninger om udbytte. På den måde var det mere lempeligt for bankerne. Forespurgt, om det således var en administrativ lettelse for bankerne, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om ikke også bankerne fik et større forretningsområde, forklarede vidnet, at det også kan tænkes. Han ved ikke, om det var de overvejelser, der var. Han tror i højere grad, at Ivar Nordland gennemskuede noget eller i hvert fald mente, at han kunne gennemskue noget, som vidnet ikke så. Det er hans generelle indtryk.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at det var en sort boks og et spørgsmål om kontrol, og forespurgt, hvad der lå i dette, forklarede vidnet, at det var meget synligt og meget tydeligt under forhandlingsrunderne om forslaget til henstillingen, at repræsentanterne fra Italien og Spanien var yderst kritiske over for EU-Kommissionen og forslaget til henstillingen. De talte om, at det var deres penge – "it's our money" – som om man ville tage dem fra dem. De ville råde over processerne og kontrollen med det. Ivar Nordland udtrykte sig mere diplomatisk end Italien og Spanien, men hans skepsis bundede måske i den samme tilgang. Henstillingen var ikke bindende som sådan, men der var alligevel en forventning om, at man forsøgte at følge så meget af den som muligt. Foreholdt, at vidnet tidligere forklarede, at det lidt svarede til en bankordning på EU-niveau, forklarede vidnet, at hvis regnearksordningen bare var et eller andet beløb i et regneark, som så skulle refunderes, var det på samme måde i EU-henstillingen, hvor hele valideringsprocessen af, hvem der var berettiget, foregik internt i banken, og så spyttede den bare et resultat ud, som skattemyndighederne uden videre skulle lægge til grund. Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det var en del af det, som Ivar Nordland så dengang, forklarede vidnet, at det fornemmede han. Han tror ikke, det blev direkte udtalt – undtagen udtrykket med, at det var propaganda for bankerne. Forespurgt, om det således ikke er et referat af en udtalelse, Ivar Nordland kom med, forklarede vidnet, at det er det ikke. Det var internt i departementet for at lade vidnet forstå, at han ikke skulle lade sig falde for fristelsen. Han skulle ikke gå i den retning ved at bidrage til dette, fordi det i virkeligheden dækkede over propaganda for bankerne.

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, forevist ekstraktens side 7183 (2009-03-XX - Notat til EU-kommissionen om 'Denmark's experiences and plans for the relief of withholding tax on dividends').

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det foreviste var vidnets værk, bekræftede vidnet dette. Foreholdt, at vidnet forklarede, at han var i dialog med en svensk repræsentant for EU-Kommissionen, og forespurgt, hvordan det foregik, herunder om det var en bilateral dialog mellem vidnet og repræsentanten, forklarede vidnet, at det mener han, det var. Han anså sig bemyndiget til at have den dialog og til at kunne formidle de danske erfaringer og planer, men det var dog misforstået. Forespurgt, om det således var vidnets opfattelse, at han, når han var blevet sendt derned, burde bidrage så godt og præcist, han kunne, med, hvordan situationen var i Danmark, når han blev spurgt, bekræftede vidnet dette.

Foreholdt, at det foreviste indeholder en forholdsvist detaljeret beskrivelse af forholdene i Danmark på udbytteområdet, herunder at der årligt var 9.000 individuelle ansøgninger om refusion, og at der var 10.000 ansøgninger igennem et regneark, ligesom vilkårene for regnearksordningen og den dokumentation, bankerne skulle kunne levere, samt VP-ordningen er beskrevet, og forespurgt, om vidnet havde nogen dialog med Ivar Nordland, inden han udarbejdede beskrivelsen, eller om det alene var et forsøg på at være loyal og hurtigsvarende, forklarede vidnet, at han mener, det var det sidste. Det var i høj grad de oplysninger, som han i forvejen kendte til og havde indsamlet via det skriftlige materiale og de tidligere rapporter, herunder rapporten Fremrykket ligning og de tidligere notater. Det var også via den dialog, han havde med Lisbeth Rømer efter morgenmadsmødet i september 2008, hvor han ringede til hende og talte med hende om forståelsen af regnearksordningen og VP-ordningen. Det var de oplysninger, der her blev formidlet på engelsk.

Foreholdt, at vidnet deltog i forhandlingerne i EU sammen med Ivar Nordland, og forespurgt, om vidnet i tilknytning hertil drøftede de forskellige ordninger med Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det husker han ikke.

Forespurgt, hvordan og hvornår Ivar Nordland blev bekendt med den redegørelse, vidnet sendte, forklarede vidnet, at det ud fra de e-mails af 4. og 5. maj 2009, der foreligger, må have været på det tidspunkt. Forespurgt, om vidnet, inden han sendte det foreviste materiale (ekstraktens side 7183), i anden sammenhæng havde drøftelser med Ivar Nordland om de forskellige ordninger, og hvordan de fungerede, forklarede vidnet, at det havde han ikke. De havde ikke dybdegående drøftet, hvordan det fungerede internt i Danmark med regnearksordningen og VP-ordningen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7188 (2009-05-05 - E-mail fra Ivar Nordland til EU-kommissionen om godkendelse af notat om udbytteskat):

> *"Kære Tomas* [redacted].
>
> *Beklager: Der kan ikke stå noget om nogen planer fra dansk side, da man i den centrale skatteadministration alene har haft foreløbige ideer, der ikke er clearet hverken med ledelsen i den centrale skatteadministration eller eller ledelsen i Skatteministeriets departement, der står for den poltiske håndtering. Det gik først op for mig i går, at ovennævnte korrespondance fandtes.*
>
> *Konklusion: der kan ikke stå noget om Danmark som forfattet fra officiel dansk side.*
>
> *Med venlig Hilsen*
> *Ivar Nordland*
> *Skatteministeriet."*

Foreholdt, at det foreholdte var skrevet lidt spidst, og forespurgt, hvad der var foregået i tilknytning til denne e-mail, forklarede vidnet, at han blev underkendt, da han havde begået en fejl og overskredet sine beføjelser. Forespurgt, om det var Ivar Nordland, der tilkendegav det, bekræftede vidnet dette. Ivar Nordland kunne se, at vidnet var meget beklemt ved situationen. Vidnet tror, at han fysisk tog sig til hovedet. Forespurgt, om Ivar Nordland kom ind til vidnet, forklarede vidnet, at de havde en form for konfrontation. Ivar Nordland kunne godt se, at vidnet var beklemt ved det, da han straks var klar over, at han havde begået en fejl og overskredet sine beføjelser. Ivar Nordland sagde så, at han nok skulle tage sig af det.

Vidnet blev forevist ekstraktens side 7186 (2009-05-04 - E-mail fra Carl Helman til EU-kommissionen om godkendelse af notat om udbytteskat).

Foreholdt, at vidnet her sendte en konkret rettelse til Tomas [redacted], som han kvitterede for, og forespurgt, om det var i forlængelse af det, vidnet kom i dialog med Ivar Nordland, forklarede vidnet, at det var processer eller dokumenter, der var i sammenhæng med forhandlingerne om henstillingen. Ivar Nordland var cc på e-mailen til Tomas [redacted], men han tror ikke, Ivar Nordland helt forstod rækkevidden af hans e-mail. Ivar Nordland blev først rigtig opmærksom på det dagen efter.

Foreholdt, at vidnet forklarede, at han tog sig til hovedet, og forespurgt, hvad der skete, da han og Ivar Nordland havde den dialog, forklarede vidnet, at Ivar Nordland

godt kunne se, at han var beklemt ved det og ked af det. Det gav måske også mere troværdighed i forhold til at få det afmeldt eller strøget fra EU-Kommissionen, at det var Ivar Nordland, der som overordnet brød ind og stoppede det eller sagde, at de ikke kunne bidrage.

Foreholdt, at én ting var de planer, vidnet nævnte om udvidelsen af VP-ordningen, men noget andet var den forholdsvist detaljerede beskrivelse af, hvordan de forskellige ordninger blev håndteret i Danmark, og forespurgt, hvorfor det ikke måtte fremgå, forklarede vidnet, at han godt kan se logisk på det på den måde, at der netop var planer om at stramme op. De havde jo lovforslaget, L 201 af 22. april 2009, der blev vedtaget som lov nr. 462 af 12. juni 2009, og dvs. at lovforslaget var fremsat på det tidspunkt. Det var det lovforslag, der umiddelbart indeholdt en del af løsningen på problemet, nemlig de skærpede indberetningsregler eller den harmoniserede frist. Det var selvfølgelig i dansk sammenhæng helt nødvendige skærpelser, men det var lidt imod ånden i henstillingen. Henstillingen var lidt a la de danske målsætninger om lettelse af de administrative byrder. Det var den ånd, der lå i henstillingen, og så skulle man ikke komme i klemme i EU, når man præsenterede noget, som var smart og lempende og samtidig skærpede internt. Det var derfor bedre at ligge lidt lavt under radaren. Han tænker, det var de overvejelser. Forespurgt, om Ivar Nordland sagde, hvad der lå til grund for, at man ikke kunne gøre det, forklarede vidnet, at han kan huske den meget markante udtalelse om, at FISCO-rapporten var propaganda for bankerne. Forespurgt, om det var ved denne lejlighed, Ivar Nordland udtalte det, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, om det således var, da Ivar Nordland så vidnets e-mail, at han brugte ordet propaganda om det, bekræftede vidnet dette.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvilken rapport vidnet taler om, forklarede vidnet, at det er den FISCO-rapport, der hedder Business Case om "The Economic Impact of the FISCO Proposals".

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, til forløbet efter maj 2009, hvor de trak det danske bidrag tilbage, og hvordan vidnet videre var involveret, forklarede vidnet, at han tror, der gik noget tid, hvor der ikke skete så meget, fordi henstillingen blev vedtaget. Han husker ikke, om de på det tidspunkt havde haft den sidste forhandlingsrunde, men han tror, at den lå før forløbet den 4. og 5. maj 2009. Henstillingen var så færdigbehandlet og blev udstedt i oktober 2009. Derefter skete der en opfølgning med den kontakt, han havde den 12. januar 2010 til Ivar Nordland. Man kan godt se, at han var lidt mærket af den situation, der havde været i maj 2009, for han var meget forsigtig i følgemailen.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5002 (2010-01-12 (3) - E-mail fra Carl Helman til Ivar Nordland med udkast til notat om dansk udbyttekildebeskatning):

"Hej Ivar

Hermed et første udkast til notat om dansk udbyttekildebeskatning, navnlig i perspektiv af Europa-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om lettere procedurer for kildeskattelempelse.

Jeg er ikke klar over, om det nogenlunde ligger inden for rammerne af det, som hvad du har ønsket og har brug for.

Men i givet fald må du komme med en tilbagemelding med anvisninger for ændringer, tilføjelser eller total omskrivning."

Forespurgt, hvordan Ivar Nordland reagerede på det, forklarede vidnet, at han simpelthen ikke kan huske det. Det var formentlig en neutral reaktion, for han kan ikke huske, at der var nogen. Ivar Nordland tog nok bare det overordnede med, fordi noget af det, hvor Ivar Nordland blev mere involveret i at se på, hvad der egentlig foregik i Danmark, også var nævnt i det vedhæftede notat. Det var det forhold, at nogle dygtige økonomer i Skatteministeriets departement havde regnet på provenuet, eller hvor meget dansk udbytteskat der gik ud og ind af kassen. Der var i nogle år ligefrem tale om et negativt provenu eller i hvert fald et meget beskedent provenu. Han kan huske, at Ivar Nordland tidligere havde nævnt, at det var meget vigtigt i den danske strategi for at forhandle dobbeltbeskatningsoverenskomster, at Danmark sikrede sig kildebeskatningsretten til udbytte, renter og royalties. Som international koordinator fløj Ivar Nordland halvdelen af året den halve verden rundt og sad i en flyvemaskine og forhandlede disse dobbeltbeskatningsoverenskomster for at sikre denne beskatningsret. Så kom han hjem til Danmark og så dette rod eller i hvert fald meget pauvre resultat af sine anstrengelser ude i verden. På den baggrund forstår han derfor godt, at Ivar Nordland gik mere ind i, hvordan det foregik i Danmark.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5011 (2010-01-12 (4) - Udkast til notat af Carl Helman om dansk udbyttekildebeskatning):

"Ad:

"10. Opfølgning

10.1. Medlemsstaterne opfordres til at vedtage regler, der er mere fleksible end reglerne i denne henstilling, for så vidt angår procedurerne for kildeskattelettelser for grænseoverskridende indtægter af værdipapirer.

…

Særskilt kommentar til pkt. 10.1.:

På flere områder er de danske regler for lempelse af kildebeskatning af udbytte i praksis eller i teoretisk forstand allerede mere fleksible end henstillingens anbefalinger. Imidlertid er den reelle danske dagsorden, at der er konstateret et ringe provenu af danske udbyttekildeskat i forhold til begrænset skattepligtige, og at der fornemmes et behov for markante opstramninger på det pågældende område med henblik på øget kontrol, jf. pkt. A.. Under disse forhold bør det ikke offentligt fremhæves, at de gældende danske regler på flere punkter er lempeligere end henstillingens anbefalinger."

Forespurgt til baggrunden for, at vidnet skrev, at de danske regler var mere fleksible, forklarede vidnet, at det var ud fra hans kendskab til det og også ud fra det, der var sammenfattet i det engelske notat, som ikke blev brugt. Det var forhold som fx VP-ordningen og regnearksordningen, og så fastsatte henstillingen jo, at der skulle forrentes efter 6 måneder, hvor man i Danmark havde de 30 dage.

Forespurgt, hvorfor det ikke burde offentliggøres, at de danske regler var lempeligere, forklarede vidnet, at nu var henstillingen vedtaget. Den var efter EU-retten ganske vist ikke bindende, men der var en forventning om, at medlemsstaterne ikke helt ignorerede den. De skulle melde nogle resultater ind for, hvad de gjorde for at leve op til henstillingens formål og måske de enkelte punkter i henstillingen. Så var der noget diplomati osv., hvor det var bedre at ligge lavt og flyve under radaren. I forhold til den måde, man over for EU-Kommissionen solgte Danmarks indsats på i forhold til at leve op til henstillingen, var det bedre at ligge lidt lavt.

Forespurgt, om vidnet havde drøftelser med Ivar Nordland om behovet for opstramning og øget kontrol, forklarede vidnet, at det havde han ikke i den proces. Som han forstår det fra radioudsendelsen, var Ivar Nordland mere involveret i, hvordan der i givet fald skulle strammes op internt i Danmark, og det involverede ikke vidnet. Ivar Nordland gik ind i det og sparrede måske med andre i departementet, men det var vidnet ikke inde over.

Forespurgt, om Ivar Nordland reagerede på det notat, vidnet sendte til ham, forklarede vidnet, at han ikke husker det. Det er muligt, det var, fordi det i forvejen var det, han selv mente.

Forespurgt, om vidnet havde drøftet det, han skrev om behov for opstramning og øget kontrol, med andre i departementet, forklarede vidnet, at det nu var blevet en accepteret dagsorden. Han refererede også i notatet til både lovforslaget og den vedtagne lov fra foråret 2009, og han regnede med, at det ville blive skærpet. I notatet

fremgår også en henvisning til, at der var holdt møde, hvor pengeinstitutter gjorde ophævelser – det var det udtryk, der blev brugt – om det. Men han forventede ikke, at det møde og de pågældende ophævelser eller protester førte til, at man ikke ville fastsætte de skærpende regler i den videre bekendtgørelse.

Forespurgt, om vidnet efter januar 2010 har været involveret i arbejdet med udbytteskat, forklarede vidnet, at det har han ikke.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

IVAR NORDLAND (FORTSAT AFHØRING)

Kl. 12.45 mødte Ivar Nordland som vidne.

Vidnet blev vejledt om, at han ikke havde pligt til at udtale sig.

Vidnet erklærede, at han var villig til at afgive forklaring.

Vidnet blev vejledt om sandhedspligten og strafansvaret.

Vidnet blev orienteret om, at afhøringen bliver lydoptaget til brug for protokolleringen af forklaringerne. Optagelserne vil blive gemt, indtil undersøgelseskommissionen har afgivet sin beretning.

EUROPA-KOMMISSIONENS HENSTILLING AF 19. OKTOBER 2009 OM PROCEDURER FOR KILDESKATTELETTELSER

Vidnet blev forevist ekstraktens side 7030 (2009-10-19 - EU-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om procedurer for kildeskattelettelser).

Forespurgt, hvordan vidnet var involveret i arbejdet med Europa-Kommissionens henstilling, forklarede vidnet, at han var ansvarlig chef for den danske delegation på behandlingen af henstillingen fra start til slut, bortset fra at han af en eller anden grund ikke deltog i et af møderne, hvor Carl Helman deltog alene uden ham. Henstillingen kom på baggrund af, at der på bankernes foranledning var sat et stort projekt i søen i OECD, hvor der var en nedsat pilotgruppe til det fortsatte arbejde i

OECD om, hvorvidt man skulle etablere disse nettoordninger, som bankerne gerne ville have. Dér syntes EU-Kommissionen så, at den også ville være med. EU og OECD var på sin vis konkurrerende organisationer på dette punkt, og på sin vis var EU på nogle punkter konkurrent til OECD, i forhold til hvilke skatteemner man gerne ville drøfte. EU spillede derfor også ud med, at de af hensyn til det indre marked ønskede at få lettet alle procedurerne, så det blev nemt for aktionærer at være til i Europa, og man kunne få sine penge med det samme, og det hele gik glat. Det var vinklen på det. Man kan også se, at det var kommissæren for det indre marked og ikke skattedelen, der underskrev henstillingen. Det markante ved henstillingen var, at man først sagde, at henstillingen havde sigte på alle de grænseoverskridende forhold. Derefter opstillede man en masse betingelser og vilkår, som man mente, sådan nogle ordninger skulle indeholde. Til sidst sluttede man i artikel 10 af med at opfordre medlemslandene til at etablere nettoordninger, der var lempeligere end de betingelser og vilkår, der var fastsat i henstillingen. Det betød, at det materielle indhold i henstillingen i bund og grund var en opfordring til at etablere nogle nettoordninger, og så måtte man selv landene imellem finde ud af alt det med infrastrukturen vedrørende udveksling af oplysninger. Det kan man også se i bestemmelserne efter artikel 10. Man skal være opmærksom på, at der på dette tidspunkt var bankhemmelighed i Europa. Det var der i både Luxembourg, Østrig og UK, så man må se på det på den måde, at infrastrukturen og forudsætningerne for at lave dette som en mellemfolkelig ting i virkeligheden ikke var til stede. Det var også derfor, det ikke blev til noget. EU-Kommissionens skattefolk var godt klar over, at dette ikke duede, og de var godt klar over, at drøftelserne skulle fortsætte i OECD. Det kan man også se spor af i den sidste bestemmelse i henstillingen.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at vidnet som den internationale ekspert var leder af den forhandlingsdelegation, der tog ned i EU, og at vidnet og Carl Helman kørte parløb i forhandlingerne, forklarede vidnet, at det er sådan, han husker det. Han husker ikke, at der var andre end Carl Helman med.

Forespurgt, om der var nogen, der varetog dialogen med udbytteadministrationen om, hvad der foregik i Danmark, forklarede vidnet, at det var der ikke, i forhold til hvad han var opmærksom på. Forespurgt, om forhandlingerne således foregik, uden at man var i drøftelser med SKAT om, hvad der foregik i Danmark, forklarede vidnet, at han fx ikke hørte Lisbeth Rømers navn i denne forbindelse. Han kan se, at der lige pludselig var en e-mail, hvor hun var på, og hvor han også var på, men det var ikke gået op for ham, at Lisbeth Rømer kunne spille eller havde spillet en rolle i dette. Forespurgt, om det var sædvanligt, at man kørte et forhandlingsforløb uden at involvere dem, der sad med praktikken ude i SKAT, forklarede vidnet, at svaret er både ja og nej. Det kom an på, hvad det var. Foreløbig var dette et spørgsmål om rammerne for det videre arbejde. Han syntes sådan set, det var naturligt nok, at han

ikke lige præcis havde noget med SKAT at gøre. Det havde Carl Helman måske haft, men det ved han ikke, og det var ikke noget, han fik talt med Carl Helman om. Typisk skete der det, at når man hen ad vejen i forhandlingerne så behovet for at tale med SKAT, henvendte man sig til dem og tog dem måske også med til møderne i arbejdsgrupperne. Sådan skete det rent faktisk i TRACE-forhandlingerne i OECD. Man må huske på, at dette stadig kun var en henstilling. Det var meget på det politiske niveau, hvor EU-Kommissionen tilkendegav, at de gerne ville have, at staterne gik den vej. Det var således meget på det politiske plan. Forespurgt, om ikke også det var, inden henstillingen kom, at man kunne påvirke processen, bekræftede vidnet dette. Det var også derfor, det var de politiske folk, der var med til møderne.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7181 (2008-12-05 - E-mail fra Ivar Nordland til Kaj-Henrik Ludolph om deltager til arbejde i EU-kommissionens regi om udbytteskat):

> *"Nu vi talte.*
>
> *Der vil formentlig komme til at køre i møderække i Kommissionens regi om en anbefaling om lettere procedurer for opkrævning af kildeskatter. Denne synes på mange måde uspiselig."*

Forespurgt, hvorfor henstillingen på dette tidspunkt var uspiselig, forklarede vidnet, at han har prøvet at lede efter det papir, som blev videresendt med denne e-mail, men han kan ikke finde det. Han vil gætte på, at det var en form for foreløbigt notat, der ville sætte rammerne for de diskussioner, man ville køre. Han kan ikke huske, hvorfor han på det tidspunkt sagde, at den på mange måder syntes uspiselig, men det var givetvis, fordi der var et ensidigt fokus på, at man skulle lette de administrative procedurer og afskaffe al dokumentation. Det ville som spejlvirkning have den konsekvens, at kontrollen også røg. Som ansat i Skatteministeriet kunne det ikke være ligegyldigt. Han vil gætte på, at det var vinklen på det, men han kan simpelthen ikke huske det.

Vidnet blev videre foreholdt fra ekstraktens side 7181 (2008-12-05 - E-mail fra Ivar Nordland til Kaj-Henrik Ludolph om deltager til arbejde i EU-kommissionens regi om udbytteskat):

> *"Jeg sendte en føler ud til Andreas, der ikke var interesseret uanset at han tidligere har været involveret i netop dette område via arbejdet med at forenkle vores egen procedure."*

Forespurgt, hvad det var, vidnet var bekendt med, at Andreas Bo Larsen havde været involveret i, forklarede vidnet, at det kan han ikke huske. Forespurgt, om vidnet på dette tidspunkt fik kendskab til udbytteadministrationens procedurer, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7183-7185 (2009-03-XX - Notat til EU-kommissionen om 'Denmark's experiences and plans for the relief of withholding tax on dividends'):

> *"Applications for the relief of Danish withholding tax are either individual applications, submitted by individual shareholders, or spreadsheets of individual applications being pooled together, and submitted in an electronic format by Danish banks. The Dividend Administration is annually processing approx. 9,000 regular individual applications and 10,000 individual applications via spreadsheets from the banks.*
>
> *The spreadsheet applications for the relief of Danish withholding tax on dividends are being processed according to the following procedures and principles:*
>
> …
>
> *5. Furthermore, the Danish deposit bank is obliged, on the Danish Tax Administration's request, to obtain documentation from shareholders or the foreign bank, which can prove that the final recipient of the relief of withholding tax is the beneficial owner according to the relevant double taxation treaty. The documentation must be with the Danish Tax Administration no later than two weeks after the submission of the request.*
>
> …
>
> *Presently, the Danish Tax Administration has an arrangement with the Danish VP Securities Services and Danish deposit banks, which concerns the relief at source of withholding tax on dividends of shares of listed Danish companies owned by natural persons domiciled in twelve other states: Belgium, Canada, Finland, Germany, Greece, Ireland, Luxembourg, Netherlands, Switzerland, Sweden, UK and USA. The scheme means that Denmark is either refrain from taxing dividends or is withholding tax on dividends by the percentage resulting from the double tax treaty between Denmark and the residence state.*
>
> *The Danish Tax Administration, the Danish VP Securities Services and Danish deposit banks have plans to extend this system so that it will include all shares of*

listed Danish companies owned by natural persons and legal persons domiciled in a foreign state with which Denmark has a double taxation treaty, which contains rules on taxation of dividends."

Foreholdt, at det fremgår, at vidnet blev bekendt med denne beskrivelse i maj 2009, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, at han har fået eller forholdt sig til selve dokumentet, som heller ikke er dateret. Han vil gætte på, at han formentlig fik den af Carl Helman enten den 4. eller 5. maj 2009, hvor det gik op for ham, at der var denne e-mailudveksling. Men han kan ikke huske det. Første gang, han kan huske, at han begyndte at undersøge, hvad der lå i disse nettoordninger, var, da han talte med Kathrine Lange i august 2009. Det er således ikke et dokument, der – hvis han faktisk så det dengang – har lagret sig i hans hoved. Det, han husker fra dengang, er, at han kom op af stolen, ved at den danske delegat uden at cleare det med vidnet pludselig var begyndt at ville offentliggøre planer for, at Danmark godt kunne gå forrest som et godt eksempel i EU om at lave gode og fleksible procedurer, på et tidspunkt hvor ingen i ledelsen eller i øvrigt havde forholdt sig til det. Det var simpelthen præmaturt. Han måtte så sende en e-mail til EU-Kommissionen og meddele, at de ikke kunne offentliggøre noget om officielle planer, for det var der ikke grundlag for. Det er det, han kan huske.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7188 (2009-05-05 - E-mail fra Ivar Nordland til EU-kommissionen om godkendelse af notat om udbytteskat):

"Kære Tomas [redacted].

Beklager: Der kan ikke stå noget om nogen planer fra dansk side, da man i den centrale skatteadministration alene har haft foreløbige ideer, der ikke er clearet hverken med ledelsen i den centrale skatteadministration eller eller ledelsen i Skatteministeriets departement, der står for den poltiske håndtering. Det gik først op for mig i går, at ovennævnte korrespondance fandtes.

Konklusion: der kan ikke stå noget om Danmark som forfattet fra officiel dansk side."

Foreholdt, at det første afsnit af det foreholdte meget godt svarer til det, vidnet netop forklarede, og at der i det andet afsnit dels var noget om planerne fremadrettet og dels var noget om de forskellige systemer, og forespurgt, hvorfor der ikke kunne stå noget om den måde, man aktuelt administrerede området på, forklarede vidnet, at der ikke var noget i vejen for, at man beskrev, hvad man gjorde, men det var ikke det, der var formålet med det. Han kan huske, at til et af møderne – det må have været det næste møde – kom Tomas [redacted] hen til ham og sagde – hvilket han egent-

lig ikke forstod, hvorfor han gjorde – at han syntes, det var alletiders, at Danmark ville gå foran og etablere nogle brede nettoordninger. Han svarede Tomas [redacted], at de endnu ikke var så konkrete. Det var den meget korte samtale, de havde. Tomas [redacted] var jo fra DG Markt, og det var ikke skattefolk. Det var dem, der ville have noget at bryste sig af, og dér havde de et godt EU-projekt, der gik ud på at lette forholdene for det indre marked. Det er i det lys, det skal ses. Han ville ikke have haft noget imod, at man bare beskrev det, man havde. Det var jo bare faktum. Det er muligt, at han ikke fik udtrykt det klart her, men det, han mente med det, var, at der ikke kunne stå noget om nogen planer.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 7186 (2009-05-04 - E-mail fra Carl Helman til EU-kommissionen om godkendelse af notat om udbytteskat):

> *"Jeg håber ikke, at Business Case om "The Economic Impact of the FISCO Proposals" allerede er gået i trykken med redegørelsen for Danmarks erfaringer og planer for lempelse af kildeskat af udbytte, idet jeg har endnu en rettelse.*
>
> *Jeg ser helst, at ordene "and legal persons" udgår i 2. afsnit under "Relief of Danish withholding tax on dividends at source".*
>
> *Baggrunden er, at det endnu ikke er afklaret internt i Danmark, om den planlagte nye ordning for lempelse af kildeskat også skal omfatte juridiske personer ("legal persons").*
>
> *Rettelsen er foretaget i vedhæftede word-dokument."*

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at det vedhæftede Word-dokument var den redegørelse, der var afgivet i marts 2009, og som så var opdateret, forklarede vidnet, at han ikke ved det, for han kan ikke huske det. Forespurgt, om vidnet således ikke har nogen erindring om at have læst selve dokumentet, forklarede vidnet, at det har han faktisk ikke, men det kan godt være, at han har. Han kan ikke se her, at det er vedhæftet. Han har selv ledt lidt efter det, men det siger ham ikke noget. Forespurgt, om vidnet, når han i dag ser dokumentet, ikke har nogen erindring om at have set det før, forklarede vidnet, at det har han ikke. Forespurgt, om det også betyder, at vidnets reaktion dagen efter alene var baseret på teksten i e-mailen, forklarede vidnet, at det jo heller ikke var altid, man fik læst hele sin indbakke samme dag, som man modtog det – i hvert fald ikke ordentligt. Men det, han hæftede sig ved, var, at der lige pludselig skete en masse her, som han ikke anede noget som helst om, og som ikke var clearet med ham.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 26 (Ivar Nordlands forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet var bekendt med detaljerne i de forskellige måder, man håndterede problemstillingerne på, forklarede vidnet, at han først begyndte at dyrke området, da han i 2009 kom ind i arbejdet via Lise Bo Nielsen og oplægget til det, der blev til SIR-rapporten. Før det tidspunkt havde han ikke noget kendskab til det."*

Forespurgt, om det foreholdte stadig er vidnets erindring, forklarede vidnet, at det håber han da. Han er ikke kommet i tanke om noget her, som giver ham anledning til yderligere forklaring.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5002 (2010-01-12 (3) - E-mail fra Carl Helman til Ivar Nordland med udkast til notat om dansk udbyttekildebeskatning):

> *"Hej Ivar*
>
> *Hermed et første udkast til notat om dansk udbyttekildebeskatning, navnlig i perspektiv af Europa-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om lettere procedurer for kildeskattelempelse.*
>
> *Jeg er ikke klar over, om det nogenlunde ligger inden for rammerne af det, som hvad du har ønsket og har brug for.*
>
> *Men i givet fald må du komme med en tilbagemelding med anvisninger for ændringer, tilføjelser eller total omskrivning."*

Vidnet blev endvidere foreholdt fra ekstraktens side 5011 (2010-01-12 (4) - Udkast til notat af Carl Helman om dansk udbyttekildebeskatning):

> *"Ad:*
>
> *"10. Opfølgning*
>
> *10.1. Medlemsstaterne opfordres til at vedtage regler, der er mere fleksible end reglerne i denne henstilling, for så vidt angår procedurerne for kildeskattelettelser for grænseoverskridende indtægter af værdipapirer.*
>
> *…*

Særskilt kommentar til pkt. 10.1.:

På flere områder er de danske regler for lempelse af kildebeskatning af udbytte i praksis eller i teoretisk forstand allerede mere fleksible end henstillingens anbefalinger. Imidlertid er den reelle danske dagsorden, at der er konstateret et ringe provenu af danske udbyttekildeskat i forhold til begrænset skattepligtige, og at der fornemmes et behov for markante opstramninger på det pågældende område med henblik på øget kontrol, jf. pkt. A.. Under disse forhold bør det ikke offentligt fremhæves, at de gældende danske regler på flere punkter er lempeligere end henstillingens anbefalinger."

Forespurgt, hvilke overvejelser vidnet gjorde sig om procedurerne baseret på dette notat, forklarede vidnet, at han ikke præcist husker, hvad der var anledning til, at han satte Carl Helman til at skrive det. Han vil gætte på, at det var for at få hans input til, hvordan de gik videre med forhandlingerne i EU eller OECD. Notatet er i et og alt formuleret af Carl Helman, men vidnet havde en samtale med ham inden, hvor han forsøgte at sige, hvad han havde brug for, og hvordan han så på sagen. Han kan også huske, at han gav Carl Helman en kopi af Kathrine Langes notat fra august eller september 2009, der blev til oplægget til ledelsens beslutning om at aktivere Intern Revision. Han sendte heller ikke det foreholdte notat videre til andre. Han må også sige, at han måske ikke ganske forstår det, som Carl Helman skrev her. Det lød, som om de havde en skjult dagsorden i forhandlingerne, og det havde de ikke. På de møder, hvor han selv deltog, var han klart på strammersiden med hensyn til, at forudsætningen for, at de skulle gå ind i det, var, at der måtte være en struktur og nogle vilkår, som gjorde SKAT's kontrol mulig. Det var det, man så at sige kæmpede om på møderne. Så der var sådan set ikke noget i det. På samme tid vidste de også fra Kathrine Langes notater, hvor der i bund og grund stod, at man manglede 3 års provenu på udbytteskatten, at der måtte være noget galt med kontrollen. Hvis det, Carl Helman mente med dette, var, at de ikke skulle flashe i EU, at de havde problemer med kontrollen, så vil han være enig med ham i det. Der var ingen grund til at indblande og indvie de andre delegater i EU i det. På dette tidspunkt må Intern Revision også være blevet sat i gang med at se på problemstillingen.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5011 (2010-01-12 (4) - Udkast til notat af Carl Helman om dansk udbyttekildebeskatning):

"Under disse forhold bør det ikke offentligt fremhæves, at de gældende danske regler på flere punkter er lempeligere end henstillingens anbefalinger."

Forespurgt, hvad vidnet reflekterede over, da han fik dette budskab, forklarede vidnet, at han ikke forstår det, der står. Problemet var ikke de gældende danske regler

om udbyttebeskatning som sådan, for dem var der ikke noget galt med. Det, der var noget galt med, var kontrollen og fraværet af kontrol, og det kunne man ikke bare reparere ved en nettoordning. I den forbindelse vil han godt vende tilbage til noget fra den sidste afhøring, nemlig den aftale, som Lisbeth Rømer ville indgå med Finans Danmark. Det var et eksempel på, hvad virkningen af en sådan nettoordning kunne være, hvis forudsætningerne for kontrol ikke var til stede. Vigtigst for denne sag er, at refusionsordningerne og dermed refusionerne forblev uændrede, og det var dér, svindlen skete. Det betød så, at hverken aftalen med Finans Danmark, TRACE eller for så vidt EU-Kommissionens henstilling ville indebære nogen begrænsninger i adgangen til refusionsordningen. Hvis der så fortsat ikke var nogen kontrol – eller hvis det var det, man var bange for – ville det fortsat være muligt at hive penge ud af statskassen. Det ville der sådan set ikke blive lavet om på.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om ikke det ville indebære potentielt færre refusionsager, hvis man havde en nettoordning, forklarede vidnet, at det er korrekt, men det var et spørgsmål om, hvor hurtigt man fik sagerne over i en nettoordning. Hans pointe er her, at ordningen stadig ville være der, og i den ordning kunne der stadig gemme sig falske anmodninger. Hvis der stadig ikke var nogen kontrol, ville der være et problem i den ordning, så længe man havde ordningen. Det var dog ikke slut med det, for hvis man så etablerede en ny og altomfattende nettoordning, skulle bankerne jo stå for kontrollen. Meningen med aftalen med Finans Danmark og også EU-Kommissionens henstilling og TRACE var i bund og grund, at det var de udenlandske banker, der skulle kontrollere på vegne af danske skattemyndigheder, men hvilket incitament ville de have til det, hvis ikke der var et effektivt tilsyn med disse banker. I aftalen med Finans Danmark kunne man også se, at der var tale om udenlandske aktionærer, der kunne have aktier registreret i omnibusdepoter, og det ville medføre, at SKAT ikke engang ville have adgang til at vide, hvem det var. Det hele ville således komme til at ske i en sort boks i udlandet, hvor man kunne spørge sig selv, hvor effektiv dels de udenlandske bankers kontrol og dels de danske skattemyndigheders tilsyn med kontrollen var, så det ikke bare blev "happy go lucky". Så vidt han husker fra Kathrine Langes notat, stod der noget om, at 60 % af udbetalingerne i de eksisterende nettoordninger, hvor der ikke var omnibusdepoter, var helt skattefrie. Det måtte et eller andet sted have formodningen imod sig. Endnu et element, man måtte tage med i overvejelserne, var, at hvis man ville have to ordninger, hvor kontrollen kunne halte, var der stadig brug for en vis koordinering. Hvis man havde to ordninger, kunne det meget vel være, at en person, der rent faktisk modtog udbytte, ville forsøge at bruge begge ordninger på samme tid. Når det så ovenikøbet var sådan i aftalen med Finansrådet dengang, at alle aktionærerne i nettoordningen var anonyme, havde skattemyndighederne ingen mulighed for at frasortere gengangere. Man skulle derfor have en adgang til de udenlandske bankers systemer, som simpelthen ikke var til stede. I den pågældende

situation kunne en sådan nettoordning gøre mere skade end gavn i forhold til udbytteskat, men uanset om aftalen var indgået eller ej, var refusionsordningen det, den var, med de svagheder, den ville have, når der ikke var kontrol.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnet i januar 2010 var opmærksom på, at der i den manuelle ordning i SKAT – refusionsordningen – manglede mulighed for kontrol, forklarede vidnet, at det var han ikke. Det eneste, han vidste på det tidspunkt, var Kathrine Langes notater, hvor der bare stod – og det var det alarmerende – at der ikke kom penge i kassen. Det kunne ikke være rigtigt, og der måtte være noget galt.

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 5011 (2010-01-12 (4) - Udkast til notat af Carl Helman om dansk udbyttekildebeskatning):

> *"Imidlertid er den reelle danske dagsorden, at der er konstateret et ringe provenu af danske udbyttekildeskat i forhold til begrænset skattepligtige, og at der fornemmes et behov for markante opstramninger på det pågældende område med henblik på øget kontrol, jf. pkt. A.."*

Forespurgt, om ikke dette var en oplysning om, at der var kontrolmæssige issues, forklarede vidnet, at det givetvis var vidnets holdning, som Carl Helman tog til sig. Han kan ikke se, at Carl Helman skulle have fået den andre steder fra – uden at han dog ved det. Han er jo enig i det, der står, undtagen det med at de danske regler i teoretisk forstand skulle være mere fleksible end henstillingens anbefalinger. I EU-Kommissionens anbefalinger var der netop ingen nedre grænse for, hvor fleksible de ville have, man skulle være.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 22 for den 20. august 2019 side 27 (Ivar Nordlands forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet, da han lavede den foreholdte indstilling, også var opmærksom på, at man ikke rigtig havde mulighed for at afstemme mellem angivelse og indberetning, og at man ikke havde kontrol af, om det var de egentlige ejere, der opnåede udbytterefusionen, forklarede vidnet, at han mener, at han først blev bekendt med dette i SIR-rapporten. Han mener ikke, at det var noget, der var blevet talt om. "*

Hertil forklarede vidnet, at det vedstår han fuldstændig. Han mener ikke, at han på et tidligere tidspunkt var inde i diskussionerne om det med at afstemme totalsummer af udbytte med, hvad der kom ud af selskabet og tidspunkterne for det. Det var

noget, fagkontoret kørte, og det var han ikke involveret i. Det, der sprang ham i øjnene, var, at der ikke kom penge ind.

OECD'S TRACE-PROJEKT

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 99 (2010-01-12 (1) - Taking forward the work on TRACE procedures):

> *"Executive Summary*
>
> …
>
> *Specifically, it describes the proposed "authorised intermediary" system. That system would allow financial intermediaries approved by a source country as "authorised intermediaries" to make claims to withholding agents for relief at source on a "pooled" basis on behalf of their customers that are portfolio investors.*
>
> …
>
> *Those financial institutions that wish to make use of the "pooled" treaty claim system would be required to report on an annual basis directly to source countries (i.e. not through the chain of intermediaries) investor-specific information regarding the beneficial owners of the income."*

Foreholdt, at vidnet havde karakteriseret EU's henstilling som uspiselig, og forespurgt, hvorfor det oplæg, der her kom fra OECD, ikke også var uspiseligt for Danmark, forklarede vidnet, at de ikke var involveret i pilotgruppen, som var forløberen for dette. Han kan ikke afvise, at han havde fået nogle dokumenter, men det var ikke noget, han dyrkede. Det foreholdte var begyndelsen på forhandlingerne om, hvordan et sådant projekt skulle køre, og i OECD havde man i det mindste det med, at man skulle kunne identificere de skatteydere, der modtog udbytte. Det havde man ikke i EU-Kommissionens henstilling, hvor man bare opfordrede til at lave nogle nettoordninger og selv finde ud af det med de andre lande. Det var ikke en måde at lave et mellemfolkeligt samarbejde på. Dér skulle man blive enige om noget, og det var det, man forsøgte på at lægge op til her. Forespurgt, om ikke det, der her blev lagt op til, var, at man skulle identificere dem én gang om året, dvs. efter man returnerede pengene, forklarede vidnet, at det er korrekt, og man kunne godt diskutere, om det var fornuftigt. Men det forhold, at de kom med det udspil, var ikke grund til ikke at gå ind i det arbejde. Det kunne godt være, det endte anderledes.

Foreholdt, at vidnet kaldte EU-Kommissionens henstilling for uspiselig i slutningen af 2008, og forespurgt, om ikke også det var et arbejde, man kunne gå ind i med henblik på at få henstillingen vedtaget i oktober 2009, forklarede vidnet, at han synes, præmissen for spørgsmålet er lidt urimelig. Han har ikke set det dokument, han betegnede som uspiseligt, for det findes ikke i ekstrakten. Han ved ikke, hvad der står i det, og han ved ikke, hvad EU-Kommissionens vinkel var på det. OECD-folkene var meget mere skattevenlige forstået på den måde, at der var nødt til at være noget til skattemyndighederne, for at man kunne opnå enighed om det, og som han husker det, manglede DG Markt-folkene fuldstændig den vinkel. Men han har jo ikke det dokument, han kaldte uspiseligt, så han kan ikke rigtig sige mere om det.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at spørgsmålene kredser lidt om, hvilken rolle TRACE spillede i hele forløbet med at få fulgt op på SIR-rapporten fra 2010, forklarede vidnet, at det er vigtigt. Det har han nogle temmelig markante synspunkter om. Man skal så tilbage til hans forelæggelse for direktionen fra februar 2010. Humlen var her, at der skete flere ting på én gang. Det, der først skete, var, at ledelsen selv traf en beslutning, og det må have været efter Kathrine Langes notat fra oktober 2009, som han henviste til i forelæggelsen.

Vidnet henviste til ekstraktens side 245 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"… ikke lader til at fungere tilfredsstillende, jf tidligere forelæggelse fra Skaterhverv af 9/10 2009."*

Hertil forklarede vidnet, at ledelsen på det tidspunkt traf beslutning om, at Intern Revision skulle gå i gang. Han ved ikke, hvem i ledelsen det var. Han sad selv i Udvidet Direktion, som ikke havde med SKAT eller personalespørgsmål at gøre. Han var ikke selv med til at træffe beslutningen om at sætte Intern Revision i gang. Han vil gætte på, at den blev truffet af Peter Loft personligt, men han ved det simpelthen ikke. Ledelsen traf en beslutning om, at Intern Revision skulle gå i gang, og det var et spor, der relaterede sig til Kathrine Langes notat om, hvorvidt tingene var i orden, og om der var akutte mangler i kontrollen, der skulle rettes op på. Det eneste, han brugte notatet til i forelæggelsen, hvor han citerede fra det, var som argument for, at det var interessant at gå ind i TRACE-projektet for at se, om der kunne komme noget ud af det projekt, der kunne forbedre deres egne nettoordninger, som også blev omtalt. Hans pointe er i bund og grund, at TRACE var fremtidsmusik. Fremtidsmusik er i den danske ordbog defineret som "en tanke eller en plan, der først kan blive virkeliggjort i fremtiden eller måske aldrig", og det var det, TRACE var. Pointen er, at et sådant projekt umuligt kunne afhjælpe akutte nationale problemer med, om

der var kontrol nok i de aktuelle systemer. Dér skulle der noget andet til. Hvis problemet var, at der ikke var kontrol nok, måtte ledelsen træffe en beslutning om, at der så kom kontrol nok. Det kunne de jo godt finde ud af den dag, skaden var sket. I bund og grund var den grundlæggende problemstilling overhovedet ikke svær, og det endte også med de 100 mand i Jylland. Han har det indtryk, at administrationen i dag mener, at de har styr på kontrollen, men det kan han ikke udtale sig om, for han har ikke forstand på, hvor meget kontrol der skal til. Hans pointe er derfor, at TRACE-projektet ikke var og ikke kunne være en opfølgning på SIR-rapporten. Hvis der var nogen, der mente det, ved han ikke, hvorfor de mente det, eller på hvilket grundlag de skulle have ment det.

Vidnet henviste til ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"Der er således en lang række forhold, der taler for, at resultatet af projektet til sin til vil kunne anvendes til at skabe en bedre håndtering af kildebeskatningen af udbytter i samarbejde med andre lande.*
>
> *Spørgsmålet er nu, om Danmark har ressourcer til at gå aktivt ind i det fortsatte arbejde først og fremmest i OECD, formentlig i en eller to særlige grupper under WP8, men med direkte reference til CFA..*
>
> *Der er en lang række udestående spørgsmål både aflegal og administrativ natur."*

Hertil forklarede vidnet, at han her anførte, at projektet netop først til sin tid ville kunne anvendes. Det lykkedes man så aldrig med. Det fremgår også, hvorfor han udarbejdede forelæggelsen, og det var et spørgsmål om, hvorvidt de skulle bruge tid og kræfter på at gå ind i dette projekt. Det var derfor, oplægget kom. Afslutningsvis skrev han endda, at der var en lang række udestående spørgsmål af legal og administrativ natur, og det er der altså fortsat. Det var bare for at give vinklen på, hvordan dette hang sammen med opfølgningen på Intern Revisions rapport. Det hang sammen på den måde, at nogle af emnerne var de samme, men som arbejdsproces hang de ikke sammen.

Vidnet blev af advokat Poul Heidmann videre foreholdt fra ekstraktens side 246 (2010-02-11 (1) - Dagsorden med bilag til møde i Direktionen den 11. februar 2010, bilag til dagsordenen "Forelæggelse for Departementschefen/direktionen"):

> *"Hvorledes sikres betryggende grænseoverskridende kontrol og håndhævelse af hæftelse for fejl eller svig?"*

Hertil forklarede vidnet, at han går ud fra, at systemet også kæmper med disse ting den dag i dag. Forespurgt, om vidnet kunne uddybe det foreholdte om grænseoverskridende kontrol og håndhævelse af fejl og svig, forklarede vidnet, at der var to ting i det. Skattemyndighederne var nødt til at have en ordentlig og hurtig adgang til at finde ud af, hvad der foregik. Hvis det var sådan, at skattemyndighederne var sat i verden for at kontrollere, og den funktion lige pludselig blev udliciteret til private aktører, der i bund og grund ikke selv havde en interesse i det, var man nødt til at sikre, at de så hæftede ordentligt for det, hvis de begik fejl og mangler. Ellers kunne bankerne bare læne sig tilbage og servicere de kunder, som de i bund og grund levede af at servicere. Disse ting skulle derfor være en del af forudsætningerne for, at man i hvert fald fra Skatteministeriets side gik med i det, for hvis strukturen ikke var til stede til at få ordningen til at fungere på betryggende vis, skulle man nok finde ud af noget andet.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, hvordan prognosen på det tidspunkt, hvor vidnet udarbejdede forelæggelsen, var for, at der kom noget ud af arbejdet inden for en overskuelig tid, forklarede vidnet, at han jo ikke besidder udspørgerens fremsyn. Man må koble det sammen med det, han tidligere forklarede om EU-henstillingen, hvor han mener, at det første direktiv om udveksling af oplysninger på anmodning inden for EU kom i 2011. Derudover gik der først hul på den automatiske udveksling af oplysninger engang i 2014. I virkeligheden kunne dette først komme til at køre ordentligt – hvis det overhovedet kom til at køre – når de ting var på plads internationalt. Det er de nu, og det er det der hedder CRS – Common Reporting Standard – i OECD, hvor man fik en verdensomspændende standard for at udveksle oplysninger. Udvekslingen af oplysninger var dog ikke nok. Der skulle også være regler og et aftalenetværk for at inddrive de penge, der skulle i kassen. Hvis der var et sådant aftalenetværk, var spørgsmålet, om det kun omfattede offentlige myndigheder, eller om det også omfattede banker, der optrådte på vegne af det offentlige. Der var således myriader af problemer i det, men når nu der var enighed i OECD om, at man ville gå i gang med at se på det, og at det måske kunne være "det nye sort", syntes han, det var vanskeligt at sige, at det kunne de ikke være med i. Det var dog også vanskeligt at sige, hvad prognosen var for, at det blev til noget. Forespurgt, hvem der skulle inddrives hos, herunder om det var de banker, der havde indeholdt et nettobeløb, forklarede vidnet, at hvis det var bankerne, der indeholdt, kunne inddrivelsen ske hos de udenlandske banker. Hvis bankerne ikke hæftede, skulle man derimod inddrive beløbet hos de skatteydere, mod hvem kravene ikke var forældet. Det var ikke nogen nem sag at inddrive penge i udlandet, og det er hans indtryk, at det heller ikke er det den dag i dag.

RELEVANTE LOVÆNDRINGER

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 746 (2012-06-11 - Betænkning vedr. lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 om bl.a. ændring af kildeskatteloven (styrkelse af indsatsen mod nulskatteselskaber mv.)):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer.*
> *Den foreslåede § 69 B i kildeskatteloven har virkning for anmodninger om tilbagebetaling, der ikke er afgjort af told- og skatteforvaltningen senest den 30. juni 2012, jf. lovforslaget § 10, stk. 1."*

Foreholdt, at Lise Bo Nielsen den 11. september 2019 har forklaret for undersøgelseskommissionen, at det var vidnet, der havde foranlediget, at netop dette afsnit blev sat ind, og forespurgt, om det er korrekt, forklarede vidnet, at han meget vel kunne have rejst det i en diskussion med fagkontoret. Som han forklarede under sidste afhøring, var det fagkontoret, der skrev både lovforslag og bemærkninger, og det var Lise Bo Nielsens beslutning, hvad der skulle med i lovforslaget eller ej, for det var hende, der var ressortansvarlig, og ikke ham. Han havde ingen instruktionsbeføjelse over for Lise Bo Nielsen, men hun lod forelæggelsen passere ham, og han skrev under på den, fordi han var enig. Mere lå der ikke i det.

Vidnet blev foreholdt fra ekstraktens side 5304 (2012-05-21 - E-mail fra Mogens Jonas Rasander til Ivar Nordland med forslag til tilføjelse til bemærkningerne vedr. Kildeskattelovens § 69 B):

> *"Det må forventes, at skattemyndighederne fremover vil øge fokuseringen og kontrollen vedrørende tilbagebetaling af kildeskatter. Dette bør ske for at sikre, at der ikke sker uretmæssig tilbagebetaling til en udenlandsk modtager, som ikke anses for retmæssig ejer."*

Foreholdt, at denne tekst svarer til teksten i lovbemærkningerne, og forespurgt, hvorfor Mogens Jonas Rasander sendte vidnet denne tekst, forklarede vidnet, at han går ud fra, at det var fagkontorets reaktion på den samtale, de må have haft om det. Sådan var det, og han kan ikke huske, at han reagerede på det. Forespurgt, om vidnet husker, om det var hans initiativ, at der skulle et sådant tekststykke ind, forklarede vidnet, at det kunne det meget vel være. Han kan ikke huske det, men det kan meget vel være, at han rejste emnet og diskussionen om det.

Vidnet blev foreholdt fra protokol nr. 27 for den 11. september 2019 side 58 (Lise Bo Nielsens forklaring):

> *"Forespurgt, om vidnet bidragede med dette tekstforslag, forklarede vidnet, at det var hende, der skrev under, når hun lagde lovforslaget op til ministeren, men at det var Ivar Nordland, der foranledigede, at det foreholdte afsnit blev sat ind. Forespurgt, om det var Ivar Nordlands forslag, at det kom med, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad motivationen bag forslaget var, forklarede vidnet, at hun efterfølgende har rekonstrueret det, og som hun forstår det, havde han et ønske om at få et signal med om, at man kontrollerede til bunds i forhold til kapitalfondssagerne. Foreholdt, at det – når det læses i 2019 – ikke forekommer at være afgrænset til kapitalfondsselskaber, forklarede vidnet, at det var det, ændringsforslaget handlede om."*

Foreholdt, at Lise Bo Nielsen således var ret entydig i sin beskrivelse af, at afsnittet blev sat ind på vidnets foranledning, og at det fremgår, at der gik et tekstforslag fra en af hendes medarbejdere til ham, forklarede vidnet, at han ikke vil afvise, at det var ham, der var årsag til, at man overhovedet fik diskussionen. Han havde i hvert fald de synspunkter, at der i kapitalfondssagerne – som hele ændringsforslaget handlede om – burde sendes det signal, at kapitalfondene skulle udsættes for den samme behandling. Advokaterne himlede op om, at de var udsat for ulovlig forskelsbehandling osv. I den forbindelse drøftede de, om man kunne tage noget med for at sende et sådant signal og også få det puttet ind i bemærkningerne. Men længere var det ikke i den samtale. Fagkontoret kom så med et tekstforslag, som han faktisk ikke kan huske, de kom med, men det gjorde de, og det var så det, der endte i bemærkningerne. Han kan ikke huske, at han reagerede på det, men det var okay med ham.

Forespurgt, om vidnet gjorde sig nogen overvejelser om, hvorfra ressourcerne til den øgede kontrol skulle komme, forklarede vidnet, at det gjorde han ikke. Man skal huske, at dette omhandlede en helt anden type sager. Det omhandlede skattefriheden for datterselskabsudbytter, og om betingelsen for skattefriheden var opfyldt. I de sager blev der faktisk gået til makronerne med kontrol, og det var også derfor, man pludselig havde 10-20 retssager om dette. Det var temmelig tunge sager, så det var en ongoing process, og han gik da ud fra, at SKAT ville fortsætte med den linje, de havde lagt på dette område. Derudover var det et signal til advokaterne om, at de i bund og grund skulle holde bøtte.

Forespurgt, om ikke der var behov for at monitorere alle refusionssagerne for at sondere, hvor man ville foretage en tilbundsgående kontrol, og før man kunne forholde sig til, hvilke sager der var kapitalfondsrelateret eller ej, forklarede vidnet, at det

var der, men for det første var refusionssagerne slet ikke i tankerne på nogen som helst i forbindelse med det lovforslag. Det var de ikke på ham, og han hørte heller ikke, at de var det på andre. For det andet blev problemerne i refusionssagerne taget op af Intern Revision, og ledelsen skulle følge op på, at nogen fulgte op på det. Der var derfor ikke nogen sammenhæng, selv om lovforslaget, som det blev formuleret, var generelt.

Forespurgt, om ikke det er korrekt forstået, at kapitalfondssagerne i nogen grad rejste sig ved den konkrete refusionssag, som Lisbeth Rømer og hendes medarbejdere modtog vedrørende TDC og en ukendt fransk ansøger, som ønskede et stort millionbeløb returneret, forklarede vidnet, at han ikke var inde i de sager. Han er ikke klar over, om de refusionssager, Lisbeth Rømer sad med, var fra minoritetsaktionærerne, eller om det var fra hovedaktionærerne, som ville kanalisere deres udbytter skattefrit via luxembourgske holdingselskaber. Det kunne være en af delene. Den ene var en sag i den almindelige refusionsordning, og i den anden var det et spørgsmål om, hvorvidt det kunne være rigtigt, at det bare kunne strømme skattefrit til Luxembourg. Det var ikke den samme sagstype, men selvfølgelig handlede det hele om udbytteskat og om, hvorvidt der blev kontrolleret eller ej. Der blev virkelig kontrolleret på de sager med de skattefrie datterselskabsudbytter, og det var også derfor, retssagerne kom. Hvis man læser bemærkningerne, kan man se, at der var spor til, at der var retssager. Han har vanskeligt ved at forestille sig, at der skulle være retssager om den almindelige refusionsordning, hvis det var sådan, at alle de, der bad om at få penge, bare fik det, de bad om. Det er derfor vanskeligt at se, hvordan den tvist nogensinde skulle kunne opstå. Det var således ikke noget, han tænkte på.

Forespurgt, om koncernledelsen, da denne bemærkning kom ind, havde givet tilsagn om, at man ville tilføre de øgede ressourcer, forklarede vidnet, at det kan han ikke forestille sig. Han havde heller ikke selv magt over, hvad SKAT havde eller ikke havde af ressourcer. Han tror derfor ikke, anledningen var der, til at han gik ind i ressourcespørgsmålet. Forespurgt, om ikke det var specielt, at man sendte et signal til Folketinget om, hvad der måtte forventes, uden at man vidste, om der var ressourcer til den øgede kontrol, forklarede vidnet, at i og med at de allerede havde kontrolleret, gik han ud fra, at de havde ressourcerne til det, og at de så nok også kunne finde ud af at fortsætte med det.

Forespurgt af advokat René Offersen, om det er korrekt forstået, at lovforslaget udsprang af kapitalfondssagerne, som ikke havde noget med Lisbeth Rømer at gøre, forklarede vidnet, at han ikke har hørt noget som helst om, at Lisbeth Rømer var involveret i lovforslaget. Det er helt nyt for ham, hvis hun skulle have været det.

Forespurgt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, om det er korrekt forstået, at lovforslaget alene tog sigte på kapitalfondssagerne, bekræftede vidnet dette.

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL

OECD'S TRACE-projekt

Vidnet blev af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, foreholdt fra ekstraktens side 450 (2011-03-28 (1) - Dagsorden til møde i Produktionsforum den 28. marts 2011, bilag til dagsordenen "Statusnotat på grundlag af revisionens undersøgelse af provenuet fra kildebeskatning af udlændinge – udbytteskat."):

> *"I efteråret 2009 anmodede departementschefen Intern Revision om at foretage en undersøgelse af udbytteadministrationen. Baggrunden var en undersøgelse af provenuet af udbytteskat til udenlandske aktionærer, som det ikke er muligt at afstemme år for år mod den indeholdte udbytteskat.*
>
> *Den 10. maj afgav intern revision en rapport, som i punkt 8 opsumerer en række konklusioner på to kerneområder:*
>
> *1. den manglende afstemning af den udbytteskat som aktionærer godskrives over mod angivelse og betaling.*
>
> *2. Refusioner til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf.*
>
> *Produktionsforum beslutter d. 20. juni 2010, at der nedsættes en arbejdsgruppe under Borger og Virksomheder med repræsentanter fra Jura og Samfundsøkonomi og Regnskab der skal analysere opgaven og komme med forslag til nye processer for udbytteadministrationen.*
>
> *Hvad er der sket under vejs:*
>
> *Frikortmarkering af depoter.*
>
> *…*
>
> *OECD's Trace IT projekt*
>
> *Danmark har ultimo 2010 besluttet at deltage i et IT-projekt under OECD, som går ud på at etablere et system, hvor bankerne administrerer indeholdelsen af udbytter til udlandet. Indeholdelse af udbytteskat vil således følge dobbeltbeskatningsoverenskomsterne. Projektet skal løse behandlingen af udenlandske aktionærer beskat-*

ningsforhold. Afdelingslederen i Regnskab 2, har netop i begyndelsen af mart 2011 deltaget i et møde i OECD i Paris omkring projektet.

Forkortet problemformulering.

Som følge af ovennævnte initiativer, har Regnskab 2 i feb. 2011 udarbejdet en ændret og forkortet problem- formulering for arbejdsgruppen, hvor der særligt er fokus på den manglende afstemning mellem udbytteangivelsen og indberetning af udbyttemodtageren. Arbejdet forventes igangsat ultimo marts."

Vidnet blev endvidere foreholdt, at det her blev forelagt for Produktionsforum, at arbejdsgruppen til opfølgning på SIR's 2010-rapport under henvisning til bl.a. OECD's TRACE-projekt nu gik fra at have to punkter til alene at fokusere på afstemningsproblematikken, således at man ikke længere medtog pkt. 2 om refusion til udenlandske aktionærer og den tekniske behandling heraf. Forespurgt, om det efter vidnets opfattelse var relevant på dette tidspunkt at udelade problemløsning i forhold til pkt. 2, forklarede vidnet, at han først har set dette dokument som led i undersøgelseskommissionens behandling. Som tidligere forklaret kan han ikke se, hvad TRACE havde at gøre med de konkrete problemer med kontrollen. TRACE var måske noget engang ude i fremtiden, men han har på intet tidspunkt stillet nogen i udsigt, at TRACE medførte en løsning på de akutte problemer – hvilket det absolut heller ikke kunne – med den virkning, at man så bare kunne læne sig tilbage og gøre ingenting. Men han var ikke involveret i det og promoverede ikke denne holdning. Han mener ikke, det var relevant, for at sige det klart.

Forespurgt, om det er korrekt forstået, at OECD's TRACE-projekt således ikke var et argument for at undlade at arbejde med refusionsproblemstillingen, forklarede vidnet, at det er hans synspunkt. Forespurgt, om ikke der var nogen, der involverede vidnet eller spurgte vidnet, om det var en løsning, forklarede vidnet, at det var der ikke.

Europa-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om procedurer for kildeskattelettelser

Vidnet blev på ny foreholdt fra ekstraktens side 7188 (2009-05-05 - E-mail fra Ivar Nordland til EU-kommissionen om godkendelse af notat om udbytteskat):

"Beklager: Der kan ikke stå noget om nogen planer fra dansk side, da man i den centrale skatteadministration alene har haft foreløbige ideer…"

Forespurgt, hvilke foreløbige idéer vidnet havde i tankerne, da han skrev dette, forklarede vidnet, at han ikke kan huske, hvad han tænkte. Det var bare forklaringen på, at det ikke havde været clearet, og at det måtte være noget foreløbigt. Han havde ikke nogen viden eller tanker om, hvorvidt dette kom fra SKAT eller fagkontoret, men han fik så skrevet, at det var den centrale skatteadministration. Forespurgt, hvad vidnet forstår ved den centrale skatteadministration, forklarede vidnet, at det er SKAT. Forespurgt, om det er SKAT Koncerncentret, forklarede vidnet, at de ændrede strukturen hele tiden, og efterhånden kan man ikke huske, hvad det hed. Det var alt det, der ikke var departementet. Forespurgt, om det således var SKAT i Nordhavn, forklarede vidnet, at han heller ikke ved, hvor de var lokaliseret. Det var alt det, der ikke var den politiske del.

Foreholdt af kommissionens formand, Michael Ellehauge, at den foreholdte e-mail er fra 2009, og at det således var før sammenlægningen af departementet og SKAT, forklarede vidnet, at det vel så var den traditionelle struktur.

Forespurgt af kommissionens udspørger, Jens Lund Mosbek, om vidnets forklaring skal forstås således, at når han skrev, at den centrale skatteadministration alene havde foreløbige idéer, var det ikke, fordi vidnet havde kendskab til sådanne foreløbige idéer, bekræftede vidnet dette. Forespurgt, hvad der lå i, at det ikke havde været clearet med ledelsen i den centrale skatteadministration, forklarede vidnet, at han, inden han sendte e-mailen, må have talt med Carl Helman og spurgt ham, hvem han havde clearet det med. Som han husker det, havde Carl Helman ikke clearet det med nogen som helst. Det var derfor for at dække udfaldsmulighederne af og for at lægge tryk på, at EU-Kommissionen her havde modtaget noget ved en fejl, fordi det simpelthen ikke var clearet ledelsesmæssigt.

AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL

Forespurgt, om vidnet i øvrigt ligger inde med viden af relevans for undersøgelseskommissionen, som ikke er kommet frem under afhøringen, forklarede vidnet, at det gør han ikke.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Kommissionens formand, Michael Ellehauge, bemærkede, at dette var den sidste afhøringsdag i undersøgelseskommissionens planlagte afhøringer om udbytteområdet. Undersøgelseskommissionen vil senere på måneden udgive en orientering, hvori undersøgelseskommissionen vil gøre status og i den forbindelse komme ind på spørgsmålet om en delberetning. Undersøgelseskommissionen fortsætter afhøringerne i marts 2021, og det er afhøringer vedrørende hovedkommissoriet. De plan-

lagte afhøringer fremgår af undersøgelseskommissionens hjemmeside. Afhøringerne til hovedkommissoriet vil blive delt op i tre dele, og første del begynder i slutningen af marts 2021.

Han opfordrede til, at man henvender sig til undersøgelseskommissionen, hvis man har oplysninger, som kan have interesse for undersøgelseskommissionens arbejde. Det gælder for alle, uanset hvor man sidder, og man må gerne brede ordet ud, så undersøgelseskommissionen kan få alt ind, som kan have interesse. Denne opfordring er fremgået af undersøgelseskommissionens hjemmeside siden begyndelsen, og den er gentaget i alle undersøgelseskommissionens orienteringer. Den er også blevet gentaget i forbindelse med afhøringer. Det gælder således for alle, som måtte have noget materiale, som kunne have interesse for undersøgelseskommissionen, at man anmodes om at henvende sig. Det gælder også, hvis man er i tvivl om, hvorvidt noget kunne have interesse for undersøgelseskommissionen eller ej.

Kl. 14.15 sluttede mødet.

Oversigt over personer med relation til tillægskommissoriet
2010-2013 ("den tidlige periode")

22. april 2021

KONCERNCENTRET

Skatteministeriets direktion

Peter Loft, departementschef (1993 – mar. 2012)
Jens Brøchner, departementschef (maj 2012 – nu)
Jesper Skovhus Poulsen, koncerndirektør (mar. 2010 – jan. 2013)
Jesper Rønnow Simonsen, koncerndirektør (dec. 2012 – mar. 2013)
Karsten Juncher, økonomidirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Otto Brøns-Petersen, samfundsøkonomisk direktør (mar. 2010 – jan. 2013)
Preben Kristiansen, udviklingsdirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Birgitte Christensen, juridisk direktør (feb. 2010 – jan. 2013)
Steffen Normann Hansen, produktionsdirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Birte Deleuran, HR-direktør (mar. 2010 – jan. 2013) *(ikke afhørt)*

Fagdirektører

Richard Hanlov, forretningsudvikling (mar. 2010 – mar. 2013)
Jan Lund, produktion (mar. 2010 – mar. 2013)
Preben Underbjerg Poulsen, lovudvikling (mar. 2010 – jan. 2013)
Winnie Jensen, juridisk styring (mar. 2010 – mar. 2013)
Ivar Nordland, international skat (mar. 2010 – jan. 2013)
Jens Drejer, lovproduktion (mar. 2010 – jan. 2013) *(ikke afhørt)*
Preben Bialas, IT-projekter (apr. 2011 – feb. 2013) *(ikke afhørt)*
Erik Blegvad Andersen, EU-formandsskab (mar. 2010 – jan. 2012)

Direktør for de særlige enheder

Ole Kjær (mar. 2010 – jan. 2013)

Koncernfunktioner

Økonomi

Jens Madsen, kontorchef (mar. 2010 – apr. 2013)

Løn og Personalejura

Anders René Andersen, kontorchef (apr. 2011 – apr. 2013)

Jura og Samfundsøkonomi

Selskab og aktionær

Lise Bo Nielsen, kontorchef (mar. 2010 – jan. 2013)
Erna Christensen, kontorchef (mar. 2010 – sep. 2011) *(ikke afhørt)*
Kathrine Lange, chefkonsulent (mar. 2010 – aug. 2010)
Jakob Ulrik Wassard Schou, specialkonsulent (mar. 2010 – jan. 2013)

Skatteadministration

Kaj-Henrik Ludolph, kontorchef (mar. 2010 – jan. 2013)
Per Hvas, kontorchef (mar. 2010 – jan. 2013)
Andreas Bo Larsen, chefkonsulent (mar. 2010 – jan. 2013)
Carl Helman, fuldmægtig (mar. 2010 – dec. 2012)

Koordinering (Sekretariatet for Juridisk Forum)

Jan Muff Hansen, kontorchef (jun. 2009 – mar. 2013)
Eva Damm, chefkonsulent (mar. 2010 – jan. 2013)

Borger og Virksomhed

Personafregning

Klaus Østergård Jensen, kontorchef (sep. 2007 – jul. 2010 og feb. 2013 – jan. 2014)
Karina Tangaa Jul Andersen, specialkonsulent (mar. 2011 – apr. 2013)
Jette Zester, specialkonsulent (mar. 2010 – apr. 2013)

Erhvervsafregning

Aino Olsen, kontorchef (mar. 2010 – maj 2012)
Susanne Thorhauge, kontorchef (maj 2012 – apr. 2013)
Jeanette Nielsen, chefkonsulent (jan. 2012 – apr. 2013)
Vibeke Varnes Hoffgaard, specialkonsulent (mar. 2010 – apr. 2013)
Pia Eder, specialkonsulent (feb. 2011 – sep. 2011)
Henrik Kofoed Espersen, konsulent (nov. 2012 – apr. 2013)
Pia Kolind Nielsen, fuldmægtig (nov. 2010 – apr. 2013)

Indsats og Analyse

Troels Holst Larsen, specialkonsulent/chefkonsulent (feb. 2011 – apr. 2013)

Produktionsstyring (Sekretariatet for Produktionsforum)

Lars Tjærby Rasmussen, kontorchef (mar. 2010 – jan. 2013)
Kent D. Sørensen, specialkonsulent/chefkonsulent (mar. 2010 – apr. 2013)

Skatteministre

Kristian Jensen (aug. 2004 – feb. 2010)
Troels Lund Poulsen (feb. 2010 – mar. 2011)
Peter Christensen (mar. 2011 – okt. 2011)
Thor Möger Pedersen (okt. 2011 – okt. 2012)
Holger K. Nielsen (okt. 2012 – dec. 2013)

Skatteministeriets Interne Revision (SIR)

Kjeld Rasmussen, revisionschef (apr. 2010 – maj 2014)
Bo Daugaard, specialkonsulent (apr. 2008 – sep. 2011)
Linda Severinsen, specialkonsulent (jun. 2009 – nov. 2013)
Tina Laustsen, specialkonsulent (jan. 2009 – nov. 2013)
Jens Lundgaard, konsulent (jan. 2009 – jul. 2015)

Revisionsudvalget (fra 17. december 2010)

Peter Loft, departementschef (1993 – mar. 2012)
Jens Brøchner, departementschef (maj 2012 – nu)
Jesper Skovhus Poulsen, koncerndirektør (mar. 2010 – jan. 2013)
Jesper Rønnow Simonsen, koncerndirektør (dec. 2012 – mar. 2013)
Karsten Juncher, økonomidirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Steffen Normann Hansen, produktionsdirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Jens Sørensen, regionsdirektør (aug. 2008 – apr. 2013)
Erling Andersen, regionsdirektør (aug. 2008 – apr. 2013)
Ole Kjær, direktør for de særlige enheder (mar. 2010 – jan. 2013)
Niels Frode-Jensen, sekretariatschef for Landskatteretten (2010 – jan. 2014) *(ikke afhørt)*
Kjeld Rasmussen, revisionschef (apr. 2010 – maj 2014)
Jens Madsen, kontorchef i Økonomi (mar. 2010 – apr. 2013)

SKAT - REGIONER

SKAT København

Erling Andersen, regionsdirektør (aug. 2008 – apr. 2013)

Store Selskaber

Michael Dalvad Carlsen, kontorchef (jan. 2009 – aug. 2014) *(ikke afhørt)*
Maj-Britt Nielsen, chefkonsulent (mar. 2010 – jul. 2018)
Poul Buus Lassen, fuldmægtig/specialkonsulent (2004 – jul. 2017)

SKAT Midt- og Sydsjælland

Kim Allan Bak, regionsdirektør (aug. 2008 – apr. 2013)

Indsats

Per Jacobsen, skattedirektør (jan. 2009 – apr. 2013)
Torben Børge Rasmussen, specialkonsulent (jan. 2009 – apr. 2013)

SKAT Midtjylland

Jens Sørensen, regionsdirektør (aug. 2008 – apr. 2013)

Regnskab

Lars Nørding, skattedirektør (jan. 2009 – jan. 2013)
Frank Høj Jensen, viceskattedirektør (jan. 2009 – apr. 2013)

Regnskab 2

Lisbeth Rømer, afdelingsleder (jan. 2009 – apr. 2013)
Laurits Cramer, chefkonsulent (jan. 2009 – apr. 2013)
Bente Klein Fridberg, specialkonsulent (apr. 2009 – apr. 2013)
Sven Jørgen Nielsen, specialkonsulent (jan. 2009 – apr. 2013) *(ikke afhørt)*
Birgitte Normann Grevy, konsulent (apr. 2009 – apr. 2013)
Jette Knudsen, konsulent (aug. 2009 – apr. 2013)

Regnskab 1

Orla H. Kristensen, kontorchef (jan. 2009 – apr. 2013)

Regionssekretariatet

René Frahm Jørgensen, afdelingsleder (dec. 2009 – jan. 2012)

LEDELSESFORA

Produktionsforum

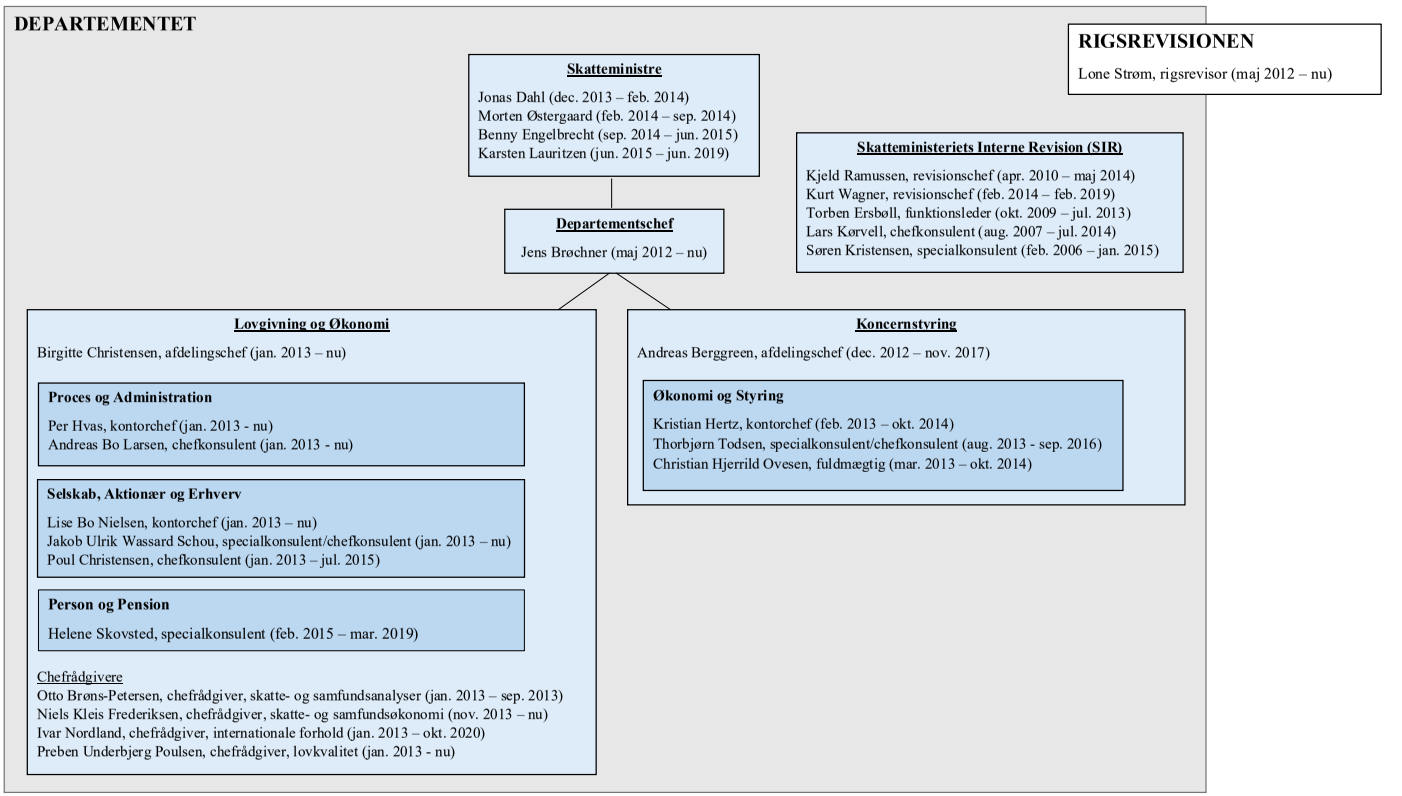
Steffen Normann Hansen, produktionsdirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Preben Kristiansen, udviklingsdirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Karsten Juncher, økonomidirektør (mar. 2010 – mar. 2013)
Richard Hanlov, fagdirektør for forretningsudvikling (mar. 2010 – mar. 2013)
Jan Lund, fagdirektør for produktion (mar. 2010 – mar. 2013)
Erling Andersen, direktør for SKAT København (aug. 2008 – apr. 2013)
Kirsten Otbo, direktør for SKAT Nordsjælland (aug. 2008 – apr. 2013)
Kim Allan Bak, direktør for SKAT Midt- og Sydsjælland (aug. 2008 - apr. 2013)
Karin Bergen, direktør for SKAT Syddanmark (aug. 2008 – apr. 2013)
Jens Sørensen, direktør for SKAT Midtjylland (aug. 2008 – apr. 2013)
Lars Møller Madsen, direktør for SKAT Nordjylland (aug. 2008 – apr. 2013)

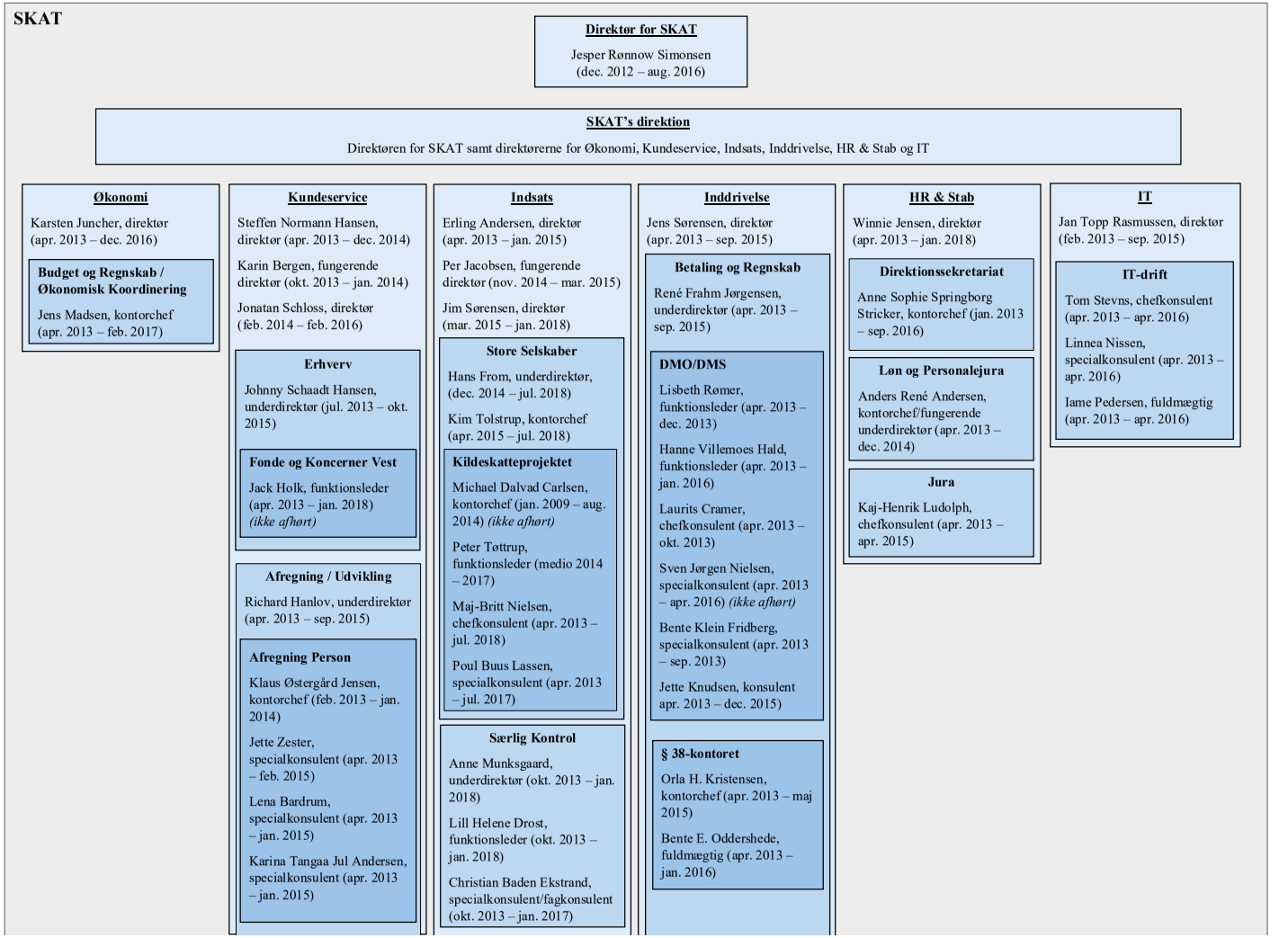
Juridisk Forum

Birgitte Christensen, juridisk direktør (feb. 2010 – jan. 2013)
Otto Brøns-Petersen, samfundsøkonomisk direktør (mar. 2010 – jan. 2013)
Ivar Nordland, fagdirektør for international skat (mar. 2010 – jan. 2013)
Winnie Jensen, fagdirektør for juridisk styring (mar. 2010 – mar. 2013)
Preben Underbjerg Poulsen, fagdirektør for lovudvikling (mar. 2010 – jan. 2013)
Jens Drejer, fagdirektør for lovproduktion (mar. 2010 – jan. 2013) *(ikke afhørt)*
Richard Hanlov, fagdirektør for forretningsudvikling (mar. 2010 – mar. 2013)
Jan Lund, fagdirektør for produktion (mar. 2010 – mar. 2013)
Erik Blegvad Andersen, fagdirektør for EU-formandsskab (mar. 2010 – jan. 2012)

Oversigt over personer med relation til tillægskommissoriet
2013-2015 ("den sene periode")

22. april 2021

SKAT
Direktør for SKAT
Jesper Rønnow Simonsen (dec. 2012 – aug. 2016)
SKAT's direktion
Direktøren for SKAT samt direktørerne for Økonomi, Kundeservice, Indsats, Inddrivelse, HR & Stab og IT
Økonomi
Karsten Juncher, direktør (apr. 2013 – dec. 2016)
Budget og Regnskab / Økonomisk Koordinering
Jens Madsen, kontorchef (apr. 2013 – feb. 2017)
Kundeservice
Steffen Normann Hansen, direktør (apr. 2013 – dec. 2014)
Karin Bergen, fungerende direktør (okt. 2013 – jan. 2014)
Jonatan Schloss, direktør (feb. 2014 – feb. 2016)
Erhverv
Johnny Schaadt Hansen, underdirektør (jul. 2013 – okt. 2015)
Fonde og Koncerner Vest
Jack Holk, funktionsleder (apr. 2013 – jan. 2018) (ikke afhørt)
Afregning / Udvikling
Richard Hanlov, underdirektør (apr. 2013 – sep. 2015)
Afregning Person
Klaus Østergård Jensen, kontorchef (feb. 2013 – jan. 2014)
Jette Zester, specialkonsulent (apr. 2013 – feb. 2015)
Lena Bardrum, specialkonsulent (apr. 2013 – jan. 2015)
Karina Tangaa Jul Andersen, specialkonsulent (apr. 2013 – jan. 2015)
Indsats
Erling Andersen, direktør (apr. 2013 – jan. 2015)
Per Jacobsen, fungerende direktør (nov. 2014 – mar. 2015)
Jim Sørensen, direktør (mar. 2015 – jan. 2018)
Store Selskaber
Hans From, underdirektør, (dec. 2014 – jul. 2018)
Kim Tolstrup, kontorchef (apr. 2015 – jul. 2018)
Kildeskatteprojektet
Michael Dalvad Carlsen, kontorchef (jan. 2009 – aug. 2014) (ikke afhørt)
Peter Tøttrup, funktionsleder (medio 2014 – 2017)
Maj-Britt Nielsen, chefkonsulent (apr. 2013 – jul. 2018)
Poul Buus Lassen, specialkonsulent (apr. 2013 – jul. 2017)
Særlig Kontrol
Anne Munksgaard, underdirektør (okt. 2013 – jan. 2018)
Lill Helene Drost, funktionsleder (okt. 2013 – jan. 2018)
Christian Baden Ekstrand, specialkonsulent/fagkonsulent (okt. 2013 – jan. 2017)
Inddrivelse
Jens Sørensen, direktør (apr. 2013 – sep. 2015)
Betaling og Regnskab
René Frahm Jørgensen, underdirektør (apr. 2013 – sep. 2015)
DMO/DMS
Lisbeth Rømer, funktionsleder (apr. 2013 – dec. 2013)
Hanne Villemoes Hald, funktionsleder (apr. 2013 – jan. 2016)
Laurits Cramer, chefkonsulent (apr. 2013 – okt. 2013)
Sven Jørgen Nielsen, specialkonsulent (apr. 2013 – apr. 2016) (ikke afhørt)
Bente Klein Fridberg, specialkonsulent (apr. 2013 – sep. 2013)
Jette Knudsen, konsulent apr. 2013 – dec. 2015)
§ 38-kontoret
Orla H. Kristensen, kontorchef (apr. 2013 – maj 2015)
Bente E. Oddershede, fuldmægtig (apr. 2013 – jan. 2016)
HR & Stab
Winnie Jensen, direktør (apr. 2013 – jan. 2018)
Direktionssekretariat
Anne Sophie Springborg Stricker, kontorchef (jan. 2013 – sep. 2016)
Løn og Personalejura
Anders René Andersen, kontorchef/fungerende underdirektør (apr. 2013 – dec. 2014)
Jura
Kaj-Henrik Ludolph, chefkonsulent (apr. 2013 – apr. 2015)
IT
Jan Topp Rasmussen, direktør (feb. 2013 – sep. 2015)
IT-drift
Tom Stevns, chefkonsulent (apr. 2013 – apr. 2016)
Linnea Nissen, specialkonsulent (apr. 2013 – apr. 2016)
Iame Pedersen, fuldmægtig (apr. 2013 – apr. 2016)

Afregning Erhverv

Susanne Thorhauge, kontorchef (apr. 2013 – jul. 2016)

Jeanette Nielsen, chefkonsulent (apr. 2013 – jan. 2018)

Henrik Kofoed Espersen, konsulent (apr. 2013 – dec. 2014)

Pia Kolind Nielsen, specialkonsulent (apr. 2013 – jan. 2018)

Vibeke Varnes Hoffgaard, specialkonsulent (apr. 2013 – jan. 2018)

Indsatsplanlægning og Analyse

Jan Lund, underdirektør (apr. 2013 – jan. 2018)

SAP38

Dorthe Pannerup Madsen, funktionsleder (apr. 2013 – sep. 2015)

Kaj Steen, funktionsleder (apr. 2013 – jan. 2016)

Birgitte Normann Grevy, konsulent (apr. 2013 – jan. 2016)

Inge Lise Baumann, konsulent (apr. 2013 – apr. 2014)

Betalings- og regnskabskontor

Frank Høj Jensen, kontorchef (apr. 2013 - jan. 2016)

Iben von Hallas, konsulent (apr. 2013 – jan. 2016)

Indhold

FORORD **9**

DELBERETNINGEN OG DENS INDHOLD **15**

KOMMISSORIER **17**

ORDLISTE **27**

PROTOKOLLER **33**
5. marts 2019 Protokol nr. 2 **33**
Bo Daugaard **35**
SIR'S 2010-RAPPORT 36
SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010 36
26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi 38
7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 39
14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 45
Februar 2010 – e-mailkorrespondance mellem Bo Daugaard og Lisbeth Rømer vedrørende udbytteområdet 47
10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" 50
SIR's konklusioner og anbefalinger 55
10. maj 2010 – høringssvar til 2010-rapporten 58
4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten 59
SIR'S 2015-RAPPORT 59
ORGANISATORISK FORANKRING 59
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 60
Advarsel til ledelsen om problemer i udbytteadministrationen 60
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 60
Revisionsspor 60
SIR's undersøgelse af om udbetalinger af refusion af udbytteskat var berettigede 60
Revisionstyper 61
Afgrænsning af SIR 2010-arbejdsgruppens opgaver 61
14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 62

Begrebet procesejer 62

Jens Lundgaard 62
SIR'S 2010-RAPPORT 64
SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010 64
26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi 66
7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 66
14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 72
Februar 2010 – e-mailkorrespondance mellem Bo Daugaard og Lisbeth Rømer vedrørende udbytteområdet 73
10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" 75
SIR's konklusioner og anbefalinger 78
10. maj 2010 – høringssvar til 2010-rapporten 80
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 82

Linda Severinsen 82
SIR'S 2010-RAPPORT 83
SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010 83
26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi 84
7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 84
14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 89
Februar 2010 – e-mailkorrespondance mellem Bo Daugaard og Lisbeth Rømer vedrørende udbytteområdet 90
10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" 91
SIR's konklusioner og anbefalinger 95
10. maj 2010 – høringssvar til 2010-rapporten 98
4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten 98
SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT 99
SIR'S 2015-RAPPORT 99
REGNSKABSKONTROLLER 99
ORGANISATORISK FORANKRING 99
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 99

SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 99
Revisionsopgaver fra departementschefen 99
SIR's undersøgelse af om udbetalinger af refusion af udbytteskat var berettigede 100

Tina Laustsen 100
SIR'S 2010-RAPPORT 101
SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden oktober 2009 til april 2010 101
26. november 2009 – møde med Jura og Samfundsøkonomi 103
7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 103

12. marts 2019 Protokol nr. 3 107
Lars Kørvell 109
SIR'S 2013-RAPPORT 110
4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten 110
SIR's opfølgning på 2010-rapporten 110
Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning 111
21. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende bl.a. afstemninger og kontrol 120
24. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende nettoafregning for udlændinge 120
Søren Kristensens noter vedrørende SIR's 2013-undersøgelse 121
6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet 121
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 124
SIR's konklusion og bemærkninger 129
Fremsendelse af 2013-rapporten 130
SIR's opfølgning på 2013-rapporten 130
27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter 131
20. november 2014 – "opfølgningsmøde" mellem SIR og medarbejdere fra udbytteadministrationen 131
5. januar 2015 – opfølgning på e-mail af 25. august 2014 vedrørende hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode 132
21. januar 2015 – møde mellem SIR og Jeanette Nielsen 133
2. juli 2015 – notat fra Jeanette Nielsen vedrørende opfølgningen på 2013-rapporten 133

CHANGE BOARD 134
SIR'S 2015-RAPPORT 134
Sammenhold mellem 2010-, 2013- og 2015-rapporterne 134
REGNSKABSKONTROLLER 136
Central regnskabsgodkendelse 136
ORGANISATORISK FORANKRING 137
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 138
Udbytteskatteområdets kompleksitet 138
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 138
SIR's konklusion og bemærkninger 138
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 139

Søren Kristensen 139
SIR'S 2013-RAPPORT 141
Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning 141
21. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende bl.a. afstemninger og kontrol 148
24. januar 2013 – notat fra Lisbeth Rømer vedrørende nettoafregning for udlændinge 148
Søren Kristensens noter vedrørende SIR's 2013-undersøgelse 149
6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet 151
13. marts 2013 – møde mellem SIR, Afregning Person og Rigsrevisionen 153
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 154
SIR's konklusion og bemærkninger 160
SIR's opfølgning på 2013-rapporten 161
REGNSKABSKONTROLLER 161
ORGANISATORISK FORANKRING 162
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 162
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 162
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 162
Risikovurdering 163
Retningslinjer for behandling af refusionsanmodninger 164
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 164

Torben Ersbøll **164**
SIR'S 2013-RAPPORT 166
Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning 166
Søren Kristensens noter vedrørende SIR's 2013-undersøgelse 170
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 171
SIR's konklusion og bemærkninger 175
SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT 176
REGNSKABSKONTROLLER 177
ORGANISATORISK FORANKRING 177
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 177
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 177
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 177

13. marts 2019 Protokol nr. 4 **181**
Tina Laustsen (fortsat afhøring) **183**
SIR'S 2010-RAPPORT 183
10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" 183
SIR's konklusioner og anbefalinger 185
10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport 188
4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten 189
SIR's opfølgning på 2010-rapporten 189
20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab 189
27. marts 2012 – halvårsmøde mellem SIR og SKAT's afdeling Regnskab, hvor Regnskab bl.a. informerede om tiltag på udbytteskatteområdet 190
SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT 190
23. september 2010 – statusmøde med SIR 190
SIR'S 2015-RAPPORT 191
Central regnskabsgodkendelse 191
ORGANISATORISK FORANKRING 191
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 191
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 191
Revisionsopgaver fra departementschefen 191

Kjeld Rasmussen **192**
SIR'S 2010-RAPPORT 194
SIR's konklusioner og anbefalinger 194

4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten 199
SIR's opfølgning på 2010-rapporten 199
20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab 200
27. marts 2012 – halvårsmøde mellem SIR og SKAT's afdeling Regnskab, hvor Regnskab bl.a. informerede om tiltag på udbytteskatteområdet 201
REVISIONSUDVALGET 202
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 203
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 204
15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter 207
23. juni, 19. september og 12. december 2011 – møder i Revisionsudvalget 207
SIR'S 2013-RAPPORT 208
Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning 208
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 211
SIR's konklusion og bemærkninger 215
Fremsendelse af 2013-rapporten 216
14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen 219
Revisionsberetning vedrørende Skatteministeriets regnskaber for 2012 219
SIR'S INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN I ØVRIGT 220
23. september 2010 – statusmøde med SIR 220
16. marts 2011 – møde i direktionen 221
SIR'S 2015-RAPPORT 223
Central regnskabsgodkendelse 223
ORGANISATORISK FORANKRING 223
Snitfladen mellem SIR og resten af organisationen 224
Kronik af Peter Skærbæk bragt i Politiken den 14. december 2018 224
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 225
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 225
SIR's konklusioner og anbefalinger 225
14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen 227

Kurt Wagner 227
SIR'S 2013-RAPPORT 229
SIR's opfølgning på 2013-rapporten 229
25. juni 2014 – møde i direktionen 232
27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter 233

18. august 2014 – René Frahm Jørgensens e-mail om muligheden for at forbedre regnskabsgodkendelserne fra Betaling og Regnskab 238
20. november 2014 – "opfølgningsmøde" mellem SIR og medarbejdere fra udbytteadministrationen 239
21. januar 2015 – møde mellem SIR og Jeanette Nielsen 241
2. juli 2015 – notat fra Jeanette Nielsen vedrørende opfølgningen på 2013-rapporten 241
CHANGE BOARD 242
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 243
Omfanget af turnusanalysen 245
SIR'S 2015-RAPPORT 246
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 246
9. november 2015 – møde mellem Kurt Wagner og Kammeradvokaten 247
24. september 2015 – SIR's revisionsrapport om "SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat" 248
REGNSKABSKONTROLLER 251
Central regnskabsgodkendelse 251
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 252
Forløbet efter 2015-rapporten 252
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 252
SIR's rolle 252
Begrebsanvendelse 253
Grundlaget for refusionsordningen 253
De berosatte sager 255

19. marts 2019 Protokol nr. 5 257
Bente Klein Fridberg 259
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 260
Angivelser 260
Indberetninger 261
Refusionsordninger 262
Systemer/afstemning 267
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 270
Ressourcer 270
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 271
SIR'S 2010-RAPPORT 272
10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" 272
2010-ARBEJDSGRUPPEN 274

30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 276
8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat 276
30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 278
SIR'S 2013-RAPPORT 279
6. februar 2013 – møde mellem SIR, udbytteadministrationen og Skatteministeriet 279
TASTSELV-PROJEKTER 280
4. juni 2013 – notat fra Lisbeth Rømer om udfordringer med kontrol med refusion af udbytteskat 281
OECD'S TRACE-PROJEKT 282
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 282
6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet 282
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 283
KRAV TIL SAGSBEHANDLINGEN VED REFUSION AF UDBYTTESKAT 283
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 285

Birgitte Normann Grevy 285
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 286
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 287
Ressourcer 287
REGNSKABSKONTROLLER 288
14. maj 2014 – e-mailkorrespondance om central sandsynlighedskontrol for april 2014 290
19. juni 2014 – e-mailkorrespondance om central sandsynlighedskontrol for maj 2014 291
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 292
2013-ARBEJDSGRUPPEN 292
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 293
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 294
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 295
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 295

Jette Knudsen 296
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 297
Angivelser 297
Indberetninger 298
Refusionsordninger 298

Systemer/afstemning 301
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 304
Ressourcer 304
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 305
REGNSKABSKONTROLLER 305
13. december 2013 – e-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser 305
SIR'S 2010-RAPPORT 306
SIR'S 2013-RAPPORT 306
2013-ARBEJDSGRUPPEN 306
11. marts 2014 – indkaldelse til og aflysning af møde i 2013-arbejdsgruppen 307
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 308
OECD'S TRACE-PROJEKT 308
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 308
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 308
KRAV TIL SAGSBEHANDLINGEN VED REFUSION AF UDBYTTESKAT 308
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 309
Kontrol med refusionsanmodninger 309
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 310
Kontrol med refusionsanmodninger 310

Inge Lise Baumann 310
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 312
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 313
Kontrol med refusionsanmodninger 313

26. marts 2019 Protokol nr. 6 315
Iben von Hallas 317
SIR'S 2013-RAPPORT 318
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 319
Opfølgning på SIR's 2013-rapport 320
2013-HANDLEPLANEN 321
19. juni 2013 – Iben von Hallas' e-mail vedrørende udarbejdelse af handleplan 322
1. juli 2013 – opfølgning på Iben von Hallas' e-mail af 19. juni 2013 vedrørende udarbejdelse af handleplan 323
5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen 325
Opfølgning på handleplanen 331

21. august 2013 – korrespondance vedrørende etablering af overordnet ansvar for håndtering af udbytteskat 332
10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 333
27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 338
19. august 2015 – Jeanette Nielsens status vedrørende udbytteområdet 342
2013-ARBEJDSGRUPPEN 344
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 344
REGNSKABSKONTROLLER 344
ORGANISATORISK PLACERING AF UBDYTTEADMINISTRATIONEN 345
Intern prioritering i Betaling og Regnskab 345
TASTSELV-PROJEKTER 346
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 346
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 346
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 346
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 346
Opfølgning på SIR's 2013-rapport 346
Faglige input til udarbejdelse af handleplan 347

Hanne Villemoes Hald 347
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 352
Systemer/afstemning 352
20. november 2013 – Jette Knudsens e-mail vedrørende fejl i 3S, når angivelser annulleres 352
13. december 2013 – e-mailkorrespondance om kontrol af indtastningen af udbytteangivelser 352
Intern prioritering af ressourcer i Betaling og Regnskab 354
20. november 2013 – notat fra funktionsleder Lisbeth Rømer om problemerne på udbytteområdet udarbejdet på baggrund af dialogmøde med direktør i SKAT Jesper Rønnow Simonsen den 24. oktober 2013 355
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 355
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 356
KONTROLPROJEKTER I SKAT 356
15. juni 2015 – Poul Buus Lassens e-mail til Hans From med omtale af tidligere samarbejde med Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen 356
SIR'S 2013-RAPPORT 358
TASTSELV-PROJEKTER 358
OECD'S TRACE-PROJEKT 358
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 358

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 359
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 359
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 359
Ansvarsfordelingen i DMO/DMS efter Lisbeth Rømers pensionering 359

27. marts 2019 Protokol nr. 7 361
Laurits Cramer 363
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 365
Angivelser 365
Indberetninger 367
Blanketordningen 368
Bankordningen/regnearksordningen 371
NOVO-ordningen 375
VP-ordningen 375
Tilladelsesordningen 376
Frikortsordningen 376
Systemer/afstemning (øvrige kontroller) 376
Byrettens dom af 7. december 2017 i straffesagen mod Sven Jørgen Nielsen 377
Østre Landsrets dom af 23. maj 2018 i straffesagen mod bl.a. Sven Jørgen Nielsen 378
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 379
Ressourcer 380
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 381
7. november 2012 – møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010 til 2012 382
SIR'S 2010-RAPPORT 384
10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" 385
10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport 388
2010-ARBEJDSGRUPPEN 388
30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 389
8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat 389
SIR'S 2013-RAPPORT 390
TASTSELV-PROJEKTER 391
OECD'S TRACE-PROJEKT 391
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 391
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 391

9. april 2019 Protokol nr. 8 **393**
Kaj Steen **394**
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 396
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 398
Ressourcer 398
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 399
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 401
KONTROLPROJEKTER I SKAT 404
Kildeskatteprojektet 404
SIR'S 2013-RAPPORT 405
TASTSELV-PROJEKTER 405
OECD'S TRACE-PROJEKT 405
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 405
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 406
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 406
SIR'S 2013-rapport 406
Organisatorisk placering af udbytteadministrationen 406

Troels Holst Larsen **407**
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 409
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 409
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 410
SIR'S 2010-RAPPORT 412
2010-ARBEJDSGRUPPEN 413
OECD'S TRACE-PROJEKT 414
2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 416
TASTSELV-PROJEKTER 419
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 419
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 419
OECD'S TRACE-projekt 419

10. april 2019 Protokol nr. 9 **421**
Frank Høj Jensen **423**
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 424
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 427
Refusionsordninger 427
Nettoafregningsordninger 428
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 428
Ressourcer 431

ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 432
7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 432
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013 434
REGNSKABSKONTROLLER 438
20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab 438
Formel og materiel kontrol 440
Central regnskabsgodkendelse 441
ØVRIGE KONTROLLER 450
Kildeskatteprojektet 450
SIR'S 2010-RAPPORT 450
Indholdet af SIR's 2010-rapport 451
SIR's konklusioner og anbefalinger 454
10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport 456
REGIONSDIREKTIONSMØDER 456
25. januar 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland 458
1. marts 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland 459
28. juni 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland 460
2010-ARBEJDSGRUPPEN 460
20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab 463
20. februar 2011 – Jens Sørensens godkendelse af Lisbeth Rømers notat 463
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 466
27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 468
8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat 470
Det videre arbejde i arbejdsgruppen 470
SIR'S 2013-RAPPORT 471
Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning 471
Indholdet af SIR's 2013-rapport 471
2013-HANDLEPLANEN 472
Udarbejdelse af handleplanen 472
5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen 473
Opfølgning på handleplanen 474
17. september 2013 – møde, hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev placeret hos Afregning Erhverv 476
10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 477
27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 479
Genåbning af handleplan 481
2013-ARBEJDSGRUPPEN 482
LISBETH RØMERS ADVARSLER 482

TASTSELV-PROJEKTER 482
DEPARTEMENTETS/KONCERNCENTRETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 483

24. april 2019 Protokol nr. 10 487
Lars Nørding 489
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 490
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 493
Refusionsordninger 494
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 496
Nettoafregningsordninger 499
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 499
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 499
Procesejere 500
7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber 502
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 503
REGNSKABSKONTROLLER 505
Formel og materiel kontrol 505
Central regnskabsgodkendelse 507
20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab 508
ØVRIGE KONTROLLER 509
Kildeskatteprojektet 509
SIR'S 2010-RAPPORT 510
7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende 2010-undersøgelsen 511
SIR's konklusioner og anbefalinger 516
REGIONSDIREKTIONSMØDER 516
24. januar 2011 – møde i Høje Taastrup 517

Lars Kørvell (fortsat afhøring) 521
SIR'S 2015-RAPPORT 521
9. november 2015 – møde mellem Kurt Wagner og Kammeradvokaten 522
Udarbejdelsen af SIR's 2015-rapport 522
Indholdet af SIR's 2015-rapport 522
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 534
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 534

Søren Kristensen (fortsat afhøring) **534**
SIR'S 2015-RAPPORT 535
Indholdet af SIR's 2015-rapport 535
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 539
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 539

30. april 2019 Protokol nr. 11 **541**
René Frahm Jørgensen **543**
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 545
Overtagelse af udbytteområdet 545
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 546
Blanketordningen 546
Bankordningen/regnearksordningen 546
Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 548
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 548
Nettoafregningsordninger 551
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 551
Ressourcer 552
Intern prioritering af ressourcer i Betaling og Regnskab 552
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 555
4. juni 2013 – e-mail fra Dorthe Pannerup Madsen om overtagelse af regnskabsopgaverne vedrørende udbytteskat 555
Ansvaret for udbytteskat – procesejeransvar, systemejeransvar og overordnet ansvar 557
21. august 2013 – korrespondance vedrørende etablering af overordnet ansvar for håndtering af udbytteskat 557
REGNSKABSKONTROLLER 559
Central regnskabsgodkendelse 560
Regnskabsgodkendelser i perioden juni 2013 til juni 2015 562
Modtagere af sandsynlighedskontrollen 571
Kildeskatteprojektet 572
SIR'S 2010-RAPPORT 574
25. januar 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland 574
1. marts 2011 – møde i Regionsdirektionen i SKAT Midtjylland 574
SIR'S 2013-RAPPORT 575
2013-HANDLEPLANEN 578
Udarbejdelse af handleplanen 579
Opfølgning på handleplanen 584

21. august 2013 – korrespondance vedrørende etablering af overordnet ansvar for håndtering af udbytteskat 584
17. september 2013 – møde, hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev placeret hos Afregning Erhverv 585
24. september 2013 – e-mailkorrespondance om mødet den 17. september 2013 og om fastlæggelse af opgaven for en eventuel arbejdsgruppe 586
10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 588
27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 589
Genåbning af handleplan 590
2013-ARBEJDSGRUPPEN 591
2013-arbejdsgruppens arbejde 592
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 592
LISBETH RØMERS NOTATER 592
OECD'S TRACE-PROJEKT 595
TASTSELV-PROJEKTER 595
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 596
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 596
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 598
Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat 598
Udbetalingsstoppet 599
10. august 2015 – notat af Dorthe Pannerup Madsen vedrørende delvis udbetalingsstop 602
13. august 2015 – e-mail fra René Frahm Jørgensen til Johnny Schaadt Hansen vedrørende beslutning om udbetalingsstop 602
18. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop 602
22. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop 603
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 604
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 607
25. august 2015 – e-mailkorrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen 608
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 609
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 610
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 610
Regnskabsgodkendelser – sagsgange 610
Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 613
Opfølgning på SIR's 2013-rapport 615
Formel og materiel kontrol 616

Deloittes turnusanalyse 617
Ansvarsfordelingen i udbytteadministrationen 618

7. maj 2019 Protokol nr. 12 621
Lena Bardrum 622
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 624
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 627
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 632
Systemer/afstemning 634
Ressourcer 635
SIR'S 2013-RAPPORT 636
6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet 636
Høring 638
2013-HANDLEPLANEN 638
2013-ARBEJDSGRUPPEN 638
TASTSELV-PROJEKTER 639
OECD'S TRACE-PROJEKT 639
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 640
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 640

Klaus Østergård Jensen 641
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 642
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 645
Procesejerskab for udbytteområdet 649
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 649
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015 651
System/afstemninger 654
Ressourcer 655
SIR'S 2013-RAPPORT 658
2013-HANDLEPLANEN 659
TASTSELV-PROJEKTER 660
OECD'S TRACE-PROJEKT 660
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 661
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 661

8. maj 2019 Protokol nr. 13 663
Jette Zester 665
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 667
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 670

30. januar 2012 – diasshow vedrørende rollen som procesejer i Afregning Erhverv 672
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 674
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015 676
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 680
Ressourcer 680
SIR'S 2010-RAPPORT 681
SIR's revision af udbytteskatteområdet i perioden fra oktober 2009 til april 2010 684
Notat af Jette Zester til brug for møde med SIR den 14. december 2009 685
14. december 2009 – andet møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 686
Indholdet af SIR's 2010-rapport 689
10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport 690
2010-ARBEJDSGRUPPEN 691
30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 693
30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 696
SIR'S 2013-RAPPORT 697
2013-HANDLEPLANEN 698
OECD'S TRACE-PROJEKT 701
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 702

Pia Eder 702
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 704
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 704
SIR'S 2010-RAPPORT 705
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 706

Vibeke Varnes Hoffgaard 706
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 708
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 709
30. januar 2012 – diasshow vedrørende rollen som procesejer i Afregning Erhverv 710
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 713
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015 714
2010-ARBEJDSGRUPPEN 716
RESSOURCER 717
ORGANISATORISK PLACERING AF OPGAVEN MED ADMINISTRATION AF UDBYTTESKAT 717
TASTSELV-PROJEKTER 718

OECD'S TRACE-PROJEKT 718
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 718
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 718
Betydningen af procesejerskabet 718

14. maj 2019 Protokol nr. 14 721
Pia Kolind Nielsen 722
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 724
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 726
30. januar 2012 – diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv 726
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 729
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 730
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2013 730
Ressourcer 731
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 731
SIR'S 2010-RAPPORT 732
2010-ARBEJDSGRUPPEN 732
27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 733
30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 735
8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat 736
30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 736
TASTSELV-PROJEKTER 737
SIR'S 2013-RAPPORT 737
OECD'S TRACE-PROJEKT 738
ORGANISERINGEN AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 738
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 738
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 739
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 739
Ressourcer 739

Henrik Kofoed Espersen 740
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 741
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 742
30. januar 2012 – diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv 743
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 743
LOVGIVNINGSMÆSSIGE TILTAG 745
SIR'S 2013-RAPPORT 747

2013-ARBEJDSGRUPPEN 747
1. september 2014 – referat fra møde med SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. 748
OECD'S TRACE-PROJEKT 750
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 750

Jeanette Nielsen 750
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 752
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 753
30. januar 2012 – diasshow vedr. rollen som procesejer i Afregning Erhverv 754
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 756
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 758
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015 759
Ressourcer 762
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 762
SIR'S 2013-RAPPORT 763
6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet 764
30. maj 2013 – SIR's revisionsrapport om "Revision af udbytte- og royaltyskat for 2012" 766
2013-HANDLEPLANEN 767
Opfølgning på handleplanen 772
10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 773
27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 777
Genåbning af handleplan 785
CHANGE BOARD 789
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 791
21. august 2015 – referat fra møde vedrørende indledende drøftelse af de fremtidige forretningsgange 793
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 795

21. maj 2019 Protokol nr. 15 797
Aino Olsen 799
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 800
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 802
30. januar 2012 – diasshow vedrørende rollen som procesejer i Afregning Erhverv 804
Projektet "God Processtyring i SKAT" (GPS) 808
Procesejerskab for udbytteområdet 808
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2012 810

Overlevering fra Aino Olsen til Susanne Thorhauge 812
Ressourcer 812
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 813
SIR'S 2010-RAPPORT 814
Høringssvar til SIR's 2010-rapport 816
2010-ARBEJDSGRUPPEN 817
TASTSELV-PROJEKTER 819
OECD'S TRACE-PROJEKT 819
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 820
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 820
2010-arbejdsgruppen 820
Risikostyring 820
Uddannelse i procesejerskab 821

Susanne Thorhauge 821
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 823
Ydelseskort vedrørende rollen som procesejer 824
Projektet "God Processtyring i SKAT" (GPS) 825
Procesejerskab for udbytteområdet 829
Formel og materiel kontrol som led i processen for udbytteadministrationen 829
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 831
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2012-2015 831
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 833
Overlevering fra Aino Olsen til Susanne Thorhauge 835
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 835
SIR'S 2013-RAPPORT 836
2013-HANDLEPLANEN 837
5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen 838
Opfølgning på handleplanen 843
Genåbning af handleplanen 853
2013-ARBEJDSGRUPPEN 866
13. december 2013 – e-mailkorrespondance om bl.a. ressourcemangel i 2013-arbejdsgruppen 866
18. december 2013 – referat af møde 868
11. marts 2014 – indkaldelse til og aflysning af møde i 2013-arbejdsgruppen 870
6. juni 2014 – udbytteområdet som strategisk aktivitet i SKAT's projekt "Strategi i Kundeservice" 871

18. august 2014 – spørgsmål til SKAT Jura vedrørende skønsmæssig ansættelse af udbytteskat 872
1. september 2014 – referat af møde med SIR og 2013-arbejdsgruppen m.fl. 873
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 874
Det videre arbejde i arbejdsgruppen 878

22. maj 2019 Protokol nr. 16 879
Susanne Thorhauge (fortsat afhøring) 881
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT 881
TASTSELV-PROJEKTER 881
OECD'S TRACE-PROJEKT 885
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 888
Udbetalingsstoppet 888
Korrespondance vedrørende udbetalingsstoppet 890
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 892
Korrespondance mellem Dorthe Pannerup Madsen og Orla H. Kristensen 894
SKAT's forslag til løsninger på udbytteområdet, herunder genoptagelse af arbejdet med anbefalingerne fra SIR's 2013-rapport 895
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 896

Richard Hanlov 897
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 898
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 898
Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 901
Produktionsforum 903
Juridisk Forum 905
Ledelsens kontrol 907
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 910
Projektet "God Processtyring i SKAT" (GPS) 913
Formel og materiel kontrol som led i processen for udbytteadministrationen 923
Ressourcer 925
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 926
7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber 926
Drøftelser mellem Richard Hanlov og Jonatan Schloss om processerne i Kundeservice og Betalingscentret 928

HJEMSENDELSE FRA SKAT 930

28. maj 2019 Protokol nr. 17 935
Johnny Schaadt Hansen 936
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 938
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 938
Udbytteadministrationens placering i Regnskab 938
Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice 940
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 946
Udbetalingsstoppet 946
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 952
Den fremadrettede sagsbehandling og opsigelse af bankaftalerne 953
Formel og materiel kontrol 956
Risikovurdering 958
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 960
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 960
Risikovurdering og risikoanalyse 960

Linnea Nissen 962
GENEREL BESKRIVELSE AF SYSTEMEJERSKABET 964
Systemejerskab for udbytteområdet 966
Ressourcer 966
TASTSELV-PROJEKTER OG SIR-RAPPORTERNE 966
Forløbet i 2012 – statusmøder den 20. september og den 12. december 2012 967
Forløbet i 2013 – arbejdet med SIR's 2013-rapport og drøftelser om "tvungen TastSelv" 970
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 975

Iame Pedersen 976
GENEREL BESKRIVELSE AF SYSTEMEJERSKAB 977
Systemer 978
Ressourcer 979
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 981
NETTOAFREGNING – FRIKORTSMARKERING AF DEPOTER 981
OPFØLGNINGEN PÅ SIR'S 2013-RAPPORT 983

20. november 2014 – "opfølgningsmøde" mellem SIR og medarbejdere fra udbytteadministrationen 984
CHANGE BOARD 986
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 989
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 989
Afstemningsmuligheder 989

Karina Tangaa Jul Andersen 990
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 992
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 992
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2015 993
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 994
2010-ARBEJDSGRUPPEN 994
SIR'S 2013-RAPPORT 996
2013-ARBEJDSGRUPPEN 996
OECD'S TRACE-PROJEKT 997
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 997

4. juni 2019 Protokol nr. 18 999
Lisbeth Rømer 1001
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1009
Angivelser 1009
Indberetninger 1010
Refusionsanmodninger 1011
Bankordningen/regnearksordningen 1021
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 1023
Nettoafregningsordninger 1029
Uhensigtsmæssigheder i sagsbehandlingen 1030
Ressourcer 1031
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 1033
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013 1034
KONTROL 1034
Formel og materiel kontrol 1034
Samarbejdet med Indsats, herunder kontrolprojekter 1036
26. juli 2011 – korrespondance vedrørende differencer mellem udbytteangivelsen og selskabers selvangivelser 1040
Indsatsprojekt vedrørende 2008 1041
Indsatsprojekt for 2012 vedrørende udbytteskat 1042
Kildeskatteprojektet 1043

18. juni 2019 Protokol nr. 19 **1049**

19. juni 2019 Protokol nr. 20 **1053**
Poul Buus Lassen **1054**
GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE 1057
Indsats' kontrol i udbytteadministrationen 1062
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1064
KILDESKATTEPROJEKTET 1065
7. november 2012 – møde mellem Regnskab 2 og Store Selskaber om refusioner og dispensationer i årene 2010 til 2012 1067
Januar 2013 – projektbeskrivelse af Kildeskatteprojektet 1072
August 2015 – forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende Store Selskabers dialog med udbyttekontoret 1074
5. februar 2013 til den 4. juli 2014 – korrespondance mellem bl.a. Lisbeth Rømer, Poul Buus Lassen, Maj-Britt Nielsen, Sven Jørgen Nielsen og Peter Tøttrup vedrørende stikprøvekontrol 1078
7. august 2014 – notat af René Frahm Jørgensen vedrørende omplacering af enkelte opgaver vedrørende udbytteskat 1080
20. august 2014 – notat fra Store Selskaber 1080
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1081
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1082
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1083
Opfølgningen på mødet den 7. november 2012 mellem Regnskab 2 og Store Selskaber 1083

Maj-Britt Nielsen **1083**
GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE 1085
Indsats' kontrol i udbytteadministrationen 1087
Formel og materiel kontrol 1087
INDSATSPROJEKT FOR 2012 VEDRØRENDE UDBYTTESKAT 1089
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1090
KILDESKATTEPROJEKTET 1091
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1095
UDBETALINGSSTOPPET 1096
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1098
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1098
Indsats-, Planlægnings- og Analysekontoret 1098
Opfølgningen på mødet den 7. november 2012 mellem Regnskab 2 og Store Selskaber 1098

Peter Tøttrup **1100**
GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE 1101
Formel og materiel kontrol 1104
INDSATSPROJEKT FOR 2012 VEDRØRENDE UDBYTTESKAT 1105
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1105
KILDESKATTEPROJEKTET 1107
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1107
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1107

Orla H. Kristensen **1108**
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1109
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1110
SIR's 2010-rapport 1111
SIR's 2013-rapport 1113
REGNSKABSKONTROLLER 1115
Formel og materiel kontrol 1115
Sandsynlighedskontrol 1118
Lokal regnskabsgodkendelse for marts 2013 og juni 2014 1124
Central regnskabsgodkendelse for juni 2013 1125
Central regnskabsgodkendelse for maj 2014 1125
Lokal og central regnskabsgodkendelse for juni 2014 1126
Central regnskabsgodkendelse for august 2014 1129
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 1131
Modtagere af sandsynlighedskontrollen 1131
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1133
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1133
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1134
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1134
Regnskabsgodkendelser 1134
Formel og materiel kontrol 1135

25. juni 2019 Protokol nr. 21 **1137**
Bente Ekelund Oddershede **1139**
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1140
REGNSKABSKONTROLLER 1143
Formel og materiel kontrol 1143
Central regnskabsgodkendelse 1144
Regnskabsgodkendelser i perioden marts 2013 til juli 2015 1148

Modtagere af sandsynlighedskontrollen 1155
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1156
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1156

Richard Hanlov (fortsat afhøring) 1158
GOD PROCESSTYRING I SKAT 1161
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1167
SIR´S 2010-RAPPORT 1173
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 1178
Produktionsforum 1178
Juridisk Forum 1189
2010-ARBEJDSGRUPPEN 1197
SIR'S 2013-RAPPORT 1200
2013-HANDLEPLANEN 1201
Kvartalsstatusmeddelelser 1207
Genåbning af handleplanen 1212
OECD'S TRACE-PROJEKT 1213
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1214
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1216
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1216

20. august 2019 Protokol nr. 22 1219
Tom Stevns 1221
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1223
OECD'S TRACE-PROJEKT 1223
17. marts 2011 – referat fra møde vedrørende TRACE-proof of concept 1225
1. april 2011 – referat af "nordisk TRACE-møde" afholdt i Oslo den 24. marts 2011 1227
Arbejdet med TRACE fra april 2011 til maj 2014 1227
Maj 2014 – drøftelser om fornyet dansk deltagelse i OECD's TRACE-projekt 1228
6. november 2014 – notat til brug for kaffemøde om TRACE 1230
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1232
Oplysninger om svindel i andre europæiske lande 1232

Ivar Nordland 1233
GENERELT OM INTERNATIONALE OPGAVER I SKATTEMINISTERIETS KONCERN 1234
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 1234

Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 1239
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 1239
Organisationsmodellen i den tidlige periode med koncernstruktur 1239
Risikovurdering og risikoanalyse 1240
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1244
August 2009 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om VP-ordningen 1245
8. november 2010 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Majken Wågensø Landström vedrørende frikort til pensionskasser 1253
Maj 2012 – korrespondance om Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen 1254
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 1255
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1256
Kildeskatteprojektet 1262
OECD'S TRACE-PROJEKT 1263
1. december 2015 – notat om Skatteministeriets deltagelse i internationale fora om udbytteskat 1266
5. februar 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om TRACE 1268
2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 1268
20. august 2010 – e-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedrørende beneficial owner og TRACE 1270
16. december 2010 – korrespondance vedrørende deltagelse i TRACE-proof of concept 1272
4. oktober til 21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning 1274
8. december 2011 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg 1276
14.-15. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE og andres landes problemer med udbytteskat 1280
SIR'S 2010-RAPPORT 1282
7. september 2010 – møde i Juridisk Forum 1284
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 1286
SIR'S 2013-RAPPORT 1288
HENVENDELSE FRA ACUPAY I 2012 1288
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1290
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1291
Viden om udenlandske forhold 1291
Risikovurdering og risikoanalyse 1291

Afdækning af den formodede svindel 1292

27. august 2019 Protokol nr. 23 1293
Torben Børge Rasmussen 1294
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1297
23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 1297
MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2011 1301
2.-8. februar 2011 – anmeldelse vedrørende Sven Jørgen Nielsen fra SØK og overdragelse af anmeldelsen til sagsbehandling hos Særlig Kontrol fra Økokrim 1301
Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter) 1303
12. august 2011 – møde mellem Lisbeth Rømer og Torben Børge Rasmussen 1305
15. december 2011 – SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen 1308
MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2012-2017 1313
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1314

Anders René Andersen 1314
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1316
23. december 2010 - notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 1316
MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2011 1320
2.-8. februar 2011 – anmeldelse vedrørende Sven Jørgen Nielsen fra SØK og overdragelse af anmeldelsen til sagsbehandling hos Særlig Kontrol fra Økokrim 1320
Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter) 1321
15. december 2011 – SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen 1323
MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2012-2015 1326
Januar 2012 – orientering af Jens Sørensen om medarbejderligningssagen og overgivelse til ansvarsvurdering 1326
August 2017 – Opfølgning på medarbejderligningssagen 1328
4. april 2013 og 23. januar 2015 – korrespondance mellem Per Jacobsen og Jens Sørensen vedrørende status på Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag 1328
MEDARBEJDERLIGNINGSSAGEN – FORLØBET I 2015-2016 1329
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1330
SIR's 2010-rapport 1330

23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 1330
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1332
23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 1332

Preben Underbjerg Poulsen 1333
GENERELT OM ARBEJDET MED LOVUDVIKLING OG LOVKVALITET I SKATTEMINISTERIETS KONCERN 1335
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 1335
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 1340
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 1340
Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 1343
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1344
JURIDISK FORUM 1345
2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 1345
Opfølgningen på SIR's 2010-rapport 1348
7. september 2010 – møde i Juridisk Forum 1349
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 1352
6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum 1354
1. maj 2012 – møde i Juridisk Forum 1355
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1357
11. juni 2012 – betænkning vedrørende lovforslag nr. 173 af 25. april 2012 1357
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 1360
RISIKOSTYRING 1360
SOMMEREN 2015 OG DET EFTERFØLGENDE FORLØB 1361
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1362

28. august 2019 Protokol nr. 24 1363
Christian Baden Ekstrand 1364
GENERELT OM SÆRLIG KONTROL 1366
JUNI 2015 – HENVENDELSE FRA EN ADVOKAT OM MULIG SVINDEL 1368
16.-18. juni 2015 – korrespondance med en advokat om mulig svindel med udbytterefusion 1368
18.-30. juni 2015 – Særlig Kontrols undersøgelse af mulig svindel med udbytterefusion 1375
1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen 1386

2.-27. juli 2015 1387
JULI 2015 – HENVENDELSE FRA DE BRITISKE MYNDIGHEDER OM MULIG SVINDEL 1389
27. juli 2015 – henvendelse fra HM Revenue & Customs 1389
29. juli 2015 – korrespondance mellem Særlig Kontrol og HM Revenue & Customs 1392
Juli-august 2015 – Særlig Kontrols indledende behandling af henvendelsen fra de britiske myndigheder 1395
3.-4. august 2015 – korrespondance om Særlig Kontrols kontakt til udbytteadministrationen og Store Selskaber 1400
UDBETALINGSSTOPPET 1402
6. august 2015 – møde i SKAT, hvor det blev besluttet at stille udbetalingerne af refusion af udbytteskat i bero 1402
Forløbet omkring udbetalingsstoppet 1404
KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN 1406
7.-10. august 2015 – korrespondance om udbyttesagen internt i SKAT 1406
20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen 1408
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 1409
EARLY WARNING OM AKTIELÅN 1411
NOTATER OM FORLØBET MED AFDÆKNING AF MULIG SVINDEL 1411
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 1411
13. januar 2016 – notat fra Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat 1417
1. september 2016 – notat fra Særlig Kontrol med nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK 1419
6. oktober 2016 - forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende refusionsudbetalinger den 6. august 2015 1426
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1426
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1427
SIR's 2010- og 2013-rapporter 1427
Ledelsesmæssig opfølgning på udbyttesagen 1427
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1428
2.-27. juli 2015 1428
SKAT's IT-systemer 1429
4. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Christian Baden Ekstrand vedrørende samarbejde med Store Selskaber 1429

Lill Helene Drost **1430**
GENERELT OM SÆRLIG KONTROL 1433
JUNI 2015 – HENVENDELSE FRA EN ADVOKAT OM MULIG SVINDEL 1434
16.-18. juni 2015 – korrespondance med en advokat om mulig svindel med udbytterefusion 1434
18.-30. juni 2015 – Særlig Kontrols undersøgelse af mulig svindel med udbytterefusion 1440
1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen 1449
2. og den 27. juli 2015 1451
JULI 2015 – HENVENDELSE FRA DE BRITISKE MYNDIGHEDER OM MULIG SVINDEL 1452
27. juli 2015 – henvendelse fra HM Revenue & Customs 1452
3.-4. august 2015 – korrespondance om Særlig Kontrols kontakt til udbytteadministratio-nen og Store Selskaber 1452
UDBETALINGSSTOPPET 1453
EARLY WARNING OM AKTIELÅN 1455
NOTATER OM FORLØBET MED AFDÆKNING AF MULIG SVINDEL 1455
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 1455
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1460
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1460
Risikostyring 1460
1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen 1461
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1461
Ledelsesmæssig opfølgning på udbyttesagen 1461
Udbetalingsstoppet 1461
SIR's 2010- og 2013-rapporter 1462

3. september 2019 Protokol nr. 25 **1463**
Anne Munksgaard **1465**
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1467
SIR's 2010- og 2013-rapporter 1467
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 1468
GENERELT OM SÆRLIG KONTROL 1475
JUNI 2015 – HENVENDELSE FRA EN ADVOKAT OM MULIG SVINDEL 1477

16.-18. juni 2015 – korrespondance med en advokat om mulig svindel med udbytterefusion 1477
18.-30. juni 2015 – Særlig Kontrols undersøgelse af mulig svindel med udbytterefusion 1490
1.-2. juli 2015 – korrespondance mellem Lill Helene Drost og Christian Baden Ekstrand vedrørende fremdrift i VIP-sagen 1497
2. juli og 27. juli 2015 1497
JULI 2015 – HENVENDELSE FRA DE BRITISKE MYNDIGHEDER OM MULIG SVINDEL 1498
27. juli 2015 – henvendelse fra HM Revenue & Customs 1498
4. august 2015 – korrespondance om Særlig Kontrols kontakt til udbytteadministrationen og Store Selskaber 1499
UDBETALINGSSTOPPET 1500
6. august 2015 – møde i SKAT, hvor det blev besluttet at stille udbetalingerne af refusion af udbytteskat i bero 1500
10. august 2015 – Dorthe Pannerup Madsens notat vedrørende delvist udbetalingsstop 1503
18. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop 1504
KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN 1505
7.-10. august 2015 – korrespondance om udbyttesagen internt i SKAT 1505
17.-18. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen 1509
20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen 1511
21. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen 1513
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 1516
EARLY WARNING OM AKTIELÅN 1519
KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN 1520
20. august 2015 - VIP-orientering om udbyttesagen 1520
NOTATER OM FORLØBET MED AFDÆKNING AF MULIG SVINDEL 1524
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 1524
1. september 2016 – notat fra Særlig Kontrol med nærmere redegørelse for SKAT's anmeldelser til SØIK 1534
13. januar 2016 – notat fra Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat 1535
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1536
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1537

13. januar 2016 – notat fra Strategisk Styring om forløbet efter modtagelsen af anmeldelser om svindel med udbytteskat 1537
Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag 1538
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 1538
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1539

Kim Tolstrup 1539
GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE 1541
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1543
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1544
SOMMEREN 2015 OG DET EFTERFØLGENDE FORLØB 1547
EARLY WARNING OM AKTIELÅN 1549
KILDESKATTEPROJEKTET 1549
UDBETALINGSSTOPPET 1551
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1554

10. september 2019 Protokol nr. 26 1555
Andreas Bo Larsen 1557
GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET 1559
Lovgivningsprocessen 1559
Risikovurdering og risikoanalyse 1560
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1561
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 1562
SIR'S 2010-RAPPORT 1563
SIR's konklusioner og anbefalinger 1566
2010-ARBEJDSGRUPPEN 1566
27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 1567
30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 1572
Opfølgningen på SIR's 2010-rapport 1574
DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1575
27. maj 2010 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Kaj-Henrik Ludolph med status på udbytte-skatten 1576
September 2010 – aftale og møde mellem afdelingerne Selskab og aktionær og Regnskab 2 1577
4. januar 2011 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Andreas Bo Larsen vedrørende problemer i udbytteadministrationen 1578

4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning 1578
Januar 2013 – korrespondance mellem Andreas Bo Larsen, Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om "rene udvekslingsaftaler" 1585
8. februar 2013 – korrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen vedrørende henvendelse fra Lisbeth Rømer om "transparente enheder" 1587
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1589
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 1590
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for unoterede selskaber 1592
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for VP-administrerede selskaber 1593
Formalisering af tilladelsesordningen 1596
Ændring af rentefristen til 6 måneder 1596
Hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode 1598
OECD'S TRACE-PROJEKT 1599
Oplysninger om svindel i andre europæiske lande 1601
20. august 2010 – e-mail fra Ivar Nordland til Andreas Bo Larsen og Søren Aslak vedrørende beneficial owner og TRACE 1602
17. marts 2011 – referat fra møde vedrørende TRACE-proof of concept 1603
24. marts 2011 – nordisk TRACE-møde i Oslo 1604
April 2011-maj 2014 – aktiviteter vedrørende TRACE 1606
Maj 2014 – drøftelser om fornyet dansk deltagelse i TRACE 1606
14.-15. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE og andres landes problemer med udbytteskat 1607
SIR'S 2013-RAPPORT 1608
6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet 1608
SIR's konklusion og bemærkninger 1609
Opfølgning på SIR's 2013-rapport 1610
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1610
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1611
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1611
Opgavefordelingen mellem Skatteministeriet og SKAT 1611

4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning 1613

Jakob Ulrik Wassard Schou 1615
GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET 1617
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1620
DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1621
10. februar 2010 – korrespondance vedrørende aktier i depot hos J.P. Morgan 1622
22. september 2010 – møde mellem Skatteministeriet og udbytteadministrationen om bistand til sagsbehandlingen 1624
28. oktober 2010 – korrespondance vedrørende refusionsanmodning fra Merrill Lynch 1629

11. september 2019 Protokol nr. 27 1639
Jakob Ulrik Wassard Schou (fortsat afhøring) 1641
DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1641
December 2010 – Jakob Ulrik Wassard Schous bistand til udbytteadministrationen i konkrete sager 1641
4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning 1642
Early warning 1652
Januar 2013 – korrespondance mellem Andreas Bo Larsen, Jakob Ulrik Wassard Schou og Lisbeth Rømer om "rene udvekslingsaftaler" 1653
27. juni 2013 – indkaldelse til møde fra Jens Brøchner vedrørende "Beskatning af udbytte" 1655
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1656
Formalisering af tilladelsesordningen 1656
Ændring af rentefristen til 6 måneder 1659
OECD'S TRACE-PROJEKT 1662
SIR'S 2013-RAPPORT 1663
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1664
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1665
Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 1665
Koncerncentrets tilsyn med SKAT 1666

Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen i dag 1666
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1667
Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 1667
Opgavefordelingen i departementet 1668
Nettoindeholdelse 1669
Kapitalfondskomplekset 1673

Lise Bo Nielsen 1674
GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET 1676
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 1678
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1678
SIR'S 2010-RAPPORT 1679
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 1679
SIR's konklusioner og anbefalinger 1682
DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1684
10. februar 2010 – korrespondance vedrørende aktier i depot hos J.P. Morgan 1684
28. oktober 2010 – korrespondance vedrørende refusionsanmodning fra Merrill Lynch 1685
4. oktober til 21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet omkring udvidelse af nettoafregning 1688
27. juni 2013 – indkaldelse til møde fra Jens Brøchner vedrørende "Beskatning af udbytte" 1694
SIR'S 2013-RAPPORT 1695
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1695
Ændring af rentefristen til 6 måneder 1695
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1700
EARLY WARNING OM AKTIELÅN 1701
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1703
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1703
Early warning 1703

24. september 2019 Protokol nr. 28 1705
Dorthe Pannerup Madsen 1707
GENEREL BESKRIVELSE AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1710
Kendskab til udbytteområdet og dets problemstillinger 1710
Overtagelse af udbytteområdet 1711
Relevante lovændringer 1716

Ansvarsfordelingen i udbytteadministrationen 1717
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 1718
Ressourcer 1720
SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1723
Sagsbehandlingen af refusionsanmodninger i udbytteadministrationen 1723
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1726
Ressourcer 1726
Overtagelse af udbytteområdet 1726
SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1727
Refusionsordninger 1727
Formel og materiel kontrol 1730
Sagsbehandling i andre enheder i Koncerncentret/SKAT 1732
HENVENDELSE FRA SYNTAX 1733
7. april 2014 - 25. april 2014 – korrespondance med Syntax GIS 1733
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1737
Organisatorisk placering i Regnskab 1737
Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice 1737
Maj-juni 2014 – korrespondance vedrørende flytning af udbytteadministrationen til Horsens 1740
2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv 1743
SKAT'S INDSATSPROJEKTER 1751
Indsats' kontrol i udbytteadministrationen 1751
Store Selskabers sagsbehandling af anmodninger om refusion 1751
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1753
2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv 1753
Vidnets erhvervsmæssige baggrund 1754
Departementets tilsyn med udbytteområdet 1755
Ressourcer 1755
2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv 1755
KILDESKATTEPROJEKTET 1756
REGNSKABSGODKENDELSER OG SANDSYNLIGHEDSKONTROLLER 1762
Risikostyring 1762
Regnskabsgodkendelser – sagsgange 1763
LISBETH RØMERS NOTATER 1777
SIR'S 2010-RAPPORT 1779

25. september 2019 Protokol nr. 29 **1781**
Dorthe Pannerup Madsen (fortsat afhøring) **1782**
SIR'S 2013-RAPPORT 1783
2013-HANDLEPLANEN 1783
2013-ARBEJDSGRUPPEN 1785
Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 1787
Det videre arbejde i arbejdsgruppen 1794
Ressourcer 1794
Møder i arbejdsgruppen 1797
SIR's involvering i arbejdsgruppens arbejde 1799
2013-HANDLEPLANEN 1800
Pkt. 3.7 – overordnet ansvar for processen 1800
Pkt. 3.3 – afstemning af data mellem systemerne 1804
Pkt. 3.6 + 3.8 – afstemning mellem angivelse og indberetning 1810
Change Board 1814
Pkt. 3.4 – bedre sikring mod uretmæssig refusion af udbytteskat 1816
OECD's TRACE-projekt 1818
Genåbning af handleplan 1820
TASTSELV-PROJEKTER 1822
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1822
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1823
Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat 1824
Juli 2015 – anmeldelse fra de britiske myndigheder 1825
Udbetalingsstoppet 1830
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 1842
August 2015 – overvejelser om fremtidige forretningsgange på udbytteområdet 1844
Sommer og efterår 2015 – ansvarsplacering 1846
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 1849
EARLY WARNING OM AKTIELÅN 1850
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1851
Udbetalingsstoppet 1851
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1852
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 1852
Regnskabsgodkendelser 1852
Ressourcer 1853

8. oktober 2019 Protokol nr. 30 **1855**
Hans From **1856**
GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE 1858
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1865
INDSATS' INVOLVERING I SAGSBEHANDLING AF UDBYTTESAGER 1866
Formel og materiel kontrol 1867
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1869
KILDESKATTEPROJEKTET 1869
August 2015 – forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende Store Selskabers dialog med udbyttekontoret 1871
20. august 2014 – Store Selskabers notat vedrørende refusionsanmodninger 1873
15. juni 2015 – Poul Buus Lassens e-mail til Hans From med omtale af tidligere samarbejde med Hanne Villemoes Hald og Dorthe Pannerup Madsen 1873
Resultatet af Kildeskatteprojektet 1874
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1874
Udbetalingsstoppet 1874
Det fremadrettede arbejde 1877
14. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE 1879
EARLY WARNING OM AKTIELÅN 1880
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1881
Risikovurdering 1881
Afdækning af den formodede svindel 1881
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1882

Per Hvas **1882**
GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET 1884
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 1888
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1889
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 1890
DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1893
8. februar 2013 – korrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen vedrørende henvendelse fra Lisbeth Rømer om "transparente enheder" 1893
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 1894

Tvungen TastSelv 1894
Ændring af rentefristen til 6 måneder 1895
OECD'S TRACE-PROJEKT 1897
SIR'S 2013-RAPPORT 1898
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1898
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1898

9. oktober 2019 Protokol nr. 31 1899
Frank Høj Jensen (fortsat afhøring) 1900
SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1901
Tidligere forklaringer 1901
11. marts 1999 – intern meddelelse vedrørende opgaveudlægning af udbytteskat 1907
10. august 2010 – procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010 1908
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 1909
Bankordningen/regnearksordningen 1914
Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften 1914
Risikostyring 1916
2010-ARBEJDSGRUPPEN 1917
HENVENDELSE FRA ACUPAY OG ANDRE RECLAIM-AGENTER 1918
INDSATSPROJEKTET "UDBYTTESKAT OG KORREKT ANGIVELSE HERAF, HERUNDER LEMPELSE FOR BETALT (UDBYTTE)SKAT" 1919
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 1920
23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 1920
2.-8. februar 2011 – anmeldelse vedrørende Sven Jørgen Nielsen fra SØK og overdragelse af anmeldelsen til sagsbehandling hos Særlig Kontrol fra Økokrim 1924
Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter) 1926
12. august 2011 – møde mellem Lisbeth Rømer og Torben Børge Rasmussen 1927
15. december 2011 – SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen 1928
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1929
18. august 2015 – korrespondance vedrørende udbetalingsstop 1930
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1931
Bemandingen i regnskabsafdelingen 1931
Opfølgning på SIR's 2010- og 2013-rapporter 1931
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 1932
VP-ordningen 1933
Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter) 1933

Udbetalingsstoppet 1935
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1936

Lars Nørding (fortsat afhøring) 1936
SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 1936
Tidligere forklaringer 1936
11. marts 1999 – intern meddelelse vedrørende opgaveudlægning af udbytteskat 1939
10. august 2010 – procesbeskrivelse for dansk udbytteskat 2010 1945
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 1945
Bankordningen/regnearksordningen 1950
Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften 1951
Risikostyring 1954
2010-ARBEJDSGRUPPEN 1955
Afgrænsning af SIR 2010-arbejdsgruppens opgaver 1955
30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 1962
8. juni 2011 – notat fra 2010-arbejdsgruppen om håndtering af udbytteskat 1963
18. oktober 2011 – e-mail vedrørende statusmøde om udbytteskat mellem Lars Nørding og Jens Sørensen 1963
27. marts 2012 – halvårsmøde mellem SIR og Regnskab 1964
INDSATSPROJEKTET "UDBYTTESKAT OG KORREKT ANGIVELSE HERAF, HERUNDER LEMPELSE FOR BETALT (UDBYTTE)SKAT" 1965

22. oktober 2019 Protokol nr. 32 1967
Kathrine Lange 1969
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 1970
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1970
BAGGRUNDEN FOR SIR'S 2010-UNDERSØGELSE 1970
EU-Kommissionens henvendelse vedrørende beskatning af investeringsforeninger 1970
17. august 2009 – møde mellem Lisbeth Rømer, Jette Zester og Ivar Nordland 1972
9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge 1973
Forløbet efter forelæggelsen for Peter Loft 1976
12. januar 2010 – udkast til notat vedrørende dansk udbyttekildebeskatning på baggrund af Europa-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 1980

OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1980
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 1981

Thorbjørn Todsen 1981
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 1983
SIR'S 2010- OG 2013-RAPPORTER 1983
GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL 1984
Risikostyring 1984
Departementets tilsyn med SKAT 1987
Central regnskabsgodkendelse 1988
Kvartalsvis regnskabsgodkendelse 1991
Årlig regnskabsgodkendelse 1992
7. april 2015 – Skatteministeriets notat om arbejdsgange i SKAT's virksomhedsinstruks 1993
Indtægtslister 1994
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 1995
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 1998
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 1998
Ressourcer 1998
Den samfundsøkonomiske matrice 1999
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2000

Kristian Hertz 2000
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2001
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT 2003
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 2003
31. maj 2013 – SIR's revisionsberetning vedrørende Skatteministeriets regnskaber for 2012 2007
Opfølgningsprotokoller 2010
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 2013
GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL 2018
Risikostyring 2018
Departementets tilsyn med SKAT 2018
Central regnskabsgodkendelse 2024
Departementets tilsyn med SKAT 2025
Central regnskabsgodkendelse 2026
Kvartalsvis regnskabsgodkendelse 2028

Årlig regnskabsgodkendelse 2029
7. april 2015 – Skatteministeriets notat om arbejdsgange i SKAT's virksomhedsinstruks 2029
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 2030
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2033
KURT WAGNERS FORKLARING 2033
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2037
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 2037
Generelt om SIR's rolle 2041
Departementets tilsyn med SKAT 2042
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2042
Løsningsmuligheder 2042
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2043
Early warning 2043

23. oktober 2019 Protokol nr. 33 2045
Niels Kleis Frederiksen 2046
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2048
SIR'S 2010- OG 2013-RAPPORTER 2048
GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL 2049
Den samfundsøkonomiske matrice 2050
Regnskabsgodkendelser 2050
Central regnskabsgodkendelse 2052
Kvartalsvis regnskabsgodkendelse 2060
Årlig regnskabsgodkendelse 2061
7. april 2015 – Skatteministeriets notat om arbejdsgange i SKAT's virksomhedsinstruks 2061
Indtægtslister 2063
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2069
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2070
SIR's 2010- og 2013-rapporter 2070
Regnskabsinstrukser 2071
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2072

Kent D. Sørensen 2072
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2073
PRODUKTIONSFORUM 2075
Produktionsforums formål 2075
Produktionsforums beslutningsproces 2076

Produktionsforums møder 2077
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 2079
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2079
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 2086
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2087
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 2089
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2090
21. august 2015 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen om SKAT's tiltag i anledning af SIR's rapport om udbytteskat 2091
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 2093
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2095

Lars Tjærby Rasmussen 2095
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2097
PRODUKTIONSFORUM 2098
Produktionsforums formål 2098
Produktionsforums beslutningsproces 2099
Produktionsforums møder 2099
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 2100
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2100
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 2103
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2104
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 2105
SKAT'S KUNDESERVICESTRATEGI "KUNDEN I CENTRUM, SKATTEN I BALANCE" 2106
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2108
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2108

Kirsten Otbo 2108
ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR 2110
GENERELT OM DIREKTIONEN OG UDVIDET DIREKTION 2112
PRODUKTIONSFORUM 2114
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2115
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 2117
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2117
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 2120
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2121
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 2122
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2123
19. april 2010 – møde i Produktionsforum 2124

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2128
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2129
Procesejernes opgaver og ansvar 2129
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2130
Interne kontroller 2130

5. november 2019 Protokol nr. 34 2131
Lars Møller Madsen 2132
ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR 2134
Ressourcer 2135
GENERELT OM DIREKTIONEN OG UDVIDET DIREKTION 2136
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2139
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2140
PRODUKTIONSFORUM 2143
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 2144
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2146
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 2149
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2150
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 2151
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2153
Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften 2153
19. april 2010 – møde i Produktionsforum 2154
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2157
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2157
Opfølgningen på SIR's 2010-rapport 2157
Procesejernes opgaver og ansvar 2157
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2158
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2158
Opfølgningen på SIR's 2010-rapport 2158

Karin Bergen 2158
ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR 2160
Ressourcer 2161
ROLLEN SOM DIREKTØR 2161
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2162
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 2162
Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 2165
Tilsyn med SKAT 2165
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2165

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2167
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 2167
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2168
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 2171
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2172
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 2174
SIR'S 2013-RAPPORT 2175
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2175
19. april 2010 – møde i Produktionsforum 2177
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 2178
16. december 2013 – møde i direktionen 2178
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2178
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2179

Jan Lund 2179
ROLLEN SOM FAGDIREKTØR 2181
Samarbejde med andre direktører 2183
Ressourcer 2184
Risikostyring 2186
ROLLEN SOM UNDERDIREKTØR 2188
Ressourcer 2190
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2191
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 2191
Tilsyn 2192
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2192
PRODUKTIONSFORUM 2193
JURIDISK FORUM 2194
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 2195
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 2195
SIR's konklusioner og anbefalinger 2197
Produktionsforum 2198
Juridisk Forum 2205

6. november 2019 Protokol nr. 35 2211
Preben Kristiansen 2213
GENERELT OM DIREKTIONEN OG UDVIDET DIREKTION 2214
Skatteministeriets organisation i den tidlige periode (2010-2013) 2214
Skatteministeriets ledelsesfora i den tidlige periode (2010-2013) 2217
Direktørernes rolle og ansvar 2223

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2227
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2231
Skatteministeriets ledelsesfora i den tidlige periode (2010-2013) 2231
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2231
11. februar 2010 – møde i direktionen 2232
16. marts 2011 – møde i direktionen 2234
SIR'S 2010-RAPPORT 2236
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 2236
SIR's konklusioner og anbefalinger 2238
Koncerncentrets ledelses behandling af SIR's 2010-rapport 2241
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2249
16. marts 2011 – møde i direktionen 2249

Kaj-Henrik Ludolph 2257
GENERELT OM LOVGIVNINGSARBEJDET 2259
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2264
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2267
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 2268
SIR'S 2010-RAPPORT 2270
Opfølgningen på SIR's 2010-rapport 2270
DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 2271
27. maj 2010 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Kaj-Henrik Ludolph med status på udbytteskatten 2271
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 2274
22. september 2010 – møde mellem Skatteministeriet og udbytteadministrationen om bistand til sagsbehandlingen 2274
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 2275
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 2275
Ændring af rentefristen til 6 måneder 2278
27. januar 2015 – Jeanette Nielsens e-mail til SKAT Jura spørgsmål vedrørende hjemmel til krav om indberetning af regnskabsperiode 2281
OECD'S TRACE-PROJEKT 2281
8. december 2011 – møde i Skatteministeriets Eksterne Kontaktudvalg 2283
2011-2014 – aktiviteter vedrørende TRACE 2284
SIR'S 2013-RAPPORT 2284
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2285
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2285

12. november 2019 Protokol nr. 36 **2287**
Jan Lund (fortsat afhøring) **2289**
SIR'S 2010-RAPPORT 2289
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 2289
6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum 2290
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 2291
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2293
19. april 2010 – møde i Produktionsforum 2295
SIR'S 2013-RAPPORT 2296
GENEREL BESKRIVELSE AF INDSATSAFDELINGENS ROLLE 2296
Indsatsplanlægning 2296
Risikovurdering 2298
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2299
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 2299
20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen 2302
21. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen 2303
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 2304
Det fremadrettede arbejde 2306
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2307
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 2307
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2307
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2308
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2308

Lisbeth Rømer (fortsat afhøring) **2309**
SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 2309
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 2309
Ressourcer 2314
Departementets involvering i udbytteadministrationen 2315
28. oktober 2010 – korrespondance vedrørende refusionsanmodning fra Merrill Lynch 2316
Oktober 2010 – korrespondance om Fonde og Koncerner Østs bistand til udbytteadministrationen 2322
Interne kontroller 2324
8. februar 2013 – korrespondance mellem Jakob Ulrik Wassard Schou og Lise Bo Nielsen vedrørende henvendelse fra Lisbeth Rømer om "transparente enheder" 2324

2014 – flytning af sag vedrørende skattepligtsforhold til SKAT Erhverv 2325
TDC-sagen 2326
Bankordningen/regnearksordningen 2327
Oktober 2011 – styresignal om aktieudlån 2329
KILDESKATTEPROJEKTET 2330
Tidligere forklaring 2330
August 2015 – forelæggelse for Jim Sørensen vedrørende Store Selskabers dialog med udbyttekontoret 2333
Januar 2013 – projektbeskrivelse af Kildeskatteprojektet 2334
2013-2014 – korrespondance mellem udbytteadministrationen og Store Selskaber om stikprøvekontrol 2336
INDSATSPROJEKT FOR 2012 VEDRØRENDE UDBYTTESKAT 2339
RISIKOSTYRING 2340
REGNSKABSKONTROLLER 2341
Lokal regnskabsgodkendelse 2342
Lokal regnskabsgodkendelse for marts, april og maj 2013 samt juni 2014 2342
HENVENDELSE FRA ACUPAY 2344
Møde med Acupay 2344
Korrespondance med Acupay 2347
DEPARTEMENTETS/KONCERNCENTRETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 2351
August 2009 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Lisbeth Rømer om VP-ordningen 2351
4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning 2360
Maj 2012 – korrespondance om Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen 2364

19. november 2019 Protokol nr. 37 2367
Lisbeth Rømer (fortsat afhøring) 2369
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 2369
Ansvaret for udbytteskat – procesejeransvar, systemejeransvar og overordnet ansvar 2370
7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber 2373
Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice 2377
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 2381

Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 2381
Formalisering af tilladelsesordningen 2382
Ændring af rentefristen til 6 måneder 2382
SIR'S 2010-RAPPORT 2385
9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge 2385
16. marts 2005 – notat vedrørende udbytteadministrationen 2387
7. december 2009 – første møde mellem SIR og Regnskab 2 vedrørende SIR's 2010-undersøgelse 2389
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2391
Ansvarsfordelingen i udbytteadministrationen 2391
SIR'S 2010-RAPPORT 2392
SIR's konklusioner og anbefalinger 2396
2010-ARBEJDSGRUPPEN 2398
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2398
Arbejdsgruppens kommissorium 2399
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2405
30. august 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 2406
Det videre arbejde i arbejdsgruppen 2407
ORIENTERINGER OM UDBYTTEOMRÅDETS PROBLEMSTILLINGER 2407
Early warning 2408
20. december 2010 – Lisbeth Rømers notat med forslag til forbedringer i forhold til udenlandske aktionærer 2409
28. oktober 2010 – Lisbeth Rømers notat "Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet" 2409
15. februar 2011 – Lisbeth Rømers notat om opfølgning på SIR's 2010-rapport 2412
4. juni 2013 – Lisbeth Rømers notat om udfordringer med kontrol af refusion af udbytteskat 2412
24. oktober 2013 – dialogmøde med Jesper Rønnow Simonsen 2414
SIR'S 2013-RAPPORT 2417
6. februar 2013 – møde mellem udbytteadministrationen, SIR og Skatteministeriet 2419
Indholdet af SIR's 2013-rapport 2422
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT 2425
17. september 2013 – møde, hvor det overordnede ansvar for håndtering af udbytteskat blev placeret hos Afregning Erhverv 2428
2013-ARBEJDSGRUPPEN 2431
TASTSELV-PROJEKTER 2432
OECD'S TRACE-PROJEKT 2432

SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 2435
23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 2436
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2441
Henvendelse fra Acupay 2441
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2442
Henvendelse fra Acupay 2443
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2443
Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen 2443
Procesejere 2444
2010-arbejdsgruppen 2444
SIR's 2013-rapport 2445
Organisatorisk placering af udbytteadministrationen 2445

20. november 2019 Protokol nr. 38 2447
Eva Damm 2448
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2449
JURIDISK FORUM 2449
OECD'S TRACE-PROJEKT 2453
2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 2453
SIR'S 2010-RAPPORT 2455
SIR's konklusioner og anbefalinger 2455
7. september 2010 – møde i Juridisk Forum 2456
28. september 2010 – møde i Juridisk Forum 2461
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 2462
6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum 2463
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 2464
1. maj 2012 – møde i Juridisk Forum 2464
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2466
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2466
SIR's 2010-rapport 2466
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2467
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2468
Juridisk Forum 2468

26. november 2019 Protokol nr. 39 2469
Kim Allan Bak 2470
ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR 2472
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2473
Udvidet Direktion 2474

Produktionsforum 2476
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2478
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 2478
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2480
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 2485
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2486
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 2487
GENERELT OM SIR'S ROLLE 2488
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2489
19. april 2010 – møde i Produktionsforum 2490
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 2491
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2492
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 2493
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2495
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2495
Generelt om medarbejderligningssager 2495
Risikovurdering og risikoanalyse 2497
Produktionsforum 2497
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2498
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2498
Generelt om medarbejderligningssager 2498
Produktionsforum 2498

Jan Muff Hansen 2498
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2500
JURIDISK FORUM 2500
SIR'S 2010-RAPPORT 2503
2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 2503
SIR's konklusioner og anbefalinger 2505
7. september 2010 – møde i Juridisk Forum 2506
28. september 2010 – møde i Juridisk Forum 2517
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 2518
6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum 2522
GENERELT OM TILSYN, RISIKOSTYRING OG KONTROL 2524
Risikovurdering og risikoanalyse 2524
Koncerncentrets tilsyn med SKAT 2524
16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum 2524
16. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 2525

NYE INITIATIVER I KUNDESERVICE 2527
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2528
Udbetalingsstoppet 2528
21. august 2015 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen om SKAT's tiltag i anledning af SIR's rapport om udbytteskat 2530
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2531
Juridisk Forum 2531
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2532

3. december 2019 Protokol nr. 40 2533
Jens Madsen 2535
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2536
REVISIONSUDVALGET 2536
Revisionsudvalgets formål 2536
Revisionsudvalgets møder 2539
SIR'S 2010-RAPPORT 2542
SIR's konklusioner og anbefalinger 2542
Generelt om opfølgningsproceduren 2543
4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten 2545
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 2548
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 2549
15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter 2552
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 2554
SIR'S 2013-RAPPORT 2556
SIR's konklusion og bemærkninger 2556
Generelt om opfølgningsproceduren 2559
7. juni 2013 – forelæggelse for SKAT's direktion vedrørende SIR's 2013-rapport 2561
5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen 2562
15. oktober 2013 – forelæggelse for SKAT's direktion vedrørende opfølgningsprotokol for SIR's 2013-rapport 2565
19. februar 2014 – møde i direktionen 2570
6. juni 2014 – møde i direktionen 2573
11. september 2014 – møde i direktionen 2576
10. oktober 2014 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 2578
3. december 2014 – møde i direktionen 2580
27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 2582
18. februar 2015 – møde i direktionen 2583

RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2585
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2585
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 2586
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2587
Generelt om opfølgningsproceduren 2587
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2587

Winnie Jensen 2587
ROLLEN SOM FAGDIREKTØR 2588
Ressourcer 2591
ROLLEN SOM DIREKTØR 2592
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2593
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 2593
Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 2595
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2597
JURIDISK FORUM 2599
Juridisk Forums formål 2599
Juridisk Forums beslutningsproces 2600
SIR'S 2010-RAPPORT 2601
SIR's konklusioner og anbefalinger 2603
7. september 2010 – møde i Juridisk Forum 2607
28. september 2010 – møde i Juridisk Forum 2615
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 2616
6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum 2620
1. maj 2012 – møde i Juridisk Forum 2621
OECD'S TRACE-PROJEKT 2622
1. december 2010 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg 2622
INDSATSUDVALGET 2624

4. december 2019 Protokol nr. 41 2627
Winnie Jensen (fortsat afhøring) 2629
SIR'S 2013-RAPPORT 2629
SIR's konklusion og bemærkninger 2629
17. juni 2013 – møde i direktionen 2629
21. oktober 2013 – møde i direktionen 2633
19. februar 2014 – møde i direktionen 2638
6. juni 2014 – møde i direktionen 2639
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 2641

11. september 2014 – møde i direktionen 2642
3. december 2014 – møde i direktionen 2643
18. februar 2015 – møde i direktionen 2646
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2653
20.-22. august 2015 – korrespondance mellem Jesper Rønnow Simonsen og direktørerne 2654
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 2656
25. august 2015 – e-mail fra Winnie Jensen til Jesper Rønnow Simonsens vedrørende procesejerrollen 2657
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 2663
HJEMSENDELSERNE I SKAT 2664
Hjemsendelsen af Jens Sørensen 2666
Hjemsendelsen af René Frahm Jørgensen 2667
Hjemsendelsen af Dorthe Pannerup Madsen 2668
Hjemsendelsen af Richard Hanlov 2671
Hjemsendelsen af Jan Topp Rasmussen 2677
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2678
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2678
Hjemsendelserne i SKAT 2678

Otto Brøns-Petersen 2680
ROLLEN SOM DIREKTØR 2681
ROLLEN SOM CHEFRÅDGIVER 2685
RESSOURCER 2687
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2688
JURIDISK FORUM 2692
SIR'S 2010-RAPPORT 2693
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 2693
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2699
9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge 2699
SIR'S 2010-RAPPORT 2702
SIR's konklusioner og anbefalinger 2702
Opfølgning på SIR's 2010-rapport 2705

10. december 2019 Protokol nr. 42 2717
Anne Sophie Springborg Stricker 2718
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2719

SIR'S 2013-RAPPORT 2719
Direktionens møder 2721
17. juni 2013 – møde i direktionen 2722
21. oktober 2013 – møde i direktionen 2723
19. februar 2014 – møde i direktionen 2726
6. juni 2014 – møde i direktionen 2728
3. december 2014 – møde i direktionen 2729
18. februar 2015 – møde i direktionen 2730
Opfølgning på SIR's 2013-rapport 2731
HJEMSENDELSERNE I SKAT 2732
Hjemsendelsen af Jens Sørensen 2733
Hjemsendelsen af René Frahm Jørgensen 2736
Hjemsendelsen af Dorthe Pannerup Madsen 2736
Hjemsendelsen af Richard Hanlov 2737
Hjemsendelsen af Jan Topp Rasmussen 2742
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2742
8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 2747
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2749
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2749
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2749
Hjemsendelserne i SKAT 2749

Per Jacobsen 2751
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 2752
2. februar 2011 – anmeldelse fra SØK vedrørende Sven Jørgen Nielsen 2755
Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter) 2755
15. december 2011 – SKAT's afgørelse i medarbejderligningssagen vedrørende Sven Jørgen Nielsen 2762
Januar 2012 – orientering af Jens Sørensen om medarbejderligningssagen og overgivelse til ansvarsvurdering 2763
4. april 2013 og 23. januar 2015 – korrespondance mellem Per Jacobsen og Jens Sørensen vedrørende status på Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag 2764
GENERELT OM INDSATSAFDELINGENS ROLLE 2766
Indsats' opgaver i perioden 2013-2015 2766
Indsatsplanlægning 2767
INDSATSUDVALGET 2769
SIR'S 2013-RAPPORT 2771
3. december 2014 – møde i direktionen 2771
18. februar 2015 – møde i direktionen 2774

Generelt om opfølgningsproceduren 2776
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2776
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 2776
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2778
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2778
Sven Jørgen Nielsens medarbejderligningssag 2778

Jan Topp Rasmussen 2778
ROLLEN SOM DIREKTØR 2780
HJEMSENDELSE FRA SKAT 2781
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2782
Ressourcer 2782
Direktionens møder 2783
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2783
SIR'S 2013-RAPPORT 2784
17. juni 2013 – møde i direktionen 2784
21. oktober 2013 – møde i direktionen 2785
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 2789
3. december 2014 – møde i direktionen 2790
18. februar 2015 – møde i direktionen 2792
Generelt om opfølgningsproceduren 2792
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2793
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 2793
25. juni 2014 – møde i direktionen 2796
2. juli 2014 – møde i direktionen 2796
10. december 2014 – møde i direktionen 2797
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2798
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2798
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 2799
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2801

7. januar 2020 Protokol nr. 43 2803
Preben Kristiansen (fortsat afhøring) 2804
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2805
Generelt om direktionen og Udvidet Direktion 2805
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 2809
Begrebet procesejer 2809
Fordelingen af ansvaret mellem procesejer og driften 2810
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 2820

AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 2822
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2822
Formel og materiel kontrol 2822
Procesejernes opgaver og ansvar 2823
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2825
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2825
Formel og materiel kontrol 2825

Ole Kjær 2826
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2827
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 2827
Udvidet Direktion 2834
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2836
REVISIONSUDVALGET 2843
Revisionsudvalgets formål 2843
Revisionsudvalgets møder 2843
SIR'S 2010-RAPPORT 2847
SIR's konklusioner og anbefalinger 2847
4. juni 2010 – forelæggelse for departementschef Peter Loft af 2010-rapporten 2849
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 2849
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 2851
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 2855
TILSYN 2857
Koncerncentrets tilsyn med SKAT 2857
Risikovurdering 2860
Ressourcer 2861
Revisionsudvalgets tilsyn med SKAT 2862
Departementets tilsyn med SKAT 2862
Juridisk Forum 2864
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2865
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2866
Kendskab til udbytteområdet og dets problemstillinger 2866
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2869
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 2869

Erik Blegvad Andersen 2869
ROLLEN SOM FAGDIREKTØR 2871
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2871

KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2872
JURIDISK FORUM 2875
SIR'S 2010-RAPPORT 2876
7. september 2010 – møde i Juridisk Forum 2876
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 2877
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 2878
TILSYN 2878
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2879

8. januar 2020 Protokol nr. 44 2881
Lars Nørding (fortsat afhøring) 2882
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2883
Tidligere forklaringer 2883
Ressourcer 2891
LISBETH RØMERS NOTATER 2893
28. oktober 2010 – Lisbeth Rømers notat "Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet" 2893
20. december 2010 – Lisbeth Rømers notat med forslag til forbedringer i forhold til udenlandske aktionærer 2896
DEPARTEMENTETS/KONCERNCENTRETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 2896
27. maj 2010 – e-mail fra Lisbeth Rømer til Kaj-Henrik Ludolph med status på udbytteskatten 2896
4. oktober-21. november 2011 – korrespondance mellem Lisbeth Rømer og Skatteministeriet vedrørende udvidelse af nettoafregning 2898
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 2899
23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 2899
2. februar 2011 – anmeldelse fra SØK vedrørende Sven Jørgen Nielsen 2900
Medio februar 2011 og frem – Lars Nørdings notat (personlige noter) 2902
HENVENDELSE FRA ACUPAY OG ANDRE RECLAIMAGENTER 2908
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 2908

21. januar 2020 Protokol nr. 45 2911
Steffen Normann Hansen 2913
ROLLEN SOM DIREKTØR 2914
Rollen som produktionsdirektør 2914
Rollen som direktør for Kundeservice 2918
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 2922

Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 2922
Ressourcer 2925
Direktionen 2926
Udvidet Direktion 2928
Produktionsforum 2929
Fagdirektørerne 2929
Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 2931
Ressourcer 2933
Procesejere 2934
Formel og materiel kontrol 2935
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 2939
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2940
SIR'S 2010-RAPPORT 2941
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 2941
11. februar 2010 – møde i direktionen 2943
SIR's konklusioner og anbefalinger 2948
Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Produktionsforum og Udvidet Direktion 2950
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 2951
2010-arbejdsgruppen 2957
Arbejdsgruppens kommissorium 2957
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 2959
28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion 2962
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 2964
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 2968
REVISIONSUDVALGET 2971
REVISIONSUDVALGETS BEHANDLING AF SIR'S 2010-RAPPORT 2976
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 2976
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 2978
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 2980
OECD'S TRACE-PROJEKT 2982
1. december 2010 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg 2982
8. december 2011 – møde i Det Eksterne Kontaktudvalg 2983
SIR'S 2013-RAPPORT 2986
Procesejere 2989
17. juni 2013 – møde i direktionen 2993
5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen 2995
21. oktober 2013 – møde i direktionen 2997
SIR'S 2015-RAPPORT 2998
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 2999

Procesejere 2999
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3000
SIR's 2010-rapport 3000

22. januar 2020 Protokol nr. 46 3003
Jonatan Schloss 3004
ROLLEN SOM DIREKTØR 3005
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 3007
Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 3007
Direktionens beslutningsproces 3009
Direktionens møder 3009
Procesejere 3009
Formel og materiel kontrol 3013
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3014
SKAT'S KUNDESERVICESTRATEGI "KUNDEN I CENTRUM, SKATTEN I BALANCE" 3015
SIR'S 2013-RAPPORT 3019
19. februar 2014 – møde i direktionen 3019
6. juni 2014 – møde i direktionen 3023
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 3025
11. september 2014 – møde i direktionen 3026
3. december 2014 – møde i direktionen 3027
27. januar 2015 – møde i direktionen 3028
18. februar 2015 – møde i direktionen 3032
Generelt om opfølgningsproceduren 3034
Genåbning af handleplan 3036
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 3039
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 3039
25. juni 2014 – møde i direktionen 3041
2. juli 2014 – møde i direktionen 3042
10. december 2014 – møde i direktionen 3046
Procesejere 3051
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3052
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 3058
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3058
Procesejere 3058
Departementets tilsyn med SKAT 3062
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 3063
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 3067

Udbetalingsstoppet 3068
17.-18. august 2015 – korrespondance mellem Anne Munksgaard og Jim Sørensen 3069
20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen 3070
20.-22. august 2015 – korrespondance mellem Jesper Rønnow Simonsen og direktørerne 3071
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 3073
24. august 2015 – korrespondance om opfølgningen på kildeskattelovens § 69 B 3074
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 3075
9. november 2015 – møde mellem Kurt Wagner og Kammeradvokaten 3076
SIR'S 2015-RAPPORT 3079
HJEMSENDELSERNE I SKAT 3084
Hjemsendelsen af Richard Hanlov 3084
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3086
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3086
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3087
Direktionens møder 3087
Hjemsendelsen af Richard Hanlov 3087

18. februar 2020 Protokol nr. 47 3089
Erling Andersen 3091
ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR 3092
Samarbejde med andre direktører 3092
Ressourcer 3095
ROLLEN SOM DIREKTØR 3095
Samarbejde med andre direktører 3097
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3098
SIR'S 2010-RAPPORT 3100
SIR's konklusioner og anbefalinger 3100
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 3101
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 3107
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 3109
28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion 3111
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 3112
REVISIONSUDVALGET 3112
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 3113
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 3114

SIR'S 2013-RAPPORT 3115
SIR's konklusion og bemærkninger 3115
17. juni 2013 – møde i direktionen 3116
21. oktober 2013 – møde i direktionen 3116
19. februar 2014 – møde i direktionen 3119
6. juni 2014 – møde i direktionen 3119
11. september 2014 – møde i direktionen 3121
Opfølgning på SIR's 2013-rapport 3121
GENERELT OM INDSATSAFDELINGENS ROLLE 3122
Indsats' kontrol i udbytteadministrationen 3123
Indsatsplanlægning 3125
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3128
Revisionsudvalgets formål 3128
Indsatsplanlægning 3129
Indsats' kontrol i udbytteadministrationen 3130
Ressourcer 3131
Procesejere 3132
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3133
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3133
Indsats' (Store Selskabers) sagsbehandling af anmodninger om refusion 3133
Generelt om opfølgningsproceduren 3133
Indsatsplanlægning 3134

Jim Sørensen 3134
ROLLEN SOM DIREKTØR 3135
Samarbejde med andre direktører 3136
Indsatsplanlægning 3137
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3138
SIR's 2010- og 2013-rapporter 3139
GENERELT OM INDSATSAFDELINGENS ROLLE 3140
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 3142
Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat 3142
Juli 2015 – anden anmeldelse fra de britiske myndigheder 3151
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 3153
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 3155
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 3156

8. januar 2016 – internt notat fra Særlig Kontrol om opstart af udbyttesagen 3157
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3162
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3163
Tidligere forklaringer 3163

19. februar 2020 Protokol nr. 48 3165
Karsten Juncher 3167
ROLLEN SOM DIREKTØR 3168
Rollen som økonomidirektør i Koncerncentret (2010-2013) 3168
Samarbejde med andre direktører 3169
Ressourcer 3171
Rollen som direktør for Økonomi i SKAT (2013-2015) 3171
Samarbejde med andre direktører 3172
Ressourcer 3173
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3173
SIR'S 2010-RAPPORT 3174
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 3174
SIR's konklusioner og anbefalinger 3176
Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Produktionsforum og Udvidet Direktion 3177
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 3179
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 3181
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 3182
28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion 3185
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 3187
REVISIONSUDVALGET 3190
REVISIONSUDVALGETS BEHANDLING AF SIR'S 2010-RAPPORT 3194
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 3194
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 3195
15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter 3196
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 3198
GENERELT OM SIR'S 2010-RAPPORT OG TRACE 3199
SIR'S 2013-RAPPORT 3200
SIR's konklusion og bemærkninger 3200
Generelt om opfølgningsproceduren 3201
17. juni 2013 – møde i direktionen 3206
21. oktober 2013 – møde i direktionen 3207
19. februar 2014 – møde i direktionen 3211

6. juni 2014 – møde i direktionen 3211
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 3211
11. september 2014 – møde i direktionen 3212
3. december 2014 – møde i direktionen 3215
18. februar 2015 – møde i direktionen 3218
CHANGE BOARD 3222
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 3229
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3234
16. marts 2011 – møde i direktionen 3238
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3243
18. februar 2015 – møde i direktionen 3243
16. marts 2011 – møde i direktionen 3243
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 3244
Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT 3245
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 3248
SIR's 2015-rapport 3249
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3250
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3250
Change Board 3250
SIR's 2010-rapport 3250

3. marts 2020 Protokol nr. 49 3253
Christian Hjerrild Ovesen 3255
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2013-RAPPORT 3256
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 3256
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3262
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3262
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 3263

Jens Sørensen 3268
ROLLEN SOM REGIONSDIREKTØR 3269
Samarbejde med andre direktører 3270
Ressourcer 3272
ROLLEN SOM DIREKTØR 3273
Rollen som direktør for Inddrivelse 3273
Samarbejde med andre direktører 3275
Ressourcer 3278
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3279
Udbytteadministrationens placering i Regnskab 3280

SIR'S 2010-RAPPORT 3281
10. maj 2010 – høringssvar til SIR's 2010-rapport 3283
SIR's konklusioner og anbefalinger 3286
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 3289
Arbejdsgruppens kommissorium 3292
28. oktober 2010 – Lisbeth Rømers notat "Problemer med udbytteskat når depothaver ikke er identisk med ejer af depotindholdet" 3297
24. januar 2011 – møde i Høje Taastrup 3299
Arbejdsgruppens kommissorium 3301
20. december 2010 – møde mellem SIR og Regnskab 3303
28. februar 2011 – møde i Produktionsforum 3304
Arbejdsgruppens kommissorium 3305
OECD's TRACE-projekt 3306
28. marts 2011 – møde i Produktionsforum 3309
28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion 3309
Det videre arbejde i arbejdsgruppen 3311
27. april 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 3312
30. maj 2011 – møde i 2010-arbejdsgruppen 3313
27. juni 2011 – møde i Produktionsforum 3314
REVISIONSUDVALGET 3319
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 3319
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3321
2010-arbejdsgruppen 3321
REVISIONSUDVALGET 3322
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 3322
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 3324
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 3326
GENERELT OM SIR'S 2010-RAPPORT OG TRACE 3329
SIR'S 2013-RAPPORT 3330
SIR's konklusion og bemærkninger 3332

4. marts 2020 Protokol nr. 50 3337
Jens Sørensen (fortsat afhøring) 3339
SIR'S 2013-RAPPORT 3339
17. juni 2013 – møde i direktionen 3339
5. juli 2013 – den endelige handleplan sendt til Jens Madsen 3342
21. oktober 2013 – møde i direktionen 3346
16. januar 2014 – møde i ledergruppen i Inddrivelse 3349
19. februar 2014 – møde i direktionen 3350
6. juni 2014 – møde i direktionen 3351
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 3352

Efteråret 2014 – udkast til rapport fra 2013-arbejdsgruppen 3354
3. december 2014 – møde i direktionen 3355
Generelt om opfølgningsproceduren 3359
27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 3362
2013-arbejdsgruppen 3365
27. januar 2015 – kvartalsstatus vedrørende SIR's revisionsrapporter 3365
18. februar 2015 – møde i direktionen 3370
Generelt om opfølgningsproceduren 3372
Genåbning af handleplan 3374
SAGSBEHANDLINGEN I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 3380
Departementets involvering i udbytteadministrationen 3380
Kildeskatteprojektet 3381
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 3382
7. oktober 2011 – Afregning Erhvervs notat om styrkelse af udbytteadministrationens faglige samarbejde med Store Selskaber 3382
24. oktober 2013 – dialogmøde med Jesper Rønnow Simonsen 3384
Overvejelser om at flytte udbytteadministrationen til Kundeservice 3386
Flytning af udbytteadministrationen til Horsens 3387
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3388
Procesejere 3388
REGNSKABSGODKENDELSER OG SANDSYNLIGHEDSKONTROLLER 3389
Regnskabsinstrukser 3389
Sandsynlighedskontrol 3393
Formel og materiel kontrol 3395
Central regnskabsgodkendelse 3398
Rimelighedskontrol 3400
Formel og materiel kontrol 3401
Central regnskabsgodkendelse 3402
Central regnskabsgodkendelse for august 2014 3403
GENEREL BESKRIVELSE AF PROCESEJERSKABET 3403
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2012-2015 3404
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2010-2012 3406
Procesejerskab for udbytteområdet 3408
Organisatorisk placering af procesejerskabet i perioden 2012-2015 3410
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 3411
23. december 2010 – notat om opgavevaretagelsen i medarbejderligningsenheden 3411
2. februar 2011 – anmeldelse fra SØK vedrørende Sven Jørgen Nielsen 3412
Generelt om medarbejderligningssager 3413

9. juni 2020 Protokol nr. 51 **3417**
Winnie Jensen (fortsat afhøring) **3419**
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3419
Tidligere forklaringer 3419
Procesejerskab for udbytteområdet 3421
HANDLINGSPLANEN "SKAT UD AF KRISEN" 3423
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 3424
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 3425
16. december 2013 – møde i direktionen 3427
25. juni 2014 – møde i direktionen 3429
2. juli 2014 – møde i direktionen 3430
10. december 2014 – møde i direktionen 3434
5. november 2015 – korrespondance mellem bl.a. Jesper Rønnow Simonsen, Winnie Jensen og Karsten Juncher vedrørende GPS-projektet 3437
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3439
Risikopolitik 3439
Risikolog 3442
4. februar 2015 – annullering af risikopolitikken 3443
TILSYN 3444
Generelt om tilsyn 3444
16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum 3447
12. august 2010 – bekendtgørelse nr. 965 om varetagelsen af told- og skatteforvaltningens opgaver 3448
16. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 3451
SVEN JØRGEN NIELSENS MEDARBEJDERLIGNINGSSAG 3454
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3461
Generelt om tilsyn 3461
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3461
SIR's 2013-rapport 3461
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3464

Poul Christensen **3464**
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3465
REGNSKABSGODKENDELSER 3466
Central regnskabsgodkendelse 3466
Central regnskabsgodkendelse for juni 2014 3468
INDTÆGTSLISTER 3471
Udarbejdelse af indtægtslister 3471
Indtægtslisternes formål 3472

Godkendelse af indtægtslister 3473
24. februar 2016 – Rigsrevisionens beretning om "SKATs forvaltning af og Skatteministeriets tilsyn med refusion af udbytteskat" 3474
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3477
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3477

Thomas Fredenslund 3477
BAGGRUNDEN FOR SIR'S 2010-UNDERSØGELSE 3478
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2010 3479
9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge 3480
SIR'S 2010-RAPPORT 3484
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3485

10. juni 2020 Protokol nr. 52 3487
Jens Sørensen (fortsat afhøring) 3489
2010-ARBEJDSGRUPPEN 3489
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 3490
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 3491
Deloittes turnusanalyse 3492
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 3495
Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat 3497
Udbetalingsstoppet 3498
Korrespondance og orientering internt i SKAT og departementet omkring udbyttesagen 3498
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 3502
24. august 2015 – korrespondance om opfølgningen på kildeskattelovens § 69 B 3504
16. september 2015 – møde mellem SIR og direktørerne for områderne Kundeservice, Inddrivelse, Indsats og IT 3506
24. september 2015 – SIR's revisionsrapport om "SKATs administration af udbytteskat og refusion af udbytteskat" 3507
HJEMSENDELSE FRA SKAT 3508
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3510
Afdækning af den formodede svindel 3510
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3510
Risikopolitik 3510
Risikolog 3517
4. februar 2015 - annullering af risikopolitikken 3518
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 3519

19. april 2010 – møde i Produktionsforum 3519
GOD PROCESSTYRING I SKAT 3522
25. juni 2014 – møde i direktionen 3524
2. juli 2014 – møde i direktionen 3525
10. december 2014 – møde i direktionen 3527
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3530
Procesejernes opgaver og ansvar 3530
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3531
Procesejernes opgaver og ansvar 3531
SIR's 2010- og 2013-rapporter 3532
Sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 3533
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3533

1. september 2020 Protokol nr. 53 3537
Birgitte Christensen 3539
ROLLEN SOM DIREKTØR 3539
Ressourcer 3541
ROLLEN SOM AFDELINGSCHEF 3541
JURIDISK FORUM 3543
Juridisk Forums beslutningsproces 3544
Juridisk Forums formål 3544
OECD'S TRACE-PROJEKT 3546
11. februar 2010 – møde i direktionen 3547
2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 3552
Afgrænsning af SIR 2010-arbejdsgruppens opgaver 3559
Maj 2014 – drøftelser om fornyet dansk deltagelse i TRACE 3561
14. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE 3561
SIR'S 2010-RAPPORT 3563
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 3563
10. maj 2010 – SIR's revisionsrapport om "Undersøgelse af Provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge – udbytteskat" 3565
Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse 3571
7. september 2010 – møde i Juridisk Forum 3575
28. september 2010 – møde i Juridisk Forum 3581
28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion 3582
30. august 2011 – møde i Juridisk Forum 3583
6. februar 2012 – møde i Juridisk Forum 3587
DEPARTEMENTETS INVOLVERING I UDBYTTEADMINISTRATIONEN 3589
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 3589

Ændring af rentefristen til 6 måneder 3589
Maj 2012 – korrespondance om Store Selskabers bistand til udbytteadministrationen 3596
27. juni 2013 – indkaldelse til møde fra Jens Brøchner vedrørende "Beskatning af udbytte" 3597
SIR'S 2013-RAPPORT 3598
TILSYN 3598
Generelt om tilsyn 3598
16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum 3601
16. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 3601
Koncerncentrets tilsyn med SKAT 3603
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3604
Risikopolitik 3604
16. marts 2011 – møde i direktionen 3608
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 3614
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3615
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3615
Rollen som direktør 3615
2. marts 2010 – møde i Juridisk Forum 3616
Juridisk Forum 3617
Ændring af rentefristen til 6 måneder 3618
Udkast til lovforslag om nettoindeholdelse af udbytteskat 3618

2. september 2020 Protokol nr. 54 3621
Jesper Skovhus Poulsen 3622
ROLLEN SOM KONCERNDIREKTØR 3623
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 3626
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 3626
Ressourcer 3629
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3630
SIR'S 2010-RAPPORT 3630
Baggrunden for SIR's 2010-undersøgelse 3630
OECD'S TRACE-PROJEKT 3631
11. februar 2010 – møde i direktionen 3631
16. december 2010 – korrespondance vedrørende deltagelse i TRACE-proof of concept 3635
14. februar 2016 – korrespondance mellem Ivar Nordland og Hans From vedrørende TRACE 3636
SIR'S 2010-RAPPORT 3637
SIR's konklusioner og anbefalinger 3637

Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse 3640
28. marts 2011 – møde i Udvidet Direktion 3642
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3644
SIR's konklusioner og anbefalinger 3644
REVISIONSUDVALGET 3646
Revisionsudvalgets formål 3646
REVISIONSUDVALGETS BEHANDLING AF SIR'S 2010-RAPPORT 3652
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 3652
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 3654
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 3659
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3662
Risikopolitik 3662
16. marts 2011 – møde i direktionen 3665
TILSYN 3672
Generelt om tilsyn 3672
16. februar 2010 – møde i Juridisk Forum 3675
Revisionsudvalgets tilsyn med SKAT 3676
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3677

15. september 2020 Protokol nr. 55 3679
Jesper Rønnow Simonsen 3681
ROLLEN SOM DIREKTØR FOR SKAT 3681
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 3683
Den sene periode med departements- og styrelsesstruktur (2013-2017) 3683
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3685
SIR'S 2013-RAPPORT 3685
SIR's konklusion og bemærkninger 3685
Baggrunden for SIR's 2013-undersøgelse og dennes afgrænsning 3686
17. juni 2013 – møde i direktionen 3687
21. oktober 2013 – møde i direktionen 3694
6. juni 2014 – møde i direktionen 3701
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 3703
3. december 2014 – møde i direktionen 3704
24. oktober 2013 – dialogmøde med Jesper Rønnow Simonsen 3708
3. december 2014 – møde i direktionen 3710
18. februar 2015 – møde i direktionen 3713
Generelt om opfølgningsproceduren 3717
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3718
Risikopolitik 3718
Risikolog 3725

4. februar 2015 – annullering af risikopolitikken 3725
Deloittes turnusanalyse 3726
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 3728
Udbetalingsstoppet 3730
Juni 2015 – første anmeldelse fra en advokat 3730
KORRESPONDANCE I SKAT OG DEPARTEMENTET OM UDBYTTESAGEN 3731
20. august 2015 – VIP-orientering om udbyttesagen 3731
Det fremadrettede arbejde 3732
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 3733
24. august 2015 – korrespondance om opfølgningen på kildeskattelovens § 69 B 3735
HJEMSENDELSERNE I SKAT 3737
SIR'S 2015-RAPPORT 3740
NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION 3740
1. marts 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 3743
Fremtidig udbytteskattemodel 3744
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 3745
Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT 3745
Kvartalsmødernes formål 3747
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 3749
25. juni 2014 – møde i direktionen 3749
10. december 2014 – møde i direktionen 3750
Handlingsplanen "SKAT ud af krisen" 3754
Hjemsendelsen af Richard Hanlov 3755
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3755
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3755
Risikoområder i SKAT 3755
Hjemsendelsen af Jens Sørensen 3756

29. september 2020 Protokol nr. 56 3759
Andreas Berggreen 3761
ROLLEN SOM AFDELINGSCHEF 3761
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3764
GENERELT OM DEPARTEMENTETS OPFØLGNING PÅ SIR'S RAPPORTER 3765
Generelt om opfølgningsproceduren 3765
Tilsyn med SKAT 3769
Generelt om opfølgningsproceduren 3771
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 3775

Opfølgningsprotokoller 3786
14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen 3790
27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter 3792
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3793
Risikopolitik 3793
Regnskabskontroller 3799
Regnskabsgodkendelser – sagsgange 3800
Handlingsplanen "SKAT ud af krisen" 3803
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3805
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 3805
27. juni 2014 – rapport fra SIR om bl.a. SKAT's opfølgning på SIR's anbefalinger i tidligere rapporter 3805
DELOITTES TURNUSANALYSE AF BETALINGS- OG REGNSKABSOMRÅDET 3807
Turnusanalysens formål 3807
Turnusanalysens resultat 3810
TILSYN 3815
Tilsyns- og styringsmodel for SKAT 3815
Skatteministeriets koncernstyringsstrategi for 2014-2017 3817
Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT 3820
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 3827
NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION 3828
24. november 2015 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren 3830
8. januar 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 3832
1. marts 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 3834
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 3835
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 3835
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3837
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3837
Rollen som afdelingschef 3837
Skatteministeriets Interne Revision 3838
Generelt om skattegab 3839

30. september 2020 Protokol nr. 57 3841
Helene Skovsted 3842
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3843
REGNSKABSGODKENDELSER 3844
Regnskabsgodkendelser – sagsgange 3844
Central regnskabsgodkendelse 3846

Indtægtslister 3848
Risikostyring 3851
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3852

Steffen Normann Hansen (fortsat afhøring) 3852
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3852
21. juni 2010 – møde i Produktionsforum 3852
ORGANISATORISK PLACERING AF UDBYTTEADMINISTRATIONEN 3854
PROCESEJERNES OPGAVER OG ANSVAR 3855
19. april 2010 – møde i Produktionsforum 3856
Projektet "God processtyring i SKAT" (GPS) 3858
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3859
Risikopolitik 3859
16. marts 2011 – møde i direktionen 3862
TILSYN 3868
Revisionsudvalgets tilsyn med SKAT 3868
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 3869
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3870
Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen 3870
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3871
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3871
16. marts 2011 – møde i direktionen 3871
Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen 3872
Indsats' kontrol i udbytteadministrationen 3872

Merete Agergaard 3873
NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION 3873
Rollen som direktør 3873
29. november 2016 – kvartalsmøde mellem SKAT og departementet 3878
22. juni 2017 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren 3882
August 2018 – Skatteforvaltningens complianceundersøgelse af udbytterefusion 3883
23. juni 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 3885
23. august 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 3887
Fremtidig udbytteskattemodel 3887
OPSUMMERING AF FORLØBET I 2015-2017 3888
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3888
Ressourcer 3888
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3890
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3890

Rollen som direktør 3890

27. oktober 2020 Protokol nr. 58 3893
Peter Loft 3895
ROLLEN SOM DEPARTEMENTSCHEF 3895
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2010 3895
Generelt om samarbejdet med skatteministeren 3896
GENERELT OM ORGANISATIONSMODELLEN I SKAT 3897
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2010 3897
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 3899
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3901
SIR'S 2010-RAPPORT 3901
9. oktober 2009 – forelæggelse for departementschef Peter Loft om provenuet fra kildebeskatningen af udlændinge 3901
11. februar 2010 – møde i direktionen 3906
OECD'S TRACE-projekt 3910
SIR's konklusioner og anbefalinger 3912
OPFØLGNING PÅ SIR'S 2010-RAPPORT 3916
Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse 3916
Revisionsudvalget 3918
Departementets tilsyn med SKAT 3919
REVISIONSUDVALGET 3920
Revisionsudvalgets formål 3920
10. december 2010 – forelæggelse for departementschefen 3924
17. december 2010 – sættemøde i Revisionsudvalget 3926
9. marts 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter 3927
31. marts 2011 – møde i Revisionsudvalget 3928
15. juni 2011 – forelæggelse for departementschefen vedrørende kvartalsopfølgning på SIR's rapporter 3932
23. juni 2011 – møde i Revisionsudvalget 3937
GENERELT OM SIR'S 2010-RAPPORT OG TRACE 3938
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3941
Den tidlige periode med koncernstruktur (2010-2013) 3941
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 3941
Risikopolitik 3941
Regnskabskontroller 3943
Indtægtslister 3943
16. marts 2011 – møde i direktionen 3945
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 3946

Generelt om tilsyn 3946
Peter Lofts og Jørgen Rosteds bog "Hvem har ansvaret?" 3947
Juridisk Forum 3948
Revisionsudvalget 3952
Generelt om tilsyn 3953
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3955
Behandlingen af SIR's 2010-rapport i Koncerncentrets ledelse 3955
Krav til sagsbehandlingen ved refusion af udbytteskat 3956
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 3959
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 3959

28. oktober 2020 Protokol nr. 59 3961
Jens Brøchner 3963
ROLLEN SOM DEPARTEMENTSCHEF 3963
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013 3964
Generelt om samarbejdet med skatteministeren 3966
Generelt om forelæggelser 3966
Generelt om forelæggelser for skatteministeren 3968
Samarbejde med andre enheder i Skatteministeriets koncern 3969
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 3970
SIR's 2010-rapport 3970
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 3971
Ændring af rentefristen til 6 måneder 3971
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for VP-administrerede selskaber 3971
GENERELT OM DEPARTEMENTETS OPFØLGNING PÅ SIR'S RAPPORTER 3974
Forelæggelse af SIR-rapporter 3974
Omorganisering af SIR 3977
Forelæggelse af SIR-rapporter 3981
SIR'S 2013-RAPPORT 3981
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 3982
Opfølgning på SIR's 2013-rapport 3983
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 3984
Generelt om departementets opfølgning på SIR's rapporter 3984
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013 3985
SIR'S 2013-RAPPORT 3985
Generelt om departementets opfølgning på SIR's rapporter 3985
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 3986
Generelt om SKAT's opfølgning på SIR's rapporter 3989

Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 3991
Opfølgningsprotokoller 3994
14. august 2013 – forelæggelse for departementschefen 4001
27. august 2013 – forelæggelse for departementschefen 4003
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 4004
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4006
Samarbejde med SIR 4006
Opfølgningsprotokoller 4009
Departementets behandling af SIR's 2013-rapport 4015
Forelæggelse af SIR-rapporter 4017
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 4019
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 4021
SIR's 2015-rapport 4023
NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION 4026
8. januar 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 4028
1. marts 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 4029
29. november 2016 – kvartalsmøde mellem SKAT og departementet 4031
22. juni 2017 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren 4033
August 2018 – Skatteforvaltningens complianceundersøgelse af udbytterefusion 4033
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 4034
Organisationsændringen i Skatteministeriet i 2013 4034
21. august 2014 – forelæggelse for departementschefen 4035

10. november 2020 Protokol nr. 60 4037
Lone Strøm 4039
OMORGANISERING AF SIR 4039
§ 9-AFTALER 4042
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4044
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 4044
Omorganisering af SIR 4044
Generelt om opfølgningsproceduren 4044
SIR's 2013-rapport 4049
Revisionsudvalget 4050
Departementets tilsyn med SKAT 4050
Omorganisering af SIR 4052

Jens Brøchner (fortsat afhøring) 4053
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4053
Ny kontrolstrategi for udbytterefusion 4053

Forelæggelse af SIR-rapporter 4058
NY MODEL FOR UDBYTTEBESKATNING 4063
HANDLINGSPLANEN "SKAT UD AF KRISEN" 4064
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4068
Risikopolitik 4068
Regnskabskontroller 4075
Indtægtslister 4079
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4083
Tilsyns- og styringsmodel for SKAT 4083
Skatteministeriets koncernstyringsstrategi for 2014-2017 4085
Kvartalsmøder mellem departementet og SKAT 4090
Organisatorisk forankring af tilsynet 4093
Revisionsudvalget 4094
Omorganisering af SIR 4095
Organisatorisk forankring af tilsynet 4100
HJEMSENDELSERNE I SKAT 4102
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4103
Organisatorisk forankring af tilsynet 4103
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4106
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 4106
Risikopolitik 4106
Ny kontrolstrategi for udbytterefusion 4106
Omorganisering af SIR 4107
Ny kontrolstrategi for udbytterefusion 4107
Regnskabskontroller 4108
Hjemsendelserne i SKAT 4109
Regnskabskontroller 4109
Hjemsendelserne i SKAT 4110

11. november 2020 Protokol nr. 61 4111
Kristian Jensen 4113
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4113
Politisk fokus 4113
Lovgivningsarbejdet 4114
Driftsmæssigt fokus 4115
Kritiske revisionsrapporter 4116
ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2010 4116
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4118
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 4118
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 4118

BAGGRUNDEN FOR SIR'S 2010-UNDERSØGELSE 4120
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4121
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4122
INDTÆGTSLISTER 4122
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4123
Departementets tilsyn med SKAT 4123
Indtægtslister 4124
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 4125
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4125

Troels Lund Poulsen 4125
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4126
Politisk fokus 4126
Lovgivningsarbejdet 4126
Driftsmæssigt fokus 4127
ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2010 4128
Kritiske revisionsrapporter 4130
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4130
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 4131
SIR'S 2010-RAPPORT 4131
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4131
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4132
INDTÆGTSLISTER 4133
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4133

Peter Christensen 4134
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4134
Politisk fokus 4134
Driftsmæssigt fokus 4134
Kritiske revisionsrapporter 4135
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4136
SIR's 2010-rapport 4136
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 4136
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4137
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4137
INDTÆGTSLISTER 4138
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4138

24. november 2020 Protokol nr. 62 **4139**
Thor Möger Pedersen **4140**
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4141
Politisk fokus 4141
Lovgivningsarbejdet 4141
Driftsmæssigt fokus 4142
Kritiske revisionsrapporter 4143
ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2013 4144
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4145
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 4146
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen for unoterede selskaber 4146
Ændring af rentefristen til 6 måneder 4147
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4149
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4149
INDTÆGTSLISTER 4150
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4150
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4151

Holger K. Nielsen **4151**
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4152
Politisk fokus 4152
Lovgivningsarbejdet 4153
Driftsmæssigt fokus 4153
Kritiske revisionsrapporter 4154
ORGANISATIONSÆNDRINGEN I SKATTEMINISTERIET I 2013 4155
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4155
SIR'S 2013-RAPPORT 4156
SIR's konklusion og bemærkninger 4156
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 4157
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 4157
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4159
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4159
INDTÆGTSLISTER 4160
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4160
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 4160
Harmonisering af angivelses- og indberetningsfristen 4160

Jonas Dahl **4162**
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4163
Politisk fokus 4163
Driftsmæssigt fokus 4163
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4163
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4164
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4164
INDTÆGTSLISTER 4165
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4165

25. november 2020 Protokol nr. 63 **4167**
Morten Østergaard **4168**
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4169
Politisk fokus 4169
Driftsmæssigt fokus 4169
Kritiske revisionsrapporter 4170
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4170
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4170
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4171
INDTÆGTSLISTER 4172
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4172

Benny Engelbrecht **4172**
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4173
Politisk fokus 4173
Driftsmæssigt fokus 4173
Kritiske revisionsrapporter 4174
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4174
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 4175
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4176
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4176
INDTÆGTSLISTER 4177
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4177
Driftsmæssigt fokus 4177
Kritiske revisionsrapporter 4180
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4180
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 4180
Driftsmæssigt fokus 4180

8. december 2020 Protokol nr. 64 **4181**
Karsten Lauritzen **4182**
ROLLEN SOM SKATTEMINISTER 4183
Politisk fokus 4183
Lovgivningsarbejdet 4183
Driftsmæssigt fokus 4184
Kritiske revisionsrapporter 4186
Generelt om orientering af Folketinget 4186
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4189
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 4190
Orientering af Folketinget 4194
24. august 2015 – forelæggelse for skatteministeren om udbyttesagen 4195
SIR's 2015-rapport 4200
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4204
Rollen som skatteminister 4204
Kritiske revisionsrapporter 4204
AFDÆKNING AF DEN FORMODEDE SVINDEL 4206
SIR's 2015-rapport 4206
HJEMSENDELSERNE I SKAT 4208
NY KONTROLSTRATEGI FOR UDBYTTEREFUSION 4212
22. juni 2017 – SKAT's forelæggelse for skatteministeren 4216
8. januar 2016 – forelæggelse for Jesper Rønnow Simonsen 4217
August 2017 – Rigsrevisionens beretning om revision af statsregnskabet for 2016 4219
August 2018 – Skatteforvaltningens complianceundersøgelse af udbytterefusion 4221
HANDLINGSPLANEN "SKAT UD AF KRISEN" 4222
Fremtidig udbytteskattemodel 4223
1. april 2016 – oprettelse af en overvågnings- og analyseenhed 4225
RISIKOANALYSE OG RISIKOSTYRING 4226
DEPARTEMENTETS TILSYN MED SKAT 4227
INDTÆGTSLISTER 4228
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4228
SUPPLERENDE SPØRGSMÅL 4228
Hjemsendelserne i SKAT 4228

9. december 2020 Protokol nr. 65 **4233**
Carl Helman **4234**
KENDSKAB TIL UDBYTTEOMRÅDET OG DETS PROBLEMSTILLINGER 4237

LISBETH RØMERS ADVARSLER 4240
5. september 2007 – notat om udbytteadministrationen i Ballerup 4240
21. august 2008 – Lisbeth Rømers notat om manglende afstemning mellem udbytteangivelse og indberetning af udbyttemodtagere 4252
15. september 2008 – møde i Skattecenter Ballerup 4254
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4257
Generelt om forelæggelser 4257
Kendskab til udbytteområdet og dets problemstillinger 4257
Sagsbehandlingen i udbytteadministrationen 4259
15. september 2008 – møde i Skattecenter Ballerup 4259
EUROPA-KOMMISSIONENS HENSTILLING AF 19. OKTOBER 2009 OM PROCEDURER FOR KILDESKATTELETTELSER 4261
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4269

Ivar Nordland (fortsat afhøring) 4269
EUROPA-KOMMISSIONENS HENSTILLING AF 19. OKTOBER 2009 OM PROCEDURER FOR KILDESKATTELETTELSER 4269
OECD'S TRACE-PROJEKT 4279
RELEVANTE LOVÆNDRINGER 4283
OPFØLGENDE SPØRGSMÅL 4286
OECD'S TRACE-projekt 4286
Europa-Kommissionens henstilling af 19. oktober 2009 om procedurer for kildeskattelettelser 4287
AFSLUTTENDE SPØRGSMÅL 4288
AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER 4288

STØTTEBILAG 1 4290

STØTTEBILAG 2 4292

UDVIDET INDHOLDSFORTEGNELSE 4295

Vidneoversigt for tillægskommissoriet (emneopdelt) *fortsat fra forsidens inderside*

Skattemyndighedernes øvrige kontrolsystemer

Andersen, Anders René, *kontorchef i Koncerncentret samt kontorchef og fungerende underdirektør i SKAT*
Christensen, Poul, *chefkonsulent i Skatteministeriets departement*
Drost, Lill Helene, *funktionsleder i SKAT*
Ekstrand, Christian Baden, *fagkonsulent og chefkonsulent i SKAT*
From, Hans, *underdirektør i SKAT*
Helman, Carl, *fuldmægtig i Skatteministeriets departement og Koncerncentret*
Hertz, Kristian, *kontorchef i Skatteministeriets departement*
Hvas, Per, *kontorchef i Skatteministeriets departement*
Kristensen, Orla H., *kontorchef i SKAT*
Lange, Hanne Kathrine, *chefkonsulent i Skatteministeriets departement og i Koncerncentret*
Larsen, Andreas Bo, *chefkonsulent i Koncerncentret og i Skatteministeriets departement*
Lassen, Poul Buus, *specialkonsulent og chefkonsulent i SKAT*
Munksgaard, Anne, *underdirektør i SKAT*
Nielsen, Lise Bo, *kontorchef i Koncerncentret og i Skatteministeriets departement*
Nielsen, Maj-Britt, *chefkonsulent i SKAT*
Nordland, Ivar, *fagdirektør i Koncerncentret og chefrådgiver i Skatteministeriets departement*
Ovesen, Christian Hjerrild, *fuldmægtig i Skatteministeriets departement*
Poulsen, Preben Underbjerg, *fagdirektør i Koncerncentret og chefrådgiver i Skatteministeriets departement*
Rasmussen, Torben Børge, *specialkonsulent i SKAT*
Schou, Jakob Ulrik Wassard, *specialkonsulent i Koncerncentret samt specialkonsulent og chefkonsulent i Skatteministeriets departement*
Skovsted, Helene, *specialkonsulent i Skatteministeriets departement*
Stevns, Tom, *chefkonsulent i SKAT*
Todsen, Thorbjørn, *specialkonsulent og chefkonsulent i Skatteministeriets departement*
Tolstrup, Kim, *chefkonsulent, funktionsleder og kontorchef i SKAT*
Tøttrup, Peter, *funktionsleder i SKAT*

SKAT's administration af udbetaling af refusion af udbytteskat

Andersen, Karina Tangaa Jul, *specialkonsulent i Koncerncentret og i SKAT*
Bardrum, Lena, *specialkonsulent i Koncerncentret og i SKAT*
Baumann, Inge Lise, *konsulent i SKAT*
Cramer, Laurits, *chefkonsulent i SKAT*
Eder, Pia, *specialkonsulent i Koncerncentret*
Espersen, Henrik Kofoed, *konsulent i Koncerncentret og i SKAT*
Fridberg, Bente Klein, *specialkonsulent i SKAT*
Grevy, Birgitte Normann, *konsulent i SKAT*
Hald, Hanne Villemoes, *funktionsleder i SKAT*
Hallas, Iben von, *konsulent i SKAT*
Hanlov, Richard, *fagdirektør i Koncerncentret og underdirektør i SKAT*
Hansen, Johnny Schaadt, *underdirektør i SKAT*
Hoffgaard, Vibeke Varnes, *specialkonsulent i Koncerncentret og i SKAT*
Jensen, Frank Høj, *viceskattedirektør og kontorchef i SKAT*
Jensen, Klaus Østergård, *kontorchef i Koncerncentret og i SKAT*
Jørgensen, René Frahm, *underdirektør i SKAT*
Knudsen, Jette, *konsulent i SKAT*
Larsen, Troels Holst, *specialkonsulent og chefkonsulent i Koncerncentret*
Madsen, Dorthe Pannerup, *funktionsleder i SKAT*
Nielsen, Jeanette, *chefkonsulent i Koncerncentret og i SKAT*
Nielsen, Pia Kolind, *fuldmægtig i Koncerncentret*
Nissen, Linnea, *specialkonsulent i SKAT*
Nørding, Lars, *skattedirektør i SKAT*
Oddershede, Bente E., *fuldmægtig i SKAT*
Olsen, Aino, *kontorchef i Koncerncentret*
Pedersen, Iame, *fuldmægtig i SKAT*
Rømer, Lisbeth, *afdelingsleder og funktionsleder i SKAT*
Steen, Kaj, *funktionsleder i SKAT*
Thorhauge, Susanne, *projektchef i Koncerncentret og i SKAT*
Zester, Jette, *specialkonsulent i Koncerncentret og i SKAT*

Øvrige

Strøm, Lone, *rigsrevisor*